…ñe vbi dicatis ℞nugnus
…une · t aḋ ꝓximū nobis cōu
…uemur sufficiū · ℣ · Hac
…nitas dñe repleat … ralv.
…ilz ꝓra ꝯs ut t salutaia
…a capiam⁹ · t nia nūq⁹ lau
…abimus · ℣ ·

℟s · Mortificate mēbra
…ra q sūt sup tram · for-
…icōm īmūdiciā · libidinem
…pscentiā malā · t auaria
…ue ē ydolox seruitus · ꝓter
…eīt ira dei ī filios īcredulita
…is in quibz t uos ambulastis
…ndo eī uiuebatis ī illis · ℣ ē
…o dē ponite t uos oīa · ira
…nationē · malitiā · blasphe
…iā · turpē sermonē de ore ue
…ne emittatis · ℣olite mē
…tire ī · exspoliātes uos ue
…tū hominē cū actibz suis · t
…uētes eū q renouat ī ag
…ōnē scīm ymaginē ei⁹ q
…uit eū · ubi nō ē gentilis
…ideus · circūcisio t ꝓpucū ·
…r barus t scyta · seruus t li
…ꝛ oīa t ī oībz xp̄s · …
…llo ē · d · t · d · s · Solute …
…ire quō uenī soluere legē
…t ꝓphās : nō uenī soluere ·
…dimplere · Amē dico uobis :
…ec tranſeat cælum t terra

iota unū aut unus apex nō pre
tibit a lege donec oīa fiant ·
Qui g̃ soluit unū de mādatis
istis mīmis t docuerit sic ho=
mines : mīm⁹ uocabit ī regno
celox · Qui aūt fecit t docue
rit · hic magn⁹ uocabit ī regno
celorum ·

℣ illo t̄ · d · t · d · s · Impossibile
est ut ueniāt scāndala : ue aūt
illi p quē uenīt · Melius ē
illi si lapis molaris impona
t̄ circa collum ei⁹ t precipit⁹ u
mare · quā ut scāndalizet unū
de pusillis istis · Attendite
uobis · Si peccauerit frat⁹ tuus
increpa illū · Et si pnitentiā
egerit · dimitte illi · Et si pec
ierit die septies ī die · septies q̃ conuer
sus fuerit ad te dicēs pnitet me ·
dimitte illi · Et dixerūt apli
mō · Adauge nob̄ fidē · Dixit
aūt dñs · Si habētis fidē sic
granū sinapis t dicētis hu
ic arbori moro · eradicare et
trāsplantare ī mare · t obedi
et uob̄ · Qs aūt uestrū habē
tē seruū halēs aut pascentē
q̃ regresso de agro dicat illi statim
trāsi · recūbe · t nō dicat et para
q̃d cenē t p̄ngere t mīstra mi-
hi et manducem t bibam et

Hucaics …

CES R
54090
TOURS

F. Ambrosij Calepini Bergomatis

professionis Eremitanæ Dictionariũ Ex optimis quibusq; authoribus. Nonio Marcello: Festo Põpeio. M. Varrone: Pediano: Seruio: Donato: Cornucopię Petorino Lau. Vallen. Tortelliog. Pręterea ex Suida greco alliſq; compluribus: Nullo fere vocabulo cornucopię prętermiſſo ſtudioſe collectum: & ab Aſcenſio diligenter recognitum atq; impreſſum.

CALEPINVS ad librum.

Mos eſt putidus: & nouus repertus:
Ingens materia vt queat videri:
Pręclaruſq; liber: bonuſq; totus:
Verſus addere nominis probati:
Mentitis titulis: rubore nullo:
Obſcuriq; viri: rudiſq; vatis:
Auctor ſic quaſi tunc: bonuſq; fiat.
Nullis mobile veritas: fideſq; eſt.
Iis demptis liber exeas aperta
In vulgus facie: fauore nullo:
Et gratis galeatus: & latinis
Nam (credas) alii magis: q̃ ipſe
Quærent auxilium: petas ab illis.
Sed ſi flatus olet: proba: legaſq.

Ambroſius Calepinus Eremitanus Senatui: Populoq; Bergomẽſi Salutẽ plurimã dicit.

QVres anni ſunt Magnifici: cõſũmatiſſimiq; viri ex quo: vel a pphanis: tũ veteribus: tum tecẽtibus: vel a catholicis: & iis ſane doctiſſimis: ſanctiſſimiſq; viris cõplurimas dictionũ interpretationes: quæ mihi ad pnoſcẽdas auctorũ ſententias idoneæ viderentur excerpere: atq; in vnũ cœpi cogere. Quod plane opus ſic a me ſuſceptũ eſſe velim exiſtimetis: vt aliis: & mihi ĩ primis vſui quãdoq; futurũ eſſe confiderem. Non eñ tam inſtruẽdorũ alioꝝ: q̃ mei exercendi ingenii gratia id efficere aggreſſus ſum. Nam cum a teneris (vt aiunt) vnguiculis inter ſacratorũ numerũ fauẽtibus ſuperis relatus fuiſſem: & neq; declamationibus refragante natura me dedendum putarem: neq; percipiendæ philoſophiæ vlla mihi a patribus facultas daretur: quippe qui in id tẽporis incidiſſem: quo de ſaluandis animis tantũmodo cogitandũ foret: cũ nec tempus oĩno fruſtra terendum ducerem: Haud iniqua res viſa eſt ea me amplecti ſtudia: quæ certam præ ſe ferrent humanitatem. Neq; vero eo vel temeritatis: vel dementiæ redactus ſum: vt bonarũ artiũ ſtudioſis ſatis me facere poſſe exiſtimẽ: quãdo nemo licet ſapientiſſimus id vnq̃ præſtare poterit: certoq; ſciam me nec tanto ingenio: tantaue litteratura præcellere: vt q̃ a Nonio Marcello: Feſto Põpeio: Pediano: Seruio: Donato: Varrone: cæteriſq; latinæ linguæ luminibus elucubrata fuerint: ego ipſe magis religioni dedicatus: q̃ cuipiam diſciplinę: clarius: aut enucleatius ſcribere poſſe confiderẽ. Verũ quia in præſtantiſſimis illis litterarũ antiſtibus plurima deſyderabãtur: ego vt cõmuni ſtudioſorũ vtilitati cõſulerẽ: ac meis pro viribus ſuſcepti muneris officio cumulatiſſime ſatisfacerem: ea carptim ex oĩum pœne diſciplinarũ monumentis expromere conatus ſum: multa contra Laurentiũ Vallam: contra Priſcianũ: alioſq; autores præſtantiorum auctoritate nixus. Plus. n. apud me Ambroſii: Hieronymi: vel Auguſtini grauitas: & doctrina valet: & græcorũ: q̃ Laurentii Vallæ ſtudioſa repręhenſio. Id aũt bene maleve fuerim aſſecutus iudicent alii. Hoc vnum affirmare auſim noſtrum hoc opus & vocabulorũ multitudine: & præpoſitionũ interpretamento: & auctorũ citatione: ordineq; dictionaria cuncta ſuperare. Quod cum in volumen amplum excreuiſſet: ac illud multoꝝ ogatu emittere ſtatuiſſem: patriam delegi: cui id dedicarẽ. Nam cui potũ conſecrari opus de litteratia debuit: niſi patriæ: & illi quidẽ patriæ: in qua magno & excellẽti ingenio viri ſunt: qui de grauitate: de iuris prudentia: deq; omni ſcientiarum genere pręclare meriti eſſent? quos ego tam q̃ obices oblatrantibus cõſtitui opponere. Fere. n. plæriq; oẽs qui in litteris præſertim aliquid edidere: id principi: vel ſenatui cuipiã inſcripſere quærentes vt ab eorũ potentatu: ac magnitudine laboribus ſuis apud oẽs auctoritatẽ: & ab inuidis tutelã: munimẽq; pararent. Prudenter idqdem quãdo ita veteri conſuetudine fieri videmus: vt omni in re: quæ principes probant ea cæteri laudent: cupiant: tueantur. Scio nãq; futuros eſſe: qui labori noſtro detrahant. Ita eñ fit: vt quæcũq; mortales agant ſiue priuatim: ſiue publice calũniæ ſubiacere certũ ſit: nec diuinis operibus maledica lingua parcit. Tantũ ſibi humanus arrogat intellectus. Ego nõ niſi volentibus hæc legenda trado. Multa ſane fateor a me tradita ſunt: quæ alii probent: ab aliis vitio dentur: qđ plæriſq; etiam doctiſſimis vſu ueniſſe compertũ eſt. Velle ſuũ cuiq; eſt (inquit poeta) nec voto viuitur vno. Domus quæ apud forũ extructa eſt q̃ editior ſit: vel depreſſior q̃ æquũ videatur ſæpe contendit. Difficile reor oĩbus placere poſſe. Sed ego non ſolum cuipiam me non prępono: ſed nec æquiparo quidem: eligens cũ propheta abiectus eſſe ĩ domo dei. Quare ſi meũ opus a vobis acceptũ fuerit: illudq; ꝓbaſſe videamini: abeſſe nõ poterit: quin a tam grauibus: tam doctis: tãq; eloquentibus vitis laudatũ: laudandũ quoq; reliqui exiſtiment. Multa vero: imo pœne innumerabilia deſunt ĩ hoc opere. Quis. n. vniuerſa multis etiã queat cõphendere voluminibus? Verum ne longius epiſtolam euagari patiar finem dicendi faciam: ſi modo hoc vnũ vos monitos effecero: quod ad rem plurimũ cõducere videtur: quippe quod vnãquãq; dictionẽ inuentu facilẽ reddit: Nam oẽs orationis partes: aut ſimplices ſunt: aut compoſitæ. Quæ ſimplices ſunt ſuo quoq; loco pro duarũ triũve litterarum præcedentium ordine collocantur. Compoſitarum alias cum ſimplicibus: alias per ſe ſecundum variam multiplicemq; earum ſignificantiam coaptaui ab A littera initium ſumens.

AMBROSII CALEPINI BERGOMATIS EREMITANI DICTIONARIVM.

A NOMEN est litteræ primæ hebreis etiã græcisq; similiter & latinis quæ aspirationẽ accipiẽs interiectio fit: quæ pars humanorũ affectuũ expressiua ẽ qui fere cõtentiore voce: quod suũ aspirationis est: efferũtur. Aspiratur itaq; ah interiectio in fine prẽter vocaliũ morem: quoniam græce ita scribitur cum ψιλη και περισπωμενη estq; particula indignãtis hominis: vt Homer⁹. libro. iliad. ω. pagina. viij. α και σουιδασ ερ αρχη φωρη εστι τυ̃τομερου και κατα αραδι πλωσιρ αα και ερι οτε δερητικον μοριον ωσ ακλιτοσ και ακοιμητοσ ερι οτε αυξητικου ωσ ακοιτισ. Itaq; vel negatiua vel alia: græca est ne forte latinam putares aspirandi vero causa fuit propter afflatũ pronuntiãdi: & differentiã præpositionis. Et modo admirãtis est: vt apud Plau. Ah quid ais. Modo dolentis seu cõmiserãtis. Virg. Spem gregis ah silice in nuda connixa reliquit. & alibi. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plãtas. Modo ridẽtis & duplicatur triplicaturq; interdũ. Ter. in Eu. Ah: ah ah: perij defessa iam misera sum te ridẽdo. Est & a præpositio. sed sine aspiratiõe ablatiuo per appositionem deseruiens: & ratio est quoniã descẽdit ab græca απο remota vltima syllaba πο remanet in latino psile eadem: si ẽ aspiraretur esset contra græcam doctrinã: & nõ solũ a præpositio venit a græco: sed etiam ab quoniã απο excludit o præsertim in collisionibus vocaliũ: & remanet απ. i. ap: sed π tenuis vertitur latine in β suam mediã & dicitur abομοιωσ και εξ φωρηεντοσ ορτοσ ερ αρχη τησ λεξεωσ και εκ συμφωρου παρογτοσ και το εθοσ και εικωρ τοισ λατιροισ ex καιε. Et motũ de loco significat. Vt a summo ad imũ descendisti. Quãdoq; significat post. Plí. & virus equi a coitu statim collectũ. hoc est statim post coitum. Sic dicimus a partu: a tergo: a funere: a commeatu. quod est post partũ: post tergũ: post funus post cõmeatũ. Suetonius in Cæsare. Plebs statim a funere ad domũ Bruti & Cassij cũ facibus tetendit. hoc est post celebratas exequias. Idẽ in Tiberio. A cõmeatu castra repetentes. Quãdoq; significat de. Terẽ. A villa mercenariũ vidi. Quãdoq; significat q̃. vt est apud Apostolũ. Existimo me nihil minus feciſſe a magnis ap̃lis. Sic ab: vt paulo post. Nihil minus feci ab ijs qui sunt supra modum apostoli. Quandoq; propter. vt ve mundo a scandalis. i. propter scandala vel pro scandalis. Quãdoq; habet vim defensionis & significat pro Cice. in Bruto. Nec vero. M. Cælium prẽtereundũ arbitror quecũq; eius in exitu vel forma vel mens fuit. qui q̃ diu auctoritati meæ paruit. talis. tribunus ple. fuit: vt nemo contra ciuiũ perditorũ populatem turbulentãq; dementiã a senatu & a bonorum causa steterit cõstãtius. vbi quod a senatu ait: & a causa bonorũ: perinde est ac si dixisset: p partibus senat⁹ & bonorũ. Sic dicimus a q̃stionib⁹: a testibus: a voluntate: q̃ locutio creberrima est apud idoneos auctores. Inuenitur etiã alijs modis posi-

tum vt cum dicimus aliquẽ esse a studijs. intelligatur qui præest studijs alicuius puta principis vtpote vir eruditissimus cuius opera in studijs litterarũ vtat. Cõsimiliter. Ab ep̃lis a rõnib⁹. A libellis: q̃ ep̃lis rõnib⁹ libellis supplicib⁹ p̃est. Sue. in Claud. Suphos polybiũ a studijs: narcissũ ab ep̃lis: & pallantẽ a rationib⁹. quos decreto quoq; senatus nõ prẽmijs modo ingentibus: sed & quæstorijs prætorijsq; ornamẽtis ornari libenter passus est. A secreto siue a secretis qui est secretarius. A cõmentarijs q præest cõmentarijs. Hiero. in lib. ij. ℟. Iosaphat erat a cõmentarijs. hunc Asconius appellat commentariensem. A batis qui præest mensuris: vel q annonã mensuris diuidit. Batus eñ Vasis genus est & græcum est: βατοσ ου και ελληνιστι καδοσ και καδισκοσ λεγετε και βατιον eo q̃ sit portatile mõ huc illuc eat ab βαινω οθεν και αβατοσ. Non eñ ab βαδιξω orthographiẽ litteræ declarant si ad formationẽ verba græca canonizentur: prẽterea Theodo. Gaza in pædia cyri. a calculis qui præest calculis: q̃ sunt vasa: A punctis qui præest redditui aquariorum. vt est apud Frõtoniũ lib. ij. de aquæ ductibus. A memoria cuius officiũ est suggerere principi res obeundas & quæ sint agenda in memoriã illius reuocare ex præscripto. a voluptatibus qui studiũ habet inueniendi voluptates. Nam olim Xerses edixit se prẽmiũ ei daturum qui nouũ voluptatis genus reperisset. Suet. in Tib. Deniq; officiũ instituit a voluptatibus præpositio equite Rom. T. Cesonio prisco. A manibus siue a manu dicũtur scribæ quorũ manu ad litteras scribendas principes vti solent. Suet. in Cæs. Nunq̃ nocere sustinuit philomenem a manu seruũ qui necẽ suã per venenũ inimicis promiserat. Hi alio nomine ad manũ dicũtur. Cic. lib. iij de Orat. Liciniũ seruum sibi Gracchus habuit ad manũ. Similiter amãuenses eos Sue. alibi vocat. A pedibus quoq; vocãtur quorũ pedibus ad eundum vtimur. Cice. ad Atticũ. Pollucem seruũ a pedibus romã missum. Mar. Cur nõ mẽsa tibi ponẽ a pedibus. Idem ad pedes eos appellat cũ inquit. Illic retro flexus ad pedum turbã. Alibi. Lagœnã ad pedes replet. Et sciendũ a pedibus p omnes casus eadem terminatione dici. Recte eñ interrogaueris quid agũt a pedibus. intelligitur eñ ibi seruí a pedibus. Missi a pedibus. Dedi a pedib⁹ meis. Hi etiã circũ pedes vocantur. Vnde ait Agretius. Circum pedes sunt obsequia seruorũ ante pedes amicorum. Cic. Circũ pedes autẽ homines formosos & litteratos suos esse dicebat: A pugione dicit qui principis pugionẽ gestat: eiq; semper præsto est. Lampridius in Con. Inter quos libertinus q a pugione appellat⁹ est. Multa sunt alia huiusmodi nomina quę vt Taci. scribit sunt summæ curæ & meditamenta. A cõposita plerũq; separationẽ significat vt Amoueo auello. Quãdoq; priuationẽ. vt Amens sine mente. Sciendũ est q̃ licet a ab & abs eandẽ habeant significationẽ: significãt eñ id qđ apud græcos απο in appositione tamẽ dicimus a domo nõ ab domo q̃ a consonãtibus: aut vocalibus vim cõsonantiũ habentibus: vt a Cicerone a Ioue. a Venere. Ab vero duabus liquidis: & i consonanti: vt ab lege: ab re: ab Ioue: licet quandoq; etiã apud Liuiũ consonantibus iungatur. Cõnectimus quoq; a in cõpositionibus cum m & u consa ij

nãte vt amolior:auocõ. Ab cũ a.d.e.f.i.l.n.o.r.& u:vt abactor:abduco:aberro:abfore: abiuro:ablacto:abnuo:aborior:abrogo:abundo. Notãtur aufero:& aufugio in quibus b.cuphonię cauſa mutatur in u. Et in cõpoſitione quidẽ. Ab nõnunq̃ ſignificat priuationẽ: vt abſimilis nõ ſimilis. Nonnũq̃ ſeperationẽ: vt ī ablacto aufugio. Ponitur interdũ pro extra: vt abduco:& ꝑ contra: vt abuſus cõtra vſum. Aliquãdo ſuperflua eſt: vt apud Liu. Flauius ſupplementũ ab roma abduxerat. In appoſitiõe vero modo motũ de loco denotat vt ab æthere Chriſtus ꝓmicat. Modo ſumitur pro poſt. Iu. Exul ab octaua Marius bibit. Abs tã in appoſitione q̃ in cõpoſitione iungitur: vt abs te: abſtineo: ſepata etiã q. vt abſq; abs quolibet. Abs quiuis. Teren. Abs quiuis hoīe cũ eſt opus beneficiũ accipere gaudeas. Cõponitur aũt cũ c. vt abſcondo ſignificatq; retractionẽ in partem poſteriorẽ ſicut in Abſtraho. Et aliquãdo priuationẽ vt ī Abſthenius quaſi ſine themeto. Ab poſita ꝑ expoſi cõſueuit. Teren. in Ecy. Ab ſeſe ſuã voluptatẽ vt expleat. Ex abs fit compoſitũ abſq;.

¶ Abax acis. a cuius gtõ græco formatus eſt nominatiuus latinus. Abacus. abaci. pe. cor. quo nomine ſignificatur coquorũ tabula: & etiã menſa in qua tã ad edendũ q̃ ad bibendũ vaſa exponũtur. In quẽ ſeſum. Iuue. dixit. Vrceoli ſex ornamentũ abaci. Eſt & mathematicoꝝ tabula in qua lineę numeri & figurę deduci ſolẽt. Perſi. Nec qui abaci numeros & ſecto in puluere metas. ſcit riſiſſe vafer. Apule. in Magia. Verum etiã abaco & puluiſculo deæ dediſſes. Mar. lib. Geo. Abacus nuncupatur res depingendis deſignãdiſq; oportuna formis. Sũt etiã abaci colũnarũ ornamẽta hoc eſt tabulæ quadrę q̃ ſupponũtur epiſtylis. λεγεται γαρ συ τοσ καμαξ. colũna trabs ꝓtica poſtea cũ επι. Vñ Vitr. li. iij. ſcribit abacũ debere eẽ longũ & latũ q̃ craſſa colũna eſt. huius diminutiuũ eſt abaculus

¶ Abaculus ſumit ꝑ calculo. Pli. li. xxxvij. veluti cũ calculi fiũt quos quidã abaculos appellant.

¶ Ab accidẽtibus q̃ accidẽtia ſcribit hoc ẽ cui datũ eſt vt occurrẽtia lr̃is mãdet. vt eſt apd Eſdrã.

¶ Abarimõ: ſcythię regio in quã ſylueſtres hoīes degũt auerſis poſt crura plãtis q̃ maximã hñt velocitatẽ paſſimq; cũ ferís vagãt. Auctor Pli. li. vij.

¶ Abalieno as. remoueo: abſtraho. Plau. in. Cur. nec ꝓhibere qd nec ꝓhibebit niſi mors aĩum meũ abs te abalienauerit: hinc abalienat⁹ dicit quẽ qs a ſe remouerit. alienat⁹ vero q̃ alienus factus eſt.

¶ Abana pe. cor. fluui⁹ damaſci in radicib⁹ libani exortus in ſciriacũ effunditur mare.

¶ Abanec pe. co. cingulũ ſacerdotale ſicut docet Hie. poly. Mira arte ex cocco purpura hyacithoq; cõtextum: ita vt flores atq; gẽmæ in eo viderẽtur

¶ Abbatim pe. cor. mõs excelſus diuidẽs terram amon & euphratis a terra ꝓmiſſionis contra hieri co iordanũ vſq; fluuiũ ꝓcedẽs radicẽ: inſignis eſt Moſis inclyti iudæorũ ducis morte

¶ Abba p geminũ bb. ſyra dictio ẽ latine dicit pr̃ Q đ apr̃us expoſuit in quo clamam⁹ abba pater.

¶ Abbas atis. ab abba ſimiliter pr̃ dicit Quo etiã nomĩe ſignificat ipſa abbatis dignitas: ſed in hoc diſputatio eſt inter doctiores linguarũ q̃ vnico b. ſcribi oporteat contra vulgi opinionem.

¶ Abbatiſſa ſoe. ab abbate. Hie. de mõ viuẽdi cũ a ſeitis iuſtitię deuiãt ſpamet ẽt abbatiſſa cognoſcs.

¶ Abbatia. æ. a recẽtioríb⁹ capitur tam pro abbatis dignitate q̃ pro loco in quo habitat abbas: ſed quoniã nimis male ſonat greços imitatus per th. ſcriberẽ ſemper abathia penultima longa.

¶ Abas ãtis. p vnũ b. nomẽ ẽ argiuoꝝ regis ꝓpũ Abãtes ppr̃ionũ inter achiuos ſicut Her. ſcribit.

¶ Abatos pe. co. latine dicit inacceſſibilis. Fit em̃ ab α priuatiua vt dixim⁹ & βαιρω in cui⁹ aoriſto eſt ſine augumeto more ionico. βην βησ βηοθερ βατοσ και αβατοσ eſt autẽ βαιρω verbũ anomalũ mꝛta ſignificãs vado: aſcẽdo: vnio deſcẽdo & pleraq; alia. Quo noĩe dicta ẽ inſula in extremis ęgygti palude mẽphitica poſita q; adillã ꝓpter limũ & papyroꝝ copiã difficillim⁹ ſit aditus vbi primũ nilus magno fragore deſcẽdit. dicẽte Luc. li. x Hinc abaton quã noſtra colit venerãda vetuſtas Terra potẽs. Hoc noĩe etiã vocat⁹ eſt locus vltra ægyptum & æthyopas.

¶ Abacti dicebãtur magiſtratus qui coacti deposuerant imperium.

¶ Abactores qui ſint quęre in dictione abigeus.

¶ Abaphus pe. co. latine dicit nõ tinct⁹. Sic dibapha dicũtur bis tincta. οτι αβερητικον μορτον και βαπτω το λουω και το χρωματιζω ο θερ βαπτιστης και βαπται ωερων αριθο φαρησ quare baptę ſacerdotes vel baptiſta nihil aliud ſignificat q̃ immerſores.

¶ Abauus pe. cor. dictus eſt pater ꝓaui q; nõ longe ſit abauo. Sic abauia mater proaui.

¶ Abdera pe. ꝓ. vrbs thracię. Democríti phĩ & ꝓtagorę ſophiſtę patria quã Diõedis ſoror cõdidit: & a ſe cognoĩauit: De hac Ouid. Aut te deuoueat certis abdera dieb⁹, hæc poſtea collapſa Clazomenea clazomenijs ex Aſia veniẽtib⁹ q̃ eã ī maiorẽ formã redegerũt: vocata ẽ: iuxta quã byſtoniũ ſtagnũ fuiſſe dr̃ in quo cuncta natantia demergũtur vnde nomẽ habet βυσταω neco demergo. hinc fit nomen patrium abderita.

¶ Abdico as. pe. co. expello quaſi lõge dico a moueo: vñ & abdicare filiũ dicim⁹ qđ ẽ bõis priuare & q̃ſi extra familiã abiſcere dũ pr̃ adhuc viuit. Ex hęredatio vero poſt mortẽ patrũ ꝓprie fieri dr̃. La. li. ij. q̃ facta cũ pr̃ recognouiſſ; abdicauit atq; expl'it filiũ. Et abdicare ẽ renũciar̃ qđ ptinet ad magiſtratũ. Li. li. iiij. Dictator bello ita geſto vt nõ tã fortunę defuiſſe videret felicitatẽ q̃ gl'ia maior in vrbẽ redijt magr̃atuq; ſe abdicauit. Itẽ Repudiare Ter. S; ex Glycerio natũ vt vidit puerulũ Chremes recuſat nuptias. genex abdicat. Itẽ negare. Pacu. in Atlãta regno expellũt: cõſanguineã eſſe abdicãt.

¶ Abdico is. pe. ꝓ. xi. tũ ſig̃t abnego deteſtorq;.

¶ Abdo is. didi. itũ ex ab & do. ſignificꝫ abſcõdo Li. li. ij. Abdito intra veſtẽ ferro ꝓticiſcit. Vir. ꝓ includo poſuit. ſꝫ pr̃ oĩpotẽs ſpelũcis abdidit atris.

¶ Abdo ĩdeclinabile nomẽ ꝓpr̃ ẽ: & apd nos ſeruus eius interp̃tatur. debet pronũciari ſic αΡΔω.

¶ Abdomẽ. pe. ꝓ. ſignificat pinguedinẽ q̃ ſpinæ adhęret: & in q̃ renes iacẽt Dictũ q; abditũ ſit. Iu. Mõtani quoq; vẽter adeſt abdomine tardus. Cor. cel. lib. iiij. Ipſa aũt ilia inter coxas & pubẽ in imo vẽtre poſita ſũt: a qb⁹ ac pube abdomẽ ſurſũ verſus ad p̃cordia puenit. Plau. in Cur. Pernã: abdomen: ſuis glãdiũ. Quidã abdomẽ intelligũt ſumẽ hoc eſt ſuillas cũ lacte ſuo mãmas a lacte iã fuga-

to & abdito ex vicino ſumpta occaſione cũ abdo
men interius ſit. Sumen vero exterius. Pli.lib.xi.
Huius & ſemen optimũ ſi modo fœtus non hauſe=
rit.eiectitię deterrimũ: Antiqui abdomen vocãt.
¶ Abduco is.pe.pd.ſignificat inde:ſeu extra du=
co. Sal. Reliquos Catilina per montes aſperos ma
gnis itineribus in agrũ Piſtoriẽſem abducit. Lac.
lib.iiij.pro violẽter ducere poſuit atq; abigere. Po
ſtremo capti:abductiq; Babylonẽ pœnas impieta
tis ſuę graui ſeruitio perpẽderũt. Sic Curtius cũ ait
armentũ omne abductũ. Interdũ abducere eſt a lo
co vel a pſona abſtrahere alienare. Qu.Metel. Me
interea nec domeſtic⁹ dolor: nec cuiuſq; iniuria ab
repub.abducet. Cic.lib.i. Tuſ.per tranſlationẽ di=
xit. Magni eſt ingenij reuocare mentem a ſenſibus
& cogitationẽ a cõſuetudine abducere. Interdum
ponitur pro ſimplici. Liu. Flauius ſupplementum
ab Roma abduxerat.
¶ Abeo is iui vel ii itũ.diſcedo. Li.li.i. Hæc locut⁹
ſublimis abiſt. Inde Abitus & abitio pro diſceſſu.
Teren.in heau. Propter eã hęc turba:atq; abitio ve
nit. Et abire dicitur qđ nos paulatim deſerit. Idem
in adelph. Menſes abierunt decem.i. effluxerunt.
Et abi dicimus quaſi hærenti:morantiq;. Idẽ. Vos
iſtæc intro auferte:abite. Quandoq; abire denotat
motum ad quẽ quod eſt ire: q̃uis & motum de quo
incluſum habeat. Hiero.lib.pri.ꝛ. Abiit ergo Da
uid & virí eius in ceilam.
¶ Abellinæ pe.pd.dictæ ſũt auellanæ ab abellino
campaniæ oppido vbi abundant.
¶ Aberceo es; ex ab & arceo ſignificat prohibeo.
Plau. Atq; eam abercet domo.
¶ Aberro as valde erro:longe digredior. Lac.lib.
iiij. A quo hi duo riui ſi aberrauerint:areſcant neceſ
ſe eſt. Cic.lib.v.Tuſc. Sed redeat vñ aberrauit ora
tio. Inde aberratio profugiũ. Idem Caſſio. Verũta
men aliam aberrationẽ a moleſtiis nõ habemus.
¶ Aberunco as.componitur ex duabus præpoſi=
tionibus:ſcilicet e cum rũco:& ab cũ erunco. Run
care vero eſt vellere. Nam proprie de herbis dicitur
cum euelluntur. Columel.libro.iij. Frequentem ta=
men exigunt ſarritionem & runcationẽ vt herbis
liberẽtur. Erunco ſimiliter. Idem de Medica. Cum
ſeueris eam: ſæpius irrigato, Paucos deinde poſt
dies vbi cœperit fructicare omnes alterios generis
herbas eruncato. Aberunco autẽ per tranſlationẽ.
Cicero de fi.bo. poſuit pro auerto depello. euerto.
Dij maluerũt meliora:atq; vtinã amentiã ab erun=
caſſent meã. Liuius lib.viij. Placuit ad aberuncan
dam deorũ iram victimas cædi.
¶ Abfore pe.cor.ſignificat abfuturum eſſe. Quæ
duo per b ſcribũtur:ne ſi per geminũ ff ſcriberẽtur
compoſita quis crederet ex ad:quę oppoſitũ ſigni
ficaret. Nã vt illa non futurũ dicunt cũ ad tempus
deneget:ſic iſta cum aduenturũ tempus deſignãt.
Oui. Eſſe quoq; in fatis reminiſcitur affore tẽpus.
Licet Sta.lib.i.the.accipere videaẽ in ſignificatio=
ne pręſentis. Senſit manifeſto numine ductos affo
re quos nexis ambagibus augur Apollo. Sic ab=
forẽ pro abeſſem:afforem adeſſem. Virg. Atq; vti
nã rex ipſe noto cõpulſus eodẽ;afforet æneas. De
aliis a fore cõpoſitis. Vide in dictione forem.
¶ Abgrego as.pe.cor.ab grege duco vel ex pluri
bus gregibus partes ſubduco. Huic cõtrariũ eſt ag
grego qđ eſt addo.& quaſi in gregẽ duco. Diſgre=
go vero & ſegrego p diſiungo poni ſolent quibus
contrarium eſt congrego.
¶ Abhinc vna pars & cũ actõ ſignificat ante hac.
Teren.in And. Interea mulier quædã abhinc trien
nium ex andro cõmigrauit huic viciniæ. Sic dici=
mus. Abhinc decẽ annos.pro ante decẽ annos.
¶ Abhorreo es.rui.mõ cũ actõ modo cũ abl'to iũ
gitur. Liu.lib.iiij. Parũ abhorrens famã ampliatã
Suet.de Aug. Nam pumillos atq; diſtortos & oſs
gñis eiuſdẽ.vt ludibria naturæ. maliq; ominis ab
horruit. Lac.lib.iij. Nõ eſt ſapiẽtia ſi cœtũ hoiũm
abhorret. De abl'to abũde, reperiũtur exẽpla. Nec
mirũ ſi accuſatiuũ regit & ablatiuũ.q̃m ci⁹ ſimplex
horreo duplici ſignificatiõe fungitur.hoc eſt horri
dus ſum. Hiero. Horrebãt ſacco mẽbra deformia.
Et timeo. Virg.lib.iij. Geor. Nec varios horret ſtre
pitus. Et in altera abltõ. in altera cõſtruitur actõ.
hoc facit abhorreo cui⁹ ſignificatio duplex eſt.du
pliciq; caſu cõſtruitur. Cũ em̃ accuſatiuo iũgit̃ in ſi
mili fere ſignificatiõe ſumit̃ qua horreo. Tunc em̃
quaſi rẽ proximã audire vel aſpicere id pertimeſci=
mus execramurq;. Cũ vero abl'to. Tunc ꝓcul nos
eſſe ab eo.qđ nõ placet.vel qđ refugimus demon=
ſtramus.vt ſi dixero.hãc rem abhorreo.ſignificat
execror:& pati nequeo. Abhorreo ab hac re.i.alie=
nus factus ſum.vel procul eſſe volo. A multis em̃
procul eſſe volumus. vt a rebus venereis licet no=
ſtris ſenſibus plærunq; odioſæ non ſint.ſed animi
moderatione ab illis abeſſe ſtudemus. ne nobis of
ficiant. Forte decepit Lau. Vallã ab p̃poſitio q̃ ab
latiuũ exigere videt. Sed ſi hoc in plæriſq; verbis
fiat.nõ tamen in oĩbus ſicut in aboleo abluo & hu
iuſmodi quæ accuſatiuũ: non ablatiuũ poſtulant.
Amb.li.i.offi. hoc verbo vſus ẽ abſolute cũ inqt
Legimus officiũ dici a nobis poſſe. nec ratio ipſa
abhorret.i. aliena ẽ quãdo q̃dẽ ab afficiẽdo dictũ
putamus quaſi efficium.
¶ Abhorreſco valde timeo ſeu in horrorẽ habeo;
& quaſi videre non patior. Lactanti. de ira. Quem
terra contremeſcit:cœlumq; & mare:& latebræ tar
tareæ:& dęmones abhorreſcunt.
¶ Abies bietis.penultima correpta.arbor dicta q;
præ cęteris arboribus longe eat. Hanc quidam gal
licam vocant propter candorem. Hæc arbor pul=
cherrima in trabibus vt inquit Plinius libro deci=
moſexto. Præcipua autem dos eſt criſpantibus &
intorto quodam diſcurſu venarũ precioſis. Pon=
dus ſuſtinere in ędificiis valida eſt. Abies etiam in
tranſuerſum poſita renititur põderi:nec temere rũ
pitur priuſq; carie q̃ viribus deficit. Abies arborũ
altiſſima rectiſſimaq; eſt: cuius pars inferior eno=
dis eſt & ſappin⁹ vocatur:ſuperior nodoſa durior
q; eſt. & fuſternam vocant: quando præcipit Cato
prælum ex ſappino faciendũ intelligi vult ex abie
te enodi quæ pars a terra eſt. Huius diminutiuũ eſt
abiecula. græce dicit̃ ελατη forſan ab ελαω im
pello.produco.prolongo.
¶ Abiegnus a.um.quod eſt materiatum ex abiete
vt abiegnæ trabes.
¶ Abietarius faber lignarius negociator: ab abie
tibus & aliis lignorum generibus:vt apud Exo.
Faciant opera abietarij. Hi etiam materiarij dicun
tur a materie:cuius nomine ligna:quę ad ædifican
dum fulciendumq; neceſſaria ſunt intelligẽda eſſe
declarat iureconſultus.

¶ Abijcio.cis.penultima correpta:& per geminũ ij.quia mutatur a in i.quæ tamen in præterito conuertitur in e. Eſt autem abijcere a ſe longe iacere reijcere vilipendere. Lactant.libro.iiij. Docerentq; iuſtitiã:quam populus perfidus abiecerat. Vnde abiecti dicuntur viles:ac contempti.

¶ Abiecto.ctas.frequentatiuũ ſignificat frequenter abijcio.

¶ Abigo.gis.penultima correpta.ex ab & ago.ſignificat rem odioſam moleſtam damnoſamq; a loco fugo:vt abegi canes a cœnaculo: & aues a ſe gete. Quãdoq; abigere eſt abducere: & hoc ſiue vi ſeu dolo fiat. Liuius. Herculem in ea loca geryone interempto boues mira ſpecie abegiſſe. Refertur quandoq; ad homines:quandoq; ad res ſpirituales. Plautus. Abigam ego iam illum aduenientem ab ædibus. Leo Papa. Abigatur prope terre narum caligo rationum. Huic ſimile eſt amoueo ſed mitius. Plautus. Amoui a foribus maximam moleſtiam. Quandoq; ſignificat ſimpliciter ante pellere:vt fit cum boues ad paſcua mittũtur. Var. lib.ij. Itaq; greges ouiũ longe abiguntur ex Apulia in ſamniũ æſtiuatum.

¶ Abigeus & abactor vtrunq; ab abigo. Et eſt abactor quicũq; greges abducit. Nam abactores vocantur pecuariorum animalium fures latrũculiue. Abigei autem vt auctor eſt Vlpianus proprie dicuntur qui pecora de paſcuis:vel ex armentis ſubtrahunt:& quodammodo deprędantur: & abigendi ſtudium quaſi artem exercent: equos de armentis:vel oues de gregibus abducentes. Cæterum ſi quis ouem oberrantem. vel equos in ſolitudine relictos abduxerit:non eſt abigeus:ſed fur potius. Scribit & Claudius. Quãtitas diſcernit furem ab abigeo. Qui eñ vnam ſuem furripuerit vt fur coercebitur. Qui gregẽ vt abigeus.

¶ Abigeatus.tus.ipſe abigendi actus: ſiue crimẽ abactionis intelligitur.

¶ Abyla penultima producta poteſt tamẽ eſſe dichrona Stephanus Byzantius multa in libro de populis:& vrbibus: & Dionyſius libycus αλλη τοι ὠυματη μεν α ταυνωρεστιν ιβηρον γειτων ακεαριο ὠροσεσπερου ερλεοι ακρι ϛη λαων αλυβη κει ται μια τηϛλευ ὠεμερθε ταρτηϛοσοϛ χαριεσσα vbi multa Euſtathius ſcribit: & notandũ eſt alybã dici a græcis & non abylam niſi dicamus eſſe metatheſin:ſed ſit vt lubeat omnino per y pſilon ſcribi oportere clarum eſt:mõs eſt excelſus calpe q in Hiſpania eſt oppoſitus quos ambos Herculis colũnas dicunt.

¶ Ab integro. pe.cor. ſignificat denuo quaſi res perfecta rurſus incohetur.

¶ Abinteſtato aduerbium: ſignificat ſine teſtamento.

¶ Abiudico.as.penul.correpta: ſignificat rem de qua controuerſia eſt per iudicium aufero alienove Vnde ager abiudicatus a Liuio dictus quem Romani per iniquum iudicium interceperant eripuerantq;. Cicero in Ver.acti.ij. Nulla res cuiuſq; tam patria:atq; auita fuit:quæ non imperio iſtius abiudicaretur. Huic contrariũ eſt abiudico: quod eſt p ſententiã:& iudiciũ tribuo aſſignove:vt eſt illud & abiudicauit fieri petitionẽ eorum.

¶ Abiũgo.is.ſeparo. Virgilius lib.tertio Georg. It triſtis arator Mœrentem abiungens fraterna ce

de iuuencũ. Huic contrarium eſt adiungo.is.

¶ Adiugo. as. pe.cor. proprie a iugo alieno: ſed per tranſlationẽ ſignificat a re:cui dicatus ſum diſiũgo. Pac. Quæ res abſtabulis abiugat certũ eſt loqui. huic cõtrariũ eſt adiugo:qđ eſt iuxta iugo.qđ fit cũ duo boues ad vnũ iugũ iungũtur Plaut. per trãſlationẽ dixit. Mater eſt aĩa adiugat voluntatẽ Et Lact. de opi. At eñ prouiſum ẽ in ſingulis qui buſcunq; fingẽdis: quatenus & miniſterio mẽbrorum ad neceſſaria vitæ vterẽtur: & quatenus adiugatis corporibus & lata ſoboles vniuerſas generatim conſeruaret animantes.

¶ Abiuro.as.pe.pro.ſignificat rẽ mihi creditã iureiurãdo nego. Plau. in Cur. Egon a Lenone q cq̃ mancipio accipio:quibus fui nihil eſt niſi vna lingua:qui abiurauit ſi quid creditũ eſt. Et abiurare ẽ contra ius aliquid tenere. Virg.li.viij. Abſtracteq; boues abiuratæq; rapinæ.

¶ Abiurati dicũt q vinculo quodã amicitiæ aſtricti ſunt. Hi ab aliis deuoti appellãtur. Pli. in prologo. Scito conferentẽ me auctores deprehendiſſe ab abiuratiſſimis & proximis veteres trãſcriptos neq; nominatos.i.cõiunctiſſimis.

¶ Ablacto as.a lacte remoueo. Hiero. in li.pri. ☞. Non vadã donec ablactetur infans.

¶ Ablaqueo as.a laqueis expedio:ſed ĩ frequẽtiore vſu ſignificat: qđ vulgo dicitur diſcalcio:quod fit cum circum arbores fodimus terram:& radices ſuperiores recidimus:vt magis frutificent. Columella libro tertio. Vinea vetus neq; ablaqueanda eſt ne radices quas in ſummo habet: inareſcant: neq; aranda:ne radices abrumpantur. Palladius. Ianuario menſe locis tẽperatis:ablaqueandæ ſunt vites quod Itali excodicare appellant: id eſt circa vitis codicem dolabra terrã diligenter aperite:vt ſolis tẽporibus & imbribus prouocẽtur.

¶ Ablatiuus caſus quandoq; pro genitiuo ponitur. Virgilius. Illa ferax oleo eſt. Quãdoq; pro accuſatiuo:vt Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

¶ Ablego as.penul. product. Inde aliquo mitto. Liu.lib.pri. Pueros venatum ablegauit. Dicitur & de animalibus. Columella lib.viij. Itaq; cum ablegabuntur in ea loca perducenda erunt quibus nullum impaſcitur pecus.

¶ Abligurio abligu ris penultima correpta liguriendo abſumo. Terẽ. in Eu. Itidem patria qui abligurierat bona.

¶ Ablepſia αβλεψια latine cæcitas & inconſyderãtia & habet accentum in penultima λεγεται και τυφλοτηϛ οτι αϛτερητικη εϛτι και βλεω ὠω το οραω

¶ Abluo.is. Vide in dictione lauo as.

¶ Abloco as.penult. corrept. Alijs affixo. Vide in dictione loco. Similiter abluo. Quære in ei⁹ ſimpliciluo.

¶ Abnego abnegas.penult.correp. maxime nego quod maxime profiteri debeo: vt fidem pietatem & huiuſmõi qđ vulgo renegare dicitur. Lact. libro quinto. Nec enim poterunt retinere pietatẽ qui cõmunem omniũ patrem deum tanq; prodigi atq; rebelles liberi abnegaſſent.

¶ Abnepos penultima correpta filius pronepotis quaſi ſeiunctus a nepote. Eſt enim inter ipſum & nepotem pronepos.

¶Abnormis ſine norma. Hora. libro Ser. Ruſticus abnormis ſapiens.

¶Abnuo abnuis. nui. nutum. ex ab & nuo. ſignificat capitis aliquid ſemel nego q̃uis & oculis: & manibus id fieri poſſit. Nuere enim apud veteres pro velle ponebatur. Vnde nutus: & numen. quod eſt dei nutus. Hoc eſt imperium: & poteſtas. Virgilius. Meo ſine numine venti audetis. Nutus vero ſignificat: quod fit oculis: vel capite: vel manibus Idem. Annuit & totum nutu tremefecit olympũ. Ponitur & pro volũtate: quæ ex huiuſmodi ſigno declinatur: ſiue affirmando: ſiue negando. Luius. Sub vmbra Scipionis ciuitatem dominam orbis terrarum latere nutus eius pro decretis patrũ: pro populi iuſſis eſſe. Plinius libro primo epiſtolarum docet nutum dici: quando annuimus: renutũ quãdo recuſamus. Sic enim ait. Nam ego quoq; ſimili nutu: ac renutu reſpondere voto tuo poſſum. Suetonius vero in Veſpa. nutũ accipit pro renutu cum ait. Adoleſcentulũ fragrantẽ vnguento cũ p impetrata præfectura gratias ageret nutu aſperna tus voce etiam grauiſſima increpuit. Malluiſſem allium oboluiſſes. Litteraſq; reuocauit. A nuo fit nuto nutas frequentatiuum: quod eſt ſæpe capite: huiuſmodi ſignum facio. Quandoq; etiam nutare ponitur pro moueri: & quaſi ruinam minari tractũ a motu capitis: quod inclinando affirmamus: concutiendo negare ſolemus. Vnde nutare ædificia dicimus: cum male ſolidata ruinã minitantur. Tranſfertur etiam ad animum: & pro titubare. id eſt dubitare ſumitur in quam partem vertendum ſit. Ab nuto penultima producta eſt ſæpe ſigno capitis vitinis quidpiam nego. Plautus in Captiu. Quid mihi abnutas? Contraria huic verbo abnuo ſunt nuo annuo pro aſſentior: & nutu aſſenſum præſto faueo. Innuo ſigno aliquo voluntatem meam oſtendo ſiue affirmem ſiue negem aliquid. Teren. Nihil niſi abiens mihi innuit. Renuo: refuto. Nonius inter nutare: nuere: & nictare hoc intereſſe ſcribit: q̃ nutare capitis ſit inclinando: aut in gyrum mouendo. Nuere narium: vel labiorum. Nictare oculorum patefaciendo eos: aut claudendo: vel vtrumq; vel alterũ. Plautus in Aſin. Nec illa vlli homini nutet nictat annuat. Hoc eſt nec capite ſignũ faciat: nec facienti aſſentiatur: nec oculis quic q̃ indicet.

¶Aboleo aboles. penultima correpta leui. vel lui etum vel itũ. ſignificat Caſſo tollo abrado deſtruo vt ne odor quidem eius relinquatur. Lact. lib. pri. Decretum eſt vt hi libri abolerentur.

¶Aboleſco. ad nihilum redigor. Columella libro quarto. Eademq; nec imbribus putreſcit: nec ſiccitatibus aboleſcit.

¶Abolla veſtis. ſenatoria quaſi a bulla: q vndiq; ſit bullata. Alij accipiunt abollam pro veſte duplici panno confecta: vt ſcholaſtica: & græce diploide quæ etiam quandoq; pro veſte militari ſumitur: vt eſt apud Iuuenalem. Noſcit cui dederat tyriam criſpinus abollam. Quãdoq; pro veſte cynici philoſophi. Nam græci milites & philoſophi palliati ſeu chlamydati incedebant. Vnde Martian⁹ de cynico philoſopho. Cærea quem nudi tegit vxor abolla grabati. q̃uis χλαμυσ χλαμυδοσ λεγεται απο του χλιαινειν τροπωθεν του ρεισμα θερμοτητα. Ita ſcribit Nicolaus actiacus & moſchopulus: & proprie chlaena dicitur. id eſt ſagum: ſupra veſtiſq; neq; chlamys ſignificat id genus indumenti. quod vulgus appellat zupponnem: nam græci non habebant nec in græcia etiam iſtis temporibus vtuntur: vt oſtendit Homerus vbiq; & ideo vide ne erres. ſed vtebantur vt ita dicam vno corecto vt videmus in Græcia.

¶Abominor penultima correpta ex ab & ominor de quo infra. Eſt autem abominari execrari faſtidire & quaſi pro malo omine habere. Plini⁹. Abominamur recedente aliquo ab epulis ſimul veri ſolũ: aut bibente conuiua menſam vel repoſitorium tollí in auſpicatiſſimum iudicatur. græce dicitur βλας λυττομαι.

¶Aborigines penultima correpta quaſi ſine origine dicti ſunt populi antiquiſſimi: qui tenuerunt agrum qui nunc populi Romani: quia vagi & ſine laribus erant: aut quaſi quod primi niſi ſint tanq̃ editi ſine patribus: aut q̃ ex varia gentium colluuione mixti erant. Hi poſtea aduentu Aeneæ phrygibus iuncti latini vno nomine appellati ſunt. Poſſunt tamen & aliarum vrbium aborigines dici primi cultores ac ſi ſint terra geniti homines à principio ibi cõmorantes. ελληνιστι προτεροτερεσσ καλεονται προτεροσ και γερραω λεγονται και εγχωριοι.

¶Aborior. eris. vel iris. abortiuum facio. Varro. Vinum quod ibi natum ſit in quodam locõ ſi prægnãs biberit fieri vt aboriatur. Gellius libro. xi. Nituntur vt fœtus quoq; ipſi in corpore ſuo concepti aboriantur. Hinc abortus aborta abortũ: & ab ortus tus. dictus q̃ non ſit tempeſtiue ortus. Plin. Extat in monumentis medicorum: & quibus talia conſectari cure fuit vno abortu duodecim puerperia. Nonius. Aborior etiam aborſum facit. quod tamen ab abordior magis eſt. & hanc inter abortũ & aborſum ſignat diſtantiam: q̃ aborſus ille dicendus ſit: qui eſt in primis menſibus cum conceptus exordium factum eſt. Abortus prope tempus pariendi. Tunc enim moritur. græce εκτιτρωσκω dicitur & inde εκτρωμα εκτρωματοσ abortiuus dicitur ab εξ και τιτρωσκω.

¶Abortiuus abortiua abortiuum. penultima producta quod abortum facere poteſt. Plinius. Oſcitatio quidem in enixu letalis eſt: ſicut ſternutaſſe a coitu abortiuum.

¶Abortiuum idem quod abortus. Hieronym⁹ ad Pãma. Dum crebris abortijs & experta fœcunditate cõcepta iam deſperat liberos: paſſa eſt aliquid de Rachelis exemplo.

¶Abortio abortionis idem quod abortiuũ. Gellius libro tertio. Cum abortio quibuſdam non partus videretur intempeſtiuitas. Per tranſlationem. Cicero pro Clue. poſuit. Sed hæc ſolutio legatorũ non merces abortionis appellanda ſit.

¶Abortio is. iui. itum. immaturũ fœtum edo. Columella libro octauo. Nec tamen ea ſola cauſa abortit: ſed etiam glans cum citra ſacietatem data eſt Eſt & abortiõr deponens.

¶Aborto abortas eſt eiuſdem ſignificationis cũ abortio. Nam ſignificat abortiuum facere. Iulius Firmicus libro ſexto matheſeos. Abortauit filios geminos.

¶Abrado abradis penultima producta de aliquo

quidꝑiam aufero. Columella libro tertio. Arida & vetera: quæ falce amputari non poſſunt acuta dolabra abradito.

¶ Ab re quaſi præter rem: præter rationem. Hoc eſt indecens præter propoſitum: ſine cauſa. Suetonius in Auguſto. Et quãdo ad hoc ventũ eſt: non ab re fuerit ſubtexere quæ ei priuſq̃ naſceretur in ipſo natali die deinceps euenerint: id eſt ꝓter propoſitum ſine ratione: ſiue inconueniens. Liuius. Hæc ſi omnis diuini humaniq; iuris memoria aboleuit noua peregrinaq; nam priſcis ac patrijs ꝓferendo haud ab re duxi verbis quoq; ipſis vt tradita nuncupataq; ſunt referre.

¶ Ab re tua ſignificat a negocijs tuis familiaribus ſeu contra cõmodum tuũ. Terentius in Heau. Tantum ne eſt ab re tua tibi aliena vt cures quæ nihil ad te attinent. Huic contrarium eſt ex re tua: qđ eſt ex vtilitate & cõmodo tuo: ſicut E republica ex vtilitate & commodo publico. Idem dicitur e re. hoc eſt ex vtilitate vt Digeſt. Si certum petatur. lege e re eſt. &c. Vbi miſere ſudat interpres: dubitans an legendum ſit here pro hereditet. &c.

¶ Abrenuncio abrenuncias ex ab & re: & nuncio ſignificat a me renunciando amoueo: renuo. Et tã datiuo q̃ accuſatiuo iungitur.

¶ Abripio abripis penultima correpta quaſi aufero eſt. Nam de ijs dicitur quę auferri poſſunt. vt veſtis liber: & huiuſcemodi. Aliquando abripere eſt vi abducere: vt virum: mulierem: iumenta. Terentius in Eunucho. Ex attica hanc abreptam. Cicero ad Quirites. Nec patiamini me a meis liberis abſtractum: a cõiuge abreptum: ab aris: focisq; innocentem proiectum vitam degere in exilio. Nam ab proprie rei ablationem denotat. Huic contrarium eſt arripio: quod ex ad & rapio componitur: quæ attractionem ſignificat. Vnde & pro accipio ponitur. Cicero in Catone. Non cani: non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt. ſed honeſte acta ſuperior ætas fructus capit auctoritatis extremos. Aliquando ſignificat vehementer ad me rapio: vt ſit cum celeri quadam animi corporiſq; vehementia ad nos trahimus. Liuius libro primo. Tum. Tarquinius neceſſitate: tum etiam & ætate cogente vltima audere multo: & ætate: & viribus validior medium Seruiũ arreptum: elatumq; e curia in inferiorem partem per gradus deiecit. Aliquando ſubito eleuo. Plautus in Curcu. Vix foras me arripui. Aliquando celeriter rapere inuadere. Virgilius. Hanc arripe velis.

¶ Abrogo abrogas. penultima correpta infirmo Seruius. Abrogatur legi cum prorſus tollitur lex derogatur cum pars ſuſtollitur. Cicero ad Herennium. Illa defenſio tenuis eſt: cum oſtenditur id factum eſſe quod ea lex ſanciat: cui legi abrogatum vel derogatum ſit. Dicimus autem abrogatur legi & abrogatur lex. Interdum abrogare eſt per rogationem auferre. Cui contrarium eſt arrogare. Liui⁹ libro tertio. Vt quicquid vi tribunitia arrogatum eſſet: id comitijs ibi abrogaretur. Interdum eſt ſimpliciter auferre. Cicero lib. pri. ad Heren. Nã & periculoſum eſt nequando plus minuſve dicamus: & ſuſpitionẽ affert auditori meditationis: & artificij. quę res fidẽ abrogat orationi. Abrogari quoq; vt ſcribit Gel. dicũtur qui cũ ſui iuris ſunt in alienã ſe ſepoteſtatẽ tradunt. eiuſq; rei ipſi auctores ſunt.

¶ Abrotanum penultima correpta herba calidæ virtutis. Horatius. Abrotanum ægro Non audet niſi qui didicit dare. ſed Aetius Amilin⁹ libro ſimplicium multa de abrotano & Galenus de ſimplici medicina & dioſcorides.

¶ Abrodietus cognomen fuit Vlyſſis pictoris nobiliſſimi quod latine ſignificat delicatum atq; elegãs. Talẽ autẽ ſe ipſe putauit. Herculẽq; lindi fecit aſſeuerans eum a ſe talẽ pictũ qualem ſæpe in quiete vidiſſet.

¶ Abrotonion nomẽ mulieris. ab ἁβροῦ τοῦ τρυφεροῦ quod eſt glabrum ſiue delicatum latine amplexibus apta dicitur. In quo vocabulo id lubet adnotare: quæ apud græcos in on exeunt apud nos in um exire: In um autem exeuntia omnia eſſe neutra præter mulierum propria quæ fœminina ſunt: vt glycerium. philotium. euſtotium & ſimilia. Licet ergo vtriq; ſexui conueniant: vt ſcortum & mancipium: & pluralia in a pro hominibus ponantur: vt ſeruitia pro ſeruis: miniſteria pro miniſtris: & licet flumen notent: vt rhenum. cruſtumiũ. aut fructuũ nomina pro arborum nominibus ponantur: vt poma apud tibullum: aut q̃uis animalia (quæ pauciſſima ſunt/ & aut maſculina/ aut fœminina/ aut communia) eſſe debent) ſignificent vt oſtrea: tamen quia in um exeunt aut ſingulariter per um terminentur: ſupradicta omnia cenſebuntur neutra.

¶ Abrumpo. incido. interrumpo. diſiſcio. auello. Virgilius libro tertio Georgicorum. Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Vnde loca abrupta diuulſa: atq; ob id inuia dicuntur. Hieronymus libro primo Regum. Perrexit Saul ad inueſtigandum Dauid: etiam ſuper abruptiſſimas petras. quæ ſolis ibicibus peruiæ ſunt. Huius ſignificationis eſt prorumpo.

¶ Abs ſignificat id quod apud græcos ἀπό. Et vt in littera a tactum eſt gaudet præponi incipientibus ab q & t. Terẽtius. Abs quiuis homine beneficiũ accipere gaudeas. Sic diligor abs te dicim⁹.

¶ Abſcedo abſcedis penultima producta ex abs & cedo ſignificat recedo. A quo abſceſſus & abſceſſio: q̃ fere idẽ ſignificãt: cũ tamen acceſſus & acceſſio ſæpe differãt: nam acceſſus eſt aggreſſus: acceſſio inſtrumentũ & interdũ aggreſſio: de quibus alibi latius dicem⁹. Aliquãdo tamẽ abſceſſus dicitur cõcurſus mali humoris in aliquã partẽ corpis ex quo ſuppuratio fit quã græci vocãt apoſtema.

¶ Abſcido abſcidis penultima producta ex abs & cædo ſignificat inde ſeco. vt eſt illud. Et abſcidit auriculã eius dextram. Quod tamẽ media correpta quidam pronunciant: tanq̃ ab abſcindo ſit præteritum: cuius media interdum corripitur: vt Aenei. iij. Heſperium ſiculo latus abſcidit: aruaq; & vrbes. &c. Quinetiam frequẽtior eſt vſus verbi abſcindo q̃ abſcido: cum contra præcido frequentius q̃ præſcindo reperiatur.

¶ Abſcindo abſcindis. Inde ſcindo. Iuuen. Quid tamen expectant phrygio quos tempus erat iam More ſuperuacuam cultris abſcindere carnem?

¶ Abſcio abſcis. Abſcire ẽ de memoria exire. Deſcire autem vt ſuo loco dicemus eſt ab obedientia prioris ducis diſcedere.

¶ Abſcõdo abſcondis di. abſconditũ vel abſcõſum occulo. Vnde Abſconſum abditũ occultũ.

¶ Abſimilis. multum diſſimilis. Columella libro quarto. Materiam fructumq; : niſi q; duplicem nō abſimilem minor germanæ gerit. Frequens autem eſt huius vocabuli cum negatione vſus : vt haud aut non abſimilis : & cætera . Quæ locutio figurata eſt et fere per liptoten plus innuit cum minus dicat. vt hic Non abſimilē dixiſſe videt pro plane et multum ſimilem.

¶ Abſentio abſentis abſenſi abſenſum ſignificat diſſentio . nam qui minime conuenit abſentire, videtur.

¶ Abſynthium herba amara a qua populi quidam cognominati ſunt: qui iuxta pontum habitant : vbi mons eiuſdem nominis habetur . Ouidius libro quinto de triſtibus . Cana prius gelido deſint abſynthia ponto. Græce αβσυνθιον του αβσυρθοιυ vulgo dicunt medicum . vel aſſenzo hortorum eſt.

¶ Abſis abſidos ſiue græcorum Apſis : fornix : & curuatura proprie in curribus απο του απτειν i. tangendo licet multa ſignificet: quia rotę cū volumtur contingant terram. Sed in cœlo. Abſides. capiuntur pro circulis αψισ αψιδοσ pro macula retis: vt Homerus libro quinto Iliados. eſtq; curuatura rotæ. ſ. lignum ſupra rotas tenens ſchalas. Immo curuatura rotarum : in qua figuntur radiſ: vt libro ſecundo Heſiodus. αξονθ επτα πο δην μαλα τα ρ μυτοι αρμενοσ ουτω ει δεκεν οκ τα πο δην απο και σφυρα ρ κατα μοιο τρισ πιθαμον δαψιν ταμνειν δεκα δωρω αμαξη i. & axem ſeptem pedum: valde enim vtiq; tibi ſufficiens ſic: ſi aut octopedalem: etiam malleum abſcinderes trium palmorum aſpidem decem lignis compacto currui: ita ſunt de verbo ad verbum tradicta: ſed quoniam locus iſte heſiodi eſt dubius videamus interpretem. Manuel itaq; moſchopolus interpres ibi ſic ſcribit.

ει σ κατα σκευην δε α ψιδοσ τεμνε ξυλον τριων σ πιθαμων ερεκα αμαξησ δω δεκα δωρου ην α πο ησειν αμαξαν τουτεσ ιτον τροχον τησ αμαξησ δεκα δωρων την δια μεκρον εχοντα. Sed de neutris moſchus dicit quid eſt dicere hoc? intellige autem tu textum qui eſt clariſſimus ſic: trium ſpithamarum latitudine diametri in circunferentia rotę incide curunturam rotarū quia non ſunt graues bobus ad trahendum incide dico currui compacto de decem lignis .i. qui curr⁹ fit ex pluribus lignis. & decanus eſt numerus q eſt perfectus : nam δουρη dicitur lignum: ſed dorice ου vertitur in ω & dicitur δωρα lignum q̄uis ſit etiam genus menſuræ ſpithama eſt menſura a cuſpide pollicis ad extremitatem annularis digiti:

¶ Abſiſto abſiſtis a loco: ſiue inde diſcedo. Vergilius. Nec prius abſiſtit: q̄ ſeptem ingentia victor Corpora fundat humi. Huic cōtrarium eſt aſſiſto. Sed cum locus exprimitur abſcedo tantum ſignificat. Idem libro ſeptimo. Centum ærei claudunt vectes æternaq; ferri Robora : nec cuſtos abſiſtit limine Ianus. Quandoq; abſiſtere ponitur pro deſinere: abſtinere. Liuius libro nono. Legatos miſere ad conſulem Romanum vt receptis equitibus qui cauſa belli eſſent abſiſteret obſidione. Claud. Abſiſte rogari. In quorum vltimo exemplo non videtur ita verbi proprietas obſeruata : vt in ſuperioribus. Nam ſiſtere non eſt abſolute : ſtare : aut præſentem eſſe: ſed facere ſtare aut adeſſe. Vnde eſt illud poetę Annam chara mihi nutrix huc ſiſte ſororem. Quocirca abſiſtere non tam eſt deſinere vt in Claudiani exemplo: pro quo ſæpe deſiſtere vſurpatur: q̄ abſcedere: vt in Liuiano dicto.

¶ Abſoluo abſoluis: perficio: finio: Gellius libro ſecundo Septima fere hebdomade, i. nono & quadrageſimo die totus homo in vtero abſoluitur. Itē Abſoluere eſt parcere: & pretio reddito dimittere: liberare. Liuius libro ſecundo : Latæ deinde leges: quæ conſulem regni ſuſpitione abſoluerent. id eſt liberarent. Sed cum de peccato: ſiue de peccati pœna agitur : genitiuum regere poteſt. Cicero libro ſecundo ad Herennium. Cæcilius iudex abſoluit iniuriarum illum qui . L. Accium Poetam in ſcæna nominatim leſerat: Plinius libro xiiij . Inuenimus Egnati vxorem cum vinum bibiſſet e dolio interfectam fuiſſe a marito. Eumq; cædis a Romulo abſolutum. Item Euadere. Plautus in Amphytrione. Curauit vno vt fœtu fieret : vno vt labore abſoluat ęrumnas duas. Item. Expedire : vt apud eū dem in Cur. Sequere hac te abſoluam: qua aduenisti gratia . Et in Epi. Te abſoluam breui.

¶ Abſon⁹ abſona abſonum penultima correpta quod eſt parui ſoni: & fere ſine ſono: vel non recte ſonans. Liuius libro primo. Hæc ferme Romulo regnante domi: militiæq; geſta : quorum nihil abſonum fidei. Cicero proprie. Sed ſunt quidam aut lingua ita hæſitantes: aut ita voce abſoni.

¶ Abſono abſonas penultima correpta diſſono male ſono. Vide in ſono.

¶ Abſorbeo abſorbes abſorbui, abſorbitum : & abſorbo abſorbis abſorpſi ptum valde: ſiue in totum ſorbeo deuoro .

¶ Abſq; præpoſitio ſeparatiua eſt: vt abſq; pecunia difficile vitam traducas . Aliquando eſt aduerbium. Terentius in Hęcyra. O fortunatus ſum cæteris rebus abſq; vna hęc foret hanc matrem habens. Vbi potius leget abſq; vna hæc foret : q̄ hac foret: Nam ſenſus eſt abſq;. i. niſi hæc vna. ſ. res : videlicet coniunx ex alieno (vt tūc putabat) pariens eſſet. Et licet abſq; eſt ſeparatiua præpoſitio: ab tamen & abs paſſionem aut diſceſſionem notant: vt diligor abs te: diſcedo abs quolibet improbo. Cęterum ab abs & au nihil differre videntur præter q̄ in conſonantia : Nam vni verbo in diuerſis temporibus non mutata ſignificatione præpoſita per compoſitionem comperiuntur. Dicimus enim in præſenti et eius temporibus aufero : auferebam : auferam: aufer : auferrem. &c. In præterito autem & inde deductis abs: vt abſtuli : abſtuleram : abſtuliſſem . abſtulero : abſtuliſſe: porro in ſupino: & ab eo natis ab: vt ablatum: ablatu: ablatio. &c. Mirum autem eſt: q; q; particula quę cum aliis ſignificationem auget : ſiue affirmatiuam: vt atq; ſiue negatiuam: vt neq; cum abs poſita mutet: nam abſq; fere idem eſt : quod ſine . ſed de his ſatis eſt.

¶ Abſtemius: qui ſe a temeto .i. vino abſtinet: componitur ex abſtineo et temeto : Sed nota q; alite ſentio: q̄ latini in hac dictione: quoniam μεθη gręce dicitur ebrietas: Vnde per litterarum tranſpoſitionem addendo ton latini dixerunt themeton: ergo prima eſt longa. & cū th ſcribi oportet: quia fortaſſe aliquis interrogaret q̄re et q; in θημοσ cū απο

AB.

reiperai ἀπόθημοσ ſed eliſa o vertitur π tenuis in ſuã aſpiratam & dicitur ἀφθημοσ aphtemius non ergo temeton dicitur q̃ tentet mentem: neq; ſic ſcribi debet abſtemius: niſi ob eam regulã latinorum: q̃ græca parce in latinum detorqueãtur: poſtea in fœminino dicitur Abſthemia. Ouidius libro decimoquinto. Clitorio Quicunq; ſitim de fonte leuauit. Vina fugit: gaudetq; meris abſthemius vndis.

¶ Abſterreo abſterres ſignificat amoueo: repello prohibeo.

¶ Abſtineo abſtines penultima correpta ex abs & teneo ſignificat tempero: & fere contineo. Terentius: Non manum abſtines maſtigia. Iũgitur quã doq; genitiuo: Horatius libro tertio. Carmi. Mox vbi luſit ſatis abſtineto dixit iratum. Quandoq; ablatiuo cum prepoſitione. Plautus in Amphitrione. Qui poſſum hĩc fortis a me: vt abſtineat manum. Iuſti. libro primo ſine p̃poſitione dixit. Cõtentiq; victoria imperio abſtinebant.

¶ Abſtinentia eſt virtus: quam ab alienis abſtinemus: nihil cuiq; eripientes.

¶ Abſto abſtas abſtiti abſtitum & aſtatum ſignificat longe ſto. Ouidius tamen libro decimo met. Abſtit pro abſtitit dixit. Halcyone) lachrymas: & quæ par admonet abſtit. Ab vtiq; vel abs ideo priuationem ſignificat: quoniam quantum poſſunt latini vel a græcis accipiunt: vel græcos imitant. ωστωερτω ωαραδείγματι σιτορ και συμ ἀπογινεται αποσιτοσου ωοιητικωσαλλα κοινωσουτοσ φορτιζω ἀπωφορτιζω φάσκω ἀπωφασκω.

Et nota q̃ ſto ſtas in compoſitione facit apud grauiſſimos auctores in præteritis in aui: vt reſto reſtas reſtiti: Vt Propertius. Si quid reſtauerit vmbras ſic etiam multi alii antiqui ſcriptores: ſed ne in tam friuolis longior ſim pro manifeſto approbatoq; relinquimus: ſed ſit vt iubet manifeſtum ẽ q̃ abs venit ex græco: vt vidimus ſupra: & etiam ſto ſtas ab eodem fonte Græcorum deducitur. Vt ιστα ωιστ ωκατα αφαι ρεσιμ ſto latini dolauere

¶ Abſtraho: quaſi per vim: aut arte aliqua aufero Cicero libro primo Tuſculanarum. Certe ſi tunc occidiſſemus mors nos a malis: non a bonis abſtraxiſſet. Huic contrarium eſt Attraho.

¶ Abſtrudo abſtrudis penultima ꝓducta: ex abs & trudo ſignificat abſcondo: vel claudo: ſed Seruio auctore differunt q̃ abſcondere ſit de induſtria Abſtrudere a natura. Vergilius: Vt venis ſilicis abſtruſum excluderet ignem. Plaut⁹ in prolo. aul. Atq; aulæ timẽs domo ſublatam variis abſtrudit locis. Idem ibi in argumento. Auro formidat Euelio abſtrudit fores. i. claudit.

¶ Abſtulit ab aufero præteritum eſt: ſignificatq; Aſportauit: ademit: eripuit: vel a tollo.

¶ Abſum longe ſum diſcedo: eſt eadem ratio in hoc verbo compoſito: quam diximus in verbo illo abſto abſtas: quoniam abs more grecorum mutat ſignificationem in dictionibus: & facit per cõtrariũ ſignificare: ſum. i. preſens exiſto: ſed abſum ideſt non ſum hic. Sal. Neq; animus: neq; corpus a vobis aberit. Aliter Li. alter Romana caſtra inquit. xx. millium ſpatio aberant: hoc modo Col. libro ſexto. Tabula inter te minus trinis pedibus abſint. ideſt diſtãtes ſint. Hinc abſens: ſicut a preſũ preſens Vlpia. Abſentẽ accipimus eum: qui non eſt in eo loco: in quo petitur. Non enim tranſmare abſentem deſyderamus. Et ſi forte extra continentiam vrbis ſit: abeſt: Ceterum vſq; ad continẽtiam non abeſſe videbitur ſi non latitet Abeſſe autem non videbitur: qui ab hoſtibus captus eſt: ſed qui a latronibus detinetur. Paulus: Abeſſe remvidetur: ſi veſtimentum ſciſſum reddatur: vel res corrupta reddítura ſit: veluti ſcyphi colliſitant tabula raſa pictura: quoniam earum rerum precium non in ſubſtantia: ſed in arte ſit poſitum. Item: ſi eam dominus rem: quæ ſibi furto aberat: ignorãs emerit: recte dicit res abeſſe: etiã ſi id poſtea ita eſſe ſcierit: quia videtur res ei abeſſe: cui pretium abeſt: Abeſt etiam (vt ſcribit Caius) quæ in rebus humanis non ſunt. Dicimus autem more Attico Abſente nobis: & præſente nobis: pro abſentib⁹: & preſentibus nobis: ſicut aperite aliquis actutum apud Terentium in Adelphis: Plaut. in Am. Nec nobis præſente quiſq̃ aliquis auſi ſunt. Ab abſens ſit abſentior: & abſentiſſimus. Auguſtinus libro quarto confeſſio. Mente atq; ſenſu abſentiſſimus

¶ Abſentaneus abſentanea abſentaneum: quod in abſentia fit: Abſentia vero ab abſens fit.

¶ Abſento abſentas: abſentem facio: ſeu abſens ſum. Claudianus. Quæri quæ tale receſſu maluerit damnare decus vetitamq; dearum colloquio patris procul abſentauerit aſtris.

¶ Abſumo abſumis penultima producta profundo: conſumo: quaſi inde ſumo. Ouidius libro primo Faſtorum. Quærere vt abſumant abſumpta requirere certant. Plinius libro vigeſimoſexto. Corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra quadrageſimum diem. Iuſtinus. Huius temporibus aquarum illuuies maiorem partẽ græciæ abſumpſit. Auguſtinus libro tertio ciui. dei ꝓ morior poſuit: q̃ qui moriuntur de medio tolluntur. Lucretius inquit. Anteq; annis terminaretur: abſumptus eſt. Huius cõtrarium eſt aſſumo quod eſt accipio: & ad meſumo. Cicero. Neq; id onus in uitus aſſumpſit. Per tranſlationem ſignificat Attribuo vt apud eundem. Si id mihi aſſumo: videor id mihi meo iure quodam vendicare.

¶ Abſurdus abſurda abſurdum: quod eſt diſpar diuerſum. abhorrens. inconueniens: ſtultum: deforme: odioſum: iniquum. Cicero in Lel. Auaritia vero ſenilis quid ſibi velit non intelligo. Poteſt enim quicq̃ eſſe abſurdius q̃ quo minus viæ reſtat eo plus viatici quærere.

¶ Abſyrtus colchorum regis filius. quem Medea ſoror lacerauit iuxta fluuium Abſyrtum in quem conuerſum ferunt poetæ. Sed aliud ſcribit Orpheus in argonauticis libro ſecundo: & aliud Apolonius Rhodius & Lucillus. Theon: & Sophocleus eius interpres libro quarto argonauticorũ: Plurimi fuerunt qui apud græcos argonatica ſcripſerint: & dicunt Iaſona Medeam ad phęacas adduxiſſe adhuc intactam & abſyrtus frater generandi multitudine armatorũ ſororẽ eſt & Iaſona ſubſecut⁹: adeo q̃ arete vxor alcioni regis phęacum & ipſe rex determinauerũt reddi ſi intacta eſſet quo cognito ſecũ dormiuit & eo mõ habuerũt recedẽdi facultatẽ. Fuit inſup abſyrt⁹ ſcriptor greç⁹ mirific⁹: q̃ ſcripſit de medicãdis equis & de cura animalium & eorũ medicina: eumq; & pulcherrimum

& emendatiſſimum habet Antonius Vicecomes vir vt magnificus ita bonarum litterarum ſtudioſus in Mediolano & ſtudioſorum fautor ſummus.
¶ Abſyrtides inſulæ ſunt in adriatico mari. Plinius hiſto. libro tertio. Abſyrtides a Graijs dictę a fratre Medeę ibi interfecto nomine Abſyrto. Pomponius in Adriatico ſunt Abſorus celadusa abſyrtis. Iſſa.
¶ Abundo abundas ex ab :& vndo. Vnde fiũt & exundo & inundo. Eſt autẽ abundare affluere: & ſupra modum aliquem quippiam poſſidere. Tractum ab amnibus : qui quomagis augentur imbribus eo maioribus :& crebrioribus vndis erigũtur. Dicitur etiam quis abundare :qui ſucceſſu proſpero affluit. Terentius in Phormione. Amore abundat Antipho. Dicimuſq; :ego abundo pecunia :& pecunia abundat mihi. Auguſtinus libro conſ. Nam id furatus ſum quod mihi abundat. Statius in Achilleide. Cum acuſatiuo .modo ſanguine teucros vndabit campos. Hinc abundans pro diuite pecunioſo:potente :profluente.
¶ Abundantia:opulentia:ſatietas. Abundanter ab Abundans aduerbium. Abunde ab abundo ſignificat copioſe ſatis ſuperq;. Exundare valde vndare ſiue alueum exire: Ambroſius Cito lutum colligit amnis exundans. Inundare intus: vel valde vndare :id eſt Implere. Idem Deniq; ebrij putabantur : quibus ſpiritus ſanctus inundabat. Quando q; abſolute ponitur pro creſcere. & extra alueum verſari. Plinius. Anteq̃ Niſus inundaret. Quandoq; pro abluere :& accuſatiuo iungitur . Idem . Agros & ſata inundauit. Hinc inundatio pro diluuio: & per tranſlationem pro abundantia :& multitudine: Vt apud Eſaiam. Inundatio camelorum operiet te.
¶ Abutor penultima producta : in vſum conſumo. Plautus in Aſinaria. Vbi illa quæ dedi ante Abuſa ſi ea durarent mihi. mulier mitteretur ad te. Sæpius tamen in malam partem: & ſperperam ſiue nimis licenter vtor ſignificat: vt fit :cum vtimur aliqua re contra id ad qđ eſt inſtituta: Vt ſi in templo negotia ſæcularia tractemus : dicemur tẽplo abuti. Cirero. Noli abuti nimis patientia noſtra. Donatus . Vtimur cum honore: Abutimur cum iniuria. Vtimur his rebus: quæ nobis vtentibus permanent: Abutimur his: quę nobis vtentibus pereunt: Ex quo vſus : & abuſus vident contraria. Nam vſui eſt ager: domus: Abuſui vinum: oleum: & huiuſmodi. Cicero .Non debet inquit ea mulier: cui vir bonorum ſuorum vſum legauit cellis vinarijs plenis relictis : putare id ad ſe pertinere. Vſus enim: non abuſus legatus eſt. Per tranſlationem vero de tempore: & labore dicitur abuti :cum tempus in aliqua re magno cum ſudore poſitum fruſtra contriuimus. Terentius. Nam in ſcribundis prologis operã abutitur: Ideſt tempore & labore. Dicimus autem Abutor hac re & hanc rem. Plautus in Bac. Nos aurum abuſos. Hinc abuſus abuſa abuſum. Abuſus abuſus. & abuſio. Abuſiue aduerbium: quod eſt impropríe :& contra naturam vſumq;.

Abydos penultima producta vrbs Aſiæ a Mileſijs condita. Gyge. lydorum rege permittente: qui totius Troadis imperium habuit. Cui Seſtos in Europa opponitur intercedente anguſto mari a caſu virginis Helleſponto nuncupato. Id cũ Aſiã ab Europa diuidat Xerſes ponte coniunxit. Hinc Abidenus abidena abydenum : veluti Leander Abydenus dictus eſt. Vnde & Muſæus.
σηστοσ δεην και αβυδοσ περαυτιον εγγυθι πολυ τουτει τοεσσι πολησ: Et ſubdit η μεν σηστου εναιεν οδε πτολιεθρου αβυδου αμφοτερων πτολιων περικαλλεεσ αστερεα αμφω ικελοι αλληλοισι.
¶ Abyſſus eſt immenſa quædam profunditas & incompenetrabilis & incomprehenſibilis & maxime in aquarum multitudine. Ibi enim altitudo inquit Auguſtinus :ibi profunditas: quæ penetrari vſq; ad fundum non poteſt. Omnis aqua: omnis humida natura: atq; ſubſtantia circunquaq; diffuſa per maria & flumina: & antra & occulta ſimul vno nomine Abyſſus vocatur. Ambroſius libro hexamer. Abyſſum & multitudinem: & profundum aquarum dici :Lectio Euangelica docet: vbi rogabant ſaluatorem dęmonia ne iuberet illis vt in Abyſſum irent.
¶ Ac coniunctio copulatiua eſt: vt doctus ac iuſtus es. Aliquando aduerbium eſt & accipitur pro q̃: vt haud ſecus ac iuſſi faciunt. Aliquando ſicut docet Do. ſignificat contra q̃. Terentius in Andria. Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie: ac volui dicere.
¶ Acachia: a grecis dicitur ſuccus e pomis expreſſus arboris Silicon : quam corrupte vulgo Siliquam appellant: quoniam ακακια dicitur innocentia.
¶ Academia locus nemoroſus ab Athenis millẽ paſſibus diſtans: ab Academo heroe: vt Eupoli placet: ſic appellatus Gymnaſium Platonis celebratiſſimum. Horatius. Atq; inter ſyluas Academi quærere verum. Ibi natus eſt Plato vbi cum philoſopharetur ſtudendi vſu & diſcipulorum frequentia morumq; celebritate inſignis fuit. Vnde Academici philoſophi : ſicut & Areopagitæ ab Areopago. Fuit & Academia villa memoratu digna ab Auerno lacu puteolos tendentibus impoſita littori : celebrata porticu: & nemore: quam Cicero Academiam vocabat :ab exemplo Athenarum ibi compoſitis voluminibus, eiſdem nominibus : in quæ monumentum ſibi extruxerat.
Eratq; Academia gymnaſium inferius cum ſuperiori gymnaſio nomen eſſet lyceum: quæ & inferior ambulatio: & ſuperior dicebantur. Lyceum vero a nomine ſcholæ Ariſtotelicæ. Huius nominis Academia penultima producitur a Cicerone. Inq; Academia vmbrifera nitidoq; lyceo. Sic & in alio verſu laureę Tullij. Atq; academiæ celebratam nomine villam. Verum alij eam corripiunt: vt etiam cõmunis vſus ſeruat Claudian? In latium ſpretis academia migrat Athenis. Sidonius Obruet & q̃q̃ totis academia ſectis: Ratio eſt: quoniam eſt vna de dichronis: Sic Vergi. de Sycheo.
¶ Achantus: puer in florem ſui nominis conuerſus . Vergilius. Et circuntextum croceo velamen Acantho . Plinius libro vigeſimo ſecundo. Docet acanthum eſſe herbam topiariam lato: longoq; folio margines crepidinum veſtientẽ. Inde ponitur pro flexuoſo ornatu. Quidam putant herbã eſſe ſimilem ſpinæ albæ : & habere folia minora:

& aculeata lanugine. Serui. in Pollione dixit esse arborem semper florentem quasi spinis plenam. Nam est spinosa quæ in Cyrenaica insula abundas Vergilius libro secundo Georgicorum. Et baccas semper frondentis achanti. Est etiam hoc nomine oppidum in Macedonia: siue Aetolia: quæ est vrbs Atamanum: in qua mutas esse ei cadas. Stephanus auctor græcus scripsit.

¶ Acanthis acanthidis auis stridula quæ & cardu elis: quæ spinis & carduis pascitur. Nam ακανθα Acantha spina ακανθων spinetum. Virgilius libro tertio. Resonant acanthatida dumi. Hæc & Acanthylis vocatur.

¶ Acapis: penultima correpta fluuius Asię apud Lazos populos.

¶ Acapna dicuntur ligna: quæ ad ignem sicca habentur: q; sint sine fumo κατ̃πος Latine fumus. Hinc genus quoddam mellis: quod ad argentarias gignitur: Acapnistum dicitur: Id est a fumo purgatum.

¶ Acaron penultima correpta ciuitas Palestinæ quę Cęsarea vocatur.

¶ Acara penultima correpta oppidum est in medio pānonię.

¶ Acarnania Epiri pars: quam Achelous ab Aetolia diuidit. In hac est oppidum Leucas: Est & regio quædam parua in ægypto dicta Acarnania Sicut scribit Seruiꝰ libro quinto æneidos.

¶ Acarpos latine infructuosus. Acarpia fructuum priuatio dicitur: κ αρπος em̃ fructus est.

¶ Acastus Pelię Thessalorum regis filius. Acasta nympha oceani & tethyos filia.

¶ Acastos latine minime vstus dicitur: nam καυμαι est ardeo καυμα calor intensus.

¶ Acatalectos versus: cui nulla syllaba deficit:

¶ Acatium genus nauigii actuarii. Iulius Polux scribit velum in naui maximum esse: sicut minimum dolonem. tertium quod retrorsum pandit Epidromum

¶ Accedo accedis penultima producta aduenio: appropinquo: quasi iuxta eo. Cuius contrarium est abscedo. Vergilius. Vos & scylleam rabiem penitusq; sonantis Accestis scopulos.

Accedere quandoq; est aures adhibere: curare: & plurimi facere. Nam non solum corpore: sed etiam animo accedere solemus: vt accedo sententiæ tuæ: Id est adhæreo tanq̃ bonæ. Quandoq; adiungere: Sed in tertia tantum persona singularis: vel pluralis numeri: & in significatione passiua: vt hoc calamitatibus meis. vel ad calamitates meas malum accessit. In quo significato quandoq; ablatiuum cum præpositione damus. Liuius. Hæc tibi a me dotalia dona accedent. Ab accedo pro aduenio fit accessus accessus. Ab accedit pro adiungitur fit accessio pro adiectione: & incremento quorum contraria sunt recessus: & remissio. Seneca. Magna rebus nostris facta erit accessio. Inuenitur etiam accessio pro aduentu: sicut decessio pro recessu. Cicero. Eorum neq; accessione vitam meliorem fieri: neq; decessione peiorem.

¶ Accelero acceleras penultima correpta propero festino: celeriter vado: vt accelera: vt eruas me

¶ Accendo accendis accendi accensum. Ex ad & cando. a .in. e. mutata: Licet non sit in vsu: non a Candeo: vt quidam putauerunt: q; habeat significationem neutralem. Accendo vero actiuam: Neq; a Cendo: quod nusq̃ legitur: neq; esse potest: Quoniam cum Accendo in eadem significatione sumatur cum cãdeo: q̃uis illud in actiua: hoc in neutra: ex hoc Candeo formatum esse oportet a verbo: Cui secundum analogiam assimiletur. Igitur Cando esse conuenit: non Cendo: quoniam si Cendo esset Cendeo faceret non candeo. Iccirco cum Candeo habeamus: & accendo sicut & incendo: & succendo simplex habere necesse sit: necessario Cando a quo Candeo fit ipsorum simplex est quippe quando plærag; huius naturæ verba sunt vt ab albo albeo: a duro Dureo: a pendo pendeo: Et multa huiusmodi: quæ neutra deriuatiua ab actiuis eorum certum est esse: Vt apud Priscianum & Diomedem cernere licet. Est autem accendere ignem excitare inflãmare: vt Virg. His accensa super. Per translationem vero significat animare: inuestigare. Virgilius. Martemq; accende cantu.

¶ Accensi (vt Marcellus scribit) generis militiæ erat administrantibus proximum: dicti: q; ad necessarias res sæpius accirentur: veluti accersiti. Festus vero sic: Accensi dicebantur: qui in locum mortuorum militum subrogabant vt: & ad censum adiiciebantur. Sed Varro rectius sentire videtur: qui docet accensos ministratores fuisse magistratuum: ab acciendo dictos: id est vocando. Nam accensus instar præconis acciebat iussu consulis Quirites ad concionem. Plinius libro septimo. Post aliquot annos adiectus est: & meridies accenso consulum id pronunciante. Erant singuli præsidibus prouinciarum accensi. Quod munus neminiꝫ nisi libertis deferebatur: sicut scripsit Cicero ad Quintum Fratrem: cuius hæc sunt verba. Accensus sit eo etiam numero: quo cum maiores nostri esse voluerunt: qui hoc non in beneficii loco: sed in laboris: ac muneris non temere: nisi libertis deferebant. Asconius aũt sic habet. Accensus est nomen ordinis promotionis in militia: vt nunc dicitur princeps: vel commentariensis. aut cornicularius.

¶ Accentus dicitur: quasi adcantus: hoc est iuxta cantum: quia ad cantilenam vocis nos cognoscere facit syllabas. Græci prosodiam dicunt. ωδη απο της προσ δια προσ ωδην του δι δειρ και προσ και δο μικρον εισω και υποτρα φεται ιωτα

A Latinis etiam tonus. & Tenor vocatur: quia ibi sonus crescit: & desinit. Definitur a quibusdam q; sit anima verborum. Ab aliis: q; sit vox syllabæ. Hos veteres nunc moderamenta: nunc accentiunculas: nunc vocalationes appellabant. Sunt autem tres accentus. Acutus. Grauis: & Circunflexus. Acutus dictus est q; acuat: & erigat syllabam. Grauis q; deprimat. & deponat. Est enim contrarius acuto. Circunflexus: qui de acuto & Graui constat. Incipiens enim ab acuto: desinit in Grauem. De his apud Priscianum & Tortellũ tractatum est.

¶ Accerso accersis accersiui accersitum: & arcesso accersis vtrunq; tertiæ coniugationis ponitur pro euoco: seu aduocandũ eo. Actum enim corporis denotant: sicut cætera in so. terminata. Sed in præterito: nõ autem in præsenti sunt quartæ: quæ pro

terea deſyderatiua a grammaticis dicuntur: q̄ nūq̄ fere eorum verborum actus ſine deſyderio fiant. Suetonius in Cæſare. A quo ad accerſendam claſſem in Bithyniam miſſus deſedit apud Nicodemem. Terentius in Andria: Obſtetricem accerſo. Fit autem Accerſo ab Accio.

Arceſſo vero ab arcio: quod idem eſt: cum apud antiquos: Vt Priſcianus inquit: ar pro ad poni conſucuerit: vt Aruenas aruentores aruolare: pro Aduenas aduentores aduolare dicentes. Vnde oſtenditur recte arceſſo dici ab Arcio: quod nos accio dicimus. Claudianus Libro tertio. Iuppiter interea cinctā thaumātida nimbis Ire iubet totoq̄ deos arceſſere mundo. Apud Vergilium tamen Libro quarto Georgicorum pro attrahio ponitur eo modo: quo in Pſalmo. Os meum aperui & attraxi ſpiritum. Hinc pecudes armenta viros genus omne ferarum: Quemq̄ ſibi tenuis naſcentum arceſſere vitas. Ex Accio ergo ſiue arcio fiunt duo deriuatiua Accerſo: & arceſſo: q̄ q̄ & arceſſo ab arceo pro accuſo eſſe poſſit. Saluſtius in Iugurtha. Quo facilius indicio regis Scauri: & reliquorum quos pecunię captæ arceſſebant delicta patefierent.

Accerſio accerſis quartæ coniugationis: & verbum actiuum: quod multi negant inueniri. Sed falluntur parum ſcripturas attendentes. Significatq̄ voco. Cicero Libro quarto Tuſculanarum. Quem Cæcilius deum: qui non ſummum putet: aut ſtultum aut rerum eſſe imperitum exiſtimet cui in manu ſit: quem eſſe dementem velit: quem ſapere quem ſanare: quem in morbum inijci: quem contra amari: quem expeti: quem accerſiri: Liuius. quoq̄ Libro tertio ait. Placere ita q̄ patrem accerſire. Saluſtius circa finem Iugurthæ. Poſtremo Syllam accerſiri iubet. Hieronymus in Deuteronomio. Statimq̄ eum accerſiri facient: et interrogabunt. Et in actibus apoſtolicis. Accerſi Simonem quendam: qui cognominatur Petrus. Sic & in multis locis: quos adducere ſuperfluum iudico.

Accio accis acciui: vel accii accitum: penultima producta: ex ad & Cio ſignificat Aduoco. Vnde accītus aduocatus. Hieronymus Accito notario inquit. Hinc Accitus accitus. Vergilius. Regius accitu chari genitoris ad vrbem.

Accido accidis. penultima correpta. ex ad & cado. proprie iuxta cado: & accidere eſt geſtum corporis in humilitatem cadentis oſtendere. Suetonius in Cæſare. Ad genua vltro ſibi accideret Saluſtius ſine præpoſitione dixit. Quo accidam. Iureconſulti vſurpant accidere pro mori: vt ſi quid filio meo acciderit. N. ſeruus meus eſto: Id eſt ſi filius meus mortuus fuerit. In tertia perſona ſignificat præter ſpem euenire. Et hoc tam in bonum q̄ in malum. Terentius in Andria. Interea aliquid acciderit boni. Cicero. Nihil mali accidiſſe Scipioni putandum eſt. Hinc fit accidens participium & accidens nomen.

Accingo accingis. Iuxta cingo. Res vero qua quis cingitur in ablatiuo magis q̄ accuſatiuo poni ſolet. Et vltra ablatiuum datiuum commode habere poteſt. Hieronymus libro quarto Regum. Vir piloſus & zona pellicea accinctus renibus. Interdum Accingere eſt parare ſiue expeditum: prōptumq̄ ad aliquod agendum reddere. Vergilius. Illi ſe prædę accingunt. Alio modo conſtruendi q̄ deprecetur regula: vt accinctus renibus. Vnde accinctos vocamus induſtrios expeditoſq̄: contra diſcinctos ignauos: incomptos: negligenteſq̄ dicimus.

Accipio accipis Capio: q̄ q̄ ab inuicem ſepārentur. Sicuti in dictione capio dicetur: Interdum accipere eſt audire: Cicero in Catone. Accipite veterem orationem Architæ. Interdum Sentire Terentius in Heautontumerumeno. Clinia aliter de amore tuo: atq̄ eſt accipis. Interdum cognoſcere intelligere: vt accepi te in patriam reuerſurum. Interdum Concipere. Virgilius libro quarto: Alij ventoſis follib⁹ auras. accipiunt reddūtq̄. Interdum decipere. Lucillius. Sic inq̄ veteratorem illum veterem lupum annibalem acceptum Interdum tractare tam in malum q̄ in bonum. Terentius: Ego abs te miſeris ſum acceptus modis. Cicero Roga ipſum quemad modum ego eum Arimini accepi. Huius compoſitum eſt præaccipio.

Acceptum dicitur gratum iucuduum comprobatum.

Acceptum fero: habeo pro accepto & fateor me accepiſſe quod non accepi cum nulla ſolutio interuenerit. Vnde acceptilatio dicta ē liberatio vt docet Modeſtinus: quæ fit per interrogationem & reſponſionem: qua vtriſq̄ contingit ab eo nexu abſolutio. Dicendo enim quicquid tibi per ſtipulationem promiſi: vel ex ſtipulatu debui habeſne acceptum? Et tu reſpōdeas habeo: acceptūq̄ fero: q̄ ſi dicas pinde habeo ac ſi accepiſſem a te per verā ſolutionē Apotheca vero non alias: q̄ ſi pecunia ſoluta ſit inquit Vlp. Acceptum refero. Vide in dictione refero

¶ Acipenſer: ſeu aquipēſer. genus piſcis: q̄ frequēs accipiat menſis. Habet ſquāmas ad os verſas q apud antiquos in magna æſtimatione fuit. Mar. Ad palatinas acipēſera mittite menſas Ambroſias ornant munera rara dapes.

¶ Accipiter ab accipiēdis malo modo alijs auib⁹. Eſt enim auium rapax. Vide in falco.

¶ Accepſo veteres p accepim dixere. Pacu: Haud ſinam quicq̄ profari priuſq̄ accepſo quod peto.

¶ Accline adiectiuū penultima producta dicit flexum incuruatum iacens humile. Et proprie inde ſcenſu dicitur. Hieron. Scabellū accline & ex vna parte obliquū. Dicitur & acclinus: natum: ſicut & interclinus: quo vſus eſt Ambro. in Egeſippo. ciuitas inquit prērupta vndiq̄ prope erat interclinarupibus.

¶ Acclino. as: pen. pro. ad aliquid flecto inclino: Hiero. ad Dama. Acclinatio noſtra vmbroſa eſt & inclino p inflecto. Declino deorſum flecto: quæ a clino compoſita eſſe conuenit. Licet eorum ſimplex non ſit in vſu.

Accliuis: ſiue accliuus ua um per u. pe. pro. qđ eſt leuiter erectū & acuminatū & proprie de aſcenſu dicitur: quaſi in cliuum acuminatum & pendulum ſurſum. Cuius contrarium eſt decliue: ſiue de cliuum quod eſt inclinatum atq̄ incuruum pendulum deorſum. Hinc accliuitas Cæſar. Ab eo flumine pari accliuitate collis naſcebatur.

Accolo. is pe. cor. apud ſiue iuxta colo. & de aqs montibuſq̄ dicit. Liui li. iiij. Hi dimiſſis circa

omẽs populos legatis qui etruſcum mare :quiq; Tyberim accolunt ad frumentum mercandum. Plini. Li. iiij. Perſę rubrũ mare ſemper ac coluere.

¶ Accola penultima cor. vicinus aduentitius: q; aduenies terram colat. i. habitet: vt accola montis: qui prope montem habitat. Accola Padi. Accola campi: qui iuxta padum iuxta campum habet domum. Liuius Libro primo. Paſtor accola eius loci nomine Cacus ferox viribus. Vergilius Libro. vij. Amniſq; vadoſi Accola vulturni.

¶ Accõmodo as. pen. cor. adhibeo: applico: adapto apte colloco. Cice libr. ij. de ora. Aphricano illi ſuperiori coronã ſibi in conuiuio ad caput accommodanti. Idem Libro primo Offi. Qui ſe ad rempubli. & ad magnas res gerendas accommodauere. Idem. Tantũ dabit amicitiæ: vt naturam amici cauſam eſſe malit: vt orandæ litis tempus quoad leges liceat accommodet. Interdum accõmodatum ſignificat procliue propenſum. Idem Ad ſummum græcorum ocium potius q̃ ad illam vim aut tumultum accommodati.

¶ Accredo accredis penult. ꝓducta: ex ad & credo videt ſignificare ad id qđ creditur accedo quale Aſſentior ſiue aſſentio: ad ſententiam accedo: Collu. Lib. ij. Idq; etiam non ſpernendus auctor rei ruſticæ Sarſenna videt accredidiſſe. Eſt & acredo nomen per ſimplex. c.

¶ Accreduo. duis. Idemqđ accredo. Plau. Neq; diuini: neq; mihi humani poſthac q̃q̃ accreduas Arthemona.

¶ Accũbo. bis. proprie adiaceo iuxta cubo. Hieron. in Deutero. Quando ſederis in domo tua. & ambulaueris: & accubueris atq; ſurrexeris ſcribes ea ſup poſtes. Et lib. ij. ℟. Accubuit Amnõ & quaſi ægrotare cœpit. Et accumbere eſt in conuiuio eſſe. Cubabant enim antiqui veſcentes. Cice. Præto. Accubueram hora nona. cum id litteratũ exẽplum in codicillis exaraui. Aſſignãt quidam differentiam inter Accumbere: Diſcumbere: & Recumbere. Quæ quoniam apud auctores min⁹ ſeruetur: eam omittendam cenſui.

¶ Accubo. bas. penultima cor. iuxta cubo. Sue. in Cæſare. Theatrũ ſummæ magnitudinis. Tarpeio monti accubans. Alias ſignificat diſcumbo Hinc Accubitor accubitrix: & accubito accubitas

¶ Accubitus accubit⁹. ıſ̃e accubãdi act⁹: vt in cãticis. Dum eſſet rex in accubitu ſuo: nardus mea dedit odorem ſuauitatis.

¶ Accubitũ lectus in quo cubatur interdiu. Vnde apud Lampri. de Commodo ſcribitur: q; non accubuit niſi in accubitis: quæ pilum leporinum habuiſſent: aut plumas perdicum ſubalares. Hæc accubita alio nomine dicuntur Anacliteria: & apud Florentinos tuſcanica.

¶ Accumulo. las. penultima corre. augeo amplifico: & quaſi ad cumulum addo.

¶ Accuro accuras penulti. ꝓducta & per ſimplex r. ſignificat ſtudioſe & diligenter curo. Plautus in Epi. Remeabo intro: vt accurentur aduenientes hoſpites. Ci. in arte veteri. Melius accurant q̃ ſine cõſilio adminiſtrant. Hic accuratus a um: vbi magna apponit cura. Cel. Cultu corporis nitido venuſtoq; nimiſq; accurato fuiſſe. Hic paccurat⁹. Ci. Apio pul. Peraccurate querebaris q; eos tributa exigere vetarem.

¶ Accurro .rris. p duplex. rr. vide i dictiõe curro.

¶ Accuſo. ſas. pen. ꝓducta frequẽtatiuũ eſt ab accudo: ſicut docet Priſcianus. Cõponitur enim ex ad & cuſo: quod a Cudo deducitur: Ex quo compoſita. Incuſo: Excuſo: & recuſo: q̃q̃ non deſint qui dicant accuſo ex ad et cauſa: ſeu cauſor componi: Sed magis audiendus eſt Pricianus: quia magis commoda fit compoſitio a cuſo frequentatiuo verbi Cudo quod cuſum ſupinum facit. Eſt autem accuſare aliquem: quaſi eum apud iudicem pcudere. Et hoc p trãſlationẽ: q̃ſi malleo ad icudẽ ptundere. vt in quã velit is q accuſat formã redigat: vñ ꝓprie ẽ apud iudicẽ vel aliũ & aliqñ apud illũ quẽ accuſes oſtẽdere aliquẽ peccaſſe. Dicimus aũt Accuſo te illi apud illũ: vel coram illo magni ſceleris: aut de magno ſcelere. Id obſeruatum fere cõperi: vt qđ peccati nomẽ exprimit genitõ: quod minus abſto poneret: vt te accuſaui homicidij: & alio ſcelere. Incuſare eſt alterius mores reprehẽdere: & plærunq; cum querela q; ab illo iniuria ſis affectus. Qui dixerunt incuſare de maioribus dici. Accuſare de paribus vel minoribus cõuincuntur ab auctoribus. Cæſar in primo com. Omnium ordinũ adhibitis ad id cõſiliũ cẽturionibus vehemẽter eos incuſauit. Diome. Incuſante Ciceroẽ Catilina cõuict⁹ eſt. Cor. Taci. Intẽptẽ cœli ĩcuſantes.

¶ Accuſatorius vir: q alios accuſat. Accuſatori⁹ liber: in quo continentur accuſationes.

¶ Acculatiuus a ũ per qđ quis accuſat. Vñ accuſatiuus caſus dictus eſt: quia p hũc vel accuſamus: vel laudare videmur: Vnde & laudatiuus dicitur.

¶ Acelũ oppidũ credit in Tauriſci agro: vñ Acelinus romanus ſequitia famoſus inter recentiores hiſtorias audit: hodie Aſulũ dr: nunc reginæ Cypri Corneliæ ꝓtoriũ: ſed fallũtur quoniã eſt oppidũ a Patauio ad decimũ lapidem verſus ateſtẽ: & Montagnanam.

¶ Acedia græce ακηδια latine pigritia: triſtitia: tædium: anxietas: Inde acedio ias: qđ ſignificat anxiũ eſſe: vñ loc⁹ ille p̃s. Et anxiat⁹ eſt ſuper me ſpũs meus. οτι κηδω τοαλγεω και ασκεω χαλεπαινω καιωθλιβωλυπω καιταλοπα οθεν επικηδιον λεγται και ακηδια αμελεια και τορημα ακηδεω και ακηδα. Et ꝓpterea eſt ſyllaba longa: qm̃ eſt η græco.

¶ Acephalus pen. cor. latine ſine capite dicit. Nã α ſine κεφαλη caput: vnde Acephali verſus ſine capite dicũtur: quoniã a breui ſyllaba incipiãt. Acephali hæretici quidã dicti ſunt: quoniã nullus inuenit auctor: a quo exorti ſint. Hi duarũ in xp̃o ſubſtantiarum proprietatẽ negant: & vnam in ei⁹ perſona prędicant naturam.

¶ Acefin⁹ pen' ꝓ. fluui⁹ Perſię q in Indũ fluuiũ cadit magnus & nauigabilis circa quẽ ferũt harundines tãtæ magnitudinis naſci: vt ſingula internodia incolis præſtent vicem nauigij.

Acer ris & acẽris is fœ. gñis cui⁹ pria ſyllaba corripit nomẽ eſt arboris: a quo fit acernus a um. qđ eſt materiatũ ex ea arbore. Verg. Præcipue cũ iam trabibus cõſtaret acernis: Græce dicit. οξυ ρ.

Dicta acer q; acria in ea artificum ingenia exercent. Eſt em̃ ampliſſima arbor & operũ elegãtia: ac ſubtilitate primũ poſt citrũ locum obtinet.

¶ Acer a um: vel hic acer hęc acris & hoc acre pria pro. a quo acrior: & acerrim⁹ ꝓprie ad vinũ acetũ

& huiuſmõi ptinet: nã ſaporis acetoſitatẽ ſignificat Col. li. iii. Radice ten⁹ vitẽ pſcidito plagã acri aceto pariter ac lotio pmixta terra línito eodẽq; radices irrigato. Trãſferẽ ad alia & modo p forti ponẽ. Virg li. ix. Haud acrẽ dubites in p̃lia poſcere turnũ. Mõp veloci. Idẽ li. iiii. At puer aſcani⁹ mediis in vallib⁹ acri Gaudet equo. Idẽ. calidũq; aĩs & curſib⁹ acrem Modo p acuto. Ci. Acri hõi genio. Mõp vehemẽti. Idẽ i hor. Aut philippo breui⁹: aut theopõpo acri⁹ Mõp diligẽte. Virg. Iã tũ acer curas veniẽtẽ extendit i ãnũ. Mõp ſeuero. Ci. li. i. off. Sic nos ſi acres ac diligẽtes eſſe volum⁹ aiaduerſores vitiorũ magna ſæpe ex puis itelligem⁹. Mõp aſpero. Idẽi Lęl. Nũc idẽ acerrim⁹ inimic⁹. Ab acer fit cõpoſitũ Peracer. Deriuata ſunt acredo/acritudo/acritas/& acriter ad.

¶ Aceo es. acui. acid⁹ ſũ. acorẽ ſapio. Cato (uerb. de re ruſ. Vini quadragenę vrnę dabunt: quod neq; aceat: neq; muceat. Hinc componitur coaceo.

¶ Aceſco is. acid⁹ fio. Hiero. ad Furiã. Egeſſiſti aceſcentes & morbidos cibos releuaſti æſtuantẽ ſtomachũ. Hinc coaceſco: quod eſt totus acidus fio.

¶ Acredo inis. amaritudo illa ſeu aſpitas q̃ ẽ in fru

¶ Acerb⁹ a. ũ. qđ nõ eſt coctũ (ctib⁹ nõ maturis. ſed imaturũ. Col. Vua prio eſt pacerba guſtatu: deide maturata dulceſcit. Sic acerbũ vuln⁹ hoc ẽ imaturũ: vñ & robuſtorũ iuuenũ acerbã mortẽ dicimus q̃ difficulter moriunt. Virg. li. xi. Pallas quẽ nõ virtutis egentẽ Abſtulit atra dies & funere merſit acerbo Tractũ a pomis q̃ imatura non niſi difficulter ab arborib⁹ diuellũt. Ci. i Cato. Quaſi poma ex arborib⁹ cruda ſi ſint: vi auellunt. ſi matura & cocta decidũt. ſic vitã in adoleſcentib⁹ vis aufert ſenib⁹ maturitas Per tranſlationẽ acerbus dr̃ aſper: infeſtus. Ci. Lẽtulo. Eo die acerbum habuim⁹ curionem.

¶ Acerbitas: ſaporis amaritudo: cruditas: aſpitas. ĩfeſtatio: ſęuitia. Cic. Q u. Valerio. Syllani tp̃is acerbitatẽ deor⁹ imortaliũ benignitate ſubterfugere.

¶ Acerbo as. aſpero: aboĩabile facio. Claud. lib. ii. Nec patruo cedũt ſtimulat cõmunis i arma Viginitas: crimẽq; ferí raptoris acerbat. Hui⁹ cõpoſitũ eſt Exacerbo: quod eſt valde acerbo: vel aſpe turbo.

¶ Acetũ: acre vinũ: vel q̃ a acutũ ſit: vel q̃ ſi aquatũ Vinũ enĩ aqua mixtũ cito in hũc ſaporẽ vertit. Vel dr̃ ab aceo es. Col. li. iii. Infructuoſas vites fœcundas facito q̃ exiguũ dant fructũ. Acetũ agrico cinere irrigato: ipſũq; codicẽ línito cinere. Hinc acetoſ⁹ a. um. acetoſitas & acor.

¶ Acetaria: a q̃buſdã dr̃ hęrbę ſeu cibaria: q̃ ex aceto ſumunt ad excitãdũ appetitũ: q̃les ſunt hęrbę virẽtes. quas aceto oleoq; guttati inſtillato cõcinamus. Alii ab accipiẽdo hoc nomẽ deriuãt. vt acetaria ſint horti. hocẽ hortenſia: qm̃ expedita res & parata fẽp ſit. etiãſi greci oxybaphon appellãt: quaſi ab aceto tinctum. ελληνηστι γαρ οξος οξω Δησοι νος και βαπτω το Δευω.

¶ Acetare: veteres p cõmouere & agitare poſuerũt.

¶ Acor vini aut mali punici & ſimiliũ odoris: ſiue i guſtu ſaporis vt ita dicã acuitas ſiue aſpitas. Col. li. iiii. Nos exiguũ admodũ cyrenaicũ vino diluim⁹: & ita cacumia oblinim⁹ ea res ſeminio lauit acorem

¶ Acid⁹ a. ũ. pe. cor. qđ acetũ factũ ẽ: q̃uis & aſpe dicaẽ. Col. li. vi. Malũ punicũ ſi acidũ: aut min⁹ dulcẽ fructũ feret hoc modo emendabiẽ. Hiero. i Eccl. Non acide feras. i. amare ſeu aſpe. Hui⁹ diminutiuũ eſt Acidul⁹. Cõpoſitũ: Subacid⁹ aliquãtulũ acidus.

Cato de re ru. Vinũ ponito ſub dio: poſtridie mane guſtato: ſi id ſapiet qđ in dolio eſt: ſcito id duraturũ ſubacidum non durabit.

¶ Acetabulũ vaſis gen⁹: quã heminã etiã dicimus. Hiero. in li. exo. Parabis acetabula & phialas.

¶ Acerępe. pro. vrbs campanię nõ lõge a Neapoli quã Clani⁹ amnis p̃terfluit. Vñ apd Virgi. legiẽ. vacuis clanius nõ æquus aceris. Hinc aceranus qui eſt ex aceris: ſicut cumanus a cumis.

¶ Aceris pe. cor. palea miliacea: a quo aceroſus a. um. vt frumentũ aceroſũ qđ ẽ imũdũ & nõ ſine paleis: a quo & panis q̃ ex eo fit aceroſus dicitur.

¶ Acero as. pe. cor. ab ac⁹ p palea ſignificat paleis ĩficio: vñ aceratũ lutũ qđ paleis imixtũ eſt ad tugu ria faciẽda. Hui⁹ cõpoſitũ Obacero: qđ eſt loquẽdo alteri⁹ ſermonẽ moleſto: impedio: ori obiicio.

¶ Acerra arcula turaria in qua tus reponi ſolet. quo diis ſacrificaẽ: turibulũ vulgo dr̃. greci θυμιατηρ thymatherion dicũt. Alii putãt eſſe arãq̃ ante mortuũ poni ſolebat i q̃ odores ĩcẽdebãt. Cornut⁹ ſcribit cẽ paterã i q̃ libaẽ. Virg. Et plena ſupplex ve

¶ Acerſecomes pe. cor. latine dr̃ ĩtõ: (neraẽ acerra. ſus comã & capillat⁹ Iuue. nemo vẽdit acerſecomes ab a priuatiua partícula: & κειρω και κομη tondeo. Hoc noĩe dictus eſt Apollo: q⁹ nunq̃ radii poſſint a fronte lucis auelli.

¶ Aceru⁹ mollis aggregatio: & cumul⁹ ꝓprie minutarũ rerũ cõgeries: vt frumẽti: legumĩs. Plau. i pſeu. Quibus cũctis mõtes maximi acerui frumẽti ſunt domi. Et aliquãto maiorũ: vt aceruus ſcutorũ: & fere ad oia gñale eſt. Strues p̃cipue lignor⁹. Strages cadauerũ interfectorũ vno in loco iacentiũ: ſiue humanorũ: ſiue mutorũ: Sarcina vtenſilium.

¶ Aceruatim p aceruos. Col. Cũ eiuſmodi peſtis ĩceſſit ſub fauis aceruatim enectę reperiuntur.

¶ Aceruo as. accumulo. Virg. ad crimẽ retulit. p̃amplifico. Vel cũ ſe pauidũ cõtra mea iurgia fingit Artificis ſcelus & formidine crimẽ aceruat. Hinc cõponẽ coaceruo: qđ ẽ totũ vel ſil' aceruo. cõiũgo. Lac. li. v. Errores ſuos ſup crudelib⁹ factis coaceruauit.

¶ Aceſtes is. vl̃ ę. nomẽ viri ſiculor⁹ regis cui⁹ Vir.

¶ Aceſtis is. fluui⁹ ĩdię nautgabilis. (ſępe meminit

¶ Achęmenes cũ diph. pe. cor. nomẽ primi p̃ſar⁹ regis: vt ſcribit Hero. a quo reges oẽs vſq; ad Dariũ deſcẽdeẽt: ex achęmonior⁹ familia reges a p̃ſis electos ſcribit Hero. Fuit alius xerſis frater hoc noĩe.

¶ Achaia: regio grecię vndiq; circũſepta mari p̃ter q̃ a ſeptẽtrione: cui⁹ caput eſt Corinth⁹. Dicta achaia ab achęo xuthi filio. Quę prio Danaa vt Hero. placet dicta fuit: vñ greci achęi atq; achiui: & danai dicti ſũt. Nã achiui dr̃: æ diph. ĩ i pducta cõuerſa & u digãma æolica interpoſita. Deide Aegialea a rege Aegialio dr̃. Ply. Achaię nomẽ puĩcię ab Iſthmo incipit ante ægialos vocabaẽ ꝓpter vrbes in littore diſpoſitas: greci enĩ αιγιαλον ægialon vocant littus. Eſt etiã alia Achaia i peloponeſſo. Habet ab ortu ſolis partẽ ęgęi maris. Ab occaſu Epirũ. A ſeptẽtrione macedoniã. a meridie Creticũ pelag⁹: i ea ſũt thebę boetię & megara q̃ megaridi regioni nomen dedit. Declinaturq; Achaia æ. dictio tętraſyllaba. Achais idis. & achaida æ. ſicut Perſis & perſida. thebais thebaida. Ptholemais ptolemaida. Ouid. Ah quotiẽs dices q̃ paup achaia noſtra eſt. Hinc græci dicti ſunt achęi achiui æ diph. in i productã cõuerſa & digãma æolica interpoſita.

¶ Achar: nomen ciuitatis q̄ nūc Nizibi appellat.
¶ Acharis pe. cor. latine dici pōt sine gr̄a. Ingrat⁹ χαρισ charis eni gr̄a dī: & acharistia igratitudo.
¶ Achates pe. p. απο του αχεοσ. i. a cura q̄ regus sēp comes est. Quo noīe dict⁹ est ænēæ comes: & lapis q dā p̄tiosus i Sicilia apud achatē fluuiū primū reptus: postea plurimis i terris. Est aūt niger hñs in medio circulos nigros & albos iunctos & variatos siīs hematiti: hic tēpestates auertere: & flumia sistere dī. In hoc lapide habuit pyrrh⁹ epirotar̄ rex musas nouē naturales: & apollinem cum lyra.
¶ Achateon: velū maximū i medio naui cōstitutū
¶ Acherōtis cū diph. vt q dā volūt fœ. gñis palus infernalis dī a poetis ab a sine. χαιρων gaudēs: q̄ sit sine gaudio: sed cōstat locū esse ꝑpe auernū lacū. Stra. li. vi. acherontē fluuiū esse tradit brutios ꝑpe pādosiā vrbē; vbi alexāder epirēsis a Lucanis trucidat⁹ est: Dodonęo decept⁹ oraculo: qđ iusserat vt caueret acherusiā aquā pādosiāq; vrbē: cū in epiro eēt pādosia: & acherō amnis fugiēs hęc loca i italiā vēit cūq; vadū acherōtis brutiorū egressū emin⁹ veruto lucan⁹ miles exīt̄as cōfodit. a q busdā tñ sine diph. scribit. Virg. Flectere si neq̄o supos acherōta moue bo. ab α & καιρος qđ ē tps. Nā acherō ꝑ tpis labilitate ponit: eo q̄ tpis lapsu oīa pereūt. Iccirco figit vnū ex flumīb⁹ ifernt: sed poti⁹ credo ab eo dici. s. απο του αχεοσ τησ λυπωησ και ρεω ποταμοσ των αλγεων. qm̄ vbiq; sine diph. scribit. Ab acherō fiūt adiectiua Acherōti⁹ & acherōtin⁹. Vñ acherō tini ppli oppidani q iuxta acherontē habitant.
¶ Asc. Acheron i ntō pe. breui: & ge. masc. i vsu est.
¶ Acherōtia: ciuitas parua apulię in monte sita.
¶ Achelous ętolię rex: a quo fluui⁹ eiusdē noīs a pīdo mōte oriēs & ętolīā a Carnania diuidēs in maleā cū sinū defluit. Thoas ātea appellabat. Hīc fit acheloius a. ū. qđ mō possessiuū ē: mō ꝑ aqueus ponit. Virg. li. i. Ge. Poculaq; iuētis acheloia miscuit vuis Veteres eni aquā oēm acheloiū nūcupauere: q̄ primus post diluuiū erupisse terrā ferē: siue q̄ achelous in gręcia vbi tot i genia floruerūt oīm fluuio⁹ celeberrim⁹ fuit. Hīc acheloides nymphę dict̄ę sunt.
¶ Acherusia: pal⁹ iter Capuā & Auersā ꝑ apta plana vsq; ꝑpe Cumas diffusa. Dio. sic i. ii. bibliotecæ historię de sepulchris ęgyptio⁹ q heliopoli accolūt hęc tradit Paludē eē acherusiā in quā imittant̄ cadauera i vlteriorē ripā deferēda nauī vero ipsā q̄ traicit barī hoc est onerariā appellari: ide natā de charōte q aīas trāsuehat stygē fabellā. Itē acherusia spec⁹ ē iuxta euxinum.
¶ Achil⁹ pe. ꝑ. q sine labris ē: ab α sñ: χειλοσ chilos labrum: etiā margo: sed achelus poti⁹ dici debet quia ει in e longū vertit̄: vt κυθιρεια.
¶ Achilles qđ & achilleus dī: nā grę. α κυλλευσ nomē viri apud Home. cātatissimi: cui⁹ gtūs tā in i. q̄ in is finit. Noīa eni i eus diph. finita apd̄ ātiquos terminabant̄ i es: vt theseus theses. Tydeus tydes gtūs erat i is: thesis. tydis. vbi i fine carmis abiicit̄ s vt thesi: tydi. Remālit cōsuerudo i achilleus & vlyssęus Achylles vlysses: quo⁹ gtūs ē achilli: vlyssi. i carmie. Virgi. Troas relliquas danaū atq; imitis achilli Dissoluto. gtō vs⁹ ē Hor. Vlissei a ntō vlysseus nā & grę. ολυσσευσ. Nec cursus duplices ꝑ mare
¶ Acięris: securis grea qua in sacrificiis (vlyssei. veteres sacerdotes vtebantur.
¶ Aciale: vel aciare ferrum durū eius materię apud

Brixianos maxima vis fit.
¶ Acidalus pen̄. cor. fons in otchomeno oppido Bœotię veneri sacer: vnde venus acidalia dicta.
¶ Acies tria significat: scilicet acuitatē falcis cultri & similiū quę secāt. Colu. lib. v. Obtusa eni hebescę & mollis falx putatorē morat̄: eoq; minus laboris efficit. & plus laboris affert vinitori. Nā siue curuat̄ acies: quod accidit molli: siue tardius penetrat: qđ euenit in retuso & crasso ferramento maiore nixu ē opus. & απο του ακοπεειν. id est ab acuendo ducitur sicut acumen & acuo. significat & exercit⁹ instructionem cum ad dimicandum paratus est: eo q̄ acuto ferro armatus sit. Virgi. li. ii. Geor. Et campo stetit agmen aperto Directæq; acies. Et acies quidem instructa his vocabulis vocari solet. Frōs: subsidia cuneus: orbis: globus: forfices: Serra: alę: turres: & quędam alia. Tertio oculi lumen. Lactan. li. de opi. Acies enim id est membrana illa perlucens quā sic cari & obarescere nō oportet nisi humore tersa pure niteat obsolescit. Pertranslationē acies sumit̄ ꝑ ingenii perspicuitate. Cice. in Cato. Nonne vobis vi detur animus qui plus cernit & longius videt se ad meliora ꝑficisci. Ille autē cui⁹ obtusior sit acies non videtur. Dicim⁹ autē tā acie q̄ aciei in gtō. Salu. lib. .i. hist. Dubitauit acie pars. ꝑ aciei. Cui⁹ rei causam vide apud Gellium.
¶ Aciem trahere dīr aquę: ꝑ eoqđ est acuere. Similiter aciē ferri exterim⁹ vt acuta sit.
¶ Acinacis pe. cor. gladi⁹ p sic⁹. Hor. li. i. car. Vino & rixis medus acinacis. Hiero. cōtra Ioui. Extorsit acinacē de manu & latus eius transuerberauit.
¶ Acini pe. cor. inter fructus minutiores arbor̄ fruticū ve dēsius nascūtur: vt vuę grana: hederę grana sambuci: tribuli: mali punici grana. Hiero. Nunc de acino vinacei differamus: granū paruū est ita vt vix duob⁹ digitulis teneri possit. Baccæ vero diffusius et rarius: vt fruct⁹ lauri: oliuæ: corni: loti: myrti: lentisci. Nōnū q̄ acini & baccæ idifferēter ponunt̄. Vir. Sāguineis ebuli baccis minioq; rubētē. Ab acinis vuæ. Acinatitius a. um. fit: vt vinū acinatitiū. Vlp. digestis de vino legato. Acinatitiū plane vinū cōtinebitur.
¶ Acis fluuius Siciliæ ex ætna ꝑcedē: ex cui⁹ ripis ferē polyphemū saxum in vlyssem eiecisse.
¶ Aclydes pe. cor. putat̄ esse gñs teli p qđ flagellū imensū iaci pōt. Virg. lib. vii. Teretes sunt aclydes illis Tela: sed hæc lento mos est aptare flagello.
¶ Acolutus pe. ꝑ. latine cōsequēs dicitur απο του ακολουτεειν. i. assequendo.
¶ Acone latine cos: græce ακονη.
¶ Acone portus Bithyniæ esse ferē q̄ ꝑ uentu maior̄ graminū vsq; adeo celebris est: vt noxias herbas aconita noīemus. Sed vide in dictiōe Aconitū
¶ Acus q̄rtę decli. gñis fœ. instrumētū est quo sarcinatrix & ornatrix vtit̄ ad discernēdos capillos ab acuta cuspide. Iuue. Ille supciliū madida fuligine tīctū Obliqua ꝑducit acu. Mar. Figat ac⁹ tortas fusti neatq; comas. Paleæ etiā frumenti acus discunt̄ assimilitudine acus qua suimus. Col. li. ii. Nam semina excussa in area iacebūt: supq; eodē mō reliqui fasciculi excutientur ac durissime acus eiectæ separatęq; erunt a cudentibus. Similiter Exercitus instructio acus dicitur: q̄ ea militū pars vehemētissima sit ad hostem vulnerandū acumine telor̄.
¶ Acūcula dimi. ab acu qua vtūt̄ mulieres ad ornā

dum quale eſt diſcerniculũ quod capillis diſcriminã dis eſt accommodatum.

¶ Acicula formatiõe nõ ſignificatione dimi. ẽ ab acu, vt inqt Priſ. q̃ vtunt̃ mulieres ad ornatũ capitis. Eſt & acicula piſcis tenuis ac long⁹ q & acus dicit̃.

¶ Acupictores q acu pingũt alio noĩe phrygiones appellant̃ ab Phrygia regione Troię vbi primũ inuenta hęc ars dicitur: non autem compoſita vt Phocylides μητε ραμο κλοστειμ.

¶ Acus ci. gñis maſ. q & acicula dĩ vt pauloſup. Piſcis gen⁹: de quo Mar. Et fati⁹ tenues ducere credis acos. Hicetiã Bellona dĩ. Pli. Acus ſiue bellone vn⁹ piſciũ dehiſcente ꝓpter multitudinẽ vtero perit.

¶ Acus ceris. gñis neu. purgamentũ frumẽti. Col. li. viij. Nã ſuburbanis lactẽs porc⁹ acere nutricãd⁹ ẽ

¶ Aculeus ſpiculũ: vel res ſeu oſo pungẽs. Col. li. i. Nec paludẽ q dẽ vicinã eẽ oportet ędificijs nec iũctã militarẽ vtã q̃ illa calorib⁹ noxiũ virus eructat: & infeſtis aculeis armata culices muſcas tabanos q̃ĩ nos denſiſſimis agminib⁹ inuolãt. Vñ & ꝓ quodã tormẽti gñe ponit̃ quo forte velut acu ſancti martyres pungebãt̃. Per trãſlationẽ vero canim⁹. Tu deuicto mortis aculeo apoſtoli credẽtib⁹ regna cœlorũ. Ci. de optimo dicẽdi gñe trãſtulit ad oſores. Horũ oſo inqt neq; neruos neq; aculeos oratorios ac forenſes habet. Hinc fit aculeatus. ta tũ: q̃d aculeũ hoc ẽ acutũ aculei inſtar habet. Pli. li. xi. Sine ore eſt ꝓ eo q dã aculeatũ linguis ſimile: & hoc in pectore quoq; rorẽ lãbũt reliquorũ q buſdã aculeus in ore vt aſilo ſiue tabanũ dici placet.

¶ Acumẽ. pe. pro. ſubtilitas alicui⁹ rei. Per trãſlationẽ ponit̃ pro ingenij ſpicacitate. Col. in pręfa. Facillimã eſſe nec vllius acuminis ruſticationẽ: q̃ que in acumẽ terminent interius magis penetrẽt quomõ ſolent perſpicacia ingenia penetrare.

¶ Acumino as. pen. cor. acutũ facio. Lact. de opifi. In quadrupedibus aũt contextũ ſpinęa ſũmo capite deductũ longi⁹ extra corpus eduxit: & acuminauit in caudã: vt obſcęnæ corporis partes: vel ꝓpter fœditatẽ tegerent̃ vel ꝓpter teneritudinẽ munirent̃: vt aſalia q̃dã minuta & nocẽtia motu ei⁹ arcerẽt̃ a corpe

¶ Acuo is: cui cutũ ꝓprie accõmodat̃ falci cultro & hmõi q̃ acuũntur. Col. li. iiij. Quotiẽs falcẽ acueris ea pelle acie detergito: atq; ita putare incipito. Per trãſlationẽ Hic. ad Cteſi. ſtilo accõmodauit. Forſitan inqt vĩa dicemus & fruſtra ingenij acuetis ſtilũ. i. exercebitis. Ter. in adel. opibus adhibuit cũ ait. Attẽti ores ſum⁹ ad rẽ oẽs q̃ ſat eſt. q̃d illos ſat ętas acuet. i. docebit. Ver. li. i. Ge. in ſimili ſignificatione cordib⁹ tribuit. Curis acuẽs mortalia corda. Cic. Trebonio. viris appoſuit in excitãdo aũt & in acuẽdo plurimũ valet ſi laudes illũ quẽ cohorteris. Et li. iij. offi. Duę resq̃ lãgorẽ afferũt cęteris illũ acuebãt̃ ociũ et ſolitudo. i. icendebãt̃. Idẽ ī Lęl. dictis attribuit. Multa ei⁹ & in ſenatu & in foro vel ꝓ uiſa prudẽter: vel acta cõſtãter vel reſpõſa acute ferebant̃. Aug. li. de vera religione prudẽtię applicauit. Acuit in tẽtationib⁹ prudentiã vt nõ ſolũ in eas nõ inducat̃. Sed fiat etiã vigilãtior. Huius verbi cõpoſita ſunt exacuo: q̃d ẽ valde ſeu ꝓfecte acuo. Ver. i. Ge. Exacuũt alij vallos furcaſq; bicornes. Per ſimilitudinẽ etiã ad dentes & linguã tranſfertur. Idẽ. li. iij. Ge. Dẽteſq; ſabellicus exacuit ſus. Et in ps. Quia exacuerũt vt gladiũ linguas ſuas. Pręacuo: pri⁹ acuo. Cato. Vitẽ tenerã pręacuito

¶ Acutus ta tũ. pe. ꝓ. q̃d acumẽ hz. Vñ gladiũ acutũ dicim⁹ & palũ acutũ. Trãſferũt & ad incorpórea vt acutũ ingeniũ. acut⁹ vir⁹: Interdũ ponit̃ ꝓ aſpo. Vere Et acuto murice. acutã aũt vocẽ tenuẽ & altã vocam⁹.

¶ Acupedi⁹ dicitur ille: cui ꝓcipuũ ẽ icurrẽdo pedũ acumen.

¶ Aconitũ pen. p. herba q̃ ex cerberi ſpumacõſpſa venenũ efficaciſſimũ contraxit quo tpe eũ hercules ab inferis traxit. Dictũ aconitũ απο του ακονης. hoc ẽ a cote. Iuxta Oui. dicentẽ. Quę q̃a naſcũtur dura viuacia caute: mortales aconita vocãt. Sũt q ab acone portu deriuãt heracleę lyco flumini oppoſito q prouẽtu malotũ graminũ vſq; eo celebris fuit: vt noxię herbę illinc aconita noĩata ſint. Alij ꝓ iuxta nullus puluis interueniat. Nã κονις. i. puluis. ακονητι. ſine pluere dĩ. Nõ nulli hui⁹ rationẽ attulere. q̃m cadẽ vis imotę eſſet huic q̃ cotibus ad ferri aciẽ deterẽdã ſtatim q̃ admota velocitas ſentit̃. Ply. li. xxvij. Scribit aconitũ dictũ q̃ in nudis cautib⁹: quas aconas vocãt naſcat̃: vel q̃m ακονιζομαι eſt accelero: quoniã mortẽ accelerat. Sũt qui putãt eã herbã eſſe quam napellum vocant vulgo. ſed non eſt.

¶ Acqeſco ꝓpire eſt accũbere. Se. Nihilo miſerius ero ſi laſſa cerui mea in manipulo ferri acquieſcat. Et acquieſcere eſt aſſentiri aliorum dictis: vt eſt illud Si te lactauerint peccatores: ne acquieſcas eis.

¶ Acredula pe. cor. putat̃ luſcinia auis: ſiue quẽ vulgo rauarinum dicimus. Ci. in progne. Et matutinos exercet acredula cantus.

¶ Acrimonia: aſpritas ad varias referr̃ res. Ca. de re ruſ. Et ſi vlcus acrimoniã eius ferre nõ poterit. farinã hordaceã miſceto. Col. li. x. Abſtineat oĩbus redolẽtib⁹ eſculẽtis vt ſunt ſalſamẽta, & eorũ oĩa eliquamĩa Itẽ fœtẽtib⁹ acrimonijs allij, vel ceparũ. Am. Et ille quidẽ ſi adeo infectæ res cellulę fuerint: q̃ maculas ſola aqua nõ purget. addũt mollicie olei: ſapõis etiã acrimoniã. Per tranſlationẽ ponit̃ ꝓ vehemẽtia. Ci. li. iiij. ad her. Hęc exornatio tũ multũ venuſtatis habet: tũ grauitatis & acrimoniæ plurimũ. Itẽ ponit̃ ꝓ animi viuacitate. ꝓ acumĩe ingenij & mẽtis ſeueritate

¶ Acris Italiæ fluuius eſt.

¶ Acriſi⁹ abãtis argiuorũ regis fili⁹ & pr̃ danaes. A quo fit acriſiõeus a ũ. Ver. Quã dr̃ vrbẽ Acriſioneis danaę fũdaſſe colõis. et pronymicũ fœ. acriſiõe ꝓ danae.

¶ Acros latine ſummitas & cacumẽ dicit̃.

¶ Acrocerauni: mõtes excelſi inter armeniã & hiberniã ſic dicti q̃ fulmĩb⁹ ſępe infeſtent̃. nã κερα νυος fulmẽ ακρος alt⁹ q̃ſi mõtes ignitas hñtes a fulmĩb⁹.

¶ Acrocorith⁹ mõs peloponeſi excelſ⁹ ſũmitates. inter duo maria. ægeũ. ſ. & Ioniũ ſtadiorũ triũ & dimidiati: ſub cui⁹ radice in plano inſtar mẽſę loco jacet oppidũ Corinthus. Vertex ipe acrocorinthi veneris ſacrã habet ędiculã. Infra verticẽ pirenẽ fontẽ haud affulẽtes ſed perſpicuas aquas habentẽ.

¶ Acrocomus pe. cor. latine longas comas habens

¶ Acrochordones: verrucę ſunt noſtratis fabę amplitudine quę pueros maxime infeſtant. dictę q̃m in imo anguſtæ ita ſunt vt pendere videantur.

¶ Acraton mel purũ atq; itegrũ q̃d nullũ cõtraxit vi

¶ Acratiſmon ſeu acratiſma latine ięiunaculũ dĩ (tiũ. απο του ακρατου οτι ασφητικη τεστι και κρατεω. hoc ẽ anino & nõ lymphato: Nã in aurora meracius bibere & ſalubre putat̃ & vſu receptũ eſt.

¶ Acroma ſnia ſubtilĩ q̃ſitiõe & in dagatiõe ex q̃ſitaab ακροσ ſũmus & μεδομαι τηζητεω. Inquiro

¶ Acromata grecivoces & auſcultatiões vocãt. Ariſtoteles acromata noiauit cõmentatiões ſuas: quas diſcipulis tradebat inq̃bus phia remotior ſubtiliorq; agitabaſ. huic diſciplinę q̃ acromatice dr̃: tp̃s dabat in lycio gymnaſio matutino. Lã accipe videſ p ipis hoib⁹ acromaton recitãtib⁹: cũ aiti Alex. Alexãdrũ nanos & nanas & moriões & vocales exoletos & oia acromata & pãtominos populo donaſſe. Similiter Ply. in epi. Interdũ inq t audiebam⁹ acromata. inter dũ iucũ diſſimis ſermõib⁹ nox ducebaſ. Alij appellãt acromata feſtiuas recitatiões ludicraſq; narratiões qđ ſignifi. Ci. p ſignis: huc q; feſtiuũ acroma ne ſine corolario de cõuiuio diſcederet ibidẽ cõuiuis reſpectantib⁹ emblemata euellẽda curauit. Et Suetonius de Aug. ſcribit. Acromata hoc eſt narratiões recitatiõeſq; ludicras: et mimicas ab Auguſto interponi ſolere cõuiuijs: ad conuictores oblectandos. Sic & Amb. li. hexa. intellexit cũ inqt. Oẽs ſe inuicẽ diligãt, oẽs ſe inuicẽ foueãt & quaſi vnũ corpus diuerſa mẽbra ſuſtentẽt. quos nõ mortiferi cant⁹ acromatũ ſcęnicorũ: qui mentẽ emolliãt ad amores: ſed cõcentus eccleſię.

¶ Acta ſubſtãtiuũ nom̃ & grecũ vltima dep̃ſſo accẽtu ſigni. littus. Nã ακτη littus dr̃ ακτ αιος littoralis Ver. li. v. At p cul in ſola ſecretę troades acta. Am. li. hexa. dẽ cetis loquẽs: q̃ nõ in acta inquit: nec littoribus: ſed in athlãtici maris profundo feruntur videri.

¶ Acta ab ago gis. dñt de reb⁹ priuatis minorib⁹ familiaribuſq; q̃ in vrbe fiũt: & in ſcripta rediguntr̃. Iuue. Fient iſta palã cupiẽt & in acta referri. In quo ſenſu etiã actus dicimus. Ci. Q đ ſi de vita mea atq; actibus huic cõuitiatori reſpõdeo. Geſta vero q̃ fiunt in adminiſtratione magiſtratus, in bello & in rebus maioribus & ad rẽp. pertinẽtib⁹: vt geſta Cęſaris: geſta Põpeij. Acta diurna q̃ per ſingulos dies fiunt & ſcribũtur: Ea, greco vocabulo Ephemeris latino diariũ dicebaſ. Sue. de Cęſa. Inito honore primus oĩm inſtituit: vt tã ſenatus q̃ populi diurna acta cõficerent. Acta vero eius qui togatus in rep. verſatus ſit cũ imperio: ac poteſtate ſunt proprie leges. Cicer. Quære acta Gracchi. leges ſemp oronię proferentur.

¶ Actus a. um. ponit p cõpleto. Verg. lib. vi. His actis ppere exequit p̃ceptaſy billę. Pro appulſo. Idẽ li. ij. Siue errore vię: ſeu tẽpeſtatibus acti. Pro infixo Idẽ li. ix. Si viríb⁹ enſis adactus Trãſadigit coſtas. Pro admoto. Idẽ li. xi. Accelerãt acta pariter teſtunę volſci. Pro coacto territo: vt prodigijs acti cœleſtibus oſſa piabunt: alia ſignificata q̃re in ago.

¶ Actus. us. generali vocabulo dr̃ oĩne qđ agit aut dr̃ ſal. Cõſtituerat vti cũ catilina in agrũ feſſulanũ cũ exercitu veniſſet. L. Beſtia tri. ple. cõciõe hita de actibus Ciceronis q̃rer̃. i. de ijs q̃ Cic. dixerat aut fecerat: vt in plębis odiũ adduceret. Interdũ actus dr̃ hiſtoria. Hie. li. de viris illuſ. Euãgeliũ: Sicut audierat ſcripſit, actus vero apoſtolor̃: ſicut viderat ipe cõpoſuit. In eo cĩ ope actus ipſorũ virtutib⁹ inſignes explicanr̃ q magis geſtu corporis pficiũtur. Et ptes comœdię ac tragœdię dñr actus a geſtib⁹ hiſtrionũ q̃ ex hoc ip̃o actuoſi dñr: Et actus dr̃ ſpatiũ in agro centũ viginti pedũ: q̃ in eo boues agerẽt: cũ ararent vno ĩpetu iuſto. Tres aũt repiunr̃ actus mĩm⁹: q̃dratus & q̃drat⁹ duplicat⁹. Mĩm⁹. iiii. pedes habet latitudinis. lõgitudĩs pedes. cxx. qđ ſpatiũ in agris erat inter vicinos. q̃drat⁹ vndiq; centũ vigĩti pedib⁹ p̃ſinitur: quadrat⁹ duplicat⁹ iugerũ p̃ſtat. rurſ⁹ act⁹ vt mo

def. de ſeruſ. ruſticorũ ſcribit: ẽ vbi armẽta trahere & vehiculũ ducer̃ licet Iter quo qs pedes vl̃ eq̃s come

¶ Actũ ẽ:: ſemp in malã partẽ accipiť: vt (are põt. actũ eſt de rep. i. reſp. extincta deſpata pdita eſt.

¶ Actio cũ ab ago nomẽ verbale fit. multa ſignificat. nã q̃q; pnũciationẽ. Ci. de opt. Eſt eñ actio q̃ſt corporis q̃dã eloquẽtia cũ cõſtet e voce atq; motu. Quid aũt ſit pnũciatio. Idẽ. li. i. ad her. explicat. Pronũciatio eſt vocis vult⁹ geſt⁹ moderatio cũ venuſtate: q̃q; actio ponit p oone ſcripta: q̃q; p hiſtoria vñ Hie. Aliud quoq; volumẽ cõdidit egregiũ qđ titulo apl̃icarũ actionũ p̃notaſ. q̃q; dr̃ defenſio: ſiue oro pcãę defenſiõe: aut alicui⁹ rei de qua agit. Ci. q. Valerio. Actionẽ meã C. Cęſar primo ſuo cõſulatu lõge in agraria cõprobauit: Et actio ius qđ ſibi debebaſ in iudicio pſequẽdi: vt li. i. ad herẽ. Et a cã cadit is q agit niſi habeat actionẽ. Actionũ vero (ſicuti docet Vlp.) ſunt duo gña. In rẽ q̃ dr̃ vindicatio: & in pſonã: q̃ cõdictio appellaſ. In rẽ actio ẽ p quã rẽ nr̃aꝫ q̃ ab alio poſſidet petim⁹. Et ſemp aduerſ⁹ eũ ẽ: q poſſidet. In pſonã actio ẽ qua cũ eo agim⁹ q ob ligatus ẽ nobis ad faciendũ aliq̃d vel dandũ. Et p ſp aduerſus eundẽ locũ habet. Sumiť interdũ actio pro bñficij accepti verbo gratę grata redditiõe. Ci. Planco. Q̃ q̃ gratiarũ actionẽ a te nõ deſyderabã. Interdũ p adminiſtratione. Lac. li. de ira dei. Dei vero actio q̃ p̃t eſſe niſi mundi adminiſtratio? Et generaliter capitur pro omni operatione atq; actu: vt apud Ci. li. i. offi. Virtutis eñ laus omnis in actione conſiſtit.

¶ Actor q aliq̃d agit. Qui cãm agit Vt orator. Qui geſtũ vultus & corporis agit: vt mim⁹ & hiſtrio & q comœdias & tragœdias agit. Vt Comœdus & Tragœdus. Pręterea actor dicit Villicus qui res noſtras curat: quę factorẽ ſolemus appellare: De quo Col.

¶ Actor, oris pe. cor. nomẽ viri propriũ. Ver. li. xii. Actoris arunci ſpolium quaſſatq; trementem.

¶ Actuarius ab actib⁹ actoris. i. hiſtrionis dr̃ & is ſignificať q acta actiõeſq; deſcribit veloci ſtilo eaq; de ſcripta deiñ recitat: qđ ſignificare videť. Se. his verb̃ Multũ vlua vox facit nõ q dẽ hęc q̃ alienis verbis cõmodať: vt actuarij vice fungiť. Actuari⁹ igiť taq̃ notarius eſt: Sue. in Cęſa. Quã nõ imerito Auguſt⁹ eſtimabat magis ab actuarijs excepta male ſubſequẽtibus verba dicẽtis q̃ ab illo editã. Et actuari⁹ ẽ q acta publica ſcribit. Itẽ q aptus ẽ ad vehendũ. Vñ actuariæ naues paruę dictæ ſunt celeres q; cito agi poſſint Sal. His actuariæ naues circiter triginta: decẽ onerarię erãt. Similiter actuarius dicit cuius actus eſt: ſicut fructuarius cuius fructus eſt.

¶ Actualia noia q̃ ab actu deſcẽdũt: vt dux: rex: cur

¶ Actual' ſcia q̃ ppoſitas res opatiõib⁹ (ſor nutrix. ſuis explicat. cui⁹ ptes ſũt. ꝫ. moral' diſpẽſatiua & ciuil'

¶ Actuoſ⁹ ab actu etiã deſcẽdit & ſigni. eũ q in actibus p̃ ſertĩ in geſtib⁹ corporis abũdat & multũ ſe exercet. do. in Ter. Hęc ſcęna actuoſa ẽ magis in geſtu q̃ in oone cõſtituta. Am. li. hexa. Nãq; iſtarũ artiũ alię ſũt actuoſę q̃ ſũt ĩ corpis motu ãt ſono vocis. Ponit & actuoſ⁹ p opoſo q ſemp aliq̃d facit. Se. Iracũdos feruida natura aĩ facit. Eſt. n. actuoſ⁹: & ptinax

¶ Actioſ⁹: factioſus: q̃ vna qđ agat faciatq; ſignis.

¶ Actiu⁹ q agit vñ actiuũ verbũ opponit paſſiuo.

¶ Acto as freq̃. ab ago. nõ eĩ vſu p eo vſurpam⁹ actito. actitas.

¶ Actito as pe. cor. freq̃tatiuũ oriũdũ nõ ortũ ab ago. Nã ſicut non eſt ſcriptito a ſcribo: nec lectito a

lego nec factito a facio: qa nona ſupino primitiuo rum formant: quæ ſi formarẽt acto ſcripto lecto: & facto dicerem⁹. Sed iccirco nõ ſic formant: q⁹ male ſonarẽt & ãbigua forẽt. Igit actito ab acto as frequẽtatiuo. Scriptito a ſcripto: lectito a lecto & factito a facto formari cẽſenda ſunt. Et ꝓprie actitare dr̃ in cãis. Pli. Magis miraberis ſi ſcieris illũ aliquãdiu cauſas actitaſſe. Sue. in Galba. Modicęq; in dicẽdo facultatis cãs induſtri⁹ actitauit. Au. li. ii. ciui. dei. Ad ludos tranſtulit. Quis igit in agẽda vita nõ poti⁹ ſectãda arbitret q̃ actitant ludis auctoritate diuina inſtitutis q̃ ea q̃ ſcriptitant legib⁹ humano cõſilio ꝓmulgatis

¶ Actutũ pe. pro. aduerbiũ tẽporis ab actu. i. celeritate deriuatũ. Significat eñ cõfeſtim ſine dilatione. Teren. in phor. Aggredere actutum.

¶ Actęon cũ diphthõgo Ariſtęi filius a diana in ceruum conuerſus & a ſuis canibus dilaceratus. Eius fabula diffuſe ab Ouidio narratur.

¶ Actęus a. um dr̃ pro Athenienſi. Nã attica regio apud priſcos dicta eſt nõ ſolũ Atthis ídos ab Athide Crani regis filia: vt inqt Euſtathius ſed etiã acte vt Ply. li. iiȷ. & Gel. teſtant: vel ab Actęone vel ab actęo rege ídigẽa. Pri⁹eñ atticã regionẽ actẽ dictã Lycophrõ grec⁹ poeta ínuit. apd quẽ Caſtor & Pollux. ακταιους λυκαι appellant. vel qa littoralis fere tota ſit exili & anguſto quodã velut margíe: vt auctor ẽ Strab. Vñ Oui. i. met. Seperat aonios actęis phocis ab oris. Vult eñ parnaſſum mediũ eſſe inter Boetiã & Athenas. Attica etiã regio quondã Ionia eſt vocata a Ionio Apollinis & Creuſę Erichthei filio: vel vt inquit Stra. ab Ioue xuthi filio.

¶ Actius fuit Tragœdiarꝝ ſcriptor: natus libertinis parentibus: & inter colonos piſaurũ deductus eſt. a quo & fundus Actíanus iuxta piſaurũ dictus in ſcribendis tragœdíjs ſententiarũ grauitate: verborum pondere: perſonarum auctoritate clariſſimus.

¶ Actiũ epiri ꝓmot oriũ. Vbi Aug. deuictis nauali lĩplio Antonio & Cleopatra vrbẽ cõdidit & nicopolim a victoria noſauit. Hinc Actius a um. & Actiac⁹ ca cum. Ver. Actiaq; Ilíacis celebram⁹ littora ludis. Sappho ad phaonem. Cur nõ actiacas miſeram me mittis ad oras.

¶ Actia orꝝ. ludí quinquẽnales actiaci apollíni actio dicati: q prius & a finitimis agebant: ſed ab Auguſto honorificentius celebrati fuerunt.

¶ Acyrologia latine ímꝓpria locutio. Nã ακυρος acyros ípropría & a λεγω logia locutio: vt hũc ego ſi potui tantũ ſperare dolorẽ: qa ſpare ꝓtimere díxit. Nã ſperam⁹ bona: timemus aduerſa. Et acyrologia eſt dictio minus cõuenienter elata: vel nõ ꝓpriis dictionibus obſcurata ſententia: vt accede ad ignẽ hunc iã caleſces plus ſatis. Ibi eñ nullus ſignificat ignis: ſed meretrix.

¶ Ad p̃poſitio eſt q̃ tãin cõpoſitione q̃ in appoſitione inuenit. Et plerũq; ꝓximitatẽ ſignificat. Curtius Erat ad ripã flumís ingẽs arbor. Ci. Decẽ fiſcos ad Senatorẽ quẽdã relictos. Col. li. i. Quicqd appoſueris fiſſum erit rimoſũ q̃. i. iuxta poſueris. Habet quoq; vim ſimilitudís: vt advnguẽ: adequo. Habet vim intendẽdi. vt admodũ. i. valde. Addo in totũ edo. Denotat motũ ad hoíem. Ter. in phor. Sed qd ceſſas hoíem adire? Interdũ motũ ad rẽ. Vir. Necdũ illis labra admoui. Interdũ ad locũ. Salu. in Iug. Plæraq; loca hoſtiliter cũ eq tatu accedit. vbi ſciendũ q̃ licet ad ꝓximitatẽ ſignificet: ſæpenumero tñ etiã locũ apprẽdit ſicut hic. Et Ci. Tyroni. Ego ad vrbẽ acceſſi: Importat qñq; cõtrarietatẽ: vt ad illũ mihi pugna eſt. i. cõtra illũ. Cic. Ne ad ea meditere ímperatũ te offendã. Qñq; cõparationẽ: vt Cęſar. nihil ad eq tatũ tuũ. i. íncõparatiõe. Qñq; additionẽ: vt ad hęc mala. Qñq; ad cãm: vt ad qd hoc feciſti capiẽ ꝓ circiter: vt ad duo millia hoím occiſa ſunt. Pro ſup. Ter. in And. Tũ ſi quis magiſtrũ cœpit ad eã rẽ íprobũ ípm aím ęgrotũ ad deteriorem partẽ. plerũq; applicat. Do. ad eã rẽ ſup eã rẽ hoc eſt ſuper amorẽ. vſurpatur pro ante. Vir. cunctantẽ ad límina tẽpli. Item pro poſt: vt ad hæc. i. poſt hęc: Significat & tẽporalitatẽ. & hoc duobus modis. Vno cũ tẽporis cõditionẽ vel neceſſitatẽ vel oportunitatem importat. Quĩtil. Fingere nimirũ ad tẽpus videor: & rẽ nimiũ manifeſtã imprudẽter cõprobare. Altero cũ ſignificat tẽporis ſpatium: vt denotet vſq; ad & includat tempus cui adiũgitur: vt ſilebo ad annũ: latebo ad tempus. Varro. Qui cum ad tempus latitaſſet: tandẽ ſub ſponda iacens inuentus eſt. Ci. pro Cęci. Cum amícis ad diem venit in caſtellum: quod ſignificat die prędſtituto. Aliquando tamen ponimus ad: & vſq;. Sal. in iug. Illiq; & vſq; ad noſtram memoriã romani ſic laborauere. Cõprehendit & numerum cui iungitur. Liui. li. iii. Cõſul romanus in algido cõſecutus ad vnum oñes occidit. Plau. in epi. Quãti eñ ꝑter minimo ad quadraginta fortaſſe eã poſſe emi minimo minas. Inuenit qñq; ad abſolute poſitũ. vt apd Ter. in adel. Vbi addiane veneris. ſubintelligit tẽplũ ſed attice. Hor. in Serm. Ventũ erat ad Veſtę: cęterũ notandum q̃ ad in compoſitione cũ iungitur dictionibus incipientibus. a. c. f. g. l. n. p. r. s. t. mutat. d. in litteras ſequentes: vt accurro: affero: aggrego. alligo: annumero: appono: arrogo: aſſiſto: attribuo: Excipiũt agnoſco: ín quo. d. abijcit euphõiæ cauſa. Aperio ſimiliter: adſum vbi d remanet: ſicut ſuo dicet loco. Sed ſi cõponatur cũ a. b. d. e. h. i. o. u. ſemp d integra manet: vt adamo: adbibo: adbreuio: adduco: adeo. adhibeo: adimpleo. adoleo: aduoco: Si vero cũ q: d mutatur in c. vt acquiro.

¶ Adam hebraica lingua: ſicut lib. i. Ioſephus ſcribit idẽ eſt qd rubeus: quoniã cõſperſa rubra terra factus eſt. Talis eñ eſt virgo tellus & vera.

¶ Adaperio is. pe. eor. a quo adapertile. Quære in dictione aperio.

¶ Adamaſtor nomẽ gigantis ſtaturoſi: & membratura ímani cõſpicíẽdi apud Claudia. Damaſtor dicitu in gigantomachia Sæuuſq; Damaſtor Ad depellendos iaculũ dũ quęreret hoſtes. De hoc Sidonius Porphirĩõ pangea rapit rhodopẽq; adamaſtor.

¶ Adamas pe. cor. Lapís quẽ indomitũ poſſumus appellare. Cõponitur enim ex a priuatiua particula & δαμαζω damazo: domo eo q̃ nulli cedat materiæ nec ferro quidem. Nam & ſi ponat ſuper incudem & graui ictu feriatur: ante incus & malleus vulnus laccipiũt q̃ adamas cõteratur. Cunq; ignis oñia domet & oñia metalla cõſumat reddit adamantem puriorẽ ſolo hyrcorũ calido ſanguine diſſoluit. Sũt aũt adamãtiũ gña q̃ttuor. ſ. indicus arabicus macedonicus & cyprius. Qui in india naſcit æ q̃ magn⁹ eſt nucleus ac auellanę: cui ſimilis eſt arabicus: ſed aliquanto minor. Qui in Macedonia in philippico auro inuentus eſt olim cucumeris ſemini par eſt magnitudine. Cyprius colorẽ aereũ repręſentat & in medi camine plurimũ valet. Eſt etiã adamas cognomię,

Siderites q̄ ferrei ſit ſplendoris, Cęteris adamantū gñibus pōderoſior ſed diſſimili natura. vtpote qui & trāgaī ictibus & adamāte alio pforeī eo qui cyprius eſt. Volūt quidā in adamante indico qui oīm p̄cioſiſſimus eſt tantā ineſſe vim vt iuxta magnetē poſitus ferrum ab eo abſtrahi nō patiatur: aut abſtractū ad ſe rapiat. Venena præterea lymphatiōes metuſq; vanos abigit ex hoīm mētibus. Eſt & adamas nomen fluuij indici: in quo lapis adamas reperitur.

¶ Adamātinus a um pe. cor. qđ eſt ex adamāte. Propert. Colchis flagrātes adamātina ſub iuga tauros.

¶ Adamāteus a um pe. p. ídē quod adamantinus. Oui. li. vii. me. Ecce adamāteis vulcanū narib⁹ effiāt

¶ Adamo as. pen. cor. amatorie amo. Am. de diua Agne. Dū a ſcholis reuertiī a p̄fecti filio adamaī. Interdū adamare ē honeſte ac valde amare & de q̄cūq; re|dī. Ci. li. iij. de ora. Deiñ ab Antiſthene q patiētiā & duritiā in Socratico ſermōe adamarat. Hie. Igiī adamato q̄ſi ibidē ſibi offerreī habitaculo. Aug. li. i. cō. Adamauerā latinas litteras nō quas primi magiſtri ſed quas docēt q grāmatici vocanī. Inuenitur & adhamo as. cū h. de quo in dictione hamus.

¶ Adagiū dictū ē p̄uerbiū qđ facetis hoibus adſcribitur quaſi circū agiū q̄perora hoīm circū ferat. Gel. Hinc natum eſt frequens apud grę. adagiū. non cuiuis hoīm contingit adire corinthum. Idem. Vetus adagium eſt nihil cum fidibus graculo.

¶ Adagia ę. mō vetula recētis pt⁹ dī / mō ad agēdū

¶ Adaquo as. pe. cor. ex ad & aquo. i. aqua (apta. reficio. Sue. in Gal. Ita decreuit vt ad locū vbi adaq̄ri ſolebat iumētū duceret capite ſuoluto. Hie. i li. gñ. Amoueam⁹ lapidē vt adaq̄in⁹ gregē. Aquo as vero ab aqua fit: qđ aquor aq̄ris dī & magis in vſu: ſignificatq; aquā haurio: ſiue fumo. Liu. li. xxvij. Receptui p̄pe cecinit: & miſit ad flumē vñ aquabāt. Et li. xxv. Ex eodē riuo vtriq; cū prędidio leuis armaturæ ſunt aquati. Aliq̄n aquari eſt aqua reficere. Salu. in Iugurt. Aquatum eſt equos egreſſus.

¶ Addico cis. pe. p̄d. ídē dico & dicēdo ap̄pbo adiudico deſtino deputo. Ver. li. iij. Huic me q̄cūq; fuiſſet addixi. Vñ addictū deuotū obnoxiū deſtinatū. Ci. i. de offi. Et is q mortī addict⁹ eſſet. Aliq̄n addicere ē in auctione vēdere & qđ in hmōi vēditiōe dī liberare. Nā liberatiōis vocabulū: vt Pau. inq̄t eandē vim habet quā ſolutiōis: Hoc aūt fit cū multi ſunt emere volētes: & ali⁹ alio maius p̄tiū offert. Ply. Tabulas iñ oēs ex publico p̄pter ęs alienū ciuitatis addictas. ſcauri ędilitas Romā trāſtulit. Addictas hocē publice vēditas. Hīc titulus ē de ī diē addictiōe. Quī til. Oēs facultates in p̄tia collegi rus ſeruulos & oia vtiliora p̄parāti feſtinatiōe parētis addixi. Paul. Si emptor aliū nō idoneū ſubiecit: eiq; fund⁹ addict⁹ eſt nō video quēadmodū prior ſit empt⁹ cū alia cōditio & vera ſubſecuta ē: ſed ſi neuter ſubiecit emptorē maiori aūt p̄tio addictū ē p̄ tiū ei q ſoluēdo nō eſt abitū eſt a priore emptore: qa ea melior cōditio dī quā vēditor ap̄pbauit: cui licuit nō addicere. Sue. ī cę. Ampliſſima p̄ dia ex auctiōib⁹ haſtę mimo: ſeu vt qdā legūt nūmo addixit: & addicere p̄tor dicebaī qñ debitorē tradebat creditori vt in eū & vitę & necis hīet potęſtatē cū ſoluēdo nō eēt. Eſt em̄ vnū ex trib⁹ verbis p̄toriis q̄ ſunt hęc. Do: dico: addico. In diſciplina vero auguralī aues dicunī addicere: qñ ratū faciūt auſpiciū. Li. Fa. auſpicāti aues ſemel atq; iterū ñ addixeī

¶ Addiſco is p. dd. i. bñ diſco vl ad ea q̄ didicerā ad

¶ Addo is adiūgo: & dicim⁹ hoc meis malis (do: vel ad mea mala addiī. Ci. Apio pul. Illđ veſi ſi hēas ſtelliges hac re nouata additū poti⁹ aliqđ ad meum erga te ſtudiū cui nihil vibebaī addi poſſe q̄ q̄cq̄ eē

¶ Addit⁹ a ū: pe. co. adiūct⁹ & q̄ñq; īimic⁹ (detractū. dī: vt apđ Ver. Nec teucris addita iuno vſq̄ abeſt.

¶ Addo as iuxta do. Plau. in tru. Tuo arbitratu qđ iubebis addabitur.

¶ Addoceo / etiam doceo. Horat. Sollicitis animis onus eximit addocet artes.

¶ Adduco pe. p. ad aliquē ſeu ad aliqđ duco vt ē illđ adducūt illi mulierē in adulterio dēp̄hēſam. Ter. Ad ducim⁹ tuā bacchidē. Interdū inuitū duco: Idē. ſi illū pōt q̄ alicui⁹ rei eſt etiā eū ad negtiā adducere. Dicim⁹ etiā Adducā te in meā ſniam. Interdū adducere ē cōtrahere. Ver. li. iij. geor. Vbi ignea venis Oīb⁹ acta ſitis miſeros adduxerit art⁹. Hic adductā frontē irati hī: dicūtur: hoc ē cōtractā & cōſtrictā. Interdū intorq̄re rotare. Idē li. ix. Ipē ter adductas circū caput egit habenas. Interdū cogere. Ci. Nullo imbri: nullo frigore adduci: vt capite opto ſit. Aliq̄n p̄duco: extēdo. Ver. ocy⁹ adduco torquēs haſtile lacerto

¶ Adedo pe cor. in totū edo cōſumo: vñ adeſū cōſūptū. Nā ibi ad auget. Ver. nā ſępe fauos ignot⁹ adedit

¶ Adelphoi delphō: priſca lingua gręcorū (ſtellio. vnū ſignificat: vñ Apollo delphion dī quaſi vn⁹ & ſolus. Sic et fratres adelphoi: qa iā nō ſoli. Vñ Ter. Comœdiā ſcribit adelphi: qa in ea tractat de duob⁹ fratrib⁹: ſed quō quia nō ſol⁹ filius ē Iouis: neq; a grę cis ita dici vſq̄ neminī: ſed bene delphi & delphicus Apollo a delphīe dī p̄grādis teſtis ē Hom. his verſi. ευχεσθαι δημωι τα ωι αριστα μεροι ωι περι βωμοι ωσ μεν εγω το ωι πρωτον μεν εροει δει ωι ουτω ει δομενος δελφινι. θοης τε ωι νησου ορουσα ωσ εμοι ευχεσθαι δελφινιω αυταρ ο βωμοσ αυτοσ δελφειοσ και επι ψιοσ εσσεται αιει.

¶ Adeo ſecūda ſyllaba breui aduerbiū ē: & ſignifi. vſq̄ eo: vel in tū nō ſcđm rōnē: qa ad actō accōmodaī: Cōponiī em̄ ex ad & eo is vel ex ad & eo relatiuo ſiue aduerbio. Quīti. Nūq̄ adeo p̄ nobis ſollicita lex eſt. vt qđ p̄ſtet extorq̄at. Q ñq; ponit pro valde ſiue multū. Ter. Iuuenē adeo nobilē. Verg. li. iiij. Nec me adeo fallit. Q ñq; p vſq; etiā ſiue etiā vſq;. Inſup Ci. in Catil. Eorū aūt caſtrorū ip̄atorē: ducēq; hoſtiū intra mœnia: atq; adeo in ſenatu videtis inteſtinā aliquā quottidie p̄miciē reip. moliētē. Ver. ii. Ge. Adeo a teneris aſſueſcere multū ē. i. vſq;. Q ñq; p certe: ſine dubio: Idē in eodē lib. i. Multū adeo raſtris glebas q̄ frāgit inertes Vimineaſq; trahit crates. Q ñq; pro mō Ter. in An. Tu te iā adeo eius audies verba.

¶ Adeo is. iui: vel adij itū pe. cor. i. accedo: vt adeo p̄torē. Hui⁹ paſſiuū p̄tulit. Col. li. i. Sed granaria ſcalis adeāī & modicis feneſtellis aq̄lōib⁹ iſpirēī. Aliq̄n adire ē interpellare. Ter. in An. Aliquot me adierūt ex te auditū eſſe. Lucil. lib. xxvij. Cū pacē peto cū placo cū adeo. & cū appello meā. Aliq̄n aggredi adoriri. Ci. li. i. offi. Vix iuenīī q̄ laborib⁹ ſuſceptis p̄culiſq; aditis ñ q̄ſi mercedē rerū geſtarū deſyderet gr̄ias. Et adire ē q̄ſi ad p̄liū ire. Ter. in phor. Nūc prior adito tu ego in inſidijs ero hic ſuccēturiat⁹ ſi qđ deficies Ver. Nec q̄ſq̄ ex agmīe tanto audet adire virum.

¶ Adit⁹ us. ingreſſū p quē ingredimur: & admittimur. Ver. Aditūq; p auia quęrit. Vñ q̄ñq; prolimine: ſeu ianua ponīī. Hui⁹ diminutiuū ē aditicul⁹

¶ Aditio aditionis: eſt acceſſio.

¶ Adytū cū y. pſilon pd. licet poetę eā coripiāt: locus eſt ſecretior tẽpli: ad quẽ nulli eſt adit⁹ niſi ſacerdoti ab α ſine Δυω ingredior quaſi inacceſſibile Sic aũt ꝓprie tẽplorū penetralia dicunt adyta: vt ianua valuę. Ver. Iſq; adytis: hęc triſtia dicta reportat. Huius diminutiuū eſt adyticulum.

¶ Adito as pe. co. frequẽtariuū ab adeo ís. Diom.

¶ Adeo ís. hoc iteramus adito as. dictitãtes.

¶ Adeps adipis gñale eſt ad oẽm pinguedinẽ ſiue carnis: ſiue alteri⁹ rei. Ideo adipatū pingue & ſuccolentū tã de ſermõe: q̃ de aliis reb⁹ dr. Iuue. Feruẽt adipata veneno. Ci. Aſciuere ſuis artib⁹ opimũ qđ dã & tãq̃ adipatę dictiõis gen⁹. Et ps. Cibauit eos ex adipe frumẽti. Reſtringit tñ qñq; : & ſignificat illud pingue ad ſiſtitudinẽ reticuli inteſtina cõtinẽs Cel. li. iiij. Cõtegit vero oſa hęc omẽtũ exteriore p te leue & ſtrictũ ex ſupiori mollius: cui adeps pars quoq; inaſcit. Et ẽ gñis tã maſ. q̃ fœ. Plí. li. iij. Protin⁹ vl ptiſanę: vel alicę: vl oricę cremor dãdus eſt cũ quo recens adeps cocta ſit. Idẽ folia cũ vrſino adipe trita ſponũt podagricis. Q ñq; etiã adipũ vocabulo diuitię cõtinẽtur. Vñ adipolus ꝑ locuplete & opulẽto: ponitur ſicut & vulgus eũ ita nominat.

¶ Adipale pe. pro. adiectiuũ ab adipe: pro pingui Vñ Feſtus adipales cœnas ſacerdotũ vocat. Am. Taniq̃ adipale precationis genus.

¶ Adipoſ⁹ pe. ꝑ. ꝑ locuplete & opulẽto accipit. qñ & in ſacris lris adipũ vocabulo diuitię cõtinentur.

¶ Adeptus ta tũ. aſſecutus acquiſitus inuentus.

¶ Ader loc⁹ iuxta Bethleẽ vbi vel angelorũ grex in ortu dñi cecinit: vel Iacob pecora ſua pauit: loco nomẽ imponẽs: vel qđ verius eſt quodã vaticinio futurũ iã tum myſteriũ monſtrabat.

¶ Adhabito as pe. cor. iuxta habito vel iuxta me pono. Plau. in cap. Aedepol nãq; ſi adhabites propius: os denſabit tibi.

¶ Adipatus ta tũ. dr quod addito pingui facetũ eſt ſuccoſũ & pingue: vñ adipatę dapes dicuntur.

¶ Adhalo las pe. ꝑ. afflo: aſpiro: Ply. Nũc qdẽ ſi ſerpẽtis iuxta fuerit: ſi pateſcẽtes primo adhalauerit capaci venenoq; cognitiõe ad virus accipiendũ

¶ Adhęreo forti⁹ fix⁹ maneo: arctiſſime inſideo: adhęrẽs ſto approximo: hinc adhęreſco: adhętens fio vel idẽ eſt qđ adhæreo: Ci. li. i. offi. Oinoq; iuſtitię honeſtatiq; adhęreſcet.

¶ Adhibeo es. pe. cor. appono. Ci. Fabio. Adhibui diligẽtiã quotiẽſcũq; ſenatus fuit: vt adeſſem. Plurimũ q; in eo negotij habui. Et adhibere eſt ꝑpe habere. Ter. in phor. Nunq̃ amittã ego a meq; nihi teſtes adhibeam cum dem.

¶ Adhoc ſignificat præterea. Salu. Cognouerã paruis copijs bella geſta cũ opulentis regibus adhoc ſæpe fortunę violẽtiam toleraſſe: facundia grę cos ſcientia belli gallos ante romanos fuiſſe.

¶ Adhorã ſignificat ad tempus cõſtitutũ.

¶ Adhuc aduerbiũ cõpoſitũ ex ad: q̃ ſigni. vſq; & huc: vñ adhuc/vſq; huc: ſiue vſq; mõ. Ci. li. iiij. ad herẽ. in his q̃ttuor gñib⁹ exornationũ q̃ adhuc ꝑpoſitę ſunt nõ inopia verbo; fit: vt ad idẽ verbũ reuertar ſępi⁹. Idẽ adhuc q̃ dicta ſũt arbitror mihi cõſtare cũ ceteris artis ſcriptorib⁹. Accipit qñq; pro etiã. Quinti. Eſt adhuc alia in reſpõdendo figura.

¶ Adiaceo es pe. cor. iuxta iaceo adhęreo. Col. in ꝑfa. An putẽ fortunatius catamito repulſum ianitore ſæpe nocte ſera foribus ingratis adiacere.

¶ Adiaphora pe. co. latine dicunt ꝑmiſcua. ſiue in differẽtia quibus & bene poſſumus vti & male: qualia ſunt bona corporis ac fortunæ.

¶ Adiatrepſiã cũ accẽtu i pe. grę. dicũt iuerecũdiã α ω ο τησ α σ τηρητικησ και λια και τρε ω με λ λ ω ρ τρε ψω το ω ολεω.

¶ Adijcio ís pe. co. ex ad & iacio cũ ceteris a iacio cõpoſitis ꝑ duplex ij: niſi in poemate: vbi q̃ñq; prima ſyllabã cõtingit breuiari. Stati⁹ Fõtib⁹ intẽtas abicit mõſtrãtq; cruorẽ. Idẽ Pectoraq; iuuẽſis obicit fumãtia muris. Ver. Tityre paſcẽtes a flumine reice capellas. Tũc em altera abiiciẽda eſt/ne ſyllaba breuis poſitiõe. i. duplicis cõſonãtis cõtra rationẽ metri ꝓducat. In ꝑterito vero ꝑ ſolã i ſcribẽda ſunt: vbi a in e mutat: vt adieci abieci Cõtingit nihilominꝰ plerũq; vt q̃dã ꝓducant: q̃ a iacio. Ver. li. iiij. Tu lachrymis euicta meis: tu prima Furentẽ his germana malis oneras atq; obijcis hoſti. Ser. Obicis. ob naturalẽ breuis: ſicut re & ad: ſed ꝓducunt plerũq; hac rõne obijcio/ abijcio/ reijcio: quia hũt i vocalẽ ſequentẽ q̃ ꝑ declinationẽ põt in cõſonãtis formã tranſire: vt obiecit/reiecit. Ergo etiã añq̃. i. fungat officio cõſonãtis: & ꝑcedentẽ longã facit. Idẽ li. x. ſup verbo reiecit, Re naturalẽ breuis ẽ & eã ꝓlõga poſuit: ſicut alibi. Reiſce ne maculis infuſcet veller a pullis. Q đ licet poſſit excuſari: quia cũ facit reieci. i. inter duas vocales poſita ꝓducit ſuporem: vt dicamus longã eſſe ſpe. quia ꝑ declinationẽ longa ſutura eſt. Tñ quia in hoc argumẽtũ magis eſt q̃ ratio. dicam⁹ ecta ſim factã q̃ poetis plerũq; cõcedit. Significat aũt adijcere adiũgere/accreſcere: vt adiecit claſſi remiges. Et adicere quaſi applicare & iuxta ponere: vt ad virginẽ aĩm adiecit. Adiſcere oculũ: eſt inſpicere/conſyderare.

¶ Adiectiuũ ab adiicio fit quaſi adiũctiuũ: q̃a ſubſtantiuis adiũgat. Poſtulat aũt infinitiuũ ſiue actiuũ: ſiue paſſiuũ. At ſubſtãtiua magis gerundiũ: vt vt tũ es dignus habere opes & es dignus honorari. Tempus eſt eundi: locus eſt expoſtulandi.

¶ Adigo ís pe. cor. ex ad & ago ſignif. cõcito: cõpello. Lac. li. iiij. Cõquerẽtes ꝓphanos hoies ſacris intereſſe adegerũt principes ſuos in furorẽ: vt expugnarẽt dei tẽplũ. Itẽ adigo aſtringo. Liui⁹. li. i. Iureiurãdo adegit neminẽ romę regnare paſſuros Itẽ appello adduco: ſiue ad aliquẽ locũ ago. Ter. in Eu. Nã aut iã reuertere: aut mox noctu te adigẽt horſũ inſomnia. Ci. de diui. ſic. Appello vſus eſt: quẽadmodũ Ter. Adigo. Inquit em. Viſum eſt in ſomnijs paſtorẽ ad me appellere duos cõſanguineos arietes: Itẽ affigo ſeu intus pono. Col. Cuneũ adige intra lignũ cum findere velis.

¶ Adimo ís. pe. cor. quaſi diminuo & aufero. Inde adẽptus/ablatus. Adimere vero ius verborũ in comitijs: eſt ius ſuffragãdi tollere: & tãq̃ ſexagenarios de ponte deijcere. Nam per pontem ſuffragia ferebanẽ: ab emo & ad ita ꝑ & amo pimo: qñ quis malum aliquid ſibi ex culpa ſua adinuenerit.

¶ Adineo is pe. co. iniui initũ. i. intus vel extra mitto. Col. li. iij. Cũ ferula fuerit enata eã findito: & in medullã ei⁹ nucẽ greçã: vel auellanã abſcõdito: & ita adinito. Hoc ante calendas martias facito.

¶ Adipiſcor eris: ex ad & apiſcor: q̃ đ nõ eſt in vſu a quo aptus participiũ videt fuiſſe: vnde adeptus feſtus. apt⁹ cũ ꝓpria ſignificatiõe intelligit ponit tñ ſolet ꝑ adepto: ſicut apiſci: ꝑ adipiſci. Noni⁹ de

priſcis dictionibus. Apiſci adipiſci. Lucil. li. xxvi
Vt ego effugiã qđ ego te imprimis cupere apiſci intelligo. Dicit etiã apiſcor aris. Luci. Magnã inde apiſcat⁹ infamiã. Inde etiã indipiſcor: qđ ſignificat aſſequor. Plau. tñ in aul. Indipiſces dixit. Adipiſcor igit: qm̃ plenius ſonat q̃ apiſcor in vſum venit: & ſignificat qñq; cõſequor ſiue obtineo: Ci. li. .iiij. ad herẽ. Hęc oĩa adipiſcemur ſi rõnes p̃ceptionis diligẽtia cõſeq̃mur & exercitatiõe. Plaut. in tri. paſſiue dixit. Nõ ętate verũ adipiſcit ſapiẽtia. Aliqñ ſignificat cõuenio/puenio. qñ. ſ. cũ p̃ſona iungit. Idẽ in Epi. Dij immortales infelicitẽt te: vt tu es grãdibus gradib⁹. Nã vt ad portũ te cõſpexi curriculo occœpi ſequi vix adipiſcẽdi poteſtas mõ fuit Ci. Nã medio itinere eũ adeptus/amplex⁹ſum: hoc eſt cum medio itinere ad eum perueniſſem.

¶ Adiũgo is. alligo: addo: apto: accõmodo. Ter. in An. vt aĩm ad aliquod ſtudium adiungant.

¶ Adiugo as. pe. cor. i. cõiũgo ad aliq d iũgo. Pla. Mr̃ ẽ terra ea parit corp⁹: mr̃ aĩa adiugat volũtatẽ.

¶ Adiudico cas. Vide in dictione abiudico.

¶ Adiuro ras. pe. pro. valde iuro. Nã ad auctiua ẽ. Ser. Tũc nos adiuramus cũ aliq d feciſſe negamus Ter. in Ecy. Sãcte adiurat nõ poſſe apud Pãphilũ ſe abſente p̃durare. Itẽ adiurare eſt incãtationib⁹ dęmones eijcere. Gręci exorzizare dicũt vernacula nos lingua dicim⁹ ſcõzurare. Lac. li. iiij. Quãto terrori ſit dęmõib⁹ hoc ſignũ: ſciet q viderit q̃ten⁹ adiurati p xp̃m de corporib⁹ q̃ obſederint fugiãt.

¶ Adiuuo as pe. co. opẽ fero. hĩc adiutor pe. pro. nomẽ verbale q̃uis tutor a iuuo raro legat̃ & ponit̃ p auxiliatore participe ſocio. Et q dẽ adiutores vt ſcribit Do. cñr in re bona: ipulſores in mala. Ter. in Adel. Poſtremo hodie ĩ p̃ſaltria iſtac emẽda ad iutor fuit. Adiutoriũ dr̃ illud qđ ab adiutore p̃ſtat̃. Adiumẽtum ſimiliter ſumit̃ pro auxilio.

¶ Adiuto tas. pen. pro. frequẽtatiuum ab Adiuuo vt eſt illud O Tite ſi quid ego adiuto.

¶ Ad liq dũ duę partes ſunt: ſignificatq; clare apter p̃. Hie. in p̃log. Eſaię. Ita vniuerſa xp̃i eccleſięq; myſteria ad liq dũ p̃ſecut⁹ eſt: vt nõ eũ putes de futuro vaticinari: ſed de p̃teritis hiſtoriã texere.

¶ Ad limĩa dicebant̃ ſerui q ad atriũ & aditũ excubabãt: ſicut ad pedes a memoria: a libellis: qui & limĩarchę dr̃. Apu. li. ij. de aſi. Nã vt pueri ipſi⁹ ad limĩa credo vt arbitrio nocturni gãnitus ablegarent̃ humi q̃ procul diſtractum fuerat grabatulum Syr. Sępe etiã famuli turbato ad limina ſomno Expauere trucem per vaſta ſilentia vocem

¶ Ad manũ duę partes in p̃ptu: in p̃ximo: & parabile. Sene. Ad manũ ẽ qđ ſatis ẽ. Ply. in epi. Statim oĩa ac pene pariter ad manũ ſenſus recõditi.

¶ Admetus pe. p. nomẽ Theſſalię regis: cui⁹ armẽta pauit apollo diuĩa poteſtate ſpoliat⁹. tñ Calimach⁹ cõtra hãc inueteratã lectionẽ ita ſcribit in hymno apollinis φοιβον και μομιον κικλησκομενεξετι επ αμφρυσω ζευγητι. Δασετρεφερι ϖϖνσ ηιθεου υπ ερωτι κεκι αυμενοσ Αδμητοιω

¶ Admetes pe. pro. Oceani & Tethyos filia.

¶ Adimantus nomẽ viri atheniẽſis.

¶ Adminiculũ auxilium ſuſtentaculum: vt vitis adminiculo religata.

¶ Adminiculor aris. deponẽs: & admĩculo as activũ auxilior/admĩſtro/ſuſtẽto. Cat. de li. edu. Quo adpotui adminiculaui tuã voluntatẽ in ſcribendo.

¶ Adminiſtro ãs. iuxta miniſtro/ſeruio & gubernno. Vide in dictione miniſtro.

¶ Admiror pe. p. Vide in dictiõe miror. Admiratio: vt inq̃t Aug. nõ de cognitis: ſed de incognitis reb⁹ naſci ſolet. Inde admirari p̃ neſcire. Vñ ẽ illđ Propter admirari cœperunt philoſophari.

¶ Admitto is. Recipio aſſumo. Iuue. Iã fas ẽ admitte viros dormitat adulter. Interdũ admittere ẽ intromittere. Mar. Ante fores ſtantẽ dubitas admittere famã. Interdũ iuxta ponẽr adiũgere. Iuſt. li. i. Ibiq; equũ eq̃ admittit rat⁹ ex voluptate venoris futura qđ euenit. Interdũ acceptare/ſuſtinere. Sal. Nõne emori p̃ virtutẽ p̃ſtat q̃ hãc vitã miſerã atq; ihoneſtã vbi alienæ ſupbię ludibrio fueritis p̃ dedecus admittere. Interdum peccare. Ter. in Eu. Si aliã admiſero vnq̃ occidito.

¶ Admiſſionales dicunt̃ ij: quorũ officiũ ẽ admittere aulicos intra cubiculũ ad principẽ ſalutãdum Lãpridi⁹ in Alexãdro. Salutaret̃ nõ q̃ſi vnus de ſenatorib⁹ patẽte velo admiſſionalibus remotis.

¶ Admiſſari⁹ equus dicitur: qui ad ſobolem procreandam equę adiungitur.

¶ Admodũ pe. cor. aduerbium. i. valde. Ibi. n. ad intẽſiua ẽ: vt vir admodũ fortis. Pli. li. xx. Hui⁹ curbitę cõmãducatę ſucc⁹ ſtõacho admodũ p̃deſt Q ñq; ſigni. aliq̃ tũ ſiue ſatis q̃ſi ſecđm rõnes. Liui: Iã mitigati admodũ aĩ raptis erãt. cũ aũt duę ptes ſũt ponit̃ p̃ q̃ſi: tãq̃ vt ſcribis ad modũ docti virí.

¶ Admoneo es pe. co. idẽ pene qđ moneo ſiue cõmonefacio. Ci. p̃ Cęl. Illud tñ te admõitũ eẽ volo primũ q̃lis es: talẽ te eẽ exiſtimes. Et dicim⁹ admoneo te illã rẽ & illi⁹ rei. p̃ eo qđ ẽ admõitionẽ tibi p̃ſto. A grecis traductũ: q cũ ablto careãt gtõ vtũ ẽ Sal. in Iug. Sedq̃m tãti viri tẽpus admonuit. Ver. li. x. poſuit p̃ percutere. Leucagus vt pronus pendens in verbera telo admonuit bijugos.

¶ Admoueo es pe. co. iuxta moueo appono. Ver. Necdũ illis labra admoui. Amoueo vero a loco moueo: Ter. in adel. Age tũc hinc amouebo illum

¶ Adoleo es pe. co. eui. & lui ultũ. Vñ adult⁹. Adoleſco is. adoleſcẽs/adoleſcẽtia & dim. adoleſcẽtul⁹. Eſt aũt adolere ſiue adoleſcer̃/creſcere. Hie. ad Eu. Nolo ſinas cogitatiões creſcere: nihil in te babylonicũ: nihil cõfuſiõis adoleſcat: dũ paru⁹ ẽ hoſtis interfice vt elidat̃ in ſemĩe. Aliqñ adolere ẽ p̃piciari: & ſupplicatiõib⁹ numẽ auctius facere ſacrificare & q̃ſi odorẽ diis p̃bere. Ver. verbẽaſq; adole pĩgues & maſcła thura. Q m̃ vero ſacrificiũ igni fieri cõſueuit adolere p̃ vrere ſiue ligna ĩponere capit̃. Var. cũ ĩteſtĩa adoleuiſſent pti diis obtulerũt pti ipi cõſũ=

¶ Adoleſcẽtia ab adolechia q̃ nugatio ẽ (p̃ſere. ſicut & ab adoleſco: q̃ q̃dã loquẽdi luxuries: atq; ĩpetus ea in ętate adoleſcat: vel cũ ſanguine ſimul perturbationes animi effrenatius adoleſcãt.

¶ Adoleſcẽtior aris. ſig. luxuriare. Var. Id qđ vt faciat: cẽſeo quoniã tu quoq; adoleſcẽtiaris.

¶ Adoleſcẽturio adoleſcentiũ more facio: ſiue in adoleſcẽtiã redeo. Labe. Incipit adoleſcẽturire: & neſcio quid nugarum facere.

¶ Adonai nomẽ dei apud hebręos: qđ generaliter interp̃tatur domin⁹: q; dñetur creaturę cunctę.

¶ Adonis pe. p. idis. nom̃ ppriũ Myrrhę filij: quẽ Ven⁹ amauit. & cũ ab apro eẽt ĩterfect⁹ vehemẽter ĩgẽuit: & cruorẽ pueri mutauit ĩ florẽ quẽ & adoniũ noiauit. Vñ apd Ezechielẽ pphetã legit. Ecce ibi

mulieres ſedebãt plãgentes adonidẽ. Macrobius vero accipit adonidẽ pro ſole. eſt etiam piſcis vñ Oppianus in libris de piſcibus ita ſcribit.

Τον μεροπων ετεροι μεν ετωικλειουσιν αλωμυν Moſcopolus aũt αλωμος ωαρατο αλω, το ψαλλω του το λεπαρα το αει λαω αφ ου και τοι εχει ωροστεγραν μερον & Theocritus αλωμυη κυθηρη ως ειλεν μεκρον ηλη στυγναμεα εξομαχαι ταν ωχραντεστην παρειαν αγειμτομυν προσταυτην ετραξε τοτσωτασοι λεευθεως ωεταροι ωασαν λραμουτεσυλαμστυτιον τον υμαι ευρον λησαεν τκαωτε λη σαν χωμεν βροχω καταψασεσυρευαι χμαλωτον ο λεξοωτισθ ελαυνωρετυωτε τοισι τοξοισ οθηρ λεβαιρε λειλωσφοβειτο γαρκυθηρην τω λει ωεν αφροδιτα και τα λοιωα

¶ Adopto tas. vide in dictione opto. Hinc adoptiuus: qui ex adoptato natus eſt.

¶ Ador indeclinabile ſecundũ vſum. q̃uis apud aliquos inueniat declinatũ. Vgani⁹ li. ij. Illã ſpõte ſatos adoris ſtrauiſſe maniplos. Declinatur ẽt hoc adoreũ vñ & adorea. Eſt aũt ador frumẽti gñs vel farris: edor quõdã appellatũ ab edẽdo: q̃ epulis & imolatiõib⁹ ſacris putabat piũ: vel q̃ adurat vt fiat toſtũ: Vñin ſacrificio mola q̃ ſalſa fit. vel dicitur ab adoro per Apocopen.

¶ Adorea & adoreola cũ accẽtu in añpenul. laus bellica: q̃ victores a victis adorent. Feſt. Adorea laus quia glorioſum putabãt eſſe q farris copia abundabat: aut q farre a populo donat⁹ eſſet. Adorea liba e farre facta: q̃bus in ſacrificijs vtebantur.

¶ Adoro as. pe. pro. ex ad & oro ſignificat veneror/precor/ſupplico.

¶ Adordior ris. adorſus alloquor ĩcipio. Am. li. i. offi. Poſtea nũq̃ niſi cõſulto dño bellũ adorſ⁹ eſt.

¶ Adorior iris/vl eris adort⁹ ẽ repẽte & ex inſidijs aliquẽ inuadere. Ab eo q̃ corpora exurgãt ſubito atq̃ increſcãt. Liui. li. i. Timor deiñ inceſſit ne ciuitatẽ ſine ĩpio vis aliq̃ externa adoriret. Differũt tñ vtiqt Do. adorior & aggredior q̃a aggredimur de lõginquo: adorimur & de ꝓxio. Dicim⁹ aũt adori or hũc nõ orior ad hũc. Interdũ adoriri eſt incipere. Lac. li. iiij. añq̃ ꝑclarũ hoc opus mũdi adoriretur.

¶ Adorno adornas. plus q̃ apparo.

¶ Ad plenũ ſignificat perfecte. Hiero. Cũ necdũ poſſint ad plenum verba formare.

¶ Adquo. i. q̃tum Afra. Vt ſcire poſſis ad quo te expediat loqui.

¶ Adramis & adramin pe. cor. nomẽ viri propriũ

¶ Adraſtia regio nõ lõge a troade q̃ eſt i myſia ab Adraſto rege dicta q primus nemeſi. i. fortũe tẽplũ ędificauit: adraſtiãq̃ vocauit: Ibi etiã eodẽ noie ciuitas fuit: q̃ diruta lapides trãſuecti ſunt. Et ibi ara ędificata hermocreõtis op⁹ magnitudine & pulchritudine memorabile. ẽ etiã q̃dã dea. η ωεριαι ρει την μνημην και ρου. ανθρωποισ ωερι λε ταυτησ ο μουσ αιοσ και αριστοτελησ ωερι του ουραμου αλραστ ει αν λεαμα ωοτ αλραστον αιτιαν ουσαν κατα φυσιν αισαν λε αει ουσαν.

¶ Adramelech] Idolũ aſſyriorũ quod etiã ſamaritani coluerũt.

¶ Adrepo pis pe. p. ad aliq̃d repo. Ply. li. xxxv. Ad mris moriẽtis ex vulnere mãmã adrepẽs ĩfans

¶ Adruo ris. ex ad & ruo ſeruat d. in cõpoſitiõe p̃ter regulã aliorũ ꝓpter euphoniã: & ſignat arãdo ſubruo. Colu. ij. Diſiectam deiñ protinus fimũ inarari & adrui conuenit ideſt ſubrui & ſubigi.

¶ Adſcire ſignificat adiũgere. Col. ĩ p̃ſa. Cũ & hãc adſciuimus quaſi agriculturæ partẽ cum ſeparata ſit ab agricolatione paſtoralis ſciẽtia. Solet tñ ſcribi ſine d. & per duplex. ſſ. De quo in conſciſco.

¶ Adrumo as. pe. p. rumorẽ facio ſiue cõmurmuro

¶ Adſum es affui ſignificat pñs vel ꝓpe ſũ. Et hoc naturalĩ ſicq̃ cũ dtõ vel ablatõ mediãte in cõſtruit Ci. in plul. Oñib⁹ his pugnis Dolobella affuit. Et in pauli pugna nõ affuit. Ci. Inter hoſtem & beluã hoc maxie intereſt q̃ hæc tñ q̃tũ ſenſu mouet ad id ſolũ q̃d adeſt q̃dq̃ pñs ẽ ſe accõmodat. i. ꝓpe eſt Q̃ñq̃ adeſſe ẽ fauere in iudicio: vel p̃ſidio cẽ. Liui. de ſecũdo bello punico. Sed pueri fœminęq̃ ſupra ai corporiſq̃ vires adſunt: pugnãtib⁹ tela miſtrãt Ambro. Cur nõ affuiſti viduę orphanis quo q̃ iniuriã patiẽtib⁹? Do. Adeſſe cãę ꝓprie dicunt aduocati: & amici. Q̃ñq̃ ſumit ꝓ accedere. Ver. Huc ades o galathea. Sed hęc duo ſignificata magis p reflexũ dicũt. Sciẽdũq̃ in adſũ ſeruat d. triplici rõne ſ. differẽtię cã de aſſus ſa ſũ. Euphonię cã q̃ pleni⁹ ſonet adſũ q̃ aſſũ. Poſtrẽoq̃ ipa verbi declinatio dre petit tã q̃ in ſuũ naturale p̃incipiũ reuertẽs. Veteres tñ aſſũ dicebãt. Vñ aſſas dicebãt nutrices q̃ aſſint his quos nutriunt. nec ab eis vel exiguo tempore diuellãtur. Plau. Nil philon aſſum apud te eccum.

¶ Ad ſũmã: & in ſũma ſignificat denicq̃: ſiue ad poſtremũ & breuiter. Iuue. Ad ſũmã nõ maur⁹ erat nec ſarmata: nec thrax. Ci. de offi. Ad ſũmã ne agã de ſingulis. Quĩtili. In ſũma nõ recedo: fas ẽ mihi inuitis etiã parẽtib⁹ pie facere. Idẽ in hũc ſenſũ accipit ſemel: vt ibi. Vt ſemel oia cõplectar. Sic & breuiter vſurpat: vt in geminis languẽtibus. Breuiter tamen crudeliatis explicanda ſæuitia eſt.

¶ Ad ſũmũ refert ad numerũ. Ci. pro Mil. Vn⁹ aut ad ſũmũ duo inuẽti ſunt q̃ Milõis cãm nõ ꝓbarẽt: ideſt nõ plures q̃ vnus: aut duo ex pluribus.

¶ Adubanus & adubanũ penultima producta fluuius qui & Iſter & Danubius dicitur.

¶ Aduenio nis. pe. cor. idẽ q̃d venio ſeu ad aliq̃d venio. Cęcil. ędepol ſenect⁹ ſi nihil aliud apportes tecũ: quũ aduenis. Et q̃ñq̃ venire incipio q̃d & de inaiatis dicit. Plau. Aduenienti morbo ſuccurre.

¶ Aduento tas. approximo. Gel. Sed poſtea cũ brũduſiũ aduẽtaremus, mollitiq̃ eſſent venti maris percũctatus eũ ego ſum. q̃nã ratio illa pauoris ſui eſſet. Cice. Nondum erat auditũ te ad Italiam aduentare. Hoc eſt veniendo proximum eſſe.

¶ Aduentito tas. pe. cor. frequenter aduenio.

¶ Aduena. pe. cor. q nõ ẽ ciuis ãt iq̃lin⁹: ſ⁊ extern⁹ & ꝓprie qui ex vno lõginquo loco ĩ aliq̃d oppidũ venit: a duenę dicunt. Cõuenę q ex pluribus locis.

¶ Aduẽtici⁹/q nõ ẽ loci illi⁹ quẽ habitat: & q caſu in aliquẽ locũ venit nõ morãdi gr̃a/neq̃ cõſulto.

¶ Aduẽticius morbus qui forte nulla culpa venit

¶ Aduẽticia bona q̃ nõ ex recta ſucceſſiõe: puta. p̃ris: ãt aui/ſ⁊ ex legatis: ãt aliter caſu aliquo nobis aduenĩũt: in q̃b⁹ veniẽs habet vſufructũ & liberã adminiſtrationẽ. Aduenticii morbi qui, forte & nulla noſtra culpa veniunt.

¶ Aduerbiũ quaſi iuxta verbũ dr̃ quia in o ſone ꝓpe verbũ ponit. Nec eñ poteſt verbi vis ſignificantius ſonare niſi iungat aduerbiũ: vt puta dico

AD.

nauigo: Hæc non plenæ ſignificationis ſunt: niſi adiiciantur aduerbia vt bene/male doctè feliciter facit nauigat: Sic illa aduerbia iungũtur ad explẽdam verbi ſignificationem: vt ſunt locorũ aduerbia: vt hic habito: eo intro. Eſt aũt aduerbiũ pars orationis quę adiecta verbo ſignificationẽ eius explanat atq; implet. Fiunt aũt qñq; a noĩe: vt a bonus bene/a verbo: vt a ſentio ſenſim: tracto tractim a noĩe & verbo: vt pedetẽtim: a pede & tẽto. A participio vt a ſtatꝰ ſtatim: a ꝓnoĩe vt hic/illic: ab hic & ille A ꝓpoſitione: vt ab ex extra: & a ſub ſubter. A b aduerbijs etiã: vt a prope propius.

¶ Aduerto aduertis ad aliquẽ locũ verto. Terentius in Eunucho: Illa ſeſe interea cõmodum huc aduerterat in hanc noſtram plateam. Aduerto oculos animũ ve aliquo cõuerto oculos vel animũ

¶ Aduerſor cũ dtõ ſignificat cõtrarius ſum. auerſor vero deteſtor/abominor iungiť cũ accuſatiuo. Quod fit quotiẽs ab aliqua re quam odio habemꝰ vultum auertimus: vt illud repellere videamur. Ouidius in Faſtis. Officioq; leuem non auerſatus honorem. Columella. Nã nec rubos auerſať capra Et in ſacris litteris. Gentes quas dominus auerſatur. Fit aũt ab auertor de quo infra.

¶ Aduerſariꝰ ab aduerſor pro repugno. Nam aduerſarij dicuntur ſibi inuicem repugnantes.

¶ Aduerſus ſa fũ. cõtrariꝰ. Vide in dictiõe auerſus

¶ Aduerſus vel aduerſũ prępoſitio ſignificat contra & inimicicias: diſſidia/contrarietatẽq; oſtendit ſicut contra vt aduerſus vel contra hoſtes bellum geritur. Aliqñ pro erga ponitur vt apud Terenti. in adel. Et id gratũ fuĩſſe aduerſum te habeo grãm

¶ Adulor penul. pro. vt quidã putãt ex ad & aula quia ad aulici obſeruãt auiu ꝓductã cõuerſa. Ouid. Agmẽ adulantũ media procedit ab aula. Nonius Adulatio eſt proprie canũ blandimentũ: quod ad homines conſuetudine tranſlatũ eſt. Et eſt adulari ſeruire & captare: vt fauorẽ emereamur vel voce vel geſtu tractũ απο του Δουλου: dulu qđ ẽ ſeruus. Eſt eñ adulari ſerule: nõ liberale & ingen. u n Apud Ciceronem libro ſecundo Tuſculanarum. Adulat ꝑ adulať ſanguinẽ: poſitũ hoc ẽ lãbit/ebibit. Lucre. Lõge alio pacto gãnitu vocis adulant. Miror aũt valde cũ a greco veniat: qñ Δουλοσ dr̃ ſeruꝰ iñ dulor aris: & cũ ad dr̃ addulor aris. duplo. dd. quo pacto primã corripuerint aliq verſificatores.

¶ Adulter adultera cõponi videnť ex ad & alter: ſeu altera: q; ille ad alterã & hęc ad alterũ ſe cõferat. Hinc adulteriũ quod proprie cũ nupta cõmittitur.

¶ Adultero adulteras penultima correpta & adulteror aris vitio vel maculo: qđ etiã ad alia tranſfertur. Plini. Iuuat ipſa adulterare adulteria naturę: ſicut teſtudines tingere argentũ auro cõfundere: vt Electra fiant. Cice. per tranſlationẽ in Lælio. Simulatio vitioſa.

¶ Adulterinꝰ. na. nũ. pe. pro. Vñ adulterina ſigna dicuntur: quæ ſunt alienis annulis facta.

¶ Adultus qui creuit. Vñ iuuenes dicuntur adulti: qui in flore ętatis & incremento ſunt poſiti

¶ Aduiuo pe. p: q̃ſi adhuc viuo. Hier. ad Pãma. Ipe ſi aduiuerem origenes iraſcereť nobis fautoribꝰ

¶ Adũbro bras. exprimo/repręſento ſiue imitor vti ꝓictores q imagines planas adũbrant vt ſolidę videanť: Aliqñ ymbrã adhibeo ſiue ymbrã tegẽdo facio. Col. li. xij. Adũbranť vel ſtramẽtis vel aliis tegumẽtis vuę/ne vẽtis aut calorib⁹ exareſcãt. Ponitur etiã interdũ adumbrare pro honorare.

¶ Aduncus. vide in dictione vncus. Vnde Aduncoaduncas quod eſt curuo.

¶ Ad vnguẽ ſignificat ad pfectionẽ: Trãſlatio ſũpta a marmorarijs: q iũcturas marmorũ tũc abſolutas exiſtimãt: cũ vnguis ſupductꝰ nihil offendit vel cũ iũctur ę ita exactę ſunt: vt vnguẽ nõ admittãt. Per. Seueros excludẽt vngues/ſiue ab his q magna diligẽtia & cõſyderatiõe aliqd faciũt: & in ipa cogitãda vngues mordẽt. Perſi. Nec demorſos ſapit vngues. Ho. li. i. Ser. Frõtei ꝓ vnguẽ factꝰ hõ

¶ Aduno nas. pe. p. Cõgrego. Hie. Q̃n vos ad refectionẽ debita adunauerit hora ĩ cibis vſis mime pfulgeat coco⁹ induſtria. Hinc adunati dicuntur ſimul cõgregati.

¶ Ad vnũ aduerbialiter ſumptũ ſignificat oĩes nullo excepto: vt non eſt qui faciat bonũ non eſt vſq; ad vnum. Curtius. Omnes ad vnum periere.

¶ Aduoco cas. pe. cor. ad me voco. Ter. in Phor. Ibo ad forũ atq; aliquot mihi aduocabo amicos ad hãc rẽ Huic cõtrariũ eſt auoco. Et aduocare ẽ in ſubſidiũ vocare ſeu aduocatũ habere. Auguſti. li. ſecũdo. ciui. dei. Vt eã honoribus talibus aduocarent cultores ſui. i. aduocatam haberent

¶ Aduocati dicũtur qui alteri adſunt ĩ cã. Plau. in caſ. Stultus cõtriui diẽ dũ adſto aduocatus cuidã cognato meo: quẽ hercule litẽ adeo ꝓdidiſſe gaudeo ne me neq; cũ ſibi hodie aduocauerit. Inter aduocatũ & patronũ hoc intereſſe Valla exiſtimat: q; aduocatus nomẽ ſit generalius q̃ patronꝰ: vt non tantũ ſignificet eũ qui alterius cãm agit: Siquidẽ quicũq; adeſt alteri in cauſa officij gratia aduocatus appelletur etiã ſi nihil dicat: neq; agat: ſed qui tantum paratus ſit defendere. Patronus proprie q agit cauſam: ſed accuſati/non accuſantis.

¶ Aduolo las. pe. cor. iuxta vel ad aliquẽ locũ volare & cõſtruiť cũ accto ꝓpoſitis ad vel in. & aliqñ datiuo. Ply. At in agrũ volaternũ palũbium vise mari quotãnis aduolat. Idẽ. li. x. Platea nomianť aduolans ad eas: quæ ſe in mari mergunt. Idem. Caprarumq; vbertibus aduolant.

Ad votu alqd hr̃e & ex ſentẽtia licet hoc videať rõnis: illud cuiuſdã affectꝰ in eãdẽ tñ veniũt ſignificationẽ. Q̃uĩ. Habeſne vxorẽ ex animi tui ſentẽtia. Et alibi. Ad votũ oẽ fluẽtẽ fortũa laſciuit ociũ

Aduſq; i. ad. Apul. Iã aduſq; amnẽ ꝓuentam⁹.

Aeacus. pe. cor. Iouis ex Europa filiꝰ: quẽ tãtæ iuſtitiæ fuiſſe dicitť: vt apud inferos animarũ creditus fuerit a plutone delectus iudex: cum Minoe & Rhadamãtho: & peccãtium delicta diſcutere.

Aeas ętãtis. fluuiꝰ Epiri ex macedõia priꝰ defluẽs & in mare Ioniũ cadẽs: dicẽte Luc. li. v. Purus in occaſum parui ſed gurgitis ęas Ionio fluit iñ mari.

Aedes tã i ſingulari q̃ in plri ꝓ tẽplo: ſ; fere ſem p cũ adiectiõe: vt ędes ſacra: vel ędes ſacrę: ędes iouis ędes deorũ: ędes pacis. & hmõi. Cic. Ex eo die: quo ĩ ędẽ telluris cõuocati ſumꝰ. V al. max. li. i. Ea põtificũ admonitiõe effectũ ẽ: vt Marcelliꝰ ſeparatis ædibꝰ honoris ac virtutis ſuę ſacra ſtatueret: ſi vero abſolute dixerimꝰ: ędes domũ tñ deſignamꝰ vt meas ędes nõ ꝓſcribã. Ea ꝓpť apd iurecõſultos. ꝓ oĩ ſpe ędificij dicti iuenit: vñ & ꝓ ſepulchro. Ouid. poſuit. Eſt mihi marmorea ſacrarꝰ in ęde ſichæus

Pro cubiculo. Cur. Excubabãt prici pũ liberi ſeruã
tis noctiũ vicibus px imi foribus ędis in q̃ rex ac-
quieſcebat. Idem pro cœnaculo poſuit cũ ait. Sta
bant ad fores ædis ei⁹ in qua rex veſcebatur. Fitq;
ædes vt ſcribit Ser. ab edo. q; in ea ſacrificãtes ede
re conſueuerint. Nam quædã ſunt nomina q̃ initio
diphthongãtur q̃uis a verbo nõ diphthongato de
riuentur: vt ędes æſculus. Var. ab auditu fieri putat
q;. ſ. plano pede adibant: vnde etiam primã diph.
vocalem accepit. Feſt. ędes q; in edito poni ſoleret
alij ædem dici exiſtimãt q; in ea æuũ degatur.
¶ Aedicula dicitur vbi deũ ſimulachra ſeruantur.
Ply. lib. xxxvi. de Venere gnidia ædicula eius tota
aperiẽ vt cõſpici poſſit vndiq; effigies deæ. Au. li.
ij. de ciui. dei. nulla ędicula ſacra dignũ putauerũr.
¶ Aedificiũ ædis conſtructio & ponitur pro omni
ſtructura. Nam ædificij appellatione nõ ſolũ ſuper
ficiem ſignari: ſed ſolũ quoq; ipſum cui ædificium
ſuperpoſitũ eſt Vulpianus putat.
¶ Aedifico as. proprie ædem facio q̃uis ad omne
conſtructionis genus etiã ad naues pertineat. Cic.
Qui cũ maximas ædificaſſet: inſtruxiſſetq; claſſes
Vnde videtur magis ſumi pro conſtruo præſertim
cũ ei domus additur: quia aliter fruſtra domũ iun-
geremus. Idẽ. Qui cũ ædificaſſet in palatio plenã
dignitatis domũ. Huius cõpoſita ſunt coædifico
ſimul ædifico. exædifico manifeſte ſeu perfecte ędi
fico. Ply. de apibus. Domos primũ plebeis ædifi-
cãt: deinde regibus. Inædifico intus ædifico. Liu.
lib. prı. Et vt libera a cæteris religionibus ara eſſet
tota Iouis templiq; eius quod inædificaretur exau
gurare fana ſacellaq; ſtatuit. Proædifico vnde pro
ædificatũ q; veteres dicebãt quod ex priuato loco
proceſſerat in publicũ ſolum. Reędifico rurſus ędi
fico ſuperædifico. Hiero. Si quis autẽ ſuperædifi-
cat ſuper fundamentũ hoc aurũ argentũ & cętera.
¶ Aedepol. penul. correp. aduerbiũ iurandi: quod
eſt quaſi per ędem pollucis. Item pol & perpol quę
idem ſignificant.
¶ Aediles penul. prod. dicti ſunt ab eo q; ædes ſa
cras & priuatas procurarent. Vel ab aditu q; facilis
ad eos aditus eſſet. Primo ex plebe duo creati ſunt
ædiles deinde procedente tẽpore duo ex patricijs
adiuncti ſunt qui a ſolio eburno quod eis datũ eſt:
Curules dicti ſunt. Officium ædilium eat ludos pu
blicos exhibere & ſacras priuataſq; ędes procurare
totã vrbẽ tueri vt cloacæ & aquæ ductus & quæq;
publica ædificia mũda & integra eſſent: loca in the
atro aſſignare. Si quiſpiã ſeruũ aut iumentũ mor-
boſũ vitioſumve p; integro ſanoq; vendidiſſet edi
cto ædiliũ emptori ſuccurrebatur. Idq; edictũ ædi
litiũ dicebatur ſiue editiones ædilitiæ. Erant & alij
ædiles qui frumẽto præerãt & a cæſare creati & a ce
rere cereales nominati ſunt: vt ſcribit Pomp. His
cura rerũ vendendarũ nequa fraus fieret & menſu-
rarũ cõmiſſa erat. Scribit Diony. Hali. lib. vi. anti.
Ad officiũ ædilium pertinuiſſe vt curã haberẽt an
nonæ forenſis copiæq; cibariorũ. editiones edi. hi
apud grẽcos agoranomi vocãtur a foro rerum ve
naliũ cui regulam præſcribunt.
¶ Aedilitas ipſa dignitas. Suet. in Cæſ. Si quidẽ
ante paucos dies q̃ ædilitatem iniret.
¶ Aedilitiũ idem qđ ædilitas & magiſtratus. Cic.
lib. ij. offi. Pub. Craſ. tum cognomine diues: tũ co
pijs functus eſt ędilitio maximo munere. idẽ ſigni

ficat ædilitatus. us.
¶ Aedilitius. a. um. nomen poſſ. vt comitia ædili
tia in quibus creabantur ædiles.
¶ Aedilitius. ij. qui ædilitate functus eſt.
¶ Aedituus ædis tutor. i. curam gerens ab ędibus
ſacris quas tuetur.
¶ Aedituor ędem tueor. Vnde ędituẽtes pro ędes
ſacras tuentes.
¶ Aeditimus penul. correp. Gellio auctore ea for
ma dicitur ſicut finitimus legitim⁹ pro eo qui ædi
bus præeſt quaſi ædis intimus. Sic Clauſtritimus:
qui clauſtris ianuæ præeſt. Aug. lib. v. con. Stuiſti
eum cõprendi ab æditimis fori tanq̃ furem. Cic. in
Ver. Aeditimi cuſtodeſq; mature ſentiũt diuerſan-
tem in quodã tugurio extra vrbẽ. Sed pro eo nũc
vt Var. lib. iij. de lin. lati. ait. Aedituus vſurpatur.
Lucre. pro ædituis vtitur ædituentes. Hoſpitibus
loca quæ complerant ædituentes. Hos græci νεω-
κορους neocoros vocant.
¶ Aedo. is. didi. itum. ab e quod eſt extra: quaſi ex
tra do. Vnde ædere ſignificat emittere promere in
lucẽ dare: manifeſtare. Sic dicimus aliquẽ edidiſſe
librum. Vnde æditio publicatio. Et quoniã quę ge
nerãtur in lucem promũtur factum eſt vt ædere ſit
generare. Hor. lib. i. car. Mœcenas atauis æditere-
gibus. Et ædere exhibere qđ eſt ſpectaculis cõmo-
datũ. Suet. in Cæſ. Aedidit ſpectaculi varij gene-
ris munus. gladiatorum. Vnde æditores ludorum
exhibitores dicti ſunt. p; æ diphthongon. inuenio
antiquitus: cũ tamẽ ab e componatur.
¶ Aedon græce αηδων. Luſcinia. Virg. Quodq;
leues calami: quæ ſuauis cantat aedon.
¶ Aeditus. a. um. penul. cor. altus & fortis dicitur.
Hor. in ſer. Vtribus ędition cedebat vt in grege tau
rus & ædita loca dicuntur alta ac ſeſe oſtendentia.
Scribiturq; cum diphthongo vt differat ab edo
pro comedo.
¶ Aeditius iudex quẽ vna pars elegerit. Cice. p;
Plan. Neq; enim quicq̃ aliud in hac lege niſi æditi
tios iudices ſeruatis.
¶ Aegeus Theſei pater athenarũ rex. a quo ægeũ
mare vt quidam putant.
¶ Aegeũ mare vt quidã dici volũt q; in eo ægeus
theſei pater ſe præcipitauerit. Alij q; Aege amazo
nũ regina in eo perierit. Strab. ab ægis oppido in
Euboea. Ply. ab αιξ capra deriuat qui lib. iiij. ſic
ſcribit. Plurimis inſulis conſperſum cui nomen de
dit ſcopulus inter ternum & chium verius q̃ inſula
ex nomine a ſpecie capræ: qui a græcis ita appel
latur repente e mari exiliens. Solinus. Inter Tene-
dum & Chium eſt claros inſula qua Aegeus ſinus
panditur ab dextra Antandrũ ſaxum eſt. Hoc eñ
verius q̃ inſula cognominari meruit. Id quoniam
viſentibus procul capræ ſimile creditur quã græci
Aega nũcupant Aegeus inquit ab eo ſinus eſt ap
pellatus. Var. Aegeũ inquit dictum ab inſula q; in
eo mari ſcopuli in pelago vocantur a ſimilitudine
caprarũ æges. Pacu. Aeges ferme aderant ęquore
in alto ratibus repentibus.
¶ Aegę pluralis numeri: vel æge. es. vrbs Ciliciæ
Quo etiã nomine dicta eſt inſula in mari ægeo.
¶ Aegea nomẽ duarũ vrbiũ vt ſcribit Ptol. quaꝝ
rum vna eſt in Emathia: alia in Mauritania.
¶ Aegæon nomen gigantis.
¶ Aegialeus Medeæ frater. Aegiale es. ſiue ægia-

lea.æ nomen proprium vxoris Diomedis.

¶ Aegialus latine dici põt littus. Quo noīe dicta eſt Achaia propter vrbes per ordinē poſitas.

¶ Aegeria nympha fuit quæ colebaī in aricino lucu:cũ qua Numa Pompilius & cõmubium & colloquiũ ſe habere ſimulauit ſuper cultum religionum quo armorũ & prædæ ſtudio flagrantẽ po. Rom. abſtraheret. Vnde Ouid. Aegeria eſt quæ præbet aquas dea grata camœnis Illa numę cõiunx conſiliumq; fuit.

¶ Aegis idis munimentũ pectoris æneum cũ gorgonis capite. Quod ſi a pectore nũinis ægis. Si in corpore hominis Lorica dicitur. Et a capra nomẽ deductum eſt: quia de corio eius fiebat. Et ideo Minerua habere Gorgon in capite dicit: quia prudentia ſua quaſi alios ſaxeos teddit.

¶ Aegiochus dictus eſt Iuppiter q; corio capellæ a maltheę vſus fuerit pro ſcuto quando cõtra Titanas dimicauit vt inquit Lact. lib. pri.

¶ Aegides penul. prod. patronymicũ eſt ab ægeo Theſei patre. Ouidius. Perfidus ægides ducẽtia fila ſecutus.

¶ Aegylos. eſt abſceſſus inter nares & angulũ maiorem oculorũ per quẽ pituita aſſidue diſtillat: & ſi negligatur ad oſſa vſq; dehiſcit in fiſtulã. Differt ab Aegylope:id quod Crithen hoc eſt Ordeũ vulgo ordeolum appellãt: & galenus Poſthiã Crithe abſceſſus eſt puſillus oblonguſq; ſub ipſum palpebræ torulũ. hoc eſt vt ait Celſus ſuper pilorũ locũ. Officit luminibus. Et quod vocatur ancylos. ſiue ancyloblepharos quo palpebræ coaleſcunt inter ſe:apeririq; nõ poteſt oculus. Cui non admodũ ab ſimilis eſt morbus qui encanthis vocatur: in ipſo angulo tuberculum quod palpebras parum dedu ci patitur. Sed & ſi membrorum articuli ſic hærent velut cõprenſi Ancylã & Ancyloſis vocatur.

¶ Aegina penul. pro. fuit Aſopi Bœotiæ regis filia a qua vrbs peloponeſo adiacens cõtra Atticã Aegina vocatur. Et a qua Aeacus eiuſq; poſteri genus; duxiſſe ferũtur. De hac Ouidius lib. vi. met. Aeacus Aeginã genitricis noīe dixit. Hinc Aeginenſes dicti ſunt.

¶ Aegyſthus Thyeſtis filius qui a capris nutritus fuiſſe perhibetur.

¶ Aegle nympha ſolis ex Neera filia latine ſplendor dicitur.

¶ Aegloga penul. cor. caprarũ ſeu rerum paſtoralium ſermo dicitur. Aegon eñ caprarũ logos ſermo dicit. At ecloga ſine diphth. electio vel explanatio elegantia dicitur vt inquit Ply. lib. iiij. epiſtolarũ. & Euſe. lib. iiij. eccl. hiſtorię contra Tortelliũ.

¶ Aegon nomẽ paſtoris & caprile ſignificat Quo etiã nomine promontoriũ lemni dictũ eſt.

¶ Aegocephalus penul. cor. vt Ariſt. lib. ij. de animalibus inquit auis eſt quę lyene omnino caret.

¶ Aegonomus penult. cor. caprarũ ductor qui & ępolus dicitur οτι αιξ αιγος και μεμω το βοσκο οθερ το μεμος του μεμεος imo loc⁹ aptus capris depaſcendis: id oſtendit propria deriuatio.

¶ Aegolethron: herba in põto alba: dicta a capris interimendis αιγα græci capram nominant ολε θριον pernicioſum exitiale.

¶ Aegoceros. otis vel ægoceron penult. cor. animal. alio nomine capricornus dicitur. Hiero. cõtra Ioui. Magna iniuria nuptiarum: vt inter ſcorpios

quidẽ & centauros & cancros & piſces: & ęgroceros. i. capricornos vxorem maritũq; conſtituerint λεγεται οτι τοκερα και αι Lu. Aegoceron cãcrumq; tenet.

¶ Aegos thraciæ fluuius. ad cuius oſtia claſſis athenienſiũ a Lyſandro capta fuit. Ply. li. ij. Idq; factũ interdiu in thraciæ parte ad ægos flumen: cuius loci Accolæ Aegopotamitæ nominãtur.

¶ Aegipanes ſunt nudi leues caprinos pedes habentes Veteres huiuſmodi monſtra pro ſemideis ſiue pro ſylueſtribus diis coluerunt: quẽadmodum Faunos ſyluanoſq;. Faunos ac Satyros nemorũ deos eſſe dicentes: panas agrorũ Syluanos ſyluarũ. Vide in dictione Satyri. Ouid. Sunt mihi ſemidei: ſunt ruſtica numina nymphę. Et fauni ſatyriq; & monticolæ ſyluani. Quos quoniã cœli nõdum dignamur honore. Põp. mella ſcribit vltra atlantẽ Mauritaniæ montẽ noctu perſæpe viſa lumina & crepitus cymbalorũ ac fiſtularũ cantus auditos: nec die repertũ quemq;. Idcirco pro cõſtanti habitum hos faunos eſſe ac ſatyros.

¶ Aeger. a. um. ab ago. is. per cõtrariũ: q; actione vacet liue q; qui morbo correptus eſt: grauius agitetur. Et dicimus hic eſt æger pedibus: & hic eſt pedibus ęgris. Val. max. in. v. dixit. Pulſu venarũ cõperit cuius morbi æger eſſet.

¶ Aegreo es. ęger ſum. a quo Aegreſco: qđ magis eſt in vſu. æger fio. Ply. lib. x. Corui ante ſolſtitiũ generant. Item ægreſcũt ſexagenis diebus ſiti maxime anteq; fici coquantur autumno.

¶ Aegre aduerbiũ: ſignificat moleſte dolẽter: iniquo aio. Ter. in Hecy. Sed reprimam me ne ægre quicq; ex me audiat. Itẽ ægre male difficulter. Vir. lib. iij. Geor. Ergo ęgre raſtris terras rimãtur. Col. lib. pri. Seruos quoq; qui ſecuturi patrẽfa. ſunt: nõ ægre pedibus ingredi. i. inuite vel difficulter.

¶ Aegroto. as. penul. prod. Infirmus ſum. a quo ęgrotatio quę ſic ab ęgritudine diſtinguitur vt docet Hiero. ſuper Ioel. q; ęgritudinẽ animi dicimus alioquin corporis nõ ægritudo ſed ægrotatio dicitur. Idem ad Iulianũ diaconũ. Q; q; ita me iugis tã corporis ægrotatio q; ad animę ægritudo cõſumpſerit vt morte iminente nec mei pene memor fuerim. Cic. Sed proprie vt ægrotatio in corpore: ſic ægritudo in animo nominatur. Vnde ipſe lib. iiij. Tuſ. diffinit quid ſit ægritudo. Stulta ęgritudo eſt qua efficiũtur: in malis opinatis animoſq; demittunt & cõtrahunt rationi nõ obtemperantes. Inuenitur tamẽ æger dici etiã de corpore: & ęgrotus de animo. Saluſt. Antonius pedibus æger qui pręlio adeſſe nequibat. Hor. in Ser. Quo me ęgrotare putes animi vitio. Ab ægroto fit coægroto. Hiero. Q; ſi ipſa languerit coęgrotandum eſt & nunq; ab eius lectulo cedendum.

¶ Aegrimonia penul. cor. idem eſt quod ęgritudo Pla. in Ru. Tantiſper dum abſcedat a me hæc ęgrimonia.

¶ Aegyptus regio in aphryca vel ſecundum aliquos aphrycæ proxima ab ægypto Danai fratre ſic appellata: prius ęgia dicta. Hæc teſte Plynio lib. v. ab oriẽte rubro mari: aſſyriæq; cõiungitur: ab occaſu Cyrenen & aphricæ reſiduũ habet a meridie vſq; in ætiopiam protenditur: a ſeptẽtrione habet mare ægyptiũ. Eius inſignes vrbes ſunt Thebæ Abedos Alexandria Babylon & Mẽphis. In hac

vt Plato inquit nũq̃ viſum eſt pluere: ſed nili inundatione fœcundatur. Eius figura triquętra eſt quã efficit nilus ita ſe diuidens. Ab ęgyptus fiunt adiectiua. Aegyptius a.um. & ægyptiacus a.um.

¶ Aegyptini penultima producta dicũtur æthiopes quia ægyptijs ſunt finitimi.

¶ Aelius & ælia nomina ſunt propria rom. carent aſpiratione.

¶ Aelia regio in Aſia inter Myſiam & Ioniã. Eſt & vrbs quędã calabriæ aqua ælianus a.um.

¶ Aelurus penult. prod. latine Catus & Felis dicitur. Ariſt. lib. de animalibus Aeluri & ichneumones tot numero pariũt quot canes. Aelianus ælio rum mas quidem libidinoſiſſimus eſt: fœmina aũt amantiſſima prolis fugit coitum cũ maribus quoniam ſemẽ mittunt calidiſſimũ: & quaſi ignem genitalia adurẽs. Hoc cernẽs mas cõmunem fœtum dilaniat. illa vero prolis deſyderio mares libidine ardentes adit rurſus. Gellius libro. xix. Aelurorũ quoq; oculi ad eaſdem vices lunæ maiores fiunt aut minores.

¶ Aemiliam gentem appellatã dicũt a Mamerco Pythagoræ phyloſophi filio cui propter vnicam humanitatẽ cognomen fuit ęmiles. Nam ęmiliam græci ſermonis lepiditatẽ vocãt. Hæc familia ęmiliana Romę honeſtiſſima fuit a qua æmilianus appellatus eſt Scipio africanus minor quaſi ęmilij filius qui per adoptionẽ inſertus fuit familiæ ſcipionum. Aemilia via ab Aemilio cõſule dicta eſt quæ a placentia ariminũ uſq; perducta eſt ęmiliana. ędificia erant extra Romã: de quibus Cornelius Tacitus plus infamiæ ad incendiũ habuit quia prædijs Tigilini æmilianis proruperat. Aemilia regio Italiæ quę & flaminea Romandiola etiã dicit. In qua ſunt vrbes Ariminũ: Cæſena: Saſſina: Rauenna: Fauẽtia: Immola: Forũliuij Bononia & Ferraria.

¶ Aemonia penult. cor. regio quę poſtea dicta eſt Theſſalia. ab Aemone Deucalionis filio pri⁹ Pyrrhea dicta a pyrrha Deucalionis vxore. Quidã tamen cum aſpiratione ſcribunt. Hæmonia.

¶ Aemulor penulti. cor. vt Apule. inquit ab amo deſcẽdit. vnde & primã vocalem accepit amare ſignificat inuidere per antiphraſin. Aemulari igitur inuidere eſt a contrario ſenſu vt in actibus apoſtolicis. Et patriarchæ ęmulantes Ioſeph vendiderũt in ægyptum. In Eſaia: Effraim nõ æmulabitur Iudam: & Iudas nõ pugnabit contra Ephraim. Aliquando æmulari ſignificat imitari. Vnde æmulus dicitur eiuſdẽ rei ſtudioſus & ſectator. Hoc eſt q̃ aliquem imitatur & ſequitur quod nõ niſi amore fieri poteſt. Cic. pro Marcel. Illo æmulo atq; incitatore ſtudiorũ meox atq; laborx. Differũt tñ ęmulatio & imitatio: q; imitatio ſimplex eſt & liuorẽ nõ admittit. æmulatio autẽ habet qdẽ imitãdi ſtudiũ: ſed cũ malitiæ operatione: licet hoc ſine vitio eſſe poſſit vt cũ meliorẽ videamus conamur nõ inuidia: ſed amore ipſius virtutis reddere nos pares aut ſuperiores. Vnde eſt illud. Stimulos dedit ęmula virtus Aliquando ęmulari eſt participẽ eſſe: vt Noli ęmulari in malignantibus.

¶ Aenaria inſula a ſtatione nauiũ ęneę dicta vt ait Plyni⁹. Hæc & Inari me dicitur pithecuſaq;. Nunc Iſchiade nomine oppidi coxendicis imaginẽ prę ferentis in monte.

¶ Aenna ciuitas ẽ in meditullio & ymbilico Siciliæ collocata quę cum ob prefecti ſæuitiã a Romanis deſciuiſſet. Qui ad concionẽ cõuocatos ennẽſes vltima internecione clam ſubmiſſis militibus. armatis deleuit.

¶ Aeneas penul. prod. nomen viri troiani a Virgilio celebrati dictus Aeneas vt quidam putant ab αἰρεω εις. quod eſt laudo. Nã αἰρος laus latine dicitur qui tamẽ procedere nõ poterũt in rei veritate ſic (nõ dico citemus totã græciam) ſed vel ſolũ verſiculũ Homeri adduxerimus quẽ volo legant. τῶ δε και ευειασ ομομεσσεται και τα λοιπα. Ab Aenea dicti ſunt æneadæ Troiani.

¶ Aenea vrbs in regiõe Creſſæa. Liu. in libro quadrageſimo. Proficiſcũtur a Theſſalionica Aeneã ad ſtatutũ ſacrificium.

¶ Aeni vt auctor eſt Ptolemæus: inſula eſt iuxta arabicum ſinum.

¶ Aenus gen⁹ vaſis. ab ære quod & Cacabus ſiue caldaria dicitur. Diuiditur quandoq; diph. per dihæreſim & tunc vt Ser. docet aſpiratio interponit vt apud Horatiũ: Sub noctẽ gelidam lignis calefactat ahenũ. Vir. Aut foliis vndã tepidi deſpumat aheni. Huius diminutiuũ eſt Aenulus.

¶ Aeneus ænea æneum penul. cor. idem eſt quod ęreus: & ſimiliter dihæreſim quandoq; patitur. Horatius in epiſtolis. Si recte facies hic mur⁹ aheneus eſto. Aliquãdo ponitur pro forti. Hora. Incluſam danaen turris ahenea.

¶ Aeneatores dicti ſunt tubicines ab ænea tuba. Amianus lib. xix. Cum ſupereſſet exiguũ noctis ęneatorũ clangore ductore vrbem vt mox caſurã terribili corona cinxerunt. Et lib. xxiiij. Aeneatorum accẽtu ſigno dato progrediendi ad pugnam ad arma concurſum eſt.

¶ Aenobarbus dictus eſt Domitius quoniam Caſtor & pollux cũ de victoria nunciarent Domitio: ipſeq; minime credens narrãtibus eſſet malas barbamq; manibus permulſerũt & ex fuſca in flauam cõuerterũt. Vnde a barba rutila æneiq; coloris ęno barbi dicti. Q d poſtea Domitiorũ cognomẽ fuit.

¶ Aenigma atis. obſcura allegoria vel quęſtio obſcura quæ difficile intelligit niſi aperiatur: vt illud in lib. Iudicũ. De comedente exiuit cibus: & de forti egreſſa eſt dulcedo. Ab αἰνιττω obſcure loquor innuo. Innuitur em̃ quiddã quod pluribus explicandum eſt. Hinc Aenigmatiſtes qui ęnigmata facit ſeu proponit. Hiero. cõtra Ioui. Sed quid ad noſtrũ αἰνιγματιστην ęnigmatiſtẽ cuius libros multo difficilius eſt noſſe q̃ vincere. Huius ſignificationis eſt Aenigmaticus.

¶ Aeolus penul. cor. Iouis filius. a quo Aeolia. & vẽtorũ rex appellat latine vari⁹ ſiue doloſus dicit.

¶ Aeolia regio duplex eſt. Vna in Aſia græcorum colonia media inter Myſiã & Ioniã. Alia ab Aeolijs ſeptem inſulis intra Siciliam & Italiam quarũ noia ſunt hęc Hiera, Strongile Didyme Eriphuſa Phœnicuſa & Enonymos. Stra. lib. vi. Plyn. lib. tertio. Solinus mella de Aeolijs quę alijs nominibus a noſtris vulcaniæ: epheſtiades a græcis nũcupantur. Dictæ æoliæ ab Aeolo Iouis filio. Dicitur etiã lipara a liparo Auſonis regis filio qui eã ante æolum rexit. Hinc Aeoliũ mare dictũ eſt q̃d Aſiatico littori adiacet ab Aeolijs pulſis olim colonis Nam antea myſium dicebatur.

¶ Aeon græce: Aeuum latine dicitur.

¶ Aepolus penultima correpta Capratius: Aepolium Caprarum grex.

¶ Aepy vrbs Neſtoris in mõtibus ſita. Nã Aepy ſublime denotat. Aepys altus.

Aequus a.um. planus ab aqua. q; æquã ſuperficiẽ habere videaꝫ ita vt imaginẽ tãq; ſpeculũ reddat. Per tranſlationẽ poniꝫ pro iuſto: qa nullã in partẽ inclinatur. Equus pro aſali nõ diphthongatur.

¶ Aeque aduerbiũ ſignificat iuſte. Seneca. Iudex qui parte inaudita altera aliquid ſtatuit etiã ſi ęque ſtatuerit: haud æquus fuit. Interdũ ſignificat tam vel tantũ vel ſimiliter: vt Tu es ęque bonus: ac doctus. Suet. in Cæſ. Nihil æque ac iudicis acerbitas profuit. Virg. lib. iij. Georg. Negant alios æque ſerpentibus agros dulcem ferre cibum.

¶ Aequo æquas explano. Plyn. Aequato deinde pauimento infunditur oleum. Et Aequare eſt cum æquitate diuidere. Virg. Operumq; laborẽ partib⁹ ęquabat iuſtis. Aliquando cõtinuare. Idem. Felix ſi protinus illum æquaſſet nocti ludũ. Huius cõpoſita. Adæquo. coæquo. & peræquo quę ſecundum præpoſitiones ſignificant.

¶ Aequamentũ æquatio eſt quod & libramentũ dicitur. Nam æquimentũ aliud ſignificat.

¶ Aequanimis penult. cor. qui eſt æqui animi: qui nec proſperis extolliꝫ: nec aduerſis frãgitur. Hinc æquanimitas q̃ eſt fauor & propitius anim⁹. Terẽ. in Adel. Facite æquanimitas veſtra poetæ ad ſcribendũ augeat induſtriã. Aequanimiter moderate: patienter: æquo animo.

¶ Aequitas: modo planiciẽ: modo iuſtitiã ſignificat cuius contrariũ eſt iniquitas.

¶ Aequæuus: coætaneus: ab æqualitate æui dicitꝫ.

¶ Aequalis: planus. Vnde æqualis cãpus. Quandoq; pro ſimili poniꝫ & exæquo. Ply. Cum & ipſe æqualem fortunã expertus fuiſſem. Quãdoq; pro coætaneo. Cicero in Cato. Nec cum æqualibus ſolum qui pauci admodũ reſtant. Differunt tamẽ ab inuicẽ q; ęquales ſunt eorũdẽ annorũ. Coętanei in eodẽ tempore ſed diuerſis annis & diſparibus: vt Cicero & Auguſtus fuerunt coætanei licet Cicero maior natu fuerit. ſed nõ æquales. Hinc æqualitas ſimilitudo paritas. Aequaliter ſimiliter pariter.

¶ Aequabilis idẽ qđ æqualis. Cic. Et vox reducitꝫ in ſonũ quendã æquabilẽ atq; conſtantẽ.

¶ Aequilaneum: ex toto dimidium ſignificat. dictum a lotione lanæ quæ dicitur æquilaneo redire cum dimidũ decidit ſordibus.

¶ Aequimanus penul. cor. qui vtraq; manu vtitur & ita leua operatur ſicut dextra.

¶ Aequilibriũ æquatio libræ quod & ęquamentũ & libramentũ dicitur Trutina cũ pro bilancis ſeu ſtatere lingua ſumitur. Gel. Nam cui membrũ ab alio ruptũ eſt ſi ipſe itidem rumpere per talionẽ velit quero an efficere poſſit rũpendi pariter membri æquilibriũ. In qua re primũ ea difficultas eſt inexplicabilis. Quin ſi membrũ inquit alter imprudẽs ruperit. Quod eñ per imprudentiã factum eſt retaliari per imprudentiam debet.

¶ Aequinoctiũ ex æqualitate noctium dicitur q; nunc dies & nox horarũ ſpacio æquales ſint. Duo ſunt autẽ æquinoctia: vernale. ſ. & autumnale. vernale fit quarto Idus Martias vel circa. viij. Calendas Aprilis & in octaua parte Arietis conficitur. autumnale decimooctauo Calẽdas Octobres ad vergiliarũ occaſum diebus. xl. quia annũ olim in duas tantũ partes diuidebãt hoc eſt in ęſtiuũ & hyemale ſolſtitiũ. Ab æquinoctiũ fit adiectiuũ æquinoctiale: vt tempus æquinoctiale.

¶ Aequidiale dictum ab antiquis qđ nũc dicimus æquinoctiale: qa nox diei poti⁹ q̃ dies nocti annumerari debet. Sic etiã ęquidiũ q; nũc ęquinoctiũ.

¶ Aequipolleo les. p duplex ll. parẽ poteſtatẽ habeo. Vnde æquipollentia æquiualentia.

¶ Aequiparo as. penul. correp. ſignificat compararo: ſiue æquo.

¶ Aequiualeo. es. penul. cor. quaſi æque poſſum.

¶ Aequiuocũ penul. cor. eſt quod græci dicũt homonymon: & a Martiano vocatur pluriuocũ: quã do pluribus rebus eadẽ eſt appellatio.

¶ Aequor: ab aquã nomen deductũ q; ęquã ſuperficiem habeat: cum nõ fluctuat. & proprie denotat ſuperficiẽ. Ambr. lib. Hexa. Et cum ſit altitudo diuerſa: indiſcreta tamen dorſi eius æqualitas. Vnde & æquor appellatũ arbitror q; ſuperficies ei⁹ ęqualis ſit qa aquę licet fluctuãtes velut mõtes eriganꝫ: ſedatis tñ ſurſũ tẽpeſtatibus adæquãtur. Hinc dicimus æquora cãpi & æquora põti. Cic. lib. ij. Acad. Ab æquo. i. plano vocabulũ accepiſſe confirmat: q; tam plane videtur q̃ mare æquũ. De cãpo Virg. lib. iij. Georg. At prius ignotũ ferro q̃ ſcindimus æquor. Idem: De mari æquora ponti. Nec ſolũ de mari ſed etiã de fluuio dicitur: vt apud eundẽ. Viridesq; ſecãt placido ęquore ſyluas. Accipitur tamẽ quãdoq; pro ipſo mari: vt Bis denis phrygiũ conſcendi nauibus æquor. Quãdoq; pro aere: Aſpice bis ſenos volitantes æquore cygnos. Ab æquor fit Aequoreus a.um.

¶ Aer proprie dicitur mediũ ſpaciũ inter cœlũ & terram. Eſt eñ inanitas plurimũ habẽs admiſtum raritatis q̃ cætera elemẽta. Virg. Lõga per inanes. Dictus aer ἀπὸ τοῦ ἀίρειν ab eo q; ferat terrã: vel q; feratur. Sed credo potius dici ἀήρ ὁτι ἀημί τὸ πνέω vnde producit vltimã. Luc. lib. pri. Aer & longi voluent titana labores: qui corripiũt ipſi vt derint: nec Claudian⁹ dicit lucid⁹ vmbroſo. miſcebitur aer aeruo: quia ſenſus eſſet cõtrarius & ſyllaba falſa: ſed dicit Axis. vel orbis. Hic autẽ aer partim ad terrenã: partim ad cœleſtem materiã pertinet. Nam ille ſubtilis vbi ventoſi ac procelloſi motus nõ poſſunt exiſtere ad cœleſtẽ pertinet partẽ: iſte vero turbulẽtior qui exhalationibus humidis corporeſcit terræ deputatur: quiq; ex ſe multas ſpecies reddit. Nam cõmotus ventos facit: vehementius cõcitatus ignem & tonitrua: cõtractus nubila: conſpiſſatus pluuiã: cõgelatis nubibus niuem: turbulentius cõgelantibus denſioribus nubibus grandinem: diſtentus ſerenũ efficit. Diſtatq; a terra: vt inquit poſſido. ſtadijs. xl. Aliquãdo aer dicitur vẽtus. ſpiritus. vel flatus modicus. Virg. Aera dimouit tenebroſum & diſtulit vmbras. Aliquãdo diciꝫ ſonus. Var. Anima vt concluſa in veſſica quando eſt arcte ligata ſi perculeris aera reddet.

¶ Aerius a.um. per i. vel Aereus per e. modo ſignificat altũ. vt acria turris. modo qđ conſtat ex aere vt corpus aerium. fulgor aerius.

¶ Aeripes penul. correp. celer quaſi aerios pedes habens. Quidã tamen compoſitũ nomen putant ab æs æris. Virg. ſynereſin fecit. Fixerit æripedem ceruam.

¶ Aerope penul.cor. Atrei vxor ex qua Thyestes duos filios ſuſcepit. Et nõ eſt diphthongus. Nam ſcribitur a græcis αεροπη. Ouid.lib.ij.de triſt. Si non Aeropẽ frater ſceleratus amaſſet Cõuerſos ſolis non legeremus equos.

¶ Aerumna απο του αιρω æro leuo tollo ꝓprie ærumnę dicũtur furcinulæ quib⁹ viatores ſarcinas ſuas religatas tabella interpoſita ferre cõſueuerint Quæ quoniã a Mario inſtitutæ: ſunt Muli mariani poſtea vocatæ. Hinc factũ eſt vt labores oneroſi ærũnæ dicãtur: vnde Herculis ærumna. Similiter ærũna dicitur miſeria.calamitas.infelicitas. Vnde ærumnoſum dicitur quod eſt laboribus ac miſeriis afflictum. Cice.lib.ij.de fi. Aerumnas. Maiores noſtri labores nõ fugiendos nominauerũt.

¶ Aes æris ſumitur pro omni metallo ſed ꝑſertim pro eo quod eſt coloris rubri deductũ nomen putant aliqui ab auri ſimilitudine. Alij a græco deriuant απο τα terra. Var.ab aſſe. Accipiturq; pro pecunijs qm̃ ęs fuit in pretio magnis aurũq; iacebat vt ait Lucre. Nũc (verſa vice) iacet æs: aurũ ſũmo ſucceſſit honore. Et primo ex ære pecunia ſignata. Ouidius de Faſt. Aera dabant olim melius nunc omẽ in auro eſt. Victaq; cõceſſit priſca moneta nouæ. Cato. Fundũ æribus ſuis emptum poſſidebãt. Seruius rex primus poſt vrbem cõditã ſignare æs cœpit: cuius in altera parte nota fuit Ianus gemi-nus ex altera roſtrum nauis. Nam quia Saturnum claſſe deuectum hoſpitio Ianus acceperat & ab illo peritiã ruris edoctus feram illam ac rudem ante fruges cognitas vitam in melius redegerat regni cõſociũ fecit: & quoniã naui fuerat aduectus in ſignãdo ære. ex vna quidẽ parte ſui capitis effigiem. ex altera nauis roſtrũ impreſſit: vt quantũ in eo eſſet Saturni memoriæ conſuleret ne accepti beneficij immemor eſſe videretur. Ponitur etiã quãdoq; pro tubis. quoniã ex ære fiunt. Virg. Aere ciere viros. Vnde æneatores tubicines dicũtur.

¶ Aereus a.um. quod ex ære eſt ſicut Aheneus.

¶ Aera æ. numeri nota eſt puta in moneta notabatur numerus quẽ valebat. Lucil. Hæc eſt ratio peruerſa. æra numeri eſt ſubducta improbe. Aſtrologi quoq; initiũ a quo ſupputationes incipiunt æram vocant. Dicta ęra ex eo q; omnis orbis æs reddere profeſſus eſt reipub. Aera etiã græca dictio eſt quę apud nos loliũ ſignificat vt inquit Dioſco. Hinc æreus.a.um. q; ex ære factum eſt. Dioſ. Panis vero cum melle & ærinea farina. i. loliacea.

¶ Aerarius a.um. qđ eſt æris ſiue ex ære. Plyn.lib. xxxiij. Laudationẽ eãdẽ in ęrarijs metallis & proximã in argentarijs fieri compertũ eſt. Inde.

¶ Aerarij tribuni a tribuẽdo ære. Nam vt Var. ſcribit. Tributa erat eis pecunia quã in litib⁹ redderẽt. Idq; quod attributũ dicebatur æs militare.

¶ Aerarij milites dicti ſunt ab ære q; ſtipendiũ facerent. æs em̃ ſtipẽ quoq; dicebãt. Vnde ſtipendiũ.

¶ Aerariũ. æris repoſitoriũ. hoc eſt nũmorũ ſimiliumq; rerũ pretioſarum atq; opum quę vtilitatem reipub. allaturę erant: ſic dictum q; æra in eo principaliter inferebantur.

¶ Aero as. ſignificat æs miſceo: ære adultero: ſiue ære orno. Vnde æratę fores apud Virg. Priſ. A metellorum quoq; nominib⁹ ſolent naſci verba vt ab auro. auro as. ab ære. Aero as. ¦ vnde auratus & æratus. Huius verbi compoſita ſunt. Obæro & ſubęro

Perſ. Nequa ſubęrato mendoſum tinniat auro.

¶ Aeroſus. a.um. ex quo æs fit. vt Lapis æroſus quẽ alio noĩe Cadmiã nũcupant. Et æroſa ab antiquis. Cyprus inſula dicebaſ q; in ea plurimũ æris naſcitur: vel q; primo ibi inuentũ ſit æs.

¶ Aerificium quod ex ęre factũ eſt. Var. Politę em̃ quaſi ærificio videbantur.

¶ Aere diruti milites vocabantur quibus propter ignominiã ſtipendium ſubtrahebatur.

¶ Aeruſcare veteres dixerũt pro pecunias vndiq; colligere.

¶ Aerugo penul. pro. idem qđ rubigo: & proprie in ære vel argento & virideſcit. Rubigo vero in ferro & ſegetibus de quo loco ſuo Ply.lib. xxiiij. Refert æra exterſa celeri⁹ rubiginẽ trahere q̃ neglecta niſi oleo perunganſ. Eruginis in medicina magn⁹ vſus: cui⁹ vis eſt eolyrijs oculorũ aptiſſima. Apd Hora. & Iuue. accipitur ærugo pro pecunia quæ ex ęre fit. Hic ęruginoſus a.um. Sen.lib.de breui. vitę Maiorẽ dierũ ptẽ in ęuoginoſis lamellis cõſumit.

¶ Aes noſtrũ dicitur qđ nobis alij debẽt. Aes alienũ qđ nos alijs debemus. Aes ſuũ quod alij ei de quo loquimur debent.

¶ Aes militare dicebatur quod tribunis ærarijs attributũ erat vt militibus redderetur. Plau. in Aul. Cedit miles æs petit.

¶ Aes ductile. quod facile ducitur attenuaturq; in lamĩas. Aes caldariũ qđ funditur tantum: & male leis fragile eſt.

¶ Aeſchines penul. prod. nomen propriũ oratoris græci demoſthenis æmuli. Fuere etiam alij ſeptem hoc nomine vocati.

¶ Aeſchylus pe.cor. nomen poetæ tragici. Hora. Poſt hunc perſonę pallæq; repertor honeſtę Aeſchilus & modicis inſtrauit pulpita tignis. Hic cũ eſſet caluus & in aprico forte quieſceret teſtudo ab aquila in altum delata cum decidiſſet: caput eius confregit interemitq;.

¶ Aeſculapius. nomẽ eſt Apollinis filij qui medicinã artẽ vel laude vel opere ampliauit. Ob eamq; rem in deorũ numerũ receptus ferſ. Cuius duo filij Podalyrius & Machaon bello troiano Agamẽnonẽ ſecuti nõ mediocrẽ opẽ cõmilitonib⁹ attulere.

¶ Aeſculus arbor glandifera cuius fructu cũ in prima ętate homines veſcerẽtur ab edo pro comedo deduci putatur: q̃uis edo primã breuem habeat quidã tamen ſine diphthongo ſcribunt ab eſca nomen trahentes: q; ante vſum frumenti hæc arbor mortalibus victum præbebat. Hinc Aeſculeus.a.um. Palla. Aſſeres quernę cum ęſculeis nõ miſceantur. Eſculum neutri generis & ſine diphthongo ciuitas in agro piceno.

¶ Aeſis ciuitas Vmbriæ ¦ a qua Aeſinates populi. Ply.li.xi. Caſeum inquit æſinatẽ ex vmbria. Ptol. quoq; hanc vrbẽ æſiam ab æſi fluuio nominat.

¶ Aeſopus. penul. prod. nomẽ fabulatoris clariſſimi. Inde Aeſopianus. Hiero. ¦ Iuxta Aeſopianã fabulam. Hic miſer vita: miſer morte: & miſer forma vñ Maxi. Planudius de ipo ita ſcribit αισωπος το μεν γενος εξ αμοριου της φρυγιας την δε τυχην γεγονε δουλος εγενετο χαμ εδεων ου μονον δουλος αλλα και δυσειδεστατα τα τωμεπαντου παν τοματνθρωπον ειχε και γαρ φοξος ην σιμος την ρινα σιμος τον τραχηλον προχειλος μελασοφερ και του ονοματος ετυχε ταυ

.Æ.

τοῦ τάφου αἰσωποσ τῶ αἰθίοπε.

¶ Aeſtimo as.penul.co.ſignificat apprecio taxo compoſitū ab æs & τιμη pretium quaſi ære taxo. Et cōſtruitur cū ablatiuo:vel genitiuo horū nomi num tanti:quanti: quantiuis:tantidē: quanticūq; magni:parui:pluris:minoris:maximi: plurimi:ni hili:& ſiqua huiuſmodi reperiātur licet etiā ablati= uis horum nominū ſine ſubſtātiuis iungi huic ver bo inueniant. Boe.in prolo.lib.topi. Ingratū qui dem ſi magna trebatij merita quibus ipſe vſus fue rit paruo æſtimare videretur cū nullam eis gratiā reſtituēdā putaret. Hier. in leui. Si ſtatim ab anno incipientis iubilei nouerit agrū quanto valere po= teſt:tanto æſtimabitur. Frequentius tamē cum ge nitiuis iūgitur. Cic.lib. Acad. Alia pluris eſſe æſti= manda.alia minoris. Liu. Vtrūq; caſum cōplexus eſt mancipia minora annis.xx.quę poſt proximū luſtrum decē millibus æris aut pluris veniſſent:ea quoq; decē tanto pluris q̄ quanti eſſent æſtimaren tur. Similē ſignificationē habent. Pendo facio cu ro eſt:intereſt & refert cū pretū iungitur: quia pro æſtimo:ſiue æſtimat ponūtur: vt parui facio nihili pendo & huiuſmodi. Inuenitur etiā æſtimo ſine ab latiuo vel genitiuo. Hiero.in Leui. Si pauper fuerit & æſtimationē reddere nō valebit:ſtabit coram ſa cerdote: & quantū ille æſtimauerit: tantum dabit. Sciendū quoq; in ſacris litteris vt Fulgentius do cet duobus modis æſtimatio poni ſolet. Nam qui aliquid certiſſime ſcit: & q putat aliquid eſſe quod nō eſt æſtimare dicit. Ad ęſtimationē incertę ſcien tię ſeu cognitionis pertinet quod dicitur Aeſtima bat ſe viſum videre. Nomine autē ęſtimationis cer tiſſima ſcientia ponitur in libro ſapientię. Scit prę terita:de futuris æſtimat. i.certiſſime ſcit. Et ap'us Aeſtimo q; nō ſunt cōdignæ paſſiones huius tem poris ad futurā gloriam.i.certe ſcio. Ab ęſtimo fit exiſtimo diphthongo in i longā cōuerſa quaſi ex æſtimatione ſtatuo atq; decerno. Prius eī̄ rem ęſti mamus.i.cōſyderamus deinde qualis ſit exiſtima mus.i.iudicamus. Terē. Nā ea res dedit exiſtiman di copiā quotidianæ vitæ cōſuetudinē. Quint. Ve lauit ei caput & ſuo cuiuſq; aīo dedit ęſtimandū.

¶ Aeſtimabile quod facile ęſtimari poteſt. Cuius contrarium eſt inæſtimabile.

¶ Aeſtas ſignificat tempus quod incipit ab æqui noctio vernali & finitur æquinoctio autūnali con ſtatq; ſenis menſibus:& totus annus in æſtatē hye memq; diuiditur. Particularius tamē ponitur pro quarta anni parte. Hoceſt pro tribus menſib⁹ qui incipiunt ſole cancrū ingrediente. Nam ſole ingre diente libram autūnus eſt:ingrediente capricornū hyems:ingredientē arietē ver.

¶ Aeſtiuus a.um.pe.p.qđ eſt æſtatis. Greg. Aeſti uū tempus qđ corpori meo valde cōtrariū eſt.

¶ Aeſtiua dicūtur loca vmbroſa nemoroſa in qui bus per ęſtatē vitatur ſolis ardor. Sta. Et vmbroſi patuere æſtiua lycæi. Quandoq; ponitur pro ipſis gregibus in æſtiuo cōmorantibus. Virgil. libro.iij. Georg. Nec ſingula morbi corpora corripiūt: ſed tota æſtiua repente. Quandoq; ęſtiua appellantur loca in quibus & armēta & greges & milites æſtate ſunt:ſicut hyberna vbi habitāt hyeme. Quādoq; vocātur quę æſtate fiunt. Plynius lib.xviij. Aeſti ua æſtate quę ante vergiliarum exortum ſeruntur: vt milium panicum.

¶ Aeſtiuo as.ſicut hiberno.& eſt æſtiuare propter æſtum euitandum alicubi morari. Plyn.lib.xij. In tra ſepem eam ęſtiuant paſtores opacam pariter & munitam vallo arboris.

¶ Aeſtus.us.calor & ſolis flagrantia. Virg.lib.iiij. Georg. Aeſtibus in mediis vmbroſam exquirere vallem. Ponitur interdū pro æſtiuo tempore. Idē. Propiuſq; ęſtus incendia voluūt. Inde per tranſla tionē.æſtus quandoq; dicitur deſyderiū:cupiditas libido:amor & huiuſmodi. Prętera æſtus vocatur impetus marinus vel cōmotio qđ feruore quodam id fieri videatur. nā eſt maris acceſſus vel receſſus .i.inquietudo. Sic etiā dicitur vis ventorū procel la vel fluct⁹. Plau.in Aſi. Quo magis te in altū ca peſſas:tā ęſtus te in portū referet. Lucre.li.iiij. Fri gus vt a pluuijs calor abſolet æſtus ab vndis.

¶ Aeſtuo. as. ferueo. flagro. Ambroſi. Pſalmi de torcularibus inſcribūtur:eo q; in his myſteria do= minicæ paſſionis ſpiritu ſancto feruēte ardentius æſtuarunt. Aliquādo æſtuare eſt fluctuare agitari. Aug.lib.viij.de ciui.dei. Omnes turbellas & tem= peſtates animi quib⁹ dęmones ęſtuare atq; fluctua re aſſerit nos vera religio deponere iubet. Huius cō poſitum eſt exæſtuo qđ eſt extra ęſtuo exeundo in cremento. Virg. Fundoq; exæſtuat imo. Iuſ. libro pri. Quę materia i illis locis paſſim e terra exęſtuat Hieron⁹. ad coitum ſemper exæſtuāt. Sue. Foſſas omnes quas nilus exæſtuat oblimatas longa vetu ſtate militario opere deterſit.

¶ Aeſtuoſus a.um. quod eſt calore plenum. Colu. lib.iiij. Cœlum neq; niuale vinea nec rurſus æſtuo ſum deſiderat.

¶ Aeſtuaria loca dicūtur per quę mare viciſſim tū accedit tum recedit: ſiue quæ marinis aquis referta ſunt ex inundationibus pelagi. Ply.lib.iij. Illyrici ora mille amplius inſulis frequētatur natura vado ſi maris æſtuarijs tenui alueo intercurſantibus cla re ante oſtia timaui calidorū cū æſtu maris creſcen tium iuxta iſtrorum agrum.

¶ Aetas gręcū eſt αἰων αἰωνος inde latine quum æui æuitas ætas per ſyncopā: ſed ætas plęrūq; ge neraliter dicitur: vt ætas ſenectutis: ętas iuuētutis. Sex eī̄ ſunt hominū ætatis gradus. Infantia:pue ritia:adoleſcētia:iuuentus:grauitas:atq; ſenectus: in his ſex ſpatijs philoſophi vitā deſcripſerūt hū manā quibus mutatur & currit & ad mortis termi= num peruenit. Var. quinq; gradus facit. In primo vſq; ad annū.xv. pueros dictos:q; ſint puri.i.im= puberes. Secundo ad trigeſimū annū adoleſcētes ab adoleſcēdo nominatos. In tertio qui erat vſq; ad quadraginta annos iuuenes appellatos: eo q; rempu. in re militari iuuare poſſent. In quarto autē gradu: vſq; ad ſexageſimū annū ſeniores nūcupa tos:q; tunc corpus ſeneſcere incipiat. Inde vſq; in finem vitæ vniuſcuiuſq; quintū gradum factū: in quo qui eſſent ſenes appellatos q; ea ætate corpus iam ſenio laboraret. Horum tamen ſinguli trifariā diuidūtur vt prima pars viridis ſit: deinde adulta poſtea pręceps. vnde Virg. Viridiſq; iuuenta. Aliſ aliter diuidunt ętates: Aetas vero mūdi. Prima ab Adam vſq; ad Noe. Secūda a Noe vſq; ad Abra= ham. Tertia ab Abrahā vſq; ad Dauid. Quarta a Dauid vſq; ad tranſmigrationē Iudæę in Babyſo niam. Quinta deinde vſq; ad aduentū ſaluatoris in carne. Sexta q̄ nūc agitur vſq; quo mundus iſte

finiatur. Interdum ætas accipitur pro anno. Virg. Vbi quarta acceſſerit ętas. Var. Aetatē vix decimā egreſſus. Interdū pro .xxx. annorū ſpatio. Ci. Tertiam iam ętatē hominū viuebat. Sic Plu. oſtendit ætatem eſſe ſpatiū. xxx. annorū ſecundū heraclitum. Interdū pro centū annis. Ouid. Annos vixi bis centū: nunc tertia viuitur ætas. Ponitur & pro quouis tempore humanæ vitæ longiſſimo. Dicitur q; ætas vt inqt Apul. per ſyncopā quaſi ęuitas ab æuū. Græci ętates τρεαϛ dicunt ætas mala dicta eſt ſenectus Plau. Conſitus ſum ſenectute onuſtum gero corpus vires reliquerūt vt ętas mala eſt mors mala eſt ergo. Econtrario bona ætas Iuuentus appellatur. Cice. Quod ſeipſis voluptatib⁹ bona ætas fruĩ libentius primū paruulis fruĩ rebus.

¶ Aetate aduerbiū ſignificat diu Plau. Aetate ambo ambobus ſint obnoxij. Idē. Aetate velim ſeruire libanū: vt cōueniam modo.

¶ Aetatula diminutiuū. i. ætas modica.

¶ Aeternus quaſi æuiternus: perpetuus a quo ſempiternus: quaſi ſemper æternus. Aeternitas perpetuitas. Differūt tamē æternū & ſempiternū q; ſempiternū dicūt deū eſſe qui ſemper fuit: eritq;. Aeternos homines qui principiū quidē habuerint & tamen animo ſunt immortales: atq; perpetui.

¶ Aeterno as. perpetuū facio. Varro. Litteriſq; ac laudibus æternare: Sunt tamē qui æternus & æterno aſpirent quādo ab ætherea deducant.

¶ Aeta nomen eſt montis in theſſalia.

¶ Aethalia inſula in liguſtico mari. Vide infra in dictione æthalia.

¶ Aetiologia cauſę redditio. Nam αιτια cauſa eſt & logia ratio. οτι αιτια και αιτιαομαι και απο του λεγω λογος ως απο του τρεχω τροχος.

¶ Aether ſummus eſt vbi ſtellę ſunt. Greçe αιθηρ ponitur ab aliquibus pro elemento ignis. Nam ſecundum Var. Cœlū diuiditur in æthera & aera. Terra in aquā & humū: e quibus ſummū eſſe æthera: ſecundum aera. tertiam aquā infimā terram eſſe ſcribit. Auguſt. lib. viij. de ciui. dei. Aether longe a terra alteq; ſuſpenſus: aer vero ætheri terræq; contiguus. Ouid. lib. i. me. Hæc ſuper impoſuit liquidū & grauitate carētē Aethera nec q; q; terrenæ fæcis habentē. ab αιθω ardeo. Anaxag. Aetheris nomine ignem ſignificauit q; ſupetiora igne plena ſunt Ariſt. Aethera cœlum dixit ex αει ſemper & θεω voluo curro quaſi perpetuā volubilitatē indicet. Nam lib. i. meteorologię ſic ſcribit. Corp⁹ em̄ cy. ſemper curreret ſimul diuinū quippiā ineſſe opinātes Aetherem nominari ſtatuerūt. Vnde Ouid. ad Cæſarē. Sic habites terras: vt te deſyderet æther. Alij accipiunt pro aere. Apul. Aqua tellus: æther ignis. Virg. Reſonatq; fragoribus ęther. Ab ęther fit Aethereus a. um. Idē. Aetherea quos lapſa plaga Iouis ales aperto Turbabat cœlo.

¶ Aethera æ. generis fœ. noiatiuus formatus ab accuſatiuo greco. ætherē vel æthera: ſicut lampas lampadē vel lampada. Hæc lāpada. Thorax thoracē vel thoraca: hęc thoraca. Et ponitur pro aere Vnde canimus. Quem terra pontus æthera colunt adorant prædicant.

¶ Aethra æ. ſplendor: ætheris & pro aere ponitur. Virg. lib. iij. Nam neq; erant aſtrorū ignes neq; lucidus ęthra Syderea polus. Hoc etiā nomine dicta eſt thelei mater. Alia fuit mater pithei de qua Oui. in epiſtola ariadnes.

¶ Aethruſci dicti ſunt: vt quidā putāt ab Aethria ciuitate quā Diomedes condidit. poſtea atria dicta: ſiue απο της αιθρας και ασκειν æthra & aſcein propter auguriorū peritiā quaſi de cœlo ſeruātes & exercētes æthera. Alij απο της αιθρας æthras quæ ſerenitatē ſignificat maxime q; ęthruria ab omni aeris caligine nebulaq; remota videatur. Seruiꝰ vero hetruriā dicit eſſe Italiæ prouinciā q; eius fines protenſi ſunt vſq; ad primā ripam tyberis Heteron em̄ alterū. ορος finis dicitur. Roma em̄ antea vnam tantū tyberis ripā tenebat. Vnde Iuue. imperij fines tyberinū virgo natauit. Liu. li. pri. Pax inter hetruſcos & latinos ita cōuenerat vt hetruſcis latiniſq; albula quē nunc tyberim vocāt finis eſſet. Sunt tamen qui ſine diphthongo & ſine aſpiratione ſcribant quoniā prima eius dictionis corripiatur. Mar. Quantū ſollicito fortuna parentis hetruſco.

¶ Aethiopia. vt auctor eſt Ambr. lib. de paradiſo vilis & abiecta latina interpretatione ſignificatur. ab æthiope Vulcani filio cui prę fuit ſic dicta vt ait Ply. Vel a græco αιθω cremo & ωψ ops aſpectus facies. Nam ſolis vicinitate torret. Eſt em̄ ibi iugis æſtus. Quicquid eius eſt ſub meridiano cardine eſt Circa vero occiduū montuoſa eſt: arenoſa in medio. Ad orientalem plagā deſerta. Cuius ſitus ab occiduo atlantes mōtes ad orientē vſq; in ægypti fines porrigitur. A meridie oceano. A ſeptētrione nilo flumine clauditur: plurimas habens gentes diuerſo vultu & mōſtruoſo ſpecie horribiles. Ferarū quoq; & ſerpentiū referta eſt multitudine. In ea em̄ rhinoceros cameleon: pardus: baſiliſc⁹: dracones ingentes. Quidā bifariā diuidunt æthiopiā & vnā quidē aſiæ alterā africæ aſſignant. Altera ad orientem vergit: altera eſt ſub ipſo meridie.

¶ Aethiops Vulcani filius: qui a ſe æthiopiam denominauit. Et æthiops dicitur qui ex ęthiopia eſt: qui & æthiopicus: & æthiopꝰ dicitur ſecundū Ser. nec nō & æthiopiſſa. Sunt qui æthiopes dictos putent a Cus filio Cham: Cus enim hebraica lingua æthiops interp̄tatur. Hi quondā ab indo flumine conſurgentes iuxta ęgyptū inter nilum & oceanū in meridie ſub ipſa ſolis vicinitate inſederunt: quorum tres ſunt populi heſperi garamantes & indi. Heſperi ſunt occidentes: garamātes tripolis: indi orientes.

¶ Aetna mons Sicilię perpetuo clarus incendio a poetis decantatus. In cuius aſcenſu eſt oppidum eiuſdem nominis quod montē aſcenſuros excipit atq; tranſmittit: multumq; diſtat; ab Enna ciuitate cum mons littori adiaceat catanēſi. Enna vero in medio inſulæ ſit cōſtituta. Quare autē Aetna flammas euomat. Trogus lib. iiij. explicat Sicilia terra eſt cauernoſa & fiſtuloſa. quo fit vt ventorū flatibus pateat. Vnde ignis concipitur intrinſecus ſulphur habetur & bitumen vbi ventus per ſpiramenta cauernatū incubuit diu luctatus cōcipit ignem. Sic ætnæ durat incendiū. Motus ergo ventorum cauſa incendij eſt. Ab ætna fit ætneus a. um.

¶ Aetolia græcię regio in tertio ſinu europę epiro arcananiæ & locris finitima græci αιτωλιαν dicūt: vnde debet ſcribi ſine h. dicta ab Aetolo Martis filio. Hinc ætolus a. um. penul. producta. Virg. libro. xi. Non erit auxilio nobis ætolus & arpi. Sic

militer Aetolicus: vt ager ætolicus.

¶ Aethon equus Phœbi dictus est: siue Hectoris fuere autē vt in fabulis fertur quattuor equi solis. phlegon. s. pyrois. heous: & æthon quibus significantur quattuor diei horę. Nam phlego inflāmo significat. Pyrois ardens: heous splendēs. æthon ardens vel splendidus.

¶ Aeuū græce αἰων proprie tēpus & ætas longa siue perpetua u. interiecta vt inquit Apul. Inde ęuitas & ęuiternus secundū Prisc. quod per syncopam ætas & æternus dicitur p senectute longæuitatecp. Hinc deducūtur coæuus æquæuus grandæuus longæuus & primæuus.

¶ Affabilis pe. cor. ex ad & fabilis: qui se facilē ad audiendum præbet hinc affabilitas.

¶ Affatim aduerbium prima non media acuta vt Quintil. lib. iiij. docet significat abunde large nō dicibiliter. Li. Affatim edi bibi lusi: Hier. Affatim diues est qui in christo pauper est. Et hæc ab Affaris deducūtur de quo in dictione faris.

¶ Affabre penul. cor. aduerbiū significat artificio se ficut in fabre sine artificio. Pacu. Barbariē pestē nostris nauibus obtulit noua figura factam commissam in fabre.

¶ Afficio is. pe. cor. ex ad & facio significat affectionē quandā siue dispositionē induco. Et ad animum & ad corpus siue in bonū siue in malum pertinet. vt hæc res afficit me gaudio. i. affert mihi vel inducit in me gaudium. Hęc res afficit me dolore. Affeci te letali vulnere. i. intuli tibi: vel induxi in te letale vulnus. Inuenitur quādocp absolute positum. vt Multa sunt quę afficiunt hominem. i. affectiones siue affectus inducunt. Cor. Cel. Pulmo totus afficitur. i. macerat/ læditur/ corrūpitur. Et afficior quasi animor. i. istius animi sum. Cice. in Læl. Vt eodē modo erga amicū affecti simus: quo erga nosipsos. Postea sequitur. vt quemadmodū in se quisq; sit: in amicum sit animatus.

¶ Affectus a. um. participiū cū absolute ponitur sumitur pro languēte. Proper. Iuppiter affectę tandē miserere puellæ. Liu. lib. v. Vires corporis affectæ Affecta ædificia & cætera hmōi dicūtur q̄ non ad finē ipsum sed proxime ad finem sunt deducta. Cice. Bellum affectū videmus. & vt vere dicam pene confectū. Idem significat profligatū.

¶ Affectus us. siue affectio est: vt lætitia cupiditas affectiones a Cice. affectus ab aliis appellātur. Et affectiones si rectę sunt, virtutes vocātur. si a recta ratione auersæ sunt: vitia fiunt & perturbationes. Cic. in rhe. diffinit. Affectio est quędā ex tempore aut ex negociorū euentu: aut administratione: aut hominū studio cōmutatio rerum. Aug. lib. ix. de ciui. dei. Quæ sunt sententiæ philosophorū de his animi motibus quos græci πάθη nostri autē quidam sicut Cice. affectiones vel affectus. Quidā vero de græco expressius passiones vocant. Poetę p desyderio accipiūt. Proper. & tibi ad affectū vires det Cæsar. & est honesta locutio. Res tibi dātur ad affectum. i. quemadmodū cupis. Iuuena. Si res ampla domi similisq; affectibus esset.

¶ Affecto as. significat cū affectu & anxie quæro. Vir. Vtrumq; affectat olympo. Cic. ad Heren. Non tam affectanda q̄ superiores. sed tamē adhibenda nōnunq̄. Hinc affectata oratio quæ nimis anxie & curiose quęsita est. & affectatio curiositas & nimia diligentia: Affectate curiose. Aliquando affectare est afficere. Plau. in bac. Tria flagitia aut dāna qui bus patrē & me teq; amicosq; ois affectas tuos. est etiā affector deponēs. Var. Affectatus est regnū.

¶ Affines: sunt viri & vxoris cognati dicti ab eo cp duæ cognationes quæ diuersæ inter se sunt: per nuptias copulantur: & altera ad alterius cognationis finem accedit ex ad & finis. Nomina eorū hæc sunt. Socer: socrus: gener: nurus: vitricus: nouerca: priuignus: priuigna. Gradus affinitatis. Et quidem viri pater vxorisq;: socer: mater eorū socrus appellat. Filij vxor Nurus: Filię vir: Gener. Vxoris liberis ex alia vxore natis: Nouerca dicit. Matris vir ex alio viro natis: Vitricus appellatur. Eorum vterq; natos aliūde priuignos priuignasq; vocāt. Viri frater est Leuir. Viri soror dicit Glos. Duorū fratrū vxores Lauitrices dicūtur. Potest etiam sic diffiniri. Socer est vxoris meę pater: ego illi⁹ fū gener. Socer magnus dicitur vxoris meæ auus: ego illius sum progener. Et retro. Pater meus vxoris meę socer. Hęc illi nurus. Et auus me⁹ socer magn⁹ est. illa illi pnurus. Itē prosocrus mihi vxoris meę auia est. ego illius sum pgener. Et retro. Mater mea vxoris meæ socrus est: illa huic nurus. Et auia mea socrus magna est. vxor mea illi pronurus est. Priuignus est vxoris meę filius ex alio viro nat⁹. Ego illius Vitricus. Et in contrarium vxor mea liberis quos ex alia vxore habeo nouerca dicitur. Liberi mei illi priuigni. Hos inter se quia affinitatis causa parentum liberorumq; loco habentur in matrimonio copulari nefas est.

¶ Affirmo proprie iuxta firmo: q̄uis plærūq; pro asseuero per iusto ponatur. Hinc affirmatio. quę est enūciatio alicuius de aliquo: vt Socrates est. Hieron. y. in ptolo. Salo. Nonnulli scriptorū veterum hunc esse iudæi philonis affirmant.

¶ Affligo is. pe. pro. Vide in dictione Fligo. Hui⁹ frequentatiuū est afflicto as. quod est sæpe affligo, vnde & illud Archytæ. O te infelicē q̄ te afflictarē nisi iratus essem. Cice. lib. iiij. Tusc. Afflictatio ægritudo cum vexatione corporis.

¶ Afflo as. ad aliquid spiro. Liu. Afflabat vis frigoris acrior. Vide latius in dictione Flo.

¶ Affluo: abūdo. vt Affluo diuitijs. Dicimus etiā diuitię affluūt mihi. Aliquādo affluere est vehemēter decurrere. Col. li. i. Nec ū a vertice torrēs imbribus cōceptus affluxerit: fundamenta cōuellat.

¶ Africa λεγεται δε οτι αμοριομεστι το ζεφυρικο και φρικη και φριττω οτι θερμοτητ μεγιστη αυτου ηλιου. sed penul. cor. regio sic dicta vt Ioseph. lib. antiqui. inquit ab Afro vno ex posteris Abrahę de Cethura qui dicitur duxisse aduersus libyam exercitū: & ibi deuictis hostibus consedisse. Incipit a finibus ægypti pergens iuxta meridiem per æthiopiā vsq; Atlantē montem. a septētrionali parte mediterraneo mari cōiuncta claudit̄. & in Gaditano freto finitur. Habet prouincias libyam cyrenēsem: pentapolim: byzantiū: carthaginem: numidiā. Sunt qui africā diuidant in maiorem & minorē. Et minorē ab occasu numidiā habere: ab ortu cyrenaicam a septētrione mediterraneo mari terminari. In eaq; olim fuisse carthaginē Vticā hipponē rhegiū & fluuiū bragadan. Maiorē vero esse quę a meridie incipit & vsq; ad occasum protenditur. Hinc Africus ca. cum. y. africus ventus

qui ab occidente flat contra vultutnum dictus ab Africa vbi primū incipit Africanus a. um. vt gēs africana. Et Afer idem quod Africanus.

¶ Africanæ absolute dicūtur pantheræ quæ & variæ quoniā id genus in ea regione creberrimū fuit. Plinius Senatusconsultū fuit ne liceret africanas in Italiam aduehere.

¶ Agamus penul. cor. latine dicitur sine viro: seu sine vxore. Gamos enim nuptiæ.

¶ Agathos penultima correpta: bonus latine dicitur: inde dicitur Agatha.

¶ Agalma atis. apud nos indicat simulachrum & laruam & statuam.

¶ Aganippe es. fons boœtiæ a cadmo mōstratus musis sacer: quasi valde ab equo formatus ἀγαν agan valde hippos equus. Qui fons potus dictus est prestare facundiā. Hinc aganippis idis denominatiuū: & Aganippeus. a. um. Ouid. libro. vi. fast. Dicite quę fontes aganippidas hippocrenes Grata meduseī signa tenetis equi. Proper. Par aganippeæ ludere docta lyræ.

¶ Agapetus penul. prod. nomen viri: & latine dicitur dilectus: ab agapao diligo.

¶ Agar nomen ancillæ Abrahæ: & interpretatur aduena. A qua Agareni populi qui nūc sarraceni a Sarra vxore Abrahæ.

¶ Agaricon pe. cor. fungus est in arboribꝰ nascēs colore cādido medicinę vim habēs. Nascitur circa bosphorū quis & in gallia etiā cisalpina inuenitur.

¶ Agaso pe. p. equorū vel asinorū doctor. Pli. li. xxxv. Pinxit & in vna tabula. quaq; maxime inclaruit agasonē cum equo. Liu. Acceptos ab Agasonibus equos cū rex ascensurus erat admouebāt Est & Agaso nomen propriū serui. Hora. Si patinam pede lapsus frangat Agaso.

¶ Agathyrsi populi scythis vicini vt inqt Hiero. Qui multū habent auri sine auaritia sine inuidia. Hos Pli. scribit habere capillos cæruleos. Vñ & picti dicūtur qm̄ versicoloribus vestibꝰ induūt. Vir. lib. iiij. Cretesq; dryopesq; fremūt: pictiq; agathyrsi. Dicti agathyrsi ab Agathyrso Herculis filio.

¶ Agathyrsum siue agathyrsa ciuitas. De qua Silius. Defuerant agathyrsa manus geminoq; lacone Tyndaris.

¶ Agenealogetos: latine sine nuptijs dicitur. immo vilis genere.

¶ Agenor penul. prod. nomen regis phœnicum: & Beli filij. Hic genuit Taygetam: & europā filias: filios vero Cilicem cadmū & phœnicem. Agenor etiā dictus fuit Anthenoris filius.

¶ Agelastus: latine mœstus & sine risu. Quo noīe dictus est crassus auus crassi in parthis interempti quē tradūt semel tantū in vita sua risisse. Quod factū est cū vidisset asinū carduos comedentē: dixisseq; ob id similē habent labra lactucā. Factū hoc dictūq; festiuissimū risus subsecutus est. quoniā a ἀστερητικη καὶ γελαω qθερικὰ καὶ ἀγελαστος.

¶ Agis vel agides lacedæmoniorum rex qui cum athenienſibus cruentissima bella gessit.

¶ Agylla vrbs tusciæ alias cerete vocata & Agyllina a noīe cōditoris: quē Virg. lib. viij. ex lydia venisse ostendit cū ait. Haud procul hinc saxo incolitur fundata vetusto Vrbis agyllinæ sedes vbi lydia quōdā Gēs bello p̄clara iugis insedit etruscis.

¶ Ago is. gręcū est ἀγω. μ. ἀξω. egi actū multa significat. Nā agere est operari. Plau. in Amph. Dū hęc agūtur. Vir. lib. iij. Alpheū fama est huc elidis amnē occultas egisse vias. proprie tamē ad animū refertur. Vñ de rep. dicimus agere quia vt inqt Var. in hmōi re est cura animi. Quādoq; agere est inducere seu impellere. Lact. li. vi. Tres sunt affectus q̄ homines in oīa facinora precipites agant: ira: cupiditas: libido. Quādoq; audire. Terē. in An. Hocci ne agis an nō? i. audis vt exponit Do. Sic Plaut. Vos agite spectatores. Quandoq; ducere viuere. Teren. in An. Primū hæc pudice vitā parce ac duriter agebat: lana tela victū quæritās. Quādoq; dicere. Idem in Adel. Sed est ne hic ipsus de quo agebam? Quādoq; pronūciare. Cice. de opti. gene. dicendi. Diserti deformitate agēdi multi infantes putati sunt: vtiā nō sine causa Demosthenes tribuerit primas & secūdas & tertias partes actioni. Quā doq; cogitare. Virg. Id quidē ago & tacitus lycida mecū ipē voluto. Quādoq; effingere: vt Ago stultum. i. fingo siue rep̄sento me stultū. Vnde actores comœdiarū dicūtur qui diuersorū hominū gestus agūt in scęna. Quādoq; ire: vt nudus ago. Pōpo. mella. Exercēt bellādo animos corpora ad cōsuetudinē labor̄ maxime ad frigora nudi agūt anteq̄ puberes sint. Idē paulo post. Lino alij vestiunt aut lanis quas vt diximus syluæ ferūt harūdinū. Alij auiū ferarūq; pellibus pars nudi agunt: pars tantū obscęna velant. Val. Max. sic locutus est sed nō in eo sensu. Experiri volui an scires cōsul agere. i. fungi cōsulis officio. Idē Pub. Rutil. nō Publicanus in Sicilia egit sed opas publicanis dedit. Cū actō vero frequentius. Vnde dicimus Agit publicanū. Agit senatorē. Agit amicū pro eo qđ est facit officiū publicani senatoris & amici. Hora. Lætū agit cōuiuā. Et subauditur se. Quod Virg. posuit. Ecce gubernator sese palinurus agebat. Est quādo agere significat extendere porrigere: vt vera gloria dices agit atq; etiā porrigitur. Itē sursum ducere ab imo pectore. Vnde & pro morī vsurpatū est addendo animā. Seneca epist. xxvi. Quid egeris tūc apparebit cū animā ages. Itē agitare. Plaut. Aedepol eam agam verberibus. Virg. Prodigijs actis cœlestibus ossa piabūt. Itē tractare. Mar. Semper agis causas. Aliquādo cōstruitur cū prepositione. Cic. in Lel. Cū em̄ sæpe mecū ageres vt de amicitia aliquid scriberē. Et nō agit de pecunia sed de capite. Agis mecū tabellis obsignatis. dicit quando quispiā diuersa dicit ab ijs q̄ alias approbauit. Tūc em̄ solem̄ tabulas illius manu scriptas obsignatasq; proferre ad coarguendū quib̄ cōtinetur quid alio tēpore senserit. Quod est cōuincis me testimonio litterarū mearū. Itē succedere siue in bona cōditione esse: aut mala. Val. Max. Bene egissent athenienses cum Melciade: si eū post trecēta milia persarū. Maratone deuicta in exiliū protinus misissent. Frequētius p̄ impersonale vtimur hoc modo bene melius optime tecū agit. Male mecū actū est. & peius pessime q̄ cum illo. Cice. Cum illo vero quis nescit actum esse pręclare: mecum incōmodius. Sed cum dicimus actum est. Res acta est: semper in malam partē sumitur: vt actū est de republica. i. extincta est res mea tua illi̇ acta est. id est absumpta siue deperdita: siue elapsa est. Terent. in Heau. Vnam ei cœnam atq; eius comitibus dedi. Q̄ si iterum mihi sit danda actū siet. Idem. Acta hæc res est perij.

AG

Actū agere prouerbiū eſt qđ in ſumma rerū deſperatione ponitur.i.nihil agere. Idem in phor. Actū aiunt ne agas. Quod em̄ iure ſemel iudicatū fuerit reſcindi & iterū agi nō poteſt. Ponit interdū agere pro vertere. Virg. Ipſe ter adducta circū caput egit habena. pro vrgere perſequi. Idē. Paſtor agēs telis Pro Iurgari. Cice. Perinde ac ſi furti cū eo egiſſet. Pro. Regere. Virg. Tros tyrioſq; mihi nullo diſcrimine agetur. Pro antepellere. vt & potum paſtas age tyrie. Pro vehere producere. Varro. Non hos pactolus aureas vndas agens eriperet vnq̄ e miſeriis. Pro foras pellere fugare vt membris agit atra venena. Pro repēdere. & hoc dūtaxat verbis oſtendere id habuiſſe gratū. Nā grātias habere eſt in animo cū memorē accepti beneficij mentē animūq; habeo & inuicē gratificādi voluntatē. Referre eſt verbis ſed reddere gratias eſt facto vt ſi a me ſubleuatus aliquo beneficio viciſſimq; aliquo mō me ſubleuaueris: gratias rettuliſti reddidiſtiq;. Et licet Seneca nolit malas gratias referri poſſe: ſed reddi: Cic. tamē in Sal. ait. Nam q; iſta inuſitata rabie in vxorē & filiam meā inuaſiſti: quæ ſe facilius mulieres abſtinuerunt a viris: q̄ tu vir a viris: ſatis docte ac perite feciſti. Nō em̄ ſperaſti me mutuā tibi gratiam relaturū vt viciſſim tuos cōpellarē. Referre tamē hic verbo etiā dicitur nō ſolū facto. Referre igitur gratiā tam in malū q̄ in bonū dicitur: cū ſit facto beneficiū aut iniuriā acceptam compenſare. Rectiuſq; huic verbo gratiā q̄ gratias iūgimus: cū habere aut agere gratias nō gratiā dicamus. Liui. Satiatus tandem cōplexu filij. Renunciate inquit gratias regi me agere referre gratiā aliam nūc non poſſe. q̄ vt ſuadeam nō ante in aciem deſcendat q̄ in caſtra me rediſſe audierit. Cice. Cui pro me ſenatus gratias agendas putauit ego a me gratiā referendam nō putem. Reſpondere quoq; officijs eſt ſatisfacere gratiaſq; referre. Plan. Cic. Immortales tibi ago gratias: agamq; dum viuā. Nam relaturū me affirmare non poſſum. Tantis em̄ tuis officijs non videor mihi reſpondere poſſe. Preterea agere pertinet ad omnes actus humanos. Nā qui ſedet: qui ſtat: qui cogitat: qui iacet: qui moritur: aliquid agere dicitur: ita vt nullus q modo viuat eſſe vnq̄ poſſit ſine actione. Quippe viuere agere eſt: vnde & vitam agere dicimus. Componitur Ago cū ad: vt Adigo: cum ab. vt Abigo: cū am. vt Ambigo Con vt Cogo. Circū vt Circūago. quod eſt circūduco. De vt Dego. Ex vt Exigo. Per vt Perago. Pro: vt Prodigo. Re: vt Redigo. Sub: vt Subigo a quo fit Protubigo. Trans: vt Tranſigo. Sunt etiam qui putent caſtigo: mitigo: læuigo: litigo: & nego cōpoſita eſſe cū ago vt ſit caſtigo caſte ago: mitigo mitem ago: læuigo læue ago. i. planū: fuſtigo fuſte ago: litigo lite ago. Sed cū ſint primę conIugationis habeantq; quædam i productam non videtur ab ago cōpoſita. Ab ago ſunt actor: actio actus. a. um. & actus us.

¶ Agere reū eſt accuſare: pagere reū eſt cōdēnare.

¶ Agere forū eſt iura reddere & cauſas audire.

¶ Agere cum populo: eſt populū rogare vt ſuffragijs ſuis quid iubeat aut vetet.

¶ Age aduerbiū adhortātis ſingularē numerū deſyderat. Agite pluralē. Agedum vtrūq;. Quintil. Agedū ſi videtur extra portas proſpicite. Proper. Nos agedum. Dicimus & Agitedū ſed in plurali ſemper. Liuius lib. vij. Agitedū ite mecum.

¶ Agito as. pe. cor. crebro facio. Sal. Ita variæ p omnē exercitum lætitia mœror luctus atq; gaudia agitabātur. Et agitare ſtimulare cōpellere. quo pacto agi ſolēt equi cū eos calcarib⁹ vrgemus. Plau. Nā iam agitabo quadrupedē calcari. Itē Obſerua re. Vir. lib. ij. Geor. Ipſe dies agitat feſtos. Itē Perturbare moleſtare. Sal. rempu. agitauere honeſtis cū noībus alij ſicuti populi iura defenderēt. Plau. in Cur. Tum te igit morb⁹ agitat hepatarius. Item ſectari ſeu ſectādo interdū pulſare. Vir. lib. i. Geor. Sæpe oleo tardi coſtas agitator aſelli vilibus aut onarat pomis. Itē inſectari qđ vernacula lingua dicimus dar la caza. Cic. lib. iij. offi. Sūt ne igit in ſidiæ tendere plagas etiā ſi excitaturus non ſis nec agitaturus. Ipſe em̄ feræ nullo inſequēte ſæpe incidunt. Itē exercitare. Lact. Niſi virtus agitetur proficimus parū. Item cōtinuo ducere ſeu facere. Sal. Iam tū vita hominū agitabat ſine cupiditate. Itē cruciare: vt apud eundem. Agitabatur magis: magiſq; in dies ferox animus inopia rei familiaris & conſciētia ſcelerū. Itē ſępe adminiſtrare. Sal. in pace vero beneficijs magis q̄ metu imperiū agitabāt Item ſæpe cōſyderare: cogitare: recogitareq;. Idē Sed ea quæ mente agitaui oēs iam antea audiſtis. Teren. in phor. Ego quoq; id quidem agitans me cū ſedulo inueni vt opinor remediū huic rei. Item Sollicitare. Saluſt. Minari interdum ferro niſi obnoxia foret. Poſtremo ferocius agitare q̄ ſolebat. Item ſæpe oſtendere. Idem. Ciceronē ad cœlū tollere veluti ſeruitute erepta gaudium & lætitiā agitabat. Huius compoſitū eſt exagito.

¶ Agea pe. pro. via in naui dicta q; in ea maximæ quęq; res agi ſoleant. Ennius. Multa foro ponens ageaq; longa repletur. Fori fororū dicūtur etiā.

¶ Agyia per y. ſequēte i. latina dicit via. Vnde fit Aegyiæus. Quo nomīe dictus eſt Apollo. quia in vijs publicis ſolebant ſacrificare Apollini.

¶ Agelas penultima correpta: nomē ſtatuarij generoli: & polycleti magiſtri.

¶ Ager ab ago is q; in eo aliquid agat: vel vt Do. inquit: q; in eo multa ſunt agenda. Quintil. autem lib. pri. ſcribit græcū eſſe. Nam αγρος latine rus dici poteſt. Significatq; ager quandoq; circūiectū territoriū alicuius vrbis ſeu prouinciæ. Saluſt. Reliquos Catilina per montes aſperos in agrū piſtorienſem abducit. Vnde dicimus ager campanus: ager brixianus. Et includit in ſe nemora ſaltus paſcua lacus flumina & omnia q̄ in territorio illo ſunt Quādoq; ſignificat partem quandā ipſius territorij vrbis q̄ priuatim ab aliquo poſſidetur: quā etiā poſſeſſionē dicere ſolemus: vt cum dicimus. Hic emit vnā pulchrā poſſeſſionē. Et eſſe videtur rus in quo & dom⁹ & omnia q̄ in agro ſunt generaliter cōtinētur. i. quæ p captu ipſius partis eſſe poſſunt. Et ſic agrum puto ſignificare rus. Vnde Terent. in Eun. Ex meo propinquo rure hoc capio cōmodi. Et ſequitur. Neq; agri: neq; vrbis odiū me vnq̄ percipit. Vbi ſatietas cœpit fieri: cōmuto locū. Idem in Heau. Agrum in his regionibus meliorem neq; pretij maioris nemo habet. Et paulo poſt. Talenta duodecim coegi: agrū hūc mercat⁹ ſum: hic me exerceo. Ex his innuitur ſub agri noīe & domū & oīa alia q̄ in agro continentur: cōprehendi. idemq; eſſe agrum rus & poſſeſſionē. Notandum tamen q;

nec rus nec ager villa est: sed villa in rure: siue agrō dicit esse. Quādoq; ager significat locū in rure quē colimus siue arando: siue conserendo: & singularē pluralemq; numerū habet. Columel. lib. i. Nā vbi sedulo colitur ager plærūq; cōpendiū nunq̄ nisi si cœli maior vis aut prædonis incessit detrimentū affert. Liu. lib. iiij. Pestilentē annū inopia frugū neglecto cultu agrorū vt plerūq; fit excepit. Interdū tamē ager dicit campus quia vt ait Var. primū ex agro plano fructus capiebāt. Est autē campus planities tertæ ampla & grādis. Locꝰ vero angustior area vocatur. Interdū dicitur fundus q̄ pecudū & pecuniæ videbatur esse fundamentū.

¶ Agellus diminutiuū significat paruum agrum. Teren. in adel. Agelli est hic sub vrbe paulū qđ locitas foris huic demus qui fruatur. Hinc fit aliud diminutiuū agellulus. Ambro. Qui fidei exercet mi litiam: ab omni vsu negociationis abstinere debet agelluli sui contentus fructibus.

¶ Agrarius ij. q agros possidet. Cic. in phil. Num rursus reprobos decoriabit? nū sollicitabit rursus agrarios? Agrarius a Liuio etiam dicitur suffragator legis agrariæ.

¶ Agrarius a. um. qđ ad agros ptinet: vt lex agraria. Li. lib. ij. Tū primū lex agraria promulgata est.

¶ Agripetæ penul. cor. qui petunt ex agrorū diuisione portionē quæ viritim dabatur.

¶ Agreste dicit qđ rusticū est & ad agros ptinet. Vñ Agreste vocamus qđ in agris nō in ortis nascitur. Virg. Cuncta tibi cererē pubes agrestis adoret. Idem. Dicendū & quæ sint duris agrestibus arma. Item agrestis dicitur qui sylvestrē vitam agit & feram. sicut apud græcos dicitur ferus. Vnde in compositione Onager dictus est asinus ferus.

¶ Agricola penultima correpta qui agri cultor est Idem agriculator dicitur.

¶ Agger eris. p duplex gg. mas. ge. significat proprie lapidum aut terræ coaceruationē q̄ facto vallo ꝓpius ponit. Impto proprie dicit cuiuslibet rei coacervatio vnde fossæ aut valles impleri possunt. Quin & muros & munimenta aggerem dici voluit Ser. Virg. Quin intrant portas atq; ipsis prælia miscēt aggeribus. Et agger dicitur media viæ eminentia ex aggeratis lapidibus strata. Idem. Qualis sæpe viæ deprensus in aggere serpens.

¶ Aggero as. pe. c. significat accumulo. Col. Oēs arbores fructiferę circū fossæ aggerare debēt. Am. Est em̄ dū augere opes aggerare pecunias: occupare terras possessionibꝰ cupiunꝰ: ꝓstare diuitijs iustitię formā exutimus. Hinc fiūt cōposita adaggero. Col. lib. vi. Deinde terrā circa arborē adaggerato vsq; ad ipm̄ insitū. Exaggero vehemēter aggero. & per trāslationē augmento extollove significat. Aug. li. iiij. de ci. dei. Quid si cōmemorare voluissē & exaggerare illa mala nō q̄ sibi iuicē hoīes faciūt sicut sunt vastationes euersionesq; bellantiū: sed q̄ ex ipsius mūdi elemētis terrenis accidūt rebus.

¶ Aggero is. pe. cor. ssi. stum. iuxta gero. Ambr. lib. pri. offic. Fouent ocium astutia & improbitate aggerunt diuitiarū aceruos: sed exoluent seram licet nequitiæ suæ pœnam.

¶ Agilis pe. cor. leuis dexter q̄ se facile agit: vel ꝓnus aut volūtariꝰ est ad agēdū. Hor. Oderūt hilarē tristes: tristēq; iocosi Sedatū celeres: agilē nauūq; remissi. Col. Symmachus malo inqt vniꝰ agilē in

q

dustriā q̄ decē hominū negligentē & tardā operā. Hinc agilitas dexteritas corpis celeritas. Col. li. i. Eiusdē agilitatis homo frugi melioꝰ q̄ nequā faciet

¶ Agina pe. pro. Est in qua inserit scapus trutinæ .i. in quo trutina agitur & vertitur ab agēdo dicta.

¶ Aginor penultima ꝓducta vilia negocior. Aginator qui paruo lucro mouetur.

¶ Agglutino as. penul. cor. ad aliquid glutino copulo. Plautus in Aul. Ita mihi ad malum malę res plane se agglutinant.

¶ Aggrauo as. p. c. valde onero: vel valde grauis sum. A quo aggrauasco qđ est valde grauis fio.

¶ Aggrego as. pe. cor. Vide in dictione abgrego.

¶ Aglyphos pe. cor. latine non sculptus. Nam a sine: τὸ γλύφω sculpo.

¶ Agnati pe. p. dicūtur q̄ per virilis sexus ꝓsonas cognatiōe cōiūcti sūt: quasi a patre cōgeniti. inqt Caius iurecon. veluti frater eodē patre natus filius fratris nepos ve ex eo. Inter agnatos & cognatos hoc interest q̄ in agnatis cōtinetur cognatio: in cognatis nō vtiq; agnatio: vtputa. Frater patris. i. patruus est agnatus & cognatus. Matris vero frater .i. auūculus cognatus est sed nō agnatus. Gentilitas vero & agnationē & cognationē complectitur. Agnatū etiā dicimus quicquid vltra debitū natū est. Vnde agnescentia & agnata mēbra appellātur quę abundāt. Ply. Membra animalibus agnata inutilia sunt sicut sextus homini sempet digitus.

¶ Agnomen penult. prod. dicitur ab Agnatione in qua quis natus est.

¶ Agnosco ex ad & nosco. sed d. euphoniæ cā mutatur in g. licet annomino p duplex nn. scribatur. Et agnoscere quidem dicitur de propinquis & sanguine cōiunctis: vt Virg. Agnoscitq; suos. lætusq; ad mœnia ducit. De hoc etiā in dictiōe cognosco ab ἐγνωω. μ. γνωσω.

¶ Agmē significat multidinē. Vir. Vocat agmina sæua sororū. Interdum ordinatā multitudinem vt est exercitus incedētis: vt Longū per valles pascitur agmen. Interdum impetū. vt apud eundem. Et leui fluit agmine tybris.

¶ Aggredior ad aliquē gradior. Et hoc quādoq; amice. Plau. in Asi. Etiā tu here hūc amoue abs te atq; me aggredere. Quādoq; hostiliter vt sit aggredi inuadere. Sal. Ex lateribus cæteros aggreditur. Iustinus. Quos ex improuiso aggressus facile fudit. Est em̄ aggredi gradatim ire & cū insidijs propriū gladiatorū qui gradatim eunt ad dimicandū. Fit etiā quādoq; aggressio verbis. Virg. Talibꝰ aggreditur Venerē saturnia dictis. Aliquādo aggredi ponitur ꝓ incipere. Lact. lib. v. Omnes tamē illud arguebāt q̄ illo potissimū tēpore id operis esset aggressus quo furebat odiosa crudelitas. Aliquando pro tētare. Sal. in Iug. Omnes asperitates superare natura etiā loci vincere aggredit. Sciendū est q̄ hęc verba. Aggredior. adorior. alloquor. & similia: ad ꝓpositiōe eis adiūcta cū actō solo elegātius ponūtur q̄ si simplicia eorū accusatiuo ad ꝓposita iungātur: vt aggredior hominē: nō gradior ad hominem. Dicimus etiā aggredior te dictis. quasi cū calliditate. Virg. Talibus aggreditur dictis.

¶ Agrigentum: vrbs Siciliæ. vnde Empedocles philosophus: & phalaris tyrānorū sæuissimus originem duxerunt. Hinc agrigentinus a. um. penultima producta. vt tyrannus agrigentinus.

¶ Agrippinēſis colonia dicta ē ab agrippina Neronis matre: q̄ vt vim ſuã externis quoq; nationibus oſtentaret in oppidũ Vbiorũ qui ſunt in Germania inferiore ī quo genita erat coloniã deduxit

¶ Agrippæ ſeu Aegrippæ ab ægro partu vt docet Gel. dicuntur quorũ in naſcendo nõ caput: ſed pedes primi extiterunt qui partus difficillimus & ęgerimus habetur ab ægritudine & pedibus appellati. Confixos autem pueros eſſe in vtero. Var. ſcribit capite infimo nixos: ſurſum pedibus elatis nõ vt hominis natura eſt: ſed vt arboris. Nam pedes cruraq; arboris appellant ramos: caput ſtirpẽ atq; radicem. Quando inquit contra naturã forte conuerſi in pedes brachiſq; plærunq; deductis retineri ſolent: ægrius tunc mulieres enituntur.

¶ Agrios: latine dicitur agreſtis: ferox immitis.

¶ Agnus. Vide infra in aſpirandis ἁγνος purus caſtus: inde Chriſtus agnus dei dicitur. eſt etiam arbuſcula qua viæ omnes ornabantur athenis in feſto palladis dicta autem ab α priuatiua & γεννάω genero quoniã inducit caſtitatem.

¶ Agogus pe. p. latine dicit̃ ductor: dux vię ἀγωγος ἀπο του ἀγειν πολλα σημαινει.

¶ Agolum penultima correpta: paſtoralis baculus quo pecudes aguntur.

¶ Agon locus certaminis Romę qui circus flaminius dicebat̃: & plęrunq; ponitur ꝓ ipſo certamine quandoq; etiã pro ſtudio. Eſt & Agon. Victimarij verbũ ꝓ agone. Oui. lib. i. faſt. Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros. ſemper agat ne rogat: nec niſi iuſſus agit. & Seneca lib. iij. controuerſiarũ Carnifex manũ tollat deinde reſpiciat ad patrẽ & dicat agon. Quod fieri ſolet victimis.

¶ Agonia pe. cor. orũ. & agonalia orũ vel iũ. Ludi q̄ fiebãt in honorẽ agonij dei ab α ſine & γωνια angulus: quia locus in quo hmõi ludi fiebant erat ſine angulo. Ouid. lib. i. faſ. & prius antiquus dicebat agonia ſermo. Sunt qui agonia dicta velint ſacrificia: q̄ fiebant in monte. quoniã agones montes vocitarent. Vnde mons Quirinalis agonus: & Collina porta Agonẽſis eſt appellata. ſed etiã ἀγωνια timor ſollicitudo concertatio vt Iſocrates in auagora & ἀγορια ſterilitas quædã perien.

¶ Agonia æ. pe. cor. hoſtia q̄ immolabatur. Anti qui em̃ agonias ab agẽdo oſtias vocabãt. Rurſus agonia accipit̃ ꝓ timore & ſollicitudine q̄ mentem vexat: vt in euangelio. Et factus in agonia prolixius orabat.

¶ Agonius dicebat̃ deus qui p̃ſideret rebus gerendis. Et agonius dies erat quo rex agoniã hoſtiam immolabat. Et agonius moleſtiã inferens dicitur.

¶ Agoniſma atis. certamẽ: vt de diuo Anaſtaſio legitur. Suũ agoniſma gratãter ſuſcepit. Proprie tamen palma ſeu prẽmiũ agoniſma dicitur.

¶ Agoniſta qui in agone contendit. Græce ἀγωνιστης dicitur certator pugil.

¶ Agoniſticus a. um. certatori⁹: q̄d ad agonẽ pertinet. Aug. in pſal. interp̃tatione. Agoniſtica iſta vana & ludicra nõ debet affectare chriſtianus.

¶ Agonotheta pe. cor. munerarius: quaſi agonis diſpoſitor ſeu p̃fectus. q ꝑmiũ certãtibus in quolibet ludorũ genere proponit: qualis Aeneas apud Virg. Cõponit̃ em̃ ſic ἀγωνα ἀγωνος certamẽ & τεθειστεθεντος poſitus diſpoſitor. Aug. Nõ audis athletã domini ab agonotheta ꝓperantẽ adiuto riũ pugnę. Hie. Iſte agonotheta nõ propterea nos pugnare voluit: vt nos poſſit benedicere.

¶ Agonizo pe. pro. neu. & Agonizor depo. ſignificat dimico contendo. Hie. in eccle. Agonizare ꝓ aĩa tua pro iuſtitia. Cyprian⁹ ad Moyſen. Omnis qui agonizatur in omnibus continens eſt.

¶ Agoranomus penultima correpta apud Plaut. ædilem ſignificat qui in Cap. ait. Euge edictiones ædilitias hic quidem habet: mirumq; adeo eſt niſi hunc fecerunt ſibi ætoli agoranomũ. Dictus agoranomus a foro rerum venaliũ cui regulam pręſcribit. ſed ſi græcam linguam audire volumus aliud ſignificat: quoniã ἀγορα καὶ ἀγορευω το φθεγγομαι καὶ ἀπο του μεμειγμενον quaſi qui foriũ haberet.

¶ Agoræus a noſtris nundinarius vilia emens ab agorazo emo. Hor. Dauniæ defende decus camœnæ Lenis agoræe. Agora em̃ forũ venaliũ dicitur q̄d etiã pro cõcione: pro pretio rei: pro re vendita: & pro foro iudiciali quandoq; ponitur.

¶ Agraphus pe. cor. latine nõ ſcriptus dicitur.

¶ Agyrini: ſiue Agyrinenſes dicti ſunt populi ab vrbe Agyrio: ſiue agurio

¶ Ahenus. a. um. idem quod æreus. Virg. Et luce coruſcus ahena.

¶ Aio ís ít. aiebam as. at. Ai aiſti ait. aimus aiſtis. Aug. Vos adiſcientes in malo aiſtis. Plau. in Aſi. Me vince vnũ ex omnibus atq; illã amare aiebas. Neuius. Vel ai vel nega. Cice. de fi. bo. Quaſi ego id curem q̄ ille aiat aut neget.

¶ Aius deus a Romanis dictus eſt ab eo q̄ aiebat Nã olim Romæ audita vox eſt ſilentio noctis clarior humana voce: quæ iuberet magiſtratibus nunciari gallos aduentare: & vt prouiderent ne Roma a gallis caperet̃: ex eo dictus eſt de⁹ Aius. i. loquẽs ſicut docet Cice. lib. ij de diui.

¶ Ala. qua aues volant. A cuius ſimilitudine ala etiã dicitur locus ille cõcauus ſubter brachiũ in homine quia in eo pili quaſi pẽnæ naſcũtur. Ply. lib. xi. Elephas tantũ ſub armis duas. ſ. mãmas. nec in pectore ſed citra i alis occultas. Hinc hircin⁹ odor ille cõcipitur. proprie tamen vocat̃ axilla: a qua fit ala. Cõtra Priſ. qui vult axillã per diminutionẽ fieri ab ala & maxillã a mala Ciceronis hęc ſũt verba Quin etiã verba ſæpe contrahũtur nõ vſus cauſa ſed auriũ. Quomõ autẽ veſter axilla ala factus eſt niſi fuga litterę vaſtioris: quã litterã etiã e maxillis & axillis: & vexillo & pauxillo cõſuetudo elegans latini ſermonis euellit. Sed hoc nomen quidã aſpirant. Dicit̃ & aſella: vt in ſacris litteris. Abſcondit piger manũ ſub aſella. Pręterea ala dicta eſt equitũ turma: q̄ pedites tegat alarũ vice. Nam in equitũ ordinibus circum legiones dextra ſiniſtraq; tanq̃ alæ auiũ corporibus locabãtur. Virg. lib. iiij. Dum trepidant alæ: ſaltuſq; indagine cingunt. Inde dicti ſunt equites alares vel alarij.

¶ Alarius a. um. quod eſt alæ equitũ turmæ. Vnde Alarij equites.

¶ Alatus a. um. ab ala auiũ quod habet alas. Allatus vero per duplex ll. apportatus.

¶ Alauda auis: q̃ olim Galerita vocabat̃. quia apicem habet. hoc eſt plumã elatã in capite ad ſimilitudinẽ galeri: ſiue galeę. Var. appellat galericũ & a grecis corydalus dicit̃. Poſtea gallico vocabulo. Alauda vocata eſt legio quędam apud Romanos

Galli eñ hoc noīe ſignificant galeā. Vnde mīlites q galeis vtūtur dicti ſūt alaudæ. Scribit Ply. li. xi. Alaudā auiculā appellatā quōdā galeritā gallico vocabulo etiā legioni nomē dediſſe. Ideoq; Cęſar cū ex gallijs legionē conſcriberet: alaudā appellauit. De qua legione. Cic. ad Atticū ſic ſcribit. Antonius cū legione alaudarū ad vrbem pergere: pecunias municipijs imperare. Militaria eñ vocabula traducta ſunt ab ipſis rebus: quæ ita nominātur proprie quarū rerū in acie ſtruenda ſui cuiuſq; vocabuli imagines oſtenduntur.

¶ Alabarches: latine ſalis p̄fectus: vt eſt apud Ioſephum in vltimo antiquitatis libro. Et fuit apud ægyptios & iudæos honoris appellatio.

¶ Alabandæ Ionię ciuitas Apollonio rhetore nobilitata. Hinc alabādas & alabādicus q̄ ſic abinuicē differūt: q̄ alabādicus ſiue alabandiacus nomē eſt poſſeſſiuū. Vñ alabandicos libellos p barbaris & ineptis græci capiūt. Alabādes cīues oppidi dicuntur. Vñ carbūculos p̄fectos alabādes quaſi municipes appellāt impolitos atq; rudes alabādicos.

¶ Alabaſtrū gen⁹ marmoris perlucidi & coloribꝰ diſtincti ex quo fiebant vaſa vnguentaria. Mar. Quot coſmi redolēt alabaſtra fociq; deorū. Dicit & alabaſtrus quoniā Ply. ſcribit ſeruādis vnguentis maxime idoneū naſci circa thebas ægyptias & damaſcū ſyriæ quo priſci Romani ſicut aliqui magnates nunc Romæ p̄eſtando per feneſtras lumine vtebātur. Similiter alabaſter dicitur. Cic. lib. ij. Acad. Quibus etiā alabaſter plenus vnguenti putreſcere videtur. Et lapis alabaſtrites penul. prod. Plyn. lib. xxxvi. Hunc aliqui lapidē alabaſtriten vocant quē cauāt ad vaſa vnguētaria. Hunc lapidē etiā vocāt onycen. Sunt etiā myrothetia & narthetia vnguētorū loculamēta: ſed vt puto tales dictiones improprie capiūtur a latinis: græca eñ lingua manifeſta eſt οτι αλαβαſτρει και λαμβανω in numero plurali τα αλαβαſτρα p̄prie pyxides vnguentoꝝ & vnctionū ſine anſulis Callimachus tñ in hymno palladis in genere maſ. poſuit. itaq; ab odoribus potius q̄ odores a lapide dicūtur.

¶ Alabia. græce αλαβια latine innocentia dicitur. Sed ē dictio in græco & in latino corrupta græce enim ſcribi debet. αβ λαβεια οτι βλαβη κα κουρια εστι απο του βλαπτειν & ideo latine debet dici ablabea penultima producta. quoniā ei diphthongus mutatur in e. longum: vt κυθερεια cytherea ωπηελοπεια penelopea.

¶ Alacer & Alacris pe. cor. dicit is qui ingētis eſt ſenſus hoc eſt qui viget ſenſibꝰ vniuerſis. vt inqt Aſcon. qđ eſt indiciū erecti animi atq; ſublimis: & cui ſenſus oīs in ſuo loco degit ſicut ecōtrario. Lacer dicitur amputatis in corpore mēbris hoc eſt auribus oculis manibus qđ & ad animū ſæpe trāſfertur. Illud quoq; intelligit aliud eſſe alacrē. aliud lætum. Do. alacer dicit nō lætus: neq; triſtis. Interdū ponitur p celeri & prōpto: quaſi ſit alis acer. Terē. Quid tu es triſtis? quid nō es alacris? Cic. lib. i. ad Herē. Si huic ſit remiſſū multos alacriores ad maleficia futura. Idē. Nam eū feras beſtias videamus alacres & erectas euadere vt alteri beſtiæ noceant: nō eſt incredibile putandū &c. Interdū pro læto & veluti in ſpem aliquā geſtienti. Hinc alacritas quę ſecundū Dona. proprie eſt mutatio quædā vultus geſtientis in ſpem aliquā: & media eſt inter lætitiā atq; triſtitiā. Interdū dicit voluntaria celeritas ſeu p̄ptitudo adorve. Liui. lib. iij. Poſtq̄ ingenti alacritate clamor eſt ſublatus qđ bene vertat geſturū ſe illis morē: poſteroq; die in aciem educturū affirmat Cic. lib. pri. Tuſ. In malum accepit. Vir igitur temperatus conſtans ſine metu: ſine ægritudine: ſine alacritate: nulla libidine vexatus.

¶ Alania regio eſt Scythiæ Europæ quę ad Mæotidas paludes pertingit.

¶ Alanus pe. p. Sythię fluui⁹: a quo Alani populi dicti ſunt iuxta quos ſunt Toxolani. Amian⁹ ſcribit alanos dici quos priſci maſagetas dixerūt. Hi carnibus veſcuntur & panē non manducāt. Mar. Nec te ſarmatico trāſit alanus equo. Iul. Capi. Alanos in parte Daciæ collocat.

¶ Alba nomē eſt duarum vrbiū: quarū vna eſt in latio: a qua Albani populi & Albanus mons: ſub quo Aſcanius ciuitatē hanc albam condidit: quæ vt Liuius ſcribit a ſitu porrectæ in dorſo vrbis longa alba vocata eſt. Vulgatior fama eſt ab omine porcæ ibidem inuentę dum a Troia cum patre profugo veniſſet. Altera eſt ad lacum Fulcinū: a qua albenſes dicūtur: q̄uis etiam albani quandoq; vocentur. Alba etiā ſacerdotis camiſia dicitur.

¶ Albana vrbs felicis Arabiæ ē ſicut docet Ptol.

¶ Albanus nomē eſt mōtis & laci nō procul ab vrbe: vnde vaticiniū fuit nunq̄ Romanos Veiū capturos ni primo ex albano lacu emitteretur aqua. Itē Alban⁹ nomē eſt duarū vrbiū: quarū vna ē in Macedonię mediterranea. Altera in maiori Armenia vbi diuus Bartholomęus fuit decoriatus. Hoc etiā nomīe dictus eſt fluuius Albanię. Albanus. a. um. qđ eſt ab alba latij vrbe. Vnde albani patres.

¶ Albania regio in oriēte a colore populi vocata eo q̄ albo crine naſcātur. Hæc ab oriente ſub mare Caſpiū ſurgēs p̄ orā oceani ſeptētrionalis vſq; ad Mæotidas paludes p̄ deſerta oſtēditur. In ea albania ciuitas & albanus fluuius. Apud hanc habētur canes ferociſſimi qui tauros & leones occidunt.

¶ Albia fluui⁹ Boemiæ orit in mōtib⁹ q Morauiā Boemiāq; diuidūt & magno aquarū auctu mediā ferme diuidit Boemiā in occidētē pri⁹ mox i septētrionē fluēs: vbi exit Boemiā per anguſtas fauces mōtiū in Saxoniā penetrat: & in oceanū voluitur.

¶ Albus a. um. a græco αλφι. qđ candorē ſignificat: Sabini alpū dicūt. Et color q opponit nigro Plau. in Mene. Dic mihi hoc qđ te rogo. album an atrū vinū potas? Interdū albus ponitur p pallido Vnde & exalbeſco palliđus fio. Interdū pro bono ſicut ecōtrario nigrū p malo. Perſi. Per me equidē ſint oia p̄tinus alba. Hor. Hic niger eſt: hūc tu Romane caueto. Iuue. Maneant qui nigrū in candida vertunt. Sed hæc per tranſlationem.

¶ Albū ſubſtātiuū: dicit qđ græci vocant λευκωμα tabula gypſata in qua iudices notari p̄torūq; iura ſcribi ſolebāt. Si quis vero albū cōrupiſſet puniebatur. quia p̄toris maieſtas cōtempta videbat. Paul. Si familia alicuius albū corruperit non ſimiliter hic edicitur vt in furto. Iudex inquit Seneca libro. iij. de beneficijs ex turba electorum quem cenſus in album & equeſtris hereditas miſit. Hoc & pyctatium quoq; dicit vt in Alexādro Cæſare. Lāpridius vulgo matrix appellata. Similiter ea tabula dicitur album in qua ſingulorū annorū acta litteris mandabātur a pōtifice maximo: proponebaturq;

domi eius vt poteſtas eſſet populo cognoſcendi. Hiq; nunc Annales maximi nominant: vt auctor eſt Cice. lib.ij.de Orat. Eſt & album Decurionũ & cytharœdorũ. Nã in digeſtis titulus de ẽ albo ſcribendo: vbi docet Vlpian⁹ quo ordine decuriones in albo ſcriptos eſſe oporteat.

¶ Albarium dicitur quod illinitur tectorio cũ paries pingendus nõ eſt quod fit ex calce.

¶ Albidus a. um. pe. cor. qđ aliquantulũ albũ: vt granũ extrinſecus albidũ: intus cãdenti ſiſe cõſpicitur. Aug. lib. xxi. de ciui. dei. pro albo poſuit. Lapides igne cãdente percocti & ipſi fiunt cãdidi. Et q̃uis ille magis rubeat: illi albido colore niteſcant cõgruit tamẽ illi luci qđ album eſt ſicut nigrũ tenebris. Hinc ſubalbidus parũ ſiue aliquantulũ albus. Ply. Ramos habet candidos folia ſubalbida.

¶ Albedo. Albitudo & albor pro cãdore accipiũtur. Plau. in Tri. Et itẽ alterũ ad iſtanc capitis albitudinem calliclem aiebat vocari.

¶ Albor aldedo. Hie. in Leui. Qđ ſi ſurſum fuerit in alborẽ cõuerſa ſacerdos eũ mundũ eſſe decernet Alborẽ etiã Apitius vocat qđ eſt albũ in ouo qđ Plynius albuginẽ appellat: Medici albumen.

¶ Albugo penul. prod. macula in oculo. Ply. lib. xxi. Qua alligata oculo albugines tolli dicuntur. Idem albuginem vocat album in ouo.

¶ Albumen penultima producta quod eſt in ouo album. Vitellus vero croceus.

¶ Albeo es. albus ſum: vt cãpi niuib⁹ albẽt. Hinc albeſco albus fio. Virg. lib. i. Georg. Sæpe etiã ſtellas vento impendente videbis p̃cipites cœlo labi noctiſq; p vmbras flãmarũ longos a tergo albeſcere tractus. Huius compoſitũ eſt exalbeſco.

¶ Albico as. pe. cor. aliquãtulum albus ſum. Ply. lib. xxij. Solidũ ſemẽ conijcit̃ in oculũ nec turbat: ſed in ſe caliginem contrahit: mutat colorem: ſed ex nigra albicare incipit: & tumeſcit. Similiter accipiũtur. Vellico: fodico: cãdico: nigrico: nutrico: q̃ formãt̃ ab eorũ verbis in ſco deſinẽtib⁹ diminutis litteris e. & s. Et mutata e in i. vt albeſco: albico: cãdeſco: cãdico. Deſcẽdũtq; ab actiuis & neutris: vt nutrio nutrico. vello vellico. fodio fodico. q̃ ſine dubio diminutiua ſunt. Nã fodico minus eſt q̃ fodio qđ nõ ſomniculoſe legẽtibus patebit. In ſignificatione verborũ in ſco. Priſc. interp̃tatus eſt albico dicẽs albico pro albeſco: & Horatij affert exemplum. Nec prata canis albicãt pruinis. Sũt q ea aparitiua nominẽt: qm̃ apparentiã ſignificẽt.

¶ Albo as. albũ facio. Cui⁹ paſſiuũ eſt albor albus fio. Vnde & dealbo & dealbor. qđ eſt multũ: ſiue a ſummo vſq; deorſum albũ facio. Curius Cic. Nec ſolere duos parietes de eadem fidelia dealbare. Et illud. Lauabis me & ſuper niuẽ dealbabor.

¶ Albogalerus pileũ capitis quo flamines diales vtebãtur. Fiebant em̃ ex hoſtia alba Iouí cæſa.

¶ Alburn⁹: Lucanię mõs a cãdore verticis dictus.

¶ Alburnũ: adeps arboris. Ply. Humor & cortici arborũ eſt q ſanguis earũ intelligi debet. Eſt em̃ in toto corpe arborũ & reliquoꝝ aĩaliũ cutis ſanguis caro nerui venæ oſſa medullæ. Pro cute cortex: humor ſanguis p̃ximi pleriſq; adipes. Hí vocantur a colore alburnũ. Hinc exalburno as. qđ eſt alburnũ detraho. Idẽ. E reliquis arborib⁹ ſicciſſima lotos: deinde robur exalburnatũ cui nigricans color.

¶ Albunea: fons iuxta Tibur. Virg. libro. vi. Luſq; ſubacta conſulit albunea nemorum quæ maxima ſacro Fonte ſonat.

¶ Albegmina: partes extorum quæ dijs immolabantur a candore eorum dicta.

¶ Albula pe. cor. fluui⁹ ab albo colore aquę q poſt ea Tyberis a Tyberino Syluio albanorũ rege ibi extincto dict⁹ eſt. Liui. Pax ita cõuenerat: vt hetruſcis latiniſq; fluuius albula quẽ nunc Tyberim vocant: finis eſſet. Itẽ albula dicta eſt aqua quædã in agro Tiburtino q̃ vt Stra. teſtatur vulneribns; medetur. Mar. Canaq; ſulphureis albula fumat aquis Dicitur & albulæ pluraliter. Idẽ. Quod ſiccæ redolet palus lacunæ crudarũ nebulæ qđ albularũ.

¶ Albion iſula britanię dicta ab albis rupib⁹ quas mare abluit. Poſtea anglia dicta. Vide in anglia.

¶ Albis fluuius qui in duo ſpatia germaniã diſterminat: vt teſtatur Stra. lib. pri. De hoc Luc. lib. ij. Fũdat ab extremo flauos aquilone ſueuos Albis: & indomitum rheni caput.

¶ Albinga: oppidum ligurũ colonia ad mare deducta. cuius incolæ ligures iungauni vocãtur. Ex hoc loco ad monœci pontum ſtadia ſunt. lxx. Dicitur & albigaunũ.

¶ Albeus per diminutionẽ albeolus cum accentu in antepe. tabula luſoria. Cice. de fi. bo. Aut albeolum poſcere: aut quærere quempiã ludum. Ply. M. Meſalla cõſul pridie Calendas Octobres diem natalis ſui egit tranſtulit albeum cũ teſſeris luſoriũ e gemmis duabus latum pedes tres.

¶ Alcæus cum diphth. nomen poetæ lyrici mityleneí. Hic magnificus breuis diligens & plurimum Homero ſimilis.

¶ Alces is. ſeu Alces æ. græcorũ more animal eſt e gallia tranſalpina inuẽtu rarum. olfactu e longin quo venarorẽ ſentiens: ſtatimq; in ſpecus & latibula ſe condens media inter camelum & ceruũ ſimilitudine. Sed mares ex his in ſuperciliſ habent cornua. De his animalib⁹ Cæſar lib. vi. & Iulianus capitolinus mentionẽ faciunt.

¶ Alceſte es. ſiue alceſtis alceſtidis. fuit Perilai filia: Admeti Phereorum regis cõiunx quæ maritũ tanto amore dilexit: vt pro eo perire non recuſaue rit. Cum em̃ maritus ægrotaret oraculo nũciatum eſt ei poſſe adhuc viuere ſi foret aliquis ex affinitate vel amicitia qui pro eo ſponte mortẽ ſubiret. Cęteris id abnuẽtibus: ſola vxor promiſit. Iuue. Spectant ſubeuntẽ fata mariti Alceſten. Hiero. Alceſtim fabulæ ferunt pro admeto ſponte defunctam ſed multa eſſent dicenda: ſed vide tragœdiã euripidis alceſtin quæ impreſſa eſt.

¶ Alcyone pe. cor. duæ fuiſſe legũtur. Altera Ceycis vxor quę viſo cadauere mariti in littus eiecto ſe deiecit in mare ſuſſuq; Amphytrites in aues cõuerſi fuerunt ambo. Altera fuit Eueni fluminis filia q̃ poſtea Marpeſa dicta eſt.

¶ Alcedines ſunt quædam aues dictæ quaſi algedines: q; frigidis tẽporibus im mari pariant. Plautus. Nam hercule tu periſti niſi illam mihi tam tranquillam facis q̃ mare eſt olim cum alcedo pullos educit ſuos. Dicta eſt e græcis: Alcyone. es. vel Alcyon. is. Ambro. libro Hexa. Alcyone eſt auis maritima quæ in littoribus fœtus ſuos edere ſolet. ita vt in arenis oua deponat medio fere hyemis. nã id tẽporis fouẽdis habet deputatũ partub⁹ quã do maxime inſurgit mare littoribuſq; vehemẽtior

fluctus illiditur: quo magis repentinæ placiditatis ſolennitate auis huius eluceret gratia. Namq; vbi vndoſum fuerit mare: poſitis ouis ſubito miteſcit: & omnes cadunt ventorũ procellæ flatuſq; aurarũ quieſcũt: ac placidũ vẽtis ſtat mare: donec oua fouet alcyone ſua: ſeptem dies fœtus ſunt: quibus decurſis educit pullos. Illico alios ſeptem adiũ gĩt dies quibus enutriat partus ſuos donec incipiant adoleſcere. Tantam autem gratiã minuſcula auis diuinit⁹ indultã habet: vt hos quattuordecim dies nautici præſumptæ ſerenitatis obſeruent: quos & alcyonidas vocãt quibus nullos motus procello ſæ tempeſtatis horreſcant. Ferunt hanc auem paulo maiorem paſſere: pennis purpureis candidis admixtis: collo gracili & procero: raro viſam. Ariſt. lib. viij. de animalibus Alcyonũ duplex gen⁹ eſſe ſcribit: alterũ vocale harũdinibus inſidens: alterũ mutum ampliori corpore. Ab Alcyone fit alcyonius a. um. vt Alcyonij dies. Fitq; a græco als qđ mare ſignificat licet aſpiretur.

¶ Alcamenes pe. cor. nomẽ ſculptoris proprĩ q ſicuti. Ply. li. xxxiij. ſcribit Phidię diſcipulus fuit.

¶ Alcman: e lydia Sardenſis poeta lyricus filius Damãtis claruit. xxvij. olympiade cũ apud lydos regnaret Ardis pater Aliatæ. Et cũ nimio amore puellam quandã deperiret amatorios cantus primus inuenit. Fertur Phthiriaſi morbo interiiſſe. quoniã φθειρω οθεν φθειρ φθειροσ και φθειριασ ὁ ιδ. i. pediculus quoniã ex putrefactione humoꝝ in poris carnis oriantur.

¶ Alcinous pe. cor. nomẽ iuſtiſſimi phæacũ regis a poetis laudati cuius ædes fuerũt magnificentiſſime extructæ & viridaria bifera erant. Vnde Papi. Quid referã alcinoi referã pomaria voſcq; q nunq̃ vacui prodiſtis in æthera rami. Dicitur etiam alcinus in odyſſeia multa Homerus quę nota ſunt.

¶ Alcides penult. prod. Hercules græca ſignificatione a virtute appellatur. Nam αλκη alce virtus robur fortitudo dicitur.

¶ Alcibiades pe. cor. nomẽ atheniẽſis imperatoris ſummi: q genere & forma p̃cipuus omnibus rebus aptus fuit. Diues p̃terea: affabilis patiens & omni deniq; virtute p̃ditus. Et qđ mirũ eſt vitijs etiã plenißimus fuit. Eius vitã Plutar. luculenter ſcripſit. Proditũ eſt q; in illũ vniuerſa ciuitas atheniẽſium oculos: in illũ ſuſpenſa ora cõuerterant & quaſi de cœlo miſſum cõtuentes admirabãtur. Fuit hic ex primatibus qui cũ eſſet procliuis ad luxũ & ad cetera voluptates ad bonã diſciplinã traductus eſt a Socrate. Nã diſcendi ſtudio & ſapiẽtiæ amore pellectus extẽplo cunctis amatoribus adulatoribuſq; repulſis ad ſocraticã diſciplinã aĩum vertit nuſq̃ recedens a latere philoſophi ſapientiſſimi.

¶ Alcmena penul. pro. nomẽ propriũ fuit matris Herculis. de qua qui velit multa intelligere legat την ασπιδα του ησιοδου ηοιη ωρο λιπουσα δομουσ και ωατριδα γαιαν ηλυθεν εσ θηβασ μεταρηι ον αμφιτρυωνα αλκμηνην θυγατηρ λαοσσο ου ηλεκτρυωνοσ.

¶ Alea ludus tabulæ ab alea quodã milite in ocio troiano. Horat. in epiſt. Quẽ damnoſa Venus quẽ præceps alea nudat. Et cũ alea dicat omnis ludus in varietate fortunæ cõſiſtens: Vnde Mar. de nucibus. Alea parua nuces: & nõ damnoſa videtur. ſæpe tamẽ pueris abſtulit illa nates. Factũ eſt vt non ſolũ pro fortuna ſed etiã p̃ periculo periculiq; dubitatione ſumatur: & ille dicatur aleã iacere: qui ſe periculo fortunæq; cõmittit. Liu. In dubiã imperij ſeruitiſq; aleã imus. Eſt & alea nomẽ vrbis ab aleo conditore. Papi. in ſyluis. Aut aleæ lucis vidit tegęa ſacerdos. Plut. In vita Cæſaris αρεμμιφθω κυβοσ id eſt iactus ſit taxillus.

¶ Aleator & Aleo onis: q ſępe alea ludit. Catu. Niſi impudicus & vorax & aleo. Nũc aleator dicitur.

¶ Aleatoriũ apud Sidoniũ ſumitur pro ludo aleæ Ait emñ. Atq; illic aleatoriũ laſſis conſumpto ſphęriſterio faciat. Suet. vocat aleatoriũ forum.

¶ Alecto vna eſt ex furijs infernalibus: & latine inceſſans interp̃tatur ab a priuatiua & λητω deſino: quia cupiditas nunq̃ ſatiatur.

¶ Alectorius lapis q in ventriculo galli inuenitur gallus enim græce αλεκτωρ dicitur.

¶ Ales quælibet auis ab alis gerendis. ſicut volucris omne volatile. & tã maſ. q̃ fœ. ge. proferẽ. Vir. Nãq; volans ſuluus Iouis ales in æthra. Ponitur quãdoq; pro veloci: vt alite planta: In gtõ plurali alitũ & alituũ ſecundũ Priſ. Virg. xi. lib. Alituũ pecudũq; gen⁹ ſopor altus habebat. Auis eſt q̃ parit oua & pennis eſt prędita præter veſpertilionẽ.

¶ Alecula diminutiuũ ab alec. Colu. lib. ix. Datur cãmarus & riualis alecula: vel ſi qua ſunt incremẽti parui fluuiorũ animalia.

¶ Alec. Vide infra in dictione halec.

¶ Alemani p. p. ppri inhĩtãtes iuxta lemanũ lacũ

¶ Alexãdria vrbs ęgypti nõ longe a nili oſtio vt Solinus ait ab Alexãdro Macedone: vnde illi nomen condita. Vrbs fertiliſſima quã Dinocrates architect⁹ cõmeattus ẽ mirabili ingenio quindecim millium paſſuũ laxitate ad effigiem macedonicæ chlamydis orbe gyrato lacinioſam anguloſo dextra leuaq; procurſu. Mareotis lac⁹ ad meridianã vrbis partem curipo canopico oſtio mittitur. Habuit olim ſcholas omniũ diſciplinarũ liberalium. Fuitq; ob cõmoditatem maximũ totius orbis emporium. Sunt & aliæ Alexandrię. Vna in Scythia ſup Tanaim. Alia in Aſia & alię alibi ſcđm Ptol.

¶ Aleopetra inſula in Mæotide.

¶ Alexicacon. remediũ qđ fit ad depellẽda mala. Sic Hercules dictus fuit Alexicacos ab eo q; defenſor eſſet hominũ: hoc & Amuletũ dicitur.

¶ Alga herba quæ naſcitur in aquis marinis dicta a mari ab algore aquæ: ſiue q; pedes alliget: quia craſſa eſt foliis ex parte ſupernatãtibus. Virg. lib. viij. Lateriq; illiſa refunditur alga.

¶ Algor oris. Algus us. & Alg⁹ gi. dolor triſtitia p tranſlationẽ ponit pro frigore. Plau. in Aul. In opiã: luctũ: mœrorẽ: paupertatẽ: algũ: famẽ. ¦Luc. lib. iij. Sollicite euolitant morbis algoq; fameq;. Plau. in Ru. Vel ſuda vl̃ peri algu. vel etiã ęgrota.

¶ Algeo es. alſi vel alxi. ſum. a græco αλεω οθεμ το αλγοσ αλγεοσ doleo patior: vt ſit frigus dolor quidã membrorũ rigore cõtractus. Ponitur tamen algere pro frigidũ eſſe. Aug. lib. xxi. de ciui. dei. in æſtibus diei ſic alget: vt bibi nõ poſſit.

¶ Algidus penul. cor. mons ab vrbe. xij. paſſuum millibus diſtans ab aſſiduo frigore ſic dictus ¦Hor. Q uęq; auentinũ tenet algidumq;. Et ab hoc quoq; ſylua algida dicta eſt huic monti ſubiacens. In cuius ingreſſu Regillus lacus eſt.

¶ Algedon latine cruciatus.

¶ Alius ā. ud. genitiuo alius penult. prod. vel alij æ. ij. datiuo alio æ. o. Cic. Si res totę alię rei neceſſe eſt ſimiliter ſit. Et idē eſt quod diuerſus: vt alia eſt facies eius a facie mea. Accedit quandoq; ad vim cōparationis. Quint. At quanto alius fuit ille infeliciſſimus iuuenis affectus. Quo modo autē differat ab alter. Vide in dictione alter.

¶ Alias res agis. i. nō intendis ad id qđ dicitur: vt nulla ſit in eis attentio aut nugatorias res agis.

¶ Alias aduerbiū: ſignificat alio in loco: vel aliter vel alio tempore: vel aliquando. Plyn. lib. xxxiiij Alias fragile & eroſum rotarumq; vſibus & clauis maxime fugiendū. Gellius. Neq; id tamen ſemper eſſe fini dixiſſet: ſed alias ocyus fieri: alias ſerius/id eſt aliquando.

¶ Alienus. a. um. quandoq; alienatus dicitur. Sal. Poſtq̄ alienū ſe videt. Quandoq; diuerſus: diſſimilis: diſpar: diſſonus. Idē. Neq; ſolū illis aliena mēs erat. Quādoq; nō cōſcius: vt apud eundē. Ille eos in domū Decij Bruti perducit q; foro propinqua erat: neq; aliena cōſilij. propter Semproniā.

¶ Alieno as. alienū vel aduerſariū facio: ſeu a propoſito remoueo: repulſando. Plaut. Me alienabis nunq̄ quin noſter ſim. i. a propoſito remouebis. Saluſt. Neq; falſa ſuſpitione alienatum eſſe ſentiebam. i. repulſum. Teren. Ita nos alienauit. i. aduerſarios fecit. Paul. Iurecō. Alienationis verbo vſucapionē contineri putat. Vix eſt enim vt nō videatur alienare quod patitur vſucapi. Eum quoq; alienare dicimus qui nō vtendo amiſit ſeruitutes. Huius verbi compoſitū eſt: abalieno quod eſt abinuicem ſeparo. Cice. in arte veteri. Si auditoris ſtudiū defatigatio abalienabit.

¶ Alienigenus. a. um. penul. cor. nomen compoſitū a genere & ſignificat quod eſt externū: vel alieni generis: vel inter alienos genitum. Vale. lib. pri. Adiſci noſtris duo eiuſdem generis alienigena exempla non abſurde poſſunt.

¶ Alienigena. com. ge. vel ſecundū Probū oīs generis ſumitur in eodē ſignificato cū alienigenus.

¶ Aliter aduerbiū. fit ab alis huius alis pro alius ſicut declinabāt antiqui & ſignificat cōtrario modo Virg. Diis aliter viſum. Teren. in prol. And. Verū aliter euenire multo intelligit. i. contra.

¶ Alibi alio loco. Aliubi pro alicubi. Nā dicimus ſolem totū aliubi: aliubi dimidiū hoībus adimi.

¶ Aliunde: ex alio loco.

¶ Alioquin & alioqui vtroq; modo dicitur: & habet penult. pro. ſignificatq; alio modo: vel q; ſi nō vel præter hoc: vel etiā. Plyn. Hos tibi dedicaui libellos. Nā nec ingenij ſunt capaces quod alioquin nobis perq̄ mediocre erat.

¶ Aliorſum: verſus alium locum in aliā partem. Terent. in Eu. Vereor ne illud grauius tulerit: neue aliorſum atq; ego feci acceperit.

¶ Aliquis: quaſi alius quis: & habet vim pluralem q̄uis ſingulariter dicatur. Nō em̄ eſt aliquis niſi de multis. Vnde & apud veteres vario genere numeroq; proferebat. Terē. Aperite aliquis actutū oſtiū Idē eſt quod quiſq̄ quiſpiā & vllus. Et.

¶ Aliquo ad aliquē locum. Aliqua per aliquem locum. Alicūde ex aliquo loco. Aliquorſum verſus aliquem locum.

¶ Aliquotiens ſeu vt quibuſdā videt. Aliquoties ſine n. ſignificat aliquot vicibus: ſiue aliquādo.

¶ Aliquot tantū pluraliter declinatur. & ſecundū Do. ſignificat idem qđ nec multi: nec pauci.

¶ Aliquātus a. um. ponitur p aliquot. Ambr. Factum eſt autē vt per aliquātos annos ad cōſtantiā hoc factū ab ijs qui viderant narraretur. Hiero. ad pāma. Cū aliquanti ex vrbe veniētes in eadē lectitarent quæ ſero me excepiſſe referebant.

¶ Aliquātulus diminutiuū: & quātitatē ſignificat Aug. li. i. de ciui. dei. Illi aūt infirmiores q terrenis his bonis q̄uis ea non preponerēt chriſto aliquantula tamen cupiditate cohærebant.

¶ Aliquantū modo nomen eſt: vt aliquantū ociſ quaſi aliqua quantitas. Modo aduerbium: vt tues aliquantum ocioſus.

¶ Aliquātiſper aduerbiū: ſignificat aliquāto tpe.

¶ Aliquando cū accentu in antepe. ſed tēporibus noſtris non ſeruatur etiā a doctiſſimis viris neq; in Virgilio vel Ouidio aut Luca. vel alijs poetis antiquis inuenitur in uſu illam corripi poſitura: habet tria tēpora preſens prēteritū & futurū: & ſignificat aliquo tēpore: ſicut & quādoq;. Ponitur & pro tandem. Cice. Valerio. Aliquando nos reuiſas.

¶ Aliquatenus. penul. cor. ſignificat vſq; ad aliquā partem ſiue ex aliqua parte aut aliqua ratione. Quint. Verum hoc aliquatenus temporū mutatio eſt conditione. Aug. lib. xiij. de ciuita. dei. Corpus eſt mortale: quoniā a vita quā habet deſeri poteſt: nec per ſeipſum aliquatenus viuit.

¶ Aliquid ſubſtantiuū eſt vt aliquid vtile. Aliqđ adiectiuū: vt aliquod templum.

¶ Alica pen. cor. potio: dicta q; corpus alat. Hæc fit ex zea quæ a noſtris ſpelta dicitur. Tundit granum eius in pila lignea: vel lapidis duricia conteritur excuſſis inde tunicis conciditur medulla. Hinc alicarij qui eam conficiūt venduntve.

¶ Alicaſtrum etiā videtur dici ea forma ab alica deriuari: ſicut ſiliquaſtrum a ſiliqua.

¶ Alipedes penult. correpta. Equi veloces quaſi alas in pedibus habentes.

¶ Aliptes vnctor. Et is erat cui⁹ curę tradebātur ij qui in ſacris certaminibus pugnarēt. Dictus απο του αλειφοιμ. i. vngendo αλειφω. vngo. Aliphe vnctio ſiue pingue dicitur tamē græce dicitur αλειφαρ αλειφατος και αλειμμα Mar. Nec capit immeritas ſordib⁹ vnctor opes. Dicitur etiā aliptes qui vulnera curat. At medicus q; mala valentibus & in lecto iacētibus medetur Clinicus appellatur. Item aliptes fuit fons apud Epheſum.

¶ Allia ge. fœ nomē fluuij qui e cruſtuminis montibus prælto defluēs alueo Tyberino amni miſcetur. xi. ab vrbe lapide vbi magna ſtrage Romani a gallis profligati ſunt. Hinc Allienſis dies dictus eſt tanq̄ infauſtus. Huius nominis prima ſemper producit. Syl. Maior &: horrificis ſeſe extulit allia ripis. Ouidi⁹. Hæc erat in faſtis cui dat grauis allia nomen. Luc. Et damnata diu Romanis allia faſtis Sic Virgilius lib. vij. Quoſq; ſecans infauſtum in terluit allia nomen. vbi Seruius dicit aliud. l. eſſe in terpoſitum. Nam q; Luc. lib. vij. dicat. Non iſtas habuit pugnæ pharſalia partes quas aliæ clades. non de flumine allia intelligendū eſt cum ibi oſtendat omnes clades quas Romani ſuperiorib⁹ temporibus paſſi ſunt nō eſſe cū pharſalica clade comparandas: quæ alias ſuperauit. Alię igitur cum ibi prima correpta ſit: eſt ab alius a. aliud.

¶ Alliũ genus holeris quod comeditur: quod nomen quidã ab olendo: quidã ab halando deriuant. De hoc infra cũ ab halando aſpirari debeat. Similiter & haleatũ græce dicitur σκοροδον & σκοροδιον purgamẽta allij. Eſt & hoc nomine vrbs inter Pyrgum & Oſtiam.

¶ Alliatũ: ab allio pulmẽtarii: & intinctus genus eſt. Plautus. Sine alliato fungi fortunas meas. Aſcen. Ego ſic intelligo, ſine .i. permitte, mihi alliato .i. allio nutrito aut illito. &c.

¶ Alo is lui. alitũ. Vnde alitus vel altus ſignificat nutrio alimentis ſuſtẽto. Sal. in Iug. Et omnẽ ętatem arpini altus. In rebus tamen incorporeis Alere frequentius pro creſcere ponit. Quintil. Sed alere facundia vires augere eloquẽtię. Verg. Hos ſucceſſus alit .i. augeſcere facit. Et licet altũ vel alitũ ſupinum faciat: tamẽ vt docet Diom. melius dicit alitus q̃ altus vitandę ambiguitatis gratia.

¶ Alimentũ quod datur ad vitæ ſuſtentationem. Scribunt Iurecõſulti alimẽtis legatis cibaria & veſtitus & habitatio debebitur: quia ſine his alí corpus non poteſt.

¶ Alimentarius, a.um. quod ad alimentum pertinet: vt lex alimẽtaria: quæ prouidebat vt filij alerent parentes.

¶ Alimonia. pe. cor. idẽ quod alimentum.

¶ Alma. ſancta ſiue pulchra vel alens ab alendo dicta.

¶ Altilis: & in plurali altilia. pe. cor. quicqd domi vel in villis vel in viuariis ſaginantur: ſiue ſit auis ſiue quadrupes: ſiue piſcis ab alendo quaſi altilis. Et nõ ſolũ pro pingui: ſed etiã pro opulento ponit. Plau. in Ciſ. Prohibet diuitijs maximis dote altili atq; opima.

¶ Alumnus dicitur filius vel diſcipulus: qui ab aliquo velut a patre alitur: ſiue victu ſiue moribus ſiue doctrina. Cice. Dolobellę. Mihi vero glorioſũ te iuuenẽ cõſulem florere laudibus: quaſi alumnũ diſciplinę meæ. Idem in ver. Italia aũt alumnum ſuum ſeruitutis extremo ſummoq; ſupplicio fixũ videret. Seruí. pro educato & educatore ponit ab alendo deductũ. Aug lib. vij. ciui. dei. Iouẽ alumnum cognominauerũt: q̃ omnia aleret. Sic Ply. li. iij. in actiua ſignificatiõe dixit de Italia. Terra omnium terrarũ alumna eadẽ & parens numine deum electa. Cur. lib. vij. Oro quę ſoq; ne humanarũ rerum terminos adeuntem alumnũ cõmilitonemq; veſtrum ne dicã regẽ deſeratis. Fallitur ergo Valla ſuper alumni ſignificatione.

¶ Aluus. locus corporis ex quo ſordes defluũt q̃ in eum cibi quibus alimur e ventre delabant. Sal. Inſimulans ſibi aluũ purgari. Proprie venter fœminæ ab alendo dicta. Venter eſt qui videtur. Interdũ dicitur vas cauatũ: vbi quid reponitur. Et eſt tã maſ. q̃ fœ. gñis. Cuius dimi. eſt aluulus.

¶ Aluini dicti ſunt: qui aluo langueſcũt. Ply. lib. xxi. Vinea punica aluinis impoſita, multum prodeſſe dicitur.

¶ Aloe aloes grecũ eſt & ſignificat herbã amariſſimi ſucci. Iuuen. Plus aloes q̃ mellis habet. græce. ἀλοη.

¶ Aloeus nomen gygantis. cuius filii martem dicũtur vulneraſſe: a quo patronymicum aloides.

¶ Alopecia morbꝰ in capite humano & barba ex vitio humorũ qui fit cũ profluuio capillorũ dicta a vulpe quã græci ἀλωπηκα ὁπο του ἀλωναι id eſt a capiendo: quoniam difficilis ſit captu: cum animal ſit aſtutiſſimũ: q̃ ea crebro id genus morbi patiatur. Plyn. Lingua herba eſt: quę circa fontes naſcitur: cuius radix combuſta & trita alopecias emendat.

¶ Allabor, pen. pro. Iuxta fluo: ſiue iuxta nauigo. Cla. Siculis allabit oris. Hic allapſus. us. Aug. li. x. con. Vbi per diem fuero multitudo allapſa blãditur mihi.

¶ Allegoria cum accentu in pe. dicit alieniloquiũ vel potiꝰ inuerſio: vt aliud verbis: aliud ſenſu oſtẽdat. Ver. Claudite iã riuos pueri ſat prata biberũt. Hoc eſt deſinite iam plura canere: quia ſatis audiuimus. Eius ſpecies ſunt ſeptẽ. Ironia. Antiphraſis. Aenigma: Charientiſmos. Parœmia. Sarcaſmos: Eſteiſmos. Sed ita dicitur: quoniam ἀλλοσ ἀλλη ἀλλα και ἀγορευομαι. Id eſt aliud dicimus & aliud intelligimus.

¶ Allego, gis pe. cor. adſcribo annoto: quaſi iuxta lego. Vñ apd Iu. Capitolinũ ſcribit. M. Antonium philoſophũ multos ex amicis in ſenatu allegiſſe cũ ædilitijs ac prętorijs dignitatibus. Liuius libro decimo. Cęterũ quia de plębe allegebãtur: eãdem ęgre paſſi patres. Hinc Allecti dicebantur qui propter inopiam ex equeſtri ordine in ſenatorum numerũ aſſumpti fuerant. Nam patres dicebantur qui erant patricij generis. Conſcripti qui ſenatui ſunt ſcriptis annotati. Allectus vero ab allicio idẽ eſt quod attractus.

¶ Allego as. pen. produ. ad hoc mitto. Plautus in caſſi. Quin ea ipſa me allegauit: qui iſtam accerſerem. Et allegare eſt adducere. Ply. Tum multa allegauit: quę ad rem propoſitã pertinere minime videbantur. Item. Deputare: Conſtituere. Committere. Plau. in Caſſi. Filius autem armigerũ allegauit ſuum: qui ſibi eam vxorem poſcat.

¶ Allelu ya: duę dictiones ſunt: quibus ſignificatur, Laudate dominũ. Allelu enim (vt Auguſtinꝰ ait) imperatiui modi eſt: & ſignificat laudate. Ya vero vniuerſalem: vel vniuerſaliter. ſ. deum. Hier. Ya apud hebręos vnũ eſt de decẽ noibus: & in illo pſalmo. vbi legimus. Laudate dominũ quoniam bonus eſt pſalmus: in hebręo eſt allelu ya. ſunt duę partes hebraicę.

¶ Allicio cis penultima correpta allexi allectũ ex ad & lacio ſignificat attraho. Inuenitur & alliceo allices allicui: in eadem ſignificatioce. Piſo libro hiſtoriarum primo. Auius vnius prępmio multos allicuit animos. Sæpius tamen in tertia coniugatione: q̃ in ſecunda vtimur. In infinitiuo autem difficulter dignoſcitur cuius magis ſit coniugatiõis quale eſt illud Ciceronis libro primo Tuſculanarũ Fieri autem poteſt: vt recte quis ſentiat: & id quod ſentit polite eloqui non poſſit: ſed mandare quẽq; ſuas cogitationes: qui eas nec diſponere: nec accurate illuſtrare poſſit: nec delectatione aliqua allicere lectorẽ hominis eſt abutentis intemperanter: & ocio & litteris.

¶ Allecto tas. frequentatiuum per blãdicias attraho. Col. Lib. iij. Ad aquam duci oportet ſibiloq; allectari: quo libentius bibant.

¶ Alliciſacio is. eiuſdem ſignificationis eſt: a quo Allicefio. Sueto. in Vitel. Pronus vero ad cuiuſq; & quacũq; de cauſa necem atq; ſupplicium. Nobi-

les viros condiſcipulos ęquales ſuos omnibus blã
dicijs tantũnum ad ſocietatẽ imperij allicefactos
vario genere fraudis occidit.
¶ Alleuo as. pe. cor. in altũ tollo vel de imo & vbi
quid iacet atq; proiectũ eſt ſurſum leuo. Quintil.
Vidi multos: quorũ ſuperciliа ad ſingulos vocis
conatus alleuarentẽ. Inde per tranſlationẽ ad quã
litatẽ fortunę: vt idẽ. Nõ petit vt afflictũ alleuetis
niſi & probauerit ſe infœliciorẽ. Eiuſdẽ ſignificati
onis eſt ſubleuo. Sue. Dũq; ſurgit inter manus ſub
lauantiũ extinctus eſt.
¶ Alleuio as. pondus aufero diminuove.
¶ Allex & allux. dicitur pollex ſcandens proximũ
digitũ q; velut inſiluiſſe in alium videtur. Nã græ-
ce αλλωμαι Salio.
¶ Alleotheta latine dici poteſt aliter poſita. αλ-
λωσ enim aliter θετα poſita. A Priſciano dicitur
variatio: Nam alloeos diuerſus ac varius dicitur.
αλοιοω. permuto. αλοιωσισ, permutatio. Con-
fundit aũt numerũ: vt Pars inſruſta ſecant. Caſus
vt tu mihi quodcũq; hoc regni. pro hoc regnum.
Genus. Ver. Dulce ſatis humor depulſis arbutus
hędis. Lenta ſalix fœto pecori: mihi ſolus amyn-
thas. Ad dulce enim quod eſt neutrũ tam maſcu-
lina q̃ fœminina reddidit.
¶ Allido is. pe. pro. Impingo quod eſt interficien
di cauſa contra aliquid iacio. Lact. li. iiij. Et in con
ſpectu ſuo vexari acerbiſſime cõiuges ſuas cerne-
rẽt violari ac proſtitui virgines, diripi pueros: alli
di paruulos.
¶ Alligo. as. pe. cor. proprie ad aliquid ligo. Col.
Lib. iij. Arbuſtinã vitẽ ante q̃ putes alligare diligẽ
ter oportet Inde alligator & alligatura. Idẽ infra
inciſionẽ & alligaturã falce acuta leniter vitẽ vul-
nerato. Per tranſlationẽ dicit alligari: obſtringi:
obnoxium fieri: Ter. in Eunu. Hic furti ſe alligat.
Similiter quis dicitur alligari ad aliquid ſine quo
eſſe non poſſit. Vñ dicimus adoleſcentem alligari
ad amicam: qui vix ab ea diſcedit.
¶ Allobroges pe. cor. populi Gallię tranſalpinæ
qui narbonenſibus aſcribũtur: quorũ metropolis
eſt Vienna. Hos quicã volũt eſſe qui deprauato vo
cabulo a Sabatijs mõtibus Sabaudienſes pro Sa
batenſes appellantur.
¶ Allaphylus. pen. cor. dici põt alienigena. Nam
cõponitur ex αλλο: quod eſt aliud & φυλον quod
eſt genus gens natio Amb. lib. offi. Aduerſarios
ſuos hebręi allophylos. i alienigenas latino appel
labant vocabulo. Hoc nomine dicti ſunt paleſti-
ni: qui & philiſtei.
¶ Allodiũ hereditas proprietas dicitur.
¶ Allubeſco is. lubẽs facio: obedio/faueo. Vnde
Allubeſcentia obedientia.
¶ Allucino. as. pen. cor. vana ſomnio. Allucinatio:
lucis alienatio vel aberratio: quod & ad oculos mẽ
tis tranſfertur: nõ minus recte intelligitur obducta
quadam caligine in animo. Fit aũt a græco αλιειν
quod tarditatem ſignificat & animi ſtuporẽ.
¶ Alludo pe. pro. blandior cõgratulor. Lac. li. iii.
Aut homini alludunt animalia. Metaphorice allu
dere eſt ea dicere quę ad alitũ ſenſum latenter referũ
tur. Ver. Nec plura alludens ea vox audita laborũ
Prima tulit finẽ. Alludere vero ad hiſtoriã dicitur.
Hoc eſt ad rei fidẽ verba cõponere. Et alludere ſu-
mitur pro eo qđ vernacula lingua dicimus vnde

zare. Tibull. Ima videbatur talis alludere palla.
¶ Alludio is. & alludior deponens ex ad & ludius
qui pro ioculatore capitur.
¶ Alluo is iuxta luo: iuxta fluo ſeu deorſum aliqd
lauo. Curtius. Montem leniter alluit prętereũs am-
nis. Hinc fit alluuio. onis, alluuies & alluuiũ pro im
moderata aquarũ violẽtia vel fluuiali vel pluuia-
liũ: ſimiliũq; quę nõ tantũ agros cõfundit: ſed quã
doq; eripit & nõnũq̃ fundit" deſtruit. Sed cũ pars
alicuius agri impetu fluminis aggregatur in alium
agrum: tũc cedit in poſſeſſionẽ eius cuius eſt ager.
Vñ Luc. Illos terra fugit dominos: his rura colõis
Accedũt donantepado. Circũluuio aũt eſt cũ par
tẽ alicuius agri rapidus amnis in alueũ ſuũ impule
rit: & in modum inſulę circunluitur iure vicinioris
erit. Val. Alluuies ſordida aqua quę aliuit vbi lutũ
cũ aqua non multa. Liui. li. primo. In proxima al-
luuie vbi nũc ficus ruminalis eſt quã romularẽ vo
catam ferunt pueros exponũt. Proluuies proprie
ſordis ꝓfuſio. Ver. lib. iij. Fœdiſſima ventris pro-
luuies. Illuuies etiã eſt immũdicia in homine: aut
veſte aut re quauis alia inſita ſeu iniecta. Teren. in
Heau. ã Pnis oblita neglecta immũda illuuie. Ver.
li. iij. Dira illuuies imiſſaq; barba. Elluuies proprie
dicit̃ quod expurgat̃ prędertim aquarũ fluxu q̃uis
& alterius humoris dici poſſit. Ply. Quod in tutis
notat̃ oppidis quę minus quatiunt̃ crebris ad elu-
uiem cuniculis cauata. Eluuio per tranſlationem
a Ciceroẽ ponit̃ in oratione pro domo ſua. Iccirco tu
ad labem atq; elluuionẽ ciuitatis ſine ſumma vi p
uenire potuiſti. Colluuies ſordes cœni aut cuiuſuis
rei coactę. Col. li. i. Tũetiã nantũ ſerpẽtiũq; peſtes
hyberna deſtitutas vligine cœno & fermẽtata col
luuie venenatas emittit. Colluuio idem eſt qđ col-
luuies. Sed tam per tranſlationẽ q̃ proprie dixit.
Cic. O prędarũ illũ diem cũ in illud diuinũ animo
rum concilũ cœtũq; proficiſcar. Cũq; ex hac tur-
ba & colluuione diſcedã. Proprie dixit Hieron. ad
Helioga Neget & ſacrilegiũ eſſe qui in libidinẽ ſe-
dedit: qui membra Chriſti & hoſtiam viuam placẽ
tem deo cum publicarum libidinũ victimis nefaria
colluuione violauit. Diluuiũ quod varie diluit. Et
hęc nomina a luo deſcendunt iuxta prępoſitiões
eorũ & ſumũtur in fluxu aquę vel humoris alterius
aut cõmixto cœno alijs ſordibus.
¶ Alnus genus arboris ex qua primum factę ſunt
lintres. Luc. Et fluctibus aptior alnus. Vnde & pro
Cimba quãdoq; ponitur. Ver. Tũ primum fluuij al
nos ſenſere cauatas. Naſcit̃ hęc arbor in aqua: nec
facile extra vndas viuit.
¶ Aloſæ piſces ſunt clupearũ generis Tyberi iu-
xta Romã laudatiſſimi qui alto nomine apud Ari
ſtotelem & Strabonem Chriſſę dicuntur.
¶ Alpes a candore niuiũ dictæ ſunt: quia perpe-
tuis fere niuibus albeſcũt. Nã αλφοσ latine macu
la ſiue impetigo trãſfertur. Vñ Strabo lib. quarto
ſcribit alpes alto nomine Albiũ vocari. Gallica ve
ro lingua: Alpes vt inquit Seruí. alti montes ſunt.
Sunt autem montes altiſſimi qui galliam trãſalpi
nam a ciſalpina diuidebant. Nunc vero promotis
finibus termini ſunt Italię: qui gallica lingua ex-
celſos montes ſignificant. In longitudinẽ. c. mil
lia paſſuum patent. A ſupero mari ad inferum vt
Celſus tradit. Liuius vero tria millia ſtadiorum.
Hos primus Annibal fecit peruios. Incipiũt vt in

quit Strab. a ſabatijs. Apennius à Genua Inter Genuam vero & ſabatia ducenta & ſexaginta ſtadia interſunt. Ab alpes ſit alpinus na. num. pe. p. Ply. Gẽtes alpinę: & venti alpini qui alpibus flant Vnde & Ciſalpinus: & tranſalpinus.

¶ Alphos latine impetigo: ſiue vitiligo dicitur: q̃ ſuper faciẽ corporis immutat: & modo nigra: modo candida eſt.

¶ Alphabetũ: nomẽ cõpoſitum ex alpha & beta: quę ſunt primę litterę greccę.

¶ Alpheſibœus nomen paſtoris ab alpho inuenio: quaſi inueniens boues.

¶ Alpheus nomen viri & nomen fluminis helidis arcadiæ ſub mare in Arethuſam Sicilię deſinentis Finxerũt poetę Arethuſam fuiſſe venatricẽ & amatã ab alpheo & fugiſſe volũt ſtuprũ p ſubterrãeos cuniculos in ortygiã & alpheũ fuiſſe inſecutũ. Alpheus fluuius ab alphis. i. maculis dictus eſt quia eius aquã maculas tollit. Pauſanias autẽ quaſi in principio libri quinti de greccia illuſtrata ita ſcribit. Το υδωρ εστιν του αλφειου πλησιον τε πολυ ιδουτι και ηδιστον Et ſubdit περι δε του του πολλα λεγεται οτι ανηρ ειθηρευτης ερα σθηναι δε αυτου αρεθουσης. Et multa alia ſcribens declarat hanc fictionem.

¶ Alſioſi dicũtur qui ſunt naturę frigentis: quicq; a frigore lęduntur. Var. Stabulat̃ pecus melius ad hybernos exort⁹ ſi ſpectat quod eſt alſioſum. Idẽ Quod eſt alſioſum id vt plæricq; lapide aut teſta ſuſterni oportet caprile quo min⁹ ſit vliginoſum.

¶ Alter alterius. vel alteri rę. ri. Ter. in Heau. Hoc ipſum alterę dũ narrat forte audiui. Et ad vnũ de duobus dicitur: vt annibal in tranſitu alpiũ amiſit alterũ oculũ. Siue ad vnã duarũ partiũ. Ci. Duplices ſimilitudines eſſe debẽt vnę rerũ: alteræ verborum. Sue. Nec ceſſauit ex eo alterum alter criminari. Vergi. Aurea mala decẽ miſi: cras altera mittam Alius de pluribus: vt alij virtutẽ præponunt: alij voluptatẽ: alij indolentiã: Interdũ tamen alius de duobus dicitur: vbi diuerſa concedũtur: vt alia eſt facies mea/alia tua. Alter ad vnũ de duobus refert̃ Itẽ alter ponitur pro ſecũdo de duob⁹ pluribuſve vt altero menſe repudiauit vxorẽ. Et hic eſt alter annus belli punici. i. ſecundus a belli punici origine. Aliquando pro ipſis duobus: vt vnus aut alter. i. vnus aut duo. Et alter nõ eſt ſecundus ſed tertius: ſicut docet Do. Ter. in Andria. Sed poſtq̃ acceſſit amans pretiũ pollicens vnus: & Itẽ alter. Nã tres ſimul aderant. Et Vergi. Alter ab vndecimo. Aliquando ponitur pro alio. Ply. Tabulas plures pinxit e quibus vnã in foro: alterã in comitiis: duas in Pompeij porticibus videmus. Aliquando pro aduerſo: & nõ bono: vt in augurijs/altera cũ appellatur auis quę vticq; proſpera non eſt.

¶ Altero as. pe. co. vario & quaſi alterę facio. Ouí. in Faſt. Ille ſuã faciẽ trãſformat & alterat alte. Sũt qui dicant hoc verbũ in oratorũ vſu nõ eſſe & philoſophis ęgre cõcedi extra q̃ pro eo quod eſt alterno: vt Oui. in Me. Alterat vndas.

¶ Alter eris: ſiue alteres. eris. pe. pro. & gñe maſc. ſignificat maſſam plũbeã qua ad exercẽda corpora in gymnaſijs vtebant̃. Mar. Quid pereũt ſtulto fortes altere lacerti Exercet melius vinea foſſa viros. Dictus alteres a αλλομαι: quod eſt fallo. Nã circũducebant alteres dũ ſaltando ſe exercerẽt

¶ Alternis aduerbiũ viciſſim nũc vnũ: nũc aliud Ver. Alternis dicetis amãt alterna camœnę.

¶ Alterno as. viciſſim alterũ duorũ pono qđ vernacula lingua dicimus: mo luno mo latro ſcãbiare Col. lib. vi. Dabimus operã in ordinibus diſponẽ dis pari vernaculas & acinas alternemus. Hinc alternatio per vicem ſucceſſio: & cõpo. ſubalterno.

¶ Alternatim aduerbiũ ſignificat per vices.

¶ Alteruter quiuis e duobus ſiue alter ex duobus: hoc eſt o luno o latro. Ci. in Ver. Video neceſſe eſſe alterutrũ. Cęlius. Ci. Põpeius dicitur valde pro Aspio laborare: vt etiã putent alterutrũ de filijs ad te miſſurũ. Hiero. in Gñ. aliter poſuit. Diuiſiq; ſunt alterutrum a fratre ſuo.

¶ Altrinſecus. pe. cor. aduerbiũ ab alter formatũ ſignificat aliũde. Lac. li. de opi. Aures duas quas duplicitas incredibile eſt quantã pulchritudinem præferant: q; tũ pars vtraq; ſimilitudine ornata ẽ: tum vt venientes altrinſecus voces facilius colligantur: Item: ſignificat iuxta alterã partem. Plau. in pſeu. Aſſiſte altrinſecus atq; onera hunc maledictis. Idẽ in Ru. In enſiculo mei nomen patris poſt altrinſecus eſt ſecuricula: itẽ aurea litterata. Hie. ad Pãma. Vbi proprietas ſingulorũ eſt: ibi altrinſec⁹ diuerſitas.

¶ Altercor. caris. ſignificat mutuo iurgia iactare: criminari & clamoſe inficiari & quaſi aduerſã partem tueri. Dicitur & alterco. Ter. Scio cũ patre tuo dudũ altercaſti. Hinc altercatio quę vt docet Quí. li. vi. Conſtat aut intentione aut depulſione.

¶ Altinũ pe. pro. Vrbs olim in littore Venetiæ florentiſſima fuit a qua altinates dicti ſunt.

¶ Altus ta tũ. poteſt eſſe participiũ ab alo is. & nomen quo ſignificatur pars ſuperior: & quãdoq; inferior. Altitudo enim nomen eſt menſurę. Vnde dicimus altum cœlum & altum mare. Quinetiam altum ponitur pro cœlo & mari. Ver. Hęc ait & maia genitum demittit ab alto. Idẽ. vix e conſpectu ſiculę telluris in altum vela dabãt læti. Et altum vocamus profundiorem maris partẽ & a terris remotiorem. Sal. Et piſcatoria ſcapha in altũ navigat. Per tranſlationẽ quoq; ponitur pro excelſo ac glorioſo. Verg. Teſine nil altũ mens inchoat. Et pro veteri. Idem. Altius omne expediã prima repetẽs ab origine factum. Et pro magno: vt Sic pater ille deum faciat: ſic altus Apollo. Et pro obſcuro: ac recondito: vt quid me alta ſilentia cogis rumpere Et illud. Manet alta mente repoſtũ Iudicium parſdis. Hinc fiunt cõpoſita. Altiſonus. pe. cor. qui ex alto ſonat. Altitonans pen. cor. qui ex alto tonat. Altiuolans. pe. cor. q; in altũ volat.

¶ Altanus pe. pro. vẽtus: qui in alto. i. pelago eſt.

¶ Altimeter. pe. co. inſtrumentũ quo metiunt̃ alta

¶ Altare ab altitudine dictum eſt. Nam antiqui in ędificijs a terra eleuatis ſacra faciebãt diis ſuperis in terra diis terreſtribus: in effoſſa diis infernalib⁹ Altare ſuperis tantum conſecratum erat. Ara tam ſuperis q̃ inferis.

¶ Althęa cũ diphthon. Nam greece αλθαια dicit malua agreſtis. ſiue Mabiquiſcus quia glutinoſa ẽ Naſcit̃ in locis humẽtibus: cuius radices decoctæ & diligenter mixtę porcino adipi ad ſubleuãdum dolores vel tumores vulnerũ valde vtiles cõprobant̃. Eſt & Althęa ppri. Melagri matris nomen.

¶ Alueus ſiue aluus vt Var. teſtat̃ ẽ cauata cortex

vel vimineũ vaſculũ manu factũ in quo qd ppter concauitatẽ reponit. Hiero ad Demetri. Habeto lanam ſemper in manib⁹: vel ſtaminis pollice fila deducito vel ad torquẽda ſubtegmina in alueolis fuſa vertant: aliarũq; neta aut in globum collige: aut texẽda cõpone. Apud Iul. Capitolinũ legim⁹. cũ in Cęſareana familia paruuli in teſtudinis alueis lauarẽtur nato Albinio Ceionũ poſthumũ eius patrẽ munere teſtudinis a piſcatore cũ hoſe accepto illã ad excaldationes pueriles dicaſſe. Vñ & locus vbi apes mellificãt alueus ſiue aluus dicitur a mellis alimonia vt Var. exiſtimat. Ply. lib. xi. Alueos ex cornu ſpectatos eſſe. i. apũ alueatia. Dicitur & Alueus venter cuiuſlibet rei inanimatę. Vñ & pro fluminis foſſa per quã labitur flumen quãdoq; ſumit. Vergil. Aſſuetę ripis volucres et fluminis alueo. aliqñ pro naui: ſiue pro ipſius nauigij receptaculo: vt apud Proper. Aut quidnã fracta gaudes neptune carina Portabat ſanctos alueus ille viros Liui. li. xxi. Alueos informes raptim faciebant. i. nauiculas. Declinat & hoc alueũ. Feſt. Nauſtibulũ alueũ eſt ad nauis ſimilitudinẽ factum.

¶ Alueolus & alueolũ cũ accẽtu in añpenul. dimi. eſt pro vaſe cõcauo: vt eſt apd Dan. pphetã Habacuc intriuerat panes in alueolo: vt ferret meſſoribus. Itẽ accipit pro loco in quo pullos pariũt columbi. Col. lib. ix. Oua in alueolũ ligneũ cõferat. Itẽ pro tabula luſoria: quę alio nomine dicit latruncularia: & aleatoria ab aleis & latrũculis. i. calculis: & triualiter ſcachis quib⁹ hinc biſſeno puncto illinc quadris diſcoloribꝰ vtimur ad ludũ. Iuue. Laternã illud enim veſtris datur alueolis qđ &c.

¶ Alueariũ quod & alueare & per apocopẽ aluear ſumit pro loco vbi ſunt aluei. Qñq; etiã pro alueorum copia eodẽ in loco collocatorũ mellificantiũ.

¶ Aluus ab alluẽdo dicta eſt. Et proprie dicit qua ſordes effluũt ſiue eluunt. Ply. li. xx. Pepones qui vocant refrigerãt maxime in cibo & emolliũt aluũ Quãdoq; capit pro vẽtre qui apparet. Col. li. viij. Niſi obeſam ingluuiẽ atq; diitẽtam in pabulis aluũ demerſerit & refrigerauerit. Itẽ aluus vbi apes mellificãt: Var. Si ex aluo min⁹ frequentes exeũt.

¶ Alumen pe. pro. ſalſugo terrę. Efficit hyeme ex aqua & limo & ęſtiuis ſolibus maturat: dictũ a lumine q; lumen coloribus tingendis pręſtet. Ply. Sale aceto alumine poſtea exharenatur.

¶ Aluta pe. pro. pellis a luteo colore dicta. Cęſ. li. iij. Anchorę pro funib⁹ ferreis catenis: reuinctę pelles pro velis alutęq; tenuiter confectę. Itẽ aluta dicitur pellis mollior & ad calceos & ad cætera opera faciẽda cõcinnata. Sumit etiã quãdoq; pro ſaculo ſeu marſupio. Iu. Appoſitã nigrę lunã ſubtexit alutæ

¶ Alutarius coriarius hoc eſt pellium & coriorum cõcinnator. Plaut. Hic alutarius credo. Proprie tñ alutarij tenuiorũ pelliũ dicunt. Coriarij craſſiorũ. Et alutarius piſcis vocat a Ply. ob ſimilitudinẽ alutæ pellis.

¶ Alutamẽ alutamentũ ve a veteribus dicebatur opus ex cõcinnatis pellibus factum.

¶ Alyba regio nõ longe a myſia vbi argenti fodinæ eſſe ab Homero traduntur.

¶ Am prepoſitio greca quę plerũq; cõpoſita inuenitur: ſignificatq; circũ. Cato ſeparauit cum dixit. Am terminũ. Verũ quando componit cũ dictione incipiente ab a. e. i. u. interponit b. euphonię cauſa vt Ambages ambio: ambeſ⁹: ambigo. amburbiũ: ambarualis: ambuſtus. Si vero cũ. c. h. s. q. mutat m in n. vt Anciſus: anhelo: anfractus: anquiro: cũ p remanet integra. vt amputo.

¶ Amalthęa pe. pro. nomẽ fuit nutricis Iouis. Nã ipa cũ ſorore ſua Meliſſa Iouẽ puerũ caprino lacte ac melle pauiſſe feruntur.

¶ Amanuenſes a manu vocabulũ formatũ: quo dicti ſunt ſerui: q & a manu dicunt: quorũ opera & manu in ſcribẽdo perinde: ac ſcribarũ vtimur.

¶ Amando as. alio mando ſiue alio deputo: cũ qs alio mittit & a loco vbi ẽ remouet. Ci. pro Roſcio Amandauerat hũc ſic vt eſſet in agro: ac tantum modo aleret ad villã vt cõmodis omnib⁹ careret. Admando vero ſignificat ad aliquẽ vel aliquo alii quid cuipiã cõmitto. Plaut. in Pe. Reuertor rurſus denuo Carthaginẽ ſi quid admãdare vultis aut curarier argentũ miſi qui dederit nugas egerit.

¶ Amãthes populi ſunt in aphrica troglodytis proximi apud quos tũ ſalis tũ carbũculorũ gẽmarũq; copia eſt. Auctor Solinus.

¶ Amaracus. pe. cor. Cynarę regis cypri puer qui caſu lapſus dũ ferret vnguenta fregit alabaſtrum. deinde cũ nimio dolore contabuiſſet verſus eſt in ſanſucũ: quę ex eius nomine Amaracus cœpta eſt appellari. Ver. Vbi mollis amaracus illũ floribus & dulci aſpirans cõplectit vmbra. Herba eſt quam vulgo maioranam vocant.

¶ Amaraciũ pe. cor. ſiue ſanſucinũ oleũ: quod fit ex amaraco. Ply. li. xxi. de ſanſuco loquẽs. Fit ex ea oleũ quod Sanſucinũ vocat: ſiue amaracinum ad excalfaciendos emolliendoſq; neruos. Lucreti. Poſteſq; ſuperbos ſũgit amaracino & foribus miſer oſcula figit.

¶ Amaranthus flos eſt ab ĩmortalitate nomẽ trahens. Vñ ĩmortales amaranthi. Nunq; enim marceſcit. Fitq; ab α priuatiua particula & μαραίνομαι: ſiccor: tabeſio.

¶ Amaritudo & amaror pro eodẽ accipiunt. Nã ſignificant ſuſuauitatẽ & aſperitatẽ. Et per tranſlationem animi ſollicitudinem. Ver. iij. Geor. Triſtia tentãtũ ſenſu torquebit amaror.

¶ Amarulentus: amaricatus afflictus ex malitioſa lentia. Ge. Amarulentus librũ maledicẽtiſſimum conſcripſit.

¶ Amarico. cas. pen. cor. amarũ. i. aſperũ facio: & quaſi exacerbo. Augu. Ipſi amaricauerũt deũ: qui peccando in eã ęgritudinẽ deuenerunt.

¶ Amareſcere. i. amarũ fieri. Palladius. Amigdalus ſi rodatur amareſcit.

¶ Amaramis (vt refert Ioſeph⁹) fuit nomẽ patris Moſis.

¶ Amanus. pe. pro. mons Ciliciæ ſiue (vt quidã putant) Cappadocũ: qui & Taurus dicitur.

¶ Amath. nomẽ filij chanaã qui auctore Ioſepho Amarhcos inſtituit: qui & amathi dicunt.

¶ Amaſenus. pe. pro. fluuius Volſcorũ. Eſt & alius in Sicilia eodẽ nomine: de quo Oui. xv. Metam. Nec nõ ſicanias voluens amaſenus arenas.

¶ Amaſias nomen propriũ iudęorũ regis quo ſignificat populum tollens.

¶ Amaſis pen. pro. nomen propriũ regis ægypti cuius tumulus fuit vna pyramidũ dicente Luc. li. ix. Non mihi pyramidũ tumulis euluſus amaſis,

Hic legem cõdidit vt quiſquis quotãnis apud præ ſidẽ rationẽ vitę redderet: demóſtraretq; vnde vi- ueret aut quo qnęſtu ſuſtentaret: qui hoc non face ret morte afficeret. Hanc legẽ Solon ab ægyptijs tranſtulit ad Athenienſes.

¶ Amauroſes: latine dicunt oculocũ obſcuritates cũ ſine vllo euidẽti vitio lumẽ eripit ſicut hebetu-

¶ Amaxei ſiue amaxarici aurigę moderato (do- reſq; vehiculorũ. Nã greci αμαξαρ currũ appel- lant. Et quod nos ſeptẽtriones in cœlo vocamus illi amaxan vocant quia ſimile plauſtri hoc ſydus vocat. Scribit Iul. Capitolin⁹ q; maximinus ama xas manib⁹ attraheret rhedã onuſtã ſol⁹ moueret.

¶ Amaxobij populi inter Sarmatas qui & ipſi no men acceperunt a plauſtris quę habent pro ſedib⁹ & in quibus vitã degunt. Amaxã enim greci plau ſtrum & βιοϱ vitam dicunt.

¶ Amathus pe. cor. untis. cypri ciuitas eſt: vt ſen tit Ply. Veneri ſacra. Vergil lib. x. Eſt amathus: eſt celſa mihi paphos atq; cythera. Oui. Piſcoſamq; gnidon grauidamq; amathunta metallis. Inde fit Amathunteus a. um. pe. pro. Idem li. x. Luctãtes vitulos amathunteaſq; bidentes. Similiter ama- thuntius tia. tiũ. Ver. in Cirſ. Nã te iactari non eſt amathuntia noſtri.

¶ Amazones pe. cor. Scythicę fœminę iuxta Ta- naim primũ inhabitãtes: deiñ ad loca iuxta Ther modoonta fluuiũ deuenerũt: quę magnã aſię par- tem occupauere. Dictę amazones eo q; mãmis ca reant. ab α ſine & μαζοσ mãma. Mos eñ fuit ama zonibus interfectis maribus quos genuiſſent ſer- uare fœminas earũq; infantiũ mãmas dextras in- urere: ne impedimẽto ſint ad pugnã cõſerendã & ne ſagittarũ iactus impediat. Vel amazones ab α & μαζησ. ideſt pulte ſeu pane: quaſi ſine pane: eo q; non pane veſcerent: ſed carnibus. Alij ab αμα & ζην. cum aſpiratione in principio tanq; in cõmu ne viuẽtes dictas putant. Harũ regio amazonia di citur. Alię fuerũt amazones: quæ in aphrica floru erunt: quę ob id libyę dicuntur. De quibus ſcribit Dio. li. iiij. quę olim aduerſus Gorgonidas fœmi- neum duxerũt exercitũ: eaſq; occiderũt. De iis Oe ſchylus tragicus in prometheo ita ſcribit.

ενθ αμαζονων στρατον ισειστυρανορ αι θεμισκυραν ποτε κατοικουσιν. Euſtathius mul ta in cõmentarijs dionyſij libyci ſed ſtephanus by zantius in libro de populis & vrbibus aliã rationẽ dicit cur vocentur amazones. Ait enim αμαζο- νες δε εκληθησαν απο της μυμφης αμαζο- νιδος θυγατρος της σαμοργης: & multa alia.

¶ Amaryllis ydis nom̃ fuit ruſticę ꝓprijũ de q̃ Ver.

¶ Ambio is. iui. vel. iij. itũ. ex am & eo is. per muta tionẽ. e. in i. & b. intercepta ſignificat ꝓprie circuo eõcludo. Ver. Quę rapidus flãmis ambit torrẽtib⁹ amnis. Iul. Firmicus. Põpeij poſt tot triũphos ad nili fluminis ripã ceruices inuictas & regias & quas totiens purpura triũphalis ambierat. Per tranſlati onem vero ambire ponit pro blãdiri interpellare circũuenire. Ver. li. iiij. Quo nũc reginã ambire fu- rentẽ audeat affatu. Quoniã vero Romani dũ ho- nores & magiſtratus quęrerẽt circuire ſingulos fo lebãt: prænſtare dextras: rogareq; vt ſe ſuffragiis adiuuarẽt factũ eſt vt ambire capiat pro honores quęrere. Interdum etiã ſignificat ſimpliciter deſy- derare. Hier. ad Dama. Cãpenſes cũ Tharſenſib⁹ hęreticis copulantur. Nihil eñ aliud ambiunt q̃ vt auctoritate cõmunionis noſtræ fulti tres hypoſta- ſes cũ antiquo ſenſu prædicent. Aug. li. viij. conf. Quęſo te omnibus iſtis laboribus noſtris quo am bimus peruenire: quid quęrimus? Ter. vero in An. Niſi vides niſi ſenis amicos oras ambis. i. nihil a- gis. Et ambire rogare. Hor. lib. car. Te pauper am- bit: ſolicitat te ruris colonus.

¶ Ambitus ta. tum. pe. pro. partícipiũ circũitus: vt Iuſſit & ambitæ circundare littora terræ.

¶ Ambitus tus: pen. cor. nomẽ proprie circuitus: Luc. li. i. Lętaliſq; ambitus vrbi. Dicitur & ambit⁹ locus inter vicinorũ ædificia duorũ pedũ & ſemis ad circũeundi facultatẽ relictus. Ex quo honoris ambitus dici cœptus eſt. Sal. Legibus ambitus in terrogati pœnas dederat. Eſt enim ambitus crimẽ affectati honoris. Nam qui vera virtutis via ad ho norẽ aſpirare non poteſt: is ambitione contendit. quę vt inquit Sal. multos falſos fieri coegit. Hinc latę leges ad ambitũ puniẽdũ: qualis lex Calphur nia. Capitur interdũ pro ſpecie quadã fauoris & ca ptatiõe miſericordię. Quin. Si iuuenis innocẽtiſſi mus iudices vti vellet ambitu triſtiſſimæ calamita tis poterat allegare vobis amiſſam in oculis oim cogitationũ temeritatẽ. i. miſericordiã captare ex cõmemoratione malorũ. Et ãmbitus dicitur quod greci periodon vocãt cũ ſentẽtia certa quadam de ſcriptione definit. Sed hic cõſtat ex membris quę cola dicunt. & cęſis quę cõmata appellant.

¶ Ambitio circuitio. Amb. Sinus in quo xp̃s req eſcit non corporis gremio præparatur: nec veſti- mentorũ ambitione componitur: ſed virtutũ ope ratione collegitur. Sumitur & pro honorũ & lau- dis immoderata cupiditate. Eſt enim in animo: q̃ uis etiã ipſa ambientis actio: ambitio dici poſſit. Quintil. lib. i. Et licet ipſa vitiũ ſit ambitio: frequẽ ter tamen cauſa virtutum eſt.

¶ Ambitioſus. qui īmoderate appetit honores: & q̃ miſericordiã fauorẽq; impertit. Quin. li. i. Non ſum ambitioſus in malis: nec lachrymarũ augere cauſas volo: vtinã eſſet ratio minuẽdi. Oui. li. iij. de pon. Sed tũ hoc factis adiungo prioribus vnũ Pro noſtris vt ſis ambitioſa malis.

¶ Ambages pe. pro. ſignificat verborũ circuitus. Ver. li. ij. Ge. Non hinc te carmine ficto. Atq; per ambages & longa exorſa tenebo.

¶ Ambagioſus. ſa. ſum. quod abundat ambagib⁹ Gel. Neq; pręcepta dicũt: ſed lubrica atq; ambagi oſa coniectatione nitentes inter falſa & vera.

¶ Ambactus circũactus circũductus & lingua gal lica ſeruus appellatur.

¶ Ambeſus pe. pro. Vide in dictione edo.

¶ Ambarualis ex ambio & arualis: quod ab aruis eſt cõponitur. Sacrificiũ dicit q; arua ambiat victi ma. Ver. Terq; nouas circũ felix eat hoſtia fruges. Feſtus tamen ab ambo videtur cõpoſitionẽ dedu cere. dicens. Ambaruales hoſtię appellabant quæ pro aruis a duobus fratribus ſacrificabantur.

¶ Ambiani ſiue ambianenſes populi ſunt galliæ narbonẽſis cõatę. quos Pli. li. iiij. beloacis cõiũgit

¶ Ambigo. gis. pe. cor. ex am & ago: ꝓprie ſignifi cat circũago circũdo. Aug. Quibus muris ambi- gare? Vnde ambactus & ambages. Itẽ Ambigere eſt dubitare. Vnde ambiguũ. Itẽ diſcordẽ eſſe. liti gare. Ter. in Heau. Suno & crito vicini noſtri hic

ambigunt de finibus me accepere arbitrum.

¶ Ambiguũ dubiũ q; in ambas agi ptes aío põt: licet & de pluribus intelligi quãdoq; possit. Cice. li.i.ad heren. Ex ambiguo cõtrouersia nascitur: cũ scriptũ duas sentẽtias ãt plures significat hoc mõ Tullius meus hęres Terẽtiæ vxori meæ .xxx. pondo vasorũ argenteorũ dato quę volet post mortẽ eius preciosa vasa & cęlata magnifice petit mulier Filius se quę ipse vellet in .xxx. pondo ei debere dicit. Cõstitutio est legitima ex ambiguo.

¶ Ambo ex greco αμφω videtur deductũ. Et nõ dicit nisi qñ præcesserunt duę dictiones: vt Plato & Aristoteles ambo philosophi. Vel cũ hęc dictio duo vt vidi duos homines ambos mihi amicos: vel cũ de ijs loquimur: quę tantũmõ sunt duo vt p didi ambos oculos: & ambas manus.

¶ Ambidexter dicit qui ita leua manu vtit: vt dextra: Græce αμφοτερο δεξιος. Hierony. con. Iouiaioth ille iudex αμφοτερο δεξιος. idest ambidexter. Hic etiã sęqua dicitur a latinis. Scribit Albertus libro .ij. de animalibus causam propter quam quis agiliore sit sinistra q̃ dextra: quia videlicet hepar & cor virtutes suas mittunt in sinistrũ latus & a dextro remouentur.

¶ Ambracia vrbs in Epiro pyrrhi regia ab ambrace rege. Hãc Augustus Nicopolim a victoria nominauit. Fuit hęc ciuitas ornatior reliquis ciuitatibus Hinc Ambracięnsis & ambraciotes: siue ambraciota. Vñ Theombrotus ambraciota dictus est: qui cũ Platonis librũ de æternitate animarũ plegisset præcipitem se dedit in mare.

¶ Ambrices pe.cor. sunt tegulę quę transuersę asseribus & tegulis interponũtur inquit Festus: vbi p asseres cãterios etiã intelligimus. Imbrices vero tegulę quib⁹ incuruis domus tegitur.

¶ Ambrysus pe.cor. nomẽ est duarũ vrbiũ quarũ vnã Stra. locat in phocyde alterã in boetia. Quidã etiã Amphrysũ recte dici affirmãt. Pausa. Ambroson quandoq; vocauit ab heroe sumpto noie.

¶ Ambrones gentes quędã Gallicę: quę subita inundatione maris cũ sedes suas amisissent rapinis se alere cœperũt. Hos cũ cymbris teutonicisq; Marius deleuit. Hinc tractũ est vt turpis vitę homines ambrones dicantur.

¶ Ambrum gemma nigri coloris.

¶ Amburo .pe.pro. circũ vro. Plau. in epi. Nã ille quidẽ vulcani iratus est filius: quaqua tãgit oñe amburit: si propius adstes ęstu calefacit.

¶ Ambulo as. notę significationis: vt qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. Huius composita sunt. Abambulo quo est ascẽdo anteambulo antealios ambulo. A quo añambulones dicti sunt stipatores & satellites q honoris gratia aliquẽ comitãdo principẽ solẽt præcedere. Sue. in Vespa. Dũ eũ idẽtidẽ per cõtumeliã anteambulonẽ fratris appellat. Mar. sum comes ipse tuus: tumidiq; añambulo regis. Deambulo: vide alibi. Inambulo spatior. Et proprie inambulare est peripateticorũ qui deambulantes disputare cõsueuerũt Obambulo: aduersus alios ambulo & quasi ambulãti me oppono. Perambulo p aliqd: siue ad finẽ vsq; ambulo.

¶ Ambulator qui huc & illuc ambulat. Col. Vilic⁹ vt ait Cato ambulator esse non debet.

¶ Ambulatio ambulãdi actus: & locus ad ambulãdũ: vel per quẽ ambulamus. Col. Ambulationes meridicorum equinoctiali subiectę sint: vt hyeme plus solis: & ęstate minimũ recipiãt. Huius diminutiuũ est ambulatiũcula. Ci. Cũ vna me hercle ambulatiuncula: atq; vno sermone nostro omnes fruct⁹ prouincię non confero.

¶ Ambulachra pe.pro. ambulationes sunt. i. act⁹ ambulãdi. Et aliqñ dicũtur spatia ad ambulandũ vbi cõmode ambulari põt ad satietatẽ ppulsandã.

¶ Ambubaię porphyrione auctore sunt mulieres vagę ac viles qbus nomẽ ab ebrietate balbutientiũ verborũ videt esse inditũ. Nõnulli ambubaias tibicinas syriaca lingua putant dici. Hora. Ambubaiarũ collegia pharmacopolę.

¶ Amen dictio hębrea: quã nos fideliter secundũ aquilę interpretationẽ dicere possumus ductũ aduerbiũ ex noie fidei. Secundũ vero septuaginta interpretes idẽ est ac si fiat diceremus. Vñ in fine librorũ. In quinq; sigdẽ psalteriũ apud hebręos diuisum est. fiat fiat trãstulerũt qd in hebręo legitur: Amen amẽ: quo ea vere q̃ supra dicta sunt memorentur. Vñ apostolus asserit non posse aliquẽ respõdere amẽ. i. cũ dicta sunt: nisi intellexerit p̃dicatiõe

¶ Ambrosia latine imortalitas dicitur. ab α priuatiua: & βροτος mortalis: vel quia mortales eam non comedunt: vel quia qui comederẽt efficerent immortales. sed μ interponitur ad euphoniã. Fabulę ferunt esse deorum cibum nectarq; potionem ex quo illud Epigrãmatistę. Iuppiter ambrosia satur est: & nectare viuit. Ci. li.i. Tus. Nõ em̃ ambrosia deos aut nectare aut iuuẽtute pocula ministrante lætari arbitror. Ambrosios diuinus & immortalis dicitur. Diasco. ambrosiã artemisiã cuius verba sunt hęc. αμβροσια ποιησει ην εγιοι βοτρυν οι δεα ρτεμισιαν καλουσειν. Alii apium syluaticũ. Ply. Botryn vocat odore nõ iniocũdo. Idem scribit herbã esse vagi noxis & circa varias herbas fluctuantẽ. Ambrosius sia siũ. imortalis. Ver. Ambrosięq; comę.

¶ Amens: qui a mẽte sua discessit. hoc est qui sine cõsilio: animoq; quo sapimus. Lucre. Consiliũ qd nos animum mentemq; vocamus. Hinc amentia. Ter. in An. Cur meã senectutẽ sollicito huius amẽtia? Quidã amentẽ a dementem ita distingunt: q̃ demens sit qui nõ cogitat quid agat aut loquatur Amens: qui prorsus insanit.

¶ Amentũ omne ligamẽ significat. Ply. Corneliæ gracchorũ matri sedẽs statua posita fuit soleisq; sine amẽto insignis: in metelli publici porticu. Amentũ etiã dicit lorũ quo media hasta religatur vt iaci lõgius possit. Syri. li.xiiij. Hasta iuuat amẽto. Hinc amẽtatas soleas & amẽtata iacula dicuntur. Et amẽtare apud Lucanũ pro iacere aut circundare. Iaculum amentauit habena.

¶ Ames amitis. maſ. gñis. ptica aucupalis. Hora. in Epod. Aut amite leui parua tendit retia. Palla. Nunc in amitibus apparetur aucupiũ noctuę.

¶ Amerinę pe.pro. ab amerino Italię oppido vbi plurima erat salix amerina: quã nũc vulgus agnũ castum appellat.

¶ Amineũ genus vitis a regione amniea dictum. Nam amínei fuerunt vbi postea falernus.

¶ Ametor pe.pro. latine dicit: qui caret matre.

¶ Ametros latine imensus: immodest⁹. Ametria immodestia. ab α priuatiua & μετρεομαι κατα μετρον.

¶ Ameria ciuitas in vmbria ante perſicũ bellum annis nongentis .lxxiiij. condita.
¶ Amethiſthus cũ duabus aſpirationibus & ypſilo gẽma purpurea eſt a colore violę dicta quaſi minime ebria ab α priuatiua particula & μεθυσθειστ ebrius: ſiue μεθη ebrietas :tanq̃ amethyſtinus color ſit ſobrius: Ratio noſtra eſt q; cũ vſq; advini colorem accedat: prius tamen q̃ id deguſtet in violã deſinit. Fulgor in ea purpuræ eſt: non ex toto igneus ſed in vini colorẽ deſinẽs & violę ſimilis. Hinc amethiſthina pe.co. vaſa ex amethiſtho. Iuue. Vẽdunt amethyſthina. Ply. Amethyſthinũ colorem dicimus qui in viola: & ipſe in purpureũ micat quẽ q; ianthinum appellauimus.
¶ Amicio cis. pe.cor.iui: itũ ſupinũ debet facere. amixi etiã præteritũ & ſupinũ amictũ facit. Vnde amictus. Eſt autẽ amicire veſtire. Hora. Et piper & quicquid chartis amicitur ineptis. Huius compoſita ſunt examicio & circũamicio Perſius. Iam reliqua examicis patruelis. p̃s. Circũamicta varietatibus. Veteres amicibor dicebãt. Plau. Subnixus alis me inferã atq; amicibor gſioſe. In Per. legẽ ex
¶ Amictus ta.tum participiũ idẽ quod (amitis. veſtitus. Ci.li.ii. phi. Sedebat in roſtris collega tuus amict⁹ toga purpurea in ſella aurea coronatus.
¶ Amictus tus. veſtis quę ſuperponitur alijs veſtibus quaſi palliũ. Tibu. Fruſtra iã veſtes: fruſtra mutantur amictus. Sunt qui amictum accipiant pro veſte magis inferiore.
¶ Amiculũ genus veſtis a circuitu dictũ q; inſtar pallii humeris circũ iniicitur. Val. maxi. Detracto etiam Ioui olympio magni ponderis aureo amiculo iniectoq; ei laneo pallio dixit: æſtate graue eſſe aureũ amiculũ: hyeme frigidũ: Laneum autem ad vtrunq; tempus anni aptius.
¶ Amicinũ pe.p. vtris pedicul⁹ ex quo vinũ diffũ
¶ Amiſon pe.pro. ciuitas ponti nobiliſſima. (dit
¶ Amitto dimitto ſeu abire pmitto. Plau. in Cap. Filius meus illic apud vos ſeruit captus aulide: eũ ſi reddis mihi poſtea vnũ nũmum ne duis: & te & hũc amittã. Hic alio pacto abire nõ potes. Ouidi. de pont. Nec nocet amiſſo ſubdere calcar equo. i. laxis habenis ire permiſſo. Itẽ amittere ſignificat perdere. Sal. Iãpridem equidẽ nos vera rerum vocabula amiſimus: quia bona largiri liberalitas: mala rũ rerũ audacia fortitudo vocatur. Itẽ amittere alio mittere. Tere. in Heau. Et prius pecuniã oẽm quã abs te amittas filiũ hui quantã pheneſtrã ad nequitiã patefeceris. Itẽ ignoſcere. Idem in Eun. Vnam hanc noxã amitte: ſi aliam admiſero vnq̃ occidito. Item adimere. Plau. in Aſi. Cur ergo mi nitaris te tibi vitã eſſe amiſſurum.
¶ Amiternum vrbs cãpanię. ex qua Criſpus Saluſtius natus perhibetur.
¶ Amita. pen.cor. patris mei ſoror: quia ſimiliter tertia a me ſit atq; auia videri poſſit. Vel quia a patre meo amata eſt. Nam plus ſorores a fratribus q̃ fratres diligi ſolent propter diſſimilitudiuẽ pſonarũ q̃ ideo minus diſſenſionis habent: quo minus æmulationis. Maior amita dicebatur aui & auiæ amita ſicut & maior auunculus: aui & auiæ auũcul⁹.
¶ Amitini pe.p. dñr q ex ſorore & fratre ppagãt.
¶ Amor plus eſt q̃ beniuolẽtia: licet plerũq; p eodẽ accipiantur. Ex amore enim naſcit beniuolẽtia ſicut oſtendit Ci. Amore eñ ex quo amicicia nomi nata eſt: princeps eſt ad beniuolentiã coniungendam. Differt eiã amor a charitate q; amor ſit gen⁹ charitas ſpecies: ille ad oẽs ptinet: hæc ad homies tantũ. Amor ſingulari numero: plerũq; honeſtus eſt: vt amor fraternus, amor patris in filiũ. Ci. Incẽſus ſum amore incredibiliũ virtutũ tuarũ. Poteſt tamen & in venereã partẽ accipi. Et tunc ſecundũ Aug. cupiditas aut libido vocat. Ver. Oñe adeo genus in terris hominũq; fera rũq;. Et genus equo reũ pecudes pictæq; volucres: In furias ignẽq; ruunt: amor omnibus idem. Amor inquit Plau. mel le & felle fœcũdiſſimus eſt: guſtu dulce dat amarũ ad ſatietatem vſq; aggerit. Amor formę ait Seneca rationis obliuio eſt: & inſaniæ proximus fœdũ minimeq; conueniens animę ſoſpiti vitiũ: turbat conſilia: altos & generoſos ſpiritus frangit: a magnis cogitationibus ad humillimas detrahit. Hic amor pro cupidine: quem veteres amoris deum dicebant. Amores vero plærunq; laſciui ſunt. Licet quandoq; etiã de honeſta voluptate dicant. Ci. li. .i. offi. Formã quidẽ ipſam Marce fili & tanq̃ faciẽ honeſti vides. quę ſi oculis cerneretur admirabiles amores ſui excitaret. De laſciuo. Hie. Amorib⁹ fœminarũ infatuatur. Amor quoq; pro cupidine quẽ veteres deũ eſſe putauerũt accipi ſolet. Pro. Quicũ q; ille fuit puerũ qui pixint amorem.
¶ Amare maioris vis ẽ q̃ diligere. Ci. Dolo. Quis erat qui putaret ad eũ amorẽ quẽ erga te habebam poſſe aliquid accedere: tantũ tamen acceſſit: vt mihi deniq; nũc amare videar ante dilexiſſe. In eodẽ ſenſu idẽ. Cicer. ad filiũ: Sed tamen vt ſcires cum nõ a me dilẽgi ſolũ verũetiã. amari. Ter. tamen: cõtrariũ poſuiſſe videt. cũ inquit. Non pol quo plus quẽq̃ amem aut plus diligã habeo. Proprie tamen parentũ eſt diligere: vt pater dilẽgit filiũ. Quod ſi amo abſolute ponat: capit pro amore captus ſum hoc eſt eſſe inamorato. Plau. Amat filius certum eſt. Cõpoſita huius verbi ſunt. Adamo. Deamo. Redamo & peramo. pe.cor. quod eſt valde vel vſq; ad finẽ amo. Ci. lib. i. de legibus. Vbi illa ſancta amicicia: ſi nõ ipſe amicus pamatur toto pectore?
¶ Amator & in bonã & in malã partẽ accipit. In bonã. Ci. ad Att. Bibliothecã tuã caue cuiq̃ deſpõdeas q̃uis acrẽ amatorẽ inueneris. In malam: vt Amator mulierũ. Amator qui ꝓcliuis eſt ad amandũ naturaliter. Amans ex cauſa amat: amator fingi poteſt: amans vere amat.
¶ Amatorculus diminutiuũ. Plaut. Nã q ſedulo mũditer nos habemus: vix ęgre amatorculos inuenimus.
¶ Amanter aduerbiũ ſignificat beniuole vel cum amore vt expectatũ meũ aduentũ abs te amãter videbã. Amice vero ſignificat quod amic⁹ facit vel facere debet: vt amice facis.
¶ Amatorius. ria. rium. quod ad amorẽ pertinet. Vnde amatoria carmina. Hinc amatorie aduerbiũ quod eſt ad ſimilitudinẽ amantis.
¶ Amatoriũ ſubſtantiuũ genus quoddã veneni: amorẽ: vel inſaniã ingerẽtis: quæ & philtra græce dicimus.
¶ Amatorie dicta fuit vna ex muſis: q̃ Erato grece d ̃. Ouí. Vilis amatorie: vilis mihi cãdida clio.
¶ Amabile quod eſt dignũ amari. Plau. Cõpara labella labellis bella es at q; amabilis. Cuius contrariũ eſt inamabile. Mart. Inamabilis ſciurus & fre-

quens phœnix.

¶ Amabundus qui abunde amat. Copiã enim in
bundus terminata denotant.

¶ Amabo cũ accẽtu in añpen. Interiectio amãtis
eſt: ſicut ſonat verbum comicis valde familiaris.
Plau. Noli amabo verberare lapidẽ nedes manũ

¶ Amaſius vel amaſia qui & quæ amat vel amaẽ:
ſicut amans cum eſt ſubſtantiuum.

¶ Amicus ab amãdo dicit: & honeſta in re eſt. Eſt
enim qui amat & indiſſolubili familiaritatis iure cõ
iunctus. Paul. Amicos appellare debemus non le
ui notitia coniunctos: ſed quibus fuerint iura cum
patrefamilias honeſtis familiaritatis quęſita ratio
nibus. Huius cõtrarium eſt inimicus. Amica quã-
do ad virum refertur inhoneſta in re eſt quaſi con-
cubina. Tu vero non amicus es: ſed amator eius:
quoniam amator eſt qui ad tẽpus & veneree amat
Et amor huiuſmodi amatio dicit. Ter. Here puta-
ui hunc pãphilũ amicũ amatorẽ virũ. Do. Amic⁹
animi eſt amator corporis. Amator ad tempus a-
micus in perpetuũ. Plaut. Nimis pene inepta atq;
odioſa eius amatio eſt.

¶ Amicus ca. cũ. ſi iungat cũ re inanimata ſignifi
cat vtile ſiue gratũ: vt amicus prati humor: amica
frugibus ęſtas. amicũ plantis ſydus. Hinc fit cõpa
ratiuũ amicior nõ amicicior: ſuperlatiuũ amiciſſi-
mus. Itẽ amice amicius amiciſſime. Sic inimicus
inimicior inimiciſſimus.

¶ Amiculus. diminu. Hora. in Epi. Diſce docen-
dus adhuc quæ cẽſet amiculus, amicula diminuti
uũ ab amica. Ply. Miſerat etiã epiſtolas Romã ad
amiculã quandã. Sue. in Cali. Quotiẽs vxoris vel
amiculę collũ exoſculaꝛet. Hęc eñ diminutiua ple
na blanditiarũ & amatoribus accõmodata ſunt.

¶ Amicicia ab amicus fit: quę eſt ſtudiorũ omniũ
voluntatũq; cõſenſus. Cuius contrariũ eſt inimi-
cicia. Aennius. Amiciciã atq; inimicitiã in fronte
prõptã gero: ſed in frequẽtiore vſu iimicicię dĩr.

¶ Amomũ pe. pro. arbor eſt vt Ply. li. xij. ſcribit
forma e vite labruſca frutice venoſo palmi altitu-
dine. Aetius tamẽ amelinus inſignis medicus ita
ſcribit. αμωμον εοικεθην Αυναμιν ακορω
πλεμοτι ξηροτερον εστι το ακορον ωεπτικωτε
ρον δε ωωσ το αμωμον.

¶ Amodo cũ accentu in antepenultima ſignificat
poſthac. Apul. Nemo me amodo tam maneegre
dientem ſolum videbit.

¶ Amœbæus in prima cũ œ & in ſecũda cũ æ ge-
nus carmĩs in quo q canũt vtunt ęq̃li numero ver
ſuũ: & ita ſe habet ipſa reſponſio: vt aut maius aut
cõtrariũ aliquid dicat: vt eſt apud Ver. Vis ergo in
ter nos. Quoniã αμειβομαι eſt adinuicẽ reſpon-
deo: retribuo & migro & plura ſignificat: iñ αμοι-
βαιοσ mutuus viciſſitudinarius.

¶ Amœnũ cũ œ. dipht. ab a ſine & munus: q̃ ſit
res grata: ſed ſine fructu. Vel vt inquit. Ser. a mœ-
nio: munio vel fructũ capio. Vnde q̃ nihil pręſtãt
ĩmunes vocãt. Feſt. ab amo deriuat cũ ait. Amœ
na loca dicuntur: quę ad ſe amanda alliciunt. Hinc
Amœnitas & amœnitudo.

¶ Amœno as. delectatiõe afficio. Cypri. ad Don.
Et dũ in arbores & vites: quas videmus oblectan
te proſpectu oculos amœnamus animam ſimul &
auditus inſtruit & paſcitur obtutus.

¶ Amoliot iris. ex a & molior. quod eſt a mole ſi-

ficat amoueo. Et proprie de his dicitur: quæ cum
magna difficultate ſũmouentur. Ter. per tranſlati
onẽ in And. pro recedo poſuit. Proinde hinc vos
amolimini. Nam mihi impedimento eſtis. Admo
lior cum. d. ſignificat ſuprapono.

¶ Amorrhei populi dicti ſunt ab Emor patre Si-
chem vel ab amorrheo filio chanaam.

¶ Amoueo es. pe. cor. inde alio moueo ſiue remo-
ueo. Plau. in Am. per tranſlationem Amoui a fo
ribus maximam moleſtiã: ideſt abegi ſiue abire cõ-
puli. Quaſi prius dixerat Abigã ego iam hunc ve
nientem ab ędibus. Quo item modo Ter. in adel.
vſus eſt. Ego hunc amouebo.

¶ Amneſtia latine præteritorũ obliuio dicitur in
perpetuũ quaſi lex obliuiõis μνησικακια memoria
dĩ ab μνημη memoria & μνεω cũ α μνησικακω.

¶ Amnis fluuius ab am circũ & nare fluere: vel ab
Ambio. Omnia enim flumina circũeunt. Ideoq;
cornuta pinguntur. Tamen ego credo q̃ potius a
greco deducaꝛ: cũ & Calimachus dicit in hymno
Dianę. Δοσ δε μοι αμφιπολοισ αμφιδασ ει-
κοσι μυμφασ q̃uis interpres calimachi ita ſcribat
αμνησσοσ ποταμοσ κρητησ αφ ου κρητικασ

¶ Amneſes vrbes prope amnes ſitę vt a mari ma
ritimæ: vnde interamnes quę inter amnes poſitæ
vel auerſę habent amnes.

¶ Ampelus pe. pro. promontoriũ eſt ſicut ſcribit
Strab. in Samo ex aduerſo drepani mõtis Icarij.
Sed & iuga omnia quę totã ſamũ faciunt monto-
ſam eodẽ nomine vocantur ampelos.

¶ Ampelos greece vitis vel vinea. cũ accẽtu in añ
pen. Tñ αμπελολευκη ampeloleuce: vel a qua-
litate coloris vel q̃ eius radix cõtrita & corpori in
fricata teneriorẽ & cãdidiorẽ cutẽ reddat. Nã & ſuc
cus baccarũ eius lac vberibus ſiccis reddit.

¶ Amphi latine circum ſiue vndiq; aut vtrinq; ſi
gnificat & inde multa componuntur.

¶ Amphibolũ pe. cor. ambiguũ dicit. Ex αμφι
vndiq; & βουλη cõſiliũ ſenat⁹ cõſiſtoriũ: vel αμ-
φι και βαλεσθαι. i. vtrinq; percutit vt theodo-
rus gaza in quibuſdam locis Homeri.

¶ Amphibolia. pen. cor. ambiguitas.

¶ Amphibologia. pe. pro. dubiũ dictũ. Figura q̃
fit vitio cõpoſitionis cũ in ambiguo poſita eſt ſen
tẽtia. Et modo ſit per accuſatiuũ: vt aio teæacida
Romanos vincere poſſe. Modo per verbũ cõmu-
ne: vt cũ dicimus. Cato iniuſte criminaꝛ. Incertũ ẽ
eñ an ipẽ ab alio crimineꝛ: an ipẽ aliũ. Mõ per par
ticipiũ. vt vidi ſtatuã aurea haſtã tenentẽ. Modo
per homonyma: vt ſi quis dicat aciẽ nec exprimat
oculi vel gladij vel exercit⁹. Põt etiã fieri alijs mo
dis. Cõponiturq; ex αμφι & λογια ſermocinatio
quaſi ſermo ille ſentẽtiã dubiam indicet.

¶ Amphilogos ſimiliter ſermo dubius dicitur.

¶ Amphibia aialia in terris vel in aquis viuentia
Amphibion greci dicũt qđ eſt duplicis vitę. Col.
li. ix. Venio nũc ad aues quas greci vocant αμφι
βιον. quia nõ tãtũ terreſtria: ſed aquatilia quoq; de
ſyderãt pabula: nec magis humo q̃ ſtagno cõſue-
uerũt ab αμφι και βιοσ vita q̃ in amb ob⁹ elemẽ
tis degãt. Amb. Quinetiã cũ pleraq; pedes habe-
ant: & ambulãdi vſum eo q̃ ſunt amphibia: q̃ vel
in aquis vel in terris viuant: vt ſunt phocę croco-
dilli equi fluuiales αμφι circũ βιοσ vita.

¶ Amphibrachus. penul. cor. pes eſt: ex prima &

vltima breuibus: media producta: ſic dictus q̄ in vtraq; parte breuem habeat. βραχυς enim breuis dicitur: vt cupido.

¶ Amphimacrus: & amphimacer, pen. cor. pes ex tribus ſyllabis conſtās prima & vltima longis media correpta vt pallidi: ſic dictus q̄ vtraq; parte longam habeat ſyllabam μακρος enim longus. Eſt enim contrarius amphibracho.

¶ Amphimachus nomen viri proprium.

¶ Amphilochus pen. cor. philoſophus athenienſis: qui de agricultura ſcripſit.

¶ Amphitheatrū pe. pro. dici põt vndiq; ſpectaculū: q̄ ex duobus theatris ſit factū. Nā duo thatra ſūt. Theatrū em̄ hemicycli formā habet: Ponit aūt p̄ loco ſpectaculi vbi pugnabāt gladiatores. θεαομαι ſpecto ελληνιστι Δε θεατρου.

¶ Amphitryon herculis genitricis coniūx. Vñ & patronomicū Amphitryoniades a poetis dicitur.

¶ Amphitrites. es. pe. p. fingit a poetis eſſe vxor Neptuni & ſigni, mare ab αμφι circū & τρειω terrere. Mare em̄ circū ſe nauigātes pereundi terrore inſequitur. Heſiodus in theogonia.

¶ Amphitapę veſtes vtriq; villos habētes ab αμφω: quod ſignificat duo. Var. Alterū bñ acceptū dormire ſub amphitapa bene molli.

¶ Amphimala q̄ vtraq; parte ſint villoſa ſicut amphitapetes. Erāt tunicę gauſapinę ex vtraq; parte pilos habentes: quæ & gauſapia dicebant. Erant & Amphimaſchala ab axillis dicta & ingenuis dicata: ſicut heteromaſchala ſeruitijs. Auctor Iuli. Pollux. Nā ex altera tantū parte violloſum hetero mallon vocabant & malloten quoq;.

¶ Amphora pe. cor. gñs vaſis vinarij duas anſas habētis ſic dicta q̄ ex vtroq; latere capta ferat. Sūt aūt amphorę quas & Ceramia & Metretas & latine quadrantalia vocant. aliæ minoris mēſurę vt Italicæ: aliæ minoris duplo: vt Antiochicæ. Cados autē a græcis quoq; pro amphoris qñq; acceptos fuiſſe ſcribit. Nam & cadus Antiochicus amphoram capiebat Italicam. Apud Feſtum continebat congios octo. i. ſextarios. xl viij. Sextarius vncias. xx. ab αμφι και φορεω τουτεστι φερω q̄ ſit vas portatile huc & illuc.

¶ Amphorarius: qui mercedis gratia amphoram portat quē græci Amphoreophoron dicunt.

¶ Amphoterodexios. Græce αμφωτερο δεξιος ideſt ambidexter.

¶ Amphion. pe. p. Iouis & antiopes: vel ſecundū aliquos Mercurij filius: a quo ſuſcepta lyra adeo dulciter canebat: vt ſaxa ad ſtruendos muros thebanos traxiſſe dicat. Hor. Dictus & amphion thebanę cōditor vrbis Saxa mouere ſono teſtudinis Quod ideo fictū ē q̄ eloquij ſuauitate hoīes rudes & incultis moribus ad obſequij ciuilis pellexit diſciplinā: quod idē Hora. expoſuit: nā quū dixiſſet ſono teſtudinis addidit & prece blāda. Ferunt hūc inueniſſe muſicam. De amphione lib. i. Apollonius Rhodius in argonauticis.

¶ Amphyctiones publicū græcię cōſiliū. Vñ decreta amphyctionū citat Demoſthenes in oīone pro Creſiphōte. Cōſtabat aūt amphyctionū cōuentus ex ſeptē græcię ciuitatib⁹: vt docet Stra. li. ix. Vñ aūt amphyctionū nomen deducat̄ docet Dionyſ. li. xiiij. Amphyctionē heleni filiū cōmētū eſſe amphyctionicū cōciliū cui ab ipſius noīe nomē indiderūt. Hinc Amphyctionicus a. um. vt leges amphyctiōicę q̄bus ad cōcordiā colēdā inuitabātur.

¶ Amphryſus pe. p. fluuius theſſalię: iuxta quē armēta regis admeti apollo pauiſſe tradit̄. Luc. li. vi. Qui flumine puro irrigat āphryſus famulātis paſcua phœbi. Hic amphryſiacus aca. acū. Papi. Aut amphryſiaco paſtor de gramine carpſi: Eſt & nomē duarū vrbiū. Vide ſupra in dictione Ambryſ⁹.

¶ Amphiſſa nomen vrbis in locris ab amphiſſa Macharis & Apollinis filia.

¶ Amphimerinon febris ē quotidiana & ex humoribus corruptis præſertim pituita coaleſcit. Ephimerinon vero vnius diei febris eſt

¶ Amplector teris. xus. a quo amplexor aris. frequētatiuū: qđ a Priſciano inter cōmunia numerat̄ Eſt aūt amplecti circūnectere. Luci. l. Quin amplexet̄ q̄ velit ego nō ſinā me amplectier. Ci. p Cluen. Auctoritatē cēſoꝝ āplexator. Dī & āplexor Plau. in Ciſ. Anus ei amplexa genua. Gel. Eūq; cōplexus atq; exoſculat⁹ eſt. Eſt & amplexus. us. nomē.

¶ Amplū dicit̄ magnū/ſpatioſum: qđ late patet: & p̄ multa diffundit̄: quaſi oīni ex parte pl⁹ magnū: dicitur quod in cumulū ſui & magnitudinē creſcit.

¶ Amplitudo. Vt Cice. li. ii. artis veteris ſcribit: eſt potentiæ aut maieſtatis aut aliquarū copiarū magna abundantia.

¶ Amplius aduerbiū ſignificat plus. Et qñq; iungitur abltō. Cęſ. cōm. vii. Ita vt nō amplius quattuor digitis ex terra eminerent. Q̄ qñq; actō. Vergi. Noctem non amplius vnā Falle dolo. Q̄ quandoq; noſtatiuo. Cęſ. cōm. v. Ampli⁹ octingētę quę vno erāt tempore a littore diſceſſerant.

¶ Amplio as. & amplifico as. p̄ augeo ſumunt̄ p̄ traho. Ci. lib. iiij. ad Herē. Aut iſtū hoīem nefariū ampliauerit is. Liui. li. iiij. ab vr. ſcribit Poſthumiā virginem veſtalem ampliatā deinde abſolutā pro collegij pōtificū fuiſſe ſentētia. hoc eſt per ampliationem in ſecundā actionē interpoſita dilatione p̄ tractā vt. ſ. bis cauſam dicere poſſet. Romani em̄ iudicia hoc mō peragebant. Nam āt ſtatim ſnīa dicebatur a iudicibus ſi abſoluēdus eſſet reus aut amplius p̄nūciabat̄ ſi videret̄ eſſe damnādus: & tunc iudices dicebant. Nō liquet: hoc eſt obſcura cauſa eſt. Hinc ampliatio naſcebat̄: quę appellata ab eo videt̄ quaſi amplius dicēdi pronūciatio: quia qui ampliabatur interpoſita dilatiōe rurſus ad agendā cauſam redibat. De hac āpliatione intelligit Cice. Tertia in Ver. acti cū ait. Et ſi lex āpliādi faciat poteſtatem: tamen iſti ſibi turpe exiſtiment non primo iudicare. Idem pro Cinna. Cum ampliandi poteſtas eſſet dixiſſe ſibi liquere

¶ Ampliuagus a. um. pe. cor. qđ in amplū vagat̄ Ci. li. iiij. ad Herē. Ampliuagas imagines reddūt.

¶ Ampluſtre in plurali ampluſtra vel ampluſtria nauiū ornamēta. Sed cōtra coēm corruptelā ſine m ſcribēdū opinor attētus deriuationi: ab α priuatiua & πλεω nauigo: quoniā ſine gubernaculo illo puppis nō ſit p̄ mare nauigandū: p̄terea eſſet prima lōga p̄pter duplicē cōſonātem. Et ideo Ci. corripit iu aratea. Nauibus aſſumptis fluitātia quęrere apluſtra. Itaq; ad indigentiā nauigationis naui adhibent̄. Feſt. Nauiū ornamēta quæ quia āpli⁹ erāt q̄ neceſſaria eſſent etiā Ampluſtria dicebātur ſic apluſtra vel apluſtria ſine m. & prima ad placitum. Idem. Fulgent argoę ſtellis apluſtria puppis.

AM.

¶ Ampulla per dup.ll.olearij vaſis genus quo in balneis vtebant/ Apul.in floridis. Hippias p̄dicauit ampullã quoq; olearíam quã geſtabat ſemet ſibi fabricatum. Ci.li.iiij.de fini. Si ad illam vitam quę cum virtute degatur ampulla aut ſtrigilis accędat:ſumpturũ ſapientem eam vitam potius cui hæc adiecta. Per trãſlationẽ dixit.Horati. Proiſcit ampullas. ꝓ eo quod eſt verba turgẽtia & ſufflata abiſcit. Sũt eñ ampullę ventroſę & turgidæ. Ampulla etiã vas vitreũ ẽ. Sue.in Domi. Prãdebatq; ad ſatietatẽ; vt nõ temere ſuper cœnã pręter matianũ malũ:& modicã in ampulla potiunculã daret.

¶ Amputo as.pe.cor. Circũputo ſeu aufero. Hier. ad Euſ. Aliæ virili habitu veſte mutata erubeſcũt fœminę eſſe q; nateſſunt crinẽ amputãt: & erigunt facies eunuchinas. Idẽ in ꝓlogo Iudith. Multorũ codicũ varietatẽ vitioſiſſimã amputaui. Sola ea q̃ intelligẽtia integra verbis chaldęis inuenire potui latinis expreſſi. Hinc fit aliud cõpoſitũ qđ ẽ peramputo & ſigni.pfecte ſeu totũ puto incido. Col.lib. viij. Ferro q̃ cautiſſime circũſecari oportet: ne dũ ãputaꝛ etiã qđ infra ẽ aĩal vulnerem⁹. Id eñ cũ ſauciaꝛ venenatã ſaniẽ mittit: quę repreſſum vulnus ita inſanabile facit: vt totum peramputandũ ſit.

¶ Amula pe.cor. genus vaſculi ad aquã geſtandã quod religionis & expiandorũ malorũ gratia geſtatur. Dictum quaſi amola a mollendis periculis Huius diminutiuum eſt amulula.

¶ Amuletũ gñs remedij quod aduerſus inuidã:& veneficia putaꝛ valentiſſimũ:ab amoliẽdo non ab amula vaſe dictũ. Ply. Infantibus alligaꝛ ſuccinũ amuleti ratione formam vaſculi habens.

¶ Amurca:ſordes olei: quę prędũt. Nam quę ſe quuntur fęces vocanꝛ. Hoc nomen per.c.ſcribiꝛ: ſed proferꝛ per.g. vt ſit in Caius & Cneus. Hinc ex amurcatus:quod eſt ſordibus purgatus. Amurca cõtra culices & limaces vim habet maximam.

¶ Amuſſis p duplex ſſ.fabroꝝ & lapicidaꝝ regula:qua ad dirigẽda ligna ſaxaq; vtunꝛ. Sed late ꝓ omni ordine ponitur. Vnde amuſſim aduerbium & ab eo cõpoſita adamuſſim & examuſſim.i.recte caſtigate regulariter. Gel.li.i.ad hæc ſcripta oĩa antigora tã curioſe expectabat aut virtutes pẽſitabat aut vitia rimabaꝛ vt iudiciũ eſſe factũ adamuſſim diceres. Examuſſim examinate ad regulã. Plau.in Am. Si vera hæc loquitur examuſſim eſt optima. Hinc emuſſicata dicunꝛ: quę adamuſſim facta ſũt.

¶ Amyclę pluraliter nom̃ eſt vrbis laconię Tindari regia in qua nati ſunt Caſtor & pollux. Alia ẽ in Italia inter Tarracinam & Fundos in paludibus a Laconibus condita: vt inquit Seruius. Hinc amycleus.a.um. Amyclei cũ pythagoricam ſectam ſequerentur vt abſtinerẽt cędę animaliũ: nec vicinæ plaudis ſerpentes interimerent ab illis deleti ſunt. Sed cũ philoſopho nunciatus eſſet aduẽtus hoſtiũ poſtea cautũ eſt ne quis amplius nũciaret. Inde ex improuiſo captę ſunt amiclę. Hinc prouerbiũ. Lo qui volo.nã ſcio amyclas tacẽdo periſſe.

¶ Amydon pe.cor. ciuitas Pęonię: de qua auxilia miſſa fuerũt troianis. Iu. Eſt hic amydone relicta.

¶ Amygdala lę.pe.cor. nux greca: græcaq; eſt dictio q̃ & Thaſia dicit. Hiero. in lib. numerorũ. Qui foliis dilatatis in amygdalas deformati ſunt. amygdalũ etiã neu. gñe dicit pro fructu. Palla. Græci aſſerunt naſci amygdala ſcripta ſi aperta teſta nucleum ſanum tollas & in eo quodlibet ſcribas:& iterum luto: & porcino ſtercore inuolutum reponas. Amygdalus pro arbore: Col.li.iij. Amygdalus ſi parum ferax erit perforatã arborem lapidẽ adigito. Hiero. in Eccle. Amygdalus florebit impingua bitur locuſta. Hinc amygdalinus.na.nũ.pen.cor. Sere: Ferꝛ amygdalinę ſuccus nucis eſſe bibẽdus.

¶ Amyris genus arboris ẽ: vt inquit Hie. quod latini putantes myrrham dictum vnguenta interp̃tati ſunt. De cuius arboris notitia hoc ſolũ ad nos peruenire potuit quia odorem ſolum habeat ſuauẽ nullum tamen afferat fructum.

¶ Amylũ pe.cor. latine ſine mola factum: Vulgo amydũ dr̃: Nam α priuatiua particula eſt. μυλοσ mola: quaſi ſine mola. Fit ex triticeo lacte expreſſo cũ triticũ per aliquot dies in aqua purgatũ eſt.

¶ Amythaon Melampodis pater fuit: q̃ inter medicos prędarus habit⁹ eſt: Similiter & Chiron.

¶ Amyſtis (vt aiũt) potio quędam eſt apud Thracas. Alij volunt eſſe ſpeciem poculi: eo q̃ neceſſe ſit vno ductu potionem haurire. Horati. lib.i. car. Baſſum threicia vitat amyſtide. Forſan ab α priuatiua & μιγνυμι miſceri:& ſic per i latinum in principio eſſet ſcribendum.

¶ An aduerbiũ interrogãdi & ꝓ nũ qd ponit. Cic. An vero romulus ille aut paſtores ãt cõuenas cõgregaſſe: aut ſabinorũ cõnubia cõiunxiſſe: ãt finitimorũ repſſiſſe eloquẽtia videꝛ. Sed aliqñ trãſit ĩ vim cõiunctiõis: cũ ſermo dubitatiu⁹ ẽ. Et tũc fere ſubiũctiuo iũgit: vt neſcio an viuat pr̃: dubito an viuat pater. Dubito an vera loq̃ris. Sed qñ ſermo opinionis eſt: ꝓ indicatiuũ potius loquimur: vt opinor q; pater aut mortuus eſt: aut grauiter ægrotat.

¶ Anna per duplex.nn: Interiectio ẽ deꝑcãtis: & nomẽ mulieris ꝓpriũ: qđ interp̃taꝛ gratia eius.

¶ Ana per ſimplex n. dictio greca eſt: & apud nos modo ſurſum modo reſignificat. ανα.

¶ Anabaſius. αναβασιοσ. aſcenſorius. Hieronymus contra Rufinum. Iccirco ne cereales & Anabaſij tui per diuerſas prouincias cucurrerũt: vt laudes meas legerent.

¶ Anabathra: pulpita gradꝰ ſuperiores ſcanſiles: aut inſtrumenta ſcabellorũ aut ſubſellia. Dicta anabatra: ab αναβενω: quod eſt ſurſum aſcendo. Iuuena. Et quę conducto pendent anabathra tigillo. αναβαθρα. ſcala vel pulpitum.

¶ Anabolagium: ſeu anaboladium græco vocabulo dicit: eo q; de inferioribus ad ſuperiora eleuetur pectoriq; iungaꝛ. Vnde & pro amictorio ponit quo humeri operiuntur. quod Sindonem vocant. αναβαλλομαι. veſte reijctior.

¶ Anaetis. idis. nomẽ deę cuiuſdã: quę a lydis colebatur: quę a Strabone anaitis dicitur. Erat & anaitis quędam armeniæ regio. Plyn. lib. v. Fluit Euphrates derſenem primum mox anaeitiam regiones armeniæ a capadocia diſcludens.

¶ Anaximenes philoſophus fuit emyſtrati filius Anaximãdri diſcipul⁹ ſucceſſorq; qui eo die obiit quo Sardis capta fuit.

¶ Anauros fluuius theſſaliæ: quaſi abſq; aura dictus. Luc.li.vi. Quiq; nec humẽtes nebulas nec rore madentẽ: Aera nec tenuẽ vẽtos aſpirat anauros De hoc fluuio vel potius torrẽte apollonius poeta in argonauticis li.iij. plura ſcribit etiã in nono verſu a principio: ex Pelio monte Theſſalię fluit.

¶ Anacephaleosis pe. p. Breuis recapitulatio in qua repetitio rerũ summatim fit. Hieron. contra Ioui. Rursum in iudicum volumine quasi viuens resurgẽsq; describitur: & sub anacephaleosi opera illius prędicant. Grece αναακεφαλεωσισ.

¶ Anacharsis philosophus ex scytharum genere sapiẽtię admirande: vt scribit Ci. li. v. Tus. Apud sordidissimos scythas sapiens. Floruit Solonis tẽporibus: cuius imaginibus inscriptum est lingua ventre pudẽdis abstinendum esse. Plynius tradit Anacharsim inuenisse rotam figuli: cuius circuitu vasa formant. Sed si vt inquit Sene. apud Homerum longe antiquior inueniatur figuli rota non video quomodo anacharsis esse auctor huius rei potuit. Ibat nudis pedib⁹ dormiebat in terra & famẽ pro pulmẽto habebat. Hic leges araneis telis q̃ simillimas esse dicebat.

¶ Anaciterium: lectulus: vulgo Mataracius sup quo quiescimus interdiu qualia celebrantur florentiæ tuscanica. Et apud Lampridiũ in heliogabalo accubita: ab aliis Sibadia dicuntur. αναα και κλινω και κλινη λεχοσ.

¶ Anadiplosis. pen. produc. dici potest reduplicatio ex ανα: quæ in cõpositione significat re & διπλωσισ a verbo διπλοω duplico. Duplicatio Est enim congeminatio dictionis in vltima parte præcedentis versus & prima sequentis. Ver. Certẽt & cygnis vlulę sit tityr⁹ Orpheus. Orpheus in lyluis inter delphinas arion.

¶ Anachorita penul. prod. eremita. Anachoresis eremus. vnde monachi anachoritę eremum incolẽtes. quoniam χωροσ locus dicitur: cum ανα verbum αναχωρεω secedo.

¶ Anacreon nomẽ viri propriũ poetę lyrici a quo metra anacreontica dicta sunt. Teus patria fuit a Teo ioniæ ciuitate. Ex qua etiam Hechateus historicus: amauit puerum nomine batillũ visenda pulchritutidine spectabilem de quo Hor. Non aliter samio dicunt arsisse batillo Anacreonta teũ. Periit acino vuæ passę strangulatus.

¶ Anęmos. pe. p. latine exãguis dr. nã αιμα sanguis a grecis dicitur & a particula est priuatiua. in ferit autem n ne collidant inter se vocales.

¶ Anemos vero pe. cor. ventus est ανεμοσ.

¶ Anaglypha pe. pro. nomẽ habẽt ab aspritate vt Triglypha cęlaturis inęqualibus eminẽtibusq; ob id quia non sunt leuia: seu aspera & plębeia voce Relcuia dicunt ana enim super γλυφω sculpo. anaglyptes sculptor/anaglyptices ars sculpendi. Plyn. Nunc anaglypta in asperitatẽq; incisa circũlata auro. Hinc anaglypticus. ica. icum. Sidonius anaglyptico metallo.

¶ Anagnostes latine lector dicitur. Nã αναγνωσκω lego. Anagnosis recognitio lectio.

¶ Anagoge. ges. pen. prod. latine recessus dicitur subtilis siue excelsa: aut superior intelligentia ab ανα και αγωθεν αναγωγη ductio.

¶ Analecta purgamẽta cœnarũ & quisquiliæ ciborum: quas sub mensa cadẽtes vt asportare possint scoparij verrẽtes pauimentũ colligunt. Mar. In pretio scopas testatur palma fuisse. Octa sed scopis nunc analecta dabunt.

¶ Analesia dicta ẽ eo q; sanas partes capitis sensu priuet: Fit vel nascitur ex negligẽtia stomachi: aut ex nimio cibo: aut ex luxuria: aut potus frigidos vel nimiũ cogitãdo bibẽdo vel ex indigestiõe ciborũ

¶ Analogos: latine proportionalis similis. Analogia pen. p. proprietas pportio siue conuenientia similitudo. Ci. Quod analogiã stoici nos appellemus conuenientiam si placet. Quint. libro. i. institutionũ: analogia præcipue quã pxime ex græco transferentes in latinum pportionem vocauerũt. Hęc est eius vis vt id quod dubium est ad aliquid simile de quo non quęritur referat. vt incerta certis probet: vt si quęratur funis masculini an fœminini generis sit ex eius diminutiuo cognoscitur: quia funiculus generis masculini est.

¶ Anapęstus pes ex duabus syllabis breuibus & tertia longa. Componitur ex ανα re & παιω ferio co q; repcutiat dactylũ sono recíproco. A grecis antidactylus quasi dactylo cõtrarius. Cice. lib. .ij. Tu. Non adlubẽt Sparthis vlla sine anapęstis pedibus exhortatio.

¶ Anaphe pen. cor. Insula spõte in mari enata: vt scribit Ply. li. z. Ammianus quoq; Emersurum in quit Delos & Hiera & Anaphe & Rhodus. Dicta Anaphe ab argonautis quia tempestate laborantibus & intermestri Luna ex insperato comparuisset.

¶ Anapolegetos latine inexcusabilis.

¶ Anaphora pen. cor. Figura: quã nos relationẽ seu repetitionem dicere possumus: a greco enim. re. & phora latio Anaphoricos relatiuus anaphoro refero. Hęc fit cum eadem dictio bis sæpiusve per principia versuum repetitur: vt apud Ver. Nate meę vires mea magna potentia solus: Nate patris summi qui tela typhoea temnis. Hanc quidã Epanaphoram vocant. Amphorę etiã scansiones seu ascẽsiones signorũ vocantur: ab oriente circum actu mũdi quotidiano factæ.

¶ Anathema. matis. pen. p. seiunctio quędam dicitur & alienatio: vt est apud apostolum ad Romanos. Optabam ego ipe anathema esse a Christo p fratribus meis. Rursus anathema dicitur ab ανα και τιθημι αναθημα. oblatio sacrificium.

¶ Anathematizo zas. deuoueo: detestor

¶ Anapis. pe pro. Sicilię fluuius leuiter decurrens

¶ Anarchus sine principe vel principio. Am. lib. He. Dedit ergo principium mũdo dedit etiam creaturæ infirmitatem: ne anarchon: id est principio carentem crederemus.

¶ Anastrophe pẽultima cor. Inuersio vel reuersio dicitur. Est enim vt docet Diomedes duorum verborum ordo præposterus. vt Italiam contra: pro contra Italiam.

¶ Anas fœminini generis. Mart. Tota tibi ponatur anas sed pectore tãtum. Et ceruice sapit cętera redde coco. Dicta anas ab assiduitate natãdi. ex anatum genere quędam germanię dicuntur q; plus cæteris nutriãt. Huius diminutiuum protulit Plautus in Asi. Dic igitur me anaticulam columbam: vel catellum. Cice. vero lib. z. de fin. masculino genere dixit: Serpe anguiculos: volare merulas: natare anaticulos: cornibus vti videmus boues. Hic Anatinus. na. num. pen. pro. Plau in Ru. Vt fortunati sunt fabri ferrarij: qui apud carbones assidẽt: semper calent: vtinam fortuna anatina nunc vterer: vt cum exissem ex aqua: arerem tamen. Est & anas nomen fluuij in Hispania. Et Anatem mordum dixerunt: quo vetulæ laborant.

¶ Anatarius tia.riũ: quod ex anate ẽ: vt anatariæ plumę. Siue quod ad anates pertinet: vt anataria aquila quę anates venatur. Anatarius anatarii: q̃ anates custodit pascitue.

¶ Anatomias vel anatomia. Græci dissectiones dicũt: Inde anatomia fieri dicitur cum humanum corpus dissecaẽ vt venę nerui & cętera à medicis cõspici possint ab ανα & τεμνω incido: inde etiam ενστομη.

¶ Anaxarchus nomẽ propriũ philosophi abderi tę sectatorisq; Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontem cypri tyrannum a quo comprensus: coniectusq; in pilum ptisanę siue mortarium saxeum: quod greci ολμον vocant. Ibiq; ferreis malleis contusus adeo toleranter pertulit aspertimos illos cruciat⁹: vt verbũ illud memorabile cõduplicauerit: Tunde tũde Anaxarchi follẽ anaxarchũ eñ nõ tũdis. Ad vltimũ ãputationẽ linguę minitãte tyrãno ptin⁹ dẽtib⁹ abscissam & cõmãducatã linguam in os eius ira patulum conspuisse dicitur.

¶ Anaxagoras pe.cor. Clazomeni⁹ philosoph⁹ fuit in phisicis pręcellẽs. Hic nõ mõ generis gloria & diuitijs verũ animi quoq; magnitudine clarissimus fuit quippe qui totũ patrimoniũ suis spõte reliquit. Et cũ ab eis negligẽtię insimularet. Quid ergo inquit nõne vos ista curatis? Mox abscedẽs ad speculandũ rerũ naturã se cõtulit studio doctrinarũ flagrãs rei & priuatæ & publicę oñino negligẽs & incuriosus adeo vt cuidã se ita cõpellanti. Nulla ne tibi patrię cura est? Dixit. Mihi vero patrię cura & quidẽ summa est digitũ in cœlũ intendens. Hic cũ post diutinã peregrinationẽ in patriã reuenisset possessionesq; desertas vidisset. Non essem inquit ego saluus nisi istę periissent: qui pluris faciẽs cultu tam ingenij q̃ prędiorũ famigeratus fuit inter philosophos. Lampsaci perijt.

¶ Anaxilides nomẽ philosophi: de quo Hier.cõ. Ioui: scribit q; is li.z. philosophię ferat peritionem matrẽ Platonis phantasmate Apollinis oppressã & sapientię principem non aliter arbitretur nisi de partu virginis editum.

¶ Anaxus fluuius qui fluit per feltrensem agrum.

¶ Anceśa dicta sunt ab antiqs vasa: quę cęlata vocamus q; circũcædendo talia fiant: ipsumq; cælare verbũ ab eadẽ causa dictũ est d.cũ.l.permutata.

¶ Anceps a caput cõpositũ est: cũ genitiuũ in tis faciat: sicut alia cõposita biceps.itis.triceps quatriceps multiceps & pręceps. Nam quę in pis exeunt a capiendi significatione veniũt: vt princeps: mãceps: municeps & huiusmodi. Dictus est ergo anceps quasi dubij capitis. Est eñ ãceps duplex. Lucil. Nemo hos ancipites ferro efferri cardines. Interdũ anceps dicit quod ex vtraq; parte acutũ est. Idẽ. Vecte atq; ancipiti ferro effringam cardines. Interdũ ponit p ãbiguo. Ver. Anceps pugna diu.

¶ Anchiale ciuitas de qua Stra. Post zephiriũ inquit anchiale supra mare Sardanapali op⁹. Ex hac vrbe fuit athenodor⁹ qui nõ a sardanapali: sed ab anchiale Iapeti filia conditã vult Cydni matre a quo nomen vicino flumini.

¶ Anchises nomẽ ꝓpriũ patris æneę & capis filij

¶ Ancillæ dictæ sunt ab anco Martio: q; is bello magnũ fœminarũ numerũ ceperit siue q; antiq ancular dicebãt ministrare. Ex quo dij quoq; ac deę feruntur coli quibus nomia sunt anculi & anculæ.

¶ Ancillula diminutiuum est.

¶ Ancillor.aris. ministro vel dedico me ad ministraudũ ac seruiẽdũ more ancillarũ q̃ suis ministrãt ac seruiũt heris. Cice. in Sal. Non eñ vni priuatim ancillatus sum: sed q̃tum quisq; reip. studuit tantũ mihi fuit aut amicus: aut aduersarius.

¶ Ancile per simplex l.& pe.p. Scutũ breue nõ rotundũ: sed ita ex vtroq; latere erat recisum vt null⁹ angelus videri posset: & summũ: infimumq; eius latus medio pateret. Dictũ ab am & cæsum: quasi ancisum. Vel ab αγκων q̃ est cubit⁹: vel ab ακης remediũ: quoniã pestilentię remediũ fuit. Ferũ numę põpilij tẽpestate de cœlo descẽdisse vnãq; editam vocem omniũ potẽtissimã fore ciuitatẽ q̃ diu id in ea mansisset. Itaq; facta sunt eiusdem generis plura quibus id miscere ne internosci cœleste posset. De hoc Ouid.li.iiij.fast. Ecce leui scutũ versatũ leuiter aura Decidit: a populo clamor ad astra venit. Et li.v. Atq; ancile vocant quod ab oñi parte recisum ẽ: Quaq; oculis spectes angulus oĩs abest Liui.li.i. Alios itẽ duodecim martij gradiuo legit. tunicęq; pictę insigne dedit: & super tunicam ęneũ pectori tegmen cœlestiaq; arma quę ancilia appellantur ferre ac per vrbẽ ire canẽtes carmina cũ tripudijs solẽniq; saltatu iussit. Hor.li.iij.car. Hoc anciliũ declinauit magis auctoritate sua fretus: q̃ regula declinãdi Anciliorũ nois & togę. Iuue. vero adiectiuum posuit cũ dixit clypeis ancilibus.

¶ Anculi & anculę dij deęq; ancillarũ putabantur.

¶ Ancus qui aduncũ brachiũ habet: & exporrigi non põt. Vñ quartus Roma. rex Numę ex filia nepos sic cognominat⁹ ẽ a cubito quẽ ĩcuruũ hẽbat.

¶ Ancona seu ancon more greco cubit⁹ vel curu⁹ dr Quo noie dicta ẽ vrbis piceni sup adriatico mari posita. Solinus Anconẽ quis ignorat a Siculis cõditam? Ply.lib.iiij. A siculis ancon colonia promõtorio chimerico appellata ẽ in ipso flectentis se orę cubito. Et ancones nõ solũ in hoĩb⁹ sed & ĩ partibus: & promontorijs conflexa in cubitos: aut confracta in humeros dicũtur vt auctor est Victru. Nam de humeris. Papi. Consedit virideq; humeros. Sunt & in mõtibus articuli. Ply. in calce opis.

¶ Anchora pe.cor. dens ferreus quasi anca curua manus. dicta q; per hominis manus scopulos cõprẽdat. Anchorã primi Tyrrheni inuenisse ferunt Hoc nomẽ Ser. asserit. cõtra regulã recipe aspirationẽ. Tñ ego aperte video eẽ nõ latinã dictionẽ sed græcam αρχυρα απο του αγκυλου και ρεω: sed q; latine cũ ch scribat: ratio est: quoniam. κ. tenuis vertitur in χ fuam aspiratam.

¶ Anchorarius a.um: quod ad anchoram ptinet vt funes anchorarij. Hircus. Storias aũt ex funib⁹ anchorarijs tres fecerunt.

¶ Anchorarius qui curam anchorę habet vt eam vel demittat: vel leuet.

¶ Ancyra nomẽ duarũ vrbiũ quarũ altera ẽ phrygię altera galatię. Hic synod⁹ ancyritana ĩ iure põtificio sæpe nominat. Dicta ancyra ab anchoris nauium captarum a Mitridate: quas Ptolemæus ægyptij rex suppetias gallogræcis miserat.

¶ Andrago.pen.pro. mulier animũ virilẽ hñs απο του ανδρος και αγειρ. ab homine agẽdo.

¶ Andron spatiũ inter duos parietes: in qđ pluuia descẽdit. Ply. Tam alti abditiq; secreti illa ratio est q; interiacẽs andron parietẽ cubiculi hortiq; di

ſtinguit. Quidam accipiũt pro loco in domo anguſtiori: in quo viri plurimũ verſant̃: vt gynæciũ in quo mulieres. Eſt etiã hoc nomine ſicut ſcribit Ptolemęus oppidum inferioris regionis nili.

¶ Andros inſula vicina Samo cũ oppido eiuſdẽ nominis: quę aſię adiacet ex oppoſito ad epheſum De qua Oui. li. xiij. met. Et totidẽ natis andros fraterna petita eſt. Hęc primo dicta fuit Cauros: poſt ea Antandros. Hinc andrius andria andriũ.

¶ Andricus pe. cor. Cicilię mons: vt inquit Stra. Quo etiã noĩe dictũ eſt flumen apud Ply. libro. v.

¶ Andronitis. pe. pro. locus in domo vbi ſoli viri habitãt: ſicut Gyneconitis vbi ſolę mulieres. Vi truu. li. vi. Andronites dicũtur q; in his viri ſine interpellationibus mulierũ verſantur: qm̃ ανηρ ανδρος και ανδρος virũ denotat vñ androgynus.

¶ Androgynos. pe. cor. q; vir ẽ & fœmina Hermaphroditus: απο του ανδρος και γυνη. i. ab homine & fœmina. Aug. lib. xvi. ciuita. dei. androgyni quos etiã hermaphroditos nũcupãt q̃uis admodũ rari ſint in quib⁹ ſic vterq; ſexus apparet: vt ex quo potius debeãt accipere nomẽ incertum ſit.

¶ Androgynę ſũt populi in aphrica: vt li. vii. Ply. ſcribit vtriuſq; naturę inter ſe vicib⁹ coeũtes. Dextera mamma his virilis: leua muliebris.

¶ Andrachne herba eſt quę portulaca dicitur.

¶ Andegauia regio gallię turonibus ac bituricẽſibus finitima Oceanoq; proxima.

¶ Androdus nomẽ ꝓpriũ filij codri atheniẽſiũ regis q; epheſum cõdidit: & Ionũ regiã ibi cõſtituit.

¶ Andromon nom̃ ẽ eius q; colophonẽ ędificauit

¶ Andromache pe. pro. Hectoris troiani vxor: q̃ a virili pugna nomẽ ſortita eſt. Nã viri pugna interpretat. ανδροσμαχη: quaſi viris depugnãs Fuit em̃ virili aio ſepta & q̃dã veluti virago.

¶ Andromede pe. cor. Cephei & Caſſiopes filia a perſeo amata: & in vxorẽ ducta. Quę Mineruę bñficio inter aſtra collocata dicit̃ propter perſei virtutẽ q; eã Cęto propoſitã a periculo liberarat. Oritur in parte piſciũ duodecima.

¶ Anethũ cũ h genus herbę boni odoris.

¶ Anfractus ab origine duplici fluxũ habet: hoc eſt ab ambitu & frãgẽdo. Am. Tenaces ſermonis accepti ipſos eſſe anfractus auriũ ipe vſus nos docet. Siqdẽ vel in cõcauis montiũ: vel in receſſu rupiũ vel in anfractu fluminũ vox audit̃ dulcior & reſponſa ſuauia referẽs echo reſultat.

¶ Angelus latine nũcius. Nam officij nomen eſt nõ naturę. Semper enim ſpiritus ſunt: ſed cum mittuntur vocantur angeli.

¶ Anger genus ſerpẽtis qui cruciator & ſpatarius dicitur: eſt & nomen fluuij in Illyrico.

¶ Angor corporis vel animi cruciatus. Sic anxietas & anxietudo. Ci. li. z. de rep. Quartaq; anxietudo prona ad luctũ & mœrens ſemp ſe ipa ſolicitãs.

¶ Ango gis. xi. anctũ. facere debuit ſicut plango At Dio. Anxus ꝑteritũ ab angor dixit nõ anxius qđ nomẽ ẽ. Ideo anxũ ab ago ſupinũ eẽ cõuenit: qđ tñ mĩme legi. Eſt aũt ãgere cruciare/ſiffocare/ꝑmere/vexare. Et ad aĩm & ad corpus: & ad vtrunq; promiſcue pertinet. Ad aĩm Gel. Milo pręſtabilis hõ ſapientiæ quonã vſq; debuerit contra legem: contraq; ius ꝓ amico progredi eaq; res in fine quo q; vitę ipſo aĩm anxit. Ad corpus. Co. libro. viij. Cauendũ eſt vt teneriot ſeparet̃ a validiorib⁹ quia robuſtus angit ĩbecillũ. Advtrũq; promiſcue Gel. Dũ pyrrhus rex intra Italiã eſſet & vnã atq; alterã pugnã aſpere pugnauiſſet: fatiſq; angerent̃. Ro. & pleraq; Italia ad regem deſciuiſſet. Plau. Pro abſumo poſuit in Aul. Tũ ãxiſſe aquã ſi quis petet. Tñ grecum eſt απχω. ideſt ſuffoco.

¶ Angina pe. ꝑ. genus morbi acutiſſimi quo fauces anguñt ac ſtrãgulanť: q & tonſillę dr. Impitũ vulg⁹ medicorũ Squinãtiã vocat: cũ hippocrates & Galen⁹ ſynanchẽ appellitarũt. Ply. Tõſillas ſe iũgit ab angina. Dicta angina q; angat. Plau. Vel lẽ me in angina verti: vt huic aniculę fauces ꝓccuparẽ. Macer: Subuenit anginę melli vinoq; iugatę Feſt. Anginã vinariã hre dicunt: q vino ſuffocãt.

¶ Angiportus & angiportũ vtroq; mõ dr/quẽ alij dicũt eẽ viã ſine exitu: alij vicũ ãguſtũ & flexuoſũ in modũ anguis. Var. li. i. de lin. lati. Q đ exitũ non habet ac puiũ nõ ẽ angiportũ & id ãguſtũ ab angẽdo & portu. Alij q; inter port⁹ ſit anguſt⁹ loc⁹ hoc eſt inter domos quas vel port⁹ vel inſulas veteres dixerũt. Alij arctas vias: quas greci. στενοπους appellãt. Feſt. Angiport⁹ ẽ iter cõpẽdiariũ in oppido q̃ſi anguſtus adiportũ aditus. Nã q̃ ſũt latiores fereq; militares ꝓtorię cõſulares plateę noiant̃: vt inqt Vict. Ful. Angiportũ a portu dictũ ẽ: portus vero cõcluſ⁹ & munit⁹ loc⁹ ẽ quẽadmodũ & ſtatio: ab iportãdis exportãdiſq; mercib⁹ nomẽ hñs Ter. ĩ adel. Id qdẽ angiportũ nõ ẽ puiũ. Et ĩ phor. Sed hinc cõcedã in angiportũ hunc deſertum.

¶ Anguſtus a. um. ſtrictus: a quo anguſto. as. qđ eſt ſtringo. Vnde & coanguſto: vt apud euangel. Et coanguſtabunt te vndiq;.

¶ Anguſtia: ſtrictitudo quę tã ad animũ q̃ ad corpus pertinet. Ambroſ. Et inter anguſtias animi & corporis anhelo cruciabatur ſpiritu.

¶ Angilę pp̃li in aphrica ad garamãtas. Ferũt eorũ fœminas nocte qua nubũt omniũ ſtupro patere/in reliquum pudicas eſſe.

¶ Angulus pe. cor. locus eſt: quẽ duo parietes iũgunt. Dictus q; ibi anguſtus ſit locus.

¶ Anglia: quę Britãnia ab eruditis dicit̃: Inſula inſignis in oceano: quę vndiq; a circũfuſo mari complexa ẽ nuſq̃ iũcta cõtinẽti ſed ab oñi orbe nro diuiſa: q̃ quondã ab albis rupibus: quas mare abluit Albion dicebat̃. Hanc primũ Troes incoluerũt: q Troia diſiecta fugerunt exciſam patriã: palladiſq; oraculo claſſe in hãc inſulã migrauerũt: atq; gygãtes tũc inſulã tenẽtes multis victos p̃liis expugnauerũt. Hãc poſtmodũ lõgo tẽporũ tractu Saxões q; ſunt illuſtres alemãnię populi oppreſſere: agroſq; & opes inter legatos/ſaxonũ regina Angela diuiſit. Atq; vt linguę pariter & gẽtis memoria in deuicta inſula ſempiternũ foret: ab Angela: cui⁹ ductu victa eſt: Angliã tellurẽ illã vocauit. Q̃ q̃ plærisq; angliã veluti noſtri orbis angulũ p̃dicẽt dictã Situs ipſius ẽ vt cõtra aſpectũ gallię & hiſpanię ſita ſit. Eius ãbitus quadragecies octies & ſeptuagĩta quinq; milib⁹ paſſuũ cõſtat. De hac inſula vide in Britonũ hiſtoria: et in dictiõe Britãnia.

¶ Anguis tã fœ. q̃ maſ. gñis ꝓ ſerpẽte in aquis degente. Val. lib. i. L. Sylla cõſul ſociali bello cum in agro Nolano ante prætoriũ immolaret ſubito ab vna parte arę prolapſam anguẽ ꝓſpexit. Frequẽtius tñ maſ. gñe profertur. Vnde & anguiculus diminutiuũ facit: vt apud Cic. Serpere anguiculos. An

guis quando ſenuerit perdit aſpectū. Et ſi voluerit redire ad iuuentutem ieiunat. xl. diebus vt laxetur pellis eius: & ſic anguſtū foramē inquirit vt dū nitit exire inde pellē ſenectutis dimittat.

¶ Anguimanus vocati ſunt elephāti quia proboſcis quā manū diximus vocari ad oēm partē verti tur. Lucre. li. v. Anguimanus belli docuerūt vulnera pœni Sufferre & magnas martis turbare cater

¶ Anguifer: qui a grecis dicit̄ οφιουχοσ: (uas.

¶ Anguille piſciū ſolę exanimes nō fluitāt. Nō ouo nō coitu eas ꝓcreari ſcribit. Ar. Dictę ā guillę ꝙ ſpecie anguē repſentent. Var. Ex parte a ſimilibus aliqua rebus ſunt tranſlata: vt anguilla & lingula.

¶ Anhelo as. pe. p. exam & halo. m. in n. mutata ſigni. anxie halo. Vñ & ꝑ dēter cupio ꝑ trāſlatio nē poni cōſueuit. Au. Ibat ſpirās & anhelās cędes

¶ Anhelitus us. pe: cor. ipſe ſpūs anxie actus.

¶ Anhelus a. um. pe. pro. Ver. Et ſenibus medicā tur anhelis. Amb. Anhelo cruciabat̄ ſpiritu.

¶ Anhelator: qui id vitiꝫ patit̄. Ply. li. xxtj. Anhelatorib⁹: & in tuſſi vetuſta cū porro ex aceto datur

¶ Animus & aīa in hoc drīt: ꝙ aīa ſit vitę. In homine aūt quattuor aīas eſſe cōſtat. Vitalem. ſ. quæ & in vermib⁹ eſt: q tātū mouent̄. Sēſualē vt in brutis aīalibus in q bus eſt ſenſus & timoris & gaudiꝫ Intellectualē: q̄ eſt in homībus tantū q & cogitare & iudicare poſſunt. Et quę infra oēs eſt phyſicā: hoc eſt naturalē vt ea quę eſt in arboribus & herbis: quę et ſi nō mouent̄ vitā tamē habent cum naſcantur creſcāt & pereant. Animus cōſiliꝫ licet hęc a poetis plerūq; abuſiue vſurpētur. Aug. Animus eſt ſubſtātia quędā rōnis particeps regēdo corpori accōmodata. Ci. li. i. Tuſ. ſic diſſerit. Animū aūt alii aīam etiā fere noſtri declarāt nominari. Nā & agere animā: & efflare aīam dicimus. Et aīos & bene animatos & ex animi ſentētia. Ipſe aūt aīus ab aīa eſt dictus. Sciēdū tñ eſt ꝙ aīus ꝑ anima plerunq; ſumitur: vt apud eundem in Cato. Quiſi in hoc erro ꝙ animos immortales credā: libenter erro. Et iterū. Sic mihi perſuaſi. ſic ſentio cum tanta celeritate animorū. &c. Eius contrarium eſt inanimis: q aīa caret. Similiter exanimus ſiue exanimis. Semianimus qui ſemiuiuus eſt. Sumit̄ pro ingenio ſiue intellectu. Sal. Omnis homines patres ſi Con. q de rebus dubiꝫs cōſultāt ab oīni odio/amicicia/ira atq; miſericordia vacuos eſſe decet: haud facile animus verū prouidet: vbi illa officiūt: neq; quiſq̄ omnium libidini ſimul & vtili paruit. Vbi em̄ intēderis ingeniū valet. Si libido poſſidet: ea dominatur animus nil valet. Aliqñ ꝑ voluntate ſiue affectu & delectatione vt apud eundē. Ita ſemp imperiū ad optimū quēq; animⁱ bono tranſfert̄. Plau. in epi. Captiuam adoleſcentulam de præda mercatus eſt. Quid ego ex te audio? hoc quod fabulor Cur eam emerit? Animi cauſa, Quot ille animos habet. Var. lib. iiij. de re ruſ. Dic illud alterū genus ornithonis: qui animi cauſa cōſtitutus a te ſub caſino ferī. Hinc fit vnanimis q vnius ē animi. i. voluntatis. Quādoq; ꝑ ſpiritu ſiue flatu ac vēto. Lac. li. de opi. Alij ſanguinē aīam eē dixerūt: alij ignē: alij ventum: vñ anima vel animus nomen accepit ꝙ græce ventus ανεμοσ dicit̄. Cic. li. i. Tuſc. Si aīa aīus eſt: fortaſſe diſſipabit̄. i. vētus. Et iterū. Si ue illi animi ſint animales. i. ſpirituales. Terenti. in Adel. Animū recipe. i. ſpiritū ſiue flatum recupera

ſeu quieſce. Nonnunq̄ pro ira. Vñ illud. Pone animos & pulſus abi. Sed rectius de aīa dī. Ply. Ergo & hęc animi aſperitas ſiue potius animæ dulciore ſucco mitigat̄. Interdū pro memoria. Ver. Omnia fert ętas animū quoq;. Sępe etiā pro fortitudine. Vnde aīoſus magnanimus & puſillanimus. De aīa vero & a qua animatur corpus & a qua animus eſſe dicitur. Sal. At nobis eſt domi inopia: foris ęs alienum: mala res: ſpes multo aſperior: deniq; q d reliqui habemus præter miſeram animā. Iuue. I nunc & ventis aīam cōmitte dolato Cōfiſus ligno: digitis a morte remotis Quattuor: aut ſeptē ſi ſit latiſſima theda. Similiter aīa ponit̄ ꝑ mente. i. pro aīo Macro. Tūc enim anima liberalē & nulla corporis cōtagione impedita. Aliqñ ponit̄ ꝑ vēto ſiue ſpū aut flatu & oris odore. Verg. Quantū ignes aīæq; valent. Hor. Impellūt aīę littora Thracię. Plau. in Aſi. Dic amabo an fœtet aīa vxoris tuæ? Vergil. Aīas & olentia medi Ora fouēt illo. Græci animā ψυχην vocant q̄ſi αναψυχη: q̄ reſpirando refrigeret. Cā em̄ corporis viuēdi ē reſpirādi & refrigerandi vim exhibēs: vel quaſi φυσικην. q̄ ſcilicet phyſim. i. naturam. Auctor Plutarc. in cratillo. Origē. in li. peri archon. Teren. Hoc vbi audiui ad fores ſuſpēſo gradu placido ire perrexi. Acceſſi aſtiti. aīam cōpreſſi: aurē admoui. Plaut. Ne quid emittat animę dormiens. Et aīa capit̄ pro ira. Pla. Aīam cōprime. Hinc aīoſus & aīatus pro iracūdo Sumit̄ & ꝑ aqua. Idē. Ni ego illi puteo ſi occepſo animā oēm inter traxero. Varro poſuit animā pro ſomno. Et phrygias audire aīas. Ver. ꝑ ipſo hoſe Ite ait egregias animas quæ ſanguine nobis hāc patriam perpetere ſuo.

¶ Animula diminutiuū ab aīa. Ser. Sul. In vnius mulierculę animula iactura facta eſt.

¶ Aīal ab aīa ē: & eſt ſubſtātia animata ſenſibilis.

¶ Animalis & hoc animale q d eſt ex aīali ſiue q d habet aīam. Vñ veteres aīales deos dixerūt qui de aīalibus eſſent facti. vt penates. Et aīalis dī ſpiritualis. Ci. lib. Tuſ. Siue illi animi ſint aīales. Huius contrariū eſt exanimalis: qui nō eſt animal: vel ꝙ ſine anima eſt. Plau. in Bac. Nam neq; bellona mihi vnq̄ neq; mars creduit ni illū exanimalem faxo niue exhęredem fecero vitæ ſuæ. Hinc animalitas peo ipſa animalis eſſentia.

¶ Animās generis fœ. & aliquando neutri. Ci. de natu. Animātiū aliæ coriis tectę: alię villis veſtitę Et ſignificat q d habet aīam ſicut quādo eſt adiectiuū. Ci. lib. iiij. ad heren. Sed inuētio ſimiliū facilis erit ſi quis res ſibi oēs animātes & inanimātes mutas & eloquētes. Dicūtur inter ſe animātia & animalia. Nam animātia ſuperiorē tenēt locū & animalia ſub ſe habent atq; cōplectunt̄ tanq̄ genus ſpeciem Sūt em̄ quędā quę aīam habēt nec ſunt aīalia: ſed animātia ſicuti ſatis & arbuſtis animā alentē ineſſe tradūt: quā philoſophi recētiores vegetatiuā appellant: itaq; viuere & mori illa dicimus: nec aīalia tamen ſed animantia nūcupantur. Vt docet Sene. lib. viij. epiſtolarū moraliū. Interdū tñ aīantia dicūtur animalia. Vnde dicimus Animantiū tria eſſe genera. Terrenum volatile & aquatile.

¶ Animoſus habēs in ſe vehemētiā animi: ſiue q eſt elati ſpūs. Oui. Pyrrhus achilleides aīoſus imagine patris. Ci. in Cato. Ex quo fit vt aīoſior ętiā ſenectus ſit q̄ adoleſcentia. Et aīoſus dicitur iracū

dus. Ver. Quos aĩ oſt eurl aſſidue frãgũtq; ferũtq;: Et ea pars aĩę in qua ire ſedes eſt: vocať animoſa.
¶ Animulus dimi. Plau. Mi animule mi olympio
¶ Animo as. fortẽ reddo: delibero & quaſi aĩm in duco: ſiue animũ incito. Et ſic ab animus deſcendit. Clau. li. iij. Qualis peſtiferas aĩare ad prelia taxos Totua Megera ruit. Hieron. ad Euſto. Sic ordinata: ſic rõni cõformia mandata ſororibus præferas vt etiã deprauatę ſupbię mẽtes aienť ad obediẽtię ſemitas. Macro. Animati ſunt ergo veteres ad faciẽdam diſcretionẽ. Aliqñ aĩare ẽ aĩam inducere & viuificare. Tũcq; ab aĩa ſiue ab aĩo cum pro anima capiť fit. Lact. li. i. Id incõueniẽs eſt deo: q verus pater ẽ: per quẽ ſumus. & cuius toti ſumus a quo fingimur/aĩamur: & illuminamur. Col. lib. ix. Diebus q̃bus animanť oua: & in ſpẽm volucrũ cõformanť. Inde fit aĩatus & inaĩatus. Ci. lib. ij. offi. partim inqt ſunt inaĩata vt aurũ & argentũ. Participiũ tñ pñtis tp̃is animãs ſicut paulo añ dictũ eſt ſignificat qđ habet aĩam: vt apud eundẽ. li. i. offi. Pricipio gñi aĩantiũ oñi a natura tributũ eſt vt ſe vitã corpuſq; tueať. Huius verbi cõpoſitũ & cõtrariũ eſt exanimo quod eſt anima priuo.
¶ Animatus etiã ab aĩo fit: ſicut a tunica tunicat⁹ A galea galeatus: cũ aĩus ſumiť p volũtate. Ci. D. Bru. Ita parat⁹ ſeu aĩatus eẽ debes: vt nihil facias niſi iuſſus. i. eã volũtatẽ hre debes. Aliquãdo aĩatus dicitur iratus. Idẽ. Ego vero nihil ita animato homine miſerius dicerem.
¶ Animaduerto. i. aĩm illuc verto: hoc ẽ ſens⁹ in illud qđ fit intẽdo: cogito: intueor: cõſydero. Hie. in li. iiij. ꝛc. Aĩaduertite quot occaſiões q̃rat. Plau. Aĩaduerte hoies ſubalbidũ. Ci. li. i. de di. Expecta nutrix aĩaduertit dormientem circũplicatũ ſerpentis amplexu. Alıqñ aĩaduertere ſignif. punire: oppugnare verberare: irã exercere: ſed cũ actõ mediãte in: vt aĩaduerſum in quoſdã inquit Sueto. Inde aĩaduerſiões dicte & animaduerſi ipſi puniti. Paul. Corpora aĩaduerſorũ q̃buſlibet pereũtibus ad ſepulturã dãda. Plau. Is cũ in herũ aĩaduertiſſet gratuitus. i. irã cõuertiſſet. Ter. in An. aliter poſuit. Ea primũ aĩaduertẽda iniuria eſt. i. caſtigãda & vindicanda. Hinc aĩaduerſio qđ mõ cõſyderationẽ: mõ punitionẽ ſignificat. Et aĩaduerſor punitor. Apu. Exponã breuiter quod animaduerſor meus fecit.
¶ Ania: Romana mulier: quæ cũ eã propinquus moneret: vt alteri viro nuberet. Eſſe eñ ei & ætatẽ integrã & facie bonã. Nequaq̃ hoc faciã inquit. Si eñ virũ bonũ inuenero vt ante habui: nolo timere ne perdam. Si malũ quid neceſſe eſt poſt bonũ peſſimum ſuſtinere?
¶ Anio. anienis. pe. pro. nom̃ fluuiſ in agro tyburtino q e ſublimi in vallẽ ſubiectã p̃ceps ferť. Hor. Et p̃ceps anio & tyburti lucus. Hic anienus a. um. Prop. Siue aniena tuos tĩxerit vnda pedes, Anieni nomẽ indidit Anius rex etruſcorũ q inſequens Cethegũ filiæ raptorẽ: cũ eũ aſſeq nõ poſſet in fluuiũ inſiliſt: ibiq; extinctus: vt anio vocareť effecit.
¶ Annitor pe. pro. cõtra|nitor opitulor. Sal. Poſtea Piſo in citeriorẽ hiſpaniã q̃ſtor ꝓpr̃etor miſſus eſt annitẽte Craſſo q eũ infeſtũ ĩimicũ. Cn. Põpeio nouerat. Et anniti ẽ valde ſiue intẽti⁹niti: & conari incũbere ad aliquid agendũ. Ci. in Lęl. Sic natura ſolitariũ nihil amat: ſempq; ad aliud tanq̃ adminiculũ annitiť: qđ in amiciſſimo quoq; dulciſſimũ ẽ.
¶ Annaſcor iuxta naſcor. Gel. Dẽtes quoq; & in ſeptẽ primis mẽſibus: & ſeptenos ex vtraq; parte gigni & cadere ãnis ſeptimis & gemios annaſci annis fere & bis ſeptenis. Hic agnat⁹ & agnatio in quibus ſubtrahitur n quę pro d ponereť: & ponit g.
¶ Annoto as. pe. coriuxta ſiue ad aliquid noto: intitulo: ſigno. Lact. li. v. Et auſus eſt libros ſuos nefarios ac dei hoſtes annotare.
¶ Ann⁹ a circuitu tẽporis cũ veteres am pro circũ ponãt. & nare fluere. Ser. abanulo dici exiſtimat: q̃ in ſe redeat: quaſi anulus. Verg. Atq; in ſe ſua p veſtigia voluitur annus: ſed tũc Vergilius περιφραστικως expreſſit εγκυκλιον. Nam menſibus in ſe incurrẽtibus voluitur. Sol eñ per duodecim zodiaci ſigna excurrens annũ cõficit: vnde apud ęgyptios ante inuentas litteras dracone picto ſuã mordentem caudam qui in ſe recurreret indicabať. Alij ab annouatione deriuant ab ανα & νεοω. Renouo quia ſemper renouatur. alij a gręco ενιαυτος. Vñ apud nos dicimus triennium illi τριετηρον. Eſt aũt triplex annus lunaris. xxx. dies habens. Solſtitialis qui duodecim continet menſes. Qui dicitur ſolis anfractus cum peractis. cccl xv. diebus & quadrante ad eadem ſyderum loca redit. Qui etiã annus vertens dicitur. Et magnus annus: quem eſſe voluerũt omnib⁹ planetis in eundẽ locũ recurrẽtibus. Et hoc fit ſecundum Ciceronis hortenſium poſt annos duodecies mille noningentos quinquaginta quattuor ſolſtitiales.
¶ Annales dicuntur res geſtę quæ de anno in annum in hiſtorias redíguntur: noſtriq; tẽporis eſſe poſſunt. Vñ Ver. Et vacet ãnales nr̃orũ audire laborũ. Hiſtoria res geſtas narrat & ab ętatis nr̃ę memoria remotas. Ci. li. ij. de ora. Etat. n. hiſtoria nil aliud niſi ãnaliũ cõfectio. Gel. ſic habet. Recte annales hiſtorias appellaueris. Sed nõ cõtinuo quicquid hiſtoria fuerit annales appellare poſſis. Sunt enim vtręq; rerum geſtarum narratio. Earũ tamen proprie rerum ſit hiſtoria quibus gerẽdis interfuit is qui narret. Annales vero cum res geſtę plurium annorũ ſeruato cuiuſq; anni ordine memoriæ traduntur. Cum autem nõ per annos ſed per dies ſingulos res geſtę ſcribuntur: diarium vocatur.
¶ Annalis & hoc annale qđ ad annos p̃tinet. Vñ legẽ annalẽ dixerũt quę p̃ſcribebat legitimã ad petẽdũ magiſtratũ ętatẽ. Ci. li. de legibus Ciuitatem annali lege ſeruãto. Dicit & tẽpus annale quod eſt anni. Var. Et quoniã tẽpora duorũ generum ſunt vnum annale quod ſol circuitu ſuo finit. Alterum mẽſtruum quod luna circũiens cõpræhẽdit.
¶ Annarius. a. um. idẽ quod annalis: vt lex annaria ab antiquis dicebať qua finiunť anni magiſtratus capiẽdi: vt inquit Feſtus.
¶ Annilis & hoc annile. pe. pro. dicit quaſi ſenilis & ętate grandi. Col. lib. i. Parẽtem oĩm terrã: ſicut muliebrẽ ſexũ ętate annili iã cõfectam pro generãdis eſſe fœtib⁹ inhabilẽ. Anilis vero per ſimplex n ab anu vetula fit.
¶ Annicularis & hoc ãnicularе: idẽ eſt quod annilis. Aug. Delirare tibi videor auare cũ hæc loquor annicularia tibi videntur hęc verba.
¶ Anniculus a. um. qđ eſt vnius anni: vt annicula puer: annicula puella: ãniculũ iumẽtũ. Nec de animalibus tãtũ: ſed etiã de inanimatis: vt annicula vinũ. Ply. li. xiii. Ergo plãtaria inſtituũt: anni

culaſq; tranſferũt & iterũ bimas. De pueris tñ magis dicitur p diminutiuũ: vt bimulus puer: quia intra hos annos adhuc paruus eſt.

¶ Annuus.a.um.qđ vnius anni ſpatio cõtinetur ſicut diurnus qđ diei.annuũ quoq; dicimus qđ fit ſingulis annis. Ver: Atq; annua magnę Sacra refer Cereri. Annua abſolute dicũtur alimenta in ſingulos annos. Iuue. Sunt quę tortoribus annua p̃ſtent. Vlp. Si cui annuũ fuerit legatũ relictum ſine adiectione ſummę id videri relictũ. Sue. de Tyberio. Peculio cõceſſo a patre prębitiſq; annuis: fraudauit per ſpeciem publici iuris.

¶ Anniuerſarius a.um. quod ſingulis vertentib⁹ annis fieri ſolet.

¶ Annuatim aduerbium ab anno. Plynius libro ſecũdo. Hiero. teſte: qui tradit ſingula millia talentũ annuatim thuris pẽſitaſſe arabes regib⁹ pſarũ.

¶ Anniuerſarius a.um. quod ſingulis annis ſtatutis temporibus reuertit̃: ſicuti ſacra anniuerſaria. Scribit Val. q̃ antipater Sidonius poeta omnib⁹ annis vno die natali tãtum corripiebat̃ febre. Sue. de Aug. Quaſdam & anniuerſarias: ac certo tempore recurrentes experiebatur.

¶ Anniuerſalis & hoc anniuerſale: anni circulus.

¶ Annoſus a.um: qđ ẽ vetuſtũ. q̃ſi mltos ãnos.

¶ Anno as. annũ ago. a quo fit cõpoſitum perenno quod ſignificat annum perficio.

¶ Annona nę.pe.pro. ab anno inclinari videtur & eſt prouẽtus frugũ vni⁹ anni quaſi alimonia nõ frumẽti ſolũ: ſed etiã aliarũ rerũ. Col. li. ix. Vel lactis annona permittit. Abuſiue tñ pro ipſo victu capitur. Ci. li. iij. de diui. Putarã annonã in macello cariorẽ fore. Annonã etiã veteres mẽſtruã vel annuã mercedẽ ac ſtipẽdiũ noiarũt. Vege. de re mili. Torques aureus ſolidę virtutis p̃miũ fuit quẽ q me ruiſſet p̃ter laudẽ duplas conſeq̃bat̃ ãnonas. Hinc annonaria ꝓuiſio: & annonarię leges dictę ſunt.

¶ Anus.us: gñis fœ. & prima cor. vetula dr̃. ab anorũ multitudine vocata: cũ antiq cõſonantẽ nõ geminarẽt. Vel ab α & ρους ſenſus: vel intellectus: ab ροεω intelligo: inde ρους & per ſynęreſin νους q̃ iam ſit ſine ſenſu. Hinc fit anilis & hoc anile qđ eſt anus vel quod ad anum pertinet.

¶ Anicula dim. ꝓ vetula. Dr̃ & ãcilla vt docet Var.

¶ Anus ni. gñis maſ. & prima ꝓ. pars poſteriore rẽda. Quo noie dictus eſt & fluuius quidam.

¶ Annulus per duplex.nn. paruus annus dicitur per ſimplex aliud ſignificat ſ. paruas nates & ornamentum digitorum.

¶ Anulus. ꝓ digitorũ ornamẽto a circuitu vocat⁹ eſt ſiue a rotũditate q̃ſi an⁹. greci a digitis dactylõ appellauerũt a nr̃is dr̃ etiã digiti. Plaut. in pe. Atq; vt opinor digitos in manib⁹ nõ hñt. qd iã q a incẽdũt cũ anulatis aurib⁹. Apud nos priſci vngulũ & vnguinũ vocabãt. poſtea & nr̃i. & greci ſymbolũ dixere. Nam ſymbolus nota eſt & ſignũ & annuli militiæ notæ erant. Cõdulum quoq; & condalium veteres anulũ nũcupauere. Plau. in Tri. Inthermopolio cõdaliũ es oblitus. Et paulopoſt. Inter eos ne hoies condaliũ te redipiſci poſtulas? Mos fuit veterũ gerere anulũ in digito ſiniſtræ manus qui eſt minimo ꝓximus. Cã eſt quonã vt Macro. ſcribit inſectis humanis corporibus repertum eſt nervum quendam tenuiſſimum: ab eo digito ad cor hois peruenire. Et ideo viſum veteribus vt ille digitus anulo tanq̃ corona circũdaretur.

¶ Anellus diminutiuum. ab Anulo. Horatius in Ser. Sæpe notatus Cum tribus anellis modo leua priſcus inani. Cicero cuius imaginem non modo in tabulis noſtri familiares: ſed etiam in poculis & in anellis habebant.

¶ Anularis ad anulum pertinens. Anulatus anulis plenus.

¶ Anomalũ pe. cor. dicitur inęquale: quia diſſimile eſt: ab α ſine ρομος lex: quaſi extra regulã. anomalum etiã dicit̃ aſperũ: variũ. Anomalia inęqualitas: & gręcum eſt. ανωμαλοσ.

¶ Anonymum. penultima correpta. ſine nomine & obſcurum. Legimus autẽ populos eſſe in aphrica athlãtes dictos: qui ſunt anonymi: hoc eſt ſine ꝓpriis nominibus qui in vniuerſum: athlantes tantum vocitantur: ſic ſemper per ypſilon in pen. ρομα vertitur: vt hieronymus.

¶ Anophytus pe. cor. latine dicit̃ deſup natus. ab ανω και Φυω οθεν το Φυτον.

¶ Anodyna vocantur quę leuationẽ doloris ſomnum accerſendo moliunt̃. ab α priuatiua & ωδιν dolor pariendi: ſed interponitur. μ. ne collidantur vocales. vt reeo: redeo.

¶ Annibal nomẽ viri carthaginẽſis in re militari p̃ſtãtiſſimi: q cũ minor. xxv. ãnis eẽt Impator electus Hiſpaniã bello ſubegit: Alpes tranſiuit: quæ inuiæ videbant̃. Romanorũ duces tribus pręliis vicit. Romanoſq; maxima clade apud cãnas affecit: Grece tamẽ dicitur ανειβας ανειβου.

¶ Anquirere circũquęrere eſt.

¶ Anquina pe. pro. funis nauis: quo ad malũ antẽna cõſtringitur. De qua Cinna. Atq; anquina regat ſtabilem fortiſſima curſu.

¶ Anquiro machus pe. cor. genus nauigij dictus: q⁹ celeritate ſui anchoris & inſtrumẽtis reliquis nauium vehendi ſit aptus.

¶ Anſa vaſis auris vtrinq; prominens: qua. ſ. manibus teneri ſolet. Verg. Et grauis attrita pẽdebat cantharus anſa. Ponitur quandoq; pro fibula: ſeu fixula quę calceis inſuitur. Tibul. Anſaq; compreſſos alligat arta pedes.

¶ Anſula diminutiuum ab anſa: quo vſus eſt Augu. libro octauo con. pro anulo: quo fiũt cathenæ licet per trãſlationẽ: Ex voluntate (inquit) peruerſa facta eſt libido. Et dũ ſeruit̃ libidini facta eſt conſuetudo. Et dum cõſuetudini nõ reſiſtit̃: facta eſt neceſſitas: quibus quaſi anſulis quibuſdam ſibimet innexis: vnde cathenam appellauit tenebat me obſtrictum dura ſeruitute.

¶ Anſanctus dicitur omni ex parte ſanctus.

¶ Anſer: ocha ab anatando: auis eſt quæ nocturnas excubias celebrat. Vigilias enim ſuas cantus aſſiduitate teſtatur. Hinc anſerinus. na. num. Ply. Tubera & quęcũq; emolliri opus ſit efficaciſſime anſerino adipe curantur.

¶ Antandros phrygiæ vrbs ad meridiem poſita quã habitauere leleges finitimi cilicibus aborigines olim cũ habitarẽt acarnaniã a duce lelege leleges appellati ſunt. Et ab eius nepote Teleboo Teleboi. Hi migrauerũt in Aſiam & dicti fuere Cares Sed de hoc latius in dictiõe leleges. De hac Vergi. Claſſemq; ſub ipſa antadro. Antãdrũ vero ſaxum magis q̃ inſula inter Tenedũ & Chiũ: qua Aegeus ſinus panditur a dextra nauigantibus.

¶ Antacites pe. cor. amnis asiæ. a quo pisces antacæi salsamentũ nobile. Importãtur antacæi & ex borysthene vt inquit Herodotus.

¶ Ante: modo aduerbiũ: modo præpositio est. aduerbiũ quando nulli deseruit casui: & significat antea. Virg. Ante leues ergo pascẽtur in æthere cerui. Hoc eñ accidit multis prępositionibus. Nec mirũ quando aduerbijs etiã quibusdã liceat vim præpositionis assumere: vt pridie calẽdas. pridie nonas. Itaq; apud. circum. ante. post. & reliquæ tũc prępositiones iure appellantur: quãdo casibus adiunctæ trãsitionẽ facere ostendũtur quod est propriũ ipsarum. Quãdo vero sine casibus sunt aduerbia. Sed cum est p̃positio seperari & componi solet. Separata quãdoq; persona: quandoq; locũ: quãdoq; tempus denotat: vt ante ora parentũ: ante templũ: ante duos annos. Composita plærunq; significat: & cõponitur cũ dictione incipiente a c. vt antecapio e. vt anteeo. f. vt antefero. g. vt antegradior. l. vt antelucanus. p. vt antepono. s. vt anteſto. Ab ante fiunt deriuatiua. Antica: antiquus: antes: antenna & huiusmodi.

¶ Anti p̃positio greca quę in cõpositione plerũq; contradicit: & aliquãdo significat re. & aliquando pro. Extra compositionẽ construitur apud eos cũ genitiuo. Et tunc apud nos significat pro.

¶ Anterius. antehac. & ab hoc tempore. Fit enim ab ante. sicut a post posterius. & a sub subteri⁹ quo vsus est Boetius. Sidoni⁹ ad Domitiũ. Quę nã potissimũ anterius e aulib⁹ nostris culina fumaret

¶ Ante alios: sup alios: plus alijs: prius alijs: vel præter alios.

¶ Anteambulo as. Vide in dictione ambulo.

¶ Antarcticus. penu. cor. quartus circulus cœli eo q; contrarius sit circulo quẽ arcticon nominamus. A nostris dicitur polus meridionalis.

¶ Antæ. arum. tantum pluraliter. ostiorũ latera dicuntur a quibus antipagmenta.

¶ Antea aduerbiũ eiusdẽ significationis cũ ante componitur ex ante & ea vt ostẽdit Prisc. q̃uis tantum tempus denotet.

¶ Anteeo. is. tam datiuo q̃ accusatiuo iungitur. & significat ante vado. prącello. Plau. in Am. Virtus omnibus rebus anteit. Sal. in Iug. Et cum omnis gloria anteiret: omnibus tamen charus erat.

¶ Antæos apud nos idem est quod cõtrarius propriũ nomẽ gigantis terræ filij magno ac procæro corpore in libya apud lixũ oppidũ a flumine mauritanię eiusdem nominis ita vocatũ. qui locus Antæi regia dicitur: robore ac fortitudine nemini cedentis. Quotiens membra labore defecta essent tactu terrę recreabãtur quẽ Hercules palæstra pectori astrictum expirare coegit.

¶ Antariũ. bellum quod ante vrbem geritur.

¶ Antecapio is. pręuenio anticipo. Salust. consul optimũ factu ratus nocte quæ instabat antecapere ne quid spatio nouaretur.

¶ Antecedo pe. prod. p̃cedo anteuado & construitur tam cum accusatiuo q̃ cum datiuo. Decius Brutus Ciceroni: Bíduo me Antonius anteceſſit itinere multo maiora fugiens q̃ ego sequẽs. Cic. pro archia celeriter antecellere omnib⁹ ingenijs cõtigit.

¶ Antecello. idem est quod pręcello. Cic. pro Cornelio. Qui eloquentia cæteris antecellis.

¶ Antecœnium. cibus qui ante cœnam sumitur. Vulgo merenda.

¶ Antefero. penul. cor. antepono. Cic. Cecinnæ. Cum vel iniquissimã pacẽ iustissimo bello antefe-rem. Ambr. Fuit sapientiæ deo credere nec filij gratiam anteferre auctoris præcepto.

¶ Antefixa dicũtur quæ ex opere figulino: sub tectis affiguntur sub stillicidio.

¶ Antegradior. anteuado. Cice. Quicquid est qđ deceat id apparet cum antegressa est honestas.

¶ Antegerio: veteres pro valde & pro statim vtebantur. quasi anteq̃ res gereretur.

¶ Antehac nõ modo significat ante hoc vt Ter. in And. Nam quod antehac fecit nihil ad me attinet. i. ante hoc tempus siue hactenus vel vsq; modo sed etiã ante illud tempus. sicut posthac nõ tantum post hoc verũ etiá post illud tempus. Sal. Sic erat accensa libidine vt sæpius peteret viros q̃ peteretur: sed ea spe antehac fidẽ perdiderat.

¶ Antilena. qua pectus iumẽti cingitur sicut posti lena quę sub cauda ponitur.

¶ Anteloquor prius loquor a quo antiloquiũ primus indicendo locus. siue prior locutio. Macrob. Hic assensi oẽs p̃textato anteloquiũ detulerũt.

¶ Anteluco. as. siue antelucor penul. prod. significat ante lucem vigilo.

¶ Antelucanus a. um. qđ est ante lucẽ. Cic. M. Catoni. Ex antelucano tempore vsq; ad horã diei decimã magna multitudine hostiũ occisa. Idem contra Catil. Quorũ omnis industria vitæ & vigilãdi labor in antelucanis cœnis exprimitur.

¶ Antelucani venti qui aut ex fluminib⁹ aut ex alio quo sinu feruntur.

¶ Antica. Vide in dictione postica.

¶ Annticatones dicti sunt duo libri quos Cæsar contra Catonẽ scripsit. Suet. Reliquit & de analogia duos libros: & anticatones totidem. nomẽ est compositũ ex græco & latino. Nam vt Quintil. inquit. Ex peregrino & nostro componũtur dictiones vt epitogium & anticato.

¶ Antemalo⁊. hyphen est. i. subunio: qa sub vno accentu duæ dictiones proferũtur. Est eñ vnitas quasi cõpositio. Nã significat p̃teritorũ malorũ.

¶ Antemon. pe. p. velũ qđ põt facilius obliquari quo nautæ in sũmo tẽpestatis discrimine vtũtur.

¶ Antemnę. cum m. ante n. vrbs ante amnẽ dicta q̃ eam amnis præterfluat. de qua Virg. lib. vij. Antemnæq; tegmina tuta cauant capitum.

¶ Antenna. per duplex nn. lignũ pertransuersum in malo positũ in quo velũ alligatur. a circũ tenendo dicta. Ply. lib. pri. Non antennas solum verum ipsa nauigia contorta frangens.

¶ Ante oculos min⁹ est q̃ corã. Nã corã proximitatem significat. ante oculos põt etiã longe intelligi. Teren. in Eu. Quæ mihi ante oculos coram.

¶ Antæ: lapides sũt qui vtrũq; latus ostij muniũt alio noie parastadæ auctore Victruuio.

¶ Antes nomen ab ante deductũ. quo significantur eminentes lapides: siue vltimæ colũnæ quadratæ quibus sustinetur fabrica. Hinc dicti vidẽtur antiani magistratus in vrbibus qui semestrem magistratum exercent qui velut antes colũnæ totius vrbis onere incũbente eam sustinẽt. ad quã etymologiam etiã extremos ordines vinearũ possum⁹ trahere qui antestãt. Virg. lib. ij. Georg. Iam canit extremos effœtus vinitor antes. Alij macerias acci-

piunt quibus vineta claudũtur quæ fiunt de ſiccis lapidibus.ſic dictæ a lapidibus eminẽtioribus qui interponũtur ad maceriam ſuſtentandã.

¶ Antepono.is.prẽfero. Cice.in Læl. Vt amicitiã omnibus rebus anteponatis.

¶ Anteſignanus:ſignorũ hoc eſt vexillorum propugnator ſiue defenſor.Nã ſignũ pro vexillo ponitur.Liu.lib.iiij. Signa nũc reſiſtentia deſerũtur ab anteſignanis: nũc ĩter ſuos manipulos recipiũtur. Signifer eſt qui vexillum defert. Ideo Liui.ibi nõ ſolũ de anteſignanis ſed ſignifero ita loquitur. Ita primo ſtatim prẽlio cum dictator equitatũ immiſſo anteſignanos oſtium turbaſſet legionũ: inde ſignum inferri ꝑpe iuſſit: ſigniferũq; ex ſuis vnũ cunctantem occidit.

¶ Anteſto.as.cũ datiuo cõſtruit. Gel.lib.ix. Qui & viribus & magnitudine & adoleſcentia ſimulq; virtute cæteris anteſtabat.i.antecellebat. Sed hoc ꝑ tranſlationẽ.Nam proprie ſignificat ſicut ſonat Vnde antiſtes & antiſtitor.

¶ Antiſtes itis.ex ante & ſto.tã fœ.q̃ maſc.ge.qui in aliqua re excellit: vt ſi dicamus Cicero eloquentiæ antiſtes quaſi ante ſtãs princeps. Val.max.lib. pri. Ne deæ vetuſtis ritibus perita deeſſet antiſtes. Li.lib.i. Poticij ab Euãdro edocti antiſtites ſacri.

¶ Antiſtitor pe.cor.quaſi anteſtator. Col. lib.iiij. Neq; em̃ ſingulis totidẽ antiſtitores poſſit dare q̃ obſeruẽt quiq; ꝑcipiant ne acerbę vuę demetãtur.

¶ Anteſtor aris.ante iudicem ſtatuo.

¶ Antepagmẽta ſunt valuarũ ornamenta q̃ ante valuas appingãt.i.affligãt: vl q̃ appingãt antis.

¶ Antexpectatũ tota vna dictio aduerbiũ & ſignificãt anteq̃ expectaretur eius aduẽtus. Virg. li.iiij. Geo. Antexpectatũ poſitis ſtat in agmine caſtris.

¶ Anteuenio prẽuenio. Saluſt.in Iug. Ac per tramites occultos exercitũ metelli anteuenit. Plau.in Tri.datiuo iunxit pro coram venio:tempori huic hodie anteueni.

¶ Anteuerto prẽcedo ꝑuenio anticipo. Ci.in Lęl. Id ipſum cum tecũ agere conarer. Fannius anteuortit.i.præfatus eſt. Ambro.ad Simplicianũ. Ita mens boni ſpeculatrix cõſiliorũ ſuorũ eſt: priuſq; examinat quid decorũ atq; honeſtũ. Iniquitas vero opere cogitationẽ anteuertit.

¶ Anteurbanus a.um.qđ eſt vrbi propinquũ. Vnde anteurbana prędia dicũtur vrbi propinqua.

¶ Anticipo as.penul.cor.ante capio prẽuenio. vt eſt illud Strictior ęoos ꝑcẽſſerat aura iugales Aeſtiuum ſuadens anticipare diem.

¶ Antiæ ſunt muliebres capilli in frõte demiſſi q̃ ante faciem ſiti ſint.

¶ Anthinũ mel vocatur qđ vere factũ eſt: quũ ex floribus faui conſtruantur.quos græci τὰ ἀνθηρὰ appellant. Mel vero æſtiuũ vocatur horæũ: q̃ græci omnes fructus ęſtiuos nominãt horæos.quoniã id tempus per excellentiã horam vocant.

¶ Antium:vrbs latij volſcorũ caput. Romanorũ colonia:dictum q̃ ante alias vrbes in ipſo littore ſita ſit ad ocium:rerumq; vrbanarum vacationem accõmodata.

¶ Antidotũ pe.cor.ex contrario datum remediũ ſiue medicamentũ qđ cõtra venena datur. Nam & ipſa antidota fere venena ſũt vt ſit antidotũ quaſi venenũ cõtra venenũ ἐξ ἀντὶ καὶ δίδωμι. Nã contraria cõtrarijs curãtur. Quintil.lib.viij. Tyrannus ſuſpicatus a medico ſuo datũ ſibi venenũ torſit eum. Et cum id dediſſe ſe negaret accerſit alterũ medicũ:illi ſe datum ei venenũ dixit: ſed ſe antidotum daturũ. Dicitur & antidotus genere fœ. Gel. lib.xiiij. Huius regis antidotus celebratiſſima quę Mitridates vocatur. Hiero.contra Rufinũ. Apud medicos quoq; quædam antidotus noxios humores temperans ex amaritudine nominatur quę dulcis oſtenditur.

¶ Antidotarius liber in quo de antidotis tractat.

¶ Antidoſis:latine retributio. Significat em̃ quicqd alicui ex aduerſo dat. ἐξ ἀντὶ δώμαι.μ.δώσω.

¶ Antipodoſis. Itẽ retributio.ex anti & apo quæ re indicant & doſis datio. Figura eſt cũ media primis & vltimis cõuenunt: vt veſtrum hoc factum reprendo. P.C. non meũ: ac pulcherrimũ quidem factum.verum vt dixi non meũ ſed veſtrum.

¶ Antibacchius:pes bacchio cõtrarius. Conſtat ex duabus longis & vltima breui: vt natura.

¶ Antigenes.pe.cor.nomen pueri ruſtici.

¶ Antigonus nomẽ propriũ regis macedonũ.

¶ Antilochus pe.cor.Neſtoris filius quẽ in bello troiano Memnon aurorę filius interemit. Vnde patris prece motus Achilles Mẽnona occidit.

¶ Antigraphiũ:latine exemplar dicitur.

¶ Antilogia.dici poteſt contradictio refragratio vel quaſi contraria oratio.

¶ Antiaxona quaſi contra axem poſita. anti contra ἄξιον axis. Græci ἀντιαξονα.

¶ Antimachus penult.cor. cum ch. aſpiratio nomen viri latine contra pugnans.Mache enim pugnam ſignificat.

¶ Antiquus proprie vetus. Virg. Antiquaſq; domos auiũ. deductum: vt Var.docet.ab ante & quũ Quoniã vero quæ antiquiora ſunt: fere meliora eẽ conſueuerũt: vt mores vinũ & ſimilia. Plaut. Qui vtuntur vino veteri ſapientes puto: & qui libenter veteres expectant fabulas. Ideo factũ eſt: vt Antiquius quandoq; ꝑ melius vſurpemus. Cic.in Læl. Hoc quidem eſt propriũ amicitiæ ſed antiquior: & magis a natura profecta. Et antiquus ponitur pro nobili ac venerabili. Virgil. Terra antiqua potens armis. Ab antiquus fit antiquitas pro vetuſtate. Antique & antiquitus aduerbia.

¶ Antiquarius:rerum antiquarũ peritus. Iuuena. Ignotoq; mihi tenet antiquaria verſus. Item antiquarius dicitur qui verba ab vſu remota & cõmentatios pontificum & vetuſtiſſima fœdera & exoletos ſcrutatur auctores vt ex his contrahat quæ nõ intelligantur: vt quędã ſolus ſcire videatur. Et antiquarius idẽ qđ antiquus & qui litteras antiquas ſcribit. Aug. ſuper Lucã. Quẽadmodũ qui videt litteras in codice optime ſcripto & nõ nouit legere laudat quidẽ antiquarij manũ admirans apicũ pulchritudinẽ:ſed neſcit quid ſibi velint illi apices.

¶ Antiquo as.euacuo aboleo: & ad ſtatũ priſtinũ reuoco. Liu. Omniũ rerũ cauſa vobis antiquãdas cenſeo iſtas rogationes. Et antiquare eſt cõfirmare. Liu. De plebeo ſenatu antiquabant.

¶ Antiphates pe.cor.nomẽ propriũ regis læſtrigonũ de quo Virgil.lib.viij. Et primũ antiphaten: is em̃ ſe primus agebat. Dicitur & antiphateus.

¶ Antiphona pe.pro.non autẽ cor. vox reciproca duob' chorꝰ alternatim pſallẽtibus. Antiphonas greci primi compoſuerũt. & apud Latinos di-

uus Ambr. inſtituit. Ex hinc in cūctis regionibus occiduis vſus increbruit. ideo autē penultima eſt longa quoniā eſt ω mega εξαρτι και φωρη vox contra cōmunē vſum ſic Iacobus: cōtra vero Ambroſius & Gregorius de quibus plura eſſent dicēda.

¶ Antiphraſis penult. cor. ſermo per contrariū intelligēdus: vt parcę quia nemini parcant. Anti cōtra φρασις locutio.

¶ Antiſtrophe αντιστροφη dicitur cum cōiuncta duo quæ inter ſe pendeant ſit alterna conuerſio: vt ſeruus domini: & dominus ſerui.

¶ Antipariſtaſis penult. cor. a græcis dicitur: per quā vbi calidum eſt inde frigus excedit. Vbi frigidum eſt: indē calor expellitur. Hinc putei per hiernū tempus calent: quia illo ſe calor contulit cedēs frigori ſuperiora poſſidenti.

¶ Antipodes pe. cor. dicūtur qui cōtra nos poſiti ſunt cōtrarijs veſtigijs quos tamē Aug. li. xvi. de ciui. dei. negat eſſe ſic ſcribēs. Qui vero & antipodas eſſe fabulātur. i. hoies a cōtraria parte vbi ſol oritur quādo occidit nobis aduerſa pedib⁹ noſtris calcare veſtigia nulla ratione credendū eſt.

¶ Antiptoſis penul. pro. latine dici poteſt pro caſu. Figura quādo caſus pro caſu ponitur: vt Vrbē quā ſtatuo veſtra eſt. Componitur em̄ ex anti. pro. πτωσις caſus ab ωιπτωκα ιεν τω παρακειμενω πεπτωκα.

¶ Antitheſis. pe. cor. Figura cū vna littera ponit̄ pro alia: vt olli, pilli. Cōponitur em̄ ab αντι qđ eſt pro: & θεσις poſitio quaſi pro altero poſitio.

¶ Antiſtœchon. item dicitur pro littera. Nā anti. pro. & ſtœchon littera. vt ſella pro ſedda: & magalia pro magaria l. pro r. Nam magal pro magar dicitur ꝙ pœnorum lingua villam deſignat. græce αντιστοιχειον.

¶ Antitheton pe. cor. obiectū vel cōtra poſitū. Figura cum contrarijs opponūtur cōtraria. vt apud Ouid. Frigida pugnabant calidis: humētia ſiccis Mollia cum duris: ſine pondere habētia pondus. Nam anti. pro. vel contra theton poſitū. Perſius. Carmina raſis librat in antithetis doctas poſuiſſe figuras. Auguſt. lib. xi. de ciui. dei. Antitheta quæ appellantur in ornamētis elocutionis ſunt decentiſſima: quę latine appellantur oppoſita: vel quod expreſſius dicitur cōtrapoſita. vt apud Apoſtolū. Per arma iuſtitiæ a dextris & a ſiniſtris: per gloriā & ignobilitatem ab αντι και τιθημι.

¶ Anthypophora pe. cor. figura quę fit cū tacitæ obiectioni reſpōdetur. Nam anti contra hypophero ſubduco vel ſuffero: quaſi contraria ſubductio.

¶ Antiſthenes. penult. cor. nomen philoſophi. & contra valentiam ſignificat. Hic cum glorioſe docuiſſet rhetoricā audiſſetqꝫ Socratē dixiſſe ferē ad diſcipulos. Abite & magiſtrū q̄rite. Ego em̄ iā reperi. Statimqꝫ venditis q̄ habebat & publice diſtributis: nihil ſibi pluſ q̄ palliolum reſeruauit.

¶ Antitypum. penul. cor. latine exemplar: ſimilis formæ. vel contrarium.

¶ Anticyra. pe. cor. inſula ad ſinū adiacens Maliacum & Oetam montē cuius meminit Stra. lib. ix. vbi auctore Pli. Elleborū tutiſſime ſumitur. Ouid. lib. iiij. de pon. I bibe dixiſſem purgantes pectora ſuccos quicquid & in tota naſcitur anticyra. Vnde quotiēs inſanū hominē ſignificare voluerūt anticyra egere ſcribūt. Hora. Si tribus anticyris caput inſanabile nunq̄ tonſori licino cōmiſerit. Eſt & anticyra ciuitas iuxta Cirrham in phocide regione in corinthiū cōuerſa ſinū ab anticyreo quodā Herculis ætate Capariſſus ab Homero dicta.

¶ Antipater. penul. correpta nomen propriū poetæ Sidonij. Fuere & alij hoc nomine vocati. Hic antipater nobili epigrāmate in ſapho decimam inter muſas eam cooptat.

¶ Antinous ægypti ciuitas ab Adriani Amaſio ſic dicta vt ſcribit Hieron. lib. contra Ioui.

¶ Antæus gigas libyc⁹ quē Hercules occidit hūć fabulæ fingunt quaſi filius terræ fuerit propter qđ cadens in terram fortior ſoleret aſſurgere.

¶ Antheus cum h. vnus fuit ex Aeneæ ducibus. Virg. Anthea ſergeſtumqꝫ vocat.

¶ Anthypatea: diſcordia ſicut Sympatea concordia nobiliū vt doc⁹ Ply. li. xxxiij. υπατος cōſul.

¶ Antypathus latine proconſul.

¶ Antonomaſia cū accentu in pe. dici poteſt pro nomine. i. vice nominis poſitio. Diome. Antonomaſia eſt vocabulum qđ ſine nomine poſitū loco eius fungitur: vt eſt Arma virūqꝫ cano: vbi intelligitur Aeneas. Fit autē trib⁹ modis. Ab animo: vt magnanimus anchiſiades. i. Aeneas. A corpore: vt ipſe arduus. i. Polyphemus. Extrinſecus: vt infelix puer atqꝫ impar cōgreſſus Achilli: hoc ē Troilus inde antonomaſticos denominatiue.

¶ Antiochus nomē propriū regis Syriæ Seleuci regis filij. Fuere & alij Antiochi Syriæ reges. Fuit & alius Antiochus Aſcalonita philoſophus Ciceronis Brutiqꝫ præceptor.

¶ Antiochia vrbs in Syria quę prius Metropolis Epiphane & reblata ab alijs Theopolis hoc eſt dei ciuitas eſt appellata. Hāc Seleucus nicanor in ſuorum memoriā cōdidit olympiade. cxix. quā orontes fluui⁹ interfluit ab occidētali regione lauat mœnia eius farfar fluui⁹. Alia eſt antiochia ad perſicū littus ab Antiocho cui ſother cognomen fuit condita. Ab Antiochia fiunt adiectiua Antiochenus & Anthiochenſis.

¶ Antoniorū familia Romæ nobiliſſima vetuſtiſſimaqꝫ fuit: vtpote quæ ab Antone Herculis filio & nominata & oriunda proditur.

¶ Anthropos pe. prod. Nam græce ανθρωπος ὁτι ἀνω και τροπη latine homo dicitur.

¶ Antrhopophagi populi Scythiæ qui humana carne veſcuntur φαγω em̄ comedo ſignificat. Hi populi ſunt ad orientē ac ſeptētrionē Maſſagetis & circa hos triſtiſſima ſolitudo & mare quod Tabin vocant.

¶ Anthropophormitæ dicti ſunt qui ſimplicitate ruſtica deum habere membra arbitrantur. Vnde & Anthropophormitica hæreſis.

¶ Anthraces. pe. p. latine carbones. Anthraceus carbonarius. Anthracia pruna. Anthracinus color niger: a carbone ꝙ carboni ſimilis ſit: ſiue ꝙ hmōi color fit ex tritis in mortario carbonibus. Var. de vi. pa. Propinquę adoleſcentulæ & iam anthracinis proximo amiculo nigello: capillo demiſſo ſequūtur luctum: Rurſus Anthrax ſicut ſcribit Hieron. ad Dama. genus eſt lapidis fulgidi atqꝫ lucentis quē nos carbunculum interpretamur & quē in duodecim lapidibus inuenimus.

¶ Antlia. æ. machinula ad hauriendā aquā excogitata. Nam αντλειν latine haurire dicitur. Mar.

Cura laboratas antlia tollit aquas. Et Fest⁹ antlare haurire a græco αρτλαω και ερθειν το αρτλημα καλεομεν descendit. Liuius. Florem antlabant libert ex cartheſijs.

¶ Antrum: crypta. latine ſpec⁹ vel cauerna quaſi atrum: vt inquit Ambro. lib. Hexa. q⁹ atro inhorreſcat ſitu atq⁹ offuſcatione tenebrarū. Nam antrū vocant ingentē quandā cōcauitatē in vrbē ductā ſed miror cur tantus vir dictiunculā etiā puerulis manifeſtā græcā το αρτρον του αρτρου latinā eſſe voluerit: neq⁹ ſudam citare aut alios græcos oportere. Eſt etiā nomē fluminis in Britannia.

¶ Antus anmal eſt de quo Plyn. libro. x. ſcribit q⁹ equorum hinnitus imitetur.

¶ Anubis pe. prod. genitiuū facit anubis vel idis & lingua ægyptiaca dicitur canis in cui⁹ forma colebatur Mercurius vt inquit Ser. Virgil. Omnigenūq⁹ deū mōſtra & latrator anubis. Ouid. ſine titulo. Per tua ſacra p̄cor p anubidis ora verēdi. Dio. ſcribit anubim filiū fuiſſe Oſiridis q canē geſtabat tanq̄ armorū inſignia. Ex quo ægyptij canē venerantur & anubim deum canino capite effingūt.

¶ Anxius ſollicitus mœſtus ab αγχω. μ. αγξω. Vnde anxietas & anxietudo de quibus ſupra.

¶ Anxifer penul. cor. quaſi angorem anxietatēq⁹ ferens. Cic. lib. ij. Tuſ. Nunc dolorum anxiferi torquent vertices. nunc ſerpit ardor.

¶ Anxyrus penul. cor. dicitur quaſi abſq⁹ raſura. ab α ſine & ξυρευω rado. Nam imberbis a Campanis colebatur Iuppiter: n interponitur ad euphoniam. vt αμβροσια.

¶ Anxur tam maſ. q̄ neu. gene. vrbs eſt quā olim Trachinā nunc Tarracinā dicunt. Mar. Siue ſaluti ferис candidus anxur aquis. Hora. Millia tū pranſi tria repſimus atq⁹ ſubim⁹ Impoſitū ſaxis late candentibus anxur. Dicitur autē anxur: vt Ser. docet quia illic colebatur Iuppiter anxurus quaſi αρευ. i. ſine: & ξυροσ nonacula quia barbā nunq̄ raſiſſet.

¶ Anyger & anygr⁹ fluui⁹ theſſaliæ. De quo Oui. Fundit anygrus aquas.

¶ Anypodetos ανυποδητους græci vocāt qui pedibus ſunt nudis.

¶ Aonia regio Thracię ab Aone rege Neptuni filio dicta: quē factione ſuorum ex apulia pulſum in Bœotiā tradunt veniſſe: ac de ſuo nomine montanam regionē Bœotiæ vocitaſſe Aoniā. Aoneſq⁹ eius mōtes dicūtur. Hinc Aonius aonia um. Oui. Seperat aonios actæis phocis aruis. Similiter Aonides patronymicū a poſſeſſiuo. Iuu. Aptuſq⁹ bibendis fontibus aonidum.

¶ Aorſi populi nō p cul Iaxartæ fluuio qua in hyrcanū mare influit vt inquit Ptole. Alios Plynius in Europa collocat aorſos. Stribit Strabo. Aorſos thanaim accoluiſſe.

¶ Aornos: fuit petra apud Indos p̄ceps & in via monumētis hiſtoricorū celebrata quaſi auibus inacceſſa. A em̄ priuationē ſignificat ορνεον auem. Scribit Plut. Alexandrū cum intellexiſſet hāc petram teneri ab homine meticuloſo dixiſſe. nunc locus iſte facillimus eſt captu.

¶ Apamea: inſula eſt a Tygri fluuio circunfuſa ſic dicta vt ſcribit Plynius ab Antiochi matre. Eſt & Apamea bithyniæ oppidum: quā Nicomedes cognomēto Epiphanes Pruſij regis filius de matris Apames nomine Apameam vocari voluit q̄ Myrlea a Myrlo colophoniorū duce dicebatur.

¶ Apamia cū i. vrbs minoris aſiæ eſt: & vna phrygiarum vrbiū maxima fuit. Vrbs fuit nomine Cælenis qua deſtructa Antiochus ſoter hoſtes tranſtulit in eam q̄ poſtea Apamia dicta eſt & vrbē appellauit de nomine matris Apamiæ Artabazi filiæ q̄ Seleuco nicanori nupta fuit. Eſt & alia vrbs eius nominis in parthia.

¶ Apageſis. pe. cor. aduerbiū græcū comicū familiariter corripientis eſt qđ ſignificat abduc ſi vis & remoue. Apul. Apageſis iam cruentos deos.

¶ Apanthropos penult. prod. latine inhumanus dicitur. Apanthropia inhumanitas.

¶ Apella dici pōt ſine pelle. Quo noīe vocati ſūt iudæi circūciſi. Hor. lib. Ser. Credat⁹ iudęus apella.

¶ Apelles is. vel etis. ſecundū Priſ. nomē pictoris eximij patria Coi q̄ oñes prius genitos futuroſq⁹ poſtea ſuperauit: & picturæ plura ſolus prope contulit q̄ cęteri. Fertur Alexandrū macedonē a nullo pingi voluiſſe q̄ ab apelle. De hoc Ouid. Si nunq̄ Venerem Cous pinxiſſet apelles. Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.

¶ Apenninus per duplex nn. a penna q̄ eſt ſummitas. Vel apœninus cū œ. diph. vt ſcribit Ser. quaſi alpes pœni quem Annibal primus ſuperauit. Hic Italiā diuiſit incipitq⁹ a Genua & ſupra carnos incumbit. Liu. lib. xxi. penninū dicit diſputans.

¶ Aper porcus ſyluester. ab αφρος ſpuma q⁹ ſpumā ore emittat Vel dicit̄ a feritate quaſi aſper q⁹ hirſutus ſit: ſeu q⁹ ī locis aſperis habitet: vt inqt Var.

¶ Aperio: ex ad & pario vt inquit Priſ. abiecta d. quia ad ſequēte p. nunq̄ abijcitur. Et ſignificat patefacio. Terent. Fores aperi. Habetq⁹ a cor. Iuue. Protulit vt mons eſt & aperta palluit agna. Quandoq⁹ detego: Hinc Macro. ait iuniores ſolitos eſſe nō tam honoris q̄ valitudinis cauſa maioribus caput aperire. Stati⁹. Sic fatus aperto enſe vocat ſocios. Per tranſlationē aperire ponitur pro exponere. Plaut. Age iam: & hoc ænigma aperi nobis. Itē pro nudare. Cice. Verētur em̄ ne ſi quo caſu acciderit: vt partes corporis quædā aperiātur: aſpiciātur non decore. Item pro vulnerare. Iuue. Fuſte aperi re caput candelā apponere valuis. Huius verbi cō poſita ſunt adaperio. qđ eſt valde aperio. A quo adapertile. p. cor. qđ aperitur vel aperiri poteſt: vt verſatilis axis qui verſat̄ vel verſari poteſt. Ouid. de triſ. Aſpicis a dextra latus hoc adapertile tauri. Exaperio: foras vel valde aperio.

¶ Apeſus untis. montis nomen eſt qui nemeæ ſuperiacet: vbi Theſeus Iouī primū operatus creditur. Dictus ab heroe. cui Apheſas nomē erat. Pap. Mons erat audaci ſeductus in æthera dorſo nomie Lernæi dicunt apeſunta coloni Gentibus argolicis olim ſacer. Ab hoc mōte apeſuntius Iuppiter dictus fuit.

¶ Apes vel poti⁹ apis in noīatiuo ſingulari. Col. lib. x. Nam quanto grandior apis atq⁹ rotundior tanto peior. Oui. lib. xiij. Meta. Nō apis inde tulit collectos ſedula flores. Hoc nomen compoſitū ex iſtimāt plæriq⁹ ab a ſine & pes: q⁹ ſine pedib⁹ naſci videatur id genus volucris. Dicēte Virg. Trunca pedū primo. Sed cū nō ſeruet analogiā: ſicut cætera cōpoſita. bipes. edis. tripes. edis. compes. edis. magis ſimplex iudicādū eſt. Creāt̄ apes ex bob⁹ ſicut crabones ex eqs fuci ex mulis: veſpę ex aſinis.

¶ Apis idis. vel apis. apud ægyptios bos dicitur qui & pro numine colitur. Luc. Et sacer in cineres Magni mactabitur apis. Hinc etiã dict⁹ est serapis: a quibusdã Osiris. Aug. lib. xviij. de ciui. dei. Rex argiuorũ apis nauibus transuectus in ægyptũ cũ ibi mortuus fuisset factus est Serapis omniũ maximus ægyptiorũ deus. Nominis autẽ huius cur nõ apis etiã post mortem sed Serapis appellatus sit facillimã rationẽ Varro reddit. Quia em̃ arca in qua mortuus ponitur qđ omnes iam sarcophagũ vocant σορος soros dicitur græce. & ibi eum sepultũ venerari cœperunt priusq̃ templũ eius esset extructũ velut sorosapis vel sorapis primo deinde vna littera vt fieri solet cõmutata serapis dictus est. Ille autem quẽ mirabili vanitate decepta ægyptus in honorẽ eius diuitijs affluentibus alebat quoniam eum sine sarcophago viuũ venerabatur apis nõ serapis vocabatur. Quo boue mortuo quoniã quẽrebatur & reperiebatur: vitulus coloris eiusdẽ mirũ quoddã & diuinitus sibi procuratũ esse credebant. Est etiam apis vicus in aphrica. quia nobilis religione ægypti locus esset.

¶ Apianus. a. um. quod apes auide sumunt. Vnde apianæ vuæ dictæ sunt inquit Col. muscę insectantur: nũc vulgo a muscis muscatulla dicitur. Græci sticam vocant etiam a quodam sapore quasi casto reo. Plyn. lib. xiiij. Apianæ apes dedere cognomẽ præcipue earum auidæ.

¶ Apiarius qui curat siue qui possidet apes. Plyn. lib. xxi. Prouentum enim sperant apiarij large flo rescente thymo.

¶ Apiariũ: locus vbi apes cõsident hoc est vbi aluei apũ tenentur. qđ melisson a melissis hoc est apibus etiã & mellarium noiatur. Col. lib. x. Non est dubitãdũ quin ædificio iunctũ apiariũ; macerią circundemus sed in ea parte quæ tetris latrinę sterqui liniisq̃ & balnei adoribus libera est.

¶ Apicula diminutiuũ: parua apis. Plyn. lib. vij. Quadrigã ex eadem materia quã musca integeret alis fabricatã & nauẽ quã apicula pennis abscõderet. Dicitur & apecula ab apes noiatiuo q̃ merops etiã vocatur. Virg. Meropes aliæq̃ volucres.

¶ Apiastra illa auis dicitur quæ apes comedit.

¶ Apiũ herba folia habẽs petroselino similia sed maiora ex qua fiebãt apud antiquos coronę victoribus sacri certaminis Nemeę. Iuue. Gaudentis fœdo pegrina ad pulpita saltu Prostitui graiæq̃ apiũ meruisse coronæ. Ab apij etiãnũ corona quã. L. Apius in achaia meruit Apiorũ gentẽ Romæ esse cognominatã legimus. Quidã hoc nomẽ ab Apice deducũt quia antiqui apicẽ capitis apio coronabant. Hãc herbã græci Selinon dicũt: cuius multa sunt genera. Quod em̃ sponte in humidis nascitur Heleoselinũ dicitur ελος enim dicitur palus vno folio est nec hirsutũ. Quod in siccis hipposelinũ quo equi libenter vescũtur plurib⁹ foliis est simile heleoselino. Id & petroselinũ & olusatrũ siue olisatrum nũcupatur. Tertium oreoselinũ. quasi montanum apiũ: cicutæ folij radice tenui.

¶ Apiastrum herba est q̃ a melissis melissephyllon appellatur: Hoc est apiũ folium. Et a melle dicitur mellitena. Nullo magis flore gaudent apes.

¶ Apicæ oues dictæ sunt quæ nõ amplo corpore sint nec multã lanam habent circa corpus totũ.

¶ Apia via Romæ ab Apio claudio sic vocata.

¶ Apinę pe. cor. nuces vocãtur: quę cutẽ ver̃ius q̃ putamẽ adeo mollem habent vt simul mãdantur.

¶ Apina arbor quasi minime pinus: q̃ pin⁹ picea dicitur q̃ picę potius q̃ pino similis sit. Apina etiã tricaq̃ duo oppida apuliæ fuerunt quæ Diomedes euertit Tãtali ignominia vt in prouerbio ludibriũ transierint. Quotiẽs em̃ rem nullius pretij ostendere volumus Apinas & tricas noiamus. Mar. Sunt apinæ tricæq̃ & si quid vilius istis.

¶ Apidanus penul. cor. fluuius thessaliæ. Luc. lib. pri. It gurgite vasto Apidanus nũq̃ celer nisi mistus enipheus.

¶ Apex proprie virga in sũmo flaminis pileo in cuius extremo modica lana est qđ primũ cõstat ad albam Ascaniũ instituisse. Plærũq̃ tamen sumitur pro summa verticis parte: q̃ longe sit a pedibus. Aliquãdo etiã pro cœli: siue galeri seu montis aut litteræ summitate. Pro distinctionis nota. Pro honore vel pro aliqua re cuius summitas est acuminata. Col. lib. v. Etiũsq̃ velut apex pronus imminens mucro vocatur. Ponitur & pro sacerdotũ seu pontificum insula quã vulgo mitrã vocant. Val. lib. i. At sulpitio inter sacrificandũ e capite apex prolapsus eidẽ sacerdotiũ abstulit. Cĩ. vero transtulit ad auctoritatẽ magnã. Apex inquit senectutis est auctoritas quãta fuit in. M. Cælio Metello.

¶ Apiculus diminutiuũ paruus apex. quod & apiculum dicitur. Festus. Apiculum filum quo flamines velatum apicem gerunt.

¶ Apexabo. Intestinũ sanguine plenum admisto pingui sic dictum q̃ in summitate quiddam quasi in capite apicem habet.

¶ Appion nomẽ fuit grãmatici celebris q vt Sẽ. scribit sub. C. Cæsare tota circũdatus est græcia.

¶ Aphæresis. pe. cor. & antepe. cum æ. diph. dicit potest abscissio. Figura quæ a principio dictionis litterã vel syllabã aufert: vt pone metũ p depone εξ απο και αιρουμαι απο εισφ κατα την δοσει απ αποβλητου του ο.

¶ Aphrica: regio ab α sine & φρικη frigus quasi sine frigore. Hãc tertiã orbis partẽ plærique dixerũt.

¶ Aphros latine spuma. Inde aphroditẽ Venerẽ dicimus quia de maris spuma cõcepta fert; Aphronitrum: spuma nitri: Aphrodisia dicũtur venereæ voluptates.

¶ Aphilos. pe. cor. dicit̃ qui nullũ habet amicũ.

¶ Aplanes pe. prod. dicitur nõ vagus inerrabilis. Macrob. lib. pri. de som. Hic em̃ cœlum quod aplanes sphęra vocitetur partem vnã: septẽ vero sphęras quæ vagæ nominãtur.

¶ Applodo is. pe. pd. Vide in dictione plodo.

¶ Appluda pe. p. a quibusdã interpretatur furfur a quibusdã sorbitionis genus liquidissimũ. Plyni⁹ docet Appludã vocari purgamẽta milij & panici & sisamę: cum in frumẽta palea dicatur. Dicta appluda ab applodẽdo q̃ propter tenuitatẽ quia minutissima est spiritu dejciatur. Neui⁹. Ne hercle appluda est hodie q̃ tu leuior.

¶ Apocalypsis latine reuelatio. Ex απο quę te in cõpositione significat. & καλυπτω velo.

¶ Apocope. pe. cor. Amputatio. Ex απο quære vel ab: & κοπτω scindo amputo. Figura quãdo vltima littera vel syllaba tollit̃: vt peculi p peculij.

¶ Apocryphus a. um. pe. cor. latine abicõditus secretus. Ex απο quæ exaggerat rem & κρυπτω

AP.

abſcõdo. Illa vero ſcriptura dicitur apocrypha cuius occulta origo ẽ & in qua licet inueniatur aliqua veritas: tamen propter multa falſa nulla eſt in eis canonica veritas.

¶ Apocriſarius latine dici poteſt reſponſalis. Ex απο κριπομαι quod ſignificat reſpondeo. Et ponitur pro legato. Apocriſis reſponſum.

¶ Apodixis euidens probatio: demonſtratio ſiue experimentũ. Vnde Apodixes grãmicæ vulgo dicuntur geometricæ probationes. Amb. Crudeliſſima omnũ fœminarũ ad filium meũ voluiſti apodixen tuæ artis magicę demonſtrare? Gel. Apodixis apodixim vtriuſq; callens cũ ea quæ dubia aut obſcura ſunt per ea q̃ ambigua nõ ſunt: illuſtrãtur. ſed cum in lingua cõmuni ſcribatur Δεικνυμι demonſtro per ει in principio και. μ. Δειξω Locus. ille debet emendari apodexis p e in penultima.

¶ Apodyteriũ latine ſpoliatoriũ. Locus in quo loturi aut ſudaturi veſtes deponebant: quas capſarii ſeruabãt. Nam απο Δυειμ exuere dicitur. Ply. ad Apollinarẽ. Inde appodyteriũ balinei laxũ & hilarẽ excipit cella frigedaria in qua baptiſterium amplum atq; opacũ Δυμω και Δυω ingredior quaſi veſtem ingrediamur απο priuat. i. ex veſte exeo.

¶ Apologus penul. cor. Fabula in qua bruta animalia loqui introducũtur. Nam eſt quædam ex humilibus rebus cõpoſita forma ac ſpecies ad videndum quæ & apologatio dicitur.

¶ Apologia reſponſio vel ſatiſfactio defenſio ſeu excuſatio: quę & apologeticon & apologema. atis dicitur. Vnde apologeticꝰ liber. i. ſatiſfactionalis. Hiero. ad Pamma. & Oceanũ. Quis prudẽtior doctior eloquentior Euſebio & Didymo aſſertoribus Origenis inueniri põt? quorũ alter ſex voluminibꝰ ταϲ απολογιαϲ. i. defenſiones ſcribens ita eum vt ſe ſenſiſſe confirmat.

¶ Apolatizo as. cõtẽno. Plau. in Epi. Auxilia mihi & ſuppetiæ ſunt domi apolatizo inimicos oĩs.

¶ Apophoretũ αποφορητον pe. pd. munus qđ dare ſolebat ſaturnalibus quẽ morẽ hodie quoq; ſeruamus menſe decemb. in natali ſaluatoris die. Sue. in Domi. Dabat ſicuti ſaturnalibus viris apophoreta ita per Calendas martias fœminis. Idẽ in Cal. Agitato cithio comeſſatione quædã in apophoretis in tres ſeſtertiũ contulit. Dicta apophoreta αφορεω qđ ab iis quos ſalutabãt referrẽt απο φορειμ ẽm modo auferre: modo referre ſignificat. apophoreta etiã dicũtur vaſa a ferẽdo. Athæneus Vaſa quę cõuiuis apponebãtur vt ſecũ ea ferrẽt: donoq; haberent απο φορητα vocabant.

¶ Apocataſtaſis απο καταϲταϲιϲ latine inſtauratio: Apocataſticus inſtauratus.

¶ Apophaſis pe. cor. negatio abnuẽtia. Ex απο & φαϲιϲ reſponſio apophatica negantia.

¶ Apoſiopeſis pe. cor. a Cicerone dicitur reticẽtia a Celſo obticentia alij interruptionẽ appellant qđ eſt ſileo vel taceo. Nam eſt quaſi interceptũ ſilentium. Figura indignantibus familiaris in qua verbum extrinſecus ſubintelligitur. Virg. Quos ego? deeſt enim puntã vel quid ſimile.

¶ Apotheoſis pe. p. cõſecratio ſeu deificatio. Ex απο quæ ab indicat & θεωϲιϲ diuinitas: quaſi a diuinitate pcedẽs. Vnde Ser. in daphnin apotheoſin dixit relationẽ in deos cũ ſ. hominẽ inter deos numeramus apotheoo deifico.

¶ Apodes penul. cor. aues quæ dã q̃ careãt vſu pedum. Alio nomine Cypſelli dicũtur ex hirundinũ genere: volant plurimũ nidificant in ſcopulis atq; in editioribus domibus. Quies eis niſi in nido nulla: aut pendent aut iacent. Ply. lib. x. Plurimũ volant quę apodes vocãtur quia careant vſu pedum Huius noſtatiuus ſingularis eſt apus. apodis.

¶ Apollo inis. & Apollos. Apollo ſecundũ græcam declinationẽ. creditus fuit deus quẽ greci etiã Φοιβον hoc eſt ſolem appellãt. Cui vt Macrob. inquit varię fuerunt poteſtates. Nã fuit auctor carminis: prędes vaticinij: ſagittandi peritiã habuit. artẽ medicinæ percalluit: & chordæ vocalis. Idẽ dicit liber q̃ libere peruagetur per aerem. Dictus apollo ab a. ſine: & polli multi q̃ ſolus ipſe luceat.

¶ Apollinares ludi qui in honorẽ apollinis fiebãt Et apollinaris nomen proprium.

¶ Apollonius nomẽ philoſophi alabadenſis ſiue Tianei qui rhodijs vixit. Vnde & rhodius appellatus eſt. Hic dictus eſt a Suetonio clariſſimus dicendi magiſter ſub quo vt Plutarchus ſcribit Cicero & Cæſar condiſcipuli fuere. Hic Pythagoricus philoſophus dum Epheſi vitã ageret & forte in multitudine diſputaret p eam horã qua Domitianus interfitiebatur defixus & elinguis ſtetit. Tum aũt exclamauit Euge Stephane pulchre: Stephane pcute peccatorẽ: pulſaſti vulneraſti & interfeciſti.

¶ Apollonia ciuitas Epiri corinthiorum colonia optimis olim inſtituta legibus. vulgo his temporibus Vallonia noſtatur. De hac Stra. Cõdidere apolloniam corinthij Corcyreiq; ab Aeante fluuio ſtadijs decẽ a mari ſexaginta. Eſt & Apollonia inter inſulas thraciæ cis Iſtrum amnẽ locata.

¶ Apollodorus nomen propriũ pictoris excellentis: & nomen oratoris pergameni.

¶ Apollydes penultima producta: latine deperditi dici poſſunt απολλυμι pereo.

¶ Aponus pen. cor. fluuius ſeu fons calidis aquis haud longe a patauio. Vel vicus vbi balneæ ſunt. Luc. lib. vi. Colle ſedẽs aponus terris vbi fumifer exit Atq; anthenorei diſpergit vnda timaui. Apona aũt non tam quia contra morbos ſint dicũtur: q̃ quia citra dolorem vllum afferãt remediũ. Vnde patauini quoq; fontes appellati ſunt aponi: vt Caſſiodoro placet εξ αϲτεριτικηϲ και πομοϲ τοαλγοϲ και μοχθιϲμοϲ.

¶ Apophthegma atis. acuta reſpõſio εξ αποφθευγεϲθαι.

¶ Apoplexia ſiue apoplexis ſubita percuſſio: quã ſequitur mors εξ απο πληττω. μ. απο πληξω ictu conſterno.

¶ Apoplectici ſunt quos dicimꝰ attonitos quorũ videlicet & corpus & mens ſtupet ictu fulminis aut morbo. Hie. in chronicis. Valentinianũ ſubiti ſanguinis corruptione mortuũ ſcribit q̃ græce apoplexis vocatur. Perſuaſum aũt vulgo eſt cũ quis repẽtina morte corruit: euenire id gutta ſanguinis e capite in cor delata. Quod quidem & Spartianus Capitolinuſve iam tunc credi paſſim demonſtrat.

¶ Aporia. pœnuria indigentia. Nã απορος aporos indigens & pauper dicit. Vnde apud eccleſiaſt. Aporia hominis in cogitatu illius.

¶ Aporior aris cõuicior & quaſi pauper abiſcior.

¶ Apoſtaſia cum accẽtu in pe. elongatio defectio rebellio. Apoſtata ſiue apoſtaticus rebellis. Hie.

Niſi venerit diſceſſio primum quod græce dicitur αποσασια εξισημι.μ.σταω.

¶ Apoſtato as.pen.cor.rebello. Cypri.ad Corneliũ. Intereſſe debet inter eos qui velut apoſtataverunt: & ad ſæculũ cui renũciauerant reuerſi gentiliter viuũt vel ad hereticos tranſfugæ facti cõtra eccleſiam pernicialia arma ſuſcipiunt. Hinc formauit nomẽ verbale. Hierony.in Ezechiele. Mitto inquit ego te ad gentes apoſtatrices.

¶ Apoſtema atis.pe.prod. αποστημα vomica eſt quæ & ſuppuratio a latinis cum concurſus mali humoris in aliqua parte corpis factus eſt. Sed proprie αποστημα ſpatium diſtantia εξ αφιστημι .μ.αποστησω.

¶ Apoſtolus latine miſſus: ſiue nũcius dicit̃ απο στελλω mitto.

¶ Apoſtrophe pe.cor.dici poteſt cõuerſio. Figura cum ad aliquẽ per ſecundã perſonã fit cõuerſio. vt te nunc alloquor africane cuius mortui nomen ſplendori ac decori eſt ciuitati.

¶ Apoſtrophus accentus colliſiuus in fine alicuius dictionis denotans vocalem p̃cedentis dictionis eliſam propter hiatum. vt αφ ων απ αμβροσιου καλεω ινου.

¶ Apotheca: cella vinaria. Pli. Vina in apothecis canis ortu mutantur. Proprie tamẽ eſt in qua vinũ & conſeruatur & venditur. Item tantũ pecuniarũ detinẽt vini apothecę: nec alia res maius incrementum ſentit. Apud iuriſconſultos accipitur pro quodam obligationis genere.

¶ Apotamia. maior ps ſemitoni q̃ a latinis diſciſſio poteſt εξ απο και τεμνω ευθεια τομη.

¶ Apoxima. aqua cocta cũ variis condimẽtis.

¶ Apoxymenos. græci vocant eos qui e corporibus ſordes detergunt quaſi diſtringentes.

¶ Apparo.as.pe.cor. ſignificat ad dignitatẽ quãdam ac pompã meapto. Cice. lib. iij. de Orat. Illa quę in apparatu fori appellãtur inſignia. Præparo vero anteparo quę vtilia mihi fore credo. Idẽ lib. pri. offi. Facile totius vitæ curſum videt ad eamq; degendã præparat res neceſſarias. Et q̃q̃ apparat⁹ videatur vtrũq; ſignificare. vt apparatus belli quaſi preparatio. Id tamen potius eſt ex quadã conſequentia q̃ proprietate. Nam vt dicimus naues nõ modo inſtructas: ſed etiam ornatas quia vt inſtructiores ad bellum: eo pulchriores ſunt ita apparatum belli vocamus quæ ad bellum quodã decore & ornatu aptantur.

¶ Appareo.es.pe.p. ſignificat videor. Virg. Apparet liquido ſublimis in aere niſus. Et apparere eſt de improuiſo ſe oſtẽdere. Cice. Cum equites Antonij apparuiſſent. Item Obedire & preſto eſſe ad obſequiũ. Virg. lib. xij. Hæ Iouis ad ſolium ſæuiq; ad limina regis Apparent. Hinc.

¶ Apparitores dicti ſunt q; appareãt & preſto ſint ad obſequiũ qui & ſtatores dicuntur vt ſunt ij qui magiſtratibus circunſtant parati ad obſequendũ. Quãdoq; apparitores tabellariorũ officio fungebantur. Dabatur eñ comes magiſtratibus qui & ſalariũ a rep. licet paruũ accipiebat. Cic. in Ver. acti. v. Tuus apparitor pua mercede populi cõductus.

¶ Apparitura ipſum miniſteriũ. Scribit Suet. lib. de grãmaticis. Orbilium apparituram feciſſe magiſtratibus ſignificans eum fuiſſe apparitorẽ miniſtrumq; magiſtratuum.

¶ Apparitio. oſtẽſio quę græce epiphania dicitur. Et apparitio pro ipſis apparitoribus accipitur qui preſto ſunt. Ambro. Miſſa apparitione cũ ingenti ſtrepitu ſuis eam tribunalibus pręcepit ſiſti.

¶ Apparitoriũ dicit̃ oẽ id q̃d parat̃. vel adiutoriũ.

¶ Appello as.nomino. Ci. Pub. Scipionẽ qui primus african⁹ appellatus ſit. Itẽ appellare eſt comiter ſeu familiariter nominare vocare. Ouí. lib. pri. faſ. Iamq; potens miſſo genitorẽ appellat amico. Suet. in Cæſa. Appellatiſq; de repu. patribus. i. nominatis vocatiſq;. Itẽ inuitare. Vnde Vlp. de iniurijs. Appellare eſt blanda oratione alterius pudicitiam attentare. Ambr. Per ſe ipſum & per notos & per affines cœpit aures virginis appellare. Interdũ pro appellere. Afra. Appellat huc ad molẽ noſtrã nauiculam. Interdũ p aduocare. Vnde appellatus dicitur ad quẽ facta eſt ꝓuocatio. Quintil. Appellabatur a creditoribus. ſ. vt ſolueret debitum. Interdum eſt poſt ſententiã tanq̃ male latam contra aliquem agere. Vnde Vlp. Qui appellat: maiorẽ iudicem debet appellare. Dicimuſq; appello principẽ & ad principem.

¶ Appellare ex aduerſo eſt noia per antiſtrophen imponere: vt qui herbã illam omni durícia carentẽ holoſteon vocauit quo ſignificatur tota oſſea.

¶ Appellatio aduocatio ſiue ꝓuocatio. Et appellatio vt docet Ser. eſt vt ꝓpria nomina. vt hic Cato ille brutus vocabulũ eſt quo res in animales enũciantur. Nomen eſt quod deus vel homo.

¶ Appello ís. per geminũ pp. appuli. appulſum ſignificat conduco vel adduco: vt cũ e pelagis quis ad littus acceſſerit: vt ille appulit ad portũ vel in portũ vel portui. Virg. Hinc me digreſſum veſtris deus appulit oris. Hinc appulſus us. ꝓacceſſu. pecoris ad aquã. Iureconſ. Totum corrũpat pecoris ad aquã appulſũ. Quãdoq; appellare ſignificat ponere dirigere: & animũ ad aliquid agendũ intendere. Terẽ. Poſtq̃ poeta animũ ad ſcribendũ appulit .i. poſuit. Plau. in Aſi. Argenti viginti minæ me ad mortem appulerunt. i. adduxerunt.

¶ Apello ís. per ſimplex p. apuli. apulſum. ex a & pello. ſignificat amoueo: vt Apulſus ab vrbe. id ẽ amotus. Sunt tamẽ qui putent aſpello non apello ſcribi debere cõponi ex abs. ſeu ab ſ. in b. mutata: ſicut fit in aſporto. qđ ſecundũ Priſ. non ab a componitur. ſed ex ab & b. in ſ. conuertitur ne ſi apporto & appello dicatur ex ad compoſita exiſtimẽtur. Nam ita in captiuis Plauti legitur. Hic eſt ille dies nulla vitæ ſalus ſperabilis eſt mihi neq; exilium exitio eſt: neq; adeo ſpes quæ mihi hunc aſpellat. Et in Amphi. Inde optime aſpellam virum.

¶ Appendo.is.di.ſum. ſuſpẽdo. quaſi ad aliquid pendo. vt Appendi vuã ad tigna. Ply. Atq; vuas iam maturas ad ſolem appendere. & appendere eſt ad ſtaterã lancẽq; ponderare. Cic. in Anto. Vt iam appendatur pecunia nõ numeretur. Conſtruit̃ quãdoq; cũ duob⁹ accuſatiuis. Hiero. in lib. Gen. Appendit pecuniã quã ephron poſtulauerat quadringentos ſiclos probatæ monetæ. Item appendere ſignificat iuxta dare. Lact. lib. iiij. Scilicet & aurũ appendere debuit tanq̃ pro mortuo Hectore. & appendere adiungere. Vnde appendix.

¶ Appendeo es. iuxta ſ. u ad aliquid pendeo.

¶ Appendix dicitur qđ alij adiunctũ eſt quaſi ex alio pendeat. Vulgo pendicie. Cic. in Hortẽ. Vidit

qđ videndũ fuit appendicẽ animi eſſe corpus. Eſt & appendix genus ſpinæ.

¶ Appeto is.pe.cor.auẽter cupio.& tam in bonũ q̃ in malũ ſicut expeto capit̃ niſi q̃ in expeto maior vis eſt propter ex:quę maximã in ſe vim continet:vt apud Curtiũ. Hærebat inter cupiditatẽ pudorẽq; & quo modeſtius qđ expectabat appeteret perũicacius oblaturos eſſe credebat. Fallũtur itaq; qui differentiã aſſignant inter appetere & expetere dicentes.expetere cum ratione eſſe:appetere quali tercũq;. Expeto bona ſaneq; honeſta. Appeto vero ex quo appetitus quę eſt immoderata cupiditas Quod cõſtat falſum in vtroq; quãdo oſtendere licet & appeto ad bona atq; honeſta auctores vſos fuiſſe:& expeto ad inhoneſta atq; mala. Cic. Caſio De iſs quę ꝓpoſueram cõfirmatio noſtræ amicitię de qua plurib⁹ verbis nihil opus eſt:tu puer me appetiſti.ego autẽ ſemper ornamẽto te mihi fore duxi. Idem lib.iiij. Tuſ. Quoniã quę vt bona natura appetim⁹ ſic & a malis natura declinam⁹. Et Aug. lib.ij. de ciui. dei. Non deorũ p̃cepta ſunt ſed hominũ inuenta qui vtcũq; conati ſunt ingenijs acutiſſimis præditi ratiocinando inueſtigare quid in rerũ natura latitaret: quid in moribus appetendũ eſſet atq; fugiendũ. Hiero. contra Vig. Rara virtus eſt nec facile a multis appetitur. Cyprianus ad preſbiteros. Quid cupidi⁹ appetere:quid magis velle ac tenere nos cõuenit q̃ vt radicib⁹ fortius fixis & domicilijs noſtris ſuper petrã robuſta mole ſolidatis inconcuſſi ad procellas & turbines ſæculi ſtemus? Idem in malũ. Nec periculũ ſui appetat quæ ad meliora & diuina ſe ſeruat. Quod autẽ expeto etiã ad voluptates & quandoq; ad maximum malum pertineat. Cic. oſtendit lib. pri. offi. Expetũtur diuitię tum ad vſus vitæ neceſſarios tum ad perfruendas voluptates. Aug. Nouimus quia mens humana in diuerſis mũdi huius illecebris & concupiſcẽtijs deuicta fugit laborẽ expetit voluptatẽ. Ad maximũ malum. Cice. in Piſonẽ. A me quidem etiã pœnas expetiſtis quibus cõiuratorũ mentes mortuorũ expiaretis.i.requiſiſtis.ſiue flagitaſtis. Hie. ad Euſto. Et deuorato Iuda: ad cribrandos apoſtolos expetiuit poteſtatẽ. Nam expeto quo eſt maioris vis ſi in malã ſumatur partẽ:eo magis a ratione deficit. & capitur pro ſumo ſiue requiro. Ideo cũ ablatiuo cõſtruitur.ſicut apud Quintil. lib. x. Ex cognitione rerũ exemplorũq; quib⁹ in primis inſtructus debet eſſe orator ne oĩa teſtimonia expetat a litigatore. Aliquãdo tamẽ pro requiro ſiue deſydero ſolo accuſatiuo contentũ eſt. Plau. in Caſi. prologo. Nos poſtq̃ populi rumorẽ intellexim⁹ ſtudioſe vos expetere Plautinas fabulas. ¶ Appeto vero p̃ter eam quã prędixim⁹ ſignificationẽ ponitur ꝑ adeo quia ſicut dicimus. adeo prætorẽ ita appeto prętorẽ. Interdũ appetere ſignificat inſtare appropinquare. Cæſar. lib. vi. Dieſq; appetebat ſeptim⁹ quẽ ad diem Cæſar ad impedimenta reuerti conſtituerat. Liu. Vbi nox appetit properuos aquarũ ſine munimẽto paſſim ferarum ritu ſternũtur. Idem Iam ver appetebat. Interdũ vulnerare. Idẽ lib. vij. Leuans ſe alis os oculoſq; hoſtis roſtro & vnguibus appetit. Hiero. contra Rufi. Ab alio appeteris & illi tergũ obuertẽs quieſcentẽ contra te ꝑuocas. Idẽ ad vitalem appetere quaſi ꝑ amore poſuit cũ inquit. Impendio p̃cor vt in amore quo nos appe

tere cœpiſti. ad finẽ vſq; pdures. Ab Appeto fiũt appetitor. appetitus. & appetẽtia. & appetitio pro deſyderio. Ply. lib. xix. A ſtomacho faſtidiũ auferunt:cibiq; appetentiã faciunt lactucæ.

¶ Applaudo pedem eſt pede terrã quatio. qđ fieri ſolet in deriſum Hier. contra Io. epiſcopũ. Et q̃q̃ torqueatis ora:trahatis capillos, applaudatis pedem:fidem eccleſiæ apertiſſime confitebor.

¶ Applico.as.pe.cor.aui.atũ.& applicui citum. ſignificat appello adiungo adnecto.& cõſtruitur cũ datiuo vel accuſatiuo mediante ad. Iuſti. lib. ij. Igitur cum Hercules ad littus amazonũ applicuiſſet. Virg. Quę vis ĩmanibus applicat oris. Trãſfertur ad alia. Cic. Apio Pul. Omnes vires ciuitatis ſe ad Pompeij ductũ applicauerunt. i. adiunxerũt. Idem lib. pri. offi. Itaq; ſe alij ad philoſophiã:alij ad ius ciuile:alij ad eloquentiã applicant. i. apponũt vel conferũt. Col. li. v. Poterit ad hoc vniuerſa vinea ſub iugũ mitti ſi tamen prius trunco eſt applicitus. i. adiunctus. Cic. lib. ij. ad Heren. Qui in itinere ſe tam familiariter applicuerit. i. ſe ſociauerit. Teren. in Andr. Tum ille egens forte applicat primũ ad Chryſidis patrẽ ſe. i. reducit vel recipit. Hie. in lib. Re. Et applicuit Samuel oẽs trib⁹ Iſrael & cecidit ſors ſup Beniamin. qđ eſt quaſi ad ſe venire fecit.

¶ Appoſitus a.um. qđ eſt iuxta vel ad aliquid poſitum. Cic. in arte veteri. Gladiũ prope appoſitũ e vagina eduxit & illum alterũ occidit. Aliquãdo ſumitur pro eo qđ eſt cõueniens & propoſitũ. Idẽ in eodem. Eã ipſam ſcripturã in qua inerit illud ambiguũ de quo quęritur totã omnib⁹ partibus pertentare ſi quid aut ad id appoſitum ſit quod nos interpretemur aut ei quod aduerſarius intelligat aduerſetur. Et lib. pri. offi. Officiũ eius facultatis videtur dicere appoſite ad perſuaſionẽ. Alias ſignificationes quære in dictione Pono.

¶ Aprutiũ. Italiæ regio inter Apuliam & Picenũ. hæc etiã Samniũ dicebatur vbi multi populi erãt. In ea ciuitates. Aquila Adria Sulmo Ortona Arpinũ Aquinũ & multæ aliæ.

¶ Apprime pe.p. aduerbiũ ab apprimis quod eſt longe primus vt ſcribit Gel. Vnde apprime ſignificat imprimis. egregie. valde. Teren. in And. Id arbitror in vita apprime vtile eſſe.

¶ Approbus pe.cor. valde probus. Gel. Et in verſu eſt Cœcilij poetæ Comici hierocles hoſpes eſt mihi adoleſcens approbus.

¶ Apricus. pe.pro. locus ſoli expoſitus quaſi ſine frigore a græco φρικη qđ horrorẽ ſignificat. Vnde etiam putatur aphrica dici. Var. Aprica ſit terra vbi ſeras violã & hortos facias q̃ ea ſole nutricantur. ſed φ aſpirata cõuertitur in ϖ ſuã tenuẽ. Apricus homo:& Aprica auis quæ ſole gaudet. Virgil. Et apricis ſtatio gratiſſima mergis.

¶ Apricari eſt in aprico loco eſſe:vel aeris amœnitate vti vel caleſcere. Var. in miniſterijs. Licet videre multos quotidie in hyeme in ſole apricari. Ply. lib. xxxvi. De columbis Apricãtur aliæ ſcalpẽtes ſeſe. Cice. in Cato. Vbi eñ põt illa ætas aut caleſcere vel apricatione melius vel igni:aut viciſſim vmbris aquiſve refrigerari ſalubrius?

¶ Aprilis menſis dictus eſt quaſi aperilis q̃ terrã aperiat quia verna tẽperie plantarũ germina aperiãtur. Vel dicitur aprilis quaſi aphrilis ab αφρος ſpuma cum ex maris ſpuma nata ſit Venus.

¶ Aprosopos.pe.pro.latine impersonalis dicitur το προσωπον persona græce appellatur.
¶ Apsorus insula in mari adriatico adiacens libur niæ in qua ciuitas eodē noie vt Ptol.lib.i.scribit.
¶ Apsis idis. curuatura rotæ testudo. Vide in dictione absis.
¶ Aptus.a.um.sicut lib.iiij.con.docet Aug.dicit quod ad aliquid accōmodatū est. Persius. Nō ego cum scribo si forte quid aptius exit. Interdū aptū dicitur necessarium. Cice. libro.iij.de fi. Itaq; natura sumus apti ad totius consilia ciuitatis. Interdū elegans: vt apud eundem lib.ij.de Orat. Ita porro verbis est aptus & pressus: vt nescias vtrū res oratione:an verba sentētijs illustrentur. Et de offi. Vt eīi pulchritudo corporis apta cōpositione membrorum mouet oculos. Interdum cōnexum. Virg. lib.ij. Georg. Ipsos e torquibus aptos iūge pares. Interdū adeptum. Var. Ea omnibus ostendat quę bella aptus est. Huius compositum & contrarium est ineptus.
¶ Apto.as.cōueniēter aliquid rei alicui iungo seu accōmodo. Et construitur cū datiuo vel accusatiuo mediante ad. Cic. lib.i.phil. Cuius denique fortunæ studia tam laudi & gratulationi tuæ se nō aptarint? Amb. Ita ad mensurā corpusculi eius aptauerat indumentū & tam nimio fulgore conspicuū. vt nullus dubitaret hoc nisi manibus angelicis pręparatum. Huius composita sunt adapto & coapto.
¶ Aptotum.penult.prod. dicitur sine casu ab α si ne και πτωσις casus απο του πιπτω. μι. πε σουμαι πεπτωκα.
¶ Apulia.italiæ regio mari hadriatico cōterminata inter dauniā & calabriā: quæ & iapygia ab iapyge dædali filio qui eam regionem tenuit vsq; ad dauniā dicta est. huius nominis prima cor. licet Appulus illam producat & ob id p duplex.pp. scribitur. Apulia per simplex. Et secūda in Appulus sit correpta in apulia producta. Iuuen. Vendit agros sed maiores appulia vēdit. Luc.li.v. Appulus hadriacas exit garganus in vndas. Hora. tamē produxit secundā. Sed prius appulis iungetur caprea lupis.
¶ Ascen. Versus iste mendosus Horatian⁹ nō est.
¶ Apud prępositio est q̄ nunq̄ cōpositā reperit apposita vero causalib⁹. quādoq; locum denotat: vt apud Mantuā hæc scripsi. Quādoq; personam vt apud regem. Quandoq; loci & personæ coniūctionem: vt cœnaui apud Pompeiū. Sed cum ad personam refertur plærūq; familiaritatē significat nō dominiū: vt fui apud te.i.tecum vel domi tuæ. Melius tamen locis seruit: vt apud forum te vidi. Ponitur interdum pro In. Terē. in And. Apud forum modo ibo. Penes vero & potestatem & personam & dominiū. Ouid.lib.i.Fas. Me penes est vnū vasti custodia mundi. Quādoq; etiam sine dominio. vt fides penes auctores est.i.apud. Relatum ad personam etiā interdum denotat vituperationē. Culpa videatur penes patrē. Interdum laudem. Cic. Penes quos laus adhuc fuit. Interdum cōmodum & incōmodum. Li. Penes eosdem pericula belli penes quos prēmia essent. Seruit etiā loco. Cice. ad Heren. Ita petulans est atq; acer vt ne ad solarium quidē vt mihi videtur sed penes scenā & in eiusmodi exercitatus sis locis.i.apud scenā. Dicimus etiā penes te est laus mea: quasi in manu tua arbitriū vitæ penes te est.

¶ Apyrena alij apyrina mala dicūtur punica: siue granata proprie dulcia. Sene. ad Lucil. Sic imperturbatus sapiens dicit quo modo apyrena dicūtur nō quibus nulla duricia est granorum: sed quibus minor. Dicūtur autē granata a granis: punica a regione. Aristoteles tū infine lib. ij. meteorologicorum αλλαξις του αντιου της ωυκνοτητος αναγκαιον γινεται τι προεκθλιψιν οιον οι ωυρηνες οι εκ τῶν δαπτυλῶν ωηδωρτες.i. sed ad contrariū inspissationis necessariū est fieri extrusione quemadmodū ipse baccæ ossa cerasorū ex digitis exilientes: sed sunt Aristotelis traductiones mē dosissimæ. forsan tamen per quandā similitudinē grana quia ignita pomorū illorū dicuntur & a modo priuat modo auget significatum.
¶ Apyrotus.pe.prod. gēma cui ignis nō nocet. Dicitur & Apyrasta carbūculus q̄ ignē nō sentiat
¶ Aqua.componi videtur ex a & qua. quasi a qua viuamus. Estq; elementū quod ab æqualitate dicitur. Nihil est enī illa dum quiescit æquabilius.
¶ Aquula diminu. Cice. lib. de Orat. Quæ mihi videtur nō tam ipsa aquula quæ describitur q̄ Platonis oratione crevisse.
¶ Aquagiū quasi aquę agiū. Est enī aquæ ductus.
¶ Aquarius.rij. vndecimū signū zodiaci est post capricornū. Hic fertur Ganymedes q̄ pocula diis ministrat per quē ianuariū intelligimus. xv. Calē. Febr. incipit exoriri. Hunc Iuppiter eius pulchritudine captus ab aquila in cœlum raptum ministrū suum fecisse existimatur.
¶ Aquarius.a.um. qđ ad aquā ptinet: vt cos aquaria res. aquaria. Gel. Re aquaria defectos. Ply. lib. xxxiiij. Quippe cū in exacuendo oleares cotes & aquariæ differāt oleo delicatior & fiat acies. Aquarius sulcus qui aquā educit. Colu. lib. ij. Crebrosq; sulcos aquarios quos & nōnulli elices vocant.
¶ Aquariū siue aquariolum locus in quē sordida aqua iactatur. q̄ & lauatrina a lauando appellatur.
¶ Aqueus.a.um. qđ ex aqua rst: vt color aqueus.
¶ Aquatus.a.um. aqua infusum: vt aquatū vinū. Hierony. Vinū si aquatius bibitur calix frangitur mensa subuertitur.
¶ Aquaticus.a.ū. qđ in aqua degit. sicut terrestris q̄ in terra viuit. Plyn. Terrestres & aquatici pisces.
¶ Aquatilis pe.cor. idē qđ aquaticus. Aug. li. viij de ci. dei. Qui tamē longe p̄ponitur animalibus aquatilibus cū ipsas aquas terris præponat Plato.
¶ Aqualis generis mas. genus vasis ad aquam tenendā qđ & matula dicitur. Plau. Date isti sellam. ut sedeat & aqualim cum aqua.
¶ Aqualicus. penul. cor. aluus vbi sordes defluūt. Apicius. Reples aqualicū sicut laxamentū habet ne dissiliat in coctura.
¶ Aqualiculus diminutiuū est ab aqualicus & vas vocat in quo porci sorbent: per translationē pro ventre siue aluo sumitur tam occulta q̄ apparente in qua sordes fluunt de hoie dicitur. Pers. Nugaris cū tibi calue Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet. Hieron. Alius tumet aqualiculo, mortem parturit: alius: elinguis & mutus. Idem. Protē sus est aqualiculus insurgūt humeri: turget guttur.
¶ Aquilex. penult. cor. qui aquā colligit. Var. At hoc pacto vtilior te thuscus aquilex.
¶ Aquilegiū. aquæ collectio. Plaut. Si pluet aquilegio me iuuabo.

¶ Aquæliciũ. dicitur cum aqua pluuialis remedijs quibuſdam elicitur.

¶ Aquileia vrbs carnorum metropolis iuxta quã defluit Timauus a legendis aquis dicta. Mar. Et tu Iedeo felix aquileia Timauo. Plyn. Aquileiam collocat in decima regione Italiæ. Fuit autem Roma notũ colonia. xij. M. paſſibus a mari ſita. Ad eam flumine aduerſo onerarijs nauigatur nauibus p̃ natiſonem fluuiũ. Ex hac orti ſunt. Chromatius adquẽ Hiero. ſæpe ſcripſit & Rufinus græce latineq; eruditus qui Ioſephum cõuertit in latinũ cuius originalis eſt Mediolani in ſancti Ambroſij fano longobardis characteribus carioſiſſimus.

¶ Aquitania regio & tertia galliæ ps: ab obliquis aquis ligeris. Hæc a Circio oceanũ habet qui aquitanicus ſinus dicitur. Ab occaſu Hiſpaniam. A ſeptentrione Lugdunenſem prouinciã. In ea Lugdunum & Burdigala ciuitates. Hinc aquitanus. a. um. Vnde Aquitani populi.

¶ Aquiminaria dicuntur omnia vaſa deferendis aquis deputata.

¶ Aquo as. & aquor aris: aquã haurio: ſiue aquam fero. Curtius. Cũ miles aquatu p̃fectus eſſet. Virg. ſub mœnibus vrbis aquantur.

¶ Aquoſus. a. um. quod copiam aquæ habet: vt hyems aquoſa. Col. lib. iij. de ficis. Locis inquit frigidis & autumni temporibus aquoſi p̃coques ſerito. Huius contrarium eſt inaquoſus.

¶ Aquæ. arum. vrbs galliæ ciſalpinæ iuxta quam ſunt aquæ calidæ quæ egros curare ſolent.

¶ Aqua intercus, aquæ intercutis. hydropũ morbus quaſi aqua inter cutẽ. Cic. li. iij. offi. Si quis medicamentũ cuipiam dederit ad aquã intercutẽ. Nã intercus dicitur aqua quã græci hydropa vocant vt ait Priſ. Aqua eñ inter cutem male habet auctore Celſo qui morbus acutus eſt. Plynius hunc morbum aquæ ſubtercutem fuſæ nominat.

¶ Aquilus color fuſcus & ſubniger ab aqua. Nam cũ antiqui duos omnino naturales colores noſſẽt album. i. & nigrũ interuenit autem is quoq; qui ita neutri ſimilis eſſet: vt tamen ab vtoq; proprietatẽ trahat potiſſimũ ab aqua eum nominauerũt cuius incertus eſt color.

¶ Aquilius cognomẽ factum a colore ſubnigro.

¶ Aquila. auis ab aquæ colore: ſiue ab acute vidẽdo dicta. Ferunt cum ſenuerit aquila grauãtur pennæ & ipſius oculi queritq; fontem & erigit pennas colligit in ſe colorans & ſic oculi eius ſanãtur & in fontem ſe ter mergit & ita ad iuuentutẽ redit.

¶ Aquiliferi dicti ſunt ſigniferi in romana militia ab aquila quã Romanis legionibus Marius in ſecundo conſulatu ſuo proprie dicauit. Habuerunt & romani quattuor alia ſigna. videlicet lupos, minotauros: equos: apros: quę ſingulos ordines ante ibant. Scribit Vege. Primũ ſignũ totius legionis eſſe aquilam quã aquilifer portat. Idem dracõnarios appellat ſigniferos a draconibus qui per ſingulas cohortes ferebantur ad prelium.

¶ Aquilo. penul. cor. ventus dictus a vehemẽtiſſimo volatu inſtar aquilæ. Hic boreas græce dicitur ſiccus & frigidus. De quo Ouid. lib. vi. met, Apta mihi vis eſt qua triſtia nubila pello. Et freta concutio: nodoſaq; robora verto: Induroq; niues & terras grandine pulſo: Idẽ ego cum fratres cœlo ſum nactus aperto Nã mihi campus is eſt tã to molimine luctor: Vt medius noſtris concurſibus inſonet æther: Exiliantq; cauis eliſi nubib⁹ ignes. Idẽ ego cur ſubij conuexa foramina terræ Suppoſuiq; ferox finis mea terga cauernis: Sollicito manes totumq; tremorib⁹ orbem. Flat ab æſtiua & ſolſtitiali plaga orientis: aquilones etiã dicuntur venti qui octo fermẽdiebus exortum caniculæ antecedunt. & perflant diebus. xl. quos vocãt eteſias & prodromos quaſi præcurſores.

¶ Aquifolia arbor ex genere ilicis: quam græci ſimilacem vocant.

¶ Ara quaſi anſa vt Varroni placet dicta eſt. Vaſa enim erant quæ tripodes dicebantur: q̃ eſſet neceſſarium a ſacrificantibus teneri. anſis autem teneri vaſa ſolere manifeſtum eſt. Quoniam ergo qui immolabant nõ modo deos voce p̃cabantur: ſed etiã manibus aras apprendebant. primo anſæ dictæ. deinde cõmutatione litterarum aræ vocari cœptę. Hinc Virg. Talibus orantem dictis araſq; tenentem. Sunt qui aras ab ardendo deriuent q̃ in his victimæ adolerẽtur. Alij ab αρασομαι verbo græco quod eſt oro. Et αρα oratio dicitur. q̃ in ſacrificando oretur. Et habet primã produ. Eſt etiã ara ciuitas arabiæ regia: nec non & inſula arabiæ adiacens vt ſcribit Ptolo. Hara. vero cum. h. habet primam cor. & ſignificat porcorum ſeu autũ ſtabulũ. Ouid. Tertius immũdæ cura fidelis harę. Quidam etiã aiunt haram ſignificare auem quandã augurale. Vnde deducãtur hariolus. hariolor. haruſpex haruſpicium. haruſpicina & haringa.

¶ Arachoſia: regio maioris aſiæ: in qua alexãdria & arachotus ciuitates.

¶ Arabia regio inter Iudæam & Aegyptũ. ab arabo Apollinis ex Babylone filio. Solinus arabiam interpretatur ſacram. Eſt autẽ triplex arabia ſecundum Plyn. lib. ij. Vna felix. Altera petrea. Alia deſerta. Quidam arabiam panchaiã & ſabæorũ gentem eandem eſſe exiſtimant in qua thus naſcitur. Virg. Solis eſt thurea virga ſabæis. Idem. Totaq; thuriferis panchaia pinguis arenis. In ea mons ſyna qui & Oreb in quo Moyſes legẽ accepit. In ea Phœnix auis naſcitur & ſardonix gemma. Ab arabia fiunt adiectiua arabs arabius arabus arabicus pro eo quod eſt ex arabia. Virg. li. vij. Hyrcaniſve arabiſve parant. Propert. Nec ſi qua arrabio lucet bombyce puella. Et alibi. Et domus in tectis tetremit arrabiæ: vbi videtur q̃ debeat ſcribi per gemi num. rr.

¶ Arabarches: arabũ princeps: vel ex primis arabiæ ſicut libyarches libyæ princeps. Iuuena. Atq; triũphales inter quas auſus habere Neſcio quis titulos ægyptius atq; arabarches.

¶ Arachne nomẽ mulieris lydæ quæ de lanificio auſa eſt cũ pallade certare: ſed victrix dea arachnẽ percuſſam radio in araneã cõmutauit. Hoc a poetis fictũ eſt: conſtat eñ auctore Ply. Arachnen linũ & rætia inueniſſe cuius filius cloſter fuſos in lanificio inuenit. Hoc etiã nomine (vt ſcribit Liuius) dicta eſt ciuitas theſſaliæ. cur autẽ dicatur & quid ſit magnis rationibus nixiq; rerũ proprietatibus accommodauerũt denominationes non autẽ ad placitũ. Vnde Sudas ita ſcribit αραχνει ορ μιμα και μιτοσ ολεπτοτατοσ και αραχνη θη λυκωστη. υφασμα αραχνησ δε αρσενικωστο ξωνφιον. παρα το αραια ιχρη εχειν.

¶ Araneus maſ. genere animal. Aranea fœ. rætia quæ araneus facit. Catulus. Furis quo neq; ſeruus eſt: neq; arca: nec cimex: neq; araneus: neq; ignis. Ouid. lib. iiij. metamor. Stamina non ſummo quę pendet aranea tigno. Reperitur quandoq; tamen aranea ꝑ animali. Virg. lib. v. Geor. Laxos in foribus ſuſpendet aranea caſſes. Et Oui. lib. vi. met. Stamen & antiquas exercet aranea telas. hic & aragne vel arachne dicitur. ab ἀραω qđ eſt compono apto cõgruo vel vt ſupra. multa ſunt autẽ arcanorũ genera omneſq; græco vocabulo ſed apud latinos vſitato phalangia dicũtur. Vnũ eſt genus formicæ ſimile ſed multo maius ruffo capite reliqua corporis nigra albis guttis reſperſum viuit maxime circa furnos & molas. Secundũ phalangij genus lupum vocãt. Tertiũ lanuginoſum capite magno quo diſſecto inueniũtur duo vermiculi q̃ conceptũ impedire dicuntur alligati mulieribus in pelle ceruina ante ſolis ortũ. ꝓpterea atoti⁹ dicit. Græci ἀτοκιον ϖαρα το τικτω τεξομαι ετερον vocant omne medicamentũ quod ſterilitatem inducit. Alia ſunt etiã araneorũ genera de quibus apud Sipontinum abunde tractatur.

¶ Araneolus cum accentu in antepenul. diminutiuũ eſt ab araneus. Virg. de culice. Atq; vt araneoli tenuem formauimus orſum.

¶ Araris penul. cor. & per apocopen. Arar. fluui⁹ galliæ narbonenſis per fines heduorũ & ſequanorum in rhodanũ fluens. Luc. lib. vi. Rhodanumq; fluentem præcipitauit arar.

¶ Ararus. penul. cor. ſcytharum fluuius.

¶ Araxis armeniæ fluuius. Luc. li. vij. Armeniũq; bibit Romanus araxem. hic ab eodem mõte quo Euphrates deſcendit: qui plane mons a Strabone abon ſeue abam. a Plynio agam vocatur. Armeniam & atropatiam diſterminat.

¶ Araxũ vt inqt Ply. ꝓmontoriũ eſt pelopõneſi.

¶ Aracynthus: mons ætoliæ mineruæ ſacer: vt teſtis eſt Plyn. vel vt Martianus acarnaniæ.

¶ Aratrum. penul. prod. dictũ ab eo q̃ eruat terrã. Sed & græci ἀροτρον dicunt.

¶ Arabis ſiue arbis fluuius eſſe videt q̃ apud Ply. lib. ij. Sarbis ſcribitur qui ab arianis mõtibus perdrangas & gedroſios in oceanũ defluit.

¶ Arbea ciuitas iudææ ſic dicta. quia ibi tres patriarchæ ſepulti fuere & quartus Adam.

¶ Arbiter pe. cor. Iudex nõ a lege ſed ab iis qui liti gãt electus qui totius rei habet poteſtatẽ: dictus ab arbitrãdo. i. exiſtimando. Eius officiũ eſt exiſtimare nõ prout iuris ſit: ſed ꝓut ipſe equũ eſſe exiſtimet. Iudex vero ex officio dictus eſt. Aliquãdo arbiter dicitur ſpeculator. Plau. in Aul. Hinc ego & huc & illuc potero quid agãt arbitrarier. Et in geñ. Accidit autẽ vt Ioſeph operis quidpiam abſq; arbitris faceret. Dicit & arbitra. Ambr. lib. i. offi. Conſciẽtia q̃ innocentiũ & flagitioſorũ merita diſcernit vera atq; incorrupta pœnarũ præmiorũq; arbitra.

¶ Arbitriũ ſentẽtia eſt q̃ ab arbitro ſtatuitur. Interdum dicitur poteſtas arbitro data. Vnde arbitriũ ſuſcepiſſe dicit q̃ vim iudicis ſuſcepit. Interdũ opinio: vt omnia pro meo arbitrio facio. i. vt mihi videtur: & vt opinor faciendũ. Quidã arbitramentũ pro arbitrio vſurpant hoc eſt pro arbitri ſentẽtia.

¶ Arbitrariũ dicitur cum adhuc res apud arbitrũ agitur: vel cũ in poteſtate arbitri ſeu iudicis eſt pro arbitrio: id eſt pro opinione ſua iudicare. Vnde arbitraria pœna dicitur quæ non lege ſtatuta eſt ſed iudicis arbitrio relicta.

¶ Arbitror penultima correpta: exiſtimo.

¶ Arbor & arbos in noiatiuo a robore vt quidam putant. Cuius appellatione continẽtur vites arundines & huiuſmodi. Sed cũ planta adeo tenera eſt: vt herba potius videatur arboris loco haberi non debet. Diminutiuũ ab arbos eſt arbuſcula.

¶ Arboreus. a. um. quod eſt arboris. Virg. lib. pri. Georg. Arborei fœtus alibi.

¶ Arborator. nomẽ verbale ab arboro as. & ſignificat eũ qui arbores putat q & frõdator dicit. Ply. lib. xviij. Frondẽ medio die arborator ne cædito.

¶ Arboreſcere. arborem fieri: vel in arborẽ creſcere. Ply. lib. xix. Tradũt auctores in arabia maluas ſeptimo menſe arboreſcere.

¶ Arbutus p. cor. arbor folio citro ſimili. Virg. Et q̃ vos rara viridis tegit arbutus vmbra. Arbutum vero pomũ rubrum ſyluarum quod Plynius orodon vocat q̃ aſperitate ſua plura edi non poſſint. Virg. lib. ij. Georg. Dant arbuta ſyluæ. Alio nomine dicitur vnedo & a græcis comarus tam pro arbore q̃ pro fructu.

¶ Arbuſta. arbores in quib⁹ extendũtur vites vel arbores vitibus maritatæ atq; vitiferæ q̃ in ordinẽ dirigũtur. Docent Ply. & Col. quo modo arbuſtũ ſit faciendũ. Vnde vitis arbuſtiua & vimen arbuſtiuũ quod ex huiuſmodi arboribus eſt collectũ. Rurſus arbuſtũ locus eſt in quo arbores ſunt ad fructũ conſitæ. ſicut ſalictum in quo ſunt ſalices. Hoc & arboretum aliqui vocant vt inquit Gellius.

¶ Arbuſtiuũ genus vitiũ quod arboribus applicatur & in ſublime procedit. Palladius. Locũ quẽ arbuſtiuis vitibus deſtinabis implere.

¶ Arbuſto. as. agrum arboribus conſero ad mandas vites. Plyn. Tranſpadana Italia præter ſupradicta cornu populo tilia acere orno carpino arbuſtat agros.

¶ Arceo es. cui. citum. ſecundũ analogiã compoſitorum facere debuit: quoniã coerceo coercitum: exerceo exercitum. ſed arcitum in vſu nõ eſt. ſicut nec arcitus nec arciturus. Et nihilo minus pro mẽbro artus: & arctus adiectiuũ pro ſtrictus a quo formatum eſſe cõuenit arcto. as. aut certe arcto tanq̃ frequentatiuũ ab arctũ quaſi ſupino verbi arceo: vt arctũ vel arcitũ fecerit licet neutrũ eorũ reperiatur. Nã arceo pro ſtringo in vſu eſt: vt apud Virg. Teneras arcebant vincula palmas. Ita vt non mirum ſit: ſi arctum eius ſupinũ fuerit arcitum vero facere debere eius cõpoſita declarant. Interdum etiã arcere continere eſt. Vnde coercere continere dicimus & arcus in ædificijs q̃ ſe ipſe contineat. Interdum procul ſiue de longe vetare ne accedãt qui veniũt. Vnde arx dicta eſt q̃ procul a ſe hoſtes remoueat. tranſfertur etiã ad incorporea. Cic. in parad. Quæ vis eſt quæ magis arceat homines ab improbitate q̃ ſi ſenſerint nullũ in delictis eſſe diſcrimen. Differũt aũt inter ſe. Arcere. Prohibere. Inhibere. Abigere & Vetare. Nam arcere procul pulſare eſt vel obſiſtere ne aduerſarius nocere ꝓpe queat. Liu. lib. primo. Ad arcendam vim aduenarũ armati ex vrbe atq; agris concurrunt. Prohibere eſt de loco vel de re aliqua detrudere vel amouere dicto ſiue facto ne quis obtineat qđ vult. Inhibere eſt aliquid

cõcessum vel promissum reuocare: vel inceptũ ve
tare ne ꝓgrediatur. Abigere de loco fugare vel pe=
cora & huiusmodi abducere. Vetare ꝑcipere vel mi
nari: vel facto ꝓhibere ne quid fec⁹ dicatur aut fiat
q̃ ipse vult. Et generale est significatione verborũ
ꝑdictorũ. Ponitur tamẽ quãdoq; arcere ꝓ fugare.
Col. lib. i. Sic emunita sola & latera hominũ reorũ
ꝓhibent curculionẽ. qd genus exitij cũ incidit mul
ti opinãtur arceri posse. Sciendũ est ꝙ arceo vltra
accusatiuũ nõ solũ ablatiuũ cũ ꝑpositione sed etiã
sine ꝑpositione requirit metri vel ornat⁹ causa. Li.
lib. i. Ceteros metus nõ curia modo sed etiã foro ar
cebat. Et in eodem. Inde ad leuã versi quia dextra
tyberis arcebat cum magna trepidatione agrestiũ
populabãtur. Hui⁹ verbi cõposita sunt aberceo co
erceo exerceo & perarceo de quibus locis suis.

¶ Arcesso. is. ab arceo nascit & accuso siue ad ac=
cusandũ eo significat. Et em accusare aliũ: est a ma
licijs eũ arcere. Et hoc modo construit cũ gtõ & ali
quãdo cũ ablt̃o. Ci. li. i. ad Herẽ. Arcessit cepio ma
iestatis. Idẽ lib. ij. offi. Atq; etiã hoc ꝑceptũ officij
diligẽter retinẽdũ est ne quẽ vnq̃ innocẽtẽ iudicio
capitis arcessas. Est & accesso ꝓ aduoco: siue aduo
candũ eo. Ab arcio. d. in. r. mutata. Antiqui em̃ te=
ste Pris. d. litterã mutabant in. r. nos in. c. Interdũ
arcessere est ꝑoccupare: vel ante tẽpus distrahere.
Cice. Quãdo arcessentur quo genere vecturæ.

¶ Arca dicta est vt inquit Varro: ꝙ ab ea clausa ar
ceantur fures.

¶ Arcula diminut. parua arca. a quo arcella. sed in
frequentiore vsu est arcula. Cice. lib. ij. offi. Prẽmit
tebatq; de stipatoribus suis qui scrutarẽtur arculas
muliebres & ne quod in vestimentis telum occulta
retur exquirerẽt. Est & arcula auis quæ in auspicijs
aliquid fieri vetabat.

¶ Arcanũ. dicitur secretũ absconsum. Ab arca in
qua quæ clausa sunt tuta manent. Potest & ab arce
dici quæ tutissima pars vrbis est.

¶ Arcæra. ab arca deducitur. & significat plaustrũ
tectũ vndiq; ex tabulis quasi arca quædã magna
vestimẽtis instrata vt inquit Asco. Quo vehiculi
genere senes & ægroti cubantes vectabantur.

¶ Arcesilas. pen. cor. nomen philosophi propriũ
qui ex pythana æolica ciuitate ortus relicto genita
li solo sardis perrexit mox athenas ꝓfectus in aca
demiã se ad cratorẽ contulit quẽ platonicã philo
sophiam omnino cõmutasse nouamq; quandã cõ
stituisse ferunt. cauillator vocabatur qui cũ nihil se
scire diceret nec alios scire quicq̃ patiebatur: oẽs
turbans sophismatibus. Obijt cum merũ immodi
ce hausisset de hoc Pers. Nõ ego curo Esse qd arce
silas ærũ nosiq; solones.

¶ Archarius præfectus & moderator dicitur. Pau.
ad Rom. Salutat vos Erastus archarius ciuitatis.

¶ Archos. latine princeps dicitur a quo fiunt mul
ta cõposita. vt patriarcha princeps patrum.

¶ Arche nobis principiũ a quo ἀρχω ipero p̃sus

¶ Archias nomẽ poetæ. quo latine significat prin
cipatus de quo extat Ciceronis oratio. Alter fuit
Tarẽtinus philosophus pythagoricus floruit Pla
tonis tempore. Alius Mitylenæus musicus. Alius
de agricultura scripsit. Alius epigrãmatũ scriptor.
Alius de agricultura librum edidit.

¶ Archiatri dñr medicoꝝ principes. q & ptomedici

¶ Archigenes pe. cor. princeps generationis dici
tur. Est & nomẽ celeberrimi medici. Sed pro græcu
lis vel similibus poni cõsueuit qui se præ omnibus
sui generis sciolos ostendunt.

¶ Archigrãmatei dicti sũt scribarũ principes. Vñ
scribit Pluta. Eumenẽ cardianũ fuisse archigrãma
tea Alexandri magni. Vulgo cancellarij vocãtur.

¶ Archimedes pe. ꝑ. nomẽ ꝓpriũ viri Syracusij q
geometricæ ac machinalis syderalisq; sciẽtię cõsul
tissimus fuit & celeberrimus testimonio. Liuij. Ply
nij & Plutarchi. Hic veluti de⁹ terrenus mœchani=
co attificio sphæram vitreã fecit in qua mira con=
uersione dissimili motus circulorum visebãtur. De
qua sic scribit Claud. Iura poli rerũq; fidẽ: legemq;
deorũ Ecce syracusi⁹ trãstulit arte senex Percurrit
propriũ mẽtitus signifer annũ. Et simulata nouo
cynthia mẽse redit. Marcellus in expugnatione sy
racusarũ interdixit ne archimedes vnus violaret.
Verũ cum syracusæ caperẽtur & ipse animo ac ocu
lis in terra defixis formas geometricas describe=
ret. ab ignaro milite quis esset interfectus est.

¶ Archilochus. pe. cor. nomẽ poetę lacedęmonij.
floruit Romæ regnante Tullo hostilio in quo vt
Quin. inqt sũma vis elocutiõis fuit. De quo Hor.
Archilochum ꝓprio rabies armauit iambo. Alius
fuit archilochus Nestoris filius qui patrẽ in expe=
ditione troiana secutus a Memnone interfectus est
Alius fuit siculus qui Aricią vrbem condidit.

¶ Archetypus pe. cor. adiectiuũ dicitur exempla=
ris ex ἀρχη quæ est principalis & τυπος figura
quasi ex principali & naturali figura trahatur. Nã
est quodcunq; ita primũ fabricatũ est vt exemplar
reliquis sit. Plyn. ad Antoniũ. Vt em̃ pictoris pul
chram absolutamq; raro nisi in peius effingũt: ita
ego ab hoc archetypo labor & decido. Aug. lib.
xv. de ciui. dei. Hinc primo exemplo & vt græci ap
pellant archetypo quædam sui generis imago re=
spondit. Sunt qui exponant archetypos pro anti
quis ab eo ꝙ archæos antiquus dicit. & typos for=
ma. Mart. Si tanq̃ tabulas scyphosq; paule oñes
archetypos habes amicos. Nec refert ꝙ secũdam
syllabã Archæus producat & eandem archetypus
corripiat: cum in plętisq; aliis idem soleat inuenirt
vt in geometria & acheronte.

¶ Archelaus philosophus atheniẽsis seu milesius
qui patrẽ habuit Apollodorũ & fuit auditor succes
sorq; Anaxagoræ a quo Socrates philosophiam
audiuit. Hic physicã philosophiã ex ionia athenas
inuexit. Estq; physicus appellat⁹ ꝙ in eo defecerit
philosophia naturalis socrate æthicẽ introducẽte:
q̃q̃ ne hic quidẽ ethicæ rudis fuit: q de legib⁹ de ho
nesto & de æquo philosophatus est. Fuit & alter ar
chelaus Antenoris troiani filius quẽ Homerus scri
bit rei militaris peritissimũ fuisse. Ali⁹ fuit geogra
phus qui terrã omnẽ ab Alexandro peragratã de=
scripsit. Alius de rerũ naturis carmĩe scripsit. Ali⁹
oratoriam docuit.

¶ Archeptolemus. filius Iphiti auriga Hectoris e
nipeo interfecto a Diomede interfectus.

¶ Archimãdritæ pe. ꝑ. dicũtur ꝑpositi cõsecranęq;
turbæ haud longe dissimiles cũ episcopali dignita
te ꝙ principes mãdrę & agminis sint. Mandræ em̃
veterinorũ & animãtiũ brutorũ agmẽ dicit. Mar.
Nec datur obstantes mulorũ scandere mandras.

¶ Architectus & architector nomina cõposita ex
archos princeps & τεκτων faber principalis: fa=

ber fabricandi artem habens vel qui ſtructuris ędificiorũ præeſt. Vnde Victruuis de architectura conſtruendis. fabri autem qui didit.i.de ædificijs aliquid manu faciunt in ædificijs alteri iunguntur ingenio alteri opera valent. Cicero Var. Si quis adhibere volet nõ modo vt architectos: vetũetiam vt fabros ad ædificandam rempublicã.

¶ Architector.aris.cõpono. Idem lib. ij. de fi. an q ita claſſi das vt optime poſſit architectari voluptates.

¶ Architectura ædificandi ſcientia.

¶ Architriclinus.penult.prod. qui principalis eſt in aula diſcumbentiũ. Compoſitum nomen ex ἀρχη & τρεισ & κλινη quæ lectos ſignificat. Nam in aula tres toros in tribus aulę dimenſionibus collocabãt vbi cõuiuantes diſcumbere conſueuerũt. Iuuena. Tertia ne vacuo ceſſaret culcitra lecto. Architriclini erat curare vt edulium varios fercula ſeriatim & in tempore cõuiuis exhiberentur vt recte omnia diſpoſita eſſent.

¶ Archimagirus. pen.prod. princeps & magiſter coquorũ qui coquinę præeſt. μαγειροσ em̃ latine coquus. Iuuena. Pariter librarius archimagiri.

¶ Archytas.penul.prod. Tarẽtinus philoſophus pythagoricus fuere & alij hoc nomine vocati.

¶ Archiuũ.penult.prod. armariũ librorum.

¶ Archidamus: nomẽ viri Spartiani. Hic roganti bus ſocijs quantum pecuniarũ foret ſatis ad bellum pelopõneſiacũ ſcienter reſpondit. Bellum ordinata non quærit.

¶ Archippus nomẽ philoſophi q thebis ſcholas habuit. vt ſcribit Hiero. & pythagorę auditor fuit.

¶ Archemolus penul.cor. Rhœti regis Marubiorum in Italia filius. De quo Virg. Et rhœti de gente vetuſta Archemolum thalamũ auſum inceſtare nouercæ.

¶ Archemorus.penul.cor. Lucurgi Thracum Regis filius qui a ſerpente occiſus fuit. vt apud Sta. lib. The. ſic dictus q futurũ apud thebas regibus oſtenderit exitium. Hic Hypſiphilen nutricẽ habuit: quę cum ſitientibus qui ad thebaicam expeditionem proficiſcebãtur langiam fontẽ oſtenderet: Archemorũ puerum ſuper viridi herba depoſuit qui a ſerpente vulneratus perijt. Vnde fons ille Archemorus vocitatus eſt: & annuus agon in pueri illius memoriam celebrari cœptus.

¶ Arcadia: peloponeſi regio & achaię pars a mari vndiq; remota. Ab Archade Iouis filio ex Caliſtone Lycaonis Arcadię Regis ſic appellata. Hęc vt Euſta. docet aliquãdo dicta eſt pelaſgia a pelaſgo rege magno & ſapiẽte viro qui vitę cultioris auctor eis fuit: & victum ex ſtirpibus herbarum arborumq; frondibus tranſtulit ad glandẽ: maximeq; phagineã. Aliquando etiã Lychaonia. Aliquãdo Gigantida. & aliquando Parrhaſia. Arcas autem cum pelaſgos in deditionẽ redegiſſet: eorum regionem arcadiam nominauit. Scribit Ply. Hanc totã mõtuoſam in qua ſunt aſini cęteris maiores ac prę ſtantiores. In ea Erymanthus fluuius lernęa palus & lapis Aſbeſtos inextinguibilis.

¶ Arcas arcadis. nomen Iouis filij & adiectiuũ ab Arcadia: vt populi arcades.

¶ Arcadicus.dica.dicum. quod eſt ex Arcadia: vt arcadici mores.

¶ Archander. Danai ſocer nomen proprium.

¶ Arctos latine vrſa: quę quia in modum plauſtri vertitur noſtri eam ſeptentrionẽ dixerunt. Et inde arctous ſeptẽtrionalis & borealis. Et Arcticus polus.i. borealis: de quo Cice. lib. ij. de natura deorũ. Hunc circum Arctoæ duæ feruntur nunq occidentes. Ex his altera qdẽ apd Graios Cynoſura vocatur altera elyce. Nã elyce maior eſt vrſa quæ & Caliſto vocata fuit. Cynoſura vero minor arctos. Vnde Ouid. lib. iiij. Faſ. Eſſe duas arctos quarum Cynoſura petat Sydoniſs: elycen graia carina notet. Artos vero ſine c. panis dicitur.

¶ Arctophylax.penult.correpta. arctoæ ſiue vrſę phylax.i. cuſtos. Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe bootes. Hic plauſtrum vehit. Ideo ruſtici ſeptentrionem dicunt. Is fuit arcas Iouis filius ex caliſto. Effigiatur. xiiij. ſtellis.

¶ Arcturus.penul.pro. ſtella in ſigno bootæ poſt ſeptẽtrionem: cuius ortus & occaſus tempeſtates facit. & dicitur vrſæ cauda. Oritur a canicula fere poſt diem quinquageſimũ.

¶ Arctous ab arcto idem eſt quod ſeptentrionalis & arcticus: ſimiliter ſeptentrionalis.

¶ Arctus.a.um. ſtrictus. vt arcta eſt via quæ ducit ad vitam: ab arceo fit. Columel. li. iij. In tribulum fictile vel cornu arcte inſerito.

¶ Arcto.as. frequentatiuũ eſt ab arceo.

¶ Arcus ab arceo p contineo fornix ædificij eſt q ſe ipſe cõtineat q̃uis ab opere erigendo in altitudinẽ quidã dici velint. Cice. Iam em̃ atriolũ & arcus duos abſoluerat. & arcus iris cœleſtis & tam ſecundæ q̃ quartæ declin. in vtraq; ſignificatione. Cice. de natura deorũ. Cur aũt arci ſpecies non in deorũ numero reponatur. Hier. in Ezech. Vidi velut aſpectũ arcus cũ fuerit in nubẽ in die pluuiæ. Enni⁹ geſce. protulit. Formatur aũt hoc modo arcus cœleſtis. Dum enim ſol in nubibus rareſcentibus ex aduerſo refulſerit: radioſq; ſuos directa linea humori nubilo trãſfundens impreſſerit: fit repercuſſio ſplẽdoris eius in nubibus ex quibus fulgor emicãs arcus ſpeciẽ format. Sicut em̃ impreſſa cæra anulo imaginẽ exprimit: ſic nubes ecõtrario ex rotũdita te ſolis figurã ſumẽtes orbem efficiũt. & arcus effigiem fingũt. Apparet aũt hoc modo ſemp: ſed cũ rareſcunt nubila cœli. Nã rurſus cũ coeunt in ſe nubes atq; denſantur cõfeſtim arcus forma reſoluit. In nubiũ em̃ denſitate arcus imperfecto gyro complectitur. Deniq; ſine ſole & nubib⁹ nunq apparet arcus. Quadricolor autẽ eſt quia ex omnib⁹ elemẽtis in ſe rapit ſpecies. De cœlo em̃ trahit igneũ colorem. de aquis purpureũ. de aere album. de terris colligit nigrum. Arcus vero quo ſagittæ iaciũtur tantũ quartæ declinationis eſt ab arceo cum ſignificat a long: eveto q; miſſis ſagittis non ſinat hoſtem accedere. Quod nomen etiam per q. apud antiquos ſcribebat Arquus. Vnde arquites arcu præliantes qui & ſagittarij dicuntur. Et arquatus. Græce autem το τοξον. latine dicitur arcus. Inde argyrotoxos apollo argenteũ arcum gerens. & hippotoxatæ equeſtres ſagittarij.

¶ Arcuatus ta.tum. in modum arcus curuatus. ab arcuo arcuas. Plynius libro. xxix. Illam autẽ quæ arcuatur græci ſepam vocant. Liuius libro primo. Adid ſacrarium flamines bigis curru arcuato vehi iuſſiſti. Hieronym⁹ in prologo Ioſue. Vnde ceſſet arcuato vulnere contra nos inſurgere ſcorpius.

Hinc arcuatim aduerbium more arcus.
¶ Arcatus.ab arcus arci quasi in modum arci factus. Ouidius libro. xi. Meta. Iris & arcato cœlum curuamine signans.
¶ Arquatus ab arquus: & is dicit cui color & oculi virent a colore.s. arqui cœlestis: quem morbum quidã appellant demoniacũ: quidã aquariũ quidã auriginem: quidam regiũ: quidam ictericum.
¶ Arculus diminutiuũ ab arcus.a quo fit aliud diminutiuũ arcellus: & arculus dictus est deus qui tutelam gereret arcarum. Item arculus dicebatur circulus qui capiti imponebatur ad sustinenda commodius vasa quæ ad sacra publica capite portabãtur apud Athenienses.
¶ Arculata circuli qui e farina in sacrificijs fiebãt.
¶ Arcirma. genus modici plaustri quo homo gestari solet.
¶ Ardeo. es. si. sum. qđ & ardo is dicit significat concremor. Virg. Namq; volans liquidis in nubibus arsit harundo. Et in euangelio. In ignem mittent & ardet. Per translationẽ ardere ponitur pro ardenter seu impatiẽter amare. Et sic modo cũ accusatiuo: modo cũ ablatiuo cõstruitur. Vir. Corydon ardebat alexim. Hora. Non aliter samio dicunt arsisse batillo Anacreonta teum. Interdũ pro festinare. Vnde ardẽs pro festinãte ingenioso acutoq; ponitur. q; instar ignis oĩa penetret. sicut ecõtrario segnis dicitur tardus quasi sine igne. Virg. Instant ardentes tyrij. Interdũ pro fulgorẽ emittere. Idem tyrioq; ardebat murice læna. Vnde & ardens ꝓ candido a candore flammæ. Idem ardentesq; auertit equos. Interdũ pro dolore irasci vt apud eundem lib. x. Proxima quæq; metit gladio latũq; ꝓ agmẽ
Ardens limitẽ agit ferro te turne superbum
Cæde noua quærens. Interdum pro consumi. Cice. Quoniam nimio viuendi te desyderio ardebã. Interdũ pro optare. Plyn. Ardeo te videre. Virg. Patriæq; mori pro mœnibus ardent. Huius composita sunt exardeo inardeo & perardeo: in quib⁹ præpositio auget vim significationis.
¶ Ardesco.is.ardens fio. Grego. Sed ad hęc audita inardescit animus: iamq; illic cupit assistere vbi se sperat sine fine gaudere.
¶ Ardelio: homo inquietus. & huc atq; illuc semper volitans saliens & omnibus negocijs sese immiscens.
¶ Arduus.a.um. altus & difficilis. Ouidi⁹. Ardua prima via est.
¶ Ardea.auis quædam quasi ardua. quoniã volando alta petit. A græcis dicitur ερωδιος. Vir. Atq; altam supra volat ardea nubẽ. Huius diminutiuũ est ardeola. Est & ardea nomen vrbis in latio a feruore regionis sic dicta. quę. xviij. miliaria ab vrbe est posita. Mar. Ardea solstitio pestanaq; tura pestantur Quiq; cleoneo sydere feruet ager.
¶ Ardeates populi sũt ardeæ incolæ. habet pe. ꝓ.
¶ Area ꝓprie dicitur locus purus in vrbe sine ædificio: quem græci plateam dicunt. Dicta area q; ardore solis sit facta arida & non possit quicq; generare. quidam ab ara deducunt: q; sicut hæc ara pura est. ita areæ in vrbe siue in domo loca pura sunt. i. sine ædificio. Vel q; sicut aræ flammis. ita areæ e solis ardore torrẽtur. Valla. campus est planities ampla & grandis. ideoq; spatioseq; plateæ areæve campi nomen accipiunt. Vnde Romæ campus martius. Nam locus huiusmodi vocatur area. Suet. tamen in Cæsa. posuit aream pro loco puro accõmodato foro extruendo cum inquit. Forum de manubijs incoauit cuius area super sestertiũ millies constitit. Item area dicitur solidum terrenũ planities glabra. id est locus purgatus coæquatusq; & cylindro consolidatus plateis amplitudine similis: vbi frumenta arescunt & teruntur. De qua Virgilius libro primo Georg. Area tum primum ingenti est æquanda cylindro. Columella lib. iij. Area quoq; si terrena erit: vt sit ad trituram satis habilis primũ raditur. Et Area est per diminutionem areola sub acta est terra ꝓbe atq; sata seu serenda: quales sunt in hortis in quibus quadrata quædam & bene sub acta atq; coæquata spatia in q̃ mox semina iaciantur. Columel. Areæ sic informandæ sunt vt facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis perueniant. Columella libro sexto. Crebro putrem terram duos alte digitos insternemus & modice rigabim⁹ stramẽtisq; areas cooperiemus. Ex huiusmodi areis locatis magni prouẽtus capiebantur. Cice. in Para. Etenim si isti callidi rerum æstimatores prata & areas quasdã magni ęstimant q; eius generi quasi nocere: nihil potest. &c. Item area vocatur morbus in capite cum capillorum profluuio Item Area siue Aria media producta insula est in ponto versus colchos marti sacrata.
¶ Areola cũ accẽtu in antepenultima dimínutiuũ ab area. Columel. lib. vi. Cum terram bene subegeris areolas facito. Hiero. in Can. Genæ illius sicut areolæ aromatum consitæ a pigmentarijs.
¶ Areator: qui aream purgat & in ea frumentũ triturat. Columella libro secũdo. Atq; hoc supremũ areatoris emolumentum percipiendorum seminũ quæ terræ crediderat.
¶ Aridus arida aridum penultima correpta siccũ quod naturalem humorẽ amisit. Ambrosius. Arida terra dicta est non solum ad genus sed etiam ad speciem terrarum refertur: vt sit vtilis sicca habilis & apta culturis. Arida autem expressio naturæ est. Terra appellatio quædam simplex negocij. Interdum Aridum ponitur pro puro & lucido. Plautus in Rud. Argento arido. Interdum pro horrifico acuto cũ de sono loquimur: quia ea q̃ arida sunt cum frangi cœperint nimiũ atq; horrificum sonũ edunt. Virgilius libro primo Georgicorum. Et aridus altis montibus audiri fragor. Huius diminutiuum est aridulus.
¶ Aridítas: q̃ & aritudo dicitur pro siccitate. Var. Frigus calore atq; humore aridítudinẽ miscet.
¶ Areo ares arui aridus sum. Plautus in Rud. Vtinam fortuna nũc anatina vterer: vt cũ exissem ex aqua arerẽ tamen. Quidam hoc verbum ab ara deducunt: in qua quę dijs immolabantur torreri solebant. Alij vero ab ara: sed per contrariũ sensum. απο του αρδειμ. qđ significat irrigare q; aridum minime sit irrigatum. Huius cõposita sunt adareo Exareo Inareo Obareo Perareo & Subareo.
¶ Aresco. aridus fio. Cicero libro secundo ad Herennium. Nihil lachryma citius arescit. Adaresco probe aresco sicut Exaresco. Cato de re Rustica. Vestimenta ne tineæ tangant amurcam decoquito ad dimidium: & vngito fundum arcæ & extrinsecus & pedes & angulos: vbi ea adaruerit vestimenta cõdito. Inaresco intus siue penitus aresco. Co-

lumella libro primo. Deinde cū prædictū tectoriū maruit.i aridum intus penituſve factum eſt. Obareſco circum ſiue omnino areſco. Lactā. libro de opificio. Acies.i.membrana illa perlucens quam ſiccari & obareſcere nō oportet: niſi humore terſa pure niteat obſoleſcit. Perareſco valde areſco.

¶ Arefacio:aridum facio. Cuius paſſiuū eſt arefio pro exiccor.

¶ Arelate:ciuitas eſt in mediterraneo narbonēſis galliæ a Plynio dicta colonia Sextanorū quoniā ex ſexta legione coloni deducti ſunt.

¶ Ares græce αρηϛ quattuor ſignificat. Ferrum interdum bellum. Aliquando vulnus: ſæpius vero Martem. Quo nomine & nos & ferrū & bellum: & vulnus ſignificam⁹. Ab αρηϛ Aries quaſi martialis ſicut a marte martius. nam etiā mathematici dicūt martis eſſe domū arietem & ſcorpionem vt etiam ob cōuenientiā influxus dicatur aries a marte a græcis tamen deducendo.

¶ Arete græce αρετη latine virtus. Vnde philaretus propriū nomen: & ſignificat amatorem virtutis. Eſt etiam arete nomē mulieris vxoris alcynoi regis phæacum.

¶ Areopagos:penultima cotrepta. Martis vicus: nā αρεοϛ Martis ϖαγοϛ vicus. Nam vicus erat Athenis a templo Martis ſic cognominatus vbi primū iudicium capitis actum fuiſſe dixit Plynius libro. vij. Et inde.

¶ Areopagitę illi dicebātur:qui in templo Martis iudicabant quod iudicium exquiſitiſſimū habebatur. Nam cū Mars qui græce dicitur αρηϛ homici dij crimine reus fieret iudicantibus duodecim dijs in eo pago ſex ſententijs abſolutus eſt. vt Stephanus Byzantius docet: & multi alij græci verū quid ageretur in areopago Iulius quidē pollux lib. viij. ſcribit de magiſtratibus athenienſiū & eorū locis: Areopagitarū magiſtrat⁹ erat iudicare de cæde: & de ſtatu reipub. prouidere vnde ait οι δε εννεα αρχοντες οι καθ εκαϛον ενιαυτον μετα το δουναι τας ευθυνας εις τοις αρεοπαγιταις ϖροσετιθεντο υπαιθρι οι δε ελικαζοντο του φορου: ſed multa eſſent dicenda: quæ Pauſanias ſcribit de græcia illuſtrata & alij.

¶ Arethous rex fuit in arna vrbe bœotiæ.

¶ Aretalogus. penultima correpta Porphirione teſte: garrulus & loquax dicitur in oſtētatione virtutis vnde nomen deducitur αρετη eſt græce virtus: & logos ſermo ſiue verbum: ſententia: ratio: proſa: cura: ſtudium: & multa alia. Suetoni⁹ in Auguſto. Frequentius aretalogos & feſtos & ſolēnes nōnunq̄ tantum iocularitatem celebrat. Iuuena. Vt mendax aretalogus. Aretalogus etiam dicitur qui fingendis mendacijs auditores mouet arte verborum. Sed tunc eſſet contra Porphyrionē. non enim ab αρετηϛ: ſed ab αρεσκω placeo. ſed αρεϛοϛ: id eſt placidus & logos ſermo quaſi aretalogos vir placidi ſermonis blādus: multa delectatione affabilis. mitis & dulcis.

¶ Arethuſa penult. producta virgo venatrix Dianæ comes ab Alpheo amata in fontē Sicilię apud Syracuſas conuerſa eſt. Virgil. Et tandem poſitis velox arethuſa ſagittis. Vnde & Syracuſæ arethuſides dictæ ſunt: ab arethuſa fonte forma patronymica fœminina. Ouidius lib. iiij. Faſt. Vtq̄ ſyracuſas arethuſides abſtulit armis Claudi⁹. Fuit & Arethuſius fons Smyrnæ. Tertius in chalcidia. Quartus in Itaca. Eſt & Arethuſa locus ſyriæ munitus iuxta emeſam ſexdecim milibus paſſuū a qua arethuſij vt inquit Strabo.

¶ Aretiū ciuitas Thuſciæ a grecis condita eo tempore quo populus Iſrael ſub iudicibus regebatur.

¶ Aretiſſa lacus maioris armeniæ de quo Plynius libro ſexto. Tygris influit in lacū aretiſſam omnia illata pondera ſuſtinentē. Solinus vocat eum arethuſam Strabo Arſenem.

¶ Arena tenuiſſimus puluis aridus. Ideoq̄ ab ariditate deductum nomen quidam exiſtimant. Caret enim omni humore & ſucco vnde & plurimum aquæ ebibit. Et ita ſine aſpiratiōe ſcribi debet. Nec quemq̄ mouere debet q̄ arena habeat primam breuem areo vero productam cum deriuatiua nō ſemper primitiuorum naturam ſeruent. Alij ab hæredo: q̄ ſibi inuicem propter tenuitatem cohæreāt: vel q̄ cum calce parietibus inhæreat ſicut in fabricis videmus. Et ſic cum h. ſcribunt. Eius vero tres ſunt ſpecies ſcilicet foſſitia fluuiatica & marina. Inter quas groſſior ſabulum nuncupatur. Quandoq̄ tamen Arena ponitur pro loco in quo pugnabant gladiatores. Sueton. in Auguſt. Quodam autem muneris die parthorum obſides tunc primum miſſos per arenam mediam ad ſpectaculum induxit. Hinc arenarij dicti ſunt gladiatores qui in arena depugnant. Quandoq̄ forum arena dicitur: quia illic ſic depugnāt actores cauſarum vt in arena gladiatores degladiabantur. Seneca. Hoc ita habitū eſt ſcholam quaſi ludum eſſe forum arenam. Hinc Plynius Arenam ſuam appellat centumuiros quoniam in iudicio centuūirali certabat frequenter teſtis oratorijs. Hoc nomen licet pluralem numerum non habeat. Virgilius tamē dixit. Q̄ multę zephyro turbantur arenæ.

¶ Arenaceus.a.um. quod ex arena eſt.

¶ Arenarius.a.um. quod ad arenā pertinet. vt Iupiter arenarius.

¶ Arenoſus.a.um. qđ arena abundat. Ply. Littus nō arenoſum: ſed alga & fluuiorū ſordibus plenū.

¶ Arenatus.a.um. quod ex calce & arena factum. ſicut marmoratū quod ex marmore. Plyn. In græcia tectorijs etiā arenatū quod ducturi ſunt prius in mortario ligneis vectibus ſubigunt.

¶ Arenula dimi. ab arena: q̄ eſt tenuiſſima. Ply. li. xxx. Arenulæ q̄ inueniūtur in cornibus cochleatū cauis dentiū inditæ ſtatim liberant dolore.

¶ Arguo.arguis.gui.gutum. Imputo ſiue accuſo & genitiuo ſæpius q̄ ablatiuo conſtruitur. Curtius. Orſinem modo auaritiæ interdū & defectionis arguebat. Cic. lib. ij. ad Herenniū. Vt ſi quiſq̄ furti arguat dicat eum eſſe hominē improbū auarum fraudulentum. Similiter quando ſignificat reprendo cum ratione & argumentis: vt in Gene. Certe mendacij nos arguere nō poterit. Plau. in Am. Et eccū video qui me miſerā arguit ſtupri dedecoris: Si vero id quo quis arguitur nō exprimitur accuſatiuū tantū habet. Lact. lib. iij. Tui ergo te libri arguūt. Proprie tamē arguere, eſt oſtēdere. Vir. Degeneres animos timor arguit. Huius compoſita ſunt Coarguo & redarguo. Sal. Lentulū diſſimulantē coarguūt ſermonibus quos ille habere ſolitus erat. Sciendum eſt q̄ licet Arguo argutū ſupinū faciat: ex quo argut⁹ ptcipiū tamē futuri tēporis eſt Arguiē iiij

turus. Salu.lib.iij.histo. Quos aduersum multi ex bythinia volentes occurrere falsum filiũ arguiturũ Nam vt docet Pris. Quædam sunt verba in vtum supinũ formantia quorum participia futuri terminãt in iturus & verbalia in itio: vt argutũ arguiturus. Tuitum tuiturus. Sputũ spuiturus spuitio. Plutum pluiturus pluitio.

¶ Argutus a.um. pticipiũ. Plau. in pseu. Argutus malox facinorũ. Quãdoqꝫ vero est nomẽ modo p malitioso & falso qui cũ lepore quodã quę cupit dicit facit ve: quasi arguens acute & inuestigans. Modo pro canoro resonantiqꝫ vt arguta hirundo. Et arguti hoies q̃ multũ & celeriter loquũtur ab argo naue: q̃ a celeritate dicta est. ἀπροσ em̃ velox dicit. Virg. Argutos interstrepere anser holores. Modo pro exili breui & quasi acuto. Idẽ lib.iij. Ge. Argutumqꝫ caput: breuis aluus: obesaqꝫ terga.

¶ Argutia æ. dicitur acute & malitiose dictũ vel factũ. Plau. in Mus. Exi a culina sis foras mastygia: qui mihi inter patinas exhibes argutias.

¶ Argutor pe.p. deponẽs ab argutus fit: & significat procaciter ploquor. Neuius. Quãdo ad ludos venit alij cum tacerẽt totũ diem argutatur quasi cicada. Est & argutari subsilere. Tit. Terra hæc est noua qua tu solitus argutari pedibus cretam dum compescis vestimentaqꝫ leuas: reperitur & arguto in eadem significatione.

¶ Argutulus dimi. cõtemptui deriuatũ & nõ blandiendi causa vt homũculus & homulus.

¶ Argumentũ vt a Quintil. diffinit est ratio probatione præstans qua colligitur aliud per aliud: & quæ quod est dubium per id quod dubiũ non est: confirmat. Sumitur interdum etiam pro materia. Cic. Quoniã nullum scribendi argumentũ mihi relictum est. Interdũ pro cõiectura. Interdũ pro veri simili probatione: vt sunt argumenta comœdiarũ Interdum pro summa versibus exposita.

¶ Argumentatio est explicatio & enarratio argumenti. Accipitur & pro eo quod mente cõponitur. Amb. Cognito q̃ Helisęus esset qui consilijs & argumentationibus eius obuiaret.

¶ Argumẽtor: rationib⁹ nitor ad aliqd p̃bandũ.

¶ Argemmissa vel argemuissa. Insula ad continẽtem troadis prope argenicũ promontoriũ locata: Iuxta quem locum alcibiades extinctus est.

¶ Argenos latine dicitur albus splẽdidus. Festus Argenũ argentum per candidum. ἀσπρον.

¶ Argetos significat velocem & candidum splendidum & strenuum.

¶ Argus nomen propriũ regis argiuorum. Hic filius apis fuit. Ex cuius nomine argi argiui appellati sunt. Quo regnante cœpit vti frugibus græcia & habere segetes in agricultura delatis aliunde seminibus. Et post obitum deus haberi cœpit templo & sacrificijs honoratus. Fuit & alius Argus: qui a Poetis oculis plenus fingitur: custodisse Iunonis imperio Inachi filiam eius deę pellicẽ in bouis speciem cõuersam. Qui postea a Mercurio interfectus fuit. Vnde & argiphontes cognominatus est: q̃ argum peremerit. Vnde cœtũ stellarũ luce distinctũ Argus dicitur. Et argus vocatus fuit Nauis archi tectus a quo Argonautæ. Est & argus adiectiuum pro argiuis: vt est apud Plautũ: Natus amphitrio argis ex argo patre.

¶ Argo gen. fœ. nauis quã Iason duxit ab Argo

architecto. De quo Flaccus Ad Charũ tritonia deuolat argũ molliri. Hunc puppẽ iubet & demittere ferro robora. Seu ab argon qđ est velox: vt inquit Diod. Inde arguti vt sentit Probus dicti sunt: qui multũ & celeriter loquũtur. Alij autumãt argo nominatã esse ab argiuis hoc est græcis. Quod sentire videtur. Cice. lib. pri. Tus. cũ ait. Et eas angustias per quas penetrauit ea q̃ est nominata argo quia argiui in ea delecti viri vecti petebant pellem inauratam arietis. Inde argonautæ dicti sunt.

¶ Argos in sing. ge. ne. In plurali mas. vt hi argi. Hor. Aptum ducit equis argos ditesqꝫ mycenas. Vir. lib. x. Herculis anthorẽ comitẽ q̃ missus ab argis. Est aũt ciuitas nõ longe ab athenis peloponnesi caput: & oĩbus ciuitatib⁹ græciæ antecellebat Cuius rex primus phoroneus fuit. Dicta argos ab Argo rege: vt scribit Aug. li. xviij. de ci. dei. Hinc argiui græci dicti sunt: & argolic⁹ sinus. & argolici duces. & argolica regio. Alia est ciuitas argos thessalię qđ pelasgicon dicũt. Alia in achaia nõ longe a mycenis. quę & hippion vocat. Et in Acarnania amphilochicũ. Est & argos quædã græciæ ps. Oĩs quoqꝫ littoralis ora dicebat argos. Et ante danaũ argiadæ. hoc ẽ argiui. Argos quoqꝫ græce dicit tardus. Hinc iocus in endecasyllabo. Mar. Nõ nautas puto vos: sed argonautas. Vbi allusio est ad famigeratos nautas & intelligi tamẽ vult pigros & lentos nautas. Et argos nauis signum cœleste oritur Pridie Idus Martij.

¶ Argis aduerbialiter in loco. Ply. lib. xvi. Argis etiã olea durare dicitur.

¶ Argeus a.um. idem q̃d argiuus. Hor. li. iiij. Car. Tibur argeo positũ colono. ab argos vrbe. Et argeus mons est ab vna parte Cappadociã cingẽs.

¶ Arget teste Var. dicebãtur scirpeæ effigies q̃ per virgines vestales iaciebantur singulis annis in tyberim p pontẽ subliciũ. Argei etiã dicebãtur loca sacra Romæ Argeorũ. Varro. Reliqua vrbis loca olim discreta vt argeorũ sacraria argeos dictos a principibus: q cũ Hercule argiuo Romã venerũt.

¶ Argia pe. pro. nomen Adastri regis Argiuorũ filiæ quę cõuersa fuit in fontẽ sui nominis.

¶ Argię pluralis numeri tm̃ oppidũ est Laconiæ.

¶ Argolic⁹ a.um. idẽ q̃d argiu⁹: vt regio argolica

¶ Argonautæ dicti sunt heroes illi q cũ Iasone in Colchos p̃fecti sunt ex quib⁹ p̃cipue fuere Castor & pollux. Telamon Orpheus Hercules & Hilas puer sic cognominati a naue quã innauigauerũt: qui fuerũt supra quinquaginta vt Orpheus libro primo & Apollonius in catalogo heroum.

¶ Argiletũ ab argo dictũ q̃ is eo venerit: ibiqꝫ sepultus sit. Nã argolus siue argus dux argeorũ apd Euandrũ hospitatus est. Cũ in suspitionẽ regni veniret clam noctu ab arcadib⁹ est interfectus: vt volunt inscio Euandro. Cui Euander tumulũ fecit: & loco nomen posuit a leto. i. morte argoli: siue argi: Argiletũ. Var. scribit Argylletũ etiã dict ab argylla. i. creta cuius copia illic erat. Erat autẽ argyletũ locus in vrbe prope pallatiũ vbi tabernę bibliopolarum erant: quæ argiletanæ dicebãtur. Mar. Argiletanas mauis habitare tabernas.

¶ Argylla: terra cretosa & candida qua figuli vtũtur ad vasa facienda. Iuuena. Argyllam atqꝫ rotã citius properate.

¶ Argema morb⁹ oculoꝝ cũ vlc⁹ circulũ oculi in

feſtat: quẽ greci Irim dicũt. Latine albugo vocat: & leucoma etiã grẽce a candore. Videt eſſe idem ſe ac quod leucomata. i. albugines a candore.

¶ Argyrippa: ciuitas in apulia. quam Diomedes edificauit a qua argyrippini dicuntur.

¶ Argyrion latine argentum a quo argyrocopus argentarius αργυροσ και κοπτω.

¶ Argyrologus: quæſtor quærens argentũ απο του λεγειν.

¶ Argyrondes ætoliæ fluuius propter argenteum aquę candorem.

¶ Argyraſpidas dicimus eos: qui argentata ſcuta ferũt. Vñ ſicut refert Lamp. Alexãder Imperator Romanus non ſolum fecit argyraſpidas: ſed & chryſaſpidas: ita ab aureis clypeis nominatos. αρσπισ.

¶ Argyrotoxos argenteũ arcũ gerens: quo noſe dictus eſt Apollo. το τοξον.

¶ Argentũ primo ſignatũ eſt anno vrbis quingẽteſimo octogeſimo quinto. Quin. Fabio conſule: quinq; annis ante bellũ punicũ primũ. Nota argẽti bigę & quadrigę. Inde bigati & quadrigati nũmi appellati ſunt. Aureus vero nũmus ſexageſimo ſecundo anno poſt argenteum percuſſus eſt: in quo primo conſulũ deinde Imperatorum capita imprimi cœperũt & ab his ſępe nomina accepere. Argẽtum candidum eſt: vnde & a græcis argyros dicit. In puteis reperitur excoqui non poteſt: niſi cũ plũbo nigro: aut cũ vena plumbi: quę iuxta argenti venas plærunq; reperitur Gallenam vocant. Aliqñ argentũ ponitur pro ſupellectili argentea puta ſcyphis cochlęaribus aliiſq; quę ad menſam ornandã exhibentur. Plau/Tu eſto lectiſterniator: tu argentum eluito.

¶ Argentarius vulgo campſor: ſiue menſarius a græcis colybiſta & trapezita dicit. Vnde Plaut. in Cur. Trapezitam & argentarium pro eodem accipit. Sed iureconſultus. ff. de edendo oſtendit argẽtarios maiores menſarios: & quorũ officiũ atq; miniſterium publicam habet cauſam. Hiq; rationes conficiunt. Auctor eſt Seneca argentarios pręeſſe publicis actionibus.

¶ Argeſtes vẽtus occidẽtalis frigid⁹. de quo Ply. li. z. Ab occaſu equnoctiali fauonius. ab occaſu ſolſtitiali Corus: zephyron & argeſten vocant.

¶ Ariadne nomen propriũ eius: quam deſertam a theſeo bacchus raptiſſe dictus eſt a poetis.

¶ Aricia vrbs in Italia abeſt ab vrbe ad decimum lapidẽ quã ędificauit Hippolytus theſei filius: & a nomine cõiugis aricią appellauit. Iuxta hãc vrbẽ erat nemus: quod aricinum dicebatur: in quo egeria nympha erat: cũ qua loqui ſolitũ ferũt Numam Roma. regẽ. Erat & aricinus lacus: quod ſpeculũ Dianę vocabat: in quo nũc quoq; inſu'ę cũ proceris arboribus mobiles conſpiciuntur.

¶ Aries etis. pe. cor. qui inter oues integer eſt: & tenetur ad generandã ſobolẽ. Veruex vero cui inuerſi: vel adepti ſunt teſticuli: Ab ara dictus aries: q; aris imponi ad ſacrificia ſoleret. A cuius ſimilitudine bellica machina appellatur. Materia ac tabulatis teſtudo contexitur: quę ne flammis exuri poſſit corio ſiue cilicio veſtitur. Intrinſecus recipit trabẽ quæ ſi adunco prefigitur ferro: falx vocatur: ab eo q; incuruata eſt: vt ex muris lapides extrahat. Si vero caput ipſius ferro tegitur Aries appellatur: ſiſtat arietini capitis fieri ſoleret: vel q; habet durriſſimam frontẽ qua ſubruat muros vel q; more arietum retrocedit: vt vehementius feriat. Teſtudo autem a ſimilitudine naturę teſtudinis vocabulũ ſumpſit: quia ſicut illa modo reducit caput: modo profert: ita huiuſmodi machina interdũ reducit trabem: interdum effert: vt vehementius feriat. Eſt & Aries cœleſte ſignũ primũ in zodiaco. Aries etiã marinus piſcis ſiue marina belua eſt candore tantum cornibus aſſimilatis græce κριοσ dicitur: ſed rem mirificam tradit Aelianus diſcipul⁹ pauſanię lib. vij. Λεγουσι Δαραβεσοτι αραα παρ αυτοισ πολλαι αι γεται ανωμουσι κησ μαλλουηνωτου Χιλιου

¶ Arietinus na. nũ: pe. pro. quod ẽ ex ariete. Ply. Arietinum iecur ad id vtile eſt.

¶ Arieto as. pe. cor. percutio. Tractũ ab arietũ ſimilitudine cuius firmiſſimum caput & ſolidiſſima cornua faciunt: vt magno impetu quicquid obiectis percutiant.

¶ Arihel quidã putãt eẽ areopolim ab Idolo martis quod illic ſitum eſt. Interpretat autẽ Leonem dei: hieruſalem figuraliter ſignificans.

¶ Arion citharœdus optimus ex leſbo inſula. De quo Herodotus ſcribit q; cũ a nautis coactus eſſet ſe e naui in pelag⁹ demergere a delphine excep⁹ ab eoq; in laconiã deportatus fuerit anteq; nautæ illuc applicuiſſent.

¶ Ariminum ciuitas Italiæ a flumine propinquo eiuſdẽ nois ſic dicta. Hęc quondã Vmbrorũ colonia fuit: ſicut & Rauenna: verum vtraq; Rom. accepit inquilinos. Habet autem hęc ciuitas portum ædificata anno ante Chriſti exortũ. cclxx. Ptolemęo lagi filio ægyptijs imperante. Pub. Sempronio & Apio claudio conſulibus. Ad quam viſendam compoſitis ſiciliæ rebus Sempronius nauigauit. Eam Octauianus ampliauit: & a liburnis dirutam Diocletianus repoſuit: fuſiſq; liburnis arcũ triumphalem in ea extruxit.

¶ Arimphei ſunt populi afię ſeptẽtrionalis ppe ripheos montes: habent pro domibus nemora: pro alimentis baccas: & tam fœminę q; mares comas tondent.

¶ Arimaſpi populi ſcythię Europæ verſus Aquilonis exortũ: vt lib. vii. refert Plynius: qui vnicũ in media fronte habent oculum: & cum gryphis continue pręliantur.

¶ Ariſtippus nomẽ philoſophi cyrenaici & apud nos dicit optimus equus. Hic dicere ſolebat q; lautior victus nullo erat impedimẽto ad bene viuendũ. Hic Socraticus auditor fuit: primus ſocraticorũ mercede philoſophat⁹ eſt: habuit ingenium ad oĩa pro tẽpore loco & perſona ſimulãda oĩno prõptũ. Et ob hoc Dionyſio præter oẽs erat charus. Et vt pręſentibus voluptatibus libenter fruebatur ita & abſentes facile contemnebat. Hic cũ e patria in grẽciam philoſophandi cauſa proficiſceret iuſſit ſeruos aurũ proijcere vt expeditiores ad iter capeſſendũ eſſent. Sũmum bonũ poſuit in leui motu ad ſenſum emananti. idęſt in voluptate corporis ſenſus titillante. Qui ab eo fluxerunt: & in dogmate permanſerũt ab hominis patria Cyrenaici ſunt appellati. Tradũt Platonem dixiſſe ſoli Ariſtippo & chlamydẽ & pannũ ferre datũ eſt. Hora. Oñis ariſtippũ decuit ſtatus & color & res. Fuit &

alter aristippus huius nepos ex filia Metrodidactꝰ dictus quasi a matre doctus. Hic in nauigio a tempestate deprensus timuit & expalluit. Et interrogatus quare philosophus timeret cū ipse cōtra nihil timeret: festiuiter respondit nō eandē sibi & illi causam esse quontiā is nō esset magnopere solicitus ꝓ anima nequissimi nebulonis ipsum autem pro aristippi anima timere.

¶ Aristrocratia optimatium principatus vbi optimates rempubli. tractant. ἀριστοσ καὶ κρατοσ υπο κρατειμ.

¶ Aristoclides pe.cor. Orcomeni tyrānus q stymphalidem virginem adamauit. Vide in dictione Stymphalus.

¶ Aristoteles pen.cor. nomen philosophi peripateticorū principis: a quo Aristoteleus & aristotelicus adiectiua.

¶ Aristoxenus pe.pro. nomē ꝓprium musici.

¶ Aristomenes pen.cor. nomen messenij viri: qui iustissimꝰ vt scribit Hie. victis lacedęmonijs & quodam tēpore nocturna sacra celebrantibus. quæ vocabant tacynthina rapuit de choris ludentiū virgines. xij. & tota nocte gradu concito fugiens excessit de finibus sparthanorū. Cūq; eas comites eius vellent violare monuit q̄tū potuit ne hoc facerent & ad extremū quosdā nō parcētes interfecit. Cęteris metu coercitis redemptę postea a cognatis puellę cū aristomenē viderēt cædis reū fieri tā diu ad patriā nō sūt reuersæ q̄diu iudicū aduolutę genibꝰ defensorē pudicicię suę cernerent absolutum.

¶ Aristo philosophus cognomēto serpticus: qđ latine quęstor & consyderator dicitur. Semper em̄ in quęrendo cōsyderandoq; fuit. Vide in dictione Pyrrho.

¶ Aristides pen.pro. princeps athenienſis cui cognomen fuit iustus: alter fuit pictor insignis.

¶ Aristophanes pe.cor. nom̄ ꝓpriū phi: & comici valde maledici: cuius nomīe comœdię sūt ipressę.

¶ Aristobolus nomē ꝓprium Iudęorū regis.

¶ Aristophorū pe.cor. vas quo prandiū defertur. Latine discus. ἀριστοφορ em̄ prādiū dī φορω porto

¶ Arista ab ariditate dicit q̄ sit oīno arida. Est em̄ prima pars quæ primo arescit: vel quia seges cum arescit secatur. Et ꝓprie aristę quasi tela spicæ frumenti sunt siue spinæ: siue aculei quibus a morsu auiū minorū illa tueantur. Cice. in Cato. Fūdit frugem spicę ordine structam & cōtra auiū minorum morsus munitur vallo aristarum. Ponitur tamen quandoq; arista pro frumento. Vergi. Chaoniam pingui glandem mutauit arista.

¶ Arithmus latine numerus. In de arithmetica.

¶ Arithmetica numeralis sciētia quę tractat de numeris & supputandi ratione. Hęc inter disciplinas mathematicas prima esse dicitur: quoniam ipsa vt sit nulla alia indiget disciplina. Musica autē & geometrica & astronomia istius auxilio egent.

¶ Armus humerus. Ver. lib. iij. Geor. Dēsa iuba & dextro iactata recumbit in armo. Differt tamen armus ab humero: Nam humeri proprie eorum sunt qui recti in cœlū spectant. Vnde soli homini humeros esse dicimus. Verg. Os humerosq; deo similis. Armi vero sunt brutorū: q̄uis de hominibus quādoq; dicantur.

¶ Armigatus ta.tū. qđ est ad armum ligatū. Hier. li. z. ꝓ. Et dauid ꝓcutiebat in organis armigatus.

¶ Arma ab armis dicunt. i. humeris depēdētia inquit Festus. vt scutū gladius & ea: quibus ꝓliamur tela. Ser. docet arma esse quę armos tegūt. Var. ab arcēdo arma dicta existimat q̄ his arceam⁹ hostes vt fustes lapides & hmōi. Sed re vera nō solū hoc noīe bellica: sed etiā oīm fere artiū instrumēta intelliguntur. Sic etiam Pollux οπλα ruralia prosequitur. q̄uis Vergili. largius pollicitus tñ defecisse videatur. Sūt em̄ martis arma instrumēta oīa: quibꝰ in bello vtimur. Vñ fraudes & cōsilia arma dicunt. Ver. Et quærere cōscius arma. Arma rusticorū: rastra: ligones: & hmōi. Idē. Dicendū & quę sint durisagrestibus arma. Arma coquinaria: lebes: patella: tripos: olla. Plau. Q̄ eleganter instructū coquinarijs armis. Arma studiosorū: stylus. pugillares: libri. Ply. Cuius arma erant nō venabulū & lancea sed stylus & pugillares. Nautarū quoq; & pistorū instrumēta arma dicunt. Ver. li. v. Colligere arma iubet: validisq; incūbere remis. Et lib. i. Cerealiaq; arma Expediūt. Q̄ñq; arma accipiūt pro bello: sicut toga pro pace: vt Cedāt arma togæ. Q̄ñq; dicuntur insignia quale nōnulli intelligūt illud Ver. Armaq; fixit Troia. Cōsueuerūt em̄ antiqui suspēdere arma in postib⁹ tēplorū. Est aūr hoc nomē arma pluraliter tātū declinatū q̄m̄ vniuocū sit & plures res significet quarū singulę habēt sua nomina vt gladi⁹: scutū & huiusmodi. Vel ne ab armo artu corporis obliqui eius casus proferri censeātur.

¶ Armo as. armis induo seu munio. Lac. li. iij. Cū enim natura hoīs imbecillior q̄ cęterorū animaliū quę vel ad perferendā vim temporū: vel incursiones a suis corporibus arcendas naturalibus munimenta prouidentia cœlestis armauit. Liui. li. x. de bel. pu. Itaq; & muri reficiebantur & propugnaculis armabant. Cōposita sunt dearmo: qđ est armis exuo. Idē. li. iiij. Cōsul triūphans in vrbem redijt. Ciulio duce Volscorū ante currū acto: prælatisq; spolijs quibus dearmatū exercitū hostiū sub iugū misit. Exarmo eiusdē significatiōis. Sue. i Domi. Negantēq; vltra se tueri eū posse q̄ exarmata esset a Ioue. Exarmatas autē feras dicimus mansuefactas. Lamp. de Heliogabalo. Habuit leones & leopardos exarmatos quos edoctos per māsuetarios subito ad secundam & tertiam mēsam iubebat accūbere. Obarmo circūarmo. Hora. lib. car. Mos vnde adductus per omne tempus amazona securi dextras obarmet. Perarmo perfecte vel pulchre armo. Cur. Hoc modo instructo exercitu. ac perarmato babylone copias mouit.

¶ Armatio & armatura rem ipsam significant. Armator & armatrix verbalia.

¶ Armiger. pe.cor. qui lanceā scutū galeamq; ferens armatum equitē in prælio sequitur. Et plane apud antiquos armigeri fuerūt summi viri vt patroclus fuit armiger achillis. Ply. lib. xxxv. Clytꝰ equo ad bellū festinantē & ei galeam poscenti armigerū porrigentē. Armiger etiā dicit qui cuipiā alij inferior superiori suggerit. Plau. in casin. Filiꝰ autem armigerum allegauit suum.

¶ Armariū ab armis. Locus vbi cibaria libri & similia recondunt. Plau. in Cap. Cellas refregit oēs intus: reclusitq; armariū. Et in epi. Quin ex occluso atq; obsignato armario decutio argenti q̄tū mihi libet. Huius dimi. est armariolum.

¶ Armamēta nauium instrumēta: vel munimēta

ſicut funes & vela q̃uis & murorũ eſſe poſſint & medicorũ & aliorũ inſtrumẽta. Col. li. v. Nõnulli ſtrenue fabricãt nauigia: nec conſumata perinde inſtruunt armamẽtis miniſtriſq;. Hiero. ad Pamma. Et quia ſine emplaſtro venerat: & medicorũ armamenta nõ habebat: iccirco medicina non profuit. Et Ply. de vineatũ armamentis loquitur.

¶ Armamentaria repoſitoria armorũ ſunt & fere naualiũ quale fuit illud qđ athenis philon fabricauit mille capax nauiũ. Ply. Armamẽtario mille nauiũ cõfecto. Liui. de bel. ma. Cõflagrarũt & horrea regia & armamẽtariũ cũ ingẽti apparatu machinarũ & tormẽtorũ. Val. max. Habebat arma mamẽtarium omnis generis telorũ copia refertũ. Deducitur q̃ hoc nomen ab armamentum.

¶ Armentũ inquit Feſtus id genus pecoris dicit̃ quod eſt idoneum ad opus armorum: vt ſunt eq & boues. Nam equis in bellum curritur. Clypei vero boum coriis armantur. Var. aliter. Armenta q̃ boues ideo parabantur: vt inde eligerent̃ ad arandũ inde armẽta dicta q̃ ſi aramẽta poſtea tertia littera extracta. Vnde Col. li. vij. Iumẽta: & armenta nomen a re traxere: q̃ nr̃m laborẽ vel onera ſubuectãdo vel arãdo iuuarẽt. Præcipue eñ ab eqs & bohus aliiſq; eiuſmodi ceruos & alia aĩalia grãdia armenta dici poſſunt: q̃uis elephanti & equi & hmõi animalia ab armis armatiſq; militibus ferendis armenta appellari queant. Nam cerui qui ad hoc nõ ſunt idonei neq; etiã ad arandum inter armẽta cõputantur a Ver. qui ait Hos tota armenta ſequunt̃ De hoc etiã in dictione grex dicitur.

¶ Armẽtarius ij: armẽtoq; cuſtos. Verg. li. iij. geo. Oĩa ſecũ Armẽtarius afer agit tectũq; laremq;.

¶ Armẽtarius a. um. qđ ad armentũ ptinet. Am. de Cain. Videt̃ & ſenſuũ noſtrorũ quoddã genus aliud domitũ manſuetũ: aliud indomitũ quod armẽtario quodã motu mẽtis velut deſide atq; deſoluto prũpit ad irratiõabiles corporis delectatiões.

¶ Armillę ſunt ornamẽta in circulorũ modũ q̃ viri militares ab Imperatoribus donati in ſiniſtris brachiis gerere cõſueuerunt: Hęc Priſ. brachialia vocat. Dicuntur aũt armillæ ab armis: q̃ antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. Vnde arma ab his depẽdentia ſunt vocata. Liui. li. i. Addĩtur fabulæ q̃ vulgo ſabini aureas armillas magni ponderis brachio leuo gẽmatoſq; magna ſpecie anulos habuerunt. Hie. lib. z. ꝫ. Tuli diadema qđ erat in capite eius: & armillam de brachio illius: & attuli ad te dominum meum.

¶ Armillatus dicit̃ qui armillas habet. Pro. Atq; armillatos colla moloſſa canes. Et armillatus nomen viri ſub Nerone & Domitiano.

¶ Armillum vas vinariũ in ſacris: dictũ q̃ armo id eſt humero deportaretur.

¶ Armiluſtrũ feſtũ apud Romanos: quo res diuinas armati faciebãt: & ſacrificantes canebãt tubis Itẽ locus in quo huiuſmõi ludi fiebãt. Var. hoc nomen ab ambitu luſtri dictũ exiſtimat: q̃ ibi circumfertur pompa & equi currunt.

¶ Armenia regio aſię inter taurũ & caucaſum mõtes ſita: & a Cappadocia ad caſpiũ mare vſq; protenſa ab armenio theſſalo comite vt inquit Stra. ſic dicta. Et vt Ply. li. vi. auctor eſt duplex eſt: maior, ſ. & minor: vbi pretioſum inter reliqua aromata naſcitur amomũ: Hanc hebræi ararab vocant. In ea araxes fluuius & pars euphratis & tigridis & inſignis ciuitas artaxata.

¶ Armeniacus dicit̃ q̃ primũ genus eius ab armenia ſit aduectũ. Hoc autem genus pomi Armeniacũ dicit̃ quod pręcox perſicũ etiam dicit̃. Et vt inquit Hippocrates calidũ eſt & ſtypticũ ſtomacho vtilis in cibo ſumptus.

¶ Armoracea æ. vt inquit Palladi. agreſtis raphanus ẽ. Dĩa Col. etiã armoradũ armoracion̄ cymã

¶ Arnon vt Ioſephus li. iiij. ſcribit fluuius eſt: qui de mõtibus arabię deſcendẽs in ſtagnũ aphaltiten erumpit diuidens moabiti dẽ & amonitidem.

¶ Aro ras. proprie ſignifi. terram iam proſciſſam rurſus vomere euerto. Ply. In arando magnopere ſeruãdũ eſt Catonis oraculũ. Quid ẽ primũ? agrũ bene colere. Quid ſecundũ? bene arare. Quid tertiũ? Stercorare. Cõpoſita huius verbi ſunt. Dearo Exaro. Peraro. Inaro. & Subaro. Ply. Sunt qui tã natas inarant ſegetes.

¶ Arator ſumit̃ tam pro boue q̃ pro homine bouẽ ducẽte. Ply. Arator niſi incuruus præuaricatur.

¶ Aratrum inſtrumentum quo terra aratur, greci arotron dicunt.

¶ Artro tras. quaſi aratro. quod eſt ſegetes iam natas rurſus arando proſcindo: quod impinguandi agri cauſa fit.

¶ Aromata latine odoramenta. Et inde aromatopola: quem nos aromatarium vocamus: qui aromata vendit: Greçe αρωμα.

¶ Arpe falx ſiue enſis falcatus. Vide infra in dictione harpe: vbi harpyia & harpagones quę aſpirãtur: quoniã nunc in pſilem verſa eſt aſpirata.

¶ Arpinũ pe. p. ciuitas: a qua arpinates dicti ſunt eius incolę: quales fuere M. Cicero. Plautus comicus & C. Marius: qui ſepties conſul fuit.

¶ Aroſtema pe. pro. matis. Greçe αρροστημα. Latine ęgrotatio. αρροστεω ęgroto. aroſteia æ grotatio: aroſtos ægrotus.

¶ Arenicũ idem eſt quod arſenicũ & auripigmentũ: cuius vis reprimi ac tolli excteſcẽtia dubiũ nõ ẽ

¶ Arrha æ. & arrabo. pe. cõ. Greçe αρραβων vtrũq; ſumit̃ pro parte ſolutionis: quæ prius datur: vt reliqua reddatur. Terẽ. Ea relicta arraboni ẽ: Hinc Arrho as. a quo ſubarrho: quod eſt arrham facio Amb. Anulo ſuo ſubarrhauit me dominꝰ meus.

¶ Arreptitius: qui a dęmone rapitur: qui etiam ab reptitius dicit̃. Veteres Arreptitium dicebant laruatum: quaſi a laruis arreptum.

¶ Arripio. is. Vide in abripio.

¶ Arrigo gis. pe. cor. Vide in dictione rego.

¶ Arrogo as. pe. cor. ſignif. tribuo. Hiero. in prologo Eſdræ. Interrogent hebręos & ipſis auctoribus tranſlationi meę: vel arrogent vel derogent fidẽ. Plęrũq; arrogare eſt nimiũ attribuere: ſeu arroganter preſumere. Vnde arrogans: qui ſibi temere atq; inſolenter tribuit: quę in eo non ſunt. Et arrogantia per quã temeritas atq; impudentia vanã ſibi cõparat auctoritatẽ. Itẽ. Arrogare eſt in filiũ ac familiarem aſciſcere a quo fit arrogatio: quæ eſt cũ is: qui aſciſcit aliquẽ in filiũ interrogatur an velit illũ iuſtũ ſibi filiũ eſſe: & is qui aſciſcit̃ rogat an id fieri patiatur. Vel ideo Arrogatio dicitur: q̃ per populi rogationẽ fiat.

¶ Arſenothelys. Vide in dictione Androginus.

¶ Arſinoe fuit filia Ptolemęi Lagi filij: q̃ egyptũ

post Alexandrū tenuit & fuit iuxta Lysimachi regis Macedonię forma prestātissima: a cuius nomine Ptolemęus philadelphus eius frater vrbem cō didit in cyrenaica regione.

¶ Ars multipliciter dicitur. Nā quędā est ars quæ in speculatione tantū cōsistit: vt astrologia & theorice. i. speculatiua vocatur. Quędam in agendo: quę actu perficit: & practice. i. actiua dicit: vt saltatio: Ter. in And. Quid est quod tibi ars mea efficere hoc possit amplius. Quædā in effectu: quę operis quod oculis subijcitur & cōsumationē nō finē accipit: qualis est pictura. Dicta ars ἀπὸ τῆς ἀρετῆς. i. a virtute quā græci vniuscuiusq; scientiā vocāt. Est etiā ars quę cōstat ex præceptorū collectione ab arcto as. q; arctis pręceptis. i. angustis: & breuibus cōcludat: Vt est ars Seruij: ars Donati: ars Prisciani. Ars etiā astutia vocat: qua qs nō facile falli: sed magis alios fallere pōt: quę græce dr τέχνη. Ab ars componūtur Iners: Solers: Artifex. Huius diminutiuū est articula.

¶ Artifex qui artem aliquam facit: dictus q; sciētiam suā per artus exerceat: siue q; apte operā inter se arcent artifices

¶ Artificiū quasi artis factio: qđ ars ipsa operat: vt cum dicimus orationē magno artificio compositam. Hinc artificiosus a. um. quod cū arte factum est: vt oratio artificiosa.

¶ Artitus pe. pro. dī bonis artibus instructus.

¶ Artus: qui alligāt membra mēbris ab arctādo. Sūt em̄ nodi: mēbra vero trunci. Ver. lib. v. Et magni mēbrorū artus. Et dicitur tantū de aīantibus: partes sunt corporis inter iūcturas dicti q; inter se arcent. Vnde minores partes per diminutionem articuli dicunt quales sunt digitorū quasi parui artus. Et distinguunt artus a mēbris quia artus dicuntur ossa cū neruis & venis. Mēbra autē proprie vocamus carnē artus tegentē. Vñ mēbrana superior mēbri pars: hoc est pellis. Sed sępenumero cōfunduntur. Apud Plau. in Menę. tamē artua dicit. Ita mihi impas vt ego huiꝰ mēbra atq; ossa atq; artua cōminuā illo scipione: quē ipse habet. Hinc deducitur. Deartuo as. quod est per artus diuido.

¶ Articulus dimi. ab artus ē: & ponit p iunctura siue nodo: vel parte mēbri. Ply. Articulus membra distinxit Vnde articularis morbus. Sed & in vite dicūt articuli de nodo ad nodū. Ci. in. Cato. Itaq; ineunte vere in ijs quæ relicta sunt existit tanq̄ ad articulos sarmentorū ea quę gemma dicitur. Articuli etiā in mōtibus dicuntur: vt apud Ply. in calce operis. Sic articulos fidei tanq̄ mēbra religionis nostrę dixerūt. Interdū ponit pro digito: vt apud Ouī. li. z. de pon. At reditus tā quisq; suos amat & sibi quid sit Vtile sollicitis supputat articulis. Inter dū pro momēto & tēpestiua rerū faciendarū hora siue puncto: seu alicuius rei auttēporis particula. Ter. in adel. Vide vt in ipso articulo oppressit eā. Hier. ad Iulī. Filius meus frater tuus. Ausonius in ipso iam pfectionis articulo cum mihi pręsentiam suam tarde dedisset: & cito abstulisset atq; in pūcto temporis salue valeq; dixisset. Itē articulus color est de quo Ci. li. iiij. ad Herē. Articulus habetur cū singula verba interuallis distinguunt cęsa oratione Similiter articulus dicit quo genus discernitur.

¶ Articularis & articulare: qđ ad articulos ptinet vt articularis morbus q & articularius dicit q per oēs artus vagat: quo Aennio laborasse fert. Sere. Si vero articulos tabes inimica per oēs. Hæserit: ex ficu betas cū melle iugabis. Vel pelagi latices simul: & baccheia dona Sumere curabis nimio sed parcito vino: Aennius ipse pater dū pocula siccat iniqua: Hoc vitio tales fertur meruisse dolores.

¶ Articulo as. signif. iungo & quasi articulū: idest nodū nodo appono. Aug. li. xiiij. ciui. dei. Neq; ea sola mēbra mouemus ad nutū quę cōpactis articulata sunt ossibus: sicut pedes & manus: & digitos.

¶ Arto as. sępe vrgeo. Hiero. in plo. Iudith. Et sepositis occupationibus quibus vehemēter artabat huic vnā lucubrationē dedi. Hinc cōponit. Coarto simul cōtinent arto stringo. Lact. lib. vij. Tunc annus breuiabit & mensis minuetur: & dies in angustum coartabit. Liui. li. z. de. bel. pun. Angustæ fauces coartāt iter. Inde percoarto quod est maxime vel perfecte cōstringo. Col. li. z. Tūc demū cōuertemus & vtrūq; siccatū percoartabimus in strigam: atq; ita maniplos vinciemus.

¶ Arsaces pe. cor. nom̄ ppriū parthorū regis cuiꝰ memorię hunc honorē parthi tribuerunt propter quęsitū cōstitutūq; regnū: vt oēs deiñ reges suos arsaces appellauerint: sicut dicti sunt ęgypti Ptole

¶ Arsis latine vocis eleuatio: sicut & thesis (męi. positio vocis: vt arma. ar. eleuatio: ma. positio ē. in his duobus p diuisionē pedes legitimi colligūt.

¶ Artaba: mēsura apd ęgyptios sextariorū. lxxij. cōposita ex numero propter septuaginta duas gētes: quę orbem impleuerunt.

¶ Arthabanus: nomē parthorū regis ex arsacidarū genere q inimicus. Tyb. Cæs. armeniā inuasit.

¶ Artanes: fluuius scythię thracię in istrū defluēs.

¶ Artemisius apud macedonas mēsis maius dī. Quo noīe etiā vocat mons archadiæ sicut scribit Plynius libro. iiij.

¶ Artemisia Mausoli Carię Regis vxor: quę insignis pudicicię fuisse perhibet & vitum vltra humanæ affectionis fidem amasse creditur. Nam cum nobiliū poetarū atq; historicorū laudibus prędicetur: in hoc vel maxime q; defunctū maritū sic semper amauit vt viuū: et miræ magnitudinis extruxit sepulchrū in tantū vt vsq; hodie omnia sepulchra preciosa ex nomine eius Mausolea nuncupētur. Est & artemisia herba ab artemisia Mausoli vxore vel ab artemide dea cognomiata. Eius duo sunt genera. Altera latioribus foliis. Altera tenerioribus: & nō nisi in maritimis nascens. Sunt qui in mediterraneis eodem nomine appellant simplici caule minutis foliis quā quidā bothryon: alii ambrosiam vocāt: quam ply. ambrosiam putat quæ in Artemisio monte dicitur abundare a qua etiam nomen sortita est.

¶ Artemisiū: vt Demosthenes pro Cthesiphone docet. promontoriū Euboęę est. Et Artemisiū lucus est prope articiam dianę sacer quasi dianum dictum latini nemorense dixerunt. Vnde & nemorensis rex dictus est sacerdos illius religionis.

¶ Artemon onis. pe. pro. Nam græce ἀρτήμων dicitur: siue artemū quodq; quidā malum quidam velum intelligunt nauis amplissimū: quod extenditur quasi arrectus temo: vt in actibus apostolicis Artemone leuato secūdum aurę flatū tendebāt ad littus. ἀρτήμωνα ποσ ἐξ ἀρτεῖν τοῦτ ἔστι τανύειν καὶ ἐμπέτασμα νηῶν εἶναι.

¶ Artaxares nomen propriũ Xerſis filii: qui longimanus dictus fuit: quoniã manũ alterã haberet longiorẽ. Hic aiebat beneficium addere longe magis regale eẽ q̃ auferre. Fuit & alius Artaxerſes Cyri iunioris frater cognomẽto memor. Hic cũ paup quidã malũ ingẽtis magnitudinis ei obtuliſſet: iucũde ſuſcepit p ſolẽ inquiẽs hic is mihi videt: quẽ vrbẽ quoq; exparua magnã reddere poſſe exiſti-
¶ Artaxata: armenię ciuitas. (mem.
¶ Arteria latine ſignificat venã vitalẽ: ſeu ſemitã in qua eſt vitalis ſpiritus. Gel. Arteria eſt concaptaculũ ſpirit⁹ naturalis miſti cõfuſiq; cũ ſanguine in quo pl⁹ ſpũs ẽ & min⁹ ſanguis. Ci. li. iij: ad heren. Lędunt arterię ſi anteq̃ vox bñ pmulſa ẽ: acri ore cõplent clã & interuallis lõgioribꝰ vti cõueniet. Recreatur eñ ſpiritu vox: & arterię cõticẽdo regeſcunt. εξ ἀερος και τηρεω αρτηρια γινεται. Vnde quidã doctus fecit dactylũ in primis tribus ſyllabis q̃ ridicule alij viderint.
¶ Artocrea eę. & artocreas eæ. maſ. gñis epulũ ex pane & carne. Per. Artocreaſq; popello.
¶ Artocopus pe. cor. piſtor ſeu factor panis: ſed p diſpẽſatore ſiue cõſeruatore accipi ſolet: quaſi q in pane laborat. Nã αρτος panis κοπος labor.
¶ Artopteſij panes dicti ab artopteſia inſtrumẽto panibus coquẽdis in clibano accõmodato: cuius meminit. Plautus in Aul.
¶ Artopticius panis: qui ex fermẽto duriore cõficitur: torreturq; in artopta. Ply. li. xviij. Siliginęę farinę modi⁹: gallicę viginti duas libras panis redit. Italicę duabus tribuſve amplius in artoptício pane. Nam furnaceis binas adijciunt libras in quo cunq; genere.
¶ Artopta a quibuſdã dicit mulier: quę coquit panẽ in clibano vel furno πταω coquo. Plau. in au. Ego hic artoptã ex proximo vtẽdã peto. At Iul. Pollux dicit eſſe inſtrumentũ Artocopi in quo panes torrebantur.
¶ Artolaganũ pe. cor. genus panis ſiue placẽtę ex ſimila in oleo coctæ in patella. In eo ponit parũ vini cũ pipere & adipe vel modico oleo. eſt eñ panis: qui habebatur in delitijs: a laganis nomen habens propter candorem.
¶ Aruica pe. pro. genus frumenti.
¶ Aruina pe. pro. durũ pingue inter cutẽ & carnẽ: vt auctor eſt Ser. Ver. li. vii. Pars leues clypeos: & lucida ſpicula tergent Aruina pingui.
¶ Arundo aquatic⁹ frutex oñibus notus. Et quoniã ex arũdinibus fiebãt ſagittę qñq; arundo ponitur pro ſagitta. Verg. Perq; ilia venit arundo. Hinc Arundineus a. um. Hieron. li. iiii. ℣. An ſperas in baculo arundineo atq; confracto ęgypto?
¶ Arundinetũ locus vbi arundines cõſitę ſunt: ſicut ſalicetũ oliuetũ: & hmõi: vt eſt illud. Fulgebũt iuſti & tanq̃ ſcintillę in arũdineto diſcurrent.
¶ Aruſpex. Vide infra in dictione haruſpex.
¶ Aruum ab arãdo dictũ ager aratus necdũ ſat⁹ q̃ tamen ſemẽti datur. Sal. Quia numidæ pabulo pecoris magis q̃ aruo ſtudent.
¶ Arx ab arceo quia arcet. i. prohibet hoſtes accedere. Eſt enim locus vrbis vel in mõte ſitus natura munitus. Inde etiã ſũmitates montiũ & cuiuſcũq; altitudinis ex quibus facile poſſunt depelli hoſtes arces dicuntur. Huius dimi. eſt arcicula.
¶ Arymphei populi ſunt de q̃bus Ammianus ſic habet. Vbi mõtes ryphei deficiunt Arymphei inhabitãt iuſti hoies & morũ placiditate cõgniti.
¶ As aſſis libra a gręcis Mna mina a nñis interpoſitione i litterę quę ex. xcvi. drachmis cõficit: ſiue duodecim vncijs. Vncia vero ab vno dicit. Sextans vncię duæ: quaſi ſexta pars aſſis. Quadrans vncię tres: quarta pars qui & triunciũ dicit. Triens quattuor vncię tertia pars. Quincũx vncię quinq; Semis vncię ſex dimidium aſſis: ſiue ſelibra: ideſt media pars libræ: quaſi ſemis as. Septunx vnciæ ſeptẽ a ſeptẽ & vncia. Bes. vncię octo dẽpto triẽte quaſi des. Dodrans vncię nouẽ dẽpto quadrante: quem & nonunciũ dicimus. Dextãs vncię decem: dictus quaſi aſſi deeſt ſextans. Deunx. vnciæ undecim quaſi vnica dempta ex aſſe vnica. Aeris aũt minima pars Sextula dicitur: q; ſit ſexta pars vncię. Semuncia q; ſit dimidia pars vncię. Silicum dictũ eſt q; ſemũciã ſccet. Et ſciendũ q; veteres volentes aliquid diuidere in partes ęquales vt hęreditatem et quiduis; ſimile id aſſem appellauerunt: & partes vncias. Vnde illud Plynij de luna haud dubium eſt lucere dodrantis ſemuncias horarũ ab ſe cunda adijcientẽ vſq; ad plenũ orbem. Vnde etiã habemus: ex aſſe hęredẽ fecit ideſt totius hęreditatis. Sue. in Cęſa. Nouiſſimo teſtamento tres inſtituit hæredes ſororũ nepotes. Octauiũ ex dodrante. Pinariũ & pedium ex quadrante: Interdum dicitur nũmus libralis ex ære deductũ nomen. Hor. Quẽ ſi diminuas vilẽ redigatur ad aſſem. Similiter Triens quadrans. Interdum hæ partes aſſis apud poetas accipiunt pro calicib⁹ a mẽſura. Prop. Cũ fuerit multis exacta trientibus hora. Mar. Te conuiua leget muſto quincũce. Componit aũt as cum eo quod tres vt treſſis. Per. Hic dama eſt nõ treſſis agaſo. Octo & as octuſſis. Horati. Quãti emptę parui. quanti ergo ? octuſſibus. Et ſic per omnes numeros vſq; ad cẽtum: vt cẽtuſſis. Perſ. Et centũ gręcos curto centuſſe licetur.
¶ Aſarotũ pe. pro. pauimentũ picturę arte elaboratũ a gręcis inuentũ ſic dictũ q; verri non debeat Nam deducitur ab α priuatiua particula & σαιρω μ. σαρω. π. σεσαρα a verro ſcopo. Scopa quoq; a gręcis ſaros dicitur. και το καλιγτρον. Solebãt quippe purgamẽta cœnarũ quæ analecta vocant in pauimento quoq; euerri dum ſubtegulanea pauimenta in vſu erant poſtea aſarotis inuentis ceſſauit vſus ſcoparũ manibus colligi purgamenta cœperunt: pauimẽta vero ſpõgijs mũdari. Xenodorus primus claruit in faciendis aſarotis: quę miro artificio paruulis teſtulis in varios colores tinctis & imagines pictis ſtrauit. Nam pargami in aſaroto columbam effecit bibentem: quę aquam capitis vmbra offuſcabat alia cibi eſcam arripiente. Papi. lib. Syl. Varias vbi picta per artes Gaudet humus ſuberãtq; nouis aſarota figuris.
¶ Aſbiſtæ populi libiæ: apud quos vulgatiſſimũ templũ inter medias yrenas conditum eſt.
¶ Aſbeſtus latine inextinguibilis & nomẽ lapidis eſt qui cum ignem non habeat propriũ: alieno tamen ſic ardet: vt non poſſit extingui. Aug. li. xxi. ciui. dei. Aſbeſton archadię lapidem propterea ſic vocari: q; accenſus ſemel iam non poſſit extingui. εξα και σβεννυω γινεται.
¶ Aſcalon pe. cor. ciuitas Paleſtinę a qua Aſcalonitę homines in ea nati.

¶ Ascalonia cæpę genus q̄ in ascalone plurimū nascatur. Vide in dictione Cæpe.
¶ Ascalabotes latine stellio siue tarantula dicitur q̄ apud grecos ascalos circulus est. Stelliones aūt circulis quibusdam depicti sunt & veluti lucentib⁹ guttis in modum stellarum.
¶ Ascanius nom̄ æneę filij: Quo etiā noīe dictus est lacus in phrygia: & fluuius ex eo oriēs ascania ciuitate: quā cōdidit ascanius ęneę filius: est & lac⁹ ascanius. Vñ ipsa regio ascania. vt scribit Stra. li. xii. quę gemina est: altera phrygię: altera mysiæ.
¶ Ascendo is. ex ad & scando: sed d abijcitur: significat sursum siue ad aliq̄d scando. Hinc ascēsio & ascensus pro ascēdēdi actu. ascēsiones etiā sunt quæ a græcis syncatatheses: hæ sunt sine quibus multa cōprehendi & percipi sensibus non possunt nec memoria quoq; nec notitiæ rerum: nec artes sine ascēsione cōstare possunt. Per ascensionē em̄ cognita approbām⁹. Ascēsiones has siue approbationes volūtarias esse scribit. Gel. fieriq; hominū arbitratu quibus visa noscunt dijudicāturve:
¶ Asclepiades nomē historici cyprij qui fuit tp̄e: quo Pygmalion regnabat in oriente: quo etiā tp̄e scribit esum carniū nō fuisse. Alius fuit phūs cęc⁹: quē ferūt vt Ci. li. v. Tus. ait. Cū q̄dā quæreret q̄d ei cecitas attulisset: respōdisse vt puero vno esset comitatior. Fuit & alius asclepiades prusiēsis medicus qui lapsu scalarū interijt. Fuit & alius asclepiades a quo carmē asclepiadeū dictum est.
¶ Ascitę arabes dicti sunt ab vtribus quos græci ascos vocāt: quoniā bubulos: vt Plyn. inqt vtres binos sternētes pyraticā exercent.
¶ Ascra vicus bœotiæ in aspero: & sterili loco in dextera parte heliconis Hesiodi patria. De Hesiodo multa scribunt greci & quo pacto fuerit interfectus Plutarchus in symposijs lib. quinto.
¶ Ascia cum c post s ab ascindēdo. Carpentariorum instrumentum est. Huius dimi. est asciola.
¶ Ascio as. ascia cędo: quo verbo vsus ē p̄ meus Aug. super p̄s. Et si adhuc nodosum & curuum & corticosū tm̄ q̄ dolet: ascieť deplanetur & possit venire ad aliquam fabricā vsus humani.
¶ Asia sine c nomē est tertiæ partis orbis quo ad numerū. Nā quo ad magnitudinē dimidia reperitur: Est autē duplex. Asia maior .s. & minor: qua phrygia & lycia cōcludit. Alij diuidūt eā vt vnam concludat ab oriente phrygia & Lycaonia. altera ab oriēte determinet armenia minore. Dicta est autem asia ab asia nympha oceani & tethyos filia Iapeti cōiuge: siue ab asio manei Lydi filio: ab Asia fit asius a. um. qa vt Pris. inqt in multis prouinciarū nominibus similia sunt deriuatiua primitiuis: & appellatiua ꝓprijs: vt Italus ꝓprīū est: & gētile Similiter danaus Latinus Hispanus Siculus & Sicanus. Item asianus a. us: asiaticus a. um. quę inuicē ꝓ possessiuis ꝓferri possunt. Propria autem Asius & asiaticus possessiua sunt q̄ꝫ & ꝓpria inueniātur: vt Scipio asiaticus. qui vicit asiam. Asian⁹ vero gentile. Est & asia nomē paludis in Mysia ꝓpe Caystrō fluuiū: cuius prima producitur. Ver. Iam varias pelagi volucres & quę asia circū: alias corripitur: vt Europa atq; Asia pulsus.
¶ Ascribo is. ex ad & scribo: sed d abiicit signifi. adiūgo: vñ ascripti dicebant: q in colonias noīa dedissent: vt cæteris colonijs adderent. Item ascripti milites: qui supplēdis legionibus ascribebant quos etiā accēsos dicebāt q̄ ad legionū cēsum essent ascripti. Et velatos qa vestiti inermes seq̄bātur exercitū. Et ferētarios: qa de fundis lapidibus pręliaturi ea mō ferrent quæ in hostes iacerent. Et rotarios q̄ id hominū genus anteq̄ acies coirent in modū rotantis tēpestatis dimicarēt. Est & ascribere tribuere & imputare. Cic. Neq; em̄ mihi negligentiam velim ascribas. Sed hęc magis per trāslationem cū proprie ascribere sit iuxta scribere.
¶ Ascriptitius: q ad aliquā rē ascriptus est: vel q̄ ex numero eor⁹ē q se in alteri⁹ imperiū dedíderit.
¶ A secreto vl a secretis: q ē soci⁹ secretor⁹ cōsiliū
¶ Asella pōt eē dimin. ab asina. Sed & loc⁹ (rius. sub brachijs cōcauus asella vocat: siue axilla. Vñ ē illud Abscōdet piger manū sub asella.
¶ Asion noctuarū gn̄s maximū quos græci qñq; scopas vocant: aliqn̄ nycticoraces. i. vlulas. & qñq; otos q̄si aurita s qm̄ plumeas eminētes hūt auris
¶ Asilus pe. p. Grece œstrus a sono vocis vulgo tabanus dī. Ver. Est lucos silaris circa ilicibusq; virentē Plurim⁹ alburnū volitās: cui nomē asilo Romanū ē œstrū graij vertere vocātes. Asper acerba sonās quo tota exterrita syluis Diffugiūt armēta.
¶ Asylū cū ypsilo intemeratū tēplū ē cōsecrationis lege concessum ab α priuatiua particula & συλαω rapio spolio aufero violo ve. Aut sicut exponit, Set. Dicit asylum quasi asyron q̄ inde extrahi nullus posset. Nā in id fugiētes tuti erant: nec inde per vim extrahi poterāt. Quod prius athenienses. post Romulus cōstruxit inter capitoliū & palatiū in sacro luco q̄d quercetū dicit. Vñ pedianus totus popul⁹ Ro. a principio tres fuerūt tribus. Taciēsis vna a Tacio rege. Ramnes altera a Romulo. Luceres altera a Lucumone: siue a luco: quē lucum Asylū vocauerat romulus. De hoc Vergi. li. viij. Hinc lucū quē romulus acer asylū rettulit. Scribit Liui. li. xxxvi. templū apollinis delij fuisse asylū: aitq; sacra tēpla a grecis vocari asyla.
¶ Asinus: aīal notū cui⁹ fœ. est asina quod datiuū & ablatiuum plurales & in is & in abus terminat. Hiero. li. i. ℟. De asinis: quas nudiustertius perdidi stine sollicit⁹ sis quia inuētę sunt. Hinc asininus. a. um. vt caro asinina.
¶ Asinarius ria. rium. quod ad asinos pertinet: vt mola asinaria.
¶ Asinarius: qui asinos pascit: vel custodit. Cat. Ager q̄n̄ instruit. cccl. iugerū villicū: villicā operarios bubulcos tres asinarium.
¶ Asine es. pen. cor. oppidum achaię. Luc. li. viij. Quas asine cautes: & quas chios asperat vndas.
¶ Asopus vel asopis. pen. prod. fluuius achaię ab asopo Eginę patre sic dictus.
¶ Asotus pe. p. Lascinus ꝓdigus popino helluo. Mar. Viuis asotos. i. lasciue incōtinenter. Asotia ꝓpinatio incōtinentia luxus. Gel. Cedere equidem vobis debui vt in tali asotia. i. luxu ꝓdigalitate atq; negtia artiū nos vinceretis ἐξα καὶ σοζω.
¶ Asper ra. rū. q̄d visu vel gustu vel tactu: aliove sensu insuaue est. Aug. Asperū discrepātia cōiunctarū partiū facit. Asperitatē nāq; nō gignit: nisi inequalitas partiū: vt sit lōgior vna altera inferior Lene illud proprie videť ostendere in quo positio partiū ita apte pariliterq; digesta est: vt nulla earū mensura vlterius emineat. Transfertur & ad alia: q̄

dura ſunt. Ter. Aſperũ pater hoc ẽ aliud ſodes pa
ra. Vñ & ꝓnocẽte qñq; capiẽ. Ver. Aſper acerba tu
ens. Et pro iniquo. Idẽ. Tũ aſpera Iuno. Ci. in lęl.
Monere & moneri propriũ eſt verę amicicię: & al
terũ libere facere nõ aſpere: alterũ libẽter accipere
non repugnãter. Huius dimi. eſt aſperulus.
¶ Aſper nũmus videẽ dici ab eo q; in aſperitatem
cuſus ſignatuſq; eſt. Perſ. Quid aſper vtile nũmus
habet. Sue. in Nero. Exegitq; ingẽti faſtidio & acer
bitate nummũ aſperum.
¶ Aſpero as. aſperũ facio. Col. lib. ix. Iunctis pa
rieti modicis aſſerculis q paulũ formatis gradib⁹
aſperandẽ ne ſint volãtibus lubrici. Ver. pro coagu
lũ ſiue durũ facio poſuit. lib. iij. Et glacialis hyems
aquilonibus aſperat vndas. Hinc cõponiẽ exaſpero
quod eſt valde aſperũ facio. Hier. ad Helio. Mollẽ
ocio manũ durus exaſperat capulus. Per tranſlati
onẽ. Quinti. Rem verbis exaſperauit.
¶ Aſparagus pe. cor. q; ex aſperis virgultis legaẽ
Mar. Mollis in ęquorea: quę creuit ſpina Rauẽna
Nõ erit incultis gratior aſparagis. Sunt qui nõ ab
aſperitate ſed a lingua chaldęa deducãt: quia chal
dęi aſparagos appellãt herbam: quę creſcit in vir
gulta & in caulẽ. Huius duo ſunt genera, hortenſe
& ſylueſtre. Sed incultũ gratius eſt.
¶ Aſpergo, is. ſi. ſum. ex ad & ſpargo quaſi ad ali
quid ſpargo: vel aliquãtũ madefacio. Plau. in epi.
Ah guttura pedẽ⁹ mihi ardẽs aſperſiſti. Ver. li. iij.
Geor. Aut tecto aſſuetus coluber ſuccedere & vm
brę Peſtis acerba boũ pecoriq; aſpergere virus.
¶ Aſpergo inis. tã maſ. q̃ fœmi. gñis gutta terræ
cruore permiſta. Sta. li. vij. Diraq; aſpergine latos
mutat agros. Am. Et cautes niuea rorãt aſpergine
¶ Aſpergillum inſtrumentum: quo nos aquis ſa
eris aſpergere ſolemus.
¶ Aſpernor aris. ab aſpergo fit ſignificatq; recuſo
auerto: non ignoſco faſtidio.
¶ Aſpernabilis: q eſt dignus vt aſperneẽ. Gel. Nõ
nunq̃ apud meipſum ſoleo res eiuſmodi paruas q
dem minutaſq; & hominibus non bene eruditis a
ſpernabiles.
¶ Aſphaltũ latine dici poteſt tutamẽ a verbo ἀσ-
φαλίζω: quod eſt tueor. Quo noie dictus eſt lacus
Syrię in prouincia: quę hactenus pentapolis dicta
fuit ſic dictus quia nihil viuũ in eo ſubmergitur vñ
mortuũ mare ab hiſtoricis nominaẽ. Aſpaltũ etiã
bitumen dicitur.
¶ Aſpicio is. ex ad & ſpecio e in i mutata q̃uis Pri
ſci. a ſpicio cõpoſitũ dicat. Varro. n. habet Specta
re dictũ ab antiquo quo etiã Ennius vſus ẽ. Vos
epulo poſtq̃ ſpexit: & quod in auſpiciis diſtributũ
eſt qui habent ſpectionẽ quã non habebant: & qđ
in auguriis etiam nunc augures dicũtur aues ſpe
cere. Cõſuetudoq; cũ prępoſitio verbis cõiuncta fu
it etiã ſeruat vt aſpicio: cõſpicio: deſpico: reſpicio
ſic alia. In quo ſpecto: quod ſpectare volo. Hinc
ſpecula & ſpeculũ q, in eo ſpecimus imaginẽ Feſt⁹
quoq; ait Aſpicium ab aue ſpecienda. Nam quod
nos cũ prępoſitione dicim⁹ aſpicio: apud veteres
dicebatur ſpecio: quod naturaliter ſpexi ſpectum
facit: quod ſpicio facere non poteſt a cuius ſupino
legitime ex analogia ſpecto frequẽtatiuum forma
tur. Vñ expecto & reſpecto: & alia huiuſmodi ſunt
cõpoſita. Præterea deriuata nomina ſpecula ſpecu
lum & ſpecimen nõ ſolũ ſpecio ſignificationẽ præ
ſe ferũt: ſed etiam analagiã eius ſeruãt: naturamq;
ipſius ſpecimẽ redolet: vt apud Plau. in Caſi. oſtẽ
diẽ. Nunc amici an inimici ſis imago Alceſime mi
hi ſciam: nunc ſpecimẽ ſpecitur: nunc certamẽ cer
nitur. Spicus vero ſpica ſpiculũ & ſpecille q̃uis cũ
ſpicio quandam ſimilitudinem habeãt: non tamẽ
ſignificationẽ ſi pro video ſumitur gerunt: nec vl
lo pacto attingũt. Miror igitur cum Priſ. aliter ſen
ſerit pręſertim cũ in denominatiuis dixerit. A ſim
plici quod in vſu nõ eſt ſpecio is ſpeculũ pro ſpeci
culum per ſyncopam ci euphonię cauſa. Et paulo
infra. A ſpecio is vel a ſpecie ſpecimen. Eſt autem
aſpicere ad aliquid oculos intẽdere. Plau. in aſi. Si
quem aliũ aſpexerit cęca cõtinuo fiet.
¶ Aſpecto as. ſępe aut fixe aliquẽ intueor. Plau. in
Am. Cœlũ aſpectat obſeruabo quam rem agat.
¶ Aſpectus us. ſumiẽ ꝓ viſu intuitu cutuſcũq; ani
malis: vt horridus aſpectu. i. viſu horribilis & qui
effigiẽ habet horridam. Tranſfertur etiam ad ina
nimata. Ply. Prærupta rupes & aſpectu horrida.
¶ Aſpiro as. pe. pro. ex ad & ſpiro ſed dabiſciẽ. Et
ꝓprie aſpirare ſignificat afflare. Ver. Aſpirãt auræ
in noctem. Per tranſlationem ſumitur pro olere.
Ambro. ſuper. Lucã. Bonũ odorẽ ſanctificatiõis
aſpirant. Interdũ pro auxiliũ prębere: fauere. Ver.
Aſpirat primo fortuna labori. Interdũ pro incũ
bere: & quaſi toto ſpiritu intentum eſſe: vt Scipio
aſpirat ad conſulatũ. Interdũ pro iungere: iuxta ac
cedere: ſeu prope tangere. Gel. lib. i. Ad horũ aũt
ſyncritatẽ, veritatemq; verborum an aſpirauerit
cęcilius cõſyderemus. Ci. Treba. Vltra etiã accerſi
tum ab eo ad quem cæteri non propter eius ſuper
biã ſed propter occupationẽ aſpirare non poſſunt
Eſt quando ſignificat inuadere: ſeu quaſi ad aliquẽ
ire: vt de diuo Vincẽtio legitur. Cũ apud Cæſaraug
ſtanam ciuitatem Datiano cuidam pręſidi ſeui
ẽdi in Chriſtianos rabies aſpiraſſet & cæ. Ci. Aliter
nunq̃ (inquit) aſpirant ad curiam.
¶ Aſpis idis. ſerpens paruus q veneno ſuo quæq;
viuẽtia cõcite occidit: oua gignit ex quibus filij ꝓ
creaneẽ. Sunt aũt plures aſpidũ ſpẽs diſpareſq; ef
fectus ad nocendũ: vt ſcribit Solinus. Appellaẽq;
ſomniculoſa aſpis: q; ſomnũ lętiferũ percuſſis im
mittat. Eſt & nomen inſulæ ꝓpe cycladas. Sunt &
alię hoc noie in Lycia & Caria. Eſt & nomen vrbis
quę a latinis clypea diciẽ. Sir. In clypei ſpeciẽ cur
uatis turribus aſpis. Stra. Coſura inſula eſt añ aſpi
dẽ ſita carthaginenſem vrbẽ: quã clypeã vocant.
¶ Aſportare quaſi hinc alio portare. Cuius cõtra
rium eſt importare: quod eſt aliunde huc portare.
¶ Aſſa nomẽ regis iudęorũ: qui nõnullas vrbes in
Iudęa condidit.
¶ Aſſaradõ vltim⁹ aſſyriorũ rex & ſenacherib fili⁹.
¶ Aſſarius nũmus ſiue gñs põderis. Ioſephus li.
iij. Aræ dei aſſariũ offerũt & vnã drachmã. Idem.
Quattuor drachmis venderetur aſſarius.
¶ Aſſecla ab aſſequẽdo nomẽ deductũ & ſignifi.
eum qui dominum ſequiẽ: & qui oñibus imperiis
dominorum adeſt: hoc eſt pręſto eſt: vel qui iuxta
voluntatẽ alterius quid ſequiẽ. Liui. li. v. Et eo de
uolui rẽ: vt aut patricij: aut patriciorũ aſſeclę habẽ
di tribuni ple. ſint. Hie. Seruus paternus & alũnus
& formoſus aſſecla & procurator calamiſtratus ho
norandus eſt.
¶ Aſſector comitatũ p̃ſto. Vide in dictiõe deduco

¶ Aſſequor pe.cor. ꝓprie ſignif. iuxta ſequor. Li. li. xxxvij. Tantū moratus dū eumenes cū claſſe aſ ſequereť ſamū petere intēdit. Vide in dictiõe reuolo auctoritatē. Ci. Quādoq; ponit pro acquiro: obtineo: vt hic aſſecutus eſt maximas dignitates. Qñ q; pro ęquo ſiue attingo. Cice. Nullā partē videar tuorum meritorū aſſecutus.

¶ Aſſentio tis. ſi. ſum. cõſentio cuius ſignificatio nis eſt & aſſentior. Lac. Cui opinioni poeta noſter aſſenſit. Cice. lib. de repu. In quibus aſſentior ſollicitam & periculoſam iuſtitiam non eſſe ſapientis Hinc aſſenſus pro conſenſu.

¶ Aſſenſor qui alicui aſſentit. Cic. Torcinio. Quotidie commemorabam te vnum in tanto exercitu mihi fuiſſe aſſenſorem.

¶ Aſſentor aſſentaris ſignificat iſidioſe & cõciliãde alicuius vtilitatis gratia effuſius & plęrunq; falſo quempiam laudo.

¶ Aſſero is. pe. cor. aſſeui aſſitũ. iuxta ſemimo: vel iuxta plãto. Cato de re ruſ. Arbores facito: vti bñ maturatæ ſint viteſq; vti ſatis multę aſſeranť: & ſic vbi opus erit de arbore deiicianť. Aſſero vero is. aſſerui aſſertũ: ſignificat affirmo approbo. Hiero. ad Dama. Primũ eñ aſſerũt eius fuiſſe peccatũ: q; nõ recte diuiſerit. Interdũ ſignificat approprio: at traho: vẽdico. Liui. li. iii. M. Claudio clienti negociũ dedit: vt virginẽ in ſeruitutẽ aſſeretet. Idẽ ibi. Cũ repelleret aſſertor virginis a globo multorum Vbi aſſertor ſignificat illũ clientẽ decẽuiri qui virginiã aſſerere volebat in ſeruitutẽ. Aſſerere manũ veteres dicebãt cõprendere cũ eã prendebãt i libertatẽ. Hinc aſſerere etiã pro tueri ac liberare ſeu in libertatẽ reſtituere accipiť. Ply. Marco ſuo cõmendabat memoriã ſuã: orabatq; vt ſe ab iniuria obliuiõis aſſereret. Et aſſertor defenſor. Mar. Aſſertor venias ſatiſq; preſtes. Quẽadmodũ deſertor q patriã indefenſam reliquit & quaſi proditor eſt. Idẽ. Qui loquitur curios aſſertoreſq; Camillos.

¶ Aſſeres tabulę ſectiles dicti ſunt ab aſſidẽdo: q; admoueanť hęreantq; parietibus trabibuſq;. Hui⁹ nomiatiu⁹ ſingularis ẽ aſſis aſſeris ſicut puluis pulueris. Ply. Verniſq; aſſeribus cõtabulare pauimẽta oportet. Hic aſſo as. de quo infra. Palladius fœmi. nino genere vſus ẽ cũ ait. Aſſeres quęrnę cum eſculeis nõ miſcеanť. Aſſerũ ſtructuram coaſſationem vocamus: & a tabulis tabulationẽ. Interdum aſſeres accipiunť pro lignis quibus vtebanť lecticarij. Sue. in Cali. Ad primũ tumultũ lecticarij cũ aſſeribus accurrerunt. Huius dimi. Aſſerculi de quo exẽplũ habes in dictiõe aſpero as. Diciť & aſſis is. Vñ & dimi. aſſiculus. Col. li. vii. Aſſibus roboreis cõpingiť ſolũ nec exire alia parte prohibẽtib⁹ aduerſis aſſiculis: Varro poſuit primitiuũ Aut ex aſſib⁹ dentatis cũ orbiculis quod vocant ploſtenum pœnicum: in eo quis ſedet vt agitet: quę trahant iumẽta. Hinc fit aſſula diminutiuũ.

¶ Aſſeuero as. a ſeuerus deduciť. Et eſt aſſeuerare proprie inter ipa argumẽta ꝓbatiõeſq; vim ai motũq; quaſi quãdã ſeueritatẽ admiſcere. Quin. Altera ex aſſeueratione ꝓbatio ẽ. Ego hoc feci: tu mihi hoc dixiſti. Aliqñ ponit ꝓ ſimpliciter affirmare.

¶ Aſſcio pfecte ſcio: affirmo vel attribuo: vt apd Col. Vide in dictione conſciſco.

¶ Aſſciſco is. aſſciui aſſcitũ. Ab aſſcio & actiñ poſt datiuũ ſemp ferme poſtulat ꝓ aſſumo arrogo attribuo. Quin. li. viij. Quo in gñe idẽ præcipue cuſtodiendum ne id quod ſimilitudinis gra aſciuimus: aut obſcurũ ſit aut ignotũ. Lact. li. iiij. Et illos: qui temere ſapiẽtiũ ſibi nomẽ aſſciuerant: erroris ſtultitięq; damnarũt. Aliqñ aſſciſcere eſt aggregare admittere. Liui. li. i. Ne quid diuini iuris patrios ritus negligendo: peregrinoſq; aſſciſcendo turbaretur. Cic. p Archia. Quod ſi mihi a vobis tribui conceditq; ſentiam perficiam profecto vt aulũ lucinũ nõ mõ nõ ſegregãdũ cũ ſit ciuis a numero ciuiũ: verũ etiã ſi nõ ẽt putetis aſſciſcẽdũ fuiſſe. Huic cõtrariũ eſt deſciſco qđ cũ abl'tõ ſemp cõſtruiť cũ a vel ab. Et vltra abl'tm aliqñ hẽt actiñ mediãte ad. Et diſſentio ſiue recedo & ab imperio ductuq; alteri⁹ ſubtraho: rebello: deficio ve ſignif. Liui. li. z. Pręneſte a latinis ad romanos deſciuit. i. rebellauit. Pro diſſentio. Gel. poſuit. Eã rẽ Cæciliũ nõ incõſyderate dixiſſe: neq; temere a menãdro atq; a multorũ opinionibus deſciuiſſe. Pro recedo. Lact. li. iiij. Deſciuerũt a te: & abiecerũt legem tuam.

¶ Aſſido is. & aſſideo es. ãbo hñt pe. cor. Amboq; actiua & aſſedi aſſeſſum faciũt: quorũ etiã reliqua tempora ſic ſimilia ſunt. vt non facile dignoſcantur ſicut in imperatiuo cũ vtrũq; aſſide faciat. Differunt tñ inter ſe: q; aſſido ſit: quaſi aſſiſto. Aſſideo quaſi aſto. Aſſido ſemp cũ motu eſt: & de loco ad locũ qñq; tẽdit: vt ingete ſit: vt ſi quis eat vt ſedeat moreť hæreat qeſcat ſiue ſtet apud aliquid. Aliqñ etiã cũ paruo motu: vt cũ q s in pedes erectus ẽ ſi ſe ſeſſum apud aliquẽ ponat hunc aſſidere tertiæ cõiugatiõis dicim⁹. De loco ad locũ. Ter. in Heautõ. exẽplũ ponit vbi menedemus propter filij abitũ anxius Chremeti ait. Domuꝫ reuertor mœſtus aio perturbato atq; incerto prę ægritudine: aſſido accurrunt ſerui ſoccos detrahunt. De ſtantibus vero in pedes. Sal. de Cicerone in ſenatu oſoncm cũ habuiſſet iqt. Sed vbi ille aſſedit Catilina vt erat paratus ad diſſimulanda oſa demiſſo vultu: voce ſupplici poſtulare a patribus ne quid de ſe temere crederent. Ci. in fragmẽto academicorũ. Et ſimul aſſidam⁹ iquã ſi videť: ſane iſtud quidẽ inqt: ſum eñ admodũ infirmus. Aſſideo autẽ quaſi iuxta ſe deo ſine motu & in loco ſemper eſt aut hęrens: aut ſedẽs apud aliqd. Hiero. ad Aug. Dum eñ languẽti multo tẽpore aſſidemus. Ci. pro Planco. Huic aſſident: pro hoc laborant. Plau. in Ru. Vt fortunati ſunt fabri ferratij q apud carbones aſſidẽt. De his duobus aſſide in impatiuo faciẽtibus hoc erit exẽplum. Duo hic ſumus. Ego ſedeo & dico Platoni nõ ſedenti: Aſſide. Tũ ab aſſido eſt. At ſi ambo ſedemus & Plato aſſurgere cupiãs velit: nolimq; ego vt aſſurgat: dicamq; ei. Aſſide. Tũc ab aſſideo fit. Et licet ſedeo neutrum ſit: Aſſideo tñ actiuum eſt ſecundum Priſ. Nam aſſideor facit paſſiuum. Sal. lib. iiii: hiſto. Amiſſumq; aſſideri ſine prælio audiebat. Verum Cicero & Hiero. cũ datiuo iũxere: ſicut modo mõſtratũ eſt. Simſliter Ply. li. xxxiij. Nosvidimus Agrippinam claudij principis edẽte eo nauali prœlij ſpectaculum aſſidente ei indutam paludamẽto auro textili ſine alia materie. Aſſido etiã tereiæ cõiuga. Sal. in Iug. cũ actõ. iũxit. Sed hiem pſal: qui minimus ex illis erat natura ferox etiã antea ignobilitatẽ Iugurthę deſpiciẽs atherbalẽ dextra aſſedit ne medius ex tribus quod apud numidas honori ducitur iugurtha foret. Videť q; aſſedit

ſignificet iuxta ſe ſedere fecit. Sed alio mō actiue capit: ſicut ſi dicamus. Hiempſal atherbalē dextra adiit: ita hiēpſal atherbalē dextra aſſedit dictū eſt q; ita ſoluēdo clareſcit hiempſal ad atherbalē ideſt iuxta atherbalē dextra ſedit. Sic etiā fit in illo Saluſtij exēplo. Aſſideri ſine prœlio audiebat. ideſt iuxta oppidū amiſſum ſederi audiebat. Hoc etiā oſtē dit in obſideo & circūſideo ſi ſoluant: vt obſideo pōtē: ſignificat ſedeo ſiue ſto circū pontē. In obſido quoq; & circūſido fit ſecundum vim prepoſitionū: vt ſupra dictū eſt in Saluſtio. Oppidū circūſedit. i. ſedit circū oppidū. Sed quia ſido actiuum: ſedeo vero neutrum: ideo inter ea quæ a ſido: & ea quæ a ſedeo cōponunt q̄is in ſignificatiōe differāt: hoc etiā intereſt q; in his quæ a ſido cōponuntur ſi prepoſitiōis eo; ſoluti o fiat oīno cōſtructio remanebit actiua: qa tunc ſido actūm in ſe incluſū gerit ſubaudiendū per tranſlationē reciprocā: qđ nō fit in cōpoſitis a ſedeo etiā ſi actiua erāt/vt ē aſſideo obſideo. Q; ſi p̄poſitionē ſoluam⁹ Amiſſum oppidū aſſideri audiebat erit ſederi iuxta amiſſum oppidum. Hic nullus accuſatiuus incluſus ſubaudiendus exigit: quia ſedeo neutrū eſt & iuxta vim prepoſitionis adiungit & quieſcit. In aſſido ſi ſoluatur prepoſitio alius actūs expoſcitur: quoniam a ſido actiuo componit: vt hiempſal dextra atherbalē aſſedit. i. iuxta atherbalē dextra ſe ſeſſu; locauit: vel dextra iuxta atherbalem ſe ſtatuit.

¶ Aſſeſtrix fœ. verbale ab aſſeſſor qui iuxta ſedet vt Da mihi ſediū tuarū aſſeſtricē ſapiētiā. Sūt aūt aſſeſſores quoꝝ officium eſt aſſidere p̄ſidi atq; cōſulere atq; in his fere cauſis conſtat cognitionibus poſtulationibus libellis edictis decretis epiſtolis.

¶ Aſſiduus ab aſſideo iugis continuus: q; in ea re quā q̄s frequēter agit cōſediſſe videat. Vñ aſſiduitas diligētia & ecōtrario. Reſides dicunt ſegnes & otioſi. Aliqñ aſſiduus dicitur frequēs & aſſidue frequenter. Ver. Aſſidue veniebat. Aſſidui etiā dicebant qui locupletes erāt: & facile cum id tēpus poſtulabat munera populo p̄ſtabant. Et aſſiduus qui aſſe ſuo. i. ſua pecunia & ſine ſtipēdio militabat. Et tunc ab aſſe. i. ære dando deducitur.

¶ Aſſidellę mēſę ad quas ſedentes flamines ſacra faciebant.

¶ Aſſilio is. pe. cor. ex ad & ſalio ſignifi. inuado. aggredior. Oui. li. xi. met. Cū ſępe aſſiluit defenſæ mœnib⁹ vrbis. Et aſſilire dicit de aſalibus maribus cū fœminas ineūt. Col. li. vij. Nā niſi pri⁹ ea marē cōciuit aſſilientē admiſſariū calcibus proturbat.

¶ Aſſiſto is. Vide in dictione ſiſto

¶ Aſſis is. tabula ſectilis. Ply. Verniſq; aſſib⁹ cōtabulare pauimēta oportet. Vide ſup̄ i dictiōe aſſeres

¶ Aſſo as. tabulo a quo coaſſo. p cōtabulo. Victru. Cū aſſatum fuerit ſup altera coaſſatio ſtruat: clauiſq; fixa duplicē prębeat cōtignationi loricationem Plyni. Neceſſarium binas p diuerſas coaſſationes ſuſterni capita eorum p̄figi clauis ne torqueantur. Eſt & aſſo: as. pro torreo a quo aſſatus. vt de diuo Laurentio. Aſſatus ſum iā verſa & māduca. Plaut. tamen in Muſ. Aſſus dixit. Ne faxis. Nam elixus eſſe q̄ aſſus ſoleo ſuauior.

¶ Aſſus a um. qđ eſt torrefactū. Proprie dicitur: ſi ne pigmēto alicuius ſaporis quēadmodum merū ſolum dicimus. Vñ aſſa voce veteres dixerunt ſola voce, lingua: aut vocis humanę nō admiſtis aliis muſicis. Var. In cōuiuijs pueri modeſti vt cātarēt carmina antiqua in quibus laudes erant maiorū & aſſa voce & cum tibicine. Cato. Melos autē in cantibus eſt bipartitum: Vnum eſt quod eſt in aſſa voce. Alterum quod vocant organicum.

¶ Aſſula dimin. ab aſſis tabella a quo fit aduerbiū aſſulatim qđ ē minutatim. Plau. Priuſq; pulſando exitium fotib⁹ aſſulatim dabo. Idē in Mene. Faciā quod iubes ſecurim captā ancipitē atq; hunc ſenē exoſſem niſi dedolabo aſſulatim viſcera.

¶ Aſula p ſimplex ſ oppidū in agro Brixiano.

¶ Aſſatura fruſtū carnis aſſæ. Hie. li. ij. æ. Partit⁹ eſt vniuerſę multitudini aſſaturā bubalæ carnis.

¶ Aſſuetus vſitatus ab aſſueſco cis.

¶ Aſſumo is. pe. pro. mō ſignificat accipio. Cice. Neq; id onus inuitus aſſumpſit. modo nimium tribuo. Idē. Si id mihi aſſumo videor id mihi meo iu re quodam vendicare.

¶ Aſſur Iudęæ ciuitas: quā ædificauit Salomon. Quo nomine dictus eſt filius Sem.

¶ Aſſuerus ſicut teſtat Ioſeph⁹ fuit Cyr⁹ Xerſis filius: q; poſt Dariū patruū p̄ſide rexit imperiū. Hūc Cyrum dixit Artaxerſem apud grecos vocari qui lōgimanus cognominatus regnauit. xl. annis.

¶ Aſſus ciuitas troadis arte & natura munita. De qua eſt illud Stratonici dictū. Qui celeri paſſu Aſſum it: mortis periculum adit. Ex aſſo fuit Cleantes phūs Stoicus: qui Zenoni ſucceſſit.

¶ Aſſyria regio aſiæ naioris q̄ nunc ſyria dī hēns ab ortu Indiā: ab occaſu tygrim fluuiū: a meridie mediam: a ſeptentrione caucaſum. Vñ aſſyrij qui poſtea ſyrij & ſyri. Hāc Porphirio & acron volunt prius dictā ſyriam poſtea vna addita ſyllaba aſſyriam vocitatā. alij quadripertitā faciunt diuiſionē in ſyrios aſſyrios leucoſyros & ęleſyros. Ply. Duplicē ſyriā aſſignat. Vnā palæſtinā alteram antiochiam. Dicta eſt autē aſſyria. vt docet Aug. li. xv. ciui. dei. ab aſſur filio Sem.

¶ Aſt cōiunctio ponit mō p ſed: mō p atq;: mō p ergo. mō pro tā: mō pro tū: mō pro cum.

¶ Aſta ciuitas ęſtuaria inter ſacrū p̄mōtoriū & hercules columnas: Et Aſta in liguria vrbs nō lōge a nouaria diſtans. De hac Claudianus. Nec plus pollentia rebus Cōtulit auſonijs aut mœnia vindicis aſtę. Meminit & Ply. li. xxxv. Cum aſpiratione vero aliud ſignificat.

¶ Aſtu gñis neu. vt cornu. Ter. in Eu. An in aſtu venit? Et ſic p vrbe ponit. Nam aſty apud grecos vrbs ē. ſed a latinis mutat y in u & fit aſtu: vt Priſ. docet. Inde fit aſtus us. & aſtutus & aſtutia. Ponit & aſtu aduerbialiter pro aſtute. Ter in Eun. Quod ſi aſtutē tractauit diſ veſtrā fidē quantā: & q̄ verā laudem capiet Parmeno.

¶ Aſtutus ab aſtu vrbe cautus dī: in qua qui aſſidue verſati ſunt: cauti fiunt. Vel aſtus quaſi aſtutus: ab arte: vt inquit Feſt. Hinc aſtutia. q̄ vt auctor eſt Hiero. eſt ſubtilitas cautelæ rudibus incipientibuſq; neceſſaria: per quam ſophiſmatū dignoſcere & quęrere verſutia poſſit ne falſorū fraudib⁹ argumētorum abducantur a ſimplicitate veræ ſapientiæ: quę ducit ad vitam. Hic aſtutulus diminutiuū.

¶ Aſturia ciuitas hiſpanię: i q̄ aſturcōes eq gignūt

¶ Aſturcōes eq ab aſtura oppido hiſpanię ita appellati: qbus nō vulgaris in curſu grad⁹ ſed mollis alterno crurū explicato glomeratio eſt. Ply. li.

vij. In asturia hispaniæ gignere Tieldones vocãtos equini generis: qui quotiẽs minori forma sunt asturõones dicũtur. Sirius. His paruus sonipes neq; marti notus at idẽ Aut incõcusso glomerat vestigia dorso Aut molli pacata celer trahit essęda collo

¶ Astura flumẽ & oppidũ maritimũ in latio. Ply. li. vi. Antiũ inquit colonia flumẽ astura & insula. Et li. xxxij. Tenuit & nostra memoria nauim Caij principis ab astura antiũ nauigantis.

¶ Astur qđ ab asturia est. Mar. de asturconib⁹. Hic breuis ad numerũ rapidos qui colligit vngues Venit ab armiferis gentibus astur equus.

¶ Astaroth antiqua ciuitas Og regis basan in qua habitauerũt gygantes & postea cecidit in sortẽ tribus manasses regiõis bethanię. Sũt aũt duo castella in bethania hoc vocabulo nouẽ inter se milibus separata inter adaram & abellam vrbes.

¶ Astages nomẽ ꝓpriũ fluuij in mare defluentis.

¶ Astaphis pe. cor. vua passa dr ασταφις græce.

¶ Asteismos latine vrbanitas. & est tropus multiplex numeroseq; virtutis. Nã asteismos putaẽ qcqđ rustica simplicitate caret & faceta satis vrbanitate exponiẽ. vt apđ Ver. Qui bauiũ nõ odit amet tua carmia Męui. i. ꝓ pœna ei cõtingat: vt diligat Męuium peiorẽ poetam. Atq; idẽ iũgat vulpes & mulgeat hircos. i. faciat ea quæ cõtra naturã sunt. Nã αστειος vrbanus αστειζομαι vrbanus fũ.

¶ Aster stella vna. Astrũ latine syd⁹ qđ cõstat ex pluribus stellis quæ aliquod signum cõponant: vt Gemini Libra: & huiusmodi. Dictum astrum ab αστραπτω quod est fulgeo. Est & aster nomen ciuitatis. Sciendũ q; in aster. a. um. terminata nomĩa imitatiua sũt vt parasitaster q imitaẽ parasitũ Philosophaster q est phõrum imitator. Cic. Oino solet esse fulusaster. Surdaster dimi. ẽ: q est aliquãtulũ surdus. Similiter recaluaster q nõ est toto capite caluus sed sola frõte. Catulaster nno paruũ catulũ significat: sed iꝑm catulũ Pullastra nõ paruã pullã sed paruam gallinã. Pullaster non paruũ pullũ sed ipsum pullũ. Filiaster quo quidã vtuntur pro priui gno nõ paruũ filiũ: sed q eũ imitaẽ sit filiastra. Oleaster: pinaster mẽthastrũ: Siliq̃strum q; sylueſtria sint oleã: pinum: mẽthã: siliquãq; imitantia.

¶ Astericus seu asteriscus dimi. ab aster signũ ẽ ad paruę stellę similitudinẽ: quo vtimur cũ aliquid in scribendo omissum est. Hier. Qui editioni antiquę theodotionis miscuit asterico & obelo.

¶ Astrale quod ad astra pertinet. Vnde astralia fata dicta sunt ab Augu. li. v. ciui. Dei.

¶ Astrolabiũ instrumentũ: ex quo astrorũ motus colligntur. εξ τωμ αστρωμ και λαμβανω.

¶ Astrologia cũ accentu in penul. astrorũ regula νομος latine lex & regula.

¶ Astronomia cũ accẽtu in pe. astrorũ sermo vel ratio. Astrologia de cursu astrorũ loquiẽ. Astronomia de iudiciis ad vitã fortunãq; pertinentib⁹ hĩc Astrologi & astronomi q astrorum sciam ꝓfitenẽ.

¶ Astragalus pe. cor. latine talus ludus & pedis siue Iuguli cõiũctura: vt est apud Homerũ li. x. ody. qui scribit Elpenora lapsu scalarũ exanimatũ esse cũ fregisset astragalõ. i. iuguli coniũcturam: tamen apollonius in argonauticis ponit pro ludo q vulgariter dicitur zoni. s. in li. iij. pagina tertia.

¶ Astragalizo as. talis ludo: & astragalizontes a Plynio dicuntur talis ludentes.

Asteria ę. & asterie es. nom̃ latonę sororis ꝓpriũ.

¶ Asterion fluuius achaię. Sta. li. iiij. the. Cũ dixit & equus fluctibus asterion. Fuit & nomẽ vrbis.

¶ Asteriscũ herba q̃ & siderite dicit̃ nascẽs in tegulis pietibusq; folio similis ozymo.

¶ Asteriscus lignũ ad stellę similitudinem paruæ quo vtimur cum aliquid in scribendo omissum est

¶ Astreus cũ dipht. Fuit vnus ex titanibus q cõtra deos arma sumpsit. Oui. li. v. met. Occidit Encelados mendesius occidit astreus: Ferũt hũc cum aurora cõcubuisse ac ex ea ventos generasse.

¶ Astrea cũ dipht. astrei ex aurora filia secundum aliquos Icari secũdũ aliquos Ionis & Thomidos Et ponit̃ ꝓ Iustitia. Ouid. Vltima cœlestum terras astrea reliquit. Quod ideo fictũ est q; illis tẽporib⁹ Astreus princeps esset: & propter equitatẽ eius filia iustitia dicta sit: vt scribit aratus. Nã cũ adhuc terras habitaret Nondũ vesanos rabies nudauerat enses: Nec cõsanguineis fuerat discordia nota. Sꝫ postea crescentibus vitijs euolauit in cœlũ.

¶ Asthmaticus cũ h anhel⁹ & suspiriosus dicitur ασθμαꝝ anhelitas: anxietas.

¶ Astipulor pe. cor. *Vide in dictione stipulor.*

Asto as: astiti. astitũ. & astatũ significat p̃sens: aut firmus seu erectus sto. Plau. in Cap. Ego miser vix asto p̃ formidine. Idẽ i Cis. Adolescẽs asta at q; audi. i. sta fortiter atq; expecta. Et in Cas. Stult⁹ cõtriui diẽ dũ adsto aduocat⁹ cuidã cognato meo. Interdũ significat simpliciter sto. Verg. Arrectisq; aurib⁹ astãt. Interdũ sum. cũ de reb⁹ loq̃mur: q̃ cadere nõ possunt: vt cum dicimus terram astare.

¶ Astringo ꝓprie iuxta stringo: vnio: cõiungo. Col. li. 3. Cũ oẽs surculos quos arbor patiet̃ dimiseris libro vlmi vel vimine arborẽ astringito. Ver. li. i. Geo. Seu durat magis & venas astringit hyates. Per trãslationẽ astringere ponit̃ ꝓ obligare. Et sic genitiuo iungit̃ sicut Gel. notauit sabinũ scripsisse Qui alienũ tacẽs lucri faciẽdi cã sustulit furti astringit̃ siue scit cuius sit siue nõ scit. Quãdoq; pro promittere. Quia vincula fidei dicunt̃. Terẽ. *in Eunu.* Meã astringo fidẽ. Hĩc astrictorius a. um. qđ astrigit. Ply. Folia astrictoriã vim habent.

Astruo is. iuxta struo & ędificiũ ędifico iũgo. fortifico. Col. li. i. Nam cum veteri astruit̃ recens ędificiũ quasi surgenti reluctãs oneri cedit. Amb. Nec putauit ortus sui fidẽ matris iniurijs astruendam. i. firmandam. Hinc per trasslationẽ astruere pro affirmare iuuenit̃. Hiero. Quis nonnulli astruere velint eam iam resuscitatam & beatam cum Christo immortalitate vestiri.

¶ Astyages nomẽ propriũ regis assyriorum

¶ Astyanax nom̃ filij hectoris ex andromacha q̃ si tutator vrbis. asty. n. vrbs: anax tutator siue rex

¶ Astypalęa. insula in mari ęgeo. Oui. li. x. de arte. Cunctaq; piscosis astypalęa vadis.

¶ Astypale es. nomẽ est vrbis in eadẽ insula.

¶ Asymphonia latine inconsonãtia. ασυμφωνος discors.

¶ Asymbolus qui symbolũ nõ dedit: & sine collatione accessit ad comessationem.

¶ Asyndeton siue asyntehtõ dici põt incõpositũ ab α sine συνθετον cõpositũ. Et ẽ figura cũ aliqua sine cõiũctionib⁹ proferunt̃: vt veni: vidi: vici.

Asyntheta. Plyni. appellat crystalla quæ pura sunt & sine vitio.

¶ Asystratū genus quoddā philosophię: quod latine instabile vel inconstans possumus dicere.
¶ At principiū increpationi aptū. Et hoc cū aut indignationē aut dolorē exprimere volum⁹ vt irę estū aut q̄relas significātius oñdere valeam⁹. Ver. At tibi p scelere. Ter. At tibi dij dignū factis exitium diūt. Quādoq; superiorū dictorū discretiuū est. vt apud eundē. At mihi scrupulus vnus restat. Quandoq; rerū differentiam denotat: vt Scipio ē bellator: at Cato orator. Quandoq; ponit p saltē Qui. Crudeles somni quid me tenuistis inertē? At semel æterna nocte premēda fui. Quandoq; copulatiuū est vt in: atq;. Quandoq; aduersatiuū. Verg. At regina graui iamdudum saucia cura. Nam dum æneas quiesceret regina turbabat: quod est cōtrarū. Quandoq; ē interiectio timoris. Teren. in Eun. Atat mi homo formidolosus es?
¶ Atat interiectio est paulatim pcepti atq; intellecti mali. Ter. in Eun. Atat data hercle verba mihi sūt. Ser. i arte. Atat ē āliq̄d de iprouiso dep̄ndētis
¶ Atcōtra significi. viciūm q̄d vulgo dī ecōuerso
¶ Atq; cōiūctio cōnexiua ē: vt Gns vñ latinū Albaniq; p̄res atq; altæ mœnia Romę. Q̄ñq; aduerbiū & p q̄ poni solet: vt Per. Qui tu ipunitior exis atq; hic. Sue. in Cęsa. Velut graui⁹ atq; ipe sensisset. Q̄ñq; p celeriter & statim. Ver. Atq; illū in p̄ceps prono rapit alueus amni. Q̄ñq; pro festine & intrepide. Aenni. vt Atq; atq; ascēdit muros troiana iuuentus. Quandoq; pro pterq̄. Plau. in Am. Neq; se Luna mutat quoq̄ atq; exorta est semel.
¶ Atalus pe. cor. noīn pgami regis pecunia ditissimi & splēdida abundātiq; supellectili. A quo oīa magnifica atalica dicta sūt. Pro. Nec sit in atalico mors mea nixa thoro. Fuit & athal⁹ nomē phi.
¶ Atalāta nomē mulieris: de qua Hier. con. Ioui. Referūt fabulæ atalantā calydonia virgine semp in venatib⁹ semp in syluis nō tumētes vteros fœminarū; falsidiaq; cōceptuū: sz expeditā & castā amasse virtutē: Est & atalāta fōs i portu cyphātarū. dictus: q; ibi venatrix fœmina situ & estu lāguida cōsederit. & petra venabulo eius percussa laticē prębuerit sicut scribit Pausanias.
¶ Atabulus pe. cor. vētus in apulia. Hor. Incipit ex illo montes apulia notos: Ostentare mihi quos torret atabulus. Ideo atabulus apulus dī tāq̄ peculiaris. Scribit porphirio atabulū ventū eē in apulia feruētissimū greca appellatiōe dictū quasi ατο του ατηβαλλειν. Hoc est nocumentum pestilentiamq; inferentē. Nam atabuli flatus nimio calore apulię pestifer est & grauis. Est em frigidissim⁹ & si flauerit circa brumam exurit frigore arefaciens vt nullis postea possit solibus recreari.
¶ Atamino as. pe. cor. Vide in dictiōe cōtamino.
¶ Atauus pe. cor. dictus q; ata sit aui i. pater vt pueri dicere solent. Videetiā in auus.
¶ Atax fluuius ortū hēns ex pyrenæo mōte & īfundit in mare tyrrhenū: q̄ dā tñ scribūt athax p h
¶ Athacus pe. cor. gns volucris gradiens sup q̄tuor pedes: lōgioraq; retro crura habens. De quo fit mentio apud Leuiticum.
¶ Athanatos pe. cor. latine dicit immortalis.
¶ Attellanę fabulę latinę sunt: q̄ ab attella Oscoꝝ ciuitate sumptę fuerūt in qbus ridiculę personę inducebant & argumēus dictisq; iocularib⁹ respōdebant satyricis fabulis greęcis. Proprie aūt attellani cū dicebat exordiū. Liui. li. vii. Iuuētus histrionib⁹ fabellarū actu relicto ipa inter sē more antiquo tidicula intexta versibus factitare cœpit: quæ exodia postea appellata consertaq; fabellis potissima attellanis sunt: quod genus ludorū ab oscis acceptum tenuit iuuentus.
¶ Attagen pe. co. gnis mas. Et attagena ę. & attages attagis: auis asiatica inter nobilissimas habita maxime vero q̄ in Ionia nascit. Et inter esculētiotes aues p̄cipuo sapore cēsebat. Ply. li. x. Attagen maxime Ionius celebrat vocalis alias captus vero obmutescēs quondā existimatus inter raras aues. Hier. Attagen & ficedula: mulus & scarus in delitijs cōputantur. Mar. inter sapores fertur alitū primus Ionicarum gustus attagenarum.
¶ Attellani oppidū cāpanię quā nūc auersā vrbē dicim⁹ ppe neapolim. Cic. Clunio. Locut⁹ sum de agro vectigali municipij attellani: q̄ eēt in gallia.
¶ Atera. um. obscurū: nigrū. Verg. Quinq̄ginta atris imanis hydra⁹ hydra. Plau. I ta replebo atri rate vt atrior sit q̄ egyptij. Interdū atrū capit pro funesto. Vñ atri dies dīt vulgo egyptiaci ab obsetuatrice egypto. Et alio noīe cōes. Dictū atrū ab aterēdo quoniā quę atterunt liuorē contrahunt.
¶ Atratus pe. p. dī q̄ lugubri veste indutus est.
¶ Atramentū ab atro colore dī: cui⁹ duo sunt gña .s. scriptoriū q̄d & librariū dī & tectorium a tectoriis quo in scribēdo & pingēdo vtimur. Est & sutoriū atramentū q̄d in ficiēdis pellib⁹ sutores coriatij vsurpāt. Vulgo hoc a vitri similitudine vitriolū noīant. Ply. li. ix. Effuso atramēto. q̄d p sanguine ijs est offuscata aqua abscōdunt. I dē li. xxxiiij. Greci cognationē ęris fecerūt noīe & atramēto sū
¶ Atramētariū vasculū quo atramētū cōti (torio net. Hie. in Ezech. Atramētariū scriptoꝝ ad renes
¶ Atracius nomē viri q̄ primus dī artē ma- (ei⁹. gicā in thracia inuenisse.
¶ Atra bilis est: quā greci melācholiā vocāt. Nā bilis cholera est.
¶ Athenodorus pe. p. philosoph⁹ fuit q̄ augusto documentum dedit inquiens. Cū ira Cęsar te cepe rit nihil prius: neq; dixeris nec feceris: q̄ ipsa quattuor & viginti elemēta litterarū græcarū tecū ipse percurreris & memoria recensueris: vt ita cōcitatio illa quę mōtosa est mēte alio traducta paruī tēporis interiectu langueſceret.
¶ Atriū prima pars domus: q̄ cōtinet mediā aream in quam collecta ex oīm tecto pluuia descendit. Et in qua prisci (vt ait Cato) aperto ostio epulabantur. vbi etiā pecunias & cętera p̄ciosiora seruabant seruosq; quibus tanq̄ honorationibus earū rerum custodiam cōmittebāt atrienses appellabant. Vitru. li. vi. In vrbe atria proxima ianuis esse debēt Et in Euang. Cū fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt ea quæ possidet. Hiez. Atria non sunt quidē domus: sed tñ aliqua hēnt fundamēta & de atrijs intramus domū. Dictū atriū ab atriatibus ætruriæ populis: vt inquit Var. li. i. de lin. lati. quia id gns ædificij atrię primū in ætruria sit institutū. Vel q; a terra oriatur quasi aterriū. Vel q; atrum ex fumo esset propter culinam: quia ex fumo culinæ nigresceret. In atrio enim tria erāt habitacula: vestibulum: locus sportularū: qui & ipse sportula dicebat: vbi p̄ponebat eo die quę dono danda erant & culina q̄q̄ vestibulū loc⁹ sit añ ędes: atrium greci

AT.

αυλην vocant propter quod poetę quandoq; aulam pro atrio vſurpant.

¶ Atrienſis is.erat:cui credebatur cura atrij.

¶ Atrici a iurecõſultis dicunt qui excubãt ad atriũ & ad limina etiã vocant & liminarchę.

¶ Atriolũ paruũ atriũ Ci.ad Q.u.fratrẽ.quo in loco te in porticu ſcribere aiũt:vt atriolũ fiat mihi vt eſt magis placebat:neq;.n.ſatis locí eẽ videbat a-

¶ Atriplex herba ẽ ſylueſtris & hortẽſis (triolo. ab atro colore vt q dã aiũt q; hoĩes pallidos faciat Macer. Atriplicẽ tritã cũ nitro melle & aceto Dicũt appoſitam calidam ſedare podagram.

¶ Atergatis pe.co:nom̃ fuit dęę. Stra.trãs euphratẽ eſt bãbyce quã edeſſam & hierapolim vocãt:in qua atergatim ſyriam deã colũt. De hac & Macro. Cornutus atergatim a grecis rheam exiſtimari putat:coli eam abſtinẽtia piſciũ:vnde nomẽ vt atheneus auctor eſt:quaſi ετερρατιδοσ. hoc eſt ſyrorum lingua ſine piſcibus.

¶ Atrox aſper crudelis q; qui atro vultu ſunt aſpitatẽ & ſęuitiã prę ſe ferunt. Sunt qui a greco id nomẽ deriuẽt: quia illi ατρωκια appellant quæ cruda ſunt. Siue ab eo q; atroces nihil de ſe timeant. τρεμειν ſignificat timere. Vñ & pro cõſtanti q̃q; ponit̃. Hora. Pręter atrocem animi catonis. Hinc Atrocia & atrocitas & atrociter pro aſpere.

¶ Atropos pe.cor.ītmutabilis. Quo noĩe dicta eſt vna ex parcis ab α ſine τροπη cõuerſio:quaſi ad nulli⁹ p̃ces cõuertat̃. Nã tres dicunt̃ ſorores quarũ vna dr Clotho. q̃ colũ baiulat:altera Lacheſis q̃ filat: tertia Atropos:quę filũ frangit. Mar. Lanificas nulli tres exorare puellas Contigit. obſeruant: quẽ ſtatuere diẽ. de his vide diffuſi⁹ in dictiõe pęę.

¶ Atrophia ſpẽs tabis:q̃ corpus nõ alitur ſed ſũma macies oritur & niſi occuratur interemit. Inde Atrophi:qui atrophia laborant. Ply.li.xxxvi. Eadẽ dat̃ his quos atrophos vocant interpoſitis diebus:atrophiq; vocant̃ q ab ībecilitate vires vix recolligũt. Vñ atrophos vocant non cõualeſcentes ab imbecillitate vires vix recolligentes.

¶ Atrax fluuius ætoliæ a quo atraces populi:eſt & hoc nomine:vt teſtis eſt Stra. vrbs in theſſalia.

¶ Attero is.pe.cor. vide in dictione tero.

¶ Attenuo as.ex ad & tenuo qđ a tenuis fit & ſignificat ſubtilem facio:minuo. Cice.lib.iij.ad Heren. Defenſoris narratio ſimplicem expoſitionem debet habere cũ attenuatione defenſionis. Hiero.lib. .iij.ꝛ. Quare ſic attenuaris macie? Et cũ ad animũ refertur defectum ſignificat.

¶ Attẽdo is.aduerto:cogito:cõſydero. & q̃ ſi aĩm intẽdo. Hie.ad Helio. Attẽdis petrũ ſed & Iudam cõſydera. Aliqñ addimus aĩum & pro intendo ſumit̃. Ci.lib.iij.offi. Et ſi cũ aĩum attẽderis turpitudinẽ videas adiunctã:hoc eſt aĩum intẽderis. Hic attẽtos dicimus auditores q ad ea q̃ dicunt̃ intendunt aĩum. Attente aduerbiũ.i.animo intento.

¶ Attẽto as. frequentatiuũ idẽ qđ tẽto. Petroni⁹. Dulcibus ac blãdis verbis eius animum attentãs.

¶ Attinere:ptinere:decere:cõuenire. Ter.in adel. Iã me ne vis dicere: qđ ad te attinet. Aliqñ ſignificat iuxta ſiue in manib⁹ tenere. Plau.in Cap. Nã ſenex eſt in tonſtrina nũc iã cultros attinet.

¶ Attingo is. attigi attactũ leuiter tãgo. Minus ẽ eñ q̃ tãgo:vt inqt Do.in Ter.in adel. Tetigin tui aliq⁹ſi attigiſſes ferres infortuniũ. Aliqñ attingere ponit̃ p diſcere:legere:ſcribere:& hmõi. Lac.li. iij. Greci q ſacras veritatis lras nõ attigerant .i. di dicerãt. Hie. Q đ vtiq; gñs docẽdi nondũ attigerã .i.aggreſſus fuerã ſiue expertus. Ver.li 2. Ge. Sin has ne poſſim naturę attingere ptes.i.ſcire. Aliqñ pro ingredi. Col.li.i. Nec dum ſenectutẽ attigerit.

¶ Attigo ſine n idẽ qđ attingo. Nam ſicut tango ita & tago dicimus. Plaut.in Muſ. Abſcedite telis ne attigant.

¶ Attilus pe.p.piſcis ſatis grandis q in pado inertia pingueſcẽs ad mille aliqñ libras captus eſt cate nato hamo:nec niſi boũ iugis extractus.

¶ Attillas ex ſcytarũ gñe fuit q ſubacta pãnonia Italiam ingreſſus Aquileiã ſubuertit & in germaniã trãſiẽs plurimas vaſtitates edidit. Qui domũ reuerſus:dũ nouis nuptijs operam dat vino plen⁹ effuſo e naribus multo ſanguie ſuffocatus ẽ. Nicomach⁹ aũt Iſtięus hiſtoriarũ ſcriptor eũ deſcribẽs ait. οφθαλμοι δε αυτου οι ματηροι αλλ. απεσχηκοτεσ και μικροσ και θωραξω δεε αυτου αμφιβλεπων δε και τα πολλα περι αυτου.

¶ Ategię dicunt̃ tabernacula:vel vmbracula:vel magalia qualia Mauri colũt. Ruffi.in lib. Ioſephi hoc vocabulum vſurpat lib. vij. de bello Iudaico. Cũ ad feſtũ diẽ veniſſet quo attegias in honorem dei cõponi ab hominibus moſ eſt.

¶ Athenæ arũ.ciuitas grecię inter achaiã & macedoniã quæ regio attica dicitur ab atthis cranai filia athenarum regis:qui cecropi in regno ſucceſſit Hic cecrops primus athenas cõdidit. Vñ & cecropia dicta eſt poſtea a Mopſo mopſopia:& a Ione Xuti filio Ionia & a Minerua athenę. Grecí eñ Minerua athenã dicũt απο τησ αθηνησ. Tres aũt vt quidã aſtruũt fuere athenę ab vnis athenęi ab alteris atheniẽſes ab alijs athenopolitæ dicti ſunt.

¶ Atheneũ locus erat Minerue dicatus vbi pfeſſores ſua ſtudia pfitebant̃. Iul. Capitolin⁹. Poſtea vero vbi adoleuit in atheneo cõtrouerſijs declamauit audiẽtibus etiã Impatoribus ſuis. Lamp. Ad atheneum audiendorum & grecorum & latinorum rhethorum vel poetarum cauſa frequenter proceſſit.

¶ Atheos: qui negat deum eſſe.

¶ Atheſis pe.cor.fluuius q ex Tridentinis alpib⁹ Tridentũ alluit & veronam diuidit. deinde per latas padi paludes gradiens non longe a brondulo in adriaticum mare influit.

¶ Atheſinus pe.p.fluuius effluẽs e lacu q in apennino eſt ſupra carnos incũbente & labit̃ in Iſtrum.

¶ Athleta pe.pro.pugil & luctator dicit̃. αθλεω enim certo ſignificat. Scribit Iureconſultus athletas cũ virtutis gratia athleticam exerceant: nõ eẽ ignominioſos. Tria autem fuerunt apud antiquos athletica certamina:videlicet Curſorum: pugilũ & luctatorum. Iullius autem pollux lib.r. cuius ordinẽ imitat⁹ ẽ Perotus. των δε αγωνων οι μεν γυμναστικοι οι δε καλουμενοι σκηνικοι ονομασθεισι διονυσια και τε και μουσικοι οι δε ατττικοι ουρανιωσ λεγουσιν αγωνασ μουσικουσ αλλα μουσικησ και αθλητικου παλαιου

¶ Athos mõs īter macedoniã & thraciã altitudinis mirãdę habens in cacumine oppidũ acrocon. Verg. Quantus athos:aut quantus Eryx.

¶ Atos ſine h latine inſatiabilis dicitur.

¶ Atlas antis. ſine h Mauritanię rex fuit: q hume

ris cœlũ ſuſtinuiſſe dicit: q primus curſuꝫ ſolis: & lunę ſy derũq; oĩm verſationũ rõnes vigore ai ſollertiaq; curaſſet tradẽda oĩbus. Ver. Perſonat aurata docuit q̃ maximus athlas. Hic fuit promethei frater: q cũ monitus eſſet oraculo vt caueret a Iouis filio nullũ hoſpitio ſuſcipiebat. Quare Perſeus Iouis filius indigne ferẽs oſtẽdit ei caput Gorgonis & ſtatim athlas in montẽ cõuerſ9 ẽ. Qui mõs mauritanię teres & excelſus eſt: ita vt eius cacumẽ cerni nequeat. Fere e medio monte nubes incipiunt: hyeme & æſtate niuẽ habet. Columnam cœli indigenę appellant. A b'eo populi incolẽtes athlantes dicunt: qui ſoli ſunt anonymi: hoc eſt ſine nominibus. Nam in vniuerſum athlantes nominãt: ſingulis nullũ propriũ nomẽ impoſuit. Solẽ orientem occidentẽq; dira ĩprecatiõe cõtuent vt exitialẽ ĩpis agriſq;. Neq; inſomnia viſunt qualia reliqui mortales. Ply. Solinus Herodotus auctores. Ex athlã teſingẽtia flumina oriunt intet quæ Nilus Aug. li. xviij. ciui. dei. ſic habet. Frater Promethei athlas magn9 fuiſſe aſtrolog9 dr vñ occaſionẽ fabula inuenit vt eũ cœlũ portare cõfingeret. q̃uis mõs ei9 nomine nũcupet: cuius altitudinẽ potius cœli portatio in opinionẽ vulgi veniſſe videat. Ply. ſcribit Athlanta primũ inueniſſe ſphęrã: græci aiũt aſtrologiã ab athlãte inuentã fuiſſe. Euſe. in p̃paratiõe dicit Enoch & Athlantẽ eſſe eundẽ. De quo Diod. li. iiij. Ferũt athlantẽ aſtrologiæ fuiſſe peritiſſimũ deq; ſphęra primũ inter hoĩes diſputaſſe: qua ex re viſus ẽ cœlũ ſuis humeris ſuſtinere lo cũ p̃bente fabulis ſpherę inuẽtione. Scribunt tñ quidã duos eẽ mõtes in mauritania athlãtes dictos. Alterũ colũnis herculis viciniotẽ: alteꝫ iteriorẽ libyę. Remotior ab athlãte rege in eũ cõuerſo dictus eſt quẽ cœli columnam nominant. Tres autẽ athlantes fuiſſe memorant. Vnus rex Italię & pater electrę vxoris coriti: Alter rex archadię: & pater maię: ex qua natus eſt Mercurius. Tertius Maurus q dictus eſt maximus. Sumit nonnunq̃ a poetis Athlas pro hõis ſimulachro ſuſtinente columnas ædium aut ipſum ędificium ad ſimilitudinẽ athlantis cœlum humero torquentis: qui etiam latino vocabulo thelamones: Et hi athlãtes plętũq; gibboſi dicũtur. & vt inquit Serui. fiunt vt gibboſos imitentur dum onera ſuſtinent: qui interdum cõpares ſunt: interdũ auerſi. interdum ſe inuicẽ ſpectant. Mar. Non aliter rideretur athlas cum compare gibbo. Sunt qui dicant hoc nomine vocari fluuium ab athlante rege arcadię dictũ ex æno monte in iſtrum defluentẽ. Ab Athlas fit athlanticus ca. cum. & athlantides patronymicum. Et licentia poetica athlantiades.

¶ Athlanticę inſulę quas beatas vocãt duę quidẽ hæ ſunt paruo inter ſe diuiſæ mari decem millibus ſtadiorum a libya diſtanti. Imbres illic rari medio creſcũt: venti autem plurimũ ſuaues ac roriferi. Solum vero pingue nec arari modo plantarive facile Sed etiã ex ſe abſq; vllo humano ſtudio fructum p̃ducit dulcẽ quidẽ & ocioſam multitudinem nutrire ſufficientẽ. Aer ſyncærus ac temperatus & mediocri mutatione per tẽpora contẽtus. Nam qui a terra perflant venti: boreaſq; & aquilo propter lõginquitatẽ vaſta & inania incidẽtes ſpatia fatigant: & deficiũt priuſq̃ ad eas inſulas puenerint. Quive ro a mari pflant argetę & zephyri refrigerantes tapos q̃dẽ & tẽpatos imbres ex pelago afferũt. Plutima nõ p humiditatẽ aeriſcũ ſũma facilitate nutriunt. vt etiã apd barbaros ĩcrebuerit fides ibi helyſios cãpos eẽ & beatoꝝ domicilia ab Ho. decãtata.

¶ Atlantides vergilię dictę ſũt. Athlas em̃ exploreo ceani filia: vt ait Higynus: vt alij Deucalionis hũt. xv. filias q̃ vno vocabulo athlãtides dñr Verũ. v. ex his hyades noĩatę a fratre q fuit hyas q' a ſororib9 plurimũ dilect9 ẽ. reliq̃ pleiades a mãe dictę Vergiliæ dñr qa cũ vere exoriũt. Alexãder ait hyadas dictas quia fuerũt filię hyſe ex bœotia. Et ſũt. vij. Vna vero qa Siſipho nupſit nõ videt. Ci. ait hyadas a pluẽdo dictas. Noſtri ſuculas a ſuib9 quoniã ſues luto gaudent. Indicant enim pluuias.

¶ Atocius genus aranei lanuginoſi: de quo in dictione araneus.

¶ Atomus pe. cor. indiuiduus q diuidi nõ põt. Nã vt Hiero. ait: Pũctus temporis eſt quod ſecari & diuidi non poſſet. Vnde Epycurus ſuis atomis mundum ſtruit & vniuerſa cõformat. Sũt etiã atomi in corpore vt lapis cũ diuidit vſq; ad minutiã: quæ diuidi: & ſecari non poſſit. Similiter in numeris. Vnus dicit atomus q diuidi non põt τομη em̃ inciſio. a. ſine: quaſi ſine inciſione & diuiſione.

¶ Atthis idis. cranei filia a qua regio attica vt quidã exiſtimãt dicta ẽ. cũ pri9 attica ab acteone diceretur: ſiue ab actæo rege vt Fauorino & Lycophroni placet. Siue ab ακτη qđ littus ſignificat cũ ea regio (ſicut ſcribit Strа.) magna ex parte littoralis ſit. Qua voce etiã vtunt latini. Verg. At procul in ſola ſecretę troades acta. In hac ſunt athenę & marathon cãpus cũ oppido ciuſdẽ noĩs. Atthis quoq; a poetis quãdoq; luſcinia vocatur quaſi attica. Mar. Sic vbi multiſona feruet facet atthide lucus. In attica regione fuerunt athenæ ciuitas phõrum alũna. In qua primus oĩum Cęcrops regnauit.

¶ Atticus a. um. quod ex athenis eſt: vel quod ad Athenas pertinet: vt regio attica.

¶ Atticiſſo as. attice loquor. Plau. Non atticiſſat ſed ſiciliſſat.

¶ Atys. huius atys nomẽ cuſuſdã phrygiſ. Et filius croeſi lydorum regis. Et nomen fluuiſ. Claud. Lucus erat prope flumẽ atym. Hunctñ acim appellat Euſta. a celeritate quaſi ſagittam.

¶ Athrys hui9 athryis fluui9 ẽ thracię i Iſtrũ fluẽs

¶ Atiſcoti. populi Britannici.

¶ Attollo lis. eleuo. erigo. Lac. li. vi. Sed eũ poti9 q ad alienã felicitatẽ nõ attollat oculos: opes non admiret. Liui. Cũq; ſe quiſq; attollere ac leuare vellet. Aliq̃ ponit p aufero. Pac. Cuſtodite iſtũ vos ne eum qs attollat: neue qs attingat. Aliq̃ p affero. Plau. in caſi. Quid ſi ppius attollam9 ſigna fiamuſq; obuiã? Hoc verbũ facit p teritũ attuli. Diome. Affero attuli: quoniã & fero tuli dicimus. q̃q̃ & ad pfectum quod eſt attuli ex alio verbo proficiſci reperimus apud veteres: ex eo qđ eſt attollo.

¶ Attonitus: ſtupefactus. & pprie is dr: cui caſus vicini fulminis & ſonitus tonitruũ dat ſtuporem.

¶ Attrecto tas. ex ad & tracto ſignificat manibus tracto: palpo.

¶ Attribuo is. ĩpono: cõmitto: aſſigno. Liui. Cętetorũ cutã tuẽdoꝝ. C. Flãminio q̃ſtori attribuit. Cęſar li. vltimo. Nr̃i ſicut ſupiorib9 diеb9 vt cuiq; erat locus attributus ad munitionem accedũt.

¶ Attropatia regio & pars medię ab attropato duce noĩata: q obſtitit ne ea macedonib9 ſubigeret.

Is poſtea rex declaratus: regionem hanc media ſe queſtrauit cuius ſucceſſores regnũ cõtinuantes cũ armeniorũ regibus affinitatẽ contraxere.

¶ Au interiectio eſt cõturbatę mẽtis.

¶ Auarus q auid⁹ ęris eſt: & nimium pecunię cupidus & ſemper in reprenſione eſt. Auidus ab auendo eſt etiã honeſte cupiẽdo. Sal. Laudis cupidi pecunię liberales erãt. Ab auarus fit auaritia cupiditas auare tenaciter. Auara terra dr. cũ id quod in ſe recepit ampliore fœnore non reddit.

¶ Auceps qui vel quę aues capit. Aucupiũ & aucupatio ipſa auium captio.

¶ Aucupor pe. cor. depo. aues capio. Apud veteres etiã aucupo reperit. Plau. in Tru. Lepide æcaſtor aucupaui. Per tranſlationẽ vero ſignificat artificio quodã & ſolertia quęro vt aucupor laudem.

¶ Aucupatorius a. um. quod ad aucupiũ pertinet. Vnde aucupatorij calami viſcati quib⁹ vtimur ad capiendas aues.

¶ Auctio nomẽ ab augeo ſignificat augmẽtũ. Vñ etiã ponit pro vẽditione quæ fit per augmentum pretij cũ ſit publica rerũ priuatarũ venditio q⁹ emẽtem augeat & vẽdentẽ cũ res tradit plus offerenti. Iuue. Si cõiugis auctio fiat. Plau. in Sti. de auctione paſtitica loquens. Nũc auctionẽ inqt facere decretũ eſt mihi. Auctio vero haſtę ſignificat vendi tio publica bonorũ eorũ qui dãnati ꝓſcriptive fuerunt. Nam haſtę ſubijciebãt ea quæ publice venundabãt ſicut in bello capta: q⁹ vt ſcribit Feſt. Signũ ꝓcipuũ eſt haſta. Inde haſtã Cæſaris refrixiſſe ſcribit. Ci. qui alibi ait. Bis iam vidim⁹ haſtam in foro ponere & bona ciuiũ voci ſubiacere preconis. Sue. in Cęſa. Ampliſſima ꝑdia ex auctionibus haſtę minimo addixit. Inde a Tertuliano in apologetico. In haſtario vectigales ſumus.

¶ Auctionor. per auctionem vendo.

¶ Auctionarius, qui ſic vendit.

¶ Aucto as. frequẽtatiuũ eſt verbi augeo. Plau. in am. Et vt res vĩas rõneſq⁹ vĩor⁹ oĩm bñ expedire vultis pęgre & domi bono atq⁹ amplo auctare pertuo lucro. Huius cõpoſitũ eſt adaucto. Acci⁹. q bus rẽ ſuã: & patriã noſtrã quondã adauctauit pr.

¶ Auctuariũ: qđ ſup mẽſurã adijcit aut põdus iuſtũ, vt cumulus adiectus in modio. Plau. Auctuarium adijcito vel mille nũmum pluſq̃ poteſt.

¶ Auctor nomẽ verbale ab augeo. gñis maſ. pro eo q auget, cuius fœ. eſt auctrix. Author vero quẽ greci αὐθεντην dicũt ſine c ſcribendũ ẽ. Licet iam vſus obtinuerit: vt per c ſine h ſcribat. gñis coĩs ẽ. Ouſ. li. iiij. faſ. Optima tu proprij noĩs auctor eris. Figurateq⁹ ꝓ obliquos ſicut alia verbalia in or deſinẽtia neutris adiũgit. Verg. lib. iii. Italiã petiit fatis auctoribus eſto. Eſt autẽ auctor q̃ſi opis factor Vñ poetę ceteriq⁹ operũ cõditores dicuntur auctores. Neq⁹ ſolum qui opus aliquod facit: ſed qui princeps eſt: & primus iubet: vt aliquid fiat: aut inductor/perſuaſor ve auctor vocat: vt ſi quis populũ ad bella cõcitauit: vel qui cõcordiã perſuaſit: belli vel cõcordię auctor fuit. Ci. lib. iij. offi. Atq⁹ huius deditionis ipſe poſthumus: qui dedebat ſuaſor & auctor fuit: quaſi dixiſſet ſuaſor & ꝑſuaſor: Itẽ auctor promiſſor: vt apud Liuiũ lib. ij. Auctores ſumus: tutã ibi maieſtatẽ romani noĩs fore. Item primus propugnator: ſiue defenſor aut vindex. Idẽ ibi. Sed vt inuẽtor legis volero: ſic letori⁹ collega

eius auctor cũ recẽſior: tũ acriſor erat. Item auctor cui quis fidẽ habet. Idẽ ibi. Agitatus deinde cõſilijs ex oĩi parte aſſentiẽdo multis auctoribus trepidauerat. Itẽ primus denũciator. Idem ibi. Hiſdẽ auctorib⁹ cognitũ eſt Equos Volſcoſq⁹ ſumma vi bellũ apparare. Similiter ratificator ſeu approbator auctor dr. Idẽ li. iij. multiq⁹ erãt q mollius conſultũ dicerẽt: q⁹ legũ ab eis latarũ patres auctores fuiſſent. Is etiã ĩ quo ẽ vis ptãs: & dignitas nec ab alio pendet põt dici auctor a quo auctoritas eſt appellata. Vnde illud apud Liuiũ: Decreuerũt vt cum populus regẽ iuſſiſſet id ſic ratũ eſſet ſi pres auctores fierent. Hoc eſt ſi auctoritatẽ ſuã interponerent & ratũ haberent. Et auctores ſniæ ſunt quorũ ſententiã ſequimur. Et auctores populi ſunt: in quor⁹ adminiſtratione res eius ſunt. Plau. Etiã ſi non interrogatus tutor: ſiue auctor fuit: valet auctoritas eius cũ ſe ꝓbare dicit id quod agit. i. auctorẽ fieri. Pompon. Et ſi pluribus datis tutoribus vnius auctoritas ſufficiat tametſi tutor auctoretur. Vnde apud apoſtolũ. Quãto tempore hęres paruulus ẽ nihil differt a ſeruo cũ ſit dñs oĩm ſed ſub tutorib⁹ & auctoribus eſt vſq⁹ ad preſinitum tempus a patre: q̃q̃ ſint q auctoribus legãt. Huius etiã noĩs fœ. eſt auctrix quod multi negãt nec mirum. Sunt em̃ nõnulli temeritate & quidẽ maxima prędditi qui vt ſcire multũ videant quod ignorãt prępitiũt. imo (qđ deterius eſt) doctrinã corripiũt putantes ſe magni aliquid egiſſe ſi aliorũ ſcripta quæ non intelligunt perperã deprompta fuiſſe autumẽt: ex quorũ numero ſunt neoterici quidam ad nihil aliud q̃ ad latratũ geniti: qui in cœlo os ſuũ ponẽtes arguũt Auguſtinũ q⁹ inſcite locutus ſit quippe qui ſcripſerit. Auctrix peccati Eua: auctrix meriti Maria: cũ (vti aiũt) auctor dicere debuerit. quoniã generis cõmunis ſit: vt tã ad fœminas q̃ ad mares ptineat Sed hæc ratio quãtã vim hẽat vel mediocriter litteris imbuti nõ ignorãt. Cur aũt tantũ tibi arrogas vt virũ doctiſſimũ & in oĩi doctrinę genere ſcientiſſimũ taxare audeas? Cuius non fuiſſes dignus corrigiã calciamẽti ſoluere. te quiſquis es qui Auguſtinũ fugillare cenſuiſti moneo vt abſtineas ab iſtac cẽſoria virga ne dũ alienã iperitiã inſimulas te lrarũ ignarũ oñdas. Et tuã inſcitiã cellatã habe nec cõtra mũdi lumia q̃cq̃ efficias qđ tibi dedecori ignominięq⁹ futurũ ſit. Eſt equidẽ auctor cõmune nomẽ: verũ nõ obſtat q̃n auctrix etiã fœ. gñe recte dicat q̃ñ alia quoq⁹ ei⁹ inueniri liceat. Nã hoſpes cõi gñe inflectit cũ tñ hoſpitã dicam⁹ Leno ſecundũ Priſ. gñis cõis. q̃uis & lena fœ. legat qualia ſunt alia multa q̃ breuitatis cã omitto. Nõ fuit ergo culpandus Auguſtinus: qui latiniſſimus ſemp fuit in eo maxime qđ eloquẽtiſſimi alij vſurparũt Nã Hier. ſermone: quẽ de beata Virgine ędidit: ſic inquit. Huius ſacrę virginis partus nõ ſolũ reſtauravit dirupta: ſed dona cõtulit ſempiterna: Et ideo preconiis veneremur ſalutis auctricem quę dũ auctorem ſuũ cõcepit: ex cœlo nobis redemptorem oſtendit in ſæculo. Sed nolo exemplis græcorum grauitateq⁹ refellere: ſed iſta monſtroſitas grãmatiſtarum emanauit ob inopiam litterarum: & rerũ altiorum. Ideo in lana caprina dimicant.

¶ Auctoritas quãdoq⁹ accipitur pro ſentẽtia imitatione digna. Quãdoq⁹ pro poteſtate. Liu. li. ij. Nec ante mouerũt de ſentẽtia conſulem: q̃ tribuni

ſe in auctoritate pr̃um futuros eſſe polliciti ſunt. Quandoq; pro eſtimatione. Ci. li. i. phil. A vobis peto vt ſi ſequi minus videbitis oñonẽ meã atq; auctoritatẽ meã: benigne me tñ vt feciſtis audiatis, quandoq; pro noīs dignitate. Idẽ in eodem li. iii. Nũc primũ ita cõuenimus: vt illius de beneficio poſſemus quę ſentiremus libere dicere tribuẽda eſt auctoritas vt remp. non modo a ſe ſuſceptam ſed etiam a nobis cõmendatã poſſit defendere.

¶ Auctoramẽtũ ſumit̃ p obligatiõe nexuq; ac vel ſti ſtipẽdio p̃cioq; ei⁹ q ſit auctoratus. i. obligat⁹. Ci. li. i. offi. mercedẽ ait eẽ auctoramẽtũ ſeruitutis Vbi auctoramẽtũ capit̃ pilla obligatiõe q̃ mercenarius accepta mercede cogit̃ ſeruire. A Liuio auctorat⁹ pditor dict⁹ q̃ ſi obligat⁹ & deuinct⁹. Manlius. li. v. aſtronomicon. miniſtros ppetuo: quaſi epitheto auctoratos vocat tã q̃ ppetuos mercenarios: obligatoſq; dñis a qbus mercede cõparant̃. Sic em̃ ait. Atq; auctoratos in ter tia iura miſtros. Sic Ser. dixit ſolos parẽtes hĩe ptãtes auctorãdi.

¶ Audeo es. auſi vel auſus ſũ. Oui. li. vi. met. Et nihil ẽ q̃d nõ iopino capt⁹ amore. Auſit nec capiũt i cluſas pectora flãmas. Eſt aũt audere fidentẽ eſſe. Plaut. Vix domo egredi audet. Aliq̃n temere p̃ſumere. Ver. Hęc p̃mia q me Ferro auſi tẽtare ferunt

¶ Audax mõ fidẽs dr̃. Ver. Quiq; pedũ curſu valet & q viribus audax. Mõ temerari⁹. Plau. Pergin audax hoc facinus pſequi? Hinc audacia p fiducia & pro temeritate. Ci. Nec vires eis: nec audacia nec tela defuere. Sal. Audacia pro muro habetur.

¶ Audaciter & audacter p ſyncopã. Ci. p roſcio. Multa ſcelerate mlta audacit̃. multa ĩprobe feciſti.

¶ Audaculus. diminutiuũ. Gel. Aderat repręhenſor audaculus verborum.

¶ Auſio. Auſus. & auſum. pro temere pręſumpto accipiuntur. Maro. Hoc tibi pro meritis & talibus imprecor auſis.

¶ Auſim is. it. ponit̃ p ſubiũctiuo. Audeã eas. at.

¶ Audio is. iui. itũ. ꝓprie ſignificat. aurib⁹ accipio ακουστικο αυδησ. i. a voce cui⁹ ꝓpriũ ẽ: vt audiat̃ Vergi. Audiendi vocabulum etiã ad ea tranſtulit: quæ auribus & ſenſu carent: er fruſtra retinacula tẽdẽs fertur equis auriga nec; audit currus habenas aliq̃n audire ẽ intelligere: aduertere. Ver. Progeniẽ ſed em̃ troiano a ſanguĩe duci audierat. Iuxta has duas ſignificatiões ſcriptũ ẽ. Qui habet aures audiẽdi audiat: ga vt Hie. inqt. Vbicũq; hęc duo iuncta ponunt̃ nõ ad ſimplicẽ tãtũ verborũ ſonũ: ſed ad recõditã quoq; dictorũ intelligẽtiã ptinere intelligendũ ẽ. Interdũ audire ẽ audita petẽti cõcedere. Ver. Audiſt & genitor cœli de pte ſiniſtra Intõuit leuũ. Interdũ credere accedere. Ci. in tuſc. Nec Homerũ audio q Ganymedẽ a dijs raptũ ait. Interdũ vi p̃cipiẽti paret̃. Et hoc tã cũ actõ q̃ cũ dtõ. Cic. Audies te. i. auſcultabis tibi. Nam audire pręcepta alicuius dicimus cũ eis pemus. Cũ dtõ. Idem. Et audiẽs eſſet huic ordini. i. obediẽs. Inuenit̃ & audio cũ aduerbio bene quod ſignificat bñdicor. laudor Ter. Bñdictis ſi certaſſet: audiſſet bñ. Huius verbi cõpoſita ſunt Exaudio. Inaudio. bene vel perfecte audio. Plau. Inaudiſſe inquit. i. valde. Ci. Pãſæ pro ſimplici. Quorũ erupit illa vox de qua ego ex te primũ inaudierã. Inauditus tñ pro non auditus dr̃: vt res inaudita. Ci. Rem certe nouã & ante hũc diẽ inauditã. Et inauditũ qñq; dicit̃ q̃d non audit.

Varro. Animaliũ aliud alio ſenſu caret: Quędã. n. a natura gignũt̃ aut inodora aut inaudita. Obedio veteres obaudio dixetũt ſubaudio: q̃d mõ parum audio ſignificat modo intelligo.

¶ Auditus us. mõ ſenſus audiẽdi ſignifi. vt quiq; ſũt ſenſ⁹: viſus: audit⁹: guſtus: odoratus: & tactus. mõ id q̃d auditum ẽ. Plyni. Ego ex auditu loq̃bar.

¶ Auditio ipſe audiendi actus: quę & audiẽtia dr̃. Plau. Exurge pręco fac populo audientiã. Hoc eſt fac vt populus audiat.

¶ Auditoriũ. locus vbi auditur pręceptor aut orãs vel ipſa auditorum turba.

¶ Aueo es. verbũ defectiuũ ſignif. cõcupiſco. Ci. li. i. offi. Itaq; cũ ſumus negocijs/ curiſq; vacui tũ auem⁹ aliq̃d audire & diſcere. Auere etiã a nimia cupiditate pro gaudere ponit̃. Vñ ſalutantes quoq; Aue dicimus. i. gaude & lętare.

¶ Aueho his. abduco: ſiue inde alio veho. Sue. in Cęſa. Stipẽdiariũ quoq; pnũciatũ & abſtrahẽtib⁹ ſtatim eripuit occultauitq; apud ſe diu & mox ex p̃fectura p̃ficiſcẽs in hiſpaniã inter offam proſequẽtium faſceſq; lictorũ lectica ſua auexit.

¶ Auellana ab auella oppido cãpanię vbi abũdant & alio noie corylus ſeu etiã nux pontica q; in aſiã græciamq; primo e ponto venit. Ea dẽ & pręneſtina dicitur q; pręneſtini his abundent.

¶ Auena dicta ẽ q; ad fructũ nõ veniat. Eſt em̃ frumẽti vitiũ q̃d ſole maxie cœliq; humore accidit: alit̃ q̃n etiã ſeminis ĩbecillitate: cũ diuti⁹ terra retentũ eſt priuſq̃ erũpat vel ſi carioſum fuit cũ ſereret̃: Vel dr̃ auena a creſcẽdi auiditate. Ponit̃ interdum auena pro ſtipula ſeu calamo: aut p ſtilo characterecq; poetico. Ver. Sylueſtrẽ tenui muſam meditaris auena. Ab auena fit auenaceus a. um. Plyni. li. xxx. Vel cum farina hordeacea vel auenacea.

¶ Auẽtinus pe. p. mõs romę vel ab auib⁹ q; ſe a tyberi ferrẽtiaues. vel ab auẽtino rege q ibi extinct⁹ ac ſepultus fuit. Vel ab aduẽtu hoim. q; cõmune latinorum ibi dianę tẽplum eſſet cõſtitutũ: eoq; olim paludibus ex vrbe ratibus aduehebantur.

¶ Auernus gñis maſ. in plurali auerna orũ. lac⁹ cãpanię ppe baias quẽ locũ plutoni dicatũ opinabãtur. Hinc ad inferos introitus patere credebat̃: dictus quaſi αορνοσ ſine aue. Hoc eſt auibus inacceſſus. οτι αστερεει και ορρεουη ορνισ ορνιθοσ ενεκα τωνιτεοσ Δριμεοσ. Lucre. lib. vi. Principio q; auerna vocãt nõ nomẽ id abre Impoſitũ ẽ qa ſũt auib⁹ cõtraria cũctis. Stra. li. vi. Cõtiguus baijs lucrin⁹ adeſt ſin⁹ intra quẽ auernus eſt.

¶ Auerni ppli fuerũt gallię agtanię q frequẽter cõtra rom. bella geſſerũt. Nã. cc. millib⁹ bellatorum primo deinde duplicatis aduerſus Cæſarẽ cũ Vergento rege pręlium cõmiſerunt.

¶ Auerto is. alio verto. amoueo. Verg. Nec poſſe Italia teucrorũ auertere regẽ. Et cũ dicimus auerto oculos aut mentẽ: ſignificat aliũde remoueo. Aduerto vero oculos. i. aliquo conuerto. Sunt em̃ cõtraria auerto & conuerto. Inde auerſus & aduerſus Hinc auerſo ſas. frequentatiuum.

¶ Auertor teris. deponẽs ſignificat dedignor. q̃d fit cũ ex aliqua re quã deteſtamur vultũ auertimus. Boetius. Heuheu q̃ ſurda miſeros auertitur aure. i. ſpernit dedignatur: deteſtat̃. Ponit̃ & quandoq; p auerto. Col. lib. xij. Somni: & vini ſit abſtinentiſſimus quę yterq; ſunt inimiciſſima diligentiæ. Nam

& ebrioſo cura officij pariter cum memoria ſubtrā hitur: & ſomniculoſū plurima effugiūt. Quid.n. aut ipſe agere: aut cuiq̄ dormiens imperare. Quin etiam ſit a venereis amoribus auerſus quibus ſi ſe dederit nō aliud quidq̄ poſſit cogitare: q̄ illud qđ diligit. nam vitijs eiuſmodi pellectus: nec p̄mium iucūdius q̄ fructū libidinis: nec ſupplicium grauiꝰ q̄ fruſtrationem cupiditatis exiſtimat.

¶ Auerſor aris. Vide in dictione aduerſor.

¶ Auerſus terga oſtēdit. Aduerſus oppoſitus ē ve luti oppoſito pectore atq̄ obiecto. Ci. Aduerſus & auerſus ipudicus es. qđ eſt ex anteriore & poſterio re parte muliebria pateris. Rurſus q̄ nō viſunt & q̄ latēt auerſa dicimus: Quę vero patēt & cōſpici to ta poſſunt aduerſa. Nec aliter fere Ply. appellat. q̄ greci pdiametron: hoc eſt pdimetientē lineā obiec ta dicūt. Per tranſlationē auerſus dicit irat⁹. Ver. lib. iiij. Talia dicentē iādudū auerſa tuetur. Nam ſi intueret quomō auerſa niſi intelligas iratam?

¶ Auerſa Venus dicitur p̄poſterus coitus q infan dus ē: & execrādus. Iul. Capito. de Clodio albino Mulierarius fuit inter primos amatores auerſæ ve neris ſemper ignarus & taliū perſecutor.

¶ Aufidus pe. cor. fluuius apuliæ qui in adriaticū mare infunditur ab aliquib⁹ canna vocatus. Quo nomine vicus ei ſupereminens nominat celebris Romanorum clade.

¶ Auge a latinis dicitur aurora: ſiue ſplendor.

¶ Augeo es xi. ctū. accreſco ſeu creſcere facio. am plifico. Lact. li. vi. Et dū voluerūt ſanare vitia au xerūt. Hīc cōponit adaugeo & exaugeo q̄ vehemē tiā ſignificāt. Ter. in heau. Hoc timet ne tua duri tia antiqua illa etiā adaucta ſiet. Idē ibi cūcurrunt multę opiniōes quę mihi animū exaugeāt occaſio locus: ætas: mater: ſub cuius imperio eſt mala. Ab augeo fiūt auctor as. auctus a. um. auctus us. auctio auctionor auctor. & augeſco is.

¶ Augeſco. auctus magnus vel groſſus fio. Sumi tur em paſſiue. Ply. li. xi. Augeſcūt corpora dulci bus atq̄ pinguib⁹ & potu: minuunt ſiccis & aridis & ſiti. Ci. in Cato. Aqua oriēs vna ſe oñdit q̄ & ſuc co terrę & calore ſolis augeſcēs. primo eſt pacerba guſtatu. deiñ maturata dulceſcit. Inter augeſcere & augere hoc intereſt q̄ augeſcere intrinſec⁹ augmē tum ſuū operat. Augere vero extrinſecus.

¶ Augmēto as. idē qđ augeo. Ci. in Lel. Sed viuē di ē finis optim⁹ cū integra mēte cęteriſq̄ ſenſibus opus ip̄e ſuū q̄ augmētauit natura diſſoluit. Hīc co augmēto. Lac. de ira dei. Sēſus: cogitatio: memo ria: ingeniū: q̄bus feminib⁹ coaugmētari poſſunt.

¶ Augur gñis cois. qđ & auger eris: ſecđm Priſci. dī ab auib⁹ gerēdoq̄ quia p eū auiū geſtus edicitur vel ab auiū garritu. Et is eſt q̄ auris ſuas auiū voci bus accōmodās futura p̄nūciat. Hinc auguriū: qđ & augur & augurū dicit p̄ ipſa diuinatiōe quaſi aui geriū dictū vel auigariū. Erant aūt tria diuinatio nis gña in auib⁹. Nā aliæ volatu/aliæ cantu futura p̄dicebāt. Et illę quidē p̄petes iſtę oſcinę dicebant Erat & tertiū genus ex illarū guſtatu cū pullis galli naceis e cauea depromptis eſca porrigebat vt tri pudiū ſoliſtimū inde eſſet pernitieſq̄ portēdebat: ſi eſcam nō caperent. Quapropter infelicē cōflictū a numātinis in Mācinū illatū prędixerūt pulli qui eſcam non ceperūt ſed ex cauea euolarunt.

¶ Auguror pe. cor. depo. augurium facio: diuino.

Oui. li. iij. meta. Iāq̄ dies aderit quā nō procul au guror eſſe. Cōpoſita ſunt in auguror & exaugurot quę ſunt cōtraria. Eſt em̄ inaugurari nō ſolū in au gurū numerū adſcribi & cooptari: ſed etiā in aliud ſacerdotiū cōſecrari. Cice. de Antonio Cęſaris fla mine. Quid igit ceſſas? cur non inaugurare ſum me diem vide: qui te inauguret.

¶ Auguro ras. Idem Ver. libro. ſx. Et ſi quid veri mens augurat opto.

¶ Augurior. idē. Hie. in gñ. Scyphus quē futati eſtis ip̄e ē in quo bibit dñs meus. & in quo auguriari

¶ Auguſt⁹ loc⁹ religioſ⁹ ſanct⁹: in quo augu ſolet rato quid conſecratur ab auctu. hoc eſt incremēto Vñ auguſtū q̄ſi auctū Iouis ope impiū. Ad qđ no mē alluſit Oui. Augeat impiū nr̄i ducis: augeat an nos. Egeſſipp⁹ quoq̄ li. v. Auguſtū apđ romāos nomen imperij eſt: q̄ augeat ſuos: non q̄ alienos opprimat. Vel dī Auguſtus ab auium geſtu. i. qui ab auibus ſignificatus eſt: vel ab auiū guſtatu: aq aues paſtę id ratū fecere. Vñ Auguſtū tectū dicitur augurio cōſecratū. Aedes em̄ tēplaq̄ rite conſecrā tes appellatūt auguſta. Vñ Ouid. li. i. faſ. vult Au guſtū fuiſſe dictū q̄ſi rite a populo ſacerdotibuſq̄ dicatū. eadēq̄ ab origine anguria dicta q̄ſi ea Iup piter manu ſua dare & augere ſit vit⁹. Ait em̄ Sctā. vocāt auguſta p̄ſes auguſta vocant tēpla ſacerdo tū rite ſacrata manu. Huiꝰ & auguriū depēdet origi ne verbi. Et q dcūq̄ ſua Iuppiter auget ope. Abu ſiue tñ Auguſtus pro nobili ſacro & mateſtatis plē no ponit. Ver. li. Geor. Si qñ ſedē auguſtā. Vñ au guſti dicti ſūt ro. Impatores ab Octauio auguſto q primus meruit hoc cognomē. Et Auguſt⁹ men ſis dictus eſt q antea Sextilis vocabat donec no mē auguſti daret ex ſenatuſcon. Nā Auguſtus Cę ſar mēſe ſextili primū cōſulatū init: triūphos in vr bē intulit. Et ianiculo legiōes deductę ſecutæq̄ ſūt eius auſpicia. Sed & egypt⁹ hoc mēſe in poteſtatē pp̄li ro. redacta ē: finiſq̄ ciuilibus bellis hoc menſe ipoſitus. Atq̄ ob has cauſas: cū hic mēſis huic im perio feliciſſimus fuerit: placuit ſenatui: vt hic mē ſis Auguſtus appellaretur.

¶ Auguſtale: domus in qua habitat magiſtratus: quę & pretoriū dicitur.

¶ Auguſta cęſarea vrbs ſupra Iberū ſita: Diſtat a numantia ad. lxxx. ſtadia.

¶ Anguſta emerita: ciuitas luſitanię q̄ ab emeritis cōditorib⁹ & auguſto nomē ſortita eſt. Nā vt Dio. refert. Quo tp̄e Cęſar Auguſtus Cātabris & auſtu ribus deuictis in Italiā rediret: reliquit milites qui ſupra ętatē forēt atq̄ conceſſit ipſis vt in luſitania auguſtam emeritam conderent.

¶ Auidus. cupidus a nō videdo vt quidā putāt q̄ propter nimiā cupiditatē nō videat qđ agat. De hoc etiam in dictione auarus.

¶ Auis videt cōpoſita dictio q̄ſi ſine via: qa vola tus ſciri nō pōt. Nā aues vias certas nō habēt. ſed per auia queq̄ diſcurrūt. Vel dī auis ab aduētu ei⁹: quia inde veniat. Vñ qs nō ſuſpicet vel q̄ ſingulis annis adueniat. Et proprie auis eſt q̄ oua parit pē nis p̄dita p̄ter vnū veſpertilionē qui vtroq̄ caret. Volucris eſt quęcunq̄ volans: vt veſpa.

¶ Auiarius: qui curam auium gerit. Col. lib. ix. de gallinis. Sic tamen vt illuſtria ſint loca quę cōmo dius habitet auiarius qui ſubinde debet ſpeculari. aut incubātis aut parturientis fœtus.

¶ Auiariũ locus ſylueſter ſine via. Ser. Auiaria ſe creta nemora quę aues frequẽtant. Vir. lib. iij. Geo. Sanguineis inculta rubent auiaria baccis. Item auiaria dicũtur loca vbi pẽnata nutriũtur: vel claudun tur: vel cuſtodiũtur: vel quo ſe aues recipiũt & colũbi & paſſeres. ſicut apiaria quo apes. græce ornithones vocãtur. Colu. lib. xix. Quæ nos ſimiliter appellamus apũ cubilia apiaria: vel nantiũ volucrum q̃ ſtagnis piſciniſq; lætãtur auiaria: vel etiã pecudũ ſylueſtriũ q̃ nemoribus clauſis cuſtodiũtur viuaria. Hoc mõ auiariũ & auiarius ab auibus ſũt.

¶ Auicula diminutiuũ parua auis. Gel. li. ij. auicula eſt parua: nomẽ eſt Caſſita: nidulaturq; in ſegetibus. Item auicula diminu. eſt ab auia. Cic. p. L. Flacco. Nunc denicq; materculæ ſuæ feſtin⁹ filius auicule minime ſuſpicioſæ purgat ſe per epiſtolam.

¶ Auilla quaſi ouilla. agnus recentis partus.

¶ Auius a. um. qđ eſt ſine via. Virg. lib. ij. Georg. Auia tum reſonãt auibus virgulta canoris. Sal. in Iug. Ipſe cum delectis militibus metellũ ſequitur nocturnis & auijs itineribus ignoratus repente romanos pallantes aggreditur.

¶ Auus ab æuo noiatus eſt. quia patre antiquior ſit. Vel a græco αυοσ reſonãs quia αυω ſicco clamo ſtrepo: eſt eñ querula illa ætas ab α priuatiua υω pluo: vel dicitur auus q̃ ad patrẽ ſit addit⁹. Et eſt patris vel matris pater. a quo Proauus aui paterni vel materni pater q̃ ſit prope auum. Inde ab auus: proaui paterni vel materni pater. q̃ ſit iã pro cul ab auo. Denicq; atauus: & tritauus: quaſi tetrauus: quia quartus ſit ab auo: vel quaſi tertius pater Eſt eñ atauus ſiue tritauus abaui vel abauię pater. Poſt tritauũ maiores dicũtur.

¶ Auia patris vel matris mater. a qua proauia ab auia. & tritauia.

¶ Auitus a. um. pe. pro. ab auo ſiue ab auia fit. & ſignificat qđ ad auũ ſiue ad maiores pertinet. Cice. in Ver. acti. ij. Nulla res cuiuſq̃ tam patria atq; auita fuit quę non ab eo imperio iſtius abiudicaretur. Liu. Interuenit deinde his cogitationibus auitum malum regni cupido.

¶ Auunculus nõ eſt diminutiuũ. quia nõ recte formatur: ſed eſt matris meæ frater: ſic dictus q̃ æque tertius a me vt auus eſt: ſed nõ eiuſdẽ iuris. Idcoq; vocabuli facta diminutio eſt. pinde ac minor auus Vel dicitur auũculus q̃ aui locũ teneat & proximitate tueatur ſororis filios: quẽadmodum frater patris a patre patruus appellatur q̃ ſit quaſi alter pater. Vnde & ipſi fratrũ ac ſororũ filij nepotes ex fratre & nepotes ex ſorore dicũtur. Auũculus maior eſt auiæ materne frater. Perſ. Maior auũculus exit.

¶ Aula a noſtris pars dom⁹ q̃ vulgo ſala ſeu atriũ dicit αυλη eñ latine atriũ dicitur. Antiqui aulas ollas dicebãt. i. vaſa figulina quib⁹ cibaria coquũtur. Plau. in Am. Optimo iure infringatur aula cinerisin caput. Huius diminutiuũ eſt aulula a quo Plautina fabula aululatia vocitata eſt hoc ẽ parua olla in qua repoſitus erat theſaurus. Fit etiã aliud diminutiuũ qđ eſt auxilla. Eſt & aula principis domus quæ & regia dicitur. Sene. Notiſſima vox eſt eius qui in cultu regum cõſenuerat. cum quidã illũ interrogaret quo modo rariſſimã rem in aula conſecutus eſſet ſenectutem? Iniurias inquit accipiendo & gratias ſæpe agendo.

¶ Aulæum cũ æ. dipli. velamẽ eſt picturis intextũ ab aula dictũ q̃ primũ in aula Attali regis Aſię inuentũ ſit. Ambr. lib. Hex. Aulæa genus cortinarũ regalium. hæc alio noie dicũtur peripetaſmata. & periſtromata ornamẽta quib⁹ parietes obtendunt q̃ in aliquo apparatu ſolent adhiberi. Sunt etiã aulæa veſtimẽta & quaſi militaria paludamẽta. Virg. Purpurea intexti tollant aulæa britanni.

¶ Aulis idis. vel aulis regiuncula eſt vt ait Strab. Bœotiæ petroſa ex re ſortita nomẽ. Nã ſignificat tentoriũ vel locũ quo quis caſtra metatus eſt. Eſt & ciuitas eiuſdẽ nominis cũ portu capace paucarũ nauiũ: vbi cũ venere oẽs græci cõiuratunt ſub agamẽnone excidiũ troianũ. De hac Oui. lib. xij. me. Bœotiaq; tell⁹ aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras. Eſt autẽ αυλισ η κοιτη αυλισ ιδοσ ωολισ βοιωτιασ hæc Sudas: Homerus aũt Χθιζατε και ωρωιζοτ εσ αυλιδα μησ αχαιων ηγερεθοντο κακα ωριαμω και ωρωσι φερουσαι ημεισ δ αμφι ωερι κρηνη ιερουσ καθαβωμουσ ερδομεν & ſubdit καλη υπο πλαταγι ſοθεμ ρεεθρα αγλαομυδωρ ενθ εφανο μεγα σημα δρακωμ & ſubdit ενθα δεσαμ ſρουθοιο μεσσοι μηωια τεκνα οζο εω. ακροτατω ωεταλοισ υπο ωετηωτεσ.

¶ Auliçocia: exta quæ in aulis. i. ollis coquebãtur hoc eſt elixa.

¶ Auxillã. ollã paruulã dicebãt. vt inquit Feſtus.

¶ Aulon mons calabriæ cõtra tarentinã regionẽ ferax boni vini. Mar. Nobilis & lanis & baccho fertilis aulon. In eo eſt & oppidũ eiuſdem noĩs. Eſt & nomen duarũ vrbiũ quarũ vna eſt in Macedonia: alia in Cilicia. Pręterea aulon vt ſcribit Hier. cãnulæ aut chordulæ q̃ in organo reſonãt. aule tibia & calamus tibialis: auleticus dicitur vtpote tibijs vtilior. Ille vero qui phyſtulis eſt accõmodatus ſyringia appellatur ſicut ſcribit Ply. lib. xvi. Dicitur & hic aulos auli pro tibia. Inde chordules tibicen.

¶ Auoco. as. pe. cor. alio voco: per trãſlationẽ vero pro abſtraho ſiue diſiungo ſumitur. Lact. lib. i. Et ad ſtudia pacis a rebus bellicis auocauit.

¶ Auolo as. p. cor. alio volo: ſiue alio: ſubito diſcedo. Hier. in Leui. Dimittet paſſerẽ viuũ vt in agrũ auolet. Aug. lib. vi. Con. p tranſlationẽ. Et ſi quid arriſiſſet proſperũ appræhendere tædebat quia pene priuſq̃ teneretur auolabat.

¶ Aura ventorũ vis. licet a vento diſtinguatur: vt in naturalibus queſtionib⁹. Sene. docet: q̃ aura ſit leuior: vẽtus vehemẽtior. Vir. li. iiij. ge. At illi. Dulcis cõpoſitis ſpirabat crinibus aura. Interdũ aura ponitur p ſplẽdore. Idẽ. in. vi. Diſcolor vnde auri per ramos aura refulſit. Vnde aurũ ſecũdũ aliquos dictũ eſt a ſplendore qui in metallo eſt. Interdũ p afflatu & fauore: quia cũ flat in æſtate videtur eſtuãtibus fauere. Idẽ ibidẽ. Iam quoq; nunc nimiũ gaudens popularib⁹ auris. Vnde aurarij dicũtur fautores. Interdũ pro facilitate qua in amorẽ trahuntur aliqui. Horat. lib. car. Tua ne tardet aura maritos. Fit autẽ vt quidã ſine græco volunt aura ab aere q̃ motus aer & ſplendorẽ faciat & ventum: immo græcum eſt Sudas αυρα ητοιπτυον & in dictione Χαραγοσ quia iſte dabat iuramẽta ferre ventis.

¶ Aurora propriũ nomẽ eſt. poteſt tamẽ & pro die accipi: & tunc appellatiuũ eſt ab aura deriuatũ. Propriẽ eñ aurora eſt ipſe ſolis aſcenſus. i. prima pars diei in qua ſolet pulſu ſolis aer cõmot⁹ aurã facere.

Alij aurorã ſplendorẽ ſolis exiſtimãt. Aurorã etiã diluculũ nũcupauere q̃ tũ dies luceſſere inciperet.

¶ Aurũ dictũ eſt q̃ p̃cipue cuſtodiatur græce eñ οθειν cuſtodire dicit. Vnde theſaurus dictus eſt. Nã θησω ponã ορω cuſtodio. Hippocrates ab inuentoris noĩe dictum putat quẽ vocitatũ ait αυρτωμ. Quidã a ſimilitudine aurorę coloris nomẽ traxiſſe exiſtimãt. Nõnulli ab auertendo. quia hominũ mẽtes auertat. Virg. Quid nõ mortalia pectora cogis auri ſacra fames? Alij a ſabinis tranſlatũ dicunt. Quod illi aufum dicebãt ſ. in t. poſtea mutata. vel potius ab αυρος dicitur diues & abundãs. Sumiturq; aurũ pro ipſa materia. Quãdoq; pro pecunia ſ. pro aureis nũmis. Quãdoq; pro ornamẽto muliebri. Plau. in muſ. Agedũ cõtempla aurũ & palã ſatin hæc decent ſcapha. Teren. in Eu. Interea aurum ſibi clam mulier demit dat mihi vt auferam.

¶ Aureus ſubſtantiuũ accipitur pro ipſa pecunia. Plyn. In mane tabulæ pretiũ accepit aureos menſura non numero.

¶ Aureus. a.um. qđ totũ ex auro ẽ. auratus. a.um. qđ in ſuperficie habet aurũ. Nã multi fiũt anuli aurati: qui tamẽ aurei nõ ſunt. Abuſiue tamẽ dicit domus aurea: & porta aurea. cũ aurata dici debeat. vt eques aurat⁹. Et aurat⁹ p̃ aureo. Sue. in Ner. Piſcatus eſt ræte aurato purpura coccoq; funib⁹ nexis.

¶ Auro. as. aurum ſuperpono. A quo deauro & inauro. Vnde auratũ deauratũ & inauratum.

¶ Auriferũ qđ fert aurũ. Vnde aurifera flumina dicũtur. Tagus in Hiſpania padus in Italia. Hebrus in thracia. Pactolus in Aſia. Gãges in India.

¶ Aurarij. qui aurum imponũt & inaurant. Et aurarij fautores qui fauoribus ſplendidos. i. claros faciunt ab aura.

¶ Auraria fodina vbi foditur aurum.

¶ Aurifex faber aurari⁹ q̃ auri laborãdi artifex ẽ. Ply. Velut aurificũ arte alterius inter folia cãdicãtibus margaritis. hinc aurificina p̃ aurificis taberna

¶ Auricomus. penul. cor. qui aureos crines ſeu aueam comã habet.

¶ Auramentũ cum auro dicitur. Plyn. lib. xxxiij. Hiſpania ſtrigiles vocat auri paruulas maſſas qđ ſuper oĩa ſolum in maſſa auramẽto capitur cum cętera in metallis reperta igni perficiantur.

¶ Aurichalcum ex auro & ęre dictum eſt χαλκος eñ æs dicitur: quaſi ſit æs aureũ habet eñ colorem auri. Siue p̃pter cognationẽ q̃ eſt inter au. & o. Nã dicimus ploſtrum & plauſtrũ. Cotes & cautes ſicut ecõtrario. dixerũt auſculũ p̃ oſculũ. Hier. in apoc. Et pedes eius ſimiles aurichalco. hoc p̃tioſius oĩbus metallis fuit. q̃ & ſplendorẽ auri & ęris duritiã poſſideret. Dicit & orichalcũ. quia in locis montoſis inuenit oρος eñ latine mõs dicit. Plau. in Mi. Ego iſtos mores orichalco cõparẽ. Sta. lib. x. the. Emicat effigies & ſparſa orichalca renident.

¶ Auripigmẽtũ in ſyria foditur ad pictorũ vſum in ſumma tellure auri colore ſed fragili lapidũ ſpecularium modo.

¶ Aurigo pe. prod. morbus qui & regius. a colore auri quẽ bilis per totũ corpus diffuſa repræſentat. hinc auriginoſus dicitur qui eo morbo laborat.

¶ Auriga. pe. prod. & generis cõ. ſecundũ Priſ. qui vel quæ currũ regit. ſic dictus q; ſplẽdorẽ ſibi agat auris quaſi fauoribus populi. i. clamoribus. Quandoq; genere fœ. ponitur. pro ipſo curru.

AV.

¶ Aurigor aris. moderor rego.

¶ Aurata piſcis ab auri colore nomẽ accepit: cui⁹ amator Sergius orata cognominatus eſt: vt refert Macro. Nã arata prius dictus quaſi aurata ob oro quod vulgo pro auro dicũt. Mar. Non omnis pretium laudemq; aurata meretur.

¶ Aurelia familia apd Ro. ex ſabinis oriũda. a ſole dici credit cui peculiariter Romæ ſacra faciebat: antiquitus dicti auſelij vt Valeſij papiſij p̃ Aurelij valerij papirij. Fuit & nomẽ ppriũ matris Cęſaris.

¶ Auras fluuius ab hemo in Iſtrum defluens.

¶ Aures. ab hauriẽdis vocib⁹ dictæ ſunt detracta aſpiratiõe. Vir. Vocẽq; his auribus hauſi. Aut quia græci vocẽ ipſam ανδηρ vocãt ab auditu p̃ mutationẽ litterę aures velut audes. Et tã cartilagines q̃ foramina auriũ dicũtur aures. Lucr. li. vi. Triſte ſu perciliũ furioſus vultus & acer Sollicitæ porro plenæq; ſonorib⁹ aures. Et tã de aĩantibus q̃ de eis q̃ carẽt aĩa recte dicũt. Vir. in geor. Binæ aures duplici aptãtur dentalia dorſo. Hinc inauris & auritus.

¶ Auricula nõ eſt parua auris licet recte formetur. ſed eſt exterior ps auris: vel ps infima q̃ mollis eſt. Hie. in exo. Et pones ſup extremũ auriculæ dextrę aaron. Idẽ cõtra Iouí. Si digitũ amputes ſi ſũmitatẽ auriculæ eſt qdẽ dolor. ſed nõ tm̃ damnũ: nec tãta cũ dolore deformitas: quãta ſi oculos eruas.

¶ Auritus a.um. pe. prod. quod magnas habet aures. Virg. Auritoſq; ſequi lepores. Et auritus dicit qui bene audit. Hora. lib. Car. Doctus auritas fidibus canoris ducere quercus.

¶ Auricularius: ſecretarius: cõſiliarius. Hier. lib iſ. Re. Fecitq; eũ ſibi Dauid auricullariũ a ſecreto.

¶ Auricularius a.um. qđ ad aures pertinet. Vnde auricullariũ ſpecillum dicimus. Similiter auricularis & hoc auriculare. vt Verminatio auricularis cũ putride aures vermibus ſcatent.

¶ Auriſcalpiũ. inſtrumentũ quo aures purgãtur.

¶ Aureæ ſunt freni qui circa aures equorũ religantur. immo pars habenæ q̃ circa aures ponitur.

¶ Aurunci. barbæ caprarũ. Vnde & pro barbatis hominibus poni ſolet.

¶ Aurunca vrbs quam condidit Auſon Vlyſſis & Calypſoos filius ſiue Cyrce.

¶ Auſonia. olim pars Italiæ dicebat in qua ſunt Benęuentum. Tarracina. ab Auſone Vlyſſis & Calypſoos filio. nũc autẽ pro tota italia ſumit. quæ a pẽnino finitur. Inde auſonius a.um. & Auſon: pro eo q̃ eſt ex auſonia auſoniũ mare pars ionij eſt: brutiã alluit a Tarẽto incipit: tamẽ cur dicat aliter ſcribit Sudas αυσονιων ιταλων και αυσονες οι βασιλεισ παρα το αυσω το τολμω οι πανταεπι τολμωντεσ τω προθυμοτατοσ και αυσονιοσ πορτοσ ητοι σικελικοσ απο αυσονοσ του οδυσσεωσ και καλυψουσ υιου εκ εβασιλευσαρτοσ.

¶ Auſculto. as. cũ actõ ſignificat audio. Plau. Tũ illũ ſũmiſſe loquentẽ auſcultabã. cũ datiuo obedio Teren. in An. Pamphilũ ne adiutẽ: aut auſcultem ſeni cenſet. Item auſpicio cerno. Afra. Ludos hinc auſcultaui procul. Auſcultare autẽ veteres p̃ oſculari dicebãt. Plau. Et inter ſe auſcultant. & colum batim os cũ ore cõſerũt. Et tunc ab oſculo hoc eſt ore deducitur. quod auſculum dicebant.

¶ Auſpiciũ. quaſi auis ſpeciũ. ab auiũ ſpectione dicitur ſicut auguriũ quaſi auiũ garrium. ab auiũ gar

ritu & voce & garriendo. Auſpiciũ ab auiũ volatu fit. Duo ſunt auſpiciorũ genera. Vnũ ad oculos: alterũ ad aures pertinẽs. Ad oculos volatus: ad aures vox auiũ. Thireſias thebanus primus auſpicia auiũ inuenit. Vide etiã in dictione augur. Vir. pro poteſtate poſuit. Cõmunẽ hunc ergo populũ pari buſq; regam⁹ Auſpiciis. Ab eo qđ præcedit ad id qđ ſequitur q; iiſdẽ auſpiciis creati conſules parẽ habẽt poteſtatẽ. Auſpiciũ antiqui curioſiſſime obſeruabant: adeo vt nihil publice ſine auſpiciis nec domi nec militię gereretur. Vnde auſpiciũ capitur quãdoq; p ductu & fortuna, quia dux belli anteq; iret in expeditionẽ auſpicia capere ſolebat. Quandoq; capitur pro præſagio.

¶ Auſpices qui auſpicio p̃ſunt. quos idem eſſe qđ augures. Ci. his verbis declarat. Quid de augurijs loquar? tuæ ptes ſunt. Tuũ inq̃t auſpiciorũ patrocinũ eſſe debet. Quãobrẽ hi augures auſpiceſq; dicebãtur. & auſpices q p̃poſiti ſunt celebrãdis cõnubijs ex parte viri. Nã ex parte vxoris pnuba⁹ dicit quia auſpiciũ p nuptijs capere ſolebãt. Aliquãdo auſpex capit pro eo qui dux militiæ eſt. Hora. Nil deſperandũ teucro duce & auſpice teucro.

¶ Auſpicor, auſpiciũ capio. vt incipio tã in bonũ q̃ in malũ ppterea q; nihil veteres rei magnę ordiebãtur niſi auſpicato. Sue. in Aug. Militiã auſpicãtibus nõ tribunatũ modo legionũ, ſed etiã p̃fecturas alarũ dedit. i. militiã incipiẽtibus & felici auſpicio incohãtib⁹. Ply. li. vij. At hõ infeliciter natus iacet manibuſq; pedibuſq; deuictis: aĩal ceteris imperaturũ a ſupplicijs vitã auſpicatur. Col. lib. xij. Poſſit ab Idib⁹ Ianuarijs auſpicari culturarũ officia. Inauſpicatus nõ auſpicat⁹ vſitatũ eſt veterib⁹ ſic dicere: ſi quid aliquãdo aliter eueniſſet q̃ vellẽt auſpicatã rem dicimus q̃ auſpicijs probata eſt. Auſpicato aduerbiũ. Ter. Haud auſpicato huc me appuli. i. nõ feliciter. Quintil. Itaq; illos. Home. ſicut apud nos. Virg. auſpicatiſſimũ dederit exordium. i. feliciſſimum.

¶ Auſter, ventus meridionalis ab hauriẽdis aquis dictus licet qñq; nõ aſpireẽ in principio. Nã nebuloſus atq; humectus eſt qui etiã notus græce eadẽ ratione appellatur, quoniã νοτιος latine humor dicitur. Ponitur tamẽ quãdoq; pro alijs ventis. Ab auſter fiũt duo adiectiua. Auſtrale & auſtrinũ. Sed hæc non abſurde per h. ſcribi videtur.

¶ Auſterus a. um. pe. p. græca dictio qua apũd nos ſignificat acre aſperũ & immite. Hor. in Ser. Molliter auſterũ ſtudio fallente laborẽ. gręce αυστηρος.

¶ Auſtro. ſtras. ſignificat humecto. Plaut. Auſtrati ad ignem ſedent.

¶ Auſtrũ radius rotæ. Lucre. lib. v. Vt fluuius verſare rotas atq; auſtra.

¶ Auſugani. populi ſunt inter Feltriam & Tridentum ab Auſugo oppido dicti. Nunc vallis ſugana vulgo appellari ſolet.

¶ Aut cõiunctio ſeparatiua: vt Aut onera accipiũt venientũ aut agmine facto. Aliquãdo dubitatiua vt aut librũ volo: aut pretiũ. Si ſemel ſubijciat diminutiua eſt: vt aut age diuerſas. Quod em̃ grauiſſimũ erat: Iuno optauit. Aliquãdo cõiunctiua. vt Aut dauni tu magne pater diuũ miſerere.

¶ Automedon. pe. cor. nomen aurigæ achillis.

¶ Autolecythus. pe. cor. mendicus ſcurra. græcũ eſt αυτοληκυθος ſ; ληκυθος ẽ vt yrceolus olei

αυτος ipſe: qm̃ nec aliud poſſidẽt ait Sudas. Ideo Iuue. de codro vrceoli ſex & ſubdit και παρεικομθεμ ταις ληκυθοις αρυβια & multa alia.

¶ Autographũ dicimus propria ipſius manu ſcriptũ. Græci αυτομ ipſum dicũt γραφω ſcribo. Vñ autographa epiſtola apud Sue. in Aug. ipſius manu ſcripta ſignificat. Antigrapha vero reſcripta.

¶ Autocineton. pe. prod. Græce αυτοκινητομ. ſe ipſum mouens & nõ ab alio mouetur.

¶ Automata ſunt inſtrumẽta arte mœchanica ita ſubtiliter fabricata vt ſua ſponte: nullaq; apparẽte cauſa moueãtur: qualia ſunt horologia machineq; verſatiles. Automaton em̃ interp̃tatur vltroneũ & ſuę ſpontis. Scribit Victru. hydraulitícas machinas & aquarũ expreſſiones automatas a Cteſibio primo repertas fuiſſe: vbi automata appellat mœchanica inſtrumenta quę per ſemetipſa moueãtur. Mors naturalis & fatalis dicitur a Demoſthene αυτοματος quaſi ſuæ ſpõtis & nulla extrinſecus vi coacta Demetrius moſchus Laconicus ληρεται οτι μαιομαι το εσσυμαι τι ϖοιειμ.

¶ Autonomus. penul. cor. qui viuit ſuis legibus. Autonomia libertas viuendi ſuis legibus ϖαρα το νομω νομος.

¶ Auturgus artifex p ſeipſũ facięs. Auturgia manualis operatio ab αυτος και πραϛομαι.

¶ Autopyrus. fermentũ dicitur qui & zymítis.

¶ Autumo as. penul. cor. exiſtimo cẽſeo affirmo. Plau. Niſi hoc ita factũ eſt perinde vt factũ eſſe autumo nõ cauſam dico eum quin ſimules probri.

¶ Autũnus. dici putatur. q; tũc maxime augeãtur hominũ opes coactis agrorũ fructibus. Hinc autũnale adiectiuũ: vt tempus autumnale. & ideo per c. ſcribendũ eſt cum ab auctus. a. um. dicatur.

¶ Auxiliũ ab augeo. quoniã augebãt numerũ iij q; accedebant alienigenę. Proprie em̃ dicitur ſociorũ cũ legiones ex Romanis cõſtent. Inde Vege. li. ij. de re mi. Auxiliares ex diuerſis locis veniunt. & legionibus ſemper auxilia tanq̃ leuis armatura in legione iũgebantur: vt in his pręliandi magis admiſiculũ eſſet q̃ principale. Inde apud hiſtoricos legionarij & auxiliarij diſcretim ponũtur.

¶ Auxiliaris & auxiliari⁹ vtrũq; dicit p eo q in auxiliũ alicuius venit. Aſinius pol. Militẽ nõ modo legionariũ ſed ne auxiliariũ quidẽ vllũ quoq; miſit.

¶ Auxiliari ſignificat adiuuare auxilio eſſe. & tam accuſatiuo q̃ datiuo cõſtruitur. qñq; etiã genitiuo. Hier. in Eſaia. In die ſalutis auxiliatus ſum tui.

¶ Auximũ. piceni vrbs. a qua auximates populi dicti ſunt vt inquit Stra. Vulgo oſimũ dicitur.

¶ Axamẽta. carmina quæ a ſalijs in vniuerſos homines componebãtur.

¶ Axinomantia genus magicæ diuinationis per dolabellas ſecureſq; quas græci axinas vocãt. Vnde Ply. lib. xxx. ſcribit peluibus ſecurib⁹ ac multis alijs modis diuina magos promittere.

¶ Axare antiqui pro nominare poſuerunt.

¶ Axis p̃prie ſignificat diametron mundi. Eſt em̃ linea q̃ ab vno mũdi cardine in alterũ tẽdit. Apul. in coſmo. Eos polos dicimus a quibus velut a cardinib⁹ axis eſt ductus diuiſor & diſcriminator mũdi: orbẽ terræ in medietate cõſtituẽs. Duo ſunt aũt axes q & cardines dicũtur q; circa eos rotari orbis videat: & poli a græcis vocãtur. Nam vt quidã putant axis ab agendo. i. mouẽdo deducit. Et axit p

egerit veteres vſurpauere. Vnus auſtralis ſiue ãntaꝫ
cticus hoc eſt arctico oppoſitus q terræ obiectu a
nobis cerni non poteſt. Alter ſeptentrionalis ſiue
arcticus: ſiue arctous aut boreus qui nunq̃ occidẽs
ſemper conſpicitur. Virg. Hic vertex nobis ſemp
ſublimis: at illum ſub pedibus ſtyx atra tenet: ma-
neſq; profundi. Hinc pro ſeptẽtrionali parte poni
tur. q; hic polus dũtaxat nobis notus ſit circa quẽ
orbis vertatur. Item axis dicitur ſtipes ſeu lignũ te
res circa quẽ tota currus vertitur. Idẽ lib. iij. Geor.
Poſt valido nitens ſub põdere faginus axis. Hũc
græci ἄξωνα dicunt. Licet quãdoq; pro toto cur
ru capiatur: vt apud Iuuena. Dignus aricinos qui
mẽdicaret ad axes. Item axis dicitur totũ cœlum.
vt axem humero torquet. t. cœlũ ſuſtinet. Dicitur
& axis circa quem aliquid agitur hoc eſt mouetur.
Vnde axioſi factioſi q; vna quid agerent facerẽtq;
Et axis fera eſt in India humili pelle pluribus can-
didioribusq; maculis.

¶ Axilla. locus cõcauus ſubter brachiũ vbi naſcũ
tur pili. Inde fit ala vt inquit Cicero.

¶ Axungia. interior porci pinguedo ſueterata ab
axe plauſtrorũ vngendo dicta vt facilius circa eũ
rota vertatur. Hæc quanto vetuſtior: tanto vtilior
eſt: & multas vires habere creditur. quoniã id ani-
mal herbarũ radicibus veſcitur. Plyn. Foliis cum
axungia ſtrumas diſcutit. Dicitur & axugnia. Idẽ
lib. xx. Et ſylueſtri ruta cum axugnia veteri illitos
ramices ſanari produnt.

¶ Axioma. pe. prod. a Varrone profatũ & prolo-
quiũ dicitur a Cice. lib. pri. Tuſ. pronũciatum ſiue
proloquiũ. Et eſt ſententia in qua nihil deſideratur
vt ãnibal pœnꝰ fuit: Scipio numantiã deleuit. Et
omnino quicquid ita dicitur plena & perfecta ver
borum ſententia: vt id neceſſe ſit aut verum aut fal
ſum eſſe: id a dialecticis axioma appellatũ eſt: alibi
Cice. dixit. Fundamentũ dialecticæ eſſe axioma:
quod ait eſſe quaſi effatum. Eſt pręterea axioma. i.
pronũciatũ: qđ alij adiunctũ: alij cõnexum dixere
Id tale eſt. Si Plato ambulat, Plato mouet. Si dies
eſt ſol eſt ſuper terrã. De hoc Mart. capella li. dial.
intelligi volens ſic ait. Quod fuerit ex noſtatiuo ca
ſu nois & tertia verbi perſona cõiunctũ proloquiũ
dicitur. Ergo miſer eſt. M. craſſus. ſed trahant alij
& vſurpent quantũ velint huius dictiunculæ ſigni
ficationem græce tamen dicitur ἀξίωμα. i. digni
tas & poſtulatio ἀξιόω probo dignũ facio. peto:
dignor: rogo: volo: cenſeo.

¶ Axius fluuius paphlagonũ p mygdoniã fluẽs.
Ply. lib. iiij. Mox antigone europus axium amnẽ
eodem nomine alius per quod rhedias fluit. Axiũ
vrbs in Myſia inferiore.

¶ Axus. macedonum fluuius. Axos vrbs chero-
neſſi thraciæ.

¶ Axon. ionũ fluuius in minore aſia: axona flumẽ
in extremis thenorum.

¶ Azana. æthiopiæ regio q̃ ſinũ rubri maris bar-
baricum appellatũ obtinet aqua azanũ, mare dictũ
eſt a Plynio lib. vi.

¶ Azelos. p. p. latine dici põt ſine amore infelix: ſi-
ne ſuidia ab a priuatiua ζηλος etiã multa alia ſigt.

¶ Azymus pen. cor. cum y. apud nos dicit̃ ſine fer
mento ζυμη enim fermentũ dicitur.

¶ Azotus. penul. pro. vrbs ſyriæ. Hinc Azotius
a. um. vt Viri azotij qui azotum habitant.

Littera. muta eſt. q̃ non in ſonũ
ſuũ: ſed in ſonũ e. litterę finitur.
Nam græci vita nominãt. Ge-
ritq; virtutẽ & poteſtatẽ mediã
inter p. & ph. Quare nos ob lit-
terarũ affinitatẽ dictiones græ-
cas traducẽtes nõnunq̃ p. & ph
in illam cõuertimus vt cũ apud
græcos πυξος ſcribaꝫ: apud nos buxus. Et quod
illi ἀμφω nos ambo trãſcribimus. At e contrario
quod illi cũ b. ſcribunt nos cũ ph. traducimus. vt
θριαμβος triũphus. Cõuertitur quãdoq; b. in u.
euphonię vel differentię cauſa. vt aufero p abfero.
Aufugio pro abfugio. Tranſit etiã in f. vt ſufficio
in c. vt occurro. in g. vt ſuggero. in m. vt ſummit-
to. in p. vt nubo nupſi.

¶ Babylon. p. cor. nomẽ principalis vrbis in chal
dæa. Et apud nos cõfuſio vel tranſlatio dicit̃ pro-
pter linguarũ confuſionẽ eorũ qui ædificabant tur
rim cuiꝰ altitudo quinq; milliũ centũ ſeptuaginta
quattuor paſſuũ fuit. Hebræi nãq; babel confuſio
nem appellãt. Hæc vrbs adeo nobilis fuit: vt chal-
dæa tota: & meſopotamia a ſe babylonia dicta fue
rit. Et prius quidẽ dicebaꝫ ciuitas regni Nẽbroth:
in qua eorũ qui ædificauerũt turrim longe diuiſæ
ſunt linguæ: quorũ principẽ fuiſſe Nẽbroth gigan
tem Ioſephus affirmat. poſtea a Nino vel Semira
mide inſtaurata mœnibꝰ ac hortis penſilibus: tem
ploq; ac arce maxime fuit admirabilis. Hęc campi
planicie vndiq; cõſpicua: natura loci lætiſſima: ca-
ſtrorum facie mœnibus paribus per quadrũ diſpo
ſita murorum eius vix credibilis relatu firmitas &
magnitudo. i. latitudine cubitorum. L. altitudine
quater tantũ. Ambitus eius quadringentis octo-
ginta ſtadijs circũuenitur. Murus coctili latere atq;
interfuſo bitumine cõpactus. Quẽ tam latũ fuiſſe
quidã ſcribunt: vt quadrigæ ſibi inuicẽ occurrẽtes
facile pertranſire poſſent. Vnde & inter ſeptem ſpe
ctacula orbis numeratur. Foſſa extrinſecus late pa
tens vice amnis circũfluit. A fronte murorũ centũ
portæ æreę: & Euphrates in ea fluit. Hęc vrbs cum
aliquãdo defeciſſet: & Semiramis circa cultum cor
poris occupata eſſet ſoluta adhuc altera criniũ par
te: adeam recuperãdã cucurrit nec prius decorẽ ca
pillorũ redegit in ordinẽ q̃ vrbem in ſuã poteſtatẽ
reſtitutã vidit Babylon maxime celebrauit intexe
re colores diuerſos picturæ: & nomẽ impoſuit. Ba
bylonica eã appellãtur. In babylonis regione eſt
Seleucia & berillus in ea reperit̃. A Babylon fiunt
Babylonius a. um. & Babylonicus. a. um. Vnde ba
bylonios dicimus qui ex Babylone ſunt. Et capti
uitatem babylonicam.

¶ Bacca. per duplex cc. continet intra ſui nominis
ambitum fructus diuerſorum generum lauri oliuæ
corni myrti & aliorum huiuſmodi. Eſt & bacca la-
pis pretioſus ſiue vnio.

¶ Baccatus. a. um. quaſi baccis hoc eſt lapillis pre
tioſis & margaritis ornatus. Virgil. Colloq; moni
le baccatum.

¶ Baccula diminutiuũ. parua bacca. Ply. lib. xxv
Omnes colore buxeo: caulibus paruis: flore purpu
reo ferunt bacculas paruas vt cappari.

¶ Baccar. aris. pe. cor. ge. fœ. herba eſt radicis odo
ratæ ad cynnami ſimilitudinẽ hederæ pene foliis
rotũdioribus molliſoribuſq; Ex hac radice fieri ſoꝫ

lebat vnguentũ qđ baccaricũ dicebatur. Valet herba contra faſcinationes. Vnde Virg. Baccare frontem cingite ne vati noceat mala lingua futuro.

¶Bacchar. cum h. genus eſt vaſis vinarij. quod & baccharium dici poteſt.

¶Bacchus. Iouis ex Semeles filiꝰ: putatus eſt deꝰ vini: & ꝓ ipo vino poni cõſueuit. Hic multinomiꝰ fuit. Nã Dionyſius. dein liber pater. Poſtmodũ cũ bellaſſet in India & multas ſecũ habuiſſet fœminas q̃ bacchæ dicebãtur bacchus. Idẽ Oſiris q̃ꝫ Priapus: q̃ꝫ Bromius: q̃ꝫ brotinus dictꝰ fuit: & leneus. Hic orbẽ fere terrarũ paragrauit: multas nationes domuit: Indos debellauit: & primꝰ oĩm triũphauit vectꝰ indico elephãto vt ſcribit Diod. Primꝰ emere ac vendere inſtituit: & diadema regũ ac triũphũ inuenit. Dictus bacchus απο του βακχειν. i. ebrius ſum & clamo q̃ in bacchanalibꝰ clamores fierent. Vel vt ſcribit Diodo. a mulieribus quæ illum bacchãtes. i. furentes ſequebãtur.

¶Baccha. bacchi ſacrificula: quæ & bacchis idis. Et baccha villa quædã circa Mæotidem.

¶Bacchius. a. um. poſſeſſiuũ eſt a baccho ſiue bacchus. Col. Pierij nemoris bachea voce frementẽ. Bacchius ſubſtãtiuũ genus pedis eſt ex tribꝰ ſyllabis cõſtans: quarũ prima breuis eſt: reliquę longę: vt honeſtas. hoc pedis genere vtebant in carminibus ſacrorũ bacchi. Cui cõtrariꝰ eſt Antibacchius.

¶Bacchiũ. genus vaſis vinarij quo in ſacrificijs bacchi vtebantur.

¶Bacchanal vel bacchanale: locus in quo bacchi feſta celebrabantur.

¶Bacchanalia: q̃ & Dionyſia bacchi feſta in qbꝰ viri p noctẽ fœminis & teneræ ætati turpiter miſcebãtur per dolũ. Vnde eſt illud. Qui curios ſimulant & bacchanalia viuũt. hęc a multis græcię vrbibus triẽnio quoq; celebrabãt. Sciẽdũ eſt q̃ noĩa dierũ feſtorũ tantũ pluraliter declinãtur: & genitiuũ pluralem tam in orum q̃ in ium terminant: vt bacchanaliorum & bacchanalium.

¶Bacchari ꝓprie ſignificat bacchanalia celebrare. p trãſlationẽ vero ponit ꝓ furere vagari diſcurrere. Veteres eñ quicqd vehemẽtius agitaret bacchari dicebãt a bacchãtibus. Virg. Totãq; incẽſa p vrbẽ bacchatur. Quin etiã loca ipſa in quibꝰ eſſet bacchatũ: bacchata vocabãt. Hiero. ad Algaſiã. bacchari ꝓ fæuire poſuit: ꝓprio cõtra ſe furore bachantur. Aliquãdo etiã bacchatũ dicit baccho dedicatũ. Huius verbi compoſitũ eſt Debacchor.

¶Bacchides. pe. cor. nomẽ propriũ viri. qđ apud nos luctus fortis vel vetuſtas in vomitu dici põt.

¶Bacchiadæ dicti fuerũt qui e corintho exules in Siciliã deuenerũt. & vrbem inter pachynũ & pelorum ædificantes ſiculi facti ſunt.

¶Bacchilio fluuiꝰ q̃ de Vicẽtinis mõtibus defluit.

¶Bactra orũ. Scythiæ prouincia vltra aſſyriam a flumine bactro cognominata. Virg. lib. ij. Georg. Neq; bactra neq; indi Laudibus italię certent. eſt & bactra oppidũ regionis ipſius caput ſub mõte paropaniſo qđ antea zariaſtes dicebat. Eius ꝓuinciæ populi Bactriani vocati ſunt: quorũ rex fuit Zoroaſtes magicæ artis inuẽtor. Huius gẽtis primus inſtitutor fuit vt Ioſephus ſcribit Geter filius aram. Similiter bactri idem dicũtur. Hieron. Bactri canibus ad hoc ipſum nutritis obijciũt ſenes.

¶Baculus & baculũ vtroq; modo dicit. Nã apud græcos bactron neu. gene. dicit. Ouid. lib. xv. me. Eſſe ſolet baculũq; tenẽs agreſte ſiniſtra. Cuiꝰ etiã diminu. protulit Cice. lib. ij. de fi. bo. Bacillũ aliud inflexũ & incuruatũ aliud ita natum. A baculus fit bacillus a quo imbecillus a. um. & imbecillis & hoc imbecille. Vnde imbecillitas pro infirmitate.

¶Badius equus dicitur cui eſt phœnicis color.

¶Bælua ĩmanis fera a vaſtitate ſeu a valentia vel a balatu a quocũq; ſit primã vocalẽ trahit a principali: quidã a bellũ deriuant. Hinc bæluinus a. um: quod eſt bæluæ: vt bæluina rabies. Ambro. Tum ipſa habitudo corporis ſuauis & grata: vt neq; bæluina vaſtitas horrori ſit: nec gracilitas infirmitati

¶Bælutus. a. um. pe. pro. quod eſt beſtiæ ſimile.

¶Bæluata dicta ſunt tapetia a Plauto bæluarũ figuris picta intextaq;.

¶Bænacus pe. ꝓ. lacus Ciſalpinæ galliæ cuiꝰ litto ri Salundiũ brixianũ oppidũ adiacet. Hunc aiunt aureas arenas euoluere & ex eis nutrire piſces quos indigenæ Carpiones vocant nuſq; alibi repertos. Ex hoc mintius fluuius excurrit in padũ. De hoc lacu. Virg. lib. ij. Georg. Fluctibus & fremitu aſſurgens bænace marino.

¶Bagous lingua perſica ſpado dicitur. Oui. Quẽ pencs eſt dominã ſeruandi cura bagoe. Sudas aũt noſter affert rationem βαγωας ονομα κυριου οσημ ευνουχου.

¶Bahal numero ſingulari inqt. Hier. bahalim pluraliter eodẽ idola noĩant ge. maſ. Vbicũq; eñ in fine hebraici ſermonis im ſyllabã legimus numero plurali eſt gene. maſ. Vbi autẽ oth numero plurali gene. fœ. Ergo cherubim & ſeraphim plurali intelligimus numero genere maſ. Interpretatur autem bahalim apud nos aſcendentes vel ſuperiores. Tamen duodecim compoſitores Sudæ ſcribunt ſic. βααλ τυριων ηγ θεοσ.

¶Baiæ arum. ciuitas cãpaniæ ſecus campanũ mare ſita: a Baio Vlyſſis ſocio illic ſepulto. In huius agro aquę calidæ ſunt & ad voluptatẽ & ad varios morbos cõmodæ. Syrius. Primores aditur capuæ docet ille tepentes: Vnde ferant nomẽ baiæ comitẽq; dediſſe Dulychiæ puppis ſtagno ſua noĩa mõſtrat. Hor. Nullus in vrbe locus baijs ꝓluceat amœnis. Hinc fit Baianus. a. um. vt ſinus baianus qui hinc miſſeno monte illinc puteolis clauditur.

¶Bayæ cum y. græca. palmarũ folia dicũtur. Hie. Cubile eis de foliis palmarum quas bayas vocant contextum erat.

¶Baiulus pe. cor. operarius & ꝓprie qui vecturas onerũ corpe ſuo victus quærẽdi gratia portat. Sic baiulo as. porto. Plau. in Aſi. Ego baiulabo tu vt decet domũ ante me ito inanis. Forte baiulo inde dictũ quia nutricius bailus & nutrix baila vulgo dicũtur. & merito quia baiulãt vlnis quos nutriũt.

¶Balius color a quibuſdã accipit ꝓ vario a qbuſdã ꝓ ſpadice hoc eſt palmeo qualis eſt equorũ. Nã & baius vulgo dicit is quoniã ſpadices hoc eſt palmarũ cũ fructu ſuo termites græci vocãt βαια.

¶Balanitæ vuæ a magnitudine.

¶Balanus pe. cor. genus glãdis. Acron dicit eſſe herbã vnguentariã & ab Hor. pro vnguẽto myrobolano poſitã. Mar. Hoc ex vnguento conſtat & ex balano. Hinc fit balanatus a. um. Perſi. Tun cũ maxillis balanatũ gauſape pectis. Balanus etiã a glandis ſpecie dicitur id genus alui ſubducẽdæ qđ

clyſteris loco ſubditur conſtabat vt Iul. Pollux in quit ex adipe ac nitro parte plurima. Itē Balanus nomen eſt vrbis in Epiro. Balaninū vnguentū qđ fit ex glande myrobalani.

¶Balæna cū diph. bælua marina quā alij piſtricē alij cetū appellant. Græci φαλαιναν phalenā di cunt quaſi conſpicuā beluam cōuerſa φ in b. Iuue. Quantū delphinis balęna Britānica maior.

¶Balauſtiū flos mali punici vtilis nō modo medi cinis: ſed etiā tingendis veſtibus q̄ ſibi cōcolores fiunt. Et color ipſe dicit balauſtinus. Balauſus her ba non multum diſſimilis narciſo.

¶Balbus qui vitio linguæ non bene poteſt expri mere verba & obſcure loquitur. Perſi. Rancidulū quiddam balba de nare locutus.

¶Balbutio is. pe. p. balbutiui vel balbutij. itū. Et eſt balbutire quadā linguę hęſitatione & cōfuſione trepidare. Hor. in Ser. Balbutit ſcaurū prauis fultū male talis. Hiero. Experiar q̄ hortamini affectu in fantiū more balbutientiū: q̄ quęcūq; audierint fari geſtiūt cū necdū poſſint ad plenū verba formare.

¶Baleares duę inſulę in Hiſpania funda bellicoſę: a teli fundæq; iactu qđ græce βαλλειν dicimus appellatæ: vel a Baleo Herculis comite ibi relicto. Græci gymneſias dixerūt. Has vulgus maioricā & minoricā appellat. Apud quas primū inuēta eſt funda vt inquit Vegetius. Vnde Virg. lib. i. Geor. Stupea torquentē baleāris verbera fundæ.

¶Balare propriū eſt vocis ouis. Hier. vero in To bia etiā hœdis dedit. Cuius cum vocē balantis vir eius audiſſet dixit. Videte ne forte furtiu⁹ ſit: reddi te eum dominis ſuis.

¶Balneū & balnea dicūtur in priuatis. In publicis vero fœ. gene. & numero plurali tm̄. licet & balnea legatur & balnearia. Cic. Eo latere qđ proximū eſt balnearijs colūnas poſuerat. Sunt em̄ aquę calidę q̄ cū aliæ ad aliū morbū idoneę eſſent quib⁹ vtebā tur: multitudinis potius q̄ ſingulari vocabulo ap pellarūt. Differūtq; balneæ a thermis q̄ thermę di cātur: q̄ natura ſunt calidæ balneæ q̄ a nobis cale fiūt igni & in eas deſcēdim⁹ vt lauemur. nā thermę dicūt a græco θερμον qđ calidū ſignificat. Ea quip pe q̄ a calentib⁹ aquis: aut a fornice igni calefacto lauandi ſudandiue vſibus deputata Thermas vo cauere. Thermę balneæq; apd Romanos voluptā tis & mūdiciarū cauſa cōſtitutæ tam publicæ q̄ pri uatæ. Balneis autē nomen inditū eſt quia græci ba lanion dixerūt q̄ anxietatē pellat ex animo vt in terpretatur Auguſt. lib. ix. con.

¶Balincæ ab antiquis balneæ dicebantur.

¶Balneator ge. cō. g̃us & balneatrix inueniat̄ qui curā habet balnearū qui & Mediaſtinus dicitur.

¶Balneatorius. a. um. qđ ad balneandū pertinet. Martianus Iurecon. Inſtrumēto balneatorio lega to balneatores cōtinentur quoniā ſine his balneæ vſum ſuū præbere non poſſunt.

¶Balneolū cū accētu in antepe. diminu. eſt. Iuue. Cum iam noti celebreſq; poetæ. balneolum gabijs Romæ conducere furnos Tentarent.

¶Balliſta. per geminū ll. tormentū muros concu tiens. & βαλλω iacio vulnero. Oui. lib. i. de triſ. Quā graue balliſtæ mœnia pulſat onus. Luc. pin ſtrumēto haſtā quandā iaciēte poſuit. Neq; em̄ fo lis excuſſa lacertis Lācea ſed tenſo balliſtę turbine rapta. Haud vnū cōtenta latus trāſire quieſcit. No

nius balliſtam appellat qua ſaxa maiora iaciūtur. Ci. li. z. tuſ. Vt em̄ balliſtę lapidū: ita reliqua tormē ta telorū. De harū balliſtarū cōfectione ſcribit Vi. li. x. q̄ ea magnitudine formētur vt lapides. cxx. pondo eiaculētur. Sciendū ergo eſt q̄ balliſtarum quædā maior dicitur: quædā minor. Balliſtā maio rem priſci dixere trabē validam ita libratā: vt cum pars denſior pōderibus attracta deſcenderet eleua ta proceritas ſua funiculis quos haberet alligatos funda ſaxū maxime pōderis longe emitteret: eiq; maxime Bricolæ nunc eſt appellatio q̄q̄ Onagrā maiorē ipſam machinā dixere. hāc balliſtā inuene runt phœnices vt docet Ply. Balliſta minor quę & manuballiſta dicta eſt aliquādo Scorpio q̄ haſtam iacit manu tractabilis eſt & ſubſtilibus paruiſq; ſpi culis ſcorpionis inſtar infert mortē. hinc exballi ſto. as. De his duobus balliſtarū generibus ſic ſcri bit Vege. lib. de re mi. Balliſta funibus: neruis: chor diſq; tenditur: q̄ quanto plixiora brachiola habue rit: hoc eſt quāto maior fuerit tāto ſpicula longius emittit: q̄ ſi iuxta artē mœchanicā tēpereē: & ab ex ercitatis hoibus qui menſurā eius ante collegerint dirigatur: penetrat quodcūq; percuſſerit. Onager autē dirigit lapides ſed pro neruorū craſſitudine & magnitudine ſaxorū pondera iaculatur. nam quā to maior fuerit tanto maiora ſaxa fulminis more contorquet. His duobus generibus nulla tormen torum ſpecies vehementior inuenitur. Balliſta etiā dictus eſt mons apud Ligures.

¶Balliſtarij. artifices balliſtarum dicuntur.

¶Balliſtariū. locus vbi ſita eſt balliſta. Plau. Inten ta eſt balliſta probe q̄ ego haud multū poſt emittā e balliſtario. Vbi etiā balliſtā accipi videtur p telo.

¶Baltheus & baltheum in ſingulari: in p̄i neutrū tantū. militare cingulum: vel zona bullis ornata. Varro ait. Qui gladiatores baltheū cingulum e co rio habebant bullatum baltheum dictum.

¶Balſamū. arbuſcula ſola vni terrarū indeæ quon dam conceſſa. neu. gene. viti ſimilior q̄ myrto. Se ritur malleolis vt vitis: & colles implet vinearum modo ſuſtinens ſeſe ſine adminiculis. Intra tertiū annū eſt fructifera proceritas intra bina cubita ſub ſiſtit. Opobalſamū ſuccus collectus ex arbore. Nā οπος dicitur ſuccus: p̄fertur oibus odorib⁹. xylo balſamū lignū balſami. ξυλον em̄ lignū. Incidit em̄ vitro: lapide: oſſeiſve cultellis & ſuccū emittit quē opobalſamū dicunt eximiæ ſuauitatis. Sūma opobalſami probatio eſt vt lac coagulet & in ve ſte maculas nō faciat. Hierony. tamen pro arbori ſucco balſamū dixit. Et quaſi balſamū nō mixtū odor meus. Carpobalſamū fructus balſami. Car pos enim latine fructus.

¶Bambatiū ſeu bābitiū Cottonū illud albiſſimū qđ nent mulieculę ad telas texendas. Hoc fiunt ve ſtes q̄ vulgo būbycinæ appellantur q̄uis xylinæ ſi ue groſſipinæ vel groſſampinę dici debeant a fruti ce qui id fert qui xylon groſſipion ſeu Groſſipin⁹ vocatur.

¶Bambilius animal volatile qui vulgo barbellus dicitur de quo Amb. lib. Hex. Fertur hic corniger vermis cōuerti primū in ſpeciē caulis: atq; in eam mutari naturā. inde proceſſu quodam fieri bambi lius: nec eam tamen formā figurāq; cuſtodit ſed la xis & latioribus foliis pinnas videtur aſſumere. Ex his foliis mollia illa Seres depectūt vellera quę ad

vſus ſibi proprios diuites vendicarunt.
¶Baphia dicũtur loca tinctureꝫ in quibus tingũtur panni. nos tinctoria dicimus. Lampr. in Alex. ſcribit probũ fuiſſe baphiſs prępoſitũ. Bapha dicũtur tincta unde dibapha biſtincta.
¶Baptiſmus & baptiſmũ & baptiſma atis. latine īmerſio vel intinctio dicit a verbo greco. βαπτω immergo Gre. baptiſma greco eloquio dicit qđ latine Tinctio qa ibi homo ſpiritu gratię in melꝰ immutatur: & lōge aliud q̄ erat efficitur. Prius em̄ fœdi eramus deformitate peccatorũ. in ipſa tinctione reddimur pulchri dealbatione virtutũ.
¶Baptę dicebāt viri tincti fucatiq; q ſacris ītererāt inſtar mulierũ βαπτειρ em̄ inficere: tīgere: fucare.
¶Baptiſteriũ in quo quis lauatur quaſi lauacrũ & tinctoriũ & piſcina ipſa. Nã baptiſteria in domibꝰ ſunt veluti lacus quidã ex ligno aut lapide ædificati in quibꝰ lauãdi gratia mergi ſolet. Hęc in cellis. i. in locis ſecretioribꝰ ſolēt cōſtitui: quarũ alię calidæ ſunt in quibꝰ calda lauamur: aliæ frigidariæ. in quibus lauamur frigida. Ply. ad Apollinarē. Cella frigidaria in qua baptiſteriũ amplum atq; opacũ. Idē adi Gallũ. Inde balinei cella frigidaria ſpatioſa & effuſa cuius in cōtrariſs parietibꝰ duo baptiſteria velut eiecta ſinuātur abūde capacia. Hæc eadē piſcinę dicūt latine & natatoria & natatiōes. Sido. Piſcina ſeu ſi gręcari volumus βαπτιſτηριον.
¶Barach. nomen viri propriũ: & apud nos ſignificat fulmen.
¶Barachias: nomen viri. & benedictus ſeu fulgur domini interpretatur.
¶Barabbas. per duplex bb. Et eſt ſyra dictio qua apud nos ſignificat filius patris. Cōponitur em̄ ex bar qđ apud illos filius dicit: & abba pater. Sedulius. Tunc coluere bahal: tūc elegere barabban.
¶Baratro. luxurioſus dicitur.
¶Barathrũ: immēſæ magnitudinis nomē eſt: qa βαραθρον. i. graue in aſpiciendo. ponit pro loco immēſæ pfunditatis apud inferos: & p loco p̄cipiti vnde quis emergi nō poſſit Diome. docet eſſe p prie locũ athenis vnde dānati p̄cipitabātur. Sūt q dicāt barathrũ pfunditatē eē a ſimilitudine loci q eſt in ægypto pfundiſſimi cui nomē eſt barathrũ.
¶Barba vtroq; numero nō ſolũ hominũ ſed brutorum quoq; & aliorũ quadrupedũ eſt. Hora. lib. i. Ser. Vtq; lupi barbã varię cũ dēte colubrę. Ply. li. xxx. Cũ geminos tranſit ſol criſtis & auribꝰ & virguibus gallinaceorũ: ſi luna raſis barbis eorũ. Idē li. xviij. Afferūt & magi ſua cōmenta primũ oīm rabiē hircorũ ſi mulceatur barba mitigari. Siluius numero plurali de hoīe etiã dici poſſe oſtendit fīb. xiij. Indociles nunc ppexis in pectora barbis Vertere humũ. Huius noīs cōpoſita poſſunt declinari ſecundũ tertiã & ſecundã declinationē: vt Imberbis & hoc imberbe: & imberbꝰ a. um. quod eſt ſine barba. Barbatus vero dicitur qui barbam habet. Et Barbire eſt barbam emittere.
¶Barbo. genꝰ piſcis q; geminã barbã habeat inferiore labro. Alio nomine Mulus dicitur. hinc Cic. in parado: Barbatulos mulos nuncupauit. Græce Trigla vocatur in viuariſs non creſcit.
¶Barbitos pe. cor. gene. maſc. fœmininiq;. & hoc barbitũ. Inſtrumētũ muſicũ qđ pulſat plectro vel calamo. Hor. Age dic latinũ barbite carmē leſbio primũ modulate ciui: fœmi. autē gene. Sappho ad Phaonem. Nec facit ad lachrymas barbitos vlla meas. neutro Auſonius. Hoc genere. & chordas & plectra & barbita cōde. Gręce βαρβιτον dicitur.
¶Βαρθρ αλωθ. υιοσ λυ ωησ ωσ φοβοσ του αθεωσ.
¶Barbari factitio noīe inqt Strabo: dicti ſunt ab initio qui difficulter aſpere atq; duriter loquebātur quaſi duriloqui & craſſilingues quēadmodū blæſi atq; balbi dicūtur q lingua impediti ſunt. Omnes igit q craſſe loquūtur: barbari dicūtur quales ſunt oēs gentes p̄ter grecos. Ply. Plautus credo Neuiũ poetã latinũ barbaꝝ dixit. Nūc etiã ad eos tranſlatũ eſt hoc nomē qui nō ſunt latini q; hi mitiorē linguã habeant. ac magis cultã. Quin etiã inter hos ſi quis nō recte proferat: barbare loqui dicit. Et per metaphorã barbari dicūtur illitterati: malis moribus: feri crudeles. Interdũ Barbarus ſumit p horrido feroq; intuitu. Ply. de quodã myrrhæ gñe. Troglodytica myrrha aſpectu aridior eſt ſordidaq; ac barbara ab voce βαρβαρ qm̄ in græciã aduētantes eã vocē facerēt cũ pnūciare græce nō poſſent.
¶Barbaculus. penul. cor. diminu. a barbarus.
¶Barbaria. barbarorũ regio. & quandoq; accipit pro gēte ipſa fera. Hiero. cōtra Ioui. Arabes & ſarraceni & oīs eremi barbaria camelorũ lacte & carnibus viuit. Hoc etiã nomine dicta eſt inſula Gangetis Indiæ fluuij vt ait Ptolemæus.
¶Barbaricus. a. um. penul. cor. eiuſdē ſignificationis eſt cũ barbarus hoc eſt ferus & malis moribus. Apul. Feris ac barbaricis moribus.
¶Barbaricũ. neu. gene. clamor excitus dicitur q; eo vociferandi genere barbari vtantur.
¶Barbaries ad imitationem pertinet. & ſignificat inciuilitatem feritatemq;.
¶Barbarica pauimenta ſunt q̄ & ſubtegulanea vocantur ex teſtis tuſis rudere & calce. in Italia vero feſtucæ ſubiiciebātur ppter qđ carnea vocitata.
¶Barbariſmus eſt cōtra romani ſermonis legem aut ſcripta aut pronūciata vitioſe dictio. Fit em̄ in vna parte oſonis tm̄. latine diſſonās dicit. & pprie in ſoluta oratione fit. apud poetas metaplaſmꝰ. i. tranſformatio vocat. Fitq; barbariſmus duobus modis ſcripto & pnūciatione. Et hoc quadrifariã Adiectione: detractione: mutatione: tranſmutatione litterę: ſyllabę: tpis. Adiectione litteræ: vt Relliquas danaũ p reliquas. ſyllabæ: vt Mauors p mars. tēporis: vt Italiã fato pfugus: vbi prima ſyllaba cũ corripi debeat pducitur. Detractione litteræ fit barbariſmꝰ: vt Infantibu p infantibꝰ. Syllabæ: vt Salmentũ p ſalſamentũ. Tēporis: vt Feruere leucaten auroq; effulgere fluctus. Mutatione litterę fit barbariſmus: vt Olli p illi. Syllabę: vt Pernuces p pernices. Tempore: vt Vnius ob noxã. Tranſmutatione litteræ fit barbariſmus: vt Tymbre p tymber. Temporis: vt Dominus penul. prod.
¶Barbaralexis dcō pegrina ē: vt gaza & magalia
¶Barcæ. vrbs ī arida libya quã libes metropolim habuerunt. ſic dicta a regina eorũ Barce. a qua Barcæi dicti ſunt eius incolæ. Hier. ad Dar. Lateq; vagātes barcæi: a barca oppido qđ in ſolitudine ſitũ eſt quos nūc corrupto ſermōe aphri baricianos vocāt. hi ſunt q plocorũ qualitatibꝰ diuerſis noībus appellātur & a Mauritania p Aphricã & Aegyptũ Palæſtināq; & Phœnicē Cœloſyriã & Oſrhoheně Meſopotamiã atq; Perſidem tendunt ad Indiam.

¶Bardeſanes nomẽ ꝓpriũ hiſtorici babyloniꝭ qui in duo dogmata apd indos gymnoſophiſtas diuidit: quorũ alterũ appellat bragmanas: alterum Samaneos. q tantæ continẽtię ſint vt vel pomis arborũ iuxta Gangẽ fluuiũ vel publico orizæ: & farinę alantur cibo. Et cũ rex ad eos venerit adorare illos ſolitus ſit.

¶Bardus. ſtultus a tarditate ingenij. Cæcil. Nimis audacẽ: nimiſq; bardũ: Gallice vero dicit cãtor q virorũ fortiũ laudes canit agẽte bardorũ de quib⁹ Luc. Plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi.

¶Bardiacus. veſtis eſt. Mar. Laſſi bardiac⁹ quod euocati.

¶Bardocucullus. gen⁹ veſtis omni tpe cõmodæ: cũ qua etiã cubare ſoliti erant imbriũ tpe in caſtris milites: & i agris ruſtici. Mar. Gallia ſantonico veſtit te bardocucullo Cercopithecoꝝ pẽula nuperat

¶Barrhus elephas a cui⁹ oſſis ſimilitudine dentes barrhi dicũt. Hora. Quid tibi vis mulier nigris digniſſima barrhis. Hinc barrhire dicũt barrhi. i. elephãtes cũ vocẽ edunt: & barrhitus ipſa vox.

¶Barrhitus. us. vox elephanti. Barrhitus etiã dicitur romanorũ clamor militum fit cum vtręq; acies ſe iunxerint. Auctor Vegetius.

¶Barro vir fortis: a quo fit diminu. barrũculus.

¶Baris. idis. lingua ægyptia ſignificat cymbã q̃ vectat cadauera ægyptiorũ ad ſepulchra. Proper. Baridos & contis roſtra liburna ſequi. Hoc nomine etiã dicta eſt ciuitas phrygiæ. Similiter & fluui⁹ Indiæ. Baris græce dicitur porticus & domus.

¶Barnacida. æ. veſtis genus quã nũc Guarnaciã dicimus. forſan quoniã βαρνη υιοσ αλομενοσ inde puer verna.

¶Baſcanda. vas britãnicum. Mar. Barbara depictis venit baſcanda britãnis: Sed me iam mauult dicere Roma ſuam.

¶Baſia pudicorũ affectuũ ſunt: oſcula officiorũ: Suauia libidinũ vel amorum.

¶Baſis a noſtris dici põt ſuſtentamentũ. Sũt em̃ baſes ſeſſiones colũnarũ ſtatuarũ ſeu fabricarũ q̃ a fundamẽto conſurgũt & ſuperpoſitæ fabricæ ſuſtinẽt põdus. A qua ſimilitudine orbiculi illi q̃bus vaſa in mẽſis collocãtur ne toralia polluãtur vocari ſolẽt. Treba. iuriſcõ. de lega. li. iij. Cui corinthia vaſa legata eſſent & baſes huic quoq; horũ vaſorũ collocandorũ cauſa paratas deberi reſpõdit. Eſt & Baſis figura in narrationibus cũ oĩa pedetẽtim in ſinuãdi gratia proferũtur: vt apud Ter. in Eu. Matri mercator dono dedit: mater vbi accepit &c.

¶Baſilica. ꝓprie locus in quo negotiationes cõſilia & iudicia exercebãtur quaſi regia. Græci em̃ βασιλικην baſilicẽn regiã vocãt. Nã vt Victr. lib. v. ſcribit. Debẽt baſilicæ adiũctæ eſſe foro. Sen. Fremitu iudiciorũ baſilicę reſonabãt. Ply. in epiſtolis Deſcenderã in baſilicã iuliã audituru⁹ q̃bus proxima cõperendinatione. reſpõdere debebã. Iureconſulti de verborũ ſignificatiõe baſilicã publicis vſibus accõmodatã eſſe demõſtrant. Quidã baſilicã accipiũt ꝓ loco domi ampliore in quo dominũ expectant ſalutatores clientes patronos: ſerui dominos: in quo etiã choreę & cõuiuia maiora fieri ſolẽt. Apud eccleſiaſticos baſilicę dicũtur ſacella numinibus dicata quia ibi regi oĩm deo cultus & ſacrificia offerũtur. Et baſilicon. Plau. in Epi. vocat veſtimẽti genus regiũ. cũ ait Suparũ ſubminũ: nicã

baſilicũ aut exoticũ. Ply. Genus nucũ qd optimũ eſt: & quaſi regiũ vocari ait baſilicã. Eſt em̃ baſilica nux quã alio noĩe Iuglandẽ appellam⁹. Vide in dictione Iuglãs Celſus Emplaſtrũ ob excellentiã baſilicon dictum ſcribit.

¶Baſilicus. a. um. regius ſiue regalis dicit. Vnde Plau. in cap. Baſilicas edictiones atq; impioſas habet. Et in pſeu. Baſilicus ſtatus & baſilicus victus. i. regalis & excellens. in perſa. Et baſilica facinora pro regia. Idẽ. Baſilice ornatus incedit & fabre ad fallaciam: id eſt regie & excellenter.

¶Baſileus. ſuſtentamentũ populi dicit. Ob hanc cauſam rex dicit apud græcos q; tanq̃ baſis populum ſuſtinet. Quãto em̃ quis magis ꝓponitur tanto amplius pondere laborum grauatur.

¶Baſilicanus. dicitur cuſtos baſilicæ.

¶Baſiliſcus genus ſerpentis: q; in capite albũ habeat inſtar diadematis: Vel q; reliqua ſerpentũ genera eius virus fugiãt. Hũc Regulũ vocãt qui teſte Plyn. lib. viij. in ſolitudinibus aphricæ habitat cũ candida in capite macula velut quodã diademate adornatus. Acutiſſimũ habet caput rudeos oculos & colorem ad nigredinẽ vergentem.

¶Baſilia inſula in oceano ſeptẽtrionali. immenſę magnitudinis quæ diſtat a ſcytharũ littore tridui nauigatione. vt ait Plynius lib. iiij.

¶Baſterna vehiculũ itineris quę mollibus ſtramẽtis compoſita a duobus animalibus deportatur.

¶Baſternæ. populi vltra danubium.

¶Baſilidiꝭ. ſunt populi ſcythię europæ: vt Põpo. refert qui ab Hercule deſcenderunt.

¶Baſſaris is. vel idis. bacchi ſacrificula a baſſareo baccho q baſſareus dict⁹ eſt a veſtis genere quã induebatur q̃ baſſaris dicebat vt inquit Porphirio q̃ plane veſtis vſq; ad pedes fluebat. Statius. Si decet aurata bacchũ veſtigia palla verrere. Et a beſſareo lydiæ loco cognominata eſt. Hor. lib. car. Nõ ego te candide baſſareu inuitũ quatiã. Rurſus baſſaris vacca mulſaria dicitur. Perſi. Et raptum vitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris.

¶Bathauia. Germaniæ prouincia q̃ nunc Bauaria dicit. & bathauiũ oppidũ a βαθυ q̃d altum ſignificat. Hinc bathauus. a. um. pe. indifferẽte. Luc. lib. pri. Vangiones bathauiq; truces quos ære recuruo Stridẽtes acuere tubæ. Cor. Tacit⁹ de ſitu Germaniæ. Omniũ harum gentiũ, virtute pręcipui bathaui non multum a ripa inſulam rheni colunt.

¶Batrachus. penul. cor. rana & nomen proprium ſculptoris & quidam cyrenaicus portus.

¶Batrachomyomachia: ranarũ & muriũ pugna.

¶Batris genus vaſis longioris manubrij. q̃d alij Trullam appellant.

¶Batus vt ſcribit Hiero. genus mẽſurę eſt. q̃ apud hebręos dicit Bath. decima pars chori eſt. & de ſpectebus tm̃ liquidis dicitur vini olei & hmõi. Ser. de põ. Continet amphorã vnã. Batis vero genus herbæ eſt aculeatę ſpõte naſcẽtis. q̃ & marina eſt & hortenſis. Et Batus nomẽ viri propriũ eius q Cyrenẽ cõdidit. quod lingua libyca regem ſignificat.

¶Battus. per duplex tt. nomen eſt paſtoris.

¶Batuo is. virgis verbero. Plau. in Caſi. Quiquę ſo potius q̃ ſculponeas quibus batuatur tibi os ſenex nequiſſime. Sue. de Calig. Mirmilonẽ e Iudo rudibus ſecum batuentẽ & ſponte proſtratũ confodit ferrea ſica. Cic. Pæto: trãſtulit ad rem obſcœnã

cũ inquit. Equidẽ iã etiã obſcœna verba ꝓ obſcœnis ſunt. Batuit eñ impudẽter: depreſſit multo impudentius. Atqui neutrũ eſt obſcœnũ.

¶ Battillus. quoddã ignis receptaculum ferreum quo pruna colligitur ad ſimilitudinẽ palæ. Aneoterícis bernacius dicitur quo prunas & cinerẽ e foco tollere ſolemus: vt alio tranſferamus. Apitius de petaſone. Et Armillã inquit illius candenti battillo yris: & melle contegis. Et de diuo Laurentio ſcribitur. Allati ſunt battilli cum prunis. Hieron. lib. numerorũ genere neutro vſus eſt. Ignium receptacula fuſcinulas & tridẽtes vncinoſq; ac battilla. Battillum etiã ruſtici vocant ferreum inſtrumentũ quo ad fulcos: elices foſſaſq; in agris faciẽdas vtũtur. Item. Battillus ſignificat fere bracteã & lamina. Vnde nos vulgo quoq; ferrum tali forma nominamus battillum.

¶ Bathyllus. cũ th. aſpirato & y græco fuit nomẽ adoleſcentis. De quo Hora. in Epo. Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo anacreonta teium.

¶ Bathynon interpretatur profundum.

¶ Baubare. factitiũ verbum a voce canum cum latrant. bau. bau. facientes. Lucil. lib. v. Et cũ deſerti baubant in ædibus omnes.

¶ Bauli. villę nomẽ eſt q̃ inter ꝓmontoriũ Miſenũ baiarumq; lacũ flexo mari alluitur. Seruꝰ cauſam nominis inde factã memorat. q; olim Hercules iuxta baias fecit caulam bobus. & eam ſepſit. Quilocus primo baulia dicẽs. mox dici cœpit bauli.

¶ Bdellium. arbor nigra magnitudine oleæ: folio & robore ſimilis caprifici. Naſcit in bractianis: vt Ply. lib. xij. ſcribit. Cuius etiã ſuccus bdelliũ dicit.

¶ Beati a bene habendo dicti ſunt. Qui ſint dicendi beati. Sene. li. vi. epiſt. declarat his verbis. Hoc nos doce beatũ nõ eum eſſe quẽ vulgus appellat. ad quẽ pecunia magna confluxit: ſed illum cui bonũ omne in animo eſt erectũ & exciſum & mirabilia calcantẽ. qui neminẽ videt cum quo ſe cõmutatum velit: qui hominẽ ea ſola parte exiſtimat qua homo eſt. q̃ natura magiſtra vtitur: ad illius leges cõponitur: ſic viuit; quomodo illa præſcripſit: cui bona illa nulla vis excutit: qui mala in bonũ conuertit: certus iudicij: incõcuſſus: intrepidus: quem aliqua vis mouet: nulla perturbat: quẽ fortuna cũ in eum quod habuit telum nocentiſſimũ vi maxima intorſit pungit non vulnerat. Cice. lib. v. tuſ. Hos exiſtimo beatos qui ſint in bonis nullo adiũcto malo. Apul. lib. de philoſophia. Illum omnibus beatum videri cui & bona ſuppetunt: & quẽad modum carere vitijs debeat callet. Felices dicũtur bonorũ omniũ cõpotes. Aliæ quoq; res beatæ feliceſq; dici poſſunt: vt vox beata. i. plena ac pfecta. Et vocis felicitas apud Quintil. Interdũ ponitur beatus ꝓ nobili. Hor. lib. car. Neſcias an te generũ beatæ phillidis flauæ. Huius diminu. eſt Beatulus. Perſ. Tandemq; beatulus alto cõpoſitus lecto.

¶ Bebryciũ ſiue bebryacũ. vicus eſt inter Cremonã & Veronã qui vulgo dicitur Labina. clarũ duabus cladibus romanorũ Cornelij & Tatij. In eo Vitellius cũ Othone conflixit. Cor. Tacitus. Eo die quo bebriaci certabatur auẽ inuſitata facie apud regiũ lepidi celebri luco conſediſſe in colle vt memorãt. nec deinde cœtu hoĩm aut volantũ alitũ territam pulſamve donec Otho ſeipſe interficeret.

¶ Bebrycia regio: q̃ vt Salu. docet maior phrygia dicta eſt. A qua Bebrycius. a. um. & Bebryx. icis. pe. indifferẽte. Val. Flaccus. lib. ij. Bebrycis & ſcythici procul inclęmentia ſaxi. Luc. lib. vi. Pinguis bebrycio diſceſſit vomere ſulcus. Sil. lib. iij. Poſſeſſus baccho ſæua bebrycis in aula.

¶ Beelzebuh. Idolũ fuit Accaron. qđ in Regũ volumine vocatur Idolũ muſcę. Beel ipſe eſt Bel ſiue Baal zebub muſca. Et interpretatur vir muſcarũ.

¶ Beelphegor interpretatur vir habens hiatũ: vel deus hians: vel ſimulachrũ ignominiæ. Idolũ fuit Moab vocabulo Baal ſiue Beel. ſuper montẽ phegor: quem latini Priapum ferunt.

¶ Beelſephon. vir habẽs arcana: vel domin⁹ aquilonis ſeu vetuſtus deus habens ſpeculam.

¶ Beemoth. ex hebrea voce latine aĩal ſignificat. Ideo autẽ diabolus beemoth. i. animal dicitur, q; de excelſis ad terrena decidit. & pro merito ſuo vt animal brutũ effectus ſit. Ipſe eſt & Leuiathan.

¶ Belbina pe. ꝓ. Inſula æginæ proxima. Fuit & in continẽti laconiæ agro belbina vt inquit Stra.

¶ Belial apud nos dicit abſq; iugo: vel abſq; dño.

¶ Belgæ ciuitas Galliæ a qua regio belgica dicta eſt quaſi bellorũ gens: vbi vehicula quædã primũ inuẽta fuerẽt quę Eſſeda dicũtur. Virg. Belgica vel molli melius feret eſſeda collo.

¶ Belus. per ſimplex l. nomẽ propriũ regis aſſyriorum & pater Nini qui primus regnauit. & poſtea dictus eſt Bel, Vnde Beelzebub. Nam eoꝝ lingua ſol bel dicitur. vnde & helios. Ergo addita digãma & facta deriuatione a ſole: regi nomẽ impoſitum eſt. Hocetiã nomine dictus eſt fluuius ſyrię vbi primo compertũ fuiſſe vitrũ Ply. ſcribit lib. vi. Ioſephus lib. ij. belli iudaici. Stadijs ait duobus a ptolemaide belum amnẽ diſtare iuxta quẽ ſupulchrũ Memnonis ſit: & vitrea in rotũda valle arena quã venti ex circundatis iugis cõuehant in exhauſta ſæculis vi: ſed ante oĩa mirabili natura mutãdi alia quoq; in vitrum quæ attigerit metalla.

¶ Bellus. a. um. per duplex ll. diminutiuũ eſt a bonus. Var. Ita cum eis bellum geras vt bella omnia domũ auferas. i. bona omnia. Idem Bellior pro melior poſuit. Venio nũc ad vltimũ teſtamentũ quod dicitur phyſicon: in quo græci belliores q̃ romani noſtri. Et quoniã bonũ quandoq; pulchrũ ſignificat: vt apud Terent. Forma bona fortaſſe: bellum quoq; pro pulchro accipitur: vt Bellus puer: bella puella: bellũ corpus. Mar. Bella es nouimus & puella verum eſt. Hinc belli homines aliquãdo boni & prudentes: aliquando formoſi atq; elegantes dicũtur. Et belliſſimus optimus vel pulcherrimꝰ. Terẽ. in Adel. Ego iam proſpiciã mihi: atq; vnũquodq; quod erit belliſſimũ carpam.

¶ Bellulus bellula bellulũ diminutiuũ formatũ a diminutiuo: id eſt pulcherulus. a quo aduerbiũ Bellule. Plau. Nam nurus bellule ſe habebat.

¶ Bellatulus bellatula bellatulũ vocabulum blandientis eiuſdẽ ſignificãtiæ cum bellulus. Plau. Cũimus ergo cubitum bella bellatula. (læ.

¶ Bella æ. oppidũ Cãpanię. Vir. li. vij. Mœnia bel

¶ Bellum proprie diſſenſio hoſtilis per quã arma mouentur: & ſignificat totum tempus quo ſunt in militia homines: prœlium certamẽ ipſum. Pugnatiã citra arma fit nudis verbis. Virgil. exemplum de bello & prœlio ponit. Infantem fugiens media inter prœlia belli. Et Liuius refert populum Rom.

Bꝛ im.
Proꝛ ium
Pugnar.

nullo bello: multis vero prelijs victũ esse. Aliquando tamẽ bellũ capitur pro prelio. Salu. In eo bello trecenti milites desyderati. Dictũ bellum vt Prisc. sentit. ab eo quod est bonũ per antiphrasim diminutiuũ q; minime bonũ sit. Alij non per contrariũ a bono deducũt. q; boni gratia bella olim susciperentur: nec ad inferendã sed ad propulsandam iniuriam pacemq; parandã. Quapropter hostes etiã ablæquando dicti sunt. Alij a duello deriuant abiecta d. & digamma in b. conuerso. Festus a bæluis quia bæluarũ pernicioſa sit dissensio. Bellic⁹ a. um. quod ad bellum pertinet vt arma bellica.

¶ Bellica, æ. dicebatur colũnella illa ante tẽplũ bellonæ super quã iaciebant hastã cũ bellũ indicerẽt.

¶ Bellicosus. ferox: Sal. in Iug. Libyes quã gætuli minus bellicosi erant.

¶ Bellax adiectiuũ idem quod bellicosus.

¶ Bello as. oppugno bellũ gero: cõfligo. Ply. Romana arma primũ Claudio principe in Mauritania bellauere Ptolemeũ regẽ a. C. Cæsare interemptũ. Est & bellor aris. deponẽs. Virg. Et pictis bellãtur amazones armis. Cõposita sunt debello & rebello primũ significat expugno. vñ Debellatos hostes dicimus victos. Alterũ repugno. Vnde Rebelles.

¶ Bellator non modo qui bellum gerit: sed etiã per quẽ bellum geritur. Virg. lib. x. Et inter bellatoris equi caua tempora conjicit hastam. Bellatrix quæ bellũ gerit seu bellicosa est. Idẽ. Aurea subnectens exertæ cingula mãmæ Bellatrix.

¶ Bellarius a. um. quod bello aptũ est: vt arma sagittæ & huiusmodi quasi instrumenta bellica.

¶ Bellaria vero dicũtur res bellis aptæ vtpote arma sagittæ & similia. quasi bellica instrumẽta. Itẽ bellaria cibi secundę mensæ a bonitate vt Do. ait. ad irritandã gulam. quę Tragemata aut pemmata græci: ea veteres nostri bellaria dixere vt inqt Gel. quę mellita esse sueuerũt. Macro. in Satur. Adhuc dicente Furio secundæ mensæ illata bellaria nouo sermoni principiũ dedere. Vina quoq; dulciora est inuenire in comœdijs antiquioribus hoc vocabulo appellata: dictaq; esse ea Liberi bellaria.

¶ Belligero as. bellum gero. Plau. in cap. Belligerant ætholi cũ aulidis. Hinc Belliger. Vnde Mars belliger dicitur a bello gerendo.

¶ Bellipotẽs cũ accentu in añpe. qui bello pollet.

¶ Bellona. pe. pro. bellorũ dea Martis soror q̃is quidam Palladẽ dicant cui proprio sanguine sacerdotes sacrificabant. ante cuius templum colũnula erat quæ bellica dicebatur.

¶ Belone p̃ simplex l. piscis est q̃ alio noie dicitur acus siue acicula ab acu. Græci em βελονην παρα το βαλλω acũ noiant. Pli. Acus siue belone vñ piscium debiscente ꝓpter multitudinẽ vtero parit a ptu coalescit vuln⁹ qđ & in cęcis serpẽtib⁹ tradũt.

¶ Bellerophõtes seu Bellerophon. tis. fuit Glauci regis Ephyrę filius inclyto decore cõspicuus & virtutis maxime. Hic cum a Stenobea vxore preti decoitu interpellatus esset verit⁹ hospitalis Iouis irã lasciuã fœminã repulit. Vnde exardẽs repulsa mulier viro innocentẽ hospitẽ accusauit. qui hospitij iure motus illum domi nõ interficere sustinuit: sed datis codicillis ad Iobatẽ socerũ illũ in Lyciã misit. Lectis ergo codicillis Iobates in vltionẽ criminis ad Chimærã & Solymos domandos Bellerophontẽ misit: vt sub p̃textu memorabilis pugnæ interiret. Sed Chimæra & Solymis deuictis laudẽ rettulit maximã. Hic primo Hipponus. post ab interfecto Corinthio Bellero. Bellerophõtes dict⁹ est primę decli. sicut Anchises. Hinc Bellerophõteus a. um. Prop. Bellerophontei qua fluit humor equi. Pindarus in oda Xenophõtis Corinthij ita scribit pulcherrime ωρινε οι χρυσαμπυκ κουρα χαλινον ωαλλαο ηνεγκε ξ ουειρου δαυτικα ηυωαφωνασε δευδεισαιολιδα βασιλευ αγαφιλτρον τολ'ωωειον δεχου.

¶ Bellouaci: populi galliæ qui bello gloria belgas omnes superarũt. quos Cęsar duce eorũ interfecto in potestatem redegit.

¶ Belon. per simplex l. vrbs: & nomẽ fluuij in Hispania.

¶ Bembina. Nemeæ vicus. Vñ Nemeęus leo a poetis bembinatis est dictus. Plau. in Mi. Bembinatidis beluæ instar. hoc est Nemeæi leonis instar.

¶ Bene: aduerbium a bonus: vt bene omnia fecit. Aliquando ponitur pro cõmode: vt bene habito. Interdum pro prudẽter pulchre. probe. ornate. honeste. prospere. p loco. Nõnunq̃ pro valde. vt bene nũmatus. i. pecuniosus. Cicc. habetis orationẽ bene longã. Nam bonus pro magno & multo quã doq; capitur. Similiter male pro valde. Cic. in bru. Crẽdebat scriptores illos male mulctatos.

¶ Beneiudico. cẽseo. opinor. existimo. ad me ipsũ referuntur. rectumq; consiliũ ostendunt & econtrario. Male iudico.

¶ Bene cogito vel male cogito refertur ad alterũ significantq; beneficiũ aut perniciẽ. Ply. Hoc tuo studio bene de te cogitantẽ liberaliorẽ reddes. Cic. Carthaginem diu male cogitantẽ non prius timere desinam q̃ excisam cognouero.

¶ Bene vertere. est in vtilitatẽ vertere. sicut Male vertere est in perniciem.

¶ Bene volo tibi. amo te. Hinc Beniuolus & beniuolentia quę est inclinatio animi eum desyderio benefaciendi.

¶ Benedico. laudo bene loquor Teren. in phor. Benedictis si certasset: audisset bene. Et cõstruitur cũ datiuo. sicut Maledico quãdo est vna dictio. hinc Benedic⁹ penultima correpta: qui benedicit & laudat. a quo aduerbium Benedice. Plaut. Cum illicibas me ad te blande ac benedice.

¶ Benefacio. nõ indicantis sed gratias agẽtis est. Teren. in Eu. Benefacis merito te amo.

¶ Beneficus: liberalis: qui beneficiũ præstat. & cõparatiuũ habet & superlatiuũ. Aliquando etiã suũ vt beneficẽtior beneficẽtissimus & beneficentissimus: vt Mar. Cato de Ptolemæo rege optimo & beneficentissimo. Hinc beneficentia: liberalitas.

¶ Beneficiarius qui beneficiũ accepit. Vñ & a veteribus beneficiarij dicti sũt illi quos impator suo beneficio ꝓmouisset in militia. Cæsar. lib. i. Pet. vero nõ deserit sese armat familiã cũ hac p̃toria cohorte certamẽ barbaricq; equitib⁹ paucis bñficiarijs suis

¶ Benignus a bonus deducitur & proprie qui bonis & dignis largitur. Ex bono & gignendo cõposita dictio. Vnde benignã terram dicimus fructus abunde reddentẽ. Ply. de ægypto. Nulla est benignior tellus: nullus ager feracior. Ter. in Hecy. Benigne p̃beatur. hoc em est gratius nõ solũ prębere: sed etiã large. Dona. Benignitas est in quãtitate rerum. aut in facilitate præstantis. Nam plærũq; in-

grata dona ſunt in qbus benignitas nō apparet.
¶Benna bēnæ lingua gallica: genus vehiculi. Vn de Combēnones in eadem benna ſedentes.
¶Beneuentū Campaniæ vrbs cum eo colonia de duceretur boni ominis gratia vocari cœptū. nam antea maleuentū vocabatur. Hæc vrbs a Diome de condita fertur. apud quā. xxx. milia ſamnitū cæ ſa fuerunt. Sulpitio & Petilio conſulibus.
¶Beo. as. conſolor: & beatum glorioſumq; facio. Plau. in Tru. Hoc me beat ſaltem quoniā perduel lis vicit & domū compos laudis reuenit. Hinc bea tus. beatior beatiſſimus.
¶Berecyntus: nomen montis eſt: & nomen oppi di in quo Cybele mater deum priſcorū ritu coleba tur. Vnde berecyntia dicta eſt.
¶Beronice vel berenice es. pe. p. regina ægypti ſo ror Ptolemæi & Cleopatræ: a qua beronice vrbs in maiori ſyrte creditur appellata. Fuit & alia beroni ce Herodis Agrippæ Iudæorum regis filia de qua Iuue. Deinde adamas notiſſimus & beronices.
¶Beryllus cū y græca lapis pallidus tranſparens. ex quo pocula fiebant, gene. maſ. & fœmi. Priſ. in perihegeſi. berylli gēmas glauci nitidūq; adaman ta. Gignit in India ſimilis ſmaragdo ſed eū pallo re ſemperq; berylli ſexangula figura artificū inge niis politūtur qm̄ hebeſcūt niſi color repercuſſu an gulos excitet Orpheus in libro de gēmis de beryl lo nil meminit: ſed Euſta. multa in enarratiōe Dio nyſij libyci: q ait μικαι χρυσολο φερειν χαριεσ ερον αλλουρησ βηρυλλου γλαυκηλιθου.
¶Berytus. cū y pe. p. vrbs eſt Syriæ antiochiæ.
¶Berſabe. vrbs in terra Iuda quæ etiā puteus iura menti vocata eſt. quia cū ibi habitaret Abrahā cū Abimelech datis ſeptē ouibus in fœdus mutuo iu rauerūt. Hæc terminus fuit terræ promiſſionis poſ ſeſſæ: a populo iudæorū poſtq̄ reuerſus eſt ex ægy pto. & tenditur vſq; ad Dan ſpatio in longū. clx. milium. ſicut ſcribit Hierony. ad Dardanū.
¶Bes is. vncię octo ab aſſe. ex eo q; bis triēs fit. q̄ uis dura cōpoſitio. Ser. Duos triētes beſſem voca bis. Antiqui Des dicebant dempto triēte i. octo.
¶Beſſi populi thracū. de quib⁹ Ouid. lib. iiij. triſ. Viuere q̄ miſerum eſt inter beſſoſq; getaſq;.
¶Beſtia: bælua. Vlp. Beſtias accipere debem⁹ ma gis ex feritate: q̄ ex aīalis genere quę proprie mor ſu vel vnguibus ſæuiūt: vt pardi leones tygrides a vaſtādo. Hinc beſtialis & hoc beſtiale. Amb. Ip ſum videt beſtialis naturæ poteſtati eſſe ſubiectū.
¶Beſtiarij dicebātur qui cū beſtijs depugnare dā nati erāt. Hinc a Sen. ludus beſtiariorū nūcupatur quo beſtiarij depugnabāt. Tertulia. Iupiter eſt Ro mæ quē ſudis ſuis ſanguine proluūt beſtiariorū.
¶Beſſyga penultima correpta. Emporiū in India vbi & Amnis Beſſygas. Vnde beſſygitæ populi q humana carne veſcuntur.
¶Beta: lfa græca pxima primę in b. a latinis tranſ fertur. Aliquādo in u. vt bition vitia. Eſt etiā hoc noīe herba. q̄ & bleta dicitur & betatius & betatiū.
¶Beto. is, vado quaſi bene ito. Var. Mulierē. q; pa rere ea non poterat foras betere iuſſit.
¶Bethania: villa ſecundo miliario ab Hieruſalem in latere montis oliueti.
¶Bethel: vrbs Samarię quā Iebuſei condiderunt quæ prius vocabatur luza.
¶Bethleem: nomē ciuitatis Dauid quę alio vocabulo dicitur Euphrata. nūc viculus eſſe dicitur qui ab Ioppe. xlvi. milib⁹ diſtat. In hac ciuitate ortus atq; cōſumat⁹ eſt Dauid. Ibi etiā domin⁹ noſter ex ſpiritu ſancto genit⁹ nat⁹ eſt. Ibi Rachel occubuit: vbi & ſepulchrū Ieſſe patris Dauid oſtenditur. Eſt autē hic locus in tribu Iuda. ſexto ab Hieruſalē mi liario poſitus cōtra meridiem in itinere quo pergi tur hebron. Quando autē Iacob ibi pecora ſua pa uit loco, Bethleem nomen impoſuit quod domus panis interp̄tatur propter eum panē qui ibi de cœ lo deſcendit. Hinc Bethleemitæ penul. prod. dicti ſunt qui eius incolæ ſunt.
¶Bethſamis penult. correpta nomen vrbis Gali leæ vbi domin⁹ perhibet multa ſigna feciſſe aqua bethſamitæ populi.
¶Bethſaida: piſcina in Hieruſalē quæ vocabatur probatica. Et a nobis dici poteſt domus pecudum ſiue pecualis quia oſtias in ea quondā ſacerdotes lauabant. Eſt & nomen ciuitatis Galileæ: aqua Pe trus & Philippus ortum habuere.
¶Bethſura: & bethſuræ tantū pluraliter pe. p. Hie. lib. ij. mac. Et bethſuræ qđ erat Iudęorū munitum preſidiū: caſtra admouebat. Idē in eodē. Iterū rerū ſermonē habuit cum his qui erant bethſuris. Et in terpretatur domus muri vel domus acerba.
¶Bethphage penul. prod. ſyrum nomen quod in terpretatur domus oris: vel maxilla.
¶Bethys. fluuius Hiſpanię vlteriorīs a quo bethy ca Hiſpaniæ regio dicta eſt quę ab accolis Tuderta na vocatur. incolæ Tudertani & Turduli dicūtur: Ea nūc granata dicitur a grano q̄đ greci coccū vo cant. nam in bethyca fere tota copioſum coccum gignit. Accipitur etiā pro Hiſpania: q; bethys eā diuidat. Hic fluuius occidit in occeano occidētali dict⁹ bethys παρατο βαθυσαισιη qđ eſt pro fundum: In quo lanas pulchro colore tingi oſten dit Mar. cū ait: Bethys oliui fera crinē redemite co ronā. Aurea qui nitidis vellera tingis aquis: ſed ta men quotquot græcos viderim ſcribūt per ai diph. in prima: vt Stephan⁹ bizātius noſter & Euſtathi⁹ in cōmentarijs Dionyſij ſed mihi viſus ſum ſequi aliam opinionem.
¶Bifores: pe. cor. quę habent duas ianuas.
¶Bifidus. a. um. pe. cor. qđ in duas ptes fiſſum eſt
¶Betula penult. cor. genus arboris eximij candoris. Ex qua fieri ſolēt circuli vaſis vinarijs idonei.
¶Betulus Hiſpaniæ fluuius eſt: cuius aqua ad ferri temperamenta fertur aptiſſima.
¶Bianor nomē viri qui & Ochnus dictus eſt fili⁹ Mantus fatidicæ & Thuſci flu. qui Mantuā a noīe matris dixit. Fuit & alius Troianus princeps.
¶Bias antis. nomē philoſophi priēnenſis qui fuit vn⁹ ex ſeptē græcię ſapiētib⁹. Hic Laertio teſte vir fuit tot⁹ regi⁹ & ciuiū ſuorū princeps: quos diu ad uerſis piculis tutat⁹ eſt. Sed tandē capta patria cū fugientibus cunctis onuſtis ſarcinolis precioſarū rerū ſuarū & ipſe interrogareť cur ex bonis ſuis ſo lus nihil ſecū ferret: reſpōdit omnia bona mea me cum porto. Sudas βιαντοσ ωριηνεωσ δικηου τοσ εισ τωμεπτα σοφωμλεγεται γαρ εισ τασ δικασ δειγοτα τοσ τεγουναικειπειμε ω. αγα θω μεν τοι τη τωγ λογωγ ισχυι εχρητο.
¶Bibo is. bibi. itū. potū haurio. Et ea oīa dicūtur bibere: quę hauſtus habēt. Virg. lib. etiā his iunxit quæ non habent hauſtum, Haſta ſub exertam do

nec perlata papillam hæſit: virgineumq; alte bibit acta cruorẽ. Huius compoſita ſunt Adbibo quod ſignificat iuxta ſeuetiã bibo. Teren. in Heau. Is pater mihi vbi adbibit plus paulo ſua quæ narrat facinora. Cõbibo ſimul bibo. Plau. in Cur. Foribus dat aquã combibant. Vnde & Combibones dicuntur. Cic. Pæto. In his controuerſijs quas habeo cũ tuis cõbibonibus epicureis optima opera vti eius ſoleo. Ebibo extrabibo exhaurio. Plaut. in Am. Factum illud eſt vt ego illic vini hyrneã ebiberim meri. Præbibo ante bibo. Nec venena iam metuã inquit Hier. cum antidotũ præbibero. Per tranſlationem ebibere ponitur pro cõſumere. Idem in eadem. Non ego cum vino ſimul ebibi imperiũ tuũ. Imbibo inſumo: intus concipio. Cice. in Ver. An nunq̃ iſte bonã de ſe ſpem habuiſſet niſi de nobis opinionẽ imbibiſſet. Aug. Vt poeta optimus maximus teneris ebibitus annis non facile memoria aboleretur. Perbibo multũ bibo. Lactan. lib. ij. Infecti ſunt eñ perſuaſione ac penitus eorũ mentes ſuccum ſtultitiæ perbiberũt. Subbibo parũ bibo. Sue. in Nero. Si paulũ ſubbibiſſet aliquid ſe ſuffert tinniturũ greco ſermone promiſit: Et hec omnia habent pe. cor. Inuenitur etiã paſſiuũ huiꝰ verbi bibo in tertia pſona. Iuue. Sed nulla aconita bibũt.

¶ Bibax & biboſus: qui eſt bibendi auidus vel nimius potator. Laberius. Non mammoſa nõ anno ſa non biboſa non procax.

¶ Bibulus a.um. pe. cor. qđ facile ſorbet. Virg. ad Meſſalam. Inuerſo bibulũ reſtinguẽs lumẽ oliuo: quia lumẽ bibit oleũ. i. ardẽdo cõſumit. Vnde & Bibulorũ cognomẽ dictũ eſt: & bibula papyrꝰ: q̃ ſorbet atramentũ. Luc. Conficit bibula mẽphitis cartha papyrus. Hinc fit meribibulus de quo alibi.

¶ Bibaculus nomẽ fuit poetæ: quẽ Hier. in chronicis Cremonẽ natũ ſcribit paulo minorẽ Cicerone.

¶ Bibile. quod facile bibi poteſt.

¶ Biblos. latine papyrus iuncus liber biblion libellus Hinc deducuntur.

¶ Bibliographus. librarius bibliacus libroſus βιβλιογραφω.

¶ Bibliopola penul. prod. qui libros vendit. Mar. Non habeo ſed habet bibliopola triphon. Componitur autẽ ex βιβλιον quod eſt liber: & πωλω vendo per ω in prima.

¶ Bibliotheca pe. p. tam librorũ per ſe magnꝰ numerus q̃ locus vbi libri ſunt appellat. vt lib. xxxij. digeſtorũ ſcribit Vlpia. Auſo. Emptis q; libris tibi bibliotheca referta eſt. Nã biblos liber eſt: & theca repoſitoriũ a latinis libraria dicit. Gel. Forte in libraria ego &. L. Paulus poeta vir memoria noſtra doctiſſimus cõſederamꝰ. Eſt & bibliotheca titulus ſiue inſcriptio: qua Diodorus hiſtoriã ſuã nominauit. A gtæcis inflectitur bibliotheceꝛ. Ply. Apud græcos deſit nugari Diodorus & bibliotheces hiſtoriã ſuã inſcripſit. Bibliothecæ vt inquit Victru. ad orientem ſpectare debent. Vſus enim librorum matutinũ expoſtulat lumen.

¶ Bis aduerbium ſignificat id quod græci dicunt Δις: & multa habet compoſita vt que ſequũtur.

¶ Biceps. quod habet duo capita. Bicorpus quod habet duo corpora.

¶ Bidentes quidã intelligũt oues aut beſtias q̃ per ætatẽ duos dentes altiores habẽt. Nã higyntus dicit. Que bidens oſtia oportet dentes habeat octo ſed ex his duos cæteris altiores per quos appareat ex minore ætate in maiorẽ tranſcẽdiſſe. Alij oſtias bimas. i. duos annos habentes qđ in cõmentarijs ad ius pontificiũ pertinẽtibus legatur bidẽtes primo dictas d. littera ex ſuperfluo interiecta ſicut in redeo ad hiatũ duarũ vocaliũ precauẽtes. Ergo bidentes primo dicte ſunt quaſi biẽnes & longo vſu loquendi corrupta eſt vox ex biẽnibus & bidentibus dicta. Et bidens inſtrumentũ ruſticum. Iuue. Viue bidentis amans & culti vilicus horti.

¶ Bidẽtal locus vbi mõs erat apd priſcos cũ aliqđ ędificiũ e cœlo fulminabat: ſacerdos aduocabatur q̃ eo in loco ouẽ immolatã cõburebat: ibiq; eius reliquias ſepeliebat: ab oue bidẽte ibi immolata. Hor. An triſte bidẽtal mouerit inceſtus certe fuerit. Non. Bidental dici vult: q; binæ pecudes mactentur.

¶ Biduũ: ſpatiũ duorũ dierum. A quo biduanus a. um. vt biduanę inducię. biduo continẽti ſignificat duobus diebus cõtinentibus. Sue. in Cali. Per hũc pontẽ: vltro citro cõmeauit biduo continenti.

¶ Bienniũ ſpatium duorum annorum.

¶ Bifariã trifariã aduerbia ſunt q̃bus ſignificatur: qđ binis vel tribus modis: vel qđ in duas vel tres partes fari põt. Sic multifariam: omnifariã: plurifariam ſignificãt multorũ generũ: ois generis ſiue in multas in oẽs & in plures ptes: ſiue qđ multis: oſbꝰ & pluribus modis fari põt. Dicimus etiã bifarie trifarie multifarie &c. a bifarius a.um. Sue. Gladiatoria mũera plurifaria ac multiplicia exhibuit. Apul. Omnifario ſermone depinxit.

¶ Bigamus penul. cor. qui duas vxores duxit. A quo bigamia γαμος eñ nuptię dicuntur.

¶ Bigemmis vitis que habet duas gemmas. Col. lib. vi. Pro materijs longioribꝰ pollices quaternũ aut quinũ gẽmarũ relinquũtur pro cuſtodibus aũt bigẽmes reſeces efficiunt in ea.

¶ Bigæ per ſyncopã dictæ ſunt quaſi biiugæ. Currus duobus equis vecti q; duorũ equorũ iugo agãtur: equi vero biiugi biiugeſve dicũtur. Sic quadrigæ a quattuor q; a quattuor equorum iugo & equi quadriiugi. Auguſt. lib. xviij. de ciui. dei. Iunctos duos equos bigas vocamus. Apud veteres tamẽ bigam & trigam & quadrigã inuenimus. Sueto. in Tibe. Vix vnius bigæ adiectione honorari paſſus eſt. Papin in The. Roriferũ gelida tenuauerat aera biga. Ply. In ſummo mauſoleo eſt quadriga marmorea quam fecit pythis. Bigas primũ iunxerunt phrygij: Quadrigas erichthonius.

¶ Bigenera aialia ex diuerſo genere nata vt Leopardus ex leone & panthera.

¶ Bihæres dicit q̃ duas hæreditates cõſecutus eſt.

¶ Bilanx cis. quod duas habet lances.

¶ Bilibris duarum librarum.

¶ Bilinguis q̃ duas habet linguas: hoc eſt: qui mõ vnũ: modo aliud loquit: vel qui aliud dicit & aliud retinet. Et quãdoq; accipitur p fallaci. Hoc vitium ad mentẽ referendo & qui diffuſe varia loquitur.

¶ Bimeſtris duos menſes habẽs: aut duos annos a luna cõputatos. Hor. lib. Car. Et porco bimeſtri Cum famulis operũ ſolutis. Sic trimeſtris quadrimeſtris quinq; meſtris. Plyniꝰ. Caſtrari agnos niſi quinq; meſtres prematurũ exiſtimant.

¶ Bimus trimus quadrimꝰ quimus. Vñ bimatꝰ trimatus quadrimatus quimatus p ſpatio duorũ triũ q̃ttuor aut quinq; annorũ. Pli. Vita fœminis quin-

decim annis lōgiſſima: matrīb⁹ viginti robur in qui matu. Sue. in Aug. Quadrimus patrē amiſit.

¶ Bimulus penult. correpta qui in bimatu eſt hoc eſt qui domos annos ætatis habet.

¶ Bina q̄uis Seruius doceat de iſs tantū dici quæ ſunt pluralis numeri: duo quę ſunt ſingularis vt dicamus binas litteras: duas epiſtolas: Inuenitur tamen bina iungi cū iſs quæ ſingulariter declinātur. Cic. Matio. Reliquæ ſunt venationes binæ p dies quinq; magnificę. Idem. Binos tabellarios inquit Ply. lib. xij. Ergo in vtraq; gente laudaui genera terrenū & factitium. Eſt aūt binus a. um. idē quod duo. Siſen. Ad binū miliū numero ſaucijs vtrinq; factis. Inde fit Combino as. penul. prod.

¶ Binomius dicitur qui geminū habet nomen: vt Iulius Cæſar. Numa Pompilius.

¶ Biothanatos græca dictio ex βια violentia θα̃τος mors. id eſt violēter mortuus: vt eſt qui ferro vel alia vi interficitur & nō ſua. i. naturali morte moritur: quæ naturaliter cōtingit. Et mors ipſa biothanata dicitur q̄ per vim infertur. De qua intelexit Virg. cum dixit. Nam quia nec fato merita nec morte peribat Sed miſera ante diem. Ambr. de duo Prothaſio. Miſer vel tu viuere ſtude & noli biothanatos fieri ſicut & frater Geruaſi⁹. Hinc biothanati viri & biothanatæ fœminæ: qui violenta morte pereūt & biothanata mors. Scribit Lampri. prædictū fuiſſe Heliogabalo ipſum biothanatū futurum: hoc eſt q; violēta morte erat moriturus. Idē. Si luna inqt applicuerit ſe Saturno deficiēs lumine faciet matres biothanatas interire. Seruius ait: Biothanatarū animas nō recepi in originē ſuā.

¶ Biocreſta: id eſt vitæ vtilia.

¶ Bipaliū. inſtrumentū ad fodiendum. Var. Si locus humectus ſit ibi cacumina populorū ſerunda: & arundinetū. Id prius bipalio vorrito ibi oculos arundinis pedes ternos aliū ab alio ſeri aptam eſſe vtriq; eandem fere culturam.

¶ Bipara. penul. cor. quæ bis peperit.

¶ Bipatens. pe. cor. quod ex vtraq; parte aperitur.

¶ Bipertior in duas partes diuido a quo bipertitū & aduerbium bipertito.

¶ Bipes. qđ habet duos pedes. A quo bipedalis: & Bipedanus a. um. Columel. Frumentis autē ſat erit ſi æque bona ſuberit bipedana humus. Bipedaneus a. um. Columel. lib. v. Cēſuiſſem fieri ſcrobes adiecto dodrante ſuper altitudinē bipedaneam.

¶ Bipēnis a pēna deriuat. Ideo fœmi. Virg. vero loco adiectiui vſus eſt lib. xi. Ferro ſonat alta bipēni Fraxinus. Proprie ſignificat qđ eſt duarū pēnarū. Ply. lib. xi. Nullis eorū pēnæ reuiuiſcūt auulſæ nullū cui aculeus in aluo bipēnæ eſt: q buſdā pēnarū tutelæ cruſta ſupuenit ī ſcarabeis quorū tenuior fragiliorq; pēna: his negatus aculeus. Per tranſlationē ſignificat quicquid vtrāq; partē acutam habet. Vnde & pro ſecuri ſæpenumero ponitur.

¶ Biremes. naues quę habent duorū remorū ordines: quas cōſtat Erythræos primos feciſſe. Triremes Amocles corinthius. Quadriremes carthaginenſes. Onerariam hippius tyrius inuenit.

¶ Birotum genus vehiculi duas rotas habentis.

¶ Biſſextus. quaſi bis ſextus quia duobus diebus continuo ſe exto dicimus calendas martias: duos videlicet dies pro vno cōputātes. Vnde qui eſt natus biſſexto Calendas nihil refert vt inquit Celſus vtrum priore an poſteriore die natus ſit: cum illud biduū pro vno tantum die habeatur. Eſt autē biſſextus per quattuor annos vnus dies adiect⁹. Creſcit em̄ p ſingulos annos quarta pars aſſis. At vbi quarto anno aſſem compleuerit biſſextum vnū facit. Nam Caius Cæſar ne quadrans deeſſet ſtatuit vt quarto quoq; anno ſacerdotes diem vnū intercalarent idq; biſſextum vocauerunt.

¶ Biſulcus qui vngulas nō ſolidas habet ſed ſciſſas. Item. Quicquid in duas acies ſciſſum eſt biſulcum dicitur. Ply. lib. x. Solidipedes & biſulci ſues omni cibatu & radicibus alūtur. & diſulcus porcus cum in ceruice ſetas diuidit.

¶ Biuiū qđ duas vias habet: ſicut triuiū quadriuiū

¶ Biuittas pe. p. Vidua q; duas vittas habuit: altera cōiugalē: cęlibē alterā. Var. Ad Biuittatē venio

¶ Bilbilis oppidū Hiſpaniæ: a quo Martia. poeta originē duxit ſic dictū a bibili propinquo fluuio.

¶ Biblo is. factum eſt a ſimilitudine ſoni qui fit in vaſe. Neuius. Biblit amphora.

¶ Biblia vxor Duilli Romani qui primus Romę nauali certamine triumphauit: tantæ pudicitię fuit vt illo quoq; ſæculo p exemplo fuerit quo impudicitia monſtrum erat non vitium.

¶ Bilis atra melancholia dicitur. Et eſt humor qui in folliculo fellis eſt: & pro ſui conditione hominē tranſmutat. Et hæc inſaniā facit. Plau. in Am. Delirat vxor atra bili percita eſt. Hæc ſanatur albo veratro quod dicit Helleborus. Eſt etiā bilis citrina vitellina rubēs & praſina. Eſt & bilis quā greci cholera dicunt. Neuius bilem mihi nuper excitauit. Quoniā autem animus quandoq; corporis inclinatione ſequitur ad mores tracundiāq; & indignationem tranſfertur. Ply. lib. xi. Hinc & in mores crimen bilis nomine adeo magnū eſt in hac parte vitus cum ſe fundit in animū & hominem.

¶ Bilioſus qui bile laborat. Cor. Aut liuidū aut biliоſum. Idem. Sputū etiā biliоſum aut purulentū.

¶ Bilutes veteres dixerūt beſtijs ſiſes q̄ ſi bęlutos.

¶ Biſaltæ populi ſcythici de quibus Virgil. lib. iij. Georg. Biſaltæ quo more ſolent acerq; gelonus. Cum fugit in rhodopen aut in deſerta getarum.

¶ Bion boryſtenites philoſoh⁹ fuit & ſophiſta callidus: qui philoſophiā vario oſonis flore veſtiuit. Fuere & alij biones nouē vt teſtat Laertius. Fertur hic dixiſſe ad eū qui fundos ſuos ingluuie voraverat: Terra amphiaraū abſorbuit: ſed terrā tu.

¶ Biſon tis. aīal deforme prolixitate iubarū & reli quo corpe ſ; ferū cerui figura media frōte inter aures vnū cornu hñs. Mar. Illi ceſſit atrox bubal⁹ at

¶ Biſtonis pe. cor. ciuitas & ſtagnū in (q; biſonthracia abderæ vrbi ppinquū: a quo thracia biſtonia dicta eſt. Vnde biſtonius a. um. & Biſtonicus a. um. qđ thracem ſignificat ſicut ab Ionia Ionius & Ionicus. Ouid. Feſſaq; biſtonia membra lauabis aqua. Similiter Biſton. Vnde thraces teſte Solino biſtones dicūtur. Idem. Tuta tamē bello biſtonis ora fuit. Sunt qui velint & ſtagnū & prouinciā a biſtone Rege nomen accepiſſe.

¶ Bithyas cū y græca gentē in thracia eſſe cōmorāt quorū auctor bithys fuit Martis & Setæ ſororis Rhœſi filius. Bitias vero ſine h & i latino fuit vnus ex carthaginenſium principibus.

¶ Bithia Pharaonis filia: quæ Moſen adoptauit.

¶ Bithynia regio minoris Aſiæ: aduerſa thracię &

proxima troadi: q̄ vt Solin⁹ ſcribit & Ser. Primū bebrycia: poſtea mygdonia: deinde a bithyno bithynia dicta fuit. Hęc etiā auctore Euſebio pontus eſt dicta. In bithynia libyſſa ē vbi Annibal ſepultus eſt. Sunt q̄ ſcribāt Thynos populos tranſiſſe ex Europa a quibus bithyni dicuntur & bithynia. Claud. Thyni thraces arant: q̄ nūc bythinia fertur Hinc Bithynus a.um.pe.pro. & bithynicus a.um. Iuue. Q̄z q̄ & Cappadoces faciant: equiteſq̄ bithyni. Mar. Iam te rem factā bithynice credis habere. Ex bithynia fuerunt viri in diſciplinis memorabiles Zenocrates philoſophus & Dionyſi⁹ dialecticus & hipparchus & theodoſius & filij eius mathematici: & Cleophanes orator ex Mirlea & Aſclepiades medicus pruſienſis & Dion.

¶ Bithyniū ciuitas in bithynia a quo bithyniatæ & bithynienſes populi dicti ſunt.

¶ Bitumen pe.pro. genus cretæ quod ſi quādo accenditur extingui nō poteſt & de natura ſulphuris eſt. Dicit̄ fieri ex fulmine. Vnde iuxta babyloniam quia frequentia cadunt fulmina hac re lacus abundat adeo vt inde fabricaſſe muros ſemyramis dicatur. Hoc & Aſphaltus dicitur.

¶ Bitumino as. bitumine linio. Ambr. lib. Hexa. Fac tibi arcam ex lignis quadratis nidos facies in arca & bituminabis eam intus & foris bitumine.

¶ Blatta. vermis q̄ aluearia lædit: a βλαπτω noceo. Col. lib. x. appellat lucifugas blattas. Mar. tamen poſuit p verme libros & veſtes rodente vt in hendecaſyllabo. Cōſtrictas niſi das mihi libellos admittā tineas: truceſq̄ blattas. Hor. in Ser. Vnde Octoginta annos natus: cui ſtragula veſtis. Blatarū ac tinearū epulæ putreſcat in arca. Blatta etiā ponitur p purpura. Sidonius in panegyrico. Pontus caſtoria blattā tyrus æra corinthus. Blattā recentiores ſcriptores vermiculū bombycem intelle xerunt cuius textu veſtes ſerice conficerētur. Vnde blattea veſtis & blatteū paludamentū apud Lāpri diū Capitolinūq̄ pro ſerica & p̄cioſa: vel vt Paul. Egi. pro purpura: q̄m iudicū cōchiliū vulgo blatta dicitur. Sic Caſſiodo. in epiſtolis p purpureo cepit. Chamæleon inquiēs modo praſina modo cyanea modo blattea varietate ſe cōmutat. Eutropi⁹ ſcribit. Neronē ſolitū piſcari ræte blatteis funibus annexo. Cum ab Oroſio dicatur purpureis: a quo colore blatta frumentū q̄d rubidum ſit ſementi ac cōmodatius in purpuram declinans.

¶ Blatteus a.um. accipit̄ pro purpureo. Caſſio. in epiſt. de Chamæleōte. Colores ſuos multifaria qualitate cōmutat: mō Veneta: mō blattea: mō praſina mō cyanea. Eutropius. Nero inuſitata luxuria fuit vt q̄ exēplo Caligulæ frigidis & calidis lauaret̄ vnguentis hamis aureis argēteiſq̄ piſcaretur: q̄ blatteis funibus extrahebātur. Quos Suet. & Oroſius interpretātur purpureos. Ille piſcatus inq̄t eſt rete aurato purpura coccoq̄ funibus nexis. Oroſius luxuriæ inq̄t tā effrenatæ fuit Nero vt retibus aureis piſcaretur: q̄ purpureis funibus extrahebātur.

¶ Blax: ſtolidus: mollis: delicatus: laſciuus: q̄ neſcit res diſcernere: & qui ſe inaniter iactat.

¶ Blapſigonia pe.cor. quaſi detrimentū ἀπο τοῦ βλαπτω noceo & γονος fœtus cū apes morbo ignauia aut infœcūditate naturali fœtū nō pagūt

¶ Blatio.is. & blatero as. veteres dicebāt p̄ incondite & inaniter loqui: vt ſunt qui extra propoſitū loquūtur: vel verba immoderata emittūt. Gel. lib. pri. Fauorinū ego audiui dicere versus iſtos Euripidis nō de his tantū factos accipi debere q̄ impia atq̄ illicita dicerēt ſed vel maxime de hominibus quoq̄ poſſe dici ſtulta & immodica blatterātibus: quorū lingua tā prodiga infreniſq̄ ſit vt fluat ſemper & æſtuet colluuione verborū tetcrrima. Et paulo poſt. Neq̄ min⁹ inſigniter veteres quoq̄ noſtri hoc genus hoſtes in verba proiectos locutulcios & blaterones & linguaces dixerūt. Plau. in Am. Qui malū intelligere quiſq̄ potis eſt: ita nugas blatis, Idē. Vbi tu es: q̄ blateratiſti iam vicinis omnibus me meæ filiæ daturū dotē. Sunt aūt factitia verba a Camelorū voce tracta: qui cū vocē edūt blatterare dicūtur. Quidam tamē a græco deducunt apud quos βλαξ dicit̄ qui ſe inaniter iactat & blatia iactatio. Quapropter c. litterā addentes blacteronē & blacterare exiſtimāt ſcribendū. Ouid. de Philopdux. Blatterat hinc aries & pia balat ouis. Hor. in Ser. ſine c & prima correpta. Audit cū magno blateras clamore furiſq̄.

¶ Blæſus q̄ in ſermone tardus eſt a blatero fit. Vel qui in pronūciatione aliquā excludit litterā. Sunt em̄ multi qui non poſſunt proferre quaſdā litteras. Quidā pro paralytico accipiūt. Vnde Iuue. pro tibubante poſuit. & blæſis atq̄ mero titubātibus.

¶ Blandiri eſt blāditias dicere: adulari: aſſentari: & ptinet ad oēs ſenſus: & nōnunq̄ ad aīm. Quintil. Blandiar pauliſper calamitatib⁹ meis. Huius cōpoſitum eſt Eblandior. Col. lib. ix. Sed ne hæc tamē aliena eſt agricolæ captātis vndiq̄ voluptates ac quirere quibus ſolicitudines ruris eblandiātur.

¶ Blandicia.æ. & blādiciæ.arū. adulatio populares blanditias. Plau. in bac. Vtſcus merus veſtra eſt blāditia.

¶ Blādicus pe.cor. qui blāditur: a quo blādiculus: & blādicellus dimi. Vnde blādicella verba legim⁹.

¶ Blandidicus. qui blande loquitur. Plaut. Nunc mihi blādidicus es: heri in tergo meo tris facile corios contriuiſti bubulos.

¶ Blaſphemo as. pe.pro. greçū eſt: & ſignificat ex ecro: maledico: & verbis calumniā infero: ac dignitati honoriq̄ alterius derogo. Blaſphemia male dicentia & græcum eſt βλασφημος.

¶ Bleni populi aphricani ſine capitib⁹ habētes in pectore vultum vt lib. pri. auctor eſt Pomponius.

¶ Blittus duplicato tt ſcribitur. Sudas βλιττος ειδος βοτανης. Herba ſatiua beta iners: ac ſine ſapore. Vnde blitteus a.um. q̄d eſt inutile ac nulli⁹ precij. Plau. Blittea meretrix a greco dicitur q̄d eſt blax ſtupidus. Dicitur & blittus p herba. Palla. liiij. Blitus ſeritur ſolo qualecunq̄ ſed culto.

¶ Boa & boua vtroq̄ modo dicit̄ ſerpētis genus: vel q̄ primo bubuli lactis ſucco alat̄: vel q̄ inſtar bouis turgeat: ſeu a voce bouis. Vaſtat aūt oēs regiones in quib⁹ habitat. In cui⁹ vtero tpe Claudij impatoris integer infans iuuentus eſt cū eſſet occiſa. Eſt etiā boua morbi genus cū corpa papularū multitudine rubēt ad ſimilitudinē eorū qui boa ſerpēte icti turgeſcūt. Vel a ſimo bubulo cui⁹ litu maxime tollit̄. Ply. Ebuli folia cōtrita & e veteri vino impoſita boam ſanant. i. rubentes papulas.

¶ Boalia. q̄ & bupetię dicūt̄ ludi boū grā inſtituti.

¶ Boo as. mugio: clamo: a βοαω. Vel a boū mugitibus. Plau. in Am. Tela frangunt: boat cœlum fremitu virum. Hinc Reboo as.

¶ Boariũ fo⁊ Romę dicebaſ q⁹ ibi boues vẽderẽt

¶ Bœbeis idis. ſiue bœbis lacus in theſſalia. Luc. lib. vij. Ire per oſſæã rapidus bœbeida. Val. Flac. Perderet & pingui miſeros in bœbide crines.

¶ Boemia regio myſiæ europæ vltra danubiũ ſita Cui⁹ metropolis eſt Praga inſignis ciuitas. Dicta boemia a Boemo principe: opulentiſſima eſt arboribus fœcunda: fluminibus irrigua. Hanc nõnulli germaniæ partem eſſe dixerunt.

¶ Bœotia nõ boetia vt Hermolaus vna cum Politiano ſentit: qui ſe vidiſſe Antonini itineris vetuſtum codicẽ aſſerit in quo ita ſcriptũ erat. Bœotiæ aulis in qua greci aduerſus troianos cõſpirauerũt. ſed & ratio exigit græca apud quos βοιωτια nec aliter. Eſt autẽ regio Europæ a boue quẽ Cadmus Agenoris filius thebarũ conditor ĩmolauit anteq̃ vrbem conderet. Ouid. Mœnia fac condas bœotiaq; illa vocato. Diod. tamẽ eam dicit appellatã a boeto quẽ Neptunus genuit ex Arne filia Aeoli. In ea Thebæ ciuitas quam Amphion muris ornauit & mons citheron.

¶ Boctus vt inquit Stra. Hiſpanię fluuius ex eiſdẽ naſcens locis ex quibus Anas & Tagus.

¶ Bogud oppidum in Aphrica & regis nomen in genere maſculino.

¶ Bdellium genus gummi odoratum: quod arbor in bactriana regione producit.

¶ Boiæ gen⁹ vinculorũ tã ligneorũ q̃ ferreorũ ſeu torquis dãnatorũ quod quaſi iugum in boue ſit.

¶ Bolis idis. dici poteſt iaculum παρατο βαλλω ad cuius ſimilitudinẽ faces quædam igneæ bolides vocãtur. Ply. lib. ij. Duo genera earũ lampades vocãt: plane faces alterum bolidas quale Mutinenſibus malum viſum eſt: diſtant q⁹ faces veſtigia longa faciunt priore ardente parte: bolis vero perpetua ardens longiorẽ trahit limitem.

¶ Bolus cuiuſq; rei fruſtum. Vnde bolum terræ gleba dicimus: bolum argenti maſſam argenteam. Bolos vero a græcis iactus eſſe dicitur.

¶ Boij populi fuerunt galliæ ciſalpinę inter padũ: & Trebiam ſiti.

¶ Boletus genus fungi.

¶ Bombus. ſonus tubarum raucus nec valde acutus. tractus ab ipſo ſonitu ſicut mugitus boũ. Perſius. Torua mimalloneis implerunt cornua bõbis Sic bõbeo apud græcos ſignificat ſono. Et bombus ſonus quem faciunt apes.

¶ Bombitatio. ſonus apum.

¶ Bombyx per y. vermis qui primo veruca eſt: & apud Indiã æthiopiã & ſeres in aranearũ morem tenuiſſima fila ducit ad veſtẽ faciendã. Primũ bõbylius deinde Næcydalus: demũ bombyx appellatus. De hoc Ariſt. & Ply. fere idem tradũt in ſex menſibus bõbyces telas araneorũ modo detexũt ad veſtem luxumq; fœminarũ quę bombycina appellantur. prima eas in filum retorquere rurſuſq; texere inuenit mulier Pãphile Platis filia. Ambr. de bombyce lib. Hex. Bombyx vermis indicus ex cuius textura bombycinũ conficitur. Fertur hic cor niger vermis cõuerti. Vide ſupra Bambilius. Rurſus bombix frutex bombacij eſt.

¶ Bombycin⁹ & bombycinũ. pe. cor. pro veſte ex ſerico cõfecta: ſeu pro pãniculo rubedine infecto & mulierum genas tingente. Iuue. Delicias & panniculus bombycinus vrit. Mar. Fœmineũ lucet ſic per bombycina. qui etiã bombyx dicitur. Proper. Nec ſi qua arrabio lucet bombyce puella.

¶ Bomolochus pe. cor. dictus eſt apud grecos qui facilis atq; idem humilis omnia lucri gratia perfert iocando cauillandoq;. Et apud nos ſcurra appellatur: qui vt ſumptuoſioribus cœnis interſit nullo ſe ſcurrulitatis genere continet. Sed propri⁹ puer: qui altari inſidiatur vt furetur cãdelas βωμοσ και λοχαω εγθερ βωμο λοχοσ.

¶ Bonaſus fera eſt: q̃ vt ſcribit Ar. in mõte meſapo qui pæonię ac medię limes eſt: inueniẽ: & a pæonibus monapon vocatur. At Solinus circa lydiã phrygiamq; haberi hoc animal tradit.

¶ Bonũ dicit qđ opponit malo. Et bonũ eſt quicquid eſt. Vñ vidit deus cũcta q̃ fecerat & erãt valde bona. Quãobrem apud logicos bonũ cũ ente conuerti dicit. Quod em̃ eſt id quoq; bonũ eſſe neceſſe eſt. Bonũ etiã dicitur quod honeſta pariter & vtilia cõplectit: vt bonũ animi: bonũ corpis: bonũ fortunæ. Vnde bona dicũtur rerũ ſubiecta q⁹ ſint vtilia. Paul. Iurecõ. Bona vocari affirmat q̃ deducto ære alieno ſuperſunt. De his Vlp. ſic ſcribit. Bonorum poſſeſſionẽ ita recte diffiniemus. Ius perſequẽdi retinendiq; patrimonij ſiue rei: quæ cuiuſq; cum moritur fuit. Bona autẽ vt plærũq; ſolemus dicere ita accipienda ſunt vniuerſitatis cuiuſq; ſucceſſionem: qua ſuccedit in ius mortui: ſuſcipiturq; rei⁹ rei cõmodũ & incõmodũ. Nam ſiue ſoluẽdo ſunt bona ſiue nõ: ſiue damnũ habẽt ſiue lucrũ: ſiue in coporibus ſunt: ſiue in actionibus: in hoc loco ꝓprie bona appellabũtur. Et bonũ dicit qđ exequit officium ſuũ. Hinc ſi virũ bonũ dicimus intelligimus probum. Si bonũ militẽ fortem. Si bonũ imperatorem prudentẽ. Si bonũ grãmaticum litteratum. Si bonũ oratorẽ facũdum. Si bonũ iudicẽ iuſtum Sic ecõtrario malũ generale nomen & turpia ſimul ac detrimẽtoſa complectens. Vnde malum virum dicimus flagitioſum: malũ militẽ imbellẽ: & ſic de reliquis. Aliquando bonũ ſumitur ꝓ bonitate. Nã cũ dicimus de æquo & bono nõ de ſummo iure ſed de bona æquitate loquimur. Aliquãdo ꝓ magno. Saluſt. Bona pars militũ inde diſceſſerat. Aliquando pro nõ vili: quia vt Dona. ait Boni non ſunt viles. Vnde & ſuperlatiuus gradus optimates facit. Nã bonus melior optimus. Teren. in Phor. Illam ciuem eſſe atticam bonã bonis prognatã. Aliquãdo pro vtili: vt bonũ eſt pecuniæ parcere. Itẽ pro ocio & quiete: ſicut malũ pro labore. Sene. Delicatus homo & bono ſemper aſſuetus. Item pro miti & fauente. Sta. Tu corda parũper Huc aduerte libens: atq; has bonus accipe voces. Itẽ ꝓ pulchro. Ter. Et forma fortaſſe bona. Aug. lib. xv. de ciui. dei. Cõſueto ſcripturæ eſt etiã ſpecioſos corpe bonos vocare. Vñ in Geñ. Videntes angeli dei filias hoĩm quia bonæ ſunt: ſumpſerũt ſibi vxores. Itẽ pro apto & idoneo. Vir. Et bona bello cornus. Itẽ pro docto. Hora. Quandoq; bonus dormitat Homerus. Præterea bonus dicit humanus beniuolus tranquillus: liberalis ſimplex apertus comis facilis ſuauis tractabilis indulgens & huiuſmodi.

¶ Bona dea quã veteres faunã ſiue fatuã ſiue ſentã dixere. Hanc Varro ſcripſit tantæ pudicitiæ fuiſſe vt nemo illam dum vixit pręter virũ mas viderit, nec nomẽ ei⁹ audierit propter qđ illi in operto mulieres ſacrificabant & bonã deam appellabant.

¶Boni consulat hoc est bene statuat in bonã partem(vt aiunt)accipiat.
¶Bona caduca:facultas:quę hæredem nõ habet: vel quæ non habet firmitatem. Et bona caduca dicuntur res damnatorũ.
¶Bona venia dicimus:quod est sine ira:sine discordia. Teren.in Phor. Adolescens primũ abs te bona venia peto.
¶Bonæ fidei possessor esse videt qui rem possidet nõ suã quã tamẽ suã esse putat:& eũ q vẽdidit ius vẽdendi habuisse puta ꝓcuratorẽ aut tutorẽ fuisse. Contra vero malę fidei possessorẽ esse dicimus qui nec rem suã possidet & eam scit suã non esse.
¶Bonitas capit pro virtute siue honestate atq; iustitia. Cic.lib.offi. Cumeñ fidẽ aliqui bonitatẽq; laudant. Huic cõtraria est a malo malitia. Sene. In hoc sũma bonitas in illo extrema malitia. Frequẽtius tamen bonitas pro benignitate & quadam in genij simplicitate ponitur. Ply. Bonitas ac simplicitas vxoris. Malitia econtrario pro versutia. Vnde malitiosum callidũ ac versutum dicimus. Cice. Virtutis contraria est vitiositas sic eñ malo q̃ malitiã appellare quã græci κακιαν appellant. Nam malitia certi cuiusdam vitij nomen est: vitiositas omniũ. Est & alia bonitas non ex industria sed ex natura prouenies. Cice. Quæ & bonitate naturæ multiꝫ assequũtur. i. excellentia & dote naturę. Huic similiter cõtraria malitia est. Ply. Quod modo cœli:modo terræ malitia facit.
¶Bootes otis. vel bootes otæ. vel bootus oti. a boue deductũ nomen:latine bubulcus cœleste sydus quod arctophylax vocatur: & more bubulci plaustrũ sequi videtur. Ouid. Arctophylax formã terga sequẽtis habet. Iuuena. Frigida circunagũt pigri sarraca bootæ. Habet quattuor stellas in dextra mãnu:quæ non occidunt.
¶Boo boas & boo bois. vtroq; modo dicit a boum mugitu dici videntur. Var. Exeunt citi strepũt bount. Hinc reboo.as.
¶Boreas ventus aquilo qui ab hyperboreis montibus flat. Vnde & frigidus. De hoc in dictiõe aquilo. Dictus boreas απο του βοαμ και ρεω. quoniã vt violenti flatus est ita etiam sonori.
¶Borysthenes penultima correpta fluuiꝰ scythiæ secundũ Istrũ omniũ maximis cuius aquę ad potandũ sunt suauissimæ & magnos pisces alunt nulla habentes ossa. Inde populi scythici boristhenidæ dicuntur. Proper. Gloria ad hibernos lata boristhenidas. Stephanus. Est etiã boristhenes oppidum. Martianus. Nec procul fluuius lacus oppidũ sub vno cuncta nomine. Borysthenes quoq; Insula eiusdem nominis esse fertur in ponto.
¶Bos generis cõmunis datiuũ & ablatiuũ plurales bobus per syncopam facit: & more veterũ bubus. Col. li. ii. Nihil dubiũ quin equis melius q̃ bubus res cõficiat. Hinc fiũt adiectiua bouinus.a.um Cuius diminu. est bouillus. Bucerus ra.rum.& Boarius. a.um. Vnde forũ boariũ vbi vendebãtur boues. Deduciturq; bos a græco quod est βους hoc autẽ απο του βοσκω quod est pasco: q; homines pascat laboribus suis. Inde latini iuuencos dixere q; non pascerent sed homines iuuarent.
¶Bouilia dicũtur loca in quibus boues morantur sicut ouilia in quibus oues. Columel. lib. ij. Domitis armentis duplicia bouilia sint hiberna atq; æsti-

ua. Eadem etiam bubilia dicuntur.
¶Bouillæ arũ. oppidulũ fuit in latio haud procul ab vrbe Roma via quę ariciam ducebat: vt inquit Asco. Nam ad bouillas interfectus est Clodius aricia rediens. Dictum bouillę quasi bouis hillæ q; eo vulnerata bos sua trahens intestina deuenerit.
¶Bouillus.a.um. idẽ est qđ bouinus: licet sit dimi. Ply. Bouillæ carnis iure facile curatur.
¶Bouinor aris. pe.pro. cõuitior: & quasi in aliquẽ mugio. Vnde bouinatores dicti sunt: quos nũc derisores dicimus: & bouinatio cõuicium. Lucil. Hic strigosus bouinator q; ore improbus duro.
¶Bostar locus vbi boues stare consueuerunt.
¶Bosporus pe.cor. a bouis meabili trãsitu dictus est ꝓpter angustias freti vt Ply. Solinusq; docent quasi bouis transitus. Duo sunt aũt bospori: alter iuxta byzantiũ qui thracius dicitur ostiũ põti per qđ in propontidẽ influit pontus. Hunc bosporum Vale. Flaccus scribit dictũ a traiectu Iouis in vaccam deformati. Sic eñ li. iiij. arganauticon. Alter in introitu męotidos paludis & per quẽ palus męotica in pontũ defluit. De quo Oui. Bosporus & tanais superat scythięq; paludes. Hic etiã Cimmeriꝰ bosporus dicit a cimmerijs populis q eiꝰ partẽ frigidissimã incolunt. Vnde q terras frigoribus occupatas habitãt cimerij appellãtur. de hoc tractat in dictione ꝓpontis. Inter bosporũ thracium & cimerium vt Martianus scribit: interpatent milia quingenta Bosporus thracius teste Pomponio: stadijs quinq; Europã ab Asia disterminat. In bosporo cimerio erat Bosporus ciuitas bosporopolis dicta βους και πορευομαι το ερχομαι.
¶Ascen. Tortellius Bosphorus scribit a Φορο.
¶Bosra nõ est altera ciuitas vt multi putãt: sed idumęa iuxta illud. Quis est iste qui venit de edon tinctus vestibus de bosra.
¶Botrys ys. dici potest racemus integer vuæ qui & botryon. Græci enim βοτρυας παρατο βωτο πατω ait Moscopolus & βοτρυογας vocãt Vsurpat idem vocabulum Hierony. pro racemis.
¶Botyllus diminutiuũ. paruus botrus.
¶Brabeuthæ a græcis dicũtur iudices spectaculorũ qui victoribꝰ in certamine exhibẽt pręmiũ & coronas. Qui vero p̃fectus est certaminis agonotheta dicitur. Græci auctore Philostrato ludis olympicis decem iudices præficere solebãt. Sue. de Nero. Nec aliter certamina gymnica græcia tota spectauerat. q̃ brabeutharũ more in stadio humi assidens Sudas. βραβευτης διοικητης κριτης οριζης και βραβευοντικως αμοιβη.
¶Braccæ a quibusdã accipiũtur vestes fluxæ intõ sęq; ac varij coloris quibꝰ vtebãtur frigidioris plagæ gẽtes vt inqt Diod. lib. vi. Et a quibꝰ braccata gallia vocata est: qm̃ galli vestes ferunt intonsas: & varij coloris. Braccis vsos fuisse Scythas docet Ouid. scribens. Pellibus & laxis arcent mala frigora braccis. Et Pomp. Mella. Braccati sunt inqt totũ corpus sarmatę & nisi qua vidẽt etiã ora vestiti. Sue. in Cæsa. Idem in curia galli braccas deposuerunt latũ clauũ sumpserũt. Cor. Tacitus lib. xviij. sic ait. Ornatũ cecinnæ municipia & coloniæ in superbiã trahebãt q; versicolori sagulo braccas barbarũ tegmen indutus togatos alloqueretur. Hier. tamẽ ad Fabiolã de veste sacerdotali ꝓ fœminalibus accipit q̃bus pudibũda velãt sicuti vulgariter

appellari ſolēt: ſcribēſq; ipſarū braccarū formā & quos vſus in tegendo corpore braccæ pręſtent exponit his verbis. Diſcamus primum cōmunes ſacerdotum veſtes atq; pōtificū lineis fœminalibus quæ vſq; ad genua & poplites veniunt: verecūda celant: & ſuperior pars ſub vmbilico vehemēter aſtringit: vt ſi quando expediti mactāt victimas tauros & arietes trahūt: portantq; onera & quæ in officio miniſtranda ſunt etiam ſi lapſi fuerint. & femora reuelauerint nō pateat quod opertū ē. Inde & gradus altaris phibentur fieri ne inferior populus aſcēdētiū verecūda cōſpiciat: vocaſq; lingua hebręa hoc gñs veſtimēti machinaſſe greçe περι σκελη a nīs fœminalia vel fœmoralia brachę vſq; ad genua ptingētes: a chaldæis Saraballa. Sic Amb. libro. i. offic. Sacerdotes inquit veteri more bracchas accipiebant: ſicut ad moyſen dictū eſt a domino. Et facies illi braccas lineas vt regatur turpitudo pudoris a lumbis vſq; ad fœmora erūt. Vocant etiā alijs nominib⁹. Nā ſubligaria ſeu ſubligacula: campeſtria: ſuccintoria & Perizomata.

¶ Brachiū greçū eſt βραχιων βραχιωνος. Aliqñ brachiū totū mēbrū cū manu cōpręndit. Verg. li. v. Et euinctis attollit brachia palmis. Aliquando vocat ab humero ad cubitū: ideſt pars ſuperior quæ armus dicitur. Nam armos humeros cū brachijs. ſed non econtrario dicimus. A cubito vero vſq; ad vertebram manus: lacertus nūcupat. Ouidius li. i. me. Laudat digitoſq; manuſq; Brachiaq; & nudos media plus parte lacertos. Dicitur tamē brachiū de mari: de mōtib⁹ & de arborib⁹. In brachijs magna vis cōſiſtit. Vnde apud antiquos ornari brachia armillis cōſueuerūt acſi ipſa victoriā peperiſſent. Et in ſacris litteris brachium pro potētia vſurpatum eſt ac fortitudine.

¶ Brachialia brachiorū ornamēta & tegumēta: ſicuti Ventralia ventris. Frontalia frontis. Tibialia tibiarum: & alia huiuſmodi. Ply. li. xxviij. Lais & ſalpe canū rabioſorum morſus & tertianas quarta naſq; febres aiunt leniri menſtruo in lana arietis nigri argento brachiali incluſo.

¶ Brachioniſter eris. dici poteſt armilla.

¶ Brachiatus. ta. tum. quod eſt ad brachiorū modum factū: & ad vites p̄cipue pertinet. Collu. li. vi. Alii capitatas vineas: alij brachiatas magis probant quibus cordi eſt in brachia vitē cōponere.

¶ Brachylogia breuiloquium pe y chy.

¶ Brachycatalecton breuis terminatio verſus: cui deſunt in fine ſyllabæ. Nā in eo vt perfectus ſit deeſt integer pes. Et dī metrū brachycatalecticum

¶ Bracmanę gymnoſophiſtę & philoſophi apud Indos fuerūt. vt Hiero. lib. ij. con. Iouī. Quorum princeps Iarcas nominabatur eo tempore quo Apollonius thyaneus diſcēdi viſendiq; ſtudio ad illos ſe contulerat.

¶ Bractea & lamina inqt Laurētius Valla ſic differūt q̄ lamina craſſior eſt ex qua armamētatura cōficit: & qua incenſa olim homines torquebantur. Et poteſt eſſe ferrea ærea: & argentea electrea auri chalcea plumbea: aurea lignea cornea: ſiue ex alia materia. Ply. li. xvi. Vrorū cornibus barbari ſeptētrionales potant: & mox apud nos in laminas ſecta trāſlucēt. Bractea tenuis magis eſt: & ſua ſpōte plicabilis. quę crepitat: Vergili. lib. vi. Ilice ſic leni crepitabat bractea vento. Bracteis inaurari ſimulachra ſolebāt: ſed vnguibus pleruncq; auferebant. Mar. An magis aſtuti deraſa eſt cute miniſter bractea. Et ſeruus qui bracteā deraſerat apud Sueto. damnatus eſt. Hiero. tamen ad Fabiolam oſtēdit bracteam & laminam idem eſſe cū inquit Auri lamine ideſt bracteę mira tenuitate tōduntur εξ βραχειν. i. ex reſonando.

¶ Bracteola cū accentu in antepe. dim. ideſt folicula auri. alijve metalli.

¶ Bractearius q̄ bracteas facit. Cuius ars bractearia & bracteatum quod bracteis tegitur.

¶ Branchiæ dicuntur in piſcibus ſecundū ceruicē folliū more hiantes partes quibus anhelitū reddere ac per vices recipere exiſtimant. Ply. li. ix. Branchię nō ſunt balenis nec delphinis. Hęc duo genera fiſtulis ſpirant: quę ad pulmonem pertinent: balenis a fronte: delphinis a dorſo.

¶ Braſſica quaſi pręſeca a pręſecando pe. cor. Vulgo caulis dicit quaſi paſſica inqt Var. Vel a pręſecando quia ex eius ſcabo minutatim p̄ſecatur. Var. Ex ſemine braſſicæ vetere ſato naſci aiunt rapa & contra ex raporum braſſicam. Cato braſſicarum tria facit genera. Vnā extēſis foliis caule magno: alteram criſpo filio quam apianam vocat: & Selinada. Tertiam minutis caulibus.

¶ Brāchos morbi gñs cū catharro guttur & arteria corripit ob id & arteriū qñq; id vitiū appellāt.

¶ Brauiū pręmiū ſignificat: quod nomē quidā dicunt habere pen. prod. quoniā apud græcos per ei diph. ſcribatur βραβειον greçe.

¶ Breue dī quod opponitur longo. A quo breuiter & breui aduerbia. Ci. Apio. Faciendū mihi putaui vt tuis litteris breui reſponderem. Sciendū eſt breuē & breue maſc. & neu. genere latine dici in eo ſignificato quo vulgus vſurpat breuē apoſtolicū nominādo. Lamprid. Milites ſuos ſic vbiq; ſciuit vt in cubiculo haberet breues & numerū & tempora militantiū. Flauius Vopiſcus in Aureliano. Breue nominum conſcripſit.

¶ Brephotrophia latine paruulorū hoſpitalia: quibus infantes expoſititij alunt: βρεφοσ greço vocabulo infans nominatur τροφη educatio. De q̄ bus ī decretis. xxxiij. q. viij. βρεφοσ και τρεφο.

¶ Breuiariū cōpendiū ſūmariū. Ply. li. xviij. Verū vt pariter oñis culturę breuiariū peragatur.

¶ Briareus cœli & terrę filius. Briaros lati. fortis.

¶ Britānia per duplex nn Inſula: quę nūc Anglia dicit: & a Britone rege Britānia dicta cū prius Albion diceretur. ab albis mōtibus: qui ad eam nauigantibus primo apparent. Hæc ab ortu Germanico oceano ab occaſu Hibernico alluit ab omni cōtinente diuiſa: vt Ptole. li. ij. refert. Porrigit in longum octingentis millibus paſſuū. In ea Gargates lapis qui ardet in aqua & oleo reſtringitur. Ibi Lōdinum oppidum nunc londra copia negociatorū celebre. Inter Septentrionem & occidentē vt celebres geographi tradunt duę ſitę ſunt inſulę: Britānia & Hybernia paulo minor Britania: vltra quas ſunt quadraginta inſulę. Orcades appellatę modicis ſpatijs inter ſe diſtinctę. Apud Britannos longiſſimus dies. xvij. horarū deprenditur. & æſtate lucidę ſunt noctes: auctore Plynio.

¶ Britannus: Britannicus: & Brito eiuſdem ſignificationis ſunt. Vergilius. Et penitus toto diuiſos orbe Britānos. Iuuenal. Quantum delphinis baſe

na britãnica maior. Idem. Qua nec terribiles cimbri Britones vnq̃.

¶ Britẽneũ: deambulatoriũ marmorarium.

¶ Bryſſo ãs. foras exprimo. Vnde bryſſeus dictus eſt bacchus. Et briſſam vuam tunc dicimus cũ pedibus ad exprimendũ vinum calcatur.

¶ Bryſſea vrbs Aonię a qua bacchus bryſeus cognominatus eſt: q̃ ibi coleretur. Quidam tamen bacchũ bryſeũ dici putãt ab antiquo verbo βρυω quod eſt ſcaturio. quoniam ex aluearibus mella: vel ex vuis muſta exprimere primus docuit. Alij byrſeũ potius q̃ bryſeũ volunt cognominatum a byrſa pelle: quam in bello induebat. Nam apud Diodor. libr. v. Bacchum in prœliſs pardalorum pellibus vſum cõſtat. Byrſa autem corium ac tergus ſignificat.

¶ Btomius bacchi cognomẽ ατι βρομοσ εστι βρουτη του πυροσ ηι ερευθη cõſumo. Nam vino moderate ſumpto humores repelluntur: Vel dicitur a bronte tonitru: eo q̃ natus ſit cum tonitru eius genitrice peremptа.

¶ Bronci (vt inquit Nonius) dicuntur qui producto ore & dẽtibus prominentibus ſunt. Lucil. in ſatyra. Broncus nonne lanius dente eminulo. Hic eſt Rhinoceros. Var. de re ruſ. z. de canibus non brũcos: ſed brochos vocat. Duobus (inquit) dẽtibus dextra & ſiniſtra paulo eminus ſuperioribus directis potius q̃ brochis Hinc brochitas Plyn. li. xi. Senectus in equis & cæteris veterinis intelligitur dẽtium brochitate ſuperciliorum canitie.

¶ Broncocœla: tumor magnus & rotundus in cervice inter cutẽ: & aſperã arteriam: qua modo caro hebes: modo humor aliquis includitur: interdum etiam minutis oſſibus pili immixti.

¶ Brucus a βρουχοσ græce: quoniã βρωσχω cõedo: rodo: genus vermis volucris diuerſum a locuſtarum genere: ſed nõ diſſimile herbas erodens ſine alis tamen.

¶ Bruma dicit q̃ diu diminuit dies quę finit octauo Calendas Ianuar. quo fit in capricorno hyemale ſolſtitiũ: & ponit quandoq; pro menſe decẽbri: quandoq; pro hyeme. Ver. li. z. Ge. Frigida ſub terra tumidũ quem bruma tegebat.

¶ Brunduſiũ ciuitas quæ a Ply. ponit in tertia Italiæ regione a græcis cognita portu nobilis ex quo tranſitus eſt in græciam ſic dicta q̃ meſapiorũ lingua brũduſium cerui caput dicat. Sic. n. eſt ciuitas cum portu capiti ceruino perſimilis cum cornua: & caput & linguã habere videat. Græci βρεντεσιον vocãt. Ex hac Pacuuius poeta ortũ habuit.

¶ Bruta dicuntur ſine ſenſu ſtolida & tarda. Brutũ aũt a terra deductum eſt cui epitethon bruta: quaſi obruta. Horatius libro carminũ. Quo bruta tellus & vaga flumina.

¶ Brutij Italiæ populi vltimi Sicilię verſus lucanis vicini dicti quaſi bruti: & obſcœni ſint. Fuerũt autem brutij ſerui & paſtores lucanorũ qui inde aufugere & furtim in regione conſederunt vbi cõſentia eſt: quę fuit eorum metropolis. Quam regionẽ prius Auſones habitauerunt. Hi multo poſt tempore & ab Annibale & a Romanis propter eorum perfidiam pene deleti fuere ſine dignitate ſine honore ad ſeruilia opera ſemper coacti. Hęc regio vt auctor eſt Stra. li. vi. Oenotria quondã dicta fuit. Supra Coſentiã eſt pandoſia: vbi molooſſorũ Rex

Alexander trucidatus eſt. Eſt et Rhegyum ciuitas olim potentiſſima.

¶ Bua puerorũ infantiũ potio ẽ: Cato. Cũ cibũ ac potionem papas & buas vocent & matrem mãmã & patrem tatam.

¶ Bubalus pe. cor. generis cõmunis ſicut Chamelus. Vnde fœta chamelus & fœta bubalus dicitur. Animal eſt ſimile boui: vel ſylueſtris bos colore niger: quod eſt magna velocitate & magnitudine exhercinia ſylua mittitur. vt inquit Plyni. lib. xiij. Hinc bubalinus a. um.

¶ Bubulus a. um. pe. cor. a boue fit idẽ eſt quod bouinus. Vnde lac bubulũ: ex quo nomen eſt butyro. Imperiti bubulum inclinari putant a bubalo. Ply. Stomachum exulceratũ lactis aſinini & bubuli potus reficit. Col. li. vij. Defricare bubula vrina conuenit. Idem ſignificat bouillus.

¶ Bubile pe. pro. locus vbi boues morant. Plaut. in Perſa. Metuo vt poſſim in bubile reiicere ne vagent. Col. lib. z. Lata bubilia eſſe oportebit pedes decem: vel minime nouem. Hoc idẽ dicit bouile.

¶ Bubſequa pe. cor. bubulc⁹: q̃ oues ſequit. Sido. Ad Eutropiũ Si relinquare inter bubſequas ruſti canos ſubulcoſq; truncãtes tunc eſt tibi ſumma vo forum beatitudo.

¶ Bubulcus. qui bobus arat: ſiue qui boues fundi aratortos paſcit. Hinc.

¶ Bubulcito as. pe. co. bubulci officiũ facio. Plaut. Decet me amare & te bubulcitare. Aliq̃n bubulcus adiectiuũ eſt a boue ſicut bouillus. Ply. Bouillę carnis iure facile curatur. Idẽ. Stomachũ exulceratũ lactis aſinini & bubulci potus reficit.

¶ Bubetię ludi: quos veteres a bobus pecoreq; appellarunt: qui & boalia boum gratia inſtituti.

¶ Bubecij qui ludos celebrabant.

¶ Bubaſtis ciuitas ęgyptij; vbi cõuentus quotannis agebat in honorẽ dianę. Hinc bubaſtites præfectuta. Aegyptus em̃ diuidebat in præfecturas oppidorũ: quas nomos vocant. Bubaſtis etiã dea quę colitur in ægypto: quæ (vt ait Herodot⁹) apd̃ græcos Diana eſt.

¶ Bubona boũ dea: ſicut pomona pomorum: & Mellona mellis dea eſt.

¶ Bubo onis. generis maſculini & fœ. ſecundum Priſ. a bouis quoq; mugitu auis ferals debilis ad volandũ in cauernis cõmorans. Oui. li. viij. meta. Ignauus bubo dirum mortalib⁹ omen. Ver. li. iiij. Solaq; culmib⁹ ferali carmine bubo. Bubones etiã abſceſſ⁹ ſunt circa inguen maxie: a quo & nomẽ vitio: nã & inguina ipſa græci bubones vocãt: vulgo quoq; noſtri collectiões & inflãmationes eius partis. Inguinarias appellant.

¶ Bubino as. pen. pro. mẽſtruo mulierũ ſanguine inquinor. Cui⁹ cõpoſitũ eſt imbubino. Lucil. Hęc inquit imbubinat: at cõtra te imbulbitat. Nam imbulbitare eſt pueri ſtercore fœdare. Tractũ a fimo: quod βιλβητοσ græci vocant.

¶ Bucca eſt os. i ipſa cõcauitas interior intra malas faciei a mẽto ad oculos quæ ſpiritu a pulmone reuocato & oppreſſis labijs retento inflatur non ora labiorũ. Hora. lib. i. Ser. Quid cauſę merito quibuſdam Iuppiter ambas Irat⁹ buccas inflet? Plau. in tru. p maxillis exterioribus poſuit. Quæ iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes. Ideſt vtrũq; latus oris. Et ſonus ille qui ex inflatione buccarum

erumpitur factitio nomine ſclopus dicitur. Perſi. Nec ſclopo tumidas intendis rũpere buccas. Hie. ad Paulinũ. Vnde accidit vt omiſſa cõpoſitione verborũ & ſctibentiũ ſollicitudine dictẽ qcquid in buccã venerit. Quandoq; tamen bucca accipit pro ipo ore. Vnde illud prouerbialiter dictũ. Quic qd in buccã venit. Et bucca tuba dicitur. Iuue. Et phrygia veſtitur bucca tiara. Hinc buccina.

¶ Buccina pe. cor. dimi. a bucca p tuba ſiue p cornu. Hieron. ad Darda. Bucca vocat tuba apud hebreos: deinde per diminutionẽ buccina dr. Secundum aliquos paſtoralis & cornu recuruo efficitur. Col. li. vij. Ad quẽ ſaturę pabulo libenter recurrũt cũ paſtorali ſigno quaſi receptui canitur. Nam id quoq; ſemper crepuſculo fieri debet ad ſonũ buccinę pecus ſi quod in ſyluis ſubſtiterit ſepta repetere cõſueſcat. Apud Varronẽ videtur eſſe inſtrumentum quod inflari poſſit apud quod inquit Orphea vocari iuſſit: qui cũ eo veniſſet ſtola & citharacantare eſſet iuſſus buccinam inflauit vbi tantũ circũfluxerit mox ceruorum aprorũ & cæteratum quadrupedũ multitudo: vt non minus formoſum mihi ſit viſum ſpectaculũ q̃ in circo maximo ędilium ſine aphricanis beſtiis cũ fiũt venatiões: Tuba ex ære vel argẽto quę in bellis & ſolẽnitatibus cõcrepat. Var. de ſuibus loquens. Subulcus debet cõſuefacere omnia vt faciant ad buccinam.

¶ Buccino as. buccina cano: vt Buccinate in neomenia tuba. Vñ buccinator a vocis ſimilitudine t & icãtu: & pro laudatore tranſferri ſolet. Ci. Tiron. Quare q; polliceris te buccinatorem fore.

¶ Buccinũ ſonus buccinę: quod & hic buccinus dicit. Ply. li. ix. Non tamẽ vſq; pelagi libras quinq; genos nũmos excedere & buccini centenos ſciant qui iſta mercantur in ſolo.

¶ Buccina nomẽ oppidi in Sicilia vt meminit Dionyſius: quo nomine etiã dicta eſt inſula Pontiani pontificis exilio & morte clari.

¶ Buccea & bucca fit pro ore & ſignificat fruſtulũ alicuius rei eſui aptę: quantũ. ſ. bucca cõmode capit. Vulgo bolus dicit. Aug. Cæſar ad Tiberium. Ne Iudęus quidẽ mi tiberi tam diligenter ſabbatis id ieiunũ ſeruat: q̃ ego hodie ſeruaui qui in balneo demum poſt horã primã noctis duas bucceas mã ducaui priuſq̃ vngi inciperẽ. Mat. buccas dixit p bucceas vel buccellas.

¶ Buccella dimi. a buccea. Hier. in prouer. Melior eſt buccella ſicca cum gaudio: q̃ domus plena victimis cum iurgio.

¶ Buccellatũ panis caſtrẽſis & frumẽtacei genus: de quo ſpartia. ſcripſit. Poſcẽniũ Imperatorẽ prohibuiſſe piſtores exercitũ ſequi: ac iuſſiſſe milites omnes buccellato in locis pacatis accepto eſſe cõtentos. Ammianus ſic ſcribit. Viginti dierum frumentũ ex eo qđ erat in ſedibus conſumendum ad vſus diuturnitatẽ excoctũ buccellatũ vt vulgo appellant humeris impoſuit libentiũ militum.

¶ Buccones: qui tumidioribus ſunt buccis. Plau. in Bac. Stulti ſtolidi futuri fũgi bardi blemui. buccones: ſolus ego omnes anteo ſtultitia.

¶ Bucculentus qui magnam habet buccam. Plau. in Merca. Ego dicam tibi canum varum ventroſum bucculentum.

¶ Bucea per ſimplax c folliculus grani fabę interior qui albus eſt.

¶ Bucerus a. um. pe. cor. a boue. Vñ bucerũ pecus quod de bobus dicitur. Et bucerię boum armenta παρα το βους και κερας: quaſi armenta: vel boues cornuti. Ouid. met. Armẽtaq; bucera pauit.

¶ Bucẽtes tabanus a pungendis bobus κεντειν pungere ſignificat. Bucentrũ ſtimulus. Greci βουκεντρον dicunt.

¶ Bucephalus pe. cor. quaſi bouis caput. Quo nomine dictus eſt equus Alexãdri ab aſpectu toruo: ſeu ab inſigni taurini capitis armo ipreſſi. Ex cui⁹ nomine vrbem bucephalon Indiæ ſepulchro circundedit. Eſt & portus qui ab aliis bucephala: ab aliis bucephalas: ab aliis bucephalon.

¶ Bucula per duplex cc dimi. a bucca: q̃ oris pars eſt. i. puſilla bucca. Apu. li. vi. de aſi. Tũc Iuppiter perpreſſa cupidinis buccula: manuq; ad os ſuum relata cõſauiauit. Vñ & qñq; ponit pro parte caſſidis per quã mittit ſpiritus quę buccam tegit. Nam caſſis caput: buccula vero barbatas partes armat vel in qua defigunt criſtæ in ſummo galeę conoq; buccę paruę habeat ſimilitudinẽ. Iuue. Lorica & fracta de caſſide buccula pendens. Vñ in cõm. Cæſaris legit. Buccarũ tegmen.

¶ Bucula per ſimplex c dimi. eſt a boue. Ply. Eidẽ morbo buculę iecur cõtritũ prodeſt. Ver. li. i. Geo. Aut bucula cœlum ſuſpiciens patulis captauit naribus auras.

¶ Buculus bos iuuẽculus. Col. li. vij. Cum deinde buculos comprenderis perducito ad ſtabulum & ad ſtipites religato.

¶ Bucardia lapillus bubulo cordi ſimilis in babylone tantum naſcens.

¶ Bucentautus cõpoſita dictio a bu: quod magnũ quiddã ſignat: & cẽtaurus. i. magna nauis centauro inſignita. Veteres em̃ ſolebãt magnis rebus bu ſyllabã pręponere a magnitudine. ſ. bouis.

¶ Bucolica oꝝ. a cuſtodia boũ dicta ſunt. i. απο των βουκολων. qui dicunt armẽtarii q; precipua ſint animalia apud ruſticos boues.

¶ Bugloſſa ſiue bugloſſus: ſatiua & ſylueſtris eſt. Satiua quã boraginẽ vocãt: latini ab aſpitate linguam bouis nominant: q; folia aſpera ad modum linguę bouis habeat. optimę virtutis. Ferũt hanc herbam in vinũ dejectã animi voluptates augere & ob id Euphraſinũ vocari: quaſi ſit herba lætificans. Eſt & hoc nomine piſcis qui alio nomine putatur ſolea dici. Aꝝ. Cartilaginea ſunt bos paſtinaca torpedo: ſq̃tina: rana: bugloſſa: piſtta: Pſeuſippus. Germana in qt genera ſunt piſtta: Bugloſſus: tenia: dorion.

¶ Bufo rana terreſtris nimię magnitudinis. Verg. Iuuentuſq; cauis bufo.

¶ Bupodes pe. cor. magnos pedes. Bupodas magnos pueros dicunt.

¶ Bulbito as. puerili ſtercore fœdo. Vide in dictione bubino.

¶ Bugones a grecis dictę ſunt apes: quoniã ex boue putrefacto naſci phibeant. auc. Var. de re ruſti.

¶ Bulbus Diaſcorides βουλβος ρωμαιοι αλλιον μαργεστεμοι δε αλλιουμ μαρινουμ φυλλα εχει καυλον ομοια κρινω.

Genus cępe nõ abſimile aſcalonię venerem impendio excitat. Mar. Cũ ſit anus cõiunx: cum ſint tibi mortua mẽbra: Nil aliud bulbis q̃ ſatur eſſe potes. Col. li. xi. Quęq; viros acuũt: armãtq; puellas: Iã

megaris veniant genitalia semina bulbi. Generaliter vero apud idoneos auctores bulbi sunt radices rotundę tunicatę quales sunt Croci narcissi colocasię squillę: & harundinũ. Palladi. Nũc & lilios bulbos ponemus: vel lilia ante habita sariemus summa diligentia ne oculos circa radices nascentes & minores bulbos sauciemus qui a matre subtracti atq; in alios digesti ordines noua lilieta formabũt. Item violarum plantę & croci bulbi seren di sunt. Varro & apicius ita scribunt. Aqua decoquant bulbos: q̃ veneris vsum quærũt. Bulbi aũt megarici quos Cato celebrat dicti sunt q̃ megaris ciuitate grecię venirent. Sed bulborũ nobilissima est scilla. Col. li. v. Bulbus tripedaneis interuacantibus spatijs obrut⁹ ãno celeri⁹ maturã pticã p̃bet

¶ Bulla aurea insigne erat triũphantiũ quã in triũpho præ se gerebant inclusis intra eam remediis: quę crederẽt aduersus inuidiam valẽtissima. Hinc deductus mos vt prætexta: quæ magistratuũ erat & bulla in vsum puerorũ nobiliũ vsurparẽt ad omẽ & vota cõciliãdę virtutis ci similis cui primis in annis munera ista cesserũt. Erat hęc bulla rotunda vt Macro. ingt in cordis figurã formata: quã ante pectus annectebant a collo: vt bullã inspicientes ita demũ se hoies esse cogitarẽt: si corde præstarent Romani deposita adolescentia eam exuebant. Libertinorũ vero filij lorũ in collo p̃ bullę decore gestabant. Asco. Bulla suspẽdit in collo infantibus in genuis solet aurea: libertinis scortea quasi cõmuniẽs pectus puerile. A cuius rei specie plutarcho auctore in pble. dicta ẽ bulla tumor q̃dam excrescẽs tam in aqua cũ bullit: q̃ in vrina cũ spumã facit: & repẽte euanescit. Cornutus. Ebulire p̃prie dicitur expirare: metaphora sumpta a bullis: quæ in aqua fiũt: & cadẽtibus guttis rũpunt̃. Ex quo etiã p̃uerbio aliter apud Var. dr̃ hõ bulla ẽ: qa. s. similis bullę vita hois sit fluxa & momento caduca. Plaut. in Asi. Accepit bullã p̃ capite clauorũ Iussisti in splẽdorẽ dari bullas has foribus nr̃is? Nã clauorũ capita more bullę quasi turgẽtia formata sunt & splẽdent ad fores decorandas. Sic Ci. tradit Verrẽ bullas aureas ex valuis tẽpli magnificẽtissimis abstulisse. Bullę etiã dicunt̃ ornamẽta q̃bus cingula decorantur. Calphur. in Buc. Alternat vitreas latera lis cingula bullas.

¶ Bullula dim. pua bulla. Cel. li. z. de vrina. Aut si quasdã inquit maculas repræsentat: vt si bullulas excitat.

¶ Bullo as. bullas facere significat: hoc ẽ tumorẽ illũ excrescẽtẽ: q̃ spiritu in aqua vel vrina excitat̃. Cato de re. ru. Vinũ greceũ sic facito. Mustiq̃. xx. in ahenũ aut plũbũ infũdito ignẽ subdito vbi bullabit vinũ ignẽ subducito. Ply. li. xviij. Itẽ maris ipius trãquilli⁹ sonit⁹ spumę aut aq̃ bullãtes. Idẽ. Magna signa sunt vrinę bullantis & crassę.

¶ Bullatus a. um. bulla insignitus vestis bullata in qua erat bulla. Et bullatus tumidus excrescẽs. Per sius. Non equidẽ hoc studeo bullatis vt mihi nugis Pagina turgescat.

¶ Bulgę auctore Põpeio sacculi scortei sunt ad ferẽda numismata siue cętera ad iter necessaria: quas alij Vulgas appellant. Sene. ab equis quib⁹ portantur hippoperas vocat. Cuius hęc sunt verba ex li. epistolarũ ad Lucil. xiij. M. Cato censorius: quẽ tã necessarijũ reip. fuit nasci q̃ Scipionẽ. Alter enim

cũ hostibus nostris bellũ: alter cũ moribus gessit canterio vehebatur hippoperis quidẽ impositis: vt secum vtilia portaret.

¶ Bullio is. iui. itũ. significat ferue scere & bullã facere. Cuius cõpositũ est ebullio: quod est valde seu extra bullire: extra fundere sicut aqua in aheno calefacta ebulliens nõ se ipsa capit: sed intumescit: & funditur. Ci. li. iij. tus. Qui se virtutes ebulire volẽt & sapiẽtias nihil aliud dicẽt. Vñ etiã accusatiuũ habet. Hiero. in Exo. Ebulliet fluuius ranas. Et ebullire ẽ expirare. Cornut⁹ Metaphora sumpta a bullis quę in aqua fiunt & candentibus guttis rũpuntur: & spiritũ quo cõtinentur amittunt: propterea ebullit expirat. Nam cũ ebullit aqua igne subiecto alti⁹ quidam vapor emittit̃. Hiero. li. ij. Mach. pro scaturire posuit. Ipse ebullire fecit de perfide eos qui pugnauerant contra nos.

¶ Bulis nomen ciuitatis a bulone cõditore sic dicta a qua buli & bulienses. Ci. in Pisonẽ. Partheni] & bulienses illusi.

¶ Bulimon greci magnã famẽ dicũt. Bupęda magnum puerum.

¶ Bupho genus herbę: quę a bobus deuorata anginam procreat: eosq̃ necat. Greçe quippe βους bos dicitur φονος mors. Hanc herbã quidã Chameleonem vocant. Alij Cinozoror q̃ fœtore eius ricini e canum auribus decidant κυων enim canis οζειν fœtere.

¶ Bumastos magna mamma. Quo noie dictũ est genus quoddã vuę grossioris q̃ tumeat ad similitudinẽ mãmarũ bouis βους bouis μαστος mãma q̃ etiã bumãma dicitur: siue quia veteres greci rebus magnis bu pręposuere.

¶ Bupręstis vt ingt Ply. aial est Scarabeo lõgipedi simile venenatũ ẽ. Rarũ in Italia fallit inter herbas bouẽ maxime. Vnde & nomẽ inuenit. Apud Iurisconsultũ titulo ad legẽ Cornelią scribitur. *Si cui temere pigmẽtarij dederint pytiocampas aut bupræstis quæ ambo venenata sunt teneri pœna legis cornelię de sicarijs & veneficis.* est & bupstis herbę genus quã in laudibus ciborũ habuere.

¶ Bura siue buris pars aratri posterior decuruata: q̃ fit in similitudinẽ caudę bouis quasi bouis ura: quę bouis caudã significat q̃ manu bubulci tenet̃. Var. li. i. de re ru. Et sępe fracta bura relinquũt vomeres in aruo. Ver. li. i. Geor. Cõtinua in syluis magna vt flexa domatur: In burim.

¶ Buris vrbs mediterraneę achaię. de q̃ Ouí. lib. xv. met. *Si q̃ras helicen. & burin achaidas vrbes.*

¶ Burrhũ quod nunc dicimus ruffum: pari mõ rubens cibo ac potatiõe burrhus dicit̃ quod a gręcis πυρρον scribit̃. Hinc burrhę dicunt̃ vestes ruffas *Sunt tamen qui byrrhum scribant.*

¶ Burrhanica genus potionis. Lac sapa mistum a ruffo colore nomen dictum.

¶ Burrhanicũ: genus vestis.

¶ Burdo dicit̃: qui ex equo & asino natus est.

¶ Burgundia Gallię prouincia celticę ducatus titulo insignis cũ antea sub regibus fuerit a qua burgundij & burgundiones.

¶ Burcana insula. vt li. iiij. docet Plyn. *in oceano germanico*: quę nunc faqaria a frugis similitudine ponte proueniens: sic appellata.

¶ Busiris pe. pro. Neptuni & libyes filius: & deus ilni appellatus. Oui. li. Hero. *Si te vidisset cultu bu*

ſiris in iſto. Sta. tñ corripuit li. xij. the. Nõ trucibus mõſtris buſirim infandũq; dediſti. Huius gtũs eſt buſiris vel buſiridis. Ver. Aut illaudati nescit buſiridis aras. Hic rex fuit ęgyti q cũ ſuſceptos hoſpites ímolaret ab hercule interẽptus eſt cũ & eũ occidere voluiſſet. Eſt & buſiris nomẽ vrbis in ęgypto a buſiride cõdita: in qua fuit tẽplũ magnũ Iſidis quę quidẽ vrbs ab ægyptijs ſolis vrbs a grecis vero thebę dicitur. Hinc buſirica prefectura.

¶ Buſicon ficũ mariſcã dicũt quę magna erat.

¶ Buſtũ ſi Seruio credit vocat qñ exuſtũ iã cadauer eſt. Q d & Ver. ſenſiſſe videt cũ ingt Semuſta q; ſeruãt buſta. Liu. quoq; li. v. ſcribit locũ fuiſſe uxra ęquimeliũ noie bũſta gallica quoniam illic aceruatos cumulos ſuorũ defunctorũ ex peſtilentia vſſerant galli. Ci. vero li. z. de legibus putat buſtũ appellari tumbã aut monumẽtũ. Pœnaq; fuit Solonis lege cõſtituta ſiqs buſtũ aut violaſſet aut deieciſſet. Sue. in Cęſ. poſuit pro ſepulchro. Iudæi qui etiã noctibus cõtinuis buſtũ frequentarũt.

¶ Buſtuarij gladiatores dicti ſunt q añ ſepulchra in honorẽ defuncti digladiabant. Ci. in Piſonẽ. Si mihi cũ illo buſtuario gladiatore & tecũ & cũ collega tuo decertandum fuiſſet.

¶ Buteo ex accipitrũ gñe auis ẽ quã greci a numero teſtiũ triorchẽ vocãt ορχισ apd eos teſticul⁹ dr.

¶ Buttubata veteres vſurpauerũt pro eo quod nugatorium eſt & nullius valoris.

¶ Buthyſiã magnũ ſacrificiũ appellauere qualis ẽ hecatombe & ímolatio magnaꝝ hoſtiarũ. Sueto. in Nero. Gymnica inter buthyſię apparatũ barbã primã poſuit. Greci eñ thyſiã dicũt ſacrificiũ & p ponentes bu ſignificãt magnũ ſacrificiũ. Et Plut. Buthytas appellat ſacerdotes.

¶ Butyrum pe. cor. bouis caſeus. βουσ eñ bouis τυροσ caſeus: qa vt plurimũ ſicut ingt Plyn. lib. xxviij. fit ex bubulo lacte. Q q aũt ſit lactis natura tñ iam pinguior & craſſior & ſolidior materia eſt quod aut frequẽti agitatiõe: aut cõcuſſione aſſidua cohibet in ſe atq; ſolidatur.

¶ Buxus vel buſſus arbor exigua ſemp virens & tonſilis. Producit ex ſe viſcuꝝ & ſemen ſeu granũ quod cartegõ dicũt. Buxũ vel buſſum materia ipa i. lignũ. Nã in plęriſq; noibus arbores ſunt fœmigñis. fructus vero & ligna neu. Verg. Dant arbuta ſyluę cruẽtaq; myrta & cęrea pruna volubile buxũ Ex buxo fiũt tibię multiforatiles: & pectines ad cã pillos explicandos: & pyxides ad vſus plurimos. Grece πυξοσ: qd π plerũq; in b cõuertit. Vñ buxolũ grece pyxis idis. Hic buxeus a. um. quod ex buxo eſt. Buxeta loca buxis cõſita. buxolus.

¶ Byzari & budici vulgo putant imaginoſi & q a cõſuetudine cęterorum viuẽdi receſſerũt. Hi apud gręcos byzeres & buzeres dicunt.

¶ Byzeres & buzeres pe. p. ppri ſunt. Val. Fla. Buzeteſq; vagi. Põp. & Plyn. Buzeros appellat. Ab his portus qdã in põto appellabat byzaricus.

¶ Byrſa: corĩũ ac tergus. Ver. Mercatiq; ſolũ facti de nomine byrſam Taurino q̃tũ poſſet circundare tergo. Quo noie etiã dicta eſt arx in media carthagine. A byrſa corio fit byrſeus pro coriario.

¶ Byſſus: gñs lini ſubtiliſſimi. Itẽ lana cõchę adhęrens colore luteo ac perlucido. Ex hoc fiũt precioſiſſimę veſtes byſſinę appellatę. Et byſſinũ ẽius nõi. color appellat: qui aliqñ dicit byſſus hoc ſit ſi coco tinctũ tyrio tingatur

¶ Byzantiũ vrbs thracię quondã a pauſania ſpartano rege cõdita: a qua byzantę populi dñt. Poſt ea a cõſtantino in maius aucta glorioſiſſimi imperij ſedes eſt totius caput orĩẽtis. Eſt alia ciuitas in aphrica: quã quidam byzantiũ appellãt: & populi byzantas. Martianus. Qui byzantiũ incolunt in aphrica meſſes: centeſimo incremẽto fœnerantur. Stra. byzaciũ per c vñ byzacenus ager apud Solinum. Ptole. quoq; regionẽ byzacitin. Stephan⁹ byſſacitas & byſſacenos. Suda s τω βυζαντιω επι σεβηρου του βασιλεωσ ρωμαιων τετει ψισο τεοναιω τειχει ωεωοιημενω μυλιτη λιθω και τα λοι ωα.

LITTERA MVTA EST: Quę ante n ſequente vocali in eadem ſyllaba ponit: ſed profertur ſub voce g ob cognationẽ litterarũ: vt Cnidus. Cneus. Tranſit etiã per cõpoſitiones & deriuationes in g. vt quadrigenti pro quadringẽti. In s vt parco parſi. In x vt duco duxi: noceo noxa.

¶ Caballus equus. Sene. epiſ. lxxxvij. O q̃tũ erat ſeculi decus imperatoriũ triumphalẽ cenſoriumq; ſuper omnia: hoc eſt Catonẽ vno caballo eſſe contẽtũ. Hinc caballinus a. um. Perſ. Nec fonte labra prolui caballino.

¶ Caballij populi ſunt aſiatici.

¶ Cacabus pe. cor. nomẽ a ſono tractũ: quẽ ſupra ignẽ poſitus facit a nr̃is dr olla in qua pulmentariũ coquimus. Paul. Iurecõ. Inter ahenũ quod ſupra focũ pẽdet & cacabũ nõ multũ itereſt. Nã hoc pulmentariũ coquit: in illo aqua ad potandũ cale fit. Apitius. Capita porrorũ ſimul elixabis in cacabo nouo vt aqua ad tertiam deferueat. Antiq eñ calidam & frigidam in cœnis adhibuere.

¶ Cacus (vt fabulę ferunt) Vulcani filius fuit: ore ignẽ euomẽs & in vaſta ſpelũca habitans: vaſtus corpore prędę ac latrocinijs ſemper intẽtus: cuius ſoror caca vocabat. Quẽ hercules claua interfecit

¶ Cacabo as. pe. cor. proprium eſt vocis perdicũ. Oui. Cacabat hĩc perdix hinc glacitat ĩprob⁹ ãſer

¶ Cacos latine modo malus: mõ deformis: mõ tímidus dicitur: Et barbara eſt dictio: ait Theodor⁹ Gaza libro quinto Iliados.

¶ Cacia grece κακια: quã latinus vertit in malicią inquit Hier. apud grecos duo ſignificat & malicią & afflictionẽ ſeu anguſtias quã κοκσιμ Græci dicunt & hoc magis pro malicia tranſferri debuit. Cicero vitioſitatẽ interpretari mauult q̃ malicią cum vitioſitas nomẽ ſit generalius ad omnia vitia pertinẽs malicia ſpeciali⁹. Apud veteres malicia τωμ μεσομ: quaſi ſit & bona & mala: vt dolus bonus & malus. Vnde apud Plau. dicitur cũ laude. Te ciuem ſumma omni malicia.

¶ Cacephaton vel potius cacophaton dicit poteſt mala locutio: vel mala cõſonãtia: Cacon eñ malũ dicit/phaton dictũ. Fit aũt cũ particulã m ſequit n vt Numerũ cũ nauib⁹ equat. Itẽ cũ ſequẽs dictio duas habet ſyllabas duabus precedentibus ſimiles vt O fortunatam natã me conſule Romam. Huic contraria eſt Euphonia.

¶ Cacoſyntheton mala ſeu deformis compoſitio

συνθετον enim cõpoſitũ dicit: vt apud Ver. Verſa q̃ iuuencũ Terga fatigam⁹ haſta.

¶ Cacohetes gñis neu. malus mos dictio tetraſyllaba κακον malũ ηθοσ mos. Nã εθοσ cõſuetudo. Vitiũ curatu difficillimũ cum vlcus quidẽ preſſum eſt: ſed quæ circa ſunt intẽdunt & intumeſcunt: vt inquit Celſus. Ply. Caro vituli recentia vulnera nõ patit intumeſcere: fimum bubulum cũ melle fœminum vituli cinis vlcera ſordida quę cacohete vocant lacte mulieris ſanãt. Iuue. pro ambitione ſum pſiſſe videt per tranſlationẽ quę cũ ſemel aio inſederit nõ facile amoueri poteſt. Tenet inquit inſanabile multos ſcribendi cacohetes.

¶ Cacologus penu. cor. maledicus: cacologia maledictio.

¶ Cacobaſilea malũ regnum: cacodęmon infelix

¶ Cacozelus ineptus imitator pe. pro.

¶ Cacecia ſiue caceſia vel cacexia: ſpecies ẽ phtiſis q̃ſi malus corporis habitus: quo alimẽta corrũpũtur: qđ fit cũ lõgo morbo vitiata corpora etiã ſi illo vacãt refectionẽ tamẽ nõ accipiunt. Tamen apud Ariſtotelem aliud ſignificat

¶ Cachinnus ſolutus riſus: a ſono riſus fictũ vocabulũ. Iu. Sed facilis cuiuis rigidi cẽſura cachinni. Perſi. Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. Hinc Sene. p̃cipit vt riſus ſit ſine cachinno: vox ſine clamore. Apud antiquos nõ de riſu tantũ dicitur: ſed & de ſono vehemẽtiore Catul. Procedunt: leuiterq̃ ſonant clangore cachinni

¶ Cachinnor aris. depo. & cachĩno as. neu. p imo derate rideo. Lucre. li. iiij. Quã famulę multę fugitant: furtimq̃ cachinnant. Dicit & de ſono vehementiore. Accius. Sęna ſonando crepitu clangentes cachinnant. Venit tamen ex greco καγχαζω.

¶ Caco as. vẽtris onus depono excreſco. Mar. Vẽtris on⁹ miſero nec te pudet excipis auro. Baſſa bibis vitro: carius ergo cacas. Hinc cacaturio is, idẽ.

¶ Cacaturio is. Mar. Cœnaturit nõ cacaturit.

¶ Cacula pe. cor. militis ſeruus απο των καλων. i. a lignis. Erant em̃ caculæ militũ ſerui fuſtibus: clauſq̃ ligneis armati ad tutelã dominorũ. Plau. Video caculam militarem.

¶ Cacumẽ pe. pro. vertex ſummitas montis.

¶ Cacearia inſula in ponto quã Pompo. li. ij. Coliſariam vocat.

¶ Cado is: cecidi caſum ſignificat ruo. Aug. ſuper Io. Qui nõ intra per oſtiũ in ouile ouiũ ſed aſcẽdit aliũde: veh miſero mihi quia caſur⁹. ſum Interdũ cadere eſt euenire. Ci. li. iij. offi. Nec pręter ſapientẽ cadere in quẽq̃ põt. Interdũ occidere & mori. Ver. Cadit & ripheus iuſtiſſimus vnus. Et cadere dicuntur illi q̃ leuati a ſũmo ad inferiora labũt. Cadere a cauſa eſt aduerſario in cauſam cõcedere: quod olæ riq̃ factũt ne maiora incurrant damna qđ eſt litẽ pdere. Huius cõpoſita ſunt Accido. Cõcido. Decido. excido. incido. intercido. occido. procido. recido. & ſuccido: quę habẽt pen. cor. Deriuatiua ſunt caſa. caſo. as. & caſito de quibus infra.

¶ Cadauer pe. p. a cadẽdo. Nã vt ingt Hie. Ab eo q̃ poſt mortẽ ceciderit cadauer dĩ Et proprie de corporibus mortuis q̃uis & de oppidis ad ſolũ deductis q̃ñq̃ dicatur. Ser. Sul. Cice. Tot oppidorũ cadauera proiecta iacẽt. Hinc cadauerinus a. num. pe. pro. Aug. li. ix. ci. dei. Si tantis ſacrificiorũ cadauerinis nõ contaminãtur nidoribus.

¶ Caducus a. um. pe. pro: nõ ſolũ momẽtaneum ſignificat q̃ facile cadat: ſed q̃ cadere faciat. Vnde morbus caducus q̃ facile cadat. Ply. li. xvij. In drupis quoq̃ q̃ matureſcẽtes tũc ſunt p̃cipue caducæ id riguis magis euenit etiã ſi nõ ceciderint faſtidiẽ dis. Q̃ñq̃ caduc⁹ mortuus dĩ. Ver. li. vij. Hinc multũ fleti ad ſuperos: belloq̃ caduci Dardanide. Vñ & cadauera & caducũ qđ ſub aliqua cõditiõe legatũ eſt. Caduca hæreditas dicit cũ hæredes ceciderunt Et caducarij qui huiuſmõi hęreditatẽ accipiũt. Iu. Legatũ oñe capis: necnõ & dulce caducũ. Caduca auſpicia veteres dicebãt cũ aliq̃s in tẽplo excidit: veluti de manu virgę.

¶ Caducor eris. p̃cipitor. Var. Et frigido nymbo aqua iacta caducimur.

¶ Cadulę guttę q̃ de carne pĩgui cadũt dũ aſſatur.

¶ Cadiuus. a. um. pe. p. qđ per ſe cecidit. Vnde cadiua pompa dicunt quę nõ ſunt manu collecta ſed ſua ſponte in terrã cecidere. Et cadiua folia quæ p ſe ex arboribus cadunt. Plyn. Colligi mala poſt æ quinoctiũ autũnale cadiua ſeparari ſtramentis ſtoriis paleiſve ſterni.

¶ Cadus vas vinariũ quo vinum cõditur inquit acrõ. Cuius prima corripit. Mar. In vaticanis cõdita muſta cadis. Continet vrnas duas: vel vt aliqui volunt: tres cũ dimidia. Vrna quadrãtali & amphora. Primi in alpibus ruſtici cados ligneos circulis cinctos excogitarunt: & grecũ eſt. καβοσ.

¶ Caduceus & caduceum: virga Mercurij erat qua pax ſignificabat. Nã qa mercurius oſonis deus ẽ: & deorũ nũcius (vt gẽtiliũ more loq̃mur) merito a dijs mittebat vt diſſidẽtiũ aios oſone ſcdaret. Hic caduceatores dñr legati pacem petẽtes a caduceo quẽ manu geſtabãt. Cato. Caduceatori nemo nocet. Et caduceũ rpm apollo inuenit: eoq̃ Mercurio donauit a quo ipſe lyra donatus ſit.

¶ Cadurcũ tẽtoriũ ſiue culcitra: qua merces tegũtur: a cadurcis gallię populis: vt ingt Plyn. apud quos lini p̃ſtãtia palmã obtinet in culcitris. Iu. Inſtitor hybernę tegetis: niueiq̃ cadurci. Sũt q putẽt eſſe inſtitã quę ſupra lectũ obtendit: & tegit vndiq̃ & cũ corpus Xp̃i: aut ſancti alicuius viri oſſa p vrbem cõportãt cadurco. i. ſupernę quod proles ſuſtinent operiũt. Iuue. Violato pœna caduco.

¶ Cadiſcus: vaſculũ quo ſuffragia colligunt gręce καδισκος diminutiuum a cadus.

¶ Cadmus nomen propriũ phœnicũ regis Agenoris filij: q fuit tyrus a quo Cadmeus a. um. Marti. Te cadmea tyrus Et thebę cadmeę dñr a cadmo cõditore. Prop. Cũ tibi cadmeę dicũt põtice thebę Ferũt cadmũ. xvi. lras e phœnice i greciã detuliſſe α. β. γ. δ. ε. η. ι. λ. μ. ν. ο. π. ρ. σ. τ. υ. His paleme dẽ troiano bello. iiij. adieciſſe ξ. θ. φ. χ. Aiũt quoq̃ Cadmũ hiſtoriã inuentiſſe & primũ profaicam orationem inſtituiſſe. Apul. ve. o aſcripſit pherecidi. Fertur itẽ inuentiſſe auri metalla atq̃ cõflaturã. Eſt & cadmus mons q Laodicę imĩnet: ex quo Lycus fluui⁹ fluit. Noſter aũt Sudas ita ſcribit de cadmo καδμος ο μιλησιος ευρετης των γραμμα των επιγραμματι ξηνωρος καδμος παν. διονος μιλησιος ιστορικος ος πρωτως κατα τινας συνγραφην εγραψε κατα λογαδην μικρω μετερος ορφεως: & ſubdit απεγραμματα πρωτοι φοινικες εφευρον.

¶ Cæamon̄ inſulę maris ægei: a Cęo Titani filio

ſic dicta. De qua Plyn. li. iiij. Inſulę Cæę quattuor fere partibus quæ ad bœotiam vergebãt eodẽ mari deuoratis. Hanc Ptole. & vulgus nauticũ ciam noiant. Hinc cæus a. uꝫ. Vñ Eraſiſtrat⁹ e cęa inſula cęus dictus eſt. Et veſtis cæa quę ab aliquibus coa dr̃. Ply. li. iiij. ſcribit ex cęa inſula ꝓfectã delectationi fœminarũ veſtẽ auctor eſt Varro. Eſt aũt cæa veſtis bõbycina tenuiſſima derasis vellerib⁹ a paruis aiantibus cõfecta ibi primũ inuẽta. Hanc prima texiſſe dicit̃ pamphila. ſiue vt Aꝫ. inquit paſiphile platis filia. De hoc etiã in dictione coos.

¶ Cęcias: vẽtus qui ita flare dr̃ ab Aꝫ. non vt nubes propellat: ſed vt ad ſe vocet. Flat inter aquilonem & exortũ equinoctialem.

¶ Cęcubũ vinũ ſic dictũ a cęcubis cãpanię ppłis apud quos naſcitur. Ply. li. iiij. Setini & cęcubi obtẽdunt̃ agri. His iungunt̃ falerni calœni. Mar. Cæcuba fundanis generoſa coquuntur amicis.

¶ Cęcus quaſi oculis captus vel quaſi oculis cõciſus vel oculis carẽs. Et cęcus dr̃ inſidioſus: occulte malus: latẽs: tacit⁹: q̃ videri nõ põt. Col. li. i. Ex q̃bus ſępe cõtrahunt̃ cæci morbi quorũ cauſas ne medici quidẽ perſpicere queunt: Sic dicimus cęcã noctẽ in qua nõ videmus. Ver. Cæca tegẽs filo veſtigia. Tranſfertur & ad aĩm. Vñ cęci dñr ꝑprouidi Hinc cęcitas tã animi q̃ corporis orbitas.

¶ Cęculus dimi. a cęco. Eſt et nomẽ propriũ eius. qui pręneſte condidit: a quo cęcilios ortos putant quorũ familia Romę nobiliſſima fuit.

¶ Cęcilia genus ſerpẽtis cęci. Col. li. vij. Eſt & magnorũ aĩaliũ noxiũ virus. Nam & vipera & cęcilia ſępe cũ in paſcuo bos improuide ſupercubuerit laceſſita onere morſum imprimit.

¶ Cęcutio is. parũ video: & cęcutiẽs quaſi ſemicęcus. Var. Vtrũ oculi mihi cęcutiũt: an ego vidi ſeruos in armis cõtra dños. Hiero. ad Pauli. Vt rarus ſit qui non in earũ cęcutiat lectione.

¶ Cęculto as. obtuſam aciẽ habeo & quaſi cęco ſimilis ſum. Feſt. Cęcultare eſt cęcos imitari. Cęcultãt cęci ſimiles ſunt oculorũ acie obtuſa. Plau. Nũnã mihi oculis cęcultãt: eſt ne hic noſter Hermio.

¶ Cęcilius poeta dictus vt inquit Feſt. a cęculo põneſtinę vrbis cõditore: vel vt quidã aiunt a cęcutiẽtibus oculis.

¶ Cęco as. cęcũ facio. Cui⁹ cõpoſita ſunt excęco: qđ eſt valde ſeu ꝓfecte cęco. Ply. vt cũ lauãt̃ ſi oculos attingat: excęcet. obcęco de quo infra.

¶ Cæcũ vallũ: in quo ꝓacuti pali affixi herbis vel frondib⁹ occulunt̃. Itẽ cęcũ inteſtinũ: qđ a dextra parte incipiens in ſiniſtriorẽ peruiũ & lõgũ ẽ. Ideo q̃ dr̃ cęcũ quia id quo peruiũ eſt lata fuſum ac ſeminatũ ab vtraq̃ parte huc atq̃ illuc volutũ.

¶ Cæcinos amnis vocat̃ qui Rhęginũ agrũ a Lucrenſi diuidit. Eſt & oppidum Italię haud procul a Sicilia cęcinum dictum.

¶ Cędes mors ferro aut alia vi illata ꝑtim ab eo q̃ occidere aut ferire volebat: Inde dicim⁹ aliquem cõmiſiſſe cędẽ. Huius dimi. eſt cędicula.

¶ Cædo is. cecidi pe. p. cęſum verbũ actiuũ cuius paſſiuũ ẽ cędor. Et ẽ cędere flagellare. Ter. Verberibus tẽ cęſum in piſtrinũ Daue dedam. Itẽ excidere. Cic. Aut eſus partes quaſi mẽbra quędam cędẽda. Itẽ percutere. Iu. Ebrius & petulans qui nullũ forte cecidit. Itẽ Occidere. Verg. Cędunt̃ vigiles. Per tranſlationẽ vero ponit̃ q̃q̃ pro imolare: vt apud eundẽ. Cædunt binas de more bidẽtes. Itẽ ꝑ Frangere. Cice. Cædere ianuã ſaxis: inſtare ferro. Huius cõpoſita ſunt. Abcido. cõcido. circũcido. decido: excido: incido: intercido: occido. præcido recido & ſuccido: quorũ penul. ꝓducit̃. At cedo ſine diph. ceſſi ꝑteritũ & ſupinũ ceſſuꝫ facit: multaq̃ ſignificat. Nã q̃q̃ cedere ſignifi. abire & locũ victori dare. Cic. Cui quidẽ exercit⁹ nr̃i Impatoreſq̃ ceſſerunt. Quãdoq̃ diſcedere euitare atq̃ ſubtrahere. Plau. Cedam⁹ imbri. Lucil. Quãdoq̃ pudor ex pectore ceſſit. Hinc cedere irę dicimus dare locũ irę & quaſi ab ira diſcedere. Cedere bonis: diſcedere a bonis & quicqd noſtrũ erat tradere creditori. Cedere iure: diſcedere a iure & ius qđ habebamus alteri tradere. Q đ & de iure cedere dicim⁹: & cedere eſt in ius alicuius venire: vt cedunt mihi ea bona. i. in ius meũ veniunt. Et cũ actõ mediante in. Hier. ſup Mat. Ita fiebat vt oblatio liberorũ ſub occaſione templi & dei in ſacerdotũ lucra cederet. Rurſus cedere ponitur pro dare. Aenni. Saluete optima corpora cedite manus veſtras: meaſq̃ accipite. Pro cõcedere obſequi nõ repugnare. Ver. Cedo equidem nec nate tibi comes ire recuſo. Pro ſuccedere ſeu in ſortẽ cõtingere. Idẽ. Ceſſerit auſonio ſi fors victoria Turno. Pro incedere. Plau. in Aul. In hoſtẽ abſolutus cedas. Inuenit̃ & cedo imperatiuũ pro dic. & nõnunq̃ pro da. nec habet aliã ꝑſonã niſi tantũ cedite pluraĺr: habetq̃ primã correptã. Ter. in Andria. Cedo cuiũ puerũ. Lac. li. iij. Cedo igit̃ qd didiceris. Ci. in Cato. Cedo qui nr̃am rẽpu. tantã amiſiſtis. i. dic. Ter. in phor. poſuit ꝑ da. Quin tu mihi argentum cedo. Phor. Immo vero vxorẽ tu cedo Cedere diẽ inqt Vlp. ſignifi. incipere deberi pecuniã ſicut venire diem ſignificat eum diem veniſſe quo pecunia peti poſſit. Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt abſcedo: accedo: cõcedo: decedo: diſcedo. excedo incedo: intercedo: prędecedo: procedo. recedo: retrocedo: ſecedo: & ſuccedo. quæ habẽt. penul. produ.

¶ Cędua ſylua q̃ relinquit̃ vt ex ea ligna cędantur.

¶ Cęſim aduerbiũ ſignif. cędẽdo ſicut pũctim pũgẽdo: & cęſim dr̃ vno ictu. Col. li. v. Maior autem pars operis in vineã ductim potius q̃ cęſim faciendo eſt. Hinc ductim ſignificat cum mora.

¶ Cælũ inſtrumentũ: quo vtunt̃ argẽtarij dũ vaſa ſculpũt: vt ẽ illud. Cælo fabricata myronis. Et cœlũ vocat̃ qđ alio mõ dr̃ mundus cuius circũflexu cũcta tegunt̃ & ſtellis ſplẽdet quaſi quadã cælatura: a cælo ſculpo: eo q̃ ſit cælatũ hoc ẽ ſyderib⁹ ſculptũ ſiue ſignatũ. Et ſic cũ æ. diph. ſcribit̃. Am. lib. hexa. Cælũ dr̃ quaſi impreſſa ſtellarum lumina velut ſigna habeat tanq̃ cælatũ appellat̃: ſicut argẽtum qđ ſignis eminẽtibus refulget cælatũ dicimus. Var. a cauo deriuat. κοίλωμ em̃ concauum dicunt quia. ſ. id neceſſario in ſculptura exigit̃. Et ſic cũ œ diph. ſcribi debet. Quidã ſine diph. ſcribunt a celando a cõtrario noĩe q̃ aptum ſit. Interdũ cœlum ſumit̃ ꝑ aere. Ver. Maria ac terras cœlũq̃ profundũ. Ply. li. z. Et hoc cœlum appellauere maiores quod alio noĩe aera. Hinc grãdines ſunt & pruĩnę: hymbres: ꝓcellę: turbines vẽtorũ: hoc regnũ. ſupra lunã pura oĩa ac diuturnę lucis plena. Aug. Huic aũt cœlo in quo ſunt luminaria: ita vicin⁹ ẽ aer: vt & ipſe cœli nomẽ acceperit: non ſolum ſermone cõmuni ſecundũ quẽ dicimus ſerenũ vel nubilũ cœlũ: ſed etiã nr̃aꝫ ipaꝫ cõſuetudine ſcriptu-

rarũ cũ dicunt volatilia cæli cũ aues in hoc aere volare manifestũ sit. Aris. accipit cęlum pro octaua sphęra qñq; pro corpore quito qñq; pro toto vniuerso. Dicit̃ præterea cęlũ palatum oris. Ply. Cerebrum viscerum excellentissimũ est proximum cęlo capitis sine cruore sine sordibus.

¶ Cæleste quod e cęlo est. Vnde cęlestia numina & cęlestia auguria: quę a cęlo fiunt cum: vel fulminat vel tonat.

¶ Cęlicus a.um. idẽ est qđ cęleste: vt regna cęlica.

¶ Cælitus aduerbiũ signific. e cęlo sicut diuinitus a deo. Hiero. Tandem cęlitus inspiratus pręcisam morsu linguam in osculantis se faciẽ exuit.

¶ Cęlites dij cęlestes. Aug. libro de gramma. Cęles cęletes: qui iter sibi faciunt ad cęlum.

¶ Cęlicola pen. cor. qui vel quę cęlũ habitat.

¶ Cęlebs gñis cõis: q nunq̃ duxit vxorẽ: seu q eã amisit. Dictus cælebs vt inqt Hiero. q; cęlo dignã vitã agat qui coitu careat. Augu. Cęlebs qui non habet vxorẽ: vel q̃ nõ habet maritũ qualia sunt numina in cęlo: quę absq; cõiuge sunt si agapetas nõ arrẽdamus. Prisc. Cęlebs dicit̃ / quasi cęlestiũ vitã ducẽs. Hi accipiunt cęlibes nõ tã pro vxore carẽtibus q̃ pro castis & omni venere abstinẽtibus. Sed proprie dicit̃ cælebs q vxorẽ nõ habẽt etiã si cõcubinas habeat. Nam cęlebs & maritus relatiua sunt Quintil. Nam clarus an obscurus magistratus an priuatus ciuis an peregrinus: liber an seruus: maritus an cælebs: parens liberorum an orbus sit. Cic. i. de legibus. Cælibes esse prohibẽto. Dicimus tñ torũ cælibẽ & vitã cęlibẽ actã in cęlibatu. Oui. Quæ si nõ fuerat cęlebs te vita deceret. Hinc cælibatus. pro vita q̃ agit̃ sine vxore. Martian⁹. Cõstituit Mercurius pellere cęlibatum. Hier. ad tranquillum Nihil pdest absq; operibus cęlibatus: et nuptię: cũ etiã fides si operã nõ habuerit: mortua esse dicatur Sue. Verum amissa / vxore lepida. duobusq; ex ea liberis mansit in cęlibatu.

¶ Cælsus a cęlo. i. altus & sublimis a quo fiunt excelsus & pręcęlsus in quibus prępositiones hñt vim augẽdi. Excęlsitas. Ci. Etenim magis est secundũ naturã excęlsitas animi & magnitudo. Quidã tamen hoc nomen sine diphthongo scribunt.

¶ Cælibaris hasta dicebatur: qua caput nubentis comebatur.

¶ Cælius mõs vrbis Romę ex septẽ a cęlio viberno nobilissimo duce tusco dictus q; Romulo aduersus latinũ regẽ cum auxiliaribus venerit inclytus. Hũc montẽ Tul. Hosti. vbi addidit: ibiq; ipse habitauit quo frequẽtius habitaretur: vt inquit Liui. In eo habitauit Aennius poeta. Fuit & Cælius nomẽ patris saturni.

¶ Cælo las. sculpo: siue signo. A quo cęlata vasa dicũr: q̃ veteres ancęsa vocabãt q; circum cędendo fiant. Et cęlũ ipsum quo cęlant. Plyn. li. xxxiii. cõstruxit hoc verbum instar eo⁹ q̃ precium signant L. Crassus inqt orator duos scyphos mẽtoris artificis manu cęlatos sestertijs cẽtum: cõfessus est tñ nunq̃ se his vti propter verecundiam ausum.

¶ Cęllo is. per duplex ll frãgo: siue cędo: quo verbo nõ vtimur: nisi in cõpositione. Eius cõposita sunt excęllo, extollor & supero. antecęllo: pręcęllo: percutio euerto. Procęllo eiusdem significati: a quo pcęlla. Recello reclinor / humilis fio. Interdũ etiam actiue ponit̃ pro reclino. Varr. Alius tenerã

abietem solus percęllit.

¶ Cęlistomia dicit̃ cũ vox quasi in recessu oris audit̃ στομια em̃ os dicit̃. Fit a cælo oris: q̃uis & ab oris cõcauitate dici possit κοιλοp enim cõcauum dicunt. Et sic per œ scribendum erit.

¶ Cęmentũ a cędo is. vt quidã putãt. Sunt em̃ cęmẽta oĩs rudior materia qua ędificia cõsurgunt: pprie cęsi lapides apti ad ædificandũ excisо monte aliquo vel effosso. Fodinas quoq; rustici cãpanię cęmẽtarias appellant. Liui. Nec erat difficile murũ subruere q; cęmenta nõ calce durata erãt: sed inter lita luto structurę antiquæ genere. Col. lib. ix. Sub porticibus quadratę harę cęmẽtis vel etiã latercułis extruuntur. Idẽ ibi. Modus syluę pro cuiusq; facultatibus occupãt ac si lapidis & operę vilitas sua deat: haud dubie cęmẽtis & calce formatus circũdatur murus. Aliquando ponitur pro ipso opere. i. ędificio: quod structo lapide erigitur. Plyni. Pallidus lapis in cęmẽto raro vtilis. Licet enim cõtra iniurias fortis: ad structuram tamen infidelis est: nisi multa suffrenatione deuinctus. Hier. in instrumento veteri posuit pro calce aqua fabuloq; fermentata cum ait. Habueruntq; lateres pro saxis & bitumen pro cęmento.

¶ Cęmentarij dicunt̃ cęmentorũ: hoc est ædificiorum q̃ ex lapidibus sunt structores: quos fabros murarios appellant. Hie. ad Pauli. Agricolę cęmẽtarii fabri metallorũ lignorumq; cęsores lanarij q vilia opuscula fabricãt. Hi de p̃cio totius operis faciundi si cũ dño cõuenerint: ędificandumq; id conduxerint redemptores vocitantur.

¶ Cęmentitius a.um. quod ex cęmẽto est vt parietes cæmentitij.

¶ Cęnos greçe / latine nouus.

¶ Cęne vrbs circa sinum laconicũ. Tęnaron ante vocata. Hinc cęnites portus apud Plyn. li. iiij. Et Cęneus Iuppiter dictus est. Oui. Victor ab œchalia cęneo sacra parabat Vota Ioui.

¶ Cępe gñis neu. & indeclinabile a capitis magnitudine dr. Vñ & primã diph. vocalẽ accepit. Hier. Impelle pelusioten vt edat cępe. Dicit̃ & cępa pę. Oui: Cędenda est hortis eruta cępa meis. Inuenit̃ etiã secundũ Prisc. Cępitius & hoc cępitiũ. Cęparũ plura sunt gña: nobilissima ascalonia: ab oppido Iudeę. Nã vt refert Stra. li. xvi. Ascalonẽsium regio pręcipue fert cępas. Col. Põpeiã vel Ascaloniã cępam eligito & cõponito in fidelia. Optimę sunt rotundissimę: ruffę acriores / q̃ candidę: siccę q̃ virides. Cępa oculos mordet. Vñ a grecis nomẽ impositum Cromyon quasi pupillã oculi cõprimi cogeret: sicut scribit Ap. in proble. Vñ lachrymosa dicit̃ a Columella.

¶ Cępula dimi. a cępa. Pal. hoc mẽse cępulas ferit

¶ Cæpi p̃teritũ a capio cũ œ diph. scribit̃ cũ ei⁹ cõpositis. Accępi: cõcępi: recępi: pręcępi. Cœpi veto defectiuũ cũ œ a cœpio pro incipio formatur: quod apud antiquos invsu erat. Ter. in Adel. Sex totis mẽsib⁹ olfecissem: q̃ ille qcq̃ cœperet. Cato. Cœpiã seditiosa verba loqui. Nunc aũt prętęrito eius pro p̃nti vtimur cũ suis deriuatis. Cœperam cœpissem: cœpero: cœpisse: cœptũ re. Et cœptũ cœpi. Hoc est principiũ. Ouid. Dii cœptis nã vos mutastis & illa Aspirate meis

¶ Cęruleus color viridis cũ nigro sicut mare qui greco verbo a latinis dr Glaucus. Et Gelius seng

tit eundē cē cęſū. Hūc Verietū quoq; colorē & tha laſſicū appellari ab eruditis inuenimus. Dictus cæ ruleus quaſi cęluleus a cæli colore. Dicitur & cuma tilis color quod gręce κυματα fluctus vocāt. Alij a cęra deducū t. De quo in dictione cæra. Cæruleū arena eſt: cuius tria ſunt genera ægyptiū ſcythicū: & cypriū. Poſtea probatū eſt atticū marmoroſum & ſyricū ſiue preſſum. Vide Ply. li. xxxiii.

¶ Cęra licet a greco nomē hēat. κηρος em̄ greci ſa uū dicūt: quod abſq; diph. ſcribit: tñ Apuleio teſte cōſuetudo cōuertit η in æ diph. Quidā etiā a careo deducunt: eoq; mellis perfuſione careat. Vnde etiā primam diph. vocalē aſſumpſiſſe dicitur. Eſt autē cęra quę fit ex preſſis fauis. Cæra aliqñ pingere ſo lebant: quapropter & tabellę ita pictę cęræ voca bantur. Oui. Perlege diſpoſitas generoſa per atria cęras. E cęra etiā fiebant pugillares in quibus ſcri bere mos erat. Vñ & ꝓ epiſtolis: & ꝓ pugillaribus ponitur quādoq;. Iuue. Nōne libet medio cęras im plere capaces Quadriuio. Quandoq; pro cęrata ta bula. Vnde dicitur in prima cęra: & in ſecunda cęra ima cęra: & extrema cęra. Nam romani teſtamenta ſcribebant in tabulis cęratis. Sue. in Cęſa. Quint. Pediū ex quadrante hæredem inſtituit. reliquos in ima cęra, i. vltima parte tabulę teſtamētariæ. Hinc ſyncerum & procerum.

¶ Cęro as. cęrā impono. Col. li. vlt. Sexta quaq; oliuitate dolia cærare oportet. Huius cōpoſitū eſt Incęro. Iuue. Genua incęrare deorum.

¶ Cęratura ę. ipſa cęratio. Col. Vetera nō credidērā propter olei ſuccū cęraturam pati.

¶ Cęreus a. um. quod ex cæra eſt: vt imago cęrea. Sumit quādoq; pro molli ac facili. Hor. Cęreus in vitiū flecti monitoribus aſper. Quādoq; pro pin gui. Accius. Pinguē turturē cęreamq; ficedulam. a cęrę videlicet colore. Quandoq; pro victo. Mart. Cęrea ſi pendet iubis & trita lacerna.

¶ Cęratū videt eſſe ſicut vulgo appellat quod vul neribus ſuperponi ſolet. Hier. ad Cteſiphontē. De nicq; vt oēm ſtultitiā meā diligētius recognoſcas eriā ſtomachū meū poſt illud ſuſceptum cęratum tuū te abſente curaui. Conſtat ex rebus ſiccioribus & igni appoſitū molleſcit/ſed appoſitū corpori du reſcit & pertinacius hęret. Dictū a cęra: quę fere oī bus cęratis adhiberi ſolet. Quidā nō ceratū ſed cę rotum appellant a greco κερωτον

¶ Cęrefoliū genus herbę. Palladius. Cęrefoliū lo cis frigidis ſeratur.

¶ Cęreus cęrei. funale. Mar. Hic tibi nocturnos prę ſtabit cęreus ignes. Huius diminutiuū eſt Cęreolus Hiero. Magnū honorē prębent huiuſmodi homi nes beatiſſimis martyribus quos putant de viliſſi mis cęreolis illuſtrandos.

¶ Cęrulus a um. pe. cor. Catul. Cęrula vertētes ab ſegnis ęquora palmis.

¶ Cęruleus a. um. idē quod cęreus. Prop. Cęruleus cucumis tumidoq; cucurbita ventre.

¶ Cęrinus a. um. pe. proeiuſdē eſt ſignificantię.

¶ Cęroſus a. um. quod habet admixtā cęram. Vn de mel cæroſum dicit nondū depuratū. Plyni. Li quore veluti mellis cęroſi.

¶ Cęriū vel cęris: genus quod faui ſimilitudinem habeat. Ply. Ramorū fici teneri cauliculi cū melle vlceribus: quę cęria vocantur: illiniuntur.

¶ Cęroma atis. & cęromatum a cęra fit. Significat ꝙ oleum cœnumq; quibus permixtis vngebātur athletę cum eſſent certauri. Inde Iuuen. Cęroma tico collo dixit. Dictum nō ꝙ cęroto ſimile ſit: ſed grecum eſt κηρωμα τοσ. Significatq; apud græ cos tabulam cęratā: in qua ſcribi eſſet ſolitū. Hęc inſperſio haphe dicebat. Mar. Et flaueſcit haphe. Nam ea inſperſione perfuſa obluctantium corpo ra quodammodo flaueſcebant lepras patientibus ſimilia. Fiebat ex oleo terraq; nec ex omni terra: ſed ex quibuſdam eius generibus: quibus robuſtio ra fieri corpora: & ad tolerandos ęſtus: atq; algores firmiora arbitrabantur: vt erat albida quędam ter ra pertenuis ex albano agro: & rubrica: & balanus puluis. Adhibebatur quippe oleum tū ad agilita tem pręſtandam: vt corpora lubrica fierent: tumq; natura olei eſt tepefacere membra: & contra algo res munire. Terra vero ad indurandos magnos ar tus: & aduerſus ęſtum firmādos adiūgebatur. Sta. de Paleſtritis. Poſtq; oleo gauiſa cutis petit ęquor vterq; Procurſu medium atq; haſta veſtitur arena Tum madidos artus alterno puluere ſiccant: Col lacq; demerſere humeris & brachia late Vaſta tenēt Ponitur & pro loco in quo paleſtritę vngebantur. Plylinus. Idem Paleſtras athletarum imaginibus & cęromata ſua exornant. Sunt & qui dicantetiam cęroma ſignificare tabellam cęratam: in qua olim ſcribere conſueuerunt.

¶ Cęrete generis neutri ciuitas tuſcię: quę Strabo ne teſte Agylla dicebatur. Declinatur & Cæres cę retis penulti. cor. Verg. Eſt ingens gelidum lucus prope ceritis amnē. Feſtus. Cęre neutro gñe decli nat: ſic inquiēs. Cęrimoniarum cauſam alij ab op pido cęre dictam exiſtimant. Nomen ab hoc patri um eſt hic & hęc cęres cęretis penultima producta. Ver. libr. x. Qui cęrete domo qui ſunt minionis in aruis. Poteſt etiā declinari ſecundū Priſ. hic & hęc ceritis pe. cor. vel hic & hec cęretis pe. pro.

¶ Cęrimonię pe. cor. vel ab oppido cęrete vel a cę rēdo dictę ſunt. Nā vrbe a Gallis capta cū veſtales virgines ſimulachra deorū ex hoſtib⁹ erepta tradu cerēt in oppidū cęrete potiſſimū cōuenere vbi beni gne fuerūt hoſpitio ſuſceptę donec a gallis ciuitas per Camillū liberata fuit. In cuius beneficij mamo riā Romani pręſtiterunt: vt omnis diuinus cultus cęrimonię a Cęrete diceretur. Liuius libro quinto ſcribit. L. Albinium de plębe vnum virgines: ſa cerdotes: ſacraq; plauſtro Cęre inuexiſſe. Inde Cę rimonijs ſit enatum nomen.

¶ Cęſim aduerbium ſignificat per inciſionem gla dij: ſiue incidendo.

¶ Cęſar cognomen Iuliorum eſt. Ille enim qui pri mus Cęſaris nomen adeptus eſt: ab eo dictus fert: ꝙ cęſo matris vtero ſit natus. Vel ab Elephanto in pugna occiſa: qui lingua maurorum Cęſar ap pellatur. Vel ꝙ oculis cęſijs. hoc eſt glaucis fuerit. Vel a Cęſarie: cum qua natus proditur. Plynius libro ſeptimo ſcribit Scipionem Aphricanum pri mum fuiſſe dictum Cęſarem: a cęſo matris vtero. Qua de cauſa & Cęſones appellati. Iulius autem Cęſar a quo familia Cęſarum poſtea prorogata eſt non eſt natus cęſo vtero materno: qui matrem Au reliam habuit: quam amiſit cum in gallia bellum gereret. Cuius etiam pater Cęſar eſt nuncupatus: qui prętura functus Piſis obiit. Rarum facin⁹ ſcri bit de Cęſare Dion Hiſtoricus grec⁹: cuius verba

CAE.

ſubieci. Τοῦ Δε Δακτυλιοῦ του ωομ=
ωηιουεσ την ρωμην αφελομεροσ εωεμψε
ιναωιστευσ ειαν αυτου την αναερεσιν αυτοσ
Δε ενεχρονισε τη αιτυωτω Δια τουσ κλεο=
ωατρασ ερωτασ ην γαρ καισαρ ερωτικω
τατοσ και ωλειστοισ και αλλοισ οσοισ
ωουωριτυχοι συνεγινετο κλεοπατρα Δε και
ωερικαλεστατη γυναικων εγενετο και τε φθε
γμα αστειοτατον ειχε.

¶ Cæſarea vrbs paleſtinę in littore maris magni. quę turris ſtratonis vocabatur: ſed poſtea ab Hero de in honore Cæſaris nobilius ædificata Cæſarea eſt appellata in qua idē Herodes in honore Cæſaris magnificā domū albo marmore cōſtruxit: vbi nepos eius Herodes ab angelo percuſſus eo q̄ nō dediſſet honorē deo cōſumptus a vermibus expirauit. In hac Cornelius centurio a Petro baptizat⁹ eſt. Altera philippi a philippo Herodis filio in honorē Cęſaris ad radices mōtis libani ędificata: vbi duo fontes Ior. ſ. & dan oriuntur. Tertia cappadocię. Ioſe. Moga primū dicebatur: quę poſtea cappadocia: nunc autē cęſarea a Cęſare. Quarta mauritaniæ.

¶ Cæſarauguſtana vrbs hiſpanię taraconēſis: de qua habetur in geſtis diui Vincentij.

¶ Cęſareus a. um. et cęſarianus a. um. vt milites cę

¶ Cęſaries coma a crebra cęſione. Ideo (ſariani. q̄ propríe virorū eſt. Vnde cęſariati comati dicuntur. Plau. in mili. Cæſariatus miles.

¶ Cęſanna vrbs flaminię puincię a cędo: q̄ exi guo amne cęſa. ſ. diuiſa ſit. Vel q̄ ager eius duobus flumibus Sapi & Rubicone ſit diuiſus. Hinc cęſennates dicti ſunt cęſennā habitātes: & cęſēnetia vina quę inter generoſa numerabantur.

¶ Cęſa gallicū telū. Var. Qui gladijs cīcti ſine ſcutis cū binis cęſis eſſent. Hæc & geſa dicunt gallica lingua. Vñ & viros fortes galli geſos vocāt. Verg. li. viij. Alpina coruſcāt geſa manu: & cęſa particulę orationis quę græci cōmata vocant. differuntq̄ a membris quę greci dicunt. Cola. Membrum em̄ eſt pars orationis ex pluribus verbis abſolute aliquid ſignificans. Hoc modo. Et ſi vereor iudices ne turpe ſit pro fortiſſimo viro dicere incipientem timere. Cęſum autem pars orationis eſt nondum ex duobus aut ex pluribus verbis quicq̄ abſolute ſignificans. Hoc modo. Et ſi vereor iudices ne turpe ſit: Aliquando tamen cęſa oratio dicitur cū nō efficiuntur membra ex connexione verborum ſed ſingula verba aliquid ſignificantia proferunt hoc modo. Quis eſt iſte Gellius? armiger Catilinę ſtipator tui corporis cōcitator tabernariorū latrator fori. Eadē inciſa dicunt: de hoc etiā in cōma.

¶ Cæſura proprie inciſura. Ply. li. xvii. Ante calē das martias creſcit ad brumam vſq̄ deſinitq̄ cum dureſcere incipit. hoc ſignū q̄ tempeſtiuam habet cęſuram. Et cęſura a cadenda voce: quę deffinitur q̄ ſit decora terminatio vocū in medio verſuū notata. hęc quadrifariā diuidit. Alia pētimemeris dicit ſiue ſemiquinaria. alia heptimemeris ſiue ſemiſeptenaria. Tertia trochaica. Quarta bucolica. Pē timemeris eſt quum poſt duos primos pedes ſuperans ſyllaba inuenitur quę dictionem terminet: vt Arma virūq̄ cano. et Italiam fato. Habet em̄ ex quinq̄ dimidium. Heptimemeris eſt cum poſt tres pedes ſimiliter ſyllaba inuenitur: vt Arma virūq̄ cano troię. Cōtinet em̄ ſeptenarij medietatē. Trochaica eſt cū poſt duos pedes trocheus partē oīonis perficit: vt Nil noſtri miſerere. Bucolica. Cum poſt quattuor pedes ſyllaba ſuperat in partem orationis deſinens: vt iuertitur trochæus partem orationis terminās: vt Omnia vincit amor & nos cedamus amori.

¶ Cæſtrū inſtrumentū quo cauat ebur. Alij putāt eſſe genus teli piſco bello inuēti. Iul. Pol. pro ſtimulo ſiue ſtilo accipit cęſtrū. Pręterea Sphyrænam piſcē attici cęſtrā vocāt latine Sudim appellatam quia roſtratus ſit & ſimilis belonę. Habet & herba ceſtron, p betonica ceu a varietate remediorū & efficacia noīe impoſito. Sed & mugil piſcis ideo ceſtreus videt a grecis appellatus quia teli mō publica Athenienſium pœna intret adulteros. Vt cunq̄ hoc gen⁹ miſſilis quod greci ceſtron vocāt noſtri Viriculum. Nam & terebram vulgo ita dicim⁹. Sed hoc nomen ſine diph. ſcribitur.

¶ Cęſuratim ſignificat ſuccincte breuiter per cęſurę cōmata. Sido. Claudiano. Tota illo dicto ſic cæſuratim ſuccincta q̄ profluens.

¶ Cæſuratum vas appellatur cæſim orificiatum.

¶ Cęſitum linteolus erat purus & candidus dictus q̄ cędendo ad candorem perueniret vel q̄ oras circuncīſas haberet.

¶ Cæſius color qui ſpeciē cæli habet Vnde oculꝰ Cęſius dictus: quaſi Cælius hoc eſt cianei coloris græce glaucopys ab oculis noctuarū. γλαυσ em̄ noctua dicitur οψισ viſus. Vnde a noſtris glaucus vocatur. Hinc glauci equi qui felineis oculis ſunt: vulgo glaucioli dicuntur. Alij cęſium intelligunt lentiginoſum. Alij cęruleum. Teren. in Eunu. Ruf fam ne illam virginē Cęſiam? Et in Hecy. Magn⁹ rubicundus Criſpus craſſus cęſius. Vbi Dona: Cęſius glaucis oculis quaſi felis oculos habens.

¶ Cæſones q̄ cęſo mīs vtero nati ſunt.

¶ Cæſpes gñis maſ. a cędo fit & ſignifi. terrā cum herba auulſam ſeu in modū lateris cęſam: vel dicit frutex reciſus ac truncatus q̄ pedem cędat. Ex cæſpite agger caſtrenſis fit. Luc. Stetit agger fulti cęſpitis intrepidus. cir cūcidit autē ferramentis: continetq̄ herbarū radicib⁹ terrarū. docet Vege. li. iii. qua altitudine ac latitudine cęſpes circuncidi habeat. Hinc cęſpititi⁹ a. um. quod ſit ex cęſpitibus. Vñ tribunal cęſpititium vocatur ſuggeſtum ex cęſpitibus factum: Flauius vopiſcus. Deinde concurſus ad cęſpitium tribunal.

¶ Cæſpito as. pe. cor. pede aliq̄d pcutio quo quaſi ruere cogar: vt ſit cęſpitare: quaſi cęſpitē offendere vel in cęſpitē ferri. Vñ cęſpitatores eq̄ q̄ ſępe in cęſpitē vel lapidē aut aliquid huiuſmōi impingunt.

¶ Cæſtus us. genus clauę pilas plumbeas loris bubulis appenſas habēs quo Darethem & Entellum pugnaſſe legimus Vergli. lib. v. Sin crudo fidit pugnam cōmittere cæſtu. Et a cędendo fit. Ceſtus veſti ſine diphth. ſumitur pro cingulo quo vxor a marito cingebatur in fide maritali. & eſt fœmi. generis q̄uis & maſcul. reperiatur a variſ punctis ſic dictus. κεντεω enim pungere eſt & picturare. Vnde cingulū illud veneris quo ipſa martē: & Iuno Iouē cōciliabāt a poetis ceſt⁹ dī. Mar. Vt martis redeat amor: ſūmiq̄ Tonātis Ate Iuno peta Ceſton & ipſa Venus. Sed & horum: aut opus interpunctum acu ve pictum: & Veneris item ornamentum

& in commune fœminarum ceſton græci vocant. Proinde Cælſus Aphricanus contra quem ſcripſit Origenes. xxiij. libros edidit: quos a rerum varietate Ceſtos appellauit. Hinc inceſtus & ceſtilus diminutiuum Homerus multa in libro. §. Iliados & Euſtathius: ſed ariſtophanis interpres in veſpis comœdia ο κεστρευσ του κεστρεοσ ειδοσ ιχθυοσ το κεφαλοσ και μεγαλην λεπιδα εχου Pagina. xix.

¶ Cęter aliũ ſignif. a quo fit cęterũ cõiunctio: ſiue aduerbiũ pro ſed ſiue id qđ dicere ſolemus: quod reliquum eſt. Cætera etiã qñq; aduerbialiter capit pro deinceps: vt Cętera parce puer bello.

¶ Caicus nomẽ eſt fluuij in phrygia: & labit p myſiam & pergamũ: per campũ qui caicus appellat. Arianus autẽ lib. v. de geſtis & vita Alexãdri magnikαι καικου αλλο εμμυσια και μαιαν δρου των καρικων και τα λοιπα.

¶ Caius cognomẽ a parentũ gaudio ſumptũ. Et ẽ dictio triſyllaba. Mar. Nõ mai⁹ q̃ ter Caius eẽ tuus

¶ Cala fuſtis ſiue claua lignea. Lucili. Scinde calã vt caleas. i. ſcinde lignũ: & focũ accende vt te cale facias. Calæ calatũ ciuitas in India: & græcum eſt το καλον του καλου.

¶ Calabra pe. cor. dicebat curia vbi tantũ ratio ſacrorũ gerebatur. Macro. Et ipſi curię ad quã vocabantur: calabrę nomen datũ eſt.

¶ Calabria pe. cor. inſula eſt: quã veteres Meſapiã priſci peuſepiã dixere. Eſtq; ora Italię pxima ſicilię a qua pharo breui maris tractu diſiũgit. Inde fit calaber bra. brũ. Oui. li. iij de arte. Aenni⁹ emeruit calabris in mõtib⁹ hortos. Similr declinat hic calaber hęc calabris & hoc calabre. ex noie is declarãt bona ciuitatis καλοσ η ον bonus na. nũ. βριθω de grano more arbos degrauatas pẽdere fructuũ qñ fit regio onerata & plena omi gñe bonorũ.

¶ Caladrius & Caladrion auis eſt albi coloris.

¶ Calagurĩ ciuitas hiſpanię in vaſconibus collocata. Hinc calagurítani qui in ea habitant.

¶ Calamis calamidis nomẽ ſtatuarii qui equos abſolutos & perfectos effinxit.

¶ Calamintha ſeu calamenthus herba nota quam Ariſ. ſcribit in mentã cõmeare. Hanc latine neptã quidam dici putant.

¶ Calamus pe. p. vnus fuit phũs ex gymnoſophiſtis Indis: q tpe Alexãdri magni ſemet ipm viuũ Vltroneus cremauit. De cuius morte hęc produnt. Secutus Alex. magnum extra Indiæ fines per cõmunem aliorũ phorum conſuetudinem: qui regi aſſiſtunt. cum apud paſagardas ægrotare cœpiſſet ſeipſum extulit anno ætatis ſuę. lxxiij. Facta enim pyra: & aurea lectica ſuper impoſita: in ea cubans combuſtus eſt ſtramentis opertus. Sunt qui dicãt eum in lignea domo frondibus plenam & pyra ſuper tecto conſtructa incluſum ſe: vt trabẽ in ignez iniecíſſe. & cum domo deflagraſſe. Fertur cum Alexander magnus rogaret eum ſi quod vellet dixiſſe propediem te videbo. Qđ ita contigit: Nam in Babylone paucis poſt diebus alexander mortuus eſt. Arianus autem gręcus hiſtoricus de geſtis Alexandri Ita ſcribit græce ω βασιλευ αλεξαν δρε ανθρωπος μεν εκαστος τοσον δε της γης κατεχει σον περι τουτο εστιν βεβηκα μερητοι εφοτωσυ δε ανθρωπος ων παραπλησιος τοις αλλοις. Et multa alia de collocutione & morte ipſius. Calamus autem non eſt nomen illius? Sed cur ita fuerit cognominatus ſcribit Sudas noſter: οτω δε παντα σοφον οι μαλοι προσαποφευαυσιν.

¶ Calamus pe. cor. grẽcũ eſt ο καλαμος του καλαμου harundo magis minuta habens internodia longa & recta: ex qua ſagittę apud diuerſas gẽtes fiebant. Vergi. Cum daphnidis arcum fregiſti: & calamos. Ply. li. xvi. Calamis populi oriẽtis bella conficiunt. Eſt & calamus quo ſcribi ſolet. Mat. Dat chartis calamos habiles mẽphitica tellus Texantur reliqua tecta palude tibi. Item calam⁹ dicit concauus fiſtulis accõmodatus quẽ Syringa vocant. Eſt & calamus auletic⁹ q tibiis vtilis eſt. Ver. Nec calamis ſolum æquiparas ſed voce magiſtrũ Et calamus virga cui hamus filo longo ligatur ad capiendos piſces. Similiter virga ad capiendas aues viſco illinita calamus dr. Mar. Galbana decipit calamis & retib⁹ ales. Aliqñ calam⁹ accipit p ſtipula: & p quacũq; re tereti ac fiſtuloſa ad ſimilitudinẽ harũdinis. Vñ arborũ quoq; acvitiũ calamos dicim⁹. i. teretes perticulas & virgas ad ſerendũ in terra aptas. Ply. Qui ſi longius afferant pomorũ calami: rapis infixos optime cuſtodire ſuceũ arbitrant. Itẽ accipit p arbore aromatica a ſimilitudine calami vſualis ſimulãs guſtũ caſiã. Hie. in exo. Sume tibi aromata calami ducẽtos quinquagintà ſiclos caſię. quingentos ſiclos pondere ſanctuarij Gignit in India multis nodis geniculat⁹ fulu⁹ flagrãs ſpũs ſuauitatẽ: q cũ frãgit in multas fit ptes ſciſſibiles. Et calam⁹ mẽſura ẽ ſex cubitoz & palmi

¶ Calama mæ. generis fœminini. eſt haſta ipſius frumẽti. Sudas καλαμη ο σταχυσ του σιτου απο καλου του ξυλου αυτο δε απο της καυσεως.

¶ Calamariũ theca. i. repoſitoriũ calamorum.

¶ Calamitas: proprie ruſtici grandinẽ dicũt calamitatẽ q cõminuat calamos: hoc eſt culmos & ſegetes. Ter. in Eun. Ipſa egredit noſtri fundi calamitas. Accipit p miſeria & ęrũna. Vñ calamitoſus dicimus malis ac calamitib⁹ p grauatũ. Cic. Et honoris ampliſſimi puto eſſe & accuſare improbos & miſeros calamitoſoſq; defendere.

¶ Calamiſtrũ acus maior qua calefacta & adhibita criſpantur capilli. Vñ Ci. calamiſtratã comã vocat Hier. Procurator calamiſtratus. Qui aũt eã adminiſtrat a cinere Cinerarius & ciniflo vocatur.

¶ Calantica tegimẽ muliebre quod capiti innectit Ci. in Clod. Tum mecũ vincirentur pedes fuſcus cum calanticam capiti accommodares.

¶ Calatores dicebantur ſerui. à καλειν. qđ eſt vocare: qui ſemp vocabant ob neceſſitatẽ ſeruitutis.

¶ Calones miniſtri militũ hoſes liberi a calãdo. i. vocãdo quia vocant ad miniſterĩ ſcđm Actonẽ Vel a calẽdis: quia eo die cibaria accipiunt: vt inqt Porphirio imino απο των καλων.

¶ Calathus pe. cor. & aſpirata. grẽcũ eſt καλαθος & ab aliquibus Qualus & qualillus. ab aliquibus Fiſcella vas vimineũ ſcđm Porphirionẽ: in quo mulieres pẽſa vllramã reuoluũt. Iuxta quas ſignificationes ait Verg. in Alexi. Tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis. Hiero. in Hieremia Calathus vnus ficus bonas hẽbat nimis vt ſolẽt fic⁹ eẽ primitẽporis. Sed quid opus tot? Magis calath⁹ dr ciſtella. Ouid. lib. iiij. faſt. Hęc implet calathos

lento de vimine nexos: hęc gremium laxos degrā uat illa ſinus. Accipitur interdū pro calice ad ſacri ficium apto. Vergi. Vina nouum fundam calathis aruiſia nectar. Ser. ait eſſe vas ęneum in quo lac vel recens caſeus diſtrahitur.

¶ Calata comitia: quęre in dictione comitium.

¶ Calathis. is. penultima correpta nomen ciuitatis. ſicuti. Ptol. & Stra. ſcribunt a calatho ibi inuento. Inde fuit Hilber poeta qui de tragœdia inſignē librum condidit.

¶ Calathę quā alij calathuſas vocant: nomen vrbis ad herculis colūnas ſitę.

¶ Calx calcis: tā maſ. q̄ fœmi: generis. a calcando ideſt intendo: non a calcitrando. Vergi. Cornipedemq; citum ferrata calce fatigat. Idem. Quadrupedemq; citum ferrato calce fatigat. Dicitur & calcaneus: & calcaneum: & talus. Et de hominibus: & cęteris animalibus dici poteſt. Capiturq; interdum pro extrema parte pedis qui & pes imus appellaſ. Vetg. Calcemq; teret iam calce diores. Vnde etiā ſę penumero pro fine vſurpatur: vt A vertice ad calcem: ideſt a principio ad finem. quod perinde eſt: acſi diceretur. A capite ad pedes. Aliquando ſumit pro pedum percuſſionibus plagiſq;. Ter. in phor. Namq; inſcitia eſt aduerſum ſtimulos calces. Iuu. Aut dic: aut accipe calcem.

¶ Calx fœmin. generis ſeu calcis: lapis coctus ſic dictus q̄ in ędificijs calceſ. Nam ita lapides ſimul aſtringit vt calcati videatur. Palladius. Calx quæ erit ex ſpiſſo & duro ſaxo ſtructuris conuenit. ex fiſtuloſo vero aut molliori lapide tectorijs adhibeſ vtilius. Fit autem de albo: ſpiſſo & duriore ſaxo. Coquitur fornace calcaria.

¶ Calcata ędificia dicunſ calce cōtecta: q̄ & loricationē & tectoriū appellāt & præcipue ſi leue politū ve fuerit: vt ſuper induci poſſit periculis vel albariū vel pictura ad venuſtandā ſtructuram.

¶ Calcaria fornax in qua calx coquiſ: ſicut ſulphuraria in qua ſulphur. Plyni. Nuper repertum oleas gaudere maxime cinere e calcariis fornacibus. Eſt autem a dictiuū calcarius. ria. rium. Calcarius vero qui præeſt fornaci calcarię. Cato de re ruſt. Calcarī ligna conficit ad fornacem.

¶ Calcaneus & calcaneū vtroq; modo dicitur pro parte poſteriore pedis imi. Verg. Continuis trimis calcanea ſciſa rigebant.

¶ Calceus pedis indumentū q̄d fit ex pellibus aīaliū a calce fit. Ci. li. i. ar. veteris. Si mult⁹ erit in calceis puluis ex itinere cōuenire oportebat.

¶ Calcearīū idē q̄d calceus. Vlp. titu. de alimētis legatis. Diarijs vel cibarijs relictis neq; habitationē. neq; veſtiariū: neq; calcearīū deberi palā eſt.

¶ Calceolarius q calceos cōficit. Plaut. in aul.

¶ Calcio & calceo as. raro vſos auctores inueni. ſemel cū actō ei⁹ rei q̄ qs calciaſ apd Ply. li. xxxvi. repi: ſed p̄ ipono dictū ē. Arceſilaū quoq; magnificat. Var. Cui⁹ ſe marmoreā habuiſſe leenā tradit. alii geroſq; ludētes: cū ea cupidies: quorū alij religatā tenerēt: alij e cornu cogerēt bibere: alij calciarent ſoccos oīes ex vno lapide. Abltō aūt li. vii. Nos quoq; vidim⁹ athanatū noīe p̄digioſę oītationis quinquagēario thorace plūbeo indutū cothurniſq; pondo calciatū p ſcęnā ingredi. Gel. die feriato tunicis & lacernis idutos & gallicis calciatos. hui⁹ cōpoſitum eſt excalcio. Sue. in Vitel. pro maximo munere a Meſſallina petijt vt pedes præberet ſibi ex calciandos.

¶ Calceamen & calceamentū pro ipſo calceo. Ply. li. xix. Hinc calceamina & paſtorū veſtis.

¶ Calceatus us. idē q̄d calceamē. Ply. Itaq; longo itinere ſine calceatu atterūtur pedes.

¶ Calcar ferreus ſtimul⁹ ad vrgēdos equos ſic dictum q̄ ad calcē alligetur.

¶ Calcitro as. pe. co. pede pcutio: Hinc calcitrōes dicti ſunt eq q calcib⁹ infeſtāt. Gel. equ⁹ mordax & calcitro. Huius cōpoſitū eſt recalcitro.

¶ Calcitroſus q ſępe calcib⁹ ferit. Col. li. iij. Iuuencūq; recte tractū calcitroſumq; eū redibit.

¶ Calculus a calcādo gñs lapidis duriſſimi & rotū di ſicut ait Hier. ad dama. q calce preſſus offendit. Oui. per quas numerabilis alte calcul⁹ oīs erat. Et calculus lapillus in corpore ex quo aſprim⁹ cruciatus gignit. qui aūt eo morbo laborāt calculoſi dīr a grecis lithanici. Plyn. li. xxi. Vtunt alopetias ad lithanicos opiſthotonicos. Itē calcul⁹ dī quē latronē: ſeu latrūculū antiq appellarūt: iuniores ſcacū vocāt. Mar. Hic mihi biſſeno numeraſ teſſera puncto Calculus hic gemīo diſcolor hoſte perit. Quoniā aūt calculis facere rōnē ſolem⁹. Calcul⁹ q̄ſq; p rōne ponit. Ci. Itaq; tibi cōcedo vt ſi te alicui⁹ dati pœnitet ad calculū reducas. Rurſus calcul⁹ minima pars ponderis dicit. Et culter lapideus quo Eſaię prophetæ labia mundata fuere.

¶ Calculoſus q calculis. i. lapillis in corpore abūdat. Quo noīe vſus eſt Ply. Et calculoſus locus q calculis abundat. Col. lib. iij. loca aprica calculoſa glareoſa interdū & ſaxoſa amat ficus.

¶ Calculo as. ratiōnē facio. Vñ calculator a calculis. i. lapidibus minutis quos antiqui in manu tenētes numeros cōponebant.

¶ Calco as. cōprimo: q̄d & ad aīm trāſferī: vt calcauit paſſiōes: cui⁹ cōpoſita ſūt cōculco. inculco: & proculco.

¶ Caliga ę. pen. cor. tegumentum tibiarū. Cuius dimi. eſt caligula. Am. Colobio. & pallio indutos calīgulis calciatos. A quo militari calciamēto germanici filius Caius Ro. Imperator cognomē fortit⁹ eſt: quoniā in exercitu nat⁹ ſit. Auto. Caius cognomē caligę cui caſtra dederūt. A caliga fit caligatus: vt miles caligatus. Iuue. Veniā caligatus in agros. Dicitur & caligaris

¶ Caligula dictus fuit Caius Imperator: a calīgis quas margaritis refertas primus portauit. Hic ędificauit ciuitatē quā calipolim nominauit.

¶ Caligo pe. p. vmbra ē de ſpiſſitudine aeris effecta qñ aeris colore gignaſ. Hic caliginoſ⁹ a. um. p obſcuro dī & caliginoſ⁹ vt apd Hie. Añq offendāt pedes nīi ad mōtes caligoſos. Caligo as. caliginē induco. obſcuro. Hie. in exo. Oculi ei⁹ caligauerāt.

¶ Calaris ciuitas i ſardinia. vide i dictiōe ſardinia

¶ Calchas antis. nomē propriū greci augurīs.

¶ Calor & caliditas idē ſignificāt. Dicit & caldor. Var. Olea lecta ſi nimiū diu fuerit in aceruis caldore fraceſcit: & oleum fœtidū fit.

¶ Caleo es. calui. p ſimplex l. ferueo: calidus ſum. La. li. de opi. Qui aūt ignē putauerūt: hoc vſi ſunt argumēto. q̄ pñte aīa corpus caleat: recedēte frigeſcat. In quo oñdit primitiui & deriuatiui diuerſa ſignificatio: vt caleat intelligaſ: calidū ſit: frigeſcat frigidū fiat. cōpoſita ſunt cōcaleo & incaleo.

¶Calesco calid⁹ fio:a quo cõcalesco & incalesco.
¶Calefacio & calfacio calidũ reddo.Plyn.li.xxi. chrysocomę radix calfacit & stringit.hinc excalfacio:a quo excalfactorius a.um. Idẽ.Excalfactorias habet vires.Cõcalfacio.incẽdo.Cic. Et ait idẽ cũ brachiũ cõcalfecerit tũ solere pugnare.
¶Calefio habet significationẽ passiuã illatã: vt hic Calefit igni.A quo cõcalfio:& excalfio.
¶Calidus a.um.a calore fit: & mõ feruentẽ signif. Ver. Voluit ilie vomens calidũ de pectore flumen. Mõ ferocẽ incõsultum.Pacu. Caue sis nimis calide loquaris & turbã cõcites.Mõ velocẽ.Var.Cum hęc dixisset ecce calidis pedib⁹ q dã nauicularis irrũpit in cutiã.Dr & caldus p syncopã.Mar.Frigida nõ deerit:nõ derit calda petẽti. Sũt tñ q dr̃iam faciãt inter calidũ & caldũ:vt sit calidũ spõte nullo extrinsec⁹ calorẽ suggerẽte:vt ignis & spũs noster q corp⁹ aiat.Caldũ vero aliunde. Quo mõ locut⁹ est Pedianus.Corpus nudum caldatũ sicu in lecto erat positũ:vt vulnera videri possent in forũ detulit. Sed cõfunditur apud auctores.
¶Calorificus a.um.quod calorem facit:sicut a frigore frigorificus.
¶Callus & callũ vtroq; modo dicitur prõ duricie illa quę in manibus vel pedibus ex labore nascitur Plau.in Persa. Plus calleo q̃ aprugnũ callum callet.Est autẽ callum aprugnũ caro apri callosior ob id saporis iucundioris.Et in Cap.Quanta sumini absumendo:quanta callo callamitas.
¶Callid⁹ per duplex ll astutus.Differtq; à versuto q callidus sit ille (vt scribit Ci.) cuius aius vsu vt manus opera cõcalluit.Versutus cuius mens celeriter versetur.Hinc calliditas quæ secundũ Arist.est quędam prudentię pars: quę ita versatur in paruis vt prudentia in magnis.
¶Calleo es.callui.proprie callosus sum: siue callũ facio.Plau.in pseu.Neq; ego homines magis asinos vnq̃ vidi ita plagis costæ callent: quos dum ferias:tibi plus noceas.Transfertur & ad animum Idem.Occalluit animus.Ci.Sulpi.At qui non in illis rebus exercitatus animus callere iam debet. Interdũ callere est pfecte scire. q; sicut pes vel manus ex longo labore callũ facit:ita mens longa experientia facit habitũ quendã retum:in quibus versatur. Et sic neutrum transitiuum est: vt Dicenda silẽdaq; calles.Et illud.Legitimumq; sonum digitis callemus & aure.Huius verbi cõpositum est Oc calleo a quo occallesco.Plau.in asy.Qui latera cõterã tua quę occalluere plagis.
¶Callescere est callũ fieri.Cato.Aures nobis callescunt ad iniurias.
¶Calles oppidum in Gallia:aliud in campania: a quo cales populi iuxta falernos & mallicos.de quibus Verg.Aequora quicq; cales linquunt.Hinc calœnum vinum.
¶Calẽdæ prim⁹ dies mẽsis.a καλέω καλω voco:quia solebat Romę minor pontifex nouа luna cõspecta plębẽ vocare in capitoliũ/vt audiret quot dies a calendis ad nonas supereſſent.
¶Calendaris & hoc calendare: quod ad calendas pertinet:vt Iuno calendaris.
¶Calendarius a.um.idem est vt calendarius liber Vide in ephemeris.
¶Callis via callo perdurata. Vergi.lib.viij.Rara per occultos ducebat semita calles.

¶Callimachus pe.cor.nomẽ poetę cyrenẽsis qui princeps inter Elegiacos habet. Fuit & alius historicus ægyptus:de quo Suda noster υιος βαττου και μιϑσατματος μαϑητης ερμοκρατους: & multa:& quot fuerint longe prosequitur.
¶Callisthenes pen.cor.nomẽ philosophi:& apud nos pulchritudinis potentia dicitur.Hic fuit olinthius Alexan.magno familiaris ex cõdiscipulatu apud Aristo.Accitusq; ab ipso rege ad pdẽda me morię gęsta ei⁹ asiatica.Huic nocuit imodica libertas grauitasq; inuisa regi cum haud quaq̃ male assentatiũ accõmodatus ingenio esset.Naꝫ cũ Alexan.magnus ex perfico superbię regię more adorari vellet acerrimus inter recusantes Callisthenes fuit palã dictitans Alexandrũ non adorandũ esse. quę res & illi & multis principibus macedonũ exitiũ fuit. Siquidẽ Alexander. Callisthenẽ propter adorationis perficę interpellatũ morẽ: cõiuratiõis consciũ fuisse criminat⁹ est:eũq; truncatis mẽbris abscisisq; auribus :ac naso:labisq; deformatũ: cũ cane in canam clausum circũferri iussit: diuq; tortum tandem necauit. De hoc Sene. lib. vi. quęstionum naturalium. Fuit Callisthenі nobile ingeniuꝫ & furibũdi regis impatiens.hoc est Alexandri crimen æternum: q; nulla virtus nulla bellorum felicitas redimet. Nam quotiens dicetur Occidit persarum multa millia :opponetur:& Callisthenẽ. Quotiens dictum fuerit. Occidit darium: dicetur Sed & callisthenem occidit.
¶Calisto vna ex nymphis:& pulcherrima dicitur Fuit & Lycaonis arcadiæ regis filia : ex qua ortus est arcas a quo arcadia.Quę postea versa est in vrsam q̃ dr̃ Arctos & iuxta borealẽ polũ sita.
¶Calypso insula contra Troglodytas sita.Est & nympha oceani & Tethyos filia.Regnauit in ogygia insula & Vlyssem naufragũ hospitaliter suscepit.Qui. Ah quotiens illũ doluit pperare calypso de qua Homerus in odyssea. per y scribitur.
¶Calyptra ę.genus vestimẽti quo mulieres capita tegebant.a καλυπτω tego.
¶Calliope pe.cor.vna musaꝝ & pstãtissima q̃ etiã calliopea dr̃ sicut penelope & penelopea a pulchro ore dicta ωψ οπος. vultus: & facies dicitur. καλλος pulchritudo. Prędest heroicis versibus.
¶Calix genus poculi quo bibimus.q; eo calidam bibebant:vt inquit Var.Nam & calidam & frigidã conuiuijs veteres adhibebant.Iuue.calidæ gelidæ q; ministet. Quandoq; ponitur pro maiori vase. Cice.libr.iij.Tusc.Quid hic calix mulsi impingue dus est:vt plorare se desinat.Quandoq; pro vase in quo legumina & holera coquuntur.Ouid.lib.v. fast. Stãt calices:minor inde fabas holus alter habebat.Var.calix.a caldo q; in eo calida puls apponebatur. calices fictiles cululli dicuntur. At calyx cum y significat foliculum: quo fructus arborum cooperitur.a καλυπτω cooperio.
¶Calliblepharon medicamentũ quo fucantur ot nanturq; palpebrę.Plyn.lib.xxviij.Calliplepharі pari modo fulgio in hoc vsu tempetatur.
¶Callirhoe fons apd athenas.Papi.lib.xij.th.Et quos callirhoe nouies errãtib⁹ vndis implicat.Hic postea a tyrãnis reparatus Enneacrenos dictus ẽ idest salientes nouẽ.Martianus de hoc fonte.Fõtes multi atticę inter quos callirhoe prędicatur.
¶Calydon penulti.correpta seu Calydonia ętha

lorum ciuitas regia Oenei patris Meleagri: & regio vicina: diſtat a mari ſeptem milliũ quingentorum paſſuũ ſpatio per quod Euenus fluit. Luca. Et meleagræon maculatus ſanguine neſſi. Euenos calydona ſecat. Hinc calydonius donia.nium. & Calydonis.idis. Ouí. Plangunt ſe matres calydonides Itẽ Clydonia ſylua Britãnię: vnde ſęui leones mitebantur: a qua Britãni quãdoq; Calydonij vocantur: ſecũda ſyllaba longa & tertia breuis. Mar. Nuda calydonio ſic viſcera prębuit vrſo. Idẽ. Quinte calydonios Ouidi viſure Britãnos. Cum aũt de ætolico agro intelligimus ſecunda breuis tertia lõga: vt ſupra apud Luc. & Ouí. Tradidit aonius pauidam calydonida neſſo.

¶ Calydna inſula: quã quidam vnam eſſe cum Calymna. Alij calydnas duas leron & calymnam. q̃ ſunt circa Rhodum. Stra. alias ab his caiydnas p pe Tenedum cõſtituit.

¶ Calipolis vrbs Thracię in extremo helleſpõti. a

¶ Caligula ædificata a quo nomen ſumpſit. hoc eſt caligulę polis.

¶ Callipidę pe. co. populi ſcythici: hiſpanũ fluuiũ incolentes: vt auctor eſt Herodotus.

¶ Calliſtratus pe. cor. nomen viri proprium.

¶ Calon latine bonũ ſiue pulchrũ ſiue honeſtũ. Et Calon dr̃ lignum. Inde Calones calcei ex ligno. Quo etiã noie ſeruí militũ caſtra ſequentes dicunt̃ qui clauas ligneas vel fuſtes gerebãt: vel q militibus ligna ſubminiſtrabãt. Hor. Hũc pmixerũt calones atq; caballi. Quidam tamen Calones a calãdo deriuãt q̃ ad miniſteriũ aduocarent̃. Alij a calendis: q̃ calendarũ die cibaria caperent pro toto menſe: Et calon nomen eſt ſtatuarij.

¶ Calopodiũ calciamẽti lignei gñs: qđ alio noie dr̃ Soccũ. & per diminutionẽ ſocculum.

¶ Calœnũ cũ œ dipht. vrbs cãpanię. xiiij. paſſuũ millibus a capua diſtans. In cuius agro vinũ optimum & dulce naſcit̃. Stra: Calœnum vrbs in campania in primis eximia adiuncta Caſelino. Vnde Hora. Prœlo domitam calœno tu bibes vuã. Quidam etiã calœnum vinũ accipiunt a calibus oppido campaniæ. Alij a καλοσ: quod eſt bonum & οινοσ vinum. Iuue. Occurrit matrona potens quę molle calœno. Et ſic ſcribi poteſt cũ œ. dipht.

¶ Calpar doliũ. Var. li. i. de vi. pa. Quia anteq̃ nomẽ dolij prolatũ eſſet id genus vaſorũ calpar dicebatur. Feſtus docet eſſe genus vaſis fictilis: ſeu vinum nouum: quod ex dolio demittitur ſacrificii cã anteq̃ deguſtetur.

¶ Calpe hiſpanię mons: circuitu nõ magnus: altitudine ingẽs vna ex colũnis herculis: in cuius radicibus vrbs eſt noie Calpe: vt inquit Stra. Quo etiã noie dicta eſt inſula in occaſu poſt Gades ãguſto diſcreta freto αλλα καλπωισ νλρια εστι.

¶ Calua ę. dr̃ os capitis: vbi capilli eſſe cõſueuere. Mar. Pſilotro: facięq; lauas: & dropace caluam.

¶ Caluus dr̃ a cuius capite capilli defluxerũt: ſiue q ſine capillis nati ſunt. Vnde plyn. li. xi. docet eſſe gẽtes naturaliter caluas quales Myconij qui capillo carentes gignunt̃. Hie. in leui. Vir de cuius capite capilli fluunt caluus & mundus eſt. Hinc fiunt cõpoſita pręcaluus & recaluus: qui & recaluaſter dicit̃ de quibus infra.

¶ Caluities & caluitiũ defluuiũ capillorũ a capite: ſeu locus in quo capillorum defluuium eſt. Hiero.

Ibidem. Si autem in caluitio ſiue in recaluatione alb⁹ vel ruffus color fuerit exort⁹: & hoc ſacerdos viderit: cõdemnabit eum haud dubie leprę quę orta eſt in caluitio. Suet. Caluitij vero deformitatem iniquiſſime ferebat: ſępe obtrectatorum iocis obnoxiam expertus. ideo deficientem capillum reuocare a vertice conſueuerat.

¶ Caluo as. caluũ facio. a quo decaluo & recaluo. Primum ſignificat valde caluo. Secundum ab anteriore capitis parte caluo. Hier. in Eſaia. Decaluabit dñs verticem filiarum ſyon: & dñs crinẽ earum nudabit. Idem in leui. Sin autem in caluitio: ſiue in recaluatione albus vel ruffus color &c.

¶ Calueo es. caluus ſum. Ply. li. xi. Et quędã aĩalia naturaliter caluent: ſicut ſtrutio: chameli & cornuaquatici. Hinc componitur recalueo quod eſt rurſus in caluitiem reuertor.

¶ Calueſcere eſt caluum fieri. Col. li. vij. Potior tñ eſt ratio cuſtodiendi ne naſcatur: neue in colla calueſcant. Plyn. li. xi. propriũ his calueſcere oĩbus annis cum feritur rapa. Dicitur & de agris. Col. li. v. Propter mures atq; talpas ſępe nouella caſtanea calueſcunt. ideſt rareſcunt.

¶ Caluata vinea apud Catonẽ & Plyniũ ſignificat̃ in qua vites quidem ſint: verũ paucę: rareq;: vt in caluitio capilli. Nam & græci loca ſatis: fruticibus q; nuda phalacras. quaſi calueta appellant.

¶ Caluaria totum caput & carne nudũ. & tã de brutis q̃ de homibus dr̃. Palladius. equæ caluaria: ſed non virginis intra ortum ponenda eſt: vel potius aſinę. Creduntur enim ſua preſentia fœcũdare quę ſpectant. Celſus libr. viij. Vbi capitis oſſa & ipſam caluariam deſcribit. Et Caluariæ loca ſepulturæ publica: quas greci vocant polyãdria: ſeu loca vbi decollabantur hoies dãnati. Hier. Extra vrbes & foras portam loca ſunt: in quibus truncantur capita damnatorum. & caluariæ. i. decollatorum ſumpſere nomẽ. Propterea autem ibi crucifixus eſt dominus: vt vbi prius erat area damnatorum: ibi erigerẽtur vexilla martyrij. Et quomõ pro nobis maledictum crucis factus eſt & flagellatus & crucifix⁹ ſic pro omnium ſalute: quaſi noxius inter noxios crucifigeretur. Sinautem quiſpiam contendere voluerit ideo ibi dñm crucifixum vt Sanguis ipſius ſuper Adam tumulum diſtillaret: interrogem⁹ eũ quare & alij latrones in eodem loco crucifixi ſunt. Ex quo apparet Caluariam non ſepulchrũ primi hominis: ſed locum ſignificare decollatorum: vt vbi abundauit peccatum ſuperabundaret gratia. Adam vero ſepultum iuxta Cedron: & Arbee in Ieſu filij naue volumine legimus.

¶ Caluo caluis decipio fruſtror: cuius paſſiuum eſt caluor. Tractum a caluis militibus: qui omnibus ſolent eſſe fruſtratui. Pacu. Sẽtio te pater vocis calui ſimilitudine. Inuenitur etiã Caluor deponens. Plau. in Caſi. Nam vbi domi ſola ſum: ſoror man⁹ caluitur. ideſt decipit.

¶ Calumnia vexatio alicuius in litibus per fraudẽ & fruſtrationem. Ci. Exiſtunt ſæpe iniurię calũnia quadã & nimis callida atq; malitioſa iuris interp̃tatione. Et calumnia dicitur cum alicui crimen falſo imponit̃. Hierony. Calumnia eſt cũ iuſtis hominibus crimen impietatis obijcitur.

¶ Calumnioſus qui calũniã inferre ſolet. Aug. Nemo illi calumnioſus tendiculas verborũ requirit.

¶Calũnior ſignificat per fraudẽ & ſubdolã ratiõnem cauſã vincendi in litibus mendaciis alios vexo. & calũniari eſt falſa crimina intendere: & modo cũ accuſatiuo: mõ cum datiuo cõſtruit. Hiero. lib. .i.ꝓ. Si quem q̃ calũniatus ſum. Aug. li. i. ciui. dei. Et chriſtianis temporibus non calũniatur. Hinc Calumniator: qui calumniã facit: ideſt qui falſum crimen obijcit. Vnde in lege. xii. tabularum. Calũniator idem patiatur: quod reus ſi conuictus fuerit. Ponitur & quandoq; pro fallaci & doloſo.

¶Caluinarius porcus qui cibo permiſto ex colluuie hyeme nutritur.

¶Calaſtri pueri dicebant canorã vocẽ habẽtes inquit Victru. q a regibus ad hoc munꝰ q̃rí ſolebant.

¶Calta herba naſcẽs in ſegetibus flore purpureo vel potius viola coloris albi.

¶Cambio bis. pſi. cõmuto. Apud antiquos vero cãbire accipit pro pugnare: iter inchoare: flectere. A quo campſo as. qd eſt iter flecto.

¶Cambyſes pe. pro. nomẽ ꝑprij regis perſe: cui Aſtyages filiã dedit in cõiugẽ: ex qua natus eſt Cyrus: qui poſtea regnauit. Eſt etiã hoc noie fluuius hyrcanie ortũ habens in mõtibus Caucaſi.

¶Camera pen. cor. a nris teſtudo ſeu fornix dr: & ipſa pars ſupior. ſ. tectũ deuexũ: & incuruũ ſolariũ a forma teſtudinis: quaſi camurę. i. curuę vt inquit Ser. Camyros em̃ latine curuus dr. Papi. in ſil. Effulgẽt cameræ vario faſtidia vitro In ſpẽs aĩoſq; nitẽt. Verg. lib. iij. Ge. Camuris hirtę ſub cornibus aures. Cameræ igitur tecta incuruate formata. Et camuri boues a curuatione. Ply. li. xix. Velocitas pernix leui vmbra cameras & pgulas opientes.

¶Camerare camerã facere. i. fornicẽ & teſtudinẽ a quo cõcamero. Ply. li. xxiiij. Dinocrates architectus Alexãdri Arſinoes tẽplũ cõcamerare inchoauerat vt in eo ſimulachrũ eius e ferro pendere in aere videret. Inde cõcamerata loca dicunꝰ teſtudinea hoc eſt quę fornicibus conſtant.

¶Camerinũ pe. ꝑ. piceni vrbs ꝑclara a curuitate ſitus ita appellata. Ab ea camertes dicti ſunt: quos Liuius ſcribit. P. Scipioni in armanda claſſe: qua in aphricã duxit cohortẽ vnã ſexcẽtorũ militũ armatorum prębuiſſe.

¶Camertes populi picẽtini a camerino dicti

¶Cameria oppidũ: & palus eiuſdẽ noĩs in Sicilia

¶Camillꝰ ꝑprie puer ingenuꝰ q flamini diali ad ſacrificia miniſtrabat. Antiq em̃ camillos: & camillas vocabãt miniſtros & miniſtras ĩpuberes in ſacris. Vñ mercurius etruſca lingua. Camillus dicit: q̃ſi deorũ miniſter. Fuit & camillus ꝑprij nomen Romani viri q Gallos expulit ab vrbe. Itẽ genus quoddã vaſis camillũ dicebãt qd opertũ in nũpti is ferebant: quod alio noĩe cumera vocabatur.

¶Chamęmellũ herba ab odore mali diſta quã vulgus camomillã vocat. ab aliqbus melanthion dr.

¶Camilla nomẽ Volſcorũ reginę: quę Turno cõtra Aeneam auxilio venit.

¶Caminus latine fornax dr. Ver. li. iij. Ruptis flãmã expirare caminis. Accipit etiã qñq; ꝑ ſtructura q̃ fumũ excipit. Sue. in Vite. Nec ante in ꝑtoriũ rediit q̃ flagrante triclinio ex cõceptu camini. Cice. ad Atticũ. Luculẽto camſo vtendũ cẽſeo.

¶Caminata loca dñr teſtudinata: & ad fornacis ſimilitudinẽ facta. Ply. li. xvii. Scrobes vbiq; caminata foſſura ore compreſſiore ſint.

¶Camœnę cũ œ diph. quaſi canẽtes amœnę. Amœnũ vero ab amãdo iucundũ dicim⁹. Canũt. n. antiquorũ laudes. Var. Camœnę ab antiquis Carmenę vel caſmenę dictę ſunt: nunc abiecta r vel s: camœnę vocantur. Alij camœnas dicũt q; ſint caſtę mẽtis ꝑſides. Sunt aũt camœnę idẽ qđ muſæ. Muſa vero ſignificat cantum.

¶Campana inſtrumentũ notũ ad pulſandũ idoneũ. A quo Hie. formauit dimi. cãpanula. Nam ad Euſto. ſcribit. Quouſq; cãpanula in clauſtro pulſabit. Ariſtophanes aũt comicus in ea comœdia: quę ſic phyn inſcribit. κωλωνα προσατορευει και ροπαλον αυτου και παλαιοτατορειναι it a q; malleus campanę dicit ropalũ li. & etiam inſtrumentũ quo pulſatur oſtium.

¶Cãpania regio Italię ſic dicta q; cãpeſtris ſit a q̃ Cãpani q in ea hĩtant. Ea nũc dr terra laboris fertiliſſima vbi capua & Neapolis & Cumę.

¶Cãpus eſt grande atq; amplũ ſpatiũ terrę quæ plana ſit. Vñ ſpatioſę plateę areęve cãpi dicuntur. Hier. ſup Cañ. Campus planities terrę dicit cui cultura adhibetur: & excolit ab agricolis. Et campus ſolet accipi pro qualibet re in qua quis ſtudiũ hẽat. dictus campus a capiẽdo q; animaliũ ſeu rerũ multitudinẽ facile capiat: ſeu q; veteres ex agro tantũ plano capiebant fructus.

¶Cãpeſtria loca plana a cãpo deductũ nomen: vt, in cãpeſtribꝰ inqt Hie. Et apud Eſaiã. Et erũt cãpeſtria in caulas gregũ & vallis achor in cubile armẽtorũ populo meo. Sic campeſtres operę dicebant ij: qui in campo martio ſeruilẽ operã candidato impertiebãtur. & campeſtria dicunt genitaliũ ſuccinctoria: eoq; ludentes in campis veſtibus oñibus exuebant & nudi ludebãt ſolis cãpeſtribꝰ tecti virilia. Hor. Penula ſolſtitio cãpeſtre niualibus auris. Aug. li. xiiij. ci. dei. Cãpeſtria latinũ verbũ eſt. eo dictũ q; iuuenes: qui nudi exercebantur in campo pudenda operiebãt. Vnde q ita ſuccincti ſunt campeſtratos vulgus appellat. Hęc etiam brachę fœminalia: vel fœmina: perizomata: ſuccinctoria. ſubligacula appellantur: & lumbaria.

¶Campatius cuſtos camporum.

¶Cãpſores dñr vlgo q collibiſtę ac trapziatę ſũt

¶Campe vermis gñs hortẽſes herbas & arborum frondes infeſtans a verbo græco καμπτειν: quod eſt flectere. Coll. Nec ſolũ teneras audent erodere frondes Implicitus cõchę limax/hirſutaq; campe Hinc hippocãpæ piſces qui & equi appellantur a flexu caudarum quę piſcoſę ſunt.

¶Canaſtręũ promõtoriũ eſt proximũ pallenę.

¶Canaan nomẽ filij Chamra quo cananeus a.uꝫ.

¶Canna harundo: licet minor ſit & maior calamo. Col. li. v. de arundineto. Ea eſt autẽ ſenectus: cũ vel exaruit ſitu & inertia pluriũ annorũ: vel ita dẽſatum eſt: vt gracilis & cannę ſimilis arundo pdeat. Idem. li. viij. Degener arundo quam vulgus cannam vocat. Et canna vas in quo ferebatur oleum. Col. Vrcei quibus oleum progeritur cannę tegetes quibꝰ oliua excipitur. Stra. ſcribit in aphrica ad cubitos quinos longas: craſſitudine vero digiti minoris cãnas naſci. Quare mirũ nõ videtur ſi in eis romã cõportatũ oleũ ſit. Pręterea cãna vicus Galilęe eſt: & vrbs Lycaonię.

¶Cãnetũ: vbi cannarum copia eſt. Palla. lilieta cãneta ponenda ſunt.

¶Cānitiū:cāna harūdo. Au.ſuperp̄s. Noſtis quē admodū ſibi faciunt de cānitijs ſagittas infantes.
¶Cannę:cannarum tantū pluraliter. Vicus in apulia. Romanorum clade clarus.
¶Canalis a canna fit vna littera detracta. Et tam maſc. q̄ fœ. generis eſt. Feſt. Canales per quos aq̄ confluit in vijs lapide ſtratis. Verg. Currentem illignis potare canalibus vndam. Eſt autem Canalis lignū ad cannæ ſimilitudinem cauatum a quo aqua deducitur. Dicitur & hoc Canale. Sta.libr.i. ſyl. Flumina demerſo trahit intemerata canali.
¶Canalicula:diminutiū parua canalis. Eraſiſtratus medicus docet duas eſſe quaſi canaliculas vel phyſtulas quę a faucibus deorſum proficiſcūtur. per alteram in ſtomachum delabuntur omnia eſcu lenta & proculenta. per alteram ſpiritus ab ore in pulmonem: atq; rurſum in os & nares cōmeat. per eandem meatus vocis fit. & gręce nominatur τραχεια αρτηρια. i. aſpera arteria. Lactantius hanc arteriam appellat phyſtulam ſpiritalem: alio nomine Curgulio nominatur. Canaliculus diminuti num a canalis in maſ. genere. Vict. li. vii. Canaliculus earū qui ſtrigix appellaſ. Col. li. ix. largiore cibo celerius pinguęſcit ſemper tamen etiam canaliculi milio repleti apponuntur.
¶Canaliculatus a.um. qđ eſt in canalis modū factū. Ply. li. xix. Quibuſdā angusta & canaliculata: vt cumina paucis foliacea & lata vt a triplici.
¶Canalicolę pe.cor. forenſes hoīes pauperes dicti q̄ circa canales fori conſiſterent.
¶Cānabis pe.cor. herba ex qua fiūt chordę. Perſ. Tun mare trāſilias tibi torta cannabe fulto. Dicit & Cānabū Palladius. Hoc tēpore cannabū ſeris. Hinc cannabaceus a.um. & cannabinus na.num. quod eſt ex cannabe. Col. lib. vij. Cannabiniſq; funibus cornua iuuencorum ligato.
¶Cancellus ligna inter ſe modicis interuallis in tranſuerſum: inſtar retis inuicem annexa: quibus ſcęnę & tribunalia atq; feneſtrę muniri ſolēt: quos prętexiri nō licet. Et apud priſcos fere ſemper fuerunt ærei: quorum multi extant per baſilicas diſtributi ad lignorum ſimilitudinē fabrefacti: quorū lineolę altrinſecus in quincuncē ſuperpoſitę foramina linquunt: quibus cum aer aſpectuſq; admittaſ: prohibeſ acceſſus: ſeruatq; vſus eiuſmodi clauſtra vineis pro valuis foribuſq; apponi. Ci. in Quinti. Ab his cancellis quibus me circunſcripſi declinauero. Sunt & cancelli loca cācellatim: hoc eſt teſſellatim tranuerſarijs lignis accōmoda feſſui. Ouid. Cancellis primos impoſuiſſe pedes. In ſacris litteris cancelli vocantur ſpecilla foraminibus plena: & tranſuerſim plagulis feneſtrata: quas vulgus zelotypias vocitat. Vñ in prouerbio. De feneſtra domus meę pro cancellos proſpexi iuuenem: & video paruulos. Hos cancellos delitioſos. Ci. li. de perfecto gñe dicendi appellat tranſennas ab oculorum videlicet & foraminum tranſitu. Ait eū quaſi per tranſennā prętereuntis ſtrictim aſpicimus. Et cancellis diſtincta eſt cutis elephantorū: quaſi teſſellatim cōquadrata & in modū capſularum facta. Inde cancellata cutis dicta eſt a Ply. li. ix. cui⁹ verba hęc ſunt. Elephanti cancellata cutis & inuitans id genus animalium odore. Ergo cum extenta cute retepere examina arctatis in rugas repente cancellis compręhenſas enecat. Prętera cancellus poteſt eſſe diminutiuum à Cancer. Cancello as. concido dilanio: diſpungo. erado: deleo. Cancellatim aduerbium: ad ſimilitudinem cancelli.
¶Cancellarij dicuntur ſcribę. Qua dictione vſus eſt Fla. Vopiſcus ſcribēs: a Carino Imperatore factū eſſe prefectū vrbis vnū ex cancellarijs ſuis:
¶Cancer cancri genus piſcis: & ſignū cœli: qui & Carcinus dicitur. Luc. li. ix. Par geminis chiron & id qđ carcinus ardens. Cancri iniſyderibus a gentilibus inde dicti ſunt: eo q̄ ad illud ſignū menſe Iunio ſol dum venerit retrogradatur in modū cancri: longioreſq; dies faciat. Et in vtroq; ſignificatu eſt generis maſc. Ferunt hunc cancrum a Iunone miſſum fuiſſe lerneum. qui ex lerna palude exiit: & dum herculis pedem momordit pugnantis cōtra hydram in ſydus trāſlatum.
¶Cancer cāceris. neutri generis morbus eſt. Oui. Vtq; malum late ſolet immedica bile cācer Serpere & illęſas vitiatis addere partes. Hie. contra Ruffi. Nemo vnq̄ ſuam carnem odit cum morbo regio laborantes: phtiſi & cācere & diſtillationibus mortem vitę prętulerant. Naſcitur hic morb⁹ fere in omnibus corporis partibus: ſed maxime in mamillis mulierum quæ non purgantur menſtruo naturali. Legitur & cancer cācri. genere maſculino pro morbo: vt apud Catonem de re ruſti. Eadem braſſica vulnera putrida cancroſq; purgabit: ſanoſq; facit. Dictus cancer a cancri rubore: ſeu ſimilitudine: Nam ſicut illi pedes: ita huic venę protēſę ex vtraq; parte cernantur. Hic alio nomine dicitur carcinoma: & gręce carcin⁹ dicitur. Sudas autem dicit Cancrum poetam tragicum fuiſſe: alterum etiam poetam atticum: qui multa ſcripſit.
¶Cancri etiam dicebātur qui nunc cancelli per diminutionem dicunt. Hoc ē op⁹ ſubtili materia in trāſuerſū cōpacta ad ſimilitudinē rętis facta: q; frequētia foramia hēat: qualia ſunt q̄ in corpore efficit morbus q cācer vocaſ. Vñ Apu. vocat cācros orci: pro faucib⁹ & tenacibus ſtationibus.
¶Cāgrena pe.p. ſpēs morbi alius a cācro: q̄ vt ait Ply: ſanari pōt. in hoc cācer & cāgrena cōueniunt q; vtrūq; carnē exedit. Naſcit cāgrena nō oñibus partibus corporis: ſicut cancer: ſed in ꝓminētibus mēbris. i. inter vngues & alas & inguina.
¶Candax acis. pe.cor. nomē reginę ęthiopū. Iu. Cādacis æthiopū dicant arcana. Sic alia termiata in acis corripiūt pen. vt Salmacis ꝓ fonte. Oui. li. xv. Cui nō audita eſt obſcęna ſalmacis vnda. Idē li. i. de arte. Atracis ambiguos traxit i arma viros. Hoc eſt hippodamia ab atracia.
¶Candeo es. candui. ignitus ſum. Ci. li. i. officio: Quid enim cenſemus ſuperiorē illum Dionyſium quo cruciatu timoris angi ſolitū qui cultros metuens tonſorios candente carbone ſibi adurebat capillū. Et candere ſignificat candidum eſſe. Vergil. lib. iiij. Candentis vaccę media inter cornua fundit
A candeo fit candeſco: quod eſt ignitus fio. Compoſita: excandeo & incandeo: a quibus excandeſco & incandeſco. quę proprie ſignificant vehemēter incendor. inflammorq;. Trāſferuntur etiam ad iram: q; ea eſt velut ignis. animum incendens: & vultum hominis quodam candore perfundens. Sed non temere. Cū enim ignis obſtantia exuperat ac fumū vincit: candorē lamine concipit. Vel quia vt ſol quāto cādidior tāto ardētior ita anim⁹

dum ira concitatus est: inflãmatus incensus & excã descẽs dicitur vt tanta mẽtis cõmotio significetur. Cælius Cic. Id postq̃ rescijt excanduit: & me causã inimicitiarũ quęrere clamitauit. i. ira vehemẽter incensus est. Cato de re rust. Nam si tecto coquas cũ bitumen & sulphur additũ est: excandescit. i. incendetur & flãmabitur. Hinc excãdescẽtia. q̃ est vt Cilib. tus. inquit. ira nascẽs & sine modo existẽs. Ex quo constat flãmã ignis candidã esse. vñ Ouid. li. vij. me. de incãdesco apte demõstrat. Nõ secus exarsit q̃ cũ balearia plumbũ Funda iacit volat & incãdescit eundo. Et quos nõ habuit: sub nubibus inuenit ignes. Aug. super Io. cũ actõ iunxit. Quã totam repleuerat spiritus sancti gratia: totã incãduerat diuinus amor. Est & recãdeo. a quo Recãdesco. quod est rursus cãdesco. Ouid. lib. i. me. Ergo vbi diluuio tellus lutulenta recenti Solibus ætherei alto q̃ recanduit æstu.

¶ Candefacio. candidũ facio. Plau. in mus. Quid ceruſa opus est? Nam qui malas oblinã vna opera ebur atramẽto candefacere postules. Hinc excãdefacio. Var. li. iij. de re ruſ. Cœnę collegiorũ excãdefaciũt annonã macelli. Aliquãdo etiã Cãdefacere est cãdentẽ hoc ẽ ignitũ reddere & excãdefacere ira valde inflãmari. & excãdefactus p̃ter modũ iratus.

¶ Candor ipse splẽdor. vt Cãdor est lucis æternę.

¶ Candidus. a. um. qđ ex luce ita nitet: eumq̃ colorem habet qualis est flãmæ ignis. licet aduerbiũ Cãdide p̃ benigne & pure sumatur. Cęlius Cic. Cauendum tibi erit ne parũ simpliciter & cãdide posuisse inimicitias videaris. Hor. Albi nostrorũ sermonũ candide lector. Interdũ Candidus ponitur p̃ felici Tractũ a thracibus qui diẽ fortunatũ albo: aduersum nigro lapillo designarũt. Catul. Fulsere vere candidi tibi. Hora. lib. ser. Hũccine solẽ tam nigrũ esse mihi. i. tristem & exitiosum. Differt tamẽ cãdidus ab albo. q̃ candidus est qui quadã intẽta luce perfusus est. Albus qui pallori vicinus est.

¶ Candido. as. candidũ facio. Vnde Candidatus cãdidus factus. Pomp. Vestem lixiuio cãdidans.

¶ Candidatus qui luce quadã intente perfusus est. Lac. li. vi. per translationẽ. Qui si hoc ille faciebat homo nõ a cœlesti tantũ: sed a publica quoq̃ ciuiliq̃ iustitia remotissimus: quãto magis id nos facere debemus qui immortalitate veluti candidati sumus? Candidati etiã dicebãtur qui in alicui⁹ magistratus aut dignitatis petitione versabãtur: a tunica candida quã per id tẽpus induebãt siue ad denotandũ integritatẽ. q̃ solus hic color sincęrus ac purus & minime inquinatus est: siue vt perspici ab oĩbus posset eos pecuniã nõ habere qua ciues corrũperent. Ire autẽ candidati per comitia solebãt suadendo rogãdo submittẽdo se oĩbus & nudato etiã corpore cicatrices ostẽdendo. Inde p̃ translationẽ aliarũ quoq̃ rerũ petitores sicuti a Quintil. candidatus eloquẽtiæ. a Ply. in panegy. candidatus gloriæ & imortalitatis. A Hier. candidatus fidei nũcupatur. Ex quibus ostẽditur candidatus construi cũ gtõ. vt sit cãdidatus cõsulatus p̃turæ: quęsturę: qui petit consulatũ: præturam: quæsturam.

¶ Candico. as. pe. cor. candorẽ habeo. siue dealbo. albũ facio. Ply. lib. viij. Insigne et in dextro latere candicãs macula. Idẽ. Cuius radice vtũtur ad cãdicãdos capillos. Hinc cãdicãtia. æ. p̃ albedine. Ply. li. xxxvij. Fictitię sacrificatiõis cãdicantiã fugiũt.

¶ Candifico. as. candidum facio. Aug. lib. xxi. de ciui. dei. De igne fulgido q̃ certũ suũ fulgorẽ lapides coquendo candificet. Neuius. Poliens sese & succis herbarũ candificans cutem.

¶ Candela a candore luminis dicitur. Hinc candelabrũ in quo candelæ figũtur. Sunt autẽ candelæ quacũq̃ constent materia scirpis: teda: seuo: cæra. Var, Candelabra a cãdela in his. eñ funiculi ardentes figebãtur. Mar. de cãdelabro corinthio Nomina candelę nobis antiqua dederũt. Non norat pat cos vncta lucerna patres.

¶ Candebœa palus fuit. de qua Ply. li. vi. Pars est inquit Syriæ q̃ phœnice dicit̃ finitima iudææ intrã mõtis carmeli radices paludẽ habẽs q̃ candebœa nominatur. Ex ea creditur nasci belus amnis.

¶ Canus. a. um. qđ est senex. a cãdeo vt quidã putant. Virg. Cana fide & vesta. i. antiqua: Vetustate eñ canescim⁹. Cani vero substãtiuũ accipiũt̃ p̃ capillis albis præ senectute. vt est illud Cani eñ sunt sensus hominis.

¶ Canicies & canitudo pro ipsa albedine. Ply. Et ipsa iam canicie venerabilis.

¶ Caneo canes canui. can⁹ sum. a quo canesco. canus fio. Incaneo. incanesco: valde canus fio. Hier. lib. pri. Re. Ego senui & incanui.

¶ Canistrũ & canister. fiscella cista viminea. Virg. Cererēq̃ canistris expediunt. Græce κανᾶ Spoꝝ. a in i. mutata. Palladius. Salignis canistros fieri debere virgultis. quia genus hoc oleũ dicitur aduuare. Cuius diminu. est canistellum & canistellus.

¶ Canephora pe. cor. virgo dicitur q̃ more attico sacra in cistulis reposita capite sustinebat. cana eñ græci dicũt q̃ nos canistra & per diminutionẽ canistella. Vñ canephoræ appellãtur: q̃ sacra huiusmõi vasculis recondita capite ferebant. Cic. in vi. Verti narũ. Habe canephoras deorũ simulacra restitue.

¶ Canis ge. cõ. animal latrabile: piscis marinus: signũ cœleste & ludi talaris signũ: qđ vnũ duntaxat punctũ cõtinebat. Ideo dãnosus erat. Prop. Semper dãnosi subsiluere canes. Pers. Dãnosa canicula quantũ Raderet angustæ collo nõ falleret orcæ. Canis animal a canẽdo dicit̃: q̃ noctu in custodia & in venando signũ voce det. De hoc Colu. Quis hominũ clarius aut tanta vociferatione bestiã vel furẽ prędicat q̃ iste latratu? Quis famulus amãtior domini? quis fidelior comes? quis custos incorruptior? quis excubitor inueniri põt vigilantior? quis denicq̃ vltor aut vindex constantior? Canis sydus leporem fugientẽ sequitur: habet in lingua stellam vnã quę ꝓprie appellatur canis magna quidem & splendida: in capite alterã quã nõnulli Siroon dicunt. Sunt ergo duo canes in cœlo: maior. s. & minor. Sed canẽ dicẽdo maiorẽ intelligimus. Minor eñ canis canicula dicitur: q̃ quia integrũ diẽ in ortu atq̃ occasu canẽ prędcdit. a græcis procyon vocatur. Nã pro ante κυων canẽ significat. Hæc etiã anticanis & sirius dicitur. Cice. Anticanẽ procyon graio qui noĩe fertur. Oritur septimo calendas Augusti. Occidit sed nõ tota post dies xl. Hęc stella canis æstiuis mensibus in medio centro cœli est. Et dum sol ad eã ascenderit: cõiuncta cũ sole duplicat calorẽ & dissoluũt̃ corpa & vaporãtur. Latine canicula dicit̃. Vnde ex ipsa stella dies caniculares dicũtur: quãdo molestę sunt purgationes. Dicta canis q̃ corpa morbo afficiat: vel ꝓpter flãmæ candorẽ

q̄ eiuſmodi ſit vt præ cæteris lucere videatur.
¶ Canicula diminutiuū a cane cū eſt fœminini generis. Et accipitur p̄ ſigno cœleſti. Columel. li. x. Cunq; peracto ſolſtitio vſq; ad ortū caniculæ: qui fere dies. xxx. ſunt. Hinc Caniculares dies.
¶ Caniculus catulus a quo catellus diminutiua ſūt a canis generis maſculini.
¶ Caninus. a. um. q̄d eſt ex cane. Ply. Sāguine canino nihil cōtra toxica p̄ſtantius eſt. Canini vero dentes ſunt poſt primores. Vide in dictione dētes.
¶ Canatim aduerbiū ſignificat ad ſimilitudinē canis
¶ Canārius. a. um. q̄d ad canē pertinet: vt canaria lapa: q̄ canibus adhęret. Apud Ply. li. xviij. Auguriū canariū legit̄: & apud Ateiū capitonē. Canario ſacrificio p̄ frugibus dep̄candę ſæuitię cauſa ſydetis caniculę. Canatus ab Apulio dicit̄ in floridis p̄ clara ceu p̄conis voce. Canatius inquit limā dabo vt per oēs p̄incias eat. Sed hoc a canādo. i. calando videt̄ dictū. Nā Var. ſcribit cōſuetudinis fuiſſe vt claſſicus in arce circūq; muros canatū iret.
¶ Canarij populi circa atlantē aphricæ montē habitantes: q̄ victus eius animalis his p̄miſcuus ſit.
¶ Caniculāris adiectiuum a canicula cœleſti ſigno dictum. Vnde Caniculares dies.
¶ Cano. is. cecini cantū & canitū a quo Hiero. formauit participiū cū in Apocalypſi inq̄t. Qui erāt tuba caniturī. Sed eius cōpoſita faciūt p̄teritū in ui diuiſas ſyllabas. Significatq; p̄prie Canere voce modulari. Hinc canere poetę dicūtur q̄m verſus rythmica ratione cōpoſiti ſunt: & cātando pronūciari conſueuerūt. Virg. Arma virūq; cano. Canere etiā is dicit̄ qui nō tm̄ ore: ſed q̄ fides organa ve pulſat: aut qui tibias inflat. Vnde Canere receptui q̄d ſignificat poſt conflictū milites a pugna eſſe re uocandos recipiēdoſq; in tutū q̄d fit cantu tubarū & clangore ſicut canit bellicū cū initur cōflictus & milites in pugnā prodeūt. Vege. Tubicines ad bellū vocāt milites rurſum receptui canētes reuocāt. Sed quia veteres laudare & vaticinari verſibus ſolebāt: factū eſt vt canere p̄ laudare capiatur. Virg. Regēq; canebant. Et pro Vaticinari. Idē. Ipſa canas oro. Quandoq; pro p̄dicare & cū quodā vt ex auditi poſſit canore proferre. Mar. Quicquid fama canit donat; arena tibi. Huius verbi cōpoſita ſunt Accino q̄d eſt ad aliquid vel iuxta cano. Concino ſimul cano. Circūcino. Excino extra vel valde cano. Incino intus cano. Intercino inter agendū cano. Occino ſiue occano cōuicīū facio. Percino canendo perſeuero. Procino canēdo profero. Præcino p̄dico p̄diuino. & ante cano. Recino rurſus cano. Hora. lib. car. Quē deū cuius recinit iocoſa nomen imago. Interdū ſignificat in contrariū cano. Idem lib. i. carminū. Nūc ego nutibus mutare quę ro triſtia dum mihi fias recētatis amica: Eſt & Succino q̄d eſt ſummiſſima voce cano. Et omnia habent pe. cor. Hinc deducuntur infra ſcripta.
¶ Canto. as. frequentatiuū. a quo cātatio cātatus cantator & cātatrix. Cōpoſita mutāt a in e vt Accento. as. vnde accētus. Concēto a quo cōcentus. Occento & ſuccēto. Excanto vero incāto & recanto ſeruāt a. Aliquādo tm̄ cātare ponitur p̄ incātare Virg. Frigidus in pratis cātando rūpitur anguis.
¶ Cantito as. penul. cor. frequentatiuū a frequentatiuo formatum. Auguſt. Quales poetarū noſtrorum carminibus cantitantur.
¶ Cātus ūs. a cano fit & eſt inflexio vocis. Et p̄ cātione cuiuſcūq; rei dicitur. Virg. Cantuſq; dedere.
¶ Cantio idē q̄d cātus. Cuius dimi. eſt cantiūcula.
¶ Canticū proprie eſt elegans & laſciuus cantus. Quintil. ſit poetæ lectio cū ſuauitate quadā grauis & nō quidē proſæ ſimilis quia carmē eſt. & ſe poetę canere teſtantur nō tamen in canticū diſſoluta. gręci canticū hymnū vocant. Item pſalmū. Sed proprie hymnus dicitur qui voce naturali fit pſalmus qui aliquo muſico inſtrumento.
¶ Cantilena. cantici compoſitio.
¶ Canor cantus & elegantia quædā & conſonātia quædā. Quintil. Vocis rationē. Ariſtoxenus muſicus diuiſit ρυθμον και μελος εμμερον quorum alterum in modulatione eſt alterum canore ac ſonis conſtat. Ouid. lib. v. me. Nec tamē ille canor mulcendas natus ad aures.
¶ Canoroſus. a. um. quaſi ſonoroſus. Gel. Collectam coactāq; vocē & magis claros canoroſoſq; ſonitus facit.
¶ Canon latine regula. a quo canonicus. a. um. q̄d eſt regulare. Aug. lib. iij. de ciui. dei. Quā ſolis obſcurationē non ex canonico ſyderū curſu accidiſſe ſatis oſtendunt. Et canon. interior ſcuti locus quo brachia immittunt.
¶ Canonizo. as. latine regulo και ελληνιζι κανωνικαι κανονισματα.
¶ Canopus pe. p. ciuitas ęgypti diſtās ab Alexandria. c. xx. ſtad. Ex qua ortū ferūt Claudianū poetam dicta quaſi canobus a Canobo Amycleo Menelai nauis gubernatore ibi ſepulto. Nam deuicta Troia in ęgyptū vi ventorū delatus cū Helena gubernatorē ictu ſerpentis quē Hæmorohida vocāt amiſit. in eiuſq; memoria vrbem condidit relictis ibi iſs qui ad nauigandū inutiles erāt. Hęc ſalubris aeris benignitate homines allicit. Eſt ibi nili oſtiū quod canopicū vocant. Hinc Canopitę. pe. prod. dicti ſunt qui canopū habitant. Canopicus. a. um. poſſeſſiuū a canopo. Var. Nobis ſaperdæ videmur cum ſimus canopici.
¶ Cantabri. pe. cor. Hiſpaniæ populi ſunt in extremis luſitanis finitimi iſs q̄ tractū trās duriā ſeruāt Hi efferi ſunt & nullā vitā ſine armis eſſe exiſtimāt. De q̄bus Sirius. Cātaber ante oīs hyemiſq; ęſtuſq; famiſq; Inuictis. Et mox. Nec vitā ſine marte pati quippe oīs in armis Lucis cauſa ſita eſt & dānatū viuere pacī. Cantabrorū regio cātabria dicit̄. Sue. Domuit autē partim ductu: & partim auſpicijs ſuis cantabriā. Hinc cantabrius. a. um. Florus lib. iiij. Tatam amplexus cantabriā efferā gentē ritu ferarū quaſi indagine debellabat. Cōtabric⁹. um. Sue. in Aug. Extrema bella duo oīno per ſe geſſit Dalmaticū & cantabricū. Memoriæ proditū eſt cantabros ſolitos canere pæana lætitię ſuffixos cruci ab hoſtibus. Cur aūt ſeptēt̄rionales ſint ad arma prōptiſſimi ruātq; in ferrū ſine timore cauſa eſt ſanguinis abundātia ſicut docet Victr. lib. vi. econtrario meridiani populi propter ſanguinis exiguitatē timidiores ſunt ferro reſiſtere ſed ardores & febres ſustinent ſine timore tamen corpora ſeptēt̄rionalīū a febri ſunt timidiora & imbecilla.
¶ Cantharus. pe. cor. & cum th. aſpirato. græcum. eſt quo ſignificatur poculū q̄d baccho tribuitur ſicut ſyphus Herculi a cantharo q̄d erat nauigij genus. Vlp. ſcribit cātharos eſſe per quos aquę ſaliūt

Et cantharus animal eſt cuius fœmina non inueni
tur. Col. lib. viij. Nam & alecula modo capta & can
tharus exiguuſq; gobio quiſq; denicq; eſt incremẽ=
ti minuti piſcis maiorẽ alit. Et cãtharus latine ſca=
rabeus dicitur. Vnde cantharolethros locus eſt par
uus in Thracia in qua vnum hoc animal necatur
ολεθροσ pernicies dicitur.

¶ Cantharis idis. vl̃ cãtharida æ. vermis terrenus
viridis auri colore ſuperlucẽs & naſcitur in ſũmita=
te ramorũ fraxini & oliuæ cuius ſuccus in venas in
greſſus: vt venenũ interimit: & humano corpori
applicitus veſicas plenas humore facit. Oui. Can
tharidũ ſuccos dante parẽte bibas. Hiero. Ne ma=
gnopere glorieris ſi facias quod ſcorpiones facere
poſſunt & cantharides. Cantharides etiã ficorum
vermiculi dicũtur & pyri & pinus.

¶ Cãtherius: equus cui teſtes amputati ſũt q ideo
fit mãſuetior. Var. Et ideo q̃ ſemĩe carẽt ij cãtherij
appellãtur: diſtatq; ab equo: ſicut capus a gallo. Et
Cãtherij ſunt q a ruſticis fere nominãtur caballi qa
ipſos equos cãtherios vocamus q ſubiici ſolent a
fabris materiarijs: dũ moles arborũ ſecãt. Itẽ can=
therij Tigna dicũtur. Victr. lib. v. Et cãtherij p̃mi
nẽtes ad extremã ſuggrũdationẽ: ſupra cãtherios
tẽpla. Itẽ cantherius vt auctor eſt Var. mons eſt in
ſabinis. Et cantherius genus iugi in vinea dicitur.

¶ Canteriũ vehiculi genus. de quo Sene. epiſtola
lxxxvij. Mar. Cato cenſorinus cãterio vehebatur
æthiopico. Col. lib. v. Si regionis cõditio permit=
tit deponemus haſtilia quibus adnectũtur ſingulę
tranſuerſæ perticæ in vnã partẽ ordinis qđ genus
iugi cantheriũ vocẽt ruſtici. Idẽ. Is vt dixi canthe
rius propius a terra q̃ vitibus ordinarijs ſũmitten
dus eſt. Hinc cantheriatus. a. um. Col. lib. vi. Quæ
pedaminibus adnixæ ſingulis iugis imponuntur
eas ruſtici cantheriatas appellant.

¶ Canthus cũ th aſpirato: ferrũ quo rotæ extremi
tates vinciũtur. Perſ. Vertentẽ ſeſe fruſtra ſectabe=
re canthum. Hier. lib. iij. Re. Et axes earum & radij
& canthi & medioli oĩno fuſilia. Canthos etiã græ
ci angulos oculorũ vocãt: ſeu palpebrarũ pilum.

¶ Canthes organorum fiſtulæ.

¶ Canuſiũ Apuliæ oppidũ vbi lana laudatiſſima
fit quę Canuſina dicit̃ cuius color eſt rutilus. Vnde
Canuſinatus dicitur qui eſt indut⁹ canuſina veſte.
Mar. Vt canuſinatus noſtro ſyrus aſſere ſudet.

¶ Cappa nomẽ litterę græcę p̃ qua latini vtũtur c.
Quo noſe græci vt Sudas docet cũ malũ hominẽ
volũt prouerbio ſignare vnũ cappa cũ peiorẽ duo
cũ peſſimũ tria habere cappa dixerũt volentes eũ
intelligi eſſe cretenſem cilica cappadoca qui ſingu
laris fuiſſe improbitatis exiſtimantur.

¶ Capparis pe. cor. in Salomõe fruticis gen⁹ eſt in
in oriẽte ſimile lẽtiſco calidæ & ſiccę virtutis naſci
tur p̃cipue in parietinis hoc eſt muris veteribus &
ſpleneticis p̃deſt. Seritur quoq; in locis ſiccis area
circũ effoſſa ſtructis vndiq; aut ex natura ripis aut
ex artificio lapidũ vt luxuriari permittatur. Colu.
Capparis & triſtes inulæ ferulæq; minaces. Dicitur
& cappar. Palladius. Hoc mẽſe mẽtha & paſtinaca
thymũ & origanũ & cappar. Sudas. καππαρισ
ωαρα το εκτου καμωου αιρεσθαι τησ λεβο
ταγησ οκαρωοσ θγησιμοσ.

¶ Cappadocia põtica regio eſt vt ſcribit Solinus:
quę leuo latere vtraſq; armenias comagenẽq; tan=
gens dextro multis aſiæ populis circũfuſa ad tau
ri iuga & ſolis ortus attollitur. Euphrates eã ab ar=
menia maiore diuidit. Apianus minoris armeniæ
partẽ. Ptole. vero minorẽ armeniã eſſe ſcribit. Di=
cta Cappadocia a cappadoce amne ante Leucoſy
ria vocata. Vnde cappadoces leucoſyrij. hinc cap
padox. ocis. pe. cor. pro eo qui eſt ex cappadocia.
Luc. lib. ij. Cappadoces mea ſigna timent. Cappa
docus. a. um. poſſeſſiuũ. Perſ. Nec ſit præſtãtior al
ter cappadocas rigida pingues clauſiſſe cataſtas.
Sudas. καππαδοκια κρητω και κιλικια.

¶ Caper mas inter capras caſtratus. Mar. Dum iu=
gulas hircũ factus es ipſe caper. Nam Virg. impro
prie caprũ pro hirco poſuit cũ dixit. Vir gregis ipẽ
caper: ſicut etiã improprie brutũ aĩal virũ appella=
uit. Ponit̃ tamen q̃nq; p̃ maſculo caprarũ. & Aries
p̃ maſculo ouiũ dũ ſunt adulti nec tamẽ coierunt.
Nã qui minores ſunt inter capras hœdi inter oues
agni dicũtur. Sed q poſt calẽdas Auguſti cõcepti
ſunt vocãtur ſocordes. Et dicit̃ caper ſiue capra a
carpẽdis virgultis. Rodit em̃ omne virgultũ: & im
primis vites. propter qđ baccho ĩmolari caper ſo
lebat. Eſt & caper nomen propriũ grãmatici.

¶ Capra quaſi carpa q̃ virgulta carpat vel q̃ ca=
ptet aſpera vel a crurũ crepitu. Vnde & crepas eas
antiqui vocabãt. Sũt aũt caprę domeſticę: Capreę
ſilueſtres. Et capra a capro. Caprea a capreo licet
nõ ſit in vſu. Cui⁹ dimi. eſt capreolus. Similiter ca=
pellus a capro, capella a capra diminutiua ſunt.

¶ Capreus. a. um. quod ex capro ſiue capra eſt: vt
pellis caprea.

¶ Caprinus. a. um. idẽ qđ capreus vt caprinũ ſeuũ

¶ Caprilus. a. um. idẽ quod caprinus: ſicut ab oue
ouilus. Var. ſcribit ſtercus caprilum & ouilũ & aſi=
ninũ tertio ordine in agris ponendum.

¶ Caprarius caprarum cuſtos.

¶ Caprea pe. cor. aĩal ſilueſtre quantũ ad græca vo
cabula nomẽ a vidẽdo atq; clarius aſpiciẽdo inqt
Hier. ſortitũ eſt. Nã in natura ſua habet vt nõ ſolũ
ipſa videat ſed p̃ſpiciat acerrime: ſed & alijs viſum
p̃beat. Aſſerũt em̃ hi quibus medicinæ peritia eſt:
huic aĩali intra viſcera humorẽ quendã ineſſe q ca
liginẽ depellat oculorũ & obtuſiores quoſq; viſus
exacuat. Caprearũ genera cõpluria enumerat Ply.
lib. viij. Eſt Dama q̃ raro mãſueſcit nebros etiã ap
pellata. Sũt Ibices maxime pernicitatis. Sunt Ru
pi capreæ. Sũt Pigardi. Sũt Origes ſoli contrario
pilo veſtiti: & ad caput verſo. Sunt Strepſicerotes
& platicerotes hi a cornibus latis: illi a cõtortis no
men adepti. Eſt & caprea vitis dicta vt inquit Var.
q̃ pariat capreolum. Et capreæ inſula vltra Suren
tum campanię vrbem circiter octo milia paſ. nobi
lis coturnicũ multitudine quæ ex Italia volantes
illic principio autumni capiũtur.

¶ Caprarius cuſtos ſeu exercitator caprarum ſic &
capraria.

¶ Caprimulgi: aues ſunt merulæ aſpectu aliquãto
grandiores fures nocturni interdiu nõ vidẽtur: nec
ipſi vidẽt: intrant ſtabula caprarũq; vberibus pro
pter ſuccũ aduolant: qua iniuria emoriũtur vbera:
Hos Ariſt. a caprarũ mãmis Aegotelas vocat.

¶ Capraria inſula in mari thuſco ſeu liguſtico ca=
pris abundans quã græci Aegilon dicunt.

¶ Capreolus cũ accẽtu in añpe. aĩal ſilueſtre dimi.
a capreus. Virg. Pręterea duo nec mihi tuta vallere

pertī capreoli. Eſt & capreolus coliculus intort⁹ in vitib⁹ vt cincinnus. Is em̄ vites capit. Vnde & a capiendo capreolus eſt dictus: græci hūc helicen noſtri etiā pāpinū & clauiculā appellāt. Et capreolus vt li. xij. Col. author ē gen⁹ eſt bicornis ferramēti.

¶ Caprigenus. a. um. pe. cor. qđ eſt ex capra & gñe

¶ Caprile. penul. prod. locus vbi capræ ſeruantur ſicut oule vbi oues.

¶ Capricorn⁹: cœleſte ſignū qđ pana fuiſſe exiſtimant q poſteriorē partē in effigiē piſcis: priorē vero in formā hirci cōmutauit. Cuius ingeniū admiratū Iouē ferūt hāc figurā in cœlū trāſtuliſſe. Stellā habet in naſo: in pectore duas: in pede duas: inter ſcapulas ſeptē: in ventre ſex: in cauda duas.

¶ Caprificus pe. cor. a carpendo q⁹ parietes ac muros carpat. Mar. Marmora meſſallæ ſcindit caprificus. Eſt em̄ e ſilueſtri ficus genere nullo vnq̄ tempore matureſcēs quę fere ruptis ſaxis ſolet erumpere. Teren. in Adel. Illic etiā vbi caprificus magna eſt. Caprifici etiā appellati ſunt caniculares dies q⁹ eo fere tempore liberi ſimul atq; ancillæ ſub arbore caprifico ſacra faciebant.

¶ Caprificatio a Ply. vocatur in arborib⁹ quotiēs illarū cortex p̄ ver cultello finditur vt cōmodius p̄rūpant arbores atq; creſcant ſimilitudine caprifici quę ruptis muris intumeſcens exit. Sunt tamē qui eam ſcarificationē magis appellandā cenſeant.

¶ Capero. as. pe. cor. frontē rugis cōtraho & aſperitatē vultus oſtēdo qđ a criſpis caprorū frōtibus vel a cornuū caprinorū ſimilitudine tractū eſt. Vnde & caperatum rugoſum dicitur. Plau. Quid illud eſt q⁹ ille caperat frontem ſeueritudine?

¶ Caphareus Euboīæ mons altiſſimus verſus helleſpōtum apud quem plurima græcorū claſſis affli cta eſt propter Palamedis necem. Vnde & caphareum mare dictum.

¶ Capis idis. poculi genus a capiēdo: cuius dimi. eſt capidula. Capys vero ys. nomē eſt eius q capuā ædificauit. Virg. lib. x. Et capys hinc nomē capuanæ dicit. Vrbi. de quo dictys cretēſis & dares phrygius. Itē interpres quinti calabri poetæ lib. xij. qui cū maieſtate Homeri videtur quaſi cōtendere.

¶ Capio is. cœpi captū ſignificat accipio. Virg. li. iiij. Geor. Cape ſacra manu caper robora paſtor. S⁊ differūt quia capere eſt cū effectu: Accipere cū quis nō ſic accipit vt habeat. Ideo vt Vlp. ſcribit nō videtur quis capere qđ eſt reſtitutur⁹. Et cape eſt ſpōte vel nō ſponte. Accipere tantū ſpōte. Vnde dicimus cępi labores: cępi moleſtiam: cępi vel ſuſcepi inimicitias: accepi calamitatē cladem contumeliā vulnus. Val. max. Vt nō coactus enſem accipe ſed ſua ſpōte ſumere videretur. Habet interdū reciprocū vſum: vt idem ſit cępi voluptatē & cępit me voluptas. Quādoq; capere eſt delectare ineſcare irretire ex trāſlatione ferarū venatuſq;. Hora. in ſer. Te cōiunx aliena capit: meretricula dauū. Quandoq; propitiari. Lucr. li. ij. Nec bene pro meritis capitur nec tāgitur ira. Quādoq; decipere. Vir. Captiq; dolis lachrymiſq; coacti. Quādoq; eligere. Teren. in Hecy. Cū illum gnatū æpimus. Quādoq; perpeti. vt apd eundē in Heau. Dū abs te abſum oēs mihi labores quos cępi leues. Quādoq; tenere: vt in Eu. Dij boni q d turbę ſædes noſtrę vix capiēt. Quandoq; detinere occupare. Ci. Nauē quandā piratarū preda onuſtam cępere. Var. Quid hic venator non cępit? Hinc vincti captiui dicūtur q⁹ non ſui iuris ſint ſed in poteſtatē aliorū redacti. Quoniā aūt qui ita capti ſunt nō ſunt amplius ſui iuris ſed libertate priuati ſunt: Ideo captos quandoq; p priuatis ſiue impeditis accipim⁹. Hinc mēte capti dicūtur amētes hoc eſt q mentis cōpotes nō ſunt. Capti oculis qui officio oculorū priuati ſunt. Et capere eſt amore accēdere. Vnde Capti amātes dicūtur. Lucil. Ne aſpectu & forma capiare aliena. Multa alia ſignificat pro diuerſitate rerū cū quib⁹ iūgitur: vt capere manu eſt cōprendere. Capere oculis videre. Capere auribus audire. Capere mēte intelligere. Capere cō ſilio eligere. Capere aſtu vel dolis decipere. Capere cantu aut voluptate delectare. Virg. Carmina quo captæ. Cape conſiliū eſt deliberare. Ci. Cū aūt cōſilium hoc princeps cępiſſet. Capere rationē eſt modum inuenire. Plaut. Rationē cępi vt & amanti obſequerer: & patrem nō offenderē. Et Capere facere. Ter. Nō ſi capitū dos mihi ſcia inimicos oēs hoies. Huius verbi cōpoſita ſunt Accipio a quo prę accipio. concipio. decipio. excipio. incipio. intercipio percipio. prę cipio. recipio. ſuſcipio. & vſucapio. q̄ ci ſyllabā cor. habent. Deriuata ſunt quę ſequūtur Et præterea Auceps. Forceps. Princeps.

¶ Capto as. frequentatiuū a quo Captito aliud frequentatiuū licet nō ſignificēt frequēter capere: ſed blādiciis: illecebris & huiuſmodi aliquid venari: vt hic obſequēdo captat aurā populārē. Mar. Capto tuā pudet heu ſ⁊ capto Maxime cœnā. Tu captas alias iam ſumus ergo pares. Hinc captator venator: & captatio venatio. Cic. Captator ille populāris auræ. Aliquando captare capere decipere. Mar. Si captare feras aucupis arte placet. Cic. Captatio calliditas inſidiæ fraus.

¶ Capeſſo. is. ſſi. ſſum. ſecundū Dio. vel capeſſiui. itum. ſecundū Priſ. verbū actiuū. Nā dicimus Capeſſo. or. & ſignificat capio: ſiue ad capiendum eo. Sal. lib. ij. hiſt. Diuerſa vti ſolet rebus pditis capeſſiuit. Liu. lib. i. tantū pro capio poſuit. Ergo vt ſegregaret pugnā capeſſit fugā. Similiter Apul. Dū ſimul illi & gratias agerē & dona capeſſerē. Virg. pro exequendum ſuſcipio. Mihi iuſſa capeſſere fas eſt. Plau. in Aſi. pro immitto. Quoniā magis in altum te capeſſis: tam æſtus te in portū refert. Idem in Am. pro recipio dixit. Nunc pergam hera imperium exequi & me domū capeſſam.

¶ Captiuus dicit quaſi capite diminutus qui ingenuitatis fortuna excidit cum nō ſui iuris ſit: ſed in aliorū poteſtatē redactus. Hinc captiuo as. qđ eſt captiuū facere. Captiuitas ipſa detētio: gręce autē αιχμαλωτοσ αιχμη και αιρουμαι ει λομην.

¶ Captus. a. um. participiū eiuſdē ſignificātiæ cū ſuo verbo. Et quādoq; pro priuato ſiue impedito ponitur. Vnde mēte capti. capti oculis qui officio mentis vel oculorū priuati ſunt. Et Capti dicūtur amatores a tranſlatione ferarū. Teren. Captus eſt: pro eo quod eſt tenetur & irretitur.

¶ Captus us. ſors intelligit. Terē. in adel. Prętera vt captus eſt ſeruorū nō malus hoc eſt vt ſe habet ſeruorū conditio ſicut exponit Do. Aliqñ Captus deceptio cuiꝰ dimi. eſt captiūcula q̄ & captio dicit. Itē Perceptio qđ homo capere pōt. Seneca. Quod captu quidē difficile eſt: ſed facile memoria retinetur. Vnde & p̄ capaci ponitur quādoq;. Cice. lib. ij. Tus. greci prudēter vt eſt captus hoim. i. tam pru

dẽtes q̃ capax prudẽtiæ eſt hominũ natura. Apul. dixit ſupra captũ cogitationis pro eo quod eſt ſupra q̃ quiſpiã cogitatione capere & complecti poſſit. Itẽ delectatio. Cic. Non poſſum adduci & ſuſcipere e pecunia captum.

¶ Captio ipſe actus capiendi ſeu decipiendi: ſeu id per qđ qs capitur: cuius dimi. eſt captiuncula. Gel. Quid aũt legis iſtius propugnatores in illa captiũcula facient in qua hæ eſſe neceſſum eſt.

¶ Captioſus a.um. qđ capit ſeu decipit & dolis plenũ eſt. Gel. Nõ eſſe captioſis queſtionibus reſpondendũ. Hier. cõtra Vigi. Captioſa eſt iſta cõcluſio.

¶ Captura detentio. Vnde in euangelio legitur. In captura piſcium.

¶ Capax qđ aliquid capit: ſeu cõtinet aut continere poteſt. Eius contrarium Incapax.

¶ Capſa. a capio q̃ res in ſereconditas capiat vel ακαμπτω quod eſt curuo. cuius diminutiuũ eſt capſula a quo capſella. Hier. lib. i. Re. Vaſa aurea q̃ exoluiſtis ei p̃ delicto ponetis in capſellã ſed tamẽ quid ſit capſa & vnde dicaẽ Sudas noſter ita ſcribit καψαλεγεται κυριωσ κιϛη και θηκη.

¶ Capſarius qui mercedis gratia ſeruanda in balneis veſtimenta ſuſcipit: cuſtos capſarũ. Et capſarius qui portat libros. Aug. in p̃s. interpretatione. Modo nobis ſeruiũt Iudei tãq̃ capſarij noſtri ſunt ſtudentibus codices portant.

¶ Capſus. carruca vndiq; tecta.

¶ Capſaces pe. cor. lechytus oleiq; vas. Cypria. li. ij. epiſto. Fidelia farris nõ deficiet & capſaces olei non minuetur. Sic Hiero. ad Euſto. Vidua ſarapta na ipſa cum filijs nocte moritura prophetã paſcit eſurientẽ & mirũ in modum capſace completo qui alendus venerat alit.

¶ Capedo pe. p. dicit ſpatioſũ aliquid & rei alicuius capax. A quo fit intercapedo & diſcapedino as. & diminutiuũ capedũcula. Capedũculas vero numæ accepit Ci. pro vaſis vel armarijs traditionũ eius.

¶ Capula vas vinariũ quo veteres vtebantur: q̃ facile capi poſſet. Var. Capis & minores capulæ a capiendo nominãtur q̃ anſatæ ſint.

¶ Capulator qui capulis oleum deplet.

¶ Capulus & capulũ dicit quicquid rẽ aliquã intra ſe capit. Col. li. v. Neq; em̃ cãteri⁹ editior eſſe debet pedali altitudine: vt ſit q̃ teneri adhuc pãpini capulis ſuis prolixius illigẽt. Vnde & id quo mortui efferũtur Capulus dicitur & Sarcophagũ. i. ſepulchrũ Capulũ dicitur q̃ corpora capiat. Apul. li. iiij. me. Ibi capulos carie & vetuſtate ſemitectos quibus inhabitabãt puluerei & cineroſi mortui paſſim ad futuræ prędæ receptacula referamus. Et capulus manubrium gladij q̃ manu capiatur. Virg. Capulo tenus abdidit enſem. Suet. in Calig. Veniam inquit veniam & hic mecum capulum gladij crebro verberans quo cinctus erat.

¶ Capularis ſenex. i. capulo intimus vel morti cõtiguus & mox capulo efferendus. Reumq; capularem dicebant q̃ capulo dignus eſſet.

¶ Caplum nodi genus in func: quo indomita iumenta capiuntur.

¶ Capiſtrũ capitis vinculum qđ equis & hmõi animalibus adhiberi ſolet ne fugiant. Mar. Paret purpureis aper capiſtris. Colu. lib. v. vitibus attribuit cum inquit. Quare cum ad ſummũ palum recta vitis extenta eſt capiſtro conſtringitur: ne fœtu grauata ſubſidat curueturq̃. Et capiſtrũ dicitur quod circa os brutorũ inuoluitur ne cibos decerpant.

¶ Capiſtro as. capiſtrum impono. Ply. Si inter arbores viteſq; aretur ſiſcellis capiſtrari boues oportet ne germinũ tenera decerpant.

¶ Capiſterium genus vaſis ruſtici. Quod tamen vt Georgius. Merula inqt Scaphiſterium melius dicit. Caput dicit totũ illud qđ collo ſuſtẽtatur. Inde dictũ q̃ ab eo initiũ capiãt ſenſus & nerui. Partes capitis diſtinguũtur. Nam eminẽtior pars vertex appellatur. Tum corona capitis diuidit in frontẽ anteriorẽ & occiput poſteriorẽ partẽ: media vero ſũt tẽpora quibus aures inhęrẽt. Aliquãdo caput dicitur origo & principiũ. Vir. O latij caput horũ & cauſa malorũ. Itẽ caput vocatur prima ſũma in pecunia a qua fœnus aut alius q̃ſtus fit veluti rei principiũ. Sed hãc etiã ſortẽ dicũt. Et caput initia patua in libris: qđ capitulũ apud vulgares dicitur. Gel. Quod in capite ſuperiore a Critolao ſcriptũ eſſe diximus. Cõpoſita a caput ſunt occiput & ſynciput: gręce απο του κρατεειν λεγουσι κραϛ κρατοσ.

¶ Capitis diminutio eſt priſtini ſtatus permutatio Cuius tria ſunt genera vt ſcribit Paul. Maxima minima media. Tria em̃ ſunt q̃ habemus. libertatẽ: ciuitatem: familiã. Igitur cũ hæc oia amittimus maximã eſſe capitis diminutionẽ: vt ẽ deportatio. Cũ vero amittimus ciuitatẽ & libertatẽ retinemus: mediã eſſe capitis diminutionẽ vt eſt in colonias latinas trãſportatio. Cum libertas & ciuitas retinetur familia tantũ mutatur minimã eſſe capitis diminutionem conſtat velut eſt adoptatio.

¶ Capitulũ diminu. ſignificat paruũ caput. Plau. Meũ capitulũ meus ocellus. Terẽ. O lepidũ capitulũ. Aliquãdo dicit initiũ ſentẽtię: q̃ principia ſententiarũ per metaphorã etiã capita vocãtur. Itẽ capitulũ dicit caput colũnarũ. Ply. lib. xxxvi. Proximũ colũnis ſpiræ ſubditæ & capitula addita.

¶ Capitellũ dimi. eſt a capitulum qđ modo ſignificat paruũ caput. i. groſſiorẽ ſummitatẽ cuiuſcunq; rei. Ply. Herba impia vocatur roris marini aſpectu thyrſi mõ veſtita atq; capitata. Inde ramuli aſſurgunt ſua capitella gerẽtes. Et capitullũ dicitur Epiſtylũ. i. caput colũnarũ. Nam baſis inferior pars eſt. Hoc & capitulũ vocatur. græce βαϛιϛ.

¶ Capitulo as. capitulũ appono. Vnde capitulatũ dicitur qđ veluti capitulũ quoddã in ſũmo habet. Ply. Folia bouis linguæ ſimilia minora ſubcandida: & in cacumĩe capitulata. Capitulare etiã eſt per capita diſtinguere. Et capitulata dicũtur ſcripta q̃ per capita diſtincta ſunt. Vnde & Recapitulare eſt breuiter quę dicta ſunt per capitula recenſere.

Capitatus. a.um. qđ in caput lati⁹ creſcit. Vnde capitatũ portũ. Col. lib. xij. Cultus autẽ porri capitati aſſidua ſarritio & ſtercoratio eſt. Itẽ capitata vinea ab eodem dicitur ſicut & brachiata.

¶ Capitoſus a.um. qđ magnũ caput habet. Interdũ dicit qđ eſt duri capitis q & ceruicoſus appellat.

¶ Capitale & per apocopẽ capital dicit facinus qđ capitis pœna luitur. Plaut. in Mene. Tãetſi capital fecerit facile aſſeruabis. Nonius docet capital eſſe capitis periculũ. Vat. vero faſciolã qua capillos nectimus. Capitalis homo nõ ſolũ pro ſceleſto q̃ eſt dignus puniri capite vt apud Cic. lib. v. Phil. Ad quendã ſeptimũ capitalẽ hominẽ collegã ſuũ miſerat: ſed etiã qui eſt prõptus ad cædẽ: vt idem Tre

batio. Tres viros vites cẽſeo. Audio capitales eſſe Capitalis oro. Ci. lib. i. offi. Capitalis oratio eſt ad equationẽ bonorũ pertinẽs. Capitalis ira ab Hor. dicitur ꝓ mortifera. Capitale odiũ. Capitalis morbus: ꝙ caput & vitã hois petant. Capitalis locus dicebaꝫ: vbi ſi quid violatũ erat capite violatoris expiabatur. Capitale pactum. Capitale vitiũ. i. propter qđ debeat quis ad pœnam capitis peti.

¶ Capite cenſi dicebãtur: qui in plebe Rom. perq̃ pauco aut nullo ære cẽſebãtur a cẽſione capitũ: ꝙ ſolis capitibus cẽſerẽtur quibus ꝓletarij nomẽ impoſitũ a munere officioꝙ prolis edendæ ꝙ cum re familiari patua minus poſſent rempu. iuuare: ſobolis tamen gignendæ copia ciuitatẽ frequẽtarent.

¶ Capitoliũ: locus Romæ ſic dictus a capite hois ibi reperto dũ foderent fundamẽta. Ante eñ. Tarpeius mons dicebatur a virgine veſtali Tarpeia: quę ibi a ſabinis necata atq; ſepulta fuit.

¶ Capitolinus fuit cognomen eius qui caput inuenit: cum capitolium extruendũ eſſet.

¶ Capitium capitis tegmen a capite. Aliſa Capio ꝙ capiat. i. comprendat pectus. Var. de vi. pa. Tunicas nec capitia nec ſtrophia.

¶ Capidulum idem quod capitium.

¶ Capillus quaſi capitis pilus q̃uis & ꝓ omni pilo ſumaꝫ. Oui. Quot ſunt mẽtula: quos hꝫ capilli. Capillus veneris herba ſic dcã ꝙ delapſos poſt alopeciã capillos recreat: ſiue ꝙ capillos fluores coercet

¶ Capillo tenus ſignificat vſq; ad capillos.

¶ Capillare eſt capillos facere. Plyn. Polythrix in viridi capillatur: ſed defluuia comarum facere dicitur. Vnde capillatus ta. tum. quod crines lõgiores habet. Cice. Capillatior ſolito.

¶ Capillamẽta quãdoq; capilli dicũtur. Apul. lib. ij. de aſi. Tanta eſt capillamẽti dignitas: vt q̃uis auro veſte gemmis omniq; cætero mundo exornata mulier incedat tamen niſi capillum diſtinxerit ornata nõ poſſit videri. Ply. lib. xxi. Herba croci eſt folio anguſto pene in capillamẽti modum. Tranſfertur quoq; ad herbas & arbores. Col. lib. v. Qui nõ ſolũ in eo errabant ꝙ primi anni capillamenta ſeminũ intacta patiebãtur ſed poſt biẽniũ cũ viui radix recidenda erat omnẽ ſuperficiẽ amputabant ſolo tenus iuxta ipſum articulum.

¶ Capua a cãporũ latitudine in qbus ſita eſt dicta eſt vt inqt Cic. Liu. a Capy Samnitiũ duce qui lingua illa falco a pede introrſus curuato vocatã ait ſub cuiꝰ augurio creditur cõdita. Virg. a Capy Aeneæ cõmilitone qui eã cõdidit. Strabo ꝙ eſſet. xij. vrbium caput hoc eſt ipſa duodecima reliquis. xi. preeſſet dictam exiſtimat. Quidam a capacitate ꝙ omnẽ vitæ fructũ capiat. Euſtathius etiã ab vrbe cui nomẽ cãpus eſſet vel a camporũ planicie abundantia vt Diod. qui. M. Genutio & Agrippa Curtio Chilone Cos. exædificatã eam tradit: Ab hac ea regio campania dicta eſt a qua campani.

¶ Capus & Capo. Varro. Ex gallo gallinaceo caſtrato fit capus.

¶ Capnos: latine fumus. Quo noĩe dicta eſt etiam herba naſcẽs ĩ ſegete hordeacea q̃ lachrymas vt fumus ꝓuocat. Hinc Acapna dicta ſũt ligna ſicca q̃ ſine fumo ardent. Et Vinũ capnias hoc eſt fumoſũ

¶ Capronę iubę ſeu comę ĩ frõte deuexę q̃ſi a capite pnę. Lucil. li. vij. ſaty. Aptari caput atq; comas fluitaꝝ capnas altas frõtibꝰ ĩmiſſas vt mos fuit illis

¶ Caprunculũ vas fictile ſic dictũ ꝙ capax ſit.

¶ Capena pe. ꝑ. oppidũ vicinũ Romæ iuxta fontẽ ęgerię. Hinc capenas tis. eſt & capena porta Romæ a capena vrbe quã italus rex ędificauit vt inqt Soli. Hæc etiã porta apia dicta eſt per quã capuam itur: vt Frõtinus libro de aquæ ductibus teſtatur.

¶ Carambis promõtoriũ magnũ ad ſeptentrionẽ porrectũ arietinæ frontis habens formã quod longo ſpatio pelago incumbens ſcythicæ obiectũ peninſulæ euxinũ pontũ bimare videt efficere. Dionyſius Libycus ἀει ϖροσ βορεηρτε και αντο λιηροροωσαι μεσσαι Δερθα και ενθα Δυωι ανεχουσι κολωναι ημεν υϖερνοτιηην τε κλειουσι καραμβιν. Et Euſtathius eiuſdem interpres multa ſcitu digniſſima.

¶ Carabus penul. cor. genus piſcis.

¶ Carbaſus pe. cor. gene. fœ. ſecundũ Priſc. gene. maſ. ſecundũ Phocã. Probus vero & caper dicunt eſſe maſc. & fœmi. in ſingulari neu. vero in plurali genus lini eſt miræ tenuitatis in Hiſpania primũ repertum: vt ſcribit Ply. Ex carbaſo fiebant vela naiiũ quę & ipſa carbaſa dicũtur. Cice. de ſuppli. Taberna carbaſeis intenta velis. Carbaſinis veſtibus indi & arabes corpora velant: quę ſunt auro purpuraq; diſtinctæ ait Curtius verodocet carbaſum eſſe pallium quo flaminæ amiciũtur opulẽtię cauſa: vt ſerico aut tenui lino. Val. Max. lib. pri. Maxime vero virginis Aemiliæ diſcipula extincto igne tutã ab omni repræhenſione veſtę numẽ præſtitit. Qua adorante cum carbaſum quẽ optimũ habebat foculo impoſuiſſet ſubito ignis emicuit.

¶ Carbo dicitur cum extincta fuerit pruina. Perſi. Illa prius creta mox hæc carbone notaſti. i. nigro & extincto. Aliquando dicitur carbo cum eſt ignitus. Ply. lib. xviij. Et cum cinis in foro concreſcit: & cum carbo vehemẽter perlucet. Græce Anthrax dicitur. Eſt & carbo viri cognomen.

¶ Carba vẽtus aphryc⁹ dicit a Victr. nãi nautæ carbinũ nominãt: quẽ libycũ hodie vel rura vocãt.

¶ Carbũculus paruus carbo. Et carbũculus tuber: ſeu vitiũ ex inflãmatione proueniens. A candenti carbone dict⁹ ꝓpter inflãmationẽ. De hoc Cælſus Non aliud carbũculo peius eſt. Eius hæ notæ ſunt rubor eſt: ſuperq; eũ non nimiũ puſtulę eminẽt maxime nigrę: interdũ ſubliuidę aut pallidę. In his ſanies eſſe videt. Infra color eſt niger: ipſum corpus aridũ & durius q̃ naturaliter oportet. Præterea carbũculus vitiũ eſt in vitibus atq; arboribus cũ quodam quaſi vredinis carbone vuæ & fructus vrũtur Terra eñ ſole perferuet: ita vt radices ſatorũ cõburat. Ply. lib. xviij. Plæriq; dixere rorẽ inuſtũ ſole rubiginis cauſam eſſe & carbũculi vitibus. Siletid accidere vuis tertio & ſexto Idus Auguſti ſub decretorio illo ſydere qđ caniculã appellant. Var. lib. i. de re ruſ. vbi terrarũ genera diuidit ait. Lapis marmor rudus arena: ſabulũ argylla rubrica creta carbunculus. Ply. Sic affligit & vitẽ carbũculus quæ terra ita vocatur. Eſt & carbũculus gẽma ꝓpter colorem ꝙ ſit ignitus vt carbo: cuius fulgor nec nocte vincitur adeo vt flammis ad oculos vibret. Gignitur in libya apud troglodítas. De hoc Hiero. Ply. lib. xxxvij. Principatũ habent carbunculi a ſimilitudine igniũ appellati cũ ipſi nõ ſentiãt ignes. Vnde & a quibuſdã carbunculi dicũtur Apyraſtæ. Sumitur quandoq; carbũculus pro terra vbi teſſel

læ lapideæ & nigræ reperiũtur. Palladius in Ianuario menſe Carbunculus niſi ſtercoretur macras vineas reddit. Ply. lib. xvi. Maximeq; ſabulum humidum aut carbũculum aut tophaceam formã.

¶ Carbũculare eſt carbũculum pati. Ply. lib. xxiij. Succus eorũ carbũculantibus circa oculos vlceribus excreſcentibus & puſtulis efficax. Et carbũculare eſt more carbonũ fieri. Idem lib. xij. Verum & his ſua iniuria eſt: atq; cœli intemperie carbũculantur fiuntq; ſemina caſſa & inania.

¶ Carchedon pe. pro. græce carthago dicitur. Inde carchedonius carthaginẽſis. Vnde a Plauto dictũ eſt Carchedonius vocatur hæc camœdia latine penulus. Et carbunculos auctore Ply. carchedonios vocauere propter opulentiã carthaginis magnæ. Dicta carchedon a carchedone cõditore cuius meminit Apianus. Sed vulgatior fama eſt conditam fuiſſe a Didone Euſtathius multa in Dionyſio Sudas. καρχηδων η αφρικη εξησωρματο ο μεγασ κυπριαγοσ ταυτην σκιπιων καθειλεν εισ ελαφοσ η μετα τον πρωτον συνοικισμον επτ κοσιαετη κρατησασα των περιοικων.

¶ Carcer locus in quo ſeruant̃ noxij vel vndecũq; quis exire phibetur quaſi coarcer a coarcẽdo vt docet Var. q; vincti in eo cuſtodiũtur & prohibentur exire. Eſt em̃ cuſtodiæ locus quæ græce philaca dicitur. Vnde & in circo vnde emittebantur equi carceres ſunt appellati q; coerceantur equi ne inde exeant anteq̃ magiſtratus ſignũ miſerit. Et licet quidam dicant in ſingulari tantum ſignificare cuſtodiam publicam in plurali currentiũ equorum repagula vel funes qut equis ad metam currere volentibus opponũtur. Cic. tamẽ vtrunq; indifferẽter poſuit. Nã in Cato. ſic inquit. Nec vero velim quaſi decurſo ſpatio ad carceres a calce reuocari. Et lib. iiij. ad Heren. Quaſi ſi quis ad olympiacũ curſum venerit & ſteterit vt emittatur impudenteſq; illos dicat eſſe qui currere cœperint ipſe intra carcerem ſtet. Q; autem carcer pro facinoroſorum cuſtodia a coarcendo dicatur: patet ex verbis Liuij lib. i. ſcribentis. Cum in tãta multitudine hominũ diſcrimine recte an perperã facti confuſo facinora clãdeſtina fierent: carcer ad terrorẽ increſcẽtis audaciæ media vrbe imminẽs foro ædificatur. Carceres tamẽ interdum pro furibus ſeu captiuis poni ſolet.

¶ Carcerarius a. um. qđ ad carcerẽ ptinet. Plaut. in Cap. Aegre mihi eſt hũc quæſtũ facere carcerariũ.

¶ Carcinus pe. cor. cancer animal: & ſignum cœleſte. Vide in dictione Cancer. Luca. xiiij. Par geminus chiron. Et idem. Quod carcinus ardẽs Humidus ægroceros.

¶ Carcina ciuitas eſt a qua ſinus carcinites vbi & carcinitus amnis vt auctor eſt Ptolemæus.

¶ Carcinoma atis. pe. cor. cãcer morbus. Ply. lib. xx. A qua quoq; ei⁹ decocta neruos articuloſq; mite iuuari ſi foueant vlcera & recentia & vetera carcinomata q̃ nullis aliis medicamẽtis ſanari poſſunt. Cato de reruſt. Et ſi quid in mãmis vlceris natum & carcinoma: braſſicam tritam opponito: ſanũ faciet. Celſus tria facit eius genera. Primũ cacoethes cum vlcus quidẽ preſſum eſt: ſed q̃ circa ſunt intumeſcunt. Secundũ ſine vlcere. Tertiũ quod thymiũ vocat. Græce carcinus dicitur.

¶ Cardia latine cor. Inde Cardiacus & Cordiacus απο τησ καρδιασ. i. a corde: ſiue ab ore ſtomachi quod cardiam quoq; græci vocant nõ q; paſſionem illam cor ſuſtineat ſed ſtomachus & periculũ ſit ne cor attingat. Cor. Cel. Cardiacus morbus ex nimia imbecillitate corporis & languente ſtomacho ſudore nimio naſcitur. Iuue. Cardiaco cyathũ non perrecturus amico. Eſt & Cardia nomẽ vrbis in thracia a cordis ſimilitudine vocata. Solinus. Cardia q; in cordis facie ſita ſit dicitur.

¶ Cardinũ penult. cor. herba ſuauis odoris a quibuſdam Naſturtium dicitur.

¶ Carduus herba vulgo nota a qua carduellis auis appellata eſt.

¶ Carduellis auis pua: a capite rubro alis luteis albo nigroq; diſtinctis dcã q; carduos ſemie paſcat.

¶ Cardo inis. dicit̃ quaſi cor ianuæ quo. ſ. illa mouetur. Nã vt animãtia motũ a corde ſuſcipiunt: ita fores a cardine. Virg. Foribus cardo ſtridebat ahenis. Hinc apud Romanos dea Carna quaſi cardina fuerat. Cardines etiã dicũtur altiſſimæ cœli partes quas græci polos & latini vertices etiã dicũt a ſimilitudine eorũ circa quos valuæ voluũtur. Ponit̃ interdũ cardo pro oportunitate. Virg. Haud tanto ceſſabit cardine rerũ. Quod Ser. inde tractũ exiſtimat q; in prouerbio dicitur. Res in cardine eſt. Et circa id verti cardinẽ dicimus: in quo ſũma rei eſt. A Cardo fit cardine⁹ a. um. & cardinalis & hoc cardinale quæ pro præcipuo poni ſolent. Cardinales circa quos fides Chriſti vertitur.

¶ Careo es. carui & caſſus ſum caritum & caſſum ſecundum Priſ. Et eſt proprie carere rem deſyderatã nõ habere. Ineſt em̃ velle & deſyderare in carendo Et Carere in bono dicitur nõ in malo. Et ꝓprie videtur eſſe de ijs cõmodis quæ olim poſſedimus quibus indigemus. Nam qui priuatus eſt nec vnq̃ regnauit ſatis recte non poteſt dici carere regno: cum id elocutionis genus pertineat ad eos qui olim fuerunt reges: & poſtea regno expulſi ſunt. Quod accidit tarquinio ſuperbo. Conſtruitur hoc verbum cum ablatiuo: licet cũ accuſatiuo iunctũ inueniatur Plaut. in Menæ. Dare vna opera penſum poſtules inter ancillas ſedere iubeas lanã carere. Quod eſt a carendo q; eam tum purgant & deducunt vt careat ſpurcicia. Ex quo carminari dicitur. Differunt em̃ ab inuicẽ Careo & Indigeo: q; indigemus neceſſarijs vt vacemus litteris. ſ. pecunia & libris: Caremus vero non indigemus honoribus dignitatibus & huiuſmodi: quę non ſunt neceſſariæ & tamẽ vellemus. Et caremus multis ſeruis q̃ is non indigeamus. Improprie tamen dicimus Careo damno: careo culpa. careo febre. ſignificare volẽtes me non febricitare. Eſt em̃ Acyrologia. i. improprius ſermo. Econtrario dicimus habere febrem cum illa nos habeat.

¶ Carex fœmi. gene. herba acuta & duriſſima ſimilis aſparago. Virg. Et carice paſtus acuta.

¶ Carectum locus caricibus plenus. Idẽ. Tu poſt carecta latebas.

¶ Caries vetuſtas vel putilago. Lucil. li. vij. Ne auriculã obſidat caries ne vermiculiq;. Auſ. I tineas cariemq; pati te charta neceſſe eſt. Sũt qui cariem interpretẽtur vermiculũ illũ qui ligna rodit: & vulgo carolus dicitur. Col. lib. xij. Omnis materia in ædificia ſuccidi debet luna decreſcẽte ab vigeſima vſq; in trigeſimã quia ſic cæſa iudicatur carie nõ infeſtari. Ply. Cedri o leo perũcta materies: nec timeã

nec cariem ſentit. Idem pro carolomēto lib.xij.ac cepiſſe videtur cū inquit.¶Celeriter ea cariem ſentit. Hinc carioſus a.um.quod eſt carie plenū.

¶Caras nomē propriū regis qui regioni cariæ nomē indidit. Cares vero dictus eſt Statuarius Liſippi diſcipulus. Cares numero plurali populi a caria Cares ſub minoe fuerūt & tūc leleges dicebāt & iſulas habitabāt poſtea facti ſunt cōtinētis hitatores multūq; maritię oræ & mediterraneę occupauerūt

¶Caria regio minoris aſiæ inter Lyciam & Ioniā Strabo Cariam a Borea Mędri flumine clauſit ab occidenti Icario & myrthoo pelago.a meridie rhodiēſi. Ab ortu lycijs & alijs gētibus magnāq; tauri montis partē in Caria cōcluſit omnē oram rhodiā ei attribuēs:quę meridionalis eſt. A Cara rege: qui primus auguria auiū dicitur inueniſſe. Cuius populi cares dicti qui poculiariter ſūt barbari noīati. Cariæ olim impauit mauſoleus in qua Halicarnaſſus metropolis fuit:& mauſoleum illud celebratiſſimū quod inter ſeptem ſpectacula numerari ſolet.

¶Carra æ.ciuitas Arabiæ ad rubrū mare a qua carræi dicti ſunt populi. Ply. Carræis latiſſimos & fertiliſſimos agros:ab oppido arabiæ qđ carra dicit.

¶Carræ carrarū ciuitas Meſopotamiæ trans Edeſſam Craſſi & Romani exercitus cruore nobilis. Vnde Lucanꝰ. Aſſyrias latio maculauit ſanguine carras. Eſt &.

¶Carrus & carrū vtroq; modo dicitur: a cardine quattuor rotarū: vel q; currendo ſonet. Cæſar. Inter cartos impedimentaq; prœliū cōmiſerunt. Hircius. Pompeius ea die per viarum anguſtias carra complura multoſq; laniſtas retraxit.

¶Carrucha pe.pro.genus vehiculi.i. currus. Hinc carrucharius:qui carruchas agit.

¶Carrucarius.a.ū.qđ ad carrucā ptinet. Pōp. Plę raſq; mulas,carrucarias tales eē vt trāſiūgi nō poſ=

¶Carico as.p.c.qd ſignificet Hie.expſſit (ſint. ſic ſcribens. Origenes maiora cogitans. propriūq; ingenium ferre non ſufficiens oneribus maioribus carricabat ſe. Et cum ſic incedere non poſſet ruina magna deuolutus eſt.

¶Caros crapularis redūdātia a καροω pturbo vexo agito ſeu a καροομαι qđ ē capite aggrauor oblidor velut ab opp̄ſſura capitis & ingenij offenſiōe

¶Caryatides ſtatuæ muliebres in ædificijs: vt art Victr.ſicut viriles q̄ mutulos aut coronas ſuſtinēt. Telamones a noſtris atlantes a græcis appellatæ.

¶Cariſſam antiqui pro vafro vſurpabant.

¶Caritas ſine h a careo ſignificat inopiā. Liu.lib. xi. Caritas primū erat annonæ ex incultis per feceſſionē plebis agris. Vnde & carus in ea ſignificatione qua opponitur vili. Differunt tamē caritas & inopia q; caritas ſit rerū pœnuria quę adhuc extant: inopia earū quę nō extant. Ci.pro domo ſua. Qua ex re primū notare deinde inopia. Caritas ānonæ eſt:inopia ſeu pœnuria aliarę rerū. Charitas cū h la tine amor dicit̄ α Χαρισ gratia & amor. Et eſt quidem charitas amoris ſpecies q̄ ad hoies tantū ſpectat pro dignitate & qualitate perſonarū amor ad omnia. Nam maxima charitas debetur parētibus proxima filijs:& deinceps reliquis. Sic charus cū ſignificat gratum & amore deuinctum.

¶Carinæ.arum. nomen vici Romani in quo fuit domus Pompei. Virg. Lautis mugire carinis. Varro carinas dici putat ab eo q; hinc oritur caput ſaeriæ viæ καρα latinæ caput dicitur.

¶Carina pe.pro.pars nauis & ipſa nauis concauitas licet quādoq; pro tota naui ponatur.

¶Carinare eſt in modū carinæ formare. Ply.li.ix. Saliunt pectines & extra volitant: ſeq; & ipſa carinant. Et carinatū concauū. Aliquādo Carinare eſt probra obijcere:q; carinātes.i. probra obijcientes ſint infimæ ſortis homines ſicut & carina.

¶Carinatim ſignificat ad ſimilitudinē carinæ.

¶Carmania regio maioris aſiæ cuius metropolis eſt Carmania & populi carmanij qui teſte Pōpo. ſine veſte ac fruge:ſine pecore ac ſedibꝰ corijs piſcium veſtiuntur.

¶Carmelus pe.pro.& cū vnico l.latine & græce dicitur. Hebraice vero Chermel. Et ſunt duo mōtes auctore Hiero.qui hoc noſe vocātur. Alter galileę puinciæ in quo fuit Nabal carmelus maritus Abigail ad auſtralem plagā. Alter iuxta Ptolomaidē mari imminens in quo Helias propheta flexis genibus pluuiam impetrauit.

¶Carmon eſt lucus in Meſſenia & templū Apollinis in Laconia:& in Archadia flumen:& mons in Peloponneſſo.

¶Carmē quaſi canimē a canendo dici poteſt quicquid eſt metrice ſcriptum. Vnde Virg. verſum vnū carmen dixit. Et rem carmine ſigno. Et duos ſimiliter cum ait. Tumulo ſuperaddite carmē. Tota in ſuper æneis heroicum carmen dicitur: & carmē bucolicum. vt Tale tuū carmē &c. Quandoq; carmē dicitur incātatio: vt Carmina de cœlo poſſunt deducere lunam.

¶Carmenta & carmentis: Euandri mater a carminibus quibus dabat reſpōſa cum proprie Nicoſtrata vocaretur. Erat hęc rerum futurarū admonitrix quæ Phœbo dedicata carminibus oracula ſignificabat. Hinc Carmentalis porta. Virg. Et carmentalem romano nomine portam. Poſtea vero ſcelerata dicta eſt q; per eam ſex & trecenti fabij cū clientium quinq; milibus egreſſi aduerſus hetruſcos ad amnē cremeram omnes interfecti ſunt. Ouid. Carmentis portæ dextro eſt via proxima iano: Ire per hanc noli quiſquis es:omē habet. Illam phama refert fabios exiſſe trecentos. Porta vacat culpa:ſed tamen omen habet.

¶Carminare eſt quaſi pectinare. Ply.li.ix. Iuſtum eſt e quinquagenis faſcium libris quinas denas carminari. Et lib.xi. Hāc ab his quoq; gigni ſubigiq; vnguiū carminatione: mox tralui: inter ramos tenuari ceu pectine.

¶Caro proprie mortuorum dicta eſt q; careat anima:inquit Donatus vel r pro d ponitur:vt ſit caro quaſi cado: quoniam cum ſine anima eſt cadit. Virg. Belloq; caduci dardanidæ. At Hieronymus inter carnem & pulpam ſic diſtinguit: vt Caro ſit quæ ſanguine venis oſſibuſq; neruiſq; conſtringitur. Pulpa quæ manducatur eo q; pulſetur & concidatur. Et non ſolum de animalibus:ſed etiā de piſcibus pomiſq; dicitur. Quidam hoc nomen a greco deriuant κερξοσ a quo fit creo.

¶Caruncula a noſatiuo caro diminu.eſt. Carnicula vero a carnis nominatiuo ſecundū antiquos.

¶Carniuora pe.cor.dicūtur animalia quæ carnes vorant. Vnde dicimus aquilam carniuorā. Ply.li.x. Seratorum dentium carniuora ſunt omnia.

¶Carneus a.um.qđ ex carne eſt: vt fruſtū carneū.

¶Carnoſus à.ū.qđ ẽ pingue. carnoſitas pīguedo
¶Carnarius:qui carnes vendit. Similiter q in edẽ da carne delectatur carnarius vocatur. Mar. Carnarius ſum pinguarius non ſum.
¶Carnarius.a.um.quod ad carnẽ pertinet: vt carnaria taberna vbi carnes vendūtur.
¶Carnariū ꝓprie locus vbi caro ſalſa ſuſpenditur ſeu reponitur. Ply. Quippe e macello aut carnario viuendū eſt. Quãdoq; etiã dicit locus vbi carnes tantūmodo vẽdūtur. Plau. Cœnã e carnario emit iam factus ſatur. Varro tabernam carnariã vocat. Qui vero carnes in carnario vendunt etiã laniį appellantur:& carnariį. Interdū carnariū accipitur ꝓ ipſa carne:ſicut cibariū pro cibo. Plau. Qui mihi carnarium parauit ridiculus ad ientandum. Et carnarium inſtrumentū dicitur cum pluribus vncinis quibus ſuccidiæ appenduntur.
¶Carnifex qui carnes ex hominib⁹ facit. Hinc ex carnifico.as.pro exercuio. Ter. in Heau. Huiuſmodi ſemper cõminiſcere vbi me excarnifices.
¶Carnificor.aris. deponens ſignificat carnificis officium ago.
¶Carnificium: ipſe actus carnificis. quod & carnificina dicitur.
¶Carnificina.æ.penult.produ. locus publicus in quo iuſſu magiſtratus homines ſontes a carnificibus occiduntur. Plau. Quid ſi deſperatis rebus carnificinã petat. Suet. de Tiberio. Carnificinæ eius oſtenditur locus capreis vnde damnatos poſt longa & exquiſita tormẽta precipitari coram ſe in mare iubebat. Et carnificina dicitur carnificis officiū. ſeu excarnificatio & cruciat⁹. Plau. in Cap. Vel carnificinam hunc facere poſſum perpeti. Cyprianus ad Demetri. Quæ hæc eſt inſanabilis carnificinæ rabies? quæ inexplebilis libido ſæuitiæ? Cato carnificinas dixit plurali numero pro tormẽtis & cruciatib⁹. Vbi ſocietas inquit: vbi fides maiorū inſignitas iniurias plagas verbera vibices eos dolore ſatq; carnificinas per dedecus atq; ignominiam te facere auſum eſſe. Plau. in Ciſ. ſingulari vſus eſt. Credo ego amorem primũ apud homines carnificinam cõmentũ. Cice. lib. iiį. Tuſ. per tranſlationẽ dixit: nam cum omnis perturbatio miſeria eſt tum carnificina eſt ægritudo. quia inſtar carnificis cruciat lancinat præcordia: lacerat animũ ex carnificatumq; conficit. Poſſet tamen hic carnificina accipi veluti pro fœmina excarnificãte. ſicut a Plauto dicitur fœmina opificina.
¶Carnificinus.a.um. ponitur pro crudeli & carnifice digno. Cice. Carnificina eſt iſta crudelitas.
¶Carna: dea quæ vitalibus humanis ſeu cardinibus præeſſe exiſtimabatur. Vnde Ouid. lib. vi. faſ. Prima dies tibi carna dat dea cardinis hæc eſt. Hęc ſtriges nocturnas puerorũ vt dicebant cunas infeſtantes a limine ſummouebat.
¶Carpathos. penul. cor. Inſula contra ægyptum media interrhodum & cretam ducentorum ſtadiorum circuitum habens quattuor inſignis vrbibus a qua vicinum mare ad ægyptum vergens carpathium dictum eſt.
¶Carpatinæ penultima producta calciamentũ ruſticum a caribus appellatum: & fiebant ex recentibus coriįs bubalis.
¶Carpentũ: vehiculi genus dictum quaſi carmentum a Carmenta Euandri matre. Ouid. lib. primo faſto. Nam prius auſonias matres carpenta vehebant. Hæc quoq; ab Euandri dicta parente reor.
¶Carpentarius: faber qui carpenta facit. Et carpẽtarius faber lignarius. Hiero. Carpentarius artifex fecit ſcamnũ. Carpentarius equus qui carpentũ ducit. Carpentariũ opus quod ad fabrũ lignariũ pertinet. Hiero. in Exo. Et opere carpentario.
¶Carpophorus. penul. cor. nomen viri proprium & latine dicitur fructifer. græci enim καρπoφoρ fructum φoρειν ferre dicunt. Hiero. ad Euſto. de morte Paulæ Salue Efrata regio vberrima atq; καρπoφoρα cuius ſterilitas deus eſt.
¶Carpo.pis.pſi.ptum. decerpo. Virg. Inſere Daphni pyros carpẽt tua poma nepotes. Item carpe reeligere. Terẽ in Adel. Vnũquodq; qđ erit belliſſimũ carpam. Item reprendere. Mar. Carpere vel noli noſtra: vel ede tua. Item Frui. Vir. Carpamus dũ mane nouũ dum flumina creſcunt. Item lędere: vt Carpit eñ vites paulatim vritq; videndo fœmina Carpere viam eſt ambulare. Carpere vitales auras eſt haurire. Carpere lanam eſt attenuare. Virg. lib. pri. Geor. Nec nocturna quidẽ carpẽtes penſa puellæ neſciuere hyemẽ. Carpere linũ eſt euellere. Ply. Herbaſq; cum ſemine & radicibus carpunt. Carpere cibum eſt paſci. Compoſita ſunt decerpo. excerpo. & diſcerpo: De quibus locis ſuis.
¶Carptim aduerbiũ ſignificat hinc atq; illinc carpendo non ipſam ſeriem ſequendo.
¶Carpinus: pe. cor. genus arboris notæ. Col. lib. vi. Quin etiã cornus & carpinus & ornus nõnunq; & ſalix a plærisq; in hoc ipſum diſponitur. Palla. Carpinus vltima arbor.
¶Carta: ſine h. nomẽ fuit vnius ex Darįj principibus. Charta cũ ch. aſpirato: eſt enim dictio græca & proprie fit ex papyro: apud græcos vero ꝓ eo poni conſueuit quod nos librum dicimus. Ouid. libiiį. triſ. Nullus in hac charta verſus amare docet. Hinc chartaceus a.um. Vlpia. de lega. libro. tertio. Q: ſi in codicibus ſint membraneis vel chartaceis vel etiam eboreis vel alterius materiæ. Chartula diminutiuũ eſt. Hieronymus. Volo in chartulis meis ineptias ſcribere. Aliquando vero charta poni ſolet pro foliįs ſeu phiſuris in quibus ſcribimus ſeu ſint papyracea ſiue membranæ aut ex pergameno aut ex alia materia. Quintilia. Cum aperto codice Chartas explicaret. Vnde Suet. in Nero. Plumbeã chartã ſupino pectore ſuſtinuit. Ply. lib. xiįj. refert chartam Alexãdri magni victoria repertã auctor eſt. M. Var. condita in ægypto Alexandri & antea non fuiſſe chartarũ vſum palmarum foliįs primo ſcriptitatũ: deinde quarũdam arborũ libris poſtea pauca monumẽta plumbeis voluminibus mox & priuata linteis cõfici cœpta aut ſchedis. Vopiſcus in Aureliano. Quę omnia ex libris linteis in qbus ipſe quotidiana ſua ſcribi præceperat.
¶Cartha fuit vrbs haud procul a Tyro. Vnde fortaſſe & Carthago habe aſpirationem.
¶Carthago vrbs aphricę celebris q̃ poſt trõianũ bellũ vt docet Euſe. a Didone condita fuit & apud nos nouã ciuitatẽ ſignificat. Eſt & alia carthago in hiſpania quã Haſdrubal cõdidit q̃ noua perpetuo epitheto dicit ad differentiã Carthaginis libycæ. Hoc nomẽ quidã a cartha oppido haud procul a Tyro dici putãt. Ci. vero. li. ij. de natura deorũ ſcribit dictã a carthagine Herculis filia cũ byrſa diceret,

¶Carthaginienſis dictio ſex ſyllabarū eſt. Nā auctore Priſc. inter n. & e. interponitur i. Ait eñ li. iiij. Si tertiæ ſint declinationis abijciunt extremā. ſ. genitiui: & aſſumūt enſis. vt piſtor piſtoris piſtorienſis. carthago carthaginis carthaginienſis. ſed hūc catalogū ſyllabarū doctiores deriderent & græci.
¶Carthallū. Caniſtrū. Hier. in Deutro. Tolles de cūctis frugib⁹ tuis primitias & pones in carthallo.
¶Carthophylatium. latine ſcriniū dicitur in quo libri & ſcripturæ reponūtur.
¶Carthilago pe. cor. cōcauitas illa q̄ ē circa aures
¶Carteia oppidū eſt hiſpaniæ Carteſeos a græcis dicitur. Vnde carteſius. a. um. vt Littus carteſiū: in quo freti anguſtiæ ſunt.
¶Carica eſt gen⁹ ficuū a loco ſic dictarū. vt docet Iul. Pol. Apud multos tamē pro ficu ſicca accipit. Ouí. li. i. faſ. Quid vult fama ſibi rugoſaq̄ caryca dixi Tñ Sudas ītno xij. illí. Sudæ cōpoſitores aliter interp̄tantur. ſ. καρυκη εδεσμα εκ πολλων συγκει μενον βρωμα λυλι ον εξ αιματος και αλλων εδεσματων αφ ου και το συνταρατ τειν τι και αναλευειν καρυκευειν φασι. Eſt igit̄ ſi de ętymologijs græcarū dictionū græcis credim⁹ farcimē illud qđ vulgo dicitur baldoni farcimē ex ſanguine & alijs eſculētis: qđ lydij primi īuenerūt.
¶Charybdis & Scylla duo monſtra ſunt in freto ſiculo. de quibus Virg. Dextrū ſcylla latus leuū im placata charybdis obſidet. Eſt autē loc⁹ ſicuti ſcribit Sal. iuxta Taurominitanū littus: extatq̄ fabula charybdim mulierē fuiſſe rapaciſſimā quæ cum Herculis vaccas rapuiſſet a Ioue fulminata eſt: & in hoc monſtrū cōuerſa. Eſt igit̄ charybdis mare periculoſum nautis qđ contrarijs fluctuū curſib⁹ colluſionē facit: & rapta quęq̄ abſorbet & reijcit. Ouí. Et vomit epotas ſæua charybdis aquas. Sene. ad Lucil. Scyllam ſaxum eſſe. & quidem terribile nauigantibus optime ſcio. Charybdis an reſpōdeat fabulis perſcribi mihi deſydero. Fac nos certiores vtrum vno tantū vento agatur in vertices: an oīs tempeſtas: ac mare illud cōtorqueat: & an verū ſit quicquid illo freti turbine arreptū eſt p̄ multa millia trahi. Thucydides lib. iiij. εϛι δε ο πορθμος η μεθταξυ ρηγου θαλασσα και μησσηνης η περ βραχυτατον σικελια της ηπειρου απεχει και εϛιν η χαρυβδις κληθεισα τουτο.
¶Caryon: nux dicitur a capitis grauedine p̄pter odoris grauitatem.
¶Carynon dicit̄ oleū qđ fit e nucibus iuglādibus & alopecijs vtile eſt: tarditatiq̄ auriū in fulum: cęterū ſapore graui. Vñ apd nos eſculētis nō admiſcet̄.
¶Caryopon nucis ſuccū ſignificat. vt inquit Plynius libro. xij.
¶Caryotæ: ſiue caryotides e palmis naſcūt quas alij dactylos: alij palmulas: alij margaridas appellant. Plyn. Caryotas inter palmas celebratas cibo quidē & ſucco vberrimę ex quibus p̄cipua. Var. li. ij. Non ſcitis palmulas caryotas ſyriā parere īnuectas in Italiā nō poſſe. Papi. in ſyluis. Prægrandes vina capita inimica caryotides cadebant.
¶Caryſtees. & caryſtos ſti. inſula vna ex cycladibus ſita īeuboitico mari: varij marmoris ferax. excidebātur eñ ibi columnę marmoreæ q̄ a loco etiā Caryſtęa appellabātur. Luc. li. v. Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa caryſtos. Sene. Ferax varij lapidis caryſtos. Hinc caryſtæus a. um. Ouid. li. iij. faſ.

Quaq̄ caryſtæis frangitur vnda vadis. Eſt etiā ciuitas eiuſdem nois in euboia vt lib. iij. Ptol. ſcribit
¶Caſa: domus a cauatione dicta. Nam antiqui cauatas rupes inhabitabāt. Vel dicitur a facile cadendo. Quippe a cado fit frequentatiuū caſo. as. diminutiuū a caſa eſt caſula.
¶Caſo as. frequēter cado. a quo fit aliud frequēta. Caſito. as. Paul. iurecnoſul. Si antea ex tegula caſitauerit ſtillicidiū poſtea vel ex tabulato vel ex alia qua materia caſitare non poteſt.
¶Caſaria dicitur mulier quæ caſam cuſtodit.
¶Caſabundus crebro cadens.
¶Caſſus. a. um. qđ eſt inane & vacuū fragilē atq̄ omni re carēs. vt caſſa nux a Plauto & Horatio dicta. Luc. Caſſa fraude parat. Plau. in Aul. Virginē habeo grandē dote caſſam atq̄ illocabilē. Vir. Lumine caſſum & æthere caſſos dixit p̄ vita priuatos & vacuos. Vnde & caſſis & per diminutionē caſſiculus. Hinc incaſſum aduerbium.
¶Caſſo. as. ſignificat deleo: vt de euangeliſta Ioanne legitur. Ex totius ſenatuſcōſulto definitū eſt: vt quicquid Domitianus fieri voluiſſet caſſaretur. Et caſſare contundere. Virg. Caſſataq̄ rates.
¶Caſa inſula a caſo cleomachi patre dicta. ab hac & caſius mons in Syria colonis eo deductis.
¶Caſcus. a. um. ſignificat vetus. Cui⁹ verbi origo ſabina eſt. Ennius. Q̄ primū caſci populi genuere latini. Manilius ait caſcū duxiſſe caſcam non mirabile eſt. ſ. vetulam nupſiſſe ſeni: tamē caſcinū oppidum ductū: q̄ vetus. Et caſſinū forum vetus appellant oſcorū lingua Caſnar ſenex dictus.
¶Caſius. mons in finibus ægypti arabiæ cōtermi nus magni Pompeij tumulo clarus. A quo etiā fit Caſius. a. um. Luc. lib. x. Lucifer a caſia proſpexit rupe diemq̄. Eſt & in ſyria antiochena caſius mōs ſuper Seluciam cognoīe Pieriā. vt auctor eſt Ply. Sed hoc caſiū. ij. mōs apud euphratē vbi traianus dicauit crateras argēteos in templo Iouis caſij cū epigrāmate quod Sudas proſequitur.
¶Caſia per ſimplex ſ. frutex eſt amplitudine cubitorū triū: ſuauiſſimi odoris & virtutis cynamomi. Hier. appellat herbam cū in canticis inquit. Caſia quoq̄ quoniā id genus herbę aquis indeſinētibus nutriri dicit̄ & coaleſcere redēptionē humani generis per aquas baptiſmi indicat datam. qui vt Ply. lib. xij. ſcribit iuxta Cynami campos in æthiopia: ſed in montibus craſſior ſarmēto tenui cute verius q̄ cortice naſcitur. Sunt tamē qui dicūt caſiam eſſe nomen herbæ atq̄ arboris ſicut balſamus herba & arbor balſami. Virg. Tum caſia atq̄ alijs intexens ſuauibus herbis. Hęc alio nomine dicitur fiſtula vt auctor eſt Hiero. in explanatione p̄s. Eructauit vocales in laudes dei & oēs pituitas & rheumata voluptatum ſuo calore excoquens.
¶Caſeus a coeundo. vel vt inquit Var. a lacte coacto dicitur. Nam fit lacte coagulato hędino in primis vitulorū ve coagulo.
¶Caſſes retia ſunt. q̄ vacuas habeāt maculas. Vñ & caſſum p̄inani & vacuo: & incaſſum pro fruſtra quaſi abſq̄ caſſib⁹ ſine quibus venatio eſt inanis. tractū ab aranearū caſſibus q̄ ſint leues & nullius pōderis. Sunt etiā caſſes galeæ q̄ vacua ſint ad capita recipiēda. Sed differūt genere. & diuerſum habent genitiuū. Cū eñ ſignificat laqueū vel rete eſt gene. maſ. & habet genitiuū ntō ſimilē. vt caſſis. is.

Ouid. Incidet in caſſes prẽda petita meos. Pro ga lea fœ. gene. eſt & caſſidis genitiuũ facit. Iuue. Lori ca & fracta de caſſide buccula pendens.

¶ Caſſida. æ. idem quod galea. Propert. Aurea cui poſtq̃ nudauit caſſida frontem.

¶ Caſſiculus diminu. a caſſis pro rete. Hier. Nequa quã aranearũ mihi opponas caſſiculos. Dicitur & caſſiculum neutro genere. Feſtus. Caſſiculum ræticulum a caſſibus per diminutionẽ dictum.

¶ Caſſita. penul. prod. auis quã alij alaudam. alij galericum dicunt.

¶ Caſſiteros pe. cor. latine ſtannũ: vel plumbũ dicitur. Inde Caſſiterides inſulæ decẽ in Indico oceano vnde plumbũ cãdidũ effoditur. Ply. lib. iiij. Ex aduerſo celtiberiæ complures ſunt inſulæ caſſiterides dictæ a græcis a fertilitate plumbi.

¶ Caſſiope ſiue caſſiopea. Cephei regis æthiopum vxor & Andromedes mater q̃ cũ nereidibus de pulchritudine certauit. Pro quo facto in ſydera conſtituta fertur. Eſt aũt ſydus ita figuratũ: vt in ſella ſedeat. Cõſtat ſtellis. xxx. occidẽs cũ ſcorpione capite cum ſedili reſupina ferri proſpicitur. Exoriri autem cum ſagittario.

¶ Caſpiũ mare dicit qđ inter caſpios montes eſt a quibus nomẽ accepit. Et hyrcanos & ĩmenſum occupat ſpatiũ. Caſpiæ portæ variæ dicũtur. Quidã amazonas portas caſpijs egreſſas ad Alexandrũ veniſſe in hyrcaniã pdidere. Sed illæ caucaſiæ fuerunt per quas trãſitus eſt ex hyberia in ſcythiã. Neronis quoq; principis cõminatio ad caſpias portas vt inquit Ply. Verũ mons taurus tribus in locis interruptus quaſi portis quibuſdã tranſitur in Armeniã. in cilicia & in mediã. Sed illæ tm̃ caſpiæ portę appellãtur q̃ apud Medos exiſtunt. ſicut ex Ptole. Ply. & Strabone licet intelligere: p has trãſitus eſt ex Babylone ac perſide ad mare caſpium. Et hinc fortaſſe caſpiæ dictę ſunt: q̃ aliquæ gentes vicinis inſidẽt mõtib⁹ appellatæ caſpię. Iuga vero caſpia pcul hinc abſunt: & ad Armenios vlterioreſq; populos ptinẽt. Portæ aũt caſpiæ vt Solinus inquit pandũtur itinere manufacto milibus octo paſſuũ longo. Nam latitudo vix ex plauſtro permeabilis

¶ Caſtalius: fons caballin⁹ & libethris dicit. Eſt in radicibus parnaſi: muſis ſacer: a virgine Caſtalia q̃ apollinẽ fugitãs p̃cipitata & in fontẽ verſa eſt: cui⁹ aquã dicũtur bibere poetę. Hunc fontẽ dicit acron fuiſſe in Lycia: vbi armenta Apollo fertur pauiſſe.

¶ Caſteria. ſignificat locũ vbi cum nauigatio conquieſcit remi & gubernacula reponũtur. Plautus. Quin ſi pol repoſui remũ ſola ego in caſteria vbi quieſco omnis familiæ cauſa conſtitit tibi.

¶ Caſtrũ numero ſingulari. locus eſt muris munitus dictum a caſa: q̃ ſit cõiunctio quædã caſarũ.

¶ Caſtra plurali numero appellantur exercitus cũ in procinctu pergũt: aut incerto quolibet loci itinere demorãtur. Similiter locus in quo milites tentoria fixerũt: vel ipſa tentoria in quibus milites diuerſantur. Vnde & de nauibus Virg. dixit. Nos caſtra mouemus: quoniã in illis milites eſſent. Dicta caſtra quaſi caſta & caſtrata q̃ ibi caſtretur libido. Indeem̃ mulieres abeſſe iubebat militaris diſciplina. Vel a caſtri ſimilitudine q̃ foſſa valloq; quaſi muro circundari ſolent.

¶ Caſtrametor penultima correpta caſtra loco vulgo acampare dicitur.

¶ Caſtellũ paruus vicus muris circũdatus dimi. a caſtro. Et caſtellũ dicit receptaculũ illud qđ aquã publicã ſuſcipit ex quo fluit aqua fiſtulis. Frõtin⁹. Omne plumbũ & omnes impenſæ ad aqueductus & caſtella & lacus pertinẽtes inde erogantur.

¶ Caſtellani dicti qui caſtellũ habitant: ſicut ab oppido oppidani: & a vico vicini.

¶ Caſtellatim aduerbiũ quaſi turmatim per caſtella diſiecti. Liuius lib. vij. Vt hoſtes & nocturno pauore attonitos & circa collem caſtellatim diſſipatos aggrederetur.

¶ Caſtrare ppriee eſt virilia amputare. Iuue. Nullus ephebũ defor mẽ ſcæua caſtrauit in arce tyrannus. Licet & de quacũq; trũcatione ſiue priuatione quã dicas. Pacu. Vt eſſet aliquis qui linguã eius caſtraret. Quidã caſtratos ſpadones & eunuchos ita diſtingũt: vt caſtrati ſint quibus teſtes naturaliter deſunt Spadones quibus violẽter detracta eſt virilitas. Eunuchi a dominis caſtrẽtur vt diutius eis abutãtur inde nomẽ ευνη και εχω αλλα σπαω euello. inde ſpadones. Vlpi. tamen ſpadonũ nomine omne genus euiratorũ comprẽhendi ſcribit.

¶ Caſtrenſis & hoc caſtrenſe qđ ad caſtra pertinet. Vnde caſtrenſes vigilię & caſtrenſe peculiũ eſt qđ a parẽtibus vel cognatis in militia agẽti donatũ eſt vel qđ ipſe filiusfamilias in militia acquiſiuit: qđ niſi militaret nõ acquiſiturus fuiſſet. Et quaſi caſtrẽ ſia bona dicũtur q̃ licet in militia filiofamilias nõ acquirũtur ita tamẽ fiũt ipſius ac ſi acquiſita in militia fuiſſent vt ſunt ea quę ex officijs acquirũtur.

¶ Caſtigo as. pe. p. ppriè verbis reprehẽdo: quaſi caſtũ. i. honeſtũ ago. Virg. Hic grauis entellũ dictis caſtigat aceſtes. Quandoq; caſtigare eſt vindicare punire. Idẽ lib. vi. Caſtigatq; dolos: ſubigitq; fateri. Hinc caſtigatũ dicimus correctũ emendatũq;.

¶ Caſtitas & pudicitia paria putantur: cũ ſit pudicitia ab iniuria turpiũ libidinũ libera. Caſtitas ab his cõtingi eſt remota. Vir. li. ij. geor. Caſta pudicitiã ſeruat dom⁹. Caſtũ dicit immaculũ quaſi caſtratũ. Nã caſtrare eſt pudenda amputare. Qui vero ſine pudẽdis eſt neceſſario caſtus eſt. Per tranſlationẽ caſtus capitur phoneſto & cõtinẽti vt ſit caſtus quaſi vacuus. Plau. in penu. Vt deceat nos eẽ a culpa caſtas. Vnde dicimus vxorẽ caſtã & caſtũ cantũ in quo nihil eſt laſciui. Et caſtã manũ quę ſe ab alienis cõtinet. Item pro pio & religioſo. Virg. Quiq; ſacerdotes caſti dum vita maneret.

¶ Caſtor aial: latine fiber põticus. cuius teſticulos medici caſtoreũ vocãt. Hic cõprenſa pte nõ anteq̃ cõcrepuerint oſſa morſu reſoluit. Caſtor & pollux fratres quos Tindaridas vocãt ſicut & Helena eorũ ſoror Tindaris nũcupata græce diſcuri appellãtur. Hi poſt mortẽ inter notiſſima ſydera conſtituti fuere. Quod plane ſignũ gemini dicitur. & gẽtibus p dijs habiti ſunt. Vñ romæ in foro erat ædes caſtoris & pollucis. quoniã ſicut Diony. lib. vi. antiquitatũ ſcribit in pugna ad Lacũ regillũ apparuerunt forma auguſtiore ducentes equitatũ romanũ aduerſus latinos q̃ haſtis feriebãt propellebãtq; aduerſarios. ſocios vero cohortabãtur. Quæ potiſſima cauſa fuit vt latini fugarẽtur & caſtra caperẽtur. Idem. Mox viſi ſunt ſudorẽ equorũ abluẽtes iuxta fontẽ iuturnæ. De inde cõſpectu mortaliũ ſe ſubduxerunt. Caſtor quoq; & me caſtor & per e caſtor. ad uerbia iurandi quaſi per ædem caſtoris.

¶ Caſtula palliolū quo puellę nudę infra pupillas p̄cingebātur. Var. Caſtulā mulier ſumpſerat p ſuccula. Hæc & perizoniū & præcinctoriū appellatur.
¶ Caſus mō fortuna eſt vt Boe. lib. v. de cōſo. Mō inopinatus euētus. Sene. Multa em̄ caſu poti⁹ q̄ ratione eueniūt. Modo ruina. Curti⁹. Inopinato rhedæ caſu op̄preſſus. Mō calamitas & infortuniū. Vir. Sed ſi tātus amor caſus cognoſcere noſtros. & breuiter troię ſup̄mū audire laborē. Et caſus dicūt vocabulorū formę. qa in aliā atq; aliā cadunt effigiē. Et caſū veteres antiquū vocabāt quaſi iā cadentē.
¶ Caſos inſula iuxta mare carpathiū ambitu octoginta ſtadiorū in qua eſt oppidū eiuſdē nominis.
¶ Caſura. æ. caſus ſeu cadendi actus. Hiero. Ante mētis noſtræ oculos ſemper euāgelicū illud appareat ſtolidiſſimi viri: qui ædificiū q̄d ſummopere fecerat ingruentibus fluminibus. flantibus ventis & imbribus inundationibus pluuiarū totū amiſit in caſura quod erat ædificatū in ſabulo.
¶ Cata prępoſitio greca in cōpoſitione ſignificat in. aduerſus. de. dis. ex. circum. vndiq; ſub. iuxta. per. ſecundum. Catha vero cum aſpiratione velut ſicut tanq̄ & quemadmodū.
¶ Catabaſis. inferior ſolis meatus. deſcenſus.
¶ Catabathynon. dici poteſt demerſum cauū & p fundum ex κατα και βαθυνον profundum.
¶ Catabathmus. oppidū in aphrica: & vallis repē te cōuexa vt ſcribit Ply. Pōponius catabathmos vallis deuexa in ægyptum finit africam απο του καταβαινειν. Et ſignificat catabathmus locum decliuem atq; deuexum.
¶ Cataclyſmus diluuiū & inundatio dicit. Hie. cōtra Ioui. Primus Lamech ſanguinarius & homicida vnā carnem in duas diuiſit vxores. Fratricidiū & Digamiā. eadem cataclyſmi deleuit pœna.
¶ Catachlyſis effuſio caliginis & tenebrarū. Nā caligo a grecis αχλη & αχλυς dicit κατακλυσις
¶ Cataclytū. locus cōcauus ab aqua cadente απο κατα και κλυζομαι. Ambr. lib. hexa. Nilus fluuiorum maximus eo loci vbi ſe ex altiſſimis montibus in cataclyta illa præcipitat magnitudine fragoris ſui aures accolarum obſtruit.
¶ Catachreſis. pe. p. tropus quā nos abuſionē vel vſurpationē dicimus. cū alienis abutimur perinde ac propriis cum propria deficiunt: vt facies ſimillima lauro. Nam facies hominis eſt. ex κατα cōtra κρησις dicitur vſus catachreſticus abuſiuus.
¶ Catacheſis. inſtructio.
¶ Catechizo. as. inſtruo doceo erudio vt eſt apud apoſtolū. Cōmunicet aūt is q catechizat ei q ſe ca (techizat.
¶ Catecumin⁹ inſtruct⁹ ſeu audiēs dr.
¶ Catacriſis. cōdemnatio vel diiudicatio. κρισις enim iudicium.
¶ Catadromū. p. cor. latine decurſoriū κατα δρομεω em̄ decurro. Sue. in Nero. Notiſſimus eques ro. elephanto ſuperſedens per catadromū decurrit
¶ Categoria κατηγορια accuſatio p̄dicamētum κατα γορεω accuſo p̄dico κατηγορος accuſator. Vnde categorię ſiue categoremata Ariſtotelis .i. p̄dicamēta. Et ꝓpoſitionū quędā a dialecticis categoricę nominātur: quas p̄dicatorias latine dicere poſſumus. Sūt aūt decē p̄dicamenta circa q̄ verſari videt oīs q̄ſtio. ουσια. i. eſſentia: qualitas. quātitas. ad aliqd. agere. pati. vbi. quādo. ſitus. habere. Appellatas vero categorias conſtare: vt inquit Aug. i dial. ꝓpterea q; nō p̄nt niſi a ſubiectis agnoſci Quis em̄ q̄d ſit homo poſſit agnoſcere: niſi ſibi hoiem ponāt ante oculos quaſi ſubiectū homini?
¶ Catagrapha q̄ vocāt pictores mō excurta appellant a breuitate imaginū quas ita rep̄ſentari cū ſūt obliquę poſtulat ratio. Hęc & cataglypha dicūtur.
¶ Catalepſis occupatio deprehēſio. Catalexis terminatio. Catalyſis diſſolutio. Catalyma. atis. refectio diuerſorum.
¶ Catalogus. pe. cor. ſermo vel ſcriptura q̄ numerū vel ordinē deſignat. Hier. ad Oceanū. Vbi catalogus deſcribit omniū manſionū etiā de lectis.
¶ Catalecticū metrū dicit cui vna tm̄ deeſt ſyllaba vt apd Hor. Mea renidet in domo lacunar. Eſt em̄ ſenariū iambicū vna ſyllaba minus. A catalecticū dicit q̄d legitimo fine claudit: vt Nec fonte labra prolui caballino. Eſt em̄ ſenariū iambicū perfectū.
¶ Catamithus cum i. latino producto. puer meritorius quo quis abutitur μισθον graeci mercedem dicunt quaſi κατα μισθον. i. pro pretio.
¶ Catholicus. dici pōt vniuerſalis quaſi circa oīa verſet. fit em̄ ex cata & holon: id quippe totū dicūt
¶ Cataphrattus: vndiq; munitus. ex κατα vndiq; & φραττος munitus a φραττω quod eſt munio. Ser. in xi. li. æne. Cataphratti equites q & ferro muniti ſunt: & equos ſimiliter munitos hnt. Sal. Et lequebātur equites cataphratti. Eſt etiā cataphratta lorica ſiue thorax militaris. Vñ Vege. ſcribit exercitum romanū pedeſtrē cataphrattis & galeis ſuiſſe munitū. Et Liu. lib. xxxvij. pedites ſ loricatos cataphrattos vocat. Cataphrattarij q cataphrattis muniti ſūt. Lāpri. de Alex. Cataphrattarios quos illi clibanarios vocāt decē millia in bello interemim⁹ Cataphrattę aūt naues p tectis nauib⁹ accipiūtur.
¶ Catapulta iaculū celere vl̄ ſagitta. Plau. in Cur. Atq; ita te neruo torquebo vt catapultæ ſolent.
¶ Cataplaſma atis. emplaſtrum ſiue malagma q̄ conſtat ex floribus: eorūq; ſurculis & axungia.
¶ Cataploos græce: latine nauigatio.
¶ Cataphrigæ. heretici q in phrygia fuerūt. vt mōtanus priſcilla & Maximilla. Hi aduentum ſpiritus ſancti: nō in apoſtolis: ſed in ſe traditū aſſerunt.
¶ Catapotia pilulæ dicūtur. απο του κατα πινειν q̄d eſt deuorare vel bibere ꝓprie: quoniā neq; eſtur: neq; lingitur id gen⁹ ſed deuoratur. vel q; κατα πωθω θησ λεγεται λαρυγξ λαρυγγος.
¶ Cataractas: q dā cœli feneſtras: q dā nubes: q dā ſubterraneas ſpecus interp̄tant. Alij a deſcēdēdo pro pēdulis portis ſumūt: ex ligno ferro ve quę demitti ac tolli poſſunt. Liu. Pēdulas & recidētes portas cataractas. Idem Porta cataracta deiecta clauſa erat. Eā partim funibus ſubducūt in tantū altitudinis vt ſubire recte poſſent. Dictę cataractæ q; ex alto defluere videātur. Græci em̄ κατα ρεω defluere dicūt. Vñ cataractę etiā dicunt e terra exeūtes aquę & ita ex alto defluētes: & ruere potius q̄ defluere videantur quales eſſe in ægypto nili cataractas legimus. Ita loca ipſa e q̄bus exeūt cataractæ dicūtur. Vnde in maximis imbribus apertas eſſe cœli cataractas dicere ſolem⁹. Dicitur & hic cataractes quo nomine etiā dictus eſt fluuius quidam. Stra. Poſt olbiā pamphiliæ cataractes eſt fluuius magno ſtrepitu ex alta rupe deiectus. Vnde & nomen.
¶ Catarrhus latine fluxio ſeu diſtillatio. Differt a coryza & brācho. Coryza dicit cū pituita nares tm̄

obſidet grauedo latine dicta. Catarrhus vero cum fauces palatūq;. At branchos cum & guttur & arteria corripitur. ob id & artericū qñq; id vitiū appellāt. Omnia hęc tñ Hippocrates coryzas vocabat: noſtri diſtillatiōes quia græce cataſtagmi nominātur in cōmune. Dictus eſt autē catarrhus ἀ κατα ῥ ρεω fluo diſtillo. ex κατα κα ι ρεω fluo.

¶ Catarytus pe. cor. latine irriguus ex κατα ſcdm & ρυα ξ riuus quaſi iuxta riuos. Plyn. lib. v. Hyponem oppidū aphricæ catarytū a græcis dictū propter aquarum irrigua.

¶ Cataſcopus latine ſpeculator. Eſt em̄ σκοπειμ

¶ Cataſcopiū gen⁹ nauigij explora (ſpeculatorij q; circū quaq; ſpeculetur.

¶ Cataſtrophe latine ſubuerſio volumen.

¶ Cataſtroma. p. p. nauis ptē ſeu pauimētū ſignifi

¶ Catorthoma pe. p. græci κατορθωμα (catopus virtutis rectū. Ambr. lib. pri. offi. Hoc eſt perfectum officiū qđ catorthoma græci dixerunt. κα τα circū quaq; ορθω rectū. Cice. lib. pri. offi. recte factum interpatur. Catorthoſis recta effectio. Catorthoo egregie cum virtute aliquid facio.

¶ Catatypoſis dicitur ſecundū figurā. qđ fit cū aliquid iuxta alterius formā deſcribit. vt apud Virg. lib. iiij. Omnia Mercurio ſimilis vocēq; colorēq;

¶ Cataſta: locus erat vbi venales ſerui exponebātur α καθιζα ω verbo greco qđ ſignificat expono Tibul. Nota loquor regnū ipſe tenet quem ſepe coegit barbara gypſatos ferre cataſta pedes. Eſt & cataſta machina lignea qua ſerui vincti tenebantur. Ply. Tandē in cataſta videre griſogonū ſyllę. Hāc & longam & magnā compedem vocant.

¶ Cathartica dicūtur purgatoria a καθαρο purgo

¶ Cathedra dicitur ſubſelliū απο του κατα. και τησ εδρασ εδρα ſedes eſt ſeu ſella. Et ſcribitur cū h. quia hedra incipit ab h. abiecta a. vt fit in Methodus ephebus & multis alijs.

¶ Catexochen. ſignificat per excellentiā.

¶ Caterua ꝓprie gallo⁹ legio ſicut phalanx macedonū q̄ certo nūero cōſtat. Nā auctore Vege. ī caterua erant ſena militū millia. Plærūq; tñ ꝑ multitudine ſumit. Cateruatim aduerbiū ſignificat ꝑ varias cateruas. Cateruarij cateruatim cōglobati. Sue. in Aug. Sed & cateruarios oppidanos iter angustias vicorū pugnātes temere. Sciendū eſt q; oīa fere aduerbia in tim finita: ſignificant ſicut de cateruatim dictū eſt. vt turmatim ꝑ diuerſas turmas. vicatim. oppidatim. manipulatim. regionatim. gregatim. domeſticatim. municipatim. quinciatim. & ſic de ſinguliis. Sunt tñ aliqua q̄ nihil ab alijs differūt. vt priuatim nihil differt a priuate. nec ſepatim a ſeperate. nec properatim a properāter. nec raptim a feſtināter. nec affatī ab abūdāter. nec vbertī a copioſe.

¶ Catena dicta eſt q; ſe capiēdo teneat qa in ea anulus anulū capit. Quidam hoc nomē a cane deduci putant. & proprie dici qua venatici canes vincti tenentur. ſed largius ſumitur. Sene. ad Lucil. Vna eſt catena quę nos alligatos tenet amor vitæ.

¶ Catillus pars ſuperior molæ. ſicut meta pars inferior. Et Catillus diminutiuū eſt a catinus.

¶ Catillones: qui catillos liguriunt. & pro guloſis accipi ſolent.

¶ Catinus. qđ & catinū dicitur pe. p. vas in menſa eſcaria vbi pultē aut virulēti quid ponebāt a capiēdo appellārūt. Var. ſcribit ſiculos vas in quo ponebant eſculenta catinon appellare. A catinus fit diminutiuū catillus: A catinū catillum vel catinoliū

¶ Catina. pe. cor. vrbs Sicilię. Silius li. xiij. Tum catinæ nimiū ardenti vicina typhœo. Stra. tamē Diodorus & Ptol. nō catinā ſed catanā ſcribūt. Vnde catanæus charundas qui leges atheniēſibus dedit απο του κατω και αρω dicitur: quia cū ignes ex æthna erumpant ſuperiora ima fiunt.

¶ Cathinea terra q̄ ingęs cōuertit vt fiat auricalcū

¶ Cato quaſi ſapiēs & cautus. Catū em̄ ſabini acutū dicūt. Et cata dicta accipiēda ſūt acute dicta vt auctor eſt Var. Porphirio tñ horatian⁹ interpres catū exponit ꝑ experto & docto. cū ait Hor, Poſt hęc ille catus q̄tūuis ruſticus ibit. Et Plyn. Catos a ſapiētia dictos intelligi vult ſicut corculos. Hor. Catus decorę more paleſtrę. Ci. Sed homo catus nūq; termīat nec magnitudinis nec diuturnitatis modū Duo aūt fuere Catones celebratiſſimi. ſenior videlicet: q & porcius & cēſorius dictus eſt. alter vticen ſis q ſeipſum vticæ interfecit ne in Cęſaris manus viuus veniret. Hic viua virtutū imago vocatur a Sene. & exēplar viri ſapiētis. De quo Quintil. Hic inquit niſi creditur fuiſſe ſapiēs vix ſcio cui relique ſit huius noīs locū. De cēſorio Sene. ad Lucil. M. Cato cēſori⁹ quē tā neceſſariū reip. fuit naſci q̄ Scipionē. Alter em̄ cū hoſtib⁹ nīs bellū: alter cū moribus geſſit Dion hiſtoricus græcus τηι τε ριμωσεκων δη τεσσων περιελα βε και κατεφιλησε και αγαβοησασ ειπεν εχω σε αφρικη ειχωμ δε αυτηι το τεκατων και σκηπτιων και τον λοβαν τον λιβυην εχοντεσ συλλμα χομ. Hic fuit optim⁹ orator: optimus ſenator: optim⁹ imperator q librū de re ruſt. origines & orationes ſcripſit. ferē a Plutarcho q. M. Cato vxorē & filium perdiderit inducta noua victus & medicinæ formula.

¶ Catus aīal muriceps fœ. gen. ſecundū Ser. lib. de græcis latiniſq; nominibus. Cati etiā populi ſūt Germaniæ ſicambris vt inquit Stra. finitimi.

¶ Catulus pe. cor. ꝓprie ſignificat Cati hoc ē Felis filiū propter ſagacitatē. Var. Catulus a ſagaci ſenſu & acuto. Sed ponitur large ꝑ omni ferarū filio ſiue immaniū ſiue mitiū. Vñ de colubro. Virg. Catulos tectis atq; oua relinquēs & de leonib⁹. Ply. Raptor appropinquāte tigridis fremitu abijcit vnū ex catulis. Ply. Simiæ geſtant catulos quos manſuefactę intra domos peperere. Idem. Murīū quoq; catuli oſtentū faciunt. Idē. Delphinū catulos nominat Lacertarū quoq; & cæterorū ſerpentiū filij catuli dicūtur. Hinc fit aliud diminutiuū Catellus. Accipit quādoq; catulus ꝑ ipſo cane. Apul. Catulos ſecum ducēs venaticos atq; ſagaces. Interdū pro quodā vinculi genere qđ etiā canis dicitur. Plau. Faciā te delicatū catulo vt accubes ferreo. Et Catulus nomen fuit viri romani. De quo Luc. lib. ij. Vt catulo iacuit lepidus. Hinc Catulaſter catuli imitator: ſicut ab Antonio antoniaſter. Catulaſter etiā ſignifi cat ipſū catulū hoc eſt paruū canē ſiue filiū. Catulus vero per duplex. ll. nomē eſt veronenſis poetę. A catulo (vt Var. inquit) fit canis aīal latrabile.

¶ Catulinus. a. um. qđ ex catulo. Vnde Plau. Catulinam carnē citauiſſe romanos oſtendit.

¶ Catularia porta Romę dicta eſt quia non longe ab ea ad placandū caniculę ſidus frugib⁹ inimicū rufæ canes immolabātur vt fruges flaueſcentes ad maturitatem perducerentur.

¶Catulire est gestire & coitū maris appetere. Var. Fœturę principiū admittēdi faciūt veris pricipio Tū em̄ dicunt catulire. i. ostēdere se velle maritari. Plau. Quin meā vxorē vidi catuliētē. Hinc catulitio q̄ dicit cū canes maritari q̄runt quo etiā tpe terra aperit. Ply. Catulitionē rustici vocāt gestiēte natura semina accipere: eaq; animā inferēte oībus satis

¶Caua. æ. foramen in quo aues nidificant. Plyn. Multo tamē efficaciſſime ripariarū pulli ita vocāt in riparum cauis nidificantes.

¶Cauus. a. um. ꝓprie concauū vacuū a chaos qđ quasi vorago quędā erat inanis. Virg. Tū dea nube caua tenuē sine viribus vmbrā. Cauus locus cauatus seu el buso vulgo dicit cōcauus. Var. Facere his cauos oportet laxiores vbi pullos parere possint. Colu. lib. xij. Deinde cauū quē feceris surculo obturato. Idem scribit cauum esse locum qui inter ædium parietes relinquebatur patulus vt esset.

¶Cauedū. vt Ply. iunior in epistolis dictione mutilata siue cauū ędū vt Var. dictione integra. Locꝰ est sub dio vacuus cinctus vndiq; porticibus ad cōmunē oīm vsū. Huius tria sunt genera. Tuscanicū corinthiū tetrastylon displuuiatū & testudinatū.

¶Cauo as. fodio euacuo. Ply. lib. xxxvi. In syphno lapis est q̄ cauatur tornaturq; in vasa coquēdis cibis vtilia. huius cōpolita sunt cōcauo excauo & recauo pe. cor. Oui. li. ij. me. Est locus in geminos vbi brachia cōcauat arcus. Hie. ad Eusto. Quot petras excauet & habitet coluber in foraminibꝰ earū.

¶Caua a cauo fit: significatq; locum sub terra vacuū atq; obscurū. Quoniā vero in hmōi locis esse cōsueuerūt ferarū cubilia caueas ꝑ ipsis ferarū receptaculis vsurpamꝰ. Apul. Bestiā factū īmittimus caueę. Sue. Bestiarū more quadrupedes cauea coercuit. Et ab harū similitudine ꝑ septis ex ligno: siue ex ebore alia ve materia factis in quibꝰ auiculas tenemus quas vulgo etiā caueas vocāt. Aug. lib. iij. de ci. dei. Volauerāt pulli de cauea & Mancino cōsuli augurīū malū fecerant. Plau. in Cur. Quia em̄ in cauea si forēt cōclusi itidē vt pulli gallinacei. Item Cauea est area in medio theatri in qua equitum sub sellia cōstituta esse consueuerūt q; velis tecta caueę similitudinē haberent. Virg. Hic totum caueæ consessum. Plau. in Amphy. Vt conquisitores singuli in subsellia eant per totam caueam spectatoribus. Quandoq; ponitur pro populi consessu.

¶Cauerna dicitur quia caua. græce crypta dicitur hoc concauitas quædam terræ vacua atq; obscura Vnde Cauernosus. a. um. pro loco passim vacuo & veluti cauernis pleno.

¶Caucasus. pe. cor. mons Indiæ editissimus ad septentrionē versus Scythas Indiā a Scythia dirimens asper & inhospitalis. Virg. Sed duris genuit te cautibus horrens caucasus. Hic fertur syderibus proximus vñ astra maiora visuntur. & eorū ortus occasusq; diligēter ꝑspicitūtur. A Caucaso fit Causeus. a. um. Virg. Caucaseasq; refert volucres.

¶Cauda: quā veteres etiā codā dicebāt. Inde caudati & codati dicūtur: qui caudas habent. Interdū ponit cauda ꝑ virili mēbro. Hor. in Ser. Quęcūq; exceꝑit patiēter verbera caudę. Idem lib. i. Accidit vt quidā testes Caudamq; falacē demeteret ferro.

¶Caudacus significat suauem & mansuetū.

¶Caudex ꝑ cautex d. pro t. posito. Similiter & codex dicit prima pars arboris cui radices adhęrent. Liber siue tabula. Lactan. Caudice defecto lachrymat sua gaudia palmes. Virg. Quin & caudicibꝰ sectis mirabile dictu. Et caudex est plurīū tabularum cōtextus: vñ tabulæ codices dicūtur. & naues quibus cōmeatus subuehunt caudicarię siue codicarię appellātur. Vñ Apius Claudius Caudex cognoīatus est quoniā primus romanis persuasit nauē conscēdere. Sene. de breuitate vitæ. Claudiꝰ is caudex fuit ob hoc ipsum appellatꝰ qa pluriū tabularū cōtextus caudex apd̄ antiquos vocat. Vñ publicæ tabulę codices dicūtur. Ponit & ꝑ duro sedili seu ꝑ se de meretricia q̄ plærūq; ex truncis fieri solet. Iuue. Horrida quale facit residens in codice pellex.

¶Caudicalis: ad caudices scindendos idoneus. Plau. in Pse. Te cū securi caudicali p̄ficio, puinciæ.

¶Caudis oppidū Samnij. Vnde caudinæ furcæ & caudinæ fauces nobilitatę insigni clade & ignominia quam Romani exercitus sub Sp. posthumio a samnitibus acceperunt.

¶Caudicariæ naues quę cōmeatus ꝑ tyberim sub vehunt q; ex lignis grossioribus cauatis fierēt. Fit q; a caudice dum pro trūco seu tabula ponitur quæ & codicariæ dicuntur.

¶Caueo es. caui cautū. significat fugio vito. Am. Caueatur iracūdia: aut si præcaueri nō potest cohibeatur. Interdū cauere est attēdere & diligēter prouidere: vt Caue tibi. i. attende & ꝓuide ne quid mali tibi accidat. Vale. max. Caue tibi Roma. Plau. Caue nemo id intelligat. Interdū significat abstinere. Et tunc cū ablatiuo mediante p̄positione construitur q̄is in sensu idem sit cū fugio. vt Caue ab illo: Caue ab errore: qđ est abstine ab errore seu fuge errorē. Et sic semper habet in se negationē sicut alia verba ꝓhibitiua. Vñ rectius dicit Caue facias: q̄ caue ne facias: cū tamē idē sit & vtroq; mō dictū reperiatur. Cic. Treba. Tu q̄ cæteris ne ab essedarijs decipiaris caueto. Proper. Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ. Dicimus etiā Caue vt facias hoc. Inuenitur & cauo is. in eadē significatione. Hora. in Ser. Vade vale caue ne titubes: mandataq; frāgas. Vbi ue syllaba existēte breui impatiui modi. Caue cōiugationis tertiæ esse cōuenit. nā caue a caueo ꝑducit ve. Hinc cōponitur p̄caueo qđ est diligenter caueo. Teren. Hoc tēpus ꝑcauere mihi me monet.

¶Cautum est significat prouisum est. Cautio est: Cautione opus est: seu prouidendū est.

¶Cautus & per syncopā catus. sumitur ꝑ hoīe prudenti qui sibi scit cauere. Et nōnunq̄ pro re cui cauetur. Cice. pro Cecī. Quo res mulieri esset cautior. Vnde incautus qui nescit sibi cauere. Liu. lib. iij. In incautum hostem decumana porta erupit.

¶Cautes: Vide in dictione cos cotis.

¶Caurus ventus ab occasu flans q & corus dicit.

¶Cauilla. æ. Cauillum & Cauille. irrisio quædā iocosa. vulgo scritiū siue calmo dicitur. Plau. Pone hoc sit aufer cauillā. Idē in Tru. Postq̄ in vrbē crebro hic factus sum cauillator probus. Quid id est amabo. Istæc ridicularia cauillationes vis opinor dicere. ita vt pauxillum differat a cauillibus.

¶Cauillo as. & cauillor aris. deponens a caluo is. fiell. littera abiecta significatq; fallacia & dolo vtor Vnde Boe. super Top. scribit cauillationē partem quandā logices esse cū inquit. Colligendi facultas triplici diuersitate tractat. Aut em̄ veris & necessarijs argumentationibus disputatio decurrit. & dis-

ſciplina vel demõſtratio dicit. Aut tm̃ ꝓbabilibus & dialectica dicit. Aut apertiſſime falſis & ſophiſtica & cauillatoria phibetur. Sic Sene. & Cic. cauillationes dixerũt q̃ græce ſophiſmata nũcupãt. Vlp. Cauillationis natura quã græci ſophiſticã appellauerũt: hæc eſt: vt ab euidẽter veris per breuiſſimas mutatiões diſputatio ꝓducatur. Caius iurecõ. diffinit ꝙ ſit ſubdola ratio quã cõſcij nobis mendacij vincẽdi tamẽ cauſa ꝓferimus. Cic. li. ij. de ora. accipit cauillationẽ ꝓ generali quodã facetiarũ genere tã q̃ ſcõmate faceto & cauillo dicaculo & faceta vrbanitate cũ ingt. Cũ duo ſint facetiarũ genera. Alterũ æqualiter in omni ſermone fuſum. Alterũ per acutũ & breue: ſuperior cauillatio: altera dicacitas noĩata eſt. Idẽ lib. iiij. de natura deorũ: Cauillari ꝓ cauillũ dicere accipit. Atq; etiã in eo cauillatus eſt. æſtate grauẽ eſſe aureũ amiculũ hyeme frigidum. Sue. in Veſpa. Et maxime tamẽ dicacitatẽ in deformibus lucris affectabat vt ſuidiã aliqua cauillatiõe dilueret: trãſferretq; ad ſales. Alias ſig: irriſionẽ.

¶ Caula latine ſtabulũ dicit in quo oues recõdunt. Addita c. αὐλη qđ nõ ſolũ atrium vel aulam: ſed etiã ſtabulũ & omnia ſepta deſignat. Feſtus a cauo caulam deriuat ꝙ antiqui ante vſum tectorũ oues in antra ducebãt. ſciebat ne græce ἀπο τοῦ κοιλου λεγω. Nam etiã nunc fiunt ex viminibus.

¶ Caulis. in herbis dicit ipſũ robur ſine ſtipes. i. ea herbæ ps vnde ſe ꝓducũt folia aut ramuſculi. Ply. lib. xviij. Sed maior pars malũt fabalia matureꝙ ſationis q̃ trimeſtrẽ fructũ eius. Nãq; ſiliquę cauleſq; gratiſſimi ſunt pabulo pecori. Et accipit ſiliquas pro corticibus: caules ꝓ ſtipitibus. Idẽ de gẽtiana. Folio fraxini ſed magnitudine lactucę. Caule tenero pollicis craſſitudine cauo & inani ex interuallis foliato triũ aliquãdo cubitorũ. Sed q̃n nulla pene herba maiorẽ caulem habet q̃ braſſica. ideo ꝓ braſſica ponitur. Similiter in arboribus & in vite.

¶ Caulis dicit robur ad quẽ alimentũ defertur & intelligitur qđ ſupra terram exurgit. Planta eſt radix vnde alimentũ attrahit a terra. Ramus qđa caudicę exit. Surculus q̃ ramis oritur. Var. Ex ſarmẽto caules q̃ nati ſunt de his pluti nũ valẽt. Virg. li. xij Puberib⁹ caulẽ foliis. Ponitur & ꝓ quibuſcũq; holeribꝰ. Iuue. Spes homini: caulis miſeris at ꝓ ignis emẽdus. quãdoq; pro cauda. Ply. li. xi. Boũ caudis Longiſſimus caulis atq; intima parte hirtus. Idem Aſinis longior q̃ equis ſed ſetoſus veterinis leoni infima pte vt bobus. & Sorici & pantheris. non itẽ vt vulpibus & lupis villoſus. ſues intorquẽt. Canũ degeneres ſub aluũ reflectũt. Quãdoq; ſicut docet Ser. ſumitur ꝓ virili mẽbro. Quãdoq; ꝓ ferro. & ꝓ quolibet haſtili. A caulis fiunt cõpoſita vnicaulis & multicaulis. Idẽ li. xij. Eſt & illa differẽtia ꝙ quædam in his multicaulia ramoſaq; ſunt vt carduus.

¶ Cauliculus diminutiuũ. Plyn. Hic eſt quidã ipſorum caulũ delicatior teneriorq; cauliculus.

¶ Cauleſco. ts. a cauleo eſſe cõuenit. Eſt autẽ cauleſcere virgã fieri. licet quãdoq; ponatur ꝓ folia producere. Vnde & decauleſcere cõtrariũ qđ ſignificat ſine foliis fieri. Plyn. lib. xix. Raphanus vti iucundior detractis foliis anteq̃ decauleſcat.

¶ Caulon oppidũ qđ a Plynio collocat in prima regione italiæ. Et Stra. in vi. Cauloniã appellat a locris conditũ: vbi vinũ optimũ naſcitur. Aulon vero eſt mons calabriæ contra tarentinã regionẽ vt inquit Porphirio ferax boni vini: cui⁹ meminit Mar. Nobilis & lanis & baccho fertilis aulon.

¶ Cauma atis. latine calor. ἐξ του καιω καυμα λεγεται. Cauſis combuſtio. & cauſon æſtus ſeu ardor.

¶ Cauſia alias cauſea: tegmen capitis aptũ calori. Val. Max. lib v. Quẽadmodũ Antigonus caput Pyrrhi texit cauſia qua velatũ caput more macedonũ habebat. Cauſis em̃ græce: latine combuſtio.

¶ Cauſon æſtus. Inde ab Hippocrate & Auicẽna cauſon febris æſtuans appellatur.

¶ Caun⁹ inſula in mari oceano & æſtate & autũno peſtilens ꝓpter æſtus ac pomorũ copiã. Vnde Caunij colore admodũ virili pallẽteſq; exiſtũt in quos olim Stratonicus citharœdus verſu Homerico ita iocatus eſt. Tale quidẽ genus eſt hoim quale eſt foliorum Ab hac ciuitate aduehebãtur fici cauneę dicte. Cic. li. ij. de diui. Cum. M. Craſſus exercitũ brũduſij imponeret quidã in portu carycas cauno aduectas vendens cauneas clamitabat.

¶ Caupo ge. cõ. tabernarius hoc eſt eſculẽtorũ potulorũq; etiã vẽditor. Vlp. Caupões & ſtabularios ęque eos accipiem⁹ q̃ cauponã vel ſtabulũ exercẽt

¶ Caupona vocatur tam mulier quæ vinũ vendit q̃ ipſa taberna vinaria.

¶ Cauponius a. um quod ad cauponẽ pertinet: vt ars cauponia. Iuſt. li. pri. Iuſſitq; cauponias & ludicras artes & lenocinia exercere.

¶ Cauponaria. æ. ars cauponandi.

¶ Cauponor pe. p. ſignificat lucri cauſa quaſi ad cauponẽ vẽdito. Enni⁹. Nõ cauponãtes bellũ ſed belligerãtes Ferro nõ auro vitam cernam⁹ vtriq;.

¶ Cauſa ꝓprie dicit id ex quo vel ꝓpter qđ vel per qđ vel a quo aliq̃d fit. Vñ quattuor cauſas genera ſcripſit Ariſt. Materialẽ ex qua aliq̃d fit. Formalẽ per quã aliq̃d tale fit. Efficientẽ a qua aliq̃d fit. Et finalẽ cuius gratia aliq̃d fit. Per trãſlationẽ tamen cauſa dicit ois actio quã in ſenatu vel in foro habemus. Vñ tria eſſe cauſarũ genera ſcribit Cic. demõſtratiuũ: deliberatiuũ & iudiciale. Ex his tamẽ magis ꝓprie cauſa dicit q̃ iudicialis eſt. Vñ & cauſã ꝓlite ac cõtrouerſia ponim⁹. vt Cic. diligẽter egit cauſam Milonis. Hinc cauſidici dicũt patroni q̃ i cauſis iudiciiſq; verſant. Interdũ cauſa dicit occaſio. Terẽ. in Eu. Iam diu aliquã cauſã q̃rebat quãobrẽ aliq̃d inſigne faceret. Interdũ dicitur excuſatio: vt honeſta ẽ cauſa mei diſceſſus. Interdũ ratio. Ouid. lib. i. faſ. Tpa cũ cauſis latiũ digeſta p annũ. Interdũ dicit ortgo. Vñ & q̃dã cãs a caſu dicta exiſtimãt ꝙ initia & origines rerũ q̃ cauſæ ſunt caſu eueniãt. Nõnulli a chaos detracta aſpiratione ꝙ cõfuſa illa materia prima olim cauſa fuerit. Alij a græco καυσις qđ ardorẽ ſeu incendiũ ſignificat ꝙ cauſa ſit q̃ nos accendit ad aliq̃d agendũ. Alij a cauẽdo ꝙ ea ſit q̃ cauet vt aliquid agat: aut nõ agat. Et cauſa ps appellatur. Luc. lib. pri. Victrix cã deis placuit ſed victa Catoni. Diminutiuũ a cauſa eſt cauſula.

¶ Cauſatiuus. a. ũ. qđ eſt cã vt aliq̃d fiat. vt nimia repletio eſt cauſatiua infirmitatis. q̃uis etiã aliqñ cauſatiuũ dicat qđ ãcedentẽ cauſam ſignificat. ſicut & cauſale: vt cõiũctiones cauſales ſeu cauſatiuę

¶ Cauſarij milites dicũt a Li. li. vij. q ꝓpter honeſtã cauſam puta valitudinẽ a militia ſoluunt: quaſi valitudinarij ſiue ſontici aut q̃ oĩno cãm & admonitionẽ habebãt ex morbo ſenectute ve. Tertius inquit exercit⁹ ex cauſarijs ſenatoribuſq; a. T. Quin

tio conſcribatur: q vrbi mœnibuſq; p̃ſidio ſit. Sic cauſaria miſſio dicitur per quã milites ſoluũtur a ſacramẽto militari. Vlp. Cauſaria inquit miſſio eſt: q̃ propter valitudinẽ laboribus militiæ ſoluit.

¶ Cauſo as. induco efficio. Hierony. ad Euſto. Sæpe etenim in fabis & ordeaceis panibus nimia auiditas grande peccatum cauſat.

¶ Cauſor aris deponẽ. ſignificat rei geſtæ cauſam affero ſeu reperio: & excuſationẽ adduco. Sue. Syllanũ item ſocerũ ad necẽ ſecandaſq; nouacula fauces cõpulit cauſatus q; ſe ingreſſum turbati⁹ mare nõ eſſet ſecutus. Gel. Negocium ſibi eſſe cauſatur. Virg. Cauſando noſtros in longũ ducis amores. Cauſari etiã culpare eſt. Hier. cõtra Vigil. Cauſabãtur quõdã apoſtoli q; periret ynguentũ: ſed domini voce correcti ſunt. Idem cõtra Rufi. Quicquid eſſẽ me non feciſſe cauſaris quare nõ ipſe feciſti?

¶ Cauſificor. cauſam dico. Plau. in Aul. Non cauſificor quin ego illam habeam potiſſimũ.

¶ Cauteriũ. inſtrumẽtũ eſt quo notę imprimũt: & morbi alioq; inſanabiles inuri ſolẽt. Pręterea cauterũ in pictorũ inſtrumẽtis cõtinẽt quo bituminationes & fortiores quęq; cõglutinatiões cõcoquũt.

¶ Cayſter fluui⁹ Lydię ſordibus ꝓximus απο του κατεσθαι hoc eſt amburi quoniã ꝓpinquus ſit cataracecaumenæ q̃ pars eſt Epheſię p̃torrida & deuſtę ſimilis nulla præter vitẽ arbore ſed vino prę ſtãtiſſimo quod Victr. & Plyn. catacecaumeniten ex hac origine denoiant. Hinc Cayſtranus cãpus. Stra. Poſt egreſſum cayſtri amnis lacus eſt ſelenuſius cognomine in alterũ ſtatim lacum interfluens.

¶ Cayſtrus fœ. ge. ỹrbs eſt Ciliciæ mediterranea.

¶ Cecrops. primus athenienſiũ rex qui annis quinquaginta regnauit. Hic athenas inſtaurauit. A cecrops fit cecropius. a. um. poſſeſſiuũ. Virg. lib. iiij. Geor. Cecropias innatus apes amor vrget habendi. Cecropis. idis patronymicũ fœmininũ. Et Cecropidæ athenienſes dicti ſunt. Sudas noſter. κεκροψ αιτυστιοσ ων τοτεγοσ ωκησε τασ αθηναστεθεν κεκροπιδαι οι αθηναι.

¶ Cecryphalea ꝓmontoriũ ſeu inſula in polopõneſo vbi atheniẽſes ab egyneptis p̃lio ſupati fuerũt.

¶ Cedo. is. ſſi. ſſum. Vide in dictione cædo. is.

¶ Cedrus. arbor maxima quę in ædificijs vtilitatẽ p̃ſtabat: eo q; huiuſmõi materies & procera ſit nec onerоſa parietibus. Eius folia ad cupreſſi ſimilitudinẽ reſpondent lignũ iucundi odoris eſt & diu durans nec a tinea vnq̃ exterminatur. Virg. li. ij. Geo. Dant alios alię fœtus dant vtile lignũ Nauigijs pinos domibuſq; cedrum atq; cyp̃ſſos. Ex hac arbore naſcitur oleũ qđ cedreũ dicitur vt Vict. ij. inquit. Quo reliquæ res cum ſunt vnctæ vti etiã libri a tineis & carie nõ læduntur. Iuxta quẽ ſenſum Perſi. dixiſſe videt. Et cedro digna locutus. Hinc fit nomen poſſeſſiuũ. Cedrinus. a. um.

¶ Cedrea primus ſudor qui defluit in canali dũ pix fit cui tanta eſt vis vt in ægypto corpora hominũ defunctorũ ea perfuſa ſeruentur.

¶ Celænæ pluralis tantum numeri: fuit vrbs phrygiæ. Luc. Lugent dãnatæ Phœbo victore Cęlęnę. Poteſt tamẽ declinari ſingulari numero Celęnaæ.

¶ Celæno cũ diph. fuit vna ex harpyis: & atrũ ſeu tenebroſum ſignificat. græce κελαινοσ.

¶ Celebris & hoc celebre pe. cor. diſtinguitur a frequẽti q; frequẽs dicat creber ſiue de loco: ſiue de re aiata: vt frequens miles: frequens ſenatus. i. creber copioſus: multus: frequẽtes domus. i. crebrę multę. Aliquãdo dicit qđ ab alijs frequẽtatur: vt frequẽs locus: frequens templũ in qđ multi cõueniũt. Et in frequẽs parũ frequẽtatũ: vt infrequẽs for in quod pauci vel raro cõueniunt. Phœnix infrequens auis. i. quę rara reperitur. Cic. Rei militaris te infrequentẽ tradidiſti. i. fugientẽ a ſignis & raro in pugna interentẽ. Celebris vero proprie dicit velox. Actius celebri gradu celeraſſe decet. Quoniã vero accelerare gradum: frequẽtare eſt: factũ eſt vt celebre pro frequenti accipiat & qui in omniũ ore verſatur. Et hoc paſſiue tam ad rem q̃ ad perſonã relatum. Cic. lib. ij. ad Herẽ. Locus quęritur celebris ne ſit: an deſertus. i. qui celebratur. Hinc celebritas frequentia. Quintil. Ante oia futurus orator cui in magna celebritate & in media rep. viuẽdũ eſt aſſueſcat a puero nõ reformidare homines.

¶ Celebro. as. frequẽto. Var. Cui nõ tam cura erat vt templa deorũ q̃ vr popinas celebraret. Per trãſlationẽ tamẽ quoniã quæ frequentamus etiã colimus. celebrare pro colere & venerari ponitur & celebritas p cultura atq; honore. Hinc celebrare laudibus & virtutũ celebritate dicimus. Item celebrio rem & celeberrimũ pro honoratiorẽ & honoratiſſimũ. Celebriter: cum cultu & honore.

¶ Celebreſco. celebris fio. Actius. Et qualiſcunq; fama celebreſcat tua.

¶ Celetes pe. p. græce ιτι κελευω κελητεσ exhortor: vocãtur equi q ad curſum ſolt adhibẽt. ſiue bigis vel quadrigis etiã nauigia vt his tẽporib⁹ fieri ſolet. Nã q bigis quadrigiſve adhibebãtur ad curſum deſultorij dicebãt. Ply. Antiqui celetas tñ dicebãt i ſacris. Poſtea vero & q bigis vel q̃drigis viciſſent latie dicũt deſultorij. q; ex his facile deſiliat.

¶ Celer idẽ eſt qđ velox. a quo celerrim⁹ & celeriſſimus fiũt ſuperlatiua ſcđm Priſ. Celero. as. pe. cor. celeriter aliquid facio. A quo Accelero cõpoſitũ.

¶ Celeuſma clamor nautarũ & aliorũ cum vno aliquid iubente oẽs vniformiter reſpõdent quaſi ſibi inuicẽ iubẽtes. Hie. apd Hieremiã: Celeuſma quaſi calcãtiũ cõcinetur aduerſus oẽs habitatores terrę.

¶ Cello as. abſcõdo ſiue ſciri nolo. Et cõſtruit mõcũ vno dũtaxat actõ. Lact. li. v. Vtrũ ne p̃ſitebitur fugitiuũ ſe vel peſtilentẽ domũ vẽdere: an cellabit emptorẽ. Modo cũ duob⁹. Plau. in Bac. Aedepol feciſti furtũ ætati malum cũ iſtæc flagitia me cellaſti & patrẽ tuũ. Modo cũ ablatiuo mediãte p̃poſitione. Cice. Treba. Sed baſſus noſter de hoc me libro cellauit. At cũ paſſiue ponitur res ſiue perſona per quã quis aliquẽ cellauit ponitur in nomiatiuo. Teren. in Fu. Vbiubi eſt diu cellari non poteſt.

¶ Cello. is. quo veteres vtebantur pro cedo. nunc compoſitis tantũ. vtimur excello & pręcello quod eſt excedo & antecedo.

¶ Cellus a cello. altus. ſublimis. excellens. A quo celſitudo pro excellentia.

¶ Cellatim aduerbiũ ſignificat abſcõdite. Gel. Cꝫ maxime cellatim poterat in inſidijs duo diſponit.

¶ Cella dicta eſt q; in ea cellẽtur q̃ eſſe volumus occulta. Græci Apothecã dicunt in qua reſculentę & potulentę reponũtur q̃uis proprie apotheca cella vinaria ſit. Capit autem cella ſignificationẽ vt illi adiectiua iungũtur: vt cella vinaria: cella olearia: cella farinaria: cella pomaria: cella lignaria:

cella libraria: cella caſearia. Et oñis locus in quo quid reponit cella dr. Vñ Ver. Fauorum cauernas cellas vocauit cũ ait. Diſtẽdunt nectare cellas. Itẽ loca in quibus lauamur aut vngimur in domo cellæ dñr. Et loca quo religioſi ſe ad quieſcendũ cõferunt cellę vocantur. A quo noſe Hieron. formauit dimi. V naquęq; inquit cellulã adeat benedictione matris ſuſcepta. Et cella pars templi erat ſacratior in quam ingredi fas non erat. Vnde apud Gel. legitur Scipionem in capitoliũ veniſſe: iuſſiſſeq; cellam Iouis aperiri: ibiq; ſolũ demoratũ fuiſſe. Liui. li. iij. In cella Iouis optimi maximi hĩtaret exul.

¶ Cellariũ videt ea figura dict: qua granariũ panariũ: vt p cella ac repoſitorio accipiatur. Sed eſt paucorũ dierũ: penu longi tẽporis. Hanc cellã promptuariã ſeu promptuariũ appellant in quo cõdunt & ex quo promunt ad victũ neceſſaria. Hie. Cõſyderate coruos quibus nõ eſt cellariũ: neq; horreum & deus paſcit illos. Vnde in ſacris litteris cellaria pro ſepulchris poni ſolent: vt eſt illud; propheticũ Populus meus intra in cellaria tua. aliquãtulũ donec ira mea tranſeat. Vbi Hiero. Cellaria ſepulchra ſignificant: de qbus hoc vtiq; proferi qđ cõditum fuerit. A penore etiã is locꝰ penariũ & penuaria ſeu penaria cella nũcupat. Ci. in ver. M. Cato ſapiens cellã penuariã reip. nrę nutricẽ plębis romanę ſiciliã noiauit. Huius diminu. eſt cellariolũ. Hiero. Sũt & culinę in tẽplo: ſũt & cellariola.

¶ Cellarius q in cella p̃poſitus eſt; vt rõnes ſaluæ ſint: aut penoribus recõdendis. Col. Vt cibus & potus ſine fraude a cellariis p̃beat. Plau. in capt. Promeqduis te facio cellariũ. I dẽ cellarios promos: & cõdos vocat q; et deintus promãt: & intus condant. A it emñ in pſeu. Promus & cõdus ſum procurator peni Auſo. Promuſq; condus magis.

¶ Cellaria locus vbi cõdit vinũ. Plau. in mil. Ego eijciat cellaria.

¶ Celox gñs nauiculę breuis a celeritate. Apul. li. de rep. Qui celocẽ regere negt: onerariã petit. Hãc & celotim vocãt & oxyã Hãc rhodij inuenerũt.

¶ Celtę populi gallię: q cũ veniſſent ad Iberũ hiſpaniarũ fluuiũ: ibiq; cõlediſſent retẽta primi noſis parte: & aſſumpta parte fluminis iuxta quod cõfederant. Celtiberi dicti ſunt: & regio eorũ Celtiberia Vnde Luc. li. iij. Profugiq; a gente vetuſta Gallorum celtę miſcẽtes nomen iberis.

¶ Celtiberi populi in hiſpania a celtis gallis & iberis hiſpaniarũ cõſociatis dicti ſunt celtiberi. Vñ Sirius Venerę & celtę ſociati nomẽ iberis. Luca. Gallorũ celtę miſcẽtes nomẽ iberis. Str. quadrifariã diuidit celtiberos fortiſſimi oium qui ad ortũ ac meridiẽ ſiti ſunt originẽ trahentes. A quibus celtiberi cus celtiberica celtibericũ nomen poſſeſſiuum: vt Bellum celtibericum.

¶ Celticũ promõtoriũ hiſpanię ī oceanũ p̃currẽs

¶ Celiaci dñr qui vẽtris fluxũ patiũt. Var. Qui ex floribus nucis grecæ & cornu fiunt celiacas fieri at q; vrinapota refici.

¶ Cenchris auis gñs eſt & latine tinũculus dr a tinnitu vocis ex accipitrũ gñe quẽ Ari. li. vi. de animalibus ſolũ ex adũco gñe q̃terna: & eo plura oua parere dicit. Dicta cẽchris q̃ li miliaria. Eſt & cẽchris vt inq; t Hie. Locꝰ corintho vicinꝰ imo portꝰ ipius corinthi: vt eſt illud apoſt. Cõmẽdo vobis Sebenſororem noſtrã miniſtram eccleſię: q̃ eſt Cenchris.

¶ Cenomani fuerũt populi gallię ciſalpinę: quoꝝ caput vrbs brixia fuit.

¶ Cenos latine vacuus. Vñ cenodoxia ſanis gloria. Nã cænodoxia cũ æ. dip. noua glia. καιροσεμ nouũ dr δοξα gloria. Cœnodoxia cois gloria.

¶ Cenotaphiũ vacuũ ſepulchrũ οτι κενος λεγεται και θαφος απο του θαπτειν. ſunt emñ vt capſa quę ponitur in templo ad officia mortuorum.

¶ Cenſeo es. ſui itũ. pe. cor. ſignificat exiſtimo. Liui. li: vi. de bell. pu. Cẽſent eo vẽturũ obuiã pœni. Item cenſere: conſtituere: deliberare. Nam ſenator cenſet cũ ſentẽtiã dicit de eo quod ſibi videt aſſentitur cũ alienã approbat. Vñ dicimus ſenatus aliquid cẽſuit. A quo etiã cẽſoris nomẽ tractũ videt. Itẽ cẽſere ſuccẽſere ſignificat. Var. ne vobis cẽſeã ſi ad me referretis. Itẽ eſt in æſtimatione eſſe. Boe. in top. Quoniã faciẽdi liberi tres partes ſunt. Vna quidẽ vt cẽſu liber fiat. Cẽſebant emñ antiqtus ſoliciues romani. Inuenit etiã cẽſio is. iui. itũ pe prod. Ouid. Pręſto recẽſitis euoluere ſęcula faſtis. Cõpoſita a cẽſeo ſunt. Accẽſeo: percẽſeo. qđ eſt perfecte cenſeo: numero. Col. Ruſticationis magna & diffuſa materia eſt. parteſq; ſi velimus eius pcẽſere: vix numero cõpręhẽdimus. Recẽſeo & ſuccenſeo.

¶ Cenſor q cẽſurã gerit. Cẽſores: magiſtri morum erant a cẽſendo. i. arbitrando dicti: q; illis ſummũ arbitriũ erat aliorũ morũ. Var. Cẽſor ad cuius cẽſionẽ. i. arbitriũ cẽferetur populus. Feſtus. Cẽſores dicti q; quiſq; tãti ſua ęſtimaret quantũ illi cẽſuiſſent quod nõ abſurdũ videtur: qa & rerũ & morũ cenſores erant. Vñ Plu. in æmilio. Cẽſura maxime oium magiſtratuũ reuerentię: plurimę poteſtatis tum in aliis rebus: tũ maxime ad morũ emẽdationẽ. Nam ſenatores e ſenatu remouere poteſt equuos ex plębeis ęrarios facere: notare infamia. cenſum agere: luſtrũ condere. Erãt aũt duo cenſores: qui quinto quoq; anno creabantur.

¶ Cenſorius vir: qui cẽſor fuit: vel q dignus eſt vt cẽſor ſit p̃pter morũ grauitatẽ q alios iudicet. Frequẽter tñ iungit rebus: vt cẽſoriũ dictũ qđ eſt cenſoris: ſeu quod ad cenſorẽ pertinet.

¶ Cẽſuales qui cenſoribꝰ aſſiſtũt· famulant. Sido. ad namatiũ. Miſtus turmę cẽſualiũ æmulatorũ cõſulis proxime proximus eram.

¶ Cenſio caſtigatio. Vñ cẽſionẽ facere dicebantur cenſores cũ multam equiti irrogabant.

¶ Cẽſura cẽſoris dignitas: ſicut a p̃tore p̃tura, ſicut cũ dicimus. Cẽſor qui gerit cẽſurã. Accipitur interdũ pro ſeueritate correctione decreto & lege.

¶ Cenſus us. annuus redditus: & q̃cquid fortunarũ qs habet. Quin. Abiere vires cẽſus mẽs Vñ q cẽtum millia æris in profeſſionẽ detuliſſent cẽſi dicebant. Cẽſus eq̃ſtris cõſtabat exiſeſtertijs. cccc. Itẽ cẽſus dicebat æſtimatio rerum ac bonorũ facta ſecundũ quã tributa pendebant. Vñ cenſum agere eſt recenſere hoim facultates. Et cenſus dicebatur quod principi aut ęrario ſoluebat viritim.

¶ Cenſus cẽſi ſignificat eũ: cuius bonis factus eſt cenſus. Vñ capite cẽſus: & capite cenſi.

¶ Cenſum. Euboęq; promontorium in ſeptentrionem directum.

¶ Centauri theſſalię pupuli ſecus peliũ montẽ habitantes q a poetis fingunt eſſe media parte viri & media equi originem ab Ixione trahẽtes agreſtes admodum. Qui primi pugnare ex equis cœperũt.

a ſtimulando calcaribus equo centauri dicti ſunt: ἀπὸ τοῦ κεντεῖν: quod eſt pugnare & ſtimulare. quia furentē taurorū gregē telis cōfecerūt. propter quod hippocentauri. i. equi ſtimulatores appellati ſunt. His proximi erant lapithæ iuxta Othryn montem eiuſdem prouincię cum quibus bella geſſerunt. Centauros ab Hercule victos interfectos oſtendit. Diodor. Dicti ſunt nubigenæ quaſi filij Nubis: quoniam in caſtello habitauerunt nomine nephele νεφέλη: qđ ſignificat nubē Cētauri a latinis breuitatis cauſa dicti. nā hippocentauri, dici debuerūt. Nā hippos equus κεντᾶειν pungere ζυρά rota calcaris quia cū ſuperius eſſent homines inferius erant equi. Sed diuus Hiero de Paulo primo Eremita. oſtendit centauros, animaliū genera eſſe cum inquit. Et iam media dies coquēte iam ſole deſuper feruebat: nec tamē a cœpto itinere abducebatur. dicens. Credo in deum meum q̄ ſeruum quem mihi promiſit oſtendet: nec plura his conſpicit hominem equo miſtum cui opinio poetarum centauro vocabulum indidit. Quo viſo ſalutaris ſigno armat frontem. Et infra. Verum hoc vtrum diabol⁹ ad terrēdum eum ſimulauerit. an vt ſolet Eremus monſtruoſorū animaliū ferax iſtā quoq; gigneret beſtiam incertum habemus. Centaurus etiā genus nauis eſt: vt apud Verg. li. v.

¶ Centaurea ſiue cētauriou gñs herbę: ad ius aūt græcus medicus κενταυρίου τοῦ μεγάλου ἡ ῥιζα & ſubdit. ὠφελεῖ πονοῦσα κατὰ μηνία καὶ ἐμβρυα νεκρα κατα σπωσα κενταυριον Ἀε μακρου ἡ ῥιζα ξηρατικη: & multa alia.

¶ Cento velum laneum: qđ lana aut tomēto cōfertum vt ictus nullos patiat. Cęſar. Eāq; cōtabulationem ſummā lateribus lutoq; cōſtrauerunt: ne quis ignis hoſtiū nocere poſſet: cētoneſq; iniecerunt ne aut tela tormētis miſſa tabulationē perfringerent: aut ſaxa ex catapultis lateritiū diſcuterēt. Siſen. li. iij. hiſt. Aceto madefactis centonibus integuntur: quos ſupra perpetua claſſi ſuſpēſa cilicia obtegūt. Quidā centonē proſtragulę gñe ſuper quo cubare ſolent. Cato. li. i. de re. ruſ. Centonē poſuit pro veſtimēto ruſtico: hoc eſt pro interiore veſtimēto qđ ſuper ſubucula ſuperindui ſolet. bombyce inſerta Tres inquit centones quęris: ſex culcitras: nouem inſtragula. Similiter & Macrobius dū ſcrophā ſub cētonib⁹ iacere ſcribit ruſticā veſtem eſſe declarat. Fieri aūt centones conſtat ex pannis diuerſorū colorū: vel lanis in vnū cōdēſatis atq; cōſutis. Vnde Homerocentones & Vergiliocētones quales fecit Proba Falconia. Definit Auſo. poeta qd ſit cento. Variis de locis: ſenſibuſq; diuerſis quædam carminis ſtructura in vnū ſolidat verſum vt coeant: aut cęſi duo: aut vnus & ſequēs cum medio. Nam duos iunctim locare ineptum eſt.

¶ Centrū punctū ſphęræ: aut orbis mediū certiſſima obſeruatione diſtinguit. Nā in oī orbe vel ſphęra medietas centrū vocat. Aug. li. xiij. ci. dei. Hāc aīam Plato ab intimo terrę medio qđ geometrę cētrū vocāt: per oēs patres ci⁹ vſq; ad cœli ſūma diffūdit: & extēdi p numeros muſicas opinat. Apd in coſmographia cardinē inquit mūdi. Sic enim dixerim cētrum habet tellus. Hinc fit centralis adiectiuum. Ply. lib. ii. Quindecies & pluribus ſuberit q̄ terra centralis interueniat. Alias centron.

¶ Centū nomē numerale & indeclinabile vltra cē tū variat. vt ducēti: trecēti: quadringenti; quingēti: ſexcēti: ſeptingēti: octingēti: noningēti. Hic cētenus. a. um. vt Cētena millia: ſic ducētenus: trecentenus. quadringentenus: quingentenus: ſexcentenus: ſeptingenten⁹: octingentenus: noningenten⁹ Centuplus: ducētuplus: trecētuplus: & reliqua. Cētеſimus: & deinceps. Centies quoq; aduerbiū: ducēties: trecenties: quadringenties. quingenties: ſexcenties: ſeptingenties: octingēties: noningenties Centenarius: ducentenarius: & cæ.

¶ Cēturia ī re mil. cētūcōtinet hoies q ſub vno centurione ſunt quorū centenarius iuſtus eſt numerus Hier. li. i. g. Satrapę philiſtym incedebāt in cēturiis & millibus. Centurię in agris ſignāt ducēta iugera. Centuria a centū iugerib⁹ vocabī: ſed mox duplicata nomen retinuit inquit Col. li. vi. Sicut trib⁹ dictę prīmū a partib⁹ populi tripartito diuiſi: quę tū nunc multiplicatę priſtinum nomen poſſident.

¶ Centurio & centurionus dicitur quia centum peditib⁹ p̄eſt: q̄a ſingulę cēturiæ cētum militibus cōſtabant. In exercitu enim miles centurioni. Centurio tribuno. Tribunus legato. Legatus conſuli obediebat. Sed ſeorſum magiſter equitum ſolum dictatori obtēperabat. Cēturio aūt dicebat primipilus. Liui. Centurio erat quem nunc primipilū appellamus. Veteres arceſcebant cōmiſſo p̄lio acies facile turbari. vt hoc incōmodū cuitarēt cohortes in centurias diuiſere: & in ſingulis centuriis ſingulos centuriones p̄feceruńt qui primo centurionivocabant quēadmodū a decuriones decurioni. Cohortes in exercitu decē erant in ſingulis legionib⁹ ſed prima q̄ reliq̄s & numero militū & dignitate p̄cedebat aquilā habebat: qđ p̄cipuū erat ſignū romanorū. Cēturiones huius cohortis cęteris centurionibus digniores habebant. Prima centuria primipilū vocabat: q̄ circa ſigna grauis armatura cōſtituta erat. Cēturio ipe primipili cēturio dicebat: & primipilus vocabat. Hic nō mō aquilę præerat: ſed quattuor cēturias: hoc ē quadringētos milites in prima acie gubernabat: & tanq̄ princeps totius legionis merita cōſequebat & cōmoda. Mar. Grata pudens meriti tulerit cum præmia pſli.

¶ Centurio as. in centurias ordino: vt Ager centuriatus qui in ducena iugera definitus erat. Romul⁹ enim centenis ciuibus ducenta iugera diſtribuit. Et milites centuriati qui in centurias ordinabant Liui. li. xxix. Scipio poſtq̄ in ſiciliam traiecit voluntarios milites ordinauit centuriauitq;. Centuriata comitia vt Aſco. ſcribit dicunt cum ex ſexu & ætate fertur ſuffragium: quia per centenas turmas diuiſus erat populus romanus. Hinc ſuccenturio. A quo ſuccenturiati dicuntur milites non primæ: ſed ſecundæ centuriæ: vbi ad inſidiādum maxime collocabantur. Ex quo in ſuccenturijs: quaſi in inſidijs quēpiam poſitū appellamus. Ter. in phor. Nunc prior adito tu. ego inſidijs ero hic ſuccenturiatus: ſi quid deficies. Proprie aūt ſuccēturiare ſignificat, explendę cēturię gratia numerū ſupplere.

¶ Centuriatim ſignificat p centurias: ſiue abundāter/copioſeq; a centurijs quę in comitijs ferebant ſuffragia.

¶ Centūuiralia iudicia dicta ſunt a centū viris. Nā cum eſſent romæ. xxxv. tribus. quæ & curiæ ſunt dictæ. terni ex ſingulis tribub⁹ ſunt electi ad iudicādum qui centumuiri appellati ſunt. Et licet quinq;

ſupra centum fuerint tamen quo facilius numeren tur centumuiri dicti ſunt.

¶ Centuſſis a decem decuſſibus dicitur quę ſunt li brę cētum: vel a centum aſſibus qui erāt nūmi bre ues ex ære. vt centuſſe licetur. i. centum libris ven di p auctionem.

¶ Cephalęa morbus: quo totū caput infeſtat. Nā hemicranici ab hemicrania ſunt qui dimidia parte capitis laborāt. Sed & Celſus cephalęam acutum quoddam peſtilenſq; malum appellat.

¶ Cephale ſiue cephalis pen. cor. ſignificat caput. Cephalicus capitalis.

¶ Cephalus nomē viri & nomē piſcis. Ambr. Ille ſinus maris cephalos alit: lupos ille: ille ſaxatiles.

¶ Cephalonia inſula Ionij maris: a cephalo Am phitrionis ſocio. Inter eam & zacyntū echinades ſunt ad oſtium acheloi.

¶ Cephiſus pe. p. fluuius q magna ex parte torren tis inſtar labit in phalerū pelagus. Oui. li. iij. me. Invada cephiſi panopeſq; euaſerat arua.

¶ Cephiſia attica regio. Nam cęcrops athenarū cō ditor oēm eius regionis multitudinē in. xij. vrbes digeſſit. Sed theſeus poſtea has oēs in vnā athe nienſium ciuitatem congregauit. Dicta cephiſia a cephiſo amne. Eſt & cephiſia fons atticę: ſicut lati ne calliroe.

¶ Cepos latine hortus & vrbs. Sudas. κηποσ πο λισ καταβοσ πωρομ και κηποσ ειδοσ κουρασ δυο γαρ εισι κουραι σκαφιομ και κηποσ το μεν ουν το εγχρω ο δε κηποσ το προμεω πω κεκοσ μισθαι. Vnde apparet in vocabulario grę co non eſſe bene interpretatam hanc dictionem σκαφιομ.

¶ Cepurica gręci appellāt quę noſtri hortenſia ho lera. i. quę in horto ſerūtur. Vnde Sabinus Tyro li brum cepuricon ſcripſit: hoc eſt hortenſium quem Mecœnati dicauit.

¶ Cepheus (teſte Ouidio) ęthiopū rex fuit: Andro madę pater quam ceto ppoſitam fabulę dixerunt. Hanc autē perſeū a periculo liberatam vxorem du xiſſe. Itaq; vt totū hoc gēs perpetuo maneret ipm cephea inter ſydera collocatū eſſe prodiderūt vna cum vxore Caſiopea & Andromada filia & gene ro perſeo. Oritur Cepheus in. xv. parte capricorni Hoc ſydere nati erunt ſeueri: ſicut Catones.

¶ Ceraſtes latine cornutus. gēs eſt ſerpētis: qđ te ſte Plynio li. viij. quadrigemina cornua p̄fert ſimil lima arietū. Nam κερασταται ſimili modo cer nus dicitur. In genitiuo ceraſtis & ceraſtę. Lucan. Spinaq; vagi torquente ceraſtæ.

¶ Ceraſphoros a noſtris corniger dicitur.

¶ Cerates. gēs ponderis: quod eſt medius obolus

¶ Ceraſus ceraſi pe. cor. arbor nota a ceraſunte pō ti ciuitate ſic dicta. Quā cum Lucullus deleuiſſet: inde illā trāſtulit: & a ciuitate Ceraſum appellauit. Sane arbor ceraſus. pomū vero ceraſum. Ouid. de nuce. Audiat hęc ceraſus ſtipes inanis erā. Dicit & ceraſuz parbore. Col. Ceraſa & tuberes & armenia cę atq; amygdalę: quę primę florent poſſunt inſeri cōmode. In plurali ceraſea ceraſeorū. Ply. li. xiiij. Ceraſeorū Aproniana maxime rubent. Inter cera ſa principatum obtinent Duracina. Actia nigerri ma ſunt: & iuliana tenerrima.

¶ Ceraſus ceraſuntis. & ceraſunta ſeu ceraſūtia pro vrbe in pōto. Hie. ad Marcel. Accepim⁹ & caniſtrū ceraſis refertū talibus & tā virginali verecundia ru bentibus: vt ea nunc a Lucullo delata exiſtimarem ſi quidē hoc gēs pomi ponto & armenia ſubiuga tis de ceraſunte primus Romam pertulit. Vñ & de patria arbor nomē accepit. Pompo. Rarę vrbes ce raſunta & trapezus maxime illuſtres.

¶ Ceraunus pen. p. cognomen cuiuſdā Ptolemęi. Quo nomine ſignificatur fulmen qđ gręci dicunt κεραυνοσ. Vnde cerauni montes ſunt epiri. a cre bris fulminibus. Plynius in armenia maiore pro il lis accipit: qui caſpius & niphates a Ptolemęo no minantur: quibus videlicet ab ortu ſolis finitur ar menia. Huius rei cauſa eſt: q; Taurus mons ſimul atq; frangi cœpit & innumeras obire gentes cerau nus in vniuerſum vocatur: etiam ſi nomibus po pulorum per quos meāt lacinię diſtinguitur. Alio nomine dicunt acroceraunia. Hor. Infames ſcopu los acroceraunia.

¶ Ceramicum latine tegulariū: vel figulariū. Nā deriuatur a κεραμισ: quod eſt tegula. Erat locus athenis. De quo Ply. li. xxxvi. Opera praxitelis ſunt athenis in ceramico.

¶ Cerberus pe. cor. interp̄tat terra quę omnia cōſu mit: inferni cuſtos quaſi κρεοβοροσ. i. vorans car nem. κρεασ enim gręci carnem dicunt. βορογτα edacem. Caniſtriceps. Cerberum ab inferis traxiſſe herculem in fabulis eſt. Fertur q; hic fuerit ſerpēs in Tęnaro laconię promōtorio: cuius veneno mor tales extinguebantur. Et quoniā in Tęnaro ad in feros dicitur eſſe aditus: ditis canem dixerunt: quē cum Hercules trucidaſſet: nata eſt fabula canem tri cipitem interemiſſe: quia omnes cupiditates & cun cta vitia terrena contempſit ac domuit. Cerberus etiam dictus eſt canis Alexandri epiroticus leoni bus congrediens.

¶ Cercopythecus pe. p. nomē cōpoſitum ex κερ κοσ q̄ dī cauda & πιθηκοσ ſimia q̄ ſi ſimia cauda ta: quā marmonē vulgo dicimus. Ply. li. viij. Cerco pythecos nigris capitib⁹ pilo aſinino & diſſimiles cæteris voce ſunt. Mar. Callidus enixas elidere ſi mius haſtas. Si mihi cauda foret cercopythec⁹ erā.

¶ Cercyra pe. cor. olim phęanæ nomen fuit: Nūc autem vulgo dicitur corfu corrupte.

¶ Cerdo vilis homo lucrum ſectans: qui artes illi berales exercet. κερδοσ enim lucrū dicitur & Cer deno latine lucror.

¶ Cerdiſtos gręce: latine ſignificat acutiſſimū per indeq; prudentiſſimum.

¶ Cerion græci dicunt fauum. Vnde & pro ſuauí & iucundo poni ſolet.

¶ Cerebrū inquit Ply. eſt viſcerū excęlſiſſimū pxi mūq; cœlo capitis. ſine carne. ſine cruore: ſine ſor dibus. Hic habet ſenſus arcē. Hic culmen altiſſimū Hic mentis eſt regimen. Auicenna ait cerebrū eſſe principium virtutis ſentiendi & mouendi. Am. li. vi. hexa. Initiū inq̄t neruorū & oīm ſenſuū volun tarię cōmotionis cerebrū eſt. a cerebro proficiſcit ſomnus. Quę cerebrū nō habent non dormiūt. di minutiuū a cerebrum fit cerebellum

¶ Cerebroſus dicit homo ad inſaniā facilis cui ce rebrū moueat. vel a puerſo cerebro: q totus ſuo cō ſilio hęret & obſtinat⁹ a nemine p̄ſuadet & iracūdię obtemperās ſine rationę fert. Hor. li. i. Ser. Donec cerebroſus proſilit vnus. Dī & de brutis. Col. li. ij. Quod eo tēpore ſatum pecori ſit noxiū: & p̄cipue

bobus quos pabulo ſuo cerebroſos reddit.

¶ Ceres dea frugũ putabaſ a creãdo dicta Saturni & Opis filia. Vñ alma ceres qa nos alit: vel vt Ci. li. de. na. deorũ ſcribit. Ceres dicta ẽ tãq̃ geres a gerendis frugib⁹ caſu prima littera imutata a greciſ Δημητρα quaſi γημητρα hoc ẽ terre mater q cũ ctarũ frugũ creatrix ſit. Hęc quãdoq; luna dicit ſicut liber p ſole. Ver. li. i. geo. Vos o clariſſima mundi Lumina labentẽ cœlo quę ducitis annũ Liber & alma ceres. Ponit interdũ Ceres pro ipſo pane: ſicut Liber pro vino. Terenti. Sine Cerere & Baccho friget venus.

¶ Cereale: qđ ad cererẽ pertinet: vt cerealia arma.

¶ Ceritus pen. p. quaſi cereritus, hoc eſt cereris ira & indignatiõe vexatus. Nã in cereris ſacris furore corripiebanſ. Et ſicut a baccho bacchãtẽ dicimus ſic a cerere ceritũ. Hora. in Ser. Ceritus fuit aut cõmotę crimine mentis. i. inſan⁹ & furioſ⁹. Vnde qui emotę mentis ſunt ceriti nũcupari ſolent, Plau. in Amp. Tu certe laruatus es. aut ceritus. Idem Iube hanc pro cerita circunferri.

¶ Cerus genus arboris glãdiferę a quo fit poſſeſſiuum cereus cerea. reum.

¶ Cerctũ oppidũ Vmbrię inter ſpoletũ & Nurſiam a quo ceretanus a. um. Nã illa videnſ prodigialiter in noſtris ceretanis accidiſſe: vt aliqua vitis apud te excederet vuatũ numerũ duorum millium.

¶ Cęrinthe es. genus herbę mellis cũ cęra miſti ſaporem habens. Verg. li. iiij. geor. Ft cęrinthe ignobile gramen. habet foliũ candidũ incuruũ cubitalis: capite cõcauo: cui⁹ florum auſdiſſimę ſunt apes a cęra deriuatur.

¶ Ceretani populi hiſpani vt auctor ẽ Ply. & Stra. apud quos gñoſa vina naſcebanſ quę ceretana dicebantur. Mar. Ceretana nepos ponat ſetina putabis. Sũt & ceretani populi ex Cereto vmbrię oppido qui totum orbem vino quodam ac turpi ſuperſtitionis genere ludificant.

¶ Ceroſtrotũ cõpoſitum a greco. Nam κερας latine cornu στρωτος ſtratus & eſt cereſtrotũ pictu ę genus cũ ex cornibus ramẽta tinguntſ variis coloribus, deinde vermiculatim ligno inſeruntſ. Principio hoc ex ligni bracteis fieri cœptũ. Poſtea cœpere tingi aſaliũ cornua dentes elephãtorũ ſecari: lignũq; ebore diſtinguí: mox totũ operiri. Ply. li. xi. Nunc tincta: nunc ſublita: nunc que ceroſtrota picturæ gñe dñr. Propríe tñ dicit ceroſtrota. cornibus ſtrata ſicut lithoſtrota lapidibus ſtrata.

¶ Cerno is. creui. & ſecundũ aliquos cerni. Liui. li. vii. Et qđ haud minus timendũ erat ſtolide ferocẽ viribus ſuis cernerat: cretũ ſignificat video. Verg. Cernimus aſtantis neq; cũ lumine toruo. Quãdoq; cernere eſt conſyderare: vt Cerno q populus iſte duræ ceruicis ſit Quandoq; iudicare: ſtatuere: deliberare. Cic. li. iij. de legibus. Quodcũq; ſenat⁹ creuerit: populuſ ve iuſſerit tot ſunto regio imperio duo ſunto. Lucil. Poſtq̃ p̃fidium caſtris educere creuit Pacu. Et ęquũ & rectũ eſt qđ poſtulas iurati cernãt Quãdoq; diuidere: ſecernere: cribrare. qđ & incernere dicit. Vñ & incernicula cribros vocam⁹. Ply. li. xviij. Rurſus que tranſit arctiore cernit. Vnde & crines dicti ſunt: q ſint diſcreti. Quãdoq; dimicare Plau. Pro patria amphitrio dum cernit. Quando q; cedere. Vnde cernere hereditatem filij parentib⁹ dicti ſunt: hoc eſt cedere. Accius Regnum tibi per

mitti malunt cernã tradã exercit⁹. Cõpoſita huius verbi ſunt cõcerno: quod Aug. li. v. cõ. pro cõiungo poſuiſſe vide ẽ cũ inqt Talẽ naturã naſci poſſe de Maria virgine nõ arbitrabar niſi carni cõcernere tur. Cõcerni aũt & nõ coinquinari nõ videbã q mihi tale figurabã. Decerno. diſcerno. excerno: incerno: ſecerno. & ſuccerno: qđ eſt ſubdiuido. Ply. Farinario cribro ſuccernunt.

¶ Cernulus a cerno formari videtur: quaſi diminutiuum a cernus: quod nuſq̃ legi. Hiero. cõtra Ruff. Q̃ q̃ tu occupatus in ſenſibus: & ad inſtruendam mihi calumniam cernulus grãmaticorum & oratorum pręcepta contempſeris

¶ Certo as. ſignificat altercor. contendo. Inde certamẽ & certatio. Interdum prouoco. Ter. in phor. Benedictis ſi certaſſet: audiſſet bene. Hinc cõponũtur decerto & concerto.

¶ Certatim aduerbiũ ſignifi. ſingulariter vnũ cum altero: q ſcq; p vitibus a ſtrigo luno de altero. Fare chi ne po piu. Sue. in Aug. Senat⁹ & in funere ornãdo & in memoria honorãda eo ſtudio certatim p greſſus eſt. Hiero. in li. Iudi. Igitur certatim ramos de arboribus pręcidẽtes ſequebantur ducem.

¶ Cere oppidũ fuit Thuſcię nõ lõge a Tarquinijs. Vide in dictione Cerete.

¶ Certamẽ cõflict⁹ q fit inter duos aut plures. Gręca certamia celebratiſſima hæc fuerunt. olympia phthia. iſthmia: & nemęa: in qb⁹ græci magnos honores cõſtituerũt victoribus athletis. Nã olympica: q in olympo arcadiæ mõte iuxta Piſam & helidẽ quintoquoq; anno in honorẽ olympij Iouis celebrabãt: & q viciſſet corona oleagina donabaſ Inſtitutaq; ſunt anno mũdi q̃dringenteſimo ſupra iiij. millia in eoq; certamĩe hercules prim⁹ coronatus ẽ. Phthia Apollini ſacra erãt: quoꝝ victor poma referebat. Iſthmia ab Iſthmo pte archadię vbi celebrabanſ in honorẽ palemonis quẽ latini portunũ dicũt & q viciſſet coronã ex apio reportabat Nemęa a nemea ſylua ĩ memoriã. Archemori Lygurgi filij flebãt: quorũ victores pinu coronati abibant. Hęc certamina etiã ludi plurali numero dicũtur & ſpectacula.

¶ Certus a. um ponit p claro & indubitato a cerno p video: qa ea q̃ cernim⁹ clara: & indubitata ſunt. Vñ facio te certiorẽ dicim⁹. hoc eſt declaro & affirmo tibi iſta eẽ. Gel. Certi ſumus nõ ignorare te qđ vena appellaſ. Hinc fit incertus: dubius. Incerto as. Certitudo. Interdũ certus dr̃ cõſtitut⁹. hoc eſt tãtus ac talis: q̃tũ ac quale volum⁹. Vñ certũ vuln⁹ feciſſe aliquẽ dicimus cũ nec plus nec min⁹ fecit: q̃ voluit. Mar. O q̃ certa fuit librato dextera ferro. Interdũ diſcret⁹. Hinc certos fere numero plurali dicim⁹ p eo qđ eſt quoſdã: quaſi a cęteris diſcretos Ci. Is em̃ cũ certis aljs ad Cęſarẽ miſſus pauloañ diſceſſerat. Sal. Apd latera certos locauit. Itẽ cert⁹ firm⁹ nõ vacillãs. Ouid. Da mihi qd petit certo cõtingere telo. Et certũ dicim⁹ deliberatũ: in quo plę rũq; adiũgit dtũs cũ infinitiuo: vt Certũ eſt mihi in aliã nauigare. Ver. Certũ eſt in ſyluis inter ſpelęa ferarũ Malle pati. Hĩc fit aduerbiũ certe: qđ cũ affirmatiuũ ſit: aliqñ etiã pro ſaltẽ ponit. Ci. Marcel. Victi ſum⁹ igit: aut ſi vinci dignitas nõ poteſt certe fracti & abiecti. Iungit qñq; cũ. & ſempq; affirmat. Ci. Et certe cõtra Cęſarẽ & ingreſſus armatus. Si autem iungaſ cũ verbo ſcio: vel ſimilibus

e in o mutari ſolet. Cice. Et ſi certè ſcio.
¶ Certiſſo as. certus fio. Pacu. Vocāt cocos vnde certiſſent.
¶ Cernuus proprie inclinatus quaſi qui terrā cernat. Verg. li. x. Erectoq; incumbit cernuus armo.
¶ Cerui aialia q; magna cornua gerāt quaſi gerui. g. in. c. mutata. Vel a τω τωμ κερατωμ. Hoc ēa cornibus q̄ primū binis oriunt̄ ſimplicia quidē & recta ad ſubularū ſimilitudinē: quāobrē ſubulōes per id tēpus appellant̄. Hinc ceruinus a. uꝫ. pen. p. Mar. Ceruinus gelidū torquet ſicihalitus anguem. Et cerui dicunt̄ furcę q̄ ad caſæ ſuſtētationē figuntur ad ſimilitudinē cornuū cerui. Verg. Atq; huimiles habitare caſas & figere ceruos.
¶ Ceruiſia decoctio ex fermētis & ſorbis cōfecta: quā Bacchus inuenit. Verg. Et pocula læti fermēta atq; acidis imitat̄ vitea ſorbis.
¶ Ceruix poſterior colli pars: q̄ ab occipitio incipit & tēdit ad ſpinā: nā q̄ anterior ē gula dī. Ceruicis hęc cōmoditas eſt vt ad dexterā ſiniſtrāve priorſum retorſūq; vertat̄. Cōſtat em̄ ex oſſibus orbiculatim vertebratis ex q̄bus fit ad circūſpectū faciliꝰ. Hinc eſt q; q flecti nec cogi poſſunt ceruicis durę perhibeā. Vñ dicim⁹ hoīem durę ceruicis: quaſi indomabilē & cōtumacē. Antiqui vero vt Quint. ait ceruices dicebāt: primuſq; hortēſius ceruicē dixit. Ci. in Vati. Inflato collo turgidis ceruicibus intuliſti. Cato. Si caput aut ceruices dolēt: ea lotio caldo lauato. Amb. de diua Agnete. Quo mō poſſum ad iniuriā ſūmi dei ceruices meas lapidibus inclinare. Hinc ceruicoſus pro duro & inexorabili.
¶ Ceruicale & per apocopen ceruical pe. p. denotātū a ceruicib⁹ ſignificat ceruicis ſuſtētamētū & munimentū. Hoc em̄ inſtrumēto delicatorū ceruices cōfouēb. Iu. Cōducit comites ſellā ceruical amicas Mar. Tinge caput nardi folio ceruical olebit.
¶ Ceruſa pe. pro. pigmentū. Hier. ad Furiā. Quid faciat ceruſa in facie Chriſtianę.
¶ Ceryx latine p̄co & caduceator. Vñ Euſe. ſcribit a Nerone cerycas fuiſſe certamine ſuperatos. Sen. ad Serenū. Nōvis niſi cōſul aut prytanis aut ceryx aut ſuffes adminiſtrare rēp. hoc eſt caduceator & magiſtratus ad temp. gerendā. Eſt aūt gręcum κηρυξ εξ του κερυατειμ και κηρυκευω tñ Sudas κηρυξ επ πολεμω πρεσβυστεν ειρηνη.
¶ Ceſſo as. abſtineo: ab opere vaco. Ver. Et ſi q̄d ceſſare potes regeſce ſubvmbra. Itē Ceſſare tarda re remorari. Idē. Ceſſas in vota p̄ceſq;. i. tardus es in vota faciēda. Ter. in eu. Paululū ſi ceſſaſſem pithias domi nō offendiſſem ita iā adornabat fugā. Huius cōpoſitū eſt cōceſſo. Plau. Poſtq̄ aurora eſt nunq̄ conceſſauimus lauari: aut fricari: aut ornari.
¶ Ceſitiū linteolū purum & cādidum. Vide ſupra quia ſcribit̄ cum dipht. Cæſitium.
¶ Ceſa. Ceſius. & Ceſtus. Vide ſupra: quoniā ſcribuntur cum æ dipht.
¶ Cetus ceti ſine diph. piſcis maximus in atlantico mari. Hier. Sicut fuit Ionas in ventre ceti. Am. lib. hexa. Virtute mitigauit mare: diſciplina ſtrauit cetos. Dī & Cete neu. gñe. & numero plī. Hieron. in Gen. Creauit deus cete grādia. Sūt aūt cete maiores piſces nō ouū: ſed aial gignētes tantę magnitudinis: quę ſi quando ſupnatāt fluctibus annare inſulas putes: montes altiſſimos ſummis ad cælū verticibus eminere. Hi etiā teſtudines marinę dicūt̄

a diuo Hiero. in epiſtola ad p̄ſidiū diaconū ſicut in dictione teſtudo videre potes. Cœtus autem cū œ diph: cōuentū ſeu cōgregationē ſignificat a coeundo. i. cōueniendo in vnū. Sena. li. iij. decla. Qui cœtū fecerit capitalis: Qui elegāter ait cœtū nomen eſſe magnę multitudinis coeuntis ex cōſenſu quodam. Saltē digne exprimit Sudas κητοσ ταλασσιον θηριον πολυει δεσεστι γαρ λεωμ. ζυται να παρ αλλισ. φυσαμοσ. πρηστισ η λεγομενη μαλλι ο και δυσαγταγωγισομ εσ τι και κριοσ. ι δειμ εχθρομ ζωομ.
¶ Cetarij dīr maiores piſces capiētes: ſeu vēdētes dicti ab eo q̄ cete in mari maiora ſunt piſciū genera. Col. li. ix. Salſamētorū olim purgamēta q̄ cetariorū officinis euerrunt̄ p̄berī cōuenit. Var. Aduertis cetarios cū videre volūt in mari turmas aſcendere in malum alti vt penitus per aquā p̄ſpiciant.
¶ Cetariæ loca iuxta mare ſtagnāte lacu: in q̄bus Thynni & alij huiuſmodi piſces capiunt̄ & ſalium tur. Ply. Cetariæ in cetarijs aſſuetus polypus exire atq; ibi ſalſamenta populari.
¶ ¶ Cetra ſcutū breue loreū: quo (Seruio auctore) vtunt̄ aphri & hiſpani. Ver. Leuas cetra tegit. Hīc cetrati dicti ſunt milites cetris muniti: de quib⁹ fit mentio apud Cæſarem & Liuium.
¶ Ceuere pe. pro. eſt clunes mouere: q̄d fit aut adulando: aut in re venerea turpia operādo & ꝓprie de maribus dī. Criſſari vero de mulieribus. Perſius. An romule ceues. Hīc ceuetes auctore Probo molles & obſcæni dicuntur.
¶ Chære. ſalue. hoc ſyro hebraicoq; ſermone appellat̄. Salomlac ſiue ſalomalac. i. pax tecū. Χαιρε
¶ Chabrias athenīēſis phūs: & Impator inclytus Hic dicere ſolebat terribiliorē eſſe exercitū ceruorū duce leone: q̄ leonum duce ceruo.
¶ Chalaſis pe. co. tunicę gñs: q̄d χαλασσαγνο cāt: a laxitate: vel vt q̄dā dicūt nodus tunicę muliebris quo cōnexa circa ceruicē tunica ſumitur.
¶ Chalaza. collectio ſub cute buboni & ęgyptię fabę ſimilis dolorē ſi tangat̄ afferens. A latinis grando dicitur.
¶ Chalcedonia: ſiue chalcedon vrbs fuit in aſia iuxta boſphorū thraciū ex oppoſito ad byzātium. Hāc megarēſes cōdidere cæci appellati q nō potiꝰ oppoſitū littus elegere in quo iacet cōſtantinopolis optimo loco. Hinc olim magna ſynodus celebrata eſt q̄ inter octo numerat̄ quib⁹ romana eccleſia pręcipuū impertitur honorem.
¶ Chalcis idis. vrbs metropolitana in Eubœa regione inſula iuxta Euripū. Vñ chalcidicus. a. um. Alia eſt in chalcidica regione Syriæ. Alia eſt ętholia. Eſt & chalcis auis.
¶ Chalcidius: a. um. nomen gentile. Chalcidius etiam nomen philoſophi.
¶ Chaldæa cū æ diph. Aſię maioris regio arabiæ cōtermina: plana: fontiū indiga: in qua babylon ciuitas magna. Chaldæos arphaxat inſtituit: & a ſe arphaxateos noīauit: vt inquit Ioſephus.
¶ Chalix lapidis gñs ex quo deducitur ignis.
¶ Chaleſtra vrbs theſſalię lictoralis iuxta quam axius fluuius in mare ægeum deſcēdit.
¶ Chalame ciuitas p̄fidis: q̄ nūc appellat̄ ctiſiphō
¶ Chalybes cū y. cor. ppū in pōto iuxta Thermodontē fluuiū ſicut Stra. & Ply. teſtant̄. Hi ferrū nudi effodiūt: dicēte Vergi. India mittit ebur: molles

ſua thura ſabæi. At chalybes nudi ferrũ. Ponit tñ qñq; chalybs pro ipſa ferri materia. Qui. lib. iiij. de faſt. Aes erat in pretio calybis tã maſſa placebat. Q ñq; p inſtrumẽto ex calybe facto. Ver. Vulnificuſq; chalybs: Luc. Chalybẽ frenoſq; momordit.

¶ Chamus gen⁹ freni dictus q; ſit breuis. Χαμοσ eſt breuis dr. Hiero. in ps. In chamo & freno maxillas eorũ conſtringe.

¶ Chamędracontes genera ſerpentum.

¶ Chamæcyſſos. gñs hederę quę nũq; ſe ab humo attollit cõpoſita dictio ex Χαμαι: quod ẽ infimũ & υσσοσ hedera. Sic chameplatani vocantur humiles platani & coactę breuitatis. Chame daphne puſilla laurus chamęceraſi breues ceraſi.

¶ Chamelus p ſimplex l generis cois aĩal quadrupes. Hiero. in gen. Seperauit chamelos fœtas cum pullis ſuis. Bactri chamelos mittũt & arabia vt ſcribit Diod. Sed in hoc differũt q; arabici hina in dorſo habẽt tubercula hos dromedarios vocãt: ſingula bactriani. Chamel⁹ vero p ſune nautico quo nauę marinas anchoras ligãt gñis maſ. ẽ: vt eſt apud euãgeliũ. Facili⁹ ẽ chamelũ p foramẽ acus intrare.

¶ Charmęleon ontis. q̃ ſi paruus leo: aĩal ẽ diuerſa varietate cõſperſuꝫ: vt pardus: & ad colores quos videt cõuerſiõe facillima variaſ: Naſcit in India figura & magnitudo eſt lacerti: niſi q; crura habet recta & excęlſiora: latera vẽtri iũgunt: vt piſcibus & ſpina ſimili mõ eminet: roſtrũ ſimile ſuillo: cauda ſlõga in tenuitatẽ deſinẽs & iplicãs ſe vipunis orbibus: vngues aduncꝰ: motus tardior vt teſtudini: aſperũ corpus vt crocodilo: habet oculos corpori cõcolores: nũq; eos operit. Solus aĩalũ nec cibo: nec potu aliſ: nec alio q̃ aeris alimẽto latet hyeme vt lacerta. Ab Auicẽna dr ſtellio. ſed diuerſum eſſe Hiero. in leui. oſtẽdit cũ inquit. Megale chamæleon & ſtellio & lacerta & talpa. Oĩa hęc ĩmunda ſunt Eſt & gñs herbę a foliorũ varietate: mutat em̃ cuꝫ terra colores ad ſimilitudinẽ chameleontis aĩalis. Hanc quidã buphonem vocant.

¶ Chameteræ dñt humiles & depreſſæ imagines. Chame em̃ græcorũ aduerbiũ latine ſignificat humi. Scribit Plyn. lib. xxxvi. ſcopã feciſſe apollinẽ palatinũ veſtam ſedentem laudatam in ſeruilianis hortis duaſq; chame teras circa eam. Χαμωσ θεοσ ην τυριων και αμεμιτων ωσπερ η αστα ρτη θεοσ σιδονιων η ελατρευσε σολομων

¶ Chamelopardalis peultima cor. aĩal: cui⁹ ad magnitudinẽ chameli p ceritas: color pelliſq; pãtherę maculis veluti florẽtib⁹ varigata poſtremę infra alũ partes humi ſubſidẽt ſicuti in leonib⁹ videmus humeri pẽdeſq; priores atq; itẽ pedi⁹ p̃ter cęteroꝝ mẽbroꝝ rationẽ p cera: tenuis ceruix chamelo caput ſimile. Chamelopardalis eſt aĩal collo ſimilis equo: pedibus: & cruribus boui: capite camelo albis maculis rutilũ colorẽ diſtinguẽtibus.

¶ Chananęa hẽt diph. in pen. Eſt aũt chananęa ſyria regio a chananęo filio Cham: q ea regionẽ quæ nũc Iudęa nũcupaſ ĩnhabitãs a ſe chananęã nũcupauit vt li. i. antiquꝰ. Ioſephus refert.

¶ Chaonia pars alpeſtris epiri. licet qñq; ſumaſ p tota Epiro. Hinc chaones ppli a Troiano Heleni fratre Chaõe noĩati. Hi moloſſi etiãvt ſcribit Stra. appellati ſunt a Moloſſo Pyrrhi filio. Verg. Chaoniamq; oẽm troiano a chaone dixit.

¶ Chaos Heſiod⁹ oĩm rem̃ ĩntiũ vocat. q; aĩ oẽs deos deaſq; natũ ſit: In theogonia. ſ. & orpheus in principio argonauticorũ αρχαιου μεν πρωτα χαους αμεταρτον αναγκην κρονον τε ωσ περ ελοχευσεν απειρεσιοσι υπο. ολκοισ αιθερα και λιφυη περιωπεα κυλινδομενα. Et itfrum appellat confuſam quondam ab initio vnitatem hyantem: patentemq; in profundum. Alij appellant materiam cæli & terrę confuſam atq; informem quæ primum ex nihilo facta eſt: de q̃ poſt modum oñia ſingillatim per ſpecies variaſ formaſq; pprias pdiderũt: de qua ſcriptura loquit Qui feciſti mundũ de materia informi. Lact. vero ſic habet. Chaos ẽ rudis inordinateq; materię cõfuſa cõgeries. Nec audiẽdi ſunt poetę q̃ aiũt chaos in principio fuiſſe. i. cõfuſionẽ rerũ atq; elemẽtorum poſtea vero deũ diremiſſe oẽm illã cõgeriẽ. ſingulisq; rebus ex cõfuſo aceruo ſeperatis: in ordinẽq; deſcriptis inſtruxiſſe mũdũ pariter & ornaſſe. Oĩa em̃ deus fecit ex nihilo. Symplicius in cõmẽtariis de cœlo Ariſtotelis ηκουσα δε εγω τουσ μεν αιτυωτιουσ αστρωασ τηρησεισ ουκελατ τονομ εξηκομ μυριαδωμ & multa alia. Eſt autẽ hoc nomen monoptoton: Licet Vergil. auctoritate dixerit. Acq; chao denſos diuũ. Dictum chaos ab χεω fundo: q; fuerit fuſio. i. confuſio omium elementorum.

¶ Characias gñs thytimali: herba ramis digitali craſſitudine cui⁹ ſemẽ cũ melle decoctũ in vſu ẽ ad catapocia: hoc ẽ pilulas factędas ſoluẽdi alui gra. hãc medici corrupto vocabulo cataputiã vocant.

¶ Charcheſia gñs poculi apd græcos forma p cera & circa mediã partẽ cõpſſa anſata mediocriter ãſis a ſũmo ad infimũ ptingẽtib⁹. Et tribuit Ioui ſicut Scyphus Herculi: cãthar⁹ libero. Ver. Hic duo rite mero libãs charcheſia baccho. Hoc gñe poculi autei dõata ẽ alcmene ab Ioue p p̃tio cõcubit⁹. Aſclepiades aũt vir inter græcos apprime doct⁹ charcheſia a nauali re æſtimat dicta. Ait em̃ Naualis veli partẽ inferiorẽ pternã vocari. At circa mediã fere partẽ trachelon dici. ſũmã vero partẽ charcheſiũ noiari & inde diffũdi in vtrũq; veli latus ca q̃ cornua vocãt. Sũt etiã q; putẽt charcheſia eẽ foramia q̃ in ſũmo malo funes recipiunt. Catul. Lucida quæ ſumma ſplendent charcheſia mali.

¶ Characatæ vince. i. pedatę vallatę a græco Χαραξ οσ vallũ Χαραττω ſculpo ſigno fœ. ge. dũ taxat pedamentũ vitis ſignificat. Col. li. vi. Q uę defixis arũdinibus circũiunctę p ſtatumia calamorũ materiis ligatis in orbiculos gyroſq; flectuntur eas nonnulli characatas vocant.

¶ Character latine notamẽ vel linea mẽtũ. vel litura ſignũ: figura: ſtilus dicendi. Vñ lĩæ characteres

¶ Characteriſmos latine deſignatio vt eſt (dñr. apd Iu. Et caluo ſerutret roma neroni. i. domitião.

¶ Charis lati. gra a quo chariſma atis. i eadẽ ſigni.

¶ Charites gr̃æ tres fuerunt. Agłea. Talia. & Euphroſyne Iouis filię.

¶ Chariſteũ gñs marmoris viride a Χαρισ gratia q; eius color gratus ſit alpicientibus.

¶ Chariophilon pe. cor. gñs aromatis & naſcit in India grãdius & fragilius granis piperis: vt teſtat Ply. Hẽtq; capitella dẽtata ac odoris medicinæq; gratia ad nos aduehit a Χαριεν gratioſũ & φιλον amicum carum.

¶ Chariẽtiſmos dici põt gratificatio. Nã a Χαριεν

quod eſt gratū vel gratioſum. Figūra eſt cū dura dictu mitius & gratius proferuntur.

¶Chariſtia neu.gñis & numeri pluralis feſta vocabantur quibus cognati cōueniebāt & munera mutuo mittebāt. Ouidi.lib.faſt. Proxima coti.dixere chariſtia.a Χαριστ gratia.

¶Charitas. Vide in dictione caritas.

¶Charon tis.a poetis dicit qui trāſuehit tria infernī flumīa acherontē:ſtygem & cocytum.

¶Chartophylaciū latine ſcrinīū dī. Nam φυλακη custodia.φυλασσω custodio.

¶Chaſma atis latine hiatus fiſſura rictus.οτι Χαινω ενθεν και Χασμα Χαινω eſt hio. Fit autem chaſma nō ſolū in cœlo de quo Ply. Fit & hiat⁹ cœli quē vocāt chaſma ſ3 etiā in terra. Vñ ait iuriſcō. ti.de cēſib⁹. Si agri portio chaſmate pierit debebit per cēſitorē releuari. Ammian⁹ eleganti vocabulo chaſmaticū appellat terrę motū quo patefactis ſubito voratrinis terrarū partes per hiatū abſorbentur

¶Charmaſynū gñs ſerici ex eo q̄ aſpiciētes dele-

¶Chelę ſcorpionū & cācrorū brachia.tñ grę: (ctet

ce Χηλη dī vngula ſed ſciſſa vt Theodorus gazali.ii.pędiæ cyri. Ver. Qua locus erigonē inter chelaſq; ſequētes. Am.de cancro loquēs. Et periculoſum eſt inquit ſi chelā eius includatur. Chelæ ſignū cœleſte:& dicunt prima pars ſcorpij.

¶Chelys aīal:teſtudo ē ppriе:ſ3 capit p̄ cithara ex q̄ mercurio⁹ eā fecit απο τησ Χελωρησ hoc ē a teſtudine. Nā ex teſtudīe primo facta ē cithara a mercurio cōſūpta iā carne ſed ſupſtitib⁹ neruis ppriе ergo chelys teſtudo:chelyon operimentum teſtudinis.

¶Chelydros teſtudo marina ornatus quidā: quo donabant mulieres. Iuuen. Donāt archana chelydros. Ita ēm exponit ab eruditis: q̄uis nonnulli legant cylindros:cū cylindrus aliud ſignificat.

¶Chelydonia de quo ſupra herba viſui ſaluberrima ab hirūdine mōſtrata a grecis Χελιδων: & a nōnis hirūdo trāſfert:a qua chelydonia herba dī q; eo aduiū gñe aduenīēte naſcat & diſcedēte extinguat: ſi tue q; hirūdines reſtituāt oculos pullis ſuis excæcatis ea herba. Itē chelidonia vocat fauonius vētus ab octauo Id martias flās ab hirūdinis viſu. Chelidonia etiā eſt oculus indicę teſtudinis q ē lapillus

¶Chelenophagi pe.cor. teſtudinum comeſtores. Nā Χελωνη teſtudo dicit. Φαγοι comeſtores. Sūt aūt populi carmaniæ vt inqt Soli.qui nō alia q̄ teſtudinū carne viuunt.

¶Chenotrophia Χηνοτροφια. nātīū volucrū aui

¶Chenoboſcion locus vbi anſetes alunt. (aria. Nam ΧηνΧηνοσ anſer dicitur.

¶Chenopus latine anſeris pes dicit. Quo noīe dicta eſt herba quę habet effigiē anſerini pedis.

¶Cherroneſus per duplex.rr.& vnū.ſ.terra ē fere vndiq; mari cincta Χειρ ρυσ manus νησοσ inſula dī. Et ob excellētiā ponit p̄ peloponeſo. Dicit & cherronea q̄ fuit plutarchi patria clade toti⁹ grecię clariſſima. Verū totius cherroneſi triplex partitio vocat. Prior & nobilior pars ē Aſia q̄ ab helleſpōto vſq; ad halyn & cappadociā porrigit:& a mōte tauro in ſeptētrionē verſa ponto p̄cūbit euxino. Altera ē capadocia q̄ incipiēs vbi aſia deſinit oriē tē verſ⁹ ad euphratē vſq; p̄currit:et ab euxino vſq; ad taurū & amanū montē in meridiē extēdit. Tertia eſt oīnis plaga quę a ſummis tauri iugis vſq; ad mare in auſtrum vergit.

¶Cherſoneſus idē qđ cherroneſus. Nā Χερσοσ terra manufacta νησοσ inſula.

¶Cherſydros ſerpēs qui tā in aquis q̄ in terris morat. nā cōponit ex Χερσοσ terra vδω paqua quaſi viuens in terra & in aqua.

¶Cherubin gñis neutri & pluralis numeri pro illo angelorū choro. Cherub vero ſeu cherubim per m tam maſcu. q̄ neutri generis eſt.

¶Cheoſpes ęgypti rex q celeberrimā illā pyramidē ſtruxit:habuitq; in ea tā multa hoīm millia op⁹ illic tot ānis facientiū vt papio cepa allio expenſa fuerint mille & ſexaginta talenta.

¶Chēnis inſula ē: vt Pōpo.ſcribit in quodā lacu

¶Chidnei populi iuxta pontum. (ægypti.

¶Chidorus macedonię fluuius.

¶Chilias adis.numerus qui mille continet. Chilia mille. Hinc chiliarchus millenarius.

¶Chiliarchus q̄ præeſt mille hoīb⁹. Sed in Ro.hiſtoriis pro tribuno militū ita ſemper accipit vt Demarchus pro tribuno plębis. Nā auctore Ioſepho ordo in Roma.militia hic erat vt milites ad centuriones:illi ad tribunos: quos greci chiliarchos vocant mane cōuenirēt ſalutatum.

¶Chilon vnus ex ſeptē ſapiētib⁹: dicūt grę.labiū

¶Chilos labrū. Iñ chilones: q labra improbiora habent. Vide in dictione Cilones.

¶Chimæra cū.æ.diph. cui⁹ prima corripit:latine capella mons in lycia leonib⁹ & ſerpētib⁹ inhabitabilis q̄ etiā flāmā admodū ęthnę in ſicilia emittit e ſūmo vertice. Quod vtiq; dedit cauſam fabulę vt chimęra mōſtrū dicat tria capita habēs vnū leonis aliud chimęrę:aliud draconis: cui⁹ capita ignē efflant. Lucre. Prima leo:poſtrema draco:media ipa chimęra. Ouid.li.vi.met. Quoq; chimęra iugo medijs in partibus hircū Pectus & ora leę caudā ſerpentis habebat. Heſiod. Τησ δε μητρησ κεφαλλαι μια μεν Χαρυπτοιο λεοντοσ.

¶Chimerinos pe.cor.vnus ex cœli circulis: q̄ capricornū cōtingit in quo cū ſol eſt :dies breuiſſimi ſunt:& hyemalis interp̄tat. Mar. Si daret autūnus mihi nomē operinos eſſet: Horrida ſi brumę ſydera chimerinos. Duę etiā ſūt plagę orbis habitabiles: Quę a nobis habitat θερινη a ſcriptoribus nominatur. Alteram quā incolūt Antuchones chimerinę a nobis hyemalis quę ad hauſtrū deflexa hauſtralis quoq; nuncupatur: cū noſtra ſeptentrionibus ſuppoſita ſit.

¶Chios inſula in ęgeo ſeu pāphilio noningētorū ſtadiorū ambitu:in qua naſcit maſtix. Hęc olim dicta eſt ætholia Cleobolus chiā appellauit a chione nympha. In hac tēplū Apollinis. Vñ chius apollo. Et chij in ea habitātes. Et p̄montorīū Aruiſiū: a quo aruiſia vina. Et pe.co.hēt. Luc.li.viij. Quas aſine cautes:& quas chios aſperat vndas. Sunt qui quadrigeminā chiū eſſe putent: vt Prima ſit chios inſula. Secūda carię vrbs ſub monte pellenęo. Tertia in Eubœa. Quarta in cherrōneſſo rhodiorū iuxta triopiā. A chios fit chius.a,um,pe.pro. Tibu. li.ii. Nec mihi fumoſos veteris p̄ferre phalernos: Cōſulis & chio ſoluite vincla cado. Hęc inſula protulit memorabiles viros: Ionē tragicū Theopōpū hiſtoricum & Theocritū ſophiſtam.

¶Chiragra pen.cor.manuum dolor Χειρ manus αγρια dolor:atrocitas. Mart. Si nil porrigit hæc chiragra eſt. Hinc chirager & chiragricus :qui chi

tagram habet.
¶Chirocrates pe.cor.nomẽ architecti celebris: q̃ ab aliq̃b⁹ dinocrates dici ſolet: apd Ply.li.xxxiiij.
¶Chirographus & chirographũ man⁹ inſcriptio γραφω ſcribo. Chirographa ſunt quę nos perſcripſimus in fidẽ alicuius. Aſco. ſcribit chirographa dici in quibus tantũ quæ geſta ſunt ſcribi ſolẽt. In ſyngraphis etiã cõtra fidẽ veritatis pactio venit & nõ̃ numerata quoq; pecunia: aut nõ integre numerata p̃ tẽporaria volũtate hoim ſcribi ſolet. Iuue. Vana ſuperuacui dicũt chirographa ligni. Hic chirographarius a iureconſultis ponit̃ pro eo qui ſuo chirographo ſcripſit ſe debitorem in codice.
¶Chirodita tũica p̃lixa vltra brachia man⁹ opiẽs
¶Chiromãtia manib⁹ diuinatio νομαω. em̃ moueo cũ quadã arte vel μαντεια και χειρ.
¶Chironomia manuũ motus. Quintil. legẽ geſt⁹ interpretat̃. Chironomia a χειρ manus: & νομοσ lex. Sũt em̃ mot⁹ q̃dã p̃ſcripti q̃bus ſaltãtes manibus vtunt̃. Quod poſitũ in greçorũ vſu fuit. Apd Rom. aũt integris adhuc vrbis morib⁹ in ſolo theatro exercebat̃ & maxie pyrrhichia ſaltatio. Chironom⁹: & chironomon tis. qui manib⁹ geſtic ulat̃ & ludit. Vñ & p̃ſtructore ponit̃ a Iuue. q̃ lege quadã manuũ diuidit aues & cętera eſculẽta cũ inquit ſpectas chironomanta volanti.
¶Chirotheca manuũ vagina quę etiã manica dici ſolet. Ci. in phil. Solet em̃ cito ip̃e accipe manicas nec diutius obſidionis metũ ſuſtinere.
¶Chirotheſia manuum impoſitio.
¶Chirurgia manuũ operatio εργια em̃ operatio d̃r q̃ſi manuũ opus eo q̃ manib⁹ hęc ars exerceat̃ Hic chirurg⁹ & chirurgic⁹ medic⁹ vulnerari⁹. Mar. Chirurgus fuerat nũc ẽ veſpilio diaulus.
¶Chirogylius echinnus terreſtris: vt eſt apud Lucilium capitulo vndecimo.
¶Chiron nomẽ medici p̃ſtãtis: a cui⁹ noie herba quoq; dicta ẽ cẽtaurea & chironiũ vlcus q̃d maxie fit in pedib⁹ & crurib⁹ hẽns duas oras callẽtes tumẽteſq; dolore modico. Dictũ ceu chironis operã deſyderet. Fuit hic chirõ cẽtaur⁹ & achillis magiſter Saturni & phillyręs filius. Oceani filię dimidius hõ reliq̃ parte equus q̃ a mr̃e phillyrides ẽ dictus. Hic vniuerſos ſuę ętatis hoies bonitate & iuſtitia ſupanit. Nauigauit cũ argonautis: quorũ medicus fuit Medicinã & herbarũ vires inuenit. Medicinã æſculapius: citharã achilles: aſtrologiã hercules: ab eo didicerũt. Tandẽ deorũ miſeratione cũ ex vulnere obtiſſet relatus eſt ad aſtra & ſagittariũ cõſtituit
¶Chlamys ydis, ꝓprie veſtis militaris pallio pene aduerſa cum breuior multo ac ſtrictior ſit. Pſau. Puer cape chlamydẽ & da palliũ. Idẽ ad ornatum militis ait opus eſſe chlamyde machera. & petaſo. ſimiliter Iul. Pollux. de ꝓprietate vocabulorũ inter apparat⁹ milĩtares numerat chlamyda. Iurecõſulti vero inter veſtimẽta puerilia numerãt chlamydes. A chlamyde fit chlamydatus q̃ eſt chlamyde indut⁹. Plau. in Pſeu. Quis hic hõ chlamydat⁹ ẽ? aut vñ eſt: aut quẽ quęritat? Chlamydula diminu. Idẽ. Tu ſume chlamydulã. Sudas. Χλαμυσ γουμασ δευτεροσ ρωμαιων βασιλευσ ωρεσβιατ̃ σαυρων δεξαμεροσ και το συημα της φορ εσιασαυτων καταμαθων, εξ αχτων λαβων εφευρε την χλαμυδοσσολην. Et multa ſubdit.

¶Chlæna gñs veſtimẽti quod ſuper alia portabãtur. Poſtea lęna dicta.
¶Choa nomen eſt menſurę (ceuo adulor.
¶Cholax nom̃ paraſiti ab aſſentãdo. Eſt. n. colax.
¶Chœnix icis. & chœnica ę. nom̃ mẽſurę quotiẽs ſextarius q̃ter aſſumit̃. Quidã dicũt eẽ mẽſurã diurnę eſcę. Vñ pythagoreũ ęnigma eſt. Sup chœnice nõ ſedendũ: hoc eſt nõ curandũ de craſtino eſſe.
¶Chondros latine granũ thuris dicitur.
¶Chobar, ꝓpriũ nom̃ flumis. Et q̃a graue interp̃tat̃. Tigrim & euphratẽ & oſa magna & grauiſſima flumia q̃ in terra chaldęorũ eẽ perhibent̃ ſignificat Chorus. Vide infra in dictionẽ corus.
¶Cholera p̃li numero & cholerę morbi gñs ẽ p̃cipitis ĩ quo & vomit⁹ & deiectio ſimul fiũt. Vñ cholerici apd Celſũ Accipit̃ & p̃ bile. Lãpridius. Alexander inquit cęſar iudices qui furtorũ fama laborarent ſi caſu aliquo videret cõmotione animi: & ſtomacho choleram euomebat.
¶Choragos latine choręę princeps: & expẽſę ſuppeditator & chori cõuiuiq̃; magiſter.
¶Choraules a choro & tibijs dicti ſunt q̃ modulãtur ad choros: vel q̃ in choro fiſtulas inflãt χορος nãq; chorũ & tripudiũ ſignif. αυλος vero fiſtulã ſeu tibiã q̃ tibijs ad choreas canũt. Apul. Erat quidẽ iuuenis ſatis corpulẽtus choraula doctiſſimus. Vñ apud nos vſitatũ nomẽ p̃ latino auledus. Cic. Qui citharœdi eſſe nõ poſſunt auledi fiũt. Et quia gratiſſimi principib⁹ choraules quorũ delicię ambroſię choraules ambroſius dixit Iuuenalis. i. tibicen gratiſſimus.
¶Chorocithariſtę q̃ chore citharizãt: ſicut pſallo cithariſtę q̃ pſallũt. i. canũt ad citharã. Sue. in Domi. Certabat̃ etiã & proſa oſone: gręce/latineq; ac pręter citharœdos chorocithariſtę quoq; & pſallo cithariſtę.
¶Chorea pen. indifferenter a χορευω ſalto. Ver. Pars pedibus plaudũt choreas: & carmina dicũt. Idem. Immemores noſtri feſtas duxere choreas.
¶Chorda latine funis. Nã græcũ eſt: vtinq; t. Iul. Pol. Cordũ vero ſine h aliud ſignificat.
¶Choriambus pes ex prima & vltima p̃ductis duabus mediis breuib⁹ vt filiolis. Dictus choriamb⁹ q̃ iambicam deſinentiã habeat: & in choris apud veteres celebratiſſimus extiterit.
¶Choragiũ inſtrumentũ apparatuſq; nuptiar̃ feraliũ q̃dẽ atq; funebriũ. Feſ. Choragiũ ẽ ſcænicũ inſtrumẽtũ quo. ſ. ſcæna inſtruit̃ & apparat̃: cui⁹ p̃fectus d̃r chorag⁹. Plau. in perſa. ωοθεν. i. vñ ornamẽta ab chorago ſumito dare debet. p̃bẽda ędiles locauere. Et in Tri. Ip̃a ornamẽta a chorago hæc ſũpſit ſuo piculo. Vic. li. v. Poſt ſcęnã portic⁹ ſunt cõſtituẽdę vti cũ ĩbres repẽtini ludis iterpellauerit hẽat pp̃lus: quo ſe recipiat ex theatro choragiaq; laxamẽtũ hẽant ad cõparãdũ vti ſũt portic⁹ põpei
¶Chorãnei gñs q̃dã hoim ſyluęſtre in per (angſia tãtę velocitatis vt ceruos cõprendant curſu.
¶Chorítus pe. p. arc⁹ theca: aliq̃ & ſagittar̃: vti q̃t: Ser. Syr. Paruul⁹ ex humero chorytos & aure⁹ arcus: Pẽdenteſq; ſonãt aurata lynce pharetræ.
¶Chorthos gramẽ in cõe ſigni. ſed p̃cipue fænũ.
¶Chreſis: latine vſus dĩ. Vñ catachreſis abuſio.
¶Chriſis latine vnctio dicit̃. Vnde Chriſtus vnctus. Ideo aũt nos vnxit q̃a luctatores cõtra diabolũ fecit: & Chriſma vnguentũ.

¶Chryſa ciuitas phrygię. Chryſa iſula Indię quã aureũ ſolum habere proditum eſt. Et chryſa fluui⁹. agri ſyracuſani.
¶Chryſos cũ y dr̃ aurũ a quo multa deducuntur.
¶Chryſomelon greci appellant arietẽ illũ qui vt eſt in fabulis lanam auream habuit.
¶Chryſomela ſunt poma aurea quę alio noĩe dicanť armeniaca q̃ colorem aureum habeant.
¶Chryſoceras latine auricornu: oppidũ eſt apud byzantiũ europę latere chalcedoni vt inquit Stra.
¶Chryſolithus pe.cor. lapis p̃cioſus aureo nitore trãſlucẽs Χρυσοσ aurũ λιθοσ lapis: q̃ ſi aureus lapis. Quid. Per iuga chryſolithi poſitęq; ex ordine gemmæ.
¶Chryſolectr⁹i colorẽ lutei coloris electri declinãs
¶Chryſendetũ pe.cor. dici põt auro ligatũ. Mart. Sicq; videre potes miſeri chryſendeta cinnę.
¶Chryſophis cui videtur aurum ineſſe.
¶Chryſogon⁹ nomẽ viri propriũ: cõpoſitum ex Χρυσοσ aurũ & γονη fœtũ q̃ aurum vndecũq; pariat. Iuue. Sunt quę Chryſogonũ cantare vetant
¶Chryſolãpis lapillus noctu igni coloris: licet die palleſcat.
¶Chryſoſtom⁹ aureũ os στομα. ατοσ os dicit.
¶Chryſocola humor: qui in aurifodinis per venas auri defluit. & craſſeſcente humore rigoribus hybernis vſq; in duritiã pumicis ĩdurat q̃ ſubtiliſſimę cõtuſa auri picturã præbet. Ply. ſcribit hęc li. xxxiiij. Et infra chryſocola aurifices ſibi vẽdicãt ad glutinãdũ aurũ. Vñ & ipa appellata ẽ. i. auri cola & glutẽ. Chryſocolã terrę gñs eẽ qdã dñt: quã e macedonia apportari: & illic fodi auctor eſt Victr.
¶Chryſocomus comas aureas hñs: quo noĩe dict⁹ apollo a fulgore radiorũ q̃ comę ſũt ſolis aureę
¶Chryſippus phũs aſianus ſtoicorũ cũ Zenone princeps. Hic zenonis diſcipulus fuit acutus ſane: vt q multis p̃ceptoribus repugnauerit: ſtatuã hũit athenis ĩ ceramico poſitã. In dialectica clariſſim⁹ fuit: ita vt nõ illepide dicerẽt qdã. Si apd deos dialectica haberẽť nõ temere alia cẽt q̃ quę a chryſippo inuenta fuit. Scripſit librorũ volumina ſupra quinq; & ſeptingẽta. Ferunt Carneadẽ philoſophũ cyreneũ plectis chryſippi libris ita dixiſſe. Niſi chryſippus eſſet ego nõ eſſem. Cõponiťq; hoc nomẽ ex Χρυσοσ aurũ & ιπποσ qđ eſt equus: quaſi aureus equus. Suda. Χρυσιπποσ απολλωνιου σολευσ ηταρσευσ φιλοσαφοσ μαθητησ κλεαν θουσ καθηγησαμενοσ την στωικην σχολην μετα κλεανθην.
¶Chryſopaſſ⁹ lapis auro aſpſus. πασσω. n. ſpargo ſignificat.
¶Chryſopraſus pe.cor. lapis auro admiſtus & porri viriditatẽ habens. Nã πρασον ſignificat porrũ Vnde & praſinus pro viridi.
¶Chryſoaſpidę appellati ſunt milites a clypeis auro celatis.
¶Chryſes nomẽ propriũ vatis Iunonis. Chryſæ vero vrbes multæ vocanť. Chryſeis fuit chryſę ſacerdotis filia quę a grecis rapta in prędę diſtributione Agamẽnoni cõtigit. Homerus auct. in principio li. i. Iliados. res notiſſima eſt.
¶Chromaticus qui nulla verecũdia colorẽ mutat & magis adverbum coloratus dici poteſt.
¶Chronica ox. gñis neu. nõ chronica cę. vt indoctus vſurpãt: tẽporalia dicunť ꝓprie annales. Indę chroniſmos. i. tẽporalitas a Χρονος tẽpus. Synchronius cõtẽporaneus. Inuenit & chronicus a, uꝫ Aug. li. iii. ci. dei. Nã ſicut ſcribũt q chronicã hiſtoriam proſecuti ſunt. Chronici q de tẽporibus ſcribũt. Ply. li. xxxv. Quod & ipſius Timagorę carmine vetuſto apparet chronicorũ errore nõ dubio
¶Cronos aũt ſaturnus dictus eſt
¶Cronia ox. Saturni feſta erant.
¶Chytra & chytrõ latine olla. Iñ chytrapos odis. olla q̃ pedes habet: quę & chytrapida ę. dicitur.
¶Cibus & victus differũt ſcdm Do. q; cib⁹ etiã delicatus prębetur. Victus in paruis aridiſq; alimonijs ẽ cõſtitutus. Ter. in An. Lana ac tela victũ quæritans. Quidã hoc noñ cũ y ſcribunt & a κυβισισ quę eſt pera deducunt eo q; pera cibũ feramus.
¶Cibo as. cibũ infero. Col. li. ix. Atq; ea gña quæ intra ſepta villæ cibanť fere perſecuti ſumus.
¶Cibariũ nõ ſignificat locũ vbi reponunť cibi: ſꝫ ipſum cibum: vt cibaria miſit eis.
¶Cibarius a. um. qđ ad cibũ pertinet. Et non ſolũ de pane ſordido ſed etiã de alio indigno dicit. Cic. li. i. Tuſ. Cui cũ peregrinãti in ęgyptũ comitib⁹ nõ ſecũtis cibarius in capſa panis datus eſſet nihil viſum illo pane iucũdius. Hier. con. Ioui. Nã cũ monachũ eſſe ſe iactet & poſt ſordidã tunicã & nudos pedes & cibariũ panẽ & aquę potũ ad candidũ veſtẽ: & nitidã cutẽ ad mulſum: & elaboratas carnes ad iura apitij & paxamii ad balneas quoq; & fricticulas & popinas ſe conferat.
¶Cibale qđ ad cibũ pertinet. Var. Eſt em̃ lac oĩm rerũ quas cibali cauſa cupimus liquentiũ maxime alibile. Et id ouillũ: inde caprinum.
¶Cicada dicta ẽ quaſi creito cadẽs. Viuit em̃ rore & cito decidit. Cicada ex oĩbus quę vtuũt ſine ore eſt peo aculeatũ q̃ddã in pectore hẽt: linguæ ſimile: quo rorem lambit & pectus ipſum fiſtuloſum: quo vocem emittit.
¶Cicatrix ꝓprie ẽ ſignũ vulneris obducti q̃ſi circa cutẽ: vł dicta ẽ quaſi occęcatrix. Eſt. n. caro calloſa ꝑ cute inducta vbi hiatus vulneris qđ iã coluit fuerat. Vñ cicatrico as. pe. cor. quod eſt cicatricem induco.
¶Cicer genus leguminis.
¶Cicercula legumĩs gñs ſimilis piſo vt inqt Col.
¶Cicera gñs leguminis. Palla. li. iiij. Cicera ſerit: quę diſtat a cicercula ſolo colore.
¶Cichorea & cichoreũ vtroq; mõ dr̃. Hor. li. i. car. Me cichoreę leueſq; maluę. Ply. li. xx. Cichoreũ refrigerat in cibo ſumptum.
¶Cicina auis nocturna.
¶Cicindula: ſeu cicindella: gñs muſcæ q̃ noctu lucet ignũ mõ laterũ & cluniũ colore grecis alampyris dicta. Quidã noctilucã: alij nitedulã vocãt. nõ añ matura pabula aut poſt deſecta cõſpicitur: nũc pẽnarũ hiatu refulgẽs: nũc cõpreſſu obũbrata Ab hac lychnus penſilis: quẽ vulgo lãpadẽ vocãt cicindella appellať: quę nocte tota ſeruať accenſa & lampyridis inſtar lucet
¶Cicones pe. cor. populi thracię iuxta hebrũ fluuiũ inhabitãtes. Tibul. Nã ciconũ ille man⁹ aduerſis reppulit vndis.
¶Ciconia auis: q̃ ſerpentibus pullos nutrit. Quo etiã noĩe vocať lignũ roſtratũ: quo e puteis hauriri aqua ſolet apud Hiſpanos: quod & ciconium a nonnullis dicit. Hiſpani telonẽ dicũt. Itẽ ciconia

mẽſurę gñs ẽ.Col.lib.iiij. Sed huic operi exigẽdo q̃ ſi quandã machinã cõmẽti matores nr̃i regulã fabricauerũt in cui⁹ latere virga prominẽs ad eã altitudinẽ qua deprimi ſulcũ oportet cõtingit ſũmã ripę patrẽ. Id gñs mẽſurę ciconiã vocãt ruſtici.

¶ Ciconius nomẽ eius qui brixiã condidit.

¶ Cicũ mẽbrana tenuis malorum punicorũ.

¶ Cicur pe.p.aĩal qđ ex fera factũ ẽ mãſuetũ: vt aper:ceru⁹:leo.& q cqd cicurari.i.mãſuefieri p̃t.Q đ eñ a fero diſcretũ ẽ id cicur dr̃.Ci. Alię ſunt feræ aliæ cicures:alię natãtes:aliæ volucres. Cicur ingeniũ dr̃ mite: ac mãſuetũ. Et a cico mẽbrana tenui deriuari videt. Hinc vecturij quoq; nobiles nominati ſunt cicuris. (dr̃ exarmo.

¶ Cicuro as.mãſuefacio verbũ vet⁹ qđ alio verbo

¶ Cicuta pe.p.herba venenoſa caule viridi: & geniculato altior ſæpe binis cubitis:in cacumĩbus q; ramoſa:foliis coriãdri tenuioribꝰ graui odoratu ſemine aniſo:craſſiore radice cõcaua nullius vſus. Nã ſemĩt tantũ & foliis refrigeratoria vis ẽ. Ser. docet cicutã eẽ qđ ẽ inter canarũ nodos. Verg. Eſt mihi diſpatib⁹ ſeptẽ cõpacta cicutis; Fiſtula.

¶ Cieo es.& cio is.ambo ciui.citũ faciunt. Sed cũ a cieo es. fit citum.pen.cor. A cio vero producitur Oui.li.ii.me. Nec fruit ſomno vigilãtib⁹ excita curis. Idẽ li.i.de triſ. Accitus totiẽs in gñs oñe ioci. Et cieo quidẽ ſignificat moueo. Verg. Cœlum̃ terramq; cieo. Cio vero voco ꝓprie. q̃uis & pro cõmoueo vſurpetur. Liuius li.i. Principes vtrinq; pugnam ciebant. Proprie autem dixi quoniam vocare aliquo modo mouere eſt: ſicut & mouere vocare adeo vt alterũ ꝓ altero quãdoq; ſumi poſſe videat vt illud Verg. Miſſenũ æolidẽ: quo nõ preſtãtior alter: Aere ciere viros: martẽq; accẽdere cantu. Col. li. vii. Cio is, poſuit p cõmoueo. Nullo inq̃t tẽpore & minime ætate vt. lius ẽ boues in curſum cõcitari Nam ea res cit aluum. A cieo igit promoueo fit citus.i. velox: & concitus commotus:& percitus in furorẽ iracũdiamve motus. Cito as. frequentatiuũ a quo concito.excito:incito:recito:ſuſcito:reſuſcito:exuſcito:oſcito:procito. Similiter cõcieo.& ex cieo:& ſi qua ſunt alia cõpoſita. Primũ ſignificat commoueo. Liui. Galli quos prędæ populationũ q; conciuerat ſpes. Secũdum foras moueo & excutio. A cio fit excio. Sta.li.iij.th. Suus excit in omni arma antiquam tiryntha deus. Accio ſiue arcio procio.prouoco.ſiue a longe voco. Percio pulſo tango:percutio:& valde cõmoueo. Concio ſimul voco: vel ſimul cõmoueo:cõgrego. Hinc concionis. Ex quibus etiam fiunt. Concito:excito: procito:frequentatiua. Porro q; pręterita & ſupina ea dẽ amborũ ſimpliciũ ſunt: itẽq; cõpoſitorũ orta ẽ non parua interpretandi ea verba difficultas. Nam cito as. frequentatiuum eſt amborũ primitiuorum cio & cieo. Ideo aliquando vocito aliquando frequenter moueo ſignificat. Pro vocito. Ci. in Ver. acti.iiij. Citatur reus:cauſa agitur. Pro crebro moueo. Col.lib.viij. Ne immaturis herbis citetur aluus:eoq; vitio pecus emacietur. Igitur non ſomniculoſe ſpectanda ſunt frequentatiua:cõpoſita præterita:participiaq; compoſitorum vt quę vocationis magis proprietatem habent a cio. Quæ vero motionis a cieo ſumantur.

¶ Cileo les.lui.ſignificat moueo. Vñ & furcillæ q; his frumenta cileantur.i.moueantur.

Cl.

¶ Cyllenus pe.pro.& per duplex ll.& cũ y dict⁹ eſt Mercurius q; oẽm rẽ ſermone ſine manib⁹ cõficiat quibus partibus corporis qui carẽt vocant̃ κυλλοι.i. mutilati vulgo ſtrupiati dicuntur: Siue q; in cyllene mõte ſit nutrit⁹ ar cadię: aut a cyllena nympha ſit educatus.

¶ Cillibę pe.cor.mẽſę rotũdę. Var. ſcribit cillibã mẽſam quadratã eſcariã q̃ nũc in caſtris a cibo cilliba dicta:poſtea rotũda facta.hęc & cilibantũ dicitur a cilice poculo greco.i.calice dictum.

¶ Ciliaci χ aſpirata in κ tenuẽ ĩmutata χιλοστραφ λεγεται το σιτου ερτω στομαχω dicunt̃ qui ex vitio ſtomachi.i. ventris profluuiũ patiunt̃. Plyn. lib.xx. Hippocrates ciliacis & diſſintericis bis coctũ cum ſale. Celſus.li.iiij. In ipſius vero ventriculi porta cõſiſtit qui & longus eſſe cõſueuit. Cilicus a grecis nominatur.

¶ Cilicia regio ẽ (vt Ply.li.v. teſtat̃) in minori aſia Syrię ꝓxima plurima iacẽs campo. Tauro monti ſubiecta: q̃a cilice nomẽ ſortita eſt. quem priſtina ætas pene vltra q̃uũ memorię abſcondit phœnice ortus qui apud gentiles antiquior Ioue de primis terrę alumnis habebatur. Hęc regio ab orienti amano clauditur: a ſeptentrione tauri iugis: ab occidẽte pamphylia. Huius metropolis eſt Tharſos quã interſecat cydnus amnis.

¶ Ciliciũ a cilicib⁹ populis dictum eſt: apud quos vt inquit Var. cilicia primũ cõfecta ſunt. Fiunt aũt ex villis hircorũ atq; caprarũ quę adhibẽtur vt Vege. inquit ad excipiendum impetum ſagittarum. Aſco. ſcribit cilicia tecta eſſe de pilis in caſtrorum vſum atq; nautarum.

¶ Cilix nomẽ propriũ phœnicis filij: a quo cilicia & cilix adiectiuum dicitur homo qui e cilicia ortus eſt cilices pyratę fuerũt quos Cn. Pompeius funditus deleuit.

¶ Ciliũ folliculus quo ocul⁹ integit̃ q; cilere mouere ſit. Vel quaſi cęliũ a cęlando q; oculũ cęlet. Inde fit ſupercilium quod pilis obtegitur: cuius prima cotripitur. Vnde eſt illud in priapeia. Cõueniens latio pone ſupercilium. Nam teſte Plyn. li. xi. Extremæ ambitum genę ſuperioris antiqui cilium vocauere Vnde & ſupercilium.

¶ Cilnoes dicti ſunt quoꝝ capita oblõga & cõpreſſa ſunt. vel quib⁹ frõs eminẽtior ẽ ita vt a dextra: ſiniſtraq; reciſa videat̃. Chilones vero cũ h ex græco a labijs ĩprobiorib⁹ quę illi vocãt χιλα. Vñ pi ſces improbius labrati chilones dicuntur.

¶ Cimas inſula inter iſtri oſtia: q̃ vt Põpo. ſcribit vrbẽ hẽt quã q; a bithini colũt bithinida appellãt.

¶ Cimbri ppli: q; nunc flamingi germani: lingua gallica latrones: q; inũdatiõe oceani fugati cũ gallias atq; Italiã adiiſſent: ſedes a ſenatu ro. petierũt a quo repulſi armis petere cõſtituerũt: qđ p̃cibus impetrare nequerãt. Actum erat de Romanis niſi Marius illo ſeculo cõtigiſſet a quo primũ apd aq̃s ſextias: mox prope athelim debellati: & ad interneciõnẽ redacti ſunt. Hi etiã vt docet Dio. vocati iũt cimerij q; quoniã remotiores ſunt a nobis apud inferos eſſe putantur. Sed Homerus dixit cimerios populos in aſia amazonibus ꝓximos q; ex vltimo occidẽtali oceano aduenerũt. Fertur a Val. maxi. Cimbros & celtiberos in acie gaudio exultare cõſueuiſſe tãq; glorioſe & feliciter vita eſſent exceſſuri. Lamẽtari vero in morbo quaſi turpiter perituri.

¶ Cimerij populi scythici: a quibus bosphorus cimerius vocatus est: in cuius ostio fuit oppidū Cimerion. Horū clima obscurū est: de quibus homerus: Illis sol nunq̄: phaeton sua lumina spargit Perniciosa super nox semper tēdit istis. Hic deductū est puerbiū: vt dicāt vmbræ cimerię. Vñ Lact. li. iiij. O cæcū pectus o mentē cymerijs: vt aiunt vmbris atriorē. Ephor⁹ scribit Cimerios ī Italia quoq; fuisse iuxta lacū auernū: eosq; in subterraneis habitasse domiciliis: quoꝝ morē patrium esse: vt nemo solē aspiciat: noctu vero egrediant. De cimeris ita scribit Festus: Cimerij dīr boies q frigorib⁹ habitatas terras incolunt. quales fuerunt inter baias & cumas in ea regione in qua cōuallis satis īmenti lugo circundata est: quę neq; matutino: neq; vespertino tempore sole cōtingitur.

¶ Cimolia creta ab insula Cimolo qua vtunt fullones in vestibus abluendis. Hanc nūc vulgus terrā saponariā vocat. Hęc & medicamentis apta dī.

¶ Cinædus cū æ dipht. puer ad patiēdum aptus. a κινεω moueo: vel experior. vel ἀπὸ τοῦ κενὸς ἀϊδοίας vetēda. Alii cinędos pudore vacuos appellant, κενὸς enī vacuus οὐδεὶς pudore. Alij interpretant saltatores vl pantomimos a τῶ τοῦ κινεῖν libidine omnib⁹ anteirent. Plaut. in Aul. Ita fustibus sum mollior magis q̄ vllus cinædus. Hinc cinędicus a. um. Idē in Sti. Lepidā & suauē cantationem aliquam occupito cinædicam.

¶ Cinnabary per duplex nn. latine cinnabaris: & cinnabari vt piperi nos piper. Ply. li. xxix. Et colore dilutū cinnabari clartorem fieri.

¶ Cinnamomum frutetū in ęthiopia q̄d sitū breui nascitur fistulę duplo prestans odorifera: & dulcis & cinerei coloris ad medicinę vsus. Nascit & in sabæis & in India quę hausti alis est

¶ Cinnamū similis ē arbuscula cū cinnamomo: vel eadē est q̄ & cinnamomū: de qua Oui. li. iii. fast. Cinnama tum primū captiuaq; thura dedisti.

¶ Cinnus per duplex nn capillus dī. Plau. in Tru. Tinctos cōpositos crispos cinnos tuos vnguēta tos. Proprie tñ cinnus ē plurimoꝝ cōmistio. Nam ab aliquibus potiōis gñs ex multis liquorib⁹ cōfectū putat. Ci. li. de ora. Cinus vtriusq; particeps vl vtriusq; quærimus expers. Vñ cōcinnus a. um. & concinno as. fiunt: de quibus alibi.

¶ Cincinnū per duplex nn: a κικι specie oleī: vt quī busdā videt: eosq; dūtaxat capillos significāt qui ita intorti sunt: vt oleo perfusi madescāt. Inde cincinnati dicunt. q ita capillos habent. Iuue. Altior hic quare cincinnus. Plaut. in Tru. Iā ego istos fictos cōpositos crispos cincinnos tuos vnguenta tos vsq; ex cerebro expellā. Hos capillos Mar. anulos vocat. Ait enī Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus

¶ Ciner & cinis tā masc. q̄ fœm. gñis puluis in quē materia vsta redigit. Inde fit cinereus. a. um. vt color cinereus. Similiter cineraceus a. um. q̄d ē ex colore cineris. Ply. li. xxxiij. Terra est alia ruffa: alia cineracea. Cinericius a. um. vt panis subcinericius qui coctus est sub cinere.

¶ Cinefactum in cinerem dissolutum: a cinefacio: quod est in cinerem reduco. Figuratio: vt tepefactum & labefactum. Lucil. li. iij. Ad vos horrifico cinefactum te prope cūbet.

¶ Cinifones a cinere dicti sūt: & cinelones & cinerarij pro parasitis ab officio calamistrorū in cinere calefaciēdorū quib⁹ matronę capillos crispabāt Hor. Custodes lecticæ cinifones parasiti.

¶ Cingo is. xi. ctū. ablto post actō iūgit. Gel. Scuto pedestri & gladio hispanico cinctus cōtra Gallū cōstitit. Per trāslationē cingere ponit p circuire & circū sepire. Liui. li. i. Nam & muro lapideo cuius exordiū operis sabino bello turbatū erat vrbē quā nondum munierat cingere parat. Aliqñ tamen accusatiuo solum cōtentū est. Ply. Cū eum saltum venatores cinxissent. Dictum cingo quasi circūago Huius cōposita sunt. Accingo. circūcingo. discingo. De quo in accingo. Iricinctus. Liui. lib. x. Incinctū gabino cinctu super telū stantē. Intercingo Ply. Thebaicus intercinctus aures guttis inuenit in aphricæ parte. Præcingo. Idē qđ cingo. Plaut. in hac. Inde hippodromo & palęstra vbi reuenisses domū cincticulo pcinctus in sella apud magistrū assidēs tū librū legēs: si vnā peccauisses syllabā fieret coriū tā maculosum q̄ ē nutricis palliū. Interdū pcingere ē pparare. Vñ pręcinctos strenuos & expeditos dicimus Procingo: cingo: apparo. a quo procinctus apparatus bellicus: & expeditus. Oui. Hęc in procinctu carmina facta puta. Ply. Vinum curas vigorēq; animi impedit ad procinctū tēdētibus. Et procincta classis vocabat cū exercit⁹ cinctus erat cōfestim pugnaturus. Recingo. retrocingo: vel pro simplici ponit. Oui. li. me. Velāt caput tunicasq; recingunt. Succingo subtus cingo & ad cingulū alligo. Ci. lib. xii. Phil. Ser. Galbā eodem pugione succinctū in castra videtis: Et succingere est cinctu vestes ita colligere vt breuiores videant fiatq; homo ad agendū promptior. Vnde & succincta oratio nem. breuem dicimus & succincte breuiter. Hinc succingulum balteum dicimus: & succinctorium vestis genus breuissimę quo venter: & verenda teguntur: quod & semicinctium vocatur q; medium hominem cingat. i. vestiat.

¶ Cinctus us. a cingēdo sicut cingulū: q̄uis & pro statu sumat. Ver. Cinctuq; gabino. Huius dimi. est cincticulus. Plau. in hac. Cincticulo pręcinctus.

¶ Cingulū hoīs cinctoriū dicit: & p anulo quādoq; ponit quod digitū curuat.

¶ Cingula ę. qua cinguntur iumēta. Oui. de reme. Et noua velocē cingula lędat equum.

¶ Cippus instrumētū ad colligādos pedes. Terra quoq; in tumulū coaggregata dī: Cippus q̄q; etiam sepulchrū. Hor. in Ser. Mille pedes in fronte trecētos cippus in agrū hic dabat. Pręterea cippus columnā significat. Et est nomē viri propriū. Valer. max. li. vi. Genutio cippo prętore paludato portā egredienti subito velut cornua emersserunt.

¶ Circa p̄positio est: quæ quandoq; componitur. & postposita inuenitur ablatiuo loco cōiunctiōis casualis. Verg. Quocirca capere ante dolis. Interdum postponitur circum: vt circūcirca. Sed cum præponitur. significat iuxta: & tam locū q̄ numerum designat: vt circa forum visus es. Et circa tres annos tecum mansi.

¶ Circiter a circa fit: idēq; significat. Et refert modo ad tempus: vt circiter calendas Iunias. Modo ad locū. Cas. Hemina. Lapidē fuisse quadratum circiter in media arce iūctum candeliscq; versum. Modo ad numerum quem attenuare videt: vt circiter duo hominum millia cæsa sunt.

¶ Circũ præpoſitio acuto accẽtu deſignat in vlti
ma: ne accuſatiuus nominis circus vel aduerbium
eſſe putet. Hęc & cõponi ſolet & ſeparari. Separata
locũ tantum ſignificat ſicut & compoſita: vt circũ
theatrũ. Quandoq; loco aduerbij ponit. Ver. An
ne vides toto properari littore circũ. Componitur
autẽ cũ dictionibus ab a incipientibus: vt Circum
ago. C. vt circũcido. d. vt circũduco. e vt circumeo
f. vt circũfluo. i. vt circũiacio. a quo circũiectus. L
vt circumlinio. m. vt circũmunio. n. vt circunna
ſcor. p. vt circũpono. q. vt citcunquaq;. ſ. vt circũ
ſcribo. t. vt circuntuli. v. vt circũuenio. Verum iun
cta vocalibus integra ſcribi ſed nõ proferri debet:
vt circũago: circumeo ſcribant: ſed ꝓferant. circu
ago: circuo. Vnde Priſ. ait Circumeo & circũago:
& ſimilia nõ paterẽt eliſionem in pronũciatione ſi
tranſiret in ſequentẽ ſyllabã; m. Si vero iungat cũ
c. d. f. q. t. mutat m. in. n. vt circuncido. circundo.
circunfero. circunquaq;: circuntuli. Cũ alijs rema
net m integra: vt circumſcribo. circumuolo.

¶ Circũago ſignificat circũduco. Apul. Nudũq;
hominẽ circumagẽs omnibus oſtendebat. Interdũ
in ſequor. Curti. Nec vulneratũ & fere ſeminecẽ cir
cũagere deſtiterũt. Interdum retrouerto: cõuerto.
Ply. In ponte prętenui duabus capellis obuijs e di
uerſo cum circumactũ anguſtię nõ caperẽt nec reci
procationem longitudo.

¶ Circũcido pe. pro. Circũſeco. Col. lib. iii. Eiuſdẽ
ſpatij corticẽ circuncidito. & materiẽ delibrato

¶ Circũcolo pe. cor. circũhabito. Liui. li. v. Exce
pto Venetorũ angulo: q ſinũ circũcolunt maris.

¶ Circunduco & circũeo inter ſe differũt: quoniã
dicimus Hercules circuiuit terrã nõ circundedit. &
anulus circunda t digitũ nõ circũit. Circuitus tamẽ
vtrunq; cõplectitur. Cicero Catoni. Vallo & foſſa
circundedit.

¶ Circunfero pe. cor. Circũporto: circũduco. Sal.
Fuere itẽ ea tẽpeſtate q dicerẽt Catilinã oſtone ha
bita cũ ad iuſiurãdum populares cõſcios ſceleris
ſui adiiceret humani corpis ſanguine vino pmiſtũ
pateris circuntuliſſe. Per trãſlatiõẽ circũferre po
nit ꝓpurgare. Ver. li. vi. Idẽ ter ſocios pura circũ
tulit vnda Spargẽs rore leui. Nã luſtratio a circula
tione dicta eſt vel cæde vel victima.

¶ Circunfluo abundo. Ci. in Lęl. Et circũfluere oĩ
bus bonis copiis atq; in omni rerum abundantia
vtuere. Proprie tamẽ circunfluere eſt circũ aliquid
fluere: decurrere. Ply. Id oppidũ circunfluit amnis
Interdum concurrere. Idem. Poſtq; variæ vndiq;
gentes circunfluxere.

¶ Circũfluus a. um. quod circunfluit. Claud. lib. ij.
Et aurato trahitur circunflua ponto.

¶ Circunforani ſeu circunforanei. q circa fora cre
bro verſari ſolent venditantes aliquid aut emẽtes
aut ſciſcitantes: aut tempus inaniter terentes: aut
aduocationem quęrentes.

¶ Circũiacio circũpono. Aug. in Ser. de Io. Bap.
Neceſſe ẽ cũ ſũmo labore ex hoc mũdo rapere pal
mã ſalutis & quaſi excubãtibus & circumiectis ho
ſtibus obſeſſos fructus puigili intentione decerpe.

¶ Circũmitto. Liui. li. ii. Vincebatq; auxilio pauci
tas in iugo circũmiſſus veiens in vertices collis.

¶ Circũmunio circũſepio circũroboro. Col. li. iij.
Priuſq; pomariũ cõſtituas: q magnũ habere voles
circũmunito macerie aut foſſa ita vt non ſolum pe
cori ſed nec homini tranſitus ſit.

¶ Circũnaſcor. Ply. li. i. Lacus amaus in aſia circũ
naſcẽte abſinthio inficitur.

¶ Circumſidio. is. ad obſidẽdum eo ſeu me pono.
Salu. in aug. Igit Iugurtha oppidũ circumſedit &
vineis turribus & machinis oĩum generum expu
gnare aggredit. Circumſideo obſeſſum teneo. Li
ui. li. iii. In nos viri armati eſtis agitedum vbi hic
curiam circumſederitis.

¶ Circumſto circũdo. Ver. Circũſtãt aĩæ dextra læ
uaq; frequẽtes: Au. ad Hter. paſſuo vſus eſt. Q;q;
nos inqt negociorũ alienorũ eorũq; ſeculariũ cũ
ris circumſtemur ingẽtib⁹: tñ epiſtolę tuę breuitati
facile nõ ignoſcerẽ. Hinc circumſtãtię quæ in vna
quaq; cõtrouerſia queri ſolent & quaſi quęſtionem
circumſtant. Vide in dictione locus.

¶ Circũſiſto is. p circũdo ponit: ſiue ad obtinẽdũ
defendẽdum: ſeu offendẽdum circũ me pono⁹ Li.
li. i. Cẽturiones armati Metũ circũſiſtunt. Cæſar.
Si quis grauiori vulnere accepto deciderat circũſi
ſtebãt. i. firmabãt ſe circum fauẽtes ei & tela ab eo
arcẽtes. Ver. At feſſi tandem ciues infanda furentẽ
Armati circumſiſtunt

¶ Circũſcribo ſignificat prout ſonat. Per trãſlati
onẽ circũſcribere ẽ dolo in re cõtrahẽda atq; cõmer
ciis aliquẽ bonis priuare: vt apud Senecã de eo q
fratrẽ circũſcripſit in diuiſione hęreditatis cum ex
altera parte matrẽ fratris: ex altera oĩa bona poſu
iſſet. Am. pro decipe ſimpliciter poſuit: cũ inquit.
Sicut adã mulier circũſcripſit ita apoſtolum fœmi
na circũuenit. Aliqñ in bonã partẽ pro colligere &
cõpręhẽdere. Lact. Cuius ſciẽtiæ ſummã breuiter
circũſcribo vt neq; religio vlla ſine ſapiẽtia ſit nec
vlla ſine religione probanda ſapientia. Columel.
Diophanes bithynus vticẽſem totũ Dionyſij per
ni magõis interpretẽ per multa diffuſum volumia
ſex epitomis circumſcripſit.

¶ Circũſpicio. Iulii. li. i. Primo latebras circũſpi
cit. Hinc circũſpecto as. frequẽtatiuũ. Ter. in Eu.
Et ꝓperãs venit neſcio quid circũſpectat.

¶ Circũſpectus qui in oẽm partẽ circũſpectat: hoc
eſt prudens & ſagax. Col. li. i. Nã illa ſolẽnia ſunt
oĩbus circumſpectis vt ergaſtuli mancipia reco
gnoſcãt: vt explorẽt an diligenter vineta ſint: an
ipſę ędes cuſtodię ſatis tutę ſint.

¶ Circũſpicuus cõponitur ex circum & ſpicuus. &
eum ſignificat qui circumaſpicitur

¶ Circũuado pe. p. Liui. de ſecundo bel. mace. Re
pẽte anceps terror hinc muros aſcẽdentib⁹ roma
nis illic arce capta barbaros circũuaſit.

¶ Circũuenio idẽ qđ circundo. Liui. li. i. Sed cõſi
liũ & imperij ſimulatio fuit vt nec vobis ignoran
tibus deſeri vos auerteret a certamine animus: &
hoſtibus circumueniri ſe a tergo ratis terror ac fu
ga inijceretur. Aliquando circumuenire eſt circũ
munire. Sal. Præterea Conſulatum petere. Ci. An
to. quem ſibi collegam fore ſperabat hominẽ no
bilem familiarẽ & omnibus neceſſitudinibus cir
cumuentum. Aliquando decipere ſeu inſidijs in
uoluere. Tractum a venatoribus: qui feras laqueis
retibus & canibus circũuenire ſolent. Ci. lib. ii. offi.
Suũ quiſq; teneat & neq; tenuiores propter humi
litatem circumueniantur: nec locupletibus ad ſua:
vel tenẽda vel recuperãda obſit inuidia. Aliqñ op
primere. Sal. Cuiq; optimo litteras mittit ſe falſis

crimínib⁹ circũuẽtũ. Liui.li.vi. An placeret fœnó re circũuentã plębẽ poti⁹ q̃ ſortem creditã ſoluat corpus in neruum ac ſupplicia dare?

Circũueho is. a quo frequẽtatiuam circũuecto as. quod eſt ſępe circũfero. Ver.li.iii.geo. Singula dũ carptim circunuectamur amore.

¶ Circũuolito proprie Ver.li.i.ge. Aut arguta lacus circũuolitauit hirũdo. Col. per tranſlationẽ ꝑ crebro viſo ſeu pro celeriter circũdo vſus eſt. An honeſtius dixerim mercenarij ſaluatoris mẽdaciſſimũ aucupiũ circũuolitantis limina potentiorum.

¶ Circe ſolis & perſę nymphę filia: quæ habitauit nõ longe a caieta vrbe campanię in monte quodã olim inſula. Qui ab ea circeus ſiue circei & circeum oppidum Hinc circeienſes populi. Liui.lib.vi. Ad hoc latini herniciq; acceſſerunt & circeienſium quidam. Ci.lib.iij.de natu.deorũ. Circẽ quoq; coloni nĩi circeienſes religione colũt. Circei vero vt Plyauctor eſt. li.iii. quondam inſula immenſo quidem mari circũdata ſi Homero creditur vbi latiũ antiquũ terminabatur. Stra.li.v. Poſt antũ circeiũ eſt ſtad.cc.&.xc mons mari & paludibus inſtar habens inſulę. Habet caſtellũ & circes ſacellum & mineruę aram. Ver.lib.vij. Proxima circeæ raduntur littora terrę Diues inacceſſos vbi ſolis filia lucos Aſſiduo reſonat cantu. Homerus libro.κ. odyſſeę late proſequitur & quod Mercurius dedit añq̃ iret ad circen ξηρη μεν μεδαρ εσκε γαλακ τι δε εικε λον αγθοστμωλν δεμιν καλεουσι θεο: & ſubdit και το τεεγω κιρκης εωεθην ωερικαλλεος ενγης αμφιωολοι δαρατεωσ μαριενι μεταροισι ωενογτο τεσσαρες.

¶ Circius ventus nulli violẽtia inferior ſic dictus q̃ oĩa turbet ac circũ vertat. Hic peculiaris ẽ Gallię narbonenſis de quo Gel. Galli ventũ ex ſua terra flantẽ quem ſæuiſſimũ patiunt circiũ appellant a turbine opinor eius ac vertigine. Luc. Solus ſua littora turbat Circius & tuta prohibet ſtatiõe monechi. Ventus circius cũ loquare buccam implet. armatũ hominẽ & plauſtrũ oneratũ percellit. Cato Certiumnon circium appellat.

¶ Circus oñis in gyrum ambit⁹ a circuo ſecundũ Ser. Eſtq̃ figura plana vna tantũ linea contenta. in cuius medio punctus eſt: a quo omnes lineæ ad circũferentiã ductę inter ſe ſunt æquales. Et differt circus a globo: q̃ circus eſt planities rotunda vt; circuit⁹. Globus ſoliditas vndiq; rotũda vt eſt ſphæra & ſtaminum glomera. Ci.de natu.deo. Cũq; duę formę pręſtantiſſimę ſint ex ſolidis globis. Sic. n. ſphęram interpretari licet. Ex planis autem circus aut orbis. Vergil.libro.v. Mediaq; in valle theatri circus erat. Et. vi. Lucẽtemq; globũ lunę titaniaq; aſtra. Circus etiã dicit̃ locus muris ſeptus: Vnde circenſes ludi: q̃ in circo fierent. Fuerunt q; tres circi romæ. Circus maximus circus flaminius q & apollinaris & circus Neronis in vaticano.

¶ Circẽſes ludi dicti ſunt q̃ in circo fierẽt: ſiue quaſi circũenſes. Nã ante facta ſpectacula: vt quidam aſtruũt inter enſes & flumina locis virentibus agebant: & medio in loco munera ponebant: eq; vero vinctis curribus a circi carceribus diſcedentes ex vno latere recurrentes ad primam metam reducebantur. Nam circus oblongus in hemicycli ſpeciẽ deſinebat vbi reuoluebantur equi.

¶ Circulus & per ſyncopẽ circlus paruus circus.

¶ Circulo as. circundo. Col.li.xij. Iſq; debẽbit añ circulari foſſula quę repleat̃ lapidib⁹ & calce. Sene. Apion totam circulatus eſt greciã. i. obiuit omnes oras greciæ.

¶ Circulatorẽ quandoq; accipimus pro ciclico & circunforaneo qui ſua carmina coronæ recitet. Talis ab Horatio vocatur ciclicus. Is etiã qui in corona hominum aliquid agit circulator appellatur. Apul. Pręſtigiatorem ſtipatum mortalibus ſuas fallacias admirantibus vocat circulatorem. Sic em̃ inquit libro.i. Circulatorem aſpexi equeſtrem ſpatham pręacutam mucrone infeſto deuotaſſe. Paulus iureconſul. digeſtis de extraordinarijs criminibus. In circulatores qui ſerpentes circunferunt: & proponunt. Si cui ob quorum metum damnum datum eſt pro modo admiſſi actio dabitur. Hiero. Puerilia ſunt hæc: & circulatorum ludo ſimilia. Hinc

¶ Circulatorius a.um. qđ ad circulatores ſpectat. Vnde Quintilianus præcipit nobis parandã vim orandi nõ circulatoriam voluptatẽ ſpectantibus.

¶ Circulatim ſignificat per circulos. Sue. In ſummo publico luctu externarũ gentiũ multitudo circulatim ſuo quęq; more lamentata eſt.

¶ Circuitores docet Vlp. vulgo appellari q̃b⁹ veſtiarij vl̃ linteatij dãt veſtẽ circũ ferẽdã vl̃ diſtrahẽdam.

¶ Circitores publici vrbis cuſtodes.

¶ Circites pe. cor. circuli ex ęre facti.

¶ Circinus pe.cor. Inſtrumentũ quo circuli vertẽdo deſignantur. Vulgo ſextus dicitur.

¶ Circino as. pe:cor. rotũdũ facio. Ouid. Inclinat̃ curſus & eaſdem circinat aures.

¶ Cirri a q̃buſdã appellãt̃ capilli cõtorti ac piñ cri ſpati q̃les Picus martiꝰ: & alauda & grues in capitibus gerũt. Oui. Ciris & a tõſo nomẽ ẽ ſortita capillo. Oſtreorũ etiã capillamẽta dñr cirri. Mar.li.vii. Et oſtreorũ rapere liuidos cirros. Iñ cirratus. i. capillatus. Perſi. Ten cirratorũ centũ dictata fuiſſe ꝑ nihilo pẽdas. Ali cirros capillos capitis attonſos putant a græco κειρω attondeo incido. Cato de liberis educandis. Itaq; arbitrare primũ capillũ puerilẽ demptũ itẽ cirros ad Apollinẽ ponere ſolent. Iñ ipſius cirratos vocat pueros q̃ cum comã nutrierunt eam Veneri cõſecrant detonſam.

¶ Cirres ſunt oſtrea quędã capillata. Marti. Teq; iuuant cirres & pelle malandria cana.

¶ Cirricus inſula fuit in myſia quingẽtorũ fere ſtadiorũ ambitu admodũ fera x & duob⁹ põtibus iuncta cõtinẽti quæ iuxta pontẽ eiuſdẽ nois vrbẽ habuit: & portus duos clauſos & naualia.

¶ Cis & citra differũt q̃ cis magis proprijs nominibus fluminũ vel montiũ præponi ſolet: reliquis magis citra: vt cis rhenũ: cis padum: cis alpes. Citra cruorẽ: citra forũ: citra templum. Et habet quidem cis ſicut & citra contrariam ſignificationẽ de vltra. Nam hę parciculæ Citra: intra: vltra: vt docet Gel. apud veteres ſingularibus ſyllabis appellabantur. Cis & vls. Dicebaq; cis tyberim & vls tyberim: mox dici cœptũ eſt. Citra tyberim & vltra tyberim: & intra calendas: citra calendas. Conponiq; põt & ſeparari: vt Ciſalpina gallia & cis padũ. Sciendũ eſt aũt q̃ q̃uis cis habeat vim localẽ per tranſlationẽ tamen & in tẽpore & in aliis rebus vti poſſumus: vt cis definitum tẽpus veniſti: ſicut vltra tẽpus a nobis datũ veniſti. Cis naturę leges

hoc eſt minus q̃ patiant nature leges. Aliq̃ ponit pro vltra. Sal. Cis rhenũ atq; intra mare noſtrũ & oceanũ niſi qua in paludibus via fuit perdomita. Citra etiã quãdoq; pro ſine ponit. Col. In agricultura volũtas facultaſq; citra ſcientiã ſæpe magnã dominis afferunt iacturã. Sue. in Cęſa. Alijs citra ſenatus/ populiq; auctoritatem. i. ſine auctoritate. Quintil. lib. i. Tũ neq; citra muſicẽ grãmatice põt eſſe perfecta. Ply. lib. iij. Citra faſtidiũ nominent. Sene. Ede citra cruditatẽ: bibe citra ebrietatẽ. Q ñ q; ponitur pro ante: vt citra calendas. i. ante calendas. Sue. ĩ Au. Solebat etiã citra ſpectaculorũ dies ſi q̃ quid inuſitatũ dignũq; cognitu: &c. Fit autẽ citra & cis: a citra: citer citerior citimus

¶ Ciſalpina gallia quę & citerior gallia: & gallia togata dicitur a fluuio rubicone finitur. Cuius baſim alpes efficiant

¶ Ciſterna locus in quo colligitur aqua pluuia per euripos & canaliculos ſub ſtillicidio poſitos ad imbres ſuſcipiendos. Vlp. Ciſterna, aquã viuã nõ habet. Et quidẽ ciſternę imbribus concipiunt: ſed per glaream immiſſam in ſpõgias purificatis. Dicta ciſterna q; ſit cis. i. infra terram

¶ Ciſta genus vaſis cuius dimi. eſt ciſtula a quo fit aliud dim. ciſtella. Ci. li. i. ad Heren. ciſtellã proua ſe poſuit quo ſuffragia populi in creãdis magiſtratibus legibuſq; ferendis colligebant cũ ait Saturnius legem ferre cœpit: collegę intercedere ille nihil dominus ciſtellam detulit.

¶ Ciſiũ genus vehiculi biroti: a quo ciſiarij qui ciſiũ regũt. Cice. Detulit in quadã cauponula atq; ſe ibi occultans perportauit ad veſperũ. Inde Ciſio domũ venit capite inuoluto. Iuriſcõ. li. xx. digeſ. Si ciſiarius dũ cæteros tranſire cõtendit ciſiũ euertit & ſeruum quaſſauit vel occidit: puta ex locato eſſe in eum actionem.

¶ Ciſſeus rex thracię pater hecubę vxoris Priami A quo Ciſſeis patronymicũ. Eutipides in tragœdia: quæ εκαβη inſcribit. ϖολυδωρος εκαβησ παισ γεγωσ τησ κισσεωσ ϖριαμου τε πατροσ οσ μ. εϖει φρυγων ϖολιν κιγδυρος εσ χερ δορι ϖεσσειν ελληγικω δεισασεϖεξε ϖεμψε τρωικησ χθονος ϖολυμηστοροσ ϖροσ δωμα θρηικιου ξενου

¶ Ciſpius mons in vrbe roma exquilina in regione de noĩe ciſpi hoĩs dictus vt inquit Feſt. Var. li. .i. lin. latin. Exquilinus eſt ciſpius mons ſexticeps apud ędẽ Iunonis lucinę.

¶ Cithara ę. pe. cor. tamẽ κιθαρα εξ του κιρταειν Inſtrumentum muſicum alio nomine lyra appellatur: quam Hieron. ſcribit effict in modum deltę litterę cum chordis vigintiquattuor & per digitos variįs vocib⁹ tinnuliſq; ictibus in diuerſis modis cõcitari: de qua in dictione pſalteriũ aliqua dicuntur. Cythera cũ y & e anter pluralis tãtũ numeri. & neutri generis inſula eſt contra cretam: vti ſcribit Stra. In quam ferũt Venerem primum vectam concha marina. Vñ & cytherea dicta eſt: cuius ſecũda corripitur. cum in primitiuo producatur. Vergil. lib. x. Eſt paphos idaliumq; mihi: ſunt alta cythera. Idẽ Parce metu cytherę manẽt. Hanc Solinus cytheream a cythereo phœnicis filio vocauit. Porphyruſſam Aga. a preſtãtia purpurarum. Sed porphyrida Plynius. Eſt & cythera vna ex cicladibus inſulis. Et vt Laerti⁹ ſcribit Laconię inſula. Cytheron

vero mons Bœotię longe a thebis. Oui. li. iii. met. Vadit vbi feſtus facienda ad ſacra cytheron Cantibus & clara bacchãtum voce ſonabat. De hoc tñ in dictione parnaſſus: & in helicone.

¶ Citharœdus qui cithara canit. Iu. Accipis vxorẽ de q̃ citharœdus echion. Hic citharœdic⁹ a. um. Suet. in Ner. Itẽ ſtatuas ſuas citharœdico habitu.

¶ Cithariſtria quę cithara canit: ſicut a tympano tympaniſtria.

¶ Citharizo as. cithara cano. Hiero. in apoca. Sicut citharœdorũ citharizantiũ in citharis ſuis.

¶ Cithiriſta promontoriũ a quo Maſibiã vſq; na uigio. xxx. M. paſ. fiunt.

¶ Citharis pe. cor. pileus vel mitra põtificalis. gręce κιθαρισ.

¶ Cithiſus ſiue cithiſum arbuſcula quę facile vbiq; prouenit vtilis oñi gñe pecudũ: vt inquit Col.

¶ Citra prępoſitio. Vide in dictione cis.

¶ Citrus arbor nobiliſſima quę ſola apud Athlantẽ montẽ in mauritania naſcitur romanis quondã gratiſſima. Nam afferebatur ad ornamenta menſarum & lectulorum. Non multum creſcit & folia habet maiora q̃ laurus. Hinc citreus ea. eum. vt citreę męſę. Apud Dionẽ cedrũ & poma cedria pro citro & citrijs appellata inueniuntur. Alterius tamen generis ſunt citri athlãticę ex quib⁹, męſę fierent q̃ noſtrates citri vnde mala medica naſcunt. Hæ folio ſpectant arbuti fere aut lauri. Athlãticæ cupreſſo fœminæ ſilueſtri folio odore caudice. Dicitur & citrum neutro genere pro ligno.

¶ Citreũ vt cloatius ſcribit eſt perſicum malũ. De quo Ver. Felicis mali quo non pręſtantius vllum Oppius li. de ſylueſtribus arboribus. Citra idẽ malus & perſica. altera generat in Italia: & in media altera. Et paulopoſt de Citreo. Eſt aũt odoratiſſimũ ex quo interiectũ veſti: tineas necat. Fert etiã venenis cõtrariũ quod tritũ cum vino purgatione bidẽtes ſeruat viribus ſuis. Generant aũt in pſide mala citrea quę vulgo narantia dicuntur.

¶ Citus celer. Sal. Citus mõ: mõ tard⁹ inceſſus: hic citior citiſſim⁹. Plau. Nullã ego rẽ citiorẽ apud homines eſſe q̃ famam reor. Citiſſimus oĩm rediit. Cito aduerbiũ. Citius citiſſime. Interdum citus dicit ſeparatus. Verg. li. viii. Haud procul inde citę metium in diuerſa quadrigæ.

¶ Cito as. frequẽtatiuũ a cio q̃d ẽ voco. Ci. in Ver. Citat reũ nõ reſpõdet. Vide in cieo. Hui⁹ cõpoſita ſunt cõcito pen. cor. quod ſignificat ad irã puoco. Hinc cõcitatus iratus. Gel. Erat eñ aliquãto cõcitatior. Incito. recito. Excito. Suſcito. &c. quę ſunt in dictione cieo.

¶ Citatus vocat⁹ celer. Apu. Citato nõ teſtudineo greſſu.

¶ Citimus pe. cor. ſuperlatiuũ a cis. & idẽ eſt quod vltimus extrem⁹. Et citima vocat quę cœlo proxima ſunt. Ci. Quibus erat ea minima quę vltima cœlo citima terris luce lucebat aliena.

¶ Ciuis vrbis colonus a coeũdo dict⁹. q; vinculo quodam ſocietatis in vnũ coeat cœtũ: & ſub legibus viuat. Hinc ciuitas quę proprie eſt collecta ciuiũ multitudo ad iure viuendũ. Apul. Quod omnis ciuitas approbauit. Aliq̃ ciuitas dr̃ius ciuiũ. Ci. Qui ciuitate donat⁹ eſt. Vſurpatiue dicit vrbs hoc eſt ipſa mœnia: & ædificia. Sic dicimus apud ciuitatẽ Mantuam diuũ Iambonũ natũ eſſe: ibiq;

miraculis florere. Sciendū q̄ a ciuis nō fit cōciuis licet cōsuetudo inualuerit vt cōciues passim dicamus municipes nostros: cum tamē rectius dicatur hic meus ciuis est: siue meus municeps. Sic Cicero ciues suos dicit nusq̄ cōciues. Nam apud tertiam Tusculanam legimus (inquit) librum clitomachi: quē ille euersa carthagine misit consolandi causa ad captiuos ciues suos.

¶ Ciuilis & hoc ciuile qd ē ciuis seu quod ad ciuē pertinet: vt ciuilis mos: ciuile ius. Hinc ciuilitas quę ē quasi ciuilis mos: & accipit̄ p moderatione quadā atq; modestia magis ciui hominiq; politico q̄ imperatori conueniente quam in Augusto fuisse scribit. Sue. Clementię ciuilitatis: quę inquit eius multa & magna documenta sunt. Iul. Capitolinus laudat Antoninū pium: q; imperatorium fastigium ad summam ciuilitatem deduxerit.

¶ Ciuicus a.um. pe. cor. Idē qd ciuilis: vt ciuica corona quā ciuis ciui a quo seruatus fuisset in prælio testē vitæ dare solebat ex fronde querna: quoniā cibus antiquissimus e quercu capi cōsueuerat. Augu. li. xviiij. ci. dei. Satis apparet consequēs vt ad pacem ciuicam pax domestica referatur.

¶ Cius fluuius thracię ex peonibus & rhodope mōte profluens.

¶ Clades a calamis quasi calamides hoc ē calamitas vel quasi cades a cadēdo. Vel a κλαδαω quod est amputo: frango. Vnde κ λασμα fragmentum & confractio.

¶ Clæmens a claritate mētis: quasi cœli mēs: & is dr̄ q etiā remittit de eo qd posset psequi. Differt p Donati sentētia a placido. q; clęmens sit circa recte agentes: placidus circa delinquentes. Et clæmētis est nulli os lędere: placidi arridere oīb⁹: clęmēs animo: placidus vultu. Ter. in adel. Ille suam semper ęgit vitam in ocio comis clæmens placidus: nulli lędere os: arridere omnibus. Sunt etiā qui clęmentem ideo dici putēt q; colat mentē: nec eā vexet ira scendo. Hinc clementia & aduerbiū clęmēter quibus cōtraria sunt inclęmentia: & inclęmenter.

¶ Clam prępositio separatiua est & casualibus tātū p̄ponit̄: vt clam patre hoc egisti. Quādoq; reperitur loco aduerbij posita. Ver. Clā ferro incautū superat securus amorum. Sed oratores prępositionē potius accipiunt: siue iungatur ablatiuo: vt Prisci. sentit: siue actō vt Dona. opinat̄: vt clam me profectus est. i. me nesciente. Hinc cōpositū fit perclā quod est valde occulte

¶ Clanculū dim est. Ter. in Eu. In|cellulā ad tepatris penū omnē cōgerebam clanculum.

¶ Clandestinus a.um. pe. p. occultus: quasi clā de astu: hoc est vrbe. Manil. lib. i. Et clandestinis surgentia fraudibus arma. Syri. li. vij. Ceu clādestino traheretur fœdere bellum.

¶ Clandestino as. Lucil. Ait em̄ dicit clandestino tibi quod cōmissum fuerat.

¶ Clamare est vociferare. Vnde exclamatio. Quādoq; vocare. Plaut. Plaudunt partim clamitāt me vt reuertar. Huius cōposita sunt acclamo. Conclamo. Declamo. Exclamo. Inclamo. proclamo. prę clamo. reclamo. & succlamo: quę habent pe. prod.

¶ Clamor vox quę clamādo fit & proprie calamorum sonus: quasi calamor. Cū em̄ arundines vēto agitantur magnam vocem|emittūt. Dicitur & clamos sicut arbos.

¶ Clamosus a.um. a nominatiuo clamos: qd clamore obstrepit vociferaturq;. Iuue. Securū iubeāt clamoso insistere circo. Quintil. Non turbidus nō clamosus sit altercator.

¶ Clāgo is. xi. vel gui. tuba cano. grecū est κλαιω. Clangor em̄ vox tubarū est. Hiero. in li. numerorū. Si semel clangueris venient ad te principes Et in Esaia. Et erit in die illa clāget in tuba magna Interdū addit̄ tuba: vt in eodē. Filij aaron sacerdotis clangēt tubis. Hęc em̄ tria idem significant Clango: tuba cano: & tuba increpo. Clangor etiā dicit̄ sonorū anserum & aliar̄ rerū cōstrepētiū. Ci. li. ij. Tus. De aquila Iouis satelles pastu dilaniat ferotū iecore opimo farta & saciata affatim clangorē fundit vastū. Col. de anseribus li. ix. Eiusq; gn̄is anser prępcipue rusticis grat⁹ est: q; nec maximam curam poscit: & solertiorē custodiam præbet q̄ canis. Nam clangore prodit insidiantem.

¶ Clanius fluuius cāpaniæ iuxta acerras vrbem a κλαιω. qd est viola. q̄ illius ripę abundare dicūt vel vt Macro. existimat a Clanio gygante

¶ Clariū oppidū in cōfinio Colophoniorū: quod nō longe ab epheso esse perhibetur.

¶ Clarus fluuius s cacuminibus Alpium per plures valles excurrens in Istrum intrat

¶ Claros insula vna ex cycladibus: a qua vt Homerus inquit apollo clarius dictus est.

¶ Clarus a.um. proprie dr̄ quod est lucidū nō obscurum: vt clara dies. Figurate tn̄ pro insigni: atq; excellēti accipit̄: & eo q veluti fulgore quodā fame resplēdet: q & inclytus dicit̄: q̄uis plus sit inclytus q̄ clarus ꝓpter in: quę ibi auget. Hinc clarum hominem: & clara gesta dicimus. Item quoniā: quæ clara sunt ab omnibus cernuntur: Clarum etiā pro apto & manifesto sumit̄: vt clarus sermo: clara oratio Interdum ponitur pro audibili. Ter. Dic clare. A clarus fit cōpositū. Pręclarus: quod est valde clar⁹ Ci. O pręclarū custodē ouiū vt aiūt lupū. Aliquādo sumitur pro bono seu pro optimo. Idē in Lælio. Actum est præclare.

¶ Claritas luciditas: vt claritas solis. Aliqn̄ excellentia & splendor: vt Claritas generis: claritas rerū gestarū. Interdū facilitas: vt claritas orationis: dr̄ & claritudo. Sal. Cū p̄sertim tā multæ varięq; sint artes animi quibus summa claritudo paratur.

¶ Clarifico as. clarum facio: illustro.

¶ Clareo es. rui. clarus sum. vel manifestus seu notus sum: vt Claret q; mihi sis inimic⁹. Turpil. in prima figōe. Cui⁹ aduentu hodie claret cypros. Hinc

¶ Claresco: clarus fio. Aug. lib. vi. con. Grandior erat: tanq̄ si ista multo clarius claresceret totūq; occuparet magnitudine. Inde Inclaresco valde clar⁹ fio. Hiero. in Exo. Iamq; aduenerat tertius dies: & mane inclaruerat.

¶ Clarigo as. pe. cor. clare repeto a vocis claritate dictū. Ply. li. xxij. Hac semp & legati cum ad hostes clarigatūq; mitterent̄ vsi. i. res raptas clare repetitū. Nā cū Romani bellum indicere alicui volebant: pater patratus ꝓficiscebat̄ ad hostiū exercitū prefatus & quædā solēnia verba clara voce dicebat se bellū indicere ob certas causas.

¶ Clarigatio pręter p̄fatā significationē accipit̄ p tales nūmaria maxime q̄ principis vel reipubl. edicto conceditur. Liui. li. viij. Veliternis derecti muri: ipsi vrbe adducti iussi trans tyberim habita

re vti eius: qui cis tyberim captus fuisset ad mille pas. hoc ē pōdo clarigatio esset. Nec priusq; ēre pso luto: is qui cepisset extra vincula captū haberet.

¶ Clasma latine fragmentū & fractio dicitur.

¶ Classis ęquocū nom̄ ē: significat em̄ nauiū multitudinē a τῶ κλῶ hoc ē a lignis q̄uis abusiue p vna tantū naui ponat. Ver. li. vi. Lyciæ ductorē classis orontē: Significat & hoium collegia. Nā Liui. de Tul. Serui. rebus gestis scribit vrbem in quinq; classes diuisam: cēsumq; ab eo institutū fuisse rē saluberrimā tanto futurā imperio: quo pacis belliq; munia non viritim vt antea: sed pro habitu pecuniarū fierēt: tū classes centuriasq; hūc ordinē ex censu descripsit. Qui centūmillia æris aut maiorē cēsum haberēt: inter primarios numerabātur: & sub primę classis titulo. Ex his octoginta fecit cēturias. xl. senū. xl. Iuuenū. Seniores ad vrbis custodiā iuniores vt foris bellū gererēt. Arma his galea: clypeus: oceę: lorica. oīa ex ære: hęc vt tegumēta corporis essent. Præterea tela in hostē hastę & gladius. Additę sunt fabarum duæ centuriæ: quę sine armis stipēdia facerent: datum munus vt machinas in bello ferrarēt. Intra centum & lxxv. millia census. Secunda classis ex quibus. xx. centurię seniorum. xx. & iuniorū. Arma vt in superiore præter loricam. Tertia classis a. lxxv. ad quinquaginta millia census. Arma vt in superiore pręter ocreas. In quarta classe a quinquaginta ad. xxv. millia census centurię. xx. senio rum. xx. iuniorū. Arma mutata nihil pręter hastam: & verutum datum Quinta classis centurias. xxx. habuit fundas lapidesq; missiles gerētes. In his accēsi cornicines tibicines in tres centurias. Ex. xi. postea millibus vna centuria. Et fuit hęc immunis militia. Significat & classis equitum ordines. Ver. Scio me danais e classibus vnū. Vnde & classis procincta dicitur exercitus instructus. Apud antiquos classes clypeatę dicebantur: quos nunc exercitus vocamus. Sonitus quoq; tubarum & ipsa tuba classica nominantur: sicut a Ver. pro vtroq; vsurpatum est li. vii. Classica nāq; sonant. Liui. lib. v. Vocatis classico ad consiliū militibus. Et alibi. Concionē classico aduocari iussit. Capitur quādoq; pro signo bellico. Suet. Et ingēti spiritu classicū exorsus pertēdit ad alteram ripam. Vege. scribit classicū dici quod buccinatores per cornu dicunt: hoc insigne videt imperij qa classicū canit imperatore pręsente: vel cū in militē capitaliter aīaduertitur: quia hoc Imperatoris legibus fieri necesse est. Item classes testes vocabantur qui & classici.

¶ Classicus a. um. quod ē classis vel q̄d ad classem ptinet: vt classicū bellū: bellū nauale. Prop. lib. ij. Et canerem sicule classica bella fugæ.

¶ Classici dicebant nō oēs qui in classibus erāt: sed primę tantū classis hoies qui centū millia æris aut ampli⁹ censi erāt. Classici etiā dicebant pręcōes qui tuba vel cornu iussu magistratuum ex arce vel circū muros populū & comitiū vocabant: dicti a calando. i. vocando siue a clangore. Vnde classica pro ipsis tubis. Infra classem vero cęterarū classium q̄ minore summa æris q̄ qui in prima classe cēsebant. Et classici (vt docet Festus) dicebant testes qui signandis testamentis adhibebantur.

¶ Classiarius idē ē q̄d assiduus & diligēs: quia oīm classiū ciues semper parati erant ad omnē reipub. necessitatē: propter quod ab asse dando assidui dicebant. Apul. Et laudū eius classiarius atq; assidu⁹ pręco. Atq; priuatim quoscūq; in iudicū vocabāt iussu magistratuū dicebant Liburni q̄ fere e liburnia essent.

¶ Clathrus & clathrū vtroq; mō dicit. Sūt aūt clathra ligna q̄bus transuersis aliq̄d munimus sepimusve: vt fenestras quę od id clathrę dicunt. Et clathrare verbū q̄d significat clathris claudere. Quo Col. & Plau. vtunt. Nā in milite Plau. ait. Mirū est facinus quomō hæc hic trāsire potuerit. Nā certo neq; solariū apud nos neq; hortus vllus neq; fenestra nisi clathrata. Col. lib. ix. Spissi deinde clathri marginibus infiguntur: qui super aquā semp emineant etiā cum maris æstus intumuerit. Idem paulopost. Satis est vacerras inter pedes octonos defigere: sensq; ita clathrare ne spatiorū laxitas pecudi præbeat fugā. Cato clathros posuit pro lignis: quibus caueę muniuntur.

¶ Claua teli genus. quo hercules vtebat. Est em̄ fustis teres ad claui similitudinē capitatus. Ply. de lino. Iterū deinde in filo politur: illisum crebro in silice ex aqua: tectūq; rursus tundit clauis semper iniuria melius. Hinc claua herculis dicta id gen⁹ teli quo Hercules vtebatur.

¶ Clauator qui huiusmodi claua vtebatur.

¶ Clauis ē qua ostia: arculę. & id gēs multa & claudunt & aperiunt: a clam: q̄ q̄ celare volumus hac claudere soleam⁹. Vnde cōclauia loca quę sub vna eadēq; claue clausa sunt. Et cōclauatus locus vna claue clausus. Clauem Theodorus Samius primo monstrauit: a qua faber clauicularius.

¶ Clauicula dimi. a claui: vel a claua virga. Plyn. Clauiculę quoq; ipsę quibus repetūt vites tertę: & ex aqua potæ sistunt vomitionum consuetudinē:

¶ Clauiculari⁹ q̄ clauiculā. i. virgā vel clauē gerit.

¶ Clauiger vel clauigerus. Ouid. Clauiger inuidit vulcani occumbere prolem.

¶ Clauatus a. um. q̄d est clauoꝝ aculeis mō promi nentibus circūdatū. Nam & clauatę vestes hinc vocantur quas vulgus a verrucis clauo similibus verrucatas appellat.

¶ Clauus nauis gubernaculū siue temo q̄ eā dirigat rectāq; teneat. Ci. in Cato. Ille aūt clauū tenēs q̄etus sedet in puppi. Itē clauus dī quo quid affigitur a claudēdo. Nā ideo clauū figimus vt claudat seu cōtineat aliquid. Et clauus grece ηλκοσ gen⁹ tuberculi quod vulgo callus dicitur rotūda specie coloris albi fit in plantis digitisq; pedum maxime Sic appellatus quia ita pūgit vt q̄si clauus ferreus infixus videat. Nam caro durescit in callū semper fere pūgentē. Quo morbo Silius Italicus interiit se fert. De quo Ply. li. xix. epistolarū. Mō nunciatus est filius Italicus inedia finiuisse vitā. Causa mortis valitudo erat illi natus insanabilis clauus cuius tedio ad mortem inreuocabili constantia decurrit. Ply. li. xix. Clauis pedū illini itē lienis & temporum doloribus. Fiunt & callosa quędā in candido oculi tubercula. quę claui nominant oculorum. Arbores quoq; clauū huiusmōi patiunt: q̄ & fungius & patella dī. Præterea clauus est vestimenti genus velutī q̄busdam clauis aureis distinctum: quod & a plumarum similitudine plumatile vocabatur: & a verrucis clauo similibus verrucata vestis. Q̄ si latior ipsa vestis erat: latus clauus dicebatur. Hac

ſoli ſenatorès & patricij induebãtur. Vñ laticlauos appellari ſenatores legim⁹. Hor. lib. i. ſer. deſcribere volẽs ſenatorẽ dixit. Et latũ demiſit pectore clauũ. Sue. de Nero. A laticlauo cuius vxorẽ attrecta uerat cæſus. Ab Oui. Clauus ſimpliciter dicitur ꝓ ſenatoria dignitate illo verſu. Curia reſtabat claui mẽſura coacta eſt. Sue. de Au. Clauo nec lato: nec anguſto. Aliquando etiã ſacerdotes & põtifices lato clauo induebãtur. Silius. Sacrificã lato veſtẽ diſtinguere clauo. Pręclauũ pars veſtis erat quæ ante clauũ texebatur. Afra. Totũ diẽ præclauũ vnũ texere. Hinc etiã clauata dicunt vel veſtimẽta clauis intexta: vel calciamẽta clauis cõfixa. Et clauati ſoci q; ſola habeãt clauis intexta. Clauata vero ſunt veſtimẽta etiã ſi non ex auro: ſed aut ex cocco: aut aliſs coloribus clauos & verrucas habeãt. Lampri. in Alex. Cõuiuiũ neq; optimũ: neq; nimis parcum ſed nitoris ſummi fuit ita tamẽ vt pura mãtilia mitterẽtur ſępius cocco clauata: aurata vero nũq. Quę autẽ cũ auro. Auroclauata dicũtur: & auroclauatæ veſtes a textura aureorũ clauorũ. Vnde Tacitus imperator interdixit auroclauatis veſtibus.

¶ Clauiculus dimi. a clauo. Quo noie etiã vocatur capreolus in vite. Col. li. v. Ac ne q̃ relictę ſunt procellis ventorũ decutiãtur: molli & laxo vinculo ad ſurgẽtis ſubſequi cõueniet dũ clauiculis ſuis quaſi quibuſdam manibus adminicula cõpræhendãtur. Hic etiã Pãpinus a noſtris: & a greçis helice dicitur

¶ Clauari⁹ nomẽ eſt officij quo appellat⁹ eſt Sueto nij pater: ab eo q; p̃fectus fuit donatiuo impatorio inter milites diſpertiẽdo. Vñ Cor. Tacit⁹ ſcribit clauariũ donatiui nomẽ eſſe qui ait: Seditioſæ militũ voces terrebant clauariũ: donatiui nomen eſt.

¶ Claudia nomẽ virginis veſtalis: quę cũ in ſuſpitionẽ ſtupri veniſſet & ſimulachrũ matris Ideæ in vado Tyberis hęreret: ad comprobandã pudicitiã ſuam fertur cingulo duxiſſe nauẽ quã multa hominum milia trahere nequiuerant.

¶ Claudius Claudianus poeta ægyptius: vt greci & latini eius patriam affirmant: & ipſe de ſe ſic ſcribit contra vulgi errorem: floruit ſub Theodoſio & Honorio Auguſtis: eius opera in lucem & priſtinũ nitorem redegit Ponticus Virunius de vtraq; lingua benemeritus temporibus noſtris: & multa virtute humanitate: qui inter alia: quæ plurima ſcripſit de rebus nouis & inſolitis aliquando nobis cõmentarios in eũdem poetam plenos omni genere diſciplinarũ oſtendit: & quantũ poteſt curat imprimere magnos & diffuſos.

¶ Claudus quaſi pedibus clauſus. i. impeditus qui ex pedibus aut cruribus fœmoribuſve vitiatis nõ poſſunt paſſus facere. nam eos claudunt.

¶ Claudeo es. claudus incedo: qđ claudicare dicere ſolem⁹: q̃uis ꝓ errare qñq; ponat̃ ꝓ metaphorã.

¶ Clauditas ipſa actio. Ply. Repulſu durioris materiæ clauditatem illico affert.

¶ Claudo is. ſi. ſum. includo. Virg. li. iij. Geo. Aut intus clauſos ſecũ ad præſepia ſeruãt. Interdũ claudere ponitur pro circuire. Idem. Claudite nymphę dictęæ nymphę nemorũ iam claudite ſaltus. Interdum pro obſiſtere arcere: vt apud eundẽ lib. x. Ecce maris magna claudit nos obice pontus. Vlpia. Clauſos pro vinctis accipit ſi modo ita vincti ſint vt omni modo erumpere nõ poſſint. Interdũ pro Claudicare. Saluſt. Nihil ſocordia claudebat. Idẽ in hiſto. Equi præ labore claudunt.

¶ Clauſtrum in plurali tam maſ. q̃ neu. generis eſt ꝓ loco in quo quid clauditur. Apud antiquos cloſtra pro clauſtra dicebantur.

¶ Clauſtrarius qui claues & cætera ad claudendum opera facit.

¶ Clauſtrinus. pe. prod. qui clauſtri ianuæ præeſt. Clauſtrinus. a. um. quod eſt clauſtri.

¶ Clauſula vocatur ſentẽtia. Hãc greci perihodon dicunt a breuitate & concluſione.

¶ Clazomene pe. pro. vrbs Ioniæ aſiaticæ quã cõdidit Paralus. Hæc prius grina nominabatur vicina colophoni. Vnde & Apollo grinæus dictus eſt apud Virg. quoniã ibi eſſet eius oraculum.

¶ Clazomenia inſula quæ Marathuſa dicit̃: a qua clazomenij quos in męonia ſitos eſſe conſtat.

¶ Cleantes nomẽ philoſophi: qui Zenonis attici ſcholã ſucceſſor excepit. Hic Phanij Aſij filiꝰ egregius pugil cũ Athenas veniſſet: & Zenoni adhærens generoſe philoſophatus eſt: & in hiſdẽ permãſit dogmatis. Celebratus maxime fuit in labore. Nam cũ valde pauper eſſet: mercenariã vitam agebat: & noctu quidem in hortis aquã hauriebat: per diem vero in ſermonib⁹ exercitabatur. Vnde phreanthes appellatus eſt: quaſi puteos hauriens. Tradunt illum: quæ a Zenone audierat oſſibus boum & teſtis fictilibus perſcribere ſolitum cum pecunia non ſuppeteret ad chartas emendas.

¶ Clearchus philoſophus fuit cuius meminit Hieronymus contra Iouinianũ.

¶ Cleone mediocre oppidum diſtat ab argo ſtad. cxx. a corintho. xc. Vnde Cleonæus. a. um. vt leo cleonæus qui & nemeæus. Luca. Ille cleonæi proiecit terga leonis.

¶ Clepo. is. pſi. tum. furor: furto ſurripio: tractum a κλεπτω verbo græco. Vnde cleptum furto ſub tractum. Liu. Si quis clepſit ne populo ſcelus eſto: neue cui cleptum erit. Plau. Rape: Clepe: harpaga. Cice. de repub. Non modo vt ſpartæ rapere vbi & pueri clepere diſcunt. Cleptes latine fur.

¶ Clepſydra. pe. cor. κλεπτω & υδωρ aqua. Nã ꝓpriũ furacis hominis qui cleptes dicitur: eſt velare & abſcondere: quæ clam & per inſidias ſurripuerit. Clepſydra vero duo ſignificat: fontem. ſ. & horologium aquariũ horas aqua dimetiens. Eſt enim fons Athenis in arce illa mineruæ quondam: nũc beatæ Mariæ virgini cõſecrata. Is per alueum ſub terraneũ latentẽq; fluens ſtadia. xx. ſurgit tandem in riuos ad vicũ phalereũ. Erat pręterea vas quoddam vitreum graciliter fiſtulatũ quod æqualibus dimenſionibus ſignatas horas oſtenderet. Ad cuius etiã fundum erat foramen quod aquam guttatim emitteret. Et ita horæ per aquæ diminutionem quot eſſent videri poterant. Itaq; non abſurde ſiue de fonte: ſiue de horologio accipias clepſydra nominatur ab aquæ furto: q; aquã aut velet aut furetur. Cæterũ Cic. in ſecunda Tuſculana pro horologio capit cum inquit. Cras ad clepſydrã Conſimilia ſunt hoc tempore clepſydris vaſcula illa apud nos vſitatiſſima quæ in medio inſtar duorum turbinũ coarctãtur ex quibus puluiſculũ per foramen minutũ ſenſim delabitur ex parte ſuperiore in inferiorẽ: atq; ita legitimũ tẽpus horæ metitur: vulgo dicitur horologium puluiſculi. Apud veteres oratoribus acturis cauſas forenſes p̃ſcribebatur tem-

CL.

pus dicendi datis clepſydris quibus exhauſtis am plius dicere vetabātur. Ply.in epiſtolis. Dixerā ho ris pene quinq; nam tribus clepſydris quas ſpatio ſiſſime acceperam ſunt additæ quattuor.

¶Cleros latine ſors:ſiue ſorte electus. Inde cleric⁹ ſortitus dici poteſt. Nam vt Hier. ad nepo. ſcribit propterea vocātur clerici quia de ſorte ſunt domi ni:vel quia dominus ipſe ſors.i. pars cleticorū eſt. Et quia vel ipſe pars dominieſt: vel dominū par tē habet:talē ſe exhibere debet:vt & ipſe poſſideat dominū:& ipſe poſſideatur a domino. Clerus etiā vermiculus alueatibus noxius. Aꝑ. Examina infe ſtantur clero ſicem̄ vocant vermiculos qui in paui mento naſcuntur:ex quibus creſcentibus velut a tanea obducitur alueo & faui carie pereunt. Hinc morb⁹ huiuſmodi cletus vocatur:hoc eſt fauus cū fœtu putrefactus. Cū vero morbo/aut ignauia/aut infœcunditate naturali fœtum nō peragunt.

¶Clibanus κλιβανοσ ελληνιϛι λεγεται pe.c. nō eſt ꝓprie furnus ſed forte quid ſimile furno: vel inſtrumentū quo aliquid coquitur ſub teſta: qđ ex ære ſeu ferro fieri ſolet:ſæpe etiā ope figulino. Ply. li.xix. Cortices quoq; decuſſi clibanis & furnis pꝛę bēt vſum. Vnde panis teſtaceus is dicit apud nos quē illi clibanitin. Scribitur a nōnullis cum y.κλυ βανοσ. De hoc & in dictiōe furnus. Col.li.iij. ſcri bit ſcrobem clibano ſimilē eſſe:vt imus q̄ ſummus patentior ſit:vt latius radices vagentur.

¶Cliens quaſi colens quia debet dominū honora re & eſt correlatiuū patroni. Nam patronus defen ſor cauſę eſt dictus quaſi pater. Cliens autem defen ſione indigens.i. litigator qui patronū colit & ſe quitur:vt ab eo defendatur. Huius dimi.eſt clientu lus. Aliquādo tamē cliens ponitur pro ſectatore & qui ſub tutela alterius & pene famulus eſt.

¶Clientela:clientum multitudo:necnon & eorum qui potentē aliquē ciuem principemve fauore pro ſequūtur:& cuius dignitatē factionēq; tutantur du cti aliqua mercede vel beneficio. Similiter cliente la dicitur clientiū officium erga patronos. Item di citur clientium ſiue clientarum genus. Cato enim Clienta fœmina dixit.

¶Clima atis.regio. Et clima apud Varronem quo quo verſus pedum eſt ſexaginta.

¶Clima x:latine ſcala:& figura quæ dicitur grada tio vt apud Ouid. Viderat hāc: vſamq; cupit: poti tutq; cupita. Hinc climatericus a.um.ſcalari⁹. Ply. in epiſtola ad caluiſiū. Habes climatericū tempus ſed euades. Ply.alter.lib.vij.natu.hiſtoriæ.clima teras nūcupauit legem ſcanſilē. Scanſili inquit an norum lege occidua quā climateras appellant. Cli matericum tempus dubioſum dicitur:quoniā chal dæi climateras appellāt pericula vitę: fortunarūq; hominū quę fieri grauiſſima in ſeptenariis dicūtur Nam ſeptimū quemq; annū periculoſum eſſe Cen ſorinus autumat. Alij Climatera periculoſum eſſe dicunt annū ſexageſimū tertium. Vnde Auguſtus ad Catum nepotem. Nam vt vides climatera com munē ſeniorum omniū tertium & ſexageſimū an nū euaſimus. Si quis hanc materiā diffuſius noſce re cupit cenſorium adeat.

¶Cline latine lectus:lectica menſa. Inde Hexacli nos torus diſcubitorius qui ſex capiebat. Mar. Et teſtudineum menſus quater hexaclinon.

¶Clinopale palæſtra lecti dicitur. κλινη græce le ctus & dicitur:diminu.clinidion.i.lectulus ϖαλαι palæſtra ſiue lucta. Sue.in Domi. Aſſiduitatē con cubitus velut exercitationis genus clinopalen vo cabat. Sic Virgilius nocturna bella nominat collu ctationes venereas: & ab Apuleio militia amato ria dicitur.

¶Clinicus pe.cor.medicus qui curat medicamētis dictus a lectis ægrotantiū quos frequentare ſolet quaſi lecticularius. Mar. Sote filia clinici.i.medici. Dicūtur & clinici qui ita morbo affecti ſunt:vt ſur gere e lecto non poſſint:nullaq; amplius de eorum ſalute ſpes eſt. Vnde legimus Petronillam volun tate Petri apoſtoli clinicam factam: quaſi paraliti cam ſideratamve propterea q; decumbentē graba to quem græci clinen vocant.

¶Clino.as. græcū eſt:& ſignificat inclino licet nō ſit in vſu:eius tamen cōpoſita vſurpātur:quæ ſunt acclino:declino:inclino:& reclino.pe.prod. Virg. lib.xij. Defigunt telluri haſtas & ſcuta reclināt. Cli ſis inclinatio.

¶Clio vna muſarū απο του κλεουσα gloria q̄ poetis gloria a cōpoſitis naſcat libris. Heſiodus in theogonia εγγεα θυγατερεσ μεγαλου Διοσεκ τεταυιαι κλειωτε ευτερπητε θαλειατε μελπο μενητε τερψιχορητε ερατωτε ϖολυμνιατε ουρανιητε καλλιοπητε ηδε ϖροφερεστα τητε ϛιμαυϖασωμ.

¶Clitius nomen fluuij in agro brixiano.

¶Clitorius: fons Arcadiæ: qui ſemel potus vini odium facit. Ouid.lib.xv.me. Clitorio quicunq; ſi tim de fonte leuauit: Vina fugit.

¶Clitomachus pe.cor.philoſophus carthaginen ſis qui Athenas venit annos natus quadraginta: auditiq; Carneadem:cuius & ſucceſſor fuit:tres ſe ctas ſectatus academicorū peripateticorū & ſtoico rum. Supra quadraginta volumina condidit. De quo Cice.lib.iij. Tuſ.mentionē facit.

¶Clitellæ dicūtur nō tm̄ quibus ſarcinæ colligatq; mulis:& id genus veterinis portātur:qui vulgo ba ſti vocātur:dictæq; hmōi animalis ornamentū ſit. Hor.in ſaty. Hinc muli clitellas tēpore ponūt. Sed etiā locus Romę propter ſimilitudinē. Et in via fla minea loca quædā deuexa ſubinde & acclinia: quo etiā nomine appellatur quoddā tormenti genus.

¶Clitellari⁹ q̄ clitellis vtitur. Vñ clitellarij muli di cūtur:qui neq; ephippiati ſunt/ neq; deſultorij: nec bigas aut quadrigas:aut currus ducunt:ſed clitella ti ferunt onera. Plau.in muſ. Muliones mulos clitel larios habent:ego habeo homines clitellarios:ma gni ſunt oneris quicquid imponas vehunt.

¶Clitumnus vmbriæ fluuius: de quo Ply. lib.xij. ſcribit q̄ animalia quę eū potauerint albos fœtus creant a κλειτοσ celebris quaſi celebris amnis. Si lius. Et lauat ingentem perfundens flumine ſacro Clitumnus taurum.

¶Cliuia auſpicia inqt Feſtus:q̄ aliquid fieri prohi bebant. Nam & omnia difficilia & ardua noiaban tur cliuia: vnde cliuus qui eſt locus molliter arduus & ꝓcolle ponitur. Hie.li.ij. Re. Porro Dauid aſcen debat cliuū oliuarū. Eſt & cliuus cuius compoſita poſſunt eſſe tam ſecundæ q̄ tertiæ decli. vt Accli uus.a.um.& Accliuis & hoc acclive. Decliuus & de cliuis: Procliuus & procliuis. quę habent pe. prod. Dictus cliuus a clino pro inclino.

¶Cloacæ pe.prod. loca caua per q̄ colluuies fluit

a cloacare: qđ eſt inquinare: ſiue a colluendo quaſi colluacæ. Fiſtulæ quoq; foſſę vbi & vię illæ ſubter raneæ parietibus in modũ aquęductuũ munitę per quas aquę pluuiæ extra vrbẽ vel fluuiũ dilabũtur: cloacę dicũtur: q; vrbẽ immũdicijs purgẽt. A Clodio albanorũ duce dictę. Plau. vero in Cur. Per ſtomachũ immũdę vetulæ aluũ cloacã noiauit. Age effunde hoc cito in barathrũ ꝓpere prolue cloacã.

¶ Cloſter latine filum vel nexus.

¶ Cloſtra a claudendo quaſi clauſtra.

¶ Clotho vna ex furijs infernalibus grẽce κλωθω circunuoluo: neo: deſtruo. Orpheus in hymnis aliqua dicit: ſed in magica ſua multa & obſcura vt mihi vir diuinus videatur. Heſiodus autem in theogonia dicit Themidos filias & Iouis clotho lachesin & atropon μοιρασθησ πλειστην τιμην τε μητιεταζευσ κλωθω τε λαχεσιν τε και ατροπον τε διδουσι θνητοισ ανθρωποισιν αγαθον τε κακον τε.

¶ Cludo. is. idem qđ claudo: quo veteres vtebãtur. Vnde in veteribus numiſmatib⁹ legimus Ianũ cluſit. Huius cõpoſita magis ſunt in vſu. Accludo vt in Gene. Egreſſus ad eos Loth poſt tergum accludens hoſtiũ ait. Concludo. circũcludo. excludo. includo. intercludo. introcludo. Occludo. Plau. Occluſit oſtiũ ancillæ. Præcludo antecludo. Col. lib. vij. Hirudo adhærẽs faucibus ſanguinẽ ducit: & in cremẽto ſuo tranſitũ cibis pręcludit. Recludo aperio. Virg. Veteres tellure recludit theſauros. Secludo ſeorſum claudo. Subtercludo q̃ habent. pe. pd.

¶ Clumæ ſunt folliculi hordei.

¶ Clunes nates ſiue natiũ tumor. tam maſc. q̃ fœ. ge. Plau. Quaſi lupus ab armis valeo: clunes infractos gero. Hora. Q; pulchrę clunes: breue q; caput ardua ceruix. Ab hoc ſimias clunas appellatas volũt: q; clunes tritas gerãt. Huius dimi. eſt cluniculę Gel. Cæterarũ auiũ atq; altiliũ niſi tantũ apponatur vt a cluniculis inferiore parte ſaturi fiant.

¶ Clunaculũ culter ſanguinarius q; ad clunes dependeat: vel quia clunes beſtiarum diuidat.

¶ Cluo. is. Cluere duo ſignificat. Nã & pro verbo eſſe capit. vt apđ Lucil. Et pugnare. Vnde cluacina Venus & clypeus: q; a cluẽdo. i. pugnãdo deducit.

¶ Clupea ciuitas aphricæ vicina carthagini.

¶ Clymene. penul. cor. Promethei mater: Oceani filia: & Iapeti vxor.

¶ Clype⁹ & clypeũ: ſiue clupe⁹ y in u cõuerſa. ꝓprie Clypei ſcuta maiora ſunt & tantũ peditũ ſicuti docet Ser. Scuta equitũ. Liu. lib. vi. Clypeis ante Romani vſi ſunt: deinde poſtq̃ ſtipendiarij facti ſunt: ſcuta pro clypeis fecere. Dicti clypei q; celent totũ corpus: vel a clepere quod eſt furari ab ictib⁹. Var. a cauus deriuat. Ply. li. xxxv. απο του γλυφειν hoc eſt a ſculpendo cælandoq; deducit ita vt dicatur clypeus quaſi γλυπτοσ. i. ſculptus g in c mutata. Scutis em̃ qualibus pugnatũ eſt apud troiam cõtinebantur imagines. Vnde & nomẽ habuerunt clypeorũ. Vel quia κλεπτω furor & celo quia totũ hominẽ teget immo plures tanq̃ vna porta eſt.

¶ Clyſter. eris. pe. prod. quod & clyſterium dicitur απο του κλυζειν quod eſt abluere. Nam clyſtere aluũ ægrotantiũ lauare ſeu purgare ſolemus. Ply. Cucurbita infuſa clyſteribus inteſtinorũ omniũ vitijs medetur. Macer tamen huius nominis penult. corripuit. Appoſitus digitis aut intus clyſtere fu-

ſis. Quod autẽ in orificiũ durum ponitur ad excrementũ prouocandũ & vulgo ſuppoſitoriũ dicitur doctꝰ a glandis ſpecie balanum dixere.

¶ Clyſmus latine purgatio ſiue lotio dicitur.

¶ Clytẽneſtra nomen ꝓpriũ mulieris q̃ ob amorẽ adulteri virum occidit. De qua Eurip. in Oreſte & multa alia: Homerus in Odyſſea quæ nota ſunt.

¶ Cnidos eſt vna ex cycladibus inſula.

¶ Coaceſco ex con & aceſco: ſed n abijcit: & ſignificat coaceſcere ſimul ſeu totũ acidum fieri. Cice. in Ca. Vt em̃ nõ oẽ vinũ ſic nõ oĩs ætas naturæ vetuſtate coaceſcit. Hie. ꝓ tranſlationẽ in ꝓlogo Salo. Neq; em̃ ſic noua cudimus vt vetera deſtruamus & tñ cũ diligentiſſime legerit ſciat magis nr̃a ſcripta intelligi: q̃ nõ in tertiũ vas trãſfuſa coacuerint: ſed ſtatim de ꝑlo puriſſimę cõmẽdata teſtę ſuũ ſaporẽ ſeruauerint. Coacuerint. i. corruptionẽ ſenſerint.

¶ Coagmẽta cõiunctiones arctæ & compares a cogendo. i. ſtringendo. Hinc

¶ Coagmẽto. as. cõiungo & compares cõiunctiones cogo ac ſtringo. Ci. in Ca. Viuẽdi finis eſt optimus cum integra mente certiſq; ſenſibus opus ipſa ſuũ eadem quæ coagmẽtauit natura diſſoluit. Ply. Paſſiuũ protulit. Mox pluribus coagmentatur nucleis & his ſeparatim veſtitis.

¶ Coagulũ a cogendo. i. colligẽdo ſiue ſtringẽdo dicit ea pars viſcer⁹ qua ad dẽſandũ lac vtimur. Tibul. Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte. Quic quid dẽſat ac cõiungit coagulũ dicit. Gel. Vinculũ illud coagulũ animi atq; amoris. Et coagulum herba eſt ſeu potius ſpongia aquarũ dulcium quã alij ſtruniũ alij ſtrygnon alij conſeruã vocant.

¶ Coagulo. as. cogo conſtringo: verbũ actiuũ vt eſt illud Coagulatũ eſt ſicut lac cor eorum. Gel. Semen in vtero mulieris primis ſeptẽ diebus cõglobatur: coagulatur: fitq; ad capiendã figurã idoneũ

¶ Coaleſco. is. coalui. cõcreſco. Lu. li. i. Vocata ad cõciliũ multitudine q̃ coaleſcere in populi vni⁹ corpus nulla re ꝑterq̃ legib⁹: potuit iura dedit. Sal. Hi poſtq̃ cõuenerũt in vna mœnia diſpari genere diſſimili lingua alij alio more viuẽtes incredibile memoratu eſt q̃ facile coaluerũt. Coaluerũt nõ eſt a coalo quoniã ſignificatio actiua ſenſui oratiõis repugnaret: neq; a coaleo qđ neſcio an reperiatur. Eius ſimplex protulit Var. lib. pri. de re ruſt. Quẽadmodum quicq̃ ſeri: aut aleſcere: aut meti poſſit.

¶ Coaſpis fluuius medorum qui apud perſas in tigrim decurrit. cuius aqua tã dulcis: vt perſici reges q̃ diu intra ripas perſidis fluit ſolis ſibi ex ea aqua pocula vendicauerint.

¶ Coaſſo as. ꝓ duplex ſſ. ſicut aſſamenta & aſſulæ. Qđ & coaxo dicit ꝓ cõtabulo. Vñ coaxatio contabulatio ab axibus. Nã aſſeres tabulæ nõ ſunt. Vict. Sed craſſior & anguſta in modũ paruę trabis materia ab aſſidẽdo parietib⁹ atq; tignis appellati vt inquit Feſt. Eſt & coaxare proprię vocis ranarũ.

¶ Coaxo. as. Vide in dictione Coaſſo. Ariſtophanes. ερ τη βατραχων του Διονυσιου κραγξ κεξ κωαξ κωαξ.

¶ Cocus per ſimplex c. Nã primã corripit: ſiue coquus ꝑ q. Nã & coquo. is. dicimus. Mar. Qui ꝓpter cœnã ruſtice cædo coquũ. Eſt autẽ cocus q̃ cibos coquit ac vendit. Cocorũ tamẽ alij priuati q̃ alicui ſeruientes coquinariã exercent: vt Idẽ. Nõ ſatis eſt ars ſola coco ſeruire palato. Nãq; cocus domini de

bet habere gulã. Alíj publici qui vt ḋapes vendãt publice popinã tenẽt: hoc eſt tabernã in qualdapes coctæ & vina vendũtur. A qua popinones dicti & ipſi coci ac popinariam exercentes & luxurioſi ac in popinis viuentes.

¶ Coculus. pe. cor. dimi. eſt. Coculũ aliḋ ſignificat

¶ Coculũ vas ęneũ coctionib⁹ aptũ. Plau. Aeneis coculis excocta ẽ mihi oĩs materia. alíj cocula acci piũt ꝓ lignis míutis ꝙb⁹ facile decoquũt obſonia.

¶ Cocularе & ꝓ apocopẽ cocular íḋẽ eſt qḋ coculũ

¶ Coccus per duplex cc ſumitur pro purpura. Coc cũ vero eſt rubens gramẽ in maxima laude: vulgo granũ dicit. Annículo cocco languidus eſt ſuccus Idem poſt quadrięniũ euanidus. Itaq; nec recenti vires: nec ſeneſcenti. Laudatiſſimũ naſcitur circa emeritã Luſitaniæ ciuitatẽ vt docet Ply. lib. ix.

¶ Conccinus pe. cor. color eſt purpureus quo pan ni inficiebãtur. Hier. lib. ij. Re. Filię Iſrael flete ſup Saul qui veſtiebat vos coccino. Hic color exube rantiã quandã ac ſplendorẽ ruboris oſtendit. Qui & ſpadicus & phœniceus & roſeus vocatur.

¶ Coccina ſubſtantiuũ. p. c. veſtis coccinea. Mar. Coccina famoſæ donas & ianthina mœchæ.

¶ Coccineus. a. um. quod eſt grano infectũ. Hier. in Can. Sicut vitta coccinea labia tua.

¶ Cocceus. a. um. idẽ qḋ coccineus. Scribit Lãpri. Diadumenũ indumẽta coccea primũ accepiſſe.

¶ Coccinati dicũtur q coccineis veſtib⁹ ſũt indutí

¶ Coctię dictę ſũt alpes a Coctio rege Gallorũ do mitore q in amicitiã octauíj recept⁹ eſt. Incipiũt a Seguſia oppido. Et a Tacito coctianę appellãtur.

¶ Coccentũ genus eduliȷ ex melle & papauere fa ctum ſic dictum q⁹ ad ignem coquatur.

¶ Cocyx. ycis ꝓ y auis temporaria q̃ in triũ auiũ ni dis oua generat palũbarũ alaudę & chloridos hæc alio noĩe dicit: cuculus dicitur. Cuius vox cocytus quoq; dicitur. Ex accipitrũ genere eſt: licet vngues aduncos nõ habeat ꝓcedit vere occultaẽ caniculæ ortu. Sudas. κοκκυξ ειδοσ ορνεοροσωπ ρ ημιρ κουκκοσ λεγεται απο τησ φωνησ αταρησ.

¶ Cocytus pe. pd. latine dicit luctus. Quo noĩe di ctus eſt inferoꝝ fluuius a ſtyge ꝓfluẽs κοκυειν ẽñ gemere ac lamẽtari ſignificat. Vir. Nec ꝓcul hinc p tẽ fuſi mõſtrãtur in omnẽ lugẽtes cãpi ſic illos no mine dicũt. Hinc Pluto quoq; cocytus dictus eſt.

¶ Cocytta ſacra erant quę fiebant in honorẽ pro ſerpinæ quam Pluto rapuit.

¶ Cochlea ꝓprie teſta limacis licet qñq; pro ipſa li mace q̃ teſtã habet ſumatur. Limax ꝓprie q̃ eſt ſine teſta. Ply. lib. xviij. Naſcũtur in vicia & aliquãdo e terra cochleę minutę erodẽtes eã. Cochleę tã terre ſtres q̃ aquatiles exerẽtes ſe domicilio binaq; velu ti cornua ꝓtẽdẽtes tetrahẽteſq; Ideo corniculis ꝓtẽ tare iter putãt qa oculis carẽt Cochleę etiã lapides ſunt ex flumine rotũdi ad cochlearũ ſimilitudinẽ q̃ & cochlacę dicũtur. Similiter cochlea ſiue cochlis. is. turris dicit ſiue ſcala rotũda qua turrim per cir cuitũ a cochlearũ ſimilitudine cõſcendimus: quem admodũ torcularia ad inſtar cochlearum facta co chleæ nominãtur. Huius dimi. eſt cochleola.

¶ Cochleare: & per apocopẽ cochlear: & cochlea rium genus menſurę: ſeu inſtrumentũ quo cochleę & alia huiuſmodi veſcendo ſumũtur. Mar. Sum co chleis habilis ſed nõ minus vtilis ouis. Nũquid ſcis potius cur cochleare ꝙ ocer.

¶ Cochlides. pe. cor. ſcalæ rotundæ q̃ per circuitũ ſcãdũtur. Quo etiã noĩe dictæ ſũt gẽmę in arabia.

¶ Cochliũ etiã ſcala rotũda. Stra. lib. vlti. Hæc eſt etiã pãniũ altitudo q̃dã manu facta turbinea petro ſæ ripæ perſimilis in quã per cochliũ aſcẽditur.

¶ Cochlacę q̃ & cochleæ lapides ex torrẽte rotũdi

¶ Coclites pe. cor. luſcos dixerũt antiqui hoc eſt q vnũ tm̃ habent oculũ quaſi oclites. Nã & cyclopas coclites legimus vnũ oculũ habẽtes. Et Horatius cocles dictus eſt q in p̃lio oculũ amiſit quaſi ocles ab oculo. Plau. in Cur. Vnocule ſalue. Ex coclitum proſapia te eſſe arbitror: nam ſic ſunt vnoculi.

¶ Coctus a. um. a cogẽdo quia coquẽdo coercetur vt ad vtilitatẽ veſcentiũ perducat. Et coctũ dicit qḋ eſt multi tẽporis. Vñ & recocti hoĩes ipſo vſu & frequẽtia & longitudine tẽporis cautiores exercita tioreſq; facti dicũtur. Hor. in Ser. Plerũq; recoctus ſcriba ex quinq; viro corũ deludet hiantem.

¶ Coctilis & hoc coctile. pe. cor. accipitur pre quę cocta eſt & nõ cruda ſicut fictile quod factũ eſt a fi gulo. Ply. li. vij. Epigenes apḋ babylonios ſeptin gentorũ viginti annorũ obſeruationes ſyderũ co ctilibus laterculis inſcriptas docet.

¶ Coctiuus. a. um. pe. p. qḋ facile coquitur vel ma turatur: vt coctiua poma: coctiuũ legumen.

¶ Coctona. Vide in dictione Cotones.

¶ Codex arboris robur. Vide in dictione Caudex.

¶ Codiculus dimi. a codex: dũ pro libro ponitur.

¶ Codicillus dimi. a dimi. codiculus. Sũt aũt codi cilli litterę breues hoc ẽ epiſtolę. Sulp. Cicerõi. Pu er accidimi mihi obuiã venit cũ codicillis. Iureconſulti accipiũt pro quodã inſtrumentorũ genere.

¶ Codicarię naues dictę ſũt a codice dũ codex pro trũco arboris ſeu tabula ſumit: q̃ & caudicarię dicũ tur: q⁹ e caudicib⁹ hoc eſt lignis groſſioribus factæ ſint. Var. Q⁹ antiquí pluris tabulas cõiunctas codi ces dicebãt: etiã in tyberí naues codicarias appella

¶ Codrus nomẽ ꝓpriũ regis atheniẽſis (mus. qui ꝓpter patriã ſeruandã ſe morti obiectauit. Re ſpõſum emẽ acceperãt peloponẽſes tũc demũ ſe ſu peraturos ſi eorũ regẽ nõ occidiſſent. Fefellit ergo eos habitu pauperis apparẽdo & in ſuã necem per iurgia ꝓuocando. Vñ Virg. Et iurgia codri. Fuere & alíj codri: hinc apud atheniẽſes in ꝓuerbiũ venit codridarũ genus vt cũ nobiliſſimũ vellent quem piam dicere codro nobiliorẽ eſſe prędicarent.

¶ Codononia inſula quã theutonici tenent in qua codanius ſinus.

¶ Cœliaci a cœlia. i. vẽtriculo ſtomachi vocãt q⁹ morbus is atq; dolor in ipſius vẽtriculi porta cõſi ſtat: quę pyluros grẽce noĩatur. Vnde medicamẽta quędã huic vitio contraria cœliacæ dicũtur.

¶ Cœloſyria caua ſyria ex κοιλη caua & ſyria.

¶ Cœmentũ vt aliquib⁹ videt cũ œ diph. α κοιμαω quaſi cœnimentũ. Vide in dictione cæmentũ.

¶ Cœmiteriũ grẽce κοιμητηριον α κοιμαω ſopio qa ibi mortui dormiũt dñt q̃ſi mortuoꝝ dormitoriũ.

¶ Cœnomia vt inq t Hie. oẽ gñs muſcarũ itelligit

¶ Cœna veſpertina a κοινοσ qḋ eſt cõis quia mul ti in cõi cœnare cũſueuerũt. Quæ ſit cœna recta vi de in dictione recta. A cœna fit domicœnium quo vſus eſt Mar. Plautus. Incœnem dixit ſine cœna.

¶ Cœnula dimi. Hier. Cõem cœnulã breuẽq; ad re focillationẽ potius corporis q̃ ad delectationẽ.

¶ Cœno: as. aui. & cœnatus ſum a quo fit frequen

tatiuum cœnito cœnitas.

¶Cœnatio locus ad cœnandũ aptus q in imo do mus & potentiorũ erat. Vnde Iuue. Et algentẽ ra- piat,cœnatio ſolem. Sue. in Nero.. Prę cipua cœna tionũ rotunda quę perpetuo diebus ac noctibus vi ce mundi circum ageretur.

¶Cœnaculũ a cœnando nomen aſſumpſit locus ad cœnandũ idoneus. Var. Sicut penarium vbi pe nus: vbi cubabant cubiculũ: ita vbi cœnabant cœ naculũ. Sed poſtq̃ in ſuperiori parte,cœnitare cœ perunt ſuperior domus vniuerſa cœnaculũ dicta. Feſt. Cœnaculũ dicitur ad quod ſcalis aſcenditur. Solent tamen Cœnatio & cœnaculũ & dieta acci pi pro loco in quo æſtate cœnatur.

¶Cœnipeta pe.cor. qui libenter petit alienas cœ nas: & paraſiti ſæpe perſonam induit.

¶Cœnacularia æ.ars locandi cœnacula. Vlpi. Si q̃s cœnacularią exercẽs modicũ hoſpitiũ ſibi reti nuerit reſiduũ locauerit plurib⁹. oẽs tenebũt quaſi in hoc cœnaculo habitãtes vñ eiectũ effuſũve eſt.

¶Cœnacularius homo qui cœnaculũ conduxit. Idem de pignoratitia actione. Videtur autẽ tacite & cum domino ædium hoc cõueniſſe vt nõ pactio cœnacularij proficiat domino.

¶Cœnatorius.a.um. qđ ad vſum cœnę pertinet.

¶Cœten græci dicunt thalamũ. Vnde procœtion dicunt antithalamum.

¶Cœnobiũ locus vbi cõmunis vita ducit̃ κοινὸσ enim cõmunis βιοσ vita. Hinc cœnobitę.pe.prod. monachi qui in cõmune viuunt.

¶Cœnum lutum a κοινω inquino: a quo obſcœ num vt quidam volunt deducitur.

¶Cœpi verbũ defectiuũ: vide ſupra i dictiõe cępi.

¶Cœtus cõuentus: vide in dictione cetus.

¶Coeo.is.ij.iui.itũ. ex con & eo: ſed n abijcitur: & eſt tã actiuũ q̃ neu. ſignificatq̃ cõuenio: cõiungo: aduno: cõtraho: ſocio: colligo: cõgrego. Vir. li. xi. Coeãt in fœdera dextrę qua datur. Lact. de ira. De niq̃ ſi atomorũ coitio & cõglobatio efficeret oĩa. Cic. actõ vſus eſt li. ij. phil. Vtinã Cn. Põpei cũ. C. Cæſare ſocietatẽ aut nũq̃ coiſſes: aut nunq̃ diremiſ ſes. Gel. ptulit paſſiuũ. Coibatur ſocietas inſepara bilis. Nã ꝓprie coiri ſocietas dicit̃. Sic ab Vlpiano ſocietas coita pro cõtracta & collecta accipit̃. Co ire etiã aliquãdo cõcumbere dicit̃. Lact. li. iij. Quid ego de cynicis loquar q̃bus in ꝓpatulo coire cũ cõ iugibus mos fuit? Hinc coitus ꝓcõcubitu. Aliquã do cõgredi. Terẽ. in Phor. Vide quid agas. Prima coitio eſt acerrima ſi eam ſuſtinueris poſt illã iã vt lubet ludas licet. Vbi Do. Tranſlatio a prelio. Nã & congredi milites: & coire dicũtur. Proprie autem coire eſt ſimul ire. Cic. lib. iij. offi. Solus neglexit ſi dem furere inſimulauit: ne coiret inſtitit.

¶Coerceo es. ex con & arceo: ſed n abſcit̃. & a in e mutat̃: ſignificatq̃ reſtringere. Ci. in Lęl. Quã ſer pentẽ multiplici lapſu & erratico ferro amputãs co ercet ars agricolarũ. Itẽ refrenare cõtinere. Lact. li. iij. Illud ſatis ẽ ad coercẽdũ furioſi hoĩs errorẽ. Itẽ colligere ſiue ſimul ſtringere. Ouí. li. i. me. Vitta co ercebat poſitos ſine lege capillos Itẽ cõpellere. Ci. li. iij. ad Herẽ. Prudẽtię ptibus vtemur in dicẽdo ſi cõmoda cũ incõmodis cõferemus: cũ alterũ ſequi alterũ vitare coercemur. Sed hęc fere in idẽ recidũt

¶Cœus per œ diph. fuit cœli ac terræ filius. Hinc Cœa inſula in ægeo.

¶Cognati ab eo dicti putãt̃ q̃ſi vna cõiterve nati

¶Cognomen. Vide in dictione nomẽ. Cognomi nes qui eiuſdem nois ſunt a con & nomẽ n in g mu tata. Sic a Plauto duæ ſorores bacchides nomina tæ vocantur: cognomines.

¶Cognoĩo as. cognomẽ impono. Hiero. ad Da. Iunxit ſe principi mũdi huius. i. diabolo rectori te nebrarũ quẽ nũc inimicũ hoiem nũc iniquitatis iu dicẽ: nũc draconẽ: nũc ſathã: nũc malleũ: nũc per dicẽ: nũc belial: nũc rugientẽ leonẽ: nũc leuiathan: & multis alijs vocabulis ſcriptura cognominat.

¶Cognoſco is, ex con & noſco mutata n. in g. vt fiat cõſonãtior vox. Et eſt cognoſcere noſcere eos qui prius incogniti erant: cũ agnoſcere ſit olim no tos. Vir. Incipe parue puer riſu cognoſcere matrẽ. Var. Vereor ne me quoq; dum reuertero ꝓter canẽ agnoſcat nemo. Cõfundũtur tamẽ hęc ſæpenume ro. Interdũ Cognoſcere eſt diligẽter attẽteq; cõſy derare. Teẽ. in Ecy. Poſtq̃ ipſe ſeſe & illã & hanc q̃ domi erat cognouit ſatis. Interdũ intelligere. Cic. in Hor. Vnde aũt facilius q̃ ex annaliũ monumen tis aut bellicæ res: aut oĩs reip. diſciplina cognoſci tur. Terẽ. Eo pacto & gnati vitã & cõſiliũ meũ co gnoſces. Interdũ approbare: laudare: placere. vt apud ꝑs. Declinãtẽ a me malignũ nõ cognoſcebã Interdũ cõcumbere vt in Euãge. Et nõ cognoſce bat eã donec peperit filiũ. Aug. li. x. cõ. Pręter eam cõcupiſcentiã carnis: q̃ ineſt in delectatiõe omniũ ſenſuũ & voluptatũ ineſt animę ꝑ eoſdẽ ſenſus cor poris quędã ſe nõ oblectãdi in carne: ſed experiẽdi per carnẽ vana & curioſa cupiditas noĩe cognitio nis & ſciẽtię palliata. Huius verbi cõpoſita ſunt prę cognoſco: ante ſcio. Plan. Cice. Quod ſi latro prę cognito noſtro aduentu rurſus in Italiã ſe recipere cœperit. Percognoſco. Plau. in Tru. Vtroſq; ꝓco gnoui probe. Recognoſco de quo alibi.

¶Cognitor qui cognoſcit: q̃uis proprie is dicatur qui litem alterius corã eo qui datus eſt tractat: pro curator autẽ abſentis nomine actor ſit.

¶Cognobilis qui cognoſcitur. Gel. His ſolis co gnobiles erunt.

¶Cogo is. coegi. coactũ: ex cõ & ago in quo a & n abijciũt̃ niſi in ſupino. Eſt aũt Cogere in vnũ colli gere. Cic. li. i. Tuſ. Cœlũ hoc in quo nubes imbres vẽtiq; cogũt̃. Ter. in Eu. Quaſi talẽta ad quindecĩ coegi. Q̃nq; Vrgere. Idẽ li. iij. offi. Diogenes cõtra nimiũ te ſoluere coegit. Q̃nq; Mulgere. Vir. Cogi te oues pueri ſũ lac ꝑceperit æſtus. Q̃nq; Stringere denſare ſiue durescere. Idẽ lib. iiij. Geo. Nã frigore mella cogit hyems eadẽq; calor liquefacta remittit Q̃nq; Imprimere ſeu int⁹ ponere. Idẽ. Quadrifidã quercũ cuneis & forte coactis ſcindebãt. Quãdoq; in ordinẽ ponere: vt oẽs arbores in ſulcũ cogendæ ſunt. Quãdoq; Reponere. reducere. vt opes noſtrę in deũ cogendę ſunt. Quãdoq; adiuuare. vt Hoĩm cogente opera multę herbę naſcũtur. Quãdoq; cũ feſtinatione mittere: vt Medicũ ad ægrotũ coegi.

¶Cogito as. frequẽtatiuũ a cogo. is. q; mẽs plura in vnũ cogit vñ eligere poſſit. Vñ Aug. li. x. con. Q̃z multa hmõi geſtat memoria mea q̃ iam inuẽta ſunt quaſi ad manũ poſita q̃ didiciſſe & noſſe dici mur: q̃ ſi mõ iſtis tẽporũ interuallis recolere deſiue ro ita rurſus demergũt̃ & quaſi ĩ remoti oraculi pe netralia dilabũt̃: vt denuo velut noua excogitãda ſint. In idẽ iterũ. Neq; emꝫ alia regio eorũ & cogen-

da rurſus vt ſciri poſſint. i. velut ex quadam diſper
ſione colligēda. Vñ dictū eſt cogitare. Nā cogo &
cogito: ſic eſt vt ago & agito. facio & factito. Verū
tamē ſibi animꝰ hoc verbū ꝓprie vēdicauit: vt nō
qđ alibi: ſed qđ in aīo colligīt cogitari ꝓprie iā di-
catur. cogitat ergo itaq; eſt cogere ad aliqđ inueniēdū.
Vñ cogitatio q̄ eſt dicta velut coagitatio. i. longa
eiuſdē rei agitatio in eadē mora conſilij explicādi.
A cogito fiūt cōpoſita excogito qđ ꝓprie eſt pfec-
te cogito; licet ꝓ inuenio ſumat. Sed idcirco fit: q;
cū quis pfecte cogitat aliqđ ex eo qđ cogitat elicit
& inuenit. Cic. li. i. tuſ. Quid illa vis q̄ tandē eſt q̄ in
ueſtigat occulta q̄ inuētio & cogitatio dicīt. Prēco
gito prius cogito. Quintil. li. xij. Licet tñ p̄cogita
re plura & aīm ad cauſas cōponere. Recogito iterū
atq; iterū cogito. Hie. in vita Antonij. Quæ & quā
ta ſpes hiſdem poſita eſſet in cœlis recogitans.
¶ Cogitatim aduerbiū pro cogitate ponitur.
¶ Colubeo. es. ex con & habeo ſignificat conſtrin
go contineo freno. Ply. Et impetū furentis blanda
oratione cohibuit.
¶ Cohors. a cohortā do dicta eſt q; tribunus eā vt
ſequīt hortari ſoleat: ſeu q; ipſa ſe mutuo frequēter
ad pugnā hortet. Eſt & cohors q̄ & chors locus cin
ctus parietibꝰ quo gallinas anates & id genus reli-
qua habere in villa ſolemus. Var. de re ru. Cohors
q; vt in villa ex pluribus tectis cōiungūtur ac quid
dā fit vnū: ſic ex manipulis pluribus copulatur co
hors. In villa vero cohors dicīt q; circa eum locū
pecus coerceretur. Hinc cohortales gallinæ vocā-
tur apud rei ruſticæ ſcriptores q̄ in cohorte domi
aluntur. Poſſunt etiā dici cohortales ab horto. Nā
cum veteres hortos vicos dicerēt: q; qui arma fer-
re poſſent ibi naſcerētur. Inde cohortē dixerūt ma
nū hominū ex eodem vico ad pugnā exeuntiū: q;
illi eſſent ex eodē horto. i. vico geniti. Nam & galli
vt eſt apud Cæſarē hoc modo pugnabant. Quiſq;
em̄ pagus per ſe pugnā capiebat. Oui. Abſtulerat
multas illa cohortis aues. Dicitur & chors in hac ſi
gnificatione. Varro. In vrbana quoq; domo chor
tem facere poterimꝰ in qua paſcere ciconias grues
pauones gallinas anſeres & ſimilia dabitur ad vſus
quottidianos. Columel. in pręfa. Et vt a pecoribꝰ
recedam quorū in parte autū chortaliū & apium cu
ra poſita eſt. Mar. Raucę chortis aues.
¶ Co. inſula Icarij maris. Vide in dictione Coos.
¶ Cois. veſtis ſubtiliſſimę genus. a Co vt quidam
volunt. Alij tamē Ceam eā dici putant. Vide in dic-
tione Cea inſula: dicta vbi pamphila platis filia
prima eius telę fila retorquere ac inde texere cœpit.
Hora. Altera nihil obſtat cois tibi.
¶ Columlorū quo temo buris cū iugo colligat a
cauo dictū vt inqt Var. quaſi cahū. cohū etiā poetę
cœlū dixerunt a chaos ex quo putabant formatū.
¶ Coinquino. as. pe. p. Vide in dictione Inquino.
¶ Colaphus & colaphum. pe. cor. κολαφος ex κο
λαφιζω verberare cū pugno clauſo: ſed alapā cū
manu extenſa. Teren. Plus quingentos colaphos
infregit mihi. Inde colaphizo. as. formatū.
¶ Colchi ſiue colchis. idis. regio iuxta pontum re-
gnum Oetæ regis: & habet in ſe iuga caucaſi: atq;
hinc caſpiū & hircanū habet mare. Hinc Mæotim
Ferunt Iaſonē theſſalum cū argonautis nauigaſſe
vt vellus aureū raperet in ea Sibaris colchoꝝ regia
eſt. A colchis fit colchicus. a. um. Hor. li. ij. car. Ille
venena colchica. Et colchiacus. Proper. Colchis
colchiacis vrat ahena focis.
¶ Colus maſ. gene. tormenti genus qđ fit ex corio
ſicut ait Feſtus. Colus fœmi. tam quartæ q̄ ſecūdæ
decli. inſtrumentū quod pēſa cōtinet a quo fuſo fi-
la ducūtur. Habetq; pe. cor. Ouid. lib. iiij. me. Et co
lus & fuſus digitis cecidere remiſſis. Collus per du
plex ll. apud Plau. pro collo legitur.
¶ Colum pe. p. genus vaſis vinarij viminibꝰ con
texti a colando dictū. Virg. Colaq; prelorū fumo-
ſis deripe teſtis. Dicitur & ab aliquibus colus.
¶ Colon. eſt craſſius inteſtinū tubulatū ex quo ex
cremēta eā accipiūt formā q̄ egerūtur plurimas cel
lulas atq; cauernas habēs: ad renēq; ſiniſtrū religa
tur. Vñ verbū κολαζεμαι ꝓ eo qđ eſt torqueri cru
ciariq;. Hinc colicus dolor. Serenꝰ. Cū colon inuſi-
ſum morbi genus intima carpit: māde galeritā vo
lucrē quā noſe dicūt: aut pauidi leporis madefacta
coagula pota. Hic morbus & chordios & chorda-
ſos dici ſolet. Dicīt etiā colon mēbrū orationis.
Hier. in Eze. plogo. Legite igīt & hūc iuxta trāſla-
tionē noſtrā: quia per cola ſcriptꝰ & cōmata mani-
feſtiorē ſcripturā legētibus tribuit. Præterea q̄ nos
crura & la certos dicimus: græci eodē verbo κολα
nūcupant. Vnde monocolon metrū dicīt vnimē-
bre: dicolon bimēbre: tricolon trimēbre. Et in prī-
mo ſignificatu habet pe. cor. in aliis productā.
¶ Collum per duplex ll. pars corporis a colo. is. vt
quidā putāt quia hæc p̄cipue pars torquibꝰ ac mo
nilibus ornari cōſueuit. Hinc decollo. & ſubcollo.
de quibus ſuis locis. Legitur & collus apud Plau.
¶ Colos græce. latine podex.
¶ Coleus. teſtis a colo. is. q; colat mulieris pūbem
Vnde illud in Pria. Stamꝰ ſub Ioue coleis apertis.
Dicitur etiam culeus. Mar. Cum depilatos chreſte
culeos portas.
¶ Colidos inſula ī oceano indico veneri ſacra q̄ tā
tę altitudinis eſſe phibēt: vt illuc aues nō aduolēt.
¶ Collare: vinculi genus quo canū colla aſtringū
tur: & Melium vocauit antiquitas. Fit ex corio fir-
mo cum clauis capitatis.
¶ Coloſſus p duplex ſſ. ſtatuę moles turri para co-
lon mēbrū: ſeu απο του κολαζειν qđ eſt cruciare
& modū excedere in aliqua re. Nam ꝓpter magni-
tudinē inamabilis erat ob ſumptus magnitudinē.
Statuam ſolis ſeu vt quidā aiunt Iouis apud rho-
dum centū & quinq; pedes altam ex ære Cares Li-
ſippi diſcipulus feciſſe traditur. Quæ poſtea poſt
quinquageſimū ſextū annū ex terræ motu fractis
genibus corruit. nec rhodij ipſā attollere auſi ſunt
oraculo quodā prohibiti. Hoc inter ſeptem mira-
cula maximū oēs confeſſi ſunt. Soldanus ægypti
cū inſulā intraſſet. ex ære huius ſtatuę quā confra
ctā reperit noningētos chamelos oneraſſe fertur.
atq; in Alexandriā terreſtri itinere trāſmiſiſſe. Eius
digiti maiores fuerūt q̄ plærīq; ſtatuæ. Duodecim
annis pfectū fuiſſe tradūt trecētorū talentorū p̄tio
Ab hoc coloſſo rhodij coloſſenſes appellati ſūt q̄
bꝰ ſcribit Apoſt. Dicīt etiā coloſſeus. Pli. li. xxxv
Nero prīceps iuſſerat coloſſeū ſe pingi. cxx. pedes
in linteo incognitū ad hoc tēpus. Lāpr. in Alexan
dro. Statuas coloſſas in vrbe multas locaui. Vict.
coloſſicas vſurpauit. Alioquin Romę amphithea
trū ipſum hodie coloſſeū vulgo dicitur a coloſſo.
Mar. Hic vbi ſidereus propius vidēt aſtra coloſſus

Aristides aũt in oratiõe ad colessenses p̃clara scti bit incipiẽs vsq; a primis habitatoribus rhodi, Sudas. κολυσσοσ αταλμα ωσπερ ο ρωδιωμ κολοσσοσ δια μεγεθοσ κατα πληκτικοσ ωμ ουκ ηρασμιοσ ουτοσ ου δεσεβαζιαγοσ δια το αφιλοχρημα το θαυμαζοσ ην.

¶ Colophon.pe.cor. latine altũ locum significat. Quo noie dicta est insula de qua Hor. li.epist. quid tibi vita chios bullati notaq; lesbos. Smyrna qd & colophon Est & vrbs Ionica nobilis oraculo apollinis. Colophonij nauales opes satis ãplas habuere & in equestrib⁹ certaminib⁹ tm̃ excelluere vt victoriã in futurã sperarẽt vñ Colophoni⁹ pugnaret equitat⁹. Et in puerbijs dicerẽt: colophonẽ addidit cũ sũma operi manus imponebat. Ex colophone fuit Mimerius tibicen & poeta. Xenophanes physicus qui poemata de pillis edidit. Polymastus musicus. Sunt etiã qui Homerũ colophoniũ facitũt.

¶ Colis per simplex l. significat pãpinũ. Var. Pãpinare est sarmẽto coles q nati sunt de his q plurimũ valẽt ad scdm nõnuq̃ etiã tertiũ relinq̃re: reliquos decerpere ne relictis colib⁹ sarmẽtũ neq̃at ministrare succũ. Itẽ colis dicit q̃si caulis p hasta & fuste mẽbri virilis. Hiero. in Iosue. Eo tpe ait dñs ad Iosue Fac tibi cultros lapideos & circũcide secũdo filios israel in cole p̃putiorũ. Cels. lib. iiij. Tũ in masculis iter vrinę spatiosius & cõpressius a ceruice huius descẽdit ad colẽ. Hinc colei. q̃uis & a colendo qdã deducãt. Huius sup̃ma ps glãs appellat. & pellicula q̃ glãdẽ tegit p̃putiũ dicit. Itẽ colis dicit caulis. Hor. li.ij. Ser. Cole sub vrbano nihil est eluti⁹ orto. Sic dicimus plostrũ p plaustrũ. clodius p claudius.

¶ Collis p duplex ll. minor mons: & quasi mõticulus. Vñ roma septicollis dicta est q; vij. habeat colles. palatinũ: quirinalẽ: auentinũ: cęliũ viminalẽ: exquilinũ: & Ianicularẽ Et a colẽdo dicit. Var. Q d primũ ex agro fruct⁹ captebãt cãp⁹ dict⁹ est. Post ea q̃ superiora loca colere cœperũt a colẽdo colles appellarũt. Sz metri gra a poetis l. interpositũ est. Colles etiã dicũt doria. Nã spina hũilis vallicula: eminẽtes pulpæ ab vtroq; latere speciẽ hñt collũ.

¶ Collina porta rome a colle q̃rinali sic appellata. Ouid. Tẽpla frequẽtari collinę p̃xima portę Nũc decet a siculo noia regę tenet. Eadẽ nũc salaria vocat qd nomẽ quoq; viæ est in quã exit. Cor. Tacitus. Tertiũ agmẽ p salariã collinę portę appropinquabat: p eã sal sabini deferebãt. Ideo salaria vocitata

¶ Colina. p simplex l. a colo is. quã postea culinã deinde a coquendo coquinã vocauere q; ibi colebant ignem locupletiorem.

¶ Colliculus per duplex ll. significat paruũ collẽ. Coliculus p simplex l. est exiguus ac tener brassicæ vel vitis caulis. Var. Capreolus est coliculus viteus intortus vt cincinnus.

¶ Colluo. onis. & colluies ei vide ĩ dictiõe alluuies

¶ Colluuiaria dicta sunt in ductib⁹ aquarũ p q̃ colluuies & immũditie electãtur. Vitr. lib. viij. Etiã in vẽtre colluuiaria sunt faciẽda p q̃ vis spũs relaxet.

¶ Colluaris porcus dicitur qui in colluuie nutritur cibo permixto.

¶ Colo as. notæ significationis. habet primã pro. Manil. Et colare vagos inductis retib⁹ amnis, Inde compositũ percolo. Col. lib. viij. Nam maxime refert primo quoq; tempore serum percolari.

¶ Colo is. colui. cultũ. adoro. veneror. Vir. li. ix. Sũme deũ sãcti custos soractis Apollo Quẽ colim⁹. Aug. li. x. de ci. dei. Dicimur colere hoies quos honorificatiõe vel recordatione vel p̃sentia frequẽtamus. Plau. Ego te semp vt parentẽ colui. Colimus pares amore & officio: minores hũanitate & bñficijs: hoc est amam⁹. Hinc cultus & cultura: quã grę ci latriã vocãt. Itẽ colere exercere. Li. li. i. Abi nũcia romanis cœlestes ita velle vt mea roma caput orbis terrarę sit, pinde tẽ militarẽ colãt. Itẽ Habitare. Plau. in aul. Hãc domũ tã multos ãnos ego posse fideo & colo. Vñ & cœlicolas dicim⁹ q; cœlũ colãt inhabitãdo tãq̃ quosdã cœli colonos. Itẽ diligere Ter. in heau. Quippe forma ipulsi nra nos amatores colũt. Itẽ ducere. Vir. li. ij. ge. Hãc olim veteres vitã coluere sabini Itẽ arare seu quoquo mõ terras aptare. Col. li. i. Nã vbi sedulo colit ager plerũq; cõpẽdiũ nũq̃ nisi cœli maior vis aut p̃donis incessit: detrimẽtũ affert Hinc agricola. agricultor. agricultura. agricolatio & colon⁹. Itẽ ornare. Plau. Quin tute colis añq̃ exeas domũ. Cic. Erat em̃ nõ tã gravis q̃ elegãs & faceta & culta ora. Hinc cult⁹ corpis dicit ornat⁹. A colo fiũt cõposita, accolo. circũcolo. icolo. excolo. pcolo. intercolo & recolo. pe. cor.

¶ Colonus a colẽdo. i. habitãdo: terra sve aptãdo Nã coloni erãt ciues Ro. ad aliquã vrbẽ habitãdã missi q nõ ppriis sed populi Ro. legibus viuebãt. Vñ & colonia dicta est. Vir. Vrbs antiqua fuit tyrij tenuere coloni. Ab incolẽdo em̃ nõ ab agricultura colonos vocauit. Q ñq; tñ coloni agrorũ cultores dicũt. Idẽ Vt q̃uis auido parerẽt arua colono Col. li. i. videt accipe colonos p his q nõ suũ sed alienũ agrũ colunt partẽ tantũ fructuũ dominis daturi.

¶ Colonię: gẽtes ad habitandũ aliquã terrã missæ dictæ q; populũ Ro. colerẽt: vel q; ad eas romani pficiscerẽtur. Liu. li. i. Vtroq; colonię missæ. Aug. lib. x. de ci. dei. Ciuitates a maiorib⁹ ciuitatibus velut populorũ examinib⁹ cõditę colonię nũcupant Coloniæ iura institutaq; populi Rom. habebãt vt essent quasi effigies Ro. populi: quarũ aliquę ex romanis ciuib⁹ roma sũptis. aliq̃ ex ptim romanis veteribus: ptim ex latini nois ciuib⁹ romanis. aliquæ ex solis latinis deducebãtur. Vñ Liu. li. xxxvij. Illud agitabãt vti colonia deduceret: nec satis cõstabat vtrũ latina an ciuiũ Rom. deduci placerẽt. Bononia latina colonia: Mutina & Parma Ro. ciuiũ. Erat & aliud gen⁹ coloniarũ quales olim Põpeius strabo trãspadanas colonis traduxerat. Nõ em̃ nouis colonis eas cõstituit: sed veterib⁹ incolis manẽtibus ius dedit latij vt possent habere ius qd cęterę latinę colonię. i. vt ius petẽdi magistratus in ciuitate romana adipiscerẽt. Erãt p̃terea colonię q b⁹ ius taliæ dabat. Erãt & latinorũ q̃ & latij veteris appellantur. quales in hispania multas fuisse refert. Ply. Cũ em̃ in vrbe roma multos ex veterib⁹ nouisq; in colis paupertate p̃mi intellectũ erat adeo vt cẽsui soluẽdo nõ sufficerẽt triũuiri a senatu creabãtur: q locis primũ consideratis in q bus reip. expediret p pugnaculũ cõstitui nouũ: edicta p̃ponebãt danda esse noia ab illis q in nouã colonią deduci vellent, sic q; vrbs pauperibus exonerabat: & reifamiliaris pondere grauati ad nouas q bus indigerẽt diuitias gratis datas cũ familia accedebãt. Accipiebãt em̃ duo. quattuor. vi. aut. vij. agri iugera & q̃ñq; plus.

¶ Colonicus. a. um. qd ẽ coloni: seu qd ad colonũ pertinet. Var. Atq; etiã leges colonicas tollis, Col

nicum veto pecus dicitur hirſutū cū molle dicatur tectum: vt eſt apud Columel.
¶ Colicię vocãtur maiores ſulci in q̄bus aqua ſi redũdat excoletur. Dicũtur & elices foſſæ q̄dã in eum dẽ fere vſum. Col. vocat coliquias lib. ij. cũ ait. Cauebitur vt patentis liras crebroſq; ſulcos aquarios quos nõnulli elices vocãt faciam⁹: & omnẽ humorem in colliquias atq; inde extra ſegetes deriuem⁹.
¶ Collatina porta Romæ a collatio oppido dicta prope Romam.
¶ Collatina dea quę collibus præſidebat.
¶ Collatiuũ ſacrificiũ: quod ex collatione offertur Collatiuũ ventrẽ magnũ & turgidum. Plau. dixit. quia in eum omnia edulia congerũtur.
¶ Collactaneus. qui eiſdẽ mãmis eſt nutritus. Collacteus vero qui vno & eodem lacte. Iuue. Quid dicat notæ collactea maurę.
¶ Colybus pe.cor. latine nũmus dicitur. Colybiſtes nũmularius. Ci. in Ver. acti. v. Colybus eſſe quí põt cũ vtãtur oes vno genere nũmorũ. Colybos inquit Pollux eſt pmutatio pecuniæ a quo q id exercent colybiſtæ vocantur. Hierony. Colybiſtas a colybijs vocatos tradit. Colybiæ vero vt ipſe ait ſunt quæ tragemata bellariaq; dicuntur ciceris frixi vuarũq; paſſarũ vilia munuſcula: vñ colybiſtæ pro nũmularijs fœn⁹ minutatim exercẽtibus dicũtur. Sudas. κωλυβωῳ ειδος ῥομισματος.
¶ Coliphiũ. panis genus απο του κολικος forma diminutiua. Eſtẽ colix ſubcineritius panis. Plau. Coliphia mihi ne incocta detis.
¶ Collibrum: genus pœnæ vel pecuniæ.
¶ Collyrida. pe.cor. panis triãgulus & modicus q alibi dicit Torta panis. Hier. li. ij. Re. Et partit⁹ eſt tam viro q̄ mulieri ſingulis collyridã panis vnã.
¶ Collyriũ medicamẽtũ oculorũ. Aug. Cæcus qñ inũgitur collyriũ in manu medici nõ videt. Hora. Oculis collyria lippis. Et nõ ſolũ oculis adhibetur ſed aluo quoq; ſubijcitur in cura equorũ. vt auctor eſt Col. q lib. vij. ſcribit. Salis ſextãs cũ decẽ cępis cõterit & admiſto melle decocto collyria īmittũtur aluo: atq; ita citatus bos agetur. Idem. Melle decocto & ſale collyrium tenue inditur foramini quo in eat vrina collyrium inferitur naturalibus.
¶ Colligo. is. pe. cor. in vnũ redigo. Vir. Colligere arma iubet validiſq; incũbere remis. Inde collectio Quandoq; aufero. Lucil. Ruis huc & colligis oia furtim. Quandoq; lego. Virg. Colligę virgo roſas Cum vero dicimus colligo me: colligis te: colligit ſe: tũc pro reficere & quaſi dilapſum ſpiritũ in vnũ redigere ponitur. Cic. Sed manifeſto furto perturbatus vbi ſe colligit. Idẽ lib. iiij. Tuſ. Quid eſt aũt ſeipſum colligere niſi diſſipatas animi partes rurſum in ſuũ locum cõgerere? Quod ſi aliũ caſum ad damus: vt Collegit ſe in arma: idem eſt quod paravit muniuit. Collegit ſe in irã. i. excitauit. Vir. Subſtitit Aeneas & ſe collegit in arma.
¶ Collecta ſeu collectanea dicũtur ſcripta quæ ex pluribus excerpta locis in vnũ lecta ſunt.
¶ Collectitius. a. um. quod collectũ eſt. Ci. Mario. Signa & tyrone & collectitio exercitu cũ legionib⁹ robuſtiſſimis contulit.
¶ Collegę. p. p. dicũt duo eiuſdẽ ptãtis ſimul miſſi Vnde & Collegiũ qđ eſt proprie collegarũ ſocietas q̄uis de alijs etiã dicat. Liui⁹ pprie dixit. Conſulũ collegiũ qui duo erãt. Improprie Neratius iurecon ſultus qui exiſtimat tres collegiũ conficere poſſe.
¶ Colligo. as. pe. cor. ſimul ligo. Plau. in Am. Neq; eum colligare quiuit quiſq̄ in cunabulis.
¶ Colligas docet Ply. li. xxxi. vocari quaſdã ſpelũcas in quibus Amphronitrũ inuenitur.
¶ Collido. is. pe. p ſimul percutio. Lact. de ira. Durißimi rigoris materię ſi ictu vehemẽtiore collidãt ignis excutitur. Hiero. ad helio. Super nudam meruis humũ exeſa membra ieiunijs collidere ſed dñs tecũ iacet. Hinc Colliſio q̄ eſt duorũ corporũ ſon⁹
¶ Collinio. as ad lineã rectũ facio. Aug. Cor tuũ q̄ diu prauum eſt & diſtortum non poteſt colliniari rectitudine dei.
¶ Collutilo. as. pe. cor. fœdo dedecoro. Pacu. Hęc famigeratio te honeſtet & me collutilet ſi ſine dote duxeris.
¶ Colluco. as. pe. p. apud Catonẽ. ſignificat profanæ ſyluæ ramos decidere officiente lumini.
¶ Colobiũ genus tunicæ quo antiqui romanorũ vtebãtur. ſic dictũ q̄ ſine manicis eſſet ac mutilatũ Nã κολοβος breue mutilatũ truncũ ſignificat.
¶ Colocaſia herba in ægypto. de qua Pallad. Hoc menſe colocaſia bulbos ponemus. Amãt humidũ locũ pinguẽ maxime irriguũ. Frondere ppe ſemp pñt ſi tanq̄ citreta tegumẽtis defendãtur a frigore.
¶ Colocyta: q̄ a noſtri Coloquinta agreſtis cucurbita ſecundũ Dioſco. Hæc & Colocyntis. idis. vel idos ſicut legimus lib. iiij. Re. Et collegit ex ea colocyntidas agri.
¶ Coloſtrũ & coloſtra. æ. ſpõgioſa lactis dẽſitas a ptu prima. Mar. Surripuit paſtor q̄ nõdũ ſtantibus hædis de prima matrũ lacte coloſtra damus. Palladius. Coloſtram vocãt paſtores illud exiguũ lactis in quo eſt ſpiſſior natura. Eſt & Coloſtra morbus quo lactẽtes tentãtur ſi biduo a partu maternũ lac guſtauerint. Qui coloſtrati dicũtur dẽſato in caſei ſpeciẽ lacte. Ideo infantibus nutricis nõ matris lac exhibere cõuenit quia matris exitioſum eſt.
¶ Color dicit id quo aliquid coloratur. Et duo ſunt principales colores. albũ. ſ. & nigrũ. Alij nõ dicũt colores niſi p participationẽ. Colores etiã apd rhetoricos dicũt ornamẽta oõnis. i. figuræ q̄ a gręcis ſchemata dicũt. Nã vt ſcribit Ci. ſunt actori vt pictori colores ad narrãdũ. Iuue. Dic quintiliane colorẽ. Ab hoc noĩe fiunt cõpoſita. Concolor eiuſdẽ coloris. Diſcolor verſicolor. diuerſi coloris. Decolor quod eſt colore vitiato. Et habent. pe. cor.
¶ Colorificus. a. um. quod colorem facit.
¶ Coloriæ veſtes: ſunt quę ex lana non tincta hoc eſt natiuo colore factæ ſunt.
¶ Coloro. as. pe. pd. colorẽ īduco. Cuius contrarium eſt decoloro. Sene. Fulmẽ aut colorat aut decolorat. Decoloratur id cuius color vitiatur nõ mutatur. Coloratur id cuius alia fuit q̄ ſit facies. Inde decoloratæ manus dicũtur maculoſæ.
¶ Colpus & Colphus: ſinus appellatur.
¶ Colũb⁹ & colũba in ſingulari. In pl̃i magis fœgenere vtũtur auctores. Vir. Pręcipites atra ceu tẽpeſtate columbę. Mar. Nec violes teneras prędure dẽte colũbas. Quidã hoc nomẽ a colẽdo deducũt q̄ lũbos colat. Var. lib. iij. a culminib⁹ q̄ colmina. i. culmina villæ ſũma petat. Nã propter naturalẽ pauorẽ alte nidulat. Et de domeſticis quidẽ & agreſtibus colũbi. Palũbes dicũtur tm̃ de ſylueſtribus Var. duo genera ea in periſterotrophio eſſe ſolẽt.

Vnū agreſte qđ habeť in turrib⁹ ac culminib⁹ villę a quo appellatę colūbæ q̄ ꝓpter timorē naturalem ſumma loca in tectis captāt. Alterū columbarū genus eſt clæmētius qđ cibo domeſtico intra limina paſcit. Colūbæ agreſtes a colore Liuię dicūtur quaſi luuidæ. Domeſticę vero cellares. Ex colūbo agreſti & columba domeſtica vel ecōtrario naſcitur genus tertiū columbarū a noſtris miſcellę dicūtur ob duorum generū cōmiſtionem.

¶ Columbarius qui colūbas curat. Var. Ipſæ propter pullos quos habent vtiq; redeūti niſi a coruo occiſæ: autab accipitre interceptæ quos colūbarij ſolent interficere.

¶ Colūbariū ſiue colūbaria.æ. ꝓprie locus vbi habitāt colūbę agreſtes. Nā domeſticarū q̄ græce periſterę dicūť periſteriones vocamus. Palla. colūbariū pōt accipe ſublimis vna turricula in p̄torio conſtituta lęuigatis & dealbatis parietib⁹. Col. lib. ix. Qualia colūbarię tectis ſuperponūť. græce periſterotrophia colūbaria dicunť. Proprie tñ colūbariū loculamētū in periſterotrophio: ſingulis colūbarū paríb⁹ ꝑparatū. Var. li. iij. Singulis paríb⁹ colūbaria fiūt totūda in ordine crebra. Colūbaria ſingula eſſe oportet: vt os habeāt quo introire & exire poſſint. Colūbaria etiā inſula eſt in mari thuſco.

¶ Colūbare adiectiuū. Col. lib. ix. cæterū cibos iuxta parietē cōueniet ſpargi. quoniā fere partes hæ colūbari carent ſtercore. Palladius. Columbari cellæ duo ſubiecta cubicula fiant.

¶ Colūbatim aduerbiū ſignificat ad ſimilitudinē colūbę. Columbinus. a. um. qđ eſt ex colūbis. Ply. Columbinus fimus in aqua decoctus.

¶ Coluber. pe cor. ſerpēs q̄ vmbras nemorū incolit. Anguis & hydrus q̄ in aqua: ſerpēs qui in terra ſerpit: draco tēpli. Sed ſępe cōfundunť. Hie. ad prę ſidiū de colubro ſic ſcribit. Coluber ad bibēdū veniens in aqua venenū deponit ne eū venenū aqua cōcretū occidat. nudū hoiem timet veſtitū ꝓſequitť caput tñ ſuū celat vbi ſcit eſſe mortē ſuā. Serpēs q̄ dē ſi ſemel calamo ꝓcutiatur moritť. Sin vero iterū ꝓcutiatur cōfirmatur. Brumali tēpore infimior efficitur & a ſoricibus vincitur. Igitur ante hyemē circa ſe colligit ſegetes: vt illæ ſibi eſcam prębeant.

¶ Columis & incolumis. pe. cor. vtrūq; ſumiť ꝓſano. Plau. in Tri. Neq; ita vt ſit data columē te ſiſtere illi & detraxiſſe autumēt. Ci. li. i. ad Herē. Caſu & fortuitu nauis in portū incolumis delata eſt. Hinc columitas & incolumitas pro ſalute. Idem Treba. Itaq; ſi q̄s erit mihi aditus de tuis fortunis. i. de tua columitate in qua ſunt omnia agēda. Et lib. iij. ad Heren. Dicebat nullā vtiliorē eſſe incolumitate.

¶ Columē. pe. cor. Ter. in Phor. Eho bone cuſtos ſalue columē noſtræ familiæ cui cōmendauí filium hinc abiens meū. Vbi Do. Columē famę ſuſtentio vel decus: vnde columbæ dictæ. Plau. in Caſ. Sed ecce um egreditur ſenati columē pręſidiū populi.

¶ Columnæ dictæ ſunt q̄ culmina ſuſtineāt. Hinc intercolumniū: qđ eſt ſpatiū inter colūnas. Cic. li. iiij. ad Herē. Aedes intercolūniū angulū fornicē. Colūnarū tria ſunt genera. Teretes: quadrangulę: ſtriatę. Quę ſuperponūť colūnis Epiſtylia. hoc eſt capitella. Quæ ſupponūť baſes ſiue ſpiræ dicūtur. Sciendū auctore Quintil. antiqui columā dicebāt detracta n. littera ꝓ colūna. Vñ per diminutionē columella dicitť ꝓ colūnella. Apud veteres ſeruí maiores in familia dicti ſunt columellę vel a colūna vel columine ſicut columē familię apud Plau. & Terē.

¶ Colūnæ Herculis duæ eſſe phibētur in occidēte. quia ex oceano mare noſtrū intrātibus duo mōtes occurrūt quorū alterū in africa abylam vocāt. alterū in europa Calpē. Hos quondā iūctos perpetuo iugo fuiſſe finxerunt: ſed Herculem diremiſſe colles. Aliqui tamen hos montes procul ſpectātibus geminas colūnas videri dicunt. Alíi dicunt columnas Herculis in gaditana inſula fuiſſe ex ære octo cubitorū ad quas ꝓficiſci ſolebāt qui nauigationē abſoluiſſent tanq̄ Herculi ſacra facientes.

¶ Colūna rhegia ciuitas in Brutio. vt ē apd Pōp. Hunc locū græci ſtylida vocant. i. colūnellam. Ea turriculæ modo erecta ex aduerſo turrē in peloro ſitā reſpicit: hodieq; a multis appellatur Stylarion.

¶ Colūella. p. p. nomē auctoris q̄ de agricultura tā verſu q̄ ꝓſa eloquētiſſime ſcripſit. Quo noīe ſignificať maior ſeru⁹ in familia & videť dimi. a colūna.

¶ Columellares dētes a Ply. dicti ſunt in eq̄s. Var. lib. iij. de ruſt. Incipiētes quartū agere annū itidē eiciūt & totidē eiſciūt proximos eorū quos amiſerūt & incipiūt naſci quos vocant columellares.

¶ Collabefactari teſtula ſignificat eici ex vrbe ꝓ ſigna teſtatum.

¶ Colurnus. a. um. dicitť qđ eſt ex materia coryli.

¶ Coma. æ. breuis capillorum ornatus ἀπὸ τοῦ κομῶ τειρ quod eſt incidere ſicut apud latinos a cędendo cæſaries.

¶ Comare. eſt longiorē comā habere. Gel. Equū fuiſſe dicunt magnitudine inuſitata: ceruice ardua: colore phœniceo flaua & comāti iuba. Hinc comatus. ſicut a capillo capillatus. Hinc datū eſt nomen galliæ comatæ. Per tranſlationē etiā de arboribus herbiſq; dicitur. Virg. lib. iiij. Georg. Nec ſerta comantem narciſſum. i. florem habentem.

¶ Comata gallia oīs tranſalpina gallia vno noīe dicta eſt q̄ in tria populorū gña diuiſa eſt. Belgica. celtica. & aquitanica. Dicta comata a coma: qa natio illa erat intōſa. Ply. li. ix. In capite cūctorū aliū hoī plurimus pilus iā quidē promiſcue maribus ac fœminis apud intonſas vtiq; gētes atq; etiā nomina ex eo capillatis alpiū incolis galliæ comatæ.

¶ Comatulus. pe. cor. diminutiuū a comatus. Vn de Hiero. comatulos pueros dixit.

¶ Cōma. atis. per duplex mm. latine inciſio ἀπὸ τοῦ κοπτω incido gen⁹ diſtinctionis quādo poſt duo vel tres pedes ſupereſt ſyllaba q̄ partem termínet oratonis. vt Arma virūq; cano troię. Quādo vero poſt duos pedes nihil remanet colon dicitur. vt apud Hora. Terruit vrbē. Quæ tamē noīa apd oratores indifferēter ponūtur q̄ integrā ſententiā periodon appellant. vt nihil tibi ꝓfuit nocturnū ꝑſi diū palatij: nihil vrbis vigiliæ: nihil timor populi: nihil cōcurſus oīm bonorū: partes autē cola & cōmata vocant: vt apud Apoſtolū. Suſtinetis eñ ſi quis vos in ſeruitutē redigit: ſi quis deuorat: ſi q̄s accipit. ſi quis in faciem vos cędit.

¶ Comata paſtoris nomē apud Theocritum.

¶ Como. is. pſi. ptū. ſignificat cōpono orno qm in capillo plurimū homini ornatus ſit. Oui. lib. iij. de amo. Comere ſed ſolas digna cipaſſi deas. Ter. Dum conētur. dum comātur annus eſt. Hinc comptus. a. um. ornatus politus. a quo dimi. cōptulus.

¶ Cōpt⁹. us. ꝓ ornatu. Do. in Eu. Ter. Vt eo magis

liæc amanda ſit q̄ naturæ beneficio nō factis com
ptibus: aut induſtria facta eſt pulchra.
¶ Cōptū gñs libamīs qđ farina cōſperſa faciebāt.
¶ Comarus. p. c. arbut⁹ & gñs mori. greçe κομαρος
¶ Comagena. pe. p. regio ſyrię q̄ ꝓpius ad (ρος.
iacet Amano monti. Vnde comagenū medicamē
tum dictum qđ fit ex adipe anſerū cū cinnamo ca-
ſia pipere albo & herba quæ comagene vocaī vti-
liſſimū ad multos morbos.
¶ Comes dicī q̄ ſequēdo aliquē ſe maiorē comita
tur. Ci. Nō comitē ſed ſe ducē ꝑbuit. Soci⁹ par eſt.
Ponitur tñ quādoq̄ comes ꝓ ſocio. Idē ad Heren.
Qui cū ante lucē ſurrexiſſet comitē ſuū inclinauit.
Et antea dixit. Et ſecū aliquantū numerū ferentē
eſt comitatus. Comes quoq̄ qui vtcūq̄ alterius ſe-
quitur ductū. Socius plærunq̄ in negocijs ſerijſq̄
teb⁹ & fortunæ arbitrio ſubiectis. Sodalis in ſcuio
tibus ac ſæpe voluptuoſis. Cic. Epulabar modice
cum ſodalibus. Et ſodales ſunt eiuſdē collegij. Vñ
Cic. Norbanū quæſtorē ſuū appellat ſodalem. Co
mes vero ꝓ dignitate gene. cō. eſt: q̄uis apud vul-
gus comitiſſa dicaī. Vnde ab Amiano largitionū
comes dictus eſt qui ꝑerat largitionibus imperato
rijs. Alij pro dignitate comarchum vſurpant.
¶ Comitor. pe. cor. deponēs a comes fit. Et eſt ꝓ
prie minorū erga maiores. Q đ & comito. as. acti-
uū dicī. Oui. li. ij. de pon. Quē pia nobiſcū proles
comitauit euntē. Et li. xiiij. me. Noſtraq̄ adulātes
comitant veſtigia donec. Eſt & comitor paſſiuū.
¶ Comitatus actiue & paſſiue accipiī. Actiue. Ply.
Quicūq̄ eū comitati fuerāt. Paſſiue. Ci. li. z. in Ca
ti. Illud etiā moleſte q̄ ex vrbe parū comitat⁹ exie
rit. Virg. Ipſe vno graditur comitatus achate. Idē
in ſignificatione paſſiua incomitatus poſuit cum
ait. Sępius andromache ferre incomitata ſolebat.
¶ Comitatus. us. pro comite. Sal. Cicero per lega-
tos cuncta edoctus. L. Valerio Flacco. Cn. propti
ño prętoribus imperat vt in ponte Miluio per inſi
dias alobrogū comitatus deprehendant.
¶ Comis: benignus facilis & ſuauis qui erranti co
miter mōſtrat viā: benigneq̄ nō grauate aliſs inſer
uit. Hinc comitas humanitas & morum ſuauitas.
Comiter ſuauiter manſuete.
¶ Cometes. pe. p. gene. maſ. ctinitus dicī. Eſtem
ſtella crinita. Luc. lib. i. Ignota obſcuræ viderūt ſi
dera noctes Ardentēq̄ polum flāmis cœloq̄ volā
tes Obliquas per inane faces: crinēq̄ timendi Sy
deris & terris mutantē regna cometen.
¶ Comitiū: cōuētus populi. qđ fiebat q̄ñ magiſtra
tus creabāt a ſimul ītādo ſic appellatū. Differtq̄ a
concilio: q̄ comitiū ſit cū vniuerſus populus cōue
nit. Cōciliū cū populi ps. Fuerūt aūt comitia cōſu
laria: ꝑtoria: q̄ſtoria: tribunitia: ędilitia. & oīum de
niq̄ magiſtratuū qui ſuffragijs cōſularibus crearē-
tur. Illę em̄ coitiones populi ad creādos magiſtra
tus & ad leges ferēdas dicebāt comitia: quorū alia
calata: alia centuriata: alia curiata. Calata comitia
vocabāt: q̄ ꝓ collegio pōtificū haberi ſolebāt: aut
regis: aut flaminū inaugurandoꝝ cauſa. Curiata q̄
ex curijs. i. tribubus q̄. xxxv. erāt: & ex cēſu & æta-
te ꝑ lictorē curiarū ꝓcalari. i. cōuocari ſolebāt. Cen
turiata q̄ habebātur in creādis cōſulibus cū cēturia
tim. i. ꝑ ſingulas cēturias calculus vn⁹ ꝓ ſuffragio
ferebaī. Et hæc ꝑ cornicinē ex regionibus & locis
cōſtabāt. Diony. li. vij. hiſt. ſcribit. In comitijs cu-
riatis omnē poteſtatē creādi magiſtratus fuiſſe pe-
nes populū. In centuriatis penes diuites. Comitij
nomē vt ingt Gel. intelligī locus coeūdi q̄ ꝓ Aſco
nij ſentētia in foro ꝓpe ſenatū erat: quo equitibus
romanis populoq̄ ro. licebat coire ibiq̄ ſtās popu
lus ſuffragia ferebat. Cic. ꝓ Sex. Cū forū comitiū
curiā multa de nocte armatis hoībus ac ſeruis plæ
roſq̄ occupauiſſent impetū faciūt in Fabriciū. Tē
pus comitiorū habendorū id erat qđ augures deſi
gnabant. Comitia pro hominibus. Cic. ibi poſuit.
Venio ad comitia ſiue magiſtratuū ſiue legum.
¶ Comitiatus. tus. dicī ipa comitialis cōgregatio
¶ Comitialis & hoc comitiale, qđ ad comitiū per-
tinet: vt dies comitialis q̄ comitijs gerēdis aptus
ſiue dicat⁹ eſt: quo cū populo agi licebat vt inquit
Macro. & quo populus romanus cōuenire ſolebat
ad ſuffragiū ferendū. Cic. ad. Q. fratrē. Conſecuti
ſunt dies comitiales per quos ſenatus haberi non
poterat. Liui. li. xxv. dictator primo comitiali die
creauit conſules. Ioue aūt tonāte aut fulgurante co
mitia populi habere nefas erat.
¶ Comeſſationes ꝓprie dicunt cibi potuſq̄ q̄ poſt
cœnā ex luxu ſumunt. ſicut merēda cibus q̄ añ cœ
nā ſumī: & ientaculū añ prādiū. Comeſſari em̄ eſt
poſt cœnā epulari. Sue. ī Domi. Cōuiuabaī frequē
ter & large ſed pene raptim certe nō vltra ſolis oc-
caſum nec vt poſtea comeſſaret. Idē in Vitel. Epu
las trifariā ſemp: interdū quadrifariā diſptiebat in
ientacula prādia cœnas & comeſſatiōes. Li. lib. xl.
refert. Demetriū poſt cœnā qua ſodales acceperat
dixiſſe. Quin comeſſatū ad fratrē im⁹? Interdū co
meſſationes gñali vocabulo epulatiōes cōpotatio
neſq̄ cū luxuria & crapula quacūq̄ hora veluti vo
ragines mēſarū dicūtur. Vñ comeſſabūdus Alexā
dri magni exetcit⁹ dicī a Curtio quaſi indulgēs ꝑ
ter modū ꝓdigis epulis. Apud Ariſt. accipiūt rāq̄
ſint cōuiuia ex collatione ſymbolisq̄ cōfecta: q̄ La
cedęmonij phiditia cretes andria nūcupauerūt Vñ
ait li. z. pol. Comeſſationes phiditia noīant lacedę
monij apđ quos vnuſq̄ſq̄ cōferre hz & ſi ſūt paup
rimi. Qui vero comeſſationū eſſe ptícipes nequeūt
hi ad reip. gubernationē nō admittūtur. Ideo autē
phiditia dicūt: qa. ſ. phidias. i. amictcię & hūanita-
tis ea ſint λ ꝓ λ accipiēdo. ſiue q̄ ita cōſueſcerent
ad pſimoniā q̄ greçe dicitur φειδω. Andria vero
cretenſes dixerūt quaſi virilia ex eo q̄ viri adultæ
ętatis ad ea vocabāt̄ur. habetq̄ hoc nomē primā.
ꝓ. Mar. Nō albana mihi ſit cōmeſſatio tanti. Dicta
comeſſatio a vicis quos græci κωμους vocant: &
eſum ſupino. Veteres em̄ in vicis habitātes anteq̄
oppida cōderētur alij alios cauſa victus inuitabāt.
¶ Comū ciuitas gallię ciſalpinę iuxta larij lacum.
hęc mediocris erat colonia trāſpadū. Sed Pōpeius
poſt ſcipio ac poſt modū diuus Cæſar eā auxerūt.
Hinc comēſes. ſed comani dicti ſunt ciues & cumei
ab cumę arū. quoniā Cumæ arū ciuitas campaniæ
cōdita ab his qui ex chalcide vrbe euboeę venerūt
Hęc ab vndis nomē traxit. Nam το κυμα vndā ſi
gnificat v aūt latini ī u cōuertūt vt byrrhia burrhia
Iñ cumani & cumei q̄uis & cumei & cūani etiā dicā
tur a cuma ciuitate æolicorū maxīa & optīa & oīm
fere metropolis quas numero. xxx. fuiſſe tradūt &
quarū ꝑs maxima corruit. A qua vt qdā aiunt cu-
mæa ſibylla dicta eſt. Ex hac ortus Ephorus vir ſi
ne cōtrouerſia clarus & Iſocrati oratori familiaris

& hiſtoriæ conſcriptor: ſed ante ipſum nō tamē ex hac vrbe Heſiodus poeta qui patrē ſuū relicta æolica cuma in Bœotiam migraſſe dicit Plutar. quoq; in ſympoſijs multa & Sudas ησιοδοσ κυμαιοσ μεοσ δε κομισθεισ υπο του πατροσ δικου και μητροσ πυκιμιδησ εσασκρη τησ βοιωτιασ & ipſemet Heſiodus de ſe ita ſcribit de patre ſuo: qui κυμην αιολιδα πολιν πωλεν υηι μελαινη ουκ αφενοσ φευγων ουδε πλουτοι τε και ολβοι αλλα κακην πενιην την ζευσ βαρεσι δωσιν ασσατο δε αμφ' ελικωνοσ οιζυρι ἐνι κω μη ασκρη χειμα κακη θερει δε αργαλεη ουδε ποτε θλη.

¶ Commalaſſo.as. Vide in dictione Malaſſo.

¶ Cōmendo.as.ex cō & mādo.tribus cōſtrui ſolet modis. Nam q̄q; actū tm̄ habet. Val.max.lib.x. Quapter nō ludicrā artē cōmendauit. Quādoq; vltra actū cōſtruitur cū alio actō mediante apud & huiuſmodi. vt Cōmendaui te apud p̄torē. Et ſic ſumitur p laudo. Q̄nq; poſt actū iūgitur datiuus. & ſignificat quaſi charū q̄d cōmitto. ſed nō recedit a ſignificatione laudo. Semper em̄ fit cū charitate & laude eius q cōmendat. Plau. Quali ne amico mea cōmendauī bona? Probo & fideli & fido. Ci. Petis a me vt te q̄ diligentiſſime bibulo cōmendem.

¶ Cōmēdatitius. a.um. q̄d cōmēdari ſolet: vel id quo quis vel q̄d cōmendari ſolet. Cice. Et ſi ſtatueram nullas ad te litteras mittere niſi cōmēdatitias.

¶ Cōmētaculū inq̄t Feſt. virga qua i ſacris vtebāt ad ſacrificia p̄gētes vt a ſe obuios hoſtes amouerēt

¶ Cōmentari frequentatiuū eſt a cōminiſcor. & ſignificat cogitare agitare tractare. mentionē facere diſputare. Ci. in Læl. Cū in hortos. D. Bruti cōmētandi cauſa vt aſſolet veniſſemus. hoc eſt tractādi vel diſputādi. Idem. Quæ poteſt eſſe in vitio commentatio? i. cogitatio. Interdū ſignificat fingere. Interdum cōmentariū ſcribere.

¶ Cōmentū expoſitio: a con & mente quidā cōpoſitum & deductū volunt cū ſit cōmonitio mentis. Aliquādo accipit̄ pro fictione: & tūc a cōminiſcor fit. Teren. Commentū non placet.

¶ Cōmētitius. a.um. ſignificat p̄tim fictū & ad tp̄s cōmētū & excogitatū: p̄tim nouū. Au. li. iiij. de ci. dei. Videtis ne igit̄ vt a phyſicis reb⁹ bñ atq; vtiliter iuētis nō ſit tracta ad cōmētitios & fictos deos?

¶ Cōminiſcor. a con & mēte dictū eſt cū fingūtur in mente q̄ non ſunt. Seu magis a con & miniſcor: vnde & reminiſcor q̄d eſt cū quę tenuit mens a memoria cogitādoq; repetūt. Significatq; cōminiſci dicere fingere diſputare tractare. Ter. in Hecy. Alii quid tuliſſe cōminiſcentur mali.

¶ Cōmētariū cōmētarius & cōmētarij p̄ſi numero p. vna eadēq; ſignificatiōe ſumūtur. ſ. p libris in q̄bus nō late diffuſeq; res ſed breui⁹ q̄ poterāt explicātur cū in his ſimpliciter & q̄ſi p capita deſcribūt Ci. in Bruto. Nō erit oro ſed quaſi capita rerū & oro nis cōmentariū paulo plenius. Sic Cęſaris cōmētarij dicūt in q̄bus ad exequendā hiſtoriā alijs videt materiā ſubieciſſe. Vnde Sen. li. iij. decla. Sine commētario nū q̄ dixit Seuerus Caſſius, nec hoc cōmētario cōtentus erat in quo nudæ res ponūt. Hi aūt ſi ſinguli fuerint cōmentariū vel cōmētarius vel liber dicitur: ſed ſi ex multis longiſq; tractatib⁹ breuiora coaceruētur cōpendia: cōmentarij etiam dici poſſunt: vel primus & ſecūdus cōmentarius. Dicit etiā cōmentarius vel cōmētarij vel cōmētaria pro auctorū expoſitione, Gel. Eſt adeo p̄bi grāmatici cōmentarius ſatis curioſe factus. Et iterū. Nōnulli grāmatici q cōmētaria in Virg. cōpoſuetūt. Idem. Noſtet Taurus in primo cōmētariorū quos in gorgiā Platonis cōpoſuit ſcriptū reliquit. Quidē etiā hmōi cōmentū vocauerūt. Præterea cōmentarius quādoq; dicit̄ cōmentator. hoc eſt qui cōmentariū ſiue cōmentū compoſuit. Ser. ſuper primo ge. Superfluam mouent quæſtionē cōmentarij. A Commentarium fit diminutiuū cōmentariolum.

¶ Cōmeo.as. ex con & meo: q̄q; alij a cō & is. componi velint. Vñ remeare p redire. Eſt ait cōmeare vltro citroq; ire. Inde cōmeatus dari dicit̄. i. tēpus quo ire & redire cōmode poſſit. Et cōmeare eſt tre ſeu ſe conferre. Lactan. lib. iij. Quid ergo interfuit quo aīo philoſophus ad meretricē famoſiſſimā cōmearet? Terē. in Hecy. Hic raro in vrbem cōmeat.

¶ Cōmeatus. us. licētia ſiue q̄d dicit̄ ſalu⁹ cōductū quē dat imperator militi p̄poſit⁹ inferiori eūdi quo velit ad p̄ſcriptū diē reuerſuro. Ci. ad Herē. Ille qui ad diem cōmeatus nō venit q; eū aquæ interclusiſſent. Liu. li. xxiij. Magna pars ſine cōmeatibus dilabebat̄. Aliquādo accipit̄ p cibarijs ad alimoniā exercitus & reip. aut multitudinis alicuius. vel etiā priuatim. Sal. Si vincimus oīa nobis tuta erūt cōmeatus abunde. Cic. pro lege Manilia. Iam cōmeatu & priuato & publico prohibemur.

¶ Cōmemoro. pe. cor. cōmonefacio: in memoriā reduco. Ci. in Cato. Pythagoreorūq; more exercēdæ memoriæ grā q̄d quoq; die dixerim audiuerim egerim. cōmemoro veſperi. Hiero. in eccleſiaſtico gtō iūxit. Sed in die tribulationis cōmemorabitur tui. Et cōmemorare dicere recitare narrare. Cicero. Quęnam ſit iſtius veteris quā cōmemoras academicorū & de finibus bonorū peripateticorum ſententia? Terē. in Phor. Quid ego nūc ea cōmemorē Demipho ſigillatim qualis ego in hunc fuerim.

¶ Cōmeto.as. pe. cor. cōmeo hoc ē me cōfero. Neuius. Cū ad lupā noſtrā tam multi cōmetant lupi.

¶ Cōmœreo: tot⁹ vel in totū triſtor. Plau. in Epi. Neſcio ædepol quid tu timidus es trepidas epidice ita voltum videor videre cōmœruiſſe.

¶ Cōmereo cōmitto. Terē. in Phor. Si ſenſerit te timidū pater arbitrabitur cōmeruiſſe culpā. Et cōmerere eſt meritare ſed in malū. Idē in Hecy. Quæ nū q̄ quicq̄ erga me cōmerita eſt q̄d nollem: & ſępe quod vellem meritā ſcio. Dona. Mereri bona commereri dicimur mala.

¶ Cōmilitones. dicuntur qui ſimul ſunt in militia. Cōmilitiū ipſa belli ſocietas. Sue. in Cæſa. Nec milites ſuos pro cōcione ſed blandiori nomine commilitones appellabat tanq̄ & ipſe vnus eſſet ex numero militum. Ita enim dicūtur cōmilitones ſicut & cōdiſcipuli. Iuſti. lib. v. Deinde cogitationes legum ſacrarū tum vetuſti p tot bella cōmilitij oratmiſereatur ciuiū exulum.

¶ Cōminus. pe. cor. ſignificat ſtatim ſine intermiſſione. Virg. lib. i. Georg. Quid dicam iacto qui ſemine cōminus aruo. Cōminus etiā a loco propinquo. Vide in Eminus.

¶ Cōmitto. is. aliorū fidei trado. Teren. Quem lupo commiſiſti. Quandoq; cōmittere eſt iniungere aliquid faciendū & quaſi cōmendare: vt Rex mihi hoc negociū cōmiſit. Quādoq; peccare. Vnde cō-

miſſa dicũt pèccata. Aſc. Cõmiſſa dicũt facta contra voluntatẽ cõditoris. Q ſiq; ſociare cõiungere. Vir. Delphinũ caudas vtero cõmiſſa luporũ. Quã doq; donare relinquere. Cic. in Ver. acti. iij. Is Calũ niatores ex ſinu oppoſuit q illã hæreditatẽ veneri Ericinę cõmiſſam eẽ dicerẽt. Quãdoq; facere. Sal. Sẽpronia q̃ multa ſæpe virilis audaciæ cõmiſerat. Quãdoq; incipere. Vir. lib. v. Et tuba cõmiſſos medio canit aggere ludos. Sal. Quib⁹ dictis mox prę liũ cõmiſere. Quãdoq; poteſtatẽ dare ſeu pmittere & cauſam p̃bere: & in malã partẽ. Sed hoc p̃cedẽte negatiõe & ſequẽte vt: vel quãobrẽ. Ter. in Hecy. Nunq̃ tã dices cõmode vt tergũ meũ tuã in fidem cõmittã. Cic. Nihil tibi eſſe cõmittendũ cõſiderare debes quãobrẽ eorũ quos laudas te nõ ſimillimũ p̃beas. Aliquãdo etiã ſine negatione. Idẽ li. ij. offi. Periculoſum ipſi eſt: tũ etiã ſordidũ ad famã committere vt accuſator noſcetur. Quãdoq; cõperare & in cõtentionẽ deducere cõfligere. Sue. in Cali. Nec ceſſauit ex eo crimiari alterũ alteri: atq; inter ſe oẽs cõmittere. i. in certamẽ mittere. Hiero. lib. ij. mach. Rex cõmiſit cũ iuda & ſuperatus eſt. Proprie tñ ratione p̃poſitionis cõ: ſignificat ſimul mittere: ſiue ſimul iũgere. Gel. Gordiũ nomẽ eſt vrbis quã fan garius amnis interfluit magna ex pte cingitur fluctibus ſpeciẽ inſulæ p̃bet: ac niſi tenue diſcrimẽ obiſceret maria quę nunc diuidit cõmitteret.

¶ Cõmiſſurę iũcturę q̃les ſũt tabulaꝝ & aliarũ rerũ.

¶ Commitile compoſitum.

¶ Cõmitigo. as. pe. cor. ſignificat tũdendo deprimo atq; depono. Terẽ. in Eu. Tibi vtinã cõmitigari videam ſandalio caput.

¶ Cõmodũ. pe. cor. fit a modo: & ſignificat vtile emolumentũ. Cui⁹ cõtrariũ eſt Incõmodũ p damno. Ci. lib. ij. ad Herẽ. Cauſa eſt q̃ induxit eũ cõmodotũ ſpe aut incõmodorũ vitatione. Et infra. Hic accuſator in ſpe cõmodi cupiditatẽ oſtẽdet aduerſarij: in vitatione incõmodi formidinem augebit. Q ñq; cõmodũ dicitur bonũ aptũ cõueniẽſq; quaſi cũ modo & ratione. incõmodũ malũ ineptũ atq; incõueniẽs. Sic cõmoditas & incõmoditas: cõmode & incõmode ſumi poſſunt. Ter. in An. Nẽpe incõmoditas deniq; huc oĩs redit ſi euenerit qđ dij p̃hibeant diſſenſio. At ſi corrigatur quot cõmoditates vide Principo amico filiũ reſtitueris tibi generũ firmũ: & filię inuenies virum. Aliquãdo vtrouis mõ accipi poſſũt: vt apd eundẽ in Hecy. Multa ex quo fuerint cõmoda: eius incõmoda ęquũ eſt ferre.

¶ Cõmodus. a. um. qđ eſt vtile: ſiue aptũ. a quo fit accõmodus & incõmodus. Amb. li. Hexa. Nã quileuibus accõmodus eſt fit incõmodus grauioribus elemẽtis. Ter. in An. Ego cõmodiorẽ hominẽ. &c. Cor. Celſus. Sed inter oĩa maxie cõmodũ eſt modice exerceri. Plau. in Sti. diminutiuo vſus eſt. Propopibus noſtris ſatis cõmodule nucibus fabulis ficulis. Inuenitur etiã cõmodum aduerbiũ. & ſignificat iam. Apul. Cõmodum limẽ euaſerant & fores ad preſtinũ ſtatũ integre reſurgunt. Idẽ. Intuli me eumq; accuſantẽ exiguo ad modũ grabatulo & cõmodum cœnare incipientẽ inuenio.

¶ Cõmodo. as. pe. cor. vtile & cõmodũ facio: ſeu cõmoditatem præſto. Cice. ad filium. Cui ego qui buſq; reb⁹ potero libẽtiſſime cõmodabo. ſtut ecõtrario incõmodo: moleſtus ſũ & noceo ſignificat. Ter. i an. Magis adeo vt mihi incõmodet q̃ vt ob ſequaꝝ gnato. Cic. Cæſari. Quicq̃d ei cõmodaueris erit mihi gratũ. Et cõmodare ẽ mutuo dare: hoc eſt alicui⁹ rei vſum ad tps cõcedere. Cic. Dãdo & accipiendo mutuãdiſq; facultatib⁹ ac cõmodãdis nulla re egemus. Nec rei tantũ mobilis cõmodatio dicitur vt Vlpia. exiſtimauit: ſed etiã ſoli. Plau. Cum ædes pauperi cõmodaſſet. Ci. li. iiij. ad Herẽ. ait cui dã ædes maximas ad nuptias cõmodaſſe. Et licet vt multi aſſerũt cõmodẽtur q̃ reddũtur eadẽ nũero & ſpecie vt veſtis equus liber. mutuẽtur q̃ nõ reddũtur eadẽ numero: ſed ſpecie: vt vinũ frumentũ nũmi. Cic. tamẽ in Ver. acti. vi. Cõmodari vſus eſt ad ea q̃ reddũtur ſimilia. Ait enĩ. At publice cõmodaſti nõ ſine magno quidẽ pũnçięq; ſicilię detrimento tritici modios ſexaginta. Sumit nõnunq̃ ſimpliter, p impendere. Hier. de diuo Antonio. Auditioni etiã ſcripturarũ ita ſtudium cõmodabat: vt nũq̃ ex eius anima laberetur. Hinc fit accõmodo.

¶ Cõmodarius: ſiue cõmodo, onis. qui commodatum accepit.

¶ Comœdia cũ œ. diph. απο της κωμης. i. a vico & ωδη cantilena genus poematis: qđ in initio in vicis iuuenes quęſtus gratia cantare ſoliti eſſent crebro cõueniẽtes. Comœdia eo confecta creditur vt affectus nros moderemur in alienis pſonis. Expreſſamq; imaginẽ noſtrã vitę quotidianæ videre mus. Eſt autẽ poema in quo humiles fere perſonæ inducũtur & amores virginũq; raptus deſcribũtur Huius noĩs pen. cor. apud latinos. Sudas. κωμω δια υβρεις διασυρμοι εμπειρματα και κωμωδοστατα τα ποιωμ.

¶ Comœdus: q repreſentat comœdias ſicut Calliopius. Comicus qui cõponit vt Terentius.

¶ Comœdice aduerbiũ ſignificat manſuete ſuauiter. ſicut tragœdice crudeliter. Plau. Euge abſtitiſti & dulce & comœdice.

¶ Comœdior. aris. ſignificat ridicule ac loquaciter loquor.

¶ Cõmoueo es. pe. cor. perturbo. Ter. Cõmoui hominẽ. Interdum ſignificat a propoſito deflecto: & qđ volo perſuadeo. Cice. Viſi ſumus ſenatũ cõmemoratione tuæ volũtatis erga illum cõmouere. Interdum lędere. Col. lib. ij. Ne in radicẽ maiore nixu vomis impactus colla cõmoueat. Interdũ recedere. Cic. Tyro. Tu & cura vt valeas. & te iſtinc ne temere cõmoueas.

¶ Cõmunis ex cõ & munis qđ eſt munus: quaſi cũ munere. ſicut immunis ſine munere. Ille aũt cõmunis dicit⁹ qui oĩm eſt: quaſi oĩbus cõſentiens: a quo cõmunitas. & aduerbiũ cõmuniter: p quibus veteres munitas & muniter vſurparũt. Si quidẽ apud veteres munes & munifici non a largitione q̃ ignota erat dicebantur: ſed ita appellabãtur conſentientes ad ea quæ amici vellent. Pacu. Nam quia tam largitio multis ignota erat munificus nemo putabatur niſi pariter volens. Lucil. Munifici comeſq; amicis noſtris videamur viri. Dicimus autem hoc eſt cõmune omniũ & omnibus. Et hoc eſt cõmune mihi tecum: vel cum cæteris.

¶ Cõmunico. as. pe. cor. ex cõ & munico cõpoſitũ eſt. Munico aũt a munis fit. Et eſt cõmunicare participare: quãdo qđ eſt aut eſſe põt priuatim fit vniuerſorum. Sal. Alienũ ſuis rationibus exiſtimans videri cauſam ciuiũ cũ ſeruis fugitiuis cõmunicaſſe. Per tranſlationẽ ſignificat coinquinare: vt eſt,

Quod procedit ex ore: hoc cõmunicat hominem. Nam populus iudæorũ partem dei se esse iactitans cõmunes cibos vocat quibus oẽs vtũtur hoĩes: vt suillam carnẽ: ostreas lepores & huiusmodi animãtia quæ vngulas nõ findunt nec ruminãt nec squamosa in piscib⁹ sunt. Vñ in actib⁹ apostolicis scribitur. Quod deus sanctificauit tu cõmune ne dixeris. Commune ergo qđ cæteris hominibus patet & quasi nõ est de parte dei pro immũdo dicitur.

¶ Cõmuto.as.pe.p. simul vel cõtra: vel totũ simul muto: qđ fit cum vna tes ꝓ alia datur. Et ille cõmutat qui alteri quod habet cõcedit: vt aliud quippiã assequatur. Ambrosius. Raro q̃is excelsa virtus futuris cõmutat p̃sentia. Cõmutare autẽ verba est altercari & iurgia habere. Teren. in An. Nunq̃ hodie tecũ cõmutaturũ patrem vnũ esse verbũ. Et cõmutare verba est pro bonis dictis mala ingerere. i. iracundia in maledicta compelli.

¶ Cõpago & cõpages. pe. p. vtroq; mõ ꝓ cõiũctione & cõpositione. Oui. Atq; ita disparib⁹ calamis cõpagine cęre Inter se iũctis nomẽ tenuisse puellę. Pacu. Saluete geminæ mei cõpages sanguinis.

¶ Compagino.as.pe.cor. cõiungo copulo. q; pagines simul iungũtur. Aug. Vt aũt simus membra eius: vnitas nos compaginauit.

¶ Cõpar idẽ est qđ par. Li. Comparẽ cladẽ ad egæ tis insulas carthaginensiũ prælio nauali acceptam qua fracti sicilia ac sardinia cessere. Cõpar etiã dicit⁹ socius seu æqualis. Hier. lib. ij. Re. Apprehensoq; vnuquisq; capite cõparis sui defixit gladiũ in latus contrarij & ceciderũt simul. Rhetores compar id esse dicunt qđ duabus aut pluribus sentẽtijs breuibus & inter se paribus exigitur.

¶ Cõparo.as.pe.cor. significat adequo. Teren. in Eun. Hau ne cõparandus hic quidẽ ad illũ est. Itẽ Constituo adapto. Amb. li. i. offi. Ita te cõpara vt quasi puer iniuriã nõ teneas: malitiã non exerceas. Item prępparo. Cic. in Ver. acti. ij. Vt erat inter suos copiosus conuiuiũ cõparabat. Item Do. Idem ibi. Et omni gemitu ac dolore certa merces cõparabat. Item socio cõiungo. Plau. in Asi. Prępparẽ de auriculis compara labella labellis. Item Compono machinor. Sise. lib. iiij. hist. Eos q hoc malũ publicũ clandestinis consilijs comperauerint. Et compera re emere: licet Hier. cõtra Rufi. inuenire neget. Sed nemo est qui incuria nõ aliquãdo labatur: vt verũ sit qđ Hora. inquit. Quãdoq; bonus dormitat Homerus. Cato de re rust. Prædium cũ comperare cogitabis sic in animo habeto. Liu. li. ij. Annonæ in primis habita cura & ad frumentũ cõparandũ missi alij in volscos: alij cumas.

¶ Cõperatiuus. a. um. qđ adæquat. Vñ dicimus cõperatiuũ gradũ: cuius ꝓpriũ est superare positiuũ in ea qualitate quã obtinet: licet qñq; ꝓpositio ponatur. Fit aũt cõparatio vt docet Prisc. ad vnũ vel ad plures tam sui generis q̃ alieni q̃is græci honoris causa suæ gẽtis magis q̃ ratione veritatis dicãt nõ posse ad multos sui gẽris fieri cõparationẽ. Sta. lib. viij. Th. Sed pectora flectas & melior sis quęso deis. Val. max. li. iiij. Idẽ sensit Fabrici⁹ lycini⁹ honorib⁹ & auctoritate omni ciue tẽporibus suis maior. Et lib. vi. Tertiũ te iportuniorẽ superioríb⁹ habere cœpim⁹ rectorẽ. Cõparatiua & superlatiua q̃s ꝑpositionibus venũt ꝑter suã constructionẽ abla tiui & genitiui aliquãdo actõ iũgunt. Cic. ad Octa.

Propius vrbẽ. Sal. Proxime hispaniã mauri sunt.

¶ Cõpasco.is. simul pasco. Vnde cõpascuus ager qui relictus est ad pascendũ cõmuniter vicinis.

¶ Cõpesco.is. cõpescui quasi eodẽ pascuo cõtineo

¶ Compedes pe. cor. a singulari compes qđ nõ est in vsu vinculi genus est cuius arctura rei custodiuntur. a cõpedio. is. quod ex con & pedio cõponitur. Et est tam mas. q̃ fœ. generis. Hiero. in Hiere. Aggrauauit compedem meum.

¶ Comitialis hõ q̃ comitiali morbo laborat. Ply. Fel testudinũ naribus illitũ comitiales erigit attollitq;. Dict⁹ comitialis q; comitia vitiare diceretur. Interrũpebãt cũ comitia quo die aliq̃s cõcidisset. Cato. Quod comitia ꝓhibere solet nec id quidem mihi vitiũ fuit. Seren⁹. Est subiti species morbi cui nomen ab illo. Q; fieri nobis suffragia iusta recusat: Sæpe etiã mẽbris acri languore caducis Cõciliũ populi labes horrenda diremit: Ipse deus me morat dubiæ per tẽpora lunæ Conceptũ talis quã sępe ruina ꝓfudit. Hic morbus alio noĩe dicitur Sacer morbus maior ꝓpter grauitatẽ. quoniã homo subito concidit: & spumæ ore mouẽtur. Docet etiã Aristoteles hunc morbum a priscis herculeũ fuisse nominatũ quia Hercules eo laborasse fertur. idq; ex attra bile plęrisq; cõsistere tradit. Plato & Apul. diuinũ nũcuparunt. q; animi partẽ rationalẽ q̃ longe sanctissima cẽ videt: Græci epilepsiã vocãt hoc est cõtractionẽ. Cõtrahũtur eñ hoc morbo nerui. Ply. Folia heliotropij cõtractionib⁹ medẽt: etiã si id comitialiter accidat. i. etiã si contractiones fiant ex morbo comitiali. Vulgo caduc⁹ dicit⁹ q; cadere faciat. Plau. tamen comitiales hoĩes in penulo appellat litigiosos q; in comitio ꝓpter lites quasi habitare dicunt inquietãtes tribunal p̃toris. q; si nihil est litiũ: lites ferunt. Hic etiã a nõnullis lunaticus dicitur cũ tamẽ ab inuicẽ sęperẽtur: q; eũ qui interlunio natus est hunc morbũ fere pati compertũ est.

¶ Combã sabini vocant quã militares lecticam.

¶ Cõbino.as.pe.p. & Cõbinor.aris. binos iungo qđ vernacula lingua dicim⁹ cobiare. Aug. li. viij. cõ. Illic vt forte cõbinati spatiabãt vnũ secũ seorsum & alios duos itidem seorsum pariterq; digressos. Hinc Cõbinatio quã græci Epizeuxin vocãt cum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur. Virg. Meme adsum qui feci.

¶ Comburo.is. pe. pro. ex con & vro b. interpositа significat sicut suũ simplex. vel simul cum alijs vro. licet quãdoq; pro consumo ponat̃: vt est illud in veteri instrumento. Videbat q; rubus arderet & non combureretur.

¶ Cõmerciũ. vicissitudo dãdi & accipiẽdi: a con & merces. Merciũ cõmutatio quæ victus causa inuenta fuit vt inquit Ply. Sue. in Tibe. Strenarũ cõmercium ne vltra calendas ianuarias exerceretur. Accipitur & ꝓ vsu ac cõsuetudine. Idẽ in Clau. ¶ Gratã sibi prouinciã ait cõmuniũ studiorũ cõmercio.

¶ Comedo.is. & Comedo.es. est. Plau. in Tri. Q̃ ebibit quod comest: qđ facit sumpti. Cice. Sed ad extremũ pollicetur prolaturũ se q; comest. Suptnũ Comesum & comestũ. Sal. Comesta matrimonia comesa patina.

¶ Comedo. onis. & comedus edi. pe. cor. qui bona sua consumit.

¶ Cõpedit⁹. a. um. pe. p. a cõpedio fit: & significat qđ cõpedibus illigatũ est. Var. inflexibilis. Domo

ex eo intro: & pedes corrigijs cõpedio. Hier. cõtra Rufi. ad linguã transtulit. Cõpeditã putas linguã eius & inextricabilibus nodis ligatã vix in humanũ sonũ erumpere? Genera cõpedũ sunt numerũ mellæ boiæ pedicæ neruus.

¶ Cõpello.is.puli.sum. cõstringo. Hier. ad Helio. Vt hæc tibi frater dicerẽ cõpulit me tua dilectio. Et cõpellere est simul iũgere. Plau. in asi. Q uę volet faciemus qui hosce amores nostros dispulsos cõpulit. Q uod & de aĩalibus brutis dicit cũ in vnũ locũ vel diuersa: aut diuersorũ aĩalia cõgregãtur. Virg. Cõpulerantq; greges Corydon & Thyrsis in vnũ Proprie vero est simul pellere collidere. Vñ cõpulso qđ est sæpe collido. Col. lib. i. Eadẽ quę semper mare conspicit cõpulsatur ac fluctu cõspergitur.

¶ Compulso.as. Vide in dictione Compello.

¶ Cõpello.as. ad aliquẽ loquor. Virg. lib. ij. Vltro flens ipse videbar. Cõpellare virũ. Aliquando infamo accuso. Sue. in Cæs. Eodẽ modo nouiũ q̃storẽ eo q; cõpellari apd se maiorẽ potestatẽ passus esset

¶ Cõpẽdiũ a cõpẽdo qđ nõ est in vsu. cũ tñ cõpenso eius frequẽtatiuũ inueniat q; ima cõpẽderet. Et est id qđ parsimonia quadã seruamus sicut ecõtrario dispendiũ: qđ vel incuria vel immoderatione dispẽdimus. Ply. Bubulas carnes caules caprifici magno lignorũ cõpẽdio pcoquũt. Idẽ. Magno id lignorũ dispẽdio fit addito sale. Nã percoqui integro die vix possunt. Cõpẽdiũ etiã dicit vtilitas lucrũ: Et dispẽdiũ dãnũ. Tibul. Nec vagus ignotis repetẽs cõpendia terris p̃sserat externa nauita merce ratẽ. Ci. li. iiij. ad Herẽ. Duæ res sunt q̃ pũt hoies ad turpe cõpendiũ cõmouere inopia atq; auaricia. Et cõpẽdiũ breuitas ĩ qua tñ vtilitas sit quales sũt libri in qbus breuiter materia colligit. Vñ Plau. in mili. Q̃ potes tã verba cõfer ad cõpẽdiũ. Vñ & cõpendij via: breuis via dicitur. Hiero. lib. ij. Re. Curens achimas per viã compendij transiuit Cusi.

¶ Cõpendiosus.a.um. qđ est valde vtile. Col. li. i. Quod & per partes nõnunq̃ dãnosum est: in sũma tamen fit cõpendiosum. Interdũ dicitur valde breue: q; ea quę simul pendũtur celerius expediãtur.

¶ Compendiarius.a.um. breue & summũ siue optimũ. Cic. li. ij. offi. Præclare socrates hãc viã ad gloriã proximã & quasi cõpẽdiariã dicebat esse si quis ita ageret vt qualis haberi vellet talis esset.

¶ Cõpenso.as. quasi simul põdero retribuo. Hier. in prolo. Amos. Sterilitas terræ cõpensatur pecorum multitudine. Val. max. Tarditatem supplicij grauitate cõpensat. Modesti. Compensatio est debiti & crediti inter se contributio.

¶ Comperendino.as. pe. cor. significat in longũ de die in diem differo. Hiero. ad Pauli. Q uo detentus opere implere non potui qđ promiseram tibi & Danielẽ nostrũ rursus cõperendinaui. Inde Comperẽdinatio quæ est sicuti docet Asco. ab vtrisq; litigatorib⁹ inuicẽ sibi denũciatio in perendinũ diẽ Nam cũ rem aliquã agerent litigatores & pœna sacramẽti peterent poscebãt iudicem qui dabatur post trigesimũ diem. Q uo dato inter se comperendinum vt ad iudicem venirent denũciabant. Q uo cum esset ventũ anteq̃ causa ageretur quasi per iudicem rẽ exponebant. Q uod ipsum dicebat causę cõiectio quasi causæ suæ breuis coactio. Ci. in Ver. acti. iij. Vt his ludorum diebus interpositis nemo istum compendinatũ iudicaret. Dies comperendinaria dicebatur iudicium in diem tertium constitutum. Dies comperendini quibus vadimonium iubere licet vt inquit Macrobius.

¶ Comperio & comperior deponẽs differũt auctore Diom. q; Comperiri est: est ex opinione colligere & pro explorato compertũ habere. Sal. in Iug. Sed ego comperior bochũ magis punica fide. Cõperire ab alio cognoscere. Cõpertũ est mihi: & exploratum est mihi. hoc est per inuestigationem.

¶ Cõpernes dicũtur homines genibus plus iusto cõiunctis: vel qui longos habent pedes.

¶ Competo.is.pe, cor. significat honorẽ vel coniugiũ: vel quoduis aliud aduersus alium peto quasi simul peto. Vnde competitores dicti sunt. Et sic actiuum est. Aliquando competere est par esse contingere, Cõuenire: vt est apud Hier. Posside agrum meum quia tibi competit hæreditas. Vnde in æstimatione rerum dicimus: hoc illi competit. Seneca: Nihil ei magis competebat. Colu. lib. ij. Nec omnino cunctabimur quo minus sub tectum cõgeratur vel si non competet: vt aut in villam fœnum portetur aut in manipulum colligatur. Certe in metas extrui cõueniet. Hic competet capitur pro sufficiet Hinc competentia pro conuenientia. Gel. lib. pri. Comprehensa aũt mensura herculani pedis secundum debitam membrorũ omniũ cõpetentiã modificatus est. Accipitur etiam quãdoq; competere pro constanter valere. Sal. lib. pri. histo. Si vero quasi formidine attonitus neq; animo: neq; auribus aut lingua competeret. Et sic est neutrum.

¶ Compita. pe. cor. dicũtur loca ad q̃ petũt hoies p̃ diuersas vias. Sũt em̃ quadriuia. q; quasi in vnũ petũt loc̃ũ. Vel a coeũdo q; multę viæ ĩ vnũ coeãt Vel a cõpotando. q; ibi rustici sacrificare solerent. Ouid. Seruet vt in ternas cõpita secta vias. Vnde.

¶ Compitalia festa q̃ in compitis peragebantur & cõpitalitius dies in quo compitalia celebrãtur.

¶ Cõpilo.as. pe. p. vndiq; surripio. Vnde cõpilare & expilare hæreditatẽ dicimus. hoc est fraudare & diripere. Et cõpilati dicũtur furtũ passi q; qui e domo supellectilem detrahunt æquare & complanare oĩa videãtur. Hor. Ne me Compilasse putes crispini scrinia lippi. Dictum a τῶ πιλῶ quod est complano non a pilis vellendis. cuius prima cor. Interdũ Compilare est cogere & in vnũ condere. Vnde cõpilatores qui multa in vnũ cogunt.

¶ Compingo.is. contrudo. Plau. in Am. Quid faciam nũc si tres viri me in carcerẽ cõpegerint. Interdum compono cõiungo. Hiero. De quorum vitis moribusq; mirificis q̃ luculenter ipso conspexi libellum compegi. Idem in Esaia. Argento & auro decorauit illud clauis & malleis compegit vt nõ dissoluatur. Virg. Est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula. Vnde incompactũ iunctũ male compositum. Et sic componitur ex con. & pango. Potest etiam esse compositũ a pingo. Lactan. lib. vij. vt Summã illã quę continet vniuersa & cõpingerent & adimplerent. Hiero. in prolo. lib. Re. Deinde subtexunt sophin. i. iudicum librũ & in eodem compingunt ruth. i. immittunt.

¶ Complano.as. pe. p. Quere in dictione Plano.

¶ Cõplector simul vel in totũ amplector cõtineo. Terẽ. in An. Accurrit mediã mulierẽ cõplectitur. Ci. p Roscio. Quo vno maleficio secula oĩa cõplexa esse videãt. Cõplector te amore significat amo

te. Et ſine ablatiuo. Cic. Curioni. De. T. annio tantum tibi polliceor te maioris animi erga te ſi cõpleCti hominẽ voluerit habiturum eſſe neminẽ. i. amare defendere. Cõplector cogitatione cogito. Complector animo conſidero. Cice. in Cato. Etẽ cum complector animo quattuor reperio cauſas cur ſenectus miſera eſſe videatur.

¶ Cõpleo. ex con & pleo. ſignificat ad ſummũ ſeu vndiq; impleo. Gel. Ventus a latere ſæuiens nauẽ vndis cõpleuerat. Reperit etiã ſine ablatiuo. Ci. li. vi. de rep. Quis eſt qui cõplet aures meas tantus & tã dulcis ſonus? Per tranſlationẽ Cõplere ponit p viuere finire. Idẽ in Cato. Leõtius Gorgias centũ & ſeptẽ cõpleuit annos. Hier. Nec dũ verba cõpleuerat. Interdũ p ſupplere perficere integrare. Sal. Duas legiones inſtituit: cohortes pro numero milĩ tum complet. ſed omnino ex greco venit πλεος πλεροτεται και πλειος και πλειων.

¶ Complodo, is. pe. p. Vide in dictione Explodo.

¶ Compluries aduerbiũ factum ab eo q̃d eſt cõpluria ſignificat ſepe. Cato. Contumelias dixiſti mihi compluries. Complura vide in dictione plus.

¶ Cõpluuiũ a pluuia dicitur quo de diuerſis tectis aqua pluuialis defluit in eundem locum.

¶ Compluuiata vitis dicta eſt a cauis æd ũ cõpluuijs quę quadruplici perticarũ ordine inſtructa eſt.

¶ Cõpono. is. pe. p. ſimul pono cõiungo. Vir. Cõponẽs manibuſq; man⁹ atq; oribus ora. Aliquãdo cõponere eſt diſponere conſtituere quaſi ſimul ponere. Cõponere eñ & ædificare reciproce dicũtur. Componũtur ſiquidem orationes: ædes ædificantur. Et tamẽ dicũtur ędificari oões: & ędes cõponi. Virg. lib. iij. Quã tuta poſſis vrbẽ cõponere terra. Quandoq; Componere cõperare dicimus: quoniam quæ comperantur iuxta ſe ponũtur. Sal. Vbi Metelli dicta cum factis componit. Virg. Sic paruis cõponere magna ſolebam. Quandoq; ornare. Idẽ lt. iiij. Geor. Dulcis cõpoſitis ſpirauit crinibus aura. Nã cõpoſitio ornatũ facit. Quãdoq; Colligere. Ci. in Ver. Si ab iſto libro quẽ tibi magiſter ludi neſcio quis ex alienis orationibus cõpoſitũ dedit. Q ñq; reficere recreare. Vir. Vix defeſſa ſenẽ paſſus cõponere mẽbra. Quãdoq; lenire. Amb. lib. i. offi. Cauere debem⁹ ne in pturbationẽ prius incidam⁹ q̃ alios noſtros ratio cõponat. Quãdoq; finire claudere. Vir. Ante diẽ clauſo cõponet veſper olympo Quãdoq; cõcordare. Plau. in Cur. Si poſſum hæc inter vos cõponere. Quãdoq; cõpoſito redimere. Sal. lib. i. hiſt. Cum lenones & vinarij lanij quorũ p̃terea vulg⁹ indies vſum habet p̃tio cõpoſiti. hoc eſt facta pretij redempti compoſitione. Quandoq; cõuenire paciſci. Ply. Nihil non ex compoſito fecimus: pactũ ſeruauim⁹. Quãdoq; fingere ſimulare. Saluſt. Nõ ſunt cõpoſita mea verba parui id facio ipſa ſe virtus ſatis oſtẽdit. Plau. Quas iſte fabellas cõpoſuit. Hinc fit cõpoſito quod ſignificat ex pacto. Et ponitur ſine prepoſitione. Nõ eñ dicimus ex cõpoſito. Terẽ. in Phor. Compoſito factum eſt quo modo hanc amãs habere poſſit ſine dote.

¶ Cõpoſitio. modo ſtructurã: modo ornatũ: modo pactum ſignificat.

¶ Cõpos dicit q̃ habet vel aſſecut⁹ eſt aliq̃d. Val. max. lib. i. Impatores cõpotes victoriarũ. Plau. in Cap. Atq; ita merex deorũ atq; hominũ faxit patriæ cõpotem. i. obtentorem. Impos qui nõ poteſt aliq̃d. Cõpos animi. i. cõpetẽtis animi vel q̃ habet ſanũ animũ. Impos animi q̃ animi ſui potẽs nõ eſt Leo papa. Fandi impotẽ dixit: q̃ fari nõdũ poſſet. Sal. Nec q̃ aĩo aut lingua ſatis cõpotẽ. cũ de amente Septimio loqueretur. Terẽ in Adel. Vix ſum cõpos animi ita ardeo iracundia. Plau. in caſ. Eripite iſti gladiũ quæ ſui eſt impos animi: Sic cõpos voti: & impos voti. Cice. Nã quo modo victores dicimus voti cõpotes q̃ quicquid volunt faciũt. Sic victos ecõtrario voti impotes q̃ nõ pñt facere q̃d volunt Quidã intelligũt cõpotem cõpoſitũ animũ & tam in bonã q̃ in malã partẽ. Plau. in Epi. Cedo manũ accipe erũnarum & miſeriarũ cõpotem. i. qui ſimul tecũ erũnas & miſerias habet. Sũt añt cõpos & impos generis cõmunis cõpoſita a pos nõ a potis vt voluit Ser. Licet pos nõ ſit ĩ vſu ſed potis. Nõ eñ dicimus cõpotis & impotis in ntõ. cum tamẽ ſic dicendũ eſſet niſi pos inueniret: vñ & poſſum & poſſideo. Nã poſſum ex pos & ſũ cõponit. Poſſideo ex pos & ſedeo mutatione e. in i. Pos autẽ idem q̃d potẽs: vt ſit poſſum potẽs ſum poſſideo potẽs ſedeo Eſt igitur potis genitiuus a pos licet loco noſtatiui ponatur. Perſ. Nec potis es nigrũ vitio p̃figere theta. Virg. Nec potis ionios fluctus æquare ſequẽdo. Nec pote in neutro genere vt voluit Priſc. inuenit. quia Cõpote & impote nuſq̃ inueniũtu. neq; in plurali cõpotia & impotia. Potis tamẽ neu. gene. legit apud Terẽ. in phor. vbi ait. Adoleſcẽs primũ abs te hoc bona venia peto ſi tibi placere potis ẽ vt reſpondeas mihi. Potis eſt p p̃ot. ſiue poſſibile eſt capitur cui ſubintelligit illud p ntõ: vt reſpõdeat potis neu. ge. q̃d ſumitur p poſſibile: & verbũ ſuũ habet eſt: vnde regitur. Quod autẽ Perſius dicit. Quis pote vis dicã nugaris cũ tibi calue Pinguis aquali culus protenſo ſeſquipede extet. Pote p potis accipitur metri cauſa. Similiter Prop. Qui pote quiſq; in ea conterat arte diem. Iungitur quãdoq; Cõpos cum ablatiuo: vt apud Liu. lib. iij. Prędaq; ingenti cõpotem exercitũ ſuis etiam rebus recuperatis quę populatione agrorum amiſſæ erant reducit. Quo in loco cõpotem quaſi affluentẽ & lætum ſignificare puto. ſæpius tamen genitiuo iungitur.

¶ Comprimo. is. pe. cor. ſimul p̃mo: vt vuæ comprimũtur quo vinũ effluat. Itẽ Cohibeo contineo Teren. in Heau. At tu tibi iſtas poſt hac cõprimito manus. Plau. in Am. Ego tibi iſtam hodie ſceleſte comprimã linguã. Item Vitio. Mar. Villica vel duri cõpreſſa eſt nupta coloni Incaluit quotiẽs ſaucia vena mero. Vnde cõpreſſus us. & cõpreſſio p coitu Plau. Nunc ad amicã decimo die athenas viſo quã grauidam hic reliqui cõpreſſu meo. Idem. Dulces amantiũ compreſſiunculæ.

¶ Compungo totũ pungo ferio. Amb. lib. i. offi. Repetebat filius appellationẽ paternã: cõpungebat paterna viſcera ſed non minuebat deuotionẽ. Vide in dictione Pungo. Hinc cõpunctio q̃ aliquando ſignificat animi habitũ pertinacẽ ad malum & immutabilem. vt apud Apoſtolum.

¶ Cõputo as. pe. cor. ſimul puto. Quod & ad arbores & ad mentẽ referri poteſt cum ad mentem refertur pro exiſtimo ſiue iudico accipi poteſt. Ambro. Infantia quidem computabitur inanis ſed erat ſenectus mentis immenſa. Et computare cõnumerare ſiue quod vulgo dicitur Computũ facere. Hier. ad Dama. Cõputa ergo a phares yſq; ad naſon &

inuenies gñationes quinq;. Idē ad Paulinū. Quic quid insumptus de tuo tuleris: pro lucro cōputa. i. pone vel habere te reputa. Lactā. lib. iij. Eamq; hominū sapientiā pro summa stultitia cōputat. i. ponit. ελλιγιστι δε λογιζομαι και λογισης και συμψηφιζω μεταφορικως λεγεται.

¶ Con & cum idem significāt. Sed cū seperata: cō vero semper cōpositā reperitur: & significat simul: vt Coniūgo. Interdū cōtra: vt Contēdo. Interdū Valde: vt Concrepo. Et est sciendū q; quādo componit cū dictione a vocali vel ab h. incipiēte semper n. abijcitur: vt Coapto: coapostolus: coerceo cohortor: cohibeo: Incomedo n. mutatur in m. Incogo n. & a. tollūtur. Quādocūq; cōponit cū b. m. & p. transit n. in m. vt Combibo: Cōmoueo: Compareo. Cum c. vero d. f. g. q. s. n. t. i. & u. consonatibus. manet n integra: vt Concurro. condo. confugio. congero. coniecto. conquiro. consequor. connecto. contineo. cōuenio. In reliquis n. mutatur in sequentē litteram: vt Colligo. colluuies. corrigo.

¶ Concerno. is. vide in dictione Cerno.

¶ Concedo. is. pe. p. do permitto. Ter. in adel. Hui metuisti nūc si de tuo iure concessisses paululū. Ci. in Ver. acti. ij. Da mihi hoc: concede q̄d facile est. Aliquādo cōcedere ē recedere. Ter. in hecy. Hic video me esse inuisam īmerito tempus est concedere. Aliquādo ire reducere & se retrahere. Liui. de scdo bel. pu. Annibal sagunto capto carthaginē nouā in hiberna concesserat. Idē lib. iiij. ab Vr. Q uę cum agerētur hostes in loca altiora concessere. Aliquādo Credere consentire. Terē. in phor. Nunq̄ne hic hodie concedes mihi: neq; intelliges? Cice. in Lęl. Q: si rectum statuerimus vel cōcedere amicis quic quid velint: vel impetrare ab his quicquid velim? perfecta quidem sapientia sumus.

¶ Concido. is. pe. pro. cōcidi sum. simul. vel minutatim cædo. Ply. Caro eius concisa ac decocta adhibenda est. Concidere etiā frangere dicitur. Idem Et nucleus cisio oratio dicitur: quæ nō cōtinua sed veluti membratim cæsa est. Ab hoc concisa oratio dicitur quę nō continua sed veluti membratim cæsa est. Et concisus sonus fractus vocatur. Hier. in lib. numeri. Si autē prolixior atq; concisus clangor increpuerit: mouebunt castra primi.

¶ Concido is. pe. cor. concidi. cōcasum significat in totū cadere. Lact. li. vij. Et muri omniū ciuitatū cōcident. Plau. in Am. Vt quisquis institerat concidit crepitu. Et cōcidere est in totū mori. Col. lib. viij. Atq; alia genera pecorū cū pestilentia vexantur prius morbo & langoribus macescunt solæ capellæ q̄is opimæ atq; hilares subito concidūt.

¶ Conciliū a concolando. i. vocando. Vel vt Varro ait a coactione. Seu secundū Festum a populi consensu. Et ꝓprie viri cōuocati conciliū dicitur. Vir. Conciliūq; vocat diuū pater atq; hominū rex.

¶ Conciliabulū: locus in quē concilium cōuenit. Plau. in Bac. Quid si apud te veniat de subito prā diū aut potatio forte aut cœna vt solet fieri in istis conciliabulis?

¶ Cōcilio. as. beniuolū facio. aut amore cōiungo. Li. lib. i. Aeneas aduersum tāti belli terrorē vt aīos aboriginū sibi conciliaret. &c. Hiero. Vera illa necessitudo est & chari glutino copulata quā non vtilitas familiaris. sed dei timor & diuinarū scriptura rum studia cōciliant. Recōciliare vero quis dicitur cū post inimicicias rursus aliquē in gratiā recipit. Aliquādo tamē Cōciliare: cōtrahere seu cōparare. Et hoc tam in malū q̄ in bonū. Plau. in Tri. Meus gnatus me ad te misit inter se atq; tuos affinitatem vt conciliarē & gratiā. Terē in Heau. Exeo ergo vt pacē conciliē. Sic dicimus. Cōcilio mihi odiū inimicitias: q̄d est quasi cōparo acquiro. Similiter sumitur Recōcilio pro cōparo acquiro. Quintil. Nā & plus auctoritatis afferūt ea q̄ nō ꝑsentis gratia litis sunt cōparata & laudem sępe maiorē q̄ si nostra sint recōciliant. Hinc cōciliatus pro empto. Terē. Prodi male cōciliate. i. magno pretio empte: & Cōciliatio pro cōuentione. Plau. Extat cōciliatio: seruanda promissa Conciliatrix dicitur mulier quę viros mulieribus & vxores viris conciliat.

¶ Concretū id dicitur auctore Dona. quod ex minutijs multis in vnā cogitur massam.

¶ Cōcio is. cōuoco. Liu. li. i. Deinde ne vana vrbis magnitudo esset: adijciēdę multitudinis causa vetere cōsilio vrbes q obscurā atq; humilē cōciendo ad se multitudinē natā e terra sibi ꝑ plē emētiebātur

¶ Concio onis. a concio is. tria significat. s. locum suggestūq; vnde verba fiunt. Li. li. i. Vocato ad cōciliū populo sūmissis fascibus in cōcionē ascendit Multitudinē populi assistentis cōuocatā vel ex magistratus iussu: vel publici sacerdotis vel sua auctoritate & proprie ad audiendū oratorē cōcionantem in bonū publicum. Cic. in Læl. Concio q̄ ex imperitissimis constat tamē iudicare solet. Sal. Itaq; cōcione aduocata hmōi orationē habuit. Et oīonem ipsam quę ad populū habetur. Cice. Dolobellę. Legi concionē tuam nihil illa sapientius. Hinc.

¶ Cōcionor aris. oīonem habeo. Idē cornifi. Nos hic cū hoīe gladiatore oīm nequissimo collega nostro Antonio bellū gerim⁹. Sed nō pari cōtentione arma verbis: At etiā de te cōcionat⁹ est. Hinc cōcionator q oīonē habet. Hier. in plo. Salo. Ecclesiastes a græco appellat⁹ qa cœtū. i. ecclesiā quē nos nūcupare possum⁹ cōcionatorē q; loquat ad populū & sermo fit nō ſpāliter ad vnū sed ad vniuersos.

¶ Cōcionalis q idoneus est ad cōcionandū: aut q cōcionari cōsueuit qualis hodie vulgo prędicator appellat Curius. Ci. Quod quidē si inter vos senes cōcionales venale præscripserit egerit nō multum.

¶ Cōcionatorius a. ū. qd ad concionē ꝑtinet. Gel. Ecce aūt ꝑ tibicina laconica tibia quoq; illa cōcionatoria in mentē venit: quā. C. Graccho cū populo a gente prętisse ac ꝑmonstrasse modulos ferunt.

¶ Cōcha gen⁹ piscis ex cāctorū genere. Cōchæ & ostrea dicūtur firmiores testę pisces. Cōchę q̄ testā leuem ac politā habēt: siue vniformiter rugatā. Et testę ipsę duriores ꝑprie cōchę dicūtur: quales sunt cochlearū atq; concharū. Ouid. Ostrea quæ in conchis tuta fuere suis. Col. Implicitus conchæ limax Vnde vasis quoq; gen⁹ cōcauū ac superius patulū ab huius similitudine conchæ: cōcham vocamus. Pli. Rursus tūdit. deinde lauat in cōchis siccaturq; Alio noīe alueos & alueolos dicimus & præsertim in longū porrectos ligno excauato vt monoxyla Est & cōcha genus vasis vinarij in qd e dolio hauritur vinū. Iuue. Cū bibitur cōcha. Dicit & cōchus Aliquādo cōcha ponit ꝑ tuba. Virg. li. vij. Sed tū forte caua dum personat æquora concha. Ser. hoc nomen a græco κογχη trahit. Alij latinū putant q concauitate deductum atq; sine aspiratione scri-

bũt. Aelian⁹ aũt li.iij. εχει γλωττᾳ πορφυρᾶ και λια ταυ της ελκει οσα εσθει και λια ταυτης αλισκεται. Poſtea de margaritis ſcribit κορχη λεαφρο λιτη ιεραται και τα κορχυλια μεγιστα ευ τα προβαγιλι και ιν λοισ.

¶ Conchus lapis quidã in concha piſce: q a nõnullis vnio ab aliis margarita ſiue perla dicitur.

¶ Conchyle pe.p. Cõchyliũ gñs piſcis ex cõcha gñe: vt ait Ply.li.ix.in mari aſſyrico & medico: quẽ Muricẽ & Sarrã & oſtrũ appellãt: ex cuius inciſa concha colligit ſuccus tingendis veſtibus expetitus. Ex eo em̃ inficitur purpura qui color auſterus in glauco eſt & iraſcenti ſimilis mari. Vnde cõchyliata veſtis dicitur purpurea a conchylijs. Cice. in phil. Conchyliata periſtromata appellat quę infecta erant ſucco conchyliorum. Ponitur quãdoq; Conchyliũ pro ipſo colore ſicut purpura murexq; Ply. Concharũ ad purpuras & cõchylia eadem eſt materia. Item pro genere ipſo concharũ a quibus nomen ſumpſit. Idem lingua purpurę lõgitudine digitali qua paſcitur perforando reliqua conchilia Cruor conchilij: ſiue muricis oſtrum dicitur ab oſtris. Quapropter conchylium muricem oſtrum in eadem ſignificatione accipimus. Verg. Tyrioq; ardebat murice læna. Idẽ Vt gemma bibat & ſarrano dormiat oſtro. Iuue. Horum ego non fugiam cõchylia hoc eſt luxurioſas veſtes & murice infectas.

¶ Conchis: fabę gñs ſiue edulium ex faba. Iuuen. Cuius cõche tumes. Sunt qui dicant eſſe fabam cũ cortice ſuo elixã. ad differentiam fabę frixę quæ ſine cortice coquitur a ſimilitudine concharũ q; fracto cortice velut implicita conchis ſuis caruncula videatur. Mar. Si ſpumat rubra conchis tibi pallida teſta Lautorum cœnis ſępe negare potes. Hui⁹ diminutiuum eſt conchicula.

¶ Concino is.pe.cor. concinui cõcentũ: ſimul cano. Cice. li.i. aca. Qui cũ ſimilitudine cõcinere maxime ſibi videnť. Per tranſlationẽ ponit pro cõuenire. Concinit enim qui conſonat. Et ſic cũ datiuo conſtruitur. Aug. Quędã exemplaria habent. Ecce generationem filiorum tuorum cui concinui. id eſt cui congrui: cui accommodatus ſum.

¶ Concento as. frequẽtatiuũ eſt a concino is

¶ Concentor in decretis canonicis dicit⁹ is qui cõſonat & concinit canenti. ſicut ſuccentor qui vocę ſubſequens canendo reſpondet. Præcentor qui vocem prę̃mittit in cantu.

¶ Concẽtus us. ſimul cãtus: cantus miſtus. i. ſymphonia & diuerſarum modulatio vocum: vt cum e multis diuerſis vocibus vnus efficitur ſonus. Ver. li.i. geor. Hinc ille auium concentus in agris.

¶ Concinno as. per duplex nn. conſentio apte cõpono & quaſi cõuenire facio qđ vernacula lingua dicimus conciare. vt pellis concinnata eſt ad calceos. Plau. Auceps quando cõcinnauit areã eſcas effudit. Hiero. Lucernas cõcinnant: vel ſuccendũt focum. A concinnus formatum verbum qđ ex cõ & cinnus componitur: Cinnus aũt potionis gen⁹ eſt ex multis liquoribus confectum.

¶ Concinnus a.um. idẽ ẽ qđ cõpoſitus & ornatus vt cõcinna oratio. i. cõpta & apte cõpoſita: Cõcinne/cõpoſite. cõuenienter. In quo etiã ſenſu accipi poteſt. Concine pe.cor. a cõcino.

¶ Cõcinnitudo conueniẽtia. Ci. lib. ii. artis veteris Splẽdoris & feſtiuitatis & cõcinnitudinis mimũ.

¶ Cõcinnẽtia cõtinẽtia. Sido. ad conſentiũ quod domiciliũ parietibus attollitur ad concinnentiam ſ. architectonicam fabre locatis.

¶ Concipio is. pe. cor. ſimul capio: apprẽndo. Vñ concipere mulieres dicũtur cum genitale ſemen apprẽditur ad fœtum faciendum: & conceptus fœtus dum genitura coaluit. Et conceptio. Lact. li.iij. Quid q; vxor poteſt eſſe cõmunis. filius non põt quoniã cõcipi nõ niſi ex vno neceſſe eſt. Tranſfertur ad animũ. Quintil. Nec tantum concipere animo ſcelus potui. Hinc conceptus mentis dicuntur quę cõprẽndimus & imaginamur. Et apud geometras cões animi conceptiones vocantur quę oñes tanq̃ manifeſta & indubitata pfitenť: vt omne totum eſt maius ſua parte. Et ſi ab æqualibus ęqualia demas: quę remanent inter ſe æqualia ſunt. Interdum concipere eſt deliberare ac deſtinare. Seneca. Iamdudum animo conceperat quid eſſet acturus. Vnde conceptum dicimus prædeſtinatum. Verg. Aut tu bella cie conceptumq; excute fœdus. Interdum congregare: in vnum reducere. Col. libro. i. Ne cum auertice torrens imbrib⁹ conceptus affluxerit fundamenta conuellat. Idem. Sed ampla ſtabula ſic ordinentur: vt nequis humor influere poſſit: & vt quiſq; ibi conceptus fuerit: q̃ celerrime dilabatur: vt nec fundamenta parietum corrumpantur: nec vngulę pecudum.

¶ Conceptio apud grãmaticos ſchema eſt cũ vnũ gñs concipit hoc eſt ſimul apprẽndit aliud genus. vel vna perſona aliam perſonam.

¶ Conceptus a.um. participiũ qđ apprẽnſum ſiue deſtinatum: aut congregatũ eſt. Conceptus us. nomen qđ & conceptũ dĩ de ijs quæ in ventre fœminę & in animo fiunt.

¶ Concetabulũ aliter cõceptaculũ qđ aliquid cõtinet: vt vena eſt cõceptaculum ſanguinis. i. in quo ſanguis continetur.

¶ Conceptiuę feriæ: quæ certis diebus quotannis obſeruabantur: vt ſementinę & cõpitalitię.

¶ Conclamatum eſt: quod tranſactum & finitũ eſt vt Conclamata corpora quæ nihil reliqui iam habent ad vitę officia. Aut Conclamatum eſt. i. fatis deploratum: ſatiſq; vociferatũ eſt. Luc. Corpora nondum Cõclamata iacent. Hinc tractum dicitur q; cum vitalis ſpiritus intercluſus homines fallere ſoleat aqua frigidum ablui conſueuerunt: & per interualla conclamari. In quo cum liberari nequirẽt poſt vltimam conclamationem quaſi rebus deſperatis comburebantur.

¶ Conclaue pe. pro. neu. gñis: & conclauis fœmi. generis locus ſecretior in interiorib⁹ tectis: vbi colloquia fieri ſolent. Habetq; vnam clauem communem domeſticis: q; intra eũ multa loca clauſa ſint adhærentia triclinio. Ci. Cõclaue triclinũ interpretatus eſt. Hora. in Ser. Currere per totũ paui de cõclaue magiſq;. Et cõclauia loca ſunt quę vna claue clauduntur. Hinc conclauatus locus dĩ vna claue clauſus: a conclauo as. cuius paſſiuum eſt cõclauor conclauium: genus anuli eſt.

¶ Concludo is. penul. produc. ſimul claudo a quo cõcluſus anulus dicitur. Per tranſlationem cõcludere eſt peorare. i. orationem terminare. Vnde concluſio dicitur: quam græci Epilogon noſtri modo perorationem: modo cumulum vocant. Nam cumulus ꝓprie aceruus eſt: & in cõcluſione oĩa quaſi

in vnum aceruum colliguntur.

¶Concorporo ſimul corporo. quod fit cum duæ pluresve res miſtæ vnum quid efficiunt. Ply. Semper mulſum ex vetere vino facillimeq; cum melle concorporatur.

¶Concors a conſunctione cordis dicitur qui vnius cordis ſiue vnius animi eſt. Inde concordia. cõcorditas: cõcorditer & concordo: quibus cõtraria ſunt diſcors: diſcordia: diſcorditer: & diſcordo.

¶Concordia non ſolũ quæ diſcordię contraria eſt intelligitur: vt apud Salu. Concordia paruę res crescunt diſcordia maximę dilabuntur. ſed etiam quę dea a romanis credita eſt: cuius templum non longe a lacu curtio in palatino monte.

¶Concordare eſt concordem eſſe. Ter in phorm. Si cõcordabis cum illa habebis quę tuam senectutem oblectet.

¶Concrepo as. penulti. correp. perſono. Et plus eſt q̃ ſono. Nam con ibi auctiuum ẽ. Ter. Sed oſtium concrepuit.

¶Concubo as. pe. cor. & cũcumbo is: ſimul dormio: ſimul quieſco. Per tranſlationem de re venerea dicitur. V ñ & cõcubinus & concubina: q; ſimul cubent. Hinc & concubitus us. & concubitũ. Aug. lib. v. ciui. dei. Nunquid & in conceptu vbi & vnũ cõcubitum manifeſtum eſt: & tanta naturę vis: vt cum conciperet fœmina deinde alterum concipere omnino non poſſit.

¶Concubiũ: a concubitu dormiendi cauſa dicit. Et ſunt concubia noctis primi ſomni: ſeu intempeſta nox: quia tunc tempus agendi eſt nullum: q; fere omnes cubent. Alij ab eo q; ſiletur: ſilentiũ noctis. qđ Plautus conticinium vocat. Siſen. lib. iiij. hiſto. Ipſi legati concubia nocte oppido digreſſi iam ſupra hoſtium munitionem ſuccedũt.

¶Concutio concutis. concuſſi concuſſum. Vide in dictione quatio.

¶Concupiſco is. Vide in dictione cupio.

¶Condemno as. ex con & damno ſignificat iudico. Et cõſtruitur cum ablatiuo vel genitiuo. Ci. Curioni. Quare ſi iniquus es in me iudex: condemnabo eodem ego te crimine. Idẽ Tironi. Etiã ſceleris condemnat generum ſuum.

¶Condico is. penul. prod. ſimul dico: ſimul determino: conſtituo. Iuſt. lib. iij. Nam inducias quas proprio nomine condixerant ex ſociorum perſona rumpebãt. Vnde condictus: ſimul dictus: & promiſſus. Et condicere eſt repetere. Iulius. Si alienã rem mortis cauſa donauero: eaq; vſura parta ſit: verus dominus eã cõdicere non poteſt. Item condicere ponitur pro contradicere. Paulus. Hic ſcit poſſe ſibi condici ſi cõualuerit donator. Itẽ ſecundum iureconſultos pro dicendo denunciare: ſed p prie qñ actio daf in pſona. Hiero in exo. Clamauit moyſes ad dñm p ſpõſione ranarũ quam condixerat pharaoni. Sue. in Tibe. Cœnã ea lege cõdixit: ne quid ex conſuetudine immutaret.

¶Cõdictũ quod in cõmune eſt dictũ. i. promiſſio: ſeu pactũ inuicẽ factũ. Hie. in li. Geñ. Iuxta condictum reuertar ad te.

¶Cõdictio: & pronunciationẽ quandã & actionẽ ſignificat. Eſt & condicio (vt docet Feſtus) in diẽ certũ eius rei quę agitur denunciatio. Cõdicere eñ priſca lingua eſt dicendo denunciare.

¶Conditio ſine c. a cõdo is. fit & p fortuna ac ſorte fortunarũ temporũ & rerũ poni ſolet. Ci. O miſeram cõditionem adminiſtrandi conſulatus. Augu. Ea temporũ conditio erat vt ne conqueri quidem de iniuriis fas eſſet. Et apud Liuium legimus conditiones pacis oblatas. Et homo bonę cõditionis dr qui in bona fortuna eſt: hoc eſt qui diues ẽ. Aliquando electionem & conuentionem denotat. Ter. Amatores chryſidis tulerunt conditionem ſi vellet eis morem gerere ſe daturos illi ptetium: ipa vero accepit conditionem. ideſt pactioni promiſſioniq; conſenſit. Et apud Liuium legimus conditiones pacis oblatas.

¶Condio is. condiui vel cõnij conditũ pe. p. ſapi. dum facio: qđ fit cũ epulę ſale aut pinguedine: ſeu aromatibus cõdiuntur. Iuue. Et quadringentis nũmis condire guloſum fictile. Hinc condimenta dicuntur quę ad condienda opſonia fiunt. Ci. lib. iij. offi. Nam vt tribuamus aliquid voluptati condimenti. Hæc ſi per ſe ſint græco vocabulo dicuntur.

¶Conditura ę. idẽ qđ condimentũ. Hier. cõtra Ioui. Porri ſi alimenta coquorũ arte mutãtur in melꝰ & fit aliq̃d ſuauius cõdituris: hmõi cibi nõ naturæ ſatisfaciunt ſed voluptati.

¶Condylis pe. cor. Iunctura & nodus articulorũ in digitis & eminens ſtricta in pugnum palma. Nã quattuor digiti: vt ſcribit Ariſtoteles ternos habent condylos: pollex vero duos. Greci etiam cõdylon pugnum vocãt. qui fit complicatis digitis in condylos. & tuberculum. Vnde Plutarch. ſcribit eum quem Caſtor cõdylo percuſſiſſet ſtatim mortuum in cacozeliam incidit. Martianus in primo Caput illi virga comminuens eidem quibus fuerat eblandita idꝰ crebris complicatiſq; in cõdylos digitis vulnerabat.

¶Condyloma atis. pe. p. κονδυλωμα morbꝰ vt Iul. Pol. inquit qui naſcit circa coronã ani ſiue podicis tuberculũ ſanabile. Et circa ſedẽ fiunt cõdylomata magna: ſed non laborioſa. Naſcuntur ex inflãmatione. Nec ſunt hemorrhoides ſed eminẽtes tumores nunc molles nũc duri figura rotunda & nihil eminentes. Sunt aũt tria morborũ genera: vt ſcribit Cælſus lib. vi. quę anus recipit. Primum morbum dicit eſſe Rhagada quando pluribus locis cutis ſcinditur. Secundũ Condyloma. Tertiũ hęmorrhoides cũ ora venarũ ſanguinẽ fundunt.

¶Condo is. cõdidi. cõditum. pe. cor. ſignificat in vnũ interiorẽ locũ ad cuſtodiã do: vt fit cũ quem ptã cõpedit ũ in carcerẽ condimus. & abſcondim⁹. Verg. Et nota condũtur in aluo. Ply. Si libeat credere vt ſub vna ficu turmę condãtur equitũ. Quã doq; cõſtituo ædifico quaſi ſimul do: vt Troiani romam condiderunt. Et Ci. multos libros condidit. Hinc inconditus pro inornato: incompoſito. Qñq; repono. Ply. Formicę condunt ęſtate fructꝰ quibus hyeme fruantur. Qñq; compono. Plyn. Opus condidit perpetuo omnibus legendũ. Qñq; recondo ſepelio. Idem Poſt cõditũ monumento corpus. Quandoq; potior. Verg. li. vii. Optato conduntur tibridis alueo. Huius verbi compoſita ſunt abſcondo: & recondo.

¶Cõditor pe. cor. qui aliquid facit. Cõditor pe. p. a condio is qui fercula cõdit.

¶Conditaneũ modo a cõdendo: modo a cõdiendo fit. ſignificatq; quod condi vel condiri poteſt

Vnde apud Var. Conditaneã oleã in ãgro craſſo: & calido maxime ſerere conuenit.

¶Conditorũ a.condendo ſepulcrũ dicitur. Ply. Tam rara in amicis fides tam parata obliuio mortuorum: vt ipſi nobis debeamus conditoria conſtruere omniaq; hęredum officia pręſumere. Suet. appellat conditorũ illum alueolum & loculamentum in quo reconditum erat corpus Alexãdri magni quod aureum erat. Ammianus vocat conditorium muralium tormentorum repoſitorium machinarũ. Petronius Arbiter accipit pro ſepulchri repoſitorio cum ait. Inconditorium etiam proſecuta eſt defunctum: poſitumq; in hypogeo græco more corpus cuſtodire cœpit. Hypogea enim gręci dicunt ſubterranea.

¶Coditítius.a.um.qđ conditum eſt & ſeruatum. Col.li.ix.de colũbis. Duobus aut tribus menſib⁹ accèptant conditicia cibaria: cęteris ſeipas paſcũt ſeminibus agreſtibus.

¶Conditiuus à.um.quod apte condi poteſt. Var. li.i.de re ruſt. Cõditiua mala ſtructea cotonia ſcantiana ſcandiana muſtea in loco arido & frigido ſupra poſita palea ſeruare recte putant. Aliquãdo cõditiuum dicitur quod conditum & ſeruatũ eſt. Col. li.viij Itaq; mane priuſq; procedant in paſcua conditiuis cibis ſuſtinendæ ſunt ne immaturis herbis citetur aluus.

¶Condocefacio.inſtruo. Ci.li.v.tuſ. Nemo eſt.n. qui eorum bonorum animum putet eſſe indicem eumq; condocefaciat: vt ea quę bona malaue audiantur poſſit contemnere.

¶Conduco is.pen.p.ſimul duco: vel pro ſimplici ponit. Plau.in epi. Mane me iuſſit ſenex cõducere aliquam fidicinam ſibi huc domum. Interdũ ſignificat aliquid pretio accipio. quod vulgo dicitur affícto ſeu ad appenſiõem vel ad militiam ſumo. Ci. Tito. Huic ego locum in proximo cõduxi. Plaut. in pſeu. Quantulo argẽti te conduxit pſeudolus? Interdum colligo congrego. Var. Mane ſuſcitat roſtra: populum in foro conducit. Interdum emo. Plaut. Cædendum conduxi ego illum. Interdum Conuerto. Lucil. Et virtute tua & claris conducere chartis. In tertia autem perſona: vel infinito ſignificat vtile eſſe. Et ſi de homine loquamur cum datiuo tantum conſtruitur. Col.li.i. Nam id minime conducit agricolę. Si autem de re alia tunc quãdo q; datiuum exigit. Plau.in cap. Vt potiſſimum qđ in rem recte conducat tuam id petam: id proſequar q; corde animo atq; viribus. Et iterum ibi. Nam ſi ea memorem quę ad ventris victum cõducunt mora eſt. Ci. Lentu. Et reipu. rationibus putem conducere. A conduco fit participium conductus a.um. & conductus us.nomen.

¶Conducibile: qđ vtile ẽ. Plau. in bac. Non ego iſtuc facinus mihi conducibile eſſe arbitror. Poteſt etiam dici conducibile quod cõdũci poteſt.

¶Conducticius a.um. quod conduci ſolet: vel cõducit: ſiue ex eorum numero eſt quę conducuntur. Plau. in epi. Sed vna me res turbat ratioq; apocidi quo modo oſtendam fidicinam aliquam conducticiam. Conducticia domus tamen dicitur quę cõducta eſt. Sic cõducticia opera dicitur mercenaria quę conducta eſt. Var. Omnes ij agri coluntur hominib⁹ ſeruis aut liberis aut vtriſq;. Liberis aut cũ ipſi colunt vt plęriq; pauperculi cũ ſua progenie aut mercenariis & conducticiis operis liberorum.

¶Confarreatio Vide in dictione difarreatio. A cõfarreo Apul. formauit participium confarreatur⁹ Talis inquit mulieris publicitus matrimonium cõfarreaturus..

¶Confero pe.cor.ſimul pono και ελλιγιστι φερω φερσισ και φορεω φορω. Cicero libro tertio offici. Omnes curas cogitationeſq; meas conferebam. Ponitur quandoq; pro Conſero. Verg. lib. ix. Et ſi conferre manu furor iraq; monſtrat. Quãdoq; pro tribuo. Ambr. Magna fœmina quę multo amplius inuenit quod Imperatori conferret: q̃ quod ab Imperatore acciperet. Quandoq; pro cõtollo. Verg. & conferre gradum & procedere longius audet. Quandoq; pro diſputo ſeu in cõperatiõnẽ deduco. Hier. in prolo. paral. Quẽdã auctorẽ qui apud hebræos in admirationibus habebatur aſſumpſi & contuli cum eo a vertice: vt aiunt vſq; ad extremũ vnguem. Et ſic cõfirmatus auſus ſum facere qđ iubebatis. Et dicim⁹ cõfero te illi: & cũ illo. Ouid. Confer amycleis medicatũ vulnus aheneis Murice cum tyrio turpius illud erit. Quandoq; pro paro diſpono. Plau. in Cur. Ita tuum conferato amare ſemper ſi ſapis neid qđ ames populus ſi ſciat tibi ſit ꝓbro. Quãdoq; ꝓ pro impono: injicio Idem in Am. Ne poſterius in me culpam conferas Quandoq; pro facio. Ter. in heau. Syrus cum illo veſtro conſuſurrat. conferuntq; cõſilia adoleſcentes. i. ſimul faciũt. Q ñq; pro cõiungo. Ci. ad Octa. Nam vt ordiar a principio: & perducam ad extremũ & nouiſſima conferam primis. Quandoq; pro tranſfero: traduco. Ter. in Eu. Metuet ſemper quẽ ipſa nunc capit fructũ ne qñ iratus tu alio cõferas. Idem ibi. Vſq; adeo ego illius ferre poſſum ineptias & magnifica verba: verba dũ ſint. Verũ enim ſi ad rẽ cõferentur: vapulabit. i. deducent. Quandoq; ꝓ contra fero. Li.li.i. Aliquotiens latinus exercitus cominus cũ romanis ſigna cõtulerat. Quandoq; pro Valeo ſeu proſum. Col. lib.i. Cæterum ad æſtiuos tẽperandos calores plurimũ cõferunt ſaliẽtes riui. Cõferre in pauca eſt cõcludere inquit. Ci.li.iij. offi. Cõferre verba in pauca ẽ reducere. Plau. Nũc verba in pauca cõferã. Col.li.i. Sitq; vtriq; proximũ horreũ quo conferat ruſticũ inſtrumentũ. i. in vnũ reducat. Et conferre donare: vt Multa cõtuli in Catonẽ. i. multa donaui Catoni. Similiter conferre ſic: vt Contuli me domum. & Contuli me ad Catonem.

¶Confercio is.ex con.& farcio. ſumitur ſicut cõpleo. Ci. in Catil. Vino languidi: confertí cibo ſertis redimiti vnguentis obliti. Inde confertus tantum: a quo confertiſſimus pro frequentiſſimus ſiue creberrimus. Li.li.ii. In confertiſſima turba ꝓpe regium tribunal conſtitit.

¶Conficio is.pen.cor. finio. perficio. Ci. Nam ſi hoc expectandũ ſit dum totum bellũ conficiã. Et in paſſiua voce: vt Vir inops fame frigore dolore conficitur. i. conſumitur & fere perit. Ci. Plagis cõfectum ante oculos tuos cecidiſſe. Lactan. libr. ij. pro deſtruo ſiue occido poſuit. Ignis quidem permiſceri cum aqua non poteſt. quia ſunt vtraq; inimica. Et ſi cominus venerint alterutrũ qđ ſuperauerit conficiat alterum neceſſe eſt. Idem ibi. Cum Annibal duos exercitus populi romani aſtu & virtute confecit. Et hoc eſt ex vi prępoſitionis con,

quę & in bonã & in malam partẽ accipi ſolet vt cõficere ꝓ perficere & pro cõſauciando trucidare. Iñ Confectores ferarum. Sue. in Tito. Notiſſima hie roſolymorũ oppugnatione. xii. propugnatores totidẽ ſagittarũ cõfecit ictibus. Itẽ cõficere eit facere. Teren. in phor. Bonas me abſente hic confeci ſtis nuptias. Item explicare. Ci. li. ij. offi. Honeſtatis pars confecta eſt quã tibi cupio eſſe notiſſimã. Item exequi: vt apud eundem. Si me amas confice: quamcunq; ei fidem dederis preſtabo. Itẽ colligere. Per magnam inquit idem in Ver. dices ex illa re pecuniam confici poſſe. Item frangere. Plyn. Nucem dentibus conficere ac plagę imponere. Itẽ conſumere. Tere. Quicũ hic non videant me credant conficere argentum ſuum. Ci. Nec me langoribus dedi quibus eſſem confectus. Item ſimul facere. Cice. Confeci quæ iuſſiſti omnia. Feſtus Confecerunt vna fecerunt. Lact. lib. ij. Quomõ poteſt ex multorũ deorũ aceruo vnus deus confici? Confectus etiã defeſſus dicit. Ci. li. ij. offi. Nec me langoribus dedi quibus eſſem confectus.

¶ Confido is. pe. p. Credo & certus ſum. Et tũ de ꝑterito: tũ de ꝑſenti: tũ de futuro tꝑe dĩ. De ꝑterito. Ci. Quoniã ꝓbatã rationẽ officij mei vobis eſſe confido. De ꝑſenti. Idẽ. Q; ẽ ꝙ a Cratippo noſtro principe huĩ⁹ memorię phõrum hęc te aſſidue audire cõfido. De futuro: vt apud eundẽ. Ita fore cõfidim⁹. Et dicimus confido tibi: & in te. Vergi. Et afflictis melius confidere rebus. Aliquando confidere ſignificat audere: quod in bonam & in malam partem accipitur. In bonam. Cic. li. iij. de legibus. Vir excellens & fortis confidere ſibi debet: & ſuæ vitæ & actę: & conſequenti. In malam etiam accipitur. Vnde confidentẽ dicimus qui leges iuraq; contẽnit & nihil timet. Quãobrẽ & pro temerario impudẽti & ꝑbo poni cõſueuit. Terẽ. in phor. Homo cõfidẽs ꝙ illũ diį oẽs perdãt. Ci. Qui fortis eſt idẽ fidẽs: quoniã cõfidẽs mala cõſuetudine loquendi in vitio ponit. Verg. Nã quis te iuuenũ cõfidẽtiſſime noſtras Iuſſit adire domos. Hinc confidentia: quæ ſicut docet Don. eſt audacia cũ improbitate. Ter in and. O ingentẽ cõfidentiam. Aliqñ tñ confidens ponitur pro conſtanti & graui. Idẽ ibi. Neſcio quis ſenex venit modo ellũ confidẽs. Do. Cõfidentẽ pro conſtanti non mala ſignificatione poſuit & confidẽtia conſtãtia duritia: patiẽtia. Plau. in aul. Scapularũ confidẽtia virtute vlmos freti. Et confidenter: conſtanter. Plau. Quę non delęt decet audacem eſſe confidenter. Quandoq; etiam Temerarie. Accius. Qui in puellæ domũ tam confidenter irrupit.

¶ Confiteor eris. ſſus. verbũ cõmune: ſimul aut totũ ſimul fateor ſeu affirmo. In ſignificatione actiua. Lac. li. v. Vt doceret q̃bus pœnis affici oporteret q̃ ſe cultores dei confiterent. In paſſiua. vt in Gorgonio matyre legit. Vt q̃d in illo crimẽ inducitur. q̃d a nobis oĩbus cõfitet. Duobus aliįs modis apud ſacras lĩas capit confiteri. Eſt em̃ confeſſio laudantis: ſeu gĩas agentis. Eſt & confeſſio gemẽtis. Cõfeſſio laudantis ad honorẽ pertinet eius qui laudat. Confeſſio gemẽtis ad pñiam pertinet eius qui confitet. Cõfitent em̃ hoies cũ laudant deum: cõfitent cũ accuſant ſe. Sed cũ ad pñiam refertur. cũ actõ cõſtruit & q̃ñq; cũ datiuo vltra actũm: vt in ꝑs. Dixi: cõfitebor aduerſum me iniuſtitiã meã dño. Cũ aũt ad laudẽ ſeu gratiarũ actionẽ: dtũm tã tũ exrgit: vt eſt illud Cõfiteor tibi dñe rex cœli & terræ. Solet aſſignari differẽtia inter confiteri & ꝓfiteri: q̃ illud neceſſitatis ſit: hoc voluntatis. Cic. pro Manili. Hoc ego non ſolum confiteor: verum etiam profiteor.

¶ Confeſſor: proprie qui confitetur rogatus: non qui alterius peccata audit.

¶ Conflare ſimul flare: q̃ ꝓprie dñr vẽti facere cũ ſunt diuerſi. Interdũ ẽ ſufflare. Plyn. Philiſcus offi ciũ pinxit pictoris ignẽ cõflãte puero. Interdũ ſignare q̃a hoc nõ niſi cõflato igne fieri poteſt. Vnde conflatã pecuniã dicim⁹: hoc eſt ſignatã. Interdũ concitare cõtrahere. Et vt plurimũ de malis dr̃. Dicim⁹ em̃ Tu tibi hodie cõflaſti inuidiã: inimicicias odiũ. Sal. Magnã illi inuidiã cõflauerãt vſq; adeo vt nõnulli eq̃tes ꝓpꝛi ro. q̃ ꝑſidij cã cũ telis erãt circũ ędẽ cõcordię. Dicimus qu oq̃. Mihi conflaui ęs alienũ. q̃d ẽ feci me debitorẽ alienę pecunię. Idem. Alienũ ęs grãde conflauerat quo flagitiũ aut facinus redimeret. Idẽ dr̃ ꝓ contraho: q̃bus correſpõdet Diſſoluo ęs alienũ q̃d eſt ęs alienũ q̃d cõflauerã reſtituo. Quintil. Nõ ego ęs alienũ luxuria contraxi. Ci. Patri perſuaſi vt ęs alienũ filij diſſoluerẽt Interdũ congregare. Lact. li. ii. Ita cõflauit ex his oĩbus ꝓpꝛium. Interdũ cõficere creare. Idẽ li. vij. Et q̃cquid ẽ in hoc opere mũdi cõflauit ac ꝓfecit ex nihilo. Verg. li. i. ge. Et curuę rigidũ falces cõflant in enſem. i. cuduntur: fabricantur.

¶ Conflages pe. p. dicunt loca in quę diuerſi confluunt venti a conflo as.

¶ Conflatile pe. cor. q̃d cõflando factũ eſt. Hier. in exo. Fecerũt ſibi vitulũ conflatilem.

¶ Cõfinis pe. p. q ſimul finit. Vſi cõfines agros dicim⁹ q̃ eodẽ loco finiũt. Vide in dictione finis.

¶ Confiniũ idem q̃d confinis. Col. lib. iiij. Mediocritas in electione loci maxime probatur quoniã in confinio boni maliq; poſita eſt. Lact. Ex quoꝝ cõfinio naſus exoriens ęquali porrectus iugo vtrã q; aciẽ ſimul & diſcernit & munit.

¶ Confligo. ĩs. pe. pro. ango: pugno: cum dimicãdo hoies ſe inuicẽ ſternũt: Sal. Optimũ fuit Caturus in tali re fortunã belli tẽtare ſtatuit cum Antonio q̃primum confligere. Hinc

¶ Cõflicto as. quod eſt frequẽter pugno: percutio ſimul affligo. Cice. li. ii. ad Herẽ. Malo magno eſt hoĩbus auaritia. idcirco q; hoies magnis & multis incõmodis conflictantur. i. concutiuntur: cõcertãtur: vexantur:

¶ Cõflictor deponens. Ter. in and. Nã q; cũ ingeniis cõflictatur huiuſmõi. i. atteritur.

¶ Confluere: cõcurrere: cõuenire: & ꝓprie de riuis dicitur q̃uis ad alia tranferat: Apulei. Plærique qui ad mercatum cõfluxerant interuenere. Plaut. in Epi. Ideo experior cui multa in vnum cõfluũt quę meũ pectus pulſant. Hinc cõfluus: & cõfluuiũ: vbi multi riui ſimul fluunt. Cõfluus a. um. quod ſimul fluit.

¶ Cõfluges penultima ꝓducta. Loca ſunt in quæ riui diuerſi defluunt.

¶ Cõformare quod eſt eiuſdem formę. Ambr: li. i offi. Vt quod habes largiaris pauperi & cõſortem & cõformem tuũ: adiuues. Per trãſlationem ſumit pro cõuenienti & cõgruo. Vnde conformo mas. conuenio. adapto: vt apud Apoſtolum. Nolite cõ

Nolite conformari huic ſęculo.
¶Conforto as.& cõfortor paſſiuum. Hier.li.z.ꝛ. Conforta bellatores tuos aduerſus vrbem: vt deſtruas eam.quod eſt anima & accende. Et illud. Cõfortare & eſto robuſtus.
¶Cõfundo perturbo & oĩa in vnũ miſceo. Aliquando confundere eſt terrere. Liui.li.vi.confuſaq; eã ex recẽti morſu animi cũ pater forte vidiſſet.
¶Cõfuto as.pen.cor.ex con & futo tedarguo. Vñ confutatio/ſignificat confundo interdũ: opprimo conuinco: conficio. Ter.in phor. Confutauit verbis admodũ iratũ patrem. Et eſt confutatio vt ait Ci.lib.i.ad heren. Contrariorum locorũ diſſolutio. Et confutare: commouere. Titi. Coquus magnum alienum quando feruit paula confutat trua..
¶Congrus & conger vtroq; modo dicitur ꝑ quodam piſcis genere.
¶Congero is.pe.cor.congrego & coaceruo. Tib. Diuitias alius fuluo ſibi congerat auro: Hinc congeſtiti⁹ a.um. qđ congeſtum eſt. Col.li.ii. Nõ deterius tamen etiam pinguibus harenis vel congeſtitia humo prouenium.
¶Congius menſurę gñs capax ſex ſextariorũ: vt inqt Priſci. Et eſt pars amphorę. Congius eñ cum deeſt efficit quidẽ vt ne ſit iuſtæ mẽſurę amphora ſed cum accedit & additur non ille vnus facit amphoram ſed ſupplet.
¶Congiariũ munus imperatoriũ ſiue donatio imperatoria vt ſcribit Sene. li.iiij.de benefi. Hoc donabatur populus ſicut donatiuo milites donabantur. Sic Ply.in panegyrico laudat Traianũ ꝙ congiarium populo dediſſet quo locupletatę ſunt tribus cũ donatiuũ milites accepiſſent: Huius cõgiarij diuerſę fuerunt ſũmę. Tiberius eñ congiariũ populo trecentos nũmos viritim dedit. Callicula cõgiarium populo bis dedit tricenis ſeſtertiis. Nero quddragenos nũmos populo diuiſit. Eſt & cõgiarium menſurę genus: vt apud Paulum iureconſu. Quintil.li.vi. Congiarium commune eſt liberalitatis atq; menſuræ.
¶Conglobo as.pe.cor.a globus fit: ſignificatq; coaduno. Hiero.li.ii.ꝛ. Et cõglobati in vnũ cuneum ſteterunt in ſummitate tumuli. Hinc conglobatim aduerbium quod ſignificat per globos. Aug. li.vi.con. Ipſa occurrebãt vndiq; aceruatim. & cõglobatim cernenti.
¶Congredior ſimul gradior. Var. Oñeſq; in vnã domũ cõgreſſi ſimul diſcubuere. Am. li.offi. Qui ſapientibus congreditur ſapiens erit. Et congredi eſt ad obſiſtendũ vel pugnandũ: vel diſputandũ ire. Gel. Quiter cũ hoſte congreſſus victor rediit. Vnde & congreſſus pro pugna. Salu. Multi eo congreſſu perierunt.
¶Congruo is.grui. Cõuenio. Tractũ a gruibus. q̃ nõ ſe ſegregãt ſiue cũ volãt: ſiue cũ paſcũt: Plaut. in Cur. Sane illi inter ſe cõgruũt cõcorditer. Vnde congruũ & incongruũ: congruens & incongruẽs Lact.li.ii. Eſt aũt peruerſum & incongruens vt ſimulachrũ hominis a ſimulachro dei colatur.
¶Conſcio is.pe.cor.a con & icio multis accõmodatur ſignificationibus. Ci.M.Celio. Sin ſe in intimũ cõſcire vellẽt nõ ſatis cõmode calciati & veſtiti id facere poſſent. Itẽ ibi. Atq; illo repentino hominũ impetũ ſe in fugã conieciſſe: Sal. Ex eo numero cõplures. Q. Metellus celer ꝓtor ex ſenatucõſulto cauſa cognita in vincula coniecerat. Plaut. in epi. Ornate epidice & pallioſũ tuũ in collũ cõiice Ter.in heau. Hęc vbi aperuit oſtiũ continuo hic ſe coniecit intro. Et ibi. Syre mi obſecro ne me in lætitiam fruſtra conijcias. Et in phor. Hinc me cõiice rem protinus in pedes, In quibus ſignificatio eſt: quod vernacula lingua dicimus butare. Interdũ in hoc verbo con auget: vt ſit conijcere ſimul vel omnes iacere. Liui.li.ij. Clamore ſubito vndiq; in vnũ hoſtem tela conijciũt. Cęſar.li i. Pro vallo carros obiecerant: & e loco ſuperiore in noſtros veniẽtes tela coniciebant. Per tranſlationem vero ſignificat interpretari: cogitare: colligere: diuinare. Idcit co tũ non exigit accuſatiuũ cũ prepoſitione: ſed naturali cõtentũ eſt: neq; tamẽ a prima ſignificatiõe alienum. Nam eũ quis aliquid coniicit. i. ſimul iacit confert quę agenda ſunt: & ſic cogitat & colligit & interpretat: diuinatq; quid agere debeat. Ter.in phor. Tu coniicito cętera. Et in Eu. Quid illud mali eſt nequeo ſatis mirari: neq; coniicere. Plautus in Cur. Mane ſis dum huic conicio ſomnium. Pro diuinare. Ci. poſuit li. de diuin. Num igitur aut haruſpex aut augur: aut vates quis aut ſonniãs melius coniecerit aut ex morbo euaſurum ægrotũ: aut ex periculo nauem aut ex inſidijs exercitum q̃ medicus q̃ gubernator: q̃ Imperator.
¶Cõiecto as.frequẽtatiuũ exiſtimo. iudico. Ter. in Eu. Neq; ſcio quid dicã aut quid coniectem.
¶Coniector interpres ſomniorũ & oĩm a coniectura: hoc eſt directione quadam rationis ad veritatẽ Cice. Defert ad coniectorem quidam ſomniaſſe ſe ouum pendere ex faſcia lecti cubicularis. Hiero.in prolo.li.ꝛ. Interroga quẽlibet hebręorum cui magis debeas acommodare fidem. Et ſi noſtra affirmauerit puto ꝙ eum non æſtimes coniectorem: vt in eodem loco ſimiliter diuinaret.
¶Coniectus us.directio quędã rationis ad veritatem a quo dicta eſt coniectura.
¶Coniectura cõiiciẽdi actus & eſt idẽ quod quis p rationem & ſigna & tẽpora & huiuſmõi conijcit. i. cogitat & colligit. Ci. Cornifi. Quantũ copiarum haberes cũ ipſe coniectura conſequi poteram: tũ ex litteris tuis cognoui.
¶Coniecturale adiectiuum qđ per coniecturã colligitur & ꝓponitur. Ci.lib.i.ad Heren. Coniecturalis eſt cum de facto controuerſia eſt. Hoc mõ Aiax in ſylua poſtq̃ reſciuit quę feciſſet: per inſaniã gladio incubuit: Vlyſſes interuenit: occiſum cõſpicatur corpore telum cruentũ teucer interuenit cũ fratrem occiſum inimicum fratris cum gladio cruento videt capitis arceſſit. Hic quoniam coniectura verum quęritur: de facto erit controuerſia: & ex eo conſtitutio coniecturalis nominatur.
¶Coniectariũ efficax atq; perfectum. Ci. Illud vero mihimet coniectarium.
¶Coniũ gñs herbę noxiũ q̃ cũ tritico naſcit. Ambro. Cũ tritico coniũ quid inter alimẽta vitę noxium reperit. Et niſi pĩſum fuerit cõſueuit ſaluti nocere. Et paulo poſt. Sturni veſcuntur conio quoniam qualitate ſui corporis venenum ſucci lætalis euadunt.
¶Coniugo ás.pe.cor.ſimul iugo quaſi in vnum iugum iungo. Vnde coniugatio in verbis dicta eſt apud grammaticos: ꝙ ſibi ad vnum ſonum multa coniungat: & quaſi vno iugo aſtringat. Cicero

in Cato. proprie dixit. Adminiculorum ordines capitum coniugatio & religatio & propagatio vitium sarmentorũ. Coniugata apud rhetores sunt q̃ ab vno genere veluti iugo flectuntur: vt a iusticia iustus iucte iustum. Hinc locum a coniugatis dicimus cum ita argumentamur. Si risus gaudium est ergo & ridere gaudere.

¶ Coniunx secundũ Priscianum & coniux sine n secundum Phocam a coniugo as. abiecta go syllaba & addita x. Iugum eñ instrumentum est: quo boues iugantur. i. iunguntur. Vnde iugari dicimus qui maritali iugo instar boũ colla subijciũt. Hora. Diua producas sobolẽ patrũq; prosperes Decreta super iugandis fœminis. prolisq; nouę feraci lege marita. Fœdera quoq; matrimonij vincula iugalia dicuntur.

¶ Coniugium matrimoniũ. Vergi. Coniugio iungam stabili propriãq; dicabo. Alij cõnubio legũt.

¶ Coniungo is. xi. ctũ. copulo. Tractũ a iugo. Inde coniunctura: coniunctio: coniunctiuus ua. um. & coniunctim.

¶ Coniuro as. pe. pro. quasi cõtra iuro: frequenter in malum dicitur: sicut & conspiro. Salu. Sed ante coniurauere pauci in quibus Catilina fuerat. Terẽ. Quę est hęc coniuratio vt omnes mulieres eadem ęque studeant? In bonum cum honesta causa fit. Vnde Mutius Scæuola. Trecenti inquit coniurauimus principes iuuentutis Romanę vt in te hac via grassaremur. Hora. Coniurat amicę.

¶ Conniueo es. & cõniuo is. iui. vel xi. ctũ. Conniuere est oculos genis integere. Plyn. li. xi. Grauiores alitum inferiore gena conniuent. Idem columbæ & similia vtraq; gena conniuent. Transfertur etiam ad alia. Gel. li. xv. dixit conniuere caua ventris & stomachi. Pro stipari claudi & contrahi. Hic conniuere quasi pro transire & non videre ponitur quandoq; Cice. in Phil. Quibusdam in rebus etiã conniueo. Idem pro Cęlio. Proh dij immortales cur interdum conniuetis in hominum sceleribus maximis? Sue. in Cęs. Delicta neq; obseruabat omnia: neq; pro modo exequebatur: sed desertorum: ac seditiosorum inquisitor: ac punitor accerrimus conniuebat in cęteris. idest reliqua vitia oculis veluti clausis præteribat tanq̃ dissimulanter illa contueretur. Habet hoc verbum ni syllabam productam. Silius. Conniuent solemq; pauent depręndere visu.

¶ Connubiũ ius legitimi matrimonij a nubo cui? prima producitur. Cũ in connubio quandoq; propter metri necessitatem corripiatur. Ver. Cõnubio iungam stabili. Est enim Sistole.

¶ Conon nomen proprium athenięnsis ducis qui Lacedæmonios profligauit: & athenas in pristinã libertatem restituit. Fuit & alius Conon Samius: astrologus de quo Proper. Me creat architę soboles babylonius orops. Oron & a proauo ducta conone domus.

¶ Conopœum cũ œ diph. tentoriũ seu velũ & papilio ille lineus vel laneus seu bombycinus qui toro circundatur ad arcendum culices quo maxime vtuntur alexandrini: q; ex nilo culices confluant: quos græci κωνωπας dicũt. Prop. li. iij. Fœdaq; Tarpeio conopœo tẽdere saxo. Sudas. κωνωπη πολισ και κωνωψ θηλικωσ πατρια αρστο φανειεν πλουτω ειδοσ μυιασ

¶ Conquinisco is. conquexi: caput inclino. Vide in dictione Oquinisco.

¶ Consalutare est vltro citroq; salutationẽ dare. Ci. li. ii. de ora. Qui cũ inter se vt ipsorum vsus ferebat amicissime consalutassent.

¶ Consanguinei dicuntur qui sanguine inter se cõnexi sunt.

¶ Conscius proprie qui rem scit. Cic. M. Rutilio. Cum & mihi conscius essem: quanti te facerem. Nonius tamen de verborum differentijs ait. Scius secum: cõscius cum alio scius est. Licet conscium indifferenter legamus. Salustius. Populares cõscios sceleris sui.

¶ Conscięntia scięntia. Ci. Nulla re tam lætari soleo q̃ officiorum meorum conscientia.

¶ Conscisco is. cõsentio: siue sciens consentięsq; infero. Cicero Mario. Mortem mihi cur consciscerem causa non est visa: cur optarem multę. Aliquãdo Consciscere est propter consensus: siue conscie effectum constituere aut decernere. Liui. libro primo. Censuit: consensit: consciuit: vt bellum cum priscis latinis fieret. Nec mirum. Scio enim siue sciscо decerno significat. Plautus in Cur. Rogationes plurimas propter vos popul⁹ sciuit: quas vos rogatas rumpitis. Cicero lib. iii. officio. Durius etiam athenienses sciuerunt vt æginitis qui classe valebant pollices præciderentur. Hinc scitum statutum: siue decretum. Liui. libro primo. Cætera quoq; omnia publica priuataq; sacra pontificis scitis subiecit. Inde plæbiscitum plæbis decretum. Cice. lib. i. ad Herenn. In rem confertur vt si quis ex testamento quod facere iussus est ex plębescito vetetur. Per translationem consciscere ponitur pro cõtrahere. Columel. lib. viij. Diligenięq; pastor stabulum quotidie conuerrit: nec patitur itercus humorem consciscere lutumve capris inimica. Sciẽdum estq; cõscisco: ascisco: desciscо præsciscо. & rescisco faciunt præterita in iui. sicut eorum primitiua: vt Priscianus quoq; de ascisco & desciscо sentire videtur. Et conscio quidem desciо & rescio raro sunt in vsu, sed magis conscisco: desciscо & rescisco. Ascio & præscio inueniuntur: q̃uis ascio non ita frequenter: sicut præscio: ascisco & pscisco: licet magis ascisco q̃ præscisco: eo q; ascio minus in vsu sit. Præscio vero magis. Cum ergo conscisco: desciscо & rescisco vsurpentur. non mirum est si cõscio: desciо: & rescio obsoluerunt: quoniam fere superfluum esset in eadem significatione vtraq; haberi. E diuerso autem scio ępissime reperitur: & non sciscо. Apud Plautum tamen legitur sciscam in Amp. Ocyus accurro vt sciscam quid velit. Præscio in vsu est: Præsciscо minus. Vergi. lib. iiij. Geor. Cõtinuo animos vulgi: & trepidantia bello Corda licet longe præsciscere. Ascio apud Columel. in præfatione. Et pecoribus parandis conseruandisq; quando & hanc ascimus: quasi agriculturæ partem.

¶ Cõscribo. vide in dictiõe scribo. Inde cõscripti qui in senatu scriptis annotati erant: qui per inopiam senatorum ex equestri ordine in senatorum numerum recipiebantur. Liui. lib. ii. Deinde quo plus virium in senatu frequentia etiam ordinis faceret: ędibus regis diminutum patrũ numerum primoribus equestris gradus lectis ad trecentorum summam expleuit. Traditum inde fertur: vt in senatũ

vocarẽt q̃ patres: quiq; cõſcripti eſſent: cõſcriptos videlicet in nouũ ſenatũ appellabant lectos.

¶ Conſecro as. penul. correpta. *Vide in dictione* ſacro as. Ci. lib. ii. Tuſc. Quaſi addicti & cõſecrati Hos Tertul. vocat cõſecraneos. Sidonius. Conſecraneos q cõſecrati ſunt: & q̃ſi mãcipati vni ſectæ.

¶ Cõſecraneum quod eſt conſecratum vocabulũ fere in caſtris repertum qualia ſunt conterraneum commilitaneum: militaneum: ſuffarraneum: limitaneum. Iulius Capitolinus in concione quadam Maximini Cęſaris. Commilitones inquit ſacrati: immo vero conſecranei. Alio loco. Nullam ciuitatem q̃ militanaum eſſe dixit

¶ Conſentio cõſentis: & conſentaneus nea. neũ. Quęre in dictione ſentio.

¶ Cõſentia ſacra q̃ ex cõſenſu multorũ ſũt ſtatuta.

¶ Conſequor penultima correp. ĩmediate ſequor. Verg. li. v. Quam deinde cloanthus conſequitur. Gellius lib. ii. Vter dies natalis haberi appellariq; debeat is in quem nox ea cõſecuta eſt: an qui dies noctem conſecutus eſt. Et conſequi obtinere: adipiſci. Ci. in Verrinis actiõe prima. Quod ego meo labore & vigiliis conſecutus ſum. Item exprimere Idem Cęſari iuniori. Extrema vero quanta & qualia ſint verbis conſequi non poſſum.

¶ Cõſequẽtia ẽ quę ex p̃cedentibus infertur.

¶ Cõſector in totũ vel ſępe ſequor. Lactan. lib. iij. Quæras ab his quid ſibi velint cũ fœminas tã rabide cõſectantur: vt vix diuelli queant.

¶ Conſectaneus accipiť pro eo q̃ in eadẽ hęreſi eſt

¶ Conſero ſeris penul. cor. conſerui cõſertũ. ſimul miſceo. Lact. libro quinto. Tum inter ſe manus cõſerere cœperũt & inſidiari & gloriam ſibi ex humano ſanguine comparare. Vñ milites cõſerti dicunť dum pugnant.

¶ Cõſero cõſeris penultima correpta cõſeui conſitum: ſimul ſero: dum pro planto ſeu ſemino ponitur. Ver. *En quis conſeuimus agros.* Lactan. li. ii. Quem in partibus orientis omni genere ligni arborumq; conſeuit. Col. lib. ii. Celerius etiam ſi eodem tempore ſtercores & lupino vel faba cõſeras. Inde conſitio. Ci. in Catone. Nec conſitiones modo delectant: ſed etiam inſitiones.

¶ Conſido cõſidis penultima pro. ſignificat mecũ alijs ad ſedendum: ſeu ad habitandum colloco. Liuius libr. primo. Conſederant vtrinq; pro caſtris duo exercitus periculi magis preſentis q̃ curę expertes. Col. lib. octauo. Neq; aut recubet: aut conſidat: ideſt ponat ſe ad ſedendum. Hier. Hęc in mente eius cogitatio incidit: nullum vltra ſe monachorum in Eremo conſediſſe.

¶ Cõſeſſus non eſt conſeſſio: ſed homines in vno loco ſedentes: ſicut conuẽtus non eſt conuentio: ſed hoĩes qui in vnũ locũ conueniunt.

¶ Conſyderor aris. a ſyderũ cõtemplatione dictũ ẽ

¶ Cõſyderatus dicit qui agenda conſyderat.

¶ Conſyderate cum conſyderatione

¶ Conſilio is. conſiluí: vel conſiliui cõſultũ. ſimul ſalio. Vñ Conſulto tas. frequentatiuum.

¶ Conſiliũ (vt inquit Cic. li. ii. artis veteris) eſt aliquid faciendi nõ faciẽdi ve ratio excogitata. Et cõſilium eſt quod conſiliarius præbet. Quandoq; cõſilium ſumitur pro iudicibus deputatis. Cicer. pro Roſcio. Qui ex ciuitate in ſenatum propter dignitatem: ex ſenatu in hoc conſilium delecti eſtis pro

O

pter ſecuritatem. Et infra Dij prohibeant iudices: vt hoc quod maiores conſilium publicum vocari voluerunt preſidium ſectorum exiſtimetur. Dictum conſilium vt quidam putant a con & ſileo q; vno conſulente ceteri conſileant. Vel a concilio vt ſit conſilium quaſi concilium. Sed magis a cõſilio fieri exiſtimo: quod ex con & ſalio componitur: eo q; in vnam ſententiam plurimum mentes conſiliant & conueniant. Vt enim exilium ab exilio is. ita conſilium a conſilio deſcendit. Conſiliũ dare eſt ſuadere. Quintil. Cum Ciceroni dabimus conſilium vt Antonium roget.

¶ Conſiliarius qui conſilium prębet.

¶ Conſilior aris. conſilium capio. p̃s. Accipere animam meam conſiliati ſunt.

¶ Conſulo lis. cõſului cõſultũ. penultima correp. cum accuſatiuo ſignificat conſilium peto: vt conſului doctos: ideſt a doctis conſilium petij. Quintilianus. Ego aures conſulens meas. Poteſt etiam *in hac ſignificatione habere duos accuſatiuos*: vt conſulo te bonum conſilium. Et aliquando genitiuum cum accuſatiuo. Macrobius. Conſulo te boni. Aliquando genitiuum ſine accuſatiuo. Plyni. lib. xxxiij. Quęrebat argentum auaritia. Bom cõſuluit interim inueniſſe minimũ rubentiſq; terrę ex cogitauit vſum. Cum datiuo neutrum eſt: & ſignificat conſilium do: vt Medicus conſuluit mihi. Interdum prouideo: proſpicio & preſidium fero. Sed hoc ſæpius in rebus inanimatis fit: vt conſule honori tuo. Conſule rebus tuis. Conſule ſalutituæ. id eſt prouide. Cicero. Cõſuli quidem te a Cæſare ſcribis: ſed ego tibi ab illo cũſuli mallem: hoc eſt Malẽ q; Cæſar prouideret tibi: q̃ te interrogaret. Ambro. Nec inuerecunda petitio quæ non ſibi ſed liberis conſulebat. Aliquando poſt datiuum iungimus accuſatiuum: vt conſulo tibi commodum tuum: hoc eſt do tibi conſilium: quod ſit futurum cõmodum. Quãdoq; accuſatiuum cum in: pro contra. Terentius. Peſſime iſtuc in te atq; illum conſulis. Interdum conſulere eſt deliberare: ſed *in plura* li tantum & abſolute: vt conſulunt ſenatores ideſt deliberant. Huius verbi compoſitũ eſt. perconſulo: quod eſt optime conſulo. Ter. in phor. Adeon rem redijſſe. vt qui mihi perconſultum optime velit eſſe.

¶ Conſulto as. conſilium frequenter capio: vel cõſilium frequenter do: ſiue frequenter delibero. Saluſtius Delecti quibus corpus animis firmum ingenium ſapientia validum erat reipub. conſultabant Liui. li. i. ad hęc conſultanda.

¶ Conſultor qui alium conſulit: ideſt qui conſiliũ ab alijs inquirit. Cicero pro Cornelio Balbo. Et enim ſi. Q. Scæuola ille augur cum de iure prædiatorio conſuleretur Iuriſconſultiſſimus conſultores ſuos nonunq̃ ad Furium & Camillum reijciebat: Idem pro Murena. Vigilas tu de nocte vt conſultoribus tuis reſpondeas. Accipitur quãdoq; pro eo qui alij conſulit: vt apud *Saluſtium in Iugurth.* Simul ab eo petiſt vt fautor conſultorq; ſibi adſit. Et in illo verſu prouerbiali. Conſilium malum cõſultori peſſimum eſt.

¶ Conſultus quãdo participium eſt ſignificat eũ qui conſulitur: hoc eſt a quo conſilium petitur: vt Medicus cõſultus dixit te febribus laborare. Quãdoq; nomẽ eſt & ponit ur pro prudentia atq; ſapiẽti

Ouidius libro primo de arte aman. Sit tibi credibilis ſermo conſultaq; verba. Ideſt prudentia ac ſapientię plena. Eſt autem nomen duobus modis. ſ. cum per ſe ponitur: Horatius. Eris tu qui modo miles Mercator tu conſultus mō ruſticus. Vel quando habet genitiuum. Liuius libro decimo. Callidos ſolerteſq; iuris atq; eloquentiæ conſultos. Hinc dicimus conſultus iuris: & iuris conſultior & conſultiſſimus. Idem libro primo: Cōſultiſſimus iuris vt illa quiſq; ætate eſſe poterat. Auguſtinus. Quanto conſultius reges non ſicut Herodes interficere quęrunt: ſed ſicut magi potius adorare. Sic iu conſultus poteſt eſſe participium & nomen.

¶ Conſultus conſultus: & conſultum pro re: quæ conſulitur. Horatius in epiſtolis. Qui conſulta patrum qui leges iuraq; ſeruat. Et conſultum decretū ſtatutum: quod aliquando reſoluitur in infinitiuū: vt illud Saluſtij. Nam & priuſq; incipias conſulto: & poſtq; cōſulueris mature facto opus eſt. ideſt conſulere ſiue vt conſulas.

¶ Conſulto aduerbium ideſt deliberate.

¶ Conſus conſiliorum deus putabatur qui ideo tēplum ſub tecto circo habebat vt oſtenderetur tectū eſſe debere conſilium. Hinc conſualia feſta: quę fiebant in honorem Conſi. Liuius libro primo. Ludos ex induſtria parat Neptuno equeſtri ſolennes conſualia vocant.

¶ Conſul. is. a conſulendo: q; conſuleret populū: & ſenatum. Nam & hoc conſulere veteres vocauerunt. Vnde adhuc remanet illud. Rogati bonum conſulitis: ideſt iudicatis. Poteſt etiam dici Conſul a conſilio conſilis: ſicut exul ab exilio & prędul a prędilio: mutatiōe i in u: vt in Inſulto: exulto & reſulto patet. Conſulo autem a cōſul. Nec obſtat q; conſul a conſulendo dicatur: quoniam ideo conſul creabatur: vt conſuleret: vtpote qui conſilium haberet in ſe prędipuum. Prius em̄ homo is exigitur: qui conſulat q̄ actus conſulendi fiat. Non ergo a conſulendo nominatus eſt conſul: quia a conſulo deriuetur: ſed q; ab ipſo conſule verbum conſulo exercetur. Et ideo ab ipſo qui conſulit deriuari conſulo æquiſſimum eſt. Var. Conſul nominat⁹ qa cōſuleret populū: & ſenatum. Et eſt conſul qui magiſtratū gerit: Procōſul qcū ptāte extraordinaria ad aliquā prouinciam adminiſtrandā mittitur.

¶ Conſulatus tus. officium vel dignitas. ſiue tempus quo conſul in officio eſt.

¶ Conſularis vir qui conſulatum geſſit: vel qui cōſulari dignitate dignus eſt. Cic. Lentulo. Q u. Maximo: qui filium conſularem amiſit.

¶ Conſiſto is. conſtiti: conſtanter & audacter ſto: firmor: quod eſt audacis & robuſti hominis. Plau. in Cur. Nec vobis quiſq; in foro frugi conſiſtere audet. ideſt ſe firmare. Liuius libr. primo. Cum inſtructę acies conſtitiſſent. Item erigor. Vergil. Conſtitit in digitos.

¶ Conſiſtorium locus in quo conſultandi gratia homines conſiſtunt. Poteſt etiam poni pro conſiſtentium multitudine. Item conſiſtoria dicuntur archiua cæſarea & Imperatoris palatinæ domus q̄ etiam vocantur Auguſtalia. Vnde conſiſtoriani ab Ambroſio dicuntur. qui ſenatorii ordinis: vel ampliſſimi ſunt: qui ad principale conſilium eligebantur: & Suidas κωνσιστοριον παρα ρωμαιοις ουτω λεγεται το συνεδριον και τοσυστημα ενθα περι των επιτηδειων βουλευονται.

¶ Conſolida herba eſt quę & conſerua & coagulū dicitur & græce ſtrygnon.

¶ Conſobrini qui ex duabus ſororibus ſunt editi quaſi conſororini. Amitini qui: quęve ex ſorore & fratre propagantur. Sed ferę vulgus omnes iſtos communi appellatione conſobrinos vocat. Item qui ex fratribus patruelibus: aut conſobrinis propagantur vel amitinis conſobrini vocātur. patrueles qui ex fratribus nati ſunt.

¶ Conſolor pe. pro. ſolatiū prędto & proprie verbis fit conſolatio. Ci. Sulpi. Dices quid me iſta res conſolatur in tantis tenebris & quaſi perpetuis rei publicę. Eſt omnino vix conſolabilis dolor. Inuenitur & in ſignificatione paſſiua. Aſinius. Sed cū ob ea quę ſperaueram dolebā cōſolabar ob eaquæ timui. Hinc conſolatorius oria. orium. vt Epiſtola conſolatoria.

¶ Conſono penul. correp. ſimul ſono. Var. de apibus. Cum iam euolaturę ſunt: aut etiā incœperūt conſonant vehementer. perinde vt milites faciūt cum caſtra mouent: Inde conſonantes dictę ſunt q; cum vocalibus ſonent non per ſe. Per tranſlationem conſonare ſignificat concordare: Hierony. ad Aſellam. Anteq̄ domum ſanctę Paulæ noſcerem totius in me vrbis ſtudia conſonabant: omnium pene iudicio dignus ſummo ſacerdotio decernebar. Hinc conſonantia vocum cōcordantia quę græce euphonia dicitur.

¶ Conſors cuiſdam ſortis. i. conditionis & fortunę & qualitatis in oīi negocio. Sappho ad phaonem. Non tantum alcæus conſors patriq; lyręq; Laudis habet. Conſors etiam dicitur qui tantundē ſortis attulit ad ſocietatem mercaturæ: q̄tum ille cum quo ſocietas eſt.

¶ Conſortium ipſa ſocietas: quę & cōſortio onis. id. Liui. li. vi. Quęnā iſta ſocietas q̄nā cōſortio eſt

¶ Conſpicio is. pe. cor. video. Vnde conſpectus p aſpectu. Verg. Vix e conſpectu ſiculę telluris in altum Vela dabant lęti.

¶ Conſpico as. pe. pro. & conſpicor deponens a con & ſpico vel ſpicor componitur. Spicor autem a ſpica vel a ſpiculis. Vnde & deſpico. cor. inſpico cor. Perſpico cor. ſuſpico or. Eſt autem conſpicari conſpicere: ſeu in conſpectu habere. Terenti. in Eun. Cur te ego in his conſpicor regionibus. Salu. in Iug. Cum interea Metellus monte digreditēs conſpicatur primo dubius quidnā inſolita facies oſtenderet. Inſpico protulit. Verg. li. ii. Geor. Per uigilat: ferroq; faces inſpicat acuto. Nec Priſcianum audiendum puto qui vult hęc verba a ſpicio fieri: quia ſi a ſpicio eſſent non conſpicor: ſed conſpicior faceret. Sicut conſternor & aſpernor a ſterno & aſperno ſecundum analogiam licet coniugationem mutent. Aſcē. Nihil tamen conſpicor pro cōſpicio cōe habet cū ſpica: præſertim cum ſecundam corripiat: licet inſpico pro acuo a ſpica eam producat.

¶ Conſpicuus a. um. a cōſpicor: ſicut perſpicuus a perſpicor: modo ſignificat ſagacē: perſpicacē acutū. Quintil. Conſpicuus ſagax callidus: modo clarum & qui ab omnibus conſpicit. Vñ Mar. Cōſpicuum amphitheatrum appellat.

¶ Cōſpicilia dicunt quæ ocularia vulgo vocant. Plau. Vitrū ecdo neceſſe eſt cōſpicilio vti.

¶Conſpiro pe.pro.ſimul ſpiro ſicut cõſlo ꝓprie ſumitur. Gel.li.i. Sed enim acheos Homerus pugnam indipiſci ait: non fidicularum tibiarumq; cõcentu conſpiratam. Col.li.iiij. Cœleſtes admittat imbres eoſq; alendis ſeminibus diſpenſet: ac ſuis omnibus partibus ad educandam prolem nouam conſpiret. Per tranſlationem conſpirare ſumitur pro coniurare. Vnde conſpiratio quę & in bonum & in malum capitur. In bonum. Ci. pro ligario fratrum conſpirationem dixit quaſi vnanimitatem. Idem lib.ii. offici. Magnas vtilitates adipiſcimur conſpiratione hominum atq; conſenſu. Et pro domo ſua. Hanc noſtram conſpirationem in repub. bene gerenda certi homines fictis ſermonibus diremerunt. Plyn. in epiſtolis. Proinde cõſpirate cõſentite: maiorẽq; animũ ex meo ſumite. Col. libro xii. Nihil quod aut maritus aut fœmina proprium eſſe iuris ſui diceret; ſed in cõmune conſpirabatur ab vtroq; in malum.

¶Conſpondeo.es. Quęre in dictione ſpondeo.

¶Conſterno as. aui. atum. ſignificat deiicio. Sal. Qua victoria elati hoſtes: noſtri territi atq; animis conſternati diſceſſere. Idem. Et qui ſine tectoribus exterriti aut ſaucij conſternantur. Inde conſternatio quę eſt concitatio quędam ſubita ex aliquo metu. Et a ſternutamento deduci videtur. q; eo toto concutimur corpore.

¶Conſterno.is. conſtraui & conſternui diuerſum eſt: & ſignificat impleo. Vergi. It ſtridor & alte Cõſternunt terram concuſſo ſtipite frondes. Et conſternere eſt ſilicare & paulmentũ ſupra facere. Col. li.i. Area ſi competit ita conſtituenda eſt: vt vel a domino vel certe a procuratore deſpici poſſit: eaq; optima eſt ſilice conſtrata q; & celeriter frumenta deteruntur non cedente ſolo pulſibus vngularum tribularum & eadem euentilata mundiora ſunt: lapilliſq; carent & glebulis.

¶Conſtituo diſpono. Ver. Quí teneãt (nam incuſta videt) homineſne ferę ne Quærere cõſtituit. Locum ſiue tempus determino. Cic. Mario. Quare ſi quid conſtitutum cum podagra habes: fac vt in alium differas diem. Quandoq; ſignificat conuenio & pactum facio. Ter. in Hecy. Nã conſtitui cũ quodam hoſpite me eſſe illũ conuenturam: Quandoq; formo & quaſi bonam diſpoſitionem in fundo. Vnde Cice. li.ij. Tuſcu. Metrodorus eum perfecte putat beatum cui corpus bene conſtitutum ſit: & exploratum id ita ſemper fore: quod medici recẽtiores barbare dicunt bene complexionatum. Et conſtitutio corporis dicitur ipſa complexio. Conſtitutio etiam quandoq; dicitur ſtatus quæ in cauſis potentiſſima eſt: cum ſit prima cauſarum conflictio. Vide in dictione Status. Aliquando conſtituere eſt gubernare moderari. Cicero. Ineuntis. n. ætatis inſcitia ſenum conſtituenda & regenda eſt prudentia. Interdum inſtituere decernere: a quo cõſtitutiones decreta dicuntur. Nonnunq; parare. Ci. Tametſi erat ignarus quãtum ſibi ac liberis ſuis iãtum mali conſtitueretur.

¶Conſtitutus a.um. participium. Cõſtitutus us. nomen quo hominum conſiſtentium multitudo ſignificatur.

¶Conſto as. conſtiti conſtitum & conſtatum. Luca. lib.ii. Conſtatura fides ſuperũ. Marti. Conſtatura fuit megalenſis purpura centum. Eſt autem conſtare conſtãter permanere perſeuerare ratum habere. Cice. Qua in ſententia ſi conſtare voluiſſent ſuam auctoritatem cum ſalute recuperaſſent. Idem libro primo Tuſcu. Et ſi tibi quidem conſtare vis omnes quicunq; nati ſunt erunt ve non ſolum miſeri: ſed etiam ſemper miſeri. Hoc eſt ſi hanc ſententiam: q; mors malum ſit firmam ratamq; habere vis. Dicimus etiam conſtat pedibus: conſtat animo pro firmat. Vergili⁹. Et paribus cylleniusalis conſtitit. Interdũ conſtare valere: & paſſiue ſumitur pro empto aut vendito. Plynius lib. xxxiii. Et omnibus pene annis mutari pro vt nauigationes conſtiterint. aut vt quiſq; mercatus ſit: aut aliquis prędualens manceps annonã flagellet. Ctce. Quid mihi conſtat charius q̃ ſi in foro emiſſem. Interdũ ſtare conſiſtere. Idem libro .i. Tuſcul. Animus quí ſi eſt horum quattuor generum, vnde omnia conſtare dicuntur. Interdum compoſitum eſſe. Idem vt hæc elementa ex quibus omnia conſtant. Interdum ſimul ſtare. Siſen. lib. iiij. hiſtoria. Multitudinem procul hoſtium conſtare viderunt. Interdum ſuppeditare. Iuue. Quis feret vxorẽ cui cõſtent oſia In tertia perſona ſumitur pro manifeſtum eſt. Ci. lib.ij. ad Cęſa. Iuniorem. Cum conſtet lupercis id vectigal dediſſe qui ante poterat id conſtare. Rurſus pro conuenit: vt dicitur eſſe corcordes: vt hoc mihi tecum conſtat: ideſt conuenio tecum in hoc & aſſentior tibi. Cic. lib.i. ad Heren. Adhuc quę dicta ſunt arbitror mihi conſtare cum cæteris artis ſcriptoribus. Rationem conſtare ſignificat æquam legitimumq; rationem aut oſtẽdi aut apparere oſtẽdi poſſe. Vlp. Plane ſi defendendi gratia aliquid fecerit rationem ei conſtare oportet. id eſt rationem eum iuſtam aut oſtendere aut facile poſſe oſtendere. A conſto q̃tum ad primam ſignificationem fit conſtans pro eo qui firmus eſt & tenax propoſiti: a quo conſtantia & conſtanter: quibus contraria ſunt: Inconſtans: Inconſtantia: & Inconſtanter. Vnde Cicero libro tertio ad Herenni. Inconſtanti geſtu teſtimoniorum inconſtantiam & inconſtanter locutum eſſe dixit.

¶Conſtruere ſimul ſtruere ordinare fabricare. Ci. in Cato. Vt nauẽ aut ædificiũ idem deſtruit facillime qui cõſtruxit: ſic hominem eadem optime quẽ conglutinauit natura diſſoluit.

¶Conſueſco is. eui. & conſuetus ſum: etum. in bono & in malo dicitur. In bono cum familiaritatem & conuerſationem quempiam cum aliquo habere ſignificat: vt ſit conſueſcere ſimul ſueſcere: ideſt ſimul conuerſari. Plau. in Aſi. Bene ſalutando conſueſcunt cõpellando blãditer. Ter. in Adel. Quid illi tandem credis fore animi miſero: qui cum illa conſueuit. ideſt conuerſatus eſt. In malo cum dicitur venerea dicitur. Idem in phorm. Cum eius conſuetudinis olim matrem in Lemno clanculum: ideſt coiuit. Similiter cõſuetudo de familiaritate. & de re venerea dicitur: vt apud eundem in Phor. Dũ expecto q̃ mox veniat qui hanc mihi adimat conſuetudinẽ. Et cõſueſcere eſt accipere in cõſuetudinẽ. Col. lib.ij. Iumentis præbeas medicam: ſed inter initia parcius dum conſueſcant: ne nouitas pabuli noceat. Item conſueſcere eſt viuere. Col. lib. ix. Nec magis humo q̃ ſtagno conſueuerunt.

¶Conſuo is. ſimul ſuo: cõpono: cõiungo. Plaut. in Am. Aduenisti audacię columẽ conſutis dolis:

ſmmo equidem tunicis conſutis huc aduenio non dolis.

¶Conſumo is.pe.pro.in nihilū redigo. Solinus. Sunt etiā in lycia ſaxa quæ viuentiū quoq; corpora adalligaca conſumunt.

¶Cōſummo as.per duplex mm ſummā ſimul capio. Lact.li.vii. Quoniā nec rationem totius myſterii magni conſūmauerat.in vnumq; collegerat nec ſummum bonum comprenderat. Col.libr.ij. Hac conſūmatione operum colligitur poſſe agrū ducentorum iugerum ſubigi duobus iugis boum totidem bubulcis. Et conſumare eſt perficere q; que perfecta ſunt: omnia ſibi ſumpſiſſe videantur Lactan.lib.vii.Mundum deus & hoc rerum natu te admirabile opus ſex dierum ſpatio conſumauit Vnde & conſumatus homo perfect⁹ dicitur.Mar. Quod magni traſeæ conſumatiq; Catonis. Col. Nullus eſt conſumate ſapientię.

¶Contagiū & contagio:& contages pe.pro.morbus qui ex cōtractu cōtrahit ex con & tango is.qđ eſt tango. Ver.Dira per incautum ſperpant contagia vulgus. Iuue.Critice polluces dedit hanc contagio labem. Lucre.li.iiij.Quę contage ſua pallo ribus omnia pingunt.

¶Contamino as.pe.cor.ex con & tamino. Et eſt proprie contaminare ſecundum Donatum cū res rei ita īmiſcetur vt neutra incorrupta maneat:ſed ſit in vtroq; corruptio. Sunt qui dicant Contaminare manibus lutulentis quicq; attingere ob hoc p fœdo & maculo ponitur.Qua ratione Teren. Cōtaminare fabulas dixit. Ambro.proprie ſuper Lucam.Hos ſacerdos repudiauit:ne alios quoq; eorum lepra cōtaminet. Liui.li.iiij.pro dedecoro poſuit.Contaminari ſanguinē ſuū patres: cōfundiq; iura gentium rebantur: quod plebs ægerrime ferens:nobilitatem arguebat eodem loco dicēs. An eſſe vlla maior aut inſignior contumelia poteſt: q; partem ciuitatis :velut contaminatam indignam connubio haberi. A contaminatus fit compoſitū incontaminatus de quo ibi.Quas quātaſq; res.C. Camuleium aggreſſum colluuionem gentium perturbationem auſpiciorum publicorū:priuatorūq; afferre ne quid incontaminati ſit. Sunt & attamino & intamino:quæ ſunt cōtraria. De primo Ambro.lib.i.offi.Ne tetigeritis:ne attaminaueritis:ne guſtaueritis:quę ſūt oīa ad corruptelā ipſo vſu. De ſecundo.Hora.Virtus repulſæ neſcia ſordidæ intaminatis fulget honoribus.ideſt incorruptis & indiminutis.

¶Contemno is.pſi.tum.ſperno.vilipēdo:et minus eſt q; deſpicio.Ci.in Ver.acti.iii.Quēq; cōtempſerit deſpexerit liberū eſſe dixerit vnq; Cōponit enim ex con pvalde & temno teijcio.Hinc contēptus us.deſpectio.

¶Contēpto as.frequentatiuum. Plau.Mirari noli neq; me contemptarier.

¶Contēplor aris.a tēplo dicitur.i. a loco qui ab omni parte aſpici poteſt:vel ex quo oīis pars poteſt videri:quem antiqui templum nominabant. Significatq; diligenter intueor:& cōſydero. Lact. lib.vi.Vel ſi cœleſte lumen quod dicimus ſolē cōtemplari velint. Aennius.Contempla & templū Cereris ad leuam aſpice. Inuenitur & contemplo as.Plau.in Aſi.Hem meum caput contēpla ſiquidem ex re conſultas tua.

¶Contēdo is.contra tēdo:quod eſt contra profiſcor.Cęſar li.i.Ipſe de quarta vigilia eodem itinere quo hoſtes ierant adeos contendit. Et contendere certare.Ver.lib.iiij.Quis talia demēs abnuat aut tecum malit contendere bello? Item ſignificat contendendo.ſiue cum conatu ac nixu petere ſeu aliquid aliud agere. Vnde contenta corpora dicimus:quæ omni nixu intenduntur aduerſus labores:vt in arcu neruus.Cice.libr.ij.Tuſc.Sunt quędam animi ſimilitudines cum corpore vt onera contentis corporibus facilius feruntur:remiſſis opprimunt.Cice.li.i.offi.Miſerrima omnino ambitio honorumq; cōtentio.Eſt enī cōtentio oratio acris ad confirmandum & confutandum accōmodata. Vnde a plyn.dicta eſt in epiſtolis oratio pugnax & contentioſa. Apud rhetores contentio dicitur exornatio ex contrarijs verbis concinnata. Quæ antitheton.ideſt contra poſitum dicitur:vt illud pro Cluē.Vicit pudorem libido:timorem audacia:rōnē amētia. Itē cōtinuare:vt lib.iij.de ora. Nihil perniciosius q; ſine intermiſſione contentio. Item Ire.Salu.in.Iug.Ex prœlio fugit in prouinciam.ac deinde Romam contendit. Item Feſtinare.Ver.Quę littora proxima curſu contendunt petere. Item aſtringere intorquere. vt libr.iiij.Geor. Tanto nate magis contende tenacia vincla .Item comparare.Ci.lib.i.ad Heren. Si noſtram cauſam laudando extollemus & aduerſariorum per contēſionē deprimemus. Itē extēdere. vt apud eundem Ex cōtentione vocis & ſūmiſſione facile dijudicabimus. Itē extorquere. Ci. Extremū aūt pręceptū in beneficijs operaq; dāda nequid cōtra æquitatē contendas. Itē iacere dirigere. Verg.Qui tñ aerias telū cōtendit in auras. Itē intēdere. Cic. Magna eſt animi cōtentio adhibēda. Idēq; fere eſt contentio & intentio cum vehementiā quandā ſignificāt in voce. Tracta ſimilitudine ab arcu ſeu cithara cui⁹ nerui q̄to vehementius intenduntur: tanto vehementiorē ſonum efficiunt.

¶Contineo es.pe.cor.cohibeo: ſeu me abſtineo: aut contra voluntatē me retineo:vt cū quis ob pudorē domi ſe cōtinet: ſeu ob paupertatē interdicit ſibi acceſſum in publicū.Ter.in phormi. Domi ſe continebat.Pro cohibere. Ambr.lib.i.offi. Revera iure ea fortitudo vocatur quando quiſquis ſeipſum propter Chriſtum vincit:iram continet: nullis illecebris emollitur. Vnde continens pro abſtinente & integro.Cuius contrarium eſt incontinēs Lact.lib.iij.Da libidinoſum adulterum ganeonē iam ſobrium caſtrum continentem videbis. Et cōtinere eſt intra ſe tenere. Sic dicimus vrbem continere homines: & locum continere locatum. Item continere cōtinuare.ideſt ſimul tenere.Vnde & cōtinens dicitur continuatum. Liui. Continens imperium vſq; ad nos habebitis.Cice.libro.ij.offic. Nec enim vlla res vehementer rempubli.continet q̄ fides:quę eſſe nulla pōt : niſi erit vicaria ſolutio rerum creditarum. Sue.in Cali.Per hūc pontē vltro citro cōmeauit biduo continenti.i. continuo. Curtius.Omnia velut continenti incendio ardere viſa.Ci.lib.i.Tuſ. Sed nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo. Idem lib.ii.offi. Continere pro ſimul tenere poſuit & quaſi inuitū tenere cum inquit. Nec vlla res tam vehementer remp.continet q̄ fides.

¶ Continens participiũ ea potest significare q̃ cõtinent. Continẽs fœminini gñis sumitur pro terra quę non est insula: quã vulgo terrã firmã appellãt qualis est Italia: vt ex sicilia ad continentẽ parum intercapedinis est. Nam insula est quę mari circundatur: vt sicilia sardinia Isthmos ita vndiq; mari cingitur: vt tamen in aliqua parte continenti iungatur. Scribit Vlp. Continentes prouincias accipi debere eas quę Italiæ coniũctę sunt: vtputa galliam. Continens neu. generis a rhetoribus accipit pro firmamento rationis.

¶ Continentia fit a continẽs: de qua Ci. li. ii. offi. Sed valitudo sustentatur notitia sui corporis: & obseruatione earũ rerũ: quæ aut prodesse soleant: aut obesse. Et continẽtia in omni victu: omniq; cultu corporis tuendi causa: & in prętermittẽdis voluptatibus. Eius contraria est incontinentia.

¶ Continenter aduerbiũ modo significat parce. Plau. Q̃ q̃ illum pater arcte & continenter habet. Modo coniuncte iugiterq;. Idem. Trium dierum sitim continẽter tulit. Cęsar. Belgę cũ germanis bellum continenter gerunt.

¶ Contentus a. um. cum est participiũ a contineor passiuę significationis est. non actiuę: sicut putauit Valla quoniam ablatiuum habet: vt is accipiatur qui cõtinet ab eo q̃ animo suo satisfacit: siue etiã a se ipso contineatur. Nõ enim sicut compos qui possessor siue obtẽtor alicuius rei est: ita contentus accipit quoniam qui contẽtus est ab eo possessus est: a quo: vel quo contẽtus est: quia necesse est vt aliquid sit: a quo quis contineat. vt contentus dicatur: vt apud Ter. in Eun. Neq; tu vno contenta eras: neq; solus dedit. Quis hic exponat. Neq; tu vnum continebas qui animo satisfaceret tuo. Continere eñ cohibere est siue te siue alium ne quid fiat repræhensione dignum & ad virtutẽ ferme semper pertinet. Hoc autẽ loco culpat meretrix non q̃ se a libidine non contineret: sed q̃ vno nõ contenta erat. i. vno nõ continebat: vt ab alijs abstineret. Id etiam ostendit per affirmationem. Plaut. in Mer. Nam vxor cõtenta est quę bona est vno viro. Nec hic vxor bona cõtinet vnũ virũ: sed se cõtinet: si ue continetur vno viro: aut ab vno viro. Similiter Lactan. de ꝓphetis loquẽs. Contẽti temporali cibo quẽ deus submiſtraſſet. i. satisfacti vt nihil amplius expeterẽt. Plaut. in Mer. Immo dicamus sentibus leges. Cẽseo prius habeamus quas leges teneant: contentiq; sint. i. contineãt: vel pacati: vel lęti sint. Quę tamen omnia passiue sumuntur. Est etiam contentus participiũ a contendo.

¶ Continuus a. um. quod est sine interuallo a quo fit aduerbium continue pro perseueranter assidue. Continuo vero significat statim.

¶ Continuo as. perseuero: pago. Apul. Scaphas ascendere mari iter continuare.

¶ Cõtestari litẽ dicunt duo aut plures aduersarii q; ordinato iudicio vtraq; pars dicere solet. Testes estote. de hoc verbo cõtestor. Vide in dictiõe testor.

¶ Conticeo es. pe. cor. Cõticere ẽ simul vel oẽs tacere. Ver. Cõticuere oẽs intẽtiq; ora tenebãt. Hinc

¶ Conticesco is. quod ẽ cũ alijs tacitus fio. Plyn. li. xi. Tunc repẽte omnes conticescunt.

¶ Conticinũ noctis primũ tẽpus: quo oñia quiescendi gratia conticescunt.

¶ Contigno as. Vide in dictione tignus. Hinc cõtignatio quę est solariũ dom⁹ siue stratũ sit cœmẽto lateribus ve: siue nõ stratũ: qualia fere sunt solaria domorũ in apulia. Eoq; pro miraculo apud Liuiũ infert bouẽ in tertiã contignationẽ cõscendisse. Ply. Sesquipedalis paries non plus q̃ vnã cõtignationem tolerat. Est enim superior & inferior contignatio.

¶ Contingo is. cõtigi cõtactũ: idẽ q̃ tango. Col. li. i. Plurimisq; & his angustis illustratum teneſtris atq; a terra sic editis ne manu cõtingi possint. Ver. Funemq; manu contingere gaudẽt. Et in tertia pſona significat aliquid per sortẽ venire in portionem. Hiero. ad Damasum. Pater da mihi portionẽ substantię quę mihi contingit. In Eun. autem scribitur: quę me contingit. Ponitur & pro accidere siue euenire. Ci. li. v. Tus. Quod non modo singulis hominibus: sed potissimis philosophis contigit. Impersonale vero cum infinito: vt contingit mihi esse felici vel felicẽ. Quandoq; absolute: vt apd Ter. Hanc mihi expetiui: contigit: conueniunt mores. Ex quo datur intelligi non semper seruari q̃d aiunt. Contingere esse de malis quæ sumus veriti: obtinere de optatis. Accidere de inopinatis tã bonis q̃ malis.

¶ Contus sudes: siue hasta lõgior duriorq; ad percutiendũ apta. Ver. Assueti longo muros defendere conto. Vnde cõtatos milites Vegetius appellat Accipit & pro pertica ferrũ in capite habente qua nautę vtuntur ad loca nauib⁹ oporruna explorandа: a quo percontor. Donat⁹ deducit. Ver. Ipse ratẽ cõto subigit. Et græcũ nomen ostendit Sudas.

¶ Contor aris. Vide in dictione cunctor.

¶ Contortę res dicuntur perplexę: & perturbatę & sibiipsis minime cohęrẽtes. Et contortũ dicit cũ id quod sequitur non conuenit cũ superiore. Cic. li. i. de ora. Contortas res & sępe difficiles necessario perdiscimus.

¶ Contra prępositio est: quæ & separatur & cõponit significatq; aduersũ: locũ vel pſonã designãs. Separata est apud Ver. Contra Neptunũ & Venerẽ contraq; mineruã. Cõponitur autẽ cũ dictionib⁹ incipientibus a d. vt Contradico e vt contraeo u. vt contrauenio. Inuenitur etiã contra aduerbij loco positũ significans e regione. siue ex oppositо. vt Stat contra stariq; iubet. Et. Ctra elata mari respondet Cnosia tellus. Plautus in Am. Hostes crebri cadunt. nostri cõtra ingruũt. Aliquando ponitur pro vicissim. Ter. in Adel. In eo me oblecto solum idest charum mihi. ille vt item contra me habeat facio sedulo.

¶¶ Contradico. Au. li. ij. ci. dei. Dũ quo cũq; modo nostris disputationibus contradicant.

¶ Contraeo is. vado cõtra. Greg. Quia mũdi huius potestatibus cõtraire non pręsumerẽt nisi eos sancti spiritus fortitudo sodalisset.

¶ Contraho is. colligo: & oẽs in vnum congrego Lact. lib. iii. Præterea vt ad se multitudinẽ contrahat. Ver. Contrahimusq; viros. Quandoq; cõponо: conflo: vt ęs alienũ contraxi. Quandoq; committo. Cic. ad Qu Frez. Ea molestissime homines ferre debent: quæ ipsorum culpa contracta sunt. Quandoq; Paciscor: & conuentionem facio: vt fit in emendis vendendisq; mercibus. I dẽ li. iii. offi. Tollendũ est igitur ex rebus contrahendis omne mendaciũ. Et lib. i. Nulla vitæ pars neq; publicis

C

neq; priuatis: neq; forenſibus: neq; domeſticis in rebus: neq; ſi tecũ agas q̃d neq; ſi cum altero contrahas vacare officio poteſt. i. conferas: vel inuicẽ agas. Inde contractus. Quando q; conſtringo retraho: puta cũ neui contrahunt: & colliguntur frigore aut metu ita vt extẽdi nequeant. Vnde contractio. Idẽ. lib. i. Tuſc. Sed eo q; in hoc eſt omnis animi contractio ex metu mortis. Et lib. iiii. Animoſq; demittunt & contrahũt. ſ. timore. Quando q; cõquiro. Liui. libr. iiij. Bonaq; cõtracta precij regni mercandi publicarent. Cic. lib. i. ad Herẽni. A noſtra perſona beniuolentiam contrahemus: ſi neſtrũ officiũ ſine arogantia laudabimus. Cõtrahere frontẽ eſt fronti rugas inducere: quod vernacula lingua dicimus arufare. Plaut. in Am. Quid contraxiſtis frontem quia tragœdiam dixi hanc.

¶ Cõtracto as. ſimul tracto frequẽtatiuũ a cõtraho Lact. de opi. poſuit p cõpndo. Quę a nobis lõgæ remotę: neq; oculis contractari: neq; tangi manu: neq; percipi ſenſibus poſſunt.

¶ Contraſto as. Vide in dictione ſto.

¶ Contrauenio. Ci. li. i. Tuſ. Ego vero facile ſum paſſus ne in mentẽ mihi aliquid contraueniret: ita iſti faueo ſententię.

¶ Controuerſus a. um. quaſi aduerſus. Gel. Argumẽta aũt cenſebat aut probabilia eſſe debere aut p ſpicua & minime cõtrouerſa. Et cõtrouerſa res dicitur illa de qua eſt controuerſia.

¶ Cõtrouerſia eſt certarũ perſonarũ de re propria cõtentio. Ci. Elio procõſuli. Nullã oñino arbitramur de ea hęreditate cõtrouerſiã eũ hodie habituꝝ Sine cõtrouerſia ſignif. ſine dubio. Idẽ li. iii. offi. Panęt. q ſine cõtrouerſia de officiis accuratiſſime

¶ Controuerſioſus litigioſ⁹. Li. li. iii. (diſputauit. Quẽ eñ ſine hoc priuatę rei iudicẽ feciſſet vt controuerſioſam adiudicaret rem.

¶ Cõtrouerſor aris. ex cõtra & verſor p mutationẽ a in o. ſignificat cõtendo: verbũ deponẽs ab actiuo verſo factũ. Ci. in Protagora. Nũc a vobis protagora & Socrate poſtulo vt de iſto cõcedatis alter alteri: & inter vos de hmõi nõ controuerſemini.

¶ Cõtuberniũ verbũ caſtrẽſe ſicut ſcribit li. ii. de re mili. Vege. vocabatur manipulus. ab eo q; cõiunctis manibus pariter dimicabant. Et proprie decẽ milites ſub vno papilione degentes dicebãt cõtuberniũ: quibus pręerat decanus qui caput erat contubernii. Vnde accipit̃ peo conuictu & ſodalitate. Inde cõtubernales vulgo ſodales dicuntur. Et cõtubernalitatẽ Cyprianus appellat ſodalitatẽ. Dictũ cõtuberniũ a tabernis. Tabernę vero domus: quæ fiebant ex tabulis. Vnde & tabernacula dicta ſunt: licet ex tentoriis & pellibus fiant & cõtubernales dicti ſunt: q; iiſdẽ tabernis vtant. Col. lib. i. Sed qualicũq; villico cõtubernalis mulier aſſignata eſt: quę contineat eum.

¶ Contumax pe. cor. qui p tumorẽ inobediẽs eſt: q tribus ꝓpoſitis edictis vel vno pro tribus: quod vulgo peremptoriũ appellat̃: litteris euocatus prę ſentiã ſui facere contẽnit. Hinc cõtumacia. Dicit̃ quandoq; etiã in bonã partem. Cor. Tacitus Cõtumax etiã aduerſus tormenta ſeruorũ fides ſupremę clarorum virorum neceſſitates.

¶ Contumelia cõuitiũ a cõtendo ſeu vt Vlp. & Seneca aiunt: a cõtẽptu. Contumelioſus qui cõtumeliam inferre ſolet.

¶ Contũdo is. contudi pe. indifferẽte cõtuſum ſignificat ſimul ſiue totum tundo: frango cõminuo percutio. Hor. lib. i. Epi. Speratum meritis duram qui contudit hydram. Inde contuſum cõfractum. Col. li. vii. Plus etiam eiuſdẽ radix contuſa ꝓdeſt

¶ Cõuallis planicies ex oñi parte cõprẽnſa mõtibus collibuſq; dicta vt inq̃t Varro: q̃ſi cauata vallis. Vallis vero ex duob⁹ mõtib⁹ incluſa planities. Vel cõuallis dr̃ arcta vallis q̃ſi cõiũct a q̃les ſunt quas metaphorice fauces appellam⁹. Vñ cõuallis appellat̃ ſciſcio terræ manufacta ad deducendam aquã. Plyn. Flumina ad lauandã hanc materiã iugis montiũ duxere. Corrogos vocãt a corruatione pręcepiſſe libramẽto oportet vt fruaris quando influat. Itaq; altiſſimis partibus ducitur cõuallis & interualla ſuſtructis canalibus iungitur.

¶ Conuaſo as. pe. pro. ſignificat furto omnia colligo. Ter. in phor. Aliq̃d cõuaſaſſem: atq; hĩc me protinus conijcerem in pedes.

¶ Conuenire ſimul venire congregari coire. Liui. Poſtera die: arma capiunt: quo miſſi erãt cõueniũt Sal. Poſt q̃ vnũ in locũ oẽs cõuenere. Hinc conuẽtus. Per tranſlationẽ q̃nq; cõcordare. Ouidi. Non bene cõueniũt: nec in vna ſede morant̃ Maieſtas & amor. Quandoq; interpellare ſeu in iudiciũ vocare. Ci. in Ver. acti. ii. Nõ dubitat quin ſi ipſe vertẽ cõueniat ęquitate cauſę: auctoritate ſua cõmouere hominẽ poſſit. Quandoq; Statuere Apul. Conuenimus ad portũ q̃primũ ire. Quãdoq; alloqui nõ inuenire & videre tantũ. Ter. in An. Conueni hodie adueniẽs quẽdam mei loci hinc atq; ordinis hominẽ. Quandoq; aptũ conueniens & decens eſſe. Cic. in Hort. Nã quid vereris ne non cõueniat hoc ſtris ętatib⁹ iſta oratio q̃ ſpectat ad hortandũ. Qñ q; placere: pactum facere. & controuerſia carere. Sed in tertia perſona frequentius. Cic. lib. v. de fi. Hoc mihi cũ tuo fratre conuenit. i. ſine controuerſia eſt: & concordes ſumus. Dicimus etiã conuenit hoc inter nos: conuenit mihi tecũ. Cõuenit tibi me cũ quod dixiſti. i. in hoc quod dixiſti inter me & te ſine controuerſia eſt. Conuenit nobis inter nos. i. concordes inuicẽ ſumus. Iuue. Sęuis inter ſe conuenit vtris. Itẽ. Non conueniunt hæc fratri mecũ. i. diſſentimus ab inuicem in his. & diſſimiles ſumus Ter. Hæc mihi fratri mecũ non conueniunt. Non nunq̃ ſine ſuppoſito: ſed ſubintellecto. Augu. lib. ix. con. Cõuenerat inter nos ne paſſim cuiq̃ effunderet. Plau. in Cap. Nũc ita conuenit inter me atq; hunc Tindare. Et iterũ dicito patri quo pacto mihi conuenit de huius filio. Sic dicimus. De pretio cõuenit: ideſt concordes fuimus.

¶ Cõuenæ pe. cor. dicunt̃ q ex diuerſis populis gẽtibuſq; in vna mœnia conuenerũt ſimulq; coaleſcũt. Hiero. contra Vigi. Nimirũ reſpondet generi ſuo: vt q de latronũ & conuenarũ natus ẽ femine: quos conſul Põpeius edomita Hiſpania de pirenei iugis depoſuit: & in vnũ oppidũ congregauit. Vñ & conuenarum vrbs nomẽ accepit.

¶ Conuẽtio nomẽ generale eſt ad oñia pertinẽs: vt ſcribit Vlp. de q bus negocij cõtrahẽdi trãſigẽdiq; cauſa cõſentiũt q inter ſe agũt. Nã ſicut conuenire dr̃ q ex diuerſis locis in vnũ locũ cõueniũt ita q ex diuerſis animi motibus conſentiunt: & in vnam ſententiam concurrũt. Adeoq; conuẽtiõis nullũ eſſe contractũ: nullam eſſe obligationẽ: quæ

non habeat in ſe conuentionem: ſiue verbis / ſiue re fiat.

¶ Cõuentus dicit cũ hoies ſimul venerint. Fit autẽ quattuor modis. Vno cũ quẽlibet hoiem ab alio quo cõuentũ eſſe dicimus. Altero cum ſignificatur multitudo ex plurib⁹ hoim generibus cõtracta in vnum locum. Tertio cum a magiſtratibus iudicij cauſa popul⁹ cõgregat. Erant em in prouinciis ſtatuti cõuentus per rectores earũ ad iudicia facienda Vñ Ply. de Hiſpania. Nũc vniuerſa prouincia diuiditur in ſeptẽ conuẽtus. Idẽ li. iii. ſcribit in Bethica fuiſſe iuridicos cõuentus quattuor. Videlicet gaditanũ: cordubẽſem: aſtyſitanũ: hiſpalẽſem. Quarto cũ aliquẽ in locũ frequẽtia hoim ſupplicationis aut gratulationis gratia colligitur. Ponitur interdũ pro cõiugio. Iuue. Cõuẽtũ tamẽ & pactũ & ſpõſalia noſtra Tempeſtate paras.

¶ Cõuentum neutri gñis conuentionẽ ſignificat.

¶ Cõuenticulũ plerũq; in malã partẽ accipit. Hoc eſt p cõuẽtu ſeditioſorũ aut ſceleratorũ. Ci. p Sex. Cõuenticula hoim quę ciuitates nominantur.

¶ Cõuerto & cõuertor p eodẽ accipiunt. Plaut. in Am. Sed tamen fuga in ſe nemo conuertitur.

¶ Cõuexũ curuũ ex oñi parte declinatũ qualis ẽ natura cœli quod ex oñi parte ad terrã verſus declinatũ ẽ. Ver. Aſpice cõuexo nutantẽ põdere cœlũ. Hic cõuexitas ipſa porrectio aduerſus nos. tractũ a cõcauitate nauiũ quę extrinſecus huiuſmodi formã habet: quę alio noſe carinata dicitur.

¶ Cõuiciũ cõtumelia inq t labeo Iuriſcõſultus qua ſi cõuociũ mutata littera a cõcitatione: vel a conuẽtu. i. collatione vocũ. Cũ em in vnũ cõplures voces cõferũt: cõuiciũ dr. Cũ aũt nec in cœtu nec vociferatione dicit: nõ proprie cõuiciũ nominat. Feſtus tñ a vicis in quibus primo habitũ eſt deriuat. Alij dicũt cõuitiũ eſſe maledictũ cum cõtumelia & a vitio deriuari. Ci. Maledictũ aũt nihil habet propoſiti pręter cõtumeliã q̃ ſi petulãtius iactatur conuitiũ: ſin facetius vrbanitas nominatur.

¶ Cõuiciniũ vbi plures inter ſe vicini ſunt.

¶ Cõuictor aris. cõtumeliam dico: vt apud euang. Et qui cũ eo crucifixi erant: conuiciabantur ei.

¶ Cõuiuiũ a viuo fit: de quo Ci. Bñ maiores noſtri accubationẽ epularũ quia vitę cõiunctionẽ haberet: conuiuiũ nominauerunt. Hinc

¶ Cõuiuari cõuiuiũ facere: aut ſimul cibũ ſumere. Ter. in heau. Scortari volũt crebro cõuiuarier. Vñ cõuiuator dicit q parat cõuiuiũ. Cõuiuę vero & cõuictores dicunt inuitati ad cõuiuiũ. Scitũ cõuiuatorẽ appellat Liuius elegantẽ & nitidũ in apparatu cõuiuali. Greçe vt puto melius συμποσιοσεκτου ποινω ποωσω πεποωκα επιορκαι συμ. Suum enim videtur eſſe comeſſatio: vnde & græcus ſermo ſeruatur vulgariter.

¶ Conuictor dicit quotidian⁹ cõuiua & q nobiſcũ viuit familiariter. Hora. Nũc quia ſum tibi mecœnas conuictor. Sue. in Tibe. Nihilo lenior in cõuictores greculos.

¶ Cõuiuale quod ad cõuiuiũ ptinet. Liui. Multaq; conuiualia ex auro & argento vaſa.

¶ Cõuiuiones a cõbibẽdo cõpotores dicuntur.

¶ Cõuoluolus pen. cor. vermiculi genus minoris eruca corrodẽtis pubeſcẽtes vuas quẽ alij voluocẽ appellãt a cõuoluendo q ſe inuoluit in pampino.

¶ Conus ꝓprie nux picea. Col. li. vij. Remedio ſũt cupreſſini quindecim coni: totidẽq; Gallæ: ꝓpter quod geometrę eiuſmodi figuram conũ appellãt. Hinc Conus dicitur curuatura quę in ſũmitate Galeæ prominet ſuper quã criſtę ponunt: licet quandoq; pro criſta ponat: quẽ lingua vernacula pinatiũ vocamus. Et coniferę arbores: quę conos hoc eſt nuces pineas ſimiles ferunt. Ouid. Et coniferæ cypariſſi. Quicquid præterea tali formã eſt. Conoides dicitur. Vnde cupreſſus fœmina Conoides eſt quę in faſtigiũ cõuoluitur. Quidã etiã conum accipiunt pro capitio acuminato. Eſt & conus muſic⁹ Boe. in muſica. Si conum quẽ turbonẽ vocãt quis diligenter extornet.

¶ Κωνοειδης Conoides arbor ferẽs cupreſſos fœmina. Nã a rotunditate in acumẽ leuat.

¶ Coos ſiue cos ſiue coũ ſiue co. Inſula in mari ægeo ſeu vt quidã aiũt in Icario hodo ꝓxima & carię appoſita: quæ olim magna fuit & optime habitata & aſpectu iucũdiſſima ipſaq eo naufragãt. Ambitus eius quingẽtis & quinq; ginta ſtadijs claudit tota fertilis & optimo vino abũdans: Eſt & vrbs eo nomine antiquitus Aſtipalea vocata. Dicta a Coo meropis filia quę ibi regnauit. Strabo ſcribit nouẽ gentes & quinq; millia oppidorũ eſſe quorũ nullũ ſit minus co meropide. Hinc cous a. um. pe. pro. Vnde Hippocrates medicus diuinus & Apelles pictor egregius Coi dicti ſunt: cum in ea nati perhibeantur. Ouid. Si venerẽ Cous nunq; pinxiſſe Apelles. In primitiuo primi corripitur. In ſub urbano Coi æſculapij templum fuit valde inſigne & multis donis opulentũ inter quæ nuda Venus erat: quę poſtea Iulio Cæſari Romę dicata eſt. Sũt qui dicant apud hanc inſulam fieri veſtes tenuiſſimas ad fœminarum ornamentum. Vnde Oui. de arte. Siue erit in tyriis tyrios laudabis amictus. Siue erit in cois coa decere puta Sudas κωσ η ρησοσ οθεν ιωωκρατησο ιατροσ ητισ και μεροπισ λεγεται poſtea alibi ſubdit. κωοσ ωροσ σχιο μομενη αρχιοσ ελυνατο ερλομ ο δε κωοσ εξω.

¶ Copia a con & ope: vel a capio: vt ſit copia quaſi capia: q̃ multa capiat. et in ſingulari q̃dem abũdantiam: eloquẽtiam: facultatẽ: potẽſtatẽq; ſignificat: vt faciã tibi copiã ſpectandi ludos. Ouidi. Añ aut emoriar q̃ ſit tibi copia noſtri. Neq; apud oratores cũ alio verbo iungit. Poetæ cũ dotũgũt Ver. Poſtq̃ introgreſſi & coram data copia fandi. Cũ aliis verbis abundantiã ſignificat: vt magna copia frumẽti auecta eſt. Copia pecuniarũ & copia oſonis. Copia etiã dicit eloquentia quæ cõſtat verborũ copia. In plurali p eodẽ ſignificato q̃q; ſumit. Vt noui copias tuas & oim terũ copias habeo Peculiariter tamẽ ſignificat exercitus multitudinẽ vt copiæ Pompeij: copiæ Cæſaris. Aliquãdo etiã in ſingulari ponitur pro multitudine Põpeius ad Domiti. Nec ſolus cum iſta copia tantã multitudinem ſuſtinere poteris. Idẽ. Etiã atq; etiã hortor vt cũ omi copia q̃ primũ ad me venias. A copia copioſus a. um. pro abũdanti. Copiola dimi. Copio as qđ eſt copias augeo ſiue cogo ſicut lignor aquor: quę ſunt verba caſtrenſia.

¶ Copem veteres ꝓ copioſo poſuerũt. Plau. Atq; ego nũc vt glorioſum faciã & copi pectore. Hinc copona primũ: deinde caupona taberna vinaria. propter copiã rerũ quę ibi venduntur.

¶Coniſcare apud Quintili. ſignificat arietare: & fronte frontẽ percutere. Et ſatiati agni ludunt blandeq; coniſcant.

¶Coppe loc⁹ in grecia apud Orchomenon bœotię iuxta cephiſum amnem qui facit lacum coppa idem nominatum.

¶Cophinus pen. cor. latine corba. Iuue. Cũ dedit ille locum cophino fœnoq; relicto.

¶Copula cuiuſlibet rei duplex numerus. Vnde dicitur copula matrimonij. & copulo coniungo.

¶Coquo is. xi. ctũ. a cogendo: quoniam coctum cogẽdo coerceturyt ad vtilitatẽ veſcẽdi pducatur Et duo ſignificat. coquere. ſ. per ignẽ. Vñ aliquid dicit coctũ: vt carnes coctę. Et maturare. i. maturũ facere. Plyn. Aegreſcũt ſexagenis diebus ſiti maxime anteq̃ fici coquantur autumno. Amb. li. Hexa: Vñ aut arbores germinarent aut frumẽta vel ſata prũperent: vel orta coquerentur: niſi ea interior ignis animaret? Huius compoſita ſunt. Cõcoquo ſimul coqno: ſeu digero. Vnde concoqui dicitur cib⁹ calore ſtomachi. Plynius libro. xxvii. Theophraſtus celerius concoqui dextri lateris incubitu difficilius in ſupinis. Decoquo in totum coquo. Vide alibi. Excoquo perfecte coquo: digero. Hier. con. Ioui. Immolatus eſt pro nobis agn⁹ & aſperſi calidiſſimo rore hyſopi omnem pituitam noxiq; voluptatis excoximus. Columella Proprie cum ait. Vis frigoris excoquit terram. Incoquo coquẽdo applico. Nam cum metallũ aliquod deplũbamus: vel deargentamus: vel deauramus: incoquere dicimus. Vnde vaſa ænea ſtaono ad ignem ilita incoctilia dicuntur. Plyn. Deiñ & argentũ incoquere ſimili modo cœpere equorũ maxime ornamentis: iumẽtorũq; iugis. Proprie tñ incoquere ẽ intus coquere. Verg. li. iiij. Geor. Huius odorato radices incoque baccho. Percoquo valde ſeu pfecte coquo. Plyn. lib. xxiij. Bubulas carnes additi caules magno ligni cõpendio percoquunt. Similiter Diſcoquo. Idẽ li. xxix. Denas virides lacertas in decem ſextariis olei veteris diſcoquunt. Præcoquo ante coquo: vel ante maturo: A quo præcox fructus: & pręcoqua vua dicitur. i. pręmatura. Recoquo rurſus coquo. Plyn. An ſatis recoctum ſit. Et omnia habent pe. cor.

¶Coquito tas: pe. cor. frequentatiuum eſt.

¶Coquina a coquẽdo locus in quo dapes coquũtur: quę & culina a colendo: quaſi colina. Et dũ publica eſt popina dicitur.

¶Coquinari eſt coquinariã artẽ exercere. Plaut. Neq; ego vnq̃ niſi hodie ad bacchas veni in bacchanal coquinatum.

¶Coquus vel cocus: qui cibos coquit ac vendit q & coquinarius dicitur.

¶Coquinarius a. um. quod ad coquinam pertinet Vnde vaſa coquinaria dicta.

¶Coquinaria ę. ars coquẽdi quę ad victũ ſpectant.

¶Cor vnũ eſt ex viſcerib⁹. Nã omnia interiora viſcera dicũtur. In quo (vt inqt Ply.) habitat mens. Et ſcdm Ar. Cor fons ẽ venarũ arteriarũ & ſenſuum. Et ſicut ait Auicẽna. Eſt principium virtutis vitalis: fons vitę: & radix dicitur ab interprete Galenj. Aliqñ tñ accipit pro mẽte. Cic. lib. i. Tuſ. Cor ipſum animus videtur. Vnde concors: diſcors: excors: ſocors: vecors: grauicors: & cordatus.

¶Cordi eſt. i. delectat & placet. Ci. Ideoq; eo mihi magis eſt cordi. Ter. Si hę nuptię ſunt tibi cordi: ideſt iucundę.

¶Corculũ dimi. Plau. Meũ corculũ: meus mollicullus caſeus. Et corculũ acutũ q̃ſi cor ſapiẽs. Feſtus Corculũ dicebãt antiq; ſolertẽ & acutũ. Ci. li. i. Tuſ. Et naſſica ille prudẽs bis cõſul corculũ appellatus Ply. li. vii. Catos corculos apud romanos cognominatos eſſe refert qui ſapientia pręſtiterunt.

¶Cordatus homo. i. inſignis corde & pręſtãs memoria: q ſolertia multa pollet & ingenio quemadmodũ & corculũ. Aug. lib. i. ci. dei. Non itaq; cũ de diis victis illa cõſcriberentur poetis libuit mentiri ſed cordatos homines cogebat veritas confiteri. Lact. li. iii. Non inficior fuiſſe illũ paulo cordatiorem: q̃ cęteros: qui naturam rerum putauerunt ingenio poſſe compręhendi.

¶Cordoliũ cõmiſeratio: & q̃ſi dolor cordis. Plau. Mihi cordoliũ eſt. Idẽ in pen. Vbi tibi erit cordoliũ ſi quam ornatã melius forte aſpexeris.

¶Cordapſus morbus tenuioris inteſtini quẽ iuniores iliacum nominant.

¶Corchorus vile olus apud Plyn. Vnde prouerbiũ contra eos qui magnis honoribus inhiant cũ ipſi ſint nihili κορχοροσεμ λαχανοισ. ideſt corchorus inter olera.

¶Corduba ciuitas hiſpanię Senecę & Lucani pria

¶Corgo aduerbium apud veteres: quaſi ex corde ago: ideſt loquor.

¶Cordus a. um. qđ ſerotina fœtura natũ ẽ: vt cordũ fœnũ autũnale: quod autũno ſecañ. Col. Alũtur oues cõmodiſſime autũnali fœno quod cordũ vocatur. Itidem Corda frumenta dicta ſunt: quæ ſero matureſcunt. Et cordi agni ſerotini: qui poſt tẽpus debitũ naſcunt: quos vulgus vocabulo iñ deducto cordiſcos nominat. Ply. lib. viij. Gerunt partũ diebus. cl. poſtea cõcepti inualidi cordos vocabant antiqui poſt id tẽpus natos. Eſt ergo Cordus cognomẽ eorũ q tarde naſcunt: Vñ apd Sueto. Cordus Cremutius legit. Quo noie etiã dictus eſt alius ſcriptor hiſtoriarũ: quẽ ſequi ſe ait Iul. Capitoli. in vita Gordianorũ. mñ. Quinti. li. i. præcipit ſcrutandas eſſe a ſubtili præceptore origines nominum vnde Agrippa & Oppiter & Codrus & Poſthumius dicañ. Quidam tñ hoc nomẽ per h ſcribunt Chordus.

¶Coralíũ lapis rubei coloris. Am. li. hexa. Quo mõ etiã nõ indecorus lapis coraliũ in mari herba ſcit: ſi in aerẽ tranſferaț lapidis firmitate ſolidetur. Ply. Coralium religioſum imprimis geſtamẽ eſſe exiſtimant amoliẽdis periculis. Gignit in mari rubro & in perſico & circa orchadas inſulas & in ſicilo circa Drepanũ. Forma ei eſt fruticis: color viridis: braccę calidę: ſub aqua & molles exẽptę cõfeſtim duranț & rubeſcũt quaſi cornua. Diaſcorides. Το δεκοραλλιον οπερ ενιοι λιθοδενδρον καλουσει δοκει μεν ειναι φυτον εναλιον. Theophraſtus autem in libro de gemmis. Το γαρ κουραλλιον και γαρ τουθε ωσπερ λιθοσ φυεται δε πολη εν αερι δε λιθοσ γινεται. Hui⁹ nominis quidã primã producũt. Oui. li. iiij. me. Nũc quoq; coraliis eadẽ natura remãſit. Alii breuiant. Claud. Mergit ſe ſubito vellitq; corallia clotho.

¶Coraxis mons qui a ſeptentrione colchidẽ claudit. Eſt & fluuius eiuſdem nominis qui ex mõte ſui nominis oritur.

¶Coram ptępolitio ē: quę cõtrariã habet ſignifi-
cationē a clam: vt Coram ſenatu orationē habui.
Differt tamẽ a palã q̃ corã magis ad perſonas cer
tas: palam ad omnes refertur. Coram indiget adie
ctione: palam nõ indiget. Etiã differt ab ante ocu
los: q̃ ante oculos longe intelligi põt: coram ꝓxi
mitatẽ ſignificat. Ter. in eunu. Quę mihi ante ocu
los coram amatorem adduxti tuũ.

¶Corax a latinis dicit coruus. Ci. lib. de ora. Qua
re corãcẽ veſtrũ iſtũ patiamur. Hinc componitur
nocticorax ſeu nycticorax.

¶Coracinus pe. pro. coruinus. Plynius etiã piſcẽ
quendam coracinum appellauit.

¶Corambla herba quę oculos retũdit: & hebetes
facit. Ideoq; dicta corãbla. Nam κορα pupillã ſi-
gnificat αμβλυσ dicit retuſus & hebes.

¶Corbes: vaſa ex viminib⁹ facta cuiſingularis ẽ
hęc corbis. Ci. ꝓ Sex. Meſſoria ſe corbe cõtexit. di
ctę corbes ſcđm Var. ab eo q̃ ſpicas aliud ve quid
eo corruebãt. Hĩc minores dictę corbulę. Cato vil
licũ dixit habere oportere corbulas amerinas q̃t-
tuor. Col. vero ait. Corbulę decẽmodię trimodiæ
Poteſt etiã eſſe corbis gñis maſ. ſecundũ Priſcia.

¶Corbitę pe. ꝓ. naues onerarię dictę q̃ ĩ eatũ ma-
lo ſũmo ꝓ ſigno corbes ſolerẽt ſuſpẽdi. Plau. Tar
diores q̃ corbitę ſunt etiã in trãquillo mari.

¶Corbonã pe. cor. Iudæi ſacrũ theſaurariũ dicũt
Auctores Ioſephus & Euſebius.

¶Corcira pe. pro. Inſula ĩ Ionio mari olim phę
cia a phęaco dicta: qui genit⁹ fuit e nympha Aeſo
pi filia rapta a neptuno & ad inſulã delata: cui no-
mẽ fecit. Vbi grauida Neptuno peperit phęacũ q̃
fuit pater alcinoi. Luca. li. ii. Hinc late patet omne
fretũ ſeu vela ferant. In portus corcyra tuos ſeu le
ua petatur Illyris. Homerus autẽ libro η ϖαλα
τε εμην εχεμεν και εμοσ γαμβροσ καλεεσθαι
αυθι μεγων οικον δεπω και κτηματα δοιην
εικεθελωμιτε μενοισ. αεκοντα δεσ ουτισερυ
ξει φαιηκων. Ita enim ſemper vocat Homerus.

¶Corinthus vrbs Achaiæ fere in medio Iſthmi
peloponneſiaci ſita. Iſthmos græci vocant angu
ſtias peniſularum inter quas nobilitate peloponne-
ſiacę pręferuntur. Corinthus primo a Siſypho
latrone æoli filio fertur cõdita fuiſſe & corcyra no-
minata: authore Strabõe: poſtea Ephyre. Deinde
euerſa & inſtaurata a Corintho Horeſtis ſeu Iouis
filio: Corinthus eſt appellata olim celeberrima &
ditiſſima. Hęc habet arcem: quę Acrocorinthus di
citur. A corinthus fiunt corinthius & corinthiẽſis
adiectiua: quę ſic ab inuicem diſtinguntur. Corin-
thij ſunt qui corinthum habitant: ſeu qui ex corin-
tho nati ſunt. Corinthiẽſes: qui alibi nati ſunt ſed
negociantur corinthi. Sudas κορινθοσ απο κο
ρινθου του λαραθωγοσ ηατο κυρινθου του
ϖελοποσ.

¶Corinthia vaſa dicunt ex ęre corinthio fabrefa
cta q̃ auro argẽto q̃ cum ipſo ęre cõfuſis fiebant
Namęs corinthiũ maxime laudabat. Vñ factũ eſt
vt omnia vaſa ex ęre elegantia corinthia ſunt ap
pellata propter quæ apud veteres tanto in pretio
fuerũt ęris metalla vt argẽti quoq; atq; auri preciũ
tranſcenderint. Tria aũt ſunt genera corinthij ęris
vt docet Plyn. Candidũ qđ nitore accedit q̃ proxi
me argento. Alterũ in quo auri fuluus color cõſpi
citur. Tertiũ in quo ęqualis temperies omniũ fuit

¶Corinthiacus a. um. qđ ex corintho ē. Oui. li. iii. de triſ. Illa corinthiacis primũ mihi cognita terris

¶Corinthiarius a Suetonio poſitũ eſt pro amа-
tore nimio corinthiorũ vaſorum.

¶Coryciũ le bolze da caualcare. Sudas. κωρυ-
κιον κωρικοσ θυλακιου το ϖαρα ημιν βουλει
διον η πλεγμα δεκτικον αρτου.

¶Coriago morbus quo boues laborãt. Col. lib.
vii. Eſt & in feſta pellis bubulo pecori Coriaginẽ
ruſtici appellãt: cũ pellis ita tergori adhęret: vt ap-
prehenſa manib⁹ deduci a coſtis nõ poſſit. Ea res
nõ aliter accidit q̃ ſi bos aut ex langore aliquo ad
maciẽ pductus eſt: aut ſudãs in opere faciẽdo refri
xit. aut ſi ſub onere pluuia madefactus eſt.

¶Coriũ aĩalũ eſt p̃ſertim eorũ q̃ craſſiorẽ pellem
habẽt ac duriorẽ: quis quandoq; pro quacũq; pel
le dicat etiã reſũ inanimatarũ: & quandoq; tergus
Vergi. Tergora diripiũt coſtis. Apud Plyniũ co-
riũ terręeſt: nõ tam cutis eius facieſq; ſumma q̃ te-
ctoriũ & ſtatumẽ quoddã craſſius: cui & aliud quo
q; ſubeſſe põt coriũ. Nã in parietib⁹ ſtruẽd is ordi-
nes ipſi laterum coria a Vitruuio dñr: hoc eſt quæ
vulgo turba opificum appellat curſus. Dicitur &
cortus maſ. gñe. Plau. in Pe. Heri in tergo meo tris
facile corios cõtriuiſti bubulos. A coriũ fit exco-
rio as. quod eſt corium detraho.

¶Coriarius: q̃ coria cõcinnat pręſertim craſſiora.

¶Corycũ pe. cor. nomẽ ē vrbis & mõtis excęlſi in
cilicia optimũ crocũ ferẽtis. A quo coricius a. um.
vt crocũ coriciũ. Mar. Quod de coricio quę venit
aura croco. Coricus etiam portus.

¶Coriza morbus cũ humore obturatur naſus: la
tine grauedinem vocant.

¶Corycei dicũt curioſi. Ci. ad Atticũ. Oẽs em̃ co
rycei ſubauſcultare vident quod loquor. Nã tota
coryci mõtis aſiatici: ſeu vt quidã dicũt promõto
rij in creta pręternauigatio latronibus plena fuit:
qui diſperſi per portus ad mercatores furtim acce-
debant & ſubauſcultabãt quid terũ ferrent. & quo
nauigarent poſtea illis diſcedentibus adoriebatur
eos: ac deripebant. Ex quo factũ eſt: vt oẽs curio-
ſa: & ſecreta auſcultantes corycei dicerentur: Et in
prouerbio diceretur. Huncergo coryceus auſculta
uit: cuius cõſilia ſecreta patefacta ſunt.

¶Crythi pe. pro. ſunt thecæ arcuũ ſiue ſagittarũ
q̃uis ſagittarum proprie dicantur pharatræ: q̃uis
Nonius corici legat. Sta. li. ix. the. Cœleſtibus im
plet corython telis.

¶Corythus pen. cor. oppidũ Thuſcię prope Are
tiũ in paruo colle eiuſdẽ noĩs ſitũ a corytho Rege
poſitũ. Ver. li. ix. Nec ſatis extremas corythi pene
trauit ad vrbes. Quidã hæc duo nomina, ſcribunt
cum h in principio Chorytus.

¶Cornelia Romana Gracchorũ mater & maio-
ris aphricani filia: quę a Val. maxĩo laudat q̃ ma-
tronę cãpanę ornamẽta ſua pulcherrima oſtentan
ti: nõ aurũ nõ gẽmas, nõ deniq; veſtes oppoſuerit
ſed liberos: q̃ maxima ſunt matronarũ ornamẽta.

¶Cornaę. nomẽ eſt duarum vrbium.

¶Corn⁹ fœ. gñis tã quartę q̃ ſecũdę declin. ſcđm
Priſ. Hęc ramos hẽt duricie & rigiditate corníb⁹ ſi
miles fructũ circa ſolſtitia facit primo cãdidũ poſt
ea ſanguineũ. Ver. li. ix. Cõiecto ſternit iaculo vo-
lat itala cornus. i. telũ ex corno factũ. Cornũ gñis
neutri fructus. Idem Baccę lapidoſaq; corna.

¶Corneus a.um.quod à corno eſt. Plau. Durã ac corneam virgam. Poteſt etiam eſſe a cornu deductum nomen. Vnde hyberne coronæ corneę dictę ſunt quoniã negante tũ flores terra laminis e cornu tinctis fieri ſolebant.

¶Cornetũ locus vbi ſunt frequentes corni: ſicut a pino pinetum.

¶Cornu cornũ & hic cornus ſecundũ Priſ. A cuuore vt inqt Var. Ply. Dẽtes mobiles cõfirmat cerui ni cornus cinis. Omnibus fere caua ſunt cornua ceruis tantũ ſolida: & ſingulis annis decidua. Hic fiunt vnicornium: bicornium: tricornium. quadricornium. Per tranſlationẽ cornua fluminũ dicunt flexus curuitates alueorũ: q; multis in locis ad cornuũ ſimilitudinẽ flectant. Itẽ cornua antẽnaiũ ſignificãt vtranq; partem antẽnę. Ver. Cornua velatarũ obuertim⁹ antẽnarum. Simi'iter in prœlio Cornua dicunt vtraq; pars exercitus. In exercitu eñ eſt dextrũ & ſiniſtrũ cornu: & quod inter vtrũ q; eſt dicit mediũ. Itẽ cornu genus eſt tubę obtortę: a quo cornicines dicti ſunt.

¶Cornicen pe.co. qui cornu canit. Iuue. Quadraginta dedit gracchus ſeſtertia dotem Cornicini: ſiue hic recto cantauerit ere. Dictũ ita quia qđ nunc ex ere eſt: tunc fiebat bubulo cornu.

¶Corniger pe.cor. gerẽs cornua. Vñ bacchus corniger dict⁹ eſt: qa ſimulachro liberi patris cornua adiiciebantur: q; vini inuentor fuerit homines eñ nimio vini potu truces redduntur.

¶Cornigenus a.um. qđ eſt ex gñe cornua habentiũ: ſicut caprigenũ quod ẽ ex genere capratũ.

¶Cornipeta pe.cor. aĩal qđ cornib⁹ petit. i. ferit.

¶Corniculũ dimi. a cornu. Quo etiã noſtre vocatũ eſt oppidũ iuxta Tarquinios: a quo oppidani corniculani appellati ſunt.

¶Cornipes pe.cor. aĩal pedes habẽs: ſicut equus & capra: & huiuſmõi vnguiũ aut pedũ aĩalia. Oui. lib.ii. faſto. Cornipedi fauno cęſa de more capella. Nam Faunus caprinos pedes habere fertur.

¶Cornutus a.um. qđ habet cornua vt facies Moyſi cornuta erat. Põt etiã dici cornutũ qđ ꝓcedit ex cornu. Mar. Occubuit tandẽ cornuto ardore potitus: Cornutę quadrupedes a veteribus dicebantur elephanti. Nam qđ in his dentes multi dicunt cornua ſunt. Sed mirũ eſt quod ſcribit Sudas de Cornuto: & dicit duos mirabiles viros fuiſſe: vnum Liuium & Cornutum.

¶Cornicularius nomẽ eſt ordinis in militia: ſicut cõmentariẽſis & accẽſus. Docet Aſco. perinde ac cornicularius a corniculo ſic inclinet: vt a cornu cornicen. Nam qui corniculo militabat: is cornicularius dicebat. Liui. li.x. ſcribit Papiriũ cõſulem equites oẽs ob inſignẽ in bellis operã donaſſe corniculis armilliſq; argenteis: tanq̃ cornicula ſint inter donatitia ornamenta militaria

¶Cornix auis q̃ dux auiũ eſſe dicit. Vñ & cornices accipi ſolẽt pro iis q ſe ſapiẽtiores ac duces aliorũ videri volũt. Vñ Hiero. in quodã prologo vtit: & Cicero pro Murena. Hui⁹ dimi. eſt cornicula. Hier. ad Paulinũ. Malo alieni operis interpres exiſtere q̃ (vt quidam faciunt) informes corniculæ alienis me coloribus adornare.

¶Cornicor pe.pro. deponẽs: ſignificat more cornicum garrio. Perſius. Neſcio quid tecũ graue cornicaris inepte.

¶Corona eſt: quã greci στεφανον vocant: a nĩis olim ſtrophia a στροφειν quod eſt vertere. Poſtea per diminutionẽ ſtrophiola appellata: deinde a ferendo ſerta. Et cũ videa t corona a choro dici: caret tñ aſpiratione. Fuerũt aũt apud Romanos diuerſoq; generũ coronę in magno pretio habitæ. ſ. trũphalis: quæ fiebat ex lauro: & triumphanti dabat: quoniam ea arbor præcipue eſt lætitię victori arũq; nuncia. Obſidionalis quam liberati ab obſidione dabant ei qui ipſos liberauerat ex grãmine decerpto inde vnde obſeſſos ille ſeruaſſet. Nam vt ait Plyn. ſummum apud antiquos ſignum victoriæ erat: victos porrigere herbam e terra. Ciuica: quam ciuis ciui a quo ſeruatus eſt in prœlio teſtem vitę ſalutiſq; perceptę dat. Et hæc huiuſmodi erat Primo illignea poſtea magis placuit ex quærcu: quia ante cauſa vitę in hac arbore hominibus fuit qui glandibus veſcebantur. Etiam ex ilice. Muralis erat qua donabatur ab Imperatore qui primus murum ſubijt: inq; oppidũ hoſtium per vim aſcẽdit: & aurea erat. Vallaris: quæ & caſtrenſis dicitur ſimiliter aurea habens inſigne valli: hac donabatur: qui prim⁹ hoſtium caſtra pugna introiuit. Naualis quoq; aurea. quaſi roſtris auũ inſignita: qua donari conſueuerat: qui primus maritimo prœlio in nauem hoſtium vi tranſilibat. Oualis myrtea erat: qua vtebantur Imperatores: qui ouantes introibant ciuitatem: quando bellum leuiter: & ſine cruore perfeciſſent. Corona etiam dicitur ornamẽtum muliebre. Horatius lib.i. car. Et ſcindet hærẽtem coronam crinibus. Et corona ponitur pro cõuentu hominũ circũſtante. Item pro circulo circa lunam. Item pro ſigno cœleſti Ariadnę Minois filia: q̃ cõuerſa eſt a baccho. Ver. li.i Ge. Cnoſiaq; ardentis decedat ſtella coronę. Ferũt ariadnam coronam dono accepiſſe a Theſeo: inde nupſiſſe libero patri: & poſt eius mortem liber pater coronam in cœlo collocauit. Alij dicunt hanc coronam dediſſe bacchũ Ariadnę cum ad Minoem in creta venit: Alij dicũt coronam fuiſſe datam a Venere bacho in nuptijs deorum. Hęc cancro & leone exoriente occidit: exoritur cum Scorpio nonis Octobris: habet ſtellas nouẽ in rotundo diſpoſitas.

¶Corolla dimin. parua corona. Proper. Me iuuet externis poſitum languere corollis

¶Cornoula ſimiliter dim. Hie. li. iii. ꝑ. Et ſculpturæ inter iuncturas & inter coronulas.

¶Corono nas. coronã capiti impono.

¶Coronarius rij. qui coronas cõficit. Plyn. Factũ id eſt ex ingenio Glycerę coronarię dilectę illi. Coronarius a.um. quod ad coronas ptinet. Vnde aurum coronarium.

¶Coronamentũ coronarũ multitudo. Ply. Attiagppe coronamẽtis referta. Aliquãdo accipit pro floribus frõdibuſq; & alijs ex quibus coronę fiunt Idem in hortis ſeri & coronamenta iuſſit Cato inenarrabili florum maxime ſubtilitate.

¶Corolarium (auctore Varrone libr. i.) ſignificat id quod additũ eſt præterq̃ quod debitũ tanq̃ auctariũ quoddam & id quod ſupra menſurã vel põdus iuſtũ adijcit: a corollis nomẽ deductum q; ea cum placuerant auctores in ſcæna dari ſolitæ ſint Vnde & corolaria dicũtur ipſę coronę. Sue. in Aug. Itaq; corolaria & premia alienis quoq; muneribus ac ludis & crebra & grandia de ſuo offerebat

Plyn.lib.xxi. Paulatim & Romæ ſubrepſit appellatio corolis inter initia propter gracilitatem nominatis: mox & corolariis poſtq̃ lamina ærea tenui inaurata aut inargentata dabantur. Cic. in frumentaria. Noli hos colligere qui nũmulis corrogatis de nepotum bonis ac de ſcenicorum corolariis decimã emerunt. Hęc autẽ cum pretij parui forent factũ eſt vt corolariũ p̃ re leuiori accipiatur. Apul. ſymbolicos corolariũ vocauit poſticũ concubitũ cum ait. Mihi iam fatigato de propria liberalitate photis puerile obtulit corolarium.

¶Corone vrbs in peloponeſſo Meſſeniorũ a qua coronæus ſinus dictus eſt.

¶Coronea vrbs eſt in bœotia. Papi. Meſſe coroneam baccho gliſſanta colentes.

¶Coronis.idis. roſtrum nauis: finis: extremitas: apex: cornu: arcus: & huiuſmodi.

¶Corpus nõ ſolum pro maſſa compacta ex artubus & membris. Sene. Corpore truncato caput abeſt. Sed etiam pro ſola carne ponitur. Cic. Gallio. Ego hic cogito cõmorari quoad me reficiam: nam & vires & corpus amiſi. Mar. vtranq; ſignificationem poſuit. Viuebant laceri membris ſtillantibus artus: Incq; omni nuſq̃ corpore corpus erat. Hinc corpulentos dicimus obeſi corporis homines. Et corpus dicitur quod eſt cõpoſitũ ex materia & forma. Corpus (inquit Hiero.) q̃q̃ caro dicatur: interdum tamẽ æthereum vel aerium nominatur quod tactui viſuiq; non ſubiacet: & plærunq; viſibile eſt atq; tangibile. Vnde Apoſtolus corpora cœleſtia appellat & corpora terreſtria. Cœleſte corpus ſolis lunæ ſtellarum. Terreſtre ignis aeris terræ aquæ & reliquorũ quæ abſq; anima his ſentiuntur elementis Corporũ tria genera Põpo. eſſe affirmat. Vnũ quod vna ſpecie continetur: vt homo lignũ lapis. Alterũ quod ex cõtingentibus hoc eſt pluribus inter ſe cohærentibus conſtat: vt ædificium nauis armarium. Tertium quod ex diſtantibus compactũ eſt: vt puta ex pluribus corporib⁹ vni nomini ſubiectis: vt Populus Legio Grex. Hinc Corporeus. a. um. quod eſt ex ſubſtãtia corporis: vt lapis. Ediuerſo Incorporeum: vt virtus.

¶Corporale quod eſt vel habet corpus. Incorporale contrarium.

¶Corporo. as. interficio: & corpus ſine anima relinquo. Ennius. Corpus cõtemplatur vnde corporet vulnere. Hinc fiunt compoſita Concorporo & Incorporo.

¶Corporatura: corporis quãtitas hoc eſt habitus & ſtatus ipſius corporis. Vege. lib. i. ſcribit corporaturam boni tyronis implere ſex pedũ longitudinem. Col. lib. vij. Habilis enim & modica corporatura pecoris operarij debet eſſe: neruiſq; & muſculis robuſta nõ adipibus obeſa. Victr. lib. vi. Sed ex cœlo roſcidus aer in corpora fundens humorẽ efficit ampliores corporaturas.

¶Corporatio idem quod corporatura. Col. li. vij. Cuſtodiendũ eſt ne incorporatiõe vel ſtatura vel viribus impar cum valentiore iungatur.

¶Corrado. is. pe. p. ſimul ſiue totum rado: aufero vendo alieno. Terẽ. in Heau. Nihil relinquo in ædibus nec vas: nec veſtimentũ: corraſi omnia. i. vendidi vel alienaui. Lactã. lib. v. Non propter humanitatem quæ nulla in his erat: ſed vt omnia cupiditatis & auaritiæ inſtrumenta corraderent.

¶Corrigo. is. penul. correp. ex con & rego ſignificat emendo. Lactã. lib. iiij. Anteq̃ mores aliorum corrigas: tuos corrige.

¶Corripio. is. pe. cor. præhẽdo. Multi emẽ corripiuntur: qui tamen nõ corrigũtur. Aug. lib. pri. de ciui. dei. Ea ipſa tamẽ quæ cũ eis nõ perpetrant nolunt plærunq; corripere cũ fortaſſe poſſint aliquos corripiendo corrigere. Proprie autem corripere eſt aliquid celeriter rapere. Virg. Hic arcũq; manu: celereſq; ſagittas corripuit. Adaptatur hoc verbũ ad omnes actus humanos: vt corripitur ſomno corripitur febribus & multa alia huiuſmodi.

¶Corrumpo is. contamino: vitio deſtruo. Et tam ad animũ q̃ ad corpus refertur. Vndẽ corruptor & corruptela. Teren. in Adel. Piſces ex ſententia nactus ſum hi mihi ne corrũpantur, cautio eſt. Lactã. libro. iiij. Cœleſtes litteras corruperunt vt nouam ſibi doctrinã ſine vlla radice ac ſtabilitate componerent. Aliquando corrumpere eſt ſubornare inuitare & illicere. Plyn. lib. vij. Aduerſis ſtudijs copta odorum corruptum criminantibus.

¶Corruda. pe. prod. ſyluestris aſparagus vocabatur. Cato. In harũdineto corrudã ferito vnde aſparagi fiant. Var. lib. pri. rei ruſt. Item olera quę arida loca ſequuntur ſic: vt vmbroſis locis alta ſeras vt corruda non noceat q; ita petit aſparagus.

¶Cors cortis. Vide in dictione Cohors.

¶Corſica. penul. cor. inſula: quæ vt docet Strabo diſtat a Sardinia ſtadijs ſexaginta. Hãc greci Cyrnum appellant. Hæc maligne colitur q; aſpera ſit: & multis in locis inacceſſibilis. In ea ſunt caſtella Bleſinr. Carax: Emicome: Vapanes. Huius inſulæ longitudinem afferunt milliaria centum ſexaginta. Latitudinem ſeptuaginta. A Cyrno Herculis filio dicta eſt Cyrn⁹: vt placet Fabio pictori. A Corſica vero muliere cuius tautus cum ex continẽti in inſulam tranaſſet nomen quod habet rettulit. Scribit Strabo libro quinto. Captos a Romanis inſulę huius alpeſtres in admiratione fuiſſe q; diri hiſpidi inhumani ferino aſpectu viderentur. Hanc Romanis Mauri abſtulere: quam poſtea ademarcus in claſſe Genuenſi imperator recepit.

¶Cortina. penul. cor. multa ſignificat. Nam Cortinę ſunt vaſa in quibus pigmẽta coloreſq; coquũtur: quibus lanæ tinguntur: & vela pinguntur immerſa. Ply. lib. xix. Fere die liquatis cortina velis elutra tum mergitur in experimentũ. Et lib. xxxv Hoc cum fecere nõ apparet in velis: ſed in cortina pingi: mirumq; cum ſit vnus in cortina colos ex illo alius atq; alius ſit in veſte accipientis medicaminis. Ser. accipit cortinã pro tripode Apollinis vnde oraculum. Vel q; Apollinis tripos corio pythonis ſerpentis tectus ſit: vel certa illic reſponſa fundantur: quaſi certina. Virg. Neq; te Phœbi cortina fefellit. Vel quia illic cor vatis tenet. Illuc em̃ raptæ phœbades vaticinabantur. Cum autem hæ cortinæ Apollini delphico antiquitus dicarentur alio nomine Delphicæ ſunt nuncupatæ. Plyn. lib. xxxiiij. Ex ere factitauere & cortinas tripodum nomine delphicas quando donis maxime Apollinis delphici donabantur. Var. lib. iij. Cortina dicta eſt quod eſt inter terram & cœlum a ſimilitudine cortinæ Apollinis. Ea a corde q; inde ſortes primũ extimatæ. Cato. Cortinã plumbeam accipit pro vaſe quo oleum fluit: vbi oleum in torculario facto-

tes premunt. Ait enim Cortinam plumbeam in la cum ponito quo oleum fluat. Item Cortinę dicun tur aulæa & vela ad locum contegendū provt ver nacula lingua appellitam⁹. Vnde Hieron⁹. apud Exodum. Decem cortinas facito de byſſo retorta. Hæ etiã velaria ſeu velares a velis dictæ ſunt. Nam velum. plagę & ſtragula inter ſe germana ſunt. Itẽ locus velatus in theatro ex quo egrediuntur recita tores & mimi. Virg. Magni cortina theatri.

¶ Cortinale a cortina: ſumitur ꝓ loco in quo ſunt cortinæ: hoc eſt vaſa quib⁹ ſapa decoquitur. Col. lib. pri. Cortinale vel defrutum fiat: nec anguſtum nec obſcurũ ſit: vt ſine incõmodo miniſter: qui ſa pam decoquit verſari poſſit.

¶ Cortex tã maſculini q̃ fœminini generis eſt ve luti corium cuiuſcꝫ rei: vt in arboribus liber: & in cę teris rebus cruſta quædã ad tegendũ data. Nam co rium proprie animaliũ eſt. Ouid. li. pri. Meta. Sen tit adhuc trepida renouo ſub cortice pectus. Huius diminutiuũ eſt corticula. Columel. Corticulis teſo lutis. Hinc decortico. as. & Excortico.

¶ Cortona: ciuitas tuſciæ a qua cortonenſes. Dio nyſius vocat eam cortoniam quia inde cortonien ſes formauit. Hæc ante Corton dicebatur. Liu. lib. ix. Itaqꝫ a Peruſia & Cortone & Aretio: quæ ferme capita hetruriæ populorum erant.

¶ Corybantes a pupillis oculorum ſiue genis di cti ſunt. Græci κορυβαντιαꝫ eos dicunt qui ad ſi militudinem leporum oculis patentibus dormiũt quod etiã quidam corybantire dixerunt. Qui cum cuſtodes Iouis eſſent non modo excubare ſed etiã apertis oculis dormire cogebantur. Iuuenalis. De cõuiua corybanta videbis. Hi in Ida monte phry giæ ſaltando & cantando ſacra cybeles faciebãt & ſacerdotes exciſis teſtibus degebant. Dicti corybã tes ꝓ κορυβαντιαꝫ eos græci dicunt vt Strabo dicit qui capita ſaltando iactant furiſſꝫ agitentur Diodo. Corybantum ſcribit Iaſonis & cybdes fi lium fuiſſe ac ſimul cum Dardano ſacra matris de um in phrygiã detuliſſe eoſꝫ qui in ſacrificijs eius deæ incumbere voluerunt de ſuo nomine appellaſ ſe. Alij a Galea dictos volunt quę græce κορυσ di citur ꝓ galero quodam capita tecti inſaniendo lu derent. Sudas. κορυβαντεσ ενιοι τουσ κουρη τασ και τουσ κορυβαντασ τουσ αυτουσ υπει ληφασιμ. ησαν δε διοστροφεισ ουτοι και φυλακεσ τινεσ δε αυτουσ δεκαφασιν αλ λοι εννεα. ησαν δε τησ ρεασ παιδεσ και κο ρυβασο αυτοσ τοισ κουρησιν οι ησαν του διοστροφεισ και διδασκαλοι και τησ ρεασ παιδεσ.

¶ Coridalus penultima correpta græce κορυδα λοσ auis eſt a galea dicta: κορυσ enim latine ga lea. Vnde etiam noſtri galeritam niſi potius a gale ro & alaudam dicunt.

¶ Corydalla vrbs lyciæ.

¶ Corus ſine h. ventus occidentalis græce Arge ſtes dicitur: qui contra aquilonem flat. & producit primã. Iuuena. Atqꝫ habitas coros ſemper tollen dus & hauſtro. Quãdoqꝫ mutamus o in au & Cau rus dicimus. Virg. Semper hyems: ſemper ſpiran tes frigore cauri. Et Corus eſt menſuræ genus qua dragintaquinqꝫ modios continẽtis: modius vero capit vigintiduo ſeſtertia. Chorus cum h. conuen tum & multitudinẽ ſignificat & veluti coronam eo rum qui ad ludos conueniunt: ſiue ſaltantium atqꝫ canentium. Nam multorum vocibus & concentu conſtat: vt Seneca & Macrobius tradunt. Et apud priſcos ex ſeruis ſymphoniacis cõparabatur. Vn de apud Iuriſconſultos libro tertio de legatis. Si chorus legetur. perinde eſt ac quaſi ſinguli homi nes legati ſint. Hieronymus. Vbicunqꝫ chorus eſt ibi diuerſæ voces in vnum canticum congerũtur. Quomodo enim diuerſæ chordæ vnã vocem effi ciunt cantici: ſic & diuerſę voces cum ſimul fuerint congregatæ chorum domini efficiunt. Et a χαρα ſecundum Platonem libro ſecundo de leg. quæ eſt lætitia deducitur. Feſtus a corona deriuat: habetqꝫ primam correptam. Virgilius libro ſexto. Veſcen tes lætumqꝫ choro pæana canentes. Idem. Omnis quã chorus & ſocij comitentur ouantes. Hinc Cho rea & choraules. Hieronymus ad Dardanum ſcri bit Chorum eſſe muſicum inſtrumentũ ex ſimplici pelle cum duabus cicutis æreis ꝙ per primã inſpi ratur: & per ſecundam vox emittitur.

¶ Coruſcare non ſolum ſplendere ſed etiam vibra re ſignificat. Virgil. Talia vociferans ſequitur ſtri ctumqꝫ coruſcat mucronẽ. Et Criſpare. Idẽ. Tum ſyluis ſcæna coruſcis.

¶ Corylus penultima correpta. arbor & fructus a noſtris dicitur Auelana. Virg. lib. ij. Georg. Plan tis eduræ coryli naſcuntur. Coryletum locus con ſitus corylis. A Corylus etiam Columna opera di cta ſunt ex corylo arbore facta.

¶ Corymbi: vuæ hederarum quibus coronabatur bacchus. Tibullus. Sed varij flores & frõs redimi ta corymbis.

¶ Corynephoros: latine dicitur clauam ferens.

¶ Cos cotis. fœminini generis lapis quo cultri a cuũtur. Proprie tamen cos ſiue cotes cauteſve dici tur ſaxum aſperum atqꝫ abruptum. Virgilius. Q̃ ſit dura ſilex: aut ſtet marpeſia cautes. Sed qđ nos cotem vel cautem dicimus: Græci ακονην dicunt in vtroqꝫ ſignificato. Hinc Cotes ſiue Aconas ole arias & aquaticas dicimus: ꝙ illas ad ferrum oleo: has aqua madefacimus. Eſt & Cos nomen ciuita tis ſeu inſulæ: de qua ſupra in dictione Coos. Hui⁹ diminutiuum eſt coticula: de quo infra. Et compo ſitum Decotes.

¶ Coſſi vermes in ligno editi qui apud phryges & in ponto pro delicatiſſimis cibis ſumuntur. Hiero nymus cõtra Ioui. In ponto & phrygia luxuria eſt comediſſe xylophagion ita enim appellat coſſos vermes obeſos ex lignorũ carie naſcentes qui apd illos a⁹ patrefamilias in magnis redditibus compu tantur. Sic Plyni⁹ lib. xvij. Luxuria coſſos dobo rum delicatiores adhibere in cibo. A ſimilitudine horum coſſorum homines rugoſi corporis ab an tiquis coſſi dicti ſunt. Vnde & Coſſutiorum fami lia apd Romanos dicta eſt. Ex qua Coſſutia vxor Cæſaris. cuius meminit Suetonius in vita Cęſaris. Sic Coſſuuij & Coſſuuiani.

¶ Coſmus nomen proprium & latine dicitur orna tus & mundus. i. orbis a κοσμεω orno & decoro. Ponitur interdum pro ipſo vnguẽto: quo quis or natur. Martia. Qui coſmi redolẽt alabaſtra focię deorum. Fuit enim Coſmus nobilis vnguẽtarius: a quo vnguenta coſmiana dicta ſunt. Petronius. Affert nobis inquit alabaſtrum coſmiani. Coſmi cus adiectiuũ idem quod mundanus: & Microcoſ

mus paruus mundus:quo nomine vtitur Aríſtoteles pro homine.
¶Coſmographia cum accentu in penultima mundi deſcríptio. Coſmographus penultima correpta deſcríptor mundi.
¶Coſmeta.pe.prod.ornator:ſiue ancilla ſeruiens dominæ ad ornatum. Iuuena. Ponunt coſmetę tunicas. Et coſmeta imperator dicitur.
¶Coſtus fœminí generis: & coſtum radíx magni odoris:ſeu arbuſcula aromatica.Hiero.con.Iouí. Quomodo autem virginitati animę non præiudicat imitatio virginum diaboli: ita & verís ieiunijs coſtum iſidis & cybelæ & quorundam ciborum in æternum abſtinentia.
¶Coſta.Virgil.Et pede ſubigit terram fricat arbore coſtas.
¶Coſyros.pe.cor.nomen inſulę ſiculæ. Vnde Coſyrij dicũtur. Coſyra vero vnde coſyrei aphricana inſula eſt. Sunt tamẽ qui vnã inſulã eſſe velint.
¶Cotiæ: alpes dictæ ſunt a Cotio rege qui perdomitis gallis eas extruxit molib⁹ magnis compendiarias & viantibus oportunas.
¶Coticula diminutiuũ eſt a cote licet non ſeruet ſignificatum primitiui. Non enim eſt parua cos:ſed lapis quo fit auri vel argenti experimentum.Modicus quidem eſt & raro quaternas vncias longitudinis:binaſq; latitudinis excedens.
¶Cotile.pe.cor.grece κοτυλη omne concauum: poculi & menſuræ genus:ſextarius: iunctura coxę cum natibus:& pondus nouem vnciarum.
¶Cotylum ſcribit Strabo vocari locũ in Ida mõte. Vnde Scamandri & Granici & Aeſopi fluminũ origo.xv.mil.paſ.a ſcepſi:& inde nomen cotylo quaſi conceptaculum & acceptabulum ſignificet.
¶Cotyla eſt vas ſiue poculũ ad potãdũ:quo Diogenes cynicus vſus eſt anteq̃ vidiſſet puerum manu concaua bibentem.
¶Cotidie q̃uis a quoto & die componatur: per c. & non per q. ſcribendum eſſe quidam exiſtimant: quia tanta eſt affinitas inter c.& q.vt q.in c.mutari facile patiatur.vt ſequor ſecutus: loquor locut⁹. quis cuius.Vnde Quintilianus lib.pri.Inſti. Frigidora his alia:vt quicquid c.quartã haberet ne interrogare bis videremur:& quotidie nõ cotidie vt ſit quot diebus.Verum hęc iam etiam inter ipſas inceptias euanuerunt. Victorinus quoq; libro de orthographia per c.capitalem litteram ſcribere præcepit ſic inquiens. Cuis enim cocus a coquendo. & cotidie a quoto & die deriuata ſint:per c. & non per q.ſcribenda ſunt.
¶Cotones.pe.cor. a coton portus in mari arte & manu facti. Qui etiam Cotonía ſecundum Seruiũ dicũtur. Coton etiã nomen vrbis eſt in ſyría aqua hæc cotana vel coctana pluralis tantum numeri dicta ſunt pro quodam ficus paruę genere. Mar. Paruaq; cum canis venerunt cotana prunis. Plyn.lib. xiij. Syria in ficorum genere habet carycas & minores eius generis quæ cotana vocant.
¶Coturnix:auis aduena terreſtris magis q̃ ſublimis noſtri qualeã dicunt græce Ortyx. Vñ ortygometra. Dicta coturnix auctore Feſto a ſono vocis
¶Coctonum:nõnulli bambatium:vulgares indoctí bombicẽ.litterati xylon: ſiue goſſipion appellant genus illud lini candidiſſimũ ex ægypto.
¶Cothurni.tragica calciamenta quibus calciantur tragœdi qui in theatro dicturi ſunt alta voce. Sudas.κοθορνος υποληημα αμφοτερο δεξιον Eſt autem calciamẽti genus humile in modum crepidarum. ſed tale eſt vt dextro & leuo pedi conueniat. Aliquando capitur pro calciamento ſubleuato ſubere quo mulieres grandiores appareãt. Iuue. Si breue parui ſortita eſt lateris ſpatium breuiorq; videtur:Virgine pygmea nullis adiuta cothurnis. Aliquando pro alto dicendi genere. Virgilius. Sola ſophocleo tua carmina digna cothurno. A Cothurnus fit Cothurnatus.a.um. Mar. Grande cothurnati pone maronis opus.
¶Couinum rheda. Vnde Couinarius eques a Tacito nuncupatur qui ex equo couino depugnabat. Sunt qui equos couinafrios cataphrattos intelligunt. Idẽ in vita Agricolæ. Modia campi couinarius eques ſtrepitu ac diſcurſu complebat.
¶Coxa & Coxendix pro eodem accipiuntur. Varro libro primo de re ruſtica. Lata fronte naribus ſimis: lato pectore craſſis coxendicibus. Sunt qui coxendicem ſeu coxam intelligant coxarum vertebrum quo femora vertũtur quod græce ισχιον. Vnde Iſchiadici dicũtur coxendicibus laborantes Plynius lib.xxv. Coxendicibus & articulis omnibus cum axungia vtiliſſima. Cato incantamentũ docet ad ſanandas coxendices luxas:hoc eſt loco ſuo motas. Suetonius de Auguſt. Coxendice & femore & crure ſiniſtro non perinde valebat vt ſæpe etiam inde claudicaret. Plynius in epiſtolis. Hunc dum ſequitur colligitq; per læne & lubricum pauimentum fallente veſtigio cecidit: coxamq; fregit. quæ parũ apte collocata reluctãte ætate male coijt Cęlſus libro quarto. Coxis proxima ſunt genua de oſſe dixit.
¶Cranos ſiue Cranium apud grecos ſignificat capitis caluariam.
¶Crantor. Solẽſis academicus philoſophus fuit Xenocratis Platonis diſcipuli cnodiſcipulus Polemonis: qui nouis opinionibus academiam platonicam repleuerunt. Hic ſcripſit librum de conſolatione quem Cicero æmulatus eſt: Periit aquæ intercutis morbo. Taxauit ſtoicorum indolentiam quæ eſſe nullo modo poteſt niſi plane hominẽ ſaxeum eſſe velimus & omni ſenſu carentem.
¶Cras:non ſolum ſecundum conſuetudinem accipitur pro die proxime futuro: ſicut Heri pro die proxime elapſo:ſed etiam pro futuro tempore:vt in ſacris litteris. Loquitur Phitoniſſa ad Saulem. Cras eris mecum. Et libro Gene.dixit Iacob. Exaudiet me cras iuſtitia mea.
¶Craſtinus.craſtina.craſtinum.penultima correpta a Cras fit:ſicut ab heri heſternus.vt Dies craſtina. Et non ſolum pro die ſequenti hodiernum:ſed pro quolibet alio. Virgilius. Si vero ſolem ad raptum lunaſq; ſequentes Ordine reſpicies: nunq̃ te craſtina fallet Hora.
¶Craſtino aduerbiũ.idem quod cras. Gellius. Si dominus meſſium ad amicos reiecit craſtino ſeges non metetur.
¶Craſtino.craſtinas.ſignificat diem de die traho & differo. Hinc procraſtino & recraſtino eiuſdem ſignificationis. Hierony.ad Paulinũ. Scilicet niſi tu ſemper recraſtinans:& diem de die trahens caute & pedetẽtim tuas poſſeſſiunculas vendideris nõ habet Chriſtus vnde alat pauperes ſuos.

¶Craneũ gymnaſium erat apud Corinthũ. Cice.
¶Craſis latine dici poteſt temperamentũ: complexio: miſtio.
¶Craſſus. pinguis: groſſus: ac ponderoſus. Hinc Craſſities & Craſſitudo pro pinguedine. Craſſare pinguem facere. vt Incraſſat⁹: impinguatus recalcitrauit. Graſſor vero per g. aliud ſignificat.
¶Craſſamentum: groſſities. Gellius. Surculi duo erant teretes oblonguli pari craſſamento eiuſdem longitudinis deraſi atq; ornati ſimiles. Sic Colu. Craſſamentũ vini fœculenti dixit. Idem libro vltimo. Craſſamẽ. Semp inquit in requieta aqua Craſſamen aliquod in imo reperitur.
¶Craſſeſcere: eſt pinguẽ fieri. Columella libro nono de turturibus. Nec quia tritico vel aliis frumentis minus craſſeſcant: verũ ꝙ ſemine eius maxime delectantur. Interdum eſt groſſum ſiue denſum fieri. Plynius libro primo. Qui neq; in nebulam denſetur ne craſſeſcat. i. groſſus fiat. Aug. Incorpore⁹ carne veſtitur ſermo craſſeſcit.
¶Cratos. latine dicitur potentia imperium.
¶Cratera. penultima producta & generis maſculini. Siue Crater. crateris. cuppa grandis ac patens: ἀπο του κρατειν quod eſt tenere: capere. Vel potius quod eſt miſceo. Quidam aiunt tres vrnas cõtinere. Vrnam vero quartarium dici certum eſt. ꝙ quatuor ſextarios contineat. Horatius in Ser. Siue grauis veteri crateræ limus adhæſit. Stat. libro decimo The. Et bacch⁹ in altos crateras pateraſq; redit. Virgil. Crateraſq; duos ſtatuam tibi pinguis oliui. Ab huius vaſis ſimilitudine Crater in mõte ætna appellatus eſt foramẽ illud ꝑ quod ignis euomitur. Ouidius. Et pronos currus medio craterere cepit. Et Crater in fontibus dicitur receptaculum quod & labrum dicitur ex quo fiſtulis aqua decurrit ſicut & caſtellum. Et crater ſignũ cœleſte quod oritur. xvi. Calendas Martij veſpere.
¶Aſcen. Cratera noſtatiui caſus & primæ declĩ. fœmini eſt generis licet fiat ab accuſatiuo tertiæ q eſt maſculini: ſicut etiam panthera. ſtatera. Quocirca vbi crateras accuſatiui caſus maſculinũ legeris dixeris eſſe tertiæ non primæ.
¶Cratippus. fuit teſte Plutarcho philoſophus peripateticus: de quo Cice. lib. iij. offi.
¶Cratylus cum y. nomen philoſophi: cui Plato librum de ſignificatione nominũ inſcripſit.
¶Cratinus fuit poeta comicus clarus apud athenienſes. de quo Horatius. Eupolis atq; cratinus ariſtophaneſq; poetæ.
¶Crates. is. notam habet ſignificationem. Vnde cratitius. a. um. quod eſt factum ex cratibus. Crates etiã nomen eſt philoſophi Thebani qui vt philoſophiæ vacare poſſet proiecto in mare nõ paruo auri pondere: Abite inqt peſſum malæ cupiditates ego vos mergã ne ipſe mergar a vobis. Neq; putauit ſe poſſe & virtutes & diuicias ſimul poſſidere.
¶Crathis cum th. aſpirato. nomen eſt duorum fluuiorum quorũ vnus eſt apud Achiuos. alter apud Calabros. Ouid. lib. xv. Meta. Crathis & hinc ſybaris noſtris conterminus oris Electro ſimiles faciũt auroq; capillos. Et lib. Faſ. iij. Eſt prope piſcoſos lapidoſi crathidis amnes Paruus ager.
¶Craterus penultima correpta nomen viri proprium. De quo Perſi. in tertia ſatyra. Et quid opus cratero magnos promittere montes?

¶Cratio. is. cratibus operio. Plynius libro. xviij. Vtiliſſimum ſimul & herbæ arare: deinde cratire: ſerere florem ex fœnilibus atq; ex præſepibus fœno dilapſum ſpargere priuſq; cratiantur.
¶Crapula. penultima correpta. græce κραιπαλη ſiue quaſi lucta capitis. Dolores eñ & vertigines in eo vinum facit reſinatum maxime. Nam & medicamenta quibus vini leuitas excitatur crapulę dicuntur. Siue ἀπο του κρηζειν qua voce vt photion ait poetæ vinũ ſignificant quia κραλλειν id eſt vibrare faciat.
¶Creber frequẽs. Hierony. ꝙ creber in oratione eſſet. Hinc aduerbium Crebro. Crebritas: & Crebritudo pro frequentia.
¶Crebreſco. is. crebui celebris fio & diuulgor: A quo percrebreſco.
¶Credo. credis. credidi. creditum. ex cre. & do. ſecundum Priſcianum quaſi a cretum & do. Et ſignificat dictis vel factis fidem habeo. Cicero libro. iiij ad Heren. Nimium quirites creditis vnicuiq; cum eſtis ſimplicibus & manſuetis animis. Nõnunq; credere eſt confidere. Virgilius. Nimium ne crede colori. Saluſt. Virtuti ſatis credebant. Aliquando fidei committere ſeu ſeruandum tradere. Plautus in Aul. Vbi is obiit mortem qui mihi id aurum credidit. Cicero libro. iiij. ad Herẽ. Nam cum canes ſunguntur officijs luporum cui nam præſidio pecuaria credemus? Et non ſolum tradere: ſed etiam reuelare ac manifeſtare ſignificat. Lactan. libro. iiij. Iudæi quoq; quibus ſolis arcanũ dei creditum fuerat Interdum Mandare. Columella libro ſecundo. Vt iam percenſeamus quot operis in aream perducantur ea quæ terræ credidimus. Quandoq; Mutuare. Mar. Dimidiũ donare lino q̃ credere totum: Qui mauult: mauult perdere dimidiũ. Hinc Creditor & Creditũ. Et ſi conſtruatur cum accuſatiuo mediante ſignificat: immittere: inijcere. Virgilius libro ſecundo Georgicorũ. Inq; nouos ſoles audent ſe gramina tuto Credere. Inter Credere deo. Credere deum. & Credere in deum: eccleſiaſtici hoc intereſſe putant. ꝙ Credere deum: eſt credere deum eſſe. Credere deo: eſt fidem habere deo: ſiue verbis eius. Credere in deum eſt fide bona ſe cõijcere in deum. Primũ bonum: Secundum melius: Tertium optimũ. Huius verbi compoſita ſunt. Accredo. Concredo quod eſt omnino credo: ſiue committo. Columella in præfatio. Iamq; qui ædificare velint fabros & architectos aduocent: qui nauigia mari concredere: gubernãdi peritos. Veteres Creduas pro credas dicebant. Plau. Ipſus nec amat nec tu creduas.
¶Creditor dicitur cui debetur ex quacunq; actione vel perſecutione vel iure. Caius de Ver. ſig. Creditorum appellatione non hi tantum accipiuntur qui pecuniã crediderunt: ſed omnes quib⁹ ex quaslibet cauſa debetur ſicui ex ẽpto vel ex locato vel ex alio vllo contractu debetur.
¶Creditum appellatur id quod nobis debetur.
¶Credulus: qui omnia facile credit. A quo Credulitas credendi facilitas. Incredulus: qui non facile credit.
¶Credibile. quod ita veri ſimile eſt: vt facile credi poſſit. Huius contrarium eſt Incredibile.
¶Cremaſteres nerui a quibus teſtes dependẽt. Columella libro ſeptimo. Priuſq; ferrũ admoueas duabus anguſtis ligneis regulis veluti forcipibus ap⁹

prælhendere & ipſos neruos quos græci κρεμαϛηρας abeo appellant q; ex illis genitales partes dependent comprenſos præcipit.

¶Cremera:pe.cor.fluuius apud quẽ Fabíj a Veientibus occíſi fuere. Iuuena. Quid cremeræ legio.

¶Cremo.cremas cuius paſſiuũ eſt Cremor. Hier. in leui. Cũq; cremati eſſent adipes ſup altare. Huic compoſitũ eſt Concremo. Liu. Incluſi cum cõiugibus ac liberis domos ſuper ſe ipſos cõcremarunt.

¶Cremor apd Catonẽ accipitur placte ex preſſo ex grano aqua macerato.

¶Creare ppríe eſt de nihilo aliquid facere. qđ etiã ad hoíes pertínet nõ ſolũ ad deum. Aug. lib. iíj. de ciui. dei. Alba illa quã filius Aeneæ creauit. Aſcanius Romę mater. Hinc Creator. creatio. creatrix: Creatura. Cõpoſita. procreo qđ p ſimplici ponit. Recreo p inſtauro: & quaſi nouã carnẽ facio. Ply. Sic eñ defecta lõgis ęgritudinib⁹ corpa recreãtur.

¶Crepída.dæ.pe.cor. & Crepis.idis. teſte Seruio. Thuſcũ calciamentũ quod corrigijs ligabatur. Sudas. κρηπωσιθεμελιορηειλοσυποληματοσηουσωολασκρατουσαυωοβαθρα. mírror q; quídam poeta primam corripuerit: ſed fuit quía η in ε mutauit ſecundũ dialecticos linguarum Perſ. vera oſtendit fuiſſe græcũ cum ait. Non hic qui in crepídis graiorum ludere geſtit. Huius dimínutiuũ eſt crepídula. Gel. lib. xiíj. Crepídas & crepídulas id genus calciamenti appellarũt quod græci κρηπωλασ vocant. Et paulum ſupra. Omnia inquit ferme id genus quibus plantarũ calces tantum in fine tegũtur: cætera prope nuda & teretibus habenis iuncta ſunt ſoleas dixerunt. nõnunq; voce greca crepídulas. Hor. in Ser. Chryſippus dícat ſapiẽs crepidas ſibi nunq; Aut ſoleas fecit. Quidã hoc nomẽ a crepitu hoc eſt a ſono quẽ ambulando reddunt dicunt appellatum.

¶Crepídarius.íj. qui crepidas cõficit. Crepídarius a.um. qđ ad crepidas pertínet. Gel. Sempronius aſellio. lib. rerum geſtarum. xiíj. Crepidariũ inquit cultellum rogauit a crepidario ſutore.

¶Crepído.pe.pd. ſignificat oram terræ quã aqua alluit. ex hoc appellata q; ibi aqua alluens crepitat cum currit: aut vndas appellit. Colu. lib. ix. Præiacũtur in girum moles. Sic eñ maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur: & in trãquillo conſiſtẽs piſcis ſedibus ſuis nõ exturbatur. Per tranſlationẽ vero & putei extremã orã q; ad ipſum puteũ reſpicit: q; vulgo dicitur os putei: et editioris cuiuſq; loci extremitatem ſolemus crepidínem appellare: vt apud Hiero. In crepidine vię. Sene Quis crederet iacentẽ ſuper crepidinẽ Martiũ aut fuiſſe: aut futurũ conſulẽ? Vnde etiã pro abrupti ſaxi altitudine ponitur. Virg. lib. x. Forte ratis celſi cõiuncta crepídine ſaxi. Expoſitis ſtabat ſcalis & ponte parato.

¶Crepo.as.puí.ítum. Vñ crepit⁹. Crepare ſonare. Plau. in mene. Dic mihi nũq; tibí inteſtina crepãt? Cui ille reſpõdet: Vbi ſatur ſum nulla crepitãt: quãdo eſurio crepant. i. murmurant & ſonant. id quod inteſtinis inanibus accidere ſolet. Per tranſlationẽ ponitur pro dolere queri accuſare. Hora. lib. i. Car. Quis poſt vina grauem militiam aut pauperiẽ crepat. Itẽ pro Ferire. Cíce. lib. iiij. offi. Itaq; ſi vir bonus habeat hanc vim: vt ſi digitis cõcrepuerit: poſſit in locupletum teſtamenta nomen eius ítrípere. Itẽ pro Frãgi. Virg. Et acuto murice remi obnixi crepuere. Item pro Incitare. Turpíl. Age tu hymeneum increpa. Hinc componũtur. Cõcrepo perſono. Hiero. in Ioſue. Buccinis omnia concrepabãt. Increpo. percrepo valde crepo. Cíce. in Ver. Locũ iſtum lictoris percrepare totũ mulierũ vocibus cãtuq; ſymphoniæ. Et habent pe. cor.

¶Crepíto.as.pe.cor. de Cymbalis & huiuſmõi dícitur: q̃uis & de aliís rebus dící poſſit pro crepitum facere. Aug. lib. xxi. de ciui. dei. Eundemq; faceret aqua velut in ígne crepitare.

¶Crepitus. ſonitus & cõcuſſío quí ex impulſi reſultat: vt pedentis: quos ſtoící liberos eſſe aiũt. Plau. in Cur. Vbi quid ſurrípuere operto capitulo calidũ bibunt triſtes atq; ebrioli incedũt: eos ego ſi offendero ex vno quoq; eorũ eíſciã crepitũ polentariũ. Et crepitus plagarũ dixit Cic. in verrínis.

¶Crepitaculum. ſiſtrum inſtrumentũ: quod manibus percuſſum reddit ſonum.

¶Crepítulum. ornamentũ capitís: quod in capitís motu crepitum facit.

¶Creperus. a.um. pe.cor. ídem quod dubius. Vnde creperum bellum anceps & dubium. Et ſenes de crepiti in dubio vitæ conſtituti.

¶Crepuſculum: lux dubia quæ fit ante ſolis ortũ: & ante occaſum. a Crepero. quia tũc multis dubiũ eſt ſit an iam nox. Ply. Oriente ſole aut occidente matutini veſpertinive cognoſari: prout alterutris eorum mane vel crepuſculo cõtingit. Col. lib. víj. Iuxta conſeptũ ſaxis & canalib⁹ ſal ſuperiectus ad quẽ ſaturæ pabulo libenter recurrũt cum paſtorali ſigno quaſi receptui canitur. Nã id quoq; ſemper crepuſculo fieri debet: vt ad ſonũ buccinæ pecus ſi quod in ſyluis ſubſtiterit ſepta repetere conſueſcãt Luc. Longa repercuſſo nituere crepuſcula Phœbo Hinc crepuſci apud Sabinos nominati quí eo tempore erant nati. Et Sídonius horam veſpertinam crepuſculas centum dixit.

¶Crepundia dicuntur prima munuſcula quæ dantur pueris: vt ſunt faſciolæ linteoli: veſtes bullæ coralia enſiculi crepitacula & puerília ornamenta huiuſmodi quibus pueri nutricãtur a crepando. i. tinniendo dicta: quoniã infantes huiuſmodi crepitaculis maxime gaudent. Plau. Sunt crepundia? Ecca: vídeo. qua facie ſũt? Enſículus aureolus primũ litteratus poſt altrinſecus ſecuricula anceps. Item aurea littera poſt hæc ſicula argenteola & duæ connexæ maniculæ & ſucula & bulla aurea eſt quã pater dedit mihi natali die. Plynius lib. xí. Semeſtris locutus eſt Crœſi filius in crepũdíjs quo prodigio totum id concidit regnum.

¶Creſco.creſcis.creui. ſicut Cerno. Creſcere augeri eſt. Iuuenalis. Creſcit amor nũmi quantum ipſa pecunia creſcit. Hinc Crementum pro augmento. Huius compoſita ſunt Accreſco. adaugeor. Concreſco ſimul creſco & cõiungor. Vnde Concretum conglutinatum. Virgilius. Multa diu concreta modis inoleſcere miris. Idem. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. i. congelaſcunt. Decreſco: diminuor. Hieronymus libro ſecũdo Re. Domus Dauid proficiens: & ſemper ſe ipſa robuſtior: domus autem Saul decreſcens quotidie. Excreſco Increſco valde creſco. Idem libro primo Re. Increuerunt ſerui qui fugiunt dominos ſuos. Vnde incrementum. Recreſco rurſus creſco. Plyni⁹ libro. ix. Circa toronem veſci illis aulſas etiã aiunt & ex re-

lictis radicib⁹ recrescere. Succrescо inferi⁹ vel paulatim crescо. Supercrescо.

¶ Creta.æ.& Crete.es.insula in medio pōto centū vrbiū fama clara:quę vt scribit Stra. a septētrione ægæo alluitur simul & cretico pelago. ab hauſtro aphro. Ad occidentē egilā & cythera spectat. Ad orientē carpathō. Habet in lōgitudine.cclxx. mil. passuū:in latitudine quinquaginta mil. Circuitus eius.dlxxxix.mil.passuū cōplectit. Insignes in ea vrbes sunt Cortina Cydonea. Gnosum Minois regia:& Strabōis chorographi patria. Nullū in Creta aial noxiū ē:optimiq; vini feracissima ē. De qua Virg. Creta Iouis magni medio iacet insula ponto Mōs ideus vbi & gētis cunabula nostræ Centū vrbes habitāt magnas vberrima regna. Dicta est Creta ab habitātibus cretib⁹.& per syncopā creta. Alij dicūt cretā dictā a Crete quodā Iouis filio Cretū rege. Alij a crete nympha Hesperidis filia. Arrianus nō a crete sed a Cres cretis gtm faciēte noiatā dicit ab eo q Iouē abscondit in monte Lycæo. Vñ Cressa tm fœ.gñe.i. cretēsis. Similiter Cressæus & Cressius. Sūt aūt hęc noia q̄ ex mās fœmininū ad similē formā mittunt.s. Cres cressa. Libyx libyssa. Phœnix Phœnissa. Magnes Magnessa. Thraix thraissa. Tibul. Etiā phœbo gratissima dona Cres tulit. Auso. Prępetibus pēnis sup aera vect⁹ homo, cres. A crete vero fiunt Creticus & cretensis. Creta etiā dicit terra tenax a Creta insula ī qua melior est vel a crescēdo:qm pprietas eius est:vt in maceranda crescat:qđ in prunis cretæ vmbricę accidit quā vocāt saxum q̄ nō nisi poliēdis vestibus adhibebatur dūtaxat candidis. Erant & Cimoliæ cretæ duo genera candidū vnū:& alterum ad purpurissum inclinans vtrūq; vestibus aptum, hac medici aduersus morbos vtuntur. Laudatur & creta thessalica. Item quę argētaria appellatur nitorē argenteū reddens. Vilissima creta qua pedes venaliū trans mare ad vectorē notare mos erat. Vnde cretat⁹. Iuue. Nuper in hanc vrbē pedibus qui venerat albis.

¶ Creticus.a.um.qđ ex creta insula ē.sicut & cretēsis. Vñ dicim⁹ creticū pelagus: siue cretēse. Critic⁹, etiā iudicās siue arguēs dicit κριτικὸς καὶ λελεγμένος delibero iudico. Iuue. Critice pelluces. Et medici dies criticos vocāt iudiciarios in qbus.s. de ęgritudinis rōne ferri iudiciū pōt a nris decretorius dicit.

¶ Creticū substantiuū:genus pedis est q cōstat prima & tertia longis. Alio noīe Amphimacrus.

¶ Cretæus.a.um.quod ex creta terra est. Oui. Strataq; cretæam belua strauit humū.

¶ Cretatus.a.um.quod est creta inspersum. Plyn. Tantūq; nō cū laureatis fascibus remitti illo vnde cretatis pedibus aduenissent.

¶ Cretosus.a.um quod est creta plenū.

¶ Crene gręce.fons latine. Vnde hippocrene:equi fons dicitur.

¶ Crenæ sunt incisuræ. a quibus Crenata herbarū folia vocātur. Hoc est serrata: sectaq; per ambitū. Hodie quoq; multis locis signa quib⁹ agrestes numerū aliquē in ferulis descriptū habēt Crenę appellātur. In sagitta quoq; partis extremę sectio in quā neruus inseritur arcū tendere volentibus Crena dicitur. Sed & in ipso arcu sūma cornua crenas suas habent in quibus collocatur:sedetq; neruus.

¶ Creontes nomē corinthiotū regis qui Creusam filiam Iasoni despōsauit. De quo Sene. in Medea.

Alter fuit Thebanus Iocasti œdipi Regis Thebanorum vxoris pater. Fuerunt & alij hoc nomine.

¶ Cribrum instrumentū ex pellibus suillis vt pluri mū crebris pertusum foraminibus ad frumēta purgāda grece dicitur. λικμοσκαι λικμαω. Apul. Aspernati latrones clamorē absomū meū cędētes hinc inde miserū coriū nec cribris iam idoneum reliquūt. Sunt & cribra q̄ e setis equorū farinæ a furfuribus seperandę gratia facta sunt: Farinaria seta cea & subcernicula dicūtur. Sūt excussoria e lino & polinaria a polline:q̄ a nōnullis ab incernēdo cernicula dicta sunt qbus frumenta emūdamus.

¶ Cribro.as.purgo. Cribramus em̄ triticū & hmōi vt a puluere & rebus immūdis secernat. Cribarius. a.um. quod ad cribros pertinet. Ply.lib.xviij. Itē cribraria quę simili modo in tertio remāsit cribro.

¶ Crimissus: Siciliæ fluuius. Græce κριμισσος.

¶ Crimē pprie dicit delictū. Sene. Vitā agens simplicē rectā sine crimine. Aliquādo crimē appellat id qđ p cōtentionē alicui obijcit & obtrectatio. Vñ criminari dicimus. Cic. Hæreditatē mihi negasti obuenisse vtinā hoc tuū verū crimē esset. Et sic dicit a Cerno. sicut a Discerno discrimē. Vir. Dilijce compositā pacē. sere crimina belli.i. cōtentiones & iurgia ex qbus bellū oriatur. Aliquādo ponit p falsa suspitione. Idē. Formidine crimen acerbat. Aliqñ p causa: vt apd eundē. Et crimīe ab vno disce oēs.

¶ Criminosus, a.um. cōtentiosū cōtumeliosū & crimē inferēs. Aug. li. x. con. Nec illa res me copiosū faciat: nec illa criminosum. Col. lib. i. Criminosum tñ senatori fuit supra quinquagīta iugera possedisse.

¶ Criminale qđ est criminis: vt criminalis causa.

¶ Criminari est culpare accusare: contumeliose repræhēdere. Et dicim⁹ Criminor te furti illi vel apd illum. Terē. Hanc metui ne me criminaretur tibi.

¶ Crines: capilli a discretione dicti. q̄ sint discreti hoc est ἀπὸ τοῦ κρίνειν.

¶ Criniculi: vt docet Aug. super ps. sunt qui fiunt intorquendo. Ambr. lib. de paradiso. Nam si Eua hoc est sensus primę mulieris accēsas habuisset faces nūq̄ puarticationis suę criniculis nos īplicasset.

¶ Crinire est crines emittere. Vñ Crinit⁹. a. um. qđ multos siue longos crines habet. Virg. Crinitus iopas. Transfert etiā ad arbores. Vñ a Papinio dictū est. Crinitur arbos pro eo quod est frondescit.

¶ Crisis. latine dici potest iudicium. Vnde Catacrisis diuidicatio. Chrysos cum h.& y. significat aurū vt Chrysostomus quasi os aureum. Crysos sine h. obsconditum denotat.

¶ Criticus, penul.cor. iudicans siue arguens. ἀπὸ τοῦ κρίνω delibero iudico. Vnde poetarum interpretes quos postea grāmaticos dixerunt. critici.i. iudiciales dicebātur qui iudicabāt de poematibus quasi iudicantes & arguentes. Vnde Ser. sup. xi. Aen. dicit. Critici culpant hoc loco. Et critici dies vocantur a medicis iudiciarij: in quibus de ægritudinis ratione ferri iudicium potest: quos nostri decretorios vocare possunt.

¶ Crissare. pędicare & ceuere. nō nisi magno cū pudore exponi pñt. Est em̄ primū mulierū apte se motantiū dū in re venerea sunt. Iuue. Frictū crassantis adorat. Alterū: masculorū dū pędicātur. Mar. Sed pędicātur sed pulchre neuole ceues. Ceuere etiā adulantiū gestus significat. Pers. An romule ceues.

¶ Crisa nomen oppidi: quod Crisus Phoci filius

cõdidit. Hinc Criſęus ſinus. Sunt & alię vrbes hoc nomine appellatę.

¶ Crito nomẽ philoſophi antheniẽſis qui ita Socratem amauit: vt nunq̃ aliquid ex iis quæ ſunt ad vitam neceſſaria ipſi deeſſe paſſus fuerit.

¶ Critobolus fuit medicus, de quo Ply. lib. vij. inquit. Magna & critobolo fama eſt extracta Philippi regis oculo ſagitta & deformitate oris curata orbitate luminis.

¶ Critias philoſophus fuit q̃ dixit animã eſſe ſanguinẽ, ſicut & multi alij. Vnde Virg. Purpureã animã nominauit. Orig. lib. ij. periarchon. Sanguinẽ omniũ animaliũ animã ipſorũ eſſe euidẽtiſſime demonſtrat. ex illo qđ ſcribitur. Non manducabitis ſanguinẽ: quia anima totius carnis ſanguis eſt.

¶ Crocum venatorẽ fuiſſe dicunt precibuſq̃ muſatum in aſtra relatũ. Et pro ſagittario ponitur.

¶ Crocus: puer & flos qui ſafranũ dicit. Crocũ herba. Hinc Croceus. a. um. p̃ colore: qui vulgo dicit Gialdus: vt Veſtis crocea. Idẽ color etiã Flãmeus dicit. Ply. Lutei video honorẽ antiquiſſimũ in nuptialibus flãmeis totũ fœminis conceſſum.

¶ Croceatus. a. um. qđ eſt crocei coloris. Vnde dicimus pannũ croceatum.

¶ Crocotulę veſtes crocei coloris. Plau. Pathagia tam caltulam aut crocotulam. hę veſtes etiã crocotæ appellantur.

¶ Crocin⁹. a. ũ. idẽ qđ croceus qđ eſt lutei coloris.

¶ Crocinũ, pe. cor. vnguẽtũ qđ Crocomegma dicitur. Fiebat ex croco trito & vino præcipue dulci. Hoc romani nõ ſolũ corpora ſed & pulpita ſpargebant. Proper. Pulpita ſolennes nõ oluere crocos.

¶ Crocatarius: huiuſmodi veſtium infector. Plau. Qui incedunt infectores crocatarij.

¶ Crocodilus. pe. p. aĩal quadrupes quaſi croceus quia crocei coloris eſt: vel q̃ crocũ fugiat. q̃ mella cõficientes in ægypto ſternũt ne mel abſumãt crocodili: quoniã mirũ in modum eo delectantur. Hic prę oĩbus ex minimo fit maximus. Ex ouo eñ ad duo & viginti cubitos excreſcit. Quattuor menſes hyemales nõ comedit: & ſola beſtiarũ nõ habet linguã. De hoc Hora. Stercore fucatus crocodili iãq̃ ſubando. Fuit & crocodilon oppidũ Arſinoe poſtea dictum ſimiliter & flumen.

¶ Crocodilon ex eo dictũ autunant q̃ κροκον λει λει. i. q̃ crocum fugit ac eius odorem reformidat. Ex genere amphibio ẽ. Viuit eñ in terra & in aqua huius ſtercus medicamentũ eſt faciei Crocodilean vocant vt Plynius & Galenus teſtantur.

¶ Crocotillũ: veteres valde exile dicebant. Plau. Extortis cum crocotillis cruſculis.

¶ Crocinũ. pe. cor. genus vnguẽti de quo Ply. lib. xiij. Prop. Et crocino nares murrhe⁹ vngat onyx.

¶ Crocare & Crocire: verba factitia a voce corui. a quibus Crocatio & Crocitus. us. pe. pro. Et crocito. as. frequentatiuũ. Plau. Simul radebat pedibus terram & voce crocibat ſua.

¶ Crotalum. pe. cor. græce κροταλον crepitaculũ inſtrumentũ muſicum quo ægyptij in deorum ceremonijs vtebãtur. Pulſantur aũt laminis quibuſdã Crotala ex ære rotundis ſonũ ex colliſione reddentibus a pulſatione dicta κροτον: latine plauſum. & κρουειν pulſare atq̃ percutere. Sunt qui dicũt crotalum eſſe anulum æreũ qui ferreo baculo percutiebatur ad ſonum fiſtulæ reddendũ. Virg. de coppa. Criſpum ſub crotalo docta mouere latus.

¶ Crux furca ſiue patibulum in quo dãnati figũtur Hanc veteres Gabalũ vocauere. Var. Nos barbari q̃ innocẽtes in gabalũ ſuffigimus homines: vos non barbari q̃ noxios abſoluitis. Hinc Crucio. as a quo Cruciatus & Crucifigo. is.

¶ Crucium vinũ inſuaue: q̃ bibendo cruciet.

¶ Crudus. a. um. recens atq̃ acerbũ: vt Crudũ vulnus. i. recens & quaſi adhuc cruentũ. a quo Recrudeſcere dicimus quaſi renouari & ad priſtinã acerbitatem redire. Et Crudum dicimus in paſſiua ſignificatione. qđ nõ eſt coctũ a ſimilitudine crudę carnis q̃ adhuc cruẽta eſt. Similiter cruda poma dicũtur q̃ acerba atq̃ imatura ſunt. Cice. Poma q̃ cruda ſunt vi auellũtur: q̃ aũt cocta & matura decidũt. Itẽ Crudi cibi q̃ indigeſti & nondũ cõcocti ſunt in ſtomacho. Iuue. Et crudum pauonẽ in balnea portas. In actiua vero ſignificatione: vt Crudus homo cuius ſtomachus nõ facile cõcoquit. Quintil. Crudo oratori declamandũ nõ putat. Cic. Quod in cœnã nõ veniret q̃ eſſet crudior. Et crudus dicit qui eſt truci aſpectu. Hinc Cruditas. Col. lib. vij. Cruditatis ſigna ſũt crebri ructus ac vẽtris ſonit⁹: faſtidia cibi.

¶ Crudeſcere eſt crudũ fieri: a Crudeo. es. Inde Incrudeſco & Recrudeſcere.

¶ Cruor ſanguis qui ex aliquo vulnere ſpargitur.

¶ Cruento. as. cruore inficio. Hiero. Pauimẽta patris ſanguine cruentata.

¶ Cruẽtus. a. um. qđ cũ cruore eſt. vt Cruẽta victoria. Sal. Cauete ne aĩam amittatis: neu capti potius ſicut pecora trucidemini q̃ virorũ more pugnãtes cruẽtẽ atq̃ luctuoſam victoriã hoſtib⁹ relinquatis Huius cõtrariũ eſt Incruẽtus. a. um. qđ eſt ſine ſanguine. Idẽ. Neq̃ tamẽ exercitus populi Ro. lætam aut incruentã victoriã rettulit. Aliquãdo Cruẽtus ponitur p̃ crudeli: vt Cruẽta vox: & cruẽta oratio.

¶ Crudelis a cruore. qui eſt immitis aſper.

¶ Crudaria argẽti vena quæ in ſumma reperta eſt.

¶ Crumena. pe. pro. loculus. a κρεμαω ſuſpendo q̃ plærũq̃ ſuſpenſa geſtetur. Quidam cum h. ſcribũt απο του χρηματος quæ eſt pecunia, Iuue. Quis eñ te deficiẽte crumena. i. pecunia continẽs pro contento. Crumenula diminutiuũ eſt.

¶ Crus. tibia q̃ illo curramus. Sunt autẽ crura a genibus vſq̃ ad inferiorẽ pedẽ non æquali modo ducta ſed teretibus ſuris extãtibus ſenſimq̃ tenuatis firmata. Tibia eſt os. Sura caro poſterior. Crus ex ſura & tibia conſtat. Cuius diminutiuũ eſt Cruſculum. Mar. Pectus cicadæ cruſculumq̃ formicæ.

¶ Cruſtuminũ oppidũ iuxta Veios. a quo Cruſtumini dicti: & cruſtumina tribus. & cruſtumina pyra quæ & cruſtumia dicuntur.

¶ Cruſtumia pyra ſũt ex pterubẽtia putãt Glatiola nũc dcã a Cruſtumio oppido ſic appellata. Vir. li. z. ge. Cruſtumijs ſiriſq̃ pyris grauibuſq̃ volẽis

¶ Cruſta eſt pars exterior eorũ q̃ nõ comedũtur vt vitri marmoris ligni gelu & lamõi. Vnde incruſtare marmore dicimus parietes q̃ externe tabulis marmoreis veſtiũtur. Vir. li. geo. Cõcreſcũt ſubitę curręti in flumine cruſtę. Ply. Cruſtas parietũ exciſas tabulis marginatis incluſas eſſe. Huiꝰ diminutiuũ eſt Cruſtula. Iu. Nos colaphũ incutimus lambẽti cruſtula ſeruo. Cruſta etiã dicit quã vulnꝰ ſeu vlcus ducit q̃ ſolidat qua detracta fere remanet cicatrix.

¶ Cruſtũ eſt eorũ q̃ comedũt: vt ſit pars panis vel

placẽtæ vel alterius edulij. Vir. Patulis nec parcere quadris fatalis crusti. Vñ p diminutionẽ Crustulũ. Hora, Vt crustula blandi doctores elemẽta velint vt discere prima. Q d gen⁹ dulciarij esse putat Porphirio. Inuenit tñ Crusta & Crustula dici de ijs q̃ cõ edũtur. Hiero. in Exo. Tolle panes azymos & crustulam absq; fermẽto. Var. de lin. lati. Crustulum a crusta pultis eo q; vt coriũ exuritur crusta dicta.

¶ Crustare. a quo Incrustare. significat crustã ducere seu applicare. Vnde Crustati parietes. i. crusta marmoris intecti. Secabãtur enim marmora in lamínas & parieti apponebant. Primus apud romanos Mamura eques domus suæ parietes legitur e formijs in Celio mõte operuisse. Hinc vasa quę vitreis crustis tecta sunt: crustata dicuntur.

¶ Crustarius q incrustat. Ply. Habuit & teucer crustarius famam.

¶ Crustarius. a. um. q d ad crustas pertinet. Vñ Crustariæ tabernæ quibus crustata opera vendũtur.

¶ Crypta subterranea cauerna v l testudo ab κρυπτω verbo græco quod est occulto. Iuue. Et solitus mediæ cryptam penetrare suburræ.

¶ Cryptoporticus nomẽ cõpositũ ex græco latíno q; & significat subterraneas porticus cũ amplis fenestris q bus refrigerandi gratia p ętatẽ vtimur. Potest etiã dici porticus vndiq; septa & quasi sapimento parietũ abscondita tanq; subterranea. Ply. in epistolis. Subest cryptoporticus subterraneę símilis æstate incluso frigore riget: cõtẽtaq; aere suo nec desyderat auras nec admittit. Hinc Crypticus a. um. quod significat occultum & subterraneũ. Sidonius. Potens antiquitus crypticis arcubus fornicauit. Iul. Firmicus crypticos homines appellat secreta fideli taciturnitate custodientes.

¶ Crystallus: fœ gene. & Crystallũ dicit ex κρυος quod est gelu ϛελλω cõtraho. ita vt gelu cõcretũ crystallũ dicat. Nã vt scribit Ply. ex gelu vehemẽtiore cõcreto nascitur. Non alibi certe reperit q̃ vbi hibernæ niues rigent: glacięq; esse certum est. Hinc cristallinus. a. um. pe. cor. Mar. Frangere dum metuis crystallina frangere peccas. Iuue. Grandia tolluntur crystallina maxima rursus Murrina: deinde ad amas notissimus & beronices.

¶ Ctesiphon. pe. cor. nomẽ architecti q tẽplũ Diane ephesiæ tradit extruxisse opus mirabile & toto orbe celebratũ. q d postea ab Erostrato incensum fuit hac tantũ de causa: vt ob aliq d facin⁹ notaret. rursusq; ornamẽtis muliebribus collatis ędificatũ Vide in dictione Ephesus. Item Ctesiphon locus parthorũ. Stra. li. xvi. sic hz. Prope Seleuciã vicus maxim⁹ est noie & re Ctesiphon in quo parthorũ reges hyemabãt. Hic vicus ciuitatis potentiã ac magnitudinẽ habet adeo vt parthorũ multitudinẽ & apparatũ omnẽ recipiat ac venalia ac necessaria artificia illis suppeditet. Quin & Ctesiphontẽ babylonici regni caput fuisse. Ply. lib. vi. scribit.

¶ Cubo. as. bui. itũ. q̃uis cubatio nõ cubitio. sicut & eius cõposita q̃ tam primæ q̃ tertię cõiugationis inueniũtur: vt Accubo. as. & Accũbo. is. Decubo as. & Decumbo. is. Incubo. as. & incumbo. is. Recubo. as. & Recumbo. is. Occubo. as. & Occũbo. is. Virg. Nec adhuc crudelibus occubat vmbris. i. iacet mortuus. Idem. Seu versare dolos: seu certæ occumbere morti. Secubo. as. & Secũbo. is. quod est seorsum & seperatus cubo. Proper. Miles depositis annosus secubat armis. Liu. lib. xxxix. Per lo cum adolescẽs vetat eã mirari si per aliquot noctes secubuisset religiõis se causa: vt voto pro valitudine sua facto liberetur. Habet tamẽ Cũbo aliqua cõpositã q̃ nõ habet cubo, vt Discũbo: q d est cibi capiendi gratia iaceo nõ discubo. Procũbo non Procubo. Similiter cubo habet aliqua cõpositã: q̃ non habet cũbo: vt Excubo nõ Excumbo. Supercubo nõ Supercumbo. Est autẽ cubare iacere: & proprie ęgroto. Est. Hor. Cubat hic in valle quirini. i. egrotat sicut interp̃tes exponũt. Idẽ. Trans tyberim lõge cubatis ppe Cæsaris hortos. Cic. lib. 2 tus. Itaq; narrabat eũ grauiter & copiose de ipso nihil esse bonũ nisi q d honestũ esset cubantẽ disputasse. Col. li. vij. cubitorẽ bouem appellat qui sæpe discũbit. ex peruicaci cõtumacia. Quod quidẽ vitiũ famæ & fi ti tollendũ esse censet nõ igni alijsve tormẽtis.

¶ Cubito. as. frequentatiuũ. Cice. p Cælio. Et propter nocturnos quosdã manes metu tecũ semp pusio cum maiore sorore cubitauit.

¶ Cubatus. us. ipsa cubandi actio. Ply. Si in cubatu tonuerit omnia pereunt.

¶ Cubile. pe. pd. lectus q; in eo cubetur. Et cubilia loca in quibus ferę cubant.

¶ Cubiculũ. locus in quo cubile sternitur vt ibi super cubetur. Sene. ad Lucil. Quid p sunt multa cubicula: in vno iacetis.

¶ Cubicularius. qui in cubiculo ministrat. Ci. Hũc vestri ianitores: hunc cubicularij diligunt.

¶ Cubiculare. q d ad cubiculum pertinet. vt Vestis cubicularis: qua in cubiculis vtimur & cubicularis lectus apud Cice. lib. v. Tus. legitur.

¶ Cubitus. & cubitũ vtroq; modo dicit curuatura brachij vbi lacerto iũgit: & accipit a Ply. li. vij. Inuenimus in monumẽtis Salaminæ Cautimenos filiũ in tria cubita triẽnio accreuisse p mensura cubiti. Hiero. lib. iij. Re. Domus quã æficauit rex Salomon domino habebat sexaginta cubitos in longitudine. Aug. Qui inde nõ vidẽtur cõputare nisi trecẽta cubita lõgitudinis. Constat aũt cubitũ ex sex palmis digitisq; xxiiij. vt auctor est Victru. lib. iij. Sesquipes hoc est pes vn⁹ cum dimidio facit cubitum. Pes est sexta pars altitudinis in corpe nostro. cubitus quarta. Est p̃terea cubitus regius q; maior est cõmuni cubito trib⁹ digitis sicut refert Herodotus lib. i. Est & cubit⁹ geometricus qui tantũ valet q̃tũ sex nostra cubita vt Origenes Augustinusq; tradiderũt. Cubitus in corpore humano est in quo decens flexura brachiorũ sic dictus q; supra cũ cubare soleamus. A cubitus pro mẽsura fit adiectiuũ Cubitale. Inuenitur etiã substantiuũ. Cubitale pro ornamẽto cubiti. Hor. in Ser. Ponas insignia mobi: Fasciolas cubitale focalia.

¶ Cubus. Vide in dictione Thessera.

¶ Cucubo. as. pe. cor. proprium est vocis noctuæ. Ouid. Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

¶ Cucurio. is. pe. pro. gallorũ propriũ est. Idẽ. Cucurire solet gallus gallina gracillat.

¶ Cuculus. pe. cor. & Cucullus p duplex ll. auis nota. Mar. Q̃uis per plures cuculus cãtauerit annos. Hora. in Ser. Cui sæpe viator cessisset magna compellãs voce cucullũ. Cucullus etiã genus vestis est. Iuue. Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos. Vnde cõstat fratres nr̃os Eremitanos male vti hoc vocabulo cuculla fœ ge. Sunt qui accipiãt cu-

cullum pro nautico aut ruſtico tegmine ad arcẽdas pluuias. Columel. Cultam veſtitãq; familiam magis vtiliter q̃ delicate habeat; munitam diligenter a vento pluuiaq; quæ cuncta prohibentur pellibus manicatis: cẽtonibus confectis: velſagis cucullis. Iuuena. Contentuſq; illic veneto duroq; cucullo. Sudas. κοκκυξ. ιΔοσ ορνεου ο ϖαρ ημιν κουκκοσ. Itaq; cum cuccus græcum ſit nomẽ cucculus eſt dactylus duplo cc. in prima.

¶ Cuculio: vt Iul. Capitolinus docet: eſt genꝰ pilei viatorium quo capite obtecto vagari nocte ſolẽt. Apud Catonẽ de re ruſt. videʒ accipi ꝑ cucullo cũ inqt. Quę opera ꝑ imbrẽ fieri potuerint: nouos fieri cẽtones cucullioneſve familiã oportuiſſe ſarcire.

¶ Cucumę. p. c. vaſa ænea ſũt ad calefaciẽdũ aquã Amb. Dij tui aut ærei ſunt ex q̃bus cucumę melius fiũt ad vſus hominũ. Petroniꝰ arbiter in ſaty. Frãgitur ceruix cucumę ignẽq; valeſcentẽ reſtringuit.

¶ Cucumer. & Cucumis. pe. cor. a curuore dicitur. Virg. in Geo. Creſceret in ventrẽ cucumis nec ſera comantẽ. Cucumeres quaſi curui meres. Hi pepones etiã dici putãtur q̃ in cibis impẽſius refrigerãt: aluũq; molliunt. Sed Hier. in lib. numeri diuerſos oſtendit cucumeres & pepones cũ ait. In mentẽ nobis veniũt cucumeres & pepones.

¶ Cucumerarium: locus in quo ſunt cucumeres: vt apud Eſaiam. Derelinquetur filia ſyon vt vmbraculũ in vinea: & ſicut tuguriũ in cucumerario. Pro tugurio Cyprianus cuſtodiarũ poſuit. Solet enim fieri tuguriaculũ in quo cuſtos vigil obſeruat ne cucumeres auferantur ex cucumerario.

¶ Cucurbita: ꝑprie auguria eſt. Sed apud Cęlſũ cucurbitã & per diminutionẽ cucurbiticulã eã appellari legimus q̃ nũc vulgo Ventoſa dicitʒ. Hac vtuntur medici ad ſanguinẽ leui ſcarificatione educẽdũ

¶ Cudo. is. cuſi. & cudi a cædẽdo vt qbuſdã videʒ Virg. Ac primũ ſilicis ſcintillam excudit achates. Ser. i. feriẽdo elicit. Nã cudere ferire eſt. Vñ & incus dicitʒ q̃ illic aliqd cudamus. i. feriamus. Cuditur pecunia dũ imprimitur. Ter. in Heau. Argentũ cudo qđ tibi dem. Hier. per tranſlationẽ cudere ꝑ cõponere vſus eſt. Cũ & eandẽ inqt in multis feſtiuitatibus multorũ ſanctorũ patrũ ſtudia miro cuderint eloquio. Paſſiuũ ꝓtulit Ter. in Eu. At em̃ i me iſtęc cudeʒ faba. Q đ eſt in me hoc malum recidet: in me hęc vindicabitʒ culpa. Vt laborat ſolũ in quo cudit. i. batuit faba cũ ſiliquis exuit. Vel q̃ qdã male cocta fabã & q̃ nõ maduerit: ſed dura pmãſerit ſupra caput coqui velut ipſi irati granũ ſaxo cõminuũt: tũ vniuerſum malũ ad coquũ ꝓuenit. Huius cõpoſita ſunt Accudo. Excudo. Incudo. Procudo. Percudo. & Recudo. qđ eſt iterũ cudo. Var. Vt hi ſolẽt qui vetera metalla recudunt: & habent. pe. pro.

¶ Cuſo. as. frequentatiuũ a Cudo: a quo Accuſo: Excuſo: Incuſo: & Recuſo.

¶ Cuias. ſignificat vnde: & nõ tm̃ patriã gentẽ nationẽq; innuit. vt apud Cic. li. v. tuſ. Socrates q̃dẽ cũ rogaretur cuiatẽ ſe eſſe diceret. Mundanũ inqt. Totiusꝰ em̃ mũdi ſe incolã & ciuẽ arbitrabatʒ. ſed etiã ꝓtes & ſectã: vt cuiates philoſophi vos eſtis: ſtoyci ne: an epicurei? Sic nr̃as & vr̃as. Ci. Nõ ſolũ etiã iſta vr̃a oratoria ſed & hęc etiã leuia nr̃atia. Dicitʒ & cuiatis cõmuni gñe. Vñ apud Plau. frequẽter legiʒ. Cuiatis eſt? i. cuiusꝰ patrię & gẽtis. Actius. Qui neq; cuiatis eſſet nunq̃ potuimus multa rogitãdo ſcire.

¶ Cuius. a. um. qđ antiqui per q. quius ſcribere ſolebant: refertur ad perſonã hominis. Virg. Dic mihi damœta cuium pecus? an melibœi?

¶ Culcitra ad quietẽ paratʒ. dicta q̃ in ea tomentũ vel ſagũ aliud ve qd inculceʒ. Non eſt ergo q̃ ſuper nos habeʒ cũ dormim̃us: ſed ſup quã quieſcim̃us. Ci. li. iiij. Tuſ. Eripiamus huic ægritudinẽ quo modo collocem̃us in culcitra plumea pſaltriã abducamus.

¶ Culex. gñali noie vermiculi parui alati culices dicũtur. Hos græci canopas vocãt. Vñ & canopęum

¶ Culeus vter ſiue ſacc̃us lino vel canabe vel corio factus. ab occulẽdo. i. claudẽdo. Eo vtimur ad portanda frumẽta. Ply. lib. vij. Iunius valẽs meruit in ꝓtorio diui Auguſti centurio vehicula cũ culeis duo nec exinaniretur ſuſtinere ſolitus. In eo etiam ſceleſtiſſimi hoies cũ ſimia & gallo & ſerpente incluſi in mare iaciebãtur. Vñ Iuue. Quis tã perditus vt dubitet Senecã pręferre Neroni: Cuius ſupplicio nõ debuit vna parari Simia nec ſerpes vnus nec culeus vnus. Eſt & culeus nomẽ menſuræ cõtinentis qua dragintavrnas: vt ẽ apd Ply. & Col. Hinc ſeſquiculeare doliũ ſexaginta vrnas capiẽs. A græco id nomen tractũ: Vaginas em̃. κουλεουσ appellant.

¶ Culullus calix fictilis quo in ſacris vtebãtur põtifices & veſtales virgines. Accipitur & pro vrceolo. Hora. Reges dicuntur multis vrgere culullis: & torquere mero quẽ perſpexiſſe laborent.

¶ Culleola ſunt cortices nucum viridiũ a ſimilitudine culeorũ quib̃ oleũ aut vinũ cõtinetur. Quod & diminutiuũ a Culeum videtur.

¶ Culus. anus pars poſterior & ꝑprie inter clunes & nates. Virg. ſeu magis Ouid. in Priap. Vt culum rugã nõ habuiſſe putes. Mar. Cum ſit & hic culo tristior ipſe tuo. Hic alio noie Podex dicitʒ. Iu. Et podice lęui cędũtur tumidę medico ridẽte mariſcę. Culum aũt dici putãt quaſi culeon. i. vaginã. Vnde in Priap. legimus. Et qđ nos culũ culeon ille vocat. Quidã a colendo q̃ fœdo libidinis pruritu colitur

¶ Culigna vas proprie vinarium.

¶ Culina. pe. pro. locus in quo coquũtur epulę quaſi colina a colo. is. vt Var. ait q̃ locupletiorẽ in ea ignem colamus. Iuue. cõtinẽs pro cõtento poſuit. ſ. culinã pro cibis coctis cum inquit. Sequitur ſua quẽq; culina. Inde Culinarius: & Culinor. aris. qđ eſt culinam exerceo.

¶ Culmen: qđ culmis tegitur: & ab antiquis culmina dicta ſunt tecta: quia ædificia de culmo. i. paleis e meſſibus contegebant.

¶ Culmus frumẽti calamus a radice vſq; ad ſpicã dictus q̃ colatur: qui & colamus dicebaʒ. Vñ & columẽ primo: poſtea culmẽ. Stipula ipſa folia q̃ ambiũt culmũ. Dicũtur etiã culmi vt docet Var. q̃ in ſummo campo naſcũtur. q̃ ſummũ culmẽ teneãt.

¶ Culpa vt Do. inqt eſt eiꝰ q̃ neſciẽs aliquẽ læſit.

¶ Culter & Cultrũ dicitʒ. Prop. Et canis in noſtros nimis experrecta dolores Cũ fallenda meo pollice cultra forẽt. Feſtus. Clunaculũ eſt cultrũ ſanguinariũ. Hinc Cultellũ & cultellus diminutiua. Eſt autẽ culter quo vtimur in menſa. Iuue. Spectas & chiro nomãta volãti Cultello donec peragat dictata magiſtri Oſa: nec ſane minimo diſcrimine refert Quo geſtu lepores & quo gallina ſecetur.

¶ Cultrarius: miniſter q̃ victimã cultro victimat q̃ alio noie dicitʒ victimarius. Sue. in Cali. Admota altaribus victima ſuccinctus pomparũ habitu ela

to alte malleo cultrarium mactauit.
¶Cultus.tus.ornatus a colo.is. cuius cõtrariũ est Incultus. Amb.lib.Hexa. Ea prima est gratia quæ si desit tota domus deformi horret incultu.
¶Cum ꝑpositio capulatiua qñq; iungit notãti societatẽ & cõiunctionẽ animi: vt Sũma cũ beniuolẽtia: sũma cũ hilaritate illũ excepi. Itẽ iungit abltõ si comite aliqua persona quis fecerit quippiã: vt cũ Socrate profectus sum. Et mihi cũ illo negociũ est Et cũ hoste pugno. In cõpositione vero postposita inuenit: vt mecũ: tecũ: secũ: quicũ: quibuscũ. Interdũ ornatus vel metri causa. Aliqñ aduerbiũ est & accipit ꝑ quãdo. Q d quidã quũ scribũt. Et apd veteres quom scribebãt. Virgi. Cũ faciã vitulã pro frugibus ipse venito. Ci. Nõ nihil me cõsolat cũ recordor quãta me cõplecteris beniuolẽtia. Iungitur modo indicatiuo. Vt Cũ dico: cũ dicebã: cum dixi cũ dicã. Modo subiũctiuo: vt Cũ dicerẽ. Interdum ponitur ꝑ dũ. Cice. Cũ me in aphricã contulissem. Interdũ ꝑ q̃uis & exigit: tamẽ iũgiturq; subiũctiuo Cic. ꝑ Deiotaro. Cũ in omnibus causis grauioribꝰ initio dicẽdi cõmoueri soleã tamẽ in hac multa ita me perturbãt. Aliquãdo ꝑ quoniã siue pro causa. Et similiter subiũctiuo iũgitur: vt cum inueniã latinos ꝑprio sermone hæc parũ attigisse: conatꝰ sum ꝑ viribus. Iungũtur quãdoq; cũ & tũ. Q uę licet idẽ fere significent: diuersa tamẽ modo ordinãtur. Nã in cũ est quiddã minus in tũ quiddã maius. & hoc duobus modis fit: vt aut generale p̃cedat sequatur speciale: aut ambo sint specialia. Primo modo sic. Quintil. Quod cũ oĩbus cõfitendũ est: tum nobis p̃cipue qui rationẽ dicendi a bono viro nõ seperamus. i. oĩbus. multũ mihi aũt maxime. Altero modo. Idẽ. Quod opus Marcelle victori tibi dicamꝰ: quẽ cũ amicissimũ nobis: tũ eximio litterarũ amore flagrantẽ dignissimũ hoc mutuæ in nos charitatis pignore iudicabamꝰ. i. multũ ꝑpter amorẽ tuũ in nos plus tamẽ ꝑpter amorẽ litterarũ. Aliquãdo etiã cũ & tũ cõiunctiuo iugũtur. Cic. Graui teste priuatus fum amoris erga te mei patre tuo clarissimo viro qui cũ suis virtutibus tum vero. te filio superasset oĩum fortunas si te ante vidisset q̃ vita decederet. Quãdo aũt fit sub duobꝰ verbis fieri debet sub eodẽ modo & tẽpore: vt Cic. in principio lib. de natura deorũ. Cũ multę res in philisophia nequaq̃ satis adhuc explicatę: tum difficilis brute qd tu mini me ignoras q̃stio est de natura deorũ. Ponitur quãdoq; tũ sine cũ geminatũ vel triplicatũ in rebus patribus. Quintil. Nec indignetur Herodotus æquari sibi Titũ liuiũ: tũ in narrando miræ iucũditatis clarissimiq; candoris: tũ in cõcionibus supra q̃ enarrari põt eloquentẽ: ita dicũtur oĩa tum rebꝰ: tũ personis accõmodata. Ponitur nõnunq̃ tũ pro aliquando. Cic. Tũ hoc tũ illud argue. i. modo hoc: modo illud. Q uãdoq; ꝑ tunc. Virg. Tum primũ nostri cum videre trementẽ. Q uãdoq; est aduerbiũ ordinis ꝑ deinde. Idem Aeneas matri Eumenidũ: magnæq; sorori ense ferit sterilẽq; tibi proserpina vaccã. Tum stygio regi nocturnas inchoat aras. Quã doq; pro p̃terea. Idẽ lib. iij. Tum vox tetrum inter odorẽ. Sunt qui distinguãt. vt quãdo p̃positio est: cum c. scribi debeat. quãdo aduerbiũ seu cõiunctio cum q. Sed cum ratio nõ sit satis põderosa iam doctorũ vsus obtinuit vt cũ c. semper scribatur. Quare vnusquisq; prout voluerit scribet.

¶Cum maxime. vna pars est. & significat nimis. Ter. in Hecy. Hãc bacchidẽ amabat vt cũ maxime tũ Pãphilus eũ pater vxorẽ vt ducat orare cœpit.
¶Cum potestate est: dicebatur de eo quia populo alicui præferebatur negocio seu qui magistratũ gerebat. Cic. lib. ij. artis ve. Felix an infelix. priuatus an cum potestate sit.
¶Cum imperio est dicebatur cui nominatim dicebatur a populo imperium.
¶Cũ primis significat imprimis. Apul. Hic cũprimis nobilis ac facundus. Sic dicitur cũprime.
¶Cumæ. arũ. Vide in dictione Comũ.
¶Cumatilis color qui & Cæsius Cæruleus alio nomine dicitur. Nam greci κυμετα fluctus vocant. Plau. Cumatilem togam aut Plumatilem.
¶Cumera. pe. cor. vas ingens vimineũ vel etiã fictile quo frumẽta cõdunt: vt inquit Acron. Modo dicitur vas qd capit quinq; vel sex modios. qd lingua sabinorũ Trimodium vocatur. Hor. lib. Ser. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris?
¶Cumerũ: vas nuptiale a sititudie cumeraꝫ dictũ
¶Cumulus. pe. cor. acertuus ꝑprie dicit: q̃uis Vir. cumulũ ꝑ altitudine & quasi acumine aquę posuerit. Insequit cumulo p̃ruptus aquę mons. Et cumulus est q additur mensurę planæ: vt inquit Festus.
¶Cumulare iplere coaceruare: & quasi ad cumulũ addere. Tractũ a mẽsuris quibus nihil põt addi. Et dicimus cumulo tibi honores. & cumulo te honoribus. Amb. li. i. offi. Honoribꝰ te cumulaui. Hinc cumulatim aduerbiũ aceruatim cumulate abundãter
¶Cuminũ. Vide in dictione Cyminũ.
¶Cunę & Cunabula ꝑ eodẽ accipiũtur dicta quasi Cynæ & Cynabula. Nã κυνεειν græci eniti dicunt & parere υ. in u. latine cõuertitur αλλα κυω εστι το ρημα. Sunt eñ lectuli in quibꝰ infantes solent iacere qui etiã incunabula dicũtur. Vnde sæpe legimus: Ab incunabulis. Nã in hoc loco nihil significat: sicut & in aliquibus dictionibus: vt columis & incolumis. Sunt q cunabula & incunabula a cunis deducant: & ea ꝑprie dici existiment quæ ad cunas muniendas & ornandas pertinẽt in quibus iacet & cõditur infans. Plau. in Am. Sed puer ille quẽ ego laui vt magnꝰ est: & multũ valet: nec eum quispiã colligare quiuit ĩ cunabulis. Et in Tru. Fascijs opꝰ est puluinis cunis incunabulis. Per trãslationẽ varie sumũtur. Idem in Pseu. Sed istic seruus Caristo huc qui aduenit quid sapit vsq; a cunabulis. i. vsq; ab infantia: vel vsq; a puero. Hoc est ab ea ætate q̃ incunabulis agitur. Col. Cũ a primis cunabulis Si mo liberis parẽtibus est oriundus audisse potuerit. Liu. li. iiij. Ab incunabulis imbutũ odio tribunoꝝ Virg. li. iij. Cunabula ꝑ initijs posuit. Mons idæus vbi & gẽtis cunabula nostrę Centũ vrbes habitãt. Similiter Cic. lib. de optimo genere dicẽdi. Nõ fuit de oratoris quasi incunabulis dicere. Hier. Habitatio deserti & incunabula monachoꝝ talibus inchoantur alimẽtis. Cic. in Sal. posuit ꝑ nutrimẽtis: cũ ait. An vllũ existimas posse fieri ciuẽ egregiũ qui non his artibus & disciplinis sit eruditus? An vlla alia putas rudimẽta & incunabula virtutis: quibus animi ad gloriæ cupiditatẽ alãtur? Nam rudimẽta pro initijs: & incunabula ꝑ nutrimẽtis dixit. Quãdoq; incunabula vocamus nutritionẽ puerilẽ a cunabulis. Sue. de Vespa. Quare princeps quoq; & locum incunabulorũ assidue frequentauit.

¶ Cuncti. ſignificat qui dē omnes: ſed qui ſint con iuncti. Omnes etiā ſi ſunt diſiuncti & diuerſis locis

¶ Cūctor. aris. cū c. ante t. a cūctus fit. Cōtor. aris. cum o. ſine c. a cōtus. q̄ eſt pertica: ambo ſignificāt immorari differre ab eo q̄ cūcti ſimul ſine difficultate moueri nō poſſint. Vel ab eo q̄ q̄ contis vada rimātur paulatim ꝓcedūt. Li. li. i. Alij dū cōctātur in ripis inter pugnæ fugęq; conſiliū oppreſſi. Col. Nā diſpēdioſa eſt contatio: primū q̄ auibus prędā cæteriſq; aīalibus prębet. Cunctāter cū mora. Incūctanter ſine mora. Liu. lib. i. Tum illū haud cūctanter diſcidiſſe cotem ferunt. Aug. lib. vi. con. Quod violari nō pōt incūctāter pręponebā violabili. Ponitur quādoq; cūctari ꝓ dubitare. Sue. de Aug. Cūctari ſe ne ſi ſuperesſet eriperet legibus reum. Quādoq; pro manere. Virg. Reginā thalamo cūctantē A cunctor fiunt cōpoſita. percunctor & recunctor quod eſt iterū moror. Aug. Tum me recūctantē ab ripere atq; excutere ab eis: & trāſilire quo vocabar. Cunctatio mora ſeu dubitatio.

¶ Cuneus. ελλην ι ζι λεγεται στιφος ωσ ξενοφων ε μ τη παιδεια αλλα σφηνα των ξυλων ε ζ ιμ inſtrumentū quod ad ſcindenda ligna adhiberi ſolet. Huius prima ps acutior eſt: vt quāuis timulā facile intret: ſequens autē latior & amplior. Virg. Nā primi cuneis ſcindebāt fiſſile lignū. Per tranſlationem cuneus ſumitur ꝓ peditū multitudine in cunei formā redacta: quę cuncta in acie primo anguſtior deinde latior procedit: vt Vege. li. ij. ſcribit. Ab huius etiā cunei ſimilitudine dicta ſūt loca in theatro .i. graduū ordines in quibus vulgo ſpectatōres ſtabant inter ſedentium ſubſellia. Iuue. Digna tuo cuneis an habēt ſpectacula totis Quod ſecut⁹ ames. Victr. lib. v. Cunei ſpectaculorū in theatro ita diuidantur vt anguli trigonorū qui currūt circa curuaturā circinationis dirigāt aſcēſus. ſcalaſq; inter cuneos ad primā præcinctionē. Inde theatrū elegāti epitheto Cuneatū dicitur. Virg. Cuneati hinc læta theatri. Excuneati ab Apuleio dicti ſunt quib⁹ ſedendi locus nō fuit in cuneis cōfertis. Sed & conſtipatam turbam cuneos dicimus Cypria. Stipatus clientū cuneis. Vir. li. iiij. ge. Per cuneos geminat⁹ eñ populiq; patrumq;. Et cuneus dictus eſt ager in Hiſpania cōtiguus ſacro promontorio.

¶ Cuneatus. a. um. quod eſt in formā cunei factū. Vnde a Liuio forma ſcuti cuneatior appellatur cuius ſummū latius: imum ſtrictius erat. Et Cuneatus ager apud Columel. in cunei formā factus: vt puta cū eſt longus pedes centū latus ex vtraq; parte pedes. xx. & altera pedes. x. apud Plyniū li. iij. Hiſpania cuneatur anguſtijs. i. in cunei formam efficitur Hinc Excuneat⁹: de quo in dictione Cune⁹, & Diſcuneatus. Vide loco ſuo.

¶ Cuneatim: ſignificat per cuneos. Ammia. Imperator cuneatim ſtipatus.

¶ Cuniculus aīal lepori ſimile qui ſub terra effoſſa latere ſolitus eſt. Mar. Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris. Item cuniculus diminutiuū eſt a cuneo. a quo cuniculus animal appellatus eſt vt inquit Var. Item cuniculus foramē ſub terra occultū quod neu. gene. Feſtus. Cuniculū protulit: ex quo vapor trahitur in balnearibus vaporibus.

¶ Cunire eſt ſtercus facere dictum a cunis infantiū quæ ſæpe ſtercore fœdantur.

¶ Cunila. q̄ & Cunilago quādoq; a Ply. dicitur ab Ariſt. Conyza herba eſt quā Theodor⁹ Gaza pulicarē cōuertit. quia pulices necat. Col. lib. x. Cunilæ noſtratis. quā ſatureā ruſtici vocant. Huius vero herbæ multa ſunt genera. Nam quædā Bubula appellatur: & ſemen pullegij. habet quod cōtra ſerpentes in vino bibitur. Q uędam ſatureia. a græcis Origanū Heracleoticū. Tertia a græcis Maſcula. a noſtris cunilago odoris fœdi radicis lignoſę: foliis aſperis cuius manipulū ſi quis in domo poſuerit. omnes a tota domo blattas ad eam tradūt cōuenire. Prodeſt aduerſus omnia venata.

¶ Cunnus. per duplex nn. pars mulieris pudenda.

¶ Cupæ: vaſa vinaria maiora quæ vulgo Vegetes appellantur. Luc. Nanq; ratē vacuæ ſuſtentant vndiq; cupæ. Cupis em̄ naues in mari ſuſtinētur cum ipſarū latera carinæq; reſarciūtur. A priſcis Caupę dictæ a cauo. Vnde Caupones a caupis.

¶ Cupes Cupedia & Cupedula. ab antiquis dicebā tur Lautiores cibi: ſiue cupiditas lautiorū ciborū q̄ rebus cupidinis alimēta prębeant. Gellius. Conſectabamus ad cœnulam nō cupedulas ciborum: ſed argutias queſtionū. Cice. Ambitio mulieroſitas peruicacia liguritio temulentia cupedia.

¶ Cupedinarij: qui eſculenta & potulenta vendūt. Var. lib. rerū humanarū. Numerius equitius Cupes & macellus romanus ſingulari latrocinio multa loca habuerunt infeſta. His in exiliū actis publicata ſunt eorū bona: & ædes vbi habitabant diruteq; ea pecunia ſcalæ deum penatiū ædificatæ. Vbi habitabant locus vbi venirent ea quę veſcendi cauſa in vrbem erant allata. Itaq; ab altero forum cupedinis appellatū eſt. Teren. in Eu. Ad macellū veni mus: concurrūt mihi læti obuiam cupedinarij oēs cetarij lanij coqui.

¶ Cupedinarū forū: & Cupedis foꝝ: a Cupiditate vel q̄ ibi fuerit domus Cupedinis romani equitis.

¶ Cupio. is. cupiui. vel cupij. itū. pe. ꝓ. ſecūdū quattam cōiugationē qđ apud antiquos ꝓferri ſolebat Ouid. lib. faſo Mars vidit viſamq; cupit: potiturq; cupita. Luc. lib. i. Effringere vt alta Naturæ prim⁹ terrarū clauſtra cupiret. Eſt autem Cupere optare q̄ q̄ ab inuicem ſeparētur quia cupimus quæ in ſpe ſunt: optamus quę nō ſperamus. Cic. in Ora. Neq; vero cupiētibus nobis atq; exoptantibus fructus otij datus eſt. Et cupere minoris vis eſt q̄ deſiderare. Terentius in Heau. Quanto diutius abeſt tanto magis cupio. tanto magis deſydero. Huius verbi cōpoſita ſunt Concupio: a quo Concupiſco quōd eſt in vſu frequentiori. & ſignificat vehementer cupio. Luſt. lib. ij. Nihil victores pręter gloriā concupiſcunt. Sal. Nā vti quiſq; domū aut villā: poſtremo vas aut veſtimentū alicuius cōcupierat dabat operā: vt is in proſcriptorū numero eſſet. hinc cōcupiſcentia q̄ eſt bonarū æque ac malarū rerum appetitus. Diſcupio valde ſeu variis modis cupio. Cęlius ad Ciceronē. Te videre & omnia intima cōferre diſcupio. Habeo autē q̄ multa. Percupio valde cupio. Plau. in Aſi. Percupio obſequi gnato meo. Dicimus etiā bene cupio. & male cupio.

¶ Cupidus: auidus. Terē. in Adel. Tace. Egomet conueniam ipſum: vt cupide accipiat. i. benē & libēter. Hoc eſt magna auiditate. Accipitur interdū pro amatore. ſicut cupere ꝓ amare. Ter. in An. Vel q̄ ipſi bene cupio Glycerio. Ponitur tamen cōſequēs ꝓ antecedente. Optime em̄ amamus aliquos

cum illis bene cupimus.
¶ Cupido.maſ.gene.accipitur ꝑ deo qui filius Veneris fuiſſe fingitur a poetis. a quo Cupidineus. a. um. Cupido vero fœ.ge.pro cupiditate q̃uis cupiditas leuior ſit q̃ cupido. Lucil.lib.xix. Cupiditas ex hoſe cupido ex ſtulto nũq̃ tollitur: ꝙ cupiditas per quędã ſit temperatior defluens a cupidine.
¶ Cupreſſus. Vide in dictione Cypariſſus.
¶ Cupriũ.gen' quoddã æris. Vnde apud Palladiũ Cuprini claui dicũtur. Legimus quoq; Cypriũ.
¶ Cur aduerbiũ ſignificat quare: licet quidam qur per q.ſcribendũ putẽt & a quare per ſyncopen atq; apocopen deductũ a.& e.litteris detractis.
¶ Cura.eſt flagrans in corde ſtimulus. Vñ dicta eſt ſolicitudo anxietaſq; quaſi coreda ꝙ cor edat & excruciet. Virg. Quãdo hæc te cura remordet. Q ñq; ponit ꝑ ſtudio & diligentia: vt ſalus tua eſt mihi cura.i.ad ſalutem tuã ſtudiũ adhibeo. Quãdoq; pro opere quod adhibita cura fit. Mar. Teq; piget curę prędmia ferre tuæ.i. prędmia operis abs te facti. Quãdoq; pro Amore. Virg. At regina graui iamdudũ ſaucia cura. Idẽ etiã apud inferos inter monſtra habitãtia in faucibus inferorũ ponit curas quaſi deas aliquas. Et vltrices poſuere cubilia curę. A cura fiunt compoſita Tricurus & Securus.pe.prod.
¶ Curioſus a multa cura dicit: ſiue in bonũ: ſiue in malũ. In malũ quotiens plus diligẽtiæ q̃ oporteat rebus vel noſtris vel alienis adhibet. In bonũ cum cura ſupra modũ vtimur ad res bene gerẽdas. Eſt igitur curioſus q multũ ſiue diligẽter aliq̃d curat. Ci. Apio.pul. Ita eſt homo nõ modo prudẽs verũ etiã æquus vir & curioſus. Et ꝑ Sex. Etẽm animus eius vultu: flagitia parietib⁹ tegebãtur. Sed hęc obſtructio: nec diuturna eſt neq; obducta: ita vt curioſis oculis ſpici nõ poſſit. In bonũ quoq;. Col.lib. iij. vſus eſt aduerbio. Sin aũt ipſã vitẽ ſternere voles iuxta radicẽ: ita ne ipſam lædas curioſe fodito. Similiter Incurioſe. Gel. ſi quis nõ incurioſe legat. Nõ eſt ergo curioſus a praua cura vti Valla putauit ſed a diligenti & optima. De deriuatione quoq; cũ dicat. Curioſus nõ tam a cura q̃ a curta videtur deſcendere cui⁹ compoſitũ magis eſt in vſu. Incuria .i. negligẽtia. tametſi curia a cura dicat: nõ ei aſſentio. Neq; de cõpoſitione: vt a curia cõponatur incuria. Sed dico ita venire curioſus a cura per adiectionem litteræ i: quẽadmodũ & Curia niſi a Curio ſumere velimus. Vtrũq; Plaut. in Aul. poſuit. Etiam agnũ miſi. quo quidem agno ſat ſcio magis curioſam nuſq̃ eſſe vllã beſtiã: volo ego ex te ſcire quid ſcit agnus curio quia oſſa & pellis totus eſt: ita cura macer quin exta inſpicere in ſole licet: ita is pellucet quaſi laterna punica. Feſtus exponit Curionẽ agnũ quaſi cõfectum & extenuatũ curis. Similiter Incuria per adiectionẽ i: liquet non a curia ſed a cura cõponi qđ ſignificatio eorũ aperte declarat. Nã cura & incuria diuerſa ſũt & oppoſita: ex aduerſaq; eorũ ſignificatione facile monſtratur incuria a cura componi. quoniam in negatiue ſtat. & alterius ſignificatio ex cõtrario alterius edocetur. eo ꝙ ſicut cura diligentia eſt. ita incuria negligentia: vt Cice. in Læl. oſtendit. Vituperanda eſt rei maxime neceſſarię tanta incuria. Q đ nõ ſignificaret ſi a curia cõponeretur: Nam eſſet loc⁹ a curia diuerſus. quoniã curia locus erat vbi curas publicas gerebant & vbi cura ſacrorum publica. Nec adiectionem litteræ i. in curioſus & incuria niſi euphoniæ cauſa factã puto. q; nõ recte ſonet Curoſus & Incura. Curia vero accepiſſe i: arbitror vt aliam a cura ſignificationem caperet. & nihilominus primitiui naturam ſemper oleret. A curioſus fit curioſitas pro affectatione & diligentia. Ab Incuria Incurioſus. Ambr. lib. pri. offi. Incurioſus ſalutis: glorię cupidus. Ply. Rebellat ſæpe humor incurioſe datus. Aliquãdo incurioſus capitur pro pingui: vt apud Apuleum:
¶ Curia a cura dicta eſt. Curiarum duo genera erãt Romæ. Nam locus vbi ſenatus rempub. curat: Curia dicitur. Et vbi cura ſacrorum tractatur: curiam appellam⁹: id eſt vbi vel ſacerdotes res diuinas vel magiſtratus humanas curat. Et non ſolum pro loco ſed etiam pro hominib⁹ curia ſumitur. Luc. Victo iure minax iactatis curia gracchis. Curiæ etiam nominantur in quibus vniuſcuiuſq; partis populi Rom. quid geritur. quales ſunt hæ in quas Romulus populum diſtribuit numero. xxx. quas quoniã tunc reipub. curam per earũ partium ſententiã expediebat: curias appellauit. Hi poſtea additæ aliæ quinq; fuere ita vt in ſua quiſq; curia ſacra publica faceret feriaſq; obſeruaret. Curia in qua habebatur ſenatus templũ erat. Habebatur autẽ modo in æde Apollinis: modo in delubro concordiæ: modo in hoc: modo in illo templo.
¶ Curiales dicuntur qui ſunt eiuſdẽ curię: ſicut Tribules eiuſdem tribus. Curiales flamines curiarũ ſacerdotes. Curiales menſæ in quibus immolabatur Iunoni quæ curis eſt appellata.
¶ Curiata comitia: conuentus qui litium cauſa in curijs fiebant.
¶ Curiones a curijs dicti ſunt in quibus ſacerdotes ita res diuinas curabãt: ſicut ſenatus res humanas in curia hoſtilia curare ſolebat vt inquit Var. Et curionẽ dici iuſſit: impoſturã fecit & paſſus eſt. Euſe. lib. iiij. eccleſiaſticæ hiſt. Miſſo curione ad populũ iubet voce maxima proteſtari polycarpũ tertio cõfeſſum ſe eſſe chriſtianũ. Plau. vero in Aul. agnum curionẽ appellat macilentũ tanq̃ ob curam ſit emaciatas. Vnde a cõtrario. Apul. in floridis agnũ opimũ & pinguẽ dicere volẽs appellauit incurioſũ. Et curiones dicti ſunt quidam romani ciues.
¶ Curionatus.us. ipſe magiſtratus appellatur.
¶ Curionia: ſacra q̃ a curionibus in curijs fiebant.
¶ Curionium dicebatur æs quod dabatur Curioni ob ſacerdotium curionatus.
¶ Curo.as. a cura fit. Et eſt curare operã dare. Cice. Cura vt valeas. Aliquãdo incũbere & curã habere. Plau. Tu quę agenda ſunt cura. Sed in idẽ recidũt. Aliquãdo mederi. Cic. Difficilius alij alijs morbis curãtur. Aliquãdo reficere. Vnde curare corpus dicimus cũ de hominib⁹ loquimur. Quod eſt cibo lauacro: & his ſimilibus operam dare. Virgi. Corpora curamus: feſſos: ſopor irrigat artus. Ter. in adel. Aedepol ſyriſce te curaſti molliter.i. cibaſti vt refeciſti. Cum vero de apibus & huiuſmodi animalib⁹ cibo tantũ accipimus. Huius compoſita ſunt Accurro. vnde Accuratus. Concuro. Plau. in bac. Magis vnũ in mente eſt mihi nunc ſatis vt cõmode ꝑ dignitate obſonij hæc concuret coquus. Procuro. de quo alibi. Percuro perfecte curo. Col. li. vij. Hic idem ſanguis niſi miſſus fuerit ſaniem creabit. Q; ſi ſuppurauerit tarde percurabitur.

¶Curator. qui pupillis loco tutoris datur. dict⁹ q⁹ pupillariũ bonorũ curã gerat. Et curator dicit qui rei frumẽtariæ: & agris diuidũdis p̃positus est. Et a Gel. Catulus dicit curator restituendi capitolij. Et generali vocabulo curatores dicũt p̃positi. Vñ & a Frõtino de curatoribus aquarũ scriptũ est. Sue. in Calı. Curatorẽ munerũ ac venationũ per cõtinuos dies in conspectu suo cathenis verbetatũ nõ prius occidit q̃ offensus putrefacti cerebri odore.

¶Curatorius. a. um. quod ad curatorẽ pertinet. vt Curatoria actio.

¶Curatio inquit Do. medicor̃ est: cura mentis: curatura diligẽtiæ. Inuenit etiã curatio pro inũctione muneris. Plau. Quæ mea curatio est. Liu. lib. ij. Q⁹ facile appareat nõ tam ad honorem eius curatio altior fastigio suo data: esset factum.

¶Curius nomen romani ciuis exactissima frugalitate & perspecta fortitudine. Hic cum in scamno sederet: & samnitũ legati magnũ auri pondus publice missum attulissent: inuitarent q⁹. vt eo vti vellet respõdit. M. Curium malle imperare locupletibus q̃ locupletem fieri. Et qui acie vinci nõ potuit eum pecunia corrumpi non posse.

¶Cures tantum pluralis numeri Sabinorũ oppidũ cui imperabat. T. Tacius: cuius ciues Quirites dicebantur. Conuenerũt q⁹ Romulus & Tacius in hanc sententiã: vt e duobus populis vnus efficeretur. & Sabini Romã migrarent: Roma q⁹ nomẽ retineret: sed Romani & Sabini quirites appellarentur. Ouid. lib. ij. Fast. Te tatius paruiq⁹ cures cenaq⁹ sensit. Hinc etiã populi cures. Virg. lib. ix. Tatioq⁹ seni: curibusq⁹ seueris.

¶Curis lingua sabinorũ hasta dicit. Vnde Iuno dicta est Curitis: quia eandẽ hastam ferre putabant.

¶Curetes. pe. prod. quidam Cretæ populi de quibus Ouid. lib. iiij. Meta. Largoq⁹ satos curetas ab imbri. Alij fuerũt sacerdotes Cybeles qui & Corybantes dicũtur qui ad sacra cybelis admissi sunt casti & puri: illicq⁹ saltant armati. Dicti a κορυβαν quod iactationẽ significat capitis q⁹ capita saltando iactant. Furiisq⁹ agitẽtur. Alij fuerunt populi in Dalmatia. Luc. Illuc bellaci confisus gente curetũ Item alij etholis vicini.

¶Curculio. pe. cor. non per g. vt patet ex Plauto q comœdiã inscripsit curculionẽ prologũ per primas litteras versuum Curculio scripsit. animal paruũ frumentũ corrodens quasi gurgulio eo q⁹ nihil in eo pene aliud q̃ guttur videtur. Est em̃ curgulio via patens seu fistula in gutture per quã spiritus attrahitur atq⁹ emittitur. Is cõstat ex ossibus flexuosis & mollibus quasi ex anulis in catenæ modũ cõpactis & imperfectis. Dicitur etiã spiritalis fistula: quę semper patet: vt spiritus liberum habeat exitũ qui ad pulmonẽ corq⁹ defertur.

¶Curro. is. cucurri. cursum. Cuius cõposita quandoq⁹ geminant syllabam: quandoq⁹ nõ. Virg. lib. iiij. Decurrere iugis alij de parte patẽtes Transmittunt cursu campos. Liu. lib. xxij. Qua cuiq⁹ proximũ fuit decurrerunt. Cato contra Pisonem. Video hac tẽpestate concurrisse omnes aduersarios. Ter. in Hecy. Vna illarum interea propere præcucurrit. Currere vero proprie in terra dicimus. Vnde fit cursus. Sed figurate & in mari naues velociter volantes currere dicuntur. Virg. Sed tibi qui cursum venti quæ fata dedere. Apul. Et inopinati auiũ cursus terrorem adiecere. Et habet passiuum in tertia persona: vt inquit Prisc. sicut multa alia. Nam dicimus Curritur spatiũ. Aratur terra. Inseritur arbor. Ter. in Adel. Decurso spatio. Bibitur vinũ. &c. Cõposita huius verbi sunt Accurro: quod est ad aliquẽ locum vel hominẽ auxiliandi complacendive causa curro. Teren. in And. Ibi tum exanimatus Pamphilus bene dissimulatum amorem & celatum indicat: accurrit: mediam mulierem complectitur. Concurro simul curro. & Concurrere simul omnes currere. Lactã. lib. ij. Tum vero alacres ad deorũ templa concurrũt. Aliquãdo significat contra siue ad uersus currere. Nam cum duo exercitus collatis signis pręliũ ineũt: cõcurrere dicũtur. Virg. Audetq⁹ viris cõcurrere virgo. Sal. Maximo clamore cum infestis signis concurrũt. i. simul omnes aduersus currunt. Circũcurro. a quo Circũcurso. Ambr. Discite virgines nõ circũcursare per alienas ædes. Decurro. Discurro p diuersa loca curro. aut huc & illuc curro. Liuius lib. pri. Signoq⁹ dato iuuentus romana ad rapiendas virgines discurrit. Excurro extra curro. Cice. Apio pul. Mandaui vtriq⁹ eorum vt ante ad me excurrerent vt tibi obuiã prodire possem. Aliquãdo de malo intelligit: vt cũ fiũt excursiões a militibus quę idem sunt q̃ incursiones. Nam ex cursiones vocãtur respectu illorũ a quibus recedũt Incursiones respectu eorũ in quos incurritur. Liu. li. i. In fines romanos excurrerũt populabũdi magis q̃ iusti more belli Incurro. introcurro. intercurro inter mediũ curro. Cice. lib. i. ad Herẽ. Alterũ genus narrationis est quod intercurrit nõnunq̃ fidei aut criminationis: aut transitionis: aut alicuius apparationis causa. Occurro. Præcurro. Antecurro. siue cito ante eo. Plau. in Am. Me captas quia tute ab naui clãculũ alia via p̃cucurristi. Ter. in Eu. Abi p̃curre vt sint domi parata. Procurro. Percurro p̃fecte siue ad finem vsq⁹ curro. Recurro retrocurro: aut cito sequor. Plau. in Ctl. Ego ad anum recurro rursum. Terẽ. in Adel. Vbi me illic nõ videbit: iam huc recurret sat scio. Cice. Terentiæ. Et si Dessippo quoq⁹ ita imperaui statim vt recurreret. i. subito reuerteretur. Hinc Recurso. as. q̃d est sępe currẽdo & recurrẽdo: aut voluẽdo & reuoluẽdo eo. Virg. Vrit atrox Iuno & sub noctem cura recursat. Succurro. Transcurro: vltro vel de loco ad locum subito vado. Terẽ. in Eunu. Tu abi atq⁹ obsera ostium intus dum ego transcurro ad forum.

¶Curso. as. sępe curro: vel cõtinuo sępe vado. Ci. i Cato. Alij scandãt malos alij p foros cursent. Ter. in Hecy. Trepidari sentio & cursari horsum sursũ.

¶Cursito as. frequentatiuũ. a Curso, frequẽtatiuo. Diome. Sunt quædã iteratiuorũ & iteratiua sępe in tres gradus deducũt verba. quale est Video deinde Viso. & quod plus est Visito. Itẽ Curro. deinde Curso & Cursito. Teren. in Hecy. Hodie mihi haud potestas data est: ita cursitando atq⁹ ambulando totũ hunc contriui diem.

¶Cursus. us. & Cursio currendi actum significant: q̃d & de nauigante & equitãte potest intelligi.

¶Cursura. æ. idẽ quod cursus. Var. Equi alij sunt idonei ad rem militarẽ. Alij ad vecturam. Alij ad admissuram. Alij ad cursuram.

¶Cursorius. a. um. q̃d ad cursum pt̃inet: vt nauis cursoria. Sidonius. Typhim cursoriam ascendi.

¶Cursor, qui currit. Et cursor tabellarius dicit a ce-

leritate eundi. Mar. Curſorem ſexta tibi rufe remiſi mus hora.

¶ Curſim aduerbium ſignificat currendo. & Incurſim celeriter. Cæcil. Nullus ſum niſi meam rem propero incurſim perdere. Plau. Curſim curram. quod eſt currendo curram.

¶ Currus: carrus cui⁹ diminutiuū ē curriculus: vel curriculū. q⁹ eo veteres ad curſum in ludis vterent.

¶ Curriculus vel curriculū. breuiſſimū vehiculi genus. Curtius lib. viij. Aliorū turbati equi in amnē p̄cipitauere curricula. Eſt etiā Curriculum curſus. Iuue. Et totas effudit habenas curriculo quem ſi reuoces ſubſiſtere neſcit. Cic. p Rabi. Exiguū nobis vitæ curriculū natura circūtulit: immēſum glorię. Plau. in Epi. Nā vt apud portū te conſpexi curriculo occœpi ſequi vix modo adipiſcēdi poteſtas data eſt. Item curriculū ſignificat tempus. Virg. li. viij. Curriculo expulerat ſomnū cū fœmina primū .i. medio tempore. Et curriculū locum ſiue interuallum vbi curritur denotat a carceribus ad calcē: qui gręce δολιοδρομος λεγεται ελλιπι⁹. Apul. Quos ſæpe in curriculo vectores fuiſſe conſtat.

¶ Curriculo aduerbium. ſignificat curſim: ſtatim: celeriter.

¶ Curule neutri generis per ſimplex r. Et Curulis fœ. generis ſedes ex ebore qua maiores magiſtrat⁹ vtebantur in curru. Hora. lib. i. epiſtolarū. Cuilibet hic faſces dabit eripietq; curule Cui volet importunus ebur. Nam ſenatores qui curulem magiſtratū. hoc eſt maiorem honorem geſſiſſent honoris gratia in curiam vehi ſoliti erāt curru in quo ſella eſſet ſupra quam conſiderent. Curules etiam dicebātur equi quadrigales vel magiſtratus qui curulibus vehebantur. Luc. lib. iij. Prætor adeſt vacuæq; loco ceſſere curules.

¶ Curruca: parua auis quæ alienos pullos p̄prios putans nutrit. Iuue. Tu tibi tunc curruca places.

¶ Curuus. a. um. qđ eſt inflexū ac contortū: a quo Incuruū valde curuū. Terē. in Eu. Incuruus tremulus labijs demiſſis. Do. Incuruus valde curuus. ſicut infractus valde fractus. Procuruus. Virg. Neq; illa procuruā expectant falcem. Recuruus. Curuū etiā dicitur bura quę quaſi temo eſt inter boues.

¶ Curuo. as. flecto deorſum aſpicio capite deflexo Lact. lib. ij. Quia curuant cœleſte aīal ad veneranda terrena. Idem in eodē. Ille vobis ſublimē vultū dedit: vos in terrā curuamini. Huius cōpoſita ſunt Accuruo qđ eſt iuxta curuo. Col. li. iiij. Nam fragilis eſt ea parte materia qua torta & accuruata cū deponeretur ceperat vitium. Recuruo turſus curuo. Idem li iij. Omnis nux vnā radicem mittit: & ſimplici ſtilo prorepit. cum ad ſcrobem ſolidum radix peruenit duricia humi coercita recuruatur. Incuruo eſt eiuſdem cum ſimplici ſignificationis.

¶ Curueſco curuus fio. Ambro. Olearū non curueſcentiū vbertate baccarū. Huius compoſitū eſt Incurueſco qđ protulit Cice. in Tuſ. Ramos baccarū vbertate incurueſcere.

¶ Curuamen. ipſa curuatio. Ouid. li. z. me. Sectus in obliquū eſt lato curuamine limes. Gel. Sub alio atq; alio cœli curuamine.

¶ Curtus. a. um. incultus quaſi mutilus. Hor. Nūe mihi curto I relicet mulo vel ſi libet vſq; tarentum A Martiale dictus eſt Curtus calix. i. fractus. Et a Perſio curta ſupellex. Hinc Curto. as. a quo Decurto. De quibus in dictione Decurtatus.

¶ Cuſpis poſterior pars haſtę licet quādoq; p̄ ipſa haſta: & quādoq; p̄ ſummitate haſtæ. Hinc cōponitur tricuſpis & derituatiuū fit Cuſpido. as. quo vſus eſt Piy. lib. xi. Vrorum cornibus barbari ſeptētrionales potant: vrnaſq; binas capitis vnius cornua implent alij p̄fixa his pila cuſpidant.

¶ Cuſtos. qui rem aliquā tuetur & curat. Vnde cuſtodem oſtij dicimus qui curat ne quis iniuſſus ingrediatur. Cuſtodem horti: qui prohibet aliquē in eum ingredi: vel damnū facere. Cuſtodem ſacrorū qui ſacra miniſtrat atq; obſeruat. Virg. At domus herculei cuſtos pinaria ſacri. Cic. lib. ij. offi. Malus enim cuſtos eſt diuturnitatis metus.

¶ Cuſtodio. is. iui. itū. obſeruo. Gel. lib. i. Parſimoniam apud veteres romanos & victus atq; cœnæ tenuitas non domeſtica ſolū obſeruatione ac diſciplina: ſed publica quoq; animaduerſione: legumq; complurīū ſanctionibus cuſtodita eſt.

¶ Cuſtoditū: quod cum cuſtodia eſt. Incuſtoditū quod ſine cuſtodia eſt. Mar. Incuſtoditis & apertis leſbia ſemper Luminibus peccas.

¶ Cuſtodia: obſeruatio. Quandoq; etiā ponitur p̄ eo qui cuſtodit. Tibul. Sed pretium ſi grande feras cuſtodia victa eſt. Quādoq; pro eo qui cuſtoditur. Suet. in Domi. Nec niſi ſecreto atq; ſolus plærasq; cuſtodias receptis quidē in manu catenis audiebat Et digeſ. de reorum cuſtodia ſcribitur. Ne quis receptam cuſtodiam ſine cauſa dimittat. Et alibi. Si cuſtodia ſe interfecerit vel p̄cipitauerit: militis culpæ aſcribitur. Itē cuſtodia carcer appellatur. Colu. lib. pri. Nam illa ſolennia ſunt omnibus circūſpectis vt argaſtuli mancipia recognoſcāt: vt explorent an diligenter vincta ſint: an ipſæ ſedes cuſtodiæ ſatis tutæ munitæq; ſint.

¶ Cuſtodiarū. locus in quo quis aliquid cuſtodit. Cyprianus. Derelinquetur filia ſyon: ſicut caſa in vinea: & ſicut cuſtodiarū in cucumerario.

¶ Cuſtoditio. eſt opa ad aliqd cuſtodiendū ſūpta.

¶ Cutis: pellis ſiue coriū. Ply. Ergo cutis ipſa ſenſu caret maxime in capite vbiq; per ſe ac ſine carne eſt vulnerata nō coit: vt in bucca cilioq;. Huius diminutiuū eſt Cuticula. Compoſita ſunt Intercus morbus. Intercutaneū quod intra cutem eſt. Subcutaneū quod ſub cute. Subtercutaneū. qđ ſubter cutem eſt. Recutiti etiam a cute dicuntur iudęi. i. circunciſi & cute hoc eſt p̄putio priuati.

¶ Cutiones dicti videntur a cōtractione: q⁹ in emēdis vendendiſq; mercibus tardi perueniant ad iuſti pretij finem.

¶ Cyamus ſignificat fabā. Sudas. κυαμος ειδος οσπριου & magica his eſt.

¶ Cyane. es. pe. indifferente nympha ſicula fuit q̄ in fontē ſui noīs conuerſa fertur. Ouid. lib. ix. Me. Cognita cyane p̄ſtanti corpore nympha. Et li. de ponto. Quaq; ſuis cyanē miſcet anapus aquis.

¶ Cyaneus: color cæruleus. Varro. Cyanea penula amictus graſſatur. Dicitur & Cyanus. Ply. in nomine Eſt & cyani colos. Græci κυανουν dicunt. Hinc Cyaneus gēma appellatur ex iaſpidum genere colore cæruleo.

¶ Cynum: metallum.

¶ Cyaneæ ſiue cyanitæ inſulæ ſeu magis ſcopuli ſub thracio boſphoro q ſpeciē habēt inter ſeſe concurſitantiū: quæ naues fluctibus immergāt ob ad-

uersos in se ventos confligentes quę & a cõploden
do sunt etiam Symplegades appellatæ.
¶ Cyathus.penul.cor.paruũ poculum. Iuue. Car
diaco nunq̃ cyathum missurus amico. Ad cyathũ
stare dicũtur pincernæ regibus quibus cyathissant
hoc est in cyatho vina ministrant. Sueto. in Cæs.
Sed.C.Mem.etiam ad cyathum & vinum nicome
di stetisse obiecit. ελληνιστι κυαθος λεγεται
οτι κυω εϛι το φιλεω και ταρ ουτως εισ την
φιλιαρ εσχονται ωσ ωηθην ει και σουιδασ
εφη κυαθος ουρ παρα το χυω χυαθος ητοι το
χεω. Est etiam cyathus genus quoddam mensurę
quo cibaria gallis dari solebant. Columella libro
nono. Nam singulis capitum quaterni cyathi diur
na cibaria sunt cum magis terni vel bini præbean-
tur. Plynius libro.xxij. scribit cyathum per se pen
dere drachmas decem.
¶ Cybele.es.& Cybeles.is.vel æ.penul.cor. Nam
vt docet Seruius: anapestus est in hac dictione cy
bele: hęc fuit vxor Saturni a cybelo Phrygię mon
te seu oppido vbi eius sacra primo sunt instituta.
Scribit Festus Cybelen a nonnullis ideo appella-
tam: quia ageret homines in furorem. quod græci
κυβιστω dicunt. i. atezare dela persona gesticu-
lari. vt Hor. libro. xvi. iliad. pagina penultima. Sa
cerdotum enim Cybeles proprium est caput rota-
re. Sudas. κυβελην ρεα παρα τα κυβηλα ορη
ορεια γαρ η θεος Διο και επωχειται λεοντων
ξευγει και κινναι δοι κυβελη ιεροι εισιν. Hæc pri
mum ops & terra dicta fuit: q̃ sit dea telluris. quę &
vesta dicitur propter quod curru vehi a poetis fin-
gitur quia terra pẽdet in aere: & rotis sustineri quia
rotatur & semper voluitur mũdus. Mater deũ quia
omnia gignit. Et mater alma. ab alendo. Et mater
phrygia a monte phrygiæ quem pluratiuo nume-
ro dindyma vocant. In eo sacra sibi per corybans-
tes instituit. a quo dindyme & dindymene a nõnul
lis vocatur. Et Berecinthia a mõte phrygię qui βυ
ρεκινθος appellatur. Et Pales q̃ sit pabulorũ dea.
Rhea απο του ρεω fluo q̃ terra affluẽs sit omniũ
rerum. Dicta est & Idæa & Phrygia & Pessimũtia.
De qua Clau. Turrigenamq̃ petit Cybelen sinuo
sa draconem. Mar. & Cybeles picto stat coryban-
te tholus. Ex Apulei sentẽtia eadem erat dea cybe
le bellona & Isis. Quandoq̃ tamẽ metri gratia scri
bitur per duplex ll. Et fit cybelle bacchius pes ex
prima breui & duabus longis. Proper. Vertice turri
gero iuxta dea magna cybelle. Luc. lib. pri. Et lotã
paruo reuocant alcmone cybellen.
¶ Cybium: piscis gen⁹ quod ita scissum est: vt me
dium æque pateat in omnes partes ad similitudinẽ
thesserarũ Ply. li. xxxij. Cybiũ est cõcisa pelamis.
¶ Cyboriũ. genus pomorũ alexandrinoq̃. Hora.
Obliuioso leuia massico cyboria. Acron. Cyboria
alexandrina poma quæ habent similia colocasijs
folia in quorum similitudinẽ facta pocula eodem
nomine appellantur: aut certe p cibis posuit tanq̃
cibum poculis compensaret. Cyboriũ quoq̃ nunc
dicitur structura quædam altare cooperiens. qua-
lia multa Romę a summis põtificibus extructa fue
re. Vnde scribitur diuum Gregorium fecisse ad bea
tum Petrum super altare cyborium cum columnis
quattuor ex argento puro.
¶ Cyclas.adis. vestis fœminea rotuda. Nam græ-
ci κυκλος circulum και κυκλαω circundo dicũt.
Iuuena. Hæ sunt quæ tenui su ſant ex cyclade. Et
videtur vestis tenuissima explicatilis & spatiosa.
Proper. Et longa cyclade verrit humum.
¶ Cyclades.penul.correpta. insulæ in Ionio mari
quibus ab ortu solis ægeũ mare est: ab occasu Myr
tilum occupant ad septuaginta millia. Dictę cycla
des q̃ in cycli formam disponantur. Nam a pro-
montorio Gerstęo circa delum in orbem sitę sunt.
Alij dicunt vocari Cyclades non quia in rotundi-
tatẽ sitæ sint: sed q̃ longo ordine eas circuire neces
se sit propter promõtoria. Vnde & Virgilius. Spat
sasq̃ per æquor dixit cyclades. Sunt autem nume
ro quinquaginta tres.
¶ Cycli: quasi circuli. loca erant athenis vbi aliquf
ventbant. Id autem nomen est tractum a circulari
circunstantia vendendorũ. Cyclus enim rotundũ
significat. Quare Menander ait. Itaq̃ ego mihi vi
deor per deos immortales videre me ipsum indutũ
currere circum ac venire.
¶ Cyclopes.pe.p. gigantes seu reges antiquissimi
in Sicilia iuxta ætnã vno oculo in frõte. Cyclops
quasi circularis oculus κυκλος enim rotũdum &
circulum dicit. ωψ oculum.
¶ Cycnus. latine holor: auis candida: anſere ma-
ior argutam vocem habẽs: & cum ad mortẽ perue
nit: maxtimo dolore angitur adeo vt flere videatur
Ouidi⁹. Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui. Fuit aũt cygnus
Phaetontis amator. Post illius interitũ diutino fle
tu in hanc alitẽ mutatus esse dicitur in fabulis. Cy-
cneus.a.um. vt Vox cycnea: q̃ est cycni. Quãdoq̃
cycneus dicitur candidus. Fuit insuper cygnus fi-
lius Martis. Vnde Hesiodus ĩ aspide. ευθε η τοι κυκ
νοσμεν υπερμενεος Διος υιον κτεινεμεναι
μεμαωσ σακεσ εμβαλε χαλκεον ερχοσ.
¶ Cydarum.pe.cor. genus nauiculæ.
¶ Cydon. insigne Crætę oppidum a quo malũ cy
domium pomũ quod dicitur Cotoneum. Plyni⁹.
His proxima amplitudine mala quæ vocamus co
tonea: & græci Cydonia ex creta insula aduecta. Se
renus. Aut quę poma cydon cretæis misit ab oris.
Inde cydonitem appellat Palladius cibum ex cy-
donijs decoctis & melle cõfectum. Cotonatũ vul-
go dicitur. Est & Cydon nomen viri proprium. Et
Cydones populi.
¶ Cydnus fluuius cilicię q̃ Tarsum apostoli Pauli
vrbem diuidit. cuius aqua contra podagras teste
Plynio valet. A tauro ortũ habet: vt inquit Stra.
ab vndarum colore sic dictus. Nam quicquid can-
didum est. Syrij cydnum vocant.
¶ Cylydros gñs serpẽtis ex κυλεω voluo υδρος
serpens quasi volubilis q̃ eundo sæpe se inuoluat.
¶ Cylindrus: columnula lapidea rotatilis qua rei
rusticæ scriptores aream æquari iubent. Virg. Area
tum primum ingenti est æquanda cylindro. Cato
aream vbi frumentum teratur sic facies. Confodia
tur minute terra. amurca bene conspargatur: & cõ-
bibat plurimum cõminuito terram: & cylindro aut
pamicula coæquato. Tractum nomen απο του
κυλιω. i. a voluendo. Præterea cylindrus dicitur
omne quod rotatu facile est. Cicero de fato. Sed re
uertatur ad cylindrum & ad turbinẽ suam quæ mo
ueri incipere nisi pulsa non possunt. Id autem cum
accidit suapte natura quod supereſt & cylindrũ vol
ui & versari turbinem putat. Sunt & cylindri lapil

li teretes. Hoc eſt oblongi atq; volubiles q̄bus mu lieres & donabantur & ornabantur. Plyn. libro vi timo de beryllis qui mira longitudine placebāt ait ideo Cylindros quidā ex his facere malunt q̄ gem mas quoniā eſt ſumma cōmendatio in longitudi ne. Ex quibus verbis colligitur Cylindros oblon gos eſſe: gēmas vero quadratas aut rotundas. So linus ſimiliter inquit. Indici reges hoc genere gem marum in longiſſimos cylindros amant fingere. In qua ſignificatione quidam chelydros ſcribi de bere putant quaſi genus illud ornatus ſimile eſſet ſpiris ſerpentiū quos chelydros appellant.

¶ Cylindraceus, a, um. quod eſt factū ad ſimilitu dinem cylindri: hoc eſt teres & oblongū. Plyn. ſcri bit ſiliquas piſo: qđ genus leguminis eſt cylindra ceas eſſe. Et Anaximander dixit terram eſſe formę cylindraceæ.

¶ Cyllenius Mercurius dicitur. q; omnē rē ſermo ſine manibus conficiat. quibus partibus corporis qui carent κυλλοι vocantur. Ideo quadratū eum fingunt. Alij volunt q; in cyllenia vi ſit enutritus Alij q; in monte arcadiæ cyllene. Alij q; a cyllene ſit nympha educatus.

¶ Cylindroides vocatur figura colūnæ q̄ iacitur.

¶ Cylix græce poculum: & calix latine dicitur.

¶ Cyliſma. atis. volutabrum: volutatio.

¶ Cyllene mons arcadię: vbi enutritus Mercurius Cyllenius dictus eſt.

¶ Cyma fœtus partuſq; braſſicę. quaſi κυημα qđ fœtū ſignificat. Celſus. Mali eſt ſucci braſſica: ma giſq; etiā cyma eius. Ply. lib. ix. Ex omnib⁹ braſſi cæ generibus ſuauiſſima eſt cyma ſiue quyma. etſi inutilis habetur. Colu. Maior pars eius braſſicæ in eymā proſilit. Cymata etiam dicuntur hæc a Colu mella: quę vere proximo poſt primā ſectionē e cau libus colliguntur: vel vt alij dicunt tenuiores cauli culi. Cyma etiā oppidum eſt æolicum.

¶ Cymba genus nauis. Iuue. Atq; vna tranſire va dum tot myllia cymba.

¶ Cymbium genus poculi vinarij procerū ac cym bę ſimile quę græce κυμβιον dicitur. Virg. li. iij. In ferimus tepido ſpumantia cymba lacte. Videturq; diminutiuū a Cymbia. Alij Cymbiū quaſi cyſſim bium per ſyncopen dici volunt a cyſſos hedera q; ex ligno hederę fieret.

¶ Cymbalum: inſtrumentū muſicū quod in ſacris matris deum cum tympanis habebātur.

¶ Cymbaliſtæ. qui pulſant cymbala: ſicut tympa niſtæ q tympana pulſant. Apul. de deo Socratis. Barbara autē ſtrepitu cymbaliſtarū & tympaniſta rum & choraularum.

¶ Cymæi: ſiue cynæi a cimo locrorū oppido. Vn in Varrone Cynicus Antigonus mendoſe legitur pro cymæus cynæuſue.

¶ Cyminus. pe. cor. hetrurię lacus eſt mōti ſuppoſi tus. De quo Virg. li. vij. Et cymini cū monte lacū.

¶ Cyminū. pe. p. qđ nos y. in u. vertentes cuminū dicimus. Eſt autē cyminū & ſatiuū & ſylueſtre qua ternis aut quinis foliis: veluti ſerratis multis ægri tudinibus magno vſui: ſed pallorē bibentibus gi gnit. Perſius. Et pallentis grana cymini.

¶ Cymodoce. pen. cor. dicta q; vndas maris qui eſcere faciat.

¶ Cynæthū: vt ſcribit Diony. lib. primo antiqui tatum: eſt ciuitas in Arcadia ab æneæ ſocio ibi vi ta functo ſepultoq;. Hinc Cynæthę ſiue cynætēſes populi: quos tamen alij a Cynætho Lychaonis fi lio putant appellatos.

¶ Cynos. latine canis. Quo nomine etiā dicta eſt ciuitas in locride. Liui. lib. viij. tertiæ decadis. Cy nū locridos emporium. Ptole. In locride cynos & calliaros. εὐθυι & κυωρ κυνος.

¶ Cynici. pe. cor. cuiuſdam ſectæ philoſophi. eius princeps Antiſthenes Hercules & Diogenes fuere ſic dicti: vel a Cynoſarche gymnaſio vbi verſabat Antiſthenes: vel a κυνος canis quaſi canini quia eſſent in cauillis caſtigationibuq; more canū mor daces contra vitia: vel quia obſcœnitate licentiaq; ſermonis rabiem quandā caninā repræſentarent. Vel q; nequaq̄ vt canes adularētur: ſed oratione ac geſtu in delinquentes inueherētur.

¶ Cyniphus ſiue Cyniphos fluuius aphricę: a quo & regio eo noīe dicta eſt in qua maximi ſunt hyrci Hinc grex cyniphius. i. grex hircorum & cyniphia pellis hircina. Mar. de Vdonibus. Non hos lana de dit ſed olentis barba mariti: Cyniphio poterit plā ta latere ſinu.

¶ Cynoſbatos latini dicunt ſentē canis.

¶ Cynachante arbuſcula quæ acinos veluti vuæ producit. latini caninā ſentem: & vulgo vuam ſpi meam nominant.

¶ Cynanche a canib⁹ dicta quos infeſtat: præfoca tio eſt nocturna maxīa pituita craſſa & lenta in fau ces ceruiceſq; delata απο του κυωρ και αγαρχω quod eſt angere. A quo & Anguſtus & Angor: & Angiportus.

¶ Cynomyia: muſca canina. κυωρ κυνος canis: μυια muſca quę ſanguinē ab aīalibus exugit. Hęc precipue canū auribus inſidet & vulnerat eas.

¶ Cynetes. is. pe. cor. muſca minutiſſima lōgis cru ribus in capite habēs roſtrū quo perforat pellē ho minis. Naſcit ex humore & iuxta aquas abundat.

¶ Cynopolis canū ciuitas: in qua Anubis colitur & honor & ſacer quidā cibus eſt canibus conſtitu tus. Ab hac cynopolitana prefectura appellata eſt Qui in ea habitant Canarij dicuntur.

¶ Cynocephalea: herba canino capiti ſimilis κε φαλη caput dicitur.

¶ Cynocephali. pe. cor. beſtiæ ſimiles ſimijs p̄ter capita canina in æthiopia violenti ad ſaltum: feri morſu. Aug. lib. xvi. de ciui. dei Quid dicam de cy nocephalis: quorū canina capita atq; ipſe latratus magis beſtias q̄ homines confitentur. Ply. lib. vij. Gens menis minorum appellata animaliū quæ cy nocephalos vocamus lacte viuunt.

¶ Cynogloſſa. herba q̄ dicitur lingua canis γλωσ σα enim lingua dicitur.

¶ Cynorhodos. pe. cor. roſa ſylueſtris. i. canis ro ſa ſic dicta quia eius radix ad morſum canis rabidi vnicum remediū oraculo quodam compertū fuit. Quidam dicunt eſſe lilij genus rubens.

¶ Cynoſorchis quaſi canin⁹ teſtis: herba q̄ orchis & cynoſorlonia dicitur foliis olęę mollibus ternis.

¶ Cynoſura. penul. prod. canis vra. i. cauda & mi nor vrſa dicitur. Luc. lib. ix. Teſegnis cynoſura ſubit tu ſicca profundo Mergi plauſtra putas. Sūt autem duæ arcti: quarum vna dicitur maior vrſa: quam græci elicen dicunt. Altera minor vrſa. Cy noſura a græcis dicta. Nā populi græcię eā notare ſoliti. Hanc Sydonij aſpicientes cōtinue nauigāt.

Oui. Esse duas arctos: quarũ cynosura vocaꝫ. Sydoniis elicen graia carina notat.

¶ Cynossema greco sermone dĩ canis sepulchrũ. Quo etiã noĩe ẽ dictus tumulꝰ Hecubę vxoris Priami q̃ ex dolore impatibili post cladẽ exitiũq; patrię ac suorũ in canẽ cõuersa fertur. Plyn. Cynossema ita vocatur hecubę tumulus.

¶ Cynthia Diana dicta a Cyntho monte in Delo insula in quo nata cũ phœbo ẽ. Vñ & Apollo cynthius & a quo ipsa insula delos cynthia. Qui mons tãtę celsitudinis fertur vt vmbra sua totius insulæ ambitũ tegat. Cynthia etiã locꝰ romę vbi cynthorũ monumentũ fuit: Et a Diana Propertius amicam suã cynthiam ob pulchritudinẽ vocauit: quę prius hostilia vocabatur.

¶ Cypseli aues q̃ & hirũdines. Dictę ex eo q; nidũ specie cypsei. i. cistellę ex luto fingũt. Fuit & cypselus tyrannus apud corinthũ: etiã a cistula nomen acceptũ quã græci cypselon vocãt in qua delituit occultatꝰ a mẽe cũ ad pernicie vestigarer.

¶ Cyphi genus suauissimi odoris. Hiero. Odoris aũt suauitas & diuersa thymiamata & amommu cyphi œnanthe: muscus & peregrini muris pellicula q; dissolutis & amatoribus conueniant nemo nisi dissolutus negat.

¶ Cypatissus fuit nomẽ pueri Thelephi filij quem apollo amauit postea ĩ sui noĩs arborẽ cõuersi. Cypareissus & p synęresin Cypressus deĩ cõuersiõe y in u. cupressus dr. Verg. Aerię quercus: aut coniferæ cypariss. Idẽ. Et tenerã ab radice ferẽs fyluane cupressum. Dicta cyparissus q; corpus eius a rotũditate in aerẽ erigit. Vñ & conos dr alta rotũditas & fructus eius conos appellaꝫ. Hęc arbor natu moro sa est: & Plutoni sacra quoniã succisa non regerminat. Ideo funebri signo ad domos defunctorũ illam posuere maiores. Petro. in laty. Gaudẽt fera li circũ tumulata cupressi. A cyparissus fit cyparissinus & a cupressus cupressinus deducitur.

¶ Cypiron gñs est herbæ palustris seu iũci quæ & cyperus. Cypirus vero alia herba est. quę gladiolꝰ dicit radice bulbosa & odore vicino nardo. Est & per se indica herba quę cyperis vocaꝫ: Gingiberis effigie cõmanducata croci vim reddens.

¶ Cyprus insula in Carpathio mari inter cliciã & syriã diues: luxui dedita. Vñ & veneri sacra. Hora. Sic te diua potens cypri. A cypro vrbe in ea sic appellata. In ea mercatus erat quondã nouẽ regnorũ sedes. Vrbes in ea p̃clarę Cythera: a qua Venus cytherea dicta est. Paphos/Palepaphos & Salamina. Hæc inter maiores nostri maris insulas locum sibi vẽdicat: cuius septẽtrionales partes tracheę cilicię oppositę sunt: ibiq; cõtinenti pxima est. Oriẽ tales Issico sinui. Occidẽtales pamphylicũ alluit pelagus. Australes ęgyptũ. Ambitus insulę trium milliũ & quadringẽtorũ viginti stadiorum. Hinc Cyprius a. um. Vñ tres paruę insulę huic propinq̃ Cyprię noiantur. Et Venus Cypria q; ei primũ in Cypro tẽplũ sit cõstitutũ: vel quia patientibus p̃sideat. Nã greccę κυειν parere est. Similiter Cyprícus a. um possessiuũ. & Cyprianus nomẽ viri propriũ. Cyprus etiã dicit vua florẽs: & species quędã extrinsecus virgulti in ęgypto ferẽs etiã florinũ quẽdam fructũ imodũ florẽtis vuę platũ. Sed videt magis inquit Hier. ad fructũ vitis respicere cũ dicit in cãticis. Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis engaddi. Ply. li. xii. circa finẽ dicit arborẽ odoratam in ægypto foliis: & semini coriandro simílis. Coquit in oleo & exprimit. Inde vnguentũ regale qđ cyprus siue cyprinũ dicit. Vñ in canticis scribitur. Cypri cũ nardo: nardus & crocus: fistula & cinnamomũ cũ vniuersis lignis libani. Nascit in multis locis sed in cypro insula odoris suauitate p̃stat. Ideo cyprus est appellata.

¶ Cyprinus genus piscis de quo Plyni. & Aristo.

¶ Cyprogenia dĩt quæ sunt in cypro genita: etiã Venus vt Homerus in hymnis.

¶ Cyrcerũ nauis asiana p̃grandis. Plau. Cũ pcumctor portitores & quę nauis venerit ex asia negant venisse. Cõspicatus sum interim cyrcerũ quo maiorem non censeo.

¶ Cyrenenses. & Cyrenę tantũ ppli numero pe. propoppidũ lybię inclytũ potẽsq; cõditũ a Batto Laconico quẽ Callimachus pgenitorẽ suũ fuisse tradit. Ab hac cyrene tota libya Cyrenia dicta ẽ a cyrene quę & cyrenia virgine Penei regis arcadiæ filia: quã rapuit Apollo e monte pelio & in aphricã q̃ vergit in ęgyptũ trãstulit ex qua filios suscepit .iiij. Aristeũ. Nomiũ: Anteũ: & Argũ. Hinc Cyrenaicus a. um. vt regio cyrenaica & phia cyrenaica quã Aristippus socraticus cyrenẽsis instituit. Hic Hegesias phũs de quo Ci. lib. i. Tus. originẽ duxit. Hanc regionẽ Ply. appellat pẽtapolitanã: a numero quinq; vrbiũ quibus maxime inclyta est: quas hęc sunt noia. Beronice: Arsinoe. Ptolomais: Apollonia: ipsaq; Cyrene. Scribit Sal. Cyrenenses magnũ & diuturnũ bellũ gessisse cõ carthaginẽsibꝰ de finibus agrorũ. Est & cyrene nomẽ vrbis in Cypro insula: quã Cyrus cõdidit ex qua natũ putant Simonẽ patrẽ Alexãdri & ruffi: vt est apud Euan. Augu. li. de pastoribus scribit Simonẽ cyreneũ q angariatus est: vt Xp̃i crucẽ tolleret fuisse aphrũ & hanc cyrenẽ aphricę contiguam esse.

¶ Cyrnus grece κυρνος insula est in mari ligustico: quã latini corsicã dicũt. Dictę cyrnus a Cyrno corsicę rege prius Terãne nosata quia ibi terannei populi Thessalię habitauerũt: longa passuũ. cl. milia lata maiore ex parte. i. Circuitu. cccxxij. milliũ distans a vadis Volateranis. lxii. millibus passuum. Hinc Cyrneus a. um. Verg. Sic tua cyrneas fugiãt examina taxos. Hęc primo teraphne postea a cyrno cyrne appellata est. ¶ Cyrnea vasis vinarij gñs Plau. Cadus erat vini inde impleui cyrneam.

¶ Cyrrha iugũ parnasi mõtis bœotię. Mar. Quid tibi cũ cyrrha: qd cũ pmesidos vnda? Cyrrhea vero vrbs in helicone iuxta Nysam. Luca. Sed mihi iam numẽ: nec si te pectore vates Accipiã cyrrhea velim secreta mouentem Sollicitare deũ: bacchũq; auertere nysa.

¶ Cyrios latine pprius authenticus dominus. Vñ Cyriacus propriũ nomen.

¶ Cyrus ppriũ nomẽ regis persarũ. Cyrus vero nomen duorũ fluuiorũ: quorũ vnus est in Albania alter in Media.

¶ Cyssus genꝰ hederę q̃ sola sine adminiculo stat a grecis orthocyssos dicitur. Quo etiã nomine dictus fluuius quidam.

¶ Cytheron. Vide in dictione cithera.

¶ Cytisus pecor. gñs fruticis inter eãpos & syluas a Cytiza ciuitate. Col. li. iij. Cytisum: quẽ graci aut zeas, aut carnicin aut trifarin vocãt q̃plurim

mũ habere expedit q̃ gallinis: apibus: ouibus: capris: & oĩ genere pecudũ vtiliſſimus eſt. I dẽ li. x. vtraq; cytiſus. Eſt. n. ſatiua & altera ſuę ſponte

¶ Cytorus pe. pro. mons in aſiatica regione q̃ paphlagonia nũcupat. In eo buxus plurima naſcebat. Vñ & buxifera a Catullo dicit. Vergil. Et iuuat vndãtẽ buxo ſpectare cytorũ. Fuit & cytorus ſiue cytorũ ciuitas ſynopẽſiũ emporiũ a cytoro phryxi filio cõdita & appellata vt teſtatur Strabo.

¶ Cytinus flos ſatiuę punicę vt balauſtũ ſylueſtris vt ẽ apud Dioſco. Plyni. vero cytinũ interpretat pomũ ipm̃ immaturũ & primũ partũ ei⁹ florere incipientis: flores vero ipſos in ipſo Cytino erũpentes. Balauſtia naturę aſtringentis.

¶ Cytheris nom̃ fuit libertę Voluminij: quã Gallus amaſſe dicitur. Ver. eam lycorim nominat.

¶ Cythera pe. pro. inſula cõtra cretã. In quam primũ delata eſt Venus. Vñ Venus cytherea dicta eſt Feſtus tñ ſcribit Cytherẽa venerẽ dictam ab vrbe cytherea in quã primo deuecta eſſe dicitur concha cum in mari eſſet concepta.

¶ Cyzicus ſiue cyzicũ inſula in ꝓpontide duobus põtibus cõiuncta cõtinẽti: habens vrbẽ eiuſdẽ nominis: mœnibus arce & turrib⁹ marmoreis: cui nomẽ indidit cyzicus rex: quẽ Iaſon per imprudẽtiã interemit. De hac Ouid. lib. i. faſ. Hinc propontiacis hęrentẽ cyzicon oris. Cyzicon æmonię nobile gentis opus. Fuit hęc ciuitas magnitudine & pulchritudine cũ primis aſię vrbibus cõparanda pacĩ & bello apta tribus armamentarijs inclyta: quorũ aliud armorum: aliud inſtrumẽtorũ: aliud frumenti erat receptaculũ. Huius habitatores Cyziceni appellantur. Verũ pius papa in Aſia hanc cyricũ appellat. nõ Cyzicũ. Et de cyzico ſic ſcribit. Nũquid Cyzicus nobis nõ ſatis cõſtat adeo claritatẽ rebus adimũt tempora & nos homunciones diuturnam quęrimus in hoc ſęculo gloriam quam potentiſſimę ciuitates retinere non potuerunt.

LITTERA Quãdoq; pro th aſpirato ponitur: vt Theos deus. Quandoq; conuertitur in b vt quod olim duellum nos iã bellum dicimus. Et duellona bellona. Quandoq; in l. vt a ſedeo. olim ſedda dicebatur: q̃ nunc ſella. Quandoq; in r. vt meridies ab eo quod eſt medius dies. Interponit nõnunq̃ in compoſitis hiatus prohibendi cauſa: vt in prodeſt redarguo. Subtrahit quãdo ſequẽs ſyllaba abſcũ alia conſonante incipit: vt aſcendo aſpicio. Quando autem conuertatur in alias litteras dictum eſt in ad.

¶ Dacia per c regio in Scythia quam quidã Thracię partẽ: quidam conterminã dicunt. Alij prouinciã citra & vltra Iſtrũ eſſe autumãt. Hęc vt Ptole. ſcribit a ſeptẽtrione parte Salmatię a carpato mõte a meridie danubio terminat: quã nõnulli vvalachiam magnã eſſe voluerunt. Cuius populi Daci & dacę dicuntur: qui olim Strab. teſte daui appellati ſunt. Ex quo apud athenienſes dauorũ nomina ſeruilia plurimũ abundabant. Hinc factũ eſt vt in comœdijs ſerui introducantur daui nominati qui alio nomine Getę dicti ſunt.

¶ Dacicus dictus eſt qui daciã vicit ſicut a germania germanicus. Iuue. Cũ lãce beata Dacic⁹ & ſcripto radiat germanicus auro.

¶ Dactylus pe. cor. a latinis dĩ digitus. Ad cuius ſimilitudinẽ metri pes vocat. Itẽ dactyli carycę. i. fructus palmæ. Apitius. Et croci dragmę ſingulæ dactylorũ oſſibus torridis quinq; his deniq; dactylis nunc mollitis. eſt. Eſt & dactylus vuę genus in longuz porrectę. A Columella Dactylides dicunt vuę a digitali gracilitate.

¶ Dæmon latine ſciens dĩ. Aug. li. ix. ciui. dei. Dęmones dicunt: quoniã græcũ vocabulũ ob ſcientiam nominati. Noſtræ religionis homines appellant ſpiritus in cœlo a deo creatos: q̃ de cœlo deiecti partim in terrę infimo: partim in hoc aere damnati ſunt. Hinc Eudęmon & Cacodęmon pro bono & malo dęmone. Dæmon etiam animus humanus in corpore ſitus vocatur.

¶ Dæmoniũ idem qd̃ dęmon. Dæmonioſus & dęmoniacus qui a dęmone poſſidet. Vnde de apoſtolo Thoma ſcribitur q̃ dæmonioſi liberabantur.

¶ Dædalus pen. cor. dici poteſt ingenioſus. Quo noĩe dictus eſt athenienſis faber egregius Icari pater qui ſerrã aſciam perpẽdiculũ terebrã glutinum lithotoltam inuenit: malumq; & antẽnam naui imposuit. Hic accuſatus q̃ perdicam ſororis filium interemiſſet: iudicij metu in cretã fugit: vbi Labyrinthum fabricauit vbi Minotaurus includeretur opus portentiſſimum humani ingenij. Dictus Dędalus (vt quidam exiſtimant) απο του Δαι Δαλλειν: quod eſt variare. Alij hoc verbũ a dędalo deriuatum putant ob multiplex variũq; ingentũ hominis propter quod græci Δαι Δαλον. varium dicunt. Et Lucre. Terrã ob rerũ artificiorũq; varietatẽ dędalã nominant. Aennius ſimili modo Mineruam. Vergi. Circen. Plau Logodædalos vocauit qui dolũ colunt ſermonis ornatu.

¶ Dædala neu. gñe vrbs lycię: a monte lycię: ſeu a Dædalo ibi ſepulto quũ eũ coluber aquaticus ex amne nino in paludem quã dędal⁹ cõmeabat egreſſus momordiſſet.

¶ Dalmatica regio Illyrica conterminа liburniæ verſus occaſum a qua dalmatæ dicti ſunt populi: qui vt Apianus ſcribit: domiti ab Auguſto fuere. In ea Iadera ciuitas inſignis rerũ abundantia & raguſium olim epidaurus dicta. Hinc dalmaticus a. um. Sue. Extrema bella duo per ſe geſſit: dalmaticũ adoleſcens adhuc & cantabricũ.

¶ Dama, genus caprę ſylueſtris tã maſ. q̃ fœmi. generis. Ver. Cũ canibus timidi veniẽt ad pocula damę. Mar. Dente timetur aper: defendũt cornua cervum. Imbelles damę quid niſi pręda ſumus? Hui⁹ diminutiuum eſt damula.

¶ Damaſcus vrbs nobiliſſima & caput Syrię. Vñ Damaſcena pruna auctore Plinio libro. xv. dicta creduntur.

¶ Damon nomẽ philoſophi pythagorici: q̃ cum phythia arctiſſimo amicicię vinculo cõſtrict⁹ fuit

¶ Damocles nomen proprium vnius ex aſſentatoribus Dionyſij.

¶ Damœtas cum diphthongo œ nomẽ paſtoris de quo Verg. in Buc. Dic mihi Damœta. &c.

¶ Damnũ & dãnatio a dẽptione: quaſi diminutione cũ minus de re factũ eſt: q̃ quãti cõſtat. Hinc dãnoſus a. um. Col. li. i. Q d et ii per partes nonnunq̃ dãnoſum eſt: in ſumma tñ cõpendioſum.

¶Damno as. damno afficio. Vnde indēnis q̄ nul lo afficit damno. Sed cū de peccato vel de peccati pœna agitur quandoq; ablatiuo: qñq; genitiuo iū gitur. Ci. lib. iiii. ad Heren. Maiores nostri si quam vnius peccati mulierē damnabant simplici iudicio maleficiorum multorum cōuictā oportebat. Quo pacto? Quoniam quam impudicā iudicarant. eaꝫ veneficij quoq; damnatam existimabant. Et lib. i. Tus. Sed plurimi contra nituntur: animosq; quasi capite damnatos morte multauit. Quādo vero nō apponitur pretiū vel peccatū pœnaq; peccati accusatiuo tantū iungit: & significat culpo. Hieron. in præfa. pent. Quid igit damnamus veteres? minime. Sed post priorum studia in domo dñi quod possumus laboramus. Ci. li. iiii. Tus. Rerum naturam q̄ errorē damnare voluimus. Interdū damnare accipitur pro exheredare. Vnde e duobus filijs alterum hęredem institutū: alterū damnatū legim⁹. Interdū pro cōpellere: obligare & necessitate astringere. Ter. Tuus est damnatus gnatus: nō tu. Interdū pro liberare. Verg. Damnabis tu quoq; votis. Et est translatio quasi vt damnati cōpellunt male ficijs eorum pœnas luere: ita tu votis supplicū cōpelleris eos exaudire. A participio damnat⁹ fit cō positū indēnatus: qui indicta causa: idest nō defensa aut incognita causa damnat⁹ est. Sal. Hi primo cœpere quēq; pessimū & omnib⁹ inuisum indēnatū necare. Aliqñ indēnatus dicit nō dēnatus. Liui. li. ii. Eū indēnatū in dicta causa nō debere violari. Cōposita a damno sunt condēno & prędamno qđ est ante damno. Liui. li. iiii. Totā culpā eius tēporis in prędānatum collegam transferentem oīes tribus absoluerunt.

¶Dan vicus est in quarto a panea de milliario euntibus tyrū q vsq; hodie sic vocat: terminus Iudeę quincię cōtra septētrionē. De quo & Iordanis flumē erūpens a loco sortitus est nomē. Ior. quippe pispon. i. fluuiū siue riuū hębrei vocant.

¶Danista fœnerator creditor. Plau. Morigerus ē mihi danista qui de me argentū nō petit: a dando: q; det fœnori: vel a greco απο του Δανιξειν qđ ē mutuare. Danisticus fœneratorius. Danisma mutuum vsura.

¶Danūt qñq; a veterib⁹ dicebat p dāt: & duis p dederis. Plau. Cui se virtutē dij danūt lenoniam.

¶Danubius & danubium dī. Ser. Ister fluuius est scythię q; & danubius nominatur. Sal. Nomēq; danubiū hēt in iugis germaniæ mōtis Sarnobę orit per innumeras gentes dicit Danubius: vbi Illyricū attigit Ister. Ix. amnibus acceptis in mare inuoluit. Amb. li. Hex. Danubius de occidētalibus partibus barbarorum atq; Romanos interfecans populos donec ponto ipse condatur.

¶Danaus ægypti frater Argiuorum rex: q; anno egressionis populi Israel. xxxvij. Stenelo rege expulso argos tenuit: ibiq; quinq̄ginta annos regnauit. Genuit quinquaginta filias quę bellides dictę sunt. Hæ vna nocte viros suos ęgipti filios prętervnā interfecerunt. A Danao fit patronymicū fœminino danaides. Sene. in Hercule. Vt neq; frustra Danaides plenas ferunt.

¶Danae cū ae. sed nō diph. grece Δαναη nomen Acrisij filię. Frequenter imo fere semper ae diuidit: vt apud Oui. li. ij. de. tris. Quid danaen danaęq; nurus matremq; lyei.

¶Dapes sunt magnifici & oppipari apparatus. Mar. Illa qdē lauta ē: dapibusq; instructa superbis Sed nihil omnino te recitāte placet. Hinc dapalis cœna quę diuersis & amplis dapib⁹ cōstat. Ply. Pauonē cibi gratia Romę primus occidit orator Hortēsius dapali cœna sacerdotij.

¶Dapaticus a. um. quod ē amplū & magnificum vt negocium dapaticum.

¶Dapsa apud veteres genus sacrificij: quod fiebat: aut hyeme sequenti: aut vere a grecis Δαψ vocatur.

¶Dapsilis pen. correp. abūdans: liberalis. Græci Δαψιλεα largū dicūt. Col. li. iiij. At spionia dapsilis musto. Δαψιλειαν largitatē abūdantiā rerum. liberalitatēq;. Vñ nostri quoq; dapsiles aliqñ lautos & liberales appellāt. Plau. in Aul. Istas magnas factiones dotes dapsiles: mihil moror. idest affluentes & largas. Dapsile aduerbiū abundāter. Suet. in Vespa. Sed & conuiuabatur assidue: ac sæpius recte ac dapsile.

¶Daphnis latine laurus. Fuit (teste Seruio) Mercurij filius formosissimus.

¶Daphne ppriū nomē puellę nymphę. Et daphne vt docet Stra. nemus apud Antiochēses. Vide in dictione Epidaphne

¶Dardanus nomen electrę Iouisq; filij. Qui cum Iasium fratrem interemisset: inde fugiēs samothraciam deuenit. Vnde Ver. His ortus in agris Dardanus Ideas phrygiæ penetrauit ad vrbes Threicią q; samon. quę nunc samothracia fertur. Et ab ipso Dardano dardania regio in phrygia vocata est: & dardanidę populi. Hic Erichthonīū genuit qui filium habuit Troem: qui Troiam: quę prius dardania appellat: a suo nomine vocauit: Hic filios habuit Assaracum & Ilum: qui vrbem regiam a se Ilion nominauit. Huius filius fuit Laomedon Priami pater.

¶Darid æus nomen regis Persarum tempore Tiberij Caij & Claudij Imperatorum.

¶Darius nomē regis persarū: q. xxxvi. annos regnauit: cui Xerxis filius ex atosa Cyri filia successit in regno. Hoc nomē habet pen. pro. quoniā apud grecos scribitur per ei diphthongū.

¶Daricus pen. cor. numisma persicum darij imagine percussum.

¶Darmentus fluuius Meduallorū sese per cōfragosa loca in Rhodanum precipitans.

¶Dasia dēsitas spūs & signū est vocalis aspiratę

¶Dardanarij dicūtur ppolę q oīa præmūt vti demū carius vendant. Dicti a dardano quodā cōtaminatissimo & proflagratissimo Mago: a quo etiā dardanię artes a Col. vocant magicę. Eius sūt verba. At si nulla valet medicina repellere pestem Dardanię veniunt artes.

¶Datatim aduerbiū significat invicē dādo. Plau. Tū isti qui pila ludūt serui scurrarū datatim in via.

¶Datarius: qui in postulationibus ac lr̄is manu pōtificis maximi subscriptis diē & locū notat: quibus datę sunt litterę. Datarius a. um. quod est dandum. Lingua vernacula dadare. Plau. Eho an non prius salus? Nulla est mihi salus dataria.

¶Daunia Apulia: a Dauno Illyricæ gentis claro viro: qui eam condidit.

¶De prępositio est: quę separata modo significat απο: Hoc est a: vel ab. vel ex: vt audiui de patre

De.

meo. Mō περι: vt cū dicimus de partibus oratio nis. περι μερων του λογου. Modo propter. Ter. in Eunu. Quantū me amas de fidicina hac. Modo deorsum: sicut sus sursum. Vñ susq; deq; fero vetes dicebant. Hoc est sursum an deorsum res ferat: parui facio. Modo memoratiuā vim habet: vt Cicero scripsit de officijs. Modo significat non: vt delumbe: quod est nō habens lūbos. Cōposita interdū auctiua est. siue intēsiua: vt deamo: deprauo. Interdum diminutiua vt decresco: deferuesco. Interdum priuatiua siue negatiua: vt desperatus: demens: d edecet. Interdū localem vim obtinet: vt deambulo: descendo. Interdū deficientē vim sui simplicis indicat: vt discо dediscо: tego detego: doceo dedoceo. Interdū est honoris exhibitiua vt defero: deduco. Significat quādoq; in totum vel omnino: vt demando. Quandoq; aperte seu palā vt demōstro. Cōponit aūt cum dictione incipiente a b a. vt deamo. b. vt debacchor. c. vt decerno. d vt deduco. e. vt deerro. f. vt defero. g. vt deglutio h. vt dehisco. I. vt deiscio. L. vt delabor. m. vt demiror. n. vt denudo. o. vt deosculor. p. vt depello. q. vt dequutio. r. vt. deriuo. S. vt desudo. T. vt detraho. v. vt deuenio. Patitur tamē nōnunq; elisionē metri gratia: sicut in deinde & dehinc. Vergilius Oscula libauit natę dehinc talia fatur. vbi eliditur e. & dicimus dhinc.

¶ Dehabeo es. significat nō habeo. ¶ Hiero. ad Eusto. Ita ille moderatur vniuersa: vt nemo quid postulet: nemo dehabeat.

¶ Deamo valde amo: quod vulgo dī cordialiter amo. Ter. in heau. Ne ego tuę fortūat⁹ deamo te Sy

¶ Deambulo de loco ad locū: vel hīc inde am (re. bulo: vt fit salutis vel relaxationis causa. Teren. in adel. Deambulare huc libitū est. Augu. lib. v. con. Ante tribunal deambulabat solus.

¶ Deambulatorīū locus in quo deambulamus.

¶ Deartuo as. quasi partus incido. Plaut. in Cap. Tum igitur ego denūciatus deartuatus sum miser

¶ Deauro as. a sūmo vel ad imū auro: vñ deaurat⁹

¶ Debacchari. pprie ē præ ebrietate valde furere. Ter. in ad. l. Satis debacchat⁹ iā leno es. audi si vis nūc: ego ne debacchatus sum in te an tu in me? Per trāslationē vero dicit cum quis ira percitus furit.

¶ Debellare bello vincere vel capere: & pprie debellamus hoīes: expugnamus castra/vrbes: naues & hmōi. Ply. li. vi. Darīū Alexāder debellauit.

¶ Debilis ex de & habilis: quasi parū habilis: hoc est male habitudinis. i. infirmus. Hinc debilitas: & debilito tas.

¶ Debeo es. debui itū. Pertinet ad omnia: quibus deuincti sumus: quod vulgo teneor: seu debitor: siue obligatus sum dicitur. Cice. Planco. Perfice vt ne minus raspu. tibi q̄ tu reipu. debeas. Idē Seruio Homo & maximis meis beneficijs deuinctus & pope omnium qui mihi debere aliquid videntur gratissimus. Aliquādo debere est dare debere. Plau. in Cur. Beatus mihi videor subduxi ratiūculā q̄tum ętis mihi sit: q̄tūq; alieni siet: dines sum si nō reddo eis quibus debeo. Salu. Res aūt opportuna videt q; eis priuatim egregia liberalitate publice maxis muneribus grandē pecuniā debeat. Sed cū accipitur peo eo qd̄ vernacula lingua dicim⁹ douere: verbū familiarium est: vt tu debes legere.

¶ Debitor proprie dicit̄ is a quo inuito exigi pecunia potest: inquit Modestinus.

¶ Debitio ipse actus. Cic. Perq̄ dissimilis est pecunię debitio & gratię. nā qui pecuniā dissoluit statim non habet id qd̄ reddidit. Qui aūt debet ęs retinet alienū. Gratiā aūt & qui refert habet: & qui habet in eo ipso quod habet refert.

¶ Debitū & participiū & nomē esse potest. Quādo nomen significat id quod debet: vt omne debitū dimisi tibi. Quando participium dicitur obligatum Liui. li. xxij. Cū Roman⁹ plures q̄ pœnus recepisset. argentūq; peis debitū sępe iactatū in senatu re quā tūc cōsuluissent patres tardius erogaretur.

¶ Decacumino as. pe. cor. cacumē pręcido. siue cacumine priuo. Col. li. vi. Potest etiā vlmus sic disponi. vt adhuc tenera decacumine t: ne altitudinē .xv. pedum excedat.

¶ Deca grece δεκα latine decē. Decatos decimus Decas adis. numerus denarius seu q̄cquid numer denariū cōtinet. Vñ Liui⁹ libros suos decadas nū cupauit q; decē volumina singulæ cōtinerent. Itē decadas decēnalia spatia nuncupamus.

¶ Decapolis pe. cor. Iudęæ regio est decē vrbium trans Iordanē. Hāc multi Cęsaream esse dixerunt.

¶ Decarchō greci eū appellāt q decē pest eqtib⁹.

¶ Decachordiū instrumētū musicū decē chotdas habens.

¶ Decalogus pe. cor. sacrū volumen quod decē legis pręcepta continet.

¶ Decaphorus pe. cor. lectica quę fertur a decē hominibus: sicut hexaphorus quę a sex.

¶ Decadoros pen. pro. longus decē palmis.

¶ Decalicatū calce litum.

¶ Decaluo as. Vide in dictione caluo.

¶ Decedo is significat discedo: proprie vero a mā dato custodię loco recedo. vt cōsules de prouincia dicuntur decedere: & præsides de vrbibus. Et decedere est deorsum ire siue minui. Lact. li. i. Id autem solidum existimandū est: cui nihil decedere id perfectū cui nihil possit accedere. Decedere via ē per errorē siue honoris gratia digredi. Suet. in Cæsa. Et cū luminibus extinctis decessisset via diu errabundus tandē ad lucē duce reperto per angustissimos tramites pedibus euasit. Idem in Tibe. Nec mirū tum palam esset. ipsum quoq; eisdē assurgere & decederevia. Plau. in Tri. Decedā ego de via: de semita: de honore populi. Rursus decedere ponitur pro mori. Et per se plenum est: vt subintelligatur vita tanq̄ de custodia & gubernatione corporis proficisci: vt eo modo dicatur decessit: quo defunctus est Ci. tamē in Cato. dixit. Vetat pythagoras sine iussu Imperatoris dei prędisidio & statione vitę decedere pro discedere: sed semper ablatiuum desyderat: vt excessit e vita.

¶ Decerno is. pprie statuo cōstituo definio: siue de magnis rebus certā sententiā pfero. Vñ & senatus decretū. Ci. li. i. offi. Quare expectanda quidē magis est dicernēdi ratio q̄ decertādi fortitudo. Terē. Quicqd peperisset decreuerūt tollere. i. deliberauerūt. Per translationē vero pertinet ad ea quæ sunt dimicationis. Liui. li. i. Obuiā egressi vt poti⁹ acie decernerēt. q̄ inclusi detectis dimicarent.

¶ Decerto as. frequētatiuū Ambr. Vnguētati spectare solent non decertare.

¶ Decermina dīr quę purgādi causa dēcerpuntur

¶ Decretū nomē id significat quod definit. Vñ de

creta põtificũ cõſtitutiões dñr. Decretũ particípiũ vt cũ dicimus. Decretũ eſt.i.ſtatutũ & definitũ. Decreta ſenatus a conſultis ſic diſtinguntur ab aliqb⁹ vt decretũ dicãt particulã quandã eẽ ſenatuſulti vt cum prouincia alicui decernitur tanq̃ decreta ſint ſpecialia:conſulta generalia.

¶ Decretorius a.um. Ponit ꝓ iudicario in quo.ſ. iudicũ ferri poteſt vt dies decretorius q & criticus Aliqñ dicit quod eſt decretũ firmatũ extanſq; ad aliqd arguendũ iudicandũve. Quintili. At quidã litigationibus ſuis illum modo ambitioſum declamandi ſudorẽ prẽſtitiſſe cõtenti cũ turba laudantium deſtituũt ſubſellia pugnamq; illam decretoriã imperitis ac ſæpe pullatę turbę relinquunt. Decretoriũ ſydus:&tẽpus decretoriũ dicitur id ex quo de prouentu aliquarũ rerum futuro ſumitur iudicium. Ply.li. xviij. Res ſumma vitiũ agit decretorio vnius ſydere illo quod caniculã appellauimus. Vnde carbunculare dicuntur vt quodã vredinis carbone exuſtę. Idem. Aquila exoritur veſperi decretorio die florentibus oleis.

¶ Decerpo ex de & carpo ſignificat detraho: ſiue in de carpo. Vnde decermina.

¶ Decet cõuenit:honeſtũ eſt:aptũ ẽ:cõſentaneũ eſt Ci.li.de opti.di.gñe. Decere inquit quaſi aptũ eſſe: cõſentaneũq; tẽpori ac perſonę. Quod tũ in factis ſępiſſime:tũ in dictis valet. In vultu deniq; & geſtu & inceſſu. Cõtra itemq; dedecere. Et modo perſonale eſt. Oui.de reme. Lude decent animos mollia regna tuos. Modo imperſonale:quod nõnunq̃ cum datiuo cõſtruitur. Ter. Facite ita vt vobis decet. Plau. Nobis decet eſſe bonis. Huic contrarium eſt dedecet quod eſt inconueniens:ineptũ:turpe ſiue inhoneſtũ. Ouid. libr. vi. meta. Admouiq; pces quarũ me dedecet vſus. A decet fit decens conueniens:decẽtia decẽter:decus decor decorus decoro & decoro. Cõpoſita ſunt cõdecet:indecet: & dedecet pe.cor A quibus cõdecens.indecens:cõdecentia indecẽtia condecoro & indecoro.

¶ Decor oris.pe.pro.maſ.gñis eſt quaſi pulchritudo quędã. Ver.lib.v. Et doryclí coniunx diuini ſigna decoris. Hinc Decorũ pulchrum: & decore pulchre. Decoro as.pe.pro.quod eſt pulchrum viſu aut auditu facio.ſiue orno. Vnde decorũ & indecorũ ſubſtantiua dicuntur. ſignificatq; decorũ decentiam quandam rebus perſonis locis ſiue in agẽdo:ſiue in loquendo accõmodatam. Vñ ſi quis inducat agricolam ea loquentem q̃ ad phũm pertinent:hunc non ſeruare decorum dicimus. Aliquãdo etiam ad virtures tranſfertur: & appellatur decorum non tam ipſum honeſtum q̃ quod hominibus & cõmuni opinioni honeſtũ videt & pulchrũ & approbabile. Ci. de opti.gñe di. Atq; illud indecorũ quod quale ſit ex decore debet intelligi. Eſt & decorus a.um. & Indecorus a.um. Quin.li.iii. Cũcta corrũpit ac ꝓpemodũ pdit indecora vel voce vel geſtu ꝓnunciatio. Decor oris.pe.cor.& adiectiuũ a decus deriuat:ꝓ decorus a.um. Sal.li.iij. Eqs & armis decoribus vultus. Inde fiũt cõpoſita indecor & dedecor. Ver.li.x. Nec tñ indecorẽ tua te regina reliquit. Sta.li.iij.the. Legimus indecores. Inuenitur tamen hic & hęc indecoris. Accius. Cuius ſit vita indecoris mortẽ fugere haud conuenit. Vergi. li.xii. Nec gñs indecoris ſine me hęc haud mollia fatu. Vbi patet indecoris ſubſtantiuum eſſe. Nam ſi adiectiuũ eſſet indecore dixiſſet. Iungitur.n.neutrũ cõi: vt paupere regno. Salu.lib.iii. Dedecores militiq; terga ab hoſtibus cędebantur. Aſcẽ. Nonius quidẽ indecoris:ſed plures legunt indecores vt ſit indecores genus per ſynecdochen dictũ.

¶ Decus oris.pe.cor.& generis neutri honorificẽtia ex rebus geſtis eſt. Ver.li.v. Oblitus decoriſq; ſui:ſociũq; ſalutis. Huius cõtrariũ eſt dedecus: qđ pro ignominia ſiue infami turpitudinis genere ſumitur. Capit quandoq; etiã decus ꝓ honeſto:cum quid honeſte fit & dedecus pro inhoneſto. Hinc decoro as.pe.cor.quod eſt honeſto ſeu honorifico. Hor. At bene nũmatum decorat ſuadela venuſq;. Gell. Leonides laudatur qui ſimile apud thermopylas fecit:propter eius virtutes omnis gręcia gloriam atq; gratiam pręcipuam claritudinis inclytiſſimæ decorauere monumentis:ſignis:ſtatuis:elogiis:hiſtoriis:aliiſq; rebus gratiſſimũ id factum habuere. Vnde decora militię:laudes:honores: honeſtamenta militi in bello cõparata. Sta.lib.the. Terrarum decora alta viri decoriq; iugales. A decoro fit condecoro pro honeſto. Dedecoro pro vitupero.ſiue turpifico. Ter.in hecy. An quicq̃ pro iſtis factis dignũ te dici poteſt q̃ me & te & familiã dedecoras. Ex his omnibus patet :q; plus eſt decus q̃ decor:& plus eſt dedecus q̃ indecor⁹. & decoro pe. correp. q̃ decoro pen.pro. Quoniam decoro pen. cor.ſignificat honorifico. Decoro penu.pro.pulchrum viſu aut auditu reddo. Vnde decorum & indecorum minus eſt q̃ decus & dedecus. Cice. lib.i. offici. Sin aliqñ neceſſitas nos ad ea detruſerit quę noſtri ingenij non erunt:omnis adhibẽda erit cura:meditatio/diligentia: vt ea ſi nõ decore:at q̃minime indecore facere poſſimus.

¶ Decorũ pe.p.appellat qđ græci prępon dicunt cuius via ea eſt:vt ab honeſto non queat ſeparari. Nam & quod decet honeſtũ eſt:& quod honeſtum eu:decet. Decorũ inquit Cice.lib.de offi.id eſſe qđ cẽſentaneũ ſit hominis excellentię quod ad prudẽtiam ad fortitudinem: ad iuſtitiam ad temperantiam pertinet:& in omni honeſtate verſatur. Eſt & decorũ:qđ & poetę ſequũtur:cũ id quod quaq; perſona dignũ eſt & fit & dicitur

¶ Decẽ a gręco Δεκα fit:a quo componunt vndecim:duodecim:& cætera. Deriuata ſunt decimus: a quo vndecimus.duodecimus cũ reliquis. Denus a quo vndenus:duodenus. Denarius a quo vndenarius duodenarius.decennarius: & quę ſequunt. Decies aduerbiũ a quo vndecies duodecies:& cætera. Decenus a quo vndecenus:& cętera. Col.lib. iiii. Vt ego exiſtimo tricenas vt decenas certe amphoras percipient.

¶ Decimus non ſolũ numerũ ſed q̃nq; etiã magnitudinẽ ſignificat:vt decimũ quodq; ouũ decimus quiſq; fructus.i.pręcipuus magnitudine

¶ Decimanus ſiue decumanus.i.magnus. Vñ decumana porta caſtrorũ:quę in his maxima eſt & decumanus limes in limitatione agrorũ a magnitudine & longitudine dictus putat:qui agrũ ab exortu æquinoctiali ad occaſum æquinoctialẽ ſecat. Nam alter ex tranſuerſo occurrẽs:cardo appellat. Decumani etiã vt Aſco. docet vocãt publicanorũ principes a q̃bus decumę ſiue decimę exigebantur.

¶ Decima ę.ſignifi.portionẽ vnã ex decẽ. Plaut. Vt decimam ſolueret herculi.

¶ Decimate eſt decimã partẽ detrahere. Vñ apud Euang. Veh vobis qui decimatis mẽtham & oñe holus. Et decimari legiones dñr qñ decimus q̃ſq; ſupplicio afficitur ab imperatore. Liui. li. ii. Cętera multitudo ſorte decimus quiſq; ad ſupplicĩ lecti. Sic vigeſimare & cẽteſimare dicĩt. Huius verbi cõ poſita ſunt addecimo. Hier. li. i. ꝓ. Greges veſtros addecimabit. Ex decimo eligo. Vnde exdecimatũ electum.

¶ Decẽiugis currus: quẽ decẽ equi iũcti trahunt.

¶ Decẽpeda pe. co. pertica qua mẽſurat terra a numero pedũ dicta ſicut quincupeda a quinq; pedib⁹ Ci. Vrbẽ iam peritus metator & callidus decempeda ſua ſaxa diuiſerat. Hinc decẽpedator: Idem Cauebat etiã. L. Antonio qui fuerat ęquiſſimus agri priuati & publici decempedator.

¶ Decẽdiũ ſpatiũ decẽ dierũ. Nã decẽniũ ſiue decẽnis decẽ annorũ dicĩt. Decẽnale quod eſt decẽ annorum vt bellũ decẽnale.

¶ Decuſſis a decẽ aſſibus: quæ dictio in oñi denario numero mẽſurę & põderis valet. Fuit cõſuetudo apud maiores: vt æra in vocabuli cõpoſitione poſtponerentur: ſicq; ſemiſquintus: ſemiſquartus ſemiſtertius pronũciabãt. Dipõdiũ a duobus põderibus: & vnũ pondus fuit. Aſſipondium quaſi libręvnius pondus. Reliqua deinceps a numero dicebantur vſq; ad cẽtuſſis. Et a tribus aſſibus treſſis & pariter vſq; ad decẽ cõputabant. Ab inde ſumebaĩ cõpoſitio ad decẽ. A duobus decuſſibus Viceſſis deinde triceſſis vſq; ad cẽtuſſis.

¶ Decurio dictus eſt auctore Vlp. q̃ in initio cũ deducerent coloniæ cõſilij publici gr̃a decima pars deductorũ conſcribi ſolita ſit. Vñ Cice. in orationibus citat decreta decurionũ. Col. Claſſes etiã non maiores q̃ denũ hoĩum facĩũ dę quas decurias appellauerunt antiqui. Erãt tamẽ alij vrbani: alij municipales decuriones. Vrbanus decurio turmę præerat: quæ duobus & triginta equitibus conſtabat. Neq; vero belli ſolum: ſed domi quoq; pro eo qui prędeſt cubicularijs. Sue. in Dom. Saturius decurio cubiculariorum. Decurio quoq; palatij dictus eſt ab Ammiano qui prępoſit⁹ erat palatio: q̃ ẽ ordo dignitatis. In municipijs autẽ decurio idẽ creditur qui & ſenator Romę. Cice. Recita quæſo Sexti qd decreuerint capuæ decuriones. Hoc etiam patet ex epiſtola Plynij qui ait. Eſſe aũt tibi centũmilliũ nũmũ ſatis indicat q̃ apud nos decurio es. Igitur vt te non decurione ſolũ: verũetiã equite romano perfruamur: offero tibi ad implendas equitis Romani facultates trecenta millia nũmum. Similiter Decurio ordo dicĩt. Vnde latine dici põt decuria cubicularĩorũ: ſicut decuria iudicum & ſcribarũ: cuius princeps decurio nominatur. Cuius dignitas decurionatus: dicitur ſicut a Centurione cẽturionat⁹.

¶ Decuriare eſt decurionis officiũ exercere. Vnde decuriata comitia ſicut a cẽturione centurio as. A quo centuriatus ager & centuriata comitia.

¶ Decido is. pe. p. deorſum ſeco. vt fit cũ ex lardo fruſtũ incidim⁹. Per trãſlationẽ vero, ſignificat determino: & liti finẽ impono. Hor. Et poſt deciſa negocia cãpo. Vñ decidere dubia dicimus. q̃ ſi amputãdo ſupflua qđ integrũ eſt oſtẽdere decido is. pe. cor. deorſum cado: a quo fit diciduus. a. um.

¶ Decidua dicunt illa quę cadũt: vt folia. Ply. lib. xi. Oibus aũt caua & in mucronẽ demũ concreta ſunt: ceruis tantũ ſolida & oĩbus annis decidua.

¶ Decipio is. pe. cor. de fraudo. Vñ & decipula

¶ Decipula. ę. quoddã laquei gen⁹ ad decipiẽdas capiendaſq; aues.

¶ Declamare ẽ ſe in ficto themate exercere. Caluus ſcribit declamationẽ eſſe domeſticã exercitationẽ q̃ res plurimũ cõducit eloquẽtię. Solebãt eñ romani adoleſcẽtes eloquẽtię ſtudioſi exercẽdi ingenij gratia inuehi orõnib⁹ in eos quos ſcirẽt aliquo crimine poſſe notari. Vñ Senecę & Quintiliani declamationes q̃ ſunt p̃ludia quędã orandi. Hier. ad Dama. Nec aures Quintiliani floſculis & ſcholari declamatione mulcẽdę. Sene. Declamationis nomẽ apud nullũ auctorẽ antiquũ añ ip̃m Ciceronẽ inueniri põt. Idẽ li. i. Decla. Declamabat Cicero nõ q̃les nunc cõtrouerſias dicimus.

¶ Declamatorius a. um. quod ad declamandũ pertinet: vt declamatorius liber: qui declamanda continet. Declamatorie aduerbiũ ſignificat declamando. Hiero. More eorũ qui declamatorie loqui ſolẽt ad populum.

¶ Declarare eſt apte mõſtrare. Nã plus eſt q̃ ſignificare: et tã ad facta q̃ ad dicta pertinet. Cic. Lucceio. Itaq; hoc ſępius dicendũ vbiq; nõ ſignificandum ſed etiã declarãdũ arbitror. Idẽ. Declarauit id mõ temeritas. C. Cæſaris: q̃ oĩa iura diuina & humana peruertit: Quandoq; etiã ponitur pro ſignifico.

¶ Declino as pe. pro. cũ accuſatiuo ſignificat deuito. Ci. li. i. offi. Declinetq; ea quę nocitura vident Ambro. li. i. offi. Ipſe ſibi ſilentio legem poſuit in nocẽtię, vt tacẽdo culpam declinaret quã vix effugere poſſet loquendo. Cũ ablto ſignificat caueo: quis in ſenſu idẽ ſit cũ deuito. Ci. li. iij. Tuſc. Quæ quoniam vt bona natura appetim⁹: ſic a malis natura declinamus: quæ declinatio ſi cum ratione fiat: cautio appellatur eaq; intellĩgitur in ſolo eſſe ſapiente. Interdũ ponĩt pro deflecto ſeu recedo. Idẽ in Læli. Declinandũ eſt de via modo hoc ne ſumma turpitudo ſequatur. Vt in Ver. acti. v. Qui ſibi ſumpſit vt corrigat mores aliorũ: ac peccata reprehẽdat: quis huic ignoſcat ſi q̃ in reipſe ab religione officij declinarit. Interdũ pro deduco. Liui. li. i. Nec ea culpa quam arguo omniũ albanorũ: ducẽ ſecuti ſunt: vt & vos ſi quo ego inde agmen declinare voluiſſem feciſſetis. Interdũ pro alieno exiſtimo. Teren. in hecy. Neq; declinatam quicq̃ ab aliarũ ingenio vllã reperias. Interdũ p̃ depono: vt li. ij. x. Extẽdit oza manũ ad arcã dei & tenuit eã quoniam calcitrabant boues & declinauerunt eam.

¶ Decollo as. collũ trũco. Feneſtella li. ſi. Quẽad modum Cęſar a piratis captus ſit: vtq; eos poſtea cœperit & decollauerit. Veteres autem ſecuri cęſos dicebãt. Aenni. Quod in collo tuo eſt decolles caue. i. ex collo depone. Item. Decollare eſt decipere. Plau. Vna eſt quę deccollauit. Lucil. li. xii. Quibus fructibus me decollaui.

¶ Decolor pe. cor. adiectiuũ ſignificat quod colore vitiato eſt: vel ſine colore. Hiero. ad Ocea. Aperuit cunctis vulnus ſuũ & decolorẽ in corpore cicatricem flens Roma conſpexit. Dicĩt & decolorus a. um. Ambr. Sed ea propriũ quoddam genus habent nõ ex tritici ſemine in aliud gen⁹ ſeminis decolora mutatiõe trãſlata degenerẽ traxere naturã.

¶ Decoloro as pen. pro. colore priſtino priuo: aut colorẽ vitio. Ci. li. ij. ad Heren. Mortuũ deformatũ

tumore prēditū. decoloratum corpore cōſtat eſſe. Et in canticis. Nolite me cōſyderare ꝙ fuſca ſim: decolorauit me ſol.

¶ Decoquo is. pe. cor. in totū vel vehemēter coquo. Vnde decocta aqua. Ply li. xxij. decoquere, p conuertere accipere videt. Si em̄ clarigaris clauus ſi ferri vel chalybis aliqua rubigo: aut pāni marcor affuerit: omnē illico ſuccū alienū ſaporēq; in venenū decoquit. Quandoq; decoquere ſumitur ꝙ perfecte digerere. Hyſſopū inqt Hieron. pariter conſum ſumebant in cibo vt eſcam grauiorē illius calore decoquerēt. Quādoq; pro ſubſtantiam cō ſumere: ſeu ſolutione creditoribus impedita fidē concidere. Quod ſæpe euenit ijs qui gulæ omnia dedunt: aut qui ſcorta ſectant. Vñ decoctores dicuntur q patrimonio abſumpto ad inopiam ſunt redacti. Scribit Spartia. Hadrianū ſenatoribus q non vitio ſuo decoxerant patrimoniū ꝙ modo ſenatorię profeſſionis expleuiſſe. Col. lib. xij. Nam q̄is interdū emendatū ſit per peram factū vel imprudētia vel negligētia res tñ ipa tam dño decoxit. i. detrimentū dedit. Tale q̄d in ſe habet defrigo: vt hic defrixit. i. bona conſumpſit.

¶ Decortico as. pe. cor. corticē detraho.

¶ Decotes dictę ſunt togę attritę quaſi cotibus detritę atq; cōſumptę ſint. Habetq; pe. pro.

¶ Decrepiti auctore Dona. a crepitu quorū plāgore familię funera ita coclamata fuerint. Vel a crepera: q; in dubio vitę ſint conſtituti.

¶ Decreſcere eſt diminui. Am. Cuius opes nūq̄ deficiunt: cuius diuitię nunq̄ decreſcunt.

¶ Decubo as. pe. co. iaceo q̄ſi deorſū cubo. Apu. Decubantē excitaui ferā. Col. li. vij. Eſt etiā poſt domiturā mollioris gñis bos: q decūbit in ſulco.

¶ Decūbo is. idē q̄d decubo. Hiero. Quintū iā diem decumbens lectulo nimia feſtinatione dictaui Aliqñ decūbere ſignificat mori. Ci. li. ii. tuſ. Mittūt etiā vulneribꝰ cōfecti ad dños. q quærūt quid velint ſi ſatiſfactū ijs ſit: ſe velle decumbere

¶ Deculto as. ex de & occulto in quo abijcit o. & c

¶ Decurro is. decurri & decucurri decurſum deorſum curro. Ver. Sūma decurrit ab arce. Per trāſlationē decurrere ē a principio ad finē vſq; currere. Lac. li. iiij. Quę oīo tātę affluentię vbertate decurrēs. Itē prætere. Idē li. vij. Decurſo tēporū ſpatio. Aug. li. ix. con. Tolerabam illud interuallum temporis: donec decurreret.

¶ Decurtatus participiū a decurto idē ē q̄d mutilatus breuiatus. Ci. Mutila ſentit quædam & decurtata. Et a Hiero. Decurtatus liber dicitur.

¶ Decuſſare eſt in decuſſes formare atq; diuidere: & p integrā lōgitudinē diſſecādo trahere. Decuſſis em̄ dicit a decē aſſibus. Nā numerus denarius perfectus & abſolutus eſt. Vñ & decumanus limes Colu. libr. iiij. Nam duas regulas eius latitudinis quo paſtinator ſulcum facturus eſt in ſpeciē greçę litterę decuſſabimus.

¶ Decuſſatim ſignificat per decuſſes. Col. li. vltimo. Rapam in alueo aut ſera cōponito deiñ ſicut cōſueuerunt ſalgamarij decuſſatim ferramento lunato incidito.

¶ Decutio is. pe. co. ſſi. ſſum. ex de & quatio ſignificat deijcio deorſum quatio demeto decido. Liu. li. i. Rex velut deliberabūdus in hortū ędiū ſequēte nuncio filij: ibi inambulans tacitus ſumma capitū papauera dicit baculo decuſſiſſe. Hier per trāſlationē ad Dardaniū dixit. Vt decutiā ſuperciliū iudęorū qui ſynagogę anguſtias latitudini eccleſię pręferunt.

¶ Dedecus pe. cor. & dedecoro as. vide in decor.

¶ Dedignor aris. Vide in dictione dignor.

¶ Dediſco is. dedidici. Vide in dictione diſco.

¶ Dedico as. pe. cor. p verba cōſecro ſiue honoris gratia deputo: aut dicēdo defero. Cęci. lib. i. annaliū. Legati q miſſi ſunt veniūt dedicāt mādata

¶ Dedo is. dedidi deditū. ſignificat in perpetuū do vel totū ſubdo: ſiue in manus poteſtatē ve & arbitriū do. Vñ dedere ſe hoſtib⁹ dicit q ſe in hoſtiū poteſtatē tradit. Et traditio ipa deditio dicitur. Et qui ita ſe dedūt dedititij vocant. Plau. in Am. Cōuenit vtri victi ſint eo prelio vrbem: agros: aras: focos: ſeq; vti dederēt. Liui. li. i. Sic ad ſuppliciū numitori remus dedit. Cæſar. lib. i. Heluetij omnium rerū inopia adducti legatos de deditione ad eū miſerūt. Et dedere eſt ſimpliciter dare. Ter. Veteribus te cęſum in piſtrinū Daue dedam. Forma deditionis deſcribitur apud Liuiū in deditiōe collatiæ. Ita em̄ rex interrogauit. Eſtiſne vos legati oratoreſq; miſſi a populo collatino: vt vos populūq; collatinū dederetis? Sumus. Eſtne populus collatinus in ſua poteſtate? Eſt. Deditis ne vos: populūq; collatinū: vrbē: agros: aquā: terminos: delubra: vtēſilia diuina humanaq; oīa in meā populiq; Ro. deditionē? Dedimus. Et ego recipio.

¶ Deditus a. um. in totū vel valde datus. Ter. in hecy. Priuſq̄ hāc vxorē duxi: habebā alibi animū amori deditū. Dedita opera. i. data opera ſiue accurata opera: ſeu de induſtria: vel ex cōpoſito data opera: quaſi cura adhibita: & labore impenſo. Idem in Eu. Apud antiphonē vterq; pater & mater: quaſi dedita opera erant vt nullo modo intro ire poſſem quin viderent me. Feſt. Deditū interp̄tat valde datū.

¶ Dedititius a. um. a deditus ſit: & is ē q ſe in alterius imperiū dedidit. Curtius. Multitudo dedititiorū incolis nouarū vrbiū cū pecunia capta dono data ē. Per abuſionē tñ dicimus ego ſum dedititius tuus. i. tibi dedit⁹ & tuo imperio obnoxius.

¶ Dedocere eſt ſecus ab eo q̄d q̄s doctus eſt docere: vel falſum id eſſe oſtendere. Quintil. li. ii. Quā ta in eluendis quę ſemel inſederunt vitijs difficultas cōſequat cū geminatū onus ſuccedentes præmat. Et quidē dedocendi genus pluſq̄ docēdi propter q̄d Thimotheū clarū in arte tibiarū ferunt duplices ab ijs: quos alius inſtituiſſet ſolitū exigere mercedes: q̄ ſi rudes traderentur. Græce Διδασκω οθεν Διδασκαλος.

¶ Dedoleo es. pe. cor. nō doleo: vel dolore me priuo. Oui. li. iij. faſ. Quid me in deſertis morituram Liber harenis: Seruabas? potui dedoluiſſe ſemel.

¶ Dedolo as. pe. p. ſignificat dolabra vel eiuſmōi ferramēto deorſum vel pulchre dolo: cędo. Colu. li. v. Hęc eorūq; ſimilia pedamēta poſt putationē retractāda ſunt: parteſq; eorū putres dedolandæ.

¶ Deduco is. pe. pro. ꝓprie deorſum duco. Verg. Carmina de cœlo poſſunt deducere lunā. Quādoq; deducere eſt de loco ad locū ſiue de re ad rem ducere. Iccirco ei ablatiuus dat nōnunq̄ ſeparatiuus accuſatiuus vero ſimiliter. Et tam in paſſiua q̄ activa ſignificatione: quod præmonendum eſſe dixi-

mus ne quis in passiua ablatiuos huiusmodi putet esse agẽtes nisi in exẽplo Ciceronis quod dicem⁹ In actiua Plau. in Cur. Deduco pedes de lecto clã miles ne sentiat. Hic ponitur ꝑ detraho. In passiua. Hiero. ad Helio. Vbi quies nõ est: ibi mãs a ꝑpositio sępe deducitur. i. reuocat siue remouet. Idẽ in Paulo. Nec tamen accepto itinere deducebatur Lact. lib. iiij. ꝑ deriuare seu descendere posuit. Diximus nomẽ religionis a vinculo pietatis esse deductũ: ꝙ hominẽ sibi deus religauerit. Cicer. Terentiæ. Neꝙ legis improbissima pœna deductus est quo minus hospitij & amiciciæ ius officiumꝙ præstaret. Hic deductus pro deterritus sumitur: & ablatiuus pœna agens est: licet sine præpositione sit. Nam hoc fit interdum & in alijs. Aliquãdo sine ipo ablatiuo separatiuo & cũ accusatiuo mediã te prępositione ponit pro delabi: vt apud Lactã. libr. ii. Homines autẽ ipsos ad tantã cæcitatẽ esse deductos vt viuo ac vero deo mortuos preferãt. Proprie in significatione sua cũ actõ mediante ꝑpositione Cęsar in primo cõmẽtariorũ. Cęsar vna ęstate duobus maximis bellis confectis maturius paulo q̃ tẽpus postulabat in hyberna in sequanos exercitũ deduxit. Ver. li. ge. ꝑ diuertere sine ablato & actõ posuit. Riuos deducere nulla Religio vetuit. Sumitur & deducere pro in tenuitatem ducere Pomp. Vocẽ deducas oportet vt mulieris videantur verba. quare & ꝑ subtili & nihil subrusticũ proferre ponit. Hor. Cũ lamẽtamur nõ apparere labores Nros & tenui deducta poemata filo. Ver. etiaꝫ deductum carmẽ significantissime dixit ꝙ quasi filũ de inuentione deducat. Tractum a lana quæ purgatur & in fila trahitur. Inde etiam pro imminuere & detrahere: & deductio pro imminutione: vt inquit Asco. Interdũ pro mouere. Salu. Arma deponere: præsidia de locis deducere. Interdum pro officij vel honoris gratia alicui comitatum ꝑstare: & fit fere cum pompa quadam: & sæpe cum multo populo. Ambro. Deduximus fratres hostiam viuam dominũ & fratrẽ meũ Satyrũ. Hiero. ad Iulianũ. Q. sanctissimam coniugem tuam nõ quasi mortuam: sed quasi proficiscentẽ deduxeris. Liui. Frequentes eũ deduxerunt domũ. Cuius cõtrarium est reducere. Cice. in Cato. Hęc em̃ ipa honorabilia quæ videntur leuia atꝙ cõmunia salutari/appeti: decedi: assurgi: deduci: reduci: cõsuli Comitari est minorũ tã paucorũ q̃ multorũ. Ver. Ipse vno gradit comitatus achate. Et magna comitante caterua. Assectari fere quasi per vrbẽ. vt fit cũ quis amicicia vel propinquitate vel discendi studio: vel alicuius cõmodi assequendi gratia quempiam assectatur: quasi iuxta illum præeuntẽ sectatur: vti puer herum. filius patrẽ: discipuli prę ceptorẽ. clientes patronũ. Cice. lib. de ora. Cunꝙ maior natu & consularis Sergius Galba assectaretur. Est & prosequor quod est quasi deduco: sed in itimere cũ quẽpiam aliquantũ longe comitamur. Liui. li. ii. Decedentẽ domũ cũ fauore & laudibus prosequuti sunt. Hiero. Quo gemitu te abeuntem prosecutus sim: istę quoꝙ litterę testes sunt.

¶ Deerrare est de via siue ratione declinare. Cice. Si transitionibus nullis vtemur: & si non deerrabimus a proposito.

¶ Defamo as. pe. pro. fama priuo' sicut diffamo. Gel. Vt vocabula eorũ quoꝙ defamata atꝙ desormia cum ipsis viderentur. Sed ex græco omnino veniunt. Φημι και Φημη

¶ Defæco cũ dipht. significat a fęce purgo: quasi fęcẽ detraho. Ply. li. xviij. Perbrumam vitem ne colito: vina tñ defęcari etiã diffundi. Hygin⁹ fuadet. Vnde omnia pura inturbata & sine sordibus ac vinũ sine fæcibus: defæcata dicuntur. Plaut. in Aul. Nũc defęcato demũ aĩo egredior domo. id est ab angore purgato. Proprie Col. li. vltimo. Et defæcatũ vinũ in amphoras bonas adiscito.

¶ Defendo is. di. sum. ex de & fendo. Vñ & offendo: q̃ is fendo nõ reperiat: significat tueor. Lact. Qui sępe etiã malas copiose defẽdisti causas. Duobus autẽ modis ab aliquo defendi dicimur: vel cum ille nos defendit: vel cũ ipsi defendimus nos vel alius defendit nos ab illo tanꝙ iniuriam inferente: vt si nobis aduersentꝰ iudices. & Cicero tuetur. Recte dicemus defendi nos a iudicib⁹ non ꝙ illi nos defendant: sed ꝙ pręsidio Ciceronis ab illorum iniuria defendamur. Differt tamen defendere a propugnare: quia defensio est quoquomodo fiat: propungatio nõ nisi per contẽtionem. Rurs⁹ defendere ẽ auertere depellere prohibere. Gel. Q. Claudius hostes defendebat a pinnis facillime. Cice. lib. iij. offici. Etenim si quis non defendit iniuriam: neꝙ propulsat a suis cũ potest: iniuste facit. Hoc aũt fit ex vi prępositionis de. quę duplicẽ facit significationem. Cum enim tueor significat tũc de auget. Quãdo vero phibeo ꝓtectionis detractionẽ & negationẽ facit. Dicimus aũt Defendo frigus tibi: & defendo te a frigore. Verg. Solsti tiũ pecori defendite iam venit æstas. Et alibi. Hic ego dum teneras defendo a frigore myrtos.

¶ Defensito as. frequẽtatiuũ est. Ci. li. i. offi. Si igitur nõ poterit siue causas defensitare: siue populũ cõcionibus tenere/siue bella gerere: illa tñ pręstare debebit: quę erunt in ipsius potestate.

¶ Defero. pe. cor. affero. Ver. li. iiij. Celeris mãdata per auras Detulit. Aliqñ denũcio. Cicero Ruf. Scito contubernales dũtaxat meos delatos esse. Idem Sulpitio. Eiꝙ nec opinanti voluntatẽ tuã per litteras detulisse. Aliquando in accusationem defero. Vñ delator occultus accusator calũniator Sue. in Dom. Princeps q delatores nõ castigat. iritat. Aliqñ prodo qđ cellatũ ẽ. Hier. Sed forte cõquesta me delatorẽ: ꝙ te ꝓdiderim clamabis. Pertinet etiã ad dignitatẽ & honorẽ & venerationẽ & officiũ: variisꝙ modis ponit: ac construit. Ad dignitatẽ. Liui. li. i. Oẽs nũmę põpilio regnũ deferẽ dũ decernunt. i. offerendũ atꝙ tradẽdũ. Ci. Octauio. Quę tibi nõ anteq̃ postulares maiora q̃ velles plura q̃ saperes detulit senatus. Ad venerationẽ & officiũ. Amb. Nouerit deferre senioribus. i. venerationẽ exhibere: inseruire & subuenire. Aliqñ deferre est tribuere. Hier. ad nepo. Honorẽt clericos: & ipsi a clericis: quasi episcopis honor deferatur. Scitũ est illud oratoris Domitij. Cur ego inquit te habeam vt principẽ cũ tu me nõ habeas vt senatorẽ. Habeo hic Honoro seu accipio significat. Alias pro loco. Cice. Treba. Vniuersum studiũ meum & beniuolentiã ad te defero. i. tibi attribuo. Nauis in portũ delata est. i. deuecta. Hic delatus est lecti ca. i. deportatus. Ille detulit argentũ. i. de loco tulit. Et diuinos honores parentibus detulerunt. i. dederunt: seu celebrauerunt.

¶ Deferuescere significat decrescere. Cice. li. iiii. tus Aut rogandi orandiq; sunt vt si quam habent vlciscendi vim: differant in tēpus dū deferuescat ira. Deferuescere aūt certe significat ardorē animi inmita ratione excitatū. Ex quo illud laudatur Architę qui cū villico factus esset iratior: quo te modo inqt accepissem ni iratus essem? Sed hoc per translationem quasi ira sit ignis quidā animū incendēs. Col. proprie deferuescere pro refrigerari posuit lib. ii. de fœno loquens. Prudētes agricolæ q̄is iam illarū tecto nō ante cōponunt: q̄ per paucos dies temere congestū in se concoqui & deferuescere patiantur. ¶ Deficio is. ex de & facio cōstruitur cū datiuo & significat deesse vel nō sufficere. Cic. in Ver. acti. iii. Vererer ne mihi crimina nō suppeterent: ne oratio deesset: ne vox vires q; deficerent. Idem. Ser. Sul. Sed opprimor interdū & vix resisto dolori: q; ea mihi solatia deficiunt quę cæteris: quorum mihi exempla propono: simili in fortuna non defuerūt. Et more suo hic fecit Cice. vt per desum desicio exposuerit. Hinc defectus pro priuatione deducitur. Legimus etiam deficere absolute positum pro deesse. Hircius. Quare neq; tanti sum animi: vt sine spe castra oppugnanda censeā: neq; tanti timoris: vt ipse deficiam. Aliter alibi dixit. Martius rufus quæstor in castris relictus a Curione cohortatus suos ne animo deficiant. i. terreantur: & animus desit. Inuenit etiam cū accusatiuo pro derelinquere positū q̄ q̄ in sensu idem sit cū deesse. Ci. Prudentia nunq̄ deficit oratorem. Cæsar. Frustra meæ vitæ subuenire conamini quē iā sanguis vires q; deficiūt. Sal. in Iug. desero vius est in similibus. Sed de studiis partium deq; omnibus ciuitatis moribus si sigillatim atq; p magnitudine parem differere tp̄us q̄ res maturius me defereret. Accōmodatur huiusmodi ntūs rebus inanimatis vt dies me deficiet: vox te deficit: & oratio illum deficit. Lact. li. ii. Non enī verendū est ne te in tam bona causa deficiat oratio q̄ sæpe etiā malas copiose ac fortiter defendisti. Cæsar. li. ii. Ipsos res frumentaria deficere cœpit. Si quis tamē in his datiuo pro actō vtatur. nō culpandus erit. Frequentius tamen cū actō vsurpatur. Et notāter dixi reb⁹ inanimatis accōmodari in hac significatiōe q̄a nō recte dixeris vxor vel res. me defecit: sed a me defecit. Item deficere cū actō significat non suggerere. Vir. Cū iam glandes atq; arbuta sacræ deficerēt syluæ. i. nō suggererēt glandes atq; arbuta. Interdum absolute ponitur pro finiri desinere defetisci vt hic præmœrore defecit. Martianus. Tū demum id agere consiliū erat cū vita defecit. Aug. cū infinito posuit in quodam sermone. Nunquid deus defecerat pascere seruū suū. Heliam? Nōne illi cui deerant homines alites ministrabant? Cōstruitur quādoq; cū abltō sine præpositione & sic sumitur pro carere siue priuari. Col. li. iii. de vite loquens. Cū transtuleris inquit de humido in aridū locū vide ne pristino alimento deficiat. Idē Cōmode fluunt: nec deficiūt macro solo. Et li. iii. passiuo vsus est. Iugatū quadā parte deficitur: quadā superat. Et li. viii. Qui si memoria deficitur quo minus agnoscat cuiusq; progeniem pice liquida eandē notā scrofæ & porcis innotat. Capitur & pro dissentire recedere seu rebellare: & tunc abltō iungitur cū præpositione. Sal. in Iug. Quod oppidū primū omniū post malā pugnā ab rege defecerat. Deficere. n. dicūtur qui ab iis quorū sub īperio sūt desciscūt: & in hostiū numerū se conferunt. Cice. in Læl. Difficile est amicitiā manere si a virtute deceseris. Liui. li. ii. Eodem anno duæ coloniæ pometia & chora ad aurūcos deficiunt. Sub intelligitur eni a Romanis deficiūt transeuntes ad Aurūcos. Inde defectores qui trāseūt de vno exercitu ad aliū. Defectio recessus: vel militū ab imperatore vel ciuitatis a dño: qui dicunt deficere cū ab eorum gubernatione discedūt. Nonnunq̄ accipitur p diminui debilitari & virib⁹ exhauriri. Ply. Gīs vini quod bion vocamus prodest stomacho dissolutо prægnantibusq; & defectis. Mar. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. Cantator cygnus funeris ipse sui.

¶ Defectus a. um. participiū a defio vel deficior habet significationē actiuā in voce passiua. Col. Diligentis patrisfamiliæ est primā quamq; arborem senio defectam tollere. i. quæ defecit. Quintil. lib. iii. Vt si obsessi & impares & aqua ciboq; defecti de facienda ad hostē deditione deliberēt. i. qui defecerūt. Hinc fit cōparatiū defectior & superlatiuum defectissimus. Col. in præfa. Sed siue fūdum locuples mercatus est e turba pedisequorū lecticariorū q; defectissimū annis & viribus in agrum relegat &c. Defectus us. nomē significat pœnuriā nō vitiū aut culpam: aut morbū: vt defectu ciborum dedimus nos hostibus. Liui. li. iiii. Defectus alibi aquarum circa torridos fontes riuos q; stragē siti pecorū morientium dedit. Interdū defectus dicitur diminutio. Gel. li. ii. Sed de lunæ motibus solisq; defectibus. Ply. li. i. Defectus autē suos & solis rem in tota contēplatione naturæ maxime miram & ostento similē. Defectus animi. siue defectus animæ vt Cælso moris est loqui lipothymia & lipopsychia græce dicitur a nostris etiā animi deliquiū: & verba linqui animo & intermori & deficere & extinctæ animæ spēm præbere quos ply. & defectos aīo qñq; appellat. Defectata vero corpora & defecti sunt quos graci παρεστρουσ quasi resolutos dicūt: & resolutionem ipsam παρεσιρλερουσι.

¶ Defectio recessio siue rebellio. Liui. li. i. Ob residuas bellorū iras maxime sollicitati ad defectionē voluntarios traxere. Ci. li. iiii. Tus. Omniū autem perturbationū fontem esse dicūt intēperantiā: quæ est a tota mētea recta rō ne defectio. Aliqñ dicit diminutio & decretio. Idē in Cato. Quoniā delectabant ad defectiones solis & lunæ multo nobis ante prædicere. Sunt & defectiones mulierū a conceptu. Quod genus etiam malaciam prægnantibus vocare Ply. solet. Est enī malacia in stomacho debilitas & in mari malacia pro tranquillitate capitur.

¶ Defectiuus a. um. quod est mancū. Cice. li. i. offi. Et. n. cognitio contemplarioq; naturæ manca. i. defectiua quodam modo.

¶ Defetiscor eris. defessus inquit Pris. cōpositum a fatiscor fessus: quod quidā a Fateor deriuari volūt Sed Diomedi assentiendū puto qui ait. Fessus appellatio est: postea sequitur. Differt autē fatigatus a fesso q; fatigatus dicitur cum quis per alium laborare compellitur: vt lassatus. Fessus vero cum quis labore deficit. vt lassus. Fessus igit nomē est nō participiū. q̄a sicut lassus nō ē participiū ita nec fessus q̄ eorū significatio quasi eadē plane ostēdit: quam verius docuit ex qua ostendit nō esse idē fessus & fatigat⁹: igitur neq; a fatiscor fessus: neq; a defetiscor

defeſſus:quia feſſus nomen eſt: et eius cõpoſitũ eſt defeſſus:ipaq; verba ſupinis atq; ꝑteritis carere exiſtimo:quẽadmodũ & fatiſco. Et quoniã fatiſco in vſu eſt: nimirũ fatiſcor obſoleuit:cõpoſitum tamẽ detetiſcor remanſit & in eadem pene ſignificatiõe ſumitur qua fatiſco quod deficio ſignificat defetiſcor vero ceſſo:ſiue deficio. Et ſic duo verba nobis relicta ſunt. Alterũ neutrũ ſimplex:& alterũ deponens compoſitũ. De fatiſco Col. li. ii. Sed omniſo lo quod prædictorum leguminũ ſegetibus fatiſcit vna preſens medicina eſt: vt ſtercore adiuues & ab ſumptas vires hoc velut pabulo refoueas. Vir. li. i. Ge. Neu puluere victa fatiſcat. De Defetiſcor. Ter. in Pho. Iſthæc res mihi ſollicitudini eſt: neq; defetiſcar vnq̃ ego experirier donec tibi id quod pollicitus ſum effecero. De defeſſus. Idẽ in adel. Defeſſus ſum ambulando. Eius contrariũ Indefeſſus. Clau. li. iii. Accingar luſtrare diem per deuia rerum Inde feſſa ferar nulla ceſſabitur hora. Nõ requies nõ ſomnus erit dõ pignus ademptũ Inueniam.

¶ Defigo is.pe.pro.deorſum figo. Aliqñ etiã defigi pro defatigari ponit ac viribus attonitoq; modo ling̃ vt apud ply. li. vii. Defigat poſtremo expiret.

¶ Definio is.pe.pro.termino decerno & quaſi finẽ do. Diffinio vero diſcerno quaſi diſpertiẽdo diſtingo. Vñ diffinitio vocata eſt qua in diſputãdo vti ſolem⁹. Et eſt oño:quę id qd diffinit explicat quid ſit. Eſt.n. coactæ in ſe atq; cõplicatę rei explicatio: veluti cũ dicim⁹ Hõ eſt aial rõnale & mortale Explicat eni diffinitio id qd breuiter & anguſte deſignabat.

¶ Deſioculus dicitur qui eſt captus vno oculo:quẽ luſcum alio nomine vocitamus.

¶ Deſit deeſt:& cũ dtõ cõſtruitur. Ter. in Ecy. Nihil apud me tibi deſſe patiar quĩ quod opus ſit beneficio preq; beatur Vir. Lac mihi nõ ætate nouũ nec frigore deſit Priſ. hoc loco ait. Deficio aũt loco paſſiui defio facit. & inde defectus.

¶ Deflagro as. pe. p. vehementer cõburor. Ideo cũ ablto cõſtruit. Ci. l. iii. offi. Ictu fulmis deflagrauit.

¶ Deflecto is. deorſum flecto. Col. li. iii. Cũ iam ſatis amplũ incrementũ ſuſceperit ramũ oliuæ deflecte & ad crus arboris fi ul.eæ religa. Ci. lib. iii. offi. pro declino per tranſlationẽ poſuit. Hoc autem de quo nũc agimus idipſum eſt quod vtile in quo verbo lapſa conſuetudo de via deflexit.

¶ Deflacco as. attero. Tractũ a veſtibus ſiue a flacco vt ait Nonius.

¶ Deflorere eſt ſine floribus eſſe: quod fit cũ flores decidunt. Vñ & defloreſcere quod eſt ſine floribus fieri. Ply. xvii. li. Peſſimũ eſt inter omnia cũ defloreſcentẽ vitẽ & olcam percutit imber:quoniã ſimul defluit fructus. Ci. ad Heren. per tranſlationẽ. Formæ dignitas aut morbo defloreſcit: aut vetuſtate. Eiuſdem ſignificãtiæ eſt Effloreo vt eſt in ꝑs. Dies eius tanq̃ flos agri ſic efflorebit. Aliquãdo etiã Deflorere eſt flores emittere. Colu. li. ii. Eſt cũ totã ſpicam edidit octo diebus defloreſcit:ac deinde grandeſcit diebus. xl. quibus poſt florem ad maturitatẽ deuenit. Sic. Efflloreſcere eſt valde floridũ fieri Ci. in Læl. Quæ tñ efflloreſcit aũcicia etiam ſi tu minus eam ſecutus ſis.

¶ Defluere deorſum fluere & proprie de fluminib⁹ dicitur Per tranſlationẽ ſignificat decurrere delabi. Ci. in. Læl. Ad leues amicicias defluxit oratio. Sal. in Iug. Vbi per ſocordiam vires tempus ingenium defluxere. Quod eſt quaſi cecidere & periere. Lactã li. iii. pro in nihilũ redigere poſuit Nauis ſine gubernatore abit peſſum & corpus relictum ab anima defluit. Quandoq; ponitur pro valde fluere abundare Ambr. Peccator q̃ uis foris abundet & deliciis fluat odoribus fragret:in amaritudine animæ ſuę vitam exigit. Quãdoq; pro ſubtus fluere. Vir. li. iii Geo. Vbi ſiq; aries in gurgite villis merſatur: miſſuſq; ſecundo defluit amni. Defluere etiã dicitur quod ætate morbo ve ſoluitur. Vnde defluere capillus dicit. Et qui ita defluit:dicitur defluus. Et defluuium capillorum fluxus.

¶ Defluxus idem quod defluuium.

¶ Defluus a.um. quod decidit aut decidere ſolet. Ply. lib. xx. Hippocrates capillos mulierũ defluos fricari raphanis iubet Amb. impropre. Alliga fenſum tuum nõ ſit remiſſus ac defluus.

¶ Defluuiũ ipſe decidendi actus. Ply. Sed defluuia comarum facere dicitur.

¶ Defodio is. pe. cor. ſepelio obruo. Liui. Fuerãtq; defoſſi annis quindecim ſupra quingentos & durauerant. ſ. libri. Plau. in prolo. aul. Domi ſuæ defoſſam multis cũ opibus aulam inuenit. Col. vero lib. vii. pro fodiendo facio poſuit cũ dixit. Conſeſtim ſcrobem defodiamus in limine ſtabuli & viuam pecudẽ quæ ſit pſtuuioſa reſupinã obruamus. Et Defodere eſt infra ſiue deorſum fodere. Idẽ. li. xii. Paſtinatur terreni iugerũ:ita vt ſolum in altitudinẽ trium pedũ defodiatur.

¶ Defœtus a.um. per œ dip. idẽ quod deſtitutus ſicut effœtus ſfœtu deſtitutus. Oui. in Ibin. Sic quoq; quod rarum eſt ſolito defœta fauore Fortunæ facies inuidioſa tuæ. Hinc Defœtiſſimus. Col. Sed ſi ue fundũ locuples mercatus eſt e turda pediſequorum lectariorũq; defœtiſſimũq; annis & viribus in agrum relegat.

¶ Deforme. turpe quaſi ſeorſum a forma a quo Deformitas:& deformo as. quod eſt a forma ſua deſicio. De quo in dictione Formo.

¶ Deformicatũ. Vide in dictione formicatio.

¶ Defrico as. pe. cor. valde frico. Col. li. ii. Totũq; eorum ſuppalatũ ſale defricato.

¶ Defrigo is. xi. Vide in dictione decoquo.

¶ Defringo deorſum vel valde frango. ſiue decerpo:decido. Col. li. vi. Plærunq; fit: vt aut crure aut cornibus boum ramuli vitiũ defringãtur. Vir. Aut ſummas defringe ex arbore plantas.

¶ Defraudare per fraudẽ aliquid decerpere vel fructum diminuere aut priuare vt eſt illud. Qui ſophiſtice loquitur:odibilis eſt in omni re defraudabitur. Defraudare vero geniũ eſt interrumpere voluptatẽ

¶ Defrugo as. pe. pro. oẽm fructũ exhaurio. Defrugare ſegetem videtur q vel nimia fœtura exinanit agros: vel per inſcitiam aut negligẽtiã perdit laceſſitve fruges oño cũ vel feſtinata ſemẽtis eſt: vel ſerotina preproperecq; aut præpoſtere qd agitur:defrugari ſegetẽ cõtingit. Ply. li. xviii. Oraculũ illud magnopere cuſtodiendũ: ſegetẽ ne defruges. Col. Cõſtat ſegetẽ nimia defrugatione exinaniri.

¶ Defrutũ a deferuendo vt ingt Palladius vinum decoctũ Plynio auctore vſq; ad mediam partẽ. Sapa vero a ſapiditate:muſtũ eſt ad tertiã partẽ decoctũ. At Col. aliter. Muſtũ ingt q̃ culciſtimũ decoquitur ad tertias:& decoctũ ſicut ſupra dixi defrutũ vocatur. Sic Nonius. Sappa quod nunc Mellacium

muſtum ad mediam partem decoctum defrutum ſi ex duabus partibus ad tertiam redigatur.
¶ Defrutare muſtū decoquere vt inde defrutū fiat. Col.li.ii. Sed defrutū quoq; et defrutare vinū licet. Hinc Defrutari⁹a.um. vt vaſa defrutaria apud Col. dicūtur: quæ ſunt ad defrutum idonea.
¶ Defugere: recuſare: in totū fugere. La &.li.v. Nō defugi hunc laborē vt implerem materiam quā Cyprianus non eſt executus.
¶ Defundo deorſum fundo. Cato de re ruſti. Aquā defundito non omnē eo addito oleum.
¶ Defungor eris. Vide in dictione fungor.
¶ Degener.pe.cor. q̄ maiorū ſuorum moribus nō reſpondet. Ponitur q̄nq; pro ignobili: & vili. Vir. Degeneres animos timor arguit. Eſt autē gñis oīs In abltō degenere vel degeneri. Luc. Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſte. Degenerare qđ eſt a genere deſciſcere. Hiero. ad Dama. Hic obruta ſulcis frumenta in loliū auenāq; degenerāt. Vir.li.ii. Ge. Pomaq; degenerāt ſuccos oblita priores. i. deteriorantur in ſapore: Proper. Dij mihi ſunt teſtes nō degeneraſſe propinq;s. Dicimus aūt degenerare tam a malo q̄ a bono. Liui.li.ix. Ne degeneraueris a familia imperioſiſſima & ſuperbiſſima.
¶ Dego is. Ex de & ago: ſed abiicitur a præteritum facit degi ſupinū dactū ſecūdū anologiā: ſed nuſq̄ legi: neutrum eſt ſed in tertia perſona paſſiue eo vti poſſumus. Et q̄nq; abſolute: quādoq; cū actō ſignificatq; deduco. ſiue ad finē vſq; duco & ago. Lact. li.v. Quo rectius vita degatur nō eſt neceſſe oīa circuire. Item degere eſt viuere. Idē in eodē. Idcirco eū voluit ſub aliena ditiōe atq; imperio dēgere: ne rerum proſperitate corruptus in luxuriam laberet. Itē expellere detrahere. Plau.in aul. Nunc ego iſtū ſoror laborē degam & diminuā. Idem in Epi. Degitur corium de tergo meo.
¶ Degrūmari ſignificat a grumma menſura dirigere Lucil. Viāq; degrummaris vt in caſtris mēſor faciat olim.
¶ Degulo as.pe.cor. gulæ trado. Plau. Poſtq̄ degulato patrimonio pauper eſt factus.
¶ Dehabeo es. Vide in dictione debeo.
¶ Dehinc dequi in anci. Ter.in An. Dehīc vt quieſcant porro moneo. Item ſignificat apreſſo vt ſit aduerbiū ordinis. Sal. Imprimis arduum videtur res geſtas ſcribere: primū q; facta dictis exequāda ſunt: dehinc quia plętiq; delicta quæ tu reprēderis maliuolētia atq; inuidia putant eſſe dicta.
¶ Dehoneſto as. contrariū verbi honeſto quod ſignificat honore afficio. Aug.li. v. con. Quid nocuerunt tibi in quo imperiū tuū dehoneſtauerunt.
¶ Dehoneſtamentū cicatrix eſt vultū ihominis decorans: aut oculi effoſſio. Gel.li.ii. Quo dehoneſtamento corporis maxime lętabatur.
¶ Dehiſcere valde hiſcere: ſiue deorſum peſſumq; aperiri. Hic.n. de auget. Ply.li.ix. Acus ſiue belone vnus piſcium dehiſcente propter multitudinē vtero parit. i. ſe aperiente.
¶ Deiero as.pe.cor. valde vel ſācte ſeu libere iuro. Hiero.li.xx. Et addidit Ionatas deierare Dauid: coq; diligeret eū. Gel.li.i. Nam cū amicus eum rogaret vt pro re cauſaq; eius filiū deieraret his ad ęum verbis vſus eſt.
¶ Deiurus p.pro. q ſācte ac valde iurat. Deiuriū ſāctum iuſiurandū. Gel. Octo ad hoſtes redire volue rūt: q; deiurio vincti forēt duo reliq romæ māſerūt
¶ Deiicio is.pe.cor. deorſum iacio vel deorſū mitto. Plau.in Aſi. Iuſſin colūnis deiici operas aranearum? Vir. Toto genitrix quę plurima cœlo deiicit in terras. Liui.li.ii. pro iaciendo defigo poſuit Dū intentus in eū rex totus aduerteret: alter elatam ſecurim in caput deiecit. Per tranſlationē ponitur p Auerto. Ci.in phil. Nec vero vſq̄ nec a repu. oc̄os deiciebā. Item pro depellere vt apud eōdē. Si me ædilitate deieciſſet. Ab hoc verbo fit Deiectus us. pro deiectione.
¶ Dein ex de & in. Sumitur pro deiñ. Exin pro ex inde proin proinde ſubin ſubinde. Et hęc habēt accentum in prima. Significatq; deinde poſtea.
¶ Deinceps proprie ſignificat gradatim per ordinem ſiue per vices ſiue quod dicere ſolemus: vnum poſt aliū Liui li.i. Ita duo deinceps reges alius alia via ille bello hic pace ciuitatē auxerunt. Cic. Thermo. Si tamē tres fratres ſummo loco natos promptos nō indiſertos quos video deinceps tribunos ple. per trieniū fore te nolo habere iratos. Col.li.vi Quod quomodo & qualis generis faciendū ſit: nō pigebit deinceps pręcipere. i. per ordinem. Interdū ſumitur pro deinde ſiue poſtea. Hiero. Verſa eſt et ipſa ſine coitu in matrem: vt nō ſit iam admodum quod fuerat: ſed purpura veriſſima ad indumētū et gloriam ſummi regis diuinitus aptiſſime dedicata: vt nulli deinceps ea vti vſu fœmineo licuerit niſi deo. Interdum ſignificat præterea. Liui. Ex tēplo concilio ſcelera in ſe fratris originē nepotum vt geniti: vt educati vt cogniti cædem deinceps tyranni ſeq; eius auctorem oſtendit.
¶ Deinſuper pe.cor. ſignificat deſuper. Sal.li.i.hi. ad medū deinſup aſtātiū manibus in murū attollit
¶ Deintegro pe.cor. ſignificat totum denuo ſiue a principio ad finem. Ter. in An. Poſthac quas faciet deintegro comœdias.
¶ Deintegro as pe.cor. diminuo.
¶ Deiphobus pe.cor. nomen filii Priami ex Hecuba. Deiphobe vero nympha fuit Glauci filia. Vir. Deiphobe glauci fatur quæ talia regi.
¶ Deiphylus pe.cor. fuit Steneli filius Capanei in bello amiciſſimus. Deiphile nomē Adraſti regis filiæ & Tydei vxoris matris Diomedis.
¶ Deiopea ſiue Deiopeia nympha. Λεγεσθαι οἱω ισωσοτι Δηι αειρεσι εφιμερον τον ερωτα εφιημι και οτωρ φονηι. Ita vt ab hac proprietate noſcarit ventorum flatibus cōueniente.
¶ Deiugo as.pe.co. diſiūgo: cui cōtrariū ē cōiugo.
¶ Delabor pe.pro. demitto r. Liui.li.i. Cœlo repente delapſus. Quādoq; cōſumor & ad nihilum redigor. Ci.li.ii. offi. Habēda eſt aūt ratio rei familiaris: quā quidē delabi ſinere flagitioſū eſt. Quādoq; Decido. Vir. Serta procul tantum capiti delapſa iacebant. i. quæ deciderant
¶ Delachrymare eſt lachrymas vel aquam more lachrymātis demittere Col.li.v. de vite loquēs ait. Vt interdū potius deuexa q̄ in germine delachrymet.
¶ Delanico as.pe.cor. diſcindo: & quaſi lanam traho. Vnde lanius qui pecus diſcindit
¶ Delapidata dicūtur lapide ſtrata quales ſunt viæ apud Bergomum.
¶ Delaſſo as. valde laſſo. Plau.in Aſi. Eū etiā hominē in ſenatu dare operam aut clientibus ibi labore delaſſatum totam noctem ſtertere.

¶ Delecto & oblecto frequentatiua ſunt & cõpoſita a Lacio is. Delecto. n. a delicio & oblecto ab oblicio quod ex de & lacio cõponitur. V de fit lacto as. Delecto ſæpius in tertia perſona auctores vtuntur. Ci. Rufo. Itaq; me & ſuperiores litteræ tuæ admodum delectauerũt q̃bus expectatũ meũ aduẽtũ abſte amanter videbã. Et habet nihilomin⁹ in ſe ſignificationẽ actiuam quãdoq; etiã paſſiuam: eodemq; modo cõſtruit quẽadmodũ oblecto. I dẽ Pæto. Plures iam pauones cõfeci q̃ tu pullos colũbinos: tu te iſthic atheniano iure delectato ego me hic hirciano. Oblecto vero plærũq; in ſe ſignificationem paſſiuam habet q̃uis & actiuam. Et q̃ q̃ paſſiuam habeat tamẽ regit accuſatiuũ nõ alterius perſonæ aut rei q̃ eius qui ſe oblectat. Et vltra accuſatiuũ ablatiuum poſtulat. Ex quo paſſiua eius ſignificatio mõſtrat. Ter. in Eu. Me ſperes me te oblectes Quo item modo delecto ſumit ex ſuperiore Ciceronis auctoritate. I dẽ in actiua ſignificatione ſumpſit cũ in Catõe ait. Quas ſi exeq; neſcirẽ tamẽ me lectulus meus oblectaret. qd ẽ quaſi delectaret. Et. p Archia. Adoleſcentiam agũt: ſenectutẽ oblectant. ſ. litteræ. Quãdoq; cũ ablatiuo mediante in. Et hoc vt oſtẽdatur maior vis delectationis. Ter. in Adel. In eo me oblecto: ſolũ id eſt charũ mihi. vt ſit quaſi in eo conſiſto tanq̃ in delectatione mea præcipua. Si enim dixiſſet eo me oblecto hoc ad partẽ quandam pertineret oblectationis: quam de illo nõ in illo ſumit. Sic Lact. li. ii. inquit illos nõ diſputare vt doceãt ſed vt ſe oblectent in ocio. Et fit oblecto ab oblicio: ſicut a delicio delecto. Et ſicut a delecto fit delectatio delectamen & delectamentũ: ſic ab oblecto oblectatio oblectamẽ & oblectamentũ. Delectare vero proprie ſignificat attrahere ducere. Ennius Et me apollo ipſe delectat acductat Delphicus. Quadrigarius. Fabius de nocte cœpit hoſtium caſtra oppugnare hoſtem delectare. Et quoniã quæ grata ac iucunda ſunt nos attrahere ſolent: factum eſt vt delectare ſit gratum eſſe ac iucũditate afficere. Legimus etiã delector quod quidã deponẽs putauerunt: ſed magis paſſiuum eſt: licet nõ habeat ablatiuũ cum præpoſitione. Col. li. i. Iucundus vtiq; viro ſi etiã matrona comitatur cuius vt ſexus: ita animus eſt delicatior amœnitate aliqua delectãda erit quo patiẽtius moretur cũ viro. Quod in aliis etiã verbis fieri ſolet: vt deſyderiũ tenet me: ego teneor deſyderio. Sic oblector & huiuſmodi quæ ſignificationẽ paſſiuã innatam habent. Lact. li. ii. Auro & gẽmis & ebore delectantur. Idem. Oblectatur friuolis & ſpecie ſimulachrorum capitur. Ci. Cælio. In cõmunibus miſeriis hac tantũ oblectabar ſpecula. Differunt tamẽ delector & oblector a delecto et oblecto: q̃uis eandem ſignificationẽ paſſiuam innatam habeãt: q̃ hæc accuſatiuũ eiuſdem perſonæ extrinſecus volunt cum ablatiuo ſine præpoſitione: vt delecto ſiue oblecto me hac re. Illa vero ſine accuſatiuo ipſius perſonæ cũ ablatiuo tantũ eius quo delectamur: vt delector ſiue oblector tua conſuetudine.

¶ Delectatio inq̃t Ci. li. iiii. Tuſ. eſt voluptas ſuauitate auditus animũ deliniens & qualis eſt hæc aurũ tales ſunt oculorũ & tactuum & odorationũ & ſapotum quæ ſunt oẽs vnius gẽnis ad perfundendũ animũ tanq̃ illiquefactæ voluptates. Secũdũ hãc diffinitionẽ delectatio a delecto eſt. Itẽ oblectatio eſt ab oblecto cũ actiuæ ſignificationis ſunt. Cum vero delectatio aut oblectatio ſumitur pro voluptate eius qui eiuſmodi quæ dicta ſunt a Cicerone: aut alis delectatur ſiue oblectatur: tũc a delector oblector ue erit q̃uis a delecto vel oblecto in paſſiua ſignificatione etiam ſumi poſſint.

¶ Deliciũ in ſingulari & delicię in plurali. oblectamẽtum oblectamẽta ve: quæ nobis voluptati ſunt a delicio quod ex de & lacio cõponitur. Mar. Stellæ deliciũ mei colũba verona licet audiente dicam vicit maxime paſſerem catulli. Sue. Titus amor ac deliciæ gẽnis humani. Dicitur etiã delicia fœ. gẽne. Plau. Mea voluptas: mea delicia. Licet delicia dicat etiã genus tigni quod a culmine ad tegulas ãgulares in firmas verſus faſtigiatũ collocatur. Vñ tectũ ipſum deliciatũ: & tegulę deliciares dicunt: ſiue colliciares.

¶ Delicias facere ſæpe legitur, eo quod eſt: ferme laſciuire ac luſitare: & ſe quodammodo faſtidire ac ſupiorẽ eſſe verbis aut geſtu oſtẽdere qd aliter dicit Deliciari Plau. Eia delicias facis mi Menęchine q̃n amabo is intro. Hiero. ſuper canticis. Deliciabitur autẽ non in vno ſolo edendi guſtandiq; ſenſu ſed & auditu deliciabitur & viſu.

¶ Delicatus a deliciũ fit: & idẽ eſt quod plenus deliciis: ſeu qui in deliciis viuere aſſuetus eſt. Et per metaphoram mollis ac tener dicitur. Col. Cultam veſtitamq; familiã vtiliter magis habeat q̃ delicate.

¶ Delico as. pe. cor. Indico explano. Tite. Quid iſtuc eſt: aut iſte vult ſermo mater delica. i. explana. Veteres etiã Delicare. p dedicare quandoq; dicebãt

¶ Delego as. pe. pro. deputo præficio vt cũ quempiam mei loco officio negocio ve exequendo præficio. Col. li. iiii. Immo q̃s nõ imprudẽtiſſimũ quẽq; etiã eũ qui nihil aliud operis facere valeat huic negotio delegat. Ci. Poſt delegatam mihi hanc prouinciam. i. poſt onus mihi impoſitũ. Hinc ſubdelegare dicim⁹ delegatas nobis a principe cauſas: alteri cognoſcendas imũgere. Delegare etiam ſignificat legatos mittere. Liui. Decernunt. vt duodecim delegarentur ad regem. Veteres delegare pro diſcedere & diſpertire poſuerunt. Plau. in Am. Sicui fautores delegatos viderit. Et delegata dixerũt diis cõſecrata: quæ nunc dedicata dicimus.

¶ Deleo es. eui. etum. ex de & leo. vt inq̃t Priſ. Vñ letum: ſignificat deſtruo: & refertur ad lineã et ad notã. Tractũ a tabella geometrica nam ibi ſcribũt ſeu lineas faciunt: quas poſtea delent vt aliæ ſuper fiant. Aliquãdo eſt in totũ leuare & remouere. Ter. Delebo oẽs dehinc ex animo mulieres. Diom. vero. Deleor delitus & delet⁹. Var. Delitę litteræ. Q̃d tamen a delino eſſe poteſt.

¶ Deletile pe. cor. quod delet. Var. Si diſplicet tibi tam magnum ſumam ſpongiã deletilem. Interdũ deletile ſeu deletitiũ eſt, deletũ: vt charta deletilis ſeu deletitia: quæ abraſis prioribus litteris reſcribitur. Alio nomine palimpſeſtus vocatur.

¶ Delebile q̃d deleri põt. Cui⁹ cõtrariũ ẽ indelebile

¶ Deligo as. pe. cor. deorſum vel valde ligo. Liui. li. ii. Stabant deligati ad palũ nobiliſſimi iuuenes. Col. li. vi. Si tradux traducem nõ contingit media virga inter eas deligetur.

¶ Deligo is. p. cor. de magis idoneis aliquẽ lego ad aliquid agendũ: vt populus delegit imperatorẽ ad bella: & imperator milites ad arma. Plau. Cõtinuo delegit viros amphitrio primorum princeps eos legat telebois hoſtibus. Vnde delectus militũ dicitur

Eligere eſt de quouis numero & quauis multitudine electionē facere ad emolumentū vel dignitatem: vt ☞ optimā ſibi manſionē elegit. Hinc electio & elegantia & poſtulat duplicē accuſatiuū: ſed vltimum cum in: vt cardinales elegerunt Alexandrū in pontificē. Cooptare dicitur inter collegas aut fere pares Cic. in Bruto. A quo in collegium augurum fuerā cooptatus.

¶ Deliberare dictū ē a libella qua q̄d perpēdit: & ſignificat definire. Ci. in Ver. Deliberatū eſt. i. fixum et decretū eſt. Aliquando dubitare. Ci. li. iij. off. Eſt enim totū ſceleratū & impiū qui deliberant vtrum id ſequātur quod honeſtū eſſe videant.

¶ Deliberatiuū genus eſt quod in cōſultatiōe poſitum habet in ſe ſuaſionem & diſſuaſionē.

¶ Delibro as. pe. cor. decortico. Col. li. iij. In ea nitidiſſimū ramū elegito & eiuſdem ſpatij corticē circuncidito & materiē delibrato. Idem li. v. Cortex quoq; aridus fiſſuſq; per ſū ma trūci dependens delibrandus eſt. Eſt & delibro a libra deductū & cōpoſitum a libro as cuius. pe. p. de quo in dictione libro.

¶ Delibo as. pe. p. ſignificat more religioſo Libo: et oſculor. Interdum violo deſtruo vitio. Col. li. ij. Neue aut cornu bos ad ſtipitē vehemētius offendat aut extremo iugo truncū delibet deplanteq;. Gel. li. i. Rependit quippe & cōpenſatur leue damnū delibatæ honeſtatis. i. vitiatæ. Et delibare eſt deguſtare ſacrificare & aquam ſulco deriuare. Sed cū græcum ſit vide quid ſignificet. Λειβω.

¶ Delibatoriū locus delibationi accommodatus. Ply. li. xvi. Fuit & memoria noſtra in porticibus ſeptorum a. M. Agrippa relicta æque miraculi cauſa quæ delibatorio ſupfuerat. xx. pedibus breuior ſeſquipedali craſſitudine.

¶ Delibutus: vnctus Ter. in Phor. Si te delibutum gaudio reddo. Ci. li. iij. ad Herē. pro cōſperſus poſuit Aut ſi quā rem deformabimus turpē: vt ſi cruēta aut cœno oblitam: aut rubrica delibutā inducamus Eſt aūt pticipiū ſine verbo: nec ſcio an cōpoſitū ſit

¶ Delinquo is. fallo ſeu a bono deficio prętermitto. Plau. in Am. Ex me quæris q̄d deliqueris. Quoniam vero prętermittere ea quæ præteriri peccare ē delinquere pro peccare ponit. Sed proprie delinq̄re vt Aug. in pſalmorū interpretatione inquit eſt tanq̄ de liquido quodam defluere a ſtabilitate firmamenti vel virtutis atq; iuſtitiæ.

¶ Deliquiū defectus: vt deliquiū ſolis cū ſol in curſu ſuo deficit. Et deliquiū animi cū animus linquit & quis animo deficit.

¶ Delictū peccatū a delinquo is. q; qui peccat delinquat officiū ſuū. Nam proprie delictū eſt cū nō fiūt quæ fieri debent: peccatū cū fiūt quæ fieri nō debēt

¶ Delinio is. pe. pro. valde linio vngo ſeu frico Ci. per tranſlationē vſus eſt ad Caſ. li. i. Iam eſt biennium cū virtuti nūciū remiſiſti, delinitus illecebris voluptatis. Et delinitus dicit mēte alienatus. Plau. in Am. Delinitus ſū profecto ita vt qui ſim neſciam.

¶ Delinimentū oblectamentū. Lact. li. vi. Vitia vero quibuſdā delinimētis naturalibus illicere aios hominū & inaniū iucūatditū ſpecie captos ad acerbas amaritudines miſeriaſq; perducere.

¶ Delino is. pe. cor. delini deliui & deleui delitū pe. cor. Vnde delitus pro fœdatus. Ci. Caluo. Tuli moleſte q; litteræ delitæ mihi a te redditæ ſunt.

¶ Delinio as. Ex de & linio quod a linea fieri certū eſt ſignificat deſigno: vt ſit cū articulatim hoīes aut res a pictoribus initiant. Ply. de Apelle. Arrepto carbone extincto e foculo imaginem in pariete delineauit. Vnde & lintamēta, dicta ſunt. Idem paulo poſt. Nec qui ſuccederet operi ad præſcripta lineamenta inuentus eſt.

¶ Delenio is. pe. pro. permulceo: ac valde placo cuius paſſiuū protulit Col. li. x, vt ſcire liceat aliud eſſe delenio: aliud delinio. Sed tñ inquit iracūdia notæ melioris facile delenit aſſiduo interuētu eorū qui cū ſāt aluearia. Plau. in Sti. Senex caſtigat filias q; hæ viros tam perſeuerent peregrinātis pauperes ita ſuſtinere fratres: neq; relinquere: contraq; verbis delenitur commodis.

¶ Delimo as. pe. pro. deorſum ſeu de aliqua materia limo. Ply. Alij delimatā æris ſcobem aceto ſpargunt. Apul. delimatū poſuit pro delinito. Anus inquit muneribus delimata cōſenſit. Eiuſdē ſignificationis eſt Elimo. Ply. li. xxxiij. Alii elimatā ſcobē in fictili cado coquunt in caminis donec percoquatur figulinū.

¶ Deliro as. pe. pro. a recto recedo. Tranſlatio ab aratore. Nam lira eſt recta foſſa quæ cōtra agros tuēdos ducitur: & in quam vligo terrę decurrit. Et quia rectus eſt ſulcus delirare dicūtur: qui vltra ſulcū. i. a recta via declinant. Hor. Quicquid delirant reges plectunt achiui. Eſt aūt cōpoſitū ex de & liro quaſi deorſū liro. Lirare vero eſt agros in ſulcos dirigere.

¶ Delirus pe. pro. q; a ratione diſcedit. Rō. n. eſt via recta per quā oēs ducunt. Vide in dictione lira.

¶ Delirus. pe. cor. qui inſanit. Lucr. Quod facit hic idem per delirus eſſe videt. Nam cōtra ſenſus a ſenſibus ipſe repugnat.

¶ Deliteo es. pe. cor. ex de & lateo ſignificat deorſum latens ſto. Sed nō inueni niſi in p̄terito. Vir. Limoſoq; lacu per noctē obſcur⁹ in vlua delitui. Hinc Delitesco quod eſt eo vt lateam.

¶ Delos græce latine manifeſtus. Quo noſe dicta ē inſula in Aegeo omniū cycladū clariſſima alumna apollonis templo & mercatu: Dicta Delos vt docet Ariſt. q; cū merſa eſſet ſubito apparuit. Nam Δηλοω oſtendo ſignificat. Hæc pyrpile dicta eſt ab igne ibi primū reperto. A quibuſdā Cynthia ab aliis Aſteria: ab aliis cynetū. ſed iprimis ortygia quoniam in ea primū coturnices inuentæ ſunt: quas græci ortygas vocant. Virg. Linquimus ortygiæ portus. Interpres callimachi και θουκυδιδη: σειμον γερομερον μετα βουλομερος ε ηγησασθαι φησιν οτι το σουτον ημεγασωζετην Δηλον μησαν σεισθηναι.

¶ Delius qui eſt ex delo: vt apollo delius.

¶ Deliacus a. um. eiuſdem ſignificatiōis. Vnde deliaca dicta ſunt vaſa ex ære pretioſa ab inſula delo vbi fuit prima nobilitas æris. Ply. li. xxxiiii. Antiquiſſima æris gloria deliaci fuit mercatus in delo cō celebrante toto orbe. Ci. pro Roſcio. Domus chryſogoni referta vaſis corinthiis & deliacis. Ex ære deliaco fiebant pedes triclinioru fulcraq;.

¶ Delphi tam pro oppido q̄ oppidanus plurali tantū numero ſicut Gabii Leontini Puteoli. Hinc Delphicus a. um. Vnde Delphica laurus q; viſtores delphis ea coronarentur. Et eſt viridior laurus.

¶ Delphin et delphinus gñs piſcis vel potius maris bęlua parit catulos decimo mēſe interdū binos nutrit vberibus ſicut balena & decem annis ad ſum

mam magnitudinẽ peruenit. Hi etiã ſimones dicuntur ad quod nomẽ vocati accurrere ferũtur. Ferunt delphinũ nõ modo omniũ marinorũ: ſed etiã terreſtriũ aĩalium velociſſimũ pene volucri æquantẽ et ad puerorũ amorẽ duci ſolere. Lingua eſt his cõtra naturam aquatiliũ mobilis: pro voce gemitus hũano ſimilis: dorſum repãdum: mulcetur muſica arte præſertim ſymphoniæ.

¶ Delubrũ locus in quo dei ſimulachrũ dedicatũ ẽ παρα το θεου λαμβανεσθαι φασιν q̃ſi deũ capiẽs vel dei repoſitoriũ ſicut candelabrũ in quo ponitur cãdela. Vñ Hier. ſuper Ioel poſuit p templo. Vniuerſa inquit donaria in delubro eius cõſecrarũt. Alii accipiũt delubrum pro loco ante aras vbi aqua currit a diluẽdo. Religio.n. ſacrificii apud antiquos exigebat vt ante ſacrũ ſacrificulus manẽ ablueret. Alii delubrũ dei ſimulachrũ accipiũt a delibrato ligno ita dictũ. Ser. ait delubrum eſſe quod vno tecto plurima complectitur numina.

¶ Deludo is.pe.pro. Vide in dictione ludo.

¶ Delũbe adiectiuũ quo ſignificatur nõ habens aliquid lũborũ. i. virtutis. In lũbis.n. virtus corporis ſita eſt. Nam de hoc loco ſignificat nõ: vt ſit delumbis homo effœminatus & mollis ob nimiã venerẽ qui effractis pudoris clauſtris i venerẽ ſoluit. Perſi. Sũma delumbe ſaliua hoc natat in labris. Hinc. Delumbe carmen pro laſciuo minimeq; virili. Idẽ ſignificat Elumbe.

¶ Deluo is.lui.delutũ.depurgo diligenter lauo. Cato. Laſerpitiũ aceto deluito. Et deluere eſt malefaciendo aliq̃d delere. Var. Obortæq; interlegendũ lachrymæ litteras deluebant.

¶ Deluto as.ex de & luto quod a lutũ ſit Cato. Granariũ totũ oblinito craſſo luto poſtea conſpergito amurca omne quod lutaueris vbi aruerit eo frumentum cõdito nõ nocebit. Lutũ.n. a luo: q̃uis eius ſupinũ nõ inuenerim: cũ tñ Col. li. vii. ſupinum oſtendat dicens. Et eluta & ſiccata vinacea: quæ de lorea eximuntur. Eſt autẽ delutare vſq; deorſum luto aſpergere. Cato. Habitationẽ delutare terra q̃ maxime cretoſa vel rubicoſa.

¶ Demãdo as. in totũ cõmitto. Hiero. ad Sabi. Et omni ordini p̃uidebat p̃ecipueq; ordinibus quorũ ei cura cũ Barnaba fuerat demandata.

¶ Demarathus nomẽ ſparthanorũ regis q̃ ob indignationẽ ad regẽ perſarũ diffugit. Alius fuit vt ſcribit Liuius corinthi⁹ negociator diues: q̃ ob ſeditiones domo profugus tyrannidẽ Cypſelli fugiens in ethruriã cõmigrauit cõportatis opib⁹ luculẽtis: q̃ a Tarquiniẽſibus ethruriæ populis exceptus Tarquinũ priſcũ regẽ populi Romani ex illuſtri ethruſca vxore genuit. Hũc comitati ſunt duo ex corintho fictores. Eucirapus & Eugrannius a q̃bus italiæ traditam plaſticẽ: hoc eſt figulinam artem ferũt.

¶ Demens q̃ eſt mẽte diminuta a quo Dementia.

¶ Demẽtio is. de mente exeo de liro inſanio. Lact. lib. iiii. Ecce aliq̃s inſtinctu dæmonis percit⁹ demẽtir efferi inſanit. Lucr. Demẽtit.n. deliraq; fatur.

¶ Demẽto as. ciuſdẽ ſignificatiõis. Apul. in magia Cõfeſſa eſt ſeſe mea magia in amorẽ inductã demẽtare. Illud vero in actibus apoſtolicis nõ tam ſignificat dementẽ eſſe q̃ dementẽ facere. Sic.n. ſcriptũ eſt. Attendebant eũ propter quod multo tempore magicis ſuis dementaſſet eos.

¶ Demetior diligẽter & quadã ratione metior. Cic.

Quę nõ inſidiis ſed aperte & palam laborat & verba verbis quaſi demenſa & paria reſpondeant.

¶ Demenſum quaſi menſuratũ vel æquatũ. Et idẽ q̃d ſeruis dabat ſingulis mẽſib⁹ vñ viuerent. Terẽ. Quod ille vnciati vix de demẽſo ſuo ſuũ defrauds genitũ cõperſit miſer. Serui.n. quaternos frumenti modios accipiebant in menſe. Quod vtrũ a menſe an a metiendo deducatur incertũ eſt.

¶ Demeto is.pe.cor. Vide in dictione Meto.

¶ Demereo es.rui.itũ.quaſi lucror. Gel. Thais corinthia ob elegantiã venuſtatẽq; grãdẽ demerebat.

¶ Demereor: de aliquo bene mereor cõcilio deuincio: placo beniuolũ facio beneficium præſto: & exigit actũ. Oui. Dic mihi q̃d feci ſimõ te ſemp amaui Crimine te potui demeruiſſe meo. Quiti. Simul vt pleniori obſequio demererer amãtiſſimos mei Lact. de ira. Votis dona offerunt iuſtis ac bonis operibus demereri eũ laborãtes. Sue. de Aug. Profectũ mox auũculũ in hiſpanias aduerſus. Cn. Pompei liberos vix tñ firmus a graui multitudine per infeſtas hoſtibus vias pauciſſimis comitib⁹ naufragio etiã facto ſubſecut⁹ magnopere demeruit. Eſt & demereri valde mereri. Lact. li. iiii. Si vna hoſtia placabilis placabiliores vtiq; hoſtiæ plures quia multiplicata demerẽtur potius q̃ offendant.

¶ Demetrius nomẽ Seleuci filii. Fuit & alius Demetrius phalereus Theophraſti diſcipulus qui ob eximias virtutes atheniẽſibus præfuit ãnis decem trecentiſq; ſexaginta ſtatuis æreis honoratus eſt. Hic vt Plutar. ingt monebat Prolemæũ regẽ vt de regno imperioq; libros ſibi cõpararet atq; perlegeret Quæ.n. amici nõ audiẽt monere reges: hęc in libris ſcripta ſunt. Fuere & alii Demetrii vocati.

¶ Democedes pe.cor. fuit. Crotoniata medicus illuſtris: q̃ cũ inter Darii captiuos eſſet: et Darius ipſe ob inuerſum pedẽ grauiter ægrotaret: ita vt iam ſeptẽ dies inſomnis ęgiſſet: nec a medicis vllis iuuaretur: ductus in medio Democedes vinctus cõpedibus darium penitus liberauit. Dehinc ſummo in honore apud regem habitus eſt.

¶ Demiror pe.p. valde miror. Ter. in Ecy. Sed demiror q̃d ſit quã obrẽ tantopere hoc oẽs nos celare voluerit. Aliq̃n demirari eſt neſcire quoniã vt Do. inquit Admiratio ignorantiã facit. Ter. Quid mihi dicent & quã cauſam reperient demiror.

¶ Demitto deorſum mitto: vt Cœlo demittit alto. Inde demiſſitiæ tunicę dictæ a Plauto longæ & demiſſæ ad talos: & nulla zona ſuccinctæ. Ait enim Sane gñs hoc mulierioſum eſt tunicis demiſſitiis. Item demittere eſt humiliare & quod vulgo dicitur ſebaſſare. Vir. li. iii. Ge. Demiſſæ aures incert⁹ ibidẽ ſudor. Et alibi. Vultũ demiſſa profat. Item defodere: vt li. ii. Ge. Alteq; iubebis in ſolido puteũ demitti: omnẽq; repones Rurſus humum.

¶ Demolior iris. a mole deductũ eſt: & ſignificat diruo deiecto. Ci. li. de offi. Demoliti ea quorum altitudo officeret auſpiciis. Inuenit & Demolio. Lac. lib. iiii. Deliquerũt te filii Iſrael: & altaria tua demolierũt

¶ Demõſtro as. aperte vel palam mõſtro. Plau. in aſi. Et ædes demõſtraui noſtras. Demõſtrationem dialectici diffiniũt eſſe cũ certis ac neceſſariis rationibus aliquid probatur.

¶ Demoror. pe.cor. multũ moror ſeu detineo Lac. li. iiij. Cũ moyſes dux eorũ aſcendiſſet in montem atq; ibidẽ xl. diebus demorareť. Col. li. iiij. Pruden-

tis magiſtri eſt eiuſdem nomẽ elationis aucupio quo potiri ne queat ſtudioſos non demorari.
¶ Demoror:in totũ morior. Col.li.v. Siue.n.caput demortuũ eſt:duo induanť ſtatim vimina.
¶ Demo is. ex de & emo abiecta e ſigni. detraho Demos græce latine populꝰ. Vñ cõponũtur multa.noia Δημοσθενὴς Δημια και τα λοιπα.
¶ Demoſthenes pe.cor.nomen oratoris clariſſimi & græcoꝝ olim oratorũ principis:& latine robur populi dicitť: Δημοσ.n.populꝰ σθερος του σθενεος robur.Hic natus pẽ:: qui cultellarius cognominatus ẽ:q.ſ.domũ hẽret officinam & operarios cultellorꝝ. Relictus puer in hereditate locupleti tutorũ fraude & negligentia direptis bonis vix habuit vnde præceptoribus mercedem ſolueret. Veru cũ multo ſtudio & laborioſo perugilio in clariſſimũ oratorẽ euaſiſſet libertatis græciæ defensor:publice grauibuscõcionibus Philippum inſectatus eſt: vtpote publicæ libertatis inſidiatorẽ:poſt cuius mortẽ patria pulſus,tandẽ reuocatꝰ eſt. Sed iã mortuo Alexãdro et antipatro rebus græcis præpoſito cũ apertã cædẽ videret relictis athenis in calabriam inſulã vbi aſylum erat nep tuno ſacrũ conceſſit: hauſtoq; veneno ſe necauit Hic eloquentiæ ſtudio flagrãs iugiter lucubrabat adeo vt a ſe duos vel tres mẽſes cõtinuos domi cluſus,ſine intermiſſione ſtuderet abraſa parte capitis vt,exeũdi facultatẽ ſibi præriperet. De hoc Hiero. Demoſthenes plus olei q̃ vini expendiſſe dicitur et oẽs opifices nocturnos ſemper vigilus ꝓuenille.Mortuꝰ ẽ ſicut Sudas ετελευτησεφυγωρεισ;καλαυριαρ ερτωτουπροσει Δωροσ, ιερω Δια τορμακε Δορα αμπι πατρομπρο σερεγκαμερος φαρμακομ το ερτω Δακτυλιω ετηβιωσασ Δυω και εξηκοντα.
¶ Democritus pe. cor. nomẽ pbi abderitæ: q̃ diuiſa ſubſtantia duobus fratribus peregrinatus eſt in varias orbis terrarum partes quo ſcientiã perciperet. Poſtea in patriã reuerſus cũ fama inopia in hortulis iuxta ſuæ vrbis muros ſe ad ſolas rerꝫ naturas cõtẽplãdas cõtraxit. Ferť q; quocũq; fortunæ caſu et mutabilitate rerꝫ audito irriſu ſoluebať ſicut Heraclitus in fletũ. Vñ Gelaſinus noiatus eſt. Tãdẽ teſte Cice.li.v. Tuſ.ſe occæcauit vt naturæ ſecreta ſubtilius rimareť. Agebat cẽtũ et nouẽ ãnos cũ mortuus eſt. Hic dixit oĩa ex athomis fieri ac plures eſſe mundos et corruptibiles. Ferť Theologiam ac Aſtrologiam didiciſſe a magis et chaldæis:cũ gymnoſophiſtis quoq; cõgreſſus eſt. In phĩa adeo ꝓfecit vt pẽtathlos ſiue q̃nquercio i.quinq; certaminũ dici poſſet. Nãq; naturalia moralia mathematica liberales diſciplinas artiumq; omnium peritiam callebat Hũc Plynius virum ſagacẽ et vitæ vtiliſſimum fuiſſe refert. ſed nimio iuuandi mortales ſtudio,plapſum. Cõſtat hunc diuitiis opulentũ fuiſſe in tantum vt patereius xerſis exercitui epulum hoſpitaliter dederit.
¶ Demodocus nomẽ citharœdi apud home. Cõponiť ex Δημοσ & Δοκησισ æſtimatio quaſi populi æſtimatio.
¶ Democratia principatus populi. Democraticus qui fouet principatũ populi. παρατο Δημοσ και κρατεω.
¶ Demophoon nomẽ theſei ex phædra filii qui etiam athenarum rex fuit.
¶ Demarchꝰ tri.plc. Demarchia ipſe tribunatꝰ.
¶ Demulceo valde ſeu leniter mulceo ſicut ſit catulis cũ manus ſuper eos tractamꝰ. Ter. in Heau. Nõ poſſum pati quin tibi caput demulceam.
¶ Demũ ſignificat ad poſtremũ. Ter. in Adel. Ego nouꝰ maritꝰ ãno demũ q̃nto & ſexageſimo fiam. Ponitť etiã ꝓ dũtaxat:vel oino ꝑſertim q̃ iũgitť cũ is ea id.vel ita. Ci.in Sal. Ea demũ magna voluptas aqualẽ ac parẽ verbis vitã agere. Ply. Ea demũ ſola auiũ nõ niſi volatu depaſcitur Qui. Ita demũ mihi ſatisfacies ſi apdꝰ pr̃em fuiſti
¶ Denarius a.um. I dẽ quod decẽnarius. Vñ denariæ cerimoniæ dicebanť ſicut tricenariæ q̃bus ſacra adituris decẽ cõtinuis rebus vel triginta certis q̃buſdã rebus carendũ erat. Hinc vndenarius duodenarius & huiuſmodi. Denarius vero ſubſtãtiuũ eſt gñs monetę argẽteæ q̃ denas libras ęris valeret: vt ingt Var. Dicitur & denarũ neu. gñe. Plau.in Ru. Quis me ẽ mortaliũ miſerior qui viuat alter hodie quẽ ad recuperatores modo dãnauit centum denaria philippea.
¶ Denarro per ordinẽ narro. Gel.li.ii. Hæc nobis Fauorinus ſũma cũ elegantia verborũ totiuſq; ſermonis comitate atq; gratia denarrauit.
¶ Denaſo as.pe.p.naſũ aufero :Plau.i Cap. Nãq; ædepol ſi habites,ꝓpꝰ os denaſabit tibi mordicus. id eſt deſtruet.
¶ Denato as.pe.cor. frequentatiuũ eſt verbi deno as.quod eſt deorſum nato. Aug.per trãſlationẽ dixit. Quãto humilius ſedebat tanto amplius capiebat. Cõfluit.n.aqua ad humilitatẽ cõualliũ denatat de tumoribus collis.
¶ Denego as.pe.cor.dare nego ſeu nõ do. Lac. li.ii. Si alimẽta frugibus lõga ſiccitas denegauit.
¶ Denigro as.pe.cor.nigrũ facio. Ply. Capillũ denigrat ſuffitu.
¶ Deniq; a denus ſiue vt quidã volũt a denuo,ſignificat ad extremũ. Teren. in Heau. Fodere et arare aut aliquid facere denique.
¶ Denobilito as.vitupero dedecoro. Ter.in Eu Tu iam pendebis qui ſtultũ iſtum adoleſcentulũ denobilitas flagitiis.
¶ Denoto as.pe.cor.culpo increpo. Cypri. Nã cum denotarentur diſcipuli eius q̃ ederent nec prius manus lauiſſent.
¶ Dẽs ab edẽdo quaſi edẽs:ſed potiꝰ græcũ eſſe quis neſcit? ελληνες παρο Δους ο Δοντος εξ ελω λετουσι. Sed & oẽ quo aliquid teneri vel execari poteſt ſolet dẽs appellari Vir.li.vi. Tum dẽte tenaci anchora fũdabat naues. Hinc bidens tridẽs & huiuſmodi. Dẽtes diuerſa ſortiunť noia Qui.n prius apparẽt apertis labiis primores vocanť:lati & acuti q̃bꝰ fit morſus. Ipſi.n. vt Ply. li.vii nec cibo tantũ & alimentis neceſſarii q̃ppe vocis ſermonisq; regimẽ primores tenẽt cõcẽtu quodã excipiẽtes ictũ linguæ. Qui vero ſequunť quaſi rotũda ſpe acutí modũ ſerræ ſerrati dicũť ab antiqs canini appellanť in quocũq; aĩali. Ply li.vi. Lupi dextræ caninus in magnis habeť opibus. Sequũtur maxillares q̃ duplices ſũt cibũq; cõficiũt I uue. Interq; molares difficili creſcẽte cibo Genuini nouiſſimi naſcũť hoi vt ait Ply. Dẽtiũ etiã q̃dam dñr ferrati a ſimilitudine ſerræ qui pectinati coeũt ne cõtrario occurſu atteranť quales habẽt piſces & canes. Quidã continui vt hoi

& equo. Quidam exerti: hoc eſt extra os produ-
cti vt apro & elephanto.

¶ Dentio is. dentes emitto. Plau. in mili. Venter
creat oēs has ærūnas: auribus peraudiēda ſunt ne
dentes dentiāt. Hinc dētitio dentiū emiſſio. Ply.
lib. xxviii. in fātib⁹ nihil butyro vtili⁹ per ſe & cū
melle priuatim & in dentitiōe & ad gingiuas & ad
oris vlcera. Dens lupi adalligatus infantibus, phi
bet pauores dentientiq; morbos.

¶ Dentatus q magnos habet dentes q & dento-
ſus dicitur. Plynius tñ dētatū dictū fuiſſe. M. Cu
riū li. vii. ſcribit quoniā cū dentibus natus fuerit.
Hinc edētatus q eſt ſine dentibus. Macro. Edēta
tæ bæluæ morſus. Similiter edentulus.

¶ Dētale lignū quo vomer arandi cauſa induci-
tur: ſed pro vomere poni ſolet. Col. li. vii. Et den
talibus terrā ſubigere quo minoris bub⁹ id admi-
niſtrari poſſit. Dicit etiā dens vt Var. inquit q; eo
quaſi dente moleretur terra.

¶ Denticulus parūus de⁹. Dēticulo dētes impri-
mo. Denticulatum quod eſt ad ſimilitudinē den
ticuli factum.

¶ Dentatim & denticulatim aduerbia ſignificāt
ad ſimilitudinem dentium.

¶ Dētifricīū medicamentū quo dētes fricant vt
fiant cādidi. Ply. docet ex pumicibus fieri denti-
fricia. Apul. in magia. Primo igit legere e lucicris
meis epiſtoliū de dentifricio verſibus ſcriptū.

¶ Dentiſcalpīū inſtrumētū quo ſcalpūtur dētes.

¶ Dentifragimbulū. Plau. in. Bac. Næ tu her-
cle haud longū es ab infortunio ita dentifragim
bula hæc meis manibus geſtiunt.

¶ Denſum coarctatio nimia cōiūctarū partium
Ratū cōtra in quo interuallis frequētibus laxior
partiū videtur eſſe cōiūctio. Hinc denſitas & den
ſitudo. Cōpoſitū condenſus.

¶ Denſo as. cogo ſpiſſo. Luc. li. iiii. Denſaturq;
globus quartū pede prima relato. Hinc cōdēſo.
Col. li. viii. Torrido ſale cōtingitur: rurſuſq; pon
deribus condenſatur. Eſt & denſeo es. a quo den-
ſeſco is. denſus fio.

¶ Denudo as. pe. pro ſpolio nudum reddo.

¶ Denuncio as. Vide in dictione Indico.

¶ Denuo aduerbiū ſignificat rurſus q; ſi de nouo

¶ Depalmare eſt palma percutere Gel. Quēcūq;
depalmauerat numerari ſtatim ſerui. xii. tabulas
viginti et quinq; aſſes iubebat.

¶ Deparcus. Vide in dictione Parcus.

¶ Depango is. plāto ſeu defigo. Col. li. iiii. Dein
ceps paſtinā malleolus vitibus inſerendus: cūq;
ſat erit medio ſpacio quod vacat inter vites per
vnam lineā depangere. Inde depactus.

¶ Depecto is. xn. vel xi. xum. diligenter pecto.
Oui. li. iij. faſ. Interea liber depexos crinibus in-
dos Vcit: & eoo dies ab orbe redit. Ply. li. xix.
Ars depectēdi digerendiq; iuſtū eſt e quinquage
nis faſſiū libris quinas denas carminare. Per trāſ
lationē & in malā partē. Ter. in Eu. Egone ſi vi-
uo adeo exornatū dabo: adeo depexū: vt dū vi-
uet meminerit ſemper mei, i. ornatū cultū dictum
a contrario ſenſu. Quod ſi depeſſum legamus a
patior ſiue a pando ſignificet laceratū. A depe-
cto fit depexo as.

¶ Dependo is. fere pro ſimplici pendo eſt: quod
varie ſumitur: vt pecuniā vel tributū pendere eſt
dare vel ſoluere ſeu pati pœnā. Sed de hoc ī pēdo

¶ Dependeo. es. deorſum pēdeo. Col. li. iii. Sed
ſi per vnū quēq; pāpinū maior numer⁹ vuarū de
pēdeat. Aliqñ Depēdere eſt ſuſtētari. Ci. Ois illo
rum ſalus a noſtra ſalute dependebat.

¶ Depeo. is. ex de. & pereo accipit pro morior.
Col. li. iiii. Nos tñ plus quattuor milibus conferi
mus. quia negligentia cultorū magna ps deperit.
Quādoq; deperīt eſt impatienter amare. Plau. in
caſi. Hic ipſus caſinam depit. Hiero. li. ii. &. Acci
dit vt Thamar & damar & Ammō & deperiret in
eam valde.

¶ Depiles. pe. cor. q ſūt ſine pīlis. Var. li. i. de vi.
pa. Q; ludis pręſulis pueri eſſent glabri ac depi-
les propter ætatem.

¶ Depilo. as. pe. cor. pilos detraho. Mar. Cū de-
pilatos chreſte coleos portes. Et depilo rarefacio
Lucil. Depilati omnes ſumus.

¶ Deplanto. as. Vide in dictione planto.

¶ Deplano. as. pe. p. in planū deduco. Lact. li.
iiii. Ego ante te ibo & montes deplanabo.

¶ Depleo. es. Col. Conchæ q bus depletur oleū.

¶ Deploro. as. pe. p. pp actū plorationis q in re
miſerabili exigitur ſi lachrimæ manant: tūc pro-
prie. Si nō manant: ſignificat quaſi plorando la-
mentor. Ci. in Cato. Nōlibet deplorare mihi vi-
tam q̄d multi & hi docti fecerūt. Et li. ii. offi. Ad-
monebat me res vt hanc quoq; intermiſſionē elo
quētiæ deplorarē niſi vererer ne de meipo aliqua
viderer queri. Aliquādo Deplorare eſt plorādi fi
nem facere. Vnde deplorata cadauera dicebātur
quibus vltimus ludus perſolutus erat. Et remp.
deploratā dicimus iam euerſam. Ab hoc tractū
eſt. Conclamatū eſt qñ affines heiulātes cōclama
bāt. Diciturq; in oī re iam deperdita: quia poſt la
chrymas affiniū mortuū plane cadauer erat. In-
de et indeploratū dicit. Oui. in Ibin. Indeplora
tū proficiere caput.

¶ Depontanus. pe. p. Vide infra in dictiōe Pōs.

¶ Deponere: eſt deorſum ponere. vt Depone ſar
cinā. Ci. per tranſlationē dixit pro dimittere Exi
ſtimaui honeſtiſſime moleſtias poſſe depōi ſi me
ad philoſophiā retuliſſem. Per trāſlationē etiā ſi-
gnificat priuare. Plau. Vt me deponat vino eam
affectat viā. Sue. Ne imperio turpiter dēpoſitus
priuatus viueret. Aliqñ Derelinquere & quaſi de
ſperare. Vnde depoſiti deſperati dicuntur. Virg.
Ille vt depoſiti pferret fata parētis. Ci. in ver. acti
i. Itaq; mihi videor iudices magnam & maxime
ægrā & prope depoſitā reip. partē ſuſcepiſſe. Ali
quādo eſt apud aliquē q cq̄ ponere ſeruandū ſeu
ppignore. Habet. n. hoc locode vim augēdi: vt
oſtēdatur totū fidei eius cōmiſſum quod ad cuſto
diā rei pertinet. Virg. Ego hāc vitulā ne forte recu
ſes: depono. Ad ſeruandū vero vt gladiū pecu-
niā. Ci. li. iii. offi. Si gladiū quis apud ſe ſana mē
te depoſuerit repetat inſaniēs reddere peccatum
ſit: officiū non reddere.

¶ Deponēs verbū. Ideo dicit ga deponit aliqd
de quātitate cōmunis verbi. ſ. futurū participium
in dus a ſignificatiōe paſſiua. Nam cū participia
quattuor habeat verbū cōmune vt criminās cri-
minaturus criminatus & criminādus. Hoc nō ha
bet deponēs. ſ. futurū a paſſiua ſignificatione vt
minor minās minaturus & minatus nō minādus

¶ Dēpoſitū quod deponit hoc eſt qđ alicui ſub fide tradit: vel quod pignoris loco dimittit. vel quod ſequeſtro a pluribus in ſolidū certa cōditione cuſtodiendū reddēdūq; cū fuerit de iure diſcuſſum tradit. Et ſic eſt nomē Ci. Quid ſi quis apud te pecūniā depoſuerit: bellū pfiæ iferat: reddes ne depoſitū? Nō reddere depoſitū maxīa iuſtitia ē
¶ Depoſitorius: q aliquid deponit. Depoſitari⁹ qui dēpoſitū accipit.
¶ Depopulari: eſt deſtruere: ſiue dēpdari. Apud antiquos etiam Depopulo dicebatur.
¶ Depoſcere. eſt multum deſiderare: ſiue ratione quadā exigere. Col. li. ii. Canabis ſolum pingue ſtercoratūq; & riguū vel planū atq; humidū & alte ſubactum depoſcit.
¶ Deportare eſt de aliquo loco aliquid portare. Col. li. v. Nec procul a mari vel nauigabili flumine quo deportari fructus & p quod merces vehi poſſint. Vñ deportati dicūtur quib⁹ aqua & igni interdictū eſt: vel q bus princeps puinciā annotauit. Tranſfert etiā ad ea quæ delectationē: laudē, et vituperationē habēt quę nra opa ſumus aſſecuti: vt cū inde reuertimur quo profecti fueramus: aut cū vbi ſumus inde quicq̄ deportat. Ci. Trebatio Mihi crede nihil ex iſta prouincia potes qđ iucūdius ſit deportare. Idem in Cato. Teq; non cognomē ſolū athenis deportaſſe. Vituperationem. vt Deportauit Verres amicā. Pro deporto: vulgo Reporto dicit. cū reporto retro porto ſeu reueho reduco ve quod portatū ſiue delatū deductum fuerat. Lact. li. iiii. Repente viribus robora ti ipſi lectulos ſuos reportarēt quibus fuerāt paulo ante delati. Hiero. ad Dama. Et inuentā ſuper humeros reportat ad caulā. Ci. p ſe. Itaq; pub. Lentuli bñficio excellenti atq; diuino nō ſolū reducti ſumus ſed equis inſignibus & curru aurato deportati. Tranſfert etiā ad verba: cū quis p verbis verba reportat. Virg. Iſq; adytis hæc triſtia dicta reportat.
¶ Deprauo. as. pe. p. prauū facio vitio: vt cum quid eſt ſcriptorū: aut maledicorum vitio corruptū. Ter. i phor. Nihil eſt tam bñ dictū quin narrando poſſit deprauarier.
¶ Deprehēdo. is. ſignificat caute vel icautū quēpiam capio: vt deprehēſus in adulterio in ſcelere in ſermōe: dēphenſus ab hoſtibus: a tempeſtate. Virg. Deprhēſis olim ſtatio tutiſſima nautis. Hora. in Ser. Deprhēſi nō bella ē fama treboni. Vñ & Deprehēſa gñs aīauerſiōis militaris qui certo i errore deprehēſi fuiſſēt: caſtigatione maior: ignominia minor. Interdū deprehēdere eſt aīaduerte re cognoſcere Lact. li i. de Ioue loquēs. Nonne a ſua prima pueritia impius & pene paricida deprē ditur. Amb. li. i. of. Qui ea quęcūq; vana ſunt deprendit: ea quę ſancta ſunt: neſcit.
¶ Deprecor. pe. cor. qñq; ponit pro ſimplici. Vñ Hie. Noluit inquit veniā dēpcari. Quādoq; Deprecari eſt impetrare. Idē apud Exodū. Aīcēdā ad dñm ſi quo modo quiuero eū deprecari p ſcelere veſtro. Quādoq; vehemēt iam ſupplicatiōis denotat vt ſit Dēpcari vehementer ſiue ſupplici ter p̄cari. Sue. in Cæſa. Satis cōſtat Sillam cū deprecātibus amicis & ornatiſſimis viris aliquādiu denegaſſet: atq; illi pertinaciter contēderēt expugnatū tandē pclamaſſe. Ci. in. Læl. At C. Bloſi⁹ cumanus hoſpes familiæ noſtræ Scæuola. cū ad me qui aderā cū Lenate & Rutilio cōſulibus in cōſilio deprecatū veniſſet. Et li 1. ad herē. Deprecatio cū. et peccaſſe & cōſulto feciſſe reus confitetur et tamen poſtulat vt ſui miſereat. Hiero. li. iii. ꝛc. ablto iunxit. Petitionē vnā paruulā ego dēpcor a te ne cōfundas faciē meā. Habet qñq; contrariam ſuo ſimplici ſignificationē & precis negationē ſeu detractionē importat: ſicut in Dedecet deſpero & huiuſmodi. Et ſic deprecari ſignificat recuſare. Afinius Ciceroni. Nec periculū eſt vllum quod pro libertate aut refugiā aut dēpcer. Virg. Equidē merui nec dēpcor inq t Ouid. li. i. de pō. Sæpe precor mortē mortē quoq; dēpcor idē. Ne mea ſarmaticū cōtegat oſſa ſolū. hoc eſt nō p̄cor nollem recuſo & quod vernacula lingua dici ſolet. Non te prego de queſto ma io te ne deſprego Liu. de bel. mace. vtranq; ſignificationē cōplex⁹ eſt. Ego ſi quid ſcelerate in fratrē admiſi. nullam dēpcor pœnā: ſi innocēs ſum ne inuidia cōflagrē cū crimine nō poſſum dēpcor. Hoc poſtremū p abominor deteſtor ſiue recuſo ſumit: primū pro vehemēter precor. Quādoq; Deprecari eſt depellere abigere pro pulſare ſiue redarguere p̄ce adhibita vel quouis alio modo. Inde dicimus. Ignominiā & inuidiā & pœnā deprecatus eſt. Sue. in Aug. Cū lectorius adoleſcēs pricii gñis in dēpcāda grauiore adulterii pœna allegaret ſe eſſe poſſeſſorē. Ci. li. iiii. ad herē. Audes verbū facere? audes quicq̄ petere? Audes ſupplicium deprecari? Nō ſignificat recuſare neq; p̄cari ne de ſe ſupplicium ſumat: ſed depellere: ſiue redarguere. Quītil. li. iii ſcribit dēpcationē depulſionē eſſe. Itē Ci. in Catil. li. i. Nūc vt a me. P. C. quandā ppe iuſtam querimoniā deteſter atq; dēpcer. pcipite q̄ſo diligēter q̄ dicam. Idē p Balbo. Quiddā de cōmuni aditione oim noſtrū dēpcandæ maliuolentiæ cā breuiter cōmemorandū videt. Qua de re ſi Gellius ſcripſit deprecari ſignificare execrari deteſtari depellere vel abominari nō fuit culpādus a Lau. Valla. cū depello hiſce Ciceronis exēplis probe cōueniat: & dēpcor maxime cōgruat: ppter præpoſitionē de. quæ ambobus præpoſita eſt. Execror vero deteſtor abominor cū pene idē ſignificent quod recuſo etiā ipſi verbo deprecor cōueniunt in ea ſignificatione qua ſupra. Mortē quoq; dēpcor idē diximus accipiendū vt & illud. Ci. li. vi. de rep. Etiā in Claudii inuidiā Gracchi caritas dēpcabat. i. ppulſabat & defēdebat. Salin Iug. Sed quoniā eo natus ſum vt iugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem nō iam mortē & ærūnas tantūmō imperiū inimici & cruciatus corporis dēpcor. Eſt aūt deprecor qñq; verbū cōmune vt apud Aug. qui ad Hieronymū ſcribēs ait. Vnde agnoſco dominū, a me potius deprecandū vt tuæ voluntati det facultatē mittendi quod reſcripſeris.
¶ Deprimo. is. pe. cor. deiicio humilio defigo. Varro Ab eo depreſſus a quo erigi extolliq; ſperabā. Lact. li. iii. Ita dū hoiem quęrit extollere rē ipſam depreſſit. i. in imo fixit humiliauit. Idē li. vi. Altera q̄ ad inferos deprimat. i. deorſum premat vel mittat. Ci. li. iii. ad herē. Q̄ maxime ſedata & dēpſſa voce principia dicemus. i. demiſſa.
¶ Depromo. is. pe. p. Vide in dictione Promo.
¶ Depſo. is. ſignificat ſubigendo manib⁹ aliq d

DE.

molle et tenerũ reddo. Quo verbo vtiť Cato li. de re ruſ. Cuius cõpoſitũ eſt Cõdepſo: et deriuatiuum Depſticus. a um.

¶ Depudico. as. pe. p. ſignificat violo ſtupro et pudicitiam aufero.

¶ Depuber. pe. p. dicit qui ad pubertatis annos nõ potuit puenire. Hinc depuberẽ porcũ dicim⁹ qué lactentẽ occidimus.

¶ Depudet. pe. cor. pudorẽ abiicit. Oui. Depuduit proiuguſq; ſua ligna reliquit. Aug. li. viij. con. Depuduit vanitate: & erubuit veritati Hiero. ad. Luito. vius eſt. Depudeſco. Nõ depudeſco inq; infelicitatis meæ: quin potius plango nõ eſſe qđ fuerim.

¶ Depugnare: pbe pugnare. Lact. li. v. Retinuit id qđ erat ei cõtrarium cũ quo depugnare poſſet.

¶ Depuo. is. Vide in dictione Pauto.

¶ Depurgo. as. probe vel deorſum purgo. Cato de re ruſ. Terrã cũ ſtercore bene pmiceto depurgato ab herba graminibuſq;.

¶ Deputo. as. pe. cor. ꝓprie deorſum puto. Col. li. 3. In agro macro & ſicco vincã imbecillã i bruma amputato: quã partẽ nõ deputaueris circa kalendas Feb. repetito & deputato. Amb. i Ser. de quadragenima. Mõ ferrũ geſtans agricola ſarmẽta deputat vinearũ. Itẽ Deputare ẽ exiſtimare cẽ ſere iudicare. qđ vulgo dicit Reputare nõ vt multi putãt delegare. Ter. i hery. Acdepol ne meã eẽ herus opera deputat parui pretii qui ob rem nullã me mutit truſtra vbi totũ deſedi ciẽ. Plau. in am. Inde eras e prõptaria cella depromar ad flagra: nec cauſam liceat dicere mihi neq; in hero quicq̃ auxilij fiet: nec quiſq̃ ſit qui me oẽs eſſe dignu deputent. Item Aſſignare attribuere. Hiero. iup Matthæum. Phariſæi opera dei principi dæmoniorum deputabant.

¶ Derbies. ſeu Derbiæ & Derbij ſunt ppli hyrcanis propinqui. De q̃bus Hier. Maſſagetæ & Derbices miſerrimos putãt q̃ a grotatione morianť. & pentes cognatos ꝓpinquos cũ ad ſenectã venerint iugulatos deuorãt: rectius eſſe dicentes vt a ſe potius q̃ a vermibus comedantur.

¶ Derbenſes ppli ex quorũ numero fuit Timotheus apoſtoli diſcipulus.

¶ Derelinquere: ſignificat prorſus ſeu in totũ relinquere deſerere.

¶ Derepente: tota vna dictio qa vt docet Do. ad uerbiis p̃poſitionẽ ſepatim nõ addimus. Si. n. ſe peraueris nõ eſt latinũ de repẽte. Ter. in hecy. Ita corripuit derepente tacitus ſeſe obuiam.

¶ Derideo. es. pe. p. ſignificat cũ alterius contẽptu rideo.

¶ Deripio. is. pe. cor. tã in bonũ q̃ in malũ ſumi poteſt. In bonũ. Vir. li. ii. ge. Collaq; ꝓlorũ fumoſis deripe tectis. i. cõfeſtim defer. In malũ Lact li. v. Quomodo ſe rapinis & fraudibus abſtinebunt qui mercurii furta nouerũ t/ docẽtis nõ fraudis eẽ deripere ſed aſſutiæ. i. ſurripere. Diripere vero in malũ eſt cũ ſignificet ac diuerſa diuerſe rapere. vt ſit in vrbium expugnatione. Gellius. Nã cũ oppidũ toloſanũ in terra italia. Q. Cepio conſul diripuiſſet: multũq; auri in eius oppidi tẽplis fuiſſet quiſq; ex ea direptione aurũ attigit miſero crucia biliq; exitu perijt.

¶ Deriuo. as. pe. p. a Riu⁹ deſcendit: cũ aqua deflectitur aliquo. Vſi & deduco riui more ſiue deflecto ſignificat. Per trãſlationẽ plærique vſi ſũt. Ter in phor. Quid vis niſi vt maneat famã atq; ex crimine hoc Antiphonẽ eripiã: atq; oẽm in me deriuẽ tram tenis ť. i. deflectam. Do. Deriuatio dicit inflexio criminis ab eo ad quẽ pertineat ad eũ ad quẽ nõ pertinet. Ci in ver. act i. iiii. Quid eſt quãobrem putes te tuã culpã nõ modo deriuare in aliquẽ: ſed cõmunicare cũ aliquo poſſe. Amb. Plærique varias ſignificationes de vincæ appellatione deriuãt. Col li. i. Proprie dixit. Crebroq; ſulcos aquarios quos nõnulli elices vocant. faciamus & oẽm humorem in cloacas atq; inde extra ſegetes deriuemus Ci. p Milone potuit p deuitare. Fecerunt id ſerui Milonis dicam. n. r. nõ deriuãdi criminis cauſa: ſed vt factũ eſt neq; imperãte neq; preſente dño quod ſuos quiſq; facere ſeruos voluiſſet. Hinc iit Deriuatiuus a um. qđ ab alio deducit

¶ Derogo. as. pe. cor. detraho. quod patet ex er cõtrario Arrogo. Hiero. in prolo. Eſdræ. Interrogent hebræos: & ipſis auctoribus trãſlatiõi meę vel arrogent vel derogẽt. Feſtus. Derogare cum quid ex lege veteri quo minus fiat ſancit lege noua. Ci. li. ii. ad herẽ. Cũ. duæ leges inter ſe diſcrepant videndũ eſt primũ num abrogatio aut derogatio ſit. Quid eſt ergo derogatio niſi detractio aliqua legis. Abrogatio ipſius legis ablatio ť Illa partis legis: hæc totius ſublatio eſt. Derogo igit detraho quod ſimiliter ſit cũ dignitati honoriq; alterius detrahitur.

¶ Deriæi cũ æ. dilph. ppli ſunt græcorũ in littoribus thraciæ ſicuti Horodotus oſtẽdit.

¶ Deſæuio. is. valde ſæuio. qđ Hier. ad dicta trãſtulit cum in. li ꝛ inquit. Latrãtes canes qui aduerſus me rabido ore deſæuiunt.

¶ Deſcendo. is. ex de & ſcando. proprie ſignificat de loco excelſo ad imum deuenio cuius contrariũ eſt Aſcẽdo. Liui. li. i. Tenuere tũ arcẽ ſabini atq; inde poſtero die cu roman⁹ exercitus inſtructus q; palatinũ capitolinũq; collẽ campani cõpleſſent nõ prius deſcẽderũt in æquũ. q̃ tra et cupiditate recuperãdæ arcis ſtimulãte aĩos romani ad uerſum iubere. Per trãſlationẽ vero dicimus. Deſcendo in prœliũ: deſcendo in campũ: deſcẽdo in torũ & huiuſmodi alia quia de quiete ad laborẽ de loco tuto ad periculũ: de vita ad mortẽ eſt iſte deſcẽſus ſiue ad aĩam ſiue ad corpus ſiue ad vtrũq; ſpectet. Perſius deſcendere pro humiliare poſuit. Vt nemo in ſe ſe tẽtat deſcendere nemo ſed præcedenti ſpectatur mantica tergo.

¶ Deſciſco. is. Vide in dictione Aſciſco.

¶ Deſcobinatus: ſautius abraſus ſectus. Var. in Melea. Sin aũt delectationis cã venamini: quãto ſatius eſt ſaluis cruribus in circo expectare q̃ his deſcobinatis in ſylua curare.

¶ Deſcribere. ꝓprie ſignificat de exẽplari ſcribere in qua ſignificatione etiã ſunt Excribere & Trãſcribere. Ci. Cornifi. Sed proxime ſcripſi de optimo genere dicendi in quo ſæpe ſuſpicatus ſum te a iudicio noſtro ſic vt doctũ hoſtem a nõ indocto paulũ diſſidere. Huic tu libro maxime velim ex tia ti min⁹ grauate ſuffragere dicãtuis vt eũ ſi velint deſcribẽt: ad teq; mittant. Per trãſlationem vero ponitur pro diſponere ſeu deſignare. Idem in Læl. Mei ſunt ordines: mea eſt deſcriptio. Itẽ

ꝑpingere. Plau. in aſi. Non potuit pictor rectius deſcribere eius formã. Item ꝑdenunciare. Lact. li. v. Q̃d ꝓphetæ mſto ante deſcripſerãt. Licet et ꝑaccurate ſcripſerãt intelligi poſſit. Nã hoc verbũ etiam ſcriptoribus: id eſt cõdentibus aliquid cõuenire põt cum eius deſcriptio ꝑ diſpoſitione et accurata ſcriptione opis ponit: vt Ter in phor. Ego deſcripſi porro illis quibus debui. Virg. Immo hæc in viridi nuper quæ cortice fagi Carmina deſcripſi et modulans alterna notaui experiar. Lact. li. v. Quid eſt. n. cur illam vel in carminibus vel in oi ſermõe deſcribant cõquerentes eius abſentiã cũ ſit facillimũ bonos eſſe ſi velint. Et hoc ex vi ꝓpoſitionis de. q̃ diligentiam ſcriptoris ꝓ ſe fert. De excribo Gel. Haud quicq̃ dubitauimus quin ea plauti foret. et oi. n ma xie germina ex qua duos hos verſus excripſimus De tranſcribo. Hier. in ꝓ fa. pſal. Vñ cõſueta præfatione cõmoneo tam vos: quibus forte labor iſte deſudat: q̃ eos qui exẽplaria iſta hĩe voluerint: vt quę diligenter emẽdaui cũ cura et diligẽtia tranſcribant Scribere ꝑ priũ eorũ eſt qui aliquid condunt.

¶ Deſeco as. pe. cor. ferro ĩcido. Col. li. iii. Et ſi fieri põt iuxta aliquẽ nodũ ſerrula deſecato. Idem li. xii. Bonus operarius prati iugerũ deſecat

¶ Deſero is. pe. cor. rui rtũ. dereliquo deficio. Hic milites patriæ deſertores dñr qui patriam deſerunt quã defendere deberẽt. Virg. Deſertorẽ aſiæ. Suc. in Cæſa. Deſertoꝝ ac ſeditioſoꝝ inquiſitor ac punitor acerrimus: conniuebat in cæteris. Hinc Deſertum locum appellamus inhabitatum quaſi ab hominibus derelictum: quẽ græci Eremum nominãt. Quõ autem differat deſertor ab Emanſore. Vide in dictione Emanſor.

¶ Deſertum et participiũ et nomẽ eſſe põt. Participium idem eſt qd̃ derelictũ: et qñ. ꝑ aſperũ atq; inculturn. Virg. Rupe ſub aduerſa deſerti ad ſtrimonis vndã. Nomẽ ſumit ꝑ loco inhabitabili: vt in hymno. Antra deſerti teneris ſub annis ciuiũ turmas fugiens petiſti. ſed eremus producit penul. quod ignaris græcarum litterarum res noua videbitur q̃n eſt ερημοσ ερημου και ερημοω το ατωολειπω και μορος οικεω εστι και λωφοσ και ερημια λεγεται ωαρα τηυεραν.

¶ Deſerto as. frequentatiuum eſt. Actius. Cum me ſolũ vterq; parens deſertaſſent.

¶ Deſeruite: eſt obtẽperare ſeu diligenter humiliter ue ſeruire. Ci. Tyroni. indulge valitudini tuæ: cui q dẽ tu adhuc dũ mihi deſeruis ſeruiuiſti &c. fac bellus reuertare. Põt etiam ſignificare: male ſeruire qd̃ vernacula lingua: dicitur Deſeruire.

¶ Deſedeo es. et deſido is. pe. cor. ſicut in aſſidio dictũ eſt. Primũ cũ quiete ſedeo qd̃ eſt cõtinuc ſedeo: ſeu ſedendo tẽpus cõſumo. Sue. in Cęſa. A quo ad accerſendã claſſem in bithyniã miſſus deſedit apud Nicomedẽ. i. mãſit cõmoratus eſt. Scd̃m cum motu ꝓcedo vt qui eſcã: ſiue morer. Ter. in ecy. Vbi totũ deſedi diẽ michoniũ hoſpitẽ dum expecto. Feſtus. Picena regio in qua eſt Eſculũ dicta q; ſabini dũ eſculũ ꝓficiſcerent; vexillo eoꝝ picus deſiderat. Quod eſt a deſido. i. deſcenderat: vt moraretur.

¶ Deſes idis. a deſedeo. qui nihil agit et ocioſus ſedet: vel qui ſtat ſæpiꝰ ad ſedẽdũ ſuper his quæ trãſigenda ꝓpere forent. Liu. li. i. Deſidem romanũ regeminter ſacella et aras acturum eſſe regnum rati. Et li. iii. Sedemus deſides domi mulierum ritu inter nos altercantes.

¶ Deſidioſus: quĩ deſidia plenus eſt. Oui. Quærit ęgyſtus quare ſit factus adulter. In ptomptu cã eſt: deſidioſus erat. Deſidia vero ẽ vitiũ ignauiæ. Sal. Non fuit cõſiliũ: ſecordia atq; deſidia bonũ ocium conterere.

¶ Deſilio is. pe. cor. deſilui deſultum. Videĩ dictione ſalio.

¶ Deſignare: deſcribere: quaſi per ſigna demõſtrare. Cæſa. li. i. Cæſar hac oratione liſci Dimorigem Dunatici fratrem deſignari ſentiebat. Sed q; pluribus pũtibus eam rem iactari nolebat celeriter concilium dimittit. Aliqñ ſignificat deputare: decernere ſeu deligere. Sal. Catilina nihilominus in ꝓximum annũ conſulatũ petebat ſperans ſi deſignatꝰ foret facile ſe ex voluntate antonio vſurũ. Col. li. iii. Ipſum aũt agrum quẽ ſeminario deſignaueris planũ et ſuccoſum. Aliqñ ſignificat rem nouam facere in vtramq; partẽ bonã et malã. Vnde et deſignatio cõtractio conductioq; populi in vnũ. Hoc eñ ei contingit: qui aliquo flagitio populi in ſe oculos et ora cõuertit: et ſpectaculo eſt vulgo: quẽadmodũ deſignatores curatores funerũ qui ludis funebribꝰ præerant et multitudinẽ retinebant ob eam cauſam q; in his ludis fiant noua et ſpectanda. Sene. de bñfi. An tu Arunciũ et Aceriũ et cæteros qui captando rũ teſtamentorũ artẽ ꝓfeſſi ſunt; non putas eadem habere q̃ deſignatores et libitinarios vota illi quorum merces optent neſciũt. Hi familiariſſimũ quẽq; ex quo ꝓpter amicitiam rei plurimũ eſt mori cupiunt. Ter. Modo quid deſignauit.

¶ Deſioculus dicit̃ qui vno eſt captus oculo: qui et luſcus dicit̃ Mar. Hinc deſiocul⁹: et hinc lippus.

¶ Deſipio is. pe. cor. deſipui deſipiui et deſipii. ex de et ſapio. ſignificat inſipienter ago ſiue deſapientia decido: vel aliquid a cõmuni ſenſu ſapiẽtiaq; minus habeo: et conſtruit̃ cum abltõ. Ci. M. Celio. In quo cũ obiurgarer q; nimio gaudio pene deſiperẽ. Plau. in epi. gtõ iunxit. Deſipiebã mentis cum illa ſcripta mitterem. Aug. li i. ci. dei docet minus eſſe deſipere q̃ inſanire. Porro inquit ſi quis hoc aggrediendũ et ſuadendũ putat non dico deſipit ſed inſanit. Lac. li. ii. Deniq; poeta maximus homo in cæteris prudens: in hoc ſolo nõ poetice: ſed aniliter deſipuit. i. more anili inſipienter egit. Huius cõtrariũ eſt Reſipiſco. Nã reſipio in vſu rato eſt. Reſipiſco frequenter. Deſipio in vſu eſt. deſipiſco nõ. Et hæc oia ad mentem proprie pertinẽt. Eſt enim reſipiſcere ad mẽtem redire. Lact. de ira dei, Idcirco non ad pñs noxiũ quiq; punit vt habeat hõ reſipiſcẽdi ſui facultatẽ. Et li. vi. diui. inſti. Reſipiſcit eñ ac mẽtẽ ſuam quaſi ab inſania recipit quẽ errati pudet: caſtigatq; ſe ipſum dementiæ et cõfirmat animũ ſuũ ad rectius viuendum.

¶ Deſino is. pe. cor. ex de et ſino. ſignificat omitto. finio ceſſo: vt deſine plura loqui. Hinc deſinentia finis terminus. Sic dicimus. Deſine artẽ ludicrã Ci. Mario. Libenter mehercle artẽ deſinerem. tecũq; et cũ ſimilibus noſtri viuerẽ. Eſt eñ deſinere artem renũciare arti atq; relinquere. Vnde ars deſita dicit̃ relicta et omiſſa. Gel. li. xv. Oim tũ athenienſium conſenſu diſciplina tibiis canendi deſita eſt.

¶ Deſiſto is. ceſſo. Virgi. Me ne incœpto deſiſtere victam. Deſiſtere inquit Vlp. eſt a negocio abſtinere qd̃ calũniandi aſo inſtituerat. Inde deſtituſſe is vi

detur non qui diſtulit ſed qui liti renũciauit in totũ.
¶ Deſolor pe.p.deponens a Solor cõpoſitũ eſt & contrariam ſuo ſimplici habet ſignificantiã. Sed p tranſlationẽ in ſignificatione differt. Cum eñ quis aliquẽ ſolaꝫ quaſi de ſolo lapſum in ſolũ ſiue ſolidi tatẽ alleuat. Paſſiue tñ deſolatus accipitur apud Hiero. ad Tyra. Sola ſeparatione dormientis æſtuans deſolatus ſolatio pii pignoris iactor. Inueniꝫ & De ſolo as.pe.p. a ſolo qđ terrã ſolidã ſignificat. p deſtruo ſiue de ſoliditate deiicio. Col. li. i. Quia flagitioſum quos hoſtis pfligendo deſolaſſet agros nouo more emere romanũ ſupra vires pr̃imonii. Vir. li. xi. Vidimus ingentes et deſolauimus agros
¶ Deſpero as.pe.p. nõ ſpero: extra oẽm ſpem ſum Hic eñ de negat. Ci. in Læl. Cuius aures clauſæ ſũt veritati vt ab amico veꝝ audire nequeat: huius ſalꝰ deſperanda eſt. Dicimus aũt deſpero ſalutem & de ſalute. Ambr. Nemo veterum cõſcius delictorum p̃mia diuina deſperet. Deſperatus in morbo dicit de quo nulla ſalutis ſpes habetur. Hiero. in li. regũ. Percuſſitq; dñs. puulũ & deſperatus eſt. Itẽ deſperatus dr̃ q nullã habet ſpem. Vñ vetus ꝓuerbiũ. nõ eſſe cũ deſperatis certandũ. Deſperatio vt inqt Ci. li. iiii. tuſ. eſt ægritudo ſine vlla rerũ expectatiõe melioꝝ. Sal. Ne forte deſperatione adducti vitæ mortem præferrent.
¶ Deſpeſco is. cui ſignificat pecus deduco: vt cõpeſco vna dùco & paſco & in vno loco contineo.
¶ Deſpicio is.pe.cor. deorſum aſpicio. Col. li. i. Area ſi cõpetit ita cõſtituenda eſt: vt vel a dño: vel certe a ꝓcuratore deſpici poſſit. Per tranſlationem ponit̃ p contẽno ſiue parui facio. Nã cũ quis alium cõtẽnit deſpicere videt̃ quaſi infra ſe aſpicere: quẽadmodũ Suſpicio eius cõtrariũ: ſurſũ aſpicio & per tranſlationẽ veneror. quaſi ſupra nos aſpiciam⁹ illum eſſe collocatũ. Ci. li ii. offi. Deſpiciunt autem eas & contemnunt in quibus nihil virtutis neruoꝝ putant.
¶ Deſpectus a.um. participium: qđ eſt contemptũ Deſpectus us. nomẽ ipſe actus deſpiciendi.
¶ Deſpectio: idẽ qđ deſpectus. Ci. in hortẽ. Conſolabitur eam magnitudo animi & humanaꝝ opinionũ alta quædã deſpectio.
¶ Deſpiciẽtia: deſpectus ſiue deſpectio. & in ſcpl⁹ cõtinet q̃ contẽptio vt apud eundẽ li. i. tuſ. Totam vim bene viuendi in animi robore ac magnitudine et in oi rerũ humanarũ contẽptione ac deſpicientia ponam⁹. Et illuſio plus eſt q̃ cõtẽptio deſpiciẽtiaq; vt i Cato. idẽ. Ci. Cõtemni ſe putãt: deſpici: illudi.
¶ Deſpecto deſpectas. ſæpe deorſũ aſpicio. Claud. lib. iii. Deſpectant vertice lucũ. Virgi. Nunc terras ordine lõgo Aut capere aut captas iam deſpectare videntur.
¶ Deſpicor. pe. cor. deſpicio. Ter in Eu. Quæ nos noſtrãq; adoleſcentiã hñt deſpicatã. Do. Deſpicatã contẽptã atq; deſpectam a deſpicor. Hiero. Eſſe filius Dauid non primus: aut ſecundus: aut tertius: ſed oĩm vltimus vngitura ꝓpheta: & deſpicabilior cunctis eligitur in regem.
¶ Deſpoliare eſt exuere. Hiero. ad Euſto. Nõ neceſſe eſt vt dicas deſpoliaui me tunica quo mõ induã illam.
¶ Deſpondeo es. ex de & ſpondeo. Spondeo aũt a ſponte fit qđ veteres p dico vſurpabant: quia qui ſpondet ſponte. i. voluntate dicit. Vñ et ſpõdeo factum eſt: qđ eſt poſteriore loco dico. Poſtea vero ſpondere vſurpari cœptũ eſt: p ſpõte ꝓmittere. Vñ qui puellã ſpondet: ſponſor. Quæ ſpondet puella: ſponſa. Cui ſpondet: Sponſus. Quia rogatur pecunia dotis a ſponſo: Sponſio: hoc eſt ꝓmiſſio appellat̃. Et dies qua puella ꝓmittitur Sponſalis. Et ſpõſalia mẽtio & ꝓmiſſio futuraꝝ nuptiarũ. Eſt aũt de ſpondere ꝓmittere: qđ ad nuptias ꝓprie pertinet. & ad eũ præcipue cuia intereſt locare mulierẽ viro: ſiue virũ mulieri. Ter. Nam aliam pater ei deſponderat gnatam chremetis. Deſpondere aſium ille dicitur q ſuæ ſpontis ſtatuit finẽ: et quaſi ex deſperatione mori decreuit. Var. lib. iii. de re ruſ. Ne reliqui ſi; videant deſpondeant aſium: atq; alieno tpe venditori moriant̃. Liuius. li. iii. Nec ipſi ſolũ deſponderãt aſos: ſed cõtemni cœpti erant a finitimis populis. Plau. in Mili. Ne lamentet̃: neue aſium deſpondeat. Apud Senecam et Col. ſine animi adiectione legit̃ deſpondere. Nã de turdis ſic ait. Difficulter in aliã regionem tranſferuntur: quia caueis clauſi plurimi deſpondent. Similiter dicimus deſpondere ſapientiam illum qui deſperat ſe poſſe ad ſapiẽtiæ faſtigiũ peruenire. Et ob hoc deſiſtit ab incœpto. Nã li. xii. Col. inquit. Cũ probabilis ratio eſt obmuteſcendi: quia nequeas orator eſſe perfectus: aut in ſocordiã compelli quia deſponderis ſapientiam. Magnæ rei quãtũcunq; poſſederis fuiſſe participem non minima eſt gloria.
¶ Deſponſo as. a deſpõdeo ſit. Ambr. Et bñ vtrũq; poſuit ſcriptura: vt deſponſata eſſet et virgo.
¶ Deſpumo as.pe.p. ſpuma priuo. Virg. lib. i. Ge. Et ſolus vndam tepici deſpumat aheni. Per tranſlationem deſpumare ponitur p decoquere. Hiero. ad Ocea. Venter mero æſtuans cito deſpumat̃ in libidines. Perſius. Stertimus indomitum qđ deſpumare falernum ſufficiat.
¶ Deſpuo deorſum ſpuo: ſeu ſpuendo execrationẽ demõſtro: vt apud Perſium. Eſt ppe te ignotus cubito qui tangat: et acres Deſpuat in mores.
¶ Deſtino as.pe.cor. ex de et ſtino. Vñ et perſtino. Eſt autẽ deſtinare deliberare aſſignare deputare parare eligere. Col. lib. ii. Itaq; conſiderandum erit vt ſolum qđ excolere deſtinamus pingue ſit. Ci. lib. v. tuſ. Ad horam mortis deſtinatã. Sue. de Cæſare. De ampliando impio plura ac maiora in dies deſtinabat: id eſt parabat: conſtituebat: deliberabat. Plynius in panegyrico. Deſtinatio conſulatus: id eſt electio. Q̃ñq; ponitur pro alligare. Apul. li. iii. de aſi. Arreptum me loro q̃ valido ad anſulã quãdam deſtinatum. Quandoq; mittere ſignificat. Iuuenalis. Deſtinat hoc monſtrũ cymbæ lintiq; magiſter põtifici ſummo. Aliq̃n emere. Lucil. Facio ab lenone tribus vt libertate mulibus; deſtinet. Hĩc ſit compoſitũ prædeſtino quod eſt præordino p̃mitto Aug. Prædeſtinatio a p̃mittendo et p̃ueniendo vel prẽordinãdo futurũ aliquid dicit. Quãdoq; Taxare ſiue ꝓprecio deputare. Plau. in Ru. Minis triginta ſibi puellã deſtinat: datq; arrhabonẽ et iureiurando alligat. Hoc idem ſignificat perſtino. Apul. Et perconcato precio q; centũ nũmis indicaret aſpernatus viginti denariis perſtinaui. Sunt qui prædeſtinatũ intelligi velint oſtenſum indicatũq; vt illã apoſtoli ad romanos. Qui p̃deſtinatus eſt filius dei Eſt et præſtino: de quo alibi.
¶ Deſquamo: ſquamis exuo. Plau. in aul. Deſqua

DE.

ma piſces.
¶ Deſtituo is.ex de et ſtatuo ſignificat derelinquo dimitto. Virg. Et freta deſtituent nudos in littore piſces. Interdū deſtituere eſt priuare et ſic cōſtruitur cum ablatiuo. Col.li.iiii Rurſus nimiā ſiccitatē deſtituere plantas naturali alimento. Interdum diſſoluere. Neuius. Multo nauem iubet deſtitui anchoris Interdū ſtatuere. Cæcil. Deſtituit oēs ſeruos ad mēſam ante ſe.
¶ Deſtringo is.deorſum:ſiue de aliis ſtringo colligo aut excido. Col.li.xii. Tum et olea deſtringēda eſt ex qua velis viride oleū efficere. Mar. Pergam⁹ has miſit curuo deſtringere ferro: non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.
¶ Deſtruo is.xi ctū.ſignificat qđ ſtructū eſt vt nō ſtructum ſit effi. io ελλημισμι αμασκευαζω απολλω και λυμαινομαι και πολλα αρτι πηρτο λατομω πραγματω.
¶ Deſtructile pe.cor.qđ deſtrui poteſt et deſtruetur in fine. Lact.lib.de Ira dei. Deſtructilia ſunt omnia quæ manu fiunt.
¶ Deſudo as.pe.p. valde ſudo. Sudo vero a ſudus ſi Nonio creditur fieri conſtat. Interdum tamen deſudare per trāſlationē ponit̄ p laborare. Hiero.in plo. Li. Salomonis. Mittitis ſolatia ſumptuū notarios noſtros et librarios ſuſtentatis vt vobis noſtrum potiſſimū deſudet ingenium.
¶ Deſuefco is.deſueui.et Deſueo es.eui. Primum neutrū:ſcđm actiuū. Vñ Nonius in priſcis dictionibus. Deſueui illū p deſuefeci illum:id eſt cōſuetudinē illi abſtuli. Titi. Paraſitos amoui:lenonē ædib⁹ abſtruxi: deſuefui ne quo ad cœnā iret extra conſiliū meum. Hic deſueui a deſueo in actiua ſignificatiōe accipit̄. Nam q̄uis Priſ. Cōſuefco cōſueui etus ſum, dicat. Addit tñ:chariſius. Conſueo ponit. Id circo priſco more iuxta Chariſiū: iuxtaq; ſignificationē actiuā quæ in p̄terito deſueui a Nonio p̄lationē eſt neceſſe eſt vt Sueo ſimplex ſit vnde format⁹ ſuefco:ex quo cōponunt̄ Cōſuefco:deſuefco:aſſuefco inſuefco quæ ſignificationē paſſiuā innatā hñt vti caleſco erubeſco:et augmentatiuam:vt oleſco:adoleſco cū tñ oleo & adoleo actiuā ſiue neutralē hēant Ita ſueo conſueo deſueo actiuā ſiue neutralem hīe conuenit. Ea cñ quātū intelligo iam obſoluere. p̄terea in eoꝝ locum ſucceſſiſſe conſuefacio aſſuefacio et hmōi puto. Simplicis aūt ſueſco p̄terita ſūt quæ dicam. Claud.li.iii.de rap. Poſt hæc cunabula dulci Ferre ſinu:ſū moq; ioui deducere paruam Sueuerat;et genibus ludentem aptare paternis. Ci. Metello. A te id qđ ſueſti peto me abſentē diligas atq; defendas. Quādoq; deſuefcere non p negationem ſed per affirmationē ex vi præpoſitionis deponit̄: quaſi deorſū ſueſcere:ſiue deſcēdere ſueſcere. Plau. in aſi. Auceps qñ concinauit aream effudit cibum: aues deſuefcunt:neceſſe eſt facere ſumptum qui quę rit lucrum. Quandoq; deſuetus dicitur valde ſuet⁹. Virg.li.iiii.æn.
¶ Deſuetudo:a deſueſco ſicut cōſuetudo a conſueſco:quæ contraria ſunt. Liu.li.i. Mitigandum fero cem populum armorum deſuetudine ratus.
¶ Deſidero as.ex de et ſidero. Sidero vero a ſidus deducitur. Dictū deſiderare p cupere q; veluti lucē ſideris qđ amamus;optemus per tranſlationē ponitur p deficere ſeu mori. Macro. Ne quid ad perfectionem cœtus deſideretur inuitandos ad hūc con-
greſſum conuentūq; cenſeo. Curti. In eo p̄lio trecēti capti quinquaginta milia deſiderata ſunt.
¶ Deſiderium: mō p vehemēti amore: vt apud Iuue. Cur deſiderio bibulæ ſertorius ardet: modo p nimia cupiditate vidēdi eum qui abeſt. Et p̄prie de rebus gratis optatis aut amiſſis dicitur. Hinc dicim⁹ poſt pugnam deſiderari milites qui perierūt. Ci in Læl. Ego ſi ſcipionis deſiderio me mouerī negē q̄ id recte faciā viderint ſapientes.
¶ Deſideratiua verba ſūt quę a Priſ. meditatiua vocantur. Ea terminant̄ in rio: vt Eſurio parturio. Nā deſideriū magis q̄ meditationem denotāt. Ci.lib. ii.phlip. Vtinā aliqñ dolor populi ro. pariat qđ iam diu parturit. Ply.li.xxxvi. Etitæ omēs adalligati muneribus vel quadrupedibus in pelliculis ſacrificati vteri animaliū continent, partus non niſi parturiant remouendi alioquin vuluæ excidiū fit. Sed niſi parturientibus auferant̄ oīno nō pariunt. Sic p̄turio p̄prie p cupio parere ſumitur: q̄q̄ interdum p̄pario ſumptum inueniat̄. Scaturio p primitiuo capitur ſcateo. Non em̄ deſideratiuū eſt ſignificatiōe ſed voce tantū. A maturio autem lecturio dicturio cū amaſco et legiſco quibus placēt relinquimus. Ipſa quidem cæteraq; eiuſmodi niſi apud auctores approbatos inueniantur non in gregē deriuatiuorum verboꝝ in ſco et rio terminatoꝝ aſcribēda cēſem⁹.
¶ Deſum dees: ſignificat deficere. Seneca. Felix ē cui nihil deeſt ad bene btēq; viuendum.
¶ Deſultores: qui equos eligunt: alunt ac docent: quoꝝ ars eſt binos trahere equos: et alternatim ex vno in alterū mira celeritate tranſultare. Liu.li.xxiii. Nec oēs numidæ in dextro locati cornu: ſed quib⁹ deſultorū in modū binos trahentibus equos inter acerrimā ſæpe pugnā in recētē equū ex feſſo armatis tranſultare mos erat: tanta velocitas ipſis: tāq; docile equoꝝ genus eſt. Var.li.ii.de re ruſ. Peritus belli alios a quos eligit: alit ac docet aliter quadrigarius ac deſultor.
¶ Deſultorii vero ipſi equi duo ſine ephippis a greꝯ cis κελης κελητος και κελητιζω Ittuo: dicti: q; ex his facile deſiliant deſultores qui ſingulis equitibus præſto erant exercitatis ita militibus: vt altero de via feſſo deſilire poſſent in recentem. Sue. de Cæſare. Quadrigas bigaſq; et equos deſultorios agitauerunt nobiliſſimi iuuenes. Caſſiodorus vero in epiſtolis diuerſum ab hoc genus ita nominat in ludis circēſibus. Equi inquit deſultorii ſunt p quos circenſium miniſtri miſſos denunciant exituros: vt luciferi quadam in aſtris ſimilitudine præcurſorias velocitates imitari videant̄. Per trāſlationē Apul. in primo de aſi. Iam hęc quidē ipſa vocis īmutatio deſultoriæ ſcientiæ ſtilo quē acceſſimus reſpondet. Similiter Martianus de nuptiis philologiæ. Leuita te pernix deſolutoria geſtiebat.
¶ Detego is.pe.cor.aperio: nudo. Lact.li.ii. Nūc interim falſa detegamus.
¶ Deteſtor: meo teſtimonio rem abominor improbo execro deponens q̄uis et cōe verbū inueniatur. Hor.li.i.car. Bellaq; matribus deteſtata. Lact li.vi Hinc eſt illa plauti deteſtanda ſnīa. Male meretur q mendico dat qđ edat. nā et illud qđ dat perit: et illū p̄ducit vitam atq; miſeriam: Apud iuriſconſultos Deteſtari ponitur p abſenti denunciare. Inde deteſtatio denūciatio facta cum teſtatione.
¶ Deteſtabile: abominabile.

¶Deterreo:valde terreo:et quasi terrore quodam phibeo:remoueo ve. Ci.li.i.tus. Itaq; non deterret sapientē mors quę ꝓpter incertos casus qui quotidie imminēt. Idem de optimo dicēdi gñe. Nec vero Aristotelem in phia deterruit a scribendo amplitudo Platonis:nec ipse Aristoteles admirabili copia cæteroꝝ studia restrinxit. Nec solū ab optimis studiis excellentes viri deterriti nō sunt:sed ne opifices quidē se actibus suis remouerunt.

¶Detero is.pe.cor.ex de & tero: significat ꝓprie terēdo deiicio:qđ & trituro dicit. Nā spicis pcussis frumenta in illis disposita deterunt cū grana in terram minuta dissiliunt. Col.li.i. Area optima est in silice constructa q; et celeriter frumenta deterunt Per translationē Hier.in ꝓlo.Iob. Qui et hebræorū sermonē experte didicimus:& in latino pene ab ipsis cunabulis inter grāmaticos & rhetores detriti sumus.i.exercitati:quasi a simili:vt gladius exercitatus & ipso nimio vsu cōminutus. Idem posuit ꝓeo qđ est dānū infero & vulgo frustro dr. Vestit⁹ inquit pariter:non deterit:capilli simul non augentur:barba in cōmune non crescit calceamenta ex æquo oībus durāt. Lact.li.vi. Quos aūt primi aditus difficultas detriuerit:eos in illā vitioꝝ viam labi atq; deflectere q̄ primo ingressu sit quasi amœna multoq; tritior. Detriuerit ꝓ defregerit siue deiiciēdo fregerit:id est remouerit. Tritior vero ꝓ visitatior. Vñ tritum verbū ꝓ visitatum.

¶Deter:siue deterus a.um.pe.cor.dicitur cui aliq̄d deest et quasi detritū ne bonum sit. A quo deterior deterimus.

¶Detergeo es.si.sū.et detergo is.ꝓ depurgo. Col. lib.iii. Quotiens falcē acueris ca pelle aciē detergito. Ibidē li.viii. Aut cornu aut vngula tundūt: aut arbori affricant parietibus ve detergent.

¶Determino:difinio. Lact.li.iiii. Determinanda est nobis veritas breuiter: et in suo proprio domicilio collocanda.

¶Detexo is. valde texo perficio. Virg. Viminibus molliq; paras detexere iūco. Nā de augentis est.

¶Detineo es.pe.cor.ꝓprie ad eos pertinet q̄ prius non tenebant:et quouis mō detinent siue capiūtur ne abeant iniussu eius qui detinet. Lact.li.vii. Oīs in vna cōmuniq; custodia detinentur. Ter.in Eu. Detineo te foatasse:tu ꝓfecturus alio fueras. Retineo non pertinet ad eos qui prius tenebant:et ne abeant retinent. Et hæc tā in bonā q̄ in malā ptem sumi pñt. Per trāslationē aūt Ter.in phor. Pol me detinuit morbus. Sal. Me ambitio mala detinuerat De Retineo. Idē. Nā imperiū facile his artibus retinetur quibus in initio partū est. Ter.in adel. Pudore ac liberalitate liberos retineri satius esse credo q̄ metu. Hinc detento as.frequentatiuum.

¶Detondeo es.detondi:q̄uis tōdeo totōdi faciat. Antiqui tñ geminabant: et significat a sūmo vsq; deorsum tondeo. Col.li.viii. Et est modus optim⁹ cōsiderare tēpestates quib⁹ ouis neq; frigus si lanā detraxeris: neq; æstū si nondū detonderis sentiat. Verum cū quæq; detonsa fuerit vngi debet tali;me dicamine.

¶Detono as.pe.cor.valde tono. Hier. Et cum persecutionis detonaret ꝓcella in villam remotiorem secessit. Sed per translationem.

¶Detorqueo es.si.tum significat deflecto. Col.li. iiii. Sed qđ in salicto conferendo vitauerimus id sequamur in eiusmodi malleolo quē est necesse longiorem facere si volumus detortū pangere. Ci.per translationē li.ii.offi. posuit. Nā et voluptates blādissimæ dñæ maiores partes aīa virtute detorquēt.

¶Detraho is.cū actō ꝓprie significat exuo id qđ quis induit:siue quicquid manu contingi et detrahi pōt:vt detrahe vestimenta soccos palmites et huiusmodi. Ter.in heau. Assido occurrunt serui soccos i detrahunt. Plau.in asi. Nudo detrahere me vestimenta iubes? Interdū detrahere ponit ꝓ remouere. Hiero.li.i.ꝫ. Detrahebant hoies a sacrificio dñi Aug.sup Io. Detrahe verbū: et quid est aqua nisi aqua? Accedit verbū ad elemētū et fit sacramentū Interdum ꝓ auferre. Amb.li.iii.of. Qđ si non licet non dare:quo mō detrahere licet? Per translationē vero cū fama gloria honor opinio detrahuntur. Et tunc cū datiuo cōstruit. Hiero.ad Eusto. Dicat aliquis: et audes nuptiis detrahere q̄ a deo benedictæ sunt:non est detrahere nuptiis cū illis virginitas auferatur. Hinc detractor et detracto as.

¶Detractores dīr qui famæ alicuius derogant.

¶Detracto as.frequentatiuū:significat defugio detuito recuso nego. Virg.li.iii.ge. Nec mihi displiceat maculis insignis et albo Aut iuga detractans interdūq; aspera cornu. Iusti. Nec ipse detractauit certamen. Aliquando detractare est male tractare.

¶Detrimentū:dānū dictū scđm Var. a detritu q̄ ea quæ trita sunt minoris p̄tii sunt. Sic intrimentū ab eoq; duo inter se sint diminuta. Differuntq; abinuicē q̄ detrimētū vt Pedia.inquit vel vnius partis dici pōt. Intrimentū vero ad vtriusq; ptis spectat dantis accipientisq; incōmodum.

¶Detrudo is.pe.pro. deorsum trudo siue trudēdo deiicio. Liu.li.ii. Iam impetu conabant detrudere virū. Per trāslationē. Ci.li.i.offi. Sin aliqñ necessitas nos ad ea detruserit:quæ nostri ingenii nō erūt.

¶Detrunco as.truncādo deiicio: siue in truncos: aut detrūco seco:vt hic detrūcatus est:arborē detrūcato:partē voluminis detruncauit. Distrūco aūt in diuersas partes trūco. Plau. in Tru. Iam ego te hic agnū faciāt et mediū distruncabo.

¶Detrullare:est de trulla ī trullā deplere: quo vsus est. Apitiꝰ. Q̄ diūm et diffūdere scđm Ply. vocat.

¶Deturgeo es.detursi. Vide in dictione Turgeo.

¶Deturbo as.fere sicut detrudo sumitur: nisi q̄ in deturbo maior fit violētia q̄ in detrudo. Est em deturbare deorsum cū violētia deiicere. Virg. Puppi deturbat ab alta. Col.vero li.v. ad pāpinationem transtulit. Vinitor inquit qui ante ferro nunc manu deputet:vmbrisq; cōpescat:ac superuacuos pampinos deturbet. Ci.Cn. Pompeio aīr. Sed hoc scito tuos veteres hostes nouos amicos vehemētet līs tuis periculosos:atq; ex spe deturbatos iacere.

¶Dueho deorsum veho. Hiero.ad rus. Et multa genera pigmētorū de paradisi dicit fonte deuehere Ci.li.i.ad herē. ꝓ defero posuit. Qui pentē necasse iudicatus erit:is obuolutus et ligatus corio deuehat in profluentem.

¶Deuenio is.pe.cor.de, loco editiore descendo. Virg.li.iiii. Spelūcā dīdo dux et troianus eandē deueniūt. Per translationē vero cū de diuitiis in paupertatē:de gloria ad ignominiā:de iustitia ad iniquitatē:de pīperis in aduersa cadimus. Ci.li.iiii.ad herē. Videt esse arrogantia illa relinquæreet ad sua deuenire. Plau.in asi. Quid si forte in insidias deuenero.

¶ Deuenuſto,as.deturpo. Gel. Tanq̃ pulchritudinis ſibi inſignia deuenuſtet.

¶ Deucalion nomẽ ꝓpriũ filii ꝓmethei: quẽ ferunt in fabulis iactu ſaxorum genus humanum cũ vxore pyrrha recuperaſſe.

¶ Deuerro is. probe verro: ſiue de loco verro. Col. li. viii. Stabula vero frequenter deuerrenda & purganda humorq; oĩs vrinæ deuerrendus eſt.

¶ Deuerra: dea ab antiquis putata eſt quam venerabant: vt ſcopis domũ verrere poſſent.

¶ Deuerbero as. valde verbero. Ter. ĩphor. Quot me cenſes hoſtes iã deuerberaſſe vſq; ad necẽ hoſpites: tum etiam ciues?

¶ Deuexo as. valde vexo. Lact. li. v. Et cũ corpora hoſtium occupant: aĩoſq; deuexant adiurantur ab his et noſe dei veri fugantur.

¶ Deuexus a. um. a vexus eſſe cõuenit cõpoſitum a quo Vexo as. eſſe videt. Vñ et cõuexus. Et ponit ꝓ decliui ac deflexo. Col. li. i. Parte cãpeſtri: parte alia collibus vel ad orientem vel ad meridiem molliter deuexis.

¶ Deuincio is. perfecte vincio: vehementer ligo. Plau. i Cap. Aduerte aĩm ſi tu iſtos captiuos duos heri quos emi de præda de q̃ſtoribus his iudico catenas ſingularias iſtas maiores quibus ſunt deuicti demito. Per tranſlationẽ. Terẽ. in heau. Verũ vbi ſemel animus cupiditate deuinxit mala: neceſſe eſt conſilia conſequi conſimilia.

¶ Deuinco is. perfecte vinco.

¶ Deuirgino as. virginitate priuo. Hiero. ad Saluinã. In ęgypto primum deuirginata eſt: et ibi fracte mammæ eius.

¶ Deuius a. um. qđ a recta via recedit. Ci. in Læl. ꝓ tranſlationem. Quid poteſt eſſe tam flexibile: tam deuiũ q̃ aĩus eius qui ad alterius non mõ ſenſum ac volũtatẽ: ſed etiã vultũ atq; nutũ cõuertitur? Dicimus etiã iter deuiũ: qđ eſt a recta via remotũ. Hier. li. ii. ꝛ. Populus multus veniebat per iter deuiũ. vñ Cicero Anagninos vocat deuios: q; eſſent extra viam militarem collocati. Et Hora. ſcortum deuiũ dixit quod eſt a via remotũ. Proper. Lætor q; ſine me deuia rura colis.

¶ Deuio as. ex de et vio as. a recta via recedo. Abuſiue ꝓ deflecto ſumit. Hiero. paſſiuum protulit. lib. numeri. Vbi nec ad dexterã nec ad ſiniſtrã poterat deuiari obuius ſtetit.

¶ Deuito as. pe. ꝓ. declino. Ter. in an. Poſthac incolumem ſatis ſcio fore hoc nunc ſi deuito malum

¶ Deuoco as. pe. cor. vocando deduco: ſiue inde aut deorſum voco. Liui. li. iiii. Cũ a fauciis hoſtiũ ſciſcitãdo cõperiſſet caſtra volſcorum deſerta eſſe lætus a tumulo ſuos deuocat. Ci. li. tuſ. per tranſlationẽ locutus eſt. Socrates primus philam deuocauit e cælo: quod eſt quaſi deduxit.

¶ Deuolo as. pe. cor. de alto volo. Plau. ĩ an. Poſt q̃ in cunis cõditus deuolant angues iubaci deorſũ in pluuiũ duo maximi. Per tranſlationẽ aũt ponit ꝓ decurro. Liu. li. iii. Alii inter tumultũ præcipites pauore in forũ deuolant. Idem li. ii. ꝓ deſilio poſuit Deuolant de tribunali vt lictori auxilio eſſent. Alii qñ deuolare eſt alio violare hoc eſt diſcedere. Ci. adheren. Ita falſi amici ſereno vitæ in tempore præſto ſunt: ſi nul at ꝓ hominis fortunæ inuiderint: deuolant omnes.

¶ Deuoluo is. oĩbus aptatur quæ a ſummo deorſũ

decidunt ſeu delabuntur: vt ſaxa: vt aqua: ſiue cum hoſtes inde præcipitant. Col. li. i. Huic ꝓxima fluẽs aqua e mõtibus oriũda q̃ per ſaxa ꝓceps deoluit. Liui. li. ii. de bel. pu. Saxa ingentia in agmen deuoluunt. Per tranſlationẽ vero dicimus. Deoluta eſt res: deuoluta eſt hereditas: quod vulgo dicit de manu in manũ. Idẽ li. v. Et eo deuolui rem: vt aut patricii: aut patricio⁹ aſſeclæ hñdi tri. plebis ſint. Hiero. Illa interim cõiunx egregia & quæ de fontibus tullianis hauſerat ſapientiã nupſit Saluſtio inimico eius. Et tertio Meſſalæ coruino & quaſi per quoſdam gradus eloquentiæ deoluta eſt.

¶ Deuoro as. pe. cor. vorando deicio. Cato de re ruſ. Bos ſi ægrotare cœperit dato continuo ieiunio ouum gallinaceum crudum mintegrum, facito deuoret. Refertur etiam ad alios ſenſus. Mar. Oculis deuorantibus draucos. Plau. Auſcultate atq; operam date: & mea dicta deuorate. Illud erñ oculo⁹: hoc aurium auiditatem ſignificat.

¶ Deuoueo es. pe. cor. ſignificat ſolenniter voueo Vouere aũt eſt aliquid ſancte ꝓmittere. Virg. li. xii. Quo⁹ ſe deuouet aris. Ci. li. iii. offi. Quid Agamẽ non cũ deouiſſet dianæ qđ in ſuo regno pulcherrimũ natũ eſſet illo anno: immolauit Iphigeniam. Itẽ deouere eſt morti dedere. Liui. li. ix. Equidem mortẽ ꝓ patria ꝓclaram eſſe fateor: & me vel deouere ꝓ populo romano legionibuſq; vel in medios me mittere hoſtes paratus ſum. Item deouere eſt diris imprecationibus malũ alicui optare. Oui. in Ibin. Illũ ego deououeo quem mens intelligit ibin. Hinc deuotio pro execratione. Sue. in Cali. Lenis adeo et innoxius vt piſoni decreta ſua reſcindenti nõ prius ſuccenſere in aĩum induxerit q̃ veneficiis quo ꝙet deuotionibus impugnari ſe cõperiſſet. Hę deuotiones tales erant: quales diræ fuerũt apud priſcos quæ talẽ hẽre poteſtatem credebant: vt nemini fas eſſet qui in eas incidiſſet euadere. Inter carmina magica duo erant apud maiores maximæ religionis: quo⁹ altero di tutelares vrbiũ euocabãtur ab hoſte victore ne deos captiuos ducere viderent. Altero deuouebant. i. morti dedebant vrbis exercitus hoſtium capita qui ſe traderent irę numinũ ꝓ ſalute aliena: quale fuit carmẽ duo⁹ decio⁹ qui ſe ꝓ patriæ ſalute deouerunt. Liui. li. ix. Equidẽ mortem pro patria ꝓclaram eſſe fateor: et me vel deouere ꝓ populo romano legionibuſq; vel in medios me mittere hoſtes.

¶ Deuotus deſtinatus: et ad ꝑſperũ aduerſũq; trahit. Var. Tũ deuoto tibi aĩo vtere. Virg. Præcipue infelix peſti deuota futuræ.

¶ Deus variæ a variis deduci ſolet. Nam quidam a θεοσ deriuãt qđ deũ ſignificat. Alii α϶οτου θεω Moſcopolus θεον λεγεσθαι οτι θεω το τρεχω θεουσ γαρ ελληνεσ τα στοιχεια ελεγον α θεουσιμ αει και αριστοτελησ. Alii α϶οτου θεω μαι ſpeculor q; in maieſtate diuina tanq̃ in ſpeculo cuncta reſultent: aut quia cuncta intuet: vel poti⁹ το δεοστου δεοσφοβοσ λεγεται οτι αυτου⁹ ομδεμ μειζομ. Vnde Statius. Prim⁹ in orbe deos fecit timor. Quidam a dando: quia hoĩbus det quicquid eſt cõmodũ. Nõnulli deũ dici putant q; nihil ei deſit. Hic deitas quæ et diuinitas dicitur. Aug. li. vii. de ci. dei. Hanc diuinitatẽ vel vt ſic dicã deitatẽ Nã et hoc verbo vti iã nõs nõ piget vt exp̃ſſius e græco trãſferãt: qđ illi theoteta appellant. Deũ et

diuũ quidam indifferenter accipiunt. Alii deos volunt perpetuos esse: diuos vero ex hoib⁹ factos. Et licet deus⁹ diffiniri nequeat: tñ ita describi põt. De⁹ est mẽs vniuersi: vel deus est aius per ĩmẽsas mũdi partes oẽmq; naturã cõmeans atq; diffusus ex quo oĩa quæ nascũt aialia vitam capiũt: vel deus est infinita mens quæ per seipsam mouetur.

¶ Deutera a græcis dicunt vina aqua mixta. hoc ẽ secũdaria. Nã Δευτερος secundũ dicit. Fit ex maceratis aqua vinaceis post mustũ acinis expressum.

¶ Dextera vel dextra manus quæ qm̃ validior est sinistra dare dextrã dicimus non mõ manũ porrigere: sed etiã auxiliũ p̃stare. Virg. Da dextrã misero. dextrã Numa Põpilius vt ait Liuius fidei cõfe crauit. Dextra se antiqui venerabant: per dextrã iurabant tanq̃ fidei sedem et virtutis ministram.

¶ Dexter dextri vel dexteri: q dextrę ptis est. Vir. Quo tandẽ mihi dexter abis. Interdũ dicit aptus cõueniẽs agilis ab aptitudine dextræ manus. Sta. li. iii. syl. Signa frenatę moderat⁹ alæ asture dextro Hinc dexterior fit ac dexterrim⁹ ꝑ aptior et aptissimus. Dexteritas aptitudo. Antiqui dextimũ et sinistimũ ꝑ dextro et sinistro dicebant. Aliq̃n etiam dexter dicitur ꝑsper ꝓpięius. Virg. li. viii. Et nos et tua dexter adi pede sacra secũdo.

¶ Dextorsũ aduerbiũ significat versus dextrã ptẽ

¶ Dextrale: ornamẽtũ dextræ cõmune viris et mulieribus. Hiero. in exo. Viri cũ mulieribus p̃buerũt armillas & inaures anulos et dextralia. Hui⁹ diminutiuum est dextraliolũ: vt in li. Iudich. Induit sandalia ĩ pedib⁹ suis: assumpsitq; dextraliola et inaures

¶ Dextrocherium muliebre brachioꝝ ornamẽtũ qđ ex auro in anuli lati formã gẽmis pretiosissimis integebat. Iul. Capito. scribit maximũ pollice fuisse tã vasto: vt vxoris dextrocherio vteret ꝑ anulo.

¶ Dextrarii dicunt equi maxime bigarii.

¶ Dextro as. significat equos bigarios iũgo. Solinus Tarpeiũ iouẽ terna dextratione lustrauit. Lau. valla. Triũphasse existimas cęsarẽ quotiens domo ꝓdibat: vt nunc solet papa p̃cedentibus albis eqs quos stratos famuli dextrant.

¶ Depecisco ris. depect⁹: ex de et pacisco. significat sicut simplex: et tam in bonã q̃ in malã partẽ significat. Ter. in phor. Ita me dii bñ ament vt mihi liceat tam diu qđ amo frui iã depicisci morte cupio. Ci. Quidã cũ circunsederet neq; effugere vllo modo posset: depectus est cum hostibus vt arma et impedimẽta relinqueret: milites educeret.

¶ Depeculor. pe, cor. ex de et peculor: qđ a peculiũ deduci: ꝑ peculiũ vero lucrũ significat: vel quicquid sua industria quis acquisiuit. Qui autẽ peculiũ: siue quid peculii surripuerit depeculator dicet q̃q̃ sint qui dicant. Depeculari propeię esse furari ea quæ ad remp. siue principẽ: siue ad sacra ptineant. Sed Ci. li. i. ad herẽ. docet aliud esse furtum: aliud peculatũ. Si quis inquit peculatus accusatur: q̃ vasa argẽtea publica de loco priuato dicat sustulisse possit dicere cũ diffinitione sit vsus quid sit furtũ: quid sit peculatus secũ furti agi et nõ peculatus oportere. Etĩ ver. acti. i. Quibus in ꝓuinciis villas: domos: plurimas vrbes oĩa fana depeculatus.

¶ Depello is. depuli depulsũ deorsum pello. Lact. li. ii. Inueteratos depulimus errores. Interdum Depellere est abducere remouere. Virg. Dulce satis humor depulsis arbutus ædis. Nam depulsis ꝓprie posuit q; agnos quadam vi: ab vberibus matrum pelli constat dum repugnant ne inde amoueant. Inde depulsus dicit cõtra voluntatẽ amot⁹. Amouemur em̃ are grata et iucunda.

¶ Dict dis: p̃positiones eiusdẽ significationis sũt quia ambæ separatiuæ: et in cõpositione solũ reperiunt. Cõponit aũt di: cũ dictionibus incipientib⁹. a. d. vt Diduco. g. vt Digero. l. vt Diluo. m. vt Dimitto. n. vt Dinumero. i. vt Diiudico. u. vt Diuerto et vbiq; ꝓducit nisi in dirimo et disertus. Dis vero mõ negationẽ denotat vt difficilis: diffido. Mõ diuersitatem: vt dissideo. Modo diuisionẽ vt dissocio disiungo. Mõ significat valde vt discrucior discupio. Mõ varie siue ĩ diuersas partes: vt dispono dissemino. Quãdoq; male: vt dispereo male peo. Cõponiturq; cum c: vt discũbo. f. vt diffundo: vbi f. mutat in f. euphonię cã. p. vt disputo. q. vt disgrego. r. vt disrumpo. s. vt dissimulo. t. vt disturbo. i. cõsonante: vt disiungo. Est qñ di. græca dictio sit: et significat bis vel duo vt digamus didrachma.

¶ Dia p̃positio greca apud nos per. et ꝓpter significat. Est et nomen duarũ insularũ: quarũ vna creta adiacet: alia in mari tyrrheno quæ aliis noĩbus naxos et strongylos vocat de qua Oui. Qua breuis æquoreis dia ferit aq̃s. Dia etiã dicta est hebe dea q̃dam et dia actus græcus quo iouẽ significamus.

¶ Diabolus latine calumniator dicit Διαβολη calũnia Διαβαλλω criminor.

¶ Dialogus græce latine: disputatio ab Διαλεγομαι: quod est disputo. ex Δια. per λεγομαι fermocinor vel disputo. Logos sermonẽ et orõnẽ cõprehendit. Et est dialogus oro vbi disputantes introducunt quotquot auctori libuerit: nõ aũt a dia duo λογοσ q̃ sit sermo duorũ cum tñ sint. v. et. vi. aliq̃n plures: vt Plato. sed somniant.

¶ Diacon: diaconos os. in us. fit diaconus a diaconeo ministro. Est em̃ diaconus minister diaconia ministerũ. Nos diaconiũ dicimus: et diaconatum ꝑ ordine diaconi.

¶ Diadema. pe. p. quod quidã cum diph. scribunt gestamen regis ἀ Δια Δεω circũligo. Nam habet duo appendicula quibus caput ligat. Hinc Diadematus diademate ornatus. Ci. in oratione ad populũ Nõ vt ꝑ. Q. Metello viro clarissimo iam spectata ætate filius. nõ. L. Diadematus cõsularis summa auctoritate: nõ. Q. Metellus censorius.

¶ Diæresis dici potest diuisio. Figura cũ vna sylla ba in duas diui dit: vt apud Hor. Nunc mare nunc syluæ: qđ trisyllabũ est. Dięret⁹: diuisibilis. Diæreo diuido.

¶ Diæta cœnaculum in quo æstate cœnat ad vmbrã hyemẽ ad solẽ: qđ et cœnatio dr. Hoc nomẽ q̃dã a græco deriuant Διαιτωμαι viuo et cõuersor In his em̃ cœnaculis viuimus et versamur. Vñ etiã dieta noĩatur victus: et medicinæ pars dietica nuncupatur: quę victu medet. Nã medicina in tris ptes diuisa est in dieticã quæ victu in pharmaceuticam q̃ medicamẽtis: ĩ chirurgicam quæ manu morbos curat. Var. vero q̃ in ea per diem edatur dici existimat In hortis non ædificari solebat: licebatq; testatori diætã in hortis vxoris ædificatã diruendã legare. si id fieri sine fundi detrimento posset. Apud græcos sumit ꝑ iudicio ꝑ loco: et ꝑ loco quo arbitri cõueniunt. Et tũc dr a diæteo iudico vt arbiter. Ab aliquibus accipit ꝑ diario: hoc est vnius diei cibo.

¶ Diætarii vocabantur miniſtri diætæ ſeruientes quos meminit Vlp. de fundo inſtructo. Et dietarii dñt qui in aliena cœnacula furâdi gra ſe dirigebât quos Vlp. ſcribit pluſq̃ fures eſſe puniendos. Itaq; aut ad tempus relegãdos aut in opus publicũ dandos: aut fuſtibus cædendos.

¶ Diętitæ a græcis appellantur arbitri.

¶ Diagramma atis. geometria deſignata: ſiue quadrangulus: ſiue triangulus: vel inſcriptio libri.

¶ Diagoras: nomẽ philoſophi: qui atheos cognominat⁹ eſt. i. negâs deos. Hic cũ ſamothraciã veniſſet; atq; ei q dã amicus dixiſſet. Tu qui deos putas humana negligere: nonne aduertis, ex tot tabulis pictis q̃ multi votis vim tempeſtatis effugerint in portũ ꝓ ſalui peruenerint? Ita ſit inquit. Illi. n. nũq̃ picti ſunt q naufragia fecerunt in mariq; perierũt.

¶ Dialectos græci vocant loquendi genera: ſicuti docet Quintil. li. i. quæ apud illos quinq; ſunt. ſ. ionica: dorica: attica: æolica & cõmunis lingua.

¶ Dialectica latine diſputatoria dr̃ a Διαλεγομαι diſputo Διαλεγ̃ ꝓ λεγομαι ſermocinor: quia per ſermocinationẽ diſputatio ꝓſequit̃. Hic Dialectic⁹ a. um. Hiero. cõtra Ruf. ſeptẽ mõs concluſionũ dialectica me elementa docuerunt.

¶ Dialyſis græce latine diſſolutio dicitur

¶ Dialyton pe. cor. dici põt diſſolutũ Διαλυω diſſoluo. Figura cum ſine cõiunctionibus dictiones ꝓferunt punctatim: vt Ite ferte citi ferrũ: date tela impellite remos.

¶ Dialis: Iouis ἀπο του Διος. i. a ioue: vt flamen dialis. i. iouialis. Et dialis ꝓ aere. Vñ ſub dialis ſub aere. Ply. li. xxxiiii. Illa ſuper terrã ex ſub dialibus petris cædit̃. Hec ex obrutis. Idẽ. Subdialia pauimenta græci inuenere. i. q̃ parmanent ſub dio Dialis quoq; a die dici poteſt: vt conſul dialis qui vno tantũ die conſul fuit. Et Hora. Nouendiales diſſipati ſunt cineres.

¶ Diameter pe. cor. mẽſura: ſiue linea dimetiens a græcis diametros dr̃. Col. li. vi. Esto area rotonda cuius diametros. i. dimenſio hẽat pedes. lxx.

¶ Diadumenus: quaſi vittatus diadematuſq; quo noie dictus eſt iuuenis quidam ſpecioſus.

¶ Dianœa a nr̃is dicit̃ mẽs: ſiue intellectus. Vnde ab oratoribus ponit̃ ꝓ quadã figura quæ ſenſa magis, q̃ verba deſignat. Quitil. li. i. Figuras quæq; laxeos: quæq; dianœas vocantur.

¶ Diana a Διος. i. ioue quaſi iouiniana Iouis filia ex latona quæ et luna ſic dicta q; quaſi diẽ noctu efficiat. Vel q; noctu ſola luceat quaſi lucens vna. Quapropter & noctilucain palatio vocabat̃ q; ibi noctu tẽplũ ei⁹ luceret: vel quaſi deuanta: quia venãtes pe ſyluas deuiare ſolent. Ab ea Dianus dicebat̃ locus ei cõſecratus. Eãdẽ eſſe Lucinã dicunt & Iunonẽ: Iunonẽ a Iuuando. Lucinã q; partũ in lucẽ ꝓdat quã in pariendo inuocant. Virg. Caſta faue lucina tuus iam regnat apollo: ſiue vt Ply. ſentit: q; oculis p̃ſit & luci. Siue a luco quẽ romæ in exquiliis hẽbat. Dicta eſt & Proſerpina: vt infra dicetur. Et Dictyna q; dũ minoẽ regem vim ei inferre volentẽ fugeret in mari ſe p̃cipitẽ dedit: cadau. r ꝓ eius a piſcatoribus inuẽtũ: ꝓpter qđ arætibus quæ græce Δικτυα dictya dr̃ nomẽ ei impoſitũ. Preterea Hecate dicta fuit: vel q; cẽtũ victimis placaret̃: vel q; centũ annos errare faceret in ſepultos. Dicta eſt & Perge a perga Pamphilæ oppido in quo tẽplũ habuit inſigne. Plures tñ dianas fuiſſe. Ci. li. de natura deor̃ ſcribit. Sed illa notatiſſima eſtq̃ eodẽ partu cum apolline ex ioue & latona nata eſt. Hæc ob virginitatis amorẽ ferũ hoim cõſortia aufugiſſe & vt a ſe libidinis pruritũ amoueret: venando ſyluas incolebat paucarũ virginũ comitatu contenta. Arcũ ferebat & pharetram ſuccincta ſemper incedens & cothurno induta ob hanc cauſam ſyluarũ & nemorum dea putabatur

¶ Diaphora pe. cor. latine differentia Diaphorus Diuerſ⁹. Diaphoretica. vis diſcuſſoria: hoc ẽ diſſolutoria diſcutiũtur incipientia tubercula: emittũtur cõcocta & ſuppurantia.

¶ Diaphonia cũ accentu in penul. diſſenſio diſcordia Διαφωνεω diſcordo diſſono.

¶ Diaphragma atis. dicit̃ oẽ mediũ: & marũ diuiſio. Vñ & ꝓ pariete ſeu mẽbrana quadã tenui in ræ-tis ſimilitudinẽ facta in corpore quæ veluti paries quidã cor pulmonẽ q; ſepiat: & a iecore lyeneq; ſeperet. Nã φραττω latine ſepio & obſtruo dicit̃. hãc membranã latini tranſuerſum ſeptum appellant. Cor. li. iiii. At ſub corde atq; pulmone tranſuerſum ex valida membrana ſeptum eſt.

¶ Diaporeſis pe. p. latine dubitatio: figura oratoria quæ fit quoties oĩa & magna videnr̃ & patia ita vt orator neſciat a q̃bus potiſſi nũ dicere incipiat. Ter. ĩeu. Quid cõmemorẽ primũ: aut laudẽ maxie illũ q dedit mihi cõſiliũ vt facerẽ: an ne q auſus ſim incipere? an fortunã collaudẽ q̃ gubernatrix fuit?

¶ Diapſalma atis. quid ſignificet docet, Hiero. ad Marcellã ſcribẽs cuius ſunt hec verba. Quidã diapſalma cõmutationẽ metri dixerũt eſſe: alii pauſationẽ ſpiritus ſancti: nõnulli alterius ſenſus exordium Sunt qui rithni diſtinctionẽ. Et quia pſalmi tunc tẽporis iuncta voce ad organũ canebanr̃ cuius cauſa muſicę varietatis exiſtimẽt ſilentiũ. nobis nihil horũ videt̃ cũ Aquila q verbos hebreos diligẽtiſſimus explicator eſt Sela: hoc eſt diapſalma ſemper tranſtulerit. Et inueniamus in pſalmos quoq; fine diapſalma poſitũ vt eſt in tertio. Dentes pctõr̃ cõtriuiſti: dñi eſt ſalus & ſup pp̃m tuũ benedictio tua Sela. i. ſemper. Et quis eſt iſte rex glię? dñs virtutũ ipſe eſt rex glię. ſemp. Hoc verbũ ſuptora pariter & inferiora connectit: aut certe docet ſempiterna eſſe quę dicta ſunt: vt eſt illud. Multi dicunt aĩę meę nõ eſt ſalus illi in deo ſuo. ſemp. Et rurſum Voce mea ad dñm clamaui et exaudiuit me de monte ſcto ſuo ſemper. Scire aũt debemus apud hebęos in fine librorum vnumme tribus ſolere necti vt aut Amẽn ſcribãt aut Sela: aut Salon: qđ exprimunt pacẽ. Igitur vt ſolemus nos cõpletis opuſculis ad diſtinctionẽ rei alterius ſubſequentis mediũ interponere: Explicit aut feliciter aut aliquid hmõi: ita & hębrei: vt quę ſcripta ſunt roborent̃ facere ſolent vt dicant amen aut in ſempiternũ & ſcribenda cõmemorant vt ponant ſela: aut tranſacta feliciter ꝓteſtanr̃ pacẽ in vltimo ſubnotantes.

¶ Diarium a die fit: & ſignificat victũ quotidianũ. i. qđ in vnius diei cibũ datur. Mar. Sed lupus vſuram pueriq; diaria poſcunt. Sumit̃ & ꝓ libro ſeu hiſtoria quę per ſingulos dies ſcribitur & a græcis dicitur Ephemeris.

¶ Diaſtaſis pe. cor. latine diſtantia ex Δια quę aliqñ ob & longe deſignat: & στασις ſtantia.

¶ Diaſtole pe. cor. diſtinctio vel dilatio: figura cũ

vna dictio vel ſententia ab alia diſtinguitur vel cũ breuis ſyllaba ꝓducitur Διαστελλω Διαστολη.
¶ Diaſtrophos pe.cor. latine peruerſus, dicitur ęſ Διαστρεφω.
¶ Diapaſon pe.cor. muſicæ artis ſymphonia conſtans ex quinq; tonis & duobus ſemitonis. id ẽ diapente & diateſſaron οἱονεὶ Διὰ καὶ τεσσαρων ἀπο τεσσαρων.
¶ Diapente.
¶ Diateſſaron: latine de octo q̃ octo voces habet.
¶ Diaſatyron cõpoſitio q̃dam medicor̃ ad excitã dam venerem.
¶ Diapaſma atis. inſpgimẽ quo ad ſudores coercẽ dos vtimur cuiuſmodi ſunt q̃ ſiccis odoribus conſtant: vt inquit Ply. li. xiii. dicit ἀπο του Διατιτω inſpgo. Marti. Quid quod ſolet grauius mixtum diapaſmate virtus.
¶ Diaſtema tis. latine ſpaciũ. Habet pe. ꝑ. Nã græce Διαστημα Vñ errauit Sidonius: q̃ cã corripuit Sic placidam paphien ſeruare diaſtema quintum.
¶ Diatheſis pe.cor. affectus & vnũ ex accidentib⁹ verbi: quod latini genus vocant.
¶ Diatypoſis pe.ꝑ. latine formatio dr̃ τυπωσις του τυπωω καὶ τυπωσις.
¶ Diatyrmos dici poteſt diſtractio ab Διατυρω diſtraho. Figura cum vna dictio ad duo diuerſa ſignificata diſtrahit. Vir. Interſtrepere anſer holores .i. malus poeta iter bonos. Fit etiã q̃n quis magna verbis cõminuit: & minima extollit.
¶ Diaulos: latine certamẽ vel curſus.
¶ Dibapha pe.cor. purpura biſtincta. Vnde & præcioſior quali vtebant̃ magiſtratus in p̃texta. Nam dis bis βαφη baphe tinctura ſignificat βαπτω tingo βαπτης tinctor. Ci. Cælio. Curiũs noſter dibaphũ cogitat: ſed eũ ifector moratur. cum ſignificare vellet curtium hoiem minimi p̃tii aſpirare ad magiſtratũ: ponit etiã ꝑ veſte delicatiore & digniore q̃ bis tincta ſit. Scribit Ser. dibapha loca tyrivbi repetita inſectura lanæ tingebantur.
¶ Dica cauſa. Ter. in phor. En vnq̃ iniuriarũ audiſti mihi ſcriptam dicã. Ci. Scribit heraclio dica.
¶ Dicæoſine iuſtitia ſiue iuſti intelligentia.
¶ Dicæa vrbs eſt in Thermaico ſinu a Dicæo Neptunni filio.
¶ Dicæarchus iuſtus princeps. Ex Δικαιος iuſtus ἀρχος priceps. Eſt nomẽ philoſophi meſenii de quo. Ci. li. tuſ. Hic opinatus eſt hoim exordiũ nullũ extitiſſe: tanq̃ ſemper fuerit humanũ genus. Cõpoſuit tres libros in quibus ſuam ſuper aĩa declarauit ſententiam: qui aiam nihil aliud eſſe arbitrabat̃ q̃ vim quãdam atq; potentiã æqualiter fuſam tã in corporibus brutor̃ q̃ hoim quæ a corpore foret inſeparabilis vt a morte nullus ſenſus ſupeſſet: ſed totum aĩa commoreretur.
¶ Dicęarchia: quæ nũc puteolis: q; ea ciuitas quondã iuſtiſſime regebatur. Nam græci Δικη inſtitiã vocant. & ἀρχη principatũ. Quidam ſcribunt dicarchæa. Sido. apollinaris. Nãq; dicarchęæ trãſlatus puluis arenæ.
¶ Dico as. prima cor. ad obſequiũ do: conſecro offero. Vnde in vſu eſt. Sacerdos dicatus eſt numini Ci. Cælio. li. i. Balbũ quãti faciam q̃q; me ei totum dicauerim ex ipo ſcies. Huius verbi cõpoſita ſunt Abdico, dedico, indico, iudico, predico, vẽdico & vindico.

¶ Dico is. pe. ꝑ. xi. ctum. ꝓprie ſignificat loquor. vt ſi quis me rogẽt quid dicis: ego ita reſpondeam nihil dico. Apud oratores vero loqui eſt: qualiacũ q; verba proferre: dicere vero eleganter & facunde Quintil. libro decimo. Nam mihi ne dicere quidẽ videtur niſi qui diſpoſite ornate copioſe dicit. Hic dictio vocatur oratoria & facunda oratio. Nam ab illo generali huius verbi ſignificato fit dictio ꝑ vocabulo ſeu verbo. Dicere etiã vocare nominare eſt. Virg. Eſt locus heſperiam grai cognomine dicũt Quãdoq; ponitur ꝓ conſtituere. Ter. in an. Hic nuptiis dictus eſt dies. Quandoq; pro indicare. Virg. Dic mihi damęta cuium pecus an melibœi? Quandq; ꝑ denũciare. Ter. in an. Sed dico ne temere facias Quandoq; ꝑ ꝑmittere. Pompo. in pictoribus. Nũmos certos dico quinquaginta millia. Sal. li. ii. Eodem anno in macedonia. C. Curio in principio veris cum exercitu ꝓfectus in dardaniam quibus potuit pecunias dictas coegit. Quandoq; affirmate. Mar. Cum verus patriæ diceris eſſe pater. Quãdoq; pro dare. Ci. li. ii. offi. Cõmode autem quicũq; dixit pecuniam. Sic etiam dare pro dicere ſumit. Vir. Sed tamen iſte deus qui ſit da tityre nobis. Q̃nq; ꝓ dicare. Idem. Iunoni infernæ dictus ſacer. Quãdoq; ꝑ velle ſignare. Terẽ. in eu. At nesciebam id dicere illã. Et alibi. Quaſi tu dicis factũ id meo conſilio. Quãdoq; pro aſſignare: vt ille dixit diẽ mihi ad populũ. i. aſſignauit diẽ ad reſpõdendum. Q̃nq; ꝓ defendere: vt Ci. dixit cãm Milonis. Q̃nq; ꝓ cantare. Virg. Alterinis dictis amãt alterna camœnę. Q̃nq; ꝓ intelligere ab eo qđ p̃cedit id qđ ſequitur. Ter. Duo cũ idẽ faciunt ſæpe vt poſſis dicere. hoc licet impune facere huic: illi non licet. Q̃nq; ꝓ ꝓnũciare. Hinc dicere ſniam dicimur cum tanq̃ conſiliarii quid nobis videtur ꝓnunciamus. Licet q̃nq; dicere ſniam ſit ꝓferre ſniam hoc ꝓnunciare & determinare. Quintil. Apud iudices quidẽ ſecundũ legẽ dicturos ſniam de cẽ feſſis p̃cipue ridiculũ eſt. Dicere leges aliud eſt q̃ ferre leges. Ferũtur eñ leges ad ſuos dicuntur fere ad victos: vt dicere leges ſit imꝑare. Liui. Q̃n perinde ac victo iã ſibi leges dicerẽtur. Dicere diẽ eſt accuſare. Nã q; accuſat: diẽ reo denũciat quo ad cãm dicẽdã p̃ſto ſit. Huius verbi cõpoſita ſunt. Addico: cõdico: contradico: edico: indico: interdico: prædico: prodico: benedico: maledico: et redico quæ hñt pe. ꝑ.
¶ Dicto as. frequẽtatiuũ eſt a dico is. Eſt eñ dictare dicere & enunciare: qđ aliis excipiens notet. Vñ dictata dr̃ veluti themata atq; p̃ſcripta quæ magiſter ludi pueris p̃bere cõſueuit Ci. in quadam epla ad Atticũ teſtatur ſe illa non ſcripſiſſe ſed reperandi lateris gr̃a deambulantẽ dictaſſe. Nec in lris tantũ ſed in aliis quoq; artibus dictata dicunt̃ vt illud Iuue. Peragit dictata magiſtri oia. Sue. in Cęſa. Vt diſciplinã ſingulor̃ ſuſciperẽt: ipſiq; dictata ſuſciperent. Ibi loquitur de gladiatoribus. Perſius. Tencirratorũ centũ dictata fuiſſe ꝓ nihilo pendas? Hic gladiatoria themata documentaq; ſignificantur. Et dictare eſt auctoris alicuius verba ſenſumq; excutere. Vñ dictata dr̃ interpretamenta q̃ a magiſtris in ludo liario de aliquo auctore traduntur vt perdiſcantur cadẽq; ipſi poſt paulũ ita reddant̃ vt tradita ſunt. Hor. Sic iterat voces & verba cadentia tollit Vt puerum ſæuo credas dictata magiſtro. Ideo aũt frequẽtatiuũ dixi quoniam q̃ docemus ſæpe in

culcamus: vt penit⁹ excipiantur & ediſcant. Dicit ēt ratio dictat: quale ē illud Plynianū ī epl'a. O ſylua o littus q̄ multa cōponitis: q̄ multa dictatis: ſuggerunt ſane camœnæ littus ac ſolitudo tacite nobis qđ ſcribamus quēadmodū ratio: et nonnunq̄ indignatio dictat.

¶ Dictito as pe.cor. a dicto aliud frequentatiuum Et ſignificat frequentibus tēporibus: ac frequentibus locis dicere.

¶ Dicturio is. pe. cor. dicere cupio: ſiue dicere molior. Macro. Sed perge auiene ne vltra te dicturientem retardem.

¶ Dicothomos: græce apud nos idē eſt qđ dimidiata ſiue diuidua qualis ſeptīo quoq; die poſt plenum orbem luna viſit. Sic dicitur diochomenos .i. ſemiplena luna.

¶ Dictū & nomē & participiū eſſe pōt. Ter. Vtrūq; cōplexus eſt: cū dixit Nullū eſt iam dictum qđ nō dictū ſit pri⁹. Nā primū eſt nomē: ſecūm participiū Et ſciendū q̄ licet dicta de omi ſermone dicantur: apud veteres tamen p facetiis & iocis poni ſolent. Ci. li. ii. ad cor. nepotē. Itaq; noſtri cū oīa dixiſſem⁹ dicta: eſſentq; facete & breuiter & accurate iocati ea ꝓprio noie appellari dicta voluerunt.

¶ Dicteria ſunt breuiter & acute dicta: vel quaſi dicta nō ſeria. Alio noie Scōmata & Apophthegmata a græcis dicuntur.

¶ Dicax: qui malignis ſalibus maledicit. Ideo Demoſthenē vrbanū fuiſſe dicunt dicacē negant. Hic dicacitas: q̄ eſt ſermo cū riſu aliquos inceſſens.

¶ Dicaculus & dicacula diminutiua ſunt. Plau. in am. Satis dicacula es amatrix.

¶ Dictamen a dicto as. ſignificat id quod dictatur Idē & dictatio denotat: a quo dictatiūcula diminutiuū. Hier. Auctores ſunt huius dictatiūculæ meæ ſcīpſ byteri Riparius & Deſiderius.

¶ Dictator qui dictat. & qui dictaturā gerit: q̄ a cōſule diceret: cuius dicto audientes oēs eſſent. Creabat-ēm viua voce non p ſuffragia: & durabat p ſex mēſes. Et q̄a ſumma ptās erat dictatoris in ppl'm: is quoq; magiſter ppl'i appellat⁹ eſt: vt ſcribit Varro. Erat aūt extraordinarius magiſtratus cui⁹ fūma erat poteſtas hīs lus aīaduertēdi in cuiuſq; ciuis romani caput: nec ab ea ꝓuocandi: ius erat. Nec alio pacto creari ſolebat q̄ cū vis aliqua maior repente oborta ingētē vrbi cladē minitari videret. Dictatori cæteros magiſtratus eligere licebat a quibus dictā dis quidā dictatorē appellatum volunt.

¶ Dictatura ipſa dictatoris dignitas. Liu. Dictaturæ ſemp altius faſtigiū fuit. Nā a dictatoribus non erat ius ꝓuocādi: quibus etiā aīaduerſio capitis data eſt. Magiſter equitum ſcđam: poſt dictatorem dignitatē gerebat. Et ab ipō dictatore eligebatur. Dictus magiſter eq̄tū q̄ ſūma ptās huius erat in eq̄tes & accēſos. Et magiſter eq̄tū ſic iūgebatur dictatori quo modo regibus tribunus. Iuue. Fumoſos eq̄tū cum dictatore magiſtros.

¶ Dictatorius a. um. qđ ad dictatorē pertinet: ſeu quod eſt dictatoris. Liu. Poſtremo dictatoriū fulmē inſe intentatum.

¶ Dicte vna eſt ex quattuor p̄cipuis vribus cretæ. Vnde Dicteus cretēſis cū. æ. diph. Vir. Dictæo cæli regē pauere ſub antro.

¶ Dictynnus mōs in quo dianæ tēplū ſitum erat.

¶ Dictynæū cū. y. pſolon. p. promontorium in creta ſi militer & delubrum: vt inquit Stra.

¶ Dictamus & dictamū pe. p. herba medicinalis q̄ lacerti ſe refouent quotiēſcūq; cum ſerpētibus pugnā habuerint. Vir. li. xii. Dictamū genitrix cretea carpit ab Ida.

¶ Dictynna. Vide in dictione Diana.

¶ Didaſcalia: latine doctrina Διδασκω. n. doceo Didaſcalus ꝓceptor.

¶ Dido: q̄ Eliſa ꝓprio noie dicebat: ſed cognomēto dido: quia fortiter fecerit ſeipſam potius interimens q̄ libidini indulgens. Hæc fuit Beli filia & ſoror pigmaleonis: q̄ multo auri et argēti pondere cōgregato aphricā adnauigauit: ibiq; vrbē carthaginē cōdidit. t E cū ab Hiarba libyę rege ī cōiugiū peteret pauliſp diſtulit nuptias donec cōderet ciuitatē Nec multo poſt extructā i memoriā mariti quondā Sichei pyra maluit ardere q̄ nubere. Interpretatur aūt dido Virago.

¶ Didrachma: bis dragma ἐξ Δισ και Δραχμη nūmus eſt duas drachmas cōtinens. gæci Δι Δραχμον dicunt. Amb. in epl'a ad Iuſtū. Eſt aūt dimidiū didrachmi drachma. Et paulo poſt didrachma neu. gñe dixit. Hoc eſt igit didrachma qđ exigebatur ſecundum legem.

¶ Diduco is. pe. p. varie duco. Col. li. vi. Validā vitē in ramos diducere cenſeo. Perſ. Cūq; iter ābiguū eſt & vitæ neſci⁹ error Diducit trepidas ramoſa in compita mētes. Quandoq; diducere eſt detrahere diuidere. Vir. li. ii. geo. Quiq; paludis Collectū humorē bibula diducit harena. Proper. Non ego cōplexus potui diducere veſtros.

¶ Didyme es. p. cor. inſulo ī mari ſicula vna exeoliis

¶ Didimæ arū. inſulæ aphricæ q̄ ægypto adiacēt.

¶ Didymi ſunt montes felicis arabiæ.

¶ Didymus latine geminus dī: greci. n. Δι Δυμον geminum vocant. Quo noīe vir Alexandrinus dictus eſt qui licet a parua ætate oculis captus foret: diuinas tñ līas optime callebat: & inter eccleſiaſticos ſcriptores illuſtris fuit. De quo Hier. Quod cū ꝓpter cætitatē etiā elementoꝝ ignarus eſſet tantum miraculū ſui oībus p̄buit vt geometriā q̄ vel maxime viſu indiget vſq; ad perfectū didicerit.

¶ Didymeus. Apollo dictus ē q̄ geminā ſpēm ſui numinis p̄ferat illuminando formandoq; lunā. Ex vno em̄ fōte lucis: gemino ſydere ſpatia diei & noctis illuſtrat. Vñ & romani vt inq̄t Macro. Solē didymei apollinis appellatione veneranť. Dictū ē & didymeū tēplū apollini dicatū apud Miletū qđ pri⁹ oraculū brācidaꝝ vt auctor ē Ply. appellatū ē. De hoc tēplo ſic ſcribit Stra. li. iiij. Poſt poſſidiū Mileſiū eſt oraculū apollini didymeo ſacrū apud Brācidas ad decē & octo ſtadia aſcēdēti. Id ab xerxe incēſū eſt quēadmodū cętera tēpla oīa epheſio excepto Poſtea Mileſii tēplū cōſtruxerūt oīm maximū: qđ ꝓpter magnitudinē remanſit ſine tecto variis anti quarū artium donis ſumptuoſiſſime honoratum.

¶ Dies tam maſ. q̄ fœ. gñis eſt numero ſingulari. plī vero tñ maſ. Dictus q̄ diuini ſit operis. Siue a Διοσ. i. ioue qui eius putabat rector. Sciendū eſt ſecundum Pedianū q̄ dies fœ. gñis ſignificat tp̄s interminatū. Et ideo diminutiuū eius eſt diecula: qđ ſignificat breue tp̄s & morā. Dies vero. xii. horaꝝ gñis maſ. ē qđ eſt tp̄s terminatū. Vnde hodie dicit quaſi hoc die. Et heſterno die ad te veni. Sic dicimus. Ad diē non venit ſignificat p̄ſtituto tpe non

venit Iuu. Longa dies quid cõtulit. i. longũ tempus Virg. Multa dies variusq; labor mutabilis qui Rettulit in melꝰ. Et iuriscõsulti: bima trima quadrima die ꝓ tẽpore vsurpãt biẽnii triẽnii quadriẽnii. Sed cõfundit qñq; hæc differentia. Virg. Iãq; dies infã da aderat. Finit dies romano more scdm Macro. a media ad mediã noctem: & sequentis noctis media parte: quæ dicit mediæ noctis inclinatio. Deiñ gallinaceum cꝙ tum galli cantent etiam si tũc quiescant. Deinde diluculum cũ incipit dignosci dies. Inde Mane cum dies est clarus. Inde Meridies diei medium. Inde iam supra vocatur occiduum tẽpus qđ& Serum diei vocatur: & mox suprema tẽpestas hoc est diei nouissimũ tempus: sicut est expressum in duodecim tabulis. Solis occasus suprema tempestas esto. deinde vespera seu vesp a vespero stella. Ab hoc tẽpore prima fax noctis: cꝙ tum primũ faces: hoc est lumina ferri incipiant: deinde nox cũbia a cubando siue concubium siue conticinium a tacendo: cꝙ tum omnia tacent siue nox intempesta: cꝙ tum tempus agendi est nullum. Deinde intẽpesta quæ non habet idoneum tempus rebus agendis. In has partes distribuebãt diem qui constat ex vigintiquattuor horis & lucem tenebrasq; cõtinet. Dies secundum ægyptios inchoat ab occasu solis. Secundũ persas ab ortu solis. Secundũ etruscos & athenienses a sexta hora diei: vt Ci. in auguralibus & Gel. plene exequitur. Interdum diem dicimꝰ: vt solam lucem intelligamꝰ: tenebras vero sub noctis noĩe Vir. Noctes atq; dies patet atri ianua ditis. Et dies quidẽ qui fit horis. xxiiii. naturalis dicit. Qui autẽ ab ortu solis ad occasum conficitur artificialis appellari solet. Dies totius anni ex institutione Numæ: aut festi erant: aut profesti: aut intercisi: aut comitiales: aut comparendini: aut stati: aut ꝑliares. Erãt & Atri dies. De quibꝰ locis suis. Huius nominis genitiuus est diei dii: dies & die. Cicero ꝓ Sex. Equites non daturos illius dies pœnas. Virgi. Libra dies somniq; pares vbi fecerit horas. Ide. Munera lætitiamq; dii. Sal. in Iug. Vix decima parte die ꝓ diei. Abltũs die vel diu. Idem. Diu noctuq; labora. Deriuata a die sũt. Quotidie pridie meridies nudiustertius nudiusquartus. Diariũ diæta ꝙ quidiale æquidium. Diluculum & perdius.

¶ Diecula diminutiuum a die gñe fœ. significat tẽ pusculum. Et accipit ꝓ mora: qđ est hęc dies parua Ter. in An. Non satis hẽs cꝙ dieculã addo. i. aliquã temporis dilationem.

¶ Diescit dies fit: sicut noctescit nox fit quę carent suppositio et appositio.

¶ Diem de die ducere: est rem in longum ꝓtrahere

¶ Diẽ dicere alicui est constituere tẽpus cꝙ vel in iudicio cõparere: vel aliqđ aliud agere debeat: vt nuptiarũ diem dixit: hoc ẽ tempus constituit quo nuptiæ fieri debeant.

¶ Diequarti: & die quartę pro die quarto. Diequinti & die quintę & deinceps ꝓ die quinto. Die pristini vel pristinæ: pro die pristino: quod nos cõuerso cõpositionis ordine dicimus pridie. Die crastini ꝓ die crastino: & alia multa. Vidẽtur autem veteres differentiam fecisse inter diequarto & diequartæ: vt illđ ꝓ ꝑterito sit: qđ nos nudiusquartus dicimꝰ. Hoc de futuro. Sunt autem hæc oĩa composita & ꝓ aduerbiis accipiuntur.

¶ Diespiter: diespitris & diespiteris. diei: pater. i. Iupiter: sicut diiouis quasi diẽ iuuans cꝙ hoies die & luce quasi vita ipsa iuuaret. Hor. li. car. Nãq; diespiter igni corusco nubila diuidens. Macro. Ipsi quoq; romani diespitrẽ iouem appellabant.

¶ Dierecti a die vocati sunt crucifixi: quasi ad diẽ erecti. a dierego is. Festus scribit dierectum per antiphrasim dici apud veteres volentes significare malum diẽ. Vñ Dierecta aduerbialiter dicimus. Plau. Quin tu. i. directa cum sucula & cum porculis. Dierecta inquit quasi in malam diem.

¶ Dieteris pc. cor. tꝑs duoꝝ annoꝝ. sicut Trieteris trium annorum Penteeteris quinq;. το ετοσ του ετεοσ annus τρεισ tres.

¶ Diffamo as. pe. ꝓ. per diuersas partes famam diuulgo. Aug. li. iii. de ci. dei. Romanũ imperiũ tãlõge lateq; nõ posset augeri: & tã grãdi gliã diffaman In malũ ponit. apud Lucã. Hõq dã erat diues qui habebat villicũ & hic diffamatus est apud illum.

¶ Diffarreatio: sacrificii genus inter virũ & vxorẽ: quasi dissolutio. Cõferreatio: quia fiebat farreo libo adhibito.

¶ Differo pe. cor. spatium tꝑis do. Virg. li. vi. Distulit in serã cõmissa piacula mortẽ. Vñ dilatio tꝑis ꝓgatio siue extensio dicitur. Interdũ differre est ĩ diuersa loca ferre. Plau. in Ru. Nos cũ scapha tẽpestas destrouersum differt ab illis. Idẽ in Cur. Iã ego te faciam vt hic formicę te frustillatim differant. Interdum diffamare diuulgare. Lucil. Gaudes çũ de me ista foris sermonibus differs. Plau. in Tri. Nolo ego mihi te tam ꝓspicere qui meam egestatẽ leues: sed vt inops infamis nesim: ne mihi hanc famã differant me germanam meã sororẽ in concubinatum magisq; in matrimoniũ. Interdũ diuidere scindere dissipare. Ter. in adel. Me miserã differor doloribꝰ. Interdũ in ordinẽ ponere. Virg. li. iiii. geo. Ille etiã seras inversum distulit vlmos. Interdũ distare. Ci. in Verrẽ. At vide quid differat inter meã opinionẽ & tuã. Hinc differentia. Indifferens.

¶ Differitas ꝓ differentia: quo antiqui vtebantur.

¶ Diffibulare est exsinuare aperire. Papi. Tunicã diffibulant auro.

¶ Diffido is. pe. ꝓ. nõ fido credulitatẽ depono. Sene. Nec secũdis rebꝰ nimis fidẽdũ nec aduersis diffidẽdũ est. Dicimus aũt diffido tibi & diffido de te Ser. Sul. Ciceroni. Plura meq; ad te de hac re scribere pudet: ne videar prudẽtię tuæ diffidere. Ci. ad herẽ. Et de nobis non diffidimus.

¶ Diffiteor: ex dis & fateor: significat nego. Hier. Non diffiteor oẽs nos qui xꝑo credimꝰ de idololatriæ errore venisse. Non enĩ nascimur: sed renascimur christiani.

¶ Difficilis nõ facilis: vide in eadẽ dictione facilis

¶ Diffluo is. Vide in dictione Fluo.

¶ Diffugio is. pe. cor. in diuersas ptes fugio. Virg. lib. iii. geor. Quo tota exterrita syluis Diffugiunt armenta.

¶ Diffundo varie fundo: hoc est hinc inde spargo Amb. Ergo patris sui venena diffundũt. Col. li. ii. Nã vel respuit duritiã soli dens aratri vel siqua pte penetrauit non minute diffundit humum.

¶ Digamus pe. cor. idem q & bigamus q duas duxit vxores. Hier. cõtra Ioui. Nõ damno digamos: Sic digama mulier dr̃ q̃ duos hũit maritos. Idem Si clericus monogamus fuerit & vxoreiꝰ digama nolieum ministerio applicare.

¶ Digãma bis aut duplex gãma q̃ eſt tertia alphabeti græci ſꝛa. Vñ. f. nr̃m digãma dicit quia figurã duplicis gãma detinebat.

¶ Digero is. pe. cor. ſſi. ſtũ. ordino diſpono. Virg. Digerit in numerũ. Q ñ ꝙ dilucido interp̃tor. Idem lib. ii. Ita digerit oia calchas. Q ñ ꝙ Diuido diſtinguo. Ply. li. xviii. Poma ſerant inferanturq; vineæ paſtinẽtur: ſemina digerant. Hier. ad Dama. Vtrũ ne epl̃ari breuitate ſnias tibi velis digeri: aut ſingulorum libros cõſici. Q ñ ꝙ Concoquo. Vnde & digeſtio: vt digere pauliſper vinum quo mades. Macro. Igit in vẽtre fit prima digeſtio. Sed ad primũ ſignificatũ reduci põt: cũ digeſtio ſit diſtributio cibi ordinata. Nã frigida lienẽ petũt tã q̃ frigoris domicilũ ſicut iecur caloris quo calida confluunt.

¶ Digeries diſpoſitio diſtributio. Macro. Nec mirum ſi digeries morſu reꝑhenſionis euaſit.

¶ Digitus: a digerẽdo quidã deriuari putant q; natura miro decenti ꝙ ordine digitos digeſſerit. i. diſpoſuerit. Digito; noia ſũt hæc. Pollex. Index. Infamis ſiue famoſus. Medic⁹. i. medicinalis ſeu anularis. Minimus. Auctor Prophirio. Indicẽ qui pollici ꝓxim⁹ eſt alio noie ſalutarẽ veteres vocauerũt. Martianus. li. de nup. phil. Quidã redimit⁹ puer ad os cõpreſſo digito ſalutari ſilẽtiũ cõmonebat. Medius digitus alia habet noia. Nã dictus ẽ Verpus. a verrendo podice. Ob quã etiã cã infamis vocatus eſt. Et q̃n porrigebat ſignũ deriſionis & cõtumeliæ erat. Mar. Oñdit digitũ: ſed impudicũ alcõtem dafioq; Symmacho ꝙ Iuu. Ipſe minaci põberet laqueũ mediũq; oñderet vngnẽ. Perſ. Frõtẽq; atq; vda labella infami digito & luſtralibus añ ſaluis expiat. Huius diminutiuum eſt digitulus.

¶ Digitum tollere ſignificat fauere ſuffragari: ſicut digitũ deprimere ſuffragiũ derogare. Hora. Vulg⁹ vtroq; ſuum laudabat pollice ludũ. Iuue. Et verſo pollice vulgi quẽlibet occidũt ppl̃ariter. In ẽptiõe etiã digit⁹ poſt licitationẽ leuat ſignificantes quẽ q̃ emptioni allubeſcere. Mar. Iã mea res digitũ ſuſtulit hoſpitibus. Vñ Manceps eſt appellat⁹ q; q̃ppiã cõducẽs manũ tollebat ſe ſignificãs emptorẽ. Hoc erat apud veteres micare p digito; leuationem diſtrahere. Q d emptio fieret p eleuationẽ digiti oñdit Amb. ad Simpli. Sed nõ ille ſolũ liber q dñm licitatorẽ nõ pertulit: aut tollentẽ digitũ non vidit.

¶ Digitale q d ad digitũ eſt. Ply. li. xxii. Et aucuſæ radix in vſu ẽ digitali craſſitudine. Digitalia ſubſtãtiuũ digito; tegmẽta dñr. Var. li. i. de re ruſ. Olea manu ſtricta melior ea quæ digitis nudis laudabilior q̃ illa quæ cũ digitalibus.

¶ Dignus a. um. q d mereꝛ: vt dignũ laude: dignũ caſtigatiõe: q d mereꝛ laudẽ: q d mereꝛ caſtigationẽ Cuius cõtrariũ eſt Indignũ. Mar. Digna tuo cur ſis idignaq; noie dicã. hoc ẽ dicã cur merearis & nõ mereris hoc nomen. Digne ſignificat p meritis. Indigne p̃ter merita. Ouid. Leniter ex merito q cq d patiare ferendũ eſt: q̃ venit indigne pœna dolẽda venit. Quidã etiã dignãter vſurpãt: q d ẽ vl̃ digne vl̃ ſecm merita. Indignãter per indignationem.

¶ Dignitas a dignus fit: & ſignificat q d dignũ eſt ſeu honorẽ alicui ꝓpter merita vel impẽſum vel debitũ. Geli⁹. Cuius dignitas nec augeri laudib⁹ nec minui detractiõibus põt. Accipit tn̄ q̃n ꝙ p magiſtratuũ adminiſtratiõe & honore. Ci. Thermo. Vt oĩbus in rebus ei te cõmẽdes quo ad fides dignitaſq; tua patietur. Interdũ ſumit p virili pulchritudine. Idẽ li. i. of. Pulchritudinis duo ſunt gña. Vnũ muliebre quã venuſtatẽ appellamus: alterũ virile quã dignitatẽ dicim⁹. Sermõis etiã geſt⁹ vociſq; dignitas dr̃: vt apud eũdẽ ad herẽ. Sermo diuidit ĩ ptes quattuor: dignitatẽ: demõſtrationẽ: narrationẽ: iocationẽ. Dignitas oꝛo eſt cũ aliqua grauitate & vocis remotione. Huius cõtrariũ eſt Indignitas p dedecore ſiue ignominia: & q d indignũ eſt: ſiue q d eſt cõtra dignitatẽ. Ci. li. iiii. ad herẽ. Nequeo verbis cõſequi indignitatẽ rei. Idẽ. Q. Ligario. Cũ ad ſcdo calẽdas intercalares priores rogatu fratrũ tuoꝝ veniſſem mane ad Cęſarẽ: atq; oẽm adeũdi atq; cõueniẽdi illius ĩdignitate & moleſtiã pertuliſſẽ. Dicit etiã indignitas vt opponit dignitati virili. ſ. p idecẽtia de qua li. iii. ad herẽ. Acuta exclamatio fauces & vocẽ vulnerat eadẽ lædit auditorẽ. Habet. n. q ddam illiberale & ad muliebrẽ potius vociferationẽ q̃ ad virilẽ dignitatẽ in dicendo accõmodatum.

¶ Digno as. dignũ puto. Pacu. Quis deos ĩfernos q̃bus celeſtes dignet honoribus? Huius paſſiuũ eſt Dignor: q d eſt dignus hẽor. Virg. Cõiugio anchiſa veneris dignate ſupbo. In frequẽtiore vſu eſt. Dignor deponẽs p dignũ iudico: ſeu hẽo. Sue. ĩ Aug. Vniuerſũ deniq; gen⁹ operas aliquas publico ſpectaculo p̃bentiũ etiã cura ſua dignatus eſt. i. dignũ iudicauit & dignatione ſua ꝓſecutus eſt. Ci. œconomico. Hõ ex eo numero hoĩm q apud nos hoc noie dignant. i. digni hñr. Huius cõtrariũ eſt Dedignor q d eſt nõ dignor: vel indignũ reputo: cõtẽno. Vir. Quos ego ſum totiẽs iã dedignata maritos. Indignor vero iraſcor ſeu moleſte fero: quaſi ea patiens quibus nõ ſum dignus. Ser. Sulp. Hem nos homũculi indignamur ſi qs nr̃m inteſerit. Aliq̃n cõſtruit cũ dtõ. Hier. ſup Mat. Decẽ apli vero ĩdignant mri filio; zebedæi. Aliq̃n cũ ablto mediãte de: vt apd cuãg. Et audiẽtes decẽ indignati ſũt de duob⁹ frib⁹.

¶ Dignatio apud eccleſiaſticos p manſuetudine lenitate facilitate capit. Apud Liuiũ p familiaritate ſiue gratia. Cũ li. ii. inquit Apius interp̃s lectus haud ita multo poſt in principum dignationem peruenit Indignatio, ira. Iuu. Si natura negat facit indignatio verſum.

¶ Digladiari: eſt varie gladiis certare. Ci. Per trãſlationẽ p diſſentire contendere & veluti gladiis dilaniari. Quid antipater digladiatur cũ carneade tot voluminibus.

¶ Dignoro as. ſigna imprimo: vt fieri ſolet in pecoribus: vt dignoſcantur.

¶ Dignoſco diuerſe noſco: diſcerno. Lact. li. vi. Inuicẽ q; ſe dignoſcunt.

¶ Digredior diſcedo. Virg. Hos ego digrediens lachrymis affabar obortis. Ci. Cornifi. Et ſi p iniquo patiebar aio te a me digredi. Inde. Digreſſio & Digreſſus pro diſceſſu.

¶ Diiambus ex dis & iambus: ſed s abiicitur. Pes ẽ ex duobus iambis conſtans vt amœnitas.

¶ Diiudico: diligẽter ſeu diuiſim iudico. Ci. li. tuſ. Vtrũ igitur inter has ſnias diiudicare malimus: an ad ꝓpoſitum redire.

¶ Dilacero as. Vide in dictione Lacero.

¶ Dilato as. pe. p. latum facio: vt eſt illud dilatant philacteria.

¶ Dilabor pe. p. diffugio ſeu diſcedo. Ci. lib. i. tuſ. Sed neſcio quomodo dum lego aſſentior: cũ poſui

brum et mecum ipſe de immortalitate aiorꝫ cœpi cogitare: aſſenſio illa oīs dilabit. Proprie vero dilabi eſt deorſum varie labi corruere. Lact. li. iii. Domꝰ ab habitatore deſerta dilabitur. i. corruit. Ci. ī Læl. Iam em̄ a ſapientium familiaritatibus ad vulgares amicicias oīo noſtra dilabit. i. deſcendit ſiue decurrit, Aliqñ ponit ꝓ deficere. Lact. li. vii. Deſcribētes q̄ſi fatigati & dilabētis mūdi ſenectutē. i. deficiētis ¶ Dilapido as. pe. cor. diſperdo. Ter. in phor. Con ueniēdus phormio eſt: prius q̄ dilapidet noſtras trigīta minas. Hier. in bonū vſus eſt. Oceano ſcribēs Oēm cenſum diſtribuit dilapidauit ac vendidit & ī pecuniā congregatū vſibus pauperum prꝫparauit. ¶ Dilēma atis. & Dilēmatū: per duplex. mm. argumentū eſt qđ vtrinqꝫ aduerſarium capit. Hier. cōtra Rufi. Hoc eſt verū dilēmatum tuū non ex dialectica arte quā neſcis: ſed ex carnificū officina & medi tatione ꝓlatum.

¶ Diligo is. pe. cor. xi. ctū. ſignificat amo q̄uis minoris vis ſit vt ſupra in dictione amo dictū eſt. Q ñ qꝫ diligere ſignificat diuidere. Plau. in cur. Clypeatus elephas vbi macheriā diligit.

¶ Diligens a legēdo dicit ſtudioſus: qꝫ coꝝ q̄ amamus ſtudioſi ſimus. Hinc diligentia ad corpus & ad aīum refert: cura ad aīum: opera ad corpus. Ideo in oīone cū ſæpe numero iſta ponant: diligētia ſemp in fine cōſtituit. Aliqñ etiā ponit ꝓ dilectiōe. Hoꝝ cōtraria ſunt negligēs & indiligens negligētia & indiligētia. Ci. de opt. gñe dicēdi. Sed q̄dā etiā negligētia eſt diligēs. Ter. in adel. Ingenīū tuū noui libe rale: ſed vereor indiligēs nimiū ſies. Idem in phor. Pol mei patris parta bene: indiligēter curantur.

¶ Dilogia cū accentu in pe. Figura eſt cū ambiguū dictū duas res ſignificat απο του Δις και λογος.

¶ Diloríco as. pe. ꝓ. ſignificat diſcindo. Ci. Qui in cauſa peroranda nō dubitauit reū excire cōſularem & eius diloricare tunicam.

¶ Dilucidus clarus: dilucido clarū facio. Dilucido. Vide in dictione Lucido.

¶ Diluculū ante ſolis ortū aurora: quaſi parua diei luxqꝫ tū dies luceſcere ſciperet. Hier. ad Euſto. Horā tertiā: ſextā: nonā: diluculū quoqꝫ & veſperā nemo ēqꝫ neſciat. Diluculo aduerbiū ſig. ſūmo mane.

¶ Diluculo as. pe. cor. ſignificat diluculū fieri. Gel. die craſtino vbi primū diluculabit fac amicos adeas & roges veniant.

¶ Diluculaſcit: ¦ diluceſcere īcipit. Diluceſcit dies ſit

¶ Diludia: ludoꝝ intermiſſio.

¶ Diluo is. dilui dilutū. ex di & luo. ſignificat lauo purgo reſoluo. Ci. li. iii. tuſ. Quæ cogitatio vna maxime omēs moleſtias extenuat & diluit. i. reſoluit & eneruat quēadmodū vinū aqua dilutū ſubneruatur Per tranſlationē diluere etiā crimina dicimus. i. purgare & refellere. Et oratores diluere dīr qñ refellūt obiectiones aduerſarii. Et Diluere eſt aquā vel aliū liquorē miſcere tēperare. Virg. Cui tu lacte fauos & miti diluo baccho. Et Perſ. Diluis helleborū dixit pro eo qđ eſt medicamentis tēperas. Hinc.

¶ Dilutus a. um. pe. ꝓ. qđ eſt miſtū. Vñ vinū aqua miſtū dicit dilutū. Mar. Diluti bibis vnciā falerni. a quo dilutius & dilutiſſimum: ꝓut minꝰ pluſve aquæ admiſtū fuerit. Vñ Cor. Celſus p̄cipit hyeme meracium eſſe bibendū: eſtate dilutius. Hiero. Vinū dilutius vocat aquatius. Vinū inquit ſi aquatius bibitur calix frangit: menſa ſubuertit. Meracius vinū dicit quod minus dilutum ſiue aquatum eſt. Conſtat qui lymphatū vinū dicunt nō ſatis recte dicere q; lymphatum aliud ſignificet. Dilutus color dicitur cum veluti aqua adhīta minus eſt intenſus. Gel. Luthe⁹ color rufus eſt dilutior. Dilutū etiā neu. gñe vocat id liquidū. in quo aliquid certo tpe infuſū fuit: vt ſi in vas vini appoſitū abſynthiū fuerit: deinde poſt interiectū tp̄s abſtractū id vinū abſynthii dilutum dicet. Ply. Bibitur & madefacti abſynthii dilutum Itaenim appellatur hoc genus.

¶ Diluuiū: qđ varie diluit. Nā diluuiū diuerſorum purgamētū fuit oīa diluens: qñ. ſ. immodicis ībrib⁹ vel vexat terra vel obruit: q̄ & inundatio dicitur.

¶ Dimano as. pe. ꝓ. diuerſe ſiue diuiſim mano de fluo. Ci. ꝓ. M. Cælio. Et quidē vt ad me reuertar: ab his fontibus ꝓfluxi ad hoim famā: vt meus hic forenſis labor vitaqꝫ ratio dimanauit ad exiſtimationē hoīm paulo latius a iudicio meorum.

¶ Dimenſū: qđ & Demēſū dī. Vide in Demetior.

¶ Dimico as. pe. cor. pugno: qꝫ ꝓprie fit re. Cōtēdo vero verbis tātū. Ci. li. iii. de ora. Qui ꝓpter tot tantaſqꝫ cās clariſſimoꝝ hoīum: atqꝫ optimoꝝ virorꝝ me ſemp ab oi cōtētione ac dimicatione reuocaſti.

¶ Dimidius a. um. quaſi ꝓ medītū diuiſus. Et dicit de rebus q̄ ſeparatę ſunt. Nā eſt ps altera ex dimidiato. Mar. Dimidiū donare lino q̄ credere totū Qui mauult: mauult perdere dimidiū. Dimidiatus vero a. um. dicit de rebus quæ cōtinuæ ſūt & nō ſeparant quaſi diſmediatus & in partes duas pares diuiſus. Vnde Ci. in tuſ. dimidiatū menſem dixit. Et qui ex mille denariis qui ei debebantur q̄ngentos recepit dimidium ſe recepiſſe dicet non dimidiatū. Et ſicut ſcyphus argenteus cū alio cōmunis in ptes duas diuiſus ſit: dimidiatū dicemus: nō dimidiū ſyphum.

¶ Diminuo is. quaſi in diuerſis ptibus minuo. Ter. in adel. Diminuet tibi cerebrum.

¶ Dimitto dimitis: diuerſe mitto. Sal. Igit C. Maniliū feſulas atqꝫ in eam partem ethrurię. Septimū quēdam camertē in agrū picenū. C. Iuliū in Apuliam dimiſit. Aliqñ dimittere eſt abire permittere. Licentiā dare caſſare. Ci. li. i. of. Cum aūt Pompilio videret vnā dimittere legionē. i. caſſare. Sal. Deinde eis pollicitus operā ſuam domū dimittit. i. licentiat. Aliqñ mittere. Virg. Equidē per littora certos dimittā. Inde dimiſſi legati dīr. Aliqñ dare. Virg. Dimiſſaqꝫ noīa gentis Abioue. Aliqñ eſt permittere in ptātē dare. Ci. li. i. de rep. Tum annui conſules tū dimiſſi populo faſces. Aliqñ derelinquere. Lan. Dimitto te diſcedēs. i. relinquo, dimitto te diſcedētem. i. abire permitto. Aliqñ humiliare. Virg. Deiecit vultū: & dimiſſa voce locuta eſt. Aliqñ porrigere ꝓducere. ¦ Var. ¦ Cū etiā Thais Menādri tunicā dimiſſam hēat ad talos. Aliqñ demittere hoc eſt de ſuper mittere. Virg. Dimiſſum lapſi per funē. Sal. Cū ſtrepitu dimiſſum victoriæ ſimulachrum.

¶ Dimiſſū qñqꝫ ꝓ abiecto ponit. Ci. Timido ac ho humili dimiſſo: qñqꝫ ꝓ humili & miſerabili.

¶ Dimiſſoriæ: līræ in q̄t Modeſtin⁹ ſunt quę vulgo epiſtolæ dīrqꝫ preas cā ad eū q̄ appellatus eſt dimittit.

¶ Dimulgo as. diuerſe publico. Ci. Apio. Quare viſū eſt occulti⁹ agēdū neqꝫ vllo mō dimulgandū

¶ Dindymus. pe. cor. i. ſingli maſ. gñis. in plī neu. Iuga ſunt montis Idę phrygiæ matri deum dicata Proper. Dindymus & facta fabricata inuēta cybelle. Virg. Ite per alta dindyma.

¶ Diobolares: meretrices dñr quæ duobus obolis ducunt. Sunt qui ſcribant Diolares. Hoc eſt viliſſimæ meretrices q̄ ſub dio paruo ſtipendio p̄ſtant.

¶ Diocles: nomen viri ꝓpriam quaſi Iouis gloria Διοσ ſouis κλεοσ gloria.

¶ Diœceſis cū œ diph. pe. ꝑ. latine gubernatio administratio diſpoſtio ſiue iuriſdictio a Διοικεω guberno tueor. Sunt aūt diœceſes p̄tificū in quas administrandi officit ſut liberā habent poteſtatem ꝓpter quod diœceſani ep̄i vocantur.

¶ Diogenes pe. cor. nomen philoſophi cynici famoſiſſimi Antiſthenis diſcipuli: de quo ſcribit q̄ cū Antiſthenes nullū diſcipulo⁹ reciperet: et pſeuerantē diogenē remouere non poſſet: nouiſſime claua minatus eſt niſi abiret. Cui ille ſubieciſſe dicit̄ caput: atq; dixiſſe. Nullus tam durus baculus erit qui me a tuo poſſit obſequo ſeparare. Vtebat̄ diogenes palliolo duplici ꝓpter frigus. Perā ꝑ cellario hūit: ſecūq; portauit clauā ob corpuſculi fragilitatē qua iam ſenex membra ſuſtentare ſolitus erat: et ημεροβιοσ vt inquit Hiero. i. diarii vict⁹: vulgo appellatus fuit in p̄ntem horā poſcens a quolibet et accipiens cibum. Habitauit aūt in portarum veſtibulis et porticibus ciuitatum. Cūq; ſe cōtorqueret in dolio volubilē ſe habere domū iocabatur: et ſecum tēporibus immutantem. Frigore em̄ os dolii vertebat in meridiē æſtate ad ſeptentrionem: et vtcunq; ſol ſe inclinauerat diogenis p̄torium vertebatur. Ferunt accedentem Alexandrum rogaſſe ne ſibi ap̄canti a ſole obſtaret. Obiit ferme nonagenarius Aiunt quidam cum moreret mandaſſe vt cadauer ſuum inſepultum ꝓiceret vt oēs beſtiæ participes ipſius eſſent. Fuerunt alii quattuor diogenes: quorum vnus fuit Apolloniates Anaximenis auditor temporibus Anaxagoræ. Alius Sicyonius q pelopōneſiaca ſcripſit. Alius ſtoicus ex ſelecia qui babyloni⁹ ob vicinitatem dict⁹ fuit. Ali⁹ Tharſenſis quęſtionū poeticarū ſcriptor: ſed i cynicū nicanor tale epigramma inſcripſit Διογενεσ αρε λερτιστ ελαβε σε μικροσ εσαιδοσ: ελαβε μεκαυμοσ οδαξ: quod et ſudas repetit. το δε επιγραμμα δια βραχεων.

¶ Diogenetus fuit vnus itinerum Alexādri regis mēſor. Alius fuit ætate Cæſaris Antonini philoſophi pictor egregius: de quo Iul. Capi. Ali⁹ clitonachi pater illius pœni qui ſucceſſit Carneadi vocat⁹ anhaſdrubal. Fuere et alii hui⁹ nois. Familiare græcis vocabulum.

¶ Diodorus pe. ꝑ. nomē philoſophi Socratici de quo Hier. ſic ſcribit Diodo. Sociaticus q̄nq; filias dialecticas inſignis: pudicitiæ hūiſſe narrat̄: de q̄b⁹ et Philocarneadis magiſter pleniſſimā ſcribit hiſtoriā. Fuit et Diodorus Siculus hiſtoricus: et Diodorus ſtoicus philoſoph⁹ Cæcus. de quo Ci. in Bruto ſic ait. Erā cū ſtoico diodoro qui cū hītauiſſet apud me. cū Quinto vixiſſet: nup eſt domi meæ mortu⁹ a quo cum aliis rebus: tū ſtudioſiſſime in dialectica exercebar. De hoc etiā in. v. Tuſcu.

¶ Diomedes rex ætholiæ Tidei et Deiphiles filius qui fortiſſimus danaū appellatus eſt. Fuit et alius diomedes thracū rex truculētus qui equos ſuos ad uenarum carnibus in Tyrida oppidopaſcebat: ſed poſtea ab hercule equis ſuis in pabulum appoſitus fuit. Fuit et diomedes grāmatic⁹ multi ingenii vir.

¶ Diomedei cāpi vocati ſūt in apulia q̄ in diuiſiōe regni quā cū Dauno feciſſe dī diomedi ceſſerunt.

¶ Diomedeæ inſulæ duæ e regione Gargani ſunt: quarū altera hītatores habet: altera deſerta ē: vbi diſ paruiſſe aiūt dſomedē et ſocios ei⁹ ob dolorē i aues cōuerſos: q̄ ob id diomedeę vocitatę ſunt. Has Iuba Cataractas appellat: dētes eis eſſe dicunt̄: oculi igneo colore: cętero corpore cādidę ſunt quę i ſola diomedea inſula viſuntur.

¶ Diomeda phorbantis filia fuit: quā Achilles ex leſbo raptam concubinam habuit.

¶ Dion noīnē ꝓpriū ſyracuſani nobilis: qui adeo Platonē amauit vt ſe eidē totū traderet. Hic patriā aſſeruit in libertatē expulſo dionyſio tyranno. De quo Plutar. refert q; cū Calippū cui oīm vni maxie fideret inſidias ſibi tēdere accepiſſet: eū arguere paſſus nō eſt: mori iquiēs longe p̄ſtare q̄ viuere vbi nō hoſtes ſolū: ſed etiā amicos cauere oportuerit. Alter fuit Dion pruſe⁹ orator: cui ob elegantiā chryſoſtomo cognomen fuit: ſed tamē dion ita de ſeipſo ſcribit λεγω γαρ τουτο ουκ ετι ωσ ο Διον ο χρυσοσ σαευς ο επι του σευηρου και αλεξανδρου των αυτοκρατορων γενομενοσ αλλα ωσιωαν μησ οξιφι Διγοσ αδελφο χαιωου ιωαγνου τα τριαρχου επι δε μιχαηλ αυτοκρατοροσ του δουκα την επιτομην ταυτην των πολλων βιβλιων του Διωνοσ συνταταμενοσ.

¶ Dione es. vna ex nymphis oceani et tethyos filia: vt q̄dā perhibent aqua ven⁹ ex ioue nata ſit: vnde et dionęa dicta eſt. Virg. Sacra dionęę matri. Et alibi. Ecce dionęi p̄ceſſit cęſaris aſtrum.

¶ Dionyſius dict⁹ eſt bacchus: et dionyſia bacchanalia bacchi feſta. Fuit et hoc noīe phūs heracleates: zenonis ſtoici auditor: q̄ cū renū morbo laboraret cruciaret̄q; cruciatu īpatibuli ſuccūbēs dolori clamabat falſa eſſe q̄ a zenone didicerat. Zeno em̄ er ſtoici hoc oēs hñt dogma. dolorē. ſ. nō eſſe malū ſed adiaphoron hoc eſt indifferentē. Fuit et Dionyſius tyrānus ſyracuſanus ſuffectus dionyſio ſeniori: qui cū ciuitatē ſyracuſanā cædib⁹ repleſſet expulſus eſt. iterūq; recepto cū crudelior indies eēt rurſus extoris corinthū in exiliū ꝓficiſcit̄: vbi in ſordidiſſimū vitę gen⁹ deſcēdit in popinis lupanaribuſq; reſidēs vt cōtēnēdus magiſq̄ metuēdus videret̄. Noiſſime ſe ludimagiſtrū ꝓfeſſus pueros in triuio docebat: vt q̄m viris imperare nō poterat ſaltē pueris imperaret. Erat em̄ eruditus vt pote Platones auditor. Olim interrogatus iam exul: q̄d ſibi phīa profuiſſet. Sciēter reſpondit. vt ęquo aīo ferrem talem fortunę mutabilitatē. Regnauit hic annis. xxxviii. Plutar. auctor eſt regiā dionyſii puluerulentā fuiſſe ꝓpter eos: multitudinem qui geometricas in puluere figuras deſcribebant. Ambo tamē et pater et filius philoſophi Platonē p̄ceptorē audierūt. Plato aut iunior ο λιθοσ εστι αμεθυστοσ εργου λορπο τασ Διογυσιοσ η πιθετω μηφην η μαθετω μεθυειν .i. hic lapis eſt amethyſtus. ego aūt bibub⁹ bacchus vel crede ſobrium eſſe: vel diſce inebriari quia erant duo cōtraria ſimul lapis cōtra ebrietatē vnde habet nomē & bacchus. q. d. crede q̄ vnus noſtrū vincet: ſed melius eſt bibere.

¶ Diophanes pe. ꝑ. nomen viri bithynici: de quo Col. Diophanes bithynnius vticēſem totū dionyſium pœni magonis interpretē per multa diffuſum volumina ſex epitomis circūſcripſit.

¶ Dioptra: inſtrumentū geometricū ab exploratōdo

perſpiciendoq;. In qua ſignificatione vtitur Ptol. Sed Vict.li.viii.accipit p regula ad librãdas aquas cum ait. Libratur aqua dioptris.

¶ Dioryges ſunt foſſę manu factæ: qua dictione vtitur Pompo.

¶ Dioryctos: ſignificat abſciſſam continenti.

¶ Dioſpolis: ægypti ciuitas: quæ Iouis ciuitas Hecatompylos quãdoq; dicta fuit. Sunt et aliæ locis aliis hoc noie in ægypto quattuor p̃ter hanc puſillæ ciuitates. Item in lydia et in paleſtina.

¶ Diotæ ſunt vaſa ſeu dolia fictilia duas anſas habẽtia et ad ſeruãda vina accõmodata. Hor. De promę quadrimũ ſabina o thaliarche merũ diota.

¶ Dipelus: vir cretenſis Scyli frater. qui ambo teſte Ply. Primi oĩum marmore ſculpendo claruere.

¶ Diplulus: pe.cor. Iouis amicus. Dyſphilus: malus amicus.

¶ Diphthõgus eſt cõglutinatio duarũ vocaliũ vim ſuã ſeruantiũ ex δι & φθογγος qui vocalis eſt ſonus. Et ſciẽdũ q; vbicũq; a vele in noibus ante finalẽ reperiunt: fere vbiq; a & u vele & u diuidunt: vt nicolaus: archelaus: alucus: cereus. Excipiuntur laus: fraus: et heus in quibus eſt diphthongus. In græcis vero dictiõibus aliqñ habent diphthongi. Virg. Orpheus in ſilua inter delphinas arion. Et ois diphthongus: aut eſt in principio: vt Aeneas: aut in medio: vt coæuus: aut in fine: vt muſæ.

¶ Diphtera: alio noie bęta: veſtis paſtoritia ex pellibus ouium aut caprarũ cõſutis.

¶ Diplois idis. genus pallij. quaſi duplex pallium διπλοος enim duplex dicitur.

¶ Diplomata: genus tabellarum. Ser. ſcribit diploma eſſe epiſtolam vel ſcripturã aliquã ad aliũ miſſã a verbo græco διπλοω duplico. Inde diploma duplicatio: et litterę eo q; duplicentur. Alii putant diplomata eſſe ſingularium virorũ et vicorũ priuilegia in tabellis ſcripta: et in quibus principis nomẽ adſcribitur. Vulg⁹ bullas: ſemidocti ſupplicatiões docti ſupplices libellos vocant: quæ et breues dicunt. Ci. Apio. Diploma ſtatim nõ eſt datũ q; mitifica eſt improbitas in quibuſdam qui tuliſſent acerbius. Et pro cor. ballo. Mitto diplomata tota in prouincia paſſim data. Sue. de Aug. In diplomatibus libelliſq; et epiſtolis ſignandis initio ſphinge vſus eſt mox imagine magni Alexandri. Græci. διπλοος dicũt duplũ: tanq̃ duplices illæ tabellæ dici poſſint diplomata.

¶ Dipondiũ et dipondius: ſiue dupondiũ et dupõdius a duobus ponderib⁹ dicit. Nam vt Var. docet duos aſſes pendebat. As vero nummus libralis. & dupondium nummus bilibris dicebatur.

¶ Dipſas adis latine ſitis dicitur. Ponitur aũt pro quodã aſpidũ genere: cuius morſu incredibilis ſitis inducit. Luc.li.viii. In mediis ſitiebãt dipſades vndis. Et in deuterono. Scorpio et dipſas. Luc. autẽ. το δε δη ωαρτων ερπε των δεινοτατων ωφιων ηψαμμος τρεφει η διψας εστιν οφις η ωαμμεγας εχιδνη ο μοιος & plurima dicit.

¶ Diptota pe.p. dicunt noĩa duos tãtũ caſus habẽtia. ſic tetraptota pẽtaptota: quæ habent quattuor et quinq; caſus.

¶ Diptychũ pe.cor. dr duplicatũ. Amb.li.Hexa. Explorat ſi quando oſtreũ in remotis ab oĩ vento locis contra ſolis radios diptychũ illud ſuũ aperiat et reſeret clauſtra teſtarũ: vt libero acre viſceris ſui voluptatem quandam capiat.

¶ Dirũ crudele infeſtũ: quaſi deoꝝ ira imiſſũ. Vir. Priuſq̃ Dira pincautũ ſerpãt cõtagia vulgus. Hic diræ furiæ: quaſi deoꝝ irę. Aliqñ accipit p magno Idem. Iam tũ relligio pauidos terrebat agreſtes Dira loci. Hinc diritas crudelitas. Ci. Intelligi põt ex his fratribus qui in adelphis ſunt: quãta in altero diritas: in altero comitas.

¶ Diræ: execrationes et imprecationes quæ in maliuolos effundebant horrendæ deos quoſdã inauauditos compellantes quibus quiſquis obnoxius erat: neceſſe erat illum maximo affici infortunio. Hor. Diris vos agam dira deteſtatio.

¶ Dirce nomẽ mulieris Lycis thebarũ regis vxoris: quã poetæ fingunt cõuerſam in fontẽ ſui noĩs: Alia fuit dirce babylonia quæ ſua forma tumens in piſcẽ cõuerſa eſt. Oui.li.iiii. me. Dirce quã verſã ſquãmis velantibus artus.

¶ Dircæus cũ æ diphthõgo: dicit Aonius ſiue thebanus. Nã pars bœotiæ in qua fons eſt dircæus dircæa cognominata eſt. Et apud Vir. Amphion dircæus dictus eſt. i. thebanus.

¶ Diribitorũ: locus erat in quo recenſebant exercitus et ſtipendia militiæ numerabant a diribendo hoc eſt diſtribuendo. Et diribitores diſtributores. Ci. de reditu ſuo ad ſenatũ. Quando inquit vlla dignitate tot rogatores diribitores cuſtodeſq; vidiſtis? Hoc eſt diuiſores diſtributoreſq; qui inter tribus viritim pecuniã diuiderent: quos Plau. in aul. curiarũ magiſtros appellauit. Qui diſtribuerent inquit argẽti minas ĩ viros. Ex hac ſimilitudine ſtructores epulaꝝ et oino p̃poſiti negociis vocabulũ id qñq; accipiunt p loco in quo miniſtri diuerſant Apul.li.ii. de aſi. Frequens inquit ibi epulonũ diribitores pluſculi ſplẽdide amicti fercula copioſa ſcitule ſubminiſtrata. Ply. in epeſtolis pedagiũ appellat id quod diribitorium dici videt απο τοπου παιδων. i. a pueris & miniſtris.

¶ Dirigo is. pc.cor. ex di & rego ſignificat obliquũ emẽdo. Plau. Ciceroni. Ad mutinã iter dirigerem. Apud Plautũ inuenitur dirigere p diſſidere.

¶ Dirigeo es. gui. ſignificat pr̃e frigore aut timore aut alio caſu viribus deſtituor. Vir. Diriguit viſu in medio calor oſſa reliquit. i. diuerſis modis rigidus factus eſt: quia pr̃e formidine contractus eſt.

Dirimo is. pe.cor. diremi diremptum. ex di et emo et interpoſita .r. ſiue ex diſ et emo. ſ. in r. mutata cõponi videtur. Et ſignificat diuido. Hiero. in vita patrum. Ob hoc autem dirimuntur habitaculis: vt ſilentii ſui quiete et intentione mẽtis diuina ſectãtes nec vox aliqua: nec occurſus vllus: aut ſermo aliqs ocioſus perturbet. Aliqñ dirimere poniť p deſtruere. Sal. Qua nondũ frequentes armati conuenerãt eas res conſilium diremit.

¶ Diripio is. pe.cor. vide in dictione Deripio.

¶ Dirũpo is. varie rũpo ſeu violẽter ſcindo. Plau. in cur. Geminos in ventre video or hẽre filios: nihil metuo niſi medius dirũ par miſer. Refertur qñq; ad animũ. Ci. Dirumpor dolore.

¶ Dirũcino as. Vide in dictione Runcina.

¶ Dirũcio is. ſignifiicat depurgo et q̃ſi dirũ eiicio.

¶ Dis p̃poſitio diſiunctiua de qua ſupra dictũ eſt. Dis vero ditis diuitiaꝝ et iferoꝝ deus: vt ĩq; Stra. Græcæ Pluto dicit q; a terrenã oẽm vim atq; naturã diti patri dedicatã putabãt q; diuitię oẽs e terris

oriãtur & in terras recidant. Nam πλουτος tou latinediuitię Quint. tamẽ li. i. a cõtrario interpretatur quia minime diues eſt. Ponitur etiam dis pro diuite Plau. in aul. Dites diuitiis qui aureos montes colũt ego ſolus ſupero. Ter. in adel. Dis quidem eſſes de mea: ac rem tuam cõſtabiliſſes. Hinc Ditior & Ditiſſimus. Dito. as. & Ditto. pro imperio.

¶ Diſcapedino. as. pe. cor. a capedine fit: ſignificatq; refero aperio. Apul. Hyagnis primus in canẽdo manus diſcapedinauit.

¶ Diſcerpo is. pſi. ptũ. ex dis & carpo. varie cædo. diſtraho: diſcindo. Liui. lib. i. Fuiſſe tum quoq; aliquos qui diſcerptũ regem patrũ manibus taciti arguerent Var. Duabuſq; admotis quadrigis alligatum corpꝰ equis in diuerſũ iter cõcitatis diſcerpſere

¶ Diſcindo is. diſcidi. pe. cor. a dis & ſcindo. Diſcidi vero pe. pro. fit a dis. & cædo. Ter. in adel. Vide vt diſcidit mihi labrum.

¶ Diſſecatus a. um. quod eſt per anotomẽ exẽteratum. Quod. n. græci τηρ τομηρ nos diſſectionem et conſectionẽ vocamus. vt apud Ply. & celſum accipi põt. Ariſto. Chamæleon: diſſectus totus ſpirare prẽterea diu poteſt. Fit aũt a Diſſeco. as. pe. cor. quod eſt dilanio. & varius modis ſeco. ſiue in varias partes diuido. Vnde diuiſiones patrimoniorum inter cõſortes dicuntur diſſectiones.

¶ Diſcepto. as. diſputo cõtẽdo diſcordo. Aliquãdo etiam moderor compono. Cice. lib. iiii. tuſ. i taq; illius veræ elegantiſq; philoſophię quæ ducta a Socrate in peripateticis adhuc permanſit: & idem alio modo dicẽtibus ſtoicis cũ Academici eorũ cõtrouerſias diſceptarẽt: nulla ferre ſunt aut pauca ad modũ latina monumẽta. Hic diſceptator. dicit reſ ſententi æq; moderator: vt docet Ci. in partitionibus ad filium.

¶ Diſcedo is. pe. pro. recedo. Ply. Faceſſite hinc atq; a nobis diſcedite. Aliqñ tacetur locus de quo. & ponitur locus ad quẽ. Aug. Dñs diſceſſit trãſmorda nẽ. Aliquando vtrũq; ponimus: vt Non diu eſt ex quo ille hinc rus abiit. Interdũ diſcedere ponit pro excipere: vt ſi dicã Cum diſceſſi a parẽtibus nemo eſt mihi tecarior i. parẽtibus exceptis. Ci. Lẽtulo. Cũ a vobis ſalutis meæ auctoribus diſceſſerim: velim te exiſtimare neminẽ eſſe cuius officiis me tam eſſe deuinctũ nõ ſolũ confitear: ſed etiã gaudeã. Interdum pro diſtendi diuidi. Idẽ li. iii. offi. Hinc ille. Giges inducitur a Platone qui cũ terra diſceſſiſſet: magnis quibuſdã imbribus deſcendit in illũ hiatũ. A diſcedo fit diſceſſus. pro receſſu. & diſceſſio pro diuiſione et hiatu.

¶ Diſcerno is. diſcreui. etũ. ſeparo. Hier. ad Tyraſium. Ad cõparanda peccata gaudẽt tam parentes a filiis: q̃ filii a parentibus prouocante diabolo ſeparari: ad indulgentiã percipiendam nolũt ab inuicẽ deo vocante diſcerni. Quãdoq; ſignificat. Certo. Apul. Armis potius diſcernere q̃ iure vti voluerũt Quandoq; diſtincte cognoſco. Ter. in adel. Quid hoc malũ infelicitatis nequeo ſatis diſcernere niſi me credo huic eſſe natũ rei ferundis miſeriis.

¶ Diſcretus. a. um. participiũ paſſiue ſignificationis: vt apud Col. Diſcreta femina. i. ſeparata. Am. Quid longius eſt q̃ a ſe recedere nec regionibus ſed moribus ſeparari ſtudiis eſſe diſcretum: non terris? Huius cõpoſitũ protulit. Ply. Indiſcreta ppe ſpecie fuere. i. indifferenti. Valla exponit actiue. ſic, Diſcretus qui qualitates perſonarũ ac rerum momenta diſcernit. Sed nullum attulit exemplũ: nec vllũ afferri poſſe arbitror niſi in paſſiua ſignificatione.

¶ Diſcretio. ſeperatio. Lactã. li. vii. cũ vis aliqua vtrũq; diſcreuerit quę diſcretio mors vocatur. Ci. li. iiii. ad herẽ ſic diffinit. Diſcretio noĩatur quę rerũ conſequentiũ cõtinet perſpicuã & dilucidam cum grauitate expoſitionem.

¶ Diſcrimen pe. pro. ſeperatio. differentia. Ci. Totumq; diſcrimen ſummi boni in ea rerũ cõparatiõe poſitum putat. Sal. Laudamus diuitias: proſequimur inerti: inter bonos & malos nullũ eſt diſcrimẽ Vndecet pro diuiſione & capillorum dimidiatione ſumitur quę fit diſcerniculo. Et diſcrimen certamẽ. Vir. Poſt hos æquo diſcrimine piſtrix: centauruſq; locũ tendunt ſuperare priorẽ. Rurſus diſcrimẽ periculum dicitur. Idem li. i. Per tot diſcrimina rerum Tendimus in latium.

¶ Diſcrimino. as. pe. cor. diuido. Ci. Iphil. Etruriã diſcriminat Caſius. Hie. in li. Iudith. Et diſcrimina uit crinem capitis ſui.

¶ Diſcriminatim aduerbium ſignificat differẽter. Var. li. i. de re ru. Eadem de cauſa ſunt q̃ nõ poſſunt viuere niſi in loco aquoſo aut etiã i aqua: & diſcriminatim. Et alia in lacubꝰ vt arũdines in aretino. alia in fluminibus vt in epiro arbores vlmi.

¶ Diſcriminale. acus eſt quę crines diuidit ad cõcinnandum caput. vt apud Etaiã. Diſcriminalia & periſcelides & murenulas & olfactoria.

¶ Diſcerniculũ. idem eſt diſcriminale.

¶ Diſcrepo as. pe. cor nõ cõuenio Liui. li. xxxvii imperſonale poſuit. Nec inter ſcriptores rerum diſcrepat ſolum ſed orationes quoq; ſi modo ipſorũ ſunt quæ ferũtur.

¶ Diſco is. didici. proprie rem ignotã aſſequor meditando: vel ab alio diſcendo. Huius cõpoſita ſunt Addiſco. Condiſco. Hor. Anguſtã amicæ pauperiem pati robuſtos acri militia puer condiſcat. Dediſco quod didici obliuiſcor: ſeu a mente reiicio. Plau. in am. Haud æquum facit qui quod didicit id dediſcit. Ediſco. memoria cõplector. Quintil. Illud ex cõſuetudine mutandũ prorſus exiſtimo ne oĩa quę ſcripſerint ediſcant: & cętera vt moris, eſt dediſcant Perdiſco pertecte ſeu valde diſco.

¶ Diſciplina. dicit prout a diſcipulo percipit. Nã vt Auguſ. in dialecticis docet. diſcibilis rei diſciplina dicitur. quæ quarumq; rerum ſciẽtia eſt. Doctrina eſt prout a doctore traditur.

¶ Diſciplinoſus. dicitur qui tam bonas q̃ malas artes facile diſcit.

¶ Diſcinctus. diſſolutus negligens. Perſius. Non pudet ad morẽ diſcincti viuere nattæ. Antiqui negligentes & deſides appellabant diſcinctos. Cõtra Accinctos ſolertes ſtrenuoſq; vocabant. Quod a re ipſa deductũ eſt. Molles. n. demiſſis diſcinctiſq; veſtibus vti ſolent Strenui vero atq; Induſtrii quo ſint ad res exequendas promptiores ſuccincti incedunt. Ser. Diſcincti inhabiles ſunt militiæ: oẽs enĩ q̃ militant cincti ſunt. vnde diſcincti ineffícaces & ignaui dicũtur. ſicut ecõtrario percinctos ſtrenuos vocamus.

¶ Diſcrucior. aris. valde crucior.

¶ Diſcõuenio. nõ cõuenio. Hor. Et vitæ diſconuenient ordine toto.

¶ Diſcũbo. is. diuerſis locis accũbo. Gel. apud cœ

nam Fauorini philiſophi cum|diſcubitũ fuerat cœptuſq; apponi cibus, ſeruus aſſiſtens mẽſę legere in cœptabat.

¶ Diſcuneatus. quaſi immiſſo cuneo apert⁹ ac patens ſicut ligna diducta fiũt & hiãtia adactis cuneis Ply.li.ix. Cõchæ contrahũt ſe fruſtra diſcuneatæ.

¶ Diſcurro.is.in diuerſas partes curro. Liui.li.i. Signo dato iuuentus romana ad rapiendas virgines diſcurrit. Hinc Diſcurſo.as. Lactã.li.de opi. Totos dies in huiuſmodi diſcurſatione conſumunt.

¶ Diſcus. vas.latũ. vt Iul.pol. inquit ad portãdas carnes aptũ. forte Lãx. Apul. Cœnarũ reliquis diſcus ornatus. Vñ a Hiero. dictus eſt. Diſcophorus ille qui danieli prandium portauit. Talem.n.inquit diſcophorũ in edia|meruerat hebdomadis. Eſt & diſcus gñs ludi.hoc eſt rotonda moles ſaxea vel plõbea ſiue ferrea. cuius iactu iuuenes inter ſe certabant fortior iudicandus qui aut altius in ſublime. aut lõgius in tractũ vltra deſignatũ ſpatiũ proieciſſet. ita miſſilibus contendebant. Hor.li.car. Sæpe diſco ſæpe trans finẽ iaculo nobilis expedito. Mar. Splẽdida cũ volitent ſpartani pondera diſci. Eſte ꝓcul pueri ſit ſemel ille nocens.

¶ Diſcutio is.pe.cor.ſſi.ſſum.ex dis & quatio. proprie in diuerſas partes quatio & deiicio. Liui. Trib⁹ arietibus aliq̃tũ muri diſcuſſit Per tranſlationẽ modo ponitur pro remoueo ſeu reſoluo Col.li.vii. Etiam langor & nauſea diſcutitur ſi integrũ gallinaceum crudũ ouũ icuni faucibus inferas Modo variis modis examino inueſtigo. Lact. hęc enĩ prauitatis eſt cauſa ignoratio ſui quã ſi quis cognita veritate diſcuſſerit.ſciet quẽadmodũ ſibi vita degenda ſit. Hinc Diſcuſſum dicimus quod examinatum aut iudicatũ eſt. Et actus ipſe diſcuſſio. Et diſcuſſor q diſcutit. A diſcutio fit aliud cõpoſitũ quod eſt:ex diſcutio.& ſignificat per varios modos concutio extra eiicio. Hiero. ad chteſi. Cũ hæc ſe ita habeãt pro uoco aduerſarios vt oẽs retro chartulas exdiſcutiant: & ſi quid in meo ingentolo vitii repererint proferant in mediũ.

¶ Diſiicio iſ.pe.cor.in diuerſas partes iacio. Virg. Diſiecitq; rates.

¶ Diſiungo ſeparo a quo diſiũctio ſeparatio vt cũ alter ab altero abſumus. Ci. Neq; enim nõ põt mihi moleſtiſſima eſſe diſiũctio noſtra in tanta rerũ oĩm varietate Hinc etiã diſiũctiuæ cõiũctiões q̃ res vel pſonas diſiũgũt vt hoc vel illud meũ vel tuum erit

¶ Diſertus a diſſero. q̃uis diſſero per duplex.ſſ. ſcribatur. Et is eſt qui probe diſſerit q vel ornatiſſimis verbis abũdat. Eloquens cuius oratio eſt grauibus ſententiis referta & ornatis diſtincta verbis. Vnde. M. Antonius apud. Cic. ait a ſe diſertos viſos eſſe multos: eloquentẽ vero neminem.

¶ Diſpalo as. pe.pro.ex dis. & palo. Palare vero vagari & errare ſignificat a palis caſtrorũ. hoc eſt ſudibus modo huc: modo illuc tranſlatis. Diſpalare itaq; eſt paſſim digredi vel ſeparare. Siſen. li.iii. hi. Diſpalati ab ſignis digreſſi oẽs ac diſſipati. Gel.li.i. Ea prȩcentione tranquilla & venerabili ad quãdã quaſi militaris muſicæ diſciplinã vis et impetus militum ne ſparſi diſpalatiq; proruerent cohibebatur

¶ Diſplodo.is.in diuerſas partes plodo. Var.li.ii. de reruſ. Pedibus nõ latis neq; ingredientibus qui diſplodentur: nec cuius vngulæ diuaricent.

¶ Diſpello is.diſpuli.ſũ. variis locis: variſue modis pello. Liu.li.v. Cũ duæ acies duo diuerſa prȩlia circũuẽtos etruſcos: & a fõte & atergo vrgerent: caſtra neq; in mõtes vñ ſe nou⁹ hoſtis obiecerat iter fugæ eſſet: et equitẽ paſſim liberi frænis diſpuliſſent equi: veientiũ maxima pars tyberim effuſi petunt Ci.li.i.tuſ. Eademq; ab aĩo tanq̃ ab oculis caliginẽ diſpulit. Vir. Teucrorumq; alios acer quos æquore turbo diſpulerat. i. Diſiecerat ſiue ſegregauerat.

¶ Diſpendo.is. varie pendo. i. expendo diſtribuo a quo. Diſpendiũ & Diſpenſo.as. Col.li.iiii. Cæleſtes admittat imbres eoſq; alendis ſeminibus diſpẽſet: ac ſuis oĩbus partibus ad educandã prolẽ nouã cõſpiret. Aliqñ ſignificat expãdo. Et tũc nõ a pendo ſed a pando cõponitur. Plau. Vbi lubet diſpendite hoĩem diuerſum atq; diſtendite:

¶ Diſpendiũ dicit quod incuria vel negligẽtia aut immodaratione diſpẽdimus. Ply. Magno id ligno rum diſpẽdio fit addito ſale. Aliqñ dicitur dãnum quod in diſpendendo ſolet minus fieri. Eſt enĩ contrariũ compendio. Ter. in ecy. Quid eſt quod mihi malim q̃ q; huic intelligo euenire vt gratiã ineat ſine ſuo diſpendio & mihi proſit.

¶ Diſpendioſus a.um. dãnoſus. Col.li.ii. Nam diſpendioſa eſt cũctatio. primũq; auibus prędam cæteriſq; aĩalibus pęrbet. deinde q; grana & ipſæ ſpicæ culmis arentibus & ariſtis celeriter dicidunt.

¶ Diſpenſo.as. frequẽtatiuũ a diſpendo quod magis vſurpatur q̃ diſpendo. Vnde.

¶ Diſpenſator. qui æs penſans expẽdit. & neceſſaria in familiã diſtribuit qui græce οικονομος appellatur. Nã apud romanos cũ aſſes librales eſſent appendebãtur. Quin etiam ſtipis põderandę penſatores libripendes ſunt dicti.

¶ Diſpenno.is. expãdo. Tractũ a pennis & volatu auium.

¶ Diſpepſia: difficilis & ægra concoctio. Dis difficile πεπτω concoquo.

¶ Diſperdo.is.diſperdi. Vide in dictione. Perdo.

¶ Diſpergo.is.ſi.ſum. Vide in dictione. Spargo.

¶ Diſpereo.is.ex dis.& eo.cõpoſit̃ ſignificatq; vario modo: aut in totũ pereo & deiicio. Mar. Diſpeã ſi nõ hic decianus erit. Lact. Cũ terrã & aquã & ignẽ diſperire cõſumi extinguiq; videamus quę ſunt mũdi partes.

¶ Diſpertio is.huic & illi partes do. Plau. i aul. Hercle iniuria diſperti uiſti pingui agnũ habẽt.

¶ Diſpeſco.is.cui.ex dis.& paſco. quaſi pecus a paſtione deduco.

¶ Diſpicio.is.pe.cor.diſcerno. Quintil.li.ij. Nam proprietates ingeniorũ diſpicere prorſus neceſſarium. Et diſpicere diuerſe diligenterve inquirere conſiderare ſeu mente circũſpicere & prouidere: & tanq̃ in oẽm partem lumina mentis intendere. Ci. lib.i. tuſ. Tñ acie mentis diſpicere cupiebant. Col. in pręfa. Atego cũ aut magnitudinẽ tot⁹ rei quaſi quãdã vaſtitatẽ corporis: aut partiũ eius velut ſingulorũ ſubtilitatẽ diſpicio: vereor ne ſuꝑmus ante me dies occupet q̃ vniuerſam diſciplinam ruris poſſim cognoſcere. Inde fit Diſpicentia q̃ eſt circũſpectio & prouidẽtia vel cõſideratio diligens.

¶ Diſpondęus. quaſi bis ſpõdęus pes qui cõſtat ex quattuor ſyllabis longis vt oratores.

¶ Diſpono.is.pe.p. Vide in dictione Pono.

¶ Diſputo.as. pe.cor. & Cõputo. ex ꝑpoſitõe dis & verbo puto: qđ valet purũ facere. Var. Ideo ratio

diſputari dicitur in qua ſumma ſit pura. ſic ſermo in quo pure diſponũtur verba ne ſit cõfuſus atq; vt di luceat dicitur diſputatio. Lac. li. vij. Immortales eẽ aĩas pherecides & plato diſputauerunt.

¶ Diſquiro. is. pe. pro. per. oẽs partes quæro: vt in quirẽdo nihil me lateat. Aug. li. ij. ci. dei. Vnde poſt ea nobis erit in dei veri domini volũtate diſquirẽdi ac diſſerẽdi locus. a quo Diſquiſitio: q̃ eſt inquiſitio volũtatis iudiciiq; diuerſorũ. Sue. in Cæſa. Primo p̃turæ die. Q. Catulũ de refectione capitolii ad diſquiſitionem populi vocauit.

¶ Diſraro. as. ſignificat caſtro. & diuerſis mõis qđ ſpiſſum erat rarũ facio. Col. li. x. Sed illud de integro refodi debet. Hoc poteſt itercidi & diſrarari qđ opus. ruſtici caſtrationem vocant.

Diſſauior. aris. cũ lætitia & voluptate multa oſculor. Ex dis & ſauior ωσπερ ελλημιστι λεγεται φιλω κυριωσ αλλα κυεω τι αλλω σημαιρει Sauior autem a Sauiũ ſiue a ſuauiũ per diminutionem u. De ſauio. Gel. li. iij. Diagoras tres filios adoleſcentes habuit vnũ pugilẽ: alterũ pancratiaſten: tertiũ luctatorẽ: eoſq; oĩs vidit vincere coronariq; eodem olympię die. Et cũ ibi tres eũ adoleſcẽtes ãplexi coronis ſuis in caput p̃ris poſitis ſauiarent cũq; pp̃ris gratulabũd⁹ flores vndiq; in eũ iaceret ibidẽ in ſtadio in ſpectãte populo in oſculis atq; in manibus filiorũ animã efflauit. Pla. in bac. Quis iſtic habet amor voluptas venus venuſtas gaudiũ iocus lud⁹ ſermo ſuauis: ſauiatio. De Diſſauior. Cic. Tyroni. Ego vos ad quarto kl̃as videbo: tuoſq; oculos etiã ſi te ventẽs in medio foro videro: diſſauiabor. i. multũ: ſiue ſæpius ſauiabor.

¶ Diſſentio. is quaſi diuerſe ſeu aliter q̃ alii ſentio. Vñ Diſſenſio quę eſt ſententiarũ diuerſitas. Diſcordia vero eſt diſcretio aliquorũ quos amoris vinculum colligauit.

¶ Diſſentior eiuſdẽ ſignificationis eſt cũ diſſentio

¶ Diſſentaneũ. diſſentiens: nõ cõueniens: ſicut Cõſentaneũ conueniens. Nigidius. Eum locum facit diſſentaneum.

¶ Diſſepto as. frequẽtatiuũ eſt a diſſepio. is. a quo diſſeptatio: q̃ dicit diſputatio & quaſi colluctatio. Hier. in Eſaia. Adhuc iudicio contẽdam vobiſcũ et cũ filiis veſtris diſſeptabo.

¶ Diſſero is. pe. cor. rui. tũ. varie ſemino. Col. Panax vtroq; tẽpore leni & ſubacta terra rariſſime diſſeritur. Per tranſlationẽ Differere ſignificat diſputare enarrare declarare. Var. Nã vt olitor diſſerit in areas ſui cuiuſq; gñis reſ: ſic in oratione qui facit diſertus dicit. Hiero. in plo. eccleſiaſtes. Rogatũ ab ea vt in morẽ cõmẽtarioli obſcura q̃q; diſſererem.

¶ Differto as. frequẽtatiuũ. Gel cũ de antiquitate quorundam verborũ diſſertaremus.

¶ Diſſertio. diuiſio patrimonii inter conſortes.

¶ Diſſideo. es. pe. cor. propter diſſiduũ alienus ſũ Ci. in Lęl. Cũ is tribunuſ plebis capitali odio. a Q. Põpeio diſſideret qui tũ erat conſul. Tranſferẽ etiã ad inaĩata: & pro diſcordo ſcu nõ cõuenio ponitur. Ply. li. xxxvii. Adamas diſſidet cũ magnate lapide in tantũ vt iuxta poſitus ferrũ nõ patiat abſtrai.

¶ Diſſidiũ. ſegregatio diſcordia. Ter. Valeant qui inter nos diſſidiũ querũt. Oui. li. xiiii. me. p diſceſſu poſuit a ſeorſum ſedendo. Non bene diſſidium phrygii latura mariti.

¶ Diſſilio is. pe. cõ. ex ſalio. ſignificat loco moueor. Apul. Vertibulo oſſa diſſilierãt. Propríe aũt diſſilire eſt in diuerſas partes ſalire. Ply. li. xxxvi. Lunẽſem ſilicẽ ſerra ſecari: at thuſculanũ diſſilire ignit aliq̃n ponitur pro crepare frangi. Virg. Aeraq; diſſiliũt vulgo. Aliq̃n pro cito deſcendere. Vir. lib. x. Portiſq; ab equo regina ſub ipſis diſſiluit.

¶ Diſſulto. as. frequẽtatiuũ. componitur ex dis. & ſalto. quod eſt quaſi diuerſe ſalto. Ply. lib. xxxvij. Incudibus hi deprẽndũtur ita reſpuẽtes ictũ vt ferrum vtrinq; diſſultet incudeſq; etiam ipſæ diſſiliant

¶ Diſſipo. as. pe. cor. ex dis. & ſipo. ſignificat diſpago. diuulgo. Col. li. ii. Sin aũt proxime meſſis occupandũ erit reſtibile defectis ſtramentis quattuor & viginti veſes ſtercoris in iugerũ diſponemus diſſipabimuſq;.

¶ Diſſonus a. um. pe. cor. quod nõ eſt cõueniẽs Vñ Diſſono pro diſcordo.

¶ Diſſimulo. as. diligenter & aſtute cello ſiue tego ne q̃d noſci poſſit vel intelligi cuius cõtrariũ eſt ſimulo. Simulam⁹ enĩ falſa diſſimulam⁹ vera. Simulamus eſſe quę nõ ſunt: Diſſimulamus nõ eſſe q̃ ſũt. Ab his fiunt aduerbia. Simulãter & diſſimulanter. Simulatim & diſſimulatim.

¶ Diſſoluo. quod ligatũ erat non ligatum facio: deſtruo. Lact. li. i. Diſſoluat hoc argumẽtũ ſi quis põt Et li. vii. Vtrũ ne aĩa maneat poſt mortẽ an diſſoluatur. Et diſſoluere expedire. Ter. in heau. Diſſolui me ocyus: operã vt tibi darẽ. Itẽ Diſſoluere ſignificat diuerſis perſonis: ſeu varia debita ſoluere. Cic. li. ii. off. Nunq; nec maius æs alienũ fuit nec melius nec facilius diſſolutũ eſt. Dicimus autẽ. Diſſolui æs alienũ. i. quod cõtraxerãt æris alieni reſtitui & pluribus ſolui: vel quaſi catena qua voluebar me ſoluendo pecuniã diſſolui.

¶ Diſtædet. multũ aut varie tædet:

¶ Diſtẽdo. in diuerſas partes tendo. Leo papa. Quis multis aucta victoriis ius imperii tui terra mariq; diſtenderis: minus tñ eſt quod tibi bellicus labor ſubdidit q̃ quod pax chriſtiana ſubiecit. Col. li. v. Stabilior eſt vinea quę ex vtraq; parte iugo deuincta pari libramento velut anchoris quibuſdã diſtẽditur. Eſt & Diſtendere varie implere. Tractum ab vtre qui cũ plenus eſt tenditur. cũ vacuus relaxatur Virg. Et dulci diſtendũt nectare cellas.

¶ Diſtẽto. as. valde tendo. Virg. Sic cithiſo paſtæ diſtentent vbera vaccæ.

¶ Diſtero. is. pe. cor. multũ ſiue crebro tero. qđ fit cũ aliquid ſubtiliter teritur. Cato. Libũ hoc modo facito. Caſei. p. ij. bene diſtere in mortario.

¶ Diſtichõ. pe. cor. gemin⁹ verſus. dis bis στιχος verſum græci dicũt. Sic tetraſtichon. dicimus quatuor verſus hexaſtichon ſex.

¶ Diſtillo. as. a quo Diſtillatio: quã græci catharrũ coryzam vel branchum vocant.

¶ Diſtineo. es. pe. cor. varie ſiue diuerſis rebus cauſis vc impeditũ teneo. Ci. Mario. Nos hic multitudine & celebritate iudiciorũ & nouis legibus ita diſtinemur: vt quottidie vota faciamus ne intercaleſ: vt q̃primum te videre poſſimus Et diſtinere arcere repellere. Vir. li. xi. Dũ diſtinet hoſtẽ Agger murorũ neq; inundant ſanguine foſſæ.

¶ Diſtare ſignificat differre Lact. li. ij. Alioquin inter deũ hoĩemq; diſtaret nihil: ſi conſilia & diſpoſitiones illius maieſtatis æternæ cogitatio aſſequereſ humana. Item Abeſſe. Ply. Quod circiter quinq;

millia paſſuũ diſtat ab vrbe. Hinc Diſtantia: q̃ modo differentiã: modo interuallũ ſignificat.

¶ Diſtito.as.pe.cor. frequẽtatiuũ. Col.li.viij. Diſtitent inter ſe aliquãto ſpatio ne in colluctatiõe alter alteri noceat.

¶ Diſtinguo is. diuido. Col.li.i. Sed & lateribus diſtingũtur granaria vt ſepatim q̃q; legumina ponãt

¶ Diſtringo valde ſeu varie ſtringo. Ci.lib.iij.offi. Fraus diſtringit nõ diſſoluit periuriũ. Quãdoq; de ſtrico ſeu radendo ſordes detergo. Vnde diſtringẽtes vocamus qui ſe poliũt & ſordes corporis radũt Id quod fere poſt quietẽ ſolẽt oẽs. Ply. de Liſippo. Plurima ex omnibus ſigna fecit fœcundiſſimæ artis inter quę diſtringentem ſe. Mar. Pergamus has miſit curuo diſtringere ferro. Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi. Quandoq; ſignificat intendere mitari Tractũ a gladiatoribus qui contra aduerſarium ſuũ enſem ſtringunt. i. nudãt. Ci.li.iij.offi. Atille vt ingreſſus eſt confeſtim gladium diſtrinxit iuraq; ſe illum ſtatim interfecturũ. Quandoq; colligere. Col.li.vlti. Sereno cęlo manibus diſtringi oliuam oportet & ſubſtratis tegetibus aut cannis cribrari & purgari. Hier. Amos propheta paſtor & ruſticus mora ruborũ diſtringens: paucis verbis explicari nõ poteſt.

¶ Diſtraho diuerſe traho diuido. Teren. Q̃ ſi eo meæ fortunę redcũt abſtet vt diſtrahar. Virg.lib.vi. Turbatis diſtractus equis. A pul. per trãſlationem li.i. de Aſi. poſuit pro vendere. Caſeus recens erat & ſciti ſaporis admodũ cõmodus pretio diſtrahi. Item ponitur pro componere ſedare finire. Sue. in Cæſa. Apud eandẽ longo tẽpore ſacrificare: vota ſuſcipere cõtrouerſias quaſdam interpoſito per Cę ſatem iureiurando diſtrahere perſeuerauit.

¶ Diſtorqueo es. diuerſe torqueo. Ter. in Eu. Ah illud vide os vt ſibi carnifex diſtorſit.

¶ Diſturbo diſijcio. Ci. pro domo ſua. Etiam ſe videre diſtrahi a cõplexu ſuorũ: diſturbari tecta: diripi fortunas.

¶ Dito.as. a dis. ditis fit. ſignificatq; ditem facio.

¶ Diteo.es. diues ſũ. a quo Diteſco diues fio. Aug. li.i. ci. dei. Vt bonus ſeruus magnas facultates haberet ipſam dñi voluntatẽ cui pediſequus mente diteſceret: nec contriſtaretur ijs rebus viuẽs relictis quas fuerat cito moriens relicturus.

¶ Dithyrambus. vir theſbiacus. a quo creditur genus illud verſuum fuiſſe cognominatũ in honorem bacchi factum.

¶ Ditrochæus: pes. bis trochæus. Cõſtat. n. ex duobus trochæis. hoc eſt ex longa & breui: & iterũ lõga & breui: vt cantilena.

¶ Diuagor. pe. cor. varie vagor. Lact. lbi. iiij. Vbi aius in multa diſperſus huc atq; illuc diuagatur.

¶ Diuarico as. pe. cor. ex di. & varico. ſicut & p̃uaricor. ex præ & varicor. Vnde & actiuũ Varico intelligimus & Varicor deponens. licet nõ ſint in vſu. Et a Varicibus dicũtur. Significatq; Diuaricare diuidere: quod quidẽ facitũt qui ſtant diducti. Quintil. Varicare inquit ſupra modũ & inſtãdo deforme eſt: & accedente motu prope ſcænicũ. Hie. ad Euſt. Sedebit ad aquas ſolitudinis poſita vaga & diuaricabit pedes ſuos omni tranſeunti. & vſq; ad verticem polluetur. Cato. Arbores hoc modo putentur: rami diuaricentur: quos relinques. hoc eſt in diuerſas partes: brachia diſponãtur. Nonius diuaricari dictum eſt diſtendi ab iis qui vitio naturæ ita ſunt pedibus diſcretis vt eos in diuerſum habeant ſeperatos.

¶ Diuændo: diuiſim vel varie vændo: vt ſit huic & illi & modo hoc: modo illud. Liui.li.i. Cũ diuidenda pręda. xl. talenta argenti effeciſſet.

¶ Diuerbia partes comœdiarũ vbi plures perſonę verſantur a perſonarũ varietate dicta. Liu. Inde ad manũ cantari hiſtrionibus cœptũ diuerbiaq; tantũ ipſorum voci relicta.

¶ Diuerto. de vna re ad aliam verto. deflecto: vt cũ quod cœpi relinquo vt aliud agã. Siue alio me verto. Lact.li.viij. Sed huc neceſſario diuertendũ fuit vt oſtenderem tot ac tãta ingenia in rebus falſis eẽ cõſumpta. Et diuertere eſt hoſpitari. Col.lib.i. Hæc aũt prętercũtiũ viatorũ populatiõib⁹ & aſſiduis hoſpitiis diuertentiũ infeſtat rem familiarem.

¶ Diuerſito.as.pe.cor. frequentatiuũ a diuerto pro deflecto. Gel. ad ipſa platonis penetralia: ipſarũq; rerum pondera & dignitates pergendũ eſt nõ advocularum eius amœnitatẽ nec ad verborũ vetuſtates diuerſitandum.

¶ Diuerſor. aris. modo diuerto ſignificat. mõ conuerſor.

¶ Diuerſor qui in caupona hoſpitat. Ci. lib. ii. artis ve. Caupo cũ quibuſdam diuerſoribus illũ qui ante exierat cõſequitur. In itinere hominẽ cõprendit. homo in vrbem ab illo deditur.

¶ Diuerſoriũ a diuertẽdo accipitur pro villa. & quaſi pro hoſpitio q̃ ibi magis nos recipimus & cõmoramur q̃ habitemus. Ci. in Cato. Ex vita iſta diſcedo tanq̃ ex hoſpitio: nõ tanq̃ ex domo Cõmorãdi enĩ natura diuerſoriũ nobis nõ habitãdi dedit. Idẽ Fabio Gallo. Nę ego libentius emerim diuerſoriũ tarracinæ ne ſemper hoſpiti moleſtus ſim. proprie autẽ capitur pro hoſpitio vt apud eundẽ. Quieſcã in cæſaris ſermone quaſi in aliquo oportuno diuerſorio. Dicitur & Diuerſorius. a. um. vt Taberna diuerſoria. Sue. in nero. Diſpoſitæ per littora & ripas diuerſoriæ tabernæ.

¶ Diuerticulũ. eſt via per quã a militari via ſiue de itinere noſtro alio diuertimus. Ter. in Eu. Cum ſenſi redeo rurſus. male vero me habens: vbi ad ipſum veni diuerticulũ conſtiti Ser. Diuerticula ſunt ſemitæ tranſuerſæ quę ſunt a latere viæ militaris. Hiero. per ſimilitudinẽ ita accepit. li. de natiuitate virginis. Deniq; inquantũ recordari poſſum non verba ſed ſenſum ſcriptoris ſequens: & nũc eadem ſemita nõ hiſdem veſtigijs incedens: nũc quibuſdã diuerticulis ad eandẽ viam recurrens ſic narrationis ſtilũ tẽperabo: vt non alia dicam q̃ quæ aut ſcripta ſunt aut; cõſequẽter ſcribi potuerunt. Diuerticula etiã dicũtur domicilia in via ad quæ diuertendum ſit.

¶ Diuerſus: nõ ſolũ pro vario ſed etiã pro ſeparato ponitur.

¶ Diuortiũ: ſepatio. & proprie diſtractio matrimonij: inquit. Modeſtinus quod inter virũ & vxorem fieri dicitur. q̃uis ad alia etiã tranſferatur. Ci. Sic domeſtrinarũ facta diuortia. Virg. Obijciũt equites ſeſe ad diuortia nota. i. ad flexus viarum.

¶ Diuello is. li. ſũ. varie vello. Sal. Rapi virgines: pueros diuelli: liberos a cõplexu parentum. ελληνιστι σπαω λεγουσι και σωζω και ταπολλα ἐχουσιμ.

¶ Diues. a diuo fieri dicitur. q; qui diues eſt: quaſi deus nihil indigere videtur. Et modo conſtruitur

cum genitiuo: vt inſula diues opū. Modo cū ablto. Ci. li. ij. offi. Pub. Craſſus tum cognomine diues: tū copijs functus eſt ædilitio maximo munere. Et eſt generis omnis. facit enī accuſatiuū diuitem & hoc diues. Oui. li. i. de ar. Addidit externo marmore diues opus. Hinc diuitior cōperatiuum. Ci. Inde ille licentior & diuitior fluxit dithyrambus.

¶ Diuito as. pe. cor. diuitē facio. Acci. Nihil credo auguribus q aures verbis diuitant alienas: ſuas vt auro locupletent domus.

¶ Diuitiæ numero tantum multitudinis ita ab opibus differunt q diuitiæ ſint quibus vtamur: opes vt aliis opitulemur. Ci. Sunt ergo diuitiæ ad neceſſarium vſum: opes vero ad magnificentiam.

¶ Diuexo as. varie vexo. Lact. li. vij. Vt ſi qui forte tum fuerint boni prædę ſint ſceleratis ac diuexēt vndiq.

¶ Diuido is. pe. cor. ſi. ſum. cōpoſitū videtur licet eius ſimplex non legerim. Et eſt diuidere ſeparare partiri. Vir. Diuiſum imperiū cū ioue Cæſar habet. Ponitur & pro prædicare. Plau. in Aul. Me quidem hercle dicam palam non diuides. Quod & præcide re dicitur apud Martialem.

¶ Diuiſio vt Ci. li. i. ad Heren. ea eſt per quam aperimus quid cōueniat: quid in cōtrouerſia ſit: vel per quā exponimus quibus de rebus dicturi ſumus.

¶ Diuiſor cū ſit verbale nomē a diuido plærumq apud Ci. criminis eſt: hiq antiquitus diuiſores vocabantur qui pecunias inter tribus viritim candidatorum noīe diuidebant in creandis magiſtratibus: quos Plautus curiarū magiſtros vocat. Conſuerant enī petitores magiſtratuū apud Romanos pecunia largitioneq ſibi ſtudia conciliare ſuffragatorum. & percētūrias tribuſq diuidere nūmos. Cic. p Plan. Quā tibi cōmodū eſt vnā tribuū delige: tu doce id quod debes per quem ſequeſtrē: quo diuiſore corrupta ſit. Eſt & diuiſor qui pueros corrūpit. Cic. Pæto. Quid enī nō honeſtū eſt verbū diuiſor? At ineſt obſcœnū cui reſpondet intercapedo. Sūt ergo diuiſores nō ſolum criminoſi: ſed etiā obſcœnitāq in obſcœno coitu: prępoſteraq libidine nates diuidātur. Qui & emaſculatores & pædicones dīr

¶ Diuiſo as. pe. p. crebro ſiue more cōſueto vt parte mihi capiā diuido. Ci. li. ix. phil. In galliam inua ſit Antonius: in Aſiam dolobella in alienā vterq prouinciā: alteri ſe Brut⁹ obiecit impetūq furentis atq oia diripere cupiētis vitæ ſuę piculo colligauit

¶ Diuidū a diuiſione: ſicut dimidū a dimenſione. Ter. in adel. Totum diuidū face & pro eo dimidio

¶ Diuidia æ. tædiū. Actius. Huius me diuidia cogit plus q eſt par loqui. Interdū etiā dicit diſcordia

¶ Diuidicula caſtella ex quib⁹ a riuo cōmuni aquā quiſq in ſuum fundū ducit.

¶ Diuiduū quod ſeparabile & ſeparatū eſt. Cuius cōtrariū eſt Indiuiduū. Plau. in Ru. Diuiduū talentum facta. i. in duas partes diuiſum. Hinc diuidue: quod vernaculo ſermone dicimus p la meitade I dē in Caſ. Nam quod tibi ægre eſt idē mihi eſt diuidue

¶ Dius dicitur generoſus ἀπο τοῦ Διος. i. a iaue. Virg. li. xi. Quos ipſa decus ſibi dia Camilla. Dius in cōpoſitione accipitur pro die vt perdius.

¶ Diū ſubſtantiuū diuinū ſub cœlo lumen. Cęlum greci Διον dicunt. Vnde adhuc ſub dio fieri aliquid dicimus cum nō fit ſub tecto.

¶ Diuus a. um. idem quod diuinus: quod etiā dium dicimus: quaſi ἀπο τοῦ Διος hoc eſt a ioue genitū vel quia veteres in ſingulari diū dicebāt hoc eſt deum. Vnde nūc quoq in plurali dicimus a dio dii ſicut a deo dei. Cū autē dicimus diuam fœminā intelligimus eam quę ſua virtute diuinitatē meretur. Sic dicimus diuos imperatores: etiā dū ſunt in vita.

¶ Diuinus a. um. quod eſt dei: vel quod ad deū pertinet: vt opus diuinū: res diuinæ: quę vt Aug. lib. i. acad. inquit dicūtur per quas huiuſmodi diuinatio ipſa contingit. Hinc diuinitas ſicut a deo deitas.

¶ Diuinitus aduerbiū ſignificat a diuinis ſiue a deo ſicut humanitus ab humanis rem demōſtrat. Diuine vero & hūane ad deorū atq hoīm ſimilitudinē.

¶ Diuinipotēs q in diuinis poteſtatē habet. Apul. Saga et diuinipotens cœlum deponere.

¶ Diuino as. pe. pro. nō tantū de prēterito dicitur: ſed etiā de præſenti pro verū dico. Vnde prouerbium aiūt diuinare ſapientē: quia qui dicit verū de his diuin⁹ eſt Ter in Hecy. Plane hic diuinat. Nam id ē Plærūq tamē diuinare eſt augurari a quo diuinatio prouidentia futuorū: quæ quādoq etiā dicit iudicium. Nam cū de cōſtituendo accuſatore quæritur iudiciū quod ſuper ea re reddit cuinam potiſſimū ex duobus pluribus ve accuſatio in rēū permittatur ea res diuinatio appellatur Et vt ait Caius Baſſus id iudiciū diuinatio appellatur: quōniā diuinare iudicē quodammodo oporteat quam ſententiā ſeſe ferre par ſit. Alii diuinationē appellatā eſſe putant: quoniam cū accuſator & reus duæ res quaſi cognatę cōiūctæq ſint: neq vna ſine altera conſtare poſſit. In hoc tamen cauſæ genere reus quidem iam eſt ſed accuſator nondū eſt: & ideo diuinatione ſupplēdū eſt quiſnam accuſator futurus ſit. Ita Ciceronis prima verrinarum diuinatio inſcribitur: quia nō de facto: ſed de futuro quęritur: quæ eſt diuinatio vter debeat accuſare. Cicero an Cecilius. Alij putant diuinationem dici q res agatur ſine teſtibus & ſine tabulis & his remotis argumenta leuia ſequantur & iudices quaſi diuinent. Huius cōpoſitū eſt prædiuino: quod Ply. poſuit pro præſentio cum ait. li. x. Tum vniuerſæ prouolant ſi dies mitis futurus eſt. Prędiuinātenī vētos imbreſq: & tūc ſe continent tectis.

¶ Diu aduerbium pro die: a quo ſit Interdiu. Plau. Nec noctu nec diu quietus. Interdū ſignificat longo tempore. Vnde fit diutius longiori tempore.

¶ Diutiſſime longiſſimo tempore. Tamdiu tanto tempore: q̄diu q̄to tempore. Iam diu olim.

¶ Diutile pe. cor. aduerbiū diminutiuū ſignificat aliq̄diu: Gel. Cū diutile tacitus cogitando fuiſſem

¶ Diutinus a. um. pe. cor. longus ſeu cōtinuus. Ci. Libertatis deſyderio: tædioq diutinæ ſeruitutis.

¶ Diuturnus a. um. idem quod diutinus a diu deriuatum Cice. Diuturni ſilentij.

¶ Diurnus a. um. a die fit ſicut nocturnus a noctu. Vnde & diurni dicūtur libri in quibus ſcribūtur geſta ſingulorū dierū vulgo iornalas dicūtur. Iuue. Longi relegit tranſacta diurni. Alias diurnū accipitur pro victu atq mercede vnius diei Sene. Diurnum accipit: in centiculo dormit. Idem li. ij. cōtro. Conſors modo omnis fortunę diurnū petam.

¶ Diurno as. diu viuo: ſicut perenno as.

¶ Do as. dedi datum. Cuius cōpoſita ſi ſint ex monoſyllabis prępoſitionibus ſunt tertiæ coniugationis & præteritū geminant: vt reddo is. reddidi perdo is. perdidi. Excipitur ſedo as. aui. ex ſe do. Et di

citur verbũ datiuũ quoniã vltra accuſatiuũ poſtulat datiuum & quicq̃ dare ſedulo reperitur. Et ita datiuo delectatur vt qñq; duos datiuos exigat pro adſcribere ſeu imputare q̃ q̃ alter eorũ non ſemper ponatur: ſed ſubintelligitur. Cice. lib. ij. offi. Ne Marco quidẽ Scio vitio datũ q; in caritate annonæ aſſe modiũ dedit populo. Ter. vnũ tantum expreſſit. Nũc quam rem vitio dent quæſo aĩaduertite: ſubintelligiť poetæ. Plau. in am. Nũc tibi hanc paterã quæ dono mihi ob virtutẽ data eſt alcmena tibi dono. Hic dono vtrum caſus datiui an ablatiui ſit dubium videtur. Vtroq; modo ſumi poſſe cenſeo. In datiuo pro dedico capitur. Si aũt ablatiuũ eſſe velimus vt dono ſit quaſi nomine doni: Tũc do a propria ſignificatione nõ recedit. In qua Plau. tamen ipſi verbo accuſatiuũ vltra accuſatiuũ ſine prępoſitione dedit: ſed appoſitiue. Sic. Eſt ager ſub vrbe. Hic vobiſeũ dabo dotẽ ſorori. i. vt ſit dos: vel nomine dotis: vel pro dote. Aliqñ vltra datiuũ ponitť accuſatiuus cũ ad. Ci. Cornifi. Litteras ad te nunq̃ habui cui darẽ: quin dederim Idem ad. Q. Fratrem Oculos autẽ natura nobis vt equo & leoni ſetas & caudam & aures ad motus animorũ declarãdos dedit. Aliquãdo prẽter datiuũ ponitur accuſatiuus cũ in. Ter. in Phor. Dic quid velis dari tibi in manum vt herus his deſiſtat litibus. Non nũq̃ accuſatiuus ponitur cũ ad & datiuus remouetur. Cic. lib. ij. phil. Ad ſepulturã corpus vitrici ſui negata medatum. Interdũ ipſe actũs cũ in ponť. Plau. in Cap. Hoc ſi faxis dabo in caueam. Cic. Terentiæ. Invitã quod te des hoc tpe nihil eſt. i. ponas ſeu inducas. Quandoq; regit ablatiuũ cũ præpoſitione poſt datiuũ vt ſit quando dam⁹ per aliquẽ aliquid alicui ab aliquo Plau. in Cap. Sequere me viaticũ vt dem a trapezita tibi eadẽ opera a prætore ſumas ſyngraphum. Quandoq; nõ per ablatiuũ ſed per accuſatiuũ cum per. Col. li. ix. Aſcenſus deinde auibus ad tabulata pervtranq; cellam datur. Sæpius tamen poſt accuſatiuũ datiuum regit & hoc varijs actibus applicari ſolet. Plau. in Epi. Si ęquũ ſit me plus ſapere q̃ vos dederim vobis conſilium cautũ quod laudetis. In Cur. Nunc rei diuinæ operam dabo. In Mer. Meretrico morti dabo. In Cap. Do tibi operã ſi quid eſt quod me velis. Gel. Cretenſes quoq; prœlia ingredi ſolitos memoriæ datũ eſt. Capitur etiã ſicut vænditum: vt q; in caritate annonæ aſſe modium populo dederit. Item dare eſt offerre obijcere. Ter. in Ecy. Profecto hoc ſic eſt vt puto omnibus nobis: vt res dant ſeſe ita magni atq; humiles ſumus. Item accępere. Idem in eadem. Dabo iuſiurandum nihil eſſe iſtorũ tibi: Item inferre inducere. Vir. Magnam dabit ille ruinam arboribus. Item promittere. Ter. in Ecy. Si mihi fidem das te tacituram: dicam. Item permittere vt apud apoſtolũ ad Romanos. Dedit illis deus ſpiritũ compũctionis. i. permiſit vt haberent ſpiritũ cõpũctionis. Item dicere. Ter. in Heau. Nunc quãobrẽ has partes didicerim paucis dabo. Item obtẽperare. Idem in Adel. Da te mihi. i. accõmoda te meæ volũtati. Item proſtituere. Mar. Caſta igitur nulla eſt? caſtæ ſunt mille quid ergo caſta facit? nõ dat nõ tamen ille negat. Item facere. Ter. in Adel. O æſchine pol haud paternũ iſtuc dediſti. Item concitare vt apud eũdẽ in Eu. Ludum iocũq; dices fuiſſe illum alterũ præ vt huius rabies quæ dabit. Dare pœnas eſt ſuſtinere. Lact. li. vii. Sed tamẽ

docent nos ſanctæ litteræ quẽadmodũ pœnas impij ſunt daturi. Dare veniam eſt concedere quod petitur. Ter. Da veniam quæſo filio tuo. Cic. de ora. Dabis hanc venaã mi frater. Dare operim eſt adiuuare inſeruire. Ter. in Phor. Nos operam dabamus phœdriæ. Dare poteſtatẽ eſt rem in alteri⁹ arbitrio permittere. Ply. Vt qui ſuarum omnium rerum poteſtatem auũculo dederat. Dare fidem eſt aliquid ſãcte promittere. Dare in manũ ſignificat ſeparati: & ſine arbitro aut interp̃te: vt cũ p̃uaricator aut iudex corrupt⁹ accipit pecuniã. Do me in diſciplinã ſignificat do operã diſciplinę. Amb. Sed relictis oĩbus in diſciplinam ſe prophcticam daret. Datũ eſt. i. fato decretoq; conceſſum eſt: vt Non dabitur regnis eſte prohibere latinis. Huius verbi cõpoſita ſunt. Abdo. Addo. Cõdo. Circũdo. Credo. Dedo. Edo Indo. Obdo. Perdo. Prodo. Prædo. A quo & prædor paſſiuũ de quo alibi. Reddo. Subdo. Sedo. Satiſdo peſſundo. Vænundo. Trado. & Mando.

¶ Doceo es. cui. doctũ. Cuiuſcunq; rei cognitionẽ do. cõſtruiť q;cũ duob⁹ accuſatiuis. vt doceo te litteras. Aliquando cũ vno tantũ licet alius poſſet intelligi. Aliquãdo pretiũ exprimitur in ablto vel genitiuo. Ci. li. ij. phi. Iã inuideo magiſtro tuo qui te tanta mercede quãta iam proferam: nihil ſapere docuit Iuue: Tenta griſogonus q̃ti doceat: vel pollio quãti. Aliquãdo cũ ablatiuo. Ci. Pæto. Socratẽ fidib⁹ docuit. Vir. li. nij. Paucis aduerte docebo. Aliquando cũ ablto cũ de. Sal. in Iug. Tametſi legatos miſerat qui ſenatũ de cæde fratris de fortunis edocerent. Aliqñ abſolute. Virg. Docuit poſt exitus ingens. Ponť etiã docere pro monere quod quidam barbare dicũt aduiſare. Ci. Apio Pul. Ne litteras q̃dem vllas accepi quæ me docerent quid ageres: aut vbi te viſurus eſſem. Huius compoſita ſunt. Addoceo Dedoceo. Edoceo. Perdoceo: quæ ambo ſignificant perfecte doceo. Sal. Cicero per legatos cuncta edoctus. Plau. in ſti. Nam illa omnes artes perdocet. Prædoceo prius docco. Sal. in Iug. Cæterũ illi qui centurijs præerant prædocti a duce arma ornatumq; mutauerant. Subdoceo loco alicuius doceo. Aug. li. vitj. con. Nebridius amicicię noſtrę ceſſerat: vt omniũ noſtrũ familiariſſimo Verecundo mediolanẽſi & ciui & grammatico ſubdoceret vehementer deſyderanti.

¶ Doctus dicitur qui rationẽ rei tantũ tenet. Perit⁹ qui cũ ratione experientiã & conſuetudinem tenet απειρος πειρας. i. experientia. Itaq; min⁹ eſt doctus q̃ peritus. Ci. in Sal. Satis docte atq; perite feciſti. Idem lib. iij. offi. Itaq; cum ſint doctia peritis deſciſcunt facile a ſententia. Maiorẽ tamẽ vim habet doctus q̃ eruditus. Idem lib. i. offi. Nec ſolũ vitii ac præſentes ſtudioſos diſcendi eruditũ atq; docent: ſed hocidẽ etiã poſt mortẽ monumẽtis litterarum aſſequuntur. Nec mirũ eſt q; minus ſit eruditus q̃ doctus. quoniã rudis & eruditus cõtraria ſũt. Ply. Sedere cœpit ſententia hæc: pariterq; & eruditum vulgus & rude in eã curſu vadit. Quintil. lib. i. A pædagogis exigat vt ſint eruditi quo adoleſcentes erudire queant: aut ſe nõ eruditos eſſe ſciant: ne mala pro bona illos imbuant litterarũ eruditione. eos inſuper redarguens q; cedere p̃cipiendi peritis indignãtur: vt aĩaduertatur ſi pædagogos decet eſſe eruditos. profecto p̃ceptores par eſt: nõ ſolũ eruditos ſed doctos atq; peritos eſſe debere. Doctus

cũ quo cõponitur indoctus. nomẽ est tam & si parti cipiũ esse possit sed tamen ablatiuũ regit. Ci. lib. ii. off. Nec me angoribus dedi quibus essem cõfectus nisi refutissem: nec rursum indignis docto homine voluptatibus. Idem Cornifi. Sed proxime scripsi de optimo genere dicendi. in quo sæpe suspicatus sum te a iudicio nostro. sicut doctũ hominem a nõ indocto paulum dissidere. Semidoctus similiter et participiũ & nomẽ esse potest. Plau. in asi. Tua ista culpa est quæ discipulũ semidoctũ. abste amoues.

¶ Docilis pe. co. qui attente vult audire. inq t. Cic. li. i. ad heren. Vel docilis qui facile docet. Lactã de opi. Nam si te in litteris nihil aliud q̃ linquã instruẽ tibus auditorẽ satis strennuũ prębuisti quanto magis in his veris & ad vitã pertinentibus docilior esse debebis Var. li. i. de re rus. Cassius scribit hæc operios parandos esse qui laborẽ ferre possint ne minores annorũ viginti duorum & ad agriculturã dociles. Hinc Docilitas aptitudo qua quis facile docet. Ply. li. viii. de elephantis. Nam quod ad docilitatẽ attinet: regẽ adorant.

¶ Dotilis qui idoneus est vt doceatur. vt libro. iij. Re. Dabis igitur cor docibile seruo tuo vt iudicare possit populũ tuũ. Hiero. Ingeniũ docile & sine doctore docibile est. Laur. Val. cõtra Prisc. ita differit. Docilis qui facile docet: & qui natura aptus est doceri. Sic Cyprianus. Docibilis est qui est ad discẽdi patientiam lenis & mitis. Aug. Omnes regni illius homines docibiles dei erũt. non ab hominibus audient.

¶ Doctrina dicitur vt a doctore proficiscitur: disciplina vt a discipulo cõprehenditur.

¶ Documentũ a prẽterito docui fit: sicut a monui monumentũ. Et est id quod nos docet: siue ex quo quid docemur. Sal. Quarũ rerũ ego maxime hæc documenta habeo. q̃ in bello. sæpius vindicatum est in eos q cõtra imperiũ in hostẽ pugnauerãt.

¶ Docus: latine tignũ vel trabes. Ply. li. ij. Trabes ignęque quas docos vocant.

¶ Dodona. pe. pro. ciuitas epiri: iuxta quã propinquum erat nemus ioui sacrum vbi quercus vocales fuisse dicũt. Hinc Dodonæus. a. um. Vir. li. iij. Stipatq; carinis ingẽs argentũ dodonæosq; lebetas.

¶ Dodrans dicitur dẽpto quadrante ex vncia nouem partes assis.

¶ Dogma. tis. & Dogmatatũ græci dicunt. Δοκεω το οιω εοτι οθεν Δογματα ερχεται nostri mõ decretum: modo scitum: modo placitum appellant. Sunt. n. dogmata vniuscuiusq; sectę decreta quę vt inquit. Ci. prodere scelus est nõ minus q̃ patriam: si ne quibus nec sectæ philosophorũ: nec religionum vires constare possunt. Vnde Laertius ait sectã eam nõ appellari quę dogmata nõ habet. Scribit Aug. li. de ci. dei se ex Varrõis philosophia collegisse dogmata fuisse solo habitu inter se diuersa. Vnde etiã dogmata illa dicũtur quæ synodus sanctorũ scruit & Athanasius cõscripsit. Artes quoq; liberales habent decreta sua non tantũ præcepta sicut Medicina. Itaq; est alia Hippocratis secta. alia asclepiadis Alia Themisonis. Præterea nulla ars contẽplatiua sine decretis suis est. Ply. frequẽter placita appellat vt illud ex li. ij. Babyloniorum placita motus terrę hiatusq; & cætera omnia vi siderũ existimant fieri. Idem magorũ placita appellat.

¶ Dogmatistes qui alicuius dogma sequitur. Hier. Nunc vero cum interpres magis apostoli fuerim q̃ dogmatistes.

¶ Dolo as. ascia cędo vel dolabra seu falce. Prope. Stipes aceruus eram properanti falce dolatus. Dicitur & Dolio. is. liui. itum. Var. in Aga. Nun q̃ cælatus in manu dextra scyphus cælo dolit⁹ artẽ ostẽtat mentoris. Huius verbi cẽ posita sunt Dedolo & Edolo. de quibus locis suis.

¶ Dolabra. pe. cor. instrumentũ fabrorũ quo ligna dolant. Col. li. iij. Quę falce amputari non possunt aucta dolabra abradito.

¶ Dolobella. diminutiuũ a dolabra. Idem li. v. Sẽper circa crus dolobella dimouẽda est terra.

¶ Dolabro. as. ascia vel dolobra diminuo.

¶ Dolor est animi vel corporis cruciatus a dolando. i. minuendo. Augentur. n. corpora lætitia: dolore minuuntur.

¶ Dolentia. idem quod dolor. cuius cõtrariũ est indolentia. Ci. Vt qui rem expetendam vel voluptate vel indolentia metiuntur.

¶ Doloro. as. dolore afficio.

¶ Dolorificus. a. um. quod dolorem facit.

¶ Doleo. es. dolui itũ. vnde dolituras. Augus. lib. xxi. ci. dei. Quẽadmodũ dicimus hominũ corpora viua futura q̃ semper arsura atq; dolitura. nec tamẽ aliquando sint moritura. Hoc verbum si ad corpus referatur neutrũ acquisitiuum est: vt oculi dolent viro tuo. Sin de rebus alienis: Effectiuũ est: vt doleo tuis rebus aduersis. Aliquando etiã cũ accusatiuo: vt doleo tuã miseriã. Sal. quasi dolens eius casum. Huius cõposita sunt Condoleo: quod est simul: vel in totũ doleo. Plau. in tru. Date iam soleas atq; intro me ducite actutũ nam mihi de vento misere cõdolut caput. Dedoleo. de quo alibi.

¶ Dolus. a delendo: vel a dolando. i. lędendo & minuendo. Nam & græce Δολος læsio dicitur. & accipitur pro fraude & machinatione quę fit ad fallendũ aliquẽ. Veteres tamẽ etiã in bonã partẽ accipiebant pro solertia & callidit⁹te q̃ aduersus hostes adhibetur. Vnde nunc dolũ malũ dicimus. quoniã et bonus dolus dicebatur. Hinc Dolosus pro inuidioso. Subdolus ocultus deceptor a sub. i. subtus. Dolus etiã propriũ nomen fuit auctoris Mendesii. Cuius meminit Col. li. octauo.

¶ Dolon nomen proprium viri troiani egregia pedum pernicitate prediti.

¶ Dolones a fallendo dicti sunt ingentes cõti ferro breuissimo q̃ decipiantẽ speciem prẽferant ligni: intus aũt ferrũ acutum habeant. Virg. li. vij. Sęuosq; gerunt in bella dolones. Vbi Ser. ait dolonẽ flagellum esse intra cuius virgã lateat pugio. Apud Liuium accipi videntur dolones pro armamentis naualibus vbi scribitur. Sublatis raptim doloribꝰ ephesum petit fuga. Sudas tamẽ Δολωρεσ τα μικραλια χαλασαντεσ τα μεγα λα αρμορα τοισ μικροισ αδηδο λωρεσκα λουσιν εωσεσθαι και αυθισ Δολωγησ προβα λομεγοστου παγτοσ στολου γαυσ ο λιγασ ταυταισ τουσ Δολωγας εωσαρα μεγοσ εωλει οιδε ρωμαιοι ωλησι ογγενο μενοι καθει λογ τουσ Δολωγασ

¶ Dolia sunt vasa grandia quibus vinũ recondit. Ter. Repleui omnia dolia: oẽs serias. Veteres dolia fictilia in cellis vinariis seruabant. Quæ si duas aures habuissent diotæ dicebãtur. Iuriscõsulti scribũt. vino legato cũ vasis dolia legata nõ sunt: quia. s.

vino legato cũ vaſis. dolia legata nõ ſunt: quia.ſ. ea mente vinũ in dolia cõdimus: vt ex his poſtea in amphoras vel cados diffundamus. Et hoc eſt vinũ quod diffuſum nominat. Iuuc. Ille capillato diffuſum conſule potat.

¶ Doliola. diminutiuũ a doliis. Vnde & locus in vrbe fuit ſic vocatus: quia inuadentibus gallis ſenonibus ſacra romanorũ in eodem loco doliolis condita illic defoſſa fuerunt a flamine Quirinali ſicut Liui. li. v. ſcribit.

¶ Doliaris & hoc doliare quod ad dolia pertinet. Vnde Plau. in pſeu. feſtiuiter appellat anum vẽtrio ſam doliarem.

¶ Dolopes. pe. cor. populi theſſalię: vt oſtẽdit Lu. Plynius vero ſcribit eſſe populos ætoliæ.

¶ Doma. atis. tectũ ελληνιϛι γαρ τοιαυτα λεγεται και δομοϛ και το δομα. τοϛ. Nam vt inquit Hieronym⁹: in ægypto & in Palæſtina vbi vel ſcripti Diuui libri vel interpretati ſunt: non habent in tectis culmina ſed domata: quę romæ vel ſolaria: vel mediana vocantur ideſt plana tecta quę trãſuerſis trabibus ſuſtentãtur. Deniq; & Petrus in actibus apoſtolorũ quando aſcendit in doma: in tectũ ędificij aſcendiſſe credendus eſt. Et quando præcipitur nobis: vt faciamus domati noſtro coronã: hoc præcipitur vt in tecto faciamus per circuitũ quaſdã eminẽtias: ne facilis in præceps ſit lapſus. & in cuãgelio Quæ audiſtis in aure: dicite ſuper domata.

¶ Domus proprie ædificiũ ad habitandũ factũ qđ ex tecto & parietibus conſtat. ο δομοϛ ελληνικα λεξιϛ ϵϛι Impropre pro quocũq; habitaculo. Vnde et templa & auiũ nidi domus dicũtur. Vir. li. vj. Oſtia iamq; domus patuere ingentia centũ Sponte ſua. Idem Antiquaſq; domos auiũ cum ſtirpib⁹ imis: eruit. Aliquando domus dicit familia. Idem li. v. Sergeſtuſq; domus tenet a quo Sergia nomen Aliquando ſumitur pro vna tota gente. Idem Cũ domus aſſarici, volẽs intelligi romanos: qui de Aſſarico per troianos originẽ ducunt. Et in ſacris litteris. Domus iacob dicitur. iam ingens hebræorũ populus. Aliquando pro patria: vt Da propriam tymbręe domũ. da mœnia feſſis. Et ſciendũ q; domus facit genitiuũ domus. & domi. datiuũ domui. accuſatiuũ domũ vocatiuum domus. Ablatiuũ domo. Sed cũ dicimus domi locũ ſignificam⁹ in quo quis manet. Cũ vero domus. tunc ędificiũ quod ex tecto & parietibus conſtat: vt domi manco. non domus. Et partem domus demolitus ſum non domi. Et ſuperiora domus aſcendi non domi. Domi & in domo idem ſignificat. Quinti. In domo furtum factum ab eo qui domi fuit. Dicimus etiã reuertor domũ & ad domũ. Exeo domo: vel e domo. Et quomã frequenter iũgitur cũ his pronominibus mea tua ſua noſtra & veſtra: & vni nomini aliena. Nõ eſt dicendũ q; domus ſit aduerbiũ: vt eram domi męę. Tu eras domi tuæ & ſic de cæteris. Ci. Qui cum iſta ætate & forma alienæ domi nolo dicere. Q; ſi non ponantur hæc pronomina ſubintelligũtur; vt domi ero. i. męę. Huius nominis diminutiua ſunt Domuſcula domũcula. & Domũcio. Apul. Iam denicq; nec larem requiro: nec domũcionẽ paro.

¶ Domeſticus: a. um. quod ad domum pertinet. vt domeſtica negocia. Aliquãdo domeſticus dicitur manſuetus ac mitis. Ply. Mite aial atq; domeſticũ. Ht domeſtici dicũtur qui ex eadẽ domo ſunt: & nobiſcum habitant.

¶ Domeſticatim aduerbiũ ſignificat per varias domos, ſiue per domeſticos. Sue. in Cæſare. Quorũ vt q̃ maxime expectatio eſſet ea quæ ad epulũ pertinerent q̃uis macellarijs oblocata eſſet domeſticatim apparabat.

¶ Domiciliũ habitatio longi temporis. Vnde mutare domiciliũ dicũtur qui migrant vt aliam vrbem habitent tanq̃ illius ciues futuri. Nam qui ad tẽpus habitat mox inde diſceſſurus. domũ quidẽ poteſt habere quã cõduxit. domiciliũ autẽ nõ habet. Gel. Qui domiciliũ in italia non haberet.

¶ Domo. as. domui itũ. vel domaui atũ. Vede domitor & domator. Oui. de triſ. Quid tibi de tetrico referam domitore chymærę. Tibul. Te duce nõ aliter cõuerſus terga domator Nam vt docet Priſ. verba primæ cõiugationis formãtia preteritũ in ui. diuiſas antiqui tertia declinatione declinare ſolebant Ex quo patet. q̃ a prima coniugatione preteritum terminatur in aui. ſuppinũ in atũ. deriuatiua in atorium. Q ę aũt in ui diuiſas. a tertia ſumptũ eſt. q̃uis vt plurimũ in prima cõiugatione declinẽtur. Eſt autẽ domare quaſi ſub domo & poteſtate vel mea vel alicuius facere ſiue manſuefacere: & domeſticũ reddere. Vnde equorũ domitores dicũtur & domitiatq; indomiti equi. Indomitæ gẽtes feroces. Per trãſlationem domare ſignificat vincere a quo domitos hoſtes dicimus ideſt victos. & domitos populos in poteſtatẽ tedactos. Hic componitur perdomo pe. cor. quod eſt valde domo vel ad finẽ domo Iuſti. li. i. Terminos v ſq; libyæ perdomuit.

¶ Domitura. ræ. domãdi actus. Ply. Domitura boum in trimatu optima. Col. li. vij. Curãdũ ne in domitura bos calce aut cornu quem q̃ cõtingat.

¶ Domitalis aptus ad domandũ.

¶ Dominus. a domo fit & is proprie dicitur qui domui præeſt & qui dom⁹ imperiũ habet. Item dñi appellatio ad eos extenditur qui rei alicuius proprietatem habent. etiam ſi vſusfructus alienus ſit. Abſue tamẽ & filijfamilias & cæteri liberi qui in poteſtate ſunt & vſufructuarij dñi dicuntur. Item dominus vocatur cui ſeruitur: & cui populi ſubſunt. Vir. Romanos rerũ dominos. Hinc dominiũ pro imperio & vir dominorũ. Rurſus cñs dicit marit⁹ Idẽ li. iiij. Connubia noſtra reppulit ac dominũ æneam in regna recepit. Item mulierum amator: & domina pro amica ſeu amante dicitur. Oui. Hæc tibi ſub domino eſt pyrrhæ puella ſuo. Et iterum. Nam furor in dominã temeraria brachia mouit. Item ponitur pro cõuiuij exhibitore. Var. Aut cñm aut vinũ aut aliud quid laudato Dominus quoq; ac domina ſumi ſolent pro deo ac dea. Ouid. Et domino ſolueręe vota ioui. A dominus fiunt deriuatiua. Dominicus domitius & Domitianus.

¶ Dominor. aris. impũ gero Et modo genitiuum regit. Hier. in eccleſiaſtico. Et dominatus eſt beſtiarum. Modo datiuũ. Vir. Victis dominabitur argis. Modo accuſatiuũ cũ in. Ouid. li. i. me. Et q̃d domi nari in cętera poſſet: ſtatus homo. Ci. Fęlix ſenect⁹ ſi vſq; ad vltimũ ſpiritũ dominabitur in ſuos. Modo ablatiuum ſimiliter cum in. Ser. ſulp. Ciceroni. Quũ caſus & natura in bonis dominatur. Vir. li. ii. Incenſa danai dominãtur in vrbe. Inde fit Dominatio. imperiũ. & Dominatus principatus.

¶ Dona ſunt q̃ aut propiciandis dijs dantur: aut

nominibus pro benefactis q̃ nulla necessitate iuris sed sponte prestant. Ouid. Munera crede mihi placant homines q̃ deos q̃. Placatur donis iuppiter ipse datis. Aliquãdo Donũ dicit de rebus perniciosis Virg. Quas illi philomela dapes: quę dona parabit Donã honorariũ id est quod datur patrono. Λατρεια και Δωρα ρ εστ η dorium.

¶ Dono.as. vnde donatio: quã. Vlp. dici proprie existimat: cũ quis ea mente dat vt statim velit accipientis fieri: nec vllo casu ad se reuerti: & ꝓpter nullam aliam causam facit q̃ vt liberalitatẽ & munificentiam exerceat. Q. si sub conditione fiat: non est vera donatio. Et dicimus. Dono tibi munus. & Dono te munere. Donare ciuitate est efficere ciues. & iura ciuium dare. Huius verbi cõposita sunt. Condono quod quandoq̃ pro simplici ponitur: quãdoq̃ significat quic q̃ ad aliorũ petitionẽ do. & quandoq̃ ignosco. Ter. in phor. Argẽtũ quod habes cõdonamus tibi. Sal. Haud facile alteri⁹ libidini male facta cõdonabã. Redono ponit ꝓ simplici. Aug. Redona quod rogam⁹: excusa quod tuemus. Et habent pe. pro.

¶ Donatus dicit cui aliquid dono datum est. Cui⁹ contrariũ est indonatus. Vir. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.

¶ Donaria: loca vbi reponuntur dona quæ deo offeruntur. Abusiue ipsa templa. Virg. li. iii. Ge. Tempore non alio dicũt regionibus illis Quęsitas ad sacra boues iunonis & vris Imparib⁹ ductos alta ad donaria currus. Gel. li. ij. Vbi reponi solerent vetera quæ ex eo templo collapsa essent: & alia quędam religiose donariis consecrata. Apul. Ibi donarum deæ perq̃ opulentũ plurima auri & argenti ratio in lancibus spectaculis poculis & huiusmodi vtensilibus. Quod est contra Laur. Vallã qui Seruium culpat. Aliquando Donaria dicũtur ipsa dona. Vnde Spartianus scribit: Antoninũ dedisse populo congiarium & militibus donariũ Hiero. super Ioel. Vespasianus & Titus Rome tẽplo pacis ædificato vasa tẽpli hierosolymitani & vniuersa donaria in delubro illius cõsecrarunt.

¶ Donatiuus. qui donare potest. Paulus iurisco. Si duobus debitorib⁹ mortis causa donatiuus creditor vni acceptum tulit & conualuerit eligere potest vtri condicat.

¶ Donatiuũ: munus quod a principe vel imperatore donatur. Aug. Magnũ quippe donatiuũ suis militibus attulit quo eos nõ solum copiose ditauit sed etiam ad certandũ inuictissime confortauit.

¶ Donaticæ coronę dicebantur quibus veteres in ludis vtebantur.

¶ Donec aduerbiũ modo tempus finitũ designat: vt dormiã donec exciter ab aliquo: Mõ infinitũ vt apud apostolũ. Oportet illũ regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Nũquid tam diu regnaturus donec incipiãt esse sub pedibus eius inimici. & postq̃ fuerint sub pedibus tunc regnare desistet? cum vtiq; tunc magis regnare incipiet cũ inimici cœperint esse sub pedibus eius? Et in p̃s. Sicut oculi ancillæ in manib⁹ dñę suæ: ita oculi nri ad dñm deũ nostrũ donec misereatur nostri Ergo tãdiu oculos habebit ad deũ donec misericordiã ipetret: & postq̃ ipetrauerit: oculos torquebit ad terras? cũ alibi dicat. Oculi mei defecerũt in salutare tuũ? Iungitur aũt donec tã indicatiuo q̃ subiũctiuo cũ significat tẽpus finitũ: vt seruiã tibi donec viuo. i. q̃diu viuo. Seruiã tibi donec moriar. i. vsq; ad mortẽ.

¶ Donysa. Insula est in mari ægeo.

¶ Dorcas adis. aial dama. seu caprea. ab eo q̃ acute videat. hoc est απο του οξεως ορκαμ.

¶ Dormio. is. verbũ absolutũ q̃uis actũ quãdoq̃ habeat. Amb. li. i. offi. Soporẽ quietis habere non possunt quẽ ille dormiuit q̃ resurrexit Huius cõposita sunt. Addormio a quo Addormisco. quod est cõtrariũ verbi. Expergiscor. Sue. de Clau. Et quotiens post cibũ addormisceret quod ei fere accidebat: oleatũ ac palmularũ ossibus incessabatur. Obdormio quod mõ dormio: modo soporor significat. Prædormio ante dormio. Redormio euigilo. Ply. In redormitione varia fuisse somnia apparet.

¶ Dormito. as. pe. pro. frequẽtatiuũ est. q̃uis diminutionẽ significati quãdoq̃ habeat Hor. Quãdoq̃ bonus dormitat homerus. Et in psalmo ecce non dormitabit neq̃ dormiet.

¶ Dorsum: & Dorsus. us. secũdũ probũ dicitur tosta posterior pars: q̃ ea pars corporis deuexa sit deorsum. Hier. in Ezechi. inter vestibulũ & altare quasi. xxxv. viri dorsa habentes contra templũ diũ & faciẽ ad orientẽ. Est. n. tergũ. Q. d. nõ solũ dr de hominibus: cæterisq̃ aialibus sed etiã de inanimatis: vt de littoribus aquis mõtibus & huiusmodi. Vir. Dorsum immane mari sũmo. Idẽ. Nãq̃ infligta vadis dorso dũ pẽdet iniquo. Significat enim duriorem arenam: vt inquit Ser. quæ remeantibus fluctibus et euntibus densatur quod a nautis pulsamus vocat.

¶ Dorsualia tegumẽta: quib⁹ equi & boues tegunt. Iul. capitolinus. Processerũt cẽteri albi boues cornibus auro iugatis & dorsualibus apricis discoloribus pręfulgentes.

¶ Dorsuarius. a. um. q. d. dorso aliq̃d fert. Var. Greges fiũt fere mercatores & eorũq̃ e brũdusio aut Apulia asellis dorsuariis cõportãt ad mare oleũ aut vinũ.

¶ Doris nympha quędã maris Oceani & Tethyos filia quã Nereo fratri vxorẽ dedit. Et interpretatur amaritudo Vnde & a poetis ponitur pro mari. Vir. in Gallo. Doris amara suã non intermisceat vndã.

¶ Doriscus: vrbs littoralis thraciæ fere ex oppositio ad samothracã & a dori nympha. hoc est deamariũ noiatur. Iuxta hanc herodoto teste campus est magnus eiusdẽ per quẽ Hebrus amnis defluit.

¶ Doria & Dorica noia sunt partis achaię: q̃ ꝓpinqua est athenis dicente Platone li. iij. legum. Dori pro achiuis mutato nomine appellati propter dori cum a quo exules restituti fuerunt. Ser. vero super ii. Aene. Dorica inquit a doro neptuni filio dicit. Dores sunt populi doricæ iuxta æoliam.

¶ Dory. cũ y. nomẽ oppidi põtici: quod apud nos lanceam significat.

¶ Dorycles nomen filij priami & interpretari põt lanceę gloria Δορυ lancea vel asta κλεος gloria.

¶ Doryphorus. pe. cor. latine speculator vel satelles dicitur portans lanceam. Et est nomẽ viri ꝓprium. de quo Quintil. li. v. Curtius Cognatorũ darii Regis turbã. xv. M. hominũ fuisse multebriter promemodũ cultã luxu: magis q̃ decoris armis cõspicuam doryphori vocabãtur.

¶ Dorophorus. latine dona ferens dicitur.

¶ Dorylaus: nomen fluuij in phrygia.

¶ Dorcium nomen fœminæ diminutionis siue adulationis causa sic prolatum ab Δωρον quasi

dulce & amabile dorum.
¶ Dorodoche. nomen propriũ vxoris Icarĩ.
¶ Dos. dicitur cũ datur & accipitur. Nisi enĩ accipe retur: dos nõ esset. Et datione & acceptione firmat Nec potest videri datũ id quod nõ sit acceptum. Et nõ solũ ea q̃ marito ab vxore dantur: sed etiã quicquid alicui datũ est vel a natura vel ab hoĩbus. Vnde dotes animi dicũtur. prudẽtia: iustitia: fortitudo & huiusmodi. Et dotes corpis. pulchritudo: robur: incolumitas & his similia.
¶ Dotalc: quod ad dotẽ pertinet: siue quod vulgo dicitur per dotẽ. Vnde dotalia bona: dotales fundi Plau. in asi. Dotalẽ seruũ Saureã vxor tua adduxit cui plus in manu sit q̃ tibi Idẽ in mili. Hasce ẽdis dicas dotales tuas. Liuiti. Hæc tibi a me dotalia dona accedent.
¶ Doto as. dotẽ do. Hiero. in exo. Dotabit eam: & homo habebit eam in vxorẽ. Vnde dotatũ hominem dicimus qui dotem habet. & indotatũ qui dotem nõ habet. Plau. in asi. Hæ sunt atq; aliæ multæ in magnis dotibus incõmoditates sumptusq; intolerabiles. Nam q̃ indotata est ea in potestate est viri Dotatæ mactant & damno & malo viros.
¶ Doxa latine maiestas & opinio dicitur. Vñ & para doxa: q̃ admiratione digna sunt & opinionẽ hominũ superãt Interdũ dicitur gloria. vnde Eudoxa vera gloria. vel potius prẽter opinionẽ.
¶ Drachma: genus ponderis ex. xviii. siliquis. i. tribus scrupulis cõstans. Est & genus numismatis. Vnde Iul. pollux Drachmon athenis numisma qd̃ etiã bos dicebatur: quia boue signatus erat.
¶ Dragma atis. Δραω το ποιεω οθεν το Δραγμα οτι γενεσθαι apud græcos dicitur: quod nos rapinam siue manipulũ dicimus.
¶ Dratna: atis. sine. c. & sine. g. dicitur vt in scænis agi fabula solet. vbi diuersæ personæ introducũtur & aliis accedentibus alis aũt discedẽtibus a diuersis & ad diuersos textus narrationis expletur. sicut in comœdijs. quod genus carminis inquit. Hiero. cantari solebat Vnde etiam apud cantica scribitur. Ante torũ huius virginis frequentate nobis dulcia cantica dramatis. Hinc Dramaticus stilus dicitur q̃ mimus nõ est vbi poeta nusq̃ loquitur vt sunt. Comœdię & Tragœdię exegymatic⁹ in quo solus poeta. Mimus vbi promiscue & poeta & persona.
¶ Draco genus animalis venenosi. Ply. li. viij. scribit veris draconibus ora parua esse & admodũ non dehiscentia: sed arctas fistulas per quas trahũt spiritus & linguas exerũt. Apud indos & æthiopas dracones sunt. xx. cubitorũ. Dictus draco a Δερκω. Nam habet aciẽ peracutã. Dracones etiã dicũtur a Ply. li. viij. ex tortuositatum similitudine palmites emeriti pluribusq; annis indurati.
¶ Dracũcul⁹ diminutiuũ: significat parũ draconẽ
¶ Dracæna cũ diphthõgo. draconis fœmina: quæ & draca quoq; dici potest.
¶ Dracontium herba.
¶ Drãgiana prouincia in Asia maiori. Quã Ptole ab occasu & septẽtrione Aria & bagao mõte terminari ait. ab oriente Arachosia.
¶ Draucus. Vide in dictione pathicus.
¶ Drepanũ. pe. cor. promõtotiũ: siue vrbs a curuo situ instar falcis Δρεπανον. n. falx dicit. Nõ lõge abest ab Eryce monte trãs lilybeũ. Vel ab eo q̃ Saturnus ãputatis virilib⁹ paternis illuc falcẽ proiecerit Ouid. li. de fas. Quiq; locus curuę noĩa falcis habet
¶ Dryades: nymphe siluarũ ab arborib⁹. Nã apud græcos Δρυσ ois arbor dicebatur q̃uis postea pro quercu vsurpata sit. Hæ. n. syluas habitare dicũtur.
¶ Dryas. nomẽ propriũ viri thessali amici nestoris
¶ Dryopes: populi epirotici. De quibus Vir. li. iiij. Creteseq; dryopesq; fremũt pictiq; agathyrsi.
¶ Dryidę: cicti sunt quidã gallorũ religiosi & sapiẽtes a quercubus Ply. lib. xvi. Nihil habent dryidæ. Ita. n. galli suos appellant magos. Sue. Dryidarũ religionẽ apud gallos diræ immanitatis tantũ ciuibus sub Augusto interdictã Claudi⁹ imperator quĩtus penitus aboleuit. Sidas Δρυιδαι παρα τα λαταισοι φιλοσοφοι και σεμνοθεοι.
¶ Drylon. fluuius dalmatiæ: qui per mediã mysiã pergens in danubiũ influit.
¶ Dromos latine Cursus. Et accipitur. nõ solũ pro actu currendi. sed etiã pro loco vbi curritur. Sue. in Nero. Elephanto supersedens peragratũ dromorũ decucurrit.
¶ Dromedarius: a ĩal a currendi velocitate dictum
¶ Dubius: dicit qui duas vias habeat & vtrã eligat nesciẽs. sicut ambiguũ: qd̃ in ambas agi partes possit. Ci. li. i. ad Heren. Dubiũ genus est cũ habet in se causa & honestatis & turpitudinis partem.
¶ Dubio. as. in dubio sũ. Plau. Dubiat quid agat.
¶ Dubito. as. idem qd̃ dubio. Cui⁹ composita sũt Addubito. quod est etiã vel a dubito. Liui. li. ij. Proditoribus extẽplo in vincula cõiectis delegatis paululũ addubitatũ est. Ci. Cecinæ. Habes augurĩũ meũ quo si quid addubitarẽ nõ potius vterer q̃ illa cõsolatione. Subdubito parũ dubito Idẽ Cęlio. Hæc eo pluribus scripsi q; mihi significabãt litterę tuæ subdubitare qua esses erga illũ voluntate. A dubito fiunt Dubitatio & dubietas. aduerbia dubitanter. quod est a dubitãs. & Dubitanter: a dubitatus. Cæcil. imperator clamat de medio vt velites a sinistro cornu remoueant & gallis nõ dubitãter immittant. Sisen. Quod hostem nõ dubitatum cũ pluteis & scalis iter facere cernebat.
¶ Duco. is. xi. ctũ. proprie ducimus volentes. trahimus inuitos. Sene. Fata volentẽ ducũt: nolentẽ trahũt. Quandoq; ducere significat respicere iudicare: existimare. Ci. Ego si mei cõmodi rationẽ ducerem: te mecũ esse maxime vellem. Vir. li. x. Tanton me crimie dignũ duxisti. Quãdoq; inescare allicere: & delectatione quacã demulcere. Ci. in ver. ac. ii. Si quis honore aut gloria ducitur. Quãdoq; Voluere pertractare. Vir. li. vi. Sic equidẽ cuceb㠃 animo. rebarq; futurũ. Quãdoq; nudare educere. Idem li. xii. Ille tamen clypeo. obiecto cõcursus in hostem Ibat & auxiliũ ducto mucrõe petebat qñq; cõtrahere. Idẽ. Astrũ quo segetes gauderẽt frugib⁹ & quo Duceret apricis in collib⁹ vua colorẽ Quãdoq; agere scu pati. Idẽ: Nate dea potes hoc sub casu cucere somnos? Quãdoq; struere erigere. Idẽ Pars ducere muros: molitiq; arcẽ. Q ñq; auertere siue cõtrahere Mar Qui ducis vultus & i. õ legis ista libẽter. Quãdoq; in longũ ꝓtrahere. Ci. ad Ca farẽ. iuniorẽ. li. i. Neres duceret fecim⁹ vt Hercules antiarius in aliũ locũ trãsferret? Quãdoq; dimittere descẽdere. Plau. in aul. Vbi ille abit ego me duco ab arbore. quãdoq; Gerere. Vir. li. viij. Hi bellũ assiduc ducũt cũ gẽte latina. quandoq; ad sepulturã efferre Persius. Nerio iam tertia ducitur vxor. quandoq; ad supplicũ cu-

cere: vt apud Cuttium ait Hermolaus ad Alexandrum. Nos duci iube. Dicit & de re obſcœna. Plau. ſi tenetis ducite ne diſrũpamini. Hinc etiam ductor pro vibratore & lumborũ ad cõcinniorẽ venerem præſtandã quaſſore. Huius verbi cõpoſita ſũt Abduco. Adduco. quæ ſunt contraria Conduco. Circunduco. Deduco. Diduco. Educo. Induco. Introduco. Obduco. Perduco. produco. Reduco. Seduco. Subduco. Superduco. & Traduco.

¶ Ducto. as. ſæpe duco: aut huc illucq; duco gubernо Sal. Huc accedebat. q;. L. Silla exercitũ quẽ inaſia ductauerat quo ſibi fidũ faceret contra morem maiorũ luxurioſe nimiſq; liberaliter habuerat. Plau. in cap. me vt libitũ eſt ductauit dolus. Ductare etiã apud Plau. eſt ſcortum conducere qui pudendã eſſe vocẽ oſtendit dicens. Errabo potius q̃ quis me ductet. Et Quint. ait. Ductare exercitum non ſine rubore dici.

¶ Ductito. as. ſæpe circũduco. Ter. in adel. Tu inter eas reſtim ductitans ſaltabis.

¶ Duco as. guberno. Var. Ab eo q; ſit ducare q eſt dux: aut ductor qui ita inducit vt doceat pe. corre.

¶ Ducatus. us. ipſa ducandi actio vt eſt illud. Si cęcus cæco ducatũ præſtet: ambo in foueam cadunt. Et ducatus dicitur regio cui dux dominat: vel etiã ipſa ducis dignitas præfectura & imperiũ. Iul. Cap. Petenti ſignũ prima die tribuno dedit militi mun⁹ exprobrans vtiq; ſegnitiem temporũ ſuperiorum quod quidẽ etiã ante in omnibus ducatibus dederat. Scribit Lãprid. Heliogabalum præpoſituras & ducatus & officia palatina vændidiſſe. Hoc nomẽ peculiariter datum eſt Spoletanę vrbi. cuius regio. Vmbria dicitur ab auctoribus. Cuius fines a fonte Tyberis vſq; ad Anienis fluuij ſiniſtrã ripam. Vbi videlicet Anio tyberim illabitur Ducatus. ati eſt aureus nũmus ducalis.

¶ Ductus. us. ipſa ductio. Vnde aquæ ductus aquarum deductio.

¶ Duces dicti ſunt qui alios ducũt. Vnde & ducem belli dicimus & ducẽ gregis. Ductor & ductrix nomina verbalia. Vir. Ductores danaum.

¶ Ductarius a. um. Vnde ductarius funis dictus eſt qui per orbiculos trocleæ traiicitur.

¶ Ductile pe. cor. quod facile ducitur attenuaturq;. Vnde æs ductile quod malleis obſequitur attenuaturq; in laminas. Ductilis ſcęna dicebatur cum tractis tabulatis hac atq; illac ſpecies picturæ interior videbatur.

¶ Ductim aduerbiũ ſignificat cũ mora.

¶ Dudũ quaſi diu dũ. eandẽ vim habet quã tamdudum: ita vt qñq; diem nõ trãſcendat: vt ducũ intraui: dudum te expecto. i. hora eſt vel duę: vel tres ex quo intraui: & ex quo te expecto quãdoq; etiã tranſcẽdit diẽ. Ply li. iiij. Fabri qui dudum aſſueti apud pœnos. Et li. xviiij. Nam dudũ ex eadem hiſpania zoeliten venit in italiã plagis vtiliſſimũ.

¶ Duellũ. bellũ quod duabus partibus de victoria cõtendentibus dimicatur: nõ tantũ duorum: vt quidam exiſtimauerũt ſed multorũ & ipſorum exercituũ. Alio quin nõ diceret a Plauto duellũ inter thebanos & theleboos Et ab Horatio. Gratia barbarie lento colliſa duello. Hinc perduellis & perduellio.

¶ Duello. as. bello. Vnde duellator q duellũ pagit. Plau. in cap. Domi belliq; duellatores optimi.

¶ Dullus. nomẽ ciuis romani qui primꝰ romę naual certamine triũphauit. Is iam ſenex & trementi corpore in quodã turgio audiuit exprobrari ſibi os fœtidũ. & triſtis ſe domũ cõtulit. Cũq; vxori q̃ſtus eſſet. quare nũq̃ ſe monuiſſet: vt huic vitio mederet. Feciſſem inquit illa niſi putaſſem oibus viris ſic os olere.

¶ Dulce ſuaue: quod quidam a delicio deducũt: q; dulcia maxime alliciãt. Eius cõpoſita ſunt Predulce valde dulce. Subdulce aliquantulũ dulce. Dulciloquus pe. cor. dulciter loquens. Dulciſſu⁹ dulciter fluens. Dulciſonus pe. cor. dulciter ſonans.

¶ Dulcidulus. a. um. diminutiuũ eſt.

¶ Dulcedo. dulcitas. dulcitudo & dulcor in eodem ſenſu accipiũtur. Ply. Cõtracta dulcorẽ amittit. Neuius: O ſuauis linguæ ſonitus. O dulcitas alę. Actius. Tanta hinc in corda dulcitudo inuaſit.

¶ Dulciarius panis qui cõficitur ex ſaccharo & nucibus pineis vel amygdalis ad ientacula: vt eſt qui vulgo dicitur Marzapanus. Piſtor dulciarius q panes & mellita cõcinnat edulia: de quo Marti. Mille tibi dulces operũ manus illa figuras Extruit. huic vni parca laborat apis. Lãprid. de heliogabalo. Dulciarios habuit qui de dulcibus exhiberent quę cũq; eoqui de diuerſis edulib⁹ exhibuiſſent. Vbi dulciarius ſignificat ſimpliciter concinatorẽ edulium mellitorũ: & operis piſtorij dulcedine conditi.

¶ Dulceo. es. cui a quo Dulceſco. is. dulcis fio. Cato in cato. Primo vua ẽ pera acerba guſtatu: deinde maturata dulceſcit. Huius compoſitũ eſt Obdulceſco. quod eſt in totũ dulcis fio. Aug. li. vij. cõ. Nã ſi primo ſanctis tuis litteris informatus eſſem: & in earũ familiaritate obdulcuiſſes mihi & poſt in illa volumina icidiſſem fortaſſe abripuiſſent me a ſolidamẽto pietatis.

¶ Dulco. as. dulce facio. Sidonius Apol. ad Agricolã: Pareo libens laudaturus vitę tam dulcatæ ſolicitius ingenuitatẽ. Hinc Edulco. as. quod eſt valde dulco. Cn. Martius. Quapropter edulcare cõuenit tutã: curaſq; acerbas ſenſim gubernare.

¶ Dulcacidũ pe. cor. dicitur id quod dulciſſimis rebus eſt illitum.

¶ Dulia cũ accentu in pe. latine hominis ſeruit⁹ dicitur Δουλοσ. ſeruitus. Δουλη ancilla. Δουλικοσ ſeruilis. Hinc fit cõpoſitũ. hyperdulia.

¶ Dulichiũ inſula in Maliacho mari ſeu vt quidam aiũt Ionio vna Echinadũ corinthio proxima. ante Leucada in qua regnauit Vlyſſes. In ſit Dulichi⁹. a. um. Prop. Aut cũ dulichias pallas ſpatiat ad aras.

¶ Dum aduerbiũ tẽporale eſt & modo pro qñ ponitur: vt dũ dormis fures domũ intrant. Modo pro donec Sal. Poſtremo neq; ſumptui: neq; moleſtiæ ſuę parcere dũ illos obnoxios fidoſq; ſibi faceret. i. donec vel vt Modo pro poſtq̃ cũ cõiugitur pterito ſubiũctiui. Mar. Audieris dũ grande ſophos. i. poſt q̃ audieris. Et poſita poſt nec. vel nõ: vel haud ſemper aduerbiũ temporis eſt: vt nec dum nõdũ. haud dum pro nõ adhuc. Eſt etiã cõiunctio. & ſignificat mõ. pourche. Sal Neq; id qb⁹ modis aſſequeret dũ ſibi regnũ pararet quicq̃ penſi habebat. Aliqñ dũmodo. domẽte chc. Hiero. Dũ perſecutionis finem preſtolat: neceſſitatẽ in voluptatẽ vertit. Ponit nõ nunq̃ pro expletiua. Terẽ. Adesdũ pauets te volo. Cõponitur cũ qui. vt quidũ. Cũ age. vt Agedum. Cũ modo. vt dũmodo. & Taxat: vt dumtaxat.

¶ Dumtaxat. cõponit ex dũ aduerbio. & taxo. as.

pro æſtimo. Et nõ recipit. ſed etiã. Ci. pro deſotaro. Quod ipſum & ſi iniquũ eſt in tuo dũtaxat periculo. Solũ vero & tantũ. & modo recipiũt.

¶ Dumus generis maſculi. dicit oĩs ſpina. A quo dumoſus. a. um. frondoſus ſpinoſus vepribus plenus. Virg. Dumoſa pendere procul de rupe videbo Dumetũ locus vbi ſunt dumi. Antiqui dumetoſũ locũ dicebant pro dumoſo. Et quę nos dumeta: appellabant Dumetica.

¶ Duo. is. dui dutum ſignificat do. Plau. in cap. At ob eam rem mihi libellã pro eo argenti ne duis.

¶ Duo. & ambo. ſicuti docet Priſ. gtõs & actõs ſecũdum ſecundã declinationẽ proferunt duorũ ambo rum duos ambos. q̃uis in neutro differentiæ cauſa duũ ſoleat dici. vt duum miliũ amphorarũ. Nec non & accuſatiuus maſculinorũ eſt qñq; ſimilis nominatiuo profertur in neutro more græco. Horat. Duo ſi diſcordia vexet inertis Vir. Si duo p̃terea tales idæa tuliſſet terra viros. i. duos. A duo fit duodecim. a quo duodecimus. & Duodenus. duodenarius. duodeuigenti & huiuſmodi. Ducẽti. ducentẽ Duodecies. duodeuities. ducenties. duodeuigeſimus ducenteſimus.

¶ Duplaris numerus dicit in quo minor bis numeratur. Duplares ſiue duplarij torquati dicebãtur milites qui in legione romana ob virtutẽ duplas conſequebantur annonas. ſicut ſimplares. quibus vna & ſemis annona dabatur.

¶ Duplex quandoq; ſignificat duo. Vir. Duplices tendens ad ſydera palmas. Ci. li. iiij. ad herẽ. Duplices ſimilitudines eſſe debent. Quandoq; latũ. Vir. Duplici aptantur cẽtalia dorſo. Duplices tantum numero pluralı. & genero maſ. tabellarũ genus eſt in quibus litterę ſcribi ſolebant. Quæ quidẽ aliquã do etiam Triplices erant in quib⁹ res amatoriæ ſcribebantur. Mar. Tũc triplices noſtros nõvilia dona putabis Cũ ſe venturã ſcribet amica tibi. Sic duplices triplices quadruplices & quinduplices porticus dicuntur in quibus ordines colũnarũ duplicati triplicati quadruplicati & quincuplicati ſunt. Vi&. lib. v. In duplici palæſtrarũ porticu collocanda eſſe cõ plura mẽbra ſcribit.

¶ Duplico. as. duplicẽ facio: gemino. Hiero. Duplicauit annonã. Interdũ Augere. Sal. Et maurus victus duplicauerat bellũ. Virg. Et ſol creſcẽtes decedens duplicat vmbras. Hinc Conduplico & Reduplico.

¶ Duram quidã putant eſſe nomẽ fluuij iuxta quẽ Cigantes turrem babel fecerunt. Alij volũt eſſe cãpum. Vnde apud Danielem. In campo durã ſtatuã Naduchodonoſor ſtatuã.

¶ Duria: ſiue Durias. nomen fluuij Valentię proximi: vt ſcribit Pompo. Hunc Sal. vocat Turiam li. iiij. hiſt. Inter lcua mœniũ dextrũ flumen Turia cẽt Valentiam paruo interuallo prętefluit. Clau. Floribus & roſeis formoſus turia ripis. Grammatici formoſum legerent. q̃ vnũ amnũ Turia neutro genere proferri putent. Aug. Priſcianoq; auctoribus. Ptol. Hac parte Turulim vocat amnẽ. Eſt in luſitania quoq; Durius. Quẽ Strabo. duriam. multi Doriam appellant. Sirius Durium. Aitenim. Hinc certant pactole tibi duriuſq; taguſq;.

¶ Duro. as. durum facio: firmo: ſolido. Colu. li. vij. Annicula mula recte a matre repellit: & amota mõtibus aut feris locis paſcatur vt vngulas duret: ſitq;

poſtea longis itineribus habilis. Per tranſlationẽ. Quintil. li. i. Multa linguę vitia niſi primis annis in emendabili in poſterum prauitate durantur. Et durare eſt tolerare. Virgilius. Durate & voſmet rebus ſeruate ſecundis. In qua ſignificatione quãdoq; cõtra naturã iungitur accuſatiuus maxime apud poetas. Hora. lib. i. car. Vix durare carinæ poſſunt imperioſius æquor. Nam ſicut dicimus clamare hominem ideſt cum clamore vocare. ſic durare æquor id eſt per duriciem ferre. Item Durare perſiſtere, perſeuerare. Plau. in am. Durare nequeo in ędibus ita me probri dedecoris a viro argutã meo. Huius compoſita ſunt Eduro valde durum facio. & quaſi ad laborem aſſuefacio. Columel. Quare docendus & a puericia ruſticis operibus edurandus futurus villicus. Induro: vt indurabo cor pharaonis. Obduro vt eſt apud Deutero. Non obdurabis cor tuum. Quæ fere idem cum ſimplici ſignificãt. Præduro cito duro Col. Verum eſt in opere difficilior. q̃ neq; humentem fodere poſſis: q̃ ſi glutinoſiſſima nec nimium ſicca quia nimium prędituratur. Perduro, valde vel ad finem duro. Idem lib. viij. Eſt etiam non ingrati ſaporis iniuria perduratus. Terẽ. in hecy. Sãcte adiurat non poſſe apud nos pamphilo ſe abſente pdurare. Reduro quod eſt aperio contra id quod dicit. Obduro vt inquit No. Et oĩa habent pe. pro.

¶ Dureo. es. durui durus ſum. A quo Dureſco durus fio. Col. li. ix. Plumulæ ſub cauda clunibus detrahendæ neſtercore coinquinatę dureſcant. Luca. tamen. Toſoſq; induruit artus. ab indureo. in eadẽ ſignificatione qua induro protuliſſe videtur. Sed huiuſmodi pręterita raro a dureo compoſitis repetiunt. ſæpe autem ab his quæ a dureſco ſunt. Indureſco. Virg. libro iij. Ge. Styriaq; impexis induruit horrida barbis: ideſt valde dura: ſiue in ſe dura facta eſt. Col. lib. ij. Iuſta enim fieri nequeunt cum induruerit ager. Obdureſco vndiq; durus fio. Cice. M. Cælio. Magno dolore me affeciſſent litteræ tuæ niſi & ratio ipſa depuliſſet omnes moleſtias. & diutuna deſperatione rerum obduruiſſet animus. Prędureſco valde durus fio. Col. libro vij. Verum neq; ante tertiũ. neq; poſt quintum annũ iuuencos domare placet. cum illa ætas adhuc tenera eſt. hæc iam præduruit ideſt nimis dura facta eſt.

¶ Durus. a. um. quod eſt ſolidum ac firmũ. & firmitate naturæ corruptionem ſui non facile admittit. Cuius contrarium eſt molle in quo eſt natura luxurioſior. nec ad contraria repellenda ſufficiens Virg. Sed duris genuit te cautib⁹ horrẽs Caucaſus. p trãſlationem capitur modo pro patiente ac tolerante laborum. Idem. Scipiadas duros bello. Et gens dura & aſpera cultu. Modo pro aſpero & nocente. Idẽ Aut durum tineæ genus. Modo pro crudeli. quoniam nulla humanitate molleſcit. vt apud eundem Quid iuuenis magnum cui verſat in oſſibus ignẽ Durus amor?

¶ Dure & duriter. aduerbia ſic inter ſe differunt. ſecundum Do. q̃ duriter ſit ſine ſenſu laboris. Dure crudeliter. Illud ad laborem. Hoc ad ſæuitiã refertur. Sed dure in alterum. duriter in nos aliquid facimus. Ter in an. Primum hæc pudice vitam parce: ac duriter agebat lana & tela victum quæritans

¶ Duricia & Duricies æque dicũtur de firmitate aſperitate crudelitateq;. Ci. in cato. Quanta in altero comitas. in altero duricies.

¶ Durabile, quod durare poteſt. Ouid. Quod caret alterna requie durabile non eſt.

¶ Duramen. & Duramentũ. brachiũ vitis. Col. lib. v. Sed vt caput trunci pedali fere ſpatio ſit inferius iugo: quaternisq; brachijs quæ duramenta quidam vocant. diuidatur in totidẽ partis. alio nomine duramina nuncupantur. Idem. Conſiderandum erit cuius longitudinis ſint duramina quę excedãt prædictam menſuram.

¶ Duracinę vuę dicũtur quæ duram & firmã corticem habent a duritiæ: vel a duris acinis. Auguſtus in epiſtolis. Dum lectica ex regia redeo: panis vnciam cum paucis acinis vuę duracinę comedi.

¶ Duracina perſica dicuntur: quorũ corpus ligno adhæret: auelliq; nequit. Ply. lib. v. Sed perſicorũ palma duracinis.

¶ Duricoria: dicũtur quę ſunt duri corii Vnde ficus duricoriæ. quæ habent duram corticẽ.

¶ Dyas: latine dualitas Δυο duo.

¶ Dynaſtia. vis potentatus: Dynaſtes dominus regni: potens optimas. ἀπο του Δυναϲθαι. vt hi qui magiſtratus gerunt: & iudiciis præſunt. Scribit Strabo: reges dynaſtas vocari propterea q; plurimũ poſſunt pollẽtq;: & populos quo velint aut vi: aut perſuaſione perducãt. Ci. ad Atticũ. Erit nebulo iſte cum iſtis dynaſtis in gratia.

¶ Dyrrachiũ: fuit ciuitas in epiro. quæ prius Epidãnos vocabatur. De qua Luca. in principio. Dyrrhachii rapiendas tendit ad arces. Dicta Dyrrhachiũ a nomine Dyrrhachij qui portũ vrbi adiecit. Vide in dictione Epidannum.

¶ Dys præpoſitio greca quę in cõpoſitione malũ vel difficile aut impoſſibile ſignificat.

¶ Dyſcolus penul. corre. difficilis maluſve ſiue pernicioſus. ex Δυσ & κελομαι iubeo. Ita vt diſcolus dicatur cui difficulter iubetur Dyoſcolia difficultas

¶ Dyſenteria. dici poteſt inteſtinorum exulceratio ex Δυσ qđ malum denotat. & εντερον inteſtinum Et latine Tormina auctore Celſo dicuntur. Vide in dictione Tormina.

¶ Dyſuria. & Stranguria difficultas vrinę dicitur. Quæ vt Galenus inquit fit ex veſticæ paſſionibus vrinam ſupprimens. Quod quidẽ ſine calculis & inflãmatione poteſt accidere. Hoc Cato ſignificat cũ ait. Quibus ægre lotium it.

¶ Dyſphilus pe. cor. quaſi malus amicus. Iuue. Nõ eſt romano cuiq̃ locus hic vbi regnat prothogenes aliquis vel dyſphilus.

¶ Dyſpepſia: difficilis concoctio.

¶ Dyſpnea: ſpirandi difficultas. Docet Hippocrates in aphoriſmis in ſenectute ſtragurias dyſpneas dyſurias caceſias eſſe frequẽtes. Δυσ εξι μοριον και κωσκαι πυρεω και πονοϲ.

EEt Exp̃poſitiones ſunt q̃ & ſeperãt & cõponũtur. Sepatę mõtpales ſunt: vt Ex illo celebratus honos. Modo locales: vt Excelo. Modo ponũtur pro a. vel ab vt Audiui e patre meo. modo ſignificãt pro. vel ad. vt Ex dignitate. ex vſu: ex vtilitate. hoc eſt pro dignitate: vel ad dignitatẽ. E rep pro rep. Modo ſecundũ: vt ex Platonis ſententia. ideſt ſecũdũ platonis ſententiam. ſiue pro Platonis ſententia. Modo in Cic. E renibus laborabat. i. morbum patiebatur in renibus. Compoſitæ quandoq; priuationem indicant: vt Elinguis. Exanguis. Quandoq; vehementiam vel perfectionem: vt Eludo. Exoro. Quãdoq; Extra vt Educo Excludo. Componitur aũt. e. cum. b. vt Ebibo. d. vt Educo. G. vt Egredior. i. vt Elicio. l. vt Eludo. m. vt Emitto. n. vt Enitor. r. vt Erigo. u. vt Eueho. Ex vero componitur cum a. vt Exaudio. C. vt Excurro. Et vt Exeo. F. vt Efficio. O. vt Exoleo. P. vt Expello. Q. vt Exquiro S. vt Exequor. T. vt Extendo: V. vt Exuro. Verum quãdo poſt ex ſequitur. f. mutatur. x. in. f. vt effundo Cum vero ſequitur. x. abiiciatur. ſ. vt Exequor & Exicco in alijs integra manet.

¶ Eantes. nomen propriũ hyſtorici Cizyceni qui fuit ætate qua pygmalion in oriente regnabat.

¶ Ear. latine ver. a quo Earinus. vernus.

¶ Eatenus. pe. cor. ſignificat vſq; eo. vel adeũ modum. Cui reſpõdet Quatenus vſq; quo. Hier. Quia & ſi in ſanctis patrib⁹ & prophetis gratia fuiſſe creditur: non tamen eatenus plena. Sue. in Tyber. Ac primo eatenus interueniebat nequid perperã fieret.

¶ Ebenus vel Ebenum pe. cor. nomen græcum. & Arabicanus dicitur. Lignũ nigrum eſt ſolidũ pulchrum aptumq; ocularibus medicinis. Hæc arbor naſcitur in india quæ cæſa dureſcit in lapidem. vriturq; odore iucundo. Vir. lib. ij. Geo. Sola india nigrum fert ebenũ Aetius amelinus ita ſcribit εβενος ξυλον ιστιτων ιϲχυλοραμα λυομηνων ρυπτικησ και λευκοτερουϲ εϲτι Δυναμεωϲ οθεν και τα ταιϲ κοραιϲ εωϲ κοτουντα πεπωϲιστευται ρυπωτεινταιϲ τε αλλαιϲ οφθαλμικαιϲ μιγνυται Δυναμεωϲ.

¶ Ebrius: & Ebria a bria quod eſt vas vinariũ. Eſt enim ebrius qui nimio potu alienatus eſt mẽte. Cuius contrarium eſt ſobrius. quaſi ſine ebrietate. qui in cibo & potu temperans eſt: & qui nõ eſt actu ebrius. Vnde nõ ſobrius pro ebrio ſumitur. Mar. Et nõ ſobria verba ſubnotaſti. Hinc Ebrietas: quam Cato dicebat nihil aliud eſſe q̃ inſanam voluntariam. Interdum ebrius ponitur pro pleno & abundanti. Plau. Facite mihi cœna vt ebria ſit. i. abundans & opipare parata. Ebrioſus qui ſæpe fit ebrius. a quo Ebrioſitas. Huius contrariũ eſt Sobrioſus. ſobrietatis affectator. quo vſus eſt Cyprianus. Inter ebrium & ebrioſum hoc intereſt. Nam poteſt qui ebrius eſt tum primum eſſe. nec habere hoc vitium: & qui ebrioſus eſt ſæpe extra ebrietatem eſſe. Sic ebrietas ab ebrioſitate ſeiungitur q; alterũ affectionis ſit: alterum habitus.

¶ Ebrio. as. ebrium facio. Vnde & inebrio verba actiua. Hiero. lib. ii. Re. Et inebriauit eum. Plau. in aul. Homo ebriatus ſomno ſanari ſolet. Aliquãdo Ebriari ſeu inebriari ſumitur pro impleri ſeu quaſi ſatiari: vt apud apoſtolũ. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria.

¶ Ebriulo. as. pe. correp. ebrium facio. Sunt tamẽ qui hæc aſpirent ab hauriendo potu illa deducentes.

¶ Ebron. mons palæſtinorũ: haud longe a Gaza: Syrię ciuitate.

¶ Ebur & Ebor vtroq; modo dicitur pro elephãti dente: quaſi e barrho. i. elephanto. Hor. Quid tibi vis mulier nigris dignißima barrhis?

¶ Eburneus. a. um. quod eſt ex ebore aut quod ſũ-

ſtar eboris album eſt: vt Eburnea facies. Ouidi. lib. iij. me. Impubeſq; genas & eburnea colla decuſq; græce. ελεφαντινοσ.

¶ Eburnus. a. um. idem quod Eburneꝰ. Tibu. Hãc primũ veniens plectro modulatus eburno. Luc. li. ij. Legitimęq; faces gradibuſq; accliuis eburnis.

¶ Eboreus a. um. ab Ebor fit: ſicut a marmor marmorcus. Eburneus vero & eburnꝰ ab Ebur. Et ſignificat qđ eſt ex ſolido ebore. Quitila. li. vi. Cum in triũpho Cæſaris Eborea oppida eſſent tranſlata.

¶ Eboratus. a. um. quod extrinſecus ex ebore eſt. Quod & eburatũ dicitur. Plau. in Perſa. Lectos eburatos auratos.

¶ Ebudes. inſulæ ſunt quinq; nũero: in oceano britãnico anguſto freto diuiſæ cuius incolæ vt ſcribit Solinus lacte ſolum & piſcibus vitã agunt.

¶ Ebulum. herba eſt faciens baccas in ſimilitudinẽ ſambuci. Columella libro ſecundo. Sed citra hoc experimentũ multa ſunt quæ & dulcem terrã & frumentis habilem ſignificent vt iuncus & calamus gramen & trifolium: ebulum: rubi: pruni ſylueſtres & alia complura. Idem Et rutilas ebuli creat vuida baccas. Legitur & ebulus.

¶ Ebullo as. erumpo. crepo. Tractum a bulla quæ æſtiuo tempore ex aqua pluuia fingitur in ſpeciem pilæ & facile rũpitur. Perſius. Oſi ebullet patrui pręclarum funus.

¶ Eburones populi gallię qui per fraudem multos ex Cæſaris exercitu trucidarunt.

¶ Ebuſus inſula quę cuniculos nõ habet. Pompo. Ebuſus aſalium quæ nocent adeo expers: vt nec ea quidẽ quæ de agreſtibus mitia ſunt generet: aut inuecta ſuſtineat.

¶ Ecbatana numero plurali. pe. cor. Metropolis ẽ Mediæ: vel vt quidã exiſtimãt regionis magnę nomẽ. Eſt & Ecbatana vrbs in ſyria quæ Epiphania quandoq; vocata fuit: ac per. g. etiã ſcribi poſſe quidam teſtantur Egbatana.

¶ Ecbaſis. pe. cor. latine dici poteſt excurſus Nam cõponit ab εκ & βαλισμα και αλλως εκ του βαι νω quod eſt egreſſus. vt Virg. li. i. ge. deſcribẽs tempeſtatẽ præcauendam a ruſticis.

¶ Ecce. aduerbiũ demonſtrandi quod apud Virg. aliquid repentinũ inſperatũq; ſignificat: vt Ecce autem gemini a tenedo trãquilla per alta Horreſco referens Scribit Aſconius etiã hoc propriũ eſſe Ciceronis vt in rebus iprouiſis hac particula vtatur cũ apud alios interdũ in rebus lætis vſurpetur. Ouid. Ecce Corina venit. & modo actõ: modo ntõ iũgit.

¶ Echemythia ab εχεμυθεω latine taciturnitas.

¶ Eccũ. eccam. eccos. eccas. quaſi ecce eum: ecce eã ecce eos: ecce eas: Sic Ellũ ecce illũ. Ellam ecce illã. Ita exponit Do. Ter. in an. Eccũ video. Alij expo nũt. Eccum ecce hic ſubintellige virum de quo agebam: Eccam ecce hic ſubintellige fœminã de qua agebamus. Ellum ecce illic. ſ. virũ reſoluendo p ad uerbia nõ per nomina vt apud eundẽ. Eccum me. quod nõ licet exponi ecce eũ me.

¶ Eccubi. per duplex. cc. & pe. cor. Cõponitur ex ecce & vbi.

¶ Ecquis ex. en. pro ecce. & quis. vbi. n. ratione. q. ſequentis mutatur in: c. Ex quo oſtenditur eandem vim habere. c. & q. Et ſignificat nunquis. Nã particula. en. iuncta dictionib⁹ incipiẽtibus a. q. interrogatiue poſitis ſignificat an: vel ne. vel nũ. vt Ecqđ nõne? nũquid Ter. in eu. Ecquid nos amas de fidicina hac. i. aliquantulũne amas propter fidicinam. Ouid. li. ij. faſt. Ecquid in officio torus eſt ſocialis: & ecquid Cõiugibus noſtris mutua cura ſumus?

¶ Ecquando. i. nunqñ. vel an aliquãdo. & aliquo tempore.

¶ Eccleſia. latine Cœtus conciliũ: cõcio: congregatio. Eccleſiaſtes. concionator.

¶ Echinades. pe. cor. Inſulæ ſunt Herodoto teſte in Maleaco mari ex oppoſito ad oſtium Acheloi. De quibus Luc. Craſſis oblimat echinadas vndis. Sene. in Troade. declinat. Echina. æ. pe. pro. Quo libet vento faciles echinæ.

¶ Echinus. pe. pro. Tegmen ſpinoſũ quo ſeruãtur caſtaneæ. vulgo Riciũ vocant. Vñ caſtaneę echinatæ. Ply. nuces vocamus & caſtaneas q̃q̃ accommodattores glandiũ generi: armatũ his echinato cortice vallum eſt. Ab huius tegminis ſimilitudine dictus eſt Echinus piſcis quidam quẽ Ply. ſcribit eſſe cancrorũ gñs in quibus ſpinæ pro pedibus ſunt: in gredi huic eſt in orbẽ volui. Græci. n. εχινον hirtũ vocãt: Mar. Iſte licet digitos teſtudine pũgat acuta Cortice depoſito mollis echinus erit. Saxa petit in ter q̃ ſe locat ne a fluctibus iactet. De hoc Ambr. li. hexa. ſic ſcribit. Echinus aĩal exiguũ vile ac deſpicabile maritimũ loquor. plærũq; index futuræ tempeſtatis aut tranquillitatis annũcius ſolet eſſe nauigãtibus. Deniq; cũ procellã ventorũ p̃ſenſerit calculũ validũ arripit: eũq; velut ſuburrã vehit: & tanq̃ anchoram trahit ne excutiatur fluctibus. Itaq; ſuis ſe librat viribus: ſed alieno ſtabilit & regitur ponderе. Quo indicio nautæ velut ſignũ futurę perturbationis capeſſũt. & ſibi pręcauent. ne ꝑeos imparatos turbo improuiſus inueniat. Hic alio nomine a Latinis Erinaceus dictus eſt. Eſt & Echinus apud græcos terreſtre animal: cui ẽ apud noſtros Hęricio nomen quod ipſum ab hęrendo deductũ eſt: & æque ſpinis hirſutus eſt atq; maritimus echinus. De quo Ambr. eodem li. Echinus iſte terrenus quem vulgo hæriciũ vocant ſi quid inſidiarũ præſenſerit ſpinis ſuis clauditur atq; in ſua arma ſe colligit. Præterea Echinus genus vaſis ænei eſt in quo calices lauantur: quam alii Ampullam dicũt eſſe vitreã. Hor. in Ser. Pocula cũ cyatho duo ſuſtinet: aſtat echinus. Et Echinus echini & echinuntis ciuitas fuit de qua Cice. in Arato. Dicitur excelſis errans in collibus amẽs Quos tenet ægæo defixa in gurgite echinus Hoc etiam nomine dicta eſt alia ciuitas in phthioti de in faucibus Sperchij amnis vt inquit Ply. vna cum Ptolemæo.

¶ Echeneis: genus piſciculi quẽ ferũt per aquã ſiſtere nauem q̃uis immenſam & velo & remis concitatam ne poſſit iter inſtitutũ pagere απο του εχω habeo tẽeo & ραυσ nauis ſiue ab εχομαι hęreo ραυσ nauis q; nauem teneat. vel naualibus tabulemẽtis adhærens remorari compellat. Plynius libro nouo Eſt paruus admodũ piſcis aſſuetus petris echeneis appellatus. Hoc carinis adhærente naues tardi⁹ ire credũtur. Inde noĩe impoſito Remora a morando dicitur latine. Ob quã rem a græcis ita dicitur a noſtris Remora. Remiligoq; noſatur. Luc. li. vi. Non puppim retinẽs euro tẽdẽte rudẽtes In mediis echeneis aquis. Ambro. Alios in exiguo corpore tantum validitatis aſſumere vt maximas nauium plenis currentes velis in mediis fluctibus ſiſtant: ſicut

breuis piſciculus echeneis tanta facilitate memora-
tur nauem ingentē ſtatuere: vt quaſi radicatam ma-
ri hærere videas nec moueri. Aliquādiu eni immo-
bilem ſeruat. Ferunt hūc piſcem fluxum graudarū
vtero ſiſtere: partuſq; ad puerperiū continere.
¶ Echidna. latine hydra ea potiſſimū quę ab hercu
le interfecta eſt. Ouid. lib. iiij. faſ. Sanguine centauri
lerneæ ſanguis echidnæ. Miſtus ad auxiliū tempo-
ra nulla dabat. Vide in dictione Excetra.
¶ Echo ſoni vel vocis repercuſſio. Græce ηχω ſo
nus: & ηχεω reſono. Oui. libro. iij. me. Planxerunt
dryades plangentibus aſſonat echo. Fit. n. in con-
uallibus et locis cōcameratis: vbi ſcinditur reſultās
aer: in q̄bus acceptę voces nūeroſiore repcuſſu mul
tiplicentur: nomenq; echo eiuſmodi voci a græcis
datum eſt vt Ply. li. xxx. ſcribit: quoniā non eſt va
gandi liberrimus cāpus ſed obiectu reflectit. Quæ
cauſa etiā multas voces multis in locis reciprocas
facit ſicuti in vrbe Cyzico turres ſeptē acceptas vo
ces multiplicāt. Et olympię porticus fuit: quā hep-
taphonon appellant. quoniam ſepties eadem vox
redditur. In hanc ſententiā ait Lucr. Sex etiam ac
ſeptem loca vidi reddere voces: Vnā cum iaceres
ita colles collibus ipſi Verba repulſantes iterabant
verba refert. hęc echo a latinis dicitur imago. Val.
Flaccus. lib. iij. argo. Rurſus hylan & rurſus hylan
per longa reclamat Auia reſonſant ſyluæ & vaga
certat imago. Hora. Quē deum cuius recinit ioco-
ſa nomen imago. vbi Porphyrio expoſuit q̄ ima-
go dicitur quaſi imitago.
¶ Echos ηχους etiā græci vocant argutas valles
ab ηχεω vt inquit Col. li. x.
¶ Eclegma. atis. latine linctum dicimus frequentiſ
ſimū medicis omnibus. Sūt enim Eclegmata quæ
fiunt lingendi gratia: nō edendi neq; deuorādi hoc
eſt cum aliquid in ore tenentes paulatim diſtilando
ſorbemus απο του εκκαι λεγω γινεται εκλεγ-
ματα.
¶ Econas. vocant imagines ex membris aliquorū
ſimilitudine expreſſas: inquit Plynius li. xxiiij. Vn
de & Feoncula diminutiuū. Sue. in Nero. Pro ſum
mo inquit numine: tribuſq; in die ſacrificijs colere
perſeuerauit eoncula puellarem. Dicitur etiā Ico-
na & Iconcula.
¶ Eclipſis latine defectio. Eclipticus defectiuus
εκλειπω deficio.
¶ Ecthlipſis. latine Eliſio: Cæſura eſt qua. m. cum
vocali eliditur. Ab aliquibus Elepſis. A quintil.
Detractio tranſfertur. υπο εκκαι θλιβω.
¶ Ectaſis dici poteſt productio. Figura eſt qua ſyl-
laba naturaliter correpta producit. Ab εκτινω pro
duco. Dicitur a nonnullis Extaſis. vt Italiam fato
profugus.
¶ Ecctaſis latine ſtupor. grę. εκστασις Au. in pſal.
interpretatione Ectaſis exceſſum mētis ſignificat.
Quæ fit vel pauore vel aliqua reuelatiōe in qua om
nes ſancti fuerunt quibus arcana dei mundū iſtum
excedentia reuelata ſunt ita vt de eorum memoria
laberentur interna.
¶ Ecloga. electio explanatio ab εκλεγω quod eſt
eligo. Vnde & Exceptus dicitur ſicut teſtatur Eu-
ſebius li. de eccle. hyſtoria. neq; ſermonē de capris
ſignificat. Tunc eni ægloga dicitur.
¶ Ectrapeli. quaſi horrentes & auerſati cōmunē et
vſitatum naturæ modum.

¶ Ectropiū. dicitur cū inferior palpebra parum ſur
ſum attollitur: ſed pendēs hyat: nec cum ſuperiore
cōmittitur. Lagophtalmos vero cum ſuperior pal-
pebra non deſcendit.
¶ Ecyra. pe. cor. ſocrus latine dicit. Vnde Terentij
fabula. Similiter εκυρος ſocer: pater viri. Sunt ta-
men qui hoc nomen aſpirent.
¶ Eculeus vide in dictione Equuleus.
¶ Edo. es. eſt. edi. eſum. vel eſtū. Dicitur & Edo. is.
correpta prima ſyllaba ab εζω quod ſignificat Ve-
ſcor. Virg. Eſt mollis flamma medullas. Infinito.
Eſſe in paſſiuo Edor eris: eſtur pręteritū Eſus. Ply.
li. xx. Et in ægypto propter eius amaritudinē non
eſtur. Quandoq; Edo ſignificat cōſumo. Huius cō
poſita ſunt Adedo quod eſt cōſumo. Virg. Nam ſę
pe fauos ignotus adedit ſtellio. Ambedo circūedo
Idem. Ambeſas malis abſumere menſas. Come-
do: a quo Excomedo. Exedo. Obedo. Peredo & ſu
peredo: quæ habent pe. cor. Ab Edo deducuntur.
Eſito. as. & Eſurio. & quæ ſequūtur.
¶ Edax. accipitur pro vorace conſumptore. a quo
Edacitas: pro Ingluuie.
¶ Edo. onis. idē quod Eda x. qui & Manduco dicit
¶ Edeatræ dicti ſunt qui præſunt regijs epulis.
¶ Edilia dicūtur omnia quę ad eſum pertinēt. Gel.
Quod ex ſalutis vſu foret vt edilia quidem omnia
defenderet ab arteria depelleretq; in ſtomachum &
pulmonem.
¶ Edones. pe. cor. ſunt populi Thraciæ maritimi
q̄ q̄ apud græcos per. ω. ſcribatur.
¶ Edonij etiā thraciæ populi mediterranei. Virg.
Ac velut edoni. boreæ.
¶ Edonus: mons eſt apud eoſdem populos. a quo
edoni populi.
¶ Edonides mulieres bacchantes qnę furore diui-
no agitatæ myſteria bacchi celebrabant. variis aūt
nominibus appellabantur huiuſmodi bacchantes.
Nam & Euanes & Thyades: & Mimallonides. &
Mænades & Baſſarides. De his Ouid. Protinus in
ſyluis matres edonidas omnis.
¶ Edeſſa: nomen ciuitatis quo ſignificatur aquarū
impetus. Hinc Edeſſenſes populi. Stra Trans eu-
pharen eſt bambyce quā Edeſſam & hierapolin vo
cant in qua Atergatim ſyriam deam colunt.
¶ Edico. edicis. penul. produ. ſignifiat Iubeo pro-
nūcio decerno & eſt ꝓprie magiſtratuū. Vnde Edi-
cta quę ſunt Conſulū prætorum & ædilium litterę
quibus aliquid imperatur. Mandare eſt gerendū ali
quid aſſequendumq; cōmittere Pręcipere magiſtro
rum ſeu magiſtratuum & ſuperiorū. Iubere frequen
ter pro imperare. Edicere etiam eſt oſtendere & de-
clarare quaſi extradicere. Vnde legimus de Apo-
ſtolo Ioanne q̄ compulſus fuerit diuinam natiuita
tem edicere.
¶ Ediſſero. ediſſeris. penultima correpta extra diſ-
ſero explano declaro. Pacu. Ediſſere fabulam hanc
Virg. li. ij. Mihiq; Ediſſere vera roganti.
¶ Edolo. edolas. penultima correpta ꝓfecte dolo.
polio. Nonius. Edolare fabrorum eſt cum materia-
rum cōplanatur aſpertas. Vi. ſi ſunt eo verbo lauda
di ſcriptores vetuſtatis etiam ad alias fabricas rerū
Vnum ego libellū non edolem.
¶ Edom. Eſau dictus eſt ob coctionem rufæ lentis
cuius edulio primogenita perdidit. Hebræi nāq; vt
Ioſephus libro ſecundo ſcribit Edom rubeū dicūt

Vnde & regio in qua regnabat Esau Edom dicta est: quã græci honestius Idumæã denominauerunt Hæc nunc regio inquit Hiero. Gebalena dicitur q̃ est in finibus Eleutheropoleos: vbi habitabãt ante chorrei q interpretantur liberi. Vñ & ipsa vrbs post ea sortita vocabulũ est. Nunc viculus palæstinę est a conditore sic impositio nomine alio nomine dicitur Seir. pilosus & hispidus. Vnde & mõtes Idumeorũ appellantur montes Seir.

¶ Educo. educis. penul. produc. extra duco. Liui. li. i. In aciem copias eduxit. Vir. pro extraho posuit libro decimo. Hoc dicens eduxit corpore telum. Aliquando Educere est Erigere. Idem libro sexto Aramq; sepulchri cõgerere arboribus: cæloq; educere certant. Aliquando Nutrire Terentius in adel. Inde ego hunc maiorẽ adoptaui mihi: eduxi a paruulo, habui: amaui pro meo. Sed nos magis Educare dicimus q̃ educere. Virgilius libro sexto. Quatuor hic iuuenes totidem quos educat vfens.

¶ Educo. educas. penul. correpta nutrio. Vnde liberorũ educatio.

¶ Edurum nõ durũ. quasi extra durum. Ibi enim e priuationẽ significat vt in enode. Nã eduras coryllos dicimus. Hoc est non duras.

¶ Edulis penul. producta a quod manducari potest. Hora. Vinea summittit capreas non semper edulis

¶ Edulitũ dicitur quicquid ad prandiũ cœnãq; edẽdi gratia apponitur & sumimus præter panẽ. Hier. Cuius edulio primogenita perdidit.

¶ Eetion. nomen patris Andromaches, qui apud Ciliciæ thebas imperabat. Homerus. lib. iliad. xxi. κρηΔε μυοθεο ρα οι Δωκε Χρυση α ΦρωΔιτη ηματι τω ο τε μιν κορυθαιολος ηκα τεθε εκ τωρ εκ Δομου ηετιωνος sed nota cassandram in prædam venisse agamemnoni: eiusq; concubinã fuisse vnde Euripides in Hecubæ tragœdia τροσ σοισι τωλευροισ τωαισεμη κομιζεται η Φοιβασιμ κα λουσι κασανΔραμ Φρυγεσ.

¶ Effarcio. is. effarsi. tũ. maxime impleo. Cæsar libro septimo. Hæc aũt quæ diximus interualla ingrãdibus in fronte saxis effarciuntur.

¶ Effata sunt vltimæ p̃cationes augurũ quas post fines auspiciorũ extra vrbem sunt effati. vt Varro & Seruius aiunt. Effari enĩ proprie eloqui est. Virg. Sic effatus vestigia pressit.

¶ Effaxillo. as. ab Axilla fit & significat Exero. q̃ exerto brachio axilla ostendatur.

¶ Effero. penul. cor. ers. extra fero sed oio. græcum est φερω φερεισ και μελλω ποισω εστι παρα γω μαλαι. Vir. li. ii. Mene efferre pedẽ genitor. Hinc Efferri cadauer dicitur cum celebratur funus vel dũ sepelitur: quasi extra domũ ferri. Siquidem veteres solebant extra vrbem sepeliri nisi fuisset magistratus. Honestiores tamen circa vias. Vnde frequenter epitaphij ad viatores dirigũtur. Luc. Depugnabunt pro te ipsi & morientur ac se vltro efferent. Et efferri dicũtur mala quæ patiendo vincimus. & quasi tumulamus. Ci. li. iiij. tus. Neq; tam terribilis vlla fandi ratio est neq; sors neq; ira cælitum inuentum malum qd̃ nõ natura humana patiendo hęc efferat id est vincat subdta sepeliat. Interdũ Efferre est p̃uehere exaltare. Virg. Extulit hæc decios marios magnosq; camillos. Interdũ Laudare q̃is ad idẽ reduci possit. Nam cum dicimus. Effero illius facta eum euehimus ab humiliori gradu ad altiorẽ. Sed hæc per translationẽ. Nam proprie idẽ alibi. Ostendit dextram insurgens entellus: et alte extulit id est in altum leuauit. Interdum proferre; vt apud eundem. Vt belli signum laurenti turnus ab arce extulit. Interdum Eleuare minuereq; quasi extra ferre hoc est euacuare. Ci. li. ij. de ora. Illa autem quæ aut conciliationis causa leuiter aut permotionis vehementer aguntur contrarijs commotionibus efferenda sunt: vt odio beniuolentia misericordia inuidia tollatur.

¶ Effero. as. pe. cor. efferũ. hoc est crudelem instar feræ facio. Sta. li. achil. Et raptum superis mars eferat aurum. Ambr. Efferauerat herodes vniuersos. Hieronymus in Daniele deponẽti vsus est cũ inquit Cum appropinquasset prope arietẽ efferat⁹ est in eum. Efferare etiã est quod vernacula lingua dicimus Insaluatichire. Liui. li. ij. Obsita erat squalore vestis fœdior corporis habitus pallore ac macie perempti. Ad hæc promissa barba capilli efferauerant speciẽ oris. Lact. li. iij. Nam si hõ ad aspectũ alterius hominis efferaretur quod facere videmus animãtes quorũ natura soliuaga est: nulla esset hominum societas.

¶ Efficio. is. pe. cor. pfectionẽ denotat. Ter. in an. Quid est quod mea ars efficere hoc possit amplius. Inde effect⁹ is & Efficientia.

¶ Efficax: dicit qd̃ ad agẽdũ aliquid vim habet. ac maxime conducit. Hinc Efficacia q̃ est vis.

¶ Effingo. is. valde fingo. Fx. n. auget: vel quasi naturalia formo. & ad alterius formã fingo: & qualem volo fingendo formam repræsento. Quintil. Nam mihi videt. M. Tullius cũ se totũ ad imitationem græcorũ contulisset: effinxisse vim Demosthenis: copiam Platonis: iucunditatẽ Isocratis.

¶ Effigies: signũ est ad viuã alterius similitudinẽ: vel ad veritatis imaginẽ factũ tam in picturis q̃ in sculpturis. Ponit & quãdoq; p aspectu. Dicit etiã Effigia. Plau. in ru. Veneris effigia hęc quidẽ est.

¶ Effigio, effigias ad effigiem formo. Augustin⁹ lib. vii. ci. dei. Quid sũt idola nisi q; oculos habẽt & non videbunt & quicquid tale de materiis licet a fabro effigiatis tamen vita sensuq; carentibus dicendũ fuit. Ineffigiatus autem qui non habet aliquam formã.

Effilatum. Vide in dictione Filo.

Efflagito. efflagitas cũ clamore seu cũ magna instantia flagito. Virgilius Ille simul fugiens rutulos simul increpat omnes No ie quemq; vocans notũq; efflagitat ensem. Quintil. ad Tripho. Efflagitasti quottidiano cõuicio: vt libros quos de institutione oratoria scripserã iam emittere incipere tamen a flamma cõponitur.

¶ Efflictim aduerbiũ significat valde. Plau. in pe. Earũ hic adolescens ad terrã efflictim petit.

¶ Efflo. as. extra flo. spiro. Varro li. i. reirus. Præterea q; ab sole toto die illustrat salubrior est: q; & bestiolæ si quæ prope nascũtur aut inferũtur: aut efflantur: aut aritudine cito pereunt. Inde efflare animam dicimus. Sue. Priusq̃ efflaret animã pro mortuo deferi iussit.

¶ Effloreo. es. a quo Efforesco. Vide in dictione defloreo.

¶ Effluo. extra fluo. effluendor. lact. lib. i. Siue igit a Melisseo sicut Didymus tradidit colendorũ deorum ritus efluxit.

¶Effodio is.pe.p.extra fodio. Plau.in cur. Esterquilinio effossa tua illic præda est.

¶Effœmino as.pe.cor.in mulicbrē mollicię· at; ꝑ lasciuiam cōuerto. Sal. Ea quasi venenis malis imbuta corpus animumq; virilem effœminat. Ci.li.i.tus. Cogitationibus molestissimis effœminamur. Vñ & effœminati molles & lasciui dñr.

¶Effœta cum œ diph. accipitur q̄ fœtū emisit: vt illud Col.li.viii.primus effœtæ partus amouēdus est quoniā tyrūcula: nec recte nutrit. Item sumitur effœtus ꝑ fœtu qui emissus est. Idem li.ix. Pullos oportet singulos vt quisq; natꝰ sit tollere: sed vno die in cubili sinere cū matre & aqua ciboq; abstinere dū omnes excludant. Postero die cum grex fuerit effœtus: hoc modo deponatur. Effœta quoq; dr̄ quæ non amplius parit quasi frequenti partu lassata. Ply. Est aūt tanta gallinis fœcunditas vt aliquę ꝺ sexagena pariant oua: aliquæ quotidie: aliquæ bis die: aliquæ in tantū: vt effœtæ moriantur. Hinc effœtus fœtu destitutus eneruatus exhaustus & lassatus. A si militudine mulierum: quas partus debiles reddit. Virg. Frigentq; effœtæ in corpore vires Similiter effœtam tellurē dicim⁹. vt idem li.i.geo. Effœtos cinerem immūdū iactare per agros. Vbi Ser. Cōtinua fertilitate lassatos sicuti etiā frequēti ptu effœta dr̄ mulier. Col in præfatione. Q ꝺ existiment vbertate nimia prioris ætui defatigatum & effœtum solum nequire pristina benignitate prębere mortalibus alimenta. Ci.in Cato. Libidinosa & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti: id est debile & infirmum quia vacuum viribus & eneruatum.

¶Effœnus. Vide in dictione Frænum.

¶Effugio is.pe.cor.extra fugio cuado. Vñ Effugiū & Effugia æ. Vide in dictione Fugio.

¶Effundo is.extra spargo. Lact.li.i. Nam præter verborum licentiam quibus obscœnitas oīs effunditur. Plau. Totāq; effudit fideliam. i. sparsit quicquid in fidelia erat. Per translationē Effundere ponitur pro cōsumare. Ci.li.ii.offi. Multi patrimonia effuderunt incōsulte largiendo. Quandoq; ꝑemittere. Virg. Ruuntq; effusi carcere currus. Quādoq; pro Prosternere ꝑfligare. Sal. Effuso ac ꝑfligato pcditatu paulatim retrocedere cœperunt.

¶Effutio is.pe.p.inepte & inconsulte eloquor eua cuo. Translatio a vase futili: quod patulo ore fundo acuto instabile nihil in se contineat. Et ipse futilis dicitur qui nihil intra se continet: & semper inanis est. Hora. Effutire leues indigna trœgedia versus. Var. Euax verbum nihil significat sed Effutitū naturaliter est. Nonius. Effutire exponit pro dicere cum mendacio adducitq; Ciceronem. li.v.tus. vbi sic ait. Nec hoc sic agit: vt ex tempore quasi effutire videatur.

¶Egelidor.pe.cor.regelor: geluq; dissoluor. ¦ Sidoni. Egelidarentur fibræ glaciales.

¶Egeo es.egui.alicuius rei necessitatem habeo: & tam gentiuo q̄ ꝺatiuo iungit. Plau.in asi. Quia tui abeuntis egeo. Lact.li.v. Tanta esse innocētię vim vt non egeat nec armis nec viribus. Hinc componitur Indigeo. Deriuantur vero. Egestas paupertas Egens: egentior: egentissimus. Aug.li.i.cō. Opibꝰ egentissimo.

¶Egenus pe.p.qui aliquid habet & aliquo indiget pauper qui nihil habet. Inops sine ope.

¶Egestosus: ab egestate formaī sicut a sobrio sobriosus. Cyprianus. Cum nulla fuerit oportunitas scandali vbi transeunter qd̄ peius est egestosam habuerit mansionem.

¶Egeria: nympha cui sacrificabant p̄gnantes: q̄ eam putabant facile fœtam aluo egerere.

¶Egero is.pe.cor.ssi.stū. Vide in dictione. Gero.

¶Egregius a.um.excellēs: qd̄ ex toto grege eligit. Et egregius eminēs & præstans. Terentius in An. Forma egregia & ætate integra. Hinc contra grammaticorum regulas. Iuuenalis formauit comperatiuum. Egregius cœnat meliusq; miserrimus. Sic Lucre. Nimirum nihil egregius q̄ res secernere apertas a dubiis. Egregie aduerbium Excellenter q̄uis etiā vsurpetur ꝑ valde nimis: vt apud Ter. in an. Horę ille nihil egregie præter cætera studebat.

¶Egredior: extra gradior exeo. Lact.li.ii. Ille vero cū egressus esset ex arca. Dicimusq; egredior tēplo & e templo: & templum. i. extra gradior tēplū. Inde Egressus & Egressio.

¶Egurgito as.pe.cor.significat exhaurio. Plautꝰ. in Epi. Atq; egurgitem domo prorsus.

¶Eho. Interiectio est ad se vocantis: vel nutus est intentionē deposcētis eius cū quo vult loqui. Ter. in an. Ehodum ad me. Alias interiectio admirantis vt apud eundem. Eho. an tute ītellexti. hoc assimularier.

¶Ei: datiuus ab is.ea.id. aliquando habet qualitatis vim. Ter. in an. Ei ne ego vt aduersor? hoc est talitam bono. In metro plærumq; monosyllaba dictio est sicut cui & huic licet quandoq; etiā duarum syllabarū reperiāt: vbi e modo corripitur: mō ꝑducitur. Iuue. Iuuenes hortantur: vt illam Ire viam ꝑgant & eidem incumbere sectæ. Lucr. li.vi. Scilicet & fluuius qui visus maximus ei.

¶Eia mō adhortātis ē: mō corripiētis ἐλληνιστὶ εἰα καὶ ρίμα ὑπο του ἐαω ἐω.

¶Eicio is. extra iacio excludo. Virg. Nec nō Tarquinū eiectum Porsenna videbar accipere. Q ñq; Extendo. Idem. Eiectoq; incumbit cernuus armo Eiectum quoq; ꝑ naufrago idem posuit. Eiectum littore egentem excepi. Hinc Eiectitius a.um. Ply. Vulua eiecto partu melior q̄ edito. Eiectitia vocat illa: hęc porcaria.

¶Elabor.pe.p.extra labor: effugio eo modo quo lubricus anguis aut anguilla manu prensa lapsu fugit. Virg. Ecce autē lapsus pyrrhi de cęde polites. Plau. in cap. Ea spes elapsa est. i. effugit. Hier. in prologo Iob. Vt si velis anguillam aut murenulā strictis tenere manibus quanto fortius presseris tanto citius elabit. Ci. per translationē. Hic fratre suo censore qui ꝓximus ante me fuerat elapsus est. hoc est accusatorum veluti p̄sentium manꝰ effugit.

¶Elaboro as. Vide in dictione laboro.

¶Elamitę pe.p.dicti sūt persarū principes. ab Elā filio Sem. vt ait Iosephus.

¶Elaphos pe.cor.latine ceruus. Vñ Tragelaphus Hircinus ceruus.

¶Elatus pe.p.sublimis: excelsus: eminens: supbꝰ ab Effero rs.

¶Electra teste hesiodo nympha oceani & Tethyos filia: vxorq; Atlantis cuius filia q̄dam etiā Electra dicta fuit quæ Ioui Dardanum pepit dicēte Virg. li.viii. Dardanus iliacę primꝰ pater vrbis & auctor Electra vt grai perhibent atlantide cretus. Et sub-

dit. Electrã maximus atlas edidit ethereos humero
qui sustinet orbes. Alia fuit Electra Horestis soror.
¶ Electryon. Amphitryonis frater & filius Alcæi.
¶ Electrũ: gũmi siue lachryma succusve ex arbori
bus pinei generis pfluens: qđ a latinis Succinũ di-
cit: nascit vt inquit Ply. in exoticis insulis sub me-
tali specie & glessũ dicũt barbari. Hinc electriferas
insulas glessarias. Cuius coloris similitudine puto
eam mistura electrum dici quæ ex parte quadam
auri & argenti conficitur dicente Plynio li. xxxiiii.
Aurum in quo quinta argenti portio est electrum
vocatur.
¶ Eleemosyna mun⁹ quod inopi datur ab ελεοσ
quod miseratione significat. Q đ nomẽ apud gen-
tiles raro legitur cũ apud christianos frequẽtissimũ
inueniat. Spartianus de Caracalla. Non tenax in
largitionẽ non lentus in eleemosynam.
¶ Elegans pe. cor. nomẽ est nõ participiũ ab eligo
vt Ci. li. de opti. dicendi gñe inuere videt cũ inquit
Nam si vt in epularũ apparatu magnificentia rece-
dens nõ se parcũ solũ: sed etiã elegãtẽ videri volet
eliget quibus vtatur. Sunt em̃ plærę aptæ huius
ipsius oratoris de quo loquor parsimoniæ. Est igit
elegans idẽ qđ cultus ornatus politus quasi qui eli-
gere sciat: aut qui ipse sibi sit eligendus. Ter. Regẽ
elegantẽ narras. Hinc elegantia.
¶ Elegãtia dicta ẽ q sit electa & separata a vulgari
opinione. & accipit p cultu & ornatu q̃ tñ apud ve-
teres nõ ad ingenii opa: sed dũtaxat ad intimis amœ
nũ lætumq cultum ac victum applicabat. Nec sine
vitio erat: nunc elegans solũ laudãdo dr: vt elegãs
oratio. Est & Elegantia elocutionis pars quæ facit
vt vnũqđq verbũ pure aperteq dici videat. Huius
duæ sunt partes latinitas & explanatio. Latinitas
quæ sermonẽ purũ seruat ab omni vitio. Explana
tio est quæ reddit aptam & dilucidã orõnẽ. Ea dua
bus rebus cõparat. s. vt vsitatis verbis vtamur & p
priis. Vsitata sunt q̃ versant in cõsuetudine quotidi
ana. Propria sunt q̃ eius rei de qua loquimur verba
sunt aut esse possunt.
¶ Elegia pe. tp. siue Elegeia miserabilis vel misera
ab ελεεω misereor ελεοσ miseria. Vnde Elegi ver
sus dicti sunt q ad fistulã luctus cantari soliti erant
aut q his miserabiles hoim ærũnæ & amoris que-
rimoniæ decantant. Romani id gen⁹ carminis qđ
cum lamentatione adcanitur mortuis næniam nũ-
cuparunt. Vnde tractum vt epitaphia quoq defun
ctorũ elegis versibus scribantur. Ouid. Flebilis in-
dignos elegeia solue capillos. Ah nimis ex vero
nunc tibi nomen erit. Dicit Elegiũ metrũ & Elegia
& per diminutionem Elegidion. Persius. Non si
qua elegidia crudi dictarunt pceres. Penultima hu
ius nois Elegia a poetis longa pfert. Mar. Detineat
cultis aut elegia comis Ouid. li. de reme. Blãda pha
retratos elegeia cantet amores. Statius vero li. i. syl
uarum. Quas inter multum petulans elegia ppin-
quat. Huius metri princeps fuit Callimachus. Secũ
dus Philetas. Ab elegus fit elegiacus a. um. Elegio
graphus qui elegiam scribit.
¶ Elementa sunt principia oium rerũ a quibus su-
mitur incremẽtum & in q̃ resoluunt. Vnde notas lĩa
rum scriptores elemẽta vocãt eo q sint principia ora-
tionis. Nam ex dictionibus syllabæ: ex syllabis lit-
teræ fiunt ad similitudinẽ mũdi elementorũ. Sicut
em̃ illa coeuntia omne corpus efficiunt, sic hę con-
iunctæ litteralem vocem quasi corpus aliquod cõ-
ponunt. Inde elementariæ litteræ dictæ sunt primi
tiuæ. Iulius Capitolinus. Puer inquit litteris elemẽ
tariis: & calculo imbutus. Sic lex moysi & omne ve
tus testamentũ elementum dicitur ab apostolo qui
bus quasi ab elementis & religionis exordiis deum
discimus. Quomodo em̃ elemẽta inquit Hiero. ap
pellantur litteræ per quas syllabas ac verba coniũ-
gimus & ad texendam orationẽ longa meditatiõe
pcedimus. Ars quoq musica habet elementa sua.
Et geometria ab elementis incipit linearũ. Et dia-
lectica atq medicina habent στοιχεια suas sic
elementis veteris testamẽti vt ad euangelicam ple-
nitudinẽ veniat sancti viri erudit infantia. A Sene
ca senex elementarius dicit cũ ait li. v. epla. Tur-
pis & ridicula res est elementarius senex. Sunt autẽ
quattuor elementa rerum principia. Aer. Ignis: ter
ra: aqua: & oia ex his gignuntur aluntur q: ab alen
do dicta vel potius vt Hiero. scribit in cõmentario
epistolæ ad hebręos eleuamẽta quasi elemẽta: eo q
ex ipsis cætera originẽ sumant: initia videlicet & fũ
damenta creaturarum. A quibus dã etiã dñr Elimẽ-
ta p i. litteram quasi fabricamenta: ab eo quod est
Elimo as. q ex eis fabricata sint omĩa. De his quat
tuor elementis sic scribit. Amb. li. hexa. Est autem
terra arida & frigida. Aqua frigida & humida. Aer
calidus & humidus. Ignis calidus et siccus. Et sic si
bi per has iugales qualitates singula miscent elemẽ
ta. Nam terra cum sit acidæ & frigidæ qualitatis cõ
nectitur aquæ per cognationẽ qualitatis frigidę. Et
per aquã aeri: quia humidus est aer. Aqua ergo tan
q̃ brachiis quibusdam duobus rigoris & humoris:
altero terrã: altero aerẽ videtur amplecti. Frigido
terram: aerem humido. Aer quoq medi⁹ inter duo
compugnantia per naturam: hoc est inter aquam &
ignem vtrumq illud elementũ cõciliat sibi: quia &
aquis humore & igni calore cõiũgitur. Ignis quoq
cum sit calidus & siccus natura calore aeri: cõnectit
Siccitate aũt in cõmunionẽ terrę ac societatẽ refun
ditur: atq ita sibi per hunc & choras quẽdã cõcordię
societatisq cõueniunt. Vnde & greci. στοιχεια dñr:
quę latine elementa dicimus q sibi cõueniant & cõ
cinunt. Pyt & agoras ceteriq physici principia quat
tuor elementa ppposuerunt ex quibus aialia constãt
quę in corporis nostris euidenter apparent carnes
& ossa terrena sunt: humor & sudor aquatici respira
tio ex aere. Calor ex igne. Ab elementis habemus
corpus adeo & animum.
¶ Elenchos græce reprehensio argumentũ & idem
fere qđ syllabos quasi comprensio sicut Ci. ad At
ticum scribit. Sed latini indicẽ dicũt. Etem̃ quomõ
librorũ indices & pulchritudine & varietate colorũ
& magnitudine litterarũ libros exornãt: & res alias
sui indices: ita hi gestantiũ habitũ illustrare & quasi
indices eorũ vident esse ἀπο του ελεγχειο quod si
gnificat arguere ac patefacere: id quod solent indi-
ces ab indicando noiati. Sunt em̃ Elenchi marga-
ritę pceriores fastigiata lõgitudine. Ply. Elenchos
appellant fastigiata longitudine alabastrorum fi-
gura in pleno definentes orbe. Iuue. Auribus extẽ
sis magnos cõmisit elenchos. Et hi quidẽ bini aut
terni fœminarum auribus suspẽdebantur. Item ca
uillatorium dictum elenchos appellatur. Vnde & p
quodã argumenti gẽre sumitur. Vnde sophistici elẽ
chi apparentes redargutiui.

¶ Elephas tis. & Elephantus ti. animal notũ q̃uis p Ebore: hoc eſt elephanti dente qñq; ponat. Vir. li. geo. In fortibus pugnã ex auro ſolidoq; elephanto. Elephanti biennio vtero graueſcunt nec ãplius q̃ ſemel gignunt: nec plures q̃ ſingulos. Viuũt annos trecentos. Hos primũ vidit italia pyrrhi regis bello in lucanis: & boues lucas noſauit. Boues a magnitudine. Quoniã noſtri maximã quadrupedem quã haberent vocarent bouẽ. Lucas a lucanis. Alii lucam quaſi libycã dictam volunt q; ex aphrica huiuſmodi beluæ primo fuerint in italiã ductæ. Var. a luce lucas appellatas exiſtimat q; elephãti relucebant ꝓpter inauratos regios clypeos qui in turrib⁹ his erectis cõſpiciebant. Neuius. Atq; pri⁹ locuſta pariet lucã bouẽ. Auſo. Vt lucas boues olim reſumpto præferoces prœlio fugit iuuentus romula.

¶ Elephantinus a. um. pe. cor. nomẽ poſſeſſiuũ: vt pellis elephantina.

¶ Elephantia ſiue elephantiaſis: & Elephas: eſt ceu lepræ quoddã genus elephãto⁹ ſicuti mile crebris ſumma corporis parte maculis: ac tumoribus rubore paulatim ſe in atrũ vertente. His nõ ora tantum: atq; manus ſed ſuræ ac pedes inflant: vt hinc recẽtio⁹ plerisq; non alios putent eſſe elephantiacos: q̃ quibus crura ſic intumeſcunt: vt pedes elephãto⁹ habere videantur. Origo morbi ex atra bile: nõ quidem omni: ſed retorrida morbus inexpugnabilis: atq; vt cãcer vnius partis: ſic elephas totius corporis quaſi cancer exiſtimatur. Caſſiodorus. Cutis aſalis elephanti vlceroſis vallibus exaratur a qua trãſportaneorũ nefanda inquit paſſio nomen accepit. Ply. li. xxvi. Elephãtiaſis nõ fuit in italia ante Cn. Pompei tempora.

¶ Elephantiacus: qui morbũ elephantiæ habet.

¶ Elephãtina vrbs q̃ diſtat a thebis ægyptiis vigiti & octingentis ſtadiis.

¶ Elephantis idis. nomẽ viri qui libellos ſcripſit quib⁹ varia gña concubitus varioſq; coeundi mõs cõplexus eſt. Mar. Nec molles elephãtidis libelli.

¶ Elephantini libri apud priſcos fuerunt in quibus ſenatuſcõſulta ſcribebant q̃ ad principes ptinebãt

¶ Eleo es. maculo. Lucil. Si hic veſtimenta eleuit luto ab eo riſũ magnũ ad cachinũ iprudẽs ſubiicit.

¶ Eleuies purgatio. Idem. Vt eleuiẽ facere per vẽtum velis.

¶ Elea ciuitas lucanię quã quidã Helã a fonte noiauerunt. Alii a palude dictam opinantur quæ græce τὸ ἕλος dicitur. Ab elea dicti ſunt eleatæ Parmenides phũs. & Zeno Pythagorici ambo ꝓ quos eleã inſtitutis legibuſq; bene formatam fuiſſe autumat Stra. li. vi.

¶ Eleus dictus bacchus: q̃ſi pi⁹ pr̃: q; libertatẽ hoibus præſtet: græci ἔλεον miſericordiam dicunt.

¶ Eleuſis: & eleuſin ciuitas in Attica ꝓuincia non lõge ab athenis in qua regnauit Eleuſius: quem Ceres docuit oẽm agriculturam & in ea myſtica cereris celebrabant: a qua tota ꝓuincia Eleuſina dicta eſt. Ouid. Cercyonis letũ vidit cerealis eleuſis. In hac Triptolomus natus eſt. Stephanus byzantius πολις εστι ωνομασθηλε υπο του υιου ιεπου και πολλα περι της δημητρος.

¶ Eleotheſium latine vnctuariũ: & ſumitur ꝓ loco in quo vnctores vngere ſolebant corpora poſt lauationem.

¶ Eleutherius nomẽ viri quo ſignificat apud nos liberalis ingenuus ſeruator liberatorq; Eleutheria libertas.

¶ Eleutheros flumẽ. Ply. li. ix. Teſtudines Phœnicio mari vltro veniunt ſtatuto tẽpore anni in amnẽ Eleutherũ effuſa multitudine.

¶ Eleuo as. pe. cor. ſurſum leuo: in altũ tollo. Plau. Cape dũ lapidẽ hunc atq; eleua. I tẽ ſignificat aufero. vnde Eleuatũ ꝓ ablato ponitur. I tẽ extra leuo minuo extenuo & res geſtas verbis deprimo. Tractum a re ponderoſa: quæ vt par ſit eleuatur. i. imminuitur. Liu. li. iii. Maior inquit ſi vana noſtra. P. C. auctoritas ad plebẽ eſt: vos eleuatis eam quippe qa plebs ſenatuſconſultũ in cõtinuandis magiſtratib⁹ ſoluit. Idẽ li. xxviii. Q. Fabius res geſtas in hiſpania eleuauit. i. depreſſit. Quintil. li. v. Gentium ſiẽ vniuerſarũ eleuata teſtimonia ab oratoribus ſcim⁹

¶ Eleucus fluuius qui mediæ magnã partẽ irrigat.

¶ Elicio is. pe. cor. cui. citũ. vel xi. ctum. ſignificat educo extraho. vnde illecebræ argentariæ dictę ſũt meretrices ab eliciendo argento.

¶ Electo as. frequentatiuũ formatũ ab electũ ſupino. Plau. in aſi. Ibo aduerbium atq; electabo quicquid illud ſit. Hoc eſt mulcebo: & bono modo ſępe foras exire faciam.

¶ Elicito as. pe. cor. frequentatiuũ formatũ a ſupino elicitum. Syllabarũ tẽpora notamus cũ etiã in ſimplici medicina de q̃ galen⁹ facit opuſculũ laudat orthographiã cuius titulus eſt εισ ωοσα και τινα χρησιμον ερευετο το διαστελλασθαι τασημαι ομενον τῶν ονοματῶν.

¶ Elices pe. cor. ſulci aquarũ per quos aqua collecta educitur.

¶ Elico as. pe. cor. inuerto.

Elico onis. pe. cor. Inuerſor: & inuolutor rerum.

¶ Elido is. pe. p. ſi. ſum. effrigo exprimo excludo præfoco: diſſipo occido. Ci. li. ii. tuſ. Hæ ſunt illæ fibræ ſtirpiũ quas initio dixi perſequendæ & omẽs elidendæ ne vlla vnq̃ poſſit exiſtere. Plau. in ru. Iubeo oculos elidere. Sue. in Cæſa. Ac ſępe ptę turba eliſi exanimatiq; ſunt. Vir. Geminoſq; premẽs eliſerit angues. Item elidere eſt colligere. Idẽ li. iii. Ter ſpumã eliſam & rorantia vidimus aſtra.

¶ Eligo is. pe. cor. Vide in dictione Deligo.

¶ Elimino as. pe. cor. extra limem eiicio: excludo. Actius. Egredere exi. effer te: elimina vrbe.

¶ Elis ciuitas arcadiæ. iuxta quam Alpheus fluui⁹ oriẽ. Hinc eleus. a. um. Vir. li. iii. geo. Hic vel ad elei metas & maxima campi Sudabit ſpatia.

¶ Elinguis qui ſine lingua eſt. Item qui mutus eſt & loqui non põt: etiã ſi linguam habeat. Amb. Mutus es: elinguem te feci.

¶ Elinguo as. linguam extraho: ſeu lingua priuo. Plau. in aul. Si hercle ego te nõ elinguandã dedero vſq; ab radicibus: impero: auctorq; ſum vt me cuiuis caſtrandum loces.

¶ Eliquo as. pe. cor. Vide in dictione Liquo as.

¶ Eliſſa fuit nomẽ ꝓpriũ Didonis. Nam Dido lingua phœnicia latine virago dicitur.

¶ Elimo as. pe. p. Vide in dictione Delimo.

¶ Elixum dicit aqua coctũ q; lix ignis cinis appellat. Nã cinere ollę ſuppoſito coqui ſolẽt carnes nõ aſſandæ. Var. aũt per tranſlationem calceos elixos ſcribit quaſi madefactos vt eſt caro quæ elixatur.

¶ Elixo as. aqua coquo. Lau. Valla. Quod in prãdio carnes quaſdã parum elixaſſet.

¶ Elogium teſtificatio de aliquo honoris vel vitu
perationis cauſa. Et aliqñ ſimplex teſtificatio ſnīæ
vt Ci. Solonis quidē ſapientis elogiū eſt quo ſe ne
gat velle ſuā mortē dolore amicoꝝ & tachrymis va
care vituperationis. Quintil. Non eſt iudices q̄ pu
tetis ideo nullū adiectū ad exhęredationē iuuenis
elogiū quia deſcelere cōſtaret. Honoris. Ci. in Ca.
Quāta in Attilio Calatino: in quē illud elogiū vni
cūplurimæ cōſētiūt gētes ppli primariū fuiſſe virū
Sene. Deceſſit negociator teſtamento oīm bonoꝝ
ſuorū reliquit formoſam vxorē hęredē & adiecit
elogiū: Quia pudicam comperi. Dicitur etiam elo
gius: ſicut Epitaphium & epitaphius.

¶ Elychnium: dicitur funiculus ille papyraceus ſi
ue ſparteus canabinuſve aut ſtupeus qui ſtās i oleo
peruritur: quē & thryallida & phlomon quoq; græci
appellant. Ply. Et e medulla eius elegantiū lucerna
rum ellychnia fiunt.

¶ Eloquor penul. cor. ſignificat ſicut ſuū ſimplex
Quintil. Eloquor cum ea quę mēte cōceperim pro
mo. atq; ad audientes pfero. Vir. Eloquar an ſileā?
Plau. iam. Refeꝝ vt facta eſt eloquar. Quaſi aperte
loquar. Aliquādo Eloqui eſt dicere qđ pprium eſt
oratoris. a quo eloquentes dicunt qui in dicendi ra
tione pfecti ſunt.

¶ Eloquentia dictio ex omni parte pfecta totū rhe
toricæ corpus continet. A b eloquens: elocutio quę
ab elocutum ſupino fit: eſt idoneoꝝ verboꝝ ac ſen
tentiarū ad inuentionē accōmodatio.

¶ Eloquium modo ſermonem: modo facundiam:
mō elogium ſignificat. Plau. Dulci ac blando elo
quio amicā ſolatus. A pul. Platonis eloquio moni
tus non nobis ſolis nos natos eſſe.

¶ Elpes nomē pprium Boetii vxoris. De qua epi
taphiū eſt. Elpes dicta fui ſiculæ regionis alumna.
Quam pcula patria coniugis egit amor. Quo ſine
mœſta dies: nox anxia flebilis hora. Non ſolumq;
viro ſpiritus vnus erat. Lux mea non clauſa eſt tali
remanente marito. Maioriſq; animę parte ſupſtes
ero. Porticibus ſacris iā nunc peregrina quieſco. Iu
dicis ęterni teſtificata thronum. Neue manus buſtū
violet ne forte iugalis Hæc iterū cupiat iungere mē
bra cinis.

¶ Elongo as. longe facio remoueo: vt elongaſti a
me amicum & pximū. Aliqñ ptraho: differo. Ply.
Quo maxime tempore dies elongantur.

¶ Elōginquo as. idem qđ elōgo. Aug. Dñe ne elōgi
nquaris miſericordias tuas a me.

¶ Elorus pe. p. Siciliæ vrbs ab eloro amne qui cā
pis ſuperfundit ſicut nilus dicta: pxime pachynū
in quo piſces cibum manu capiunt: vt teſtatur Ply.
libro. xxxii. De hoc Sirius Sidonios drepane atq;
vnda clamoſus elorus. Virg. li. iii. Exupero prępin
gue ſolum ſtagnantis elori. Sunt tamē qui hoc no
men aſpirent.

¶ Elpenor pe. p. nomen comitis vlyſſis quia Cir
ce cum aliis ſociis in porcum conuerſus fuit. Iuue.
Et cum remigibus gruniſſe elpenora porcis. Home
rus facit lib. xi. odyſſ. per necromantiam interfecti
elpenoris Vlyſſem ire ad inferos ελθωεν ορ δεπισ
εσκε ρεωτατοσ ουτετι λιην αλκιμοσ ερωολε
μω & ſubdit αλλα κατεα γτικρυ τερεοσ ωεσεμ
κ δε οι αυχην αστραταλωμ αγηψυχη δε α
δοσ δεκα ηλθε.

¶ Elucum pe. p. languidum vel hallucinatorē: au
tugarum amatorē ſiue halonem: hoc eſt heſterno
vino languentem ſignificat.

¶ Elucifico as. luce priuo.

¶ Eluceſcere ſignificat valde lucidum fieri. Hiero.
Qđ vt clarius eluceſcat: ſumamus exemplū ab his
corporalibus ſenſibus.

¶ Eludo is. pe. p. manifeſte ſeu perfecte derideo de
cipio. Ci. Sed vos ab illo irridemini & ipſi illum vi
ciſſim eluditis. Eſt & eludere: vt Do. ſcribit ludo fi
nē dare. Ter. in eu. Eludet vbi te victum ſenſerit.

¶ Elūbus & elūbis: qui euulſum habet lūbū: vel qui
prelūbi debilitate ſeſe erigere non poteſt.

¶ Elugeo es. pe. p. Vide in dictione lugeo.

¶ Eluo is. elui. elutum ſignificat lauo ſeu lauando
exhaurio extra purgo. Col. li. i. Quod etiā venena
ti liquoris eluit perniciē. Idem villica debet curam
adhibere: vt ſi quæ fæces aut amurcæ in fundis va
ſoꝝ ſubſederint ſemel: ſtatim emūdent: & non cali
diſſima lixiuia ne vaſa cæram remittant ſemel atq;
iterum eluentur. Lact. li. v. Quāto ſatius eſt mētem
potius elucre q̄ malis cupiditatibus ſordidatur. Ac
eluare eſt gulæ inſeruire ſeu luxurioſe effundere. Ci.
p Sex. Quid tu meo periculo gurgis ac vorago pa
trimonii eluabare.

¶ Eluuies. Vide in dictione Alluo is.

¶ Eluto as. pe. p. exprimo extramitto: foras aquā
colo ſcu quid ſimile ex luto aut alia re fœda. Virg.
li. ii. geo. A qua elutabitur ois. i. exprimetur.

¶ Elutrio as. de vaſe in vas tranſfero. Qđ quidem
& trāſuerſo dī: ſed rarius. Forte a lura: quæ os culei
eſt. Vnde Lurcones capacis gulæ hoſes.

¶ Elurus pe. p. aīal a græcis dictus apud latinos fe
lis. Gel. li. xix. Eluroꝝ quoq; oculi ad eaſdē vices
lunæ maiores fiunt: aut minores: ſcribitur cū diph.
Aelurus de quo ſupra.

¶ Eluſco as. Vide in dictione Luſcus.

¶ Elyſiū cū y locus quem alii inferoꝝ ſuis fœlici
tatib⁹ plenū: alii fortunatas inſulas: alii circa lunā
rem circulū dicunt: vbi iam aer purior eſt.

¶ Emancipo as. pe. cor. manumitto libero. Vnde
emācipati qui duobus modis intelliguntur. Aut hi q
ex patris iure exceſſerūt: aut hi q alioꝝ fiunt dñii.
Aliqñ emācipatus idē eſt qđ deditus: & veluti i mā
cipiū adſcriptus. Ci. in Cato. Ita ſenectus nimis ho
neſta eſt ſi ſeipſam defendit ſi ius ſuū retinet ſi nemi
ni emancipata eſt: ſi vſq; ad vltimū ſpiritū dñatur
in ſuos. Qui emancipat dī emancipator.

¶ Emanſor dicit qui diu vagatus ad caſtra regredi
tur: ſicut Deſertor qui p tēpus longū vagatus redu
citur. Erroneus qui nō q dē fugit ſed frequēter ſine
cauſa vagat: & tēporib⁹ in res nugatorias cōſūptis
ſerius ad dñm redit.

¶ Emano as. pe. p. extra mano exeo. Col. li. vii. Et
ſale cū adipe efficat dū ſanies vis emanat.

¶ Emargino as. pe. cor. ſignificat cruſtas & pulul
los & oras vlcerum adimo.

¶ Emaus cuius lucas in euāgelio meminit eſt quæ
nūc Nicopolis inſignis ciuitas paleſtinę: apud quā
in fractione panis cognitus dñs eſt.

¶ Emaſculo as. caſtro: eunuchizo.

¶ Emath. ciuitas quæ nūc Antiochia noīat: & duę
ſunt: vt inquit Hier. Magna. ſ. & minor. Magna an
tiochia: minor appellatur Epiphania. Vnce vſq;
hodie pgētibus meſopotamiā prima mātio Imas
corrupto qđē vocabulo: ſed proximis vetuſtis

retinẽtc. Cuius regio appellatur Reblata: ī qua pręsente Nabuchodonosor regis iudææ Sedechię interfecti sunt filii: & oculi eī⁹ excęcati. Hemath vero in principio aspiratū: regio allophilorū est.

¶ Emaciatus a.um. ab emacio as. qđ est macrū facio. Col. li. ii. de medica herba. Deinde quater inter dū etiã sexies demetiť: q⁹ agrū stercorat: q⁹ oẽ emaciatū ex ea pinguescit ægrotanti pecori remediū est q⁹ iugerū eius toto anno trib⁹ equis abūde sufficit.

¶ Emathia regio in Macedonia: q̃ alio noīe pharsalia dicta est: seu campi philippici. Dicta emathia ab Emathione rege fratre Memnonis qui fuit filī⁹ Auroræ & Tithoni.

¶ Embãma atis. cõdimentū qđ ad cõdienda opsonia fit εμβαμμα και εμβαπτιξω λεγεται Col. Hoc sinapi ad embãmata nõ solū idoneo: sed etiã speciosо veteris. Quidã embãmata intelligunt īmersiones qñ intingimus vel panẽ vel opsoniū in vasculis repletis re liquida: a græco εμβαπτειν fieri videť qđ est īmergere intigere. Vñ & latine ītinctī⁹.

¶ Emblemata sunt opera quę ex tesserulis structa sunt quale est musceatū in parietibus seu pauimẽtis & tarseatum in lignis ατωτον εμβαλλω: qđ est intersero. Emblematū q̃dam dicũtur vermiculata siue museaca: vt quæ in parietibus fiunt: quædam segmentata quæ in lignis: & quædã tessellata quę ī pauimẽtis. Sed sæpe cõfundũtur. Vñ a quibusdam accipiunť emblemata p̃ sigillis ex auro vel argẽto vasis impressis illigatisq;. Ci. de signis taxat verrẽ q⁹ vim emblematū coaceruauerit: quæ oīa vasis siculoꝝ cælatis impudenter abstulerat. Virg. Cratera imp̃ssum signis. a græco εμβλεω imprimo: vel infigo. Ply. li. xxxiii. Vlysses & Diomedes erant in phialæ emblemate palladium furripientes.

¶ Embolium ατω εγ και βαλλω vnde embolia ria multipliciter dicť quasi argumẽtum & ingress sus quidã scenicus quale sub Domitiano repræsentatum est si Martiali credimus Victam Pasiphaen dictęo credite tauro Vidimus accepit fabula prisca fidem. Ci. ad Atticũ. Embolium nouũ cogito. I dẽ p̃ Sex. Ille inquit ipse maxime ludis non solū spectator: sed actor & Acroma qui oīa sororis embolia nouit. Qui ibidẽ mulier p̃ psaltria inquit adducitur: vt ridiculi sint qui embolariam ex artis gñe accipiunt. Vnde etiã emblemata quasi ab interserẽdo: vt quæ phrygionũ opus aut plumatile cõficiat Dicť & stabilitas ipsa embolon & rostra quoq; nauium appellãtur embola. Sed & acies in rumbi mõ instructa noīatur embole: sicut & pars arietis extrema machinæ muralis qua ingruit. Ipsa quoq; sibula rotarū axibus firmãdis imittī solita quã rustici clauiculam appellant græce nomẽ habet embolĩū. Nam & dies intercalares embolimęi: & ipsa intercalatio embolismus appellatur.

¶ Embryo græce εμβρυω εμβρυωνοσ τοπαι Δαριον ερτη μητρα neutro gñe dicunt pro intus germinante ac scaturiente. & accipitur pro eo quod in vtero matris viuit ante q̃ liniamenta suę speciei accipiat ex εγ quod significat intus: & βρυω germino emano.

¶ Emereor: manifeste seu perfecte mereor: aut solutus liber ve sum. Vñ Emeriti stipendia qui militia p̃ functi sunt & vacationẽ hñtes. Lact. li. iiii. Eteñ cũ constet hõ ex carne ac spũ: & oporteat spũm iustitię operibus emereri vt fiat æternus. Claud. lib. ii. Du-

cunt emeritos ad pascua nota iugales.

¶ Emerita Augusta: hispaniæ oppidũ est: ad lusitaniam spectans.

¶ Emedullo as. p̃ duplex ll. Vide ī dictiõe Medulla

¶ Emendo as. corrigo aufero: & ab emẽda deducit Ply. li. xxiiii. Succus hederę tedia narių graueolentiamq; emendat p̃cipue albæ satiuæ. Hier. ad Aug. Et vel nostrũ emendemus errorẽ vel aliũ frustra reprehendisse doceamus.

¶ Emendico as. pe. p. significat more mendicãtiũ expeto. Suc. in Cæsa. In hispania ja proconsule & a sociis pecunias accepit emẽdicatas in auxiliũ æris alieni.

¶ Emergo is. si. sum. Vide in dictione Mergo.

¶ Emitto is. extra mitto. Hora. Nescit vox emissa reuerti. Vñ & emittere ponit p̃ manifestare publicare. Item emittere est a seruitute liberare. Plau. ī cap. Non erit tam auarus quin te gratis emittat manu. Terẽ. in adel. Haud dubium est quin emitti equum fiet. i. liberũ fieri. Ascẽ. Hora. habet vox missa &c.

¶ Emissarius qui ante exercitum emittit: vel ad explorandũ: vel ad p̃lium lacessendũ: vel q dñm circũstat: vt eius iussu obtemperet: & pręsto ẽ vt emitti possit. Hier. in li. ꝑ. Et ait rex emissariis qui circũstabãt eum. Item q parat⁹ est inuehi in aliquẽ emissarius dī. Ci. Mario. Persuaseratq; nõnullis inuidis meis in me emissariũ semper fore. Item emissarius sicut Asco. docet. est furtoꝝ cõciliator atq; internũcius quæ a magistratibus vel a dñis cõmittũtur. Ci. in ver. acti. v. Dubitaturũ quẽq̃ existimas quin illis emissariis hæc tibi oīs pecunia quæsita sit. Et emissarius vocať equus aries & hmõi qui emissus sit ī solitudine: vel qui ad gerendã sobolem emittit. Sed videť ratio velle vt dicatur admissarius q⁹ ad sobolẽ p̃creãdã fœminæ adiungar. Vnde admissura qñ mares brutorũ admittunť ad fœminas. Sed vsus magis emissarius habet. Hier. in Leui. Cuius exierit fors dño offeret illũ p̃ pctõ. Cuius autem in caprã emissarium statuet cũ viuum corã dño. Ply. Emissariũ appellat palmitẽ: qui emissus ex deputatione infertur imis scamnis ac per singulos annos ad superiora scandat. Sic eñ li. xvii. scribit. Relicto semp duramento in singulis tabulis & emissario vno qui subeat vsq; quo placuerit.

¶ Emissariũ locus per quem aqua e lacu aut stagno emittitur. Sue. Fecit & emissarium fucini lacus: portũq; hostiensem.

¶ Emaneo: extra maneo a quo Emãsor: de quo supra habitum est.

¶ Emineo es. pe. cor. eminui quasi extra alios: vł p̃ aliis & supra alios maneo. Is eñ eminere dicť qui cæteris altior ẽ. Aug. li. viii. de ci. dei. Thales phũs vt successores etiã p̃pagaret rerũ naturam scrutat⁹ suasq; disputationes litteris mandans eminuit. Interdum eminere est respirare. Plau. in cap. Ita me miserum rescitando retinendoq; lassum reddiderũt vix ex gratulando miseriam eminebam tandẽ alii ad prętorẽ. ibi vix requieui. Huius verbi composita sunt. Pręemineo vel Pręmineo: qđ est ante sto p̃ sum quasi antẽ alios maneo. Hier. Nõ quęrat obsecro filia regis filiã militis pręminere pompis terrenis in christi & aplorū consortio. Promineo porrigor supereminco.

¶ Emimus pe. cor. significat a lõginquo loco: quasi ab extra manẽte. Et differt a lõge q⁹ nõ recte dixe

ris. Eminus habito: vt lõge hábito. Sed eminus iaculà mittebat. Similiter cominus a loco ꝓpinquo nõ in loco ꝓpinquo neq; ꝓpe: vt Cominus te percutiam: non cominus sedeo.

¶ Eminulus pe. cor. parũ eminens. seu parum a lõge. Var. Vt habeant inferiorẽ partẽ frequẽtibus ꝑuis sub crispis cruribus potius minoribus rectis genibus eminulis distãtibus inter se. Idem de canib' Spina neq; eminula neq; curua: cauda crassa.

¶ Emmanuel ꝑ duplex. mm. interpretat nobiscũ deus. Græce εμμανουηλ λεγεται

¶ Emolumẽtũ vtilitas quã ex opera & labore assequmur. Et a molimĩe descẽdit. Ci. li. iii. offi. Si sic erimus affecti vt ꝓpter suũ quisq; emolumẽtũ spoliet aut violet alterũ dirũpi necesse est eam quæ maxie secũm naturã humani gñis est societatem.

¶ Emo is. emi. emptũ. cõparo. Cõstruisq; cũ abltõ vel gtõ hoꝝ noim: tanti q̃ti pluris minoris & hmõi Ci. li. iii. offi. Emit homo cupidus tanti q̃ti pythius voluit Gelus. libros plurimos ære pauco emi. Et cõposita sũt Abemo: adimo: coemo: simul emo vl' ex oĩbus locis emo. Eximo. Interimo perimo & redimo: quæ hñt pe. cor.

¶ Emptito as. pe. cor. frequenter emo vl' frequẽter mercandi seu acquirendi vsũ habeo. Ply. li. xxxiii. Alios cortis: alios ferro captiuisq; rebus emptitasse tradit.

¶ Emptitius: qui est de numero eoꝝ qui empti sũt siue emi solent. Hie. in gñsi. Omne masculinũ in generationibus vestris tam vernaculus q̃ emptitius circuncidetur. Var. li. iii. de re ruſ. Hic aprũ glãs cũ pascit emptitia facit pinguẽ: illic gratuita exilem.

¶ Emax gñis cõ. qui vel quę facile inclinat ad emẽdũ. Hinc Emacitas facilitas & inclinatio volũtaria emendi. Col. li. v. Quosdam emacitas in armentis quosdam exercet in cõparãdis mancipiis cura. Detuendis nullos curat angit.

¶ Empisthotonus. Vide in dictione Tetanici.

¶ Emporium locus mercatus & Nundinarũ latine dr̃ Emptoriũ vbi res vęnales exponunt απορίζω qd est mercor vel acqro ab ex εμπορεω lucror negocior. emporos mercator. emporeuma atis. negociatio εμπορίον και πορευω ago duco.

¶ Emporetica charta dicta est qua merces inuoluũtur a mercatoribus inutilis in scribendo.

¶ Empedocles pe. cor. nomen philosophi: qui vt auctor est Hier. Omne qd viuit & mouetur nõ putauit cdẽdũ sicut & Pythagoras & ex lite amicitiaq; inter se dissidentibus cuncta constare dixit. Ferũt hunc Agrigenti nũ fuisse qui cũ lacũ æthnæ montis inuestigare cõtenderet: decidit in foueã igneam & icẽdio cõsumptus est. Hic sapientiæ ꝑcepta versibus cõplexus est: de quo Lucr. Carmina quin etiam diuini pectoris eius Vociferantur: & exponũt ꝑclara reperta: Vt vix hũana videat stirpe creatꝰ Quid de dũs sentiret ita scribit Sudas θεωρτα εἰδη και ταιορομματα ου πω τους ανθρωπους γινωσκειν δηλοι ο χαιρετε εγω δε υμιν θεος αμβροτος ουκ ετιθητος και ἤδη ποτητε εγω γερομην κουρητε ηθροτε και ο ερολυμπια βους ορλεγε πεμμα ποιησα μερος θυσαι

¶ Emphasis pe. cor. expressio: significatio: demõstratio. Figura est qua latẽs aliquid ex aliquo dicto eruitur. Cuius duo sũt genera. Alterũ qd plus significat q̃ dicit: sub quo etiã minus volumus intellige re. Virg. li. i. geo. Cũ iam sacrę deficerent syluę: hoc est non solum aliæ: sed etiã sacræ.

¶ Emphasis pe. cor. figura cum ex aliquo dicto aliquid latens eruitur. Duo eius gña sunt. Alterũ qd plus significat q̃ dicit. Alterũ quod etiam id quod non dicit.

¶ Empyreum latine Igneum a πυρ: qd est ignis. Vnde cælum empyreum.

¶ Empanda veterũ dea quæ rebus patentibus præesse putabatur.

¶ Empirici pe. cor. dñr medici in arte experti. Empiricus experimentator ab εμπειρια quod est experimentũ εμπειρος expertus εμπειρικη pars medicinę est quæ per experientiam curat. Sunt em̃ qui medicinã diuidant in empiricen: logicen: & methodicen. Apollinaris ad Remigiũ. Ad hoc oportunitas in exemplis fides in testimoniis: ꝓprietas in empiricis vrbanitas in figuris: virtus in argumẽtis: põdus in sensibus flumẽ in verbis:: fulmẽ in clausulis.

¶ Emphonos pe. ꝑ. latine canorus vocalis.

¶ Emplastrũ latine fictum vel informatũ ex ꝓprępõnequæ significat in & πλασσω fingo seu formo. Vnde ex diuersis rebus confingi & formari cõsueuit quod nunc vulgo vnguentum dicitur. Id vero qd vulgo emplastrum dicit a doctis vocat cataplasma. Imponũtur emplastra vulneribus. Malagmata super integrã cutẽ iniiciunt. Pastilli aut illinũtur aut alicui molliori ceratonæ miscẽt. Sũt & alia hoꝝ inter se discrimina.

¶ Emplastratio in arboribus dicitur cũ cortex eximitur inoculationis gratia vt aptari queat cortex par ex altera arbore. Col. lib. iii. Tertiũ cum gẽmas nõ exiguo cortice in partẽ sui delibratã recipit quã vocant agricolæ emplastrationẽ. Idẽ li. vi. Tertiũ genus quo ipsas gẽmas cũ exiguo cortice in partem sui delibratam recipit quã vocant agricolæ emplastrationẽ vel vt quidã inoculationẽ. Idem vsurpauit Emplastraturus cum ait. Delibrato itẽ alterã arborem quam emplastraturus es.

¶ Emprosthoton. Vide in dictione Opisthoton.

¶ Emungo is. xi. ctum. nares purgo: qd fit cũ pus ex eis detrahitur. Mungo em̃ est quasi mucũ ago e naribus. Mucus vero est narium humiditas. Hora. per translationẽ de Lucilio. Emunctæ naris inquit ꝓeleganti & faceto. Emũgere lucernam dicimus lychnũ ꝓferre. Q fiq; etiã de pecuniis dr̃. Ter. Emũxi argento senem. i. exhausi.

¶ Emũctoriũ instrumẽtũ ad emũgendũ. Hiero. in Exo. Emũctoria quoq; & vbi ea quæ emuncta sunt extinguñt fiant de auro purissimo.

¶ Emusicata qd significẽt. Vide ĩ dictiõe amussis.

¶ En significat ecce: & ntõpariter & actõ tungitur vel indicando: vt En priamus: vel exprobrando: vt En agros et quam bello troiane petisti Hesperiã metite iacẽs. Oratores per noiatiuũ frequẽtius. Ci. En crimẽ. Est etiã en ꝓpõ græca quæ significat in

¶ Enanthropesis. Incarnatio hois.

¶ Encænia cũ. æ. diph. innouatio ab εν & καινιζω nouo. Aug. Encænia festiuitas erat dedicationis tẽpli. Græce em̃ καινον dicitur nouum. Q ñcũq; em̃ nouum aliquid fuerit dedicatum Encænia vocat. Iam & vsus habet hoc verbum: si quis noua tunica induatur Encæniare dicitur.

¶ Encaustes qui igni adhibito aliquid fingit απο το καιω. μ. καυσω. λεγεται και ενκαυστης.

¶Encauſtum opus igni pictũ. Ply. Figulinũ opus encauſto pinxit: latine dr Inuſtũ. hoc genus pictu-
tæ primus Nicia in vſum habuit. Hinc ortũ vt vul
guś atramẽtũ librariũ appellare cœperit encauſtũ.
¶Encauthis: morbus oculoꝝ cũ in ipſoꝝ angulo
tuberculum eſt qđ palpebras parũ diduci patitur.
¶Enchiridion diminutiuum a manu dictum quaſi
promptuariũ: & qđ ad manũ ſemper haberi debeat
ceu in enſe capulus: genus libelli parui qđ manuale
latini dicunt: q᷑ ɛ᷒χɛιρι. i. in manu contineri poſſit
quale eſt libellus Auguſtini qui græce enchiridion
latine Manuale dicitur. Sed & gladiolum ſeu milita
rem pugniculũ ſignificat & remi partem illam quã
nautę manu comprendũt enchiridion vocari. Iul.
pol. tradit.
¶Encliſis inclinatio & vnũ de accidentibus verbi
qđ latini modũ dicunt. Hinc encliticũ inclinatiuũ
Vnde Enclitice coniunctiones. q᷑. vc. ne. quoniam
inclinant ad ſe accentum
¶Encyclopediam: alii poeſim heroicam appellãt
Alii muſicen q᷑ muſica omnes complectatur diſci-
plinas. Quod oſtendit Plo. li. i. de legibus dicens
muſicam ſine vniuerſa diſciplina tractari nõ poſſe.
Alii omnẽ artem atq; ſcientiam in vnum quaſi cor
pus bene compactum: & mẽbris pluribus conſtans
confluentem encyclopedian dici volunt: quaſi do-
ctrinarũ orbem: vt apud Plutar. vbi de muſica ſcri
bens inquit. Non ſolum circa muſicam verũ & cir-
ca aliam encyclopedian: q᷑ mens noſtra potentiis
intelligendi circulariter circa ſcibile tanq̃ circa cen-
trum moueatur.
¶Encyclias. Ariſtoteles in ęthicis cõmentationes
intelligit quas Gellius extrarias: hoc eſt exoticas
Martianus Cyclicas cuiuſmodi & ꝓbleumatũ ſunt
libri & quę populares a Cicerone ac Themiſtio quę
ſtiones appellant q᷑ de rebus oĩbus tanq̃ in circulo
paſſim quęreretur. Encyclias quoq; doctrinas vete
res dicebant quaſi orbiculares: quoniã connexæ &
coagmẽtatæ ſunt vti corpus vnũ. Annuũ etiam ſti
pendiũ Encycliũ dicit: q᷑ in ſua terga voluatur an
nus. Alii exponunt encyclium ꝓ pœna.
¶Enchriſta apud celſum medicamenta ſunt liquí-
da quæ illinuntur.
¶Encryphia dicũtur Azima ſubcinericia. Amb.
lib. de Caim. Tenuerũt & patres qui coxere cõſper-
ſum: qđ extulerant de ægypto ſubcinericia faciẽtes
azima quæ græce encryphia dr eo q᷑ abſcondant
in cinere.
¶Encolpiæ vt ait Ariſtoteles. Venti ſunt qui e ma
ri veniunt per ſinus.
¶Endelechia per. d. vt Ci. li. i. tuſ. ſignificat conti-
nuationem & perpetem quẽdam actum ſiue motio-
nem qualis in anima cognoſcitur. Endelechiſmos
continuata mobilitas. Entelechia vero per t. ſigni
ficatur perfectio quædam & cõſummatio: & Entele
ches perfectus.
¶Endiadis figura cũ duo diuerſa noĩa in vnã con-
uenientiam iunguntr: vt apud Virg. Molẽq; & mon
tes inſuper altos. i. molem montiu n.
¶Endromys: idis veſtis gallica hirſuta & villi lon
gioris. nomẽ tamen græcũ ſortita quę potiſſimum
arcendo frigori conueniebat. Iuue. Endromydas
tyrias & fœmineũ cæroma. Mar. Hanc tibi ſequani
cę pinguẽ textricis alũnam. Quæ lacedæmonium
barbara nomẽ habet Sordida: ſed gelido non aſp
nanda decẽbri Dona peregrinã mittim⁹ endromy
da. Hanc athletæ poſt curſus certamina induere ſo
lebãt. Dicta endromis q᷑ ɛν δρομω: hoc eſt in cur
ſu eam habeant.
¶Endymion: nomẽ ꝓprium eius qui primus lunæ
curſum inuenit. Apollonius li. iiii. argonauticorũ
ουκ αρετω γουμη μετα λατμιον αγτρον α λυ
κω. ουδοι ηκα λωτωρι δαι ομι ρη δυμιωμ κ ſcri
bunt aũt rem mirandã theon lucillus & ſophocleus
interpretes Apollonii his verbis ɛμδɛ τα ι σ̃η οι
αισ μετα λαισ λɛγɛται τομ ɛγδυμιωνα: α γɛνɛ
χθηναι ατωοδηοσ ɛισ ουρανον ɛραθοɛμ τα δɛ
ηρασ ɛι δωλω τωαραδοτισθηναι τομ ɛρωτα μɛ
φλι ησ και ɛκβλη θɛη τα κατɛλθɛιγ ɛισ αδου.
¶Endeploro as. pe. p. Imploro: qđ eſt cũ quæſtio
ne inclamo & cum fletu rogo quod eſt ꝓprie vapu-
lantis.
¶Energia pe. cum accentu latine efficacia ſeu opa
tio. Hier. Habet neſcio quid latẽtis energię viuę vo
cis actus. Cõponit aũt α̃τωοτου ɛμ και ɛργαζομαι
και το ɛργον λɛγɛται.
¶Eneruo as. quaſi ſine neruis facio debilito. Ci. in
Cato. Non plane eneruauit ſenectus: non afflixit.
Lact. li. v. Hæc pñtia terræ bona virtuti contraria
ſunt: & vigorẽ mentis eneruant.
¶Engaddi: in tribu iudæ: vt ſcribit Hier. vocatur
vſq; hodie vicus pręgrandis iudæorum iuxta mare
mortuum: vnde opobalſamum venit: quas vineas
engaddi Salomon in cantícis nominat. Idem ali-
bi Engaddum ager eſt terræ iudææ: non tantũ vi-
neis q̃tũ balſamis florens.
¶Enhydris. coluber in aqua viuens.
¶Enim cauſalis coniunctio: vt Cole pudiciam.
Hæc emẽ hoiem vendicat a ſcelere. Quãdoq; eſt co
pulatiua. Virg. Progeniẽ ſed emẽ troiano a ſangui-
ne duci audierat. Q̃ñq; affirmatiua. Ter. Enim nõ
ſinam. Iuncta aũt cum vero ponitur ꝓ At. Ci. Hic
cũ aliis ex alia parte: enim vero ferendum eſtu.
¶Enipeus pe. p. fluuius theſſaliæ iuxta quem fuit
prœliũ inter cæſarem & Pompeium. Luc. li. vii. Sã
guine romano q̃ turbidus ibit enipeus.
¶Enitor penul. pro. a quo Enixus. Vide in dictio-
ne Nitor.
¶Enna ciuitas Siciliæ edito in loco & vndiq; p̃ci-
piti ſita: & a ſyracuſanis condita quę vmbilicus Si
ciliæ dr cũ in medio inſulę cõſtituta ſit. Hæc imminet
circunſtantibus campis vbertate & florũ varietate
cõſpicuis. In hac templũ Cereris fuit vetuſtiſſimũ
vbi dea pręcipua veneratione colebatur ad quã ꝓ-
piciandã. xv. viros legatos miſere romani. De hac
vrbe Soli. ſic ſcribit. Cãpus ennẽſis in floribus ſẽ-
per & oĩ vernus die. Strabo. Intra inſulam eſt enna
modicis quidẽ poſſeſſa inquilinis ſup collẽ iacens
in qua ſacra cereri ædes eſt. Hinc raptam a Plutone
ꝓſerpinam cereris filiam dixit antiqtas. Hanc vul
gus hodie Annam agpellat: vbi qui regis locum te
net ob loci cõmoditatem totius inſulæ ſolet conuẽ
tum habere. Stephanus byzantius ɛννα τωολισ
σικɛλιασ κτισμα σιρακουσιων μɛτα. ο. ɛν τη
σιρακουσων ο τωολιτησ ɛνναιοσ και ɛνναια πα
ρασɛται.
¶Ennius poeta, antiquiſſim⁹ apud romanos. Q.
Valerio. & C. Manilio conſulibus natus fertur. Hic
Tarentinus ſi Euſebio credimus fuit. At Mela Põ
ponius ſcribit Rudias apuliæ oppidum ennio ciue

esse nobiles. Cui astipulat Sirius cū ait Miserunt ca labri rudiq; genuere vetustq; perit morbo articulari.
¶ Etiam significat etiam ne.
¶ En nunq ecquando.
¶ Ennea: latine nouē. Vnde Enneaphonos. pe. p. habens nouem voces.
¶ Enode pe. pro. planū sine nodo. Virg. Enodes, trunci. Per trāslationē Amb. li. i. offi. Satimq; ipse quæstionē enodē reddidit subiiciens q; extinguat lucerna impio⁹. Enodē dixit planā & manifestam quæ nullū haberet nodū. i. difficultatem.
¶ Enodo as. quasi sine nodo facio. Vide in dictione Nodus
¶ Enorme dicit magnū sine mensura nimiū eo q; normā & mensuram excedat.
¶ Ennosigęus dictus est neptunus: q; terrā quatiat Nam enno quatio. Gęa terra.
¶ Ensis: gladius mucro: spatha idem significant. Ab ensis fit diminutiuū Ensiculus.
¶ Enteron: latine Intestinū. Hinc quidam Exenterare p̄ euiscerare deduci putant.
¶ Enterocela dicitur cū intestina dilabūtur in scrotum. Epiplocele cū omētū: hygrocela: cū in alterū e testibus humor confluit. Oisq; has species nōn vocāt hernias iqt Celsus. Ramices vero qui sequunt Porocela cū ex abscessu aliquo circa scrotum materia subduruit. Sarcocela: cū in ipso scroto cōcreuit caro. Cirsocela. cū venæ intumuerunt tunicis testiū integris: vel in ipo scroto: vel cū bubonocela dī in inguine. Est tñ vbi Ply. Enterocelam dixerit ramicem: vt in medicinis cupressi.
¶ Enthesis pe. cor. latine interpositio.
¶ Entheus a. um. diuinū quasi deo plenū & furore afflatum. Vñ Enthei pythonici qui apollinis spiritu repleti p̄beant oracula.
¶ Enthymema. p. p. & Enthymematū εμθυμημα απο του θυμου παρεται και εμη τοι εμτος και ενθυμησις ideo dī cōsilii cū alii cōmētū: alii cōmentationē: alii ratiocinationē imperfectā interp̄tant: dictum ab εθθυμουμαι q; mētis actio ois atq; sīa enthymema noietur sicut docet Ci. in top. Ponitur q; p̄ argumento ex vno assumpto cōcludente Hinc imperfectus syllogismus dicit: vt hō est substantia. ergo aīal est substātia. Nā vt inquit Aristo. fit ex vocibus & signis. i. extra p̄babilibus & necessariis p̄positionibus. Iuuc. Aut curtū sermone rotato Torqueat enthymema.
¶ Enucleo as. aperio & nucleum extraho. Nucleus vero a nuce deducit qđ tenerū in nuce includit. Per trāslationē enucleare significat declarare & explanare. Enucleate aduerbiū purgate exquisite ac sine asperitate: ab eo q; nucibus separatis a testis nucleorū vsus vtilis sit. Ci. li. iiii. tus. Hēs ea quæ de perturbationibus enucleate disputant.
¶ Enyo furor belli. Mar. in primo. Nec te decipiat ratibus naualis enyo.
¶ Eo is. ii. vel ii. itum. cū oibus cōpositis: significat iter capio. a græco εαω qđ est omitto: quia eū do locū omittimus in quo eramus. Virg. It tristis arator. Interdū Ire significat venire. Terē. in adel. Queso vt vna mecū ad matrem virginis eas. Interdū Recedere. Aug. li. ii. cō. Hei mihi & audeo dicere tacuisse te deus me⁹ cū irem abs te longius. Ire aūt in sīam pedibus est alterius sīæ non verbo: sed corpore accedere. Liuius. Qui hoc sentitis in dexteram patrē pedibus transite. Quæ maior pars erit eo stabitur consilio: deinde freqētes oēs in dexteram pedibus transierunt. Hæc ratio inuenta est: q; nōnunq; longum est audire singulos dum plurimi sunt: vel duo capita sīarū sunt: vt res expeditiores fiāt. Aliqū ne pedib⁹ qdē p̄ multitudine ad sīam ire possumus. Ideoq; manu sīam significamus. Quod Quintil. intelligit vbi ait. Manibus pedibusq; imus in sīam necessitatis. Huius verbi futurum indicatiui modi tam in am: q; in bo: cum suis cōpositis facit. licet Diome. tantū in bo dicat. Aug. Prodiet tanq; ex adipe iniquitas eor⁹. Sciendū quoq; ē q; eo cum sit neutrū in compositione tñ plārumq; mutat terminationē: vt Adeo. adeor. Obeo. obeor Interco. intereor. Subeo. subeor. Iuue. Q đ si subeuntur p̄spera castra. Claudius. Pugna acriter cōmissa: ac multis vtrinq; interitis. Virg. li. ix. Morte obita qualis fama est volitare figuras. Componitur eo cum Ab. Abeo. ad Adeo. Am. Ambio. in quo. b. interponit euphonię cā. Ante. āteo. Con. coeo i quo abiicit. n. Contra. cōtraco. Circū. circūeo. Ex. exeo In. ineo. Inter. intereo. Intro. introeo. Ob. obeo. Per. pereo. Pro. prodeo. in quo. d. interponitur sonoritatis gratia. Prę. præeo. Præter prætereo. Re. redeo. Se. sedeo: quasi seorsum eo. Sub subeo. Super. superbio. vbi interponitur b. & e. mutatur in i. Trans transeo. Vænum vænco. A supino itum itu fit itus us. & Itio. Ci. Quid noster itus & redit⁹. Idē Nam plura de obuiam itione fuisse locuti fueramus.
¶ Eo pro tanto sicut & quo pro quāto ponitur: vt eo magis: quo magis. Salu. Statī res gestas populi romani carptim vt quæq; memoria digna videbūtur perscribere eo magis q; mihi a spe metu partibus reip. animus liber erat. Q ñq; ponitur p̄ Ideo vel p̄pterea. Terē. in eu. Eo ne es ferox? Et in eadē Eo ad eam non admissa sum. Aliqñ significat huc vel vsq; illuc. Liui. li. ii. Ipsa vestigia quęrentē dīm eo deductura erāt. Aliqñ id vel vsq; ad id: vt apud eundē: quæ ab exiguis p̄fecta initiis eo creuit: vt tā magnitudine laboret sua. Sic dicimus eo magnitudinis qđ est ad eam magnitudinē. Eo sapientiæ deuenit. i. ad eam sapientiam.
¶ Eousq; in tantum Val. max. li. i. Natam vitā eo usq; creuisse donec ætas cunctas cīnatiōis suæ p̄tis inumbraret.
¶ Eous prima syllaba produc. oriens dicit ab ηως quod est mane & aurora. A eous prima cor. a lumine appellatus est vnus ex equis solis: quasi lucifer ac orientalis: q; mane assurgens orbem illuminet ηως em grāce lux dicit pro quo nos dicimus eoū Virg. li. i. geo. Aut cū sole nouo terras irrorat eous Et Qui. li. iiii. me. Modo surgis eoo tempore cælo: modo serius incidis vndis.
¶ Epaminūdas thebanus vir fuit: honesto gñe natus: patre polymno citharizare: & cantare ad chordaq; sonū doct⁹ est a Dionysio. Carmina cantare tibus ab olympiadoro. Saltare a Calliphrone: iphia p̄ceptorem habuit Lysiam pythagoreum. Hic fuit modestus: prudens: grauis: peritus belli: fortis manu: animo maximo: adeo veritatis diligens: vt ne ioco quidem mentiretur. Vide Plutarchum. Hic cū apud Leutra. Lacedæmonios plaga pestifera adeo affecisset: vt ex eo tempore lacedæmonior⁹ opes corruerint principatū græce amissum vltra reparare nequiuerint dicere solebat: orbū se nō tam ē filiis

liberis mori: & ex se natam relinquere pugnam lei
ctricam: hic post facinora edita extremo tempore
apud Mantineam cũ acie instructa & ducis optimi:
& militis fortissimi officio fũgitur sparto agresti te
lo percussus ictu mortifero: relatusq; in castra semi
animis requisiuit a circũstãtibus saluus ne esset cly
peus. Cum saluum esse flentes sui respondissent al-
latũ veluti socium labor⁹ glorięq; oculat⁹ est. Ite-
rũ quęsiuit essent ne fusi hostes: Cumq; id quoq; vt
cupiebat audiuisset: euelli tũ demiq; spiculum iussit.
Ita multo sanguine profuso in lętitia & in victoria
mortuus est. Cuius morte thebanorum vires hebe-
tatę sunt: vt nõ tam illum amisisse q̃ cum illo inter
isse omnes viderentur. Nam ante Epaminundam
thebani alieno imperio paruerunt: post interitum
eiusdem in seruitutẽ pristinam reuoluti sunt vt ma-
nifestum sit gloriam thebanam cum illo natam: &
cũ illo extinctam fuisse.

¶ Epacta ab επι ago quod est addo ex επι & αγω
compositum.

¶ Epagon ontis. artemo a nostris vocatur. Tro-
cleq; id genus est quæ in machinis tertia dicatur:
qđ & Ergeta dicit a Victruuio. Idq; vernacula sim
plicitas appellat Arganum

¶ Epanalepsis replicatio: vel repetitio ab επι &
αναλαμβανω quę duo simul re: & iterum denotant: atq; vti-
ψis acceptio. Figura q̃ fit qñ vna dictio in princi-
pio versus sumpta iterũ in fine versus ponit. Iuue.
Crescit amor nũmi q̃tum ipsa pecunia crescit.

¶ Epanaphora latine repetitio.

¶ Epanado pe. cor, regressio ex επι & αναδος quæ re
tro indicant & οδος via: quasi retro post viam vt
principatus bonus: non aũt bonus qui in tyranni
dem commutatur.

¶ Eparchia, puincia Eparchiotes, puincialis Epar
chus præses, puinciæ.

¶ Epaphroditus pe. cor. dicitur venustus iucũdus

¶ Epauxis dici põt incrementum.

¶ Epectasis pe. cor. dici potest porrectio. Figura
qua in medio dictionis littera vel syllaba interponi
tur: vt induperator pro imperator ex επι super ex
τινω extendo.

¶ Epenthesis pe. cor. Interpositio ex επι & εν quę
dicunt inter & θεσις positio: vt relligio.

¶ Epeus pe. p. nomẽ ppriũ Endymionis filii & pę
onis fratris: a quo Epee ciuitas in gręcia επιος hic
equũ ligneũ extruxit quo troia pdita est. Vir. Et ipe
doli fabricator epeus.

¶ Ephebus pe. p. pubes dicit q; iam sit in pube &
ad annos pubertatis peruenit ex επι & hebe puber
tas. Iuue. Armenius zelotes cũctis narrat ephebis
Ter. in an. Nam is postq̃ excessit ex ephebis sosia
liberius viuendi fuit ptãs. i. postq̃ excessit ex ea æta
te qua pubẽ primo emisit.

¶ Ephebia pubertas dicta est. i. prima ætas adoles
scentiæ. Adolescentia vero extrema pueritiæ inqt
Do. Censorinus separat ephebos ab exephebis tã
q̃ ephebi dicant in. xvi. ætatis anno. Exephebi vl
tra illud tempus appellentur. Inde Ephebeũ dictũ
palæstræ membrũ in quo ephebi exercent: de quo
Vit. li. v. sic inquit. In duplici porticu collocentur
hæc mẽbra ephebeũ in medio. Hoc aũt exedra am-
plissima. in li. ii. macha. Ephebia fœ. gñe dicit vbi
scriptũ est. Super hoc pmittebat & alia talenta cen
tũ quinquaginta si ptãti eius cõcederet gymnasiũ &
ephebiã sibi cõstitueret. Et paulo post. Et em̃ ausus
est sub ipsa arce gymnasium cõstituere et optimos
quosq; ephebos in lupanaribus imponere quę επι
κατι ηβη θετα της ηλικιας.

¶ Ephegesis pe. p. græce εφηγησις latine exposi-
tio prioris dicti.

¶ Ephemeris pe. cor. liber in quo res gestę p singu-
los dies scribuntur. Latine acta diurna & diariũ dr
εφημεριος. λογος quotidian⁹ ab επι & ημερα dies
Mos fuit romanis vt singuli rerum suar⁹ tabulã cõ
ficerent. Vñ Iuue. accipit p libro in quo diurnales
diuinationes erant: cum ait. In cuius manibus ceu
pinguia succina tritas cernis ephemeridas. Proper
tius vero pro libro fœneratoris in quo summas pe
cuniæ mutuaticæ fœneratæq; perscribit & ratiuncu
lam per singulos dies expensi acceptiq; subducit &
lucra damnaq; computat. Dicit enim. me miserum
his aliquis ratione scribit auari & ponit duras inter
ephemeridas. Sene. vocat id genus librorũ Calẽda
rii li. de bñficiis. Nemo bñficia in calẽdario scribit
Et alibi. Calendarii versat: fit ex dño pcurator.

¶ Ephemerinos febris vnius dici est. Amphemeri
nos vero quotidiana est & ex humoribus corruptis
pręsertim pituita coalescit.

¶ Ephemeron asal ortũ apud hippanem fluuium:
apud bosphorũ Aristo. li. v. asalium.

¶ Ephesus pe. cor. vrbs Ioniæ seu lydiæ celeberri-
mo dianæ templo clara ab Amazonibus condita.
Hoc templum ducentis viginti annis a tota asia fa
ctum fuit i solo palustri ne terræmotus sentiret. In
eo centũ viginti septẽ colũnæ fuerunt a singulis re
gibus factæ sexaginta pedum altitudine inter quas
triginta sex cęlatę fuerunt miro artificio. Hæc ciui-
tas nauale & portũ habuit: & loci oportunitate mul
tum creuit & maximũ citerioris asiæ emporiũ fuit.
Ex epheso Heraclitus cognomento Scotinus fuit
& hermodorus qui ppter excellentiã ingenii & do-
ctrinam & qa frugi erat in exilium missus fuit. Hyp
ponax poeta & parrhasius pictor & apelles. & Ale-
xãder orator: & Theodotiõ iudæus qui sacram scri
pturam interpretatus est.

¶ Ephestius latine domesticus familiaris dicitur.

¶ Ephestris idis. a grecis dicit vestis quæ armatis
super induitur

¶ Ephestiades insulæ quæ a latinis Vulcanię & eo
lię: q; eolus iliacis temporibus illic regnauerit. De
quibus supra in dictione eolus.

¶ Ephippia equorum ornamenta απο του επι
και ιππος greci equũ dñt pprie tegmina seu stragu
la quibus equi sternuntur: vel sellæ equis ad insiden
dum impositæ. Cato. Mihi puero modica fuit vna
tunica. i. toga sine fascęis calciamenti: equus sine
ephippio. Hic equites Ephippiati: qui ephippia ha
bent inequis. Cæsar. Non eorum moribus turpius
aut inertius habetur q̃ ephippiis vti: itaq; ad quẽuis
numerũ ephippiator⁹ q̃is pauci adire audent. Eq
sine ephippiis desultorii dñr: q; ex his facile đsiliãt
Et equi ephippiarii: quibus sellę imponũtur ppter
molliorem vecturam. Generaliter autẽ omnia quę
mulis equis asinisve insternuntur strata dixere: &
equos stratos a instratos eis ornatos. Vide in dicti
one Strata.

¶ Ephialtes a nostris dicit incubus.

¶ Ephyra ę. seu Ephyre es. pe. cor. Vrbs Achaię q̃
nunc Corinthus dicitur Luc. lib. vi. Aut pelopis

latis ephyren abrumpere regnis. Sic dicta ab ephyra Oceani filia. Hinc Ephyræus a.um. Proper. Nō ita cōplebant ephyrę laidos ędes. Luc.li.vi. Infedit caſtris ephyræaq; mœnia ſeruat. Nam Virgi. Ephyręia ęra ꝑ corinthiis dixit.li.ii.geor.

¶ Ephyrę arū. nomē vrbiū in theſſalia. Epiro Theſprotis ætolis & peredis a quibus ephyri populi vocantur.

¶ Ephod dictio hebręa qua ſignifatur ſuperhumerale pontificis veſtimentum.

¶ Ephodius: ſiue Ephodion. Viaticum & quādoq; ſumitur pro apparatu quaſi επι εφτηολω.

¶ Ephorus pe.cor. nomen ꝑprium hiſtorici cuiusdam viri: & latine ſuper inſpector præſes præfectus epiſcopus. ab επι & οραω aſpicio. Quo vocabulo Cicero vtitur ꝑ quodā magiſtratu lacedæmoniorū. Erāt eīn Ephori tales apud lacedæmonios quales apud romanos tribuni plebis qui a Theopōpo. ſic oppoſiti regibus ſunt: vt apud romanos conſulib⁹ tribuni. Satis cōſtat ab ephoris reges ciectos alios fugiſſe: alios interemptos. Olim ꝑ miniſtris regū fuerunt. paulatim deinde oēm potentiam in ſe trāſferentes ad id licentiæ peruenerunt: vt ſenſim a rege magiſtratum ꝑprium conſtituerint noīe Ephoriam. Ephoria Tutela.

¶ Epi prępoſitio greca: quę qñq; ad: qñq; in: qñq; aduerſus vel contra. qñq; ſupra ſignificat.

¶ Epialos genus febris eſt ex pituita frigida: ſed vitrea putrefactaq; nomē dedit ei placida pellacia pōti ſubdola quam græci αλσ αλοσ ηπιοτητα quoniam agitatum ex tranquillo difficillimum efficit vel απο του ηπιου αλεαιρειν quia blande ac nō dice calfaciat.

¶ Epibatæ: ſunt bellatores in re nautica. Hirtius in cō. men. belli alexandrini. Capta eſt vna hoſtiū quadriremis dēpſſa eſt altera: alteraq; perturbata: deīn oēs epibatis nudatæ. Idem in cō. belli aphrici Remigum partem ex claſſe gallorum rhodiorū epibatarum armata επιβατης tamē ꝑprie aſcenſor dicit απο του ρηματος βαινω.

¶ Epibathra æ. pe. p. ſcala nautica.

¶ Epicharida pe. cor. genus nauiculę.

¶ Epicheremata argumentationes ſunt quæ nonnulli rationes appellauerunt. Cicero ratiocinatiua. Hiero. ad Aug. Ego ſimpliciter fateor dignationi tuæ licet ſtilus επιχειρηματα tua mihi viderentur tamen non temere exemplaribus litterarum credendum putaui.

¶ Epicœnum latine ſub cōmune: ꝑmiſcuū ex επι και κοινον quod eſt cōmune intereſt autem inter genus commune & epicœnon: q; in genere communi & homines ſunt & pecora: in epicœno pecora tātum. Et in genere communi ambo articuli ſūt. Hic et hæc cum nomine communicat: vt hic et hæc canis. Epicœnon autem cum articulo vno maſculino communicat nomē fœminimum: vt hic paſſer: ſub quo intelligitur fœmina. Et ſub neutro intelligitur fœmina: vt hoc pecus: vt Vir. Lenta ſalix fœto pecori. id eſt grauido.

¶ Epicharmus nomē philoſophi Siculi erudītiōe præcellentis & acumine ingenii prædīti. Cuius mētionem facit Cicero libro primo tuſ. q. Suidas επι Χαρμος τιτυοθυ ηχει μαρου και σικιλος οι ρακουσιος ουσυρε τηυ κωμωδιαν και τα λοιπα.

¶ Epicurus pe. pro. nomen philoſophi voluptarii. A quo dicta eſt ſecta Epicureorum qui ſummū bonum in volnptate collocant. De quibus Sidonius. Aſt epicuręos illuminat vndiq; virt⁹. Hic fuit athenienſis Pago Gargetius hortorum magiſter. Vnde a Papinio in ſyluis dicitur. Mallet doctō ſenior gargetius horto.

¶ Epictetus pe. p. nomen philoſophi ſtoici qui ex hieropoli phrygiæ vrbe originē ducens romę Epaphrodito cuidā neronis familiari ſeruiuit. Atq; ad Marci vſq; Antonini tempora peruenit. Domitiano autem imperāte eius dominatu offenſus roma hieropolim migrauit ratus verū eſſe qđ eſt tragicū: patriam eſſe cuiuſq; vbi quis recte ageret. Tāta vēro apud omēs hoīes eius vitæ admiratio extitit: vt Lucianus ſyrus epicteti lucernam fictilē tribus drachmarum milibus ob ei⁹ auctoritatē veniſſe tradat Hic Encheridion ſcripſit op⁹ vtile qđ Angelus Politianus nnper latinū fecit.

¶ Epicrocū penultima correpta genus amiculi croco tinctum.

¶ Epidamnus ciuitas Epiri. ab Epidāno rege barbarorum. Sed romani coloniam deducentes: vt inquit Ply. dyrrhachiū dicere maluerunt ꝑpter inauſpicatum nomen Epidamni: tanq̄ a damno dicat Epidamnum ad quod alluſit Plau. in Mcñ. cū ait. Ne mihi dānum in Epidamno duas tanq̄ nomen inditum ſit epidamno q; illuc nemo ſine damno diuertatur. De hac Luc.li.x. Ad campos epidamne tuos Papianus ſic habet. Epidamnus rex vrbē cōdidit quę ab ipſo nomine aſſumpſit. Huius ex filia nepos dyrrhachus portum vrbi adiecit qđ dyrrhachium appellatur.

¶ Epi daphne duę dictiones: quaſi ad daphnen. Locus i Syria de quo Stra. In Selcucide ſyrię quatuor inſignia ſunt oppida: ob id & tetrapolis dicta regio Antiochia. Epi daphne cognominata. Eſt autem Daphne antiochēſibus vicinum & amœnitate inclytum nomē octoginta ſtadiorum ambitu quo loco Antiochenſium conuentus agitabatur. dictum a Daphne Ladonis filia. Iul. Capi. Verius poſtea q̄ in ſyriā venit in deliciis apd Antiochiā & daphnen vixit. Ammianus. Tunc apud daphnen amœnū illud & ambitioſum antiochię ſuburbānū.

¶ Epidaurus ciuitas in peloponneſo: vt Ptol. inquit a Strabone Epidaura dicta. Ply. Epidaurū oppidum Aeſculapii templo celeberrimum. Hoc etiā nomine dicta fuit inſula iuxta Dalmatiam in illyrico mari ſita. De qua Luc.li.ii. Illyris ionias vergēs epidaurus invnoas.

¶ Epidromes dīr funes quibus rętia tenduntur cuncta ſummam & imam partem q; in his rętia diſcurrant επι enim ſignificat in: δρομω curro. Quidā accipiunt pro anulis quibus cortina chordę appēditur.

¶ Epigamia ę. cōnubiū: affinitas cū aliis gentibus.

¶ Epigenes nomē philoſophi byzantini.

¶ Epigoni dicti ſunt auctores ſecundi belli thebani quaſi fœtus illorū qui primū confecerant bellum græce επι τοκος fœtus appellatur: & qui poſt gignit. Inde Euripides tragicus: tragœdiam hoc argumento cōpoſitam epigonos inſcripſit: quę agit expoſcebat voce magna ſcenico⁹ & ſonora. Ob hoc dixit Ci. li. i. offi. q; hiſtriones voce freti agunt epigonos medęāq;. Errāt qui exiſtimāt epigonos

apud Stra. esse populos a quibus fabulæ nomē inditum sit cum epigoni dicti sint generali vocabulo oēs illi qui ex diuersis populis cōflati: secū dū bellū thebanū duce alcmeone cōfecerunt quasi post genitī & filii illoꝝ qui in primo bello ad thebas mortem oppetierant. Nam ex Statii lectione constat bellū thebanū & noīa ducū: qui in eo bello occubuerunt. Quoꝝ filii vt mortem parentū vlciscerentur cōmuni cōsilio contra thebanos iterū arma mouerūt qui acceperāt responsum ab apolline eam se ciuitatem expugnaturos si Alcmeonē Amphiarai filium imperatorem rei bellicæ feciſſent. Igitur alcmeon exercitu ex græcis collecto cōtra thebas duxit copias acerrimeq; cōmissa pugna potitus est victoria & thebæ captæ ac ditutæ sunt. Epigoni etiam dicti sunt successores macedonum veteranorum qui sub Alexandro magno ex asiaticis fœminis sobolem susceperunt. Quæ soboles vt historici memorant nomē habuit Epigoni: qui in castris nati: in armis educati a paruula ætate periculis exercitati: laboribus durati prorsus inuicti extiterunt.

¶ Epigrāma atis. seu Epigrāmatū ati. dī inscriptio vel superscriptio ab επι super ρ αμμα littera: vel scriptio. Hinc epigrammatarius & epigrāmatista p eo qui epigrammata componit.

¶ Epigraphe pe. cor. titulus inscriptio: census. i. dinumeratio ciuium lustrum.

¶ Epigryphus pe. cor. dī q hēt aduncum nasum.

¶ Epigloſſis: seu epiglottis fistula exterior ē. Quo etiā vocabulo dicitur eius fistulæ superior pars: qua cibus potusq; feruntur. Totaq; Curculio vocatur.

¶ Epilepsia επιλημψια pe. p. latine correptio seu apprēsio dī. Morbus est sic dictus q; mētem apprēdens corpus pariter possideat ex melācholico humore. Contrahuntur em̄ nerui ex hoc morbo. Dicitur & morbus caducus. Vulgus appellat lunaticū Idem Comitialis appellaī eo q; si cuiq; in comitiis contigisse deprensum fuisset dimittebātur comitia. Sunt etiam huius morbi alia noīa: de quibus in dictione Comitialis.

¶ Epilepticus: qui ex Epilepsia laborat.

¶ Epilogus pe. cor. latine cōclusio. Nam quas nos cōclusiones dicimus: græci epilogos appellant ab επι quæ diminutionē hic denotat: & λογος sermo Epilogus est pars nouissima orationis: quam quidam cumulum: quidam perorationem vocāt. Rhetorici tripertitum epilogum faciunt constantē ex numeratione: amplificatione & cōmiseratione. Per enumerationem fit rerū repetitio quæ græce dicitur anacephaleōsis. i. recapitulatio. Per āplificationē concitantur aī auditoꝝ. Per cōmiserationem flectū tur ad misericordiam.

¶ Epilogismus cogitatio. Computus.

¶ Epimachus pe. cor. nomē ppriū viri: & latine facilis expugnatu dicitur.

¶ Epimenides pe. cor. nomen philosophi cretēsis contemporanei pythagoræ q multa & versu & pſa scripsit: vixitq; annis. clxxix. vl secūdum aliquos ccxciiij. Vide Laertium.

¶ Epimendiū: vt Ply. scribit est tertiū bulgi genus cibis gratum angustius folio minusq; aspero.

¶ Epimone pe. cor. latine perseuerātia. Figura qñ ad maiorē certitudinē in eadem dictione perseueraī vt apud Virg. Sic sic iuuat ire per vmbras. Hęc etiā epizeusis vocatur.

¶ Epinicia otū græci vocant p̄miū & celebritates p parta victoria επινικιος επι και νικαω οθεν τα παρεται και νικοτεος. Victorialis. Hiero. li. ii. macha. Et cum epinicia agerent in Hierosolymis: id ē solennitates de victoriis. Sue. Vero accipit p carminibus ac laudationibus cōpositis cum in Nerōe scribit. Sequenti die lætū inter lætos cantaturū epinicia quę iam nunc sibi cōponi oportetet.

¶ Epiphania græce apparitio seu manifestatio latine dicit̄ φαγω em̄ manifesto. Hiero. Dies epiphaniorū græco sermone sic vocaī. Q đ em̄ apud nos apparitionē vel ostensionē dicimus: græci epiphaniā vocant. Hoc aūt ideo quia dñs noster hodie saluator apparuit in tenebris. Licet em̄ olim natus eēt ex maria. & triginta annorū expleſſet ætatem tamē ignorabaī a mundo: eo tēpore cognitus est quo adī Ioānem bap. vt in iordane baptizaretur aduenit: & vox de cælo patris intonantis audita est. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacui. Quē pater de cęlis monstrauerat voce: hunc spiritus sanctus versus in columbam: & super caput illius sedēs tactu quoq; ipso voluit demonstrare ne quis alius dei filiꝰ putaretur ex populo. Epiphania quoq; vocatur cum latitudo mēsuratur cum longitudine. Vide in dictione Grame.

¶ Epiphanes pe. p. latiē illustris επι super, φανος clarus. Vnde Antiochus epiphanes. i. illustris qui fuit crudeliſſimus oīum tyrannoꝝ.

¶ Epiphora pe. cor. morbus oculorum: quem vulgo lachrymam vocāt: cum descēsus humoris oculos angit απο του επιφερω: hoc est ab inferēdo Ply. Caro peponū epiphoris oculorum & doloribus prodest. Col. li. vii. de magudari. Eadem radix contusa & cum oleo lentisci inuncta vitium expurgat: epiphoram supprimit: polenta consparsa mulsa aqua. Dicitur & de aliis membris. Ply. Testium vero epiphoris cum ramis laureæ tenerę adeo peculiaris est.

¶ Epirhedium rheda cōpositū nomen ex græco & gallico επι & rhede gallicū latini epirhedium dixerunt. Iuue. Tritoq; trahunt epirhedia collo.

¶ Epirus pe. p. Cōtinens dī: hoc est firma terra: regio quæ molossa dicta est: & a chaone helleni fratre Chaonia nunc vero Albania vocaī. Terminatur Epirus a septētrione macedonia: ab oriēte Achaia Ab occidente Ionio mari. In ea sunt ciuitates Nicopolis: & Ambracia. Hinc Epirota: qui ē ex epiro

¶ Epiodiū seu Epicœdiū canticū qđ dicit̄ cadaueri nondum sepulto: alio noīe nenia dī ex επι super: & ωδη canticum.

¶ Episcopus græcum inde ductum: q; ille q præficit̄ supintendit: curā eoꝝ gerēs επι sup σκοπος intentio cōsyderatio. Ergo επισκοπειν latine super intendere possumus dicere: vt intelligat non se ēm qui p̄esse dilexerit non pdesse. Et ppie dī qui p̄est pani cæteris q; vænalibus rebus ciuitatibꝰ ob quotidianū victū necessariis. Ep̄atus dignitas ip̄a Episcopiū ep̄i habitatio. Ep̄aliter intente. Aug. li. v. cō. Suscepit me paterne ille hō dei: & peregrinationē meā satis ep̄aliter dilexit.

¶ Epistola απο του επιστελλειν quod est mittere: quia ad absentes mittit̄. Hinc epistolare quod ad epistolam pertinet. Hier. Neq; enim epistolaris angustia euagari lōgius patiebatur Libanius autē in libello epistolādi αριστα δε αυτις δυνηθειν ε-

ΠΙΣΤΕΙΛΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΤΙΕΣΤΙ ΕΩΙΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΤΙ ΛΕΓΕΙΝ ΕΥ ΑΥΤΗΘΕΜΙΣ ΕΙΣ ΩΣΑ ΩΡΟΣΑΤΟΡΙΑΣ ΔΙΑΙΡΕΙ ΤΑΙ ΕΩΙΣΤΟΛΗ ΜΕΝ ΟΥΝ ΕΣΤΙΝ ΟΜΙΛΙΑ ΕΠΙΡΑΜΜΑ ΤΟΣΑΥΤΟΝ ΠΡΟΣΑΥΤΟΡΤΑΤΙΝΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΚΡΕΙ ΔΗ ΩΣΚΟΠΟΜΕΝ ΩΛΗΡΟΥΣΑ ΕΡΕΙΔΕΤΙΣ ΕΝ ΑΥΤΗ ΩΣ. ΠΟΡΠΑΡΟΜΤΙ ΠΡΟΣΑΠΟΡΤΑ ΔΙΑΙΡΕΙ ΤΑΙ ΔΕ ΕΙΣ ΣΥΧΝΑΣ ΤΕ ΚΑΙ ΩΑΜΠΟΛΟΥΣ ΠΡΟΣΙΤΟΡΙΑΣ

¶ Epistoliū parua epistola. Catul. Cōscriptum hoc lachrymis mittis epistolium.

¶ Epistilium capitellū: qđ sup colūnā ponitur.

¶ Epistates grēce dicit qui a nobis Villicus p̄curator q̄: ac p̄positus rei faciendę vocatur.

¶ Epistomiū dī in fontibus manu fabrefactis in q̄ bus sunt fistulæ p̄les aquā transmittentes. Sene. ad Lucil. Nisi aquā argentea epistomia effuderint & adhuc plebeias fistulas loquor. Varro lib. iii. de re rus. Cū & aqua calida & frigida ex orbe ligneo mensaq̄ quam dixi in primis radiis cē epistomiis versis ad vnū quēq̄ factū sic vt fluat in conuiuam.

¶ Epischidion apud Vict. accipitur p̄ cuneo.

¶ Episynalipha conglutinatio duarū syllabarū in vnā qđ in diphthongo: & synæresi fieri contingit. Nā ΣΥΝΑΛΕΙΦΗ coniunctio dicitur.

¶ Epitaphiū latine supra sepulchrū ΤΑΦΟΣ em̄ sepulchrū: & sumit̄ p̄ laude post sepulturā. Est em̄ elogiū qđ in sepulchris marmoreis incisum videmus completa sepultura. Accipit̄ & p̄ titulo & pro oratione funebri.

¶ Epithalamiū facer hymnus q̄ ī spōsalitiis canit̄.

¶ Epithesis pe. cor. impositio ipostura aggressus.

¶ Epithetes modestus: impostor: fundator.

¶ Epitheton pe. cor. a Quint. dī appositū ab aliis adiectiuū ab ΕΠΙ qđ significat in & ΤΙΘΗΜΙ quasi impositū. Epitheta tribus de causis noibus adduntur Discretionis: vt phrygiæ molimur montibus idæ. Proprietatis: vt terribili impexū setaq̄ & dentibus atris. Ornatus: vt, Alma venus.

¶ Epitomees. pe. p. breuiarium vel incisio dicit̄ & compēdium ab ΕΠΙ super & ΤΟΜΗ incisio vel inter sectum.

¶ Epitogiū genus pallii: qđ supra togā ferebatur. Cōpositū nomē ex græco & latino.

¶ Epithima pe. p. dici pōt superimpositū: operculum ΘΗΜΑ positū dī quicquid alicui rei imponitur ex quo & medicamenta quæ ad refrigerandum cot imponuntur Epithimata dīr.

¶ Epithymia æ. cū accentu in pe. latine dicit̄ cōcupiscentia Desiderium vaporatio sacroꝝ.

¶ Epithyrū genus edulii seu casei siculi. Fit em̄ ab ΕΠΙ & ΤΥΡΟΣ caseus. Epityꝝ etiam siue pytyꝝ dī a cōfracta olita quę græce dicit̄ ΩΙΘΥΡΙΣ. Vñ apud Col. Epithyrū cōditura oliuarū legimus.

¶ Epitrapezia dīr gñaliter mēsis apta q̄ sūt vascula & potoria & escaria ab ΕΠΙ & trapeza mensa.

¶ Epitritus pe. cor. pes ex quattuor syllabis cōstās quarum vna semper ab aliis tribus discrepat. Primus constat ex iambo: & spondæo. i. ex prima breui & tribus longis: vt sacerdos. Secundus ex trochæo & spondæo: id est ex secunda breui aliis longis: vt conditores. Tertius ex spondæo & iambo: id est ex tertia breui aliis longis: vt hereditas. Quartus ex spondæo & trochæo. i. ex quarta breui cæteris longis: vt Cælestinus.

¶ Epitrocasmos verboꝝ super se inuicē effusio vl̄ supmensio quæ fit aduersarū turbandi causa.

¶ Epizeusis cōbinatio. Figura cū dictio ī versu abs q̄ medio aliaꝝ cōcubinat̄. Vir. Me me adsū q̄ feci.

¶ Epos carmen heroicū diuinarū rerū & heroicarū hūanarūq̄ cōprhensio. Mar. Scribam⁹ epodos cœpisti scribere cessi æmula ne starēt carmina nr̄a tuis Cōpositū cū ωΔΗ q̄ est cātus apd nos dī Epodus quasi carminis cātus. Et inde Epodiō diminutiuū .i. paruū carmē qđ a lyricis clausula breuis dī quasi p̄cisos versus integris subiiciat: vt apd Hora. Beatus ille q̄ p̄cul negociis. Deiñ seq̄t p̄cisus: vt prisca gens mortaliū. Et sic deinceps alterni q̄bus aliqua pars deest: & sunt ipsis præcedentibus sīles.

¶ Epulę ob opulentia: siue ab edēdo quasi edipulæ sunt cibi ministerio hoim in nostrū vsum cōparati. Epulū vero significat solēniores & p̄prie publicum cōuiuiū in p̄patulo ciuibus exhibitū siue in dedicatiōe tēpli: siue in triūpho: siue in funere: siue ludoꝝ cā quale impatores apud romanos & quale factū ē constat a pluribus q̄ testamento legauerūt epulum quotānis ad sepulchrū rosis & variis resp̄sū odoribus p̄ hæreditatū facultatibus exhibēdū. Iuue. Vñ epulū possis cētū dare pythagoreis. Sed cōfundūt q̄ñq̄. Nā epulū p̄ priuato cōuiuio inuenit̄: & epulæ p̄ cōuiuio in cōmuni. Ci. p. L. Plan. Sepulchrū. L. catilinæ floridꝰ ornatū: hoim audacissimoꝝ ac domestico⁹ hostiū cōuentu epulisq̄ celebratum est.

¶ Epulari est in cōuiuio esse: seu cōuiuari. Liui. lib. xxv. Vulgo apertis ianuis in p̄patulis epulati sunt Cōstruit q̄ñq̄ cū actō quasi p̄ comedo. Ambr. Nō stat̄m: inquit epulamur, oīa neq̄ potamus oīa.

¶ Epulones dicti sunt cōuiuæ: vnde & coepulones qui simul epulātur. Ite epulones dicebātur quos pōtifices p̄pter sacrificiorum multitudinē esse voluerunt: vt ludoꝝ epulare sacrificiū cōficerent: auctor est Ci. li. iii. de ora. Hi epulas ioui cæterisq̄ diis instituendi potestatē habebāt. Vnde Aug. li. de ci. dei. Asserit epulones perpetuos fuisse qui ad aurea iouis mēsam statuæ appositā perpetui erant cōuiuæ: vt mimoꝝ potius & pasitoꝝ contubernia: q̄ dei sacra celebrarentur.

¶ Epulare qđ ad epulas pertinet: vt epulare sacrificium: epularis sermo: qui in cōuiuio fit. Apul. Iam illaris luminib⁹ epularis percrebruit. Epulares etiā vocabant̄ qui in sactis epulabant̄. Var. Dum epulares nocte epularentur.

¶ Epulatorius a. um. qđ aptū est vt in epulis comedat̄. Ambr. ad Siplic. Bona opa epulatoria dicim⁹ q̄ sunt esui. Et paulo post. Epulatoria & refectoria requies in deo quæ facit animi tranquillitatem.

¶ Equus aīal quadrupes qui & caballus ab æqualitate dictus: detracta prima littera quę diphthongū faciebat: quia pares eligebantur qui bigis: quadrigisq̄ iungerentur. Equorum alii gradarii qui molli gradu: & sine succussura incedunt. Contra succussores sessorem frequenter inquietant. Alii dicunt̄ Veredi in cursu velocissimi quibus maiores vsi sunt in venatione.

¶ Eques generis cō. significat hoīem equo insidētem. Vnde equites a peditibus distinguunt̄. Vir. lib. viii. Interea præmissi equites ex vrbe latina. Sumitur q̄ñq̄ pro ipso equo. Idem. Dorsoq̄ equitem docuere sub armis Insultare solo: & gressus glomerare superbos. & eques dicitur qui equestrem dignitatem adeptus est.

¶ Equester ab eques fit: sicut a pedes pedester. Vn-

de pedestres & equestres copiæ. Equestrem vero ordinem: medium fuisse constat inter patricios & plebem. Hi olim sub romulo regibus q celeres dicebãtur a celere remi interfectore: deinde a flectendis animis: qm̃ iudices erant siue potius a flectendis eqs Flexamines vocitati. postea Trossuli a trossulo oppido thuscię: q id sine vllo peditum adiumento eqtes cepissent.

¶ Equestre æs dictũ est quod equiti dabatur.

¶ Equestria loca erant in quibus sedebant equites. Seneca li. vii. de benefi. Equestria olim equitum romanorum sunt. Et iterum. Sed cum in theatrũ illic quia sedere mihi licet. Sic popularia dicebãtur vbi plebs ipsa in theatro sedebat. Sue. in Domi. Et qa pars maior intra popularia deciderat quinquagenas tesseras in singulos cuneos equestris ac senatorii ordinis pnunciauit.

¶ Equito as. dr̃ de hoie equo insidente. & de equo. Lucil. de equo. Nempe hunc currere equũ nos atq eqtare videmus. Huius cõposita sũt Adequito: qđ est iuxta equito Liui. Adequitauit deiñ sensim portis. Obequito: circũequito. Idẽ. Obequitare iubet hostium portis. Perequito sicut pagro vt apud eundem. Cũ perequitasset aciẽ tantum iniecit ardoris vt cum vltra sustinuerint impetum equi.

¶ Equitat⁹ modo equitũ turmã significat: sicut peditatus p pedestribus copiis: modu actum equitandi. Ply. Fœmina equitatu atteri & aduri solent: mõ ordinẽ eq̃strẽ. Idẽ li. xxxiii. Quinetiã ipm equitum nomen sæpe variatũ est in iis quoq qui ad equitatũ trahebantur.

¶ Equarius a. um. qđ ad equũ ptinet: vt equarius medicus qui eqs medet. Val. max. li. vlti. Helophilus equarius medic⁹. C. Marium septies cõsulẽ auũ sibi vendicando se excudit.

¶ Equinus a. um. possessiuũ. Hora. Humano capiti ceruicẽ pictor equinã iungere si velit.

¶ Equio is. de eqs dr̃ cũ coitũ appetũt sicut catulio de canibus. & Subo de suibus. Col. li. vii. Equienti mulę cruda brassica datur.

¶ Equimẽtũ merces q̃ dat̃ p admissura equi. Var. An si equã emisses quadrupedẽ vt meo asino reatino admittẽs q̃tum popposcisses dedissem equimẽti

¶ Equitiũ equorũ mãdra. Vlp. Equitii vsu legato videndum an & domare possit & ad vehẽdum subiugo vti.

¶ Equitius nomẽ viri pprium & cognomen familiæ romanę ab equo deductum.

¶ Equile pe. p. stabulum equor̃ sicut ab oue ouile. Vnde Var. Suadet frænos in equili suspendendum vt oculi equuleor̃ cõsuescãt videre eor̃ faciem: & e motu crepitus audire cũ tã ad manus accedere consueuerint: interdum imponere his puerum.

¶ Equiso equor̃ domitor. Var. Nã vt equus q ad vehendũ est natus tñ tradit magistro vt equiso doceat tollutim incedere. Et non tantũ equorũ magistrum: sed etiã oim rerũ quarũ ei regimẽ conceditur equiso designat.

¶ Equitabilis: locus in quo equi facile inambulare pñt. Liui. Opportuna explicãdis copiis regio erat equitabilis & vasta planicies. Idẽ contrariũ posuit. Imber violẽtius q̃ alias fusus campos lubricos inequitabiles fecerat.

¶ Equuleus diminutiuum: sumitur p pullo equino & nouello. Ci. in hortẽ. Vt igitur domitores equorum non verba solum adhibent ad domãdum: sed cibum etiam sæpe subtrahunt: vt fame debilitetur equuleorũ nimis effrænata vis. Est & equuleus tormenti genus in equi formã in quem conticiebantur rei. Ci. li. v. tus. Hæc etiam in equleuum cõiiciuntur quo vita non aspirat beata. Idem de fi. li. iiii. Nec si ille sapiens ad tortoris equuleum a tyranno ire cogatur simulem habeat vultum vt si ampullã perdidisset.

¶ Equulus etiã diminutiuum. Ci. de signis. Equulos argenteos nobiles qui maxumi fuerunt aufert. Et li. iii. de natura deor̃. Oia iperfectis & maturis docet esse meliora: vt in equo q̃ in equulo: in cane q̃ in catulo in viro q̃ in puero. Var. ait equulũ post ãnũ & sex mẽses domari posse. Sic equula. Idẽ. Nemo est tam negligens quin summa diligẽtia eligat asinum qui suam saliat equulam.

¶ Eqria: ludi quos romulus Marti instituit. In his cũ ludis currere in Martio cãpo equi solebant.

¶ Equidem nõ ego & quidẽ cõposita cõiũctio: sed simplex est. Salust. Ego equidẽ sic existimo. Nam si esset cõposita: nõ subiungeret ego: q̃ q̃ apũd Vir. vbiq ego quidẽ significet. Equidẽ merui nec deprecor inquit Persius posuit p quidẽ. Non equidẽ hoc dubites amboꝝ fœdere certo Consentire dies.

¶ Erasistratus nomẽ medici eximii. ex Arist. familia nati ερος amorẽ στρατος exercitũ significat.

¶ Erate es. pe. cor. nympha oceani & rhetyos filia ab ερος qđ est amor.

¶ Eratæ numero plurali: vrbs corytanor̃.

¶ Erato pe. cor. vna musarũ ab amore dicta ερος εραμαι amo q̃ põsit his qui amoris face tapiunt. Virg. li. x Nunc age qui reges erato quæ tẽpora rerũ quis latio antiquo fuerit status.

¶ Eratosthenes pe. cor. nomẽ philosophi q orbis terrarũ mẽsor appellatus est: huic vixit annis. lxxxi. sicut & plato: & Diogenes cynic⁹ & xenocrates platonicus ερατος εραμαι και το σθενος δυναμις και κρατος λεγεται και ατρος τωορισημος και μαθηματικος.

¶ Erasinus pe. p. fluuius in argolica. Papi. Ruit agmine facto Inachus & gelidas surgens Erasinus ad arctos. Dictus est & Arsinus: & in archadia vbi orcũ habet Stymphalus. Sunt & Erasini in polopõneso alii sicut Strabo scribit.

¶ Ercinia multis syluis nomẽ est inditũ. Sed apud germanos maxie q̃ apud græcos Orcinia dr̃. Ab heluetiis ad nemetũ turiacor̃q; fines ptendit & ad dacos & danubiũ iñ ad alias gẽtes lõgitudi: sex dierũ multis feris abũdãs & pceris frequens arborib⁹ Sunt q hoc nomen aspirẽt: & cũ. y. scribant.

¶ Erciscere prisca lingua significat diuidere. Inde familiæ erciscũdæ. i. rei familiaris diuidẽdę. Quidam erciscũdum ab ercum antiqua dictiõe dici volunt a coercendo. Vñ & Iouẽ erciũ puto dictum q̃ mala crederetur arcere.

¶ Erebus pe. cor. fluuius inferor̃. Vir. Magnos erebi tranauimus amnes. Quãdoq; p obscuriori inferni parte: vt Imus erebi descẽdit ad vmbras. Varro ex erebo natã noctem ait. Vñ & illud. Erebo creatã fuscis crinibus noctem inuoco.

¶ Erẽbi ppli i arabia q̃ prupta saxa nudi inhãtant.

¶ Eregione ex aduerso ex opposito.

¶ E re mea e re tua. Vide supra in E. & Ex.
¶ Erepublica. i. ex vtilitate & commodo publico. Suc. in Cæsa. Plærique pecunias contulerũt ne cato ne q dẽ abnuẽte eã largitionẽ e republica fieri. Ecõtrario dicim⁹ ab re est, p eo qđ est cõtra cõmodum.
¶ Eremus pe. p. Nam apud græcos per. H. scribitur ερημοσ. Solet tñ ab aliquib⁹ corripi ppter inopiã litterarũ græcarum: vt præpotens martyr eremiq cultor. Est & generis fœ. Hier. Inter mltos sæpe dubitatũ est a quo habitari cœpta sit eremus. Significatq eremus solitudinẽ. Hinc eremitę & eremitani. Vnde ordo eremitanus sub dío Augu. militãs nõ tam doctrina q̃ virtutibus insignis.
¶ Erga p̃positio licet eandẽ vim habere videaf cũ contra beniuolentię tñ plena est: vt p meo summo erga te amore onus subeo.
¶ Ergasylus nomen viri pprium.
¶ Ergo illatiua siue complectiua cõiunctio est quæ minoribus adhibetur clausulis: sic igit. Aliqñ inceptiua est conueniens maxime indignationi. Iuue. Impune ergo mihi recitauerit ille togatas Hic elegos? Aliquando hortatiua quæ ponitur: vt hortemur qui tarde aliquid faciunt & affectum exprimit reprehendẽtis. Virg. Ergo age chare pater. Aliquã do aduerbium est & ponitur pro causa. Circũflecti turq vltima. Virg. li. vi. Illius ergo venimus & magnos erebi tranauimus amnes. Silen. li. iiii. Milites vt lex calphurnia concesserat virtutis ergo ciuitate donati.
¶ Ergon latine opus a quo fiunt quæ sequũtur.
¶ Ergastulum pe. cor. taberna vel officina vbi lapides metella ve fodiunf vel aliud quippiam operis a vinctis seruis fit: quos Ply. his verbis describit. At nũc eadẽ illa vincti pedes: dãnatæ manus inscripti vultus exercent. Dictũ ergastulũ ab εργαξομαι qđ est operor. Iuue. Nẽpe in lucanos & tusca ergastula mittas. Sed qñ in cauernis locis serui durius operari cogerentur: factũ est vt ergastula modo ipsos dã natos: seruosve operantes: modo carcerem signifi cet. Var. Misitq mox eo iniurium qui tota ergastula donaret libertate. Col. li. i. Optime solutis seruis cellæ mericiem æquinoctialẽ spectantes fient. Vinctis q̃ saluberrimũ subterraneũ ergastulũ plurimis fitq id angustis illustratum fenestris.
¶ Ergastulus custos pœnalis loci. Lucil. Non ergastulus vnus & alius indicẽ appositi: vt nemo sentẽtiam libere magis q̃ ergastulus dicere possit. Aliqñ sumif p operario. Ply. Colurura ergastulis pessimũ est vt quicquid agitur a desperantibus.
¶ Ergastularius qui præest ergastulis. Vñ Col. li. i. docet quomodo ergastuli ab ergastulariis tractari debeant. Ergastes & ergasticus: latine operarius. Ergasia operatio. Ergalea ferramenta. Ergasenon officina. Ergasemos fabricabilis. Ergasteriarches tabernarius opifex.
¶ Ergasterĩ: officina vbi aliquid opamur: vt est in decretis dist. xliij. Nulli clerico liceat tabernam aut ergasterium habere.
¶ Ergestem pe. pro. populi sunt ab ergeto oppido Sirius. Hadrianũ ergetũq simul.
¶ Erguminus pe. cor. qui a dęmone agitaf ab εργο μαι: quod latine dicitur agro. i. agitor, phibeor.
¶ Eriboea dicta est nouerca Mercurii. i. iuno cuius monitu & precibus ipse mercurius Martẽ ex vinculis liberauit. Et dici põt lis buculę. nã ερις βους buccula siue iuuenca dicitur qua Isidem multa indignatione pfecuta fuit.
¶ Ericates nomen viri & põt interpretari: quasi ira confractus. Nam ερις. ira κατεαχω infringo.
¶ Erictheus nomẽ pprium phæacis viri. Alter fuit athenarũ rex quẽ Minerua e rure vbi natꝰ erat suscepit educauit & atheniẽsi populo pro rege tradidit.
¶ Erichthonius rex athenicnsis Vulcani & Minerue filius a quo populus athenienſis erichthoniꝰ dictꝰ est. Hic teste Ply. quadrigas primus iunxit & ludos instituit in attica regione.
¶ Eridanus pe. cor. fluuius ĩ italia ab eridano solis filio ibi submerso dictus: quãuis sit ita intelligendũ vt non erremus: sed melius est tacere; q̃ pauca dicere: alii viderint.
¶ Erigone pe. cor. nomen Icari filiæ: quæ ob fratris necem dolore pcita laqueo se suspendit: vt Higinus late tractauit.
¶ Eriphyle. pe. p. nomẽ vxoris Amphiarai & sororis Adrasti. Hæc accepto aureo monili latẽtẽ maritũ pdidit. Virg. li. vi. His phedrã procrimq locis mœstãq eryphylen. Scribif & sine h. Iuue. Occurrunt multæ tibi belides atq eripylæ.
¶ Erimantus qui lites disseminando diuinat quasi ερις ερίδος. i. lis μαντις diuinus. Iuue. aut diphylus aut erimãtꝰ. Erymãthus vero cũ y & h mõs archadiæ quo apri agrorũ vastatorem hercules domuit: viuũq sup humeros ad Euristeũ detulit Quo conspecto euristeus in ærco se vase abscondit. Vir. Aut erymãthi placarit siluã: & lernam tremefecerit arcu. Est & silua & fluuius hoc nomẽ in alphæum defluens vt ostendit Ply. li. iiii. Ci. li. ii. tus. vocat erymathũ beluã erymãthiã vastificã Sophocleus aũt λαμπρειαορος αρκαδιας αφεσυκατ ωοτα μος ρει ερυμανθος πορίδε του καπρου και ηρο δωρος φκσιγιοτι εωιτας ωυλας τω μυκυ νων κομισας αυτον α ωεσετο.
¶ Erinacius aial nó maius cricio vt Hier. inquit si multitudinẽ vrsi muriq habens. Vnde in palestina Arconus cĩ. & magna est in istis regionibus huius gñis abũdantia: semq in cauernis perrarũ: & terræ foueis habitare consueuerũt. Dicitur ab aliqbꝰ Cyrogrillus: qđ nomẽ ab horrendo quidam deducũt: & cum h scribiunt.
¶ Erinnys cũ. y. furia infernalis: dicta q hũanam corrũpat mentẽ α ωο του ερρειν τημουμεραλε γεται ηρια καιγ αιω οτι. Huius genitiuꝰ erinnyos & erinnys latine: & per synęresim erinnys: accusatiuus erinnya & erinnyn: in plurali erinnes.
¶ Eripio is. pe. cor. extra rapio. & cõstruif cum dto ferre in malã partẽ: vt eripuisti mihi substãtiã. Aliquãdo cũ ablatiuo in vtrãq partẽ: vt eripuist me a periculo & eripuisti a me librum.
¶ Eriphisa insula vna ex a oliis: quasi ερίφ id est liitem φυσαουσα sufflans dicitur.
¶ Erodius & erodion auis maior oĩum volatilũ & aquilam vincit & comedit.
¶ Erogo as. pe. cor. distribuo & quasi rogatoribus distribuo. Hiero. ad Iuliam ũ. Cũ multis erogaueris cẽsũ tuũ & quidã tua gaudeãt liberalitate: tamẽ multo plures sunt quibus nihil decisti. Inueniſ etiã exrogare: qđ est vt Fes. inquit ex lege vetere aliquid per nouam legẽ eximere.
¶ Erotema pe. p. græce εροτημα interrogatio latine dĩ. Vt quo res summa loco pãthu quam prendi

mus arcem. Erotematicus interrogatiuus ερωτάω ερωτω εστιτο ερομαι.

¶ Error inquit Aug. li. enchiridion. eſt exiſtimatio vel approbatio veri pro falſo vel ecõuerſo & certi pro incerto vel econtrario. Et errare eſt putare vel approbare verũ eſſe quod falſum eſt: vel falſum eẽ qđ verũ eſt: vel certũ ꝓ incerto ſiue falſum ſiue verũ ſit. Vñ ſciendũ ꝙ licet quis abſq; ignorantia errare nequeat: nõ tñ qui aliquid neſcit cõtinuo errat: ſed qui ſe exiſtimat ſcire qđ neſcit: & falſum ꝓ vero: ſiue incertum ꝓ incerto approbat. Acciptur etiã quãdoq; error ꝓ peccato: & quandoq; ꝓ vagatione. Et errare ꝓ vagari & diſcurere. Virg. Vidiſtis ſi quam hi errantem forte ſororum. Sed quoniam pecudes errando. i. vagando paſcũtur. errare ponitur ꝓ paſcere: vt Mille meæ ſiculis errãt in mõtitibus agnę Item quia errando ſæpe a recta via deflectimur errare ſumitur pro peccare. Sane inter errorem & errationem hoc ĩterciſe Do. exiſtimat ꝙ error animi ſit erratio pedum. Ter. in adel. Sane ac multo propius ibis & minor eſt erratio. i. minus eſt ſpacii per quod erretur. Compoſita verbi erro ſunt Aberro quod eſt valde erro: vel lõge vagor. Ci. in tuſ. Sed redeat vnde aberrauit oratio. Deerro. Oberro circumerro Lactan. li. ii. Vulgus exiſtimat mortuorum animas circa tumulos & corporum ſuorum reliquias oberrare. Pererro per totum erro. Col. in pfa. ſempq; ritu volucrum longinqui littoris peregrinus ignotũ pererret orbẽ. Exerro. valde erro. Cypria. ad ianuarĩ. Ne quis exorbitans: & a via veritatis ex errans apud hæreticos iungeretur.

¶ Erratus us. & erratũ ti. pctñ. Ci. Tironi. Tãtum mihi doloręcruciatũq; attulorunt errata meæ ætatis: vt nõ ſolũ aĩus a factis: ſed aures quoq; a cõmemoratione abhorreant. Et in decretis diſt. xl. ſcribitur. Quod aliquando in ipſis quoq; conſpicim⁹ erratibus electorum.

¶ Errones ſũt vagabũbi. Tibul. Atq; iterũ erronẽ ſub tua ſigna voca. Sappho. At vos erronẽ tellure remittite noſtrũ. Vlp. errones appellantur ſerui qui non quidẽ fugiunt: ſed frequenter ſine cã vagant & temporibus in res nugatorias cõſumptis ſerius ad dñm redeunt.

¶ Errabundus affatim vel valde errans. Virg. Si qua forte ferant oculis ſeſe obuia noſtris Errabũda bouis veſtigia.

¶ Erraticus a. um. quod vbiq; ſerpit: ſeu vbiq; naſcitur: vt vitis erratica.

¶ Erubeſco: rubens fio. Aug. per tranſlationẽ pro verecundor in ſignificatione actiua poſuit cum ait Quiſquis me erubuerit coram hoĩbus: erubeſcã eũ coram patre meo.

¶ Eruca. pe. p. ſi apuleo: creditur ab herendo venit quoniam rebus quas occupat tenaciter inhæreat. Verum aliis magis ſine. h. & ſine diphthongo ſcribi placet. & ab erodẽdo deduci. Eſt ãt gen⁹ vermis. Campe alio nomine: qui in olerum folia repit abroditq; pręſertim braſſicas. Col. li. xii. Vbi vero apricis regionibus poſt pluuias noxia inceſſerũt aĩalia q̃ a nobis appellant erucæ: græce aũt campæ nominantur: vel manu colligi debẽt vel matutinis tẽporibus frutices oleę concuti. Sic eñ dum adhuc torpent nocturno frigore ſi deciderint nõ amplius in ſuperiorẽ partem prepunt. Eſt etiã Eruca herba q̃dã virtutis calidæ: dicta ſimiliter ꝙ erodat. Nã beſtiolas oẽs corpori innaſcentes erodit: veneremq; excitat. Ouid. de reme. Nec minus erucas iubeo vitare ſolaces. Col. Excitet vt veneri tardos eruca maritos. Sunt qui erucam dici velint q; vtar. Nam linguam pũgit: & ſanguinem exurit vt ſit eruca quaſi vruca. u. in e. verſa. Aut ꝙ fortaſſe dicta ſit ab eſu: hoc eſt ab edendo. Et cum principio eſſet eſuca. poſtea commutatione litteræ facta eſt eruca vt ex valeſio Valerius.

¶ Eructo as. ex e & ructo. qđ eſt frequentatiuũ verbi Erugo is. Iuue. poſuit exemplũ de Ructo. Si bene ructauit ſi rectã minxit amic⁹. De Eructo Hier. Eructauit cor meum verbum bonũ. Eſt et Ructor in eadem ſignificatione. Hora. Hic dum ſublimis verſus ructatur & errat. Ructo autem a rugo is. xi. ctũ. vnde Ructus A Ructo quoq; fit Ructito aliud frequentatiuum. Col. lib. vii. de boue ægrotante ſic inquit. Gemitus exprimit: loco q; ſtare non patitur ſæpe decumbere & ructitare cœpit: caudamq; crebrius agere. Dicitur & ructuo as. & Ructuor. Hinc a Sidonio dicta eſt Ructuatio eſculenta. Ex quo Eructuo. Aug. Illi audiunt tãq; verbum eructuatũ: illi tanq; ſciam annunciatam. Quod enim ructuat pręſentibus ructuatur. Eſt autem eructare ꝓprie extra ructum mittere q̃is ad alia tranſferatur. Col. li. viij. Neq; ipſum viuarium repletur congerie quam tempeſtatibus eructat pelagi violentia. Eſt & irructo. Plau. in pſeu. Quid tu malum ergo in os mihi ebrius irructas.

¶ Erudio is. pe. cor. ſignificat ex rudi doctũ facio. Hinc eruditio pro doctrina.

¶ Erudero as. pe. cor. ab e. & rudero. Rudero vero a rudus eris. Et ſunt rudera purgamenta: puta cœmentum lapides confracti: arena calix: & hmõi ex ruinis congeſta. Hinc Ruderatus ager qui veterum ædificioꝝ materia ſcatet. Eruderare itaq; eſt purgare & rudus extra iacere. Ambr. de obitu Theo. Sed Iſaach obſtructos ab alienigenis puteos eruderauit nec latere aquã paſſus eſt.

¶ Erugo. Vide ſupra in dictione Aerugo.

¶ Erumna. Vidi in dictione Aerumna.

¶ Erũco as. Vide ſupra in dictione Aberũco.

¶ Eruo is. extraho. Lact. li. ii. Ipe ſibi oculos eruat vt oẽs cæci ſunt. Interdũ Eruere eſt in totũ deſtruere. Idẽ li. vii. Eruentur funditus ciuitates.

¶ Eruum genus pabuli ſeu leguminis. Col. Eruũ lætat loco macro nec humido quia luxuria plerũq; corrũpitur. Dictum eruũ ab eruẽdo. Carpitur enim & manu vellitur.

¶ Eruilia idẽq; eruũ. Col. Sarſena putat agros ſtercorari lupino faba vicia eruilia lente cicercula piſo.

¶ Eryngion herba aculeatæ mordacitatis ſpinoſa veluti carduus: ſatiua in cibis ꝓbatur radice tãtum quæ melle cynamomo & cariophilo cõdita guſtui non iniucunda eſt.

¶ Erythace apũ cibus dũ operantur: quã alii ſandaracam: alii cerinthũ noĩant. Hic ſæpe fauoꝝ inanitatibus inuenitur ſepoſitus ſaporis amari. Var. Erythacen vocãt qua fauos extremos inter ſe cõglutinant. Erythace a coloribus rubedine dĩ. Greece eñ ερυθημαι rubor appellatur.

¶ Erythacus auis hyeme dicitur: phœnicurus eſtate; quam vulgo pectus rubeum vocant απο του ερυθραινομαι: hoc eſt a rubeſcendo ερυθακος phœnicurus vero ꝙ caudam rubeam habet: phœ-

nix purpureum ſignificat ουρα cauda eſt.
¶ Erythreon rubrum dicit. Col. li. viii. Nec minus alia rutilos quos vocat ερυθρεουσ hoc noſe pſei & Andromacdæ filius vocat⁹ fuit. A quo teſte Solino non ſolum ab arenarū colore mare id vocatū fuit qđ rubrum dicimus.
¶ Erythræ: ciuitas Aſiæ nō lōge ac hio: ex qua Sibylla fuit quā numine afflatā crediderūt. Antiqua ſane mulier & diuinatrix: & tēpore Alexandri.
¶ Erythea inſula Geryonis regia in mari gadita no. In ea tanta aeris benignitas fertur vt homines pariat pene immortales. habuit etiā canē geryones de quo fratre cerberi ita ſcribit Iulius pollux. lib. v. γηωριμοσ ὁ Δε ΓΗΡΙΟΥΟΥ ΚΥΩΝ ΟΤΑΣ ΒΟΥΣ ΦΥΛΑΤΤΩΡ ΑΔΕΛΦΟΣ ΗΜ ΤΟΥ ΚΕΡΒΕΡΟΥ ΑΡΗΡ ΕΘΗ Δε ΥΦΗΜΑΚΛΕΟΥΣ.
¶ Eryx nomē mōtis in ſicylia: & nomē ciuitatis in eo ſitæ i quo tēplū Veneri cōſtruxit Eryx filius ei⁹. Ouid. Sed dea nec patitur ſic ad ſua munera cogi. Colle ſub vmbroſo quā tenet altus eryx. Pompo. Montiū eryx maxime memoratur ob delubrū Veneris. Vñ venus erycina dicta eſt. Ouid. Quid geminas erycina meos ſine fine dolores?
¶ Eſau nomē filii Iſaach qui & edom. hoc eſt rufus & Seir. quod piloſum ſignificat appellatus eſt.
¶ Eſca cibus qui datur hoibus aīalibuſq; Et eſca ē q̄ dat̄ auibus piſcibuſve ad decipiēdū: a quo fit Inesco as. & Eſcarius: & eſculētus: a diectiua: & Eſito.
¶ Eſcarius a. um. qđ ad eſcā pertinet: vt eſcaria vaſa. Ply. Ad eſcaria vaſa totū rubēs vitrū nō trāſlucens. Eſcaria menſa in qua hoīes epulantur.
¶ Eſculentus a. um. qđ ad edendū ptinet. Ply. li. x. Accipitres toti⁹ maſſiliæ humi fœtificāt: nihil eſculenti rapere, vnq̄ ex funerū ferculis. Hiero. ad Euſt. Poſuit eſculentior p delicatiori cum ait. Q đ ſi volueris reſpondere te nobili ſtirpe generatum ſemp in deliciis: ſemper in plumis nō poſſe a vino & eſculentioribus cibis abſtinere: nec his legibus viuere diſtrictius. Reſpondebo. Viue ergo lege tua.
¶ Eſculus arbor glādifera: q veteres ex eius fructu eſcam ſumerent.
¶ Eſito as. pe. cor. frequentatiuū eſt a ſupino eſum formatū. Gel. Videtur aūt de Cyamo non eſitato cum erroris fuiſſe: ſcribitur per æ.
¶ Ecbon ciuitas Seon regis amorrheorum in terra Galaad.
¶ Eſſeda pe. cor. vehicula gallor⁹ britannorumq; apud belgas primo reperta. Et ppria Eſſedū i equo ſicut ſtaticulum in vehiculo. petoritum in mula eſt. Sitius de Aſturcone. Aut molli pacata celer trahit eſſeda collo. Confundunt tamen hæc. Sue. in clau. Solitus in geſtatorio ludere: ita eſſedo alueoq; adaptatis ne luſus confunderetur. Hinc eſſedarii quieſ ſeda regunt.
¶ Eſſedones ſunt aſiaticorum ſcytharū populi q̄bus teſte herod. li. uiii. hiſt. Mos eſt parentum funera cantu pſequi & congregatis pximis cadauera ipſa pecudum admiſtis carnibus comedere: q oſſa capitum ſuor⁹ parentum auro cincta in poculor⁹ trade re miniſterium aſſeruntur.
¶ Eſſæi Iudæi. Nam tria iudęor⁹ dogmata vt ſcribit Ioſeph⁹: extitere phariſæi ſaducei & eſſæi. Et hi q dē Eſſęi ab vxoribus & vino & carnibus abſtinuerunt ſemper & quotidianum ieiunium verterunt in naturam.

¶ Eſſentia fit ab infinitiuo eſſe & idē eſt qđ eſſe: qñ nominaliter accipitur: quale eſt apud perſium. Vele le ſuū cuiq; eſt. Vt eñ velle idē eſt quod voluntas. & ſcire ipm qđ ſcientia: & poſſe ipm quod potentia & viuere ipſum quod vita: ita eſſe ipſum eſt qđ eſſētia. Augu. li. xii. de ci. dei. Sicut ab eo qđ eſt ſapere vocat̄ ſapientia: ſic et ab eo qđ ē eſſe vocat̄ eſſentia nouo quidē noſe quo vſi veteres non ſunt latini ſermonis auctores: ſed iam noſtris temporibus vſitato: ne deeſſet etiā linguæ noſtræ qđ græci appellāt ουσιαν. Hoc eñ verbum e verbo expreſſum eſt: vt diceret̄ eſſentia. Hinc eſſentiale: quod eſt eſſentiæ: & eſſentialiter ſecum eſſentiam.
¶ Eſto futuri temporis imperatiui. Interdum cōcedentis aduerbium eſt. Virg. Eſto ægram nulli quōdam flexere mariti.
¶ Eſuries: eſuritio: eſurigo: & fames idem ſunt: hoc eſt edendi auiditas.
¶ Eſurio is. pe. cor. iui. itū. cupio edere abſolutū eſt q̄ q̄ & cū actō inueniat̄. Aug. Et fructū pietatis quē debuerant: quēq; in eis dīs eſuriebat fere recuſabāt Ambr. Qui verbū in interioribⁿ animæ receperūt: alimenti cæleſtis & fontis vbertate recreati eſurire & ſitire non p̄ſt hoc eſt famē & ſitim pati. Quintil. Pater filios eſurit.
¶ Et coniunctio: ſed græca eſt τε per lītaꝛ tranſpoſitionē: etiā hoc latini ſuſceperunt: mō copulatiua: vt Cicero eloquens fuit & phūs. duplicaturq; interdū ac cōpletiua eſt in diuerſis rebus: vt te admirant̄ & ciues & hoſpites. Virg. Multū ille & terris iactatus & alto. Modo cauſalis: vt quoꝛ Iphitus æuo iam grauior pelias & vulnere tardus Vlyſſi. p etiā. Mō interrogatiua ſeu Expletiua: vt Et quæ tāta fuit romam tibi cauſa videndi. Modo indignatiua: vt Et quiſq̄ numē iunonis adorat: p̄terea aut ſupplex aris imponit honorem. Modo confirmatiua: vt Et dubitamus adhuc virtutem extēdere factis. Ponit̄ interdum p ideſt. Plau. Annos natus iam ſexaginta et ſenex. Interdū p etiā. Quintil. Tñ ſiquid aduerſus te ipſe cōmiſit ſit hoſtis et meus. Virg. Natus et ipſe dea. Interdum pro quia. Idē. Audieras et fama fuit. Quintil. Has primum audiat puer harum verba effingere imitando conabitur: et natura tenaciſſimi ſumus eorū quæ mollibus animis percipimus. Plærūq; ſniarū initiis cōpetit. Idē. Et finit̄ quidem ſunt partes duę quas hęc p feſſio pollicet̄ Deferuit etiam affectui & quaſi interrogandi vim habet. Ci. Et ſunt qui de via appia loquant̄: taceāt de curia. Interdum ponitur pro aduerbio ordinādi vt corpuſq; lauant frigentis & vngūt. i. deinde vngunt. Item p q̄is. Ci. Defendi legem voconiam magna voce bōiſq; lateribⁿ & videtis ānos meos? ideſt q̄is ſim ita ſenex. Huius compoſita ſunt etſi Tametſi.
¶ Etenim ſignificat quia. Et mō primum locū: mō ſecundū obtinet in oratione. Ply. Etenim multa de hac magi tradiderūt: quę non ſunt a nobis commemorāda. Sene. Quis etenim inter tot corporis cruciatus fœlicē quēq; eſſe poſſe exiſtimat?
¶ Etiā cōponit̄ ex et & iā. & ſignificat quoq;. Plau. Tu ne etiā id reſciſti miſer? Aliquando ſignificat adhuc: ſiue p̄terea. Ter. in An. Nihil ſuſpicās etiā mali. Idem in eadē. Non ſatis me pernoſti etiā qualis ſim ſimo. Aliquando hortātis eſt pro Eia. Ser. ſul. Etiam tu ab hiſce rebus aium ad cogitationem

tuã aduoca. Aliquãdo cõfirmantis eſt. pro Ita. Eſt enim affirmatiua reſponſio. vt Vidiſtis me hodie? reſponderi debet etiam vel ſic. Ply. ad Tacitum. Studes inquã? Reſpondit etiã. Vbi? Mediolani. Quod pinde valet ac ſi dixeris ſtudeo: Sed cũ multa latini dixerint teneo ſolum clarũ eſſe. ſ. ab græco deduci eri addendo am ſit etiam ideo per t ſcribit.

¶ Etiãnum. ponitur pro quoq;. Ply. Quod eo magis miror ſi etiãnum homero prodẽte ægyptijs nõ erat.

¶ Ethalia inſula in liguſtico mari populoniæ vrbi oppoſita. ab Ethalio qui ei prefuit dicta. Quidam hoc nomẽ cũ diphthongo ſcribunt.

¶ Etearchus nomẽ propriũ regis oaxis vrbis cretę

¶ Eteſiæ venti qui certo anni tempore flant. Hos Stra. li. iij. ſubſolanos vocat. i. euros. Hiero. menſe Auguſto flantibus eteſijs nauẽ ſecurus inſcendi Hi quotannis in vigore æſtatis perflant. xl. dieb⁹ poſt caniculæ exortũ: Dicti eteſiæ. i. annui ετωσ enim annus ετησιασ. annuus q; ex oĩbus ventis hi maxime ſtati ſint. & ſingulis annis eodẽ tempore redeãt.

¶ Eteocles. cũ accentu in antepe. fuit filius Oepodis thebanorũ regis.

¶ Ethnicus pe. cor. gentilis ab εθνοσ quod gẽtem ſignificat. Hiero. contra Ioui. Et ſi ducendæ eſſent vxores chriſtianas tantum accipi iuberet. an & ethnicas?

¶ Ethnearches: gentis princeps. Ethnearchia principatus vel prefectura.

¶ Ethos. cũ ſignificat cauſam, producit primã. Quãdo ſignificat morẽ corripit. Vñ Callimachus opus ſuum ethia. i. de cauſis inſcripſit.

¶ Ethic⁹ pe. cor. latine moralis dicit ab εθοσ εθεοσ mos. αλλα και εθιζω και ηθοσ ηθεοσ οθεν προτησυλλαβη διχρονα εοικε και εθικα του αριστοτελουσ.

¶ Ethologus pe. cor. moris expreſſor qui geſtu ipſo corporis & ſono vocis ita exprimit mores hominum: vt geſtus & mores eorũ loqui videat ab εθοσ mos conſuetudo & λογοσ ratio απο του λεγειν

¶ Etymon recta interpretatio. Etymologia latine veriloquiũ ετυμον verũ λογοσ rationẽ ſignificat: Sed quia veriloquiũ inquit Boe. Minus in vſu latini ſermonis habetur. Cicero etymologiã vocat notationẽ quia notam facit rem de qua prędicat. Ariſtoteles ſymbolon nominat, aliꝫ vim intuiti originationem vocant.

¶ Euado: is. pro extra vado effugio. Vir. li. ix. Noſtras ne euadere demẽs ſperaſti te poſſe manus Idẽ pro tranſeo & per quamcũq; difficultatẽ peruenio. Euaditq; celer ripam irremeabilis vndæ. Plau. in aſi. Demiror quid ſit & quo euadat ſum in metu. Et Euadere eſt Aſcandere: Vir. Euado ad ſummi faſtigia culminis: vnde. Item apparere. Idẽ. Vt tandẽ ante oculos euaſit & ora parentis. Item liberare. Sal. At ni Mari⁹ ſigna inferre atq; euadere oppido properaſſet profecto cuncti aut magna pars fidẽ mutaſſent. Item fieri Ci. An verebar ne non putaremus potuiſſe improbũ euadere?

¶ Eualuo. as. extra valuas excutio e valuis eĩcio. Ply. li. xviij. Et ipſa aũt quę eualuantur variam picturarũ rationem habent.

¶ Eualeo. es. pen. cor. a quo Eualeſco. valde validus fio. Ply. li. xv. Quæ poſtq̃ eualuit flacceſcente primitia marſico bello languida; auctoritas patrũ facta eſt ac paulatim in ſterilitatẽ emarcuit maieſtas.

¶ Euan: interiectio. & exclamantis vox laudantiũ bacchũ. & interpretatur bone puer. Poteſt tamẽ declinari ſecundũ Priſ. Euan. tis. Virg. li. vi. Euantis orgya circum.

¶ Euadne. per. d. ante. n. Martis filia ex thebe vxore Aſopi: fuitq; cõiunx Capanei quę illum incredibili amore dilexit: itaq; cũ audiſſet illũ apud thebas cecidiſſe fere in mortis ſtuporẽ diriguit. Deinde cũ celebraretur funus ſe in rogũ proiecit.

¶ Euænetus: nomen regis lacedæmoniorũ qui ad cuſtodiendũ introitũ theſſaliæ contra xerxẽ vna cũ Themiſtocle, athenienſium duce a græcis conſtitutus fuit.

¶ Euander propriũ nomen Carmentis filij & interpretatur bonus vir. Hic dimiſſa arcadia ad italiã venit: & oſtia tybridis intrans: atq; pulſis aborigini-bus in palatino monte conſedit. vbi oppidum pallanteum fundauit.

¶ Euanco. es. pe. pro. a quo Euaneſco: qđ eſt vanꝫ fio ſeu in nihilũ redigor. Lact. li. vij. Non eſt animę vitium ſi viſus euanuit.

¶ Euanidus: ſine fructu. Col. li. iij. Nam quę in proceritatem extenduntur euanidæ fiunt: parumq; fructus ferunt.

¶ Euangeliũ: latine bona nunciatio. athanaſius in homilia λεγεται δε ευαγγελιον αξιωσ οτι ευ και αγγελλω οθεν και αγγελοσ ωνομασθη οτι τωμ ανθροπων σωτηριαν εσωαγγελιται ασωασιν υιον του θεου. Quare autẽ ſit bona nunciatio. Euſe. li. de ꝓparatione ſic oſtẽdit. Euangeliũ dicim⁹ q; æternorum atq; incorruptibiliũ bonorũ quæ certe ſuprema & maxima ſunt: & ex antiquiſſimis prędicta tẽporibus: nuper vero ſplendore ſui orbem illuſtrantia cũctis hominibus annũciat quod non cæcas caducaſq; huius ſęculi diuitias: nec breuẽ hãc calamitoſamq; vitã: nec inſtabilia corporis cõmoda ſed animarũ quę intellectuales ſubſtantiæ ſunt: a quib⁹ etiam corporũ bona quaſi vmbram conſequentia depẽdẽt: ſummã propriãq; nobis affert fœlicitatẽ.

¶ Euapelos. pe. pro. ſtolidos. & amãtes dictos refert Photion grammaticus.

¶ Euax: interiectio exultantis. Plau. Euax iurgio vxorẽ tandẽ abegi: fuit etiã nomẽ regis indiæ. q de virtutibus gẽmarũ ſcripſit ad Neronem; quẽ habet tẽpeſtate noſtra Petrus bonus aduogarius ciuis ferrarienſis aſtronomus in omni ſęculo admirandus.

¶ Euboea. nomen inſulę & ciuitatis in ea ſitę. Hinc Euboicũ mare qđ duplex eſſe dicit. Aliud in ęgio. aliud in cãpano ſeu Thuſco. Quod in ęgeo. euboeę adiacet inſulæ. a qua denominatũ eſt. Quod aũt in Thuſco Cumarũ baiarũq; alluit oram ab euboicis aduenis & cumarũ cõditoribus nũcupatũ.

¶ Eubulus. pe. cor. nomen hiſtorici. qui hiſtoriam Mitræ multis voluminibus explicuit.

¶ Euchariſtia. latie bona gratia. ex ευ & χαρισ gratia gratitudo & gratiarũ actio. Euchariſteo gratias ago. Euchariſticon liber in quo gratię reddũtur

¶ Euchion. nomẽ bacchi. deductũ ab ευχη quod votũ & precem indicat. quaſi dignus ſit voto.

¶ Euchilę. res dicũtur quæ ſunt boni ſucci vt eſt caſeus mollis. cãſeus vero vetus. a Cor. cælſo numeratinter res cacochilas. i. quę ſunt mali ſucci.

¶ Euclides. pe. p. nomẽ Geometræ inſignis ab oppido Megaris quod Iſthmo adiacet: & Plutarcho

auctore ſocratí contẽporanei. Sed videant ne errẽt nã Proclus interpres faciens quattuor libros in primũ librum euclidis ita ſcribit ου πολυ δε του των μεωτερος εστι ευκλειδης ο τα ϛοιχεια συνα γα των γεωμετρων φερομενα πολλα αλλος και.

¶ Eudæmonidas. nomen viri propriũ & latine dicitur bene intelligens.

¶ Eudamidas. pe. cor. nomẽ filij Archidami & fratris Algidis.

¶ Eudora pe. pro. nympha oceani & tethyos filia. Et interpretari poteſt bonũ donũ.

¶ Eudoxa bona gloria δοξα. n. latine gloria dicit & opinio.

¶ Eudoxus bene glorioſus: quaſi gloria inſignis propriũ nomen. Eſchinis filij: qui patria Gnidius geometres & aſtrologus ſũmus medicus. Socratis auditor qui primus annũ cõpoſuit. Scripſit leges. & de geometria atq; aſtrologia libros edidit. Fuit & alius Eudoxus rhodius hiſtoricus. Alius Siculus. Agathoclis poeta comicus.

¶ Eueho is. extra veho. Var. li. i. de re ruſ. Quarto eundẽ fructuoſiorẽ faciunt vecturæ ſi viæ ſunt quæ plauſtra agi facile poſſint: aut flumina ppinqua. q̃ nauigari poſſint quib9 vtriſq; euehi atq; inuehi ad multa prędia ſcimus. Per tranſlationẽ ſignificat extollo. Vnde euectio. extollentia. Aug. li. v. cõ. Miſſum eſt a mulo Romã ad prędictũ vrbis vt illi ciuitati thetoricę magiſter traderet impertita etiam publica euectione.

¶ Eumenes ſeu Eumenus fuit vir Cardianus qui cura vigilãtia patria calliditate & celebritate ingenij omnes macedones ſuperauit: de quo multa a græcis hiſtoricis tradũtur.

¶ Euenire eſt alicui quippiã per ſortem venire. Et plerũq; de magiſtratibus ac prouincijs dicit. Sal. in Iug. Metellus & Sillanus cõſules deſignati prouinciam in ſe partiuerãt: metelloq; numidia euenerat.

¶ Euentus generis maſ. & quarti ordinis tã in plurali q̃ in ſingulari dicitur quod caſu aut fortuna nobis euenit tam in bonũ q̃ in malũ. Cice. li. i. de ora. Veni quis optime dicit. ita maxime dicendi difficultatẽ: varioſq; euentus orationis expectationẽq; hominũ ptimeſcit. Similiter dicit Euentũ neu. ge. quod in plurali euenta facit. Luc. li. i. Euẽtũ dici poterit quodcũq; erit actũ. Ci. in partitionibus. Si cuiuſq; facti & euenti cauſa ponetur. Idem de diui. Si euenta q̃rimus q̃ exquirũtur auibus. Et ad Atticũ. Semper cauſæ euentorũ magis mouẽt q̃ ipſa euẽta Quod eſt contra Vallã & Sipontinũ. Aliqñ etiam euentus finis rei dicitur. Quid. Careat ſucceſſibus opto. quiſquis ab euentu facta notanda putat.

¶ Euenos pe. pro. fluuius a thracia deſcẽdens & calydoniã ſecans. de quo Oui. li. ix. me. Namq; noua repetens patrios cũ coniuge muros ſenerat euenirapidas ioue natus ad vndas. Hunc fluuium poetę quandoq; centaurum vocant.

¶ Euerto. extra verto. eruo demolior. Vñ euerſiones dictæ ſunt.

¶ Euerro. is. extra ſeu valde verro. Col. li. viij. Stabula frequenter euerrẽda & purgãda. Humorq; omnis vrinæ deuerrendus eſt.

¶ Euerriator dicitur qui iure accepta hæreditatę iuſta facere defuncto debet: quę ſi nõ fecerit: ſeu quid in ea re turbauerit ſuo capite luat.

¶ Eueſtigio aduerbiũ dicitur vel quod ſtans aliqs in eodem veſtigio facit. Vnde ſtatim dicit. Vel quãtum tẽpus eſt in vno veſtigio faciẽdo quod eſt breuiſſimũ. Vel tractũ eſt ab iis qui ſe planta mouẽtes nihil tardant aliquid perficere. & illi negocio quod eis imminet. nullã aliam rem anteuortũt.

¶ Eugenei Venetiarũ populi ab eugenea hoc eſt nobilitate cognominati de quibus Stra. Ply. Liuius:

¶ Euganei: mõtes ſupra patauiũ iſtriam verſus in quibus abundant pecudes molliſſimas lanas faciẽtes. Luc. Euganeo ſi vera fides memorantibus augur: Colle ſedẽs aponi terris vbi fumifer exit Atq; antenorei dirſp gitur vnda timaui. Hinc Euganeꝰ. a. um. Iuue. Et euganea quãtũuis mollior agna.

¶ Eugę: interiectio aſſentiẽtis. quaſi ſponte ſua cõgratulantis. Hiero. interp̃tatur Euge euge. bene bene vt eſt illud in p̃s. Euge euge viderũt oculi noſtri.

¶ Eugium. caro eminula inter cũni ſymplegadas. Vnda Deſcindere eugiũ eſt puellã inſcẽdere. Neuiꝰ. Sine eugio puellã inuenit. Laberius. Quęnam mẽs quę diritas vos ſuppillatores fecit cum cano eugio velitari.

¶ Euidens pe. cor. quod aperte videtur & intelligitur ab Euideo quod eſt clare & expreſſe video. Euidenter: clare.

¶ Euilla regio ad orientẽ vergens quã circuit de paradiſo phiſon egrediens quẽ noſtri mutato nomine Gangẽ vocant. In ea aurũ precioſum. quod hebraice zaab: & gẽmæ precioliſſimæ: carbunculus ſmaragduſq; naſcuntur.

¶ Euiratus modo cui amputata ſunt virilia dicit hoc eſt eunuchatus modo laſciuus perditus. atq; eſt fœminatus. Plau. Adoleſcens euiratus ac mollis. Amb. Euiratos delicię reddunt. Var. Euirauit omnes veneri vaga pueros.

¶ Euiſcero. as. Vide in dictione Viſcus.

¶ Euito. as. pe. pro. vitam eripio. vita ſpolio. ſicut Letare eſt leto muctare. Eſtamẽ vetus verbũ planeq; poeticum. Ci. li. iij. tuſ. Hæc omnia vidi inflãmari: priamo vitam euitari. Euitare etiã dici poteſt valde vitare cauere.

¶ Eulogium dicitur benedictũ ευλογεω benedico ευλογια. benedictio. Eulogos rationabilis. In decretis canonicis eulogia pro benedictionibus ſiue muneribus quæ minutili ſacerdotes ad ſynodũ cõuenientes maioribus ſũmatibuſq; ſacerdotibus deportant. Vnde. xviij. diſ. ſcribitur. De eulogiis ad ſacra concilia deferendis nihil inuenimus a maioribus determinatũ.

¶ Eumelus. Admeti regis theſſalię ex Alceſti vxore filius.

¶ Eumenides. furiæ infernales. latine beniuolæ & mites dicũtur per contrariũ quaſi non mites. ευμενης. n. beniuolus.

¶ Eumonides. nomẽ proprium viri thebani ſicut ſcribit Plutarchus.

¶ Eunuchus pe. pro. caſtratus ab ευνη quod eſt cubile & εχω cuſtodio. quia id hominũ genus adhibebatur ſeruandis cubilib9 regũ. quaſi euneechus & per ſynæreſim eunuchus.

¶ Eunucho. as. caſtro. Var. Quod facit p̃ ſua parte is qui ſe eunuchat.

¶ Eunuchizo. as. eiuſdẽ ſignificationis. Hiero. cõtra Ioui. Sunt eunuchi qui de vtero matris ita nati ſunt Et ſũt eunuchi qui ab hominibus eunuchizati ſũt: & ſunt eunuchi q̃ ſe caſtrauerũt propter regnũ

cælorum.

¶Euoco as.pe.cor.extra voco.Plau.in am. Euocate huc ſoſiam.per tranſlationē eſt quaſi extraho. Ci.li.i.tuſ.Nam quid aliud agimus cum a voluptate.i. a corpore: cum a re familiari quæ eſt miniſtra & famula corporis.cum a rep.cum a negocio omni euocamus animū.

¶Euocati dicūtur.nō qui iuſti milites ſunt ſed qui repentina aliqua neceſſitate ex agris in bellū tumultuarie vocātur.Hi pro militibus dicebant. Saluſti⁹ Neu quis miles.neu pro milite.

¶Eupalia:nomē vrbis in locride : quā alii Eupalion:alii Eupolion vocant.

¶Euphemia:nomen mulieris:& latine dicitur laus fauor.Euphemus boni nominis.

¶Euphonia cñ accentu in pe. bona ſonoritas vel vocalitas.Euphonus:concinnus.

¶Euphranor:nomē ſtatuarii.laudatiſſimi iſthmii. de quo Quintil.lib.xij.

¶Euphrates.is.& euphrate.es.pe.pro. fluuius Meſopotamiæ in paradiſo oriens. Stra.ſcribit euphratem ex niphate monte Armeniæ magnā profundum & celerem naſci.exire.aūt in mare rubrū. Pri⁹ tamen Babyloniā per mediū diuidere:& tigri coniunctū meſopotamiā facere. Saluſtius quoq; certiſſimus auctor aſſerit tam tigris q̄ euphratis in Armenia fontes demonſtrari.ex quo animaduertimus in quit Hiero.aliter de paradiſo & fluminib⁹ intelligēdum. Boe. Tigris & euphrates vno ſe fōte reſoluūt Euphrates. latine fœcunditas atq; abundātia fructuum dicitur. Amb.li.de paradiſo. Plæni q; inquit euphratē dictū ab ευφραισθαισ hoc eſt a lętādo eo q; hominū genus nullo magiſq̄ iuſtitia & æquitate lætetur.

¶Euphroſyna.æ.& euphroſyne es.penul.cor.fuit vna ex tribus gratiis:& nomē mulieris proprīū.latine lætitia dicitur. euphroſia exultatio euphrenin: lætari eſt.

¶Euphorbium. & euphorbia herba ab euphorbio medico Antonii muſæ fratre dicta vt inquit Ply. Naſcitur in Atlante monte.Hiero.contra Ioui.Baſilides magiſter luxuriæ poſt tot annos ita in Iouinianū quaſi in euphorbū tranſformat⁹ eſt vt latina quoq; lingua haberet heræſim ſuam.

¶Euphorion nomen poetę Chalcidēſis quē tranſtulit Gallus. Habebat hic quoſdam ita deditos ſibi amatores vt eū preferrent Ennio & reliquis poetis : eiuſq; poemata ſtudioſe cantarent poſthabitis aliorū poematibus.

¶Eupilus:lacus ciſalpinæ galliæ inquem progreditur Lābrus in padum defluens..

¶Euprepia: latine decor. ex eu bonū & πρεπον decens.

¶Euripides:nomē egregii poęte:apd̄ græcos Tragœdiæ illuſtratoris quā ſcribere natus annos duodecuigenti adortus eſt & in ſpelunca quadā tetra & horrida Salaminis inſulæ fertur tragœdias ſcripti taſſe.Hic vi ſermone & ſententiarū crebritate oratoribus comperandus fertur. Hic a canibus laceratus periit vnde interpres euripidis ita ſcribit. Διατριβων ουν εκει ωειλη εντινι αλσει φοντιζων ετυ χεκατε βρωθηωσ φασιν απο τοτου αρχε λαιου κυνων εξοντοσ εισθηραν υπαρτα ευβ λομη κουτα ε ετη γεγονωσ ετα φη μερεν μακε λωνια.

¶Euripi.pe.pro.canales ſeu ductus aquarū aliūde deductarum in ſublime ſaliētium ſi paulo minutiores ſint quos intra domos romani per pratū deducebant. Si aūt maiuſculi ſint nili dicūtur. Cic.lib.i. de legibus Ductus aquarū quos iſti nilos euripoſq; vocant quis cum viderit non irriſerit? Euripi quoq; ſunt foſſæ in ludis circūdatæ pro ſeptis quorum loco temporaria prius cloſtra fuerūt auctore Ply. Spartianus in helioga.Euripis vino plenis nauales circenſes exhibuit Quidā euripos interpretātur piſcinas. Euripus etiā dicitur fretum.hoc eſt mare āguſtū. qualis eſt euri⁹ tauromenitanus in ſicilia & alter in eubœa.

¶Europa tertia pars orbis ab europa Agenoris phœnicū regis filia ſic appellata. Dicitur autē europa quicquid terarārū tacet a freto ad tanaim. & habet quattuor ſinus magnos quorū primus eſt a gaditano freto ad lacinīū vſq; promontoriū italiæ in locris. Secundus a lacinio ad ipſa epiri acroceraunia. Tertius inde ad helleſpontū. Quartus ab helleſponto ad mæotis oſtia. Fuit & europa nomen oceani & tethyos filiæ.

¶Eurotas.pe.pro.nomē fluuii.in laconia qui teſte Liuio li.xxxv.de bel.mace.vrbem lacedæmona præterfluit. De hoc Vir. Omnia q̄ phœbo quōdā medi tante beat⁹ Audit eurotas iuſſitq; ediſcere lauros.

¶Eurus ventus ab oriente flans & calidus eſt. Col. li.vi. Cū plærūq; ſideris caniculæ tēpore q̄dam partes eius regionis ſic infeſtantur euro quē incolæ vulturnū appellant: vt niſi teguminibus vites opacentur velut halitu flāmeo fructus vrantur. Græci appellant Apelioten q; a ſole ſpiret. vnde & a latinis eadem ratione ſubſolanus vocatur.

¶Euriale fuit regis minois filia q̄ neptuno orionē peperit. Alia fuit proieti Argiuorū regis filia Alia ex tribus Gorgonibus vna.

¶Eurialus nomēvnius ex principibus peloponeſiacis qui argos & propinquas vrbes incolebant:& ad troiam cum octoginta nauibus venerunt. Alium troianū finxit Virg. Fuit & nomen hiſtrionis. Iuue. Nobilis euryalū aut mirmillonē exprima tinfans.

¶Euribates.nomē viri ithaci. Out. Simul eurybates me talthibiuſq; vocarūt.

¶Etribiades teſte herodoto fuit ex ducibus xerxis

¶Euribia nympha q̄ ſtellas & luciferū genuit.

¶Eurycion nomen fabri Argentarii de quo Vir. li.x. Quæ bonus exrycion multo cælauerat auro.

¶Eurycratidas vir lacedæmonius de quo plutarchus.

¶Eurydamas pe.cor. vir troianus.latine dicitur late domans. Oui. Vtq; vel eurydamas ter circum buſta thraſylli: Eſt lariſſæis tractus ab hoſte rotis. vbi per eurydamanta intelligūt Hectorē qui virtute cūcta domitabat.

¶Eurydame teſte herodoto.fuit vxor Leutichidis ſpartanorū regis.

¶Eurydice. vxor orphei pro qua recuperanda ferunt Orpheum ad infros deſcendiſſe. Alia fuit Neſtoris conunx.

¶Eurylochus. fuit phlegyorū rex qui thebas deſtruxit anteq̄ veniret Cadmus qui eas poſtea reædificauit.

¶Eurymedon nomē patris periboiæ ex qua neptunus genuit nauſitheū regem phæacum: Alter fuit Athenienſiū dux cū demoſthene.

¶ Eurymone nympha oceani & Tethyos filia mater Leucothoes. Alia fuit apollinis filia q̃ Adraſtum Argiuorũ regem & eriphyllen Amphiarai cõiugem peperit.

¶ Euryphilus pe.cor. fuit Herculis filius qui regnauit in Cotnſula: & cũctorũ græcorũ augur peritiſſimus eſt habitus. Vir. Suſpenſi euryphilũ ſcitatum oracula phœbi mittimus. Fuere & alij hoc nomine

¶ Eurytheus fuit Steneli Mycenarũ regis filius q̃ Iunonis inſtinctu imperabat herculi vt varia monſtra ſuperaret quibus poſſet perire.

¶ Eurythꝰ. pe.cor. ochalię rex: & pater Ioles. Hinc eurythis. idis. patronymicũ fœmininũ Ouid. Eurythidos ioles. & infans alcidæ. Alter fuit centaurus.

¶ Euſtratius. nomẽ philoſophi qui in ethicã Ariſtotelis ſcripſit. ab στρατος exercitus nomẽ deductũ.

¶ Euſtathius nomen fuit grãmatici græci.

¶ Euterpe. fuit vna ex muſis. ευ bñ τερπω delecto quaſi ſit bona delectatio.

¶ Eutrapelos. pe.cor. quidã aiũt ſignificare tricubitos. Mar. Eutrapelus tonſor dũ circuit ora luperci. Vide Ply. li. vij circa principiũ. Alij putant hoc nomẽ ſignificare apud græcos eũ qui facilitate quadam morũ p̃ditus eſt. hoc eſt comis lepidus elegãs & facetus. Eutrapelia comitas.

¶ Eutyces. pe.cor. nomen fuit hæreſiarchæ.

¶ Eutymedon. pe.cor. nomẽ cuiuſdã philoſophi.

¶ Euthymia. animi tranquillitas. Lactius in vita Democriti. Finem eſſe rectum quietũq; animi ſtatum quẽ euthymiã dicit dũ nullo metu: nulla ſuperſtitione: aut alia quauis perturbatione agitatur.

¶ Euxinus. pe. p. mare illud eſt quod incipit a boſphoro thracio. Cõponitur ex ευ quod bonũ apud nos indicat &. ξειvος hoſpitiũ vel amicus quaſi bonum ſit hoſpitiũ. quod per cõtrariũ dictũ eſt. Nam ibi ſunt loca aſperrima. Oui. li. iij. de triſti. Euxinus falſo noie dictus habe. Sed teſte Ply. li. vi. Pontus euxinus antea ab inhoſpitali ferirate axenus appellatus eſt peculiari inuidia nature ſine vllo fine indulgentis auiditati maris. Poſt commercio illarũ gentium mollitis aliquantũ moribus dictũ eſt Euxinꝰ.

¶ Euzomũ bonũ ius. ευ. n. bonũ ζωμος ius quod comeditur.

¶ Euzonos. ſtrẽnus. ζωνη cingulum. Nam qui militant cinctos dicimus. diſcinctos inhabiles.

¶ Exactũ. præteritũ tranſcurſum Vir. li. iij. Ge. At tribꝰ exactis vbi quarta acceſſerit æſtas. Exacti mẽſes dicũtur qui circa partũ ſunt. Idem. Exactis grauidæ cũ menſibus errant. Item exactũ diligens. Vale. max. Quia nunq̃ remotos ab exactiſſimo cultu cerimoniarũ oculos. Item exhauſtũ ſuperatũ. Senne. Vt tot procellis tempeſtatibuſq; exactis aliquãdo in portũ veniamus. In hũc ſenſum veteres exãclatum accipiũt. Habet & alia ſignificata: De quibꝰ in dictione exigo.

¶ Exactor. & Exactio. Vide in dictione Exigo. is.

¶ Exaduerſo appellare. Vide in dictiõe. Appellare

¶ Exaggeratio. magna coaceruatio. ponitur q; p altitudine & excellentia. Tranſlatio ſũpta a terra q̃ exaggerata & in aggerẽ erecta ſuſtollitur in faſtigiũ Cic. li. iij. tuſ. Hoc tibi propone amplitudinẽ animi & quaſi quandã exaggerationẽ q̃ altiſſimã animi qui maxime eminet in contẽnendis & deſpiciendis doloribus vnã eſſe oĩm rem pulcherrimã. Oratores exaggerationẽ facere dicũtur. quãdo pluribus verbis vnã eademq; rem vehemẽter dicũt. q̃ res maxime venuſtat orationẽ. Apud Catonẽ luculenta illa exaggeratio eſt. Succidias humanas facis. decem funera facis. decẽ capita libera interficis. decẽ homini bus vitã eripis: in dicta cauſa: iudicatis in cẽnatis

¶ Exagoge penultima. correp. latine eductio dicit απωτατου εξ και ατω μελλωμ αξω.

¶ Exagito. as. ſignificat vehementer vexo. Lact. li. vj. Poetæ tres furias eſſe dixerũt que mẽtes hoĩm exagitẽt. Item. ſignificat exaſpero ad iram prouoco. Sal. Tamẽ quia in tali tẽpore tanta vis hoĩs magis lenienda q̃ exagitanda videbatur.

¶ Exalburno. as. Vide in dictione Alburnũ.

¶ Exalto. in altũ eleuo. Col. Senũ pedũ latitudinis ſulcos dirigũt: fodiũtq; & exaltant in tres pedes. p tranſlationẽ ſignificat magnifice laudo.

¶ Exaluminati. dicũtur vniones qui colore p̃ſtant

¶ Examen. noua apũ ſoboles quã parentes ex ſuis alueribus ad nouas ſedes quærẽdas exire cogunt. q; hæc ita vniantur vt ſimul ligatæ videãtur. Nec ſolum de apibus ſed etiã de veſpis & huiuſmodi intelligitur. Rurſus examẽ ſtilus eſt in lance ſiue ſtatera qui quo põdus ſe vergit exit Vir. li. x. Iuppiter ipſe duas æquato examine lances. Hæc bilancis ſeu ſtateræ lingua. ab alijs æquamentũ. ab alijs libramẽtũ ab alijs æquilibriũ & Trutina dicitur. Vñ metaphorice ponit̃ pro æquamẽto & iudicij inueſtigatione. Perſ. Examẽq; improbũ in illa Caſtigas trutina.

¶ Examino. as. pe.co. ſcrutor & inueſtigo q̃ſtioni cã

¶ Examuſſim. Vide in dictione Amuſſis.

¶ Exanimus. a. um. & Exanimis. & hoc exãime. & Exanimatus. a. um. ambo duplicẽ eandẽq; ſignificationẽ habent. Licet Ser. velit hęc inter ſe differre. Exanimus ſiue exanimis idẽ eſt qd̃ mortuus: vt apud Liuiũ li. viij. Vt vno ictu exanimẽ equo præcipitaret. Vir. Exanimũq; auro corpus vẽndebat achilles. Interdũ idẽ eſt quod exterritus. Idem li. iiij. Audit exanimis trepidoq; exterrita curſu Vngui bus ora ſoror fœdans & pectora pugnis Per mecios ruit. Sic exanimatus nõ ſolũ pro exterrito: ſiue perturbato. vt Ter. in an. Ibi tũ exanimatus pãphilus bene diſſimulatũ amorẽ & celatum indicat. ſed etiã pro mortuo accipit̃. vt apud Liui. li. xxii. Vnã in ipſo portu ſoſpite filio repente oblato in cõſpectu eius expiraſſe ferũt. Alteram cui mors filii falſo nũciata mœſtam ſedentẽ ad primũ conſpectũ redeuntis filij gaudio nimio exanimatã.

¶ Exanimalis & hoc exanimale. quod nõ eſt aial: vel quod eſt ſine anima. Plau. in bac. Nam neq; bellona mihi vnq̃ neq; mors creduat ni illũ exaſalem faxo: niue exhærecẽ fecero vitæ meæ.

¶ Ex animo facio. ſignificat facio. quod in animo volo vt ſit quaſi ex ſententia animi. Ex animi ſententia. locutio eſt quotidiana qua vtimur quãdo ſignificamus aliquid factũ eſſe prout optamꝰ & volumus. Vnde dicimus. Habes vxorẽ ex animi ſententia.

¶ Ex animo eſt: vt natura fert. hoc eſt vt refert naturalis ingenita actio.

¶ Exanimo. as. capitur ſicut aio. de quo ſupra. niſi q; ex p̃poſito ſignificat extra. ſiue cũ animã quis emiſerit. ſiue cũ pene aĩm pauore amiſerit. Quãdo ab aio fit: ſignificat perterreo perturbo Plau. in aul. Nimis male timui. priuſq; intus recipi exanimatꝰ ſui Ter in an. Oratio hęc me miſerã exanimauit. Quãdo vero ab ãia eſt. ſignificat ania priuo. ſiue neco.

Curtius Multos exanimauit rigor ſolit⁹ niuis. mul torũ aduſſit pedes plurimorũq; oculis p̃cipue pernitiabilis fuit. Gel. Anus repente filio viſo copia atq; turba & quaſi ruina incidenti inopinati gaudij oppreſſa exanimataq; eſt.

¶ Exanio.as. Col.li.vltimo. Vt oẽm amaritudinẽ eius & pallorem exaniet. Et alibi. Patimur aũt non nũq; tota nocte & poſtero die baccã velut exaniari

¶ Exanclo.as. ab ex & anclo. Priſciano dicẽte Anclo pro anclor. ſignificat effundo exhaurio ſupero Plau. in Sti. Ne iſte ẽ depol vinũ poculo exanclauit Ci. li. i. tuſ. Quod cũ exanclauiſſet oẽs labores tum incideret in mortis malũ ſẽpiternũ. Aliqñ exãclare eſt perpeti. Lucil. li. xxx. Quãtaſcũq; mõ ærũnas: quãtoſq; labores exãclaris. Aliqñ p̃ficere. Pac. Nõ poteſt menalippe hic ſine tua opera exãclari clau⁹.

¶ Exanthemata. appellantur a plynio eruptiones pituitæ. aliquando papulę.

¶ Exarmo.as. mãſuefacio. Vnde exarmatæ beſtię pro cicuribus & manſuefactis. Lãpril. in helio. Habuit leones & leopardos exarmatos i delicijs quos edoctos per manſuetarios ſubito ad ſecundã menſam & tertiã menſam iubebat accũbere ignorantibus cunctis q; exarmati eſſent ad pauorẽ & ridiculum excitandũ.

¶ Exareſco. p̃fecte areſco. Col. li. iiij. Et ſole ac vẽto penitus ſiccari atq; exareſcere. Cice. papirio. Deinde ipſa illa ſi qua fuit in me facultas orationis niſi me ad has exercitationes rettuliſſem exaruiſſet. i. omnino arida facta fuiſſet & defeciſſet.

¶ Exarefio. idẽ quod exareſco. niſi q; exareſco p̃prie extrinſecus fit. exareſco intrinſecus: vt de fuco marino dicit Ply. li. xxvi. ¶ Sed omnib⁹ articulis morborũ impoſitus anteq̃ exarefiat.

¶ Exaro.as. pe. pro. perfecte aro. ſed per trãſlationẽ ſignificat ſcribo. Qui. n. ſtilo ſcribũt in codicillis Hi quaſi ſulcos inſtar aratorũ ducere videnť. Ci. Cornificio. Hæc cũ eſſem in ſenatu exaraui.

¶ Ex aſſe. duæ partes ſunt. ſignificatq; ex tota hæreditate q̃ dicit as. aſſis. quę pluribus modis diuidebatur. Vnde dicimus. Hic ex aſſe hæres relictus eſt i. ex toto. Mar. lib. vij. Hæredem fabius labienum ex aſſe reliquit.

¶ Exauctoro.as. pe. pro. ſignificat ab auctoramẽto: hoc eſt obligatione militari atq; ſtipendio libero priuoq;. a quo Exauctorati milites dicuntur qui miſſionẽ habuerũt. Et q̃uis frequenter cũ dedecore exauctorare dicať per ſæpe tamẽ ſignificat miſſos facere a militia milites citra vituperationẽ. Liu⁹. lib. xxv. Volonũ exercitus qui viuo graccho ſumma fide ſtipendia fecerat velut exauctoratus morte ducis ab ſignis diſceſſit. Et li. xxvi. Cũ diſſeruiſſet Exauctoratos dimiſit. Vlp. Exauctorare interpretatur inſignia militaria detrahere. quod cũ infamia cõſicitur vt eſt apud Lãprid. qui ſcribit Alexãdrũ tumultuãtes legiones exauctorauiſſe.

¶ Exaudio perfectionem audiendi denotat. & hoc duobus modis. Vno cũ quod petimus impetram⁹ Vnde etiã dicere ſolemus. Vt nos exaudire digneris. Vir. Et nulli exaudita deorũ vota p̃ceſq; meæ. Alio cũ proxime ſeu vehementer audio. Liuit. li. i. Equitẽ clara increpãs voce vt hoſtes exaudirẽt redire in pręliũ iubet Ter. in hecy. Vereor ſi clamorẽ eius hic crebro exaudiat ne parturire intelligat.

¶ Exballiſto.tas. a balliſta fit & ſignificat decipio. Plau. Ego hũc cõmunẽ meũ atq; noſtræ oſm hoſtẽ exballiſtabo lepide. απο του βαλλω λεγεται και αλλο εſt το σκορπιοσ απο του σκορπιζω το αποσκεδαζω μυμι. ita ſcribit Michalus etymologicus & balliſta eſt maiorũ tormentorũ gen⁹ vnã bricolã dicebant aui noſtri.

¶ Excalfacio & excalfactorius. vide in dictione calefacio.

¶ Excandeſco. iſ. & excãdefacio. vide in dictione Candeo.

¶ Excandeſcentia. ab Apul. li. de dog. p̃ſonis appellatur ea aĩæ pars. q̃ irritabilis eſt habens domicilĩũ in corde. quã alio noĩe iraſcentiã noĩant q̃ iracũdia a Cicerone dicta eſt in prima tuſculana. a furore & impetu animę ducto vocabulo vt inquit plato in Cratilao.

¶ Excãto.as. ſignificat quod incãtatũ eſt alio incãtamento libero. qd & Recãto dicitur. Ply. li. xxviij Qui fruges excantaſſet. De recanto Idem. Nõ pauci & ſerpentes ipſos recantari putant. Aliquando Excantare capitur pro excludere. Plau. Nam crede cuius cor excantare poteſt.

¶ Excerebro.as. celebrũ excipio. vt apud Eſaiam Qui mactat pecus quaſi qui excerebret.

¶ Excetra: dicta eſt hydra: q; vno cæſo capite tria excreſcebant. Plau. in perſa. Cum excetra, cum antheo deluctari mauelim q̃ cum amore. Græco vocabulo dicitur Echidna. Oui. Pars quota lernea ſerpens eris vnus echidnæ. Scribit Diodo. Herculẽ debellaſſe hydrã nõ ſolũ ferro ſed etiã flãmis adhibito Ioalo qui inciſam ceruicẽ ardente face e veſtigio inureret. Conſtat ſecũdũ hiſtoricos hydram in lerna argiuorũ palude extitiſſe aquas cuomẽtẽ quę vaſtabãt vicinas ciuitates. in qua vno meatu clauſo multi erũpebãt. Quod herculesvidens loca ipſa exuſſit. & ſic aquę meatus clauſit. Nam hydra απο του υδατοσ. i. ab aqua nomen accepit. Plato aſſerit in Euthydemo hydrã fuiſſe callidiſſimam ſophiſtriam cui p̃ter ſapientiã pro vno ſermonis capite amputato multa repullulabant.

¶ Excedo.is. pe. pro. diſcedo egredior. Ci. In ipſa cura & meditatione obeundi ſui muneris exceſſit e vita. Item vltra cedo tranſeo. Col: li. vij. Cũ exceſſerint annos decem. fœtibus inutiles ſunt. Plau. in aul. Iſtic adeſto ſi hercle tu ex iſtoc loco digitũ trãſuerſum aut vnguẽ latũ exceſſeris. Item ſupero. vt Ci. excedit omnes eloquẽtia.

¶ Excido.is. pen. cor. ab ex & cado. a. in. i. mutata p̃teritũ excidi. ſupinũ excaſum facit. ſignificatq; deorſum cado. Vir. li. ii. Geo. Nã ſæpe incautis paſtoribus excidit ignis. Vñ per tranſlationẽ excidere aĩo eſt in obliuionẽ dare. Idem. Necdũ etiã cauſę irarũ ſæuiq; dolores Exciderãt aĩo: Interdũ Diſſentire. Luc. li. xxviij. Ego ab Archilocho excido.

¶ Excido.is. pe. pro. excidi. exciſum. extra vel de aliquo cædo. & penitus deſtruo. Ci. lib. ii. offi. Nec lapides ex terra exciderẽtur ad vſum noſtrũ neceſſarii. Idẽ in Cato. Quo modo carthaginimale iam diu cogitãti bellũ inferatur multo tempore ante denuncio. de qua vereri nõ ante deſinam q̃ illam exciſam cognouero.

¶ Excidiũ: & Excidio. ab excido deduci manifeſtũ eſt pro peremptione & quaſi nece vrbis aut prouinciæ vt cũ cæſis hominibus mœnia ad ſolũ deducuntur. Hæc etiã a cedendo dici videri poſſunt.

¶Exciſo.as.pe.pro.lanio verbero & quod vulgo dicitur ſtratio frapo. Plau. in ciſ. Capillo ſciſſo atq; exciſatis auribus.

¶Excello.is.exculi excelſũ. & Excelleo.es.excelui. ſignificat ſupero. Lact. li. vij. Qui oẽs licet eloquẽtia excelluerit. Hinc Excelſus magnus. Gel. li. i. Tanto fuiſſe herculẽ corpore excelſiorẽ.

¶Excerno.is. purgamẽta ventris emitto. Celſ. li. iiij. Quoniã portæ modo in inferiores partes ea q̃ excreturi ſumus emittit. Hinc Excrementũ purgamentũ & ſtercus. Vnde Ply. li. x. ſcribit. q̃ quia corpus excrementis calciamenta fœdauerit a Mẽcippe exanimatus ſit. Proprie tamẽ Excernere eſt extracernere. quod vernacula lingua dicimus Cernir fora Col. li. ii. Itaq; in area detrita frumẽta ſic aggeranda: vt omni flatu poſſint excerni.

¶Excerpo.is.pſi.ptũ. ſignificat ſecernẽdo extraho. Vnde excerpta dicimus q̃ ex libris veluti floſculos extrahimus.

¶Excipio.is.pe.cor. extra capio. Ci. li. tuſ. Nam ſi ſolũ eos diceres miſeros q̃bus moriẽdũ eſſet: nemine tu quidẽ eorũ qui viuerent exciperes. Aliquãdo excipere eſt ſe ad aliquẽ recipere. & proprie excipiũtur cadẽtes: aut in calamitatẽ collapſi. Lact. lib. ii. Hũc errãtẽ atq; inopẽ ianus excepit. Vir. li. iiij. Heu quis te caſus deiecta cõiuge tanto Excipit. Aliquãdo aliquid recipere. Aug. li. v. cõ. Et dũ cor aperiã ad excipiendũ q̃ diſerte diceret pariſ intrabat. Aliquãdo inquirere. Ci. li. ii. de ora. Quę dã dari ex hac vita ad pertrahẽdos aĩos hoĩm & ad excipiẽdas eorum voluntates. Aliqnãdo ſeperare. Vir. li. viiij. Ipſum illũ clypeũ criſtaſq; rubentis excipiã ſorti. Aliquãdo per dolũ capere opprimere. Idẽ Excipit incautũ patriaſq; obtrũcat ad aras. Aliq̃ colligere. Mar. Vẽtris onus miſero nec te pudet excipis auro Aliq̃ abſcondere. Plau. in aul. Nec parem tibi abeo indipiſces neq; furem excipies.

¶Exceptio.excluſio quæ ſicuti vlpianus docet interponitur actioni cuiuſlibet rei: ad excludendũ id quod in intẽtionẽ condẽnationẽq; deductũ eſt.

¶Excepto.as. ſæpe extra capio: vel ad me frequẽter traho. Ci. in parad. Et videat aliquẽ ſũmis ppſi. beneficiis vſum barbatulos mullos exceptantẽ depiſcina. Vir. li. iiij. Ge. Oræ oẽs verſæ iu zephyrum ſtant rupib⁹ altis Exceptãtq; leuis auras & ſæpe ſine vllis Cõiugijs vento grauidæ mirabile dictu. i. frequẽter ad ſe trahũt & capiunt.

¶Excipuũ qđ excipiẽ ſicut p̃cipuũ qđ ante capiẽ.

¶Excipula. ab excipio ſicut decipula a decipio & eſt ſeptũ ex arundinibus cõtextis ad capiendos piſces. Ply. Hyemato lacu fluctibę glomeratę voluũtur anguillę in tantũ mirabili multitudine vt in excipulis ei⁹ fluminis ob hoc ipſum fabricatis ſingulorũ milium globi reperiantur.

¶Excieo.es.exciui.cii. excitũ. extra moueo. Feſt⁹ Exciet. excutiet.

¶Excio.is.exciui. vel excii. excitũ. extra voco vel extra. ſeu valde cõmoueo. Plau. in ciſ. Vt mihi exciuiſti lachrymas. i. cõmouiſti. Et in epi. Quid eſt pater q̃ me exciuiſti ante ædes. P, Vt matrẽ tuam videas. i. euocaſti. Excire aũt expgefacere eſt. Liu. li. i. Hercules ad primã aurorã ſomno excitus.

¶Excito.as.pe.co. frequẽtatiuũ. Ter. in heau. Nũ vides q̃ tum mali ex ea re excites. Pro Expergefacio. Damaſus ad Hiero. Dormientẽ te & lõgo iam tẽpore legentẽ potius q̃ ſcribentẽ q̃ſtiunculis ad te miſſis excitare diſpoſui. Pro prouoco ſollicito ve. Col. li. i. Nã cũ certamine opus excitet tũ inceſſãtis aſaduerſio iuſta eſt & ſine querela videtur adhiberi.

¶Exclamare voce magna clamare. Plau. i ãm. Ibi neſcio qs maxima voce exclamat. Itẽ Exclamare alte vocare. Idẽ in eadẽ. Dũ hæc agũtur voce clara exclamat vxorẽ tuã. Exclamationes fieri ſolent ſine aliquo adminiculo, modo per nominatiuũ, modo per actiũ, modo per vocatiuũ.

¶Excludo.is.pe.pro.extra claudo eiicio. Plau. in aſi. Homo hercle hinc excluſus eſt foras. Hier. Philippũ regẽ macedonũ introeuntẽ ex more cubiculum vxor irata excluſit. per tranſlationẽ. excludere ponit pro liberare. Actius. Qua virtute hic ſe ſeruitute excluſit. Itẽ pro incubãdo pullũ emittere. Col. li. viiij Veteranas autẽ ad rem eligi oportebit quę iã ſæpius id fecerint. moreſq; earũ maxime pernoſci: quoniã alię melius excludant. alię editos pullos cõmodius educent. Idẽ columbę excludũt vigeſimo die Sic excludere eminuere & apparere quod idem fere eſt quod emittere. vt in p̃s. Excludantur q̃ probati ſunt argento. Vñ dicũtur & in arte Argentaria excluſores. i. ex quadam confuſione maſſæ ad ſuæ formæ expreſſores.

¶Excolo.is.pe.cor. Liui. excultũ perfecte adoro. Lactan. li. vi. Nam ſi deorũ cultores ſimulacra inſẽſibilia excolũt: & quicquid precioſi habẽt in ea conferũt. Habet & reliquas ſignificationes quas colo: ſed profectas ratione prępoſitionis ex.

¶Excõpoſito ſecũdũ ordinẽ datũ. Liui. Tũ excõpoſito orta vis: ſignoq; dato iuuẽtus romana ad rapiendas virgines diſcurrit.

¶Excorio.as. Vide in dictione Corium.

¶Excors. extra cor. quaſi ſine corde hoc eſt animo quo ſapimus. In corde enĩ vt inquit Ply. habitat mens. Vnde ponitur pro inſipiente. Lact. li. iij. In quo alios nõ excordes tantũ fuiſſe arbitror ſed etiã impios q̃ in ſecreta cæleſtis illius prouidẽtiæ curioſos oculos voluerũt immittere.

¶Excreare eſt quadã vi expuere. Celſus. Et interdum aliquid purulenti excreat.

¶Excreſcere: valde ſiue extra creſcere Col. li. v. Si ſatis excreuerint iugo ſupponãtur.

¶Excretũ ſupinũ ab Excerno ſignificat egeſtum. Vnde Excreta tritici dicũtur vulgo granacia. hoc eſt q̃ ex incerniculo pro immũdis ſeponũtur. Col. li. viij. Vbi annona eſt carior excreta tritici minute cõmode dantur gallinis. Ibi excreta nomẽ. Participium vero eſt. vbi paulopoſt ait. Furfures a farina excreti. Excretũ vero ſupinũ ab Excreſco. ſignificatq; valde creuit. Virg. lib. iij. Geo. Multi iam excretos prohibent a matribus hoedos.

¶Excubo.as.pe.co. vigilo: cuſtodiã facio: & quaſi minime iaceo vt milites extra caſtra vel extra tentoriũ ad imperatoris cuſtodiã noctu armati cõſidũt. Sal. in Iu. Neq; ſecus q̃ ſi iter faceret caſtra munire: ex cubitũ i porta: cohortes ex legionib⁹ pro caſtris equites auxiliarios mittere. Liui. Ptolemæũ ac leonatũ excubantes ad cubiculi limẽ excitauerũt.

¶Excubię: vigilię. licet vigiliæ tantũ nocturnæ dicantur: Excubiæ & diurnæ & nocturnæ.

¶Excubitor. qui excubat. vnde gallus dicitur excubitor qui peruigil horas cantu indicat.

¶Excudo.is.pe.pro.fi: vel excudi. ſum. cudendo

elicio Vir. Vt primũ ſilicis ſcintillã excudit achates Per tranſlationẽ. Lact. de opi. Profiteor nulla me neceſſitate vel rei vel tẽporis impediri. quo minus aliquid excudã quo philoſophi ſectæ noſtræ quam tuemur iſtructiores doctioreſq; in poſterũ fiãt. Sic Vir. Vt varias vſus meditando excuderet artes. id eſt ſtudioſe reperiret. Excudere etiã dicũtur gallinæ oua. quãdo ex eis pulli naſcũtur. quod & excludere dicimus. Col. li. viiij. Negatur anſer aliena excudere oua niſi ſubiecta ſua quoq; habuerit.

¶ Excuſo. as. pe. p. obiectũ crimẽ purgo & a me repello. Ci. Nulla eſt excuſatio peccati ſi amici cauſa caueris. Et excuſare eſt afferre ex cuſaſitionẽ id q̃d pecpeccãdi cauſam præbuit. q̃d potius p accuſo dici debere videtur, veluti ſi latrones aut flumina impedimẽto fuerũt ne ad diem adeſſe poſſem. Eo mõ quo quint. Tu tñ ſi interpellatus tẽpeſtatibus ſeri' veniſſes excuſares mare & ambiguos flatus. i. mare in excuſationem adduceres. Liui. de Torquato. Oculorũ valitudinem excuſauit.

¶ Excuſabile quod excuſatione dignũ eſt.

¶ Excuſatorius. a. um. quod ad excuſationẽ pertinet: vt excuſatoria epiſtola.

¶ Excutio. is. pe. co. ſſi. ſſum. ab ex & quatio. ſignificat quod vernacula lingua dicimus ſcorlare. Vir. li. xij. Sũmaſq; excuſſit vertice criſtas. plau. Excutedũ palliũ. Per tranſlationẽ ſignificat eiſcio emitto. Plau. in aul. Mihi miſero cerebrũ excutiunt tua dicta ſoror. Lapides loqueris. i. frãgũt. Vir. Excuſſus acõteus fulminis in morẽ. Itẽ deiicio. Hinc excuſſores equi dicũtur qui ſeſſorẽ deiiciunt. Ply. excuſſo circenſibus auriga cucurriſſe excuſſores conſtat & primatũ obtinuiſſe. Item eligo. Cice. lib. xij. phil. Iuuentutẽ oẽm ex tota italia excuſſimus.

¶ Excuſſoriũ cribrũ. Vide in dictõe Subcerniculũ

¶ Exdiſcutio. ab ex. & diſ. & quatio ſignificat pfecte diſcutio. Hiero. ad ctheſi. Cũ hæc ſcita habeant prouoco aduerſarios vt oẽs retro carthulas exdiſcutiant & ſi quid in meo ingeniolo vitij repererint proferant in mediũ.

¶ Exdorſuo. as. dorſũ confringo vel dorſo nudo Plau. in aul. Tu macherio cõgrũ murenã exdorſua quãtũ potes. Hæc duo præter regulã cõponũtur cũ ex. Non enĩ ex. ſede. cõponitur cũ d. ut educo.

¶ Execo. as. pe. co. ab ex. & ſeco. ſed. ſ. abiicitur. & ſignificat excido extra ſeco. Colu. li. iij. Arborem quã inſerere voles diligenter execato ea parte quæ maxime nitida & ſine cicatrice eſt. dabiſq; operam ne libram lædas.

¶ Execro as. pe. cor. ab ex & ſacro. abiecta. ſ. & a. in e mutatur. Dicitur & Execror. deponẽs. pro horrori & abominationi habeo. q̃d eſt magis in vſu. Virg. Et terrã altricẽ ſæui execramur vlyſſi.

¶ Exedo. is. pe. cor. vel exeſ cõrodo cõſumo. Ply. li. xxvj. Naſcũtur quoq; in ſanguine ipſo hominis aĩalia exeſura corpus. Ci. li. iij. tuſ. Aegritudo lacerat. exeſt aĩam. planeq; conficit. Aliq̃n exedere eſt extra ſeu de aliquo vaſe edere. Ter. in phor. Tu tibi hoc intriſti ubi omne eſt exedendũ.

¶ Exedra. locus ſpatioſus quaſi tricliniũ: que quaſi ad occidentẽ verſa eſſe ſolebat. Ci. lib. iij. de ora. Tũc dedita opera quieſcentibus aliis in eã iam exedram veniſſe in aquã Craſſus poſito lectulo requieuiſſet. Hier. ad Furiã. Si q̃s cœperit ægrotare. trãſfertur ad exedrã latiorẽ & tanto ſenũ miniſterio cõfouetur: vt nec delicias urbiũ: nec matris querat affectũ. Michalus aũt etymologic⁹. ἐξέδρα τοῦτο τὸ ἐξ ἕδρας τοῦ ξ καὶ ἕδρα καὶ συνεκτατικὸν ἕδρα παρὰ τὸ ἐζομαι τὸ ἐζω μέλλων ἑξω.

¶ Exemplũ inquit Feſtus quod ſequamur aut vſtemus. Exẽplar ex quo ſimile faciam⁹. Ply. li. xxxv. Sunt qui venerẽ dianæ ã illo pictã exemplari putãt Sed ſæpe cõfundũtur: vt exemplũ ſit ex quo ſimile faciam⁹. Sal. Litteras quas ſibi noĩe Catilinę reddidas dicebat exemplũ earũ infra ſcriptũ eſt. i. earũ forma infra ſcripta ex. Quint. li. x. Sic litteratũ ductus vt ſcribendi fiat vſus pueri ſequũtur. Sic muſici vocem dicentiũ. Pictores opera priorũ. Ruſtici probatã experimento culturã in exemplũ intuent Ci. Apio. Ex litteris quarũ ad me exemplũ miſiſti Oui. de triſ. Pluribus exẽplis ſcripta fuiſſe reor. Ponũtur nõnũq; pro eodẽ. Ci. pro Muræ. Domeſticũ te habere dixiſti exemplũ ad imitãdũ. Et iterũ Ad imitãdũ vero tam mihi propoſitũ exemplar illud eſt q̃ tibi. Dicitur & Exemplariũ pro exẽplari. Ply. Iuba hęc omiſit in hoc tractatu exẽplariũ vitioſũ ẽ Scienũ tamẽ q; exemplũ dicitur quãdoq; grauis pœna q̃ poteſt cæteris documento eſſe. Ter. in eu. Quæ futura eſſe debent exẽpla in eũ indigna. Rurſus exẽplũ dicit illud quod adhibeẽ rei aut probãdę aut ornãdæ cauſa. Vnde pars p̃bationis vocãt ab exẽplis. Et in elocutione exemplũ inter ornamẽta numeratur, pro quo exẽplar dici nõ põt. Similiter exẽplũ vocãt quod vulgo dicit mõſtra. Ci. Si quis purpurã aut aliũd quippiã vændẽs dicat. ſume a me ſed huius exẽplũ aliũde rogabo tibi quod oſtendã. aut ſi aceruos dicant ſe tritici habere & eorũ exemplum pugno nõ habent quod oſtendant.

¶ Exẽptus. Vide in dictione Eximo.

¶ Exequor. pe. cor. ſignificat perficio. & executioni mãdo. Apul. Neq; in tenebris ſed in propatulo iuſſi dñi exeq̃bar Q̃ſq; declaro exprimo. Ci. Var. Habeo multa occultiora q̃ vix verbis exeq̃ poſſũ.

¶ Exequæ. funebre officiũ. quod. ſ. in funere exequimur. ab eo dictæ q; hoies pompam poſt ſequũtur. Hinc Exequior. quod eſt exequias facio. vel exequis cõuiuor. Var. Ipſum propter ius liberti ſemitracti exequiãtur. Hęc etiã parentalia & iuſta dicebãtur

¶ Exerceo. es. cui. exercitũ. ab ex & arceo. quaſi extra arceo põmo fatigo. Ter. in adel. I ſane ego te exercebo hodie vt dignus es ſilicernũ. Quãdoq; Exercere eſt in operã ponere. Vir. lib. iij. geo. Exercete viri tauros. Quandoq; tractare. Col. li. iiij. Qui vrbanas ac delicatas artes exercuerit. quãdoq; habere. Sal. Iurgia diſcordias ſimultates cum hoſtibus exercebãt. quãdoq; lucrari. Ter. in heau. Ancillas ſeruos niſi eos qui opere ruſtico faciũdo facile ſumptũ exercent ſuũ oẽs produxi ac vændidi. Quãdoq; probe terrã colere. Vir. li. i. ge. Exercetq; frequẽs atq; imperat aruis. Hiero. a ſimili in p̃fa. pſalmorũ Cogitis ergo vt veluti quiddã nouale p̃ciſſum iã aruũ exerceã: & obliquis ſulcis renaſcentes eradicẽ. quãdoq; inſequi. Vir. Tũ vos o tyrii ſtirpẽ & gen⁹ omne futurũ Exercete odiis.

¶ Exercito. as. frequentatiuũ. Ci. pro cluẽ. Homo in primis ingenioſus & in dicẽdo exercitatus Hinc exercitatio. de qua Idẽ li. i. ad herẽ. Exercitatio eſt aſſiduus vſus cõſuetudoq; dicendi.

¶ Exercitiũ eſt ipſe act⁹ & vſus exercẽdi operãdiq;

¶ Exercitus. a, um. participiũ vt homo exercitus

qui multis negocijs assuetus sit & experiẽtia doct⁹ & detritus. Gel. Aderat forte ibi amicus noster homo lectione multa exercitus. cui plæraq; eoꝝ veterũ litterarũ q̃sita meditata euigilataq; erant. Ci. lib. v. tusc. vsus est inexercitus pro nõ exercitato cum ait. Asclepiadẽ ferũt nõ ignobilẽ nec inexercitum philosophum. Aliquãdo Exercitus sumit pro fatigato & in laboribus assueto. Vir. li. iij. Nate illiacis exercite fatis. Aliquãdo pro durato vt cũ quis diu se exercendo durus. hoc est robustus factus est corpore in laborib⁹ perferẽdis. Sal. in Iug. Nabdalsa exercito corpore. i. solidato vt exponit Nonius.

¶ Exercitus. us nomen. significat militũ copiã ab exercẽdo. quia vt inquit. Var. fit melior. Vege. li. ij Numerus militũ exercitaꝝ: vnũ ex re ipsa atq; opere exercitus nomẽ accepit. vt ei nunq̃ liceret oblui seq; vocabaꝝ. Docet etiã vegetius romanos milites tã veteranos q̃ tyrones exercen solitos ad omne genus armorũ. Oẽs enĩ artes iugibus exercitijs proficiũt: cũcta exercitatione cõualescunt: vt merito dictũ sit quotidiana exercitia ad sanitatem plus ꝓdesse q̃ medicos. Et nõ vnã cohortẽ neq; vnã alã sed numeros multos militũ exercitũ esse Vl. scribit

¶ Exercitorius. qui se exercet.

¶ Exercio. is. ui. itũ. ab ex. & sarcio cõponitur & significat Sarcio.

¶ Exentero. as. pe. cor. perforo. Plaut. in epi. Acutum cultrũ habeo qui exẽterẽ marsupiũ senis.

¶ Exeo. is. extra eo. egredior & construitur tam cũ actiõ q̃ cũ ablatiuo. vt exeo domũ. & exeo domo. p translationẽ exire est liberari. Luci. lib. xxviij. Ne hoc faciat atq; arũna exeatis. Item vitare. Vir. li. v Corpore tela modo atq; oculis vigilantibus exit. Item erũpere: vt apud eundẽ li. ij. Non sic aggeribus ruptis cũ spumeus amnis exit. Exire de potestate significat mentis impotẽ fieri. Cice. li. iiij. tusc. Iraq; iratos proprie dicimus exisse de potestate. i. de consilio: de ratione: de mente.

¶ Exero. is. pe. cor. exerui. exertũ. ab ex & sero. significat extrahio emitto. eleuo. nudo. Sta. Fulgentẽq; exerit ensem. Oui. li. i. fas. Credibile est illos pariter vitijsq; iocisq; Alti⁹ hũants exeruisse caput Idẽ Exerit hæc humerũ vestes trahit ille per altas. Col. li. viij. posuit pro exeo cũ ait. Nam cũ vincula exerere cotidiãtur nõ quiescunt.

¶ Exerto. as. ab exero. Vir. li. iij. At scyllam cæcis cohibet spelũca latebris Ora exertantẽ & naues in saxa trahentem.

¶ Exfio significat purgo. a quo Exfit⁹ us. pro purgatione.

¶ Exhæredare. vide in dictione Abdico.

¶ Exhalo. as. pe. pro. extra halo spiro. Lact. li. vij. Quos aũt morbus interimit spiritũ diuti⁹ exhalãt Vir. li. vij. Iauãq; exhalat opaca mephitim.

¶ Exhaurio is. ri. sus cuacuo fimo. Vir. li. iiij. Heu quibus ille fatus fatis q̃ bella canebat exhausta. Inde inexhaustus. pro infinito. Sic dicimus Gratias Deo inexhaustas replico.

¶ Exhæribare. est liq̃bas extripare. Col. li. v. Perticalis fere salix cũdẽ agrũ quẽ viminalis desiderat. melior tamẽ riguo prouenit. atq; ea talcis cõseritur & cũ germinauit ad vnã perticã sũmittitur. crebroq; foditur atq; exhærbatur: nec minus q̃ vinea pampinatur. Et alibi. Exhærbãdus est locus.

¶ Exhibeo. es. pe. cor. profero & in publicũ deduco. & videndi tãgendiq; hois facultatẽ ꝑbeo. vel re ostendo. quasi extra secretũ habeo. Paulus Exhibere est facere in publicũ potestatẽ: vt ei qui agit experiendi sit copia. Exhibere negocium est labore vel molestia afficere. Ci. lib. iii. offi. Quod cũ audisset adolescens negociũ exhiberi patri.

¶ Exhorreo. a quo Exhorresco. pro expauesco. Plan. Ciceroni. Sed nõ possum nõ exhorrescere si quid intra cutẽ subest vulneris quod prius nocere potest q̃ sciri curariq; possit. Ibi p assiue. Vir. actiue dixit li. vij. Adueniat vult⁹ neve exhorrescat aicos

¶ Exibilo as. pe. cor. significat cum sono vocis & populari tumultuariaq; sibilatiõe expello derideo. Ci. Histrio si paulũ se moueat extra numerũ. aut si versus pronũciatus vna syllaba breuior aut lõgior exibilatur atq; exploditur.

¶ Exigo is. pe. co. exegi. exactũ. excludo. eijcio expello. quasi extra ago. Plau. Itaq; oẽs exegit foras Et exigere ẽ debitũ repetere Ci. Casio. Lõgiores expectabo vel potius exigã. Hinc exigere pecuniam dicimur. q̃ nobis debetur. Et exactores vocãtur q̃ pecunias exigũt. Interdũ est cõuenienter postulare Lact. li. iiij. Sapiẽtia spectat ad filios q̃ exigit amorem. Interdũ vehemẽter & cũ instantia. postulare. Hiero. in pro. Ihobiq. Mirari nõ desino exactiõis vestræ instantiã. Exegistis. n. libriũ chaldæo sermone scriptũ ad latinũ stilum trahã. Interdũ agere seu traducere. Ter. in hecy. Illiq; exoptovt reliquã vitam exigat. Interdũ pcisere inquirere. Vir. Quæ rere cõstituit sociiscq; exacta referre. Sue. in Cæsare Britãniã petisse spe margaritarum quarũ amplitudinẽ cõferẽtẽ interdũ sua mari exegisse põdus. Interdũ facere. Vir. Quos improba ventris exegit cupidos rabies. Interdũ definire cõstituere: Idem li. iiij Decreuitq; mori secũ ipsa nocẽq; exigit. Interdũ Cõplere. Plau. in am. Menses iã tibi exactos esse vides. Interdũ vi extorq̃re. Ci. li. de di. Et cũ esset tritici modi⁹ sestertiis duob⁹ pro frumẽto in modios singulos duodenos sestertios exegisse.

¶ Exitiũ ab exeo. is. Festus. Exitiũ antiqui ponebant pro exitu: nũc exitiũ pessimũ exitũ dicimus. Vnde & mors dicit. aliquãdo calamitas. Teren. in phor. Qd ego nũc subito huic exitio remediũ inuentã inuenĩ Colu. li. i. Sic emunita sola & latera horreoꝝ prohibent curculionẽ. quod genus exitij cũ incidit multi opinãtur arceri posse si excsæ fruges in horreo ventilentur & quasi refrigerẽtur

¶ Exitiale: mortiferũ. calamitosum. damnosumq; Ply. li. viij. Ille cõtra vrinã sparsit prudẽs hãc quoq; leoni exitialẽ. Virg. lib. vi. Sed me facta mea & scelus exitiale lacænæ.

¶ Exitiabile. idem quod exitiale. Oui. lib. vi. met. Dumq; manu tentat trahere exitiabile ferrum.

¶ Exilio. is. pe. cor. ab ex. & salio. significat exeo & quasi saltando prosilio. Ci. Tyroni. Mihi credo tuis & illius litteris perlectis exilui gaudio. Huius frequentatiuũ est Exulto.

¶ Exiliũ priuatio patriæ. quasi extra solũ. Seneca in li. de cõsolatione apud Albinã matrẽ exiliũ diffiniens ait. Exiliũ nẽpe loci cõmutatio est. Hãc cõmutationẽ loci aliq̃ sequũtur incõmoda paupertas ignominia contẽptus quibus detractis nihil est qd magnopere exiliũ sit pertimescendũ. nec cõmutatio loci onerosa. Affectus enim est humani generis discursus & naturalis quædã irritatio aĩs mortas

lium ineſſe creditur cõmutandi ſedes & tranſferendi domicilia.

¶ Exilior.aris.exul fio. Vñ ſcribitur de Ioãne apoſtolo.q; Domitianus iuſſerit eũ exilitari.

¶ Exilicus.a.um.quod ad exiliũ pertinet: vt exilica cauſa quæ aduerſus exules agitur.

¶ Eximo.is.pen.cor.ab ex & emo.ſignificat excipio.ſeu aufero. Ter. V biubi ſueniã paphilũ vt ęgritudinẽ in qua nũc ẽ eximã atq; expleã gaudio. Aul. viij.cõ. De vinculo deſiderij cõcubit⁹ quo arctiſſimo tenebar.& ſæcularũ negociorũ ſeruitute quẽ admodũ me exemeris narrabo. Vñ. Exẽpti dicuntur excepti. Exẽptus apud iuriſconſultos dicitur q a ſuo iudice.ſiue iuriſdictiõe ordinarij ſubduct⁹ eſt.

¶ Exẽptile.pe.cor.qđ auferri & eximi põt. Col.li. viij. Quadratę perticę paxillis ſupponũtur vt auẽ recipiat aſſilientẽ. Sed idcirco ſũt exẽptibiles vt cũ res exigit a paxillis deductæ liberũ aditũ conuertẽtibus ſtabulũ prębeant.

¶ Eximiũ.excellens egregiũ: ab eo q; in ſacrificijs optimũ pecus de grege eximebat. vł q; eximia ſpecie aĩal numini offerẽdũ. Et eximij porci dicebant maiores qui ad ſacrificandũ electi erant ſignati macula: aut nota: ſicut egregię oues e grege electæ. Nã quod a vulgo exemptũ eſt: ſingulare dicit̃q; in aliorum ordine nõ ſit redigendũ. Vñ Vir. eximias hoſtias dixit q̃ ad ſacrificiũ deſtinatę eximũtur a grege: vt Quattuor eximios pręſtanti corpore tauros Dicitur & in malũ. Ci. in ver. Sin hanc vos in rege tam eximiã inuriã. tam acerbã neglexiſſe.

¶ Exin.pro exinde.ppter hoc quapropter. Ideo. Liui.li.i. Vt igitur pauloante animũ inter ſidenatẽ romanãq; rem ancipitẽ geſſiſti. ita iam corpus paſſim diſtrahendũ dabis. Exin duabus admotis quadrigis in curru earũ diſtentũ illigat Metiũ.

¶ Exinanio.is.ab ex & inanio. euacuo attenuo. & ad nihilũ redigo.

¶ Exinſperato.aduerbiũ quod non ſperabat. Liu. li.i. Ĩ clamore qualis exinſpato faucẽtiũ ſolet romani adiuuant militẽ ſuum.

¶ Exis dictio græca εξις qua ſignificatur habitus Ply.in epiſtolis. Ad tantã εξιν ſtudio & exercitatione peruenit.ſed cũ h hexis. απο του εχειν.

¶ Exiſtimo.as.pe.cor.puto iudico. & quaſi ex æſtimatione ſtatuo atq; decerno. Hinc Exiſtimatio quę fere ſemp paſſiue ſignificatiõis eſt. & pro reputatione ac bona fama capit̃: vt hõ magnæ exiſtimationis.i.de quo oẽs bene opinãtur. Pau.iurecõ. Exiſtimatio eſt dignitatis illæſę ſtatus legibus ac morib⁹ cõprobatus.q̃ ex delicto noſtro auctoritate legum aut minuit̃ aut cõſumit̃. Minuit̃ quotiens manẽte libertate citra ſtatũ dignitatis pœna plectimur.ſicut cũ relegatur q s. vel cũ ordine mouet̃. vel cũ phibetur honoribus publicis fungi: vel cũ plebeius fuſtibus cæditur: vel in opus publicũ datur: vel cũ in eã cauſam quis incidit quę edicto ppetuo infamiæ cauſa memoratur. Cõſumitur vero quotiẽs magna capitis diminutio interuenit id eſt cũ libertas amittit̃ veluti cũ aqua & igni interdicitur.

¶ Exiſto appareo emineo ꝓdo exurgo exalto. Ci. de diui. Sũmerſus equus voraginibus nõ exiſtit. Et iterũ. Exiſtit hoc loco quæſtio ſubdifficilis. Et lib. ſi. offi. Atq; eo tẽpore tantæ diſcordiæ ſecutę ſũt vt & tyranni exiſterent & optimates exterminarẽtur. ideſt exurgerent vel exaltarentur.

¶ Extare.eminere ſupereſſe. Vir. Torpẽt mole noua & ſummis vix cornibus extant. Vñ extare dicũtur libri qui demortui nõ ſunt. Ci. quę: vt ſcis: extat oratio. Nam vt de hoie q adhuc viuit dicimus ſupeſt. quaſi nõ eſt ſub terra humatus: ita de reb⁹ extãt quaſi extra ſtant & nõ intra atq; in tenebris latent. Et eſt trãſlatio ſumpta a ſtatua quæ ſtat & apparet. Huius contrariũ eſt. Intercido. quod eſt pereo. Ply. li. xxxv. vtrũq; cõplex⁹ eſt. Iã vero & onerarijs nauibus. quoniã & pericula expingimus ne quis miretur & rogos pingi exceptis operũ claritatibus quæ & ipſa cõueniet attingi ſiue extant ſiue intercidere. Interdũ extare eſt manifeſte eſſe. Lact. li. iij. ſi cęleſtibus beneficijs extiterit ingratus.

¶ Exlex: qui ſine lege vel extra legẽ viuit.

¶ Exoculaſſo.is. vide in dictione Oculo as.

¶ Exoche eminẽtia vel excellentia latine dicit̃. Vñ Cato exochẽ dicit̃ ꝓ excellentiã. εξοχος ελληνιστι.

¶ Exodiũ genus cãtus. vt inquit Iul.pol. quẽ cedẽtes de theatro cantare cõſueuerãt. ab εξ οδων. Sũt qui exponãt exodiũ eſſe cantũ. ab εξω extra ωδηι cantum. Erant enim ſecundũ eos exodia ridicula verſibus intexta fabellis atellanis potiſſimũ inſerta quæ ſine cantu ſolebant iuuenes iactitare. Iuue. Tandemq; redit ad pulpita notũ exodiũ. Et iterũ. Vrbicus exodio riſum mouet atellanæ. Sue. in Tyberio. Vnde vox atellanico exodio ꝓximis ludis aſſenſu maximo excepta percrebruit hircũ capreis naturã ligurire Exodiũ etiam ſignificat exitũ quaſi εξω της οδου. i. extra viam. vnde Var. finem vitæ appellat exodiũ. Idem. Quod cœperas modo in via narra: vt ad exodiũ deducas. Vnde etiam exodus liber quo iudæorũ exitus ab ęgypto deſcribitur. Sed ſecunda ſyllaba corripitur in exodo. tam in prima q̃m ſecũda ſignificatione. q̃uis alterũ ab οδου qđ viam ſignificat: alterũ ab ωδης. i. a cãtu cuius ſyllaba penul. eſt prod.

¶ Exoleſco.is.eui.ab exoleo fit. & ſignificat creſcere deſino. Vñ Exolet⁹ maſculũ ſcortũ: ſeu pathicũ cõcubinũ iam adultũ & fere dimiſſum quod creſcere deſinit. Olim Alexander romanorũ imperator exoletos heliogabali iuſſit deportari: aliquos etiã naufragio mergi. Scribit Ply. Hominẽ creſcere ad ãnos vſq; terſeptenos in longitudinẽ: tum deinde in plenitudinẽ. Aliquando Exoleſcere eſt vehemẽter creſcere. Vnde Exoletus.a.um. pro vehementer adulto. Plau. Reliqui domi exoletam virginẽ. aliquando ſignificat veterẽ fieri: deficere. Agręſtius. Adoleſcere augumenti eſt: inoleſcere coagmẽti: exoleſcere vanęſcentis eſt. Ply. li. xxxvii. Carchedonij neſcio an in totũ exoleuerint poſtq̃ metalla ęris ibi defecerũt. Col. li. ii. Nã multa ſũt vt dixi q̃ negligentia exoleſcant & fiant ſterilia. Vñ Exoletus: & ab vſu remotus. Quit. li. viij. Obſcuritas fit in verbis etiã ab vſu remotis: vt ſi cõmentarios q ſpõtificũ & vetuſtiſſima fœdera: & exoletos ſcrutatus auctores idipſum petat. Liui. Arte agendum exoleto iam vetuſtate odio.

¶ Exoluo.is. quod ligatũ erat perfecte ſoluo. Plau in epi. tu vt exoluã manus. Lac. li. i. Religionũ animos nodis exoluere pergo. Item Exoluere eſt perfecte ſoluere. Hiero. in proœ. epi. pſal. Sunt nõnulli qui votum quo deo vouerunt ſe in ſingulos dies pſalterium totum in eius laudem eſſe dicturos:

vel diaholo exagitati: vel e cõtrario ieiuniorum'au ſteritate: vel debilitate corpis id exoluere nequeãt. Item premio afficere. Lact. li. x. Imperatori omni um deo fides ſeruanda eſt: qui non tantum viuenti bus ſed etiam mortuis poteſt virtutes exoluere. I tẽ Expedire liberare. Ter. in hecy. Illas errore & te ſi- mul ſuſpitione exoluas.

¶ Exomides. genus veſtis q̃ aliis ſuperponit. Sũt qui comicorũ veſtiũ eſſe intelligant exertis hũeris.

¶ Exorbito. as. pe. cor. quaſi exorbita recedo. Or- bita vero veſtigiũ eſt rotæ decurrẽtis ſiue circuitus. Aug. li. viiij. ci. dei. Non eis cedentes ad aliquid ap probandũ vel perpetrãdũ quod exorbitet ab itine- re ſapientiæ & lege iuſtitiæ.

¶ Exorcizare inquit. Aug. li. i. de beata vita eſt pet diuina immũdũ ſpiritũ adiurãdo expellere Exorciſ mus aduiratio. Exorciſta adiurator. ſed ſpirit⁹ridẽt barbariſmos. ideo dicendũ eſt exorgibare nã com ponitur ex ἐξ καὶ ορκη εγθεμρημα καὶ σουιλαστ ἐξ ορκιειμειϲ ορκημ εμβαλειμ.

¶ Exordiũ. initiũ. Vir. li. iiij. en. Quoniã reginã ãbi re furentẽ audeat affatu q̃ prima exordia ſumat Ci. li. i. ad herẽ. Exordiũ eſt principiũ oratiõis p quod animus auditoris vel iudicis conſtituitur vel appa ratur ad audiendũ.

¶ Exordior. iris. exorſus incipio. Plau. in aſi. Per- gam quo occœpi & ibi cõſilia exordiar. Virg. li. ii. ge. Non hic te carmine ficto atq; per ambages & lõ ga exorſa tenebo.

¶ Ex ordine ſine intermiſſione. Vir. lib. iiij. ge. Se- ptem illũ totos perhibent exordine menſes fleuiſſe

¶ Exorior. naſcor emergo exurgo Ter. Tu ſola ex orere quę perturbas hæc tua imprudentia. Et exori ri inuadere eſt. Nam vt Do. inquit. Qui expectans aliquẽ inuadit exoriri dicitur.

¶ Exorno. as. valde orno: ſeu magnifice apparo i- ſtruo. Plau. in aul. Repudiũ rebus paratis: exorna- tis nuptijs. Ter. in eu. Ita viſus eſt dudũ quia varia veſte exornatus fuit. nũc eo videt tibi fœdus quia illam nõ habet. Interdũ Exornare fœdare dicitur. Idem in heau. Ego ne ſi viuo adeo exornatũ adeo depexũ dabo vt dũ viuat meminerit ſemper mei.

¶ Exors. tis. extra ſortem. Cui cõtrariũ eſt Cõſors

¶ Exorno. as. pe. pro. orãdo induco: ſeu orãdo im petro. Ter. in phor. Neq̃ te exorare vt maneas tri- duum hoc. Idem. Orator ad vos venio ornatu pro logi: ſinite exorator ſim. Interdũ exorare ſignificat pro magna gratia orare p̃ſertim quãdo cũ duobus accuſatiuis cõſtruitur. Plau. in cap. Vnum exorare vos ſinite nos. Sic dicim⁹. Hoc vnũ te exoro. Hoc eſt vnũ pro magna gratia: ſiue vnũ magnopere te oro. Quod præpoſitio ex. & oro cõmode & natura liter expetunt.

¶ Exorabula. ab Apuleio vocãt oĩa artificialia ar- gumenta quibus orator per vim eloquẽtiæ iudices exorat.

¶ Exos. ſine oſſe. Lucil. Exos & exãguis tumidos perfluctuat artus.

¶ Exoſſo. as. oſſa detraho. Ter. in adel. Cõgrũ iſtũ maximũ in aqua ſinito ludere pauliſp. Vbi ego ve- nero exoſſabitur. Apul. Exquamatus atq; exoſſa- tus piſcis vix palpitat amplius.

¶ Exoticus. a. um. pe. cor. peregrinus aduentitius. Plau. in muſ. Non poſſum olere vnguenta exotica hoc eſt aliunde apportata.

¶ Expando. is. vide in dictione pando

¶ Expalpo. as elicio. Plau. in aul. Nũc ſeruus argẽ tum a patre expalpabit

¶ Expapillo. as. vſq; ad papillam denudo. Vñ bra chium expapillatũ dicit. Plau. in mili. Idẽ cõnexũ in humero leuo expapillato brachio.

¶ Expato. as. pe. pro. Expatare eſt in locũ patentẽ ſe dare. Pacu. Expatãt ſe oẽs: publicecq; oſtendunt. Et ſic a pateo fit. Quidã a ſpatiũ deriuãt. vt ſit. Ex patare in ſpatiũ ſe conferre. Sed & ſpatiũ a patẽdo deducitur. Nihil. n. aliud eſt ſpatiũ q̃ locus ſiue tem pus patens. Hoc eſt interuallũ vel loci vel tẽporis.

¶ Expectoro. as. pe. cor. extra pectus eijcio. Ci. li. iij. de ora. Tũ pauor mihi ſapientiã omnẽ exaĩato expectorat.

¶ Expello. is. eijcio. Plau. Ancillã domo expulit.

¶ Expulſo. as. frequentatiuũ. quod ſignificat fre- quẽti pulſu agito. Mar. Si me nobilibus ſcis expul ſare ſiniſtris ſũ tua ſi neſcis ruſtice redde pilã. Hinc Expulſor. & expultrix verbalia. Cice. Expultrixq; vitiorum.

¶ Expulſim aduerbiũ. ſignificat freq̃nter pulſãdo

¶ Expeculiati. dicũtur ſerui ſine peculio. quo voca bulo vtitur Plau.

¶ Expecto. as. ab ex & ſpecto ſignificat obſeruo. Teren. in an. Expecto quid velis. Quoniã vero a- ſpiciẽtes aliquid diligẽter manere diuti⁹ eodẽ loco ſolemus expectare. q̃nq; p manere capitur & oppe- riri. Ter. in phor. Senẽ quoad expectatis veſtrum ſ. Itẽ pro deſiderare. qm̃ q̃ deſideram⁹ cum volupta te aſpicim⁹. Vir. i. ii. Expectare venis. Ter. i an. Ex pecto quid velis. i. deſidero ſcire q̃d velis. Vñ expe ctatus pro odioſo & moleſtæ vitæ Nam filijs parẽ tes aut amabiles ſunt: aut expectati. amabiles boni expectati mali. quorũ mors indies ſingulos expe- ctanda & exoptanda eſt. Itẽ pro ſperare. Virg. li. i. ge. Sed illos expectata ſeges vanis eluſit ariſtis.

¶ Expedio. is. pe. cor. libero & quaſi pedũ ligamẽ- ta diſſoluo. Siſẽ. libro tertio hiſto. Inermes armati impeditos expedit. Aliquando ponitur pro Expli co. Seneca. Iam diu vtile ſit expedi. Aliquãdo pro extra fero profero. Virg. Cereremq; canijſtris expe diunt. Aliquando pro extollo. Idem. Tum vero augurium rutili clamore, ſalutant expeduntq; ma- nus. Et expedire eſt vtile ſeu bonũ ac neceſſarium eſſe. Sed hoc tantũ in tertia perſona ſingularis vel pluralis numeri. Ter. in heau. Expedit bonas eẽ vo bis. Idem in phor. Noſtrapte culpa facimus vt ma- los expediat eſſe dum nimiũ dici nos bonos ſtude- mus & benignos. hoc eſt cõgruat & quaſi neceſſe ſit

¶ Expediti milites dicũtur leuioris armaturæ & ſi- ne impedimentis.

¶ Expeditio vocatur cũ exeũt milites ad bellũ. q̃ expediãt rẽp. aut ſe a cæteris negocijs. Curti⁹ Om- nẽ expeditionẽ ac militarẽ apparatum adduxit.

¶ Expendo. is. di. ſum. põdero. Plau. in aſi. Quot pondo te cenſes eſſe nudũ? At pol ego qui te expẽ diſcio. nudus vinctus centum pondo es per pedes quando pendes. Quandoq; ſignificat exacte exa- mino conſycero. Cic. li. i. offi. Quæ contẽplantes expendere oportebit: quid quiſq; habeat: ſua eadẽ- q; moderari. Ambro. libro primo offi. Expendat atq; examinet verba ſua. Quãdoq; eſt perfecte ſol- uere. Vir. li. ii. en. Et ſcel⁹ expẽdiſſe merẽtẽa Locoõ ſa ferũt ideſt pſoluiſſe. Quãdoq; exponere erogare

Vnde Expensæ dictæ sunt. Hiero. Qualiter fauẽte deo tota hæc dies expendatur in laudem & cũ gaudio celebretur.

¶Expensa.æ. sumptus.

¶Expio.as. vide in dictione Pio.as.

¶Expergo.is. xi. ctũ. quasi exporrigo. a sõno excito. Cice. Experge te iam. vnde Experrectus excitatus. q; recentes a sõno exporrigi & extẽdi solemus

¶Expergiſco. is. & Expergefacio. & Expergifico actiuam significationẽ habent. Plynius. Vrtica letargicos expergiſcit tactis cruribus magiſq; fronte. Gel. Ingenio expergificãdo ratus idoneas. Cic. Expergere facias scripsit pro te expergefacias. Expergiſcor. & expergefio passiuã. Ci. Expergiſcimini aliquãdo atq; exurgite. Ab Expergiſcor fit Experrectus secũdũ Diom. Expergitus ab expergor. Et expergefactus. ab expgefio. Expergitus dicitur qui saciatus somno sponte vigilat. Vñ & Luci. ait. Ego e sõno pueros cũ mane expergitus clamo. Experrectus a quiete impeditus. Sal. Experrecti sõno arreptis armis tumultũ facere. Expergefactꝰ qui p aliũ somno excitatus est. Festus aliter Experrectus qui per se vigilare cœpit. Expergitus ab alio excitatus quẽ solemus dicere expergefactũ.

¶Experior. iris. expertus significat tentare. Ter. in enu. Omnia prius experiri consilio q̃ armis sapientem decet. Vnde inexpertus intentatus. Virg. Nequid inexpertum frustra moritura relinquat Et experiri doceri. Idem. Vos & cyclopea saxa experti reuocate animos. Vnde experti periti dicunt. Experientia vsus doctrina.

¶Expes. ab ex & spes. sed. s. abijcit & significat extra spem: vel sine spe.

¶Expers. extra partem: vel sine parte. & ponitur pro ignaro. rudiq; & nullam rerum experientiã habenti. Apul. homo rudis: omniũ bonariũ artiũ expers. Quandoq; etiam pro eo qui nõ sentit. Vñ expers doloris: qui nõ sentit dolorem. Expers mortis: qui non moritur. Expers lucis qui non habet lucem. Quidam hoc nomen componi volunt a pars quidam ab experior.

¶Expeto. is. penultima correpta. Vide in dictione Appeto.

¶Expilo. expilas penultima producta. diripio deprædor: furtiue fraudo. dictum a pilis romanorũ telis. vel a græco πιλω. q. οπιλω id est cõplano. q; qui e domo supellectilem detrahũt æquare ac complanare oia vidẽtur. Inde apud iurisconsultos titulus est de crimine expilatæ hæreditatis: & qui alienã hæreditatẽ expilauerit extraordinarie solet coerceri. Ci. in parad. Si socios spolias ærarium expilas. Ouid. li. iij. me. Expilatq; genis oculos.

¶Expiro. as. penul. produc. dictũ a spiritu effuso: vel a spiraminibus quasi spiritũ emitto. Luc. lib. iij Expirans animã pulmonibus æger agebat. Aliqñ per se plenũ est: vt Expirauit. i. mortuus est

¶Expiſcor. aris. diligenter quæro vbi nam pisces lateant. Sæpius tamen Expiscari pro indagare sumitur. Ter. in phor. Perinde expiscare quasi nõ noris. Quãdoq; pro lucrificare. Plau. Tandẽq; nescio quid ab eo expiscatur.

¶Explano. as. pe. p. perfecte planũ facio. declaro Sal. De cuius moribus hois pauca prius explananda sunt q̃ initiũ narrandi faciã.

¶Explanto. as. Vide in dictione planto.

¶Expleo. es. perfecte impleo seu satio. Virg. li. iiij geo. Improbus ingluuiẽ ranisq; loquacibus expet Sal. Neq; prius iugulãdi finis fuit q̃ silla omnes suos diuitijs expleuit. Interdũ Compleo seu perficio Virg. Discedam explebo numerum reddarq; tenebris. Ply. li. xxxvi. Vlcera eorũ purgant leniter: explẽtq; cicatrices & emẽdant. Interdũ consolor. Teren. in heau. Hem tot mei soli⁹ solliciti sunt causa vt me vnum expleant. Interdũ Minuo. Nam ex. quãdoq; priuatiua est. Ennius. Nauibus explebant sese terrisq; replebant.

¶Explico. as. pe. cor. proprie extẽdo: emitto. Ci. Quæ virtus præter cæteras totã se ad alienas vtilitates porrigit atq; explicat. Per translationẽ signifícat explano ostendo. Idem. lib. iij. offi. Vt quędã sibi concedantur quo facilius quæ volunt explicẽt Item extraho. Ouidius. Atq; explicat ensẽ. Item exhibeo. Marti. Explicat & cœnas vnica mensa duas.

¶Explodo. is. pe. pro. si. sum. ab ex & plodo significat cũ sono elido quod fit cũ rem quæ non placuit clamore & gestu ac strepitu damno. Nec proprie idem est quod manibus cũ sono pulsantibus eijcio sicut Lau. Valla docuit. Nec supplodo est pedẽ terræ incutio. Nec complodo. significat aduersas manus inuicẽ collido. Quod non significat exse. alioquin Cicero frustra pedẽ adiecisset. lib. i. de ora. Pedem nemo in illo iudicio supplosit: Similiter. Quintil. li. xi. Pedis supplosio vt loco est opportuna vt ait. Ci. in cõtentionibus aut incipiendis aut fouendis: ita crebra est inepti hominis & desinit iudicem in se conuertere. Aliquando per translationẽ supplosus pro reiectus ponitur. Dama. papa. Hieronymo. Abscissis opinionib⁹ ambiguitatibus supplosis. Idẽtidem de Complodo dicendũ est: quoniam & Hieronymus libro numerorũ manibus addidit. Iratusq; balach. contra Balaam Complosis manibus ait ad maledicendum inimicis meis vocaui te: quibus econtrario tu modo benedixisti. Et in Ezechi. Ecce complosi manus meas super auaritiam tuam. Apulcus scribit. Complodere vacuas manus doloris & mœstitiã signum esse Quintilianus libro vndecimo. Nam etiam & Complodere manus scenicum est: pedes applodere interim licet. Præterea q; ista verba a plodo composita nõ nisi actibus pedis vel manuũ accommodari possint minime credíderim q̃is plærunq; accõmodentur. Lactantius enim libro de opi. ho. ad linguæ actũ vsus est complodo cũ dixit. Bestias etiã potu adiuuat. protenta enĩ cauataq; hauriũt aquã: eamq; cõprẽsam linguæ sinu ne tarditate et mora effluat: ad pallatum celeri mobilitate cõplodũt. Hierony. libro Iudi. Cœperũt buccinis clangere & cõplodere inter se lagenas. Cumq; per gyrum castrorũ in tribus personarẽt locis & hydrias cõfregissent: tenuerũt sinistris manibus lampades: & dextris sonãtes tubas. Præterea: q; Explodo significet eijcio manibus & quidẽ cum sono pulsantibus. nequaq̃ verum est: quoniã si eijcio significaret. Cice. libro. iiij. de fi. bo. nõ dixisset. Quærimus autẽ non quę sint iam sed vnde sint explosæ electæq; sententiæ pirronis Aristonis Heril. Et pro Cluẽ. Te vero illud idem qd̃ tum explosum & electũ erat nũc rei tulisse demiror. Si autẽ significat per pulsationẽ eijciendũ quempiam manuũ vel pedum siue alio aliquo liquet explodo non signi-

care eliclo: quonīã. &. copulare debet diuerſa: & nō temere Ciceronē electæ & electum ſubtexuiſſe credi pat eſt. Quandoq; Explodere ſignificat aliquid tanq̄ indignū ſeu inutile eijcere, Cice. libro ſecundo de diuinitate. Sed hoc genus diuinationis vtra iam communis explosit, Applodo etiam Hiero. Pedibus accommodauit: Sicut ſupplodō contra Vig. ſcribens. Recordare quæſo illius diei quando me de reſurrectione corporis prædicante ex latere ſubſultabas & plaudebas manu & applodebas pede. Idem Damiano. Nam ſi applosiſſet pedem: intendiſſet oculos: rugaſſet frontem: iactaſſet manus verba tonuiſſet: tenebras ante oculos offudiſſet iudicibus. Igitur applodo cōplodo Explodo Supplodo & ſi qua alia reperiantur ſecūdum rei actum cui applicātur: ita ſumi oportet. Et quicquid ſignificat quatio: eiuſq̄ cōpoſita idipſum plodo eiuſq̄ cōpoſita deſignāt. niſi q̄ in ſono pulſationis diuerſa eſſe exiſtimo: & quibuſdam actibus rerū iſta non accōmodari quibus illa.

¶ Exploro. exploras. penultima producta. Exclamo. & cū fletu quodam vocifero. Varro. Gemit explorat. turbā omnē concitat. Vnde tractū eſt vt capiatur pro intentius ac etiā cū voce inquirere. Vir. Exire locoſq̄ explorare nouos. Hinc Exploratores dicti ſunt. Interdū Explorare dicitur obſeruare Idem libro nono. Nec nō & trepidi troes formidine portas explorant. Interdū probare. Cic. in Catone. Quis eſt tam ſtultus q̄uis adoleſcēs cui ſit exploratū ſe ad veſperū eſſe victurū? Interdū delibetare. Vir. Tuus o regina quod optas Explorare labor. Interdū ſiccare. Idem libro primo. Geor. Et ſuſpenſa focis explorat robora fumus.

¶ Expono. is. pe. pro. explico declaro. oſtēdo. Ci. lib. i. Phil. Anteq̄ de rep. ſcribam. P. Con. exponā vobis breuiter conſiliū profectionis & regreſſionis meæ. Vnde Expoſitio pro interp̄tatione. Idē. Vocat ad cœnam: deinde ipſe prętorē: exponit copias ſuas omnes. i. oſtendit. Ponitur quandoq; p extraho: & quaſi extra pono. Virg. lib. xi. Socios de puppib⁹ altis pōtibus exponūt. Quādoq; p Abijcio. Vñ infantes abiecti vt perēāt Expoſiti: ſiue Expoſititij dicuntur. Ter. in heau. Erat hic corinthia anus haud impura. ei dedi exponēdā. Plau. Reuertar ad illam puellā expoſititiā. Quādoq; p expendo. Solinus. Cū magnā his pecuniam expoſuiſſet Quādoq; pro Expromo. Ci. Cū tibi expoſita eſſet ad prandiū omnis Pamphilia.

¶ Expoſco. is. vide in dictione Poſco.

¶ Expoſtulo. as. pen. cor. Exquiro. conqueror. ſeu querelā apud eū ipſum depono q̄ fecit iniuriā: & cū q̄rela amicos inſto. & quaſi offitiū amicitiæ in alio deſydero. Et nō ſolum abltō cū prępoſitione tūgitur ſed etiā alti abltō. Marcus Cicer. filius. Lenis & facilis a te exiſtimari debeo: q̄ nihil tecū de ipſis rebus expoſtulē. Aliq̄n ſine ipſo abltō vt cū iniuria de qua q̄s rationē poſtulat in actō ponit Et tūc etiā ſignificat exquiro. Ter. in an. Sed quid agā adeā ne & cū eo iniuriā hāc expoſtulē? Iniuriā. i. rationē ſiue cauſā iniurię. Aliq̄n expoſtulat eſt vehemēter poſtulare. i. vehemēter velle: rōne ex q̄ multū auget Poſtulo vero p volo ſępe ſumit. Ter. i an. Etiā me nūc ſecucere iſtis dictis poſtulas De expoſtulo Idē in adel. Si me in illo crecidiſſe hoīm numero q̄ ita putant ſibi fieri iniuriā vltro ſi quā fecere ipſi ex poſtulāt & vltro accuſant. Do. Expoſtulatio quere la aduerſus illū ipſum qui peccauerit.

¶ Exprimo. is. pe. cor. p̄mendo extraho. Ply. Expreſſo vino infundit aqua vinaceis. Aliq̄n Declaro manifeſto Macro. Nihil vnq̄ locutus fuit expreſſius. Hiero. in prolo. Tobiæ. Quicq̄d mihi ille hebraicis verbis expreſſit: hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui. i. elocutus eſt. Idē. Et nomen dñi tetragrammaton in quibuſdā grecis voluminibus vſq̄ hodie ātiquis expreſſum litteris inuenimus. i. clare vel proprie ſcriptum.

¶ Exprobro. as. pe. cor. q̄ alijs p̄ſtiti cōmemorans impropero. Ter. Nam iſthæc cōmemoratio quaſi exprobratio eſt imemoris beneficij. Sumit tñ exprobrare pro qualēcūq̄ culpā obijcere. Ouid. li. xij me. Trepidoq; fugā exprobrauit amico. Et apud euangeliū. Exprobrauit incredulitatē illorū.

¶ Expugno. Vide in dictione Pugno.

¶ Expūgo. is. Extrudo. atq̄ amoueo. Perſius. Expungā nanq̄ eſt ſcabioſus & acri bile tumet. Vnde etiā ſignificat milites ab exercenda militia repellere adēpto ſtipēdio ſignificat. Seneca li. iiij. de bñfi. Pignus eſt protinus aliud. inuicē mittere & munus munere expūgere: quod ſignificat delere ne debere videat. Milites. n. pūctis ſcripti inferūtur legioni & iurāt vt docet Vege. lib. ij. Inde expūcti dicū deleti & a militia remoti. Itidē Expūgi dicūt iudices q̄ñ amouētur a iudicando veluti cancellati ex albo iuditiū. Diſpūgere quoq; ſimile eſt. quod ſignificat Conferre accepta & data ſicut Papinianus iureconſultus docet.

¶ Expuo. is. cū faſtidio aliquid eicio. quaſi pus extra mitto. Pus aūt eſt omnis humor corpori onerous. Vt. Et periculoſam cum tuſſi miſer expuo ſaliuam. Ter. per tranſlationē in eun. dixit. Illā vbi expueret miſeriā ex animo.

¶ Exputo. as. pe. cor. ab ex. & puto. cōponit ſignificatq̄ ex arbore puto & incido. Col. lib. xi. Palos vna opera cædere & exputatos acuere centū numero poteſt. Item Exputare eſt perfecte ſiue extra putare: vt apud eundē. lib. iiij. Deinde velut veteranā vitē totam exputare: & ad vnā materiā firmiſſimā redigere nodoſq̄ & cicatrices alleuare ſatis officiū eſt. Itē eſt perfecte intelligere ſeu diſcere. Plancus Ci. Quæ mens cū: aut quorū cōſilia a tanta gloria: ſibi vero etiā neceſſaria ac ſalutaria auocarint & ad cogitationē cōſulatus bimeſtris ſummo cū terrore hoim: & inſulſa cū efflagitatiōe trāſtulerint exputare nō poſſum. Exputare vero cōpoſitū ab ex & ſputo habet pu ſyllabā. p. & ſignificat q̄ ſi extra ſputare

¶ Exquiro. pe. pro. diligēter inquiro ſcerno eligo Vñ Exquiſita opera. dicūtur opera electa quaſi diligenter queſita. Plau. in am. Tu certo heri aduenientem ilico & ſalutaui & valuiſſes ne vſq̄ exquiſiui.

¶ Exquiliæ tantū pluraliter. omæ mōs erat ab excubiis regis: vel q̄ excultę fuerīt a Tullo rege. Ouid. lib. faſ. Adde q̄ excubias vbi Rex Romanus agebat qui nunc exquilias nomine collis habet. Hic & exquilinus mons dicitur. Var. Exquilinus mons ſepticeps apud ædem Iunonis lucinæ vbi ędituus habitare ſolet.

¶ Exta proprie ſecur. cor: & pulmo dicūtur. quia ī parte ſupiori locant ab extādo. Et lien & iecur hoc noīe appellantur: quoniā ſupra inferiora inteſtina locantur. Vir. in ge. Linguiaq̄ in verubus torrebi-

mus exta colurnis. Oſa ſimul cõplexus eſt. Romanorum religio ſemper extorũ caput putauit iecur. Vnde Feſ. Hec oſa exta dici putauit quia diis proſecent qui extãt eminẽtq; vt non a ſitu: ſed ab officio dicta putarit. Scribit Ply. lib. xxx. p̃ cordia vocari vno noĩe exta in homine.

¶ Extales: via purgandæ alui. Hiero. in li. g. Et cõputerſcebant prominẽtes extales eorũ.

¶ Extẽplo aduerbiũ tota vna dictio. ſignificat ſtatim quaſi extra tẽpus. hoc eſt tẽporis cõmoditatẽ. Templũ. n. dicitur locus manu deſignatus in aere poſt quẽ illico captãtur auguria ſeu q̃ augures ſtatiuiſis auſpiciis: vel a tẽplo cæli oculos auertebant: vel e templo terrę diſcedebant.

¶ Extipices. pe. cor. dicti ſunt haruſpices ab extis inſpiciẽdis Extiſpicũ ipſa extorũ inſpectio q̃ alio noĩe haruſpicina dicitur.

¶ Ex tẽpore duæ ptes ſunt: & ſignificat ex improuiſo & impẽ meditate. Ci. Quos credimus expedire rem & cõſilũ ex tẽpore capere poſſe. Inde vocatur Extẽporalis ſiue Extẽporaria oſo. Vide in dictiõe Temporalis. Aliquãdo ſignificat ex tẽpore pro tẽporis cõditione. Ci. li. iij. off. Hutus gñis q̃ſtiones innt hæ oẽs in quibus ex tẽpore officiũ quæritur.

¶ Extendo. is. Vide in dictione Tendo.

¶ Extenuo. as. valde tenuẽ facio: ſiue minuo. Cic. li. ij. ad herẽ. Defenſor aũt fuiſſe cauſam negabit ſi poterit: aut eam vehemẽtet extenuabit.

¶ Exterreo. es. rui. ritum. vide in dictione Terreo. Hinc Exterius quod mõ pauefactũ ſignificat. Vir. Plauſumq; exterrita pẽnis. Dat tecto ingentẽ. Modo accenſum inflãmatũ. Idem. Sæuit agris aſperq; ſiti atq; exterritus æſtu.

¶ Exterebro. as. pen. cor. extra: vel valde terebro. Per tranſlationẽ ſignificat aliquid extorqueo ſcrutor & curioſus quæro. Var. atq; oẽs adeo perquirit atq; exterebrat artes.

¶ Exter. a. um. pe. cor. idem quod externus. Vnde Sta. Exter honos dixit.

¶ Exterus. a. um. idem qđ Exter. Vir. li. iiij. Et nos face extera quærere regna. Fitq; ab Exter. quod ab Extra deduci certũ eſt. Hinc Exterior Extimus ſicut Ab Interus interior intimus.

¶ Externus. a. um. quod. nõ eſt ex patria. Liu. li. i. Timor deinde patres inceſſit ne ciuitatẽ ſine imperio: exercitum ſine duce multa circa ciuitatẽ irritatis animis vis aliqua externa adoriret. Proprie aũt quod foris & palam eſt. At heſternus cum h. & s. fit ab heri Ci. li. i. tuſ. Dici nõ poteſt q̃ ſim heſterna tua diſputatione delectatus.

¶ Externo. as. ab ex & ſterno demẽtẽ facio. Pacu. Sed eccã miſeram quã frequens luctus externauit.

¶ Exterraneus: aduena quaſi ex alia terra. ſicut Cõterraneus qui eſt ex eadẽ terra q̃is id nomẽ parum aberuditis vſurpetur. Exterraneꝰ etiã vocatur qui ante tempus natus vel potius eiectus eſt. Dictus q̃ eum mater exterrita eiecerit.

¶ Extero: is. pe. cor. extra tero: aut terẽdo extraho Col. libr. ij. Cum rurſus ampliõr meſſis prouenerit. quicquid exteretur capiſterio expurgãdũ erit. Var. lib. i. re. ruſ. Apud alios exteritur grege iumentorũ inacto. & ibi agitat e perticis q̃ vngulis e ſpica exteruntur grana. Exterere etiam dicimus aciem ferri vt exacuta ſit.

¶ Exterminio. as. pe. corre. extra terminos mitto. Ci. li. iij. offi. Atq; hoc oẽ genus peſtiferũ atq; inuiuium ex hoĩm cõmunitate exterminandũ eſt. Aliquãdo Exterminare ponit̃ pro demoliri. Hiero. in Matth. Exterminãtur exules qui mittũtur extra terminos. Cũ ergo in cuã. dicit̃ Exterminãt facies ſuas: ſemper demoliũtur debemus accipere.

¶ Extillo. as. ab ex & ſtillo. Vnde & diſtillo extillare guttare & guttatim finiri. Ter. Phor. Hiſce ego illam dictis ita ſibi incẽſam dabo vt ne reſtringuas lachrymas ſi extillauerint. i. ſi lachrymæ ex corpore guttatent: aut corpus guttatim finiretur: vel totũ in lachrymas cõuerteretur.

¶ Extimeſco valde timeo actiuæ tãtũ ſignificationis repperi. Ci. in Cat. Quod igit̃ adoleſcẽtes & hi quidem nõ ſolũ indocti ſed etiã ruſtici cõtemnunt. id docti ſenes extimeſcent?

¶ Extinguo. ab ex & Tingo. minorẽ in ſe vim habet q̃ opprimo. Ci. in Læ. Primũ dãda opera eſt ne qua amicorũ diſſidia fiant. Sin tale aliquid euenerit vt extinctæ potius amicitiæ q̃ oppreſſę videantur. Quaſi quod extinguitur poſſit redamari: quod opprimi nõ queat. Aliquãdo Extinguere eſt perfecte diſtinguere Idẽ in horten. Quã ſi ſubtraxeris qui, i. quõ extingues artificẽ ab inicio Aliquãdo ſignificat occidere deſtruere. Lact. li. iij. Cæleſtes animas vna cũ corporibus extingũt. Idem lib. iiij. iudæorũ. nomẽ & gentẽ Veſpaſianus extinxit. i. delevit. Teren. in adel. Senis iam primũ extinguerẽ ip ſi qui illud produxit ſcelus. i. auferrem.

¶ Extiſpex idẽ qđ haruſpex. hoc eſt q extis inſpectis futura p̃dicit: a qno Extiſpiciũ. & Extiſpicina.

¶ Exto as. extiti ſupinum nõ legi. Vide ſupra poſt Exiſto. is.

¶ Extollo. is. Vide in dictione Tollo.

¶ Extorris qui eſt extra terrã. i. patriã eiectus. ſicut Exũl. extra ſolũ Gel. Exul extorriſq; eſto. & p prie vagabundus. Sappho ad phaonẽ. At vos extorrem tellure remittite noſtrũ.

¶ Extorqueo: es ſi. ſum. veltum. ſignificat tormẽto veritatẽ elicio. Aliquando etiam per vim auferro: extirpo cuello. Dona. Torquemus hominẽ extorquemus veritatem. Cice. in Cato. Nec mihi hũc errorem dum viuo extorqueri volo. Liui. li. ij. Neq; ambigitur quin Brutus qui tantum gloriæ ſuper ho exacto rege meruit peſſimo publico id facturus fuerit ſi libertatis immaturæ cupidine priorũ regũ alicui regnum extorſiſſet.

¶ Extra præpoſitio ſeparata cui contraria eſt in ſignificatione Intra. Ab Extra deducuntur. Exter. exteris extraneus. extrarius. Extrinſecus. extro. as. extrorſum. & extremus.

¶ Extrarius. alienus qui extra focum ſacramentũ iuſq; eſt. Ptærerea minabatur ſi extrario nupſiſſet: nihil ſe filijs eius ex paternis eorũ bonis teſtamẽto relicturũ. Hic accipitur pro eo qui nõ ſit domeſticꝰ & ex eadem familia.

¶ Extraneus. q̃ eſt ex altera terra. quaſi exterraneꝰ

¶ Extremus. a. um. modo intium alicuiꝰ rei. Plau. Ab extremo narrare incipiã. i. a principio. Modo finis. Vir. Extremũ hũc arethuſa mihi. Ponit̃ nonnũq̃ pro ſæuo peſſimo. Idem illã terra parẽs ira irritata deorum Extremã vt perhibent cœo. encelado q; ſororẽ progenuit. Hoc eſt peſſimã. Quod nõ ſiue ratione eſſe videtur. quãdoquidẽ medici affirmant deteriores eſſe qui vltimi naſcũtur.

¶ Extrinsecus, penultima correpta. Vide in dictione Intrinsecus.

¶ Extrico, as, penultima pro. ab ex & trico: quod a tricis fit. Tricæ aũt sunt impedimenta & implicationes. Et est Extricare, explicare. Lact. li. vi. Denique muta quoq; animalia cũ fraude capiuntur si aliquo se modo in fuga extricauerint fiunt postmodũ cautiora. Col. lib. iiij. Syluestris ager p̃cipue est eligendus qui et si frutetis aut arboribus obsessus est: facile extricatur q; suapte natura quęcũq; gignũtur nõ penitus nec in profundũ radices agũt: sed per summa terrę dispergunt atq; deducũtq;

¶ Extricabile, a quo exiri potest. Cuius contrariũ ẽ inextricabile Ply. li. xxxvi. Intus labyrinthũ inextricabilẽ: quo si puis improperet sine glomere lini exitũ inuenire nequeat.

¶ Extro as. exeo. Nam sicut intrare ingredi est. ita extrare egredi. Afra. Simul limẽ intrabo: illi extrabunt illico.

¶ Extrorsum. significat extra versus: sicut introrsũ intra versus.

¶ Extruo. is. ædifico. Hiero. ad Iulianũ. Extruis monasteria. multis a te nũerus fustẽtatur. & Extrue te ordinare. Cice. in Cato. Carct epulis: extructisq; mensis frequẽtibus poculis.

¶ Extrudo. is. pe. pro. extra trudo: per vim expingo expello. Ter. in hecy. Eo amantẽ inuitũ Pãphilum extrudit. Plau. in aul. Nam q̃ nũc me causa extrusisti ex his ædibus.

¶ Extũdo. is. extorqueo. vel inuenio. Vir. li. i. Geo. Vt varios vsus meditãdo extũderet artes paulati.

¶ Exturbo. as. e loco deiicio.

¶ Exubero. as. pen. cor. quasi superabũdo. Tractũ ex vberibus lactantibus. Col. in p̃fa. In asia myrica q; densa & glutinosa terra maxime exuberat.

¶ Exupero. as. pe. co. ab ex & supo. quasi sup supo

¶ Exudo. as. pe. p. Emitto. Ply. Est aũt triũ generũ vnũ arbor ipsa exudat humi: mõ alterũ manat i plaga. Vir. vero li. i. ge. Exudat inutilis humor. dixit pro exudatur. Non. n. humor sed terra desudat.

¶ Exugo. is. pe. cor. xi. ctũ. quod & Exugeo. es. dicitur pro extra fugo. Plau. Iam ego me cõuertã in hirudinẽ: atq; eorũ exugebo sanguinẽ.

¶ Exuccũ. p duplex. cc. dicit. qd. est sine succo.

¶ Ex vinculis causam dicere. significat vinctũ respondere criminibus.

¶ Exurenæ. purgatio quędã domus ex qua mortuus ad sepulturã ferẽdus ẽ q̃ purgatio fit p cuerriatorẽ certo gñe scoparũ adhito ab extra verrẽdo dictę

¶ Exul. ab Exilio. is sicut p̃sul a p̃silio. esse cõuenit vnde & exiliũ ẽ quod analogiã verbi seruauit. Nec obstat mutatio litteræ. i. in u. euphoniæ cã. ne exil & p̃sil dicatur q; nimis exilis & incõcinna esset pronũciatio. aut certe ab exulto & præsulto sunt in quibus sicut & in cæteris Insulto resultoq; frequentatiuis mutatur i. in u. Nã exulto notũ est. At præsulto apud Liu. li. vii. Si tu permittis volo ego illi belluę ostẽdere qñ adeo ferox p̃sultat hostiũ ignis me ex ea familia ortũ quæ gallorũ agmẽ ex rupe Tarpeia deiecit. Est igitur exul ab exilio & præsul a præsilio. Pari enim modo ista sumi oportet: vt vnde exul. inde & præsul & vnde præsul inde & exul extra præpositiones capiamus. Nam exul non quisq; Aliter enim nõ recte dicitur nisi cũ exilierit vnde exulat: faci nus ab eo admissum in eũ animaduerteretur: vt fit propter aliquid morte dignũ: cuius causa in exiliũ profugit. Ci. pro Aulo Ceci. Exiliũ nõ est supplicium sed perfugiũ portusq; supplicii. Nam qui volũt pœnã aliquã subterfugere aut calamitatẽ eo soluũ vertũt hoc est sedem & locũ mutant. Itaq; in nulla nostra lege reperiẽ apud cæteras ciuitates maleficiũ vllũ exilio esse mulctatũ: sed cũ oẽs vincula neces ignominiasq; vitant q̃ sunt legibus cõstitutæ cõfugiũt quasi ad arma in exiliũ. Quiẽ si in ciuitatẽ legis vim subire vellent: nõ prius ciuitatẽ q̃ vitã amitterent. Exul tñ etiã q; dicit cũ sit innocẽs ob suspitionẽ seditionis aut proditionis. Vñ Festus inq; Solum aũt quin significet locũ q; dubitet? cũ exules quoq; dicãtur loco patriæ suæ pulsi. Ci. pro domo sua. Hunc tu etiã portentosa pestis exulẽ appellare ausus es cũ tantis sceleribus esses notatus? Et iterũ Quid enim exul: ipsum per se nomen calamitatis nõ turpitudinis.

¶ Exulo. as. pe. cor. patria priuatus sum. Et duobus modis dicit. s. de loco in quo exul est: & de quo eiectus est. Ter. in æu. Nam domo exulo. Hier. ad Paulinũ. Eschines cũ rhodi exularet.

¶ Exulto. as. ab ex & salto. a. in u. mutata significat gestu corporis lætitiã exhibeo. Dicimusq; Exulto rebus prospere gestis. Cic. li. de rep. Est igitur q ddã turbulentũ in hoibus singulis. qd vel exultat voluptate: vel molestia frangit. Hiero. in puer. Lætãtur cũ malefecerint & exultant in rebus pessimis. Item. Exultare est cũ iactãtia gloriari. Ci. in Cato. Annibalẽ iuueniliter exultantẽ patientia sua molliebat. Itẽ est gestu vel dicto iniuriã facere. Vir. li. v Exultantiaq; haurit corda pauor. Itẽ Sauire Ci. li. iiij. de rep. Quę sanguine alitur: q̃ omni crudelitate sic exultat: vt vix hoim acerbis funeribus sattietur. Hæc tamẽ significata ad idẽ redeũt: vt Exultare sit supra modũ exilire atq; efferri: & quasi gestibus salibusq; affectũ animi ostẽdere siue ira id fiat siue lætitia: siue voluptate aut alia animi affectione. Proprie vero Exaltare est extra saltare. Vir. li. iij. Exultantq; vada atq; a stu miscẽtur arenæ.

¶ Exundo. as. Vide in dictione Abundo.

¶ Exuo is. ab ex & suo. quasi dissuo & exoluo. Vir. Extulit exutas tendẽs ad sydera palmas Quãdoq; spolio Cui contrariũ est Amicio. Liu. li. i. Primo le agro paterno auitoq; exuisse deinde fortunis alijs. Lact. li. i Exuitur etiã vestibus flagitante populo. Quandoq; Detraho. Virg. lib. ix. Sic ait illachrymãs humero simul exuit ensẽ. Q ñq; Denudo. Idẽ magna ossa lacertosq; exuit. Quandoq; Depono. Ci. pro Liga. Nõne humanitatẽ oẽm exuisses?

¶ Exuuiæ. ab exuẽdo. sicut Induuiæ ab Induẽdo. Et nõ solum hoim tegmina aut vestes dicũtur: sed etiã aĩaliũ. Virg. lib. ii. ge, Cũ positis nouꝰ exuuijs.

L Littera a Prisciano inter mutas numeratur ab alijs inter semiuocales eo q; a Vocali incipiat & in seipsam terminet Hęc alio nomine digãma dicta est: quia duplicis gamma Figurã detineat. Ea in latinis tantum vtimur. in græcis vero ph.

¶ Faba. genus leguminis notius q̃ vt a me declaretur. Cuius diminutiuũ est Fabula.

¶ Fabarius. a. um. quod ad fabã pertinet. vt insu-

læ fabariæ. De quibus Ply. Insulis quas ob id fabā rias appellant: quia. s. sponte fabas generent.

¶ Fabalia. Ply. Sed maior pars malūt fabalia ma turæ sationis q̄ trimestrē fructū eius. Nam siliquæ caulesq; gratissimi sunt pabulo pecori. Col. li. ii. Ve teres rusticos plærūq; dicentis audio malle se matu ra fabalia q̄ fructū trimestrem.

¶ Fabius a faba cognomē eius qui fabam optime serebat. Sic Cicerones Lentuli pisones & huiusmo di Fuerūt aūt Fabii. nobiles romani ex quibus I di bus februariis vna die trecenti & sex ad vnū occisi sunt per insidias a veientibus iuxta Cremerā fluui um. Quorū cędē. Ouid. lib. ii. fas. sic deplorat. Vna dies fabios ad bellū miserat omēs Ad bellū missos perdidit vna dies. Sed qui primus Fabius dictus est Allobrox q̄ apud flumen Isarā Allobrogum regem ceciderit.

¶ Fabianus. nomē viri ꝓpriū. Fabianus. a. um. a Fabius fit. Vnde dicitur Arcus fabianus qui con structus est iuxta regiam in sacra via.

¶ Fabatia. a veteribus dicebatur genus libi. Ply. Qui & ptisco ritu fabatia fuę religiōis diis insacra ē

¶ Fabula diminutiuū a faba. Plau. in Sti. Pro ope ribus nostris satis cōmodule nucibus fabulis: ficu lis. Est et fabula res passim diuulgata etiam si vera sit a fādo dicta. Iuue. It noua nec tristis per cūctas fabula cœnas. Et fabula q̄ ad delectationē & vtili tatem inuenta est. Est rerū nec verarū nec verisimi lium: vt q̄ daphne versa sit in laurum. Apologus non differt a fabula: sed tantum addit: vt prętereid q̄ sit res ficta & nō verisimilis vt fabula: allegori ce tñ aliquid cōtineat qđ ad vitam & mores ptineat vt sunt ęsopi fabulę. Argumentū est res non vera: sed tamē verisimilis: vt sunt argumenta comœdia rum. Fabulę secundū ritus & habitus hoium noia bant. Romanę em̄ togatæ dicebātur: quia toga ro mana est. Sic græcas fabulas ab habitu eque pallia tas. Var. scribit noiari. Togatarū genera quattuor. Sunt em̄ togatę quæ prætextatæ dicunt in quibus impatoris negocia agebāt & publica & reges roma ni vel duces inducunt personaꝝ dignitate & subli mitate tragœdiis similes. Prętextatę aūt dicuntur: quia fere regū vel magistratuū in hmōi fabulis acta comprendūtur. Secundū genus togatarū taberna riæ dicunt humilitate personarū & argumentorum similitudine comœdiis pares in quibus non magi stratus: sed humiles homines & priuatę dom⁹ indu cuntur: quæ q̄ oliuæ tabulis tegerentur cōmuniter Tabernariæ vocabantur. Tertiū genus attellanæ. Quartū planipedes: de quibus alibi. Sciendū est q̄ fabulę nomē ab auctoribus fœ. genere ꝓferri solet. Ter. in eunuchū suam. Iuue. vero masculino ptulit Nec dum finitus horestes.

¶ Fabella diminutiuū est a fabula.

¶ Fabulosus a. um. celeberrimū de quo omnes fan tur. Vel fabulosum dicitur de quo multa finguntur Hor. li. i. car. Vel quæ loca fabulosus lābit idaspes.

¶ Fabolinus putabatur deus qui pueris primo fari incipientibus pręest.

¶ Fabulor aris. loquor. Hier. Solæ cum solo spon so aut lectionibus sacris: aut sanctis meditationib⁹ secum fabulamini: vt ipse vobiscum. Eius compo situm est Confabulor. Ter. Si quādo ad eum acces serat confabulatum.

¶ Fabulator qui fabulas edit: vt ęsopus.

¶ Faber a faciendo nomē est: id significans spāle cui adhęret adiectiuū. Nam est ois artifex qui labo re cotporis aliquod artificiū facit: vt faber lignari⁹ faber ferrarius: faber murarius & hmōi.

¶ Faber a. um. ad fabrum pertinens. Vnde Fabre aduerbium.

¶ Fabre artificiose. Plau. Vt apologiā fecit? Quā doq; fabre. Hiero. in exo. Quicquid fabre adinueni ri potest dedit in corde eius. Et paulopost. Vt scirēt fabre operari quę in vsus sanctuarii necessaria erāt. Veteres affabre ꝓpeo qđ est pulchre dixerunt: sicut Infabre fœde turpiter. Pacu. Barbariē peltē nostris nauibus obtulit noua figura factā cōmissā infabre.

¶ Fabrefacio ędifico: artificiose compono. Plau. i casi. Nec fabulam astutiorē vllus fecit: atq; vt hæc fabrefacta a nobis. Vnde fabrefactum opus. i. artifi ciose factum: siue manu artificis.

¶ Fabrico as. & Fabricor deponēs pe. cor. in eadē significatione ꝓ compono. Oui. li. xiii. me. Cratere ęneę quem iam fabricauerat alcon. Ci. li. iii. de ora. Capitolii fastigiū illud & cęterarū ędiū nō venustas sed necessitas ipta fabricata est. Transfertur etiā ad aium. Curtius. Multa interea fabricat⁹ ingenio quō auertere inde hostem posset.

¶ Fabrica proprie fabri lignarii officina q̄is & de aliis officinis dicatur. Ponitur etiā ꝓ arte & fabrica tione alicuius rei. Vnde & ædificiū fabricā dicimus & machinationē. Plau. Nunc hoc consiliū capio & hanc fabricam apparo vt filias dicas tuas.

¶ Fabrile pe. p. qđ est fabri: siue qđ ad fabrū perti net: vt opus fabrile. Hor. Q đ medicoꝝ est tractant medici tractant fabrilia fabri.

¶ Fabricius nomen romani ciuis frugalissimi: q̄ in tenuissimo censu samnitū munera forti ao spreuit. Hic norma pauptatis & exēplum apud romanos q̄ patellam & salinum: ex argento tantum colendoꝝ deorū causa domui habuit: ita tñ vt patella corneo pediculo sustineretur. Cuius filiæ ob paupertatē de publico dotibus donatę ad maritos ierunt portan tes gloriam domesticā: pecuniam publicam. Hunc Pyrrhus epirēsis nullo auro: nullis pollicitationib⁹ expugnare potuit vt secū esse vellet ac pximū a re ge principatū obtineret. Qui dixit pyrrho: non hoc illi cōducibile esse: nam si epirotæ iquit ambos nos norint a me regi q̄ abs te mallēt. Higi. in li. de viris illustri scribit legatos samitiū obtulisse dono Caio fabricio grandē pecuniā. Tum fabriciū planas ma nus per oia fere corporis mēbra deduxisse: & lega tis ita respondisse. Dum illis oibus mēbris quæ atti gisset imperare posset nūq̄ quicq̄ defuturū: & ita pe cuniam repudiauit.

¶ Fabrateria oppidum campaniæ a quo fit Fabra ternus.

¶ Facio is. feci. factū. Cuius passiuum factor apud veteres in vsu erat. vnde etiā compositū cū ad. cō. de. ex. in. ob. pro. prę. per. re. & sub. Plerūq; fic actiuum: vt Afficio or. Conficio or. Deficio ꝓ de relin quo deficior. Efficio or. Inficio or. Vñ res infecta dī. i. non facta. Officio or. Perficio or. Proficio or. nō inueni: sed proficit impsonale vsus est. Sta. lib. iii. the. ꝓficitur bello. Pręficio or. Reficio or. Suffi cio or. Sciendū est q̄ facio in compositione cū reti net a tam in scda & tertia persona q̄ in prima accē tū super fa. syllabam seruat q̄is a breuis sit: vt be nefacio is. Malefacio is. Fabrefacio is. Madefacio

is. Pinguefacio.is. Aſſuefacio. Calefio. Cãdefacio. Excãdefacio. Condocefacio. Cõmonefacio. Frigefacio. Feruefacio. Conſuefacio. Tepifacio. Diſſuefacio. Manſuefacio. Orbefacio. Stupefacio. Satisfacio. Vacuefacio. Patefacio. Ignefacio. Vmbrefacio. Congelefacio. Putrefacio. Pudefacio. Labefacio. Expergefacio. Torefacio. Rorrefacio. Nigrefacio. & ſi qua alia reperiant. Quæ tñ habent e ãte f indifferentem: preſertim qñ verba cum q̃bus componit facio: ſunt ſecũde cõiugationis. Hor. in Ser. In noſtris iugulo ferrũ tepefecit acutũ. Catul. Alta tepefaciet pmiſta fulmina cæde. Eſt aũt Facere proprie in opeſſe. i. qui rei quã facit faciẽ quandã impo nit. Vñ a faciẽdo facies dicitur. qui. n. facit vas: vaſis faciẽ illi imponit. Q ui veſtimentũ veſtimẽti faciẽ. Interdũ ſumit pro Recipere: vt facio ſtipendia Pro Exhibere. Ci. pro Murę. Nolite a ſacris partis ſunonis ſoſpitæ cui oẽs cõlules facere neceſſe eſt domeſticũ. Pro ſcribere. i. cõponere. Vñ. Do. in Ter. Facit qui materiã cõponit vt Mænãder. Pro Aeſtimare Ply. li. xxix. Sed hoc ipſum mercede facũt: vt fides iis ſit & facile diſperdãtur. plau. in Cur. Migrare certũ iã nũc e fano foras qñ æſculapii ita ſentio ſententiã vt me nihili faciat: nec ſaluũ velit. Sic dicimus. Magni facio. parui facio. tãti facio. quod eſt ſũme æſtimo. nullius æſtimo: tanti æſtimo. Iungitur & gtũs Lucri. ſed nõ in hoc ſignificato. verũ in ſuo vt Lucri facio. Plau. in perſa. Nõ ædepol nauis trecentis cara eſt. Feciſti lucri. quod exponi põt Feciſti multũ lucri. Similiter Sũpti facio. i. in aliq̃ re emẽda ſumptũ facio. Idem. Si nũc me ſuſpendã meã operã luſerim & prẽter operã reſtim ſũpti fecerim. Paſſiuo etiã fio. Ci. vſus eſt Tironi ſcribẽs. quã tam diligentiã in valitudinẽ tuã cõtuleris. tanti me fieri a te iudicabo. Nec cõpoſita ſunt cum multa ex his aperte diuiſa ſint. Plau. in cur. Reſpicio nos nihili meã gratiam facere. Idem in Ru. Minacias ego flocci nõ facio tuas. Ci. Cecinæ. V tebar familiariſſi me Cęſare. Põpeium faciebã plurimi. Tranſfertur hoc verbũ facio ad oſa Nam & facere verba dicim⁹ id eſt loqui. Facere itet. i. ire. Facere terrorẽ. i. terrere Facere aliquẽ certiorẽ reddere alicuius rei indubiũ Facere gratũ. Facere ludos. Facere ſolẽnitatẽ. exhibere. Facere vrinã meiere. Facere ſordes: ſordeſcere. Facere pediculos emittere. Facere copiã. poteſtatẽ p̃bere. Facere lucrũ Lucrari. Facere etiã pati eſt: vt feci iacturam: damnũ naufragiũ. Item Facere ſacrificare. Virg. Cũ faciã vitulã p frugibus ipſe veniro. i. cũ ſacrificabo. Plau. Plenã faciã tibi fideliam. Item Cõuenire. Mar. Non facit ad ſæuos ceruix niſi prima leones Itẽ Prodeſſe. Ply. Hoc & tuſ ſi facit Itẽ rem obſcœnã facere. Plau. Mauult ancillæ facere q̃ liberaræ Item Tacere. Ter. in adel. Ah minime gentiũ nõ faciã. Quod Do. exponit. Non tacebo quaſi tacere aliquã actionẽ habeat. Sed moralis ſignificatio eſt & cõmunis oĩbus. Sicut aduocatũ dicimus melefeciſſe cũ tacuerit. pertinet & ad pecuniã quę fieri dicit. Sal. Q uæ pecunia ad hiſpanẽnſe bellũ metello facta erat. Facio iniuriã iniuſte facio. Ter. in Ecy. Et facis iniuriã cum fingis fabulas cauſas ad diſcordiã. Denicq̃ Facere vt papinianus inquit omnẽ omnino faciẽdi cauſam cõplectitur. dandi: ſoluendi numerãdi: iudicandi ambulandi: reddendi. V nde q ocioſus ſedet ſi rogetur quid faciat recte reſpondere poterit ſe nihil facere: quando quidem ocioſus eſt. Recte etiã ſe ſedere. quoniã & ſedere ipſum aliquid facere eſt: vt iacere nauigare quieſcere. Faciam vt te plurimũ amẽ id eſt plurimũ amabo. Faciã vt tibi proſim id eſt tibi prodero Fac te eſſe qui ſum. i. finge te eſſe me. vel pone te loco mei. Facio opus eſt fieri op⁹ẽ. i. factu. Dict op⁹ẽ dictoopus eſt pro dictu. Q uomõeni infinita rẽ verbis ſignificant. ſic hæc participia pro infinitis verbis ponũtur & ſignificant paſſionem. Supina in. u magis ſignificanter nominatiuo iungũtur. vt nec dictu facilis: nec viiu effabilis vlli. Factum in audio illi iniuriã ſignificat ad contumeliam faciendã operam dari quo fiat iniuria. Item factũ itur mihi contumelia. Cato pro ſe contra Cęſium. Atq̃ euenit ita quirites vt in hac contumelia quæ mihi propter huiuſmodi petulantiam factum itur rei quoq̃ publicæ medius fidius miſerebar quirites. A facio Item fiũt verba primę cõiugatiõis in co terminata quę prope infinita ſunt vt Sacrifico magnifico deifico clarificoę dificoviuifico mortifico iuſtifico falſifico. & huiuſmodi.

¶ Faceſſo. is. faceſſi. ſecundum Priſ. faceſſitum. ſecundum alios faceſſum. ſecundũ alios non habet ſupinum. Et ſignificat ad faciẽdum eo. vt Viſo ad videndum eo. Virgilius. haud mora continuo matris præcepta faceſſit. Interdum Faceſſere eſt diſcedere. Nec mirum. Altera enim ſignificatio alteram gignit. Nam & qui ad faciendum quicq̃ it diſcedit vt id faciat. Hinc vulgo dicitur. Abeat facere facta ſua. Terentius in phor. Dic quid velis dari tibi in manum vt herus his deſiſtat litibus. Hæc hinc faceſſat. i. ſua curatũ abeat. Dona Faceſſat p hinc ſe faciat. i. abeat. Cicero in Horten. Faceſſant igit qui docere nihil poſſunt quo melius ſapiẽtiuſq̃ viuamus. Interdum ſignificat exhibere ſeu inferre. Nec tamen a ſignificatione ſua faciendi recedit Ci. Apio pul. Cũ eſt nobis allatum de temeritate eorũ qui tibi negocium faceſſerent Huius paſſiuum protulit pro. Clu. Sed hoc polliceor omnibus ſicut faceſſit negocium.

¶ Factito. as. pe. cor. ſæpe facio. Col. li. ii. of. Hæc apud maiores noſtros factitata. Facto debet eẽ frequẽtatiuũ a facio. ſed pro eo vtimur. Factito.

¶ Facturio. is. pe. cor. facere deſidero. Q d' nõnulli ad rẽ venereã tranſferũt. Plau. Facturit poſtq̃ anicillam aſpexit. hoc eſt coire cupit.

¶ Factor: nomẽ verbale qui aliq̃d facit: vt cũ dicimus deũ factorẽ cæli & terrę. Interdũ dicit. qui vinum: vel oleũ: vel quid ſimile facit. Similiter q alterius manualia negocia gerit: vt qui fruges domũ vehit. Cato. Lectũ ſtratum vbi duo cuſtodes libere cubẽt & tertius ſeruus vna cũ factoribus vbi cubet Idem. Leguli volunt vti olea caduca q̃ plurima ſit quo plus legat factores vt in tabulato diu ſit vt fracida ſit quo facilius efficiãt. Inde Factus.

¶ Factus. us. & Factũ dicebant quod vno tempore conficerent: quẽ alii centũ quadraginta modiorum. alii centum viginti.

¶ Factũ res geſta. Virg. Fortia facta patrum.

¶ Factura. æ. cõpoſitio rei quam facimus.

¶ Factiti⁹. a. um. quod de aliqua re fit in aliã. Ply. li. xii. Ergo in vtraq̃ gente bina laudaui genera terrenum & factitium. Factitium etiã dicitur ab alicuius ſimilitudine Factũ. V nde factitia verba quę ab alicuius vocis ſimilitudine facta ſunt: vt balantes

a balando oues dicuntur.

¶ Facinus pe.cor.a facio deducitur & modo factū ſignificat: vt apud Sal. Qui aliquo negocio ītēti p̄ clari facinoris: aut bonę artis famā q̄rūt. Mō ſcelus Ci.li.iii.of. Ab hoc nulla faus: nullū facinus aberit

¶ Facinoroſus ſceleſtus & flagitioſus.

¶ Facilis pe.cor.dr̄ ſine labore. vt hæc res facilis ē factu. Cuius cōtrariū eſt difficilis: q̄ non ſine labore fieri pōt. Et difficiles terrę dr̄ quę non ſine labore fructū p̄ducunt. Vir. Difficiles primū terrę colleſq̄ maligni. Aliq̄ facilis dr̄ exorabilis & ad ignoſcē dū paratus: vt. faciles venerare napæas.

¶ Facile aduerbiū: ſine labore: vt nō facile dici pōt Eſt etiā cōfirmātis aduerbium & ſignificat haud dubie: liquido certo nullis aduerſantibus: vt Cæſar in lius ciuitatis facile princeps. Ci. Quę mea ſentētia in ſenatu facile valuiſſet. Et iunctum cū noīe exigit ſuplatiuū: vt facile doctiſſimus. Iungit etiā nōibus quę diuerſitatē ſignificāt vt facile diſſimilis. Et verbis cū præ cōpoſitis: vt facile p̄ſtat. Q̄ndoq̄ ſignificat libenter: vt facile patior me a te laudari. Antiqui tñ Faculter & facul p̄ facile dixerunt.

¶ Facilitas habitus eſt quo quis aliquid facile facit vel facilis eſt ad faciendū aliquid. Et facilitas exorabilitas ſeu indulgentia. Ter. in Ecy. Et ſi ego meis me oībus ſcio etiā apprime obſequētē: ſed nō adeo vt facilitas mea corrumpat illoꝝ aīos.

¶ Facultas p̄prie facilitas agendi: vt non eſt mihi facultas adeundi pontificē. Cuius cōtrariū eſt difficultas. Aliq̄n facultas ſumit p̄ opibus: q̄n cum dines q̄s exiſtit facile qđ vult agit. Petroni⁹. Quiſq̄s habet nūmos ſecura nauiget aura Fortunamq̄ ſuo tēperet arbitrio. Multa loquor: q̄duis nūmis præſentibus opta. Et veniet: clauſum poſſidet arcaio uē. Aliq̄n p̄ ptāte & vi. Ply. Si mihi facultas daret vtrū malle eligendi. Et facultas eſt vis q̄dā quæ facit vt id facilius fieri poſſit quod de vnaquaq̄ arte p̄cipitur. Eſt em̄ genus oīum artium: quia ſic diffiniri pōt. Dialectica eſt facultas diſſerendi. Rhetorica eſt facultas dicendi: & ſic de aliis: quoniam p̄ eas facile inſtruimur.

¶ Factio ab initio honeſtū vocabulū. Vnde factiones hiſtrionū & quadrigariorū dicebant: nūc noīe factionis ſeditio & arma dr̄. Nam eſt diuiſio ciuū in diuerſa ſtudia cum aliqui ſe principes facere in ciuitate conantur: inter quos eſt æmulatio. Et qui eos ſequunt factioſi appellant: quia. ſ. affecti ſunt ad factionē. i. diſcordiā & ſeditionē. Tertulianus i Apologetico. Cū p̄bi cū boni cōgregant nō eſt factio dicēda: ſed curia. Interdū factio capit p̄ populētia & auctoritate alicui⁹ i ciuitate. Plau. i aul. Iſtas magnas factōes: dotes dapſiles: nihil moror. Quattuor apd ātiquos fuerūt factiones. Veneta: praſina: alba: roſea: a coloribus noiatę. Caſſiodorus quattuor colores harū factionū cū partibus anni quaternis aſſimilat Praſinus virēti veri dicatus erat. Roſeus flameę æſtati. Venetus nubilę hyemi. Albus pruinoſo antūno. Sue. ſcribit. His addidiſſe Domitianū duas: alterā aurati: alterā purpurei pāni. Hæ p̄nicitate curſus inter ſe decertabant fauoreq̄ pp̄lari ſiue imperatorio ex his præualebat vna.

¶ Facies & vultus differunt: q̄ vltus volūtas ſit q̄ p̄motu aī in facie oñditur. Vide Ser. Vultus eſt voluntatis indiciū q̄ p̄ volūtatis varietate mutat. Vir. Spem vultu ſimulat: p̄mit altū corde dolorē. Inde etiā cæli & terræ vultū appellamus: q̄a mutari cōtingit. Facies vero ipa ſpecies. Sal. Protſus i facie vultuq̄ vecordia inerat. Sumit tñ facies p̄ totius corporis forma vt Do. in Eu. Terē. exponit. O faciem pulchrā. Facie modo nō partē corporis dicit. Sed totā ſpeciē quæ apparet & cernitur. Vt enim ab aſpectu ſpecies: a fingendo figura: ita a faciēdo vel a factura corporis dicit facies. Plau. in penu. Sed earū nutrix q̄ ſit facie mihi expedi. Statura nō magna corpore aquilino: ipſa eſt. Neq̄ ſolū de hoībus dicit: ſed & de litteris: vt Egregia litterarum facies De mōtibus: de mari: & de cęteris quoq̄ rebus cum ſit ingenitus cuiuſq̄ rei aſpectus haud facile mutabilis. Inde ſuperficies non diſcrepans a facie dicit facies: vt facies maris. Sal. lib. ii. hiſto. Sardinia in aphrico facie veſtigii humani in occidentem q̄ in oriētē latior. Idem. Quibus rebus permota ciuitas atq̄ immutata vrbis facies erat. Dicimus tamen cōfuſe facie fœdata & vultu fœdato. Q̄ñq̄ etiā facies p̄ ſpecie dr̄. Vir. Quę ſcelerum facies o virgo effare Antiqui vt notauit Gellius declinabāt Hæc facies huius facies vel facii p̄ faciei.

¶ Facetus a fando deduci videt: & is videt q̄ verbis facit quod vult. Eſt enim elegans in dicendo nō tantū circa ridicula. Cum dicat Horatius. Facetum catoni genus natura cōceſſum eſſe: Virgilio decēs: ſed excultæ cuiuſdam elegantiæ hęc appellatio eſt quo facete aduerbiū perelegānter vrbane. Quidā a faciendo deriuant: vt is ſit qui geſtibus aut verbis ita aliū imitatur vt ſe illū facit.

¶ Facetiæ ſunt quaſi delitiæ quædam ſermonis & dicta vrbana ſine ſcurrilitate: quę etiam in factis intelligi poſſunt.

¶ Facūdus diſertus a fando: qui ea q̄ mente concepit ad audientes facile atq̄ ornate p̄fert. Hinc facūdia quæ eſt facultas diſſerendi cum gratia.

¶ Facula pe.cor. parua fax iciſſus fuſtis. Fit aūt ex piceis arboribus p̄cipue: ſiue ex arūdinibus aridis Eſt autem diminutiuum a fax.

¶ Facularii dicūtur qui faculas geſtant.

¶ Fæx. per. æ. diph. vt apul. docet. & tā maſ. q̄ fœ. generis eſt. Et hoc vt differat in dtō a ptō verbi facio. Et eſt Excremētū cuiuſcūq̄ rei. Cuius diminutiuum eſt Fæcula.

¶ Fæculentus. a. um. quod eſt fęcis plenum.

¶ Fæcatum. vinū quod e fęcibus expreſſum eſt inquit Cato. Hoc eſt quod inter vina operaria numerāt: cū ſit aquatū. Vñ & defęco as. fæce purgo.

¶ Fæcutin⁹. a. um. pe. pro. ſimiliter a fæce fit. Gel. eas finitiones prę rancidas: neq̄ fæcutinas grāmaticas ſpectaueris. ſed aurē tuā interroga quo quid loco cōueniat dicere.

¶ Fæcinię vuę dictæ ſūt. q̄ pluſq̄ cæterę fęcis afferunt. Et alio noīe a colote Rubellanæ vocātur.

¶ Fagus. Vide in dictione. Phagus. Φηγος

¶ Falæ. turres ligneæ ob altitudinē dictæ a fando quod thuſci cælū vocabant. Quidā tñ per. ph. ſcribūt. Vnde & Phalarica. de quo loco ſuo.

¶ Falx. a farre. littera cōmutata. Falces in campania ſeculæ dicuntur a ſecādo. Et aliæ fœnarię: aliæ Adoreę: aliæ dumarię quę & Sirpulæ a ſirpando. i. alligādo. quibus ſecant dumeta. alię Dumariæ.

¶ Falcicula diminutiuū parua falx.

¶ Falco. as. Vñ & Defalco: amputo ſiue tollo.

¶ Falcidia. lex q̄ amputat legata: q̄ ſaltē quarta

pars bonorũ nõ ſuperſit hæredibus.
¶ Falcito.as.pe.cor. falce cædo. Aug. in pſal. Ad duxiſti me ad vineã vt falcitẽ illam & amputem.
¶ Falcarius.a.um. quod ad falcẽ pertinet: vt cotes falcariæ quibus falces acuũtur.
¶ Falcarij. qui falcibus vtunt. Cic. li. i. inuectinarũ cõtra Catil. Dico te prima nocte veniſſe inter falcarios. quẽ locũ exponẽs Priſ. ait inter falcarios. i. in locũ vbi ſunt falcarii.
¶ Falcatus.a.um. quod formã falcis habet. Ply li. x. de Gallo loquẽs. Ipſum vero cantũ plauſu laterum in ſublime quoq; caudã falcatã erigẽs. Rurſus falcatũ dicit falcibus inſtructũ. Vnde falcati currus dicti ſunt. Macro. inducebat etiam currus cũ falcibus & elephantos cũ turribus.
¶ Falco. auis: cuius digiti pollices intus ſũt cutua. ti a ſimilitudine falcis itaq; dicitur falco nõ falcatis vnguibus: Sed q; & roſtro: & alis & tota falcata ſit in rapinã: ſicut accipiter: qui græce dicitur ιεραξ ιεραικοσ κοι γωσ αλλα ωσιηπικωσ ιρηξ eſt. n. auis ſacra augurio & ideo dicit accipiter quaſi auis acceptа ter. affert enĩ & nuntiat optimũ augurũ rebus agendis volatu in ſiniſtrã: idcirco græci auẽ ſanctã & ſacram appellant vel accipiter: q; acciperet Iupiter ab illa tam bonũ auguriũ: oẽs ei. i ſunt fœminæ tamẽ maſculinæ declinãtur & qui vulgo dicuntur moſcardini ſunt mares. ita errorẽ deꝓndit poſterior ætas vt affirmant principũ aucupãtes.
¶ Fallo.is. fefelli. falſum. decipio a fando deductũ verbũ vt inquit Var. q; cõtra q̃ diximus decipiam⁹ Ponit & pro lateo. Liu. Speculator carthaginenſis qui per biẽnũ fefellerat Romæ deꝓnſus pcilis manibus dimittit. Huius compoſitũ eſt refello.
¶ Fallax inquit Aug. li. ii. ſolit. is recte dicitur cui⁹ negociũ eſt: vt quiſq; fallatur: vel qui habet quãdã fallendi appetentiam.
¶ Fallaciter. aduerbiũ. ſignificat cauſa decipiendi.
¶ Fallacie dicũtur verba ad fallendũ cõpoſita In de fallacioſus. a. um. quod eſt plenũ fallaciis. Gel. Veterũ teſtimonia quibus huiuſmodi ambages fallacioſæ confutantur.
¶ Falſarius. qui decipiendi gratia ſcripta publica falſificat.
¶ Falſidicus. pen. cor. & falſiloquus q falſa loqui conſuevit, ſicut Veridicus qui vera fari conſuevit. Virg. lib. i. ge. Solem quis dicere falſum audeat? i. fallacẽ: Participiũ vero paſſiue ſumitur. Ter. in an. Falſus es. i. deciperis. Falſus tamen tutor dicit qui nõ eſt tutor. ſicut falſum eſt teſtamentũ quod nõ eſt teſtamentũ Falſus liber improprie dicitur mendoſus. Recte aũt falſum iudiciũ. falſa ſentẽtia. falſum nomẽ pro nõ veris nõ q; fallendi gratia dicta ſint ſed q; hoim opinionẽ fefellerint.
¶ Falſum habere eſt fallere. Sa. in Iug. Neq; ea res me falſum habuit.
¶ Falſo. aduerbiũ: nõ vere Sal. Falſo querit de natura ſua genus humanũ.
¶ Falſo.as. falſũ facio. Au. li. v. cõ. Cũ dicerẽt ſcripturas noui teſtamẽti falſatas fuiſſe a neſcio q bus.
¶ Falernus. regio Cãpaniæ vbi colles vitiferi ſũt: Var. Quid in italia vtenſile nõ mõ nõ naſcitur ſed etiã nõ egregiũ nõ ſit? Q d'far cõparandũ cãpano? Quod triticũ Apulo? Quod vinũ falerno? Quod oleũ Velafrano? Provino vero & maſ. & neu. generis eſt. Mar. Rheſinata bibis vina falerna Tib. Nũc mihi fumoſos veteris proferte falernos.
¶ Fallonia. eſt culpa iniuria propter quã vaſallus amittit feudũ nomina barbara.
¶ Faliſci. populi etruſci fuerũt quorũ oppidũ Faleriĩ vocabat. Oui. Adde ſenẽ iunonicoloſq; faliſcos. Ibi fuit vrbs: mons faliſcorũ dicta: quã nunc corrupte Montẽflaſconẽ appellãt. Eſt & faliſc⁹ vẽter nõ diſſimilis lucanicæ inuẽtus primo in faliſcis Papi. li. iiij. ſyluarũ. Nõ lucanica nõ graues faliſci.
¶ Fama. a fando dictio media. Eſt. n. q cq d de aliquo diuulgatur: ſiue in bonũ: ſiue in malũ. Vir. li. iiij Neq; eni ſpecie famaue mouet. i. infamia vt exponit Non⁹. Fama etiã dicitur de re inueterata firma taq; in hoim opinione q̃uis incerta. Mar. Quicqd Fama canit donat arena tibi. Quit. Fama eſt olim iouẽ in imbrẽ aureũ cõuerſum puellæ in gremiũ deſcendiſſe. Interdũ dicitur opinio. Ply. Huc eũ liberalitatis tuæ fama perduxerat. Interdũ Laus ac celebritas: vt fama ſcipionum: Fama camillorũ. Vir. Sum pius Aeneas fama ſuper æthera notus. A fama Diffamo & Infamo deducuntur: de quibus alibi. Famella diminutiuũ.
¶ Famoſus. a. um. tam in bonũ q̃ in malũ. In bonũ. Iuue. Famoſos equitũ cũ dictatore magiſtros Hier. de Iudith. Hęc erat in oĩbus famoſiſſima q̃m timebat deũ valde: nec erat qui diceret malũ verbũ In malũ. Ci. li. ii. de ora. Me ad famoſas vetuit mater accedere. Sal. Largitionẽ famoſam ĩpudentẽq;
¶ Famiger. pe. co. q̃ fert famã. Famigero. as. diuulgo. Famigerabilis diuulgandus.
¶ Famen. locutio & ſermo a fando dictũ: vt illud Ne leui ſaltẽ maculare vitam famine poſſet.
¶ Fames edendi cupiditas a φαγω edo. Et diſert ab inedia q; fames eſt ſemper cũ appetitu. edendi. Inedia etiam ſine appetitu: vt in ægrotis. Vnde melius inedia dicitur abſtinentia vel impotẽtia cõedendi, nõ comeſtio.
¶ Fameo. es. ex quo Fameſco is.
¶ Famelicus. pe. cor. a fame & edendo dictus eſt q̃ fame laborat.
¶ Famelicoſus: qui frequenter famelicus eſt. Vnde famelicoſam turrim paluſtrem veteres vocabant.
¶ Familia in res & in perſonas deducit In res vt in lege. xii. tabularũ. Agnatus ꝓximus familiam habeto. Ter. in heau. Decẽ dierũ vix mihi eſt familia. In perſonas autem natura aut iure ſub vnius potẽſtate ſubiectas vt filios nepotes q; & deinceps ſeruitutes quoq; appellatę ſunt familia. Var. Si abſũdo lõgius abſunt oppida aut vici fabros ꝓcurẽt quos habeant in villa ſic cæteros neceſſarios artifices ne de fundo familia ab opere diſcedat ac pfeſtis diebꝰ ambulet feriata potius q̃ opere faciundo agrũ fructuoſiorem reddat. Vnde & paterfamilias & materfamilias. Hoc autem nomen primo a famul deinde mutatione litteræ u in i familia dicta ꝓ ipſis ſeruis deinde paulatim mutauit vſus vt etiã liberi familię noie & quicũq; in eac ẽ cõditione viuerent comprenderent. Poſt hęc ad eos quoq; tranſlatũ eſt qui ex eadem ſunt cognatione vt Cæſarum familia. Scipionum familia. Vnicus vero ſeruus familiæ noie non cõtinetur nec quo faciunt familiam.
¶ Familiaris. quãdo actionũ eſt ſignificat q̃d ad familiã pertinet. Vnde familiaria negocia: res familiaris: res domeſtica Cic. Et ſi negocijs familiarib⁹ et cæ. Quãdo vero eſt ſubſtantiuũ ſignificat amicũ

nobiſcū verſantem & diuturna cōſuetudine nobis aſtrictum quaſi in eadem familia nobis coniunctū: q̄uis etiā familiaris dicatur & ꝓprie de eo qui ex eadem familia eſt. Ci. ad. Q. fratrem Aeſopi tragœdi familiaris ſeruus tibi notus aufugit.

¶ Familiaria dñr ſepulchra q̄ q s ſibi ac familiæ ſuę conſtituit: ſicut ſcribit iureco. de religioſis.

¶ Familiaritas conſuetudo ipſa.

¶ Familiariter domeſtice ad ſimilitudinē familiarū. Familiariter fero. i. grauiter & moleſte. Nā quæ ſunt nobis familiaria: ea aio noſtro ſunt chara. Ter. in an. Huius mortē tam fert familiariter.

¶ Famulus qui & famul. originē habet ab oſcis populis apud quos ſeruus famul dicebaſ. Vñ & famulor aris. qđ eſt ſeruio tanq̄ ſeruus. Ci. li. ii. de repub: Eſt em̄ genus iniuſtę ſeruitutis cū ii ſunt alterius qui ſui eſſe poſſunt. Cū aūt hi famulantur.

¶ Famalatus us. Famulitas & Famuletiū ꝓ ſeruitute. Ci. Q ui aliquā diu ꝓpter ignorantiā ſtirpis & generis i famulatu fuerint. Var. Apud ignauum dñm duro famuletio aſtrictus. Dicitur etiā Famuletium ſeruoꝝ copia. Macro. Vnus e famuletio cui pūcia erat admittere volentes dñm conuenire.

¶ Famulanter aduerbium a famulās ſignificat ſuppliciter.

¶ Famularius a. um. qđ ad famulū pertinet. Vide verba famularia dicta ſunt: quia infinitis famulari videantur. Quæ ſint famularia verba. Vide in dictione Incipio.

¶ Fanū templū a faunis diis qui ſolēt diuinare: vt ait Martianus capella: vel a fauno qui auctore probo grāmatico primus conditor fuit. Feſtus a fando q̄ pontifex in dedicatione templi certa verba præfari ſolet. Hinc ꝓfanus. Sunt tñ q hoc nomen p ph ſcribāt ἀπο του φαινειν: quod ſignificat manifeſtū: q̄ ephano rūſa dabaſ. Hinc ꝓphanus a. um.

¶ Fanū piceni amœniſſima ſeu Vmbrie vrbs in littore Adriatico inter Piſaurū & Senogalliā non lōge a Metauro amne ſitū ſic dicta q̄ i ea pulcherimū fortunæ templum fuerit.

¶ Fanaticus pe. cor. inſanus dr: q̄m ſacerdotes cū reſponſa dabāt furore pleni inſanire videbantur ſe concutientes. Nā apud auianū quæriť ſi ſeruus iter fanaticos non ſemp caput iactaret & aliqua ꝓfatus eſſet an nihilominus ſanus videť. Dicitur & fanaticus qui fano preeſt: aut fani cuſtos. Iuue. Et crine ſenex fanaticus albo Sacroꝝ antiſtes.

¶ Fanaticus ſinus vulgo dictus. Vide in dictione Phanates.

¶ Faneſii populi in oceano ſeptētrionali qui vt auctor eſt Ply. li. iiii. tam grādes habent aures: vt eoꝝ nuda corpora tegātur.

¶ Far farris. apud veteres de oībus frugib⁹ dicebaſ quia id ferret terra: vel a frāgendo: ſeu a faciendo q̄ in piſtrino fiat. Nā apud antiquos molaꝝ non erat vſus: ſed frumētū in pila miſſū frāgebāt: vocabāt q̄ Adoreū ab odolendo. i. ſacrificando. Col. li. ix: Poſt hæc cauea cum matre claudendi ſunt: & farre hordeaceo cum aqua icocto: vel adoreo farre vino aſperſo modice alendi.

¶ Farraca pe. ꝓ. dñr ciboria e farre.

¶ Farreū genus libi ex farre factum. Ply. Noue nuptæ farreū p̄ferebāt. Farreū quoq̄ veteres horreū a farre ſicut granariū a grano: & hordeū ab hordeo.

¶ Farreatio genus ſacrificii qđ fiebat farreo libo quotiens nuptiæ conficerentur. Hęc etiā confarreatio dicebatur. At cum diſſoluerentur matrimonia diffarreatio dicebatur.

¶ Farrago pe. ꝓ. a farre. Et id eſt qđ ex mītis ſatis: vt hordeo vicia & legumiñbus fit pabuli cā. Var. Inde q̄ far ferro cæſum farrago dictum: aut q̄ primum in farracea ſegete ſeri cœptum ſit. Vel dicitur a farciendo: hoc eſt ſatu nādo. Diuerſarū quoq̄ rerū cōmixtio farrago dici poteſt. Iuu. Q uicquid agunt homines votū: timor: ira: voluptas Gaudia: diſcurſus noſtri eſt farrago libelli. Perſius. Aūt farraginē ꝓ farre vel frumento poſuit cū inquit vappa. lipp⁹ & in tenui farragine mendax.

¶ Farina a farre: vt li. xviii. Ply. docet denominata eſt. Ideo ꝓ duplex rr ſcribi debet. Verum apud poetas prima corripiť. Mar. Paſcit & dulci facilisq̄ farina gallina. Ouid. de medicamine faciei. Nā quę puluereę fuerint confuſa farinæ.

¶ Farinaceus a. um. quod factum eſt ex farina.

¶ Farinari⁹ a. um. qđ ad farinā ꝓtinet. Ply. li. xviii. Farinario cribro ſuccernunt.

¶ Farinarium locus vbi ſeruatur farina.

¶ Farcio is. farſi. fartū ſaturo: quaſi farre impleo. & per trāſlationē ſagino: pinguefacio. Col. li. ix. Hęc em̄ fere cōmunis eſt cura farcientiū. Nā illi qui volunt non ſolum opimas: ſed etiā teneras auis facere mulſea recente aqua prædicti gñis farinā conſpergunt: & ita farciūt. Huius verbi compoſita ſunt Cōfercio. Effercio. Infercio. Offercio: a quo offertiſſimum pinguiſſimū. Plau. Sine ſacris hæreditatē ſū adeptus offertiſſimā. & Refercio.

¶ Farcimē pe. cor. inteſtinū varie ac minutim cōcīſa carne refertum.

¶ Fartores qui farcimina faciūt ex inſecta carne & adipe & hmōi. Ter. in eu. Cupidinarii omēs: cetarii: lanii: coqui: fartores.

¶ Fartilia: quibus implētur ea quæ decoquūť. Ply. Iecur anſerinū fartilibus creſcit mira magnitudine

¶ Fartū eſca qua quid farcitur: vel fartū eſt. Col. li. iii. Semp ꝓderit ſimulac folia agere cœperit ficus ſubrica amurca diluere & cū ſtercore humano ad radicem infundere: ea res efficit vberiorē fructū & fartū fiſci ſpecioſius & plenius.

¶ Fartura fartū ē: ſiue act⁹ modus ve farciendi. Idē li. ix. Sed ſi faſtidiet cibū: totidem diebus minuere oportet quot iam farturæ ꝓceſſerint.

¶ Farān oppidum trans arabiā iūctum ſatracenis qui in ſolitudine vagi errant.

¶ Farfarus ſiue ſarfar ſyriæ fluuius in radicib⁹ libani montis emittitur: & per Antiochiā fluens in ſyriaco miſcetur mari. Hic tantus fertur vt tranſiri vado non poſſit. Farfarus etiā dictus eſt fluuius qui p ſabinos tranſit. De quo Ouid. Et amœnæ farfarus imbrę. Alio noīe dicit fabaris pe. cor. Virg. li. vii. Q ui tybrim fabarimq̄ bibūt.

¶ Faris vel fare fatur fatus a fero deductū eſt. Nihil em̄ aliud ē ferre q̄ fari. i. loqui. Q đ etiā ſignificatiōnē paſſiuā habere inuenitur. Sue. Prætoꝝ faſti dies ſunt quibus ius faſ. i. dicit: vt nefaſti quib⁹ nō dicit. Huius verbi prima perſona debet eſſe for: vt inquit Priſ. Eius compoſita ſunt Effaris. Extra loqueris. Affaris ad aliquē faris. Ci. in Cato. Licet mihi hiſdem verſibus affari te attice: quibus affaſ flamineū ille vir. Præfaris ante loqueris. Col. in prę fa. Q uas ordine ſuo tunc demū ꝓſequar cum præfatus fuero

quæ reor ad vniuerſam diſciplinam maxime pertinere. Profaris vltra faris. Virg. Tum breuiter dido vultum demiſſa ꝓfatur.

¶ Fas gtm̃ nō habet: & a fando deducitur. Nā ſi faris ſeu fatis: faſtiſ ve dicamus aliud ſignificare pōt. Et fas quidem piū & religioſum & fari dignū dr̃. Et ad deos refertur: ſicut iuſtū ad hoſes. Virg. Fas & iura ſinūt. i. diuina & humana iura permittunt. Cuius cōtrariū eſt nefas: quod eſt impiū & execrabile.

¶ Faſcia genus ligaturæ qua pueri vel aliud quid ligari ſolet. Et ꝓprie ꝑ tegumēto crurū pcūq; faſcię poni conſueuerunt. Ideoq; crurules pedules q̄ dr̃. Vlp. Faſcię crurules pedulesq; veſtis loco ſunt quia partem corporis veſtiūt. Scribit Ply. li. viii. mures portēdiſſe exitiū carboni imperatori arroſis faſciis quibus in calciatu vtebat. Itē faſcię dr̃ zonæ ſiue plagę. Vide in faſceę. Col. li. vii. Recte genibus applicatur ac faſceis circūdant. Martianus Orbis terræ in quīq; zonas ſiue melius faſcias diſcernit. Aliq̄n ponitur pro nube in modum faſciæ cælum ꝓcurrente. Iuue. Nil faſcia nigra minatur.

¶ Faſciola diminutiū parua faſcia.

¶ Faſciari ē facia ligari. Spartia. de Antonino plo Sed cū eſſet longus & ſenex incuruatuſq; tiliaticiis tabulis in pectore poſitis faſciat: vt rectus ſederet.

¶ Faſcis ligneꝰ aut alterius cuiuſq; rei cōgeries q̄ ligādo fit. Per tranſlationē q̄nq; pnit ꝓponere. Nā faſces lignorum ſeu aliarū rerum graues ſunt portātibus. Virg. Ego hoc te faſce leuabo. Sed q̄n lictores cum faſcibus virgarum ſecuribus alligatis ad terrorem prēire ſolebant conſules: & alios magiſtratus factum eſt vt faſces numero plurali ſumātur ꝓ magiſtratibus & honoribus q a ꝓplo pręſtāt: quia aut. xii. aut ſex faſcibus vtebantur. Virg. li. ii. geo. Non illū ꝓpli faſces nō purpura regum flexit. Non nūq̄ etiam numero ſingulari ꝓ cōlule. Idē. Iniuſto ſub faſce viam dum carpit.

¶ Faſciculus diminutuum paruus faſcis: vt in faceris lris. Faſciculus myrrhę. Accipit & ꝓ olfatoriolo. Ci. li. iii. tuſ. Falſiculū ad naris admouebis

¶ Faſcinus & faſcinum pe. cor. a fando quodā incantationis genus quo homines ita ligant: vt liberi non ſint: nec mentis compotes ſæpeq; ad extremā macicm deueniant. Hor. in Epo. Minuſ ve languet faſcinum. Ponitur interdum faſcinus ꝓ faſcinatiōe vt apud Ply.

¶ Faſcino as. pe. cor. maleficiū infero. Vir. Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat agnos. Huius cō poſitū eſt Effaſcino eiuſdem ſignificationis. Solinus. Quędam in terra aphrica boīum familiæ ſunt voce atq; lingua effaſcinātes q̄ ſi impēſius forte laudauerint pulchras arbores: ſegetes lętiores: infātes amœniores: egregios equos: pecudes paſtu atq; cultu optimas emoriātur repente. Pōr etiā ſignificare: maleficium tollo ſicut Exc āto incantationē remoueo. Ply. Eſſe eiuſdē gn̄is i tribalis & illyriis adiucit Iſigonus qui quoq; effacinet.

¶ Faſcelis dicta eſt diana a faſce lignoꝰ i quo abſcōditū dianę ſimulachrū Oreſtes artitā detulit.

¶ Faſellus gn̄is maſ. vel fœ. qui & phaſellus dr̃ genus nauigii cāpani. Virg. li. iiii. geor. Et circūpictis vehitur ſua rura faſellis. Sal. li. iii. hiſto. Et forte in nauigādo cohors vna grandi faſello vecta a cæteris deerrauit. In genere maſ. genꝰ eſt leguminis exilis & teretis qui & phaſeolus & phaſilus dicitur.

¶ Faſti dies dicti ſunt quibus ſine piaculo ꝑ totū licebat tria verba fari. ſ. do. dico. addico. Et nefaſti quibus non licebat fari. Ouid. Ille nefaſtus erit per quæ tria verba ſilentur. Faſtus erit per quē lege licebat agi. Faſti & libri in quibus toti⁹ anni res populi romani ſcriptę cōtinebātur & cauſæ feſtiuitatum explicant: vt in faſtis Ouidii: de quibus icē Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis: & quo ſit merito quīq; notata die. Inuenies illic & feſta domeſtica nobis Sæpe tibi pater eſt: ſæpe legēdus auus. Scribit Liuius. Flauium ſcribā faſtos circa forum in albo ꝓpoſuiſſe: vt q̄n lege agi poſſet ſciret. Et eſt faſtus ſecūdę & quartę decluatiōis. Luca. Nec me⁹ eudoxi vincetur faſtibus annus. Var. in Ephemeride. Cæſar faſtus correxit. Col. li. x. Sequor nūc eudoxi & Metonis faſtus aſtrologorum. Et vt auctor eſt Priſ. Eadem forma dicitur faſtis faſti: quæ ſenatus vel ſenati. Faſtus vero pro ſuperbia ſemper eſt quartæ. Et eſt ꝓprie indigna ſuiipſius per ſuperbiā exiſtimatio.

¶ Faſtidio is. pe. ꝑ. iui. itum. a faſtu fit. Nā ꝓprie faſtidire eſt cum faſtu quodā contēnere. Vir. Inuenies alium ſi te hic faſtidit alexis. Vnde & pro ſtomachari dr̃. Conſtruitq; mō cum actō: mō cū dtō: mō cum gtō. Hor. in Ser. Nū eſuriens faſtidis oſa ꝑter Pauonē rhūbūq;. Ci. ꝓ Milo. Sed etiam recte factis ſæpe faſtidiunt. i. faſtidum faciunt. Plau. in aul. Abiit neq; me certiorē fecit faſtidit mei. Lucil. li. vii. Difficiles ſumus faſtidimus bonoꝝ.

¶ Faſtidiū mēū: quo ego alios faſtidio. Faſtidium mei quo ego ab aliis faſtidior. Quit. Ceu mulier oībus expetita mortalibus vanitatem faſtidium mei deſpectuq; captauit.

¶ Faſticitus faſtidio habitus. Luc. Pars magna ſenatus faſtidita iacet.

¶ Faſtidioſus qui oīa faſtidit: vel q aliis ē faſtidio.

¶ Faſtigiū altitudo ac ſummitas opis. Vir. Et faſtigia ſuſpicit vrbis. Q̄nq; dr̃ima pars. Idē li. ii. geo. Forſitā & ſcrobibus q̄ ſunt faſtigia quæras. Q̄nq; finis. Ci. li. iii. offi. Sed quo opere inchoato propemō abſoluto tibi faſtigium imponimus.

¶ Faſtigio as. acumino & quaſi in faſtigium erigo. Ply. li. xviii. Frumēta hyeme in herba; ſunt verno tpe faſtigiata. i. in ſtipulā q̄ ſunt hiberni temporis.

¶ Fatigo as. pe. ꝑ. quaſi fatim ago. Hoc eſt abūdāter agito & ad latitudinē deduco. Vir. li. v. Veloces iaculo ſeruos curſuq; fatigat. Aliq̄n percutio. Idē Verſaq; iuuencū terga fatigamus haſta. Aliq̄n Perturbo cōmoueo: vt Quæ mare nunc terraſq; metu cælumq; fatigat. Aliq̄n Excito. Idē. Socioſq; fatigat pręcipites vigilate viri. Aliq̄n cohibeo. Ci. lib. iii. offi. Qui non verbis ſunt & diſputatione phō ſed vinculis & carcere fatigādi. Huius cōpoſitū eſt Defatigo quod eſt deorſum ſeu valde fatigo. Terē. in adel. Vtinā quidē qd cū ſalute eius fiat ita ſe defatigari velim: vt triduo hoc perpetuo ꝓſus e lecto ne queat ſurgere.

¶ Fateor eris. faſſus affirmo ſponte. Lact. Idē etiā poetæ fatenr̃. Huius cōpoſita ſunt. Cōfiteor. Diffiteor. Infitcor: quæ ſignificāt non fateor nego. Profiteor: de quo infra.

¶ Fator aris. multū le quor. Eſt ēn frequētatiuum a faris Feſtus: fatātur multa fantur.

¶ Fatum a fatus ſcdm Priſ. in paſſiua ſignificatione. i. dictus. Vnde fatū iuſſum & dictum dei. ꝑs. See

mel locutus est deus duo hæc audiui: qm̃ potestas dei est & tibi dñe misericordia. Aug. li. v. de ci. dei. Q d em̃ dictũ est semel locutus est: intelligitur inmobiliter: hoc est incõmutabiliter est locut⁹ sicut nouit incõmutabiliter oia quæ futura sunt: & quæ ipse facturus est. Hac rõne possemus a fando fatũ appellare nisi hoc nomẽ tam in alia re soleret intelligi: quo corda hoium nolumus inclinari. Scribit Ci. fatum esse cõnexionẽ rerũ per æternitatẽ se inuicẽ tenentẽ quæ suo ordine & lege variãtur ita tamẽ vt ipsa varietas habeat æternitatẽ. Sene. in quæstionibus naturalib⁹. Quid intelligis fatũ? Existimo necessitates rerum oium actionũq; quas nulla vis rumpat. Sed quid de fato sentire debeant catholici: scribitur apd patrem meum Augustinum li. v. ci. dei capite. ix.

Apud poetas fatum quãdoq; capit̃ p natura. Vir. Nam quia nec fato merita nec more peribat. Quandoq; p voluntate. Id em̃ Plato dicit fatum esse voluntatẽ & iussionem diuinam. Virg. Fatis iunonis iniquæ. Quandoq; pro oraculo qd dii fantur. Idẽ oblitus fatorum. Quãdoq; pro morte: quia nil tam necessarium impendet homini q̃ mors. Vnde fato concedit qui moritur.

¶ Fatale qd̃ pernicios̃um est: vt dies fatales. Et fatale dicit̃ quicqd nobis ex fato debetur siue bonũ sit: siue malum. Aug. li. v. de ci. dei. Et fatalia dicũt quæ præter dei & hoium voluntatẽ cuiusdam ordinis necessitate contingunt.

¶ Fatidicus pe. cor. qui futura p̃diuinãdo solet fari qui nobis fata. i. decreta deor̃ exponit. Vnde fatidici libri q cõtinent fata ppl'or̃ quales erãt decem sybyllar̃ libri qui & ab historicis fatales appellãtur Fatidici vates & Fatidica mãto notatur qm̃ erat fatiloqua quæ vaticinabat̃ diuinitate prędita. ἀλλὰ μὴν ἀληθεῖ λεγομεναι καὶ μαρτιεσ.

¶ Fatifer a. um. pe. cor. quod est mortiferum.

¶ Fatim aduerbium Abundãter a fando: quia ver bor̃ q̃ rerũ maior sit copia: vel q fari facile sit. Hic componit̃ Affatim de quo supra.

¶ Fatisco is. defici. Col. li. viii. Nõ debet octo capitum numerum excedere: non quia ignorem fœcunditatem scropharũ matoris esse numeri: sed qa celerrime fatiscit quæ pluris educat. De hoc etiam i Defetiscor.

¶ Fathiscere cum h est abũdãter aperiri: quasi affatim hiscere. Vir. Remisq; fathiscũt. Ambr. li. hexa. Plerũq; terra meridianæ plagæ torretur ardoribus atq; æstu soluta fathiscit in puluerem miserãdi agri colę labore consumpto.

¶ Fatuus insipiens: tractum a sapore ciboꝝ qui cũ non sapiunt fatui dicuntur. Mar. Vt sapiant fatuæ fabrorum prãdia betæ o q̃ sæpe petet vina piperq; coquus. Ter. in eu. Fatuus est insulsus tardus. Var. hoc nomen a fando deriuat. Fatuus qui fatur quod puer primo fatur: hoc est qui inepta loquitur. Fatui quoq; dii sunt qui & fauni dicũtur quasi multũ fãtes

¶ Fatua dea dicta est terra q, infãtes partu editi nõ prius vocem edunt q̃ terram attigerint. Eadẽ & bona dea vocata est q, oium nobis ad victum bonor̃ causa est. Et fauna q, omni vsui animantiũ fauet & ops q, ipsius ope vita constat.

¶ Fauissæ cellæ quædã & cisternæ in area capitolina vbi reponi solebãt signa & alia quædã religiosa donariis consecrata. Auctor Gellius.

¶ Faueo es. faui. fautũ. Fauere ꝓprie est bona fari; seu fauorẽ facere. Hinc fauor vox bene precans alicui siue alicuius cõmodum & laudem tuens. Fauete etiam tacere est: vt inquit Do. Teren. in an. Fauete adeste æquo animo. Similiter fauete linguis est tacere. Sene. de beata vita. Fauete linguis. In ludis vero ore fauere inquit Ser. est dicere bona vetbat quia in illis necessarius est fauor. A faueo fiunt fautor & fautrix.

¶ Fauorabilis dicit̃ q gratiosus & impetrabilis ac fauoris plenus est apud oẽs. Sue. in Cali. Sic vulgo fauorabilis vt plurimi tradant quotiens aliquo aduenirẽt: vel sicunde discederet p̃ turba occurrentiũ psequentiũ ve nonnũ q̃ eum discrimẽ vitæ adisse.

¶ Faustus a. um. a fauore ps perũ ac ꝓpiciũ significat cui oẽs fauẽt. Ter. O faustũ & felicẽ. Hinc aduerbiũ fauste: quoꝝ contraria sunt infaustũ & infauste.

¶ Fauni agror̃ & syluar̃ putati sunt dii qui post p lixum tempus moriunt̃ q, e terra geniti sint. Hic fana dicta existimat Probus. Ser. Faunũ & faunam tradit dictos esse a vaticinãdo. i. fando. Vnde & fatuos dicimus incõsyderate loquẽtes. Hos quidã incubos vocant. Fauni apud latinos ii sunt qui apud græcos satyri filii Saturni. Scribit Hiero. satyrum a diuo Antonio inuentum. Aug. docet faunos aut immortales animas non habere aut humano semine natos. Et faunus dictus fuit Pici filius & Latini pater qui regnauit in latio a fãdo dictus q, oracula sua voce redderet.

¶ Faúlla quasi cinis extinctus q, igne tectũ foueat quasi fouilla. Est em̃ deferta igne. Siue potius quasi flaulla a colore. Nã & Pacu. flauũ dixit puluerẽ Scintilla vero ꝓprie est q̃ e silice cũ is cędit̃ exilire solet Virg. Ac primũ silicis scintillam excudit achates. Ouid. li. iiii. faf. Pars quoq; cũ saxis pastores saxa feribant: scintillam subito ꝓsiluisse ferũt. Hiero. in eccle. Ab scintilla vna augetur ignis.

¶ Fauonius ventus a fouẽdo dictus q, cuncta foueat. Est em̃ genitalis spũs viuẽdi: eo maritãtur viuiscentia terræ: zephyrus a græcis dicitur. Spirat aduersus Eurum.

¶ Fauus apum domus & cellulæ a fouẽdo q, in his sobolẽ foueãt. Ply. Primũ itaq; fauos construũt: cęram fingunt. Virg. Prima fauis ponũt fundamina deinde tenaces Suspendũt cæras. Ply. Iunior Bucellã panis dedit & fauum mellis: hoc est frustũ opertus apiarii melle plenum.

¶ Faúlus diminutiuũ paru⁹ fauus. Plau. Me⁹ dulciculus faulus.

¶ Faux superior pars gulæ mẽto ꝓpinqua: sed interior vbi os angustatur. Ply. li. xi. Sũmũ gulę fauces vocãtur: postremũ stomachus. Vir. li. vi. Vestibulũ ante ipm̃ primisq; in faucibus orci. Per trãslationẽ fauces dr̃ stricti ingressus vallis: seu alterius loci. In faucibus sunt foramina duar̃ fistular̃ cibalis. s. & spiritalis quę continua humectatione indigent. Siccæ em̃ exulcerãtur. Oui. li. vi. Caret os humore loquẽtis & fauces arent: vix est via vocis in illis. A faux fiunt Offoco Prefoco & suffoco.

¶ Fax fustis incisus a lumine faciendo: q, lumẽ facile faciat. Cuius diminutiuũ est facula. Primã facẽ noctis principium vocitabant: q, tum primum vti face incipiunt.

¶ Faxo is. pro faciã. Virg. li. xii. Ego sydera faxo firma manu. Faxim fecerim. Faxint faciant. Terẽ. in heau. Vtinam dii ita faxint.

FE.

¶Febris a feritate morbilis mali: vel ſicuti Ser. docet a feruore.
¶Febricula diminutiuũ parua febris. Plau. Cicero ni. Qui ex labore in febriculã incidit aſſiduã & ſatis moleſtã græce πυρετος και πυρεττω απο του πυρου παραγονται.
¶Febriculoſus qui habet multã febrẽ. Gellius. Nõ morbus hic febriculoſus aut nimiũ grauis.
¶Febrile. pe. p. quaſi ad febrem pertinens. Apul. Ardore æſtuans febrili.
¶Febrio is. iui. itũ. febrẽ patior. Macer. Hæc nõdũ tremulo potandaidabis febrienti.
¶Febricito as. pe. cor. & Febricitor deponẽs in eadem ſignificatione. Col. li. vii. Febricitãti boue cõuenit abſtinere cibo vno die.
¶Februo as. luſtro purgo a feruendo: hoc em̃ adolendo & flãmis feruentibus fieri ſolebat: vel a ſabinorũ lingua qui febrũ purgamẽtũ dicũt. Hinc Februari⁹ mẽſis dictus eſt: q̃ tũ. i. extremo anni menſe pp̃ius februare. i. purgare. p. xii. n. dies cõtinuos februarii celebrabant. Hiſq; diebus p impetranda mortuorũ aĩabus quiete oĩs pp̃ius piaculis ſacrificiiſq; circa ſepulchra accenſis facibus: cereiſq; intẽt⁹ erat. Et Iuno februata ſiue februalis q̃ ei hoc mẽſe ſacra fiebant: eiuſq; feriæ erant Lupercalia. Et q̃cũq; purgamẽti cã in quibuſcũq; ſacrificiis adhibebant. Februa appellabantur. Et id qđ purgatũ erat februatũ dicebat. Ply. Vulgata priſcis temporibus opinio obtinuit februa eſſe oĩa quibus malefactorũ conſcientia purgarent: delerẽturq; pctã: aut manes aĩabus defunctorũ placidi redderentur.
¶Febru⁹ dictus p̃: q̃ ei mẽſe februario ſacrificaret.
¶Februarius mẽſis. Vide paulo ãte in Februo as.
¶Feciales dicti ſunt a ferendo: q̃ belli paciſq; ferẽdę apud eos ius erat. Neq; em̃ licebat bellũ alicui inferre niſi hi & iuſta cauſa ſuſceptum declarauiſſẽt & prius indixiſſent. Var. Itaq; bella tarde nec magna lumina ſuſcipiebãt: q̃ bellũ nullũ niſi piũ putabãt geri opertere & priuſq̃ indiceretur bellũ iis quibus iniurias factas ſciebãt: feciales legatos res petitum mittebant quattuor quos oratores vocabant. Sũt etiã q̃ feciales a faciẽdo deriuari exiſtimẽt q̃ apud eos belli ac pacis faciendę ius eſſet.
¶Felis aĩal quadrupes quod nobiſcũ in domibus tenemus ad murũ venatũ vulgo Catus qđ nos cautũ aſtutũq; dicimus a quo Catones primo voluntappellatos a græcis αιλουρου dicitur. Et ipſi quoq; vanitas rideꝫ ægyptii nullã beluã niſi ob aliquã vtilitatẽ cõſecrauerunt: velut Ibim: q̃ vim ſerpentũ conficiat Crocodiltũ q̃ errore erceat latrones. Felẽ q̃ pelle eius ſcuta contegant. Ichneumones q̃ nõ ſinãt ſerpentes maximã eius regionis peſtem augeri. Ply. li. x. Feles quo ſilentio: q̃ leuibus veſtigiis: q̃ multo ſpeculatu in muſculos exiliunt excremẽta ſua obruũt terra intelligentes odorẽ illum indicem ſui eſſe. Ait em̃ Varro li. iii. Oẽs parietes tectorio leuigantur ne feles aliaue beſtia introire ad nocendũ poſſit. Hos Varro & Col. accipiunt p eo genere aĩalis qđ vulgus fouinũ ſeu marturellum appellat. Sene. li. epla. moraliũ. to. Quid eſt quare tã pauonẽ q̃ anſerẽ gallinã nõ fugiat. At tanto minorẽ eis nec notum ſibi accipitrem? quare felẽ pulli timeãt: canem non timeant.
¶Fel fellis eſt purgamẽtũ ſanguinis peſſimũ cui tãtum ineſt virus vt hoiem totũ decolorem reddat & maxime oculos vt in hoſe irato cernimus. Fel em̃ irę ſedes eſt. Humor aũt qui in folliculo fellis bilis vocat q̃ p ſui cõditiõe hoiem cõuariat. Bilis enim atra quã græci melãcholiã vocãt facit inſaniã. Plau. i Am. Delirat vxor atrabili pcita ẽ. Sed de bili ſuo loco dictũ. Aliqñ fel cũ ſit peſſim⁹ humor pro animi amarritudine ponitur.
¶Fello as. lac exugo & ſuctu ebibo. Mar. Si fellas & aquã bibis nil leſbia peccas: qua tibi parte op⁹ ẽ leſbia fumis aquã. Solinus in collectaneis Nequaq̃ mater equa pullo prębet vbera felicanda Tranſfertur ad rem obſcęnã. Nam fellare dĩr illi ille vę qui q̃ ve virilia intra os recipiũt: & illa peride ac papillas exugunt. Qui vero virilia huic libidini per voluptatẽ accõmodabãt: Irrumare dicebant. Inde fellator & fellatrix & fellito as. frequentatiuum.
¶Fellicones hoſes mali dĩr & nullius vſus.
¶Femur qđ & femor dĩ ſecũdũ Phocam: a ferẽdo q̃ his prębipue partibus ſuſtinetur aĩal atq; feratur. Hinc femoralia proverendor tegminibus. Sue. de Aug. Quare quaſſato corpe neq; frigora neq; ęſtus facile tolerabat: hyeme quaternis cũ pingui toga tunicis & ſubuculæ thorace laneo & femoralibus & tibialibus inueniebatur.
¶Femen mis. capitur ſicut femur. Plau. in mili. Ecce aũt aduortit nixus leuo in femine. Proprie tñ femina ſũt interiores p̃tes femora exteriores: femina poſteriores femora anteriores. Ply. li. xi. ſic de apibus ſcribit. Prioribus pedibus femina onerant propter id natura ſcabra. Et li. xxviii. Femina inquit atteri aduricq; equitatu notũ eſt. Femina em̃ interiora equitando atterunt nõ exteriora. Hinc Apuleius finxit vocabulũ. Interfemineũ: p locis muliebrib⁹ veluti poſitis iter femina. Col. li. vii. Veteris quoq; & ſub femia manũ ſubiicere ne ad hmõi tactũ poſt modũ paueſcant. Exiſtimat Ser. femen in ntõ non reperiri. Priſ. docet eſſe in raro vſu. Feſtus femẽ declinat. Femina etiã inferiores partes ſignificãt. Nã a flexu dicta vidãt. Vbi em̃ iunctura cum flexu pedis eſt femina dĩr. Plau. in aſi. Sed tñ tu nẽpe eos aſinos p̃dicas vetulos claudos quibus obtritæ ad femina erant vngulæ. Col. li. vii. Femina ſecari & interdum inuri ſolent.
¶Feminalia tegumenta feminum & ſubligacula. Hiero. in Exo. Facies & feminalia linea vt operiãt carnem turpitudinis ſuæ a renibus vſq; ad femora Idẽ ad fabiolã. Diſcamus primũ cõmunes ſacerdotũ veſtes atq; pontificũ lineis feminalibus quę vſq; ad genua & poplites veniũt verecũda cęlantur & ſuperior pars ſub vmbilico vehemẽter aſtringitur vocaturq; lingua hebręa Machinaſſe: græce περισκελια noſtris feminalia vel brachæ vſq; ad genua p tingentes. Et vt ſcribit Ioſephus ob fortitudinem ex biſſo retorta fieri cõſueuerunt.
¶Feneſtra απο του φαινειν qđ eſt lucere. Fit em̃ ad lucẽ reddendã. Ouid. Qua lumẽ thalamis parua feneſtra dabat. Interdũ ponit p aditu & via. Terẽ. Hui quantã feneſtrã ad nequitiam patefeceris. Ply. Feneſtrare verbũ vſurpat p feneſtras aperire. Sic em̃ ait Media oculor cornua feneſtrauit pupilla.
¶Feneſtrenula parua feneſtra. Hiero. Sic autẽ vna vel plures feneſtrenulę iuxta diſpoſitionẽ ep̃i. Et p detractionẽ mediæ ſyllabæ Feſtra quod eſt oſtium paruũ in ſacrario: vt ait Macro.
¶Feneſtrella illi & feneſtricula diminutiua ſunt.

Fe

¶ Feneſtella ſiue nomen eſt ꝓprium hiſtorici qui nouiſſimo tempore Tyberii Cæſaris claruit.
¶ Feneſtratus a.um. quod eſt apertum perforatũ. Plau. Nulla eſt feneſtratior domus.
¶ Fero fers tuli latũ & tetuli ſcd̃m Diom. Ter. Huc tetuliſſem pedem. Proprie ſignificat porto. Vir. li. v. Vix illã famuli phegeus ſagariſq; ferebãt ρημα τελλημικον φερω ταρλατουσι και αρωμαλον μελλωμοισω ουτωτοισ λατιοισ. Aliquando tolero patior. Terẽ. in heau. Nam quẽ feret ſi parẽtem ſuum non feret. Aliqñ duco dirigo. Liui. li. i. Pergit ad proximã ſpeluncã ſi forte eo veſtigia ferrent. Vir. li. vi. Hinc via tartarei quæ fert Acherontis adv̄das. Aliqñ dico noio. Idem. Quam Iuno fertur terris magis oĩbus vnã poſthabita coluiſſe ſamo. Aliqñ Do exhibeo. Idẽ. Sacra dioneæ matri diuiſq; ferebã. Lact. li. iii. Non em̃ deſcendit aliquis e cælo qui ſniam de ſingulorũ opinionibus ferat. Aliqñ Concupiſco. Sal. Tunc Catilina pollicitꝰ tabulas nouas: proſcriptiones locupletum: magiſtratus: ſacerdotia rapinas: atq; alia oĩa quæ bellum & libido victorum fert. Aliquando Extollo. Idem Conſulares omnes item ſenatus magna pars ſentẽtiam eius laudant: virtutem animi ad cælum ferunt Aliquando gigno produco. Virg. Si duo prꝑterea tales idæa tuliſſet terra viros. Aliquando habeo. Idem. Ferre ſui dederat monumentum & pignus amoris. Aliquando Affero. Idem. Legati reſponſa ferunt. Aliquando Conſero. Idem. Quibus acerrimis in prælia ſuetus ferre manum. Aliquando Diſturbo. Idem. Quippe ferant rapidi ſecum verrãtq; per auras. Aliquãdo Oſtento. Idem. li. xi. Captiuo ſiue vt ſe ferret in auro venatrix. Aliquando Conſulo: vt Pompeius tulit ad populum. Aliquando Aufero. Virg. Poſtq̃ te fata tulerunt. Et omnia fert ætas. i. aufert. Aliquando Refero ſeu recipio. Ter. in adel. Pro labore ab his fero odium. Aliquando Aſſequor. Idem in eu. Hoc ſi effeceris quod vis donum a me præmium optato id optatum feres. Et in adel. Ni faciant quod illos ęquum eſt: haud ſic ferẽt id eſt obtinebunt. Q; ſi cum hoc verbo præ me præ te: vel præ ſe addantur ſignificat dicto vel facto: vel geſtu aliquid oſtendo confiteorq; & ipſa ſtatim frõte de aliqua re: aut homine vt præ te fers irã. Quinti. Fiduciam igitur præ ſe ferat orator: ſempq; ita dicat tanq̃ de cauſa optime ſentiat. i. ex ipſo aſpectu oratoris: ex ipſa voce: ex ipſa tota oratiõe eluceat fiducia quẽadmodum qui pugnaturi ſunt in vultu & geſtu indicant tacitam vel formidinem vel fiduciam: hoc eſt præ ſe ferunt fiduciam formidinemve. Ci. Nam ille qui accipit iniuriã meminit & præ ſe fert. i. ſe mentem perſequendæ iniuriæ habere oſtendit. In eundẽ ſenſum accipi ſolent. Præmeduco: præmegero: Compoſita ſunt Affero. Aufero. Antefero. Confero. Circũfero. Defero. Differo Effero. Infero. Introfero. Offero. Perfero. Prꝑfero Profero. Refero. Suffero. Superfero. & Tranſfero que habent penultimam correptam.
¶ Ferę a ferendo dicte ſunt q; toto corpore ferãtur ſiue q; cum impetu & ſine ratione ferãtur: aut q; naturali vtuntur libertate & pro deſyderio feruntur. Proprię autem ferę dicuntur quæ ferocitatem habent vt Leones pardi lupi quæ vbi mãſuefactæ ſũt Cicures appellantur. Improprie omnes quadrupedes pecudibus exceptis.

¶ Fere aduerbium ſignificat feſtinanter & patũ abeſt quin quaſi continue ferendo: q; id quod fertur i motu eſt: vt fere hoiem occidiſti. i. parum abfuit qn hominem occideris. Priſ. docet fere ſignificare iuxta: quia celeribus oĩa iuxta ſunt. Et ꝓfertur cum accentu in vltima βαρεια. Interdũ in oratiõe ita cõſtituitur vt intelligatur quædã vniuerſitas. Quinti. Hę fere ſunt emẽdate loquẽdi ſcribendiq; partes. i. fere oẽs. Ci. Meminiſti in eum ſermonem incidere qui tum fere erat in ore. i. fere ſemper.
¶ Ferinus a.um. pe. p. quod eſt ferarum. Apul. Ferino ac beluino ritu.
¶ Ferale adiectiuũ ſignificat dirũ exitiale a feralib⁹ ſacrificiis. Apul. Rogum demolirentur: cœnam feralem a tumulo ad menſam referrent. Virg. Solaq; culminibus ferali carmine bubo Viſa queri. Et feralis dies dicebatur quo feralia fiebant.
¶ Feralia ſacrificia parentalia: quædam ab inferis & ferendo q; ferrent epulas ad ſepulchrum eius cui vellent parentare: vel a feriẽdis pecudibus. Ouid. in faſ. Hanc quia iuſta ferunt dixere feralia lucẽ Vltima placandis manibus iſta dies.
¶ Ferus dicitur Atrox ſeuerus: qui ferinũ animum habet: vel qui durioris eſt vitæ & animi crudelioris Virg. Ferus oĩa Iuppiter argos trãſtulit. Vñ Aug. in dial. Ferum manſueto oppoſuit. Hinc feritas naturæ quædam aſperitas: & diri ſemp eſt animi. A ferus componitur Semiferus pe. cor. Semifera dicũt aĩalia quæ ex fero placidoq; naſcunt: vt ex apro & ſue. Semifera etiã dicũtur quæ nec placida nec fera ſũt: ſed mediæ inter vtrũq; naturæ: vt in volucrib⁹ hirundines in campo lepores: cuniculi. In mari delphini. Perferus valde ferus. Var. lib. ii. de re ruſ. Boues perfert etiam nunc ſunt multi in Dardania & Media & Thracia.
¶ Ferox fortis iuuictus. Hora. li. Car. Vrbes gentesq; & latium ferox. Sal. Ille animo feroci negat ſe fuiſſam totiens numidiam pertineſcere. Item dicitur p̃ animoſus ad certãdum cum altero: & ad vim alteri inferendam atq; nocẽdũ. Vir. Stat ſonipes & frena ferox ſpumantia mandit. Augu. in dial. Manſueto oppoſuit. Plau. p cordato & faceto in Mili. poſuit. Et quia tecum eram: propterea animo erã ferociori Hinc ferocia & ferocitas. Ci. li. vi. de rep. Qui comperit eius vim & effrenatam illam ferociam. Ferociter. Plau. in Mili. Superbi nimis ferociter legatos noſtros increpant.
¶ Ferocio is. ĩui. vel ferocii: ferocitũ ferox fio: qđ vernacula lingua dicitur ingagliardir. Gellius li. i. Nihil adeo in congrediendis hoſtibus atq; in principiis p̃ſtoꝛ ad ſalutẽ virtutẽq; aptius rati q̃ ſi permulcti mitioribus non immodice ferocirent.
¶ Ferax dicitur qđ abundanter ex ſe ꝓducit. Ply. Vt tam ferax bonarum artium ſæculum videremꝰ Vnde inferax cõtrarium. Sic Hiero. ad Dama. Inferaces ſyluas dixit.
¶ Fertile adiectiuũ penultima correpta ſicut ferax ſumitur. Col. li. iiii. Vt ex his partibus trũci ſumant quæ & genitales ſunt & maxime fertiles. Hinc fertilitas ſic a ferax feracitas. Idem. Id em̃ non accidit palmitis fertilitate.
¶ Ferentarii: leuis armaturæ milites auxiliatores a ferendo auxilio: vt quicquid opus eſſet auxilio ferrent excurſu leues armis grauib⁹ non impediti: ſed enſe & telis tantum inſtructi. Vel dicti ſunt Ferẽta

rii: quia fundis lapidibus pugnabant quæ tela ferri tur non tenentur. Sal. Postq̃ eo ventum est vnde a ferentariis prælio cõmitti posset. Cato eos ferentarios dixit qui tela ac potiones militibus pugnãtib⁹ ministrabant. Hi & velati vocabantur.

¶ Feretrius dict⁹ est iuppiter q⁹ pacẽ ferre putaret qñ ex templo eius qd rome primũ a romulo edificatum est sumebant sceptrum per qd iurarent: & lapidem silicem quo fœdus ferirent: vel a feriendo vt inquit Plutar.

¶ Feretrum a fero pe. cor. Lectus vel aliquid aliud quo mortuus ferri solet. Et alio nomie Capulus dicitur a Capiẽdo: seu inquio aliquid cum pompa fertur. Liui. Spolia ducis suspẽsa fabricato ad id apte feretro gerens in Capitolium ascendit. Ibiq; cũ ad quercum pastoribus sacram deposuisset templum designauit. Quidam grecum putant φερετρον grẽ cienim pheretra vocant argẽtum aurum gemmas imagines principum spolia hostium & cætera quæ in pompa feruntur.

¶ Ferentinum oppidum qd Plynius collocat in prima italiæ regione in qua Roma est a qua ferentinates dicti. Est & Ferentinum in Thuscia vnde Ferentini.

¶ Feretrus mons a quo familia feretria dicta a qua Vrbini dux originem habet.

¶ Ferentum oppidum sabinorum: seu samnitum: a quo Ferentani dicuntur. De quo Dionysius Halicarnaseus li. xvii.

¶ Ferculum a ferendo. Vnde & fercula pulmentarii orũ ab eo q⁹ mensæ inferantur. Iuue. Quis fercula septem secreto cœnauit auus? Aliquando sumitur pro gestamine quo pũpa deferri solet. Sue. in Cæsa. Põtico triumpho inter pompę fercula trium verborum prętulit titulum: Veni vidi vici: hoc est inter pompę triũphalis gestamina. Quo noie continent simulachra oppidor⁹: simulacra deor⁹: spolia hostium: coronæ: machinæ: & id genus alia quæ fieri solent in pompa triumphali: sicut fercula ludorum. fercula quæ in ludis. Fercula sacrorũ quæ in sacris. Acron etiam docet fercula esse pulpita in quib⁹ deorum simulachra sint qa in põpa circensi: hoc est celebritate ludorum circẽsium huiusmodi simulacra deorum feruntur. Cicero libro primo offi. Cauẽdũ est ne tarditatib⁹ vtamur i ingressu mollioribus: vt similes pomparum ferculis esse videamur. Ambro. libro primo offi. Sunt qui sensim ambulando imitantur histrionicos gestus & quasi quædam fercula pomparum.

¶ Ferio is. percussi. præteritum mutuatur a percutio idemq; significat. Virg. Cornu ferit ille caueto. Et Ferire sancire firmare. Vnde ferire seu percutere fœdus dicimus. Idem Haud mora tarchon Iũgit opes: fœdusq; ferit. Et apud Esaiam. Feriã vobiscum pactum sempiternum. Item Ferire pulsare est Plau. in Am. Feriam fores aperite. Huius cõpositũ est Referio: qd est Repercutio. Idẽ in Asi. Patitor tu idem cum ego te referiam.

¶ Feriæ a feriendis victimis dicti sunt dies Cessationum ab opere: seu ab epulis ferendis. In his em epulæ fiebant. Feriarum autem apud antiquos mista erant genera quę pollui dicebantur si in his aliqd opus fieret. Feriarum publicarum erant quattuor genera. Statiuæ: vniuersi populi cõmunes quæ certis & constitutis dieb⁹ fiebant in quibus præcipuæ seruabantur. Agonaliã: carmentalia: lupercalia. Cõceptiuæ q̃ quotannis a magistratibus vel sacerdotibus concipiebant certos siue incertos dies: vt fũt latinæ Sementinę paganalia compitalia. Imperatiuę: quas consules vel prætores pro arbitrio indicebant. Nundinæ pãnorum ac rusticorum quibus ad negocia & merces conueniebant. Erant præterea p priæ familiæ feriæ quas quæq; familia ex vsu domesticæ celebritatis obseruabat: vt Claudiæ ferię & ęmilię. Item singulorum vt natalium dierum q̃ Natalitiæ dicuntur & fulgurum & funerum expiatiões. Et a feriis festi dies dicti sunt feriati. Hoc est in quibus feriæ celebrabantur.

¶ Ferio as. & Feror deponẽs significat vaco. Vnde Feriatus otiosus. Ply. li. xviii. Malum patremfamilias quisquis interdiu faceret qd noctu posset nisi intempestate cæli. Peiorem qui profestis diebus ageret quod feriatis deberet. Pessimum qui sereno die sub tecto potius operaretur q̃ in agro. Augu. li. ii. con. Interposito ocio ex necessitate domestica feriatus ab omni schola cum parentibus esse cœpi. Hiero. li. ii. macha. Tunc feriatis iudæis arma capere suis præcepit.

¶ Ferula penultima correpta bacul⁹ siue virga qua puerorum manus feriuntur a feriendo siue ferendo id est portando. Iuue. Et nos ergo manum ferulæ subdiximus. Græce ραφηξ & per diminutionem narthetium dicit. Inde apud Platonem in Phedrone narthecophori ministri bacchi quasi feruligeri nominantur. Baccho enim ferulæ assignantur quæ asinis gratæ sunt in pabulo. Ideo asinus grata hostia baccho cadit. Ferula annumerata est inter externos frutices a Plynio. Lignum corticis loco habet: ligni autem loco fungosam int⁹ medullam: vt sambuci: calidis nãscitur locis: cuius eadem natura est quę aneto & fructu similis: nulli fruticum leuitas maior ob id gestata facilius baculorum vsum senectuti prębet. Col lib. iii. In quo scrobe destinaueris nuces ferre terra minutam in modum semipedis ponito. Ibiq; semen ferulæ facito: cum ferula fuerit enata eam findito & in medulla eius nucem graecam vel auellanam abscondito. Hinc Ferulaceus a. um. Ply. lib. xviii. At milium & panicum in culmen geniculatum & concauum sisania vero in ferulaceum. s. fastigiatur.

¶ Ferabites pe. p. dī Agrestis. Sisen. Partim ferabitæ partim lauro ac pinu abundant.

¶ Ferme aduerbium idem qd fere. Ter. Iam ferme moriens me vocat. i. cum parum abesset quin mortuus esset. Ponit qñq; p facile. Idem in An. Fidelem haud ferme mulieri inuenias virum.

¶ Feruor calor qui cum sit ex igni: ex cõtrario: & p frigoribus ponitur.

¶ Ferbeo ferbes ferbui bullio. Horatius libro primo Ser. Velatumq; stola mea cũ de ferbuit ira. Vnde et Ferbesco ferbescis. Ambr. Quomodo intelligim⁹ q⁹ sit torcular nisi forte quia psalmi de torcularib⁹ inscribuntur: eo q⁹ in his mysteria domini passionis modo musti sancto feruẽte spiritu pphetarum ardentius ferbuerunt? Huius composita sunt Deferbeo: quod est a bulliẽdo cesso. Hiero. in. li. hester. His itaq; gestis postq̃ deferbuerat regis Assueri indignatio. Gel. proprie. Puer interea venerat & aula deferbuerat: tempusq; esse cœperat ecẽci. Efferbeo extra vel valde bullio. Hier. in Iob. Interiora mea

efferbuerunt absq; vlla requie.

¶ Feruco ferues feruui per duplex uu vno cõsonãte altero vocali: quod & per syncopen dicim⁹ ferui. in eadem significatione qua non solũ ex incendio calere significatur: sed etiã ex quibuscũq; molestiis pturbari. Vñ & iactus marini & æstuatio animi sub hac significatiõe recte poni sentiunt. Vir. li. iii. geo. Omia tunc pariter vento nimbisq; videbis feruere. Feruere: opus dicimus dum studio & diligentia elaborat. Et hoiem ira odio aut calore feruere: dũ ira aut odio: aut calore incensus est. Cuius cõtrariũ est deferuere quod est mitescere & placidum fieri: seu a calore deficere. Composita a ferueo sunt Deferueo Efferueo valde seu extra ferueo. Referueo rursus ferueo. Ply. Item therebentinã in sartagine referuẽti. A quibus Deferuesco Efferuesco & Referuesco.

¶ Feruo feruis ferui eiusdem significationis est cũ Ferueo. Proper. Incipit & sicco feruere terra cane. Gellius. Dñs quos rogauerat operitur: sol feruit & fit nihil. Hinc Feruisco.

¶ Feruefacio is. bullire facio. Cato de re rus. Et polionem polentæ eodem addito & oleum: postea feruefacito. Hinc eõponit Inferuefacio: qd ẽ int⁹ bullire facio. Idem sumito brassicam conicito in aquã feruentẽ coquito paulisper vti subcruda sit: postea aqua defundito non oẽm eo addito oleũ bene & salem & cumini paululum inferuefacito paulisper.

¶ Feruidus pe. cor. calidus diligensq;.

¶ Fermentũ dictũ est q; feruẽdo crescat. Est em farina: quæ subigitur priusq; addatur sal ad pultis modum decocta & relicta donec acescat.

¶ Fermento as. misceo seu crescere facio. Ply. Cũ fieret panis hordeaceus cicerculæ farinæ admistiõe fermentabat. Col. li. ii. posuit p pinguefacio. Maxime inquit tñ columbinũ pbamus qd modice sparsum terram fermentare cõperimus. Hiero. Neq; panes azymi poterant fermentari.

¶ Fermentescere est crescere. Ply. Conteratur inter digitos fermentescens.

¶ Ferrũ vel a ferendo q; in agros colẽdi gĩa ferat: vel a feriẽdo: q; cætera eo ferianť: hoc est domenť.

¶ Ferreus a. um. quod ex ferri materia est: vt massa ferrea: anulus ferreus.

¶ Ferrarius a. um. qd ad ferrũ pertinet vt faber ferrarius. fodina ferraria. Aliqñ etiã significat qd ex ferro est: quasi ferreum. Ply. li. xxxiiii. Coniũ in italia cum ferraria metalla in his locis non sint.

¶ Ferraria æ. locus in quo ferrum foditur. sicut Auraria: Argentaria: Aeraria: in quibus aurum argentum: & æs effoditur.

¶ Ferramentarius ferramentorum confector. Iul. Firmicus scribit Mercurium in solis domo cõstitutũ facere ferramentarios & pelliones.

¶ Ferramentum instrumentum ex ferro. Vnde ferramenta fabrilia & ferramenta tonsoria dicimus. Col. li. iii. Nõnunq; etiã cum frondere cœperint arbores cacumina fici acutissimo ferramento summa amputare prodest.

¶ Ferro as. ferrum induco. Vnde ferrata spicula & ferratas lanceas dicimus. Virg. li. iii. geo. Vndiq; iã tergo ferratos sustinet orbes. Huius cõpositum est. Præferro: qd est ante vel in anteriori parte ferrum induco. Ply. li. xviii. Quippe & ethruria spicam farris tosti pinsente pilo pręferrato.

¶ Ferrũgo pe. pro. rubigo ferri ꝓprie dicitur sicut ærugo æris. Ply. Sudor virgæ cornu arboris lamina candẽte ferrea exceptus non contingente ligno illata: qd deinde ferrugo incipiẽtes lichenas sanat. Per trãslationẽ ferrugo, compressæ purpuræ color rufus nigrioris rubedinis quasi violacei vulgo morellum dicunt similitudine coloris ferri dum est rubiginosum. Vnde. Virg. li. ix. Pictus acu chlamydẽ & ferrugine clarus hybera. Quidam ferruginẽ scribunt esse cæruleum colorem. Erat & oppidum & lacus ferrugo in Volscis apud Valerium: sed a Liuio vocatur verrugo.

¶ Ferrugineus a. um. qd est coloris ferruginis: vulgo viridis obscurus. Vir. Et ferrugineus hiacyntus Ply. Et ferrugineas maculas habentes. Quidã ferrugineum colorem accipiunt p cæruleo marinis fluctibus simili q & Thalassicus. i. marin⁹ dr Græci ei Thalassan mare appellãt. Hunc colorẽ Vege. li. iiii. de re mili. vocat Venetũ scribens nautas veste venета esse induendos & vela nauium exploratoriarũ colore veneto esse tingenda. Est aũt venetus color cæruleus similis marinis fluctibus. Vñ plautus in Mili Tullico facito vt vineas ornatu huc naucleriaco causeam habeas ferrugineam: hoc est subnigrã cæruleiq; coloris a similitudine ferri.

¶ Ferrumen pe. p. quasi gluten: iunctura seu ligatura. Ply. li. xxxvi. Ea maxime causa q; fluctu calcis sine ferrumine suo cæmenta componuntur.

¶ Ferrumino as. pe. cor. iungo aut simul tempero ꝓprie de metallis dr q̃uis ad alia transferatur. Pompo. Iuriscõ. Si tuum scyphum alieno plumbo plũbaueris argento ferruminaueris non dubitatur tuũ scyphum esse. Ply. Pro glutino posuit lib. xxxvi. Vitrum sulphuri incoctum ferruminatur in lapides quasi glutinatur in formam lapidis. Et lib. xxxv. Calcis quoq; bitumen prębuit ita ferruminatis babylonis muris.

¶ Feronia nemoris dea a ferendis arboribus. Vir. Et viridi gaudens feronia luco. Fuit & Feronia ciuitas sub monte Soracte: in quo eiusdem nois dea erat quam finitimi mira religione venerabãtur.

¶ Fertum genus libi. a fero dictũ: q; sæpe ad sacra ferebatur. Persius. At tñ hic extis & opimo vincere ferto intendit. Vel dr fertũ q; pluribus variisq; rebus fartum esset. Nam Cato de re rus. scribit struem farris tritici hordei fabæ seminis rapacii thure ac vino additis ante messem parabãt in porcæ prędaneæ imolatione Ianoq; ac Ioui & Iunoni sacrificabant: quæ diuersarum rerum congeries fartum nominabatur.

¶ Festino as. penultima producta: significat propero. Virg. Festinate viri nam quæ tam sera morať Segnicies? Ambr. cum accusatiuo iunxit. Anxia mater pro filio festinauit hierosolymam. Dicimus etiã festina me baptizare: & festina ad baptizãdum. Interdum festinare est trepidare & turbari. Sal. Festinantibus in summa inopia patribus hinc cõponitur. Præfestino de quo alibi.

¶ Festinus celer. Festinãtia & festinatio celeritas.

¶ Festinanter aduerbium a festinans deductum celeriter.

¶ Festinato aduerbiũ a Festinatus. Hiero. in Gñ. Itaq; festinato deponẽtes in terram saccos aperuerunt singuli.

¶ Fescenninũ eppidũ cãpaniæ ingt Ser. vbi nuptialia inuenta sunt carmina. Hi autem populi ducunt

FE. FI.

originem ab atheniēſibus. Vir. Hi feſceninas acies equoſq; faliſcos.

¶ Feſcenini verſus qui canebātur in nuptiis: ſic dicti q; ex vrbe feſcenio dicunt allati: ſiue a faſcino: quia faſcinum putātur arcere veluti malos ingruē tium amuleta.

¶ Feſſus generale eſt. Dicim⁹ enim. Feſſus animo feſſus corpore quod magis proprium eſt. Et Feſſus rerū a fortuna venientium. De quo in Defetiſcor. Virg. Feſſi rerum.

¶ Feſtus a.um. ſolēniter lætū & feriatū. Vnde feſti dies in quibus vel ſacrificia diis offerebantur vel dies diurnis epulationibus celebratur: vel ludi in honorem deorū agebantur: vel feriæ obſeruabantur. Vir. Feſtoſq; dies de nomine phœbi. Cuius cōpoſitū & contrariū eſt pfeſtus: vt pfeſti dies qui hoīb⁹ ad rem vel priuatam vel publicam adminiſtrandā conceſſi erant. Ply. Malum paterfamilias & cęte. Vide in dictione Ferio. Hi faſti erant quibus licebat prætori ius dicere. Quandoq; Feſtus dicitur ad feſtū diē pertinens: vt feſtæ frondes q̄ feſtis adhibent. Eſt & Infeſtus: a quo Infeſto as. de quibus infra.

¶ Feſtiuus feſtiua feſtiuum penultima pducta a feſtus: quod eſt iucundum et lepidum: vt feſtiua oratio dictū Feſtiuum. Cicero libro primo offi. De grę cis dulcem & facetum feſtiuiq; ſermonis. Multi etiā feſtiuum p feſto accipiunt: ſiue ad feſtum pertinente: vt feſtiua gaudia.

¶ Feſtiuitas quaſi iucunditas & lętitia quædā in dictis. Ci. li. i. ad heren. Illud genus narrationis qđ in perſonis poſitum eſt: debet habere feſtiuitatem.

¶ Feſtuo as. diem feſtum ago.

¶ Feſtuca pe. p. dicit & arboris nouellæ oīnoq; infantis: cuiuſq; ſati pullulus: vt inquit Aug. Hoc nomen ſcribitur a quibuſdam per œ diph. q̄ Feſtus a fœtu deducat.

¶ Feſtra oſtium minuſculum in ſacrario: ab Feneſtra per detractionem mediæ ſyllabæ.

¶ Fiber animal in in ponto ſic dictum ab extremis oris amnium quas colit: & vbi maxime ſolet videri. Effoſis em̄ in ripa cuniculis: caudā itra aq̄s tenet reliquo corpore in ſicco habitat. Plau. Sic me ſubtris quotidie quaſi fiber ſalicē. Hoc aīal periculo vrgente teſticulos ſibi amputat. Hos medici caſtoreū vocant & ipſum aīal caſtora. Paruum eſt infra magnitudinem porcelli. Pedes habet breuiſſimos: vnde fit vt currere nō poſſit: ventricoſus eſt. Cū vocē dat infans eſſe creditur: dētes habet peracutos: ſed minime mordet. Veſcit pomis & arborū corticibus Huius pilus pluma mollior habetur. Eſt & Fiber genus veſpæ quadrupes incitatiſſimum.

¶ Fibræ omnium extremitates rerum: vnde & ieco ris & cordis & cuiuſcūq; viſceris extremæ partes id ē iu quas iecur ipſum diuiditur fibræ dicuntur. Virg. li. vi. Nec fibris requies datur vlla renatis. Et Ply. pulmonis fibras nominatcū inquit. A tergo ſpinæ ipſi iunctus in duas fibras vngulæ bubulæ modo diuiditur. Venarum quoq; pertenues meatus per quos ſudor it fibræ dicuntur. Ply. Murium iecuſculis fibtæ ad numerum lunæ dierum in menſe congruere dicuntur totidemq; inueniri. Quin & minutæ radices arborum herbarumq;. Idem de arborum ſationibus ait: ſolum eligi oportere q̄ maxime rimoſum ne ſol exurat fibras. Virgilius. Et amaris intuba fibris. Columella de hallio cū ternas iquit fibras emiſerint ſpicæ ſarriantur. Idem libro vltimo de rapis Mediam rapi. Sic etiam veſtimentorum extremitates fimbrias dicimus.

¶ Fibula pe. cor. circulus ꝓprie ornamentum cinguli ad veſtem ſubligandam. Virgilius. Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem. Ponitur quandoq; pro circulo æneo. Columella de bobus: ſic habet Aenea fibula pars auriculæ latiſſima circunſcribit ita vt manante ſanguine tanq̄ o. litteræ ductus appareat. Hinc Suffibulum veſtimentum album prætextum quadrangulum oblongum quod in capite veſtales ſacrificantes habebāt: idq; fibula comprehendebatur.

¶ Fibulare apponere coniungere. Columella libro primo. Omniſq; parietum & ſoli iuncturæ teſtaciis puluinis fibulantur: quoniam fere cum his partib⁹ ædificia rimas egerūt caua prębent ac latebras ſub terraneis animalibus. Huius compoſita ſunt Diffibulo: Refibulo: & Infibulo. Eſt autem infibulare fibulam ponere. Infibulatio fiebat vel vocis feruandæ gratia quę a coitu mutatur: vel valitudinis. Hoc modo perforabant vtrinq; a lateribus cutem quæ ſuper glandem extenditur atq; ſuperaddebāt fibulam. i. circulum æneum. Refibulare vero eſt fibulā tollere ſiue ſoluere. Mar. Cui refibulauit turgidū faber penē. Idē ſignificat Diffibulare. Papin⁹. Emicat & torto chlamydem diffibulat auro.

¶ Ficus græce συκον & συκοσις και συκον τοῶσσ σστι συκη δε λευδροσ a fœcūditate. Nam maſculino quidem genere: ac ſecunda declinatiōe pro fructu protulit. Ply. li. xvi. Fici mirabiles ſunt & abortiui qui nunq̄ matureſcūt. Galeotus narnięſis vir nō indoctus in eo quē de hoīe inſcripſit libro hæc intulit verba. Sed nuſq̄ in lingua latina Ficus maſ. gen. eſt: carpitq; Priſcianū vna cū laurētio valenſi: cum ipſe potius carpendus ſit. Ply. Iunior ad Octauium Rufum. Quæ nūc cū ficis & boletis certamen habet. Macro. Groſſi appellant fici qui non matureſcunt. Ci. in catone. Ex tantulo grano fici. Hor. in Ser. Pinguibus & ficis paſtum iecuranſeris albi. Inuenitur etiam gñe fœ. & quartę declinatiōis Iuue. Si vis aliam decerpere ficū. Hier. in hieremia. Calathus intus ficus bonas habebat nimis vt ſolēt ficus eſſe primi temporis. Mar. Res mira eſt ficus non habet vnus ager. Item dicitur ficus genere fœminino & ſecunda declinatione: vt apud Var. li. i. de re ruſ. Ficus inquit ſemen naturale intus in ea fico quam edimus quæ ſunt minuta grana e quibus paruis q̄ enaſci coliculi vix queunt. Et paulopoſt. Cū enim per reſticulam ficos quas edimus maturas pferunt & eas cum maturuerint cōplicant. Huius diminutiuum eſt Ficulus. Pau. in Sti. Nucibus fabulis ficulis. In ficorum genere ſunt calchidicæ: chiæ purpuræ: chelidoniæ: mariſcæ: caliſtrutiæ: liuiæ: liby ſſæ: flauæ: & reliquę.

¶ Ficus pro arbore generis fœ. eſt & ſecūdę declinationis. Ply. li. xvi. Quidā breuitate radicū ſeneſcere celerius arbores putant q̄ coarguunt fici quarū radices lōgiſſimæ ſunt & ſenectus ocyſſima. Iuue. Ad quę diſcutienda valent ſterilis mala robora fici Ci. li. de ora. ſecundū quartam declinationē inflexit Cui cū familiaris quidam quereret q̄ diceret vxorem ſua m ſuſpendiſſe ſe de ficu.

¶ Ficus pro morbo maſculini generis & quartę declinationis. Mar. Dicemus ficus ceciliane tuos. Na

ſcitur hoc vitium fere in capite: tum in capillo: tum in barba & locis obſcœnis quę pilis integunt. Cor. Cel. lib. vi. Eſt etiam vlcus quod a fici ſimilitudine σῦκοῤῥοισ a græcis a latinis etiã marıſca noſatur. Caro excreſcit: ſub quo duæ ſpecies. Nam alterum vlcus durũ & rotundum: alterũ humidũ inæquale. Ex duro exiguum quiddam & glutinoſum exit. Ex humido pus mali odoris. Fitq; in his partibus quę pilis conteguntur. Sed id quod calloſum eſt & rotũdum maxime eſt in barba. Id vero quod humum præcipue eſt in capillo: atq; ano ex attritu quem cyſtedi patiuntur.

¶ Ficetũ: locus vbi ficus cõſitæ ſunt. Var. Ficuſq; dẽſa materia nõ eſt. ideo ſequitur calidiorem: a quo fit vt in locis frigidis ficeta fieri non poſſint.

¶ Ficoſus ficis. hoc eſt vlceribus & tuberculis plenus. Vnde & ficoſitas ipſa vlcerum copia.

¶ Ficitas ficorũ fructuũ abũdantia: ſeu fertilitas.

¶ Ficari⁹ qui libenter comedit ficos. Ply. Ficarios culices caprificus generat.

¶ Ficaria ficus arbor. Palladius li. iiii. Aliqui inter ficarias caprifici arborem ſerunt. Et hoc eſt cõtra Vallam: qui negat dici poſſe. Arbor fici: ſed arbor Ficus.

¶ Ficitor pe. cor. ficoꝝ armator: ſeu ficorum collector Neuius Ficitores oẽs cupiunt ficitatem.

¶ Ficedula Auis quæ vulgo Galberius dicitur a ficu fructu. Mar. Cum me ficus alat: cum paſcar dulcibus vuis. Cur potius nomen nõ dedit vua mihi? Hanc auẽ græci quoq; ſycelidã appellauere.

¶ Ficatũ iecur ſuillũ maxime: quod græci ſycoton appellant a ſue fico paſta.

¶ Ficulnus a. um. quod eſt materiatũ ex ficu arbore. Hora. Olim truncus erã ficulnus inutile lignũ.

¶ Ficulneus a. um. idem quod ficulnus. Augu. De arbore ficulnea quæ trienniũ habebat & fructũ non ferebat. Et iterũ ibi in lucã. Prim⁹ homo poſtq̃ peccauit folijs ficulneis pudenda velauit. Eadem autẽ forma ficulnus & ficulneus: qua ſalignus & ſaligne⁹ ſligneus & ſligneus dicitur.

¶ Ficulnea æ. ipſa ficus arbor: vt eſt apud euangeliũ Videte ficulneã. Ply. li. xvi. Quibus & ficulnea & ligna ex hedera tradentur. Ambro. Plerique ſedm domeſticam & frutiferam ficum agreſtẽ ficulneam feruntur inſerere. Hiero. in canticis. Et ficulnea germinauit. Idẽ ſuper p̃s. In vineis ficulneiſq; acreliquis lignis omne humanum genus oſtendit plagis cæleſtibus verberatum.

¶ Fictorla fingẽdo dictus eſt qui fingit. i. qui componit & qui ſimulat.

¶ Fictum quod factum eſt: vel ſimulatum.

¶ Eictitius a. um. quod fictum eſt hoc eſt ſimulatũ: vt tatio fictitia q̃ ficta eſt & ad tẽpus excogitata.

¶ Fictile pe. cor. quod eſt factum a figulo. Ply. li. xxxv. Fictilibus doliis ad vina excogitatis. Hier. Calix & vrceolus fictilis ꝓbantur prius & ſic emuntur: ſola vxor non oſtenditur ne ante diſpliceat q̃ ducatur.

¶ Fides fidei genitiuũ facit non ratione ſed differẽtiæ cauſa vt inquit Ser. Quod nomen videtur habere: cum id qđ dicitur fit vt ſcribit Ci. li. iiii. de rep. Hinc dare fidem dicimus aliquid ſancte promittere. Vir. Accipe daq; fidẽ: quod eſt ꝓmitte. Diffinit aũt ſic. Fides eſt dictorum & conuentorum conſtãtia & veritas. Vel Fides eſt commẽdatoq; fida exercitio vel obſeruantia. Aliquando fides capitur pro credulitate. Vnde bonæ fidei poſſeſſor dicitur qui ignorauit rem quã emit alienã eſſe: aut putauit eum qui vendidit ius vendendi habere. Item bonę fidei homo vocatur cui res tuto creditur: vel qui rem ſibi creditam fideliter ſeruat. Sue. Auguſtus populo pmiſſum congiarium repoſcenti: bonę ſe fidei eſſe reſpondit. Hinc habere fidem: credere eſt. Et accipere fidẽ eſt credi. Ter. In eu. Si hæc fidẽ habeat ſe ire ꝓpoſitum tibi. Mar. Accepit fabula fidem. i. credita eſt. Sic a theologis accipitur vt ẽ illud Fides tua te ſaluum fecit. Interdum pro dei dono ſeu gratia qua ſancti miracula factitarunt: vt eſt illud apoſtoli ad ro. Vnicuiq; ſicut deus diuiſit menſuram fidei. Et illud ſi habueritis fidem vt granum ſinapis dicetis mõti tranſi hinc. Ci. ꝓ Lentulo: fidem pro ꝓmiſſione & quaſi ſponſione poſuit. Pompei fides quã de me Cæſari dederat. Et fides ꝓbatio dicitur: vt facio fidem per teſtes. Item fides ponitur ꝓ auxilio. Iuue. Nos hominũ diuumq; fidem clamore ciem⁹. Sic etiã ſumitur cum apud auctores dicitur ꝓ deum atq; hominũ fidem.

¶ Fidem adſtringere eſt ꝓmittere: qa vincula fidei dicuntur Ter. in eu. Heus tu hac lege tibi meã aſtringo fidem.

¶ Fide iuſſorius qui fide iubet. Eſt eñ ſignificationis actiuæ.

¶ Fideicõmiſſarius habet paſſiuã ſignificationem Nam is dicitur qui fidei cõmiſſionẽ accepit.

¶ Fido is. fiſus. fidẽ habeo: credo: ſpẽ pono: & tã cum ablatiuo q̃ cum dtõ conſtruitur. Iuue. Fidim⁹ eloquio ciceronis. Vir. Et fidere nocti. Huius cõpoſita ſunt Confido & Diffido: quæ ſunt cõtraria. Nã diffidere eſt crudelitatẽ deponere. Seneca. Nec ſecũdis rebus nimis fidendũ nec aduerſis diffidẽdũ eſt. & habent pe. pro.

¶ Fidus a fido is. dr̃ cui fidendũ eſt. Cuius cõpoſitũ & contrarũ eſt infidus pe. p. Nã perfidus pe. cor. a fides fit. Liui. Infida regni ſocietas. Sil⁹ malefid⁹ .i. minus fidus. Male eñ diminutionẽ ſignificat nõ negationẽ. Virg. Statio male fida carinis.

¶ Fidelis a fide & is dr̃ cui fidere poſſumus. Ter. in hecy. Q̃ paucos reperias meretricibus fideles euenire amatores. Et ꝓprie vt ſcribit Do. ad ſeruum ptinet: fidus ad amicũ. Fidele eñ officium eſt ſeruare aliquid. Ci. in Læl. Quod Tarquinũ dixiſſe ferunt tum cũ exulẽ ſe eſſe intellexiſſet. Quos fidos amicos habuiſſet & quos infidos. Tranſfertur etiam ad inanimata. Ply. li. xxxvi. de infideli exẽplũ poſuit Globoſus fortis cõtra iniurias: ſed ad ſtructurã infidelis niſi multa ſuffrænatione deuinct⁹: nec certior fluuiatilis ſemp veluti madens. Hinc fidelitas & infidelitas In ſacris lr̃is fidelis quãdoq; accipit ꝓ veridico. Apoſtolus ad Cor. Fidelis deus per quẽ vocati eſtis in ſocietatẽ filii eius.

¶ Fidentia a fidens participio & ambo in laude ponũtur. Ci. li. ii. rhe. ſcribit fidentiã partem eſſe fortitudinis p quã magnis & honeſtis in reb⁹ multũ ipe anim⁹ in ſe fiduciæ cũ certa ſpe collocauit.

¶ Fiducia ſimiliter audacia: & fere ſemper in bonũ q̃uis aliquãdo in malum. Virg. Tanta ne vos generis tenuit fiducia veſtri. Et Cernis quæ rutilos habeat fiducia rerum. Aliquando fiducia ponitur ꝓ ſpe. vt apud Eſaiam. Qui autem fiduciam habet mei hę reditabit terram.

Fi.

Fides fidis cithara dicta q̄ tantum inter ſe chordæ eius q̄ tū inter hoīes fides concordet. Ci. in hortē. Ponendæ ſunt fides & tibię. Aliqñ chordæ ipſę dicuntur fides.

Fidicula diminutiuum parua cithara vel chordula citharę. Gel. li. i. Sed enim acheos homerus pugnam indipiſci aıt non fidiculatum tibiarumq̄ cōcentu conſpiratam. Ci. li. iii. de natura deor. Quid ſi platani fidiculas ferrent numeroſe ſonātes idem ſcilicet cenſeres in platanis ineſſe muſicam. Sue. in Tiber. p chordulis accepit. Excogitauerat inter genera cruciatus vt repente veretris deligatis fidicularum ſimul vrinæq̄ tormento diſtenderet &c. Eſt & Fidicula inter aſtra conſtituta quæ fides a Columella: ab Hygino lyra noīatur. Ply. li. xxviii. Fidicula occaſu ſuo autūnum inchoat. Præterea Fidiculæ numero tātum plurali ſumitur pro inſtrumento torquendi ex duobus vt putaſ obliquatis lignis cōpacto ab extorquenda veritate ac fide: vel a nerueis funibus vinculis quibus ad illum modum hoīes torquēdi alligabanť. Sed verius putatur eſſe tormētū quo fontes a tortore chordis funibuſq̄ alligati vulgo torquentur.

Fidicen pe. cor. qui fidibus canit. Ci. pæto. Socratē fidibus docuit nobiliſſimus fidicen.

Fidius deus eſt qui fidei p̄eſt Plau. per dcū. fidiū credis iurato mihi. Vnde dicimus medius fidius: ſicut mehercules.

Fidelia æ. genus vaſis ſamii ad vſus plurimos. Perſius. Diſce: nec inuideas q̄ multa fidelia putet i locuplete penu. Curius Ci. Nec ſolere duos parietes de eadem fidelia dealbare. Plau. in aul. Mulſis congialem plenā faciam tibi fideliam.

Fidena æ. pe. p. & Fidenæ arū. vrbs latinorū mediterranea. Virg. li. vi. Hic nomēq̄ tuum gabios vrbemq̄ fidenam. Iuue. Viuat finelis & agello cedo paterno.

Figo is. xi. ctum. & xum. ſecūdum Diome. Scauum referentem qui ait Sagitta confictus. vſus tñ eſt per x. Eſt autem figere qđ vernacula lingua dicimus ficare. Hiero. ad helio. Cerne manus iudææ quas fixeras cerne latus romane qđ foderas. Interdum ponitur p plantare. Virg. li. iiii. geo. Ipſe feraces figat humo plantas. Interdum pro percutere ferire. Iuue. Cum tenet vxorē ducat ſpado: meuia tuſcum: figat aprum: & nuda teneat venabula māma Huiꝰ compoſita ſunt Affigo iuxta figo appono. Lact. li. iiii. At illi comprehenſum ac pontio pilato qui tum legatus ſyriam regebat oblatum cruci affigi poſtulauerunt. Aliquādo iuxta planto. Virg. li. ii. Ge. Nec ſemine iacto Cōcretam patitur radicem affigere terrę. Aliquādo digitis ficus facio qđ in vituperium fieri ſolet. Lact. lib. v. Si quis attigerit ex iſtis inepte religioſis: vt ſunt nimia ſuperſtitiōe impatientes inſectentur etiam maledictis: & vix lecto fortaſſe principio affigat proiiciat execretur: ſeq̄ ī expiabili ſcelere contaminari atq̄ aſtringi putet ſi hæc aut legat patienter aut audiat. Cōfigo ſimul figo. Defigo deorſum figo planto aut mitto. Col. li. iii. Tum in terrā bene paſtinatam & ſtercoratam rectum ſarmētum defigito. Vir. li. ii. geo. Altius & penitus terrę defigitur arbos æſculus in primis. Lact. li. ii. Oculos ſuos ab alto deiiciunt ſoloq̄ defigunt. Perſius poſuit pro ferio vel tranſfodio. Ore teris modico pallentes radere mores Doctus & ingenuo culpam defigere ludo. Infigo intus figo. Col. li. ii. Nam pecudes molli ſolo infigunt vngulas. Hiero. per tranſlationem in prologo Iob. p̄adſcribo poſuit. Error inquit mihi geminus infigitur. Præfigo ante figo: ſeu intus claudo. Vir. li. iii. ge. Multi iam excretos p̄hibent a matribus hædos: primaq̄ præfigunt ferratis ora capiſtris. Suffigo ſubtus figo: ſiue ſuper clauis figo. Lact. li. iiii. Quid de huius crucis indignitate dicimus in qua deus a cultoribꝰ dei ſuſpenſus eſt atq̄ ſuffixus? Refigo rurſus ſiue valde figo. Col. li. v. Nam ſiue prope truncum defigit palus pedali tamen ſpacio refigendus eſt. Virg. lib. iiii. geo. Aulas & cærea regna refigunt. Tranſigo vltra ſeu ab vna parte ad aliam figo. Liui. li. i. Stricto itaq̄ gladio ſimul verbis increpans tranſfigit puellam.

Figmentum quod factum eſt a fingo fingis. vt eſt apud apoſtolum. Nunquid dicit figmentum ei qui ſe finxit: quare me ſic finxiſti? Aliquādo figmētum dicitur mendacium & ſimulatio: vt ſunt figmēta poetarum.

Figulus pe. cor. fictor dicitur qui ex creta atq̄ argylla opera facit.

Figulina: ſeu quod magis a doctis vſurpatur per ſyncopen Figlina pe. p. officina eſt in qua figulus opera facit. Et opera ipſa figlina & fictilia dicūtur. Ply. lib. xxxiiii. Vruntur omnia ea crudo fictili in fornacibus donec figlina percoquatur. Item figlina dicit ars figulorū. Idē li. xxxv. Figlinarum opera imbricibꝰ tabulis tegulisq̄ ad balneas māmatis vel ad tecta coctilibus laterculis fundamentiſq̄ aut quæ rota fiunt.

Figura a fingo dr forma aſpectus qualitas. Vnde figurę apud grammaticos: & figuræ ſententiarū Col. li. viii. ad heren. Sunt igitur tria genera quę nos figuras apppellamus in quibus oībus ratio non vitioſe cōſumitur. Vnam grauem: alteram mediocrē tertiam attenuatam vocamus.

Figuro as. pe. pro. formo & figurā ſpono. Lact. lib. ii. Hominem figurauit ex limo terræ. Et oratio figurata dicitur per figuras facta. Figurate aduerbium ſignificat per figuram. Compoſita ſunt Configuro: quod eſt compono & ſimul formo. Idem li. vii. Quoniam homo ex rebus diuerſis ac repugnātibus configuratus eſt anima & corpore. Prefiguro de quo infra.

Filum ꝓprie quod ex lino lana ve trahendo dicitur: hoc eſt lilinamentum. Luci. Surge mulier duce filum non malū. Aliquando ponitur pro linea. Var. Sumptoq̄ atramento ſutorio filum duxit. Hinc filo as. cuius paſſiuum eſt filor: a quo Effilo. Effilatū ēm dicimus qđ extra veſtimentū filo contextū eſt qđ rectū quoq̄ a quibuſdā dicitur. Eſt autem filare filum ducere.

Filiſtim regio quę nunc dicit Aſcalon: & contra regio paleſtinorum.

Filix genus herbæ ſatis notæ. Col. li. ii. Iunci & graminis pernicies repaſtinationem filicis frequēs extirpatio. Nam conſtat Filicem ſationibus & ſtercoratione facilius interimi. Huius diminutiuum eſt Filicula.

Fimbria omis veſtium extremitas. Antiqui Fibrū dicebant extremū. Vſi in veſtimētis fimbrię: & in iecore extremæ ꝑtes fibrę nūcupanť. Fimbriata vrticę folia eſſe ſcribit Ply. Ex quo colligim⁹ quas

lis ſit poſitura & flexura fimbriarũ. Fimbria quoq; nomẽ fuit romani ciuis crudelitate inſignis.

¶ Fimus ļętamen dicitur.

¶ Fimum quod nos fritillum & aluſolum dicimus in quo coniectæ teſſeræ agitateq; miſcentur. Hora. Mitteret in fimum.

¶ Fingo is.xi.ctum.compono formo. Vnde & figuli dicuntur: & vas fictile qđ formatur vt ſit & aliquã formam habeat. Salu. Quæ natura ventri prona atq; obediẽtia finxit. Lact.li.i. Itaq; hoīes eorũ ſimulacra finxerunt vt habetent aliquod ex imaginum contemplatione ſolatium. Eſt enim generale vocabulum ad oīa quæ ingenio manuq; artificioſe formantur. Ci.li.i.offi. Apium examina non fingẽ dom̃ fauom̃ cauſa congregant: ſed cũ congregabilia natura ſint fingunt fauos. Et fingere ſimulare eſt: qm̃ ea quæ ſimulamus ita formam° atq; componimus vt vera eſſe videant. Ci.de fi.bo. Talibus exẽplis non fictæ ſolum fabulæ: ſed etiam hiſtoriæ refertæ. Hinc fictio fictum & figmentũ. Huius verbi compoſita ſunt Affingo: quod eſt ſupra fingo vel compono. Lact.li.iiii. Nihil nos affingimus: nihil nos addimus. Habeant hæc qui fecerunt. legebant in quos hæc dicta ſunt. Cõfingo ſimul fingo ſimulo. Ter. in phor. Oīa hæc confingam quod erit mihi bonum atq; cõmodum cum tu horum nihil refelles vincam ſcilicet. Diffingo quod fictum formatũ q; fuerat remoueo. Hora.li.ii.car. Neq; diffinget infectumq; reddet. Seneca. Diſſipatum inſtaurat atq; diffingit id eſt ī diuerſas formas fingit. Effingo de quo ſupra.

¶ Findo is.fidi fiſſum.per.duplex ſſ ſignificat ſcindo. Ci.li.iii. Curabis vt pręacutiſſima falce ab ea pte qua bifurca eſt ſcindas eam. Huius cõpoſita ſũt. Diffindo: qđ eſt in diuerſas partes findo. Virg. Et media liquefacto tempora plũbo diffidit: ac multa porrectũ extendit arena. Infindo: intus findo. Idẽ Quæ iubeant telluri infindere ſulcos. Fiſſile Fiſſura & quadrifidus deriuatiua ſunt.

¶ Finis generis tam maſ. q̃ fœ. Virg. Quem das finẽ rex magne labor̃: Idẽ. Hæc finis priami. Et eſt finis terminus ſiue extremitas in vnaquaq; re: hoc eſt id in quo vnaquæq; terminatur res. Sic dicitur finis terminationis. Sicut pratum dicitur finiri vbi terminatur: vt apud Eſaiam. Cuius regni nõ erit finis. Eſt & finis conſumationis. Vnde dicimus domus finitur quãdo conſummat. Et veſtis finita eſt qñ conſuta eſt vt indui poſſit. p̃s. Oīs conſũmationis vidi finem. Rurſus eſt finis cõſumptionis. Sic dicimus cibum eſſe finitum & cãdelã finitã: qñ conſũpta eſt: vt ī Geñ. Finis vniuerſę carnis venit coram me. Eſt & finis iutentionis: ſic dicitur. talis eſt finis huius operarii. i. intentio: vt apud Iob. Sicut mercenarius p̃ſtolatur finem operis ſui. Hinc artifices finem vocant id ad quod oīa referunt: & cuius gratia cætera fiunt: vt finis medici eſt curare. Finis oratoris eſt bene dicere. Cõpoſita ab hoc noīe ſunt Affinis & Cõfinis pe.p. Vñ confines agri dicũtur qui eodem loco finiũt. Hiero. in plo. li. Reg. Syrorum quoq; lingua & chaldęor̃ quæ hebręę magna ex parte confinis eſt.

¶ Finio is.iui.itum.perficio. Apuleius ſine op° finiã: qđ incepi. Aliqñ finire eſt terminũ ponere metari. Vnde finitores. Huius verbi cõpoſita ſunt Definio Diffinio & Præfinio.

¶ Finitor pe.p. dicebat qui nũc Agrimẽſor. Plau. in penu. Eius nũc regionis limites cõfinia determinabo eius rei ego factus ſum finitor.

¶ Finale quod ad finẽ pertinet. Vñ finalis cã.

¶ Finitimus.a.um.pe.cor. qđ ppe eſt. Liui. lib. i. Iã res romana adeo erat valida vt cuilibet finitimarũ ciuitatum bello par eſſet.

¶ Fio is. factus. ſignificationẽ paſſiuã habet. Hier. Equor̃ curſus clamore pernicior fit. i. efficitur: græcũ tamẽ eſt φυω φυσω ετι του μελλοντος και περφυκα ειν τω παρακειμενω. Et infinitiuo Fiere, habet: ſecundum rectam declinationm quod patet per eius compoſita. Confire & Suffire: licet & confieri dicatur. Virg. li. iiii. Confieri poſſit paucis aduerte docebo. Quæ duo & ſi a verbo paſſiuam ſignificationem habẽte deſcendant: actionem tamẽ denotant. Virg. At ſuffire thymo cæraſq; recidere inanes Quis dubitet. Confio tamen in paſſiua ſignificatione reperitur p cõficior: vt apud Macro. Oportet diem qui ex quadrãtibus confit intercalare. i. cõficitur. Col. li. ii. Tria ſtercoris genera ſunt p̃cipua qđ ex auibus: quod ex hoībus: quod ex pecudibus confit. Defit. de quo alibi. Exfio. infit incipit. Habet efñ ſignificationẽ actiuam. Li. li. i. Tum ita Tullus infit. Antiqui tamen fior dixerunt. Vnde Cato cenſorinus de Lucio inquit. Græco ritu fiebantur ſaturnalia. Cuius ia finitiuus eſt Firi. p quo vt Priſ. docet iuterpoſita e dicimus de vſu fieri. Cõſtruitur modo cum ablatiuo: vt hoc factum eſt a te modo cum ntõ: vt ille fit doctus. Ponitur quãdoq; pro æſtimor. Ci. in Læl. Tertius vero ille finis terrimus vt q̃ti quiſq; ſe ipſe faciat: tãti fiat ab amicis. Quandoq; pro appareo & innoteſco. Apoſtolus ad ro. Vt fiat ſupra modum peccans peccatum per mandatum. Et illud fiat deus verax. i. appareat innoteſcat. In tertia perſona quandoq; pro euenit cõtingit. Idem li. i. offi. Fit autem interdum: vt nõ nulli omiſſa imitatione matorũ ſuor̃ quoddam inſtitutum cõſequant. Fieri põt: p poſſibile eſt ab oratoribus vſurpatur. Habet fio ea compoſita quæ facio: vt Calefio Frigefio &c.

¶ Firmus ſtabilis: conſtans a ferendo dictus q; cõſtanter oīa ferat. Hinc firmitas: q̃ & firmitudo dicit̃ p ſtabilitate & conſtantia. Plau. Si iſtã firmitudinẽ animi obtines ſalui ſumus. Itẽ firmus dr̃ munitus fortificatus. Ci. Firmus ab equitatu: qđ eſt munit° ab equitibus: firmus per equites. Et eſt ornatus dicendi modus vt Cicero fuit clarus ab eloquentia. Huius cõtrarium eſt infirmus. i. debilis.

¶ Firmo as. ſtabilio fortifico. Liui. Firmatq; eum aphricis maxime p̃ſidiis. Lact. li. iiii. Superſt vt verbis facta firmentur. Huius cõpoſita ſunt Affirmo: Confirmo p approbo roboro. Lact. li. iiii. Debet ergo doctor ille perfectus & docere ita pręcipiendo & confirmare faciendo. Et p Certifico. Ci. Treba. Balbus mihi confirmauit te diuitem futurũ. Infirmo non firmo: ſiue deficere cadereve facio. Lact. li. v. Vbi aũt religionis eius cõtra quã perorabat infirmare voluit rationẽ Refirmo rurſus firmo. Offirmo de quo infra.

¶ Firmamentum ſoliditas & ſtabilimentum. Ci. li. primo ad heren. Nam in ea nec ratio quare fecerit quæritur nec firmamentum quæritur quoniam nõ ſubeſt ratio. Vnde firmamentum dictum eſt cælũ a firmitate. Augu. Hoc ſane nouerint nec nomen fir

mamenti cogere vt ſtare cælum putemus. Firmamentum enim non propter ſtationem: ſed propter firmitatem aut propter intrãſgreſſibilem terminũ ſuperiorum & inferiorum aquarum vocatum intelligere licet.

¶ Fiſci fiſcinę & fiſcellæ ſunt vaſa ad maioris ſummæ pecunias capiẽdas q̃ marſupia. Vnde quia maior ſumma eſt pecuniæ publicæ q̃ priuatę: dicitur Fiſcus pecunia publica. ꝓprie tamẽ apud idoneos auctores fiſcus principis dicit̃ erariũ vero publicũ. Ply. ad Traia. At fortaſſe non eadẽ ſeueritate fiſcũ q̃ ærariũ cohibes: imo tanto maiore q̃to plus tibi licere de tuo q̃ de publico credis. Iuriſconſulti ſcribũt res fiſcales quaſi ꝓprię & priuatę principis ſunt Inde confiſcari ſolet dici in publicũ ius ærarii redigere. Sue. in Aug. Deuictiſq; his & cõfiſcatis ꝓmiſſa veteranis ꝑmia ſoluerentur.

¶ Fiſcale quod ad fiſcum pertinet: vt ius fiſcale: fiſcalis cauſa.

¶ Fiſcina pe. cor. a fiſcus prẽter regulã alioꝝ a primitiuis habẽtibus c deſcendentiũ: vt Mancus mãcinus. Eſt aũt Fiſcina genus vaſis ꝓ capienda maioris ſummæ pecunia. Vnde Aſco. Sportæ ſportulę & ſportellę nũmoꝝ ſunt receptacula. Et ſacci ſaculi & ſaccelli: crumenę: manticę & marſupia. Ita fiſci fiſcinæ fiſcellę. Fit aũt plærũq; ex iunco qđ alii caniſtrum: alii calathum dicunt. Virg. Et facilis rubra texatur fiſcina virga. Dicta eſt fiſcina vt inquit Var. a ferendo. Ea namq; feruntur paleæ: fœnum frondes & id genus reliqua. Ouid. Vñ data eſt ægre fiſcina frondis oui. Et Ply. Frondarias fiſcinas quattuor implere frõdatorem iuſtum eſſe autumat. Fiſcina item olei factores vtuntur: vt Idem libro xv. oſtendit. Huius diminutiua ſunt Fiſcella & Fiſcinula.

¶ Fiſcella vas vimíncum aut ex iuncis quo lac colatur dum caſcus imprimitur vel in quo caſei ferun tur. Hiero. ad Ruſti. Vel Fiſcellam texe iunco vel caniſtrũ plecte viminibus. Tibul. Tunc fiſcella leui detexta eſt vimine iunci Raraq; per nexus eſt via facta ſero. Fiſcella etiam e viminibus funiculiſve cõtexta: dicit̃ qua boum ora fauceſq; iumentoꝝ capiſtrant̃. Ply. li. xviii. Fiſcellis capiſtrari boues oportet ne germinũ tenera decerpant.

¶ Fiſcellus ab antiquis dicebatur caſei mollis appetitor. Quo noſce etiam dictus eſt mõs in italia nõ longe a Tyberi.

¶ Fiſon fluuius quẽ noſtri Gangen vocant de paradiſo exiens. Vide Phiſon.

¶ Fiſſile quod fiſſum eſt: vt fiſſilis arbor. Ply. lib. xvi. Milleq; fiſſile rimis hoc lignum. Quandoq; dicitur fiſſile pe. cor. quia finditur quaſi fiſſibile. Idẽ paulo ante. Hæc maxime fiſſilia alia frangi celeriora q̃ findi. Virg. Nam ꝓmi cuneis ſcindebant fiſſile lignum.

¶ Fiſtula ꝓprie dicitur per quam aqua educit̃ fuſa a fundendo ſiue ferendo ſicut Tubi a tumore & canales a canna q̃ ad earum ſimilitudinem facti ſunt ego tamẽ grecum puto φυσαω inflo fitum dicunt vulgo. Hiero. li. ii. Reg. Tetigiſſet domatũ fiſtulas. A cuius ſimilitudine inſtrumentum muſicum quo flatu canit̃. Cuius pan dicitur inuẽtor fuiſſe. Vir. Septẽ ꝯpacta ſicutis fiſtula. & vlcus altũ anguſtum & calloſum in corpore fiſtulæ nomen ſortitur ſiue ex vulnere ſit: ſiue ex vitio ortũ qđ ad ſuppurationem venerit. Et fiſtula in homine per quã ſpiratur: ſeu cibus deiicitur. Nam duas eſſe fiſtulas ſcribit Lact. li. de opi. hois. ſpiritualem. ſ. & cibalem illa ſpiritum meare: hac cibum potumq; deſcendere. Et hæ a faucibus incipiunt. Spiritalem Cor. aſperam arteriam noſtrat. Sed alia alii eſt ſuperpoſita. Nam interior gula vocatur: quæ a celſo ſtomachus nũcupatur: quia ſtomacho connectitur. & per quã cibus demittitur. Exterior vero Epigloſſis dicitur. Quæ operculum habet carthilaginoſum: quod claudit foramẽ cum cibus voratur. hoc ſublinguiũ: ſiue lingua minor appellatur. Rurſus fiſtula arbor aromatica: ſed parua quæ & caſe adicitur: quæ pro ſui breuitate a quibuſdam inter herbas odoriferas numeratur: & ad curãdas viſcerũ moleſtias valet.

¶ Fiſtulator accipitur pro tibicine: vt eſt apud Gellium.

¶ Fiſtulo as. Fiſtulã ago & in modũ ſpõgiæ quicq̃ facio. Ply. Et pumicis fiſtulans vice.

¶ Fiſtuloſus a. um. quod eſt ſpongiæ mõ factum: hoc eſt foraminibus plenum. Col. li. viii. de Caſeo. Deinde quo tenerior permaneat: clauſo neq; vẽtis obnoxio loco ſtipatur per complura tabulata. Sic neq; fiſtuloſus: neq; falſus: neq; aridꝰ ꝓuenit. Quorũ vitioꝝ primũ ſolet accidere ſi parum preſſus. Secundũ ſi nimio ſale ĩbutus: tertiũ ſi ſole exuſtus eſt.

¶ Flabrũ quaſi flatio a flo as. Proper. Neq; hic boreæ flabra: neq; arma timet. i. flantes ventos. Virg. Nec flabra nec imbres. Verum Ser. Putat tantũ flabra numero plurali dici.

¶ Flabellũ diminutiuũ a flabro: & accipit̃ ꝓ inſtrumento quo fit vẽtilatio per æſtatẽ ad refrigerandũ corpus. Ter. Heus tu dore cape hoc flabellũ & ventulum huic ita facito dũ lauamur. Oui. de arte. Profuit & tenui ventos mouiſſe flabello.

¶ Flacces oliuaꝝ purgamẽta. Ply. In amurca & flacibus hæ ſunt carnes & illæ fæces.

¶ Flaccũ dicit̃ tritũ. Et flacco habere: quaſi ad terẽdũ habere. Plau. Perii flacco habebit iã illic homo lumbos meos. Hinc fit deflacco as.

¶ Flaccidus a. um. a flaccis dt̃ quod eſt languidum Vnde flaccidi ſiue flacci dñt quoꝝ aures pendulę & non arrectæ ſunt. Col. li. viii. Caper flaccidis & prægrauantibus auribus exiguo capite habetur optimus. Hinc cognomẽ familiæ romanæ ductum eſt: vt flacci appellentur: qui aures deorſum pendentes habent.

¶ Flacceo es. cui. langueo. Hiero. in Eſaia. Et erũt irrigua eius flaccentia: a quo flacceſco languidꝰ fio Col. li. iii. Paucis deinde horis dum flacceſcat in ſole habeto. Deinde in vmbra aſſiccato & ita condito Compoſitum eſt Conflacceo quo vſus eſt. Gel. li. primo ꝓ detumeſco. Nam fluctus inquit qui flante aquilone maximi & crebriſſimi excitantur ſimulac ventus poſuit ſternũtur & cõflacceſcunt: & mox fluctus eſſe deſinunt.

¶ Flagella diminutiuum a flagris ſummæ arborũ partes et virgę ſiue capita minorum ſarmentorum vbi naſcitur vua: q̃ caro his percuſſa flagret: q̃ quis aliqui a flando potius dici velint: q̃ ventorum crebros ſuſtincãt flatus. Col. lib. v. At certe in ordinariis vitibus vtiq; obtinendum eſt: ne pluribus flagellis emancientur niſi ſi propaginibus futuris proſpiciemus. Var. li. i. de re ruſ. Emucidum ſarmẽtum ꝓpter infirmitatem ſterile neq; ex ſe poteſt eiicere

vitē quam vocāt minorē flagellū: maiorem etiam vnde vuæ naſcuntur palmam priore littera muta ta in d dalma aventi flatu dicta.

¶ Flagello as. quaſi flagello cędo. Sicut Verbero a verbere: & fuſtigo a fuſte. Et flagellare increpare eſt atq; perſonare.

¶ Flagro as. ardeo a flamma vel a flatu quo alitur: incendium qñ flatu excitaſ ignis. Vir. Flagrātiſq; dei vultum. Tranſfertur qñq; ad deſyderiū amoris odii: irę: virtutis: aut vitii. Lact. li. i. Quid Apollo pater eius nōne ob amorē quo flagrabat tut piſſimę gregem pauit alienū. Et li. vii. Qui auaritia inopū. in explicabili quadā ſiti flagrant. Liui. li. ii. Ciuitas ſecum ipſa diſcors inteſtino inter patres plebemq; flagrabat odio. Huius cōpoſita ſunt. Cōflagro: qđ eſt totum ſimul flagro. Lact. li. iii. Capitolium non ſemel ſed ſæpius fulmine ictum conflagrauit. Deflagro de quo ſupra.

¶ Flagratores dicebantur illi: qui mercede flagri cędi ſe pertimebant

¶ Flagriones. dicti ſūt ſeruiq; flagris ſubiecti ſint vt verberones a verbere.

¶ Flagitium eſt vitiū flagitatione. i. reprēſione dignū. Nā flagitatio ad ſtrepitū dicitur. Flāma enim flagella & flagitare. i. perſonare dici intelligim⁹ qm̄ ſine ſonitu non ſunt. Et eſt flagitium generale ad omnia mala. Ci. in Cato. Stupra vero & adulteria & omne tale flagitium nullis aliis illecebris excitari niſi voluptatibus. Aliquando ſignificat errorē: vt pote rem vel flagris vel increpatione dignam. Ci. Tantam ne obliuionem inquit in ſcripto prędertim vt ne legens quidem ſenſerit quantum flagitii admiſiſſet.

¶ Flagitioſus ſceleratus. Salu. In tanta tamq; corrupta ciuitate id qđ factu facillimum erat ęium flagitioſorū atq; facinoſorum circū ſe tanq̄ ſtipatorū cateruas habebat.

¶ Flagito as a flāma deductum videtur: vt ſit quaſi flammas agito. Flagitare enim ꝓprie eſt vehemēter cū inſtantia clāmore ac ſtrepitu poſcere cum flagella, flāma & ſine ſonitu crepituq; non ſint vt docet Donatus in eu. Ter. Lact. li. iiii. Succlamare cœperunt & crucem eius violentis vocibus flagitare. Hiero. in prolo. paral'. Deniq; cum a me nuper flagitaſſetis vt vobis paralipomenon latino ſermōe tranſferrem. Habet hoc verbum in ſe maiorem vim q̄ poſtulo. Et qñq; actō tantum iūgitur: vt Ci. pro Quintio: q̄ q̄ hoc cauſa poſtulat: & ſi poſtulat non tamen flagitat: qñq; habet actm̄ cum ablatiuo mediante ꝓpoſitione. Cæſar cō. i. interim quotidie Cęſar ab heduis frumentum qđ eſſent polliciti flagitat Quandoq; conſtruitur cum duobus accuſatiuis: vt apud Sue. in Vitel. Tum fœneratorū & ſtipulatoꝝ publicanorūq; qui vnq̄ ſe aut romæ debitum: aut ī via portoriū flagitaſſent vix vlli pepercit. Hui⁹ cō poſita ſunt Conflagito. Ply. li. xxx. Tanta populi romani contumacia fuit: vt magnis theatri clamoribus reponi apoximenon conflagitauerit. Efflagito: de quo ſupra.

¶ Flamma a græco Φλεγω Φλεξω ardeo. Iñ Flāmifer. Ponit interdū metaphorice flamma ꝓpericulo. Ci. li. ii. tuſ. Quid de cupiditāte honorū loquar. Quæ flamma eſt per quam non cucurrerint hi qui hæc olim punctis ſingulis colligebant. I dē in Bruto dixit Galbam eripuiſſe ſeſe de flamma iudicii: cū ſignificare vellet eum liberatum eſſe a periculo iudicialis dānationis. Terē. in eu. Ex flamma te petere cibum poſſe arbitror. De fumo tendere ad flāmam ſignificat ire in periculum.

¶ Flāmeus a. um. Col. li. vi. Quędam partes eiꝰ regionis ſic infeſtanſ euro quē incolæ vulturnum appellant: & niſi vites tegminibus opacētur velut haſitu flāmeo fructus vratur.

¶ Flāmiuomus a. um. pe. cor. qđ flammas vomit.

¶ Flameum genus veli rubri ſeu crocei quod geſtabatur a mulieribus nuper nuptis: ſic dictū q; eo aſſidue vtebatur flaminica. i. flaminis vxor cui nō licebat facere diuortiū. Et eodē modo tegebatur nupta flameo vt perpetuo cum viro maneret. Luc. de Martia iterum nubente catoni: Lutea demiſſos velarunt flamea vultus. Huius diminutiuū eſt flameolū. Iuue. Sedet illa parato flameolo.

¶ Flaminium tegumen quo matronæ capita tegebant.

¶ Flaminica ſacerdotula: ſiue flaminis dialis vxor

¶ Flaminia flaminis domus. Et flaminia via romę a Flaminio dicta.

¶ Flamearius infector flamei coloris violæ luteę q̄ flamea appellatur: quæ & Inteola a noſtris dī: ſicut violarius qui veolaceo tingit. Hinc flamea appellabant veſtimenta lutei coloris: quibus flaminica vtebatur a quo & veſtes quib⁹ amiciebantur nouæ nuptæ ſimiliter vocabantur flaminicæ.

¶ Flaminius ſacroꝝ ꝓminiſter. Eſt etiā ꝓprium nomen ciuis romani a quo via flaminia: arcus flaminius & forum flaminium.

¶ Flamatica arbor fulmine icta.

¶ Flamen neu. ge. flatus dī: ſiue voci ducta forami na muſicoꝝ inſtrumentorū. Hor. Cur berecynthię ceſſant flamina tibiæ. Maſculino autem ſacerdotē ſignificat. Et flamines cognomen accipiunt ab eo deo cui ſacra faciūt: vt flamē dialis a dio. i. ioue q̄ſi Iouialis Martialis a marte & Quirinalis a romulo. Aug. li. ii. de ci. dei. ſcribit romanos tres tantū flamines inſtituiſſe tribus numinibus dialē ioui. Martialē marti. Quirinalem romulo: dicti flamines ſacerdotes a filo quo cinctum caput habebant: vt docet Var. Seruius ſic habet. Flamines in capite habebāt pileū: qđ cū per æſtus ferre non poſſent: filo tantū capita religare cœperunt. Nam nudis penitus capitibus incedere nefas fuerat. Vñ a filo quo vtebanſ flamines dicti ſunt quaſi filamines.

¶ Flāmo as. flāmā produco. Vir. li. iii. geo. Exilit inſiccū & flammantia lumina torquēs ſęuit agris. Hinc cōponitur inflāmo qđ eſt valde vel intus flāmo. Ci. Curioni. Nō feci inflāmādi tui cauſa: ſed teſtificandi amoris mei.

¶ Flameſcere eſt flāmā fieri accendi. Vnde in hymno dicimus, flāmeſcat igne charitas: accēdat ardor proximos.

¶ Flādria germaniæ regio ad littora oceani ſeptētrionalis poſita Varios habet populos q priſco nomine Cimbri dicti ſunt.

¶ Flator: & flatus. Vide in dictione Flo as.

¶ Flauus color ex viridi rufo & albo cōcretus: hoc eſt fuluo clarior qualis eſt color auri. Et attribuitur quandoq; melli. Mar. Flaua mella: quandoq; capillis. Ouid. lib. ii. fa. Forma placet niueuſq; color flauiq; capilli. Quādoq; bladis maturis. Virg. li. i. ge. Neq; illum flaua ceres alto nequicq̄ ſpectat olym-

pō. Vbi. Ser. Flaua ceres dicitur ꝓpter aristatū maturitatē. Sic flauam aquam flauas frōdes olearum dicimus. Virg. li. iii. ge. Turbidus & torquens flauētis hister arenas.

¶ Flaueo es. flaui. fulgeo & auri colorem reddo a flāmo q̄ sit color non dissimilis flammæ: vel a flando q̄ flata metalla eum colorem habent. Col. li. ii. Sed æqualiter flauētibus iam satis anteq̄ ex toto grana incurescant cum rubicūdum colorē traxerunt: messis facienda est.

¶ Faueſcere est flauū fieri. Virg. Molli paulatim flauescet campus arista.

¶ Flecto is. xi. xū. inclino voluo duco. Ter. i hecy. Istuc est sape vbicūq; opus sit possis animum flectere Virg. li. ii. geo. Et ipsa flectere luctantis inter vineta iuuencos. Ser. Cum quadam moderatione ducere ne tenera adhuc virgulta concutiantur. Huius cō posita sunt Circūflecto: Circūplico: Circuo. Virgi. Prestat trinacrii metas lustrare pachini Cessantem longos & circunflectere cursus. Deflecto de quo supra. Inflecto. Aug. li. viii. de ci. dei. Socrates primꝰ vniuersam philosophiam ad corrigendos cōponē dosq; mores inflexisse memoratur. Reflecto in idē flecto. Offlecto de quo infra.

¶ Flexo is. xi. xum. eiusdē significationis est cū flecto. Prisc. A necto tamē nexui qd̄ tñ etiā necto nexi dicentes & nexus: vt flexo flexi & flexus.

¶ Flexile pe. cor. quod flexū est: vt vitis flexilis q̄ flexa sit: & lapsu erratico torqueatur.

¶ Flegeton. Vide phlegeton quia græcum est.

¶ Flegma. Vide in phlegma. Suidas Φλεγμα ου λεγεται πρωτον απο τροφης. πρωτον γαρ απο τροφης το αιμα. το και φλεγμα πρωτον των απεπτων: εστι δε και αλλα απεπτα απο θερμου φλεγματος μετα βαλλεται οξυς χολος περι τον στομαχον εστιν ουν ουχα πλως πρωτον αλλα των πρα πεπτων.

¶ Flema dicitur cum ex labore vię languis defluit circa talos.

¶ Fleo es. eui. etum. cū lachrymis plango. Ideo tātum hominū est: sicut rideo. Hinc fletus participiū. Virg. Hic multū fleti ad superos belloq; caduci. i. nobiles & cōspicui quoꝝ mortē magna lamātatio sequitur. Fletus substātiuū. Compositū est Defleo: qd̄ est valde fleo. Ci. li. i. tus. Nō exercitu amisso nudus in seruoꝝ ferrum & manus incidisset: nō liberi defleti nō fortunę omnes a victoribus possiderentē grecum tñ est κλαιω. μ. κλαυσω.

¶ Flebile: quod dignū est vt fleatur: a quo flebiliter aduerbiū cum fletu.

¶ Fligo is. xi. ctū. affligo quo vsi sunt antiqui. Vsi & flictus ꝓ afflictus. Sirꝰ. Galea horrida flictu Aduersæ arcescit galeę. Liui. Ipse se in terram fligit cadens. Cuius composita sunt. Affligo: confligo: infligo: & ꝓfligo: quę habent pe. p. Est autem affligere proprie prosternere & in terram extendere. Ply. At canis ille horrentibus per totum corpus villis ingenti primū latratu intonuit: mox in ceruicē assultans contraq; bælluam exurgens hinc & illinc artifici dimicatione qua maxime opus esset infestans atq; euitans donec assidua rotaq; vertigine afflixit ad casum eius tellure concussa. Cęsar. Neq; si quo afflictę casu fuerint erigere sese atq; eleuare possunt. Per translationē ponitur ꝓ perturbare vexare. Seneca. Vt animum variis curis afflictum oratione leni-

rem. Hinc Afflicto as. frequentatiuū: de quo & aliis compositis locis suis.

¶ Flo as. aui. atū. spiro. Hinc Flatus tus. ꝓ spiritu & flatus ventus quia et ipse spiritus est. Et flatores antiquitus tibicenes dicebant: q̄ flando tibias sonarent. Et flabellum. Aliquādo flare signare est: q̄ es siue aurum siue argentum flando: hoc est flatu caleſaciendo signetur. Hinc flatū es & flata pecunia dī. Eius cōposita sunt Afflo qd̄ est aliquid spiro. Ci. in cato. Cum admiraretur lysander & ꝓceritates arborum & directos in quincuncē ordines & humū subactam atq; puram & suauitatem odoꝝ qui afflarētur e floribus. Et in hymno. Impleta gaudent viscera afflata sancto spiritu. Per trāslationē. Lactā. li. vii. Non vidisse nec comprendisse philosophos veritatem: sed ita leuiter odoratos: vt tñ vnde eos odoril le sapientię tā suauis: tam iucundus afflauerit: nullo modo senserit. i. attigerit vel aspserit. Virg. Nāq; ipsa decorē cęsariem nato genitrix lumenq; iuuētæ purpureū & lętos oculis afflarat honores. i. flando dederat. Diffio: flatu dispergo: distribuo. Plau. Cuius tu legiōes difflauisti spiritu. Lucil. li. xxvi. Pars difflatur vento: pars autē obrigescit frigore. Deflo deorsum vel valde flo. Var. Vas fictile eo q̄ est leuissimum ac summum deflatum vt traiiciant in alia vasa. Inflo Turgefacio quales sunt vtres vento distenti. Transferturq; ad animum. Lact. li. vi. Si efferatur ira: superbia tumidus inflatur. Tractum a folle qui flatu turgescit. Hinc inflare ꝓ pulsare: siue tibia canere. Virg. Tu calamos inflare leues ego dicere versus. Perflo valde flo: siue multum commoueo. Idem. Et terras turbine perflant. Reflo retro vel contra spiro. Ci. lib. i. tus. Sin autem reflantibꝰ vētis reiicienur tū eodem paulo tardius referamur necesse est. Idem li. ii. offi. Nam cum prospero flatu eius vtimur ad exitus quehimur optatos: & cum reflauerit affligimur. Sufflo subtus spiro: siue suppflo & turgefacio. Nonius. Sufflatum dicitur tumidum & quasi vēto quodam latius factum. Et suffla re flatum facere. Augu. lib. xii. de ci. dei. Quid est aliud sufflare q̄ flatum facere. Idem paulo ante. Et cum virum terreno formasset ex puluere eiq; afflasufflando indidisset: siue potius sufflando fecisset. Conflo & Efflo alibi. A sufflo etiā fiunt duo cōpositā insufflo & Exufflo.

¶ Floces vini vuaꝝ purgamēta hoc est vinacę sicut flaces oliuarū: fex a vinaciis expressa. Cęcil. Ae depolego neq; florē: neq; floces volo mihi: vinum volo. Gel. Appuleius edit: & floces bibit.

¶ Floci lanaꝝ particulæ diuisæ a velleribus inutiliter euolantes: & per cōminutionē Floculi. Var. Diligentiores tegeticulis subiectis oues tondere solēt ne qui floci intereant. Ply. Nascuntur in robore ptulæ nucibus non absimiles intus habentes floculos molles lucernarum luminibus aptos. Nam & si ne oleo flagrant.

¶ Flocifacio & Flocipendo a floco ꝓ cōtēno: & in nulla ęstimatiōe habeo. Plau. in epi. Dum tibi ego placeā atq; obsequar meū tergum flocifacio.

¶ Flora dea q̄dā a romanis in honore habita.

¶ Floralia eius deæ luci seu festa. Floralia etiā dicūtur loca in quibus sunt flores. Var. li. i. de re rus. Nec minus ea discriminunda in conserendo quæ sunt fructuosa ꝓpter voluptatē: vt quæ pomaria ac floralia appellantur.

¶Flores dicti ſunt qui ex arboribus vel herbis col liguntur. Cuius diminutiuũ Eloſculi.
¶Floreus.a.um.quod eſt totũ ex floribus.
¶Floridus.a.um.quod floribꝰ abũdat. Tibul. Cũ poſti florida ſerta darem.
¶Floreo.es.rui. Florere.eſt floridũ eẽ ſeu flores habere Ci.li.i.tu. Segetes largiri fruges: florere oĩa: fõtes ſcatere. Per trãſlationẽ Florere eſt ſplẽdere: aut in aliqua proſperitate eſſe: ſiue excellere Ci.in Læl. Magnãq; græciã quæ nũc quidẽ deleta eſt: tum florebat inſtitutis & præceptis. Lact.li.v. Iniuſti ac deum neſcientes & diuitijs & potẽtia & honoribus florent. Hiero. Alium iuuenili ætate florentẽ in amœniſſimos hortulos præcepit adduci. Huius compoſita Defloreo. Effloreo. de quibus alibi. & Refloreo quod eſt rurſus floreo. Eſt & Floro.as. vnde & prꝫfloro. Gel. Et expectatio te ſpei ſuſpenſum fatigabit & futuri gaudii fructũ ſpes tibi iam ꝓflorauerit.
¶Floreſcere eſt floridũ fieri. Col.li.v. Ventiq; nebulam & rorem peſtiferũ celeriter aſſiccant: multũq; ad floreſcendũ & ad bonitatẽ vini cõferũt. Var. lib.i. de re ruſ. Pratũ aqua defendi debet anteq; floreſcere incipiat.
¶Floridare idẽ quod florere. Vnde ꝓtata floridantia dicũtur.
¶Fluo.is.xi.xum. proprie decurro. Vir.lib.i.geo Hæc argenti viuos æriſq; metalla Oſtẽdit venis atq; auro plurima fluxit. Quoniã vero ea quę fluũt latius diffundi videtur fluere quãdoq; capitur pro latius atq; vbertius excreſcere. Idem lib.iij. geor. Tũ denicq; dura exerce imperia & ramos cõpeſce fluentes. Rurſus quia q̃ decurrũt quodã mõ minui videtur Fluere pro deficere ſumitur. Idem Ex illo fluere ac retro ſublapſa referi Spes danaũ. Hinc fluxa dicimus quæ inſtabilia ac momẽtanea ſunt & cito peritura. Et fluere procedere naſci. Lact.lib.iij. Ab hac gente proximi quiq; populi multitudine increſcente fluxerunt. Item Tranſire. Hiero. Iam altera fluxerat dies. Huius compoſita ſunt. Affluo. Confluo. Defluo de quibus ſupra. Circũfluo. de quo Ci. in Læl. per trãſlationẽ dixit. Et circũfluere omnibꝰ copijs atq; in omni rerum abundãtia viuere. Proprie: Ply. Id oppidum circũfluit amnis. Aliquando ſignificat concurrere. Idem Poſtq; variæ vndiq; gentes circũfluxere. Hinc circũfluxus pro concurſu. & circũfluus qui circumfluit. Diffluo varie fluo. Lact. lib. vij. Nam ſi terrenũ & fragile corpus poſt ſeceſſum animæ nõ ſtatim defluit in terrã quæ tabeſcit ex qua illi origo eſt. Per tranſlationẽ luxurior prodigus ſum. Item conſumor ac deficio. Ter in heau. Vt illius animũ qui nunc luxuria & laſciuia diffluit retũdam & redigã. Influo. intus fluo. Col. libro primo. Sed ampla ſtabula ſic ordinẽtur neq; humor influere poſſit. Cæſar. A lacu lemano. qui in flumẽ rhodanũ influit. Cice. in Læl. per tranſlationem dixit. Quibus blandictis. C. papirius conſul nuper influebat in aures. i. facile introibat vel perſonabat. Interfluo. in medio fluo. Perfluo & trãſfluo per medium fluo. ſpargo non contineo. Teren. Plenus rimarum ſum huc atq; illuc perfluo. Profluo de quo alibi. Præfluo ante fluo. vnde præfluxus & prę fluuiũ pro fluore alicuius rei ante facto. Præterfluo vltra vel ante fluo. Liu. libro primo. Infima valle præterfluit tybris. Quintil. Per tranſlationẽ lib. xi Omnis diſciplina memoria conſtat. fruſtraq; docemur ſi quicquid audimus præterfluat. Refluo retro ſiue rurſus fluo. vnde fluxus & refluxus. Superfluo ſuperabũdo a quo ſuperfluus.a.um. Col.li.iiij. Per medullã tranſmittit quicquid aquarũ cęleſtiũ ſuper fluxit: Subterfluo inferius fluo.
¶Fluito.as. penultima corre. frequentatiuũ ſignificat ſæpe ſiue continue fluo. Liui.li.i. Tenet fama cũ fluitãtẽ alueũ in quo expoſiti erant pueri tenuis in ſicco aqua deſtituiſſet. Et fluitare eſt ſupernatare Ply. Oẽs piſces cũ ſunt extincti fluitãt exceptis anguillis. Aliquãdo Fluitare eſt ſoluti ac relaxari.
¶Fluus.a.um. quaſi fluens. ſed in cõpoſitione magis in vſu vt mellifluus quaſi fluens melle.
¶Fluidus.a.um. penul. cor. modo fluentẽ: mõ humectum ſignificat.
¶Fluor. fluxus. & fluxio idem ſignificãt ideſt pro fluuiũ. Aug. li. vij. ci. dei. Sed ibi eſt dea. Mena quę mẽſtruis fluoribus prꝫeſt.
¶Flueſcere eſt fluidũ fieri: reſolui. Aug. lib. xxi. ci. dei. Agrigentinũ Sicilię ſalẽ perhibẽt cũ fuerit ad motus igni velut in aqua flueſcere.
¶Fluxus a.um. quod eſt inſtabile momentaneum & cito periturum. Vnde Fluxæ res dicuntur. Poet. Nos tibi ne fluxas phrygiæ res vertere fundo Conamur. Sal. Nam diuitiarũ & formę gloria fluxa & fragilis habetur. Aliquãdo capitur pro largo & minime abſtricto. Vnde parthorum veſtimẽta fluxa fuiſſe Laucanus ſcribit: Illic & laxas veſtes & fluxa virorum velamenta vides. Et fluxi dicuntur libidinoſi molles effœminati. Sue. in Tybe. Druſus animi fluxioris. remiſſioriſq; vitæ erat. Cyprianus. Vtq; ad hoc venimus vt in comparatione fluxorum de ſanctorũ virtutibus diſputemus. Idẽ Fluxuras libidines vocat. ſcribens caſtitatem eſſe exarmaturam fluxurarum.
¶Fluuius. a fluo. is. q; fluat ſemper. Idẽ quod flumen.
¶Fluuiale. quod ex fluuio eſt: vt aqua fluuialis.
¶Fluuiatile. pe. cor. quod in fluuio viuit: vt piſces fluuiatilis. Fluuiatilis auis. Fluuiatilis arena quę in fluuijs eſt. Ply. Arenæ tria ſunt genera. foſſitia: cui quarta pars calcis addi debet. Fluuiatili aut marinæ tertia.
¶Fluuior.aris. depo. ſumitur ꝑ Abundo: vt apud Ioſephum li. xviij. Nihil intereſt intereos an diues fluuiatur: an pauper defraudatur.
¶Flumẽ ſimiliter a fluo. proprie eſt aqua fluuij decurrens: & maior eſt q̃ riuus. Et flumina dicuntur q̃ perennia ſunt: & continue fluunt. Torrẽtes qui eſtate ſiccantur. Sed quando hoc nomen genitiuo iungitur, capitur pro fluxu ſeu curſu. Ply. Ne flumini eius riui eſſet impedimento. Hinc flumẽtana porta romæ quã tyberis vrbẽ intrans in ſiniſtra ripæ parte relinquit, dicta q; Tuberis quãdoq; in eam influxerit.
¶Fluentum: paruum flumen: ſiue decurſus aquæ. Hiero. in Ioſue: Trans fluenta iordanis. Amb. li. hexa. Itaq; cũ tanta de terris erũpãt maximorũ fluenta annniũ Nilus effuſo ægyptũ ſtagnãs flumine.
¶Flumineus.a.um. vt aqua flumínea quæ ex flumine colligitur.
¶Fluminoſus.a.um. quod fluminibus abundat: vt regio fluminoſa.
¶Fluctio. Catarrhus dicitur.
¶Fluctus a fluo. & eſt aqua mota in vnum collecta

FL. FO.

quæ vnda dici ſolet.

¶ Fluctiuagus: qui fluctuando vagatur.

¶ Fluctuoſus. vndoſus procelloſus inquietus. Et per tranſlationē fluctuans anima dicitur quēadmodum æſtuans cum ira aut curis aut libidine alio ve morbo agitatur.

¶ Fluctuare. iactari cōmoueri: in dubio eē: & inſtar nauis fluctibus agitari. Vir. li. ij. geo. Ac late fluctuat omnis ære renitenti tellus. Vnde Fluctuatus pro iactato. Ply. Delos diu fluctuata vt ꝓditur ſola motū terrę nō ſenſit. Et li. viij. Fluctuatuſq; ſimilis ex animi. Proprie vero eſt fluct⁹. i. vndas facere. Plau. in ru. Ita fluctuare video vehementer mare. Item ſignificat ſuper vndas eſſe. Ply. li. xxxvi. Lapidem e ſcyro inſula integrū fluctuare tradunt: eundē cōminutum mergi.

¶ Fluſtrū. ſtatus maris cū fluctibus nō agitatur.

¶ Fluctuatim aduerbiū. iactanter ſolute. Afra. Volo fluctuatim ire ad illū.

¶ Flutæ anguillæ ſiue murenæ dicebātur in freto ſiculo: quæ græce plotę quaſi nauigabiles dicuntur. q; in ſumma aqua mergi nō poſſūt. Macro. Accercebātur muræneę ad piſcinas abuſq; freto ſiculo. Illæ enim optimę eſſe credūtur præſertim q̄ græce plotæ: latine Flutæ dicūtur: q; in ſummo ſupernatantes ſole torrefactæ curuare ſe poſſe & in aquam mergere deſinunt.

¶ Fluonia: Iuno quā mulieres colebāt: q; ſāguinis fluorē in cōceptu retinere putabatur.

¶ Focus a fouēdo: vel a flāmis dicit id i quo ignis ſeruatur vel ipſa ignis fomēta. Ouid. li. vi. faſto. At focus a flāmis & q; fouet oia dictus. Idem. Thure vacēt aræ ſtentq; ſine igne foci. Tibullus Dum meus aſſiduo luceat igne focus. Cat. de re ru. Folia ſubdito in foco calido: ſub teſta coquito: leniter. Ponitur etiam quandoq; pro priuatis domibus ſicut ara pro templo.

¶ Foculus diminutiuū. qui etiā circūfertur a teſta teſtulæ triualiter nomē adeptus. Gel. Tum illa foculū corā rege cū igni appoſuit & tres libros ex nouē deurit. Val. max. li. i. Cū Carbaſum quē optimū habebat foculo impoſuiſſet. ſubito ignis emicuit.

¶ Focula dicūtur nutrimenta. Plau. in perſa. Nam iam intus ventris fumant focula.

¶ Foculo as. pe. cor. nutrio ſeu foueo. Nonius. Focula dicta ſunt nutrimenta. vnde & foculare dicitur vt fouere.

¶ Focillus. diminit. eſt a foculus: a quo focillo.

¶ Focillo. as. & Focillor deponens ſignificat nutrio. Var. li. ij. de vi. pa. Sed ſuum quiq; cōmodū focillantur. Hinc cōponitur Refocillo qđ eſt Recreo

¶ Focarius. a. um. quod ad focū pertinet. Hiero. li. i. Reg. Filias veſtras faciet ſibi vnguētarias & focarias.

¶ Focale pe. pro. genus ligaminis ad fauces velut faſcia quædā collū ambiens: q; fauces perfringere nō ſineret & pronūciationi cōduceret. Seneca. lib. iij. quęſtionū naturaliū. Videbis quoſdā gracles & palliolo focaliq; circūdatos pallētes & ægros. Quintil. li. xi. Palliolū ſicut faſcias quibus cruta veſtiuntur. & focalia & ligamina auriū ſola excuſare poteſt valitudo. Dictū Focale a faucibus au in o mutata. Quidā etiā accipiūt focale ꝓ ferro quo ignito criſpant crines. Et ſic habet primā cor. cū a foco deſcēdat Hor. in ſer. Faſciolas cubitale focalia: potus vt ille Dicitur a collo furtim carpſiſſe coronas.

¶ Focaneus palmes dicit: qui in fauce vitis naſcitur: vt eſt apud Columellā. li. v. Videtur inquit focaneus palmes qui ſolet in bifurco medius prorepere Et idcirco eū prędicto vocabulo ruſtici appellant. q; inter duo brachia ſua ſe diuidit vitis enat⁹ velut fauces obſidet: at vtriuſq; duramē trahens alimēta prorepit. Et li. vi. Focaneus eſt qui inter duo brachia velut in vena de medio naſcitur.

¶ Fodio is. fodi foſſum. cauo aro vt Fodere nō valeo. mendicare erubeſco. Vir. li. vi. Seu ſpumantis equi foderet calcaribus armos. Hinc fouea. Et fodere forare. Hiero. ad helio. Cerne manus iudæe quas fixeras. cerne latus romane qđ foderas. Huius cōpoſita ſunt Confodio. quod eſt Cauo ferio. ſiue in totū foro. Plau. in aul. Hic apud me confodere hortū iuſſi. Sal. Inter confertiſſimos incurrit ibiq; pugnando confoditur. Circūfodio circum cauo Col. lib. iij. Arborē quā depoſueris ſæpius circūfodito. Defodio Vide loco ſuo. Effodio. extra fodio Plau. in aul. Oculos ego hercle iſtos improba effodiam tibi ne me obſeruare poſſis ſiquid rerū geram Infodio intus fodio aut intus planto pono ſeu ſepelio. Col. lib. iiij. Campeſtris locus alte duos pedes infodiendus eſt. Hiero. in gen. At ille infodit eas ſubter terebynthū. Vir. li. ii. Ge. Ante ſupinatas aquiloni oſtendere glebas q̄ letū infodias vitis genus. i. obruas. Perfodio valde cauo. rūpo ferro ꝓforo. Plau. in aſi. Vbi parietes perfoderis. Col. li. xi. Tu grauibus raſtris cūctantia perfode terga Lact. li. iiij. Sed tantūmodo latus eius perfoderunt. Gel. li. ij. Quadringēti omnes tum vna perfoſſi gladiis aut miſſilibus operti cadunt. Præfodio. ante fodio. Ply. li. xvij. Præfodere ſcrobes ante ſi fieri poſſet: tāto donec pingui ceſpite obducantur. Refodio rurſus fodio. Ply. mus marinus in terras ſcrobe effoſſa parit oua & rurſus obruit ſra trigeſimo die refoſſa aperit. fœtūq; in aquam ducit. Suffodio ſubter cauo. Col. li. ii. Neq; ſuem velim⁹ impaſci quoniā roſtro ſuffodiat & ceſpites excitet. Tranſfodio trans. ſiue vltra ab vno latere ad aliud fodio. Ouid. Gemino tranſfodi vulnere pectus. Et hæc oia habēt fo. ſyllabam correptam.

¶ Fodico. as. pen. cor. idem qđ fodio. Ci. li. iij. tu. Non eſt enī in poteſtate fodicātibus eis rebus quas malas opinamur diſſimulatio vel obliuio. Hor. Emamus qui fodicet latus.

¶ Fodina pe. pro. locus vbi quid foditur aut aurī fodina vbi foditur aurū Ply. Odor ex argenti fodinis inimicus oībus aīalibus. ſed maxime canibus.

¶ Fœcundus. a. um. quod fructū facit a faciendo ſeu ferendo q; ferax ſit & ſæpe fructū faciat. Ouid. li. iiij. faſ. Fœde ferens bos eſt fœcūdaq; dicta ferēdo. Hinc etiam fœtus nomen habere putāt. Interdum ſumitur pro abūdanti & pleno. Hora. Fœcūdi calices quē non fecere diſertum? Huius contrarium eſt infœcundus nō ferax. Vir. li. ii. Geo. Sponte ſua quæ ſe tollunt in luminis auras Infœcūda quidem. Inde infœcūditas pro ſterilitate. ſicut fœcunditas pro abundantia. Col. Sæpenumero ciuitatis noſtræ principes audio culpantes modo agrorum infœcunditatē. modo cæli per multa iam tempora noxiam frugibus intemperiē.

¶ Fœcundo. as. abundantē ſeu fructiferum facio. Vir. lib. iiij. Ge. Et viridē ægyptū nigra fœcundat

arena.

¶ Fœtus.tus. a ferendo vt inquit. Ouid: seu a fouẽdo quoniã & dum in vtero est. & postq̃ eductus fœtus est a matre fouetur. i. calefit. Est autem fœtus generale nomen ad omnia animalia etiam si sint oua. Etiam ad arbores. Vir. libro primo ge. Hic segetes illic venũt fœlicius vuæ Arborei fœtus alibi. idest fructus vt poma.

¶ Fœtus.a.um. plenus. Vir. Loca fœta furentib⁹ haustris. Et fœta mulier dicitur grauida. Idem non. insueta graues tẽtabũt pascua fœtas. Item dicitur partu liberata hoc ẽ q̃ pepit. vt Fecerat & viridi fœtam mauortis in antro. Enixã autẽ fuisse lac quod pueris prębebatur ostendit. Col. lib. viii. Huic pecudi nocet æstus & p̃cipue fœtæ quę gelicidio hyemis conceptum fecit. Huius composita sunt Confœtus. Festus. Confœtus sus dicebatur qui cũ omni fœtu adhibebatur ad sacrificiũ. Defœtus & effœtus de quibus alibi.

¶ Fœtuosus a.um. qd̃ est plenũ fœtu. Hieron. contra Ioui. Lippientem iam deformẽ atq; fœtuosam synagogæ typum prętulisse. retinet hoc nomen u quoniã fœtus est quartæ declinatiõis: sic sumptuosus fructuosus luctuosus actuosus quęstuosus. Quę veniũt ab alijs declinationibus nõ tenẽt. u. vt fabulosus dolosus vitiosus portentosus & huiusmodi.

¶ Fœtura: genitura & pariendi tẽpus. Varr. li. ij. de re rus. Appello fœturã a conceptu ad partũ. hi enĩ primi pręgnationis & extremi fines. Vñ & pro animaliũ prouentu ponitur. Vir. Si fœtura gregẽ suppleuerit aure⁹ esto. Ply. Optima fœtura est post vernum æquinoctiũ. Trãsfertur etiã ad inanimata: vt fœturã pratorũ. Idem ad opus suum transtulit: cũ in principio ait. Opus natũ apud me proxima fœtura licentiore epistola narrare constitui.

¶ Fœtifico.as. fœtũ facio. pario. Ply. li. x. Accipitres fortius massiliæ fœtificant. vnde & Fœtificus a.um.

¶ Fœto as. fœtum emitto. Col. li. viij. Circa paludes in quibus plærunq; fœtant. Aug. lib. v. ci. dei. Cur alios eligũt dies accõmodatos ponendis vitibus: alios pecoribus vel domãdis vel admittendis maribus quibus equarũ vel boũ fœtẽtur armenta.

¶ Fœdus.eris. a ferio vt quibusdã placet: cũ. œ. vt o longa sit. quoniã ferio. c. breuẽ habeat. Mos. n. fuit antiquis vt in fœdere faciendo porca ferirẽt. Vir. li. viij. Stabãt & cæsa firmabãt fœdere parca. Quidam hoc nomẽ a fecialibus. i. sacerdotib⁹ deriuãt: per quos fiunt fœdera Alij a fide: quia in fœdere interponebatur fides. Et proprie fœdus dicitur pax quæ fit inter dimicãtes. Accipit etiã qñq; pro lege. vt apud Virg. Regemq; dedit qui fœdere certo.

¶ Fœdero.as. pe. cor. fœdus facio. Vnde fœderati dicũtur populi qui fœdere icto cũ populo romano societatẽ coiuerunt. Namq; inter ciuitates puinciarũ aliæ fœderatorũ: aliæ stipendiariæ dicebãtur.

¶ Fœdifragus. pe. cor. qui fœdera frangit.

¶ Fœdus.a.um. quod est deforme. Ter. in eu. Nũc tibi videtur fœdus. quia illã nõ habet. Ponitur quãdoq; pro Execrando. Vir. li. vii. Aduersusq; refugit fœda ministeria. Quãdoq; pro crudeli. Ter. in eu. O facinus fœdum. Do. Fœdũ crudele Ea enim quæ crudelia sunt & nefaria ipsa crudelitate fœda & maculosa dici possunt.

¶ Fœdare polluere inquinare quasi foras edere. i. manifestare. Nam fœda vel corporis vel animi foras eduntur. Vñ fœdare foras dare. Vir. Impulerat ferro argolicas fœdare latebras. Lact. li. v. per metaphoram. Sed fortasse nõ ipsius vitium sed poetę fuit qui insignẽ pietate virum insigni scelere fœdauerit. Et Fœdare lacerare cruẽtare. Sũt qui hoc verbum a fœtu deriuari putent. quoniam fœtãdo mares polluũtur.

¶ Fœlix.a fœnus quidam deducũt conuersione n in l quasi beatus. hoc est diues & fœnore plen⁹. Et dicitur qui prosperitatẽ habet. Virg. Viuite fœlices quibus est fortuna peracta iam sua. Aliquãdo dicitẽ qui alios facit esse fœlices. Idem. Sis fœlix nostrũq; leues quæcũq; laborẽ. i. prospera & benigna. Ali quando commodũ vtile. Mar. Illa manus quondã studiorũ fida meorũ. Et fœlix domino notaq; cæsaribus. Aliquando pingue fœcundũ. Vñ fœlices arbores quę ferũtur & fructũ ferunt. Huic contrarium est infœlix. qd̃ quandoq; ponitur pro aduerso. Vir. lib. vii. Quę potui infœlix. i. aduersa troianis. Quandoq; pro nõ fœcundo. Idem. Infœlix loliũ ac steriles dominãtur auenæ.

¶ Fœlicitas. prosperitas. cui⁹ contrariũ est infœlicitas. Interdũ fœlicitas ponitur pro dea quã romani venerabantur. Aug. lib. iiij. ci. dei. Quid fœlicitas. dea est: ædem accepit: aram meruit: sacra ei congrua persoluta sunt.

¶ Fœlicito. fœlicẽ facio. Cuius contrariũ est infœlicito. quod est destruo. q⁹ tam de diuitijs q̃ de homine dicitur. Plau. in penu. Dii illum infœlicitent omnes.

¶ Fœmina. æ. mulier a fœto. as. Hinc fœmineus. a.um. & Fœmininus a.um. Diminutiua Fœmella. Fœminella & Fœminula. A fœmina etiam fit Effœmino.

¶ Fœnus.oris. vsura. dicitur a fœtu. Nihil enĩ aliud est fœnus q̃ fœtus hoc est partus pecuniæ. Quidam tamen a fundo. quod cũ. o. non. u. apud antiquos scribebatur. q⁹ prouẽtus sit ex naturali terræ fructu. postea vero ad vsuram translatũ quasi pecunia per se fructum producat sicut terra. Hinc vsura vorax auidumq; in tẽpore. Plau. in asi. Nam si mutuo nõ potero. certũ est accipiã sumã fœnore.

¶ Fœnusculũ: diminutiuũ. Plau. Ad danistã addere fœnusculum.

¶ Fœnebre. pe. ad placitũ qd̃ ad fœnus pertinet: vt lex fœnebris de credita pecunia. Si quidem creditu nummi alios pariunt.

¶ Fœnero. as. pe. cor. cũ actõ. & fœneror cũ dat. uo idem significant. quę tam pro dante q̃ accipiente sumũtur. Quod est cõtra Laurentiũ vallã. Hier. in Ecclesiastico. Qui facit misericordiã fœneratur proximo suo. Et postea. Fœnerare proximo tuo in tẽpore necessitatis illius. Ci. Vt em̃ benefici liberalesq; simus nõ vt exigam⁹ gratiã: neq; em̃ beneficium fœneramur sed natura propensi ad liberalitatem sumus. i. fœnori damus. Mat. Hæc sapit: hæc omnis fœnerat vna deos. Aug. in p̃s: interpretatione. Audi scripturã quomodo fœneres dominũ Fœnerat dominũ qui misereť pauperis.

¶ Fœneror, cũ abltõ. significat ad vsurã accipio vt est apud li. digesto. xxxi. Si aũt aliquis eorũ voluerit vęndere partẽ suam vel fœnerari super eam potestatem habeat vęndere cohęredi suo. & fœnerari ab eo. Res fœnerata q̃ ad fœnus tradita est.

¶ Fœnerator q̃ dat ad fœnus. grẽce danísta vocaẽ
¶ Fœneratus. tus. Idem quod fœneratio. i. mutatio ad vsuram.
¶ Fœneratitiꝰ. a. um. quod ꝙ datũ est fœnori: vel qđ ad fœnus pertinet. Fœneratitia pecunia quę ex vsuris collecta est.
¶ Fœnum dictũ est. q ꝙ sine cura fœnus prębeat: vel q ꝙ herbæ eædem manẽtes quotannis nouas pariant. Hinc Fœnile pro loco in quo seruatur fœnum
¶ Fœneus. a. um. quod ex fœno factũ est. Aug. li. iiij. cõ. Popularis gloriæ sectãtes inanitatẽ vsq; ad theatricos plausus & contẽtiosa certamina & agonem coronarũ fœnearũ.
¶ Fœnarius. a. um. qđ ad fœnũ pertinet: vt falces fœnariæ quibus fœnũ secamus: q̃ aptæ sunt.
¶ Fœnisex. cis. qui fœnũ secat Ply. li. xviij. Igitur cornu propter oleũ ad crus ligato fœnisex incedebat. Idem Fœniseca. æ. pe. cor. qui fœnarijs falcibus fœnũ in pratis secat. Col. li. ij Ita necubi ferramentũ fœnisecis possit offendere. Varr. lib. i. de re rus. Herba in pratis ad speciẽ fœnisecæ nata nõ modo nõ euellenda in nutricatu sed etiam nõ calcanda Idem nõ multo post. Sicilienda prata. i. falcibus cõ sectanda quę fœnisecæ p̃terierũt.
¶ Fœnisecĩ. ipsa fœni sectio & veluti messis fœni Idem in eodẽ. Nec primo anno rigari nec pasci ante secunda fœnisecia ne herbæ vellantur: obtritꝙ hebetentur.
¶ Fœniculũ a fœnore vt quidã existimant. quasi paruum fœnus. q ꝙ semẽ terræ mandatũ magno fœnore reddat fructũ. Græci Marathron vocant. oculorum claritati mire confert. angues per hyemẽ mẽbrana corpori obducta fœniculi cibo impedimentum illud exuũt. quod Senectus & Vernatio appellatur.
¶ Fœteo. es. male oleo. Fœtidus malolẽs. Fœtor malus odor Plau. in asi. Dic amabo an fœtet. ania vxoris tuæ.
¶ Folium. græci φυλλον dicũt. Sed ideo per simplex I scribitur quia antiqui nõ geminabant consonãtes. Est aũt foliũ quod in libris ponitur a palmarum foliis in quibus olim scribi solebãt & græca voce philura appellatur. Cuius extremitas margo dicitur. & pagina vtraq; pars folij Nam folium duas paginas habet. Veteres etiam quarundã arborũ libris hoc est corticibus scribere solebant. Ex quo libri & per diminutionẽ libelli: & codices a codice q & caudex vocatur ex quo cortex extrahitur. Hinc componũtur Trifolium quinq; foliũ. græce pentaphyllon. Latifoliũ. quod habet lata folia. Millefolium græce Miriophyllon. herba & huiusmodi multa
¶ Foliatus. a. um. qđ habet folia. Vnde foliatũ vnguentũ precioſum. dictum Vnguentũ nardinum. a nardi folio. quo confectũ est. Hoc Ply. scribit constare omphatio balanino iũco nardo amomo myrrha balsamo. Plau. in Cur. græca dictiõe signare voluit. cum dixit. Tu petalion. Petalon. n. græci vocant folium.
¶ Foliaceus. a. um. quod ex foliis factum est. Ply. libro. xviiij. Paucis foliacea & lata vt Atriplici sũt
¶ Follis. masculini generis. Instrumẽ (semina. tum quo attrahitur vẽtus atq; emittitur ad ignẽ excitandũ. Vir. lib. viij. Alij ventosis follibus auras accipiũt reddunt q ꝙ. His vtũtur ferrariæ argentariæ q ꝙ officinę. Vtũtur & coqui sed paruulis ne opus sit ignẽ infufflare bucels. Quod qui faciũt Suffitores vocantur. Primus Anacharsis philosophus folles ignis exuscitatores inuenit vt refert Stra. li. vij. Et follis siue folliculus. dicitur vter. i. pellis flatu plena Liui li. ix. Eques folliculis in castra frumentũ vehe ret. Ibi accipere videẽ pro sacculis & crumenis. Rursus follis. pilæ genus ex pelle atq; inflatione factũ. & pugno redditur. a flatu nomẽ habens. siue q ꝙ veteres follẽ pellem dicebant. & per diminutionẽ folliculum. Mar. Ite procul iuuenes mitis mihi cõuenit ætas. folle decet pueros ludere folle senes. Suet. in Aug. in diminutiua forma dixit seperauitq; pilam a folliculo cũ pila sit illa pusilla. folliculus sit illa vẽto tumescẽs. Post bella ciuilia. ad pilam primo folliculũ q ꝙ transijt Quoniã vero follis pugno percutitur. pugillatorius follis quãdoq; vocaẽ. Plau. Ex tẽplo hercle ego te follẽ pugillatoriũ faciã: & pendentem cursabo pugnis periurissime.
¶ Folliculus. cũ sit diminutiuũ. a follis. ponit tamen quãdoq; pro vulua. Nam vt Ply. inquit antea vulua vocabatur. Quandoq; pro theca frumẽti vel lini vel cuiuslibet alterius rei: q̃ granũ cõtinet inuolutum. Vnde apud exodũ legimus linũ iam folliculos germinaret. Quãdoq; p corpore. Lucil. li. xxvi Et quo folliculo nũc sum indutus nõ queo.
¶ Folliculare. pars remi q̃ folliculo tecta est. A quo vitta folliculatis dicta est.
¶ Fomes. itis. a fouẽdo. hoc est nutriendo ignẽ dicitur. Est. n. assula ex arbore excussa dũ cæditur. Ponitur & pomni materia sicca in qua facile ignis inflãmatur. Virg. Ac primũ silicis scintillam excudit achates Succepitq; ignẽ foliis atq; arida circũ Nutrimenta dedit: rapuit. p ꝙ in fomite flãmã. Per trãslationem fomes dicitur quicquid excitat nos & accẽdit ad aliquid agendũ. Gel. Fomitẽ esse quendã dicens & incitabulũ ingenij virtutisq; si mens & corp⁹ hominis vino flagraret.
¶ Fomentũ similiter a fouendo. i. calefaciendo vel nutriendo Vnde fomenta dicũtur applicationes rerum calidarũ seu humidarum ad partes corporis læsas & medendi gratia q̃ & fotus appellãtur. Ply. De coctura eorũ coeliacos iuuat potione & fotu.
¶ Fons a fundẽdo. q ꝙ inde fundat aquam tam masculi. q̃ fœ. generis. Inter fontẽ & puteum hoc inter esse. Aug. putat q ꝙ omnis puteus fons. nõ oĩs fons puteus. Vbi. n. de terra aqua manat & se vsui prębet haurientibus fons dicitur. Si aũt in alto & in profũdo sit ita puteus vocatur vt fontis nomen nõ amittat. græce fons πηγη και κρηνη λεγεται vnde pagus simul positæ villę ideſt rusticanę domus plures nomẽ accepit. q ꝙ circa fontes hæ ponerentur.
¶ Fonticulus diminutiuũ paruus fons. a quo Fonticellus. Ply. Vbicunq; moueris humum fonticuli scatent.
¶ Fontanus. a. um. quod ex fonte est vt aqua fontana. Ply. Fontanæ aquę cyathos duos. Aug. lib. ti. ci. dei. Sub hoc tot deorũ pręsidio quos numerare quis potest. Numera indigenas & alienigenas cęlestes terrestres infernos marinos fõtanos fluuiales
¶ Fontinalia: fontiũ sacra. Fõtinalis porta vrbis romæ ob propinquitatẽ scaturientium fontiũ. Eadem Capena vocabatur. Iuue. Substitit ad veteres arcus madidãq; capenã. Liui. Aediles alterã porticum ad portam fontinalem ad martis aram qua in campos iter esset perduxere.

¶Forago.pe:pro.a ferendo filū quod a textricib⁹ fertur.vt diurnū opus distinguāt. Quādoq; & a forando etiam dici posse videatur.

¶Foro.as.penetro quasi foras do Col.li.vi. Amygdala si parū ferax erit. forata arbore lapidē adiecto:& ita librū arboris inolescere finito. Hīc componitur Perforo.pe.cor.quod est multū foro. Idem libro.v. Sed aliud est ferramentū quo priores vitem perforabant. Liui. Vna tamen perforata naui. In foro.de quo alibi.

¶Foramen pe.prod.quasi diminutiuū a foribus. Sisen.lib.iiij.hist. Neq; porta neq; foramē erat quo posset eruptio fieri.

¶Foratus.us.idē quod foramen. Lact.lib.de opi. Oculorū orbes cōcauis foraminib⁹ cōclusit. a quo foratu frontē nominatā Varro existimauit.

¶Forum neu.generis.a ferendo dicit q; controuersiæ & res vænales illuc ferantur. Et quattuor modis dicitur. Primo negociationis locus quo vænalia feruntur.vt forum iuliū:forū flaminiū:forū Sempronium ab eorū nominibus qui ea fora custodienda curarūt. Quod etiā in vijs & locis priuatis & in agris fieri solet:& vbi res multæ variæq; vęnduntur. Vnde forum boariū.in quo boues vænduntur: forum holitoriū in quo herbæ quod erat antiquū macellū quapropter nūc quoq; holerum locū lacedæmonii macellum vocant. Forum piscariū in quo pisces. Cupedinis forū in quo vēdunt cupedia sic em̄ anti qui lautiores cibos nominabāt. Altero in quo iudicia fieri.cū populo agi.& conciones haberi solent. q; ibi iudicia feruntur. Vnde causæ forenses. Tertio cum is qui prouinciæ præest forū agere dicitur cū ciuitates vocat.& de controuersijs cognoscit ac sententiā fert. Quarto cū id forum veteres appellabant:quod nūc vestibulū sepulchri dici solet.

¶Forū vinariū de quo Var.lib.i.rei ruſ. Itaq; lectius defertur in forū vinariū:vnde in doliū inane veniat electa in secretā corbulā inde in ollulas addat. & in dolia plena vinaceorū. Col.li.xii..ait. Torcularia & fori diligenter emūdata lotaq;.

¶Forulū diminutiuū. quod & foriculū apud Var. lib. de re ruſ. dicitur.

¶Forūiuliū:regio italiæ quæ quōdam Iapidia dicebatur. Virgi.lib.iij.geo. Castella in tumulis & iapidis arua tim aui.in ea sunt Aquileia.ytinū.ciuidale.& tergestum.

¶Forūliuium. ciuitas in æmilia nobilis Galli poetæ ortu.

¶Forum Cornelij.similiter vrbs æmilię quæ nunc Immola vocatur.

¶Forensia,vestes quibus in foro vtūtur.sicut Cœnatoria quibus domi vtebantur in cœna. Sue. de Aug. Forensia aūt & calceos nūq; nō intra cubiculum habuit. Alio noie dicuntur togæ forenses.

¶Foratia: a foro dicitur mulier villatica q; fructus villæ vęnales:hoc est pullastros pipiōes poma nuces & huiusmodi in forū defert.

¶Foras & Foris:aduerbia. primū ad locū. secūdū in loco & de loco significat vt egredior foras tu moraris foris. Ponitur quandoq; Foras loco prępositionis. Hiero. Foras sepelierūt corpora martyrum A foris fiūt cōpositā. A foris & Deforis. pe.co.vt est apud Gñ. Et inclusit eū dñs deforis.

¶Forensis duobus modis intelligi potest Vno cū a foro descendit in quo iura reddūtur. vt causæ forenses & forenses qui in foro versantur: quos greci pragmaticos dicūt. Alio cum a foris aduerbio fit. Amb.lib.i.offi. Non secundū forensem abundantiam æstimandā beatitudinē singulorū sed secundū interiorē cōscientiā. Idem li.hexa. Quę signis forē sibus internā exprimat voluntatē. Sic vestimenta forensia dicūtur a Col.q̄ foris non in domo gerūtur. Et Forensia neutro genere vestis quā ad forum proficiscētes sumebant. Apul. Forensi toga indutus accūbebat. Sue.de Aug. Forēsia & calceos nūq; nō intra cubiculū habuit.

¶Fori numero plu.sunt tabulata nauium. vel loc⁹ in naui apertior.qui iter nauē perambulantibus prębet.ab eo q; per eos ferantur incessus. Cicc.in cato. Cum alij malos scandant alii per foros cursitēt: alij sentinā exhauriant. Item Fori dicuntur Circensia spectacula.i.loca erecta vt ex his spectetur. Liui.li. i. Tum primū circo qui maximus dicitur designat⁹ est locus:diuisa loca a patribus equitibus vbiq; sibi spectacula quisq; faceret fori appellati. Ex his minores forulos dicim⁹ qui armaliola quādoq; significant siue capsulas in quibus reponūtur libri. Suc. in Aug. Hos quoq; delectu habito cōdidit duob⁹ forulis auratis sub latini apollinis basi. Iuuē. Hic libros dabit & forulos mediāq; mineruā. Apud Vir. pro oppidanis accipimus forulos.cum lib.vii.ait. Casperiāq; colunt forulos & flumen hymellæ. Fori etiā in agris sunt veluti parui sulci & oblōgi. Col. Angustosq; foros aduerso limite ducēs.

¶Foruli diminutiuū a fori de quo modo.

¶Fores proprie inquit Ser.q̄ foris aperiūtur. Vnde Plutar. memorat primū Valerio publicolæ fratri cū de Sabinis triumphasset domū publice positam:cuius fores extra aperirentur cū antea cæterarum ædiū intro referādo impellerētur vt ex hac cōcessione honoris appareret quotidie eam domū aliquid publice admissurā. Valuæ q̄ intus reuoluūtur: & se velant:hę per diminutionē forulę appellantur Ianua primus domi ingressus. Cętera intra ianuā ostia siue valuę:siue fores generaliter vocātur. q̄ vsus ista corruperit. Hoc nomē etiā singulariter declinatur. Oui.lib.i.de amo. Difficilē moto cardine pande forē. Ci.pro Corne. Aperuit forem scalarū. Te. Quidnā fores crepuit? Vbi Do. fores singularis numeri nominatiui casus.

¶Forculus deus putabat q foribus p̄erat sicut Cardinea dea quę cardinibus p̄erat. & Limētinus deus qui præerat limini.

¶Foriculę diminutiuū a fores. Varr.lib.i.de re ruſ. Et ideo oporotheca qui faciūt ad aquilonē vt fenestras habeant atq; vt perflentur curāt. neq; tamē sine foriculis: ne cū humorem amiserint pertinaci vento vineta fiant.

¶Forinsecus pe.cor.significat qđ a foris est: sicut intrinsecus.qđ est intus. Augusti.lib.xxi.ci.dei. De pomis terræ sodomorū forinsecus quasi maturis: intrinsecus fumeis.

¶Foria:stercora liquidiora:sic dicta q; facile ferantur foras.

¶Forio,is.iui,ventrē deonero:foras eijcio. Cuius compositū est. Conforio. Pompo.in Mago. Conforiti me diomedes.

¶Foriolus cū accentu in aūpe. qui vētrem solutū habet.& foria facile emittit. Lab̄icus, Foriolus es se videris in coleos cacas.

FO.

¶ Forica.pe.cor.locus in quem alui ſtercora deiicimus. Iuue. Indereuerſi cõducũt foricas Et proprie de publicis dicitur: latrina de priuatis a latendo.

¶ Forẽ es.et.pro eo quod eſt eſſem. es.et. Cætera declinatiõe deficit inquit Diom. Salũ Iug. Nam ego quidẽ vellem & hæc q̃ ſcribo & ea q̃ antea inſenatu queſtus ſum. vana forent. Fore vero habet ſignificationẽ participij futuri vna cũ infinito eſſe. Idem eſt.n. fore quod futurũ eſſe. Ideo iungitur cũ noſſe nõ cũ participio: vt ſpero te amicum fore. nõ amaturũ fore. Ci. Treba. Scribit ad me Cæſar ſe tibi nõdum familiarẽ eſſe ſatis propter occupatiões ſuas ſed cito fore. Quandoq; etiã cũ participio preſentis. quod eſt contra Vallã. Cæſar. Nonnulli etiã cæſari nunciabãt cum caſtra moueri aut ſigna fieri iuſſiſſet nõ fore dicto audiẽtes milites. Cõpoſita vero ſine nomine & ſine participio. Vir. Eſſe quoq; in fatis reminiſcitur affore tempus. Eſt aũt Affore afuturum eſſe: aforẽ adeſſem. Vir. Atq; vtinam rex ipſe noto cõpulſus eodem afforet Aeneas. Ci. Ser. ſulpitio Maior mihi ratio affore nulla poteſt q̃ coniunctio conſuetudinis ſermonũq; noſtrorũ. Abfore de quo ſupra Confore. Cõuenire & cõcordes eſſe Ter. in an. Reſtat chremes: qui mihi exorandus eſt & ſpero confore. i. conuẽturos eſſe. Defore deeſſe. Si. contra Rul. Verum arbitrabãtur nõ defore qui illam reſtituerẽt. Profore profuturũ eſſe. Hor. Quæ nocuere ſequar: fugiã quę profore credam. Perfore valde futurũ eſſe. Cic. Appio. pul. Tũc mihi ille dixit q; claſſe tu velles decedere perfore accõmodatũ tibi ſi ad illam maritimã partem prouinciæ nauib⁹ acceſſiſſem.

¶ Forcipes.pe.cor.à foruo & capio quaſi foruicapes dictæ ſunt quibus forua. i. calida capiũtur. Vir. lib. viij. Verſantq; tenaci forcipe maſſam. Et eſt ſecundũ Priſ. tam maſ. q̃ fœmi. generis.

¶ Forfices pe.cor. quibus telam ſeu fila incidimus a ferro & filo dicti. Huius diminutiuũ eſt Forficuli. Ply. lib. xxxv. Præterea mirũ inuentũ eſt q; inciſũ forficulis vt diximus ſcribant.

¶ Forpices. penul. correpta quibus incidimus pilos. a ferro & pilo.

¶ Forcus nomẽ viri propriũ qui tres filias habuit gorgonas. Stemnio. ſ. Euryalẽ. & Meduſã q̃ nimis locupletes fuerunt. & Gorgones dicuntur id eſt terræ cultrices.

¶ Forda: bos prẽgnãs. a ferendo. Ouid. Forda ferens bos eſt fœcũdaq; dicta ferẽdo. Priſci horda dicebant. Vnde & ſacra Fordicalia. quibus prẽgnantes boues. vt inquit Var. imolabãtur.

¶ Forma facies cuiuſq; rei quę immobilis eſt & naturalis. Vultus & mouetur & fingitur. Teren. in an. Forma & vultu Soſia adeo modeſto. Quãdoq; tamen ſpecialiter pro pulchritudine ſumitur. Hora. li. i. car. Forma captiuæ dominũ tegmeſſe. Iñ Formoſus Trãſfertur ad architectos pro deſignatione Ci. lib. i. offi. Formã quidẽ ipſam marce filî & tanẽ̃ faciẽ honeſtatis vides. Hinc compoſita fiũt. Cõformis. deformis. Informis. vniformis. Multiformis Semiformis. & huiuſmodi adiectiua. Col. lib. viij. Quę cũcta remedia credũtur eſſe aduerſus tonitrua quibus vitiantur oua: pulliq; ſemiformes interimũtur anteq̃ toti partibus ſuis cõſũmentur.

¶ Formula. parua for. diminutiuũ eſt. & capitur nõ nunq̃ pro lege & inſtitutione. Ci. li. iij. offi. Nondũ Aquilius protulerat de dolo malo formulas Et formulæ dicũtur q̃ nos inſtrumenta vocamus.

¶ Formella. diminutiuũ a formula. Hiero. lib. Re. Accipe fratribus tuis decem formellas caſei.

¶ Formoſus. puicher a foruo calido. q; ſanguine calidiore forma acquiritur. Cõtra langueſcente corpore forma perit. Hinc fit diminutiuũ Formoſul⁹: quo vſus eſt Hiero. contra Iouinianũ.

¶ Formo. as. formã impono. Lact. lib. ij. Nam ſolis lunæq; ſimulachra humanũ in modum format. Huius cõpoſita ſunt Cõformo, ſimul formo, configuro. Gel. lib. ii. Hippocrates in eo libro de quo ſupra ſcripſi cũ & numero dierũ q̃bus cõceptũ in vtero coagulũ cõformatur. Ci. li. iij. ad herẽ. In primo loco rei totius imaginẽ cõformabimus. i. informã cõponemus. Aliquãdo Cõformari eſt quaſi aſſimulari. Idem Lentulo. Verũtamen me ipſe conformo ad eius voluntatẽ. Et apud apoſtolũ. Nolite cõformari huic ſæculo. Hinc cõformatio. q̃ pro cõfiguratione ponitur. Ci. li. i. tuſ. Quaſi vero intelligãt qualis ſit in ipſo corpore: q̃ conformatio: quę magnitudo: qui locus. Aliquãdo pro exornatione rhetorica q̃ fit cũ perſona fingit aut cũ res muta ſiue informis ſit eloquẽs & formata. Græco vocabulo dicit proſopopeia. Deformo deſtruo & quaſi de forma deiicio. Ci. Qui ſunt qui italiã deformauerũt? Carthaginienſes. Quãdoq; maculo & turpẽ facio. Hiero. Licet longa macerẽt ieiunia: abiecta & nigra veſtis deformet longa officiorũ & operũ texatur ſeries. &c. Lactã. lib. de opifi. Q̃ mirabili q̃ diuina ratione molitus eſt vt tamẽ huius ipſe naſi oris ſpeciem nõ deformaret. Interdũ deformare eſt perfecte formare figurare deſignare. Hie. li. numeri. Tut gentibus gẽmis eruperant flores. qui foliis dilatatis in amygdalis deformati ſunt. Vitru. Architect⁹ graphidis peritus vt deformare poſſit lineis imitationẽ quã velit ædificiorũ. Var. lib. iij. de re ruſ. Interquas locus deformatus ad tabulę litterariæ ſpeciem. Informo formã do. & iſtruo. Ambro. li. offi. Et ſicut Tullius ad erudiendũ filiũ ita ego quoq; ad vos informãdos filios meos. Lact. Chriſtus inſtructus venit in terrã vt eam doceret: hominẽq; informaret. Reformo in priorem formã pono. Lact. li. primo. Pedes quoq; claudorũ ad officiũ gradiendi reformauit. Tranſformo. in alteram formã formo Idem libr. vii. Et tranſformabit deus homines in ſimilitudinẽ angelorum.

¶ Formiæ. latina vrbs maritima iuxta Caietã quã Lacones cõdidere. Stra. li. v. ſcribit oppidũ formias eſſe maritimũ vltra Taracinam quas prius hormias ab ορμησ. i. ſtationis bonitate appellabant.

¶ Formica a ferẽdis micis dicitur. Mica vero proprie eſt puluiſculus ille qui in arena quaſi argentum fulget. a quo & panis & oim rerũ minimę partes micæ dicũtur: quaſi minutim cadentes. Vel dicit ſimpliciter a ferendo: q; nullũ animal frequẽtius põdera cõuehat: neq; ſi menſurã corporis reſpicias maiora: Inde fit dimin. Formicula.

¶ Formicinus. a. um. pe. pro. qd eſt formicę. Plau. Homo formicinus.

¶ Formicatio: vitiũ corporis cũ parua tubercula rotunda pinguia corpus infeſtant. Ply. Cinis muliebriũ criniũ cũ fuerint cõbuſti addito melle ſanguinẽ ſiſtit illico: & formicationem corporę. Dicta formicatio q; veluti exeſſe carnẽ formicæ videant

Et deformicatū dicitur a formicis ſubmerſū quib⁹ cōfoueri ſolitum erat.

¶Formido.pe.pro.pauor a ferendo vt quidā ſentiūt q̄ vehementius in mouēdo vt abſe abeat foras fertur.Cice.Formidinē.metū permanētē diffiniūt.

¶Formido.as.magnū timorē habeo. Plau.in ca. Nimiſq; hercle illū male formidabā.Huius compoſita ſunt Deformido & Reformido quæ ſignificāt valde formido.Col.lib.i.Si. vexationem vtę non reformidet.

¶Formidoloſus & actiue & paſſiue ſumitur pro eo qui timet.Teren.Egon formidoloſus.i.egone qui timeā.Et pro eo qui aliis timorē infert. Sal. Regibus boni q̄ mali ſuſpectiores ſūt:ſemperq; his aliena virtus formidoloſa eſt.i.q̄ formidatur.

¶Formidabile quod eſt formidandū.

¶Fornax a foruo calido.vel a furuo atro Camin⁹ vbi coquūtur lapides. Cuius dimi.eſt. Fornacula.

¶Fornacalia : feriæ farris terendi gratia inſtitutæ q; ad fornacē quę in piſtrinis erat ſacrificiū fieri ſolebat.Ouid.li.ii.faſ. Facta dea fornax lęti fornace coloni.Et paulopoſt.Curio legitimis tūc fornacalia verbis maximus indicit nec ſtata ſacra facit.

¶Fornix.icis.pe.cor.gene.maſ. Arcus in ædificiis & quodcūq; opus cōcameratū.a furuo atro. Loca aūt in arcū ædificata ſubobſcura ſunt. Ci. Videt ad ipſum fornicē famanū Quoniā vero meretrices in huiuſmodi locis.i. ſub fornicibus habitare conſueuerunt:ponitur fornix pro lupanari ſeu meretricia cella. Seneca lib.ii.cōtouerſiarum.Redoles adhuc fuliginem fornicis.Et in priap. Nigri fornicis oblitus fauilla.Hinc fornicor & fornicarius. Vnde Fornicariæ mulieres. Iuue. Lænonum pueri quocunq; in fornice nati.

¶Fornico.as.pe.cor.fornices facio:vel ſpeciē fornicum aſſumo.Ply.lib.xi. Ruentes cæras fulciunt pilarum inſtar interius a ſolo fornicatis:vt ſit aditꝰ ad ſarciendum.

¶Fornicor idem eſt quod meretricor.Eſt aūtē meretricari cū meretricibus coire.Eſt etiā paſſiuū a fornico:ſignificans incuruari.Ply.libr.xvi. Populus contra omnia inferiora panditur. palma e cōtrario fornicatur. Dictū fornicari a fornicibus in quibus meretrices eſſe conſueuerūt.

¶Fornicarius.a.um.qđ fornicatur vt mulier. fornicaria:q̄ vt Hier.inquit ea dicitur q̄ copulaſ cū pluribus. Adultera q̄ vnū virū deſerens alteri iūgitur.

¶Fortis.a ferendo dicitur.q; æquo animo fert aduerſa. Vnde fortitudo q̄ eſt conſyderata periculorū ſuſceptio & laborū perpeſſio. Vel vt alibi Idem Ci. diffinit. Eſt ſcientia rerū perferendarū: vel affectio animi in patiendo ac perferēdo ſūmæ legi parēs ſine timore. Aug.lib.i.de lib.arbi. Fortitudo eſt illa animę affectio q̄ omnia incōmoda & dāna rerū nō in noſtra poteſtate conſtitutarū cōtēnimus. Macr. Fortitudinis eſt animū ſupra periculi metū agere. nihilq; niſi turpia timere:tolerare fortiter vel aduerſa vel proſpera. Fortitudo preſtat magnanimitatē fiduciā.ſecuritatē.magnificentiā.cōſtantiā. tolerātiam.firmitatē. Fortis igitur dicitur qui infractū habet animū.Quandoq; qui validis viribus pręditus eſt.quādoq; celer. Vir. Si fœmina forti fidis equo, q̄q; Formoſus. Pla. Ecq̄d fortis viſa eſt. q̄q; dues. Idē eā ſororē ſpōdiſſe ſuā in tā fortē familiā.

¶Fortifico.as.fortē facio. Plau. Fortifica animū.

¶Forteſco.is. fortis fio. Neuius. Creſcit annis & forteſcunt vires.

¶Forticulus.dimin.a fortis.Cic. Quis idem. Epicurus forticulum ſein torminibus & in ſtranguria ſua præbeat.

¶Fortuna.a ferendo dicta eſt. q; temere & ſine ratione feratur.Eſt.n. Fortuna accidentiū rerū ſubitꝰ atq; inopinatus euentus.Hæc dea credita eſt. Iuue. Te facimus Fortuna deā cæloq; locamꝰ. Fortunę vocabulū mediū eſt. Sed cū Fortunā ſolā dicimus intelligimus fœlicitatē.Vnde Fortunatos fœlices noſtamꝰ.infortunatos ifœlices. & infortuniū malā Fortunā. Fortunę numero plurali dicūtur diuitiæ.

¶Fors fortuna eſt euētus bonus.Vir. Forte ſua libycis tēpeſtas appulit oris. Terē. O Fortūa o Fors fortuna. Do. Aliud Fortuna eſt:aliud Fors fortuna. Fortuna dicta eſt incerta res Fors fortuna euētꝰ fortunæ bonus.Nā Fors fortuna eſt cuius diē feſtū colunt q̄ in arte aliqua vtūt. Aliq̄n fors p forſitā.

¶Forſſeat.fors fuerit Sido.Remigio.

¶Fortuno.as.eſt proſpero:in bonis augeo.Cic.Curioni. Tibi patrimoniū dii fortunēt.

¶Fortunatus.a.um qđ eſt proſperū.q̄q; ppiciū. Afra. Deos ego oēs vt fortunati ſint precor.

¶Fortunatæ inſulæ a fructuū vbertate dictę ſunt. De quibus Stra.li.i.ſic inquit. Fortunatæ inſulę cōtra mauritanię finē ad occidentē ſūt. Quā quidē ad partem & hiſpanię terminus cōcurrit. Ex ipſo autē noie manifeſtū eſt:quoniā & has ipſas fœlices exiſtimabāt:quia huiuſmodi locis propinquæ forent Fuerūt aūt ſex numero: quarū prima Ombrion. ſecūda Iunonia.tertia eodem noie. quarta Capraria. quita Niuaria.a perpetua niue nebuloſa. Sexta Canaria plena canibus ingentibus.

¶Fortunatim aduerbiū ſignificat proſpere. Plau. Si dederit iuppiter vt fortunatim oia ſuccedāt.

¶Forte & nomē eſt ablatiui caſus a fors. quod capitur pro fortuna.Hor.li.i.ſer. Qui fit mœcenas vt nemo quā ſibi ſortē:ſeu ratio dederit ſeu fors obiecerit Illa contētus viuat.Nec habet alios caſus niſi ablatiuū ſingularē.Virg. Forte ſua libycis tępeſtas appulit oris.Et aduerbiū dubitādi.vt Forte ſub arguta cōſederat ilice daphnis. In qua ſignificatione accipiūtur Fortaſſis Fortaſſe. Forſan. Forſitan.& Forſit:q̄ aliquando accipiūtur pro temere: aliquādo ſunt aduerbia dubitandi.Hora.li.i.ſer. Diſſimile hoc illo eſt:quia nō vt forſit honorē Iure mihi inuideat quiuis.

¶Fortuitus.a.um.pe.pro.quod caſu accidit. a forte & eundo vt quidā aiūt. Aug.li.v.ci.dei. Fortuita dicūt eſſe quæ vel nullas cauſas habent : vel nō ex aliquo rationabili ordine veniūt.Hinc fit aduerbiū Fortuito.Eſt & fortuitus nomen quarti ordinis:vt apud eundē lib.xi. Et ſicut nō eſt cōſequens vt fortuitu potius q̄ ratione diuina deus non alio ſed iſto in quo eſt loco mundū cōſtituerit.

¶Foſſa.locus vnde terrā fodiſſent ab effoſſa terra dicta.Col.li.iij. Priuſq̄ pomariū conſtituas q̄ magnū haberevoles circūminuto macerie aut foſſa ita vt nō ſolū pecori ſed nec hoī tranſitus ſit niſi p aditum dū adoleſcāt ſemina Vlp.ſcribit foſſam eſſe receptaculū aquæ manu factū,vt ad caſtra ſeu vrbes oppidave aut alia huiuſmodi munēda. Poteſt etiā Foſſa eſſe participiū:vt Foſſa terra.

¶Foſſor.qui fodit. Virgi.lib.ii.geor. Et labefacta

< Fl. Fr.

mouens robuſtus iugera foſſor.
¶ Foſſio.ıpa fodiēdi actio.col.li.v. Deīn maleolo inter ordines poſito crebris foſſionibus paſtinatū reſoluere.
¶ Foſſura:foſſio. Idem in eodem. Hanc planā foſſurā maxime nos probantus:numetus aūt foſſiōis aut idem debet eſſe qui primi anni aut vna minus.
¶ Foſſula.pe.cor.dimi. parua foſſa. Cato deinde foſſulas facito qua radices aſpergi dimittas.
¶ Foſſarius clericus mortuos ſepeliēs. Scribit Hiero.primū in clericis gradū foſſariorū ordinē eſſe: q̄ in ſimilitudine Tobiæ ſancti ſepelire mortuos admonētur:vt exhibētes viſibiliū rerū curam ad inuiſibilium feſtinēt:& reſurrectionē carnis credētes in domino totū quod faciūt deo ſe pręſtare non mortuis cognoſcant.
¶ Foſſictus.a.um.quod fodiť. Ply.li.xxxvi. Arenæ tria genera Foſſicia.cui quarta pars calcis addi debet. Fluuiatili aut marinæ tertia.
¶ Foſſile pe.cor.qđ fodiť:ſeu qđ fodi pōt. Ply.li.xxxvi. Theophraſtus auctor eſt:& ebur foſſile candido & nigro colore inueniri & oſſa e terra naſci. Et li.xxxiij. Tūc ſalem foſſilē adduciūt.i.qui fodiatur
¶ Fotus.a.um.participiū a foueo: vt apud Eſaiā. Vulnus & liuor & plaga tumēs non eſt circūligata: nec curata medicamine neq; fota oleo.i. aſpſa. Fotus.us.ſubſtantiuū. Ambr.li.i.offi. Radices arborum aut vrantur frigore.aut fotu ſolis vireſcant.
¶ Foueo.es.foui fotū.ſignificat nutrio ſuſtineo.p. ueho. Vir.li.iij.geo. Progenīē nidoſq; fouēt. Interdum Aſpergo madefacio. Idē.li.xii. Fouit ea vulnus lympha lōgæuus iapix. Interdū cōſtituo. Idē li.iiij.geor. Sub terra fouere larē. Interdū. Tueri vt apud eundē li.ix. No obuia ferre Arma viros ſed caſtra fouere. Interdū āplecti ſeu ī delicijs habere. Idē infœlix o ſemp oues pecus ipſe neærā Dū fouet ac ne me ſibi p̄ferat illa vereť. Huius cōpoſita ſūt Confoueo ſimul nutrio. Circūfoueo. Ambro. Mater eū Maria ſinu circūfouet. Refoueo rurſus foueo. Col. in p̄fa.li.ii. Sed ſi freq̄nti & tēpeſtiua & modica ſtercoratione terra refoueať. Et hęc hñt fo.ſyllabā cor.
¶ Frænū cū æ dipht.a frangēdo. Inſtrumētū quo equus coerceť. dictū q̄ equorū ora frāgat. Sūt etiā qui a ferēdo deducāt: q̄ equos vertat feratq; quo velit. Seneca. Hippolytus arctis cōtinet frenis equos Fræna Peletronii inuenere qui & ſtrata equorū primi mōſtrauerūt. Et in ſingulari quidē neu. generis eſt.in pli.tam maſ.q̄ neu. Aug.li.x.cō. Itaq; fræni gutturis tēperata relaxatione & cōſtrictione tenēdi ſunt. Hinc cōponūtur. Effrænus.na.um. Et Effrænis & hoc effræne:quod eſt ſine freno. Vir.li.iij.ge. Gens effræna virū ripheo tūditur euro. Ser.i.ſæua rectorē recuſans. Hier. Nequa q̄ effreni lingua repetiaris. Infrænus.ſiue infrænis.eiuſdē ſignificationis vt illud. Hinc Numidæ infreni cingūt.
¶ Frænū mordere.ſignificat cōtinere. Tranſlatio ab equo.quicū ſeſſorē continēt frenū mordet. Cic. Cornuti. Si frænū momorderis percā.
¶ Freno.as.cōtineo cohibeo. Vir.li.iij.ge. Et glacie curſus fræna ret aquarū. Huius cōpoſita. Defræno quod eſt frænū depono: ſiue abſq; fræno recto reve duco. Ouid.li.i.me. Et defrænato voluūtur in æquora curſu. Effræno idem ſignificat. Ci.lib.iiij. tuſ. Vt ægritudo quaſi morſum aliquē doloris efficiat. metus receſſū quēdā animi & fugā lętitia profuſam hilaritatē:libido effrænatā appetentiā. Nam effrænatus.dicit qui cohiberi & pro arbitrio noſtro agi nōpōt. Refræno:quaſi retraho. Lact.li.vi. Virtus eſt irā cohibere.cupiditatē cōpeſcere:libidinē refrænare. Suffreno. Ply.li.xxxvi. Sed ad ſtructurā infidelis niſi multa ſuffrænatione deuinctus.
¶ Frætus.a.um.idē quod ſuſtētatus cōfiſuſq;. Et ē incertæ originis. Licet a fruor quidā participiū eſſe velint. Et ſcribitur cū diph. vt differat a fretū quod mare ſignificat. Plau.in am. Magnanimi viri fræti virtute & viribus.
¶ Frango.is.fregi.ctū.rūpo. Plau.in aſi. Quis noſtras ſic frangit fores? Dicim⁹ etiā. Fregit nauī fregit brachiū:quaſi ipſe fregerit & nō poti⁹ paſſus ſit Ter.in an. Is fregit nauē apud andrū. Ci. Gregales q; eū in campum cū non veniſſet requirerent excuſauit veſpa. Terentius q; eum brachiū fregiſſe diceret. Hoc eſt q; ei brachiū eſſet fractū. Frāgi vero in fœminā eſt rem habere cū fœmina Cypria ad Euagrū. Docet quēadmodū maſculus frāgať in fœminā:& ſexus arte mutetur. Huius cōpoſita ſūt Cōfringo ſimul ſeu in totū frāgo. Lact.li.iij. Vt videať iāpridē ſuis armis eſſe cōfracta. Defringo de quo alibi. Diffringo diuerſis modis.ſiue in varia fruſta tūpo. Plau.in aſi. Crura hercle diffringent. Effringo valde frāgo. Idē in cap. Neq; ieiunioſiorē: neq; magis effractū fame vidi. Terē.in adel. Fores effregit Et Effringere dicit vt auctor eſt. Var cū glebæ grādes prima aratione ſolent excitari. Infringo valde frāgo. Vide alibi. Offrigo p̄fringo valde ſiue in totum frāgo. Ci.li.iij.off. Ego etiā cū Catōe meo diſſēſi: nimis p̄fracte videbať ęrariū vectigaliaq; deſēdere. Prefringo vide alibi. Refringo. Suffringo aliquantulū ſeu p mediū frāgo. Lact.li.iiij. Carnifices nō putauerūt oſſa eius ſuffringere ſicut mos eorū ferebat Plau.in Tru. Vt ego hiſce ſuffringam talos.
¶ Aſcen. Frangi in fœminā lōge aliud ſignificat.
¶ Fragmē.& Fragmētū accipi ſolēt p̄ pte rei fracte
¶ Fragor ſonitus q; ex arbore:aut alia re fracta redditur. Vir.lib.i.ge. Et horridus altis mōtibus audit fragor Ser. Horridus fragor ſonit⁹ qualis ſolet fieri ex aridis cū frāgunť arborib⁹. Liui.li.i. Iā fragor tectorū q; diruebātur vltimis vrbis partib⁹ audiebať.
¶ Fragoſus.a.um.a frango aſp.atq; p̄ruptus Col. li.ii. Incultū igit locū cōſyderemus ſiccus an humidus:nemoroſus arboribus:an lapidib⁹ cōfragoſus
¶ Fraxo.as.vigilias circumeo.q; eo labore homo frangatur.
¶ Frageo.es.a quo Frageſco.is.quod eſt frangor. Pacu. Frageſcit animus miſerijs.
¶ Fragile.pe.cor.caducū debile.& quod facile frāgi poteſt. A quo Fragilitas.debilitas.inconſtantia
¶ Fragiliter inconſtanter.
¶ Fracid⁹.a.um.pe.cor.a frango. dicit qđ eſt pluſ q̄ maturū & iam putreſcēs. Cato. Fractores volunt vt oliua in tabulato diū ſit:vt fracida ſit.quo facili⁹ efficiant. Quidā fracidū a fraceo deducūt.
¶ Fraceo.es.a quo Fraceſco quod eſt quaſi frāgor reſoluor & quaſi vetuſtate putrefio. Col.lib.i. Oleū quod nimis prouenit ſi cōgelatur fraceſcet.i. putreſcet. Var. Hæc de qua fit oleum congeri ſolet acernatim.dies ſingulos in tabulata vti ibi mediocriter fraceſcat.
¶ Fragitides.pe.cor. auctore Celſo dicūtur venæ grandes q̄ tumidæ ab vtroq; latere colli apparent.

¶ Fragra. mora q̃ in terra naſcunt. Virg. Quilegi-tis ſi. ores & humi naſcentia fragra.
¶ Fragrare. odorẽ emittere. a frangẽdo. q̃ res fractæ vehemẽtius olent. Aug. li. i. ci. dei. Nã pari motu exagitatũ & exhalat horribiliter cœnum & ſuauiter fragrat vnguentũ. Hinc Fragrãtia. Hier. in Ge. Vt ſenſit veſtimentorũ eius fragrantiã.
¶ Fragor. aris. nõ eſt in vſu. cũ tñ cõpoſita Refragor & ſuffragor: habeant. quorũ primum pro repugno: ſecundũ pro Adiuuo quaſi ſub fragor accipit
¶ Frameæ. æ. pe. cor. ab aliquibus exponit pro lãcea: ſiue haſta. Tacitus de Germanis. Ne ferrũ quidem ſupereſt ſicut ex gñe telorũ colligit̃ rari gladiis aut maioribus lãcets vtunt̃: haſtas vel ipſorũ vocabulo frameas gerũt ãguſto & breui ferro ſed ita acri & ad vſum habili vt eodẽ pro vt ratio poſcit vel cõminus vel eminus pugnẽt et eques quidẽ ſcuto framea q̃ cõtẽtus eſt. Au. vero in octauũ p̃s. p gladio accipit ſic ſcribens. Gladiũ dei bis acutũ ho eſt framea. Iuue. Et martis framea & tyrrhei ſpicula vatis
¶ Franoſus qui fraudẽ cõmiſit.
¶ Frater. dicitur q̃ ſit fere alter vel a græco. Græci n. φρατρας cõſũctos appellant. & φρατριας vocant cõtuberniũ. Et quattuor modis in ſactis dicit Natura. ſ. gente. cognatiõe & affectu. Natura ſicut xii. patriarchæ filii iacob. Gente qua oẽs iudæi inter ſe fratres vocantur. ſicut habet in deuter. Nõ poteris conſtituere ſuper te alienigenã quia nõ eſt frater tuus. Cognatione fratres vocant̃ q̃ ſunt de vna familia. i. patria quas latini paternitates interpretãtur cũ ex vna radice multa generis turba diffundit: vt in gene. Dixit Habraam ad Loth. Non ſit rixa inter me & te: & inter paſtores meos & paſtores tuos: quia fratres ſum⁹. Affectu qui in duo diuiditur in ſpeciale & in cõmune. In ſpeciale quia oẽs chriſtiani fratres dicũtur: vt Ecce q̃ bonũ & q̃ iucundũ habitare fratres in vnũ. In cõmune quia oẽs homines ex vno patre nati pari germanitate cõiũgimur ſicut apoſtolus ad corinthios. Si quis frater nominatur fornicator aut auarus.
¶ Fraterculus. diminutiuũ. i. paru⁹ frater. Iuue. Vnde fit vt malim fraterculus eſſe gigantũ.
¶ Fratria. vxor fratris. Nam fratriæ dicũtur quaſi fratrũ inter ſe vxores.
¶ Fratrueles ſiue Fraterni appellãtur duorũ fratrũ filij: qui & fratres patrueles dicũtur.
¶ Frater patruelis. filius patrui. Fratres patrueles: ſororeſq̃ patrueles dicunt̃ qui queve duob⁹ ex fratribus progenerãtur vt apud iuriſcõſultos traditũ eſt. Sue. in Cæſa. Qui fratri patrueli ſuo Marco in conſulatu ſucceſſerat.
¶ Fraternus ſubſtantiuũ appellat̃ fratris filius: inquit. Hiero. quo vocabulo vſus eſt in li. canticorũ.
¶ Fraternus. a. um. poſſeſſiuũ. vt fraternus amor. a quo fraterne aduerbiũ quod eſt ad ſimilitudinem fratris. Aug. Cũ eũ a teneris annis ardẽtiſſimo illo puerili amore mihi coniũctũ pluſq̃ fraterne amarẽ.
¶ Fratraræ puerorũ mãnæ q̃ velut fratres pares oriãtur q̃ etiã in frumẽto ſpica facere videtur.
¶ Fratilli vili ſordidi in tapetis q̃ per terrã ferunt̃.
¶ Fraus a ferẽdo deceptio q̃ alicui infertur ſicut impoſtura ab imponẽdo. Accipitur quãdoq̃ pro periculo. Virgil. lib. v. Quis deus in fraudẽ quæ dura potentia veſtra egit: Et in iure lectũ eſt Erat illa res fraudi. i. periculo. quandoq̃ pro pœna. Cice. lib. de ora. Ideirco narrabo & fraude capitali eſſe. Virgil. lib. xi. Iam noſces ventoſa ferat cui gloria fraudẽ. Differunt tñ ſecundũ. Vlp. Pœna & fraus. q̃ fraus ſine pœna eſſe poteſt: Pœna ſine fraude eſſe nõ poteſt. Pœna eſt noxę vindicta fraus & ipſa noxa dicitur & quaſi pœna quędã præpatio. ΗΟΤΙ Φραζωτο λεγω και Φρασιστο λογοσ εκμικρου ερ τωλογω λοσ λεξυ πραγμασι.
¶ Fraudulo ſus qui fraudẽ facit q̃d magis adiminutiuo fraudula q̃ a fraude videtur deſcẽdere.
¶ Fraudulentus: fraudis plenus. a quo fraudulẽter hoc eſt cũ fraude.
¶ Fraufus erit: qui frudẽ cõmiſerit. Plau. in aſi. Nõ placet me tuo in commune ne quam fraudem fraufus ſit.
¶ Fraudo. as. decipio. Et dicim⁹ fraudo te. Et fraudo te hac re. Virg. Quẽ regno heſperiæ fraudo & fatalibus aruis. Fraudare geniũ eſt nõ ſatisfacere neceſſitati naturæ & voluptati. Cuius contrariũ eſt curare geniũ. i. laute viuere. Fraudare deſyderium eſt nõ facere quod cupit & non eſſe voti cõpotẽ. Vnde legimus. Non ſunt fraudatia deſyderio ſuo. Hinc cõponitur Defraudo.
¶ Fraxinus. penul. cor. genus arboris q̃ in fragoſis locis naſcatur.
¶ Fregella. olim ciuitas: nũc vero vicus nõ longe a Velitris.
¶ Fremo. is. ui. itum. tumultũ facio vt fit ab vndis. maris. Vir. Talibus illioneus cũcti ſimul ore fremebant. Ser. Fremebãt hoc eſt cõſentiebant. Et bene ore: quia etiã armis poſſumus fremere. Vñ Lact. li. vii. Fremẽt vbiq̃ bella: oẽs gentes in armis erunt. Huius cõpoſitũ eſt Infremo. pe. cor. quod eſt valde fremo. Idẽ. li. ii. Si belli terror infremuit.
¶ Fremitus. us. pe. co. proprie ſon⁹ fluctuũ & in populo murmur indignãte & præ iracũdia humanam vocẽ imitãte Vir. Fluctibus & fremitu exurgẽs beluace marino. Feſtus vult. Fremitũ dictũ ferimẽtũ.
¶ Frendeo. es. dui. freſum. ſignificat frãgo. Vnde faba freſa dicitur mola leuiter fracta Col. Cicera bubus erui loco freſa dãtur in hiſpania bætica. Et frẽdere eſt cum gemitu ſiue iracũdia vocẽ emittere. vt apud Iſaiam. Rugiet vt catuli leonũ & frẽdet & tenebit prædã. Hiero. in Paulo Eremita. At ille barbarũ neſcio quid frendẽs & frangens potius verba q̃ proloquẽs inter horrentia ſatis blandũ quæſiuit allocutũ. Hinc cõponitur Infrendeo. quod eſt valde frendeo. Virg. lib. iij. Dentibus infrendẽs gemitu graduntur q̃ per æquor iam mediũ.
¶ Frequens. Vide in dictione Celebris.
¶ Frequẽto. as. ſæpe vel cũ multis adeo. Salu. Iuuentutẽ quæ domũ Catilinæ frequẽtabat. Inde frequentatio & Frequẽtia pro Conuẽtione & concurſu ſeu multitudine. Idẽ. Reliquos cũ cuſtodibus in ædẽ concordiæ venire iubet. Eo ſenatũ aduocatt magna frequentia eius ordinis erat. Aliquãdo Frequentare eſt frequẽter facere. Aug. lib. ii. ci. dei. Extruant̃ ãpliſſimæ atq̃ ornatiſſimæ domus: vbi opi para cõuiuia frequẽtentur.
¶ Frequẽtarius a. um. veteres dixerũt pro frequẽte
¶ Frequẽtatiuũ: qd̃ frequẽter fieri aliq̃d ſignificat
¶ Fretũ ab vndarũ fremitu dictũ. vt Var. inquit a ſimilitudine feruẽtis aquæ: q̃ in fretũ ſæpe concurrat æſtus atq̃ ferueſcat. Et ſignificat ſiue mare naturaliter mobile. Anguſtias. n. quibus athlanticũ ma

atque atque feruesco

FR

re irrumpit terras: græci πορθμον: latini fretum appellant. Abusiue prospso mari. Hinc Transfreto. as. pe. cor. quod est trans fretũ nauigo.

¶ Fribolus. pe. cor. puasi fere obolo dignus.

¶ Frico. as. fricui. frictũ. Vñ Fictus secundũ Prisc. Iuu. Si prurit frictus oculi angulus. Gregorius tñ dixit Cõfricatus. Macer. Vrticæ foliis reuocat vulua fricata. Est aũt fricare: sicut sonat. Vir. li. iii. geo. Fricat arbore costas. Huius cõposita sunt Affrico iuxta frico. Col. li. viij. Pecudes aut morsu scalpũt aut cornu aut vngula tundũt: aut arbori affricãt pa rietibusve detergent. Ply. Marathro herbæ sese affricat. Confrico simul frico. Plau. in asi. Atqui pol hodie nõ feres ni genua confricentur. Col. li. ii. Boues cũ ab opere dimiserit substrictos cõfricet: manibusq; cõprimat: deorsum & pelllem reuellat. Defrico. deorsum frico. Cic. li. iiij. ad heren. Nam vt forte hic in balneas venit: cœpit postq; defusus est defricari. Col. lib. ii. Solida in sole sicceturq; & radice silphi trita cũ aceto aspergatur defricet. Infrico instus frico. Idẽ. libr. vii. Maxime proderit fuligo ex aheno vlceri infricata. Col. li. vii. Deinde nares perfricato vt hoies discant odorari. Ply. in prologo. Perfricui faciẽ nec tamẽ pfeci. Mos est eorũ qui cũ pudore aliquid agũt vt faciẽ perfricent natura ipsa ad id impellente: quasi ad abigendũ sanguinẽ q; ex pręcordiis ad faciei superficiẽ confluit. propter qd quærit Aris. Cur pudore facies hoĩs erubescat metu pallescat? cũ pudor nihil aliud sit q; timor futuræ reprehensionis. Hinc ergo ortũ est puerbiũ: vt quotiens dicere volumus nos pudorẽ deponere dicamus Perfricui faciẽ. hoc est pudorẽ expuli. Refrico rursus frico. Ci. Sex. publii filio. Sin aũt oĩa q; sentio perscripserim: me refricõ meis litteris desyderiũ ac dolorẽ tuũ. Et oĩa habent pe. cor.

¶ Frigus. oris. pe. co. & Frigor. oris. pen. pro. prõ horrore qui est cõtrarius calori. Virg. lib. i. geo. Frigusq; calorẽq; inter. Mace. Pellet frigorẽ reuocabit & ipsa calorẽ. Aliqñ sumitur pro metu abeo quod pręcedit ad id quod sequit. Virg. Extẽplo æneę solluntur frigore mẽbra. Ser. Frigore. i. timore. Reciproca trãslatio: & timor pro frigore & frigus pro timore ponit vt in Ter. Vxorem tuã pauitare aiũt nõ timere sed laborare frigoribus Vtrũq; n. in vnũ exitũ cadunt sicut & de calore & frigore vrere dicimus vt est Aut boreæ penetrabile frigꝰ adurat. Rursus frigus dicitur ipsa acris natura. Virgi. li. ii. geo. At sceleratũ exquirere frigus difficile est.

¶ Frigeo. es. frigui: & frixi secundũ Diom. frigidꝰ sum Pris. Syllaba vero naturaliter longa ante geo mutant geo. in xi. vt lugeo luxi frigeo frixi. Vir. li. vi. Corpusq; lauant frigentis & vngunt. Fit autem frigeo vt quibusdã placet a frango: q; tam calor q; horror nimis corpora frangat. Alii a græco deducũt ἀπο του φρυττω quod est horreo. Vñ φρικη horror siue frigus dicitur. Interdum Frigere est segnẽ esse. Plau. Frigent omnes nemo se vomet. Huius cõpositum Refrigeo.

¶ Frigesco. is. frigidus fio. Lact. lib. vii. Quos aũt morbus interimit: spiritũ diutius exhalant: vt paulatim frigescentibus mẽbris aĩa effletur: quæ eũ materia sanguinis cõtineatur: sicut lumẽ oleo ea materia febriũ calore cõsumpta necesse ẽ mẽbrorũ sũma quæq; frigescere: quoniã venę exiliores in extrema corpis porrigũtur: & extremi & tenuiores riui deficiente vena fõtis arescũt. Hinc Refrigesco cõpositũ. Col. li. vii. Si bos aut ex langore aliquo ad maciem perductus est: aut sudans in opere faciundo refrixit

¶ Frigidus. a. um. quod habet frigus. Ouid. Frigidius glacie pectus amãtis erat. Q ñq; frigidus dicit segnis. Virg. Largus opũ & lingua melior sed frigida bello dextra. Q ficq; pernicios⁹ & nocens eo. q; frigida naturæ mortaliũ pernicios⁹a sunt. Sdẽ Frigidus o pueri fugite hinc latet anguis in herba.

¶ Frigidulus. diminutiuũ est: qui est parũ frigidus

¶ Frigorificus. a. um. qd frigus inducit. sicut a calore. Calorificus.

¶ Frigefacio. a quo Frigefio notæ significationis

¶ Frigero. as. pe. cor. Frigefacio. a quo Refrigero quod est rem aliquã calidam frigidam facio. Perfrigero valde frigero. Ply. Omniũ earũ vis eadẽ perfrigerare est astringere.

¶ Frigutio. is. iui. Frigutire sursum saltare vt est ex frigore tremere: vel calore frigere: & quod nos vulgo dicimus sgrisolos habere. Plau. in Cas. Nã quid frigutis? quid istuc tam cupide cupis?

¶ Frigilla. auis dicta q; frigore cantet & vigeat.

¶ Frigo. is. xi. xum. & gui. ctũ. significat torreo qd vulgo dicitur Frizere ἀπο του φρυττειν οθεν λεγεται φρικη.

¶ Festus. Frigere. & Frictũ a græco. Inde Frictorium & Frixorũ in quo quid frigitur. Hiero. in Esaia. Cõfrixa sũt ossa mea tanq; in frixorio. Cor. Celsus Tum res eadẽ magis alit turulenta q; assa: magis assa: q; frixa. Hiero. ad Furiã. Pueri erant nec dum ad sartaginẽ venerant in qua rex babylonis senes iudices frixit. Hinc fiũt cõposita Defrigo & perfrigo Iuue. Et si perfrixit cantat bene.

¶ Frixoriũ a sono frixatiõis dicit Sartago in qua quid frigitur: quæ & Frictoriũ appellat.

¶ Fritilla cibus ex pulte factus qui frigitur.

¶ Frit dicit illud in summa spica iam matura quod est minus q; granum.

¶ Fritillus apud nos dicit tabula lusoria qui apud græcos Pyrgus in quo tesseræ coniectæ agitatæq; mittũtur inquit porphirio. Ex quo demonstrat tesseras cõiici fritillo tanq; vasculo quo agitatæ deinde mittunt in alueolũ. Iuue. Paruoq; eadem mouet arma fritillo. Dictus fritillus vt quidã putant a crepitu ipso tesserarũ. vel q; super eo tesseræ ferantur. Hinc etiam Alueolus dicitur & Pyrgus. Mar. Dum blanda vagus alea december incertis sonat hinc & hinc fritillis. Var. Quales sunt tesseræ quibus in alueolo luditur. Hor. Mitteret in pyrgũ. Alij in sinuũ

¶ Frio. as. significat tero. Ply. In ipsa quidẽ ethiopia friat. Hæc tãta est siccitas & farinæ spissat in panẽ. Huius cõposita sũt Affrio. Infrio qd est terẽdo aliqd digitis leuiter inspgo Suffrio paululũ cõtero

¶ Friabile. qd facile friat & quasi manib⁹ minutim terit. Ply. li. xxviij. Optimaq; est q; candidissima & friabilis mintmeq; põderosa cũ terat inter digitos.

¶ Friuolus. a. um. pe. cor. a frior as. dr qd est inane leue nulliusq; momẽti: sicut friuola dicunt verba q; minus fide sũt subnixa. Vñ friuola pro nugatoriis qñq; poni consueuerũt. Et vasa friuola q; vix attrectãdo aliquid cõfringuntur: & in puluerẽ vertuntur

¶ Frons. frontis. ab oculorũ foratu: vel a ferendo q; indicia animi pręse ferat. A dextra & sinistra tẽporib⁹ a supiori capillorũ radice: ab inferiori vero parte superciliis terminata: corrugatur in tristitiã

& in lætitiã dilatatur. Eſt.n. triſtitiæ hilaritatis clæmentiæ ſeueritatis indiciũ. Et pudorem ſignificat. Perſius. Exclamet melicerta periſſe Frontẽ de reb⁹ Et ob hanc cauſam frontẽ Genio priſci cõſecrarũt Dicitur frons etiã de rebus inanimatis. Vir. Frõte ſub aduerſa ſcopulis pendẽtibus antrum. Et licet a grãmaticis genere fœ. proferaṫ tamẽ. a Cecilio genere maſ. ponitur: hi ſunt inquit inimici peſſimi frõte hilaro: triſti corde. Hinc cõponitur Bifrons.

¶ Frõtale, qđ ad frontẽ ponit. Ply. xxxvii. Quondãq; tantæ magnitudinis fecere vt equis regum in oriente frõtalia atq; pro phalaris penſilia facerent.

¶ Frontati. vt eſt apud Victr. id genus laterũ dicũtur quos græci diatonos appellãt: quia per latitudinem totam porrecti vtrãq; parietis frontẽ cõficiãt.

¶ Frontoſus proimpudẽte capitur.

¶ Frons. dis. gñis. fœ. a fero. q; frõdes arborũ huc atq; illuc a vento ferãtur: proprie aũt frõdes arboꝝ dicũtur: folia vero tam arborũ q̃ herbarũ & florum Hinc frondifer. Lucre. Frondiferaſq; domos auiũ

¶ Frondeus. a. um. quod totũ ex frondibus eſt. vt torus frondeus.

¶ Frõdoſus. a. um. qđ frondibus abũdat: vt lucus frondoſus.

¶ Frõdarius. a. um. qđ ad frõdes pertinet: ſiue qđ ex frõdibus eſt. Ply. lib. xviii. Vnus frõdator quattuor frõdarias fiſcinas cõplere in diem iuſtũ habet.

¶ Frondeo. es. dui. Frõdes habeo. Vir. Nunc frondent ſyluæ. Hinc. Frõdeſcere. Col. li. v. Nihilominus. n. paucis frondeſcet pampinis.

¶ Frondo. as. frondes emitto a quo frondator frõdatio. & Defrondo. qđ eſt frondes deicio

¶ Frondator qui arbores amputat: & qui frõdibus manipulos facit hyemis tẽpore animalibus ad paſtũ efferendos Et q manibus vitiũ folia vellit quo ardor ſolis vuam maturiorẽ reddat.

¶ Frondatio. Col. lib. vi. Atq; in frondatione cauendũ ne aut prolyxiores pollices fiant qui ex amputatis virgis relinquũtur.

¶ Fruor. eris. fructũ in ſupino ſecundũ Priſci. ſicut ſtruo ſtructũ. Cic. in hortẽ. Et amœnitate ſũma perfructurus eſt. Vlp. tĩ. ad Sabinũ. Frutũ fruitur⁹ nõ fructurus. quomodo ortũ oriturus Frutũ eruitutus mortuũ moriturus dicit. q; cũ i ꝑterito nõ haberant id in futuro habent. Hiero. vero ad Principiam fruitũ dixit. Sępe & multũ flagitas virgo chriſti principia vt memoriã ſanctę fœminæ marcellę litteris recolã: & honũ quo fruiti ſumus etiã cæteris noſcẽ dum imitandũq; deſcribã. Cic. li. iij. tuſ. Zeno ſtoicorũ acutiſſimus contendere & magna voce dicere ſolebat: eũ eſſe beatũ qui præſentibus voluptatib⁹ frueretur. confideretq; ſe ſe fruiturũ Vtra aũt ſit verior ſentẽtia q; fruor fructũ an q; fruitũ faciat nõ ſatis dignoſci poteſt: q; raro huiuſmodi exẽpla repetiantur & nõnunq̃ vitiata: puto tĩ q; fructus & fruitus a quo Fruitio. nõ frætus faciat: cũ nõ ſit eiuſdẽ ſignificantię. Neq; aſtipulor illis qui dicunt frui de humanis dici. Cum & in bonã & in malam partem accipiatur Aug. lib. xv. ci. dei. Boni ad hoc vtũtur mũdo: vt fruãtur deo. Mali aũt cõtra vt fruãtur mũdo vti volunt deo. Hiero. ad Iulianũ. Difficile immo impoſſibile eſt: vt & præſentibus & futuris q̃s fruatur bonis: & ventrẽ hic & ibi mentẽ impleat. Iuue. Exul ab octaua marius bibit & fruit̃ diis iratis. Eſt itaq; frui quaſi delectationẽ & fructum capere. Ter in adel. Eſt hic paululũ quod locitas foris huic demus qui fruatur. Cõpoſita huius verbi ſunt Defruor & perfruor: quæ ſignificãt in totum fruor ſeu omnẽ fructum percipio.

¶ Fruiſcor. a fruor deducit̃. ſicut a fateor fatiſcor. Metellus ad domitios Illi vero oĩ iure atq; honeſta te interdicti: ego neq; aqua: neq; igni careo ſed ſũma gloria fruiſcor. Cælius lib. ii. cũ actõ iunxit. Domos ſuas inquit quãdoq; iubet ire & ſua oĩa fruiſci.

¶ Funiſcor ꝑ fruor. Cato poſuit & Frunitũ dixit prudentẽ. Hoc eſt eũ quo perfrui liceret. ſicut econtrario infrunitũ inſipientem ac ſtolidã qui ulli vſui eſſet: q̃uis alii fronitum per. o. a græco. Φρονιμον. n. græci prudentẽ dicunt ἀφρονα vero dementẽ. Vnde eſt illud in ſacris litteris. Et animo irreuerẽti & imphronito ne tradas me.

¶ Fructus. tus: & fructi & fructuis Ter. in adel. Nũc exacta ætate hoc fructi pro labore illis fero. Varr. Quæro vtrũ fructuis an delectationis cauſa venda tis. Antiqui etiã hæc fructa dicebant. Cuius loco dicitur hæc fruges. Et a fruendo dicit̃ fructus vt inqt Var quia his fruimur. Quidã etiam a Ferendo fructus deriuant. & dicũtur illæ res quas fundus fert & quæ in fundo ſunt ferũtur.

¶ Fructifer. a. um. quod fert fructũ. Hoc eſt pingue fertile: & Fructiferæ arbores q̃ ferũt fructũ.

¶ Fructuarius. dicit̃ cuius fructus. Fructuarius. a. um. qđ fert fructũ: ſeu quod ad fructũ ptinet. Col. lib. i. Pars aũt fructuaria diuiditur in cellã olearia torcularią & cellã vinariã. Idẽ. li. iij. Cũ vitẽ inſerere voles optimi generis ſarmẽta fructuaria cũ gẽmas agere incipient vento hauſtro a matre p̃cidito. Palla. Deciſis male natis oĩbus & veterib⁹ nouellos & fructuarios ſeruas.

¶ Fructificus. a. um. idem quod fructuoſus. q̃ fert fructũ. i. vtilitatẽ prẽſtat.

¶ Fruges. frugis. vel hæc frux. frugis ſecũdũ Priſ. & vt notat Var. de anal. Frux legumẽ triticũ a quo Frugi indeclinabile deriuatur. Sũt aũt frugi hoies qui in omni re motibus aĩ moderãtur. Vñ eſt Piſonis illius cognomẽ. Auſo. Ante equidẽ cãpis q̃ ſpicea ſuppeteret frux Feſt⁹. Pãtices frux vẽtris. i. pinguitudo. Et a fructu ſeu fruendo. dicit̃. Nã id eſt qđ ſegetes ferũt. Et generaliter fruges dicũtur quicqđ ex fructu terræ in alimoniã vertimus. Vñ frugiferę arbores dictę ſũt quęcũq; fructũ ferũt quod redditũ dicimus ſicut docet Vlp. Nõ ſolũ qđ ex frumẽtis & leguminibus verũ etiã qđ ex vino vel ex ſyluis cæduis. cretifodinus. lapicidinis capit̃. Feſtus. Ser. & Do. Frugis vocabulũ a frumine eminẽte, ſub mẽto gutturis ſeu gurgulionis parte qua cibus in aluũ demittitur a ferẽdo cibo appellatũ dicũt. Et alio noĩe dicitur Rumẽ. Errant igit̃ qui diſcernũt frumenta a frugibus. Nam Ci. ait. Olei & frugũ minutarũ cũ de leguminibus diceret; vt oſtenderet etiã frumẽta fruges vocari. Liui. Eam gentẽ traditur fama dulcedine frugũ maxime vini nõua tũ voluptate captam Hinc Defrugo. as. de quo ſupra.

¶ Frugi nomen a fruge denoĩatũ omnis gñis & indeclinabile eſt: ſicut nihili a nihilo & ſecũdũ Priſ. li. vi. cũ oĩbus caſibus iũgit̃. Hinc Mar. Ientacula frugi dixit. Et Tã frugi iuno vellet habere iouẽ. Quitil. Taxat eos a quibus dicit̃ frugalis & nõ frugi tãq̃ frugalis ſit dictio parũ proba. Cũ tĩ quod mirũ videri poteſt frugalior & frugaliſſimus vſurpentur

Dicitur aũt Frugi hoies. Ter. in eu. Frugies. Vbi. Do. Frugi vtilis & neceſſarius a frugibus q̃ q; his fruamur dictæ ſunt. Inde fructus & frumenta. Græci frugi hoies ηρησιμους dicũt. i. vtiles. Vnde anti qui ſeruũ laudare volentes frugi dicebant tanq̃ ſobriũ vtilem & neceſſariũ. Plau. in am. Ita ſeruũ par videtur frugi ſeſe inſtituere. Cic. li. iij. tuſ. Sed quia nec qui propter metũ p̃ſidiũ relinquit qđ eſt ignauiæ: nec qui propter auaritiã clam depoſitũ reddit quod eſt iniuſtitiæ nec q propter temeritatẽ male rem uſſit. qđ eſt ſtultitiæ frugi appellari ſolet. Eas tres virtutes fortitudinẽ iuſtitiã & prudentiã frugalitas cõplexa eſt. Ergo frugi hoiem bonũ & virtute p̃ditũ intelligimus. Cuius cõtrariũ eſt neq̃. Cui⁹ ſignificatio vna eſt: q; ſit libidinis intẽperãs. Altera q; ad nihil bonus ſit ſed plane malus. Vñ Piſo frugi appellatus eſt Col. li. i. Eiuſdẽ agilitatis hõ frugi melius q̃ neq̃ faciet. Accipitur etiã frugi pro eo qui in victu veſtitu ſimilibuſq; tẽperãs eſt: ſicut ecõtrario Luxurioſus apud. Sene. Quintilianũq; de duobus filiis frugi luxurioſoq; Hor. Parcius hic viuit frugi dicaſ. Vñ Frugalitas auctore Ci. ea virtus dicit poteſt quã greci ſophroſynẽ. latini tũ tẽperantiã tum moderationẽ appellare cõſueuerũt. Sene. Luxurioſo frugalitas pœna eſt. Au. li. i. de beata vita Merito virtutũ oĩm matrẽ multi frugalitatẽ eſſe dixere. Quibus conſentiens Tullius etiã in populari oratione ait. Vt volet quiſq; accipiat. ego tamẽ frugalitatem id eſt modeſtiã & temperantiã virtutem maximã eſſe iudico. Vt enim nequitia eſt mater vitiorũ oĩm: ita frugalitas mater cũctarũ virtutũ: & ſicut illa a nihilo. i. ſterilitate ſic hæc a fruge. i. a fructu propter quandã aſorũ fœcunditatẽ eſt noſata. Sic Frugalior pro. tẽperantior. Ter. in heau. dedo me patri nũc iam vt frugalior ſim q̃ vult. Et frugaliſſimus quaſi expertus & prudẽs. Col. lib. i. Magiſtros pecoribus oportet prẽponere ſedulos ac frugaliſſimos. Vñ & Frugalitas pro ſufficiẽtia. Idẽ. Min⁹ in hoc officio q̃ ĩ cẽteris agricolatio frugalitatẽ req̃rit

¶ Frumẽ. ſumma pars gulę interior per quã cibum lingua demittit in ventrem. Et a qua Fruges dicta quibuſdam putãtur.

¶ Frumẽtũ dicũ eſt veluti ferimẽtũ: vel a fruẽdo. i veſcendo: vel quaſi frugamentum a frugibus. Frumenti gña vt ſcribit Ply. hęc vulgatiſſima ſunt. far qđ Adoreũ dixerũt. Siligo. triticũ. hordeũ. Frumẽta dici putant quęcunq; emittunt ariſtas inquit Ser.

¶ Frumentaceus. a. um. qđ ex frumento eſt. Hier. Maior turba hordeaceis panibus minor frumentaceis paſcitur.

¶ Frumentarius. a. um. qđ ad frumẽtũ pertinet: vt frumentarius ager: frumẽtarius negociator: frumẽtaria lex: quæ tractat de frumentis.

¶ Frumẽtor. aris. frumentũ colligo: & Frumẽtatio frumenti collectio. Et Frumentator. qui frumentatum profectus eſt.

¶ Fruſus. genus ruborũ tenue ſpinis minoribus & nõ aduncis.

¶ Frutex dicitur qui ad iuſtã magnitudinẽ arboris nõ aſſurgit & ſtatura ſimilis ẽ multis hęrbis. ſed nõ demoritur: neq; areſcit vt hęrba. Nam tertiũ eſt qđ nec arborẽ: nec fruticẽ proprie dixeris vt eſt vitis. Aliquando frutex ponitur p ſtirpe. Sue. de Veſpa. Singulos repente ramos a frutice dedit.

¶ Frutetũ ſeu Fruticetũ ybi multi frutices ſunt.

¶ Frutetoſus locus fruticibus abũdãs. Ply. li. xix. Siccis hæc & ſabuloſis locis frutetoſiſq; naſcũtur.

¶ Frutico. as. pc. cor. pollulo & quaſi frutices emitto: Ply. li. xvij. Quod ſupra terrã eſt e matre radiu bet vt fruticet. Eſt & fruticor deponẽs Ci. ad Atticũ Exciſa eſt. n. arbor nõ euulſa: itaq; q̃ fruticet vides

¶ Fruticeſcere eſt fruticem fieri. Ply. Puniceæ oleę quia celeriter fruticeſcũt.

¶ Fruſtũ rei cuiuſcũq; particula: ſic dictũ q; facile feratur. Virg. Pars in fruſta ſecant. Cat. Fruſto panis cõduci poteſt vel vti taceat: vel vti loquaſ. Huius diminutiuũ eſt Fruſtulũ a quo Fruſtillũ.

¶ Fruſtatim aduerbiũ ſignificat per fruſtra. Fruſtil latim per fruſtilla. Plau. in Cur. Iam ego te faciã vt hic formicæ te fruſtillatim differant.

¶ Fruſtra aduerbiũ. ſignificat incaſſum.

¶ Fruſtro. as. decipio. Cęſar. Nõ fruſtrabo vos milites. Inuenitur & fruſtror verbũ cõmune ſecundũ Priſ. Plau. in Am. Neſcio quis pręſtigiator hãc fruſtratur mulierẽ. Paſſiue. Feneſtella. Fruſtrat⁹ igitur a ſpe deiectus in caſtra ſe recepit. Et fruſtra agere. Col. in p̃fa. Sæpe magnã dominis afferunt iacturã cũ imprudẽter facta opera fruſtrantur expenſas. i. proficiũt ſiue fruſtra agũt. Idem ibi. Syderũ ortus & occaſus memoria repetat ne imbribus vẽtiſq; imminentibus opera incohet. laborẽq; fruſtretur.

¶ Frutinal. dictũ eſt templũ Veneris frutæ.

¶ Fucinę pe. cor. lacus in quarta regione italię prope Albenſes Marſorũ populos. Quo etiã noie dictus eſt lacus volſcorũ. Mar. Fucinus & pigri taceãtur ſtagna neronis. Virg. li. vii. Tenemus Angitię vitrea te fucinus vnda Te liquidi flevere lacus.

¶ Fucus genus apis ſine aculeo ſed maior ape quę non mellificat neq; operam aliquã prębet in faciũdo opere niſi q; ad fouendos fœtus concalefacien do actiuat & conſumit alimenta quæ apes congeſ ſerunt. Virgi. Ignauum fucos pecus a præſepibus arcẽt. Hæc alio noie dicitur fur vt inquit Var. Col. lib. x. Fucus genus amplioris incremẽti ſimillimũ apis & immune ſine doctrina fauis aſſidẽs. De hoc Ply. libr. xi. Fuci ſunt ſine aculeo imperfectæ apes nouiſſimęq; a feſſis & iam emeritis incohatæ ſefotinus fœtus: & quaſi ſeruitia verarũ apum quãobrẽ imperant his primoſq; in opera expellunt tardantes ſine clementia puniũt. Dictus fucus: vt inquit. Ply. quia furtim mella deuorat. Hoc etiam noie dicta eſt hęrba ſecundũ Ser. qua tinguntur veſtes. Et fucus color ipſe Cæruleus qui virore cõmendatur: & purpuriſſa ſeu Ceruſatus dicitur. Siue medicamẽtum. Plau. Vitia corporis fuco occulunt. Sine Vnguentũ quale Myrrhabolanũ & myrrha q̃bus odoramẽtis mulieres capillos perũgebãt. Tibul. Quid fuco ſplendẽte comas: ornare quid vngues Artifices docta ſubſecuiſſe manu? Per trãſlationẽ ſumit pro fraude aſtutia ſiue inſidiis in quibus veritas occultatur. Teren. in Eu. per impluuiũ fucum factum mulieri. Quidã tamẽ hoc nomen per. ph. ſcribunt tam pro animali. q; a φαρω deducãt eo q; apum labores comedat: q̃ pro hęrba q̃ græce φυκος dicit Sed alii nõ a φαρω ſed a φηκηρ deducũt.

¶ Fuco. fucas. coloro. Vnde fucatæ mulieres dicũtur quæ vel medicamentis quibuſdam colorantur: vel vitia corporis inductis coloribus tegunt. Virgil. libr. ii. ge. Alba neq; aſſyrio fucatur lana veneno. Trãſfertur etiã ad alia. Lact. li. ii. Sic veritas fu-

cata mendacio eſt. Ambr. in Lucā. Plebē dominus ſimplicem requiſiuit quæ phalerare audita & fucare neſciret.

¶ Fucilis. penul. cor. falſus. vt res fucilis. i. falſa & quaſi fucata.

¶ Fugo. as. expello & in fugā cōuerto. Lact. lib. i. Saturnus cū fugatus eſſet a filio.

¶ Fugio. is. gi. itū. contrariū eſt Fugo. Fugere eſſi eſt cū curſu & celeritate diſcedere. Virg. Nos patriā fugimus Dicitur etiā de nauigationibus. Virg. Tendunt vela nothi fugimus ſpumātibus vndis. Plau. Remigio veloq; quantū potes feſtina & fuge. Aliquando capitur pro facere. Plau. in cap. At fugam fugitis ſcio quā rem agatis. Aliquando pro decipere vel fruſtra facere. Teren. in heau. Vide ne in mea vita tu tibi laudē is quæſitum ſcelus: vbi ſi paululū modo quid te fugerit ego perierim. Aliquādo pro Neſcire ſeu nō recordari. Lact. libro primo. Quod illū ipſum poetam minime fugit. Cic. lib. i. tuſ. Niſi quæ me forte fugiūt. hæ ſunt fere omniū de animo ſententię. Aliquādo pro Cedere. Ply. li. xxxvii. Fictitiæ ſacrificationis candicantiā fugiūt. Hoc eſt fictitias ad impreſſionē ſacrificātis cedere. quod gēmarii hodieq; appellant fugere. Hinc ortū vt vina quę annis cedūt. hoc eſt ætatē ferre nō poſſunt fugere dicātur. vt Cic. in offi. Huius compoſita ſunt. Aufugio. alio fugio. quod ex ab & fugio cōponit. b. in u. mutata vt fieret vox pronūciatu audituq; lenior. Hier. ad Helio. Dominus ne a turbis rex cōſti tueretur aufugit. Cōfugio ſimul fugio cōcurro: aut totū ſimul reduco. Lact. li. ii. Cōſtituit aſylū: eo paſſim confugerūt ex finitimis locis peſſimi. Liui. Inde Turnus rutuliq; diffiſi rebus ſuis ad florētes etruſcorū opes Mezentiūq; regem eorū cōfugiūt. Hiero. Ad ſanctarū grauitatē ſcripturarū confugimus Hinc Confugiū & Confugela. Defugio. Diffugio. de quib⁹ alibi. Effugio extra fugio diſcedo deuito. Lact. li. iiij. Neq; cultores deorū pœnā ſempiternæ mortis effugient. Interdū celeriter tranſeo. Virgi. lib. iij. Effugimus ſcopulos ita hæ laertia regna. Interdum nō bene ſcio. Aug. ad Hiero. Satis nequeo admirari ſi aliquid adhuc in hebraicis litteris inueniatur qd' tot interpretes illius linguæ peritiſſimos effugerit. Interdū. Effugere eſt in totū fugere. Ter. in an. Nullon ego chremetis pacto affinitatem effugere potero. Hinc Effugium: & Effugia. æ. ſicut Lana & lanitium. Perfugio: quod eſt auxilii gratia ad aliquē fugio Vnde perfugiū. Et perfugere eſt perfecte fugere. Vnde perfuga qui ad hoſtes tranſit & perfugit. Refugio retrofugio. Ply. li. ix. Venātes refugere. ſ. piſces ipſos venantes in ſuas cauernas. Gel. Poſtea cū prelio victus in vltima regione refugiſſet. Et Refugere confugere. Vñ Refugium. Per tranſlationē ponitur pro deuitare recuſare & odio habere. Lact. li. vi. Illos qui aut voluptates aut diuitias nō refugiunt ab hac publica & celebri via modice ſegregat. Aug. lib. ci. dei. i. Sed aliud eſt qd' carnis ſenſus infirmiter pauidus refugit: aliud qd' mētis ratio diligenter enucleata conuincit. Col. lib. iiij Idq; adeo plurimi dubitent vt multi refugiant & reformidēt talem poſitionē ruris. Profugio: longe fugio a quo profugus. Subterfugio. ſecreto aut aſtute fugio vel veto. Ci. pro. Cecilio. Qui volunt pœnam aliquā ſubtergere aut calamitatē eo ſolū vertunt. Suffugio. latenter fugio. Sue. vero pro retro fugio in Tibe. poſuit Adulationes adeo auerſatus eſt vt neminē ſenatorū ad lectica ſuā admiſerit: cōſularē vero ſatiſfaciētē ſibi ac per genua orare conātem ita ſuffugerit vt caderet ſupinus. Tranſfugio tranſeūdo fugio ab vno ad aliū locū. Vñ Tranſfuga qui ad hoſtes fugit. Liui. lib. i. Sextus filius eius qui minimus ex tribus erat tranſfugit ex cōpoſito gabios. Sal. Modo harū: modo illarū partiū leuiſſime tranſfuga. Et oſa habent. fu. ſyllabā correptā.

¶ Fugito. as. pe. cor. ſæpe fugio: ſiue fugiendi conſuetudinē habeo. Plau. in aſi. Herū noſmet fugitare cenſes? Ter. in Eu. Fugitādo fugi ne quis me cognoſceret.

¶ Fuga. ipſe fugiendi actus. Virg. pro curſu poſuit Vel qualis equos threiſſa fatigat Harpalice: volucrēq; fuga preuertit hebrū. Et Quintil. nauigationem dixit fugā: ſiue naues fugiētes q̄ velocē faciūt curſum. Aliquādo fuga dicit Impet⁹. Vir. Ille volat ſimul arua fuga ſimul æquora verrit. Fuga vero maſ. gñe cōponitur variis modis: vt pfuga trāſfuga lucifuga noctifuga: ſolifuga lucrifuga Plau. Cū hos adhuc adii lucrifugas damni cupidos.

¶ Fugia. lætitiæ dea a fugatis hoſtibus dicta.

¶ Fugax. qui facile fugit Significat. n. habitum & abūdantiā rei cuius eſt habit⁹ vt edax bibax. Aug. Terrena gaudia cōſecrantes rebuſq; fugacibus inhiantes. Quādoq; tñ ponit pro celeri & veloci. Vñ fugacē equū dicimus velocē. Hinc Fugacior fugacciſſimus: fugacitas & diminutiuū fugaculus.

¶ Fugitiuus ſeruus dicit qui a dño ea mēte recedit ne ad eū redeat etiā ſi mutato cōſilio ad eū reuertit. Et fugitiu⁹ eſt qui extra domini domū fugæ cauſa vt ſe a dño celaret māſit. Itē fugitiuus eſt qui eo ſe cōfert vnde eū dñs recuperare nō poſſit: aut abduci. Qui aūt incēdiū: ruinā hoſtē aut præceptorē cui in diſciplinā traditus erat: quia immoderate eo vtebatur aufugit nō fugitiuus dicendus eſt.

¶ Fugitiuarius. a. um. quod libēter ſeu facile fugit. Var. li. vii. Idoneus ſub dio ſumēdus eſt locus cochleariis quē totū circū aq̄ claudas ne quas ibi poſueris ad partū nō liberos earū ſed ipſas q̄ras. aquā inquā fundendā ne fugitiuariis ſit parādus locus.

¶ Fugitiuæ aquę dicūtur q bus ex publico riuo fluentibus furtim quis ac nō ſuo iure vtitur.

¶ Fugalia feſta ſiue ludi. Aug. li. ii. ci. dei. Sed demōſtrentur loca talibus aliq̄n cōuēticulis cōſecrata nō vbi ludi agerent obſcœnis vocib⁹ & morib⁹ hiſtrionū: nec vbi fugalia celebrarentur effuſa omnium licentia turpitudinum: & vere fugalia ſed pudoris & honeſtatis.

¶ Fulcio. is. ſi. tum. munio ſuſtēto fortifico. Iuu. Nos vrbē colimus tenui tibicine fultam. Huius cōpoſitū eſt ſuffulcio: Var. vt maioribus perticis ſuffultæ vites auras nō pertimeſcant.

¶ Fultura ſuſtētatio. Ply. Vt eximātur trabes ſine fulturis ac reponantur.

¶ Fulcra a fulciendo. i. ſuſtinēdo dicta ſūt. Sūt. n. tabulæ cōpactæ ſeu ſpōdæ in quibus lecti imponūtur. q; toros fulciāt. Virg. Fulgent genialibus altis aurea fulcra toris. Gel. Neq; apud eius lecti fulcrū capſam eſſe cū ſtrue aut ferro oportet. Sue. in clau. Adhibebāt omni cœnę & liberos ſuos cum pueris puelliſq; nobilibus qui more veteri ad fulcra lectorum ſedentes veſcerentur. Sunt qui lecti pedes fulcra interpretētur. Alii ſummas lectorū partes. Nec

ſolum de lectis dicitur ſed etiam de alijs. Ambr. li-
bro hexa. Non ergo fundamentis ſuis nixa ſubſi-
ſtit nec fulcris ſuis ſtabilis perſeuerat: ſed dominus
ſtatuit eam: & firmamẽto volũtatis ſuæ cõtinet.
¶ Fulica. pe. cor. auis quæ & Fulix dicitur marina
vel ſtagnenſis vt inquit Aug. paulo ſupra magni-
tudinẽ colũbæ. a furuo. i. nigro dicta. Virgi. lib. ij.
geo. In ſicco ludũt fulicæ. q; aũt quidam liber im-
preſſus dictionariũ appellet φηνη male interpreta
tus eſt auctoritate Aeliani in libris de animalib⁹ &
Euſtathii: & homeri quaſi in fine lib. iii. odyſ. ipſa
φηνη auis eſt ægypti magna. homer⁹ ωσαρα φω
νησασ α ωεση γλαυκω ωιο αθηνη φηνηι δο-
μεν θαμβοσ δελε ωαντας ιδοντοσ ſed Sui-
das φηνι ειδοσ ορνεου ιερον αετου inepta. n. eſſet
homeri cõparatio pro fulica.
¶ Fuligo. pe. pro. ſimiliter a furuo. i. nigro.
¶ Fulgur ſplendor.
¶ Fulgidus. a. um. pe. cor. clarus ſplendidus.
¶ Fulgeo. es. ſi. ſum. a φλοξ deducitur quod apud
græcos flammã ſignificat. Vñ & pro Lucere & ſplẽ
dorẽ emittere ſummiſ Luc. li. x. Fulget gẽma toris
& iaſpide fulua ſupellex. Et Fulgere vt inquit Feſtus
pro ferire priſci dicebant. Vñ Fulgur dictũ eſt. Hu-
ius cõpoſita ſunt Affulgeo ad aliquid fulgeo Lui.
Et nauiũ ſpeciẽ de cælo affulſiſſe. Confulgeo ſimul
totus fulgeo. Plau. in Am. Ardere cenſui ædes ita
tum cõfulgebant. Effulgeo ſplendore emitto p̃ ful
geo. vide loco ſuo. Refulgeo ſplendorẽ reddo. Per
ſius. Q; ſi doloſi ſpes refulſerit nũmi.
¶ Fulgo. is. ſi. ſum. tertiæ cõiugationis in eadẽ ſi-
gnificatione. Virgi. li. vi. Illę autem paribus quas
fulgere cernis in armis. Idem lib. ix. Auroq; efful-
gere fluctus.
¶ Fulgur. uris. & Fulgus. vris. vel oris. pe. cor. ſi-
cut Tergus. oris. Vel Fulgus eris. ſicut Munus. eris
Et eſt lux illa & quaſi vibratio luminis q̃ ante cerni
tur q̃ tonitruũ audiatur. Cõſtat aũt fulmẽ & fulgur
æque ignẽ eſſe. Sed fulguratio vt inquit Seneca ni-
hil aliud eſt q̃ flamma: futura fulmẽ ſi plus virũ ha
buiſſet: ſiue fulmẽ nõ perlatũ vſq; in terras. Fulmẽ
eſt fulguratio perducta in terras & ipſum vt ita dicã
telũ. Ply. Fulmẽ eſt cũ ictus in nube aut vapor erũ
pit arcẽs cũ longiore tractu nitiſ fulgetra: hinc aũt
naturalium cauſarũ ſcrutatores q; fulgura ex nubi
um colliſione generẽtur in morem ſilicũ duriorum
quos cũ comploſeris ſibi medius ex his ignis extri
tus elabitur atq; ita cũ fulgore pariter & tonitrua
mugite: tonitrua ſcilicet ſonitu indicãte & fulgura
excuſſi luminis claritate.
¶ Fulgurĭtas ſplendor. Lucil. Luporũ aciem clarũ
& fulguritatẽ arborum.
¶ Fulgetrũ. idem qd̃ fulgur & fulguratio.
¶ Fulguro. as. pe. cor. fulgur emitto: ſeu fulgure af
flor vnde Fulguratũ fulgure tactũ vel exuſtum.
¶ Fulgurator. fulgurũ inſpector.
¶ Fulgurio. ris. pe. cor. fulgur iacio. Neuius. Sane
a ſuo ſonitu claro fulguriuit Iuppiter. i. fulgure af-
flauit. Feſtus. Fulguratũ id eſt qd̃ fulmine ictũ Qui
locus ſtatim fieri religioſus putabatur: q; eum deus
ſibi dicaſſe videretur.
¶ Fulmẽ. vapor ignitus cõpactus & ſolidus impe-
tuoſe cadens qui e nubibus excitatur. Virg. li. i. ge.
Ipſe pater media nymborũ in nocte corulca fulmi
na molitur dextra.

¶ Fulminare. eſt fulmen iacere. Sene. Minore etiã
igne ad fulgurandũ q; ad fulminandũ opus eſt. Et
fulminatũ fulmine ictũ.
¶ Fullones. qui curanda poliendaq; veſtimẽta ac-
cipiunt a fouendis aqua calida veſtibus. Inde Ars
fullonia dicitur.
¶ Fuluus. color dicit qui ex rufo & viridi videtur
eſſe miſtus in aliis plus viridis: in aliis plus ruſi ha-
bens: ſicut docta diligentiſſimus fuluã aquilã dicit
& iaſpidẽ: fuluos galeros: fuluũ aurũ: & arenã fuluã
& fuluũ leonem: & fuluum æs.
¶ Fumus. a furuo. a quo Fumoſus: fumo abundãs
Fumeus ex fumo exiſtẽs. Infumibulũ per quod fu
mus erumpit.
¶ Funariũ locus vbi vina fumo cõdiebant. Mar.
Improba maſſilię quicquid funaria cogũt Accipit
ætatẽ quiſquis ab igne cadus. Nãvina fumo p̃cocẽ
trahũt maturitatem & celerius vetuſteſcunt: vt do-
cet. Col.
¶ Fumo. as. fumũ educo. Virg. Et iam ſũma pro-
cul villarũ culmina fumant. Huius cõpoſitũ eſt. In
fumo. pe. pro. quod eſt ad fumũ ſicco.
¶ Fumigo. as. pe. cor. ponitur pro Suffio. & Fumi
gatio. pro ſuffitu.
¶ Fumifico. as. idem quod fumigo. Plau. Eiq; vt
arabico fumificem odore.
¶ Fundi. orũ. vrbs latinorũ mediterranea. Dicitur
& fundanus ager.
¶ Fũdus ager: q; fundat quotannis multa. Vel q;
ſit rei familiaris fundamẽtũ. Nam pecuniarũ ratio
labilis eſt. Vel ideo fundus dicitur q; planus ſit ad
ſimilitudinẽ fundi vaſorum Et fundi appellatione
inquit Florẽtinus iuriſcõ. Omne ædificiũ & omnis
ager continet. Sed in vſu vrbana ædificia ædes: ru
ſticæ villæ dicuntur.
¶ Funda. qua lapides rotãtur. Virg. li. i. ge. Stup-
pea torquentẽ balearis verbera fundæ. Eſt etiã fun
da rætis genꝰ quod in orbẽ ſpargitur: quod & ræti-
culũ dici ſolet. Idem in eodẽ. Funda iam verberat
amnẽ. Accipit quãdoq; pro ſacculo ſeu marſupio
in modũ rætis facto in quo pecuniæ & alia gerũtur.
Macro. Cũq; acceſſiſſet ad ſellam demiſſa in funcã
pauperẽ manu paucos denarios ꝓtulit quos prin-
cipi daret. Quod ſacculi genus etiã ræticulũ vocat
Hor. Ræticulũ panis vænales inter honuſto Forte
vehas humero. Aliquãdo pro Circulo ex auro ſiue
alio metallo quo gẽmæ ita nectũtur vt aurũ nõ niſi
margines amplectatur. Ply. Funda includũtur per
ſpicue cæteris ſubiicitur aurichalcũ.
¶ Funditores. qui fũda dimicãt. Sal. Ipſe cũ expe
peditis cohortibus adhuc funditorũ & ſagittario-
rum delecta manu.
¶ Fundibulari ſimiliter qui fũda dimicãt.
¶ Fundũ. ima pars cuiuſq; rei q̃ aliquid liquoris in
ſe cõtineat: vel ad continẽdũ facta ẽ: vt dolij nauis
aluei fluminis: lacus: maris. Hinc fũdamẽtũ & pro-
fundũ quod proprie imũ ſignificat vt ꝓfundũ ma-
re. dictũ q; procul habeat fundũ.
¶ Fundus. pe. cor. aduerbiũ. ſignificat a fundo. ſi-
cut Cælitus a cælo.
¶ Fundamẽ. & fundamẽtũ vtroq; modo dicit pro
eo ſup quod qd̃ fũdat. Au. li. xviij. ci. dei. A quib⁹
tantũ prima cœpta fũdamina & altare cõſtructũ é.
¶ Fundo. as. firmo: & quaſi fundamentũ facio: ſta
bilio. Pro quo etiã dicere ſolemus Ieci fũdamẽtum

Transfertur & ad corporalia. Quintil. Fundata tã paternis auitiſq; opibus domũ exhaurit. Cic. Quã tum in me fuit ieci fundamẽta pacis. Huius cõpoſita ſunt. Ffundo.as quod eſt a fundo cuerto. Cæci. Res publica amiſſo & effundato pulcherrimo non paruam fecerat iacturam. Suffundo ſubiicio. Var. Qui in domibus lateritiis paululũ modo lapidib⁹ ſuffundatis vt humorẽ fugerent habitabant.

¶ Fundo.is.fudi.fuſum. liquefacio. Vnde metalla dicũtur fuſa. i. liquefacta Ply. Fuſo ac ſuper iniecto plũbo. Hinc Fuſile. Fuſor. & Fuſorius. Quoniam vero quę fuſa ac liquida ſunt ſpargi ſolent: fundere pro ſpargere ponitur. Clau. Et peſſima fudit Vina cadis. Lact. li. vi. Fundendus ad vltimũ cruor: oĩa deniq; amara & grauiora patientur ferẽda. Aliquãdo pro Proſternere. Vir. Nec prius abſiſtit q̃ ſeptẽ ingentia victor Corpora fundat humo. Aliquãdo pro Profligare quod vernacula lingua dicim⁹ mettere in rotta. Liu. li. i. Exercitũ fundit fuſum perſequitur. Aliquando pro abundanter præbere. Virg. Ipſa tibi blandos fundẽt cunabula flores Aliquãdo pro large loqui. Idem lib. iij. Talia fundebat lachrymans. Aliquãdo pro Demittere vt apud eundem. Criſtiſq; a vertice flammã fundit. Huius cõpoſita ſunt. Affundo: ad aliquid fũdo. Ply. Exprimitur foliis ſuccus molliſſimis in pila tuſis affuſo paulatim vino auſtero. Cõfundo perturbo opprimo: ſiue omnia in vnũ miſceo coniungo. Liu. li. i. Alterius vrbis duo populi in vnũ confuſi ſunt. Virg. li. iij. Qui nũc ore arethuſa tuo ſiculis cõfunditur vndis. i. coniũgitur Ply. Et ſi miſceantur facile cõfundunt colorẽ. i. perturbant. Circũfundo. circum circa ſpargo. Apul. Atq; eo liquore ſtabulũ omne circũfundit. Virg. Vndiq; viſendi ſtudio troiana iuuẽtus circunfuſa ruit. Defundo. Deorſum fundo. Ci. lib. iiij. ad heren. Nam vt forte hic in balneas venit cœpit poſtq̃ defuſus eſt defricari. Diffundo. Effundo. de quibus ſupra. Infundo intus fundo. Col. li. vi. Merumq; faucibus ſi æſtuauerint boues infundet Hier. Cæleſtis plane imber virgineũ in vellus placido ſe infudit elapſu. Hinc Infundibulũ. Quãdoq; infundere eſt ſupra fundere. Vir. lib. i. ge. Certatim largos humeris infundere rores. Quandoq; abundanter fundere. Hiero. li. ij. Feſtina & veni quoniã infuderunt philiſtim ſuper terrã. Interfundo: in medio fundo. Ambr. de filio prodigo. Et quaſi interfuſo luxuriæ æſtu ſęcularis diuortia habere ſanctorum. Offundo. Perfundo. valde ſiue per oẽs partes fundo ſpargo. Ouid. Perfuditq; genas lachrymis. Hiero. Vere plena per quã largo ſancti ſpiritus imbre perfuſa eſt oĩs creatura. Profundo Refundo rependo Seneca. Id erat non tam accipere beneficiũ q̃ refundere. Interdũ reſtituo qđ ſparſum erat. Idẽ Quicquid deerit ex meo refundã. Interdũ Reiſcio. Vt Oẽm culpam in te refundã Interdum retro fundo euomo. Ply. Quod heſterna crapula ingurgitauerat palã refudit. Suffundo eſt ſupra fundo, aut deorſum iniicio. Col. li. vii. Laſſæ & æſtuãti mulæ ad os in fauces dimittitur: verũq; in os ſuffunditur Plau. in Cur. Mane ſuffundã aquulam. Interdũ foris infecus ſpargo cũ infundo potius de interiori parte dicatur. Vir. li. i. ge. At ſi virgineũ ſuffuderit ore ruborem ventus erit. Ser. Suffuderit foris infecus habuerit. Hinc Suffuſio qui morbus eſt oculorũ vulgo Cataracta vocant. hęc pacenteſi curatur. Eſt aũ item παρακέντησις q̃ manu fit a chirurgis dũ curari aliter morbi nõ poſſunt. Inũgitur prius locus: deinde vel acus vel hamulus infingitur, Idq; pacẽteſis dicitur. Interdũ Suffũdere eſt ſubiicere: a quo ſuffundatum ſubiectũ dicimus. Tractũ a fundamẽto. Var. Qui in domib⁹ lateritiis paululũ modo lapidibus ſuffundatis vt humorẽ fugerẽt habitabãt. Interdum Cõfundo: ſiue rubore perfundo. Hiero. Hæc & hmõi Theophraſtus differens quẽ non ſuffundat chriſtianorũ quorũ couerſatio eſt in cęlis? Cic. pro Inſpergo poſuit. ad Lentulũ ſcribẽs. Noui animũ cũ mihi amiciſſimũ tum nulla in cæteros maliuolentia ſuffuſum. Superfundo. Lact. lib. vi. Extinguitur protinus tanq̃ igni aquam ſuperfuderis. Trãſfundo de vno ad aliud fundo ſpargo mitto ve. Cice. Dolobellæ. Libentius omnes meas laudes ſi modo ſunt aliquæ meæ laudes ad te tranſfuderim q̃ aliquã partẽ exhauſerim ex tuis. Cato de re ruſ. Vbi dies. xxx. præterierint tranſfundito. ita relinquito.

¶ Fundito.as.peuu.cor. ſæpe fundo. Plau. in am. Dñ cruciatu tuo. iſtæc hodie verna verba funditas

¶ Funis.tam maſ. q̃ fœmi. generis eſt: a fundo. is. deduci videturq; dũ trahitur atq; attenuatur linum fundi videatur.

¶ Funalia cęrei. q; ante vſum papiri funes cæra cir cũdatos habere ſolebãt. Funales vero equi ſunt q̃ fune. i. reſte iuncti currũ pręcedunt. Sue. in Tiberio De hic pubeſcens actiaco triũpho currũ auguſti comitatus eſt ſiniſteriore funali equo.

¶ Funus.eris. pompa quæ fit in exequijs mortuorum. Ennius. Nemo me lachrymis decoret nec funera fletu faxit. A funalibus dictũ funus q; incenſi funes mortuis pręferebãtur: quoniã noctu efferebãtur cadauera vel potius quoniã φορος λεγεται και φουγος ιωνικως φερω γαρ και φονευω εστι το αιρεω. Interdũ ſignificat mortẽ. Virg. Nec moritura tenet crudeli funere dido. Interdũ ponitur p cadauere. Teren. Effertur funus. Interdũ pro ſepulchro. Virg. Ergo inſtauramus polydoro funus.

¶ Funereus.a.um. quod ad funus pertinet vt funereæ mulieres ad quas pertinet funus vt pura ſoror & mater.

¶ Funerale dicitur quicquid ad exequias pertinet.

¶ Funebre.pe.cor. ſimiliter qđ ad funus pertinet: vt funebris pompa. Quintil. Quid ſibi velit ille funebriũ longus ordo pomparum. Et funebres tibię quibus in funere canebatur. Aliqñ dicitur cædibus plenũ vel mortale. Hor. in Ser. funebre bellũ dixit

¶ Funero.as.pen.cor. ſepedio. Ply. li. xxxiii. Qui funerari ſe iuſſit ſeſtertiis vndecim milibus.

¶ Funeſtus.a.um. quod eſt funere inquinatũ. Vnde Funeſto.as. Et funeſtũ mortiferũ cruentum. Sene. Vox illa funeſta reip. Itẽ Funeſtũ quod funeribus adhibetur vt Funeſta tibia qua ad funera canebant.

¶ Funeſto.as. funere inquino. Vude domus funeſtata: quæ aliqno funere affecta eſt Plau. Paternam domũ funeſtaui. Aliquãdo Funeſtare eſt cruentare.

¶ Funãbulus.pe.cor. qui graditur per funes. Hũc græci ſchoenobanta dicunt. Funãbulus vero pro fune poſuit Hiero. de morte Paulæ. Iactent alij pecunias & in corbonã dei æra congeſta: funãbuliſq; aureis dona pendentia.

¶ Funepe⁹. idẽ qđ funãbulus. Apul. Comœd⁹ ſeruitij

modinat:tragœdus vociferat:funepeus periclitat
¶ Funiculus.cũ ſit diminutiuũ a fune: vt Funiculus duplex difficile rumpitur. Ponitur tamẽ quãdoq; pro menſura certi itineris: vt apud p̃s. Semitam meã & funiculũ meũ inueſtigaſti. Iuxta.n. ægyptios in ripis fluminũ ſolẽt naues funibus trahere certa habẽtes ſpatia q̃ appellãt funiculos vt labori deſeſſorũ recentia trahentiũ colla ſuccedãt. Nec mirũ ſi vnaquæq; gens certa viarũ ſpatia ſuis appellet nominibus. Cũ & latini mille paſſus vocant: & galli Leugas & raſtas vniuerſa germania. atq; in ſingulis noibus diuerſa menſura ſit.
¶ Fungus.a funerevt quidã aiũt: deſcẽdit: q; veſcẽtibus periculoſiſſimus ſit cũ vel caligaris clau⁹: vel chalybis rubigo: aut pãni marcor affuerit aut ſi ſerpens primo pateſcentẽ adhalauerit. Fũgorũ diuerſa ſunt genera. Nam ſunt boleti: pratenſes albi qui in pratis naſcũtur. Spõgioli a ſimilitudine ſpõgiæ Digitelli a digitis. A porrigine porriginoſi. Naſcũtur & in arboribus fungi: & in ſpinarũ radicib⁹. Hĩc Fungoſus.a.um. quod eſt rarũ & leue ad ſimilitudinem fungi. Ply. Hũc totũ fungoſa replet medulla.
¶ Fungor.eris.functus. Fũgi ſignificat vti ſeu officiũ aliqd̃ aut dignitatẽ habere: agereq; : vt fũgor officio delegato. Fungor p̃tura. Fũgor vita. quod eſt fungor officio vitæ & munere adminiſtrãdi corpus. Inde defunctos mortuos dicimus q munia vitæ peregerũt. Et cõſtruitur cũ ablto. Lact. Ita.n. delegato ſibi officio functi ſunt. Aliquãdo cum actõ. Ter. in adel. Aeſchinus tuus neq; boni neq; liberalis functus eſt officiũ viri. Plau. in Mne. Nam paratus octo boim munus facile fungit. Fungi quoq; finire dicitur. Vnde vita functus dicit qui vitã finiuit. Lact. li. iiij. Et cũ magiſterio functus fuiſſet traderetur in manus ĩpiorũ. Huius cõpoſita ſũt. Defungor: quod eſt expedio: finẽ facio perago ceſſo & liberor: ab aliquo officio vel munere. Virg. O tandem magnis pelagi defuncte periculis. i. qui finiſti & euaſiſti pericula. Liui. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cœpere. i. quę euaſerũt morbos Ter. in adel. Vtinã hoc ſit mõ defunctũ. t. vtinã hoc malum vltimũ ſit quo defungatur. in quo finiat officiũ ſuum. ſ. æſchino talia perpetrandi Perfungor perfecte fungor. Ci. Lentulo. Cũ & honoribus ampliſſimis & laboribus maximis perfuncti eſſemus. Idem. Perfuncto hoc miſero fataliq; bello.
¶ Fuo.is.fui.futum. ſignificat arguo. Plau. in am. Ne quis tam audax fuat homo q obuiam obſiſtat. mihi. Hinc Futo.as. de quo infra. Eſt etiã idem qd̃ ſum. vñ & preteritũ fui.
¶ Furuũ obſcurũ. a quo Furnus fornax. Fum⁹ furiæ. fuligo. fulica.
¶ Fur.gñis cõis ſubtractor a ſfero q; ferat. i. auferat res alienas. Vel vt inquit Var. li. xiiij. rerũ diui. a furuo nigro q; furta clam fiant. & plærũq; in nocte. Sabinus a fraude. Alii a græco φωρ a quo Furtũ deducitur. Differt autẽ fur a Latrone ſecũdũ Hiero. q; fures inſidiẽtur & occulta fraude decipiãt. Qui.n. furantur nocte furãtur & in tenebris. Vñ ſignificanter aut Oſee. q; fur clam ingreſſus ſit: & latrunculus exoliet foris. Sed plærũq; indifferẽter ponũtur. Per tranſlationẽ quandoq; fur capitur pro ſeruo. Virg. Quid faciẽt dñi: audẽt cũ talia fures? Cõpoſita ſũt bifur & trifur id eſt ſũme fur. Aurifur qui furat aurũ.
¶ Furculus ſecundũ Priſ. diminutiuũ eſt a Fur.
¶ Furũculus etiam diminutiuũ a fur. Cice. in Piſo. Olim furunculus nũc etiam rapax. Accipitur etiã quandoq; pro muſtella ſylueſtri qua in cauernis cuniculi capiũtur. Et furũculus dicitur tuberculũ acutum cũ inflammatione ac dolore in carnoſis maxime partibus vt ſcribit Galenus. Prouenit ex humoribus craſſis. differtq; a phymate. q; hoc maius eſt furunculo rotundius atq; planius. Fit etiam furunculus ex capillamẽto. Col. li. v. Plærũq; aũt germẽ de cicratrice procedit quod ſiue longũ ꝓſiluerit in flagellũ ſubmittitur. ſiue breuius in pollicẽ. ſiue admodum exiguũ in furuunculũ: is ex quolibet & mínimo capillamẽto fieri poteſt. Dictus furunculus, q; quaſi fur furtim naſcatur.
¶ Furtum. vt Pau. iurecõ. diffinit eſt cõtrectatio rei fraudulоſa lucri faciendi gratia vel ipſius rei: vel etiam vſus eius poſſeſſionis ve quod lege naturali prohibitũ eſt admittere. Veteres tamen vocabant furtum quicquid clam cõmitteretur. Vir. Vulcani martiſq; dolos. & dulcia furta. Hinc furta pro adulterijs legũtur. Tibul. Celari vult ſua furta venus. Pro inſidijs. Virg. li. xi. Furta paro belli cõnexę in tramite ſyluę Armato vt binas obſidã milite fauces. Sal. lib. i. hiſtoriarũ metu gẽtis ad furta belli peridoneæ Furta domeſtica vocantur quę ſerui dominis vel liberti patronis: vel mercenarij apud quos degũt ſuripuerunt.
¶ Furtim aduerbiũ ſignificat latenter. Virgi. li. iij. ænei. Infœlix priamus furtim mandarat alendũ.
¶ Furax.acis dicitur qui facile furatur.
¶ Furtificus.a.um. quod furtũ facere ſolet Plau. in perſa. Vbi illa altera eſt furtifica lena?
¶ Furtinus.a.um.pe.pro. quod furto raptũ eſt: in ſignificatione paſſiua. Plau. in penu. Quę furto rapte erant furtiuas vẽdere ingenuas collibertus meus. Quandoq; furtiuũ dicitur clandeſtinũ. Vnde & furtiuæ litteræ & furtiua ſcripta quę artificio quodã fiunt ne legi poſſint ab alio q̃ ab eo ad quẽ ſcribuntur. Gel. Res quaſdam occultas nunciare regi furtiuo ſcripto volebat.
¶ Furor.aris. furtum facio: vt apud apoſtolũ. Qui furabatur iam nõ furetur.
¶ Furfur. nomẽ auis & purgamentũ farinæ. Vnde Furfureus.a.um. qd̃ eſt ex furfure. Et furfures: morbus capillorũ.
¶ Furca a fero. in inſtrumentũ quo ſtramenta ferũtur. Vnde bifurcus & bifurcatus. & bifurcatim. Huius diminutiuũ eſt Furcula. a quo fit aliud diminutiuum. Furcilla.
¶ Furcilla. diminutiuũ a diminutiuo. furcula eſt: & ſignificat inſtrumentũ quo frumẽta cillentur ideſt mouentur. Nam Cillere mouere eſt: & quo fœnum: palea & id genus reliqua tumẽtis miniſtrãtur. Hoc ruſtici in fœno colligendo vtuntur. Var. lib. i. de re ruſ. Herba cum creſcere deſijt & æſtibus areſcit ſub ſecari debet: & q; pareſcat furcillis verſari.
¶ Furcilis: pe.cor. Inſtrumentũ bidentatũ tridentatum ve quo vtimur ad extrahendũ fimũ.
¶ Furciferi dicebantur ſerui qui ob leue delictũ cogebantur a dominis ignominiæ magis q̃ ſupplicii cauſa circa vicinos furcam in collo ferre ſubligatis ad eã manib⁹ & predicare peccatũ ſuũ: ſimulq; monere cæteros ne quid ſimile admitterẽt. Vñ Plutar. in vita coriolani. Furcifer hinc nomẽ ẽ q; maxima pœna apud ãtiquos ſeruo peccãti erat vt is plauſtri

lignũ cui temo affigitur ſpectante vicinia ferẽs eiꝰ cunageret Q d vbi factũ erat infidus a domeſticis & vicinis exiſtimatus furcifer appellebatur. Nã latini lignũ illud furcã appellant. Hinc Trifurcifer: ſumme furcifer dicit: ſicut Triuenefica ſũme venefica.

¶ Furor furoris Inſania q̃uis inter ſe differãt: ſicut Ci. li. ui. tuſ. declarat. Itaq; non eſt ſcriptum ſi inſanus: ſed ſi furens eſſe incipit. Inſaniam em̃ eſſe cẽſuerũt inconſtantiã ſanitate vacantẽ quæ tñ poſſet tueri officiorũ & vitæ cõmunẽ cultũ atq; vſitatum. Furorẽ aũt rati ſunt mentis ad oĩa cæcitatẽ. Q d cũ maius eſſe videatur q̃ inſania tñ eiuſmodi eſt vt furor in ſapientẽ cadere poſſit: nõ poſſit inſania. Fit em̃ furor aliq̃ vitio valitudinis vt in iis qui melãcholici appellantur: quos tñ Ariſtoteles cenſuit habere aliquid in aĩs p̃ſagiens atq; diuinũ. Aliq̃ accipit p mẽte vi quadã diuina cõcitata qualis eſt furor poetarũ. Negat quippe Democrit⁹ quẽpiã poetarũ magnũ eſſe poſſe ſine furore. Ci. Ineſt igit aĩs p̃ſagio extrinſecus iniecta atq; incluſa diuinit⁹. Ea ſi exarſit acrius furor appellat cũ a corpore aius abſtractus diuino inſtinctu cõcitat. Interdum furor ſumit p nimia ira. Luc. Quis furor o ciues: q̃ tãta licẽtia? Sed inter irã & furorẽ. Hiero. Hoc intereſſe ſcribit q furor ſit vindicta irrationabilis cũ fellis amaritudine. Ira vero cõmotio aiæ. Dictus furor q huc atq; illuc temere feratur.

¶ Furiæ deæ furoris ſunt dictæ: & noctis acherõtiſq; filiæ fuiſſe memorãtur. Alecto Tiſiphone: & Megæra. Virg. Dicuntur geminę peſtes cognomine diræ. Quas & tartareã nox intẽpeſta megerã vno eodẽq; partu tulit. Fictũ eſt a poetis iferna loca furias hãtare: ſed tormẽta ſceleſtę mẽtis eſſe veteres voluerũt. Ci. p Roſcio. Nolite purare quẽadmodũ ĩ fabulis ſæpenumero videtis eos qui aliquid impie ſcelerateq; cõmiſerũt agitari & perterreri tædis ardẽtib⁹: quẽq; fraus & ſuus terror maxime vexat: ſuũ quẽq; ſcelus exagitat: amentiaq; afficit: ſuæ malæ cogitationes cõſcientiæq; animi terreni. Hæ ſũt impulſ aſſiduæ domeſticęq; furiæ quæ dies noctesq; parentũ pœnas a ſceleratiſſimis filiis repetant. Tres etiã furię ſignificant tres aĩ affectus qui hoies in oĩa facinora p̃cipites agunt. Videlicet Ira: cupiditas: libido Ira vltionẽ deſyderat: cupiditas opes: libido voluptates. De iſtis Euripides in Oreſte tragœdia: ſed aliud eſt parcę clotho lacheſis atropos: de quib⁹ cebetes thebanus in pictura vitæ ο και γερων ο αγωϊ εστηκως εχων χαρτην τιμαερη τη χειρι και την ετεραν ως περ δεικνυων τι ουτος δαιμων και λειται προσταττει δε τοις εις πορευμενης τι δει αυτους ποιειν ως αν εισελθωσιν εις τον βιον και δεικνυει τοι αν ολον αυτους δει βαδιζειν εισω ζεσθε μελλουσιν εν τω βιω.

¶ Furioſus dicit a quo furor nũq; recedit.

¶ Furo is. inſaniui. ira exagitor. Apul. Furit enſẽ corripit: ferit in eũ p̃ceps: nil tale timẽtẽ aggreditur Q ñq; furere eſt inſanire. Ci. li. i. of. Verſutũ & callidum factũ Solonis qui quo tutior vita eius eſſet & plus aliquanto reip. p deſſet furere ſe ſimulauit.

¶ Furio as. cũ furore cõcito. Hor. li. cor. Quæ ſolet matres furiare equarum.

¶ Furiatus: qui ex cauſa furit. Vir. Non tulit hanc ſpetiem furiata mente corebus.

¶ Furibundus qui vehementer furit. Sal. Tum ille furibundus quãdoquidẽ circunuentus inquit agex incendium meũ ruina extinguam.

¶ Furnus a furuo. i. nigro colore ꝓpter fuliginem vel ꝓpter obſcuritatẽ quã intus habet vt inquit porphirio. Locus in quo panis coquit. Differtq; a clybano q clybanus mobilis eſt: & quaſi paruus furnꝰ teſtaq; aliq̃ tegitur: ſed fere e metallo fit. Interdũ etiam ex lapide conſtat: non tam pani q̃ aliis dapibus coquendis ſeruiẽs. Furnus vero ex Cæmẽto & calce conſtat: magnuſq; & ĩmobilis eſt. Ply. Corticęs quoq; decuſſi lini clybanis & furnis præbẽt vſũ Os furni pręfurniũ dicitur.

¶ Furnaceus a. um. quod ad furnũ pertinet. Idem. Nam furnaceis panibus binas adiiciunt libras.

¶ Furnaria abſolute dicitur: ſicut Cœnacularia: & Sagaria. Dicit aũt quis furnariã exercere qui ex furno paniſq; coctura q̃ſtum facit: vel q furnos locat conductoribus. Sue. de Vitel. Cuius filius ſectionibus & futuris vberius cõpendiũ nactus ex muliere vulgari antiochi cuiuſdam furnariam exercentis filia equitem roma genuerit.

¶ Furnarię mulieres vulgo dñt furno operantes.

¶ Fuſcina p. cor. telũ tridẽs ſiue triſulcũ piſcatoriũ q fundo natantia capiat inſigne neptuni erat: vt apud Priapeiam. Neptuni fuſcina telũ. ¶ Hoc etiam Retiarii i gladiatoriis ludis vtebant. Iuue. Vicerat hoc monſtrũ manicati fuſcina gracchi.

¶ Fuſcinula diminutiuũ parua fuſcina. Hier. li. i. ꝓ. Habebat fuſcinulã tridẽtẽ in manu & mittebat eam in lebetẽ & q d leuabat fuſcinula ſibi tollebat.

¶ Fuſcus a. um, color ſubniger. i. non plene niger qualis eſt Indoꝝ meridionaliũ & ęthiopum color.

¶ Fuſile pe. cor. q d fundi poteſt: ſeu q d fuſum eſt: vel quod ꝓnum eſt ad fundum. Gel. Qui fũt leues & fuſiles & importuni locutores.

¶ Fuſorius a. um. q d ad fuſionẽ hoc eſt liquefactionẽ pertinet: ſeu q d fundit aut fundi poteſt: vt opus fuſorium. Hiero. in exo. Formauit opere fuſorio: & fecit ex eis vitulum cõflatilẽ. Fuſorium vas in quo metalla liquefiunt. Et ars fuſoria ars fundendi miſcendi tranſmutandiq; metalla.

¶ Fuſores qui fundũt. i. liquefaciunt.

¶ Fuſus a. um. ꝓticipiũ a fũdo is. Fuſus fuſi. inſtrumentũ q d mulieres nẽdo digitis voluũt: vt eſt illud Et digiti eius apprẽhenderũt fuſum. Fuſim aduerbium ſignificat ſparſim.

¶ Fuſtigo as. pe. ꝓ. fuſte ſtimulo.

¶ Futo as. redarguo a quo Confuto & Refuto. Vide in dictione Refuto. Cato. Futauit vſus eſt ꝓ ſæpius fuit.

¶ Futio futis effluo: a quo componit Effutio: de quo alibi.

¶ Futile pe. cor. quod facile fũdit. Vnde vas futile quod erat latiſſimi oris ex altera parte arctũ q d ſtatim poſitũ effundebat. Vtebantur eo in ſacrificiis deę veſtæ: quia aqua ad ſacra hauſta in terra nõ ponit. Q d ſi fiat piaculũ eſt. Vnde excogitatũ vas eſt q d ſtare non poſſet: ſed poſitum ſtatim effunderet. A quo Futiles dicti ſunt qui continere tacenda nõ poſſunt: ſed ea effundũt. Apul. Leuis homo & futilis ac rimaꝝ plenus.

¶ Futuo futuis futui fututum obſcœnũ verbũ: q d a futio deduci videt. Cũ nihil aliud ſit futuere q̃ ſemen effundere.

G Littera muta est: quę in verbo⁊ preteritis mutatur i. ct. vt legor lectus. Agor actus. Aliquando in s. vt spgo sparsi. mergo mersi. Aliquādo in x. vt rego rexi. pingo pinxi. Apud græcos: qđ illi per c. scribūt: quandoq; nos per g. scribimus vt κυκνος nos cygnus. illi κοβιος nos Gobius vel gobio.

¶ Gaba per simplex l. teste Iosepho. li. v. antiquitatū iudaicarū Galileæ oppidū est.

¶ Gabba per duplex bb. Syriæ vrbs est.

¶ Gabaon olim metropolis & regalis ciuitas Euęo⁊: & nunc vt refert hieronymus ostenditur villa eodē noie in quarto miliario Betelis contra occidē talē plagam iuxta rhama: vbi Salomon oblatis victimis diuinum meruit oraculum.

¶ Gabanitæ pe. pro. sunt populi in Gabaon habitantes.

¶ Gabatæ penultima correpta vasa concaua eduliis pulmentariisq; aptissima. Mar. Transcurrūt gabatæ: volātq; lāces. Et alibi. Sic implet gabatas paropsidesq;.

¶ Gabalus penultima ꝓducta: apd veteres crux siue patibulum dicebatur. Varro. Nos barbari q; innocentes in gabalū suffigimus hoies: vos non barbari q; noxios absolutis.

¶ Gabalum penultima cōmuni oppidū Auernoꝝ in gallia aquitana narbonensi terræ ꝓximum. Hic Gabalici populi apud quos olim fiebat optimus caseus.

¶ Gabii oꝝ. Volscorū vrbs fuit. lxx. milibus passuum ab vrbe distans a Galacto & bio fratribus siculis cōdita: sicut scribit Solinus: vbi latomiæ plusq; reliqui lapides romæ suppeditantes. Hinc Gabini dicti sunt hoies Gabiis habitantes.

¶ Gabinus pe. ꝑ. toga quæ sicut docet Seruius sic in tergum reiecta est: vt vna ꝑ eius lacinia a tergo reuocata hoiem cingat. Quo vestimenti genere vtebatur consul bella indicturus.

¶ Gabriel hebraice latine fortitudo dei dicitur.

¶ Gaderes ciuitas Syrię non longe ab Ascalone. Ex qua Theodorus rhetoricæ præceptor qui Strabonis ætate floruit Gadareus dictus est.

¶ Gades duæ insulæ sunt: & vtrāq; tam singulari numero Gaddē q; plurali Gaddes appellamus. Et sunt in fine bethicæ ꝓuinciæ: & i extremo nostri orbis versus occidentem vbi Europa ab Africa dirimitur. Vocabulum pœnum est qđ septum indicat: eo q; in morem sepis circūdetur. Gadis maior insula quam alii Erythream quoniā tyrii ab origine eorum orti ab Erythreo mari ferebantur. Alii aphrodisiam: quidam Iunonis insulam vocauere. Distat a Calpe septingentorum quinquaginta stad. interuallo: parua quidem insula: sed virorū dignitate excellens in qua eq̄stris ordinis gaditanos quingētos in vno censu numeratos aliquando fuisse compertum est in vno atq; perexiguo oppido qđ Gaddiū vocabatur. In hac insula Geryones habitauerunt Gadis minor insula habet oppidum ciuium romanorum qđ Iulia appellatur. In Gadeo erat templū Herculis honoratum in quo quidam colūnas illas esse existimant quę Herculis colūnæ nuncupantur. Sunt aūt ex ære cubitorum octo. Inde Gaditanus a. um. penul. ꝓducta vt mare gaditanum. Et gaditanæ puellæ dicuntur libidinosæ procaces. Mar. Tam tremulum crissat tam blandum prurit vt ipm Masturbatorem fecerit hippolytum. Gaditani oriundi sunt a Tyriis. Vnde Luc. Tyriisq; a gadibus hospes.

¶ Gadir neutri generis vrbs opulenta in gadibus. de qua Prisc. li. v. ait. Vt alii tradiderunt Tarteſſum hispaniæ ciuitatem quam nunc tyrii mutato nomine Gadir habent. Rufus Festus in discriptione orbis Gadir prima fretum solida superminet arce Attollitq; caput geminis inserta columnis. Hæc cotinuſſa prius fuerat sub noie prisco. Tarteſſumq; de hinc tyrii dixere coloni. Barbara quinetiam gades hanc lingua frequentat. Pœnus quippe locum gadir vocat vndiq; septum. Suidas. ra Δειρα τοπος κατατην εσπεριαν μοιραν μεχρι τουτωρ ελθωρ ο ηρακλης και μη Δυναμενος Διελθειν στηλας ωαραωρ ερχωριωρ λαβωρ ιΔρυσα.

¶ Gętulia pars aphricæ quæ ꝓximos habet garamantas. Inde Gætulus penultima producta. Virg. libro quarto. Destruat vt captā ducat gætulus hiarbas. Iuue. Cum gætula ducem portaret bęlua lustum. Ouid. Quid dubitas vinctam gętulo tradere hiarbæ. Gætuli aphricæ populi sunt. aphricam initio libyes haberunt deinde aphri postea gætuli: postremo Numidæ.

¶ Gagates nomē fluuii in sicilia: & nomen lapidis precioſi: in eo primum reperti: q̄uis etiam in Anglia abundet. Hic lapis q̄uis rudis & rusticus videatur diuini tamē nescio quid in se habet. Ignem em̄ alit in laticibus quem solo oleo licet extigui. Si qs autem aquam & eius lapidis frustula biberit: si carnis senserit maculas extēplo emingit neq; cohibere vrinam potest. At si virgo non cogitur meiere.

¶ Galaad: mons est: a quo ciuitas in eo cōdita sortita est vocabulum: quā & accepit de Amorreorū manu Galaad filius Machir filii Manassæ.

¶ Galactopotæ pe. ꝑ. lac potātes. Columel. li. viii. Quibusdam nationibus frumēti expertibus victū cōmodat ex quo nomadum getarumq; plurimi γαλακτοπωται dicuntur.

¶ Galba vermiculus miræ exilitatis: qui nascit in æsculis a quo qui primus Sulpitiorum cognomen galbæ tulit ab exilitate ita vocitat⁹ est: quē alii e cōtrario: q; præpinguis fuerit nominatum scribunt. Talem enim Galli vocant Galbam. Alii q; oppidum hispaniæ frustra diu oppugnatum illatis desmum galbano facibus succenderit. Nonnulli q; in diuturna valitudine galbeo: hoc est remediis lana i uolutis vteretur.

¶ Galanthis idis. mustella a qua piscis quidam dictus est. hæc & Gale dicitur & Galeus.

¶ Galban⁹ penultima correpta fœminini generis & Galbanum neutri. succus est siue lachryma cuiusdam herbæ similis ferulę quæ in ipso frutice ineſſa te prorūpit: & multis est apta medicaminibus. Gręci χαλβαπορ dicunt per ch. nostri vero ch. in g. cōuertunt. Hieronymus in ecclesiastico. Et quasi Storax & galbanus & vngula & gutta. Luc. lib. ix. Hic ebulum stridet: peregrinaq; galbana fudāt. Galbanum in Syria gygni testis est plynius libro duodecimo. Q đ sincęrum si vratur fugat nidore serpentes. Est etiam hoc nomine genus vestimenti delicatorum a colore albo ac sub lucido qđ nullos habet pilos. Iuue. Cærulea indutus scutulata & galbana

raſa. Inde Galbanatus nomẽ ſimile participio fortmauit. Mar. quod eſt galbano indut⁹. Accipiturq; p hoie molli & effœminato.

¶ Galbinus a.um. penultima producta mollis & laſciuus. Mar. Galbinos habet mores. Tunica quoq; galbina a colore dicta eſt. Flauius Vopiſcus in Aureliano. Inter hæc fuit tetricus chlamyde cœcea: tunica galbina.

¶ Galbuli pilæ cupreſſi. Var. li. i. de re ruſ. Quædã ad oriendum ſunt vſq; adeo parua: vt ſint obſcura vt cupreſſi. Non em̃ galbuli qui naſcuntur. i. tanq̃ pilæ paruæ corticiæ id ſemen: ſed his intus primigenia ſemina dedit natura.

¶ Galbeũ ornamenti muliebris genus. Galbane⁹ *mali* odoris.

¶ Gale muſtella. Ariſtoteles libro de aialibus. Gale quotiens dimicatura cũ ſerpente eſt. Ply. Muſtelę cum anguibus viſæ ſunt pugnare quotiens victę ſunt rutæ folium morſu apprehendentes.

¶ Galeus piſcis qui a noſtris etiam muſtella dicit. Plynius. Paſtinacam piſcem venenatum perſequitur Galeus.

¶ Galea caſſis a Galero quo multi veteres vſi ſũt. a qua galeati dicuntur qui galeis armati ſunt.

¶ Galeola cum accentu in antepe. vas ſinuoſum a galeę ſimilitudine dictum.

¶ Galeotę non modo ſtelliones appellãtur: ſed & vates quidã in ſicilia & Attica a Geleote apollinis filio qui frater Telmeſſi eius tradit qui Telmeſſum vrbem in Caria cõdiderit oraculo ex Dodone accepto. Vnde Aelianus ſcribit Dionyſium tyrannum galeotas ſolitum conſulere in Sicilia.

¶ Galerus & galerum penultima p ducta pileus rotundus q̃ in modũ galeę eſſet factus: vt inquit Var. Sta. Et temperat aſtra galero. Accipitur interdum p coma aliena quam ad galeri effigiem formatã capiti ita aptare ſolemus vt internoſci nõ queat. Hoc apud Sue. in cali. capillamentum noiatur. Huius diminutiuum eſt galericulus.

¶ Galerita penultima producta auis quę nunc alauda dicitur a galeri ſimilitudine. Var. Galericum appellat quia plumã elatam in capite habet.

¶ Galeſus penultima producta fluuius iuxta Tarẽtum. Virg. lib. v. Qui niger humectat flauẽtia culta galeſus.

¶ Gallus Cybelis ſacerdos a Gallo phrygię fluuio cuius aquam qui guſtaſſent reddebantur inſani. Et galbus gallinaceus auis: nocturnus vigil: quem excitandis in opera mortalibus: rumpendoq; ſomno genuiſſe p uidentia diuina videtur. Eſt & nomẽ gẽtis: & nomen viri p prium: & fortunã corporis ſignificat vt inquit Quinti. i. caſtratum. Nam tales erãt galli ſacerdotes Cybeles. de quibus Aug. li. vii. de ci. dei refert: q; ideo abſciſſi matri deum ſeruirẽt: vt ſignificaretur eos qui ſemine indigeant terram ſeq̃ oportere quæ mater deum noiatur.

¶ Gallus a.um. qđ ex gallia eſt. Vñ galli dicti ſunt qui ex galli originem habent.

¶ Gallia regio Europæ a candore populi dicta Gala enim lac latine dicitur. Nam montes & rigor cæli ab ea parte ſolis ardorem excludũt: vt non eorum corpora colorentur: quę triplex eſt tonſa. ſ. ſiue togata. Comata & bracata. Gallia togata dicitur Ciſalpina: vt Ply. lib. iii. ſcribit. Mar. Gallia romanæ nomine dicta togæ. Comata cognominatur omis tranſalpina gallia: quam in tria populorum genera hiſtorici diuiſerũt: Belgicam: Celticam: & Aquitanicam: quę remonica ante dicta eſt. Nam a ſcalde ad ſequanam Belgica. Ab eo ad garumnam celtica eademq; lugdunenſis. Inde ad pyrenei montis excurſum. Aquitania. Auguſtus quadrifariam diuiſit addita Lugdunenſi puincia. Ammianus in multi iugas prouincias diuiſit vt pote qui primam & ſecũdam lugdunẽſem: & primã & ſecundã Aquitanicã faciat gallos celtas nomine regis dictos: & ab eius matris vocabulo Galatas ſermo græcus appellat. Narbonenſis vero puincia appellatur pars galliarum. Bracata aũt dicta eſt a genere veſtium. A gallia fit gallus a.um. de quo ante.

¶ Gallicus a.um. penultima cor. quod ex gallia eſt vt arma gallica.

¶ Gallicanus a.um. idem quod gallicus: vt gallicanæ veſtes:

¶ Gallius a.um. ſicut gallicus & gallicanus. Sal. li. iiii. hiſto. Duæ galliæ mulieres conuentum vitãtes ad menſtrua ſoluenda montem aſcendunt.

¶ Gallogręcia Galatia dicta eſt: a qua Gallogręci. Nam cum galli multitudine abundantes relicto natali ſolo italiam inundaſſet gręciã impleuerunt Macedoniam occuparunt: in Aſiam tranſierunt duce Leonorio qui Gallogręciã miſto ex gallis gręciſq; vocabulo cognominauerunt.

¶ Gallicia regio hiſpanię quę vt Iuſti. refert a Teucro Thelamonis filio condita eſt.

¶ Galatia gręce γαλατια per ſimplex. l. regio minoris aſię. Hęc ab oriente Cappadociam & helym fluuium: ab occidente bithyniam & aſiam: a meridie pamphiliã: a ſeptentrione pontũ euxinũ: habet quam olim Galli ex europa venientes habitarunt: & gallogræcia dicta eſt.

¶ Galatę penultima correpta populi qui galatiam habitant. Hi primo gomoritæ dicti ſunt a Gomor Iapheth filio vt Ioſephus libro primo refert: & fratre Aiacis qui ad ea loca veniẽs ibi ſedes poſuit nũcupata eſt.

¶ Gallina auis nota a quo nomine deducuntur hęc adiectiua.

¶ Gallinaceus a.um. qđ ex gallinis eſt: vt pullus gallinaceus. Varro. Gallinaceis em̃ pullis bis deni dies opus ſunt: pauoninis ter noueni.

¶ Gallinaceus ſubſtantiuum ipſe gallus. Poſcenninus niger ob vnius gallinacei direptionem decẽ cõmanipulares qui raptum ab vno comederant: ſe curi percuti iuſſit. Sic Gallinacia gallina. Varro. Si oua gallinis pauonina ſubiicies cum iam decẽ dies fouere cœpit gallinacia tum denicq; ſubiice: vt vna excludant.

¶ Gallinarius & gallinaria qui & quæ gallinas curat. Plynius libro decimo. Traditur quædã ars gallinarii cuiuſdam dicẽtis quid ex quaq; eſſet. Varro. Inter duas oſtium ſit qua gallinarius curator earũ ire poſſit.

¶ Gallinaria inſula eſt in mari thuſco ſecundũ italiam contra montes liguſticos: vigintimilliũ Albumingauium. Aliis ab his villaticis inuectis a nautis ibi feris factis inuſitatis: vt inquit Var. lib. iii. de re ruſ. à gallinis ruſticis appellata. Eſt & ſylua gallinaria Cumis vicina: de qua Cicero ad Patum. Q. Ceparius obuiam mihi fuit in ſylua gallinaria. De hac Stra. item ſcribit. Hoc quoq; in ſinu fruticoſis

virgultis frequẽs & arboribus ſylua eſt multis porrecta ſtadiis aquarum indiga.
¶ Gallinariũ locus in quo morantur gallinæ. Col. li. ix. Gallinaria conſtitui debent parte villæ quę hibernum ſpectat orientem.
¶ Gallicinĩũ: pars noctis appellata eſt qua galli cãtant: quæ eſt quarta caſtrenſis vigilia.
¶ Gallo as. inſanio. Var. Et deam gallantes vario retinebant ſtudio.
¶ Gallulo as. penultia correpta pubeo: a quo gallulaſco: pubeſco: q; pubeſcentes vocem grandiorẽ ad galli gallinacei ſimilitudinem faciant. Neuius. Cuius vox gallulaſcit.
¶ Galla fructus quercũ. Græci quoq; gallam lac nominant. Vnde & galli ſecundũ aliquos dicti ſunt quaſi Lactei. Gallam bibere ac rugas cõducere vẽtri ait Lucil. quaſi. d. parſimonia eſſe vtẽdum: neq; gulę indulgendum: ventrẽq; coarctandum.
¶ Gallaici ſiue galleci hiſpaniæ populi ſunt gallis finitimi. Mar. Neq; gallaico linuntur auro.
¶ Galilęa penultima producta nomen duarum regionum: ex quibus vna galilęa gẽtium vocatur vicina tyriorum finibus vbi & ſolomon viginti ciuitates donauit Hyram regi Tyri in ſorte tribus neptalim. Altera galilæa dicitur erga Tyberiadem & ſtagnum geneſareth in tribu Zabulon. Galilæa teſte Plynio Syriæ arabiæ atq; ægypto coniungitur Terra ferax.
¶ Galenus pe. p. nomen medici excellentiſſimi ex pergamo Aſię vrbe qui vulgo Galienus dici ſolet barbare & inepte: nam ελληνιστι γαληνροσ λεγεται απο του γαλακτοσ ωσ ερω οιω μαι τουτεστι λευκοτητοσ. Quo noie etiam dictus eſt imperator romanus.
¶ Gallumbri populi qui nunc Romãdioli vocant.
¶ Gamma græce: latine littera r quæ apud nos ſignificat. g.
¶ Gamale penultima correpta vrbs in iudęa Joſephus. Syrię habitatio quædam fuit Gamale. Sue. in Vito Gamales appellat. Tarichiam inquit & Gamalem vrbes validiſſimas iudææ in poteſtatem redegit.
¶ Gammarus penultima correpta aquaticum animal ſimile Cancri: vel vt quidam putant ipſe Cancer cui bina brachia denticulatis forcipib⁹ ad caput porriguntur concoctũ fit rubeus. Mar. Cõcolor in noſtra gãmare lance rubes.
¶ Gamos græce latine nuptię. Hinc compoſita fiunt Agamus: Monogamus: Bigamus: Digamus: Trigamus: Quadrigamus: Octogamus. Hiero. cõtra Joui. Non dãno digamos: imo nec trigamos & ſi dici poteſt octogamos.
¶ Gamphaſantes populi in libia ſine vllis veſtib⁹ viuentes: qui ſicuti ſcribit Pompo. A pręliis abſtinent: cum nec tela iacere aut vitare noſcant. Ideoq; obuios fugiunt.
¶ Ganea æ. & Ganeum Lupanar meretricum: guloſorum diuerſorium & popina q. ſ. ſit in terra non vt cœnacula ſuperius. Eſt enim locus abditus & velut ſubterraneus vinolentiæ & libidini aptus. Terẽ. in adel. Vbiego illum quæram? Credo abductum in Ganeam. Col. in prolo. Mox deinde vt apti veniamus ad ganeas quotidianam laconicis ciuditatem excoquimus. Plynius tamen videt innuere popinas eſſe in quib⁹ vnctoria edulia conficiebantur & pro ipſa ingluuie cibariiſq;. Ait enim de porco libro octauo. Neq; alio ex animali numeroſior materia ganeæ.
¶ Ganeones Eluones qui ganeas frequentãt. Iuu. Sed laudem ſiliquas occultis ganeo pultes
¶ Ganges is. & gangetis Indiæ fluuius maximus Alio nomine Phyſon a græcis dictus: de paradiſo exiens: quem alii incertis fontibus vt nilum: rigant temq; vicina eodem modo ferunt. Alii in Scythicis naſci: ipſamq; idiam ſecare dixerunt: fluereq; in eum triginta amnes. Minima gangis latitudo per octo millia paſſuum: maxima per viginti patet Altitudo vbi vadoſiſſimus eſt menſuram centum pedum implet. Dictus Ganges a Gãge ęthiopum rege vt ait Suidas. Ouidius libro quarto me. Decolor extremo qua cingitur india gange. Hinc Gãgeticus a. um. Columella libro nono. Iam nunc gãgeticas & egyptias auis temulenter eructant. Amianus libro. v. de geſtis Alexãdri mag. ευταξιλαος αλεξανδροσ αφικετο ωολιν μεγαλην και ευδαιμονα την μεσοποταμιαν των μεταξυ ιορδου τε ποταμου και υδασ σ ωου και εκει οπωροσ βασιλευσ οσ ορων αλεξανδροσ.
¶ Gange es. eſt vrbs idię regia.
¶ Gangaridæ: vt inquit Curtius populi inter aſſyrios & Indos iuxta Gangem qui nouem oſtiis effluit.
Gangrena cum æ. diph. Caro eſt emortua ex vlcere vel in flãmatione ac rubore. Subalbeſcit autem primo. demum atra fit ſenſu amiſſo in ꝓminentib⁹ membris. ſ. inter vngues & alas & iguana. Et in ſenibus fere atq; his quoꝝ corpus mali habitus eſt. Lucil. li. i. ſaty. Serpere vti gangręna malo.
¶ Gangilion: ſiue ganglion genus morbi in capite cum humor quidam includit. De quo Columel. li. vii. Eſt & ganglion vt docet Paulus nerui alicuius vel exitu: vel ex laſſitudine cõtortio. Multis quidẽ omnino partibus corporis ſed ꝑcipue mollib⁹: vt in extremitate manuũ atq; pedibus.
¶ Gannio is. niui. vel gannii. itum. Gannire ꝓprie canes dicuntur cum murmure vel quaſi plorãdo cõqueri videtur. Inde gãnitio & gãnitus. Lucre. Longe alio pacto gannitu vocis adulant: aut cũ deſerti abubãt in ædibus aut cum Plorantes fugiunt ſummiſſo corpore plagas. Inde ab hoſes tranſlatum. Ter. in adel. Quid ille gannit: q d vult? Huius cõpoſitum eſt Oggãnio de quo infra.
¶ Garamãtes populi libyę pſyllis finitimi a Garamante Apollinis filio cognominati qui ibi garamãtã oppidũ ex ſuo nomine condidit. A quo garamãtius a. um. & Garamantis idis. Fuit & alius Garamantes rex cuius filiam Garamantida Iuppiter apud bragadam fluuium compreſſit & ex ea genuit Hiarbam.
¶ Garganus penultima producta mõs in Apulia. Luc. libro quarto. Apulus adriacas exit garganus in vndas.
¶ Gargara penultima correpta: mutatione litteręa καρα καρασ. i. caput capitis. i. altitudinis altitudo καρκαρα capita. Vnus eſt ex collibus mõtis Idæ. Eſt & oppidum huius nominis poſitũ in imis radicibus icæ montis. Et defluentibus inde humoribus Gargara irrigant: fiuntq; feraciſſima. Apud hanc ciuitatem tanta erat frugum copia: vt qui magnum cuiuſq; rei numerum vellet exprimere p mul

ctudine immensa nominaret. Vnde & Ouid. Garga ra quot segetes quot habet methymna racemos. Di citur & gargarus numero singulari. Stra. libro duo decimo. Gargarus in superioribus Idę partibus lo cus ostenditur a quo Gargara dicuntur Aeolica ci uitas: græci ραπραποϛ neutro genere dicunt. Sunt & Gargara in Mysia Sunt qui Gargarus dicivelint απο του ραπραιζειν τας θηκας. id est ab emit tendis fontibus. Ouid. Creberrima fontibus ida.

¶ Gargarisso as. sicut sonat Plynius libro. xx. Se dat anginas cum melle ac hysopo ex aceto garga risatum. Apud græcos ραπραιζω. Fit autem gar garizatio in summo gutture. Et Gargarizare sæpe ad gurgulionem. i. guttur reuocare. Et duplici mo do costruit. Nam res qua sæpe guttur alluitur in no minatiuo plerunq; in ablatiuo ponitur. Ply. li. xx. Voci succus sub certamine vtilis: & qui gargarizat vna tumente adiectamenta. Cor. li. iiii. In vetusto capitis dolore cõmunia sunt sternutamenta excita re inferiora vehementer refricare gargarizare his q̃ saluam mouent.

¶ Garrio is. garriui. vel garrii. itum. inepte loquor. Cicero. libro secundo de ora. Nam & seculis multis ante gymnasia inuẽta sunt, q̃ in his philosophi gar rire cœperunt.

¶ Gariophylum flos garofolus nomen nec græce nec latine habet.

¶ Garruli penultima correpta proprie dicuntur vt inquit Aug. qui vulgo verbosi appellantur accedẽ te lætitia nec valentes nec volentes tacere. Et garru læ dicuntur aues canorę & hilares. Virgilius. Garru la quem tignis nidum suspendit hirũdo. Garrulus etiã dicitur Cordatus. Var. In hac ciuitate tum re gnabat Dionysius homo garrulus & acer

¶ Garritido as. pe. cor. Idem quod Garrio. Varro Quidnã garritidatis dicentes o fortuna.

¶ Garum apud Col. liquamen est ex pisce factum.

¶ Garumna flauius per tribus amplificatis amni bus per bituriges & santones gallicam vtrãq; gen tem effluit. Est enim in gallia narbonensi terminãs aquitanos. Distat a Narbone stad. octingentis. De labitur ex pyreneo & in oceanũ excurrit.

¶ Gaster seu Gasterium genus vasis: cui⁹ formam alii aliter accipiunt.

¶ Gastrimargia penultima producta nimia inglu uies vt apud Aristotelem in ethicis. Gastrimargus gulosus.

¶ Gaudium est affectio animi alicui⁹ presentis bo ni opinione concepta. Cuius diminutiuũ est Gau diolum: & compositũ Gaudiloquus penultima cor repta: qui cum gaudio loquitur: vt apud Plau. Di ctum gaudium quasi Gauium. Græci eñ ταυρον lætum dicunt.

¶ Gaudeo es. gauisus: gaudium habeo de bono p prio: quandoq; etiam de bono alterius: sed intrinse cus. Lætari vero extrinsecus. Construitq; Gaudeo diuersis modis. Nam quandoq; sine apposito: vt Gaude & Lætare. Quandoq; cum datiuo. Cicero. Mihi gaudeo: tibi gratulor. Quandoq; cum ablati uo. Virg. Numero deus impare gaudet. Quandoq; cum ablatiuo mediãte in. Ci. Lentulo. In molestia gaudeo. Quandoq; mediante de. Hiero. ad Helio. Gaudebo de ascensu: sed timebo delapsu. Aliquã do gaudere est valde seu cum delectatiõe q̃d vulgo dici solet Godere: & construitur cum accusatiuo.

Hiero. in pro. Iob. Beatum Iob qui adhuc apud la tinos iacebat in stercore & vermibus scatebat ero tum: integrũ immaculatumq; gaudete. i. cum gau dio perfruimini. Ter. in adel. Hũc scio mea solide so lum gauisurum gaudia. id est perfruiturũ. Ci. Pæ to. In theatrum Curionis. Hortensius introiit puto vt suum gaudium gauderemus. Aug. li. viii. conf. impersonaliter vsus est tantus auctor. Quando in quit cum multis gaudetur & in singulis vberius gaudium est: quia feruefaciunt se & flammantur in alterutro. Et alibi. Multum inter se hæc duo gaudia differunt. suntq; omnino contraria. Quãdoq; gau detur in sæculo non gaudetur in dño. Huius verbi cõposita sũt Cõgaudeo q̃d ẽ simul gaudeo. Amb. Congaudete mecum & cõgratulamini. Adgaudeo Lact. li. iiii. Ego etiam cui adgaudebat. hoc est qua si applaudebat.

¶ Gaudere in sinu. puerbialis locutio quam & poe tæ vsurpant. Q d̃ significat secum & cum suis lętari Ci. li. iii. tus. Quoniã plausibilia non hæc sunt: vt in sinu gaudeant gloriose loqui desinant. Tibul. Qui sapit i tacito gaudeat ille sinu. Proper. In tacito co lubet gaudia clausa sinu.

¶ Gauleon teste Solino libyæ obiacens in qua ser pens neq; nascitur neq; inuectus viuit: puluisq; eius quocũq; gentiũ iactus angues & scorpiones pimit.

¶ Gaulus nauis genus paruę & rotũdę.

¶ Gaurus mons Campaniæ.

¶ Gausape penultima correpta militare stramentũ vtrinq; villos habẽs: vel vna tantum e parte: quod pro lecto in castris sternebatur. Ply. li. viii. Antiqus torus e stramento erat qualis nunqin castris gausa pe. Nunc ponitur p pãno quo mensa sternitur. De clinatur autẽ hoc Gausape. Antiquissimi hic Gau sapes & hæc Gausapa: & hoc Gausapum. Vnde in plurali Gausapa. Persius. Iam chlamydes picti: iã lutea gausapa captas. Cassius ad Mœcenatẽ. Gau sapo purpureo salutatur. Inde Gausapina.

¶ Gausapina pe. cor. genus vestis. Mar. Mense vel augusto sumere gausapinas.

¶ Gaza dictio persica: & numero singulari signifi cat omne q̃d possidemus. Pompo. mela. Gazã per sę ærarium vocãt. Curtius. Igitur quasi parum mu nimẽtis oppidi fidens ante solis ortum pecuniam regiam gazam persę vocant: cum pretiosissimis re rum efferri iubet simulans fugam. Inde nomen est gazę ciuitati eo q; Cãbyses illuc belli & opes & pe cuniam intulerat. Hæc est Euehorum ciuitas in qua habitauere cappadoces pristinis cultoribus interfe ctis. Apud veteres termin⁹ erat cananeorum iuxta ægyptũ: ceciditq; in sortem tribus Iudæ. & est vsq; hodie insignis ciuitas palestinæ vt scribit Hiero. A qua Gazęus a. um. q̃d est ex gaza vibe. Et Gazeti cus tica. ticum. ex Gaza vrbe persica: vbi nobilissi ma vina: vel vt Põpo. ait. mella. Sidonius ad Fau stum. Vina mihi nõ sunt gazetica chia falerna. Sui das. γαζα γαρ θησαυροσ λεξισ μηδικη και τωω λισαλλη εστι φοινικησ ο τωολιτησ γαζαιοσ.

¶ Garophylacium cum. c. nomẽ compositum ex dictiõe persica & græca φυλαττω και φυλασσω λεγεται: quod cit custodio: quasi locus ille dicatur esse in quo opes reconditur. Aug. in ps. Gazophi lacium archa vbi colligebãtur ea quæ ad indigẽtiã seruorum dei mittebantur. Ambro. ad Studium. Quid est Gazophilacium? Collatio fidelium: sum

ptus pauperum requies egenoꝝ: iuxta quod ſedens chriſtus vt habes ſecundum Lucam duo æra mulieris viduæ diuitum muneribus cenſuit p̄ ferenda. Significat & capſam q̄ res precioſiores & ſecretæ in primis ſcripturę ſeruantur. Vnde ſcrinarii ſecretarii quos etiã a ſecretis dicimus: vt ſcribas ab epiſtolis.

¶ Gęomantia penul. p. diuinatio ex terra γαια και μαντεια.

¶ Gæometer & geometra penultima correpta terræ mẽſurator. Græci: γεωμετρης μετρον mẽſura Gęometria terræ mẽſuratio dicitur. Et gæometria quidem ſcientia eſt mathematica ſicut aſtrologia muſica & arithmetica quæ in numeros ac formas diuiſa eſt: quam oratori neceſſariam eſſe autumant eruditi.

¶ Gæorgius nomen viri proprium quo apud nos colonus ſignificatur. Gæorgia agricultura Gæorgica quæ ad agrorum cultum pertinent ἐργον opus γαια terræ. Gæorgi populi ſcythici agros incolentes.

¶ Gebalena regio in finibus eleutheropoleos.

¶ Gebuſeus filius canaan: a quo Gebuſei dicti ſũt qui hieruſalem habitauerunt.

¶ Gebenna mons qui hodie dicit̃ mons Geneuerę Luc. caua pendentes rupe gebẽnas.

¶ Gedeon nomen ꝓprium iudicis iſrl̃ qui occidit Oreb. zeb. zebee. & Salmana.

¶ Gedroſia regio maioris aſię.

¶ Geenna hoc nomen proprium inquit Hier. a ſaluatore noſtro ponitur. Quæramus quæ ſit ſermonis huius occaſio. Erat idolum Bahal iuxta hieruſalem ad radicẽ montis Mora in quibus Siloa fluuit. (Sed notandũ eſt q̄ idolum producit penultimam contra cõſuetudinem ignari vulgi. nam græce ſcribitur per ω mega & ει diphthongũ in principio. Si q̄s aũt corripiat vt ille idola dicta dei: barbare loq̃t̃ et fatue pronunciat.) Hæc vallis & parua campi planicies irrigua erat & nemoroſa plenaq̄ deliciis & lucus in ea idolo cõſecratus. In tanta autem populus iſrael venerat demẽtiam vt deſerto templo vicinia ibi hoſtias ĩmolaret: vt rigorem religionis deliciæ vincerent: filioſq̄ ſuos incenderet dæmonibus vel ĩitiarent. Et appellabatur locus ipſe Geennon. i. vallis filiorum ennon. Hoc regum volumen & paralipomenõ: & hieremias pleniſſime ſcribũt. Et cõminatur deus ſe locum ipſum impleturum cadaueribꝰ mortuorum vt nequa q̄ tophet & bahal: ſed vocetur polyandrum. i. tumulus mortuorum. Futura ergo ſupplicia & pœnę perpetuę quibus peccatores cruciandi ſunt huius loci vocabulo denotãtur. Duplicem autem eſſe geennã nimĩ ignis & frigoris in Iob pleniſſime legitur.

¶ Gela fluuiꝰ in ſicilia a quo & gela vrbs nomẽ habet. Vir. libro tertio. Immaniſq̄ gela fluuii cognomine dicta. Syrius. Venit ab amne trahens ſibi nomẽ venit & heſa. Suidas γελα πολις σικελιας καλειται απο ποταμου γελα ευ παρακειται η πολις ο δε ποταμος ομοματεουτως οτι πολλην γραμμα ταυτην γαρ την οικων φωνη και σικελων γελαν λεγεσθαι η απο γελωμος τουικος και υμαρου τοιεθνικον γελαιος ουν γελωος.

¶ Gelaſini penultima producta dentes anteriores quos ridendo oſtendimus γελαω γελω eſt rideo. Et gelaſini lineæ quæ ridendo efficiũtur. Mar. Nec grata eſt facies cui gelaſinus abeſt. Et gelalini dicẽtur mimmi qui geſticulatione facceta populum oblectant. Vnde gelaſinus ille plautinus riſionibus & ſalſis dictertis populum delectat. Et dum facit: vt ab omnibus rideatur: irridetur. Vnde eſt plautinũ illud caue ex Gelaſino fias Catagelaſinus. Hoc eſt deridiculus.

¶ Geloi campi in ſicilia apud Gelam fluuium. Vir. Campiq̄ geloi.

¶ Geloni vel gelones: populi ſcythici interiꝰ habitantes & agathyrſis proximi. a Gelono herculis filio. Hi ſolebant ſe pingere. Virg. Pictoſq̄ gelonos Luca. li. iiii. Maſſagetes quo fugit equo forteſq̄ geloni. Hi nunc Getæ dicuntur ſiue Tartari corrupto vocabulo vocantur. Sanguinem equinum cum lacte miſtum bibunt. Vergilius. Biſaltæ quo more ſolent: acerq̄ gelonus cum fugit in rhodopen atq̄ in diſerta getarum & lac concretum cum ſanguine potat equino.

¶ Gelboe montes alienigenarum in ſexto lapide a Sintopoli: in quibus etiam eſt vicus grãdis qui vocatur Gelbos.

¶ Gelu ꝓprie glacies dictum απο του λυειν: hoc eſt a ſoluendo terram. Nam glacie proſciſſa terra reſoluitur. Aliquando tamẽ ponitur p̄ frigore. Vnde gelidum frigidum dicimus. Dicitur etiam hoc Gelũ & hic gelus. Lucr. li. v. Aſſiduoſq̄ geli caſus mortalibus aufert. Et libro ſexto. Demittit quaſi ſæpe gelum quod continet in ſe.

¶ Gelicidium ipſum gelu. Columella. Vt prius convaleſcant radices frumentoꝝ q̄ hibernis imbribus aut gelicidiis pruiniſve infeſtentur.

¶ Gelo as. Ply. li. xvii. Si protinus editis fructibꝰ gelatio magna conſecuta eſt etiam paucis diebus necat. Iuue. Pauidoq̄ gelantur pectore. Hinc componũtur Congelo & Regelo penultima correpta. Columella libro primo. Oleum q̄d minus ꝓuenit ſi congelatur fraceſcet.

¶ Gelaſcere eſt in gelu, aſtringi. Gellius. Vina rarẽſcunt congelaſcunt.

¶ Gelabile q̄d gelu durari poteſt. Gellius. Cur fluuioꝝ & fontium aquæ gelu durent̃ mare omne ingelabile ſit?

¶ Gelidus gelida gelidum penultima correpta frigidus. Hinc componuntur Pręgelidus: & Egelidꝰ q̄d ſignificat id q̄d non eſt calidum nec frigidum. Nam e quando q̄ priuationem denotat q̄uis Ser. p valde frigido expoſuerit. Sue. de Auguſto. Vngebatur ſæpius: ſudabat ad flammam. deinde perfundebat̃ egelida aqua vel ſole multo tepefacta. Ouid. Sed gelidum boream egelidumq̄ notum. Vbi gelido egelidum oppoſuit.

¶ Gelima gelimę penultima correpta faſciculꝰ manibꝰ genibus ligatis. Gelimarium vero multitudo meta dicitur. ¶ Hic locus mendoſus ab impreſſore additus eſt. vt parentheſis illa ſuperflua in vocabulo geenna de idolo.

¶ Gemma oculus vitis quem primo emittit. Virg. Turgent in palmite gemmæ. Ab huius gemmæ ſimilitudine gemma lapillus vocatur: q̄uis generale nomen ſit comprehendens proprie quęcũq̄ nec oblonga nec perforata. Auguſtinus in dialec. Similiter ornamentorum diuerſos lapides compendioſe vocauit gemmas. Huius diminutiuũ eſt Gemmula. Bigemmis Trigemmis: deriuatiua ſunt. De

quibus alibi.
¶ Gẽmare eſt gemmas in arboribus emittere. Col. Cum primum vites incipiunt gemmare.
¶ Gemmaſcere in gemmas effici. Ply. Atq; vt gẽmaſcere incipient ligetur calamus.
¶ Gemmatus geminata geminatum: quod eſt gẽmis ornatum.
¶ Gemo gemis gemui gemitum. Vnde gemitus q eſt pectoris cum præanguſtia in ſonum prorumpit Vnde iumenta & inanimata cum nimis onuſta ſũt gemere dicũtur. Virg. Gemuit ſub pondere cimba Græcum tamen eſt ρεμω. i. plenus ſum forſan ab eo quod ſequitur: vt videmus alternari ab ſcriptoribus: ſed in alia etiam ſignificatione ρεμιζω ſignificat enim impleo imples. Quandoq; tamen Gemere ponitur pflare & quandoq; pro canere de iis ſolum auibus quæ flebilem cantum habẽt: vt Turtur & columba. Virgilius. Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab vlmo. Hinc fit Ingemo: de quo infra: ſed talia proficiſcuntur ab metaphoris quibuſdam: quibus græci pleni ſunt.
¶ Gemurſa turberculum ſub minimo pedis digito q; gemere faciat eum qui id gerit inquit Feſtus. Plynius oblitteratũ id & nomen & malum ait.
¶ Gemini proprie dicũtur duo. Virgilius libro ſexto. Sunt geminæ ſomni portæ. Nam ſi tres ſunt tergemini dicuntur: ſi quattuor: quatergemini. Columella libro quarto. Albanas equitiæ familiæ trigeminorum matres. Quandoq; gemini dicuntur qui vno partu naſcuntur etiam ſi tres vel quatuor vel plures naſcerentur. Quandoq; gemínus pro ſimili ponitur. Pacu. Par fortitudo: gemina confidentia. Et gemini cæleſte ſignum qđ Caſtor & Pollux conſtituunt. Varro libro ſecundo de re ruſ. geminos intelligit apollinem & herculem. De quibus Seneca. In magna te tempeſtate apparent quaſi ſtellę cœlo infidentes adiuuariq; ſe tunc periclitantes exiſtimant Pollucis & Caſtoris numine. A columella dicitur Geminũ aſtrum qđ. xiiii. calendas Iunii ſol ingreditur. A gemínus ſit compoſitum Congeminus q cum aliquo natus eſt. Aug. in ps. Phares congemino ſuo ꝓlatus eſt. ¶ Sed poſtea q̃ de conſtellatione geminorum tetigimus dicim⁹ totum zodiacum in cccl x. gradus diuidi: rurſuſq; ſubdiuidi in. xii. ſigna quæ ab aſtronomis etiam domus dicũtur. Eſt aries taurus: gemini: cancer: leo: virgo: libra: ſcorpius: ſagitarius: capricornus: aquarius: & piſces: quæ regiones cælorum habent denominationem ab aliquo animali propter proportionem & quãdam cõueniẽtiã. Aries eſt domus martis: nati ſub tali ſigno aſcẽdente ſunt inclinati ad militiam & rixoſi: diuteſq; & de lanificio ſe intromittentes: facit etiam capillos criſpos: & i negocijs ſuis agiles: & expediti Loquor enim q̃tum de natura eſt ipſi⁹ ſigni: nam aliud eſſet ſecundum ſitum & aſpectum planetarũ. Taurus autem facit nato collum groſſum: & quia eſt ſignũ vel domus veneris: ideo erit natus mulieribus deditus: & agriculturæ: ſed tardus in negociorum & terũ ſuarum expeditiõe. Geminorum ſignum eſt mercurii: natus ſub tali aſcendente erit deditus litteris & viris illuſtribus vel principibus: & totus affabilis: & ſemper cum ſocietate alicuius: erit pulcher. Cãcer facit natum longum corpus habentem: & breuibus cruribus: linguam non ſatis expeditam: & qui aliquando inſtatu ſuo augeatur: aliquando vero deprimat mõ ante proficiet: modo retrocedat: & labrũ ei alterũ altero maius: eritq; fortunę cito mutabilis: & agilis in rebus peragendis. Leo facit hominẽ natũ ſub tali ſigno crura retorta habentẽ vel ſignatum in crure et qui tardus ſit ad proſperitatem habendam tamen inclinabitur eſſe curialis & habebit amiciciam dominorum: erit iuſtus pius & habebit nobilem animum: ſed inuidi eum ſemper agitabunt. Virgo facit hominem ſterilem qui naſcetur oriẽte tali ſigno erit tamẽ pulcher: & humanus: & doctus: & qui amiciciam habebit principum. Libra facit natum iuſtũ & humanum: & qui a proditorib⁹ patietur multa pericula. Scorpius ſignum martis: qui habuerit tale aſcendens erit proditor: niſi alicuius planetarũ vel iouis vel veneris benignitate minuatur talis malicia: vel faciet homines in iudicio dãnari: ſed ſi mars fuerit in eo ſigno aſcendente dabit diuitias multas vel hæreditatem: vel militiam: vel accuſator erit. Sagittarius facit natum pugnacem humanũ tenuẽ & affabilem: & qui equis delectetur. Capricornus facit natum ſub tali ſigno eſſe doctum. Quis non miraretur? Preſertim in mathematicis: facit etiam efœminatum. Aquarius vero facit natum benignũ: et clementem. Piſcium ſignum facit natum mercatorem per maria: vel rerum liquidarum olei vl vini & talium rerum: & qui linguam expeditam non habeat: ſed balbus ſit. Sed vnum admonemus vt qui libet habitet vrbes ædificatas ſub ſuo aſcendente: vt diues ſit: & plurimum gratus: quicunq; enim ſignum oppoſitum habitauerit: id eſt vrbem ædificatam ſub ſigno oppoſito: ſemper anxi⁹ erit: pauper odio omnibus: & infortunatus: ideo prouerbium ẽ vulgarium: qui mutat locum mutat fortunam: quoniam quandoq; vadit ad loca ſui aſcendentis: vbi bene agit & proſperatur. ¶ Aſcen. Totum hoc ab eo loco ¶ Sed poſtea q̃ &c. & illud in gemo. Sed talia ꝓficiſcũtur: ridiculum eſt: ſed turpiter inſertũ ab eo qui non ſatis verborũ habuerat ad complendas pagellas: quæ oſa ſuſtuliſſem: niſi tã ſtultos ſciręt: vt ſi ea ſublata norint: imperfectum opus calũnientur. Subdit author Home. autem in hymnis. καστορα και πωλυδευκε αει σεο μουσα λιγει ατυδαριδαο οιζηνος ολυμπιου εξεγενοθ τοτασ υποταυγετου κορυφητεκε πωτμια λητη υποδμηθεισα κελαινηφεϊ ηρομιωνι.
¶ Gemellus diminutiuum. Virgilius. Modo namq; gemellos ſpem gregis ah ſilice in nuda cõnixa reliquit. Gemellæ vites a Columella dictæ ſunt ab vuis ſemper geminis. Nam duplices vuas: vt ĩquit Col. exigunt.
¶ Gemino geminas penultima correpta: duplico. Cuius cõpoſita ſunt Congemino. Plaũ. in an. Nũc ſi patera pateram peperit: omẽs congeminauimus Ingemino intus duplico. Virgilius libro prio geo. Tũ liquidas corui preſſo ter gutture voces Aut quater ingeminant.
¶ Gemoniæ ſcalæ dicebantur ad quas corpora dãnatorũ tracta precipitabantur. Cor. Tacitus. Tunc confoſſum collaceratumq; & abſciſſo capite truncũ corpus ſabini in gemonias trahunt. Ply. li. viii. ſcribit canem a corpore ſerui non receſſiſſe abiecto in gradibus gemoniis.
¶ Gena genę vulgo palpebra dicitur: hoc eſt membrana quæ ſuperius inferiuſq; tegit oculum. Teren. Hodie non compreſſi genam. Plynius. Aquati-

lia dormire existimant non oculorum argumento: quia non habent genas: sed ipsa quiete placita seu soporata. Extremus ambitus Cilium dicitur. Vnde supercilia in quibus est animi pars. Nam ex his negamus & annuimus. Hæ genæ pilos habent in modum valli: quos a palpitando palpebras appellarunt. Genæ etiam dicunt partes illæ a cilio ad vniuersam partē illam oculis subiectam quæ barba vestitur: quas radi in fœminis. xii. tabularum interdicto antiqui vetuerūt pudoris sedes esse arbitrati: q̄ ibi maxime ostendatur rubor. Dictæ genę q̄ in his pili gignātur. Virg. Tum mihi prima genas vestibat flore iuuentus. Apul. in magia. Purpuris infectas genas: & oculos illisos illices. Hę q̄n in mali spē in factæ sunt rotundę: dictę sunt etiam malę.

¶ Genauius uia. uium. idem quod gulosus sa. sum. Varro. Hæ nouissimæ in triclinium genauium introierunt e culina ꝓpter fastidium.

¶ Genus a græco γενος proprie principium vniuscuiusq; generationis: vel ab eo qui genuit: vel a loco in quo genitus est: vt Horestes a Tantalo ducit genus. Et Plato genere atheniēsis est. Patria enim generationis vniuscuiusq; principium est quemadmodum parentes. Hinc per translationē genus etiā vocamus multitudinem aliquorum ad vnū aliquid. & ad seinuicem quodam modo se habentiū: vt Romanorum genus dicimus qđ ad Romulum refert & cognationem inter se habet per quā a cæteris distinguitur. Hinc rursus appellatur genus cui supponitur species & prædicatur de pluribus differentib⁹ specie: q̄ quasi principium sit omnium quæ sub ipso sunt specierum. Item genus dicitur quicquid est per quod alicuius rei qualitas iudicatur. Vnde genus mortis: genus vitæ: genus pœnę: genus marmoris: genus coloris: & huiusmodi. Seneca. Summum genus infœlicitatis misero est fuisse aliquando fœlicem. Virgilius. Quod genus hoc hominū? quæve hunc tam barbara morem permittit patria? Nōnū. q̄ sumitur pro accidēte partium orationis: vt cum dicimus: animal est generis neutri. Et est sciendum q̄ licet genus sit tertię declinationis in compositione tamen quandoq; fit secundæ & adiectiuum: vt Alienigenus alienigena alienigenum. Multigenus multigena multigenū. Plynius libro decimo. Multa hæc & multigena terrestrium volucrumq; vita. Dicimus quoq; id genus pro eius generis: vt multa sunt id genus monstra: qđ est fere similia & eiusdem generis monstra

¶ Generosus generosa generosum: quod est nobile & ex præclaro genere. Virgilius libro primo geo. Continuo pecoris generosi pullus in aruis audet & ignoto sese committere ponto. Cicero in Læl. Humilem sane relinquūt & minime generosum: vt vita dicam ortum amicitiæ: quam ex inopia atq; indigētia natam volunt. Interdum dicitur Forte. Cicero libro tertio offi. Cumq; de imperio certatū esset cū rege generoso atq; potenti. Et generosum dicitur quod generare facit: seu perducit. Columella libro quarto. Atq; vbi multa inuitabunt regionis commoda. vt nobilem vitem conseramus: generosam requiremus. Idem libro tertio. Vitem maxime populus alit: & postea vlmus quam atinā vocant rustici generosissima est. Hinc generositas nobilitas & quasi producibilitas. Idem in eodem. Qui vineam vel arbustum constituere volet seminaria prius facere debet sic enim sciet cuius generis vitem positurus sit. Nam quæ pretio parata disponitur certam generositas fidem non habet: cum dubium est: an is qui vendidit legendis seminibus adhibuerit diligentiam.

¶ Generale quod ad omnes pertinet: a quo aduerbiū Generaliter quod significat simul quæ sub genere sunt amplectendo: vt amo generaliter omnes homines.

¶ Generatim per singula genera: seu magis per singulas species: siquidem species genera vocamus: vt quot sut genera verborum. Virgilius li. ii. Geor. Quare agite o proprios generatim discite cultus Agricolę. Varro non in volucribus generatim seruat analogia nō vt ex aquilis aquilę: neq; ex turdis procreantur turdi sic ex reliquis sui cuiusq; generis. Aliquando generatim dicitur non per singula genera: sed generaliter & i vniuersum & vniuersaliter. Cicero libro secūdo de oratore. Infinitum mihi videtur id dicere in quo aliquid generatim quæreret: hoc modo expetenda ne esset eloquentia expetenda ve honores.

¶ Gencro generas notę significationis. Huius cōposita sunt Congenero pro adiungo associo. Ennius. Quē mihi cōgenerat affinitas. Degenero: de quo in degener. Ingenero qđ significat mō genero. mō intus genero. Lactātius libro sexto. Deus itaq; cum hominem primum fingeret mirabili prouidētia ingenerauit ei prius istas animi commotiones vt posset capere virtutem. Cicero libro primo offi. Eademq; natura vi rationis hominem conciliat homini & ad orationis & vitę societatem: ingeneratq; imprimis præcipuum quendam amorem in eos q̄ procreati sunt. Progenero vltra generationem produco. Columella. Nam & humidæ res & siccę: quas terra progenerat facile vitiantur. Hinc progenies pro genere & familia. Regenero rursus genero. Lactantius libro quarto. Ex eorum semine regenerari eum iussit.

¶ Gener filiæ meæ vir quia sit generis propagator Adhibetur enim ad genus augēdum: a quo pro gener. Hunc appellat auus neptis suæ virū. ¶ Videor mihi videre q̄ solent virtutē ingredi nuptiarum: de qua volumen conficeretur: de numero facularum: earumq; superstitione: vnde etiam nomen vxor habuerit: de claues: de zona: de limine: de velamine a quo nubo nubis quasi nube tegeretur: de inuentione matrimonii: an cecrops inuentor & multa quæ a græcis memorantur. ¶ Hoc quoq; additiuū est.

¶ Genitor modo pater dicitur: modo ad honorem refertur. Similiter genitrix & pro matre & pro veneratiōnis gratia.

¶ Genitus a gigno gignis idē quod natus. A quo Vnigenitus primogenitus & progenitus.

¶ Genitura quandoq; generationem significat. Gellius ac multo etiā anteq̄ pater ipse ac mater nascerentur ex eorum genitura debuisse iam tunc prospici. Quandoq; semen hominis quod & semen genitale dicitur.

¶ Genitalis & hoc genitale. Idem est quod natalis Vnde genitale solum dicitur patria in qua nati sumus: quod & natale solum appellatur. Ambrosius Ranunculi circa genitales strepunt paludes. Et genitalem diem quo scilicet geniti id est in lucem proditi sumus. Genitalia semina: quibus aliquid pere-

atur & gignitur. Virgilius libro ſecundo Georgicorum. Vere tument terræ & genitalia ſemina poſcũt. Columella libro quarto. Adhibenda ratio eſt ſubtilior: vt ex his partibus trunci ſumantur quæ & genitales ſunt & maxime fertiles. Idẽ libro octauo. Fœminis quoq; vuluæ ferro exulcerantur & cicatricib⁹ clauduntur ne ſint genitales: id eſt ne poſſint generare. Genitalia membra ſiue genitales partes dicũtur pudenda tam in viro q̃ in fœmina. Auguſtinus libro decimoquarto ciuitatis dei. Seminaret igitur prolem vir: ſuſciperet fœmina genitalibus membris quãdo id opus eſſet. Columella libro ſeptimo. Elicitur cupiditas odore genitalium admoto naribus. Idem in eodẽ. Et ipſos neruos quos græci cremasteras appellant q̃ ex illis genitales partes depẽdent compreſſos.

¶ Genitiuus genitiua genitiuum: quod habet vim generandi. Vnde genitiuus humor et genitiuus caſus. Et genitiuus dicitur quaſi genitalis a natura ingenitus & genuinus & originalis: & cum naſcente congenitus: vt genitiuæ notæ: quæ ſunt maculæ a natura ingenitæ. Suetonius de Auguſto. Corpore tradit maculoſo diſperſis per pectus atq; aluum genitiuis notis ſ modum & ordinem & numerum ſtellarum cęleſtis vrſæ.

¶ Genethlius latine natalis dicitur: qui & deus nuptiis præfect⁹ putabatur ab antiquis vt ſcribit Hie. Scribit autem Suidas q̃ etiam genethliꝰ paleſtinꝰ fuit ex petris ſophiſta diſcipulus minutiani & agapeti: qui tandem virili æuo moriebat. Scripſit aũt multa ΛΑΛΙΑΣ ΗΤΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΣ. & multa alia: vt mirabile ſit dictu tam paucis annis vitæ tanta ſcripſiſſe.

¶ Genethliacus qui ex die natali fortunam hoīs & ſucceſſum pnunciat ΑΠΟ ΤΟΥ ΓΕΝΑΟΜΑΙ ΦΥΩ ΚΑΙ ΓΕΝΕΘΛΗ ΓΕΝΟΣ ΑΡΧΗ ΓΕΝΕΘΛΟΝ.

¶ Genius veterum ſententia dicitur vniuſcuiuſq; anima rationalis. Ideoq; eſſe ſingulos ſingulorum. Fuere etiam qui dicerent genios deos aquam terrã ignem: & aerem: quæ rerum ſemina ſunt: elementa q̃ appellata. Duodecim quoq; ſigna lunamq; & ſolem inter hos deos putabant: & a gerendo q̃ multa gerere poſſent. Gerulos deinde genios vocitarunt. Cẽſorinus ſcribit Genios dictos: q̃a vt gignamur curent: ſiue q̃ vna gignantur nobiſcum: vel etiam quia nos genitos ſuſcipiant ac tueantur. Certe a gignendo genius appellatur. Eundem eſſe Genium & larem multi veteres memoriæ prodiderunt. Euclides Socraticus duplicem omnibus omnino nobis genium dicit appoſitum. Hoc eſt duos lares. Hi etiam penates dici ſolent. Ab aliquibus genius dicitur vis: & naturę deus hoſpitalis: & ipſa voluptas. Scintra de antiquitate verborum libro tertio. Scis geniales homines ab antiquis appellatos qui ad inuitandum & largius apparandum cibum promptiores eſſent. Iuxta quod etiam Seruius interpretat̃ pro voluptuoſo & conuiuali. Virgilius libro prio Georgicorum. Inuitat genialis hyems. Nam quotiens voluptati operam damus Genio operam dare dicimur: ſicut ecõtrario apud Terentium. Suum defraudans genium cum parce viuim⁹ & a voluptate ceſſamus. Cebetes thebanus in pictura mundi. ΤΑΥΤΑ ΜΕΝ ΔΗ ΚΑΛΩΣ ΜΗΔΟΚΕΙΣ ΕΦΗΝ ΕΖΗΤΕΙΣΘΑΙ ΕΛΛΕΚΕΙΝΟ ΟΥ ΔΕΤΩΝ ΗΜΙΝ ΔΕΔΗΛΩΚΑΣΤΙ. ΠΡΟΣΤΑΤΤΕΙ ΤΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ΤΟΙΣ ΕΙΣ ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΠΟΙΕΙΝ. Proclus autem Platonicꝰ in theurgicis diuinius loquitur: eum legant qui curioſius talia quærant & pro Horatii loco & aliis auctoribus.

¶ Genialis & hoc genſale quod ad genĩ pertinet. Vnde genialis lectus qui in nuptiis ſternitur in honorem genii. Genialis homo hoſpitalis atq; ad inuitandum & largius apparandum promptior. Vir. Lucent genialibus altis.

¶ Genuini dentes poſteriores: qui in extrema gingiua in homine gignuntur nouiſſimi. Nam circiter vigeſimum annum: multis etiam octogeſimum in naſcuntur. Dicti genuini q̃ a genis dependeãt: vel a gignendo q̃ cum homine generentur: & cum ipſo intereant. Cicero. Dentibus in ore conſtitutis mandũt: atq; ab his extenuatur atq; mollitur cibus: eorũ aduerſi acuti diuidunt eſcas: intimi autem conficiunt qui genuini dicuntur. Hos ſatyrorum inſtrumẽta eſſe ad morſum oſtendit Perſius. Secuit lucilius vrbem te lupe te muti & genuinũ fregit in illis. Hieronymus ad Marcellam. In plæriſq; puinciis familiare eſt vt genuino dente ſe lacerent. Iuuenalis ad morſum eſculenti referens ait. Q̃ genuinum agitẽt non admittentia morſum. Hos autem genuinos græci ΚΥΝΟΔΟΥΤΑΣ noſtri caninos dentes appellant.

¶ Gentiles qui ex eadem familia ſunt. Et qui eiuſdem noīs ſunt: qui & cognomines dĩr. Vñ Cinciꝰ. Gẽtiles mihi ſunt: qui meo noīe appellãtur. Vnde Cicero libro primo Tuſculanarũ. Pherecydes ſyrus primũ dixit animos hominũ eſſe ſempiternos. Antiquus ſane: Fuit enim meo regnãte gẽtili. Hoc eſt Seruio Tullio quia eiuſdẽ nominis erat. Et hoc eſt quod ait Plynius Seruos dominorum fuiſſe gẽtiles. id eſt eodem nomine appellatos quo domini appellabantur: vt Marcipor & Publipor. Cicero in Topicis. Gentiles ſunt qui inter ſe eodem ſunt nomine: ab ingenuis oriũdi quorum maiorum nemo ſeruitutem ſeruiuit & qui capite diminuti non ſunt. Idem libro primo ad Herẽnium. Si paterfamilias inteſtatus moritur familia pecuniaq; eius agnatos gentiliumq; eſto. His gentilitas peculiariter eſſe dicitur: cum neq; ſeruorum neq; libertinorum gentilitas vlla ſit. Item Gentile dicitur quod eſt gentis proprium. id eſt familiare: vt apud Iuuenalẽ q̃ Gentilia tympana dixit: id eſt gẽtis ꝓpria. Suetonius de Tyberio. Capillo pone occipitium ſummiſſiore vt ceruicem etiam obtegeret: quod gentile in illo videbatur. Et gentes dicuntur nationes. Virgi. Quas gentes italum: quas nõ oraueris vrbes. Rurſus gẽtiles dicti ſunt idolorum cultores qui aliter q̃ chriſtiani de deo ſentiunt. Diuerſæ enim gentes innumerabilia numina habuerunt: quia in gentilium: id eſt maiorum ſuorum fide perſtiterũt nec religionis cultum mutauere.

¶ Gentilitia nomina dicuntur: quæ originem gentis vel familiæ declarant: vt Porcius Corneliꝰ Gellius. Vulgus autem quos gẽtilitio vocabulo chaldæos dicere oportet mathematicos dicit. Sic Gentilitia nota a Liuio Gentilitia funera a Plynio nũcupantur. Aliquando tamen Gentilitium a gente id eſt natione non a familia vſurpatur. Inde gẽtilitia ſacra dicũtur a Liuio quæ ſtatuta ſunt eidẽ gẽti.

Gentilitiũ ſacerdotiũ: quod ad ius familię pertinet Et nunc vulgo ius patronatus dicitur.

¶ Gentilitas ꝓprie multitudo ipſa vel familiæ vel gentis ſeu nationis alicuius & ipſi gentiles.

¶ Genſelia quæ ex multis familiis conficitur.

¶ Geneſis pe.cor. latine generatio: natiuitas Geneth genus. Inde Genethliaci: id eſt natalitii: q̃ cõtemplantes hominũ natiuitates de vita prędicunt: imo græcum eſt γενηθσιος

¶ Genearcha generis princeps.

¶ Genealogia penultima ꝓducta ſermo de origine generationis γενεαος generatiõis & λογος ſermo. Hieronymus. Notandum in genealogia ſaluatoris nullam ſanctarum aſſumi mulierũ: ſed eas quas ſcriptura reprehendit.

¶ Gentiana herba amariſſima & medicinalis ſic dicta q̃ eam rex Gentius inuenerit: vt inquit Plynius li. xxv. Paulus autem ęgenita medicus excellentiſſimus: ita ſcribit de ſimplicib⁹ loquẽs γεντιαν η προτερον ειστι ταυτης ριζα δραστηιος εστιν και ασματικη λιαν.

¶ Genu Genum & Genus gen⁹ teſte Priſciano declinari poteſt pro femorum ac crurum commiſſione dicta genua: q̃ hæc dum infans eſt in vtero matris genis oppoſita ſint. Siue a generando: q̃ in genibus eſt vitalitas. Hinc congenudare quod eſt genu replicato cadere: vel genibus flecti. Ingeniculatum qđ eſt cœleſte ſignũ. Victruuius li. ix. Pes ingeniculati. Et genuinxum eiuſdem ſignificationis. Ouidius libro octauo metamorphoſeos. Cõſiſtũt q̃ loco ſpecie remanente coronę. Qui medi⁹ nixi q̃ genu anguemq̃ tenentis. Dicitur & genu de herbis Vide in dictione ſtipula.

¶ Geneſareth a græco vocabulo dictum eſt quaſi generans auram. Sed tamen ego puto falſiſſimum eſſe nam nomina græca non ita componuntur: vt exeant in ſonum barbarum: & ideo non eſt ſic dicẽdum: neq̃ poſſibile. ſecũdum rectam deductionem licet enim γενναω dicetur græcum verbum σαρεθ nihil ſignificat: nec iñ ſtagnum geneſareth dictũ eſt eo q̃ flantibus ventis: criſpantibus vndis aurã ex ſe generare videatur. Idẽ dicitur mare Tyberiadis a Tyberiade ciuitate. Et mare Galileæ ab adiacente Galilæa prouincia. Tenet hoc mare ſiue ſtagnũ centum quadraginta ſtadia in longitudine: quadraginta vero in latitudine. Non propter hoc mare vocatur q̃ eius aquæ ſint amarę: ſed hebręæ linguæ cõſuetudo eſt omnes congregationes aquarũ ſiue ſalſæ ſint ſiue dulces vocare mare ſicut ĩ geneſi ſcriptũ eſt. Congregationes aquarum vocauit maria.

¶ Geniculum diminutiuum. Plyni⁹ libro decimo octauo. Genicula autem tritico ſunt quaterna: farri ſena: hordeo octona. Quandoq̃ geniculum accipitur pro germine.

¶ Geniculatim aduerbium ſignificat per gericula.

¶ Geniculatum dicitur quod frequentibus geniculis cõſtat: vt heliotropium. Obiid genicularis herba vocatur.

¶ Genimẽ pe.cor. a gigno generatio dicitur: vt in Euangelio Genimina viperarum.

¶ Geneſtæ arbuſculæ quædam.

¶ Genua Liguſticum emporiũ. Hinc incipit Apẽninus mons diſtatq̃ a Sabatiis ſtadiis ducentis & ſexaginta. Eſt autem extremum alobrogum oppidum proximum heluetiorum finibus. Ex eo oppido pons ad heluetios pertinet. Inter Varrum & Genuam habitant Ligures. Dicta Genua a Genu: qa habet tanq̃ vnum genu recuruũ a latere maris. Vel a genuo Saturni filio: qui fertur eam cõdidiſſe: vel vt quidam aiunt a Genuino phaetontis ſocio. Alii etiam a Iano Italorum rege. Hanc Annibal penit⁹ deleuit: ſed Cornelius Seruilius conſul inſtaurauit: ſicut Liuius refert. Hinc fiunt adiectiua Genuenſis & Genuanus. Quidam ex imperitioribus Ianuam hanc vrbem appellant q̃ a Iano conditam dicant Cur autem dicatur liguſtica regio apparet non obſcurum a lyge gigante: qui herculẽ profligauit Matſiliam vſq; poſt aduentum ab geryone defraudatis illi armentis: de quo etiam Euſtathius in commentariis Dionyſii libyci multa diſcutit: & multa alii græci ſcriptores: & quid actum ſit vbi Iupiter venit in auxiliũ Herculi: aliterem̃ actũ erat de Herculę: græci ſcribunt: habitauit lygis ꝓpe chryſopolim: id eſt Parmam: & Rhegium Lingobardiæ: & Mutinam: & Mantuam.

¶ Gerræ crates vimineæ. Athenienſes enim cũ ſyracuſas obſiderent & crebro gerras poſcerent irridẽtes ſiculi gerras clamitare cœperunt. Vnde factũ eſt vt gerrę ꝓ nugis contemptuq̃ accipiantur.

¶ Gerrones nugatores a gerendis nugis. Feſtus. Gerrones leues & inepti a cratibus dicti q̃ ſiculi adhuc uerſus Athenienſes cratibus ꝓſtratis vſi ſunt: quas græci gerras appellant. Auſonius ad Symachum Miſi itaq̃ ad te friuola gerris ſiculis vaniora. Hinc fit congerro ꝓ cõnugone. Plautus in Perſa. Iã pol ille hic aderit credo congerro meus.

¶ Gerra gerræ nomen trium vrbium quarum vna eſt in Syria alia prope Sraconitas: alia in feliciara bia.

¶ Gerres genus locuſtarũ vt habet Plynius. Mat. Teq̃ iuuant gerres.

¶ Gerrus fluuius Scythię ſeptim⁹ ab Iſtro memoria dignus.

¶ Geron gerontis latine ſenex. Geronticus Senilis. Gerantia diminutiuum vetulus: quem latini Senectonem Seniculumq̃ dixere. Geronticos aduerbium ſeniliter.

¶ Gero geris geſſi geſtum ꝓprie ſignificat porto. Virgilius. Bella manu letumq̃ gero. Interdum gerere eſt habere. Idem libro ſecũdo. Et nos aliquod nomenq̃ decuſq̃ geſſimus. Interdum facere. Idem libro nono. Nec tecum talia geſſi magnanimum æneam & phama extrema ſecutus. Interdum adminiſtrare. Cicero in Catone. Qui ampliſſimum magiſtratum gerunt. Hinc dicuntur geſta & geſtæ res. Cum accuſatiuo reciproco ſignificat viuere. Ambroſius in Lucam. Si quis ſecundum chriſti pręcepta ſe geſſerit: iam nõ lectus doloris eſt. ſed quietis Huius compoſita ſunt Aggero Congero Digero. De quibus locis ſuis. Egero extra porto. Lactantius libro primo. Qui fimum ſtabulo q̃ qui vitia de corde egerit. Columella libro ſecundo. Auium primũ habetur ſtercus qđ ex columbariis egeritur. Vnde quandoq̃ pro euomo vel ventrem exonero ponit. ingero. Vide alibi. Oggero intendo ſeu inicio: & qđ vernacula lingua dicitur tener adoſſo. Plautus in Tru. Quando intro aduenimus vnus eorum aliquis oculũ amicæ vſq; oggerit dum illi agant. Pro gero, vltra ſeu foras gero. Columella libro pri. Ideo q̃ periti ruſtici quicquid ouilibus ſtabuliſq̃ conuer

ſum progeſſerunt ſuperpoſitis virgis tegunt: nec arceſcere ſolis incurſu patiuntur. Regero retro porto reduco. Plynius. Et q̄uis aſſidua cōuerſione immenſę celeritatis attollantur: quoniam hauſtū omnem lucis aduerſa illo regerat vnde acceperit. Hinc Regeſtum. Columella libro quinto. Vt ſit inferior tenera ſubiacens terra quæ non arceat nec duricia ſua repellat nouas irrepentis radiculas. Iſtud quidē contingere poteſt etiam ſi ager bipalio moueatur et deprimantur ſcrobis in regeſto quod eſt fermentatū plus dipondio ſemiſſe. Regerere eſt euomere. Apuleius. Nam & regeſta crapula veſtem inquinauerat. Suggero ſubminiſtro ſ cor pono ſeu ſupporrigo. Auguſtin⁹ libro primo ciuitatis dei. Nam cū ei ſcriba ſuggeſiſſet quid de ſignis deorum quę multa capta fuerant fieri iuberet: continentiam ſuam iocando condiuit. Hiero. ad Paulinū. Quicquid aliis exercitatio & quotidiana in lege meditatio tribuere ſolet: illis ſpiritus ſanct⁹ hoc ſuggerebat. Hinc ſuggeſtus. Sunt & alia compoſita: vt belliger armiger moriger & multa huiuſmodi quæ omnia habent penultimam correptam.

¶ Gerulus penultima correpta. Portator: qui fert aliquod onus & pro baiulo accipitur. Baiulum ēm dicimus qui mercedis gratia onera ferre conſueuit. Suetonius in Caligula. Ex gerulor⁹ diurnis quæſtibus pars octaua exigebatur. Hinc nugigerulus nugarum apportator.

¶ Gerundium nomen participiale appellatur. Caret numeris & perſonis & ſub vna voce actiuam & paſſiuam ſignificationem gerit. Vnde a gerenda duplici ſignificatione quidam gerundia dicta eſſe exiſtimant. A parte poſt ſeruat conſtructionem ſui verbi & habet quattuor caſus: genitiuum: datiuum: occuſatiuum: & ablatiuum. Genitiuus iungitur nominibus ſubſtantiuis in vtraq; ſignificatione: vt habeo voluntatem docendi te bonos mores. Virgili⁹ Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi. In paſſiua: vt habeo voluntatem docendi rhetoricam a præceptore. Datiuus iungitur adiectiuis nominibus in vtraq; ſignificatione: vt ſum aptus diſcendo rhetoricam. Et ſum aptus docendo rhetoricam a pręceptore. Inuenitur ſoluendo non ſum: qđ nū q̄ patitur ſecum ſubſtātiuum & regit poſt ſe datiuū: licet non ſemper apponatur. Cicero Lentulo. Ciuitatum principes ad me detulerunt ſumptus decerni legatis nimis magnos cum ſoluendo ciuitates non eſſent. Interdum alium caſum. Quintilianus. Maximi tum virorum & quibus artis ſuæ ſoluendo nō ſit humanitas. Accuſatiuus iungitur verbis ſignificantibus motum ad locum: vt vado ad legendum Virgilium. Et in ſignificatione paſſiua. Saluſtius. Cum ipſe ad imperandum aſſidue vocaretur: id eſt vt ei imperaretur. Item cum verbis ſignificantib⁹ permanentiam: vt maneo hic ad legendum. Sum paratus ad audiendum: & ſum idoneus ad intelligēdum. Ablatiuus tribus modis accipitur. Primo ſine regimine: vt legendo diſco: & currendo cecidi. Et ponitur actiue & paſſiue. Virg. Actiue. Cantādo tu illum. Paſſiue. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Idem. Alitur vitium creſcitq; tegendo: id eſt dum incantatur & dum tegitur. Secundo cum prępoſitione ide: ex: a: ab: cum: vel in. Cice. Ex quo ardeſcit ſiue amor ſiue amicicia. Vtrumq; enim dictum ab amando. Idem. In defendendo maior labor eſt q̄ in accuſando. Quintilianus. Cū præcipere de apte loquendo cœperimus. Tertio cum verbis ſignificantibus motum de loco: vt venio ab arando: redeo a ſpectādo. Licet magis vſurpemus ab aratione: & a ſpectaculo. Quo autem gerūdiuum a participio differat. Vide in dictione Participium.

¶ Geryon nomen regis hiſpani quem hercules interfecit Quod nomen etiam Geryones one. & Geriones is. & Geryoneus ſecundum Priſcianum declinari poteſt. Hinc Geryonaceus a. um. Plau. Qui mihi intromiſiſti in ædibus quingentos coquos cū ſenis manibus genere Geryonaceo. Ariſtophanes βουλει διαμαχεσθαι γηρυονη τετρασωτιλω σουιδασ αυτιτου τετρακεφηλω ογαρ γηρυοφησ τρικεφαλοσ ωγ ωολην αγωνα ωαρεσχεωηρακλει.

¶ Germen dicitur quod ex arborum oculis naſcit ſurculus prægnans a generando dicitur generationis principium.

¶ Germino germinas pe. cor. pullulo: & germen emitto. Cuius compoſita ſunt. Cōgermino quod eſt coaleſco ſocio coniungo. Varro libro tertio rerum huma. Poſtea cum his vnam remp. coniuncti ac cō germinati tenuere. Egermino extra germino. Columella libro quinto. Nam plurimum intereſt non eſſe longum ſarmentum quod iſeratur & rurſus pluris oculos quibus egerminet ineſſe. Progermino vltra germinando eo. Idem in eodem. Vt & radices deorſum agat: nec ex ppinquo negligenter in ſumma terra refecta pgerminet.

¶ Germinaſco germinaſcis & eius compoſitum cō germinaſco: ſignificant coaleſco coniungor. Qua drigarius. Facite exempla eorum: vt cum illis congerminaſcere ſciatur.

¶ Germani quaſi ex eadem ſtirpe geniti. Differtq; germanus a fratre: q; ille de eadem genitrice ſit natus non vt multi dicunt de eodem germine natus: quos Varro tantum fratres vocat. Hoc tamen confundit vſus. Inuenitur enim germanus eſſe a parte patris: & frater qui ex ſolo patre vel ex ſola matre natus ſit. Fœmininum huius nominis eſt germana. Virgilius. Inueni germana viam: gratare ſorori.

¶ Germania regio: quę a Gallis Rhenis ac pannoniis Rheno & Danubio fluminib⁹ a: Sarmatis Daciſq; metu mutuo ac mōtibus ſeparatur. Hinc Germanici et Germanicani: quæ inter ſe differunt: ſicut hiſpanienſes ab hiſpanis ſeparantur ſicilienſes a ſiculis. Nam germanicani dicuntur milites Romani in germania militantes. Germanici qui ex germania ſunt. Suetonius in Tyberio. Flagitabāt ambo exercitus multa extra ordinem ante omnia vt equarentur ſtipendio prętoriani germanicanis. Idem infra. Neq; enim deteriores eſſe: aut hiſpanienſi exercitu qui Galbam aut Germanicano qui vitellium feciſſent. Germanici etiam dicti ſunt quidam imperatores a deuictis germanis. Dicuntur & Germani ipſi indigenæ: vt Strabo libro ſeptimo teſteſtatur perinde ac fratres: quoniam & proceritate corporum & colore flauo & forma & moribus & viuendi ritib⁹ pares exiſtimātur. Hi antea teutones appellabātur a Teutone eorum deo quem terra ortum exiſtimabant. Poſtea alemani dicti ab hmōi dei filio Manio. Alii alemānos ad lemānū lacū natos volūt

Ge.

G .

¶ Gergonia oppidum in altiſſimo mõte in regiõe Auernorum. Cuius meminit Suetonius in Cęſare.
¶ Geruſia in græcis vrbibus vocabant conuentũ ſenum vt apud nos ſenatum & ſenatulum ab ętatis vocabulo. Plynius libro trigeſimoquinto. Sic extruxere domum regiam atali trallibus item fardib⁹ crœſi: quam geruſiam fecere. Victruuius. Crœſi domus quam ſardiani ciuibus ad requieſcẽdum ętatis ocio ſenioꝝ collegio Geruſiam dedicauerunt. Var. Senaculum vocatum vbi Senatus aut vbi ſeniores conſiſterent dictum geruſia.
¶ Geſto geſtas ſæpe vel quaſi continue gero. Hieronym⁹ ad Helio. Hic eſt ille operarii & quæſtuariæ filius: hic qui matris geſtatus ſinu hominem de⁹ fugit in ægyptum.
¶ Geſtito geſtitas penultima correpta: frequentatiuum. Plautus in Cur. Rogita vnde iſtunc habeat anilum pater iſtum meus geſtitauit.
¶ Gæſta acta. Vide in dictione acta.
¶ Geſtus geſtus eſt id quo indicatur quid geratur.
¶ Geſtus geſta geſtum participiũ a gero.
¶ Geſtuoſus geſtuoſa geſtuoſum quod eſt plenum actibus lętitię.
¶ Geſtamen quicquid geritur: vt veſtes arma ſceptrum. Virg. lib. iii. Aere cauo clypeum magni geſtamen abantis Poſtibus aduerſis figo. i. qđ geri ſolebat a magno abante.
¶ Geſtatoriũ appellatur lectica ſella ſiue carruca & omne id in quo geſtamur. Hiero. li. ii. macha. In geſtatorio torquebatur Antiochus vt de corpore impii vermes ſcaturirent. Suetonius de Claudio. Solitus etiam in geſtatorio ludere. Dicimus etiam geſtatorius geſtatoria geſtatorium: vt ſella geſtatoria Suetonius in Nerone. Interdiu quoq; clam geſtatoria ſella delatus in theatrum.
¶ Geſtio geſtis geſtiui vel geſtii proprie ſignificat geſtus indicantes animi affectus corpore facio. Ex motu enim corporis geſtus fiunt. Quod Cicero libro ſecundo ad herennĩ docet cum ait. Motus corporis eſt & vultus moderatio quædam quæ probabiliora reddit ea quæ pronunciantur. Cum ergo geſtus ſint quidã motus corporis dextra pedeve deſignati aut capitis ictu & hmõi. ꝓfecto Geſtire geſt⁹ facere. Geſtimus autẽ quãdoq; lætitiæ ſeu voluptatis nimię cauſa: vt in hymno. Enixa eſt puerpera quem Gabriel prædixerat: quẽ matris aluo geſtiẽs clauſus Ioannes ſenſerat. Ci. li. i. offi. Aut voluptate nimia geſtiunt quorum omniũ vultus voces motus ſtatuſq; mutantur. Aliquando etiam mœſtitiæ cauſa: vt apud eundem lib. ii. ad heren. Sin vtemur amplificatione per conqueſtionem fœmineo plangore & capitis ictu nonnunq̃ ſedato & inconſtanti geſtu mœſto & conturbato vti oportebit. Interdũ etiam quis geſtit nõ præ lętitia: neq; præ mœrore: ſed prę cõcupiſcentia. Plau. in am. Geſtiunt pugni id eſt geſtus faciunt ſiue mouentur. Quod autem Do. in Ter. dicit non eſſe Geſtire qđ lætũ eſſe: verę dicit: quia cũ prius dixiſſet quid eſt q; lætus ſis? ſequitur. Quid eſt q; ſic geſtis? Cherea enim geſt⁹ turpis amoris quoſdã ſignificabat. Sic Plyni⁹ libro octauo lætitiam a geſtu diſiũxit cum de panthera loqueretur his verbis: vt cauſam doloris intellexit: ſimul q; ſalutis ſuæ mercedem exemit catulos: eaq; cum his proſequente vſq; extra ſolitudines deductus: lętaq; atq; geſtiente vt facile appareret gratiam refer re. Similiter Cicero li. ii. de fi. bonorum. Quorum alter lætitia geſtiat: alter dolore crucietur. Significat etiam quãdoq; Geſtire deſiderare: ſiue vehemẽter cupere: ſed ſemper cum geſtu aliquo: vt apud Terẽ. in phor. Ego illi ſuccenſeã? ipſum geſtio mihi dari in conſpectum nunc ſua: vt ſciat culpa lenẽ patrem illum factum eſſe acerrimum. Quãdoq; etiã lætari ſiue delectari: ſed tamen cum geſtu. Perſius. Non hic qui in crepidas graioꝝ ludere geſtit. Aug. libro ſecundo conf. Vbi me pater in balneis vidit pubeſcentem quaſi iam ex hoc in nepotes geſtiret gaudens matri indicauit. Per tranſlationem Ci. locutus eſt Marcello. Parietes mediuſfidius: vt mihi videtur huius curiæ gratias agere geſtiũt: id eſt quaſi geſtu vidẽtur mihi parietes gratias agere. Et hoc vt Cæſari gratularetur. Huius compoſitum eſt Prægeſtio quod eſt valde geſtio: vt exponit Priſcian⁹. Hor. libro primo car. Ludere cũ vitulis ſalicto prægeſtientis.
¶ Geſticulor aris. geſtum facio. Columella in pręf. Nec minus corporum geſticulationẽ ſcrupuloſiſſime requirant ſaltationis ac muſicæ ſtudioſi.
¶ Geſticularius a. um. qđ ad faciẽtem actus lętitiæ pertinet.
¶ Geſa haſta: vide in dictione Cæſa.
¶ Geſſus fluuius apud Iones.
¶ Geſſuri pe. pro. regio in aſia.
¶ Geſſemeni penul. correpta. villa pinguiſſima interpretatur.
¶ Geſſen. locus ęgypti in quo habitauit Iacob.
¶ Geth allophylorum ciuitas fuit. Hæc nũc appellatur zaph.
¶ Gethæ populi in ſcythia europęa. Quidam Gethas dacos appellant: vt Apianus. Strabo arbitrat eos eſſe gethas qui ad pontum in orientem ſpectãt. Helius Spartianus Gethas dici Gothos. De his Ouid. li. de ponto. Nulla getis toto gens eſt truculẽtior orbe. Huius noĩs nominatiuus ſingularis eſt getha vel gethes.
¶ Giarus pe. cor. Inſula parua ex cycladib⁹ circuitu. xii. milium paſſum ad quam noxii damnabãtur Iuuinalis pluraliter dixit. Aude aliq̃d breuibus giaris & carcere dignum: vt alias etiam notaret.
¶ Gibber & Gibboſus & Gibberoſus: qui Gibbũ id eſt tumorem in dorſo habet q̃uis & pro alio quocunq; tumore ſolido ponatur. Iuuenalis. Attritus galea mediiſq; in naribus inges gibbus & acre malum ſemper ſtillantis ocelli. Gibbus & Gibba ipſe tumor. Plynius Gallinarum genus gibbarum vocat. Ipſe quoq; gibbus nominatur gibber. Iuuenalis. Attritus gibbere naſus. Iulius firmicus tradit naſci gibberoſos: qui in ſeptima parte arietis habuerint horoſcopum. Cor. Celſus tamen docet ſtrumam extantiam quãdam in tergo. Gibbum vero in pectore.
¶ Gigas gigantis vir altiſſimæ ſtaturę & terræ filius a poetis fingitur. cum nihil aliud gigãtes fuiſſe credẽdum ſit q̃ hominum quandam impiam gentem deos negantem: & ideo creditam deos e cæleſti ſede pellere voluiſſe. Hinc giganteus a. um. nomen poſſeſſiuum. Ioſephus vero li. i. an. dicit gigantes fuiſſe ex dæmonibus incubis ꝓgenitos. Idem Aug. lib. xvi. de ci. dei. & Euſebius de p̃para. li. vii.
¶ Gigantomachía: gigantum pugna.
¶ Gigeria: Vide in dictione Gingeria.

¶ Gigno nis. genui vel gignui: fecundutu. Diom. genitū ſignificat Genero Lact. li. iiii. Hac conditione gignimur. Huius compoſitum eſt Ingigno: qđ eſt intus gigno. Columella libro quarto. Tanq̄ naturali & ingenita ſterilitate laborātibus. Hinc ignis dictus eſt q̄ in eo nihil gignatur & prægnans quæ iam occupata eſt in generando quod conceperit. & benignus nomē cōpoſitum ex bono & gignendo.

¶ Gilo nomē ciuitatis: a qua Gilonitæ penultima producta homines in ea habitantes dicuntur. Eſt & nomen viri. Iuuenalis. Vnciolam proculeius habet ſed gilo deuncem.

¶ Giluus color medius inter album & rufum. color Mellinus.

¶ Gindes fluuius qui per dardanos fluens ingreditur tygrim.

¶ Gingiuę pe. p. in quibus dentes ſunt a gignēdis dentibus. Lanctantius libro de opi. Dentes autem ipſos ne magis horrori q̄ ornamento eſſent gingiuis mollibus quæ a gingendis dentibus nominantur: ac deinde labiorū tegminibus honeſtauit. Iuue. Frangendus miſero gingiua panis inermi. Huiꝰ diminutiuū eſt Gingiuula. Apul. Complanatorē tumidę gingiuulæ.

¶ Gingrio is. gingrii gingritum. Eſt autem gingrire anſerum vocis proprium. Vnde genus quoddā tibiarum exiguarum a voce anſerū: Gingriuę dicūtur. A quibus Gingritor tibicen.

¶ Gingeria ex multis obſoniis decerpta appellantur. Quidam tamen Gigeria ſine n ſcribunt. Eſſe q̄ Gallinarum inteſtina & quæ cum his coquebantur. Lucilliꝰ. Gigeria ſunt ſine hallio lus veſcamur alacriter.

¶ Gion fluuius qui apud ægyptios nilus vocatur. In paradiſo ortens vniuerſam circuit æthiopiam. Ioſephus. Gion quoq̄ per ægyptū fluens oſtendit eum qui nobis ab oriente redditur quem græci appellant nilum. Significatq̄ hoc nomen terrę hiatū Quo noie etiam vocatus eſt mons in iudæa: apud quem Salomon in regem vnctus fuit.

¶ Girgillus inſtrumentum quo fili reuoluuntur.

¶ Girtin mons apud Garamantas in quo naſci gēmas vetuſtas teſtata eſt.

¶ Glaber a. um. qđ eſt lęue & ſine pilis Plau. inaul. Tuiſtum gallum ſi ſapis glabriorem reddes mihi q̄ volulius. ludius. Nonius de doctorum indagine. Legitur q̄ ludis præſulis pueri eſſent glabri ac depiles propter ætatem quos antiqui ludios appellabant. Auguſti. lib. vi. de ciui. dei. A quibus autem ſpernentur glabros: aut male barbatos videremus. Huius diminutiuum eſt Glabellus. Glabra etiam ſiue glabella vocatur interſtitium ſupercilia ſupra naſum diſterminans: quia ſine pilis eſſe conſueuit. Martianus capella lib. i. Quarum vna deoſculata philologię frōtem illic vbi pubem cilioꝝ diſcriminat glabellæ medietas.

¶ Glabriones idem quod glabri. Et apud romanos erat glabrionum familia. Ex qua Acillius glabrio vir romanus fuit.

¶ Glabreta a Columella dicuntur loca quæ nihil ferunt. Hæc græci phalacras quaſi calueta appellant quæ ſatis fruticibuſq̄ nuda ſunt.

¶ Glabreſco glaber fio. ppriē Glabreſcere eſt ſine pilis aut capillis aut plumis fieri: quod euenit nonnunq̄ morbo aliquo. Tranſfertur etiam quandoq̄ ad herbas. Col. li. ii. Nam dum a pecudibus legumi naproculcantur: herbæ etiam vngulis atteruntur. Atq̄ ita glabreſcit: & fit idonea ſeminibꝰ area. id eſt fit glabra mundaq̄.

¶ Glacies aquā congelata a gelu: quaſi gelacies.

¶ Glaciari eſt in glaciē conuerti. Plyn. Flore eius aquam glaciari Pythagoras tradit.

¶ Glacitare ꝓprium eſt vocis anſerum. Oui. Cacabat hinc perdix hinc glacitat inprobus anſer.

¶ Gladius: enſis a clade dici videtur: quia ad cladē ſit inuentus. Dicitur & gladiū neutro genere: vt docet Var. Hinc digladior aris. de quo alibi. Eſt & gladius genus piſcis marini.

¶ Gladiolus paruus gladius. Quo noie etiā dicta eſt herba quædam quod ſit foliis gladii ſimilis. Flores habet purpureos.

¶ Gladiatores: dimicatores dicuntur. Ci. lib. iii. ad heren. Tanq̄ gladiator habuerit. Inter gladiatores ſpecialiter ſunt rætiarii qui aduerſus mirmilonem pugnabant dicti a ræte quod ſub ſcuto gerebant vt mirmilonem inuoluerēt. Mirmillones dicebantur gladiatores qui genere quodam gallicæ armaturæ vtebant: quod mirmilonium dicebatur. Vnde Gallia ante non mirmilliones vocabantur in quorū galeis piſcis effigies erat. Solebant autem retiarii aduerſus mirmillionem pugnantes hæc verba cātare. Non te peto piſcem peto: quid me fugis galle.

¶ Gladiatura æ. ars ipſa gladiatorum.

¶ Gladiatorius a. um. quod ad gladios pertinet. Vnde ſpectacula gladiatoria. Cyprianus ad donatum. Paratur gladiatorius ludus: vt libidinem crudelium luminum ſanguis oblectet. Sal. Item ex ſenatus conſilio decreuere: vt gladiatoriæ familiæ capuam & inter cætera municipia diſtribuerentur. De gladiatorum origine ac cauſa. Iulius Capitoliꝰ habet hoc pacto. Multi dicunt apud veteres hāc deuotionem contra hoſtes factam: vt ciuium ſanguine litato ſpecie pugnarum fortunam ſatiarent. Alii hoc litteris tradunt: quod veriſimilius credo. Iuuenes ad bellum romanos debuiſſe pugnas videre & vulnera & ferrum & nudos inter ſe coeūtes ne in bello armatos hoſtes timerent: aut vulnera & ſanguinem perhorreſcerent. Hinc mos tractus videtur vt imperatores ad bellum proficiſcētes munus darēt gladiatorium.

¶ Glaneus nomen proprium viri Chii qui primus oim ferri cōpactionē fertur excogitaſſe.

¶ Glaphyrus pe. p. feſtiuus: iucundus: ornatus: politus: concauus: ſculptus: famoſus: aſtutus.

¶ Glans glandis & Glandis glandis dicipoteſt p fructu arboris quercus & aliarum arborum glandiferarum. Plynius libro decimoſexto. Dulciſſima eſt omnium glans phagi. Virg. Nec de concuſſa tātum pluit ilice glandis. Sed quia ex his homines quondam viuebant: glandis appellatione: vt Vlpianus ſentit: oēs fructus cōtinentur. Hinc Glans plumbum: quod eſt in modum glandis formatum Sal. in Iug. Pars eminus glande: vt lapidibus pugnare. Item glans pars ſumma colis dicitur quæ p petuo tegitur oculo ſimilis. Præputium enim pellis eſt qua glans tegitur. Coles ipſe penis a quo Colei pendent. Rurſus Glandes ſeu Glandulæ eſt morbꝰ faucium ob quandam Glandis ſimilitudinem. Ibi eſſe eſt caro glāduloſa: quæ ab antiquis boni ſaporis putabatur. Mar. Partitur apri glandulas palę

Gl

ſtritis. Apiū. Interpones pulpas pulli glandulas edonas. Hinc illa pars ſuis laudatiſſima: Glādium dictum eſt. Solēt aūt hæ glādulæ intumeſcere adeò vt hoīem graui morbo infeſtent. Hunc morbū etiā Tonſillas dicunt. Ply. li. xxxvii. de Electro. Pado vero annexa fabula euidente cauſa. Hodieq; tranſpadanorum agreſtibus maxime decoris cauſa: ſed et medicinæ quoniā tonſillis creditur reſiſtere & fauciū vitiis. Idem lib. xi. Tonſillę in homine in ſuecium vitiis. Idem lib. xi. Tonſillę in homine in ſue glandulę quę inter eas vuę nomine vltimo dependet palato. ❡ Glans fiunt Glandeus a. um. Glandulóſus a. um. Glandifer Glandula diminutiuum. Iuglans: & diiugulans. Glandatio.

❡ Glandatio glandium. collectio & paſtrio ſuum ex glandibus.

❡ Glandium pars quædam inteſtinorum eſt: vt inquit Priſ. Alii volunt eſſe partem Apri iuxta ceruicem: vel ipſam ceruicem. In hac enim glandulę poſitę ſunt. Plau. in cap. Pertrūcauit tribus tergorib⁹ glandia. Inde Caro glandionica. Idem in Mene. Glandionicam ſuillam: lardum pernam. Eſſe autē ſuis hanc peculiarem laudem oſtendit Col. qui porcum laudat qui eſt amplę & glandulóſę ceruicis. Dicuntur etiam glandulę de homine. Celſus libro. iiii. Item q; arterię quas parotidas vocant ſurſum pcedentes vltra aures feruntur & in ipſis ceruicibus glādulę poſitę ſunt.

❡ Glarea pe. cor. terra fabuloſa q̄ in fluuioꝝ ripis: vel maris littorib⁹ reperīt. Hiero. In terra aurū q̄rit & de fluuioꝝ alueis ſplendens pfertur glarea. Luc. Aut impulſa leui turbatur glarea vena. Huius diminutiuū eſt Glariola cum accentu in antepenultima Plau. Glareolam manu effundens.

❡ Glareoſus a. um. quod eſt plenum glarea. Ply. li. xxvi. Silaris naſcitur glareoſis & perennibus riuis cubitalis apii ſimilitudine.

❡ Glaſtum herba ſimilis plantagini: qua britanni ſe inficiunt: vt auctor eſt Cæſar: quo horridiori ſint aſpectu in pugna. Efficit em̄ cæruleum colorem.

❡ Glaux græce γλαυξ auis nocturna a qua glauc⁹ color.

❡ Glaucus color vti Placidus grāmaticus docet interdum ponīt p viridi. Eſt em̄ qui admiſtum habet vtrorí alborē. Vnde Virg. Glaucas ſalices & oliuas dixit. Item in hominib⁹ & equis glauci oculi p ſplēdidis dicuntur. Hunc colorem quidam Cæſium vocant. Legimus nōnunq̄ & maris colorem glaucum ſed tunc q̄n caneſcit fluctibus. Vnde Glaucus deus marinus ſenior fingīt ex piſcatore cōuerſus in deū gramine guſtato. Fuit & alius Glaucus qui primus ferri conſolidaturam inuenit. Alius Hippolyti filiꝰ a quo Iones nati ſūt reges. Multiq; hoc nomine ſūt vocati. Et Glaucus nomen piſcis eſt.

❡ Glaucū herbæ genus ſylueſtris & erraticæ ruma grum vocatur. Alii paralaion dicūt. Naſcīt in affluctu maris: aut nitroſo loco inde nomen aſſumpſit. Nā Glaucus cęruleum ſignificat qui color eſt maris

❡ Glaucinū græce dicitur oleum muſtū hoc eſt expreſſum anteq̄ oliuæ premant. Nā γλαυκος græce latine muſtum.

❡ Glaucoma atis. Glaucomatū ati. & Glaucoma. mę. vitium humoris eius qui criſtallinus appellatur in colorem glaucū mutantis in oculo. Plau. in Mili. Glaucomam ad oculos obiiciemus. Serenus. Si vero horrendum ducent glaucomata plūbum: ſpiritus alterius pdeſt qui grana cymini Pallentis mādens viſus exhalat in ipſos. Hypoclyſis vero ſiue quod idē eſt Hypochymata quæ nos ſuffiones vocamus oculoꝝ fit ex humore inter corneā & criſtallinam partem concreto. Interdumq; hæc oculi potentiæ qua cernitur ſe opponit.

Glaucopis pe. cor. idis habēs oculos cæſios. Quo noſe dicta eſt pallas quæ a latinis dicīt Cæſia. Diodo. ſcribit aerem noſatum eſſe pallada. & ideo dici glaucopin quoniam aer glauci: hoc eſt viridis ſit aſpectus.

❡ Gleſſaria inſula in oceano germanico quæ Solino teſte cryſtallum dat ſuccinum.

❡ Gleba cæſpes terræ dicta q; ſit quaſi globus. Huius diminutiuū eſt Glebula. Col. li. i. Eadem cuenti lata mūdiora ſunt lapilliſq; carent & glebulis quas per trituram fereterrena emittit area.

❡ Glis gliſſis generis fœminini terra argylloſa. Glis glitis etiam generis fœm. Carduus dicīt Glis gliris generis maſculini: animal muri ſimile nutritur in arborib⁹. Mar. Somniculoſos ille porrigit glires. Idem. Tota mihi dormīt hyems & pinguior illo tempore ſum quo me nil niſi ſomnus alit. Hinc Glirarium pro loco in quo nutriuntur glires. Var. Glirarium diſſimili ratiōe habetur: q; nō aqua: ſed maceria locus ſepitur.

❡ Gliſco creſco. Li. li. vi. Gliſcente indies ſeditione. Item pinguēſco. Columella lib. ii. Prius tamen q̄ exilem terram iteremus ſtercorare conueniet. Nā eo quaſi pabulo gliſcit. Idem lib. viii. Paleis quę pene omnibus regionibus abundant etiam gliſcit: ſi licet aſinus. Item ardeo cupio: vt in hymno. Nam gliſcit animus promere cantibus victorum genus optimum. Huius compoſitum eſt Pergliſco. Columella libro octauo. Quæ prima lūa ſaginari cœpta vigeſima pergliſcit.

❡ Globus & Globū vtroq; modo dicitur pro corpore ſolido vndiq; rotundo quem græci Sphærā appellant. Vir. Lucentēq; globū. Ponitur q̄nq; pro multitudine hominū: ſiue aliorum aīalium: aut alterius cuiuſq; rei ſimilis collecta & quaſi conglobata Sal. Alii fiducia gnaritatis locorum ocultam fugā ſparſi: alii globis eruptionē tentauerunt. Sciēdum q; ſi globus ex filo aut alia ſimili re factus ſit Glomus dicitur. A Globus fit globoſus a. um. pro rotundo ſpiſſatoq;.

❡ Globo globas. aceruo aduno: a quo conglobo: de quo ſupra.

❡ Glocido as. pe. cor. proprium eſt vocis gallinarum cum ouis incubiturę ſunt. Quod fit crebris ſingultibus interiecta voce acuta.

❡ Glocio is. idē q̄d glocido. Col. li. ix. Obſeruare debet cuſtos dum edant oua vt ea q̄ nata ſunt recolligent: notenturq; quoquęq; die ſint edita: & q̄ recētiſſima ſupponant glocientibus.

❡ Glom⁹ mi. & glom⁹ eris. eſt glob⁹ ex filo factus.

❡ Glomero as. pe. cor. Implico & globi ſpeciē format: ſiue filum induco. Per tranſlationē glomerare ſumīt p cōgregare accumulare. Vir. Et fœdam glomerant tēpeſtatē imbribus atris collectę ex alto nubes. Hinc fit cōpoſitū. Agglomero: quod eſt applico adiungo. Virg. Et late ri agglomerant noſtro.

❡ Gloria eſt frequēs de aliquo fama cū laude. Quīt il. Conſentiēs laus bonorum gloria appellat. Hāc Augu. dixit eſſe iudicium hominū bene de hoibus

opinātium. Eſt tñ inanis gloria vitiorum plerunq; laudatrix quæ diffimilq; ſit popularis fama ex honeſtatis ſimulatione puenies. Ci. li. offi. Vix inuenitur qui laboribus ſuſceptis: periculiſq; aditis non quaſi mercedem rerū geſtarū deſyderet gloriā. Inter gloriam & claritatem hoc intereſt: vt inquit Sene. li. xviii. epiſtolarū moralium. q; glia multorum iudiciis conſtat claritas bonoꝝ.

¶ Gloriola diminutiuū eſt. Ci. Luceio. Illa nos cupiditas incendit q; alacres aio ſumus vt cæteri viuentibus nobis ex libris tuis nos cognoſcāt & noſmet ipſi gloria noſtra perfruamur.

¶ Glorioſus gloria plenꝰ: vt glorioſus homo: glorioſus dies: glorioſus triumphus. Cuius cōtrarium eſt Inglorius: qui nulla laude aut gloria dignus eſt: & veluti ignobilis. Virg. li. iiii. Ge. Ille horridus alter Deſidia latāq; trahens inglorꝰ aluum. Interdū tamē Glorioſus affectionē ſignificat & in malū: vt glorioſus dicatur qui ſe inaniter iactat: vel alterius inani laudatione effertur & laudari quærit: vt miles glorioſus apud Ter.

¶ Glorior aris. cōſtruitur modo cū p̄poſitione de. Lactan. de ira. Apollodorus q dē vt de ciui & populari ſua gloriatur. Mō ſine p̄poſitione.

¶ Gloriabundus qui abunde gloriatur.

Glos appellat mariti ſoror: atq; idem fratris vxor

¶ Gloſſa æ. per duplex ſſ. latine lingua dicit. Vnde Gloſſæ & gloſſaria pro interpretationibus ponunt q; vice linguę: hoc eſt vice doctoris fūgant. Quit. Gloſſæ ſunt ſecretioris linguæ expoſitiones.

¶ Gloſſemata ſignificat vocem minus vſitatam.

¶ Gloſſematici: qui gloſſas conficiunt.

¶ Glubo is. corticem detraho. Vnde & pecus glubi dī cum pellis detrahit. Cato de re ruſ. Salictum ſuo tēpore cędito: glubito: atq; alligato: librū conſeruato. Sue. de Tyber. Boni paſtoris eſſe tondere pecus non deglubere.

¶ Gluma folliculus grani frumentarii: a glubendo q; eo folliculo deglubatur granum: hoc eſt decorticetur. Auctor Var. li. i. de re ruſ.

¶ Glucidatū: ſuaue & iucundū a græco γλυκυ: qđ dulce ſignificat.

¶ Glutio is. iui. itū. deuoro. Iuue. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus Induperatorem. Hinc fit deglutio.

¶ Gluto guloſus. Ambr. Sic amat diabolus filios ſuos vt p̄dat: ſicut amat gluto porcellū vt comedat

¶ Gluten. & glutinum pe. cor. colla dicitur græce. Aug. li. iiii. cō. Laudet te ex illis aīa mea deus creator oīm: ſed non infigatur in eis glutino amoris p ſenſus corporis. Hinc Glutinoſus ſa. um. Ply. Prioris laus vt recēs ſit & leuis: linguęq; glutinoſa. Col. In aſia myſiaq; denſa etiam glutinoſa terra maxime exuberat.

¶ Glutino as. pe. cor. cōiungo ferrumino. Ply. Vis bituminis quæ ſulphuris ſiſtit diſcutit attrahit glutinat. Idem. Quo genere ſiſtitur ſanguis: & vulnus glutinatur. Huius compoſita Agglutino. Aug. li. iiii. cō. Quia nō eſt vera amicicia niſi cū eam tu agglutinas inter hærentes tibi charitate diffuſa in cordibus noſtris. Conglutino. Ply. li. xxiii. Cortex vitiū & folia arida vulnerū ſanguinē ſiſtunt: ipſumq; vulnus conglutinant. Deglutino. a glutine libero. Idē li. xxv. Purgant vlcera oculorū: explentq; & ad cicatricem perducūt: palpebras deglutinant.

¶ Glutinamētum: cōpactio: cōiunctio. Ply. li. xiii. Deprędit & lentigo. ſ. chartę oculis: ſed meditis inſerta glutinamentis.

¶ Gluo is. gluſi. diſtringo valde ſtringo. Var. de re ruſ. Duricia eſt. n. ea q̄ nō ſolum ſtringit baccā: ſed etiam ramis gluit ac relinquit ad gelicidium.

¶ Gnarus: & Narus dī ſcius & peritꝰ. Gnaritas ſciētia. Sal. Nā p; alii fiducia gnaritatis locorū occulta fuga ſparſi: alii globis eruptionem tentauere. Horū cōtraria ſunt Ignarus & ignaritas. Gnare aduerbiū perite: & qñq; aperte. Apul. Qui Gnare id noſtris oculis cōtemplati ſumus. Vide in dictione Ignoro Antiqui Gnariter p gnare dixere a quo pgnariter: quod ſignificat audacter ſternue. Plau. Age iudica prognariter.

¶ Gnarauit Liuius poſuit: pro eo quod ē narrauit. & gnarauiſſe p narauiſſe.

¶ Gnoro as. ſcio. licet non ſit in vſu: ſed eius cōpoſita habentur Ignoto & Dignoro: de qbus alibi.

¶ Gnauus & Nauus. Induſtrius. De quibus in dictione Ignauia.

¶ Gnathos latie Gena maxilla ve dī aut bucca. In de apud Teren. Gnatho pataſitus.

¶ Gneus corporis inſigne eſt & prēnomēn.

¶ Gnidus ciuitas lyciæ q̄ duos portus habuit & in fronte inſulā quę ſtadia ſeptē ambitus cōplectebat Theatralis & alta aggeribus iūcta cōtinenti. E gnido viri memorabiles fuerunt. Eudoxus mathematicus Platonis ſodalis. & Agatharchides peripateticus hiſtoriæ conditor. & Theopōpus Iulio cæſari familiaris: & Arthemidorus eius filius. Et his antiquior Cteſias qui xerſem medicatus eſt: & res ſyriacas perſicaſq; conſcripſit.

¶ Gnoſis latine Cognitio: ſcientia notitia.

¶ Gnoſos vrbs cretæ in plano ſita: quæ alio noīe Cerathus: vt ſcribit Stra. appellata fuit a fluuio. Ea fuit Minois regia. Hinc Gnoſius a. um. & Gnoſidus a. ū. Suidas. κνωσιος ονομα κυριον και οτι απο λιτησαντο κνωσσου. κνωσσος γαρ πολις εν τη κρητη.

¶ Gnomones dicunt quattuor dētes: quibus equorum ætas dignoſcitur. Alii Gnomonem aliter accipiunt. Aug. in dialec. Si detracti loco addas Gnomonem q hemicycli ſpecie ponitur: plus tetragono maiori q̄ detraxeras reddidiſti. Herodot. vero ſic. Nā poluere & gnomonē. i. normā &. xii. diei partes a babylonis græci didicerunt.

¶ Gobius piſcis: qui & Gobio dicit. Iuue. Cum ſit tibi Gobio tantum in loculis. Martia. Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

¶ Gomor ppriē menſura vini eſt: vt interpretatur es Amb. in epiſtola ad Iuſtum.

¶ Gomorra & gomorrum vtroq; mō dicitur: ſicut Sodoma & ſodomū. Solinꝰ de ſitu Iudę. Ibiduo oppida. Vnū ſodomū: alterū gomorrū appellatū.

¶ Gonothœa dici poteſt ſemē fluens: vel ſeminis fluxus. Nā γονος ſemen: & ρυη fluxus. γονοῦ item filius dicitur quod patet per compoſita eius. Antigonus Chryſogonus.

¶ Gorgias nomen ppriū rhetoris celeberrimi: qui pulcherrimū librum de concordia Græcis tunc inter ſe diſſidentibus recitauit olympiæ. Fuit & aliꝰ Gorgias philoſophus Leontinus: qui auſus eſt in conuētu poſcere qua de re quiſq; vellet audire q de omni re quęcunq; in diſceptationē q̄ſtionemq; vo-

cãretur ſe copioſiſſime dicturum eſſe pfitebatur.
¶ Gorgones pe.cor.dictæ ſũt Phorci filiæ.ſ. Scylla Meduſa Stenio & Euryale: quæ Dorcades Inſulas in oceano æthiopico ſitas habitaſſe dñr contra heſperidũ hortos q̃ ab agilitate nomẽ habent ρορ ρογ erñ agile dicunt. Scribit Diodo. Fœminas fuiſſe in aphrica bellicoſas aduerſus quas Perſeus bellum geſſerit:& earũ reginã Meduſam debellauerit. ac interfecerit:ex cuius cruore vt eſt in fabulis mox natus eſt pegaſus alatus equus:inde ad heliconem bœotiæ motẽ euolãs & pede ſaxum feriens πηγη hoc eſt fontem aperuit a quo pegaſus eſt noiatus & ab eo fõs ipſe hippocrene ſiue pegaſeus ſiue caballinus dictus.a Gorgone eus.a.um. Ouid. Gorgoneas tetigiſſe domos. Suidas.τρεισ γηραικεσ αιτοσ ουτοι ειχον φοβερατα προσωπα ωστουσ ορωντασ θγησκειν και τιθρασο ποταμοσ η τοποσ λιβυησ εμθα αι γοργονες Διετριβον.
¶ Gotthia regio europę cõtermina dacię & norwegię:ex qua Cotthi ¡manes populi: qui olim italiam armis ſubegerunt.
¶ Grabatus pe.p.lectus exiguus in quo meridiari ſolent:dictus quaſi Carabatus: q̃ in eo capite recũbamus καραν.n.caput. βατον puiũ greci dicunt. Vnde & pro lecticis pauperum & mendicantiũ grabati accipi ſolent:vt eſt illud in euãgelio. Tolle grabatum tuum & ambula. Ci.li.ii.de diui. Diuerſa facit lectos & grabatos:ait enim.Cõcurſare omnium mortalium qui vbiq̃ ſunt non modo lectos verum etiam grabatos.
¶ Gracus nomen auis cornici ſimilis niſi q̃ minor eſt a voce quam facit vel a gerendo dicta q̃ iacta ſegetũ ſemina gerat: vel quia ex oliuetis cubitum ſe recipiens duas pedibus baccas:tertiã ore ferat. Seu etiam q̃ gregatim volitet:ſiue a gracilitate ꝓpter prauitatem. Eſt huic furãdi natura ex quo nõ nulli Monedulã eam appellauere a furandis monetis. Exprimit ſermonẽ humanũ & cauea emiſſus reuertitur. Huius diminutiuum eſt Graculus. Harum auiũ tria ſunt genera. Maiuſculę ſimiliores ſunt cornicibus niſi q̃ nigriores. Minimę & inter eas medię quibus roſtra & pedes rubent.
¶ Gracchus per duplex cc.& cum aſpiratione cognomen fuit familiæ romanę. Duo autem fuerunt Gracchi fratres Tiberius & Caius ambo eloquẽtes quorum eloquentiæ mater Cornelia multum contulit: verum & doctior et eloquentior fuit Caius q̃ erat minor natu:quo nemo plenior nemo vberior fuiſſe fertur. Grandis erat verbis:ſapiẽs ſententiis: genere toto grauis.
¶ Gracile adiectiuũ pe:cor. ſignificat quod eſt tenue ac corpore maciẽtum. Turpil. Noſti q̃ ſit gracili corpore. Quod & gracilens tis.dĩ & gracilentũ. Neuius. Vide gracilẽtis colorem. Interdum gracile ponitur ꝓ molli. Hora. Quis multa gracilis te puer in roſa. A gracilis ſit graciltas & gracilitudo.
¶ Gradus ſunt ex quibus ſcalæ conſtant:& quibus ad ædificioꝝ altiora conſcẽdĩt a Gradiendo dicti: q̃ per eos eatur. Vir. Aerea cui gradibus ſurgebant lumina. Gradus etiam gradientium pedum viciſſitudo eſt:vt apud eundem. Gradibuſq̃ ſonare compoſitis. Interdum gradus ſumitur pro ſtandi firmitatẽ. Ci.li.i.offi. Nec tumultuantes de gradu deiiciunt. Hinc gradum facere & gradum iacere dicimus vt ſi in arborẽ tectum ve ſcãdere velim ex ſaxo aut ſcãno:aliqua ve alia re gradũ facio. Ci. contra Rul. Hunc quaſi gradũ quẽdam atq̃ aditũ ad cætera iactũ intelligetis. ¡Gradus quoq̃ cognatiõis dicti ſũt ad ſimilitudinẽ ſcalarum locorũve declinium quos ita ingredimur vt a ꝓximo in ꝓximũ.i.in illum qui quaſi ex illa naſcitur veniamus. Quappter graduũ huiuſmodi alios ſuperioris ordinis eſſe Caius ſcribit:vt ſunt pater & mater qui ſunt in primo gradu. In ſecundo Auus & Auia. In tertio proauus & proauia. Alios inferioris:vt liberi. Alios ex tranuerſo ſiue latere vt fratres et ſorores liberiq̃ eorꝝ. A gradus fiunt Tardigradus a. um. pe.cor. qui tarde graditur. Vnde teſtitudinem tardigradã dicimus. Spiſſigradus pro frequenti graduum motu incedente. Plau. Spiſſigradiſſimos tardioresq̃ corbitæ ſint in tranquillo mari.
¶ Grador aris. quaſi per gradus eo:a quo regrador de quo alibi.
¶ Gradator a magno gradu. Plau. in pe. Viceretis curſu ceruas.& gradatorem gradu.
¶ Gradarii equi qui ſine ſuccuſſatiõe molliter incedunt. Lucil. lib. xiiii. Ipſe equus non formoſus gradarius optimus.
¶ Gradatio apud rhetores dĩ cũ ex prima ſentẽtia orit ſecunda:& ex ſecunda tertia: atq̃ ita deinceps.
¶ Gradatim aduerbium ſignificat per gradus & ordinate lenteq̃. Var. li.i. de re ruſ. Cito quidẽ inquit gradatim alium pręponens alio agrũ meliorẽ dicit eſſe in nouem diſcriminibus.
¶ Gradiuus pe.p a gradiendo:vel q̃ gradatim & per ordines in bellum itur. Vnde Mars gradiuus dictus eſt. Sunt tñ qui gradiuũ a gramine dictum putent:quia gramine ſit ortus. Vnde & graminea corona in re militari maxime eſt honorationis. Alia vibratiõe ꝓpter haſtas credo in bello vibratas:qñ κραδαινειν vibrare dicunt. Alii gradiuũ nõ latinũ nec græcum: ſed thrax vocabulũ eſſe & ſignificare bellicoſum & fortem dicunt.
¶ Gradior eris greſſus ſignificat vado. Lact. li. iiii. Claudis vero ac pedũ vitio afflictis non modo gradiendi:ſed etiã currendi dabat facultatem. Hui⁹ cõpoſita ſunt. Aggredior. Aĩgredior. Congredior. Digredior. Egredior:de quib⁹ alibi. Ingredior. Introgredior. Dicimuſq̃ ingredior forũ & in forum. Aliqñ ponit ꝓ ſimplici gradior incedo. Vir. lib. iii. Ge. Cõtinuo pecoris gñoſi pullus in aruis Alti⁹ ingredit. Ci. ad Atticũ. Si dormis expgiſcere: ſi ſtas ingredere:ſi ingrederis curre:ſi curris aduola. Interdum ingredi eſt ꝓuenire & ſeoſtendere. Plau. Nihil te pudet ſceleſte in cõſpectu ingredi. Ingredi in mulierem eſt mulieris ꝓſonam aſſumere. Hier. in pſal. interpretatione. Solet in theatris vnus homo frequenter diuerſas habere perſonas:nunc ingredit in mulierem:nũc in virũ:nunc in regem. Et qui in regem ꝓceſſerat rurſus in ſeruũ ꝓcedit. Interdum eſt quaſi incipe. Lactan. li. vi. Iuſtus ergo quoniã durum aſpumq̃ iter ingreſſus eſt. Introgredior. Virg. Poſtq̃ introgreſſi & corã data copia fandi. Progredior vltra ꝓcedo. Ci. in Læl. Id primum videamus ſi placet:quatenus amor in amicicia ꝓgredi debeat. Hinc ꝓgreſſus & ꝓgreſſio. Idem lib. i. Tuſ. Quierrantium ſtellarum motus ꝓgreſſiones inſtitutioneſq̃ notauit. Hinc ꝓgreſſus & ꝓgreſſio ꝓ ꝓceſſu. Aliquando antegradior. Plau. Extremũ itra carcerem ipſum ꝓgreditur parthenopeum. Prętergradior vl-

tra trâſco. Ci. Appio pul. Currens Lepta venit: nt
hiq; nũciauit te iã caſtra prætergreſſum eſſe. Apul.
Cũ ꝑ ſtabulũ prætergreſſus fuiſſem re cognita cœ-
pi retrocedere. Hier. Ponã & aliã expoſitionem ne
quid videar prætergreſſus. Regredior retro gradi-
or reuertor. Plau. in Aul. Illuc regredere ab oſtio.
Lactan. li. vi. Cũ ventũ fuerit ad extremũ vnũ iam
regredi nõ licet. Supergredior ſuperambulo ſupe-
ro vt eſt illud. Sed tu ſupergreſſa es vniuerſas. Sub
tergradior tranſgredior vltra gradior. D. Brutus.
Cice. Vt alpes tranſgrederer. Lact. lib. ii. Nemo tũc
milleſimũ annũ trãſgreſſus eſt. Tranſgreſſio apud
rhetores dicitur cũ ab ea ſententia quam propoſui-
mus cõuertim⁹ ſermonẽ ad aliquã perſonã aut rem
aut fortunã & tanq̃ præſentem appellamus vt hæc
mulier nuper fuit locuples & potens in amore atq;
delicijs neceſſariorũ: ornatus opibus abundabat:
magnus ancillarũ quæ ſequebantur comitatus ap-
pellabatur. Nunc contra ſubito & graui caſu affi&ta
vix mediocris ancillulę dignitatem retinet: o fortu
na q̃ vehemẽter te rerum varietas oblectat: & q̃ ma
gno odio eſt tibi beatæ vitæ perpetuus & conſtans
fructus.

¶ Graſſor aris. quaſi a gradior frequẽtatiuũ eſt. Fe
ſtus. Graſſari proprie dicũtur latrones vias obſidẽ
tes. Gradi ſiquidẽ ambulare eſt. Vnde tractũ graſſa
ri ab impetu gradiendi. Sed cũ quis graſſatur. i. cũ
impetu ſiue frequẽti gradu vadit in aliquẽ & bono
& malo animo graſſari poteſt. Ideo & in bonã & in
malam partẽ accipi poteſt. In bonam. Sal. in Iug.
Sed dux atq; imperator vitæ mortalitũ animus eſt
qui vbiq; ad gloriã vi graſſatur. i. cũ frequenti gra-
du vadit abunde potens pollenſq; & clarus eſt. Si-
rius. Graſſandũ ad clara periclis. In malã. Lactan.
li. ii. Suis. n. vitijs perditi ſæuiunt & graſſantur: vt
perdant. n. cũ frequenti gradu vadunt. Ab hoc ma
lo animo in hoc verbo Graſſor ſæuio ſignificatio
naſcitur. eo q; cũ quis graſſatur. i. frequẽti gradu ſi-
ue cum impetu properat in aliquẽ vt ipſum telo ſeu
quouis alio modo feriat: vel malo anio rapiat hoc
ſæuire dicitur. Lactan. libr. iii. Archipirata quiſpiã
vel latronũ ductor ſi ſuos ad graſſandum cohorte-
tur. Cæſar. Graſſari in hoſtes vetat. Aliquando in
hac ſignificatione ita accipitur: vt etiam in propria
ſignificationẽ redigatur. Liui. lib. ii. Trecẽti cõ
iurauimus principes iuuẽtutis Romanę vt in te hac
via graſſaremur. Huius compoſitũ Oggraſſor qđ
eſt obuiam ſeu contra cũ impetu aut frequẽter gra
dior. Plau. in Pen. Niſi cũ pedicis condicicíſtis og
graſſari gradu.

¶ Graſſator: qui p vim & inſidias latrocinatur. Iu
ue. Interdũ & ferro ſubitus graſſator agit rem. Cal-
liſtratus. Graſſatores: qui prędę cauſa id faciũt pro
ximi latronibus habentur.

¶ Græcus cũ æ diph. nomẽ viri propriũ: a quo: gre
cia regio europæ dicta eſt. e qua grecus. a. um. quod
ex græcia eſt. Hæc ab iſthmi anguſtijs incipit & a ſe
ptẽtrione in meridiẽ vecta: qua ſol ægeis: qua occi
dit Ionijs fluctibus obiacet. In ea athenæ & Mara-
thonii campi Citheron & parnaſus mõtes.

¶ Græcoſtaſis pe. cor. quaſi grecorũ ſtatio. Locus
de quo Varro ſic habet. Ante curiã hoſtiliam roſtra
ſub dextra a comitio locus ſubſtructus vbi nationũ
ſubſiſterent legati: græcoſtaſis appellatus a parte:
vt multa ſenatum ſupra græcoſtaſim vbi ædis cõ-
cordiæ baſilica optima.

¶ Graiugenæ. pe. cor. græci dicti ſunt.

¶ Græcari. pe. cor. eſt cõuiuijs & libidinibus operã
dare ab eo q; græci liberius ſe haberent in cõuiuijs
Nam quãdoq; verba trahũtur a moribus nationũ.

¶ Gralæ fuſtes furculas habentes ſunt quibus nitũ
tur. Hinc grallatores dicũtur q in perticis abiegnis
paſſus ingẽtes faciũt. Grallatorũ gradũ Plau. vo-
cat maximũ. ſicut contrario minutulũ formicinũ
& teſtudineũ. Plau. Vinceretis ceruas curſu & gral-
latorem gradu.

¶ Grãma atis. & grãmatũ ati. latine littera dicť Vñ
Epigrãma & epigrãmatũ cũ aliis a grãma compo-

¶ Grãmatica litteraria dicť. Eſt. n. vt litteræ ſuas
cuſtodiant voces: & quaſi depoſitũ reddant. Eſt. n.
grãmatica rectæ loquelæ: rectæq; ſcripturæ ſciẽtia
quæ vſu ratione auctoritateq; conſtat.

¶ Grãmaticus: litteratorius ſeu litterator qui grã-
maticã docet qui & grãmatiſta dici poteſt & triuia-
lis. Sed & poetarũ interpretes grammatici dicũtur
verſanturq; non ſolum circa ſermonẽ ſed etiam cir
ca hiſtorias & carmina euagãtur. Mar. de Epigram
matis ſuis. Grãmaticis placent & ſine grãmaticis.
Grãmatici pri⁹ critici dicti ſũt auctore Dione Chry
ſoſtomo. Cor. nepos ait litteratos proprie appellã
dos eſſe poetarũ interpretes qui a græcis grãmati-
ci nominãtur: eoſdẽ litteratores vocitatos Meſſala
Coruinus auctor eſt. Sũt qui grãmaticũ a grãmati-
ſta diſtinguũt: vt litteratũ a litteratore tanq̃ grãma
ticus abſolute & perfecte doctus ſit: ſicut litteratus.
Grãmatiſta ſicut litterator mediocriter eruditus. in
malam enim partẽ accipitur.

¶ Grãmaticus a. um. quod ad grãmaticam ptinet.

¶ Grãmatei dicuntur ſcribę qui rationes publicas
in tabulis ſcribunt. Apul. lib. vndecimo. Tũ ex his
vnus quẽ cuncti grãmatea dicebant. Hi etiã ab epi-
ſtolis & cancellarij dicuntur. Hinc archigrãmateus
princeps ſcribarum.

¶ Grammatophylacĳ locus vbi ſcripta publica
ſeruantur.

¶ Grãme longitudo ſine latitudine menſuræ ſubie
cta. Aug. Si omiſſa latitudine ſolam quis lõgitudi
nem voluerit emetiri longitudo ſine latitudine mẽ
ſuræ ſubiecta grãme dicitur: nõ q; ſit longitudo ali
qua quæ careat latitudine: ſed q; ſolam quis metiẽs
longitudinẽ grãmẽ metiri dicit. Et hęc Linea a no-
ſtris dicitu. Eam ita diffinit Euclides. Linea eſt lon
gitudo illatabilis. Emenſa vero cũ longitudine la-
titudo dicitur epiphania.

¶ Gramiæ ſunt oculorũ pituitæ. Vñ gramioſi ocu
li a quo qui triſtes ſunt in hodiernũ quoq; diem gra
mioſi vulgo nominantur.

¶ Gramẽ herba vulgatiſſima ſic dicta q; genicula-
tis internodijs mirifice ſerpat a gradiendo: vel agi-
gnẽdi fęcũditate. Crebro. n. nouas ſpargit radices
Refert Ply. Eam hærbã naſci vbi hũanus ſanguis
ceciderit. Gramẽ capiti circũdatũ ſanguinis fluxio
nes e naribus ſiſtit. Quãdoq; tamen gramen poni
tur generaliter pro omni herba. Vnde gramĳnea co
rona dicta eſt q̃ ab vniuerſo exercitu ſeruato ſerua-
tori dabatur vbi obſeſſos aliquis ſeruaſſet quodcũ
q; id gen⁹ herbę foret decerpto viridi gramine Gra
minoſus plenus gramine. Col. li. i. Quid ſylueſter
ager: quid humid⁹ & graminoſus q̃d ſiccus & ſpur-
cus recuſaret.

G

¶ Grando gutta aquę in aere cõgelata ſic dicta q̃ ſolito grãdior ſit. Vel quia granis cõtineatur. Hinc grandinoſus a.um. vt Grandinoſa loca in quibus frequẽtes ſunt grãdines. Grando etiam quã græci χαλαζαν & χαλαζιον vocãt collectio eſt ſub cute buboni & ęgyptię fabę ſimilis vt inquit Pollux dolorẽ ſi tangat afferens. Dicũtur & in oculo Grãdines cũ ſegnis humor circa palpebras coit ſed ita vt id tuberculũ digito huc & illuc impelli poſſit.

¶ Grandinoſus.a.um. quod abũdat grãdine. Col. lib.iiij. Poſt hęc nõ ignorabit dñs loci plus eſſe poſſe qualitatẽ cœli frigidã vel calidam ſiccam vel roſidam grandinoſam ventoſamq; vel placidã ſerenam vel nebuloſam. i. q̃ ſępe grandinẽ infert. Roſida quę ficcitatibus laborant.

¶ Grãdinatus a.um. participiũ quod eſt grandine ſaucĩũ. Aug. in Pſal. Grandinata eſt vinea.

¶ Grãdebalę pili ſubalares quos Volſellis tolli ſæpe molliores iubebant.

¶ Grandis & hoc grãde apud veteres nõ ad corp⁹ ſed ad ætatẽ tantũ referebat iam adultã. Ter. An ſedere oportuit domi virginẽ tam grandẽ. Quod ſi natu addatur puectiorẽ ætatẽ ſignificat: & iam pene ſenilẽ. Ply. Iuntor. Mulier natu grãdior & tot liberorũ partus. Nũc vero grandis ſumitur pro magno & nũnunq̃ ad inaiata refertur. Hier. Grandes materias ingenia parua nõ ſufferũt.

¶ Grãdiuſculus.a.um. diminutiuũ. Ter. in An. Iã fere grandiuſcula profecta eſt.

¶ Grãditer aduerbiũ. Cyprĩa. ad Corneliũ. Docuiſtis granditer deũ timere xp̃o firmiter adhærere.

¶ Grãditas dicta eſt maior ætas. Siſen. lib.iiij. hiſt. Neq; ætatis grãditatẽ: neq; ea merita: neq; ordinis honeſtatẽ: aut dignitatẽ ſibi eſſe excuſationi.

¶ Grandęuus.a.um. qđ eſt prouectioris ętatis hoc eſt grandis æui ideſt ſenex.

¶ Grãdiloquus pe.co. eloquẽs & qui cũ quadã verborũ magnificẽtia loquit. Ci. Nam & grandiloqui vt ita dicã fuerũt cũ ampla ſentẽtia tum grauitate & maieſtate verborũ. Hinc grandiloquẽtia.

¶ Grandio is.iui.grandẽ facio. Plau in aul. Si hodie hercle fuſtẽ cepero aut ſtimulũ in manu teſtudineum iſtũ tibi ego grandibo gradũ.

¶ Grandeſco creſco grãdis fio ſeu granũ fio. Ply. lib.xviij. Creſcente luna frumẽta grãdeſcũt. Hinc ingrandeſco quod eſt valde vel intus grandis fio. Col. Quæ lens vt celeriter prodeat & ingrandeſcat anteq̃ ſeriẽ ſimo arido permiſceri debet. Idẽ lib.ij. Omne aũt frumentũ ſpicã a tertio ad quartũ nodũ emittit & cũ totã edidit. viij. dieb⁹ defloreſcit ac deinde grandeſcit diebus xl. quibus poſt florẽ ad maturitatem peruenit.

¶ Granũ fere frugũ dicitur vt tritici hordei farris & huiuſmodi quod eſt intimũ ſolidũ a quo granariũ. Acini ſũt cæterorũ fructuũ: vt vuæ baccharũ & huiuſmodi. Granũ etiã generaliter dicit pro oleo qđ græci vocãt coccũ. Vñ coccũ Ilicis granũ vocam⁹

¶ Granariũ locus in horreis ſeruãdis ſeminũ granis parat⁹: vel in quo grana frugũ reponũtur. Var. At triticũ cõdi oportet in granaria ſublimia q̃ perflentur ventis ab exortu &, ſeptẽtrionũ regione ad quæ nulla aura humida e ppiquis locis aſpiret. Granaria quidã habent ſub terris ſpelũcas quas vocãt ſiros. Alii puteos. Perſi. Iam nũc aſtringas: iã nũc granaria laxes. Nõnulli horreũ ab hordeo. Feſtus a farre farreum vocat.

¶ Granoſus a.um. dicit oẽ quod int⁹ habet grana.

¶ Graphis idis. ars pingendi q̃ maxime lineis conſtat: & linearis vocat: quã Ply. lib.xxxv. ſcribit eſſe inuentã a Sophocle. Dicta graphis a ſtilo quem græci graphiõ & graphida quoq; noſant. Ply. li.v. Graphidis veſtigia extant in tabulis ac mẽbranis ex quibus proficere dicuntur artifices. In quo ſciẽdum per graphidis veſtigia picturæ genus accipiẽdum eſſe: quod græci vocant Ichnographiã Ea eſt circini regulęq; modicæ continens vſus: ex qua capiuntur formarũ in ſolis arearum deſcriptiones vt inquit Victru. libro primo. Qui & orthographiam & ſciographiã nominat.

¶ Graphiũ ſtilus ferreus ſeu penna argẽtea qua ſinãtur in tabellis litteræ vt olim in cæra ſeu figuræ. Ambr. li. Hexa. Neq; vero ſi ipſe nõ cõprendas idcirco non cœpit: aut nequaq̃ deſinet ſi ipſe circuitũ vel atramẽto vel graphio ducas Ouid. Quid digitos opus eſt graphiũ laſſare tenẽdo Stilus aũt ſicut docet Hiero. in expoſitione pſalmorũ ſcribit in cęra. Calamus in carthamẽbrana aut in quacũq; materia: quę apta ſit ad ſcribendũ. Graphus ſcriptus vel pictus. A graphus nõ ſcriptus vel non pictus. Graphia ſcriptura vel pictura. Vñ ſcribo pro pingo etiã apud nos & picturas legere dicimus.

¶ Graphiariũ theca in qua ſtili reponũtur quib⁹ & ſcribere ſimul & pingere ſolebant anteq̃ penicilli & colores inuenirent. Dicitur & theca graphiaria.

¶ Gratia inqt Aug. dicta eſt quia gratis dat. Quare gratis datur ? quia merita non præceſſerunt: ſed beneficia dei te præuenerũt. Vñ recte gratia ſumit pro beneficio. Ci. Cũ præſertim cõfidere nullã eſſe gratiã quã vel nõ caperet animꝰ meus vel in accipiẽdo vel renumerãdo cumulando q̃ illuſtrare poſſet. Omne enĩ quod habẽt hoĩes a deo gratia eſt. Nihil n. ex debito habẽt. Quis. n. prior dedit: & retribuetur illi? Tres aũt ſcribũt fuiſſe gratias Aglaiã. i. lætitiam. Thaliã. i. virentẽ: quia beneficiũ ſemp viret. Euphroſynẽ quã delectationẽ nominãt. Hæ a græcis χαριτες vocãtur απο τησ χαρασ quod lęti tiam ſignificat. Merito. n. lętari videtur: & qui dant & qui accipiũt beneficiũ. Tris aũt ideo eſſe prodiderunt quia & benefici eſſe in alios debemus: & aliorũ beneficia ſuſcipere: & iis qui in nos liberales fuerũt retribuere. Dare autẽ & accipere & referre tres actus ſũt inter ſe diſtincti. Hinc gratioſus. Aliqñ capit̃ p pœna ſiue dãno. Idẽ Vt pro iniuria parẽ ei gratiãre ferret. Aliqñ pro mercede. Idẽ in Læl. Vt. n. benefici liberaleſq; ſumus nõ vt exigamus gratiã. i. mercedem vel vtilitatẽ neq; beneficiũ fœneramur: ſed natura propenſi ad liberalitatẽ ſumus. Aliqñ ppace ſeu amore. Ter. in Ecy. Neq; alio pacto cõponi poteſt inter eas gratia. Et in Eu. Adibo atq; ab eo gratiã quã video velle inibo. Aliquãdo pro benignitate. Tibul. Gratia magna iouivetuit pater ipſe valere. Aliqñ pro cauſa ſeu reſpectu. Salu. Rẽ oẽm aperit cuius gratia mittebãtur. Aliqñ p virtute ſeu efficacia vt frequẽter apud Ambroſiũ. Habere autẽ gratias vel agere vel referre. Vide in dictione. Ago

¶ Gratus qui gratiã pro beneficio refert: vel ſaltẽ memor eſt accepti bñficii. Cuius cõtrariũ eſt ingratus a q̃bus gratitudo & ingratitudo. Grate & ingrate aduerbia & gratis & ingratis. Accipitur etiã Gratus pro Læto & ingratus pro triſti. Vir. li. vij. Et Ci

neri ingrato ſuprema ferebât. Et gratus pro ſpõtaneo. Et ingratus pro inuito & coacto legitur.

¶ Gratioſus valde gratꝰ. Nam plenũ gratia ſignificat & is eſt qui habet gratiã. i. qui in populo acceptus eſt. Cic. lib. iij. offi. Tum pithius vt argẽtarius qui eſſet apud oẽs ordines gratioſus. i. habens multam gratiã. Idẽ Lentulo. Vehementer confidit his noſtris litteris apud te gratioſum fore. i. valde gratum. Gelius accipit gratioſum tam pro eo qui gratias adhibet q̃ qui admittit.

¶ Gratis aduerbiũ ſignificat ſine prẽmio ſine merito qđ vulgo dicit̃ per gratiã. Hier. in Geñ. Quia frater meus es: nõ ſeruies mihi gratis. Amb. In diuinis ſcripturis reus ſcribitur qui nõ ſtuduerit dare gratis qđ ipſe gratis acceperit. Alias ſignificat ſpõte. Aug. lib. iiij. con. Quorũ exempli gratia quẽdã gratis poſui: vel in ipſo ſubſtantiæ genere innumerabilia repetiũtur. Sic ingratis inuite nõ vltro quia vltronea grata ſunt. Ingrata q̃ ab inuitis & recuſantib⁹ fiũt. Plau. i Am. Hęc heri inodeſtia coegit me qui hoc noctis ingratis excitauit. Terẽ. in Eu. Opꝰ faciã vt defatiger vſq; ingratis vt dormiã.

¶ Gratuitus. a. um. pe. pro. quod datur gratis. i. ſine prẽmio & quod nõ eſt mercenariũ. Cic. li. i. de legibus Quid liberalitas gratuita ne eſt: an mercenaria? ſi ſine prẽmio benigna eſt gratuita: ſi cũ merce de cõducta. Aug. Gratuitam nobis impendit deus dilectionẽ quibus gratis vnigeniti ſui miſit redemptionẽ. Hinc fit aduerbiũ gratuito. Sue. in Cæſare. Omnibus vero circa eũ atq; etiã parte magua ſenatus gratuito: aut leui fœnore obſtrictis.

¶ Grates numero tantũ plurali & in hac tantũ terminatione pro gratiis quæ referri debent pro acceptо beneficio. Virg. Grates perſoluere dignas nõ opis eſt noſtræ dido.

¶ Gratificor rem gratã facio conſentio cõplaceo. Cic. Lentulo. Quod Põpeio ſe gratificati putant. Differunt tñ Gratificari & gratũ facere q; gratificari in ſe cõtineat quiddã maius. Eſt. n. beneficũ eſſe Vñ dicimus Deum gratificari hoĩbus: quaſi ſit beneficia conferre. Gratũ vero facere ſit obſequi & inſeruire. Cice. Si hunc iuueris gratiſſimũ mihi feceris Hinc Gratificus.

¶ Grator aris. dtis gratias ago: & quaſi ſupplico. Oui. li. iii. faſ. Quiſquis ades: caſtæq; colis penetralia veſtæ. Gratare iliacis: thuraq; pone focis. Interdum Gratari eſt gaudere de bono proprio vt apud eũdẽ. li. viiij. meta. O ſupi totoq; libẽs mihi pectore grator. Quãndoq; etiã eſt lætari de bono alterius. Virg. Inueni germana viam gratare ſorori. Liui. li. vii. Tuũ ſequẽtes currũ Iouis optimi maximi tẽplum gratantes ouanteſq; adire.

¶ Gratulari cũ datiuo proprie eſt diis ſiue hoĩbus qui nobis beneficiſ fuerũt in ſucceſſu aut noſtro aut aliorũ cũ laudibus feſtiuitatẽ oſtendere. Oritur. n. ex lætitia gratulatio vt ex dolore q̃rimonia. Lact. lib. vi. Nihil eſt q; ſibi aliquis gratuleꝫ ſi has inanes virtutes adeptus eſt. Ennius in Hecuba. Iupiter tibi ſũme tandẽ male re geſta gratulor. Interdũ prætermittitur datiuus cũ fuerit pronomen. Ouid. Priſca iuuent alios ego me nũc denig; natũ Gratulor. vbi intelligitur mihi. Quintil. Gratulemur iam q; nulla ciuitas laborat: ſubintellitur nobis Gratulari etiã eſt gratias agere ſiue ſupplicare. Liui. Triũphãtes in capitoliũ aſcendebant ioui optimo maximo ceteriſq; diis gratulaturi. Nec mirũ ſi gratulari diis dicimus quaſi oſtẽdere nos illis aggaudere cũ ſalutare etiã eos dicamus quaſi ſalutẽ illis optare quod nõ diis ſed hoĩbus conuenit. Vñ dicimus Salue ſancta parens. Gratulari cũ accuſatiuo eſt gratũ habere. Ter. in Eu. Salutant ad cœnã vocãt aduentum gratulantur. Plau. in Cap. Vbi quiſq; videt eũt obuiam gratulanturq; eam rem. i. gratiã habent. Huius cõpoſitũ eſt congratulor.

¶ Graue ſuapte natura ſignificat ponderoſum: vt graue ſaxũ quod nos cũ moleſtia grauat in ferẽdo. Vir. Vomis & inflexi primũ graue robur aratri. Et per tranſlationẽ dicit̃ morbus grauis: ſenectus grauis. i. moleſta: quoniã q moleſtiã ex ſenectute morbo cæteriſq; huiuſmodi ſentiũt quaſi onere intolerabili premũtur quod cupide velut graue onus a ſe vellent deponere. Cicero. in Cato. Q; nunq̃ ſenectutẽ tibi grauẽ eſſe ſenſerim. Itaq; vnus modus eſt quæ corpori aut animo moleſta ſunt: ea grauia appellare eo q; moleſtia a mole. i. a re magna vocata eſt. Alter modus eſt: q; quẽadmodũ grauia & grandia ſaxa nõ facile loco mouẽtur ſed ad omnẽ temporũ mutabilitatẽ hærent: ita hoĩes conſtantes ac ſapiẽtia prædĩti merito graues dicũtur: qui nec precibus nec minis ab æquo dimouentur: vt hi faciunt quos leues vocamus: qui in ſimilitudinẽ paleæ ad omnẽ auram ventilantur. Hinc grauitas pro firmitate ac cõſtantia animi pc in vultu moribus verbis rebus agẽdis quẽdã ſeueritas. Aliquãdo pro moleſtia & magnitudĩe: vt grauitas odoris: grauitas doloris: grauitas ſomni: Variis aliis modis dicit̃ graue ſed ad hos reduci poſſunt. Nam ponitur pro pniciоſo acerbo nocẽte. Ci. li. iii. offi. Magnũ illud bellum & grauẽ aduerſariũ imperii ſuſtuliſſent Idẽ. facilius & in morbos incidũt adoleſcentes: & grauius ægrotãt. Pro forti & robuſto Vir. li. v. Prima pares ineũt grauiꝫ certamina remis. Pro grãdæuo. Idẽ. Hic grauis entellus dictis caſtigat aceſtẽ. Pro vtili ſolido firmo cõſtante. Cic. li. i. offi. Vt iam ſint alia grauiora atq; meliora tñ nos ſtudia noſtra naturæ regula metimur. Pro Triſti. Virg. lib. viii. Grauior ne nũcius aures Vulneret. Pro ſapienti cum auctoritate. Cice. in Horten. Quid. n. aut Herodoto dulcius au Tucydide grauius. Pro ponderoſo Vñ grue æs dicitur: quia deni aſſes ſingula pondo efficiebant. Pro neceſſario Lucil. libr. xxviiii. Habeaſq; animo mihi admodum cauſam grauẽ fore quæ me ab vllo cõmodo abducat tuo Pro pleno. Virg. Tũ pietate grauem ac meritis ſi forte virum quẽ Cõſpexere ſilent. Pro fœcundo & frugifero. Idem. Quid labor aut bene facta iuuant: quid vomere terras Inuertiſſe grauis? Pro multo. Var. Vbi graues paſcãtur atq; alantur pauonum greges: Sal. lib. iii. hiſto. Cœpit per omnẽ prouinciam grꝫue pretium fructibus eſſe. Pro amaro. Var. in quinquatribus Abſynthiũ vt bibam graue & caſtoreũ A grauis ſit aduerbium grauiter & graue.

¶ Grauiter ſignificat multũ. Cæcili. Place hoc cœpit grauiter. Cice. Nec vero audiẽdi grauiter qui inimicis iraſcendũ putant. Vir. Grauiter ſpirantis copia thymbrę. Aliquãdo ſignificat aſpere male. Idẽ Graue olentis auerni. Aliquãdo moleſte. Ci. Grauiter & iniquo animo tuli. Aliqñ ſapiẽter Idẽ ſi qd prudenter ſi quid grauiter factũ eſt. hoc eſt non leuiter ac inſipiẽter: ſed mature ſapienterq;.

¶ Grauedo ponderoſitas. qñq; ſumit pro morbo ſeu humore qui ex capite diſtillat: nares claudit: vocem obtũdit: tuſſim ſiccam mouet ſicuti docet Celſus libr. iiij. Catul. Sentire ceſſo q; grauedinem & tuſſim. Plau. in Aſi. Quod illa haud ſimulet qua ſi grauedo profluat. Hoc ne ſic faciat tu labellũ abſtergas. Græci coryzas vocant. Hippocrates diſtillationes oẽs & grauedinẽ nominat coryzas.

¶ Grauedinoſus nõ ſolũ qui grauedine infeſtatur: ſed etiã qui ad eũ morbũ eſt procliuior. Cic. lib. iiij. tuſ. Itaq; dicimus quoſdã grauedinoſos quoſdam terminoſos. nõ quia iam ſint ſed q; ſæpe ſint. Plynius appellat Eruũ grauedinoſum quod bobus in pabulo grauedinẽ facit.

¶ Graueolentia malus odor. Ply. Et oris graueolẽtiam tollit.

¶ Grauo as. premo onero moleſto. Vir. Nec me labor iſte grauabit. Hui⁹ cõpoſita: Aggrauo quod eſt ſuper ſeu plus grauo. Col. lib. ii. Tũ etiã ratio ruſtici aggrauatur exiguo pfectu operis. Degrauo deorſum grauo. Idẽ. lib. i. Et quod prius extructũ immi nebit cedenti paulatim degrauatũ pondere ſuo prę ceps attrahetur. Virg. lib. iij. Degrauat ætna caput Cypri. Quomodo cœlũ petunt & ad ſublimia & alta conſcendũt qui terrenis cupiditatibus degrauãtur. Ingrauo intus ſeu valde grauo. Hiero. in Exo. Ingrauatũ eſt cor pharaonis. Prægrauo valde grauo. Idẽ ad Marcellam. Quapropter moneo vt dũ mundi huius viam currimus nõ duabus tunicis: nõ calciamentorũ pellibus prægrauemur. Et hæc omnia habent penul. cor.

¶ Grauate aduerbiũ ſignificat cum labore ſiue cũ moleſtia.

¶ Graueſco is. grauis & oneratus fio. Vir. li. ii. Gę. Nec minus interea fœtu nemus omne graueſcit. id eſt oneratur. Hinc aggraueſco magis grauis fio. Ter. in Ecy. Male metuo ne philomenæ magis morbus aggraueſcat. Ingraueſco eiuſdẽ ſignificationis eſt Aug. lib. ii. ci. dei. Nam ingraueſcẽte peſtilentia ludi ſcænici romæ primitus inſtituti ſunt.

¶ Grauida mulier: q̃ iam concepto fœtu grauatur. Prægnans: q̃ iam occupata eſt in generando quod cõceperit. Aug. Quo modo fiet iſtud vt vtero grauida ſim pudico & immunis ſim a marito? Aliquãdo ponit pro plena. Inde grauido as. ꝓimpleo veteres poſuerũt. Cæcil. Titte p myſteria hic honeſte grauidauit ꝓbo Leo papa Virgo regia Dauidicę ſtirpis eligitur. q̃ ſacro grauidanda fœtu diuinã humanãq; prolẽ prius concipceret mẽte q̃ corpore. Et inciens propinqua partui incitatus ſit fœtus eius.

¶ Grauaſtellus: ſenior. Plau. Quis eſt grauaſtellus iſte qui aduenit? Vt puto a grauitate dictus.

¶ Grex differt ab armento q; grex minorũ animaliũ ſit cõgregatio: vt ouiũ: porcorũ: caprarũ. Armẽtum maiorũ: vt Camelorũ: boũ: equorum. Hier. in deutero. Habuerunq; armenta boum & ouiũ greges Ouid. Mille greges illi totidẽq; armẽta per hærbas paſcebant. Vir. Hæc ſatis armentis ſuperat pars altera curæ Lanigeros agitare greges hirtaſq; capellas. Inuenitur tamẽ quãdoq; grex de maioribus dici. ſ. bobus. Vir. Aut aliquã in magno ſequitur grege. Tamen ad diſtinctionem addidit magno. ſicut Hor. adiecit mugientiũ. Aut in reducta valle mugientium proſpectat errantes greges: Quaſi Grex generalius nomen ſit: armentũ ſpecialius. Et illud ſine appoſito de pecoribus minutis intelligatur: cũ appoſito poſſit etiã ad maiora tranſferri. Cice. Fudit apothecas: cecidit greges armentorũ. Col. li. i. Nec abſint greges armentorũ cæterorũq; quadrupedum culta & dumeta paſcentiũ. Dicitur & grex de auibus. Aug. li. xii. ci. dei. Alias vero greges inſtituerit quæ congregatæ atq; in gregibus malint viuere: vt ſunt columbæ: ſturni: cerui: damulę: & cętera huiuſmodi. Etiam bonorũ vel malorũ hominum dicitur Grex. Cic. In his bonis gregibus oẽs aleatores: omnes impuri impudiciq; verſantur. Et eſt tam fœ. qua maſ. generis.

¶ Gregarius. ex grege vulgaris. Vnde Gregarius miles dicitur nõ electus ſed tumultuarie vndecũq; collectus. Salu. Deinde multi memores Syllanæ victorię q; ex gregariis militibus altos ſænatores videbãt alios ita diuites vt regio victu atq; cultu vitam agerent. Col. lib. vii. Gregariorũq; paſtorũ velut minutã profeſſionis ſuæ diſciplinã conſtantiſſime repudiaſſe.

¶ Grego. as. de quo Priſ. Sunt & alię deriuationes diuerſas terminationes habẽtes tam a nomibus q̃ a verbis naſcentiũ verborũ. vt a Græco Græciſſo & græcor. a Grege Grego. a philoſopho philoſophor. Huius tamẽ compoſita magis in vſu ſunt vt ab grego qđ eſt deduco. Aggrego. aſſocio. adiũgo Lact. lib. iiij. ſi nobis credendũ eſſe non putant. credant homero qui ſũmũ illũ iouẽ dęmonibus aggregauit. cõgrego. Idẽ in eodẽ aliũq; ſibi populũ fideliorem exalienigenis cõgregaret. Segrego ſeorſũ pono diuido. Feſtus. ſegregare eſt ex pluribus gregibus partes ſeducere. Et hęc oſa habent pe. co.

¶ Gregalis. & hoc gregale qđ in grege viuit. Varr. lib. ii. de re ruſ. Equi boni futuri ſigna ſunt ſi cũ gregalibus in pabulo contendit in currẽdo alia ve qua re quo potior ſit.

¶ Gregati per diuerſos greges. Var. Merula q; mera ideſt ſola volitet. Contra ab eo graculi q; gregatim.

¶ Greſſus a. um. participiũ a gradior. Greſſus us. inceſſus ambulatio: vt greſſus meos dirige.

¶ Greſſibile quod eſt aptum ad gradiendũ: vt homo eſt greſſibilis.

¶ Greſſutus a. um. pe. pro. idẽ quod greſſibile non quod magnos habet pedes: vt quidam autumant. Nam Aug. in dialec. ſic ſcribit. Socrates & homo eſt & greſſutum.

¶ Greſſus. a. um. nomẽ eſt quãtitatẽ ſignificãs. Cuius diminutiuũ eſt greſſulus.

¶ Groſſi tantũ pluraliter dicũtur ficus ante q̃ maturęſcant. Alij dicũt groſſos eſſe ficus qui nõ matureſcũt. Primitiuæ ficus quę præcoces ſeu præcoques & a neotericis Flores appellant: apud græcos prodromos vocant. Col. lib. iij. Si voles ficũ q̃uis natura ferax facere cũ groſſuli minuti erunt fructum decutito.

¶ Groſſipion ſiue xylõ ſeu groſſapinus frutex eſt ex ſuperiori parte ægypti quę in arabiã vergitur allatus: nũc etiã in quibuſdã locis italiæ naſcens: ex quo lina fiunt q̃ goſſipina ſiue xylina ſeu goſſapina dicũtur: paruulus eſt: ſimilẽq; barbaræ nuci defert fructũ plenũ lanugine nec vllũ genus lini in cãdore mollitia ve præfertur huic. Iuriſconſulti interlanas potius cõnumerant: dicũtq; lanã lineã a grę cis appellari. Ex his fiũt veſtes cãdidiſſimæ ac ſub

tiliſſimę quæ vulgo bõbicinæ dicũtur: cum xylinę ſeu groſſipinæ groſſampinæue appellari debeant Quidã hutuſmodi linum cotonũ vocãt: frutices id ferentes quibuſdã in locis folia habent vitiũ ſimilia niſi q̃ minora ſunt ferũtq̃ cotonei mali ſimilitudinẽ & cucurbitas quæ maturitate ruptæ lanuginis pilas emittunt.

¶ Grues aues minime ſoliuagæ quę nõ ſe ſegregãt ſiue cũ volant: ſiue paſcũtur. Et a ſono vocis dictę excubias nocte diuidũt capite ſubter alã cõdito dormiunt alternis pedibus inſiſtentes. Volãtes autem ordine quodam y litterã faciunt id quod Palamedẽ deprendiſſe legimus. Hier. ad Ruſticũ. Grues vnã ſequuntur ordine litterato. Mar. Turbabis verſus nec littera tota manebit Vnã perdideris ſi palamedis auem. De natura huius auis Ambr. li. Hexa. ſic habet. Grues iniuſſi & voluntario vſu in nocte ſoli citam exercent cuſtodiã diſpoſitos vigiles ſeruant & cæteris cõſortibus generis quieſcentibus aliæ circũeunt & explorant ne qua ex parte inſidiæ tententur: atq̃ deferũt impigrã ſuo vigore tutelam: poſt vbi vigiliarũ fuerit tempus impletũ perfuncta munere in ſomnũ ſe præmiſſo clangore cõponit vt excitet dormiẽtem cui vicẽ muneris traditura eſt. At illa volens ſuſcipit ſortẽ nec vſu noſtro inuita & pigrior ſomno renunciat ſed impigre ſuis excutit eſtratis: vicem exequitur & quã accepit gratiã pari cuſtodia atq̃ officio repræſentat. Ideo nulla diſcretio quia deuotio naturalis idec tuta cuſtodia qa voluntas libera. Hunc etiã volantes ordinẽ ſeruant: & hac moderatiõe omnẽ laborẽ alleuiant vt per vices fungantur ductus ſui munere. Puæcedit. n. vna & præcurrit cæteris deinde cõuertitur & ſequẽti ſortem ducendi agminis cedit.

¶ Guo is. grui. Feſtus. Gruere dicũtur grues vt Sues grũnire. Hinc cõgruo pro conuenio concordo. Ter. in Heau. Cõcede hinc domũ ne nos cõgruere ſentiant. i. concordare. Hinc congruũ & Ingruo is de quo alibi.

¶ Grumus terræ collectio: minor tumulo. Apud Col. dicitur cluulus. Vñ li. ii. ait. Grumos quos aduerſuram plærũq̃ tractæ crates faciũt: deſpicimus ita: necubi ferramentũ fœniſecis poſſit offendere. Cuius diminutiuũ eſt grumulus. Ply. lib. xix. Quidam & alliũ vlpicũ in planoſſeri vetant: caſtellatiq̃ grumulis imponi diſtãtibus inter ſe pedes ternos.

¶ Grũma mæ. mẽſura quædã qua fixa viæ ad lineam dirigũtur: vt eſt agrimẽſorũ & ſimiliũ. Hinc degrumor aris. pro dirigo. Luci. Viamq̃ degrumaris vt in caſtris mẽſor facit olim Et Exgrumor. Vnde exgrumãtes apud apud Varronẽ legitur lib. iii. de re ruſ. quod eſt de menſura & recta via excedentes vel grumos eruentes.

¶ Grumiæ dicũtur loca media inter q̃ directę quattuor cõueniunt viæ.

¶ Grũnio is. grũniui & grũnii itum. propriũ eſt vocis porcorũ. Cic. li. v Tuſ. Aut grũnit cũ mactatur ſus. Iuue. Et cũ remigib⁹ grũniſſe elpenora porcis. Hinc grunnitus tus.

¶ Grũdire veteres dicebant qđ nos grũnire dicim⁹ Claud. li. annaliũ xv. Grũdibat grauiter pecus ſuillum. Hinc grundules lares dictos accepimus quos Romulus conſtituiſſe dicitur: in honorẽ ſcrophæ quæ. xxx. pepererat porcos. Caſſius hemina. Sus parit porcos triginta cuius rei fanũ fecerũt. Larib⁹ grundulibus.

¶ Gryllus animal eſt magnitudine cicadæ corpore longiore genus eſt locuſtæ vndiq̃ per orbẽ terrarum pernicies agris prętereq̃ in parthia Parthi gryllos comedũt vt teſtat. Hier. cõtra Ioui. Dictus gryllus a ſono vocis. Suidas γρυλλοσ ξαγοφωρτόσ του σωκρατικου υιοσ γρύλλοσ και διοδωροσ και γρυλλοσ ο χοιροσ. Huic magnã auctoritatẽ perhibent. Nigidius magiq̃ retro ambulet: tertã terebret: noctibus ſtridat.

¶ Grypes qui & gryphones aſalia pennata & quadrupedia: oĩi ex parte leones ſũt: alis & facie aquilis ſimiles equis vehemẽter infeſtæ. Naſcũtur in hyperboreis mõtibus. Et poteſt declinari grypes is. Et gryps & grypus. Hiero. in Leui. Aquilã & grypum. Griphi vero vt Gellius inquit ænigmata ſũt Gryphon. n. græci inſolubile dicũt.

¶ Gryphi a græcis dicũtur nare curui Quo noie dictus eſt filius Demetrii vt auctor eſt Iuſtinus.

¶ Gryppos dicit ſermo iplicitus. Gel. Aliosq̃ id gẽs gryppos neminẽ poſſe dicẽs niſi ſe diſſoluere.

¶ Grypus per ſimplex p naſus adũcus gibbus ſeu aquilinus a gryphis ſimilitudine deductũ nomen. Græci γρυπεσ. nos gryphes dicimus.

¶ Gula anterior pars colli qua cibus atq̃ potus deuoratur. Nam collũ tam ceruicẽ poſteriorẽ: q̃ gulam anteriorẽ habet. Et gula cũ oſſibus intelligitur Sal. Laqueo gulam fregere. Aliquãdo accipit Gula pro gulæ vitio. Iuue. Dum gula ſæuit. Hinc fiũt guloſus a. um. quod eſt deditus gulę vitio. Degulo as. de quo alibi. Et ingluuies.

¶ Guliocę nucũ iuglandiũ ſumma & viridãtia putamina.

Gũmi & gũmis genere fœ. Col. Noſtrorũ temporum agricolæ exiſtimarũt noua dolia liquida gummi perluere. Idẽ. Multi cũ ſemel noua dolia vel ſeriias craſſa gũmi liuerũt vna in perpetuũ gũmitione contenti ſunt. Vnde gũmitio. Col. li. vltimo. Quã: græci κομμωσιν Eſt aũt gũmi lachryma arborũ q̃ eſt quaſi gutta. Hinc gũmatę arbores dicũtur q̃ gũmi producũt. Palladius. In Ceraſis hoc ſeruandũ eſt & in oĩbus gũmatis: vt tũc inſerãtur quãdo his vel nõ eſt vel nõ deſinit gũmen effluere.

¶ Gurges itis. locus in flumine profundus in quo aqua vertitur. Et omnis aquarũ cõgeries dicit gurges: licet quãdoq̃ per tapinoſim ponatur pro mari Vir. Nantes in gurgite vaſto.

¶ Gurgito as. pe. cot: deuoro impleo. Hinc fiũt cõpoſita Egurgito as. & Ingurgito as.

¶ Gurgulio proprie pars gutturis a naribus ad pulmonem conſtãs cartilagine & carne per quã ſpiritus meat ac remeat. Et hæc ſpiritalis fiſtula dicitur. Rurſus gurgulio vermis quidam qui in horreis naſcens frumentũ abſumit ſic dictus q̃ totus ſit guttur. Vir. Populat ingentẽ farris aceruũ. Gurgulũ.

¶ Gurguſtiũ & diminutiuũ gurguſtiolũ genus habitationis anguſtũ a gurgulione vermẽ ſic dictum Seruius docet Gurguſtiũ eſſe obſcuram & latẽtem tabernam. Cic. in Piſonẽ. Neſcio quo e gurguſtiote prodis. Ambr. lib. Hexa. Nonne quo ſplendidior foris ſpecies loci eius effulgeat: hoc horrẽtis deſup ſcęnæ gurguſtiũ eius intus obſcuri⁹ fit. Apul. Ergo breuitatẽ gurguſtioli noſtri ne ſpernas peto: ſis contentus lare paruulo.

¶ Guſtus us. Vnus ex quinq̃ ſenſibus corporis.

¶ Gusto as. quid significet declarat ex psalmo. cū dicit. Gustate & videte quonīā suauis est dñs. Lac. lib. ii. Id autē pręceptū fuit vt ex arbore vna q̄ fuerat in medio paradisi nō gustaret. Hinc Gustatus. tus. Cice. in Cato. A qua oriens vna se ostendit q̄ & succo terrę & calore solis augescens. Primo est pera cerba gustatu. Huius cōpositā sunt Degusto quod est multū bene gusto. Sal. Inde cum post execratio nem omnes degustassent: sicut in sacris solēnibus fieri cōsueuit aperuisse consiliū suū. Pręgusto ante gusto. Hier. in Exo. Carnem quę a bestiis fuerit pręgustata nō comedetis.

¶ Guttus poculi genus quo in sacrificiis vtebātur Ply. lib. xvi. Curius iurauit se ex pręda nihil attigisse: pręter guttū phaginū quo sacrificaret. Vel in qđ oleū mittitur: dictus q̄ guttam mittat. Nam eo vti sunt Romani in balneis ad vngenda eorū corpora post lauationē. Gel. Puerū iubet Taurus oleū in ollam indere, Erat is puer genere atticus festiuissimus ætatis & gentis argutijs scatens: guttū famiū ore tenus imprudens inanē tanq̄ ineset oleum affert: cōuertitq; eū: & vt solutū est circūegit per omnē partē ollę manu nullū ide ibat oleum. Potest etiā dici vas in quo odorifera vnguēta seruant: q̄ inde guttati sumātur. Serenus pro vase vinario sumpsit cū ait. Siue meri gutt⁹ seu frigoris efficit aura. Var. de origi. Vt vinū minutatim funderet a guttis guttū appellarunt. Huius dimi. est guttulus. Plau. Vt guttulam hauriret ex guttulo.

¶ Gutta minima pars aquę vel alterius materiæ liquidę: hoc est stilla. Cuius dimi. est guttula.

¶ Guttatim p singulas guttas. Plau. Aedepol cor miserū meū quidem guttatim contabescit quasi in aquā indideris salem.

¶ Gutturniū: vas ex quo aqua guttatim in manus datur: ab eo q̄ propter angustias guttatim fluat.

¶ Guttur: accipit pro ea parte q̄ est a faucibus ad iugulum: siue exterior siue interior sit Vñ Ply. Guttur homini tantū & suibus intumescit aquarū q̄ potantur plęrūq; vitio. Virg. in Gæor. Et lętę pecudes & ouātes gutture corui. Plau. in Aul. masc. genere posuit pro ano cū inquit Etiā ne obturat inferiorē gutturē ne quid animę emittat dormiēs.

¶ Gutturosi dicuntur quorū guttur tanq̄ spongia quadā intumescit. ita vt hoc malū non morbus sed vitiū sit. Vlp. de ædilitio edicto. Si quis natura gutturosus sit: aut oculos eminētes habeat.

¶ Gyges nomē viri propriū qui cœli & terræ filius fingitur. Alius fuit Lydię rex. Quo etiam nomine dictus est lydiæ fluuius.

¶ Gygæus cū æ dipht. lacus lydię. Proper. Lydia gygęo tincta puella lacu.

¶ Gymnos latine nudus dicit. Inde fiūt Gymnesia & Aphrosiades insulæ in mari illyrico: quas baleares vocant.

¶ Gymnastes: p̄ceptor exercitioꝝ pueros exercēs.

¶ Gymnasiū exercitiū. Vñ & ponitur pro loco in quo palæstritę exercebantur nudi & oleo vncti. Nā γυμνος latine nudū significat. Vel dicit gymnasium a γυμναζω exerceo. Vnde gymnastice appellatur disciplina exercitationis. Arg. lib. viij. politi. monet adolescētes gymnasticę tradēdos esse vt ita fiant exercitatiores firmioresq;. Verū postea gymnasium pro ludo litterario: & pro omni loco in quo fiat aliquod genus exercitationis sumi cœpit: cum philosophi gymnasia tenuerint & in illis disputauerint q̄ & scholæ & diatribę vocitatę sūt. Vñ apud rhetores pręgymnasmata pręexcitamenta dicunt idest exercitatiōes quędā in dicēdo: anteq̄ adveras actiones descendāt. Aphthonius in rhetoricis συμβεωαρχη του ρητοροσ προγυμνασματα.

¶ Gymnastica ars seu doctrina qua pueri exercentur. Vñ Arg. pręcipit li. viij. poli. adolescētes gymnasticæ & pedotriuicæ esse tradēdos. Pla. lib. vii. de legi. Gymnastricæ nomine exercitationes oēs bellicas contineri docet: eamq; diuidit in saltationem & luctationem.

¶ Gymnasiarches: gymnasii siue exercitationis princeps: & ludi magister.

¶ Gymnosophistę nudi sapientes philosophi indorū sic dicti q̄ nudi incederēt. Nam σοφισησ sapiens dicit. Aug. li. xiiij. ci. dei. Cū quidā nudi philosophentur vnde gymnosophistę nominātur. Et li. xv. Indorū gymnosophistę qui nudi perhibent philosophari in solitudinibus Indiæ a generando se cohibent. Hiero. contra Ioui. Apud gymnosophistas indiæ quasi per manus huius opinionis auctoritas traditur q̄ Buddā principē dogmatis eorum e latere suo virgo genuerit Hi ab exortu ad occasum petstare dicūtur solē cōtuētes immobilibus oculis feruentibus harenis toto die alternis pedib⁹ insistentes. Hi frigora niuū & æstus flammę citra dolorem perferūt. Fertur Alexandrū macedonem ad eos accessisse dixissęq; petite quodcunq; vultis. Qui respondērūt da nobis immortalitatē quā pręcæteris optamus. Quibus ille ait. Cū ego sim mortalis immortalitatē nemini pręstare possum. Si ergo inquiūt mortalē te esse cognoscis: cur nō cōtentus patrijs sedib⁹ oibus infestus totū orbē subiicere conaris. Suidas γυμνοσοφισται παραβαβυλωνιοι σοι φιλοσοφοι και παρα ασσυριοισ.

¶ Gymnici ludi dicti sunt q̄a in his se nudi atq; vncti exercebant: in athleticis & palęstricis certaminibus. Nero edidit certamen gymnicū.

¶ Gyne γυνη apud gręcos & mulieres & vxores significat.

¶ Gynœcium: locus secretior in ædibus vbi solæ mulieres habitāt: qui & gręce γυνοικων a mulierib⁹ quas gręci γυναικασ vocant. Plau. in Mus. Dare volt vxorē filio quātū potest ad eam rē facere volt nouū gynœciū. Dicitur & hęc gynœconitis ni syllaba pro. mulierū vt ita dicā senatulus & in domo pars vt apud Victru. Probus Aemilius. Nec sedet nisi in interiore parte ædiū q̄ gynœconitis dicitur απο του οικω habito. Vñ οικοσ dicit dom⁹ a quo œconomus administrator rei familiaris: & œconomica q̄ ad rem domesticā pertinēt. Oeconomia administratio. Oeconomo villicor. Andronitis vero locus vbi viri frequēter in domo sunt.

¶ Gypsus: genus cretę q̄ facile conglutinatur & indurescit quo tectoria parietibus inducūtur: & facile formātur signa. Vnde & pro ipso signo quandoq; ponitur. Iuue. Q̄ q̄ plena omnia gypso Chrysippi inuenias. Multis in locis ex lapide coquit alibi et terrā foditur vt in cypro. Hinc formantur gypseus. a. um. quod ex gypso est Gypsatus a. um. qđ est gypso infectū vel gypso tectum.

¶ Gypso as. gypso inficio seu tego. Tibul. Nota loquor regnū ipse tenet quem sępe coegit Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Et gypsare est gypso

obturare. Col. Cū deinde modicę aruerunt in vaſa noua ſine pice operculata & gypſata ſicco loco reponito. Rurſus gypſare eſt medicaminibus perfūdere. Vñ Cice. Trebatio ſcribit medęam gypſatis manibus fuiſſe.

¶ Gyrus latine circulus vel ambitus dici poteſt.

¶ Gyro as. circūdo. Vñ regyro p. p. quod eſt retro gyro Var. Quidā q̄ nō ſolū a laterib⁹ per feneſtras ſed etiā ſubtus a ſolo ventus regyrare poſſit.

¶ Gyttheū: opidū quod hercules & apollo de poſitis eo loci ſimultatibus cōmuni opere condiderūt. De hoc Liui. in Mace. bello. Gyttheū inquit oīm maritimarū rerum lacedęmoniis receptatulū. Hinc Gyttheates dicti ſunt in eo habitantes.

DE LITTERA H.

HNō poteſt eſſe finalis ſyllaba pręter ah & vah interiectiones: ſed per apocopē dicta ſūt: cum completa ſint: aha & vaha: vel quia abſcondita voce ſolēt proferri interiectiones. Iūgitur autem vocalibus omnib⁹ & quatuor cōſonātibus. ſ. C vt Chremes. P vt Philippus R vt Pyrrhus. T vt Thraſo: & hoc vt valentius ſonet dictio.

¶ Habeo es ui. itū. in vſitatiori ſignificatiōe. Plau. in Aul. Virginē habeo grandem: dote caſſam atq̄ illocabilem. Et hæc eius propria ſignificatio quod greci dicunt ἔχειν. per tranſlationē ponitur habere pro tenere Sal. Tale periculū reipu. haud occultum habuit. Pro facere. Idē. Igitur comitiis habitis cōſules declarantur. M. Tullius & C. Antonius. Pro Tolerare Idem. Neq̄ cuiq̄ mortaliū iniurtę ſuę parę videntur: multi eas grauius æquo habuere. Pro poſſidere tenere occupare. Ter. in An. At mihi vn⁹ ſcrupulus etiā reſtat qui me habet male. Salu. in Iugur. Animus incorruptus æternus rector humani generis agit atq̄ habet cuncta nec ipſe habet. Vir. Hoſtis habet muros. Pro Credere Exiſtimare. Ter in An. Semper eius dicta atq̄ habita eſt ſoror. Pro dicere. Sal. Lareſum hiſpaniæ ciuitatē quā nūc tyrii mutato nomine Gradirim habent. Pro habitare. Plau. in Tri. Hæ ſunt ędes: hic habet. Sal. Credo falſa exiſtimans ea quę de inferis memorātur diuerſo itinere malos a bonis loca tetra occulta fœda atq̄ formidoloſa habere Pro intelligere. Quod enim tenemus corpore: habemus quoq̄ item animo. Ter. in Heau. Habet omnē rem: pergā quo cœpi hoc iter. Solet in hac ſignificatione in extremo materiæ eleganter poni. Cice. Hęc habui de amicicia quę dicerem. Pro accipere. Idem in Eu. Hic pro illo tibi munere honos eſt habitus ab eo. Pro Scire Sal. Prorſus neq̄ dicere neq̄ facere quicq̄ penſi habebat. Pro Deludere decipere. Plau. in Am. Is aduenientis ſeruum ac dominū fruſtra habet. Pro tractare. Teren. in Hecyra Nunq̄ ſecus habui illam: ac ſi ex me nata eſſet. Pro valere & incolumem eſſe in tertia perſona quādoq̄ ſine ſuppoſito. vt bene ſeu male habet. i. bene vel male ſe res habet. hoc ē bene ſeu male res ſe ſuſtentāt: male ſe habet hoc eſt ægrotat aut bene vel male procedit res. Lactan. libro ſeptimo. Bene habet iacta ſūt fundamēta vt ait eximius orator. Liui. libro octauo. Bene habet inquit quirites: vicit diſciplina militaris. Rēs male habet me ideſt male ſollicitat afficit Si res ita ſeſe haberēt quomodo ſe & rempub. habuerint ideſt guberna-uerint & geſſerint. Male vel bene a te habit⁹ ſum id eſt acceptus ſiue tractatus ſum. Cice. Tullia noſtra valet Terentia minus belle habuit. ideſt minus bene valuit. Item habet per ſe poſitum ſignificat percuſſus eſt: vt Donatus inquit. Et proprie de gladiatoribus dicitur q̄ prius alii videant q̄ illi ſentiāt ſe percuſſos eſſe. Terenti. in Andria. Certe captus eſt habet. Idem in diuerſis locis idē verbū varie accepit. Vñ. Orationē habuit huiuſmodi. ideſt ſic elocutus eſt. Sat habeo ideſt ſufficit. Nunquid habes q̄d contemnas? ideſt nūquid inueniſti. Quandoq̄ habere eſt ſeruare detinere: vt eſt illud Saluſtii. In cuſtodiis haberentur. Quandoq̄ præbere exhibere: vt apud eundē in Ciceronē. Ita largitionibus corruptus eſt: vt ſeſe ac fortunas ſuas vænales habeat Quandoq̄ Debere: vt cum dicimus habeo tibi gratiam. Habere iter eſt proficiſci. Habere verba eſt loqui. Habere fidem verbis eſt credere. Teren. in Andria. Nam propemodū habeo tibi iam fidem. Et in Heauton. Seni noſtro fidei nihil habeo. Habere rationem ſalutis honoris: rei familiaris: eſt habere reſpectum. Sed ſi cum ablatiuo conſtruatur mediante cum vt habet rationē cum terra idem eſt ac ſi diceretur habet negocium & commerciū. Cice. in Cato. Rem habet cum terra quæ nunq̄ recuſat imperium. Idem in Tuſcu. Quis eſt hominum qui modo cū muſis ideſt cū humanitate & doctrina habet aliquod commerciū qui ſe non hunc mathematicum malit q̄ illum tyrannum. Et ad Atticum. Cum omnibus muſis rationē habere cogito. Habere rem eſt coire. Habere rem cū aduerſario eſt litigare. Habeo conuenire: habeo polliceri. Habeo audire. Pro conueniendum eſt mihi pollicendū: audiendū. Cicero. Lentu. Tantū habeo polliceri. Idem in Cato. Neq̄ eos: ſolū conuenire habeo quos vidi. ſed etiā quos audiui & legi. Et libro de ora. Audire habeo q̄d hic ſentiat. Quidam tamen nō contēnendæ auctoritatis interpretantur Habeo polliceri ideſt debeo ſiue poſſum polliceri. Habeo conuenire audire ideſt decreui ſiue credo cōuenire audire. Aſpiratur hoc verbum vt differat ab Abeo abis cum ſuis compoſitis in quibus a verſa eſt in i niſi in dehabeo: & poſthabeo. Huius verbi compoſita ſunt Adhibeo Cohibeo Dehabeo Exhibeo Inhibeo Præbeo. Prohibeo Perhibeo Poſthabeo & Redhibeo de q̄bus locis ſuis.

¶ Habitus qualitas & forma corporis & cuiuſcūq̄ rei. Plautus. Qualis habitus oris? Columel. libro primo. Vineę non ſic altos & lacertoſos exigunt. Nam is habitus foſſuris magis aptus. Virgil. lib. i. Gæor. Cultuſq̄ habituſq̄ locorum. Accipitur etiā pro cultu corporis & veſtimēto. Vnde habitus ſcęnicus: habitus militaris: Habitus religioſus dicitur Plautus. Quis habitus iſte tam plixus. Ply. Quid ad nos lugubri habitu venerat & capillatior ſolito. Et habitus eſt qui fit ex frequētatis actibus & a philoſophis diffinitur q̄ ſit alicuius rei ſiue in animo ſiue in corpore a natura concepta ſed vſu corroborata & plena perfectio.

¶ Habitior apud veteres ſumitur pro pinguiori.

¶ Habitudo ipſe corporis habitus. Cice. libro. iiij. ad heren. nam vt corporis bonam habitudinē tu-

mor imitatur ſæpe: ita grauis oratio ſæpe imperitis videatur: ea quę turget & inflata eſt.

¶Habentia ab habeo ſicut à ſapio ſapientia ſignificat ipſum habere & diutẽ eſſe. Enni. Verebar eũ ne animos eorũ inflaret habentia.

¶Habilis. pro viribus aptus. Virg. Namq; humeris de more habilem ſuſpenderat arcũ venatrix. huius contrariũ eſt inhabilis ineptus: debilis infirm⁹ quaſi parum habilis hoc eſt malæ habitudinis. habilitas aptitudo.

¶Habena. pen. pro, retinaculũ equi: q; ea equus habeatur. i. retineatur.

¶Habito. as. pe. cor. De quo Ser. Habitare accuſatiuo iungitur. Atq; humiles habitare caſas: quia habeo domũ dicimus: vnde eſt habito frequentatiuũ quod eſt etiã frequenter habeo. Var. hoc modo antiquos ſecundis rebus comas habitaſſe Cuius paſſiuũ in tertia perſona protulit Virg. li. iii. Ffuge cũcta malis habitãtur mœnia graiis Hinc habitaculũ habitatio. Cohabito. Adhabito inhabito.

¶Habraam nomẽ viri propriũ apud hebræos.

¶Habronichus nomẽ viri propriũ: & eſt græcum

¶Hactenus. pe. cor. ex hac aduerbio: & tenus compoſitum hac fine. ſiue hucuſq; : quaſi vſq; ad finẽ. ſicut Quatenus: Aliquando ſignificat Intantum ſiue adeo. Sue. in Nero. Cœnæ quoq; tepore interpellatus tumultuoſioribus litteris hactenus excanduit: vt malum iis qui deſciſſent minaretur. Cicer. Domũ ſuam cum abſolutam dedicaret hactenus comprobauit.

¶Hadrys græce. latine carens arboribus dicit. Hadros. vero Huber.

¶Hadrianus nomẽ propriũ imperatoris romani.

¶Hadria maſ. generis pro ſinu maris: ſeu pro ipo mari hadriatico. Luc. lib. v. Sonat ionio vagus hadria ponto. Genere fœ. pro oppido prope Ferrariam nunc demerſo ad. xxxv. lapidẽ: ari dicit vulgo quę hadriatico mari nomẽ indidit. A quo fiunt hadrianus. a. um. hadriacus a. um. hiadriaticus. a. um. & hadriẽſis. Fuit hadria romanorũ colonia arduo in colle ſita. Ex qua hadrianus imperator originẽ duxit qui in omni doctrinæ genere pręſtantiſſim⁹ fuit. Sunt tamẽ qui hoc nomẽ nõ aſpirent.

¶Hæbudes. pe. pro. inſulæ ſunt. Solinus. A caledonię promontorio Thylẽ petentibus bidui nauigatio. inde excipiunt hæbudes quinq; numero. Et paulopoſt. Secundã a cõtinenti ſtationẽ Orcades prębent q̃ ab hæbudibus porro ſunt ſeptẽ dierum noctiũq; totidem curſu.

¶Hæc plurali numero in genere neutro. de fœ. dicitur. Veteribus. n. mos fuit vt neutra fœminini iungerẽtur. Ter. in eu. Hæc adornant vt lauent. cũ de ancillis tardis loqueretur. Et ſi cõponatur cũ ad ſignificat p̃terea. Sal. Cognoueram paruis copiis bella geſta cũ opulẽtis regibus: adhæc ſctentia belli gallos ante romanos fuiſſe.

¶Hędui populi auernis finitimi trãs ararim habitantes inter burgũdos nominati.

¶Hædus. cũ diph. vt ab edo. differat. dictus quaſi fœdus lingua ſabina vbi f in aſpirationẽ vertitur. animal ex capra genitum. Virgi. Sic canibus catulos ſimiles: ſic matribus hædos norã. vel απο τωρ αιδοιωρ. ideſt a teſticulis. Theocri ideo. cum æ. in prĩ. Alius cũ e. Manil. li. iiij. Incipiẽt edult tremulũ ꝓducere mentũ. Hic fiũt diminutiua. Hædulus hædillus & hædiculus. Plau. in aſi. Hagnellum metuum dice eſſe hædillũ. Iuue. Et tyburtino veniet pinguiſſim⁹ agro hędulus. Hędinus, a. um. nomẽ poſſeſſiuum. vt caro hædina. ſicut ab Agno. agninus.

¶Hędilia. ſunt hędorũ ſtabula. qua ratione etiã dicũtur Caprilia ouilia porcilia: equilia & his ſimilia: q; in his ea animalia cõtineantur.

¶Hedera. pe. cor. ſemper virens per ſe ſtare nõ poteſt hętet ergo arboribus hęret & muris quos ſępicule rumpit. quã Theophraſtus omniũ maxime viuacem ſcribit Huius tres ſunt ſpecies. nigra: candida: & quę helix vocatur. Dicta hædera q; hæreat ſemp & ſequatur quicquid ꝓximũ eſt. q̃uis per diphthõgum non ſcribatur. Virgilius. Atq; hanc ſine tempora circũ Intervictrices hederã tibi ſerpere lauros Quidam ab Edo deducant q; parietes edat atq; cõſumat: vel q; edita. ideſt alta petat & ſic ſine diph. ſcribitur. Huius racemus corymbus dicitur. Hic hederaceus. a. um. vt corona hederacea.

¶Hæluolę vuæ inſignes ſunt colore inter purpureas nigraſq; medio ſæpius variante. & ob id Variane appellatæ ſeu varię.

¶Hæmatites. pen. pro. genus lapidis ruboris ſanguinei.

¶Hæmus. mons Thraciæ. ſic dictus ab hæmo boreæ & orithyię filio. Callimach⁹ ο μεν ωελοριτης ροιο ηνεμοσ υψηλησκορυφησεπι θρηικοσ αιμου.

¶Hæmonia regio q̃ poſtea dicta eſt Theſſalia.

¶Hæmorrhois latine ſanguinaria dicit αιμα ſanguis ροισ fluor ſerpentis genus peſtiferũ: a fluxu ſãguinis. Huius. n. morſu ſanguis ois e corpore fluit: nec ſiſti poteſt. Luc. Impreſſit dentes hæmorrhois aſpa tullo. Dicitur etiã hęmorrhoia. Ply. Muſtũ ſerpentibus aduerſatur maxime hæmorrhoię & ſalamandrę. Hęmorrhois etiam genus morbi quod intra ſedem naſcitur immaturi mori ſpecie interim ſine tuberculo ſciſſuras habet vnde ſanguis effluit interim leuis rubenſq; tumor eſt: nec ſanguinem remittens. propter quod hęmorrhois cęca dicitur.

¶Hęreo es. ſi. ſum. Vnde hęſito. as. Scribitur cum h ad differentiã huius nominis ęs ęris. quod in ablatiuo facit ære ſine h & huius nominis herus. quod in vocatiuo facit here ſine diph. Et autẽ hærere proprie arctere ei inſidere. Virgilius. Hærent parietibus ſcalæ. Et vox faucibus hæſit. Quoniam vero qui in aliqua re dubitant: non mouẽtur: Ideoq; hærere ac ſuſpenſi eſſe videntur ponitur quandoq; pro dubitare & ancipitem eſſe. Teren. in Eu. Hæreo quid facią. Quãdoq; ſignificat Figere. Vñ dicimus Hęrere radices altius. Ter. in adel. Caue nunc oculos a meis oculis quoq̃ dimoueas tuos ne mora ſit ſi innuero iam quin pugnus in malã continuo hęreat. i. figatur vel imprimatur. Quandoq; ſimpliciter ſedere vel ſtare vel eſſe vt apud eundem in hecy. Inte hæret omnis culpa. Virgilius. libro. iiij. Multa viri virtus animo: multuſq; recurſat Gentis honos: hęrent infixi pectore vultus. Huius verbi compoſita ſunt Adhęreo adhęrens ſto approximo. Lact. lib. v. Quibus poſtea eiectis omnes qui reſanati fuerit adherent religioni cuius potentiam ſenſerũt Cohęreo ſimul hæreo coniũgor & cõuenio. Lactã. lib. ii. Ea. n. quæ eſt ſolis colore flagrantior proxima eſt

& cohæret orienti. Hinc cohæreſco. Boe. ſſ. lib. ii. top. Hęc talia ſunt: vt ſępi⁹ quidē adiūctis ſibi cohęreſcant. Inhęreo a quo inhęreſco: de quibus alibi. Superhęreo. Vñ de diuo Anaſtaſio ſcribit. De mū bullā accipiētes q̄ vinculis ſuperhęſerat impęratori ſecum deuexerunt.

¶ Hęreſco herēs fio. infigor. Liui. li. ii. Vndiq; in vnū hoſtē tela cōiciūt: q̄ cū in obiecto ſcuto hęſiſſent neq; ille minus obſtinatus ingenti pontē obtineret gradu. i. infixa fuiſſent.

¶ Hæſito as. pen. cor. frequētatiuū. Ter. in Phor. In eodē luto hęſitas verſuram ſolues. Hiero. Aut pariter in luto hęſitabim⁹: aut pariter expediemur Pro dubitare accipitur illud apoſtolicū. Poſtulet in fide nihil hęſitans.

¶ Hæres gūis cois ab hęreo: q; q hęres eſt hæret. hoc ē pximus ē illi cui⁹ ē hęres. Quidā tñ hoc nomē ab herus deriuant: q; dñs fiat bonoꝝ quæ ad eum puenīūt. Sūt aūt hęredes primi: & hęredes ſecundi. Secūdus hęres dī qui hęredi inſtituto ſubſtituitur vt inquit Boetius in cōmē. top. puta ſi ille hęres nō erit ille hęres eſto. Hinc bihęres q; bis factus ē hęres. Cohęres q; ſimul hęres inſtitutus eſt. Exhęres qui extra hęreditatē eſt. i. q hęreditate priuatus eſt. Eſt & Heres nomē deæ: cui veteres poſt acceptā hęreditatē rē diuinā faciebant.

¶ Hęreditas ſucceſſio ē in vniuerſum ius qđ defūctus hēbat tēpore mortis vel qđ ſupereſt deducto ęre alieno. Et apud antiquos quidē diuidebatur in xii. vncias: quę aſſis noīe continet.

¶ Hæreditarius a. um. qđ ad hæreditatē pertinet. Hieron. in deutro. Vt habet populū hæreditariū. Hinc bona hęreditaria & ſucceſſio hęreditaria apđ Ambro. legitur. Et morbos vocamus qui parentum vitio nobis obtingunt.

¶ Hæredipeta pe. cor. qui blādiciis muneribus & aliis huiuſmōi artibus ſubornāt morituros vt ab illis hęredes inſtituantur.

¶ Hæreditū paruū p̄ditū qđ nobis ex hęreditate puenit. qđ Var. ſcribit duo iugera q; a Romulo primū diuiſa viritiꝫ hęredē ſeq̄rēt hęrediū appellarūt

¶ Hæreditolū cū accētu in antep. ſignificat paruū p̄ditū qđ nobis ex hęreditate puenit. Colu. in p̄fa. Ex q̄ cincinat⁹ obſeſſū cōſulis: & exercitus liberator ab aratro vocatus ad dictaturā venerit ac rurſus faſcibus depoſitis: quos feſtinātius victor reddiderat q̄ ſumpſerat imperator ad eoſdē iuuēcos & quattuor iugerū auitū hęreditolū redierit.

¶ Hæreſis pen. cor. greca dictio eſt qua apud nos optio vel electio & ſecta ſignificat ab αἱρω vel απο του αἱ ρουμαι quod ſignificat eligo: capio vl volo. Vnde ſumit p opinione tenaci & ſentētia in qua perſiſtamus electa. Ci. in parado. Cato in ea ē hęreſi quę nullū ſequitur florē orationis. Hinc cōponūt dihęreſis diuiſio. Aphæreſis ablatio. Synhęreſis comūctio. Hęreſiotes: hęreticus. hęreſiarches hęreticorum princeps. Theologi hęreticum vocant qui ſectam aliquam vel inſtituit: vel ſequitur aduerſus fundamenta religionis.

¶ Hærba ab hærēdo dicta eſt: q; terrę fixa hęreat: Eſt aūt ꝓprie virido pecudū pabulū. Ver. li. i. ge. Et ſulcis frumēti quęreret herbam. Apud veteres etiā hęrba ponit ꝓ victoria. Vñ hęrbā dare ſignificat victū fateri: qđ eſt antiq̄ & paſtoralis vitę indicium. Nam qui prata curſu aut viribus contendebant: cum ſuperati erāt ex eo ſolo in quo certamē erat decerptam hęrbam aduerſario tradebāt. Ab hęrba fit diminutiuū hęrbula. Ci. lib. iii. de natura. Ceruæ pauloante partum perpurgant ſe quadam herbula quę ſeſelis dicitur.

¶ Hærbiliſander a veterib⁹ dictus ē hęrba pāſtus: quaſi grauior q̄ paſtus frumento.

¶ Hærboſus a. um. qđ hęrbis abundat.

¶ Hærbaceus a. um. qđ eſt ex hęrbis: vt betaceus Maluaceus: & huiuſmodi.

¶ Hærbidus a. um. idē qđ hęrboſus. Col. li. ij. Mōtem ſublimē & aſperū ſed nemoroſum & hęrbidū maxime probauerūt.

¶ Hærbarius qui vim hęrbarū nouit & diſcutit & medicamēta ex his cōponit. Ply. li. xxi: Scel⁹ hęrbariorū aperiet in hac mētione partē eius ſeruantiū & quarūdam aliarū hęrbarum ſicuti plantaginis ſubſtituentium.

¶ Hærbarius a. um. qđ ad hęrbas pertinet: vt ars hęrbaria q̄ hęrbarū natura cognoſcit. Ply. Hęrbariā & medicamentariā artē & a chirone Saturni & Phyllire filio ęs conflare.

¶ Hærbo as. hærbas producere ſignificat. Cuius cōpoſitū eſt exhęrbo: qđ eſt hęrbas extraho. Col. li. v. Et cū germinauit: particulis ſalix advnā particā ſūmittitur: crebro foditur atq; exhęrbat: nec minus q̄ vinea pampinatur.

¶ Hærbeſcere eſt hęrbā effici. Cice. in Cato. Et elicit hęrbeſcentem ex eo viriditatē quæ nixa fibris ſtirpiū ſenſim adoleſcit. Huius cōpoſita ſunt adhęrbeſco: & obhęrbeſco. Ply. Quin & ouillo ſimo vti quoniā adhęrbeſceret. Feſtus. Obhęrbeſcere. hęrbam increſcere.

¶ Hagnos latine purus & caſtus: q; ſit hoſtia pura & imolationi apta. Hinc deducit Hagnes nomen mulieris ꝓprium. Diminutiuū hagnellus. Plau. in aſi. Dic igit̄ me tuū paſſerculū gallinā cothurnicē hagnellū: hællidū dice eſſe vel vitellū. Hagninus a. um. qđ eſt hagni vt caro hagnina.

¶ Hagios græce latine ſanct⁹. Vñ hagiographa ſancta ſcriptura. Hagiogtaphus ſancta ſcribens.

¶ Halec tā fœ. q̄ neu. generis. caretq; numero plurali. genus piſcis q ſola aqua nutrit. Mar. Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra Halecem: ſed quā ꝓtinus illa vorat. Plau. in aul. Qui mihi holera cruda ponunt: halec aiunt. Sumitur etiam pro quodam liquamine ex inteſtinis piſcium. Ply. Halec imperfecta. Alecus fluuius tenuatur.

¶ Haleſus fluuius & mōs nō lōge ab athna. Col. Et quę ſicanij flores legitis haleſi.

¶ Halo as. ſpiro vel odorē emitto. Ver. Inuitent croceis halantes floribus horti. Et aſpirat vt differat ab alo is. vel potius a natura: quippe cui cōueniat dēſitas illa quā ſignificat. Eſt em̄ exhalatio vaporū graſſiorūq; vt ſic loquar ſpūum dēſitudo Cice. terrę halitū aſpirationē vocat. huius cōpoſita ſunt adhalo. exhalo: de quib⁹ ſupra. inhalo. Lactā. de ira dei. Nū etiā in aqua ignē eſſe credendū eſt. Atqui de ſole ignis ne ęſtate quidē accēdi p̄t ſi cærę inhalaueris.

¶ Hallū gūs holeris ab halando dictum.

¶ Halius genus ſcaphę.

¶ Halicarnaſus pe. ꝓ. vrbs cariæ principū regia circa initiū tauri ſita maritima ī minori aſia: argiuorum colonia in qua Mauſoleū quondā nobiliſ

simū opus extabat & Salmacis fons. hęc prius zephyra dicebatur. Ex halicarnaso fuit herodotꝰ hi storicus. Item hereaclitus poeta: Dionysius scriptor antiquitatum: a qua halicarnaseus deducitur ab ἁλοσ marinus.

¶Halieuticon est cōmentatio de piscatu q̄lis est Oppiano q opus illud Antonino Cęsari dicauit Scripsit & Apicius: sed halieusin appellauit.

¶Halosis latine captiuitas dī. Sue. in Nero. Hoc incēdiū e turre mecœnatica ꝓspectans lętusq; flāmę pulchritudine halosin illi decantauit.

¶Haliactes nomen persicum.

¶Halito as. pe. cor. sępe spūm emitto. Aen. Sublime iter quadrupedātes flāmam halitantes.

¶Halitus us. pe. cor. nomē participiale ab halo sicut spiritus a spiro.

¶Hala vide in dictione ala.

¶Halacomene & halacomenæ tā singulari q̄ plī numero. siue halalcomeniū ciuitas in bœotia. Vñ Minerua halacomeneida cognominata est: q; in eo loco coli solita sit.

¶Hals ꝓ mari. Vñ & nos salē dicimus & salū: in q̄bus placuit maioribus s ponere magis q̄ acceptā a gręcis aspirationē retinere.

¶Halophanta hoim gñs nequā: qđ ob suēda mē dacia miserrima mercede cōducīt. Festꝰ. Halophā tr omnia mentiens.

¶Halys fluuius ex tauri mōtis radicibus ꝓfluens p cappadociā: & a meridie syros ac paphlagones iterfluēs cōtra vētū a q̄lonē i euxinū mare euoluit

¶Haloneſos insula ægęi.

¶Haliartus nomen vrbis.

¶Halica nomen mulieris.

¶Halizones populi.

¶Halizon fluuius.

¶Halyetus pe. pro. a quibusdā dicīt falco siue accipiter: siue Nisus.

¶Hallux pollex digitꝰ scādēs ꝓximū. Nā ἁλλομαι eo dictus q; sup ꝓximū digitū saliat. Nā constricta manu solus ꝓximū digitū scandit: in qua voce maiores nostri loco s aspiratiōnē posuerūt Quidā a gręco ἁλλω siue ἁλλομαι trahūt: qđ latine scandere seu salire significat.

¶Hallucinor. Col. lib. viij. Custodis officiū subli mēq; cęlisissimā oculorū veluti speculā desyderat: vt neq; tardiores grauidas dū cunctant: neq; agiles & fœtas dū procurrunt separari a cęteris sinat: ne fur aut bestia hallucinātem pastorem decipiat. Aspiratur vt inquit Gel. quoniā aspiratione intēditur exprobratio.

¶Hamadryades pe. cor. nymphę syluarū siue syluarū numina. ἁμα em̄ aduerbiū significat vna & simul. Δρυσ quęrcus hoc est nympha quę cum arboribus nascitur & perit.

¶Hamus catenā significat. Verg. Hamis auroq; trilicē: hoc ē hamis aureis. Vñ etiā ponīt ꝓ curuo vnco ad capiēdos pisces. Cui prima ꝓducīt. Corripīt aūt cū instrumētū ferreū significat quo diuitū arcę nūmarię obsepiunt: ne res facili apertu surripiat. Iuue. Dispositis p̄dines hamis vigilare cohortē. Hami etiā dīr instrumēta ęrea siue lignea in cubiculis q̄bus capitis tegmina & alię res melius appēsę q̄ facētes seruāt: verbo a piscatorio hamo translato. Hoc nomē quidā a græco deducūt. Nā gręci ἁμματα dicūt ligamenta. Vñ amentum.

¶Hamo as. curuo. a quo hamatus curuatus: siue hamis ornatus. Hiero. li. ꝑ. Lorica hamata induebatur. Hīc adhamo as. pe. pro. qđ est obligo. Ci. li. ij. acad. Qui em̄ seruis honores adhamauerunt: vix admittuntur ad eos.

¶Hamiotę alias hamotę piscatores ab hamis q̄ hamo ad piscādū vtūt. Plaut. in ru. Saluete fures maritimi cōchitę atq; hamotę famelica hoiz natio Var. Cohortis coquoꝝ atq; hamatarū aucupūq;.

¶Hamotrahones dicti sūt q; vl pisces vl cadauera traherēt hamo. Nā vt ē apd Sue. Eorū q̄ supplicio afficiebant cadauera iussu principiū vnco sępe trahebant in locū quē tū gemonias dicebant.

¶Hamatilis & hoc hamatile pe. cor. qđ ad hamū pertinet. Plaut. in ru. Piscatū hamatilē saxatilēq; aggredimur.

¶Hamonum apud Col. li. iii. coloris gñs tendentis in subruffum.

¶Haphe insp̄sio puluerīs q̄ inspergebātur obluctāti: vbi cęromate illiti fuissent. Mar. Et flaueſcit haphe. Nā puluere perfusa obluctantium corpora quodāmō flaueſcebant lepras pariētibus similia. Haphe em̄ græce & tactū significat & notas qb⁹ lepra corpus maculat. Iuli. Pollux aphen accipit primā infecturā quotiēs vestes ībuunt coloribus.

¶Hapalon tenerū & molle gręci aspirant.

¶Hara. vide in dictione ara.

¶Harena vide in dictione arena.

¶Hāmon per duplex mm a nīis arena dī. Nā gręce ἄμμοσ scribīt. i. arena. Vñ Iuppiter hammon hoc ē arenarius dictus ē. Ply. Ergo æthiopiæ subiecta aphrica hāmoniaci lachrymam stillat in arenis suis. Inde etiā noīe hammonis oraculo. Nam cū liber pater ꝓ extrema libyę cū exercitu gradiēs siti laboraret & Ioui supplicasset: vt in hoc casu se patrē ostēderet. Cui cū subuenīsset. Fert em̄ ei extēplo arietē apparuisse quē dū fugientē sequeret puerisse illo duce ad fontē amœnissimū. Quapropter desyderio potus existimasse arietē illū fuisse Iouē eiq; tēplū ibi sumptuosissimū in arena constr uxit qđ Iouis hāmonis cognominauit in quo. f. simulachrū arietis forma p̄stabat: & deū vocauit hammonē: hoc ē Iouē arenariū. Herodotus. Amū Iuppiter lingua ęgyptia dicebat. Vñ corrupto nomīe hāmonē dixerūt aphri: q apd Nasamōes libyę populos tēplū ei dicauere. Pausanias aūt hāmonem dictū ab Amone pastore q̄ primꝰ ei illic tēplū erexit. Sudas. ἄμμον ὁμομα θεου ελληνικου αρι στοφανησ ορνισιγ εσ μεν Δε υμιν Δελφοι φοι βοσ απολλων ταυτα μαντεια ελθοτεσ γαρ ωρωτον εσ αρμισουτιοπροσ ερατα τωεσθε

¶Haringa apud priscos significat hostiā: q̄ inde dicta erat. q; eius adhęrentia inspicerentur.

¶Hariolus cū accētu in antepe. q̄ diuina mēte fat q̄ vētura sunt. Dictus hariolus: q̄si fariolus sicut hanula: quasi fanula: hoc ē parua fana. aspiratiōe vt plęrūq; fieri solet pro f littera posita.

¶Harmonia penu. cor. latine cōpositio cōcordia cōueniētia cōcentꝰ. Aug. Harmonia cōcētus ē ex dissimiliū vocū moderatiōe sicut ex summis & mediis & infimis interiectis ordinibꝰ vt sonis ciuitas cōcinit moderata cōsensa plurimoꝝ. huiꝰ nois pe. cor. ē. Lucre. Harmoniā graij quā dicūt. Hęc alio noīe dī Symphonia. Quo noīe etiā Gelonis filia Themistei vxor appellata est ab ἁρμιζω coapto

¶Harpe nom̃ grę̃cũ enſis falcat⁹ quo vſum fuiſſe perſeum poetę tradiderũt. Luc. Harpen alteri⁹ mõ ſtri iam cęde rubentẽ. ἀπο του ἁρπαζειν.

¶Harpago as. pe. pro. rapio. Plau. Hei miſero mihi :aurum mihi intus harpagatũ eſt.

¶Harpago telũ in ſũmitate aduncũ: quo nauigia capiunt̃. Hũc ferũt Anacharſim inueniſſe. vel inſtrumẽtũ cũ plurib⁹ vncinis quo vaſa & alia complura: quæ vel in flumine vel in puteis ceciderint extrahim⁹. Dici poteſt & harpax inter nauiũ vtenſilia numerat⁹ & ab anacharſe ſcytha philoſopho vt dî inuẽtus. A grę̃cis deductæ dictiões. Nã apd illos ἁρπαζειν rapere. Triuiales a lupo q̃ rapax ſit lupũ appellant. Eſt & harpago ferramẽti gen⁹ quod nõnulli canẽ vocant: quo ferramento circi vaſis vinarijs aptantur.

¶Harpocrates pe. cor. ſimulachrũ in ſacris Iſidis & ſeràpidis erat qd digito labijs impreſſo admonere videbaſ vt ſilẽtiũ fieret qd ſignificat vt Au. inquit vt homines eos fuiſſe taceret̃. hic dicebatur ſilentij deus. Vnde Catullianũ eſt illud. Factum ne eſſe putat harpocratem.

¶Harpalus pe. cor. nomen viri proprium.

¶Harpalice pe. cor. nomẽ muliẽris harpali thracũ regis filię quę patrẽ a Getis captũ liberauit.

¶Harpaſa pe. cor. oppidũ Aſię oppoſitũ fluuio harpaſo: vt ſcribit Ply. li. v. vbi cautes horrẽda digito mouet̃: ſed nõ toto corpore.

¶Harpyiæ mõſtra fuerũt qualia deſcribit. Verg. Triſtius haud illis monſtrũ nec ſęuior vlla Peſtis & ira deũ ſtygijs ſeſe extulit vndis Virginei volucrũ vultus fœdiſſima vẽtris Ingluuies vncęq; manus & pallida ſemper Ora fame. Dictæ harpyiæ ἀπο του ἁρπαζειν: hoc ẽ diripiẽdo. Sudas. ἁρπυιαι ἁρπακτι και Δαιμονες εισιν.

¶Haruſpex vt inqt Ser. ex hara & ſpecio cõponitur. hara vero auis ẽ cui vaticinãtes haruſpices in tẽdebãt. Do. ab haruga deriuat q̃ eſt hoſtia. ab hara in q̃ cõcludit & ſeruat. Et ſic cũ aſpiratione ſcribit̃. Põt etiã dici ab ara. hoc ẽ a victimis ī ara aſpiciẽdis. Vñ qdã nõ aſpirãdũ cẽſent qm̃ auſpices vt inqt Au. exta inſpiciãt ex eis futura p̃dicãt. Idẽ. dr̃ extiſpex. Solẽt etiã aruſpices dici horaꝝ inſpectores. Nã dies & horas in agẽdis opib⁹ cuſtodiũt & qd p ſingula tp̃a obſeruare debeat hõ intendũt. Ab haruſpex fit haruſpicina ę. pe. p. pro arte ipſa Haruſpiciũ pactu hoc eſt pro extorũ inſpectione.

¶Haſpis idis. curuatura e circulis & cameræ & rotę. licet ασπις ſine aſpiratione dicit̃ ſcutum.

¶Haſta q̃uis ab ſto dicat̃ ſcdm Var. q; ſtãte ferri ſolet. aſpirat̃ tñ ad differẽtiã primę perſonę imperatiui verbi aſto. Hęc apud veteres ſubiici ſolebat rebus quas publice venundabãt. Quidã haſtã ab hauriẽdo deriuari exiſtimãt. Cuius dimin. ẽ haſtula. hinc ſubhaſto: a quo ſubhaſtatio.

¶Haſtati dicti ſunt qui primi in acie cũ haſtis cõſtituti ſolebant.

¶Haſtile pe. p. dr̃ qd ad haſtilis formã factũ eſt & de quacũq; re dici põt. Vñ p ſtipite cãdelabri poſuit Hier. in Exo. Hoc erit inquit opus ſex calamorum qui ducẽdi ſunt de haſtili. Idẽ li. ę. Haſtile haſtę eius erat quaſi liciatoriũ texẽtium. Et ibi pro ſtipite haſtę poſuit.

¶Haſtariũ. ii. venditio auctionaria. Vnde Tertu. in apologe. In haſtario vectigales ſumus.

¶Haud aduerbiũ negãdi. haudquaq̃ a nulla parte ſeu nullo mõ. Gel. Haud quaq̃ mihi diſplicebãt

¶Haue verbũ defectiuũ quo ſalutare ſolem⁹ aſpirõnẽ recipit vt differat a ſexto caſu hui⁹ noĩs auis

¶Haurio ris. hauſi hauſtũ. Inuenitur hauriui & hauſi ſcribitur cũ h ſolo vſu nõ rõnc. Nam ſi naturalis eſſet aſpiratio verbo haurio deriuata ab co aſpiratiõnem retinerent: vt ſunt auris: auritus: auſter. Nõ emñ in his vicit vſus: vt in haurio. Iccirco aũt aſpirandũ quidã exiſtimãt: vt differat prima perſona perfecti a ntõ pr̃i noĩs auſus: & ſecũda perſona pñtis indicatiui a nomine auris. Ab auris nomĩe. Et ſignificat accipio extraho. vt Vocẽ his auribꝰ hauſi. Tractũ ab aura quę humorẽ oẽm extrahit: atq; exiccat. Et haurire eſt audire. Ver. lib. iiij. Vocẽq; his auribus hauſi. Itẽ. Aſpicere vt apud eundẽ. Hauſit cœlũ: mentemq; recepit. Item. Auide ſumere. Cice. Cũ inexplebili cupiditate quo fluentius voluptates vndiq; exhaurirẽt: eo grauius atq; dẽtiuſq; ſitiẽtẽ texit. Itẽ vulnerare: vt Lat⁹ haurit aptũ. Itẽ tenere. Ver. li. iiij. Ge. Et mediũ ſol ignẽ⁹ orbẽ hauſerat. Itẽ defatigare. Idem. Exultantiaq; haurit corda pauor pulſans. Item vacuare. Lucil. Q̃ haurire aĩs muſaꝝ & fortia geſtit. Item luere. Verg. Spero equidẽ medijs ſiquid pia numĩa poſſunt ſupplicia hauſurum ſcopulis. Itẽ cõſumare. Liui. li. v. Tam lõgi tẽporis opus incẽdiũ hauſit. Huius cõpoſitũ eſt exhaurio.

¶Hauſto as. frequẽtatiuũ ab hauſio. Feſtus. Exhauſtant efferant.

¶Hauſtus us. ſorbitio. Col. li. i. Si deerit fluẽs vnda: putealis q̃rat̃ in vicino aqua q̃ nõ ſit hauſt⁹ profundi. Hauſtus a. um. participiũ inuenit̃ apud veteres hauſtum facere: pro eo quod eſt potare.

¶Hazome apd latinos ſignificat veneror & colo

¶Heauõtimorumenos octo ſyllabaꝝ ſignificat ſeipm cruciantẽ. Cõponit̃ emñ ex εαυτον: q̃ apud græcos aſpirat̃ & ſignificat ſeipm τιμορυμενος crucians. Quo nomine dicta ẽ comœdia Terẽtij. in qua inducit̃ Menedemus ſeipſum crucians dũ in fundo fodit arat aut aliquid facit ſine laxamento ob filiũ. qui fugerat in militiam.

¶Hebdoas adis. ſeptenarius abεστα ſeptẽ. p. in b. cõuerſa. Hier. ad Paulin. Hoc myſterio hebdoadis & ogdoadis futurus gentium prędicator erat inſtruendus.

¶Hebdomas adis. & hebdomada ę. latine ſeptimana: ſpatiũ ſeptẽ dierũ: & numerus ſeptenarius. Nõ. n. ſolũ de dieb⁹ dr̃ ſz etiã de ãnis: & q̃buſcũq; rebus q̃ ſeptẽnario numero cõprẽhẽdũt̃. Gel. Tũ ibi addit ſe quoq; iã duodecimã annorum hebdomadã ingreſſum eſſe: & ad eum diẽ ſeptuaginta librorũ hebdomadas ſcripſiſſe. Et ī Gñ. Imple hebdomadã diẽꝝ huius copulę. Et hanc quoq; dabo tibi p opere quo ſeruiturus es mihi ſeptẽ annis alijs. Et in Leui. Numerabas quoq; tibi ſeptẽ hebdomadas annos. i. ſepties ſeptẽ quę ſimul faciũt quadraginta nouẽ. hinc hebdomadarius.

¶Hebdomecontapente εβδομηκοντα πεντε. i. ſeptuagintaquinq;.

¶Hebes obtuſus piger. tardus: & acumine carẽs. Cı. li. ii. acad. Alias hebetiora: alias acutiora videant̃ cornua. Vñ per tranſlationẽ Ingeniũ hebes dicitur: ſicut etiã obtuſum.

¶Hebe nomẽ vxoris herculis & Iunõis filię: quę

pocillatrix & miniſtra poculorũ iouialiũ eſſe tradi tur & dea iuuentutis putaba t. ηβη greçe pubertas noiatur. Sudas. ηβη ρεοτησ ακμηση μαιυη δε και ονομαθεασ ηβητηριον το ται δευτηριον και ηβήι ωρωτη εκφυσισ τωυ τριχων

¶Hebeo es. hebes ſum: Hinc exhebeo: qđ ꝓtulit Amb. in ſignificatione actiua. Vigorẽ inquit mẽ tis exhebuit: hoc ẽ debilẽ fecit. Hebeſco hebes fio Ci. li. i. tuſ. Sic mẽtis acies ſeip̃am intuẽs nõnunq̃ hebeſcit. i. obtuſa fit. Sal. Poſtq̃ diuitię honori eẽ cœpere & eas gloria: imperiũ, potentia ſequebat: hebeſcere virtus cœpit.

¶Hebeto as. pe. cor. obtũdo: obſcuro. Ply. li. xi. Nãq; & ſpeculi nitorẽ ex aduerſo nudati hebetãt. Amb. Qui recedit a ſapientia hebetatur.

¶Hebetudo rei alicuius carẽtis acumine vel mentis ingenij viſus ſimilitũq; obtuſitas.

¶Hebiones a veteribus pauperes dicunt: q̃ vox indicat contẽptũ quendam.

¶Hebrus fluuius in thracia q ab œagro flumine ortũ habet. Vñ Oeagrius dictus. Vergi. Tũ quoq; marmorea caput a ceruice reuulſum: Gurgite cum medio portans œagrius hebrus. Habet arenas ex quibus aurum colligitur.

¶Hebræi dicti ſunt Iudęi. ab Heber qui fuit abnepos Sem filij Noe. Prius heberęi cognominati: ac deinde vna detracta lĩa hebræi: ſicut docet Aug. lib. xvi. ciui. det. Et qa in eius familia remanſit lingua quę prius humano generi creditur fuiſſe cõis cũ gentes linguarũ diuerſitate ſunt diuiſæ: deinceps hebręa eſt nũcupata. Ab hebræus fit hebraicus. a. um. vt lingua hebraica.

¶Hecaton pe. cor. latine centũ dicit. Inde per cõ poſitionem deducuntur.

¶Hecatonpylos. oppidũ cẽtũ portarũ. πυλωρ enim portarum deſignat.

¶Hecatonpolis pe. cor. hñs centũ ciuitates.

¶Hecatõbe ſacrificij gñs in quo ritus hic ſeruabatur vt cẽtenę ſui gñis mactarent: victimę cẽtũ ſues: cẽtũ hędi. Iul. Capito. Tantũ ſane lętitię in balbino q plus timebat vt hacatonben faceret: qđ tale ſacrificiũ eſt. cẽtũ arę vno loco cõſtruũt ex ceſpite ad eas cẽtũ ſues: cẽtũ aues mactant. Iã ſi imperatoris ſacrificiũ fit: centum leones centum aquilę & cętera huiuſmodi animalia feriuntur. quod quidem greci quondã feciſſe dñr cũ peſtilẽtia laborarent: vel a numero victimarũ: vel quia centũ pelopõneſi vrbes id faciebant: & a numero ſacrificantiũ cõpoſita eſt dictio.

¶Hecatonchiros pe. cor. cẽtimanus latine dicit.

¶Hecatontarchus centurio.

¶Hecatonpus qui centũ pedes habet.

¶Hecate pe. cor. triũ poteſtatũ nomẽ. Ipſa eſt. n. luna diana ꝓſerpina: qđ ſignificatũ: vt eius mirabilis potẽtia oſtẽdat: vel q; cẽtũ hoſtius placetur. Sue. q; centũ annos errare facit inſepultos. Hecate etiã fuit nomẽ filię perſes: de q̃ in dictiõe Oeta.

¶Hecamada arſinoi filia q̃ dono neſtori data eſt: dum ab achille diriperetur.

¶Hecta res minimi ꝓtij: quaſi hieta. i. hiat⁹ hoĩs: atq; oſcitatio. Alij puſtulã dicũt quæ in coquẽdo pane ſolet aſſurgere a qua accipit res nullius ꝓtij. Pompo. Hic homo hectę me facit:

¶Hectica febris: nõ a cõſuetudine: ſed ab habitu nomẽ habet. Hęc nõ in humore tantũ atq; ſpũ ſed in ipſis plane eoſt oſſib⁹ & inoleſcit. Ideo nõ Ethica appellari debet: ſed habitualis εχω εξω.

¶Hæmorroides gñs morbi. Hæma em̃ ſanguis dr̃ recipitq; diph. Inde hęmorroreo qđ ſignificat fluxu ſanguinis laboro: & ꝓfluuiũ patior.

¶Hedone apud nos voluptatẽ ſignificat.

¶Hedra ſedes latine dicit. vñ fit cathedra.

¶Hecyros latine ſocer. hecyra ſocrus pe. cor. habet. Sunt & qui ſine h ſcribant.

¶Hedui ppli galliæ poſt heluetios & ſeq̃nos i oc caſũ vergẽtes: iuxta quos ex alpibus fluit araris.

¶Hedyoſmos apđ grę. ſuauitatẽ odoris ſignifi.

¶Hegeſias cyrenaicus phũs fuit q tanta fuit eloquẽtia ſicut Val. max. ſcribit vt ſic mala vitę reꝓſentaret: vt eoꝝ miſerãda imagine audiẽtiũ pectoribus inſerta multis volũtarię mortis oppetendę cupiditatẽ ingeneraret. Ideoq; a rege Ptolemæo vlterius hac de re dicere prohabitus.

¶Hegeſippus nomẽ hiſtorici proprium.

¶Hei interiectio ingemiſcẽtis dtõ iungit ꝑnominis: vt Hei mihi qualis erat. Ci. Hei mihi nõ poſſũ hoc ſine lachrymis cõmemorare. Aſpirat natura q; is animi affectus aſpiratione melius declaretur

¶Heiulo as. pe. co. ab hei fit & ſignifi. ſublata voce fleo. Hier. in Iob. Propter multitudinẽ calũniatoꝝ clamabũt & heiulabũt ꝓpter vim tyrãnorum Plau. in aul. Qui nã hic hõ añ ędes nras: heiulans cõquerit mœrẽs? Inuenitur & heiulor deponens.

¶Helei pe. p. ppli in peloponeſo clariſſimi ꝓpter delubrũ Iouis olympii: ludoſq; olympicos quorũ ꝓfecturã helei habuerunt. Vñ Helei equi & heleus carcer ſępe leguntur. Luc. Quantũ clamore iuuatur Heleus ſonipes.

¶Helios greçe ηλιοσ latine ſol. iñ heliac⁹ ſolaris

¶Heliocaminus pen. pro. vaporariũ quoddã ſolare nõ ad ignis vſum ſed ad ſolis velut id qđ vulgo lumina dicit: & in padana gallia Lucerio. Vlp. In ſeruitutibus vrbanis. Si arbor ingt in heliocamino vel ſolario ſolẽ adimat dicẽdũ erit quia vmbram facit in loco cui ſol fuit neceſſarius cõta ſerui tutem impoſitam fieri.

¶Heliochryſos herba ẽ aureũ florẽ producens.

¶Heliopolis pe. cor. ciuitas ægypti inter alexandriã & Coptũ a græcis Thebe dicta: quaſi ciuitas ſolis. altera eſt in cilicia Chriſippi ſtoici patria.

¶Heleotropiũ herba ſolaris dicta q; ſe cũ ſole circũagat etiã nubilo die & nocte: Var. Nec minus admirandũ quod fit in floribus quos vocant heleotropia: ab eo q; ſolis ortum mane ſpectant & eius iter ita ſequuntur ad occaſum: vt ad eum ſemper ſpectent.

¶Heliogabalus Antonini Caracellę filius qui ad imperiũ aſſumptus fuit matris ingenio apud Antiochiam.

¶Heliodorus nomen viri proprii.

¶Heliocopis nomen nymphę.

¶Heliades patronymicũ fœminiñũ ab helios q; eſt ſol. Nam ſorores dñr Phaetontis.

¶Helle es. nomẽ Athamantis thebarũ regis filię a qua Helleſpontus:

¶Helleſpontus frætũ anguſtũ ab ægeo in ꝓpontida: & vbi ſunt illæ anguſtię ſeptẽ tantum ſtadijs Aſiam ab Europa diuidentes. Ibi em̃ helle in pontũ decidit. Vnde qui prius põtus dicebat: helleſpõtus vocatus eſt.

¶Hellas nomẽ fluminis & regiõis achaię: vt inqt Ptole. a noſtris Græcia appellata a greco qui primus in ea regnauit. A cuius filia vocata eſt Attis. Deinde ab hellene deucalionis filio dicta fuit hellas. Incipit ab Iſthmo corinthio ſiue ſtrictura peloponeſi & ad littora ægei maris porrecta vſq; in macedoniam & theſſaliam: quam cum omni bœotia intra ſuum nomen includit: extẽditur.

¶Helleborus & helleborũ pc.co.dr herba purgatoria circa optimũ qđ in ãticyra. helleboro fluuiũ gignit atq; inde a græcis hellebor⁹ appellaſ. Hor. Expulit helleboro morbũ bilẽq; meraco. Hãc herbã romani alio noie Veratrũ dicũt: p eo qđ ſumptũ motã mẽtem in ſanitatẽ reducit. Duo ſunt eius genera. Album. ſ. & nigrũ. Albũ qđ vomitione cauſas morborũ extrahit. Nigrũ qđ purgat per inferiora. Scribſ ſecundũ Apul. per. h. Sed apud græcos nõ aſpiraſ. Melãpus medicus Amythaonis filius helleborũ inuenit quod Melãpodiũ vocant. Alij dicũt paſtorẽ eiuſdẽ noīs inueniſſe cũ capras paſceret. Col. Sed negat helleboros & noxia galbana ſucco.

¶Helice vrbs archadię quã mare abſorbuit de cuius noie vrſę ſidus fortaſſe vocatũ ẽ a poetis q; calliſto Lycaõis regis filia quę ex vrſa cũ filio in ſtellas veria eſt: arcas fuerit

¶Helicon pe. cor. mons bœotię iuxta thebas: atq; vt Stra. li. ix. ſcribit phocydi vicinus ẽ nõ pcul a parnaſo eiq; æmulus & altitudine & circuitu: qui & ipſe apollini quoq; ſacer & muſis eſt. Vñ heliconiades muſę ſunt appellatę. ¶Dictus helicon ab helicone qui ibi cũ cytherone fratre ſingulari certamine pugnauit vt quidã tradunt.

¶Helciũ dr qđ eſt añ pectus equorũ: & id gñs aialiũ ab armis. i. humeris pendẽs inſtrumentũ quo & molę illi per machinulam innexę verſanẽ & curricula p temonẽ trahunt. Vñ & nomẽ accepit. Helco em, græce: traho latine dr. Hinc helciarius.

¶Helciarius qui fune canabino nauẽ trahit aduerſus vndas: vt eſt apud Mar. De helcio meminit Apul. li ix. met. Defectũ alioquin me helcio ſparteo dimoto nexu machinæ liberatũ applicãt p̃ſepio. Eſt paulo poſt. Helcio tandẽ abſolutus refectuiq; ſ. cure redditus.

¶Helena ę. siue helene es. pe. cor. Caſtoris & pollucis ſoror & Menelai lacedęmoniorũ regis vxor a qua Helene inſula vocata ẽ q; in ea primũ Paris cũ helena dr cõcubuiſſe: multi fuerũt q ſcripſerũt de laudibus helenę: ſed iprimis mihi videſ demetrius moſchus excellere: q de ipſa ita ſcribit q; pulchritudo helenę nõ fuit caduca: ſed ſemper florens: & q; Venus fecit nutriri helenã a gratiis ſuis Vnde ait και μεν την Δεθεοι τωρ εθαι μβεον ει σορεωρτεσ τικτομεν ην μεγαλου κουρην Διοσ ηδευ εφιλαγτο αγτικα δε χαριτσιν μετηε δατοια αφροδιτην δευτε φιλαι νην μοι ατιταλλειν ωσ εωεοικεν οιον εμον τωολυχαρτον ερεψατε αμβκωτον υιον.

¶Hellenes deucalionis filius: a quo græcos hellenes nõnulli credũt fuiſſe nominatos.

¶Heleniũ frutex ſeu herba q ex helenę lachrymis fingiſ natus in helene inſula. Fauere creditſ formę & cutẽ nutrire incorruptam venerẽ cõciliare & hilaritatem inducere in vino pota.

¶Helictetes inaures ſunt ſicut docet Iuli. Pol. q & helicę dñr a clauiculis: quas helicas vocãt. Q ãt aũt græci vocant helicen nos clauiculã & pampinũ & Campolum vt in vite dicimus.

¶Hellanodices latine iudex certaminis dicitur.

¶Heluo vorax inſatiabilis & imoderate ſua bona ingurgitãs q; ſi ola luens. Ter. in heau. Gerro fraus heluo iners ganeo damnoſus. Ci. per trãſlationẽ heluo librorũ dixit q; ſi guloſus. i. nimis auidus librorũ. Et aſpiraſ vt ab eluo ſuo primitiuo differat ſiue vt auiditas illa magis exprobreſ vt inquit Feſtus. Fit enim vox incitatior.

¶Helorus pe. p. ſicilię fluui⁹. Fuit etiã noie iſtri fluminis filius q ab aiace occiſus eſt in ea pugna quã græci cũ Telepho rege myſorũ habuerunt.

¶Heluacia gñs ornamẽti lydij dictũ a colore bouum q ẽ inter rufum & albũ appellaſq; heluus: q̃q̃ hęc eadẽ vox apud veteres ſaburram ſignificaret

¶Heluela ſunt holera minuta: vt inquit Feſtus; quoniam helus & heluſa veteres dicebant pro holus & holera.

¶Heluetii pp̃i germanię iuxta lacũ ercinię ſyluæ

¶Heluolũ apud Catonẽ ẽ color inter rufum & albũ: vñ heluolę. Col. li. iiii. Sũt & heluolæ quas nõ nulli varias appellant: neq; purpureę: neq; nigræ ab heluo (niſi fallor) colore vocitatę.

¶Hem interiectio corripiẽtis ſeipſum vl indignãtis vel admirantis: vt hem nos homũculi. Apul. Hem hominis audaciam. Quãdoq; demõſtrãtis eſt. Ter. in and. Hem puer hercle puer eſt: Et aſpiratur propter maiorem ſonum.

¶Hemis apud nos traducitur ſemis. Græce ημισυ dimidius.

¶Hemicyclũ ſedes ſeu cathedra ſemirotũda græce ημικυκλος hemicyclus medius circulus. Nã cyclus circulus. Eſt em facta in medij circuli formã. Cicero in Lęlio. Tum memini domi in hemicyclo ſedentem.

¶Hemina pe. p. mẽſurę gñs q̃ vinũ vel frumentũ metiebaſ: & dimidiũ ſextarij cõtinet quaſi ſemiſextaria. Gel. li. iii. Si ex ſextario hemina fuſa ẽ: ſed dimidiũ tertio. Inde heminaria q̃ſi mediocris.

¶Hemodes inſulę ſeptẽ in oceano germanico.

¶Hemiplexia pe. p. paralyſis: hoc ẽ ſemiapoplexia. cũ in alterã tãtũ partẽ corporis malũ id incubuit. Nã cũ totũ afficiſ Apoplexia nominaſ: nunc vtrũq; inquit Celſus paralyſin appellari video.

¶Hemicranici ſunt q dimidia parte capitis laborant quẽadmodũ cephalęa quo totũ caput infeſtatur. Dicti hemicranici ab hemicrania quæ & hemicrera dicitur.

¶Hemiolus quędã arithmetica ꝓportio cõtinẽs aliquẽ totũ numerũ atq; eius dimidiũ: vt ſe habẽt tres ad duo: & quindecim ad decem.

¶Hemorobios ſignificat diarij victũ: quo noſe dictus ẽ Diogenes cynicus phũs. Eſt & hemorobius vermiculus q; vitam diei habeat, ημερα. n, græci diẽ dicũt βιον. vitã.

¶Hemiſtichion dimidius verſus. Nam στιχοσ verſus dicitur.

¶Hemitogium dimidia toga.

¶Hemitriteus ſemitertiana febris: ſic dicta q; parte aliqua tertianã pñtet tertio die vt illa repetẽs nõ tñ vt illa diẽ vnũ pſtat integrum: ſed inter horas xxxvi. plus vel minus porrigiſ. Hier. in diuo hilarione. Ibi ſiue ob corruptũ aerẽ ſiue ꝓpter gloriam

hilarionis ſerui dei hemitritęo pariter arrepti oēs a medicis deſperati ſunt.
¶Hemiſphęriū dimidia ſphęra hoc ē cęli dimidiū
¶Hepta apd nos ſeptē & aſpiraſ cū ſuis deriuatis
¶Heptapylos pe.co.latine dī ſeptē portas hns.
¶Heptapachys pe.co.mēſura ſeptē cubitorum. Vñ Achilles heptapachys eſt appellatus.
¶Hendecaſyllabus verſus vndecim ſyllabaꝝ q̄ lis ille Catullianus. Paſſer delicię meę puellę.
¶Heptememeris cęſura eſt cū ſyllaba naturaliter correpta ꝓducīt qđ fieri ſolet in pricipio quarti pedis vel ſeptimę ſyllabæ ſi tres ſpōdęi p̄cedant quas ſi ſeptima dicaſ diuiſa pars. ab ἑπτὰ ſeptē & μέρίζω diuido. Vide in dictione cæſura.
¶Heptaphorus nomē virí proprium.
¶Heptaporus troiæ fluuius.
¶ Hepheſtos propriū viri & nomē Vulcani.
¶Heraclea dicebaſ quę nūc Calpe in finibus & oris perithus vocabaſ. Europę ciuitas boſphorana a qua Dionyſius phūs zenonis diſcipul⁹ herecleotes a Cicerone in Tuſculanis appellatus ē. vbi fuit amphitheatrū vnū e ſeptē ſpectaculis. Fuit & alia heraclea in radicibus oetæ montis: quam Aſaris fluuius alluit. Alia in ponto. Alia iuxta oſtia rhodani. Alia in campania: quæ & herculeanum dicta eſt.
¶Heraclee oppidū ꝓximū Neapoli incūbēs mari
¶Heracleopolis noīn triū ciuitatū. Vna ē in ægypto ex qua Theophanes phyſicus. Altera nō longe a peluſio. Tertia ſcđm nili oſtiū qđ canopicū ē
¶Heracleon herba ab hercule iuuēta: quā alij Origanū heracleaticū ſylueſtre dicūt: quoniā ē origano ſimile. Alij Timalū dicūt. Naſciſ in aquoſis foliis magnis & in ſumma aqua flore lilio ſimili: & cū defluxerit capiti papaueris. Eſt & alia herba heracleon ſiderion caule tenui digitorū .iiij. altitudine: flore puniceo foliis coriādri: iuxta amnes & lacus naſcens & omnia vulnera ferro illata efficaciſ ſime ſanans.
¶Heracleota nux. Quęre in dictione nux.
¶Heraclitus pe.p. nomē ꝓpriū phī epheſei gręce ἡράκλειτος ei dipht. Lucre. Heraclitini quorum dux agmina primus. Hic eſt ille qui quotiens domo egrediebaſ: flebat. ſicut Democritus ridebat. alteri oīa q̄ agimus miſerię: alteri ineptię videbantur. Cognominatus eſt ſcotinos: quaſi tenebricoſus. De induſtria em̄ obſcurabat ſtilū. Ideoq; eius volumina philoſophi ſudātes vix intelligūt. Fuerūt alij quattuor heracliti. Primus poeta lyricus. Secundus halicarnaſeus ſummę elegantię. Tertiꝰ Leſbius: q̄ macedonū ſcripſit hiſtoriā. Quartus vir ridiculus.
¶Heraclides pe.co. nomē phī: q̄ heracleotes fuit ex ponto. hic opulētus athenas venit deditq; ſe in diſciplinā Speuſippo. Pythagoręorū auditor fuit Platōis ſtudioſus. Fuerūt ingenij illiꝰ monumēta p̄clara. Nā dialogos & tragœdias ſcripſit. Fuerūt & alij multi heraclidę īgenio & doctria īſignes
¶Herceus dictꝰ eſt Iuppiter quē etiā penetralē vocabāt q̄ intra cōſeptū domꝰ cuiuſq; colebaſ. Greece enim hercos ſeptū clauſtrūq; noīatur. Oui. Cui nil hercei profuit ara Iouis.
¶Hercules cognomē vel fortaſſe potius agnomē Iouis & Alcmenę filij qui ob fortitudinem & gloriam creditus fuit: q; inter deos ſit relatus. Fuiſſe autem tres Hercules ſcribit Diodo. Alii ſex autumant. Primus qui certauit cum Apolline de tripode. Alter nilo natus ægyptius: quē aiūt phrygias līas cōſcripſiſſe. Tertius ex Idæis dactylis cui inferias afferunt. Quartus Iouis filius ex aſterie Latonę ſorore qui tyri colitur. filiamq; habuit carthaginem. Quintus in India qui et belus dicitur. Sextus thebanus ex Alcmena & Ioue tertio genitus cui aliorū geſta aſſignāt. Herodotus ſcribit herculē vnū eē ex .xij. dijs ęgyptiorū: greçoſq; ęgyptijs hoc nomē mutuatos indidiſſe filio amphitryonis Var. xliij. hercules noīat. Verūtamē oēs q̄ robore pręſtiterūt hoc noīe ab hercule Alcmene filio appellatos fuiſſe affirmat. Macro. aſſerit herculē eſſe ſolem quaſi heraclē. idq; ex noīe clareſcere. Hercules em̄ nihil aliud eſt q̄ heras. i. Iunonis. i. aeris cleos. i. gloria vel laus. Quę porro alia eſt aeris gloria q̄ ſolis illuminatio? Idē dictus eſt .xij. labores confeciſſe: quia ſol annuo curſu. xii. ſigna zodiaci luſtrat & conficit. Ab hercules hercule & hercle. Mehercules & mehercule aduerbia iurandi.
¶Herculanus a.um. nomē poſſeſſiuū. Eſt & herculanus nomē ꝓpriū ab hercule deriuatū. Gel. lib. i. adiectiuū poſuit. Cōprehenſa inquit mēſura herculani pedis ſecundū debitā membrorum oīum inter ſe cōpetentiā modificatus eſt.
¶Herculanū fuit campanię oppidum.
¶Herculeus a.um. apud poetas dī: quoniam breuē inter duas longas heroicus verſus nō admittit vt At ſinus herculei ſi vera eſt fama tarēti. Et modo poſſeſſiuū eſt. mō accipiſ pro forti vt herculea vis. Herculeus hō. Mō ꝓ īmēſo. vt herculeū opus. Herculeus etiā morbus dī comitialis: quoniā hūc morbū paſſus ſit hercules: Vñ & ſacer eſt appellatus & maior morbus propter grauitatem.
¶Herebus pe.cor. profunditas inferorū dicīſ. Vide in dictione Erebus.
¶Hermes ís. & hermetis dī latine quaſi interps. Mercurius dictus eſt ab ἑρμηνία. i. ſermone. Præſtabat. n. log: quē effigiabāt alas in capite & pedibus habentē: q; ſermo hoīm per aera volitet.
¶Herma ę. etiā Mercuriꝰ dī: q̄uis etiā qñq; ſumaſ pro ſtatuis & ſigillis p̄cipueq; truncis & quorū capita ꝓmutari poſſunt. Ci. ad atticū lib. vi. Hermæ illi tui pentelici cū capitibus æneis: de quibus ad me ſcripſiſti iam nūc ad modū me delectant. Probus emi. in Alcibiade. Id cū appareret priuſq̄ claſſis exiret: accidit vt vna nocte omnes hermæ qui in oppido erant ahenis deijcerentur præter vnam quę ante ianuam erat. Sudas dicit hermas ſtatuas dictas q; plurimum Mercurij ſtatuę deliniarentur Hæ enim hermę viriles ſtatuę ad propagandā defuncti memoriam ſepulchris erigebantur. Solebant aūt Romani Mercurij ac Minerue ſtatuas cō iungere gymnaſijs dicariq; quas hermathenas Cicero nominat. Qđ ad me de hermathena inquit ſcribis per mihi gratum eſt ornamentū academię ꝓpriū meę q; & hermes cōmune oīum & Minerua ſingulare inſigne eius gymnaſij. Quidā hermas accipiūt pro lapidibꝰ quadratis quos atheniēſes ſolebāt ponere tū in priuatarū tū in ſacrarū ædiū veſtibulis: vt ſignificaret rōnem & veritatē pinde vt formā quadratā rectam ſemper ſtare. Dicti hermæ a Mercurio q; eſſet deus rōnis & veritatis.
¶Hermoglyphus marmorius & ſtatuarius.

¶Hermopolitū officina vbi officinatores ſtatuarum habitant.
¶Hermopolis pe.cor.nomē vrbis quam hermes condidit.
¶Hermophroditus pe.p.Mercurij & Veneris filiꝰ cōpoſitū nomē ab hermete:& aphrodite qđ venerē ſignificat:a quo hermophroditi dicti ſunt vtrūq; ſexū hñtes:Hetiā androgyni dñr qui vtrūq; ſexum habent.
¶Hermodorus pe.pro.fuit phūs epheſius quē in italia exultantē Pōponiꝰ iurecōſultꝰ tradit auctorē fuiſſe.xij.tabularū ferendarū decē viris.Ply.dicit hūc fuiſſe interp̄tē legū decēutaliū: eiq; ob id ſtatuam publice dicatā. De hoc Stra.lib.xiiii. In epheſo fuere viri memoratu digni ex antiquis heraclitus. Item hermodorus. De quo hic idē inquit Dignos eſſe oēs epheſios ſtrāgulari qui hermodorum virū inter eos frugi eiecerūt dicentes.Nemo noſtrū frugi eſto.alioquin cum alijs ejiciatur.
¶Hermenia latine interp̄tatio. Vñ pihermenias Ariſtotelis:liber de interpretatione.
¶Hericius aīal ſic dictū:q; ſetis horreat.Hic & herix dī in ſepib⁹ dumoſis & vineis per autūnū p̄cipue diuerſat. Cōdit in arbores hyeme :& cibis per ęſtatē paratis veſcit. Vbi ſenſerit venatores cōtra ctis ore & pedib⁹ cōuoluit in formā pilę :neqd cōprēndi poſſit p̄ter aculeos. Sūt e gñe eorū maiores hiſtrices: qbus lōgiores aculei: de qbus infra.
¶Heri ab hęrēdo quidā dici putāt:q; heſternus dies hodierno diei cohęreat:ſine die alterius interpoſitione. Dī etiā here ꝓpter cognationē lr̄arū i & e.vt Veſpere & veſperi. Ab heri fit heſternus a.um.ſicut a cras craſtinus.Et accipit heſternꝰ ꝓpriano. Terē. Iure heſterno panem atrum vorent.
¶Hermias eunuchus trapezitæ cuiuſdā famulus athenas ꝓfectus Platonē: Ariſtotelēq; audiuit & domū reuerſus cū dño ſuo Atarnēſes : & aſſenſus aggreſſus eos ſubegit & illis cū dño imperauit
¶Hermogenes pe.cor. nomē ꝓprīū:latine dicit Mercurio genitus. Cōtra quē cauillatus Cratillus eū hermogenē nō recte dici: quia doctrinæ .ſ.atq; eloquentię nihil ſapiat.
¶Hernia cōmune ē nomē tribus morbis.ſ. Enterocelę Epiplocelæ.& hygrocelę. Enterocela enim dī cū inteſtina dilabunt in Scrotū. Epiplocela cū omentū. Hygrocela:cū in alterū e teſtibus humor cōfluit. Has ſpēs nīi vocant hernias:vt ingt Celſus a duricie pellis q̄ fit poſt inteſtinorum deſcenſum. Herniū eīm durū & aſperę dī. Tractū a ſabinorū lingua qui hernia ſaxum vocant. Mar. Deriſor Fabianus hernias oēs quē mō colei timebant dicentē tumidas in hygrocelas. Ramices vero has ſpēs ſub ſe cōtinet. Porocelā q̄ ē cū ex abſceſſu aliquo circa ſecretuꝫ materia ſubduruit. Sarcocelam cū in ipſo ſcroto concreuit caro. Cirſocelam cū venę intumuerunt.tunicis teſtiū integris vel in ipſo ſcrotō: vel cū bubonocela dī in inguīe. Eſt tñ vbi Ply.enterocelā dixerit ramicē:vt in medicinis cu p̄ſii. Differt ab his bronchocela qppe q̄ in ceruice ſit: quaſi tumor magnꝰ & rotūdus inter cutē & aſperā arteriā q̄ mō caro hebes : mō humor aliqs includit. Interdū etiā minuris oſſib⁹ pili imiſti:vt in Celſo lib.vij.ꝑperā ſcribat broncoceolę. Sunt etiā q hernią interp̄tent ꝓ teſtiū theca vt illud Mari. Ingens iratis apparuit hernia ſacris.
¶Herniosꝰ ꝓ q hernią patit.Hier.in Leui. Si ęcꝰ fuerit vl̄ herniosꝰ nō accedet offerre hoſtias dño.
¶Hernici ppli in cāpania ſaxa incolētes. Hos tñ hernicos appellatos voluit.Macro. q hernū adducit a noīe hernici pelaſgi quī eorum fuit dux.
¶Herodius & herodiō auis:ſalco vulgo dicta.immo eſt ardea la garza.
¶Herus dñs aſpiratur vt differat a verbo futuri tē poris ero.
¶Heros a Iunone dī inqt Aug.li.x.ci.dei. Nam gręce Iuno hera appellat. Et ideo neſcio q̄s filius eius ſcđm gręcorū fabulas heros fuerit appellatꝰ. Hoc videlicet velut myſticū ſignificāte fabula q̄ aer Iunoni deputet:vbi volunt cum dęmonibus heroas habitare. Quo noīe appellant alicuius meriti aīas defunctorū. Et lib.vii. Inter lunæ gyrum & nymborū ac ventorū cacumina aerias eſſe aīas ſed eas aīo nō oculis videri & vocari heroas & lares & genios. Mar.Capella in nuptijs philologię dicit heroas ab hera q̄ terra dī nūcupatos. Hīc heroicus a.um. & Herois idis. michalꝰ aūt etymo. ηρωσ ανηρ θειοσ εστι ημιθεοσ γενναιοσ λεγεται δε απο του ερωτοσ της αρετησ ησ αι τι ασκην λυρουσ και πορουσ αρω των ανθρωπων μι ρουμενοσ αγαθοσ αιρεται.
¶Herpes animal ſic dictum:q; eo p̄cipue ſanent ea quę ſerpunt.
¶Heroidas veteres fœminas clariores dixerunt: quales ſunt heroum vxores & filiæ. Papin.libro .iii. Syluarum. Qua veteres latias graiaſq; heroidas ęquas.
¶Herſilia nomē vxoris romuli.quę in horā verſa templa cum quirino tenuit. Eſt aut herſe apud grecos quod apud nos eſt ros.
¶Hanula parua delubra:in qua loco.f.ponit aſpiratio:quaſi fanula.
¶Heſperus pen.cor. Athlātis frater a quo heſperia. Scribit Diod.hūc heſperū cōſcēdiſſe cacumē mōtis athlantis ad curſus aſtrorū obſeruandos & nūq; deinceps cōparuiſſe cui vulgus honores diuinos exhibuit:aſtrūq; lucidiſſimū eius noīe appellitauit. De quo Ver. Ite domū ſaturæ venit heſperus ite capellę. Hęc etiā terotina ſtella veſper dicit vt apud eūdē li.i.ge. Quid veſper ſerus vehat. Similiter veſperugo noīat. Plau. Nec veſpugo nec vergiliæ occidunt. Rurſus & illa eadē excogitata ſtella a pythagora primū fuit q̄ ante ſolē oriri cōſpicit:tunc quoq; lucifer noīat q grę. Φοσφορος dī. Ver. in Damone. Naſcere pręcq; diē veniēs age lucifer almū. Q ūmq; etiā a nobis lubar tranſfertur: eo q̄ eius ſplēdor in modū iubæ leonis diffundat Similiter & Venus appellat ſiue in die: ſiue nocte
¶Heſperię duę ſunt. Vna quę in hiſpania dī: altera Italia quę ſic diſcernunt. Aut em̄ heſperiam ſolam dici mus & ſignificat Italiam. Verg. Eſt locꝰ heſperiam graij cognoīe dicūt. Aut addis vltimā & ſignificat hiſpaniā:q̄ in occidētis eſt fine. Hor. Qui nūc heſperia victor ab vltima. Et hæc ab heſpero occidētali ſtella dicta eſt. Italia vero ab heſpero Athlātis fratre q a germano pulſus Italiam tenuit & ei nomē vel ꝓprīū:vel ſuę priſtinę regionis impoſuit. Macr. tñ voluit heſperiā dictam eſſe Italiam q̄ occaſui ſubiecta ſit.
¶Heſione nomē Laomedontis filię.
¶Heſaias nomen prophetę proprium.

¶ Heſperides pe.co. appellatę ſunt heſperi fratris athlãtis filiæ Aegle Erethuſa & heſptuſa. De his eſt fabula q̃ habuerint hortos nemore aurifero p̃cioſos vbi erat draco cuſtos perui gil: mala aurea vigilanter obſeruans quẽ interfecit hercules pomaq̃ aurea retulit ad euriſtea. Ply. & Solinus interpretãtur fuiſſe æſtuariũ maris meatu flexuoſo inſtar draconis quod hortos heſperidũ amplecteba tur vbi p̃ter oleaſtrũ aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore extare p̃diderũt. Var. p mala aurea pues ſignificari dicit q̃s hercules ex aphrica in greciam exportauerit. Ea em̃ ſua voce greci appellãt mala apud quos μηλον. i. malum ſignificat quẽ & pomũ. Hinc Melotę dictę veſtes ex pellibus ouium cõfectę. Aliter tradit Diod. li. v. biblyothecæ quem videre potes.

¶ Heſperũ promõtoriũ in aphrica eſt nauigatiõe decẽ dierũ ab œnothema monte.

¶ Heſternus a. um. Vide in dictione heri.

¶ Hetam alias hectã priſci dixerũt: quaſi hſetã rẽ mimi p̃tij vt eſt oſcitatio & hoſis halitus. Alij volunt eſſe puſtulam illam quæ in coquẽdo aſſurgit: vt videmus in aheniſ dum feruent.

¶ Heteron greçe. latine alterũ ſeu reliquũ dicitur.

¶ Heteroclitũ quaſi alterne declinatũ. Nã cõponitur ab ετερος & κλιτος.

¶ Heterogenus a. um. pe. cor. qđ eſt alterius gñis Dicitur & heterogeneus a. um.

¶ Heteromaſchala: quę ex altera tantũ parte villoſa ſunt & ſeruitijs dedicata. ſicut Amphimaſchala & amphimalla: quę ab vtraq; parte villoſa & ingenuis dedicata ſunt.

¶ Heu interiectio dolẽtis iungit actõ p̃noĩs. Ter. Heu me miſerũ. Nã per exprobationẽ iũgit cũ nomine. Ver. Heu ſtirpẽ inuitaz. Et cũ ntõ. Idẽ. Heu pietas heu priſca fides. Interdũ geminat & nulli caſui ſeruit. Ver. Heu heu qd volui. Aliqñ etiã dr Eheu. Aſpiratur ſicut & hei eadẽ ratione.

¶ Heteronyma. vide in dictione homonyma.

¶ Heus aduerbiũ vocãtis. Verg. At prior heus inquit iuuenes mõſtrate mearũ Vidiſtis ſi quã hic errantẽ forte ſororũ. Aliqñ duplicat heus heus. Nõ nũq̃ interiectio dolẽtis eſt: vt heus etiã mẽſas cõſummim⁹ inq t iul⁹. Aſpiraq; magis vſu cũ & Feſ. a greco ai thra here videat quę vox doloris eſt: vñ & ęgritudinem deductam eſſe tradit. Fu vero græca dictio quę multorũ noĩm cõpoſitionẽ init. ſpiratione nõ hẽt vt Euſebius: Euſtathius. Eugenius.

¶ Heuoe interiectio metuentis. Ouid. Heuoe bacche ſonat.

¶ Heterocraneas vocant morbũ capitis cũ caput ineq̃liter dolet tumetq; & inter pilos rotũda & humida hulcuſcula ſurgũt & pus mali odoris.

¶ Hexaclinũ vocat ſtibadiũ hoc eſt cœnatio ſex cõuiuas capiẽs. Mar. Et teſtudineũ mẽſus quater hexaclinon. Ingemuit

¶ Hexameron pe. co. apd nos ſex dieꝝ. Cõponit enim ab εξ ſex & ημερων dierum vbi interponitur a. cauſa euphonię. &c.

¶ Hexametrũ pe. co. ſex pedũ μετρον. n. mẽſura

¶ Hexagonũ pe. p. ſex angulorũ. Amb. li. hexa. Quis architect⁹ eas docuit hexagona illa cellaꝝ indiſcreta laterum æqualitate componere? απο του εξ και γωνια συνισθεται.

¶ Hexaplũ vel hexapla orũ. exẽplaria ab εξ ſex & πλοισ plica. Hier. in prologo libri Ioſuę. Vt pro greçorũ hexaplis editionẽ noſtrã habeant.

¶ Hiarbas Iouis filius ex garamãte nympha fuit getulorũ rex: quem Vergi. ſcribit in cõnubium petiſſe Didonem.

¶ Hiato as. frequentatiuũ verbi hio as. ſignificat ſæpe aperior ſcindor ve. Plau. Si qua forte cõcio ẽ vbi eũ hiatare nondũ in mẽtẽ venit. Laberius paſſiuo vſus eſt. Hiantẽ fores inquit: pro eo quod ẽ hiatant. i. patent.

¶ Hiatusus. apertio. Claud de rap. Quod conata nefas: aut cuius conſcia culpę. Exul ad ĩmanes erebi detrudor hiatus. Eſt autẽ trium ſyllabarũ ab hio factum.

¶ Hibiſc⁹ herba nõ diſſimilis maluę vt inq t Theophraſtus folio maiori q̃ maluæ: piloſioriq; caule. Vſus eius ad rupta & tuſſes. Ply. ſcribit hibiſcum a paſtinaca diſtare damnatum in cibis ſed medicinę vtile. Vergilius accipit pro iunci ſiue viminis genere.

¶ Hic & iſte ſic differũt: q̃ hic circa perſonã loquẽtem: iſte circa perſonam audientẽ: ac ſi a prima perſona ad ſecundã haberet oõ: vt huic amico meo cũ tuo iſto familiari magna eſt cõtẽtio. Eodẽ mõ cũ tu in p̃tia ſis Florẽtię: ego vero Bononię q̃re etiſſime dicet ſi ad te ita ſcripſero. Maturiorẽ ſane futurũ ſuſpicor tuũ in hanc vrbẽ aduentũ q̃ in iſtã meũ. Eadẽ quoq; ratio eſt eorũ aduerbiorũ q̃ locatia noiata ab hiſdẽ p̃noĩbus formant: vt hic noui habemus nihil. Q̃ ſi quid iſtic noui acciderit ſcire cupio. Et regis hiſpanorũ oratores qui dieb⁹ ſuperioribus hac iter habuerunt ad quod tempus iſtuc peruenerint facito me certiorẽ. Ci. Curioni. Putares ne vnq̃ accidere poſſe vt mihi verba deeſſent: neq; ſolũ iſta vr̃a oratoria: ſed hęc etiã leuia nr̃atia. Ideꝝ Valerio. Ibi malis eſſe vbi aliquo numero ſis q̃ iſtic vbi ſolus ſapere videare. Iſtec vero & iſtanc nõ oratorũ ſed comicorũ ſunt. Ille vero cũ aduerbijs ab eo formatis ſignificat rem ſeu locũ ab vtroq; remotũ. Plau. Quis ẽ quẽ videm⁹ venientẽ pãnoſum ac ſqualidũ? Ille ne ẽ nr̃ Syr⁹? Ply. Hæc oĩa ad vos ex illa p̃uincia cõportãtur. Illinc ſucci: illinc odores: illinc extremo orbe q̃ſitæ luxuriæ opes. Duobus aũt modis cõſtruũt: demõſtratiue & relatiue. Ter. Viden tu illum Thaim? Sene. Et qui hoc facit ſane prudẽs appellandus ẽ. Et tũc hic eandẽ ſignificationẽ habet quã is. Et intõ p̃is nũeri ac maſ. & fœ. gñis ſola ſcriptura diſtinguit. Hi em̃ & hę cũ aſpiratione & vna vocali ab eo qđ eſt hic & hęc diſcendũt. Ii vero & eæ cum duabus vocalibus ſine aſpiratione fiunt ab is ea id. Sciendũ quoq; eſt q̃ hic cũ pronomẽ eſt cõmixt. vt Solus hic inflexit ſenſus. Et q̃nq; ſumit̃ p talis: vt hic pietatis honos: Et hũc ego te Euryale aſpicio? Q̃n vero aduerbiũ producit̃: vt hic illius arma. Et mõ pro tũc. Ver. Hic regina grauẽ gemmis auroq; popoſcit. Ci. Apio. Hic ego multa ſimul cogitaui. Mõ p̃ tali loco. Plau. Hic nec ẽ opportuit q̃ frugi eſſent? hoc ẽ in tali loco & tã ſordido Accipit̃ q̃nq; iſte p̃ hic. Ci. Cũ iſto tẽpore ſtẽt cũ gladijs armati. Et ille pro is. vt apud ap̃m. Nõ n. qui ſeipſum cõmendat: ille p̃batus ẽ. Hic & is alio mõ vſurpari ſolẽt ab auctorib⁹. vt Alexãder parui copijs frætus ſuperauit darium cũ infinito exercitu: & id vel & hoc in adoleſcẽtia. Ab hic tã pro

noſe q̃ aduerbio. fiunt Hicce & hiccine illud eiuſdẽ ſignificationis cũ hic. Hoc ſemp interrogatiue ponitur quaſi hiccine? Dicit & hęcce. hocce. Vñ apud Terẽ. Hiſce plurali numero dicit ꝓ eo qđ eſt hi. cũ ait. Hiſce arbitrãtur. nũc hoc mũere ſuã eſſe thaidẽ Plau. in Cap. Hiſce aũt inter ſe confixerũt dolum.

¶ Hicce ab hic fit & idem ſignificat. Hiccine ponit interrogatiue: quaſi hic ne?

¶ Hiera inſula inter Siciliã & Liparim Vulcano ſacra vna ex æolijs. Fuit & via ſic dicta: q̃ ea irent ſacerdotes ad Eleuſinã cererem. Hoc noſe etiã appellata eſt vxor Telephi regis Myſorũ quę a Nereo interfecta dicit cũ marito ferret opem: qui ab Achille vulneratus fuerat. Ea vt fabulæ tradunt tantæ fuit pulchritudinis vt etiã helenam ſuperaret. Et Hiera apud nos dicitur Sacra cũ qua dictione fiunt multa cõpoſita. de quibus infrã.

¶ Hierarchia. pe. p. latine ſacer principatus. Greci ιερα ſacrum dicunt αρχη principatus.

¶ Hierapicra: ad verbũ dicitur: ſacra amara. Nam πικρος amarũ dicitur. Medicinæ genus quoddã ad ſoluendum aluum. Vide in dictione Picra.

¶ Hierapolis. p. c. latine ſacra ciuitas dicitur. Quo noſe dicta eſt ciuitas Aſię cõtra Laodiceã vbi aquę calidæ ſcaturiebãt: quæ in tophum admodũ facile durabãtur. Et os plutonis in quo quodã mõtis ſupercilio ita cõmenſuratũ vt hoſtem iuſcipere poſſet mira ꝓfunditate cui vallum propoſitũ erat quadratum ambitu ſemiiugero nebuloſa & craſſa caligine plenũ vt vix ſolũ diſcerni poſſet. Exterius trãquillo cœlo aer innoxius aũ ſi qđ ingrederet? ſtatim moriebatur & tauri introducti mox cadebãt educebanturq; mortui. Strabo ſe paſſeres immiſiſſe ait q̃ ſubito expirauerint. Apud Hierapolim aqua quædam adeo tingendis lanis idonea fuit vt ex radicibus tincta cum his decertarẽt quę ex fermiculo purpuraq; tingebantur. a qua hieropolitæ dicũtur.

¶ Hieronymus ꝓpriũ nomẽ eccleſiaſtici diſertiſſimiq; viri cuius opera in p̃tio habẽtur. & latine dicit ſacra lex ſeu ſacrũ nomẽ. Cõponitur eñ ex ιερος & ονομα ſed o mutatur in y. Fuit & hoc noſe philoſophus ex rhodo inſula q̃ finẽ ſummi boni poſuit in indolentia: quę græce dicitur αναλγηſια.

¶ Hieronicas vocamus victores ſacrorũ certaminum. Quę ſint ſacra certamina. Vide in dictione ſacra certamina. Quæ aũt fierẽt in ſacris certaminib⁹ docet Quintil. lib. ij. cũ ait. Quom palæſtricus ille curſorem faciat aut pugilem aut luctatorẽ aliud ve quid ex his quę ſunt ſacrorum certaminũ.

¶ Hieroſolyma. æ. & hieroſolyma. orũ. & hieroſolymæ. arũ. tm̃ pluraliter vrbs iudææ ſeu palæſtinæ q̃ & hieruſalẽ vocabatur. Vnde legim⁹ apud Ioannem Facta ſunt Encænia hieroſolymis. Dicũtur autem hieroſolyma: vt ſcribit Egeſippus: q̃ primo Solyma dicebãtur. Sed cum rex cananeus cognomento iuſtus qui fuit cõditor ſolymorũ templũ addidiſſet inde hieroſolyma nũcupauit. Græci enim ιερεια templũ vocãt. Euſebius lib. ix. Eua eñ prę parationis ait hieroſolyma appellari quaſi in hierosolomonis hoc eſt ædẽ Solomonis a tẽplo qđ Solomon hieroſolymis pulcherrimũ magnificentiſſimũq; conſtruxit. Hinc hieroſolymita pe. p hieroſolymitanus & hieroſolymus. Hier. li. ij. mach. Et qui ꝓmiſerat romanis ſe tributũ reſtituere de captiuitate hieroſolymorũ p̃dicabat nunc ꝓtectorẽ deũ habere iudæos. Sue. in Nero. Spoponderũt tamẽ quędã deſtituto ei ornationẽ orientis. nõnulli noſa tim regnũ hieroſolymorũ. Hæc etiã hieruſale nappellat: q̃ vrbs p tria noſa a Hiero. vocat. Iebus ſalẽ hieruſalem q̃ ab helio poſtea hadriano de ruinis & cineribus ciuitatis in heliam ſuſcitata eſt.

¶ Hierotheus. nomen viri proprium: & interpretatur ſacer deus.

¶ Hieroceps. inſula in Cypro prope paphum: qua voce ſignificatur Sacer ortus.

¶ Hieroduli. pe. p. ſacrorũ miniſtri. Iul. Firmicus lib. viij. matheſeos ſcribit futuros ædituos aut hierodulos qui habuerint horoſcopũ in. xxvi. parte geminorũ: græci ιεοδουλους vocant ædituũ.

¶ Hierophanta. latine ſacrorũ demõſtrator. Hier. contra Ioui. Hierophãtas quoq; athenienſiũ vſq; hodie cicutæ ſorbitione caſtrari: & poſtq̃ in pontificatum fuerint electi viros eſſe deſinere.

¶ Hieto Syracuſanorũ tyrãnus in quo pulchritudo corpis & vires fuerunt admirabiles: de quo multa apud Iuſtinum leguntur.

¶ Hierocomon. locus eſt quo leproſi alũtur. hiera eñ græce: lepra latine & κωμη villa.

¶ Hierico ſeu hiericus. ontis. & Hiericus hierici ciuitas magna fuit muralibus ſepta parietibus: quæ non ferro peruia nec patieti poſſit eſſe penetrabilis Hiero. ad Alga. Et in parabo. de hieruſalẽ deſcendentis hiericũ ſamaritanus loquitur.

¶ Hila. inteſtinũ tenue ab hira: ſiue ab hilum vt inquit Var. qđ eſt minimũ. Vnde quãdoq; hilæ ꝓ ſalſis inteſtinis: vel fartis ſalſitijs: aut lucanicijs acciꝑi ſolẽt. Plau. Atq; hilas eſt fumatas & fumẽ. Hor. Perna magis ac magis hilis flagitat immorſus reſici. Quãdoq; ponitur ꝓ eo inteſtino qđ in anũ te ſoluitur. laber. Neue aliter hunc pędicabis quõ video adoleſcẽti noſtro cędis hilas. Ab hila veteres diminutiuũ protulerunt hilla.

¶ Hilum. paruũ illud nigrũ qđ in ſũmitate fabę adhæret. Vſi & ꝓ breui exiguoq; quãdoq; ſumit. Cic. lib. i. tuſ. Tum illud q̃ ſiſyphus verſat ſaxũ ſudãs nitendo nec ꝓficit hilũ. i. quicq̃ tantillũ minimũq; Ab hoc noſe fit nihilũ ꝓ non aliquid: quaſi ne hilũ quidẽ & per apocopẽ nihil: & ꝓ ſyncopen nil. Luc. Ex nihilo nihil in nihilũ nil poſſe tcuerti. Var. lib. vlti. de anal. Itaq; vt eum quẽ putamus eſſe nõ hilum dicimus nihili. ſic in quo putamus eſſe nequicq̃ dicimus neq̃. Priſ. lib. vi. Nihil & nihilũ a nõ & hilum eſt compoſitũ quod ſine dubio eſt nomen. Hilum eñ pro vllum vetuſtiſſimi proferebant.

¶ Hilaris & Hilarus pe. cor. iucundus lętuſq;. Plau. in Aſi. Credam iſtuc ſi eſſe te hilarum videro. Hinc hilaritas & hilaritudo. Cice. Dolobe. Sed tamen hilaritas illa noſtra & ſuauitas quæ te præter cæteros delectabat etepta mihi omnis eſt.

¶ Hilaro. as. lætitiã iucunditatẽq; do: lætificeo. Ci. lib. ij de fini. Omnẽ iucundũ motũ quo ſenſus hilaretur. ηδονην latine voluptatẽ vocãt. Palla. Quæ mãſiones hyemi parãtur ita ſint cõſtitutę vt poſſit eas hyberni ſolis totus ꝓpemodũ curſus hilarare. Huius compoſitũ eſt Exhilaro. Col. lib. vij. Satietate verni pabuli pecudes exhilaritate laſciuiũt.

¶ Hilareſco. hilaris fio. Aug. lib. v. con. Et delectabat ſuauitate ſermonis q̃q̃ eruditionis min⁹ tamẽ hilareſcentis atq; mulcentis q̃ fauſti erat.

¶ Hilarius nomen viri proprium ab ιλαρος hilari

ne Hilarius. Sic Hilarion.
¶ Hilarodus.pe.p.laſciui & delicati carminis cantor ab ἱλαρος & ωδη quod cantū ſignificat.
¶ Hilaria tantū pluraliter & ge. neu. ſicut ſaturnalia antiqui diem equinoctij verni colentes appellarunt vt inquit Macro. quo exordiū lætitiæ celebrabatur. quo primū tempore ſol diem longiorem nocte ꝓtendit. Erat aūt ad octauū Calen. Aprilis. De hilarib⁹ meminit Flauius vopiſcus in Aureliano.
¶ Hinnio. is. iui. itum. pe. prod. propriū eſt vocis equorū. Vnde Hinnitus. tus.
¶ Hinuli pe.cor ſunt ceruorū caprearū capreolorū damarū & ſimiliū filij Hinuli etiā vocātur muli ex equo & aſina geniti cū legitimus mulus ex equa & aſino naſcaī vt inqt Var. Hos Col. lib. vij: etiā hinos appellat: qđ eſt primitiuū. Nam hinus diminutiuū facit hinulus. & adiectiuū poſſeſſiuū hinuleus.
¶ Hio. as. duarū ſyllabarū. ꝓprie os aperio. Vñ hiatus & hiatio. Scribitur cū h. quia hiando maior fit ſpiritus. Nā ab oris ſono cū aperiī os tractū videī. Vñ & pro ſponte: vel aliqua vi externa aperiri ſiue ſcindi ponit hiare. vt Ligna hiant ariditate: & tellus æſtu. Sal. lib. iiij. Atq; hiauit hum⁹ multa vaſta & ꝓfunda. Et hiare flores dicūtur cū aperiūī. Prop. lib. iiij. Nec flos vllus hiat pratis: quin ille decenter Impoſitus frōti langueat ante meæ. Per tranſlationē hiare ſignificat mirari. Virg. lib. vi. Incertus clamor fruſtratur hiantis. Inde formātur hiſco. is. inchoatiuū: ſed hiaſco facere debuit. & hiato itetatiuū: & cōpoſitū Inhio. de quo alibi. Eſt & Hyo cū y græce υω pluo: a quo quidā hymber deducūt.
¶ Hin. genus mēſurę duos choros atticos cōtinentis inquit Hiero. duos. ſ. ſextarios italicos: vt Hin menſura ſit iudaici ſextarij: noſtriq; caſtrēſis cuius ſexta pars facit tertiā partem ſextarij italici.
¶ Hippos per duplex pp. latine dicit equus: a quo multa deducuntur.
¶ Hippago. inis. genus nauigij cōuehendis equis aptum. Qđ a Iul. polluce hippago dicit: Hippago geus legitur ꝓ inſtrumēto quo lapides expoliūtur.
¶ Hippagium. equorum vectio.
¶ Hippaco. as. pe. p. ſignificat αἰαζ celeriter duco: vt inqt Feſ. ab equi halitu q ē ſupra modū acutus.
¶ Hippopodes populi in oceano ſcythico qui teſte Solino humanā vſq; ad veſtigiū formā tenent ſed in equinos pedes deſinunt.
¶ Hippobatos equorum paſtor.
¶ Hipponomos. pe. cor. equorū paſtor: quia lex equorū. Ita hippophorbos equorū paſtor.
¶ Hippocomij. māgones ab eqs cōponendis colore fuco: robur mani ſagina vt ait Quintil. mētiētes
¶ Hippocētaurus. equi ſtimulator. Quidā volunt hippocētauros filios eſſe cētaurorū. Qđ & Diodo. ait. Fabula ex eo nata q; primi equitare auſi ſunt: veluti hippos. i. equ⁹ & homo copulati eſſent. Claudius Cæſar ſcribit hippocentaurū in theſſalia natū eodem die interiſſe. Ply. refert ſe vidiſſe hippocentaurū in melle allatū Claudio principi ex ægypto. De hoc etiā in dictione centauri.
¶ Hipparchus magiſter equitum. Quo nomine dictus eſt quidam celebris aſtrologus qui vt Col. auctor eſt prodidiſſe fertur tempus fore quo cardines mundi loco mouerentur.
¶ Hippacen vocant caſeum equinū.
¶ Hippiades ſtatuę mulierū equeſtres appellabāt: cuiuſmōi fuiſſe vidēutr Amazonū: quas mortaliū primas equū ſcādere auſas lyſyę oratori creditur.
¶ Hippocāpæ equi marini effigie in piſciū caudas deſinētes a flexu caudarū q̄ piſcoſę ſunt. Ply. Hippocāpinus cinis alopecias tollit poꝛ eñ flexus dī.
¶ Hippocrene. pe. p. fons in Bœotia iuxta quē eſt Aganippe. dū Cadmus equeſtri exploratiōe inquirit quę nā loca inſediſſet cauſam dedit poetis vt diuulgarēt hippocrenē vngula volātis equi natū fuiſſe. Nā hippi equi. Crene fons dicit. Et inde equus pegaſus a fonte: qui græce ΠΗΓΗ dicitur vocatur.
¶ Hippodam⁹. pe. cor. bellicoſus equorū domitor
¶ Hippodame. es. pe. cor. & hippodamia. æ. pe. p. nomē mulieris: de qua Ouid. lib. Heroi. Venit vt in phrygios hippodamia ſinus. Virg. lib. iij. Ge. Hippodameq; humeroq; pelops inſignis eburno.
¶ Hippodrom⁹. p. c. via lata ꝓ quā etiā multi equi poſſunt vna currere. Δρομος græci curſum dicunt.
¶ Hippomanes. pe. cor. ge. neu. ſecundū Priſc. cōponit ab ιππος equus & μανια furia vel inſania. Et a diuerſis diuerſe exponitur. quidā eñ dicūt eſſe fruticē ſeu herbā quā ſi equi comedūt inſaniūt & in furorē vertūtur. Ser. ſcribit eſſe virus ex equarū inguinibus defluēs quo tēporee ferūtur in amoris furorē qđ in humana viſcera deſcendēs furorē facit. Virg. li. iij. Ge. Hinc demū Hippomanes vero qđ noīe Picūt paſtores lentū diſtillat ab inguine vir⁹ Sic Col. lib. vij. qui ſcribit. Maxime itaq; curandū eſt vt tā fœminis q̄ admiſſarijs deſiderantibus coeundi fiat ptās: quoniā id p̄cipue armentū ſi prohibeas libidinis extimulaī furijs. Vñ etiā veneno inditū eſt nomē ιππομανες q̄ equinæ cupidini ſimilē mortalibus amorē accendat. Ply. vero aſſerit eſſe caruncula in frontem pulli equini caryce magnitudine: colore nigro quā ſtatim edito partu mater e fronte dentibus cōuellit. Q; ſi quis prius abſtulerit ipſum pullum mater amplius nō eſt amatura: nec ad vber eū admittit. Virg. Queriī & naſcentis equi de fronte reuulſus & matri prereptus amor. Hac caruncula mulieres medicamēta cōponentes vertere homines ferūtur in furorem.
¶ Hippomachia. pe. prod pugna equeſtris.
¶ Hippolyt⁹. pe. cor. nomē viri απο των ιππων equus & λυω diſſoluo. Hinc theſei & hippolytæ Amazonis filius Virbius dictus fuit: qui dū cælibē ducēs vitā ſeſe venatu exerceret & cōſtanti animo ſperneret mulieres a phedra nouerca abſente patre amatus eſt. Cuius turpi deſyderio cū obtemperare noluiſſet redeunte patre adulterij ei crimē nouerca obiecit. Quāobrē Theſeus in furorē verſus de filij nece cogitauit: qđ metuēs hippolytus conſcenſo curru fugam arripuit. Sed dum phocę q̄ tū forte in littus exierāt æquoris equorū & rotarū ſtrepitu perterritæ ſeſe in mare p̄cipitarūt. eū exterri ti equi per ſcopulos ac ſaxa traxere tanto impetu vt cōpagibus diſſolutis infelicem iuuenē loris implicitō diſcerpſerint. Hūc poſtea æſculapius reuocauit ab inferis & priſtinæ incolumitati reſtituit. Hippolytus vero relicta terra attica in Italiā venit ne patris irā rurſus expiretur & ſe virbium appellari iuſſit q; bis vir fuiſſet: ac non longe a Roma oppidum ędifica uit qđ a nomine acceptæ cōiugis Ariciam appellauit. Sed hanc fabulam eſſe cōſtat: vt inquit Plato in libro qui Cratillus inſcribitur.
¶ Hippopotamus. pe. cor. quaſi equ⁹ fluuialis ſeu

aquaticus animal in nilo p̃cipue naſcens binis vn
gulis quales ſũt ſub bob⁹.dorſo equi & iuba & hin
nitu cauda obtorta: dentibus aprorũ aduncis. Su-
das. ιππολυτοσ ουτοσ ερραψεν εισ τασ ορα
σεισ το Δαριηλυτπο μνημα και εισ τασ ϖα
ρομιασ σολομωντοσ. Am. Equi fluuiales quos
hippotamos vocãt eo ꝙ generẽt in nilo flumine.
¶Hippotelę:pulli aſinorũ. Vide ī dictiõe Equule⁹.
¶Hippotoxotæ.dicti ſunt equeſtres ſagittarij: vt
eſt apud Cæſa.com.iij.
¶Hippo ge.maſ. nomẽ duarũ vrbiũ. Vnus aquis
circũdatus & madens paluſtri ſolo. Alter baſilicus
.i.regius de quo Sit. Et vaga & antiquis dilectus re
gibus hippo. Ab equitio nomẽ vrbi datũ videtur
Nam & ſtabuli deam. Apul. Hipponen vocari tra
dit lib.iij.metamorphoſeos.
¶Hippona erat quã ſtabularij maxime colebant:
cuiuſq; effigies in ſtabulis locabatur. Apul.lib.ij.
me. Reſpicio pilã medio quę ſtabuli trabes ſuſtine
bat. In ipſo vero meditullio hipponæ deæ ſimula-
crum reſidens ædiculæ qđ accurate corollis roſeis
equidem recentibus fuerat ornatũ.
¶Hippion argos.qđ Achaicũ dicebatur pelopo-
neſſi vrbs:& ab equis deduci videtur.
¶Hippias philoſophus gręcus qui audiente pene
tota gręcia gloriatus eſt nihil eſſe vlla in arte rerum
omniũ quod ipſe neſciret.
¶Hypopodion latini ſuppedaneum & ſcabellum
appellant.
¶Hir.iris.ſecundũ Chariſſium.ſed indeclinabile ſe
cundum Probũ.ſignificat volam manus.i.palmã
ab hæreo: quoniã palmis aliquid capientes maxi-
me illi rei inhæreamus.
¶Hira inteſtinũ quod Ieiunũ vocant.
¶Hircus per c. caper caprarũ admiſſarius. Et non
dicit hirc⁹ niſi poſtq̃ coire fœtereq; cœperit. Hinc
hircinus.a.ũ.pe.p.nomẽ poſſeſſiuũ. Apul. Homo
ſordidus & hircina libidine fœtẽs. Hircoſus.a.um
qđ hircinũ odorẽ olet. Perſius. Hic aliquis de gen-
te hircoſa cẽturionũ. Hirci cyniphij dicunt a flumi
ne africæ qđ cyniphis ſiue cyniphos vocatur.
¶Hircquus.per c.& q.eſt angulus oculi. Virg. No
uimus & qui te trãſuerſa tuẽtib⁹ hircquis. Interdũ
ponitur p eo q in obliquũ reſpicit: vt Strabus ab
hircquis oculoꝝ angulis ꝓpterea ꝙ libidinis appe
titu ſæpe actẽ ad hirquos capræ retorqueant. Inter
dũ hirquus ponitur p fœtore qui ſub alis fit.
¶Hirquitali. pe.cor. pueri ad libidinẽ accedentes
a libidine hircorũ dicti. Nã auctore Cenſorino hoc
fit in ſecũda annorũ hebdomade vel incipiente ter
tia vox craſſior fit & inæquabilis qđ antiqui latini
dicũt hirquitalere:& inde ipſos putãt hirquitalos
appellari ꝙ tũc corpus hircũ olere incipiat. Hic fœ
tor etiã caper & tragos dicit. Catul. Valle ſub alarũ
trux habitare caper. Mar. Inde tragos celereſq; pili
mirãdaq; matri barba. fœtorẽ alarũ hircũ vocam⁹
q̃ oim partiũ noſtri corporis maxime male olent.
ꝓpterea ꝙ imobiles habẽt. Vñ Hor. Cubat hircus
in alis. Hoc Ariſto.lib.vij. de animalib⁹ appellat.
τραγιζειν quod in latinũ vertens Caprire dixit.
¶Hircipili.pe.cor.dicũt hoĩes q pilos duros hũt.
¶Hirrire.propriũ eſt vocis canis rabioſæ.
¶Hirſutus.pe.prod.ab horreo & ſeta dicitur quaſi
horrens ſetis.
¶Hirtus idem quod hirſutus. Virg.lib.iij. Georg.
Hirtaſq; capellas.
¶Hirudo.pe.p. Sanguiſuga ab hærendo carni dic-
ta. Hora. Non miſſura cutẽ niſi plena cruoris hiru
do. Ply. Hirudinũ quas ſanguiſugas vocant ad ex
trahendũ ſanguinẽ vſus eſt.
¶Hirundo.auis notiſſima græce χελιδων dicit⁹.
Dicta hirundo ꝙ vere ad nos tranſeat.
¶Hiſco.is.inchoatiuũ a hio.as. Et eſt hiſcere pro-
prie oris humani cũ videlicet prę ſomno aut tedio
os aperiunt hoĩes qđ & oſcito dicit. Sed inter hiare
& hiſcere hoc intereſſe puto ꝙ hiare ſit patentẽ eſſe
hiſcere pateſcere: hoc eſt patefieri. Ouidi⁹. Hiſcere
nãq; tibi terra negãda foret. Quãdoq; etiã hiſcere
eſt ſũmiſſe loqui. ſiue os ad loquẽdũ aperire. Plau.
Ne hiſcere quidem audet.i. os aperire. Virg.lib.iij.
Vix pauca furẽti Subijcio: & raris turbat⁹ vocib⁹
hiſco.i.loquor. Quãdoq; mirari & dubitare. Neui⁹
Hiſcit dubius eſt qd agat. Virg.li.ij.ge. Hunc clau
ſus hiantem per cuneos geminatus em̃ plebiſq; pa
trumq;. Huius cõpoſita ſunt dehiſco & ſathiſco.
¶Hiſciacus qui nimiũ oſcitatur. Cato de re ruſ. Vi-
nũ ad hiaſciacos ſic facito de iunipero materiã ſe-
mipede craſſam concidito minutim tũ feruefacito
cum congio vini veteris.
¶Hiſpalis.pe.cor. ciuitas Hiſpaniæ quę nũc Sibi
lia vocatur. Ex hac ferunt Auicẽnam medicũ ori-
ginem traxiſſe.
¶Hiſpania.regio Europæ q̃ a montibus pyreneis
incipiẽs & per colũnas Herculis circuiẽs vſq; in bo
realem oceanũ ꝓtendit. Ita vt oĩa in eo circuitu ad
Hiſpaniã ſpectẽt. Decẽ milibus ſtadijs: vt Appia-
nus ſcribit eius latitudo cõmenſuratur. Lõgitudo
prorſus eadẽ eſſe videt. Terra frumẽti vini olei au
ri gẽmarũ metallorũq; ferax. Ex qua etiã bellico-
ſiſſimi equi ꝓcreant. Refert Var. in hiſpanijs equas
ex vento cõcipere: q; curſu tam veloces exiſtãt: vt
merito ex ventis cõcepti equi ferãtur. Sũt q hiſpa-
niã diuidant in vlteriorẽ.ſ.& citeriorẽ. Citerior ea-
dem Taraconẽſis ad pyrenea vſq; iuga ꝓtenditur.
Vlterior in duas p longitudinẽ ꝓuincias diuiditur
hoc eſt bęthicã & luſitaniã. Alij dicunt hiſpaniam
ſex habere ꝓuincias: Taraconenſem: Carthaginiẽ
ſem. Luſitaniã: Galathiam: Bæthicã & Tingitanã
In ea quattuor magna flumina ſunt. Bethys. Mi-
neus. Iberus & Tagus q aurũ trahit. Hæc regio pri
mo Iberia ab Ibero fluuio. Poſtea ab heſpero atlã
tis fratre heſperia. Vltimo ab hiſpali q̃ hodie Sibi-
lia dicitur hiſpania dicta eſt. Ab hiſpania hiſpan⁹
& hiſpaniẽſis fiunt: ſicut a Sicilia ſiculus & ſicilien
ſis. A Roma romanus & romanenſis ta Sardis ſar
dus & ſardneſis. a Corinthus corinthius & corin-
thienſis. Sed hiſpanus dicitur qui in hiſpania na-
tus eſt. hiſpaniẽſis qui alibi ortus: in hiſpania ver
ſatur. hoc eſt qui licet in hiſpania ſit nõ tamẽ ex hiſ
pania eſt. Vnde hiſpanienſes vocamus negociato
res q in hiſpania negociãtur. Liui. Exercitus hiſpa
nienſes appellat romanos qui erãt in hiſpania cũ
ꝓconſulibus. Ply.lib.xiiij. Cæſar hiſpanienſi triũpho
chiũ & falernũ dedit: cũ in hiſpania bellum aduer-
ſus romanos nõ hiſpanos geſſerit.
¶Hiſpidus.pe.cor.ſetoſus horridus. Virgil. Cui la
terum tenus hiſpida nãti Frons hominẽ prefert.
¶Hiſter hetruſco vocabũlo ludio vocabat. Vñ hi
ſtriones artifices q ludiões ſonati ī ſcęna comœ-
dias tragœdiaſq; voce & corpis geſtu agũt Euſta

thius in Dionyſio lybico. ἀρχεται δε εκ κελτων ρεει δε δια ωασης ευρωπης και ο αυτος ωεντα ζομορ του τουτοι ζορει & Stephanus bizãtius multa.

¶ Hiſtriões ab hiſtria regiõe ex qua primũ veniſſe: indeq; nomẽ ſortitos eſſe aſſerit Feſt. Cui refragantur Liuius: Valeriuſq; ſcribẽtes nomẽ hiſtrionibus fuiſſe inditũ qa hiſter tuſco verbo Ludio vocabaṫ

¶ Hiſtricus, a.um. pe.cor. quod ex hiſtria eſt. ſicut & hiſtrio. Plau. in pe. Pro imperio hiſtrico. Idẽ Imperator hiſtricus hiſtrio. Hinc formauit diminutiuum. Hiero. contra ruf. Si hiſtriculæ & liuidæ mentis hoiem a me ſubmoueo: & ad vnũ ſtipitẽ cuncta tacula dirigo qui vulnera ſua partit in multos?

¶ Hiſtrionicus, a.um. qđ eſt hiſtrionis: ſeu qđ ad hiſtrionẽ pertinet: vt ars hiſtrionica.

¶ Hiſtrix icis. pe.cor. animal ex herinaceorũ genere: ſicut docet Ply. lib. ix. Calphur. Venit & hirſuta ſpinoſior hiſtrice barba. Habet tergus ſpinis hiſpidum quas tenſa cute plærunq; laxatas voluntaria iaculatione iacit.

¶ Hiſtoria: latine narratio. ab ἱζορειν qđ ſpectare vel cognoſcere ſignificat. Vide in dictiõe annales.

¶ Hoc quãdoq; pro hic ponitur. Cice. in Ver. Et ſi hoc neſcio quid eſt nugatorẽ ſciebam. i. hunc. Ter. in phor. Hoc nihil ẽ Phœdria illicet. i. hic Quãdoq; pro huc. Virg. lib. iiij. Hoc tunc omnipotens cœlo demittit ab alto.

¶ Hodœdocus. latro & viarum obſeſſor. ab ὁδος quãdo viam ſignificat ὁδοι δοκος δεχομαι το λαμβανω.

¶ Hodœporſus viator. Hodœporicũ. liber aliqđ iter deſcribens. Hiero. in vita Paulæ. Hoc & itinerarium dicitur.

¶ Holos græce: latine totus dicit. Hinc deducũtur.

¶ Holographum. pe.cor. totum ſcriptũ. Teſtamẽtum quod totum teſtatoris manu ſcriptũ eſt. Hier. cõtra ruf. Quæ epiſtola holographa tenetur ab iis ad quos perlata eſt.

¶ Holocauſt i. ppríe hoſtia quæ detractis extis integra aræ imponebatur quaſi ὁλοκαυζον. i. totũ combuſtũ: aut totum igne abſumptũ. Cauſis enim incẽſio holon totũ. ¶ Dicitur & holocauſtoma. atis. Græce ὁλοκαυστωμα & holocauſtomatũ p ſacrificio. Scribit Ioſephus lib. iij. anti. Quando tota victima quæ immolatur incenditur: id ſacrificiũ nomen holocauſtomatis habet.

¶ Hololampus: totus flammeus.

¶ Holopachũ: integer cubit⁹. Græce ὁλοπαχυς

¶ Holoſathron. vndiq; quaſſatum.

¶ Holoſtheon herba quæ dicitur tota oſſea cum tamen careat omni duricia.

¶ Holoſerica pe.cor. tota ſerica: vt veſtis holoſerica apud Lãpridiũ q̃ a ſerica & ſubſerica diſtinguit.

¶ Holor qđ quidã a græco deducunt: quaſi ὁλος ωραιος. Hoc eſt totus candidus auis eſt alba: anſere maior vocem argutã habẽs. Hã cygnũ dicunt græci. Hinc Holorinus. a.um. pe.p. Vnde vox holorina. De Holoribus. Virg. Sed argutos interſtrepere anſer holores. Ouid. Ad vada Mæandri concinit albus holor. Scribitur etiã ſine h.

¶ Homerus. pe.p. nomẽ poetæ græci excellentiſſimi: q̃ fuit ante Romã conditã annis circiter centũ lx. vt Cor. nepos in libris chronicorum tradit. Hic fuit cęcus: & ob id Homeri nomen ſortitus eſt cum prius Meleſigenes diceret. Cumæi nãq; & Iones captos oculis homeros appellant: q̃ homeris. i. itineris ducibus egeãt. Hinc cæcutiẽs mẽonius nũcupatur a Martiano li. i. de nup. philologiæ cæcutientis mæonij ſuauiloqua ſenectus. Petrarchaim buc. Cę cũq; ſenẽ ſed multa videntẽ. Ab hoc homeridæ familia apud chios illuſtris fuit vt inqt Hellanicus.

¶ Homeromaſtix: dicitur homeri flagellũ cognomentũ quo zoilus quidã homeri oblocutor cognominatus eſt qui ſcripta ſua cõtra Iliadẽ & Odyſſeã homeri cõparata in alexandriã veniens Ptolemẽo regi obtulit. Sic Virgiliomaſtix virgilij æmulus. Maſtix em̃ latine flagellũ dicit. Vnde Comici verberones maſtigias identidẽ appellãt. Quod plane nomẽ omnibus detractoribus accõmodatum eſt. Ply. Vt obiter caueam iſtos homeromaſticas. Ita enim carptores ſuos nominat. Et omnes obtrectatores Maſtices dicũtur addito nomine ei? cui oblo quuntur: vt Cicero maſtyx.

¶ Homeliai græce ομηλια dici poteſt colloquiũ: vel ſermo ad populum ομηλεω ſermocinor colloquor cõuerſor. Et habet pe.cor. Hiero. ad heraclũ. Dum ſupplere cupimus ea quæ ab origene operata ſunt: ſicut in homelijs vel oratiunculis in geneſim in exodum fecimus.

¶ Homeliaticus. a.um. Idem ibi. Quẽ laborẽ idcirco ſuſcepimus ne pulſatæ queſtiones & relictæ qđ homeliatico dicẽdi genere ab illo ſæpe fieri aſſolet latino lectori faſtidium generarent.

¶ Homo trium litterarũ appellatur fur.

¶ Homocida. pe.prod. qui hominẽ necat: Homicidium hominis necatio.

¶ Homos græce ομος latine ſimul vl ſimiliter dr.

¶ Homopathes. ſimul patiens.

¶ Homogenes. pe.cor. conſanguineus eiuſdẽ generis. Vnde & Homogeniũ.

¶ Homogalactos collactaneus.

¶ Homogaſtrios: vterinus eadẽ matre natus. Homopatrios eodem patre natus.

¶ Homographia. æqualis vel ſimilis ſcriptura vel (pictura

¶ Homogloſſus eiuſdem linguæ.

¶ Homotechnos eiuſdem artis.

¶ Homotopus. eiuſdem moris.

¶ Homophylus. pe.cor. eiuſdem generis & tribus

¶ Homophonos. pe.pro. græce ομοφωρος concors eiuſdem linguæ.

¶ Homologina: confeſſio pactum aſſenſus.

¶ Homonymon pe.cor. eiuſdẽ nominis vt inquit Aug. Quod fit cũ res quidẽ plures cõmune nomẽ accipiunt: interp̃tatione vero eiuſdẽ rei ſeperãtur. vt homo pictus & verus. In hoc nãq; idẽ nomẽ eſt Sed ſi ad diffinitionẽ vel ad interp̃tationẽ hoīs redeas inueniũtur iſta diſparia. Cũ em̃ dixeris verũ hominẽ aīal eſſe qđ riſum capiat: & vim ratiõis admittat cũ de picto idẽ non poſſis dicere neceſſario inueniũtur diſparia. Regulariter aũt accipere debemus omne nomen licet ppriũ qđ poſſit eſſe cõmune cum cæteris homonymon vocari: vt Cicero nõ vnus ſed plures. Synonyma ſunt res quę & nomine & ſui interpretatione iungũtur vt aīal. id em̃ de homĩe & de equo & de fera & de auibus dici poteſt. Animal eſt qđ cibum capiat qđ mortale ſit. qđ ſenſu moueatur. Polyonyma ſunt cũ multa noīa vnã rem ſignificãt: neq; vlla differentia nominũ reddit ratio: vt enſis mucro gladius. Hęc em̃ cur vnã rem

tot ſignificēt nec diſcerni nec diffiniri põt. Hetero nyma a multis æque noïbus res ſingulas tenēt ve rum in his habet rationē diuerſitas nominũ vt ho mo terrenus mortalis: homo ab humanitate. terre nus a terra in qua cũcta gignũtur. Mortalis a neceſ ſitate mortis. Diuidũtur autē homonyma in duas partes. Aut em̃ fiũt fortuitu: aut hoïm voluntate. Fortuitu fiunt cum quodam caſu ſimile quis alteri nomē accepit. Voluntate cum ſimilitudo nominis ex induſtria imponentis affingitur.

¶ Homonea ꝓpriũ mulieris: quo ſignificatur con cordia. De qua extat epigrãma. Tu qui ſecura pro cedis mente parũper Siſte gradum queſo: verbaq; pacua lege. Illa ego q̃ claris fueram prelata puellis Hoc homonea breui condita ſum tumulo. Cui for mam Paphię charites tribuere decorē. Quã Pallas cunctis artibus erudiſt. Nondũ biſdenos ætas mea viderat annos: Iniecere manus inuida fata mihi. Nec ꝓ me queror: hoc morte eſt mihi triſtior ipſa: Mœror athimeti coniugis ille mei. Sit tibi terra le uis mulier digniſſima vita. Quæq; tuis olim pfrue rere bonis. Si penſare animas ſinerent crudelia fa ta. Et poſſet redimi morte aliena ſalus. Quantula cunq; meæ debentur tempora vitæ: Penſarem pro te chara homonea libẽs. At nũc qđ poſſum fugiã lucemq; deoſq;: Vt te matura ꝑ ſtyga morte ſequar Parce tuam cõiunx fletu quaſſare iuuentã. Fataq; mœrendo ſollicitare mea. Nil poſſunt lachrymæ: nec poſſunt fata moueri. Viximus hic oñes exitus vnus habet. Parce ita nõ vnq̃ ſimilẽ experiare do lorem. Et faueãt votis numina cũcta tuis. Quodq; mihi eripuit mors immatura iuuentæ: Id tibi victu ro proroget vlterius.

¶ Homœoſis tropus qui ſimilitudo interpretatur cum ex ſimilitudine alicuius cogniti deuenimus in ſimilitudinẽ incogniti. Hui⁹ tres ſunt ſpecies Icon Parabola & Paradigma.

¶ Homœoptoton. ſimiliũ caſuũ: vel vt inquit Ci. ſimiliter cadens ομοιωσ ſimiliter πτωσισ caſus Quod fit cum diuerſę dictiones in ſimiles caſus ex eunt. Dicit & homoptoton quaſi ſimiliũ caſuũ vel ſimiliter cadens. Eſt enim oratio vno ſimiliq; caſu compacta: vt apud Sal. Maximis ducibus fortib⁹ ſtrenuiſq; miniſtris. Ennius. Mœrentes flentes la chrymantes & miſerantes.

¶ Homœoteleuton & homoteleuton. Similiter de ſinens τελευτοπ finitum teleo finio. Figura cum plura verba in eandẽ vocem finiũt: vt abijt: diſceſ ſit: euaſit: erupit.

¶ Homouſios: conſubſtantialis. ab ομοσ & ουσια quę ſignificat eſſentiam. Vnde latini doctores theologi homouſion dicunt Chriſtum q; ſit vnius cum patre ſubſtantiæ.

¶ Homomeria ſilitudo ptiũ. Lucr. Hinc & anaxa goręſcrutemur homomeriã. Fit ab homios. i. ſilis

¶ Homopſychus. pe. cor. vnanimus.

¶ Homoleũ. pilei genus quo veteres vtebãtur.

¶ Holus alias Homelus. pe. cor. mons theſſaliæ.

¶ Honor & honos in ntõ: & aſpirat ſecũdũ Apul. vt differat ab Onos aſinus. Dictus honos ab ho neſto onere vt inquit Var. Et honeſtus q; onus ſuſ tineat reip. Ex quibus verbis conſtat honus & ho nuſtus aſpiratione exigere: cum tamen eruditorũ vſus hodie non aſpiret. Eſt autē honor reuerentia quã alicui exhibemus in virtutis teſtimoniũ. Ali quãdo etiã dicitur dignitas. Cic. lib. i. ad Cæſ. ſunt. Tu cũ ea quę es e ſenatu ſummo cũ honore tuo cõ ſecutus. Et honor adminiſtratio magiſtratus. Vñ conſulatus & ptura honores dicũtur: & ius honora rium ius ptoris. Ouid. lib. i. faſ. Verbaq; honoratus libera ptor habet. Reliqui tamẽ magiſtratus largo modo honores dicũtur & curſus honor⁹ gradus di citur cum honor honori ſuccedit: vt ædilitati ptu ra: cõſolatui cenſura. Aliquãdo accipitur honor ꝓ pulchritudine. Virgil. lib. i. Et lætos oculis afflarat honores. Et alibi. Frigidus & ſyluis aquilo decuſ ſit honorẽ. Aliquando ꝓ cultura obſeruãtiaq;. Idẽ lib. vi. Semper honore meo ſemper celebrabere do nis. Aliquando ꝓ pudicitia. Idẽ. Et rapti ganyme dis honores. Aliquando ꝓ hoſtia: vt Meritos aris imponet honores. Aliquando ꝓ prẽmio: vt apud eundẽ. Ipſis ꝑcipue ductoribus addit honores. Ali quando ꝓ ſepultura. vt Cernit ibi mœſtos & mor tis honore carentes. Aliquando ꝓ Amore. Idem Per. Si quis amate tangit honos animũ.

¶ Honor p̃fandus eſt: & honorẽ prefati cũ dicim⁹ eſt loqui cũ reuerentia eius qui audit. Quod fieri ſo let cum eſt locutio de aliqua re turpi.

¶ Honorarius. a. um. qđ ad honorẽ ptinet: vt Ius honorariũ. i. pretoriũ. ab honore pretorũ. Honora rius arbiter dicit quẽ honoris cauſa vtraq; pars ſũ mũ facit ſuæ cauſæ & controuerſiæ iudicẽ. Cic. lib. v. tuſ. Quorum cõtrouerſiam ſolebat tanq̃ honora rius arbiter iudicare Carneades. & ludi honorarij quos antiqui liberalia dicebant: vt inquit Feſt. Di cti honorarij ab honore videlicet eorũ qui munera ea populo edebant. Honorariũ quoq; idem fere eſt quod munus præmij cuiuſdam loco datum: vt eſt apud Vlpianũ & Iuriſperitos.

¶ Honoraria. ludi qui a ro manis fiebant in hono rem liberi patris: qui & liberaria dicebãtur.

¶ Honorus. a. um. qđ cũ honore eſt. Vñ Inhono rus ſine honore. Amb. li. i. offi. Loculos pecunia⁹ quas pauperib⁹ erogabat cõmiſſos habebat: ne vi deat quaſi inhonor⁹ aut quaſi egen⁹ dñm ꝓdidiſſe

¶ Honoro as. pe. ꝓ. honore afficio. Vñ honoratus q; in honore habetur. Cic. li. i. offi. Dicendũ eſt etiã qualem hoïs honorati & principis domũ placeat eſſe. Huius cõpoſita ſunt Exhonoro & Inhonoro q̃ ſunt ſignificationis contrariæ ſuo ſimplici. Leo pap. Hic eſt q; in Abel occiſus eſt. in Dauid pſecu tus & in ꝓphetis exhonorat⁹. i. ſine honore habit⁹ vituperatuſq;. Et ī Euã. Vos aũt inhonoraſtis me.

¶ Honorificus. a. um. quod honorẽ confert. Cice. Cælio. Honorificus in me conſul fuit & ſuauis ami cus. Hierony. Scedulę quas miſiſtis honorifica me affecere contumelia: ſic ingeniũ prædicantes vt fi dei tollerent veritatem.

¶ Honorifico. as. honorẽ facio. Lactã. lib. vij. Vt adorent & honorificent regem magnũ.

¶ Honorificẽtia. æ. ab honorificẽs fit. Vnde & ho norificẽtiſſimus. Cicero. Aulo. Ceci. In quo admi rari ſoleo grauitatẽ & iuſtitiam & ſapientiã Cęſaris nunq̃ niſi honorificentiſſime Pompeiũ appellat.

¶ Honorabile. quod eſt honore dignum.

¶ Honeſtum. eſt qđ virtutẽ probitatẽq; ſignificat quo cauetur ne quid indecore effœminate libidino ſe turpiter fiat: cogiteturve. Iuue. Partícipẽ qui te ſe creti fecit honeſti. Sal. Calũnia paucoꝝ quibus oſa honeſta atq; inhoneſta vendere mos erat. Et hone

ſtus dicitur honoratus qui honus reip. ſuſtinet. Itẽ Pulcher. Terẽ. in Eu. Ducit ſecum vnã virginẽ dono huic pape facie honeſta. Sic inhoneſtus turpis. Idem in eadem. Illum ne obſecro inhoneſtum ſenem: mulierem?

¶Honeſtiſſimus valde honorabilis. Cic. Lentulo. Poſt tuũ deceſſum is dies nobis honeſtiſſimus fuit in ſenatu. i. habebatur in magno honore.

¶Honeſtas & honeſtitudo accipiũt̃ p ipſa virtute

¶Honeſto. as. ſæpe vel quaſi cõtinue honoro honorifico ve. Sal. Sed q̃ indignos homines honore honeſtatos videbam. Huius compoſita ſunt Cohoneſto: qđ eſt ſimul vel oẽs honeſto. Cic. Bruto. Quos cohoneſtaris in primiſq̃ meſi reſp. municipũ tuo ſtudio diligentia bene adminiſtrata erit. Dehoneſto: quod eſt contrariũ ſuo ſimplici. Aug. li. v. con. Quid nocuerunt tibi: aut in quo imperium tuũ dehoneſtauerunt.

¶Hopiſthographi. pe. cor. ſed vertendo tenuẽ in aſpiratã nam ſine h. ſcribi debet: non ſpecie libellari: ſed voluminis: habiles torqueri a tergo videtur appellati. quoniam vtraq̃ pagina ſcripti eſſent adverſa & auerſa minutis lr̃is & lituris pleni. A quo fortaſſe liturarios Auſoni⁹ poeta eos dixerit. Ply. Iunior. Electorũq̃ cõmentarios. clx. mihi reliquit opiſtographos. Alij accipiunt opiſtographũ peq̃ dita ſcriptũ eſt vt legi poſtea nõ poſſit niſi librarijs deſcribendũ mandetur. Alij p charta deletili ſiue palimpſeſto poſſe capi exiſtimant. quia Vlpia. de bonorũ ſecundũ tabulas poſſeſſione diſſerens. Chartæ inquit appellatio etiã ad nouã chartam refertur. & ad deletitiã. Proinde ſi in hopiſtographo quis teſtatus ſit hinc peti poteſt bonorũ poſſeſſio.

¶Hopiſthocomæ. pe. cor. dicebãtur Euboici qui comã per terga fuſam alerẽt. ſicut Acrocomę thraces qui antrias in frontẽ muliebriter dimitterẽt.

¶Hopiſthophylaces vocabãtur qui in prælijs terga cuſtodiebant.

¶Hopiſthocrepides. penul. correpta calciamentũ quoddam fœmineum.

¶Hopiſthoten⁹ dicit̃ cũ caput ſcapulis annectit̃.

¶Hora tempus ſignificat. i. quãcunq̃ æternitatis partem ſiue annũ: ſiue diurnum: ſiue nocturnũ ſpatium ſignificet. Hinc quattuor anni tẽpora hoc eſt hyems: ver: eſtas & autumnus: ſiue deæ q̃ quattuor anni tẽporibus pręſunt: vt Homero placet aulę horæ dicũtur plurali numero. Itẽ partes ipſæ in quas diſtinctus eſt dies horę vocãtur. Hę principio duodecim fuere. Dicta hora ab ωροσ quo verbo vrina ſignificatur. Fertur em̃ quodã tẽpore hermes Trimegiſtus cũ eſſet in ægypto ſacrũ quoddã animal Serapi dicatũ q̃ in toto die duodecies vrinã feciſſet pari ſemper interpoſito tempore per. xij. horas diem diuidi debere cõiecit. Poſtea in. xxiiij. horas dies diuiſus eſt. Vel dicta eſt hora απο του οριξειν qđ eſt terminare. Nam extremitas cuiuſcũq̃ rei terminus eſt & horæ terminant tẽpora. Quidã ab horo: hoc eſt Apolline qui ęgyptiaca lingua ſol dicit̃ quia ſolem Iouis oculũ dicũt. Hora etiã iuuentutis dea dicta eſt. Ennius. Te quirine pater venerot horamq̃ quirini. Et hora græce ſignificat pulchritudinem. Vnde horæos adoleſcens formoſus.

¶Horula. pe. cor. diminutiuũ: hora parua. Hiero. Poſt aliquã horulam iuxta exigentiã temporis ad eccleſiam ſorores campanula vocet.

¶Horũcula aliud diminutiuũ. Idẽ ad Euſto. Poſt aliquã horunculam in qua legendũ eſt poſt cibum vel orandũ liceat volentibus paulũſper quiete potius q̃ ſomno corpus refocillare.

¶Horariũ: horæ ſpatiũ. Sue. in domi. Inter initia principat⁹ quotidie ſecretũ ſibi horariũ ſumere ſolebat: nec quicq̃ amplius q̃ muſcas captare ac ſtilo p̃acuto configere. Eſt & orariũ ſine h. de quo alibi.

¶Horologiũ. inſtrumẽtũ quo horę deſignant̃: qđ olim ſolariũ dicebat̃: quoniã in ſole tantũ horarũ ratio cõſpicereť. Sed excogitatũ eſt: vt etiã ſine ſole vel ipſo ſonitu denũciẽtur horę. Apud antiquos em̃ erat cõcha hemicyclea lineis debita ꝓportione diſtincta cui prelongus ex ęre aut ligno baculus ſoli oppoſitus ſuperemínebat: & ei⁹ vmbra in lineas incidens horas oſtendebat. Q̃ q̃ & alia habuerunt priſci horologia vaſa ænea aquis plena: quantũcunq̃ in aliud vas cecidiſſet aquarũ cũ ad inſtincta inſpexiſſent ſigna: quid tẽporis elapſum fuiſſet intelligebãt eaſq̃ a perforati vaſis ſimilitudine clepſydras appellarũt. vt Ply. oratorẽ & Cor. Tacitũ. ſępe videamus ſcribere trib⁹ aut quattuor clepſydris dicẽdi tẽpus pręfixũ oratoribus fuiſſe. Et hæc duo horologiorũ genera. Cice. lib. ij. de na. de. ſic indicat. Aut cũ ſolariũ vel deſcriptũ aut ex aqua cõtemperi intellígere declarari horas arte non caſu aquæ ſalientes quãdoq̃ ex viuo fonte: quandoq̃ ex vaſis ſuperne pendẽtibus fiſtulis deductæ quo magis cohortantur: eo feruentius prouolant in ſublime.

¶Horoſcopus. pe. cor. ab hora ſeu horos & σκοπεω ſpecto ſignificat eã cœli ptẽ q̃ hora qualibet ab inferiori hemiſphærio ſurgit ab oriente. Aſtrologi Aſcendens appellant. Significat etiã inſtrumentũ quoddã ad horas oſtendẽdas. Aug. lib. v. de ci. dei. Ac per hoc ſi tam celeriter alter poſt alterum naſcitur vt eadem pars horoſcopi maneat: paria cuncta quęro q̃ in nullis poſſunt geminis inueniri. Si autẽ ſequentis tarditas horoſcopũ mutat parentes diuerſos quęro quos gemini habere nõ poſſunt. Quãdo vero adiectiuũ eſt ſignificat omne id in quo horæ notãtur. Ply. Vaſa horoſcopi non vnquã eidem ſunt vſu trecẽtis ſtadijs aut longiſſime etiã quingentis mutantibus ſemet vmbris.

¶Horizon. pe. pro. finitio vel terminatio dicitur. Nã circulus eſt vel cœli terminus quodã circo deſignatus qui ſuper terrã videt̃ quẽ ſibi vniuſcuiuſq̃ circunſcribit aſpectus. Centum & octoginta ſtadia nõ excedit acies contra videntis. Vbicunq̃ terrarũ ſteteris videris tibi quandã cœli concluſionẽ videre Horizontẽ vocauerunt. Fit autẽ ab Horos: quod eſt terminus & finis cõtra tamẽ iſtas vulgi parabolas eſt Proclus Lycius Platonicus: qui ita ſcribit. οριζων δε εϛι κυκλοσ διοριζων ημιρ το τε φανερον και το αφανεσ μερο του κοσμου και διχοτομων την ολην φαιραν του κοσμου ανω και κατω dicitur ergo horizon circulus diuidens hemiſphęriũ ſuperius ab hemiſperio inferiori in cõtactu cœli & terrę noſtri viſus nõ autẽ horizon terminans quia græce neſciunt qui ſic loquũtur.

¶Horia: nauis piſcatoria. Plau. in Ru. Saluete. horia mari fluctuoſo. Idem mea opera laboratur & ręte & horia: huius diminutiuũ eſt Horiola.

¶Horda dicitur vacca prægnans. Nam quæ ſterilis eſt Taura appellat̃. Ab horda hordicalia dicta ſunt dies in faſtis q̃ tũc Hordæ boues ĩmolarẽtur

recentiores. Fordus forda fordum dixerunt. Oui. Forda ferens bos eſt fœcunda⁊ dicta ferendo.

¶Horror tremor proprie cum totũ corpus vel frigore vel pauore intremiſcit. Col. li. iij. Febres aliæ protin⁹ incipiũt a calore: aliæ a frigore. Frigus vo co vbi extremæ partes mẽbrorũ inalgeſcunt: horrorẽ vbi totũ corpus intremit. Virg. Mihi frigidus horror membra quatit. Plau. Quis hic horror eſt? quid pauitas? Refertur etiã quandoq; ad toruitatẽ aſpectus. Apul. Quẽ cũ aſpexiſſet horrore hoſis deterritus ſtatim retroceſſit. Quandoq; ad abominationẽ. Var. Ira odium horror eos ab incœpto retrahit. Quandoq; ad venerationẽ. Luca. Arbonbus ſuus horror ineſt.

¶Horriditas. ipſe horror. Neui⁹. Omnia mihi horriditati erant maximæ.

¶Horridus horrida horridũ. Hiſpidus aſper. Vir. lib. iiij. Et glacie riget horrida barba. Et horridus timendus. Idem. Horridus in taculis.

¶Horridulus dimi. quo tremẽs ſignificatur. Perſ. Scis comitẽ horridulum trita donare lacerna.

¶Horriſonus. a. um. pe. correpta quod cum horrore ſonat: ſiue quod horridum ſonũ habet.

¶Horribilis formidabilis. Cic. Et qđ dictu quoq; horribile videtur viuentis ſanguine hauſto. Item. Tæter deformis. Varro. Fœda atq; horribili.

¶Horrificus. a. um. quod horrorem facit.

¶Horreo horres horrui. horrorem habeo proprie cum pili ſetæve in animante eriguntur. Verũ quando hoc ex frigore fit dicim⁹ horrere frigere. Iu. Et horrenti tunicam nõ reddere ſeruo. Et quia frigus in corpore perſæpe a timore eſt: dicimus horrere timere. Virg. li. iij. Geor. Nec varios horret ſtrepit⁹. Et horrere eſt aſperũ eſſe: quoniã corpora q̃ horrẽt aſpera redduntur. Idẽ. Tum late ferreus haſtis horret ager. Col. lib. i. Sunt quędã loca q̃ ſolſtitijs minus cõcaleſcunt: ſed hyemis intolerabiliter horrẽt ſicut thebas ferunt bœoticas. Similiter horrere eſt ſtupere mirari. Idẽ li. iij. Horrẽdũ ac dictu video mirabile monſtrũ. Cõſtruit hoc verbũ mõ abſolute. Terẽ. in Eu. Totus horreo. Modo cũ datiuo. Lact. lib. v. Cui eũ talia ſacrificia nõ horreãt. Modo cũ ablatiuo mediante p̃poſitione: vt apud eundẽ lib. vi. Nam de mortis generibus horret animus recordari cũ immaniũ beſtiarũ vltra ipſam mortẽ carnificina ſæuierit. Modo cũ ablatiuo ſine p̃poſitione. Hiero. Horrebãt ſacco mẽbra deformia. Modo cũ accuſatiuo. Vir. li. iij. ge. Nunq̃ cuſtodib⁹ illis Nocturnũ ſtabulis furẽ incurſuſq; luporũ: Aut impacatos a tergo horrebis iberos. Huius verbi cõpoſita ſunt abhorreo cohorreo exhorreo inhorreo & perhorreo.

¶Horreſco horridus fio: vt cũ quis intrinſecus algorem ſeu tremorẽ in ſe citari & creſcere ſentit pauore ſtupore aut febri inualeſcente & hmõi. Vir. lib. vi. Horreſcit viſu ſubito cauſaſq; requirit. Paſſiue ſumitur ſimiliter Plau. in Aſi. Horreſcet faxo lena leges cũ audiet. i. expaueſcet. Et horreſcere contremiſcere. Vir. lib. iij. Ge. Tum ſegetes altæ campiq; natãtes: Lenibus horreſcũt flabris. Aliquãdo acti ue capitur. Idẽ lib. iij. Aen. Nec tu menſarũ morſus horreſce futuros. i. expaueſce. Sic eius compoſita. Obhorreſco. Exhorreſco. Inhorreſco. & Perhorreſco. actiue & paſſiue ſumũtur.

¶Horreum ab horrore quaſi horridũ ꝓpter aſperitatẽ ariſtarũ: quoniã priſci fruges in ſuis ſpicis cũ ariſtis in granarijs cõderent. Vel quoniã in eminentiori parte villæ ſiue domus eſſe debet: & oppoſitũ ſeptẽtrioni. Septentrio vero qui eſt frigidus facit horrorẽ. Hinc horrea quia frigida eſſe debent & ſic ca ne fruges putreſcant. Var. ab hordeũ tractũ exiſtimat qđ antiqui farreum a farre dicebãt: q⁊ in eo hordeũ ſeruaretur: ſicut a grano granariũ. Nõ ſolũ aũt horreũ accipiẽ ꝓ loco ad cuſtodiã frugũ ſ⁊ etiã rerũ aliarũ precioſarũ ſepoſitarũ a quotidiano vſu vt apud Apul. in meta. Demonſtrat horreũ vbi veſpera ſagaciter argentũ copioſum recõdi viderat. Et iuriſcõſulti horrea frequẽter vſurpant ꝓ repoſitorijs merciũ & rerũ p̃cioſarũ. Horæũ per ſimplex r. & cum diph. dicitur mel æſtiuũ ab hora.

¶Horrearius dicit̃ q eſt cuſtos vł exercitor horrei

¶Hordeũ ab horrore quoniã licet calamus altior frumento q̃ hordeo ſit: ariſta tamen eſt mordacior hordeo. Vel dicitur hordeũ ab oriendi celeritate q⁊ ante oĩa frumenta ſit aridũ. Vel dicit̃ a noĩe fordus a. um. vt loco f. fuerit aſpiratio poſita. Priſci tamẽ illi dixerũt hordus. a. um. cum h. cuius loco poſteriores f. poſuerũt atq; inde aſpiratio manſit: vt ſit hordeum quaſi fordeũ. i. grauidum & prægnans. Hinc hordeaceus. a. um. qđ ex materia hordei eſt: vt panis hordeaceus.

¶Hordearius. a. um. quod ad hordeũ ſpectat. Vn deæs hordearium veteres dicebant quod pro hordeo equiti dabatur.

¶Hordeacia dicta ſunt ab antiquis ſacra in quib⁹ hoſtiæ hordæ. i. prægnantes immolabãtur.

¶Hordeia: genus piſcis.

¶Hormũ: genus ſaltationis armatæ apud lacedæmonios: qđ lycurgũ inueniſſe ſcribit Lucianus.

¶Hornus. a. um. aſpiratur vt differat ab arbore orno: vel q⁊ fiat ab eo qđ eſt hoc & annus. Vnde hornam frugẽ dixerunt quæ hoc anno ꝓuenit. Acron vero hornũ qđ eſt vnius anni dixit: vt Res horna. i. annua vel noua. Et Hora. Hornã frugem apellat. Proper. lib. iiij. Illa dies agnis cædem denũciat hornis. i. anniculis. At Porphirio hornũ huius anni expoſuit. Vñ ſuper illud Horatij in Epo. Et horna dulci vina promẽs dolio. ait horna vina dicuntur huius anni. Noni⁹ vero illius anni interp̃tatus eſt. Et inducit Lucilium lib. xxviij. ita ſcribentem. Vtrum anno an horno te abſtuleris. Hinc hornotinus. pe. cor. ſicut a diu diutinus. Cato. Hornotinæ nuces virides. Col. li. iij. Plantas hornotinas ſerobibus pedalibus factis ante Calendas Mar. diſpoſitas habeas. Idem li. vi. Præcipites palmites dicũtur qui de hornotinis virgis enati in duro alligantur. i. vnius anni.

¶Horno aduerbiũ ſignificat hoc anno.

¶Horſum ſurſum ſignificat infra ſurſum. Terẽ. in Hecy. Tace trepidari ſentio & curſari horſũ ſurſum

¶Hortor quaſi ore pſuadeo: & aſpiratur ne frequẽtatiuũ ab Orior putetur. Et differt a moneo: q⁊ monemus auctoritate & cõſilio: hortamur rationibus & precibus etiã plærũq; blandiẽdo. Ter. Ego propterea te ſedulo & moneo & hortor ne cuiuſq̃ te miſereat. Hui⁹ cõpoſita ſũt Adhortor. Terẽ. in Heau. Syrus eſt apprehẽdendus atq; adhortandus mihi Cohortor. Lact. lib. v. Et antiſtites religionũ cõuocẽt nos: ad cõtentionẽ cohortẽtur: ad ſuſcipiẽdos cultus deorũ pſuadeãt. Dehortor diſſuadeo. Terẽ.

in Phor. Hic dehortat⁹ eſt me: ne illā tibi darē. Exhortor valde hortor. Lac. li. vij. Supereſt vt exhortemur ad ſuſcipiendā cū vera religione ſapientiā.
¶Hortus. us. Vide infra in dictione Ortus.
¶Hortenſius romanus rhetor qui in foro romano cauſarū rex ob eloquentiā dictus eſt: licet eius ſcripta intra famā fuerint. De quo Cice. in Bruto ſic refert. Primū memoria tanta: quantā in viro cognoſſe me arbitror vt quę ſecum cōmentatus eſſet: ea ſine ſcripto verbis eiſdem redoleret quibus cogitaſſet. De quo etiā fertur q; ſedēs olim totū diem in actione omnes res venales & pretia & emptores ordine ſuo recenſuit argētarijs recognoſcentibus: ita vt in nullo falleretur.
¶Hoſſimi. pe. cor. dicti ſunt q ſine naribus naſcūtur habentes tantū formā pro naribus. Hi etiam ſimones appellantur: vt inquit Ply. lib. xi.
¶Hoſpes quaſi oſtiū noſtrū petens gene. com. ſecundum Priſc. Hoſpes tamen dictus eſt q; oſtium noſtrū petat: vel q; ore. i. oculo adueniens nos petat ac mutuo petatur. Luca. Hoſpes in externis audiuit curia tectis. Alij volūt eſſe generis omnis nā neutrū plurale habet hoſpita: cū tamē hoſpitia dici deberet: ſicut dines diuitia. Oui. lib. xv. me. Nec inhoſpita tecta crotonis. Dicūtur autem hoſpites amici diuerſarū patriarū qui ſe mutuo recipiunt cū alter in alterius patria peregrinus eſt. Ouid. Nō hoſpes ab hoſpite tutus. Cic. per dextram iſtam: quā hoſpes hoſpiti porrexiſti. Taliſq; amicitia hoſpitalitas dicitur: ſiue hoſpitiū. Cice. Fuit mihi cū illo vetus hoſpitium. Et eorū domus: quę gratis libera literq; veniēti hoſpiti patent hoſpitia dicūtur. Idē. Ex hac vita diſcedo tanq̄ ex hoſpitio non tanq̄ e domo. Quapropter & ædes quę publicæ parantur ad egenos recipiēdos hoſpitia & hoſpitalia appellantur. Nā illa quæ viatoribus peregriniſq; merce de patent Cauponę diuerſoriaq; vocātur. Hinc appellamus locū in hoſpitalē quo ſine periculo nō venimus aut moramur. Sūt tamē qui nec hoſpes nec oſtium aſpirent.
¶Hoſpita. tæ. & hoſpita neutro genere & numero plurali q̄ facile ſuſcipiūt. Hiero. in Exo. Poſtulabit mulier a vicina ſua & ab hoſpita vaſa argētea. Ter. in And. Num illi moleſto quippiā hæ ſunt nuptiæ ꝓpter huiuſce hoſpitæ conſuetudinē? Sic hoſpita terra dicit i qua facile ſuſcipimur. Et hoſpita æquora: ſeu hoſpita flumina per q̄ nauigari aut trāſiri poteſt. Statius lib. iij. the. Accipies feſſiſq; libēs iterū hoſpita pandas flumina. Virgil. lib. iij. Pauca tibi e multis quo tutior hoſpita luſtres equora. Seruius. Hoſpita equora vicina. Nihil enim nobis vicinius eſſe conſtat.
¶Hoſpitale ſeu hoſpitiū domus hoſpitū. Liu. lib. ij. Ibi benigne excepti diuiſiq; in hoſpitia curatis vulneribus. Significat etiā, hoſpitiū amicitiā & familiaritatem: quā hoſpes erga hoſpitē habet.
¶Hoſpitalis ꝓ liberali & facili ad ſuſcipiendū hoſpites hoſpitio: aptoq; ad ſeruiendum hoſpiti. Hoſpitale adiectiuū qđ eſt hoſpitis: ſiue qđ ad hoſpitem pertinet, Liu. lib. i. Exceptus benigne ab ignaris conſilij cum poſt cœnā in hoſpitale cubiculum deductus eſſet. Et libro ſecundo. Alij profecti domos nuncij hoſpitalū beneficiorū multos Romæ hoſpitum: vrbiſq; charitas tenuit. (tas.
¶Hoſpitalitas ipa facilitas & i recipiēdo benignitas.
¶Hoſpitor hoſpitaris amice in hoſpitiū recipio: vel recipior.
¶Hoſtiū inquit Var. vocant qđ ex vno facto olei reficitur. Factū dicunt qđ vno tēpore conficiunt: quē alij centū quadraginta aiunt eſſe modiorū.
¶Hoſtio. is. æqualiter eo: ꝓcedo: æquo: & vicē reddo. Plau. in Aſi. Quin ꝓmitto inquā hoſtire cōtra vt merueris. i. æqua reddere. Quādoq; comprimo coherceo: dictum ab hoſtia. Pacu. Niſi cohercuero proteruitatē atq; hoſtiero ferociā. Quādoq; offendo cędo. Idē. Nunc id mihi moleſtum eſt: q; hoſtit voluntatē tuam. Hui⁹ cōpoſitum eſt Rehoſtio qđ eſt vicem refero: vt inquit Feſtus.
¶Hoſtimentū equamentū: vt cū quis ꝓ beneficio compenſationē accipit. Plau. in Aſi. Par pari datum hoſtimentū eſt: opera pro pecunia.
¶Hoſtis cōmunis ge. ab hoſtio is qđ eſt æquo: cū in hoſtilū cōflictu ſoleat fieri quędam æquatio ordinū ſeu q; ex equa cauſa pugnā adeant. Vñ apud antiquos hoſtis peregrinus dicebatur q; ſuis legibus viuens nobis æquus videretur. Nunc dicunt eum quē tunc dicebant perduellē: qui nobis: aut cui nos bellum publice decreuimus. Inimicus cū quo priuatas exercemus inimicitias.
¶Hoſtile, pe. p. quod eſt hoſtis. Virg. Indutoſq; iubet trūcos hoſtilibus armis. Hinc hoſtiliter aduersum ad modum hoſtium.
¶Hoſticus. a. um. pe. cor. idem qđ hoſtile. Hor. in Ser. Hūc neq; dira venena nec hoſticus auferet ensis. Col. in præfa. Q; q̄ inter ferrum & ignes hoſticis incurſionibus vaſtatas fruges largius tamē cōdidere q̄ nos quibus diuturna permittēte pace prolatare licuit rem ruſticam.
¶Hoſticus ſubſtantiuū nomen poetæ fuit.
¶Hoſticapax. pe. cor. qui hoſtes capit.
¶Hoſtia ab hoſtis deducit ſignificatq; ſacrificiū qđ ab ijs fit qui in hoſtē pergūt ob victoriā. i. ꝓ victis hoſtibus. Vnde etiā lares hoſtiolos dixerūt q; hoſtes ab eis pellerētur: hæc & victima dicit. Hier. Hoſtia dicitur q̄ per partes diuidit & ſanguis circa altare effundit: & ipſa hoſtia foris cōburitur. Sacrificium dicitur vinū & oleū & mediū animal. Holocauſtū totū cōbuſtū. Et victima anteq̄ occidat. Feſtus. Hoſtia ſacrificiū qđ laribus immolabāt: q; ab illis hoſtes arceri putabāt. Oui. Hoſtib⁹ a domitis hoſtia nomē habet. In qua ſignificatione etiā dicit victima a deuictis hoſtibus. vt apud eundē. Victima q̄ dextra cecidit victrice vocatur. Alij Hoſtiā ab hoſtio ferio deriuant. Placidus grāmaticus ab hoſtimento. i. æquamēto. Gel. ſcribit hoſtiā a quolibet ſacerdote. Victimā eius qui vicerit manib⁹ debere immolari. Hoſtia etiā ciuitas: de qua in dictione, Oſtia. Et hoſtia nomen puellæ quā a ſe amatam Propertius cynthiam vocauit.
¶Hoſtiū hoſtiarius. Vide infra in dictione Oſtiū.
¶Hoſtorium: lignū æquatoriū: baculus cum quo modius & cæteræ menſuræ æquantur: & alio nomine radius dicitur.
¶Huber ſecundū Apul. cū h. ab υω pluo. Alij magis ab humeo. Loca eñ arida in fœcūda ſunt: contra: quæ humecta ſunt feracia: & mulierū hubera ſi humore careant: carebūt & lacte. Generis cōmunis vel omnis ꝓ abundāti & fœcūdo. Cato li. ij. Orig. Ita res huber fuit. Amb. li. Hexa. Quacūq; ex causa ſoli huberis ſterilitate mulctat. Palladius. Pratis

recentia ſtercora proficiẽt ad huber herbarũ. Huiꝰ contrariũ eſt Inhuber. Gel. Inhuberes & multę quidem macręq; eſſent. Huber vero neutro genere mãma eſt. Virg. Binos alit hubere fœtus. Ab huber ꝓ fœcundo fit hubertas: hubertim: & huberrime aduerbia pro fœcunde copioſe.

¶Hubero.as. huberem & fœcundũ facio. Palla. li. iiij. Hoc velut coitu ſteriles arbores huberãtur.

¶Hubertus.a.um. abundans. Gel. Sed ea ipſa genera dicẽdi antiquitꝰ tradita ab Homero ſunt tria in tribus. Magnificum in Vlyſſe & hubertum. Subtile in Menelao & cohibitũ. Miſtum moderatumq; in Neſtore.

¶Hui: interiectio eſt dolentis ironiã ſignificãs.

¶Huic datiuꝰ pronois monoſyllabũ eſt: vt Huic cõiunx Sichęus erat. Quandoq; per dihęreſim biſſyllabum efficitur. Sta. lib. i. the. Lætus huic domino videas dare iura nepotes.

¶Hululo.as. pe.cor. proprĩ eſt vocis tum luporum: tum canum. Hinc hululatus.

¶Hulula.pe.co. auis buboni ſimilis quę a cãtu ſuo nomen accepit.

¶Humus: terra humefacta. a quo Humeus. a.um. quod ex humo eſt. Dicta humus ꝙ humorẽ contineat. licet non conuenĩãt tempore.

¶Humor ab humꝰ fit: qa aquę terris incluſæ ſunt.

¶Humidus a.ũ. pe.cor. qđ extrinſecꝰ humorẽ hz.

¶Humeo es. humui humectũ: madidus ſum. Col. lib. iiij. Verum eſt opere difficilior ꝙ neq; humentẽ fodere poſſis ꝙ ſit glutinoſa: nec nimiũ ſicca quia vltra modũ præduratur. Aug. lib. xiij. de ciui. dei. Erat enim puluis humectus.

¶Humeſco humidus fio. Vir. li. iij. geo. Humeſcũt ſpumis flatuq; ſequentũ. Ambro. per tranſlationẽ Pulchrũ eſt vt diuinarũ ſcripturarũ humeſcamus eloquio: & quaſi roꝛ ſic in nos dei verba deſcẽdãt.

¶Humecto.as. frequentatiuũ ſępe humidũ facio. Virg. lib. iiij. Georg. Qui niger humectat flauentia culta galeſus. Colu. lib. viij. Agnus cum eſt editus erigi debet atq; huberibus admoueri: tum eius deductum os preſſis humectare papillis: vt cõdiſcat maternũ trahere alimentum.

¶Humarium: ſacrificij genus.

¶Humo.as. humo cõtego ſepelio. Ci. lib. tuſ. Magorũ eſt mos nõ humare corpora ſuorũ niſi a feris iint ante laniata. Idẽ in eodẽ. In terrã eñ cadentibus corporibus hiſq; humo tectis: a quo dictũ eſt humari. Humatus ergo humo contectus ſepultus quoquo modo cõditus. Quãdoq; tamẽ humatus ꝓ ſepultus ponit. Gel. In ſut pueri ſepulchro humatus eſt. Huius cõpoſita ſunt Exhumo qđ eſt e terra, extraho. Inhumo terræ mijcio. Ply. li. xvij. Nõ inhumare taleas aut ſiccare prius q̃ ſerãtur vtilius cõpertũ. q̃uis inhumatus quãdoq; inſepultus dicat.

¶Humanus a.um. ab homo: ſicut a fera ferinꝰ: mutata o in u. Veteres eñ homanus dixere: & ꝓprie dicitur qđ eſt hominis: vel quod ad hominẽ ſpectat. Plaut. in Am. Non minus q̃ veſtrũ quis formidat malum humana matre natus humano patre. Ter. Homo ſum humani nihil a me alienũ puto.

¶Humanæ res dicuntur res hominũ: vt argentũ, nũmi: fundus poſtremo etiã ipſa cogitatio.

¶Humanitas ꝓprie naturã humanã ſignificat. Vñ apud apoſtolũ ſcriptũ eſt: vt humanitas ſubijciat̃ diuinitati. Deinde ſumit̃ ꝓ eo qđ greci φιλανθρωπιαν vocãt quaſi amorẽ in homines φιλοσ amor & ανθρωποσ homo. Cic. lib. i. offi. Nõ modo id virtutis nõ eſt ſed eſt potius ĩmanitatis omnẽ humanitatẽ repellẽtis. Amb. lib. iij. offi. Conſydera homo vñ nomẽ ſumpſeris. Ab humo vtiq; q̃ nihil cuiq̃ eripit ſed oĩa largitur oĩbus: & diuerſos in vſus omniũ animantiũ fructus miniſtrat. Inde appellata hũanitas ſpecialis & domeſtica virtus hominis quę conſortẽ adiuuat.

¶Humaniter aduerbiũ ſignificat cũ humanitatẽ.

¶Humanitus ſimiliter aduerbiũ: ſignificat ab hominibus: ſicut diuinitus a deo & cœlitus a cœlo.

¶Humile pe.cor. dicit qđ eſt humi decliue. Vñ & ꝓ paruo abiecto & ſubmiſſo ponit̃. Vir. Atq; hũiles habitare caſas. Col. li. iiij. Bos humilis inqt. Hinc hũilitas breuitas abiectio. Ci. li. i. offi. Quorũ autẽ prima ætas ꝓpter humilitatẽ & obſcuritatẽ in hominũ ignoratiõe verſat̃. Humilio.as. humilẽ facio.

¶Humerus pe.cor. ab humo fieri quidã exiſtimãt quia inſtar humi ſufferẽdis onerib⁹ apti ſunt humeri. Sũt aũt humeri a qbus dependẽt brachia. Quorũ quidẽ humeroꝝ latitudo fortitudinẽ ac prudentiã indicat. Vir. lib. iij. Hęc fatus latos humeros ſub iectaq; colla. Hi etiã armi dicũtur: a quibꝰ arma. vt inquit Feſtus. Hinc humeroſus. a.um. Col. lib. iiij. Itaq; cuſtodiemus vt a prædictis locis quos humeroſos ruſtici vocant ſemina legamus.

¶Hũni populi ſunt q quõdã in ſcythia Europę ſuper mæotida paludẽ incoluere deinde mutatis ſedibus ingenti multitudine ꝓfecti in pãoniã deuenerunt. De his Hiero. in Ocea. Ab vltima mæotide inter glatialem tanain & maſſagetarũ ĩmanes populos vbi caucaſi rupibus feras gentes Alexandri clauſtra cohibent erupiſſe hunnorũ examina: quæ pernicibus equis huc illucq; volitantia cædis pariter ac terroris cuncta complerunt.

¶Hyacinthus flos viola & gemma in qua fulgor violaceus dilutus eſt: vt inqt Ply. Vñ hyacinthinꝰ a.um. pe.cor. color aerius. Hier. in Exo. ſcribit peles hyacinthinas appellari a colore. Et velum ex hyacintho cocco byſſo purpuraq; contextum. In quo hyacinthus aeri deputabat̃: ſicut coccus æthery: byſſus terræ purpura mari: vt idem cũ Ioſepho aſſerit. Ouid. li. x. me. Annua præclara redeũt hyacinthina pompa. Sunt autẽ hyacinthi albi & cærulei & rubei ſiue purpurei. Vñ & hyacinthina. Virg. Et ſuaue rubẽs hyacinthus. Eſt aũt hyacinthus ruber flos ex herba eiuſdẽ nominis naſcens. A cuius ſimilitudine rubræ veſtes hyacinthinæ veſtes nominant̃: hoc eſt hyacintho flore ſimiles. Per. Huic aliquis cui circa humeros hyacinthina lena eſt. Vñ inter gẽmas quæ beryllꝰ dicũtur hyacinthizontes vocãtur qui rubore quodã ſuffuſi ſunt. Et hyacin-

thus ꝑ ſe gẽma eſt amethyſto ſimilis. Hyacinthin⁹ color hiſginus etiã dicit a genere herbæ q̃ hiſge dicitur. De hyacintho aũt flore duplex extat fabula. Nam & hyacinthũ puerũ dilectũ ab Apolline: quẽ imprudẽs interfecit in hunc florẽ mutatũ tradunt. Vñ in eo duæ primę litterę inſcriptę cernũtur αυ q̃ vox dolẽtis eſt. Et Aiacẽ in eundẽ florẽ cõuerſum aiũt dum impatientia ꝑlati ſibi Vlyſſis ſeipſum interemit: cuius nomẽ ſimiliter in principio αι litteras habet. Ouid. Littera cõmunis medijs puerocꝫ virocꝫ: Inſcripta eſt folijs hæc nomis illa querelæ. Sunt q̃ hyacinthos vacinia interpretentur latine. Ply. Italiæ inquit vacinia in aucupijs fata. Galliæ vero etiã purpurea tingẽdi cauſa ad ſeruoꝝ veſtes

¶ Hyacinthina ſubſtãtiuũ vt auctor eſt Hiero. cõtra Ioui. dicebãt q̃dã ſacra nocturna hyacinthina vero adiectiuũ ẽ ab hyacinth⁹ ſicut mõ oſtenſũ eſt

¶ Hyades ſtellæ ſeptẽ in cornibus & ore tauri quæ quotiẽs naſcũtur vel occidũt pluuias creant απο του υω pluo. Sudas. υαδες οι επι τῳ κερατῳ του ταυρου αζερες. Ouid. At ſimul inducẽt ob ſcura crepuſcula noctẽ: Pars hyadum toto de grege nulla latet. Ore micant tauri ſeptẽ radiãtia flammis: Nauita quas hyades grai⁹ ab vrbe vocat. Vel dictæ ſunt hyades q̃ in ſpeciẽ y litteræ poſitæ ſint in cœlo. Alij dicunt q̃ hæ bacchi nutrices fuerunt quæ dodonides nymphæ vocantur a dodona ciuitate Epiri: & cum Iunonis irã vererentur: fugerẽtq̃ Lycurgi regis ſæuitiam: Iupiter eas in cœlo intulerit: & ſtellas eſſe iuſſerit. Alij tradunt Atlantem ex Aetra vxore Hyam filiũ ſuſcepiſſe: quẽ a leone deuoratũ cum ſorores miſerabili lamentatione proſequerẽtur & mœrore vitam finirent Iupiter illas miſeratus in ſtellas verterit: vt earũ pietatis perpetuũ hoc eſſet teſtimoniũ: quę de fratris noĩe hyades ab hominibus dictę ſunt. Fuerũt autẽ ſeptem ſorores quæ & Atlantides appellantur. Latini eas ſuculas vocant: quia ſues gaudent luto quod fit ex pluuia aqua. Harũ nomina Ambroſia: Eudora: Priſithoe Coronis: Plexaura: Pitho: Tythe.

¶ Hyæna cũ diph. & pe. p. animal ferũ atq̃ agreſte qđ alternis maſculũ eſſe & fœminã tradit Ply. Sermonẽ quoq̃ humanũ aſſimulare: in cuius ſpina articulus ſiue nodus eſt ad medicamina efficax. Hie. Fel hyenæ oculorũ reſtituit claritatẽ. De animali Ouid. lib. xv. me. Et quę modo fœmina tergo Paſſa marẽ: nunc eſſe marẽ miramur hyænam.

¶ Hyalus. pe. cor. vitrũ. Et pro viridi colore ſumitur. Virg. lib. iiij. Georg. Mileſia vellera nymphæ Carpebant hyali ſaturo fucata colore. i. vitri q̃ fit naturaliter coloris viridis. Inde fit hyalinus ꝑ vitreo: Hyalurgus pro vitreario.

¶ Hybernia: inſula inter ſeptentrionẽ & occidentẽ ſolẽ dimidio minor q̃ britannia: cui propinqua eſt ab hyberno tempore vt quidam putãt ſic appellata ꝓpter hyemis magnitudinẽ. Hinc hybernicus. a. um. vt Mare hybernicum.

¶ Hybernus. a. um. qđ eſt hyemis: vt Glacies hyberna: qđ nomen ab hymbre deduci aſpiratio indicio eſt. Quidã tamẽ magis per i latinũ ſcribunt hibernus. ſicut & hiems & himber. Fit autẽ hybernus ab himber. remota m. ſicut a patre paternus. Sed vtcunq̃ ſcripſeris puto culpandus nõ eris.

¶ Hyberna numero plurali dicũtur loca in quibus milites hyeme ſtationẽ faciũt: ſicut Aeſtiua in quibus eſtiuo tempore cõmorãtur. Varro appellat Hybernacula. Cæſar. Poſt hęc legionibus in hyberna deductis in Italiam profectus eſt.

¶ Hybernacula. loca ad hybernandũ parata. Liu. In eo loco milites hybernacula ſibi conſtituerũt.

¶ Hyberno. as. hyemo: ſeu in hyeme ſtationem facio. Liu. Legioneſq̃ placentiæ hybernabant.

¶ Hyble vel hybles.: ciuitas Siciliæ in qua thymi & ſalicũ copia ab Hyblone rege dicta. Hanc Stra. a dorienſibus conditã ſcribit. Eſt etiã huius nomis mons proxim⁹ thymo abũdans vñ apes paſtę mel optimũ cõficiũt. Hinc hyblæus. a. ũ. vt Apes hyblæę & Mel hyblæũ. Virg. Hyblæis apibus florem depaſta ſalicti. Mar. Cũ dederis ſiculis mediæ de collibus hyblæ. Cecropios dicas tu licet eſſe fauos. Hic mons etiã megara vocatur.

¶ Hybridę. pe. cor. vocãtur canes q̃ imparibus parentibus nati ſunt inqt Porphirio hoc eſt venatico: & gregario. Ply. lib. viij. ſcribit hybridas vocari ſues ex fero & domeſtico ſue ꝓgenitos. Quę appellatio ad homines quoq̃ tranſlata eſt: vt q̃ patre Romano & matre peregrina natus eſt vel e contrario hybrida appellat υβρις eſt cõtumelia: υβριζω cõtumelior cõuicior. vt ſint hybridæ quaſi per contumeliã nati. Sue. in Augu. Themaſini epicadi ex gente parthica hybridæ. Hora. lib. i. Ser. Hybrida quo pacto ſit perſius vltus opinor.

¶ Hybris: auis ex accipitrũ genere q̃ die minus apparet quia non clare videt ſed nocte venatur more aquilæ. Pugnat etiã cũ aquila adeo acriter vt ſępi⁹ ambæ implexæ deferantur in terram.

¶ Hydaſpes: fluuius indiæ: de quo Luc. li. vi. Qua rapidus gãges: & qua niſeus hydaſpes. Dictus ab Hydaſpe antiquiſſimo medorum rege.

¶ Hydor. latine aqua: vnde fiunt quę ſequũtur.

¶ Hydria vrna ad capiendam aquam.

¶ Hydrus & hydra genus anguiũ in aqua degentium απο του υδατος. ſed hydrus mas: hydra fœmina. Hydram finxerũt poetæ eſſe multorũ capitũ in Lerna palude: quoꝝ aliquot exciſis: totidẽ continuo renaſcebãtur: tandem ab Hercule & ſagittis & igni interfecta eſt. Hydrus. ontis. vrbs in littore hadriatici maris. Hydruntũ oppidum.

¶ Hydromeli. aquæ mulſæ: ſeu aquæ mellitæ.

¶ Hydromantia. pe. pro. diuinatio quę fit in aqua. Aug. li. vij. de ciui. dei ſcribit. Numã pompiliũ hydromantiã feciſſe vt in aqua videret imagines deorum vel ludificationes dæmonũ a quibus audiret q̃d ĩ ſacris cõſtituere atq̃ obſeruare deberet. Quod genus diuinationis Var. a perſis dixit illatum quo & ipſum Numã & Pythagoram philoſophum fuiſſe vſum cõmemorat.

¶ Hydropotes aquæ potator. Vñ ſcribit de Cyro apud Xenophontẽ q̃ moneat ſuos vt conſueſcãt aquã bibere vt fiant hydropotæ. i. aquę potores.

¶ Hydrochous ſignũ cœleſte. i. aquari⁹. Interpres nicophori απο του υδατος και το χεω λατε ται και ηυοχαγυμηδης του ωριαμου.

¶ Hyderon genus morbi eſt vt inquit Col. li. viij. cum diſtenditur aqua cutis.

¶ Hydrocephalea: morb⁹ capitis vbi humor cutẽ inflat. Nã cephalea acutus ac peſtifer morbus eſt

¶ Hydrocele gñs hernię: de quo in dictiõe hernia.

¶ Hydragogus pe. p. adaquator dicit. i. ductor tiuorũ απο του υδατος και αγω συντιθεται.

¶Hydrargyriũ:pigmẽti genus in vicẽ argẽti viui ſaliquando dilatũ quo argentũ optime inauratur.
¶Hydrolapaton lapatij gen⁹ quod in aqua naſcitur. Eſt autem lapatum herba nota.
¶Hydrops gene.maſ.morbũ denotat & latine dicitur aqua intercus ſubcutaneus morbus: quoniã ſub cute aqua ſit qua venter turgeſcit. Hor. Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops: nec ſitim pellit niſi cauſa morbi: Fugerit venis & aquoſus albo: Corpore languor. Huiꝰ tria ſunt genera Tympanites ſpiritu inflante a forma ventris atq; ſono dicit. Vñ tympanici. Aſcites a figura vtris quoniã in vnũ aqua cõtrahitur. Leucoplegmatias ſiue hypoſarca tertiũ corpore inæquali tumoribus. Sed hydropicũ Cato veternoſum appellauit cũ inquit Veterno ſus q̃plurimũ bibit. Hora. Funeſto corpꝰ arcere veterno. Do. Veternoſus morbo vetere cõfectus: quales ſunt qui hydropẽ patiunt. Hydrops ge.cõ.qui vel quę eo morbo laborat qui & hydropicus dicit. Hora. Si nolles ſanus cures hydropicus & ni.
¶Hydrophonos formido & pauor aquæ dicit in iis quos canis in rabie pcuſſerit. Vnde hydrophobi & hydrophobici qui expauent aquam.
¶Hydruſa vna ex cycladibꝰ ob aquarũ abũdãtiã
¶Hydraula:dr̃ q perit⁹ ẽ organoꝝ hydraulicorũ.
¶Hyella cœnotriæ oppidũ a phocẽſibus conditũ.
¶Hyems ἀπὸ τοῦ ὑω pluo q; id tẽpus anni pluuioſum ſit. Var. Ab hiãdo deriuat: q; anima quæ a nobis flatur tũ appareat. Spiritus eñ noſter cũ ſpiramus hyeme quaſi in nebulam cõcretus cernitur. Dicta hyems quaſi hians q; nõ ſolũ aia noſtra: vt ait Var. ſed & aer ipſe hiet. Hinc himber quaſi hiember detracta e liã. hyeme eñ exiſtunt frequẽtiores himbres. ab ipſo autẽ himbre fit hibernus. Et ſignificat quãdoq; quartã partẽ anni quæ eſt inter autũnũ & ver. Virg. Atq; hyemes optate ſerenas. Agricolæ. Interdũ vim venti: vt Sępe illos aſpera ponti: intercluſit hyems. Hinc hyemalis & hoc hyemale: vt Hyemale tempus.
¶Hyemo.as. ſignificat hyeme ſtatiõnẽ facio qđ & hyberno dicitur. Hyematio hyemis traductio.
¶Hygremplaſtra liquida emplaſtra: ſicut xeria q̃ ſunt arida ex Galeno.
¶Hyle es. ſylua magna. Amb. lib. Hexa. Deũ nõ tanq̃ creatorẽ materię: ſed tanq̃ artificẽ ad exẽplar hoc eſt idæam intẽdentẽ feciſſe mundũ de materia quã vocãt hylen: quę gignendi cauſas reb⁹ omnibus dediſſe aſſeratur. Hyllus nomẽ propriũ.
¶Hylax.ctis. nomẽ ꝓpriũ comitis Herculis q fingitur a poetis fuiſſe raptꝰ a nymphis aſcanij fluuij.
¶Hylæa cum diph. regio eſt. A qua hyleum mare quo alluitur. Hiero. Traiecto boryſthene a mari in primis eſt hylæa regio.
¶Hymber. Vide in dictione Imber. (rũpit.
¶Hymẽ tenuis virginalis pellis: q̃ primo coitu ab
¶Hymenæus pe. p. deus nuptiarũ putatꝰ eſt ἀπὸ τῆς ὑμένος. i. a mẽbrana. q̃ cũ ſit clauſtrũ virginitatis in nuptijs rũpitur. Hic Veneris & Liberi filius dictus eſt: vel vt quidã aiũt ex Vranie progenitus: q primus certas nuptias inſtituerit. Ideo p laudẽ cãtatur virginalibus nuptijs ob hmõi meritũ: & ob hmõi meritũ nuptialẽ vocẽ hãc factã apud græcos: ſicut apud Romanos nuptiarũ deꝰ Thalaſſio vocatur. Alij dicũt hymenęũ quendã fuiſſe iuuenẽ q die nuptiarũ ruina oppreſſus interijt. Vñ poſtea inſtitutũ vt expiatiõis gratia noſaretur in nuptijs Alij virũ fortẽ atticũ aſſerũt qui raptas a p̃donibꝰ virgines oppreſſis latronibus intactas patrię reſtituerit. Alij ꝙ hymenæus dicatur mẽbrana qua eſt munita virginitas: q̃ primo diſrũpitur coitu. Alij hymnũ vocari nuptiarũ virginalitũ exiſtimant: vt apud Terẽ. in Adel. Verũ hoc mihi mora eſt tibicina & hymenæũ q canãt. Ergo ſic accipe hymenęũ in nuptijs quẽadmodũ epithaphiũ in funere & ĩ ſacris hymnũ. ὑμεναιον γαμμικων ὑμνων ὑμεναοισ γαρ εκειρων λυδοσ ἀδει τον χαριεντα ἀληθεια τον ὑμνητηρα ὑμεναιων κυκρον τον μουσων ἀξια. μελψαμενον.
¶Hymera pe. cor. nomẽ fluuij: de quo Sir. lib. iiij. Armauere ſuos: qua mergitur hymera ponto.
¶Hymeridion latine diurnale: vel quod paruũ diẽ durat: ἡμερα enim dies eſt.
¶Hymettus per duplex tt. mons atticę clariſſimꝰ ſemper florens. Cuius mel Ply. ſcribit fuiſſe precioſum. Vnde hymettius. a. um. p molli ponit. Mar. Hoc tibi theſei populatrix miſit hymetti Pallas & a ſyluis nobile nectar apis. Ex hoc monte marmora pulcherrima fodiebantur. Plyn. Lucius Craſſus orator primus peregrini marmoris columnas habuit hymettias.
¶Hymnus: græce ὑμνος: latine laus: canticum. Hymnetes cantor.
¶Hyoſcyamos genus herbæ eſt: quæ & hiuſquiamus dicitur faba porcina. Col. lib. vij. Eſt ὑοσκυαμος cuius ſemen detritũ & cum vino datum prædicto vitio medetur. Huius multa ſunt genera.
¶Hypagogeus inſtrumentũ quo lapides expoliũtur. Græce ὑπαγωγευς.
¶Hypallage: ſubalternatio ſiue ſubmutatio. Ab ὑπὸ ſub ἀλλαγη mutatio. Figura cũ verba per aduerſum intelligũtur: vt Trade rati ventos date claſſibus æquor.
¶Hypanis. pe. cor. fluuius ſcythiæ ex magna palude profluẽs. Huic miſcetur fonticulus q ſua amaritudine totũ corrumpit hypanim. Proper. Quantum hypanis veneto diſſidet eridano. Alter eſt in India qui intrat Indium fluuium.
¶Hypacaris ſimiliter ſcythiæ fluuius.
¶Hyparchus latine primas: nomen philoſophi q de ſyderibus & de temporibus anni ſicut Eudoxus & Meton ſcripſit.
¶Hypatus. pe. cor. latine conſul: Hypaticus conſularis. Hypatia conſulatus.
¶Hyper præpoſitio græca: apud nos ſignificat ꝓ ſuper ſupra vltra.
¶Hyperaſpiſtes: latine protector ab ὑπερ & ἀσπις. Hiero. in pręfa. penta. Cum Ariſtæus eiuſdẽ Ptolemæi hyperaſpiſtes & Ioſephꝰ nõ multo poſt nihil tale retulerint.
¶Hyperbaſis ſiue hyperbaton. pe. cor. latine trãſgreſſio verbi ſecundũ Quintil. lib. viij. quã frequẽter ratio comparationis & decor poſcit. Fit eñ frequentiſſime aſpera & dura & diſſoluta & hians oratio ſi ad neceſſitatem ordinis ſui verba redigãtur. Longius ergo verbũ proprie hyperbaton eſt: vt animaduerti iudices omnẽ accuſationis orationẽ in duas diuiſam eſſe partes. Nam in duas partes diuiſam eſſe rectum erat: ſed durum & incomptũ. Dictum hyperbaton ab hyperbæno quod tranſcẽdo vel trãſgredior denotat. Hyperballo extẽdo ſupe-

ro.Hyperbaſia vel hyperbaſis tranſgreſſio.
¶Hyperbole pe.cor.dici põt eminentia: vel vt ait Cic.ſuperlatio a Quintil. ſuperiectio interptatur a quibuſdã vero Exceſſus.Nã υπερ ſuper βολη ia ctus.Hiero.in epiſt.cõtra origeniſtas. Tollite amoris υπερβολην & nos tollimus odij magnitudinem.Et eſt figura cũ dictio excedens fidẽ ponit augendi vel minuẽdi gratia. Augẽdi:vt Niue candidior:& fulminis ocyor alis: Minuẽdi.vt Volantis te folij ſonitus terret.& vix oſſibus hærent:vel tardior teſtudine.Hinc hyperbolicus. a.um. quod eſt exceſſiuum.
¶Hyperborei pe.p.mõtes & populi ſcythiæ ſic dicti q ſupra.i. vltra eos flat boreas. Feſt.docet hyperboreos eſſe ſupra aquilonis flatũ habitãtes qñ humanæ vitæ modũ excedãt viuendo vltra centeſimũ annũ. Ferunt magnã his de cœlo clæmentiã cõceſſam eſſe auras ſpirare ſalubres:nihil noxij flatus habere:domos eſſe nemora:victũ arbores miniſtrare: diſcordiã neſcire:ęgritudine nõ inquietari ad innocentiã omnibus æquale votũ eſſe:mortem accerſere:& voluntario interitu obeundo tarditatẽ caſtigare. Sed hęc fabuloſa ſunt. Diod. Oppoſitã celtis iuxta oceanũ eſſe inſulã ſcribit: haud multo ſicilia minorẽ:habitariq; ab iis qui hyperborei appellantur: eo q vento boreæ ſunt oppoſiti inſulã valde fertilem in qua fructus annui bis naſcuntur.
¶Hypercalecticũ metrum dicitur cui vna ſyllaba vel duæ ſuperãt. Virg. Alloquitur Venus o quires hominũq; deorũq;.Et Hora. Syluæ laborantes geluq;.Illud dactylicũ. Hypercatalecticũ eſt. Hoc vero iambicũ hypercatalecticum.
¶Hyperiona:alij ſolis patrem:alij ipſum ſolem q eat ſuper terras appellatum putãt. Poetæ pro ſole vſurpant.Ouid.lib.i.faſ.Placat equo perfis radijs hyperiona cinctũ. Diodo.ſcribit hyperiona ſaturni fratrẽ fuiſſe Cœli & Titheæ filiũ:qui ſolis ac lunæ aliorumq; aſtrorum motus horaſq; primũ ſumma cura obſeruationeq; a ſe percepta cęteris noſcẽda tradidit. Ideo horum parens nominatur veluti ipſorum naturę contemplator. Et declinatur hyperio.onis.pe.pro.Cice.in progno. Vt cũ luna meãs hyperionis officit orbi.
¶Hypermeter & hypermetrus abundans ſyllaba vt hominũq; locorumq;.Et debet ſequens a vocali incipere niſi fiat ſynhæreſis: vt cura peculi.
¶Hypæthræ ambulationes latine dicũt ſubdiales q ſub dio ſũt xyſta dicũt græci paradromidas Victr.
¶Hyphen ſubunio interpretatur. Ex hypo & hen vnũ.Quod fit cũ plures dictiones proferũtur ſub vno accentu:vt quandoquidem ſimulac.
¶Hypo prępoſitio græca & modo ab: modo ſub ſignificat.
¶Hypocauſtum locus ad ſudandũ qui & vaporarium dicit.Nã vaporandis cubiculis balneiſq; præparatur.Cice.ad Q. Fratrem. Propterea q ita erãt poſita vt eorũ vaporariũ ex quo ignis erũpit eſſet ſubtectũ cubiculi.Idẽ. In balnearijs hypocauſta in alterũ hypodyterij angulũ promoui. Ambro.lib. Hexa. De hyeme forſitan quereris q nulla tibi hypocauſta anhelantibus ignibus vaporẽtur: ſed habes ſolis calorẽ qui tibi orbẽ terrarũ tẽperet & hyberno te defendat a frigore. Pap.in Syl. Vbi lãguidus ignis inerrat ædibus & tenuẽ voluũt hypocauſta vaporẽ. Ply.ad Gallũ. Applicitũ eſt cubiculo hypocauſtũ perexigũ qđ anguſta feneſtra ſuppoſitum calorẽ vt ratio exigit aut effundit aut retinet Victr. appellat Hypocauſim cũ ſcribit faciẽda eſſe ænea ſupra hypocauſim tria:caldariũ: tepidarium frigidariũ. Hodie hypocauſtis vtuntur Germani. Ipſi ſtuffas vocant ad vaporandũ cubicula.
¶Hypochalcus:latine ſubæratus dicitur.
¶Hypochiſis & hypochymata. Vide in dictione glaucoma.
¶Hypocriſis ſimulatio quaſi ſubtectio iudicij ab υπο & κρισις iudiciũ.Hypocrita ſimulatus qui in ſpectaculo perſonã ſubdit alienã:vt ſeruus pſonã domini. Greci hypocriten vocant ſimulatorẽ.Vñ & Mimus hypocrita dictus q a imitator eſt & ſimulator. Quintil.lib.ij.ſcribit. Aeſchinẽ hypocriten fuiſſe oratorem.
¶Hyporiſticos apud latinos diminutiuũ dicitur.
¶Hypodeſis ſiue hypodema.atis. calceus ſeu calceamentum dicitur.
¶Hypodoche:ſuſceptio:receptaculum.
¶Hypodiaſtole diſtinctio.
¶Hypodites interior veſtis.
¶Hypodidaſcalus dici põt repetitor ab υπο ſub: & διδασκαλος magiſter.
¶Hypogęa loca ſubterranea dicũtur a græcis quę dictio frequens eſt apud Ioſephum & Egeſippum.
¶Hypopodon latine ſuppedaneum. (turris
¶Hypopyrgiũ locus ſub turri ex υπο & πυργος
¶Hypomnema.atis.& hypomnematũ ſumitur p interptatione & cõmẽtarijs. Cic. Tironi.Multũ mihi eripitur operæ in exſcribendis hypomnematis.
¶Hypoſtaſis ſubſiſtẽtia ſiue ſubſtantia: a theologis p perſona capit. Vñ hypoſtaſes perſonæ ſubſiſtentes appellãtur. Nã ſταστις ſtatio dicit. Hiero. ad Dama. Tota ſæculariũ litterarum ſchola nihil aliud hypoſtaſim niſi vſiam nouit.
¶Hypotheca.pe.p.latine pignus ſuppoſitio:documentum. Hypotheticus ſuppoſitiuus.
¶Hypotheſis pe.cor.argumentũ ſiue materia cauſa thema propoſitum.
¶Hypotichos ſubucula: & proprie pontificũ eſt: vt inquit Hieronymus.
¶Hypothyra ſiue hypothyrides apud Victr.capitur pro valuarum cauitate & inanitate.
¶Hypozeuſis:ſubcõiunctio: figura cum ſingulis ſenſibus datur propria clauſula:vt Regẽ adit:regi memorat nomenq; decuſq;.
¶Hypotypoſeon.i.diſputationũ vl informationũ
¶Hyrcania regio aſiatica: magna ex pte plana & p̃clariſſimis vrbibus adornata: quarũ celebrãt Talebrotã:& Samariã & Cartã & Tapẽ.Et adeo opulẽta vt vitis vna vini metretã efferat: & fic⁹ ſexagintamodios ficorũ. Frumentũ ex ſemine naſcat:qđ extollunt. Dicta Hyrcania ab hyrcana ſylua q ſcythiæ ſubiacet. Habet ab oriẽte mare Caſpiũ. A meridie Armeniã. A ſeptentrione Albaniã. Ab occaſu Iberiã. In ea regione pantherę pardi & tigres abundant cũ ſyluis aſpera ſit. Hinc hyrcanus:vt Mare hyrcanũ:homines hyrcani.Hiero. Hyrcani volucribus & canibus ſemiuiuos proijciunt.
¶Hyſginũ color ſimilis coccineo. Vnde græci veſtes υσγινοβαφεις appellãt: hoc eſt hyſgino tinctas. Ply.lib.xxij.Hyacinthus in gallia maxime p uenit,Hoc ibi pro cocco hyſginũ tingit.
¶Hyſopus fœmini generis & hyſopũ neutri cum

y ſecundū Apul. Herba pulmoni valde vtilis cuī penultima producitur cū apud græcos ſcribaī per ω mega: q̄uis macer corripuit. Eſt hyſopum ſiccū calidūq; & tertius illi Eſt in vtriſq; gradus. Hier. in pſal. Interp̄tatione. Sicut em̄ hyſopum terrenū cu randis pulmonibus aptū eſt: vt auertat inflationē ita homo cœleſti quis reſperſus hyſopo. i. humilitate cordis ab omni ſuperbię malignitate purgaī. Sunt etiā qui hiſſopum per duplex ſſ ſcribant.

¶ Hyſteria græce: latine ſecundę folliculi ſunt continentes fœtum in matris vtero cum menſtruis.

¶ Hyſterologia: locutio præpoſtera figura eadem cum hyſteron proteron.

¶ Hyſteron vltimū vel nouiſſime. Vnde hyſteron proteron eius figura cum ſententia ordine cōmutatur: vt Poſtq̄ altos tetigit fluctus: & ad æquora venit. Nā prius ad æquora venit q̄ tangeret fluctus.

I LITTERA vocalis eſt: quæ etiā conſonans fieri conſueuit & modo pro ſimplici: modo p duplici accipitur. Pro ſimplici tunc habetur quādo ab ea incipit ſyllaba in principio dictionis poſita ſubſequente vocali in eadem ſyllaba: vt Iuno Iupiter. Pro duplici autem quando in medio dictionis ab ea ſyllaba incipit poſt vocalem ante ſe poſitā: ſubſequente quoq; vocali in eadem ſyllaba: vt maius peius maia. Nōnunq̄ tamen reperitur i. littera p ſimplici conſonāte in medio dictionis poſita: ſed in compoſitis: vt Reiſcere Reiectus. Notandum i. litteram pro conſonāte poſitam aſpirari nō poſſe cum nulla conſonans ante ſe aſpiratione accipere vāleat. Vnde Hieroſolyma ſex ſyllabarū eſt: Hiulcus trium. Ac per deriuationes quidam tranſit i. in alias vocales. In a. vt gen⁹ generis generatim. Paulus pauli paulatim. In e. Fortis forte. In o. Pater patris patronus. Eſt etiā i. imperatiuus modus ab eo is. Teren. I præ ſequar.

¶ Ia. fuit nomen minoris filiæ Atlantis: & latine vox dicitur. Item Ia græci vocant violas. Vnde Ianthina veſtis: id eſt violacea. Rurſus Ia exuitantis interiectio eſt.

¶ Iacchus nomē bacchi απο του ιαχω. clamo cāto vocifero. Nam qui baccho ſacrificabāt clamare ſolebant. Et duplici cc. ſcribi debet q̄uis in verbo ιαχω ſit ſimplex c. qđ ideo fit vt in iaccho ſecūda p̄ducatur: quę in verbo iacho corripitur. Vir. Graciſſima vitis iaccho. Ponitur quādoq; pro vino.

¶ Iaceo. es. iacui. ſecūdū notā ſignificationē. Vir. dixit. Strata iacēt paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Plautus in Amph. Quis hic eſt ſenex qui ante ædes noſtras ſic iacet? Dicimuſq; iaceo in ſtrato: iaceo humi. Liu⁹ lib. iij. de bel. puni. Humi iacentē inter cuſtodias ſtationeſq; militum circūſpexerūt. Quandoq; iacere ſignificat extare eſſe. Salu. in medio campus iacet aquis vndiq; ſcatens. Quādoq; plenū eſſe. Virg. lib. iij. Geo. Si iacet aggeribus niueis informis & alto terra gelu. Quandoq; per plurimum porrigi. Idem in eodem. Tantum campi iacet. Quandoq; ſquallere. Lucil. lib. xxx. Et ſua præcipue retro relicta iacere. Quandoq; mortuum eſſe q; iaceāt nec amplius cadauera moueantur. Luca. Ille iacet paci quē prætulit orbis. Quandoq; ſepultum eſſe. Martia. Non aliter cineres mando iacere meos. Huius verbi cōpoſita ſunt. Adiaceo iuxta iaceo. Interiaceo in medio iaceo. Liuius. Deſcendunt in planiciē quæ inter capuam tiphatamq; interiacet. Subiaceo: ſubtus iaceo: & ſubditus ſum. Lactan. lib. iij. Quoniam igitur vtriq; ſubiacet fortitudo Obiacet: de quo alibi. Et hæc habent pēnultimā correptam in triſyllabis.

¶ Iacio. is. ieci. iactū. ſignificat emitto. Apul. Multis in eum lapidibus iactis. Vnde iacere ad certū eſt dirigere in id in quod intendit. Hieronym⁹ in lib. Iudi. Sic fundis lapides ad certū iacientes vt capillum quoq; poſſent percutere. Et iacere eſt ponere. Tranſlatio ſumpta ab ædificijs: maxime a cothonibus: id eſt portubus manu factis quibus magna iaci fundamenta neceſſe eſt. Cicero in Philippi. In quo templo quantū in me fuit ieci fundamenta pacis. Huius compoſita ſunt. Abiſcio: Adiſcio: Conijcio: Circūiſcio. Vnde circūiecta impedimenta dicim⁹. Deiſcio: Diſſiſcio: Eiſcio: Iniſcio: Interiaceo Obiſcio: Proiſcio: Præiaceo: Præiſcio: Reiſcio: Subiſcio: Traiſcio: & Superiacio. Hieronymus in Ezech. Et ſuperiacient puluerem capitibus ſuis & cinere conſpergentur.

¶ Iacto. as. frequēter iacio. Sene. Dū lapillos iactaret in puteū. Virg. lib. i. Ge. Deucalion vacuū lapides iactauit in orbē. Aliquādo iactare eſt ſæpe voluere. Idē. Atq; illum tales iactantē pectore curas: Aliquādo fatigare vexare concutere: vt Iactatos æquore toto Troas relliquias. Lact. li. v. qui patrē regno expulit bello p̄ſecut⁹ eſt: exulem toto orbe iactauit. Ex quo apparet nō eſſe veram differentiā quā Seruius ponit dicens. Iactamur in mari fatigamur in terris. Aliquando ſignificat plagis ſternere Cic. in Ver. acti. ij. Iactatur domi ſuæ vir primarius & homo honeſtiſſimus pro ſe quiſq; manus affert. Aliquādo temere laudare: ſiue ambitioſius gloriari. Virg. Quē iuxta ſequitur iactantior ancus. Hier. ad Iulianū. Diues ille omnia quæ in lege præcepta ſunt ſe impleſſe iactabat. Hinc iactantia. Aliquando inaniter loqui. Virg. Talia iactāti ſtridens aquilone procella: Velum aduerſa ferit. Aliquando frequenter emittere. Idem lib. ij. Geo. Et ſi nō aliū late iactaret odorem: Laurus erat. Et alibi. Ipſi lætitia voces ad ſydera iactant. i. crebro emittūt. Aliquādo frequenter ducere: vt apud eundem. Haud vnq̄ manibus iactata faciſcit. i. ductata. Quidam etiam iactatum pro primitiuo & pro excuſſo. Alij pro dependenti accipiunt: vt lib. iiij. Geor. Et dextro iactata recumbit in armo.

¶ Iactantia q̄ & iactatio: a Cicerone diffinit. li. iiij. tuſ. q; ſit voluptas geſtiēs & ſe efferēs inſolentius.

¶ Iactanter aduerbium a participio iactans formatur: & ſignificat cum iactantia. Hierony. Ne iactanter de ſe quereretur videretur.

¶ Iactuoſe ſimiliter dicitur cum iactantia. Cic. Cū ſint multa iactuoſe dicta.

¶ Iactito. as. pe. cor. frequentatiuū a iacto. Hiero. ad Chreſi. Vrbicum. Et hoc te iuxta ſcripturam facere iactitas. Et ad Pammachiū. Et q; vnus Romę amicus obtecerat: a multis in toto orbe inimicis dicerem iactitatum.

¶ Iactura pe. p. dicitur ꝓprie damnū de mari quando quis magnas in naui merces habet: & tēpeſtate cogitur eas in mare iacere ne nauis obruatur.

¶Iaculum. pe.cor. dicitur quicquid iaci in longũ poteſt. Nam fit vt iaciatur.
¶Iaculor. pe.cor. deponẽs: ſignificat in longũ iacto. Iuue. Quantas iaculet monychus ornos. Col. lib. iij. Faba quæ longius emittetur pura eo perueniet quo ventilator eam iaculabitur.
¶Iaculo. as. eiuſdẽ ſignificationis. Claudi. Latis iaculatus in aruis. Aug. in p̃s. interpretatione per tranſlationẽ dixit iaculabant in ora interrogantiũ ſe ſagittas dei. Hinc Eiaculo quod eſt extra iaculo proiicio. Gel. Arionẽ cum fidibus & indumẽtis cũ quibus ſe in ſalum eiaculauerat extitiſſe.
¶Iaculatio iaculamen & iaculamentũ pro eodem
¶Iaculus pe.cor. ſerpentis genus qui ſubit arbores e q̃bus vi maxima vibrat penetratq; quodcũq; animal obuiũ fecerit fortuna. Luca. Et natrix violator aquæ iaculiq; volucres.
¶Iacobus. pe.cor. nomẽ ꝓpriũ quattuor ſyllabarum. Clau. Quid laceras verſus dux Iacobe meos. Noĩa eñ ꝓpria ſicuti Priſ. idocet in fine acutũ accẽtũ habent q̃ more latino declinata eundẽ retinẽt & penul. ꝓducũt: vt Adã adamus. Ioſeph ioſephus.
¶Iam aduerbiũ tẽporis qđ pene eſt idem qđ tũc. Quintil. Quod ſi ſatis prudenter ea viderat: iam prope cõſumata fuerit pręcipientis opera. Interdũ hortantis eſt: & veluti morã increpãtis. Virg. Iam diua precor. Interdũ feſtinãtis. Ter. Ego iam proſpiciam mihi. Interdũ ponit pro nũc. Virg. lib. iij. Geor. Iamq; hos curſu iã præterit illos. Interdum ꝓ p̃terea & quaſi modus eſt quidã cõiungẽs ſententias: vt apud eundẽ. Iam maris immẽſi prolẽ & genus omne natantum: iam varias pelagi volucres. Hocidem efficit cõiunctum cum vero. Cic. Iamvero vrbibus conſtitutis.
¶Iamiam ſignificat repẽte: vt Iamiã aderit. Et cũ p̃ſenti ponit licet ad futurum reſoluatur. Virg. Iam iamq; manu tenet & premit haſta: quaſi mox tenebit & nũc videtur tenere. Plærũq; figurate per indignationẽ accipitur. Idẽ. Iamiã nec maxima Iuno Nec Saturnius hæc oculis pater aſpicit ęquis. Et ꝓ miſerationẽ. Sal. Iamiã animo meo chariſſime frater q̃ q̃ tibi immaturo & vnde minime decuit: vita erepta: tñ lętandũ magis q̃ dolendũ puto caſũ tuũ Et per exhortationẽ Quintil. Iamiã cõmilito quicunq; caſus manet etiã ſi imperator dãnaturus eſt habes ſolatiũ ſatius eſt: q̃ a patre occidi. (tur
¶Iãdiu ſignifieat oli. nã diu qñq; ꝓ lõgo tẽpe poni
¶Iamdudũ ex iam & dudũ cõponitur. Et aliquando de paruo tẽpore dicit. vt Iamdudũ te expecto. Aliquãdo de longiori. Ply. li. xix. Iamdudum ex eadẽ Hiſpania zœliton venit in Italiam plagis vtiliſſimũ. Macro. Iamdudum hæc quæſtio ab A. & ꝓpoſita eſt & ſoluta. Ponitur etiã pro cõtinuo vel q̃primũ. Virg. Iamdudum ſumite pœnas.
¶Iamolim ſignificat iãdudũ. Cice. Iãolim in principio illud ſtatuerã. Sumit & ꝑ aliqñ. Virg. At iam olim ſeras poſuit cũ vinea frondes. Olimiã ꝓ iam pridem. Quintil. Olimiam imperator inter fulgentes virtutes tuas liuor locũ q̃rit. i. a longo tẽpore.
¶Iampridẽ ſignificat de paruo tẽpore. Sene. Iam pridem te expectãtes ibi ſederamus. De longiori Ply. Quod maiores noſtros iampridẽ feciſſe manifeſtum eſt: quod genus nuper & patrũ fere noſtrorum memoria inuentum eſt Pro Continuo Luca. Tollite iampridem victricia tollite ſigna.
¶Iamtũ ſignificat ex eo tempore. Plau. Iamtum occepit virginẽ amare. Veteres etiã iamtũ pro tantum vſi fuere. Et iam pro tam.
¶Iambus pes cõſtans ex prima breui vltima longa ab inuẽtore vt quidam putant dictus. Quidam iambũ deducunt απο του ιαμβιζειν qđ eſt contumeliari inuehi. Feſt. Iambi dicebãtur qui ſinguli ex proſcenio loquebãtur: tri iambi qui terni.
¶Ianus ab hiatu dictus eſt detracta aſpiratiõe quẽ quidã ſolẽ putãt. Ideo geminũ quia vtriuſq; ianuę cœleſtis potentẽ qui exortẽs aperiat: occidẽs claudat. Alij Ianũ mundũ. i. cœlũ intelligũt: quaſi Eanũ ab eundo: vt inqt Ci. li. iij. de natu. quia mũdus ſemper eat dũ in orbẽ voluit: & ex ſe initiũ faciens in ſe refert. Hinc & bifrons pingit: duas eñ facies ante & retro habere dixerũt. q; ann⁹ ex ſe initiũ faciens fini occurrat. Vel q; præterita ſciuerit & futura præuiderit: ſeu q; ſuperorũ & inferor̃ ianitor extiterit. Huius templũ erat Romæ qđ tempore belli patebat: tẽpore pacis claudebat. Vnde patultius & cluſius cognoĩabatur. Hunc etiã quadrifontẽ fecerunt: ob quattuor orbis partes & Ianũ geminũ vocitarũt. Et Iunoniũ qa calendarũ princeps. Calendæ eñ ſunt Iunoni dicatæ. Et Ianus erat locus romæ vbi fœneratores cõſiſtebant in regione baſilicæ: quoniã in eo Iani ſimulacra collocata viſebantur. Oui. Qui puteal ianumq; timet: celereſq; calendas. Iani quoq; peruiæ tranſitiones foreſq; profanarum ædium ianuæ vocabantur. Sue. in Domi. Ianos inquit arcuſq; cum quadrigis & inſignibus triumphorum per regiones vrbis extruxit.
¶Ianualis porta Romę a Iano dicta vbi & poſitũ fuit eius ſignũ. Hanc Numa inſtituit vt eſſet clauſa ſemper niſi cum bellum foret.
¶Ianua prim⁹ ingreſſus ad interiora domus a Iano dicta q; huic deo cõſecratũ erat oẽ prĩcipiũ. Et ꝓprie dom⁹ eſt ianua: oſtiũ vero partiũ vt cubiculorũ: licet cõfundãtur. Nã & Ianua a quo ianitor ꝓ oſtio ponitur: & oſtium a quo oſtiarius ꝓ ianua.
¶Ianitor. pe.cor. cui ianuæ cuſtodia eſt cõmiſſa.
¶Ianuarius primus menſiũ a principe deo eſt appellatus a Numa q primũ anni eſſe voluit tanq̃ bicipitis dei menſem reſpicientẽ & præſpiciẽtẽ tranſacti anni finem futuriq; principia.
¶Ianiculũ: oppidũ nõ procul a roma dictũ quia ꝓ eũ popu. Rom. tranſire cœperat in agrũ hetruſcũ: ſeu q; Ianus illud condiderit. Solinus. Quis dubitat Ianiculum a Iano non fuiſſe conditum?
¶Ianthina pe.cor. veſtis coloris purpurei topem̃ viola και το ανθος του ανθεος flos q̃ violaceꝰ flos. Mar. Coccina formoſę donas & ianthina mœchę. Ply. Ex his violis q̃ ſponte apricis ac macris locis ꝓueniunt purpureæ latiore folio ſtatim abradice carnoſa exeũt ſolæq; græco noĩe a cęteris diſcernũtur appellatæ ita vt ab his Ianthina veſtis.
¶Iantha fuit nympha oceani & Tethyos filia: vt auctor eſt Heſiodus.
¶Ianira. pe.pro. fuit Oceani & Tethyos filia.
¶Iapis. idis. nomen ꝓpriũ ætholi qui cũ ad regionem Venetię veniſſet oppidũ de ſuo noĩe condidit a quo ea pars vbi Timauus fluuius eſt Iapidis nomen ſumpſit. Vir. Caſtella in tumulis & iapidis arua Timaui. Nam dicta eſt Iapidia.
¶Iapetus. pe.cor. cœli & terrę filius: vt inqt Heſiodus. Hũc quidã promethei patrẽ fuiſſe aſſerũt. De

quo Ouid. Siue recens tellus seductaq; nuper ab alto: Aethere cognati retinebat semina cœli. Quã satus Iapeto mistam fluuialibus vndis: Finxit in effigiem moderantũ cuncta deorum.

¶ Iapix. gis. pe. cor. ventus ex Apulia pficiscens: q quasi aduersus Eurũ flare videtur. De hoc Luc. lib. vi Excipit aduersus zephyros & Iapyga pinus. Est & Iapyx nomen Dædali filij.

¶ Iapygia Apulia dicta ẽ ab Iapyge Dædali filio vt Hero. & Soli. scripsere. Iapygiũ vero Salẽtinorũ pmontoriũ est. Virg. li. xi. Victor gargani cõdebat Iapygis agris. Vñ Ser. Iapygiã partẽ esse apuliæ dixit in qua est mõs Garganus q vsq; in Adriaticũ pelagus tẽditur. Huius metropolis est Brũdusium & Tarentũ ciuitas. Hanc regionẽ Messapiã & Iapygiã & Calabriã & Salentinã multi nominãt.

¶ Iason nomẽ propriũ Aesonis filij fratris Peliæ Thessaliæ regis: q colchos pfectus vellus aureum abstulit. De hoc Iustin⁹ & Diodo. siculus latius scripserunt. Huius nois prima vocalis est. Ouid. Quẽ nisi crudelem nõ tangit Iasonis ætas.

¶ Iasius vnus fuit ex primis argiuorum regibus a quo argiui Iasidę dicti sunt.

¶ Iapida nunc forũ Iulium regio Italiæ ab Iapide Aetholi filio q ad eas oras veniens oppidũ de suo nomine condidit. A quo ea pars vbi fluuius est Timanus Iapida cognominata fuit. Virg. lib. ij. Ge. Castella in tumulis & Iapidis arma timaui.

¶ Iasum insula Cariæ: quę cõtinenti adiacet: cuius incolæ magna ex parte victũ ex mari captabãt cũ sterilẽ regionẽ haberent. A qua Iasius sinus: cuius municeps Cœrillus fuit. Ex Iaso fuit Diodor⁹ dialecticus cognomento Chronus.

¶ Iaspis lapis pretiosus: quia Ply. de græco in latinũ viridis gẽma interp̃tat̃ ιασ quippe viride ϖι μασισ gẽma. Est em̃ viridis sicut smaragdus: sed crassi coloris. Sunt q cõponãt ex ιοη viola & παν totus: quasi totus sit violaceus.

¶ Iatraleptæ: latine reunctores medicorũ.

¶ Iaziges methanastæ populi in Europa qui sicut Pto. li. iij. scribit ab oriẽte habẽt Daciã: ab occasu & hausstro germanię partẽ: a septẽtriõe Sarmathiã

¶ Iaxartes fluuius qui vt Martia. docet illam terrę partẽ secat qui Tanais putabatur: quem Demodamas dux transcendit & alium esse perdocuit.

¶ Iberus. pe. p. fluuius hispaniæ: q apud cãtabros oriẽs per. xl. passuũ milia fluit: & in mare balearicũ exit. Eustathius. ιβηρ δε ποταμοσ κατα δετι ρασ απο βασιλεοσ ομωνυμοσ απο τηϖ ερχα τηϖ λοχημα ο εστι γωμια του ευροτου αρχου τωϖ σθηλωϖ τωϖ ϖερι τα ραδειρα και αλλα πολλα λεγει ο αυτοσ ευσταθιοσ. Luc. libro. iiij. Qui p̃stat terris infert tibi nomẽ iberus. Q d & iberũ declinari põt p̃sertim qñ seq̃t flumẽ. Et iber. eri. vel eris. pe. p. vt Prisc. ait. Hor. Iberi rhodanique potor Luca. Occurrat iberibus alter. Inde Iberia dicta est pars hispaniæ q̃ intra Iberũ continetur: q̃uis generali vocabulo p hispania capiatur. Et Iberiã quidam partẽ vnã exteriorẽ: alterã interiorẽ dixerũt. Hanc regionẽ celtę gallorũ populi relictis sedibus suis habitauere. Vñ cõpositio ex vtraq; gente nomine Celtiberi appellati sunt: & regio eorũ celtiberia. Ab Iberia vero Iberi & Iberes vocati sunt populi hispani. Est & alia regio hoc nomine iuxta pontũ intra colchida & armeniam venenorum ferax: quę caucasis mõtibus circũdatur: cui⁹ similiter populi Iberi & iberes dicti sunt: a quib⁹. vt Varro scribit: venerũt qui in hispania habitauerũt: & a quib⁹ hispania iberia: & fluuius hispaniæ hiberus. Et iberus. a. um. Virg. li. ix. Pictus acu chlamydẽ & ferrugine clarus ibera. Scribit Diony. Iberes populos a pyreneis mõtibus pfectos in Asiam sedes posuisse. Vñ ea pars Asiæ Iberia nũcupatur. Iberiam regionẽ mulier captiua sub Constantino Helenæ filio cõuertit ad christianã fidẽ ea pudicã traducente vitam & in oratione iugiter persistente.

¶ Iberia regio. Vide in dictiõe Iberus: de qua mõ.

¶ Ibex vel Ibix cis. syluestris capreæ genus pernicissimũ: vt Ply. li. viij. scribit. De quo & apd Hier. Iob. xxxviij. scribit. Nũquidnosti tempus Ibicũ partus? Quidãtamen hoc nomen aspirant.

¶ Ibi aduerbiũ loci significat in hoc loco: & ppríe dicitur cũ semel locus monstratur. Ibidẽ cũ sæpius Virg. Ter fluctus ibidẽ torquet agens. Ab ibi fiunt composita Inibi & alibi.

¶ Ibis auis ægypti: quę sicut Hero. scribit duplex est. Altera nigra tota ẽ. Altera Ciconiæ nõ absimilis: diuersa tamẽ a Ciconia. Hæc rostri adũcitate p se partẽ perluit qua reddi ciborũ onera cõsueuerũt & serpẽtibus vescitur. De hac Ci. lib. ij. de natu. Vel ut Ibes maximã vim serpentiũ cõficiũt cum sint aues excelsæ rigidis cruribus corneo proceroq; rostro: auertũt pestẽ ab ægypto cũ volucres angues ex vastitate Libyæ vento aphrico inuectas interficiunt atq; cõsumũt ex quo fit vt illæ viuæ nec mortuæ noceant: nec odore mortuæ. Ab huius auis similitudine. Ibis pro inuido ponitur. Vnde Ouidius libru in Ibim scripsit.

¶ Ibicus. pe. cor. nomẽ poetæ lyrici rhegini apud græcos pręclari a quo genus metri dictũ est Ibicũ sicut alterum ab Alcæo Alcaicum.

¶ Ibernia insula in oceano septẽtrionali versus occasum proxima britãnię: sed q̃ britãnia angustior ab Aphrico in Boreã porrigitur: cuius partes priores Iberiã prospectãt. Vnde & Ibernia dicta. In ea nullus anguis videtur: nulla apis.

¶ Icarus. pe. cor. Oebali Laconũ regis filius fuit: pater Penelopes. Proper. lib. ij. Icare cecropijs merito iugulate colonis. Hic etiã Icariotus dictus est. Vnde Icariotis forma patronymica. Ouid. lib. iij. de põ. Morte nihil opus est nihil icariotide tela. Icarus etiã dictus fuit Dædali filius qui vna cũ patre ex creta fugiens frætus alarũ fiducia cum vltra patris iussa altius euolasset: solisq; ardore cæra qua penne continebãtur liquefacta esset: ita vt ab alis defluere: decidit in mare quod est inter myconẽ & gyarũ a quo postea Icareũ mare dictũ fuit: dicente Ouid. libro. iij. de trist. Icarus icarias nomine fecit aquas. Pręterea Icarus: vt Ply. lib. iiij. auctor est: mons est in attica regione.

¶ Icaria insula in Icario mari ab Icaro Dædali filio dicta: quę trecentorũ stadiorũ ambitũ habet. Et in ea Dianæ templũ Tauropoliũ appellatũ. Hęc & Icaros dicta est: añ Doliche vocata. Est inter Sardum & Siculum mare.

¶ Icarion fuit nomen sæuissimi pyratæ.

¶ Icos a Cic. in rhetoricis ponit̃ breuis cõplexio.

¶ Iconiũ oppidũ cappadociæ: optime olim habitatũ: fortunatiorẽ hñs regionẽ. Alterũ est in Asia põtica regiõe apd Trogetẽ lacũ vt inquit Strabo.

¶Icon ſiue econ.latine effigies.imago & ſtatua ex membris ipſis a pictoribus ſeu ſtatuarijs expreſſa. Ply.li.xxxiiij. Eorũ vero qui ter ibi ſuperauiſſent imagines ex mẽbris ipſorũ ſimilitudine expreſſa: quas econas vocant. Nõnulli etiam hæc Icona.æ. & hoc iconiſma atis.declinãt. Cuius dimi.eſt Icuncula. Eſt & Icon teſte Cicerone ad Heren.figura cũ .ſ.formæ ad formã cum quadã ſimilitudine fit collatio aut laudis aut vituperationis cauſa: vt ſi diceretur Ibat in prœliũ corpore tauri validiſſimi: impetu leonis acerrimi.

¶Iconicus.a.um.& iconius.a.um. qđ ita eſt pictũ ſiue formatũ: vt ex eius membris ſit expreſſa ſimilitudo. Sue.in Cali. Simulacrũ ſtabat in templo auteũ iconiũ amiciebaturq; quotidie veſte quali ipſe vteretur. Ply. Adeo iam colorũ vſus increbuerat: adeoq; ars pfecta erat: vt in eo prœlio iconios duces pinxiſſe tradatur atheniẽſiũ Melciadẽ Callimachum Cynegirũ. Barbarorũ Dariũ Tyſſaphernẽ.

¶Ico.is.ici.ictũ.percutio & paſſiuũ Icor. Ply. Arborũ manu ſatorũ receptarũq; in domos in fulmine laurus ſola nõ icit. Liu.li.i. Ibi in turba ictus Remus cecidit. Hinc fit ictus.us. ꝑcuſſione. Ci.li. iij.offi. Ictu fulminis deflagrauit. Prima huius verbi in p̃ſenti: vt inqt Priſc.corripit: ſed producit in p̃terito & mutat o finalem in i. Lucre.tamẽ produxit in præſenti. Exin corpus propellit & icit.

¶Iconiſmos. Sene.lib.xv.epiſtolarũ appellat deſcriptiones aitq; id verbũ eſſe publicanorũ.

¶Ichthis.idis. inqt Aꝝ. ſylueſtris muſtellæ genus eſt magnitudine militenſis catelli: ſed pilo facie albedine partis inferioris & morũ aſtutia muſtellæ ſimile eſt Manſueſcit maiorẽ immodũ: officit aluearibus. Mellis cũ auida eſt: aues etiam petit vt felis. Hanc Martẽ ſpeciali vocabulo & marturelum: ſeu Fouinũ vocant. Genitale ei oſſeum eſt.

¶Ichthys cũ y pſilo latine piſcis dicit: a quo fiũt.

¶Ichthyobolis piſcator.

¶Ichthyopolion locus vbi piſces vendũtur.

¶Ichthyophagi.pe.cor.q ex piſcibus viuũt: quo noie dicti ſunt quidã populi: de quibus Hiero.con. Ioui. Porro ichthyophagi gens errãs in littore maris rubri ſuper petras ſolis calore feruẽtes aſſant piſces: & hoc ſolo alimento victitant.

¶Ichthyotrophia apd Col.loca in qbus alũtur piſces.q̃ & piſcinæ & viuaria latine dicũtur. Nã li.ix. ſic ait ἰχθυοτροφία ſedula cura exercẽtur: Ea fũt cia vt latine potius loquamur ſicut auium cohortalium ſtabula: nec minus earũ quę cõclauibus ſeptæ ſaginãtur: vel aquatilũ animalũ receptacula.

¶Ichthyocolla glutẽ ex piſcibus. Eſt etiã nomen piſcis. Cęlius vero quotiens vult glutinũ intelligi non piſcem: adiſcere ſolet gluten.

¶Icteros.pe.cor.morbus cũ per totũ corpus bilis ſuffundit: q̃ interdũ nigra: interdũ flaua eſt. Et Ictericus qui eo morbo laborat: ab Ictero aue quã nos Galbulã vocamus auctore Ply.q ait. Auis icterus vocat a colore: q̃ ſi ſpectetur ſanari id malũ tradũt & auẽ mori: hãc puto latie vocari Galbulã. De hac aue ſic legimus. Galbula decipit calamis & rætib⁹ ales: Turget adhuc viridi cũ rudis vua mero. Hæc etiã Ficedula dicit: q̃ eſt crocei coloris. Hũc morbũ Ply.& Var.regiũ appellãt: q; mulſo p̃cipue curare tur. Cor.& Apul. Auriginẽ & auriginoſum hoiem dicũt. Marcel. Arquatũ a colore cœleſtis arquus.

¶Ichnuſa pe.ꝑ inſula ſardinia dicta eſt: qm̃ ad ſimilitudinẽ veſtigij facta ſit qđ græce ichnos dicit. Syri.li.xij. Iñ ichnuſa pijs gratijs mẽorata colonis

¶Ichneumon: aſal ẽ magnitudine felis: ſpẽ muris vulgo: nũc murẽ indicũ vocãt. Naſcit in ægypto & cũ aſpide pugnat. Ichneumona ægyptij adorãt qm̃ oua crocodillorũ cõterat: & luto cõuolutus cũ os aperiũt ita in vẽtres eoꝝ inſilire ſoleat: vt exeſis inteſtinis eos interimat. Ply.etiam ſcribit Ichneumones eſſe veſpas minores q̃ aliæ quę vnũ genus perimũt ex araneis phalangiũ appellatũ.

¶Ichnographia eſt circini regulæ modicæ continens vſus ex qua capiũtur formatũ in ſolis arearũ deſcriptiones. Auctor Victru.libro primo.

¶Id variis modis vſurpat ab auctoribus. Cũ em̃ dicit id qđ res eſt. Idẽ eſt ac ſi diceremus qđ verꝝ eſt Terẽ.in Adel. Verũ cogito id qđ res eſt. Id ætatis ſum.i.in ea ætate ſum. Aliquãdo ornatus tantum cauſa dicit. vt Id quod.i.qđ. Idipſum.i.hoc.Cice. Lentulo. Multi rogabãtur: atq; idipſum cõſulibus inuitis. Ab id fit idcirco cõiunctio: & ideo.

¶Ida idæ.mõs altiſſimus q ad troadẽ ſpectat hꝫq; multos pedes. Latus ei⁹ ſeptẽtrionale ex anguſtijs abydi vſq; ad Eſapum & Cizicenũ agrũ ad ꝓpontidem pertinet: occidẽtale ad helleſpontũ reſpicit: auſtrale ꝓmontoriũ facit: qđ lectũ appellat: orientalia idæ ad Myſos declinãt: abũdatq; mõs aquis: & multa flumina ex eo deſcendunt: in cuius ſummitate locus fuit Gargarus appellatus a quo gargara æolica ciuitas dicta eſt. Ouí. li.iiij.faſ. Dindymon & Cybelen & Aimœnã fontibus idam. Ida etiã appellata fuit Dardani ſcytharũ regis filia.

¶Idæus.a.um.nomẽ ab ida deductũ. Proper.Cedite iam diuæ quas paſtor viderat olim: Idæis tunicam ponere vertícibus. Eſt & nomen propriũ viri quẽ troianorũ præconem dixit Homerus.

¶Idalus mons eſt & nemus in Cypro quondã Veneri ſacer vbi & breue oppidũ fuiſſe traditur. Vnde & Venus Idalia appellata.

¶Idaſpes fluui⁹ inſignis magnitudine in quo aureæ harenæ & gẽmæ deprehendũtur. Fluit per parthos & Indiam & amplo ꝓfundoq; aluo crebras facit inſulas. Poſtremo quattuor ſuſceptis fluminibus Indo flumini admiſcetur. Dictus Idaſpes ab Idaſpo medorum rege.

¶Idæa.pe.prod.ἀπὸ τοῦ εἰδέσ. Idæas inquit Aug.lib.lxxx.quæſtionũ latine poſſumus vel formas vel ſpecies dicere vt verbũ e verbo tranſferre videamur. Idæas primus Plato appellaſſe perhibetur. Sunt aũt idæę exẽplaria æterna eorũ q̃ naturaliter fiunt immortales: imutabiles. inuiolabiles. Et vt res apertior fiat: opus eſt pręter oẽs homines intelligere quendã hominẽ. Et præter omnes equos equum. Et præter animalia: animal ingenitum. Et quẽadmodum ex vno ſigillo cõplures fiũt impreſſiones ſic ex vno homine ſexcenta milia hominũ. Et hæc eſt Platonis Idæa. A quo Aꝝ. diſſentiens nulla putat eſſe Idæas. Euſe.li.pręparationis. Idæam ſic diffinit. Idæa eſt perpetua ſubſtãtia cauſa: & principium vt ſingularia talia ſint qualis eſt ipſa & quẽadmodũ ſenſibilũ exemplaria ad hęc corpora præcedunt: ſic quę oĩa in ſeipſa continet pulcherrima atq; perfectiſſima huius mundi exemplar eſt ad quam a creatore Deo ab vniuerſa ſubſtantia mũdus ſimillime formatus eſt.

¶Ideo cõiunctio ē: & ſignifi. ob eā cauſam.
¶Idcirco ꝓpter hoc: ſimiliter cõiunctio eſt.
¶Idē cõponit ex is & demũ. i. iterũ is. Et tã in genere maſ. g̃ neu. nominatiuus necnõ actũs maſc. & fœmi. gñis mutant m in n añ d euphonię cauſa vt eundem eandem. Cęteri vero caſus ex integro & corrupto cõpoſiti inueniunt: vt eadę eiuſdem eidē: eodē. Iidē eędē eiſdē eoſdē Itaq; per duo ii. vel per e & i regula exigit ſcribi tam nominatiuũ pluralē maſculinũ: g̃ datiuũ & ablatiuũ plurales. Solēt tñ auct̃ores & per ſynęreſim vnã pro duab⁹ ponere. Et in neutro quidē geminat cõpoſitio: & dicimus idētidē. Sed cũ idē eſt generis maſ. ꝓducitur i. In neutro vero corripit. Ver. lib. iiij. Idē ambas ferro dolor atq; eadē hora tuliſſet. Iuue. Si feciſſet idē caderet ſub iudice morũ. Ponit interdũ idē pro etiã. Ci. Et huic cõiuncta beneficētia: quã eandē vel benignitatē vel liberalitatē appellare licet. i. quã etiã. Quin. Si cãm veneficij dicat adultera: nõ. M. Catonis damnata iudicio videtur qui nullam adulterã nõ eandē eſſe maleficã dixit. Ab idem fit itidem: quod eſt quaſi item idem: quod ſignificat ſimiliter eodem modo.
¶Idētidē pe. cor. cõponitur ex idē & idē ſed m in n mutat: & t interponit euphonię cauſa. Cui⁹ obliqui deficiũt: ſignificatq; frequēter & eodē modo ſiue illud idē per eundē modũ. Liui. li. i. Vnam lõge añ alias inſignē ſpecie & pulchritudine a globo thalaſſi cutuldã raptã ferũt: multiſq; ſciſcitãtibus cuinã eam ferrēt: idētidē ne quis violaret thalaſſo ferri clamitatũ. Ply. Centũ millia nũmorũ ꝓ domo eius idētidem promittens. Sue. in Cęſa. Cũ M. Cato identidē nec ſine iure iurando denunciaret delaturũ ſe nomē eius ſimulac primum exercitum dimiſiſſet. i. frequenter.
¶Idios greçe ꝓprius. Vñ Idiota: Idos vero latine forma a quo Idolum.
¶Idiographũ pe. cor. latine priuata ſcriptura.
¶Idioma atis. ꝓprietas ſermonis: vt ſunt quinq; idiomata. i. dialecti greçorum.
¶Idiotes ſiue idiota indoctus & illitteratus: quo vocabulo Ci. in Piſonē & alij frequēter vtunt. Dī etiã inutilis: quaſi ſibi tantũmodo & nõ pluribus vtilis: priuatus: plębeius. Luci. Quid ni tu idē illitteratum me atq; idiotam diceres?
¶Idolũ pe. pro. dicit ſimulachrũ. Nã apud græcos ſcribit εἴδωλον. Nam εἶδος forma dicitur.
¶Idolium dimin. eſt.
¶Idolatra vel idolatres ſeu idololatra vel idololatres idolorũ cultor. Idolatria ſeu idololatria ſimulachroꝝ cultura. Nã λατρευω a quo latria deducit apud nos colo interpretat. Eſt em̃ cõpoſita dictio ex idolo & latria cultura. Hiero. contra Io. Nec mirũ ſi oñe qđ in macello vendit apoſtolus emi iubeat & comedi cũ idolatris & adhuc in templis idoloꝝ quaſi idolothyta veſcētib⁹ ꝓ ſumma abſtinētia fuerit cibis tantũ abſtinere gētilium.
¶Idolothytũ pe. ꝓ. dici pōt īmolatũ idolo: vt eſt apud apoſtolũ. Nõne cõſcięntia eius cũ ſit infirma ędificabit ad comedendũ Idolothyta.
¶Idolothyſia cũ accētu ī pe. īmolatioq̃ fit idolis
¶Idothea nom̃ ꝓpriũ filię Prœti argiuoꝝ regis.
¶Idomeneus Deucalionis filius cretēſiũ rex qui cõtra Troianos ſtrenue dimicauit: & petuliã vrbē ſuper Salentinũ montē calabrię condidit.
¶Idoneus a. um. quod eſt ad oñia aptũ fam mala g̃ bona. Teren. in An. Adeon videmur vobis idonei in quibus illudatis.
¶Idas idæ nomē ꝓpriũ mariti Marpiſſę: qui oim formoſiſſimus fuit.
¶Idumæa cũ diph. regio ſyrię: q̃ (teſte Ply. li. v.) a meridie arabiã habet: a ſeptẽtriõe phœniciã. In qua eſt vrbs Idume pe. pro. finitima phœnicię palmis abũdans. Luca. lib. iii. Gazaq; & arbuſto palmarũ diues Idumę. Inde fit idumęus a. um. Ver. li. iij. Ge. Primus Idumęas referã tibi mantua palmas. Hiero. ad Darda. Idumæos quoq; a meridiana plaga vix vigintiquinq; ab Hieroſolyma milibus ſeparatos.
¶Idus fœmi. gñis & tantũ pluraliter dici pōt diuiſio. Vñ ꝓprie exiſtimant dies q diuidũt mẽſem Diuidũt. n. mẽſes p̃cipue nonas a calẽdis. Iduare ſiquidē ethruſca lingua diuidere ē. Sũt etiã q; dicãt Idus quaſi vidus: v littera detracta q; tunc plena luna videat. Alij ἀπὸ τοῦ εἰδουσ: hoc eſt a ſpecie deducũt q; ea die luna pleniſſimã ſpēm oſtēdat Alij ab Ioue: quaſi iduli: quoniam apud thuſcos omnibus Idibus Ioui immolabat a flamine.
¶Iebus ciuitas metropolis quę poſtea ſalē: tertio hieroſolyma: & nũc hellia dicit. A Iebus dicti ſũt Iebuſei: de quib⁹ Hieron. ad Darda. ſcribit q; a Iudęis expelli nequiuerint ſed remãſerit cũ eis in ſcã dalũ exẽplũq; vicinorũ: in tantũ vt ibi tẽplũ conditum eſt. areę ornę fuerunt Iebuſei.
¶Iecur oris. & iecinoris. q genitiuus vt inq̃t Priſ. vedet a nominatiuo iecinus: quod non eſt in vſu. Ply. Sex victimarũ iecinora replicata intrinſecus reperta ſunt. Dī & iecinus eris. ſicut munus neris. Et ſignifi. hepar. Vnde & fibras iecinerũ dicimus. In hoc iræ & inſanię cauſam eſſe volunt ſicut pauoris in corde: in ſplene lętitiæ. Iecur connectitur cordi per venas: quæ ſanguinis alimenta iecinori pręſtant. Et hęc eadē ab ipſo iecore diſtribuunt in venas vñ colorẽ accipit. Habet enim iecur ſanguinis cõcreti colorẽ: & in eo amoris eſt ſedes: vt tradunt ſapientes: diuiditurq; in quattuor fibras.
¶Iecuſculũ dim. paruũ iecur. Ply. Muriũ iecuſculis fibręq; ad numeꝝ lunę dierũ in mẽſe cõgruẽt dñe
¶Ientaculũ cibus q añ prandiũ ſumit: qui prãdiolũ ſeu prandiculũ & vulgo collatio dicit. Sue. in Vitel. Ępulas trifariam ſemper: interdũ quadrifariam diſpertiebat in ientacula & prandia & cœnas comeſſationeſq;. Mar. Surgite iã vendit pueri ientacula piſtor. Criſtaq; ſonant vndiq; lucis aues.
¶Iento as. aliquid añ prãdiũ guſto. Var. in mar. Vt eant ac rempub. adminiſtrẽt q; populi ientent Afra. Dum exeo domum ientare nulla inuitat.
¶Ieſſen oppidũ Heroũ vocant: quo Ioſeph in occurſu patris Iacob in ęgyptũ proceſſit.
¶Ieiunium tempus quo a cibis abſtinemus.
¶Ieiuno a cibis abſtineo. Ieiun⁹ a cibis abſtinet
¶Ieiunũ pe. pro. Inteſtinũ ſic dictum quia nunq̃ quod accipit continet: ſed protinus ad inferiora trãſmittit. Hoc maiores noſtri hiram: & per diminutionem hillam dixerunt: vt inquit Feſtus & hillum neutro genere.
¶Igitur collectiua vel rationalis cõiunctio ē. Colligit em̃ ſupradicta illatione: hoc ē rõne cõfirmat. Ci. pro Liga. Habes igit̃ tubero qđ accuſatori maxime optandũ cõfitẽtis reũ. Dī & illatiua q; ꝓpo-

ſtis aliſs informat. Ponit̃ iterdū ꝓ deiñ ſiue poſt ea. Ter. in Eunu. Quid igit̃ faciã? Plau. in Amp. Si aliter erunt aſiati neq; dent quę petãt ſeſe igitur ſumma vi: armiſq; oppidũ eorũ oppugnaturos.
¶ Ignis a gignẽdo. i. naſcẽdo dr̃ q; in eo nihil naſcat: & oñe qd naſcit̃ eñ amittit & frigeſcit: vel q; ſeip̃m pariat & paruis ſcintillis creſcat in ĩmenſuꝫ Sumit̃ qñq; pro meretrice vel quia amator vritur Verg. At mihi ſeſe offert vltro meus ignis amyn thas. Vel quia meretrix auida eſt: vt ignis alimẽto rũ. Hinc igneus a. um. vt calor igneus.
¶ Ignis ſacer morbus eſt a Ply. dictus qui a Dioſcoride vocat̃ Eryſipelas. Sunt & morbi q dã Eriſipelatodes vocati quotiẽs accẽſio interna cũ dolore vehemẽti circũ viſcera percipit̃. Sed cũ in cerebrũ ſubit id malũ refrigerant̃ & impalleſcũt ora Eryſipelas & in vulneribus quoq; dr̃ cũ ſup inflã-mationẽ rubor vlcus ambit: iſq; cũ dolore procedit: vt ait Celſus. Idẽ auctor ignem ſacrũ ab Eryſipelate diuerſum facit. libr. v. Gña ignis ſacri duo reddẽs. Alterũ in altitudine puſtulis cõtinuis. Alterũ in ſũmę cutis exulceratione latũ inexęquale. Eryſipelas Galeno proprie is tumor eſt qui ex tenui ſanguine interim & cum bilis parte incenſo ac feruente conſiſtit.
¶ Ignio is. iui. itũ. inflãmo. Hiero. Eloquium dñi igniuit eũ. Vnde ignitus pro cãdente. Idem. Vox hominis mulieri ſagitta ignita diaboli. Et Apuleius ignitam eſſe martis ſtellam dixit
¶ Igneo es. A quo igneſco is. Et ẽ igneſcere ignẽ fieri: quo Plynius vtit̃ non ignire.
¶ Ignefacio ignem accendo: ſiue ignitũ reddo: a quo ignificus lator diſcordiæ.
¶ Ignipotẽs dictus eſt Vulcanus q; ignis poteſtatẽ habeat: habetq; accentũ in antepen.
¶ Igniuomus pe. cor. ignẽ vomẽs. Lact. Altius igniuomũ ſolẽ cœli orbita ducit.
¶ Ignitabulũ ignis receptaculum.
¶ Ignarius lapis dicitur: ex quo ignis excutitur.
¶ Ignia quędã vaſorũ fictilium vitia quę coquendo contrahuntur.
¶ Ignauia ab ignauus fit & eſt cõtraria fortitudini cu qd ratio aggredi fortiter ſuadet: id nos formido aggredi diſſuadet: & ab audẽdo retinet. Ci. in Lęl. Vt bonitas maliciã: tẽpãtia libidinẽ: ignauiã fortitudo. Idẽ. Ignauiã puſillũ & abiectũ animũ eſſe oſtẽdit ad Celiũ ſcribens. Etenim etiã hoc genere gloriari ſolitũ eſſe familiarẽ noſtrum Hortenſium q; nunq̃ bello ciuili interfuiſſet hęc noſtra laus erit illuſtrior q; illi tribuebat̃ ignauię de nobis id exiſtimari nõ poſſe arbitror. Nec me iſta terrerẽt quę mihi a te ad timorẽ fidiſſime atq; amãtiſſime proponunt̃. Quid autem ſit fortitudo idem li. iiii. ad Heren. oſtendit. Ita nõ eſt fortitudo inquit ſed temeritas propterea q; fortitudo cõtẽptio ẽ laboris & periculi cũ ratione vtilitatis & copenſatione cõmodoꝝ. Temeritas eſt cũ incõſyderata dolorũ perpeſſione gladiatoria periculoꝝ ſuſceptio. Sal. de ignauo & ignauia ſic ſcribit. Cõptũ ego habeo milites verba virtutẽ nõ reddere: neq; ex ignauo ſtrenuũ: nec fortẽ ex timido exercitũ oſtendi patoris fieri. Et paulo poſt. Scitis equidẽ milites ſocordia atq; ignauia lentuli q tã ſibi nobiſq; cladẽ attulerit. Ex his colligi poteſt: q; gnauus ſit is qui induſtrius eſt & ſtrenuus ſiue fortis. Cuius cõtrariũ eſt ignauus: q̃ nõ ẽ induſtrius. i. q negligit aut formidat ſe exercere in aliqua arte ꝓpter laborẽ. Ver. Ignauũ fucos pecus a preſepibus arcent: aut q formidat periculũ aggredi quod fortis & ſapiẽs formidare non debet: vt Ci. Hortẽſio dicit tributum eſſe ignauię q; nũq̃ bello ciuili interfuiſſet. Differt tñ q̃tum intelligo inter gnauum & induſtrium: q; gnauus proprie is ſit q ad ſubeunda pericula ac labores tolerandos ſapiens & fortis eſt. Induſtrius qui ingenio cum multũ valeat vt artifex bonus aliquid ſtruere & negociari nõ ociari ſtudet. Ci. ꝓ Põpeio inter gnauos & induſtrios diſtare oſtẽdit dicens. Cęteris ordinibus homines gnaui & induſtrij partim in Aſia negociantur: quibus abſentibus vos cõſulere debetis: partim eorum in ea prouincia pecunias magnas collatas habent. Cõponiturq; ignauus ex in & gnauus ſiue ex in & nauis in g mutata. A nauis eñ & gnauus dicit̃ ſed proprie nauus. gnauus vero per aſſumptionẽ g. Dictus nauus celer & ſtrenuus a nauiũ celeritate.
¶ Ignauit ignarum fecit. Afra. In parte inferiori hic implicabitur caput fateor: ſed ſępe ignauit fortem in ſpe expectatio.
¶ Ignoro as. pe. prod. neſcio & ab ignarus fit qd ab in & gnarus cõponit̃. hoc ẽ neſcius. Gnarus vero idẽ eſt qd ſcius ac peritus. Col. in p̃fa. Armorũ ac militię gnaros. De ignarus. Ter. in Eu. Imprudẽs harũ rerũ ignaruſq; oĩm. Ci. Neq; n. tãtę diffi cultatis eram ignarus. Ver. p̃ĩmemor poſuit. O ſoci ſi neq; n. ignari ſum⁹ añmaloꝝ. Et alibi ꝓ eo qd eſt aliter diſponẽs. Aut quiſnã ignarũ noſtris deus appulit oris? Ab ignoro fit ignoratio & ignorãtia. Sed ignoratio ad actũ & rẽ pertinet quæ penitus neſcit̃: nec ſciri poteſt niſi prodat̃: vt Cic. li. iij. off. Quot⁹. ii. q ſq; reperit̃ q impunitate & ignoratiõe oĩm ꝓpoſita abſtinere poſſit iniuria? Ignorantia vero ad ingenij humani vitiũ pertinere põt qñ quis per ignorantiã non ſatis intelligit qd faciat vel dicat. Aliqñ etiã ſine humani ingenij vitio eſſe poteſt ignorantia: vt ſi quis neſciat ea quę ad ſe nõ attinent. Hic tum harum rerum ignorãs erit: & ignorantiam harum rerum habere dicetur & per ignorantiã earum dicet aut faciet interdũ ea quę ſi ſciret nõ diceret neq; faceret. Quo quidẽ mõ accepiſſe puto Ciceronẽ in Læl. cũ dixit. Vt in fabulis q aliquãdiu per ignorãtiã ſtirpis generis in famulatu fuerunt. Ignorantiã nõ ignorationem dixiſſe reor magis ꝓpter hoies q ignorãtes erant ſtirpis illorũ q̃ ꝓpter ip̃m gen⁹ ſtirpis quod ignorabatur: quaſi ſi homines id reſciuiſſent non illos in famulatu eſſe permiſiſſent. Hęc autẽ differentia fit: quoniã ignoro varie ſumit̃: vt ſic dicam hoc ignoro: & cauſa ſit: quia id nõ prodit̃ mihi. Tunc quia huiuſmõi cauſa nõ ex me ꝓuenit: ſed ex rẽ q̃ nõ proditur mihi: recte ignoratio dicit̃. Alio mõ hoc ignoro & cauſa ſit quia nolo aut nequeo id appræhẽdere etiã ſi prodat̃ mihi. Aut ideo hoc ignoro q; ad me id nõ attinet propterea non id quæro ſcire: rtunchæc ignorãtia dicẽda eſt nõ ignoratio: quoniã ad hoĩs perſonã: quę id ignorauit hoc magis pertinet q̃ ad rẽ quę ſciri penit⁹ nõ poſſet. Vñ Do. Imprudẽs per ſe Ignarus per alios. Ita & nos dicimus. Ignorans per ſe. Ignarus per alios. Et ignorantia per ſe: ignoratio per alios.
¶ Ignorabilis: qui nõ cognoſcit̃. Plau. Quis hic

eſt qui oculis obuſam ignorabilis obiicitur?
¶Ignobilis dicit gnotus. Ver. lib. vii. Solus ibi & ſyluis italis ignobilis æuũ Exiget. Aliquando dicitur ſtultus: vt ignobile vulgus.
¶Ignomines qui laude & gloria carent quaſi ingloriꝫ illaudati.
¶Ignominia nominis nota. Ci. li. iiii. de rep. Ita ꝙ cũ omnis ea iudicatio verſet tantũmodo in nomine: animaduerſio illa ignominia dicta ẽ. Cõponitur eñ ex in & nomẽ g interpoſita quaſi contra nomẽ. Nã nomẽ & ignominia cõtraria ſunt: q̃uis ſit & bonũ nomẽ & malũ nomẽ: tñ nomẽ ſimpliciter ꝑ honore etiã ſumit: vt Cice. indicare videt ſic ſcribẽs Thermo. Oſtẽdi graues te ſuſcepturũ inimicicias ſi adoleſcẽs potẽs & nobilis ignominia affectus eſſet. Et hercle ſine dubio erit ignominia Habes eñ neminẽ gradu ſuperiorem.
¶Ignoſco is. ignoui. tũ. valde noſco & diſco. Auget eñ hic in Var. Vos q in theatrũ voluptatẽ aut ribus aucupatũ concurriſtis: domo adeſte: & a me quæ feram ignoſcite domũ vt feratis a theatro litteras. Aliqñ ignoſcere eſt veniã dare: & excuſatũ habere. Vñ in priuatiua eſt quaſi nõ agnoſco errorẽ. Ci. ad Cęſa. Iuni. Nam & pręteritis ignoſcis & cõcedis futura. Lac. li. v. poſuit ꝑ nõ cognoſco & nõ intelligo. Tũ qd legerint ignouerũt. Gel. li. i. Contra patriã inquit Cicero arma ꝑ amico ſumẽda nõ ſunt: hoc profecto nemo ignouit. i. neſciuit Habet hoc verbũ participia ignotus & ignotur⁹. Ci. in Cato. Ignoturũ alteri q̃ patrem: alteri q̃ tutorẽ ſecutus eſſet. Cato li. v. ori. Quod eo& nemo mihi ignoturus eſt. Quidã tñ cõtra regulã a præſenti tẽpe hoc deriuatũ ꝓtulerũt ignoſciturũ. Piſo frugi. li. ij. annal. Quocunq̃ deliquiſſet ignoſcitutum affirmabat.
¶Ignotus incognitus. i. q ignoraꝛ. Interdũ ponitur pro inſcio: hoc eſt pro eo q ignorat. Quin. Ne quis tamẽ erret ignot⁹ nõ eſt filij mei nouerca: ſed mater. i. ignorãs
¶Ieſus pen. pro. eſt. Sunt aũt tres ſyllabę græcæ ιησους. Hebrẽũ nomen eſt qd apud nos ſaluator noſter dr̃: qd cõuenit regibus & ducibus qui ſalutẽ ſequẽtibus ſe populis darẽt. Vñ legimus in libris Moyſi q̃ Auſes Naue filius cũ electus eſſet Dux populi cõmutato nomine de Auſe Ieſus cognominatus eſt: q adductũ de terra ęgypti populũ: & de erroribus eremi liberatũ in terram repromiſſionis induxit.
¶Ilba vel ilua inſula in mari thuſco diſtãs a cõtinẽti decẽ millibus paſſuũ. De qua Plynius refert hoc eſſe verũ: q̃ in aliꝭ regionibus effoſſis metallis terræ ſunt vacuæ: apud Ilbam ſublata renaſcũtur: & rurſum de eiſdem locis effodiuntur. De qua Verg. li. x. Inſula inexhauſtis chalybem generoſa metallis.
¶Ille cũ emphaſi dr̃ ꝑ eminẽtiã. Ter. in An. Hic ille eſt. Sic dicimus. Archytas ille tarẽtinus. Aliqñ ponit ad matorẽ expreſſionẽ. Ver. Ille ego qui quõdam gracili modulatus auena Carmẽ. Aliqñ ponitur pro is: vt apud apoſtolũ. Non qui ſeip̃m cõmendat ille probatus eſt. Aliqñ pro aduerbio loci. Ver. Illi mea triſtia fata Degenerẽq̃ neoptolemũ narrare memẽto. i. illic. Aliquando pro ibi. Teren. in Phormio. Dum ſedemus illi interuenit. Vide etiam in dictione is.

¶Ile per ſimplex l ſignificat id qd̃ in ſũma parte colatuꝫ eſt in homine: & colon græce dicitur. Vñ colici dolores in craſſioribus inteſtinis.
¶Ilia o&. ſumunt̃ ꝑ ea parte quã græci ab inanita te κενεωνα & ꝙ flacida ſit: etiã λαγωνα vocant Celſus lib. iiii. Ipſa ilia inter coxas & pubẽ in imo vẽtre poſita ſunt. Lactes ſunt graciliora inteſtina quæ tria ſunt: Tenue: Ieiunũ: Piluros. Id quod ieiunũ dicitur Varro ilam: ſiue hiram vocauit. Sed hoc de ilibus interioribus intelligitur quę ſunt arteriæ quędam. Ply. li. xi. Inter eas & aluum arterię ad pubẽ tendentes quę ilia appellantur. Sed exteriora ilia latius patent. Nam ea pars quę maxime reſpiratione in lateribus concutitur: hoc nomine cõprændit̃. Perſi. Ilia ſubter cæcũ vulnus habes: ſed lato baltheus auro protegit. Et eſt hoc nomen tã ſecundę q̃ tertię declinationis. Celſus li. iiij. Deinde ſuper rectũ inteſtinũ progreſſa illis fœminæ latera ſua cõuerrit. Iuue. Vis frater ab ipſis ilibus. Ab ilijs ilioſus dicit̃ qui iliorũ dolore laborat qui a græcis lagononponon qui eſt alius q̃ laterum: hoc eſt pleuritus.
¶Iliæ. dicta eſt Romuli & Remi mater.
¶Ila ab ina fit quo noſe: vt eſt apud Feſtũ tenuiſſima pars rei ſiue pellicula ſignificat. Varr. ſcribit hilãeſſe farciminis gñs ab hilo dicta. i. re minima.
¶Ileos græce ειλεος morbus gracilioris inteſtini. Vñ ileoſi: qui laborant in eo morbo.
¶Iliũ regia Priami fuit q̃ & troia a noſe regionis minoris aſię cognoſata ab Ilo trois regis filio. dicta eſt etiã Ilios. Ouid. lib. iiij. meta. Poſtq̃ alta creata eſt Ilios: & danaas pauerũt pgama flãmas.
¶Ilias adis. Homeri opus clariſſimũ. Iliadę Troiani dicuntur.
¶Iliacus a. um. pe. cor. quod eſt ex ilio: & proprie iliacus qui in ilio natus eſt. Ilienſis qui alibi ortus in ilio negociatur. Et iliacus qui ex ilijs laborat q̃ & ilioſus vocatur.
¶Ilione nomen propriũ filię Priami.
¶Ilioneus nom̃ ꝓpriũ viri troiani apud Vergil.
¶Illex gñis cois q̃ ſine lege vel extra legẽ viuit. Plau. in Perſa. Impure inhoneſte viuit illex.
¶Ilex ilicis per ſimplex l & gñis fœm. arboris genus. Ver. Talis erat ſpẽs auri frõdẽtis opaca Ilice ſic leui crepitabat bractea vento.
¶Ilíceus a. um. qd̃ eſt materia tũ ex ilice. Sta. lib. vi. the. Orniq̃ ilice q̃ trabes metuẽdaq̃ ſucco.
¶Ilígneus ſiue ílignus a. um. idẽ qd̃ ilíceus. Ter. in Adel. Lectulos ilignis pedibus faciundos.
¶Iliberis ciuitas ꝓuincię narbonẽſis vt Plyn. & Põpo. ſcribũt. Hãc quidã eſſe aiũt q̃ nũc Granata dr̃ longe clariſſima vrbiũ occidẽtis erepta nouiter mauritanis regibus auſpiciis regũ hiſpaniæ.
¶Illatebro as. pen. cor. q̃ſi intus abſcõdo. Cecil: Arma plęriq̃ abijciũt atq̃ inermes illatebrãt ſeſe.
¶Illætabile quod nõ eſt lętũ. Ver. li. iij.
¶Illaudatus dicit̃: q ne noſari quidem dignus eſt hoc eſt illaudabilis nec vnq̃ noſandus cũ ſit oim peſſimus. Sicut quondã a cõi cõſilio aſiæ decretũ fuit vti nomẽ eius qui templũ Dianę Epheſi incẽderat ne quis vllo tẽpore nominaret: ita hoc verbũ illaudati idoneũ eſt ad exprimendã ſceleratiſſimi hominis deteſtationẽ. Ver. Quis aut eu riſtea durũ Aut illaudati neſcit buſiridis aras. Et ẽ participiũ ꝓ nomine vt ſit illaudabilis nõ q laudatus

nõ ſit: ſed quaſi laudari non meruit. vteſt lib. vij. Aen. Diues inacceſſos vbi ſolis filia lucos. pro in acceſſibiles: nõ ad quos null⁹ acceſſit: ſed ad quos nullus accedere debeat.

¶ Illicio is. pe. cor. attraho & q̃ſi ineſco: ex in & lacio. Ter. in An. Tune hic hoĩes adoleſcẽtulos impitos rerũ eductos libere in fraudẽ illicis. Vñ illectus: attractus: inuitatus. Ci. li. iiij. tuſ. Libido ad id quod videt bonũ illecta & inflãmata rapiatur. Alias illectum dicitur non lectum. Ouidius. Illectumq; remittat.

¶ Illecto as. frequenter illicio. Aug. Quos ad pecata illectant.

¶ Illiciũ ab illiciẽdo dictũ pincitamẽto. Var. li. iij. Sed ſi tranſiturę ſunt apes apiaſtro perfricandum q⁹ illicium hoc illis.

¶ Illix icis, gñis oĩs ab illicio idẽ quod illectiuũ: vt illix animi venus & illices oculi apud Apuleiũ q⁹ incitent & attrahant.

¶ Illecebræ pe. cor. dictę ſunt blandicię ab illicendo vt ſunt diuitię voluptates quę animũ attrahũt ad ea cõplectẽda. Amb. Vitę dulcis illecebra conſtantẽ quoq; mulcet animũ. Aug. lib. ii. con. Vita hæc qua viuimus habet illecebrã ꝓpter quẽdam modũ decoris ſui: & cõuenientiã cum his hominibus infimis pulchris. Hinc illecebroſus a. um. qđ blandimentis hominẽ allicit. Idẽ ibi. Arbor erat pyrus in vicinia vineæ noſtrę pomis onuſta: nec forma nec ſapore illecebroſis.

¶ Illicet pe. cor. per. ſyncopã dictũ eſt: quaſi ire licet: veluti iã finis rei ſit: ſicut actũ eſt. Plau. Illicet hoc curato ſamio. Q̃q; etiã ponit ꝓ ſtatim. Ver. Illicet ignis edax ſumma ad faſtigia tecti. Voluit

¶ Illico pe. cor. aduerbiũ ẽ & ꝓprie ſignificat in eo loco. Aenn. Et quia quo iret neſciebãt illico mãſerũt. Ter. in Adel. Ocioſe nunc iam illico conſiſte. Don. Illico mõ locũ nõ tẽpus ſignificat. Plærũq; ponit ꝓ ſtatim. Plaut. Illico hic ante oſtiũ eramus.

¶ Illiberaliter apud veteres dicebat factũ ſiqs exceſſiſſet oĩne gñs maleficij. Ter. in Adel. Factũ a vobis duriter & inmiſericorditer ac etiã (ſi dicendũ eſt magis apte) illiberaliter.

¶ Illibatus participiũ ſignificat non tactus: q̃uis illibo non legatur.

¶ Illido is. ſi. ſum. pe. pro. impello. Val. max. li. i. Coactis locrẽſibus ex theſauro ei⁹ magnã illi pecuniã dare cũ onuſtus nefaria præda navigaret vi ſubitę tẽpeſtatis tota cũ claſſe vicinus Idæ littoribus illiſus eſt. i. intus vel valde fractus.

¶ Illudo is. pe. pro. derideo. Et dicimus illudo tibi: illudo te: & illudo in te. i. inſulto. Ver. Aut quæ ſopitos ludũt inſomnia ſenſus. Idẽ. Certant q̃ illudere capto. Ter. in An. Adeo videmur vobis eſſe idonei in quib⁹ ſic illudatis. Significat interdũ p ludũ noceo. Ver. Neu varię illudãt peſtes. Interdũ vitupero & graue cõtumeliã infero. Lactan. li. vi. Quibus nõ ſufficit ſexus a deo datus niſi etiã ſuũ ſexum profane ac petulanter illudant.

¶ Illuuies vide in dictione alluo.

¶ Illinio is. valde ſeu ſu plinio inũgo. Col. li. vii. Prędicto q; medicamẽto defricat & illinit: ſed ſi ex toto ꝓpter cerucis tumorẽ iugũ recuſet paucis diebus requies ab opere danda eſt: tũ ceruix aqua frigida defricanda & ſpuma argentea illinienda eſt. Ideſt inungenda.

¶ Illino is. pe. cor. illeui illitũ tertię coniugatiõis ſignificat intus ſiue vehementer vngo: inpergo maculo. Vñ fit illitus a. um. pe. cor. Ver. Illita tela dolis nec martem cominus vſq̃ Auſa pati virtus. Liui. li. ii. Ita in vadis hęſitãtes frumenti aceruos ſediſſe illitos limo ferunt.

¶ Illuceo es. pen. pro. & illuceſco. Vide infra in dictione luceo es.

¶ Illuſtris clarus nobilis: notitię em̃ nõ meriti nomẽ eſt. Vñ illuſtres viri & illuſtres meretrices. Col. li. i. Balnearia occidẽti ęſtiuo aduertãt vt ſint poſt ea & vſq; in veſperũ illuſtria. i. clara.

¶ Illuſtro as. illumino cognitũ reddo ſeu famatũ reddo. Cicero in prologo libri Tuſculanarũ. Hoc mihi latinis litteris illuſtrandum putaui. Idẽ Lentulo. Illuſtrabit mihi crede tuã amplitudinẽ hoĩm iniuria. Columella libro primo. Vinctis q̃ ſalubrimũ ſubterraneũ ergaſtulum plurimis & ijs anguſtis illuſtratum feneſtris.

¶ Illiſus nomẽ amnis in attica regione muſis dicati quas illiſſidas vocant. Papi. Diris & furijs cõſecrauit anfractu riparũ incuruus iliſſos ſęuus honos fluuio ſtygias luſtrare ſeueris Eumenides per hibetur aquis.

¶ Illyriũ ſiue Illyris Illyria vt regio Epyri contermina: ꝓpinqua Italię ab Illyrio vt Appian⁹ inqt Polyphemi filio: ſiue vt Euſtathio placet Cadmi filio denominata. Huius fines ſunt latiſſimi. Hinc Italiam: illinc Germaniam: inde Macedoniam: thraciam & Epirũ habens. Hinc Hadriaticũ ſinus qui colphus ſinus Venetię appellat. Inde Danubium flumẽ. Proper. An tibi ſum gelida vilior illyria. In ea ſunt ciuitates Iadea: Epidaurus: nunc Raguſiũ: Salonia. & aliæ multæ. Hinc illyricus a. um. Hora. li. car. Illyricis comes obruit vndis.

¶ Imago ꝓprie dr̃ cuius generatio eſt per imitatiõnẽ: Vñ filius dicit imago patris qa eſt illi per oĩa equalis ſimilis & ab illo: quę tria requiruntur ad perfectam imaginis rationẽ. Ponit tñ quandoq; pro quacũq; ſimilitudine. Ver. O mihi ſola mei ſuper aſtyanactis imago. Etem̃ ſimilitudo dicit q̃ſi imitatio. Nam vt inquit Varro ab imitatione deducit & per alluſionẽ ad aliud dicitur Echo imago vocis. Hor. li. i. car. Iocoſa nominẽ imago. Aliquãdo ponit pro vagina: q; veluti imago ſit eius rei quã claudit. Ver. li. vij. Curuã ſeruans ſub imagine falcẽ. Rhetores imaginẽ vocant quandam oratiõis figuram cum res non geſta indicatur: ſ; vt geſta ſit oñditur: vt eſt illud. Ipſe inflãmatus ſcelere ac furore in foriẽ venit: Ardebant oculi: toto ex ore crudelitas emicabat.

¶ Imaguncula dimin. parua imago.

¶ Imaginoſus imaginoſa. imaginoſum: In quo ſunt plures imagines. Vnde ſpeculũ imaginoſum a Catullo dicitur ab imaginib⁹ quę in ſpeculo numeroſę viſuntur

¶ Imaginarius naria. arium. quod diſtinguitur a vero & ſolum in imaginatione fit non in re. Hier. de diuerſis lepraram generibus. Alius imaginarium legis opus quaſi ſub veritatis colore depinxit Alius corpus ipſius veritatis declarauit.

¶ Imaginarij dicti ſunt: qui ferebãt ſigna militaria: in quibus Imperatorum imagines erant.

¶ Imagino nas. imagines facio: ſeu repręſento. Gellius libro quintodecimo. Vt ſpeculũ in loco

certo positũ nihil imaginet: aliorsum trãslatũ facit imagines.
¶Imaginor significat rei alicui⁹ quę facta sit vel fieri possit: etiam quę fieri non possit similitudinẽ mẽte concipio. Aug. li. iiij. confe. Et imaginabar formas corporeas. Hinc imaginatio ꝑ huiusmõi cõceptu. Imaginabile quod mente cõcipi potest.
¶Imbellis & hoc imbelle quod nihil bellicum sonat. Hora. lib. car. Imbelli carmine diuides. Proprie tñ imbelle capit̃ pro timido ignauo infirmo quasi bello minime apto. Ouí. libr. heroidũ. Tres sumus imbelles numero sine viribus: vxor: Laertesq; senex: thelemacusq; puer
¶Imbellia imbellię quasi inertia nõ habens belli sciẽtiã. Macrobius libro tertio saturnalium. Tũc pœnus eludens ignauiam: imbelliamq; militum eius pretiose armatorũ. Plane inquit satis esse credo Romanis hęc: etsi auariſſimi sint.
¶Imbecillis & hoc imbecille: & imbecillus imbecilla lũ. ex in & bacillũ: quasi baculo indigẽs: ponitur pro debili: vnde imbecillitas.
¶Imber gñis mascu. in ablatiuo imbre vel imbri Verg. Et vẽtis pulsatus & imbri. Est autem imber vt Apule. libro de mũdo inquit agmen aquarum largius ex cõcretis effusum nubibus. Nimbus vero repentinior & vehementior pluuia. Et q̃to est improuisior: tãto est p̃cipitatior: & breuiore astringitur casu. Et non solum cœlestium agmen aquarũ: sed etiã omnẽ humorẽ aqueũ significat. Verg. Accipiunt inimicũ imbrẽ. Lucre. Ex igni terraq; animæ nascunt̃ & imbri. Sunt tñ qui hoc nomen cum h & ypsilo scribant. Alij cum h & i latino: vt supra in dictione hyems. Sed eius composita per i scribi debere facile demonstrant: vt September october: & cętera. Sed vt puto grẽce nesciunt. ομβροσ enim ab illis dicitur: nomina vero grẽce in ποσ latine in rus vel in er cõuertunt̃ vt Alexãder & alexãdrus. Leander & leandrus. Nõ ergo est metathesis cum vmbria dicitur.
¶Imbrifer pen. cor. qui imbres. idest aquas fert. Vnde Nilus a poetis imbrifer dicitur.
¶Imbrex imbricis penu. cor. canale curuum atq; obtortum quod in tecto ponitur: vt per id defluat aqua. Dictus q; imbrem recipiat. Ponitur tamen quandoq; pro toto tecto. Plau. Fregisti imbrices meas dũ te dignã sectaris simiam. Quidã dicunt imbrices esse quadras fornaces coctiles exacerato cretaceoq; confectas: ad tectũ scãdulare seratiq; tegendũ munimẽtoq; accõmodo imbribus arcẽdis: a quibus amoliendis imbrices dici videntur.
¶Imbriciũ idẽ quod imbrex. Martialis. Cuꝫ sint crura tibi similẽt q̃ cornua lunę: Imbricio poteras sexte leuare pedes.
¶Imbricosus a. um. scaber ad modũ imbricis.
¶Imbrico pe. cor. in modũ imbricis facio: & quasi imbricibus tego. Ply. Superne tantũ imbricatis flexibiliũ vertebris. Sidonius. Tegulis imbricarẽtur. Imbricatũ. Vict. li. ii. videtitelligere mort. vinculis denticulatis pectinatim deuinctum. Incerta vero cæmenta alia super alia sedentia inter se imbricata: non speciosam: sed firmiorẽ q̃ reticulata prestant structuram.
¶Imberbis & hoc imberbe & imberbus a. um. qđ nõ est barbatũ. Vnde imberbes iuuenes dixit. Ci. pro domo sua. Quæ maior calumnia est q̃ inueni re imberbem iuuenem?
¶Imbibo is. penul. corre. insumo: intus cõcipio. Cicero in ver. Nisi de vobis malam opinionem imbibisset.
¶Imbuo is. bui. utum. inficio seu immergo. Col. libr. x. Quibus liquoribus mundã lanam imbuere oportebit vt insistentes apes quasi per syphonẽ succũ euocent. Per tranſlationẽ imbuere sumitur pro initiare: instituere: erudire. Et plærũq; abl̃to post accusatiuũ construitur siue quid intinguatur aut inficiat̃: siue quoquo modo inspergat̃. Vnde imbutũ litteris: imbutum bonis moribus dicim⁹ prędituꝫ & ornatũ ac perfusum. Imbutũ vitijs. hoc est inquinatũ. Sal. Auaricia pecunię studiũ habet quã nemo sapiens cõcupiuit ea quasi malis venenis imbuta corpus aĩmq; virilẽ effœminat. Cice. lib. i. offi. Plerunq; aũt parentũ p̃ceptis imbuti ad eorum consuetudinẽ moresq; deducimur. Aug. li. .i. con. Quid autem erat cauſæ cur græcas litteras oderam: quibus puerulus imbuebar ne nunc quidẽ mihi satis exploratum est. Gel. Farinã fermento imbutam. i. conditam. Aliquando sine ablto. Cato de re rustica. Dolia olearia noua sic imbuito amurca impleto. i. inficito: vel illinito. Ver. Sæpe tener nr̃is ab ouilibus imbuet agnus. i. insperget.
¶Immanis & hoc imane pe. p. significat crudele ac minime bonum. Et immania saxa aspera: siue horrenda dicuntur. A quo immanitas ſęuitia. Cicero. i. offi. Quo detestabilior illorũ immanitas qui lacerauerunt oñi scelere patriam. Aliquando immanis ponitur pro ingenti. Verg. lib. vi. Posuitq; immania templa. Amb. lib. i. offi. Aduersus Goliam immanẽ mole corporis virũ singulari certamine dimicaturus arma quibus oneraret respuit.
¶Immineo es. pe. cor. significat instо. Ouid. Imminet exitio vir coniugis: illa mariti.
¶Imitor pe. cor. per simplex. m. significat aliorũ exẽpla sequor sed ad mores tantũ dicta factaq; pertinet. Sequor & ad corp⁹ & ad mores spectat. Neq; eñ recte dixeris. Tu p̃cedis: ego te imitor. Dicimus tñ tu nõ sequeris p̃cepta patris.
¶Immitto is. intro mitto: vt Immisit in os meũ canticũ nouum. Aliquando immittere est ad prolixitatem dimittere. Vergi. Respicio? dira illuuies immissaq; barba. Aliqñ cõtramittere. Lact. li. iiij. Hoc futurum esse dixerunt: vt post breue tempus imitteret deus regem qui expugnaret Iudęos. Saluſtius. Alij Tarquiniũ a Cicerõe imissum aiebãt ne Crassus suscepto malorum patrocinio rempublicam turbaret.
¶Immolo as. pen. cor. sacrifico: & quasi molam spargo. ex in & mola. Festus. Immolare est mola idest farre molito & sale hostiam fusam sacrificare Ver. li. xii. Pallas te hoc vulnere Pallas Immolat & pœnã scelerato ex sanguine sumit.
¶Immola pe. cor. vrbs in Aemilia: quæ olim forũ cornelii dicebatur.
¶Imus a. um. per simplex. m. significat infimum Sed quoniam in multis vt in pectore quæ infima sunt etiam intima dicuntur. Imum plerũq; pro intimo poni consueuit.
¶Immo per duplex. mm. apud veteres significabat: quasi ex intimo: nunc vero significat quin potius. Varro. Non humanitas: immo ſęuitia est lædere innocẽtem. Iungitur interdum quin cũ immo

vt eſt apud Euang. Quinimmo beati qui audiunt verbum dei & cuſtodiunt illud.
¶ Immunis pe. pro. qui eſt liber ab onere publico qui nullo fungitur officio qui vel ętate vel alio priuilegio pręſtare munia non tenetur. Vnde immunitas ɛxemptio: & vacatio munerum & onerum. Ver. li. iiij. geo. Immuniſq; ſedens aliena ad pabula fucus. i. piger vitioſus & ſine officio.
¶ Immunitus. non munitus: q̃uis immunio non legatur. Hiero. in Gen. Immunita terrę huius conſyderare veniſtis.
¶ Impago impagis: & impaginis ſignificat id gen⁹ marginis ac regulæ quo tympanū. i. quadratum vel alterius figurę ſpatiū in valuis aliove opere inteſtino per ambitum includitur vt fere ſint q̃ vulgo quoq; ſuppages appellantur. Sunt etiã qui dicant impages vocari quæ a fabris in tabulis figuntur quo firmius cohęreant a pagendo. i. figendo. Vnde agricolę pagere plantas dicuntur.
¶ Impãcro impãcras inuado a gręco quaſi παρ κρεας hoc eſt omnẽ carnẽ conſumo.
¶ Impeccabilis qui nõ peccat. Gellius. Is erit plę runq; impeccabilis: vitamq; viuet trãquilliſſimã.
¶ Impeditus pen. produc. proprie dicitur qui ita pedes ligatos habet: vt progredi nequeat. Impedire enim implicare eſt & inuoluere. Verg. libro. v. Haud aliter teucrum nati veſtigia curſu Impediũt Tranſfertur taĩnen ad negocia. Teren. Viden me tuis conſilijs impeditum eſſe. Quandoq; impedire eſt pedamentis firmare. Col. ii. v. Polita vinea cũ menſem trigeſimũ exceſſit: vehemẽtioribꝰ ſtatuminibus ſtatim impedienda eſt. Eſt & impedire ſordidare & ad probrum ducere. Plau. in Amph. Immo age hunc thebani cives qui domi vxorem meam impudicicia impediũt.
¶ Impedimentũ dicit quo quis impeditur vt nõ perficiat quod cupit. Cicero. Cum primum impedimenta naturæ diligentia/induſtriaq; ſuperarit. Et in exercitu impedimẽta dicuntur res quę conducuntur in expeditione neceſſariæ. Et non ſolũ ſarcinæ ſed etiam ſumenta impedimenta dicunt: Frontinus in libro ſtratagematon ſcribens fuiſſe interfecta a Petreio impedimenta in magna aquarũ & pabuli inopia. Curtius. Magno cõſilio iacturam ſarcinarum impedimentorumq; contempſit.
¶ Impedo as. pen. cor. intus ſeu pb e pede aliquo firmo. Col. lib. viij. Poſtea vinea. i. tertio auctũno vehemẽtioribus ſtatuminibꝰ ſtatim impedãda ẽ.
¶ Impẽdo is. di. ſuj. actiuũ ſignificat in rẽ aliquã expẽdo. Vñ impenſa & impẽdiũ. Et per trãſlationẽ impendere operã. impẽdere laborẽ dicimus q̃ ſi exponere & in totũ expẽdere. Dicimuſq; impendo huic rei & in hanc rẽ. Itẽ impẽdere eſt cõmittere imponere ad aliquid faciẽdũ. Sal. Poſt vbi eorũ famã atq; pudorẽ attriuerat maiora alia impẽdebat. i. imponebat. Lact. li. vi. De dignandũ eſt deijs qui populari leuitate ducti vel magnis vrbibus ſuffecturas opes exhibendis muneribus impendunt.
¶ Impenſa dicunt beneficia. Mar. Impẽſis vitã principis annumeres. Impẽſa ę. pont̃ p expenſa.
¶ Impendiũ dr impenſa ab impẽdẽdo ære. Hier. ad Ocea. Multis medicaminũ impẽdijs vnũ vulnus ſanare cupiebat. Et impẽdiũ vt inquit Var. dr pecunia quę in fœnore ſorti accidit. hoc eſt vſura ipſa q; inter ſe iungat vnũq; fiat quaſi cõpendiũ. Ci. ad Atticũ. Fœnus (inquit) & impendium.
¶ Impendio aduerbiũ ſignificat valde vel magis Ter. in Eu. Quare cũ ſimilẽ luſerit iã ille ludũ impendio magis animus gaudebat mihi. Do. Impẽdio. i. magis. Hier. Tranquilino. Sctũs frater Tacianus impendio te reſalutat.
¶ Impenſe valde vel nimis. Plau. in Epi. Eſt impenſe improbus. Ter. in adel. Sed ſi id vultis quę vos ꝓpter adoleſcentiã minus videtis. magis impenſe cupitis: cõſulitis parũ. Inde impenſius pro multo magis. Col. Sed cuiuſq; diſciplinę prudentẽ delectãt impenſius ea quę ꝓprijs generibus diſtinguntur q̃ quæ paſſim velut abiecta & quodam aceruo confuſa ſunt.
¶ Impenſibilis idẽ quod incõſyderabilis. Gelli. Omniũq; rerũ fidẽ veritatemq; miſtis cõfuſiſq; ſignis veri atq; falſi ita impenſibilẽ videri aiunt: vt quiſquis homo eſt.
¶ Impẽdeo es. di. ſum. neutrũ eſt: & ſignificat impendere: ſupra caput aliquid veluti caſurũ pendere quod vulgo dicit ſpenzolare: vt Gladi⁹ ſupra Dionyſij cõuiuę caput imminẽs impẽdebat. Lac. li. vij. Sequet ferrũ ignis fames morbus & ſup oia metus ſuperimpendens. Dicimus quoq; Impendent te mala. Ter. in Phor. Subito tãta te impendẽt mala. i. pendẽt in te: hoc eſt extãt cõtra te. Ci. Plancio. Agiſq; ꝑclare ſi noſmetipſos regere poſſumus vt ea q̃ partim iã adſunt: partim impendẽt moderate feramus. i. prope vel parata ſunt.
¶ Impero as. pe. co. ex in & paro ſignificat iubeo Nã in intẽtiuũ ẽ q̃ ſi ſtatim vel prorſus paro. Quĩ. Nã q̃uis infeſtũ latronib⁹ mare iuſſus intrare ne q; diſſimulauerim magnas fuiſſe cauſas patri cur hoc mihi imperaret. Vnde imperatũ iuſſum. Idẽ. Mihi q; ſemel imperata nõ feci.
¶ Imperito as. pe. cor. frequẽtatiuũ eſt.
¶ Imperitabũdus idẽ quod imperitans.
¶ Imperator appellari a ſenatu ſolitus eſt: vt Ci. in phil. indicat qui mille aut duo millia externoꝝ hoſtiũ occidiſſet. Sed Zonaras hiſtoricus gręcus admirãdus Imperatorẽ appellat αυτοκρατορα αυτοσ και κρατεω ουαλετιν ιαυορ λεορρατι αυοσ συυκρατειν ηθελησε ι και στρατιο τα τισυαο ετισεμ. Apianus vero ſcribit nomẽ imperatoris vẽdicari ſolere ab his ꝓtoribus q in maximis belli operibus verſati ſunt cũ laude: nũc autẽ inquit ſub quo decẽ millia in bello cecidiſſent hac appellatione dignos haberi audio. Præterea ductores exercitũ & ꝑfecti copiarũ militariũ imꝑatores vocãt apud hiſtoricos. Itẽ qui ꝓuincias administrabant imꝑatores dicebant̃ q̃uis poſtea in tyrãnidẽ verſus ſit hic magiſtratus & imꝑatoris militiſſimũ nomẽ in eũ trãſlatũ ſit q Romani imperij gubernacula tenet.
¶ Imperiũ ſignificat iuſſum. Ver. Imperio lęti parẽt. Aliq̃n dr dñiũ aut regnũ: vt apd eundẽ. Impium oceano famã q terminet aſtris. Aliq̃n ẽ ptãs. Vlp. Merũ eſt imperiũ habere gladij poteſtatẽ ad animaduertendũ in facinoroſos hoies: quod etiã poteſtas appellat.
¶ Imperioſus q imperiũ habet. Itẽ q nimis ſęuere imperat: quaſi oſtẽtator imperij qualis Torquatus apud Liui. q filiũ licet victorẽ quia cõtra imperiũ ſuũ pugnauerat ſecuri ꝑcuſſit. Hiç aduerbiũ

imperiose qđ est seuere & cũ ostentatione imperij.
¶Impello is.instanter persuadeo:induco cõmoueo. Sal. Aliter haud facile eos ad tantũ negociũ impelli posse. Ter.in eun.Me impulsore hoc nõ facit.Idẽ. Dũ in dubio est animus paulo momento huc vel illuc impellit.Itẽ impellere ẽ vrgere. Ver. Ferte citi flãmas date tela:impellite remos. Hinc impulsor qđ fere in mala re vsurpat:sicut adiutor in bona.Impulso sas. frequẽtatiuũ:& Impulsus us.pro impetu.
¶Impeto is.pe.co.inuado. Apul.Iurgijs me oppido impetens.
¶Impes etis & impetus us.idẽ significãt. Luc.li. .1.Quãlibet in partẽ tradũt res ante ruũtq; Impetibus crebris. Sta.li.vii.the. Transiliũt cãpos aurigãq; impete vasto.
¶Impetigo.pe.p.fœdatio cutis serpẽs cũ prurit:quã alii scabiẽ siccã asperã & pminentẽ intelligũt.alii morbũ similẽ scabiei squamosum corpus q; dehonestantẽ:ab impetu nomẽ deductũ. Serenus Si vero vitiũ est qđ ducit ab ipete nomẽ Hoc matutina poteris cohibere saliua. Et apđ Collu. libro quinto scribit q; impetigines & scabies aceto & alumine defricant in equis. Alij putãt eẽ volaticã .Verum huiusmodi fœdationis cutis & impetiginis Celsus scribit esse quattuor gña. Plyni. Vitis albę viridis tusę succo.& thure impetigines tollunt. Dicebat & impetis:vt ait Festus. Et petigo q; vicina petat sese late sũma cute diffundens.
¶Impetro as.pe.cor.ex in & patro.significat obtineo & q̃si id qđ cupio facio. V ñ & ppetro: perficio. Ter.in hecyr. Videndũ est ne minus ppter irã hãc impetrẽ qđ possim:aut ne faciã plus qđ post minus me fecisse satius sit.
¶Impiger pe.cor.nõ piger sed strenuus & diligẽs. Tibul. Impiger ænea volitãtis frater amoris. Ci. Quis est tã impiger in scribẽdo q̃ ego?
¶Impsonale verbũ dr̃ qđ nõ habet psonas: cuius duæ sunt spẽs. Nã quædã sunt impsonalia vocis actiuę:quędã passiuę. Impsonalium actiuę vocis quinq; gña esse dr̃r:quę in.t.finiũt:& a tertia psona quorũdã neutroꝝ formant:vt a placeo fit placet impsonale. Primæ spẽi sunt Benefit:malefit:, satisfit:quę semp sunt impsonalia: & ante exigũt ablatiuũ cũ ppositione:& post datiuũ:vt a deo benefit bonis. Secũdę spẽi sunt interest & refert quę ante gtũm & post infinitũ habẽt:exceptis mei tui sui/nr̃i & vestri.loco quorũ dicimus mea/tua/sua: nr̃a & v r̃a:& cuius a.um.in quo tã ablto q̃ gtõ vti possumus:vt cuius vel cuia interest orare. Tertiæ spẽi sunt Libet/placet/liquet/patet/accidit/euenit cõtingit/suppetit/cõstat/restat & vacat: quę hẽnt ante dtũm & post infinitũ:vt mihi libet mori. Et licet quędã ex his psonalia sint tñ raro sunt in vsu nisi in tertijs psonis.Nõ eñ dicimus accido tibi: & tu accidis mihi:sed hoc accidit/cotingit/euenit tibi. Quartę spẽi sunt. Decet: dedecet:iuuat: delectat:oportet. q̃ habẽt añ actũm: & post infinitũ; vt Religiosum decet caste viuere. Quintę spẽi sũt Pœnitet:tędet.miseret:pget:pudet:& semp sunt impsonalia apud iuniores:& ante volũt actũm & post gtũm vel infinitiuũ:vt me tędet peccatorũ: vel peccasse. Pręter miseret qđ vult post se gtũm tantũ. Impsonale passiuę vocis formaț a tertia psona iũcta ur.vt legitur. Et tã ab actiuis oĩbus q̃ a neutris acquisitiuis:trãsitiuis & absolutis formaț nec aliquẽ casum exigit ante:vt itur:statur. Nã priũ impsonalis est nullã certã persona significare. Nec vllum casum habẽt post:nisi quę a neutris acquisitiuis & absolutis descendunt: vt Itur in antiquam syluam.
¶Impingo is.egi.impactũ ex in & pango significat impello & illido. Ci.li.itj.tusc. Quid huic calix mulsi impingendus est vt plorare desinat. Impingendus dixit:quasi illidẽdus & nolẽti ingerendus. Denotat eñ vim aliquã:vt apud Hier. Impegi nouissime in Danielẽ. Et apud Ver. Exanimata sequẽs ipingeret agmina muris. Et in Esaia. Impegimus meridie quasi in tenebris. Aliqñ cõponitur ex in & pingo:Plau in cap.p impono vsurpauit. Iubete huc crassas cõpedes impigier. Aliquã do ponit p desigo. Hier. ad Eust. Ad oẽm actũ ad oẽm incessum manus impingat crucẽ. Aliqñ p inscribo. Ter. in phor. Si tu illã attigeris secus q̃ dignũ est liberã:dicã tibi impingã iã grandẽ dixi demipho. Lact.li.vi.p transfiguro posuit. His vero qui sapientiã q̃runt phĩam in oculos impingit vti spẽ lucis exercet nequis cõprehẽdat ac teneat veritatem.
¶Impinguo guas,pinguem facio. Vnde impinguatus legitur.
¶Impleo es.cõstruit cũ ablto vel gtõ, Verg. Impleuitq; mero paterã. Idem. Implent veteris bacchi pinguisq; ferinę. Q ñq; addit ppositio cum dicimus Impleui nauẽ de oñi gñe frumẽti. Lact.li. iiij. Et insuper duodecim cophini de residuis fragminibus impleti. Huius cõpositũ est adimpleo.
¶Implexus inuolutus:innexus. Amb. Requiratur. Id verũ sit nõ fabula p veris dicere:nõ obscuris vera inuoluere:nõ superfluis & implexis atq; ambiguis occupare animum:
¶Imploro as.pe.p.auxiliũ posco. Et pprie dicit cũ quis in malis positus est: & cũ miseratione auxiliari postulat.
¶Implano as.pe.cor.decipio. Cyprian⁹. Si quis inquit putat se aliqd eẽ cũ nõ sit: seip̃m implanat. Hinc implanator pro seductore.
¶Impluo Vide in dictione pluo.
¶Impluuiũ inquit Var.locus in medio domus relictus vt recipiat lucẽ deorsum: quo impluere solet. Asco. Impluuiũ locus sub cœlo in mediis ędibus vbi pluuia accipit. Fest. Impluuiũ quo aqua impluit collecta de tecto. Ter.in phor. Mõstra euenerũt mihi:introijt in ædes ater alienus canis: anguis per impluuiũ decidit de tegulis
¶Impluuia vestis erat qua sacerdotes per vrbem vtebantur. Pluuiale nunc vulgo appellatur. Var. Salium quoq; sereno tẽpore impluuia amictum fuisse criminabant.
¶Impluuiatus color pull⁹ q̃si fumato stillicidio
¶Implutus pluuia madefactus dr̃. (implutus.
¶Implico as.pe.cor. Vide in dictione plico.
¶Impolitia ę.quasi incuria. Gel.li.iiij. Si quis eq̃ striũ equũ habere gracilẽtũ aut parũ nitidũ visus: impolitię notabatur.
¶Impos Vide in dictione compos.
¶Impono pe.p.supra pono. Ver. Molẽq; & mõtes insup altos Imposuit.et li.iiij. Vidit turicremis cũ dona imponeret aris. Interdũ imponere ẽ dare Idẽ li.vii. Finẽq; iponere curis. Interdũ iniũgere

vt Impono tibi hoc onus. Et his modis cõstruit cũ actõ. Cũ dtõ vero significat decipere. Quinti. Fefellit me ingenit⁹ honestis cautis glorię amor spes tibi ppetuæ laudis imposuit. Hieron. in Gñ. Q uare inqt ipposuisti mihi? Cũ aũt dicim⁹ impono manũ significat perficio. Do. Imponit man⁹ rebus cũ pficit: id qđ cœperit telinquit cũ impfecte dimittit. Verg. Imponit regina manũ. Et alibi Atq; opere in medio defessa reliquit.

¶ Impostores dñr qui alios verbis pollicẽtib⁹ decipiũt vel q supponẽdo malas merces hoies fallũt. Et qui ita decipiũt: imposturã facere dñr. Au. inps. interptatiõe. Nõ põt ars sine impostura esse nõ põt negociũ sine fraude. Vlp. Digestis de crimine stellionatus. Si quis imposturã fecerit aut collusionẽ in necẽ alterius: stellionatus põt appellari

¶ Imporco as. porcas in agro facio. Col. li. ij. Et similiter cum semẽ crudo solo ingesserimus inarabimus: imporcatũq; occabimus. Imporcator qui porcas facit. Est autẽ porca quantũ ad hoc terra eminens inter duos sulcos.

¶ Importunus a.um. pe. p. qđ caret portu. i. qete vbi nullus portus est. Ver. li. xi. Bellũ importunũ ciues cũ gente deor⁹ Inuictisq; viris gerimus. Hic importunitas q̃ vt Do. inquit neq; loci neq; tẽporis habet cõmoditatẽ.

¶ Impotens pe. cor. q ab appetitib⁹ vincit. Cice. Lepido. Si in ista pax pditũ hoiem in possessionẽ impotẽtissimi dominatus restituta est. i. supbissimi & incõtinentissimi.

¶ Impotẽtia plerũq; imbecillitatẽ significat. Interdũ validã īmoderatãq; potẽtiã. Ci. li. v. tusc. Qui nihil metuãt: nihil agãt: nil cõcupiscãt: nulla impotẽtia efferant. Nã in q̃nq; auget. Vñ tyrãnus impotẽtissim⁹ dr̃ a Quintil. Decẽuiri quorũ prin cipatus erat īmoderatus: a Liuio impotentes dñi nũcupant. Et a Sene. impotẽtia fortunę ascribit. Sue. scribit Cęsarẽ edere solitũ voces impotẽtiæ Sisen. Lętitia nimia atq; īpotẽtia animi cõmot⁹.

¶ Imprecor pen. cor. & in bonũ & in malũ accipi solet. De quo in dictione precor.

¶ Imprimo is. pe. cor. p̃mẽdo īmitto: īntus calco obsigno: Vñ impressę lr̃ę obsignatę dñr. Ci. lib. i. tus. An imprimi quasi cęrã putamus animum.

¶ Improbus pe. cor. indignus. Vñ īprobitas. Ci. ad Cęsa. li. i. Debes odisse improbitatẽ eius q imprudẽtissimũ nomẽ delegerit. Interdũ dr̃ petulãs pertinax. Verg. Et plena cornix pluuias vocat improba voce. Interdũ turpis. Plaut. Improbriorẽ nõ vidi faciẽ mulieris. Interdũ lasciuus: proter⁹ astutus. Pac. Nemo hoc puero īprobior quãcũq; vult suadet.

¶ Improlus & improlis pe. p. qui nondũ in ciuitate ascriptus est.

¶ Impropero as. pe. cor. vide in dictione ppero.

¶ Improperiũ criminis exprobratio.

¶ Imprudẽs nõ prudẽs. Aliq̃n etiã valde prudẽs Ver. Nocuit nunq̃ imprudẽtibus imber.

¶ Impudicus pe. p. qui nõ est pudicus. i castus: a quo impudicicia. Ponit q̃nq; etiã pro temerario: & pro eo qui nullo pudore ducitur.

¶ Impudẽs pe. cor. qui nullo pudore ducit.

¶ Impudẽter temere: petulanter: inuerecũde.

¶ Impudoratus q est sine pudore. Hier. ad Eust. Facies meretricis facta ẽ tibi: impudorata es tu.

¶ Impune pe. p. aduerbiũ ẽ & significat sine pœna vel sine dãno. Aug. li. v. con. Impune se facere arbitrãt cũ ipsa faciendi cæcitate puniant. Ver. li. ij. geo. Et sæpe alterius ramos impune videm⁹ Vertere in alteri⁹ mutatãq; insita mala Ferre pyrũ Aliq̃n refert ad oẽm effectũ & significat sine vi & effectu: Hoc est frustra. Apule. Impune Capitolĩ ascendi cũ nemo esset. Tere. in Hecy. Impune istud optare tibi licet. Hor. Obturem patulas impune legentibus aures.

¶ Impunitas quasi nõ punitio. Sal. Si quis indicasset de cõiuratione quę cõtra remp. facta erat p̃miũ decreuere: seruo libertatẽ: & libero impunitatẽ eius rei: & sestertiorũ ducenta millia.

¶ Imputo as. pe. cor. Vide in dictione puto.

¶ Imputatus a.um. qđ nõ est putatũ: hoc est amputatũ: q̃uis imputo in hac significatiõe nõ legat Plyn. lib. xiiij. Eadẽ lege ex imputata vite libari vina dijs nefas statuit: ratione excogitata vt putare cogerentur.

¶ Impurus pe. p. gñaliter p improbo poni solet Ter. in adel. O hoiem impurũ. Et impurus qui aliquo vitio notatus est. Ci. li. iiij. de repub. Sed iuuẽtuti nr̃æ mĩme audiẽdus. quippe si ita sensit vt loquit̃ est hõ impurus. I tẽ dr̃ sordidus cõtaminatus Idẽ Q̃ multis illũ ingenuis: q̃ multis mãibus fami lias in illa tetra atq; impura legatione vim attulit se existimatis.

¶ In p̃positio est: q̃ & separari & cõponi solet. Separata tã actõ q̃ abl̃to deseruit. Sed cũ actõ iungitur significat pro vel erga. vt bñsentio in tẽp. Ci. Lentulo. Nam hoc senatus cõsulto in meã sn̄iam facto. Verg. Accipit in teucros aium mentẽq; benignã. Q̃nq; aduersus: vel cõtra: vt in paricidã dico: & in tyrãnũ pugno. Plyn. Cũ mihi sermo in adulterũ esset. Verg. Quid meus æneas in te committere tãtũ: Quid troes potuere? Q̃nq; intra: vt In nauẽ ingressus es: & in domũ p̃ficiscor. Q̃nq; ad. Verg. Impulit in latus. Quandoq; sicut sicuti. Augu. docet: vt Sedet in amicum. i. sicut amicus. Quandoq; vsq; ad. Liui. Bellũ in trigesimũ diem induxerant. i. vsq; ad triginta dies. Denotat q̃nq; qualitatẽ ordinatiuã. vt Opus in dies crescit. Ver. Inq; dies auidũ caput altius effert. Quandoq; indicat spatiũ tp̃ale: vt A mane in noctẽ. Idẽ. In lucẽq; tulisset. Iũgit̃ actõ p abl̃to: vt vereor te in os laudare. p in ore. Ter. in adel. In quẽ exẽpla fiẽt: .i. in quo. Iũgit̃ etiã actõ cã ornatus: & verbũ cum quo cõponi deberet remanet sine p̃positiõe vt in uado hostẽ: & tu ingratitudinis crimen incurristi. Ci. vero dixit. In ocia hoim incurrunt. Hieron. Et immisit in os meũ canticũ nouum. Cũ aũt iungit abl̃to tũc hẽt eandẽ vim quam apud grẽcos ep. vt in vrbe in tp̃e. Et aliq̃n significat inter. Ver. Panthesilea furẽs mediisq; in millibus ardet. Aliq̃n significat pro vel ad: vt hoc ẽ in re tua: hoc ẽ p vtilitate tua vel ad vtilitatẽ tuã. Ver. In magno munere eyscus Eẽ sui dedecat monumẽtum & pignus amoris. i. p magno munere. Aliq̃n significat per vt apud apl̃m. In quo gratificauit nos in dilecto filio suo. i. per dilectũ. Et illud. Locut⁹ ẽ nobis in filio. Cõposita quoq; variis capitur modis. Nam modo ponitur pro intra vel intro: vt Ingredior: Induco. Mõ cõtra: vt inclamo: insulto: impugno Modo intentiua est: vt Increpuit: insonuit. Verg.

Turnus vt infractos aduerſo marte latinos. Modo negatiua: ſeu priuatiua vt ignarus: inutilis. Mõ ſignificat ſupra vt immineo impendeo. Modo ſine: vt in iuſſu meo. Mõ ſolẽnitatẽ quãdã importat vt indico is. qđ ſignificat ritu ſolẽni quicq̃ ꝓmulgo aut iubeo. Mõ ſimplicis ſui ſignificationẽ ſeruat: & ſignificat in loco: vt inſuꝫ impono. Mõ ad locũ. vt infero: ĩporto. Aliqñ ponit̃ ꝑ ꝓticula ſuperuacua: vt Noſco crines incanaq; mẽta. Habet nõnunq̃ q̃litatẽ ad peius deteriuſq; pendentẽ: vt Cy. ſemel iuformes vidiſſe cyclopas. Nõ. n. nullius formę ſꝫ malę formæ ſignificat. Cõponit̃q; in cũ oĩbus lr̃is: tã vocalib⁹ q̃ cõſonãtibus. Sed qñ vocalibus iungit̃: vel c. d. f. g. h. n. q. ſ. t. ſemper remanet n: vt inauris: ineo: iniſcio. inops. inuoco incedo: induco: infero: ingero: inhibeo: innuo: inquiro: inſiſto: intueor. Quando vero cũ b. m. & p. mutat̃ n in m: vt imbibo: immunis: impono. Cũ l & r mutat̃ in l vel in r. vt illudo irruo.

¶ Inachus pe. cor. Ionis pater fuit: & primus qui apđ argiuos regnauit. A quo inachius a. um. Ver. li. iij geor. Inachięq; Iuno peſtẽ meditate iuuẽcę. Eſt & inachus nomẽ fluuij achaię: Inachis ipa Io Inachi filia patronymicum fœmininũ: inachia regio quę Io vocabatur.

¶ Inanis pe. ꝑ. vacuus. Au. li. iiij. cõ. Hęc oĩa nõ recedebãt de ore eoꝝ: ſed ſonotenus & ſtrepitu linguæ cæterũ cor inane veri. Ponit̃ qñq; inane pro acre. Lucr. Longum per inane reſoluit. Q ñq; pro otioſo. Hor. in Ser. In medio q ſcripta foro recitent ſunt multi qq; lauantes Suaue locus voci reſonat cõcluſus inanes. Sic & vacuus ꝑ otioſo dr̃ a Verg. Cætera q̃ vacuas tenuiſſent carmia mẽtes ¶ Inanitas & inanitio ꝑ vacuitate. Plau. i Ciſ. Mihi inanitate iamdũ inteſtina murmurãt. Itẽ ꝑ vanitate. Siquidẽ & inane ꝑ leui qñq; ſumit̃. Verg. Inſtabiles aios ludo prohibebis inani.

¶ Inanio is. iui. itũ. Vñ inanitus pe. ꝑ. qđ ẽ vacuo Ply. li. xxv. Cortex remanet hoc inanito medulla cadit. Huius cõpoſitũ ẽ Exinanio. Vñ Exinanite exinanite vſq; ad fundamentũ in ea: inquit ps.

¶ Inaneſco is inanis fio: qđ ab inaneo es. fieri certũ eſt: Aug. li. x. cõ. Eſt aliud tẽtationis malũ quo inaneſcũt qui placẽt ſibi de ſe.

¶ Inanimus a. um. qđ nõ habet aĩam. Ci. li. ii. off. Quę ergo ad vitã hoium tuendã pertinẽt: partim ſunt inanima: vt aurũ & argentũ.

¶ Inareſco is. Vide in dictione areſco.

¶ Inauris ornamẽtũ qđ ab aure pẽdet. Nã in oriẽ te decus exiſtimat̃ geſtare aurum in auribus.

¶ Inaudio is. Vide ſupra in dictione audio.

¶ Inauro as. ex in & auro. Auro vero ab aurũ fit. & ſignificat auro impleo vel dito.

¶ Inauſpicato aduerbiũ vſurpatũ a veteribus cũ aliquid eueniſſet aliter q̃ quis vellet. Et inauſpicato dr̃ nõ captatis auſpicijs. Terẽ. in an. Haud auſpicato huc me appuli.

¶ Inarime pe. cor. inſula eſt in mari thuſco ab armis ſiue ppĩis ſiue bęluis. Scribit Plyni. Inarimẽ montẽ fuiſſe q tetrẽmotũ paſſus alterã fudit inſulã quę ꝑchyta ab effuſiõe dicta eſt. Ouid. Inarimẽ ꝑchytãq; legit. Syrius. Nõ ꝑchyte nõ ardentem ſortita typhœa Inarime. Et a ſtatione nauiũ ęneę etiam ęnaria dicta eſt.

¶ Incæro ras. aliquid cæra tego. Perſius. Genua incærare deorum.

¶ Incãdeſco is. dui. Vide ſupra in dictiõe candeo.

¶ Incãto às. ſignif. verbis ſolis vel etiã reb⁹ q̃buſdã adiũctis aliqd ſupra naturã molior. Ply. Qui mala carmia incãtalſet. Hic incãtatio & incãtamẽtũ. Idẽ li. xxviij. Valeãt ne aliqd verba & incanta mẽta catminũ. Põt ẽt incãto frequẽtatiuũ eẽ a b in cino. Sed quo ad primã ſignificationẽ huic verbo incanto cõtraria ſunt excanto & recanto.

¶ Incallidus per duplex ll. nõ aſtutus. Ci. in arte veteri. Sed cũ a ſũmis viris maxię res adminiſtrarent̃: arbitror alios fuiſſe nõ incallidos hoies q ad paruas cõtrouerſias priuatorũ accederẽt. Et li. iij. offi. In his tribus gñibus quoquo mõ poſſunt nõ incallide tergiuerſantur.

¶ Incaleſco is incalui. valde calidus fio. Hiero. in lib. heſter: Itaq; die ſeptimo cũ rex hilarior & poſt nimiam potationem incaluiſſet mero.

¶ Incaſſum per duplex ſſ ſignificat fruſtra. Vide in dictione caſſes.

¶ Incaſum per ſimplex ſ ſupinũ eſt verbi incido: cũ a cado cõponit̃: de quo paulo poſt.

¶ Incautus Vide ſupra in dictione cautus.

¶ Incido is. pe. ꝑ. incidi. ſum. ex in & cędo qđ ẽ ferio ſeu ſeco. Vergil. Atq; mala vites incidere falce nouellas. Vñ inciſus a. um. qđ mõ ſignificat per inciſionẽ ſcriptũ. Et dicimus inciſæ ſunt leges in ære vel in ęs. Q đ eſt cõtra Vallã: & eius ſequaces. Cic. in orõne de ſignis. Id nõ mõ cõſcripſerũt: verũetiã in ære inciſum nobis tradiderũt. Ply. in Pãnę. Quæ vos patres cõſcripti nequa interciperet obliuio: & in publica acta mittẽda & incidenda in ære cẽſuiſtis. Sue in Cęſa. cũ actõ. Ac mox lege in æs inciſa. Mõ inciſum ſignificat amiſſum. Liu. li. iij. Itaq; ſpe inciſa priuſq; prędicta dies adeſſet Appius mortẽ ſibi cõſciuit.

¶ Inciſio qđ inciſum ẽ. Col. li. iij. Infra inciſionẽ & alligaturã falce acuta leuiter vitẽ vulnerato ex vtraq; parte v this potius plagis humor defluat: q̃ ex inciſione abundet.

¶ Inciſura ipſa inciſio: inciſurę etiã dr̃ in manibus q̃ vulgo lineę vocant̃. Ply. li. xi. Cõtra lõgę eẽ vitæ incuruos humeris & in manu vna duas inciſuras longas habentes.

¶ Inciſum: qđ oratores vocãt ſenſũ nõ expleto numero cõcluſum: qđ plæriſq; pars mẽbri eẽ videtur: vt Domus tibi deerat: at hẽbas. pecunia ſupabat: at egebas: Fiũt aũt ſingulis verbis inciſa.

¶ Inciſim aduerbiũ ſignificat per inciſiones. Ci. Hęc quidẽ duo binis pedibus inciſim: deinde mẽbratim dicere ſolebas.

¶ Inciles pe. ꝑ. foſſę ad deducendã aquã de cõi riuo factę. Sunt enim loca depreſſa ad latus flumis quę & incilia dr̃. Eo q; incidant̃. Scindit̃. n. lapis vel terra vnde primũ aqua ex flumine agi poſſit: quẽadmodũ in piſtrinis frumẽtarijs fieri videm⁹. Q đ aũt ad incile opponit̃ aq̃ deriuãdæ cõpellẽdę ve ex flumĩe/cã vulgo clauſa dr̃: ſiue id ligneũ ſit: ſiue lapideũ: ſiue ex quãlibꝫ alia materia ad cõtinẽdã tranſmittendãq; aquã excogitatũ deducatur. Et latine Vlpi. teſte ſeptũ dr̃. Itẽ incile dr̃ locus per quem primum deducitur ex quocunq; riuo aqua irrigandi cauſa.

¶ Incilo as. pe. ꝑ. increpo vel improbo. Plau. Melius tñ eſt ita viuere: ne quis noſtra incilet fata.

¶Incæduus a.um.cū diphthongo quod non cæ ditur ex in & cęduus. Cato de re ruſtica. Secundo loco hortꝰ irriguus. Tertio ſalictum. Quarto oli uetū. Quinto pratum. Sexto campus frumẽtari us. Septimo ſylua cędua. Seruius. Intonſi mõtes intonſi ſyluoſi incędui.

¶Incido dis.incidi incaſum penultima correpta ex in & cado. Omnia enim a cado compoſita pro ferunt ſupinum cum a.ſicut cado. Quęvero a cædo pro ferio mutant ę in i: vt inciſum reciſum. Vñ ab incido incaſum incaſurꝰ. Plynius libro primo Sed ea accidiſſiſſe nõ quia hęc facta ſunt arbitror Vernũetiam hæc ideo facta quia incaſura erãt illa Eſt autẽ incidere quaſi caſu venire aut de ĩprouiſo labi pręſertim quando conſtruitur cũ accuſatiuo mediante in: vt incidi in latrones: incidi in errorem. Cicero Curioni. Qđ in id reipubli. temporis non inciderís ſed veneris. Incidere ergo a caſu venire eſt. Venite vero certo iudicio & ſententia & cõſulto. Quod ipſe Cicero ſubſequens immediate declarat. Iudicio enim tuo non caſu in ipſum diſcrimen rerum contuliſti tribunatum tuum. Iungitur quandoq; cum datiuo: vt mihi incidit ſuſpicio quandoq; abſolute ponitur: vt incidunt ſępe multę cauſę obiurgationes etiam nonnunq̃ incidunt neceſſariæ. Et incidit de vxoribus mentio. Inde incidit quęſtio. Aliud ex alio incidit. In quibus tamen intelligitur datiuus: ſimiliterq; exponuntur ſicut ſi datiuum haberent: vt ſit incidit mentio caſu venit: vel orta eſt. Ponitur interdum incidere pro inſidere. Columella libro ſecundo. Iugũq; melius aptum Ceruicibus incidat. Liui. de. ii. bel. pu. Saguntí ruinæ vtinam falſus vates ſim veſtris capitibus incident.

¶Incedo.is.ſſi.ſſum. penultima prod. Ingredior ſubeo: vt ſcribendi libido me inceſſit. Interdum incedere eſt mature more grauis viri: ſiue magnifice more regum ire. Verg. Aſt ego quę diuum incedo regina Iouiſq;. Liuius libro ſecũdo. Ipſe en ille noſtris decoratus inſignibus magnifice incedit. Seneca. Tenero ac molli paſſu ſuſpendimus gradum: nec ambulamus ſed incedimus. Aliquãdo ſignificat ſimpliciter ire. Columella lib. ſexto. Tranſuerſus rurſus lax iora ſpatia faciant per quę vel foſſor vel aratot incedat. Liuius de ſecũdo bello. punico. Cum ſignis prima luce motis ſegniter agmẽ Incederet. Hinc inceſſus quo ad poſteriora ſignificata.

¶Inceſſo.is.ſſi. vel iui. a ſupino verbi incedo formatũ ſignificat: Accuſo moleſto: ad irã cõcito q̃ſi laceſſo: & cõſtruit cũ actõ. Lac. ii. iij. Quid ergo te magiſtra illa vitę docuit an vt potẽtiſſimũ cõſulẽ maledictis inceſſares: eũq; hoſtẽ patríę venenatís orõnibus faceres. Hier. Aliquo mõvel aliqñ expugnat qđ vndiq; inceſſit. i. impetit. Verũ diſtinguẽdũ de inceſſit qñ ab incedo & qñ ab inceſſo fit Nam ab incedo. Inceſſit me cupiditas ſicut & mihi inceſſit cupiditas dicere licet: & tunc ſignificat ingredior ſiue inuado. Liui. li. i. Timor deiñ pĩes inceſſit ne ciuitatẽ ſine imperio vis aliqua externa adoriret. Et iterũ perfectis pris mandatis cupído inceſſit aĩos iuuenũ ſciſcitandi ad quẽ eorũ regnũ romanũ cẽt vẽturũ. Val. maxi. dtõ iũxit. Nec mihi cuncta cõplectẽdi cupido inceſſit. Ter. in adel. cũ actõ mediãte in. Noua ingt nũc religio in te iſtæc inceſſit. Aliqñ ponit ſine dtõ vel actõ expreſſo & ſignificat ingruo. Col. li. z. Si vero pcellę vento rum aut turbines inceſſerint maior pars ad terram defluit. Idẽ cũ dtõ poſuit cũ inquit. Famẽ ſi ſterilitas annoꝝ inceſſit hoíbus cõmode ppulſat. Inter dũ ſignificat ingredior. Idẽ lib. iii. Et cũ autũnus inceſſerit anteq̃ frigus cacumina adurat oía folia decerpere expediet.

¶Incertus dubius. Plau. in Pſeu. Certa amittimꝰ dum incerta petimus.

¶Incerto as. incertum ſeu dubiũ reddo. Idem in epid. Lõga dies meũ incertat animũ. Componit enim ex in & certo: qđ eſt in aĩo certo. nã cũ quis dubitat ſecũ aĩo certat.

¶Incerno is. ſicut & cerno ſignific. cribro Vnde Incerniculum.

¶Incernicula cribri qbꝰ frumẽta purgãt añq̃ molãt. Ply. li. viij. Decretũ fecere quo caueret ne frumẽtarij negociatores ab ĩcerniculíſeũ arcerẽt. Ca. Cribrũ vnũ ĩcerniculũ vnũ: ſecuri vnã: ſcãnũ vnũ

¶Inceſtus u s. & inceſtũ ſti. dr flagitiũ in affines admiſſum. ex in & ceſtus: q̃ ſi ſine ceſto. i. vinculo vt Lac. grãmaticꝰ ſuper li. ij. the. teſtat. Ceſtꝰ aũt ẽ cingulũ veneris quo vtebat ad honeſtas nuptias q̃ſi cui ceſtos nõ fuerit adhibita. Ideo ĩceſtũ dr qđ a ſactato illo veneris cingulo nõ ferẽt. Hac. n. cinctura cõiuges deuinciri putarũt vt cõcordes in vita viuerent. Mar. Sume cytheriaco medicatũ nectare ceſton Vixit amatorẽ baltheꝰ iſte Iouẽ. Ser. docet inceſtũ eſſe quãcũq; pollutionẽ.

¶Inceſtus a.um. idẽ ẽ qđ pollutus. Proper. Scilicet inceſti meretrix regina canopi.

¶Inceſtuoſus qui inceſtũ cõmiſit.

¶Inceſto as. polluo. Sue. ĩ Tí. Triplici ſerie cõnexi inuicẽ ĩceſtarẽt. Ver. Totãq; ĩceſtat funeꝰ claſſẽ

¶Incino is. pe. cor. ſignificat ſuper ſiue inter cano. Proper. Seu varios incinit ore modos. Gell. Creditũ hoc ẽ a pleriſq; Iſchiadici cũ maxime doleant tũ ſi modulis leuibus tibicen incinat minui dolores. Hic fit frequẽta. incãto as. de quo ſupra.

¶Incẽtio õis. cantio ſeu cãtilena. Gel. docet pluri mis hoíꝫ morbis medicinã fuiſſe incẽtiões tibiaꝝ

¶Incẽtinus a.um. vt Tibia incẽtina apd Var. q̃ a dextra canit: ſicut ſuccentina q̃ a ſiniſtra ſuccinit.

¶Incito as. pe. cor. frequẽtatiuũ eſt verbi incio is Cio vero cõmoueo ſignificat incitare ergo eſt frequẽter ſeu valde intuſve citare. Vñ & p irritare & p uocare ſumitur.

¶Incitabulũ incitamẽ & incitamentũ. idẽ ſignificant. Gel. Fomes atq; incitabulũ virtutis.

¶Inciẽs dr ppinq̃ partui: q; fœtꝰ ei ſit incitatus

¶Incitas pe. co. quaſi pauptas & indigitas. Plau. Profecto ad ĩcitatẽ lenõeꝫ rediget ſi eas adduxerit

¶Incitega pe. p. machinula in qua amphora vini cõſtituebat vndevina ſubinde in conuiuia ſubminiſtrarentur.

¶Includo is. pen. pro. intus claudo. Verg. Incluſos vtero Danaos.

¶Incipio is. pe. co. ex in & capio. ſignificat incoho. Vñ incœptũ qđ & cœptũ dr. vocatq; verbum famulariũ: quia infinitis cũ q̃bus iungit famulari videat. Seruat eñ eorũ cõſtructio nẽ: vt incipio timere deũ. Tu incipis eſſe pbus. Ille incipit doceri a prætore. Illum incipit tędere laboris. Poteſt tñ eſſe ſine infinito. Plautus in cap. Q̃diu id factum

eſt hic annus incipit vigeſimus. Aliquando cum ablatiuo ponitur. Plynius libro. xiiij. Vnde autē potius incipiemus q̄ a vitibus. Sunt & alia famularia. ſ. deſino. volo. poſſum. debeo. queo. ſoleo: cōſueſco: audeo: quę etiā ſine infinito eſſe poſſunt vt audeo magnū faſcinus: poſſum multa: & huiuſmodi. Iuue. Aude aliquid breuibus giaris & carcere diguum ſi vis eſſe aliquid.

¶ Incepto as: frequētatiuū ab incipio.

¶ Inclamo as. penultima produc. contra clamo. Plau. in aſi. Nimis ęgre riſum cōtinui vbi hoſpitē inclamauit qui ſe abſente mihi fidē habere noluiſſet. Aliquando inclamare eſt maledictis & cōuitiis inſectari reprehendere. Idem in Sti. Tuos inclama: tui delinquunt. Ouidius libr. ij. de faſt. Fit ſonus ĩclamat comites & lumina poſcit. Aliquādo introuocare. Val. Maximus. lib. i. Perterritus deiū tam tetro viſo & nomine horrendo ſeruos inclamauit: ſciſcitatuſq; eſt ſi quem talis habit⁹ aut intrantem cubiculum: aut exeuntem vidiſſent.

¶ Inclęmentia duritas. Vergilius. Verum inclæmentia diuum Has euertit opes. Huius contraria eſt clęmentia.

¶ Inclęmenter dure aſpere. Plautus in amphitrione. Iterum hic iam in me inclæmenter dicit: atq; id ſine malo. Liuius libr. iij. Quæſo inquit Appi primū ignoſce patrio dolori ſi quid inclęmentius in te ſum ĩuectus.

¶ Inclino as. pe. p. inflecto. Iuuen. Atq; ipos etiā inclinare maritos. Vnde inclinatus pro profundo ponitur. Amb. Dū inclinatiſſimos aquarum gurgites ſcrutor aerios nō reſpexi volatus.

¶ Inclytus pe. cor. cū ypſilo. idē eſt quod glorioſus. Componitur enim ex ey & κλυτοσ: quod eſt clarum: ſignificat & nō glorioſum

¶ Incoctile penultima correpta. æneum vas: in quo ſtannum liquefactum delibutum eſt: vt cduliſs ſaporem gratiorem reddat. Plynius. Album plumbū incoquitur æreis operib⁹ galliarum inuētio. ita vt vix diſcerni queat ab argento: eaq; incoctilia vocant.

¶ Incœnatus nō cœnat⁹ q̄uis incœno as. non legaſ. Cato de re ruſt. Bibat aquā mulſam: cubet incœnatus: poſtea mane bibat ſuccū. Plau. in pſeu. It incœnatus cubitum.

¶ Incogitans temerarius improbus nō cogitans Terentin phor. Q d niſi fuiſſem incogitans ita expectarē vt par fuit. Et iterū. Adeon te eſſe incogitantem atq; imprudentē phœdria vt phaleratis dictis ſeducas me?

¶ Incogitabilis qui nō ſolet cogitare cū quid regerit. Plau. in mili. Te obſecro p deos atq; hoſes. Et infra. Nūc demum ſcio me fuiſſe excordem cę cum incogitabilem. Lactātius libro primo. Qui deos colunt interdū videri ſolent tam cęci: tā incogitabiles: tā excordes.

¶ Incognitus nō cognitus. Sal. in Iug. Ne quid de abſente incognita cauſa ſtatuatis.

¶ Incolo is. penultima correp. intus habito. Cicero lib ro primo Tuſculanarum. Vbi ſunt ergo iſ: quos miſeros dicis: aut quem locum incolunt? Hinc incola læ. ſicut ab accolo accola: quæ ſic ab inuicem ſeparantur: q accola ſit: qui ad aliquem locum: ideſt iuxta aliquem locum habitat. Liuius libro primo. Paſtor accola eius loci nomīe Cacus ferox viribus. Nec refert in ſuo an in alieno: vt accola vulturni: accola padi. Vergilius lib. ſeptimo. Amniſq; vadoſi Accola vulturni. Incola vero q in aliena: vel vrbe: vel republica habitat: quaſi ciuis aut municeps. Plynius. Quod eorū montium incolæ facere cōſueuerūt. Cicero libro. i. officio⁹ Peregrini & incolę officium eſt nihil prēter negocium ſuum agere: nec eſſe in aliena republica curioſum. Auguſtinus in pſalte. expoſitione. Incolere peregrinari eſt. Incolę dicuntur qui habitant in patria non ſua. Pomponius iureconſulrus ſcribit Incolam eſſe qui in aliqua regiōe domicilium cōtulit: quem gręci parœcon appellant: nec tātum qui in oppido morantur incolæ ſunt: ſed qui etiā in alicuius oppidi finibus ita agrum habent: vt intra eum ſe: quaſi in aliquam ſedem recipiāt. Inquilinus quaſi aduena eſt & peregrinus: qui in alienas ędes alienaq; prędia ex cōducto habitat: ſiue in vrbe ſiue ruri. Cicer. in phil. At vero te inquilino nō domino perſonabant omnia vocibus ebriorum. Vnde inquilinus probri vel odij cauſa quis appellatur quaſi domū propriam non habeat. Saluſt⁹. M. Tullius inquilinus ciuis vrbis romę. Qui aūt inquilinis cœnacula locant a iuriſconſul. dicūtur facere cœnacularia. Ponitur tamen quandoq; p habitatore. Auguſtinus libro quinto conf. Cōgregatis inquilinis fori tanq̄ furem manifeſtum ſe cō prædendiſſe gloriantur. Mar. vicinus Nouio vel inquilinus ſit ſi quis Nouium videre non vult.

¶ Incoho as. a cohum quod mundum ſignificat Vnde ſubtractum eſt inchoare pro incipere. Ver. Te ſine nil altum mens incohat. Quandoq; perficere. Idem libro ſexto. Tunc ſtygio regi nocturnas incohat aras. Ab inchoo fit inchoatiuus inchoatiua inchoatiuū. Vnde inchoatiua verba: vel a chaos: qđ rerū aiūt principiū. Vñ p ch ſcribatur.

¶ Inchoatiua verba vulgo dicta ſunt quæ in ſco deſinunt. Sed hęc vt a Priſcia. diſſentiam augmētatiua magis appellare libet: quoniam augmentū non inchoationem ſignificent: vt caleſco. frigeſco: quorum alterum ſignificat calidus fio; alterū frigidus. Aliquando tamen comparatiue. i. maiori cum augmentatione ſumuntur: Vt Qui ſordet ſordeſcat adhuc. i. ſordidior fiat. Vergili⁹. Sīn in proceſſu cœpit crudeſcere morbus. Vbi Seruius exponit crudeſcere validior fieri. Idez. Aegreſcit q; medendo. Exponitur inter medendum ſit ęgrior. Et illud Lactan. Ne ſi noſtra inualuerint. ideſt validiora fiant. Aliquando comparatio apponitur. Terentius in heautontumorumeno. Nam mihi quotidie augeſcit magis de filio ęgritudo. Ver. libro ſeptimo. Q; magis effuſo crudeſcūt ſanguine pugnę. Q; autem ſignificent incrementum: interpretum auctorum idoneorum auctoritate ſimul: & ratione probandum duxi. Nonius in priſcis dictionibus. Albicatur: candidatur: exalbeſcit. Purpuraſcit purpureum fit. Cicero libro ſecūdo acad. Quid mare nonne cęruleum? aut eius vnda cum eſt pulſa remis purpuraſcit. Nigidius. Dicemus quæ vetuſtate deteriora fiunt vetuſteſcere inueteraſcere q̄ meliora. Don. in hecy plo. Nouas qui exactas feci: vt inueteraſcerent aut. Inueteraſcerent in conſuetudinem venirent ſpectarentur: amarentur. Et in and. Vah periſ: hoc malū integraſcit exponit. Integraſcit qđ ē iſtauraſ. Similiter ap

Vergilius libro ſecundo georgicorū. Aeraq; diſſiliunt vulgo veſteſq; rigeſcunt. Seruius. Rigeſcūt durantur. Feſtus. Remorbeſcat in morbum recidat. Et obherbeſcere: herbam increſcere. Cicero libro quarto tuſculanarū. deferueſcere p decreſcere exponit. Aut rogandi inquit orandiq; ſunt: vt ſi quam habent vlciſcendi vim differant in tempus dum deferueſcat ira: deferueſcere autem decreſcere ſignificat ardorem animi inuita ratione excitatum. Ex quo illud laudatur Archytę: qui cū vilico factus eſſet iratior: Quo te modo inquit accepiſſem ni iratus eſſem. Idem pro Marcello. Nihil opere & manu factum quod non aliquando confi ciat & conſumat vetuſtas. At vero hęc tua iuſtitia & lenitas floreſcet quotidie magis. Quis interpretetur vt floreſcit incipiat florida fieri cū quotidie Cæſaris lenitas magis florida fieret? Si quotidie magis id fiebat profecto iſta continuatio dierum dum hoc fieret iam ab initio rem inchoataz ſemel fuiſſe non quotidie incipi aperte demonſtrat. Similiter Terentius in heautōtumorumeno. Nā mihi quotidie augeſcit magis de filio ægritudo. Cicero etiam in Catone. Ita ſenſim ſine ſenſu ætas ſeneſcit nec ſubito frangitur: ſed diurnitate extinguitur. Si ætas ſenſim ſeneſcit: an ſenſim incipit ſemper ſeneſcere? ſi ita eſt: ergo plus millies iſta inchoatio fiet. Et ſic totiens deſinet fieri ſenex: quotiens ſenſim ſeneſcet. Sed quoniam ab initio quo cœpit ſenex fieri nunq; omnino deſiit fieri ſenex: patet q; ſeneſco ſignificat ſenex fio: non incipio fieri ſenex. Simile eſt illud Lactan. lib. vii. Quos autem morbus interimit ſpiritum diutius exhalāt vt paulatim frigeſcentibus membris anima effletur. Ambroſius libro Hexa. phœnice aue ſic inqt De cuius carnis humore vermis exurgit paulatim q; adoleſcit ac proceſſu ſtatuti temporis induit alarum remigia Plyni' libro quoq; vigeſimoprimo de ortu roſæ paulatim inquit rubeſcens dehiſcit. Quo pacto rubeſcens ſignificare poteſt incipiēs fieri vel eſſe rubra: ſi paulatim rubeſcit? nunquid totiens incipit eſſe vel fieri rubra: quotiens paulatim rubeſcit? Si ita eſt quod tamen nō eſt totiens quoq; neceſſe erit eam deſinere fieri vel eſſe rubrā vt poſſit incipere fieri vel eſſe rubra. Sed nō recte dicere poſſumus incipit eſſe vel fieri rubra cum iā mediocriter: vel parum rubra facta ſit. Quapropter in buccolicis. Sępe tener noſtris ab ouilibus imbuet agnus. Dicit Seruius Nemo vnam & eandem rem ſæpe inchoat. hoc eſt non dicitur inchoare: quando id proſequendo ſæpe facit. Q d idem Plynius libro. xxxi. oſtendit. In Sicilia quidem circa Meſſanam & Milas hyeme in totum areſcunt fontes: æſtate exundant: Si in totum hyeme areſcunt certe non partim ſiccantur vt inchoatio areſcendi ex parte intelligi poſſit. Præterea ſi iſta verba inchoationē ſignificarent quid opus eſſet poetas: oratores hiſtoricoſq; illis vel cœpi vel incipio addere? Non enim putandum eſt tam excellētes viros temere: ſed conſulto id effeciſſe nulla eos p̄ſertim vrgente cauſa: iungimus aūt hęc duo verba iſtis verbis in ſco terminatis: ſicut & alijs cum aliquid inchoari ſignificare volumus quæ ex hoc potiſſimum inuenta eſſe intelligimus vt prędictis verbis & omnibus aliis iungi poſſent: cum in eis inchoationem deſignari neceſſe foret: quod non fieret ſi ex ſe inchoationem ſignificarent. Quare Vergilius dixit. Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus. Columella libro ſeptimo. Decimo tamē anno tempora cauari incipiunt & ſupercilia: nonnunq; caneſcere: & dentes prominere. Et libro. vi. Cytiſum cum aridum facere voles circa menſem Septembrem: vbi ſemē eius grandeſcere incipiet cedito pauciſq; horis dum fraceſcat in ſole habeto. Et libro duodecimo. Oleum fit optimū ex varia oliua cum incipit nigreſcere. Iterum ibi. Atq; conualeſcere cœperunt adiecta humo incrementa eorum proſequenda ſunt. Et rurſus. Non ante legendum eſt q̄ cum matureſcere cœperit. Cato de re ruſtica. Et vbi primum incipiunt hiſcere tum legi oportet. Plynius libro vndecimo. Et cum mella cœperint matureſcere abigunt eos. Idem libro ſeptimo. Samara colligenda eſt circa martias calendas cum flaueſcere incipit. Cęſar in com. Cum matureſcere frumenta inciperent. Lactantius lib. quarto. Cum primum adoleſcere cœpit. Et li. vii. de roma loquens. Cunq; eſſet adoleſcentia eius fine punici belli terminata: tum denicq; confirmatis viribꝰ cœpiſſet iuueneſcere. Hieronymus libro. ii Regum. Et cum de nocte ſurrexeritis: & cœperit illuceſcere pergite. Gellius. Iam em̄ fama virtuſq; felicitatis romanę apud exteras gentes eniteſcere incœptabat. Cicero de natura deorum. In his animantibus quæ lacte aluntur omnis fere cibus matrum lacteſcere incipit. Et alibi dixit orationem ſuam caneſcere cœpiſſe. Saluſtius in Iugurtha. Sed vbi dies clareſcere cœpit. Idem in Catil. Poſtq̄ diuitię honori eſſe cœpere: & eas gloria imperiū potētia ſequebatur: hebeſcere virtus paupertas pbro haberi: innocentia pro maluuolentia duci cœpit. Hæc extrema a me poſita ſunt propter nōnullos qui inter doctiſſimos habiti ſunt aſſerentes verba in ſco finita raro & in licētia latini ſermonis iungi cū verbo incipio cū & alia permulta reperiātur quæ p̄termittēda duxi ne in maius q̄ par ſit volumen excreſceret. Quieſcāt igit oēs q ea verba inchoatiua appellari volūt qñ tot tātorūq; interptū atq; auctoꝝ ſnijs refragari nō licet. Formant hęc verba vt plurimū a verbis neutris ſecūdę cōiugationis a ſecunda perſona iuncta co ſyllaba: vt albeo es. albeſco: caleo es. caleſco. Quędā tamen ab actiuis vel neutris trāſitiuis deducuntur q̄ paſſiuā nihilominus ſignificationē innatam hñt ſicut illa quę a neutris ſecūdę coniugationis ſunt: vt augeſco ab augeo. integraſco ab integro. Saneſco a ſano a in e mutata. Sicceſco. cureſco. molleſco maceſco: matureſco: hilareſco: graueſco: grandeſco: quæ tametſi a noībus venire poſſe videantur tñ a verbis eorū vel actiuis vel neutris tranſitiuis ferme oīa venire magis credo. Quædam vero a noībus formari cōuenit vt miteſco: dulceſco. crudeſco: & ſterileſco: lapideſco: rareſco: crebreſco. Sūt etiā quędā ambigua: & varia quę ſignificatiōnē paſſiuā habēt innatā: & a neutris veniūt. & nihilominus etiā actiuā habere reperiuntur: vt horreſco perhorreſco. Verg. Nec tu menſarū morſus horreſce futuros. Alia ſunt quę primitiuorū ſignificationē hñt: vt labaſco: extimeſco: pertimeſco abhorreſco: Dormiſco: præſentiſco: contimeſco præſciſco. reſciſco. aſſciſco. & conſciſco: Et ſiqua ſunt alia. Alia terminantur in ſco. licet non ſint de

riuatiua: vt posco: disco: glisco: offusco: inescò. Sciẽdũ etiã q̃ hęc verba de q̃bus agim⁹ hñt p̃terí tũ perfectũ: q̃uis multi negẽt: sed fallunt: quoniã cũ primitiuis eorũ: aut ea cõmunia hñt: aut certe mutuo ab illis accipiũt qđ Pris. in verbis assciscò & desciscò nõ dissimulauit. Assciscò inquit assciui. itũ. Desciscò iui. itũ. Vbi Liui. exemplũ ponit. Desciscitũ a romanis. Postea vero subdit. Et notandũz q̃ ab inchoatiuo Sciscò. assciscò: & desciscò cõposita primitiui. s. scio habuerunt p̃teritũ. Secũ dũ vero rectã ꝓportionẽ debẽt eo⁹ quoq; p̃terita assciò & desciò esse. Ecce Priscianus dedit præteritũ primitiui assciscò & desciscò. Inchoatiuum Sciscò appellans cũ tñ inchoatiuũ nõ sit: neq; habeat significationẽ verborũ in sco desinẽtiũ. Diomedes quoq; p̃teritũ ostẽdit adolesco. Adolesco inquit adoleui facit. Verg. Mox cũ matura adoleuerit ætas. Col. li. iij. Sed hoc idem semen cilicię syriæq; regionibus ipse vidi mẽse Iunio Iulioq; cõseri: & per auctũnũ cũ permaturuit colligi. A permaturesco ẽ. Significat. n. pmatur⁹ factũ ẽ. Et li. x. At circa calẽdas martias locis apricis licet porrũ si iã ingranduit transferre. Ab ingrandesco est nõ ab ingrandeo: qđ nescio si inueniat: nec si inueniret ab eo eẽt: quia ingrãduit: grande factũ est significat: nõ aũt grãde fuit: qđ significaret si ab ingrandeo esset: sed sensui nõ cõueniret. Salu. Hi postq̃ cõuenerũt in vna mœnia dispari gñe dissimili lingua alij alio more viuẽtes incredibile memoratu ẽ q̃ facile coaluerũt. Hic coaluerũt nõ ẽ p̃teritũ coalo neq; coaleo: qđ non puto reperiri. A coalo esse nõ potest: cui significatio actiua repugnaret sensui oronis ergo in ea est: qua coalesco qđ concresco significat. Lact. lib. v. Quinimo si qua illis fiducia ẽ vel in phia: vel in eloquẽtia armẽ: se: ac refellãt hæc nra si pñt: cõgrediãtur cõmin⁹ & singula quęq; discutiãt. decet eos suscipere defensionẽ deorũ iuorũ: ne si nra inualuerit vti quotidie inualescũt cũ delubris suis ac ludibrijs deserantur. Inualuerint validiora fiant ab inualesco: quoniã subditur: vt quotidie inualescunt. Quintil. lib. v. Insti. ora. Iam illa flamma q̃ magna cõgerie conualuerat diductis q̃bus alebaf cõcidet. Significat cõcreuerat siue valida facta erat nõ valida fuerat. a cõualesco est: nõ a cõualeo. Peccauit interp̃s nostri tpis cũ inqt. Surdaster q̃ parũ audit. Hic obsurdeo. Ci. li. vi. de rep. Hoc sonitu ois fere cõplętę aures hoium absurduerunt. Hic obsurduerũt significat surdę factę sunt ab obsurdesco. Nõ autẽ surdę fuerũt ab absurdeo. quasi nõ amplius surdę tũc forẽt. Hoc modo oia p̃terita perfecta eiusmõi interp̃tanda sunt. Et si ambigua videbũtur disquirẽdũ erit an a primitiuis an deriuatiuis veniãt qđ significatio & res de q̃ tractabit cõmonebũt. Pñt nihilomin⁹ sic discerni: Vt si dicam Canui pro canus fact⁹ sum: tũc a canesco erit. Si vero dixero hęc vestis canuit: p cana fuit: quæ amplius cana nõ sit: vt si eã pullã feceritis tũc a caneo erit. Similiter hęc arbor floruit: si de tẽpore quo florida fuit loquar: tunc a floreo erit. Sin eam floridã factam eẽ intelligi voluero. a floresco sumetur. Hoc. n. florida facta est significabit. Illud vero florida fuit. Nã q̃ ipsa primitiua quasi rẽ perfectam in se hñt: vt floreo: qđ floridus sum siue in flore sum significat: ideo in p̃terito et⁹ florui illa eiusmodi perfectione caret: quoniã p̃terita est: eo q̃ tũc floruit in flore fui significat: & nõ est amplius floridus. Deriuatiua vero: vt floresco rẽ imperfectam demonstrãt: q̃uis augmẽtatiuã vim habeãt. i. floridus fio Ideo illã in p̃terito perfecto perficiunt: vt florui idest floridus factus sum: & eam tũ perfectam in se habere declarant. ¶ Ascen. Satisp̃suasum mihi est per Laurentium Vallen. (cuius auctoritatibus p̃sens author plęrũq; innititur: licet eius nomen fere supprimit: nisi vbi perperã p̃cepisse putat) Verba in sco aut pro primitiuis suis poni aut intrĩ secam significare passionem: neq; p̃teritorum significatione carere: sed voce propria: quam a perfectis mutuantur: Verum argumentum illud quo vterq; cõuincere nititur: non cõnotare inceptionẽ eo q̃ verbo inceptiuam vim habenti iungantur: non videtur mihi satis validum cum etiam verbũ incipio possit geminari: Vt si quis ab hostibus aut alioquin interpellatus sępe opus aliquod ceperit: Vt verbi gratia vrbis ędificationẽ semel ceperit anno Millesimo: atq; iterum millesimo quinto. et rursum millesimo sexto. &cę. Neq; perfecerit Dicam eum incepisse incipere vrbis ædificationẽ anno millesimo. &c. Vnde etiam fieri potest: vt q̃ fordescit. i. incipit esse fordidus: fordescat adhuc. idest incipiat esse fordidior: non fordidus. Verũ tamen in Vallæ sententiam non pedibus modo: sed vel verbis eam. Si quis aũt mihi auscultare volet omnia a verbis deducenda putabit. Sed quia primitiua sępe in vsu non sunt: a noibus deducta vidẽtur. vt igneo: nam igneo in vsu non est: ab igne nomine deductum putes: sicut saneo ab inusitato verbo saneo: quod esset sanus sum: factuz censeam: cum sano sit sanum facio. &c.

¶ Incolatus us. ipa habitatio seu tẽpus quo q̃s in aliquo loco habitat: vt deinde discessurus sit: vt Hei mihi quta incolatus meus prolõgatus est.

¶ Incolumis pen. cor. Vide in dictione Columis. Vnde incolumitas q̃ est (vt Cicero inquit) salutis tuta atq; integra conseruatio.

¶ Incomitatus pticipũ cõpositũ ex in & comitatus: lz̃ icomitor ñ legaf. Amb. Est itaq; fortitudo velut excęllior cęteris: sed nunq̃ incomitata virt⁹.

¶ Incõmodo as. pen. cor. noceo seu dãnũ infero. Vide in dictione commodo.

¶ Incõmune ęqualiter in ęquali. Teren. in and. Id te oro incõmune vt cõsulas.

¶ Incõgelabile: qđ nõ põt congelari. Gel. Cur fluuiorũ & fontiũ aquę gelu durẽtur: mare omne incõgelabile sit.

¶ Incõphensus nõ cõpręhẽsus. Lact. li. iij. Intellexit nulla humano studio posse ad sapientiã perueniri: & ideo nõ oportere incõphẽsę atq; impfectæ rei perfectũ nomẽ imponi.

¶ Incõciliari accusari: in cõcilũ vocari plautina dictio: quẽadmodũ inforari. i. in forũ vocari.

¶ Incõcussus q̃ nõ cõcutif. Lac. li. de ira dei. Pronus est lapsus & facilis ad ruinã: nisi pedes inconcussa stabilitate figantur.

¶ Incõcinnus per duplex. nn. incõgruus. Cinnus enim plurimorũ cõmistio est.

¶ Incõditus pe. cor. ex in & cõditus qđ a cõdo fit. Idẽ ẽ q đ inornat⁹ incõpolit⁹. Liui. lib. iiij. Cossus spolia opima regis interfecti gerẽs in eum milites carmina incondita ęquantes; cum romulo canere

ſpolia in æde Iouis feretrij prope Romuli ſpolia quæ prima appellata ſola ea tempeſtate erãt cum ſolẽni dedicatione dono fixit. Ci.li.iij.offi. Dicã vt potero incõdite fortaſſe: ſed tamẽ vt res poſſit intelligi. Eius ſimplex ꝓtulit. Plau. in am. Magis iã faxo dices poſtq̃ in cunis cõditus ẽ. Interdũ in cõditũ etiã qñq; ponit ꝓ incõſcripto. Sal. in Iug. At illi quibus vires aderant ruere cũcti ad portas incondita tenere.

¶ Inconditus pe. ꝓ. nõ cõditus: qđ a cõdio fit idẽ eſt quod inſipidus.

¶ Incõſultus nomẽ ſumit ꝓ imprudẽti & q̃ſi nullius cõſilij. Ci. ꝓ Deiotaro. Hõ incõſultus & temerarius hęc nõ videbat. Quin. O incõſultã & mulierem ſemper amentiã. i. imprudentem & incõſyderatã. Sal. Incõſulte ac veluti per dementiã cuncta ſimul agebãt. Q ñq; vero participiũ ẽ: & accipitur pro eo a quo cõſiliũ nõ eſt petitũ. Var. Etẽm inſcio atq; inconſulto dño ſerui ſæpe ex agro diſcedunt. Sic dicimus incõſultus medicus ad ægrotũ venit. i. a quo cõſiliũ nemo petijt. Interdũ accipit pro eo qui cũ quæreret cõſiliũ nõ accepit: quaſi ꝓ indigno habitus. Verg. Inconſulti abeũt: ſedẽq; odere Sibyllę. Dĩ & incõſultus tus. Plau. in Tri. Quia rure dum ſum ego vno ſex dies me abſente atq; inſciente inconſultu meo ędes venales haſce inſcribit litteris.

¶ Incõſutus pe. ꝓ. nõ cũſutus. Hiero. ad Fuſt. Cõſuant tunicas q inconſutã deſurſum tunicã pdiderũt: quos vagitus delectat infantium.

¶ Incõſutilis pe. cor. nõ cõſutilis: vt veſtis icõſutilis q̃ ſil' ſui nõ ꝑt. Euã. Erat aũt tũica icõſutilis. &c

¶ Incõſyderatus q nõ cõſyderat. Lac. li. i. Nemo eſt tã incõſyderat⁹ q nõ intelligat fuiſſe mortales.

¶ Incoxo as. in coxã ſedeo. Pacu. Adeo incoxãti mihi pes obſtupuerat.

¶ Incredibile nõ credibile. Ter. in phor. Incredibile ẽ quantũ herũ anteeo ſapiẽtia. Et incredile dĩ maximũ: qđ vix credi poſſit. Idẽ in eadẽ. Quia ꝑter ſpẽ atq; incredibile hoc mihi obtigit.

¶ Increpo as. pui. itũ. pe. cor. ſignifi ſono. Ver. li. viij. At tuba terribilẽ ſonitũ ꝓcul ære canoro Increpuit. Hiero. in li numeroꝝ ſine actõ dixit. Cũq; increpueris tubis cõgregrabit ad te ois turba. Idẽ ſine aliquo caſu a parte poſt. Si aũt plixior atq; cõciſus clãgor increpuerit mouebũt caſtra primi. Dicim⁹ ergo Tuba increpuit ſonũ. Tuba ſiue ſonus increpuit. & Fgo increpui tuba. Per tranſlationẽ increpare ponit ꝓ reꝑndere ſed cũ crepitu & verbo tũ pedũ vę ſtrepitu. Hocẽ cõtra aliquẽ crepãdo & ſtrepẽdo inſurgere: ſed tũc increpui: & increpaui ꝓteritũ facit. Hiero. in gen. Et increpauit eũ pater eius. Idẽ Increpuerũt me renes mei. Itẽ ꝓ incitare Turpil. Age tu hymenęum increpa.

¶ Increpito as. pe. cor. frequẽtatiuũ. Ver. li. x. Hoſtis amare quid increpitas?

¶ Increatus nõ creatus. Lac. li. i. Vnus deus q ſolus principaꝫ: iſq; ampliſſimus increatus.

¶ Increſco is. valde ſiue magis creſco. Liui. lib. i. Carcer ad terrorẽ increſcẽtis audacię media vrbe imminẽs foro ędificat. Quin. li. viii. Hoc gñs increſcit ac fit manifeſtius ſi ampliora verba cum ipſis nominibus ꝓ quibus ea poſituri ſumus cõferant: vt Ci. in ver. Nõ em furẽ ſed raptorẽ: nõ adulterũ: ſed expugnatorẽ pudicitiæ: nõ ſacrilegũ ſꝫ hoſtẽ ſacrorũ religionũq;. Nõ ſiccariũ ſed crudeliſſimũ carnificẽ ciuiũ ſociorũq; ĩ vĩm iudiciũ adduxim⁹? Illo em mõ vt ſit multũ hoc etiã plus vt ſit efficit

¶ Incremẽtũ ab increſco. Quin. Quattuor tñ maxime gñib⁹ video cõſtare amplificationẽ: incremẽto cõparatiõe rõcinatiõe: cõgeries incremẽtũ ẽ potẽtiſſimũ cũ magna etiã videt q̃ inferiora ſunt

¶ Incubo as. pe. co. & incũbo is. ambo a cubo cõponũt. Primũ ſervat analogiã ſui ſimplicis: vt ſit ſemper primę coniugationis. Alterũ recipit m. & tranſit ad tertiã: ambo tñ incubui & iupinũ icubitũ faciũt: & ſignificatiõe cõueniũt. Eſt aũt incubare inſtare/innitι/inſidere/inhęrere: & dtõ ſemper iũgitur. Ver. Ponto nox incubat atra. Quintil. lib. x. Qui aũt ſciuerit quo quæq; ſint mõ dicẽda niſi tanq̃ in ꝓſpectu paratã quidẽ ad oẽs caſus habuerit eloquẽtiã velut theſauris clauſis incubabit. Ci. in Timęũ Platonis. Qui oĩs aĩantes cõplectit: id nõ põt eẽ cũ altero. Rurſus em ali⁹ aĩans q eũ cõtineat ſit: neceſſe ẽ. Incubamus enſi terrę mari pelli bus ſpongiæ cardini & ſimilib⁹ quæ ſubiectæ aut obiectę rei ꝓportionẽ hñt. Papi. Et feſtinantia fiſtẽs Fata ſalutifero mitis deus incubat angui. Incubare etiã quẽq̃ Ioui dicimus ꝓ eo qđ ẽ apũd Iouẽ. Plaut. in Cur. Namq; te incubare ſatius fuerit Ioui q tibi auxilio in iureiurãdo fuit. Simile huic fere verbũ videt incũbere initiq;. Ply. Cœlũ inqt cardini ſuo. i. terræ incũbit. Aliubi terræ ait oĩa inniti. Q ñq; incubare ex vi ꝑpoſitionis in ſignificat intus ſiue ſuper cubare. Cubare. n. dormire ſiue ꝓcumbere: ſtare cõſiſtereq; ſigni. Vñ Plau. in Caſ. Eſt ei qdã ſeru⁹ q in morbo ſuo imo vero in lecto neq̃d mẽtiar icubat. & iterũ. Q ñq; ego eã mecum rus vxorẽ adduxero ruri incubabo vſq; in ꝑfectura mea. Cato de re ru. Prim⁹ cubitu ſurgat: poſtremus cubitũ eat. Col. lib. viij. Vt ſemper q̃ aridiſſimis filicibus vel culmis ſtabula cõſtrata quo purius & mollius incubent. i. ſupercubẽt dormiãt aut quieſcant. Lact. libr. de opi. Nidos aut luto ædificant aut virgultis & frondibus conſtruũt & ciborũ expertes incubãt ouis. Ply. li. x. Oua incubari infra. x dies edita vtiliſſimũ vetera aut recentiora infœcunda. Var. Quę velis incubet: negãt plus ſi viginti q̃nq; oua icubare. Hic cũ actõ iũxit. Ply. lib. ij. Aut ſi vna oẽs incubarẽt. Vel Aut ſi vna oẽs incubaret. Hocẽ ſi natura vna tantũ eſſet q̃ mũdos illos oẽs incubaret. i. occuparet poſſideret: ample ctereť: foueret: vt gallinæ oua. Macrob. quoq; de Dionyſio. Siculę inquit incubator aulę. Ab incubo fit incubitus us. & incubatio. Plyni. Quædam aũt citra incubitũ ſponte natura gignit. Idẽ Rara incubatio ouis noxia.

¶ Incubones dĩr q theſauris inuigilãt. cũ tñ mediocritas in rebus humanis ſit optima vnde theognis megarcus μηδεν αγαν σπευδειν μεσον αριστα και ουτωσ κυρη εξεισ αρετην τελεβειν χαλεπον.

¶ Incũbo is. dtõ ſimiliter iũgit: & duo ſignific. ſ. obnixe operã do alicui rei: vt Incũbo ſtudijs. Et inhęreo. Vergi. Incũbens tereti damon ſic cœpit oliuæ. Ply. li. i. Nãq; in illo caua in ſe conuexitas vergit & cardini ſuo: hoc ẽ vndiq; terræ incũbit. Frequẽter etiã actõ mediãte ad. vel in. vt a Cicerone fere ſemper vſurpat. Pergite inqt adoleſcentes & in hæc ſtudia in quibus eſtis incũbite. Et alibi.

Quare incũbamus ad illa p̃clara ſtudia. Nam cuꝫ operi alicui faciũdo incũbimus toto pectore ſignificať diligẽtia & conatꝰ. Similiter cũ accuratiꝰ qd mẽte agimꝰ incũbere dicimꝰ. Plus tñ ineſſe videť actõ cũ in q̃ dtõ: q̃ſi ſit initi: vel inſiſtere contra: ſiue ſuper in quo deſignať qd arduũ vel mirabile vel oneroſum. Et hoc ex vi p̃poſitionis in actõ iũctæ. vt Cic. p Cor. balbo mirabile a ſe factũ fuiſſe declarat cũ ait. Hoc ſiue meũ ſiue reip. fatũ vt etiã in me vnũ oĩs illa inclinatio coĩum tẽporꝫ incũberet. Oneroſum ſeu arduũ: vt idẽ Cornificio. Te tñ hortor vt oĩ cura in rẽp. incũbas. hoc ẽ ſuſtẽtãdã ſiue tuendã qđ difficillimũ erat. Quare ſi dixero. Incumbo in remos maior nixus in illos deſignatur: q̃ incũbo remis. vt ſit incumbo in remos q̃ſi totis viribus brachiis innitor cõtra ſiue ſuper remos. Vñ Hier. vſus eſt p̃poſitione ſuper ad Dama. Papã. Incubuit ſuper collum. Aliq̃n vero in huiuſmodi forma ſignificat ĩtruo. Ci. pro Plãcio. Potius q̃ ab ipſis qui in te ip̃m incubuerunt te depulſum putas. Quintil. lib. v. Et fluctus eſſe cum magna vis vẽti in mare incubuit. Ver. tũ dtõ iunxit. Incubuere mari cũ tñ irruo actũm poſcat cũ p̃poſitione in. Ter. in adel. Fores effregit: atq; in ędes irruit alienas: Incũbo autẽ ad ſtudia ſignificat aĩo & opera intendo ſiue innitor ad ſtudia: vt Ci. p Põpeio: Quare videte ne dubitãdum vobis ſit oĩ ſtudio ad bellũ incũbere. Aliq̃n poſt actũm adhibeť adiectiuum vt effectus rei q̃ deſignať de monſtreť: vt idẽ p. L. ſylla Neminẽ eſſe ex illo honoris gradu q nõ in ſtudio: virtute auctoritate incubuerit ad rẽpu. cõſeruandam. Si vero nõ ponit adiectiuum tunc ſubintelligiť: vt ſit incumbere ad bellũ. ſ. ſuſcipiẽdũ incumbere. Et ad eius perniciẽ incumbẽti: hoc ẽ exequẽdã. Simile erit ſi dixero. Remiges incũbũt ad remos ſubintelligiť emẽdos ſi emere velĩt: vel hñdos ſi ꝓhibeãť: aut detineãť: vel obnixe tenẽdos ne ſibi rapianť. aut e manibꝰ elabãť & hmõi licet Valla in remos vel ad remos iucumbere dici poſſe neget: ſed remis tãtum. Eſt ꝓterea qñ incũbere ſignificat ſubire: ſiue ſuperueníre. Lact. li. ii. Si morboꝝ peſtifera vis incubuit. Amb. Veſper incubuit: ppli ſequebanť: ſtagnum occurrit: turbæ vrgebãt. Itẽ ſupetiacere. Ver. libr. iiij. Incubuitq; toro: dixitq; nouiſſima verba. Et li. vii. Pellibus incubuit ſtratis: ſomnoq; petiuit.

¶ Incubi pe. cor. dicti ſunt ſyluani & fauni: quos improbos quãdoq; fuiſſe mulieribus cõpertum ẽ ac earum appetiſſe peregiſſeq; cõcubitum.

¶ Inculco as. eadẽ ſępius iterando ingero: inſpiſſo. ex in & calco.

¶ Incultus: a cultus ptĩcipio cõpoſitum ẽ & in negatiue ſumiť. Liui. lib. x. Caritas primũ ãnonę ex incultis p ſeceſſionẽ plębis agris. Hiero. ad Helio. Squallida capitis horret ĩcultа cęſaries. Et in hac tãtum ſignifica tiõe repiri puto: hoc eſt nõ cultus: nõ exercitatus: vel nõ ornatus: vel nõ hĩtatus ad iectiuũ. Et nõ ab incolo ẽ: vt ſit eius participium: ſed eiꝰ foret ſi p̃hĩtatꝰ caperet qđ nuſq; legi. Hie. ad Dama. papã. Nõ ambigo, quin inculta noſtræ paruitatis oratio videatur.

¶ Incunabula. Vide ſupra in dictione cunę.

¶ Incurro is. cõtra aliquẽ curro qđ vernacula lingua dr̃ correr adoſſo. Liui. li. i. Eo p̃lio p̃cipua equm gl̃ia fuit vtrinq; a cornibus poſitos cum iam pelleret media peditum ſuoꝝ acies incurriſſe a lateribus ferũt. Aliq̃n incurrere eſt intro currere: ſeu vltro ſe inijcere. Sal. Poſtq̃ Catilina fuſas copias ſeq; cũ paucis relictũ videt memor gñis atq; priſti nę dignitatis inter confertiſſimos hoſtes incurrit ibiq; pugnando cõfodiť. Lact. Per tranſlatioũe dixit. Aut oblitus eẽ ꝓpoſiti videar: aut loquacitatis crimẽ incurrã. Aliq̃n Incurſiones quas currarias vulgo dñt facere: quæ fiunt p̃dando loca. D. Brutus Ciceroĩ. Aut apẽnino alpibuſq; ſe teneat: & decurſionibus p equites quos habet multos vaſtet ea loca q̃ incurret. Hinc incurſus us. p incurſione. Col. Hoſticis incurſionibꝰ vaſtatas fruges.

¶ Incuria & incurioſus vide ſup̃ in dictiõe curiꝰ

¶ Incuruus valde curuus. Ter. in Eu. Cõtinuo ac currit ad me q̃lõge qdẽ incuruꝰ: tremulꝰ: labijs demiſſis.

¶ Incuruo as. incuruum facio.

¶ Incurueſco is. incuruus fio. Ci. li. i. tuſ. Hic autẽ vbi hĩtamus nõ intermittit cœlũ niteſcere: arbores frõdeſcere. rami baccarũ vbertate icurueſceť.

¶ Incus udis. pe. pro. gñis fœ. inſtrumẽtũ in quo aliquid cudimus. Hora. Et male tornatos incudi reddere verſus.

¶ Incudo onis qui in incude ſiue ſup incudẽ q cq̃ fabrefacit. Hiero. cõtra Ioui. Et in nauibus piſcatorũ caput eius ſtat ſicut incudo inſatiabilis reputat ferrũ vt paleas.

¶ Incuſo as. pe. p. vide in dictione accuſo.

¶ Incutio is. pe. cor. ſſi. ſſũ. ex in & quatio: q inc & a in u mutatis. vt cętera compoſita. Concutio diſcutio: excutio: percutio. Eſt aũt incutere inijcere. Vergil. Incute vim ventis: ſubmerſaſq; obrue puppes. Aug. li. viij. con. Quãto ꝓprius amouebatur: tãto ampliorẽ incutiebat horrorem.

¶ Indago as. pe. p. ingro. Ci. li. i. offi. Ineſt indagatio atq; inue. Et de opti. gñe dic. Aut reꝑhẽdet q; inuſitatas vias indagemꝰ: ĩtritas relinquamus.

¶ Indago ginis. & indages inis. pro inquiſitione Verg. Saltuſq; indagine cingunt.

¶ Inde aduerbiũ. i. ex eo loco. Liui. li. i. Primo in Macedoniã veniſſe: inde in Siciliã quęrentẽ ſe deducturũ. Aliq̃n dr̃ nõ de loco ſed de rebꝰ. Idẽ in eo dẽ. Oĩs te exempli documenta in illuſtri poſita monumẽto intueri. Iñ tibi tuęq; reipu. qđ imiteris capias. Aliq̃n ponit p deinde: vt apud eundẽ. Crimini maxime dabãt ĩ numitoris agros ab his impetũ fieri inde eos collecta iuuenũ manu hoſtilem immodũ p̃das agere. Hic fiũt cõpoſita deinde: exinde: perinde: & pinde: q̃ hẽnt accentũ in añpenu.

¶ Indidẽ pe. cor. aduerbiũ cõpoſitũ ab inde & idẽ qđ ẽ ex eodẽ loco. Plau. Indidẽ vnde orit facito: vti facias ſtultitiã ſepelibilẽ. Apud Cato. ponit p idem mox.

¶ India regio orĩẽtalis aſię terminꝰ q̃ tã vaſta perhibeť: vt eã tradant eſſe tertiã partẽ oĩm terrarum Põpon. ſcribit tantũ ſpatiũ littoris occupare: q̃ tũ per. lx. dies nocteſq; velificãtibus curſus eſt. Tradũt in ea fuiſſe quinq; millia oppidorum: ab Indo flumine ſic appellata: in quẽ ab occidẽtali plaga deſinit: q ſolus poſt nilũ crocodillos creat. Hæc a merid. mari ĩcipiẽs aduſq; ſolis occaſũ porrigiť & a ſeptẽtrionibus vſq; ad curnuſiũ mõtẽ ꝓuenit. Gẽmis abundat. Capricanes & elephãtos ꝓcreat arbores hẽt ſemper frõdẽtes. Tellus bis fruges in anno ad maturitatẽ ꝓducit. Piper: calamũ aroma

ticũ & cynnama ad nos mittit. Indi prope gẽtiũ ſoli nunq̃ emigrauere finib⁹ ſuis. Illic binæ æſtates: leues auræ: tẽperies cœli: vbertas ſoli: aquarũ abũdantia: quę oĩa facĩũt vt maiora in india q̃ in cæteris regionibus naſcanť aĩalia. Ab India fiũt adiectiua Indus. & indicus li. v. de geſtis Alexandri arrianus. ο ΔειμΔοσ ποταμοσ εστι των κατα τημ ασιαν τε και ευρωτωτημ πλην ταττου και τουτου του ιμΔου ποταμου και οτι αι πηγαι εισιν αυτω εντιτα Δε του ορους παραμισσου η καυκασου.

¶ Indus fluui⁹: a quo India noĩata ẽ. quẽ in iugo caucaſi mõtis qđ vocať paropanyſus aduerſ⁹ ſolis ortũ effuſum aiũt: in ſecq̃. xix. amnes recípere.

¶ Index gñis có. peo vel ea q vel q̃ aliqđ indicat & accuſat. Aſco. ſcribit: indicẽ eẽ q facinoris cui⁹ ipſe eſt cõſcius latebras indicit impunitate ꝓpoſita. Salu. Plærique craſſo & negociis priuatis obnoxij cõclamabãt indicẽ falſum eſſe. Mar. Indice nõ opus ẽ nr̃is nec iudice libris. Inde indicium dictũ qđ alio noĩe indicina vocať ꝓ detectiõe & accuſatiõe. Apu. Ob idicinę p̃miũ occupaſſe dño tr̃i ſuo Sal. Itaq̃ cõſulẽte Ciceroe frequẽs ſenatus decreuit Tarquiniį indiciũ falſum videri. Index vero maſ. gñis accipiť ꝓ digito prope pollicẽ: vel pro lapide quo auri vel argenti gradus cognoſcitur.

¶ Indico as. pe. cor. ſignificat manifeſto: & palã facio. Plau. in aſi. Egone hæc patiar aut taceam? Emori me malim q̃ hęc eius vxori nõ indicẽ. Ali quando demõſtro. Lact. li. vii. Ipſa ergo virtutis perpetuitas indicat humanũ aĩum ſi virtute cœperit permanere: qa & virtus ꝓpetua eſt & ſol⁹ humanus aĩus virtutẽ capit. Aliqñ accuſo. Vlp. ſcribit Indicaſſe reũ eſt detuliſſe: arguiſſe: accuſaſſe cõuiciſſe. Sed hę ſignificationes in idẽ recidũt. Aliqñ indicare ponit ꝓ addicere. hoc ẽ rẽ emptã líberare. Ci. li. 3. offi. Scęuola publij fili⁹ cũ poſtulauiſſet vt ſibi fund⁹ cui⁹ emptor eẽt ſemel indicaret.

¶ Indiciũ vide in dictione index.

¶ Indicatura æſtimatio. Ply. in p̃fa. Hæc fiducia operis: hęc indicatura.

¶ Indicatiuus a. um. dr̃ id in quo aliqd indicatur Vnde indicatiuus modus dictus eſt quia eo indicamus. i. oſtendimus quid agatur.

¶ Indico is. pe. p. xi. ctũ. multa ſignificat. Nã indicere eſt denũciare: q̃uis ĩter ſe differãt q⁹ maiorẽ vim habeat indicere q̃ denũciare. Nã denũciare ꝓprie eſt ſignificare: & ſimpliciter ſumi põt: vt vẽt⁹ denũciat pluuiã. Et denũcio me tibi ꝓpediẽ affuturũ. Ci. pro Plan. Denũciaſti hõ adoleſcẽs qd deſep. ſentires. Indicare vero licet ſignificet denũciare nõ tñ ꝓprie: quoniã dico aliud ſignificat: q̃ nũcio: & in aliud q̃ de. In eñ iũcta verbo dico maius incrementũ demonſtrat & ſignificat maxime q̃uis & ſignificationẽ cõtra nõ omittat. Indico ergo maxime dico: hoc eſt ſolẽniter dicendo denũcio: vtſi dicam. Bellũ tibi indico. nõ eſt ſicut bellũ tibi denuncio. i. bellum me tibi illaturum ſignifico: ſed bellũ me tibi iure illaturũ dico. Aut bellũ tibi a me inferendũ eſſe indico. Q đ Ci. li. i. offi. apte docuit: q vtrũq̃ verbũ ſic poſuit. Ac belli quidẽ æquitas fœciali populi ro. iure pſcripta ẽ: ex quo intelligi põt: nullũ bellũ eẽ iuſtũ niſi qđ aut rebus petitis gerať: aut denũciatũ ante ſit & indictũ. In his verbis duo gña belli gerendi fuiſſe ſignificat.

Primũ rebus petitis: q̃ ſi negabanť reddi: & bellũ cũ illis geſtũ fuiſſet iuſtũ habebať. Alterũ honeſtius iuſtiuſq̃ erat: eo q⁹ petitis reb⁹ niſi redditę fuiſſent bellũ gerẽdũ eſſe maturo decernebať cõſilio: tũ ad fines hoſtiũ denũciatis belli ſuſcipiẽdi cauſis bellũ indicebať. Sed quo pacto indiceret. Liu. li. i. declarat his verbis. Q ñcũq̃ pars maior eorũ q aderãt in eãdẽ ſniam ibat: bellũ erat: cõſenſu fieri ſolitũ: vt fœcialis haſtã ferratã aut ſanguineam p̃uſtã ad fines eor⁹ ferret & nõ min⁹ trib⁹ puberib⁹ p̃ntib⁹ diceret: q⁹ pp̃lus priſcorũ latinor⁹ hoĩeſve priſci latini aduerſus po. Ro. qritiũ fecerũt deliq̃rũt. Ob qđ po. ro. qritiũ bellũ cũ priſcis latinis iuſſit eẽ ſenatuſve pp̃li ro. qritiũ cẽſuit cõſenſit cõſciuit vt bellũ cũ priſcis fieret. ob eã rẽ ego populuſq̃ rom. pp̃is priſcor⁹ latinor⁹: hoĩbuſq̃ priſcis latinis bellũ indico facio. Id vbi dixiſſet haſtã i fines eor⁹ emittebat. Hoc tũ nõ a latinis repetitę res: ac bellum indictũ morẽq̃ eorum poſteri acceperunt Põt tñ in ſignificare cõtra: vt ſi dicã bellũ indico voluptatib⁹: tũc cõtra voluptates bellũ me geſturũ dico. hoc ẽ ſolẽniter ꝓfiteor. Nec ſolũ indicere pertinet ad bellũ gerendum ſed etiã ad funus: Vñ Feſt. ait. Indictiuũ funus ad qđ per pręconẽ euocabanť. Sue. in Cęſ. Funere indicto rogus extructus eſt. Præterea ad cõciliũ tributũ ſpectaculũ: & huiuſmõi q̃ nõ niſi ritu ſolẽni fieri cõſueuerũt, Similiter ſacerdotes feſta ieiuniaq̃ pp̃lo indicere ſolẽt. Aliqñ etiã indicere ẽ q̃ſi p̃cipere. vt apd Liui. li. i. Lõge a domo p̃ribus excitis ip̃m q cõciliũ indixerat nõ adeſſe. Aliqñ imponere. Idẽ li. iiij. Vñ eñ eã pecuniã cõfici poſſe niſi tributo populo indicto. Ci. in ver. acti. v. Legẽ ſibi indicũt innocẽtię: cõtinẽtię virtutũ oĩm qui ab altero rationẽ vitę repoſcũt. Aliqñ ſignificare. Luiui. lib. ii. Indici deinde finitimis ſpectaculũ iubet.

¶ Indictũ dr̃ qđ eſt ſolẽniter ꝓmulgatũ: vt indictũ bellũ denũciatũ dr̃. Indictũ funus denũciatæ exequę. Et indictũ nõ dictũ. Ter. in pho. Q đ dictũ indictũ eſt: qđ mõ erat ratũ: id irritũ ẽ. Et hoc mõ non ab indico: ſed a participio dictus cõpoſitum eſſe cẽſeo. Liui. li. v. Itaq̃ quæ tũ cecinerit diuino ſpũ inſtructus ea ſe nec vt dicta ſint reuocare poſſe Sic etiã dr̃ indicta cã. i. nõ dicta & nõ defenſa. Ci. Q. rabi. Sed indicta cauſa ciuẽ romanum capitis codẽnari coegit.

¶ Indictiuus ua. um. qđ indictũ eſt: vt funus indictiuũ: de quo paulo añ. Et indictiuę ferię quas cõſules vel prętores indicunt.

¶ Indictio ſpatiũ. xv. ãnor⁹ qđ idicebať vt trib⁹ luſtris tributa toto orbe romanæ rei ſoluta eſſent.

¶ Indep̃cabilis apud quẽ nõ valẽt p̃ces. Gelli. Et pœna indep̃cabilis ſubeunda eſſet.

¶ Indefenſus ſine defenſiõe. Li. li. iiij. Suos increpãs clara voce. Hic p̃bituri ingt vos telis hoſtiũ eſtis indefenſi multi. i. ſine defenſiõe. ſine vĩdicta.

¶ Indemnis indẽnatus. Vide in dictiõe damno.

¶ Indies ſignifi. quotidie ſed ꝓprie cũ incremento. Ideo plærũq̃ iungiť cõparatiuo. Ci. Cũ id malũ ſerperet indies magis. Reperiť etiã ſine cõparatiuo ſed tñ cũ verbo ſignificante incrementũ. Li. Creſcẽte indies multitudine. Indiẽ vero iungitur plærunq̃ cu⁹ verbo viuo. Quintili. Nõ vt ferę volucres p̃ntis mõ cibi memores in diẽ viuunt. Aliqñ cũ alio verbo. Sal. Panẽ in diẽ mercari: q̃ſi prę

ſentis diei rationē habere. In diē addicere eſt rē ve
nalē ita vēdere vt niſi alius ad certū p̄ſtitutūq; diē
maius pretiū obtulerit illius ſit qui primo obtulit.
In dies ſingulos. i. per quoſlibet dies. Ci. Metello.
Meæ rationes atq; eius mei conſilij maiorē in dies
ſingulos fructum voluptatemq; capio.
¶ Indigeo. es. pen. cor. Vide in dictione careo. Hu
ius impersonale. Ply. lib. x. poſuit. Nunq̄ conſpe-
ctis niſi cum preſidio earū indigetur. Ab Indigēs
fit Indigentia. æ. pro inopia.
¶ Indigus a. ū. pe. cor. qđ indiget. Aug. Sed ſicut
eū vidimus infirmū iacentē indigū opis alienæ.
¶ Indigena. pe. cor. dicitur inde genitus nec aliun
de prouenientes.
¶ Indipiſco. is. vſurpo aſſequor adipiſcor. Quod
& Indipiſcor. eris, indeptus dicitur. Plau. in Aul.
Neq; partē tibi ab eo cui ſit indipiſces neq; furē ex
cipies. Gel. lib. i. Si em̄ achęos Homerus pugnā in
dipiſci ait nō fidicularū tibiarumq; cōcentu conſpi
ratā. Hinc Indepto. as. frequētatiuū. Var. Nec par-
tem aliquā indeptauit hæreditatis.
¶ Indigito. as. pe. cor. quaſi indicito ab Indico vl̄
a digitis deducitur. Et ſignificat Voco nomino &
quaſi per nomē oſtendo. Macro. Nāq; virgines ve
ſtales ita Apollinem indigitant. Apollo medice:
Apollo pæan. Idē. Nā ita ab incolis indigitātur.
¶ Indigitamenta: libri pontificales qui & nomina
deorū & rationes ipſorum numinū continent.
¶ Indigetes. pe. cor. dij ex hominibus facti. Quo
nomine dictus eſt Aeneas cū pugnans cū Mezen-
tio nuſq̄ apparuiſſet. Alij Indigetes dicunt eſſe de
os tutelares: quorū nomina vulgari nō licet.
¶ Indigeſto: cum cibus nō digeritur. Hierony. ad
Euſto. Ad orationē tibi ſurgenti nō indigeſto ru-
ctum faciat: ſed inanitas.
¶ Indigeſte aduerbiū: ſignificat inordinate.
¶ Indignus: nō dignus. Terē. in Eu. Nā ſi ego di-
gna contumelia hac ſum maxime: at tu indignus
qui faceres tamen. Interdū ponitur pro miſerabili.
Idem. Indignis cum egomet ſim acceptus modis.
¶ Indignor & Indignitas. Vide ſupra in dictione
Dignor.
¶ Indiſcriminatim indifferenter.
¶ Indiſertus: nō eloquēs. Gel. Non indiſerti viri.
¶ Indocilis: qui penitus non poteſt diſcere. Indo
ctus qui nondum didicit.
¶ Indo. is. indidi. itum. impono. Plau. in cap. Peci
mum vocitatus eſt: poſt vos indidiſtis Tindaro.
Quāq; ſignificat intus do: immitto. Idē in caſ.
Dem me & te infelicē ſi ego in os meū vim guttam
indidi. Interdū Imprimo. Idē in Aſi. Qui ſæpe an
te in noſtras ſcapulas cicatrices indiderūt.
¶ Indoles. pe. cor. ab indoleſco fit p̄ interpoſitio-
nē. Et in pueris quidē atq; adoleſcētibus eſt ſigniſi
catio quędā futurę p̄bitatis. Ci. Vt em̄ ab adoleſcē
tibus bona indole p̄ditis ſapiētes ſenes delectātur
In viris vero ſignū eſt p̄ſentis virtutis. Idē. Homi
nes in q̄bus eſt virtutis indoles cōmouētur. Vñ &
p̄ preſtātia ſeu generoſitate quadā virtutis atq; ani
mi ponit. Liui. de Lauinia iā matre inq̄t. Tanta in
ea virtutis indoles fuit. Luc. Indole ſi dignū latia
ſi ſanguine priſco Robur ineſt animis. Aliquādo
etiā in malū dicit: vt apud Liuiū de Annibale. Cū
hac indole virtutum ac vitiorū ſub Aſdrubale me
ruit. Trāſfertur quoq; ad muta atq; inanimata. Idē
Sicut in frugibus pecudibuſq; non tantum ſemina
ad ſeruandā indolem valent quantū terræ propriē
tas cœliq; ſub quo aluntur.
¶ Indolētia quaſi nō dolor: cū nihil dolet. Lact. li.
iij. Nā corpis bona. i. incolūitas indolētia & valitu
do nō min⁹ ſunt mutis q̄ homini neceſſaria: ac ne-
ſcio an etiā magis quia homo & medelis & miniſte
rijs ſubleuari poteſt: muta nō poſſunt. Hæc etiā In
doloria dicit: vt Sidonius a Ciceroē dictā p̄ſcribit
¶ Indomitus. pe. cor. q domari nō p̄ot. Vñ dicim⁹
equū indomitū. Aliquādo ponit p̄ feroci. Vñ dici
mus gētes indomitas. Aliquādo p̄ magno. Virg.
Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras?
¶ Indubitatus. nō dubitatus. Lact. lib. ij. Pro con
feſſo & indubitato habitum eſt.
¶ Induco. is. pe. p. p̄prie intro duco. Plau. Induc
eā in domū. Quādoq; Inducere eſt p̄ſuadere illice-
re decipere inclinare. Lucil. Huius ego animū ſi in
duco vt ab amore meretricis deſiſtat. Idē. Miſerū
ſenē ſirenū cantu inductū. Quādoq; Abolere can-
cellare. Sue. in Cæſa. Amplißimis verbis collauda
tum in integrū reſtituit inducto priori decreto. Et
alibi. Multa inquit & deleta & inducta & ſuperſcri-
pta inerant. Verbū id iuris eſt. Origo ea q̄ inducto
chartis atramēto velut tectorio deleri q̄ ſcripta pri⁹
erant contigit. Quādoq; Fingere. Cic. lib. iij. offi.
Hinc ille Gyges inducitur a Platone. Quādoq; In
gredi facere. vt Vide quo me inducas. Quandoq;
Offirmare: vt Sic animū induco meū. Quandoq;
Imponere: vt Soleæ ligneę pedibus inductæ ſunt.
Quandoq; Infigere: vt Ita induxi in animū.
¶ Inductio genus argumēti. Eſt em̄ oratio per quā
fit a particularibus ad vniuerſalia p̄greſſus. Vel in-
ductio eſt oratio quę rebus non dubijs captat aſſen
ſionem eius rei quæ inſtituta eſt.
¶ Induciæ. pax in paucos dies ſic dictę: q̄ in diem
dētur: vel q̄ in dies ociū p̄beant. Aurelius opilius
inducias dici exiſtimat ab initu & introitu quoniā
tempore inducię hoſtes inter ſeſe vtrinq; vltro ci
troq; alteri ad alteros impune inire ſolēt & introire
Has Lycaon primus inuenit: fœdera Theſeus.
¶ Indulgeo. es. ſi. ſum. & tum. ſecundū Priſ. ſigni-
ficat obſequor cōſentio inſeruio & facile concedo.
Cic. in Læl. Sed obſequiū multo moleſtius q̄ pec-
catis indulgēs. i. cōſentiēs p̄cipitē amicū fieri ſinit.
Idē Tyroni. Indulge valitudini tuæ. i. molliter va
ca: & qđ lingua vernacula dicimus fa carecie. Terē.
in Heau. Nimiū illi indulges. Vñ Indulgentia mol
lis ē p̄miſſio q̄ ſeueritati opponit. Quintil. Mollis
illa educatio quā indulgentiā vocam⁹ neruos oīs
& mentis & corporis frangit. Et Indulgere eſt faci
lem & clæmentē eſſe. Cice. lib. iij. offi. Magnus vir
imprimis & q̄ perindulgens in patrē: idē ſeuerus in
filiū. i. clæmēs ac facilis: & Indulgētia clæmentia.
Sta. Vultus & egregie tanta indulgentia formę. In
dulgētiſſimi impatores dicti q̄ ſint benefici p̄pen
ſiq; ad ſacrificandū. Itē Indulgere eſt delicate intē
dere & ſpatiū maius dare. Virg. Indulge hoſpitio:
cauſaſq; innecte morandi. Idē. Sin tumulis accline
ſolū colleſq; ſupini Indulge ordinib⁹. Item Indul-
gere parcere. Ambro. Vide q̄ bonus deus & facilis
indulgere peecatis. Idē. Nam dominus Ieſus Chri
ſtus crucifigētibus ſe nō maledixit ſed poti⁹ vt eis
indulgere⁊ orauit. Hier. eū actō iūxit. Miſericordia
inquit eſt q̄a indulget noſtra peccata. Itē Indulge-

re tribuere. Ambro. Laudabunt' etiã deũ qui tanta nobis remedia indulserit vitandæ mortis. Itẽ Augere. Lucil. lib. iij. Tu qui iram indulges nimis manus abstinere a muliere melius est.

¶ Indulgitas pro indulgẽtia. Sisenna. Bassus assidua indulgitate victus.

¶ Induo. is. indui indutũ. ex in & duo. is. Cui⁹ origo a græco Δυω qđ ingredior significat trahitur. Vnde ɛ̃ρΔυω induo. Veteresq; dixerunt pro dare Duo duis: & Dio. is. Plautus in cas. Mea præda est illa proinde tu te in laqueũ ne duas. De verbo autẽ dio. Terẽ. in phor. Dij tibi oẽs qđ dignũ est diunt. Construitur aũt Induo variis modis. Nã qñq; habet duos actõs: sed in passiua tantũ significatione & hoc apud poetas & historicos nõ apud oratores quos imitandos iprimis cẽseo. Plau. in Epi. Quid erat induta? an rigillã? an inculã? an mendiculã? an plumatã? Virg. li. ij. Deinde comantẽ androgei galeam clypeiq; insigne decorũ induit. Curti⁹. Iamq; nox apparebat cũ thoracẽ indutus ꝓcedit ad milites. Aliquãdo vno tm̃ actõ construit: & tũc idẽ est qđ assumo. Quintil. lib. vi. Orbũ agimus & naufragum & periclitantẽ quorũ induere ꝑsonas quid attinet nisi affectus assumim⁹. Vbi verbũ difficile facile declarauit. Sic Curti⁹. Loricã tamẽ quã raro indebat amicis orãtibus sumpsit. Cic. lib. iij. offi. de ponit em̃ ꝑsonã amici cũ induit iudicis. Hic ex cõtrario deponit Induit significare ostendit. Sue. in Nero. Nullã bis induit. Aliquando postulat: vt id quo quis induitur in actõ ponat: & is q induitur in dtõ: significatq; impono immitto assumo. Plaut. in Cas. Ocyssimus sum omniũ q viuũt. Loricã induã mihi optimũ esse arbitror. Cice. lib. ij. de fi. Ex eius spolijs sibi & torquem & cognomẽ induit. Ply. lib. xxxiij. Pessimũ vitæ scelus fecit qui annulũ prim⁹ induit digitis. Sue. in Aug. Si mane sibi calceus ꝑperam ac sinister ꝑdextro indueret. Per translationem ad animũ dixit Liu. li. iij. Adeoq; nouũ sibi ingeniũ induerat vt plębicola repente omnisq; auræ popularis captator euaderet. Aliquãdo vltra naturalem actm̃ habet aliũ actm̃ cũ in. Et tũc ꝑ cõuerto siue transformo sumit. Virg. lib. i. ge. Contẽplator itẽ cũ se nux plurima syluis Induet in florẽ. Cic. de diui. loquẽs de anhelitibus terræ. Cũ aũt se in nubẽ induerint. Similiter cũ hmõi actõ significat injicio seu immitto. Ci. in hortẽ. Et vt docuit Antiochus in id ipsum se induit qđ timebat. Gel. Aesopus ille ephrygia fabulator haud immerito sapiens existimatus est cũ q̃ vtilia monitu suasuq; erãt nõ seuere nõ imperiose ꝓcepit & censuit vt philosophis mos est: sed festiuos delectabilesq; apologos cõmentus res salubriter ac prospiciẽter aĩ aduersas in mentes animasq; hoĩm cũ audiẽdi quadã illecebra induit. Deniq; cũ ꝑ vestio capitur vltra actm̃ construit cũ abltõ sine ꝓpositione eius rei qua quis induit. Cur. Deposita veste quã habebat arabica induitur. Cic. lib. iiij. ad Herẽ. Palla inaurata indutus. Quãdoq; etiã in hac constructione ꝑ Illino sumitur. Plau. in Mus. Id eis vitiũ nocet: atq; etiã nũc satis boni fũt si sunt induti pice. Col. ad vites transtulit ꝑ onero cum dixit. Nã ita se induũt vuis vt nequeãt capere maturitatẽ. Sumitur etiã ꝑ ferio cũ abltõ instrumẽtali. Cæsar. lib. vij. Quin ordines coniuncti inter se atq; impliciti quo qui intrauerãt seipsi acutissimis vallis induebant. hos cippos appellant. Et iterum Aut se stimulis inopinãtes induebant: aut in scrobes delati transfodiebantur.

¶ Induuiæ ab induendo. indumẽta quibus quis induitur: sicut exuuiæ ab exuendo.

¶ Induſiũ. genus vestis quasi intusium qđ mox supra subuculã sumebat sicut palliũ & palla vocata & foris supra Induſiũ. A quo Induſiatus dicit qui hmõi veste est indutus. Plau. Induſiata patagiata.

¶ Induſtria est ingeniũ seu ars qua aliq̃d struere sumus idonei q̃is ꝑ ingenij siue artis exercitatione quãdoq; sumat. Vtrũq; cõplexus est Cice. cũ inqt. Vt induſtria nostra tuæ morẽ geramus voluntati.

¶ Induſtrius non induſtrioſus dicit qđ antiqui Indoſtrius dicebãt: ꝑ ingenioso & ꝑ eo qui multæ induſtriæ est & aliq̃d struere semp nititur. Ci. ad Herẽ. Nimirũ hæc causa est hmõi quã nec induſtrius, nec misericors: nec officioſus deserere põt. Hæc autem duo noĩa cõpoſita cẽseo: deriuata tamẽ ab instruo. Vñ Fest. Induſtriũ antiqui dicebãt Indoſtriũ: quasi quicq̃d ageret intro strueret domi. Ab Induſtri⁹ fit aduerbiũ induſtrie. Col. Higini⁹ veterũ auctorũ placita secretis dispsa monumẽtis iduſtrie collegit

¶ Inebrior. aris. Vide in dictione Ebrius.

¶ Ineffigiatus. a. um. informe: qđ nõ est factum ad aliquã effigiẽ. Gel. Namq; vt illa bestia fœtum ederet ineffigiatũ informẽq; lambẽdo id postea qđ ita ediditſet confirmaret & fingeret.

¶ Ineo. is. iniui. vel inij. itum. pe. cor. ex in & eo: significat Incipio. Sal. Quapropter vos moneo vt forti atq; parato' aĩo sitis & p̃lium cũ inibitis meminerit is vos diuitias decus gloriã p̃terea libertatem atq; patriã in dextris vestris portare. Et Inire est ingredi. Plaut. in Cas. Tu modo ꝑspicito quid intus agant: si tu iubes inibitur tecũ. i. intrabit. Idẽ. Injit te vnã̃ febris? Item mereri assequi lucrari obtinere cõparare. Terẽ. Vt gratiã ineã sine dispendio. Hoc autẽ fit cum nouis & ignotis fauorẽ & amicitiã alicuius adipiscimur. Et dicimus: Ineo gratiã tecum: Ineo gratiã tuã: & Ineo gratiã a te. Terẽ. in Eu. Ab eo gratiã inibo. Quãdoq; Tractare cõciliare: vt In eo pacẽ tecũ: Ineo bellum: Ineo fœdus: Ineo rationem: Ineo viã. i. inuenio. Cuius participiũ absolute positũ maiorib⁹ rebus adhibetur: vt Ineũte adolescentia: Ineũte vere: anno: mense: sæculo: lustro: bello. i. ingrediente. Rursus Inire est concumbere. Ply. Sed asini qui equas ineãt optimi legẽdi sunt. Hinc Initor. pe. cor. pro cõcubitore: & Initum pro coitu poni cõsueuit. Itẽ capere: vt Ineo fugã. Virg. Sępe leui somnũ suadebit inire susurro. Itẽ Facere. Plau. in cap. Qui cõsiliũ iniere quo nos victu & vita ꝓhibeant. Itẽ Considerare intelligere. Teren. in Phor. Hęc cũ ratione ineas q̃ sint suauia & q̃ chara sint ea qui prębeat. Do. Ineas: intelligas: æstimes. Ab Ineo fit Initiũ. initio. as. & Initiarius.

¶ Inito. as. frequẽtatiuũ ab Ineo. Diome. Ineo. is inito dicimus: vt Pacu. Loca arida initas.

¶ Ineptus: ex in & aptus. Ci. li. ij. de Ora. Ineptus nomẽ habere videtur q̃ non sit aptus. Idq; sermonis nostri cõsuetudine perlate patet. Nam q ad tẽpus qđ postulet nõ videt: aut plura loquitur: aut se ostentat: aut eorũ quibuscum est vel dignitatis vel cõmodi rationẽ non habet: aut deniq; in aliquo genere: aut incõcinnus: aut multus est: is ineptus dicitur. A quo Ineptia: Ineptitudo: Ineptulus.

¶ Ineptio. is. ui. itũ. ineptias facio. Lact. de Opi.

Vereor ne hmõi portenta & ridicula refutare nõ mi nus ineptũ eſſe videatur. Sed libet ineptire: quoniã cũ inepto agimus ne ſe ille nimis argutũ putet.

¶ Iners: ex in & ars ſignificat eũ q ſine arte eſt. Ci. lib. iij. de fin. Sed luſtremus aĩo has maximas artes quibus q carebãt: inertes a maioribus noĩabãtur. Quãdoq; etiã iners capiť ꝓ ocioſo & ignauo quiſ|ni hil artis operať: vel quaſi neſciat operari. Virg. lib. iiij. ge. In mediũ ſeu ſtabit iners: ſeu ꝓfluet humor. Do. in. Adel. Intelligamus aliter dici nõ inertẽ ſo cratẽ: aliter nõ inertẽ ſeruũ. Ab Iners fit diminutiũ Inertulus. Inertia inertis vitiũ q̃ ſic ſumi põt in ſua ſignificatione. vt de Inerte dictũ eſt: licet ꝓprie ſit artis ignoratio. Col. in p̃fa. lib. z. Non ergo fati gatione quẽadmodũ plurimi crediderũt nec ſenio: ſed noſtra inertia nimis benigne. Cic. lib. i. ad. Q. Fratrẽ. Duo illa relinquamus inertiæ noſtræ.

¶ Inerticula: gen⁹ vitis apud Col. boni vini & in noxię etiã nomẽ habet q̃ iners habetur in tẽtandis neruis q̃uis in guſtu non ſit habilis. Sola etiã temu lentiã non facit. Vnde rectius Sobria dici deberet.

¶ Ineſco. as. Vide in dictione Obeſco.

¶ Inexplorato aduerbiũ: ſignificat ſine explora tione & inquiſitione. Liu. lib. vi. Inexplorato pabu latum cohortes miſere.

¶ Inexputabile: quod numerari nõ poteſt. Col. li. x. Nam inexputabilis erat numerus.

¶ Infabre. penul. prod. aduerbiũ ſignificat fœde: ſicut A ffabre pulchre.

¶ Infamia: mala fama. Hiero. Quod illum teſtimo nio martyris ab infamia vindicaretur.

¶ Infamis & hoc infame. pe. ꝓ. qđ habet malam fa mã. Hiero. ad Pãma. Quis ꝓ infame opus ſeipſum voluit infamari? Infamis dictus eſt ab antiquis di gitus medius propter ignauiã quoniã indigere vi deatur aliorũ defenſione. Perſ. Infami digito luſtra libus ante ſalius expiat. Iuue. Mediũq; oſtenderet vnguẽ. Nam olim qui medio tanq̃ per indicẽ mon ſtrabatur: arguebatur infamiæ.

¶ Infamo. as. pe. pro. infamia afficio. Hier. Si ori ginem nunq̃ ſecutus ſum: fruſtra infamare me cupi tis. Quintil. Deinde cum ſe iactaret eodẽ modo di cere Senecam infamauit.

¶ Infans ſubſtantiuũ dicit puer: q nondũ fari cœ pit. Qđ etiã de brutis & auibus dicit. Ply. Quadru pedes infantes ſuos cognoſcũt. Idem. Veſpertilio volucrũ ſola lacte nutrit vbera admouẽs geminos volitat amplexa infantes. A diectiuũ vero capitur quaſi ꝓ paruo. Idem de boleto. Nec tunicæ minor gratia in cibo infantis boleti. i. parui & nõdũ adul ti. Interdũ dicitur Infans nõ facũdus. Cic. in Bru. Ipſum Scipionẽ accepimus nõ infantẽ fuiſſe. Per tranſlationem ſumitur pro ſtulto & quaſi, loqui ne ſcięte. Ex quo Infantior & infantiſſimus. i. ſtultior & ſtultiſſimus.

¶ Infantia. æ. ętas infantilis: & qñq; ſtultitia dicit.

¶ Infantile adiectiuũ: quod eſt infantis. Aug. lib. pri. Con. Imbecillitas membrorũ infantiliũ inno cens eſt: non animus infantiũ.

¶ Infandũ a fando ſumitur: qđ vix fari quis poſſit Virg. Infandum regina iubes renouare dolorẽ. Po nitur nõnunq̃ pro interiectione. Virg. lib. i. Georg. Infandũ ſiſtunt amnes terræq; dehiſcunt.

¶ Infarcio. is. impleo. Ply. lib. xxxiij. Quid nõ in africa hiſpaniaq; ex terra parietes quos appellant fornaceos qm̃ fornacum modo circũdati vtrinq; duabus tabulis vernis infarciũtur q̃ inſtruũtur.

¶ Infatuo. as. fatuũ ſine ſale. i. ſapientia facio. Fit em̃ a fatuus: vbi in vel auget vel ſuperflua eſt. Hie. ad ruſ. Quid Salomone ſapientius? attamen a mo ribus fœminarũ infatuatur. Infatuę mulieres dictę ſunt quę faunorũ ludibriis attingãtur. Et ſimiliter Infatuati viri quos nũc vulgus ſpiritu plenos no minat: quidam etiã dæmoniacos.

¶ Infenſus qui ira in aliũ elatus eſt & odiũ gerit.

¶ Infero. p. cor. intro pono ſeu intro porto. Plau. in Am. Neq; meũ pedẽ huc intuli. Lact. lib. z. Non placebat Perſio q̃ aurea vaſa templis inferãtur. In terdũ Inferre ponit pro Inijcere. Idẽ li. iiij. Nefan das manus deo ſuo intulerũt. Li. li. z. A deo concitato impetu ſe intulerãt hetruſci vt funderẽt ipſo in curſu aricinos. Interdũ pro Facere: vt Intuli damnũ. Lact. lib. v. Patiẽtia eſt malorũ q̃ inferũtur: aut accidũt cũ æquanimitate ꝓlatio. Interdũ ſubijcere ſeu apponere. Idẽ lib. i. Quod clarũ fiet exẽplo qđ inferemus. Interdũ ꝓ introducere. Liu. lib. i. Lucus erat quẽ medium ex opaco ſpecu fons perẽne riga bat aqua: quo qa ſe perſæpe Numa ſine arbitris ve lut ad cõgreſſum deæ inferebat camœnis eũ lucum ſacrauit. Interdũ pro ingerere. Cic. li. i. offi. Turpe eſt & valde vitioſum in re ſeuera cõuiuio dignũ aut delicatũ aliquẽ inferre ſermonẽ. Interdũ pro cõclu dere. Sene. Cum his argumẽtis qđ ꝓpoſuerat intu liſſet. Interdũ pro Cõtra ferre. Cæſa. lib. i. Romani cõuerſa ſigna bipertito intulerunt. Inferre arma eſt bellũ gerere. Ci. Octa. Quibus cogitas arma infer re? Inferre crimẽ eſt imputare ſeu obijcere. Idem in Læl. Addendũ eodem eſt vt ne in crimi|nib⁹ aut in ferendis delectetur amicus: aut credat oblatis. Stu prum inferre eſt immittere ſeu infigere.

¶ Inferiæ: ſacrificia quę inferis ſoluũtur. Virg. Vi uentes rapit inferias quos immolet vmbris.

¶ Infernus: pro infernorũ loco. in ſingulari gene. maſ. in plurali neutri. Hiero. in para. Deglutiamus eũ ſicut infernus viuentẽ. Et in Iob. Ducunt in bo nis dies ſuos & in pũcto ad inferna deſcendũt. Eſt & Infernus. a. um. quod eſt infra: ſicut Supernus. a um. quod eſt ſupra. A quo Inferne aduerbiũ. Et In fernas. atis. ſicut Supernas. atis. Ply. Et ideo Ro mæ infernas abies ſupernati præfertur.

¶ Infernalis & hoc infernale ab infernus fit cũ eſt ſubſtantiuũ. Vnde infernales furiæ.

¶ Inferus. a. um. pe. cor. ab infra dictũ eſt. Vnde in feri quib⁹ inferius nihil eſt. Inferũ mare Tyrrhenũ: ſicut ſuperum Adriaticũ: q̃ ex vrbe Roma verſus Adriaticũ euntes fere ſemper aſcendũt. Contra ad vrbem ad mare Thuſcum venientes deſcendũt.

¶ Infeſtus qui alicui malũ infert & pluſq̃ inimicus Iamq; aduerſus eũ fertur. Et infeſtus dicit cui aliũ de malum impendet. Cic. Dolebãt iudices & acerbe ferebã ſi huius ſalus ob eam ipſam cauſam eſſet in feſtior q̃ is meã ſalutem atq; vitã ſua benuolentia prędidio cuſtodiaq; texiſſet. Nigidius. Infeſtũ a feſtinãdo dici putat. Qui em̃ inſtat alicui: eumq; pro perans vrget & opprimere eum ſtudet atq; feſtinat vel contra de alicuius periculo & exitio feſtinatur: is vterq; infeſtus dicitur ab inſtantia fraudis quam vel facturus alicui: vel paſſurus eſt.

¶ Infeſta ſigna dicuntur q̃ aduerſum tendunt hoc eſt vexilla in hoſtem euntia vt moleſtiã inferant.

¶Infestū mare habere: significat latrocinādo mā re infestare. Cice. li. iij. de rep. Nam cū quęreretur ex eo quo scelere impulsus mare haberet infestū vno myoparone eodem inquit quo tu orbem terræ.
¶Infesto. as. crebris cursibus molestiā infero. Vnde Infestatio molestatio.
¶Infestiuus: qui nescit vel nō est idoneus ad dicendas vrbanitates. Gel. Homo subagrestī ingenio & infestiuo.
¶Infibulo. as. pe. cor. Vide in dictione Fibula.
¶Inficio. is. pe. cor. ex in & facio: significat intingo. Hie. Quasi ipsa ea deniq; lana cū inficit sanguine conchylij vel muricis vertitur in purpuram. Per translationē sumit p vitio seu maculo. Liu. Hoc luxu & peregrinis infecti moribꝰ. Et Inficere venenare. Virg. lib. z. geo. Quo nō p̄sentius vllū pocula si quādo sęuæ infecere nouercę. Ply. li. xi. Nimio fumo inficiunt apes. Hoc verbū Diome. a fuco componi existimat. dicit em̄ Facio conficio: Fuco inficio. Sed aspera nimis videt cōpositio: licet a significatione nō abhorreat. Sed cur nō a Facio quādo quidē Inficio quasi intus facio significare potest?
¶Infectus ab inficio: idē est qđ intinctus maculatus venenatus. Sue. de Cali. Inuēta & arca ingens variorū venenoꝝ plena quibus mox a Claudio demersis infecta maria tradūtur nō sine piscīū exitio. Sena. Diu in istis vitijs iacuimus: elui difficile est. Non em̄ inquinati sumus: sed infecti. Cic. lib. i. tus. Sed nos imbris delicijs: ocio: langore: desidia: animū infecimus. i. polluimus corrupimus. Cum autē significat non factus: cōponitur ex in & factus: vt Infecta pace: infecto negocio. Plau. in cap. Quod male feci crucior modo: si infectū fieri posset.
¶Infectus. us. accipitur pro tinctura. Ply. lib. viij. De lanarū infectu suo loco dicemus.
¶Infectores: qui alienū colorē in lanam cōijciūt. Plau. Incedūt infectores crocotarij offectores. Offectores sunt qui pprio colori nouū efficiunt.
¶Inficior. aris. deponēs: significat nego. Vñ Inficiationes q̄ sunt debitæ rei negationes cū per creditorē a debitore deposcit. Ouid. li. xi. meta. Stabat opus p̄tiū rex inficiat. Et pprie Inficiari est verbo quicq̄ negare factū: quasi infectū. Vñ ad facta non ad dicta pertinet. Nā si quis aliquid se dixisse fatea tur non sic conuenire videtur: vt id aduersario inficior: vel inficias eo ita vt inquis esse: sed nego.
¶Inficias tm̄ actī casus & pluralis nūeri: & solū cū eo. is. iūgitur: & sine p̄positione. vt Hic inficias iturus est: seu ibit. Cōponitur em̄ ex in & non & facio.
¶Inficiator: qui negat se vel debere qđ actor petit vel cōmisisse qđ accusator obijcit. Ci. lib. i. de. ora. Nōue intelligebat vt si inficiator p̄basset iudici aī petitam esse pecuniā q̄ esset deberi cepta. Vñ status cōiecturalis dicit Inficialis in quo sp reus inficiat.
¶Infidus. a. ū. pe. p. Vide supra in dictiōe Fidelis.
¶Infimus. a. um. pe, cor. ab infra seu ab inferus superlatiuum est.
¶Infimates. pe. pd. dicti sunt sicut sūmates q̄ sunt ppositā. Plau. in Sti. Sūmates viri atq; infimates.
¶Infinitiuus modus sine alterius verbi adminiculo poni solet vbi subintelligitur. Vere ne ita est? vt Me ne incepto desistere victā? Plus em̄ potest infinitum tēpus ad significādū q̄ finitū. Ter. in Eu. Inuidere oēs mihi: p inuidebant. Ideo autē dicitur infinitus: quia alij modi definiūt psonas primā secūdam & tertiā. Hic aūt sine personis est: & habet pręfinitū tēpus p̄sens p̄teritū & futurū: vt Amare pręsens. Amasse præteritū. Amatū ire futurū. Ecce vides designare tantū tempora nō personas. Amare em̄ nescitur persona nisi velis iūgere. Te amare debet ille. Tunc quasi sit finitū. Si autē nō subiungas ille vel iste vel ipse fit infinitus modus. Nā & numero singulari vel plī infinitus est. Cum em̄ dico amare nec finitū est vtrū de vno an de pluribus dicā.
¶Infirmus: non firmus. Vnde Infirmitas inualiditas nō ægrotatio sicut plęriq; male vsurpant: cum quis nondū firmus vel ætate vel ægrotatione est. Ci. Vt em̄ infirmitas puerorū & ferocitas iuuenū.
¶Infligo. is. pe, p. infero incutio. Aug. li. z. de ci. dei. Ita ne tandē Scipio laudas hanc poetis romanis negatam esse licentiā vt cuiq̄ opprobrium infligerent romanorū cum videas eos nulli deorum peperciſſe nostrorum?
¶Inforo inforas. pe. cor. a forū compositū: significat dico seu in forum diuulgo seu in forum voco. Plau. in Cur. Licet ne inforare si incomitiare non licet? Nō inforabis me quidē: nec mihi placens tuū pfecto nec forū nec comitiū. Aliquādo cōponitur ex in & foro. as. qđ est intus foro. Ply. li. vij. Timebāt prisci truncū findere: mox inforare ausi medio ipsiq; medullę calamū imprimebāt viuū inserētes.
¶Infra ab in nasci videtur cuius significatio nota est. Et sine casualibꝰ quidem aduerbiū est adiuncta vero p̄positio: vt Ego te esse infra oēs infimos puto. Facitq; ex se Inferus. a. um. inferior infimus infernus. Nam aduerbia hmōi localia p̄positionū loco ponūtur: & e diuerso: vt Intra viscera p in viscera. Absq; læsione p extra læsionē: & in adulteriū dixit: p cōtra adulteriū. Docet Laurē. Valla Infra ad dignitatē & locū referri: vt Infra dignitatē meā est: & infra tectum. Intra ad numerū & spatiū: vt Intra viginti dies: & intra muros nō aūt infra. Sed hanc differentiā minus seruatā video: q; infra etiā ad numerum pertineat. Ply. li. xi. Oua incubari infra decem dies edita vtilissimū vetera aut recētiora infœcunda. Aug. de Petri cathedra. Tamē cū infra quadragesimę dies hæc solēnitas venerit facere eā nobis debet sanctorū dierū reuerētia gratiorē. Habet aūt infra relatiuū supra: sicut itra extra: sup subter.
¶Infringo. is. valde frango. Vñ infractus. Interdū infringere est illidere & infligere. Terē. in Adel. Plus quingentos colaphos infregit mihi.
¶Infractus valde fractus. Vir. Turnꝰ vt infractos aduerso marte latinos. Et infractus nō fractus: vt Vir infracti animi. i. q nullis rebus aduersis frāgit.
¶Infractio nō modo pro non fractione: sed etiā p torpore ponit. Ci. In quē cadit ægritudo: cadere in eum timorem infractionemq; animi.
¶Infrio. as. Vide in dictione Frio.
¶Infumo. as. pe. p. ad fumū sicco: sicut insolo ad solē sicco. Plau. Atq; hilas infumatas & fumen.
¶Infumibulū spiraculū per quod fumus exit.
¶Infulæ. pe. cor. fasciæ sunt in modū diadematū vt inqt Ser. super lib. x. ænei. a qbus dependēt vittæ ab vtraq; parte. Fest. Infulas sacerdotū filamentum vocabāt. Alij scribunt Infulas filamēta alba esse qbus tępla ornabātur & moris fuisse vt nubentes priꝰ q̄ mariti domū ingrederētur infulis postes ornarent. Iuxta primū sensum. Amb. lib. offi. sum p̄sse videtur cum inquit. Ego raptus de tribunali

bus atq; adminiſtrationis infulis ſacerdotũ docere vos cœpi: quod ipſe non didici. Hinc Infulatus. a um. quod eſt infula ornatum.

¶ Infundo. is. Vide in dictione Fundo.

¶ Infundibulũ inſtrumentũ quo in vaſa liquores infundimus. Cato. In cella olearia hæc opus ſunt dolia olearia & opercula ſeſtariũ oleariũ vnũ: labellum vnũ: infundibula duo. Ruſtici noſtrates lurã vocitant. Antiquiores autẽ os vtris lurã dicebant vnde lurcones capacis gulę homines: vt Lemargi nomen acceperunt.

¶ Infurnibulũ pala qua panes in furno diſponũt.

¶ Ingeniũ a gignendo ꝓprie natura dicit cuiq; ingenita. Sal. lib. iij. hiſt. Caſtriſq; collatis pugna tñ ingenio loco phibebat. Ter. Nã qui cũ ingenijs cõflictatur eiuſmodi. i. cũ hominibus eiuſdẽ naturæ. Eſt etiã ingeniũ vis quædã naturalis nobis inſita ſuis viribus prędalens ad inueniendũ qđ ratione iudicari poſſit. Ci. lib. v. de fi. Vna ingenij appellatur docilitas & memoria: eaſq; virtutes qui habent ingenioſi vocãtur. Vñ ꝑclara ingenia & obtuſa ingenia dicimus. i. acuta & rudia. Hinc ingenioſus q naturalẽ vim ad aliquid agendũ accõmodatã habet.

¶ Ingenuus q in libertate natus eſt: & ab ingenuorũ antiquitate vt Boe. in toꝑ. inqt: gentilitas ducit Et eſt relatiuũ libertini. Eſt em̃ libertinus q iuſta ſeruitute manumiſſus ẽ. Vñ interrogare hoc modo ſolem⁹: Ingenuus ne an libertin⁹ eſt? i. liber nat⁹ an ſeruitute liberatus ſiue ex libertinorũ genere ortus. Hinc Ingenuitas: q̃ contraria eſt libertinitati. Hinc de Agatha martyre ſcribit. Sũma ingenuitas iſta eſt: in qua ſeruitus Chriſti comprobatur. Ingenue aduerbiũ libere & ſimpliciter. Sic ingenue loqui dicimus eum qui ita loquitur vt liberũ hominẽ decet nihil timidum: nihil habens ſeruile.

¶ Ingemo. is. pe. cor. valde gemo. Virg. Daphni tuũ pœnos etiã ingemuiſſe leones Interitum.

¶ Ingero. is. pe. cor. immiſceo immitto intro gero Leo pap. Nouit cui adhibeat æſtus cupiditatis: cui illecebras gulæ ingerat: cui apponat incitamen luxuriæ. Aug. Quid facio ego modo cũ loquor? ſtrepitum verborum ingero auribus veſtris.

¶ Inglorius. a. um. qđ eſt ſine gloria. Cui cõtrariũ eſt inclytũ & glorioſum. Hier. ad Mar. Sed alia habitante in corpe fiat inclytũ qđ ante ingloriũ fuit.

¶ Ingluuies ventris rapacitas. Et pro gula ſumit. Col. lib. ix. pro cibo poſuit. Nam niſi vacua eſt ingluuies cruditatem ſignificat.

¶ Ingrandeſco. is. dui. grandis fio. Col. lib. x. At circa Calendas Martias locis aprícis licet porrum ſi iam ingranduit tranſferre.

¶ Ingraueſco. is. valde grauis. i. moleſt⁹ fio & quaſi opprimo. Hiero. in lib. Gene. Non eſt herba gregibus ſeruorum tuorũ ingraueſcente fame in terra Chanaan. Aug. lib. v. Con. Et ingraueſcẽtibus febribus iam ibam & peribam.

¶ Ingredior. eris. ſſus. Vide in dictione Gradior.

¶ Ingruo. is. nõ proprie ſed per tranſlationẽ ſignificat inuado immineo & impetũ facio a gruũ proprietate duplici. Prima q; more agminis cõuolant. Altera q; clamore ſimili vtũtur: vt Milites in prœlio ineundo. Plau. in Am. Noſtra cõtra ingruũt vicimus vi feroces. Lact. li. z. Si ſęua tẽpeſtas: ſi grãdo ingruat ad deũ cõfugitur. Col. li. z. Etiã ingruẽte hyeme frumenta iacimus. Dicitur eñ de bello de pluuia de tempeſtate de ruina & huiuſmodi.

¶ Ingurgito. as. pe. cor. cũ vehementia glutio: gulã redimpleo. Plau. in Cur. Vide vt ingurgitat ĩpura in ſe merũ auariter plenis faucibus. Ci. in Anto. Idem cum ſe cibis ingurgitaſſet. Lactan. lib. iiij. aliter. Sicut ſus: quæ ſe ingurgitat cœno.

¶ Inguina pe. cor. ſunt genitalia tam fœminarũ q̃ virorũ. Mar. Acceſſi quotiẽs ad opus miſtiſq; mouemur Inguinib⁹. Sue. in Nero. Virorũ ac fœminarum ad ſtipẽ deligatorũ inguina inuaderet. ſ. ore.

¶ Inhalo. as. pe. pro. Vide in dictione Halo.

¶ Inhæreo. es. inhærẽs vel fixus ſto. Col. li. iij. Ca cumina deinde oliuæ ſicut matri inhęrẽt vtraq; ꝑte adradito: & ita fiſſurę fici aptato: cuneũq; eximito.

¶ Inhæreſco inhærẽs fio. Idẽ li. z. Perexigua conſpergit aqua gleba manuq; ſubigit ac ſic glutinoſa eſt q̃is leuiſſimo tactu inhæreſcit & picis ſ morẽ ad digitos lẽteſcit habẽdo. Ci. li. iij. de natu. deor. Prouiſũ eſt vt ſi qua minima beſtiola conaret itrũ pere in ſordibus auriũ tanq̃ in viſco inhæreſcet.

¶ Inhibeo. es. penul. cor. ex in & habeo. Vide in dictione Prohibeo.

¶ Inhio. as. ꝑprie ſignificat valde os aperio. Per tranſlationẽ vero ponit ꝑ vehemẽter cupio. Plau. in Aul. Credo illũ iã audiſſe mihi eſſe theſaurũ domi id inhiat. Gel. li. i. Dũ eius mortẽ inhio egomet viuo mortuus inter viuos. Aug. li. iij. de ci. dei. datiuo iũxit vt ſit inhiare quaſi deſyderiũ aut cor apponere. Hic inquit aliquid agerẽt dij heluones atq; nebulones ſacrificiorũ adipibus inhiantes.

¶ Inhonores q ignobiles ſũt & ſine honore. Am: li. i. offi. Cõtra aũt iuſtos inopes degere inhonores ſine liberis. Et Ply. li. v. Inhonores ciuitates dixit.

¶ Inhorreo valde horridus ſum a quo inhorreſco valde horridus fio. Ply. lib. x. Inhorreſcunt edito ouo: excutiũtq; ſeſe & circũactæ putificãt. Aliquã inhorreſcere eſt intus horreſcere. Vir. li. i. Geo. Spicea iam cãpis cũ meſſis inhorruit: & cũ frumẽta in viridi ſtipula lactẽtia turgent. i. horrida facta eſt & intus formata. Hier. in Dial. Attici: Vel frigore inhorreſcimus: vel febri exardeſcimus.

¶ Inibi. pe. cor. ex in & ibi quaſi int⁹ ibi: vel in hoc ſiue in eodẽ loco. Apul. Multa inibi dicta ſunt quę cõmemorare nõ eſt opus. Plau. Nos domũ ꝓperamus vos inibi adeſte. Aliquando ſignificat Mox. Cæcil. Liber ne es? nõ ſum. Verum inibi eſt.

¶ Ininde ſignificat ex eo loco. Liui⁹. Ita exercitus ininde domos abducti.

¶ Iniſcio. is. pe. cor. ꝑprie intro iacio Imitto inneẽto. Plau. Anteq̃ hæc in domũ iniſcias. Ter. in an. Quę ſeſe in ignẽ iniſcere voluit phibui. Aliquãdo in aliquid iacio: vt apud eundẽ. Iniſciã in eũ manũ Vñ manus iniectio dicit vẽdicatio rei nobis debitę nulla iudicũ auctoritate expectata. Quintili. Patri in filiũ: patrono in libertũ manus iniectio. Paul. Si Titius ſeruũ vendidit ea lege vt ſi Romæ moratus eſſet manus iniſcere liceret. Emptor alij eadem lege vẽdidit & ſeruus fugit a ſecũdo emptore & Romæ moratur. Quæro an ſit manus iniectio & cui. Virg. Iniecere manũ parcę: hoc eſt traxerunt debitũ ſibi. Aliquãdo Iniſcere eſt cũ impetu iacere: ſeu impetũ facere. Ouí. Qua centũ quiſq; parabat Iniſcere anguipedũ captiuo brachia cœlo. Aliquando ſimpliciter iacere. Plau. in Epi. Tragulam in te iniſcere adornat. Idẽ in Cap. Iniſcite huic manicas maſtigiæ

100

.i.innectite. Et in Caſ. Iã pol ego huic aliquẽ in pectus iniſciã metũ.i.immittã. Liu.lib.i. Iniectæ Turno catenę.i.impoſitæ. Huius cõpoſitũ eſt Superiniſcio. Virg.li.iiij. Ge. Et raras ſuperiniſce frondes.
¶ Iniſciũ.cœptũ:ab Iniſcio is. Et initia Cereris ſacra dicũtur. Var.li.2.de re ruſ. A ſuillo pecore īmolandi initiũ primũ ſumptũ videtur: Cuius veſtigia q; initiis Cereris porci immolant:& q; initiis pacis fœdus cũ feritur porcus occiditur. Alio noīe initiationes nũcupãtur. Quæ vt ait Tertul. ſemper arcẽt profanos & arbitris carent.
¶ Initio as. ſacris imbuo. Vñ initiatus ſacris imbutus. Hier. in Exo. Poſtq; initiaueris manus eorũ .i. cõſecraueris:& ſacris abdicaueris. Et initiari dicũt pueri cũ a lacte & a cunis tranſeunt vt cibo firmiori alãtur. Nã apud Var. legitur inticiari pueros eduliæ & poticæ & cubę deab⁹ edẽdi & potãdi & cubandi. Reperitur etiã initior deponẽs: vt in p̃s. Et initiati ſunt Belphegor. Eſt & initiare incipere.
¶ Initiarius.a.ũ.qđ ad initiũ ptinet. Quintil.lib.i. Neq; eñ eſt ſanctius ſacris iſſdẽ q̃ ſtudiis initiariis.
¶ Iniquus ab in & equus:æ in i ꝓductã conuerſa & idẽ eſt qđ nõ planus. Vnde loci iniquitatẽ dicimus Per tranſlationẽ vero de hominibus impiis ſeu improbis dicit:& iniquitas ꝓ iniuſtitia ſumit. Aliquã do capitur ꝓ magno. Virg. Iniquo pondere raſtri. Aliquãdo pro anguſto. Idem. Verũ hęc ipſe quidẽ ſpatiis excluſus iniquis Prætereo.
¶ Inimicus qui nõ eſt amicus & priuat⁹ eſt: hoſtis publicus. Sue. in Sue. Scribit etiã ad ipſum hoc familiariter necdũ plane inimicus aut hoſtis.
¶ Inimicor.aris.deponẽs: inimicitias exerceo dativo iungitur.
¶ Inimico.as.cũ accuſatiuo ſignificat inimicũ facio. Hora. Et miſeras inimicat vrbes.
¶ Inimicicia ſingulari nũero dixit. Cl.li.iiij.tuſ. Inimicicia ira vlciſcẽdi tps obſeruãs. Cæſ.li.de ana. plurali ſemper numero dicẽdas putat inimicicias.
¶ Iniũgo.is.impono demãdo: vt Iniũgo tibi hoc onus. Proprie tamẽ Iniũgere eſt intus vel ſupra iũgere. Col.lib.vij. Iugũq; quarto die accipiũt cui ramus illigatus temonis vice traiſcit. Interdũ & põdus aliquod iniũgit vt maiore niſu laboris exploretur patiẽtia. Idem lib.v. Itaq; pingui terra ſingulis bracchijs licebit bina iniũgere flagella.
¶ Iniuges hoſtiæ vocabãtur quæ nunq̃ domitæ: aut iugo ſubditæ fuerant.
¶ Iniuria ex eo dicta eſt q; non iure fiat. Omne eñ qđ nõ iure fit iniuria dicit ſiue verbis ſiue re. Re cũ manus inferũtur. Verbis cũ fit cõuiciũ. Specialiter vero iniuria dicit cõtumelia q̃uis (vt quidã volũt) ab inuicẽ differant q; iniuria ſit in verbis:& ideo leuior cõtumelia in factis. Pacu. Patior facile iniuriã ſi eſt vacua a contumelia. Quandoq; iniuriam dicimus damnũ culpa datum. Quandoq; iniquitatem vt cum quis inique ſententiã dixit q; iure & iuſtitia careat: quaſi non iuriam. Nonnunq̃ aduerbialiter ſumitur pro immerito. Iniurioſus qui iniuriã facit. Iniurioſus.a.um. iniuria plenum.
¶ Iniurius a.um.qđ eſt iniquũ. Plau. in Aul. Si mihi dat operã me illi iraſci iniuriũ eſt. Aliquãdo iniurium aduerbiũ ponit. Ter. in Hecy. Iniuriũ autẽ eſt vlciſci aduerſarios. Vbi Do. Iniuriũ iniquũ: Indignãtis modo ſignificatio ẽ:& vim aduerbij habet.
¶ In manu vel in manib⁹ eſt: dicit pro eo qđ eſt in poteſtate vel in promptu & in facili: vt Victoria in manibus eſt.i.quaſi iam tenetur. Et In manibus ꝓ inter manus. Cic. in Cato. Septimus mihi liber ori ginũ eſt in manibus.i.operi nondũ ſumma eſt impoſita manus. In manu aquas poſcimus. Veteres autẽ aquas manibus pedibuſq; dixerunt. In manũ datur ei q ſeparatim accipit ſine arbitris: aut interprete: vt preuaricator aut iudex corruptus. Teren. in Phor. Soli ſumus inquã hic: eho dic quid velis tibi dari in manum?
¶ In mentẽ venire nõ tantũ eſt reminiſci: ſed etiã recogitare & conſiderare. Cice. In mentẽ tibi nõ venit cauſam publicã ſuſtinere? id eſt nõ cogitas.
¶ Innitor.pe.pro. Vide in dictione Nitor.
¶ Ino nomen Cadmi & Hermionis filiæ vxoriſq; Athamãtis Thebarũ regis:& liberi patris nutricis Eadem Cicerone teſte eſt q̃ Leucothea.i.alba dea nobis vero Matuta q̃ & aurora dicitur. Vnde Ouid. in Faſ. Leucothoe in graijs matuta vocabere noſtris. Fabulã Inonis Ouid.lib.iiij.me. refert quem admodũ Ino cum Melicerta filio ꝓpter timorẽ deſcopulo ſe p̃cipitẽ miſit in mare: amboq; facti ſunt dij marini. Illa Leucothea Melicertes Palæmon q & portunus: vocati ſunt. De quib⁹ Cyprianus. Melicetes & Leucothea præcipitãtur in maria & fiunt poſt modum maris numina.
¶ Inno as.per duplex nn.ex in & no: quaſi int⁹ no alquo Innato.as.frequentatiuũ.
¶ Innocuus actiue accipit ꝓ eo q nõ nocet. Ply.li. viij. Eoſdem peſtiferos ferunt in græcia: innocuos eſſe in Sicilia. Paſſiue vero ꝓ eo cui nõ nocet. Virg. Et ſedere carinæ oẽs innocuæ.i.ſine detrimẽto.
¶ Inocco.as. ſignificat cooperio: qđ fit cum ſemẽ in agro ſeminatũ eſt & glebas ſarculis aut cratibus diſſoluimus: vt ſemẽ humo cõtegat. Col.lib.2. Nã ſemẽ qđ ſicco ſolo ingeſtũ & iã inoccatũ eſt pinde ac ſi repoſitũ in horreo nõ corrũpit. Cõponit autẽ ex in & occo.as. qđ eſt cõminuo. Sꝫ de Occo alibi
¶ Inoculo.as.pe.cor. ſignificat oculũ vnius arboris alteri adhibeo: ſeu oculũ in arbore operio. Col. lib.xij. His q̃dẽ diebus arbores ficorũ inoculãtur. Qđ gen⁹ inſitiõis emplaſtratio vocat. Ply.li.xvij In ficis autẽ & malis hæc fuit inoculatio antiqua.
¶ Inoleſco.is.leui.lui.etũ.& itũ. ſignificat creſco: grandis fio. Aug. Miror apud quoſdam infideles vnde tam pernicioſus error inoleuerit vt ſuper tumulos defunctorũ cibos & vina conferant?
¶ Innoteſco.is. notus fio. Lactan. lib.pri. Denicq; a doctis huius ſeculi quibus forte ſcripta eius innotuerunt derideri ſolent.
¶ In numerę ſignificat ĩ ordinẽ. In nũerũ ludere & ſaltare. Vir. Tũ vero in numerũ faunoſq; feraſq; videres Ludere: tũ rigidas motare cacumia quercus.
¶ Innuo.is. ſigno aliquo capitis voluntatẽ oſtendo: ſiue affirmem ſiue negem.
¶ In ordinẽ redactus:& In ordinẽ coactus. i. inter viles & abiectos numeratus. Liu. lib. xij. Tribuni plebis in ordinẽ redacti. i. contẽptui habiti. Sue. in Claud. In ordinẽ ſe coactũ conſenſeret. Hinc etiã Extra ordinem pro egregie dicitur.
¶ Inops pauper. Vnde Inopia paupertas. Aliquã do dicit ſine ope ſine auxilio. Vnde Inopẽ animi: inopẽ prudẽtiæ dicimus. i. ſine ope animi: ſine ope prudẽtiæ. Aug. li. iiij. cõ. Ardor inops prudentiæ. Iungitur etiã cũ cũ gtis omniũ rerũ. Aliquãdo Inops

dicit insepultus. Virgi.li.vi.Hęc omnis quã cernis inops inhumataq; turba. Ex iure eñ põtificio terra inisciebatur & circa cadauera & circa absentium corpora quibusdã solẽnibus sacris addítis. Inops igitur sine terra quę ops dicit:qui nullius possessor est:pauper cui suæ res non sufficiunt.

¶Inopiosus.a.ũ.sine ope. Plau. Sępe ego res multas tibi mãdaui dubias egenas inopiosas cõlilij.

¶Imphronit⁹. p.p. Vide supra i dictiõe Fruniscor

¶In primis pe.p.duæ partes sunt & est aduerbiũ significatq; ante oẽs vel ante oĩa vel vnũ ex primis Sal.Quæ quidẽ res in primis mihi videt fuisse cauſa facinoris maturandi. Imprimis cũ m.ante p.ab imprimo verbo est:habetq; pe.cor.

¶In posterũ pe.cor. Vide in dictione Postremo.

¶Inquies etis.pro inquietus a.um.generis omnis vel figuratc iũgitur neutro generi. Sal.li.i.hist.Humanũ gen⁹ inquies atq; indomitũ. Hinc inquieto as.pe.pro.Hier.lib.i.Re. Quis es tu qui clamas & inquietas regem. Col.lib.ix. Ne incubantes matrices ab alijs auribus inquietentur.

¶Inquilinus pe.prod.ex in & colo pro habito. Vide in Colo.

¶Inquilino as.habito:a quo inquilinatus.as.pro incolatu. Aug.in expositione p̃s. Quo migrandũ est ex hoc inquilinatu.

¶Inquio.is.defectiuũ est:& significat dico. Cic.tamen li.z.de ora. Attendere & aucupari verba oportebit inquio:vt ea quę sunt frigidiora vitemus. Idẽ in eodem. Tu inquisti molestus nõ eris. Et li.iiij.ad Heren. Quid tibi vis aliquis inquiat.

¶Inquino as.pe.pro.maculo deturpo. Lact.li.vi. Pecudũ sanguis effusus quo aras inquinãt. Ci.lib.tus. Quibus cæcati velut domesticis vitijs atq; flagitijs sese inquinassent. Fit aũt a Cunio.is.vt inqt Fest. Cunire vero est stercus facere. Huius compositum est coinquino. Col.lib.viij. Totam progeniẽ coinquinat:liquidẽ celeriter cum alia pecora:tum præcipue oues contagione vexentur.

¶Insanus pe.p.nõ sanus:qui nõ est sani consilij & qui nõ habet mentẽ integrã. Vnde Insania stultitia quę & insanitas dicitur. Cice. Insipiẽtia autẽ quasi insanitas:eademq; demẽtia. Itẽ Insanus magnus dicitur. Virg. Insani feriãt sine littora fluctus. Per. Insani dictata Caonis. Inde insane aduerbium vehementer ꝓpterea q; insani oĩa vehemẽter faciunt inquit Var. Item valde sanus.i. doctus. Pers. Et in sano multum laudanda magistro.

¶Insanio.is.iui.itũ.a sanus cõpositũ & deriuatum putatur pro insanias facio siue insanus sum. Quãdoq; & Insanire est carmen cõponere. Virg. Insani re libet. Nam insani enthei dicũtur.i.deo pleni.

¶Insequor. pe.cor.sequor vel insequẽdo sequor. Vir. Insequit clamorq; virũ stridorq; rudẽtũ. Et in sequi ꝑ sequi. Quin. Cũ eũ maledictis insequeret.

¶Inseruio.is. Vide in dictione Seruio.

¶Insecta aĩalia sunt partim terrestria:vt scolopendriæ stelliones:partim volucria vt apes vespę:partim cũ vtroq; participãtia vt formicæ:partim pennis & pedibus carẽtia:vt tineæ quæ in homine nascuntur. Dicta insecta ab incisuris quę nũc ceruicũ loco:nunc pectorum sunt atq; alui.

¶Insero.is.pe.cor.inserui insertum significat immitto siue vnio. Quãdo facit inseui insitũ de arbore dicit:quãdo.s.sciſſo trũco surculus fœcundæ arboris inseritur in sterili:siue cũ oculus vnius arboris adhibetur:qd̃ quidã inoculationẽ vocãt:vel quando seminatur aut plantatur. Virg. Insere nunc meli bœe pyros:pone ordine vites. Col.li.iij. Vitẽ quã insiturus es:resecato & plagã leuato atq; ita findito & paratos surculos in fissurã dimittito eatenus qua adrasi sunt. Idẽ. Insita est fructuosior q̃ quæ insita nõ est.i.q̃ quæ cũ ramis aut plantis ponit. Per translationẽ. Lact.li.v. Odiũ & inuidiã & dolũ hominibus insecuit vt tam essent q̃ serpẽtes venenati tam rapaces q̃ lupi. Leo papa pro Vnite exemplũ posuit. Quoniã inquit filius dei venit soluere opera diaboli:& ita se in nobis nosq; inseruit sibi:vt dei ad humanã naturam descẽsio fieret homini ad diuinã prouectio. Hier.ad Pãma. Quid necesse fuit me latentẽ inserere quęstioni:opponere inuidię plurimoq;.i.immittere. Col. Nausea discutit si integrũ gallinaceũ crudũ ouũ ieiuni faucib⁹ iseras. Diome. Inferor insertus & insitus facit. Et tradũt quidã insitus arborũ esse:insertus hoĩs vel alicuius rei. Ser. Insitas arbores dicim⁹:insertas vero causas aut fabulas. Ply.li.x. Pẽna per transuersas inserta nares.

¶Inserto.as.frequentatiuũ ab insertũ formatum. Virg. Hic ferro accingor rursus clypeoq; sinistram insertabã aptans:meq; extra tecta ferebam.

¶Insitio ipse inserendi actus. Col.lib.iij. Tria aũt genera insitionũ antiqui tradiderunt.

¶Insitium lignũ quod insitum est. Col.li.iij. Terram circa arborẽ aggerato vsq; ad ipsum insitium Et item. Paleato luto bene subacto oblinito totam plagam & spatiũ quod est inter surculos vsq; eo vt duobus digitis insitia extent.

¶Insitiuus.a.um.qd̃ inserit. Gel. Corpusq; & animam bene initiatis primordijs insitiuo degenericq; alimento lactis alieni corrumpere.

¶Insideo.es. pen.cor.sedeo seu supermaneo sto. Lact.lib.v. Et iustus ille nactus fuerit aliquẽ sauciũ equo insidentẽ. Aliquãdo intus sedeo seu sto. Cic. lib.iiij.tus. Cum autẽ hic feruor concitatioq; animi inueterauerit & tanq̃ in venis medullisq; insederit. Aliquãdo dolose quẽpiam expecto. Vnde insidiæ & insidior. Aliquãdo obsidere & modo cũ accusatiuo cõstruitur. Liu.lib.z. de bel.puni. Mago locũ mõstrabit quẽ insedebatis. Modo datiuo. Virg.li. xi. Arripuitq; locum & syluis insedit iniquis. Liui. lib.ix. Insessis omnibus vijs per quas cõmeatus ex Samnio subuehebatur.

¶Insido.is.pe.cor.significat ad intus habitandũ ingrediendũve vado. Lact.li.vi. Vitãda ergo spectacula omnia nõ solũ ne quid vitiorũ pectoribus insidat.i.ingrediatur ad standũ. Sta.li.the.passiuũ protulit. Sũmis insiditur astris. Construit & cũ accusatiuo. Virg.lib.x. Viam insidere.

¶Insidiæ fallaciæ. Cice.lib.iij.offi. Sunt ne igitur insidiæ tendere plagas. Proprie dolosa expectatio ad aliquẽ aggrediendũ insidię dicũtur quæ clam in sidente vt hostes fallat.

¶Insidior.aris.insidias tendo. Sal.in Iug. Athebalem vitæ suæ dolis insidiatũ esse.

¶Insidiosus q̃ sępe insidiat:a quo insidiose qd̃ est cũ insidijs. Cice.lib.iij.offi. Ratio ergo postulat ne quid insidiose:ne quid simulate:ne quid fallaciter.

¶Inscitia ignorãtia ab inscitus.a.um. participio.

¶Inscius & cõscius cõtraria sunt:& a scius cõpositа Inscięs:vñ Inscięter & inscięntia q̃ cõtraria sunt

ſciētiæ. Ci. lib. acad. Sed inter ſcientiā & inſcientiā compræhenſionē illam collocabat. Aliquando inſciens capitur pro ſtulto & aliquādo pro ignaro.

¶ Inſcribo. pe. p. intus ſiue ſuperſcribo. Cice. lib. i. tuſ. Quid noſtri philoſophi: nōne in his ipſis libris quos ſcribūt de contēnenda gloria ſua noīa inſcribūt. Idem Caſio. In ſtatua quā poſuit in roſtris inſcripſit Parenti optime merito. Interdū inſcribere ſignificat nominare ſiue intitulare. Lactā. lib. i. Minutius felix in eo libro qui octauius inſcribitur: ſic argumētatus eſt. Interdum dilacerare. Virg. Et verſa puluis inſcribitur haſta. Plau. Corpus tuum virgis vlmeis inſcribam. i. inſignibo.

¶ Inſcriptus quandoq; pro nō ſcripto ſumitur: vt apud Var. lib. 2. Itaq; greges ouiū longe abigūtur ex Apulia in Samniū æſtiuatū atq; ad publicanū profitentur ne ſi inſcriptum pecus pauerit lege cenſoria cōmittant mulctos.

¶ Inſignis & hoc inſigne ex in & ſignū ſiue ſignis cōponitur. ελληνιζι δελεγουσι περισημον εκ του περι και σημαινω. Et proprie dicitur excellens q; in aliquib⁹ cernitur eſſe ſignis quibus noſcitur vel noſci pōt vt in coloris & veſtiū rerūq; varietate noſcit ſiue noſci pōt eſſe eū p̄bū vel improbum. Seu qa ſigna cū ſint indicia rerū ſemper eminēt manifeſtaq; ſunt. Sic viri virtute excellētes oībus ſunt noti. Cice. li. iij. ad Heren. Idem fit in imaginibus: vt quæ nobis diligenter notæ ſunt hæparū videātur inſignes aliis. Hic Ci. eo q; prius dixit notæ aperuit inſignes ſignificare notæ ſiue notabiles. Virg. lib. iij. Geor. Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo. Liui. lib. pri. Flaminē Ioui aſſiduū ſacerdotē creauit inſignicq; eū veſte & curuli regia ſella adornauit. Virg. lib. iiij. Oſtroq; inſignis & auro Stat ſonipes. Hoc loco inſignis inſtratus quaſi inſignitus. Ad facinus tranſtulit Terē. in. Eu. Iam diu aliquā cauſam quærebat ſenex quāobrē aliquid inſigne faceret. Do. Inſigne aliquid magnū & nobile facinus. Ad virtutē. Vir. Inſignē pietate virū. i. illuſtrē magnū ſiue nobilē p̄clarūq; ac præſtantem. Aliquādo ad vitiū. Et latrones inſignes vocamus qui maiore manu maioreq; audacia graſſanē: vt in Eu. Habebāt autē vinctū quendā inſignē: cū ſeditioſo & homicida dicā. Et inſignia ſcelera a Tacito dicūtur. Omne eñ qđ excellit ſiue illud ſit vitiū ſeu virtus inſigne dicit. Vñ etiā quandoq; ſimpliciter p̄ magno ſumitur. Lucil. Cocus non curat caudā inſignē eſſe modo pinguis ſiet. Ab inſignis fit inſignitas p̄ claritate. Inſigniter clare ſumme. Apul. Homo inſigniter malus.

¶ Inſignia dicūtur ea quę in veſtib⁹ vexillis & huiuſmodi inſignita ſunt: aut ipſæ veſtes vexilla & alia quæ fiunt aut ferūtur ita ab aliis diſcreta vt noſci poſſint cui⁹ ſint & ad quos pertineāt: vt veſtes militares: & inſignia militaria regalia cōſularia ve quibus acies ab acie eques ab equite rex & conſul a viro priuato cognoſci debet. Virg. lib. 2. Danaūq; inſignia nobis aptemus clypeos. Liu. li. 2. Ipſe en ille noſtris decoratus inſignib⁹ magnifice incedit. Sal. Cum faſcibus atq; aliis imperij inſignibus ad Manliū in caſtra tendit. Mos eñ fuit antiquorū vt bene meritis inſignia tribuerēt magiſtratuū. Vnde ſcribit Tacit⁹ decreta fuiſſe narciſo q̄ſtoria īſignia a Claudio Cæſare. Ab eodē inſignia p̄turę Criſpino decreta fuerunt. Et nō ſolum ſunt līgna & ornamenta ob virtutē adepta. Vñ inſignia laudis & inſignia gloriæ dicim⁹: vt Ci. Appio. Inſignia eñ virtutis multæ etiā ſine virtute aſſecuti ſunt. Aug. lib. viij. cō. Qui etiā ob inſigne p̄clari magiſterij ſtatuā in foro romano meruerat. Verum etiā quicquid aliquid oſtēdit inſigne dicitur. Ambr. Deſponſata ne temeratę virginitatis adureret infamia cui grauis aluus corruptelæ videretur inſigne præferre.

¶ Inſignio. is. iui. itū. ſignis noto ſeu diſtinguo vt apud Claudianū li. i. Hic elementorū ſeriē: ſedeſq; paternas Inſignibat. Cic. lib. iiij. ad Heren. Si quā rem deformabim⁹ turpē: aut cruentā aut cœno oblitam aut rubrica delibutam iudicemus quo magis inſignita ſit forma.

¶ Inſignite pe. p. aduerbiū ſignificat cū notę indicio. Ci. Nec improbū notari aut vituperari inſignite poſſet. Inſigniter etiā aduerbiū ſignificat ſūme clare aperte. Apul. Homo inſigniter malus.

¶ Inſimulo. as. pe. cor. accuſo: crimē ingero. Cice. Treba. Hic tu me etiā inſimulas nec ſatiſfactionē accipis. Iungitur etiā quādoq; gtō. Terē. in Phor. Si herū inſimulabis auaritiæ male audies. Vñ inſimulatio: quæ vt inqt Do. eſt falſi vel veri criminis incuſatio. Eſt & iſimulare fingere. Ci. li. iij. offi. Solus neglexit fidē: furere inſimulauit: ne coiret iſtitit.

¶ Inſinuo. as. Vide in dictione Sinuo.

¶ Inſiſto. is. quaſi firmo. Virg. li. xi. Vtq; pedū primis infans veſtigia plātis Inſtiterat iaculo palmas armauit acuto. Et inſiſtere eſt operā dare. Hiero. in prolo. Tob. Sed melius eſſe iudicās phariſeorū diſplicere iudicio: & epiſcoporū iuſſionibus deſeruire inſtiti vt potui. Itē ſolicitare vrgere. Ply. Frequēſq; vt id ageret inſiſtebat. Cic. ad Herē. aliter. Nunc idētidem noſmet ipſi nobis inſiſtemus: reſ eñ cōmunis: id eſt vim faciemus.

¶ Inſilio. is. pe. cor. inſilui inſiliui vel inſilij inſultum. Vnde inſulto ſignificat intro aut ſurſum ſalto Sta. li. ix. the. Inſiliere vadis magnoq; fragore ſolutus Agger. Luc. lib. iij. Inſiluitq; ſolo nociturus pondere puppi.

¶ Inſolens. pe. cor. ex in & ſolens ſiue ab inſoleo licet nuſq; legatur: & ſignificat inſuetū & inſolitum: vnde inſolentia. Cic. p Deiota. Moueor & inſolentia loci. Sal. Inſolens vera audiēdi. Gel. lib. i. Atq; id qđ a. C. Cæſare excellentis ingenij ac prudentiæ viro in primo de anali. ſcriptū eſt. Habe ſemper in memoria atq; in pectore vt tanq; ſcopulū fugias in auditū atq; inſolens verbū. Per tranſlationē ponit pro ſuperbo & arrogante qui præter legem agit humanā atq; naturalē. Et quē audacē vel p̄ſumptuoſum dicere ſolemus. Quod eſt cum quis audet facere vel dicere quod ipſe nō ſolet: vel qđ ab aliis modeſtis viris fieri aut dici non ſolet. Cic. pro Marcel. Et victoria quę ſui natura inſolens eſt. Inde inſolētia arrogantia: inſolenter arroganter.

¶ Inſolum veteres pro inſolitū dixerūt. Afra. Orbitatem ſenectuti tuæ malum metui: quod inſolum nō venit cæco ac dementi.

¶ Inſolitus nō ſuetus. Aliquādo præter ſolitum. Gel. Intempeſtiue ac inſolite differebat.

¶ Inſolo. as. pe. p. ad ſolē ſicco. Vnde inſolatus in ſole ſeu ad ſolē ſiccatus: vel penitus tactus aut calefactus. Col. lib. v. Super hāc materiæ quæ fructū habent: melius cōualeſcūt & vuæ cōmodius inſolatæ præcoquūtur. Inſolare quoq; puellæ crines di-

cũtur dum faciẽ tectæ paſſos ad ſolem tenẽt candi candi gratia. Et ipſi crines inſolati dicunt. Ply. Cæ ram vinaceo crate ſub dio ſiccant ſole lunaq; Hoc em̃ candorẽ facit: ſi ſic ſiccatur. Et ne liqueſaciant protegunt tenui linteo. Candidiſſima vero fit poſt inſolationem humi recocta.

¶ Inſomnia. æ. vigilia. Inſomniũ phantaſma. Vi de in dictione Somnus.

¶ Inſpẽ venio ſperare incipio. Ci. li. z. de ora. Nõ nullã in ſpẽ venerã poſſe me aliq̃d ex iſtis diſcere.

¶ Inſpicio cis, pe. c. intus ſpicio ſeu valde intueor Terẽ. in Adel. Deniq; inſpicere tanq̃ in ſpeculũ vi tas hoim iubeo: atq; ab aliis exẽplũ ſumere ſibi.

¶ Inſpecto. as. cõtinue ſeu attẽte intueor. Gel. li. i. Ibidẽ in ſtadio inſpectãte populo in oſculis atq; iu manib⁹ filiorũ animã efflauit. Vñ & inſpectare pro cuſtodire ponit. Sue. in Cæſa. Sunt qui putẽt con ſiſum eũ nouiſſimo illo ſenatuſcõſulto ac iureiuran do etiã cuſtodias hiſpanoꝝ cum gladiis inſpectan tium ſe remouiſſe.

¶ Inſpecti⁹ aduerbiũ ſignificat min⁹ incõſiderate

¶ Inſpicio as. pe. p. in modũ ſpicę vel ſpici acuo. Virg. lib. i. Geo. Ferroq; faces inſpicat acuto. Ser. Acuto ferro incidit ad ſpeciẽ & imaginẽ ariſtarũ.

¶ Inſpiro as. pe. p. ſignificat diuino quodã ſpiritu in mẽtẽ iniſcio. Vñ dicim⁹ ſanctos dei hoies inſpi ratos fuiſſe locutos. Et inſpirare int⁹ ſpirare. hoc ẽ ſpiritũ ſeu vẽtũ infundere. Col. li. i. Sz granaria ſca lis adeãt: & modicis feneſtellis aq̃lonib⁹ inſpirẽtur

¶ Inſtar indeclinabile licet Prob⁹ inſtaris gtm̃ di xerit. Quod & ſine p̃poſitione & cũ præpoſitiõe in uenit. Et modo ſignificat ad equiparationẽ. Colu. li. iij. Vineã nouellam gẽmas agere finito: ſimul q; atq; pãpinus inſtar quattuor digitorũ erit: tum de mũ pãpinato. Modo ad mẽſurã: vt apud eundẽ li. i. In campo rariꝰ: in colle ſpiſſius acerui ſtercoris inſtar quinq; modiorũ diſponẽtur. Modo ad ſimi litudinẽ: vt illud Cice. accipi põt. Amaui autẽ quæ fiũt nõ vici: ſed vrbis inſtar. Et in Piſonem. Vnus ille dies mihi quidẽ immortalitatis inſtar fuit cum ſenatũ egreſſum vidi populũ romanũ vniuerſum. Sue. in Cæſa. Cuius etiã. ſ. equi inſtar pro æde Vene ris genitricis poſtea dedicauit. i. effigiẽ cõſimilem. Solinus cũ præpoſitione. Meſopotamiã opimat annuæ inũdationis exceſſib⁹ ad inſtar amnis ægy ptij terris ſuperfuſus inuecta ſoli fœcũditate. Simi liter. Hierony. in Iob. Et gaudium hypocritæ ad inſtar puncti. Idem in Ioſue. Steteruntq; aquæ de ſcendẽtes in vno loco & ad inſtar montis intumeſ centes apparebant procul ab vrbe. Augu. Et ideo hodie vt vitale lauacrum reſurgẽs dei populus ad inſtar reſurrectionis eccleſiam noſtram ſplendore niueo illuminat.

¶ Inſtauro. as. nõ ab inſtar deſcẽdit: vt quidã puta uere: ſed compoſitũ eſt ab in & ſtauro. Vñ & Reſtau ro. Nã integro q̃d inſtauro ſimile ẽ in ſignificatio ne cõpoſitũ q̃dẽ eſt qa Integro habeꝫ. Et vñ cõpo ſitũ eſt Integro: inde & integro. Vñ cõtamino inde & attamino: & multa huiuſmõi. Sic vnde inſtauro vñ & reſtauro quorũ ſimplicia cũ nõ ſint in vſu cõ poſita habẽt: q; p̃poſitiones cũ quib⁹ tũgunt aper te declarãt. Preterea cũ integrare idem ſit q̃d inſtau rare: nimirũ inſtaurare integrare eſt. In quo quantũ ad inſtar diſtet animaduertere licet. Teren. in An. Amantiũ ire amoris integratio eſt. Vbi Do. Inte gratio inſtauratio. Integrare vero vt inq̃t Feſtus eſt in ſtatũ redigere non ad ſimilitudinẽ prioris ſta tus dixit: ſed ſimpliciter in ſtatũ redigere vtcũq; ſit ſtatus. Similiter inſtaurare dicemus in ſtatũ redige re: nõ ad ſimilitudinẽ prioris ſtatus facere. Vñ Vir. per trãſlationẽ dixit. Inſtaurati animi regis ſuccur rere tectis. i. quaſi recreati: ſiue validi facti. Sup q̃d Ser. ait. Hinc oſtẽditur eos ſuperius defeciſſe: & nõ dicit ad ſimilitudinẽ antiquã cõualuiſſe. Et raro eue nit vt cuerſa ędificia ad ſimilitudinẽ priſtinã inſtau rentur. Liu. li. iiij. Nã phaliſci perpelli ad inſtauran dum bellũ romanorũ: neq; ſociorũ p̃cibus potuere Inſtaurandũ non ad ſimilitudinẽ priſtini gerendũ ſed integrandũ & denuo inferẽdũ. Sic Cic. de pro uinciis conſularibus in Piſonem & Galbiniũ. Bel lum affectũ videmus & vere vt ita dicã confectum periculũ ſit ne inſtauratas maxime belli reliquias ac renouatas audiamus. Virg. li. iij. Ergo inſtaura mus Polydoro funus. i. integramus ſupplemus & facinus funus. q̃d fieri pro loco & tempore cõdece bat. Idẽ lib. vij. Certatim inſtaurãt epulas. i. denuo imponũt. Cũ ergo inſtauro nihil in ſignificato cõ ueniat cũ inſtar: nullo pacto ab inſtar formari dicẽ dum eſt: p̃ſertim cum nec ad analogiã pertineat: q; inſtauro nõ inſtauro facere deberet. Reſtauro autem q̃uis pene abſoleuerit & peo inſtauro ſæpe poſitũ ſit. Lac. li. vij. vſus eſt p reduco ſeu reformo renuo reficio ve. Verũ ille cũ deleuerit iniuſtitiã iudiciũq; maximũ fecerit: ac iuſtos qui a principio fuerũt ad vitã reſtauauerit: mille annis inter hoies verſabit. Nõ em̃ ad antiquã ſimilitudinẽ reformauerit intel ligendũ cũ longe elegãtiori forma ſint iuſtorũ cor pora reficienda q̃ ea quã prius habuerant.

¶ Inſterno is. ſuper ſterno operio extendo. Vñ inſ ſtrata equoꝝ ornamẽta dicũtur. Et inſtratus lectus dicit veſte ſtragula excultus. Vlpi. Inſtratũ ſignifi cat omnẽ veſtem ſtragulã inſternẽdi cauſa paratã.

¶ Inſtigo. as. pe. p. ex in & ſtigo cõponi videt: vt ſit ſtigo ſtimulo: & inſtigo inſtimulo: & tã in bonũ q̃ in malũ ſumit. Hier. de diuo Luca. Obiit plenus ſpũ ſancto quo inſtigãte in achaię partib⁹ græcis fi delibus domini incarnationẽ fideli narratione oſtẽ dit. Hoc modo cõponũtur Caſtigo quaſi ad id q̃d caſtũ eſt ſtimulo. Fuſtigo fuſte ſtimulo vel ferio.

¶ Inſtingo is. xi. ctũ. intus cõmoueo. Lact. lib. vi. Ego vero eos q vera imprudẽtes loquũtur ſic ha bendos puto tanq̃ diuinẽt ſpiritu aliquo inſtincti. Val. max. li. i. Samij prienẽſibus auxiliũ aduerſus caras implorãtibus: arrogantia inſtincti p claſſe & exercitu lembulã eis deriſus gratia miſerunt. Hinc Inſtinctus. us. ipſa cõmotio. Vnde dicimus aliq̃d ſpiritu ſancti inſtinctu factum eſſe.

¶ Inſtita. pe. cor. tenuis faſciola inq̃t Acron: quæ ſtolæ imã partem ambit. Hora. Nil mediũ eſt iunt qui nolunt tetigiſſe niſi illas quarũ ſubſuta talos te git inſtita veſte Cõtra alius nullã niſi olenti in for nice ſtantẽ. Ouid. in arte. Eſte procul vittę tenues in ſigne pudoris: Quæq; tegis medios inſtita longa pedes. vnde & in Euangelio legimus de Lazaro q; erat ligatus inſtitis. i. faſciis.

¶ Inſtitor. pen. cor. negociator ex eo dictus eſt: vt Vlpi. inq̃t q; negocio gerẽdo inſtet nec multum re fert taberne ſit p̃poſit⁹ an cuilibet alij negociationi cũ interdũ etiã ad hoſes honeſtos afferãt merces & ibi vendant. Hiero. ſuper lib. puerbi. Inſtitor nego

ciator q ab eo ſic dicit q p acquirẽdis multiplican diſq; mercibus ſedulus inſiſtat. Idem contra Ioui. Anus & aurifices & hariolos & inſtitores gẽmarũ ſericarũq; veſtiũ ſi intromiſeris periculũ pudicitiæ eſt. Poetæ fere ſemper accipiũt inſtitorẽ pro eo qui venditor eſt mercium delicatarũ: cui veſtiarij & lintearij dãt veſtẽ circũferendã & diſtrahẽdã quẽ vulgo Circitorẽ appellam⁹. Oui. Inſtitor ad dominã veniet diſcinctus emacẽ. Plaut⁹ ancillã pro domina negociantẽ inſtitricem vocat. Vergiliarũ quoq; ſydus Inſtitor veſtis dicit q mẽſe nouembri cũ earũ occaſus eſt ex hoc ſydere coniecturã faciunt hyemis. Nam ſi nubilus fuerit earũ occaſus pluuioſam hyemem denũciat. Ideoq; negociatores ſtatim augẽt lacernarũ p̃cia qbus pluuio tẽpore vtimur. Si vero ſereno tẽpore occiderint aſperitas hyemis denũciatur. Idcirco reliquarũ veſtiũ pretia accedũt.

¶ Inſtitorius.a.um. quod ad inſtitorẽ pertinet: vt ars inſtitoria. Hier. con. Heluidiũ. Quæ inſtitorias exercet artes neſcio an corpore qd̃ ſcio ſpiritu virgo nõ permanet. Inſtitoria actio dicit qua domin⁹ inſtitorẽ cõuenit vel p inſtitorẽ cõuenitur. Nam ſi libitinarius polinctorẽ habuerit: iſq; mortuũ ſpoliauerit dandũ in eum inſtitoriã actionẽ q̃uis furti & iniuriarũ actio cõpeteret inquit Iureconſultus.

¶ Inſtituo ex i & ſtatuo ſignificat decerno. Apul. Solon aut Lycurgus inſtituit. Hinc inſtituta & inſtitutiones. Aliquãdo incipio. Ply. Priuſq; id opus inſtituerẽ. Aliquãdo doceo inſtruo. Sũt em̃ nõ mõ litteris: ſed etiã bonis moribus inſtruẽdi adoleſcẽtes. Qd̃ & de malis dicit. Iuue. Inſtituitq; rudes melior locuſta ppĩquas. i. docet eas veneficia. Aliquãdo ordino. Et ppríe de ludis: de orationibus: & de moribus hominũ dicitur. Terẽ. Optime vitã inſtituit. Sal. Ea familia ortũ ita ſe ab adoleſcentia & vitam inſtituit. ſe vt omnia bona in ſpe haberent.

¶ Inſtitutũ bonũ morẽ conſilio & ratione ſumptũ ſignificat & domeſticã diſciplinã: q̃ litteris nõ mãdãtur: ſed obſeruãtur cõi opinione bonorũ virorũ p quandã cõſuetudinẽ. Quin. Nã is q̃ q̃ nutricibus triẽniũ dederit tñ iam tũ formari optimis inſtitutis mentẽ infantiũ iudicat. Vñ de inſtitutis apud Val. max. i. de moribus. Aliqñ dicit ppoſitũ incœptũ: vt faciã p meo inſtituto. Ply. Hæc ſunt rerũ principia & inſtituta naturæ. Aliquãdo dicitur decretũ & ſanctio. Vñ Iuſtinian⁹ opus ſuũ inſtituta inſcripſit ſed barbare quia dicũtur inſtitutiones: & ita indocilis fuit: vt analphabetus diceretur teſte Suida.

¶ Inſtitutiões ſunt p̃cepta qbus inſtituũtur homines atq; docẽtur: vt libri a Quintil. de inſtitutione editi. Quãdoq; inſtitutio vocatur ipſa inſtructio.

¶ Inſto.as. qñ datiuo iũgitur ſignificat inſtantiã & vim quandã facio ſollicito. Ci. p Quintio. Verũ quoniã tibi inſtat Hortẽſius: & eas in conſiliũ a me poſtulat ne dicendo tẽpus abſumã. Interdũ incumbo. Vir. Talis erat dido talẽ ſe læta ferebat. Per medios inſtãs operi: regniſq; futuris. Idẽ in Buc. ſine caſu poſuit. Deſine plura puer. & qd̃ nũc inſtat agamus. Interdũ inſectationẽ facio qd̃ vernacula lingua dicim⁹ dar la caza. Liu. li. i. Ita incurriſſe a lateribus ferũt vt nõ ſiſterẽt modo ſabinas legiones ferociter inſtãtes cedẽtibus ſed ſubito in fugã auertent. Quando vero actũ habet ſignificat vrgeo & quaſi cõtra ſto. Plau. in Cur. Si magis me inſtabũt ad prætorẽ ſufferam. Item ſuperſto. Idẽ in Aſi. Reſtam inſtas viam ea res eſt. i. ingreſſus es ſiue obtines: ſtaſve ſuper rectã viam. Et in hymno. Sed premiũ mortis ſacræ perẽnis inſtet gloria. Inuenitur etiam ſine aliquo prædictorũ caſuũ licet poſſit intelligi. Sal. Veterani ſalutis priſtinæ memores comminus acriter inſtare: illi haud timidi reſiſtunt. Inſtare p inſtabant: quaſi cõtraſtabant. i. pugnabãt. Terẽ. in An. Ego ſedulo negare factum: ille inſtat factũ .i. cõtendit factum. Aliquando inſequor aduento. Sal. Optimũ factu ratus noctem quę inſtabat ante capere ne quid eo ſpatio nouaretur. i. proxima erat vel ſequebatur. Cæſar lib. pri. Cæſar vbi ſe diutius duci intellexit & diem inſtare quo die frumentũ militibus metiri oporteret. Huius verbi frequentatiuum eſt inſtito.as.

¶ Inſtito.as.pe.cor. ſæpe cõtra ſto pugno. Cæſar li. i. Id cõſpicati heluetij q in montẽ ſeſe receperãt rurſus inſtitare & prœliũ redintegrare cœperunt.

¶ Inſtans nomẽ ſubſtãtiuũ dicit minimũ teporis momentũ qd̃ imminet & p̃ſens eſt. Vñ etiã apud Dialecticos tempus inſtans dicit qd̃ eſt p̃ſens. Cic. lib. iiij. tuſ. Quę em̃ venientia metuũtur eadem efficiũt ægritudinẽ inſtantia. i. præſentia vrgentiaq;.

¶ Inſtantia: ſedulitas. Hiero. Mirari nõ deſino ex actionis veſtrę inſtantiã. Exigitis em̃ vt librũ chaldæo ſermone conſcriptũ ad latinũ traham.

¶ Inſtanter aduerbium ſignificat ſedulo.

¶ Inſtruo. is. xi. ctũ. ordino & tã de malis q̃ de bonis intelligi poteſt. Virg. Dolis inſtructus & arte pelaſga. Similiter dicitur de acie: de claſſe de cauſa ac etiã de mẽte alicui⁹. Plau. in Am. Nos noſtras more noſtro & modo inſtruxim⁹ legiões. Lac. li. i. Qd̃ malũ a græcis ortũ eſt: quorũ leuitas inſtructa dicẽdi facultate & copia incredibile eſt q̃tas mẽdacio⁹ nebulas excitauerit. Idẽ li. iij. Apparet falſam & inanẽ eſſe oẽm philoſophiã: qa nec inſtruit ad iuſtitiæ mũera: nec officiũ hoĩs rationeq; cõſumat. Col. li. v. Nõnulli ſtrenue fabricãt nauigia: nec cõſumata perinde inſtruũt armamẽtis. miniſtriſq; .i. armant: vel muniũt. Gel. li. i. Verba Lælij hæc ſunt quibus hædũ qui ad epulas fuit allegatus dimiſſum cœnã q; ita vt lex ſanxiſſet pomis holeribuſq; inſtructã .i. paratam. Hiero. ad Ruſ. Quaſi doctus nauta rudem conor inſtituere vectorem. i. docere.

¶ Inſtrumentũ ab inſtruo fit cui⁹ noĩe ſignificatur oẽ illud quo qs ad operandũ vtit. Sic dicim⁹ arma inſtrumẽta belli eẽ. Ligones marras: ſarcula inſtrumẽta agricolatiõis. Et inſtrumẽtũ dicit id quo quis docet. Vñ dicim⁹ inſtrumentũ vetus: & inſtrumentum nouũ p lege veteri: & lege noua. Ex his em̃ hõ inſtruit quid agere aut vitare debeat. Aliqñ ſumit p apparatu quo fundus taberna & id genus alia inſtruũtur. Sue. de Aug. Et Alexãdria capta nihil ſibi præter murinũ calicem ex inſtrumẽto regio retinuerit. Sic apud Iureconſultos titulus eſt de fundo inſtructo & inſtrumẽto legato. Aliquãdo inſtrumẽti noĩe intelligitur monumentũ ſcripturarũ ad res geſtas ptinentiũ quale ferme eſt repertoriũ qd̃ vulgo inuentariũ appellatur. Sue. in Veſpa. Vndiq; inueſtigatis exemplaribus inſtrumento⁹q; imperij pulcherrimum ac vetuſtiſſimũ confecit.

¶ Inſucco as. imbuo ſeu inficio: quaſi in ſucco balneo. Col. li. viij. Fracta pecudũ nõ aliter q̃ hominũ crura ſanãtur inuoluta lanis oleo atq; vino inſuccatis atq; mox circundatis ferulis colligata.

¶ Insuesco.is. Vide in dictione Suesco.

¶ Insula pe.cor. dicit terra q̄ vndiq; aquis claudit: ꝓprie autē in mari. Vñ quidam a salo appellatas insulas volunt q; in salo.i. in mari sitæ sint. Hinc peninsula: q̄ quasi insula est: & vndiq; fere aquis clausa tantū angustia quę dicitur Isthmos cōtinenti annectitur. Mediānis vocat quā amnis circuit. Insulæ etiā dicūtur domꝰ in vrbe ab alijs separatæ & vicos vndiq; habentes q; sicut insulę sunt in mari loco vndiq; ambita vndis discreta a cōtinēti: ita domus nullis cōnexis ædificijs cohærentibus insulæ nominātur. Vñ Spartianus scribit trecētas. xxxv insulas olim Romæ incēdio absūptas fuisse. Vlpi. titu. de. verbo. obl. Plane si insulam fulciri quis stipulatus sit nō est expectandū vt insula ruat.

¶ Insulatus.a.ū. qđ factū est insula. Aug. li. iiij. de ci. dei. Illas etiā q̄ prius fuerāt cōtinētes hospitibꝰ atq; aduenis fluctibus insulatas aliasq; desidia maris peruias factas ac procellis euersas esse ciuitates.

¶ Insularis & hoc insulare qđ est insulæ. Ply. Qui primus insularem morbū in vrbem inuexit.

¶ Insularius.a.um. ponit ꝓ vili. Vñ iurisc̄sulti viles seruos insularios appellāt: qui sine ciuitate sunt in opus publicū perpetuo dati & in insulā deportati siue in insulas ad effodiēda metalla demandātur.

¶ Insulto.as. frequētatiuū ab Insilio: ex in & salto cōpositū est a. in u. mutata. Et cōstruitur cū datiuo & aliquādo cū actō. Et modo pro insilio ponitur. Virg. Insultare solo & gressus glomerare superbos Modo ꝓ irrideo & cōtumelioſius in aliquē aliquid dico vel facio. Sal. Multos tamē ab adolescentia bonos insultauit. Teren. in Eu. Ne tu istas faxo calcibus insultabis frustra. Sue. scribit Cæsarē dixisse se insultaturū capitibus aduersariorū.

¶ Insultura pro insultatione. Plau. Nā ego istā insulturam & desulturā nihil hic moror.

¶ Insum in aliqua re sum. Lactan. lib. 2. Ineſt ergo syderibus ratio ad peragendos meatus suos apta: sed dei est illa ratio.

¶ Insummo.as. finio. Aug. Omnis opera insumpta est: dolor remansit. Insumo.is. pe. prod. consumo. Hiero. ad Pāma. Deliciarum quādam supellectilem virtus insumit.

¶ Insuper. p. c. significat p̄terea: a quo fit deinsup.

¶ Insusurro as. Macro. lib. ij. satur. Vale dicēti hoc tantum insusurrauit. Non putabam me tibi tantū familiarem.

¶ Insubres populi cisalpinæ Galliæ: cuius ciuitates sunt: Mediolanum Papia Lauda Nouaria Vercellæ & Comum.

¶ Integer.a.um. pe. cor. li de ætate dicit: intelligit ea q̄ in flore consistit. s. iuuētute: in qua robor viuidum & sanguis adhuc integer est: q ætate in senū vergēte minuitur. Terē. in An. Egregia forma ætate integra. Integra res q̄ est perfecta de qua nihil est imminutū: vt Integrū corpus cui nihil deest. Integer vir qui est castus: & qui omni virtute p̄ditus est. Hinc fit aduerbiū Abintegro quod significat rursus: quasi res perfecta rursus inchoetur.

¶ Integrum mihi est: significat vtile est. Nam illa res dicitur integra q̄ intacta & nondū tacta est. Rursus integrū est: significat in arbitrio est & potestate. Cice. lib. iij. de ora. Sed quoniā hæc iam neq; in integro esse possunt.

¶ Integro.as. pe. cor. ficio: ꝓprie tamē significat rursus inchoo instauro siue innouo. Vir. Ramoq; sedens miserabile carmē integrat. Liu. li. v. Simul vt ab religiōe aīos remiserūt integrāt seditionē tribuniplebis. Ab hoc fit Deintegro & Redintegro.

¶ Integrasco.is. idem qđ integror. Ter. Hoc malū integrascit. Vbi Do. Integrascit. i. integratur.

¶ Intelligo is. pe. p. ex inter & lego quasi in interioribus lego. Vnde intelligentia. Cice. lib. iij. offi. Explica atq; excute intelligentiā tuam vt videas quę sit in eis species & notio boni viri. Huius compositum est Subintelligo qđ est mediocriter intelligo Hierony. ad Exuperan. Hoc autem dico non q; te auarū didicerim: sed vt subintelligā idcirco adhuc militiæ operam dare vt impleas sacculum quē euacuare dominus præcepit.

¶ In tempore significat oportune. Salu. Maxime ferocia regis Mitridatis in tempore bellaturi. Ter. in An. Veni in tempore.

¶ Intēpesta nox dicit obscurissima tacita ac silens vt est fere media nox: q; careat tempestatibus & tu multu cū tēpus agendi est nullū qđ alij cōcubiū dicunt q; fere tūc omnes cubēt. Cic. in Ver. Affertur nocte intempesta grauis huiusce mali nuncius.

¶ Intempestiuus.a.um. qđ prēter tempus fit. Boe. Intempestiui fundūtur vertice cani. Gel. Intempestiue atq; insolite differebat.

¶ Intendo.is. significat extēdo. Tractū a venatoribus q; rætia intendūt ad captandas feras. Vel ab a gittarijs. Ci. de suppli. Tabernacula carbaseis intēta, velis collocabāt. Idem in Cato. Intentū animū tanq̄ arcū habebat: nec languens succūbebat senectuti. Et intendere est aīaduertere diligēterq; intuēri. Vir. Intenti expectāt signū. Itē dirigere. Sal. in Iug. In regnū Atherbalis animū intendit. Item in nectere illigare. Virg. Et stupea vincula collo intendunt. Ci. in Horten. per translationē dixit. Quæro nō quibus intendā rebus animū: sed q̄bus relaxem Itē cōtra conari cōtendere omni conatu. Cice. li. 2. Tus. Quid qui volunt exclamare maius num satis habēt latera fauces linguam intendere e quibus elici vocem & fundi videmus.

¶ Intentus.a.um. & participiū & nomē esse potest vnde intentior & intentissimus.

¶ Intentio nō accipitur pro voluntate aut propositō sed pro actu q̄ dirigitur & exercetur seu sit a voluntate hominis vt sit intentio voluntatis seu proposīti operatio quę more arcus aut chordarū cum tendūtur aliquando recte aliquādo magis aliquando minus q̄ oportet se exercet.

¶ Intento.as. ab intendo significat minor. Virg. Præsentēq; viris intentant omnia mortem.

¶ Intentatus inexpertus: ab intentor aris. Cice. in Læl. Nemo est qui non quocū consueuit libentius vtatur q̄ intentato & nouo.

¶ Inter præpositio est ab in deducta q̄ separatur & cōponitur. Seperata significat μεταξύ. Gel. Interos & offam multa interuenire possunt. Aliquando in medio quorūdam: vt Inter reges: inter vicinos. Aliqñ in eum locū: vbi Ci. Dico te priore nocte venisse inter falcarios. s. illuc vbi sunt falcarij. Aliqñ ꝓpter seu post. Vir. Hūc inter fluuio tyberinꝰ amœno. Composita vero mō significat de medio: aut e medio vt intercipio. Mō totū vt interbibo. Modo facti priuationē siue destructionē: vt interficio interimo. Et in hac significatiōe multitudinē totā si-

mul peremptã: ſiue in totũ ſimul cõplectit: vt inter neco. Modo ſignificat maxime: vt interdico inter minor. Componitur autẽ fere cum omnib⁹ litteris & integra manet. A vt interareſco. B vt interbibo C vt intercedo. D vt interdico. E vt intereo. F vt interficio. I vt interiaceo. L vt interlino. Notetur intelligo vbi r mutatur in l. M vt interminor. N vt interneco. P vt interpello. R vt interregnum. S vt interſum. T vt interturbo. V vt interuenio. Ab inter fiunt interea & interim.

¶ Interaneus a.um. ab intra fit: ſicut extraneus ab extrà: & ſignificat inteſtinũ. Ply. Medelæ ſunt innumeræ ad interanea. Col. lib. x. Quidã exemptis interaneis occiſas vel intus includunt q̃ tẽpore hyberno pluuiis deliteſcẽtibus apibus p̃bent teporẽ.

¶ Interareſcere eſt penitus areſcere hoc eſt aridum fieri & languens ſicut interbibere.

¶ Interraſile pe. cor. qd̃ eſt interpolatum cælatura ſeu ſculptura & plano. Planũ enim intercælaturas quaſi raſum videtur. Hier. in Exo. Et ipſi labio coronam interraſilem altam quattuor digitis.

¶ Interãna vrbs Vmbriæ q̃ inter duos amnes ſit conſtituta.

¶ Interbibo pe. cor. totum bibo. Plau. in Aul. Prę terea tibicinã q̃ mihi interbibere ſola ſi vino ſcatet corinthienſem fontem & pyreneum poteſt.

¶ Intercalo as. pe. cor. interſero ſeu interuoco. Li. li. ix. Vt intercalatæ pœnę vſurã habeant. Vñ intercalaris menſis: dictus eſt quo inſerebãtur dies q̃ derant ad cõplendũ annũ. Diuerſis quidẽ rationib⁹ diuerſo tẽpore. Is autẽ menſis erat Februarius quo niã erat vltimus anni. Non tamẽ intercalabãtur in fine menſis ſed poſt vigeſimũ & tertiũ terminalib⁹ iam peractis: deinde reliquos Februarij dies q̃ erãt quinq; poſt intercalationẽ ſubiungebãt vetere religionis ſuæ more vt Februariũ omnino Martius ſequeretur. Intercalares Calendę dicũtur calẽdę menſis intercalaris. i. Februarij. Alij intelligunt Calendas Martias nõ q̃ eo menſe intercalerẽtur dies: ſed q̃ eſſent proximę diebus intercalatis. i. q̃ ſtatim ſequerẽtur intercalationẽ quinq; tantũ dieb⁹ interpoſitis. Intercalares dies græci embolíſmos ſiue hyperbolicos nominãt. Intercalares verſus q̃ frequẽter inter aliquos verſus interponit: vt eſt apd̃ Vir. Incipe mænalios mecum mea tibia verſus.

¶ Intercalaris & hoc intercalare ſeu intercalarius. a. um. qd̃ interſerit. Vide ĩ dictiõe intercalo de q̃ mõ.

¶ Intercapedo pe. p. interſtitiũ temporis: mora in medio alicuius rei poſita: ſiue tẽpus de medio eius captũ & diuiſio. Feſ. Intercapedo tẽpus interceptũ cũ. ſ. mora eſt ad capiendũ. Ci. filius Tiro. Itaq; tã me nõ pœnitebit intercapedinẽ ſcribẽdũ feciſſe.

¶ Intercedo is. pe. p. ſſi. ſſum. Interueni cõciliandi gratia: vt Interceſſi apud regẽ p̃ tua ſalute. A pul. Dum p̃inope ac calamitoſo intercederẽ. Aliqñ intercedere ſignificat mediũ eſſe: ſiue de loco: ſiue de tempore dicat. Cęſar lib. i. Non ſe hoſtẽ vereri: ſed anguſtias itineris & magnitudinẽ ſyluarum quę inter eos atq; Arioviſtũ intercederẽt. Cic. li. z. de ora. Vix annus interceſſerat. De verbis quoq; dicitur quaſi in medium opponere: vt Tribuni interceſſerũt hoc ẽ oppoſuerũt ſe & rẽ impediuerũt cõtradixerunt. Cæſar lib. viij. Quod ſi ad aricinos ſpectat nihil intercedi quo minus Sãniti populo pacis bellíq; arbitrium ſit. Teren. in An. Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit. Dicimus etiã Intercedit mihi tecum amicitia. Intercedit tibi cum illo affinitas. Hoc eſt media eſt: quę me tibi: & te illi cõciliat. Gel. pro inhibere ac coercere poſuit. Ne ſibi inquit intercedam⁹: quo minus ſuapte poteſtate vti liceat. Similiter Sue. in Cæſa. Cæterũ Cecilio Metello tribunoplebi turbulẽtiſſimas leges aduerſus collegarum interceſſionẽ ferenti auctorẽ propugnatorẽq; ſe pertinaciſſime præſtitit. Et proprie interceſſio tribunorum erat quibus ius fuit intercedendi hoc eſt vetandi prohibendiq;. Nam vt Gel. docet: Tribuni plebis antiquitus creati videntur nõ iuri dicẽdo: ſed interceſſionibus faciendis vt iniuria quæ corã fieret arceretur: & vt vim fieri vetarent.

¶ Intercido is. pe. p. intercidi interciſum ex inter & cædo æ. diph. in i. productam mutata: ſignificat in medio ſeco. Cæſar libro. z. Vt ſi poſſent caſtellum cui præerat Tituríus quintus legatus expugnarent pontẽq; interciderẽt. Hinc intercæſa hoſtia dicitur & porrecta. Macr. lib. i. ſatur. Interciſorũ dierũ quibuſdam horis fas eſt quibuſdã fas nõ eſt. Intercęſa & porrecta fari licet. Quibus verbis ſignificat poſt immolatã hoſtiam: & ipſius exta in aram focumq; porrecta & data in diei interciſo fas eſſe prætori ius dicere & fari verba illa: do: dico: & addico. Et ita dies interciſi ex parte feſti: & ex parte p̃feſti ſunt. Ci. ad Atticũ. Ne qd̃ intercæſa & porrecta vt aiũt onęris mihi addatur aut temporis. Ex quo datur intelligi vt tẽpore finito ſtatim redire poſſit ſine vlla prorogatione ſicut intercæſa & porrecta victimæ veſtigio prætor poterat ius dicere & fari.

¶ Interciſi dies erãt deorũ hominũq; cõmunes. Hi inter ſe non in alia diuidebãtur. Illorũ em̃ dierũ quibuſdam horis fas erat: quibuſdã fas non erat ius dicere. Nam cũ hoſtia cædebatur fari nefas erat intercæſa & porrecta fari licebat.

¶ Intercido. is. pe. cor. a cado cõponitur: & p̃teritũ intercidi: ſupinũ interciſu3 facit: ſignificatq; inter hæc: ſiue inter iſta aut ea: ſiue inter ea deficio ac pereo. Liui. lib. z. Credo quia nulla geſta res inſignem fecerit cõſulatum memoriã intercidiſſe. Gel. Certe quidẽ maiore nũc copia populi oppreſſa intercidiſſem. Ply. lib. xxxv. Siue extant intercidere.

¶ Intercino. is. pe. cor. in medio cano. Hor. in epiſtolis per tranſlationẽ dixit. Ne quid medios intercinat actus. Quod nõ propoſito conducat.

¶ Intercipio. is. pe. cor. de medio vel inter hæc capio: vel aliquẽ inter aliquid agendũ occupo. Plau. in Aſi. Tunc protin⁹ redimes me ſi me hoſtes interceperint. i. de medio aliorũ: vel inter ea q̃ gerebantur: vel interim: in medio: ſiue dum irem & ſimilia. Quandoq; tamen ſignificare poteſt totum capio ſicut exponit Do. illud Terẽ. in Eu. Quod nos capere oportet hæc intercipit.

¶ Intercludo. is. pe. p. iter claudo in quo n. euphonię cauſa interiectũ eſt cũ ſit idẽ qd̃ interſępio. Var. Sub terra q̃ habent frumentũ in ijs quos vocãt ſyros q̃ cũ periculo introitur recenti apertione ita vt in quibuſdã ſit intercluſa aĩa. Pro impedio tamẽ ſumitur. Virg. Sępe illos aſpera ponti Intercluſit hyems: & terruit hauſter euntes. Cice. ad Heren. Vt ille qui ad diem cõmeatus nõ venit q̃ eum aquæ intercluſiſſent. Introcludo vero eſt in interioribus claudo. Sene. Qui domi introcluſus ociabatur.

¶ Intercolumniũ. Vide in dictione Columna.

¶ Intercus cutis.pe.p.morbus intra cutē existens Q̃ adiectiuū ponit̃ p intestinis. Cato. Intercutib⁹ stupris obstinatis. Gel. Intercutib⁹ vitijs madētes.
¶ Intercutaneus.a.um.quod intra cutem est.
¶ Interdico pe.p.maxime phibeo. Interdicit̃ aūt locus homo res. Et cōstruit̃ cū ablt̄o. Cic.in Cato. Male tē gerētibus patrijs bonis interdici solet. Ali quādo tñ res q̃ prohibet̃ & is cui fit phibitio in nominatiuo passiue poni solet. Liui.lib.viij. Interdictūq; mare Antiati populo est. Metellus. Illi vero omni iure atq; honestate interdicti sunt: ego neq; aqua neq; igni careo. Cic.p domo sua. Vt.M. Tullio aqua & ignis interdicat̃. Lac. vero li.vi.cū ablatiuo dixit. Nec tñ quisq̃ interdictū sibi putet aut cōmunione cū amicis aut charitate cū proximis. Sūt etiā qui per actū̃ proferant. Sue.de Nero. Et cū interdixisset vsum amethistini ac tyrij coloris preclusit cunctos negociatores. Sene.lib.tij.de ira. Si iubes Cæsar statim illi domū meā interdicam. Quod est cōtra Sipontinū q negat posse construi cū accusatiuo. Sed frequentior vsus est vt post datiuū iungatur ablatiuus. Significat tamē quādoq; obstare & tunc dūtaxat datiuo cōstruitur. Cic.in Ver.acti. iiij. Nemo nostrum posset ædes suas: nemo fundū: nemo bona patria obtinere: si cū hæc a quopiā vestrum petita sunt pater improbus cui nemo interdicere possit: det quē velit iudicem.
¶ Interdictum participiū & nomen est. Nam interdicta vt est nomē sunt formę & cōceptiones verborum quibus prętor aut iubebat aliquid fieri aut prohibebat qd tūc maxime faciebat cum de possessione inter aliquos contendebatur.
¶ Interdū: ex inter & dum: quod antiqui interdum dicebant. Virg.lib.2. Georg. Interdum aut hederæ pandunt vestigia nigræ.
¶ Interdiu aduerbiū tēporis significat per diē: cui contrariū est noctu. Cato de re rust. Canes interdiu clausos esse oportet: vt noctu acriores & vigilātiores sint. Ply.li.xviij. Malū patrēfamilias quisquis interdiu faceret quod noctu posset nisi intempestate cœli. Dicitur & interdius. Plaut. in Mus. Sed qd hoc occlusa ianua est interdius. Et in Aul. Nescio pol: quę nunc hominē intemperiæ tenent vel perui gilat noctes totas tum autem interdius quasi clau dus sutor domi sedet totos dies.
¶ Interea pōt esse aduerbiū tēporis & loci cōpositū ex integris duobus. Inter & ea. Quod cū sit neutrū plurale debuit corripi. Sed quia factū est aduerbium pducit a: sicut p̃terea antea postea. Potest tamē & ablt̄us singularis intelligi qui in cōpositione solet hmōi inueniri. vt quapter: quocirca. Significat autē inter. Teren.in Hecy. Quid interea. Do. Exultātis & gestiētis audire. Interdū significat tñ. Virg. Nec nulla interea est inaratæ gratia terræ.
¶ Interea loci duæ partes sunt: quæ cum cōiunctæ vnā fecerint: mutant accentū. Interea loci inquit Terē.in.Eu. ad macellū vbi aduentamus.
¶ Intereo.is.interij.in totū morior: destruor. i. aīa & corpe. Lact.lib.vij. Sed & genus omne impiorū radicitus interibit. Ter. Perij. interij. Hinc interitus us. pro morte cū sit separatio quędā ex eo dictus q̃. eat medius inter animā & corpus. Cic.lib.i.tus. Est enī interitus quasi discessus & secretio ac direptio earum partiū quæ ante interitū iunctione aliqua tenebātur. Interitus vero participiū reperit̃ in passiua significatione vt exēplū Claudij demōstrat. Pugna acriter cōmissa & multis vtrinq; interitis.
¶ Interest cōponitur ex in & re & est: vt sit quasi in re est. Vñ mea interest: in re mea est. Hoc est in mea vtilitate. Ideoq; cōstruitur cū his ablatiuis mea tua sua nostra vestra & cuia siue sit psonale siue impersonale cū in alijs nominibus grō iungat̃. vt Socratis interest. i. in re socratis est. Interdū sepatim iunguntur. Liu. Quid em̃ in re est aliud si plebeiā patricius duxerit? qd iuris tandē mutat? Plau. Si tuā est quippiā in rē. i. si tua interest. Idē. Vt trū veniat nec ne: nihil in re est mea. Ponit̃ qñq; sine aliquo casu. Ply.lib.ix. Seri etiā radices illita fimo interest. Sic dicimus. Interest vnde quis gaudeat. i. multū facit vel differentia est. Val.max. Nihil interest an humi an sublime putrescam. Cic. genitiuū iunxit cū ait. Per magni interest quo tēpore hęc epistola tibi redita sit. Similiter Li. Si nihil interest regis peto vt dum dico vinculis liberer. Nā hęc noia magni parui tanti quāti & aduerbia facile multū plus plurimū parū paulū pauxillulū nihil nūquid aliquid magis minus maxime minime iungūtur cū his verbis interest & refert: vt minime interest minime refert. Cōponitur etiā ex inter & est. Significatq; interdū prę sentē esse: & sic cōstruitur cū datiuo. Val.max. Quo facilius laboribus & periculis interest. Interdum in medio esse. Liu. de secundo bel.puni. Id morari victoriam rati q̃ interesset amnis. Col. Arbores quę intererūt ablaqueabūtur. Interdum differentiā importat & cōstruitur cū duobus accusatiuis median te inter. Cice. Inter hominē & beluam hoc maxime interest. Dicimus quoq; interest a stulto & stulto. Ter. Homini homo quid præstat? stulto intelligēs quid interest? Idem alio modo ptulit in Adel. Hoc pater hoc dominus interest. Interdū importat distantiā: & cōstruitur cū ablatiuo loci vbi incipit distātia: vel aduerbia localia: vt Ex foro ad prætoriū interfunt viginti passus & decē milia interfunt hinc illuc. Fit tamen melius per disto.
¶ Interequito.as.in medio equito. Cæsar li.vi. Ordines interequitans.
¶ Interfœmineū. Apul. appellat genitalia mulie bria eo q̃ inter fœmina sint collocata. Fœmina vero sunt inter partes fœmorum interiores.
¶ Interficio is.p.c. significat facti priuationē. Ci. Dolobellę ablt̄o iūxit. Eadē mulier virū filiū eodē tēpore venenis clam datis vita interfecerat. Quod etiā de inanimatis dicit. Virg. Ferj stabulis inimicū ignem atq; interfice messes. i. perde & crema.
¶ Interfluo per medium fluo. Ply. Flumine mediū oppidū interfluente.
¶ Interfundo per medium fundo. Ply.lib.i. Idem oceanus interfusus intrat per tot maria quib⁹ Africam: Europam: Asiam: dispertit.
¶ Interiaceo.es.pe.cor. Vide in dictione Iaceo.
¶ Interiacto.as.pe.cor. inter aliquid iacio: interpono: intermitto: intermisceo. Aug.li.viij.cō. Tunc interiecto aut digito aut nescio quo alio signo codicem clausi. Col.lib.i. Vt si qua interiecta sint stramentis aut paleis spinarum vel germinum semina intererāt. Liu.lib.i. Aliasq; interiectas collibus valles. Idē ibi. Paucis interiectis diebus. Cæsar li.vij. Galli inter equites raros sagittarios expeditosq; leuis armaturæ interiecerant qui suis cedētibus auxilio succurrerēt. Hinc interiectio pars oīonis quæ in

oſone interponit. De qua Aug. ſic loquit. Interiectio nō pars oſonis eſt: ſed ſignū affectiōis erūpentis animi vocē. Et ſignificat aut lętitiā vt euax: aut amaritudinē vt heu. Ergo quot ſunt perturbati animi motus tot voces reddūt & vocātur interiectiones q̄ interrūpant oſonē vt illud. Hic inter dēſas corylos: vbi in mediū oſonis interiecta eſt a littera

¶ Interiſcio, is. pe. cor. idem quod interiacio. Var. Et inter ſingulas a prę ſepib⁹ interijcere longurios qui eas diſcernant.

¶ Interibi pe. cor. in medio eius loci. Gel. li. z. Cōſul interibi dū ea pugna ſe in locos tutos ſubducit.

¶ Interim pe. cor. aduerbiū temporis ſignificat intra hoc tp̄s. Ponitur & p aliqñ. Quintil. Prima barbariſmi ac ſoloeciſmi fœditas abſit. Sed qa interim excuſanť hæc vitia: aut cōſuetudine: aut auctoritate: aut vetuſtate: aut denięq; vicinitate virtutū acriter ſe in illud tenue diſcrimē grāmaticus intendat.

Aliqñ p repēte. Ter. in Hecy. Primū dies cōpluſculos bene conueniebat ſane inter eas: interim miris modis odiſſe cœpit Soſtratā. Do. Interim diſcretio eſt rei quę ad narrationē pertinet: vt apud Ter. in An. Interim nōnunq̄ collachrymabat.

¶ Interimo. pe. cor. interficio. Plau. in Caſ. Accurrite ne ſe interimat. Interdum ponitur pro priuo. Idem ibi. Nam dudum vt concurrimus alcheſimarchus ne ſe vita interimeret.

¶ Interimentū. Vide in dictione Detrimentum.

¶ Interiūgo ſubſiſto. Tractū a curru cuius rota interiecto ſude iungit vt quieſcat. Mar. Et cū currere debeas bouillas interiūgere quęris ad camœnas.

¶ Interlino is. pe. cor. in medio ſiue per mediū maculo. Hiero. Quibus lamentis: quo dolore: quo gemitu ſe abeuntem proſecutus ſim iſtæ quoq; teſtes ſunt quas cernis interlitas. Cic. pro Cluentio. Qui tabulas publicas municipijs vi corripuiſſe iudicatus ſit qui teſtamentū interleuerit.

¶ Interloquor. p. c. in medio loquor: ſiue loquēdo ipedio. Terē. in Heau. Siccine me interloq̄re. Quā doq; ſignificat inter aliqd agendū definio. Vñ interlocutoria ſentētia vocať q̄ nō definit controuerſiam ſed aliqd obiter ad cauſam ptinens decernit.

¶ Interluceo. es. pe. pro. in medio luceo.

¶ Interluco. as. pe. pro. a lucus fit vbi cum cæditur lux ingreditur. Ply. li. xviij. Interlucatio arboribꝰ prodeſt: ſed omniū annorū trucidatio inutiliſſima Eadem dicitur Collucatio apud Catonem.

¶ Interluo. is. interfluo. Claudi. lib. pri. Trinacria quondā Italię pars vna fuit ſed pōtus & æſtus Mauere ſitum: rapuit confinia Nereus Victor: & abſciſſos interluit æquore montes. Aliquando Interluere lauare eſt. Cato de re ruſtica. Manꝰ interluito: poſtea vinum ſumito.

¶ Interluniū dicit id ſpatiū tēporis in quo nec amplius luna vetus apparet: nec adhuc noua videť qa radijs ſolaribus operta ſit ſupra nō autē e regione.

¶ Interlumina ſpatiū qđ inter columnas relinquit

¶ Intermeſtris luna dicit interluniū & coitus lunę. Ply. lib. xvi. Idēq; mox intermeſtri luna atq; dimidiata. Intermeſtriū. Var. li. i. de re ruſ. Quod a noua luna creſcit ad plenā & inde rurſus ad nouā lunā decreſcit quoad veniat ad intermeſtriū a quo die dicitur luna eſſe extrema & prima: a quo Athenis eam diem appellant ενηι και μεαρτριακαδοσ.

¶ Interminus. a. um. quod non habet terminū. Si donius ad Fonteliū. Dominis ſimplicio & apollinari Intermina interceſſione vos comperi.

¶ Intero is. pe. cor. intus tero. Terē. in Phor. Tute tibi hoc intriſti: tibi omne eſt exedendū. Hoc autē inter ruſticos de alliato mortario dici ſolet: ꝓprie eñ hmōi cibus intrita dicit: q̄uis etiā de alijs rebus dicatur q̄ terūtur. Ply. li. xxxvi. Ruinarū vrbis ea maxime cauſa q; furto calcis ſine ferrumine ſuo cę menta cōponūtur. Intrita quoq; quo vetuſtior eo mollior. Intrita ergo videť eſſe calx ſed illa maxime q̄ nō e gleba ſtatim ad opus cōfertur ſed tempore maceratur atq; fermētefcit. Vtuntur hoc vocabulo. Var. Col. Victr. vt intrita ꝓprie tectorijs nobilibus calx e gleba: vulgaribus & vilibus albarijs fere dicata ſit. Legitur & intritū apud Ply. li. xxxv. pro terra ipſa vnde lateres figuntur. Intritū inquit ipſum eorū priuſq̄ fingantur macerari oportet.

¶ Intermico. as. pe. cor. in medio ſplēdeo. Claud. li. i. Rutilum ſquāmis intermicat aurū. Poteſt etiā intelligi in ſquāmis vehementer micat.

¶ Intermitto ad tēpus omitto ceſſo. Cic. Et ſiego id tēpus intermiſerā potius q̄ omiſerā. Liuiꝰ. Cum iter non intermitteret.

¶ Interminor. penul. cor. maxime minor. Plau. in Aſi. Mihi tibiq; interminatus eſt nos futuros vlmeos ni hodie argyrippo eſſent vigīti minæ. Ter. in An. Interminatus ſum ne faceres.

¶ Intermorior penitus morior: ſeu intra hæc morior. Bithynicꝰ. Peto a te vt abſentē me q buſcūq; in rebus opus fuerit tuearis ſi nullū officiū tuū apd me intermoriturū exiſtimas. Intermortuū vero latini dicūt eū qui inter mortē vitāq; ex dolore procumbit ſimilis expitāti. Ply. li. xxxij. Vituli marini adeps inſtillať naribus intermortuarū vulue vitio. Sue. de Nero. Poſtq̄ deinde Galbam & Hiſpanias deſciuiſſe cognouit: collapſus animoq; male facto diu & ſine voce & prope intermortuus iacuit.

¶ Internaſcor in medio naſcor.

¶ Interneco pe. cor. ſimul interficio & multitudinē totā ferme cōplectit. Plaut. in Am. Legiones reuenīūt domū duello extincto maximo atq; interfectis hoſtibus. Hinc internecio vitæ priuatio. Liui. lib. ix. Lucerini ac Samnites ad internecionē cæſi.

¶ Internectiuꝰ. a. um, qđ ad internecionē pertinet Vñ internectiuū teſtamentū dicit ꝓpter qđ dominus eius necatus eſt. Internectiuū bellum: qđ ad deſtructionē fit. Liu. li. ix. Nullus modus fuit cædib⁹ deletaq; auſonū gens vix certo defectiōis crimine perinde ac ſi internectiuo bello certaſſet. Plyn. Habet deinde internectiuū bellum cū Ichneumone.

¶ Internodiū: ſpatiū inter nodū & nodum. Col. li. iij. Virgā mallearē nō amplius q̄ ſex gemmatū eſſe cōuenit: ita tamen ſi breuia internodia habet.

¶ Internoſco inter alios ſiue alia noſco.

¶ Internūcius: qui inter aliquos medius eſt: ad alii quid tractandū: & modo huic: modo illi per vices nunciat. Plau. in Am. Seu per ſcriptas litteras ſiue q ipſe ambiſſet ſibi: ſeu per internūcium. Huius feminīnū eſt internuncia.

¶ Interopus ſignificat dum operatur. Tibul. Crura ſonant ferro ſed canit interopus.

¶ Interordo ſpatiū qđ ē inter ordies. Col. li. vi. Vtiacēs nō excedat iterordinis ſpatiū. Idē. Macro ſolo q nis pedib⁹ interordīes omiſſis mediocri ſeniſ-

¶ Interordiniū idem ſignificat. Idem. Minimū eſt

quinq; pedum interordiniũ ſeptem maximũ. Hinc Internodinarius. a. um. Idẽ. Conſitis pluribus internodinaria ſemina malleolis: quos poſtea q̃ conualuerint crudo ſolo quod emiſſum eſt: tranſuerſis ſcrobibus propagent.

¶ Interpellare eſt loquẽtẽ vel aliq̃d agentẽ interrũpere. Ci. li. i. tuſ. Sed nihil te interpellabo cõtinentẽ orationẽ audire malo. Ply. in epiſs. Interdũ laſſo mihi oportuna interpellatione ſubueniũt. Hinc interpellatores dicti. Cic. In litteris ſine interpellatore verſor. Aliqñ interpellare ẽ dicere. Lucil. li. xxx. Verũ tu q̃d agis? interpella me vt ſciã. Aliquando Rogare. Val. max. li. iij. Cato vt ſocios ap̃d auũculũ adiuuarũt cõſtanti vultu nõ factus, reſpõdit. Iterũ deinde ac ſæpi⁹ interpellatus in ꝓpoſito ꝑſtitit.

¶ Interpollare ĩmittere interponere. Ambr. Illi naturalia captant ſecreta & vltra orbis terrarũ terminos mare norunt q̃d nullæ interpellant inſulæ: nec terra aliqua interiacet. Aliquãdo ſignificat nouare mangonizare & quaſi nouã formã a veteri fingere quaſi interpolire: tractũ ab arte fullonia qui polien do vellera quæq; in nouã ſpeciẽ mutant. Vnde veſtes interpollatæ & mancipia interpollata in iure ciuili: quę cũ ſint veterana lenocinio & arte faciẽ mutant pro recentibuſq; ac nouicijs licentur. Ply. Ac hercle alexãdriæ vbi thura interpollãtur. i. rudia cũ ſunt poliũtur. Cõuehebatur eñ illis thus rude aſpectu ſimile cortici. Plau. in Am. Illic me homo interpollabit: meumq; os finget denuo.

¶ Interpolla: noua inuẽta & renouationes artiũ & aliarũ rerum. Ply. Mutatur ars quotidie quotiẽs interpollis & ingeniorũ græcię flatu impellimur.

¶ Interpollatrix: mulier quę antiquas veſtes renouat vt eas facilius vẽdat. Põpo. Interpollatricẽ accerſire oportet q̃ huic veſtẽ abducat. Et mulieres vitia deformitatis arte occulcãtes interpollę dicũtur

¶ Interpres ex inter & pres: q̃d noneſt in vſu: licet preſs ꝑ fideiuſſore inueniat. Et eſt q̃ in aliqua re agẽda medius eſt & veluti cõciliator & auctor. Virg. li. iiij. Aene. Tuq; harũ interpres curarũ & conſcia Iuno. Interpretes ab Aſconio dicũtur per quos indicitur pactio. Quoniã vero huiuſmõi homines animos eorũ quibus dati ſunt interpretes ſciſcitãtur & inuicem illis exponũt: factum eſt vt interpres ꝑ eo accipiatur qui obſcura exponit. Vir. Troiugena interpres diuum. Vbi Ser. Interpres vaticinator qui mentẽ deorum mortalibus publicat.

¶ Interpretor. pe. cor. expono. Hiero. ad Helio. Interpretare vocabulũ monachi hoc eſt nomẽ tuum quid facis in turba qui ſolus?

¶ Interpretamentũ: interp̃tatio. Gel. Ex quib⁹ diuerſa latinæ linguæ interpretamẽta collegimus.

¶ Interpremo. penu. cor. intercudo. Plau. in Rud. Aedepol infortunio hominẽ prædicat donabilem qui ſacerdotis ſceleſtus fauces interpreſſerit.

¶ Interputo. as. pe. cor. inter aliquid & aliquid decido. Col. lib. iij. Roſam fruticib⁹ ac ſurculis diſponi per ſurculos pedales conuenit per idẽ tẽpus quo & viola: ſed omnib⁹ annis fodiante Calẽdas Martias & interputari oportet: hoc modo multis annis perẽnnat.

¶ Interrumpo: per medium ſeu in medio rumpo. Plancus Cic. Pontes quos feceram interrupi.

¶ Interreges ꝓprie dicti ſunt centũ patres q̃ mortuo Romulo donec ali⁹ rex crearetur rẽp. gubernabãt. Ex his eñ auctore Feneſtella decernebat cuius ptãs quinq; dies ſpatio finiret: & ita per totũ annũ omnes finiebant imperiũ. Sic interregnũ regni interuallum & ſpatiũ temporis quouſq; in loco mortui alius ordinatur. Vide in dictione Reges.

¶ Interſcapiliũ vallecula q̃dã a fine colli incipiens inter ſcapulas iacet. Higy. in deſcriptione vrſæ. In humero claram vnã in pede de poſterioribus nouiſſimo duas: in ſummo interſcapilio vnam.

¶ Interſcindo in medio ſiue p mediũ ſcindo. Liui. Pontemq; interſcinderẽt. Lact. de opi. Labra ipſa: quę quaſi antea cohęrebant q̃ decẽter interſcindit.

¶ Interſepio. is. pe. p. intercludo vel intermedio. Lact. lib. de opi. At id velut pariete per mediũ ducto interſepſit.

¶ Interſero. p. cor. interſeui interſitũ: in medio plãto ſemino inſero ve. Gel. lib. i. Eadẽ ratione qua ſecundi quattuor interſiti ſunt. Col. li. iiij. Deinceps paſtinatur malleolus ordinarijs vitibus interſerendus. Interſero vero pro interpono interſerui interſertum facit. Hiero. in ꝓlo. Salo. Ea quæ minus habebantur interſerens.

¶ Interſono. as. pe. cor. ſignificat in medio ſono.

¶ Interſpiro. as. pe. pro. de medio ſeu per medium ſpiro. Cato. Manu cõprimito acina vt combibant aquã marinã: vbi impleueris dolium operculo operito relinquito qua interſpiret.

¶ Interſterno. is. in medio ſterno. Iuſti. lib. i. Hæc Babyloniã condidit: murũq; vrbis cocto latere circundedit arena pice bitumine interſtrato.

¶ Interſtinguo. is. ꝑ interualla aliqua extĩguo. Feſtus. Ignis veſtę ſi quãdo interſtinctus eſſet virgines verberibus afficiebãtur a Pontifice.

¶ Interſto. as. inter aliquid ſto: intercedo. Vnde interſtantia & interſtitium.

¶ Interſtitium: ſpatiũ & diſtantia inter aliqua. Macro. Cum quattuor ſint elemẽta ex quibus cõſtant corpora: terra aqua aer & ignis tribus ſine dubio interſtitijs ſeparãtur: quorum vnũ eſt a terra vſq; ad aquã. Ab aqua vſq; ad aerem ſequens. Tertium ab aere vſq; ad ignem. Higy. Quod ab eo ſydere paruo interſtitio differt.

¶ Intertextũ quod in medio textũ aliquid habet: vt chlamys intertexta auro: quę vulgo brocata ex auro dicitur. Picturata vel acu picta vel phrygiata dicitur recamata.

¶ Intertraho de medio traho. Plau. Ni ego illi puteo ſi occœpſo animã omnẽ intertraxero.

¶ Intertrigo. pe. pro. nomen ab interterẽdo deductum. Et eſt id malũ cum ſimul membra interterunt ur: & confricãtur accedente ſudore. Vulgo dicitur Trafregatio. Tunc eñ femina atteruntur aduruntur q;. Paratrima a græcis appellatur. Col. li. vij. Intertrigo bis die ſoluitur: aqua calida mox decocto agrico ſale cum adipe defricatur.

¶ Interturbo valde turbo. Dauus interturbat oĩa inquit Terẽ. in An. Vbi Do. Hic inter auctiua particula eſt adeo vt nõ ꝑ media ſignificatione ſit: ſed qua maiorẽ habere non poteſt: vt interfectus.

¶ Interuello. is. de medio vello: q̃d fit cum malas herbas a bonis extirpam⁹. Palla. Si ſpiſſa ſunt interuelles aliqua vt cętera roborẽtur. Plau. in Am. Vt ego infelix homo fui qui nõ alas interuelli.

¶ Interula. pe. cor. camiſia. Hinc illud. Quẽ veſtire debuit interula veſtiuit interitu.

¶ Interuaco.as.pe.cor. in medio vacuus maneo. Col. li. v. Bulbus trepidaneis interiacētib⁹ ſpatijs obrutus anno celerius maturā perticā præbet.

¶ Interuenio is.pe.cor. in medio negocio quaſi ex inſidijs ſuperuenio & opprimo in ipſo actu q rē cel latam vellēt. Ter. in Adel. Interuenit homo de im prouiſo. Et interuenire eſt intereſſe. Cice. Quod nō eſſet factū ſi ipſe interueniſſem. Intercedere quod ab eccleſiaſticis ſæpiſſime vſurpatur.

¶ Interueniū: quo eſt inter venas. Vict. li. viij. Sed nō per interuenia dilabantur: & decreſcant.

¶ Interuerto callide ſurripio: qđ plerūq; fit cū rem cōmodatā aut creditā dolo re domino reſtituatur efficimus. Cice. in Ver. Candelabrū qđ rex ægypti Ioui Capitolino dono tulerat a Verre qui illud cō modato a rege acceperat interuerſum eſſe conqueri tur. Plau. in Aſi. Hem iſtuc ago quo modo argen tum interuertā. Inuerto vero eſt quaſi in contrariū verto: vt veſtem aut pellem ſeu etiā verba præpo ſtere pronūcio: vt lauo vola.

¶ Interuiſo is.pe.p. quaſi interim viſo. Ci. Martio Teq; & iſtā rationē ociſ tui & laudo & vehemēter p bo: q; q; minus interuiſis hoc fero aīo æquiore.

¶ Inteſtatus dicit nō ſolū q mortuus eſt nullo con fecto teſtamēto: ſed etiā cuius ex teſtamento adita nō eſt hæreditas: vt inqt Paul. Itē Inteſtat⁹ eſt cui⁹ verbis nō adhibet fides quive teſtis eſſe nō poteſt. Pōpo. Ipſe cū vno ſeruo ſenex inteſtatus ꝓficiſcit

¶ Inteſtabilis q iure teſtamētū facere nō pōt: & cu ius teſtimoniū nō accipit. Caius de teſtamentis. In teſtabilis cū lege quis eſſe iubet eo pertinet ne eius teſtimoniū recipiat: & eo amplius vt quidā putant neue ipſi dicat teſtimoniū. Gel. pro deteſtabili po ſuit. Eos tamē qui ad Annibalē nō rediſſent vſq; adeo inteſtabiles inuiſoſq; fuiſſe vt tediū vitæ cœ perint: necemq; ſibi conſciuerint.

¶ Inteſtinus.a.um. pe.p. qđ eſt intimū. Vñ illa in teſtina dicūtur: quę in interiori corporis parte clau dūtur. Inteſtinū odiū dicit vel occultū vel magnū hoc eſt cor & animā premēs. Inteſtinū opus quod factū eſt ex ligno fabrorū. Var. li. iij. de re ruſ. Cum villā haberes opere tectorio & inteſtino ac pauimē tis nobilibus lithoſtrotis ſpectandā parū putaſſes ēē ni tuis quoq; litteris exornati parietes eſſent. Sci endū q; inteſtina corporis ſex eſſe perhibent. Duo denū. ſ. quod a longitudine. xij. digitorū nomē ac cepit ſicut Auicēna teſtatur. Ieiunū ſic dictum quia nunq; quod accipit cōtinet ſed protinus in inferio res partes trāſmittit. Vocatur & Hilla. Inde farcimi na hillę dicuntur. Hora. Perna magis ac magis hil la. Longum & alio nomine tenuius qui eſt in ſinus vehemēter implicitū. Hoc Var. Longanonem ap pellat quia longius eſt inteſtinū hoc q duo tenuia. Monoculū quod & cæcū nominatur: quia in dexte riorem partē peruiū nō eſt. Colon a noſtris alius di citur vbi magna dolorū cauſa eſt. Nouiſſimū eſt re ctū ita nominatū qa in ima parte dirigitur qua ex cernitur. Hæc aūt inteſtina ab omēto cōtegunt. Et dicit neutro genere & inteſtinus maſculino. Ply. li. xi. Inteſtinus quibuſdam ab ore incipiēs quadam via eodē inflectitur vt ſepiæ & polypo. In homine annexus infimo ſtomacho ſimilis canino. Diffe runt tamen inteſtina a viſceribus. Illa em̄ inferiora ſunt hæc ſuperiora. Celſus lib. iiij. A viſceribus ad inteſtina veniendū eſt. Alio nomine dicuntur In teranea. Ply. Medelæ ſunt innumeræ ad interanea.

¶ Intingo.is.ex in & tingo. Tingere vero inficere & madefacere. Vnde intinctū qđ nos ſaporē in ci bis dicimus. Greci embēmata. Col. Hoc ſinapi ad embēmata nō ſolum idoneo ſed etiā ſpecioſo vte ris εμβαπτειν em̄ tingere eſt. Ply. laudat intinctū ex myrto. Ouid. lib. 2. Faſ. Nutriat intinctos miſſa patella cibos. i. aliquo ſapore reſperſos.

¶ Intorqueo es. cōtra ſeu intus torqueo iacio. Vir. Sacrum qui cuſpide robur: Læſerit & tergo ſcelera tam intorſerit haſtam. Item intorqueo circum tor queo. Col. lib. iiij. Cum iam matura mala fuerint an teq; rumpātur peciolos quibus pendēt intorqueto eo modo ſeruabunt.

¶ Intra p̄poſitio ab in deriuat. Luca. Intra caſtro rum timuit tētoria ductor. Intra cubiculū: intra op pidū ſignificat in tentorijs: in cubiculo: in oppido Aliquādo ſignificat citra. Ci. Sed tamē quoniā ef fugi eius occaſionē q fortaſſe arbitraretur me hāc rempub. nō putare ſi perpetuo tacerē modice hoc faciā: aut etiā intra modum vt & illius voluntati & meis ſtudijs ſeruiam. Modice. i. cum modo. Intra modum. i. citra modum. Hoc eſt minus q̄ modice. Cuius contrariū eſt vltra modū. Sic dicimus in.

¶ Intra famā. i. citra opinionē: vltra famam qđ eſt perq̄ multū. Quintil. Hortenſij ſcripta tamē intra famā ſunt. Quomodo autē ad ſpatiū & numerū re feratur: Vide in dictiōe Infra. Ab intra fit interius a quo interior intimus internus interaneus intrinſe cus introrſum intrarius inteſtinus intro. as.

¶ Intrarius: qui intimus eſt. Plau. Caros mihi atq; intrarios amicos.

¶ Intro aduerbiū proximū eſt voce & ſignificatio ne inter. Et ſicut inter & intra ab in deſcēdūt: ſic in tus & intro. Sed intus in loco & de loco intro ad lo cū ſignificat. Et cōponitur cū D. vt Introduco. E vt introeo. G vt introgredior. M vt ītromitto. R vt introrūpo. V vt introuoco. S vt introſpicio.

¶ Intro.as.as. ingredior intro vado.

¶ Intrico.as.pe.p. implico. Vnde extrico eius con trariū. Trico vero a tricis q̄ ſunt ſplicatiōes. Plau. Quod argentū tu mihi: quas mihi tricas narras.

¶ Intrinſecus & extrinſecus. pe.cor. aduerbia ſunt cōpoſita ab intra & extra & ſecus cum ſignificat tu xta. Hiero. ad Iulianū ea complexus eſt. Callidiſſi mus inquit aduerſarius & inueteratus dierū malo nouit alia q̄ extrinſecus ſūt & a philoſophis quoq; mundi adiaphora hoc eſt indifferētia vocantur: in eorumq; amiſſione atq; contemptu perfectam nō eſſe virtutem: alia quæ intrinſecus & de ſe data co gant dolere perdentem. Inueniūtur tamen hæc no mina apud recentiores.

¶ Intritum. pe. pro. nomē ab intero deductum: de quo paulo ante. Cibus in mortario tritus vt eſt al leatum. Mar. Circūlata diu menſis intrita ſecundis Eſt & participium Intritus. a. um.

¶ Introduco. is. pe. p. ſignificat intra aliquē locū duco. Sal. Vulturtiū cū legatis introducit. Per trāſ lationē eſt inſtruo doceo. Vñ introductio eruditio nis principiū: quā græci εισαγωγειμ vocant.

¶ Introeo. is. notum. Cice. in Læl. Fuerat æquius vt prius introieram: ſic prius de vita exirē. Inde fit Introitus. us. pro. ingreſſu.

¶ Introgredior. eris. ſicut ſonat. Vir. Poſtq̄ intro greſſi & coram data copia fandi.

¶Intromitto tis. Teren. Vereor ne illud grauius phœdria tulerit. neue aliorſum atq; ego feci acceperit q; heri intromiſſus non eſt.
¶Introrũpo is, q̃ſi cũ impetu introeo. Gel. Cerua emiſſa in cubiculũ Sertorij itrorupit hellanic⁹.
¶Introſpicio is. pe. co. Amb. li. i. off. Introſpice vlcera & vibices aĩæ eius & cordis mœſtitudinẽ.
¶Introuoco pe. cor. Liui. li. x. Fabius nihil precatus populũ q̃ vt priuſq̃ introuocarent ad ſuffragium tribus Appij Claudij prętoris allatas ex ętruria litteras audirent.
¶Introrſus aduerbiũ quid ſignificet declarat Cęſar lib. iij. Ab eo flumine pari accliuitate collis naſcebat aduerſus huic & cõtrari⁹ paſſib⁹ circiter duocentis inferius apertus a ſuperiore parte ſylueſtris vt nõ facile introrſus perſpici poſſet. Quidam volunt intelligi introrſus a leua parte: & interiorem a ſiniſtra.
¶Intybus pe. cor. gñis fœmin. In plurali intyba neutri: & intybi maſculini. Ver. Et amaris intyba fibris. Ply. li. xx. Intybi quoq; nõ extera remedia ſunt: ſuccus eorũ cum roſaceo & aceto capitis dolores lenit. Hærba eſt capilloſa & amara: cuius tenues capilli ſegetes ambiunt & enecant. Intybũ erraticũ antiqui cicoream vocant.
¶Intueor eris. Vide in dictione tueor.
¶Intutus ta. tũ. pe. pro. nõ ſecurus. Liui. li. v. Caſtra gallo⁹ intuta neglectaq; ab omni parte nacti inuadunt.
¶Inuado is. pe. pro. inceſſo: & tã datiuo q̃ accuſatiuo iungit. Var. de vi. pa. Tanta porro inuaſit cupiditas bonorum plęriſq;. Et inuadere eſt repente & cum impetu aliquem ingredi. Ver. Inuadunt vrbem ſomno vinoq; ſepultam. Sal. Priuſq̃ hoſtes inuaderet. Item ingredi ſiue incipere. Ci. Non potui magis in arcem illius cauſę inuadere. Verg. lib. vi. Nunc inuade viam: vaginaq; eripe ferrum.
¶Inualeſco is. robur ac firmitatẽ acquiro. Vnde inualuiſſe cõſuetudinẽ: inualuiſſe mores dicimus.
¶Inualitudo imbecillitas. Cicer. in Læl. Q; autẽ in his nonis in collegio noſtro nõ affuiſſes inualitudinẽ reſpõdeo cauſam nõ mœſtitiã fuiſſe.
¶Inueho is. ſumit̃ modo pro ſimplici. Ver. Centauro inuehitur magna: Quãdoq; intro veho. Liui. li. vi. Quantũq; romana ſe inuexit acies: tantũ hoſtes gradu demoti. Inuehor deponens ſignificat maledictis aggredior. & veluti quodam impetu ſermonis in aliquẽ feror. Cic. In eã itaq; partẽ ſa vehementer inuectus.
¶Inuectiuę oratiões ſunt aduerſus aliquẽ ſcriptę: q; in illius mores inuehamur.
¶Inuento is. pe. cor. cõperio quaſi in aliquid venio. Ver. Inueni germana viã. Hinc inuẽtiones & inuenta. Differunt q; ſecundũ aliquos inuenio & reperio: q; inuenire ſit rẽ quęſitam offendere. Reperire a caſu. Oui. Tu nõ inuenta reperta es.
¶Inuerto quaſi in cõtrariũ verto. Vide in dictiõe interuerto.
¶Inverſum in numerũ. Verg. Ille etiã ſeras inverſum diſtulit vlmos.
¶Inueſtigo as. pe. prod. ſignificat quęrẽdo inuenio. Tractũ a venatoribus: qui per veſtigia feras quęrendo inueniũt. Ter. Nihil tã difficile eſt quin quęrendo inueſtigari poſſit. Ci. p Liga. Sed quoniam diligentia amici inueſtigatum eſt quod latebat: confitendum eſt vt opinor. Interdum tamen ſignificat veſtigo. i. quęro. Ter. in Eun. Vbi quæram? vbi inueſtigem? quem percunctер? qua inſiſtam via incertus ſum. Ci. li. i. offi. Imprimiſq; eſt hominis propria veri inquiſitio atq; inueſtigatio Sed quoniam in quandoq; negationem innuit ſumitur etiam pro non inuenio: vt eſt illud apoſtoli cũ. O altitudo diuitiarũ ſapientię & ſcientię dei q̃ incomprehenſibilia ſunt iudicia eius & inueſtigabiles viæ eius.
¶Inueſtire eſt quaſi ornare. Ply. li. xxxv. Publicas porticus inueſtiuit pictura.
¶Inuetereſco ex in & vetereſco. Vetereſco aũt a vetero as, fit. Vetero a vetus. Vetereo nõ repperi ſz tantũ vetereſco: quorũ prętерita nuſq̃ legi: ſed veteraui ambo facere oportet ſi inueniant. Nam vetero & vetereſco eodẽ modo in ſignificatione ſua pcedere puto quo integro & integraſco. In formatione vero etiã ſimiliter niſi q; inuetereſco mutat a in e. ſicut conſano cõſaneſco, Reſano reſaneſco Hilaro hilareſco. Incuruo incurueſco: & alia huiuſmodi. Sic inuetero & inuetereſco inueteraui. Lac. li. ii. in actiua ſignificatione poſuit. Hæc verſutia & his artibus notitiam dei veri ac ſingularis apud omnes gentes inueterauerunt. i. in deſuetudinem poſuerũt. Inuetereſco paſſiue. Ter. in hecy. plog. dixit. Nouas q; exactas feci vt inuetereſcerent ne cũ poeta ſcriptura inuaneſceret. Do. Inuetereſcerẽt in deſuetudinẽ venirẽt: ſpectarentur: amarent̃ Colum. ptõvſus lib. vii. in paſſiua ſignificatiõe. & pprie de morbo dicẽs. Sed ſi iã inueterauit: vehemẽtioribus eſt opus remedijs. Ci. quoq; in Cato. Iam omnis conglutinatio recens ęgre inueterata facillime diuellitur.
¶Inueterati etiã dicunt̃ qui in malis inſenuerunt vt in ſacris litteris. Inueterate dierũ malorum
¶Inuicẽ pe. cor. Ex in & vicẽ proprie ſignificat mutuo. Quintil. Qui ſe ardentiſſimo amore inuicẽ dilexerunt. Aliquãdo ſumitur pro ſecũdo loco Plyni. Iunior. Habes res vrbanas: inuicem ruſticas ſcribe.
¶Inuideo es. pe. cor. ex in & video ſignificat inuidiã habeo: hoc ẽ ex alicuius rebus ſecũdis dolore afficior. Tractũ a nimis videndo: q; oculos & animum in eos quibus inuidemus cõtinue intentos teneamus. Vñ etiam cum accuſatiuo conſtructum inuenitur. Oui. Troades inuideo. Ver. Inuidet imperium. Idem poſt accuſatiuum poſuit datiuum. Liber pampineas inuidit collibus vuas. Sic eñ decenter cicimus inuideo tibi doctrinas, Fortuna mihi inuidet diuitias. Ply. Neq; ego vt multi inuideo alijs bonum quo ipſe careo. Apule. Mihi fortuna diuitias inuidit. Col. li. iii. tuſ. Vt nobis optimam naturam inuidiſſe videantur. Priſci. tamẽ in negatiue exponit dicens. Inuideo tibi quaſi non videns tibi fio: hoc eſt non ferens te bene agentẽ videre. Aliquando inuidere ſignificat interius vel penitus videre. Ci. li. de ora. Itaq; ne hoc poſſum dicere me omnino ignorare quid poſſideat: neq; plane noſſe atq; inuidiſſe. Hiero. de vera circunciſione. Quis inuidet dominiverbũ de corde patris eructatum? Sciendum q; licet inuideo actiuum ſit tamen conſuetudine datiuo iungit: immo vt Diome. docet vltra datiuũ poteſt regere genitiuũ accuſatiuum & ablatiuum: vt inuideo tibi gloriæ: glo-

riam & gloria. Eius paſſiuū eſt inuideor: vt Ego inuideo tibi: & tu inuideris a me. Hor. Ego cur acquirere pauca Si poſſum inuideor. Plaut. in Tru. Mauelim mihi inimicos inuidere: q̄ me inimicis meis. Nam inuidere alij bene eſſe: tibi male eſſe miſerum eſt. Qui inuident egent: illi quibus inuidēt rem habent. Eſt quādo inuidere ponitur p odiſſe q̄ contra votum nimium videmus. Ouid. Troia iacet certe danais inuiſa puellis. Cice. Dijs hominibuſq̄ inuiſus.

¶ Inuidia ab inuideo fit: & ſignificat actum ipm inuidēdi: qui eſt dolor alienę felicitatis. Aliquando pro odio & maleuolentia ſumitur. Eſt enim vel dicto vel facto in alterum maleuolentiæ conciliatio: vt ſi quis calamitates ſuas referat: oſtendatve vt auctor ſi calamitatum concitet odium cęterorū: quod dicitur inuidiam facere vel vocare vel adducere ad inuidiam. Quintil. Nec ei tot ſcelerum cōmemoratione concitarem inuidiam. Ter. Ita vt ſi ne inuidia laudem inuenias: & amicos pares. Inde inuidioſa res dicitur quæ facti atrocitatem augēs inuiſum illud vel illius auctorem faciet. Huius diminutiuum eſt inuidiola. Idem. Cum neſcio quid inter eos inuidioſę exortum fuiſſet

¶ Inuidentia eſt ęgritudo animi quę ꝓpter res ſecundas alterius ſuſcipitur: quę nullam iacturā afferant inuidenti. Ci. in tertia Tuſ. Ab inuidendo inuidentia recte dici poteſt: vt effugiamus ambiguum nomen inuidiæ. Cadit enim in vtrunq̄: & in eum qui inuidet: & in eum cui inuidetur. Vnde potentia & opes inuidioſę dicuntur: quod verbū ductū eſt a nimis videndo fortunam alterius. Vbi inuidentiam q̄ inuidiam dicere maluit: tanq̄ inuidentia inuidi ſit: inuidia eius cui inuidetur. Sed in frequenti vſu eſt inuidia magis q̄ inuidentia apud doctos: indoctoſq̄ indiſcriminatim. Inuidia diſtat ab odio q̄ inuidemus fortunato: odim⁹ vitio ſum: q̄ inuidiā ꝓfiteri erubeſcimus odiſſe palā decorum eſt: q̄ inuidia hominum tantū eſt odium reliquarum tantū animantium: vt inquit Plutar. in libro de inuidia & de odio.

¶ Inuidus qui actu alicui inuidet. Hora. Inuidus alterius macreſcit rebus opimis.

¶ Inuidoſus qui morbo inuidētię laborat. Ouid. Tēpus edax rerū: tuq̄ inuidioſa vetuſtas Oia deſtruitis. Interdum ſumitur pro eo cui habetur inuidia. Idem. Pactolonq̄ petit q̄q̄ nō aureus illi Tēpore: nec charis erat inuidioſus harenis. Sic potētia & opes inuidioſę dicunt. Cicero Dolobellę. Cōtingit enim tibi quod haud ſcio an nemini vt ſumma ſeueritas animaduerſiōis nō modo nō inuidioſa: ſed etiam popularis. Et inuidioſus odioſus atq̄ inuiſus dicitur. Vnde inuidioſa res dicitur quæ facti atrocitatem augens: inuiſum illud vel illius auctorem facit.

¶ Inuide facere dicitur q̄ per inuidiā aliquid agit.

¶ Inuidioſe vel q̄ per inuidiā vel qui in aliquē excitat odium. eumq̄ inuiſum facit.

¶ Inuigilo as. pe. cor. ſupra ſiue intus vigilo. ſolt citus ſum. Lact. lib. iiij. Vel cuſtodiendis domib⁹ inuigilat.

¶ Inuito as. pe. pro. manifeſtā habet ſignificatiōnē quā poni⁹. Ci. Ad quē fruēdū nō mō non retrahit verūetiā inuitat atq̄ allectat ſenectus. i. puocat. Et inuitare eſt delectari. Vir. li. i. geor. Inuitat genialis hyems: curaſq̄ reſoluit. Itē replere. Plau. in Am. Mira ſunt niſi inuitant ſeſe pluſculum.

¶ Inuitatus us. inuitamentū & inuitatio pro eodē ſumuntur. Cicer. Cęſari. Mitto ad te Trebatium atq̄ ita mitto vt initio mea ſponte poſt autem inuitatu tuo mittendum duxerim. Idem in Horten. Voluntates autem nulla ad neceſſarias inuitamenta afferunt ſenibus.

¶ Inuitus a. um. qd nō libenter fit. Teren. in And. Feci hodie vt fierent inſperante atq̄ inuito Pamphilo. Ci. li. ii. ad heren. Sin eſt probus cur talem inuitam inuitum cogis relinquere. Idem comparatiuum poſuit: cū ait. Quem ego paulo ſciebam vel impudentius vel inuitius: nolo ēm dicere de tā ſuaui homine faſtidioſius.

¶ Inunco as. quaſi vnco inuado & arripio. Lucil. Aut qui nūmos triſtis inuncat. Col. li. vtij. Tū etiam quotidie minuitur lana: quæ q̄to prolixior in pectore concreſcit: tanto magis obnoxium eſt rubis quibus velut hamis inuncata a paſcentium tergoribus auellitur.

¶ Inundo as. quādoq̄ abſolute ponit & ſignificat creſco & extra alueū verſor. Ply. Anteq̄ nilus inundaret. Quandoq̄ actiue & pro ambulo ponitur. Idē. Agros & ſata omnia inundant. Hinc fit inundatio pro diluuio

¶ Invnguē & advnguē ſignificat ad perfectionē Ver. li. ii. Geo. Nec ſecius omnis in vnguē Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. Tranſlatio a lapicidis q̄ vngue marmoris ęquitatē experiunt

¶ Inuius ia. ium. quod eſt ſine via: & per quod iri non poteſt.

¶ Ionia regio minoris aſię media inter Cariā & eoliā ab Ionio atheniēſiū duce cognominata qui eā regionem ſubegit. Vel ab Iano Iaphet filio vt Ioſephus inquit. In ea Miletū ciuitas. Priēnis Epheſus & Clazomene.

¶ Iordanis fluuius in iudęa eximię ſuauitatis. Oritur ad radices libani duobus fontibus ſurgit: alterius nomen Ior: alteri dan: qui ſimul iuncti Iordanis nomen efficiunt.

¶ Ipſe a. um. pronomē demonſtratiuū quando ſi licet cum alijs pronominibus iunctum eorum accipit ſignificationem vt egoipſe: tuipſe: illeipſe. Inuenitur tamen ſæpe abſq̄ alijs per eclipſim prolatum & tamen eorum habens ſignificationem: q̄ cum eo ſubaudiuntur. Verg. Quęq̄ ipſe miſerrima vidi. Aliquando relatiuum eſt. Idem. Ipſe arduus altaq̄ pulſat Sydera. Aliquando emphaſim ideſt expreſſionem alicuius rei latentis habet: vt ſi dicā Ipſe pater de quo minus credendum eſſet qui hoc fecit. Q̄d ſi ei addatur particula met: vt ipſemet diſcretio ſignatur. Hoc eſt ipſe ſolus: & non cum alijs: vel ipſe per ſe: & non per alios. Aliquando ſignificat ſimilem: vnde & comparatiuum habet ipſior. & ſuperlatiuum ipſiſſimus. ideſt ſimilior ſimillimus. Apud veteres ipſus pro ipſe dicebatur Teren. Ipſus eſt.

¶ Ipſippe: ideſt ipſi nec alij.

¶ Ips vermiculus eſt: q̄ cornua vitesq̄ prærodit: vt cis frumenta: tripis ligna: ſis veſtes: is vitra: midas fabam. Declinatio autem huius nominis non facilis eſt: Vnde docet ſic Suidas ἴψ ὁ σκωλὴξ τετράκλινεται ἴψωσ καὶ το πλῆθυντικὸν ἴψι.

¶ Ipſulces bracteæ dicebantur in muliebrem viri lem veſpeciem expreſſę.
¶ Ir neutri generis & indeclinabile proprie manꝰ cōcauitas: licet quandoq; pro ipſa manu ponatur
¶ Ira dicta eſt ab eo q̄ eſt ire. Nā a ſe it qui iraſcit & furit: Vnde & qui iram deponit ad ſe redire dicitur. Teren. in adel. Tandem reprime iracundiā: & ad te redi. Eſt autem ira libido puniendi eius. a quo iniuria offenſi ſumus.
¶ Iratus dicitur qui ex aliqua re laceſſitus excādu it: etiā ſi natura non ſit iracundus.
¶ Irate aduerbium per iram ſignificat.
¶ Iracūdus qui ex parua vel nulla cauſa quicq; na tura ad iram ꝓcliuis eſt: etiam ſi tunc nulla mouea tur ira. Hinc iracundia dicta (auctore Feſto) q̄ irā incendat. Donā. Ira de cauſa eſt: iracundia de vi tio multum iraſcentis. Sene. libro de ira. Ira quo diſtetab iracundia apparet: quo ebrius ab ebrioſo & timens a timido. Iratus poteſt eſſe non iracun dus. Iracundus poteſt aliquando non iratus eſſe. v ſurpatiue tamen iracundia ponitur pro ira. Cic. li. iij. tuſc. Iracundia eſt vlciſcendi libido.
¶ Iraſcor iraſceris iratus cōſtruit cū datiuo. Plau. Noli amabo Amphitrio iraſci Soſiæ cauſa mea. Huius cōpoſita ſunt. Subiraſcor quod eſt paulum iraſcor. Obiraſcor contra iraſcor. Liui. li. i. Fortu nę vt fit obirati cultum reliquerant deum.
¶ Ire pedibus in ſententiam quid ſignificet. vide ſupra in eo is.
¶ Irenarches ſiue irenarcha dī: q ad tollēdas diſ cordias: & pacandos ciuium animos in ciuitate pręficitur. Apud iuriſconſultos tamen dicitur: q diſciplinę publicę & corrigendis moribus pręfici tur. Græci enim ειρηνην pacem vocant ἀρχων.
¶ Iris is. vel idis. arcus cœleſtis ab ειρειν. quod ē nunciare. Nam poetæ deorum nunciam fingunt. Verg. Irim de cœlo miſit ſaturnia Iuno. Huius ar cus cauſa eſt radius ſolis cauæ nubi immiſſus: qui repulſa acie in ſolem refringitur. Nubes enim for mam arcus diſcoloris efficiunt quia alię partes ea rum tumidiores ſunt: alię ſummiſſiores: & quædā craſſiores: q̄ vt ſolem tranſmittant: alię imbecilli ores q̄ vt excludant. Hæc inęqualitas alternis lu cem vmbramq; commiſcet & exprimit illam mi rabilem arcus varietatem. Eſt & iris herba ſuauiſſi mi odoris: vt Plyn. lib. xxi. teſtis eſt: cuius radicē dixit in vnguentis & medicinis cōmendari. Cau lem habet cubitalem & rectum: radicem raphano ſimilem: quę ſternutamenta mouet: Floret diuer ſorum colorum ſpecie quaſi arcus cœleſtis: a quo nomen habet: vulgo dicit lilium ceruleum.
¶ Ironia cum accentu in penu. dici poteſt ſimula tio vel illuſio ειρωνεια ab ειρω dico: & inde ει ρωνευομαι. in voce paſſiua quod eſt cauillor. Fi gura cū aliquid per contrariū dicitur & illuſionem
¶ Irrętio is. a rętę fit & ſignificat retineo rętę quaſi capio. Vnde irrętitus dicitur qui aliqua fraude vel blandicijs aut dolo quaſi rętę captus. Lactā. libro tertio. Eos aūt qui deū ſciūt dolis & aſtu aggredi tur vt cupiditate aut libidine irrætiat aut peccatis blandientibus deprauatos impellat ad mortē.
¶ Irraucio is. irrauſi. ſum. ex in & raucio qd a rau cus deſcendit. Et ſignificat raucus fio. Dicitur & irrauceo es. irraucui. Ci. li. de ora. At Aeſopum ſi paulum irraucuerit explodi.

¶ Irpices pe. cor. genus raſtrorum ferreorum ſeu regulę cum pluribus dentibus quos item vt plau ſtra boues trahunt vt pruant glebas & extirpent herbas in agris.
¶ Irrepo is. pe. pro. pſi. ptum. ſignificat paſſim & latenter more reptilū intro eo: cuius frequētatiuū eſt irrepto. Hora. Verum opere in longo fas eſt ir repere ſomnum.
¶ Irripio is. pe. cor. intus rapio. Cice. Irripiunt in ædes ſubito.
¶ Irrigo as. pe. cor. ex in & rigo. ſignificat quaſi riuos in agrū deduco. Rigo aūt a riguus.
¶ Irriguus a. um. qd irrigat: vel facile irrigari pōt Cato. Vinea eſt prima vel ſi vino multo eſt. Secū do loco hortus irriguus. Accipitur & quādoq; in ſignificatione actiua: vt aqua irrigua quę irrigat. Verg. li. iiij. geor. Irriguumq; bibant violaria fon tem. Tibul. Tunc bibit irriguas fertilis hortꝰ aq̄s. Ambr. ſubſtantiuo vſus eſt. Magna eſt elemoſy na quę ardētium criminū globos beniuolētię ſuę fonte refrigerat & quodam irriguo largitatis ob ruit incendia delictorum. Et li. hexa. Q̄ ſi irriguis aquarū plęrūq; & ſegetes lętiores ſunt.
¶ Irrito as. pe. cor. cōponitur ex in & rato as. quo veteres vtebantur pro ratum facio: approbo: & ſi gnificat nō ratum eſſe volo vel oſtendo vel facio Et irritum improbatum: non ratum: & per tranſla tionem in nihilum redactum. Vergil. Irrita perpe tua ſoluēt formidine terras. Teren. in phor. Q̄d di ctum indictū eſt: qd erat ratū id irritū eſt.
¶ Irrito as. pe. p. ſignificat prouoco. irāq; incēdo Frequentatiuum ab irruo per mutationem u in i ꝓt euphonię cauſa. Tractum a canibus: qui cum pro uocantur irruunt: velvt Do. ait Qui reſtrictis dēti bus hanc litteram. r. imitantur. Vergil. libr. x. Irri tatq; virum telis & voce laceſſit. Ouid. lib. ij. faſt. Tum ſicco primas irritat cortice flāmas. i. ſuſcitat Plau. in Amph. Irritabis crabones. Eſt & prorito as. pen. produc. Nam ſicut irrito pro laceſſo ab ir ruo eſt: ita prorito a proruo: Nec multum in ſigni ficatione differunt. Nam prorito idem eſt qd pro uoco. Col. libr. ii. Lini ſemen niſi magnus eſt eius in ea regione quam colis prouentus & p̄tiū prori ta: ſerendum non eſt. Agris em̄ p̄cipue noxiū eſt Hic in bonam partem ſumitur. Irrito vero magis frequentatū eſt: q̄ prorito. Et ferme ſemper acris malęq; vehementię. Prorito non ſic: ſed in bonā & in malam partem vti prouoco capi poſſet. Irri to ſemper in malam.
¶ Irrogo as. pe. cor. infero: infligo. Plau. in cap. Qui conſilium iniere quo nos victu & vita prohi beant: iis diem dicam irrogabo multam: vt mihi ecœnas decem meo arbitratu dent cum cara anno ſa ſit. Aug. lib. iiij. ci. dei. Nam iuſtis quicquid ma lorum ab iniquis dominis irrogatur nō eſt pœna criminis ſed virtutis examen.
¶ Irruo cū impetu feror. Sal. Cum forte in eum ir ruerent facile repulſi. Do. Irruere proprie dicūtur qui cū furore p̄liū ineūt. Quandoq; ratione prępo ſitionis in ſignificat introruo intromitto: ingero Augu. Vidiſtis mulierē in ciuitate famoſam non inuitatam irruiſſe conuiuio.
¶ Irrugio is. valde rugio. Hiero. in Gen. Auditis Eſau ſermonibus patris irrugijt clamore.
¶ Irrumpo violēter & cū impetu ingredior. Ply-

li.xxxv.L.hoſtilius mãcinus qui primus cartha ginem irruperat. Lact.li.ii.Nam cum ab Alexan dro capta ciuitas eſſet ac milites ad eam ſpolian dam irrupiſſent.Et ferme ſemper in hac ſignifica tione hoc verbo vtũt auctores. Lact.pprie ſũpſit libro ſexto pro penitus frango. Sũmum inter ſe hominũ vinculũ eſt humanitas: qđ qui irruperit nefarius & parricida exiſtimandus eſt.

¶Irrumo as.pe.cor.a ruma mãma.Vide in dicti one fello fellas.

¶Is:ea:id:eandẽ ſignificationẽ habet quam hic & eundem locum retinet vt qui diuitias cupis:is vel hic: velille:vel idem auarus eſt. Ab is fit iſce: ſicut ab hic hicce.

¶Is vrbs a babylone itinere dierũ octo diſtans: apud quã eſt is fluuius e quo bitumẽ toti⁹ babylo nis ſubminiſtrabat.

¶Iſæus cũ æ diph.nomẽ rhetoris pariter & phi loſophi quẽ philoſtratus in vitis ſophiſtarũ aſſy riũ tradit. Cuius hoc fuit inuentũ: omnẽ materiã in breue cõiscere. Eſt & nomen flũminis.

¶Iſagoge pen.pro.latine introductio dicitur ex ισ quod indicat & αγω duco. Vnde αγωγη du ¶Iagogicon introductorium. Grãmato (ctio. iſagog⁹ iſag⁹ introductor vel iductor q⁹ eas iducat i.introducat quodã modo in corda diſcentiũ.

¶Iſapis pe.produ. fluuius propinquus Cęſennę vt Stra.lib.v.ſcribit.

¶Iſara pen.cor.fluuius rhodano ſe iungens: vbi Cemen⁹ mõs rhodano applicat vſq; huc ad druẽ tiam effertur in adriaticum ſinum.

¶Iſaurum ciuitas pãphilię a qua Iſauricus ſeruí lius romanus dictus eſt : qui Iſaurũ cepit. Ouidi. Aphrica victorẽ de ſe vocat alter Iſaurũ.Hic ad eo pauper fuit vt publico funere romę elatus fue rit. Ammianus Iſaura plurali numero dixit. Clau diopolis : quam deduxit coloniam Claudius Cæ ſar Iſaura ante. Alij iſauriam fœm. genere protu lerunt. Sunt qui dicant iſauriam regionem mino ris aſię:dictam q⁹ vndiq; aurarum flatibus pateat eiuſq; metropolim eſſe ſeleuciam.

¶Iſchia ſcribit Iulius Pollux carnoſas poſt lum bos vtrinq; eminentias appellari: quæ vero poſt hæc increſcũt πλουτοι: hoc eſt latine nates. Duo illa oſſa circa q̃ verſura fit ita diſtinguñt: vt dicat cõcauum illud ſupius κοτυλη latine acceptabulũ Inferius vero ισχια qđ nũ coxẽdicẽ dicũt. Quo etiã nomine & neruus ille nominatur qui coxendi cem femori cõmittit. Erit ergo coxẽdix vertebra cotyle infixa quam pyxidem appellant neruis qui buſdam ita illigata vt facilis coxarum motus atq; flexus fiat: vnde qui coxendice laborant iſchiadi ci vel iſchiaci dicuntur. Plyn.Mox aquam bibere catillo mire id prodeſſe iſchiadicis. Recentiores medici ſciaticam dicunt.

¶Iſchyros cũ accentu in prima:latine fortis dici tur ισχυσ enim fortitudo eſt.

¶Iſchomache pen.cor.nomẽ cõpoſitũ ex ισχω habeo μαχη pugna. Quo noie dicta eſt hippo damia quę habuit in nuptijs ſuis pugnã centauro rum.Hęc fuit Atracij filia q̃ nupſit perithoo.

¶Iſis iis.& idis. actũm facit iſim. Inachi filia.Io prius dicta quę olim pererrãs cũ ad nili fines pue niſſet Iouis amatoris ope formã vaccę imutauit. Eſtq; ab ęgyptijs pro dea celebrata.De qua Luc.

lib.vi.Nos in tẽpla tuã romana recepimus iſim. Hoc etiã noĩe dicta eſt inſula in ſinu arabico. Sui das.ισισ αυτη λεγεται ιω ην ηρπασεν ο ζευσ εξ αργουσ και την ηραν φοβουμενοσ αυτην μεταβαλλε ποτε μεν εισ λευκην βουν πο τε δε εισ μελλαιναν ποτε δε εισ ιαζουσαν μεθησ πλανωμενοσ ηλθεν εισ αιγυπτον.

¶Iſmarus pe.co. gnis maſ.in plurali neutri.Mõs thracię aſp & incult⁹ ex vna parte ex alia fertilis vi netis & oliuetis quẽ Orpheus incoluit vbi iſmara vrbs ciconũ fuit. Verg.Nec tantũ rhodope mirã tur & iſmarus orphea.

¶Iſmenus pe.p.fluuius bœotię ab iſmeno pelaſ gi filio cognominatus. Statius. Horruit ingenti venientem iſmenon aceruo.

¶Iſocrates pe.cor.nomẽ maximi oratoris græci qui perfectus magiſter :& ſcripſit multa p̃clare: & docuit alios:cuius domus cunctę grecię quaſi lu dus quidã patuit atq; officina diſcendi.

¶Iſonymia cũ accẽtu in pe.latine Iuris ęqualitas idcitur.

¶Iſpellũ ciuitas in vmbria ex altera montiũ par te:qua Camertes.

¶Iſrael interp̃tatur vir videns deũ:qđ nomen im poſitum fuit Iacob partiarchę a quo Iſraelitę pe. produ.qui de iſraelis ſtirpe ſunt:qui prius hebræi dicebantur. Sed poſtq̃ in duo regna populus he breorũ diuiſus eſt:tunc duę tribus quę de ſtirpe Iu da reges habebant Iudęorũ nomẽ ſortitę ſunt.reli quę.x.tribus iſraelis nomẽ tenuerunt:et ab iſraele filio Iſaachi regio maioris aſiæ ſamaria cõtermia dicta eſt iſrael. Dicũtur & iſraelitides a nominati uo ſingulari iſraelitis idis.& iſraelitis.Hiero.in li. numeri. Arrepto pugione ingreſſus eſt poſt virũ iſraelitidem. Sic Madian.madianitis & madianti dis.Moab moabitis & moabitidis.

¶Iſſa inſula in mari Adriatico adiacẽs dalmatiæ vt Ptol.li.ii.ſcribit.in qua fuit iſſa nõ ignobilis ci uitas a qua Iſſæus a.um.

¶Iſſus vrbs cicilię & ſyriæ fluuius.

¶Iſter iſtri fluuius europę per magnus:qđ & iſtrũ dicitur:quãdo.ſ.flumen ſequitur:vt inquit Prob⁹ Hoc & Abdubanũ & Danubiũ vocatur. Vide in dictione Danubius.

¶Iſtria Italię regio illyrio cõtermina q̃ in latitu dine.xl.paſ.millia in circuitu.cxxv.millia cõple ctitur a formione nunc Tiſano fluuio ad fanaticũ ſinũ in quo Arſia amnis decurrens iſtriam ab illy rio dirimit.Iſtrorũ gẽtem fama eſt originem acol chis duxiſſe miſſis ab oeta rege ad argonautas p ſequendos qui vt a ponto intrauerunt iſtrũ nec ra ptores inueniſſent ſiue metu regis: ſiue tędio lõgę nauigationis iuxta Aquilegiam cõſederũt:iſtriq; ex amnis noĩe:quo a mari cõceſſerãt ſunt appella ti.In ea eſt Iuſtinopolis vrbs quã Iuſtinus impe rator extruxit:a qua paulus Vergerius vir eloquẽ tiſſimus originem duxit.

¶Iſthmus ea terrę ſtrictura eſt quæ in duo maria iter porrigit.Ouid.Qua duo porrectus lõge freta detinet iſthmos. Sũt aũt duo iſthmi achaicus ſeu corinthiacus:& thracius iſthmus corinthiac⁹ an guſta eſt & breuis terra. De quo Põpo.ſcribit.hoc ideo iſthmo cognomẽ eſſe quia.iiij.milliũ ſpatio ægeũ mare ab Ionio ſubmouẽs anguſto tramite helladi peloponeſum ãnectit. Super hoc iſthmo

fuit vrbs corinthi. Thracius iſthmus inquit Soli nus in thracia eſt ſimilibus anguſtiis & pari latitu dine arcti maris cuius littora vrbes ytrinq; ſecus oſtentãt propontidis oram : inſignit pactyę me lana ſinum cardia. Plyn. li. iiij. Super hoc iſthmo ſcribit fuiſſe cardiam ciuitatem.

¶ Ita aduerbiũ ſimilitudis geminũ ſuplatiuũ ex poſcit ſiue nois : ſiue aduerbij. Ci. li. de ora. Vt qſ q; greçe optime ſciret ita eẽ nequiſſimũ. Vel habet verbum vim ſuperlatiui habẽs. Idem in Cato. Vt quiſq; ętate antecedit : ita ſniæ principatũ obtinet Interdũ cũ cõparatiuo : ſignificatq; ſic. Quãdoq; valde. Ter. in an. Nõ ita diſſimili ſunt orõne ac ſti lo. Q ñq; optãtis. Pacu. Ita te dij ament : ita tibi p voto ſecũdent omnia. Quandoq; illatiua coniun ctio eſt : pigitur. Cice. Ita nobiliſſima ciuitas græ cię & olim potentiſſima ſepulchrum ciuis ſui igno raſſet nili ab hoĩe arpinate didiciſſet. Similiter qñ cõponit cũ q; ſemper eſt coniunctio cauſalis & ha bet accẽtum in prima & dicimus itaq;. Si aũt duę partes ſunt : habet accentum in penul. & dicimus itaq;. Teren. in An. Immo ita volo : itaq; poſtulo vt fiat. Plau. in Am. Verum ita animat⁹ fui : itaq; ſum nunc vt ea te patera donem.

¶ Ithaca inſula ante Epirũ in qua regnauit vlyſ ſes. In ea etiam vrbs eiuſdem nominis : vt inquit Ptol. li. iii. Ibi etiam mons neritos a quo tota inſu la qñq; dicta neritos fuit. Ver. Neritos ardua ſaxis

¶ Italia Europę regio prius heſperia ab heſpero athlãtis fratre q a fratre pulſus & hiſpanię & italię dedit nomẽ : ſiue vt Macro. inquit ab heſpero ſtel la q; occaſui ſubiecta ſit. Inde Oenotria vel a bo nitate vini qđ in italia naſcit. Nã greci οἶνος vinũ dicũt : vel ab œnotrio ſabinorũ rege. poſtea Italia ab Italo ſiculorum rege qui agriculturã italos do cuit & leges poſuit. Nam ad eam partem venit : in qua poſtea Turnus regnauit & ſuo nomine appel lauit : Vergi. Eſt locus heſperiam graii cognomi ne dicunt. Terra antiqua : potẽs armis atq; vbere glebę Oenotrii coluere viri : nũc fama minores Ita liam dixiſſe ducis de nomine gentem. Timęus & Var. a bobus vocatam dixerũt : quoniã tauri græ ca veteri lingua itali vocati ſunt a quorũ multitu dine & pulchritudine italiam dixerunt. Latium ve ro pars italię eſt. Eſt etiam dicta auſonia vt Ariſto teles inquit pars ad Tyrrhenum verſa. Eſtq; in for ma cruris inter adriaticum & thuſcum mare : & a iu gis alpium dorſoq; apennini porrecta ſe paulatim attollẽs vſq; ad rheginum verticem & littora bru tiorum extenditur : in vltimo ſui ſcinditur in duo cornua : quorũ alterum Ionium ſpectat mare : alte rum ſiculum in extremitate rhegyum oppidũ ha bẽs. Eius lõgitudo ab Auguſta prætoria quę in al pineo fine ſita eſt & per Romã Capuamq; porrigit vſq; ad oppidum rhegyum Solino teſte decies cẽ tena & viginti millia paſſuũ colligit. latitudo ve ro quadringẽta decẽ vbi maior latitudo : vbi vero minor cẽtũ trigitaſex. hẽtq; vmbilicũ in agro rea tino : q̃ dudũ ex latere maris ſupi rubiconẽ fluuiũ p finibus habuit. Diuidit aũt in. xvi. regiones. ſ. Liguriam : æthruriã : Latium : Campaniam : Luca niam. Calabriam : Apuliam : Samniũ : ſiue Apru tiũ : Picenũ : Flãminiam & æmiliã : ſeu Romãdio lam : Vmbriã nũc ducatũ ſpoletanũ. Galliã ciſal pinam. Venetiam nunc Marchã Taruiſanam. Ia pidiam : & Carniam nunc Foriulium & Iſtria. Ab Italia fiunt Italus a. um. & italicus a. um.

¶ Italica vrbs in italia : quę alio noĩe Cõfiniũ dr : vt ait Stra. alia in hiſpania pria ſyrii Italici.

¶ Italicũ phię gis quoddã nũcupatũ ex ea parte Italię quę quondã magna greçia dicta. Q; vt do cet Aug. li. viij. de ci. dei auctorẽ habuit Pythago rã ſamiũ a quo etiã ferũt ipm phiæ nomẽ exortũ

¶ Itẽ aduerbiũ ſignificat ſimiliter quaſi iterũ idẽ.

¶ Iter iteris ſecũdũ Priſ. Itiner vero itineris p actu eundi : licet itiner nũc nõ ſit in vſu : cũ obliqui nois iter ab vſu diſceſſerint. Plaut. in mer. Ergo itiner exequi meũ me ſines. Var. Expectãt itiner longo ſermone leuare. Lucr. li. v. Cõcuſſos itere & labefa ctos itere multo. Dictũ iter q; vehẽdo quid teritur vel ab eundo : cuius ſupinum eſt itum : ſiue ab ito frequentatiuo. Significat quãdoq; viã. Hier. in li. numeri. Auertit ſe de itinere & ibat per agrum. De marietiã dr. Ter. Ain tu tibi hoc incõmodũ eue niſſe iter. non hercle parmeno verbis dici poteſt quantũ re ipſa nauigare incõmodũ eſt. Iter facere eſt ire : qđ & iter tenere dicimus. Verg. Quo ve te netis iter. Habere iter : idẽ qđ iturũ eſſe. V t iter ha beo ad Cęſarẽ. i. oportet me ire : vel iturus ſum ad Cęſarem. At viam facere nõ eſt iter facere : ſed lo cum vbi non erat via aperire.

¶ Itineror aris. iter facio.

¶ Itinerariũ viatoriũ. Vñ Itineraria dñr cõmenta rii earũ rerũ quę in itinere acciderũt.

¶ Iterũ aduerbiũ. i. rurſus : vt Atq; iterũ ad troiã magnus mittetur achilles. Interdũ ſignif. ſecũdo Ci. in arte veteri. Primo quidẽ decipi incõmodũ ẽ iterũ ſtultũ. tertio turpe.

¶ Itero as. pe. cor. rurſus aliqđ ago & q̃ſi per iter factũ reuertor. Gel. li. i. poſuit pro eo. Sed eos Se natores qui magiſtratũ curulẽ nondũ ceperãt pe dibus iterauiſſe in curiã. Sed hoc ab iter fit. In alia ſignificatione ab iterũ. Liui. li. i. Reſiſtere atq; ite rare pugnam iubet.

¶ Itidẽ pe. cor. ſignificat ſimiliter eodẽ mõ. quaſi iterũ idẽ. Ter. Ibo ad eũ. atq; hęc eadẽ quę tibi di xi dicã itidẽ illi. Sue. de Aug. Cẽturiones ſtatio ne deſerta itidẽ vt manipulares capitali animaduerſi one puniuit.

¶ Ithyra pe. cor. vrbs in tauro mõte parthiã ver ſus. A qua Ithyreus a. ũ. Eſt aũt ithyreus epithetõ arcus. Vnde dicimus Ithyreus arcus & ithyreas ſa gittas. ideſt parthicos arcus & parthicas ſagittas eoq; parthi p̃cipue arcub⁹ & ſagittis vtunt in p̃lio Ver. Ithyreos taxi torquentur in arcus. Luc. Ithy reis curſus fuit inde ſagittis.

¶ Ithome oppidũ in peloponeſo : itẽq; in theſſa lia. Vnde ithomeus Iuppiter.

¶ Ithonia ciuitas in bœotia ab Ithonio Amphi ctyonis filio quã alij ithonẽ vocant. A qua & pal las ithonia eſt appellata.

¶ Ito as. frequentatiuũ eſt verbi eo is. vnde iter dr

¶ Ithyphallus ꝓprie mẽbrũ virile erectũ. Dñr & ithyphallicuratores bacchi : q; in orcheſtra ſalta bãt. Hoc noĩe dictus ẽ priapus ἰθυφαλλος.

¶ Iturea regio eſt a qua iturei populi.

¶ Iubæ crines aialiũ a collo pendẽtes. Vñ ſubati leones dñt q; iubas hñt ad differentiã eorũ qui iu bas non habent.

¶ Iubar ꝓprie ſtella q̃ ante ſolẽ ortũ lucifer : poſt

ſolis occaſum veſper appellaſ q; ſubata appareat vel q; ſplẽdor eius diffundat in modũ ſubę leonis radios. Verg. libro quarto. It portis iubare exorto. Sæpe tamen pro ipſo ſplendore ponitur. Oui. Et tremulum ſumma ſpargit in ęde iubar. Et non tantum de ſolis ſeu ſtellę: ſed etiam de cuiuſcunq; rei ſplendore: vt auri argenti gẽmarum a lucifero dici volunt. Vnde & ad maieſtatem hominis trãſfertur. Claud. Per fratris regale iubar. Et aliquando ponitur pro aurora.

¶ Iubeo bes. iuſſi. ſſum. impero. Quintilia. Nam q̃uis infeſtum latronibus mare iuſſus intraui neq; diſſimulaueriz magnas fuiſſe cauſas patri cur hoc mihi imperaret. Interdum iubere ponitur pro rogare. Vergilius. Infandum regina iubes renouare dolorem. Interdum pro aperte dicere: & quaſi exhortari optareq;: vt iubeo te ſaluere. Iubes me bene ſperare. Terenti. Iubeo Chremetem ſaluere. Interdum pro decernere: vt populus iuſſit: ideſt decreuit. Inuenitur hoc verbum cum accuſatiuo. Quintil. Pater me iuſſit. A iubeo fit iuſſio. Similiter iuſſus us. & iuſſa: q̃q̃ & iuſſum legatur. Siſen. libro. iij. Tamen Tudertibus ſenatuſconſulto & populi iuſſo dat ciuitatem. A iuſſus cõponit̃ iniuſſus Ter. in hecy. Quãobrẽ incẽdor ira te eſſe auſam facere iniuſſu meo.

¶ Iubilũ dicitur id qđ ex gaudio voce/nec tñ verbis explicatur. Syrius li. xiiij. Et lętus ſcopulis audiuit iubila cyclops.

¶ Iubilo as. pe. cor. De quo Aug. Iubilare ꝓprie eſt gaudũ verbis nõ poſſe explicare. & tñ voce teſtari qđ corde cõceptũ ẽ & verbis explicari nõ põt Nõ. n. verbis iubilaſ: ſed ſolus gaudentiũ ſonit⁹ reddit̃ quaſi parturiẽtis & pariẽtis cordis lętitia in vocẽ rei cõceptæ quę verbis explicari nõ poſſit.

¶ Iucũdus a iuuo as: q; mentẽ & ſenſum iuuet. Et is dicit̃ qui cã exiſtit alteri vt ille gaudeat. Vnde iucundę litterę: iucũda oſo: iucundus aſpectus. Cic. ad Atticũ. Fuit mihi ſępe & laudis nr̃æ gratulatio tua iucunda & timoris conſolatio grata. Q ñq; iucũdum dicitur qđ eſt lętitię plenũ: vt apud eundẽ li. iij. inuect. Eſt mihi iucunda in malis & grata in dolore veſtra erga me voluntas. i. lętitiæ plena & voluptuoſa qualis ẽ in proſperis. Grata quaſi plena effect⁹ & fructus. In iucũdo enim quędam gratia eſt delectationis: In grato etiã cõmodi. Quippe aſpectus roſarũ iucũdus eſt: aſpect⁹ plenę meſſis gratus. Hinc iucũditas quaſi amœnitas quędã ex qua naſcitur voluptas.

¶ Iucũdor aris voluptatẽ: gaudiũ & delectationẽ affero. Lact. li. iij. Quotidie aũt iucũdabar ante faciẽ ei⁹ cũ lętaret orbe perfecto. Sed hic ſumit̃ pro gaudio affici: ſicut & Hieron. Nulli dubiũ eſt oẽm illam cœleſtẽ hieruſalem: tunc exultaſſe ineffabili lętitia: tunc iucundatam eſſe inæſtimabili charitate: tuncq; cum omni gratulatiõe iubilaſſe: quoniã feſtiuitas hæc quæ nobis hodie reuoluitur annua illis oĩbus facta ẽ cõtinua. Inuenit̃ etiã iucũdo as: Aug. li. xvij. ci. dei. Exaltaſti dexterã: iucundaſti omnes inimicos eius.

¶ Iudæi a Iuda filio Iacob dicti ſunt q; fuit vnus ex. xii. patriarchis. Nã licet fuerit. xii. trib⁹ q̃ a. xii. filijs Iacob deſcẽderũt: a Iuda tñ iudęi ſunt appellati: qa vt Aug. inqt de ſtirpe eius regnum veniebat iudęis. Prophetauerat enim Iacob dicens. Nõ deficiet princeps de Iuda: nec dux de femoribus eius: donec veniat cui repromiſſus ẽ. De tribu aũt iuda venit dominus noſter Ieſus Chriſtus.

¶ Iudæa ę. iudeorũ regio dicta ẽ. ſiue iuda indeclinabile: a qua iudaicus a. um. ꝓ iudæus a. um. ſicut hebraicus: achaic⁹: euboicus: ꝓ hebręo achęo euboęo. Iuuc. Iudaicũ ediſcunt. Diuiditur autem Iudęa in duas partes: in citeriorẽ & vlteriorem. Hæc peræa vocaſ: qa vt inqt Ply. a cęteris iudæis iordane ſit amne diſcreta. Nam & regio quę trans euphraten eſt perea noĩaſ. vt docet Stra. ſicut trans padani q tranſpadũ habitãt. Sic Ply. li. vi. citeriorẽ galliã vocat q̃ſi perea: hoc ẽ vlterior ſit aliqua Et in ſacris lr̃is. Secutę ſunt eũ turbę de galilea de capoli hieroſolymis iudea & tranſiordane. Iudea tñ tota palæſtina dicta eſt: quę prius Canaan a filio Cam. Terra diues opũ frugibus fertilis opima balſamis. Vñ ob ſingularẽ aeris tẽperiẽ et elemẽtorum gr̃am exiſtimauerũt iudęi eam promiſſam pr̃ibus terram lacte & melle manantẽ.

¶ Iudex dr̃ quaſi ius dicẽs pp̃lo: ſiue q; in iure diſceptet. Iure aũt diſceptare eſt iudicare. Et iudex eſt q ex iuriſdictione ꝓpria aut ſibi delegata & cõmiſſa ius habet ſuper cauſas litigiorũ cognoſcẽdi. Et qui ex propria iuriſdictione illud habet dicitur iudex ordinarius. Qui vero ex delegata: dicitur delegatus: extraordinarius.

¶ Iudiciũ vt Gel. inqt diuinatio dr̃: quoniã diuinare quodã mõ iudicẽ oportet quã ſnĩam ſeſe ferre par ſit. Iudiciorũ duo gẽna ponit. Aug. Damnationis ſ. & diſcretionis. Vñ ſcriptũ eſt Iudica me deus & diſcerne cauſam meam. Apud iuriſconſultos variis modis dicitur iudiciũ. Sed illud in primis accipit̃ qđ ꝓ ordinatione cauſę diſcutiẽdæ in iure fit corã iudice. Et eſt actus legitim⁹ trium perſonarum. ſ. iudicis: actoris & rei.

¶ Iudico as. quaſi ius dico: diſcerno: vt Recte iudicate filij hoĩm. Aliqñ exiſtimo: vt illud: recte iudicaſti. Aliq̃ alicui⁹ cauſam audio & ꝓ illo ſnĩam fero. Et ſic cũ dto cõſtruitur. Aliq̃ condemno: & tunc actõ. Aug. Iudicare alicui eſt ferre ſnĩam pro illo: ſiue audire eius cauſam: vt Iudica pupillo: & viduę. Iudicare aliquẽ eſt ipſum condemnare: vt Linguis ſuis doloſe agebãt iudica illos. Cõſtruit̃ etiã q̃ñq; cũ gtõ vel abl̃to. Gel. Quãtęq; pecunię iudicati eſſent p̃dicabat. Hui⁹ cõpoſita ſunt: abiudico: adiudico: diſiudico & preiudico.

¶ Iudicialis & hoc iudiciale ſignificat quod eſt in dicis: vt iudicialis ſententia.

¶ Iudiciarius a. um. qđ ad iudicẽ pertinet: ſiue vt iudiceſ. Gel. A poetarũ & a rhetorũ epilogis ad iudicandas lites vocatus rẽ iudiciariã: quoniã vocis vt dicit̃ viuę pœnuria erat quod aiũt magiſtris cognoſcerem.

¶ Iugerũ pe. cor. in plurali iugera & iugeris. Varli. i. de re ru. In hiſpania vlteriore metiũt̃ iugeris in campania verſibus apud nos in agro romano ac latino iugeris. Priſ. tñ iugus iugeris ab hoc iugere iugera: hoꝝ iugerũ: his iugeribus. Pompo. mel. Sed vltra q̃ canalẽ hẽt euehat plus iugeris ſpatio ſublimis. Tibul. Vt multo inumerã iugere paſcat ouẽ. Iuue. Iugeribus paucis lũbos donare cliẽtis Eſt aũt mẽſura quã Hero. mathematicus ducẽtis pedibus cõtineri ſcribit. Quintil. Ducẽtis quadraginta pedibus: in longitudinẽ dimidij in latitudi

nē: ꝙ tantū ſpatiꝫ arari vno die ab vno pari boū cōſueuit. Ply. li. viii. Iugerū vocaꝝ ꝙ vno iugo bo um in die arari poſſit. Var. li. i. Iugerū qđ q̄ dratos duos actus hēat. Actus quadratꝰ q & latus ē & pe des centū viginti & lōgus totidē. Is modiꝰ ac mi na latine appellaꝝ. Iugeri pars minima dī ſcrupu lū. i. decē pedes & lōgitudine & latitudine q̄dratū Dictum iugerum ab eo ꝙ erat iūctum. Vnde Col. li. vi. Hoc dupli catū facit iugerum & ab eo ꝙ erat iunctum nomen iugeri vſurpauit.

¶ Iugeratim per ſingula iugera. Columella libro quarto. Vt primę vineę centenas amphoras iuge ratim præberent.

¶ Iugū dictū eſt ꝙ iūgaꝝ & in acutū arcteꝝ. Eſt em mōtis cacumē. Ver. Dū iuga montis aper: fluuios dum piſcis amabit. Eſt & iugū ligneū inſtrumētū quo iunganꝝ boues & adinuicē arctātur: q̄uis & ad hoīes tranſferaꝝ ꝙ eo colla iunganꝝ. Itē iugum dī lignū quo textores telā cōuoluūt. Oui. li. vi. met. Tela iugo eſt iūcta. Et iugū dicebaꝝ ſub quo ignominiæ gr̄a victi hoſtes mittebātur. Nam fixis in terra duabus haſtis ſuper eas ligabatur tertia tunc victi hoſtes diſcingebanꝝ: & ſub illa tranſire coge bāꝝ inermes. Hinc ſubiugare ꝙ debellare ac ſubiicere. Itē iugum in vinea dī cum duabus aut pluribus perticis fixis alię ſuper eas alliganꝝ in quibus vites cōiunguntꝝ: & quaſi iugū. i. ſummitatem quā dā faciunt. A quo vites ipę ſeu vineę iugatę dicuntur. Q̄ ſi haſtilibus in terra defixis ſingulę tranſuerſę perticę in vnā tantū partē ordinis annectāꝝ vniiugę vineæ dicunꝝ. Et gn̄s ipſum iugi cāteriū ruſtici vocant. Ply. Salices quędā in pceritatē magnā emittūt iugis vineas perticas. Idē. Simplici iugo conſtat vniiuga porrecto ordine cāteriū appellant. Hinc iugari vineę dīr q̄ in iugū cōſtituntꝝ Colu. Sequi iam adminiculandę iugandęq; vineæ cura. Itē iugū (vt Var. inqt libr. i.) vocaꝝ qđ iūcti boues vno die exarare p̄nt. Itē iugū dī vñ lances dependēt. Rurſus iuga ſunt tabulę nauiū in quibꝰ ſedent quę tranſtra vocanꝝ. Ver. Inde alias quę p iuga longa ſedebāt Deturbat laxatq; foros

¶ Iugata vitis a iugo ꝙ ad ſimilitudinē militaris iugi fiebat: vt paulo ante dictum eſt.

¶ Iugo as. cōiugo: a iugo q̄ ſi ad vnū iugū alligo Ci. li. ii. tuſ. Hoc quidē eſt cōe virtutū. omnes em̄ inter ſe nexę & iugatę ſunt. Huius cōpoſita ſunt abiugo: adiugo: cōiugo: deiugo: deorſum iugo: diuido. Pacu. Perq; noſtram vnanimitatem quā memoria deiugat. Subiugo quę habēt pe. cor.

¶ Iugoſus a. um. qđ in iugū acuiꝝ: & eſt procliue.

¶ Iugantinus deus dictus eſt qui iugis pręeſſe putabatur.

¶ Iugulū diminutiuum eſt a iugum.

¶ Iugulus pe. cor. a iūgo anterior colli pars vnde vox halituſq; ꝓcedit q; per eā pectori caput iūgaꝝ Et duplicē eſſe cōſtat. Ply. li. xi. Vni homini ſunt duo iuguli. dextrū & ſiniſtrū. Apul. Per iugulū ſiniſtrū capulo tenus gladiū totū ei demergit. Cor. Cel. li. viij. A dextro iugulo ſi id fractū eſt: ad alā ſiniſtram a ſiniſtro ad dextram. Et quia locus ille maxime letalis eſt: & penetrabilis. Inde iugulatio & iugulare deducunꝝ. Et iugulū ferire dixerūt ꝓ eo qđ eſt interficere. In agendis cauſis iugulū petere tunc dī orator q̄n qđ eſt potentiſſimū id inuadit p̄mit validiſſimę aduerſariū: videꝝ illū iugulare argumentis perinde ac vibratis telis.

¶ Iugula ſtella orion: vel ſigni cœleſtis pars de q̄ Var. Iugula qđ ſignū Accius appellat oriona aſt citius orion patefit. Huius ſigni caput ducīꝝ ex tribus ſtellis quas infra duę clarę quas appellāt hiulos inter quas quod videꝝ iugū iugula dicta. Plau. in amphi. Neq; iugulæ neq; veſperugo neq; Vergilię occidunt.

¶ Iugulo as. iugulū cędo ſeu iugulū ſoluo. Lactā. li. iij. Qui cū timeāt ne ab hoſte iugulenꝝ ipſi ſe iugulant vt mortē morte deuitēt. Et nō ſolū de gladio ſed etiā de morbo dī. Celſus lib. iii. Quartana neminē iugulat. Tranſferꝝ interdū ad inanimata. Mar. Scelus eſt iugulare falernū.

¶ Iugalis qui iugū hēt. Hiero. in li. ꝫ. Et ſubnerua uit iugales curruū. Iugale viculū copula matrimonij. Verg. Cui vincla iugalia curę.

¶ Iugarius vicus romę: dictus qa ibi Iunōis iugę ara erat: quā putabāt mr̄imonia cōiūgere. Liui. Iugariū ęq melio & fortunę tēplo vicinū ſtatuit.

¶ Iuges dicunꝝ eiuſdē iugi pares. A quo iniuges boues qui nunq̄ iugo adhibiti ſunt. Cōiuges vir & vxor. Biiuges ſiue bijugi: quadriiuges quadriiugi equi bigas vel quadrigas trahētes.

¶ Iugis aſſiduus cōtinuus: quaſi ſemper iugo affixus: a quo Iugiter aduerbiū. i. cōtinue.

¶ Iuglans eſt q̄ cōmuni noīe nux appellatur: & inter nuces primū locū obtinet a iuuando & glande dicta vel quaſi iouis glans q̄ſi ioui dicata ob egregiū fructū. Hęc em̄ arbor nuces habet ſuauiori ſapore q̄ glādes. Vſi Cloatius diuglandē primo vocatā ſcribit. quaſi Διος βαλανος. poſtea detractione primę lr̄ę iuglandē. Cōſtat ſane apud antiquiſſimos maximo in honore fuiſſe glandem anteqū mortales ad delicias ſe cōuerterēt: vt quę ſola ſimplici vitę atq; innocuę alimēta p̄beat. Quapropter cū hunc fructum. ſ. nucē veteres illi egregiū exiſtimarēt decorare eū digna appellatiōe volentes iuglandē quaſi iouis cibū nuncupauere. Hanc nucē ob excellentiā greci baſilicā appellant: quaſi inter nuces regalem. Ply. Et iuglandes e perſide a regibus tranſlatas indicio ſunt greca noīa. Optima earū gn̄a ſunt: q̄ perſica atq; baſilica vocant. Perſica quidē in tantū augenꝝ vt putamē rūpant Ideoq; moluſcę nuces a putaminis mollitie vocitantur. Eſt & aliud nucis iuglādis gn̄s quę tarentina dī fragili putamine & ita mollis vt vix attrecta ta frangaꝝ: vñ quidā Tarentū appellatū putāt ꝙ nuces iuglādes & pineas molles habeat ac ſimiliter oues. Tarentū aūt ſabini vocāt molle. Hor. Et molle tarētū. A iuglāde iugulā veteres dixerūt ſtellā q̄ alio noīe appellaꝝ Orion ꝙ amplior ſit cęteris quaſi nux iuglās. Secūdū inter nuces locū obtinet pinea exiles nucleos habēs q̄uis totius corporis magnitudine alias ſuperet. Eſt gn̄s earū qđ tarentinū vocaꝝ putamen habēs fragile digitis & auiū furto ſemp expoſitū. Hęc ſylueſtris pinus dī ad differentiā alterius q̄ vrbana vocaꝝ. Eſt & tertiū genus: quæ pinus picea appellatur: ꝙ pice potius q̄ pino ſimilis ſit. Iccirco etiam Apinam vocant quaſi minime pinum. Nucleum autem verius q̄ putamen adeo mollem habet: vt ſimul mandātur: nuces quoq; eius apinę a veteribus noīabanꝝ Quartū gn̄s apinaſtrū vocāt. Tertio loco numeranꝝ auellanæ: quas antea Abellinas patrio noīe

cõſtat vocitatas ab Abellino campanię oppido vbi abundãt cęteris minores. Vſi a ſatyrico poeta numę nuces vocãt. Propriũ arboris nomẽ eſt corylus. Eędem & p̃neſtinę dĩr q; his p̃neſtini abundẽt. Et põticę q; in aſiã greciãq; primo e ponto venere inqt Ply. Hinc illud Papinij ex hẽdecaſyllabo. Quicqd nobile põticis nucetis. Quidã per diminutionẽ nuculas p̃neſtinas dictas exiſtimãt vel q; exigua ſint: vel q; incluſi olim a pœnis p̃neſtini famẽ nucib⁹ tolerauerũt. Dehĩc ſequit amygdala nucleũ habens diſſimilẽ latitudine. Hęc et nux greca vocãt & thaſia a thaſo inſula thraciæ olim Etria: Cuius populi thaſij vocant. Poſtea nux caſtanea armata eſchinato calice quę & heracleotica Sunt & caſtaneę triangulari forma quę in aqua natant & coctiuę vocantur.

¶ Iulius dictus ẽ Cęſar q; hoc mẽſe ad quartũ id⁹ quintiles p̃creatus ſit dictator: ſeu q; eo mẽſe nat⁹ dicãt. Hic Iulianus a.um. Vñ Iuliani milites apd Sue. dicti ſunt Cęſariani. Et Iuliani anni quos idẽ ordinauit. Similiter Iuliana vectigalia apud Cic. li. xiii. antoninarũ. Eſt & Iulianus nomẽ propriũ

¶ Iulus cognomẽ Aſcanij filij æneę. Et Iulus nomẽ flos p̃prie arborũ ſed q; añcedit: vt in fico groſſuli q̃uis & p̃lanugine ponãt. Theop. Ferũt arbores nõnullę iulos ſuos hoc ẽ lanugines. Ply. Ferũt & auellanæ iulos compactili callo ad nihil vtiles. Itẽ Iulus piſcis qui balenis cetiſq; dux eſt itineris.

¶ Iumentũ a iuuãdo. i. p̃bẽdo: cuius appellatiõe cõtinẽt aialia q̃ vel ſalmas gerũt: vel currus trahũt vel terrã excolũt: vt equi: muli: aſini: camęli. boues. Col. li. vij. Nec tñ villa regio eſt in qua mõ frumẽta gignant q̃ nõ vt ouiũ ita armẽtorũ adiumẽto iuuet: vñ etiã iumẽta nomẽ arc traxereq; noſtrũ laborẽ vel onera ſubuectãdo vl̃ arãdo iuuarẽt Eſt & iumentũ vehiculi gñs quoniã adiũctis pecoribꝰ trahebat: qđ a iũgẽdo q̃dam dictũ exiſtimãt.

¶ Iũgo ís. xi. ctũ. cumulo q̃ſi invnũ ago. Cuiꝰ cõpoſita ſunt. abiũgo: adiũgo: cõiũgo: diſiũgo: deiũgo. qđ eſt ſeparo. Plaut. in aſi. Ne nos deiunge amantis. Iniũgo: interiũgo: ſubiũgo: & ſeiungo.

¶ Iunctim aduerbiũ. i. ſine interuallo. Sue. Magiſtratus & maturi⁹ inchoauit & pene iũctim pcurrit

¶ Iuncus a iũgẽdo: quoniã vſus eius ad iũcturas vtilis eſt: cuius multę ſunt ſpecies. A quo iunceus a.um. quod eſt ex iunco.

¶ Iuniperus pe. co. arbuſcula q̃ i arenoſis frequẽs naſcit coma virẽs perpetua: vnde & topiario opi idonea & carioſam ſenectã nõ ſentit: pducit ex ſe vernicẽ quo vtunt ſcriptores pẽnarij ad papirum exaſperandã. Medici ſandaracam vocant.

¶ Iunq; vt inqt Ci. de natura deo. aer vt ſtoici diſputãt interiectus inter mare & cœlũ Iunonis noie cõſecratus q̃ eſt ſoror & cõiunx Iouis q; ſimilitudo eſt ætheris: & cũ eo ſũma cõiunctio eſſ cœmina uerũt eũ Iunoniq; tribuerũt q; nihil ẽ mollius. S3 Iunonẽ a iuuando credo eſſe nominatam.

¶ Iunius mẽſis a iunone putat dictus quẽ iunoni alẽ & iunonũ dicebãt. Sed poſtea detritis q buſdã lr̃is ex iunonio iunius eſt dictus. Sunt q; putant a Iunio Bruto dictũ iuniũ qui primus romæ factus eſt cõſul: q; hoc mẽſe. ſ. calẽdis iunijs pulſo Tarquinio ſacrũ Carneę deę in cælio mõte voti reus fecerit. Alija iunioribus deriuant: ſicut maium a maioribus. Ouid. li. vi. faſ. Sic ſtatuit: mẽſeſq; nouę ſecreuit eadẽ. Iunius eſt iuuenũ q; fuit añ ſenum.

¶ Iunices pe. cor. tenerę ętatis boues vel fœminę. q̃ tã ceſſarũt vitulę eſſe necdũ tñ ad ſummam magnitudinẽ puenerũt dictę quaſi iuuenicę a iuniore ętate. Perſ. tot tibi cũ in flammas iunicũ omenta li queſcãt. Nã maſculi iuuenci dicuntur.

¶ Iungauni ligures incolę Alpigi oppidi diſtant a Monœci portu ſtadijs. cccclxxx.

¶ Iuppiter tris vel teris ſecundũ Priſ. nõ iouis: q gtũs a iuppiter ſed nõ a iouis. Nã a pricipio iouis appellatus eſt a iuuãdo poſtea adiũcto altero vocabulo dictus eſt iuppiter quaſi iouis pr̃: ſicut Neptunus pater: Saturnus pater dicere ſolem⁹. Ecõtrario veteres veiouẽ appellarũt deũ cui dempta eſſet iuuãdi facultas. Celebrabãt eñ quoſdã deos vt prodeſſent: quoſdam ne obeſſent placabant. Plau. in Caſ. Repente vt emorianr̃ humani ioues Et a iuuãdo ſimiliter dr̃. Nã cũ p̃igne ponãt nulla res ſic fouet oĩa quẽadmodũ calor. A poetis dicit diuũ atq; hoĩum rex. A matoribus autẽ optimus maximus: Et quidẽ ante optimus. i. bñficẽtiſſim⁹ q̃ maximus q; a maius certeq; grati⁹ pdeſſe oĩbus q̃ opes magnas habere. Ci. cõtra Clodiũ. Quocirca te Capitoline quẽ ppter bñficia pplus ro. optimũ: ppter vim maximum appellauit. Ponit qñq; paere. Hor. Manet ſub ioue frigido venator teneræ cõiugis ĩmemor. Iuue. Fremeret ſęua cũ grandine vernus Iuppiter. Vñ & ſub dio dicimus: cũ Διὰ Iouẽ vocẽt greci quẽ oĩa eſſe voluerũt. Vt Val. ſoranus. Iuppiter oipotẽs regũ rerũq; deũq; Progenitor genitrixq; deũ deus vnus & omnes. Alibi p aĩa mũdi. Eſt & iuppiter nomẽ ſtellę.

¶ Iurgo as. quaſi iure cõtra aliquẽ ago: verba cõtẽtioſa facio. Ter. in an. Cũ duo egomet vidi iurgantẽ ancillã. Vñ & iurgatio (vt Feſtus ait) iurisactio. Et differt iurgare a litigare & iurgiũ a lite: quoniã iurgiũ leuior res ẽ: ſiquidẽ inter benivolos aut p̃pinquos diſſenſio vel cõcertatio iurgiũ dr̃: inter inimicos diſſenſio lis appellat. Cic. li. iiij. de repu. Si iurgãt inqt benivolorũ cõcertatio ẽ: lis inimicorũ nõ iurgiũ dr̃. Idẽ. Ergo lex putat iter ſevicinos nõ litigare. Eſt & iurgor deponens. Hora. in Ser. Iurgat verbis. Ab his fiũt cõpoſita: Obiurgo: & obiurgor: de quibus alibi.

¶ Iurgiũ diſſenſio. vide id dictione iurgo

¶ Iurgioſus a.um. qđ eſt cõtẽtioſum ſeu cõtumelioſum. Gel. Mulier moroſa admodũ iurgioſa.

¶ Iuro ras. a iure fit. Nã iurare proprie eſt quẽpiã promittere adhibitis etiam teſtibus ita ſeruaturũ: acſi tius eſſet. Huius compoſita ſunt Abiuro. Adiuro: Coniuro: Deiuro: & Exiuro: quod eſt multum vel valde iuro. Nonius de priſcis dictionib⁹ Exiurare & Deiurare idẽſt valde iurare. Plautus in Amphytrione. Exiuraſti mihi te dicere per iocũ. Deiero & peiero. de quibus alibi. Obiuro. Preiuro ante alios iuro. Euro qđ ſignificat id quod deſyderatur: non poſſe preſtari. Plau. Eiurauit militiã. Et hęc peru habent pen. prod.

¶ Iuratus participiũ tã actiue q̃ paſſiue accipitur. Cic. ad Heren. Ex eo q; ait ſe nõ potuiſſe adeſſe ita vt iuratus fuerat. i. vt iurauit. Sic iniuratus qui nõ iurauit. Idẽ in Verrẽ. Malo ei iurato ſuã q̃ iniurato aliorũ tabellas cõmittere. Paſſiue ptulit. Luc. lib. viii. Mihi per latiũ iurata tonantẽ. Idẽ li. v. poſuit verbũ in paſſiua ſignificatione. Et lætæ iurantur

auēs bubone ſiniſtro.

¶ Iuramentū eſt affirmatio vel negatio ſacrę rei at teſtatione firmata.

¶ Ius iuris. quidā a iuſtitia deducunt: quidam a iuſſum per apocopē. Nihil. n. aliud eſt ius q̄ quod vel natura: vel ciuitas aut populus vel gens vel conſuetudo iubet. Et differt a lege: q̄ ius generale eſt: lex iuris ſpecies. Et ius ad non ſcripta etiā pertinet: lex ad ius ſcriptū. Diuidit ius in naturale: gentiū & ciuile. Naturale quod eſt cōmune oi nationi eo q̄ vbiq̄ inſtinctu naturę habetur: nō aliqua cōſtitutione facta ab homine ſed ab ipſo naturę conditore: vt maris & fœminæ cōiūctio. liberorū ſucceſſio in bonis parentū. puerorū educatio. cōmunis oim poſſeſſio quia iure naturali oia ſunt cōmunia. i. cōmunicāda tempore neceſſitatis. rei depoſitæ vel cōmodatę reſtitutio. Violentiæ per vim repulſio. Quod tibi vis fieri alteri facias & econtrario. Ius gentiū: quo gentes humanæ vtuntur quod a naturali procedere facile intelligere licuit quia illud omnibus animalib⁹ hoc ſolis hoibus inter ſe conuenit: vt deo religioni vt patriæ & parentibus pareamus: vt vim atq̄ iniuriam propulſemus. Ius ciuile: cū aliquid cōmuni iuri vel additur vel detrahitur. hoc eſt cū populus ſibi conſtituit quaſi propriū eius ciuitatis. hoc autē ſcrpto cōſtat vt ſunt leges: plebeſcita: ſenatuſcōſulta: principū decreta. Aut ſine ſcripto vt ea q̄ auctoritate prudentiū fiunt. Et hęc proprie eſt interpretatio iuris & eorū oim q̄ ſupra diximus. Vñ qui hoc profitentur: interpretes iuris: & iuriſcōſulti & iuris prudentes dicūtur. Et qui inter eos excellunt iuris antiſtites noiantur. In ciuili iure prętoriū ius cōtinetur quod p̄tores ſupplēdi vel corrigēdi iuris ciuilis gratia introduxerūt ob publicā vtilitatē. Hoc a p̄toris honore: honorariū appellatur. Eſt etiā ius ſingulare quod cōtra tenorē rationis ob aliquā vtilitatē auctoritate cōſtituentiū introductū eſt. Ius cōſuetudinis quod in morē vetuſtas vulgi approbatione p̄duxit. Ius militare quo ſoli milites ſunt aſtricti: vt belli inferendi ſolēnitas: fœderis faciēdi nexus ſigno dato egreſſio in hoſtes & pugnæ cōmiſſio. Signo dato receptio. Stipendiorū modus: dignitatū gradus: p̄miorū honor: prędæ diuiſio pro perſonarum qualitatibus. Iuris p̄cepta tria ſunt: honeſte viuere: alterū non lædere: ius ſuū cuiq̄ tribuere. In noſtra etiā religione eſt ius diuinū in quo diuina oracula cōprehēdunt: & ius pontificiū quod romani pōtifices ſanxerūt. Aliq̄n ius ponit pro auctoritate ſiue libertate quadā atq̄ licentia. Cic. Quare ſuo iure noſter ille Ennius ſanctos appellat poetas. i. ſua licentia quia ſummus erat poeta. Idem. Pro meo iure dico. quaſi cōfidenter Aliq̄n pro merito. Quint. Quis eum nō id meruiſſe: quis nō iure paſſuſ̄ affirmet? Aliq̄n pro neceſſitudine. vt ē mihi cū illo ius cognationis vel amicitiæ. Aliq̄n pro loco in quo ius redditur appellatiōe collata ab eo quod fit in id in quo fit quē locū definiūt. Vbicunq̄ prętor ſalua maieſtate īperii ſui ſaluoq̄ more maiorū dicere ius cōſtituit. Et ius eſt liquor eorū quę coquūtur. Terē. in Eu. Harū videre ingluuiē ſordes inopiā: q̄ inhoneſtæ ſolæ ſint domi atq̄ auidæ cibi: quo pacto ex iure heſterno panē atrum vorent.

¶ Iuriſdictio. Facultas atq̄ poteſtas iuriſdicundi. Nā ius dicere eſt p̄eſſe iuridicūdo & legib⁹ gubernare: ac iuſtitiā miniſtrare. Seruius ſul. Poſtero die cū ab eo digreſſus eſſem eo cōſilio vt ab atheniſ in bonorā irem: reliquā q̄ iuriſdictionē abſoluerē.

¶ Iuridicus. a. um. pē. cor. quod ſecūdū ius eſt. Vñ Iuridic⁹ dies quo rite ius dici pōt. Et Iuridica actio quę ſecundū Ius eſt.

¶ Iuſtitiū quaſi iuris ſtatio dicit iuris dicendi intermiſſio qđ fieri ſolet publico luctu i reip. calamitatibus. Liu. Dictator cū iuſtitiū edixiſſet oēs iuniores ſacramento adegit. Idē. Iuſtitiū edicit claudi tabernas tota vrbe iubet: vetat quē q̄ priuatę q̄ cū rei agē

¶ Iuſiurandū eſt affirmatio religioſa vt inquit Cic. li. iij. offi. Quod aūt affirmante quaſi deo teſte promiſeris id tenendū eſt.

¶ Iuſtus a iure dicit & eſt is qui iura ſeruat. Interdū ponitur pro mediocri cū & ius ipſum mediocritas q̄dam ſit. Vñ iuſtā magnitudinē alicuius rei dicimus cū nec debita minor eſt nec modū excedit. Hinc iuſti dies dicebātur. xxx. dies cū exercitus eſſet imperatus & vexillū in arce poſitū. Interdū pro magno Vñ dicimus iuſtā rem. hoc eſt magnā quēadmodū vt bonā partē & iuſtā partē. magnā partē. Et bene doctus valde doctus. Ply. Opere iuſto tēporū noſtrorū hiſtoriā orſi. Sic iuſtū prælium iuſtū exercitū hiſtorici dicunt magnū. Aſco. Iuſtas inimicitias p magnas apud Ciceronē expoſuit. Interdū pro vero. Vñ apud iuriſcōſultos. Qui filiū adoptat interrogat an velit eū quē adoptat iuſtū ſibi filiū eſſe. i. verum filiū. A iuſtis fit compoſitū iniuſtus: qui cōtra ius facit: & qui iuſtā magnitudinē excedit. Vis Iniuſto ſub faſce viam dū carpit.

¶ Iuſtitia. inquit Cic. eſt habitus aī cōi vtilitate ſeruata ſuā cuiq̄ tribuens dignitatē. Differt aūt iuſtitia a iudicio & ab ęquitate: qa vt docet Hier. iuſtitia actio recta. Iudiciū diſcretio boni & mali. Aequitas rectitudo mētis intelligitur. Iuſtitia eſt in his qui ſecundū regulā veritatis bene operātur: iudiciū in illis quę recta deſcriptiōe cū proximis agimus. æquitas in eo cū ſyncæra intentione deo ſoli in his q̄ recte gerimus vel iudicamus placere cōtendimus.

¶ Iuſta ſacrificia quę mortuis impendūtur: q̄ iure fierent his qui de nobis viuentes benemeriti fuerāt Sal. in Iug. More regio iuſta magnifice fecerant. Ouid. Hanc quia iuſta ferunt dixere feralia lucem. Col. li. vi. Hoc condimēto illectæ pecudes fortius iuſta cibariorū conficient.

¶ Iuſcū. ſiue iuſculū. cibariū liq̄di⁹ qđ cōſtat vitellis ouorū omphatio iure pinguī croco & cynnamo

¶ Iurulentus. a. um quod eſt iuris plenū. Cor. Celſus. Tū res eadē magis alit iurulenta q̄ aſſa: magis aſſa q̄ frixa. Var. Vbi pultē aut iurulenti quid ponēbant a capiēdo catinū noiarunt. Apul. vero in magiæ apoſ. Iuſſulentū non iurulentū formauit ſic de Ennio dicēs. Oſtendit qualiter quiſq̄ piſciū aſſus aut iuſſulentus optime ſapiat.

¶ Iuuo. as. iuui. iutū. opē fero. Lact. li. v. Sī eloquētia ſi virtutē ingenii: diuinarūq̄ rerū doctrina iuuaſſet. Hinc Iuuēcus & iumētū. Interdū iuuare eſt delectare. Vir. Iuuat arua videre. Hui⁹ cōpoſitū eſt Adiuuo qđ eſt iuxta vel valde iuuo. Hie. Orationū ita q̄ veſtrarū adiutus auxilio. Hinc fit aliud cōpoſitū Coadiuuo. Frequētatiuū eſt iuto. as. a quo adiuto. Ter. Ian. At te adiutare oportet adoleſcētuli cauſā

¶ Iuuamen: iuuatio: & iuuamentū. idē ſignificāt. ſ. auxilium.

¶ Iuuēcus. & Iuuēca nō tantū de boue ſed de hoſte

quoq; iuuene intelligũtur. Vñ fit per diminutionẽ Iuuenculus & iuuẽcula. Hor. Te ſuis matres metuunt iuuẽcis: te ſenes proci miſerẽq; nuper virgines nuptæ. Ouid. Graia iuuenca venit.

¶ Iuuenis a iuuãdo q; ea ætas maxime ſit apta ad laborẽ tolerandũ. Et a iurecõfultis iuuenes dicũtur qui adoleſcentiũ exceſſerũt ætatẽ quo ad incipiant inter ſeniores nũerari. Hinc formaẽ cõparatiuũ Iunior. Col. tñ dixit Iuueniori examini ſolet accidere ¶ Iuuenile adiectiuũ. ſignificat quod ẽ iuuenis. vt ætas iuuenilis. a quo Iuueniliter aduerbiũ. qd eſt more iuuenũ. Ci. in Cato. Et Annibalẽ iuueniliter exultantem patientia ſua molliebat.

¶ Iuuenalis. etiã adiectiuũ a Iuuene. Ply. Sulpitiꝰ galba iuuenalẽ famã apud principem popinarũ penis aucuparetur iuuenalẽ appellauit diẽ quaſi a iuuenili ætate peculiariter celebrandũ. Sue. de Cali. Adiecit diem ſaturnalibus appellauitq; iuuenalẽ. Eſt & Iuuenalis nomẽ propriũ.

¶ Iuuenalia: erant ludi qui p ſalute iuuenũ celebrabant Sidonius. Iam vero iuuenalibus peractis quẽ te p̃bueris ſequẽte in æuo chartis poſterioribus loquemur. Erant & ſolẽne iuuenalia cũ Dianæ ſimulachra & imagunculæ dicabantur.

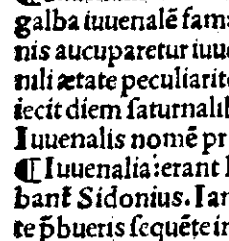
¶ Iuuentus. ætas iuuenilis. quę & Iuuenilitas & iuuenta dicit. Sal. Ibiq; iuuẽtutẽ ſuã exercuit. Aliqñ ſignificat multitudinẽ iuuenũ Ser. ſulpitius. Licitũ eſt tibi credo pro tua dignitate ex hac iuuentute generũ eligere. Aliqñ ponitur p dea q̃ preeſſe putabatur huic ætati. Hęc eſt hebe Iunonis filia & Herculis vxor: quæ etiã Iuuentas a nõnullis dicitur. quẽadmodũ libertas.

¶ Iuuenesco. iuuenis fio. Lact. li. vii. Deniq; cõfirmatis viribus cœpiſſet iuuenescere.

¶ Iuxta quãdo p̃poſitio eſt: ſemper ſeparatur & ſignificat apud prope. Vir. li. iii. Humilis volat ęquora iuxta. Plau. Iuxta te ſum: tu pie tuearis oportet. Aliquãdo ſignificat ſimul cõiunctĩ. Var. de vi. pa. Cũ interea lucubrãdo faceret iuxta ancillas lanã. i. ſimul cũ ancillis. Quãdo vero aduerbiũ ſignificat æque ſimiliter eodẽ modo. Plau. dixi tibi mater: iuxta mecũ rem tenes. i. æque mecũ. Sal. in iug. Hyemẽ atq; æſtatẽ iuxta pati.

¶ Iuxtim aduerbiũ ſignificat prope. Sue. in Tibe. Magiſtratibus pro tribunali cognoſcentibus plærũq; ſe offerebat conſiliatiũ: aſſidebatq; iuxtim vel ex aduerſo in parte primori.

¶ Ixion nomẽ propriũ fratris phlegiæ. Ixon auis de vulturis genere alba & minor vulture. Suid. ἰξοσ ω χρωνται εισ αρευσιν ὠτηνων.

Yrie leiſon. i. dñe miſerere ſunt duę dictiones. Nam κυριοσ ω κυριε invocatiuo. i. o dñe ſed p k ſonus græcus eſt pronũciandus: quod per c latini nõ potuerunt: ideo in abecedario k inſeruerũt neceſſitate: altera pars ẽ verbũ ελεεω και καγογιζεται ουτωσ μελλωγτε λεησω αοριστοσ δε ελεησα και ωροστακτικωσ ελησον ελεησατω ſed ne tot vocaliũ fiat colliſio: excluditur ε & per apoſtrophon dicit κυρι & ελεησον. & ideo ſacerdotes ad miſſam debẽt pronũciare per κ greçũ & nõ per c latinũ: ne maieſtati diuinę derogẽt: qđ ſi ante pricipẽ

ſeculi facerẽt: q̃to infinitius ante deũ: quẽ tangẽtes deberent vſq; ad vngues pedũ cõtremiſcere.

DE LITTERA L.

Abor opera defatigatio Virg. Nec me labor iſte grauabit. Dicitur etiam Labos: ſicut lepos: arbos: honos.

¶ Laboro. as. pe. pro. fatigor & cum labore ago. Sene. Iugiter fodiendo laborat. Vñ & per trãſlationẽ laborare pro male habere ſumitur. ꝓpter quod laborare febre: laborare podagra dicimus. Ply. Succus eius podagra laborantibus prodeſt. Aliqñ pro Angi & ſolicitũ eſſe. Cic. D. Bruto. Senatũ populũq; ro. de te laborare non ſolũ ſalutis ſuæ cauſa: ſed etiã dignitatis tuę Aliquãdo pro conari ſicut eius cõpoſitũ. Elaboro Aliqñ pro cõponere colere. Vir. Arte laboratę veſtes. i. cõpoſitæ. Et laboratus ager dicit cultus. Huius verbi cõpoſita ſũt Elaboro. quod ſignificat conor. Cic. Nihil mihi ita elaborandũ eſt q̃ vt cõſilia nemo intelligat: Illaboro labore vaco. Vñ Illaboratũ quod ita ſecernitur ab inelaboratũ: q; Inelaboratũ dicit quod nõ ſatis artificio excultũ eſt. Illaboratũ vero quod ſine labore factũ videtur: Illud vitio dari ſolet: hoc laudi. Quint. de Cic. Cũ interim hęc oia quæ vix ſingula quiſq; intẽtiſſima cura cõſequi poſſet fluũt illaborata: & illa qua nihil pulchrius auditu oratio eſt p̃ ſe fert tã fæliciſſimã facultatẽ.

¶ Laborioſus hõ dicit laboris multũ ſuſtinẽs. Cic. pro Cælio. Vos laborioſos exiſtimet quibus ociois nec in cõmuni quidẽ ocio liceat eſſe Laborioſus ager in quo laboratur: q; in eo laborẽ capiamus neceſſe eſt Cæcili. Durũ rus fugite laborioſum. Laborioſũ opus difficile: & quod nõ ſine labore perficit. Hinc laborioſior. ſſimus. Et aduerbiũ. laborioſiſſime. quod eſt cũ maximo labore. Hiero. Stc Plato a gyptũ laborioſiſſime peragrauit.

¶ Laboriæ. atũ. Italiæ pars illa q̃ vulgo Terra laboris dicit. Et laborinus cãpus nobilis in cãpania: in quo adeo pinguis terra eſt vt ſtipulã tantę craſſitudinis faciat q; ea incolę pro ligno vtant: ſic dicꝰ q; ingẽs labor fit in eo colendo quippe ſolũ habet arduũ opere difficile cultu bonis ſuis. Ply. li. xviii. Quantũ aũt vniuerſas terras cãpus: cãpanus antecedit tantũ ipſum pars eius q̃ laboriæ vocant. Finiũtur laborię via ab vtroq; latere conſulari q̃ a puteolis & quę a cumis capuam ducũt.

¶ Labo. as. ruo. & repente cado. Trãſlatio ab arbore ſucciſa quę multis ferri ictibus ſucciſa tandẽ incipit in caſum ruinãq; minitari. Ouid. li. xi. me. Iam q; labant cunei ſpoliataq; tegmina cæræ. Vir. labat ariete crebro ianua.

¶ Labaſco is. labans fio: Terẽ. in Eu. Labaſcit victus vno verbo q̃cito. Reperitur & labaſcor deponẽs pro primitiuo. Var. li. rerũ di. Poſtq̃ vidi minima labaſci mentẽ infirmã populi.

¶ Labor. eris lapſus ſignificat leniter ſenſimq; deorſum eo. ruo. deficio. morior. fallor. Cic. Non qua ſi vnũ ex hac vrbe miſſũ: ſed quaſi de cælo delapſũ in hanc vrbẽ intuent. Lact. li. vi. Aut hoſtili aliquo impetu diruunt: aut certe vetuſtate ipſa diſſoluta labunt Hier. Multi ꝓpter ignorantiã hiſtorię labunt

errore. Liui. li. i. Labēte deinde paulatī diſciplina. i. deficiente. Labi etiā dicūt ii qui in lubrico figentes veſtigia in terrā ruūt Vñ lapſus. Huius cōpoſita ſūt Allabor. Collabor. Delabor deorſum labor. Dilabor. Elabor. Illabor introlabor. Col. li. ii. Ne præcludatur humoris illapſus atq; exitus. Interlabor in medio labor. Prælabor. ante labor. Col. libr. xii. Prelabētis vero tēporis fuga q̄ ſit irreperabilis q̄s dubitet? Prolabor: vltra labor. Lact. li. vii. Hinciā prolapſi ſunt ad deliramēta. Perlabor p mediū labor. Relabor rurſus labor. Aug. li. viii. cō. Nec relabebar tñ in priſtina. Sublabor latenter: aut quaſi labor. Virg. lib. i. ge. Sic oſa fatis in peius ruere ac retro ſublapſa referri. Et hęc habēt penultimā ꝓduc.

¶ Lapſus. us. ruina. Tranſfert quoq; ad eos qui nimia infirmitate vel imprudētia deliquerūt. Item lapſus ſerpentiū progreſſus dicit. Vir. At gemini lapſu delubra ad ſumma dracōes effugiūt. Et lapſus currus vocatur. Idē. pedibuſq; rotarū ſubiiciunt lapſus. Lapſus. a. um. participiū eſt.

¶ Lapſio. idē quod lapſus. pro ruina. Amb. Hieriſco figura iſtius mūdi in quā de paradiſo hoc eſt Hieruſalem illa cæleſti electus adam pro lapſione præuaricationis deſcēdit.

¶ Lapſo. as. frequētatiuū. Aug. li. iiij. con. Vidiſti de longinquo lapſantē in lubrico & in multo fumo ſcintillantē fidem meā.

¶ Labile: quod facile labitur. ı

¶ Labes ruina ſeu dedecus a lapſu. Vir. Hinc mihi prima mali labes. Q ñq; dicitur macula q̄ caſu ſubito lenia inficit. Tractū ab oleo ve alio liquore q̄ in veſtē lapſa eam fœdet. Trāſfertur in hoſtes vituperatione dignos. Ouid. Lataq; ſit vitæ labe nouerca tuæ. Cic. lib. iii. offi. Hunc tu quas conſcētiæ labes in animo cenſes habuiſſe? quæ vulnera? Huius diminutiuū eſt labecula.

¶ Labefacio rumpo deſtruo. Ter. in adel. Oēs dentes labefecit mihi præterea colaphis tuber eſt totū caput.

¶ Labefacto. as. frequētatiuū. Col. li. ii. Igit in operе boues arcte iūctos habere cōuenit quo ſpecioſi⁹ ingrediant ſublimes & elatis capitib⁹ ac minus colla eorū labefactentur. Cic. in Cato. Quod ſi legere vel audire velletis externas maximas reſp. ab adoleſcentibus labefactatas: a ſenibus ſuſtentatas & reſtitutas reperietis.

¶ Labicanū. dicitur villa labicana. Sic ager labicanus dicit qui ē in italia. Hinc populi labici dicti ſūt de q̄bus Vir. li. vii. Et picti ſcuta labici. Liui. lib. i. Labicos pedū vi cepit. Glaucus Minois filius labicus dictus eſt a ſcuto militari qd' oſtendit in italia ἀσπιδηφόρος quā latine anſam vocam⁹ & manubriū. A Suetonio in Cæſare. dictū eſt abſolute in labicano: ſicuti in formiano in tuſculano.

¶ Labia & labra pro eodē accipiūtur. Perſ. Nec fōte labra ꝓlui caballino. Teren. in eu. Labiis demiſſis. Hinc labeones & labrones qui labra maiora habent. Accipiūtur interdū pro marginibus & extremis oris fluminis lacus fontis & huiuſmodi: q̄ leni aquæ motu perluūtur. Hinc labra orū vuarū & aliarū rerū extremitates vocam⁹. Hie. in exo. Facieſq; illi labrū aureū per circuitū Eſt & labrū ſeu labiū genus vaſi quod vulgo Tinaciolū dicimus ad lauandum aptū quaſi lauabrū. Cic. Terē. Labrū ſi in balneo nō eſt. fac vt ſit. Vir. Sicut aquę tremulū labris vbi lumē ahenis Sole rēpercuſſum aut radiātis imāgine lunæ. Hier. in exo. Facies & labiū æneū cū baſi ſua ad lauandū. Hinc labra ſeu labia vmaria lupinaria & olearia dicūtur in quibus lupini cōdunt: & in q̄ vina in lacu oleū e cortina tranſferūtur Cato. Oleū in labrū primū indito. Præterea labra plagarum vulnerū fiſtularūq; extremitates appellant. A labrū in primo ſignificato fit Sublabro de quo infra

¶ Labellū diminu. a labrū Ply. Cinerēq; in labellis aqua addita cōfricant manu: & cōſidere patiuntur.

¶ Labiolū cū accētu in antepe. diminu. eſt a labiū.

¶ Labeo. nomē iuriſconſulti a labiorū magnitudine ſic dicti. Quicunq; enim magna labia habent labeones & labrones cognominātur.

¶ Labruſca genus vitis agreſtis q̄ erratica dicit q̄ in terræ marginibus & ſepibus naſcatur.

¶ Labina. pe. p. lubricū dicit Hier. ad amycū ęgrotum. Sicuti aliquē ſecuris inceſſibus gradiētē repētino caſu: aut marmoris leuitas aut labina pauimēti ſubuerſa pedū tutela contorſit. Eſt etiā hoc noīe vicus inter Cremonā & Veronā duabus cladib⁹ romanorū notus. qui antea Bebriacus dicebatur.

¶ Labyrinthus per. y. & per th. Nam græce λαβύρινθος dicit locus viarū ambagibus inflexus. Fuerunt aūt quattuor labyrinthi. in iiij. mūdi partibus In ęgypto primū in heliopoli vñ exēplar ſumpſit eius quē in creta fecit dædalus. Tertius in Lemno. Quart⁹ in italia quē ſibi extruxit. Porſena rex etruriæ ſepulchri cauſa. Famoſior Creticus perplexis parietibus: vbi minotaurus incluſus fuit. Fuit ſtructura pro magna ſui parte ſubterranea ambagibus adeo implexa vt neino qui intraſſet poſſe inde exire diceretur.

¶ Lac ſuccus maternus quo alalia nutriūtur: dictū a laciendo: q̄ admotis māmis infantes alliciūtur. Virg. Et lac ſubducit agnis. vel quia γάλακ græce.

¶ Lactes plurali tantū numero. genere fœ. ſecūdū Probū. Priſ. vero hęc lactis declinat. Titi. In ferentina craticula cerebellum lactis agnina. Sunt aūt lactes graciliora inteſtina q̄ tria ſunt: tenue ieiunū pluros q̄ inuoluūtur meſenterio: vt a ſpinæ contactu duro munitiores magiſq; ſeptos reddat. Dictæ lactes aut ꝓpter mollitiē: aut ꝓpter candorē pinguedinis. Nam a lacte denominātur Prob⁹. Lactes ſūt loca in lateribus ſub vmbilico pubetenus adeo delicata vt plagā ferre nō poſſint. Ply. videtur ſentire lactes tantū in ouibus & hoibus eſſe. Sic. n. lib. xv. ſcribit. Ab hoc ventriculo lactes in oue & hoie per quas labit cibus Sūt etiā qui dicāt eſſe mēbranas q̄ & omēta quibus cohęrēt inter ſe inteſtina. Et hi moti ſūt propter pinguedinē cū omētū nō ſine pinguedine ſit. Ply. li. xi. Ventriculi atq; inteſtina pinguia atq; tenui omēto integunt. Quidā ꝓ inteſtinis pinguib⁹ accipiūt. Vñ Perſi. Emeris auriculas pulmōe & lactibus vnctis. Plau. in Cur. accepiſſe videt pro inteſtinis graciliorib⁹ per q̄ labitur cibus q; cibū alliciant. Ita tibi inq̄t vacuitate venio laxis lactibus

¶ Lactidiaci ſunt q̄ circa vmbilicū calce ꝓcuſſi ſūt quia ea pars delicata & mollis eſt: aut quia inteſtina circa vmbilicū eſſe noſcuntur.

¶ Lactarius. a. um. quod ex lacte eſt confectū: vulgo lacticiniū dicit: vt opus lactariū. Q ñq; lactariū dicit quod ex ſe lac ꝓducit. Ply. Tithymallū noſtri hærbā lactariā vocāt: alii lactucā caprinā. Var. Dādum bubus lupinū & lactariis medica & cytiſum.

¶Lactarius.rii.qui cibos ex lacte cõficit. Spartianus in heliogabalo Dulciarios & lactarios tales habuit vt quęcũq; coqui de diuerſis edulis exhibuiſſent.vel ſtructores vel pomarii illi modo de dulcibus modo de lactariis exhiberent.
¶Lacteus a.um.quod ex lacte eſt:qñq; candidum ſuaue ſucculentũq; ſignificat:vt colla lactea. Et lacteus qui lacte alitur.
¶Lacticinia.cibi ex lacte facti.
¶Lactiphagi quidã ſcythię populi qui & Galactophagi dicuntur.
¶Lacteo.es.lac fugo.quod proprie filiorũ eſt Hiero.in deutero.Iuuenẽ ſimul ac virginẽ lactentẽ cũ homine ſene.Hinc Lacteſco.is.
¶Lacteſcere eſt in lac cõuerti:ſeu lacte impleri.Ci. li.iii.de natura.Ois fere cibus matrũ lacteſcere incipit.Ply.lib.xi.Aſinę pręgnãtes cõtinuo lacteſcũt. Virg.lib.i.ge.frumẽta lactẽtia dixit.i. lacte plena.
¶Lacto.as.lac prębeo. quod ꝓprie matrũ eſt. per tranſlationẽ ſignificat aliquẽ per blandicias allicio atq; decipio.Ter.in an.Niſi me lactaſſes amantem falſa ſpe producẽs:Hinc Ablacto quod eſt a lacte remoueo.
¶Lactuca lactis copia dicta eſt: q; abundantia lactis exuberet.Ply.li.xix. Quæ niconis vocatur a copia ſoporiferi: q̃q̃ omnes ſomnũ patere credantur apud antiquos italię hoc ſolũ genus charũ fuit: & ideo lactucę nomen adeptæ.Lactucarũ plura ſũt genera.Sunt.n.lactucę Ceciliæ:Cappadoces:thateſiacę:paphia ſiue cypria:& ſeſſilis.Lactucarũ criſpas cappadocas vocant. Seſſiles quę late per terram diffundũtur.
¶Lactucula q̃uis videatur diminutiuũ a lactuca.tamen alia eſt herba habens lac.
¶Lactucinii.ſunt cognomina romanorũ procerũ a lactucis deducta.
¶Lacio.is.lacui & lexi ſecundũ Priſ.lacitũ & lectũ ſignificat in fraudẽ duco a lax q̃ fraus dicitur. Huiꝰ cõpoſita ſunt Allicio.delicio.elicio.illicio. oblicio pellicio.ex quibus fiũt frequẽtatiua.allecto delecto electo.illecto.oblecto.pellecto.Et primitiua quidẽ habẽt duo ꝑterita & duo ſupina quẽadmodũ lacio q̃uis nõnulli ab elicto elicui ſolũ velint formatũ eſſe. Nã electo.as.a ſupino electũ quod ab elexi formatur cũ alias a ꝑterito elicui fiat ſupinũ elicitum a quo Elicito.as. Plau.in aſi. Ibo aduerſum atq; electabo quicq̃d illud ſit. Ter.in phor. Is ſenẽ per epiſtolas pellexit modo nõ montẽ auri pollicẽs. Liu. in laudania. Te illo aſiatico ornatu fluẽs pellicuit.
¶Lacer.& lacerus.a.um.pe.cor.dilaniatus. Lacer a veteribus dicebatur qui auribus curtatus erat ilacerum quodcũq; corpore imminutũ.
¶Lacero.as. dilanio. ſæpius vulnero & quaſi per mẽbra diſcindo. Tractũ a laniis qui diſcẽdẽdo corpora dilaniant. Virg. Quid miſerũ æneam laceras Huius verbi cõpoſita ſũt. Dilacero.quod eſt deorſum lacero. Plau.in cap. Qui me meãq; rem quod in te vno fuit tuis ſceleſtis falſcidicis fallaciis delacerauiſti. Dilacero varie lacero. Lact.libr.i. In quibus ipſe poſtea dilaceratus & carptus eſt.
¶Lacerna. virilis veſtis fimbriata & fere militaris quę gręce chlamys noĩatur. dicta q; capitio minor ſit a lacerando. Lacerũ.n.dicimus quicq̃d corpore imminutũ eſt. Hęc vtrinq; indui poterat & ex vtra parte reici. Iuue. Criſpinus tyrias humero reuocante lacernas. Erant apud veteres lacernę albę quibus vtebanť in ſpectaculis:erãt coccinię erãt militares. Et a lacerna fit lacernatus. ſicut a Tunica tunicatus
¶Lacęna etiam genus veſtimenti.
¶Lacerta ſerpentis genus cuius duo ſunt genera. Altera eſt maior & lacerta viridis dicit̃. Altera minor.hanc zygnida quidã: alii calcidem vocant. In vtroq; genere maſ. lacertus dicitur. dictus q; pedes habeat ad ſimilitudinẽ noſtrorũ lacertorum. Virg. Nunc virides etiã occultant ſpineta lacertos. Ply. lib.viii. Lacerti arabię cubitales.
¶Lacertus ſerpẽtis genus.de quo modo. Item genus piſcis idoneus ad ſalſamenta de quo. Mar. Cũ ſaxetani ponitur tibi cauda lacerti. Et in hoĩe brachium dicitur a cubito ad manus vertebra. Ouid. li.i.me. Laudat digitoſq; manuſq; Brachiaq; & nudos media plus parte lacertos. Et quoniam lacerti muſculoſi ſunt & cõpacti pulpaſq; habẽt duras ex ſe lacertus formauit adiectiuũ Lacertoſus.a.um. p toroſo robuſto ac valido. Col.li.vii. Fœminibꝰ lacertoſis:cruribus compactis.i. dura carne & toroſa neruorũq; collecta catenis.
¶Lacedæmon.cũ diph.in pen. Iouis filius. a quo hæc lacedęmon vel lacedęmonia ſecundũ latinos peloponeſi vrbs Menelai regia:cuius ciues lacedæmones & lacedęmonii dicũtur. Vege.lib.iii. Athenienſes & lacedęmones ac macedonas rerum potitos. Virg.lib.vii. At nõ ſic phrygius penetret lacedęmona paſtor. Hęc alio noĩe Sparta dicta eſt.
¶Laconia prouincia in peloponeſco q̃ & Oebalia & lacedęmonia ab aliquibus dicit̃ Hinc.lacon maſ. generis.& lacęna fœ. Nec inuenitur Lacenus pro laconico.habetq; lacęna diph.in pen. Virg. Nec tibi tyndaridis facies inuiſa lacęnę. Statius.lib.vi.the. Tandem inſpiratus mida de plebe laconũ. Hinc & Laconicus a.um. vt ager laconicus. Similiter Laconus.a.um. Vir.li.iiij. Virginibꝰ bacchata lacęnis Pauſanias aũt lib.ii.σωαρθη δε θυγατηρ του ευρωτου εθθεγ. ονομα ωολεωσ ωελοωονγησου αμυκλασ δε ηγυιοσ του λακεδαιμονοσ γενομενωμ δε αμυκλα ωαιδωμ υακιγθγμ μεμ μεωτατομ του ειδοσ καλλιστομ.
¶Laconicum ſubſtantiuũ ponitur pro loco orbiculari ambitu in ſe recuruo in balneis in quibus ſudor elicitur ſicco colore:vt docet Celſus.libr.ii. Et Vit.lib.v.pręcipit laconicum ſudationeſq; cõiũgi debere tepidario. Eſt.n. fornacula ex terra & tegulis mãmatis addito tomento cõcinnata quæ incluſo igne per ſpiracula parua calefit per pręfurniũ Hanc ſub nomine hypocauſti multi ſignauere. Nã hypocauſtum vaporariũ interpretamur. Frequentabatur laconicũ a crudis vti per deſudationẽ extruderetur quicq̃d excremẽtitii & ſudorifici humoris. Vñ Col.in prologo. Mox deinde vt apti veniamus ad ganeas quotidianã cruditatẽ laconicis excoquimus & exuto ſudore ſitim q̃rimus. Dictũ laconicum q; eo lacones peculiariter vterentur.
¶Lacon.onis.pe.ꝑ.qui ex laconia eſt. Gręce λακωμ. Quo nomine etiã ſignificatur celer. Et lacęna fœminini generis.
¶Laydes.pe. cõi. philoſophus cyreneus qui athenas profectus nouę academię princeps extitit. Archeſilęq; ſucceſſor appellatꝰ eſt Oeconomicus: q̃ rei familiaris curã magnã habebat.
¶Laceſſo.is.laceſſiui:& laceſſi per ſyncopen:& la-

ceſſiſſe pro laceſſiuiſſe. & laceſſerũt pro laceſſiuerũt Ci. Hos ego ſermones qui & multi ſunt & tuã exiſtimationẽ vt ſentio nõ offendũt: laceſſiui nũq̃. Lac. lib. v. Omitto eos qui prioribus eam tẽporibus ne quicq̃ laceſſerũt. Significat autẽ Laceſſere lacerare ſiue ad lacerandũ ire. Sal. Pridie legiones in mõte poſitas laceſſiuit. Generatim tamen prouocare ad quicq̃ faciendũ vel ad iram vel ad certamẽ ſignificat: vt fit cũ quis laceratur pulſatur vel tangit: ſiue impellitur ſcripto voce verbo facto. Cice. Cornifi. Sic igitur facies: meq; amabis & ſcripto aliquo laceſſes. Ego. n. reſpondere facilius poſſem q̃ prouocare. Virg. Efficiam poſthac ne quemq̃ voce laceſſas. Sal. Poſtremo diſſimulãdi cauſa: & ſiue expurgandi ſicut iurgio laceſſitus foret in ſenatum venit Col. li. ii. Nõnũq̃ ſtimulo laceſſat iuuencũ: quẽ reſte tractum calcitroſum etiã reddit.

¶ Lachanũ. pe. cor. dictio greca λαχανον. qua oẽ genus holeris cõprehenditur. Hor. ad porri & cicerus refero lachaniq; catinum.

¶ Lachanopoles. pe. pro. holerũ vẽditor. Lachanopolion. locus vbi vẽdũtur holera.

¶ Laganũ vero per g aliud ſignificat. Sũt. n. lãgana vt inquit Acron quẽdã quaſi mẽbranulę ex farina & aqua quę iure pingui coctę & caſeo pipere croco cynnamomoq; conditę in cibis dantur.

¶ Lacheſis. pe. cor. vna ex parcis eſt quæ de nobis ſortitur. Nam ſortiẽs latine interpretari poteſt. De hac in dictione Atropos dictum eſt. Michalus autẽ grãmaticus λαχεσισ δε λεγεται απο του λαχανειν φυεται γαρ αγηρ συν τω κληρω ενχερσιν πραξομενων.

¶ Lacinię ſunt in veſtimẽto partes extremę & ęſurę particulatim conciſę decoris cauſa vulgo frappæ dicũtur. Vnde Laciniata veſtis: & aduerbiũ Laciniatim quod ſignificat particulati & per flexuras. Apul. Nõ laciniatim diſperſo: ſed cuneatim ſtipato cuneatu difficultates illas trans abiremus. Col. lib. viij. iubet pecus ęgrotum diſtribui in lacinias. i. in particulas ſeparari vt facilius conualeſcant. Nã diſcreta aĩalia & in partes diuiſa in lacinias ſegregata dicũtur. Item lacinia genus fungorũ qui ſubrufi circa caſtanearũ radices erumpũt.

¶ Laciniоſus. a. um. accipit pro flexuoſo ſinuoſoq; Hier. ad Theophilũ Laciniоſus cõtra nos ſermo protractus eſt. Abeodẽ diſputatio laciniоſa dicit pro tortuoſa & implicata. Ab Apulcio. Cõuallis laciniоſa. Et Alexãdria fuit laciniоſa ãguloſo; curſu

¶ Laciniũ: promõtoriũ italiæ inter Adriaticum & Ioniũ a quodã latrone ibi ab Hercule interempto qui lacinius vocabat quia boues fuerat prędatus.

¶ Lachryma a greco qđ illi δακρυον vocãt d. in l mutata. ſicut & l. in d. mutat vt Medius Fidius idẽ per Iouis filiũ: & meditor pro melitor. Sunt tñ qui negẽt hoc nomẽ grecũ eſſe ſed latinũ tantũ: vt ſint lacrimę dictę quaſi lacerimę: quoniam ex animi laceratione lachrymę citãtur. Vſus tñ obtinuit: vt cũ h. ſcribatur. Cuius diminutiuũ eſt lachrymula. Ter. in Eu. Vna me hercle falſa lachrymula.

¶ Lachrymabile dignũ lachrymis. cuius cõtrariũ eſt Illachrymabile.

¶ Lachrymo. Lachrymas effundo. quod ad vites etiam tranſfertur Lact. Caudice defecto lachrymat ſua gaudia palmes. Huius compoſita ſunt Collachrymo. Teren. in an. Triſtis interim nõnunq̃ collachrymabat. Delachrymo deorſum lachrymo. Col. lib. v. Vt in terram potius deuexa q̃ in germine delachrymet. Illachrymo. valde lachrymo. Virgil. libro primo ge. Et mœſtum illachrymat templis ebur. Superlachrymo. Col. lib. v. Optimũ eſt igitur medio fere internodio ſubſidiarium tondere palmitẽ deuexamq; refectionẽ facere poſt geminã ne ſuperlachrymet & germinantem cæcet oculum. Eſt & lachrymor deponẽs. ſignificationis actiuæ. Hiero. Mihi narrare ante præſepiũ vbi plurimũ lachrymata es nõ debueras.

¶ Lacus. ſecũdę & quartę declinatiõis. Locus profundus cũ aquis perpetuis ibidẽ natis qui efficit riuos & flumina. Stagnum temporalẽ ibi aquam ſtagnantem habet quæ plærunq; hyeme colligi ſolet ęſtate ſiccari. Item lacus dicitur locus qui continet muſtum prælo ex vinaceis expreſſum & tranſmittit vt in dolia cõdatur. Nam pręlum proprie trabs eſt qua calcantur vuæ. Col. Anteq̃ prælo vinacea ſubiiciantur de lacu q̃ recentiſſimũ addito muſtum in amphorã nouam: eãq; oblinito & impicato diligenter. Ouid. in faſ. Pręmia de lacubus proxima muſta tuis. Plyn. Ipſe vindemias colligo ſi tamen colligere eſt nonnunq̃ decerpere vuam: torculum

ſed ſufficiat Sophocles in tragœdia illa quę maſtigaphoros inſcribit ἀει μεν ω ϖαι λαερτιου δε δορκασε ϖειραν τιν εχθρων αρϖασαι θηρωμενον.

¶ Laerte.es.nomẽ vrbis Cilicię.

¶ Laertius nomẽ hiſtorici qui de philoſophorũ vita ſcripſit.

¶ Læmargia cũ accẽtu in pe.a noſtris ingluuies dicitur. Lęmargus guloſus.

¶ Lęna veſtis lanea: vt Varro ait habitus duplicis & auguralis amictus quę ſuper cętera veſtimẽta imponebatur. Nonius docet eſſe veſtẽ militarẽ. Virg. Tyrioq; ardebat murice lęna. Greci chlęnã. dicunt vbi.ch.abiicitur.

¶ Lętus homo. qui hilaritatẽ quã intus habet etiã vultu oſtendit a latitudine mentis vt quidã putant Nam qui gaudiũ aſpectu promunt dilatare quodã modo faciẽ videtur. Virg. Imperio lęti parent. Lętas oues dicimus q̃ bona ſunt corporis habitudine atq; pinguedine. Inanimata vero lęta dicũtur quæ aſpectu homines lętificãt vel q̃ pinguia ſunt. Virg. Quid faciat lętas ſegetes? Et lætũ legumen. i. fertile. Idem. Vñ prius lætũ ſiliqua quaſſante legumen Lęta vero prata: lęta domus quę lætos nos faciunt Letum ſine diph. ſignificat mortẽ.

¶ Lętor. gaudeo delectationẽ capio ſed extrinſecꝰ cũ gaudere ſit intrinſecus: q̃uis ſæpe confundãtur Teren. in heau. Ego nõ tam meaptæ cauſa lętor q̃ illius quã ego. ſcio honore quouis dignã Conſtruit modo cũ ablatiuo modo cũ genituo. Virg. lib. xi. Nec veterũ memini. lętorve malorum Modo cum datiuo: vt Mihi gaudeo: tibi lætor. Modo abſolute te. Ambr. Fides dominica lętabatur. Hinc fit compoſitum Collætor ſimul lętor.

¶ Lęto. as. lætum facio. Actius. Et te vt triplici lætarem bono. Eſt & leto as. ſineæ in alio ſignificato

¶ Lætifico. as. lætum facio. Plau. Ita meũ cor hæc anus lętificauit modo.

¶ Lætiſco. is. lętus fio. Siſen. li. iiij. Vtrũ ne dii cultu erga ſe mortaliũ lętiſcant: an ſuperne gentes humana negligant.

¶ Lętitia eſt exultatio animi gaudio efferuentiore propter euentũ rerũ expetitarũ. Ci. Lætitia opinio recens boni p̃ſentis in quo efferri rectũ videatur.

¶ Lætitudo idem qđ lętitia. Actius. Quanta in vnãdo effectus eſt lętitudine.

¶ Lætabilis. idem quod lætus a quo Illætabilis nõ lętus triſtis.

¶ Lętamen: ſimus qui per agros iacitur. q; lętas. i. pingues ſegetes faciat.

¶ Læuis & hoc lęue cũ diph. ſignificat quod tactu aſperum nõ eſt idq; auctores dicunt inoffenſum lubricũ & tenerum: vt ſunt oua volucrũ. Perſius. Troſulus exultat tibi per ſubſellia læuis. Hiero. in gen. Noſti q; eſau homo piloſus ſit & ego lęuis. Leuis ſine diph. aliud ſignificat.

¶ Lęuitas eſt aſperitati contraria. Martianꝰ. Lunarem circulũ ingreſſa virgo conſpicatur globoſum quidẽ tenerũq; corpus e ſuperni erroris læuitate cõpactum inſtar ſpeculi pęnitẽtis. Apul. de Socratis dæmonio lætorem ſiue læuitatem cũ dixiſſet adiecit lubricam.

¶ Læuor idem quod læuitas hoc eſt cõplanatio & terſitudo. Ply. Spectantur in chartis tenuitas denſitas candor: lęuor.

¶ Lęuigo. as. pe. cor. cõplano polio. quaſi lęue ago. Ply. Sunt quidã in eo genere molliores qui & cote lęuigant. Idẽ li. xiii. Scabricia charta lęuigat dẽte.

¶ Læuo. as. idẽ quod lęuigo. Sta. li. i. the. Pars teretes læuare manu ac diſponere menſas.

¶ Lagari verſus dicũtur qui medio claudicant pede ſicut Myuri qui poſtremo & acephali qui a breui ſyllaba incipiunt.

¶ Lagæos vua q̃ & leporaria dicitur. Virg. li. i. ge. Et paſſo pſythia vtilior tenuiſq; lagęos.

¶ Lagois. pe. pro. genus auis quæ leporinas habet carnes. Nã λαγος apud grecos lepus eſt. Eſt & genus piſcis Hor. in Ser. Nec ſcarus aut poterit peregrina iuuare lagois.

¶ Lagotrophia leporaria loca in q̃bus lepores alũtur vt eſt apud Col.

¶ Lagœna. cũ œ. diph. genus vaſis teſtacei non tã ad aquam q̃ ad vinũ & alios vſus accõmodatum. Hiero. in libr. ℟. Alius portans lagœnã vini. Col. Omnis ſpurcitia cũ ſpumis eximatur q̃ decocta cũ iam craſſa fuerit q̃ defrutũ refrigeretur & bene picatis lagœnis condatur. Et li. Iudicũ Cœperũt buccinis clangere & cõplodere inter ſe lagœnas. Fiebãt lagœnę opere figulino vt oſtendit Eſaias cum ait. Et cõminuũtur ſicut conteritur lagœna figuli contritione perualida: & inuenietur de fragmentis. Vt iſta in qua portetur igniculus de incendio: aut hauriantur parum aquę de fouea.

¶ Laguncula diminutiuũ parua lagœna. Hiero. in Eſaia. Decem iugera vinearũ facient lagunculã vnã quia triginta modij ſemẽtis facient modios tres.

¶ Lagophthalmos dicit in oculis cũ ſuperior palpebra nõ deſcendit. Cui vitio cõtrariũ eſt. Ectropium cũ inferior palpebra parũ ſurſum attollitur: nec cum ſuperiore cõmittitur Dictũ a leporibus q̃ apertis oculis dormire conſueuerũt.

¶ Laganõ ponos ſliorum dolor qui ſane alius eſt q̃ laterũ hoc eſt pleuritis. Ilia. n. greci vocant λαγωπας & κεφεοπας.

¶ Lais. idis. nomẽ propriũ famoſiſſimę meretricis quę a ſcriptoribus Corinthia dicta eſt quia corinthi habitauit. Ad quam propter pulchritudinem ditiores hoſes ex omni grecia cõuenlebant: nec quiſpiã admittebatur niſi qui dabat qđ poposcerat. Ouid. Multa lais amata viris.

¶ Laicus. a. um. pe. cor. quod cõmune eſt & nõ ſanctum Hiero. li. i. ℟. Non habeo laicos panes ad manum ſed tantũ panẽ ſanctum.

¶ Lallare quidã dicũt eſſe more infantiũ blãdiuſculis vocibus loqui. Alii Lallare proprie dicũtur infãtes qui irati matrũ mãmas fugere renuũt.

¶ Lamæ rupium fracturę.

¶ Latmius: mons Ionię notus fama Endymionis a quo & ipſe Endymiõ latmius eſt dictus. Ouid. li. iii. de arte. Latmi⁹ endymiõ nõ eſt tibi luna rubori.

¶ Lamiæ. mulieres quę ſtrigum inſtar infantiũ ſanguinem fugunt: ſiue ipſæ ſtriges. Hor. Neu pranſæ lamiæ puerum vitium extrahat aluo. Apul. lib. i. de aſi. At ille colore ſpurciſſimi humoris pcuſſus quo me lamiæ illæ infecerant aſpernatur. Itẽ lamiæ dicebantur nobili familia ortę. Erat enim romę quædã familia nobilis ælioruma Lamo. Auriphatis patre & Læſtrigonum rege qui formiis regnauit ortũ habens. a quo Lamiacus. a. um. vt bellum lamiacũ vt apud Hiero. lib. contra Ioui. Vnde & lamiæ cog

gnomẽ nobilibus inditũ eſt:quod vulgo lamiũ genus vocabatur. Hor. Heli vetuſto nobilis ab lamo Iu. Hoc nocuit lamiarũ cęde madẽti. Lamia etiã in ſignis meretricis nomẽ fuit. Et lamia animal eſt faciem prętendens muliebrẽ:ab inferiori parte pedes equinos. Vñ apud Hier. prophetã. Sed & lamię nudauerũt mãmas:lactauerunt catulos ſuos. Et in Eſaia. Ibi cubauit lamia & inuenit ſibi requiem.

¶ Lamina. pe. cor. Vide in dictione Bractea.

¶ Lambrus. fluuius in Ciſalpina Gallia:quẽ Padꝰ defert in mare adriaticũ vt ait Ply. A quo Lambrani dicti ſunt eius accolę. Sue. in Cęſa. Per lãbranos & tranſpadanos duxit.

¶ Lambo. ís. lambi lambitũ ſecundũ Priſ. Luci. li. xiiij. Iocundaſq; puer qui lamberat ore placentas. Hiero. prętertitũ lambui poſuit li. Iudicũ. In trecentis viris qui lambuerũt aquas liberabo vos. Eſt autem lambere lingere hoc eſt lingua aliquid ſuauiter tangere ſicut canes bibentes. Hiero. ad Iulianũ Diuitem pupuratũ gehẽnæ flamma ſuſcepit: lazarus pauper & plenus vlceribus cuius carnes putridas lambebãt canes. i. lingebãt Idem li. Iudi. Qui manu & lingua lãbuerint aquas ſicut ſolent canes lambere ſeperabis eos ſeorſum. i. bibere. Virg. pro tangere poſuit. lib. iii. ęn. Attollitq; globos flãmarũ & ſydera lambit. Interdum ſumitur pro leuiter fluere. Hor. li. i. car. Vel q̃ loca fabuloſus lambit idaſpes.

¶ Lamẽtor voce querula triſtiq; oratione damnũ ac dolorẽ teſtor. Ter. in an. Quę tũ mihi lamentari p̃ter cęteras viſa eſt. Idẽ in phor. Modo vidi quãdã virginẽ huic vicinię miſeram ſuã matrẽ lamentari mortuã. Ci. lib. tuſ. pro lamẽtatione dignũ aliquid monſtrare poſuit cũ inquit. Nam hæc quidem vita mors eſt quã lamẽtari poſſem ſi liberet. Eſt & lamẽto. as. Hiero. in Eſdra. Et qui pręſidebant cũ vxoribus lamentabãt eũ. Hinc Lamentatio q̃ eſt vt Cic. lib. iiij. tuſ. docet ęgritudo cũ heiulatu.

¶ Lamẽtabile quod eſt dignũ multa lamẽtatione. Vir. Troianas vt opes & lamẽtabile regnũ.

¶ Lampas greca dictio eſt cuiꝰ accuſatiuũ protulit Virg. Princeps ardentẽ coniecit lãpada turnus Ab hoc accuſatiuo formatur nominatiuus lampada. æ Hier. in Ezech. Quaſi aſpectus lampadarũ. Eſt autem lãpas ignis aut ſolis ſplẽdor a λαμπω ſplẽdeo. Frequenter tamẽ ſumitur pro inſtrumento in quo ignis in oleo lucet.

¶ Lampſacus. pe. cor. nomẽ vrbis in littore helleſponti in ora aſiatica. Hic Lampſacenus. a. um. Vnde. Caron hiſtoricus & Adimanthus & anaximenes & metrodorus Epicurii ſodalis lampſacení fuere. Ipſum etiam Epicurũ lampſacenum dicunt diu lampſaci verſatum.

¶ Lana q̃ de ouibus deciditur:dicit & lanitiũ vt inquit Ser. ſicut fuga & effugiũ. Vir. li. iij. ge. Si tibi lanitium curę primũ aſpera ſylua. Hinc laneus. a. um quod ex lana eſt: vt pãnus laneus.

¶ Lanarius qui lanam curat. Plau. in aul. Stat fullo:phrygio:aurifex. lanarius.

¶ Lanificus. qui lanæ artẽ exercet:& lanificiũ:lanę opificium.

¶ Lanaris & hoc lanare:quod habet lanã. Var. lib. ii. de re ruſ. Nos qui pecus paſcimus lanare.

¶ Lano. as. intus lanam pono:ſeu lanã habeo. Vñ Lanatus. a. um. Col. lib. vii. Cannabiniſq; funibus cornua iuuencorum ligato ſed laquei quibus copulantur lanatis pellibus inuoluti ſint ne tenera fronte ſub cornua lędant. Idẽ lib. viii. Ideo niſi lanatas oues emi nõ oportet. Et lanatus dictus fuit Capitolinus magiſter equitũ. Similiter lanatæ vuæ Amineæ dictę ſunt q̃ caneſcũt lanugine.

¶ Lanerũ veſtimẽti genus ex lana ſuccida cõfectũ

¶ Lanugo. pe. pro. tenera pilatio a lanæ ſimilitudine qualis in adoleſcentiũ genis & in pomis quibuſdam cernitur. Col. li. iiij. Lanatam quoq; amineam quidam maxime probant q̃ hoc vocabulũ nõ ideo vſurpat q̃ ſola ex oibus amineis verũ q̃ pręcipue caneſcit lanugine.

¶ Lanoculus:qui lana tegit oculi vitium.

¶ Lanius ſeu lanio. qui carnes in carnario vẽdit populo a laniãdis pecoribus q̃ eas concidat laniętq;. Plau. in cap. Dii immortales vt ego collos pertrũcabo tergoribus:quãta pnis peſtis veniet: quãta labes larido:quãta ſumini abſumẽdo:quãto callo calamitas:quãta laniis laſſitudo:quãta porcinarijs?

¶ Laniũ carnariũ. hoc eſt locꝰ vbi carnes vẽduntur

¶ Laniena:officina in qua fiũt ac vẽdũtur carnes & vulgo macellũ dicitur. Plau. Per myropolia & lanienas circunq; argentarias rogitando ſum raucus factus. Accipitur etiam laniena pro ipſa laceratione a laniando.

¶ Lanionius. a. um. quod ad laniũ ſpectat. Vnde lanionię menſę:in q̃bus ſcindit caro. Sue. in Clau. Carnificem ſtatim acciri cũ machęra mẽſaq; lanionia flagitauit.

¶ Lanio as. ſcindo. Vir. lib. iii. Ge. Ipſiq; ſuos iam morte ſub ægra diſſciſſos nudis laniabãt dentibus artus Per tranſlationẽ ſumit pro infamo. Hiero. in prologo Eſdrę. Quid interpretẽ laniant. Huius cõpoſitum eſt Dilanio pro diſcindo.

¶ Laniſtę dicti ſunt qui laniãdis pręſunt gladiatoribus. Hi familias domi ad gladiaturã exercendam habebãt inſtituere & mox parare: vẽdere ſolebãt munerariis: Iuue. Hic plaudat nitidi præconis filiꝰ inter Pinirapi cultos iuuenes iuueneſq; laniſtę. Hic laniſtæ auium dicti ſunt a Col. qui aues certaminibus pręparabant.

¶ Lancea a latitudine ferri dicta eſt: vel quia græce dicitur ηλοτχη τηϛ λοτχηϛ teli genus lõgiſſimũ Hiſpanica dictio nõ latina vt Gel. teſtat. Hãc olim luculli luculleã appellarũt. Huius diminutiuũ eſt lãceola cum accentu in antepe. Hiero. lib. iii. ℟. Prophetæ lucorũ incidebãt ſe lanceolis donec ſanguine perfunderentur.

¶ Lanceatus a. um. quod eſt lancea armatũ. Hiero. lib. ii. ℟. Si quis tãgere eas voluerit armabitur ferro & ligno lãnceato. Lancati etiã dicũtur qui ictu lanceæ necãtur. Iul. Firmicus. Quicũq; habuerint horoſcopũ in. xxi. parte tauri lanceati moriẽtur.

¶ Lancearius qui lanceã gerit græce lonchophorꝰ.

¶ Lancino. as. pe. cor. ferio lacero. Ply. Eſt & volucra canibus peculiare malũ autes maxime lancinãs quę defendi nõ queũt.

¶ Lances:vaſa lata & rotũda minꝰ excauata q̃ patinę & rebus diuinis apta vt docet Auſo. illo verſu Turibula & pateræ q̃ tertia vaſa deũ lanx. Iu. ſũpſit pro vaſe eſcario in quo caro tam toſta q̃ elixa cõditur mẽſęq; inferẽt. Aſpice q̃ magno diſtẽdat pectore lancẽ. Hor. in ſer. Ligna nutritus glãde rotũdas curuat aper lãces. Et lãces ſtateras dici nemo ignorat. Vnde bilances dictę ſunt q̃ duas lances habent,

¶ Lãguor proprie eſt defectio vírium & ſucci natu
ralis. Hinc languere dicuntur hęrbę quæ incipiunt
areſcere Sed ad animũ quandoq; tranſfertur & pro
debilitate defectu torpore inertiaq; vſurpari ſolet.
Cice. lib. i. offi. Nihil autem magis cauendum eſt ſe
nectuti q̃ ne lãguori ſe deſidiæq; dedat. Plau. in aſi.
pro laſſitudine poſuit cũ ait. Vbi ſępe ad languorẽ
tua durítia dederis octo validos lictores vlneis af-
fectos lentis vírgis.
¶ Langueo. es. gui. defício: ínfirmus ſũ diſſoluor.
Hier. Animaduertimus pariter oſa verba illius aiæ
languentis eſſe medicinã. Virgi. lib. ix. Purpureus
veluti cũ flos ſucciſus aratro Lãgueſcit moriẽs. In
terdum Languere eſt timidũ eſſe. Sal. Quanto vos
attẽtius ea agetis: tanto illis infirmior erit animus
Si paulũ modo vos languere viderint: iam omnes
feroces aderũt. Interdum ocioſum eſſe Idem. Seq;
ſi pauci adiuuarent: languẽtibus aliis in curiã impe
tum facturũ. Huius verbi cõpoſita ſunt Elangueo
a quo Elãgueſco: quod eſt valde infirmus fio. Gel.
lib. ii. Negociis ſe plęrũq; vmbraticis & variis quę-
ſtibus intentos habent in quibus ois eorum vigor
animi corporiſq; elangueſcit: & quod Saluſtius ait
effœminatur. Relangueo a quo Relangueſco rur-
ſus ad valitudinẽ redeo. Ouid. lib. vi. me. Impoſi-
to fratri moribunda relanguit ore. Claud. li. i. relan
guere pro remiſſum eſſe poſuit. Vix ille pepcit: eru
buitq; preces animuſq; relanguit atrox.
¶ Langueſco inualidus tepidus ſeu ocioſus fio. Ci
ce. in Cato. Orator metuo ne langueſcat ſenectute.
¶ Languidus. a. um. quod languet. Ouid. libro. v.
faſ. Violas arere videres: filaq; purpurei languida
facta croci.
¶ Laodicea vrbs celeberrima ĩ aſia lyco fluminiĩ
poſita. Primo dioſpolis appellata dein Rhos. po-
ſtea Laodicea a Lyco flumine. Hanc vrbẽ loci vir-
tus & ciues quidã fortunati valde magnificarunt.
Primũ Hiero: q̃ hæreditatẽ pp̃lo diuiſit ſupra duo
millia talentorũ: & multis donis ciuitatẽ exornauit
poſtea Zeno orator & polemo eius filius qui ob res
fortiter geſtas prius ab Antonio poſtea ab Augu-
ſto ad regiæ dignitatis faſtigiũ euectus eſt.
¶ Laodomia cũ accentu in pe. nomẽ propriũ Aca
ſti filiæ & vxoris penteſiali de qua Hier. Laodomia
quoq; poetarũ ore cantatur: occiſo apud troiã pro
teſilao noluiſſe ſuperuiuere. Fuit & alia Laodomia
Bellerophontis filia mater Sarpedonis.
¶ Laomedon pe. cor. nomẽ propriũ patris priami
troię regis a quo patronymicũ formatur Laomedõ
tiades vbi addit. a. vt in multis aliis ſicut Anchiſia
des Telamoniades. Aliq̃ ſubtrahitur ſyllaba vt
Athemides pro Athemonides. Deucalides p Deu
calionides. A Laomedon fit poſſeſſiuũ Laomedõ
teus. a. um.
¶ Lapathos. pe. cor. ſeu lapathium. hęrba eſt. Col.
Lubrica iam lapathos: iam ramni ſponte vireſcũt.
Ply. li. xx. Nec lapathium diſſimiles effectus habet
Sui. λαπαθον ορυγμα εισθηριων εγελραν και
λαχανον κεγωτικων καστρον.
¶ Lapathes pe. cor. genus holeris a lapathio dictũ
forte idem quod lapathos. Seren. Sæpe chelidoni
am cũ ſucco lapathis addes. Hęc & Lapa dicit cui⁹
tria ſunt genera. Nam quędã dicit Canaria q̃ eſt exi
gua canibus adhęrẽs. Altera maior aliquãto eſt: &
philantropos appellat: q̃ veſtibus hoim adhærẽs
eos amare videatur. Eadẽ vocat apatine. Tertia ap
pelatur perſonata & maxima eſt: naſciturq; iuxta ri
uos & flumina. Greci eã αριον vocant: ſolia habet
ampliora cucurbitis & propter foliorũ amplitudi-
nem ea vtebantur veteres ad perſonatus faciẽdos.
¶ Lapa. æ vide in dictione Lapathes.
¶ Lapithę. pe. pror. populi fuerunt quorũ rex fuit.
Perithous. Hi pindũ & othryn theſſaliæ mõtes ha-
bitarunt. Virg. Frena pelethronii lapithę gyroſq;
dedere. A grecis ſcribitur λαπιθαι. Ideo lapithę
nõ lapithę dici debent. Virg. li. ii. ge. Et magno ile
lapitis cratere minantẽ.
¶ Lapithos vrbs in Cypro inſula.
¶ Lapis. proprie eſt quẽ greci λιθον vocant & mi-
tior minorq; ac tenacior eſt: ſaxum maius aſperius
duriuſq;. Vñ gẽmæ lapides non ſaxa dicũtur. Ply.
Nuſq̃ hic vtilior q̃ in italia gignitur lapiſq; non ſa
xum eſt. Idem. Eſt & viridis lapis vehementer igni
reſiſtẽs ſed nuſq̃ copioſus: & vbi inuenitur lapis nõ
ſaxum eſt. Et quoniã apud veteres lapidib⁹ millia-
ria ſignabantur ponitur quãdoq; lapis pro millia-
rio Vñ legimus ad tertiũ: ad quartũ lapidem. A la
pis fit lapideus. a. um. quod ex lapidis materia con
ſtat. Lapidoſus. a. um. quod lapidibus abundat.
¶ Lapidarius. a. um. qđ ad lapides pertinet. Plau.
in cap. Tindarus in latomias lapidarias ab Egione
damnatur.
¶ Lapillus diminutiuũ paruus lapis. Et lapilli: la-
pides precioſi: vt ſunt gemmę margaritę. Curtius.
Lapilli auribus pendẽt. Hor. Nec magis huic intra
niueos virideſq; lapillos.
¶ Lapidicida pe. pro. dicit is qui lapides cędit.
¶ Lapidicina. pe. pro. locus vbi lapides excidunt
latomię a grecis dictę. Vnde & carcerẽ latomias vo
camus ſiue q; damnati ad lapides excidendos mit
tebantur: ſiue q; ſinueſſani campaniæ populi lato-
mias habebãt inſtar carceris excauatas ex quibus
exciſi lapides fuerant ad vrbem extruendam: huiſq;
pro carcere vtebantur.
¶ Lapido. as. penul. cor. lapidib⁹ c ędo. Vnde ſcri-
bit. Macro. lapidatũ a populo romano fuiſſe Vati-
nium: ſignificare volẽs lapidibus tactis fuiſſe impe
titum Tranſfertur etiam ad inanimata & ſignificat
pcutio pulſoq; etiã ſine lapidibus. Macro. Notãtes
eius impotentia ac dicacitate lapidatã. Huius com
poſita ſunt Delapido quod eſt lapidib⁹ ſterno. Vñ
Delapidata loca quę lapidibus ſtrata ſũt Dilapido
diſperdo cõſumo. Cic. Octauio. Publicã dilapida-
bat pecuniã: ærarium exhauriebat.
¶ Lapio. is. iui. itum. durum efficio & quaſi in lapi-
dem conuerto. Pacu. Lapit cor cura ærumna cor-
pus conficit.
¶ Lapideſcere apud Ply. legitur pro in lapidẽ con
uerti: quod vel a Lapido vel lapis fit.
¶ Lapſana. pe. cor. holus ſyluestre triũ foliorum.
Vñ apud Ply. li. xix. ſcribitur milites cæſari expro
braſſe q; lapſana vixiſſent apud Dyrrachiũ. Qui-
dam accipiũt lapſanã pro braſſica ſyluestri. Eſt em̃
braſſica alio noie Caulis.
¶ Laqueus: vinculum. Vnde dicimus laqueo vitã
finiuit.
¶ Laqueatus. a. um. quod eſt laqueis irritũ. Col.
libro. vii. Cęterum corpus laqueatum & diſtentum
temonibus obligatur immotũq; medẽtis arbitrio
eſt expoſitum. Et laqueatum dicitur conuexũ. Vn

de laqueata tecta. Ci. li. i. legũ. Magnificas villas: & pauimenta marmorea: & laqueata tecta contemno.
¶ Laqueare & per apocopen laquear: & laquearium dicitur camera: hoc eſt pars ſuperior cubiculi & cœnationis parum conuexa quæ variis adornari ſolet coloribus. Quidam etiam laqueatia accipiant pro trabibus planis: quæ & lacus & lacunar dñr.
¶ Lar nympha fuit quæ Iunoni furta Iouis cũ Iuturna patefecit: quam Mercurius compreſſit: & inde geminos ſuſtulit qui a matre Lares appellati ſunt. Sunt qui credant lares genioſq; eoſdem eſſe exiſtimãtes vnicuiq; deos eſſe: alterum bonũ: alterũ malũ: vt chriſtiani: etiam duos angelos bonũ malũq; a deo in cuſtodiam datos dicunt: ſed non natos no biſcum: vt illi de genio ſiue lare dicunt. Colebãtur domi: focuſq; illis ſacer erat. Vnde vulgus focum. foculare appellat quaſi laris focum. Hi putati ſunt dii domeſtici qui ad vrbis cõmoda vigilare dicunt inter compita. Ouid. in faſ. Lucifero ſubeunte lares delubra tulerunt. Ab aliquibus dii Agrorum vocati ſunt. Tibul. Vos quoq; fœlices quondam nũc pauperis agri Cuſtodes fertis munera veſtra lares. Quoniam autem lares ſiue penates etiam priuatorum domibus preeſſe credebantur: factũ eſt vt vtrũq; vocabulum pro ipſis domibus vſurpetur. Mar. O mihi curarum pretium non vile mearũ flacce antenorei ſpes & alũne laris. Hor. Qui patriũ mimæ donat fundumq; laremq;.
¶ Lararium ſacrarium: domeſticum in quo lares & dii peculiares adorabãtur. Scribit Lãpridius Alexãdrum ſeuerũ in larario rem diuinã matutinis horis factitaſſe ad effigies deorum in quibus habebat Habraamũ & Chriſtum in ſecundo larario ſimulacrum habuit Virgilii & Ciceronis.
¶ Laranda ciuitas lychaoniæ. Vnde Ptolomæus. Municipium larãdã in lychaoniæ parte antiochiana dicta collocat.
¶ Lardum dictum quaſi late aridum. Vnde & lardũ lectũ eſt. Oui. li. vi. faſ. Pinguia cur illis guſtãtur larda calẽdis. Eſt aũt Lardũ caro ſuilla quo quomõ ſalita. Vnde Ply. dixit lardum pingue hoc vnctum quaſi & macrum dici poſſit.
¶ Larius lacus comenſis ab Addua fluuio qui in illum cadit augetur: qui fluuius poſtea in padum nõ longe a Cremona influit. Dictus Larius a fulicarũ multitudine. Græci eñ λαρος fulicam vocãt auis eſt nigra aquatica. Hinc fit Larius a. um. Catul. Veronã veniat nomẽ relinquẽs comi mœnia lariumq; litt⁹: qdtñ negat Suidas ait eñ λαρος κεχηνως εστιτων αρτωακτικων και κλεπτων εστι και ολαρος ορνεον εστιν αρτωακτικον και αλλη φατον.
¶ Larodii populi fuerunt in ſcythia aſiæ: vt li. iiii. ſcribit Herod.
¶ Larix arboris gen⁹. Luc. li. ix. Et larices fumoq; grauem ſerpentibus vrunt.
¶ Largus a. um. qđ nõ eſt ſtrictũ. Et largus dr̃ q largit̃. Ci. li. ii. offi. Omnõ ſunt duo gña largorũ quorũ alteri pdigi: alteri liberales. Hinc large aduerbiũ liberaliter abũdãter. Hor. li. car. Ligna ſuper foco large reponẽs. Dr̃ etiã largiter q̃uis nõ ita in vſu ſit.
¶ Largior pfũſe dono. Cui⁹ compoſita ſunt Dilargior varie largior. Sal. li. i. hiſt. Igr̃ venditis p ſcriptoꝝ bonis aut dilargitis. Elargior valde largior.
¶ Largitas & largitio inter ſe differunt: q largitas: vt Agretius auctor eſt humanitatis: ſit largitio ambitionis. Eſt enim largitas rationabilis & diſſimitus liberalitatis effectus: largitio expenſa quę fit ad aucupandum fauorem in petitione magiſtratuum. Ponit tamẽ qñq; largitas p largitiõe. Terẽ. in adel. Quæ iſtæc ſubita eſt largitas.
¶ Lariſa nomẽ eſt multarũ ciuitatũ. Vna eſt in plaga theſſalica: a qua Achilles lariſæus dict⁹ eſt. Alia penſilis in creta. Alia in peloponneſo arx argiuoꝝ Alia in agro attico. Ad Tralles etiam aſiæ eſt Lariſa: vt Stra. ſcribit a qua Lariſæus Iupiter dictus eſt Lariſa quoq; in italia quam vt Diod. li. i. ſcribit pelaſgi condidere.
¶ Larus auis parua & nigra hitans iuxta aquas: & tam in aqua q̃ in terra degit. Vide in larius.
¶ Laruæ dici putant̃ a lare. hoc eſt malo genio quę ſunt noxiæ inferorum vmbræ. Vñ laruati dicuntur furioſi & mente moti quaſi a laruis exterriti quales ſunt quos vulgo dęmoniacos appellãt. Plau. Laruatus ędepol hoſtem miſerũ mendicũ q̃tat. Hi etiã Ceriti dñr a Cerere: q̃ſi cereris ira aio vexati. Plau. Certe laruatus aut ceritus. Larua etiã perſona dicit̃ & laruatũ perſonatum. Hor. in S r. Nil illi larua aut tragicis opus eſſe cothurnis.
¶ Laſanũ pe. cor. vaſculũ ad euacuãdum ventrem Hor. Te pueri laſanũ portantes œnophorũq;.
¶ Laſciuus pe. p. eſt tum in vita: tũ in ſermõe molliculus ac plus teneri q̃ robuſti ac virilis hñs. Virg. Malo me galathea petit laſciua puella. Laſciuia mollicies petulãtia nequitia.
¶ Laſciuio is. ſignificat qđ vernacula lingua dicimus ſmorbezare. Col. li. vii. Satietate verni pabuli pecudes exhilaratę laſciuiunt.
¶ Laſerpitium virgultũ hẽrbidũ qđ græci Silpion appellãt: ex cuius culmo exudat ſuccus roſidus quẽ vocant laſer magnificũ in medicamẽtis: & in Cyrenaica ꝓuincia laudatiſſimũ. Hinc a Catullo dictum laſerpiciferis iacet cyrenis. Caulẽ laſerpitii magudum vocant qđ tenerius eſt: & minus vehemens. A laſerpitio. Cato formauit laſerpitiatus a. um.
¶ Laſſus per duplex ſſ dicitur tã a aio q̃ corpore fatigatus. i. labore affectus: nomen eſt: nõ participiũ. Hinc laſſitudo ꝓ moleſtia quã ex labore ſuſcipim⁹. Sal. Nõ famem aut ſitim neq; frigus: neq; laſſitudinem operiri.
¶ Laſſo laſſas fatigo: a quo laſſatus. Iuue. Et laſſata viris nondum ſatiata receſſit. Huius compoſitũ eſt Delaſſo vehementer laſſo. Plau. in aſi. Eum etiã hoſtem in ſenatu dare operam aut clientibus ſibi labore delaſſatum noctem totã ſtertere.
¶ Laſſeo es. laſſus ſũ. a quo Laſſeſco is. laſſus fio.
¶ Lateo es. latui. in occulto ſũ. Et cõſtruit̃ cũ actõ. Vir. Nec latuere doli fratrẽ iunonis & iræ. Quãdoq; cum dtõ. Luc. Tu mihi cauſa lates. Sed cũ de loco dicitur conſtruitur cum ablatiuo mediãte ꝓpoſitiõe vt latet anguis in herba. Interdum latere ſignificat late patere. Virg. Et ſcuta latentia condũt. Hui⁹ verbi compoſita ſunt Deliteo: de quo ſupra. Obliteo qđ eſt aio vel circũquaq; lateo. Sene. Qui velut timidum atq; iners aial metu obliteuit: ille ſibi non viuit: ſed qđ eſt turpiſſimum ventri ſomno libidini. Hinc Obliteſco. Varro. Ne ęſtu per rimoſa in rimis ei⁹ grana obliteſcant & recipiãt aquam.
¶ Latito as. pe. cor. fæpeaut fere ſemp lateo. Lac. li. iii. Latitãtẽ atq; ignotã ſibi veritatẽ diſſerẽdo eru

ere voluerunt. Cato tñ latitauerunt dixit ꝓ frequenter tulerunt. Hinc fit cõpo. illatito qđ est itus latito.
¶ Latebra latebræ pe. cor. & latebrę arum. loca vbi hoies se occultant. Luc. li. i. Cedendũ est bellis quorum tibi tuta latebra. Quintil. Et q̃is odio euersoris nostri euocatus & latebris suis populus subsellia nõ implet. Dicitur & de feris. Liui. li. xlvi. Inter vepres & latebras feraꝝ noctẽ vnam delitut. Ponit̃ interdum latebra ꝓ excusatione. Ci. Videãt ne quæratur latebra periurio. i. excusatio qua lateat. i. non videatur periurium.
¶ Latebrosus locus in quo frequẽtes latebrę sunt. Plau. Nam huic ætati non conducit mulier latebrosus locus.
¶ Latebro as. abscõdo: q̃is nũ sit in vsu: a quo sit compositum illatebro: de quo supra.
¶ Latibulũ ꝓprie feraꝝ q̃is etiã de hoibus dicat.
¶ Latibulo as. neutrũ & latibulor deponẽs significant lateo. Var. Vide ne seruus dñi latibulet. Acti⁹. Progredere & ne quis latibuletur ꝓspice.
¶ Laterna a lateo licet lateo hẽat primã cor. laterna vero ꝓ. Mar. Dux laterna viæ clausis feror aurea flãmis. Et tuta est gremio parua lucerna meo. Dicta laterna q̃ lumen habeat inclusum. Fit ex laminis cornets in qua cãdela includitur ne a vento extinguat. Plau. in Am. Quo ambulas tu qui vulcanũ in cornu conclusum geris?
¶ Latex ois humor dicit̃ ab eo q̃ intra aliquid lateat. Vnde de aqua vino & cæteris dr. Hiero. ad Terentiã. Ratione digessit: vt terra hæc esset super quã reliqua mouerent̃ imobilis vt aquaꝝ venæ altioꝝ mõtibus conderent̃: a quiꝫ orta flumina dum per multa spacia decurrunt late potãt vsũ per oẽm tractũ cursus sui animãtibus exhuberent: vt ipsum mare aquas influentibus nõ excrescat: sed vt velut vẽter quidam laticum aquas sitire videatur: ne vel fontibus in æternũ amantibus: vel fluminiꝫ sine fine currentibus vel pluuiis assidue ruentibus ppetuo terra diluuio tegeretur. Vir. Regales inter mensas laticẽq; lyeũ. Ouid. Palladios latices. cũolcũ dicere vellet. Et Lucre. Absinthii laticem.
¶ Latus spatiosus: vt lata est via quæ ducit ad perditionem. Hinc aduerbium late qđ significat in multis locis: vt late patet detractionis vitium. Hinc latitudo ꝓ spatiositate.
¶ Latesco is. latus fio: & in latũ extendor. Col. li. ii. Iugeraꝝ agri non amplius quattuor sextarius raporũ seminis obserendũ est quarta parte amplius napis spargendũ qui non in ventrem latescunt sed tenuẽ radicem deorsum agunt.
¶ Lato as. latum facio: q̃is nõ sit in vsu: ꝓ quo cõpositum dilato vsurpamus: de quo supra.
Latifolium qđ lata folia hẽt. Vnde quærcus genus ex argũmento latifolia dicitur.
¶ Latifundium qđ habet latũ sũdũ & magnũ. Ply. li. xvii. Latifundiis nõ legitima naturę festinatio. i. non põt vna certa rõ prescribi putandę vineę in magnis prediis: qđ aliæ serius id alię maturius desyderant. Idem li. xviii. Latifundia ꝓdidere italiam.
¶ Latus lateris: qđ est infra alã. Vir. Lateriq; argutũ accõmodat ensẽ. Hinc lateris dolor quẽ græci pleuresim vocant. Et latero as. vt inqt Pris. sicut a holus eris. holero as. Interdum latus ponit̃ quasi ꝓpte: vt est illud. Fundatur exultatione vniuersę terręmons syon latera aquilonis ciuitas regis magni.

¶ Lateraní dicuntur satellites qui principis alicuiꝰ latus tuẽt: q etiã latrones: quasi laterones vocãtur. Hi etiã a stipe quã mercedis nomine accipiunt stipatores appellant. Græci vocant somatophylacas quasi corporis custodes.
¶ Lateranus nomẽ ꝓpriũ consulis Romę: a quo lateranẽse palatium. Iuue. Egregias lateranoꝝ obsidet ædes tota cohors. Vñ etiã lateranensis basilica sci Ioãnis vocata est: quia in lateranensiũ nobilissimæ gentis ædibus extructa fuit. Hiero. Admercelus Quis credat mulierẽ nobilẽ & potentẽ in domo laterani consulis designari.
¶ Latusclauus vestis senatoria dictus a textura: de qua Mar. in hendecasyllabo. Et lato variata mappa clauo. Hor. li. i. Ser. describẽs senatorẽ dixit. Et latũ demisit pectore clauũ. Ab Ouidio Clauus simpliciter dicit̃ ꝓ Senatoria dignitate illo versu. Curia restabat claui mensura coacta est. Latiore clauo Tul. Hostilius primus e regibus romanis vsus est: quem purpurea contextũ fuisse docet Plynius.
¶ Laticlauii senatores appellati sunt a lato clauo. Sue. in Aug. Ac ne expers castroꝝ esset binos plaũq; laticlauios præposuit singulis alis.
¶ Later laterem latere & lateres tãtũ inuenitur pro terra cocta & in lapidem durata. Victr. Siue silex siue cæmentũ: aut coctus later siue crudus his erit vtendum. Plau. Latere firmior. Laterum tria genera sũt. Lydoron lõgum sesquipedem: latum pede. Tetradoron e palmis quattuor. Pentadoron e quinq; Doron cñ græci palmum dicunt.
¶ Laterem lauas: magis ẽ augere malũ tei cui dare remedium velles.
¶ Lateritius a. um. quod est materiatum ex latere. Ply. Lapide duro ac silice æquo construũt veluti lateritios parietes.
¶ Laterculus dimi. parvus later. Ply. Crudis laterculis ad formã camini. Curtius scribit laterculo coctili structos fuisse muros babylonis.
¶ Latium ea pars Italiæ est vbi ostia tyberina a latitudine: vt putat Pris. dictum: vel vt alii sentiunt a latendo: q̃ inter alpes latitet: seu q̃ illic latuerit Saturnus dum Iouẽ fugerit. Ouid. li. i. fa. Dicta quoq; est latium terra latẽte deo. Vir. li. viii. Latiũq; vocari maluit his quoniam latuit saturnus in oris. Var. Latium a latino rege dici asserit. Est aũt duplex latium vt docet Ser. Vnum a Tyberi vsq; ad fundos Aliud inde vsq; ad vulturnum.
¶ Latius a. um. quod ex latio est.
¶ Latialis & hoc latiale quod ex latio est: vt iupiter latialis dicit̃: non tñ sermo latialis. Vir. Et residens celsa latialis Iupiter alba. Cice. in Miloniana. Sicut vticq; ferias non latiales latiares ve: sed latinas dixeris aut latias.
¶ Latiaris & hoc latiare idem quod latialis.
¶ Latinus a. um. nomẽ deriuatũ a latio. Vir. Genus vñ latinũ. Sal. Primo Italiã tenuisse quosdã qui appellabantur aborigenes: hos postea aduentu æneæ phrygis iunctos latinos vno nomine nũcupatos. Et latina porta quæ in latiũ ducit. Hesiodus tamen in theogonia scribit latinum fuisse filium Circes & Vlyssis qui tenuerit loca Italiæ: vndę ait. κυρκη δε ηελιου θυγατηρ υπερεριονι δαο τεινατ οδυσσηι θεοειδεϊ και αμυμονι κρατερουτε.
¶ Latinus nomen ꝓprium soceri æneæ a quo latiũ

quidam deduci volunt.
¶ Latina porta Romæ sic dicta q̄ ea in latium ducebat.
¶ Latinæ ag. sacrificia quædam Ioui cōstituta ab latinis populis dictæ quibus ex albano mōte ex sacris carnē petere fuit ius cū romanis: vt inquit Var. Ci. p Plancio. Quibus municipiis vix iam qui carnem latinis petant inueniunt.
¶ Lathomus pe. cor. lapicida q̄ lapides cędit & qua si fundamenta ædificiorū p̄parat. Hiero. in li. g. Et erant lathomorū. lxx. milia.
¶ Lathomiæ lapicidinæ locus vbi cędunt lapides. Liui. li. vi. de bel. puni. Comprehensa postea priuata ædificia: cōprāhensę lathomię forumq̄ piscarū. Ad has lathomias damnari solebant ii qui in op⁹ metalli dānabant. Plau. in Cap. Tindarus in lathomias lapidarias ab egione dānat. Erat & lathomia locus romæ in carcere p̄pe Tullianū. Liui. li. xxx. Triūuiri carceris lathomiasq̄ intentiorē custodiam habere iussi. Lathomiæ etiā carcer est Syracusis lingua siculoq̄ in quas sicuti scribit Ci. de suppli. Si q̄ publice custodiendi erant ex oībus oppidis siciliæ deduci imperabātur. In lathomias Verres multos ciues romanos coniecerat.
¶ Latona pe. p. Apollinis & Dianę mater. Vnde & latonia dicta est Diana. Vir. Astroq̄ decus & nemorum latonia custos. Similiter Delos insula est dicta latonia q̄ in ea latona enixa sit apollinē & dianam vt scribit Seruius.
¶ Latria pe. pro. latine cultus obsequium seruitus. Aug. li. x. ci. dei. Latriam nostri vbicūq̄ sanctarū scripturarum positum est: interpretati sunt seruitutem: sed ea seruitus quæ debet hominibus secundū quā p̄cepit apostolus seruos dominis suis subditos esse debere alio nomine græce nuncupari solet. Latria vero secundum consuetudinem qua locuti sunt qui nobis diuina eloqa condiderunt aut semp aut tam frequenter vt pene semper ea dicat seruitus quæ pertinet ad colendum deum.
¶ Latres latine seruus.
¶ Latrina pe. p. locus priuatarū sordīū & ad exonerandū vētrē accōmodatus a latendo. Apul. de asi. li. ix. Oia prius: vt in quādā cœnosam latrinam in eius animū cōflexerant vitia. Foricę vero loca publica in quibus licet oibus ventrem exonerare. Cloaca locus cauus nuncupatur quo publice sordes eluuntur. Antiqui balneum domesticum appellare cō sueuerunt sicuti docet Var. li. ii. de Analogia. Dum de cum breuitatis causa nomina contraherent quo essent aptiora p lauatrina latrinam nominarunt: sicut ex maxillis axillis & vexillis malę alę & vela diminuta sunt. Plau. in Cur. Latrinam p balneo accepisse videtur cum ait. Istas tuas magnas minas nō pluris facio q̄ ancillam meam quæ latrinam lauat. Hinc latrinas quoq̄ vulgo colluuiaria: hoc est receptacula colluuionis stercoris & sordum. Videnq̄ latrinę differre a cloacis tanq̄ priuatæ a publicis.
Col. Immundis quacunq̄ vomit latrina cloacis
¶ Latro as. p̄rium est canis cum vocem edit. Vir. Multum latrante licysca. Hinc latratus us. ipsa vox canū. Hoc verbum inuenit constructū cum accusatiuo. Hiero. Canum p̄rium est vt dominum suum congaudeant: latronem latrent. Canes Iudæi intelliguntur qui latrauerunt christum: & latronem congaudent. Huius verbi cōpositā sunt Adlatro: qđ est valde vel ad aliquid latro. Colu. per translationē dixit. Sed ne caninum quidem sicut dixere veteres studium præstantius locupletissimū quēq̄ adlatrandi. Oblatro circū aut cōtra latro. Lac. li. v. Qua de metrianū sicut ipse ait oblatrantē atq̄ obstrepentē veritati redarguere conatur.
¶ Latrones greca dictio est: qua significātur viarū obsessores qui publice vel per vim furantur q̄ a latere adoriantur: vel a latendo q̄ latenter insidiētur. Vir. li. xii. Fixumq̄ latronis impauidus frangit telum. Cum superius dixisset. Saucius ille graui venatum vulnere pectus. De hoc vide in dictione Fur. Apud antiquos etiā latrones dicebantur conducti milites a λατρεω inseruio. Nam seruiebant mercede. Mortis autem erat vt hos imperator & circa se haberet: & primos mitteret ad omne discrimen. Dicti quasi laterones inquit Var. quoniā circa latera esse soleant: quos nunc satellites vocant. qui principis alicuius latus tuentur: q̄ & stipatores & somatophylaces vocantur. Plau. in mili. Nam ego hodie ad Seleucum regem misi parasitū meū: vt latrones quos conduxi hinc ad Seleucum duceret qui eius regem tutarentur.
¶ Latrocinor pe. cor. latronū more prædor: & mercede milito. Plau. in Carni. Latrocinatus annos in Tiberino qui apud regem in latrocinio fuisti stipendium accepisti.
¶ Latrocinium ipse latrocinandi actus. Col. Et in ipso foro latrocinium.
¶ Latrūculator qui rerū capitalium iudex siue quæstor appellat & vulgo iudex maleficiorū. Vlp. Latrūculator de re pecuniaria iudicare non pōt.
¶ Laudo as. verbis extollo. Virg. Laudato ingentia rura Probare est re. Ci. Et laudo & pbo. Aliquando laudare est notare. Plau. in Cap. Id scias Iouē supremū testē laudo. Huius cōposita sunt elaudo qđ veteres vsurparunt pro qđ est pl⁹ q̄ nomino. Var. Elaudat nomēq̄ eius miles repetit. Collaudo simil laudo. Ci. Lētulo. Si rem istam ex sentētia gesseris fore vt absens a multis cū redieris ab oībus collaudere. Perlaudo valde laudo. Lact. li. vi. Eas res: q̄s etiā hō si contēpserit iure perlaudat.
¶ Laus p̄rie virtus est non aliunde p̄ueniens: sed suis nixa radicibus. Vir. Primā merui qui laude coronā. Dicta laus a τω τωρ λαω: hoc ē a populo. q̄ p̄rie laus sit populi de aliquo recta loquentis.
¶ Laudatio est ipsa laudātis oratio: q̄uis quādoq̄ laus p laudatione ponatur.
¶ Laudabile quod merito laudari potest.
¶ Laudatiuus a. um. quod laudat. Vñ laudatiuum genus dicitur demonstratiuum.
¶ Lauerna dea fuit quam romani coluere aqua. Lauerniones dicti sunt fures q̄ sub tutela deæ lauernæ essent in cuius loco obscuro soliti erāt inter se furta diuidere. Hinc lauernalis porta romæ dicta est ab æde lauernæ p̄pinqua.
¶ Lauo as. lauaui. atum. Terē. in Eu. Abeūt lauatū perstrepūt. Hor. in Ser. Ast vbi me fessū solacrior ire lauatum Admonuit Ouid. li. iii. fas. Sacra lauaturus mane petebat aquas. Inde lauatio & lauator. Ci. Varroni. Si minus persequar in cumanum & ante certiorē faciam vt lauatio parata sit. Hoc est balneū. Declinatur etiā & magis ī vsu est. Lauo is. lauī. lotū vel lautum. Vir. li. x. Visceribus sup infundēs lauit improba teter Ora cruor. Hor. in Ser. Ora ma

nuſq; tua latiſmus ſeronia nympha. Quoq; prima cum ſit breuis põt eſſe pręſentis temporis. Eſt aũt lauare abluere: & aqua quæq; ſordida purgare. Plau. Sedimus: manus lauimus. Vir. Luminis effoſi fluuidũ lauit inde cruorem. Interdũ ſignificat madefacere hũectare. Plau. in Pſeu. Geſtat tabellas: eas lachrymis lauit. Vñ lotũ ablutũ mundatũ. Interdũ auferre. Col. li. iiii. Ea res ſeminio lauit acorẽ malorum. Huius cõpoſita ſunt Abluo: quod eſt lauo mũdo. Col. lib. iii. Tum etiã cliuoſis locis terra quæ in eum cõgeſta eſt pluuius nõ abluit. Lact. li. iiii. Vnde apparet iudęos nullã aliam ſpem habe niſi ſe abluerint ſanguine. Alluo colluo ſimul lauo purgoq;. Ply. ꝓdeſt etiã gingiuis ſi eo ſæpius colluat. Circũluo circũfluo. Pomp. Eũ vndiq; ſtagnũ circũluit: & militi inacceſſũ facit. Deluo Diluo Eluo Illuo intus lauo. Interluo Perluo Proluo Præluo Reluo rurſus lauo: & qñq; ſoluo impigneto. Plau. Reptgnerat reluit vẽdit. Subluo ſubtus lauo. Col. li. vii. Intergo bis i die ſubluit aqua calida mox decocto agrico & ſale cũ adipe defricat dũ ſanies vis emanat

¶ Lautus a. um. modo ſignificat lotũ. Terẽ. Tene ad ſymbolũ venire vnctũ atq; lautũ e balneis? Mõ ſignificat mundum. Apul. Vir ꝓbus purus lautus ſimplex. Vnde lauta cœna: & lautus hõ ab elegantia & nitore dicunt. Modo Elegans. Cice. Comites iſtius atq; amici homines lauti atq; vrbani. Modo diuitem nitidum in veſte & victu delicato. Mar. Iſta quidẽ lauta eſt: dapibuſq; inſtructa ſuperbis. Quod tractum eſt a lauatione. Huius dimi. eſt Lautulus a quo aduerbium Lautule.

¶ Lautulę a lauãdo dictæ ſunt quas græci thermas nominant.

¶ Lautitia epulatum magnificentia a lauatione dicta: quia apud antiquos elegãtiæ quæ nunc ſunt nõ erant & raro qs lauabat. ¶ Lautia mũera dicebant quæ romani per quæſtores legatis exteratũ nationum mittebant vt inquit Plutar. in ꝓblematis. Vſi ſcribit Ply. Lautia Attalo fuiſſe decreta.

¶ Lautitia mũdicia quæ in veſtitu pariter & cibo fit Et antiquitus dicebaſ farina ex tritico aqua cõſpſo

¶ Lauacrũ pe. pro. a lauo as. balneum in quo quis lauari cõmode poteſt. Gel. Lucorũ vmbra igenitũ longis ambulacris & mollibus ædium poſticũ refrigerantibus lauachris.

¶ Lauatrinæ dicuntur in quas lotura ꝓiiciſ quæ & aquaria & aquariola vocanſ. Nec inculina tantum: ſed in triclinijs quoq; & cubiculis & cœnationibus cum dignitate & elegantia fiunt.

¶ Lautrices dicuntur duoꝝ fratrum vxores.

¶ Laurus ſecundæ & quartę declinatiõis: ſed rectꝰ ſecundũ ſecũdã inflectiſ: quia melius ſonat. Eſt aũt genus arboris quæ grẽce Δαφνη daphne diciſ. Petronius in Saty. Et baccis redimita daphne. Hęc arbor apollinis eſt ꝓpter daphnẽ quã amauit in ea deformatã: ſiue q; ſpectatiſſima naſcitur in parnaſo. Euſebius ſcribit eam ſoli dicatam quoniã ignea eſt vnde odio maxime a dęmonibꝰ habetur ſiue q; plurimũ ſonat ſi vratur q; prædicẽdi artem deſignat. Diuinationis autem deꝰ Apollo exiſtimatur. Ianitrix quoq; Cæſarũ & põtificũ: triũphiſq; dicata ſola arborũ fulmine non tangitur. Duo eiꝰ genera tradit Cato Delphicam & Cypriam. Delphica laurus dicta q; victores Delphis ea coronarentur & eſt viridior laurus. Cypriam folio breui nigro ſubcriſpã

Quidã muſtacẽ addiderũt qm̃ muſtacels ſubſiceretur. Hanc eſſe folio maximo conſtat flaccidoq; & albicante. Alii Cinũ quam ſylueſtrem laurum intelligunt: nõnulli ſui generis arborẽ: differt colore. Eſt enim cærulea bacca. Alia etiam numerãtur genera quæ apud Sipontinum habentur.

¶ Laurea ꝓprie vt ſentit Ply. lauri folium appellat perpetuo virens & topiario operi accedens. Aliqñ ponit ꝓ lauro. Hor. Tũ ſpiſſa ramis laurea feruidis Aliqñ ꝓ corona ex lauro facta quę in triumphis adhibebat. Cato vero li. de re ruſ. laureã & laurũ & mutata diphthõgo loreã ꝓ eadẽ accipit. Ab hac arbore nomẽ impoſitum eſt hominibus. Nã laurea Tullius Ciceronis libertus dictus fuit. Laura etiam proprium nomen mulieris.

¶ Laureola cũ accẽtu in añpe. dimi. a Laurea & pro corona triũphali capiſ & laureolus ꝓprium nomẽ.

¶ Laureus a. um. quod ẽ ex materia lauri. Quomo roſeus myrteus.

¶ Lauretũ locus in quo lauoꝝ copia eſt: veluti roſetum myrtetũ ſpinetum.

¶ Laureo as. a laurea fit: & ſignificat lauream in capite pono. Hinc laureati qui laureis coronati ſunt. Vñ Cicero laureatos faſces dixit.

¶ Laurentũ nomen ciuitatis ſolis indigens qđ ibi ſepultus ſit Tacius rex q a Laurẽtibus occiſus fuit vel a ſylua laurea qua exciſa ædificatꝰ eſt vicus: vel vt inquit Priſ. a lauro ibi inuẽta dũ picus eam cõderet. Hinc Laurentes populi dicti ſunt.

¶ Laurens laurentis & hic & hæc laurentis q ex laurento ciuitate eſt. Vir. Laurentis regia Pici.

¶ Lauro lauiniũ vrbs latii ꝓxima laurento.

¶ Laurentius: laureolus: laura & laurentia. Fauſtuli Romuli & Remi nutrix. Nomina virorꝝ ac mulierꝝ ꝓpria a lauro deducta.

¶ Laurentalia feſta quæ a laurentiæ noie fiebant.

¶ Lauce inſula in ponto Boriſtenis oſtio obiecta dicta Achillea qm̃ Achilles ibi ſitus ſit.

¶ Laxus a. um. largus & ſpatii maioris. Vir. Et primũ laxos tenui de vimine cyclos Cerui ſubiectę. Col. li. i. Nec dubiũ q n minus redddat laxus ager non recte cultus q̃ anguſtus eximie. Aliqñ ponitur ꝓ molli remiſſo languido. Vir. Er premere & laxas ſciret dare iuſſus habenas. Vnde laxi funes dicũtur languidi ſemicõſumpti. Et vela laxa qñ venti non flant. Hic ꝓlixũ quaſi porro laxũ. Inuenił laxũ aduerbiũ ꝓ late. Mar. Et adhuc ſuperet cẽties tibi laxũ

¶ Laxo as. latum facio aperio & quaſi libero. Vir. Laxat clauſtra ſinon. Ci. i Cato. Qui ſi ex libidinũ vinculis laxatos eſſe nõ moleſte ferunt. Hinc cõponitur Relaxo quod eſt rurſus laxo recreo remitto. Ci. li. i. offi. Atq; etiam cũ relaxare aios voluerint: caueant intemperantiam.

¶ Laxitas & laxamentũ idẽ quod remiſſio. Liui. li. ii. Nihil laxamãti nec veniæ habere ſi modũ exceſſeris. Ci. Et admittenda hominũ cuiuſq; modi multitudo adhibenda eſt cura laxitatis.

¶ Lea que & leæna dicit. Lucil. Irritata leę iaciebãt corpora ſaltu. Vir. Torua leæna lupũ: ſequit lupus ipſe capellam. Leæ inſula eſt iuxta Cyrenaicã aphricæ regionẽ. Scribit Aꝝ. li. de aſalibus Leænã prio fœtu q nq; parere: ſecũdo quattuor ac per ſingulos vno minus: poſtq̃ vero vnũ tantũ peperit ſterileſcere ac fœtus ipſos initio informes ac niſi bimeſtres moueri ſemeſtres vix ingredi poſſe.

¶Lebes etis.pe.p.vas æneũ in quo res bnliũt: vt docet Porphi.ſup li.ix.iliados. Et eſt gñis maſculini & fœ. Ouid. viginti fuluos operoſo ex ære lebetes. In Ezechiele. Hæc eſt lebes: vos aũt carnes. In uenitur ẽt lebeta tæ. Hiero. in lib. paralip. Pacificas hoſtias coxerũt in lebetis & cacabis & ollis.

¶Lebedus pe.p. ciuitas: quæ a colophone centum & viginti ſtad. diſtat. Hic ſcænicoꝝ hiſtrionũ collegiũ fuit qui ludos ac certamina libero patri quotannis celebrabant.

¶Lecheũ alterius maris portũ appellari tradit Liuiꝰ in bello macedo. Greci λεχη portus ipſos vocant. Papi. Curua palęmoni ſecludit vnda lechæo.

¶Lectus dictus eſt: vt Var. inquit q̃ lectis hærbis & frondibus ſtramenta facerent: vel vt alii putant ab Alliciendo q̃ fatigatos ad qeſcendũ alliciat: ni ſi ſit q̃ antiqui græci λεκτρον lectũ dicũt. Aliqñ ſumit̃ p mẽſa cõuiuarũ q̃ & diſcubitorius & triclinarius dicit̃. Huius dimi. eſt Lectulus. Legit̃ & Lecticulus. Lectrum vero p montoriũ eſt in Aſia.

¶Lectiſterniũ: cum ſacroꝝ gra lecti in templis ſternebant̃ ad diſcumbendũ ſiue pernoctandum.

¶Lectiſterniator qui lectũ ſternit. Plau. i Pſeu. Tu eſto lectiſterniator: tu argentum eluito.

¶Lectica pe.p. cathedra & ſedes qua ferebantur diuites & potentes: in qua puluinar & lectulus ſtratus erat. Græce hexaphorum q̃ a ſex ſeruis portaretur Iuue. Nãq̃ facit ſomnũ clauſa lectica feneſtra. Huius dimi. eſt lecticula. Sue. A cœna in lecticulã ſe lucubratoriã recipiebat. Ci. Martio. Vt noſtras villas obire & mecũ ſimul lecticulam concurſare poſſis.

¶Lecticarius qui lecticam deferebat. Ser. Sul. Coactus ſum in eadem illa lectica qua ipſe delatus eram meiſq̃ lecticariis in vrbem eum referre. lib 4. vpliny Cice.

¶Lectipes pe.cor. hærba Serpillo ſimilis ſurculoſa: palmi altitudine.

¶Lecythus pe.cor. Græce λεκυθοσ ampulla olearia. Hie. li. iii. ꝓ. Hydria farinę nõ deficiet & lecythꝰ olei nõ eſt imminutus. Pro lecytho Cyprianus Capſacem vſurpauit.

¶Lego as. in legationẽ mitto. Plau. in Am. Eos legat telebois. Hinc Legati. Legatio legatoꝝ miſſio. Q̃nq̃ legare eſt legatũ facere: vt Cęſar Caſiũ ſibi legauit. Q̃nq̃ cõmittere. Plau. in Caſi. Quin rus es ĩ p̃fectura tua q̃n potius qđ legatũ eſt tibi negocium id curas? Q̃nq̃ decernere deliberare & teſtamento relinquere: vt teſtator liberto ſuo argenti pondo decem legauit hoc eſt decreuit ex hæreditate ſua decẽ argenti pondo liberto ſuo cõferri. Liui. li. i. Numitori qui ſtirpis maximus erat regnũ vetuſtũ ſyluiæ gentis. Huius verbi compoſita ſunt. Allego Ablego Delego: a quo Subdelego. Relego Sublego q̃ habent pe.p. Deriuata ſunt Collega & Collegium.

¶Legatus qui legatione fungit̃. Vir. Legati reſpõſa ferunt. Et legatus qui imperatoris vicem tenet.

¶Legatũ deliberatio quædã hæreditatis qua teſtator ex eo quod vniuerſũ hæredis foret alicui quid collatũ velit. Modeſti. Legatũ eſt donatio quædã teſtamẽto relicta. Et legati appellatiõe fidei cõmiſſum & mortis cã donatio continent̃.

¶Legatarius vel legataria dicitur, cui ex exſtamẽto aliquid legatum eſt.

¶Legator qui aliquid legat. Sue. in Tibe. Iterũ eo cenſente trebianis legatam in opus noui theatri pecuniã ad munitionẽ viæ trauſferre concederet̃ ob tinere non potuit q̃n rata voluntas legatoris eſſet.

¶Legatitius a.um. quod ad legatũ pertinet. Vnde legatitiũ viaticũ dicitur quod interdũ accipere legati ſolent qui ad ſacrariũ principis mittuntur.

¶Lego is. gi. lectũ ꝓprie colligo. Col. li. ii. Optimã quãq̃ ſpicã legere oportet ſeparatimq̃ ex ea ſemẽ reponere. Hinc tractum eſt vt legere etiam ſit oculis ſcripta percurrere: quoniã litterę oculis legi. i. colligi videant̃. Vir. Ad ſimul heroũ laudes & facta parentis Iam legere. Propter qđ ea quoq̃ quæ picta ſunt legere dicimur. Idẽ li. vi. Quin ꝓtinus omnia perlegerent oculis Tractum a græcis qui γραφειν ſcribere & pingere dicũt. Item quia ad quod accedimus melius oculis cernimus: factũ eſt vt legere pro adhærere & accedere ponat̃. Liui. Ipſe cõpoſitis ſiciliæ rebus oram Italiæ legens Ariminũ peruenit. Itẽ qñ nautæ dum aſpera loca prętereũt: legere, i. colligere vela cõſu euerunt̃ quandoq̃ prætexere ſignificat. Vir. Littoraq̃ Epiri legimus. Eſt qñ ꝓ eligere ponat̃: vt Ipſe ego canalegam tenera lanugine mala. Aliqñ ꝓ furripere q̃ ea q̃ furamur colligim⁹ Idẽ. Vel q̃ ſublegi tacitus tibi carmia nuper. Hinc ſacrilegiũ. Q̃nq̃ ꝓ percutere. Plau. Quo te legam hoc ſcipione? Huius verbi compoſita ſunt Alligo Colligo Deligo Diligo Eligo. Intelligo: a quo ſub intelligo. Negligo Perlego Relego Sublego Seligo & tranſlego quæ habent pe.cor.

¶Legus a.um. non niſi in cõpoſitione inuenitur ꝓ eo quod colligit vt Apes mellilegæ dicunt̃ quoniã mel legant. i. colligant.

¶Legulus pe.cot. q̃ vuas aut oleas collĩgit. Cato. Legulos quot opus erit præbeto. i. collectores.

¶Legumen pe.p. dictũ eſt quod manu legat̃. Var. li. i. de re ruſ. de Cice. Hoc eñ quoq̃ legumen vt cætera quæ euellunt̃ e terra non ſubſequant̃: vt fruges quę q̃ ita legunt̃ legumina dicta. Vir. li. i. Geor. Vñ prius lætũ ſiliqua quaſſante legumẽ. In qua ſignificatione etiam accipit̃ legumentũ & legerium.

¶Legumentum idem quon legumen. Similiter & legarium: vt Var. li. i.

¶Legem dictã putãt q̃ publice legat̃: vt oĩbus nota ſit; & ab oĩbus obſeruetur. Hanc quidã diffiniũt eſſe generale iuſſum populi aut plebis rogante magiſtratu: & hoc dũtaxat in libera ciuitate. Alioquin etiã regũ & principũ iuſſa leges dicunt̃ præſertimq̃ imperatoris poſtq̃ in eum populi romani maieſtas tranſlata fuit. Rogabat magiſtratus populũ quod conſtituẽdũ eſſet: populus videbat. Id iuſſum ſi generale eſt & ad oẽs pertinens lex dicit̃. Si ad ſingulos ciues ſpectat priuilegium eſt. Ci. ſic legem diffinit q̃ ſit certa ratio e mẽte diuina manãs quæ recta ſuadeat: ꝓhibeatq̃ contraria. Legum appellatione lehes. xii. tabulaꝝ: ſenatuſcõſulta plæbeſcita: legitimæ actiones interpretationes prudentum & alia id genus continentur. Legis virtus eſt imperare: vetare: permittere: punire.

¶Legiſlator q̃ legẽ tulit & qui legifer dicit̃ qualis apud athenienſes Solon.

¶Leguleius qui legũ ſtudia ſectat̃ ſeu verſat̃ i legibus. Cic. Ita & tibi iuriſcõſultus per ſe nil niſi leguleius quidam cautus & acutus pręco actionũ cautor formulaꝝ auceps ſyllabarum.

¶Legulæ ſunt vittæ paruæ: ſiue ligulæ fimbriatæ reticulatis cancellatis plagulis orbicularibus a legẽdo dictę.

¶ Lectito pe.cor. frequenter lego. Ci. Peto. Pyrrhi te video libros lectitasse.
¶ Lecturio is. desydero legere.
¶ Legio a delectu militũ dicta est: q; leguntur milites in delectu. Diuiditurq; legio in decem cohortes Cohors in quinquaginta manipulos. Manipulus i xxv. milites p vno quoq;. Legiones romanę a numero atq; ordine dñr: vt primani secũdani decumani milites vocant primę secũdę & decimę legionis.
¶ Legiuncula dimi. parua legio. Liui. li. xxxvi. Viderctis vix duarũ male plenarũ; legiũculaꝝ; instar in castris regis.
¶ Legionarius a.um. quod est legiõis vel quod ad legionẽ pertinet A sinius pollio Ciceroni. Militem non modo legionarium: sed ne auxiliarium quidẽ vllum quoq; misi.
¶ Leleges siue lelegę pe.cor. populi errabundi qui quõdã thessaliã & diuersa alia loca tenuerũt. Hiero. lib. i. scribit maritimos fuisse qui postea Cares dicti fuerunt. Alii tradũt cares & leleges esse contemios Oui. lib. ix. me. Caras & armiferos lelegas lyciãq; pererrat. Scribit Plynus lib. v. Miletũ Ionię caput lelegeidam fuisse noiatam. Eustathi⁹ docet leleges dictos quasi λελεγμενους. i. collectos eo q; prius errarent & gens collectitia esset. Alii leleges a lelege duce appellatos asserunt.
¶ Lema æ. apud grecos lachryma dr. Vñ Lemosi.
¶ Lemanus pe. p. lacus Gebẽnę vicinus qui in rhodanum fluit.
¶ Lembus nauicula breuis & velocissima. Plau. Dũ hæc aguntur lembo aduehit tuus pater pauxillulo. Hic & lenũculus dicit. Græce tñ dicitur το λεμβος Suidas. ϖλοιον μικρον και τω λεμβει εν λοτικη ουδετερως κλινεται.
¶ Lemnos insula q̃ & hypsiphilea dicit ab hypsiphila Thoantis filia quæ in ea regnauit. Hæc est in ægeo mari ab oriente troiam ab occasu Athon spectans a Borea Thraciam: ab austro: sed longo tractu Cretæ opposita est. Vrbes habet Myrinam maritimã & Ephestiam mediterraneam. In ea colebat Vulcanus deus ignis. Vnde & lemnius ardor dicit a poetis. Nam vt in fabulis ferũt cũ Iuno eũ peperisset eumq; turpem cõspexisset e cœlo in eam insulam deiecit. A lemno teterrima queq; facinora apud græcos Lemnia appellant. Et lemnia terra exiccandi vim habens in eaq; caprinus sanguis miscet: & idcirco Rubrica appellatur.
¶ Lemures pe.cor. laruæ nocturnæ & terrificatiões imaginum.
¶ Lemuscatũ præmiũ quod reportabãt: qui ex gladiatura victores extitissent.
¶ Lemnisci fasciolæ coloriscæ dependentes ex coronis. Inde lemniscatæ coronæ dictæ quæ lemniscis erant ornatæ. Ply. lib. xxi. scripsit lemniscos adiici solitos coronis aureis.
¶ Lenæus scribitur cum diph. Quo noie dictus est Bacch⁹ απο του ληνου quod lacũ significat: hoc est vas in quo vuę exprimũtur. Vir. li. ii. Gę. Huc pr̃ o lenę tuis hic omnia plena Muneribus.
¶ Lenobates vuæ calcator.
¶ Lenis & hoc lene idem fere significat qđ leue hoc est quod tactu nullã asperitatẽ habet. Transfertur tñ ad animum & p mitti modestoq; accipit. Teren. in Ecy. Ego sum animo leni natus non possum aduersari meis. Hinc lenitas lenitudo & lenimentum quæ idem signisicant. s. mansuetudinem suauitatẽ placationẽq;. Ci. Lenitudo orõis mollitudo corporis Leniter aduerbium moderate suauiter qđ & lene dicitur. Mar. Tepida natabis lene congedi vada.
¶ Lenio is. iui. vel lenii. itum. mulceo placo immitigo: polioue. Sal. In tali tẽpore tanta vis hois magis lenitũda q̃ exagitanda videbat. Idẽ. Nõnulli ficta & hæc & multa prętera existimabant ab iis: qui Ciceronis inuidiam quæ postea orta est leniri credebant atrocitate sceleris qui pœnas dederant. i. imminui. Col. li. iii. Cum deinde truncum reddideris acuto ferramento plagam lenito. i. polito. Interdũ lenire est consolari. Ci. Treba. Tuã pfectionẽ amore prosequar: reditum spe expectabo: absentem memoria colam: omne desiderium litteris mittẽdis accipiendisq; leniam. Hoc verbum etiam lenibo in futuro facit. Proper. Lenibunt tacito vulnera nostra sono. Huius compositum est delenio.
¶ Leno gñis cõis q̃uis hẽat fœmininũ lena: vt iqt Prisci. Quo noie significat is qui scortoꝝ; ductor est etiã inuitaꝝ; psonaꝝ; q legibus vindicat ab alliciẽdo q; adolescẽtulos alliciat vel a leniẽdo dictus.
¶ Lenas appellat Vlp. quę mulieres quęstuarias pstituunt. Itẽ eas: quæ alterius noie hoc vitæ genus exercent: vt si qua cauponã exercens in ea corpora quæstuaria habet pstitutas mulieres habere dicẽdũ est: hanc quoq; lenę appellatione cõtineri.
¶ Lenulus dimi. Plau. In Penu. Ita vt occœpi dicere lenule de illa pugna.
¶ Lenũculus aliud dimi. Idẽ in eadẽ. Si de deo militari tetigero lenunculũ. Est etiam lenũculus nauigium piscatoriũ. Sal. li. i. histo. Indicit forte per noctem lenunculo piscandum.
¶ Lenonius a.um. quod ad lenonẽ pertinet. Plau. in Menc. Ab his locis lenoniis.
¶ Lenocinũ lenocinãdi actus. Vlp. Lenocinũ facere non minus est q̃ corpore q̃stũ exercere. Q̃q; lenocinũ sumit pexquisitiore elegãtia. Sue. de Augu. Forma fuit eximia & per oẽs ætatis gradus venustissima q̃q̃ & oĩs lenocinii negligens & in capite comendo incurtosus.
¶ Lenocinor pe.cor. lenociniũ facio. Per trãslatiõnẽ lenocinari p blanditi ponit siue allicere: qđ lenones facere solent. Ci. Tibi seruiet tibi lenocinabit: minus aliqñ cõtendet q̃ potest. Ambro. li. de Caim quasi p adulterari posuit. Etem quia verũ decorem naturę habere non põt adulterinis fucis affectatæ pulchritudinis lenocinatur spẽm nõ veritatem.
¶ Lens dis. a lędo capitis animal ex quo formatur pediculus & est fœ. gñis. Sere. Vnda maris capitilẽdes diducit iniquas. Hinc lendinosi dicti sunt lendibus sefferti. Lens tis. genus leguminis a lenis nomen deductũ q; q ea vescunt lenes ac moderati fiũt Ply. Inuenio apud veteres auctores æquanimitatẽ fieri vescentibus lente.
¶ Lenticula genus leguminis lẽti simile sed diuersum Quin & cocta quoq; lens a Plynio cęterisq; lẽticula vocat. Lenticula etiã genus vasis est a figura dictũ vt ait Ply. & meminit Celsus. Videtq; id esse quod discus appellat apud Dioscо. Vnde & lenticularis figura. Quidam hoc nomen a liniendo deducunt: aiuntq; esse vas olearium ex quo reges & sacerdotes liniebantur: de quo in libris pe. fit mẽtio. Rursus lenticulę maculę in corpore sunt quæ lentigines dici solent.

¶ Lentigo pe.p. macula ſubrufa & interdum nigra ſ facie ad lẽtis ſimilitudinẽ. Vñ & lẽtigínoſus. Ply. lib. xix. de Atriplice. Ac niſi mutata ſæpe aqua co quẽdũ ſtomacho cõtrariũ eſſe lentigines & papulas gignere. Et li. xx. Cum ſeuo vitulino vel melle ſug gillatis illinitur cum melle & vua paſſa & aceto lẽtigini nigræ.

¶ Lentus ꝓprie tener flexuoſuſq; Vir. Lẽta ſalix q̃ tum pallẽti cedit oliuę. Sed tranſlatũ ad animũ ꝓ leni ac placido capiť. Ci. in Horten. Qui cũ publicas ínurias lente tuliſſet: ſuã non tulit. Interdũ ꝓ facili Lucil. Cotta ſenex Craſſi pater magnus tritico fuit nũmarius ſoluere nulli lentus. Interdũ pro tardo a quo lentitia & lẽtitudo tarditas. Interdum ꝓ ſecuro & ocioſo. Virg. Nos patriã fugímus tu tytire lẽtus in vmbra. Interdum pro tenaci. Plau. in Mene. Q̃ lentũ eſt & viſco ſimile. Interdũ ꝓ remiſſo & frigido Virg. li. i. Gę. Noctis lentus non deficit humor. Ci. Neq; eñ eſt facile perficere vt traſcatur ei cui tu vel iudex ſi tu ipſe id lẽte ferre videare. In cõpoſitione vero ſignificat plenũ: vt ſomnolentus temulentus opulentus & hmõi.

¶ Lento as. Vir. li. iii. Añ & trinacria lẽtãdus tem⁹ in vnda. Vbi Ser. Lẽtandus aut lente tibi nauigãdũ eſt: nã totã ſiciliã circumit aut flectendus. Vnde len tum vimen dicimus. i. flexibile.

¶ Lenteo es. a quo Lẽteſco is. quod ſignificat lẽtũ ſeu tenes & ac molle fieri. Vir. li. ii. Gę. Sed picis ĩ mo rem ad digitos lẽteſcit habẽdo. i. cohercet: vt expo nit. Ser. Lucil. Lentet opus dixit. A lẽteſco fit com poſitũ inlenteſco. Col. li. ii. Paulũ aqua maceratur dũ inlenteſcat. i. intus tener fiat.

¶ Lentini ſeu lẽtuli Romani quidam cognomina ti ſunt a lente: vt Cicerones a Cicere.

¶ Lentiſcus arbor quæ maſtichen gũmi mõ ſudat & eſt trifera. Ply. li. xxiiii. Vſum lacte caprarũ quas lentiſco paſcebat.

¶ Leo les leui. nõ eſt in vſu & ſignificat imprimo & formo: ſed eius cõpoſita vſurpantur quę ſũt D. leo & Releo. Delere aũt cõtrariũ eſt ſuo ſimplici. Nam eſt quod formatum iam & impreſſum eſt remouere.

¶ Leo aĩal ferox & oĩm aĩaliũ generoſiſſimus tum pręcipue cũ colla armoſq; veſtiunt iubę quod ætate accidit. Leones tantũ ex feris clæmentia vtũtur: in ſupplices: ꝓſtratis parcũt. Eo & animi index eſt cau da: ſicut equo & aures. Vim ſummã ĩ pectore habẽt ſociati innoxii ſunt. Timent rotarum orbes circun actos & currus manes: & criſtas: cãtuſq; gallinaceo rum: ſed maxime ignes. A leo fit Leoninus a. um. Eſt & leo marinus ex cancro & genere. Item Leo cęleſte ſignũ. Ferũt hunc Leonẽ Theumeſiũ ab Hercu le occiſũ: in cęlũ ab ioue tranſlatũ. Dictus eſt Theu meſius a theumeſo Boœtiæ monte.

¶ Leopardus aĩal q̃ ex leone & panthera natus eſt: vel ex pardo & leęna nigris maculis leoninã pellem diſtinguẽtibus & iubis caret. Naſciť in africa vbi p pter pœnuriã aquæ & ad paucos amnes mĺtitudo fe rarũ cõuenit: ideo multiformes ibi aĩalĩũ part⁹: mu tuo ſeſe miſcentibus diuerſorũ generũ aĩalibus. Vñ ortũ eſt ꝓuerbiũ Semꝑ aliq̃d noui Africã afferre.

¶ Leonina herba eſt quę naſciť in montibus Cuius flores cũ emittunť ſimiles ſunt ori leonino aperto.

¶ Leontopetalon hærba folio braſſicæ caule ſemi pedali leni: cuius ſemen in cacumine in ſiliquis cice ris mõ: radix rapę ſimilis grãdis nigra: naſciť in ar uis radix aduerſatur oĩm ſerpentiũ generibus ex vi no pota: nec alia res celerius ꝓficit.

¶ Leontophon exiguus vermis eſſe dicitť: nec alibi naſcitur q̃ vbi leo naſcitur.

¶ Leoſthenes pe. cor. nomen viri q̃ cũ ſpõſus eſſet & lamiacũ bellũ concitaſſet ĩterfectus eſt: ob cuius amorẽ ſponſa Demotionis Areopagitæ princi pis filia ſe ĩterfecit: ſicut Hier. con. Ioui teſtať. Sui. λεωσθενης στρατιοτ των αθηναιων προς τους μακεδονας λιθω ωλητεις προς την κε φαλην αφυλακτως επι της παραταξεος πι πτει.

¶ Leonides nobilis ſparta: deinde Lacedęmonio rex: qui aduerſus xerſem pene icredibilia egit. Fuit & alius Leonides alexandri pędagogus.

¶ Leocrates nomen ſculptoris inſignis.

¶ Leoncopodion hęrba quã & lithoron & doripe tron & toropetron vocant caulibus veluti roſæ ca pita ſuſtinens: naſciť in cãpeſtri cuius ſemen lym phatica ſomnia facere dicitur.

¶ Leochares: leocrates: leoctitus: leoſtratus: leoda m⁹: leontius: leogor⁹: oĩa noĩa ꝓpria a leo deducta.

¶ Lepaduſa ſiue lopaduſa inſula ſiciliæ a patellis oſtreo & gñe dicta quaſi patellaria.

¶ Lepus aĩal a celeritate dictũ q̃ leuipes ſit q̃ñ am bulans non ſentiť. Ponť q̃ñq; ꝓ infamia q̃ magis poſteriori parte hoc eſt armis pulpamẽtũ de ſe præ beat cũ in cõuiuio carpať appoſitus. Hor. Fœcũdi leporis ſapiens ſectabiť armos. Aut q̃ venanť illũ & ꝓſectanť canes quos ꝓ amatoribus puerorũ in telligim⁹: vt apud Ter. Ceruã videre fugere ſectari canes. Aut q̃ a phyſicis dicať incerti ſex⁹. Tradũt eñ vtrã ꝓ vi in ſingulis ineſſe ac ſine maris coitu gi gnere ſicut & hyena. Ter. ĩ Eu. Lepus tute es & pul pamẽtũ queris. i. qđ in te hẽs: hoc queris in altero.

¶ Lepuſculus dimi. quo etiã noĩe dictus eſt piſcis q̃ dam marinus. Ambr. Lepuſculus timidũ aĩal in ter ris: in mari formidabile.

¶ Leporinus a. um. pe. ꝓ. quod eſt ex lepore vt pe l porinus.

¶ Leporariũ: nõ tantũ ꝓ loco vbi lepores ſunt: ſed etiam ꝓ oĩbus ſeptis: & quę ſunt villę affixa accipiť & habent incluſa aĩalia quę paſcuntur. Gel. Viuaria veteres quandoq; leporaria dixere in quibus omia clauderentur. aĩalia. Var. Leporaria te accipere vo lo non ea quæ tritaui noſtri dicebant vbi ſoli lepo res ſint: ſed omnia ędificia ſepta & villas q̃ incluſa habent aĩalia quæ paſcunť. Hæc antiquiores robo retea etiã appellari voluerunt a tabulis roboreis q̃ bus ſepta erant añq̃ mœnibus cingerenť.

¶ Lepor & lepos vtroq; modo diciť ꝓ ſermone ni tido & abſterſo: & quaſi lautitia quadã ſermonis q̃ ſicut lepus a leuitate pedũ: ita lepor orationis a pe dũ ſuo & leuitate dici putať. Eſt & lepos gratia & vo luptatis cuiuſcũq; amœnitas.

¶ Lepidus a. um. pe. cor. in quo leporis eſt plurimũ & tam de hoĩe q̃ de orõne diciť: vt lepidus hõ: & lepi da oratio. Ter. in An. O lepidũ caput. Hinc lipidi tas & compoſitum illepidus.

¶ Lepra morbus: qui alio noĩe diciť elephantia. Et duplex eſt. Vna quæ incurabilis eſt quã malã ſcabiẽ Horatius nominat. Aut mala quã ſcabies aut mor bus regius vrget. Alia quæ põt curari. Ply. li. xxiii. Lachryma vitium veluti gẽma lepras: & lichenas & ꝓſoras nitro ante preparatas ſanat.

¶ Leprium ciuitas in achaia a leprio heroe quē occidit Hercules: siue a lepra qua curabant ibi quodā se flumine mergētes. Hinc lepriatę populi. Est & alter in arcadia lepriū: vt testis est Ci. ad Atticum.

¶ Leptis nomē vrbis de qua Hiero. In leptivrbe semi barbara & posita in solitudine moris est: vt nup altera die socrū ollam mutuo postulet.

¶ Lepteacra ꝓmōtorīū gracile. Solinus. A ꝓmōtorio Indiæ: quod alii Leptenacram alii Drepanū vocitarunt.

¶ Lerne argiui & mycenei agri locus est supra quē fuit argos oppidum. Vnde Lernęus a.um. vt palus lernęa vbi fuit hydra qnquaginta capitū ab Hercule interfecta. Sunt qui scribant lernā regiunculā esse arcadiæ a lerno rege cognominatā.

¶ Leros quæ & Leria Insula est in Icario mari: vt ait Strabo.

¶ Lesbos insula in ægeo æolicaꝫ vrbiū metropolis & vniuersę troadis imperiū obtinuit. Ambitus eius stad. centū supra mille a borea in haustrū ꝓtēsa qngenta & sexaginta stad. longitudinis habens fera agro & multa materia ad classes cōficiēdas idonea. Vrbes in ea fuere memoratu dignæ Mithylene & ab ea nunc insula vocat: & Pyrrha in occidentali littore sita. Fuit & Cressus & Antissa cū portu & methimna. Dicta lesbos ab vrbis noie quæ in ea potentissima fuit: siue a Lesbo Iapithi filio: qui eam insulam nauigauit. Ex hac Pittacus vnus ex septē sapiētibus. Alcæus: Sappho: Theophrastus phūs & alii viri scientia clarissimi orti fuere. Hinc Lesbius a.um. & lesbous a.um. pe. ꝑ. Hor. Lesboum refugit tendere barbiton.

¶ Lestrygones pen. cor. populi in extremo Italiæ quos Vlysses apud Alcinoū narrat humana carne vesci: vt cyclopas & Homer⁹ scribit lestrygones socios vlyssis verubus trāssixos atq; igni assos comedisse. Acron. Lestrigonia formiana seu sicula in qbus Cyclopes fuerunt qui lestrygones vocabantur Ply. Caieta portus oppidū formiæ dictū: vt existimauerunt lestrygonū sedes. Verū ita appellati fuere quia latrones erant in eo sinu ἀπὸ τοῦ λῃστεύειν qđ ē latrocinii. Horꝫ rex Antiphates fuisse scribit.

¶ Lestorum regio indiæ extra gangē cuius incolæ sylvestres esse dicūtur & in specubus habitare. Ferūt in ea esse cornos & psitacos albos.

¶ Lessus us. lugubris heiulatio. Ci. in legibus. Mulieres genas ne radūto neue lessum funeris ergo habento. His em̄ verbis significat lamentationē lugubrem in funeribus ꝓhiberi.

¶ Letania seu litania cū accentu in pe. latine supplicatio dicit λιτανεύω supplico rogo.

¶ Lethes fluuius quē apud inferos esse poetæ tradiderūt: cuius latices si quis gustauerit oīm prēteritarꝫ rerū obliuiscitur. Idcirco ἀπὸ θου λήθης. i. ab obliuione nomen habet. Datus est hinc fabulę locus qa morientes oīm reꝫ obliuio surripit. Constat autem hunc amnē in Africa circa extremū syrtiū cornu berenicē vrbem alluere: sed eum apud oēs fama est ad ea loca inferna inundatione ꝓrumpere. De quo Luca. li. viii. Quam iuxta lethes tacitus perlabitur amnis. Infernis vt fama trahens obliuia venis. Inde letheus a.um. Idē. Non me letheę cōiunx obliuia ripę Immemorem fecere tui.

¶ Lethargus est marcor & inexpugnabilis pene sōni nēcessitas cū alienatione mentis. Boe. li. i. de con

solā. Lethargū patit cōmunē illusarū mentiū morbū sui paulisper oblitus est. Ply. li. xxiii. Grauedinē em̄ morbūq; lethargicū patit. Est & spēs phrenetidis: vt Celsus ait. Vnde lethargicus ab Horatio sumitur ꝓ furioso: vt lethargicus hic cū fit pugil & medicū vrget. Dictus lethargus: vt quidā putāt ἀπὸ τησ λήθησ: hoc est ab obliuione. Nā in eo morbo accidit obliuio oīum rerum.

¶ Letum ꝓ morte secundū Priscianū a Leo fit quo veteres vsi sunt ꝓ deleo qm̄ mors oīa delet. Apul. A luo deducit idcoq; ꝓ œ scribi præcepit. Var. & Festus ab λήθησ fieri putant. Vnde & thaspitatū fine diph. scribunt lethū. Quidā etiā lętū ꝓ antiphrasim dici volunt: quasi minime lętū. Nā epitheton mortis est tristis quod est cōtrarium læto.

¶ Letalis & hoc letale mortiferū. Ply. Letalis iedia homini durasse & vltra vndecimū. s. diem plęrosq; certum est.

¶ Letificus a.um. pe. cor. quod mortem inducit.

¶ Leto as. morte afficio. Vnde letata corpora apd Ouidiū ꝓ morte multata & interempta.

¶ Leuana vocabat dea quæ pueris præerat de terra leuandis: vt inquit Augustinus.

¶ Leucon latine album dicitur. Et leucon auis est q̄ ardea vocatur. Leucasinos latine cādor. Græce λευκασμοσ.

¶ Leucargyllon: genus argyllę albę.

¶ Leucosia insula cōtra peltanū sinū in mari tyrrheno Lucaniæ adiacens: vt Strabo li. vi. refert: parū ad continentem habēs cursum. Dicta Leucosia ab vna sirenum quæ hoc in loco periit cum in profundum sese abiecisset.

¶ Leucates pe. ꝑ. mons seu ꝓmontorium in Epiro mare intrans. Virg. Mox & leucatę nimbosa cacumina mōtis. Dictus leucates a petra eiusdem nominis coloris albi in pelagus porrecta in qua est apollinis fanum. Vnde & leucadius apollo quia illic habet tēplum. Ouid. An quia leucadio semper amata deo. Est etiam leucas insula quę superioribus annis vt Stra. auctor est: litt⁹ extitit quæ insula effecta est De qua Laertem dixisse aiunt. Munirā solus vicœpi neriton littus erat terræ hoc quidem in loco manu factæ excisiones fuerunt. Et li. x. legimus corinthios chersonesi terra iuxta effossa leucadem in insulæ formam redegerunt: & in eum locū transporta ta nerito qui fuerat isthmus nūc fretū & eurip⁹ est pōte iugabilis mutato nomine dixere leucadē sumpto vt reor a leucate vocabulo. Ply. Deinde leucadia ipsa peninsula quondam nerit⁹ appellata opere accolarum abscissa a continenti. Oppidum in ea leucas quondam neritum dictum.

¶ Leucothea: matuta dicta est: hoc est aurora quasi alba dea λευκον. n. album.

¶ Leucophæus cum diphthōgo. Nam græce λευκοφαιον dicūt color natiuus ex albo & nigro nomē trahens λευκον album φαιον medium inter album & nigrum. i. fuscum & pene nigrum. Ply. Iecur rubetæ vel cor ad alligatur in panno leucophæo & quartanis ꝓdest. Victr. de his coloribus scribens ait. Fōtes & flumina sūt quoꝝ potu pecora q̄is alba sint aliis locis procreant vellera leucophæa: aliis locis pulla: aliis locis coracino colore. Idem. In campis troianis ꝓxime flumen armenta rufa & pecora leucophæa nascuntur. Quidam scribunt leucopum ꝓ colore albo natiuo: a quo leucopeatus qui rudiori

ac vili alba veste indutus est q̃uis & leucophæat⁹ legatur. Sunt & medicamẽta certi gñis hoc nose quasi suffusca siue subcandida.

¶ Leucoma pe.p. album dicit: hoc est tabula illa in qua iudicũ descripta erant nomia: & in qua singulorũ annorũ acta litteris mãdabant a Põtifice maximo.

¶ Leuce paruũ oppidum non longe a Smyrna.

¶ Leuctra per c ante t plurali nũero. Singulari leuctrum: & gñe fœ. Leuctra. Solinus etiam Leuctras videt vsurpasse: oppidũ est Bœotiæ. De quo Hier. con. Ioui. Quo ore laudandæ sunt Scedasi filiæ in leuctris Bœotiæ quas traditũ est absẽte patre duos iuuenes p̃tereuntes iure hospitii suscepisse qui multum indulgentes vino vim per noctem intulere virginibus quæ amissæ pudicitiæ nolentes superuiuere mutuis conciderunt vulneribus.

¶ Leuiathan: vt inquit Hier. Iudei dicũt drachonẽ magnũ fecit de⁹ q̃ dicit Leuiathã & est ĩ mari: & aiũt vt quando recedit oceanus draco vertitur. De hoc apud Esaiam. In die illa visitabit dñs in gladio suo supleuiathan serpẽtẽ vectem: & super leuiathan serpentẽ tortuosum occidet centũ qui in mari est.

¶ Leuir leuiri penul. cor. dicitur mariti frater: quasi leuis vir.

¶ Leue significat id quod est sine pondere. Vnde leuis stipula. Virg. li. xii. Corytiq; leues humeris & letifer arcus. Transfertur ad animũ. Vnde leues hoies vocantur incõstantes viles & nullo honore digni quẽadmodũ ecõtrario graues dicimus constantes seueros prudentes. Hinc leuitas quæ modo dicitur de re nõ ponderosa: modo de incõstanti: viliq;. Cicero cum in Antonio genus quoddã sordidissimũ vitæ demonstrare vellet q; in caupona delitescere: q; ad vesperum: potaret: q; ore inuoluto iter faceret ne cognoscereturVidete inquit hominis leuitatem tanq̃ prorsus ista dedecora hoc vitio notarẽtur. Leuia vina quæ sint. Vide in dictione Lora. Læue cum diph. aliud significat.

¶ Leuiusculus dimi. a leuis. Cí. lib. v. tus. Leuiculus sane noster Demosthenes q illo susurro delectari se dicebat aquã ferẽtis mulierculę: vt mos ĩ grecia est.

¶ Leuo as. pe. cor. in altum tollo veluti leue quiddã Liui. Mox aqua leuata vento cũ sup gelida montiũ cacumina cõcreta esset. Interdum leuare est auferre. Virg. Atq; arcta leuari vincla iubet priamus. Interdum exonerare & quasi releuare. Idem. Ego hoc te fasce leuabo. Interdũ extenuare & leue facere. Idem Nostrũq; leues quęcũq; laborẽ. i. leuẽ facias: vt exponit Ser. Cõposita huius verbi sunt Alleuo: Colleuo simul leuo. Col. li. vii. Pastinacæq; agrestis semina & succus amoraceæ cũ melle colleuant: oculorum sedant dolorẽ. Deleuo deorsum leuo. Idẽ li. iii. Et si fieri potest iuxta aliquẽ nodũ serula desecato & plagã acutissimo ferro deleuato. Eleuo. Releuo rursus leuo & quasi idem quodalleuo. Ter. ĩ Adel. Nã & illi animũ iam releuabis quæ dolore ac miseria tabescit. Subleuo adiuuo. Et omnia habent pe. cor.

¶ Leua manus sinistra: quam græci σκεᾶ dicunt. Vnde tractum est cognomẽ scæuola. Alii leuam cũ diphthongo scribunt q; græci λαιᾶ leuã dicũt: a quo fit lęuus.

¶ Leuus a. um. cum de humanis loquimur significat cõtrariũ. Vir. Si mẽs nõ leua fuisset. Cũ vero de cęlestibus p̃sperum denotat quia sinistra numinum dextera sunt intuentibus. Idẽ li. iiii. Gæ. Numina leua sinunt: auditq; vocat⁹ apollo. Etrusci cęlũ i. xvi. partes diuiserunt e quibus octo ab exortu sinistras totidẽ ecõtrario appellauere dextras. Hinc oia fulmina leua existimantur esse p̃spera q̃m a leua parte mundi ortus est sicut scribit Ply. Et vt auctor est Cice. li. ii. de diui. Optimũ auspiciũ habebat apud romanos quod sinistrũ fuerat. Vñ Vir. Antiqtatis cõsultissimus dixit. Intonuit leuum: qđ felicitatẽ portendere credebatur.

¶ Leui nomen patriarchæ: a quo leuita seu leuites pe. p. p eo q est de tribu leui. Hiero. in li. Exo. Aarõ frater tuus leuites scio q; eloquens sit. Hinc leuitic⁹ a. um. possessiuum.

¶ Leui p̃teritũ a leo significat aperui p̃tuli. Hora. li. i. car. Grẽca quod ego ipse testa cõditum leui. Cui⁹ cõpositum releui p̃tulit. Ter. Releui oia dolia.

¶ Leuidensa auctore Seruio genus vestis sic dictũ q̃m filo admodũ raro & leuiter dẽsato ac texto sit p tenuiq;. Ci. Dolobellæ. Sed ego hospiti veteri & amico munusculũ mittere volui leuidẽsę Crassi filio.

¶ Leucotrota bestia in india: quę velocitate cęteras feras superat. Hæc asini fere magnitudine voce loquentium hoĩum sonos æmulatur.

¶ Liæ sũt foramina q̃ in sũmo mali reciplunt funes

¶ Libum gen⁹ dulciarii cibi ex farre & melle & oleo sic dictum q; libandi causa fiat. Virgi. li. vii. Et adorea liba per hęrbam Subiciũt epulis: vel a libo verbo græco quod apud illos λειβω scribitur: vel a libero patre. Oui. in Ibi. Liba deo fiunt succis q̃ dulcibus ille Gaudet & a baccho mella reperta ferũt. Et post. Melle pater fruit libo q; infusa calenti Iure repotori candida mella damus. Huius diminutiuũ est libellum. Nam libellus a liber est. At in epulis libum sic fieri cõsueuisse a Catone li. de agricultura scribit his verbis. Libum sic facito. Caseum bene distere ĩ mortario: vbi bene triueris farinæ siliginęæ libram aut si voles tenerius esse selibram similaginis solum eodẽ indito permiscetoq; cum caseo bene: ouũ vnũ addito & p̃miscetovna p̃bene. Inde panẽ facito folia subdito ĩ foco calido sub testa ea coquito leniter

¶ Liba. æ. insula in mari indico.

¶ Libo as. leuiter degusto & quasi primis labris attingo. Dictũ libare: quasi labiare. Vir. Putpureosq; metunt flores & flumina libãt. Sed latini mirabilia dicunt. Est. n. grecũ λειβω λειψω. Hiero. de Paulo. Deniq; paululũ aquæ prono in frõte ore libarũt Per translationẽ q̃q; libare ponit p̃ leuiter tangere Vir. Oscula libauit natæ. Q̃q; p̃ sacrificare. Lact. lib. v. Nihil enim sancta & singularis illa maiestas aliud ab homine desyderat q̃ solam innocentiam quam si quis obtulerit deo: satis pie: satis religiose libabit. Tibul. Et quodcunq; mihi pomũ nouus educat annus Libatum agricolę ponitur ante deum. Quandoq; p̃ recipere sumere haurire. Cice. li. iiii. ad Heren. Vide ne facias impudenter qui tuo nomine velis ex aliorum laboribus libare laudem. Hui⁹ vebi composita sunt Delibo: Prælibo: Prolibo. Ply. li. xxxv. In sacris q̃dẽ etiã inter has opes non myrrhinis crystallinis ve: sed fictilibus p̃libatur sympulis innocẽtius. Et hĩt pe. pto. Illibatus etiam dicit p̃ non libatus non tactus.

¶ Libamen libamentũ & libatio: p̃ eodẽ sumuntur significantq; quicquid in sacris libat: a libero p̃e qui primus Ioui libauit. Ouid. li. iii. fas. Nomine ab auctoris ducũt libamina nomen. Liber enĩ qui bac

chus dictus est cũ victor de scythis extitisset aliisq; nationibus: rerum primitias magno Ioui obtulit. Hiero. in Leui. Qui offert victimã pacificoꝝ dño offerat simul & sacrificiũ. i. libamenta eius.

¶ Libanus pe. cor. mons inter arabes & phœnices excelsas arbores hñs: & interpretat̃ Cãdidatio. Ex eo Orontes fluuius oritur. Libanus etiã arbor est q̃ thus ꝓducit tã mas. q̃ fœmi. gñis. Hier. in eccle. Et quasi libanus nõ incitus vaporauit habitationẽ meã Vñ & ꝓ thure accipitur quod & libanum dicitur. Libanicus thureus.

¶ Libanotis pe. ꝓ. latine thurea dici põt. Est. n. herba odorẽ thuris hñs & ros marin⁹ appellat̃. Ply. Libanotis radicẽ habet olisatri nihil a thure differẽtẽ.

¶ Liber liberi Dionysius siue Bacch⁹ vini repertor Multos aũt fuisse liberos siue bacchos dionysiosve ostendit Diodorus. Celebratior vero q ex Semele & Ioue genitus fertur quẽ tertium fuisse autumãt: & thebis bœotiis natum qui liber appellatus est a liberando: nã libertatis deus est: siue q; Bœotiæ vrbes liberas fecerit. Ipse. n. vt inquit Plutar. ꝓ Bœotię libertate pugnauit: vel q a vinũ curas soluat & mentẽ ab illis liberet. Seu q; vino vsi libere oĩa loquantur Fiunt aũt plærique ebrietate petulantiores. Senec. li. de tranquillitate vitę. Liberũ dicit nõ ob licentiam linguæ: sed q a liberat seruitio curaꝝ animũ & tristitiæ medet̃. Var. a labendo deduxit q; lubrica mens quo lubet ꝓlabit̃. Aug. docet liberum vocari q; mares in coeundo p eius bñficiũ emissis seminib⁹ liberent. Interdũ liber ponit̃ ꝓ ipso vino: sicut ceres ꝓ frumento. Ter. Sine cerere & baccho friget venus. Liber dict̃ sol: quia libere per aerẽ vaget̃. Vir. Vos o clarissima mũdi lumina Labentẽ cœlo quæ ducitis annum Liber & alma ceres.

¶ Liber adiectiuũ dict̃ qui nulli⁹ habito respectu q̃d sentit dicit & facit. Et liber vocat̃ q nulli subiect⁹ est cuius relatiuũ est seruus. Itẽ qui curis ac negociis oĩbus solutus est. Mar. vno districho duo eius cõprehẽdit significata. Liber hõ es nimiũ dicis mihi cheryle Hoc est nimiũ libere loqueris. In te qui dicit cheryle liber hõ est. Hoc est vacuus negociis & q d agat nõ habẽs.. Liber etiã ponit̃ ꝓ eminenti: & extãti. Var. i Eume. Iterũ tragici ꝓ deant cur capite libero: cum antiqua fronte. Itẽ ꝓ magno seu valido. Ouid. Per fruor infelix libertore malo. Vnde campus liberior dicitur maior ad dicendum ratio. Et in his significationibus prima ꝓducitur.

¶ Liber bri. substãtiuũ. ꝓprie pars corticis interior: quæ ligno adhęret. Vñ & delibrare q d est corticem detrahere: habetq; primã cor. Virg. Hæc si tum moriens alta liber arcet in vlmo. Vñ & liber dictus est i quo scribimus: quia ante vsum chartæ de libris: id ẽ corticibus arboꝝ volumina compaginabãtur. Vnde & codex ab arboꝝ trunco appellatus est. Ponit̃ q̃q; liber pro ipso opere integro q̃ libet sit magn⁹ etiã si contineat æneida bucolica & gæorgica. Quã quoq; ꝓ certa parte operis: vt Virgilii æneis in. xii. libros distincta est.

¶ Libellus dimi. paruus liber. Aliq̃n etiã ponit̃ pro epistola siue tabella. Vñ libelliones dicti sũt. Libelli ẽt dicunt̃ quos vulgus supplicationes appellat quos Mar. supplices libellos noiauit illo hẽdecasyllabo Iaẽ supplicibus vacat libellis. Tales cũ principib⁹ dari solent ad negocia explicãda a subditis in q̃bus petitiones cõtinent̃. Sue. in Cæsa. tantum libellos dixit. Libellũq; in dicẽ insidiaꝝ ab obuio quodam porrectum libellis cæteris quos sinistra tenebat q̃ mox lecturus cõmiscuit. Apud leguleis libellus diuersis mõis dr̃. Nã est libellus accusationis: cõuẽtionis: repudii: & hmõi. Libellũ vero gñe neutro dimi. est a libũ: vt. C. de epis. audien. l. iudices. Incarceratis debet victualis substantia ministrari vel tradi libellis duobus aut tribus diurnis.

¶ Libellulus dimi. a libellus. Hiero. In præsenti libellulo edoceat.

¶ Libelliones a veteribus tabelliones dicebantur. Var. Tũ ad me fuerunt q; libellionem esse sciebãt.

¶ Librarius rii. qui libros trãscribit. Hier. ad Nicãã. Nam & rudes illi Italiæ hoies quos Cascos Ennius appellat qui sibi ritu ferino victum requirebant ante chartæ & mẽbranarum vsum: aut in dedolatis e ligno codicillis: aut in corticibus arboꝝ mutuo epistolarũ alloquia missitabãt. Vñ & portitores earum tabellarios & scriptores a libris arboꝝ librarios vocauere. Bibliopola vero qui libros vendit. Librar⁹ etiam dici potest qui libros cõcinat: aut venales in taberna tenet. Item librarius a libra fit: & is est q pendis pensis pręficitur.

¶ Librarius a. um. quod ad libros pertinet. Ply. li. xxxv. Oẽ aũt atramẽtũ sole perficit̃: librarium & tectoriũ glutino admixto. i. quo libri excribuntur & materia aliqua tegit̃. Et librari⁹ a. ũ. a libra sit. Col. li. vltimo. Caro in libraria frusta concidit̃.

¶ Libraria æ. vbi reponunt̃ libri: græce bibliotecha Gel. In libraria ego &. L. Paulus consederamus

¶ Liberi dicunt̃ filii q a vt ait Do. liberalitate a parẽtibus regendi sunt. Et liberoꝝ appellatiõe ẽt vn⁹ filius & vna filia intelligit̃. Ter. Cui tu liberos cõmittas tuos. Itẽ liberoꝝ appellatiõe cõtinent̃ nepotes: & ꝓnepotes cęteriq; ex his descendentes.

¶ Lideralia oꝝ. liberi festa q̃ apud græcos dr̃ Dionysia. Neui⁹. Libera lingua loquũt̃ lucis liberalib⁹.

¶ Liberalis: benignus: munific⁹. Vnde liberalitas munificẽtia: liberaliter large munifice. Cuius cõtrariũ est illiberaliter: quod veteres de eo dicebant qui omne maleficii genus excessisset. Ter. in A del. Factum a nobis duriter imisericorditer atq; si ęquũ est dicere magis aperte illiberaliter. Do. Illiberaliter: iniuste: inclemẽter nõ benc: quia liberalis bonus dicit̃. Differt tñ liberalis a munifico: quia liberalis dicitur qui rogatus: munificus qui sponte beneficiũ contulit. Ci. li. de ora. Quid tam porro regiũ: tam liberale tam munificũ q̃ opẽ ferre supplicibus? Sũt etiã qui sic destinguãt: vt liberalis sit q paruis & priuatis hominibus bñficia pręstat. Munificus qui magnis & i magnis rebus: vt q magna ꝓ dignitate muneret sit munificus vel magnidecens: q vero in paruis mũeribus liberalẽ sese prastat liberalis. Sic liberalitas naturæ benignitas quæ maxie in prędãda opa amicis perspicitur: & versat̃ inter priuatos & paruos homines. Munificentia inter magnos. Q d nomẽ a libero patre: vt Vale. maxi. docet deductũ ẽ: habetq; liberalitas duo extrema. Nam si deficias: nec tantũ q̃tum oportet tribuas: auaritia orit̃: si autẽ excedas in dando: desq; plus q̃ oportet: & cui non oportet: & q̃n & qua cã non oporteret in vitium laberis quæ ꝓdigalitas appellatur. Accipit̃ q̃q; liberalis ꝓ pulchro & ingenuæ formæ hoie.

¶ Liberales artes dicunt̃ quæ ingenio colunt̃: & ꝓpterea dignæ sunt liberis hominibus. Illiberales

vero mechanicæ quæ in manuum opera consistunt Habent eiñ seruile ministerium.

¶ Libertas a liber fit quæ seruituti opposita est. Itẽ libertas dicit̃ de eo qui libere & sine respectu loquit̃ facitq; quæ libet. Capiturq; in bonũ cũ sit potentia ingenua quæ sic a iurisconsultis diffinit̃ q; sit natura lis facultas eius qđ cuiq; facere libet nisi qđ vi aut iu re prohibet̃. Licentia autem in malum cum quis libertate abutitur: vsq; ad temeritatem & procacitatẽ. Est licentia impunita q̃dã facultas agendi quicquid velis. Quinti. Quæ in alios libertas est: in alios licentia vocatur. Ter. Deteriores oẽs sumus lñia. Ponit tñ q̃nq; licentia p libertate: vt apud Sal. Romã legatos ire iubent agendaq; terũ ac quoq; mõ cõponendi belli lñiam ipsis permittit. Libertas etiam libertatis dea dicebat̃ cuius templum in Auentino cõsecratũ fuisse narrant historiæ.

¶ Libertus a libertate dr̃. & is est qui cũ esset seru⁹ factus est liber. Vlp. eũ esse libertum diffinit, quẽ quis seruitute ad ciuitatẽ romanam perduxit.

¶ Libertinus relatũ est ingenui: sicut libertus prõni licet vnũ & idẽ sit libertinus & libertus. p libertinũ, significamus conditionẽ hois sicut per ingenuũ. per libertum priuatum quẽdam respectũ sicut p prõnũ Sunt autẽ libertini q̃ iusta seruitute manumissi sunt quẽ admodũ e cõtrario ingenui sunt q̃ libera matre nati nec postea serui facti sũt. Aliq̃n etiã libertini vt Sue. in Clau. scribit. Dñr qui ex libertis creati sunt. Att. n. Ignarus tpibus Api & Deinceps aliquãdiu libertinos dictos non ipsos qui manu mitterentur: sed ingenuos ex his procreatos.

¶ Libero as. mõ pticulare est & significat manumitto. i. libertatẽ do. Mõ vniuersale & ꝑt absoluo. Cic. Nihil ãtiquius fuit q̃ vt te a sceleratoꝝ hoĩm calũniis liberarẽ. Ter. in an. Obsecro te q̃ primũ hoc me mi serũ libera metu. Hinc liberatio quę dr̃ cũ patefacta securitas est. Huius verbi composita sunt Delibero Sublibero: quod est quasi de subleuo. Col. li. iiii. Cũ sola ea res oẽm impensam terreni precio sublibereret si modo non ꝓuincialis sed italicus ager est.

¶ Libra quæ & as: & mina seu Mna & pondo dicit̃ xii. constat vncijs. Libra tñ vnciaꝝ varietatẽ accepit: põdo semp idẽ fuit. Proprie aũt libra instrumẽtũ est quo res ponderant̃: cũ lancibus alio noie bilãcem vocant. Ci. Critolaus librã cõstituebat in cuius alterã lancẽ ai bona ponebat in alteram corporis & externa: tantũq; pendere illã ai bonoꝝ lancẽ putabat: vt terrã & maria deprimeret. Ambro. li. i. offi. Sermones ꝓferat libra examinatos: vt sit grauitas in sensu: in sermone pondus: atq; in verbis modus. Statera vero instrumentũ quo res sine lancibus põderant̃. Est & libra cœleste signũ quod octauo kalẽdas octobris seu vt quidã existimãt. xiii. sol p illud transiens æquinoctium facit.

¶ Libella diminutiuum a libra q̃ erat de argento p ua & æris libra valebat. hoc est asse.

¶ Librarius a. um. qđ est librę. Cato. Caro in libraria frusta cõciditur. Librarius & libraria qui & quæ ꝑficit̃ partiẽdis pensis. Vlp. Si librariũ rus mittat & qualũ & calcem portare cogat: vel histrionẽ balnea torem faciat: vel de symphoniaco atriensem vel de palæstra stercorandis latrinis pręponat: abuti videbitur pprietatis. Liberarius etiã a libris excribẽdis vel concinandis dicitur: de quo supra.

¶ Libralis & hoc librale quod est vnius libræ.

¶ Librile pe. p. scapus librę. Librilla diuersum est: vt paulo infra.

¶ Libripens dis. a pendendo secũm Prisc. librã æneã tenẽt. Boe. in top. Mancipi res veteres appellabãt q̃ ita abalienabant̃: vt ea abalienatio per quandã nexus fieret solẽnitatẽ. Nexus vero est iuris solẽnitas quæ fiebat eo modo quo in institutionib⁹ Caius exponit adhũc non minus q̃nq; testibus romanis ciuibus puberibus. Est ꝓterea ali⁹ eiusdem cõditionis q̃ librã æneã teneat q̃ appellet̃ libripens. is. qui mancipiũ accipit æs tenẽs ita dicit. hunc ego hoiem qui mihi emptus est hoc ære æneaq; libra ex iure q̃ritum meũ esse aio. Deinde ære pcutit librã: idq; æs dat ei a quo mancipiũ accipit quasi loco prii. Pot etiã dici libripens stipis ponderandæ pẽsator.

¶ Libro as. põdero: trutino: æstimo: examio Apul. Oia prius q̃ aliq̃d statuas librãda sunt. Amb. super Luc. Vide q̃ signãter scriptura singuloꝝ libret momẽta verboꝝ. Aliq̃n librare graue facer̃. Ply. Apes si oriat̃ ꝓcella apꝑhẽsis pedusculo lapillis se librãt. i. grauiores faciũt. Aliq̃n suspẽdere & leuiter suaui sustinere. Quid. Et iam finitima corpus librabat in herba. Aliq̃n Aequare. Col. li. iiii. Sic pmensũ & libratũ opus in similitudinẽ veruacti semper ꝓcedit Inde Libramẽtũ & æquilibriũ. Hui⁹ verbi cõposita sunt Delibro qđ est optime pondero. Gel. Quid relinquit̃ nisi delibrari tibi cœnas iubeant ne edendo defatigent̃. Perlibro valde libro. Col. li. iiii. Pariter imę fossæ solũ metit̃ atq; perlibrat. Et hñt pe. p.

¶ Libramẽtũ æquamẽtũ. Col. li. i. Nã ciusmodi positio mediũ libramentũ temperamentũq; verborũ hyemaliũ & æstiuoꝝ tenet.

¶ Librilla alias libella instrumẽta bellica saxa. s. ad brachii grossitudinẽ in modũ flagelloꝝ loris deuincta q̃ librari manu. i. ponderari videantur.

¶ Libethr⁹ apđ Iycophrontẽ poetã videt̃ esse mõs macedonię hñs ad radices pimpleã fontẽ. vñ musę dñr libethrides. Strabo scribit libethrũ esse locum thraciæ ex quo cũ nõnulli in bœotię ꝑtem migrassent vbi pnassus eodẽ noie libethrũ dicarunt.

¶ Libet placet a labendo: vt Var. ingt: q̃ placẽt in mẽte ꝓlabant̃. Hinc fit Collibet pe. cor. Sal. Matres familiarũ pati q̃ victoribus collibuissent.

¶ Libens volens facilis a quo libẽtia voluptas gra Macro. Cui libentiæ gręq; oẽs conuiuatorũ incognitæ. Libenter aduerbiũ quod est grato aio.

¶ Libido pe. p. si Nonio Credimus & turpiũ & honestarũ rerũ esse dr̃ vt oẽ qđ libuerit libido dici possit. Sed Aug. li. cõtra pelagianos de malis tñ dici oñdit. cũ ait. Sine dubio a libendo: hoc est a libitu p derivationem libido est nũcupata. Sed non omne quod libet libido est. In bono eñ libitũ: libido dici nõ põt: sed volũtas de rõne. s. mẽtis naturalis exoriẽs. In malo vero libitũ nõ volũtas sed voluptas quã fecit trãsgrediens ꝓtoplasti volũtas. Et li. xiiii. ci. dei scri. libidinẽ esse gñale vocabulũ oĩs cupiditatis: cũ & ipam irã nihil esse q̃ vlciscẽdi libidinem veteres diffinierint. Et Auaritia est libido hñdi pecuniã. Petulacia est libido quõcũq; vincẽdi. tactãtia libido gloriãdi nũcupat̃. Et cũ multaꝝ rerũ libidines sint: tñ cũ libido dr̃ neq; cui⁹ rei libido sit addit̃ nõ fere solet aio occurrere nisi illa qua obscœnę partes corporis excitantur.

¶ Libidinosus qui in libidinẽ ꝓpẽsus est. Ci. in cato. Libidinosa eñ & intẽperãs adolescẽtia effœtũ

corpus tradit senectuti. Sal. ꝑ nimis appetenter po
fuit. Post vbi paulatum licentia creuit iuxta bonos
& malos libidinose interficere.

¶ Libētina dea ven⁹ seu ꝓserpia. Aug. li. iiii. ci. dei.
Neq; eñ andēt aliq̃ ptes sub noīe deoꝝ vel dearum
deę cloacinę tribuere aut volupiæ q̃ a voluptate ap=
pellata est: aut libentinę cui nomen est a libidine.

¶ Libitina pe. ꝑ. dea quā alii ꝓserpinā: alii venerē
dicūt: in cuius tēplo vendebañ & locabañ ea q̃ ad
sepulturā pertinēt sicut docet Plutar. in ꝓble. a libē
do libitina dicta: vt inqt Var. Vñ qñq; ponit ꝓ ipa
exequiarū expēsa. Sue. in Nero. Qua. xxx. funerū
milia in rōnē libitinę venerunt. Liui. li. xl. In vrbe
tanta fuit pestilentia: vt vix tunc libitina sufficeret
ad suppeditāda. s. funeribus necessaria. Aliqñ ipa
sepeliendi arte seu vendendi ea quæ ad sepulturam
pertinēt. Val. max. Qui tunc libitinam exercebant
tum rerū suarū vsum: tū ministerium suū gratuitum
polliciti sunt. Sed qñ in ęde libitinę pararent neces
saria ad funebrē apparatū: hīc factū ē: vt libitina ali
qñ ꝓ morte seu ꝓplecto quo mortui ferebātur capet.
Hor. li. car. multaq; ps mei vitabit libitinam.

¶ Libitinarius qui libitinę ꝑest: & actionē libitinari
am exercet q̃stui inseruiens: & qui necessaria funeri=
bus venditat: seu qui cōducit funera aut qui curā se
peliendoꝝ cadaueꝝ habet. Vlp. de instito. acti. Si li
bitinarius seruū polinctorē habuerit: isq; mortuum
spoliauerit dandam in eū quasi institoriā actionem
Ex q̃bus verbis patet libitinariū esse curatorē funeris. polinctorē qui cadauera tractat ac sepelit. Hic &
Designator dicitur. Sen. de benefi. An tu Aruntiū
& Ateiū & cæteros q̃ captandoꝝ testamentoꝝ artē
ꝓfessi sunt nō putas eadē habere quæ designatores
& libitinarios vota?

¶ Libs ventus aphricus qui flat aduersus vulturnū

¶ Libya æ. & Libye es. aphrica: q; inde libs vētus
flare soleat: seu q; pluuia indigeat ꝓpter nimiā sicci
tatē απο του λειπειν η λιβυης εστι φου. Sal.
Cælo terraq; pœnuria aquarū: velletiā a libya filia
epaphi Iouis filii. Aug. li. de pastorib⁹ docet libyā
duobus modis dici: vel istam quæ ꝓprie aphrica est
vel illā orientalem ptem quæ cōtigua est aphricę &
oīno collimitanea. Est etiā hoc noīe fluuius in mau
ritania. Libys hō & Libyssa mulier: ex libya orti.
Vñ Libyssinus & libystis idis. Virg. Et pelle libysti
dis vrsæ. Martianus. Graui ac libyssino calore exu=
stus Libyx autem libycis facit: a quo genitiuo fit li=
bycus a. um. Vnde libycū mare. Libyc⁹ campus di
ctus magro Argo q; in eo primū fruges ex libya al
latæ sunt. Vnde & Ceres ab argis libyssa vocata est:
vt inquit Festus.

¶ Libycis idis. vrbs iudęe ab oriētali ꝑte Iordanis
quam herodes extruxit.

¶ Liburnia regio inter illyriam & dalmatiā: seu vt
quidā aiūt ps dalmatiæ: in qua sunt Salōę vrbs vi=
sionis: cuius populi liburni vocitati sunt: de quibus
Luc. Pugnaceſq; mari graiarum classe liburnos.

¶ Liburni populi ex liburnia regiōe: & Liburni via
tores dicti sunt q; ex agris iussu magratuū sæpe vo=
carent ciues frequensq; eoꝝ via esset ab agris ad vr
bem. Iuue. Primus clamāte liburno Currite iam se
dit rapta ꝓparabit abolla.

¶ Liburnū & liburna æ. & liburnica æ. genus nauis
bellicæ velocissimæ a liburnis populis in illyrico q
olim nauibus velocibus ysi ionīū mare insulasq; ꝑ

dabantur. Qua ex causa romani naues leuitate cele
ritateq; p̃stantes appellauere liburnicas sicut refert
Appianus. Ad cuius similitudinē vehiculū quoq;
constructū fuit quo romani principes vehi solebāt
Iuue. Dines & ingenti curret super ora liburno. Pro
nauī hor. in Epo. Ibis liburnis sup alta nauiū amice
ꝓpugnacula. Sue. in Aug. Vtrobiq; parte liburnica
rum demersa simulq; eius qua vehebatur fusis arma
mētis & gubernaculo diffracto. Luc. Ordine contē
tæ gemino creuisse liburno. Firmicus liburnicū im
perium vsurpat ꝓ nauali.

¶ Liceo es. cui. licitū secūdū analogiā faceret debe=
ret: sed non est in vsu. Ab impsonali vero licet. ha=
bemus licitū est. Virg. Et licito tandē sermone fruī
tur. Significatq; liceo passiue id qđ liceor actiue. Et
sicut veneo capit ꝓ vēdor. ita liceo ꝓ appētior in au=
ctione. Plau. in mene. Die septimi auctio fiet mene
chme māe sane septimi venibunt serui supellex fun
di ædes oīa quiq licebunt pñti pecunia. i. numera=
ta siue soluta in pñs.

¶ Liceor eris. licitus sicundū analogiā facere debet
sed nusq̃ legi: vt eius cōpositū pollicitus. Deponēs
trnasitiuū est qđ vltra actīn si p̃tiū exprimatur illud
in genitiuo vel ablatiuo ponit. significatq; p̃ciū de
fero. Quod fit cū vestis vel domus & hmōi vendit
plus pollicenti. Persius. Et cētū græcos curto cētus
se licet. Semq; huic verbo p̃tiū subintelligit si nō
apponit. Plau. in Sti. Locos ridiculo vendo age li
cemini. Ci. li. iii. offi. Tollendū igit ex reb⁹ cōtrahē
dis oē mēdaciū non licitatorē vēditor: nec cōtra se
q; liceatur emptor apponet vterq; si ad loquendum
venerit non plusq̃ semel loquatur.

¶ Licitor quasi frequentatinū est. nā significat sæ=
pe app̃tio: siue sępe emo vēdo ve ꝓ auctionē sicut di
ctū est i Liceor. tametsi secreto id fieri possit: vt apd
Curtiū. Cū hēatis arma licitamini hostium capita.
Ply. li. vii. Atistidis thebani pictoris vnā tabulam
cētū talētis rex atalus licitatus est. Et licitari cōgre=
di & pugnare significat. Cæcil. in hymnide. Quin
machæra licitari aduersum eum cœpisti ciens. En=
nius. Pars ludicre saxa iactant & inter se licitantur.
Festus docet eum licitari qui decipiendo inducit.

¶ Licitator q; crebro licet: qui ꝓ re emēda cōducen
da ve p̃tiū alio maius pollicetur: vel qui pugnando
sæpe cōtēdit. Qui etiā ꝓ ꝓxoneta ponit a Cicerōe
cum inquit Tollēdum &c. Vide in dictione Liceor.
Quid cñ est aliud ꝓxonetarū hoc est licitatorū offi
ciū q̃ tū emptorē tū venditorē & cōtendendo & de=
cipiendo inducere: vt & vendat ille & hic emat idq;
non minus minuendi q̃ augendi p̃tii rōne. Siue igit
in rebus priuatis: siue in publicis vendendo emen=
do: locando: conducēdo: contrahendoq; licitator
interfit: aut suo dolose: aut alter⁹ noīe hūc esse eūdē
q; ꝓxoneta a græcis dr manifestū est. Recte ergo p̃=
cepit Cicero ne a vēditore licitatorē: nec itē ab ēpto
re apponi debere: sed ip̃os potius si ad loquendum
venerint nō plusq̃: semel loqui oportere: vt nulli li=
citatoris mendacio: nulli dolo relinquat locus.

¶ Licet impsonale: mō significat fas ē. Ci. Neq; n.
licebat locū numini consecratū turpi flagitio cōta=
minare. Vir. Q ñquidē ausonios coniungi fœdera
teucris haud licitū: nec vestra capit discordia finem
Dicimus aūt Mihi licet esse bonū virum & bono vi
ro. Cæsar. Tenuē sectanū prędam quibus eā licet eē
fortunatissimos. Ci. li. i. tus. Licuit. n. esse ocio the=

miſtocli. Licuit epa minũdę Mõ ſignificat pòſſibile eſt ſiue concedit: aut ptãs datur. Mar. Piſcinã peto nõ licet natare. Ci. li. i. tuſ. Idq; cũ multis aliis rebus tum e pontificio iure & cerimoniis ſepulcroꝝ intelligi licet. Et eſt ornatus dicendi modus: nõ licet mihi p te hinc abire. i. tu nõ vis ſeu pateris me hinc abire. Luc. vero li. vii. Oia maioꝝ vertamus buſta licebit p eo qđ eſt: ſi licẽtia erit. Mõ ſignificat Facile eſt Lact. li. iii. Ipſe ille romanæ linguę ſummus auctor q̃tum fallatur licet ex illa ſnia peruidere. Ci. li. i. off. Licet enĩ ora ipſa cernere iratoꝝ aut eorũ qui aut libidine aut metu cõmoti ſunt: aut voluptate: nimia geſtiunt. i. facile eſt. Modo aduerbium cõcedentis ẽ ſicut Eſto. Virg. Licet ingens ianitor antro æternũ latrans exangues terreat vmbras. Mõ eſt cõiunctio aduerſatiua p q̃is.

¶ Licentia a licet deducitur: q̃is in malam ptẽ plę rũq; capiatur cum. ſ. id nobis arrogamus qđ non licet. Libertas vero cũ non deterremur q nea quæ honeſta apte agamus. Vide in dictione libertas. Licentior epiſtola in qua nimis libere ſcribimus. Ply. Licentiore epiſtola narrare cõſtitui. Licẽtiora mancipia dñr nequiora quaſi multa p licentiã facientia.

¶ Licenter aduerbiũ ſignificat p lñiam: a quo Gel. Formauit cõpoſitũ. Prælicenter: quod eſt quaſi nimis licenter. Quæ verba inquit finxit p̃licenter. Et eſt licenter a licens participio.

¶ Licite aduerbiũ a licitus formatũ ſignificat iuſte.

¶ Licentioſus qui nimia vtitur licentia.

¶ Lictus tus. Vide in dictione lingo.

¶ Licia ſunt fila quibus in telis textrices implicant ſtamia. Vñ Trilicẽ dicimus veſtẽ quæ ex trib⁹ licis conſtat. Et teſtiuliciũ fila de tela decidẽtia. Plau. in Caſ. Non ego hoc verbum expreſſi teſtiuilicio. i. re admodũ viliſſima. Lycia æ. cum y regio eſt.

¶ Liciatoriũ lignũ circa qđ licia inuoluuntur. Hie. li. æ. haſtile haſtæ eius erat quaſi liciatoriũ texẽtium

¶ Lichen is. gñis maſ. morbi gen⁹ quẽ latini Mẽta grã appellãt qñ a mẽto incipit. Mar. Nõ vlcus acre puſtulę ve lucẽtes nec triſtemẽtũ ſordidi ve lichenes

¶ Lictor q carnificis officio fungebat: miniſter cõſulis pcõſulis & ſimiliũ. Sed duodẽi lictores cõſulis erãt: alioꝝ ſeni tantũ portantes virgarũ faſciculos cũ ſecuribus ligatos: magiſtatuſq; pibãt: ac quotiẽs iuſſi erant faſciculos ſoluentes primo virgis cædebant reũ: mox ſecuri feribãt. Liui. Miſſiq; lictores ad ſumendũ ſuppliciũ nudatos virgis cędũt: ſecuri q; feriunt. Hos primus inſtituit Romulus Dicti a ligando lictores: q; virgaꝝ faſces ligatos gerebant. Gel. Lictor nomen verbale quaſi ligator a ligando Tiro Ciceronis libertus a licio quo cincti erant dictos exiſtimat. Licio eñ tranſuerſo q magiſtatib⁹ p̃ miniſtrabant cincti erant. At Plutar: quaſi λειτοσ litos. i. publicus quaſi publicus miniſter. Et ſic abſq; .c. ſcribendũ eſt.

¶ Lictori⁹ a. um. qđ ad lictorẽ ptinet. Ply. Faſces lictorios iãuę ſũmiſit cui ſe oriẽs occidẽſq; ſũmiſerat

¶ Lido is. verbũ antiquũ ſignificat cõfringo deleo Cuius compoſita ſunt Collido Illido.

¶ Lien gñis maſ. græce ſplen. Dĩ & Lienis in ntõ. Cel. li. iii. Si iecur aut lienis eſt affect⁹. Huius magnitudine. intẽperãtiã riſus fieri affirmant phyſici. Perſius. Sed ſum petulanti ſplene cachino. Intumeſcit qñq; lien: vt cingere hoiem videat. Plau. in cur. Nã quaſi zona liene cinctus ambulo: geminos in ventre habere videor filios nihil metuo niſi medius diſrumpar miſer. Hinc lienoſi: qui liene laborant. Qui fiunt: vt inquit Ar. li. iii. de partibus aialiũ quotiẽs excrementi plus inlienẽ diuertit, q̃ calor eius viſceris poſſit cõficere. Ply. li. vii. De pyrrho cuius pedis pollex lienoſis medebat.

¶ Liger eri. nomẽ viri ppriũ de quõ Vir. li. x. Dicta vocant ligeri nec nõ & troius heros. Liger eris. Gallię fluuius q & ligeris in ntõ dicit. Vñ & ligerim in actõ. lectũ eſt. Hic delatus in oceanũ influit maximi curſus & pari cũ Garũna iteruallo a pyrene diſtat & duobus ſtadioꝝ milibus vtriuſq; nauigatio eſt.

¶ Ligies populi aſiatici qui cum xerxe contra græcos militarunt.

¶ Ligo as. q dãa Lino deducunt quaſi lino ago q̃ lino oĩa ligenter: ppter qđ greci λινῶ vocatum putant απο του λινεω antiquo verbo qđ eſt teneo: quia lino oĩa tenent. Huius cõpoſita ſunt Alligo: qđ eſt ad aliqd vel iuxta ligo. Colligo. Circunligo. Ply. Id ſicut in pilo quadratũ ſtupa circũligabant. Deligo valde vel perfecte ligo. Col. li. vii. Meli⁹ bimus q̃ anniculus caſtrat. idq; facere vel auctũno. lua decreſcente prędipit: vitulumq; ad machinã delegare. Illigo intus ligo. Obligo circunligo. Prędligo anteligo. Liui. Faſceſq; virgaꝝ atq; arida ſarmẽta p̃ligantur cornibus boũ. Religo qđ aliqñ eſt ſoluo quod eſt ligatũ ſicut Refero. Aliqñ hẽt ſignificatio nẽ ſimplicis. Oui. Nox erat & q̃rno religant in ſtipite funẽ. Col. li. iii. Diutiuſq; pennat q̃ firmis trũcoꝝ & idoneis locis religata ẽ. Aliqñ retro ligo. Ci. li. i. tuſ. Trahit hectorẽ ad currũ religatũ achilles. Aliqñ iterũ ligo. Lact. li. iiii. Hoc vinculo pietatis obſtricti deo ac religati ſum⁹. Subligo: a quo ſubligaculum & habẽt pe. cor.

¶ Ligamẽ ligaculũ ligamẽtũ Ligatura ſignificãt id quo aliquid ligatur.

¶ Ligones: ruſtica inſtrumẽta ſic dicta q̃ a radicib⁹ q̃ ſub terra ſunt ligent. Vel dicti ſunt quaſi Legiones quia per latitudinẽ ſub terra facili⁹ legunt. Luc. Vomereq; antiquos curionũ paſſa ligones.

¶ Ligellũ breue domiciliũ & tugurriolum. Plau. Tu aligello fuiſti qua exis foras.

¶ Lignum a legẽdo inquit Var. q̃ ligna caduca in agris legebant q̃bus ad focũ vterent: hinc ligneus a. um. qđ ex ligno eſt: vt ligneũ ſimulachrum.

¶ Ligneolus a. um. dimi. a ligneo. Aug. li. xi. con. Sed nec ego dixerim circuitum illius ligneolę rotæ diem eſſe: nec ideo tp̃s non eſſe ille dixerit.

¶ Lignarius a. um. qđ ad lignũ pertinet vt faber lignarius qui ligna dolat.

¶ Lognoſus a. um. qđ inſtar ligni durum eſt.

¶ Lignile pe. p. dictũ eſt vbi ligna in domo ad cõburendũ parata ſunt: ſicut fœnile vbi eſt vel eſſe ſolet fœnũ. Sic Boule: Equile: Caprile: & hmõi.

¶ Lignari eſt ad capienda ligna ire. Liui. li. x. Redeuntibuſq; lignatum ſe ire hinc.

¶ Lignatores dicti ſunt milites: qui lignatũ vadũt Idem in eodem paucis citra milibus lignatores ei cum præſidio occurrunt.

¶ Liguſtrũ ſic a lego: quaſi leguſtrum arbor ex cuius ligno teſſeræ fiunt aptiſſimæ.

¶ Liguria italiæ regio, p maiore parte mõtuoſa ſtet amnes Varũ & Macrã ab altero latere hñs apẽninũ ab altero padũ thuſciã attingens cuius caput eſt genua: a qua Liguſtica ora. & mare liguſticum. Dicta

Liguria a ligysto phaetōtis filio cōuersione.y.in.u.
¶ Liguſticū mare: vt refert Solinus coraliū ꝓcreat quod fulminibus reſiſtit.
¶ Ligus liguris ſcdm Priſ. pōt eſſe ꝓpriū nomen & tūc eſt gn̄is maſ. Et nomē gētile. & ſic eſt cōis. ꝓbus declinat hic & hęc ligur. & hic & hęc & hoc ligus ꝓ in cola liguriæ. Luc. li. i. Et nunc tonſe liger quondam per colla decora. Virg. li. xi. Vane ligus fruſtraq; ais e late ſuperbis. I dē. Aſſuetūq; malis ligurem.
¶ Liguſticus a.um. pe.cor. nomē poſſeſſiuū. Iuue. Nam ſi ꝓcubuit qui ſaxa liguſtica portat.
¶ Ligurio is. pe.cor. iui. vel ligurii itū. ſignificat mꝫ ta auide cōſumo & ſuauiora edulia carpo & ꝓ heluatior. ē p̄simoniū voro: licet ꝓdu. Hor. Tractauit calicē manibus dū furta ligurit. Vñ liguritores dr̄ gu loſi & voratores edulioꝝ dulciorū qui cōſūptis copibus catillos etiā lingūt & qui bona deuorāt. Eſt ēt ligurire paulatim & cū quadā mora atq; elegātia cō edere quaſi ſinēdo vt ꝓ ſe cibus in ſtomachū liq̄fiat Ter. in eu. Quęcū amatore ſuo cœnāt liguriūt. Dictū ligurire ἀπο του λιπαρου quod greci ſuaue dicunt vt inquit Do. per trāſlationē Ci. D. Bruto ſcribens ad ſuppilationē rerū vſus eſt. Cū q dā ingt de collegis n̄ris agrariā ligurirēt curationē: diſturbaui rem: totāq; nobis integrā reſeruaui. Et ab Auſonio dictū eſt Inguinum liguritor.
¶ Ligula pe.cor. dimi. a lingua. Vide ī dictiōe ligua
¶ Lilium genus herbę: de qua apud rei ruſticę ſcriptores fit mentio qūo ſeratur.
¶ Lilietū locus in quo liliorꝫ copia eſt. Palladius. li lieta cāneta ponenda ſunt.
¶ Lilybęum ꝓmontoriū ſicilię: & vrbs eiuſdē nois Syl. li. xiii. Cernit deuexas lilibeū noie chelas. Scribit cū diph. Nā græci λιλυβαιον dicunt.
¶ Lima inſtrumētū fabrile q̄ ferꝫ aut aliq d alid terit
¶ Limo as. polio & ſuꝑflua ꝺtraho. Hie. ad Dama. Sępe cauſatus ſū excoli nō poſſe ſermonē niſi quē ꝓpria manus limauerit. Aliqñ limare eſt conſūgere Plau. Nō p̄ tuus vnq̄ cū illa limabit caput. Huius cōpoſita ſunt Delimo & Elimo q̄ hñt pe. p.
¶ Limatulus dimi. a limatus. Ci. Volūnio. Opꝰ eſt hoc delimatulo & polito tuo iudicio.
¶ Limatura ſcobs: hoc ē puluiſculꝰ limādo ꝺtractꝰ
¶ Limax dr̄ q exgrit vt aliq d auferat. Plau. in bac. Limaces viri q; atterāt & conſumāt. Et limax teſtudo cochlea terreſtris q̄ & limaca a limo dr̄ in quo p hyemē delitęſcit & vitat vere ꝓdiens. Col. li. xi. implicitus conchæ limax hirſutaq; campe.
¶ Limus genus veſtis ab vmbilico ad pedes. Vir. li. xii. Velati limo & verbena tp̄a vincti. Et limus letamē eſt ſeu cœnū illud mollius qd̄ ab aquis deferri ſolet. Vñ limoſus a.um. Vir. Limoſoq; lacu per noctē obſcurus in vlua delitui. Hinc illimis & hoc illimis pe. p. qd̄ eſt ſine limo defęcatū ſyncerū. Sidoni⁹ ad heronitū. Nuſq̄ aquæ ductuum liquor integer vel ciſterna defęcabilis vel fons irriguus vel puteus illimis: hinc & Oblimo. de quo alibi.
¶ Limus a.um. obliquus. i. trāſuerſus obtortus qd̄ & limis tertiæ decli. dr̄. Vñ qui oblique aſpicit limis oculis ſpectare dr̄. Ter. in eu. Ego limis ſpecto ſic p flabellū clanculū. Do. Pōt eſſe nti caſus: vt ſit limis ſpecto vel ablatiui p̄is. & deeſt oculis. Cū igit̄ diſſimulāt ſe hoīes videre qd̄ vident & nō recta facie: ſed tranſuerſa intuentur: limi dicūtur aſpicere.
¶ Limen dr̄ qd̄ ex trāſuerſo in ianua eſt a limo obli

quo q; ingredientib⁹ exeūtibuſq; trāſuerſum ſit: vt eſt apud Do. Feſtū q;. Nec ſolū inferiorē ptē ſignificat q̄ ſub pedibus calcari ſolet in ingreſſu: ſed ēt ſuperiorē. Iuue Pēdētia liquit vela dom⁹ & adhuc virides in limine lauros. Neui⁹ vero limē ſuperū & inferū dixit. Exime limē ſuper; qd̄ mihi miſero ſępe confregit caput. Inferū quoq; vbi ego ois defręgi digitos Limē ſuperū ſupliminare ēt vocat: agręcis hyperthyrō. Ponit iterdū p ingreſſu. Vir. Limē erat cęcęq; fores & ꝓtius vſ⁹. Interdū p iteriore pte dom⁹. I dē Penetrāt aulas & limina regū. Interdū p loco ſtādi. I dē. Corripiūt ſpatio audito limēq; reliquūt. Interdū p principio: vt in limine vitę extinctus eſt. Interdū p amicicia: vt teſtat Ser. Enarrans illud de Turno. Se limīe pelli. Iuue. Limine ſubmoueor. i. repellor ab amicicia. A limen fit Elimino as. Liminare Poſtliminium liminaris & hoc liminare qd̄ ad limē ptinet: vt lapis liminaris q eſt in domus ingreſſu. Aug. ad hiero. poſuit p principio. Non hoc codex ipſe vt aſſolet i. liminari pagina prætendebat. i. in principio ſeu ingreſſu libri. hinc ſuperliminare.
¶ Limes itis. mō tranſuerſam viā ſignificat: modo terminū. Col. li. i. Semitas nouoſq; limites in agro fieri non patiat. In agris limites duo maximi ſunt. Cardo & Decumanus. Limes decumanus eſt qui ab oriēte in occidentem ſpectat. Cardo a meridie ad ſeptentrionem. Reliqui limites anguſtiores: diſtātq; inter ſe ſe paribus interuallis.
¶ Limito as. pe.cor. & Limitor ſignificat termino ſeu reſtringo ſicut a ſemitis. Semito as. & ſemitor. Vñ Limitat⁹ ager dr̄ in cēturias diuiſus. Ply. li. xvii. Aut ſi maior modus ſit totidē pedū cardinem quo decumano limitari. Semp vero q;tanis ſemitari: hoc eſt in q;to quoq; palo ſingulę iugo paginę includūt. Ci. Appio pul. De tua ꝓlixa bñficaq; nata limitabit aliq d poſterior annus pp quādā trilitiā.
¶ Limentinus putabat deus q liminibus præeſſet.
¶ Limbus muliebre veſtimētū erat purpurā in imo conſutā hñs: ſeu quodlibet aliud ornamētū veſtū extremitatē ambiēs. Vir. Sidoniā picto chlamydē cingit cūdata limbo. Hui⁹ dimi. ē Limbul⁹ a quo libellus.
¶ Limborarius qui limbum veſtem conſuit. Plau. Textores limborarii.
¶ Linus nomē viri ꝓpriū: ex mercurio ſeu vt quidā putāt ex Apolline & vrania geniti. alter phūs thebanus Iunior. Eſt ēt linus ſpēs hymni. Suidas autē. λινος χαλκιδευς απολλωνος και τερψιχορησοι δε αμφιμαρου και ουρανιας. Ιλεγεται δε πρωτος ουτος αποφοιν ικης γραμματα εις ελληνας αραξειν γενεσθαι δε και ηρακλεως διδασκαλος γραμματων και της λυκρικης μουσης πρωτος γενεσθαι ηγεμων.
¶ Linum απο του λινεω antiquo verbo qd̄ ē teneo: q a lino ea tenent. Iunc Lineus a.um. qd̄ ex lino eſt: vt veſtis linea.
¶ Linarius qui lini artē exercet; a græcis λιροπωλος: linoplocis.
¶ Linamētū filum qd̄ ex lino voluēdo trahit. Ply. Delphini linamenta accenſa excitant vuluæ ſtrangulatu oppreſſas.
¶ Linteū pānus lineus & ſudariū quo in balneis vtimur. Mar. Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi. Itē Lintea ſunt vela quibus vtuntur nautæ. Virg. Certum eſt dare lintea retro. I tē lintea q̄ ſunt idonea ad ꝓcēſātium ymbracula. Vnde legimus Cęſarē totā

forum linteis adumbraſſe. Itē lintea linei amictus. Inde linteatus linteis indutus.i.lineis veſtibus quali hītu ferē fuiſſe Apollonius philoſophus: qm̄ huiuſmodi hītus videbaē mūdior q̄ qui ab aſalibus deglubebatur. Sidonius ad leonem. Cupidū ſciæ contēnentē pecuniæ. Inter epulas abſtemiū: inter purpuratos linteatus.

¶ Linteolū diminutiuū. Ply. pro petia panni linei. Vulneribus in linteolis imponiē. ſ. amurca.

¶ Lintearius qui lintea vendit.

¶ Linteones qui texunt linteamina, p conficiendis veſtib⁹: vt docet Ser. li. vii. ęn. Firmicus li. ii. math. ſcribit venerē in quadrupedibus occurrētem facere linteones: aut plumarios atq; colorum tinctores.

¶ Lineæ. ꝓprie ſignificat filū illud quo fabri materiarii vtunt ad ſignandam materiā q̄ ex lino fiat Et qm̄ ab hac ſi rubrica vel alio colore intincta fuerit figura deſignatur longa ſine latitudine atq; altitudine: ea quoq; figura linea vocatur. Item ea q̄ nō colore: ſed animo imaginātur geometræ lineæ vocantur. Et linea dicitur filū omne ex lino & quicūq; tenuis funicul⁹. Col. Ligato pede longa linea galli nacuſtoditur. Ply. Murenæ deuorant hamū: admo uentoq; dentibus lineas: atq; ita erodunt. Idem. Stēmata vero lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Et linea dicē quę eſt in ſuperficie. Nā ſuperficies ex lineis eſt vt punctū: qđ eſt principiū in geometria. Dicitur aūt punctū qđ diuidi non pōt. Linea quę ab vno puncto ad aliud deducitur.

¶ Linearis & hoc lineare: qđ ad lineā pertinet. Vñ Linearis pictura vocata eſt lineis circū vmbram hominis deductis. Primi hanc picturā exercuerūt Ardices corinthius & Telephanes ſicyonius ſine vllo colore ſpargentes tñ lineas ītus. vnde & latini linearem picturam graphidē appellauerunt.

¶ Liniamentū a linea: & ipſa extremitas & quaſi linea q̄dam corporis per quā hoīs forma dignoſcē a lineari pictura tracta in qua per ſolas lineas effigies hoīs cognoſcebaē. Iuſti. li. i. Liniamento æqualitas matri & filio perſimilis. Ply. Nec qui ſuccederet operi ad prędcripta liniamenta inuentus eſt.

¶ Lino is. & linio is. & lenio is. diuerſa ſunt. Nam linio & lenio quartæ cōiugatiōis ſunt. Lino tertię. Et lino linioq; habent pe. cor. lenio ꝓ. Virg. Seruataq; mella theſauris relines. Sedulius. Illiniēs hoīem veteri de ſemine ſupplet. Eſt aūt linire craſſe aliq d aliquo inſtrumēto ſuperinducere. Col. li. vii. Sed illi⁹ ſanatur noxa fibula ahena ſi locum læſum cōpungas cretaq; cynonia & aceto linas. Aliqñ etiam nō craſſe: ſed leniter aliquid inducere & quaſi lineā ducere. Vnde interlinire dicimus ſupinducto atramēto aut alio liquore ſcripturā aliquā picturam ve deſtruere. Sic lr̄ę dñr interlitæ: & talis inductio Liniradicē. Aliqñ obturare. Vir. li. inī. Gę. Neq; ille neq; q̄ intectis certatim tenuia cæra ſpiramēta linunt: vt etiā a cōtraria ſignificatione eius cōpoſitum ſimul Relino indicat: vt apud eūdē. Seruataq; mella theſauris relines. hēt hoc verbū lino tria p̄fita lini liui & leui. De prīo Quintil. in declamatiōe Cæci. Et ne quid ſceleri ipio deeſſet mariti tui cruore pietē liniſti. De ſecūdo Col. li. vlti. Multi cū ſemel noua dolia vel ſeria craſſa gūmi liuerunt: vna imperpetuum gōmitione eſſe cōtenti ſūt. De tertio Cato de reruſ. Poſtea dolium calefacito minus: qui ſi picare velis tepeat ſatis eſt lignis lenibus facito caleſcat. Vbi tēperate tepebit: cuminum īdito: poſtea linito. Si rece leueris in doliū quinquagenatum pedum quatuor ſatis erit. Supinū vnū tantum habet litum. Vñ litus a. um. pobturato maculato iſperſo. Vir. li. iiii. Ge. Elucent aliæ & fulgore coruſcant ardentes auro & paribus lita corpora guttis. i. inſperſa ſeu diſtincta. Quale eſt illud Hiero. ad Saluinam. Tu vero quæ in tumulo mariti ſepeliſti omēs pariter voluptates quæ litam purpuriſſo & ceruſa faciem ſuper feretrū ei⁹ lachrymis diluiſti. Eius cōpoſita ſūt Ad lino ad aliquid lino. Ply. Sunt q̄ leporino coagulo mel addant & hoc ſæpe adlinant dentē. Palladius. Si ſtercus primogeniti vituli adlinamus oribus vaſculoꝝ. Collino. Gel. Poſtea tabulas cęra colleuiſſe Circūlino. Ci. li. i. tuſ. Condunt ægiptii mortuos & eos ſeruant domi ꝓſęetiā cæra circūlitos condiunt vt q̄ maxime permaneant diuturna corpora. Delino: Illino: interlino: oblino. Vide alibi. Elino extra lino fœdo. Lucil. li. vi. Si hęc veſtimenta eleuit luto Perlino valde lino. Col. li. viii. Mox vlcera lauāt aceto. & tunc pice liquida cum adipe ſuilla perlinuntur. Relino quod obturatū erat aperio. Ter. Heau. Releui omīa dolia oēs ſerias. Sublino mediocriter fœdo illudo: & pridiculo habeo. Plau. īepi. Senex tibi os ſublitum eſt plane & ꝓbe. id eſt deriſus es. Et in capt. Quanto in pectore hāc meā magis rem voluto tanto mihi ægritudo auctior eſt animo ad illū modum ſublitum eſſe os mihi: id eſt ſubſtercoratū vel maculatum.

¶ Linio is. tui. itum. ꝓprie ſignificat vngo vel frico aut quid ſimile quod digito aut aliquo inſtrumento alicui rei ſuperīducē fricatur vel imprimitur: ſed tenuiter nō craſſe. Col. li. viii. Fere aūt ꝓ æſtatē ſic muſcis aures canū exulcerantur ſæpe vt totas amittāt Quod ne fiat amaris nucibus cōtritis liniendæ ſūt Hiero. in tob. Statimq; linies ſup oculos eius ex felle iſto piſcis. Fateor tamen adeo interdum hęc duo verba lino et linio in ſignificatiōe ꝓpinqua eſſe: vt vix diſcerni poſſint. Alinio cōponiē. Circunlinio. Lact. li. v. Circūliniaē modo poculum cœleſti melle ſapientiæ: vt poſſint ab imprudentibus amara remedia ſine offenſione potari.

¶ Lingones ſunt populi Galliæ ſupra heluetios & ſequanos in occaſum vergentes.

¶ Linternus Campaniæ fluuius haud longe a vulturno fluuio & oppido.

¶ Lingo is. xi. ctū. Lingere eſt aliq d lingua molliter tangere. Plau. in Caſi. Mel mihi videor lingere hinc linguam quidam deduci voluerūt. Rurſus lingere dicimur dum aliquid in ore tenentes guttatim id defluere in ſtomachum ſinimus. Quę res linctus dicē. Quæ vero in hunc vſum fiunt eclegmata grece dr̄. Ply. Telicos gemma eſt quæ oleæ nucleo ſimilis videtur & lingentium calculos frangit. Idem multi tuſſim veterem linctu ſalis diſcuſſere. Idē Eſemine lini fūt Eclegmata. Hinc fit compoſitū Elingo quod eſt extra lingo. Plau. in cur. Hic hodie apd me nunq̄ elingues ſalem.

¶ Lingua a ligando dicta eſt q̄ liget cibum. Nam cibos vi ſua conglobat ac deprimit in ventrēq; trāſmittit: ſeu q̄ ipſa dentium ſeptis quaſi muro vallata ac ligata ſit. Eſt & lingua minor quæ & ſublinguiū a quibuſdam dicē operculum cartilaginoſū: quod phyſtulam ſpiritalem in gutture claudit cum phyſtula cibali cibus defertur. Hæc cum ridemus at

tollitur:quia riſus omnia concutit. Quapropter periculoſum eſt ne nos riſus inuadat cum deglutimus Hoc enim operculum natura inſtituit ne quid eſculenti potulēti ve ad pulmonem feratur. Quod ſi accideret niſi reiiceretur hominē ſtrangularet. Accipitur quādoq; lingua pro diffentia ſermonum. Vnde dicimus linguam latinam: linguam græcam: vt eſt apud actus apoſtolicos. Audiuimus eos loquentes noſtris linguis magnalia dei. Quinetiam ī vna lingua ſermonis diuerſitas lingua dicitur: vt in græca lingua eſt Attica: dorica: ionica lingua. Scribit ſtrabo trecentas nationes quæ diſſimilibus linguis vtentur deſcendiſſe in dioſcuriadem vrbem colchorum clariſſimam.

¶ Linguarum diuerſitas inquit Auguſtinus libro decimonono ciuitatis dei: hominem alienat ab homine. Nam ſi duo ſibimet inuicem fiant obuiam neq; præterire: ſed ſimul eſſe aliqua neceſſitate coguntur: quorum neuter nouit linguam alterius facilī ſi bi animalia muta etiam diuerſi generis q̄ homines ſociantur. Rurſus lingua appelletur genus promōtorii nō excellentis: ſed molliter in planum deuexi. Similiter inſtrumentum planum et oblongum in ſpeciem linguę factum lingua dicitur: quale eſt illud quo vtuntur Aromatarii ad extrahenda e vaſis vnguenta. Cuius diminutiuum ſecūdum Priſci. eſt lingula: eiuſdem ſignificationis. & per cōciſionem Ligula. Feſtus. Ligula per diminutionem dicta alias a ſimilitudine exertę linguę: vt in calceis: alias inſertæ: id eſt intra dentes coercitæ: vt in tibiis. Pro ea q̄ calceorum eſt. Mar. Non extrema ſedet linia lingula planta. Iuuenalis abiecit n & li. corripuit. Et ligulā dimittere ſolicitus ne Tota ſalutatrix iam turba peregerit orbem. Mar. Quis me ligulam dicant equiteſq; patreſq; Dicor ab indoctis lingula grammaticis. Pro ea quæ inſtar linguę facta eſt. Plynius. Cæra punica fit hoc modo. Ventilat ſub dio ſępius cęra fulua deinde feruet in aqua marina ex alto petita addito nitro. Inde ligulis eligunt florem. Colu. Ligulam vocat inſtrumentum ad purgandum eua ſe ſpumam. Deinde inquit vbi linquatum mel i ſubiectum alutum defluxit. tranſfer in vaſa fictilia quę paucis ante diebus aperta ſunt dum muſteus fructꝰ efferueſcat: iiſq; ſæpius ligula purgandus. Plynius. Sunt qui comitialibus morbis dandum putant luna: quarta ſexta ſeptima linguæ menſura. id eſt cochlearis. Veteres etiam gladiolum oblōgum in ſpeciem linguę factum ligulam vocitauere. Lingua itē vt Plynius teſtatur Herba eſt quæ circa fontes naſcitur cuius radix combuſta & trita alopecias emendat. Similiter lingna bubula genus herbę quā græci bugloſſon dicunt boum linguæ ſimilis.. Lingua canina alia herba quæ cynogloſſos votatur a græcis Lingua petrea genus lapilli quod iter gemmas cōnumeratur. A lingua fiūt Elinguis ſine lingua & qui loqui non pōt etiam ſi linguā habeat. Elinguo as. Bilinguis trilinguis & hmōi.

¶ Linguax ſiue lingulax lingulacave verboſꝰ multum loquens: qui nimium & ſtulte loquit. Gel. lib. i. Hoc genus hominis in verba puectos locutuleios & blaterones & linguaces dixerunt.

¶ Lingulaca mulier multiloqua. Plau. in caſ. Lingulaca eſt nam nunq̄ tacet. Accipitur quandoq; p muliere auguratrice. Quādoq; p piſce qui ſolea aut ei ſimilis a nōnullis creditur. De quo apud Varronē & Plautum.

¶ Linquo linquis liqui lictum ſecundum Priſci. ſignificat relinquo: dimitto: habetq; li. ſyllabam indifferentem in præterito. Virg. Nec tamen indecorem tua te regina reliqui. Idem. Namq; ſua patriam liquerat tellure ſepultam. Huius compoſitum eſt Delinquo. ¶ Aſcē. Errat cum Neſtore Cęſarienſi male citante. Virg. enei. iiii. vbi legitur Nāq; ſuā patria antiqua cinis ater habebat.

¶ Lipara penultima correpta. Inſula ex æoliis a liparo rege Auſonis regis filio cui ſucceſſit æolꝰ. Hiero. Quæ e lipara ſiciliam nauigant ſiniſtra eſt. Hinc lapareus liparea lipareum.

¶ Liparus Auſonis regis filius: a quo lipara denominata eſt inſula.

¶ Liparis Ciliciæ fluuius απο του λιπαρου: quoniam ſcribit Victr. natantes in hoc flumine: aut ſe lauantes non aliter vngi ab ipſa aqua q̄ ſi oleo: aut adipe lauarentur.

¶ Lipſana pe. cor. tantū pluraliter declinatū nomē eſt quo apud nos reliquię ſignificantur.

¶ Lippus qui oculos habet lachrymantes cum putredo ab his defluat. Lippitudo ipſum vitium. Cor. Celſus. Si frons prurit lippitudinis metus eſt.

¶ Lippio is. iui. itum. lippus fio: hoc eſt marcorē in oculis contraho. Ply. li. xxviii. Oculorum vitia fieri negant nec lippire eos qui cum pedes lauāt aqua inde ter oculos tangant. Plau. in cur. ad fauces trāſtulit. Proſpicio parum os amarum habeo dētes plenos lippiunt fauces fame: ita cibi vacultate venio laſſis lactibus.

¶ Liquentia fluuius galliæ ciſalpinæ ſeu venetiæ: poſt Taruiſinū agrum. Oriturq; in opiterginis & in mare adriaticum cadit.

¶ Liquidus a. um. pe. cor. molle fluxum. Virg. Aut cum liquentia mella ſtipant. Aliquando ponitur p puro. Idem li. iiii. Dulcia mella premes nec tantum dulcia q̄tum & liquida. id eſt defęcata & ſine fordibꝰ Aliquādo pro proſpero. Plau. in pſeu. Ab ſiniſtra auſpicio liquido atq; ex ſententia confidētia eſt inimicos meos me poſſe perdere. Hinc fit aduerbium Liquido: quod ſignificat pure & manifeſte. Ter. in an. Vt liquido poſſum iurare. Dicimus etiam ad liq dum: quod eſt manifeſte.

¶ Liquido as. aperio manifeſto.

¶ Liquo liquas li. ſyllaba cor. ſignificat liquidū facto: cum ſcilicet aurum vel plumbū diſſoluitur. Lu. li. vii. Ereptaq; tela liquauit. Huius paſſiuum liquor Compoſita ſunt Eliquo: quod eſt extra ſeu valde liquo. Lact. lib. ii. Vnde autē vel quomodo deus hæc duo principalia ignem & aquam vel accenderit vel eliquauerit ſolus poteſt ſcire qui fecit. Augu. lib. ix. con. per tranſlationem dixit. Voces igitur interluebant auribus meis & eliquebatur tua in cor meum. Reliquo idem quod liquo. Vnde legimꝰ de ſanctis primo & feliciano q; iuſſerit præſes reliquari plūbū & bulliens in ora fundi.

¶ Liquatum ſiue liquamen: pinguitudo animalis ad ignem liquefacta & in vſum coquinarium ſeruata ad condiendos cibos. Licet & de aliis dici poſſit: quæ non comeduntur: vt eſt apud Columellā libro octauo. Succus excolati lupini veteris vini fex & amurca pari menſura miſcentur: eoq; liquamine tota ſa ouis imbuitur.

¶ Liquaſco is. liquidus fio.

¶Liqueo liques liquui.ll. ſyllaba correpta. Eſt aũt liquere liquidũ ſeu molle eſſe qđ inſtar olei diſcurrit Hiero.in Ieui. Omne liquẽs quod bibitur deuniuer ſo vaſe immũdum erit. Hinc liqueſco. liquidus fio Perſius. Tot tibi cũ in flãmas iunicũ omenta lique ſcant. Virgi. Limus vt hec dureſcit & hic vt cæra li queſcit. Huius cõpoſita ſunt. Colliqueo. a quo Col liqueſco. Deliqueo. a quo Deliqueſco qđ eſt in to tum reſoluor. Ouidi. libr. vii. me. Protinus imbutũ cæleſti nectare corpꝰ Deliquuit ſtagnũq; ſuo de no mine fecit.

¶Liquet impersonale. ſignificat. Cõſtans manife ſtum & certũ eſt. quoniã q reſoluũtur certa conſtan tia & manifeſta fiũt. Teren. in eu. Illum liquet mihi deierare his mẽſibus ſex nõ vidiſſe proximis.

¶Liquefacio. a quo liquefio eiuſdẽ cũ liqueſco ſi gnificationis. A liquefacio cõpoſitũ. Illiquefacio quod eſt valde ſeu intus liquefacio. Cic. lib. iiii. tuſ. Quæ ſunt oẽs vnius generis ad perfundendũ aĩm tanq illiquefactæ voluptates.

¶Liquo:as liqui reſoluor defluo ſtillo Cuiꝰ paſſiuũ eſt liquor liqueris. quorũ li. ſyllaba. producitur. Vir gil. Vere nouo gelidas canis cũ mõtibus humor Li quitur ideſt paulatim diſſoluitur Idẽ lib. iij. Nam q prima ſolo ruptis radicibꝰ arbos vellitur huic atro liquuntur ſanguine guttæ ideſt defluunt. Luc. libro nono. Liquiſ & nigra diſtillant inguina tabe. Hinc etiã fit liqueſco liqueſcis prima pro Ouid. libro pri mo de pon. Sic mea perpetuis liqueſcũt pectora cu ris. A liquo fit cõpoſitũ. Col. liquo. Varro. Quod aurum cũ colliquiſſet informa fuit infuſum.

¶Lira prima ſyllaba produ. ſulcũ ſignificat. Col. lib. ii. liras ruſtici vocant eaſdem porcas cũ ſic ara tum eſt vt inter duos latius diſtantis ſulcos medius cumulus ſiccam ſedem frumẽtis præbeat. Hinc Li rare: a quo delirare & delirus. Deliramentũ. Lirare dicuntur agricolæ cũ crate dentata vel tabula ara tro annexa operiunt ſemina. Primo enĩ aratur ter ra quod dicitur proſcindere. deinde ſecũda aratio ne excitatæ grandiores glebæ fraguntur quod vo cant effringere Tertia aratione iacto ſemine boues lirare dicũtur. qui tabellis & vomere ſimul & ſatũ fru mentum operiũt in porcis & ſulcant in foſſas quo pluuia aqua dilabatur Hinc delirare aliquẽ dicimus cum nõ recto ſulco tegendo ſemen incedit deinde per metaphoram ad inſaniam hoc vocabulũ tranſla tum eſt. Vnde & deliri inſani dicuntur. & delilare in ſanire. Hora. in epiſtolis. Quicquid delirant reges plectuntur achiui. Deliramentũ ipſa deliratio. Qui dam tamen delirare a græco trahunt Nam ληρειν ineptire eſt. Noſtri etiam liras gerras & nugas voci tauere. Plau. Nam tuæ blandiciæ mihi ſunt quod di ci ſolet gerrę germanæ ædepol liræ. Lyra. per y ali ud ſignificat.

¶Liro. as. liras facio Col. lirantur iugera duo ope ra vna.

¶Liratim aduerbiũ per liras. Col. Eæq; cum ſint li ratim ſeri debent.

¶Liris: fluuius cãpaniæ ortus in Apennino & min turnas pterlabens. Mar. Cæruleus mons liris amat quẽ ſilua maricę protegit. Virg. Et vmbroſæ liris p regna maricæ.

¶Lis: cõtrouerſia a limite id ẽ termino dicta. q; pri mæ inter hoies lites de limitibus fuerũt.

¶Litigo. as. pe. cor. quaſi litẽ ago diſcepto conten do. Mar. Ah miſer & demens vigintí litigat annos Quiſq; ſ cui vinci gargaliane licet. Plau. in ri. Qua de re nũc litigatis inter vos ſ Litigiũ litis actio. Idẽ in Caſ. Nam ego quid cõtrahere cupio litigii inter eos ſ Litigioſum dicit de quo lis eſt. Litigioſus qui frequens in litibus verſatur. litigator & litigatrix q & quę litigat.

¶Lithos græce: lapis latine dicitur.

¶Lithagyrium: ſpuma argenti quaſi q; ſit in lapi dem compacta argenteũ.

¶Lithocolla: glutinum quo lapides coniungũtur Fit enim ex lapide pario aut marmore cũ taurino glutino.

¶Lithoglyphus pe. cor. ſculptor lapidũ.

¶Lithotomia: penul. prod. lapidicina. lithotomꝰ architectus.

¶Lithologema pe. pro. lithogẽ atis ſtrues lapidũ

¶Lithoſtrotos pe. pro. maſ. generis. & hoc litho ſtrotum. dictio compoſita ex λιθος lapis & στρω τος ſtratus: appellat locus lapidibus ſtratus ſi ver bum græcũ proprie interpretari volumus. Verũ li thoſtrota ex paruulis cruſtis conſtabãt quibus ſolũ pauimenti incruſtabat. Vã legimus in etiã Ioãnis. Et ſedit pro tribunali in loco qui dicit lithoſtrotos Var. li. iii. de re ruſ. Cũ villã haberes opere tectorio atq; inteſtino ac pauimentis nobilibus lithoſtrotis ſpectandã. Hoc a noſtris dicitur Sectile.

¶Lithiaſis: morbus calcularis.

¶Littera q̃uis ſecundũ ſuã analogiã per ſimplex t. ſcribi debeat, tamen quia prima ſyllaba eius pro ducitur p duplex tt ſcribi ſolet Dicta littera quaſi le gitera eo q; legenti prębeat iter. vel q; in legẽdo, ite retur vt inqt Ser. Vel a lituris: q; ſcripta deleri poſ ſet: quia plerunq; in cęratis tabulis antiqui ſcribere ſolebant & indedelebant. Vel a lino. is. quod in ſcri bendo illinitur ideſt leniter inducitur atramentum. Vel a linea quoniã græce γραμμη | linea dicit & in de gramma littera & grãmatica litteratura. Et litte ræ quę notę quoq; appellantur ex lineis cõſtant. Et ſignificat principaliter litteras indui duas: vt. a. b. c. Sicq; diffinitur q; ſi minima pars vocis compo ſitæ ex litteris quæ ſcribi poteſt indiuidua. Huic ac cidit nomen. ſ. quo appellatur figura qua pingitur: & poteſtas, qua valet. Aliquãdo littera capitur pro ſcribentis manu. Cic. ad Atticũ. Nam alexidis ma num amabã q; tam prope accedebat ad ſimilitudi nem tuæ litteræ. Plurali numero litterę epiſtolã de ſignant niſi apud poetas. apud quos legitur littera pro epiſtola. Ouid. Quã legis ab rapta briſeide lit tera venit. Vocantur præterea litterę diſciplinę quę litterarũ monumentis continentur. vnde dare litte ris operam dicimus. hoc eſt incumbere artibus quę ſcriptæ ſũt. A littera fit diminutiuũ litterula. quod Hier. poſuit pro breui epiſtola cũ inquit. Muniſcu la oia & ſuſpectas litterulas vobis iterdico ſub ana themate. Litteratus qui litteris præditus eſt. Cuius contrariũ eſt Illitteratus. pro rudi & indocto. Litte ratulus diminutiuũ eſt. Hiero. contra. Rufi. videris tibi litteratulus & rabi.

¶Litteroſus idem quod litteratus. Caſius. Homo litteroſus mere.

¶Litterarius litteraria litterariũ. quod ad litteram vel ad litteras pertinet. Vñ dicitur Ludus litterari⁹.

¶Litterator. qui litteras noſcit vel docet.

¶Litteratura: ars q̃ de litteris tractat: vt eſt grãma

tica. Aug. lib. viii. cõ. Imperatoris Iuliani tempo-
ribus lege data, prohibiti sunt christiani docere lit-
teraturam & oratoriã.

¶ Litus, a, um, participiũ a lino Videſ dictiõe. lino.

¶ Littus per duplex tt terra q̃ ab aqua tãgitur: vel
q̃ alluitur: vel q̃ aqua ad id allidat: vel q̃ ibi aqua
eliditur seu q̃ fluctibus oblimatur. Et ꝑprie. de ma
ri dicitur: ripa de fluminibus. Ouid. Campoq; rece
pti Liberioris aquę pro ripis littora pulsant Sue. in
nero. Dispositę per littora & ripas diuersoriæ taber
næ. Quãdoq; etiã littus dicitur de fluminibus. Vir
gil. in diris. Littora q̃ dulcis auras diffunditis agris
cũ de Mincio loqueretur. Sumitur interdũ pro ter-
ra mari vicina. Idem Cui littus arandum &c. In-
terdũ pro spacio circa aram a litãdo quia ibi litabã
tur hostiæ. Nam sicut docet. Do. Nauigantes eũdo
& redundo in littore sacrificabant propter quod &
vsus obtinuit vt duplici tt scribaf cũ lito primã cor
ripiat. Cicero tñ in top. a lędo deducere videf. Qd
cũ primã producat: vnico. t. scribendũ erit. A litt⁹
fiũt littoreus littorea littoreũ & littoralis adiectiuũ
vt arena littorea: & plaga littoralis.

¶ Lito litas sacrificio facto deos placo. votũq; im
petro. Sue. in Cæsa. Deinde pluribus hostiis cæsis
cũ litare nõ posset introiit curiã. Huius cõpositũ est
perlito quod est perfecte lito. Gel. Si hæres diuinę
factę ritęq; perlitate essent haruspices dixerunt oia
ex sententia processurum esse.

¶ Litura lituræ superinductio: & cõplanatio. a li-
no linis vt fit cũ superinducto atramẽto alio ve li-
quore scripturã vel picturam destruimus.

¶ Lituro lituras penultima prod. cancello expun-
go. Sidonius apol. Tũc vel certius te probasse reli-
qua gaudebo si liturasse aliqua cognouero

¶ Lituus baculus incuruꝰ quo sedẽtes augures aui-
bus templa designabant. Gel. Lituus est virga bre-
uis in parte qua robustior est incurua. Dicitur inter
dum regale sceptrũ. hoc est ille romuli baculus qui
post romulũ a litibus dirimendis in medio incẽdio
integer mansit vt apud Val. maximum Nihil in eo
prẽter lituũ romuli integrũ repertum est. Et Plutar.
in Romulo. Lituus conseruatus est in palatino col
le vsq; ad Celtarũ tempora a quibus capta vrbs in-
censa fuit. Sed postea expulsis a Camillo hostibus
inter altissimas faucillas illæsus cũ omnia ignis con
sumpsisset inuentus est. Festus scribit lituũ esse ge-
nus buccinę curuę vnde vox gracilior exiret: q̃ qui
cecinerit liticen dicitur Virg. li. vi. Et lituo pugnas
insignis obibat & hasta.

¶ Liticen pe. cor. qui lituo canit.

¶ Liuius nomẽ historici patauini qui res romanas
miro artificio luculẽtoq; sermone pscripsit De hoc
Hiero. ad Paulinũ. Ad Titum liuiũ lacteo eloquen
tiæ manantẽ de vltimis hispaniæ galliarumq; fini-
bus quosdã veniſſe nobiles legimus. Et quos ad cõ
templationẽ sui roma nõ traxerat vnius hois fama
perduxit. Habuit illa ętas mauditũ oĩbus sęculis ce
lebrandũq; miraculum vt tantã vrbem ingressi: ali
ud extra vrbem quærerẽt. Fuit & alius Liuius poe-
ta Comicus cognominatus Andronicus. De quo
Diome. Constat inquit apud Romanos: Primũ la
tino sermone comœdiã Liuiũ Andronicũ scripsis
se. Geli. lib. xvi. Primus oĩm. L. Liui. poeta. Fabu
las docere Romæ cœpit post Sophoclis & Euripi
dis mortẽ annis plus fere. C. & lx.

¶ Liuor: vestigiũ & nota quę fit ex flagello. Vſi in
ecclesiastico legimus. q̃ flagelli plaga liuorẽ facit.
Aliquãdo significat colorẽ nigriorẽ. Var. Sic pau-
latim liuor in candorẽ vertitur: & ois macies e cor-
pore abscedit. Et quoniã talis est color inuidorum
ideo liuor accipitur pro inuidia. Luc. Liuor edax ti
bi cuncta negat. Claud. libr. iii. Rabiẽ liuoris acer-
bi Nulla potest placare quies.

¶ Liuidus proprie dicitur qui ex percussu carnẽ ni
gram habet fluxione cruoris ad eũ locũ qui percus
sus est Ply. Taplię succus suggillatis ac liuidis pro
dest. Hinc liuidus pro nigro. Virg. Quid ve petunt
animę vel quo discrimine ripas: hæ linquũt: illæ re
mis vada liuida verrunt. Quoniã vero qui inuidia
laborãt exedentes se dolore hũc colorẽ contrahũt:
Liuidus sæpe pro inuido ponit. Mar. Omnibus in
uideas liuide nemo tibi. Huius dimin. est liuidulus.
Iuue. Quibus inuideas si liuidulus sis.

¶ Liueo. es. ater sum. Ply. lib. xxii. Cortex vero sci
licet helioſtrophi liuentibus colorẽ reddit. Et aliq̃
inuideo. Pompe. Malignus homo & fortunis alio-
rum semper liuens.

¶ Liuesco. liuidus fio. Claud. li. iii. Haud equidẽ in
uideo nec eni liuescere fas est Vel nocuisse deos. Hu
ius compositũ est Adliuesco.

¶ Lix dicit cinis in quẽ materię redigũtur cũ fuerit
exustæ. Ply. lib. xxxvi. allegat Varronẽ dicentem
lix cinis est foci Et lix vocatur aqua cineri immista
Vnde lixiuiũ. Et lix. aqua. a lica qui secutus est her-
culem deflecti quidã aiunt.

¶ Lixiniũ aqua in qua lauandi gratia decoctus est
cinis per n ante i. Col. lib. xii. Sunt qui culmos fa-
bæ exurant & exeo quod cremauerint cinere lixini
um faciũt. Idem libro vltimo lixiniã vsurpat. In ol
la inquit fictili ampla pręparatã lixiniã cineris sar-
menti calefieri conuenit.

¶ Lixæ dicti sunt qui vilioris quæstus gratia exer-
citũ sequũtur vt puta lauandi aut coquendi gratia.
Syl. libro. v. punicorum. Inutile marti lixarũ vul-
gus. Scipio apud liuiũ Actium vmbrũ appellat se
milixam quasi semimãcipium noĩe ignominioso.
Var. Lixulas & semilixulas vocabulo sabino scri-
bit dici circulos ex farina caseo & aqua cõmistos &
inter cibaria numerarĩ. Appellatiq; sũt a cinere. q̃
lix cinis foci sit. Vñ elixus, a, um. quod coctũ est ci
nere ollę suppositio. & Aulicociũ. qd olla coctũ est.
Nam veteres pro olla, aulam dicebant.

¶ Lixo as. lixũ facio. & vernacula lingua dicimus
lissare. a quo fiũt cõposita. Elixo & prolixo. qd est
lixũ facio seu in lõgũ acuo. Colu. lib. v. Quare ma-
gnopere monẽdus putator est vt plixet aciẽ ferra-
mẽti & quantũ possit nouaculę similẽ reddat.

¶ Loba. æ. milii vel panici racemꝰ vt est apud Var.

¶ Locus proprie dicitur quicquid aliquid cõtinet:
Vir. Hic locus vrbis erit. Ponituq; a dialecticis in
ter accidentia substantiæ: & est vna de septẽ circun
stantiis q̃ ita numerãtur. persona. qualitas, negoci
um: facultas. causa. modus tẽporis q̃ hoc versu cõ-
tinẽtur. Quis quid vbi quibus auxiliis cur quomo
do quãdo. Quãdoq; locus dicitur genus. Sal. Na-
tus haud obscuro loco. Quãdoq; distributio tẽpo-
rum q̃ cui in spectaculũ venturo tribuũtur ab ædili
bus. Vñ motus loco dicitur qui suas horas nõ obti
nuerit inter pcedentes & secutores. Et Cicero loco
motus est cũ ex vrbe pulsus. Terẽ. Noster grex per

tumultū cōmotus eſt loco. Cum aūt dicimus Loco patris te habeo. ſignificam⁹ ea eſſe charitate qua pater eſt vel eſſe debet. Ter. Si te in germani fratris dilexi loco. Loco vero ſolatii: loco voluptatis: loco honoris pro iucundū voluptuoſum & honorificū dicitur. In locū ſubſtitutus. i. in alterius vicē. Quinti. Et in locū iuuenis amiſſi ſubſtituit de vanitate ſolatiū. In plurali loci & loca. Loci ſedes argumentorum ſunt q̄ intra ſe cōtinent argumēta & ex quibus ipſa argumēta petenda ſunt. Ab Ariſtotele topica vocati ſunt. loca ſunt in quibus aliquid locatur q̄ q̄ etiam locos in eodē ſignificato dicamus. Virg. De uenere locos vbi nūc ingentia cernis. Similiter locos pluraliter dūtaxat mulieris vuluam ſeu vterū & vulgo matricē appellamus. Varr. in origi. Sic loci muliebres in quibus naſcendi initia conſiſtūt Ply. lib. xi. Fœminis eadem oſa præter veſſicā & intus vtriculus vnde dictus vterus quod alio noīe locos appellant. hoc in reliquis animalibus vuluam tantum dicimus.

¶ Loculus dimi. a locus. ſignificat eni paruū locū. Var. lib. iii. de re. ruſti. Hortenſius familiaris noſter cum piſcinas haberet magna pecunia ędificatas ac loculos ita ſæpe cū eo ad villam fui. Ponitur etiā in terdū p̄ ſacculo in quo pecunia ſeruaf q̄ alio noīe dī vulua & bulga & marſupiū & capſula ſiue ſit lignea ſiue eborea. Mar. Hos niſi de flaua loculos implere moneta nō decet. Interdū pro feretro quo mortui efferūtur: quod alias capulum & libitinā vocāt. Et loculi pro vulua.

¶ Locellus diminutiuū a loculus. Mar. Si quid ad huc ſupereſt in noſtri fæce locelli. Eſt munus nihil eſt: ipſe locellus erit.

¶ Loculatus. a. um. qđ habet diuerſos locos. Var. Nam vt pauſanias & cęteri pictores eiuſdē generis loculatas magnas habent areolas vbi diſcolores ſint certas ſic hi loculatas habēt piſcinas vbi diſpares diſcluſos habent piſces.

¶ Loculamēta loca diſtincta ſiue capſulæ in quib⁹ aues & ſimilia nidificare ſeu habitare ſolent. & a loculis deduci videtur. Col. Vel ſi nō ita cōpetit paxillis adactis tabulę ſupponātur q̄ vel loculamēta quibus nidificēt aues vel fictilia columbaria recipiāt & lib. x. de apibus dicit. Crepitaculis æreis aut teſtarū plærunq̄ vulgo iacentiū terreatur fugiēs iuuentus: eaq̄ quæ vel pauida cū repetierit alueum maternū. & in eius aditu glomerata pependerit: vel ſtatim ſe ad proximā frondē contulerit protinus cuſtos nouum loculamentū in hoc pręparatū plineat intrinſecus prædictis hęrbis: deinde guttis mellis reſperſum admoueat: tum manibus aut etiam trulla congregatas apes recondat.

¶ Locuples penul. cor. generis oīs ſecundū Priſ. & tam in i q̄ in e ablatiuū finit. Cic. in frumentaria. In prouincia locupleti & referta. Hora. In locuplete domo. Dictus locuples a lata humo hoc ē locorū plenus. qui plæraq̄ loca ideſt qui multas poſſeſſiones habet: quemadmodū pecunioſus a pecorum copia Aſſiduus ab aſſe dando cognominaf. Ply. li. xviii Cognomina etiā prima inde pilumni qui piſtrinas inuenerūt. Piſones a pinſendo. Hinc & locupletes dicebāt loci: hoc eſt agri plenos. Et nō modo p̄ diuite. & loca multa poſſidenti: verū etiam pro firmo certoq̄ ad quālibet rem ponitur. Cic. lib. iii. off. Accedit eos teſtis locuples poſſidonius. Poſſet tamen pro bono & magnæ auctoritatis capi & forte rectiꝰ quēadmodū & illud. in eodē li. cōparatiue poſitum Quē enim locupletiorē querimus q̄ principē popu li romani qui retinēdi officii cauſa cruciatū ſubierit vltro?

¶ Locupleto. as. pe. cor. locis & poſſeſſionib⁹ quēpiam diuitē facio q̄is etiam ad oſa ſicut dito capi poſſit vt cū quis opibus rebuſq̄ etiā incorporeis ditatur. Colu. lib. iii. Vt ante perpenſum & exploratū habeamus vt locupletet patrē familiæ vincatū cultus Plau. Viſus eſt paterna hęreditate locupletarier Huius cōpoſitū eſt Collocupleto. quod ſignificat valde dito Ter. in heau. Vbinā eſt fides dū ego propter te errās patria careo demēs tu interea loci collocupletaſti antiphila te.

¶ Loco locas pono cōſtituo. Liu. li. i. Caſtra abvt be haud plus quinq̄ milia paſſuū locant. Virg. Hic alta theatri fundamēta locant. Interdū locare eſt reponere. Plau. Dum aulā domi locatā perquirit: ablatam reperit. Interdū nuptui tradere. Ter. in phor. Quæſo q̄ ſi filiā ſuam vnicā locaret. Hinc Illocabilis. q̄ tradi viro nō poteſt. Plau. Virginē habeo grādem dote caſſam atq̄ illocabilē. Interdū affictare: ad appenſionē dare vel ad vecturā ſeu ad operā faciendā. Et tunc cui quid locatur in datiuo poniſ & pretiū in ablatiuo: vt ſex nūmis aureis operam vel domū tibi meā locaui: vel equū annū totū. Aliquādo etiā in accuſatiuo cū p̄poſitione ad: ſi rei nō homini locatio fiat. Plau. i tri. Ego huic diei nomē trinūmo faciā. nam operam meā tribus nūmis ego locaui ad artes nugatorias. Sine pretio aūt expreſſo ſed cū datiuo homini. Cice. in Ver. Senonis Menonini nobiliſſimi hois vxoris fundus erat colono locatus Sulp. Cice. Poſtea q̄ curauimus vt idē athenięſes in eodem loco monumētū ei marmoreū faciendum locarent ideſt cōcederet pro loco. Huius verbi cōpoſita ſūt. Abloco: quod eſt aliis loco affecto. Sue. in Vitel. Satis cōſtat exituro viaticū defuiſſe tāta egeſtate rei familiaris vt vxore ac liberis quos romæ relinquebat meritorio cœnaculo abditis domū in reliquā partē anni ablocaret. Colloco ſimul loco. Eloco extra loco: vt cum iumentū vel boues extra locare ſolent agricolæ. & agrū frumētarū inde male curant. Quod Columella lib. i. tangit cum inquit. Et maxime vexant ſecundū qui boues elocant. eoſq̄ vt cætera male paſcunt nec induſtria terram vertūt. Et habent pe. cor.

¶ Locito. as. pe. cor. frequētatiuū formatū. a ſupino a in i mutata. Teren. in adel. Agelli eſt hic ſub vt be paululū quod locitas: huic demus qui fruatur.

¶ Locatarius: qui domū aut fundū aliud ve ſimile in locationem conducit.

¶ Locuſtę ſunt aīalia parua infirmas habētia alas vt inquit Hiero. q̄ quidē de terra conſurgētia altius nō valent auolare vt plus ſint q̄ reptilia & tamē auibus nō æquētur. Dictæ locuſtæ a locis vrendis obiacturam quā merſibus afferunt tactu multa vrētes morſu vero omnia erodentes vel a loco & ſto ſtas. vel a longis haſtis tibiarū & crurū quaſi græci ακρα τοῦ vocent. Has. parthi in cibo ſumūt. Et diuus domini pręcurſor ioānes locuſtis vixiſſe ſcribitur ſed contra obſtinatos licet ſciam magnos viros aliter ſcribere: hoc non me fallit. q̄ locuſtis pratorum veſceretur audiāt etiam grammaticos. Nic. perottus grandi vir auctoritate longā facit diſputationem:

ſed carptim dicit in|india naſci longitudine triũ pe
dum:quarũ cruribus cũ aruerint vtũtur ꝑ ferris: in
cyrenaica lex eſt: vt ter in anno debellent. in ſyria
quoq; eas necari militari imperio mos eſt. nefas eſt
credere diuũ Ioannẽ:quẽ regis noſtri dei præcuſo=
rem merito vocãt:hui⁹ cibi impunitate vſum in ere
mo fuiſſe:crudeli cibo:& venenoſo: ſed de græcis
ſunt iſti auctores celeberrimi Eudemus rhetor:hel=
ladius:Eugenius: Zoſimus: Cæcilius: Lõginus:
Lupcus: Iuſtinus:Pachatus: Pamphilus: Zopy=
riõ:tandẽ & Suidas oĩm cõgregator ita ſcribit græ
ce ακριδοσ ζωυφιου ηστιε δε ακριδασο
τροδρομοσ και μελι ατριον οτερ ατο τωρ
δενδρων επιουγατομενον. μαννα τοισ πολ=
λοισ προσατορευεται Iſaaci⁹ etiã interpres pro
fuſus Nicandri dicit aĩal eſſe venenoſũ Ply.lib. ix.
dicit locuſtas eſſe piſces:atq; beatus Aug.li.x. cõ=
feſſionũ ait ioannẽ aĩalibus hoc eſt locuſtis in eſcã
cedẽtibus nõ fuiſſe pollutũ. ſed quid reſpõdebũt ſã
ctę matri eccleſiæ ſ inſurgent ne tanq̃ corybãtes: q̃
cantat:& publice ſolẽnizat. Prębuit hirtũ tegimen
camelus artubus ſacris trophęũ bidentes: cui latex
hauſtũ ſatiata paſtum mella locuſtis: vbi illud locu
ſtis intelligendũ eſt vt ait ibi Suidas: ideo cõcludẽ=
dũ eſt nõ ſolũmodo mãna intelligi oportere: verũ
etiã ſummitates oĩm germinãtiũ: vt ſunt etiã cora
lia roſarũ ſylueſtriũ: & ſpinarũ: ſed cauſa iſtius erro
ris fuit: qm̃ iſta dictio ακρισ ακριδοσ duo ſignifi=
cet & locuſtã vermẽ venenoſum/qm̃ ſũmitates cor
rodat: quẽ deus aliq̃ iratus mittit contra populos
& nationes: ſignificet etiã corculũ germinãtiũ. i. ip
ſa germina. An igitur fas dicere virũ tam ſanctũ/tã
gratũ deo comedere vermes miſſos cõtra inimicos
dei:& quare nõ comedit etiam muſcas: & tabanos
miſſos cõtra pharaonẽ? ſed tpe hyemis vbi erãt lo
cuſtæ ſ aliuerãt ne? Immo aliqui medici interp̃tan
tur eſſe rapũculos. & alii doctiſſimi poma ſylueſtria
ſed tã ſancto hoi pium eſt credere mãna pro libito
cælũ fluere: vt tam precioſũ: & tã diuinũ corpus ſuſ
tẽtaret: q̃uis Ply.lib.xi.cap.xxix. ait parthis & hæ
in cibo gratę. Sed talia monſtroſa ſunt. ꝙ etiã indi
comedãt: nõ eſt mirũ: ſi quidẽ comedunt etiã hoies
quos ex finitimis regionib⁹ venant Locuſta quoq;
venefica næroni grata ex Gallis euocata: de qua
apud Iuue. Dion græcus hiſtoricus λοκουσταν τι=
να φαρμακιδα τεριβοητον αρτι τωτινα μετε=
τεμψατο και φαρμακοτι αφυκτον τροκατα
σκευασαεσ τιγατων καλουμεγων μυκητων
αγεβαλε και μεγ αυτη εκτων αλλων ητθιεγ.
Locuſta etiam piſcis eſt ex genere cruſtaceorũ cor=
pore longo cornua ante oculos bina longa & aſpe
ra habet dictus a ſimilitudine terreſtris.

¶ Locutulei: ſunt hoĩes in verba prouecti & blate
rones & linguaces quorum lingua tam prodiga in
frenisq; eſt vt teterrima quadã colluuione verborũ
fluat ſemper & æſtuet.

¶ Locrus: vrbs ab Aiace oileo & naritiis qui cũ ſe=
cuti ſunt cõdita apud locrinũ montẽ qui eſt in bruti
is ad extremũ italiæ oppoſitus peloro. Virgi. Illic
naritij poſuerũt mœnia locri. Inde locrenſes quo=
rum rex fuit ipſe Aiax oile⁹. hi Epizephyrii cogno
minati ſunt a zephyrio pro montorio cui iminent.
Auctor eſt Ply. a locris incipere italiæ frontẽ q̃ ma
gna græcia appellata eſt. Alii ſũt locri in græcia co=
gnominati ozolæ a malo odore. Alii Opõtii bœo

tiis finitimi qui & Epicnudii dicti ſunt.

¶ Lodex. ſcis pe. pro. lecti veſtis & operimentũ ſi=
ue linteolus quo in lecto vtimur & frequẽter lauatur
Vñ a polluendo lodices appellatas nõnulli putant
Iuu. Modo ſub lodice relictis vteris in turba. huius
diminutiuũ eſt Lodicula Sue. in Aug. Ita vt extre=
mis ſpaciis ſubſultim decurreret ſeſtertio vel lodi=
cula inuolutum.

¶ Logos apud græcos modo ſermonẽ ſignificat
mõ verbũ modo rationẽ. Hier. ad paulinũ. Logos
græce multa ſignificat. Nã & verbũ ẽ & ratio. & ſup=
putatio & cauſa vniuſcuiuſq; rei ꝑ quã ſũt ſingula q̃
ſubſiſtũt. Au. li. cõtra hereſes. Hermes q latine dicit
Mercurius ſcripſit librũ qui logos τελειοσ. appel=
letur. i. verbũ pfectũ. Apud nos qñq; pro dicto ridi
culo ac cõtẽnendo ſumit. Ci. pro Gallo. Ego te cer
to ſcio oẽs logos qui ludi dicti ſunt aĩaduertiſſe. A
logos fiũt Catalogus. Epilogus. dialogus Elogiũ
analogia & prope infinita alia. & Logica.

¶ Logica latine rationalis. Nã græci λογικον. ratio
nale dicũt. Hæc rationalis philoſophia dicit q̃ pro
prietates verborũ exigit & ſtructurã & argumenta=
tiones ne ꝑ vero falſũ ſurrepat. Boet. in cõmẽ. top.
Hæc eſt inquit diſciplina quaſi differẽdi quędã ma=
giſtra quam logicen veteres peripatetici appellaue
runt. cõtinens in ſe inueniendi iudicãdiq; peritiam.

¶ Logiſtoricus. cõtexens rationes cõputus & mo=
dos hiſtoriarũ. ſiue hiſtorice ſermocinãs de liberali
bus ſciẽtiis. Quo noĩe dictus eſt quidã liber Varr.
Vñ. Sidonius ad namatiũ. Varronẽ logiſtoricũ ſi=
cut popoſceras & Euſebiũ chronographũ miſi.

¶ Loligo. pe. pro. genus piſcis quaſi voligo ſecun
dum Var. Volitat. n. hic piſcis extra aquã ſe efferẽs
hic caput inter pedes & ventrẽ habet: quẽ nũc vul=
go Calamariũ vocãt a thecæ calamariæ ſimilitudi=
ne. Habet. n. oſſicula duo quaſi cultrũ & calamũ &
cruorẽ nigrũ atramẽti modo cũ externe albus & cũ
a volo as. habẽte pe. cor. deſcendat loligo: aũt pro
ductã habeat: in metro per duplex. ll. ſcribendũ pu
to. hor. in ſer. Hic nigrę ſuccus lolliginis. Huius di=
minutiuũ eſt Lolliguncula. Plau. Emitto ſepiolas
lolligunculas.

¶ Loliũ: herbę genus. alio noĩe zizania. Hor. Eſſet
ador loliũq; meliora relinquẽs. Hinc Loliarius. a.
um. Col. li. ix. Cribro viciario vel loliario qui iam
fuerit in vſu pulli ſuperponatur.

¶ Lomentũ: græci λειωμα. vocant qđ tritũ pro=
prie ſignificat. Ply. li. xxxiii. Subtiliſſimũ gen⁹ lo=
menti quidã vocãt quinis aſſibus æſtimatũ.

¶ Lombardia. regio italię a longobardis dicta quę
ciſalpina gallia vocabatur. Eius fines ſunt Apeni=
nus & alpes & quicquid intra alpes bænacũq; atq;
Mintiũ amnẽ continetur. cuius metropolis eſt Me=
diolanũ a populis qui lingones germaniæ & bardi
galliarũ ſunt ſimul miſti nõ autem a longis barbis:
vt ſolent viri docti ridere.

¶ Longus proprie porrectus. Virgil. Stant longis
innixi haſtis & ſcuta tenẽtes. Per tranſlationẽ quã=
doq; ponit pro diuturno. Idẽ. Et longũ androma=
che teſtant amorẽ. Quãdoq; pro magno Vñ lõgio
res dies maiores dicimus. Q ñq; pro pnicioſo. Idẽ
Infœlix dido longũq; bibebat amorẽ. Et lõgũ ad=
uerbialiter. quod ſignificat lõgo tẽpore. Mar. Vtq;
tuis longũ dominũſq; puerq; fruãtur munerib⁹. A
longus fiũt cõpoſita oblongus. & Prelongus.

¶ Longe aduerbiũ pro longitudine tam tẽporis q̃ loci. vt cũ dicimus lõge lateq; diſcurrit. Interdũ ſignificat valde. Sal. longe mihi aliena mens eſt. Interdũ præcipue. Cice. Illud hoi longe optimũ eſſe. Huius cõpoſita ſunt Alonge & delõge q̃ habent accentum in prima. Longe gentiũ. ſignificat lõge. ſicut nuſq̃ gentiũ nuſq̃ locorũ.

¶ Longæuus. a. um. cũ diph. qđ eſt longi æui. Vir. Quẽ tibi longæuo ſerũ lauinia cõiunx educet ſiluis Cic. in Cato. Omiſerũ ſenẽ qui mortẽ contẽnendã in tam longęua ætate nõ viderit. Hinc Longęuitas ελληγστι δε αἰωρ ωγοσ λεγεται.

¶ Longanimis pe. cor. qui eſt perſeuerantis animi æquanimiter tolerans. A quo Lõganimitas pro tolerantia. Hier. Longanimitas q̃ alibi ſuſtentatio dicitur: videtur a patiẽtia differre quia qui infirmitate magis q̃ proposito delinquunt ſuſtentari per longanimitatẽ dicũtur. Qui vero pertinaci mẽte exultant in delictis ſuis ferri patienter dicendi ſunt. Patientia ergo eſt qua per ſuperbiam & procari mente peccantem nõ ſtatim punit deus Longanimitas eſt qua per infirmitatem & nõ deliberati animi malitiam peccantes diu portat.

¶ Longitudo: prolixitas: vt longitudo dierũ in dextera illius.

¶ Lõginquus. a. um. qđ eſt remotũ diſtans. Ci. M. Cato. Non dubito quid p̃ſentes cenſeãt. nos quidẽ longinqui & a te ipſo miſſi in vltimas gentes.

¶ Longo. as. q̃ uis nõ ſit in vſu. habet tamen cõpoſita in frequenti vſurpatione habita. q̃ ſunt elongo & prolongo qđ eſt protraho. Plau. Quę mihi anus prolongat promiſſa.

¶ Longiſco longus fio. Ennius. Neq; corpora firma longiſcũt quicq̃.

¶ Longurio. idẽ quod lõgus. Var. Hic qui ante me eſt neſcio quis longurio.

¶ Longurius apud Var. pertica longior. Qui. li. i. de re ruſ. ait. Secunda ſepes eſt ex agreſti ligno ſed non viuit. Fit aũt palis ſtatutis crebris ac virgultis implicitis aut latis pforatis & per ea foramina traiectis lõgurijs ferreis binis aut ternis aut ex arboribus trũcis demiſſis in terrã deinceps cõſtitutis. Idẽ libr. ii. Itaq; in ſtabulis oportet clauſa habere oſtia ac feneſtras & inter ſingulas a p̃ſæpibus interiicere lõgurios q ea diſcernãt ne inter ſe pugnare poſſint

¶ Longanon: rectũ inteſtinũ dicitur quo aluũ purgamus. ſic dictũ quia in longũ ptenditur & non eſt ita orbibus implicitũ. ſicut inteſtinũ tenue. Apicius. Longanones porcinos exture tarẽtino farſos cũctos conciſos in cinere pullorũ.

¶ Longobardi populi Germaniæ quos a longis barbis cognominatos ferunt & ab oceano germaniæq; vltimis oris veniſſe nouas ſedes q̃rentes hi. Albuino duce italiam intrauere: breuiq; oẽs pœne citerioris gallię vrbes cepere. ibi cũ ducentis annis regnaſſent. a carolo magno ſupati fuerũt ſed tñ vt diximus vt celtiberi ex celtis & iberis fuit vna natio ita lingones pplĩ germanię & bardi galliarũ populi facta vnione gentẽ vnã & vnũ nomen admiſcuerũt: & ideo Põticus vir doctus noſtri tẽporis lingobardos appellat nõ aũt lõgobardos quãtis aũt probationibus prodeat ille vir ſcrupuloſus alii viderĩt.

¶ Lopades: genus conchę marinæ. Plau. in para. Medico addite lopades echinos oſtreas.

¶ Loquor. eris. locutus. per. c. ſecũdũ Priſ. proprie ſignificat verba profero. Differũt aũt ab inuicem. Loqui & dicere q; loqui ſit a natura: dicere elegãter & facunde. Cũpoſita verbi loquor. ſunt. Alloquor ad aliquẽ loquor. Cic. Cũ pridie eius diei eũ allocutus fuiſſem. Alloquimur etiã ea q̃ aut ſũmo affectu aut extremo periculo narramus. Vir. Extremũ qđ te alloquor. Ouid. Nec q̃a te noſtra ſperẽ prece poſſe moueri alloquor Hinc Alloquiũ. Amb. li. Hexa Dixit deus nõ vt per vocis organa quidã ſonus ſermonis exiret: nec vt linguę motus cęleſte formaret alloquiũ. Colloquor ſimul loquor. a quo Colloquium pro confabulatione. cũ veniũt in vnũ locũ loquendi cauſa. & collocutores qui ſimul loquuntur. Circũloquor per circuitũ quendam declaro. A quo circũlocutio quã græci periodon vocant: vt ſi elephanti dentem pro ebore dicamus. Eloquor a quo Eloquiũ. Deloquor quod eſt de aliquo loco dẽputato loquor. Var. Hic dicũtur eloquiũ ac reliqui in fanis ſabinis e cella dei qui deloquũtur. Interloquor. Obloquor. Præloquor anteloquor. Lact. libr. iiii. Daniel quoq; ſimilia p̃locutus eſt. Perloquor perfecte loquor & ſermonẽ perficio. Et habent pen. cor.

¶ Locutor ſeu loquutor. q nimiũ loquit. Gel. Qui ſunt leues & futiles & importuni loquutores.

¶ Loquela: verbũ quod in loquẽdo proferimus.

¶ Loquentia & loquiũ q̃uis a loquor deducantur: nõ tamen eis vtimur niſi in compoſitione vt breui loquentia breuiloquiũ: multiloquẽtia multiloquiũ magniloquẽtia: magniloquiũ. Similiter magniloquus multiloquus ſtultiloquus blãdiloqu⁹ & huiuſmodi q̃ habẽt pe. cor. Anteloquiũ primus loquẽdi locus: ſeu principatus loquẽdi. Soliloquiũ qđ ſignificat illius qui contẽplãdo ſolus ipſe ſecũ loquitur.

¶ Loquax verboſus garrul⁹. Vñ corui: & aliæ aues quę humanã vocem imitantur: loquaces dicuntur. Hinc comperatiuũ loquacior & ſuperlatiuum loquacißimus. Loquacitas naturalis loquẽdi abundãtia Cic. Torquato. Facit autẽ non loquacitas mea ſed beniuolentia longiores epiſtolas. Accipitur etiam pro ſtulta & inani loquendi copia.

¶ Loquacito. as. multũ loquor. Hie. Si quãdo mulierculæ de diuitiis propriis de filis: de veſtibus de mundi vanitatibus garrulando loquacitent: vt moris eſt eis frangãtur.

¶ Lora ſiue lorea gen⁹ potionis eſt quã græci Deutertã appellant quaſi ſecundariam veluti apud nos tertiaria per vini caritatẽ. Nam δευτερον apud græcos ſecundũ dicit. Fit ex maceratis aqua vinaceis poſt muſtũ acinis expreſſum. Non poteſt iure vocari vinũ q̃uis inter vina operaria numeretur. Tria eorũ genera. Primũ decima parte aquæ quaſi muſti expreſſa ſit & ita nocte & die madefactis vinaceis: rurſuſq; prælo ſubiectis. Secundũ tertia parte eius quod expreſſum ſit addita aquæ expreſſoq; decocto ad tertias partes. Tertiũ fæcibus vini expreſſũ quod fæcatum Cato appellat. Var. de vi. pa. Antiquæ mulieres maiores natu bibebant loram. Dicta lora quaſi lota acina. Hæc etiã lenia tenuia vina dicũtur. Ply. lib. xxiii. ait leniſſimũ vinũ celerrime inueterari. Idẽ ſcribit tenue vinũ minus alere magis ſtomachũ nutrire. Cato fęcatũ appellat quod fæcibus vini exp̃ſſum eſt. Vinũ aqua miſceri Staphili⁹ primus inuenit. Dilutũ quoq; vinũ dicit aquatum.

¶ Lorũ prima pro. Nam lora habet o cor. proprie ſignificat corrigiã ex corio: & græcũ ἐλωρον. Vñ

ponit pro cingulo. Poetę baltheū Veneris qui Cestus dicitur lorū appellant. Lora etiā habenas vocamus & retinacula iumentorū: zonas quoq; ac volumina ex corio bubalo q̄bus pugiles vtebātur. Præterea quæcūq; ligamina lora dici possunt & loramēta ligamenta etiā quę ex talibus fiūt. Gel. Postea videbamus Androdū & leonē loro tenui reuinctū vbe tota circū tabernas ire. Hiero. Loramēto ligneo circūdatū ædificii fundumētū, nō dissolueret. ab hoc lorū etiā pro corigia accipitur qua homines verberantur. Do. Lora apud veteres laura dicebantur: a laura triūphorū sub qua mos erat captiuos vinciri ducique per pōpam. Ideo aūt vt conditionis reminiscantur loris cædūtur. Vnde lorarii dicebantur qui in scænicis fabulis parebāt iis qui ludis erant præfecti: & vel vinciebant vel cædebant quos iussi erant vincire vel cædere. Tortores quoq; lorarios vocatos inuenimus. Gel. Itaq; hi sequebant magistratū tanq̄ in scęnicis fabulis qui dicebātur lorarii. Itēlora dicūtur corrigiæ quibus lecti & sellę instruūtur super quibus tomenta vel culcitrę imponuntur. Mar. Nouis linteis loriscq;. Hinc etiā funiculus aureus argenteusve qui collo gestari solet lorū appellatur.

¶ Lorarii Vide in dictione Lorum.

¶ Lorica pe. pro. a loro fit & est munimentū corporis: quale in imperatorū antiq̄s statuis videmus galoris alligatata sit. Quod si sit i numine: Aegis idis dicit. Habetq; in medio caput meduſæ. Nam vt interpretat Var. E loris de corio crudo pectoralia antiqui faciebant. Proprie vulgariter dicuntur bardæ vt sunt equorū: & scuta græcorū non aūt sunt quas vulgo panzerias vocāt: quoniā postea Galli succuderūt e ferro sub id vocabulū ex annulis ferreā tunicam. Lorica in ædificiis est quoddā quasi sæpimentum & veluti peribolus quę nos tuet a lapsu.

¶ Lorico as. loricam induo. Vñ loricatus lorica indutus. Ply. Mox vbi pluribus eodē modo se coriis loricauit in dimicationē pergit. Loricatio apud iurisconsultos accipitur pro ornatu domus speciosoac veluti tectorio q̄ impensæ sunt voluptariæ. Huius verbi cōpositū est dilorico de quo alibi.

¶ Loricula dimi. a lorica quod etiā in re militari significat præsidiū obsidentiū. Solent. n. obsessores vltra teli iactū fossam facere quā nō solum vallo & sudibus sed etiā turriculis instruūt: vt erūpentibus ex ciuitate possint obsistere Quod opus loriculam vocant vt est apud Vegetium & Cæsarem.

¶ Loripes edis. pen. cor. qui pedē in modū lori tortum habet. Iuue. Loripedē rectus derideat ęthiopē albus. i. qui quasi loro pedē ligatū habet claudus natura vel casu factus.

¶ Lotium: vrina a diluēdis corporibus appellatū Est enī totius corporis locio sicut vrina ab vrinor verbo descendit. Sue. Reprehendēti filio tito q̄ & vtinę vectigal cōmentus esset: pecunia ex prima pēsione admouit ad nares scisscitās num odore offenderetur. At illo negāte. At qui inquit e lotio est.

¶ Lotos & lotis idis. ppriū nomē nymphę neptuni filiæ: quę priapū fugiēs in arborē sui nominis cōuersa est. Ouid. li. x. meta. Amnicolæq; simul salices & aquatica lotos. Hæc arbor vt scribit Ply. insignis est in Africa quā vocāt celtim tam dulci cibo: nam myrthi modo bacchas fert: vt nomēctiā gēti terręq; dederit nimis hospitali aduenarū obliuione patriæ. Ligno color niger ad tibiarū cantus expetitur. Quare & a poetis pro tibia ponit. Quidā arbitrantur esse eam arborē quā romani Viscium dicūt. Est etiā eodē noie herba in ægypto: quā Homerus inter hærbas subnascentes deorū voluptati primā nominauit. Hæc recedētibus aquis nili prouenit fimilis fabæ: in cuius capite fructus est papaueri simi lis intus grana ceu miliū ex quo incolæ faciūt panē Vñ Ply. li. xxii. Qui arborē tantū lotū putant Homero auctore argui possunt Ab hac fata fit latome tra ex cui⁹ semine simillimo porri fiūt panes in ęgypto a pastorib⁹: maxīe aqua vel lacte subacto. Est & alia lotos quā miti trifoliū dicūt Item alia lotos agrestis in libya hasta duobus cubitis longa ramos plurimos proferens. Quidā etiā loton miliū vocant.

¶ Lotophagi populi in Aphrica: apud Syrtes a loto nomē sortiti qui ex loto arbore vīctitāt cuius fructus sunt magnitudine fabæ colore croci quorū cibus tam dulcis est vt aduenis incutiat patriæ oblitionē. Vñ cū Vlyssis socii delati fuissent in Aphricam & gustassent vix inde abducti fūt Home. li. viii odys. ουδε αρα λωτοφαγοι μιμνοῦθε εταροισιν ολεθρον ημετεροισ αλλασφιδος αν λωτοιο τωγε σασθαι τῶν δε οστις λωτοιο φαγοι μελιηδεα καρπον εδοι ουκ ετι αγγελιαι τε παλιν νοστου τε λαθεσθε.

¶ Lubricus a. um. pe. cor. quasi labricus: proprie lubricus locus dicit in quo quis nequit cōsistere qualis est terra glaciata. Virgi. Lubrica conuoluit sublato pectore terga. Et sese opposuit salio per lubrica surgens. Inde figurate adolescētia lubrica dicit quę facile labit. Lubricos oculos dixit Cicer. i. mobiles sicut dicit pes lubricus q̄ est in lubrico. Piscis lubricus dicitur qui labitur cū tenetur.

¶ Lubrico as. lubricū facio. Iuue. Qui lacædemonio pituīmate lubricat orbem.

¶ Lucæ boues: siue lucanæ boues dicti sūt Elephāti. Vide in dictione Elephas.

¶ Luca: ciuitas thusciæ: a qua lucenses dicunt q̄ in ea habitant: aut qui in ea orti sunt.

¶ Lucani populi dicti sūt q̄ ea regio sita est ad partem stellę luciferę: vel q̄ loca ętherea sint. i. multę lucis. Vel a Lucilio duce: vel q̄ primitus in luco consederint. Hi inter calabros & apulos siti sunt & a sabinis orti. Eorū regio lucania: quæ nūc principat⁹ dicitur. In ea est pestum oppidū & Elea vrbs. Lucania & petilis metropolis. Hor. Lucanus an appul⁹ anceps. Est & Lucanus a. um. quod ad lucē pertinet a quo antelucanus a. um. Anteluco & antelucor.

¶ Lucanus nomen propriū poetæ.

¶ Lucanica genus farciminis ex porcinis carnib⁹ a lucanis populis primū inuēta. Mar. Filia picenæ venio lucanica porcæ. Pultibus hinc niueis grata corona datur.

¶ Lucē claritatē esse nemo est qui dubitet. Quoniam aūt dies clara est: quē admodū nox obscura: ponitur quandoq; lux pro die & nox pro tenebris: q̄uis prima luce & primis tenebris: nō primā partem diei ac noctis significat. Prima vero die p̄ tota non pro diei parte. Gel. Alia luce orta auis in pastū profecta est. Inuenit etiā luci aduerbialiter positū sicut Vesperi. Cic. in Anto. Quis. n. audeat luci & in militari via. græcum est λυξ λυκοσ ενδεν και λυκοσ λεγεται οτι εν τη νυκτι λυκοσ ουκεν δειται. A lu-

ce fit lucanus a.um & antelucan⁹ a.um. quod eſt an te lucis tempus: & ſublucan⁹ ſub lucis tẽpore. Ply. lib. xi. Nec oĩo prius vergiliarũ exortu ſublucanis temporibus. Lux autẽ ἀπο τησ λυκυσ dicta eſt λυκυ. n. veteres græci appellãt primã lucem quæ præcedit ſolis exortum.

¶ Luceo es. xi. ſplendeo. Cuius cõpoſita ſunt. Al luceo ad aliquid ſeu iuxta aliquid luceo. Colluceo ſi mul ſeu totus luceo. Ply lib. x. Inuſitata genera ali tum accepimus quarũ plumę igniũ modo ꝯlucea ant noctibus. Diluceo diſtincte luceo. Gel. li. ii. Cõ tra vero qui in ſex horis poſtertoribus naſcit eo die videri natũ qui poſt eã noctẽ diluxerit. Eluceo ex tra ſiue multũ luceo. Lact. li. vii. Quis tam cęcus vt exiſtimet ſine cauſa eſſe facta in quibus mira diſpo ſitio, prudentiſſimę rationis elucet. Aug. lib. i. con. Hinc ſatis elucet maiorẽ habere vim ad viſendũ li berã curioſitatẽ q̃ meticuloſã neceſſitatẽ. i. clarũ eẽ Illuceo lucidus ſum. Sed ad diẽ ptinet. Liui. Vbi il luxit cepere claſſem. Sed hic magis eſt ab illuceſco Plau. in Cap. At pol te ſi hic ſapiat ſenex atra pix agitet apud carnificẽ tuo quę capiti illuceat. Idẽ in Am. Nũc te inquit quę manſiſti mitto vt cedas di ei vt mortalibus illuceſcas clara & candida. Inter dum illuceſcere eſt illuminare & ſplendentem face re. Lac. li. vii. Qui ſolem cũ cæteris ſyderibus illu xit. Interluceo in medio luceo. Cic. li. iii. ad Heren. Præterea diſſimiles forma atq; natura loci cõparan di ſunt vt diſtincti interlucere poſſint. Sed hic inter lucere quaſi internoſci eſt. Pelluceo per mediũ trã luceo. Quint. Sed vt inter ſe vincti atq; ita coeun tes ne commiſſura pelluceat. Huius ſignificationis eſt perluceo: & tranſluceo. Senec. de tranquillitate. Quid perlucentes ad vnũ aquas & circũfluentes cõ uiuia? Cic. lib. ii. offi. Quaſi perlucet ex his quas cõ memoraui virtutibus. Col. li. v. Vt nullo loco trã luceat. Polluceo de quo alibi. Præluceo anteluceo. Cice. Ego meis maiorib⁹ virtute prẽluxi. Relucco. Virg. lib. ii. Sigæa igni freta lata relucẽt. Subluceo aliquantum luceo. Ouid. de meridie. Qualia ſubluc cent fugiente crepuſcula phœbo: aut vbi nox abiit nec tamen orta dies.

¶ Luceſcere eſt clarũ fieri Plau. in am. Tempus eſt: extre ex vrbe: priuſq̃ luceſcat volo.

¶ Lucidus a.um. quod eſt clarũ perſpicuum: a quo perlucidus & Tranſlucidus. Quintil. lib. viii. Simi liter illa tranſlucida & verſicolor quorũdã elocutio res ipſas effœminat.

¶ Lucido as. lucidũ facio: illuſtro a quo Dilucido. quod eſt declaro: ſeu diuerſis modis clarum facio. Cic. lib. iii. ad herẽ. Nam quod in dicẽdo rei dilucidandę & magnificãdę cauſa dolũ appellauimus: id in dicendo honeſtius conſiliũ appellabimus. Eluci do: extra ſeu multũ lucido.

¶ Lucifico as. pe. cor. idẽ quod lucido. a quo Eluci fico Nonius. Elucificare luci dare: dictũ a luce. La berius. Si cito fulgentis ſplẽdore pecunię volo elu cificare exitum ætatis meæ.

¶ Lucifuga. pe. cor. qui fugit lucem.

¶ Lucifer pe. cor. ſtella Veneris cũ ante graditur ſo lem cũ ſubſequitur heſperus.

¶ Lucerna. a luceo. Græce Lychnus vocatur: cuiꝰ prima corripitur cũ tamẽ in Luceo producat. Iuue. Diſpoſitæ pinguẽ nebulã vo. nuere lucernæ. Lucer narũ vſum primi ægyptii mõſtrauere: vt auctor eſt Euſe. li. x. præparationis.

¶ Lucernarius qui lucernã fert. Lucernula dimin.

¶ Lucens quod aliũde lucẽ habet. Virg. Lucentẽq; globũ lunę. Lucibile quod per ſe lucet.

¶ Lucetius dictus eſt Iupiter a luce quã prẽſtare ho minibus putabatur.

¶ Lucina. pe. pro. q̃ partui prẽeſt q; partũ ferat in lucẽ. Ply. putat lucinã dici q; oculis pſit & luci. Sũt qui a luco deducãt qui romę Iunonι ſacer eſt in ex quiliis. Ouid. lib. ii. faſ. Gratia lucinę dedit hæc tibi noĩa lucus Aut quia principiũ tu dea lucis habes.

¶ Lucius prẽnomẽ eius qui primꝰ ita vocatus: qa oriente luce natus eſt. Sic lucia nomẽ mulieris. pe. cor. proferri debet: cõtra cõmunẽ vſum.

¶ Lucilius & lucullus noĩa propria a luce deducta.

¶ Luculẽtus. a.um. qđ eſt luce plenũ ſplẽdẽs. Plau. in cor. Pulchrũ & luculentũ hoc nobis hodie euenit prẽliũ. Sal. Tũ. M. Tullius orationẽ habuit luculẽ tam & vtilẽ reip. Hinc aduerbiũ Luculenter clare & ſplẽdide. Hier. De quorũ vitis motibuſq; mirificis quę luculẽter ipſe cõſpexi libellũ ipſe cõpegi.

¶ Lucubro. as. pe. cor. vigilo: & ad lucernã aliquid cõpono. Vñ Lucubratio vigilia & opus quod lucu brando fit. Var. de orig. Non ſolum ad Ariſtopha nis lucernã ſed etiam ad cleantis lucubraui. Liui. li. i. Sed nocte Soram deditã lanæ inter lucubrantes ancillas in medio ædiũ ſedentẽ inuenit. Hie. in pro logo Iudith. Huic vnã lucubratiũculam dedi. Sũt & lucubrationes ruſticanę veſpertina & antelucana quando a veſpere & ante lucem cõficiunt intra vil lam opera rei villaticæ conducibilia. Col. li. xii. Itẽ ad lucubrationẽ veſpertinã palos decẽ: vel ridicas quinq; conficere: totidemq; per antelucanam lucu brationem.

¶ Lucus nemus arboribus denſum deo ſacratum a lu ceo per antiphraſim dictũ eo q; non luceat quoniã cũ nullę illic arbores propter religionẽ cæderentur opacus & ſine luce erat. Sũt alii: qui nõ per cõtrari um deducãt ſed ꝓpter lumina crebra ſacrificiorũ q̃ ibi nocturno tẽpore fiebãt Dicit etiã Lucus us. pro luce. Terẽ. Cũ primo lucu. i. prima luce & cũ primũ ſol illuceſcet. Lucus martis dictus eſt in quo Mars illã veſtalẽ virginẽ cõpreſſit: vt eſt apud Iuſtinũ & Plutar. Luculus & lucellus diminutiua ſunt.

¶ Luco. as. licet nõ ſit in vſu: a luco ſiue a luce fieri puto. Cuius cõpoſita ſũt. Colluco: quod eſt ramos ſylue decido. Interluco idẽ ſignificat Subluco ſuc cidendo illumino.

¶ Lucar pretiũ quod ex lucis captatur: vel eroga tio quę in lucis fiebat.

¶ Lucaria feſta q̃ in luco romani faciebãt qui ꝑma gnus erat inter viam ſalariã & tyberim pro eo q; vi cti a gallis fugientes e prælio: ibi ſeſe ocultauerant.

¶ Luceria: vrbs Apuliæ: q̃ & Auſonũ colonia fuit

¶ Luceres ſiue Lucerẽſes: tertia pars populi roma ni diſtributa a Tatio & Romulo ſic appellati a Lu cumone ſiue a lucerio ſiue a luco quẽ Aſylum Ro mulus vocauerat.

¶ Lucerius Ardeæ rex qui auxilio fuit Romulo ad uerſus Tatium.

¶ Lucumo proprium viri nomẽ. a quo Lucomedi appellati: qui poſtea lucerẽſes ſunt dicti. Hi fuerunt Thuſci. Var. Dimicantẽ Romulũ contra. T. Tati um a lucumonibus. i. thuſcis auxilia petiiſſe.

¶ Lucrũ a luẽdo ſi amplius exoluerct q̃ quãti eſſet

emptũ. A quo Lucroſus.a.um. plenũ lucro. Ply. li.xviii. Et auctionibus eã adhiberi lucroſũ putant
¶ Lucellũ.diminutiuũ paruũ lucrum. Hor.in Ser. De ſene guſtarit tecũ partita lucellũ.
¶ Lucriones: dicti ſunt qui vndiq; lucrari cupiunt.
¶ Lucrinus.pe.pro.lacus cãpaniæ in ſinu baiano cõtra puteleos propinquus Auerno lacui adeo vt in maximis quandoq; tempeſtatibus coniũgi ſole at. Dictus a lucro propter multitudinẽ piſciũ q ibi capiebãtur. De vtroq; Mar. Dũ modo lucrino modo ſe permittit auerno.
¶ Lucretilis mons in ſabinis.
¶ Lucta conflictus.
¶ Lucto.as.apud antiquos.& Luctor deponẽs. ſignificat cõtra aduerſariũ oi adhita vinitor cõtigo quia in huiuſmodi conatu membra ſoluunt. Virg. Luctantes ventos. Ser. hoc eſt egredi laborantes. Aliquando Luctari eſt lucta ludere. Lact. Ne quando in laqueos & fraudes illius aduerſarii noſtri cũ quo nos de⁹ luctari voluit inciderem⁹. Ter. in ecy. Dicitq; illi annulũ ſeſe dum luctat detraxiſſe. Hinc Luctatio ludus quo alius aliũ nititur in terrã pſternere. Cõpoſita ſunt Colluctor. Luctã. de opi. Nam & ille colluctator & aduerſarius noſter ſcis q̃ ſit aſtutus: idem ipſe violentus. Obluctor acrius cõtra aliquem nitor. Col.li.vii. Sæpe etiã vel grauitate longioris: vel cũ in proſcindendo aut duriori ſolo: aut obuiæ radici obluctatus conuellit armos Reluctor pro repugno. Idem lib.i. Nam cũ veteri aſtruitur recens ædificium quaſi aſſurgenti reluctans oneri cedit. Quintil. Cum a me quidam familiariter poſtularent vt aliquid de ratione dicendi componerẽ diu fum equidem reluctatus.
¶ Luctitor frequentatiuũ. Vñ Priſ. ponit apud veruſtiſſimos luctito pro luctitor inueniri.
¶ Lugeo es.xi.ctum. quaſi luce egeo propter cõtinuũ luctũ. Vel dicitur a luo q̃ luctus vitam hoſis ſoluat. Eſt.n. lugere valde flere. Lact.li.iiii. Quis tam facũdus & tãta rerũ verborũq; copia inſtructus exiſtet? q̃ oratio tanta affluentię vbertate decurrẽs: vt illam crucẽ merito deploret quã mũdus ipſe & tota mũdi elemẽta luxerũt? Eſt & lugere in luctu hoc eſt in lugubri habitu eſſe ex obitu charæ neceſſariæq; perſonę. Vñ Luctus vt Cic.libr.iiii. Tuſ. inquit eſt ægritudo ex eius qui charus fuerat interitu acerbo. Scribit. Dionyſius hali.li.v. Romanas matronas Valeriũ publicolã: Brutũq; luxiſſe annuũ tẽpus de poſitione auri & purpuræ vt eſt illis luctus cõſuetudo in neceſſariorũ cognatorũq; funeribus. Huius verbi cõpoſita. Prolugeo de quo alibi. Elugeo qđ eſt luctũ depono. Vñ Agretius. Eluxit qui luctũ deposuit. Illuxit cũ lumen apparuit. Liui. Quid aliud in luctu q̃ purpurã aut aurum deponunt fœminę? Quid aliud cũ eluxerũt: ſumũt? Aliquãdo Elugere eſt lugendo deflere. Cic. Patriã eluxi iam & grauius & diutius q̃ vlla mater vnicũ filium.
¶ Luctus us. nõ ſolũ ploratio dicit ſed etiã inſigne indicitũq; mœrẽtis ſicut eſt veſtitus niger & pullus. Sępe.n. ipſe habitus? vultuſq; & veſtis luctus dicit. Nã in luctu atrati ſunt purpura auroq; depoſitis: cũ eluxerũt nigrã veſtem exuunt: purpurãq; reſumũt. Antiqui etiã declinabant luctus lucti. Actius. Ceſſo hinc ire & rapere lucti veſtem in lecto cõiugis.
¶ Luctuoſus a um. luctu plenũ. Sal. Virorũ more pugnãtes cruentã atq; luctuoſam victoriã hoſtib⁹ relinquatis. Et luctuoſus dicit qui eſt in luctu
¶ Luctificus a.um.pe.cor. quod luctũ inducit.
¶ Lugubris & hoc lugubre pe.cor. quod ad luctum pertinet: vt veſtis lugubris quę defertur pro morte alicuius chari.
¶ Ludus dicit in factis: iocus in verbis. Et ludus in ſingulari de priuatis & de exercitatione gymnaſtica cũ multotũ conuẽtus ab vno eruditur pręceptore Vñ & pro ſchola & loco ſumit in quo exercentur docenturve. Sic dicimus ludũ palæſtræ: ludũ pilæ: ludũ gladiatoriũ: ludũ muſicũ: ludũ litterariũ. Sue. in Cæſa. Formã qua ludũ gladiatoriũ erat: ædificaturus cõſiderauit. Aſco. Omnẽ ſcholã ludũ dixere romani. Quintil. Quia diutiẽ illũ promiſerã patrẽ in ludũ vęndiderũt tanq̃ decepti hoc eſt gladiatorũ Ci. de ora. Tũ hoc in ludo non pręcipit. Faciles.n. cauſæ ad pueros deferũt. Et ſtatim poſt. Hæc eſt in ludo cauſarũ fere formula. Vbi de grãmatices ludo locutus eſt. Sene. Dionyſius tyrãnus de regno ęiectus ludi magiſter factus eſt. De ludo muſices intelexit. Luſus vero & luſio ad voluptatẽ magis pertinẽt ſine vlla arte & puerorũ proprie dicũtur. Quin. Nihil me luſus offenderit. Et paulopoſt Sũt etiã nõ nulli acuẽdis ingeniis nõ tãtũ inutiles luſus. Ci. Ex multis luſionibus nobis ſenibus talos relinquãt & teſſeras. Vbi de voluptate ſenili locutus eſt. Ponit tamẽ quãdoq; luſus pro ludo: & ludus pro luſu. Similiter luſus p ioco opponit q̃ ſerio: quẽadmodũ & iocus. Ply. iunior Ariſtoni. Quos quãtoſq; auctores ſequar facile impetrari poſſe cõfido vt errare me ſed cũ illis ſinant quoq; non feria modo: verũ luſus etiã exprimere laudabile eſt. Eodẽ mõ ludus. Hor. Sed tamen amoto quęramus ſeria ludo. Ludi vero tantũ plurali numero ſpectacula publica ſignificãt Cic. in Ver. Inter binos ludos. Fuerũtq; apud græcos quattuor ludorũ genera præcipua. i. olympici: phthii: iſthmici: & nemei de q̃bus dictũ eſt in dictione certamẽ. Ludi apud romanos etiã quattuor erãt Megalenſes funebres plebei & apollinares.
¶ Ludi⁹ & ludio pro ioculatore hiſtrione: & ludia p ioculatrice. Mar. Hermes cura laborq; ludiarũ Liui. Acciti ex ethruria Romã ludiões q̃ ad tibicinis modũ ſaltabãt Oui. Ludi⁹ q̃ quatã ter pede pulſat humũ
¶ Ludo is.ſi.ſum. ludum exerceo & cõſtruitur cum ablatiuo. Interdũ etiã cũ accuſatiuo. Sue. de Aug. Aliqñ vt vincat ludit aſſidue aleam. Ter. in Adel. Ita vita eſt hoim quaſi cũ ludas teſſeris. Interdũ ludere eſt deridere. Plau. in Aſi. Nec me cur ludatis ſcire poſſum. Interdũ decipere. Ter. in Adel. Cur non ludo hũc aliquantiſper melius eſt quãdoq; hoc nũq̃ mihi voluit credere. Interdũ iocari vulgo ſcrizare ſolazare. Ply. ad fabiũ. Ludere me putas: ſerio peto. Intellexit.n. ſe non ioco agere ſed ſerio. Terẽ. in Adel. Congrum iſtũ maximũ in aqua ſinito ludere pauliſper. Interdum canere pulſare. Gel. Is optime ludere a magiſtro eius didicerat. Interdũ verſibus ſcribere. Virg. Ludere quę vellem calamo permiſit agreſti. Interdũ amittere. Ter. in phor. In illis fructus eſt in illis opera luditur Vbi notandũ ludo modo actiuum: modo neutrũ eſſe vt ex iis quæ ſcripta ſunt intelligi licet. Compoſita ſunt Alludo: Colludo. Vnde Colluſor ſocius in ludo. Cic. Lenticulam de alea condẽnatũ colluſorẽ ſuum reſtituit. Vir. lib. i. Græ. poſuit pro ſimul mouere. & ępe leuẽ paleam & frondes volitare caducas. Aut ſumma nantes in

aqua colludere plumas. Iurecõſulti Colludere dicũt aliquos: cum diuerſam partem adiuuant: prodita cauſa ſua. Sic em̃ cliẽtẽ ſuũ ſimul cum aduerſario ludunt. i. fallunt ac decipiũt. Deludo derideo decipio Plau. in Aſi. Furcifer etiã me deluſiſti. Idem. Quid me deluditis & nocte excluditis foras? Eludo. Illudo Præludo ãteludo. Ambro. li. i. offi. Qui diſcipli nã bellicam vult aſſequi quotidie exercetur armis: & tanq̃ in procincta politus pręludit prœlium. Hinc præludium quod ꝓprie ſignificat præcentionem: hoc eſt quod ante inchoationem cãtus præmitti ſolet fauoris emerendi gratia. & hæc habent pe. p.

¶ Ludifico as. derideo ſeu per iocũ & ludum fallo. Plau. in Caſ. Iam hic eſt lepide ludificatus. Inuenit̃ etiam ludificor deponẽs. Ter. in Phor. Ergo ſic me ludificamini.

¶ Ludibrium proprie vbi ludimus deridemuſq; & q̃d ludendi cauſa expetimus. Vir. Ne turbata volẽt rapidis ludibria ventis. Vñ haberi aliquid ludibrio dicimus. i. deriſui & contẽptui. Ter. in Ecy. Non ſic ludibrio tuis factis habitus eſſem. Ambr. de agnete ꝑ coitus peccato poſuit cũ ait. Cũ quibus libidinis ſuę ſe poſſe credebat ludibrium exercere.

¶ Ludicrum ſubſtantiuũ dici põt quodcũq; luſoriũ ac ioculare. Liui. li. i. Et cum his creſcẽte in dies grege, iuuenum ſeria ac iocos celebrare iam tum in palatino monte lupercal hoc fuiſſe ludicrum ferunt & a palãteo vrbe archadica palatiũ: deiñ palatinũ mõtem appellatũ. Ibi cuandrũ ex eo genere archadũ q̃ multis añ tẽpeſtatibus tenuerũt loca: ſolẽne allatũ ex archadia inſtituiſſe: vt nudi iuuenes lyciũ pana venerantes per luxũ atq; laſciuiã currerent: quẽ Romani deũ vocauerũt Inniũ. huic deditis ludicro &c.

¶ Ludicrus a. um. Luſorius iocularis leuis. Vir. Ne q̃ leuia aut ludicra petunt̃ p̃mia. Vñ ars ludicra ars hiſtrionica & ſcænica dicit̃. Priſ. Hic & hæc ludicris & hoc ludicre declinat: cum tñ ſic declinando ludicria: non ludicra faceret.

¶ Lues dicitur cũ in vrbe aut in agro febris aliudue morbi genus hoies vel pecora ſiue vtrũq; corripit: interdũ arbores & ſata. Peſtis quæ aut cito occidit: aut cito abit ab eo quem inuaſit.

¶ Lugdunum ciuitas Galliæ apud aquitanam quã Plancus cum Galliam comatam regeret tradit̃ cõdidiſſe. In ea fluunt Liger & Garumna.

¶ Luma genus ſpinæ quæ in pratis naſcit̃ & locis vliginoſis: ſic dicta q̃ agricolæ eam e terra luunt. i. ſoluũt. Hic lumeta loca lumis plena & lumaria falx qua lumeta ſecantur.

¶ Lumbrici vermes terreni a lubricitate dicti.

¶ Lumbus pars corporis qua libido deſignat̃. Sũt enim lumbi a cinctura ad nates: a quibus venereus liquor defluit. Vñ & apud poetas ſumit̃ qñq; p mẽbro pudẽdo. Plau. Expergite lumbos extollite. Et in Pria. Criſſabit tibi fluctuante lũbo. Dicitur etiam lumbus de brutis. Hor. li. i. Ser. Curto ire licet mulo vel ſi libet vſq; tarentum Mãtica cui lumbos onere vlceret ac eques armos. Hinc fiunt elumbus vel elũbis & delumbe.

¶ Lumbare tegmen quo pudenda tegunt̃: vt apud Hiere. Sicut tu poſuiſti lumbare iſtud ad lũbos tuos

¶ Lumbago: vitiũ & debilitas lũborũ.

¶ Lumẽ quaſi lucimẽ: a quo Luminoſus a. um. q̃d eſt clarum. Ci. Cũ ſint maxime luminoſæ ꝑtes duæ & quaſi iactuoſæ. Hinc etiam lumino: aquo Illumino as. & Relumino quod eſt lumen reddo.

¶ Luminare quod lumen habet. Hier. in Gñ. Fecit deus duo luminaria magna: vnũ vt pręeſſet diei: alterum: vt præeſſet nocti.

¶ Luna a lucẽdo dicta q̃ noctu ſola luceat. Alii lunam: quaſi lucem alienam dicunt q̃ lumen a ſole recipiat. Ci. Tum illa quæ luce lucet altena. Vel luna dicit̃ q̃ ſit luminũ vna: vtcũq; eſt per greco ꝓimitationẽ ẽ ελληνεσ γαρ φασι λεγεσθαι οτι σελασ το φωσ και αφω οτι υπο ηλιου λυκα λαμβανει σελην. Hinc pleniluniũ quod eſt cũ luna q̃nta decima & rotonda eſt. Vel plenilunium dicitur lunę oppoſitio. Ply. li. xviii. Cũ vero occidẽte ſole orietur ſcilicet luna ex aduerſo: ita vt pariter aſpiciãtur tunc erit plenilunium. Interdum cum appere deſierit: & noua fit: & coeunte vel ſilenti luna vnde lunæ coniunctio dr̃ dies ſilentis lunæ. Diminutiuum a luna eſt lunula.

¶ Lunaris & hoc lunare: qđ ad lunã ptinet: vt lunaris ratio. lunaris annus q mẽſe vno ſuũ efficit curſũ

¶ Lunaticus morbus dictus ẽ q, eum q̃ interlunio natus eſt hũc morbum fere pati comptũ eſt. Qui & Comitialis a quibuſdam etiam appellr̃. Sed diuerſũ eſſe oſtendit firmicus li. iiii. mat. cũ inquit. Et ſi luna male fuerit collocata: aut ſpaticos: aut lunaticos: aut caducos facit. Eſt autem ꝓprie lunaticus: q̃ aut ab iſania vexat̃ certis lunæ tp̃ib⁹ aut grauat̃ morbo

¶ Lunatus a. um. qđ eſt ad lunę ſimilitudinẽ factũ: vel quod habet ſpeciẽ lunæ. Tres em̃ ſũt figurę creſcentis lunæ. Nam modo curuatur in cornua: mõ in orbẽ circũacta: vt cũ eſt plena & ſoli aduerſa. Modo dimidio orbe cæſa: hoc eſt cum æqua ꝓportione diuiditur. Et ob id a noſtris diuidua vocat̃.

¶ Luo is. lui. ſignificat ſoluo. Liui. Vt tandẽ debito ſupplicio ſcel⁹ lueret. i. ſolueret ſeu purgaret. Tractũ a pecunia: qa apđ ãtiquos pœnę pecuniarię fuerunt: ſed græcum λυω λυεισ λυει. Interdũ luere eſt ſuſtinere pati. Iuſtin. li. i. Quicũq; capi potuerũt ſupplicia crucibus luerunt Dicimus etiã luo capite ſicut Mulcto. & puno. Liui. li. ix. Obſides etiã ſexcẽti impati capite luerunt. Hinc cõponit̃ Reluo ꝑ ſoluo ſeu repigñero. Nã in alia ſignificatione cõponit̃ a lauo ſicut Deluo & ꝑluo.

¶ Lupus græce λυκοσ aĩal rapax. cuj⁹ fœ. eſt lupa. Et lupus genus piſcis pręcioſi qui varolus a quibuſdã Sturio dr̃. Et ſub oſtia fluuioꝝ captus etiam laneus: lanatuſve appellr̃. Mar. Laneus euganei lup⁹ excipit ora timaui Aequoreo dulces cũ ſale paſtus aquas. Sunt illi cũ mugili naturales inimiciciæ. Itẽ lupus genus eſt fræni aſprimi: a lupinis dẽtibus dicti q̃a inęquales ſũt: ſiue q̃a duriciã hũt lupini dentes: & ꝓpea morſus eoꝝ aſperrimus. His frenis vtebant̃ galli. Ouid. li. de triſ. Et placido duros accipit ore lupos. Item lupus eſt inſtr̃m adũcã quo vaſa q̃ in puteum forte ceciderũt extrahunt̃: harpax græco vocabulo & harpago noiat̃. Itẽ lupus Aranei gen⁹ quo noſe etiã dicta eſt herba q̃ aſparagi vice mandi ſolet: q̃ & lupus ſalictarius q, ſalices ad ſimilitudinẽ vitis aſcendat. Itẽ lupus: vt palladius auctor eſt ferula manubriata vocatur.

¶ Lupus eſt in fabula ꝓuerbiũ natũ eſt q, phyſici affirmant eũ a voce deſeri quẽ prior lupus viderit. Q̃d eẽ fert̃ cũ ille ſupuenit de quo loq̃mur & nobis ſua pñtia ãputat facultatẽ loq̃ndi. Virg. Vox quoq; mœri Iã fugit ipa: lupi mœri videre priores. Lupũ

aurib⁹ tenere puerbiũ ẽ qđ in re ancipiti piculoſa q̄ dici ſolet. Nã q aurib⁹ lupũ tenet: nec eũ dimittere audet nec retinere põt ſine piculo. Hier. cõtra Io. origeniſtã. Nũc vero q̄ſi aurib⁹ lupũ ap̄henderis: nec tenere potes: nec audes dimittere. Sue. in Tibe. Cũctãdi cã erat metus vndiq̄ imminentiũ diſcriminũ vt ſæpe lupũ ſe auribus tenere diceret.

¶ Lupa cũ ſit fœmi. a lupus ponitur tamẽ qñq̄ p meretrice: q⁹ vt illa cibi: ita hęc vel libidinis vel q̄ſtus appetens ſit.

¶ Lupanar pe. pro. ſumitur pro turpi meretricum loco. Aug. li. xviij. ci. dei. Meretrices aũt lupas vocabant. Vnde etiã nũc turpia loca earũ lupanaria nũcupanť. Amb. adiectiuũ poſuit cũ ait. Cũ meretricib⁹ ſcortaberis in cõtubernio lupanari. Dicit̃ & lupanariũ. Vlp. de petitione hęreditatis: licet a lupanario pceptæ ſunt. nã & in multorũ honeſtorũ virorũ p̄diſs lupanaria exercentur.

¶ Lupari ſcortari: meretricari. Accius. Qui cum meretrice per vias habitu noſtro lupantur.

¶ Lupatũ idẽ qđ lupus p̄ fræno aſperrimo. Ver. Preſſiſq̄ negabũt Verbera dura pati & duris pare re lupatis. Dicta lupata vt Ser. inquit a lupinis dẽtibus qui inęquales ſunt. Vnde & eorũ morſus vehementer obeſt.

¶ Lupinus a. um. qđ eſt lupi. Plyn. Maſſurius palmam lupino adipi dediſſe antiquos tradit. Lupinus ſubſtãtiuũ gñs legumis qđ nõ miti⁹ terrã appetat voraxq̄ illi⁹ ſit q̄ lupus: & tellurẽ adeo amat vt q̄uis frutetoſo ſolo cõiectũ inter folia vepreſq̄ ad terrã tamẽ radice perueniat.

¶ Lupercal a lupa dr̃ locus ſub palatino mõte ſacratus ab euãdro Pani deo archadię q lycæus vocať q̄uis quidã ita appellatũ velint: q⁹ lupa ibi remũ & Romulũ nutriuerit. Ouidi. in faſt. Illa loco nomẽ fecit: locus ille lupcal Magna dati nutrix p̄mia lactis habet. Vel dr̃ a luẽdo: q⁹ ibi per caprum luebať: hoc eſt ſacrificabať: vt ſit dictſo ex tribus oñonis partibus cõpoſita quaſi luere per caprum.

¶ Lupercalia etiã ſacra q̄ in eo loco fiebãt mẽſe februario: greci lycea vocant:

¶ Luperci dicti ſũt q̄ſi ex illorũ myſteriorũ ſemie exorti ſiue vt Var. putat q⁹ lupcalib⁹ in lupcali ſacra facerent nudi in honorẽ Panos. Ci. inſectatur M. Anto. q⁹ in lupercalibus in quibus ſedebat Cęſar amictus toga purpurea in ſella aurea coronat⁹ ſe lupercũ exhibuerit. Nam nudi ſacerdotes lupci currendo luſtrabant ciuitatem & verberabant prę gnãtium manus mulierũ vt facilioris eſſent part⁹ zona ex corio capri. De his Ouid. Quis vetat archadico dictos a mõte lupercos Faunus in archadia templa lycæus habet.

¶ Lura os culei ſiue vtris ab antiquis dicta eſt.

¶ Lurcones dicti ſunt guloſi & bonorũ ſuorũ cõſũptores. Plau. in Perſa. perẽnis herbę lurco edax: furax: fugax. Lucil. Edite lurcones comedones viuite ventres.

¶ Lurco as. cibũ cũ auiditate nimia ſumo. Põpo. Lardũ lurcabat lubens.

¶ Luridus a. um. pe. cor. qđ eſt ſupramodũ pallidũ: quaſi loridũ: quaſi loro percuſſũ & liuidũ factũ Hor. li. car. Doletq⁹ partus fulmine luridũ miſſos ad orchũ. Hie. ad Oceanũ. Lurida ora: ſparſum crinẽ: ſquallidas manus: ſordida colla ſũmittere.

¶ Luſcinia auis dicta q⁹ lugẽs canat. Hanc philomelã greci vocãt: q̄ peruigil cuſtos cũ oua quodã ſinu corporis & gremio fouet inſomnẽ longę noctis laborẽ cãtilenę ſuauitate ſolať. Hęc auis a poetis q̄ñq̄ dr̃ atthis: q̄ſi attica. Mar. Sic vbi multiſona feruet facer atthide lucus:

¶ Luſcus p̄prie q altero captus ẽ oculo: q̃lis fuit Hãnibal: de quo Iuue. Portaret belua luſcũ. Quandoq̄ tamẽ dicit̃ qui eſt hebetioris viſus. A luſcus fit eluſco: as. qđ eſt luſcum facio: & oculum eruo. Scribit Iulianus iureconſultus Aquilia lege teneri eũ qui eluſcauerit diſcipulũ in diſciplina.

¶ Luſcitus pe. p. qui hebeti viſu eſt: & q meli⁹ noctu q̄ die videt.

¶ Luſcioſus ſiue luſcitioſus & nuſcroſus dr̃ q propter vitiũ oculorũ parũ videt: q⁹. ſ. luſcos imitet q clarius veſperi q̄ meridie cernit: vt inq̄t Feſ. Plau. in mili. Aedepol tu quidẽ cæcus non luſcioſus es Ply. Sãguine hirci ſanari luſcioſos putat. hos greci myopes & nyctolopas vocãt: morb⁹ ipſe luſcio vocať. Sũt q ita diſcernãt: vt luſcioſi dicãť: q ad lucernã nõ vidẽt myopes qui minutius cernũt.

¶ Luſitania pars vlterioris hiſpanię quã nũc portugalliã appellãt. Scribit Ply. luſum liberi patris ac lyſam cũ eo bacchantem nomen dediſſe luſitanię. Hęc oceano occidentali alluitur: in qua eſt ciuitas emerita: & portugallię regnum. luſitanũ littus pollet gẽmaceraunio: qđ indicis pręferunt aduerſus vim fulgurum creditur opitulari.

¶ Luſito as. pe. cor. frequẽ. eſt verbi ludo. Plau. in cap. Nã vbi illo aduenit q̄ſi p̄ricipis pueris: ãt monitę: ãt antes: ãt cothurnices dãť q bus cũ luſitẽt

¶ Luſorius a. um. qđ ad ludũ ſpectat: vt tabula luſoria qua teſſeris luditur.

¶ Luſtrũ ferarũ habitaculũ in ſyluis a luto q⁹ ſit luſoſa lacuna. Ver. Non abſunt illis ſaltus ac luſtra ferarum. A qua ſimilitudine ij qui in locis abditis ac ſordidis deſidię & ventri indulgent in luſtris vitam agere dicuntur: propter qđ & luſtra dr̃ popinę & lupanaria vbi habitant lupę. i. meretrices. Cice. li. z. phil. Cũ oẽs impuritates ī pudica in domo quotidie ſuſceperis vino luſtriſq̄ cõfectus. Idem Caſio. Quæ autẽ in luſtris & in vino cõmentatio potuit eſſe? Et luſtrũ dicit̃ ſpatiũ quinq̄ annorũ: a luendo. Hoc eſt ſoluendo: q⁹ quinto quoq̄ ãno vectigalia & tributa ſoluebãť & vrbs luſtrabať. i. ſacris purgabať q̄ purgatio vrbis etiã luſtrũ dicebať. Liu. li. ij. Oẽs cẽturię & equites in campũ martiũ cõuocati ſue oue tauro cęſis immolarũt: qđ luſtrũ eſt dictũ: ſicq̄ a ſacrificio illo cẽſus obtinuit nomẽ luſtri. Quia vero cenſus ipſe ſiue luſtrũ ſingulis quinq̄ annis habebatur cẽſorum magiſtratus inualuit cõſuetudo: vt luſtri appellatione ſpatia quinq̄ annorũ appellentur: Hinc armiluſtrum

¶ Luſtro as circũdo. Lact. li. z. Sed luna quę orbẽ illũ ſigniferum. xxx. dierũ ſpatio luſtrat. Interdũ luſtrare ſignificat expiare. Liui. li. iij. Ibi inſtructũ exercitum oue: ſue: tauris tribus luſtrauit. Interdũ aſpicere agnoſcere. Cic. li. iii. offi. Sed cũ oñia ratiõ eatq̄ animo luſtraueris. Interdũ ſequi. Ver. At mecum raucis tua dum veſtigia luſtro. Interdum patefacere clarificare: vt idem. Poſtera phœbea luſtrabat lampade terras. Interdum inumbrare. Vnde luſtra ferarum cubilia: & lupanaria per contrarium dicimus quia parum illuſtrãtur. Interdum circũſpicere. Vergi. li. iij. Omnia colluſtrans

hanc primum ab littore classem Conspexi venientem. Et lustrare quod vulgo dicitur monstrā facere Cuius sententię duo sunt verba: recognosco. s. & recēseo. Huiꝰ verbi cōpositā sunt collustro: qđ est circunspicio. Cic. li. v. tus. Ego autē cum oīa collustrarem oculis animaduerti colūnellā. Illustro: perlustro. quod est perfecte circūeuideo. Liui. li. i. Hercules ad primā auroram excitus cū gregem perlustrasset oculis.

¶ Lustror aris. deponens significat scortor a lustris abditis locis. Plau. in pseu. Lustrantur luxantur comedunt quod habent.

¶ Lustralis & hoc lustrale: quod ad lustrum pertinet. Liui. li. i. Sacrificium lustrale in diem posterū parat. Lustralia exta veteres dixerunt prępinguia eo qꝺ lustralis. idest quinquēnalis bos dicitur esse perfectę ętatis.

¶ Lustricus a. um. Vnde lustrici dies infantiū appellantur: puellarū octauus: puerorū nonus: quia his infantes lustrantur: & nomina eis imponunt. Et qui eos lustrant lustratores vocantur: & fœmine lustratrices: & q lustrant lustrati noīantur.

¶ Lucer vas in quo vinū diluit. i. aqua miscet. Nā & luto & loto pro diluo a veteribꝰ vsurpatum est.

¶ Lutū cœnum siue sordes. habet primā correp. Iuue. Compositiqꝺ luto nullos habuere parentes. Hinc luteus lutea luteum: quod est ex luto. Tibul. Sed nimius luteo corpora tingit amor. Fit autē lutum a luo uis. αλλα απαγτατα τα απο του λυειν ωσαγω λελεχαμεν.

¶ Luto as. luto inficio. Vnde lutatus luto infectus A luto fiunt cōposita. deluto: & eluto: de quibus supra in dictione deluo dictum est.

¶ Lutescere significat lutum fieri.

¶ Luteus color rubeus sanguinolētus: nā est sanguini consimilis: a λυθρον: qui est cruor. Gellius latinum putat: & a luce deduci. Ait enim luteus q̄ ruffus color est dilucidior. Vnde nomen quoqꝺ factum videtur. Alij a luo qꝺ fit quasi dilutus: hoc est solutus & decoloratus ruffus. Est enim luteus color dilutior rutilus qualis est color auri. Vnde violę eius coloris luteolę dicuntur. Et lutea herba qua chrysocolla tingitur: quę naturā lini seu lanæ habet ad succū bibendum. Et vitellum in ouo ouilu teum vocamus. Idem color cærinus appellatur a cęræ colore. Idem & flāmeus dicitur. Plyn. Lutei video honorem antiquissimum in nuptialibus flāmeis totum fœminis concessum. Hinc flāmea appellabant vestimenta lutei coloris: quibus flaminica vtebatur. Luc. Lutea demissos vellarunt flāmea vultus. Huius nominis prima producit. Persius. Iam chlamydes regū iā lutea gausapa captis Iuue. vero primam corripuit. Incude & luteo vulcano ad rhetora misit. (calta.

¶ Luteolꝰ dim. Ver. Mollia luteola pīgit vaccinia

¶ Luxo as. soluo. Plyn. li. xvii. Aut circū fossor: vel etiā subarator imprudens laxauit radices. Vñ luxa siue luxata mēbra dicuntur locis suis mota & soluta. Et luxati dicūtur quorum membra suis locis mota sunt. Idem. Althęæ radix decocta luxatis prodest. Hinc luxuriosi dicti sunt: qui in re familiari profusi atqꝺ soluti sunt.

¶ Luxus us. luxuria & luxuries non solū pro reverenea sed etiam & fere semper propriecqꝺ pro omni superfluitate & nimia profusione & sumptuosiore cibi vestitus & aliarū rerū cura dici solent. Cic. li. i. offi. Inteliigimus q̄ sit turpe defluere luxuria delicate ac molliter viuere. Idem in Verr. acti. i. Quas res luxuries in flagitijs: crudelitas ī supplicijs: auaritia in rapinis: &c. Vergi. li. i. Ge. Luxuriē segetū tenera depascit in herba. Idē. At domus interior regali splēdida luxu Instruitur. Luxus etiam pro splendore ponitur. Claud. lib. ij. Sub tua purpurei venient vestigia reges Deposito luxu.

¶ Luxuriosus sa. sum. ponitur pro nimium abundanti. Cice. de ora. Gēmare sitire agros ętas segetes: luxuriosa frumenta. Tunc enim in segetes solent immitti oues vteas pascant.

¶ Luxurio as. & luxurior luxuriaris (si Diomedi credimus) hanc habent distantiam: qꝺ luxurio sit in laude: luxurior in crimine. Significat luxurio non lasciuiam mentis: sed habitudinem corporis Verg. lib. iij. Ge. Luxuriatqꝺ thoris animosum pectus. Corn. Seuerus. Luxuriantur opes: atqꝺ odia longa grauantur. V trunqꝺ tamen pro superabundare: profundere & lasciuire smorbiezare ponitur Plyni. libr. xviij. Aliqui in frigidis ab equinoctio auctūni: in calidis serius ne ante hyemē luxuriēt. Tibul. Luxuriant animi rebus plerunqꝺ secundis Liui. li. i. Positis externorū periculorum curis ne luxuriarētur ocio animi quos metus hostium disciplinaqꝺ militaris continuerat. Colu. libr. iij. Cacumina virgarum ne luxurientur dimutilato. A luxurior fit compositum Eluxurior quod ē extra luxurior. Idem in eo dē. Qui si pingui agro validis vites deposueris pāpinis magis eluxuriabuntur.

¶ Lyæus cū diph. dictus ē bacchꝰ. λυω soluo eo qꝺ mentē & mēbra vinū dissoluat: vñ sequit̄ paralysis. Verg. Regales inter mensas laticēqꝺ lyęum.

¶ Lycus nomen propriū viri quo nomine multi vocati sunt. Vnus troianus: de quo Verg. Fata lycī. Alter thebanus ignobilis: qui regem thebanū occupauit. Item alius thebanus rex. Alius pādionis filius: qui a se lyciam nominauit. Alius lycaon Callistoos pater: archadię rex: qui cū solitus esset hospites necare. in lupum a Ioue cōuersus est. Fuit & alius lycus Priami filius. Item lycus fluuius assyriorum qui Tygri immiscetur. Ouid. libro. iiij. de pon. Huc lycus huc fagaris peneusqꝺ hypanisqꝺ cratisqꝺ. Et lycus græce: lupus latine dicitur: ab λυκος: deest a prima luce: qꝺ id tempꝰ maxime aptum sit rapiendo pecori.

¶ Lychaonia regio asię: quę totius asiæ medium quodammodo locum & arcem occupat. Sūt qui scribant lychaoniam esse partem archadię quę in peloponneso sita est. a lychaone rege archadię cognominatā. A lychaonia fit lychaonius lychaonia lychaonium. Ouid. de trist. Quæqꝺ lychaonio terra sub axe iacet.

¶ Lychaones populi sunt in Asia minore propelyciam: vt Ptol. lib. v. scribit.

¶ Lycius apollo dictus est a lyco lupo: qꝺ sicut lupi pecora rapiunt: ita ipse humorem haurit radijs Prisci grecorū primam lucem quæ præcedit solis ortū Λυκηγ nppellarunt. απο τησ λυκοσ. Idqꝺ temporis hodieqꝺ lycophos cognominant lycij apollinis oraculum: quia in lycia maxime claritatis fuit ob luporum interfectionem.

¶ Lycæus cū diph. mons archadię q Pani deo sacer est & vbi templum bicornis fauni: a quo lycęa

ludicra illi ſacrata: a nobis lupercalia ſunt dicta a lupis quęad expiandos manes fiebant. Ouid. li. ij. faſt. Faunus in archadia templa lycæus habet. Dictus lycæus απο των λυκων .i. a lupis quib⁹ propter frequentiam pecudū abundabat.

¶ Lycæum fuit athenis ſchola Ariſtotelis: ſicut Academia Platōis: in qua περι πατων .i. deambulans philoſophabatur. Vnde peripatetici orum nomen effulſit. Fuit & lycæum gymnaſium Ciceronis in Tuſculano a nomine ſcholę ariſtotelicæ. de quo libro. i. de diui. ſic refert. Nuper cum omen cum. Q. fratre in tuſculano diſputatum eſt. Nam cum ambulandi cauſa in lycęū veniſſemus. Id. n. ſuperiori gymnaſio nomen eſt. Huius nominis penultima producit a Cicerone in illo verſu. Inq; academia vmbrifera nitidoq; lycęo Fuderūt claras fœcundi pectoris artes. Quia dichrona eſt.

¶ Lycia prouincia ſeu regio in minori aſia: finis pāphiliæ ex parte orientali ſic cognominata a lyco pandionis filio. Hęc Termile primū dicebatur ſicut herod. li. i. ſcribit. In ea patera vrbs Xāthus fluuius & chimæra mons. Ibi regnauit Rhadamā tus Iouis ex Europa filius. Hinc lycius lycia lycīū Verg. Vnam q̄ lycios fidumq; vehebat orontem.

¶ Lycon nomē philoſophi pythagorici. Fuit & alius lycon Socraticus: ſiue peripatetic⁹ eloquēs & in dicendo ſuauis adeo vt pro lycon glycon nominaretur: quod ſignificat dulcedinem. Hic fuit cultu & veſtium mollicie nitidiſſim⁹: Lucta & pilari luſione exercebatur. perijt podagrę morbo annos natus. lxxiiij. Tertius lycon fuit poeta. Quartus epigrāmatū ſcriptor.

¶ Lycaſtus vrbs cretę. a luporū multitudine quæ ibi eſſe perhibetur.

¶ Lychnus latine lucerna. Var. Lucerna a luce dicta eſt aut ab eo quod vocāt greci λυχνον. Plau. Lychnum emunge parumper vt videat anus vbi pedes ponat. Hinc Ellychnium quod lucernis adhibetur ad lumen præſtandum. Eſt enim funiculus ille qui incēſus flāmam nutrit. Lychnus penſilis eſt: quam vulgo lampadem vocant. Vnde ſcribit Plyn. libro. xxxiiij. Lychnos penſiles in delubris placuiſſe: q̄uis & de candelabris orichalceis dici poſſit lacunaribus appenſis: ſicut veteres lychnum penſilem dixerunt. Dicitur etiam hæc lychnia. Ser. vero oſtendit lychin⁹ dici nō lychn⁹ cum primam corripi dicat: quod fieri non poſſet: niſi poſt ch ſequeretur i: & triſyllabum fieret. Ver. Dependent lychini laquearibus aureis.

¶ Lychnites penultima pro. marmor albū quod in paro inſula effodiebatur ſic cognominatum q; ad lucernam in cuniculis cæderet. ſicut Plyn. lib. xxxvi. teſtatur. Eſt etiam hoc nomine gemma ardens a lucernarū accenſarū p̄cipua gratia.

¶ Lychnuchi grece noīant quicquid lucernas ſuſtinet: quaſi lucernifer.

¶ Lychnobij dicti ſunt qui loco dierum noctib⁹ vtūtur: & ad lucernas viuunt quaſi lucernarij: vt Seneca in vltima epiſtola. Nihil conſumebat niſi noctē. Itaq; credo dicentibus illū quibuſdā auarū & ſordidū. Vos inquit & lychnobiū dicetis.

¶ Lyciſca canis natus ex lupo & cane: hunc Ply. Crocutam vocat.

¶ Lyciſſa canis eſt nomē a lyco lupo. Vel quaſi laceſſa. i. ex laconia quia inde veniūt optimi canes.

¶ Lycophos qđ nos primū tēpus lucis noīamus

¶ Lycophron periandri corinthiorum tyranni filius. Eſt & nomē poetę greci. Suidas. λυκοφρων χαλικιδευς απο εβοιας υιος σοκλεους θεσπεί δε λυκουτου ριγινου γραμματικος και ποιη της τραγωδιων.

¶ Lycopolis vrbs egyptia: a lupis dicta: q̄ æthiopes egyptū incurſantes lupi facta acie vſq; ad vrbē elephātinā reppulerūt. Ibi egyptij lycopolim cōdiderūt a beſtijs illis ei nomē imponētes.

¶ Lycomedes Creontis filius.

¶ Lyctos oppidū cretę ſub Idomenei imperio. A quo idomeneus lyctius eſt appellatus.

¶ Lycurgus nomē propriū lacedęmonū regis q fuit philoſophus & lacedęmonijs leges ſanctiſſimas condidit. Aſtrictiſq; ciuibus iuramento: q̄ tā diu eas intemerate obſeruarēt donec ipe rediret e patria nunq̄ rediturus emigrauit. Vide Plutarc. Fuit & ali⁹ Nemeæ regionis rex: & ali⁹ rex thracū.

¶ Lychaon Caliſtonis pater & titani ac terræ filia archadiæ rex q vt in fabulis fert a Ioue in lupū cōuerſus fuit q; Iouē hoſpitē necare moliret.

¶ Lydus herculis filius ex Iole. alter filius athyis & frater tyrtheni. A quo lydia regio eſt appellata. Nā cū propter terrę ſterilitatem fratres ſimul ferre non poſſet Tyrrhenus ſorte iacta diſcedens cum ingenti multitudine ad Italiam veniens eam tenuit partem: quę ad mare inferū verſa eſt: & a ſe Tyrrheniā nominauit. Iydus vero remanens Mæoniam de ſuo nomine vocitauit.

¶ Lydia regio in maiori Aſia a lydo athyis męonię regis filio & Tyrrheni fratre cognominata: q̄ flexuoſis Męandri amnis recurſibus perfuſa ſuper Ioniā procedit: phrygię ab exortu ſolis vicina: ad ſeptētrionē Miſiæ: meridiana parte cariam ample ctēs. Hęc antea męonia vocabat: in hac ſunt vrbs Epheſus: Colophon: Clazomene & phara.

¶ Lyenteria inteſtinorū diſſolutio. λυω enim diſſoluo. εντερον inteſtinum hanc noſtri leuitatem inteſtinorum vocant: cum cibus non perficitur: ſed incoctus egeritur.

¶ Lympha a noſtris aqua: per mutationē n in l: q̄ ſi nympha. Nam proprie dicitur nympha.

¶ Lymphare furore vexare: vt apud Val. Flaccū. Lymphauerat vrbem. Sta. It lymphāte deo. Vñ lymphati ſiue lymphatici dicuntur furioſi veſani bacchabundi qui vitiū ex aqua cōtraxerūt: quod eſt huc atq; illuc diſcurrere. Plynius. Medetur inſanientibus lymphaticis. Nam creditum eſt ab antiquis: qui in fonte imaginem nymphę vidiſſet furore percipi: quos græci νυμφολητους. latini lymphatos vocant. Hora. libro primo car. Mentēq; lymphatā Mareotico redegit in veros timores. A Vergilio dicitur lympata regina pro mente commota & furiata. A lympha etiam. vt Priſc. inquit fit lymphor aris.

¶ Lympidus a. um. pe. cor. planus politus. Clarus Hieronym⁹ in libro xx. Elegit ſibi quinq; lympidiſſimos lapides de torrente.

¶ Lynx propriū nomē regis ſcythię: qui cū cogitaſſet occidere Triptolemū a cerere in lyncē aial cōuerſus fuit. Eſt aūt lynx ſeu lynca ex luporū certuariorū genere varío collo & maculoſo tergore & acutiſſimo viſu. Ver. Maculoſę tegmīe lyncis. Huius vrina in calculi duriciem vertit & ea fit gēma.

¶Lyncuri ũ gẽma quæ e lyncis vrina coacta est. Oui. E quibus vt memorãt quicqd vesica remisit Vertitur in lapides & congelat aere tacta.
¶Lynceus ea.eum.adiectiuum a lynce. Vnde qui acute vident lynceos oculos habere dicuntur. Hora. in sermo. Ne corporis optima lynceis Cõtemplere oculis.
¶Lynceus nomẽ propriũ eius qui fuit vnus ex argonautis acutissima oculorũ acie præditus qui dicebaꝫ videre vltra parietẽ. Et vt historici tradunt conspexit nouissimã lunã primãq; eodẽ die in signo ariete: quod paucis mortaliũ cõtigit vidisse. Vnde Horatius. Solus nubila lynceus.
¶Lyndus ciuitas rhodi vbi sacra herculis maledictis & execrationib⁹ solebãt celebrari. A qua lyndij dicti sunt. Fuit & altera lynd⁹ in dorica regiõe.
¶Lynter generis fœmi. genus paruæ nauiculæ e cauata arbore factę: ab λουτρον: teste Prisc. prima diph. abiecta o: & n interposita. Constant autem lyntres ex singulis arborib⁹ quę vulgo cauę dicũtur ad traijciendas flumine trabes. Verg. lib. i. Ge. Cauat arbore lyntres. Hæ em̃ non in pelago: sed in fluuijs stagnisq; palo aut cõto aguntur. Ponit etiã quãdoq; pro quodã dolij genere: vt ostendit Cato. Tibul. pro nauia quę est lignũ cauatum: vt nauis posuit: quo in vindemijs rustici vti solent. Aut mihi seruabit plenis in lyntribus vuas: Pressaq; veloci candida musca pede.
¶Lyptote dici potest apud nos defectiua. Nã ab λειπω quod deficio est deducit. Figura est cum minus dicitur: & plus intelligitur: vt apud Vergi. Quid prodest q̃ me ipse aio nõ spernis amyntha .i. libentissime amas.
¶Lyra instrumentũ musicũ: vbi quot sunt fides tot resonãt voces. απο του λυρειν qđ est canere Hinc poetæ lyrici dicti q̃ ad lyrã sua carmina cantabant: statuebaturq; eis chorus quinquaginta virorũ ac tauro donabant. Et carmẽ ipsum lyricum Hanc eandẽ poetæ chelym vocant. Et lyra signũ cœleste est. Varro libro secũdo de re rus. Hoc secũdum astri exortũ facio: quod græci vocant lyram fidẽ nostri. Lyra cedit quarto nonas februarij vel secundũ aliquos: Calendis februarijs & noctu q̃ occidunt terga leonis: vt Higinus ait. Ouidi. Illa nocte aliquis tollens ad sydera vultũ Dicet vbi ẽ hodie quę lyra fulsit heri. Hanc lyrã effecit Mercurius in mitileno monte archadię inde orpheo tradita dicũt. Alij autumant concessam orpheo ab apolline post repertam citharã interfecto orpheo musæ in cœlo lyram collocauere. Alij dicunt esse lyram Arionis citharœdi qui fuit tempore Cipselli tyranni corinthiaci qui primus fuit omnium citharistarum. A lyra etiam cuius prima corripitur fit delyrus a.um. pe. cor.
¶Lyricen pen. cor. qui lyra canit: cuius significationis est etiã lyristes. Sido. Alceo potior lyristes ipso. Sic enim dicitur lyristes: vt psaltes.
¶Lysander lacedęmon homo factiosus qui odiũ totius græcię in lacedęmonios concitauit: & a thebanis occisus fuit: qui lycaonẽ regno expulit.
¶Lysanias orator græc⁹. alter fuit Archias qui lycaonem regno expulit.
¶Lysias orator iucundissimus: De quo Quintil.
¶Lysius arcadiæ fluuius: ad cuius radices est æscu lapij tumulus.

¶Lysimachus macedõ clar⁹ Callisthenis discipulus. alter fuit vnus ex Alexandri principibus.
¶Lysimachia vrbs hellespõti q̃ terræmotu corruit
¶Lysippus clarissimus statuarius qui ad sexcenta decem opera fecisse traditur: quę singula arti claritatem dare potuissent. Hic teste Quintiliano ad veritatem optime accessit. Propert. Gloria Lysippo est animosę fingere signa.
¶Lytta gen⁹ vermiculi: qui nascitur in lingua canum. Hic si infantibus catulis eximitur: nec rabidi fiunt: nec fastidium sentiunt.

De littera M.

MTRANSIT per deriuatiões in n. d. vel t. vel c: vel q. sequẽtibus: vt tantũ tantundẽ. Idẽ identidẽ. Eorũ eorundẽ. Num nuncubi: nunqs nunq̃. citcunq̃q; tanq̃: nanq; quẽq; quãq. q cunq;. Similiter am ꝓpositio sequentibus f. vel c. vel q. mutat m. in n. vt anfractus: &c. Vide in n dictione anfractus.
¶Macarius nomen viri propriũ: & latine dici põt beatus. macarius mos beatitudo.
¶Macedonia regio a Macedone Osyridis Iouis filio dicta est. Habet macedonia ab oriente thracium limitem. Ab occasu Ionium pelagus: a meridie epiro terminatur: a Septentrione habet Dalmatiæ partem. Hæc (teste Plynio libro. xli.) olim centum quinquaginta populorum duobus inclyta regibus Philippo. s. & Alexandro: quondamq; terrarum imperio.
¶Macedo penultima corre. qui macedoniam habitat. Luca. lib. vi. Cum tibi sacrato macedo seruetur in antro.
¶Macedonicus macedonica macedonicũ posset siuum a macedonia. Vnde mare macedonicũ: qđ est Aegæi pars: & incipit a pallene mõte: qui thraciæ finem facit. Extenditur vsq; Megaram: quo Isthmos interpositus miscerí Aegæum Ionio nõ permittit. Cuius littora a ciuitatibus nomen accipiunt.
¶Macellum locus quo venalia omnia quæ ad victũ humanũ pertinebant contrahebantur. Plaut. in aul. Venio ad macellum: rogito pisces: indicãt caros: agninam caram: caram bubulam: vitulinã cetum: porcinam. cara omnia. Cicer. Si epicuri de voluptate liber corrosus esset: putarem annonam in macello cariorem fore. Dictũ macellum a Macello quodam viro: qui in vrbe latrocinium exercebat: quo dãnato censores hæmylius & Fuluius statuerunt vt in domo eius obsonia venderẽtur redactis infiscum eius bonis. Alij macellum dicunt q; ibi fuerit hortus: quem macellum a lacedæmonijs appellatum ferunt. Et Iones ostia hortorum macellotas vocabant. Donatus a mactandis pecoribus deriuat. Sunt & qui a macerando dici existiment: q; pecora dum eo ducuntur: ibiq; tenentur: macerantur. Vnde & macellum diminutiuum pro macilento ponitur. Lucil. lib. vi. Si nosti non magnus homo est nasutus macellus.
¶Macellarius qui macellũ exercet non solum carnium sed omniũ obsoniorũ: quinetiã panis & frumenti venditor: quippe hęc omnia in macello venundabantur. Var. Duo sunt ornithonis genera.

Vnum delectationis causa, alterum fructus causa quo genere macellarij & in vrbe quidã habent loca clausa & rure maxime cõducta.

¶Macer cra.crũ.a mœrore fit:& exilem extenuatũq; significat. Vergi. Heuheu q̃ pingui macer est mihi taurus in aruo. Colu. lib. ij. Nam vel pinguissima vel macerrima humo iacitur.

¶Macies macritudo & macor extenuationẽ signi ficãt. Apu. Vñ ista tã subita macies & tãtus pallor Pla. Ossa atq; pellis: vt miser macritudine. Pacu. Corpusq; meũ tali mœrore errore macore sonet.

¶Macilentus plenus macie. Festus. Macilẽti macie attenuati.

¶Macreo es. macer sum: a quo macresco: macer fio. Col. lib. vi. Dabimusq; operã ne pœnuria cibi macrescat pecus. Var. Qui earũ aspectus ad desyderiũ macrescere facit volucres inclusas.

¶Maceo ces. macui: ideq; qđ macreo: a quo macesco macescis macer fio. Col. li. z. Constat arua segetibus eius scilicet ordei macescere. Varro. Tum propter laborẽ asperantur & macescunt.

¶Macio as. macrum facio. Cuius compositũ est emacio: quod est valde macio. Col. libro quinto. At certe in ordinarijs vitibus vtiq; obtinendum est ne pluribus flagellis emacientur nisisi futuris ꝑ paginibus prospiciemus.

¶Macero maceras cũ ad corpus refertur significat attenuo cõtero: ab eo quod est macer. Hora. li. .i. car. Quoniã penit⁹ lentis maceret ignib⁹. Pla. in ca. Multos iste morbus homines macerat. Cuꝫ autẽ ad animũ significat affligo. Lactan. libr. vij. Nec ad oculos somnus accedet sed animas hominum sollicitudo ac vigilia macerabit. Proprie tamen macerare est mollisicare: vt fit cum quippiã tam diu in aqua tenetur donec tenerescat. Teren. in adel. Salsamenta hęc o stephanio fac vt macerentur pulchre. Colu. lib. primo. Piscinas duas: alteram quæ anseribus pecoribusq; seruiat: alterã in qua lupinum: vlmi vimina & virgas atq; alia quę sunt vsibus nostris apta maceremus.

¶Macerescо macerat⁹ fio. Ca. de re ru. Frumẽto curgulio ne noceat neu mures tãgãt lutũ de amurca facito: palearũ paulũ addito finito macerescãt

¶Macro cras. cuius cõpositũ est emacro: quod ẽ valde macer fio. Ply. li. xvtij. Terrã emacrari hoc satu. s. milij existimantes.

¶Maceria & maceries paries sive murus vel cõgeries lapidũ in vnũ cõpactorum sine cæmento: aut alio genere ferruginis quo vineę claudi solẽt. Ter. in adel. Iube hanc macerię dirui. Var. tñ aliter, li. z. Quis ignorat septa e macerijs ita esse oportere in leporario: vt tectorio tecta sint & sit alta. Cato de re ruſ. Macerias ex calce cæmentis silice vti dominus oĩa ad opus prębeat. Qñq; maceria dicit mẽbrana secũdinarũ quã alio nomine steram appellant. Hierony. in Gñ. Quare diuisa est propter te maceria? Et maceries dicitur macilentia. A fra. Si ille hoc nunc sentit facere illi satis vis quanta illi⁹ mors sit maceries tibi.

¶Macto as. interficio. Lactan. libro secundo. Mactantur greges hostiarum. Plaut. in Amphit. At ego certe cruce excruciatum mactabo. Tractum ẽ a sacris vbi mactari oues dicuntur quę immolant Vergil. Et nigram mactabis ouem: lucumq; reuisses. Dictũ est autem macto: quasi magna auctoritas: hoc est augeo. Nam priusq̃ victimam immolarent thus aut vinum super eam fundebant. Vñ mactum esse taurũ dicebant thure vel vino cumulatam hostiam & magis auctã. Hinc mactare magna augere veteres vsurparunt. Cice. Ferunt laudibus: mactant honoribus. Per translationẽ quã doq; mactare ponitur pro malo afficere seu male tractare. Plau. in aul. Dotatæ mactant malo & dãno viros. Quandoq; pro ꝑcipitare. Accius. Aut illoꝝ copias fundam in campo: aut nauis vestras mactabo in mare. Quãdoq; pro honorare. Plau. Tamẽ honeste mactatum reducam domum. Qñq; pro verberare: Vide legim⁹ de martyribus primo & feliciano. Extenderunt eos milites & virgis fortiter mactauerunt.

¶Mactus cta. ctum. tam genitiuo q̃ ablatiuo construitur & vocatiuo semper: vt Macte virtutis & virtute: id est magis auctæ cumulateq; Est autẽ dictio quæ laudet simul & adhortetur puerum quem probitate crescere videat. Sanguinolentis etiã ex acie redeuntibus dicitur. Mar. Macte animi quem rarus habet morumq; tuorum. Syl. libro quinto. Lælius affatur macte o venerande pudici. Ductor macte animi. Cicer. Macte virtute esto. Hierony. Macte virtute: macte zelo fidei. Plyni. in laudem astrologorum. Macti ait ingenio & cœli interꝑtes rerũq; naturæ capaces. Sta. libr. vii. th. Macte animo iuuenis. id est perfectę indolis: vt exponit laertius interpres.

¶Machaon Aesculapij filius fratet podalirij medicus clarissimus.

¶Mache latine pugna.

¶Machæra cum diph. Nã grece μαχαιρα: latine sica: gladius culter quod nomẽ impositum est a græcis quia multo sanguine cõmaculetur. Iuue. Ames nomen victumq; machęræ. Instrumentum est ad scindendũ simul & vulnerandũ. Apu. li. ix. de asi. Cõminabatur sese concisurũ eum machęra frustatim. Quo sermone eius cõmonefactus hortulanus eripit ei spatham.

¶Machæropios faber gladiorum quo noie dict⁹ est Demosthenis pater ab officina gladiorũ: quã Athenis egregiã multisq; artificibus seruis instructam habebat.

¶Machærophorus sicarius gladiũ ferẽs. Cice. ad Q. fratrẽ. Machęrophorus centũ sequentibus miros risus nobis edidere.

¶Macteq; dicũtur ꝑtiosa edulia. Sue. de Cali. Multis venenatas macteas misit. Mar. mactea neu. genere ptotulit. Sed te mactea sola iuuant.

¶Machalaũ nomẽ grecum compositum ex mache quod pugnam significat & αλαοσ cæcum & errãtem. Oppidum in brixiano agro insubriũ clade nobile.

¶Maccabæus cũ duplici cc. & diph. nomẽ barbarũ: quo vocati sunt illi viri fortissimi apud sacras litteras celebratissimi.

¶Machina pe. cor. grece μηχανη molitio inuentio. Vñ mechanicus faber: seu opifex eorum operum quę ingenio simul & manibus fiunt: & mechanica ars fabrilis. Vnde artes diuidũt in liberales & mechanicas. Asco. Machina dr vbi nõ tã materięrõ q̃ man⁹ atq; ingenij ducit. Machina ẽt dr instrumentũ quo moles aliqua facile quocũq; voluersis impelli põt. Et machinas bellicas vocam⁹ opera

fabrilia quibus in bello vtimur. Itē ipſa cōſilia q̄ bus decipere hoſtem conamur: machinę vocant.
¶Machinor imaginor: cogito ad reperiendum & fabricandum tam bonum q̄ malū. Lactā. libro ſecundo. Nimirum deus vniuerſi artifex ſic illa diſpoſuit: ſic machinatus eſt: vt per ſpatia cœli diuina & admirabili ratione decurrerent ad efficiēdas ſuccedentium ſibi temporum varietates. An Archimedes ſiculus concauo ęre ſimilitudinem mūdi ac figuram potuit machinari: in quo ita ſolem lunamq; compoſuit vt inęquales motus & cœleſtibus ſimiles conuerſionibus ſingulis quaſi diebus efficerent. Liui. li. i. Confeſtim turno necē machinatur. Sal. Iā tū nō cōſulibus ſed plęriſq; ſenatoribus perniciem machinabātur. Dicitur aūt machinari ab μηχαομαι: quod ē inuenio. Vnde μηχανημα inuentum & molimen dicitur.
¶Macra fluuius in apēnio inter ligurū mōtes per lunā ciuitatē in Tyrrhenū mare influit.
¶Macri cāpi inter Bononiā & Rauēnā per quos Romam itur.
¶Macros gręce latine longus: a quo multa fiunt compoſita.
¶Macrocola pe. p. a lōgitudine dicunt. Sunt em̄ eo nomine maiores & longiores chartę quas modo regias vocamus. Nam & catullus regiā chartā vocat: Ex eadem origine ſunt protocola quę formularij conficiunt.
¶Macrocoſmus longus mundus: Microcoſmus paruus mundus.
¶Macrochir longa manus.
¶Macrochera tunica manicata. Lāpridius. Macrocheras ex purpura ad vſum ſuū reuocauit.
¶Macroceni mōtes ab iſtro flumine nō lōginqui
¶Macrobius nomē viri propriū: latine lōgęuus dicitur. Nam μακροσ longus: & βιοσ vita dicit
¶Macrobij etiam populi æthiopię ſunt vltra meroen. vt inquit Solinus quib⁹ dimidio protēſtior eſt vita q̄ noſtra. iuſtitiam colunt: amant ęquitatē plurimum valēt robore: & forma pulcherrimi. Vltra hos populos deſertæ inhumanęq; ſolitudines ſunt. Apud eos lacus eſt quo perfuſa corpora quaſi vncta niteſcunt: adeoq; liquidus vt ne folia quidem ſuſtineat.
¶Macrologia lōgus ſermo.
¶Macrologeo multa loquor.
¶Macrocatalectos dictio in longā deſinens.
¶Macrothymia lōganimitas.
¶Macrothymos longanimis.
¶Macrochronius diuturnus.
¶Macula turpitudo ac ſordes. Ply. Fullones eas maculas e veſtibus tollunt. Q ñq; ponit pro nota ſeu ſigno. V ñ genitiuę notę in corpore natę dicūt Plau. in cap. Viden tu illi maculari corpus totum maculis luridis. Q ñq; pro infamia. Cice. Cuius vt adoleſcētiæ maculas ignominiaſq; ptereā. Q ñq; pro rætis foramine ſeu plaga: quā vernaculo ſermone dicimus lamagia. Idē in Ver. acti. ſeptima. Ræticulū ad nares ſibi admouebat tenuiſſimo lino: minutis maculis plenū roſę. Var. libro tertio. pro ræti poſuit. Septum totum grandibus maculis integitur ne eo inuolare aquila poſſit: neue ex ea euolare aues. Quādoq; maculę dicuntur ſigna in marmore. Seneca epiſtola. cxvi. Delectāt nos ingentium maculę columnarum.
¶Maculoſus ſordidus: immundus. Plau. Sordida ac maculoſa facie. Item dicitur varius ac notis plenus. Vergi. Succinctam phatetra ac maculoſę tegmine lyncis.
¶Maculo as. i. fœdo: turpo. Lact. lib. v. Innocētium cruore maculantur. Hinc cōmaculo as. & immaculatus: qui eſt ſine macula.
¶Macticus qui habet magnas malas & os patens quaſi malucticus.
¶Madeo mades: madidus ſum. Plynius lib. viij. Tergoris galeęq; impenetrabilis ptērā ſi humore madeat.
¶Madeſco ſis. habet ſignificationē paſſiuā innatā calore intrinſecus ſumpto: vt proprie madeſcere ſit cū quis febri vel labore ſeu potione p̄potentis vini ęſtuat aut aliter ſudorē emittit: licet etiā extrinſecus dici poſſit. Claud. li. iij. Largis tūc imbribus ora madeſcūt. Col. li. vij. Stabulētur ſic eo loco ne humore madeſcant vngulæ. Hinc cōponit permadeſco: quod eſt valde madidus fio. Idē li. z. in id tēpus cōuenit inter peritos rei ruſ. nō eſſe arādū niſi ſi magnis vt fit nōnunq̄ ſubitaneis imbribus quaſi hibernis pluuijs terra permaduerit.
¶Madefacio is. balneo. Lactan. libr. vi. Si focos odorati ac veteris vini perfuſione madefecerint.
¶Madefio habet ſignificationē paſſiuam extrinſecus: vt cū qs aqua alioue liquore balneat. Sue. Cū decidiſſet in mare p ducētos paſſus euaſit ad proximam nauē elata leua ne libelli quos tenebat madefierent.
¶Madidus a. um. qđ eſt aliquo liquore reſperſus. hinc ſemimadidus. Col. li. z. Sed quādocūq; arabitur obſeruabimus ne lutoſus ager tractetur: neue exiguis nimbis ſemimadidus.
¶Madido as. madidū ſeu balneatū facio. Claud. li. ij. Ille nouo madidantes nectare pēnas Cōcutit & glebas fœcundo rore maritat.
¶Madefico as. idē qđ madefacio. Ply. li. xxviij. Etſi cōtra epiphoras feruētes oculorū anguli ſub inde madificentur efficacius ſi cibo vinoq; ſi prędie ea abſtinuerit.
¶Mador infuſio ipſa. Sal. li. iij. hiſt. Quaſi par in oppido feſtinatio & īgēs terror erat ne ex latere noua munimēta madore infirmarēt. Nā oia oppida ſtagnabāt redundātib⁹ cloacis aduerſo ęſtu maris
¶Madaurā ciuitas in collimitio ſita getuliæ & numidię: A qua Apuleius madaurenſis eſt appellatus. Ad hanc vrbē ſcribit Aug. li. con. ſe contuliſſe cū adoleſcens eſſet diſcendarū ingenuarū litterarū gratia florente ibi gymnaſio.
¶Madulſa ebrius: quia madidus ſatis vino ſit.
¶Madian vrbs quædā ab vno filiorū habraā ex Cethura ſic vocata: quę teſte Hier. eſt trans arabiā ad meridiē in deſerto ſarracenorū contra orientē maris rubri. Vnde vocant Madianei & madianea regio. Legimus & filias Ioab ſoceri Moyſi filias madian. Sed hęc alia ciuitas homonyma ei⁹ iuxta Arnonen & Ariopolim: cuius ruinæ nunc tantū modo demonſtrantur.
¶Mæander cum dipht. quę & mæandrus fluuius phrygię ſiue Mœonię ita ſinuoſus flexibus: vt ſæpe credatur ad fontem reuerti. Per phrygiam currit lydiamq; diſterminat a Caria. Vnde Ouid. lib. ix. met. eum phrygium appellat. Nō ſecus ac liquidis phrygius mæander in vndis. Stra. ſcribit q̄n

multũ accipiat limi: & vario impetu: mõ ad hanc: modo ad aliã adiſciat ripã. Vnde obliqtates oẽs mæandros veteres appellarũt. Cice. in piſo. Scio quos tu męandros quęſtuiſti. Eſt etiã picturę gñs. quod Feſtus neu. genere męandrũ declinat a ſimilitudine męandri. Ver. Quã plurima circũ Purpura męandro duplidi melibœa cucurrit. Hoc etiam nomine dictus eſt mons Indię.

¶Mænas cum diph. genus piſcis. Vide in dictione mæna.

¶Mænas nadis. furioſa ſiue inſana dr̃ ab μαινομαι. quod eſt furere. Fuerunt aũt mænades mulieres: quę Liberum patrem ſemper ſecutę bacchi ſacra celebrabant paſſis capillis furẽtium more huc atq; illuc curſitantes. Iuue. Crinemq; rotant vlulã te priapo męnades.

¶Mænala pe. cor. intellectu ſingulare: voce autẽ plurale inquit Priſ. At Diom. docet in ſingulari eẽ generis maſ. in plurali neu. Mons archadię cęlſus Vergi. Piniferũ illum etiam ſola ſub rupe iacentem Mænalus. Luc. li. iij. Sicanias alpheus aquas tũc mænala liquit. Eſt & nomen vrbis. Mænalius a. um. quod eſt ex mænalo. Vnde a bacchus dictus eſt mænalius. απο του μαινομαι: quod eſt furere inſanire: ſiue a mænalo lycaonis filio. Et Aper męnalius: quẽ hercules Eury. detulit. ſtepha. byzãtius μαιναλοσ πολισ αρκαδιασ απο μαιναλου του λυκαοροσ και οροσ εστι και ερτη παλατιακτισμα.

¶Mæotis pe. pro. gręce μαιωτισ palus ſcythica in regione ſeptẽtrionali iuxta phaſidis oſtium frigore cõgelaſcens. Ouid. li. iij. de triſ. Longior antiquis vna mœotis hyems. Hinc piſces męotides ſeu mæotici dicti qui in mæoti capiuntur.

¶Męonia lydia eſt regio minoris aſię. Vnde męones populi hęc vocat regio exuſta. Nam ſicut ſcribit Strabo. Cinerulenta eſt in ſuperficie: & tota arboribus caret pręter vitem Dionyſius ſcribit hãc regionem eſſe ſub altiſſima tmoli mõtis rupe ſitã ex qua pactolus amnis effluit. hinc Mæonius a. uz Vnde Homerus dictus eſt męonius. Mar. Perlege męonio cãtatas carmine ranas. Dictus & męonides a patre qui męon appellabatur.

¶Mœror inqt Cic. li. iiii. tuſ. eſt ęgritudo flebilis.

¶Mœreo es. mœſtus. Vide in dictione mereo es. Caper. Mœſtus animo ſed triſtis vultu.

¶Mœſtitia & mœſtitudo idẽ qđ mœror. Quinti. Dolore atq; animi mœſtitia languens. Plau. Cur tanta mœſtitudo obtigit?

¶Mœſto as. & mœſtifico as. mœſtũ facio. Amb. lib. i. offi. Cur non ego etiã dicã in quibus eũ mœſtificare poſſum? Ab μοιρα. ideo per œ.

¶Mœro as. mœrentẽ & triſtẽ facio. Nam mœraret. i. mœrentem faceret. vetus verbum

¶Magar pœnorũ lingua villam ſignificat. Vñ & magalia villę dicuntur: q̃uis magaria ſecundum Ser. dici debeat: cuius prima producitur. Vergili⁹ Miratur molez æneas magalia quondam.

¶Magide mẽſę ſeu cognarij inſtrumẽti gñs habet & panis ſeu offę gñs qđ magida quoq; appellant.

¶Magia fons ſicilię in agro ſyracuſano. quo etiã nomine incantatio dici latine poteſt.

¶Maginor aris q̃ſi tarde conor vngor inqt Feſt⁹

¶Magirus pe. pro. latine coquus dicit. Vnde Archimagirus princeps coquorũ.

¶Magis aduerbiũ ſignificat plus: deducit q; a magnus & pręter naturã aliorũ habet neutrũ: nã comparatiua neutra vim aduerbij habẽt: vt validius: ſanctius. maius vero: nõ loco cui⁹ dicimus magis a quo fit cõpoſitũ demagis: qđ ſignificat valde magis: & pro nimis a veteribus ponebatur.

¶Magiſtri a magis: & ꝓprie artiũ p̃ceptores ſunt q̃uis etiã ad oẽs trãſferri poſſint quibus p̃cipua cura rerũ incumbit. Dicti magiſtri q; magis cæteris poſſint: vel q; magis q̃ cęteri diligẽtiã rerũ q̃bus p̃ſunt habere debẽt. Hinc magiſtri pagorũ ſocietatũ: vicorum: collegiorũ dicuntur: q; pagis ſocietatibus vicis collegijs p̃ſunt. Magiſtere qtũ dr̃ cui ſũma poteſtas erat in eqtes: addebaꝭ q; ſemp dictatori cui ſũma poteſtas ī populũ: a quo & magiſter populi dicebaꝭ. Ponit etiã magiſter pro cuſtode. Ter. Me filijs relinquũt: q̃ſi magiſtrũ. Et magiſter pecoris cuſtos vocaꝭ. Huius diminutiuũ eſt magiſtellus. i. paruus magiſter.

¶Magiſteriũ magiſtri dignitas ſeu officiũ. Nam magiſteria ſic a magiſtro videnꝭ deduci: quo mõ a miniſtro miniſteria. Sue. de Aug. Auus municipalibus magiſteriis cõtentus abundante patrimonio tranquilliſſime ſenuit. i. officijs municipijſui.

¶Magiſtro as. moderor: guberno.

¶Magiſtratus us. per deriuationẽ a magiſtris cognominaꝭ qui per impia potẽtiores ſunt q̃ priuati. Et modo ſignificat eos qui in poteſtate aliqua ſunt cõſtituti vt ſunt cõſules: proconſules: prętores: propręt ores: & alij qui ciuitates & prouincias regunt: modo ipſam poteſtatẽ ſeu officiũ. Ci. Nã iſtũ in vrbe magiſtratũ gerebat. Et magiſtratuum alij maiores: vt cõſules: cẽſores: prętores. Alij p̃ter hos dicebantur minores.

¶Magmata pe. co. paſtili & maſſę factę ex vnguẽtorum ſęcibus odoris gra απο του ματτειν: qđ eſt terrere & miſcere: vt inquit Ply.

¶Magmẽtũ veteres dixerũt quaſi maius augmẽtũ & auxiliũ: quoniã augebant numerũ hi qui accedebant alienigenę vt adiumento eſſent.

¶Magus dictio perſica: qua apud eos ſignificaꝭ ſapiẽs. Sic emñ perſę magos vocãt vt gręci phõs: latini ſapientes galli dryudas: ęgyptij prophetas ſiue ſacerdotes. Indi gymnoſophiſtas: & Aſſyrij chaldęos a chaldęa alię regione. Apud nos vero magus incantator ex officio vocari poteſt. nã cũ magi apud perſas potiſſimũ deorum cultui vacare ſolerent: in tãtã poſtea aucta eſt eorum vanitas vt nõ ſolũ obſeruatione ſyderũ futura p̃dicere ſed artibus quibuſdam & maleficijs: & ſcire ſe omnia & facere poſſe profiterenꝭ. Hinc magicus ca. cum quod ad magum pertinet: vt ars magica. Suidas. μαγεια και αστρολογια απο μαγουσαιων ηρξατο οι γαρ τοι περσαι μαγων υπο τωρεχωριων ονομαζονται και μαγουσαιοι οι αυ τοι.

¶Magnus grãdis cui⁹ cõparatiuũ eſt maior: ſuplatiuum maximus. A quo multa componuntur.

¶Magna gręcia dicta eſt ea pars italię quę a Tarẽto vſq; ad cumas eſt velvt Ply. li. iii. refert a locris italię fronte ad Tarentũ vſq; protẽditur: ſic dicta q; multæ magnæq; ciuitates in ea fuerint a gręcis conditę. Auctor Iuſti. lib. xx. Verg. Effuge cuncta malis habitãtur mœnia graijs. In ea habitauerũt Architas Pythagoras parmenides & zeno pythagorici philoſophi: & Aenni⁹ poeta. A qbuſdã to

ta Italia dicta est maior græcia. Ouid. in fast. Italanam tellus græcia maior erat.

¶Magnũ socerum. & magnã socrum appellabat vir vxoris suæ auũ: auiamq; Maior socer & maior socrus vxoris proauus proauiaq; appellatur & sic per singulos gradus.

¶Magnalia sunt ingentia facta & admiratione digna. Hier. in lib. Exo. State & videte magnalia domini quæ facturus est hodie.

¶Magnificus qui magna facit. Scribit Arist. lib. iiij. Eth. magnificũ dici illum qui in magnis pro dignitate sumptũ facit qui circa publicã magnificentiã impensas facit honorificas veluti in ludis in rebus dijs sacrificatis: in ædificijs: in epulo publico: nõ q in se ipsum sumptuosus est. Est & magnificẽs a quo magnificẽtia: q̃ est vt Ci. inquit rerũ magnarum & excelsarũ cũ animi ampla quadã & splendida propositione cogitatio atq; administratio.

¶Magnifico. as. extollo. Ply. Magnificat & vitulꝰ qui nondum herbam gustauerit fimum.

¶Magnas. atis. & magnatus. ati. q in populo magnus habetur.

¶Magnata vrbs Hyberniæ: a qua magnatę populi vocãti sunt.

¶Magnes. etis. generis mas. genꝰ lapidis ad se ferrum attrahẽtis. Dictus magnes ab inuẽtore in Ida primũ repertus: de quo Plyn. lib. xxxvi. Orpheus αυταρ ερωτε σησ αλοχου κελομαι σεδαη, μεναι ει εθεν αργυρῳ αρδροσατῳ αλλοτριοιο λεχοσ και δωμα φυλασσοι.

¶Magnesia macedoniæ regio: thessaliæ annexa. Abest ab Epheso. sicut Ply. lib. v. scribit. xv. mil. pas. A qua magnetes q & magnesij populi vocati sunt. Luc. li. vi. Et magnetis eqs mynię gẽs cognita remis. Est & magnesia vrbs in asia apd quã Scipio asiaticus. Antiochũ regẽ magna clade affecit.

¶Magog. nomen viri filij Aphet propriũ: a quo vt Iosephus ait lib. i. Magogæ dicti sunt: qui a græcis Scythæ dicuntur.

¶Maguderis vt Prisc. li. vij. inquit: frugis. i. caulis genus q nascitur ex ea parte cuius radix sirpis auellitur hanc caulem laserpitij quidã existimãt. Plau. in Ru. Seu tibi confidis fore multam maguderim. Laserpitiũ autẽ herbam esse nõnulli arbitrãtur: vt Ply. lib. xix. testatur. Legitur & Magudaris. Colu. lib. vij. Facit & radix quã græci vocãt μαρουλα ρηρ vulgus autẽ nostra consuetudine laserpitium appellat.

¶Maiestas a magnitudine dicta est. Est em̃ decus amplitudo & dignitas vel populi vel senatus vel principis imperatorisve. aut etiã priuati magni viri. Vnde maiestatis crimẽ iurisconsulti diffiniũt qd aduersus populũ Rom. vel aduersus securitatẽ eiꝰ cõmittitur. Et rei maiestatis dicuntur qui eiusmodi crimẽ cõmittunt maiestas quoq; dea credita est honoris & reuerẽtiæ filia: de qua Ouid. Donec honor placidoq; decens reuerẽtia vultu Corpa legitimis imposuere toris. Hinc sacra maiestas quę mũdũ tẽperat omnẽ. Quaq; die partu est edita magna fuit Nec mora cõsedit medio sublimis olympo Aurea purpureo conspicienda sinu.

¶Maiales porci castrati. Var. Verres cõmodissime anniculi vtiq; nec minores q̃ semestres. Quo facto nomẽ mutant atq; e verribus dicũtur maiales.

¶Maiores: intelligi possunt quicũq; aui abaui proauí atauí tritauí & ante hos in infinitũ. sicut minores q etiã post trinepotes futuri sunt. Ci. Ego meis maioribus virtute pluxi: vt si prius noti nõ fuerint a me incipiant habere initiũ memoriæ suæ. Virgi. Hunc lætũ tyrijsq; diem troiaq; profectis esse velis nostrosq; huius meminisse minores. Non solũ minores hi dicũtur sed etiã posteriores & posteri & nepotes: sicut ij q ante nos fuerũt maiores & superiores & patres & aui appellãtur. Et tam maiores q̃ minores in hac significatione tantum pluraliter declinantur. maiores magistratus sunt consules penes quos fasces sunt: vel qui priores facti sunt: maior prętor dicit Vrbanus: minores cæteri. maiores flamines dicebãt patricij generis minores plebei. maior auũculus: aui & auiæ auunculus. Sic maior patruus. maior amita.

¶Maius mensis a maioribus dictus est: qa vt inqt Macro. maioribus consecratus erat quorũ cõsilio resp. gerebat. sicut iunius a iunioribus q rem armis gerebant. Postq̃ em̃ Romulus populũ romanũ in maiores minoresq; diuisit: vt altera pars cõsilio altera armis tueretur in honorẽ vtriusq; partis hunc maium: sequentẽ iuniũ vocauit. Ouí. Hinc sua maiores tribuere vocabula maio. Iunius a iuuenũ nomine dictus adest. Sunt & q malũ a maiestate deae denominatũ velint. q; flamẽ vulcanalis kalendis Maijs huic deę rem diuinã facit. Alij a Maia Mercurij matre: ꝓpterea hoc mense mercatores oẽs Maię pariter & Mercurio sacrificare soliti erant.

¶Malus. fœ. gene. arbor: cuius fructus est malũ. i. pomũ: tractum nomẽ a græcis qui malũ μηλον dicunt. Vnde melimela: & habẽt pe. p. Hinc malinus. a. um. qd̃ est materiatũ ex malo. Col. li. viij. Est etiã nõ ingrati saporis muria præduratus: atq; ita malinis lignis: vel culmi fumo coloratus.

¶Malus. mas. generis arbor nauis: quia instar mali sit in fũmitate: vel quia cingitur quasi quibusdã malis quorũ volubilitate facilius leuãtur vela & similiter primã producit. Luc. libro. x. Antẽnas proram malos tonsasq; natantes.

¶Malus. a. um. pri. cor. dicit qd̃ opponitur bono. Est em̃ generale nomen turpia simul & detrimentosa cõplectens. Vnde dicimus malũ culpæ qd̃ male agendo cõmittitur. quale est homicidium & hmõi. malũ pœnæ qd̃ deus ob mala cõmissa immittit: vt est illud propheticũ. Ego dominus creans malum. Dicimus etiã malum militẽ qui est imbellis: malũ imperatorẽ qui est imprudẽs: malũ grãmaticũ qui est rudis: malum iudicẽ qui est iniquus: malã faciẽ, q̃ est deformis. Præterea malũ sumitur pro labore afflictione & angustia. Virg. Assuetũq; malo ligurẽ Et in psalmis. Letati sumus ꝓ diebus quibꝰ nos humiliasti: annis q̃bus vidimus mala. Vbi Hier. Quãto magis in hoc sęculo paupertate: inimicorũ persecutionibus vel morborũ cruciatibus fuerimus afflicti: tanto post resurrectionẽ in futuro maiora præmia cõsequemur. Itẽ sumitur ꝓ malignitate. Sene. Imbecillũ insontẽq; dãnare summũ est malũ. Itẽ pro interiectione. perinde ac si diceremus proh nefas. Qui loquendi mos per interrogationẽ & honestus & vsitatus est. Gel. Quæ malum ratio ista est? Ply. Quę malũ ista demẽtia est iterari vitã morte? Ter. in Adel. Quod hoc malũ infelicitatis? In eundem sensum. Cic. ad Atticum dixit. Qui mali? Ali quando capit̃ malũ ꝓparuo: sicut bonũ ꝓ magno.

¶Male aduerbiũ modo ponit pro valde ſed ſemp in malam partẽ. Cic. Addebat etiã idq; ad rem pertinere credebat ſcriptores illos male mulctatos .i. magna pœna affectos. modo pro parum. Vir. Heu male tum mites defendit pãpinus vuas. modo pro incõmode: ſicut bene pro cõmode. vt Male habito Vnde habito in compoſitione habet vim negationis. vt Male ſanus: male fortis. Ouid. li. iij. faſ. Nõ dum tradiderat victas victorib⁹ artes Græcia facũ dum ſed male forte genus.

¶Male audio ſignificat alicui⁹ maledicta ſuſtineo ſeu infamor vituperor culpor. ſicut bene audio. laudor: vt ſi quis de me male dixerit: tunc recte dixero Male de me audio. Cic. lib. 2. In quo ego nõ quo libenter male audiam: ſed quia ego cauſam nõ libenter relinquo. Idem ad Atticũ. Hanc nõnulli amici Apiſ ridicule interpretãtur q me idcirco putent bene audire velle: vt ille male audiat.

¶Male cogito de te. i. male affectus ſum erga te: & malã habeo de te opinionẽ. Oui. Non tamẽ æneã q̃is male cogitet odi. Cæli⁹. Et ipſe facile aĩa duerterem male eum de me cogitare. huic cõtrarium eſt bene cogito.

¶Maledico tibi: & maledico te. A quo maledicus maledicẽtior & maledicentiſſimus q̃ male dicit quãtum poteſt & ſcit.

¶Malefacio tibi. Inde maleficus malefica maleficum pro pernicioſo. Sic maleficę mulieres incantatrices dicuntur & veneficæ. Maleficæ herbæ. malefice ſerpentes pro venenoſis.

¶Maleficentia & maleficiũ damnũ iniuria facinus Cæſar. Finitimis imperauit vt ab iniuria & maleficio ſe ſuoſq; prohiberent.

¶Male iudico: male cenſeo: male opinor declaratur error meus.

¶Male mereor de te: male tracto te. Cuius contrarium eſt bene mereor.

¶Male opto tibi: male precor intelligitur vitium eius de quo agitur. male volo tibi. odi te hinc mali uolus & maliuolentia: quę eſt voluptas ex malo alterius ſine emolumento ſuo.

¶Male vertere eſt in perniciem vertere.

¶Malitia: peruerſitas q̃ virtuti ſeu bonitati contraria eſt. Sene. In hoc ſũma bonitas: in illo extrema malitia. Frequẽter aũt ſumit pro verſutia. Cic. Virtutis cõtraria eſt vitioſitas. ſic eñ malo q̃ maliciã appellare quã græci κακίαν appellant. nã malitia certi cuiuſdã vitij nomẽ eſt: vitioſitas oĩm. Apud veteres etiã in bonũ accipiebatur. Plaut. Te ciuem ſũma omni malitia. Eſt & alia malitia ex natura p uenies. Ply. Quod modo cœli modo terrę malitia facit. Var. Id iæpe accidit malitia ſoli. Interdũ malitia dicitur labor afflictio & anguſtia ſæculi vt eſt in Euangelio. Sufficit diei malitia ſua.

¶Malignus a malus fit & is eſt qui difficultatẽ ſui oſtendit: hoc eſt qui aſper difficilis inuidus auarus eſt. Ply. Homo malignus & inuidus. hinc maligna via quę anguſta & ardua eſt. Vir. Adituſq; maligni Maligna lux q̃ ſubobſcura eſt. Idẽ. quale ſub incertam lunã ſub luce maligna. Malignus ager: agricolis illiberalis ac minime ferax. Idem. Difficiles primũ terrę colleſq; maligni. Et malignus conſuetudine dicitur maliuolus & malus: a quo malignitas.

¶Maligno. as. & malignor deponẽs. Hier. in p̃s. Super populũ tuũ malignauerũt conſiliũ. Et iterũ Qui malignantur exterminabuntur.

¶Mala. æ. faciei pars quæ & Gena: dicta q̃ totum dam ſpeciẽ mali præ ſe ferat. Nam eſt quę p̃eminet inter naſum oculos & buccã. Ply. Infra oculos malæ homini tantum quas priſci genas vocabãt. Ibi oſtenditur pudor. Et primã producit. Virg. tamen li. iij. Geo. equino generi malas tribuit cũ ait. Quo tẽpore glauci Porthmiadæ malis mẽbra aſſumpſere quadrigæ. Et mala latine dicit̃ ouis. Vnde & malonomos. i. paſtor ouiũ.

¶Malicoriũ: putamẽ mali granati. Ply. lib. xxiiij. Huius aridis foliis vt malicorio coria perficiuntur

¶Malobatra: vnguẽta quę ex aſſyria afferebãtur. Vnde Hora. inquit: Tinctos malobatro aſſyrio capillos. Hinc malobatratus: hoc eſt malobatro capillos delibutus: vt eſt apud Sido. apollinarem ad Leonem.

¶Malacus. latine mollis: ἐλληνιϛὶ μαλακος.

¶Malacia. æ. mollicia cum maris fluctus omnino quieſcunt & languent neq; vlla aura cõmouent. qđ vulgus vitandi mali ominis gratia bonatiã vocat Lucre. pellaciã a pelliciendo appellat. Subdola cũ ridet placidi pellacia põti. Similiter malacia eſt in grauidis ille langor & mollicies diſſoluti & cuncta faſtidientis ſtomachi. Ply. lib. xxiij. Malicoriũ expetitur in grauidaꝝ malacia: & quoniã guſtatu moueat infantẽ. Id græci κισσαν appellant & κιττην quod eſt vt Theodorus Gaza vertit picare a pica dictum quoniã eiuſmodi aues varia ſolent appetere cum ſunt prægnantes.

¶Malaciſſo. as. mollio ſubigo. Plau. Ah nimium ferus es: malaciſſandus es.

¶Malaſſo. as. a quo cõmalaſſo qđ eſt exerceo mature facio. Var. in dolore adiaphoron eſſe qđ philoſophia cõmalaſſeret eam partem quæ concuti cupiditatibus ſolet.

¶Malagma. atis. fomentũ cũ res dura per alterius admiſtionem molleſcit ſicut emplaſtrũ. Nam malagmata contuſa & ſuper cutẽ iniecta abunde mollificant a μαλαττω mollio: his molliũtur apoſtemata & maturefiunt. Col. lib. vij. Cuminũ conteritur: eiq; adijcitur exiguũ picis liquidæ & axungiæ vt lentorẽ malagmatis habeat. Ambro. lib. i. offi. Alliga ſenſum tuũ: nõ ſit remiſſus ac defluus: ne dicatur de te. Non eſt malagma apponere neq; oleũ: neq; alligaturã. Differũt autem emplaſtra a malagmatis & paſtillis. Emplaſtra imponũt vulneribus malagmata in integrã cutem inijciunt. Paſtilli aut illinũtur aut alicui molliori ceratione miſcentur.

¶Malua: herba quã græci μαλαχην vocant ab emolliendo ventre. Mar. Vtere lactucis & mollibus vtere maluis. Duo eius genera poſuit Ply. quæ foliorum amplitudine diſcernũtur. in ſatiuis maiorẽ græci malopen. alteram ab emolliendo aluo malachen dixere ſylueſtrem cuius folium grandiuſculũ eſt & albæ radices Althæam & ab excellentia effectus Ariſtalthæam ἀριϛον græci optimum dicunt καὶ ἀλθαιαν malua. Dicitur etiam malua maluaceum. a malua fit maluaceus. a. um.

¶Malaca: ciuitas in hiſpania. Mar. Siga oppidũ e regione malacam vrbem hiſpaniæ cõtemplatur.

¶Malea. pe. indifferẽte: promontoriũ laconiæ qđ per quinquaginta milia paſſuũ in mare ꝓtenditur vbi periculoſa eſt nauigatio propter aduerſos ventorum flatus: hinc eſt illud prouerbiũ. Cum ad mea

leam deflexeris domesticos obliuiscere. Virg. lib. v
Ionioq; mari: maleæq; sequacibus vndis. Proper.
Præbeat hospitio sæua malea suo. Dicta Malea a
Maleo argiuorũ rege qui in ea templum pulchrum
cõstruxit: quod maleoticũ appellauit. A malea fit
maleacus. a. um. vt Sinus maleacus.
¶Malea vrbs thessaliæ: a qua populi malilees &
mare vicinũ maliacum dicitur.
¶Maltha calx cum arena & aqua: vel pix cũ cæra
mista & huiusmõi ελληνιστι μαλθη λεγεται και
μαλθακιζω το μαλακον ποιεω.
¶Malleus fabrile instrumentum q̃ res duras mol-
liat quasi molleus. Ea enim quæ dura molliũtur ad
ignem vt malleis flagellentur.
¶Malleolus diminutiuũ a malleus. i. paruus mal-
leus. Et malleolus: teste Col. lib. iiij. dicitur nouus
palmes vitis innatus prioris anni flagello: sic dic-
tus ab ipsius mallei similitudine. vel q̃ in ea parte
q̃ deciditur ex vetere sarmento prominens vtinq; malleoli speciẽ præbet & plantationi aptus est. Vel q̃ vt ait Plyn. solebat capitulatus vtinq; & surcu latus seri. Et malleoli sunt sarmẽta illa q̃ in aggeribus ponuntur. Sed & manipuli parte pice contecti qui incensi aut in muros aut in testudines ad incendium faciendum iaciũtur malleoli vocantur.
¶Malleolaris & hoc malleolare a malleol⁹ fit. Col. lib. iij. Virgam malleolarẽ non amplius q̃ sex gemmarum esse conuenit.
¶Malleo. as. quasi malleo operor. Vnde & Mallea tor. Aug. lib. xv. de ci. dei. Tubalcain erat ærarius & malleator æramenti & ferri. Malleatus. a. um. q̃d malleo factum est. Vnde Malleati libri dicũtur vulgo stampati. Vlpi. xxxij. ff. inquit. Sed perscripti scripti nondũ malleati vel ornati vel quia paginæ malleantur repaginandę.
¶Maluuiũ vas in quo lauantur manus: & fœmineo genere Malluuiæ sicut pelluuiũ & pelluuiæ quo lauantur pedes. Nonius etiã Trulleũ appellat: cui⁹ vrceolus aquę manalis vocatur q̃ eo. aqua manãs in trulleũ effundatur. At Ser. lebetem vasculum interpretatus est in quod aqua cadit cũ man⁹ lauãtur ab aliis pollubrum etiã nominatur.
¶Malanomus penul. cor. pastor ouiũ μηλα ouis μομος pascuum.
¶Mambre mons iuxta hebron.
¶Mamers lingua oscoꝝ dictus est mars detractione syllabæ: qui & Maiors etiã appelletur. Mamertus prẽnomẽ oscum a eo q̃ hi martẽ mamertẽ appellant. ¶Apud Liuiũ Mamertus Aemylius dictator ex gente mamerta. Quidam dicunt Aemyliam gentem a mamerto appellatã cui propter humanitatẽ ciuicã cognomen fuerit Aemylio. Græci eñ Aemiliã vocãt sermonis lepiditatẽ atq; facundiã.
¶Mamertini: populi cãpani. hi cũ Messanã colonos misissent: iꝑi quoq; mamertini potius q̃ messanenses sunt vocati. Et cum ager eorũ vini feracissimus sit: Mamertinũ vinũ nõ messanẽse appellatũ est. Mar. Amphora nestorea tibi mamertina senecta: Si detur q̃d vis nomẽ habere potest. Dicti mamertini a ciuitate Mamertia q̃ a lacedæmonijs subuersa fuit. q̃ Messenij quinquaginta virgines lacedæmones violare tentassent. & nõ consentiẽtibus eas occidissent. Auctor Hiero. contra Ioui.
¶Mãma papilla quę & vber dicitur. Iuue. Et nuda teneat venabula mãma. Mãma quoq; greca dictio est: qua significatur nutrix: seu vt quidã aiunt auia .i. patris seu matris mater: sicut a tata pater. Marti. Mãmas atq; tatas habet.
¶Mamilla diminutiuũ licet per simplex m. scriba tur. Iuue. Illa loqui recta facie strictisq; mamillis.
¶Mãmula: similiter diminutiuũ a mãma.
¶Mãmosus. a. um. quod habet magnas mãmas. Mar. Mãmosas metuo: teneræ me trade puellæ.
¶Mãmeatus. a. um. idem q̃d mãmosus. Plau. Cuius amicam mãmeatam vidimus.
¶Mãmare est mãmas ad fugendũ pębere. Aug. in psal. interpretatione. Ve pregnantibus & mammantibus illis diebus. Hinc mãmatus. a. um. Vnde mãmatæ tegulæ a laxitate dictæ sunt quæ balneis adhibentur.
¶Mamillare: amiculi genus quo mulieres mãmas tegere consueuerunt.
¶Mãmotreptus quid significet. Aug. in interpretatione psalmorũ declarat. Si eũ inquit queris immitari & ex illo pendere adhuc lacte vis nutriri & fies mãmotreptus quales dicũtur pueri qui diu sugunt quod non decet. Et paulo post. Faciunt hoc nutrices mãmotreptis vt aliqua amara ponant in papillis suis quibus offensi paruuli ab vbere resiliant: & ad mensam inhient.
¶Mamilia propriũ nomẽ mulieris Telogeni filiæ a qua mamiliorũ familia est vocata.
¶Mamona non hebræorũ sed syrorum lingua: vt Hiero. ait diuitiæ nũcupantur q̃ de iniquitate collectæ sunt. Idẽ in psalmorũ expositione. Videtis q̃ iniquus mamona in isto sæculo deficit. Aug. verò sic. Mamona verbũ latinũ non est sed hebræũ cognatũ linguæ punicę. Istæ eñ linguę sibi significationis quadã vicinitate sociãtur. Quod punici dicunt mamon: latini lucrũ vocant. quod hebræi dicunt mamona latine diuitiæ vocantur. Suidas tamen μαμωρας χρυσος γηινος πλουτος ου χι οκτου σατανα αλλα ο περιττος και υπερ την χρειαν quare penultia lõga est: qa est ω mega
¶Mamurius faber ærarius laudatissimus.
¶Mamurræ: senatoria familia: Romæ erat sed formis oriunda.
¶Manceps qui aliquid a populo emit conducit ve quia sublata manu significat se auctorẽ emptionis esse: qui idem prẽs dicitur: quia tam debet prẽstare populo q̃d promisit q̃ is qui pro eo prẽs factus est. Et emptio mãcupi quæ solẽnitate quadã fiebat adhibitis nõ minus quinq; testibus romanis ciuibus puberibus & alio eiusmodi conditionis qui libram æneã teneret. Emptor ita dicebat. Hoc ego ex iure quiritũ meum esse aio hoc q̃d emptum est hoc ære æneaq; libra. Deinde libra ære percutiebat idq; æs dabat a quo rem emptã accipiebat. Et hæc mancipatio vocabatur. Hinc seruus equus ouis aliaq; huiusmodi mancipia: dicũtur q̃ manu capiãtur: siue mancupi emptione acquirantur: cum cætera neumancupi dicantur: vt rerum dominia iura q̃. Mancupes. Cice. appellat Romano publicanorũ principes qui quæstus sui causa decumas redimũt a populo romano. Vnde a Suetonio dictũ est. Non negauerim iactatum a quibusdam petronium patrẽ e regione transpadana fuisse mancupem operarũ q̃ ex vmbria in sabinos ad culturã agrorũ quotannis commeare solent. i. redeptorẽ conductorẽq; seruorum & operariorũ. Sciendũ est q̃ mancipi siue

mācupi indeclinabile est p omnes casus & genera q̄ q̄ alij figurate dici velint in casu dandi. Et manci pi dicitur ad nos pertinere quod ex subhastatione emimus estq; ius. Cice pro Murena. Qui si in his re petundis quæ mancipi sunt: his periculum indicit præstare debet qui se nexu obligat.

¶Mācipo.as.pe.cor. quasi manu capio: vt modo dictū est quod est obligo summeto & seruū facio: q̄uis sine libra & verbis supra positis. Lactā. lib. 2. Spiritibus immūdis puris animas suas mancipāt Plau. in Cur. Alienos mancipatis: alienos manumittitis: alienis imperatis nec vobis auctor vllus est: nec vosmet estis vlli. Hiero. in plo. Tobiæ. Librum vtiq; Tobię quoniā hebræi de catalogo diuinarum scripturarum secantes his quę agiographa memorant mancíparunt. i. subdiderūt, Huius compositum est Emancipo.

¶Mansisterna aquæ vrna. i. vrceus. Plau. in Bac. Effer mansisternā cum aqua foras.

¶Mācus ꝓprie manu eneruatus quasi manu carēs licet qñq; p debili ponat & ad res etiā inaptas trāsferatur. Cic. de fi. bo. Sed etiā alteris tribus q manca fore putauerūt sine aliqua accessione virtutē.

¶Mancinus nomē viri: a quo Mancinatus pro dānato q; Mancinus insignem domū habuit quæ eo interfecto publicata est.

¶Mandra speluncæ cubile & receptaculum ouiū: boum: aliorūq; huiusmodi. Iuue. Et stantis cōuicia mandræ: Eripiūt somnū druso. Probus scribit mādram esse vici ostiū vel flexum vel arrectū: aut breue & vile ędificiū qđ angustet latitudinē vici: vel ingens vehiculum quo trabes portātur. μαγδραρ λιτουσιρ ελληνες.

¶Mandragoræ duo sunt genera: candidus q mas & niger qui fœmina existimatur. Ferunt mala auellanarum nucū magnitudine. Mandragorā fossuri ab auersante vento cauent: & occasum spectāt. Vis eius in poculo somnifera est: ac etiam olfactu. Col. Mandragoræ pariat flores.

¶Mando.as. cōmitto: vt cū quid memoriæ mandatur: siue imponit cōmittitur ve vt memoriter teneatur: siue ex ꝓpria memoria id fiat cū quid repetitur aut auditur siue ex scripto. Memoria ꝓpria. Cic. lib. iij. ad Herē. Quoniā nuperrime dictū facile memoriæ mādatur vtile est cū dicere desinamus recentem aliquā relinquere in animis auditorū firmā argumentationē. Ex scripto. Gel. Memoriæ mandatū Platonē philosophū tenui admodū pecunia familiari fuisse. Et hoc modo mādo significat manu scribendo memoriæ do. vt Cic. pro Sex. Hæc phama celebrantur monumētis annalium mandantur posteritati propagantur. aliquādo & litteris & memoriæ simul quid mandatur. Idem lib. xij. Philip. Quid huic facias qui hoc litteris memorięq; māduit. Lact. li. vi. O ingenia hoībus indigna quæ has ineptias protulerūt: miseros atq; miserabiles q stultitiam suā litteris memorięq; mandauerūt. Litteris & memoriæ capere licet non solū scripto id mandatum esse vt rē ordine gestā ipsi scriptores haberent sed etiā vt memoriæ posteritati darent. Nam nō intelligi par esse censeo accipi litteris & memoriæ dictum ex abundātia sed ex diuersitate rei. Aliter etiā quid mandari pōt. vt Col. lib. iij. Semina q̄ recentissima terræ mandare cōuenit. Interdū madare cō mittere vt cū quid faciendū datur qđ iniūgere seu imponere seu cōmendare dicitur. Plau. in Cur. Mādatū est mihi vt has tabellas ad eum ferrē. Terē. in Adel. Huic mādes si quid recte curatū velis. Cōposita huius verbi sunt. Amando. Admādo. Cōmendo. Demando. Præmando. & Remando.

¶Mandatū & participiū & nomē esse potest. Participiū: vt Mandatū est mihi. apud Plau. Nomē: vt apud Quintil. Mādata tamē tua fili perago. Et est proprie mandatū cōmissio: hoc est qđ cōmittitur. Sal. C. Malius ex suo numero legatos ad Martiū regem mittit cum mandatis huiusmodi.

¶Mandatarius cui dantur mandata peragenda.

¶Mando. is. mandi: scđm aliquos mādui: & scđm alios mandidi māsum significat dentibus cōficio. Hiero. in Geñ. Tolles tecū ex omnib⁹ quæ mandi possunt. Virg. lib. iiij. nō ad effectū sed ad actū retulit. Stat sonipes & frena ferox spumantia mandit. Serenus vero ad effectū. Purgatur cerebrū māsa radice piretri. Dictū mando a manu dando q; manucibus ori admouetur: quēadmodū a manu ducēdo dicimus manduco. Huius compositū est Remādo quod est rursus mando rumino. Ply. li. x. Pontici quoq; mures simili modo remandunt.

¶Mando. onis. edax: q assidue mādit. Lucil. Atq; omnes mandonū gulæ.

¶Manduco. as. idem qđ mādo. Cuius compositū est cōmanduco. Ply. li. xx. Huius cucurbitę cōmanducatæ succus stomacho admodū prodest.

¶Manduco. onis. edacē significat. Hæc eñ oīa ferē idē denotant. Mandones: manducones: manduci: māsutij: Comedones: comedi: Edones: edaces: Epulones: lurcones. Curguliōes: Ganeones: Heluones: Scurræ: Parasiti: Gulones: Phagones: Liguriones: Nepotes: Catillones.

¶Manducus idē qđ manduco. Plau. Quid si ad lupos me ꝓ manduco locē ſ mādući effigies in pompa antiquorū inter cæteras ridiculas & formidolosas imagines ire solebat magnis malis ac late dehiscens & ingentē dentibus sonitū faciens.

¶Māsuti⁹ a mādēdo edacē significat vt inqt Fes.

¶Mandibula in qua dētes sunt siti: q̄ & maxilla dicitur. Sunt autē duæ mandibulæ superior. s. & inferior: a mādendo. Quo etiā noīe vocat gens in gallia aquitana auernis finitima sicut Strabo scribit.

¶Mansum dentibus cōtritū: & ꝓprie dicit de cibo comesto q pueris datur. Ci. li. 2. de ora. Qui oēs tenuissimas particulas: atq; oīa tenuissima mansa: vt aiunt nutrices infantibus pueris in os inferant.

¶Manna: ros melleus matutinus.

¶Mane diei principiū cū dies clar⁹ est: ab obtentu boni ominis. Manū eñ veteres bonū dicebāt. Vñ diij manes. i. boni quēadmodū e contrario īmanes crudeles dicimus: ac minime bonos. Vel sicut ait Macr. q; ab inferiorib⁹ locis. i. a manibus exordiū lucis emergat. Var. a manādo deriuat q; cū solem anat dies ab oriente. Vñ Manij & Lucij qui nati sunt mane & luce. Vel q; diij manes ꝓ omnia manare existimabantur.

¶Manes boni dicuntur. Acron. Diij manes dij boni: a manū qđ est bonū. Antiqui animū a corpore seperatū manē deum nūcupabant. Apul. de Socratis dæmonio dicit. Manes animæ dicūtur melioris meriti q̄ in corpore nostro genij dicūtur: corpori renūciantes lemures: cū domos incursionibus infestarent laruæ appellabātur. Contra si bonæ fuerint

lares familiares. Ser. ꝑ antiphraſim ait manes eſſe deos inferos quia nõ ſint boni. Idem dicit alibi eſſe animas corporibus exutas quæ nondũ in alia corpora migrauerint. Quandoq; manes dicuntur pœnæ. Virg. Quiſq; ſuos patimur manes.

¶Maniæ: deformes pſonę. Et manias laruas quas nutrices pueris imputari ſolent appellant. Medici maniacos vocãt furoris morbo laborãtes quoniã mania dicitur inſania & furia. Latini melius qui inſaniam a furore diſiungunt quoniã aliud eſt furere aliud inſanire. Item mania dea larũ mater cui olim ſacrificabant. Et Maniæ dicebantur ficta quędam ex farina in hominũ figuras q; deformes ſint quas etiam Maniolas appellabant.

¶Maniolæ inſulæ ex aduerſo Indię extra Gangẽ in quibus tradũt nauigia quę clauos ferreos habẽt detineri nec vlterius progredi ſinũt ne quãdo lapis herculeus qui circa ipſas gignitur illa ad ſe trahat. Eas tenẽt Antropophagi mauioli dicti ſicuti ſcribit Ptolemæus libro ſeptimo.

¶Manius: prænomen eſt eius qui mane natus eſt: ſicut Lucius qui luce.

¶Mãlius: ꝓpriũ nomẽ viri q; manu prõptus eſſet. Neminẽ autẽ patriciæ familiæ hoc nomine vocari licuit: poſt eum manliũ qui gallos a capitolio depulit: q; is regnũ occupare conatus necatuſq; ſit. Fuit & cognomen eius qui carthaginẽ vicit.

¶Manare ꝓprie dicit cũ aliquid ex integro ſed nõ ſatis ſolido per minutiſſimas partes ſtillat. Tractũ a græcis q μαυρὸν rarũ: & ſine denſitate appellant. Hinc manalem fontẽ dici exiſtimant q; aqua ex eo perpetuo manet: & manalem lapidẽ q; ex eo manare aquæ videãtur. Alij manare a mane deducunt: & de ſole ꝓprie dici volunt cũ oriẽtis radij ſplendorẽ iactare incipiunt. Sed frequentius ad aquã & ad humores refertur. Per tranſlationẽ ponit ꝓ deſcẽdere fluere ꝓcedere: & hmõi: & res quę manat quandoq; in ntõ ponit. Vir. Tũ gelidus toto manabat corpore ſudor. Lact. lib. i. Quid mirũ ſi ab hac gente vniuerſa flagitia manauerũt. i. proceſſerũt. Quandoq; in actõ. Ply. lib. xiiij. Arborũ ſucco manantiũ picẽ reſinãq; aliæ ortę in oriẽte: aliæ in europa feruntur. Quãdoq; in ablatõ. Liu. lib. i. Cultrũ ex vulnere Lucretię extractũ manantẽ cruore prę ſe tenẽs. i. fluentẽ. Hie. in. li. numeri. Tradet humũ lacte & melle manantẽ. Huius cõpoſita ſunt Emano & Permano.

¶Manus a manãdo dicta eſt q; ex brachijs manet vel q; ex ea manẽt digiti. Et manus inſtrumentũ & telũ nuale dicitur quo naues harpagonibus raptę tenẽtur: a manu humanæ ſimilitudine quã pericles atheniẽſis (vt fertur) inuenit. Hier. Ferreas manus & vncos ꝓparant. Luc. li. i. In manib⁹ veſtris quãtus ſit Cæſar habetis. Itẽ manus multitudo vocat Vir. Hic manus ob patriã pugnãdo vulnera paſſi. Item poteſtas vt cũ dicimus. Res in manu eſt: qđ nõ modo ſignificat in promptu eſt: ſed etiã in poteſtate. Inde Vlpi. teſte manumiſſio dicta eſt datio libertatis. Nam q̃diu quis in ſeruitute eſt manui hoc eſt poteſtati ſubditus eſt: & manumiſſus a poteſtate liberatus. Itẽ manus capit ꝓ proboſcide elephãti. Nam hanc manũ vocant latini q; ea in decerpendo pabulo ꝓ manu vtatur elephantus. Cur. lib. iiij. de elephãto loquitur. Præcipue terribilis illa facies erat cũ manu arma viroſq; corriperent & ſuper ſe regentibus traderẽt. Idẽ in eodẽ. Copidas vocabant gladios leuiter curuatos falcibus ſimiles quib⁹ appetebant beluarum manus. Nõnunq̃ pro ſcriptura manuũ. Quintil. li. i. Cauſas caſſius Cicero & Virgilius ſcripſerunt. ſic manus eorũ docent.

¶Manicula diminutiuũ. i. parua manus. Plaut. in Ru. Duæ cõnixæ maniculæ & ſucula.

¶Manũ conſerere: eſt prœliũ incipere & cõtendere Sed apud iurecõſultos cũ de aliqua re diſceptatur in iure præſente prætore ſiue ager ſeu quid aliud ſit manũ conſerere dicitur cũ manu apprẽhendit rem de qua agitur. Quod manus correptio & vindicatio & vindicia appellatur. Ad manus venire ſimiliter eſt prœlium ſeu cõtentionẽ incipere. Plau. Itur ad manus: arma ſumũtur.

¶Manica. pe. cor. pars veſtis qua manus tegũtur. Virg. Et tunicæ manicas & habent redimicula mitræ. Hinc manicata veſtis q̃ manicas habet: quas velut ꝓbroſas & fœmineas criminari dicunt a poetа q; priſci romani breues & citra humerũ deſinentes primo portauerũt. Manicæ etiã dicũtur manuũ vincula: vt apud eundẽ. Manicas atq; arcta leuari: Vincla iubet Priamus. Sic cõpedes vocãtur qbus pedes colligãtur. Hinc per trãſlationẽ dicũtur vincula nauiũ. Luc. Aſt alias manicæq; ligãt teretesq; catenæ. Itẽ manicę thecæ ſũt ex ferro qb⁹ brachia & man⁹ cõtra hoſtiũ iniurias muniũtur. Iuue. Quale decus rerũ ſi cõiugis auctio fiat. Baltheus & manicæ criſtę cruriſq; ſiniſtri Dimidiũ tegmen. Et manicæ dicũtur quibus aduerſum vim frigoris man⁹ muniũtur. Ply. iunior ad Macr. Ad latus notarius cum libro & pugillaribus cuius manus hyeme manicis muniebantur: vt ne cœli quidẽ aſperitas vllũ ſtudij tempus eriperet.

¶Manuarius. a. um. qđ ad manũ ptinet. Gel. Hoc ære quaſi manuario collecto cœnula parabatur.

¶Manuariæ tunicæ quę manicas habent.

¶Manuor aris. furor. Acti. Manuat⁹ veſtẽ amicæ.

¶Manibus pedibuſq; puerbiale eſt: hoc eſt omnibus viribus. Teren. in An. Quem ſcio manibus pedibuſq; omnia facturum.

¶Manuleatus. a. um. idem qđ manicatus. Plau. in Pſeu. Manuleatã tunicam hominẽ habere addecet Et manuleatã tunicã dicim⁹ manicas plixiores habentẽ: manicatũ hoiem indutũ tunicis manicatis.

¶Manubriũ a manu capulus appellatur q; manu teneatur.

¶Manipulus a manu fit: & proprie ſignificat manũalem herbarũ faſciculũ quẽ manu quis apprẽhẽdit metendo: vt in ꝑs. Veniẽtes autẽ venient cũ exultatione portãtes manipulos ſuos. Interdũ ponitur ꝓ exigua militũ manu quę vnũ ſequitur ſignũ. Erat em̃ pars cẽturię ita dicta q; ſub Romulo paup adhuc roman⁹ exercitus manipulos fœni haſtis allígatos ꝓ ſignis gerebat: & in legione quidẽ erãt xxx. manipli. Dictus manipulus vt inquit Va.. ab eo q; plures militũ manus iũguntur. Ser. docet manipulos eſſe ſigniferos q; imperante Romulo cũ romani & latini ſub vno centurione bellũ aggreſſuri eſſent manipulo herbæ haſtæ illigato ꝓ ſigno vterẽtur. Vnde manipularis dicitur qui fert vexillũ. Ouid. li. Faſ. Pertica ſuſpẽſos portabat longa manipulos Vnde manipularis noĩa miles habet. At Vege. li. z. ſcribit manipulum vocari cõtubernĩũ decem tantũ modo militum ſub vno papilione degentiũ: ab eo q; cõuictis manibus dimicabãt. Inde Cõmanipu-

lones qui in eodē maniplo ſunt: & Cōmanipulatio quibus nominibus vtitur Spartianus.
¶Maniplatim aduerbiū: ſignificat per maniplos.
¶Manifeſtū dicitur quod eſt clarū & apertū quaſi ad manus foris ſtans. Manifeſto. as. palā facio.
¶Manifeſtarius. a. um. quod eſt notorium. i. quod manifeſtatur. Plau. Capio fuſtem obtūco gallum furem manifeſtarium.
¶Māſuetus mitis quaſi manu aſſuetus. q. oīa quæ ſunt natura fera: manuū ꝓmulſione miteſcāt. Vir. Ille manu patiens menſæq; aſſuetus herili. Feſtus. Manſuetus neq; miſericordia mœſtus: neq; crudelitate ſęuus: ſed modeſtia temperatus. Beſtiæ manſuetæ etiā placidæ & cicures dicūtur. Ply. Trifariā diuiſdit animātes in placida fera & intermedia. Nā hirūdines apes delphini nec placida ſunt nec fera ſed mediæ inter vtrunq; naturæ.
¶Manſuetarij qui feras manſuefaciūt. Lāpridius in helio. Habuit leones & leopardos quos edoctos per manſuetarios ſubito ad ſecundā menſam iubebat accūbere. Iul. Firmicus lib. viij. matheſeos. Septentrione oriēte nati erunt manſuetarij ferarū.
¶Manſueſco. is. māſuetus fio: miteſco. Col. li. vij. Nā per hæc blandimēta triduo ferę manſueſcunt. Var. li. z. de ruſt. ꝓ manſuefacio poſuit cū inquit Sic ex aīalibus cū ꝓpter eandē vtilitatē q̄ poſſunt ſylueſtria deꝑhēderēt ac cōcluderēt & māſueſcerēt.
¶Mangones dicti ſunt quaſi manu agones: erant em̄ magiſtri formę puerorū & mētiendi coloris probe callentes q hoīes vendebāt. Solebāt em̄ pueros puellaſq; quo facilius vēdi poſſent artificio quodā cōponere colorē. vt Quintil inqt: Fuco ac verum robur inani ſagina mētientes. Ita mācipia vendibiliora & ꝑtioſiora efficiūtur. Mar. Milia ꝓ puero centū me mango popoſcit. Sue. in domi. Caſtrari mares vetuit. ſpadonū q reſidui apud māgones erant ꝑtia moderatus eſt. Ply. Thynni ſanguine oblitos pueros pubeſcere negāt mangones. Aliarū quoq; rerū māgones dicūtur qui merces poliūt atq; interpollant vt pluris vendant. Vnde Ply. Decuſſi fragmenti paululum qd̄ in lamina ferrea teratur efficaciſſimū experimentū excuſant māgones gēmarū. Nec mares tantū ſed etiā fœminæ mangones vocantur. Ply. Mango obſtetrix erat.
¶Mangonizo. as. orno cōpono rem ad alliciēdos emptores. Ply. lib. xxiij. Succus radicis vitis nigrę cum eruo lætiore quodam colore & cutis teneritate māgonizata corpora. Tranſfertur etiā ad alia. Sic em̄ oratio māgonizata & forma & dom⁹ & reliqua dici poſſunt vt lenocinijs & fuco potiuſq̄ veritate allectent. hodie etiā mangonizantur pāni ſiue linei ſiue lanei. Quin & equos mangonizatos venire videmus. hos græci ab equis componēdis hippocomos vocant.
¶Mangonicus a. um. quod ad mangonē pertinet Ply. Radix hiacynthi bulbacea eſt & in mangonicis venalicijs pulchre nota quæ in vino dulci illita pubertatē coercet nec ſinit erumpere. Sue. Neceſſarioq; ad mangonicos quęſtus ſuſtinendæ dignitatis cauſa deſcendit.
¶Māgoniū artificiū qd̄ ad res facili⁹ vēdēdas adhibeť. Ply. Nec tñ in hoc māgonio quicq̄ totū placet hic clune: alibi pectore tm̄ gallinarū laudans.
¶Manubiæ dictæ ſunt ꝙ manu capiātur ab hoſtibus. Eſt em̄ pręda ab hoſtibus capta. Aſco. ſcribit manubias p̄das imperatorū ꝓportione de hoſtib⁹ capta. Spolia quoq; q̄ſita de hoſte nobili p deditionē manubias veteres dicebāt de quibus qd̄ vellent facerent. Nam p̄da dicitur corpora ipſa rerū quę capta ſunt: manubiæ appellatæ ſunt pecuniæ q̄ a quęſtore ex venditione prędæ redactę ſunt. Dicit tamē quoſdā non ignobiles ſcriptores aut temere aut incurioſe prædā pro manubijs & manubias ꝓ præda poſuiſſe ſed qui ꝓprie locuti ſūt: ſicut Cic. in oratione de lege agraria manubias pecuniam dixiſſe. Eſt quādoq; vt iactus fulminū manubiæ dicantur. Vnde ait Seneca lib. z. quęſtionū. Iouis tres manubias dari: quarū prima monet. ſecūda prodeſt. tertia adhibitis conſilio diſs emittitur.
¶Manumitto de ſeruo liberū facio. Manumiſſus liberatus a poteſtate. Nam q̄diu quis in ſeruitute eſt: manui hoc eſt poteſtati ſubditus eſt. Erat aūt mos in manumiſſione vt dominus caput aut aliud mēbrum ſerui tenens diceret. Hunc hominē liberū eſſe volo: & mittebat eum e manu.
¶Mantælū & Mantælū. & Mantęle. is. compoſita dictio ex manus & tæla quaſi mappa a manib⁹ tergendis. Eſt em̄ linteolū quo manus tergere ſolem⁹ Ouid. li. iij. faſ. Dixerat ad dextrā villis mātæle ſolutis. Plau. Nec his ſycophātijs: nec fucis vllū mātælū obuiā eſt. Dicitur & Mantile & in plurali mantilia. æ. diph. in i. productā mutata ſicut quæro inquiro. Virg. Tonſiſq; ferunt mantilia villis. Nā vt Ser. inquit: Cōſtat maiores mappas habuiſſe villoſas. Mantilia vero a manibus ante lotis dicta: quomodo Thorale a thoro. Sunt etiā mantilia quibus menſæ tegūtur. Mar. Nobilius villoſa tegunt tibi lintea citrū Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt. Rurſus Mantęlia ſeu mantęla accipiūtur pro penulæ genere quo ſe vt lorica muniūt.
¶Mantica. pe. cor. nūmorū receptaculū q̄ manu geratur. ponit quādoq; pro perula viatoria vt Porphyrius ait. cuius diminutiuū eſt manticula: cuius pars ante pectus: pars poſt tergū dū gerit pendet.
¶Manticularius q māticulas attractat vt furetur.
¶Manticularia dicūt ea q̄ in frequēti vſu habent & quaſi manu tractāt. Frequēs em̄ ad man⁹ tergēdas vſus fuit mantælorū: vnde hæc trahit ſimilitudo.
¶Manticulor doloſe ago. Pacu. Ad māticulandū aſtu aggreditur. Manticulatio aſtus & fraus.
¶Manticora beſtia in India⁹ quę triplicē dentium ordinē: & hominis faciem vna cum corpore leonino habet humanas carnes maxime affectans.
¶Mantua vrbs clariſſima & Maronis Virgilij patria ab Ochno filio Tyberis: & Mantus Tyreſiæ Thebani vatis filię: q̄ poſt patris interitū ad Italiā venit: cōdita fuit & a matris noīe mantuā appellauit. Vñ Virg. li. x. Ille etiā patrijs agmē ciet ochnus ab oris fatidicæ mantus & tuſci filius amnis q̄ muros matriſq; dedit tibi mantua nomen. ſed an verū ſit ꝙ ꝓ vnq̄ in Italiā venerit nolo nunc citare pauſaniam: hellanicū: & græcorū multitudinē magnā.
¶Mantiſſa additamentū quod manu fit rei quę vēditur. i. pauxillū illud quod adijcitur pōderi. Lucil. Mantiſſa obſoniū vincit.
¶Manteū locus oraculis dicatus. Ci. li. z. de fi. Vt quaſi de manteo promāt medicamēta illa epicurea dolor ſi grauis breuis: ſi longus leuis.
¶Mantinea: vrbs q̄ poſtea Antigonia dicta fuit in adulationē Antigoni ei⁹ qui Philippo Perſę p⁹

tri curator regi fuit. ſed poſtea hadriani impatoris iuſſu rurſus mantinea fuit appellata.

¶Mantia ελληρικωσ λεγεται η μαρτεια και μαρτευομαι diuinatio vaticiniũ. Mantus diuinꝰ vel vates a Mãto matre Tyreſiæ vatis Thebani: q̃ poſt thebanoꝝ cladẽ & ſeruitutẽ primo ſub Creõte Lebedon & Clarij Apollinis templũ in Aſia ſtruxit. Inde in Italia mantuã quæ ex Tyberino rege Thuſciæ Ochnũ peperit qui & bianor qui oppidũ muris circundedit. A mantia p compoſitionẽ fiũt Necromantia: Hydromantia: Pyromantia: & alia huiuſmodi quorũ penultima producitur.

¶Maneo.es.ſi.ſum. ſignificat me cõtineo loco in iſto. Ci.li.off. Cyrillũ quendã ſuadentẽ vt in vrbe maneret. Quãdoq; manere ſignificat pſtare. Virg. Manet imperterritus ipſe Hoſtẽ magnanimũ operiens. Quãdoq; expectare. Plau. Ego hic te manebo. Virg.li.xj. Te turne nefas te triſte manebit ſupplíciũ. Quãdoq; futurũ eſſe. Ci. Cuius te factũ ſicut curionẽ manet. hoc eſt cuius factũ tibi futurũ eſt ſi cut fuit Curioni. Quãdoq; inhærere fixũ eſſe. Virg. Manet alta mẽte repoſtum iudiciũ Paridis. Quandoq; durare perſiſtere. Ter. in Hecy. Manere affinitatẽ hanc inter nos volo ſi vllo modo vt poſſit q̃d ſpero fore. Huiꝰ cõpoſita ſunt Cõmaneo ſimul habito. Hier. ad Dama. Monachorũ circa cõmanentiũ antiqua in me ſurgit auctoritas. Emaneo extra maneo: a quo Emanſor. Emineo: a quo Promineo & Pręmineo Immineo. Remaneo retro maneo per ſiſto. Iuſti.li.z. Interea rex velut ſpectator pugnæ cũ parte nauiũ in littore remanet. Cic.lib.i.tuſ. Sed fac vt iſti volunt animos nõ remanere poſt mortẽ. Et in Cato. Tantum te manet q̃d virtute & recte factis ſis cõſecutꝰ. Sed hoc p trãſlationẽ magis. Permaneo perſeuerãter maneo. Obmaneo diu maneo

¶Mantiſcinor ſignificat furor. Teren. in Eu. In re perdita cum de alio mantiſcinor atq; impendo.

¶Mãphur: lignũ rotundũ loro circũuolutũ. quod circũagunt fabri in operibus tornandis.

¶Mappa: q̃ ſup menſam ſternit. q; manibꝰ pẽdeat dũ ſumꝰ in mẽſa. Ply.li.xix. Ardẽtes in focis cõuiuiorũ vidimus mappas ſordibꝰ exuſtis ſplẽdeſcẽtes igni magiſq̃ poſſent aquis. Villoſæ aũt apd veteres fuerũt in ptio. Vnde Mar. Nobilius villoſa tegunt tibi lintea citrũ. Legitur etiã Mappum neutro genere. A mappa vero fit diminutiuũ Mappula.

¶Mapalia punica lingua: agreſtes caſæ & furnorũ ſimiles: vt inquit Hier. In quibꝰ quia nihil eſt ſecreti ſolet id vocabulũ ſolute viuentibus obijci. Sunt eñ quaſi rotundæ cortes: vt inquit Feſtus.

¶Marathon campus Atticæ: ſeu ciuitas diſtãs ab Athenis circiter decẽ milia. Et morte Icarij regis interfecti inſignis nec nõ & victoria Theſei ex tauro ſuperato. ſimiliter & Miltiadis gloria qui centũ milia ex Darij Perſarũ regis exercitu pfligauit. Hinc Marathonius. a. um. Vnde Taurus marathoniꝰ dictus eſt qui apud Marathonẽ a Theſeo interfectus eſt. Hic eſt Taurus amatꝰ a paſiphae quẽ Hercules ex creta eo abegit. Eſt & oppidum hoc nomine iuxta Tricorythum & Rhamnẽ vrbem in qua clarũ Nemeſis templũ fuiſſe memoratur.

¶Marathron. συρτω. θ. οτι το μαρατρον λεγομεν την ωοαρλατιροι φηνικυλον: a noſtris fœniculus appelletur.

¶Marathuſa inſula quædam a copia fœniculi ſic dicta quæ & Clazomenia dicitur.

¶Marceo.es. marcui. putreo: a quo Marceſco putreſco. a macie: quoniã quę macie attenuata ſunt facile putreſcunt. Huius compoſitũ eſt Emarceo: q̃d eſt valde marceo. a quo Emarceſco. Hiero. in Gñ. Tetigit neruũ eius & ſtatim emarcuit.

¶Marcor: putredo. Plyn. Si ferri vel chalybis aliqua rubigo vel pãni mercor affuerit.

¶Marcellus nomẽ viri clariſſimi romani proprium Cuius geſta & a Plutarcho & ab alijs ſcripta ſunt.

¶Marcella: nomen mulieris romanę. quæ cũ a matre rogata eſſet gauderet ne ſe nupſiſſe. Ita valde reſpondit: vt amplius nolim.

¶Marcipor: Marci puer. hoc eſt famulus. Sic Publipor Lucipor & huiuſmodi.

¶Marcõmani: populi germaniæ quos Cæſar cum Arioviſto Germanorũ rege ſuperauit.

¶Mareotis. idis. lacus in ęgypto: vt auctor ẽ Strabo. Plynius etiã aſſerit Mareotida partẽ lybię ægypto conterminã appellari: & Mareotas populos in ea habitantes. Et Mareotis pars Epiri in qua vinũ optimũ naſcitur. Vnde Mareotides vuę dictę ſunt Virg. Sunt & mareotides albæ.

¶Margæa: nomen fontis apud Plyn. Quo nomine dicta eſt vrbs in Helide.

¶Margarita. æ. & Margarites & Margaritũ in ntõ declinari põt. Hier. in parabo. Inauris aurea & margaritũ fulgẽs. Ser. declinat Margaris. idis. & idos. a cuius gtõ greco latine formatur Margarida. Ply. li. ix. ſcribit margaritas naſci in Britãnia pertuas & decolores. Tacitus de vita Iulij agricolę. Fere Britãnia aurũ & argentũ & alia metalla gignit. & oceanus margarita ſed ſuffuſca & liuẽtia. Romani margaritas appellauerũt vniones ab eo q; nulli duo in diſcreti reperiãtur. Margaritã & lapillũ gnerali nomine vocamus. Nam lapillus gẽmarũ margaritarum cõmune eſt nomẽ: ſubintelligiturq; pretioſus. Quod ſi maiuſculi fuerint pretioſi lapides dicũtur.

¶Margaritarij: negociatores mangoneſq; margaritarum.

¶Mare: aquarũ cõgregatio generaliter dicitur. Et multæ collectiones aquarũ vocantur maria ſicuti. Amb.li.hexa. inquit. Sicut eñ multę terræ: vt africa: hiſpania: thracia: macedonia: ſyria: ęgyptꝰ: gallia: atq; italia p regionũ appellantur vocabulis & vna eſt terra. Ita multa dicũtur p locoꝝ appellationibus maria & vnũ eſt mare ſicut ait ppheta dicẽs. Tui ſunt cœli & tua eſt terra: orbẽ terrarũ & plenitudinem eius tu fundaſti: aquilonẽ & mare tu creaſti. Nam & oceanũ mare dicimus & tyrrhenũ & adriaticum & indicũ & ægyptiũ & ponticũ & propontidẽ & helleſpontũ & euxinũ ægeũ ionicũ atlanticũ. Vide in dictione Oceanus. Vna igitur generalis collectio dicit mare eo q; iugis vnda atq; cõtinua ab indico mari vſq; ad Gaditani orã littoris: & in mare rubrũ extrema circũfuſo orbe terrarũ includit oceano. Et multæ collectiones maria nũcupantur. quoniã in diuerſis locis diuerſa ſunt noia: quia vocabula aquis ex regionũ vocabulis adhæſerũt. Phacellus autem in epigrãmate φευγεθαλασσια εργα βοωρλε εωιβαλευ εχετλη ει τι τοι ηλυ μακρησ ωειρατε ιλειριβιοτησ η ωειρωγαρ ερεζι μακροσ βιοσ ειμαλιλε ουωωσ ευμαρεσ εισ ωολιην αρλροσ ιλειρκεφαλην.

¶Marinus. a. um. quod mare incolit: vel quod eſt

mari.vt piſcis marinus. Trãſmarinum autẽ dicim⁹ qđ tranſmare eſt vt trãs maring merces. & tranſma rinus triũphus.

¶Maritimus.a.um.pe.cor. quod ad mare incolit: vel qđ ad mare eſt: vel ad mare fit: vt ora maritima gens maritima. bellũ.maritimũ. Maritimũ etiã di- citur qđ ex mari: ſiue quod maris eſt. Plau.iru. Flu ctus maritimos. Et Amb.piſces maritimos dixit.

¶Maris fluuius Agathyrſarũ in hiſtrũ fluens. Ma- rus mons thraciæ.

¶Maritus vxoris vir.ab eo q; ſit maſ. Marito as vi ro trado: ſeu aſſocio. Nam nõ ſolum de hoĩbus ſed etiã de aliis dicit. Col.li.iii. Sexto ãno ſi iam videbi tur firma maritabit hoc modo.ſ.ipſa arbor. Et li.v Et ideo maritandis arboribus nemo minorẽ peda- nea ſcrobẽ vitibus cõparat.

¶Maritæ dicũtur mulieres nuptę. Ouid lib.ii. faſ. Dura cũ ſorte maritę reddebant vteri pignora rara ſui. Hie. Tunica eius varia atq; diſtincta in virgini- bus viduis continẽtibus ac maritis. Similiter & de arboribus dicit. Ply.li.xiiii. Iam in campano agro populis nubũt vites: maritaſq; cõplexæ atq; p ra- mos earũ procacibus brachiis geniculato curſu ſcã dentes cacumina æquant.

¶Mariſcus. genus iunci: quẽ holoſchœnon græ- ci vocant hoc eſt totũ iuncum. Ex eo ſiũt tegetes & marinæ naſſæ.

¶Mariſcæ ficus inſipidæ. Mar. Infanti meli mela dato fatuaſq; mariſcas. nã mihi quę nouit pungere chia ſapit Ply.li.xvii. Cat. de ficis ſerẽdis ita memi nit. Ficos mariſcas in loco cretoſo & aperto ſerito Quidam dicũt Mariſcas eſſe ficus q; præ pinguedi- ne aperiãtur: ſemẽq; oſtendant. Col. Purpureq; ce lidoniæ pingueſq; mariſcæ. Mar. Donaſti lupe rus ſubinde nobis legitur nec bolet⁹ hiare. nec mariſca ridere. Vnde pro obſcœnę libidinis morbo quãdo q; ponitur Mariſcę.n.tubercula dicũtur quę cũ vlce re ex turpi cõfricatione circa ſedẽ naſcũtur q; ſunt morbo ſimilia quem Celſus ſycoſen: Iulius ſycon græce vocant & latine ficus dicit. Iuuenalis. Cædũ tur tumidæ medico ridente mariſcę.

¶Margo: folii extremitas q̃uis etiã pro cuiuſlibet rei extremitate dicatur: vt pro ripa agri non culti & eſt generis maſ. apud Ouid.li.i.me Longo margi- ne dicentẽ. fœminini apud Iuue. Plena iam margi ne libri. Hinc Margineus.a.um. qđ eſt in margine

¶Mariandinorũ regio in aſia ſita eſt bithyniæ cõ- termina vbi hercules cerberũ canẽ tricipitẽ deuicit quẽ ferunt virus euomuiſſe eamq; regionẽ infeciſſe

¶Margiana: regio aſię maioris: inclytę apricitatis vt inquit Solinus ambitu ſtadiorũ mille quingẽto- rum: difficilis aditu pp arenoſas ſolitudines in qua Antioch⁹ ãtiochiã extruxit vt: li.xi. ſcribit Strabo

¶Marius q ſepties apud romanos cõſul. fuit. Hũc arpinatẽ fuiſſe aiunt humili loco natũ nouũ hoĩem aratorẽ qui in villa Cĩuernate vt inquit Plu. vitam diu vixit ruſticã plane & agreſtẽ procul ab vrbanis mũdiciis. hic p ordinẽ primis honoribus fũctus le- gatus Metello in numidia crimĩnãdo cõſulatũ ade ptus. iugurthã captũ ante currũ egit. in proximum annũ conſul vltro factus Cimbros in gallia apud aq̃s ſextias theutonas ĩ italia vicit. deq; his triũpha uit. Victus a Sylla Mynturnis in plaude latuit. inuẽ tus & in carcerẽ cõiectus immiſſum pcuſſorẽ gallũ vultus auctoritate deterruit. Acceptaq; nauicula in

africã traiecit. ibi diu exulauit. Mox Cinnana dña- tione reuocatus cæſis inimicis ſeptimo cõſulatu vt quidã ferũt volũtaria morte deceſſit. Hic cũ in cru- ribus varices haberet p̃buit varicoſum crus medi- co ſecandũ. Et dũ ſecaret neq; ſuſpirans neq; ſupci lia cõtrahẽs ptulit ſectionẽ: fixiſq; oculis ſpectauit cruciabilẽ curationẽ. Cũq; medicus alterũ crus ſeca re vellet minime aſſenſũ p̃buit dicens Curationẽ tã to dolore dignã eſſe non arbitror. habuit filũ. Ma- riũ noĩe qui cũ eſſet. xxvii. annorũ cõſulatũ inuaſit quẽ honorẽ mater tam imaturũ fleuit. Hic patri ſæ uitia ſimilis curiã armatus obſedit: & inimicos truci- dauit: tandẽ ſe iugulandũ p̃buit.

¶Marmor genus lapidis cuius diuerſa ſũt genera. Quoddã. n. albũ partũ dicit a paro inſula. Simile ex liguria vehit quod a loco Cararienſe vocitat. Tale liguſticũ: olim lunẽſiũ lapidicinę dederũt. Aliud la conicũ qđ eſt viride & cũctis hilarius. Aliud luculle um qđ fere atrũ erat quo delectat⁹ lucullus illi nomẽ indidit. Aliud Ophites a maculis ſerpentiũ quibus diſtinguit nomẽ accepit. Aliud porphyrites quod eſt rubeũ cãdidis iterueniẽtibus pũctis leucoſtictos vocat. Baſſaltẽ ferrei coloris & duriciei vnde nomẽ mutuat. Onychites ex arabię mõtibus ẽ ex quo va ſa potoria in germaniã pcudũtur. Alaſtritẽ quoq; candidũ cauare ſolẽt ad myrothecia qñ inguẽta in corrupta ſeruare credit. Sũt & alia marmoris gene- ra q̃ breuitatis cã omitto μαρμαρον Λελεγομεν

¶Marmoreus.a.um. qđ ex marmore eſt: vt ſepul- chrum marmoreũ.

¶Marmoratus.a.um. qđ ſuperficiẽ tm̃ ax marmo re habet. Aug. p̃s. interp̃tatione. Nã plærũq; audis diuitẽ dicentẽ habeo marmoratã domũ quã relictu rus ſum. Var.li.iii. de re ruſ. ſubſtantiuũ vſurpauit. Intrinſecus quaſi leuiſſimo marmorato toti pietes ac cameræ oblinũtur. & extrinſecus circũ feneſtras ne mus aut lacerta adrepere ad colũbaria poſſit.

¶Marra ferreũ inſtrumẽtũ qđ vulgo Marracius di citur. Col.li.xi. Cõtundat marræ vel fracti dente li gonis. Iuue. Ne marrę & ſarcula deſint.

¶Marpeſius.pe.prod. mons in paro inſula. A quo Marpeſius.a.um.

¶Mars apud gẽtiles deus creditus dict⁹ q; maris⁹ in bello p̃ſit ſiue q; a ſabinis acceptus ẽ apud quos mamers vocat: a poetis mauors dicitur p epenthe ſim q; magna vertat. Vel a greco qđ ẽ αρης. ares Ponit interdũ pro bello. Liui. Aliquãdiu ibi marte incerto varia victoria pugnatũ fuit. Eſt & mars no mẽ ſtellę deũ dicũt antiq: qd aũt eſſet de⁹ ita ſcri. Iu lius pollux. θεον Δε ειναι Δοξαζουσιμ ελληνες ζωον αθανατον λογικον τελειον νοερον εν ευδαι μονια κακου παντος απεστω Δεκτον προνοητι κον κοσμουντε και τωγεγκοσμω και τα λοιπα

¶Marti⁹.a.um. qđ ad martẽ ptinet: vt Martia auis interdũ bellicum vt martia arma. Aug.li.iii.ci.dei. Nullo martio impetu territi ſedarent inimici. Inter dũ bellicoſum: vt Martius ppl's. Eſt & Martius no mẽ propriũ vt in.q. Martio q iuſſus a ſenatu aquas ductus anienis reficere nouã a noĩe ſuo aquã marti am appellatã cuniculis per montẽ actis adduxit.

¶Martius mẽſis dictus eſt primus anni mẽſis. qm̃ romulus primum anni mẽſem genitori ſuo dicauit Ouid. A te principiũ romano dicimus ãno Primus de patrio nomine mẽſis erit.

¶Martius cãpus rome dictus ẽ. q; marti cõſecrat⁹

eēt. Li. Ager Tarq̃niorū. q̃ inter vrbē & Tyberim erat cōſecratus Martí: Martius deinde cāpus fuit.
¶ Martia Catōis filia minor fuit. Quę cū q̃reret ab ea cur poſt amiſſū maritū denuo nō nuberet: Rñdit nō ſe inuēire viz̃ q̃ ſe magis vellet q̃ ſua. Quo dicto oñdit diuitias magis i vxorib⁹ eligi ſolere q̃ pudi=
¶ Martius q̃ Ancus cognoīatus eſt quartus (eiā Ro. rex ęq̃tate & religiōe auo ſimilis. latinos bello domuit. Auentinū & Martiū mōtes vrbi addidit: noua mœnia oppido circūdedit. ſyluas ad vſū na uiū publicauit. Salinarū veſtigal inſtituit. Carcerē primus ædificauit. Oſtiam coloniā maritimis cō=meatibus oportunā in oſtio Tyberis deduxit.
¶ Martiacus. a. um. qđ ad Martē ptinet: hoc eſt ad bellū. Vnde ſtipendia militū Martiaca dicūtur.
¶ Martialis & hoc martiale: qđ eſt natū ſub Marte ſtella. Martialis vero ſubſtātiuū ē nomē viri ꝑpriū
¶ Marſpiter. pe. cor. quaſi Martis pater. ſicut Dieſ piter diei pater.
¶ Marſia regiūcula italię vltra picenū ſānites verſus. a Marſo Circes filio a quo originē duxerūt dicta: cui⁹ ꝑpri Marſi ſūt vocati nō lōge ab vrbe. Vñ Marſica vina. Nā Maſſica ſunt e maſſicis mōtibus Sūt & Marſi alij populi in Scythia vt ait Herodo.
¶ Marſupium: ſacculus nūmorū. Græce μαρσυπιον. Cato de liberis. Et qđ perſpicuū eſt maiorem curam habere marſupij noſtri q̃ vitæ noſtræ.
¶ Martyr latine teſtis dicit. Martyriū teſtimoniū.
¶ Marubij: marſorū populi circa facinū lacū dicti quaſi circa mare habitantes.
¶ Marrubiū: hærba ſatis nota q̃ exulcerare veſicā putatur. Græci praſion. Alij Lynoſtroplaon. Quidam philopeda. Nōnulli philocharen appellāt.
¶ Marrucini: populi in regione Marſorū. Syl. lib. viij. Marrucina ſimul frentanis æmula pubes.
¶ Marmarica regio africæ q̃ vt Ptol. lib. iiij. ſcribit ab occaſu terminatur cyrenaica. a ſeptētrione ægyptiaco pelago. ab oriēte ægypto. a meridie parte libyes. In ea ſunt Naſamones & libyarchę populi.
¶ Mas dicit q̃ nō eſt fœmina q̃uis pro forti & magnanimo. Cui⁹ dimi. eſt Maſculus. Var. Si nō plus teſticulorū offerendis q̃ in caſtrato pecore in Apulia vincor nō eſſe maſculū ad rem. A Maſculus fit Maſculinus. a. um. vt Maſculinū genus.
¶ Maſculeſcere ē maſculū fieri. Ply. li. xviij. Dēſio re eīn ſatu maſculeſcere: hoc ē de rapis napos fieri.
¶ Maſſagetes. æ. pe. cor. Maſſagetę populi Scythici in aſia vltra mare caſpiū. Luc. lib. iij. Maſſagetes quo fugit equo volucreſq̃ geloni. Qui cum per deſerta diſcurrunt equorū ſuorū ſanguinē cū lacte bibunt: apud hos ſenio cōfecti in fruſta cædūtur: qui vero morbo intercunt feris deuorandi abijciūtur.
¶ Maſſaniſſa & Maſiniſſa vtroq̃ modo dicitur Numidarū regis nomē: qui primo romanis hoſtis fuit deinde amiciſſimus. De quo Oui. li. vi. Faſ. Poſtera lux melior: ſuperat maſiniſſa ſiphacē: Et cecidit telis haſdrubal ipſe ſuis.
¶ Maſſic⁹. p. c. mōs cāpanię optimi vini ferax. qđ etiā maſſicū dicit. Syl. li. vij. Maſſicus vutferis adebat noia glebis. Hor. lib. i. car. Eſt q̃ nec veteris pocula maſſici. Docet Ser. Maſſicus in pli facere maſſica. Virg. li. vij. Vertūt felicia baccho maſſica.
¶ Maſſilia vrbs in narbonēſi ꝑuincia. Conſtat imperāte macedonibus Aſtyage: hebræis vero Sedechia circa ſecūdā & quadrageſimā olympiadē hāc fuiſſe cōditā: ānis añq̃ virgo pareret. 6iz. poſt obitū Dauid regis ānis. ccccl xxxiiij. Dituta deīceps a phocēſibus inſtaurata eſt q̃ cyri tyrānidē fugientes deſtituta græcia in hūc ſinū nauigarunt. Olim maſſilię ſtudia ingenuaz̃ doctrinaz̃ adeo fluruerūt vt romani ꝑ attica pegrinatione maſſilioticū petērēt gymnaſiū ad diſciplinas capeſſendas. Plau. in caſ. Maſſiliēſes mores tāq̃ optimos & ꝓbatiſſimos dixit. Vbi tuos q̃ colere mores maſſilienſes poſtulas. hęc vini optimi ferax fuit. Vñ Mar. Tu me maſſiliæ ponere vina putes. A maſſilia fiunt Maſſilienſis. maſſilitanus. maſſileoticus. Vnde Maſſilēſes viri: Mallitana vina: & Maſſilioticū oſtium.
¶ Maſſylia cū y greco apd grecos p ſimplex f. ſcribitur. Sed qa a latinis pria ꝓducit nō abſurde p duplex ff. exarari pōt. In hac ſyllaba ſy. ꝓducit. in ſuperiori corripit. Luc. lib. iiij. Et gēs q̃ nudo reſidēs maſſylia dorſo. Vir. li. iiij. Hinc mihi maſſylę gētis mōſtrata ſacerdos. ꝓuincia ē quā qdā gætulię & numidię mauris vicinā dicūt: nec lōge abeſſe ab hortis heſpidū. Hui⁹ gēs neq̃ ephippijs vtit nec frenis ſz ſola virga cōtēta ē qua agitet equos & moderet. Ab hac Maſſyli & maſſylei populi dicti ſūt q̃ a poetis mō ꝑ mauris: mō ꝑ gætulis ponūt. Mar. Audit q̃tū maſſyla p auia murmur. Idē. Et maſſylęū virga gubernat equū. Sūt ēt q̃ eos maſſulos vocitēt.
¶ Maſtiche. es. pe. cor. teſte Ply. lib. xij. lachryma eſt quā Lentiſcus arbor gūmi modo ſudat. Sere. Rugarū ſulcos lentiſci maſtice tendes. Idem. Pulleium abrotonū nitide cū maſtice coctum.
¶ Maſtix. icis. pe. cor. ge. fœ. flagellū ſcutica μαστιγω flagello. Vnde Homero maſtix. & Virgilio maſtix διαμαστιγωσις: diffagellatio.
¶ Maſtigophorus. flagellifer ſeru⁹ ab alijs ſæpius cæſus: vel cædi dignus.
¶ Maſtigia dici pōt verbero. hoc eſt verberibus digni⁹. Plau. Crucior lapidē nō habeī vt illi maſtigiæ
¶ Maſtrucę: veſtes q̃bus Sar (cerebrū excutiā. di vtebātur. Plau. Maſtrucatus & plen⁹ puluere.
¶ Maſtos: ελληνικως μαζος αλλα κυριωστερον ζωον: latine māma. vnde Bumaſthos vua de quo ſupra. hinc Tubuli māmati ſeu māmæ in balneis & fontibus intelligūtur. Quas Victru. lib. vij. maſtos græca voce noiauit. Athenis inqt ex eiuſmodi locis & fontibus maſti vſq̃ ad portū pyrręū ducti ſunt ſalientes. Eas Var. lib. de re ruſ. papillas cōuertit. Caſſiodo. hubera. Quāto inquit puchrius eſt Claudia maquā per tot ſicca montiū iuga lauacris & domibus liquores puriſſimos fiſtularū laberibus immiſiſſe. Erat & Maſthos genus poculi.
¶ Maſtuprari eſt manu tractādo virilia rē venereā pagere. Iñ Maſtupratores dicti. Quo verbo vtitur Mar. Maſtuprabāt phrygij poſt oſtia ſerui. hoc eſt ꝑputia ducebāt. Nā a manu & ſtupro deriuatur.
¶ Materia ſeu materies eſt q̃ aliq̃d fit: vt materia libri mēbrana & atramētū. Itē materia libri eſt hypotheſis ipſa. Hor. Sumite materiā veſtris q̃ ſcribitis equā virib⁹. Materia dom⁹ lapides calx ligna tegulę. Qua ꝑpter nō imerito materię appellatiōe ligna oia cōpręhēdūtur q̃d græci υλην pariter & ſyluā & materiā vocent. cū ligna dicātur ſolū ea materia q̃ ædificijs apta eſt. Liu. Multā materiā ceciderat miles. Col. li. iij. vocat materiē lignū q̃d ē ītra corticē Quaſi cuneū ferreū inqt vel oſſeū iter corticē & materiē lente dimittito ne lędas aut rūpas corticē. Idē

lib.vi.materiã vocat palmitẽ qui de nouello nãſcitur & in tenero alligatus dependet. Item materia fabrica lignaria dicitur.

¶Materiarius faber lignarius: vel q materiã p̃ſtat a materia: cuius noīe ligna ad fulciendũ ædificandũq; neceſſaria ſidonea ve ſignificãtur. Plau. in Mi. Si non nos materiarius remoratur ad opus. Materiari ſignificat Lignari. a quo Materiatio.

¶Materiale qđ eſt materiæ: a quo Materialiter aduerbiũ. Vnde materialiter aliquid ſumi dicitur cum non forma rei: ſed materia ſignificatur.

¶Mater a materia dici videtur: q̄ in fœtu materiã prębeat. Nã ſemen patris ꝑ artifice eſt & formã prębet: mater ſanguinẽ ex ſe pręſtat: ex quo fœtus formatur. Aliquãdo tamẽ mater pro nutrice ponitur. Plau. vtrãq; cõplexus eſt. Ita forma ſimili pueri vt Mater ſuã non internoſſe poſſet quæ mãmã dabat neq; adeo mater ipſa quæ pepererat.

¶Materfamilias gtũs gręcus ad imitationẽ gręcorũ q fœmininorũ in a puram deſinentiũ gtõs in as mittunt. Dicimus tñ & materfamilię & materfamiliarũ. Eſt aũt materfamilias vt docet Gel. ea ſola q̄ in mariti manu mãcipioq; eſt qm̃ non in matrimoniũ tm̃: ſed ī familiã quoq; mariti & ī ſui hæredis locum venerit. Feſ. ſcribit nõ ante matrẽfamilię dici q̄ vir eius paterfamilias appelletur. Nec poſſe hoc noīe plures in vna familia appellari: ſed vnã tantũ matrẽfamilias dici. At iurecõſult⁹. Matrẽfamilias inq̄t accipere debemus eam q̄ nõ inhoneſte vixit.

Matrem em̃ familias a cæteris fœminis mores diſcernũt atq; ſeparant. ꝑinde nihil intereſt nupta ſit an vidua: ingenua an libertina. Nã neq; nuptiæ neq; natales faciũt matrẽfamilias: ſed boni mores.

¶Matrona dicitur quę in matrimoniũ cũ viro conuenit: vt in eo maneat etiam ſi liberi nõ ſunt adhuc ſuſcepti. Quippe appellationẽ habet a matris nomine nõ iã adepto ſed cũ ſpe & omine mox adipiſcẽdi. Vñ ipſum quoq; matrimoniũ vocatũ eſt qm̃ ea ſpe vir & vxor cõiungũt vt illa mater fiat. Hinc Matronalia qui erant dies matronis feſti.

¶Matrimonium: eſt maris & fœminæ cõiugatio. Hinc Matrimoniale adiectiuũ qđ ad matrimoniũ pertinet. Aug. lib. xiij. de ci. dei. Quid concubitus cõiugalis qui ſecundum matrimonialiũ pręſcripta tabularũ procreandorũ ſit cauſa liberorum?

¶Mater matrima illa dicitur quæ cum mater ſit adhuc habet matrẽ viuentẽ. ſicut patrimi & patrimes quorum patres viuunt.

¶Matercula diminutiuũ a mater. Hora in epiſto. Dum pueris omnis pater & matercula pallet.

¶Matertera: matris ſoror. quaſi mater altera.

¶Matruelis idẽ quod matertera. Et Matrueles dicuntur filij & filiæ materteræ.

¶Matreſcere eſt matris ſimilẽ fieri. Pacu. Vtinam nũc matreſcã ingenio vt meũ patrẽ vlciſci queã.

¶Matrix: fœmia q̄ fœt⁹ gr̃a tenet. Col. Sint ergo matrices robuſti corporis quadratę pectoroſę magnis capitib⁹. Medici tñ accipiũt matricẽ ꝑ vtriculo q in fœminis iũctus eſt veſſicę q̄ ad ꝑgenerãdũ

¶Matralia: matris matutæ feſta. (apta eſt.

¶Mateola. apud Ply. & Cato. gen⁹ eſt Marculi.

¶Matthæus: græce μαθθαιοσ nomẽ viri ꝑpriũ.

¶Matta: ſtorea & teges. quæ fit cãnabi lino iunco palma ſirpo aut ſparto. Ouid. Plauſtroq; morãtes Suſtulit: in plauſtro ſirpea matta fuit.

¶Matheſis vel Mathema: atis. pe. ꝑ οτι το μαθ-
μω ρημα αυτησ εϛι ο αλλοτε το δεικνυμι ωσ
απολλωνιοσ και σουιδασ οθεν και μαθημα
τικαι λεγονται latine diſciplina dicit. Inde Mathematicus. a. um. qđ eſt diſciplinabile. Mathematici dicũtur q̄ mathemata ſiue mathematicas diſciplinas norũt. Ad diſciplinã em̃ ſpectãt geometria muſica arithmetica aſtrologia. Et hę mathematicę ſcię diſciplinę dicũt: eo q̄ diſcãtur plane & ꝑ demõſtrationẽ quãdã ꝓcipiãtur. philoſophia vero logica cũ aliis nõ dicũt diſciplinę qa nõ firmiſſima demõſtratione vt illę: ſed rõne quadã & ſtudij inueſtigatione ꝓcipiũtur. Alias mathematici vocãt Geneathlici aſtrologiq; & q̄ chaldei vocãt quoꝝ ars ẽ vt naturas hoīm ex vultus inſpectione ꝓnũcient.

¶Matella a matula fit: & eſt aquarũ vel vrinę vas. Plau. in Am. Nec tu poſtulas matellam vnam tibi aquę infundi in caput. Mar. Diſpeream ſi tu pyladi pręſtare matellam dignus es. Græci ſcaphiũ q̄uis etiã ad ventris excrementa accipi poſſit.

¶Matellio diminutiuũ a matula ſiue matella. Var. de vi. Pacu. Poſtularet trulleũ matellionẽ peluim.

¶Matiacæ pilę ſaponis a Matiacis germaniæ populis. Mar. Accipe matiacas quo tibi calua pilas.

¶Maturus a. ũ. p. ꝑ. ꝑprie de frugib⁹ dicit qđ neq; crudũ/neq; mite/neq; caducũ/neq; nimiũ coctũ ſed in tpe tẽperatũ ꝓuenit vt poma matura. Per trãſlationẽ ponit qñq; ꝑ ſene: vt Matur⁹ homo. i. ſenex: & perfectã ætatẽ hñs. Virgi. Aeui maturus aceſtes.

¶Matura ætas: ſenilis. quaſi oīo ꝑfecta & tps debitũ aſſecuta. Quãdoq; pro graui ac cõſtanti. Et hoc modo nõ cõponitur. In aliis ſignificationibus habet cõpoſita Immaturus nõ maturus. Aug. lib. xi. de ciuitate dei. Quis paleæ dedit tã feruidã vim vt poma īmatura maturẽt. Pręmaturus: de quo alibi. Mature aduerbiũ celeriter ſiue tempeſtiue. Hiero. in Gñ. Cũq; mature ſurrexiſſet tulit duas vxores ſuas. Aliqñ ſignificat Grauiter. Hinc Maturitas qđ mõ fructuũ coctionem ſignificat. Col. Nos quoq; medicatã fabã ſic cõperimus cũ ad maturitatẽ ꝑducta ſit min⁹ a Curgulione infeſtari. Ci. Sulp. Tamẽ hoc ſtudiũ quottidie: ingraueſcit maturitate credo ętatis ac prudẽtia. Modo grauitatẽ moderationẽq; Idẽ. Iam cõſtantis ætatis & ſenectutis maturitas.

¶Maturo. as. maturũ facio: ꝑficio. Quint. Nã ipſe eos nõdũ opinabar ſatis maturauiſſe q̄b⁹ cõponẽdis vt ſcis paulo pluſq̄ biẽniũ impẽdi. Sed hic per trãſlationẽ, ꝑprie. Cic. in Cato. Primo eſt pacerba guſtatu: deinde maturata dulceſcit. Interdũ Maturare eſt accelerare ita vt adhibeatur induſtriæ celeritas: & diligẽtiæ tarditas ex q̄b⁹ duob⁹ cõtrarijs fit maturitas: vt neq; aliq̄d citius neq; ſerius fiat. Hoc verbũ Diu⁹ Auguſt⁹ duob⁹ græcis vocabulis exprimere ſolebat σπευδε βραδεωσ. q̄ ſignificãt Accelera tarde. Vñ Virg. quaſi contraria ſe ꝓpauit maturare & ꝑperare cũ ait. Frigidus agricolã ſi quando cõtinet imber Multa forent q̄ mox cœlo ꝑperãda ſereno Maturare datur. Vñ Mature fit qđ tempeſtiue fit. Idẽ. Maturate fugã: qđ eſt quaſi cũ maturitate. i. cũ trãquillitate & lętitudine diſcedite. Quomodo dicimus Matura iracundiã. i. mitiga. Sal. videt ſimpliciter poſuiſſe pro ꝑperare cũ ait. Antonius Catilinã cũ exercitu pſequi maturet. Sic Liu. lib. x. Inde comitioꝝ cauſa Romã pfecturus maturauit.

¶Matureſco. is. a matureo eſſe cõuenit. Matureſce

re autẽ eſt maturũ fieri. Ply. lib. xi. Cũ mella cœperint matureſcere abigũt fucos. Col. lib. iiij. Nam & quę matureſcere incipiũt tempeſtiue legũtur: & quę nondũ maturitatẽ cœperũt vuę ſiue diſpẽdio differuntur. Hiero. in Ioel. Mittite falces quia maturuit meſſis. i. matura facta eſt. hinc fiũt cõpoſita. Ematureſco & Permatureſco q̃ p̃fectionẽ actus indicãt. Gel. lib. i. Dominus poſtea ſegerũ illarũ filiũ adoleſcentẽ vocat. Et vides ne inqt hæc maturuiſſe & manus iã poſtulare. Col. li. x. Sed hoc idẽ femẽ Cilliciæ Syriæq; regionib⁹ ipſe vidi menſe Iunio Iulioq; conſeri & p Auctũnũ cũ permaturuit colligi.

¶ Matureſcere dicit̃ homo cũ nõdũ grauis eſt: ſed iã incipit eſſe grauis. Et apoſtema matureſcere dicitur cũ nõ diſcutitur: ſed perducit̃ ad maturitatẽ: vt vel frangi per ſe: vel ferramento aperiri poſſit.

¶ Matuta pe. p. a noſtris Aurora: Leucothea a grę cis dicit̃: hoc eſt alba dea marina: dicta q̃ matutino tẽpori p̃ſit. Hęc fuit filia Cadmi noie Ino Athamãtis vxor. Hinc Matutinus. a. ũ. Vñ Matutinũ tẽpus qđ mane fit. Et tunc Matuta aurorã ſignificat.

¶ Mauors: qui & Mars q̃ magna vertat. Vnde Mauortius. a. um.

¶ Mauritania: Africæ regio extrema verſus Gaditanũ fretũ & occidẽtalẽ oceanũ. In ea Antheus gigas regnaſſe dicit̃ ab Hercule vict⁹. Eſt aũt duplex Cęſariẽſis a Cęſarea & Tingitana a ciuitate Tingi Dictaq; eſt Mauritania a μαυρον qđ eſt nigrũ. vel q̃ nigros habeat colonos. Gignit ſimias dracões ſtruthiones & elephãtes. Eius incolę Mauri dicũt̃. Maur⁹ eñ nomẽ gẽtile eſt vt Gallus q e gallia originẽ habet. Mauritan⁹ vero poſſeſſiuũ vt Gallic⁹. Dicimus ergo virũ maurũ. & bellũ mauritanũ.

¶ Mauſolus pe. p. dictio triſſyllaba: nomen ppriũ Caſię regis. a quo Mauſolũ dictũ eſt: ſicut in Cice. Ply. & Gel. lectũ eſt. Mar. li. x. Repit̃ marmora perua qdẽ ſed nõ ceſſura viator Mauſoli ſaxis pyramidũq; lege. & Mauſoleũ tetraſyllabũ nõ mauſoleũ. Prop. Nec mauſolei diues fortũa ſepulchri. Hoc ſepulchrũ Arthemiſia Mauſoli vxor: ædificauit ita egregiis opib⁹ vt inter ſeptẽ orbis miracula nũereť Attollit̃ in altitudinẽ. xxv. cubitis cingit̃ colũnis xxxvi. Ab hoc ſepulcro oia p̃tioſa ſepulcra ex nomine ei⁹ Mauſolea dicũt̃. Vñ Sue. ſepulcrũ Cęſarũ appellauit Mauſoleum qđ extruxit Auguſtus. Suidas autẽ μαυσωλος αρχων καρων φησι Δε αυτον θεοτωμωσ μηδενοσ ατε χεσθαι πρατματοσ χρηματων ερεκα O auaritia ſi tũc vnius principis nunc domina noſtri ſæculi.

¶ Maxilla nõ eſt dimi. a mala vt putauit Priſc. ſed mala a maxilla fit p detractionẽ mediæ lr̃ę vel potius ſyllabæ. ſicut docet Ci. li. de ora. ad Brutũ. Eſt aũt Maxilla in q̃ fixi ſũt dẽtes q̃uis etiã de pte exteriore qñq; dicat̃ q̃ barbã emittit. Perſ. Tu cũ maxillis balanatũ gauſape pectas Inguinib⁹ cur detõſ⁹ tibi gurgulio extat. Hĩc Maxillaris & hoc maxillare: vt Dẽs maxillaris q̃ eſt molaris. Ply. lib. xxxij. Maxillareſq; ita ſanari dentes præcipue putant.

¶ Maximus: ſuplatiuũ a magnus. a quo fit aduerbiũ Maxie. qđ qñq; ẽt p̃cipue qñq; ſępiſſime ſignificat. Ci. Lẽtulo. Vel ẽt id qđ mihi maxie libet Maxia veſtalis ea dicebat̃ q̃ dignitate reliquas añibat quales nũc vulgo abbatiſſas appellam⁹. Maxim⁹ põtifex q rex q̃ ad ſacra & religionẽ p̃tinẽt curã habebat. vindexq; erat cõtumacię priuatoq; magiſtratuũq;. Maxim⁹ Curio. cui⁹ auctoritate curię oẽs curiones q; regebant̃. Maximi annales q; eos põtifex maxim⁹ cõſecraret. Maxima hoſtia ouilis pecoris non ab amplitudine corpis ſed ab animo placidiore. Maxima multa erat triũ miliũ aſſiũ & viginti.

¶ Mixímates dicũtur primarij ciuitatis qui & ſummates & primates & optimates vocantur.

¶ Mazonomũ. p. c. greca dictio qua lãx ſignificat̃ ad ferẽda obſonia ĩ mẽſã. Val. li. iij. de re ruſ. Alios videret turdos ĩ mazonomo. poſitos coctos alios volitare circa feneſtras captos. grece μαζονομον

¶ Meatus. us. Vide in dictiõe Meo. as. (λεπτατ

¶ Meapte. i. mea propria. Terẽ. in Heau. Ita me dij ament vt ego nunc non tam meapte cauſa lætor q̃ illius quã ego ſcio eſſe honore quouis dignam.

¶ Mecaſtor: iuſiurãdũ. quaſi ita me caſtor adiuuet.

¶ Mechanicus. pe. cor. faber opifex eorũ operũ q̃ ingenio ſimul ac manib⁹ fiũt. απο τησ μηχαρισ qđ inuẽtionẽ ſignificat. Et mechanica ars fabrilis. Vnde artes diuidũtur in liberales & mechanicas.

¶ Mecœnas cũ œ diph. ppriũ nomẽ thuſci equitis clariſſimi: & apud Auguſtũ potẽtiſſimi ad quẽ Virgilius & Horatius opera ſcripſerunt.

¶ Mecũ. i. cum me vbi prępoſitio euphonię cauſa poſtponit̃. Mecũ viuit. i. familiaris meus eſt. Interdum mecũ ſignificat infra me. Ter. in Hecy. Haud ppterea te rogo vt hæc p̃feram ſed vt tacita mecũ gaudeã. Sic ſecum tecũ nobiſcũ & vobiſcũ.

¶ Mediſcutic⁹ nomẽ eſt magiſtratus magni apd Cã

¶ Medæa nomẽ colchorũ reginæ crude- (panos. litate inſignis Oetæ regis filiæ & Iaſonis vxoris. Hora. Ne pueros corã populo Medæa trucidet.

¶ Media regia ĩ Aſia a Medo Medeę & Aegei athenięſium regis filio ſic noiata: vt Soli. refert. a qua Medi populi dicti ſũt. Hos tñ Ioſeph⁹ ſcribit a mideo Taphet filio dictos fuiſſe. Hæc regio vt Ptol. inqt a ſeptẽtriõe hyrcão mari terminat̃: ab occaſu maioria armenię & aſſyrię a meridie p̃ſide ab oriente hyrcania: ac parthia q̃ montibus excludit̃. Sunt q; mediã in duas ptes diuidãt: quarũ alterã maiorẽ vocauere: alteram antropatiã. Maioris Ecbatana fuere matropolis magna ciuitas. In media ſũt mõtes Caſpis maiori armenie conterminí.

¶ Meduſa fuit filia Phorci ex Cetho cõiuge q̃ vna cũ duabus ſororib⁹ Euriale & Stenone Gorgades inſulas ĩ oceano æthiopico tenuiſſe ferũt. Vñ & Gorgonides appellãt̃. Ei⁹ capilli in angues a minerua imutati ſũt: & q illã aſpiciebãt in lapides vtebãtur Quã Perſeus pemit ex cui⁹ cruore nat⁹ eſt Pegaſus nr̃ autẽ Suidas μεδουσα η και γοργονη ηλιθεη σα ωερσευσ ο δαρανσ και ωηκου υιοσ. Αι δαχθεισ ωασασ τασ μυσικασ φαρτασιασ ιδι αρβουλομενοσ εαυτω κατασησαι βασιλειαρ κατα φρονησε τησ τωρ μηδωρ & ſubdit. εκαλεσε δε γοργονη δηατηρ οξυ τη τα τησ επερεταρ: qui autẽ velit audire res nouas & inſolitas hominib⁹ latinis: legat reliqua in Suida & alijs ſcriptoribus græcis.

¶ Medi⁹ a. ũ. qđ mẽſuratũ ęqualiter diſtat ab extremis q̃uis etiã mediũ dicat̃ q cq d iter duo extrema ẽ etiã ſi nõ ęqualiter diſtet. Vir. Iã mediũ tenuere rates. Q ñq; mediũ dicit̃ cõmune. vt In mediũ venit In medio ſunt. E medio diſceſſerũt. Q ñq; Manifeſtũ. Virg. Medioq; ex hoſte recepi. Quãdoq; intercedens. Idem. Ne qua ſcire dolos mediuſve occurra-

rere poſſit. Et dicit modius ſecundū Priſc. a modo hoc eſt a menſura vnde & modius & differētiæ cauſa medius mutauit o. in e. Vel dicit a græco μεσος medius. Hinc Dimidius. a. um. quaſi per mediū diuiſus. Medietas media pars.

¶ Mediuſfidius cōpoſitū eſt: & ſignificare videtur Iouis filius. i. Hercules. quia Δια græci: nos Iouē dicimus: & fidiū pro filiū: quia ſæpe pro l. littera d. vtebantur. Quidam exiſtimant iuſiurandū eſſe. vt ſit pro dij fidem: quaſi pro diuini temporis. i. diei fidem. Alij ſic exponūt. Sanctus fidius & ſemi pater dij fuerunt ſabinorū quos domo demigrātes in collem quirinalē cum cætera ſupellectile detulerūt idq; numē verbis trinū: re vnicū eſſe dixerunt. Vnde licet tribus ipſis templū eſſet in quirinali colle dicatū vnius tamen ſancti vocabulo appellabatur: obtinuitq; huius nominis opinio ſanctitatis magnā vim habere iuſiurandū quo in trino & vnico numine mediū eſſe quis fidium affirmaret.

¶ Media vocabula dicūtur quę & in bonā & in malam partē accipi poſſunt. Meſa a græcis dicta qualia ſunt tempeſtas valitudo facin⁹ dolus gratia induſtria periculum venenū contagiū. Et apud veteres honor: quo ſignificabatur iniuria.

¶ Mediocris & hoc mediocre mediū tenēs: modeſtus. Lucil. li. xxvij. Paulo hoc melius q̄ mediocre hoc minus: malumq; & peſſimū: ſed tamen omnia hæc mediocriter. Hinc Mediocritas. Cic. lib. i. off. Eadē ratio eſt habenda veſtitus: in quo ſicut in plærisq; rebus mediocritas optima eſt. Col. lib. iiij. Mediocritas in electione loci maxime probatur. quoniā in confinio boni maliq; poſita eſt.

¶ Mediānus. a. um. quod in medio ē. Vnde Mediānas columnas Victru. dixit vt ab angularibus quę craſſiores ſunt diſtingueret.

¶ Mediaſtinus. pe. pro. qui in medio lauantiū ſtat in balneis inquit. Priſcia. Nonius mediaſtinos pro balneatoribus: Itēq; pro miniſtris & cruciatorib⁹ ædium accipit. q⁹ in medio ſtent vt omnibus miniſtrent. Sed viliſſima quæq; mancipia in agro maxime: mediaſtinos eos accipere debemus qui abiectiſſima quæq; inter ſeruos officia obeunt: cuiuſmodi ſunt hodie in principum domibus cognomine lignarij: bacularijq; quorum vna illa functio eſt vt omnibus pareant: nec vllius imperium detrectent. in medio ſemper & propatulo ad nutus omnes excubent. Cic. in Cati. Magnopere contemno exercitum collectum ex ſenibus deſperatis: ex agreſti luxuria: ex ruſticis mediaſtinis decoctoribus ex ijs q̄ vadimonia deſerere q̄ illum exercitum maluerunt. Columella lib. pri. Mediaſtinus qualicūq; ſtatu poſſit eſſe modo perpetiendo labori ſit ideoneus. Idē. Separandi ſunt aratores a vinitoribus atq; a mediaſtinis. Hora. in epiſtolis. Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas. Lucil. Villicum Ariſtocratē mediaſtinum atq; bubulcum. Vlpia. Qui mediaſtina opera fungitur: nō cōtinetur vt Purpurarij. Atriarij & Focarij & his ſimiles.

¶ Mediterraneus. a. um. quod eſt a mari remotum quaſi in media terra. Mediterraneū mare: quod per medias funditur terras cum in ambitu terræ circumfluat Oceanus ab Abila Mauritaniæ & Calpe Hiſpaniæ promontorijs.

¶ Medioxímus vel medioxumus. pe. cor. mediocrem ſiue medium ſignificat. Vnde Medioximi dij vocantur poteſtatis mediæ. Ser. lib. viij. æne. dicit Herculē cōmunem deū vtriuſq; naturę mediū & inter mortalitatē & diuinitatē ſunt numina aliqua tātum terreſtria: aliqua tantū cæleſtia: aliqua media. quos deos Apul. medioxumos vocat. Plau. i Caſ. At ita me dij deæq; ſuperi inferi & medioximi.

¶ Mediolanum: vrbs & ciſalpinæ galliæ metropolis populi multitudine refertiſſima dicta a ſue mediatim lanata. Nā apud Amb. legit in quadā epiſt. Cū a gallicanis populis initū conſiliū foret p cōſtituēda vrbe effoſſo ſolo inueniſſe ſuē dimidiatim lanatā a quo portento: Mediolanū eſſe nūcupatum ab eo. ſ. apro ex media pte lanato. Ferūt hāc vrbē a gallis ſenonēſib⁹ añ Chriſti aduētū annis. ccclix Inſtauratā ſeu cōditā fuiſſe. hinc Statius Cæcilius comicus ortus fuit Stephanus Byzātius excellentiſſim⁹ chorographus μεδιολαρον πολισ ακυταρι ασ και οι οικουντεσ μεδιολαρεοι και πολισ αλλη της ιταλι ασ λαμπροτατη.

¶ Meditulliū nō mediū terrę: ſed p cul a mari quaſi meditelliū quaſi ab eo qđ eſt tellus. Hiero. Et quō diuitiæ & honores & corporum ſanitates & cætera aquę indifferētia noīamus nec bona nec mala ſunt ſed velut in meditullio poſita vſu & euentu vel bona vel mala fiūt. Sunt qui hoc nomē a meditor deducant vt ſit locus meditationis & exercitij.

¶ Meditrinalia: ſacra quæ poturi muſtum faciebāt hoc pręfamine. Vetus nouū vinum bibo veteri no uo Morbo medeor.

¶ Medimnus: genus menſuræ ſex modios continentis. Methimna vero Aetoliæ oppidum.

¶ Medeor. eris. a medius fieri videt. nā mediſs qui buſdā. hoc eſt tēperatis rebus hoc fieri oportet. Et cōſtruitur q̄nq; cū gtō. Hier. in Hiere. Quis medebitur tui? q̄nq; cū dtō qđ eſt in frequētiore vſu. Lact. li. vi. Circūſpice cōſcientiā tuā & iniq̄tatū medere vulneribus. q̄nq; cū actō. Ter. in Phor. Quas cum res aduerſæ ſint minus mederi poſſis. Inuenit etiā Medet impſonale. Ply. li. xxvij. Ex eo medet oris vlceribus punctis hoc ſucco foliis puſillis. Huius verbi cōpoſita ſūt Immedeor qđ eſt intus medeor Col. lib. vi. Si oportebit palorū capita & imas partes miſto fimo cum cinere oblinire & ita totos eos immederi. Remedior. aris. remediū præbeo. Priſc. Medeor. eris. Remedior. aris. teſte Capro.

¶ Medico. as. & Medicor. idem ſignificant qđ medeor. Virg. lib. i. Ceor. Semina vidi equidē multos medicare ſerētes. ſed medicari frequētiſſime dicit. Et modo cū datiuo iūgitur. Idē. Senibus medicantur anhelis. Modo cū accuſatiuo. Idē lib. xi. ænea. Sed nō dardaniæ medicari cuſpidis ictū Eualuit.

¶ Medicus. q̄ mederi ſolet. Officiū medici: vt inq̄t Aſclepiades eſt vt tuto: vt celeriter vt iucūde curet

¶ Medicus. a. ū. qđ eſt medici. Vir. li. iij. Ge. Dū medicas adhibere manus ad vulnera paſtor abnegat.

¶ Medica: herba q̄ p cipue nutrit equos eo q⁹ in media abūdet. Ser. ſcribit. medicā a medis in græciā tranſlatā quo tpe eā inuaſerūt q̄ ſemel ſata decē annis durat. Hui⁹ plena venetia eſt triū foliorū & ſemper vitēs eſt ſcđm Dion. Cuius natura eſt vt vno anno frequēter ſerat. & poſtea aliquot annis ſpōte procreat. Et vulgo dicit ſylla. Col. lib. vij. Ad maciem nulla res tantū quantū medica poteſt.

¶ Medicum: velum quod in prora ponitur.

¶ Medicina medicamē medicamētū & medela. idē

ſignificāt.ſ.id quo quis curatur mitū autē eſt quod ſcribit Theophilus de pulſibus & vrinis οτι ο ι ϖ ϖοκρατησ θειοσ ιητροσ ουκ εσχερωσιμ ϖερι τωμ σφυγμωμ αλλα τα πλευρα και μετω ϖομ χειρι συριγγε ſumitur tamen quādoq; medicamentum pro veneno: ſicut venenum pro medicamento. quoniā græci vtrūq; pharmacon vocāt. Caius iureconſul. Qui venenum dicit: adiſcere debet bonum vel malum. nam & medicamenta venena ſunt. quia eo nomine omne cōtinetur quod adhibitū naturam eius cui adhibitū eſt mutat. Cum id quod nos venenū appellamus: greci pharmacū dicunt. & apud illos quoq; tam medicamēta q̄ quæ nocent hoc nomine continentur. Galenus aūt medicinam ampliauit: qui quāta ſcripſerit ſi memorarē eſſet incredile: ſed inter alia miranda ſupra. xxij. libros ϖερι τωμ αρατομικωμ: quorū magnam partem habet illuſtris Antonius Vicecomes muſarum amantiſſimus. Galenus autē quo tempore fuerit ita ſcribit lib. pri. anatomiæ. αρατομικασ επ χειρησειο επραψα μεμ και ϖροσθεμ ηνικα το ϖρωτομ εισ ρωμην αφηλθομ αρχειρηρτμε μου του και ρυγχιμ αρχοντοσ αρτωνιμου: & multa alia quæ ſcribit de ſeipſo: ibidem Galenus: non autem Galienus.

¶Medicinale adiectiuū qđ ad medicinā ptinet: vt Herba medicinalis. Medicinalis vero digit⁹ dictus eſt minimo proximus vt inqt Macr. Quoniā neruus quidā de corde natus pergit vſq; ad digitū manus ſiniſtræ. Ob quā cauſam nouus nuptus huic digito tā q̄ cordis vicario ſue ſpōſe imponit annulū.

¶Medicabile cui adhiberi medicina poteſt. Ouid. Hei mihi q̄ nullis amor eſt medicabilis herbis.

¶Medibile idem quod medicabile. Feſtus. Medibile: medicabile.

¶Medicamētarius q medetur. Ply. li. xviiij. Secti ui duo duo genera. hoc herbaciū folio inciſuris et⁹ euidentibus quo vtuntur medicamentarij. Medicamentarius. a. um. qđ ad medicamentū pertinet. Idē lib. xvij. Herbariā & medicamentariā. ſ. artem.

¶Meditrina. pe. p. medicamentorū dea cui⁹ ſacra etiā meditrinalia dicebātur: de quibus paulo ſupra

¶Medipontus inſtrumentū funariū apud Catonē

¶Medulla: dicta eſt q̄ in oſſibus media ſit. Hinc Emedullo. as. qđ eſt medullam extraho. Ply. de limonio. Item graueolentiā alarū emendat: radicis emedullatę vncia in vini falerni heminis tribus decocta. Per tranſlationem ſignificat declaro. Plau. Narra iam rem nobis omnē atq; emedulla.

¶Medullitus. pe. prod. aduerbium eſt & ſignificat ex intimo vel intime. Var. Medullitus aquiloniam ſeruat frigedinem.

¶Meduacus venetor⁹ fluuius qui nūc vulgo Brenta dicitur. Nā oſtia padi Ply. ſcribens hęc ait. Proximū portum facit Brondulum ſicut Edronē meduaci duo & foſſa clodia. Stra. ſcribit meduacū vocari & portum & fluuiū. Idem ſupra venetos carnorum & medoacorū fuiſſe gentē tradit. Vide Plyniū in initio primi voluminis.

¶Meditor. penultima correpta quaſi medio animo verſo: hoc eſt cogito. Hiero. Ex hoc loco intelligimus non ſolum Herodem ſed ſacerdotes & ſcribas eodem tempore necem domini fuiſſe meditatos. Interdū Meditari eſt cogitando inuenire. Ter. in And. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. Interdum Exercere. Virgili⁹. Agreſtem tenui meditabor harūdine muſam. Inde meditationes romanorum dictę ſunt cōflictus ſine ſanguine: & omnes artes auctore Vegetio in meditatione conſiſtunt. Interdum Tendere. Virgil. Nec lupus inſidias pecori: nec rætia ceruis Vlla dolū meditātur: amat bonus otia daphnis. Dicitur & Meditor quaſi melitor. nā græci μελεταω meditor dicunt. L eſt pro D. inuicem ſibi cedūt: vt ſella pro ſeda. Virg. Syluestrē tenui muſam meditaris auena. quod eſt quaſi meli taris: quaſi dulce canis. Reperitur etiā hoc verbum in paſſiua ſignificatione. Terē. in Phor. Meditata ſunt mihi omnia mea incōmoda. Hier. in p̄s. Anni tui ſicut aranea meditabūtur. Huius cōpoſita ſunt Prę meditor. Inde immeditatus participiū ſine verbo non meditatus. Cic. lib. 2. offi. Id ſe in foro optime iam immeditatū facere quod etiā tum poterat domi cum laude meditari.

¶Meditatorius. a. um. quod meditari ſolet. Hiero. Quale illud ieiuniū eſt aut qualis illa refectio poſt ieiuniū cum pridianis epulis diſtendimur & guttur noſtrum meditatoriū fit latrinarum.

¶Mega græce: latine magnū. Vnde Megaron domus ampla.

¶Megalophron. magna ſapiens: magnanimus.

¶Megalopſychus: magnanim⁹. Megalopſychia magnanimitas.

¶Megaloprepeia magnidecētia vel magnificētia q̄ inter magnos viros verſat: magniſq; in reb⁹: ab indoctis magnificētia quę ſpecies eſt fortitudinis. Megaloprepes qui magna p dignitate munerat.

¶Megaleſia: dies q dicatus erat magnæ matri deorum cerimonijs dictus: Ludi quoq; qui celebrātur ante templū in ipſo magnæ matris conſpectu etiā Megaleſia dicebantur & ludi megalenſes. Liui. M. Iunius Brutus ædem magnæ matris deum in palatio dedicauit & ludos ob eam dedicationē factos megaleſia appellauit μεγαλα eā magnū dicitur.

¶Megiſtanes: dicūtur proceres primateſq;. Nam μεγιſτοσ. latine dicitur maximus. Cor. Tacitus. Simul conſilio terrorē adducere & megiſtanas armenios qui primi a nobis defecerant pepulit ſedibus.

¶Megara. penultima correpta oppidum eſt Atticæ. Cuius meminit Virgil. Pantagiam megaroſq; ſinus: tapſumq; iacentem. Eſt & nomen mulieris Creontis filiæ & Herculis vxoris. Quo etiā nomine dictus eſt mons in Sicilia vbi apes multæ: licet & Megara. orum. legatur.

¶Megaris. idis. regio in Achaia: a qua Bulbi megarici quos celebrat Cato. Columel. Iam megaris veniant genitalia ſemina bulbi.

¶Megæra cum diph. in pe. furia infernalis. Nā, megæro odi ſiue inuideo latine denotat. Clau. Improba mox ſurgit triſti de ſede megæra.

¶Megabizi ſiue Megalobyzi dicebantur Epheſię Dianæ ſacerdotes quos Eunuchos eſſe oportebat Vnde & pro imbellibus ac mollibus poni conſueuerūt quales ſunt ſpadones. Quintil. libro quinto. Artifices clariſſimi cū corpora quæ ſpecioſiſſime pingendo fingendo ve effingere cuperēt: nunq̄ tamen in hunc ceciderunt errorē vt Bagoum aut Megabizum aliquem in exemplum operis aſſumētes. ſibi: ſed Doryphorum illum aptum vel militię vel palæſtræ aliorum quoq; iuuenū bellicorum & athletarum corpora decorare exiſtimarint.

¶Me hercle. iusiurandū significat per herculē. Ci. in ora. magis probat. Me hercule q̄ me hercules.

¶Meio. is. tertiæ coniugationis: in quo i ponitur loco consonantis: significat vrinam emitto. Iuue. Cuius ad effigiem non tantū meiere fas est.

¶Mel. a græco sit μελι. Sunt q̄ dicāt mel esse cœli sudorē: Alij siderū saliuā: Alij purgantis se aeris succū. Constat sane ex aere decidere siderum maxime exortu sublucanis tēporibus: itaq; cū prima aurora folia arbor̄ melleroscida inueniūtur. Mel vernū dicitur anthinū. Mel æstiuū vocāt horræū. Mel qđ per se fluxit tacitū. Mel sylueſtre ericeū ab Erica frutice quā & Sisarū nomināt. Folia habet Tamarici similia. Acraton mel purū atq; integrū qđ neq; acescere cœpit: nec vllum passum est vitium.

¶Melculum diminutiuū: quo vtimur blandiendo Plau. Meum corculum: meū melculum.

¶Mellarius: qui mellis opus exercet. Var. Ad extrema qua mellaris fauū eximere possint opercula imponunt aluis.

¶Mellarius. a. um. quod ad mel pertinet. Ply. Vasa mellaria aut fauos aqua lauari præcipiunt. Hæc etiam Apiaria dicuntur.

¶Melliturgus: idem quod mellarius: qui mellaria exercet. Sic em̄ interpretatur. Var. lib. iij. de re ruſt.

¶Mellificū: mellis factio. Var. Sed vt hoc aptissimū ad sanitatē apium sic ad mellificū thymū. Idē. Quod ad mellificū bonū vehementer prodest.

¶Mellatio: mellis vindemia cū mel eximitur. Pli. Hęc ergo mellatio fine vindemię & vergiliarū. Idē Aestiua malletiōe decimā ptē apib⁹ relinq placet.

¶Mellatium: mustum quā sappā appellamus: vt inquit Nonius.

¶Melleus. a. um. quod ex melle est: vt Melleus sapor. Aliquādo sumit̄ pro dulci: vt Vox mellea.

¶Mellitus. a. um. pe. pd. qđ est melle conditū. Var. Et faui melliti intus ponendi a faucibus longe.

¶Mellifluus. a. um. ex quo fluit mel: vel fluere videtur. hoc est dulce iucundū: vt Melliflua oratio.

¶Melliloquus. pe. cor. qui dulce loquitur. Cic. Ex cuius ore melle dulcior fluebat oratio.

¶Melligo. pe. p. succus e lachrymis arborū siue florum quē apes deuorant: postea ad alueos regressæ euomūt operaq; cōponūt. Ply. Primū itaq; fauos construūt: cęrā fingunt: deinde sobolē: postea mella. Cæram ex floribus: melligin̄e lachrymis arborum quæ glutinū pariūt salicis vlmi harūdinis succo gūmi resina. Ponitur & pro quocunq; succo flore scentis fructus adhuc atq; immaturi.

¶Mellonia mellis dea a Romanis putabatur.

¶Mellifico: mel facio. a quo Mellificus & Mellificatio. Col. li. x. Vt ab opere mellifico euocatę apes fœtibus expleant.

¶Melium: collare canū. Hoc est cingulum circum collum ex corio firmo. Melum vero cotoneū malum a veretibus dicitur.

¶Melia arbor quæ fructū suauissimū producit.

¶Meli latine mel. a quo p cōpositionē descendūt.

¶Melimela vtrobiq; per simplex l. dicūtur poma mustea siue dulcia quasi mel & pomū. Nam μελι mel: & μηλον malū. q̄ mellis saporē habeant: seu a celeritate nascēdi denoīata sunt. Var. Quę antea mustea vocabāt: nūc melimela appellant. Eadem vulgo nana vocātur a paruitate arborū in quibus producūtur. Ply. lib. xiiij. Quæ nunc melimela dicuntur a sapore melleo orbiculata ex figura orbis. Mar. Infanti melimela dato fatuasq; marisca. nā mihi quæ nouit pungere chia sapit.

¶Melomeli. vt Col. lib. vltimo inquit: vocatur cū mala maturissima integra sine macula in lagœna in melle submerguntur.

¶Melitetes. pe. pro. genus potionis dulcis ex melle & musto distās a mulso. Fit em̄ ex melle & musto hoc est ex congio mellis: & quinq; congijs austeri musti: & cyatho salis feruefactis. Quo nomine etiā dictus est lapis qui succū remittit dulcem mellitūq; tusus & cęræ mistus eruptionibus pituitæ maculis corporis medetur.

¶Melicraton pe. cor. mulsum vinū coctū cū melle μελι em̄ mel κρατον potēs q̄si potēs vinū dicit̄.

¶Melicæris. idis. & Melicęria cū diph. a cęra & melle nomē accepit. tuberculū mellis crassitudie in cubitis & genib⁹ interdū alijs quoq; partib⁹ & in ore ipso & in capite quod ita noīatur quia humor in eo melli similis includit̄: nec p̄ssum renititur: vt id qđ Gangilion siue Ganglion appellant in eadē parte sed molle cedensq;. Pli. Melilotus defruefactus in vino dulci peculiariter contra melicæridas efficax hoc etiā nomine Fauus est appellatus.

¶Melilotos. pe. p. Græce em̄ μελιλωτος quasi dulcis & mellea lotos. Est aūt Lotos herba in ægypto siue arbor: de qua supra. Ouid. Pars thyma: pars rores: pars meliloton amant.

¶Melitonas. pe. pro. vbi apes nutriūtur. Var. Melittonas ita facere oportet: quos alij Melitrophia appellant. Eadem quidā Mellaria.

¶Melisones. qui & Mellarij & Melliturgi opus mellis exercentes.

¶Melissus proprium nomen regis Cretensis antiquissimi qui prim⁹ diis sacrificauit. Cuius filiæ Melissa & Amalthæa fuerunt.

¶Melissa filia Melissi: q̄ cum Amathæa sorore Ioue lacte caprino ac melle nutriuit. Col. li. x. Nec sane rustico dignū est scisscitari fuit ne mulier pulcherrima specie melissa quā Iupiter in apem conuertit. Aelianus lib. z. de proprietatibus animalium. τωμ βασιλεα αυτωμ αι μελιτται τρεφουσι καὶ ἡ μερομ καὶ ὁμουτι καὶ ἀκεντρον ὅταμ αὐτας ἀπολειπωσι μεταθεουσιτε καὶ διωκουσι φυγαδα τησ ἀρχησ ὀντα.

¶Melicerta. Inonis & Athamātis Thebarū regis filius qui se in pelagus mersit: & miseratione deorū in Portunū cōuersus est qui Palemon etiā dicitur pro deoq; a gentibus habitus est.

¶Melite. es. siue Melita. æ. pe. cor. insula inter Italiam Epirūq; posita. Et vt scribit Stra. ante pachynum sita. Vnde Melitæi canes paruuli olim in delicijs fœminarum. De hac Ouidi. de Fas. Fertilis est melite. Est & vrbs hoc nomine carthaginensiū colonia. Diod. refert in melita insula pretiosam tenuitate ac mollicie telam fieri. Cic. in verrinis acti. iiij. vestē & textrinū melitēse nominauit. Igitur a Melite fit Meliteus. a. um. & Melitensis: vt Canes melitei & melitenses.

¶Melo: nomen fluuij qui & Nilus & Geon appellatus est.

¶Melos ge. neu. & tñ indeclinabile: dicit̄ cātus suauitas: vel dulcis modulatio. Pers. Cātare credas pegaseiū melos. Hinc multa deriuātur: de q̄bus mox

Melos ge. fœmi. insula est Cretæ adiacens nec nō

& vrbs in eadem insula. Strab. Melos insula inter Cretã Pelopõnesumq; interuallo æquali sita: a Pelopõneso promontorium scylleum: a creta Dictineum habens.

¶Melodia cũ accẽtu in pe. dulcis cãtus siue melle

¶Melodes accipitur p mellico dulcia carmina cãtante. Sidonius. Proculus melodes insonare pulsibus. Aug. lib. meditationũ melodam orationẽ dixit pro hermonicis concentibus.

¶Melicus. pen. cor. a melos idẽ quod musicus. Vnde poetę lyrici: melici dicti sunt. Auso. Tu melicos lyricosq; modos. Censorinus de natali die poeticã cognominat melicã cum poetica veluti legitima musica licentior magisq; modulata inualuerit. Vnde omnes poetas generali epitheto melicos appellare possumus.

¶Melinus color in floribus luteũ significat. Nam a Melo insula melinũ pro candido accipitur quod est pigmentũ candidum qđ ibi fiebat laudatissimũ Plau. in mus. Neq; cerusam neq; melinũ oportet attingere. Quidam tamẽ melinũ colorẽ volunt esse mediũ inter album & fuscũ qui dicitur Giluus.

¶Melitus pe. p. nomen fuit accusatoris Socratis.

¶Melænæe: oppidũ in Arcadia a Melænæo Lychaonis filio inter Heream & Megalopolim.

¶Melan. latine nigrum: quo in compositione vtimur Melon vero ouis dicitur.

¶Melancholia cum accentu in pe. latine dicitur nigra cholera. hoc est atra bilis quæ sæpe in furorem agit homines. Græce μελαγχολια. Hinc Melancholicus qui nigram bilem habet.

¶Melampodion: gñs nigri helleborí a Melãpode quodã qui eo vti in diuinationib⁹ solebat: vel a pastore eiusdem nominis qui primus hanc herbam inuenisse dicit dum capras eo purgari animaduertit.

¶Malamphyllon herba vrbana & topiaria crepidines marginũ vestiens.

¶Melãphyllis insula Samothraciæ: & Samos ipsa dicta est Malamphyllos.

¶Melanthion: nigella herba. Melanthius nomen viri qui cũ Gorgiæ inimicus esset dixit. Hic nobis de concordia præcipit qui tres in vna domo concordare non potuit.

¶Melancoryphus auis quæ & Ficedula. Sed ficedula dicitur tantũ in auctũno ab edẽdis ficis. Alijs temporibus Melancoryphus q; κορυφην μελαν Hoc est verticẽ nigrum habeat. latine Atricapillã dicere possumus: mutat enim formã & colorem.

¶Melampus est in tertio europę sinu. Et est nomẽ viri proprium.

¶Meleager & Meleagrus: fuit Oenei Aetholiæ regis filius.

¶Melisphyllon. herba de qua Virg. lib. iiij. Geor. Trita melisphylla & cerithe ignobile gramẽ. Quidam Apiastrum dicunt.

¶Melas. æ. fluui⁹ in Mygdoniæ. Alius Sicilię. Alius Ciliciæ. Alius Thraciæ. Alius Bœotiæ. Item mõs felicis arabiæ Melas dicitur.

¶Meles. is. & etis. fluuius prope Smyrnam.

¶Melis seu melius animal qui & Taxus siue taxo: q; fit mellis auidissimum & aluearibus semper infestum: in cauernis viuens asperũ mordaxq; magnitudine vulpis colore felis: ex cuius pelle pharetras & canum collaria obtegunt. Varro. Ne vulnerẽtur canes a bestijs imponũtur collaria quæ vocantur melium. i. cingulũ circa collum ex corio firmo cũ clauis capitatis. Plyn. Hanc esse melibus in metu solertiam vt suffiata cute distincte ictus hominũ & morsus canum arceant.

¶Meleagrides gallinæ africanæ. Ply. lib. x. Simili modo pugnant meleagrides in bœotia africæ. hoc est gallinarũ gen⁹ gibberũ variis cõspersũ plumis Alij autẽ Meleagrides a numidicis seperant.

¶Melegina insula in mari Adriatico adiacens dalmatiæ. vt Ptolemæus lib. z. refert.

¶Melibœus cum diphthongo œ. nomẽ pastoris dictus q; boum curam habeat.

¶Melibœa: littoralis vrbs magnesię vel secundũ aliquos Thessaliæ patria Philoctetæ Pœanthis filij. a qua Melibœus. a. um. Est etiã hoc nomine Vicus in mari Laconico.

¶Melota. æ. & Melote. es. pe. pro. dici potest pellis ouina ο ιστ ẽm ouis dicitur: vt est apud apostolum. Circuierunt in melotis & pellibus caprinis.

¶Melioresco: melior fio. Colu. lib. z. Napus deuexam amat & siccam tenuiq; propiorẽ terrã atq; glareosis fabulosisq; aruis melioresci.

¶Meloessa insula ex syrenis vna nõ tam a pomorum q̃ a pecoris abundantia dicta.

¶Melpomene. pe. cor. vna ex musis.

¶Membrũ. proprie dicitur caro artus tegẽs. Vnde membrana superior mẽbri pars. hoc est pellis ipsa q̃uis & pro singulis corporis partibus ponatur: vt manus pes auris membrũ dicitur. Membrũ si absolute ponitur pro virili membro. Sumitur etiã pro parte cũ ad inanimata transfertur. Vnde quæ græci cola latini mẽbra dicunt. Quomodo autẽ differat membrũ ab artu vide in dictione Artus. A mẽbrũ fiunt adiectiua Bimembris Trimẽbris Quadrimẽbris. hoc est duarum triũ quatuor partium.

¶Mẽbratim aduerbiũ significat p mẽbra singula.

¶Membraneus. a. um. quod ex mẽbranis est. Vlp. de lega. Quod si in codicibus sint membraneis vel chartaceis vel etiã eboreis.

¶Membrana. æ. pellis superior: quę & pergamena charta dicta q; tracta sit de membris animalium in quorum tergoribus primũ ab vno latere scribi cœptum: deinde ab vtroq; derasis pilis. Earum vsus pergami regnãte Eumene inchoauit: postea pergamena vocata vbi pergami rex Atalus romã misit multitudinẽ membranarũ vt pœnuria chartę pellibus pensaretur. Vnde pergamenarũ nomẽ ad hãc vsq; diem trãdente sibi inuicẽ posteritate seruatum est. Differt autẽ charta a mẽbrana. Nam vt inquit Victorinus. Foliorũ alia de chartis sunt: alia de mẽbranis. Ergo membranę pelliceæ sunt: & pergami primũ inuentæ. Vnde & pergamenæ. Chartæ autẽ ex papyro olim in ægypto fiebãt. vt Ply. ostendit apud nos de centonibus certo quodã modo maceratis & glutino concretis formãtur. Chartã ex papyro in victoria magni Alexandri inuentã scribit Varro: antea palmarũ foliis scriptitatum fuisse: deinde de quarũdam arborum libris: postea publicas monumẽta plumbeis voluminibus: mox & priuata linteis & schedis confici cœpta. Ptolemæus autem chartas eumenes vero membranas cũ vterq; eorum maximas haberent bibliothecas inuenerũt qui fuerũt reges pergami. Sed cõtra Varronis sententiam de chartis ait Cassius hemina. Mar. Terentium scribam agrũ suũ in ianiculo repastinantem

inueniſſe ait atcã in qua Numa rex ſitus eſſet: & in ea libros eius e charta ſcriptos. Sed Numã plurib⁹ ætatibus ante Alexandrũ fuiſſe conſtat.

¶Membrari ſignificat per membra formari: quo verbo vtitur Cenſorinus.

¶Membratura: eſt membrorum poſitura.

¶Membroſus. qui magnum habet membrum: vt illud in Priapea. Si ruber hortorũ cuſtos membroſior equo.

¶Memor generis oĩs ſecundum Priſ. & a memini fit. Cuius cõtrariũ eſt Immemor dicimuſq; memorem q recordaꝛ: vt Memor ſum tui in me officij. cũ aũt de alijs rebus dicit: vt cũ dicimus rẽ memorẽ: ſignificat cui⁹ nos memores ſumus. Vir. Sequę me morẽ Iunonis ob irã. Hor. li. car. Siue puer furens impreſſit memorẽ te labris notam. hoc eſt tam vehementẽ vt non facile excidat memoria.

¶Memoria: vt inquit Cic. lib. i. ad Herẽ. Eſt firma animi rerũ & verborũ diſpoſitionis pceptio. Terẽ. in An. In memoria habeo. Vbi Do. Plus eſt q̃ ſi dixiſſet ſcio. Nam q̃ ſcimus poſſum⁹ obliuiſci. Quæ vero memoriæ commendamus nunq̃ amittimus. Aliquando Memoria pro antiquitate ponitur. Pacuuius. Perq; noſtram egregiam humanitatẽ quã memoria firmauit.

¶Memoriter aduerbium: ſignificat quod imperiti dicunt Mentetenus. Cic. Q. Mutius augur ſępe ola multa narrare de C. Lælio ſocero ſuo memoriter & iucunde ſolebat.

¶Memorabile qđ ẽ dignũ memoria. Col. in. p̃fa. Cũ tot alios romani gn̄is ĩtuear mẽorabiles duces Ci. Cũ accepiſſem⁹ a patribus maxĩe memorabilẽ C. Lælij & Pub. Scipionis familiaritatẽ fuiſſe.

¶Memoriale. qđ in memoria haberi debet.

¶Memorioſus. a. um. qđ eſt multæ memoriæ.

¶Memoro. as. pe. cor. ad memoriã reduco. Quod & Memoror depo. ſignificat vt eſt illud Memorare nouiſſima tua & in æternũ nõ peccabis. Aug. genitiuo iũxit. Sed memoraberis domini dei tui. qa ipſe tibi dat fortitudinẽ. Interdũ Memorare eſt dicere narrare ſeu exponere recitare. Liu. li. i. Herculẽ in ea loca Geryone interempto boues mira ſpecie abegiſſe memorãt. i. dicũt. Virg. Muſa mihi cauſas memora. i. dic expone. Interdũ numerare. Plau. in Am. Ibi nũc meus pater legiones hoſtiũ memorat Hui⁹ cõpoſita ſunt Cõmemoro & Rememoro: qđ eſt in memoriã reduco. Hier. Rememoror vſus eſt apud apoſtolũ. Rememoramini priſtinos dies.

¶Memoratus. us. idem quod memoratio. Sal. In credibile memoratu eſt.

¶Memini. a Meno antiquo verbo fit quo veteres vſi ſunt p recordor & in mẽtẽ reuoco a quo prima ſyllaba geminata fit p̃teritũ memini ſicut a pungo pupugi. req; ritq; gtm̃ vel actm̃. Terẽ. Faciã vt mei q; & huius diei ac loci ſemp memineris. Ci. Oĩa quę curãt ſenes meminerũt. Sed cũ ſignificat mẽtionẽ facio recuſat actm̃: poſtulatq; abltm̃ cũ p̃poſitione de vel gtm̃. Quin. De q bus multi meminerũt. Idẽ. Neq; oĩno hui⁹ rei meminit poeta ipſe. Iungiturq; tã cũ p̃terito infinitiui q̃ cũ præſenti. Vir. Nãq; ſub cœbalię memini me turribus altis coryciũ vidiſſe ſenem. Idẽ. Cantãdo puerũ memini me cõdere ſoles Cic. Appio. Ad me adire quoſdã memini. Hui⁹ cõpoſitũ eſt Cõmemini. Gel. li. z. Sic multo ante Pacuuius aquã flauã dixit & fuluũ puluerẽ, cuius ver-

ſus quoniã ſunt iucundiſſimi libens cõmemini.

¶Mẽphis. vrbs ægyptia regia: magna & populoſa. ſecũda poſt Alexãdriã vbi fuerãt pyramides regũ ſepulturæ ab Ogdoo rege ędificata ambit⁹ ſtadi. Cuius filia mẽphis ei nomen dedit cũ qua Nilus cõcubuit ſub imagine tauri. Hæc oportuniſſima eſt vbi nilus ſcindit in plures partes & D formã facit. Hinc Memphitis & hoc mẽphite pe. prod. quaſi patronymicũ. Tibul. Barbara memphitẽ plãgere docta bouẽ. Inuenit etiã mẽphitides. Iuue. Anne aliã terra mẽphitide ſicca inuidiã facerẽt nolẽti ſurgere nilo? Inde etiã Memphiticus. a. um. Mar. Dat charti agiles calamos memphitica tellus.

¶Mena apud Romanos fuit dea q̃ mẽſtruis fluoribus p̃eſſe putabaꝛ. Quo etiã noĩe dictus eſt piſcis q dam breuis q hyeme cãdidus æſtate nigrior fit. Ci. de fi. Qui voluptatẽ cõtemnũt eis licet dicere ſe accipenſerẽ menæ anteponere. Mar. Et caudam cibij breueſq; menas. Hunc piſcem etiã Alecẽ dici poſſe quidam putauerũt. Nõnulli tamen hoc nomẽ cum diphthongo ſcribi debere præceperunt.

¶Menalipp⁹ Tidei fuit interfector cui caput ante obitũ corroſit Tideus ex rabie q apud Sta. ita vociferaꝛ. Caput o mihi ſi quis Apportet menalippe tuũ. Fuit & alter Menalippus Tidei frater quem Tide⁹ in venatu fertur pemiſſe ob idq; fratricidiũ exulaſſe. Fuit & alter Menalippus troianus qui q; virtute pręſtaret a Priamo filij loco amatus fuit.

¶Menalippa Amazonũ regina: quã vicit Hercules eiq; ablato baltheo ſalutẽ dedit. Eſt & Menalippa fabula græca a menalippa deductũ nomen. De qua Iu. Syrma vel antigões ſeu pſonã mẽalippes.

¶Menapij ppli q ad vtrãq; rheni ripã habitant iuxta neruios ſ; ad mare p̃ximi q hodie vocãtur gel(dreſes

¶Menceps: mente captus.

¶Menda & Mendũ pro errore. Cic. cecinæ. Nã cũ mendũ ſcripturæ litura tollatur. Ouid. Mende nocte latent. Hinc Mendoſus. a. um. qđ eſt erroribus plenũ. Hinc & Emendo. as. de quo ſupra: & Remẽdo. as. qđ eſt rurſus mendã tollo. Col. li. iiij. Quidã flagellum totũ ſicut erat matri detractũ crediderũt ſationi cõuenire idq; p gẽmas quinas vel etiã ſenas participi compluris tale oleaſter remendauerũt qđ ego miníme probo.

¶Μεμτοασ ωοταμοσ de quo Euſtatius ita ſcribit in Dionyſio libyco. ιϛεομ οτι ο ιϛροσ ωοταμετοασ λεγετο και την αυτων γλοσσαν ομων και Δαρουβιοσ λεγεται ωαρμοριασ μεγιϛοσ ωοταμοσ.

¶Mendaciũ. error: cuius diminu. eſt Mendaculũ. Cic. de ora. Quod tamẽ mẽdaculis eſt aſpergendũ

¶Mẽdax qui frequẽter dicit mẽdaciũ. qđ nomen Aug. li. z. ſoli. a mẽtiẽdo deriuat. Illud aũt qđ mendax voco a mẽtientib⁹ fit q hoc differũt a fallacib⁹ q; oĩs fallax appetit fallere: nõ autẽ oĩs vult fallere q mẽtit. Nã & mimi & comediæ & multa poemata mẽdaciorũ plena ſũt delectãdi potius q̃ fallẽdi volũtate. Et oẽs fere q iocant mẽtiũt: ſed fallax fallẽs is recte dicit cui⁹ negociũ eſt vt q̃ſq; fallat. Illi aũt q nõid agũt vt decipiãt ſ; tñ aliq̃d fingũt: vel mẽdaces tm̃: vel ſine hoc q đẽ mẽtiẽtes tñ vocari nẽo ambigit. & vt dicã qđ ſentio mẽdax ẽ mala dictio peſſima vero fallacis. qđ iis verbis amplectit phalaris in epiſtolis. ουτωσ αιΔα και λυκιρ ωορρορ μεγερωαισ ιλαγρορ Δεερρεοισ μοιχορΔε. ερ

τυγεξιν ακολασσομ δε εν νομοισ ασελγη δεερηδοναισ αρτομ δε εμ ειρηνηλειπο τακτην δε εν πολεμοισ. A mēdax ſit cōparatiuū mendacior mēdaciſſimus & mēdaciter.

¶Mēs dicta ē q̄ ſi eminēs. Eſt.n.mēs altior animi pars qua etiā diuina percipimus. Oui. Mēte deos adiit: & quod natura negabat Viſibus humanis oculis ea pectoris hauſit: Vel potiꝰ απωτησμευ μηνησ το σελληνησ: qm̄ mēs etiā ſi dormimus nūq̄ quieſcit. Quid ſit mēs. Lac.li.vij. docet hoc mō. Primū nō idē eſt mens & aīa. Aliud eſt enim quo viuimus: aliud quo cogitamus. Nā dormientium mens nō aīa ſopit: & in furioſis mens extinguit: aīa manet. Et ideo nō excordes ſed demētes appellātur. Mens ergo. i. intelligentia vel augetur vel minuit p̄ etate: aīa iuſtatu ſuo ſemper eſt. Et ex quo tpe ſpirandi accepit facultatē: eodem vſq; ad vltimum durat donec emiſſa corporis clauſtro ad ſuā ſedē reuolet. Thales mileſius velociſſimū inquit oīum q̄ ſunt eſt mens. Nam tantæ celeritatis eſt vt vno tēporis pūcto cœlū oīne colluſtret: maria puolet: terras & vrbes pāgret. Qui igit mentē & aīum idē eſſe dicūt fallunt: cū mēs ſit cogitationis & cōſilij ſubtilitas quedā: certe rōni conſentanea. Ideo amētes & demētes dīt qui nullo cōſilio vtunt. Animus vero eſt vite & voluntatis fundamentū. hinc exanimes & exanimati. Plau. in Ciſ. Exanimor: feror: diſtrahor: diripior: ita nullā mētē animi habeo. Et vbi ſum ibi nō ſum: vbi nō ſum ibi aīus eſt. Idē in Epi. Pauor territat mentē animi: neq; ē vbi meas collocē ſpes. Ver. Accipit in teucros animū mentēq; benignā. Ci.li.iiij.tuſ. humanus aūt animus decerptꝰ eſt ex mēte diuina cū alio nullo niſi cū ipſo deo (ſi hoc eſt fas) dictu cōparari pōt. Hic igit ſi eſt excultꝰ & ſi eius acies ita curata vt nec neceſ erroribus fit pfecta mens. i. abſoluta ratio qđ eſt idē qđ virtus. Ter. Mala mens: malus animus. Ex quibus declarat animū ac mentē differre. Ponitur tñ quādoq; mens pro cōſilio. Vergi. Noſtrā nunc accipe mentē. Huius cōpoſita ſunt. amens: demens: vehemens.

¶Mente captus p amēte accipit: quēadmodū oculis captus p cæco. Feſt. Mente captus dī cū mens ex hoīum poteſtate abiit. Demēs q; a ſua mēte deceſſerit. Amens q; a mente abierit.

¶Mentior cōtra id qđ in mēte eſt loquor. Qui.n. mētit nō ipſe fallit: ſed alterū fallere conatur in eiꝰ detrimentū. Qui vero mēdaciū dicit: tū etiā vero fallit cū credat ſe verū dicere. Vñ Nigidius vir bonus p̄ſtare debet ne mētiat: prudens ne mendaciū dicat. Priſ. vultu hoc verbū eſſe cōmune. Vñ Ci. in Anto. in paſſiua ſignificatiōe dixit. Quē ipe emē titis auſpicijs vitioſuꝫ fecerat. Sta.li.i.th. Mentitis ignoſco thoris. Interdū mētiri ē fingere & mōſtrare id qđ non ē. Lac.li.z. Nec pōt vnq̄ veri nomē aſſumere: qđ veritatē fuco & imitatione mentit. Eſt li.vij. Hic eſt q appellat antichriſtꝰ ſe ipe Xp̄m mentietur: & verū dimicabit. Huius compoſitū eſt emētior: qđ eſt apte ſeu publice oſtēdo: qđ non eſt. Hier. ad damaſum. Quia & nos facile potuimus aliqua ementiri: qđ ex vna voce ſolueret q̄ſtionē ſicut & cæteros feciſſe monſtrauimus: ſed magis cōdecet ob veritatē laborē pauliſp & pegrino aurem accōmodare ſermoni q̄ de aliena lingua factam alibi falſam referre ſentētiam.

¶Mendicus pe.p. a mēte q; mentē eius fefellerit fortuna. Vel a medēdo: quia p̄cetur oīnes vt vitæ ſuę medeantur cibo: vel q; manu indicet. Hinc

¶Mendicitas & mēdicimoniū. Laberius pro inopia: & mendiciter per inopiā.

¶Mendico as. pe.p. vitę alimēta poſtulo. Iuuen. Arcanam iudęa tremens mēdicat in aurem.

¶Mendicabulū mendicatio. Plau. Memorare nolo hominū mendicabula.

¶Menecis pen. pro. vrbs phocenſiū vltima q̄ ad occaſum vergit: menecina vrbs in œnotria: aqua menecinei & menecinij populi.

¶Menæchinus apd Plautū comœdia: in qua menechinus introducitur.

¶Menix noīm inſulę ex aduerſo minoris aphricę vt li.v. docet Ply. quę in lōgitudinē patet. xxxv. M. paſ. in latitudinē. xxv.

¶Mēdeſiū vnguētū dictū a mēdeſo ęgypti vrbe

¶Menſa eſt ſuper quā ſedere ſolemus: ſiue ligneū ſiue lapideū. Ver. Pars epulis onerāt mēſas & plena reponūt Pocula. Duo aūt fuerūt apd romanos p̄tioſiſſima mēſa: gnia. citrea. ſ. & acerna: q̄ſq; mē ſa ponit p prādio vl cœna. Iu. Cū de tot p̄claris orbibus & tā antiq; vna comedūt p̄monia mēſa. Vñ & prime & ſecūde mēſe. i. primi & ſecundi cibi. Ver. Nō ego te diis & mēſis accepta ſecūdis Trāſierim rhodia. Menſa etiā tarpeza dī. i. tabula q̄ argē tarij vtunt. Antiq menſam vaſorū q̄dratā habuerūt: vocarūtq; vnariū. Fuit & menſa vinaria totūda noīe cilibantum a cilice poculo: greece calice. Altera erat vinaria menſa quadrata vna colūne lā ſubnixa cartibulū vocabatur.

¶Menſarius cāpſor pecuniarū argentarius a latinis dī. a greęcis tarpezita: ſed nūmularij & mēſarij ſunt minutiores nō tenentes libros in quibus data acceptaq; ſcribūt: quos greci collyuiſtas dicūt

¶Menſis a mētior deducit: quaſi res numero dierū menſa. Ci.li.z. de na. deorū. Qui quia mēſa ſpatia cōficiūt menſes noīant. Macro. a greco μηρη. i. a luna trahit. Nā lunæ curriculo mēſis cōficitur. Hinc trimeſtis triū menſiū. Aug.li.xv.ci.dei. Arcades: quorum anni trimeſtres fuerunt. Bimeſtris duorum menſium.

¶Menſtruus a.um. qđ fit ſingulo menſe: vñ menſtruus fluor q mulieribus ſingulis menſibus accidere ſolet. Hier. in Leui. Quę poſt mēſtruū ſanguinē fluere nō ceſſat. Luc.lib.v. Menſtruus in faſtos diſtinguit ſecula cōſul.

¶Menſtruū ſubſtātiuū mulierū p̄fluuiū eſt qđ nō multi ſed vitioſi humoris indiciū eſt. Indigeſtū ē em̄ & crudū q̄d egerit & quaſi infirmū effluit: nec habet ſedē ſed natura quaſi noxiū & magis frigidū pellit: q̄d maxime p̄bat quia mulieribꝰ cū purgant/algere cōtingit: vñ intelligit frigidū eſſe qđ effluit. Et ideo in viuo corpore nō manere: quaſi inopia caloris extinctū. mēſtrui virꝰ diſcribit Plynius li.vij. his verbis. Sed nihil facile repitur mulierū p̄fluuio magis mōſtriferū. A ceſcūt ſupuētu muſta/orta ſterileſcūt: fruges moriunt: ortorū germina & fructus arbo⁊: quibus inſedere decidunt: ſpeculorū fulgor aſpectu ipſo hebetat: acies ferri p̄ſtringit: eboriſq; nitor: aluei aptū moritūr: ęs etiā atq; ferrū rubigo protinus corrūpit: odorq; dirus aera: & in rabiē agunt guſtato eo canes: atq; inſanabilis veneno morſus infligitur.

¶Menſtrualis idē qđ menſtruus. Plau. in ca. Quibus ſolebā menſtrualis epulas ante adipeſcere.
¶Menſtruatus a.um. qđ menſtruū patitur. Vnde dicimus menſtruatam mulierem.
¶Menſurnus a.um. a menſe: ſicut diurnus a die. Ci. ad herē. Pars quędā ęternitatis cū alicuĩ⁹ aĩ mē ſurni diurni nocturni veſptini certa ſignificatō hz
¶Mēſura inſtrumentū quo metimur: quā quidā a mēbris humanis dictā putāt. Hinc mēſuro ras.
¶Meniana ædificia ſunt porrecta exterius ſic dicta qꝑ primo a menio: qui primus in foro vltra colūnas ꝓiecit tigna quo ampliarent ſuperiora ſpectacula: vulgo nunc podioli: & lobię dicunt. Scribit Porphyrio meniū ſcurrilitate notiſſimus poſt abroſum patrimonium vendidiſſe domū quā habuerat ad forum ſpectantem vna ſibi excepta columna vnde gladiatores ſpectaret. Quę ex eo meniį columna nominabatur. Hieron. vero in pſalmorum interpretatione ſic habet. In paleſtina & ægypto non habent in tectis culmina ſed domata quę Romę vel ſolaria vel meniana vocant plana tecta quę tranſuerſis trabibus ſuſtentātur. Fortaſſis ab hoc menio dicta ſunt ſolaria illa quę græci domata nuncupant. Nam menius ſuper columna cuius ius ſibi exceperat tectum proiecit: & tabulata vnde ipſe & poſteri eius ſpectare munus gladiatorium poſſent. Sue. Pauci e proximis meniānis ſpectabant.
¶Mentha cum h. herba vulgo nota dicta qꝑ grato odore mēlas percurrat. Apud græcos mintha dicebatur a nomine minthes: quam ferūt felicem plutonis a proſerpina deprænſam in menthā deformatam fuiſſe.
¶Mēthaſtrū ſylueſtre olus dictū qꝑ mēthā imitet.
¶Menta genitale membrum. cuius diminutiuum eſt Mentula: a quo mentulatus: vt in priapo. Deus priapo mentulatior non eſt. Dicitur & membrum per excellentiam: quoniam ipſum ſolum generat. Vocatur ꝓterea muto. Hora. lib. i. Ser. Huic ſi mutonis verbis mala tanta videnti Diceret hæc animus. Hinc mutoniatus vt illud. Dormis cū pueris mutoniatis. Et apud veteres mutunus quoqꝫ & tutunus dicitur priapus: qui membri deus mēbrū quoqꝫ ſignificat. Lactā. lib. i. Et tutunus in cuius ſinu pudendo nubentes preſident: vt illarū pudicitiam prior deus delibaſſe videatur. Appellatur & verpa ab inuerſa pellicula
¶Mentum ab eminēdo. A gula enim eminet. Et q̄uis Ply. dicat mentuꝫ nulli pręter hominem eſſe tamē Hier. lib. xi. ſcribit Dauid apprehendiſſe mētū leonis & vrſi: & eos ſuffocaſſe. Et Plau. in Mæne. Glandiodicam ſuillam: lardum: pernā. Itidē autem ſyncipu: aut menta porcina.
¶Mentagra morbus dictus a mēto: a quo incipit & faciē quidē collū pectus manuſqꝫ fœdo quodā furfure occupat. alio noīe dicit lichena.
¶Mentor oris. pe. cor. Artifex in vaſis cælandis mirus. Iuuena. Rarę ſine mentore menſę. De hoc Ply. li. xxxiij. Hinc mentoreus a.um. Proper. Leſbia mentoreo vina bibas opere.
¶Mentigo pe. pro. genus morbi. Colu. li. viij. Eſt autem mentigo quam paſtores Oſtigenē vocant mortifera lactentibus. Ea plęrunqꝫ fit ſi per imprudentiam paſtoris immiſſi agni vel etiā hędi roſcidas herbas depauerunt. Sed cū infectū eſt os atq; labra fœdis hulceribus obſidet.
¶Menus germanię fluuius vbi ſilurus equum tranantem demergit.
¶Meo as. vado. Lact. li. iij. Videbant ſyderū curſus in occaſum meantiū. Et meare fluere: manare. Vnde meatus quos græci poros vocant. Ply. Succus maluæ decoctæ poros: hoc eſt meatus ſuaues facit. Huius compoſita ſunt commeo: permeo: remeo & tranſmeo.
¶Meonia vide ſupra mœonia.
¶Mephitis penultima prod. terrę putor ex aquis maxime ſulphuratis atqꝫ corruptis ꝓueniēs. Ver. lib. vii. Sęuā ꝓ exhalat opaca mephitim. Alij mephitim deum eſſe volunt leucotheę connexum: ſicut eſt Veneri adonis: dianę virbius. Alij Iunonē intelligunt: quam nō niſi ex corruptione aeris naſci: ſicut bonum odorem de aere incorrupto vt ſit Mephitis dea odoris grauiſſimi. Hinc mephitic⁹ ca. cum. apud Sidonium pro fœtulento.
¶Meracus ca. cum. pe. pro. ſed vt puto falluntur nonnulli: Nam Verg. Conſtitui meracas edilicię notas: vbi pen. breuis eſt: nec ratione video quæ producere penult. debeat Vide in dictione merus. Aſcen. Vbi Vergi. id dicit viderit author. Alij certe producunt.
¶Merces cis. quicqđ emitur venditur ve lucri cauſa. Aug. Inuenit viles merces terrenas: & terreſtribus attulit peregrinas & cœleſtes. Et mercis nomine continentur res tantum mobiles non tamē homines cum ob eam rem mągones & mercatores ſed venaliciarios appellarit vt mella. Hinc cō mercium. Merces vero mercedis: a merendo ære inquit Var. Iuue. Scire volunt omnes. mercedem ſoluere nemo. Eſt enim merces primum quod datur pro labore ſeu ſtipendio.
¶Mercenarius qui mercedis gratia operam p̄ſtat Col. Siue mediarum facultatum dominus ex mercenariis aliquem recuſantem iam quotidianum illud tributum qui vectigalis eſſe non poſſit ignarū rei cui prędefuturus eſt magiſtrum fieri iubet.
¶Mercenarius ria. rium: quod ad mercedem pertinet. Lact. lib. vi. Ipſe pluribus locis clamas mercenariam non eſſe virtutem.
¶Mercimonium: & cōmercium eſt contrectatio quędā mercium ſicut a patre patrimonium. Plaut. Vt vos in noſtris mercimonijs emundis vendūdiſqꝫ voltis me lætū lucris afficere. Idē in Cur. Sed qđ agit meū mercimoniū apud te?
¶Mercor: aris. lucri cā mercaturā exerceo. veletiā ſimpliciter emo. Et qñqꝫ actō ſolo cōtentū ē. Ter. in heau. A grū in ꝓximo hic mercatus es. qñqꝫ cū ablatō p̄tiū denotāte iūgit: ſicut fit in Emo. Gel. libros tris reliquos mercat nihilo minori p̄tio. qñqꝫ ablatiuo a vel ab mediante. ſine p̄tio expreſſo. Ci. li. offi. Sordidi etiā putādi q mercant a mercatoribus qđſtatim vendāt: qñqꝫ dtō. Ter. Quidā eunuchus quē mercatus fuerat frater thaidi: Qñqꝫ cū dtō & ablatō cōſtruit. Aug. lib. ix. cō. Et placuit mihi in cōſpectu tuo nō tumultuoſe abripere me: ſed leniter ſubtrahere miniſterijū linguę meę nūdinis loquacitatis ne vlterius pueri meditātes inſanias mēdaces & bella forēſia mercarēt ex ore meo arma ſuo furori. Ex his colligit nō ſolū mercor: ſed & alia verba emptionē vel acqſitionē figurantia vti poſſe hmōi cōſtructione ſi eū a quo vel vñ

& cui id emimus exprimere voluerimus. Cõpoſita ſunt cõmercor. Plau. in ca. Pater ergo captiuos cõmercaꝝ alios. Prę̃mercor ante alios mercor.

¶Mercator qui emit ſiue vt teneat ſeu vt alteri vẽdat & qui mercaturam exercet.

¶Mercatura ars ſeu actꝰ mercãdi. Ci. li. i. off. Mercatura autẽ ſi tenuis eſt ſordida putãda eſt: ſin magna & copioſa multa vndiq; apportãs: multiſq; ſine vanitate impertiẽs nõ eſt admodũ vituperãda.

¶Mercatus us: idẽ qđ mercãdi actus. Liuius li. i. Tullus ad Feronię fanũ mercatu frequẽti negociatores romanos cõprehenſos querebatur.

¶Mercatus ti. locus in quo res venduñt: q & emptotiũ dr. Ci. li. offi. Quo cũ tanꝝ ad mercatũ bonarũ artiũ pfectus ſis inanẽ redire turpiſſimũ eſt. Terẽ in adel. Emptę melieres cõplures & itẽ hinc alia q̃ porto in cyprũ niſi eo ad mercatũ venio dãnũ maximũ ẽ. Do. Mercutus locũ tẽpuſq; ſignat.

¶Mercatus a. um. particípiũ: vt Terẽ. Agrum in proximo mercatus eſt.

¶Mercalis quaſi vẽdibilis. Colu. lib. viij. Exhijs ſingula capita q̃ videñ eẽ robuſtiora in ſupplemẽtũ gregis reſeruañt: cætera mercalibus traduñt. i. vẽdibilibꝰ. Hinc cõponit pmercalis: de quo infra

¶Mercurius quaſi medius inter hoíes currens: qp ſermo currat inter hoíes medius. Ideo hermes grece qđ ſermo vel interptatio q̃ vtiq; ad ſermonem ptinet hermenia dr: vñ & mercibꝰ peſt: qa inter vẽdẽtes & emẽtes ſermo fit medius. Ideo talas in capite & pedibꝰ ponũt: volẽtes ſignare volucrẽ ferri per aera ſermonẽ. Ideo nũciũ dictũ: quoniã per ſermonẽ oía cogitata enunciañt. Dictus eſt deus facũdię. nã hominibꝰ loqui præſtare dicebaꝝ. Dictus eſt deus mercatorũ palæſtræ: furũ: nũciuſq; & interpres deorũ. Lyrã inuenit. Hermaphroditum ex ſorore Venere genuit: Martẽ e duris carceribus liberauit. Agrũ interemit: pmetheũ in caucaſo religauit. Iouis filius fuit ex maia athlãtis filia. Hic dictus ẽ hermes trimegiſtrꝰ. hoc ẽ ter maximus.

¶Mercurialis herba quã greci linozoſtin vocant cuius duo ſunt genera: maſculus & fœmina.

¶Merda a meros qđ eſt pars & edo comedo. Eſt eñ cibi excrementũ: hoc ẽ pars eorũ q̃ comedimꝰ Hora li. i. Ser. Mẽtior at ſi quid merdis caput inq; ner albis Coruorũ & in meveniãt mictũ atq; cacatũ. Hĩc fit merdo as: a quo permerdo qđ eſt fœdo & cõſpurco: Albiꝰ. Vt faciũt pueri qui oía permingunt atq; permerdant.

¶Merẽda cibus quidaꝝ poſt meridiẽ. Vnde & merendo as. Calphur. in buc. Sereq; videbitur hora merendę. Plaut. in muſ. Viſis ne forte ad merendã quopiam diuortetis: atq; ibi melius q̃ ſatis fuerit biberis.

¶Mereo es. & meteor eris. depo. a merceede fiũt & ambo merui itũ. faciũt. Et tria ſignificant. Primo alíqd mercedis p labore paro vel ſumo ſeu dignꝰ ſum. Vernaculo ſermone dicimus meritare. Ouid. li. iiij. met. Quã meruit pœnã ſolus: digeſſit in oẽs In bonũ: vt Merui q laude coronã. Et cũ dicimꝰ nihil mereꝝ: ſignificat nihil mercedis dignus ẽ accipere. Ter. Ego charine neutiq; officiũ liberi hoís eſſe puto cũ is nihil pmereaꝝ poſtulare id gratiæ apponi ſibi. Plaut. in cap. Vale atq; ſalue & ſimiliter vt dicaꝫ meres. Q ñq; etiã de turpi lucro dr: vt ſit merere ſordidũ q̃ſtũ facere. Var. in Eu. Primũ iſte qui meret ſeſtertio vicenos: Vñ & meretrix & meretricia taberna & meritorij pueri dñr. Secũdo ſignificat cõfero: inſeruio ſeu tracto. Et tũc cõſtruiť cũ ablatiuo mediãte de: vt mereor de te. i. aliq̃d in te cõfero. Et hoc in ambiguũ. Si de bñficio intelligimus bñ mereor de te dicimus. Ver. li. iiij. Si bñ qđ de te merui. i. ſi in aliquo tibi bñficiũ cõtuli. Si aũt de offenſione: male mereor de te. Ci. Nãq; quo in hoíem petulantẽ & male de nobis meritũ eẽ debuimus? In bonũ tñ ſiue bene vſus eſt Vergi. libr. vi. Quiq; ſui memores alios fecere merẽdo. Nõnũq; p ambiguũ ſenſuꝫ ſine vtroq; dicimus: vt quid de te ſum meritus? Et aliqñ p negationẽ: vt hoíes nihil de me meriti ſunt: hoc ẽ nec bene mihi nec male fecerũt. Tertio ſignifi. ſtipẽdia facio in militia. hoc ẽ ſtipẽdij gra milito & dimico. Et tũc dtñ aut ablatiuũ reqrit: vel abſolute ponit. Luc. Aere merẽt paruo. Sta. li. iiij. th. Nõ hi tibi ſolũ ampliarae merent. Luc. lib. vi. Sęua viro nomen caſtrorũ in plębe merebat. Ouid. de faſt. Totidẽ pilanꝰ hẽbat Corpora legitimo quiq; merebat equo. Aliqñ etiã actõ iungiť: vt apud Sue. prima ſtipendia meruit. Et in hac ſignificatione fit meret ſperſonale vt auctor eſt Scr. li. iiij. æne. Hinc etiã emeriti milites: & emeriti ſtipendia dñr q militia pfuncti ſunt. i. q̃ p fecte meriti: & exempti ſenio a labore efficiuntur. Ply. li. xi. Nouiſſimeq; feſſis & iã emeritis inchoatę. Nõnũq; etiã paſſiue ſumiť: vt apud Quin. Emeritis huíc bello ſtipendijs. Et per tranſlationẽ emeriti boues dñr & q̃dam alia. Emeriti vero ſenes ſolent hĩe eos qui p ſe laborent q dñr pro alio opus agere. Cõpoſita ſũt cõmereor: demereor: emereor: pmereor: ſiue cõmereo: demereo: emereo: & pmereo.

¶Mæreo es. mæſtus cũ æ. diph. ſcdm Var. (reo. a marceo fit vnde & primã vocalẽ accipit q̃ corpus etiã marceſcere facit męror. Alij cũ œ. dip. ſcribunt. Eſt aũt mærere triſtari & dolore affici. vñ & cũ actõ qñq; cõſtruiť. Ci. Terẽtiæ. A te quidẽ oía fieri fortiſſime & amãtiſſime video: nec miror ſed mæreo caſum eiuſmõi: vt tãtis tuis miſeriįs mææ miſeriæ ſubleueñ. i. doleo. Itẽ deplorare: vt apud eundẽ li. i. tuſ. At illa ſicut acerbiſſimã rem mæret: Et iterum. Cũ grauiter filij mortẽ mœreret. Inuenitur etiã mæret imperſonale cum ſignificato ſui verbi. A mæreo fit mæror. mæſtitia: mæſtitudo: mæſto as. & mæſtifico as. & mæro as. mærentem facio. Pacu. Qui multis mærauit modis.

¶Meritũ prę̃ſtitum dr. Et qñ tã de malo q̃ de bono dici põt: pro loco intelligendum eſt. De bono Plancus. Quid. n. tibi p maximis tuis ac pene immortalibꝰ in me meritis prę̃ſtare amplius poſſim De malo Vatinius. Scis meã fortunã neſcio quõ facile obteſtatores inuenire nõ meo me hercle merito. i. culpa. Vñ Aug. lib. de gra & libero arbitrio. bonũ meritũ & malũ meritũ appellat. Iſta vtiq; in quit iã merita ſua bona cõmemorat: vt poſt pauca merita cõſequatur coronã: qui poſt mala merita cõſequutus eſt gratiã.

¶Meritus a. um. qđ eſt cõgruũ et conueniẽs. Ver. Meritos aris imponit honores. Huius contrariũ eſt immeritus: a quibus meritiſſimus & immeritiſſimus. Ter. in phor. Iamdudũ te oẽs nos accuſare audio imeritos: & me oium horũ imeritiſſimũ

¶Merito aduerbiũ. i. digne. vt in Gñ. Merito hęc patimur quia peccauimus in fratrẽ noſtrũ.

¶Meritus ſubſtãtiuũ mõs eſt in tertio europę ſinu

¶Merto as.a ſupino verbi mereo: ſignificat dignus ſum & milito.

¶Meritorius a.um.qđ q̃ſtũ facit corpore ſuo. Vñ equi meritorij: & meritorię rhedę q̃ q̃ſtus gr̃a locãtur aut cõducunt. Et ſcorta maſcula pueri meritorij qui lucri cauſa proſtituuntur. Nã puellę nõ vocantur meritorię ſed meretrices. Meritorij nãq; vt meretrices pretio merent. Cice. in Anto. Ingenui pueri cũ meritorijs: ſcorta cũ mribuſſamilias verſabãtur. Taberna meritoria diuerſoriũ atq; hoſpitium mercenariũ vbi cuiq; introire licet dãti mercedẽ. Ratio vero meritoria quaſi vilis & male coẽpta. Aliquãdo meritoria abſolute dicit pro tabernis mercede conductis. Iuue. Nam qui meritoria ſomnum admittunt?

¶Meretrix a merẽdo: nã mercede ſuã exercet mlitiã. quę copiã ſui tantũmodo facit. Ideo honeſti oris loci eſt & queſtus. Proſtibulũ qđ pro ſtabulo ideſt ante ſtabulũ ſtet. Vnde & Plaut. in Ciſ. Intro ad bonã meretricẽ: in via ſola proſtibula ſane eſt.

¶Meretriciũ ipſa meretricandi ars. Meretricius a um. quod eſt meretricis: vel quod ad meretricem pertinet: vt ars meretricia. Teren. in heaut. Ignaram artis meretricię.

¶Meretricor pe. p. ſcortor. Gel. Thais meretricã dono magnã pecuniã demerebat.

¶Meridies medius dies quaſi medidies. Nã vt inquit Var. antiqui nõ. r. in hoc dicebant. Et ſemper maſculinũ eſt quia certum diei tempus ſignificat. Hinc meridianus a.um. quod ad meridiẽ ſpectat: & pomeridianus: de quo infra.

¶Meridio as. & meridior depon. ſignificat cibũ meridianum capio. Plaut. Ientãdo: meridiando: comeſſando. p̃ gręcãdo vitã ducere. Hinc merẽda dicta ẽ. Aliqñ ſignificat ſomnũ meridianũ capio. Cor. Celſus. Longis diebus meridiari debet/potiũ añ cibũ vtile ẽ: ſin minus poſt eũ: per hyemem potius totis noctibus conquieſcere. Sueto. de Nero. Miſſos a meſalina vxore Claudij: qui eũ meridiãtẽ quaſi Britanici ęmulũ ſtrangularent. Hinc meridiatio quies meridiana. Cic. li. ij. de diui. Tũc & lucubrationes detraxi & meridiationes addidi quibus antea vti non conſueueram.

¶Mergo is. ſi. ſum. ſub aqua pono. Cuius cõpoſita ſunt. demergo: quod eſt deorſum mergo: quod fit cũ aliquid ſub aqua vel ſub terra & hmõi figit. Lact. li. iiij. Non vt poetę Arionẽ mẽtiunt in pelago incedentẽ. qui demerſa corporis parte humeris ſupereminet vndas. Col. li. ij. Neq; pecori maſora niſi cũ ſicciſſimũ eſt quoniã demergũt vngulas & atterunt: ſcindũtq; radices herbarũ. Demergo diuerſe mergo. Lact. li. vi. Quę autẽ ab illo altero id habent officiũ vt cœleſtibus auocatũ: terreniſq; dimerſum ad pœnã interficiant ſempiternã. quod eſt ſummũ malus. Emergo extra mergo: & quaſi ex loco vbi ſubmerſus fueram exeo & in lucẽ prodeo. Liui. lib. i. Primũ ex profunda emerſus palude. Ter. per trãſlationẽ in And. dixit facile ex illis ſeſe emerſurum malis. Immergo int⁹ mergo. Vergil. li. iij. Aeneid. Vaſtoq; immergite ponto. Submergo ſubtus mergo.

¶Merſo as. ſępe mergo. Col. lib. viij. Quarto die ſi eſt vicinia maris ad littus deducta merſat ouis. Augu. li. ii. con. p trãſlationẽ: Aeſtuabat imbecillã ętatẽ abrupta cupiditatũ atq; merſabat gurgite flagitiorum.

¶Merto tas. idẽ qđ merſo. Accius. Vel hic qui in ea parte effrænata impudentia præſentẽ præſens dictis mertare inſtitit.

¶Mergę furculę quibus acerui frugũ fiunt: dictę a mergis volucribus ga vt illi ſe in aquã mergũt dũ piſces perſequunt: ſic meſſores eas in fruges mergunt vt eleuare poſſint manipulos.

¶Mergus gi. auis dicta: q; ſe in aquã cibũ captãs aſſidue imergat: quẽ alij mergonẽ appellãt. Verg. li. i. Ge. Cũ medio celeres reuolãt ex ęquore mergi Huius auis natura eſt vt ſępe mergẽs auraꝫ ſigna colligat & ꝓuidens tẽpeſtatẽ futuram propere medio reuolat ęquore: & ad littorũ tuta cum clamore cõtendit. Eſt & mergus in vite: vt docet Col. lib. v. qui ait. mergi gen⁹ eſt vbi ſupra terrã iuxta ſuũ adminiculũ vitis curuatur atq; ex alto ſcrobe ſub merſus producitur ad vacãtẽ palũ. Palladi⁹. Mergũ dicimus quotiens velut arcus ſupra terram relinquitur alia parte vitis infoſſa.

¶Mergus oris. genus vaſis: quã nõnulli ſitulam appellant.

¶Mergulus inſtrumentũ quo lãpadis Ellychnus cõtinet. alio noie emũctoriũ: vt apud Hie. in leui.

¶Mergites pe. cor. ſpicarũ manipuli a mergẽdo dicti. Ver. li. ij. Ge. Aut fœtu pecorũ: aut cerealis mergite culmi Prouẽtuq; oneret.

¶Meroe es. dictio triſyllaba inſulę nili metropolis. a qua & tota inſula meroe dr̃. Hanc cambyſes cõdidit a nomine ſororis meroe. Cũ em̃ ęgyptum omnẽ occupaſſet: meroẽ ſecum vſq; ad ęgyptios ducens proceſſit. quę cum ibi mortẽ obiiſſet: vrbi nom̃ indidit Forma inſulę ſcuto perſimilis. De q̃ Luc. li. x. Gurgite rupto Ambitur nigris meroe fœcũda colonis. Patet longitudine ſtadioꝝ trib⁹ millibus: latitudine mille. Effodiũt in ea aurũ: argentũ: ęs: ferrũ: ebedũ. Prętera fert & lapidũ multiplex genus: diſtatq; a Syene quinq; millibus ſtadi. vltra quã eſt ad torridã ẓonã. Exuperat oñes alias nili inſulas: quas circiter ſeptingentas eẽ ſcribit Diodorus.

¶Merops apiaſtra auis quę apes comedit. Verg. lib. iiij. Ge. Meropes aliq; volucres. Et meropes diuerſarum linguarũ homines dicuntur ab μερίζω. quod eſt diuido & o ψ per o breue: quod ſignificat vocem.

¶Meropus pe. cor. mons grecię iuxta theſſaliam varijs prętuptus anfractibus.

¶Merope pen. prod. inſula dicta vt quidã exiſtimant a merope terrigena Triope filio.

¶Meros mons indię ſub cuius radicibus eſt niſa ciuitas conſtituta.

¶Merus ra. rum. qđ eſt ſolum. Terẽ. in phor. Nihil habet niſi ſpẽ merã. Vnde merula auis. Per trãſlationem ponitur pro puro. Ci. lib. ij. de ora. Ecce tibi exortus eſt Iſocrates magiſter iſtorũ omniũ cuius e ludo tanq̃ equo troiano meri principes exierunt.

¶Merũ ſubſtãtiuũ ponit ꝓ vino ſolo ſine aqua.

¶Merax & meracus a.um. pen. p. eo q; eſt ſolũ & purũ. Prop. Ah pereat quicũq; meracas Repperit vuas. Vnde vinũ meracũ dicimus quod merũ eſt nulla aqua admiſta. Hinc cõparatiuũ meracior & ſuperlatiuũ meraciſſimus. Vnde meracius bibere

dicunt qui minus aquę vino miſcent. Sicut econtrario lymphatius dilutiuſve qui plus aquę adhibent. Cęlſus pręcipue hyeme meracius bibendum eſſe: eſtate dilutius. Hie. in deutero. Et ſanguinem vuę biberunt meraciſſimum.

¶ Meribibulus qui vinũ ſine aqua bibit. Aug. Cũ temeti auidior eſſet quadam die ab irata ancilla p conuiciũ appellata eſt meribibula quę reſtĩ ei pudorem iniecit: vt poſtmodũ ſobria prorſus fuerit

¶ Merula auis ſic dicta: q; ſola volet: & ſolitaria paſcatur: quaſi mera volans. Quo noie etiã dic⁹ eſt fluuius in Albouintimilio oppido.

¶ Meſa fluuius not⁹ p leodiũ fluens: & per brabãtiam ac Geldriam. vulgo tamen moſa dicitur: & coniungit ſe cũ Rheno. Eſt & meſa pars in domo apium. Victr. latine dici mediana auctor ẽ.

¶ Meſos gręce medius latine. Meſon moderatũ. Meſonyction media nox.

¶ Meſopotamia regio inter Euphratẽ et tygrim in maiori Aſia. Nã μεσος medius. ποταμος fluuius. Ambr. li. de parad. Meſopotamia dicitur q; tygris et euphrates incluſerint eam: eo q; inter duo flumina cõſtituta ſit. Q; etiã lõge poſitis nomẽ ipſum & opinio coĩs expreſſit. Habet enim tygrim ab oriente & euphratẽ ab occidente. A meridia babyloniã. Meſopotamiã inpinguat euphrates: vt inquit Solinus annuæ iuundationis exceſſibus terris ſuperfuſus. hęc regio etiam dicta eſt Seleucia. vt li. vi. refert Ply.

¶ Meſapia apulia a meſapo rege ſic appellata.

¶ Meſſana pe. pro. ciuitas ſicilię: a qua Meſſanenſes dicti ſunt. Syl. li. xv. Incũbens meſſana fretoniuibuſq; reuulſa. Hanc vrbem cõdidere meſſenij in pelori ſinu vbi ad oriẽtem maxime eo colonos miſiſſent: ipſi quoq; mamertini potius q̃ meſſanẽſes ſunt vocati.

¶ Meſſene ciuitas gręcię meſſenię in peloponneſo a qua meſſenij. De qua Hier. cõtra Ioui. Spartiatę & meſſenij diu inter ſe hũere amicicias intantũ vt ob q̃dã ſacra etiã virgines ad ſe mutuo mitterent.

¶ Meſochorus pe. cor. fiſtulator cythariſta in medio ſaltationum. Sido. Nullus ibi lyriſtes choraules meſochorus tympaniſtria pſaltria canit.

¶ Meſſala dictus eſt Vale. Coruinus quiæ meſſanã in ſicilia vicit & vrbis captę in ſe tranſlato nomine meſſana primo appellatus ẽ: paulatimq; vulgo permutante litteras meſſala dictus eſt. Vnde & meſſalarũ familia romę florentiſſima: ex qua meſſala Coruinus orator nobilis ortum habuit.

¶ Meſſalina nomẽ filię barbati meſſalę cõſobrini Claudij imperatoris quę cũ adoleſcẽtula eſſet ipſi Claudio ſeni nupta fuit ſummæ libidinis mulier: ita vt innumeris adulterijs ſe ſũmiſerit: & mutata veſte lupanaria celebrauerit. quinetiã cũ ſcorto famoſo aliquãdo certauit: & ſuperatã a fe meretricẽ gſiata ẽ & ſe inter diẽ & noctẽ. xxv. paſſã cõcubit⁹ affirmauit. Pręterea ſeſe labore potius feſſam q̃ cõcubitu ſatiatã deſtitiſſe. Tandeq; ab ipſo Claudio ſupplicio affecta eſt cũ. C. Silio nupſiſſet

¶ Meſpilus pe. corr. genus arboris: cuius fructus meſpilum. Palladi⁹. Meſpilus admiſſo germine tuta ſubit. Idem. Meſpilaq; exarmat pugnacibus horrida membris.

¶ Meſſyas hebraice: gręce Xpũs. latine vnctus dr̃

¶ Meſſis duo ſignificat. tempus. ſ. medẽdi & rem Pro tẽpore. ſ. quãdo fruges metũtur. Vergi. Ante focũ ſi frigus erit: ſi meſſis in vmbra. Pro re. hoc eſt pro ſegete ipſa iam matura. Idẽ in Ge. Atq; interfice meſſes. Nec ſolũ de frugib⁹ ſed etiã de vua dicit. Dicta meſſis a metẽdo: vel a medio: vt inqt Var. li. i. de ruſt. Metitur enĩ vt ſtramentũ mediũ ſubſecet. Nã qui metunt manu ſiniſtra ſũmũ prehendunt: infra manũ ſtramentũ quod terrę hæret poſtea ſubſecatur •

¶ Meſſorius a. um. qd̃ ad meſſorẽ pertinet. Cicer. Meſſoria ſe corbe contexit: meſſor qui metit: meſſio ipſa metendi. i. ſecandi actio: & operã meſſoriam dicimus. qua quis metit.

¶ Meſia prouincia q̃ pãnonię iungit ad pontum vſq; cũ Danubio decurrens. Sue. de Tibe. Armeniam parthis occupari: meſiã a Dacis ſarmatiſq; gallias a germanis vaſtari neglexit: Sunt qui hoc nomen cũ e ſcribant meſea.

¶ Met ſyllaba: piã: pte. ornatus cauſa ponuntur & aduerbia ſunt. Vt egomet: quiſpiam: tute. Sed met iungitur caſibus omnibus pronominũ primę perſonę: tã pluralis q̃ ſingularis numeri abſq; gtõ plurali: vt egomet: memet: noſmet. & reliqua ſecũ de vero perſonę obliquis tantũ caſib⁹: vt tuimet: tibimet. Nominatiuo nõ addũt: ne verbũ putetur tumet a tumeo. ſed tute: tutemet proferẽt. Et quidẽ ſic iuncta diſcretionẽ ſignificat: vt ipſemet. ſ. ipſe ſolus & non cũ aliis: vel ipſe per ſe: & nõ per alios. Pte cũ quinq; ablatiuis iungit: vt meapte: tuapte: ſuapte: noſtrapte: veſtrapte. Te ſimilter cũ pronomine fecũdę perſonę idẽ efficit. vt tute id feciſti. ſ. tuipſe per te & non per alĩũ. Tete vtraq; producta vt meme: ſeſe. cõpoſita oſtendunt accentu acuto Ce vero additur fere his quę in c deſinunt: hic: hęc hoc: apud antiquos caſus: vt hocce: hoccine: Vñ hoc quaſi duabus cõſonantibus producitur. Ver. Hoc erat alma parẽs qd̃ me per tela per hoſtes Eripis? Ter. Hoccine eſt credibile aut memorabile factum. Hicce ſeu hiccine: ſicce ſiue ſiccine. hęccine: hancine. Illicce: iſticce. illanccine. Teren. Illãccine mulierẽ dixit pro illamne. Apud iuniores vero per eos caſus tantũ. qui in ſ deſinunt euphonię cãſa: vt huiuſce: hiſce: holce.

¶ Meta congeries ſeu ſtrues in acutũ tendens: ſeu turbo merſus conos a græcis appellata: quia eſſet poſita in diuerſo ſpatio: vel quia eã metiantur quadrigę circuncurrẽtes: Moris enim erat ſepties metam luſtrare. Prop. Aut prius efercto depoſcit p̃mia curſu: Septima quã metam triuerat ante rota Cũ em̃ iam carceribus emiſſę ad metã veniſſent q̃drigę erat opus vt circũ ipſam flecterent: Vergili⁹ Hic vtridẽ æneas frondentẽ ex ilice metã Conſtituit ſignũ nautis pater vnde reuerti Scirẽt & longos vbi circũflectere curſus. Per tranſlationẽ vero q̃n auriga q̃cũq; primũ metã ſuperauerat iam ad finẽ certaminis perueniſſe videbatur: nõ ſolum pro agrorũ termino ponitur: quẽ pyramidali forma effigiari mos fuit. Vnde & meta fœni vernaculo ſermone lameda. Colu. li. ij. Certe quicquid ad eũ modũ quo dr̃ ſiccatũ erit in meta extrui conueniet: eaſq; ipſas in anguſtiſſimos vertices exacuĩ. Sic eniz cõmodiſſime fœnũ defendit a pluuijs ſed pro quocũq; termino ac fine. Vergil. His ego nec metas rerũ nec tẽpora pono. Syr. Tormentis finẽ metãq; laboribus orat. Hinc peruenuſſe ad metam

dicimus qui iter aut aliud opus perfecerint. Accipit etiam quandoq; pro inferiora parte molæ: sicut Catillus pro superiori. Est & meta præpositio græca & in fine acuitur: & modo cū: modo trans modo post significat: a qua multa componuntur.

¶Meta lactis dicitur caseus qui factus est ad formam metę. Mar. Fert ille cęris caua cum suis mella: metâq; lactis Sassinate de sylua.

¶Metapsicosis pe. prod. Scribit enim μεταψιχωσισ subitus transitus ad diuersa corpora.

¶Metępsicosis pe. p. latine trāsaīatio: cum. s. de alijs corporibus in alia corpora transeunt animæ. Vnde Oui. Pythagoreū dogma. li. xv. explicans ait. Morte carent animę semperq; priore relicta Sede nouis habitant domibus viuuntq; receptę. Ex hoc pythagoræ dogmate inducta est ab esu animalium abstinentia ne forte vt festiuiter ait Tert. Bubulā quis de aliquo pauo suo obsonet. Hiero. Probabo non empedoclis & pythagorę nos dogma sectari qui ppter μετεμψιχωσιν. i. trāsanimationem oīe quod mouetur: & viuit edendum non putant.

¶Metabasis latine transitus: metabole mutatio.

¶Metapontū transpontū: quo noīe dictū est oppidum Italiæ in sinu tarentino: a quo metapontini populi.

¶Metaplasmus dici potest transformatio. Est autē translatio recti solitiq; sermonis in alteram speciem vel metri ornatus vel necessitatis gratia μετα trans πλασμα figmentum.

¶Metaphora pe. cor. translatio a Cicerone dicit: fitq; cū nomē aut verbū ex proprio loco in eū trāsfertur in quo aut propriū deest: aut translatū proprio melius est: vt Classiq; immittit habenas.

¶Metamorphosis pe. pro. trāsfiguratio: seu trāsformatio latine dicitur. μορφωσισ enim mutatio transfertur.

¶Metalepsis figura quā modo trāslatiuā. modo transumptiuam: modo transpositiuam dicimus. μετα trans. λημψισ acceptio. Fit autem cū aliqua dictio aliud a propria suasignificatione ex ijs quę pręcesserunt denotat: vt apud Verg. Post aliquot mea regna vidēs mirabor aristas. i. segetes.

¶Metaphisica oχ. tātū pluraliter supernaturalia dicuntur.

¶Metathesis pen. cor. latine transpositio cū vna littera necessitatis causa ex vno dictionis loco in aliū transponitur. vt Tymbre pro tymber. θεσισ positio dicitur.

¶Methodus pe. cor. ex μετα & hodos aspirato cōponitur: & accipitur pro via breui & disciplina dū pro ratione capitur. Verg. lib. i. Ge. Ignarosq; vię mecū miseratus agrestes. i. rationis.

¶Metonymia cū accētu in pe. latine trāsnoīatio: siue denominatio: vt bacchus pro vino. Similiter cū dicimus pigrū frigus.

¶Metaurus & metaurū vmbrię fluui⁹ in flaminiā decurrēs: quę regio gallia dicebatur vbi Claudius vero consul cū salinatore hasdrubalē interfecit.

¶Meteoros pe. pro. suspensus sublimis: subleuatus ad aliquā rē. græce μετεωροσ. Inde meteora ars quæ corrupto vocabulo dicit metaura. In his enim de rebus sublimibus tractat. meteoria sublimitas speculatioq; sublimium. Aliquādo meteoros dicit stolidus: & meteoria stoliditas. Vñ Arist.

Meteorologus q sublimia tractat. habet pe. cor.

¶Meteoroscopus pe. cor. qui sublimia respicit.

¶Metoposcopus qui frontē cōsyderat. i. qui diuinat ex facie hominū. quiq; priuatim ex inspectiōe frontis quid cui euenturū sit prædicit. μετωπον frons. σκοπος inspector. Ply. Alexander imaginū similitudines adeo indiscrete pinxit: vt incredibile dictu Apion grāmaticus scriptū reliquerit quēdā ex facie hoīm addiuinantē: quos metoposcopos vocant: ex his dixisse aut futurę mortis annos: aut prętęritę.

¶Metagoniū promontoriū aphricā a numidia diuidens.

¶Metallum dici potest perscrutatū απο μετα αλλω quod perscrutor significat: q; metalla intra terræ venas scrutentur homines.

¶Metona pe. p. vrbs pelopōnesi littoralis.

¶Methymna vel methymne vrbs lesbi: apd quā nascitur bonū vinū. Ouid. Gargara quot segetes quot habet methymna racemos. Hinc methymneus a. um. Idē li. xi. met. Et methymnei potiunt littore lesbi. Ab hac vrbe ortū habuit Arion cytharœdus nobilis: quē herodotus scribit a prędonibus in mari obrutum & a delphine incolumē deuectū in portum ad tenarū fabulatur: quem cytharœdum fuisse constat.

¶Metor taris. ppie significat metas in agris terminādi gratia dispono & mensuro quo ad locum. Li. li. i. Hęc tibi victor romulus rex regia arma ferro tēplūq; his regionibus quas modo aio metat⁹ sum dedico. Gel. li. i. Nā cū fere cōstaret curriculū stadij: quod est pisis apud Iouē olympius herculē pedibus suis metatū: idq; fecisse longū pedes sex cētos. Hinc vsus inualuit: vt metari simpliciter p disponere ac parare vsurpetur. Verg. li. ii. geor. Si pinguis agros metabere cāpi. Dēsa sere. Vñ dicim⁹ castra prope tyberim metatus est. Hinc metator. Luc. Audax hesperios veniam metator in agros. Ply. li. xviij. Hunc oliuęti metator vergiliarū qua triduo hūc caueat institor calamis gemiscq; iocula tor. Dicit autē metor actiue & passiue. Hora. lib. iij. car. Nulla decēpedis metata priuatis opacā porticus excipiebat arctō. Inuenit etiā meto as. Verg. in culi. Metabat sese circū loca. Compositū a metor est emetor pen. pro. quod est perfecte mēsuro. Lac. de opi. Nā si peritus Architectus cū magnū aliquod ędificiū facere cōstituit. primo omniū cogitat quę summa perfecti ędificij futura sit & ante emetatur: quē locū leue pondus expetat.

¶Metior iris. mensus significat mensuro: taxo. Vnde mensores appellant agrorū finitores: & de mensum ęstimatū: vel ęquatū mensuratū ve. Hinc mensura & mensuro as. Cur. li. iij. Et pecunia deīn babyloniæ macedonibus equitibus sexcēti denarij tributi peregrinus eques quingenos accepit ducenis pedestriū stipēdiū mensum est. Similiter Ci. in Cato. Neq; enim ipsorum cōuiuiorū delectationes corporis voluptatibus magis q̄ cœtu amicorum & sermonib⁹ metiebar. i. ęstimabā. Quādoq; metiri ponitur pro transmeare. Ver. Reuicto bipedum cursu metitur ęquorū. Quandoq; pro vagari. Hiero. ad Helio. Filius hominis non habet vbi caput reclinet: & tu amplas porticus & ingētia tectorū spatia metiris. Reperitur etiā in significatione passiua. Idē in Hiere. Sicut enumerari nō pōt

ſtellæ cœli & metiri arena maris :ſic multiplicabo ſemẽ dauid ſerui mei. Et apud amos prophetam Hum⁹ tua funiculo metietur. Futurũ indicatiui eſt metiar & metibor : ſupinũ mẽſum & metitũ. Menſio a menſum quę eſt mẽſura. Ci. de. ora. Aures. n. vel animus auriũ nũcio naturalẽ quãdã in ſe continet vocẽ oĩn menſionẽ. Ver. Nos tumidũ ſubte permẽſi claſſib⁹ ęquor. i. euectꝰ: vt inquit Ser. Remetior rurſus metior. Idẽ. Arma deoſq; parãt comites: pelagoq; remenſo: Improuiſi aderũt.

¶Meto is: meſſui. ſſum. i. ſeco. Et tã de vua & aliis rebus: q̃ de ſegetibus dicitur. Verg. Poſtrem⁹ metito. i. vindemiato. Hier. ad Helio. Ecce bis acutus gladius ex ore tegis ꝓcedẽs obuia q̃q; metit. Lac. li. v. Qui virilia ſua ferro metat. Hui⁹ cõpoſita ſũt demeto: qđ eſt deorſum meto. Colu. li. ij. Iſtud de inceps p̃cipiendũ hẽto: vt demeſſis ſegetibus iã in area futuro ſemini conſolamus. Catul. Sole ſub ardẽti flauẽtia demetit arma. Emeto extra vel val de meto. Hor. in epi. Emetit orcus grandia cũ partis non exorabilis auro. Pręmeto ante ſeco. Feſt. Pręmetiũ qđ prælibationis cauſa præmetitur. Et habent pe. cor.

¶Metys purgamentũ cęrę: ex quo partẽ aluei priorem apes illinunt.

¶Metropolis pen. cor. quaſi mater ciuitas. Nam μητηρ mater. πολις ciuitas. hoc eſt cęterarũ vrbiũ caput. metropolitani qui ex ea ciui. oriũdi ſũt.

¶Metropolites pen. pro. metropolitanę ciuitatis pontifex.

¶Metrũ mẽſura. Et q̃n mẽſurat verſus a nris dr metra. Definit metrũ q̃ ſit cõnexio q̃dã atq; ordinatio pedũ ad delectationẽ auriũ inuẽta. Hic fit per cõpoſitionẽ monometrũ: qđ duobus pedib⁹ cõſtat. Dimetrũ qđ quattuor. Trimetrũ qđ ſex. Tetrametrũ qđ octo. Pãtametrũ qđ decem. Hexametrum quod duodecim.

¶Metricus a. um. pe. cor. qđ ad metrũ pertinet: vt ars metrica vatis.

¶Metreta pe. ꝑ. gñs vaſis q đ cõficit ex duobus.

¶Metrodorus pe. ꝑ. menſuræ donũ vel mẽſuratũ donum. Quo noĩe dictus eſt pictor: & philoſophus athenienſis.

¶Metuo is. metui. a quodã motu animi dr: vt inquit Var. Cũ id qđ malũ caſurũ putat mẽs refugit cũq; vehemẽtius in mouendo vt a ſe abeat foras fertur formido appellat. Et proprie metuere ſeruorũ eſt vereri liberorũ. Ci. in Cato. Metuebãt eũ ſerui. verebant liberi: charũ oẽs hẽbãt. Quęrit Ariſ. in ꝓblematis cur tremunt qui metuũt? An ꝓpter refrigerationẽ. Deficit enĩ calor atq; cõtrahit. Hic Verg. Geliduſq; per ima cucurrit Oſſa trem or. algor: & ſitis prouocat. Teſticuli cõttahunt. dentes crepitant & arietãtur.

¶Metus us. timor. & ẽ ſicut Vlp. ſcribit de inſtãti vel futuro periculo mẽtis trepidatio. Et tã actiue q̃ paſ. ſumit. Nã metus hoſtiũ recte dr: & cũ timẽt hoſtes. & cũ timent. Capit interdũ metus pro religione: q̃n vt docet Ser. nata eſt per timorẽ. Ver. li. vij. Multoſq; metu ſeruara per annos. Huius diminutiuum eſt meticulus.

¶Meticuloſus a meticulo diminutiuo ſignificat timidum. Plau. in muſ. Neſcis q̃ meticuloſa res ſit ire ad iudicem.

¶Meuania ciuitas vmbriæ inclyta Propertio alũno. a qua meuanates populi.

¶Meus a. um. pronomẽ poſſeſſiuũ: vt meus ager Cum vero dico. meus ſum tpe rinde eſt ac ſi dicerẽ mee poteſtatis ſum. Perſ. Poſtq̃ meus a ꝓtore receſſi. Aliquando enĩ meus: tuus ſubſtantiua ſunt Ver. li. iiij. Dulceſq; meorꝫ Relliquias. Et li. iij. Cape dona extrema tuorum. Teren. in phormi. Ego meorum ſolus ſum meus. Meus carnifex. i. qui me torſit: Idẽ in an. Meus carnifex. Meũ eſt. hoc ẽ mei officij ẽ. Sic tuũ/ſuũ/nr̃m & vr̃m officiũ eſt.

¶Mica puluiſculus ille q̃ in arena quaſi argentũ fulget: a quo & panis & oĩm rerũ fruſtula q̃ tractãtibus nobis aliquã rẽ inde emicãt. Ergo minutias rerũ micas dicimus quaſi minutim cadẽtes. Vnde eſt illud. Nam & catelli comedũt de micis quæ cadunt de menſa dominorũ ſuorũ.

¶Micare ꝓprie eſt ſubinde & per interualla vt mícę faciũt fulgere. Vergil. Micat ignibus ęther. Et q̃n talis quędã variatio dũ digitis ſortimur apparet per trãſlationẽ micare capit̃ pro digitis ſortiri. Var. Micãdũ erit cũ greco vtrũ ego illius numerũ an ille meũ ſeq̃t. Et Ci. Eũ vir̃ bonũ appellat q̃ cũ poſſis in tenebris micare. Et quia ſplendor tremulus ẽ: & crebro ſalit factũ eſt: vt q̃nq; pro ſalire poniat. Verg. Emicat euryalus. Quia vero hoc per vices fit micare capimus pro eo qđ eſt per vices moueri & ſine ordine. Idẽ li. iij. geo. Et linguis micat ore triſulcis. Huius cõpoſita ſunt dimico. emico. extra ſplẽdeo. Plau. Ex oculis quaſi radij emicãt ſolis. aliquando extra ſalio. vt Emicat euryalus. Intermico inter vel in medũ mico. Augu. li. ix. ciui. dei. Id quoq; velit in altiſſimis tenebris rapidiſſimo coruſcamine lumen cãdidũ intermicare. Promico extendo vel longe iacio ſplẽdeoq;. Neuius. Si quid loqui vis nõ perdocere: multa longe promicanda oratio eſt. Et in hymno/pellãtur emínus ſomnia ab ęthere Xp̃s Promicat. Et hãt pe. c.

¶Micturio is. pe. cor. Similiter & mictito as. Vide in dictione mingo.

¶Micros latine paruus dicitur: a quo multa fiunt compoſita.

¶Microcoſmus paruus mundus. κοσμος enim mundus dicitur.

¶Micrologus pe. cor. paruus ſermo vel parua ratio. Vtrũq; enĩ logos ſignificat micrologia ſedulitas quouis modo acquirẽdi cura rerum vilium.

¶Micropſychos pe. cor. puſillanim⁹. Nã ψυχη aĩa. micropſychia puſillanimitas.

¶Midas nomẽ regis phrygum qui cũctorũ pene regũ opes pecunię abundãtia anteceſſit.

¶Migale gñs aĩalis rapacis & ingluuioſi: de quo in leuitico.

¶Migro as. ad habitandũ eo. Liui. li. i. Et Romã inde frequẽter migratũ eſt a parẽtibus maxime & propinquis raptarũ. Interdũ ſine appoſito. Cice. li. vi. de. rep. Anteq̃ ex hac vita migro conſpicio in meo regno: & his tectis. Pub. Cor. Scipionem. Huius compoſita ſunt cõmigro. quod eſt in totũ migro. Hiero. ad Damaſ. Et quia pro facinoribus meis ad eam ſolitudinem commigraui quę Syriam iuncto barbariæ fine determinat: non poſſum ſctñ dñi tot interiacẽtibus ſpatijs a ſanctimonia tua ſemper expetere. Ter. in and. Ex andro cõmigrauit huic vicinię. Demigro de loco diſcedo. Liui. li. i. Cum hoſtes adeſſent pro ſe quiſq; in vrbem

ex agris demigrãt. vrbẽ ipam ſepiũt ꝑſidijs. Emigro exeo. Cęſ. Vt domo emigrent aliud auxilium alias ſedes remotas a germanis petant. Immigro eo ad intus habitandũ. Ci. li. i. Tuſ. Neqꝫ ea plane videt aĩus cũ tã repẽte in tã inſolitũ tãq perturbatũ domiciliũ ĩmigrauit. Remigro in priſtinũ domiciliũ reuertor. Idẽ ibi. In noſtrã domũ remigremus. Trãſmigro vltra ad habitandũ eo. hoc eſt in longioris loci habitationẽ muto. Hiero. ſup Mat. Expellentes de Iudęa: vt adꝰ gentiũ propriũ tranſmigrarent. Et habent pe. cor.

¶Miles gñs cõ. proprie qui pedes militat a militia. i. a duritia: quã pro repub. ſuſtinet dictus: aut a multitudine: aut a malo qđ arcet. aut a mollitie ꝑ contrariũ: eo qđ nihil molle: ſed potius aſperũ qꝫ gerat: vel a mille: quaſi milleſimus quiſqꝫ: qꝫ triũ milliũ prius legio fiebat: & ſingulę tribus tatiẽſiũ ramnũ: lucerũ mille milites mittebant. Tria autẽ ſunt militum gña. vt inquit Ser. Euocati qui non milites ſed pro milite erant. Verg. Mittitur ac magni venulus diomedis ad vrbẽ. Saluſtꝰ. Ab his omnes euocatos centuriones. Tumultuarij: qui neceſſitate aliqua electi ad vnũ dũtaxat bellũ militant. Verg. Simul oñe tumultu coniurat trepido latium. Sacramento religati: qui poſt electionem in rẽp. iurabãt. quod militare ſacramẽtũ dicebat: hi plenã militiã habebãt: erantqꝫ quinqꝫ & viginti annis obligati: vt eſt apud eundẽ. Fas mihi gratorũ ſacrata reſoluere iura.

¶Militonis idẽ quod miles: vnde & cõmilito qui ſimul militat: hoc ẽ ſocius ẽ in bello: hinc cõmilitiũ ipſa belli ſocietas.

¶Milito as. militiam exerceo. neutrum eſt: vt hic ſub Cęſare militauit. Et ablatiuo tantum conſtruitur cum pretium exprimitur. Curti. Gręcis merce de apud Perſas militantibus. Inuenitur & militor deponens.

¶Militia ę. quãdoqꝫ bellũ: quandoqꝫ rem militarem ſignificat.

¶Militaris & hoc militare: quod ad milites pertinet: vt militaria dona: res militaris: militaris ars. Sal. Præmittit illis homines militares. Militaris via: quę vulgo cõmunis dicitur. Alio nomine regia ſeu conſularis: prætoria: platea ve: Vide in dictione publica via.

¶Militariter aduerbium ſignificat more militũ: vel more militię.

¶Miletus pe. pro. vrbs fuit in finibus Ionię & Carię: auctore Herodoto: a Neleo ędificata. Hanc generoſa vellera nobilitarunt: vnde prouerbium manſit.

¶Mileſia ſtragula. Mar. Nec miletos erat vellere digna tuo. Hęc antea anactoria noĩata ſuper octoginta vrbiũ per cũcta maria genitrix vbi oraculũ fuit antiquitus Brancidarũ appellatũ poſtea apollinis didymei. Ab hac mileſij populi dicti ſunt: q cũ prius porẽtes eſſent & opulenti delicijs dediti: opes & potẽtiã amiſerũt. Ex mileto fuere viri memoratu digni: Thales vnus ex ſeptem ſapiẽtibus qui primus philoſophiæ ac mathematicæ auctor inter gręcos eſt habitus. Et Anaximander eius diſcipulus Anaximenes hecateus qui ſcripſit hiſtoriam: & Aeſchines orator: non ille qui cũ Demoſthene cõtendit: Sed alter qui aſſumpta nimia erga Põpeiũ licentia pariter in exiliũ miſſus eſt. Hic & Thimotheum muſicum ortũ ferunt: & Pittacũ philoſophum.

¶Mille ſubſtantiuũ & neutri generis. Declinatur qꝫ hoc mille: huius mille: hęc millia: horũ millium Ideoqꝫ genitiuo iũgit. Cic. in Anto. Quis vnq̃ in illo inuẽtus eſt: q. Ł. Antonio mille nũmũ ferret expenſum quadrigarius. li. iij. annalium. Ibi occiditur mille hominũ. Var. lib. vij. Reꝫ humanarũ plus mille & centũ annorũ eſt. Reperitur apud Lucil. lib. ix. Tũ milli nũmũ potes vno q̃rere centũ. vno milli ꝑ mille: acſi diceret potes mille nũmis acquirere centũ millia. Plau. in mil. q mille annorum perpetuo viuunt. hoc eſt qđ greci χιλιαδας vocant aliquando mille adiectiuũ eſt: & tunc dicimus mille homines & mille propugnacula: nec ly millia homines: quia ſubſtantiua non cohęrent ſine copula. Dicimꝰ tamẽ decẽ millia & ducenti homines: quod ita intellĩgitur decem millia hominũ & ducenti homines.

¶Milliarius rij. mille librarũ. Vnde apri milliarij apud Col. dicebantur mille librarum qui apponebantur in cœnis romanorum. Seneca li. xxi. epi. Nõ magnã rẽ facis qꝫ viuere ſine recto apparatu potes qꝫ non deſyderas milliarios apros nec linguas phœnicopteroꝝ & alia portẽta luxurię iã tota aĩalia faſtidientis.

¶Milliariũ mille paſſuum ſpatiũ: quod & milliũ dicitur: huiꝰ octaua pars ſtadium vocatur. paſſus ex quinqꝫ pedibꝰ: & ſinguli pedes ex ſexdecim vncijs conſtant. milliarium etiam dicitur vas ad coquendũ accõmodatũ. Cato de re ruſtica. Inter orbem & milliarium vnum digitũ intereſſe oportet. Palladius lib. v. Vas ęneum milliario ſimile. i. altũ & anguſtum veſpere inter aluearia collocemus: & in fundo eius ponamus lumen accenſum. Et milliarium columna aurea in capite fori Romani: in qua incipiẽtes omnes viæ Italiæ terminabantur: Et hoc milliarium Plynij Tranquilli Plutarchi: atqꝫ Taciti monumentis celebratur. I in alio ſignificatu accipitur: milliarenſis porticus: & porticus milliariæ.

¶Millepedia vel millepedia genus vermiculi qui multo pedum agmine ſcatet inquit Hieronymus contra Iouinianũ. Coge ſyrum aphrycum & Arabem: vt vermes pontícos glutiat: ita eos aſpiciet vt muſcas millepedas & lacertos

¶Millies aduerbium eſt: vt millies te vidi. ſic decies: centies & huiuſmodi.

¶Milium genus frugis: a mille dictum propter multitudinem acinorum. Mar. Frumentum militũ ptiſaramqꝫ fabãqꝫ ſolebas: Et milliam: ſiue milliarium milliare dicitur. Liuius libro. x. Alio itinere ad ſtationem nauium. Millia autem quattuordecim ab oppido aberant.

¶Milium indicũ eſt quod indocti milicham vocant quod conſtat ex India aduectum huius culmos lobas vocant.

¶Miliaria auis dicta eſt: qꝫ milio pingueſcat.

¶Millus collare canum venaticorum factum ex corio multis clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum luporum. Scipio Aemylianus ad populum. Nobis (inquit) retqꝫ publicæ præſidio eritis quaſi millus cani. Dictus millus a multitudine clauorum. hoc eſt a mille clauis: vel quaſi melinus: qꝫ ex pelle animalis melis fere hæc collaria fiãt. Var.

ant. Varr. ne vulnerentur canes a beſtiis impoñtur his collaria quæ vocãtur Melium. i. cingulũ circu n collum ex corio firmo cũ clauis captatis.

¶Milo proprium nomen viri romani a quo milonianus miloniana milonianũ vt oratio miloniana Fuit alius hoc nomine athleta crotoniẽſis: qui tauum in olympico certamine ictu nudę dextræ occidiſſe dicitur: & ſine fatigatione ſtadii ſpatium ſupra humeros portaſſe: totumq; eo die comediſſe. Eſt & milo nomen montis Indię in quo homines aduerſis plantis naſcũtur octonos digitos in ſingulis pedibus habentes.

¶Miluus & Miluius vtroq; modo dicitur auis rapacißima a molli volatu vt quibuſdam placet. Vel factitio nomine a voce quã facit. Ouidi. libro tertio. faſ. Iuppiter alitibus rapere iperat: attulit illa Miluus & meritis venit in aſtra ſuis. Ab huius auis ſimilitudine piſcis miluius dicitur ſubiẽs in ſumma maria & vadando aliorum piſcium prędam agens. Ponitur & pro ſtella in quã conuerſus dicitur. Vnde Ouidius. eodem libro. Stella lychaoniã vergit decluis ad arcton Miluius hæc illa nocte videnda venit.

¶Mimas: mons minoris. aſię. vbi ſacra & certamina quotannis fieri baccho conſueuerunt. Suidas. μιμας ορος θρακης. τεκλινεται μιμαντος τετωερι τουτου καλλιμαχος ερ ταις υμνοις.

¶Mimallões. Bacchę mulieres. a. mina Ionię mõte vel mimiomæ verbo græco quod imitor ſignificat. q; Liberũ patrem mutarẽtur: & ad eius imitationem cornua ferrent. Hinc mimalloneus. a. um. Perſius. Torua mimalloneis implerũt cornua bombis Hæ quoq; baſſarides. & thyades & ogygides vocatę ſunt.

¶Mimus: effictor latine qui vel intra: vel extra ſcęnam geſticulationes exercet: imitaturq; dicta facta q; more ſy hominum & naturas quaſi ſolus imitetur a μιμεομαι. vt diomedes inquit quod ſignificat imitor. Hiſtrio vero perſonatus in ſcęna comœdias & tragœdias voce & corporis geſtu agit Mimi etiã dicuntur poemata ſine reuerentia laſciuiã imitantia. nam cum & alia poemata idem faciãt: ſolus tamẽ laberi⁹ poeta quaſi quodam priuilegio quod fuit commune poſſedit. Hanc fabularũ ſpeciem latini vocant planipediam. Ouidi. Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos. Huius poematis ſcriptores dicũtur. Mimographi: vt phyliſtio: vt publius. vt laberius Sueto. in Cæſar. Decius laberius eques roman⁹ mimũ ſuum egit. A mimus fit mimicus. a. um. ſicuta ſatyrus. ſatyricus. Aug. libro quinto ci. dei. Etquaſi ſatyrica vel mimica leuitate cohibeant ſuas nugas.

¶Mina. græce mna: libra genus ponderis ſiculos lx. habens qui faciunt obolos mille ducentos. Et habet mina libram vnã & ſemũciam. & ſunt ſolidi lxxv. Priſ. Libra vel mna grata drachmas habet. lxxv. Accipite præterea patrio quã nomine graii: mnam vocitant: noſtriq; minam dixere priores. Item mina dicitur ouis quæ habet ventrem glabrũ

¶Minæarum. commitationes & metus incuſſiones per verba aut ſigna: & primã corripit. Sed pro pondere primam producit. quandoq; etiam dicuntur eminentię quas pinnas vocant. Virg. Pendent opera interrupta minęq; murorũ ingentes.

¶Minor minaris: minas infero. Et plærunq; accuſatiuo iungitur. Cicero. in tuſ. Cui cum Liſymach⁹ rex crucem minaretur. Et minari eminere eſt. Virgilius. Geminiq; minãtur in cęlum ſcopuli. Compoſita huius verbi ſunt Comminor & interminor. quę habent penultimã correptam.

¶Mino minas duco. Feſtus Agaſones equos agẽtes: id eſt bene minantes. Hier. Minauit gregem in interiora deſerti. Apud antiquos etiam pro minor ponitur. a quo minito. as. vt docet. Priſ.

¶Minitor. ſæpe vel impetuoſe minor. Plau. in aſi. Cur ergo minitaris te tibi vitam eſſe amiſſurum.

¶Minax qui frequenter minatur. Virgilius. libro tertio. Ge. Primus & ire viam & fluuios tentare minaces. Audet & ignoto ſeſe cõmittere ponto. Hinc Minaciter. Liui. libro ſecundo. Minaciter fremunt

¶Minerua. diſciplinarũ dea: quæ græce pallas dicitur. Et a minando dicitur quaſi vim minetur. Aut a minuendo vt inquit Cicero. Vel q; bene moneat. Hanc pagani pro ſapientia ponebant. Cornificius q; fingatur pingaturq; militaribus armis. Hæc Ogygij temporibus ad locum qui. Tritonis dicitur vt ſcribit Augu. Virginali fertur apparuiſſe ætate. De hac etiam in dictione Pallas.

¶Minos. cretenſis rex qui primus cretenſibus legem dedit. Hic cum haberet vxorem paſiphaen & illa ex tauro genuiſſet minotaurum: dędalumq; bouem ligneam fabricaſſet ſub qua latens cum tauro vxor cõcubuerat perſecutus ſiciliã in peruenit: vbi a Cocali regis filiabus interfectus fuit vt Ari. refert iuxta Camerinam vrbem & apud inferos iudex animarum factus eſt. Virgilius. Quęſitor minos vrnã mouet A minos fit minoius minoia minoium poſſeſſiuum vt minoia regna. quo pacto autem iudex habeatur inferorum propter iuſtitiam nõ video: cũ violator fuerit hoſpitii & raptor ganymedis & multa: aliaq; cõmiſiſſe dicat a vera iuſtitia nõ parũ abhorrẽtia vñ ſuidas. και τοτε παρυμησηθεασαμενος ερωτι αυτο εσχετο ερ κελευσαμενος δε τοις κρυσιν αρπασασ τον παιδα ενεθετο εισ την μανυν.

¶Minotaurus ex minoe & tauro dictio cõpoſita. monſtrum biforme de. quo Virgilius. libro ſexto. eneidos ad prin. Hic crudelis amor tauri: ſuppoſtaq; furto Paſiphae: miſtumq; genus: proleſq; biformis: Minotaurus ineſt. veneris monumenta nefandę. Hic labor ille dom⁹: & inextricabilis error Magnum reginæ: ſed enim miſeratus amorem Dędalus ipſe dolos tecti: ambagesq; reſoluit. Cæca regens filo veſtigia. Tu quoq; magnã Partem opere in tanto (ſineret dolor) Icare haberes: Bis conatus erat caſus effingere in auro Bis patrię cecidere manus: quin protinus omnia Perlegerent oculis &c. vide illic Seruium.

¶Minius fluuius hiſpaniæ a colore pigmenti. quo plurimũ exundat.

¶Mincius. venetorũ fluuius ex benaco lacu defluens alium prope mantuam lacum efficit. inde efflu it in padum torrentibus maximus efficitur.

¶Mingo mingis minxi mictum. vrinã facio. Vnde & permingo. Hor. Hunc perminxerunt calones atq; caballi Mar. Incipit in medios meretrix verpa pedes. Hinc micturio & mictito as. quod eſt ſæpe mingo. priſcia mictum micturio & mictito.

¶Minus quandoq; comparatiuum eſt a paruũ neutri generis ſicut minor maſ. & fœ. vt plus minuſve. Aliquando a parum: fit nõ a paruum vt habeo mi-

nus|pecunię. quãdoq; adurbiũ eſt quod ſi poſitiuo iungatur contrariæ ſignificationis comparatiuum demonſtrat: vt minus ſtultus ideſt prudentior. minus prudens ideſt ſtultior. Teren. in eu. Hoc nemo fuit minus ineptus: ideſt aptior. Frequenter etiã accipitur pro non. preſertim coniunctũ cum ſin. & cũ quo quando ſignificat vt: vt ſin minus ideſt ſi non quo minus vt non. A minus nomine fit ſuperlatiuum minimũ. A minus aduerbio fit ſup. minime.

¶Minuſculum diminutiuũ a minus. Varr. Ex hoc auiario vt ſumantur idonæe excludantur: in minuſculum auiarium.

¶Minuatũ aduerbiũ a minus: quo modo a paulũ paulatim. Aug. interpretatione p̃s. Deus vltionũ. minuatim ponas ſed cumulũ inuenies.

¶Minimũ ſuperlatiuum aduerbiũ eſt: minime vero negatio eſt quaſi nequaq̃: vt minimum doctus qui pauxillũ eſt doctus. At minime doctus q̃ prorſus indoctus eſt. Cicero. libro primo. officio. minimeq; artes hę probandę quæ miniſtrę ſunt voluptatum. Aliquando habet vim ſuperlationis non negationis. Cicero. libro primo officio. Omnis adhibenda erit cura vt ea. &c. Minimũ etiã pro aduerbio ponitur: vt ſit quaſi ad minus. Varro. Harũ ſingula genera minimũ in binas ſpecies diuidi poſſũt Sic minime ſumitur. Col. libro primo. Lata bubilia eſſe oportebit pedes decem vel minime nouem quæ menſura & ad procũbendum pecori & iugario circũendũ laxa miniſteria præbeat.

¶Minime gentium. aduerbiũ pro eo quod eſt omnium gentium indicio minime eſſe faciendũ. Alias ponitur pro minime vt ſit ſuperuacua adiectio gentium ſicut Vbiq; gentium quod eſt vbiq;. nuſq̃ gentium hoc eſt nuſq̃ ſiue nequaq̃.

¶Minuo. minuis. minui minutũ. minorem reddo Plynius Radix cõmanducata dentium dolorẽ minuit. Huius compoſita ſunt. Cõminuo quod eſt ſimul in fruſta diuido. Lactan. Frangebat ipſe panẽ minutatim: carnemq; piſcium cõminuebat & vtraq; in manibus eius augebantur. Diminuo diuerſæ minuo. Terent. in eu. Diminuam ego hodie caput tuũ niſi abiſ. Imminuo. & ce.

¶Minutum participiũ & nomen eſſe poteſt. Participium ſignificat cõminutum. Hoc eſt minus factũ Nomen idem eſt quod breue. Cicero. Reticulũ ad nares admouebat tenuiſſimo lino: minutis maculis plenum roſę. Aliquando ponitur pro obſcuro.

¶Minutatim ſignificat iminutiſſimas partes. Lactan. Panem minutatim frangebat. Nam autẽ. Varr. pro paulatim dixit. libro primo de re ruſ. Tũ ita ad fugiendũ vt minutatim aſſuefaciant & vt tyronem cum veterano adiungunt. Imitando. n. faciſius domantur.

¶Minutim etiam aduerbiũ. inminutas partes ſignificat. Col. libro quinto. Inſequiẽ deinde foſſor qui crebris bidentibus ęqualiter & minutim ſoli terga cõminuat.

¶Minutia. contemptibilis paruitas cuiuſcũq; rei. Lactã. de ira dei. Hæc inquit per inane requietis motibus volitant & huc atq; illuc feruntur ſicut pulueris minutias videmus in ſole cum per feneſtram radios ac lumen immiſerit.

¶Minutia etiam dicta eſt porta Romę a minutio. q; minutij ſacello proxima eſſet. Et minutia virgo veſtalis quæ propter ſuſpitionem ſtupri viua de foſſa eſt.

¶Minutal: genus edulii quod ex conciſis minutatim holeribus fit.

¶Miniſtro. miniſtras. ſeruio porrigo p̃paro. Plau. in cur. Tu tabellas cõſignato hic miniſtrabit: id eſt ſeruiet: ego edam. Gel. libro ſecundo. Idq; facile factu dixit quoniam filij ſua pocula in conuiuio regi miniſtrarent. Huius compoſita ſunt adminiſtro quod vario modo ponitur. Col. in præfa. Vt his tãtummodo diebus vrbanę res agerẽtur: reliquis adminiſtrarentur ruſticę. i. curarentur idem libro quarto. Quia maior pars putationis per id tempus adminiſtratur. i. agitur quo vitis neq; folium notabile gerit. Augu. libro ſeptimo con. Sapientia mentes indigentes illuminans nullo indigens lumine quã mundus adminiſtratur vſq; ad arborum volatica folia: id eſt gubernaſ. Hiero. Ad minores artes veniam & quæ non tam lingua q̃ manu adminiſtrãtur: id eſt exercenſ. Subminiſtro ſubſeruio ſubporrigo. Lactã. libro quinto. Victũ ſubminiſtrat: quietem ſomni dulciſſimã tribuit.

¶Miniſter qui ſeruit. a quo miniſteriũ fit.

¶Miniſterium proprie miniſtri opera eſt q̃uis & p omni operatione poni conſueuerit: vt de rege latino Virgilius. Mœſtuſq; refugit fœda miniſteria. aliquando ponitur pro miniſtris. ſicut ſeruitia pro ſeruis. Paul. iureconſultus ait. Vrbica miniſteria dicimus etiam quæ extra vrbem nobis miniſtrare conſueuerunt.

¶Minthos: ſtercus fimũq; ſignificat.

¶Minthe. mons vt ſcribit Stra. dictus a plut. pellice quã proſerpina in herbam Mentham mutauit. Huic pluto donum amoris petenti virile mẽbrum tradidit qđ a ſe mentulã nominauit. Sed vt Plyn. inquit menthe nomen ſuauitas odoris dedit: græci mintham nominauerũt.

¶Minturnę oppidũ in campania habens propinquas plaudes in quibus marius delituit fugiens perſecutionem Syllæ.

¶Minyiũ dicitur id quod a multis Cinnabaris vocatur cum proprie Cinnabaris ſit ſanies draconis morientium elephantorum pondere eliſi vtriuſq; animalis ſanguine permixto. Noſtri rubicã dicunt minyiũ. Cicero ad Atticũ. Cęra inquit & minyio. ſiue quod idem eſt cęra minyiatula notare Foditur minyium ex glæba ſubrufo colore: & vitiatur admiſta calce.

¶Minyiarię: loca e quibus fodiſ minyiũ: ſicut Aurarię & argentarię. Et minyiaria dicũtur metalla ve neq; in quibus conficitur minyiũ.

¶Minyiacius a. um. quod eſt ex minyio. Vict. libro ſeptimo: parietes paſſim expolitione minyiacia expoliebantur.

¶Minyio as. minyio tingo. Ply. A cenſoribus in primis iouem minyiandum locari. Vnde & minyiari libri dicuntur cum litterę maiores verſicoloribus fiunt.

¶Miror miraris. proprie ſignificat re aliqua tanq̃ noua obſtupefio Virgilius. Artificũq; manus inter ſe operumq; laborem miratur. Et mirari eſt cũ voluptate intueri. Idem. Seu quis olympiacę miratus præmia pugnę. Item mirari eſt neſcire. quia vt Do. inquit admiratio ab ignorantia deſcendit Plau. Ne quis miretur qui ſim paucis eloquar. Terent. in An. Miror vnde ſit. Sed cũ dicimus ego miror me: mi-

ris te miratur se. Tunc mirari significat placere: vt de se magnifice sentire. Mir. Qui se mirantur in illos. Construitur hoc verbum cũ accusatiuo. cũ dativo & cũ genitiuo. Virgilius. libro. xi. ęnęi. Iustitię ne prius mirer belli ne laborum. quandoq; Absolute ponitur. Ouid. libro decimotertio. me. Dũq; moror mirorq; simul fugit omnis in vndas. Huius cõposita sunt Admiror. quod est stupore afficior: seu fixe aspicio. Lact. libro sextro. Qui ad alienã fœlicitatem non attollat oculos opes non admiretur. Aliquãdo admirari. est venerari. Virgilius. Ille opum custos illum admirantur: & omnes circũstant. Demiror. Emiror valde miror. Terent. in heau. Id emirari te simulator Immiror inspecto seu vehemẽter miror vel magnifacio. Cice. libro primo. offici. Cum persuasum sit nihil hominẽ nisi honestum decorumq; sit: aut imminari: aut optare: aut expetere, oportere.

¶Miro miras ciusdẽ significationis. Var. in eume. hospes quod miras. Ambr. super luc. Non vocabulo fectę despicias quem verbi interpretatione mirabueris.

¶Mira dicũtur miratione digna. Plau. in Am. Enĩ uero illud prẽter alia mira miror maxime si hæc habet pateram illam. Hinc permirus permira permirum penultima producta. Cice. Apio. pul. Illud vero mihi permirũ accedit tantum temeritatem fuisse in eo adolescente. Apud veteres mira pro monstris atq; horrẽdis sumũtur. Plau. in Am. Nimia memoras mira. Virgilius autẽ miracula dixit geor. iiij. de Proteo canens. Omnia commutat se se in miracula rerũ. Hinc mirius antiqui dixerũt pro magis mirum. Varro. Nunquid hoc mirius.

¶Mirum in modum: & mirandum in modum: id est in maiorem modũ quasi intra rationem Plau. in am. vterq; deluditur dolis mirũ in modum. Cicero. metello. Marcellum tuum consulem factum teq; ea lętitia esse affectum mirandum in modum gaudeo.

¶Mirificus mirifica mirificũ quod est mirabile. Cicero. in Cato. mirificos fructus afferũt. Hinc superlatiuum mirificissimus. Ter. in phor. Quidnã arbitraris? nescio. Atqui mirificissimũ. s. facinus.

¶Mirifico. as. mirabilem facto. Plau. in Am. Q3 q3 adeo thebani ciues modo miro mirificant probaui

¶Miraculum dicitur quicquid admirationẽ afferre potest. quasi sit contra naturam. pp quod veteres miracula pro monstris posuere. Liui. libro secundo Adiiciunt miracula huic pugnę silentio ꝓximę noctis ex sylua arsia ingentem auditam vocem Hinc Actius personas distortas oribus deformes mirones appellat.

¶Mirabile: qđ est admiratione dignũ. Cicer. li. iii. officio. Quare ex multis mirabilibus exẽplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut pręstãtius. Hinc Mirabilitas pro stupore. Idẽ in eodẽ. Eago & hæc animi despiciẽtia mirabilitate magnam facit.

¶Mirmillones erant pugiles se ad duellum prouocantes. Nam digladiantiũ alter retiarius. alter mirmillo appellabatur. Festus: Retiario inquit pugnãti aduersus mirmillonem cantatur. non te peto piscem peto quid me fugis galle Quia mirmillonicũ genus armaturę gallicum est ipsiq; mirmillones ante galli appellabantur vt quorũ galeis piscis effigies inerat. Quod genus pugnę institutũ est a pitaco vno ex septẽ sapiẽtibus: q̃ aduersus phrinonẽ dimicaturus propter controuersias finiũ quæ erant inter atticos & Metyleneos rete occulte allato impediuit phrinonem.

¶Misanthropos penultima producta. os for hominum. qui homines odit qui fugit hominũ congressus μισοσ enim odiũ και ανθρωπος homo est. Misogynia odiũ mulierum quale fuit in Euripede tragœdiarũ scriptore q mulieres fere omnes in maiorem modum exosus fuisse dicitur.

¶Misceo misces miscui. mistũ per s non autem per x confundo & sine ratione perturbate q; facio. Virgilius. Interea magno miscerí turbine pontũ. Quã doq; miscere est potum ministrare tractum a cõmistione calidæ & frigidę. Iuu. Nescit tot militẽptus pauperibus miscere puer Huius composita sunt admisceo quod est ad aliquid misceo. Lactan. libro sexto. Idem etiam mares maribus admiscuit & nefãdos coitus contra naturam: contraq; institutũ dei machinatus est. Cõmisceo simul misceo. Hieron. Quo aperto dum in mutuos cõmiscẽtur amplexus propriis se salutauere nominibus. Emisceo. Col. libro octauo. Nam facillime porci euaserint haram emiscent se. Immisceo intus misceo. Col. libro secundo. Secundũ deinde quod homines faciũt si & aliis vitę purgamentis immisceatur cum per se naturę est ferentioris. Et idcirco tetrã perurit. Intermisceo in medio misceo. Aug. Nulla porro doctrina falsa est quæ non aliqua vera intermisceat. Permisceo. valde misceo. Idem. Vera ergo simul inordinate permista in vna disputatione hominis tanq̃ in vnius colore corporis apparentia significant lepram. Promisceo. Vnde promiscuꝰ promiscua p miscuum. Sal. Diuina atq; humana habere promiscua: nihil pẽsi atq; moderati habere.

¶Miscellania a miltura indiscreta rerũ dici significare videtur. Gel. libro vltimo cũ ait. Quia variam & miscellaneã & quasi confusaneã doctrinã conquisiuerunt: eo titulos quoq; ad eam sententiã exquisitiores indiderunt. Apul. tamẽ in meta. Miscellaniã turbam confusam velut ex colluuione omniũ gentium his verbis accipit. Nec mora cum varia irruptione patefactis ędibus magistratibus eorum qui ministris turbę miscellanię cũcta amplexa. Hinc q dam opera sua miscellanea inscripserunt in quibus variis de rebus tractatur. Var. Miscellum vocat columbarum genus quod nec agreste est nec domesti cum sed ex vtroq; temperatum. Et has columbas. Bergomates nostri cornarolos appellant. Itrm miscellę vites. quę in omni agro conuenit̃. q; cæteris vbiq; vtiliter misceantur.

¶Misach vnus ex tribus pueris de quibus daniel in prophetia ait. εισι ουρ αμδρεσ ιουδαιοι ουσ κατεστησασ επι τα εργα τοι χωρασ βαβυλωνοσ σηδραχ μισαχ αβδεναγο.

¶Miser. flebilis calamitosos. Cic. O miserum atq; infœlicem hunc diem. Interdum dicitur ęgrotus. Nam ęgritudo genus est infœlicitatis. Plau. Miseram esse prædicat buccam: sibi fortasse medicos nõ esse putat. Interdum innocens. Cice. pro Milone. Miseros interdũ ciues optime de rep. meritos. Inuenitur etiam pro interfectione dolentis positum: ac si diceremus nefas Virgilius. Cecropidę iussi (miserum) septena quotãnis Corpora natorum.

¶Misere aduerbium. infœliciter. Cice. Neq; moue-

ri eius desiderio non possum qui tam misere periit. Quãdoq; significat valde. Terentius. Eam misere amat.

¶Miserabiliter eiusdem. significantię est. Hieron. ad Augustinũ & Alepiũ. neptis vestra paula miserabiliter precatur vt memores eius sitis & multũ vos salutat.

¶Miseriter idẽ quod miserabiliter. Laberius. Mẽs incorrupta miseriter corrũpitur.

¶Misellus: diminutiuũ est a miser. Plau. Cẽsen misello mali aliquid facturũ.

¶Miseria: infœlicitas. Aug. lib. confes. miseria dicitur cũ quis patitur vel egestatẽ vel damnũ. Cũ aliis cõpatitur misericordia dici solet.

¶Miseritudo idem quod miseria. Actius: Qui fœlix miseritudine factus est aliena.

¶Misereor misereris. misertus. constituitur cum genitiuo Et est misereri ex alicuius miseria corde anxium esse. Habet enim passiuum affectum Lact. libro sexto. Si misertus laborantium fueris. Veteres etiã misereo vsurpabãt Ennius. in hecuba. Miserete manus: date ferrũ. vt me aĩa priuem.

¶Miseret imperiale simili modo passiuũ affectum habet sicut misereor. Idem. Est enim miseret me illius: & miseroer illius quia vtrumq; significat ex illi⁹ miseria angorẽ suscipere. Cic. miseret me infœlicis familiæ. Virgilius. Si te lapsorũ miseret quæ munera nyso digna dabis.

¶Miseretur: impsonale moueor misericordia. Ci. pro Liga. Cauete fratrum pro fratris salute precantium vos misereatur Lucius crassus in legis si. suasione. Neq; minus vestri q̃ mei miserebitur.

¶Misereſco is. moueor misericordia. & tam accusatiuo q̃ genitiuo iungitur. Apul. commodum omnes misereſcimus. Sta. libro primo. the. Et generis misereſce tui. Virgilius. Et misereſci nus vltro. Huius compositum est Cõmisereſco. Teren. in hecy. Demũ tam ęgre tulit vt ipsam bacchidem si adesset credo cõmisereſceret. Hinc misereſcit impersonale cũ significato sui verbi. Terẽ. in heau. Atq; inopis te misereſcat mei.

¶Misericordia inquit Aug. quid est nisi alienæ miserię: quędam in nostro corde compassio. qua si vti q; possimus subuenire compellimur. Stoici misericordiam inter vitia animæ cõputant. Vnde Seneca. qui se stoicorũ sectę addixit. Vitium inquit animi est misericordia: nec miserebitur sapiens sed succurret. Aug. libro nono. ci. dei. Stoicorum est misericordiam solere culpare. Vnde Cicer. in tertia tus. tanq̃ stoicus dixit. Si sapiens in ęgritudinem cadere posset: & in misericordiã posset & in inuidentiã. Verũ in oratione pro ligario in laudem Cęsaris tanq̃ peripateticus dixit. Nulla de tuis virtutibus plurimis nec gratior nec admirabilior misericordia est

¶Misero & miseraris. & Misero miseras. apud antiquos affectũ actiuũ habẽt: significãtq; verbis aut lachrymis aut ope doloręq̃ ex alicui⁹ miseria habemus ostendere & construuntur cũ accusatiuo Sal. in Iug. Eos multa pollicendo ac miserando casum suum confirmat id est lamentando. Cæsar. Abditi in tabernaculis aut suum factum querebãtur: aut cũ familiaribus suis cõmune periculum miserabantur id est deplorabant. Hinc commiseror a quo cõmiseratio quæ est significatio misericordię qua ex alicuius infœlicitate mouemur cum. s. vel aspectu alicuius vel oratione: vel etiam cogitatione adducimur vt eius misereamur. Liui. lib. primo. Agmẽ migrãtium impleuerat vias & conspectus aliorum mutua miseratione integrabat lachrymas. Cice. libro secũdo ad heren. Cõmiserationem breuem esse oportet Misero autẽ pro miseror dicebant veteres vt Actius in Athamante. Atq; ita de illis merui vt iure hęc nunq̃ miserarent mala.

¶Miserator q opus aliquod misericordię exhibet in eum cuius miseretur misericors qui ex alicuius calamitate dolorem animo suscipit Vnde est illud. misericors & miserator dominus escam dedit timentibus se. misericordia ipsa cordis ęgritudo ex miseria alicuius iniuste laborantis susceptа. misericorditer aduerbiũ significat cũ misericordia.

¶Miserabilis: miseratione dignus ideſt per quem alii misericordia cõmouentur. Ouid. in Ibin. Sisq; miser semper nec sis miserabilis. Liui. libro primo. Euentus tamen belli minus miserabilem dimicationem fecit: q; nec acie certatum est & tectis modo diruptis alterius vrbis duo populi in vnum confusi sunt. Idẽ voces etiam miserabiles exaudiebantur mulierum præcipue.

¶Miserandus. miseratione prosequẽdus.

¶Missenus. penultima producta mons cãpaniæ a misseno Aeneæ comite ibi sepulto. Virg. Qui nũc missenus ab illo dicitur.

¶Missus missa missum. participiũ est significationes habet quas mitto. missus vero nomẽ quarti ordinis immissionẽ ferarum: siue ludorum aut gladiatorum in arenam significat. Sue. in domi. In his circensium die quo facilius centum missus peragerentur singulos a septenis spatiis adquina corripuit. Idem. Circenses frequẽter etiam in vaticano cõmisit nonnunq̃ interiecta per quos missus venatione. Aliquando sumitur pro immissione ferculorũ. Vnde lampridius scribit heliogabalum celebrasse tale conuiuium vt apud amicos singulos singuli missus apparentur: & aliquando omnes missus sola carne phasianorũ struxisse.

¶Missile penultima correpta: telũ quod manu mittitur. Vnde. & lapides missilia dicuntur. Et missilia dicebantur munera quę a principibus populo spargebantur: vt puta velaria linea odores: vnguenta. Sue. in cal. sparsit & missilia variarũ rerum & panaria cũ opsonio viritim diuisit.

¶Missio: nõ solum significat ipsum mittendi actũ sed etiam dimittendi. Sueto. in Cæsa. missionẽ continuo efflagitauit. Huiusmodi missionum in re militari multa sunt genera. Est enim honesta quę emeritis stipendiis ab imperatore indulgetur. Est causaria quæ propter valitudinis a laborib⁹ militię soluit. Vnde causarii milites dicuntur a Liuio. Est ignominiosa cum quis propter delictum sacramẽto soluitur.

¶Missito missitas penultima correpta. frequentatiuum sæpe mitto. Plautus in epistolis. Empta est ancilla. q; tute litteras ad me missitabas.

¶Mitto mittis misi missum. secundum notã significationẽ græci πεμπειν. mittere dicunt Cicero. in Cato. Hunc librũ ad te de senectute misimus. Interdum mittere significat excludere. Virgilius mœstumq; timorẽ mittite. interdũ Omittere. deponere Terentius. in adel. Hera lachrymas mitte. Interdũ Donare. Virgili. Hos illi quod nec bene vertat mitt-

timus hœdos. Huius cõpoſita ſũt admitto. Amitto. Cõmitto. Circũmitto demitto. dimitto immitto. Intermitto intromitto. Omitto. permitto. præmitto. prætermitto promitto. Remitto. Manumitto. Summitto. & tranſmitto.

¶Mitti ſanguis dicitur cum fit phlebotomia Similiter ſanguinis miſſio fit quando quis iugulaꝫ. Cor. Celſus lib. ii. Mitti ſanguis debet ex brachio. Idem ſanguinẽ inciſa vena mitti nouũ non eſt.

¶Mites teſte Aug. dicũtur qui improbitatibus cedunt & non reſiſtunt malo ſed vincũt in bono malum Vnde & pro leni: clemente ac manſueto accipitur mitis. Cuius contrariũ eſt Immitis id: eſt aſper ſeuus crudelis. Virgilius. Immitis achilli. Quandoq; ponitur pro tranquillo. & immitis pro procelloſo & inquieto. Idem libr. ix. Mitis et in morẽ ſtagni placidæq; paludis. Apul. Erat enim turbidũ atq; immite pelagus. Quãdoq; pro maturo. Virgilius. Sũt nobis mitia poma Caſtaneæ molles. Ply. immitia adhuc & cruda poma.

¶Miteſco is. manſueſco. Ply. Vt fere domi educatę miteſcunt. Aliquando Tranquillor Apul. Conflaceſcunt fluctus: mare miteſcit. Aliquando Maturesco. Plynius. Reliquorũ pomorũ velocitas cito miteſcentiũ tranſuolat.

¶Mitigo mitigas penultima correpta placo quaſi mitẽ ago. Lact. libro quarto. Donec rurſus pœnitẽtia populi mitigatus liberaret eos ſeruitute. Et mitigare maturare eſt. Cice. libro quarto de rep. Cũq; autũno terras ad concipiendas fruges relaxarit a ſtula maturitate alia mitigauerit: alia torruerit. Huius compoſitũ eſt cõmitigo de quo ſupra.

¶Mitra dictio barbara qua ſignificatur quoddã capitis ornamenti genus primo apud Meonios. deinde ægyptii ſyrii phrygii & lydii eo vſi ſunt. Erat. n. pileus incuruus q̃uis & pro muliebri corona ad ornatum capitis adoleſcentularum accipiatur ex qua pendebant faſciolę quę philtra dicebantur quoniã filiorum inſtar dependerent. Hiero. in Eſaia. In die illa auferet dominus ornamentũ calciamentorum & lunulas & torques & monilia & armillas & mitras & diſcriminalia & periſcelides & cętera. Noſtri quoq; pontifices mitris vtuntur cum rei diuinę operam dant. Et apud græcos nõ ſolum pro ornatu capitis ſed etiam pro faſcia in loricę modũ contexta ad latera defendẽda ſumitur. Mitra etiam apud pſas ſol dicit Sta. libro primo the. Indignata ſequi torquẽtem cornua mitram.

¶Mitella diminutiuũ. parua mitra Virg. Copa ſyriſca caput graia redimita mitella.

¶Mithylene. es. penultima producta & Mithylenę arum vrbs in leſbo. iuxta Metymnã. a cuius nomine nunc omnis inſula mithylene appellatur in qua olim duę fuere nobiliſſimę ciuitates. Hæc videlicet & metymna. hanc eandẽ inſulam prídẽã Leſbon dictavolũt ab vrbis noſe. quę in ea potentiſſima fuit. Mar. Cum tibi non epheſos: nec ſit rhodos aut mithylene. Dicta mithylene vt Diodo. libr. vi. ſcribit a mithylene machari filia. hæc nunc metallinũ dicitur vrbs clara pyttaco ex ſeptem ſapientibus vno & Alcęo poeta. & Antimenide fratre eius. & Diophane oratore & Theophane rerũ ſcriptore. quimagno pompeio admodũ familiaris fuit. De hac ſcribit. Vitr. libro primo q̃ magnificenter & elegantęrædificata fuerit ſed non prudẽter poſita: in qua hauſter cũ flat homines ęgrotant: cum corus: tuſſiunt: cũ ſeptentrio reſtituũtur in ſalubritatẽ.

¶Mitterin: inſula vltra britanniã ſex dierũ nauigatione. vt lib. iiii. Ply. ſcribit in ea candidum plumbum. prouenit.

¶Mithridates. penultima correpta rex põti fuit vi magna & corporis vt ſex iuges equos regeret: quin quaginta gentiũ ore loqueretur. hic diffidẽtibus romanis ſociali bello Nicomedẽ bithynia Ariobarzanẽ cappadocia expulit. Græciã inſulaſq; omnes exceptarhodo occupauit ſed poſtea a Silla apud Dardanũ fuſus. & a pompeio victus tandẽ a pharnace filio in turre obſeſſus veuenũ ſumpſit. Cũq; id tardius biberet quia aduerſum venena multis antea medicaminibus corpus firmauerat immiſſum percuſſorem gallum cito eũ auctoritate vultus territũ reuocauit & in cędẽ ſuam manũ trepidantis adiuuit ali°etiãMithridates q regi mithridati bruti epiſtolaſ collegit: vnde ait τασ βρουτου επιστολασ εθευ μασα πολλακισ ου μομορ Δειροτητοσ τε συρτομιασ Χαριν/ουλλα και ωσ ητ εμοικου φροιματοσ εχουσασ Χαρακτηρα.

¶Mithridaticũ vnguentũ Antidotũ. quod ex rebus. lviii. conficitur & nunc vulgo auctoris nomine vocant mithrydatum.

¶Miſtarius: vas quo vinũ aqua miſcemus. Lucil. vrceus aut gemina longus miſtarius anſa.

¶Mna græce mina latine. vide in dictione mina.

¶Mnemoſyne. penultima correpta memoriam ſignificat. Catul. Mnemoſynõ mei ſodalis id eſt monumentum.

¶Moab. arabiæ ciuitas quæ & Arepolis nominatur. Quo etiam noie vocatus eſt filius Loth. a quo moabitę. Vocatur aũt moab ex nomine vrbis & regio. porro ipſa ciuitas quaſi proprium vocabulum poſſidet Rabbat moab. i. grandis moab.

¶Mobilis qui facile mouet a quo mobilitas Virg. Quo non aliud vel ocius vllum mobilitate vrget. Quorũ cõtraria ſunt Immobilis & immobilitas.

¶Modus proprie rationẽ ſignificat id eſt menſurã ſiue formã. Ratio vero iubet ne quid nimis ſed omnia cum moderatione fiãt. Vnde quomodo & quẽadmodum dicimus id eſt qua ratiõe. Et admodum pro ſatis quaſi ſecundum rationẽ & prope modum fere. quaſi parum abſit a modo hoc eſt a ratione. Et mirum in modum: maiorem in modum quaſi vltra rationem. Commodum aptum conueniens quaſi cum modo & ratione. Col. libro ſecundo. Eſt autem modus in ſiccando fœno vt neq; peraridum neq; rurſus viride colligatur id eſt forma. Idem libro. iii. In quo ſcrobe diſtinaueris nuces ſerere: terram minuitam in modum ſemipedis ponito id eſt menſurã. Et modus dicitur quantitas: vt apud eundem libro ſecundo. Atq; rurſus in ſole ſiccata & mox refrigerata reconditur ſi maior eſt modus in horreo ſi minor in vaſis olearijs ſalſamentarijſq;. Interdum modus dicitur finis ſeu euentus. Iuuen. Imponitq; modũ ſapiens & rebus agendis. Virgilius. libr. iii. ęne. Sed quis erit modus. Interdũ dicitur Tonus quia græcis φθογγοσ phthongos dicitur.

¶Modo. quãdo habet o finalẽ cor. ſignificat tẽpus preſens vel mox præteritũ. vel nondũ preteritũ vel ſtatim futurũ. vt modo id ago Ter. modo ait modo negat. modo dicebã. mõ veni. mõ faciã. Ali

qñ ponit prollõgo tẽpore ante. Ter. i eu. Q; dudũ? modo. Vbi Do. Nota modo aperte ꝑ tempore prę terito dictũ esse. i. q; dudum. Nam qui vitiauerat virginẽ non mõ sed longe ante vestẽ mutauit cũ ennucho phędrie. hinc sit Quomodo Amodo postmodo. Ponitur item pro dumtaxat tantũmodo. Liui. Euẽtus belli minus miserabilẽ dimicatio finẽ fecit q; nec acie certatũ est & tectis modo diruptis alteri⁹ vrbis duo populi in vnũ confusi sunt. i. solũ. Item significat quod lingua vernacula dicimus purche. Terẽ. in phor. Si des modo vt tacere possis. Virgl. li. iiij. Si modo quod memoras factũ fortuna sequatur. Hinc & solũmodo: tantũmodo: & Amodo qđ significat post hac. Apule. Vt nemo me amodo tã mane egredientẽ solum videbit. Q; si ꝑducta vltima syllaba proferatur datiuus vel ablatiu⁹ casus est a modus.

¶Modicũ, paruũ ac pusillũ. Apul. modico labore fatigatur. Sic immodicũ pro maximo ponit. Col. C. Liciuius damnat⁹ est qñ in magistratu rogatione tribunitia quã ꝑmulgauerat ĩmodica possidẽdi libidine transcendisset. Et modici pauci. Plau. In angiportu turba est domũ modici introierũt. Sic ĩmodicos dicimus plures. mar. Atriaq; ĩmodicis arctat imaginibus. Proprie tamen modicũ dicit non quõ cui aliquid sit ĩminutũ sed qđ excedat modũ & modestum est & temperatũ. Plau. Cui animus modic⁹ continẽs expers ambitionis. Hinc modicũ aduerbiũ significat parũ. Idem ędepol id modicũ curat Modice vero temperate. Idẽ. modice sapis. Immodice nimis vel intẽperate. Col. li. ii. magisq; conducere agricolę frequenter id potius q; ĩmodice facere

¶Modulus diminutiuũ. a modus. & ponit pro ipsa cõpositione & cantu qui etiã modulamẽ dicitur.

¶Modestus a modico. idest tẽperato. Vñ modeste cũ modo & temperate. Teren. in phor. Animus q modeste isthæc ferat. Var. Non eos optime vixisse qui diutissime vixerũt sed qui modestissime.

¶Moderor aris. rego: modũ pono. Et tam actõ q; datiuo iũgitur. Sal. Fortuna cuius libido gentibus moderatur. Pla. in cur. Linguæ moderãdũ est. Huius cõpositũ est præmoderor. ante moderor. Dicit & modero. as. in eadẽ significatione. Sal. Vbi hoc exemplo per senatus decretũ cõsul gladiũ adduxerit quis illi finẽ statuet: aut quis moderabit? Moderator rector gubernator. Cic. lib. i. tus. Si hæc nata sunt vt platoni videt: vel si semper fuerunt vt Aristoteli placet moderator tanti operis & muneris: sicut mente hominis q; quis eam nõ videas. vt deũ nõ vides. tamẽ & deũ cognoscit ex operibus eius.

¶Modestia & moderatio hunc habent ordinem q; modestia fundamentũ soliditas & basis ipsa virtutis est ex qua gignitur moderatio quæ temperat aut rigatq; modos in factis & dictis & cæteris talibus q; agendi officio vtũtur. Cic. li. i. ad heren. Sic modestiam diffinit q; sit in animo continens moderatio cupiditatum.

¶Modificor mensurã & modum capio. Gel. lib. i. comprehensa aũt mẽsura herculani pedis secundũ naturalem membrorũ omniũ inter se competentiã modificatus est: atq; ita hic collegit quod erat consequens tanto fuisse herculem corpore excelsiorem q; cæteros alios: quanto olympicum stadium cæteris pari numero factis anteiret. Hinc modificatio ꝑ temperantia.

¶Modulor penultima correpta mensuro siue cum mẽsura & numerorũ ratione compono. Gel. Scite subtiliterq; ratiocinatũ pythagorã philosophũ dicit in reperienda modulãdaq; status longitudiniq; eius pręstantia. Virgil. Carmina descripsi: & modulans alterna notaui.

¶Modius mẽsuræ genus duo & viginti sestertia cõtinens: hinc semodius bimodius trimodius. & huiusmodi. Colũ. lib. ii. Eadem quattuor modijs nõ nunq; tribus etiam duobus ac semodio ingerum occupat.

¶Modiolus cum accentu in ante pe. diminutiuũ. Et est quarta pars modii. quo etiam nomine dictũ est paruũ vas quadratũ ad hauriendũ ex puteo aut lacu aut flumine aquã. horũ autem modoliorum vt est apud Frontinũ de aquęductibus: alius erogatorius: alius acceptori⁹. vt multis in locis intueri licet Victri. Ita cum rota a calcantibus versabitur modioli pleni ad summũ elati & rursus ad imum reuertentes infundent in castellũ ipsi per se quod extulerunt.

¶Mœchus adulter greci. n. μοιχὸς mœcham hoc est adulteram dicũt. Plau. in Amp. Illa illum censet virum suum esse quæ cũ mœcho est. Ponitur tamẽ pro quocũq; inhoneste per libidinẽ peccante a quo formatũ est verbum mœchor: aris.

¶Mœnia. a muniendo dicta sunt veteres. n. œ. & u. indifferenter ponebant. Et proprie dicuntur quę vrbem cingunt. Virg. Et mœnia pandimus vrbis. Necvrbis tantũ sunt sed etiam munitionũ castrorũ & aliorum ędificiorũ. Plau. Prohibẽtq; mœnia alia vnde ego fungar mea. hinc fit submœniũ quod est sub mœnibus.

¶Mœreo es. mœstus. Vide in Mereo.

¶Mœsia prouincia scribitur cũ œ. diph. in ea sunt dardani.

¶Mœsi & triballi pontoq; contermini scythæ. De hac supra. Dictione mesia.

¶Moga primũ dicebatur: quæ postea Cappadocia: nũc autem Cæsarea a cæsare: vt refert ioseph⁹

¶Moguntia: oppidũ Transpinæ gallię.

¶Mola. æ. dicta est qua veluti mole quadã frumentum legumina aliæq; res teruntur: q; eorũ motu eo iecta moluntur. Vnde molę frumentarię: molæ fabariæ: molæ olearię dicũtur. Precipuus eius vsus est in molettina. Molas antiqui ab asinis asinarias: alias a manu manuarias. a Trudendo Trusatiles appellabant. Et latine quidẽ mola. græce μυλος vnde Amylũ sine mola factum ex tritico. In molendinis superiorem metã: inferiorẽ catillum vocant. Et mola mandibula dicitur: siue maxilla. Hiero. in p̃s. Molas leonum cõfringet dominus. Item mola caro informis & inanima in vtero mulieris: ferri ictũ & aciem respuens quæ sistit menstrua vt partus. Et licet his quoq; accidat quæ coitu vtuntur quotiens menstrua vitiosa sunt: aut semen viri ad formandũ fœtum debile est/atq; ineptũ: frequentius tamẽ his accidit q; a coitu abstinẽt solitę alias coire: quales vidę sunt. Fit eni quãdoq; in mulieribus tumor præter naturam & semen cum sanguine mixtum indurescit in carnem q; is aliquando ex solo spiritu fit mola quæ mouetur natura tentante eam expellere. De hoc. Arist. libro quarto de generatione animalium. cum ex humore crudo conceptus stetit: tunc mola gignitur: idq; in mulieribus merito aut solis

aut maxime prætere a. Mola a molito farre. dicitur far toſtũ & ſale ſparſũ. q̃ eo molito hoſtiæ aſpergũ tur. Apud antiquos poſt glandes & arbuta vſus far ris in honore fuit ſeruatum in tantũ vt ſacrificium non fieret ſine ſale & farre. Virg. Sparge molam. hinc immolo.as.

¶Molaris ſubſtantiuũ generis maſ. dens maxilla ris eſt a mola pro maxilla deductũ nomẽ q̃ cibum a cæteris dentibus confractũ ipſi molũt. Et mola ris eſt molę fragmẽ. Ouid.li.xiiij me. aut comes in quit ero dixit. dextraq̃ molarẽ ſuſtulit. Sta.libr.v. the. Vaſteq̃ ſudes fractiq̃ molares.

¶Molaris vero adiectiuũ: vt lapis molaris ex quo mola fit hunc quidã pyriten vocãt q̃ ei inſit pluri mus ignis quẽ pyr græci dicũt: vel a frumẽto quod pyron noiant. eſt & aliud pyritariũ genus απο του πυρος. hoc eſt ab igne noſtri viuũ. vel ignarium lapidẽ appellãt quoniã clauo vel altero lapide per cuſſum ſcintillas edit quæ ſulphure exceptę aut foli is mira celeritate ignem trahũt.

¶Molarius a.um. quod ad molã pertinet vt aſinus molarius quo vtimur ad molã. Cato molarium aſi num vnum.

¶Molo is. moli multum & molitũ ſignificat mola tero. Cæſar. lib.xix. Triũ menſiũ molita cibaria ſi bi vnũquẽq̃ domo efferre iubent. molere etiã ſuba gitare. vt in li. Iudicũ. Sampſonẽ clauſum in carce re molere fecerũt. i. vt tradũt hebrei cũ robuſtis mu lieribus eũ cotre fecerũt: vt ex illo robuſtã prolẽ ſuſ ciperent. Amb. lib. hexa. Diſcite o viri qui alienã permolere querit vxorẽ cuius ſerpentis ſibi aſciſce re cupiat cõtuberniũ: cui etiã cõparandus ipſe ſerpẽ ti ſit. Hor. in ſer. permolere vxores nollẽ laudarier inquit. Trãſlatio ſũpta a mola. Nam cũ frumẽtũ de molitur: molaq̃ ſuper catyllũ eſt circũuoluitur: ſic in patrãda re venerea vir mulieri incũbit. Huius cõ poſita ſũt. Cõmolo. ſimul molo. Lacti. de opi. Cõ tritos & cõmolitos dentibus cibos colligit: & con globatos in ſua deprimit & tranſmittit ad ventrẽ. Emolo. perfectę molo. Amb. Cogitationes exqui rere & quaſi emolere muneris habẽt. pmolo de quo paulo ante. Et hec pe. cor. habent.

¶Molitor pe. cor. qui molit vulgo molendinarius dicitur molitura apud Ply. lib. xv. ſumitur pro ipſo molendi actu.

¶Molendinarius molẽdini opifex molẽdinarius a.um. quod ad molendinũ pertinet: vt mola molẽ dinaria. Pau. iurecõſultus negat aſinã molendinari am ea appellatione contineri.

¶Moletrina pe. pro. a molendo piſtrinũ olim dice batur quo tẽpore tũ debãtur frumẽta nõ molebanť.

¶Molucrũ pe. cor. lignũ quadratũ quo veteres im molabãt. Et molucrũ quo molæ verrũtur quod gręci μολακον. dicũt. Itẽ tumor ventris qui etiã virgi nibus accidere ſolet molucrũ vocatur. Afra virgi ni tam creſcit vterus q̃ grauidę mulieri molucrũ.

¶Moles: res magna & magni ponderis. Virg. To tamq̃ infuſa per artus mẽs agitat molẽ. i. magnitu dinẽ mundi. Col. lib. iiii. India perhibetur molibus ferarũ mirabilis. Quoniã vero quę magna ſunt. dif ficilia eſſe conſueuerũt: capitur quãdoq̃ moles pro difficultate. Virg. Tantę molis erat romanã conde re gentẽ. Et in mari moles dicitur quotiẽs excludit aqua Accipit & pro motu. Idẽ. Inde gyã ipſamq̃ ingenti mole chymęrã cõſequitur. Et a mouẽdo di citur moles.

¶Moleſtus dicitur qui alicui grauis eſt. nec ſinit eũ quieſcere A quo moleſtia ſolicitudo & grauitas. Te ren. in an. Multũ moleſtus ei certe fuero atq̃ animo morẽ geſſero. A moleſtia fit cõpoſitũ. Pręmoleſtia Cice. lib. iiii. tuſ. Alii metũ pręmoleſtiã appellabãt ideſt anticipationẽ moleſtię quaſi metus ſit prętii us duxq̃ moleſtię futurę.

¶Moleſto as. moleſtia afficio: & quaſi molẽ affero Modeſti. ab Aurelio ſempronio. fratre meo nemi nẽ moleſtari volo.

¶Molior iris. a mouẽdo vel moĩb⁹ ſignificat mo neo. liui. lib. ix. Nũ montes moliri ſua ſede param⁹ Et moliri eſt vel ingenio vel corpore ad aliquid agẽ dũ moueri. Et pro varietate appoſiti exponi ſolet. Nam moliri claſſem eſt parare. Vir. Claſſemq̃ ſub ipſa antandro & phrygiæ molimur montibus idę. Moliri iter eſt perãgere. idẽ Iñ datũ molitur iter mo liri habenas eſt gubernare. idẽ & manibus molitur habenas. moliri inſidias eſt meditari aut tendere vt lib. i. Ge. Inſidias auibus moliri: incendere vepres Apu. dũ mihi moliũtur inſidias. moliri arcem eſt. extruere. vt moliriq̃ arcẽ. Cuius contrariũ eſt de moliri. moliri morã. eſt moram facere. vt moliri ve morã aut veniendi poſcere cauſas. moliri iacula eſt iaculari. Idẽ Ipſe pater media nimborũ in nocte co ruſca fulmina molitur dextra. moliri bellũ eſt belli gerare. Col. in pręfa. Qui bella molit: armorũ & mi litię gnaros adhibeat. moliri etiam ſimpliciter poſſi tum ſignificat inuenire. Plau. aliq̃d moliar quo me hoc diſcrimine liberem. Quod etiã machinari dicit̃ Aliquando conari Augu. libr. i. dei. Vir. optimus caueã theatri ſenatũ conſtruere molientẽ ad hac di ſpoſitione & cupiditate cõpeſcuit. Aliquando ope rari vel facere. Cice. lib. i. tuſ. Quarũ altera q̃ nos in colimus ſub expoſita ad ſtellas ſeptẽ vnde horrifer aquilonis ſtridor gelidas molitur niues. Col. lib. ii. & ideo minoribus aratris molĩtur. i. operãtur. Ali quando paſſiue moliri pro retardari. Lu. libr. vii. Mutilamur molimur ſubicimur. Huius compoſita ſunt Amolior recedo. Admolior ſupramolior. ſiue ſuprapono. Plau. in aſi. Vbi ſacro manus ſis admo litus Demolior deſtruo. Remolior remoueo & a co natu reuoco Sueto. de Aug. Quidã confeſſus eo ſe inhibitũ ac remolitum quo minus vt deſtinarat in præcipitiũ propelleret.

¶Molimẽ pe. pro. quod & molimentũ dicitur id ẽ quod molimur & conatus. Hier. cõtra. ioui. Vtile ra tus ſum cuncta molimina eius quaſi inſtructã acię contra me proponere Siſen. Magno tam molimẽ to ac perpetuo ſono procedũt. Hinc emolumentũ pro vtilitate.

¶Mollis. tener nõ durus a mouendo quaſi mobi lis. q̃ in quãcũq̃ partẽ facile trahi ac moueri poſſit. Quintil. de ſignis loquens illius opera dura: mol liora huius. Virgi. Quid nemora ęthiopũ molli ca nentia lana. Inde fit q̃ cũ homine iunctũ modo vi tuperationẽ: modo laudem denotet: vt molle inge nium quod facile diſcit. At mollis homo. i. effœmi natus nõ ſeuerus nõ fortis: non conſtantis animi. per tranſlationẽ vero quoniam ea quæ tenera ſunt pro voluntate noſtra facile tractamus: & quocũq̃ lubet ducimus mollis quandoq̃ pro domito ſumi tur Virgilius. Belgica vel molli melius feret eſſeda collo. Quandoq̃ pro facili. Idem. iuuat ire iugis

qua nulla priorũ. Caſtaliã molli diuertit orbita clivo. Quandoq; pro maturo: vt ſunt nobis mitia poma caſtanee molles. Vñ mollia vina dicũtur. i. defęcata & aſperitate carentia. Quandoq; pro flexibili. Idem Eſt mollis flãma medullas. Q ñq; pro oportuno ac tẽpeſtiuo. Idẽ Sola viri molles aditus & tẽpora noris. Quãdoq; pro remiſſo contẽnẽdo. Idẽ tua mœcenas haud mollia iuſſa Quãdoq; pro ſuaui ac iucũdo. Idẽ Molleſq; ſub arbore ſõni Quãdoq; pro placido. Vñ & mollio mollitudo mollicies. Cõpoſitum eſt pręmollis quod eſt valde mollis. Terẽ. in adel. Paulatim plebẽ præmollem facio meam. i. mihi fauentẽ.

¶Mollitudo placiditas. Cicer. lenitudo orationis. mollitudo corporis.

¶Mollicies q̃ & mollicia idem quod mollitudo q̃uis & in malũ pro effæminatione quandoq; capiũt Salu. Sed inertia & mollitia animi alius aliũ expectantes cũctamini.

¶Molliter. placide: ęquo aio. Cic. quod ferendũ eſt molliter ſapienti. Aliquãdo ſignificat delicate. Teren. in adel. Aedepol ſyriſce te curaſti molliter.

¶Molliculus diminutiuũ. Amb. lib. i. offi. Sed vt molliculũ & infractũ aut vocis ſonũ: aut geſtũ corporis non probo: ita neq; agreſtẽ aut ruſticã naturã imitemur. Plau. pro tenello & delicato poſuit cum inquit mollicula es.

¶Mollio. is. molliui vel mollii mollitũ: placo molle reddo. Gel. Sed poſtea cũ brunduſiũ aduentaremus: mollitiq; eſſent venti maris: percunctatus eũ ego ſum q̃ nã illa ratio eſſet paucioris ſui. Sal. Loca amœna voluptuoſa facile in ocio feroces militũ aios molliuerant. i. effœminauerãt. huius cõpoſitũ eſt emollio qđ eſt valde mollio. Ply. quęcũq; emolliri opus ſit: anſerino adipe curantur.

¶Mollifico as: & mollefacio is. eiuſdẽ ſignificationis ſunt.

¶Molleſco is. mollis aut placatus fio. Claud. lib. i. Ditiſq; ſcueri Ferrea laſciuis molleſcãt corda ſagittis. hinc cõponitur. Remolleſco. Ouid. li. i. me. Precibus ſi numina iuſtis Victa remolleſcũt: ſi flectitur ira deorũ. Cęſar. Vinũ ad ſe oĩno importari non ſinũt q; ea re ad laborẽ ferendũ remolleſcere atq; effœminari arbitrantur.

¶Molleſtra. pellis ouina.

¶Mollicina. pe. pro. veſtis a mollicie.

¶Molluſca nux. a mollicie dicta eſt. q; cæteris omnibus nucibus mollior ſit. Ply. molluſcę putamen rũpentes. Fertur molluſcã nucẽ e perſide fuiſſe trãſlatã. Fallitur macrobius exiſtimans pomũ eſſe qđ vulgo perſicũ nominatur.

¶Moloſſa regio ps epyri a moloſſo pyrrhi & Andromaches filio noſata. hinc moloſſus. a. um. Scribit Theopõpus fuiſſe. xiiij. epyrotarũ gentes e quibus celeberrimi fuerũt chaones & moloſſi. Oui. li. i. me. Nec contentus eo eſt miſſi de gente moloſſa. In ea naſcebantur boni canes. Virgil. nec tibi cura canũ fuerit poſtrema ſed vna Velocis ſpartæ catulos: acremq; moluſſum Paſce ſero pingui.

¶Moloſſus peſ. dictus eſt ab eius patrię ſaltatione Vel q; eo metri genere odas in templo iouis laudẽ canere conſueuerũt in memoriã moloſſi filii pyrrhi & ãdromaches a quo poſtea feſta moloſſia ſũt dctã

¶Molochinus color qui in purpurã inclinat q; maue flori ſimilis ſit quaſi malachinus græci. n. μαλαχη maluam dicũt. Hinc molochinarius: molochini coloris infector vt eſt apud plautũ Cecil. Carcaſina molochina.

¶Momentũ proprie ſignificat exiguã quandã mutationem & pene induiſibilem quod græci atomõ vocant. Varr. momento temporis vterq; diſceſſit. hoc apud veteres etiam momẽ dicebatur. Luc. momine ſi a paruo poſſũt impulſa moueri. Hinc quod cunq; minimũ poteſt momentũ appellari. Ply. pro ſunt & cõbuſtę vt cinis earum bibatur in vino addito reſinę momento.

¶Momentaneus a. um. quod eſt caducũ & quod facile mutatur. ac deficit.

¶Momentarius a. um. quod in momento fit. Ambro. Syros vero heliſens quos obſidentes in ciuitatem induxerat momentaria cęcitate percuſſos cũ quo ingrederẽtur videre nõ poterat.

¶Monna. inſula anglię ſeu britannię quę teſte cornelio tacito incolis eſt valida & receptaculũ perfugarum. Eſt & eiuſdem nominis inſula in rheno fluuio friſię proxima dion hiſtoricus ετυχομτο αμαρχαι ομτεσ δια τοπαυλιμομ τομητημομα σφωμ εισμησομ τιναμωμμαμ αγχουτου βρεταμιασκει μεμημεπιστρατεισαιδια τουτο πολεισ δελυ ρωμαικασ εξεπορθησε και διηρπασε.

¶Monos: latine ſolus monas. nadis vnitas. Ambro. ad iuſtum. Vnde nec numerũ monada ſed elementũ numeri quibus ea cura eſt appellauerũt.

¶Monach⁹: latine ſolitarius. Monaſteriũ ſolitudo

¶Monarcha vel monarches: vnicus omniũ princeps monarchia cũ accentu in pe. vnius principat⁹

¶Monoceros. otis. & Monoceron. ontis ce. ſylla cor. animal vnicum cornu gerens: qui & vnicornis appellatur: equinũ corpus: caput ceruinum habens mugitu horrido.

¶Monoculus qui vnũ tantũ habet oculũ. Monoculos in india naſci tradũt ſingulis cruribus qui ſe a calore defendũt plantarũ magnitudine.

¶Monopodiũ dicitur menſa vnico tantum pede ſubnixa.

¶Monogamus penultima correpta vnius vxoris vir. Vnde & monogamia. Hieronim⁹. Q̃ ſancta ſit monogamia hinc oſtenditur q; digamus in clerum elegi nõ poteſt.

¶Monogrãmi dicti ſunt homines macri ptenues ac decolores. Tractũ a pictura quæ priuſq̃ coloribus corporetur fingit lineis. proprie enĩ monogrãmos dicitur pictura linearis.

¶Monodos pe. cor. pruſię filius qui dentium loco os vnũ continuũ habuit οδουσ. n. dens. Vnde monodos quaſi vnicus dens quẽadmodũ pyrrhũ epirotarũ regem habuiſſe ply. refert.

¶Monodia cũ accentu in pe. lugubris cãtus qui fit a pręfica in defũctorũ funeribus: quaſi vnius cãtus. Nam cęteris flentibus ſola pręfica canit. huiuſmodi cantus etiã nenia dicitur.

¶Monomachia: ſingulare certamen: κορος ſolus μαχια pugna. monomachus: gladiator qui ſolus cũ ſolo pugnat.

¶Monopoliũ dicitur cum penes vnũ aliquẽ vendẽdi poteſtas eſt απωτου μοροσ & πωλεομαι vendo: hoc fit cum vnus ſolus aliquod genus mercaturæ vniuerſum emit vt ſolus vẽdat pretium ſuo modo ſtatuens. qđ genus hodie in multis rebus ſeruatur: vt ĩ corallis aphricę apud hipponẽ: in alumĩ

ne in ſicilia & etruria. Vuis paſſis in achaia: bitumĩe in iudea: qđ quia greci aſphalton vocãt: omne monopolion vulgo aſphaltum dicit. Plau. Hẽs murrinã & calamũ potes monopoliũ inſtituere. Legim⁹ apud Iuſtinianũ monopolia nõ eſſe intromittenda qm̃ non ad cõmodum reipub. ſed ad labẽ detrimẽtaq; pertinent.

¶Monophagia: victus ex vna re.

¶Monophthalmus luſcus qui vnũ habet oculum græce μονοφθαλμοσ.

¶Monoptoton pe. cor. vni⁹ caſus. Habetur enim vnã vocem per oẽs caſus. Aptotis ſine caſu. habet eni ſolũ rectum.

¶Monoſtilon pe. cor. vnius colũnę στιλου enim colũnam græci dicunt.

¶Monologion ſermo vnius rei.

¶Monoſceli homĩes indici ſingulis cruribus σκελοσ em̃ crus dicit. Qui & ſciapodes vocantur: q; i maiori ęſtu humi iacẽtes σκιαποδοσ. hoc eſt vmbra pedis ſe ptegant.

¶Monotropos ſolitarius vnius moris. ſolus.

¶Monoxilon nauigium ex ligno integro: græce μονοξιλον.

¶Monycus pe. cor. vnus fuit centaurorũ: de quo Iuue. Quãtas iaculetur monycus ornos. Cõponit ex monos & ονυξ: hoc eſt ſolus vnguis: q; pedem iſtar equi habuerit. Eſt em̃ epitheton equorum qui ſolidas vngulas habent. Munychus vero Athenarum portus eſt.

¶Monacris arcadię mons: quaſi ſolus vertex: ſiue ſola ſummitas.

¶Monœcus cum œ diph. portus & ſtatio quædam ligurię ab albinga oppido diſtans ſtad. quadringẽtis & octoginta. Monœci portu vſq; in thuſciam vniuerſum littus cõtinuum oĩno ſine portu eſt exceptis quibuſdam paruis ſtationibus ad iactandas anchoras: nec eſt multarum aut magnarum capax nauium. Cõponit ex μονοσ & οικοσ domus: quaſi ſola domus. Et dicit port⁹ herculis: quia teſte Seruio Pulſis aliis illic Hercules ſolus habitauit: vel q; i ei⁹ tẽplo alius deo⁹ non colitur.

¶Moneo es. monui itum. ſignificat ſcientẽ ſeu memorẽ facio. Plau. in Pſeu. Ad hoc volo monere te monẽdus ne me moneat. Inde monitor qui monet quid ſit agendũ: vt debet bona & vera amicitia: vñ xenophõ de miſeria tyrãno⁹ ουμεν δη λεληθεν ουδεταστ πολεισ οτι η φιλια μεριστον αστα θου ουτηλιστου ανθρωποισ θεστιν.

¶Monitio quæ fit ante cõmiſſum obiurgatio poſt turpe factũ. Ci. li. iii. offi. Habenda rõ & diligentia ẽ primũ vt monitio acerbitate: deinde obiurgatio cõtumelia careat. Interdum monere inuitare eſt: ſicut inuitant amici ad cœnã. Ter. Sed vt diei tempus ẽ monere oportet me hũc vicinũ phaniã ad cœnam vt veniat. Interdum attendere ſeu inſpicere. Aug. Admone diligenter iudęc crudelis ſepulchra: aduce cuſtodias militũ: mãda vigilias: vt pbes mortuum quẽ noluiſti cognoſcere viuũ. Conſtruitur mõ cum duobus actis: vt moneo te hæc: mõ cũ ablto. Terẽ. in An. Habeo p illam re illum quo moneam pbe: mõ cum genitiuo. Val. max. Ab eo qui proxime ſolutę a ſe legis ſuę admonitus. Cõpoſita ſunt Admoneo Cõmoneo: Prę moneo: & Submoneo: quod eſt latẽter moneo. Ter. in Eu. Tum ad eam ſubmonuit me Parmeno.

¶Monitorius a. um. qđ monet vt libet monitor⁹.

¶Monitus us. pe. cor. & monitio: idẽ ſignificant.

¶Moneta dicta eſt: q; nos ſigni impreſſiõe vel auctoris vel prętii moneat. Quo etiã noie dicta eſt Iuno. Ci. li. i. diui. Poſt cladẽ illam maximã a ſenonibus gallis factam audita vox ex arce Iunonis fuit. Ex quo iuno illa appellata moneta eſt.

¶Monetarius: qui monetam cudit.

¶Monetalis & hoc monetale: quod ad monetã pertinet. Amb. li. de paradiſo. Hoc bonũ aurũ decorũ & monetale: quod nõ corruptibile: ſed quod ęternũ eſt. Apul. de aſi. plotina. precioſiſſimis monilium & auro monetali zonis refertis incincta. Et monetales triũuiri dicti ſunt: ſicut ſcribit Pompo. iuriſcõ ſultus: ęris: argenti: auri: flatores.

¶Monedula auis ex graculorũ gñe: quaſi monetula q; monetas furripiat. Huic em̃ aui furacitas argẽti atq; auri pręcipue eſt.

¶Monile pe. p. ornamẽtũ gutturis: qđ ſolet de collo virginum pendere & græce ορμισκοσ nuncupat inquit Hiero. Dictum q; virtutis admoneat. Nã primo ob aliquid egregium factũ dari ſolebat. Ouid. i faſ. Dat digitis gẽmas dat longa monilia collo: ſed non ſolum hoĩm verũ etiã equo⁹ pendens a collo monile vocatur. Vir. de equis latini. Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. Gel. Equitatũ frenis ephippiis monilibus phaleriſq; pręfulgẽtẽ. Mónile etiã ſegmentum dicit: q; quibuſdam bracteolis quaſi pręſeminibus conſtet.

¶Monumentũ dicit quicquid nos monet: ſiue monere põt quid ſit illud in quod intendimus: vt tituli ſepulchra: ſtatuę: fana: portic⁹: carmia: hiſtoria: documenta: doctrina libri: cæteraq; quæ nos alicuius rei pręterit moneant. Vñ Ci. ad Cęſarem. Sed ego quæ monumẽti ratio ſit nomine ipõ admoneor ad memoriã magis ſpectare debet poſteritatis q̃ ad p̃ſentis tẽporis gr̃am. Florentinus iurecõſul. ſic ſcribit. Monumẽtũ gñaliter eſt res memorię cã in poſterum pdita: in quã ſi corpus vel reliquię inferantur fiet ſepulchrũ: ſi vero nihil eo⁹ inferatur erit monumentum memorię cã factũ: quod greci cenotaphiũ appellãt. Var. Monumẽta a monẽdo quę ſunt in ſepulchris. Et ideo ſecundũ vitam quo prætereuntes admoneant & ſe fuiſſe & illos eſſe mortales. Ab eo cætera quoq; ſcripta ac facta memorię cauſa monumenta dicta. Virg. Quẽ cãdida dido Eſſe ſui dederat monumentũ & pignus amoris.

¶Mons terrę tumor altiſſimus ab eminendo quaſi eminens dictus ꝓpter qđ oẽ quod eminet mons dici põt. Vir. Preruptus aquę mons. Sumitur q̃q; p ſaxo. Idem. Prẽſantẽq; vncis manibus capita aſpera mõtis Ferro inuaſiſſet. Sic aliq̃ ſaxum p mõte: vt apud eũdem ſaxi de vertice paſtor. Hinc ſeptimõtiũ locus qui habet ſeptẽ mõtes.

¶Monticulus diminutiuũ: paruus mõs. Dicitur & monticellus.

¶Montanus a. um. quod eſt ex monte: vt montani imbres.

¶Montoſus a. um. vbi ſunt multi montes: vt mõtoſa regio non montuoſa. Ply. Naſcitur in montoſis & aſperis aliq̃ & hęrboſis. Vir. li. vii. Et te montoſę miſere in pręlia nurſæ.

¶Monſferratus: regio Italię: cuius fines ſunt hinc padus: inde Apenninus & Tatarus amnis. Et ſuperiori parte montes ꝓximi mõcauerio vbi pedemõ-

tium incipit.
¶Montinagus pe.cor. qui per montes vagantur.
¶Montigena in monte genitus.
¶Monſtrum a monſtrãdo dictũ eſt q̃ aliquid ſignificando demõſtret. Ci. de natura deor. Mõſtra prædictiões & prẽſenſiones rerũ futurarum quid aliud declarant niſi hoibus ea quæ futura ſunt portendi p̃dici: ex quo illa oſtenta mõſtra portẽta p̃digia dñr. Vir. Tñ polyphemũ vnoculũ mõſtrum horrẽdum ingẽs appellauit. Et ſic quicq̃d eſt natura deforme hoc eſt prẽter naturam: aut deficit: aut excedit monſtrum & res monſtroſa eſt. Ter. in Eu. Quid iſtuc nã mõſtri fuit. Do. Monſtrũ eſt oẽ cõtra naturã: ſi igit Eunuchus eſt et vitiauit virginẽ contra rem naturã factũ eſt. Oſtentũ q̃ oñdat & in corpore q̃ñq̃ ſicut martyres: q̃ñq̃ aĩo ſicut ſalomõ qui infatuat⁹ eſt ob amorẽ fœminarũ: q̃ñq̃ etiã ĩ reb⁹. Et hĩ oẽs: vt oſtẽtui: & exẽplo eſſent aliis. Sal. in Iug. Sed q̃ñ eo natus ſum: vt Iugurthę ſcelerũ oſtentui eſſem. Q̃ñq̃ monſtrum ponit̃ pro monſtratione: vt apud Virg. Monſtra deum refero.
¶Monſtruoſus a.um. & mõſtroſus a.um. Luc. li. i. Monſtroſiq̃ hoĩm partus.
¶Monſtrificus qui monſtra dicendo: vel faciendo demõſtrat. Ply. Inuenta in his & rõ inferendi monſtrificis hoĩum ingeniis.
¶Monſtro as. oſtendo: declaro: quaſi p̃ monſtro do. Ter. in Adel. Scio vbi ſit. verũ hodie nunq̃ mõſtrabo. Huius cõpoſita ſunt Cõmonſtro Demõſtro & Præmonſtro.
¶Mopſopia: attica regio a mopſopo rege ſic dicta vt auctor eſt Strabo.
¶Mora expectatio temporis dilatio. Plau. Cui mora ſemp obfuit Diligentia p̃fuit.
¶Morula diminutiuũ. Aug. li. xi. con. Quęro q̃m dies d̃ nõ tantũ morula ſolis ſuper terrã: ſcd̃m qd̃ aliud eſt dies: aliud nox.
¶Moror aris. expecto. Plau. Nihil moror iſtas magnas dotes dapſiles: hoc eſt nihil curo: non expecto. Et morari eſt detinere retardare. Quinti. Quid me adhuc pater rẽtines? quid moraris abeuntem. Plau. in Epi. Nihil ego te moror. id eſt differo vel expectare facio. Item morari manere. Hier. q̃to ſtudio & amore contenderim: vt pariter in eremo moraremur. Item hęrere dubitare. Vir. Quidve moror ſi vno oẽs ordine habetis achiuos. Et in aliis ſignificationib⁹ habet primam cor. morari vero prima pro. ſignificat inſanire: qd̃ oñdit Sue. Scribens ſollitum eſſe dicere Neronẽ deſiſſe claudiũ inter hoies morari. Nã græci μωρον ſtultum vocãt & fatuum videbaṫ dicere claudiũ deſiiſſe manere & viuere int hoies cũ ĩtelligi vellet eũ deſiiſſe p̃ mortẽ delirare & deſipere q̃ viuus delirauerat: ſic Plau. i Tri. Amor mores hoĩum moros & moroſos efficit. Cõpoſita a moror ſunt Cõmoror: quod eſt maneo & firmam habitationẽ habeo. Lac. li. vii. Cui⁹ poſteri cum diutius in ęgypto cõmorantes: in magnam frequentiã creuiſſent. Amb. vero de fãctis Geruaſio & Prothaſio poſuit p̃ abſtinere ceſſare: vt inquit. Hortor vos & moneo: vt ã deos noſtros iniuriis cõmorãtes ad ĩmolandum eis deuoti ſtudeatis inſiſtere. De moror: ĩmoror morã traho. Lac. li. ii. Sed vereor ne ſi fuero in p̃poſitione rerũ contrariaq̃ diutius ĩmoratus. Remoror. Et hñt pe. cor.
¶Morus arbor morũ fructus a mora. i. tarditate: vt quidam putant. Nam poſtrema omnium arborum morus floret p̃pter quod prudentiſſima arbor dicitur: quia lædi ſe a frigore non ſinit. Sunt tamen q̃ a græco id nominis deriuent μαυρον enim nigrum dicitur. Mora quoq̃ in rubis ſunt: ſed multũ ab his differẽtia. Col. li. iii. de primo: morum ab idibus februa. vſq̃ in ęquinoctium vernale recte ſeres.
¶Moratus qui bonis moribus p̃ditus eſt. Plau. in Aul. Dũ mihi morata veniat dotata ẽ ſatis. Ter. in hecy. Sed quid mulieris vxorem habes: aut quibus moratam moribus. Et eſt participiũ ſine verbo
¶Morigeror moregero obſequor & quaſi ad alterius voluntatem mores tranſformo. Ter. in Adel. Si adoleſcenti eẽs morigeratus.
¶Moriger pe. cor. obediens.
¶Moralis ad morem pertinẽs. Vnde ſcientia moralis quæ de moribus tractat.
¶Moros græce latine ſtultus. Plau. i Tri. Amor mores hoĩum moros & moroſos efficit. Vnde p̃ annominationẽ mores mori dicunt̃ ſtulti & fatui. vnde moriones noĩantur.
¶Moriones ſtulti. Aug. ad Hiero. Quidam tantæ ſunt fatuitatis vt non multum a peccatoribus differant quos moriones vulgo vocant.
¶Moroſus curioſus diligẽſq̃ qui nimis exacte oĩa fieri expoſcit: porphirio. Ille eſt moroſus qui mĩtorum morũ inter ſe cõtrariorũ eſt. vnde ſenectus moroſa. Auctor Seneca eſt moroſum genus iracundie eſſe delicatum. Nam q̃ñ res pene nulla aĩo hois cũcta faſtidiẽtis ſatiſfacit: ea p̃prie moroſitas ẽ. Ci. li. i de ora. Vſq̃ adeo moroſi ſumus: vt nobis nõ ſatisfaciat ipſe demoſthenes. Sue. de Cęſare circa corporis curam moroſior vt nõ ſolum tonderetur diligẽter ſed etiam velleretur. Et a more deſcendit: cuius prima p̃ducitur.
¶Morologus pe. cor. q̃ in ſermone moroſus. i. moleſtus eſt. vnde & ſermones hmõi dicuntur morologi. Plau. Nec moleſtum eſſe: nec ſermonibus morologis vti.
¶Morbus eſt habitus cuiuſcunq̃ corporis contra naturam qui vſum ei⁹ faciat deteriorem: alias in toto corpore: alias in parte accidere ſolet. Totius corporis morbus eſt veluti phthiſis & febris: partis autem veluti cęcitas aut pedis debilitas. Et apud iuriſ conſultos ſcriptum eſt morbũ & vitium diſtare: q̃ morbus temporalis ſit imbecillitas & ſanari queat: Vitium perpetuũ impedimentum. Ci. li. iiii. tuſ. ait morbum eſſe totius corporis corruptionẽ veluti febris eſt. Vitium cũ partes corporis inter ſe diſſident Ex quo prauitas membroq̃ diſtortio deformitas morbi in anima dicunt̃ vita inueterata & dura vt eſt auaritia ambitio.
¶Morbidus a.um. quod eſt morbo infectum. Idẽ ſignificat morboſus.
¶Morbificus a.um. quod morbũ infert.
¶Mordeo mordes momordi & morſi ſum. Luc. Exhibuit primus chalybem frenoſq̃ momordit. Plau. in Trige. Ni fugiſſem inquit mediũ credo prę morſiſſet. Eſt aũt mordere dentibus lędere. Per trãſlationẽ vero ſignificat detrahere pũgere. Ci. Apio Neq̃ nõ me tñ mordet aliquid quomodo ea tuear q̃ mihi tuenda ſunt. Compoſita ſunt Admordeo valde mordeo. Virg. li. ii. Geor. Duriq̃ venenum dẽtis et admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Commordeo ſimul mordeo. Demordeo morſu decerpo. Immor

deo morſum infigo. Ob mordeo circũmordeo. Prę mordeo ante mordeo. Remodeo: crucio: ſollicito. Vir. Quando hæc te cura remordet. Proprie tñ remordere eſt illum a quo quis eſt morſus mordere. Lac. li. vi. Sed quia ipſe caninã facundiã ſicut Salluſtꝰ ab Appio dictũ refert: exercuit: voluit hoſtem canino modo viuere: vt remordeat laceſſitus.

¶ Morſus a. um. participiũ. Ply. Datur morſis a rabioſo ne rabidi fiant.

¶ Morſus us. nomen modo ꝓ dentiũ læſione: mõꝓ maledicẽtia ponit. & morſus eſt qui græce dicit ſcõma. qñ figuratus eſt. Sæpe eñ fraude vel vrbanitate tegitur vt aliud ſonet: aliud intelligat. I dẽ ſignificat morſio.

¶ Morſiũcula diminutiuum paruus morſus. Plau. in mili. cõpreſſiones arte amantiũ cõparatę teneris labellis: molles morſiunculę.

¶ Mordax qui mordendo lędit: vel qui aliis detrahit. a quo Mordacitas.

¶ Mordico as. pe. cor. dolorẽ affero: perinde acſi morſu læderem.

¶ Mordicus pe. cor. aduerbium ſignificat mordendo. Plau. in cur. Manũ arripuit mordicus. Idem iã dudum opotuit naſum adẽptũ mordicus. Aliquãdo ſignificat ſtrictim: & quaſi morſu ac dente. Sue. in Cęſa. Ne libelli quos tenebat madefierẽt paludamentũ mordicus trahens ne ſpolio potiret hoſtis.

¶ Mordicibus ꝓ morſibus. Plau. Aſini me mordicibus ſcindant.

¶ Morficatim ſignificat mordẽdo. Var. Sicut pulli incedunt & in bellis morficatim ludunt.

¶ Mors a mordẽdo: vt inqt Aug. li. cõtra. pelagianos. Eius hęc ſunt verba: mors priuatio vitę eſt nomẽ tantũ habens nõ eſſentiã. Et ideo deꝰ eiꝰ auctor eſſe dici nõ põt. Quicqd enĩ deum feciſſe dicimus habet eſſentiã. i. ſpẽs eſt. Eſſentia eñ dr̃ ab eo quod eſt. Mors ergo nihil eſt niſi nomẽ recedente vita: ſicut fames eſcarũ defectus: ſitis egẽtia potus. Tenebrę abſẽtia lucis. Sterilitas defectus fœtus. ſilentiũ vocis abſentia. Inopia priuatio facultatũ & ſi qua ſunt alia quæ reꝝ priuationes nihil eſſe niſi nomẽ inueniunt. Opinor nãq; ideo mors hoc vocabulũ accepit eo ꝙ morſu quodãmodo venenoſi ſerpentis. i. diaboli in paradiſo Adam fuerit interemptus. Tunc eñ ſerpens morſu decepit Adã quãdo cum ꝓ cõcupiſcentiã mordere: hoc eſt edere ſuaſit illicita. Et vt dixi ꝓpterea mors quaſi a morſu nomẽ accepit. Vnde dñs in oſee ꝓpheta morti minitans dicit. Ero mors tua o mors ero morſus tuus inferne. Sũt qui mortem ab emerita iam vita: hoc eſt iam acta & abſoluta nominatam velint: & mortuos quaſi emeritos appellatos ꝙ ab hac militia abſoluti: quaſi veterani quietiorem iam ſtatum ſint adepti. Alii a græco trahunt: hoc eſt ab μορος quod ſortẽ partem mortemq; ſignificat. Moros aũt ab μερος deſcendit: quo verbo partiri ac ſeparare ſignificat. Nam qd aliud eſt mors q̃ animi a corpore ſeparatõ Platonici diffiniunt mortem ſic αθανατος εστιν ψυχης και σωματος διαλυσις: hoc eſt mors ẽ animæ corporiſq; diſſolutio. Mors etiam dea a gentibus putata eſt: quæ mortis potens eſt. hanc Cice. noctis & herebi filiam fuiſſe ſcribit Sta. In ſcopulis mors ſęua ſedet. Declinaturq; in plurali hoc nomẽ mors. Aug. li. i. ci. dei. Multi multarum mortiũ fœda varietate conſumpti ſunt. Et iterꝝ in eodem. Cũ aũt vniuerſq; mortaliũ ſub quotidianis vitę huiuſ cãſibus innumerabiles mortes quodãmõ continentur.

¶ Morior eris. & iris. quarti ordinis. Oui. li. iiii. me. Aſtrepitũ mortemq; timens cupiduſq; moriri. ſignificat mori vita decedere. Cuiꝰ prętęritũ eſt mortuus. Vnde Aug. li. xiii. ci. dei. Non importune neq; incongrue arbitror dicere & ſi non humana induſtria iudicio fortaſſe diuino: vt hoc verbum quod ẽ moritur in latina lingua nec grammatici declinare potuerint ea regula qua cętera talia declinantur. nã ꝙ ab eo quod eſt oritur ſit verbum præſenti temporis ortus eſt: & ſi qua ſimilia ſunt quæ per prętęriti tẽporis participia declinantur. Ab eo vero qđ eſt moritur: ſi quęramus p̃teriti temporis verbum reſponderi ſolet mortuus eſt: u littera gemniata. Sic enim dicitur mortuus quomodo fatuus: arduus: cardu⁹: conſpicuus: & ſi qua ſimilia: quæ non ſunt prętęriti temporis: ſed quoniã nomina ſunt ſine tempore declinantur. Illud vero quaſi vt declinetur qđ declinari nõ poteſt pro participio p̃teriti temporis ponitur nomen. Conuenienter ergo factum eſt: vt quemadmodum id quod ſignificat non poteſt agendo: ita ipſum verbũ non poſſet loquendo declinari. Cõpoſita huius verbi ſunt. Cõmorior ſimul morior: vt illud. Et ſi oportuerit me cõmori tecũ nõ te negabo: Demorior: Emorior: Intermorior: & Pręmorior.

¶ Mortuum mare dicit; quia nihil viuũ gignit. Lacus eſt ſyrię in ꝓuincia pẽtapoli qui nihil p̃ter bitumen gignit: nihil in eo graue ſubmergit. Ideo Aſphaltus vocat: ꝙ oĩa in eo tuta ſint græce ασφαλτος tutamen dicitur.

¶ Mortalis qui morti ſubiectus eſt. Cuius cõtrariũ eſt Immortalis: vt deus ĩmortalis.

¶ Mortuale quod ad mortuos ptinet. Plau. in Aſi. Hæc ſunt nõ nugę non eñ mortualia. Vnde Emortualis dies ĩ quo quis eſt mortuꝰ: ſicut natalis ĩ quo quis natus eſt. Idem. Certũ eſt eñ hunc emortualẽ facere ex natali die. Mortualia etiam dicuntur quæ mortua ſunt.

¶ Mortiferus a. um. pe. cor. qđ mortẽ affert. Col. li. Et etiã mortiferus ſerpentis ictus.

¶ Morticinũ pe. ꝓ. exangue corruptum: morticinã carnẽ dicimus animalium quæ non ſunt mactata: ſed per ſe mortua. Ply. Sola hæc auis in eo gñe morticinã carnem non attingit. Var. Morticinę ouis nõ patiuntur veſci carne. Morticini Claui dr̃ pedũ ꝙ veluti morticina caro ſit.

¶ Mortariũ: vas in quo res quæ reſoluendæ ſũt piſtilloterũtur. Plau. in Aul. Cultrũ ſecurim piltillum mortarium: quæ vtenda vaſa ſemper vicini rogãt. Cuius diminutiuum eſt mortarſolum. Hiero. In numeris Ponẽt cum eo thuribula mortariola cyathos & crateres ad vina fundẽda. Eſt & mortarium lacꝰ cõceptaculum in quo calx ſine intrita ſubigitur ſeruatur ve: quæ loca ẽt plebi hodie mortaria appellãt vt eſt apud Ply. li. xxxvi.

¶ Morphoſis pe. ꝓ. latine dicit mutatio. Inde morphera infirmitas quæ colorem mutat: & metamorphoſis tranſmutatio.

¶ Morotis & moroſis perdelirium & inſania: quotienſcunq; ex ſommifico grauamĩe reſipiſcẽtia nõ datur ad mentem: hæc eñ non modo memoriam: ſed vſum quoq; rationis intercipit.

¶ Moſes is. & moſi: ſicut & Achilles is. achilli nomen inclyti iudæoꝝ ducis. Iuue. Tradidit arcano

quodcunq; volumine moſes Arator. Non hæc ieſu nia moſes cõdidit. Et interpoſito y pſilo moyſes dicitur qđ habeť in frequentiori vſu Seduli⁹. Quid q; & heliam & clarum videre moyſem. ſcri. Ioſeph⁹ ex euentu rerũ nomẽ ipoſitũ fuiſſe. i. ex aqua ſaluat⁹ eo q; de flumine ſit ſaluatus. Moy. ęgyptii aquũ dicunt ſes vero ſaluatus. Dī & moſeus moyſeuſq;.

¶Mos moris eſt vitę inſtitutum conſuetudine firmatum. Var. Ait morem eſſe inſtitutũ animi: quod ſequi debeat conſuetudo. Interdum ſumitur p conſuetudine approbata quæ habetur p lege. Interdũ in malum. Nam & boni & mali mores dicunť. Plau. in tri. morbus bonos inuaſit mores qui dum ægrotãt intermortui: mores mali quaſi herba irrigua ſuccreuerunt. Hinc fit Moratus moralis morigerat⁹ & diminutiuũ moſillus paruus mos.

¶Moſini populi aſiæ verſus ſeptẽtrionem: qui vt Pompo. lib. i. refert. Turres ligneas ſubeunt notis corpus omne perſignãt p patulo veſcunť p miſcue cõcũbunt & palam reges deligunt: vinculiſq; arctiſſima cuſtodia tenent.

¶Mouco es. moui motũ notę ſignificationis. Cæſa. Poſtero die caſtra ex eo loco mouent. Per tranſlationem mouere ponitur pro excludere. Ci. lib. iii. offi. Quid ergo nonne nocet qui quodam quaſi veneno perficiat: vt veros hęredes moueat: in eorum locum ſuccedat: mouere animum eſt inducere allicere. Virg. li. iii. Geor. Non vmbrę altorum nemorũ non mollia poſſunt prata mouere animũ. Ser. Mouere animum in ſuũ deſiderium illicere: mouere tragœdias ſignificat verbis rẽ atrocem & indignã effi cere: quale eſt opus tragicorum de rebus atrocibus ſemper mœſtiſq; loquentium: ſicut e contrario. Comœdias agere pro ridicule ac dicaciter loqui. Com poſita huius verbi ſunt A moueo: Admoueo: quæ ſunt contraria. Vide in dictione A moueo. Cõmoueo dimoueo diuerſe ſiue diuerſim moueo. Teren. in Adel. Caue nunc oculos a meis oculis quoq; dimoueas tuos. Lac. li. vii. Cum diſcuſſis fluctibus & in vtramq; partẽ dimotis per ſiccum populus gradetur. Emoueo extra moueo. Idem li. iii. Hoſium q; mentes emotas & malis incurſibus furiatas in ſẽ ſus priſtinos reponebat. Promoueo vehementer vltra moueo, plongo vltra eo. Teren. in An. Eho tu impudẽs non ſat habes q; tibi dieculam addo q̃tũ hunc promoueo nuptias. id eſt plongo. Permoueo valde moueo. Sal. in Iug. Exiſtimans atherbalem dolore permotum iniurias ſuas vindicaturũ manu Demoueo deorſum moueo. Liui. li. vi. Q;tum Romana ſe inuexit acies: tantum hoſtes gradu demoti. Remoueo alieno: diſcedo: tollo. Lactan. lib. iii. Ab eiuſmodi queſtionib⁹ ſe remouit. Li. li. ii. Hunc tu: inquit: Luci Tarquini remoue metum. i. aufer. Cice. Catoni. Si quiſq̃ fuit vnq̃ remotus ab inani laude & ſermonibus vulgi: ego profecto is ſum. id eſt alienatus. Idem. Tironi. Accepimus conditões ſed ita vt remoueat præſidia ex iis locis quæ occupauit: id eſt alio mittat. Semoueo ſeorſum moueo. Aug. li. vi. con. Statimq; cognitum manu appræhenſa ſemouit a turbis. Summoueo: clam ſiue ſubtus: vel a lõge moueo. Col. li. i. Cum liceat vel cauere ne talis pręficiatur negocio: aut iam prępoſitus: vt ſummoueatur curare. Idem libro quinto. Fructuſq; ſõmotus a terra minus putreſcit. id eſt de longe poſitus.

¶Moto as. frequentatiuum. Vir. Siue ſub incertas zephyris motantibus vmbras: ſiue antro potius.

¶Motabilis qui frequẽter mouetur. Hiero. in Gñ. Creauit deus omnem animam viuentem: atq; motabilem.

¶Motus a. um. participium. Virg. Sed motos pręſtat componere fluctus: motus us. ipſa motio. Vnde fit terręmotus.

¶Motiuus a. um. quod mouetur & non permanet. Do. in expoſitione Andriæ. A re nihil eſt propriũ. A perſona cuiq̃ proprium perpetuum non temporale ac motiuum.

¶Motacilla: auis quæ ſemper mouet caudã. vulgo Coda tremula dicitur.

¶Mox aduerbium ſignificat ſtatim. Ter. in Phor. Expecto q̃ mox veniat. Item ſignificat paulopoſt vel poſtea. Ci. li. i. de ora. Verũ illa mox: nũc de ipa exercitatione quod ſentias q̃rimus.

¶Mucor lanugo quæ diutino ſitu contrahitur quẽ admodum in pane: carne: aliiſq; huiuſmodi fieri videmus.

¶Mucidus a. um. pe. cor. quod mucrorem: hoc eſt muſam habet. Iuue. Neq; n. oĩa ſuſtinet vnq̃ Mucida cærulei panis conſumere fruſta.

¶Muceo es. mucui. mucidus ſum: a quo mucęſco: mucidus fio. Ply. li. xviii. Iterumq; exporrigi in ſole ſuper lintea quod niſi feſtinato peragatur lurido colore mucęſcere. Cato. de re ruſ. Vini ſingulę vrnę dabunť quod neq; aceat neq; muceat.

¶Muccus narium humiditas & craſſior pituita. Catul. Muccus & mala pituita naſi. Hinc muccoſus q; eſt mucco plenus: vel a mucco læſus.

¶Mucro proprie cuſpis & acumen enſis: ac telorũ Apul. Circulatorem aſpexi equeſtrẽ ſpattham inſesto mucrone devoraſſe. Sen. ad Lucil. Gladium bonum dices non cui deauratus eſt baltheus: nec cui vagina gemmis diſtinguitur: ſed cui ad ſecandum ſubtilis eſt acies & mucro munimentũ eſſe ruptũrus Improprie ponitur pro enſe. Hinc Mucronatus a. um. quod eſt acutum: & ad mucronis ſpẽm firmatũ.

¶Mugil & mugilis pen. cor. genus piſcis capitoſi. Græci a capite chephalon appellant: qui omnium piſcium ſquãmis intectorum velociſſimus eſt adeo vt tranſuerſa nauigia interim ſupernatet. Huius natura eſſe fertur q; abſcondito in metu capite totũ ſe occultari exiſtimat.

¶Muginor pe. cor. murmuro. Lucil. Muginamur: mollimur: ſubducimur.

¶Mugius cognomen romani cuiuſdam a frequenti murmuratione: a quo Mugiola porta cui ipſe aliq̃ pręfuit noĩata eſt.

¶Mugonia porta romę: a mugitu: q; per eã venale pecus intraret: hæc & Trigonia appellata eſt: hoc eſt trium angulorum.

¶Mugio is. mugiui vel mugii itum. factitium verbum a voce boum. Vnde mugitus pe. p. ipſa vox: Liui. li. i. Inde cum actæ boues quædã ad deſideriũ (ut fit) relictarum mugiſſent. Virgilius. Mugituſq; boum. A mugitus ſimilitudine venti quoq; & tonitrua aliquando mugire dicuntur. Lact. lib. vii. Cur emicent fulgura: tonitrua mugiant. Huius compoſita ſunt Admugio: quod eſt iuxta: vel poſt mugio Claud. li. iii. Omnibus admugit quocũq; it. Immugio intus: vel valde mugio. Virg. li. iiii. Curuiſq; immugiit ętna cauernis. Remugio reſono. Idẽ lib. iii.

geor. Et vox aſcẽſu nemoꝝ ingemĩata remugit.
¶Mulgo as. palam facio. Plau. in Ciſt. Pro puella ſeruul⁹, neq̃ qui dñm mulgat atq; villicũ. Huius cõpoſita ſunt Dimulgo & Promulgo. De quib⁹ alibi.
¶Mulgeo es. ſi. vel xi. mulſum & mulctũ. Priſ. Mulgeo quoq; mulſi facit: q̃uis differentiæ cauſa quidã mulxi protulerũt: qa mulceo quoq; mulſi facit. Eſt autem Mulgere lac e mammis exprimere. Vir. li. iii. geor. Quod ſurgẽte die mulſere horiſq; diurnis nocte premũt. Ttranſferẽ tñ ad alia. Eius cõpoſa ſunt Emulgeo. Col. li. viii. Sed priuſq̃ hoc fiat exiguũ. emulgendũ eſt. Ter. in Phor. per tranſlationẽ dixit Emulſi argento ſenẽ: qđ eſt ſine labore ſuſtuli. Immulgeo intus mulgeo. Ply. Fabuloſum arbitror deſtrigibus vbera eas infantiũ labris immulgere.
¶Mulctra ę. ipſum lac mulctum: ſeu emunctio: aut vas in quo mulget. Virg. li. iii. Ge. Hinc largi copia lactis q̃ magis exhauſto ſpumauerit vbere mulctra Læta magis preſſis manabũt vbere mãmis. Col. li. viii. Sed mulctra cũ eſt repleta lacte: non ſine tepore aliquo debet eſſe.
¶Mulctrũ idẽ qđ mĩctra. Hor. in epo. Illic iniuſſæ veniũt ad mulctra capellę.
¶Mulctrale ſimiliter vas in quod mulgẽtur aĩalia. Vir. in Geo. Implebũt mulctralia vaccæ.
¶Mulceo es. ſi. ſum. & ctũ. Priſ. Mulſi. ſum. & mulctũ. Vnde Ci. in contentione metelli. Permulſa atq; recreata. Var. in ſaty. Capite permulſo. Salu. li. iiii. hiſto. Dein lenita iam ira poſteró die liberalib⁹ verbis permulcti ſunt. Eſt aũt mulcere: lenire: mollire: blandire: mitigare: dulcem facere: vngere: delectare: polire. Virg. Et mulcere dedit fluct⁹: & tollere vẽto. Hiero. Et ſermone compoſito aurẽ populi mulſerint quicq̃d dixerint hoc legem dei: putant. id eſt delectauerint. Huius compoſita ſũt Dimulceo Permulceo perfecte mulceo. Ci. li. iii. ad heren. Nãlædũtur arteriæ ſi anteq̃ vox bene permulſa eſt: acri labore cõpelleẽ. i. mollificata. Gel. li. i. Nihil adeo in congrediendis hoſtib⁹ atq; in principiis prędioꝝ ad ſalutẽ virtutẽq; aptius rati q̃ ſi permulcti ſonis mittoribus non inmodice ferocirent.
¶Mulciber pe. cor. mulciberis: & per ſyncopã mulcibris. Eſt eñ tertii ordinis non ſecũdi a mulcendo dictus eſt vulcanus. id eſt molliendo ferro. Mulcere eñ mollire ſiue lenire eſt. q; ignis oĩa mulceat. id eſt molliat: vincat: ac domet. Ci. lib. ii. tuſ. Iouiſq; numen mulciberis adſciuit manus. Ouid. Mulciberis capiti marſq; venuſq; dolis. Sunt q̃ mulciberа mutilando dici putant: q; hoc ob clauditatẽ ſit mutilatus ac debilis.
¶Mulſum a mulceo: quaſi melle delinitũ. Mulcere eñ delinire eſt: quaſi mollicere. Eſt aũt mulſũ potio ex vino melleq; cõfecta. Ply. li. xxi. ſcribit mulſũ ex vetere vino vtiliſſimũ fieri: qđ facillime cum mellecõcorporaẽ. De hoc Mar. Attica nectareum turbatis mella falernũ: miſcere decet hoc a Ganymede merũ. Hoc ſi calidum bibaẽ vocẽ permulcet: ſi frigidũ exaſperat. Ci. li. ii. de ora. Suadebat grauius: vt mulſũ frigidũ biberet ſimĩ ac domũ rediſſet. Perdam inq̃t vocem ſi id effecero. Græci mulſũ vocant οἰνομελι & μελικρατον. Vlp. Vini appellatione ait mulſũ non contineri: oinomeli contineri. Interprętaẽq; oinomeli vinũ dulciſſimũ. Qđ ſi Vlpiani ſententia vera eſt: mulſum nõ erit idem quod oinomeli. Vſurpaẽ etiã pro adiectiuo: mĩſus a. um.
Ply. Lac mulſum: acetũ mulſum: aqua mulſa quę melle cõcinneẽ. Hæc etiã Hydromeli quæ fit deſpumato in ea melle Cõfert ægrotis. Apud Plautũ ex amantis & blandiẽtis affectu dicĩ. Mea mulſa. At muſtũ ad tertiã partẽ decoctũ ſapa dĩ vt Var. Cato Col. Palladius accuratiſſime ſcripſerũt. Mar. Et laletanæ nigra lagœna ſapæ: ſed ſi ad duas partes ſit decoctũ defrutũ appellatur.
¶Mulier a mollicie: vt inquit Var. dicta eſt imutata & detracta littera: quaſi mollier. Vlp. Mulier dicĩ q̃ virgo nõ eſt. Q đ ſi inqt Ego me virginẽ emere putarẽ cũ eſſet mulier: emptio non valebit. Ci. Obiurgantibus q; ſexagenarius popiliam virginẽ duxiſſet. Cras mulier erit inqt. Caius ſcribit mulieres nomine etiã virginẽ viripotentẽ contineri. Vlp. Vno in loco vtroq; ſignificato vſus eſt. Mulierẽ ita arctã vt mulier fieri non poſſit: ſanã non videri conſtat. Eandẽ dixit mulierẽ & non mulierẽ. Primũ pro ea quæ fœmina eſt. Secũdũ p ea q̃ eſt corrupta. Aug. li. ii. de conſenſu euangeliſtarum. In multis ſcripturarũ locis hoc inueniẽ nõ eas tantũ quæ virũ paſſę fuerãt: ſed oĩno fœminas etiã ĩactas atq; integras mulieres appellari: ſicut de ipſa ęua ſcriptum eſt formauit eã in mulierẽ. Qua locutione etiã paulus ait Chriſtũ factũ ex muliere.
¶Muliebris & hoc muliebre qđ ad mulieres ptinet: ſeu qđ eſt aut fuit mulieris: vt muliebris ſexus: muliebre veſtimẽtũ. Aliq̃n dĩ qđ eſt molle & fœmineũ: vt muliebris aius. Vnde muliebritas mollicies. Muliebriter aduerbiũ qđ ſignificat molle effœminateq; ſeu more mulierũ. Iuſti. Quæ nõ muliebriter hoſtiũ aduentu territa.
¶Mulieroſus q; nimiũ appetit mulieres: a quo mulieroſitas. Ci. li. iii. tuſ. Similiterq; cæteri morbi: vt gloriæ cupiditas: vt mulieroſitas: vt ita appellẽ eã q̃ græce φιλογυναικια dĩ. i. amor mulierum.
¶Mulierarius idẽ qđ mulieroſus. Iul. Capitolinus Mulierarius fuit inter primos amatores.
¶Muliero as. effœmino. Var. Et rex & miſellus ille pauper amat. Habet ignẽ int⁹ acrẽ. Hic ephebũ mulierauit. Hic ad medica adoleſcentẽ traxit.
¶Muliebria tantũ plurali numero dicunẽ mẽſtrua. Hiero. in Gen. Et deſierãt Sarrę fieri muliebria. Interdũ ſumunẽ p muliebri natura: ſicut virilia p pudendis viri. Interdũ pro libidine. Quintil. Nobilis adoleſcens a centurione muliebria paſſus. Sic Sal. Vtros muliebria pati: mulieres pudiciciam in propatulo habere.
¶Mullei calcei regũ albanorum erant purpurei coloris: poſtea patriciorum a Millando. id eſt fuendo. Vnde Millus collare. Vopiſ. in aureliano. Calceos mulleos & hederaceos & albos viris oĩbus abſtulit mulieribus reliquit.
¶Mulus per ſimplex l animal: quod aſino & equa generatur. Qui autem ex equo & aſino genitus pullus hinnulus dicitur.
¶Mularis & hoc mulare adiectiuũ a mulo. Col lib. vii. Eſt generoſa materies quæ circo ſacriſq; certaminibus equos prębet. Eſt mularis quæ p̃tio fœtus ſui comparaẽ generoſo.
¶Mulio et mulius qui mulos clitellarios ſiue quadrigarios ducit. Horati⁹ in Ser. Audit cum magno blateras clamore furiſq; Mulius. Iuue. Nã mihi cõmota iamdudũ mulio virga.
¶Mullus per duplex ll genus piſcis marini maxĩę

nobilitatis & gratię: qui binas libras ponderis raro exuperat. Hor. Laudas insane trilibrē mullū. Mar. Nolo mihi ponas rhombū mullūq; bilibrem. Hic a græcis Trigla dicit vulgus Barbonē vocat qm̄ auctore Plynio. Barba gemina insignitur inferiori labro. Hinc a Cicerone in parado. & a Varrone. li. iii. de re ruſ. Barbatuli & barbati mulli dicti ſūt. Nomē illi datū eſt: vt Feneſtella docet a colore mulleorum calciamentoꝝ. Scribit Ply. li. ix. Mullū expirātem verſicolori quadā & numeroſa varietate ſpectari.

¶Multa æ. ſolutionis pœna: q; olim vt Varro inqt ſingula vt ob peccatum exigebant: vt ouis aut bos: poſtea multa ſimul exigi cœperunt: & vinum atq; oleum addi. In hoc autē multa differt a pœna: q; pœna generali nomine dicit omnium delictorū coercitio: multa vero ſpecialis eſt peccati: cui⁹ animaduerſio pecuniaria eſt. Pœna aūt non tantū pecuniaria: ſed capitis & exiſtimatiōis irrogari ſolet. Et multa quidem ex arbitrio eius venit qui multam dicit pœna non irrogatur niſi quæ lege vel quo alio iure ſpecialiter. hinc delicto impoſita eſt. Supręma multa apud priſcos erat in ſingulos dies. xxx. boum. & duarū ouiū: minima cuis vnius. Varro. li. ix. rerū humanarū dicit hoc vocabulū non latinum: ſed ſabinum eſſe. Dicimus autem. multam dixit: & multa dicta eſt: multam irrogauit: & multa irrogata eſt: & ſignificat multam imponere dānato quaſi per rogationem ad populum.

¶Multatitius a. um. qđ ex multa fit: vel qđ ad multā pertinet: ſiue qđ noīe multę exigit. Liui. li. x. Ex multatitia itē pecunia quā exegerāt pecuariis dānatis ludi facti. Et li. xxvii. Aediles plebis ex multatitio argento ſigna ænea ad ædē Cereris dedere.

¶Multo as. punio: condēno: laxo: diminuo: quia ois punitio diminutionē habet. Et conſtruitur cum ablatiuo: vel genitiuo. Virg. Multatam triſti morte camillam. Cur. li. ii. Is quoq; inſulas prędiciis occupat: pecunia multat. Aliquando cum duobus accuſatiuis. Hiero. in Eſdra. Et multauit gentem argenti talenta centum & auri talentum vnum. Interdum Multare ſignificat priuare. Virg. Quod ſi perdiderim patria multabor. Interdū lacerare mutilare verberare diſſoluere. Teren. in Adel. Ipſum dīm atq; oēm familiā multauit vſq; ad mortē. Col. li. ii. Quo euenit vt in iteratione quoq; ſcāna fiant & boues iiii quitate operis maxię multent. Interdū augere & voti cōpotē facere. Nonius. Et vobis quidē gratias ago cū votis me mſtatis meis. Interdū male tractare Col. lib. i. Nā illud vetus eſt Catonis Agrū peſſime multari cuius dīs quid in eo faciēdū ſit non docet: ſed audit villicum.

¶Multor aris deponēs. Sue. de Aug. Neq; aut crebrius: aut pfidioſius rebellātes grauior vnq̄ multatus eſt pœna q̄ vt captiuos ſub lege venū dareꝰ.

¶Multus a. um. a quo fit multidudo quæ eſt frequētia & copia.

¶Multifariā aduerbiū & ſignificat quod mſtis modis fari pōt. Multifidus: multis modis findēs. Multiuidus multauidens. Multipes: multoꝝ pedū. Multiuolus: q multarū reꝝ deſiderio teneꝰ. Multiloquus qui multa loquit. Multifacio: magni æſtimo.

¶Multiplex varius inuolutus: multas plicationes habens. Hinc multiplico as.

¶Multeſima pars pquantitate infinita. Lucil. Q̄ paruula pars: q̄ multeſima conſtet.

¶Multitia indumenta dicebantur minutiſſimis filis cōtexta. Vnde a multis filis & ꝓpterea ſubtilibus nomen inditū: vel a mulcendo qm̄ carnē demulcent. Et tantū pluraliter declinatur. Iuue. Quæro an deceant multitia teſtem.

¶Mundus ſubſtantiuū dicit ornatus muliebris quo ſcilicet mulier mūdior fit. In cuius noīs appellatione cōtinent ſpeculū: matulæ: inaures: armillę: anuli: gēmę: mitrę: & ſimilia quibus mulier ornatur. Cato ꝓlege oppia. Mūdiciæ ornatus & cultus fœminarū inſignia ſunt: his gaudent & gloriant. Hūc mundū muliebrē appellarūt noſtri maiores. Dī & mūdum neu. gñe. Lucil. Legauit quidā vxori mūdum oēpe nūq;. Hinc deducit Mūdus qui cōſtat ex ſole & lūa & terra & ſtellis & oibus elemētis & q̄cquid cœli ambitu cōtinet. Nam ſicut græci κοσμον: qđ apud eos ornatum ſignificat: ita nos a pfecta abſolutaq; elegantia vocauimus mūdū: q; nihil eo ſit mundius & pulchrius & ornatius. Et a græcis ab ornatu coſmos dī. In ſacris vero litteris mundi noīe: qñq; hoīes: qñq; inimici dei intelliguntur. Hinc mūdanus a. um. qđ mundi eſt. Vnde interrogatus phūs cuias eſſet: mūdanū ſe eſſe reſpondit.

¶Mundus a. um. qđ eſt purū terſum politūq;. Cui⁹ contrariū eſt Immūdus.

¶Mundicies & mundicia: ꝓ lautitia qua quis ſe mūdū ac politū tenet. Ci. li. i. off. Adhibēda ꝓterea mūdicia eſt nō odioſa nec exquiſita nimis.

¶Mundo as. detergo: depuro. Hier. ad Helio. Cornelius centurio adhuc ethnicus dono ſancti ſpiritus mundatur. Hinc cōponit Emundo Extramundo. Col. li. ii. Quędam pluuiis diebus: vt bubilia & ouilia debent emundari.

¶Mungo is. xi. ctū. quaſi muccū ago. Id eſt mungere eſt cū e naribus muccus trahit. Vnde emungo fit: de quo ſupra. Inuenit etiā mūgor deponēs. Cato de liberis educandis. Neq; emūgēt libertatē.

¶Munus quattuor modis dī. Primo ꝓ dono. Vñ munera dari ac mitti dīr. Dictum munus: vt inquit Var. ab eo q; qui mutuo aīo ſunt id dant officii gra. Altero ꝓ onere quod cū remittitur vacationē militiæ pſtat. Nā munera. i. officia ſine labore atq; onere exerceri non pōt. Vñ Immunitas appellat. Tertio ꝓ officio. Vñ munera militaria vocāt: & milites q̄dam municipes dīr qui in ciuitatē recepti munera cū ciuib⁹ facīūt. i. officia. Quarto ꝓ ſpectaculis ſeu ludis qui a principe populis quaſi muneris loco exhibent. Namq; id genus oblectamenti antiqui munera noīarunt q; populus tali ſpectaculo peride ac munere quodam capiebatur. Scribit Lact. li. vi. Venationes ferarumq; ſpectacula attributa eſſe Saturno & munera vocari. Populus eñ ſpectaculis talib⁹ veluti muneribus capit. Sue. in Cęſa. Beſtias quoq; ad munus populi comparatas trucidauerant. Mar. Priſca fides taceat. nā poſt tua munera Cæſar: Hæc iam fœminea vidimus acta manu. Hinc mun⁹ gladiatoꝝ dicebatur cum in ſpectaculis multa gladiatorum paria exhibebantur.

¶Munerari⁹ ſpectaculi exhibitor. a græcis agonotheta vocat q ludos gladiatorios exhibet populo: vnūq; vel plura paria gladiatorū ad ſpectacula pugnatura ꝓducit. Et q familiā gladiatoꝝ habet: gladiatoreſq; domi inſtituit ac poſtea vēdit: a laniādo dī laniſta. Vnde apud hiſtoricos frequēter legimus laniſtas vēdidiſſe gladiatores muneratiis. Accipit

etiam Munerari ꝑ eo q̃ pauperibus elargiſt. Hiero. Munerarius pauperum & egentium candidatus ſic feſtinat ad cœlum.

¶Muneralis adiectiuũ quod ad munus ptinet. Vñ Muneralis lex qua Cinti⁹ cauit ne cui liceret mun⁹ accipere. Plau. Nec muneralẽ legẽ neq; lenoniã rogõ fuerit nec ne: flocci eſtimo.

¶Munero as. & Muneror aris. in eadem ſignificatiõe qua dono Macro. Ianus cũ ſaturnũ claſſe ꝓuectũ excepiſſet hoſpitio; & ab eo edoct⁹ peritiã iuris ferũ illũ & rudẽ ante fruges cognitas victũ in meli⁹ redegiſſet: regni eũ ſocietate munerauit. Hinc remunero. Liui. li. ii. Tũ Mutius quaſi remunerãs meritũ

¶Munis officioſus: & q̃ onerã populo ſoluit vnde Munia dicuntur obſequia lege debita: & officia quę publice pręſtant. Col. li. i. Sic. n. & magiſtri ſingulorũ officioꝝ ſedulo munia ſua exequunt. Vñ immunis qui ab hmõi onere liber eſt. A munis fiunt Cõmunis & Immunis: de quib⁹ alibi. Munico as. quo veteres vtebãtur ſicut a Cõmunis Cõmunico. Nec habet munia alia terminationẽ.

¶Munifici apud antiquos non a largitione q̃ nulla erat: ſed cõſentientes appellabant: ad ea quę amici vellent: nũc aũt ꝓ liberali ponit: quaſi ſit munera large ꝑbens: de quo in dictõe Liberalis. A munific⁹ fit Munificentior: & munificẽtiſſimus. Cato tñ Munificior & Munificiſſimus dixit.

¶Municipia dicebant quę aliunde veniebant in ciuitatẽ: & cũ ſuo iure viuerent: munerib⁹ tñ ppli Ro. honoribuſq; fungebant. Capiebãt. n. munera: ſed nõ dãnoſa: vt eſt collatio tributoꝝ & hmõi: ſed quę ad honorẽ ptinerẽt. A quo munere capeſſendo nomẽ ſibi vẽdicauere nulla populi ro. lege aſtricta. Et municipia ſunt ciuitates ſuo iure & legibus ſuis vtẽtes quæ meliorẽ cõditione ſunt q̃ colonię: quoꝝ incolæ municipes vocati ſunt. Municipioꝝ iura iam penitus obliterata ſunt. Municipẽ vt Vlp. inquit facit aut ciuitas. aut manumiſſio aut adoptio: qñ municeps & qui liber in municipio natus eſt & q̃ in municipio a ſeruitute ſe liberauit: & qui ciuitatẽ quãcũq; aſſecut⁹ eſt: ꝓprie tñ municipes dñr qui i ciuitatẽ romanã recepti munerũ participes fiunt: ſed abuſiue nunc municipes dicimus ſuæ cuiuſq; ciuitatis ciues. Quo noſce tam oratores q̃ poetæ vtunt. Iuue. Iã princeps equitũ magna qui voce ſolebat Vendere municipes fracta de merce ſiluros. Cic. in Bruto. Nõ dubito q̃n ſcias nõ ſolũ cui⁹ municipii ſim: ſed etiã q̃ diligenter ſoleam municipes arpinates tueri. Hinc municipalis.

¶Municipale ius dicit priuatũ ius vniuſcuiuſq; ciuitatis. Municipalia magiſteria vocãtur adminiſtrationes & officia ſui municipii.

¶Municipatim ſignificat ꝓ municipia: ſicut Oppidatim per oppida.

¶Munio is. iui. vel munii itũ. ſignificat fulcio fortifico: reficio: reparo: præparo: defendo. Ci. li. i. Tuſ. Abiit ad deos Hercules nũq̃ abiſſet niſi cũ inter homines eſſet eã ſibi viã muniſſet. Sic dicim⁹ munire ripã: munire alueũ: munire aditũ: cũ illa vel reficim⁹ vel reparam⁹. Huius cõpoſita ſũt Cõmunio. Cęſar. Pręſidia diſponit: caſtella cõmunit quo facilius ſi ſe inuito trãſire conarent ꝓhibere poſſit. Circũmunio ꝓ circũfulcio. Col. li. iii. Priuſq̃ pomariũ cõſtituas q̃ magnũ habere voles circũmuniro macerie aut foſſa. Ēmunio extra munio. Idẽ li. i. Sed & hãc curam

pãuimẽtoꝝ & parietũ ꝓhamus cũ vt retuli ſic emunita ſola & latera horreoꝝ phibent curgulionẽ. Prę munio antemunio. Leo pa. Ad roborãdã hãc fidẽ qua contra oẽs p̃ muniebamur errores ex magno factum eſt diuinæ pietatis cõſilio.

¶Munimen pe. ꝓ. ſiue munimẽtũ: idẽ eſt qđ munitio: q̃ ꝓprie caſtroꝝ eſt: cæterarũq; rerũ q̃ cõtra euẽtũ hoſtiũ muniũt: ſiue vallo ſiue foſſa: ſiue alio quouis mõ quo ſunt milites ab hoſtiũ aduẽtu muniti.

¶Munia æ. genus aromatis.

¶Munichia oꝝ. feſta palladis erãt. Inde munichii portus athenaꝝ. Suidas. μουνυχια το ωσο θαλασσιος εν τη αττικη ελλαγικος δε εν δευτερω αθηδοσ ωνομασθαι φησιν απο μουνυχου τινοσ βασιλεωσ του ωαντευκλεουσ.

¶Murus a muniẽdo dict⁹ ẽ: q̃ ſepiebant equo munere oppidũ muris. Vñ ꝓprie vrbis eſt lapideus ambitus: paries domoꝝ. Maceria ſiue macies qui cõſtat ex lapidibus ſiue calce aut alio gñe ferruginis. Sed cõfundit qñq; Amb. ſup Lucã. Meminim⁹ q̃ Hierico magna ciuitas fuerit muralibus ſepta parietibus quæ non ferro quia non arieti poſſet eſſe penetrabilis. Hinc antemurale: & ꝓximurium põtificale pomœriũ proximuri.

¶Muralis & hoc murale: qđ ad murum pertinet: vt Muralis corona qua donari ſolebat ab ĩperatore q̃ primus murũ ſubiiſſet & in hoſtium oppidum pervim aſcendiſſet.

¶Muratus a. um. quod muros habet. Vnde vrbes muratæ dictæ ſunt.

¶Muralis herba: q̃ vulgo vitriolũ dĩ q̃ vaſa murũ i modũ confricata purificet. Ideo Vrceolaris aventribus dicta. Eadẽ parietaria vocat̃ q̃ in muris frequenter naſcat̃. Et perdiciũ qñ perdices ea p̃cipue paſcantur.

¶Muræna cum æ. diph. Nã græce ſcribit̃ μυραινα piſcis eſt longitudine nõ diſſimilis anguillæ. Parit quocũq; tpe: cuius oua citiſſime creſcũt. Macro. Accerſebantur ad piſcinas vrbis abvſq; freto ſiculo. Illic. n. optimæ eſſe credunt̃ tã murenæ q̃ anguillæ & vtræq; ex illo loco plotæ a latinis flutæ vocantur: q̃ in ſummo ſupernatantes ſole torrefactæ curuare ſe poſſe & in aqua mergere deſinũt: atq; ita facile capiunt̃. Mar. Quæ nata in ſiculo grandis murena ꝓfundo. Nõ valet exuſtam mergere ſole cutẽ. Eſt & murena cognomẽ viri romani ab eo piſce deductũ Vñ Ciceronis extat orõ ꝓ murena. Solet hic piſcis alio noſce lãpetra appellari a blãbendis petris.

¶Murænulæ ſunt ornamenta colli flexuoſa inſtar murenaꝝ & catellæ ex auro quibus matronæ cõdecorant̃: ſicut ſcribit Hiero. ad Marcellã his verbis. Autũ colli ſui qđ murænulam vulgus vocat: qđ. ſ. metallo in virgulas lenteſcente q̃dã ordinis flexuoſi catena cõtexit̃ abſq; parentibus vendidit. Põt tñ murænula eſſe diminutiuũ a murena.

¶Murex piſcis marinus ex cõcharũ gñe a purpura diuerſo. Idẽ & cõchyliũ ꝓ excellentiã dĩ. Ply. Conchylia & purpuras oẽs ore atterit. Ex muricis humore fit color purpureus. Virg. Ipſe ſed in pratis aries iã ſuaue rubẽti murice. Vnde veſtis tincta murice cõchilata dĩ. Interdũ accipitur ꝓ purpura quã Sidon vrbs ſyriæ gignit. Idẽ li. iiii. Tyrioq; ardebat murice læna. Interdũ ꝓ acumine ſeu aſpitate ſaxi. Idem lib. v. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. Et murex eſt ferreus triãgulus ꝓ cuſpidẽ vulgo Tribu

lū vocamus. Ītē murex herbā eſt q̄ naſcit vbi nū q̄ radiat ſol vt in puteis. Ītē accipit pro freno equi

¶Muricatus a.um. qđ eſt muricis mō factū. Ply. de Carduo Muricatis iquit cacuminibus. Hinc muricatim aduerbium.

¶Muria genus liquaminis qđ ex thynno piſce cō ficiebat. Perſius. Tingit holus ſiccū muria vafer in calice empta. Apud Col. Muria capitur p ſale cum aqua medicato & indurato.

¶Muries ei. ſal in pila tūſum & i ollā fictilē cōiectū & in furno percoctū. Quidā tñ exiſtimāt idē eſſe muriē & muriā ſignificatecp ſalſamentor aquā amari nomen deductum.

¶Murtius aduētinus mons q̄ e lapidibus & veluti muro cōſtaret: a quo Murtia dea ven⁹ quam Priſci Myrteā nūcuparūt a Myrto arbuſcula q̄ Veneri dicata eſt. de qua Ply. li. xv. Ara fuit, tromę vetus Veneris Mytteę quā nūc Murtiā vocāt. Huic erat ſacellū ſub auentino monte q̄ ante Mureus vocabat

¶Mutcea altera dea quā ita appellauerūt q̄ p̄ter modū faceret hoſtem murcidū. i. nimis deſidioſum. Cui cōtraria erat dea ſtrenua q̄ faciebat hoſtes ſtrenuos.

¶Murrinū pe. cor. a Murra fieri puto. Vñ vaſa murrina ex murra gēma quā q̄dā eādē ē putāt: quā nūc vulgo Agathā dicūt qualia fūt vaſa q̄ i diui Marci theſauris apud Venetos poſita ſūt. Exiſtimāt murrā ē humorē q̄ i oriēte maxime in parthico regno ſub terra cōdēſat. Col. li. vii. Murrinus cū ſit i aſino vulgaris tñ etiā nō optīe rīdet i mula. Hic p̄ colore ponit. Mar. Surrentina bibis: nec murrhina picta: nec aur ſume dabūt calices hęc tibi vina ſuos. Ply. li. xxxiii. Murrhina & criſtallina ex eadē terra effodi m⁹ qb⁹ p̄tiū faceret ipa fragilitas oriēs mittit: nitor eſt his & varietas color circūagētib⁹ ſe maculis i purpurā cādorēcp. Mar. Si calidū potas ardēti murra falerno. Cōuenit & melior fit ſapor iñ mero. Fiebant ex murrino abaci eſcaria vaſa & potoria & trullæ. Sue. in Aug. Ītē lautitiar iudiā cū & Alexādria capta nihil ſibi p̄ter vnū murrinū calicē ex inſtrumēto regio retinuerit. Murina ſeu myrina: vinū myro. i. odore cōditū. Græci enī myrū dicūt qđ nos odorāmētū vnguētū ve. Hmōi. n. vina apud priſcos laudatiſſima erāt: vtpote aromatib⁹ cōdita: tūco. ſ. myrtha calamo & hmōi. Plau. i p̄ſa. Ec q̄d habet? Tum Charin⁹ rogas? Murinā: paſſū: defrutū: mellinā vel quouis mō. Quit. Mittebāt vinū pulchrū murinū. Idē dicebat vinū muratū vl murata potio & murio-

¶Murra gēma. vide in dictiōe murrinū. (la.

¶Murreus a.um. qđ ex murra ē. ſicut Murrinū. Labolen⁹ iurecōſult⁹ ſcribit murrea vaſa q̄ ad vſū edēdi & bibēdi cā apta fūt: eſſe in ſupellectili.

¶Murinus a.um. pe. p. qđ eſt ex mure. Ply. Pręterea murinū fimū qđ itē muſcerdas appellat.

¶Muricidus pe. p. ignau⁹ ſtultus a muris cædēdis Plau. Muricida homo ignauus iners.

¶Murmilonica: ſcuta cū q̄b⁹ de muro pugnabant Erant. n. ad hoc ip̄m apta.

¶Murginor pe. cor. Tardo.

¶Murgiſo pe. p. iers. deſidioſus. a mora & deridēdo dictus.

¶Murmur tā maſ. q̄ neu. gñis: leuis aquæ ſtrepitus licet & p alio quocūcp ſtrepitu poni cōſueuerit. Hinc Murmuro as. & Murmuror deponēs. Plau. in Caſ. Mihi inanitate rāducū iteſtina murmurāt. Hinc etiā poetę murmurāria littora q̄uis plęrūcp p ſecrete ma-

ledicō capiat: q̄ is q̄ murmurat ita leniter loquit vt magis videatur id facere ſono q̄ vt intelligat. Hui⁹ cōpoſita ſunt. Cōmurmuro. Ply. li. x. Vbi congregatæ inter ſe cōmurmurāt. Submurmuro. Aug. li. vi. con. Sono aūt ſecuris audito ſubmurmurauerūt argentarii qui ſubter erant.

¶Murmurillū: murmuratio. Plau. Nolo ego murmurillū neq̄ furſurrū fieri.

¶Murmurillo as. murmuro. Idē. Quid murmurillas tecum & te diſcrucias?

¶Mus μυς extguū aīal eſt nobiſcū in domo hītās aicorroſiōis ſono quē facit dict⁹: latine ēt ſorex appellat. in gtō p̄ti muriū & p ſyncopē murū. Quidā tñ murem a ſorice diſtingūt: q̄ mus domeſticus ſit ſorex ſylueſtris. Col. Si ſerpens aut mus ſorexq̄ in muſtū ceciderit. Murē certe nec ferā iure dixeris nec placidū: q̄a nū q̄ māſueſcit: vt ſqt Ply. Mus etiā araneus eſt quē græci Mygalē appellant: q̄a muris magnitudine ſit: muſtellina ſpecie: ore oblōgo: cauda gracili: verſu dentium quadruplici: vt inqt Aetius Abūdat iſula britania. De hoc ply. li. xx. cōtra araneoſ murū venenatū morſū μυγαλη.

¶Muſculus mō dimi. eſt & ſignificat puū murem. Ply. Deturgēte nilo muſculi reperiūtur. mō ſignificat articulū in quo neruoſ capita ſūt. Muſculos ēt dixerūt minores machinas q̄bus p̄tecti bellatores foſſatū ciuitatis apportatis lapidib⁹ ligniſ & terra non ſolū cōplent: ſed etiā ſolidant: vt turres ambulatoriæ ſiue ipedimēto vehant ad murū. Sūt minores vineis ſubditiorcſq̄ & maiores firmioreſq̄ pluteis. Ītē Muſcul⁹ gen⁹ piſcis pui q̄ quo moderamine caudæ tēperat balænā ne in ſcopulū impingat. Eſt eſi balæna luſcitroſa & pene exoculata q̄ cum forte ſe direxerit p̄fectura aliorſum maris indiget hoc piſciculo p̄uto q̄ eā deducit & reducit. De hoc Clau. li. ii. in Eutropiū. Sic ruit in rupes amiſſo piſce ſodali Bælua ſulcādas cui p̄ui⁹ edocet vndas: immēſūcp pecus paruo moderamine caudę Temperat: & tāto comitū git fœdera monſtro. Hūc piſcem quidā aiūt etiam vocari Iulum.

¶Muſcerda murū ſtercus. Ply. Muriū fimū qđ itē muſcerdas appellāt.

¶Muſcio Catus murilegus: q̄ ſit infeſtus muribus μυς em̄ greece p quo ipſi mus dicimus.

¶Muſcipula: machina ad capiēdos mures: nō aūt catus. Aug. In pſalmoſ expoſitiōc. Muſcipulam ſuam diabolus tetendit vſq̄ in fmē & vęh illi qui in illam muſcipulam cadit.

¶Muſtella: quaſi longior mus: mures perſequit & ſerpentes. Eſt etiā hoc noīe genus piſcis murę næ ſimilis. Neoterici lampredam dixere.

¶Muſa latine ſignificat cātū. Vñ muſice appellata eſt ſciētia q̄ tractat de rōe canēdi. Et Muſic⁹ muſicæ perit⁹. Muſā p cātu poſuit Vir. cū iqt Paſtoraſ muſā damonis & Alphiſibæi. Hinc poetæ muſas finxerūt deas eſſe Iouis & memoriæ filias q̄ poetis & muſicæ p̄eſſent. Oportet. n. virū eruditū ac doctū intelligentia memoriacp vigere. Has dixerūt in helicōe habitare q̄ mons Bœotię eſt phocydi affinis: a quo heliconiades appellant nec procul diſtat a parnaſo phocydis monte æmulus illi & altitudine & ambitu & rupes ambor ſaxea eſt. Parnaſum quoq̄ habitare muſæ dicūr. Vñ p naſides. Et q̄ñ phocydi cōfinis Aonia eſt: etiā Aonides appellant. Etiam dicūtur Cytheriades a ſaltu q̄ Cytheron dī in quo ſimiliter

muſæ habitare ferunt. Initiū hēt a megaricis & atticis mōtibus finit ꝓpe thebas. Pierides a pieria q̄ regio eſt macedonię. Emathia añ dicta. Hæc muſarū parēs domuſq; eſt a nemore itē appellata cui nomē eſt pieris. Et pieres ppli dicti ſunt quibus extinctis macedones ea loca incoluere. Itē dñr Theſpiades a theſpia oppido heliconi ꝓpinquo. Itē pegaſides & hippocrenides ab heliconis pulcherrimo fonte q̄ a græcis hippocrine dicit hoc eſt equi fons ιππου κρηνη fōs a nr̄is appellat caballin⁹. Itē pegaſeus q̄ pegaſ⁹ eo loco ſaxū vngula feriēs fōtē aput. Perſi. Nec fōte labra ꝓlui caballio. Hūc equū putāt eſſe qui inter ſydera collocatus: q̄uis alii bellorophontis equū eſſe dicunt. Rurſus muſę Libethrides vocatę ſunt a fonte macedoniæ in ea regione q̄ Magneſia dī. Hic fons Libethros muſis eſt ſacer & ſpelūca eodē in loco q̄ libethra appellat. Itē pymppliades ſiue pympleę a Pympleo macedonię fonte ſeu iūco: vel a pympleo monte orchomenoꝝ: vel a pymplo veſtis gñe. Itē Caſtalides a fōte caſtalio ī radicibus ꝓnaſi muſis ſacro: qui a caſtalia nympha nomē aſſumpſit. Nouē aūt muſę finguntur q̄bus hęc noīa impoſita fuere. Primā em̄ a bonitate vocis dixere Calliopen καλλοψ. n. bonū dī οψ vox. Secūdā Clio. a glīa & celebritate rerū geſtarū: quas canit κλειειν. n. celebrare eſt. Vñ hiſtoria dī. Tertia ερατω. Erato vel a canendis amoribus: vel q̄ cātus aboībus deſyderet. Ouid. Nūc erato nā tu nomē amātis hēs. ερατω. n. amo etiā deſydero eligo. Quartā a voluptate ac laſciua cātus θαλειαν thaliam, θαλλειν. n. viuere: germinare: florere eſt. Quitam μελπομενην. melpomenē. a canēdo μελπομαι. n. cāto modulor ſignificat απο του μελος ποιειν: hoc eſt a cōcētu faciēdo meditationē faciens quæ tragica. Sextā τερψιχορην. απο του τρυ πολλην τους χορους: hoc eſt delectandis choreis exultans quæ cithariſta. Septimā Euterpen a ſuauitate cōcētus delectans. Tibicinaria dī ευ em̄ bene ſignificat τερπειν. delectare. Octauā πολυμνειαν a multitudine carminū ſiue laudationū. πολυ. n. multū ſignificat υμνω cāto laudo. Nā υμνος cāticū eſt quem nos hymnū dicimus. Vel polymnia a multę memorię μνημη. n. memoria dī. Nonā ουρανιην: quaſi cęleſtē vel a cęleſtiū rerū cantu: vel a cantus diuinitate ουρανος. n. græci vocant cœlū. Dī aūt Muſa Herodiano teſte inquiſitio. Quærēdo. n. diſciplinas adipiſcimur. Alii muſas denoīatas perinde atq; ομου σαι omuſas. p̄ſunt. n. orōni. Vna. n. vetētes cōuenientia quā αρμονιαν vocant & ſimul canunt & ſimul tripudiis exercētur: nec vnq̄ inuicē ſeperantur Nā tāetſi earū quæq; ſuā vim habeat: vt alia ī aſtronomia: alia in geometria: & alia in aliis diſciplinis in vnaquaq; tñ earum muſas oīs inuenias. In aſtronomia em̄ atq; geometria facile reperias & çarminū & hiſtoriæ pulchritudinē atq; dignitatē. Et eodem modo in cęteris ſcientiis.

¶ Muſæ Iouis cœli & terræ filiæ dictæ ī qm̄ Myin greçe honeſta bonaq; doctrina inſtituere ſignificat

¶ Muſium. Spar. in hac apud Alexādriā in muſio multas qōnes ꝓfeſſoribus ꝓpoſuit.

¶ Muſica æ. & Muſice es. ſcientia eſt q̄ modū canē di demōſtrat. Hæc apud greços antiqtus tātæ venerationis fuit vt idē muſici & vates & ſapiētes iudicarent. Cui⁹ ſciētiæ cū ſe iperitū Themiſtocles cōfeſſus eēt: vt inqt Ci. ī doctior hitus eſt. Sed vt puto cū aliis multis virtutibus interiit. Scribit. n. iſta verba mirāda magnus Baſilius de Timotheo ωρε τοσου τον ωερι ηυτησ τεχνησ ωστε και θυμον ερειρειν διατησ συντονου και αυστηρασ αρμονιασ και μεμτοι και χαλαρ και μαλακ τειρ ωαλιν δια τησ αρειμερησ ει ωοτε βουλοτιο.

¶ Muſcus viridis herba in corticibus fōtis, & locis humidis naſcens. Vir. Muſeo circūdat amaræ corticis. Hinc fit muſcoſus a. um q̄d muſco opertum eſt Vñ dñr muſcoſi fontes. Hęc alio noſe Bryon dicit.

¶ Muſcari eſt muſco tegi. Col. li. xi. Muſcant oleæ.

¶ Muſchus cū h eſt aīal ſimile muri duos dentes ſuperiores & duos inferiores habēs: iuxta cui⁹ vmbilicū naſcit ſanguineū apoſtema inter cārnē & cotiū: q̄d cū pelle ablatū muſchum pręcioſum conficit.

¶ Muſca parūm aīal volatile: cui⁹ dimi. eſt Muſcula Boetius. Quid ibecillius hoie? quos morſus muſcu

¶ Muſcarius a. um. q̄d ad muſcas ꝓti (laꝝ necat. net. Ply. Aranei muſcarii tela.

¶ Muſcariū flabellū quo muſcæ abigunt. Hiero. ad Marcellam. Qꝝ autem a matronis offertis muſcaria paruis aīalibus, ventilādis elegans ſignificatio eſt debere luxuriam cito reſtringere: q̄a muſcę morituræ oleū ſuauitatis exterminant. Ab huius ſimilitudine muſcariū etiā appellat coma illa quarundā herbarū in qua ſemina depēdent: qualis eſt fœniculi aneti & ſimiliū. Ply. Semine in muſcariis dependente: vt ferulę in papauere & ſimilibus ſcapus ī glādibus auellanis pannicula appellatur.

¶ Muſæus poeta inſignis Orphei tpe. vn⁹ ex argonautis: de quo extāt verſus. Ancus erat romæ quo martius optimus æuo Muſeus græcis floruit in patrib⁹. Orpheus in hymnis ορφεως τελε ταιπροσ μουσαιον αυτου υιον μανθα ρεΔΗ μουσαιε θυ ηωολιηρ ωερι σομηυ ευχηυ.

¶ Muſea dicuntur quæ in ædificiis ex pumicib⁹ dependentia fiūt ad imaginē ſpecus arte reddēdā. Vñ Muſeaca opera dñr quę vulgo muſaica vocant. Pumices. n. i. leues lapides mire eroſos in ędificiis muſea vocant quæ & vermiculata dñr. Hæc etiā Muſiua appellāt a Spartiano. Aug. li. xvi. ci. dei. Quos dā ſine ceruice oculos habere in humeris & cætera hoīum: vel quaſi hoīum gña q̄ in maritima platea carthaginis muſiuo opere picta ſūt ex libris deprōpta velut curioſioris hiſtorię. Muſeū etiam a græcis dicit domiciliū muſis dicatū. Accipitq; ꝓ diuerſorio eruditoꝝ. Ply. in ep̄lis. O mare o littus vetū ſecretūq; muſeon: q̄ multa inuenitis: q̄ multa dictatis Scribit Stra. li. vltimo apud alexādriā fuiſſe muſeū celebratiſſimum.

¶ Muſſo as. ſubmiſſa voce loquor: & ſectete occultaq; q̄d celatū velim: quaſi murmuro. Plau. in aul. Neq; id occultū haberi neq; ꝓ metū muſſari q̄n ptiçipē pariter ego te & tu me facias. Aliq̄n Muſſare ponit ꝓ tacere & quaſi obmuteſcere. Terē. Sile cela occulta tege tace muſſa. Aliq̄n ꝓ dubitare. Virg. li. xi. Muſſat rex ipſe latin⁹ Quos generos vocet. Vulgo aūt ponit ꝓ citare.

¶ Muſſito as. frequentatiuū. Liui. li. i. In abſentem tarquiniū erat inuectus haud mirū eſſe ſupbo romæ cognomē. Iam. n. ita clam q̄dā muſſitantes vulgo tū eum appellabant.

¶ Muſtū non ſolū vinū nouū dī: vt apud Ouid. in faſ. Pręmia de lacubus ꝓxima muſta tuis: ſed etiam quicq̄d nouū. Nā Muſtus a. um. idē quod recēs. Vñ

Plau. muſtã iuuencã dixit. Neuius. Vtrũ ſit melius virginẽ an viduam: virginẽ ſi muſta eſt.

¶Muſteus a. um. qđ muſtũ: hoc eſt dulcedinẽ in ſe hẽt. Vñ poma muſtea. Ply. Eſt tanta muſteis pomis ſuauitas vt finis mãdendi nõ niſi piculo fiat. Dicit etiã Muſteus recens. Idẽ lib. xii. A maritudo grano ea dẽq; piperi muſteo. Col. li. x. Tranſfert in vaſa fictilia mel dum muſteus fructus deferueſcat.

¶Muſtaceus & Muſtaceum legit ſcdm ꝓbũ libi genus qđ dat ad cõciliandũ ſtomachum a muſto ſeu a muſtace lauro: vt quidã putãt nomẽ deductũ. Iuue. Cauſa: nec eſt quare cœnã & muſtacea perdas. Ca. de re ruſ. Muſtaceos ſic facito. Farinę ſiligineæ modiũ vnũ muſto cõſpergito anyſum cyminũ adipis pondo duo caſei libram: & de virga lauri deradito: eodẽ addito. Et vbi defrixeris lauri folio ſubt⁹ addito dũ cõcoques. Ply. ſcribit eẽ gñs lauri quã Lene⁹ grãmatic⁹ muſtacẽ appellat q; muſtaceis ſubiiceret

¶Muſtacula eſt machinula ex regulis ex qua calce⁹ nouus ſuitur.

¶Muſmones ſunt arietes. Ply. li. viii. Eſt in hiſpania: ſed maxime corſica nõ diſſimile pecoris genus muſmonũ caprino villo q̃ pecoris velleri ꝓpius.

¶Muto as. tranſfero. Var. Fac vt te aliquo cum oĩ familia mutes. Q ñq; mutate variate. Vnde mutare aĩum: mutare ſniam dicimus. Q ñq; aliquid ꝓ alio accipere: qđ vernacula lingua dicimus barata. Col. li. x. Quare dũ viridis ætas pulchritudinẽ corporis conſeruat ære mutandi ſunt. Sal. in Iug. Statuit tñ Metellus pecoris & mãcipior⁹ p̃das certatim agere eaq; mutare cũ mercatorib⁹ vino aduectitio & aliis talibus. Aliqñ ſine ablatiuo p̃tii. Virg. Nec nautica pinus mutabit merces oĩs feret oĩa tellus. Sal. afr. Nemo niſi victor ꝓ pace bellũ mutauit. Hui⁹ compoſita ſunt Cõmuto: Demuto. Plau. Hic meo hero amicus ſolus firmus reſtitit: neq; demutauit aĩum firma fide. Immuto intus ſum valde muto renouo Idem in Am. Ita nũc hoies immutant poſtq̃ peregre aduenimus. Sal. Quibus rebus pmota ciuitas: atq; immutata vrbis facies erat. Permuto. Ply. lib. xxxv. Poſtea donare opera ſua iſtituit q; ea nullo ſatis digno p̃tio permutari poſſe diceret.

¶Mutito as. pe. cor. ſæpe facio: aut ſæpe exercito: mõ vnũ: mõ aliud. Gel. li. ii. Principes ciuitatis qui ludis megalẽſibus antiquo ritu mutitarent. i. mutua inter ſe conuiuia agitarent.

¶Mutuũ dicit ab eo q; de meo tuum fit: vel qa res q̃ redduntur mutant. Et ꝓprie ſine vſura: fœnus cũ vſura. Plau. Nã ſi mutuo non potero certũ eſt ſumã fœnore. Paul. Mutuũ damus recepturi nõ eandem ſpẽm quã dedimus alioq; n aut cõmodatum erit: aut repoſitum: ſed idẽ genus. Nã ſi aliud genus veluti ꝓ tritico vinũ recipiam⁹ nõ erit mutuũ. Mutuus amor dicit cum par voluntas accipit & reddit. i. vt ab eo ameris quẽ ames. Dicimus: hic a mat amicũ ſuũ mutuo amore. i. reſpõdẽte: & mutuo amore tenet. Ter. Meretrix adoleſcentẽ cuius mutuo amore tenebat excluſit Quintil. Ac ne tanq̃ pauper q dẽ mercedẽ accipiet: ſed mutua beniuolẽtia vtet. i. reſpondente Aliqñ mutuũ ꝓ vicario accipitur. Apul. Mutuã tibi operam preſtiti. i. vicariam.

¶Mutuo aduerbiũ mõ ſignificat inuicẽ. Ci. Mutuo ſe amabãt. i. alter alterũ amabat. Modo e diuerſo viciſſim. Idẽ. Fac me mutuo diligas. i. fac mihi i amore reſpondeas: & me viciſſim ames.

¶Mutuo as. mutuũ do. Quod etiam mutuũ do frequẽter dicim⁹. Plau. in Tri. Si quis mutuũ dederit: fit ꝓ ꝓprio pditũ. Nã ego talentũ mutuo qđ dederã talento inimicũ mihi emi: amicũ vendidi. Significat etiã mutuũ accipio. Cęcil. Ad amicos currat mutua tũ mutuet cã mea. Quomodo aũt differant mutuare & cõmodare. Vide in dictione Cõmodo.

¶Mutuor mutuũ: vł mutuo accipio. Ci. li. de fato. Orator ab academicis ſubtilitatem ingenii mutuat. Plau. Decẽ minas a patre mutuatus. Quod etiã dici põt. Sumpſit mutuũ vel mutuo.

¶Muto membrũ virile. Vide in dictione mẽta.

¶Mutuatiti⁹ a. ũ. qđ mutuat: vt pecũia mutuatitia. Gel. Maxięq; ĩ pecũię mutuatitię vſu atq; cõmercio

¶Mutus a mugiendo q dã deduci putant cum is q loqui nõ poſſit: prorumpit tamẽ in vocẽ quę mugitus potius quẽ ſermo videt. Vel dicit mutus: quaſi minutus q; eo ſenſu minutus ſit: vel dicit a muſando q; hic non amplius q̃ mus dicat.

¶Mutę litterę dñr q; poſitę in vltimis partibus oro nis obmuteſcere cogãt loquẽtes vel quia paruę exiguæq; ſint vocis: vt cũ mutum oratorem dicimus aut tragœdum.

¶Mutio is. mutiui vel mutii itũ. Et eſt mutire tanq̃ mutuos ſignũ facere ſeu ſtrepitũ ſiue ſubmiſſa & ipfecta voce fabulari: aut vnũ tm̃ verbũ dicere. Ter. Ian. Itaq; hercle nihil iam mutire audeo. i. verbũ ſonare. Hiero. in exo. Apud oẽs filios iſrł nõ mutiet. canis ab hoĩe: vſq; ad pecus. i. querulã vocẽ emittet Plau. in cur. Viden vt aperiunt ædes feſtiuiſſime nõ mutit cardo. i. non crepitat.

¶Muteo es. mutui. a quo muteſco. mut⁹ fio vel muto ꝓ more taceo. Lact. li. xvii. Cum in exitu lingua muteſcat. Hinc obmuteſco: de quo infra.

¶Mutilo as. pe. cor. trũco aliq̃d detraho diminuo. Ter. in Ecy. Ego ꝓpterea te ſedulo & moneo & hortor ne cuiuſq̃ te miſereat q n ſpolies laceres mutiles quẽcunq; nacta ſis.

¶Mutili dicti ſunt boues ſine cornibus: aut capri. Et Mutili dñr hi a quibus ferro vel alia re aliq̃d mẽbrũ exectũ ſit. Mãci vero q bus mẽbrũ naturę vitio deſit. Iuue. Ergo tanq̃ mancus & extinctę corp⁹ nõ vtile dextrę. Debiles eos nuncupant quibus membrũ vel vulnere vel morbo inutile ſit redditum.

¶Mutuli vno modelo de ſpaldo vulgo dicit. Var. Sed columbariis in pariete mutulos aut palos in ordine ſupra quos tegiculæ cãnabinę fiunt impoſitę. Idem. Eas aluos ita collocãt in mutulis parietis vt ne agitentur: neue inter ſe contingant.

¶Mycenę arũ. & Mycena æ. pe. ꝓ. vrbs peloponeſi quã Perſcus Danaes fili⁹ extruxit regiũcula in q̃ regnauit Agamẽnõ: a mycẽa nympha ſic appellata

¶Mycone es. & Mconos oni. pe. cor. inſula vna ex cycladibus. Sta. li. Achil. Cycladas hic ſpretæ myconoſq; humiliſq; ſeriphos. Scribit Seruius hãc inſulã terremotu diu laboraſſe. Quo ceſſante e Mycone gyaroq; vicinis inſulis populos veniſſe qui eam tenerent & incolerent.

¶Mydia inſula: q̃ etiã Delos dr̃ vna ex cycladibus

¶Mydriaſis vocat oculor⁹ cũ pupula q dẽ ipa colorẽ nõ mutat: ſed videt vltra naturalẽ ſitũ multo latior interi: vt viſũ oẽm adimat: iterum vt partẽ: res vero ipę minores q̃ ſint appareant. Econtrario in phthiſi maiores. Nã & pupula cõtrahit: corrugaſq;

¶Mygdonia regio littoralis macedonię i qua Nio

be Tantali filia vxorq; amphionis. In ſaxũ verſa ẽ.
¶Mygdone rege ſic dicta. Iuxta hãc eſt inſula myg
don. Ariſtoteles ſcribit mygdoniam eſſe Phrygiã
lydiæ conterminam. Solinus vero dicit hanc ante
Bebryciam dictam: & mox a Bithyno rege bythy-
niam dictam.
¶Myia latine muſca. Vñ & Cynomyia canina mu
ſca. Myiagrus: muſcarum deus appellabatur.
¶Mylas oppidum: de quo Sen. li. iiii. naturaliũ. q.
Circa meſſanã & Mylas ſimo q̃ddã ſimile mare p-
ferт: feruetq; & æſtuat non ſine colore fœdo. Vnde
illic ſtabulari ſolis boues fabula eſt.
¶Mylos latine mola. Vnde Chiromylos mola ma
nualis: amylum ſine mola.
¶Mymphur lignũ mediocris lõgitudĩs rotũdũ q̃d
loro circũuolutũ circũagũt fabri ĩopib⁹ tornãdis.
¶Myoparo gñs nauigii tyrrheni piratici ex; duob⁹
diſſimilibus formatũ. Nam & medion & paron plę
ſunt: paro quoq; gen⁹ nauigii eſt. Var. Iãq; duo pa
rones habebãt inſtructos. Ci. li. iii. de repu. Nam cũ
queæreret ex eo quo ſcelere impulſus mare hĕret ipſe
ſtũ vno myoparone. Eodẽ ĩq; quo tu orbẽ terræ.
¶Myopas græci vocãt in die parũ videntes μυω
claudo & ωψ oculus q; quaſi myopes propter viſus
hebetationẽ clauſis oculis ĩtueri videanť. Hos lati-
ni Luſciоſos vocant. Alio noĩe græci myotilopas
vocãt a nocturno aſpectu. Auctor eſt Noni⁹ Myo-
pes qui latine luſcioſi vocať ad lucernam nõ videre
¶Myopia vitiũ hmõi. Sunt & myopię murium ca
uernulæ. μη nõ οπτω video licet ſit.
¶Myophanos muriũ interfector: vel myoctonos
radix aconiti q; clonginco mures interficiat.
¶Myra vrbs lyciæ cui diuus Nicolaus epũs p̃fuit.
¶Myrrha arbuſcula eſt in arabia p̃cipue naſcẽs alti
tudo ei ad q̃nq; cubita nec ſine ſpina: cortice duro
& intorto: cui⁹ gutta q̃ ſpõte ſtillat viridis eſt & ama
ra: quę eodẽ noĩe vocat myrrha arabica ſiue Stacte
id eſt gutta ſiue ſtilla myrrhę. Eius virtus eſt: vt cor
pora ĩputribilia reddat. Fuit & myrrha Cynarę cy-
priorum regis filia: quæ in arborem ſui nominis fer
tur conuerſa.
¶Myrrhæus a. um. q̃d ex myrrha eſt. Proper. Myr
rheaq; in parthis pocula cœca focis.
¶Myrinus pe. cor. nomẽ ppriũ. Mar. Nup cũ my-
rino peteretur myſia læſo. Myrinũ pe. p. Ariſtote-
les vocat marẽ murenã q̃ dentẽ extra os habet.
¶Myrias adis. numerus cõtinẽs decẽ milia. Myria
des plura dena millia. Myriarches q̃ p̃eſt decẽ mili-
bus. Mille vero χιλια dñr.
¶Myrica pe. p. gñs hũilis virgulti in italia fere q̃s
alio noĩe Tamaricas dicimus. Vir. Nõ oẽs arbuſta
iuuãt hũileſq; myricæ. Scribiť cũ y pſilo: qm̃ græci
μυρικη. ſcribunt. Hinc Myricinus a. um. pe. p.
¶Myrtus arbor baccas ſaporis p̃cipui pducẽs: ex
quibus vinum fit q̃d myrtidanũ vocãt. Itẽ genero
ſum opſoniũ q̃d dicunt myrtatum.
¶Myrteus a. um. q̃d ex myrto eſt. Tibul. Et gerit i
ſigni myrtea ſerta coma. Hinc myrteã Venerẽ Pri-
ſci appellarũt. Ply. li. v. Ara fuit romæ vetus Vene-
ris myrteę quã nunc Murtiam vocãt.
¶Myrtinus a. um. pe. p. eiuſdẽ ſignificatiõis. Ply.
Oleo myrtyno illitum ſtatim reſoluitur.
¶Myrtetum loc⁹ myrtis cõſit⁹. Dicit & Myrtetos
Plau. in aul. Neſcio q̃ ſeruus e myrteto pſiluit.
¶Myrtatum gñoſum opſoniũ appellatur.

¶Myrtoum pelagus pars maris ægei: ſeu q̃ eſt ĭtet
ęgeũ & ioniũ nomen accipiens a Myrtilo Mercurii
filio qui in id piectus fertur.
¶Myron ppriũ nomẽ ſtatuarii. Hic fecit ex ære bu
culã celebratis verſib⁹ laudatã. Prop. Atq; arã circũ
ſteterãt armẽta myrõis q̃ttuor artificis iuida ſigna
¶Myronides nomẽ viri ppriũ. (boues.
¶Myrapia gñs pirorũ q; odorẽ gratiſſimũ reddãt.
¶Myriſtica nux dr vnguentaria glans; quã vulgo
muſcatã vocãt. Hæc bonum oris odorẽ facit: epati
lyeni & oculis confert.
¶Myropola pe. p. vnguẽtorũ venditor quẽ noſtri
vnguẽtariũ dicũt. Sic Myropoliũ locus vbi vnguẽ
ta venduntur. Plau. Quẽ ſum defeſſus quęrere p me
dicinas tonſtrinas in gymnaſio atq; in foro p my-
ropolia. Latine vnguentaria taberna dicit. Sue. in
Aug. Et mõ vnguentariã tabernã mõ piſtrinũ Ari
ciæ exercuiſſe obiicit.
¶Myrobalanũ quaſi vnguẽtaria glãs βαλανος
greci glandẽ dicũt. Eſt aũt arbor heliotropii foliis
fructus glandi ſimilis ad magnitudinem auellanæ.
¶Myrotheciũ vnguẽtorũ repoſitoriũ. Vñ Ci. ſcri-
bit ſe myrotheciũ ſocratis totũ cõſumpſiſſe i cõmẽ
tario cõſulat⁹ ſui ſcribẽdo: hoc ẽ pigmẽta oratoria.
¶Myrlea oppidũ bithyniæ q̃d Apamea dicitur a
Myrlo Colophonio⁹ duce: vel a myrlea amazone
Nicomedes aũt Epiphanes Pruſii regis fili⁹ de ma
tris noĩe Apames Apameã vocari voluit.
¶Myrmeciæ verrucæ ſũt lupini amplitudine: ſicut
Acrocordones fabæ noſtratis ſic dictę quia formi-
cę modo pungant.
¶Myrmecides nomẽ viri ppriũ de quo Ci. i acad.
Vt etiã inter deos myrmecides minutor⁹ opuſculo
rũ fabricator fuiſſe videať. Suidas μυρμηκιδην
αυτι των ρατ τομενου την φειδιου τεχνη.
¶Myrſus ppriũ nomẽ viri. Sic. n. vocat⁹ fuit Cã-
daules pater qui myrſillus dictus fuit. Itẽ Myrſum
peloponneſſi oppidum fuit.
¶Myrobrechus quaſi vnguẽto ſtillãtes μυρον græ
ci vnguentũ vocant βρεχω proluo & irrigo. Plau.
in aul. Myrobrecharios p vnguẽtor⁹ cõſectoribus
accipit ad capillos irrorantes. Ait. n. Aut manulea
rii: au myrobrechárii.
¶Myrobaptarii dñr tinctores mutrei colotis.
¶Mys myos nomen fuit celatoris: qui claruit argẽ
to cælãdo. Mar. Quis labor in phiala docti myos:
an nemyronis?
¶Myſia regio helleſponti a myſis dicta qui ethra
cia illuc migrauerunt q̃ ſubdita fuit Telepho. Eſt &
alia myſia poſt macedoniã q̃ affinis adriatici vſq;
ad põticũ extendiť mare. Ptol. Duplicẽ myſiã facit
maiorẽ & minorẽ & vtrãq; extra bithyniã ĩ aſia po-
ſuit nõ pculab Ida Myſos alii thraces: alii lydos fu
iſſe dixerũt. Et qm̃ lydi fagũ acetoſã q̃ multa naſciť
in olympo myſiã vocauere ab eo Myſos dictos pu
tarunt q̃bus ſermo fuit ex lydo phrygioq; pmiſtus
¶Myſteria a græcis dñr q̃ latini ſacra arcana ſeclu-
ſa vocãt q̃ niſi ſacerdoti ſcire nefas ẽ. Vñ occęcat⁹ ẽ
p oeta q̃ auſus fuit ea patefacere. Dicta myſteria: vt
li. ii. p̃pa. euã. teſtať Euſebi⁹ a μυσος q̃d latine ſcel⁹
dr. Hic nõ ſine myſterio fieri dicim⁹ q̃d occulta ali-
q̃ ſacror⁹ rõne pficiſciť. Vñ myſtę dicti ſacerdotes:
vt apũd Auſonũ Senecã & Papinũ. Et Symmyſtę
conſacerdotes eiſdem ſacris initiati. Qua dictione
Apul. Sidoni⁹ Hiero. vtunť. In myſteriis aũt trade

bantur multa arcana q̃ in vulgus annũcianda non ſunt cũ auctore Tertuliano oĩbus myſteriis ſilentii fides debeaꝫ. Scribit Euſe. in p̃paratione euangelica: In ſacris Iſidis & ſeraphidis fuiſſe ſimulacrũ qđ digito labiis ip̃ſo admonere videreꝫ vt ſilẽtiũ fieret

¶Myſteriũ a myſos qđ latine ſcel⁹ eſt dionyſio accidit: vel myente attico illo q venerando periit vel quaſi mytharia quaſi fabula q̃dã ſint. Nam Dardanus q̃dã deoꝝ fabulas in myſteria deduxit.

¶Myſticus a.um. ꝓprie qđ in arcanis deorũ ſacris fiebat qualia erãt bacchi orgia q̃ noctu clam a ſolis mulieribus celabrabanꝫ. Vir. Et myſtica vãnus iachi. Ip̃a ſacroꝝ ſignificatio occulta vt ait Stra. myſtica dr̃. A noſtris tñ myſticũ dicit figuratum

¶Mythos latine fabula. Vñ Mythic⁹ fabularis ſeu fabuloſ⁹. Mythologia ſermo ſeu rõcinatio fabularis

¶Myxa apud græcos ꝓprie pituita e naribus fluẽs qui & Muccus dicit. Vnde & Myxon muccoſus appellatur. Hoc eſt nares mucco ſordidas habẽs. Myxetis vero naris appellaꝫ. Ex hoc Myxa & myxos Prominens pars lucernæ vocatur ex qua ꝓfertur el lychnium quaſi ex narib⁹ muccus. Hinc græci quotiẽs volũt Ellychniũ ꝓduci: vt luceat clarius προμυξαι τομλυχνου dicũt: noſtri vero Emũgere lucernam A myxos fit dimyxos q̃ eſt lucerna duo el lychnia habens. Trimyxos tria. Polymixos multa. Mar. Totq; geram myxos vna lucerna vocor.

¶Manduces erant laruato capite humano maxillas vaſta magnitudine pariter vaſtis armatas denti bus habẽtes qui ſuo tanti oris hiatu dentiũq; crepitu ſeſe in vtrãq; partẽ viæ dum flecterent ridentem turbã vertebant in fugam.

¶Matula: Matella: & Matellio, vas ad deponẽdum vẽtris onus.

¶Malaciſo mollẽ reddo. Malacos mollis. Vnde malacia maris tranquillitas. Hinc malacus ca. cũ. ꝓ molli & delicato. Plau. in Bac. Pro lorica malacũ capiam pallium.

¶Materiarius faber qui ligna pare & ſubminiſtrare operi faciundo debet.

¶Malobathron: latine folium: vnum inter odoramẽta. Dioſco. Malobathron eſt hærba quæ naſcit in india: & habet folia quæ extenduntur ſuper faciẽ aquæ & nõ habet radicem: & eſt boni odoris.

¶Manna: alio noĩe dicit Roſmarinus.

¶Meliſophilos hęrba quã Boracũ vulgus vocat.

¶Melilotum flos plantæ coloris paleę in quo eſt lunaris figura.

¶Melina: vt auctor eſt Feſ. genus tibiæ acutiſſimi ſoni. Eſt & genus veſtis apud Plau. in epi. a colore q medius eſt inter album & fuſcũ. Vel a melo inſula vnde afferebatur. Iul. pol. Cãdicantia in primis habebant veſtimenta peregre venientes vel phea vel melina vel glaucina.

¶Mendicula veſtis a mẽdico ſiue a mẽdice qui magiſtratus nomẽ eſt: vt inquit Feſtus.

¶Manipula genere neu. Sparti. in Hadr. Ipſe inter manipula vitã militarem magiſtrans.

¶Miſericordia a miſero & corde cõpoſitũ nomẽ eſt

¶Minerua appellarunt & filiã Iouis ac virginẽ putarunt. Nã incorruptibilẽ aiunt eſſe natura & extremũ locũ vniuerſi obtinere cõtendunt. Tritoniã vero appellatã qm̃ ter in anno ſpatio vere æſtate hyeme cõmutatur. Glaucopin. i. glauculã vocari cõtẽdũt: non quia yt nonnulli greci putarũt glaucos ita beat oculos qđ nomẽ ipſum denotare videtur: ſed qm̃ aer viſum aſalibus prębeat.

¶Mamona hebraice vel ſyriace latine diuitiæ interpretãtur: qa punice mamon lucrũ dicit. Mamona ergo iniq tatis iſtę diuitię vocanꝫ etiã cũ iuſtitia acquiſitæ & quæ iure parentũ ſuccedunt. qa cũ labore acq runꝫ & cũ magna ſolicitudĩe cuſtodiunꝫ & ſine iniquitate aut vix aut raro haberi poſſunt.

¶Margus fluuius aſiæ minoris qui per maſſagetas ac derbitas in oxum amnem defertur.

¶Mars. Ares græce appellaꝫ qđ regnis auxiliũ pugna oppreſſis afferre ſignificat.

¶Metrodorus chius: ſempiternũ eſſe vniverſũ ait Nã ſi factũ eſſet: eſſet a non ente. Infinitum etiã qm̃ ſempiternũ cũ nõ habeat principiũ vnde incipiat: nec exitũ quo terminꝫ imobile quoq; aſſerit: qm̃ moueri non poſſit qđ non trãſeat. Trãſire aũt neceſſe eſt: aut in plenũ aut ĩ vacuũ: ĩ quorũ alterũ trãſit⁹ fieri non põt. Ex æthere aũt fieri nubes denſatione inde aquã quæ ad ſolẽ decurrẽs extinguit ipſum: q rafa rectus rurſum accendit: ſolem ſiccitate conſtipatum ex aqua ſplendida ſtellã efficere. Dicit etiam diem ac noctẽ inde fieri: q; ſol extinguaꝫ at q; accẽdatur. Ecclypſim quoq; exctinctione fieri.

¶Męnoles dictus eſt Dionyſius qđ latine totũ furentẽ ſignificat: cui bacche orgia celebrãt & crudas carnes comedentes ſacro furore iniciãtur euan: euã conclamãtes: quæ vox aſpirata ſcđm exquiſitã hebreoꝝ linguã fœminei ſexus ſerpentẽ ſignificat.

Littera ſi principalis fuerit ſyllabæ aliqñ ſumit ante ſe g. vt Narus gnarus. Vñ ignarus: nauus gnauus: vnde ignauus. & ſi habuerit poſt ſe. c. ſæpe c. in g mutaꝫ: vt quadringẽti ꝓ quadricẽti: q ngenti ꝓ q ncẽti. Sed q̃b⁹ n. nõ fuerit: ſeruaꝫ c. vt ducenti

¶Nabathea. regio eſt ab arabia incipiens: eamq; intra ſe cõtinens q̃ vſq; ad mare rubrũ ex latere dextro: pſicũ ex ſiniſtro: indicũq; ex ſuperiori pte ꝓtendit: nomẽ habet a nabath. hiſmaleis primo genito. Huic metropolis eſt Petra. Hinc Nabatheus a.um. pe. ꝓ. Iuue. Et quos depoſuit nabathęo bęlua ſaltu Eſt & Nabatha ciuitas.

¶Nablium dimi. a nabulũ inſtrumentũ muſicũ qđ & Naulũ: a quo naulũ. Ouid. Diſce etiã duplici genialia nablia palma Vertere: cõuenũt dulcibus illa mõis. Suidas Nabla organi ſpẽs eſt alibi. Pſalteriũ organũ eſt muſicũ qđ nabla etiã vocatur.

¶Nęę fullones: q; a veteribus græcis oĩa fere opa ex lana nææ dicebãtur.

¶Næ cum diph. Vide in dictione Ne.

¶Næera nomẽ mulieris ꝓprium quo ſignificatur ſemper recens.

¶Næuus corporis inſigne: ſeu genitiua macula. Vñ Næuoſus qui næuis plenus eſt.

¶Næuia nomen mulieris a nęuo ſic appellata.

¶Nęnia æ. Vide in dictione Nenia. (fluo.

¶Naiades nymphę fluminũ & fõtiũ απο του ναω

¶Nais fluui⁹ q ex tauro mõte naſcẽs ĩ põtũ mergit

¶Nã cõiũctio cãlis quã frequẽter vſurpãt auctores & primũ tm̃ locũ ſortit. Nãq; vero ſcđm vel aliũ accipit ẽt ꝓ Ideo. Terẽ. Nã ĩ plogis ſcribũdis opã abutit. Aliqñ ꝓ Aũt. Ci. in Sal. Nã q; in yxorẽ atq; filiã meã tam petulanter inuectus es.

¶Nãciſcor eris.natus.a nãcio is. fit ſecũdum Priſ. & ſignificat acqro. Ter.in phor.Non triumpho ex nuptiis tuis ſi nihil nanciſcor mali. Sal.Hoſtes adoleſcẽtes ſummã ptãtẽ nacti.Ci. Apio.pul. Pluribus verbis ad te ſcribã cũ plus otii nactus ero. Et nãciſci ſignificat inuenire. Lact.li.vi.Si ducẽ nactus fuerit q dirigat ad meliora titubãtem.Hinc renãciſcor quod a veteribus poſitũ eſt ꝓ reꝑhendo.

¶Napęę ſyluaꝝ ſeu collium:& floꝝ deę ſicuti dryades arboꝝ.Virgi. Faciles venerare napæas.Napæi ppli in leſbo. Et Apollo napęus ſub vrbe napa.napatęi ppli in æthyopia.Napitę ppli in ſcythia quorum caput vicus napis qui & napatę noſantur.

¶Napus gñs rapę q̃ longior.Col.li.ii.Napus deuexã terrã amat & ſiccã.Hui⁹ dimi. eſt Napunculus.

¶Napinę:ꝙbi ſeminant napi. Col.li.xii. Napinæ itẽ rapinę ſicaneis locis per hos dies fiunt.

¶Narphtha a latinis naptha dicit piſcis genus: vt eſt apud Danielem ꝓphetã.

¶Nanus teſte Gal.lib.xviii.græcum vocabulũ eſt quo vocauerũt breui corpore hoiem paululũ ſupra terrã extãtem quẽ latine Pomilionẽ dicimus. Nec de hoibus tãtũ:ſed de aliis quoq; rebus dicit. Vnde etiã mala nana q̃ alio noie Melimela vocãtur.

¶Nanum vas breue & latũ:qđ vulgo Situlum barbatum appellãt.

¶Nar fluuius qui per vrbem narniã effluens Tybrimmiſcet. Eſt & alius hoc noie qui a danubio videt deriuari.Virg. Sulphurea nar albus aqua. Stra. Hunc Naronem vocat.

¶Narane fluuius dalmatiæ ab Epidauro nõ diſtãs amplius centũ millibus paſſuum.

¶Narbaſis vrbs æſtuaria in Hiſpania.

¶Narbonenſis Gallia a narbone ciuitate dicta eſt: hęc olim bracata gallia dicebat. Scribit Strabo li.iiii. narbonẽ fuiſſe ãplißimũ eius regionis emporũ.

¶Narciſſus lilii gen⁹ radice carnoſa atq; odora flore purpureo:folia in radice hñs ad ſimilitudinẽ foliorũ arũdinis:ſed aliquãto craſſiora. Dict⁹ a γαρκη narce:vt Ply.inqt qđ ſtuporẽ latine ſignificat. Nã odor eius caput aggrauat.Eius duo ſunt gña. Vnũ purpureo flore:alteꝝ herbaceo. Narciſſi vero pueri monumẽtũ in ora bœotiæ per qđ trãſeũtes ſilebãt. Vñ taciturnum vocabãt. Fert narciſſus puer filius fuiſſe Cephiſi amnis & liriopes nymphę qui cũ pulchritudine prẽſtaret a multis nymphis amat⁹ eſt: & cũ nimio deſyderio potiũdæ nymphe contaburſſet mutatus eſt in florẽ ſui noĩs. Eſt & narciſſus nomen fluuii & nomẽ liberti potentiſſimi claudii.

¶Narcotica medici neoterici appellãt medicamenta qbus ſtupor cõciliat: ac torpor aduerſus ſenſum doloris & cruciatum.

¶Narciſſites pe.ꝑ.gẽma appellata eſt quæ narciſſi colorem habet.

¶Nardus fœ.gñis & Nardum neu.frutex grauis: & craſſa radice:ſed breui ac nigra aſpero ſapore:folio quo dẽſoq;.Tibul. Illius puro diſtillent tpa nardo.

¶Nardinũ pe.ꝑ.vngentũ ex nardo factũ: qđ alio noie dicit Foliatum:vt ait Ply.

¶Nartheciũ dimi.eſt:græci Nartheca vocãt ferulã aſſurgẽtẽ in altitudine: humilẽ vero & depreſſam narthecion dicũt. Cũ aũt ſemẽ ferulę morbis qbuſdã auxiliari dicãt:medici narthecion ꝑ repoſitorio medicamẽtoꝝ:vſurpãt etiã ſi fuerit ex alia materia factũ:vel qa id gñs ligni accõmodatũ ẽ ad ſeruãda medicamẽta. Ci.de fi.bono. Iã doloris medicamẽta illa epicurea tãq̃ de narthecio ꝓmãt. Hic Narthecophori:quaſi feruligeri dicti ſunt Bacchi miniſtri.

¶Nares ꝓprie naſi latiores ptes in quibus ſunt ſpiracula a naritate: vt inqt Do.quæ nos odoratu doceãt pſto & ꝓpe eſſe qđ adhuc oculi non vidẽt. Siue vt alii volũt q ꝑ eas odor vel ſpiritus nare nõ deſinat. Vir.iii Ge. Collectũq; pmẽs voluit ſub naribꝰ ignẽ. Ouid.vſus eſt ſingulari ꝑ naſo. Pãdaq; naris erat. Hęptes naſi.nares imus naſus dici ſolẽt. Suc. de Aug.Mediocres aures: naſum a ſũmo eminẽtiorem:ab imo deductiorem.

¶Narnia vmbrię ciuitas ꝑ quã nar labit a quo & nomẽ accepit.liu.li.x. A nare fluie narnia appellata.

¶Narica genus piſcis minuti:a nãdo:vtquidã existimant.

¶Naricũ qđ & Narix.& naryce dr oppidũ locroꝝ vetuſtiſſimũ fuit:vnde Aiax fuit: & naricii ppli:de quibus Virg. Hic & naricii poſuerũt mœnia locri. Hinc dicta eſt pix naricia. Similiter naricia inſula i mariægeo vel ionio quæ fuit Vlyſſis.

¶Nariturtiũ & naſturtiũ:vt Ply.docet: nomẽ accepit a nariũ torſione. Hinc factũ eſt ꝓuerbiũ ad excitãdũ torporẽ. Ede naſturtiũ: q̃ſi dicerem⁹. Expergiſcere. Eſt aũt herba hortẽſis:ꝓdeſt cõtra ſuſpiria & tuſſim. Greci Cardamõ appellãt. Stra.li.xv.depſarũ victu loquẽs ſic refert. Quotidian⁹ eoꝝ cib⁹ poſt exercitiũ eſt panis duriſſimus & cardamum: & ſalis granum & carnes aſſę ſiue elixę:potus eſt aqua.

¶Narro as:dico:recito:a quo Narratio quę eſt rerꝝ geſtarꝝ aut inde vt geſtarꝝ expoſitio. Huius cõpoſita ſũt Denarro:Enarro:qđ eſt extra & large narro & ꝓprie vt Diom.inqt. Enerratio eſt obſcuriorꝝ ſẽſuũ qõnũve explanatio:vel exquiſitio ꝑ quã vniuſcuiuſq; rei qualitatem poeticis gloſſulis excoluimus Lact.li.vi. Quis ſacramẽtũ dei ſciẽs tã ſignificãter enarrare legẽ dei potuiſſet q̃ illã hõlõge a veritatis notitia remotus exꝑſſit? Prẽnarro primo & ãte alia narro. Terẽ.in Eu. Oportuit rẽ prẽnarraſſe me. Obnarro peruerto:declaroq; ſignificat.

¶Narratiũcula pua narratio. Quit. Narratiũculas a poetis celebratas noticię cã nõ eloquẽtię tractãdas.

¶Naſſa gñs vaſis piſcatorii quo cũ intrauit (putorit piſcis exire nõ pot. Plau. Nunq̃ ex iſta naſſa hodie eſcam petã.

¶Naſica pe.ꝓ. Scipio dict⁹ ẽ. Oui. Naſica excepit tẽpli ñ extitit auctor Auguſt⁹ nũc ẽ añ metell⁹ erat.

¶Naſus dr ea ps capitis q̃ e ſupcilioꝝ cõfinio oriẽs & q̃ſi equali porrecta iugo vtrãq; aciẽ ſil'& diſcernit & munit. Duo ãt ei⁹ ſpiramina geminiq; hiat⁹ quos veluti q dã pies ꝑ mediũ duct⁹ iterſepit nares vocãt. Aliqñ naſus ponit ꝓ acrimonia & dicacitate. Vnde hñe naſũ eũ dicimus q̃ nenuſta quadã & ſubdola irriſione aliũ deridet. Apul.i meta. Contorta & vitu perãtu nare diſceſſit. Ply. Primus Lucili⁹ cõdidit ſtili naſum.i.ſcripſit ſatyrã q̃ acerbitatẽ quãdã & acrimoniã ſtili habet in vitiis inſectandis. Marti. Non cuicũq; datum eſt habere naſum.i. acrimoniam ad deridẽdum & dicacitatem. Hinc naſuti dicunt dicaces reꝑhenſores & deriſores. Idẽ. Naſutus ſis vſq; licet ſis deniq; naſus. Idẽ formauit cõparatiuũ. Nil naſuti⁹. Apul. Naſutula mulier ac dicacula. Naſus enim ſagacẽ ſapiẽtiã repręſentat ſumpta metaphora ab animalibus. Canes enim & vultures olfactu inquirunt Sapiens igit & cautꝰ eſt q odoratu abſtruſa quoq;

intelligit. Hora. in Ser. Vt plęriq; ſolent naſo ſuſpē dis adūco: ignotos vt me libertino pīe natū. A naſus fit verbum Denaſo as.

¶Naſiterna vas aquariū anſatū ac patēs. Var. li. i. de re ruſ. Vt ex ęre ahena vrceos naſciternā faceret.

¶Naſamones pe. p. ſunt populi libyę nauiū ſyrtibus inuolutæ ſpoliatores. Luca. Hoc tā ſegne ſolū raras tñ exerit hęrbas: quas naſamon gēs dira legit q̄ pxīa pōto Nud' rura tenet quē mūdi barbara dānis Syrtis alit: nā littoreis pplator arenis iminet & nullos portus tangente carina nouit opes: ſic cū toto cōmercia mūdo naufragiis naſamōes hñt. Suidas ναſαμων εξου ναſαμωνες εθνος λιβυης και ναſαμωνος ονομα κυριον.

¶Naſcor eris. natus. notę ſignificatōis. Sal. L. Catilina nobili gñe natus fuit: magna vi aī & corporis Et dicimus. Natus ſum laudi & ad laudē. Ci. p Sex. Qui ſe patrię: qui ciuibus ſuis: q laudi: q gloriæ: nō ſomno nō cōuiuiis nō delectationi natos arbitrant Idē. ibi. Nā q̄d ageret vir ad dignitatē & gloriā nat⁹ Huius verbi cōpoſita ſunt Annaſcor cōnaſcor vñ Cognatus a. um. Leo. pap. Epiphaniæ nobis dilectiſſimi venerāda feſtiuitas dat pſeuerātiā gaudio; vt inter cognata; ſolēnitatū vicina ſacramēta exultatiōis vigor & feruor fidei nō tepeſceret. Enaſor extra naſcor. Iuſti. li. i. Hic p ſōnū videt ex naturalibus filię quā vnicā habebat: vtē enatā: cui⁹ palmite oīs aſia obūbrabat. Denaſcor: decreſco: deficio: morior. Caſ. Hemina. li. ii. annaliū. Quæ nata ſunt ea oīa denaſci aiūt. Innaſcor int⁹ naſcor. Ci. li. i. of. ſed illud odioſum q; in hac elatiōe & magnitudine aī facillime ptinacia & nimia cupiditas principatus innaſcit. Internaſcor. i. medio naſcor. Col. li. v. Ne aut pāpinarius palmes internatus. Obnaſcor crcūnaſcor. Renaſcor rurſus naſcor. Lact. li. vii. Itaq; renaſci eas putauerūt. pronaſcor. ortum hēo. Ter. in phor. Ait illā ciuē atticā bonā bonis pgnatam.

¶Natus a. um. particípiū. Ter. in heau. Annos ſexaginta nat⁹ es aut plus eo: vt coniicio. Natus nati nomē p filio: ſicut & nata æ. p filia. Virg. Nate meę vires: mea magna potētia ſolus. Nato; appellatio inquit Modeſtinus ad nepotes extēditur. Addim⁹ q̄ñq; g. & dicimus Gnatus gnata. q̄ ſemp ſunt ſubſtantiua. Natus us. non legi niſi in abl tō tm̄. Cice. in Cato. Cę q̄ eum colere cœpi: non admodū grandē natu: ſed tñ iam ætate puectum.

¶Natio genus hoīm inquit Feſtus q nō aliūde venerūt ſed ibi nati ſunt. Et natio pricipalis eſt i qua pñt eſſe multæ gētes. Ideo plus in ſe cōtinet q̄ gens In pecorib⁹ quoq; bon⁹ puēt⁹ fœturę bonę natio dī

¶Natalis gñis maſ. Natale neutri. & hoc natalitiū ſumit p die quo q; s nat⁹ eſt. In quo etiā ſignificato capit hic & hęc natalis & hoc natale. Similiter natalitius a. um. in quibus addit dies. Ter. in phor. Porro aūt alio vbi erit puero natalis dies. Leo pap. Natalē igit diē dñi celebremus. Subſtātiuū. Virg. Me⁹ eſt natalis iola. Ply. Dū natales ſuos celebraret. Dī & natalis de rebus inaiatis p naſcēs. Idē li. xxxvii. Similis eſt huic q dē arabicus: minor tm̄. Silī & naſcens cæteris pallor gētis: & in auro nō niſi excellētiſſimo natalis. Natales plī tm̄ nūero ſignificāt cōditionē ſanguinis ad familię: vt gñoſi natales: natales obſcuri. Cor. tacitus. Aderat Corneli⁹ fuſcus vi gēs ætate: claris natalibus. Ply. in epla ad Meſſiū, p ignobilitate poſuit & ſordibus gñis. Nōnū q̄ candidatus aut natales cōpetitoris: aut ānos: aut etiā mores arguebat. Iuue. etiā p celebritate diei natalis ſūpſit. Palmam inter dñas virtus natalibus æquat. i. nō alrea victoria exhilaratur q̄ dies natales celebrātur. Et natales pro annis accipūtur. Sappho. Sex mihi natales ierant. Tot enim dies celebrātur natales quod aguntur anni.

¶Natiuus a. ū. i quo aliq̄d naſcit. Ply. li. xxxi. Sūt & mōtes natiui ſalis. Et natiuus q natus eſt paſſiuæ ſignificatōis. Gel. Propterea obliteratis & abolitis natiuę pietatis. Natiuus color: dī naturalis q nulla arte: ſed natura pducit: mō i albedinē tēdēs mō i nigredinē nō tñ pfecte: vt albus vel niger. Natiuus color albus leucopus dī vilis atq; vulgaris nomē trahēs a grecis: apud quos λευκος dī albū Natiuus color niger leucopo cōtrarius ppie pullus vocatur.

¶Natiuitas. idem q̄d ortus: quod nomē vſurpatur ab eccleſiaſticis.

¶Natalitius a. ū. & natalitiū. Videī dictiōe Natiu⁹.

¶Natura dicta eſt ab eo q; naſci aliquid faciat. Hāc q dā deū eſſe dixerūt a quo oīa ſūt creata. Seneca li. iiii. de venefi. Natura hoc mihi p̄ſtat. non intelligis te cū hoc dicis mutare nomē deo? Quid em̄ aliud ē natura q̄ de⁹ & diuina rō toti mūdo & ptib⁹ eius inſerta. Ply. Vbiq; naturā parētē rerū opificēq; appellat. Ponit interdū p vi. Vñ arbo; atq; hærba; naturas dicimus. Interdū p more. Virg. Nunc agenaturas apibus quas iupiter ipe Addidit expediā. Interdū p genitalib⁹ tā virilib⁹ q̄ fœmineis: q̄ a grecis dicit phyſis. Hiero. de circūciſione. Videamus q̄ cā eſt: vt eā ptē corporis ſecretior & occultior eſt quæ a grecis phyſis: a nris dicit natura ad circūcidendū dñs elegerit? Ply. Si quadrupes fœtū nō admittat: vrtica naturā fricandā mōſtrauit. Dicta natura q̄ī eo mēbro naſcēdi vis fit. Et natura ē quæ vnicuiq; rei formā dat ſpecifica differentia diffinit q; a phīs. Natura eſt motus principiū ſcd m ſe & nō p accidēs q̄m vniuerſa corpora ppriū habent motum p ſe: vt ignis p ſe ſurſū ferī: terra deorſū & nō p accidēs q̄m id non naturale: ſed artificiale dicit.

¶Naturalis & hoc naturale q̄d ſcd m naturā eſt. Vñ naturales filii dñr legitimi q; ſola natura cōiugali lege ſint orti nō ex cōcubina. Sue. in Tiberio. Filio; neq; naturalē druſum: neq; adoptiuū germanicum patria caritate dilexit.

¶Naturalia plī tm̄ nūero dñr pudēda. Col. Si eq̄ marē nō patit detrita ſtylla naturalia eius linunt q̄ res accēdit libidinē. Idē li. ix. de pulcenis. Plumulæ ſub cauda clunibus detrahēdæ: ne ſtercore coinquinatæ dureſcant & naturalia præcludāt.

¶Nates a nitēdo: vt q dā exiſtimāt. Ibi. n. ē caro firmior q̄ in cęteris mēbris ne p̄mēte corpis mole oſſib⁹ cogat. Hor. i Ser. Diffiſſa nate fic⁹. Ha; tumor clunis dī. Iu. Ad terrā tremulo deſcēdāt clūe puellę

¶Nato as. frequētatiuū ē verbi. No as. Nare āt ſeu natare ppriū eſt piſciū. Col. Per trāſlationē li. iii. p vltra ire poſuit. Alioq; n etiā nouellā vineā ex reſectione natā fiūt vini inutile habebis prima pte terrę natātibus radicib⁹. Q ñq; p Trepidare. Ouid. li. vi. faſ. Nox erat & viuis oculiq; aīq; natabāt. Q ñq; p Nauigare. Huius cōpoſita ſunt Adnato iuxta nato ſiue ad aliquē locū nauigo. Virg. Huc pauci vīſis ad nauim⁹ oris. Cōnato ſimul nato. Plau. Cōnatat nobiſcum. i. riualis eſt. Et eſt a Cōno. Idē Cōnationis noſtrę cōſcius, hoc eſt q; eandē adiremus mulierem

Sedhæc per metaphorã. Enato extranato ab Enõ Vt Insuetũ piter gelidas enauit ad arctos. Innato intus nato ab Inno. Vir. li. ii. Geo. Nec nõ & torrẽtem vndã innatat alnus. Idem li. iii. Geo. de Inno. Fluuiosq; innare capaces. Denato deorsum nato a deno. Vide alibi. Obnato contra seu circa nato: ab obno: vt In æquore fuluis Obnatat vmbra fretis. Prẽnato añ nato: a p̃no. Ply. Prẽnatante piscículo frontẽ suã spgit. Renato Rursus nato vel natando reuertor a Reno. Supnato super vndas sto nõ mergor. a supno. Ply. li. xxxiii. Postea supernatans aq̃ tollit̃ spongiis. Transnato vltra nato: a Trano. Liui. Mãgonẽ cũ equitatu flumen tranatasse. Vir. li. iii. Geo. Superãt mõtes & flumina tranãt. Et omĩa habẽt pe. cor. & a naue dicta sunt.

¶Natatus us. ipse natãdi actus. Clau. li. iii. Lucus erat ꝓpe flumen athim qđ candida ꝓfert sæpe mari pulchroq; secat galathea natatu.

¶Natatilis p. cor. q natat vel natare põt. sicut volatilis qui volat vel volare põt. Aug. li. xii. ci. dei. Talem illi creauit aĩam qua per rõnẽ atq; intelligẽtiam oĩbus esset p̃stantior aĩalibus terrestribus & natatilibus & volatilibus q̃ mẽtem h nõi nõ haberent.

¶Natrix gñis mas. & fœ. genus serpẽtis a nãdo: q; ĩ aqua quoq; venenũ spgit. Prisc. li. v. Natrix cũ spẽcie anguis significat masculinũ quoq; inuenĩt. Cic. Cur oĩa nĩi cã cũ faceret tãtã vim natricũ viperarũ q;. Luc. Et natrix violator aq̃. Item Natrix herba ẽ cuius radix euulsa virus hirci redolet. Natrix quoq; mulier dici põt natãs sicut natatrix.

¶Natabula ab Apuleo dĩr loca natationis.

¶Natinatones: negocioси vocabanĩ: & natinatio negociatio.

¶Nauis a græco νεῦσ: cuius diminutiuum est nauicula: a quo fit aliud Nauicella.

¶Nauale adiectiuũ: qđ ad naues ptinet. Vñ nauaĩ corona qua donari solebat q prim⁹ ĩ hostilũ nauẽ armat⁹ trãsiliisset. Hier. Qui nauali p̃lio dimicaturi sũt

¶Naualia in qbus stant vel fieri solẽt naues. Virg. Dirtpiũtq; rates alii naualibus ite. Ouid. lib. iii. me. Hinc aliter q̃ si siccũ nauale tenerent.

¶Nauarchus nauis princeps q in naui nautis ĩpat q̃cũq; ad faciendã nauigationẽ: nec absurde in triremibus idẽ eẽ intelligĩt q Comes vel Comit⁹ dĩr. Ci. in ver. Sũptũ oĩm in classem frumẽto stipẽdio cæteriscq; rebus nauarcho suo q̃ ꝓ ciuitas semp dare solebat. ¶Nauarchus idis. nauis p̃toria in q̃ est prætor.

¶Nauclerus qui nauem regit: latine nauicularĩ⁹ dĩr quasi nauis cleros. i. sors.

¶Nauclerius a. um. quod ad nauclerũ ptinet. Plau. in asi. Volo mei patris me similẽ qui cã mea naucleria ipse ornatu per fallaciam quam amabã abduxit ab leno ne mulierem.

¶Naucleriacus a. um. eiusdẽ significationis. Idem in Mili. Facito vt venias huc ornatu naucleriaco.

¶Naumachia nauale bellũ. seu naualis pugna. Interdũ accipit̃ ꝓ loco vbi fit pugna. Sue. ĩ Tibe. Semel triremi vsq; ad pximos naumachię hortos subuectus est.

¶Naumachiarii sunt q p̃liũ nauale cõmittũt. Sue. in Clau. Proclamãtibus naumachiariis. Hi etiã Epibatę dĩr græca voce.

¶Nauigiũ nauis ductio qđ & Nauagiũ dĩr. Et nauigiũ oẽ genus nauis quo nauigam⁹ appellaĩ. Nauis vero spẽs est. Col. Iãq; qui ædificare velint fabros & architectos aduocent: qui nauigia mari cõcredere gubernãdi peritos.

¶Nauiger pe. cor. qui nauem ducit.

¶Nauigo as. pe. cor. naui iter facio. Et dicimus nauigo mare. Vir. Gens inimica mihi tyrrhenũ nauigat æquor. nauigo in naui. Amb. Hęc ergo non turbaĩ nauis in qua prudẽtia nauigat. Nauigo in mari. Ter. in an. Ego in portu nauigo. Huius cõpositũ ẽ Enauigo qđ est extra nauigo. Hiero. ad Helio. Sed qñ scopulosis locis enauigauit oño. Dicimusq; hic fluuius enauigat⁹ est. Ply. li. ix. Hui⁹ obiectu vastus efficit sin⁹. xii. dierũ & nocthũ remigio enauigatus.

¶Naupegus pe. ꝓ. οτι ελληνικῶσ λεγεται ναυπηγοσ ωσ ναυσ καὶ πηγνυμι ρημα.

¶Nauta & Nauita qui se in naui agenda exercet: & quicũq; in naui est nauis ducendæ gratia.

¶Nauticus q nauẽ gubernat. Ply. li. ix. Q đ vbi videre nautici ĩtatim pluribus anchoris nauigia ifrænãt. Nauticus a. um. qđ est nautarũ. Vir. li. iii. Nauticus exorĩt vario certamine clamor.

¶Nauticulor aris. proprie ociosa nauicula vehor. Mar. Piger lucrino nauiculaĩ in stagno.

¶Naufragor pen. cor. deponens: & Naufrago as. naufragium facio. Hier. Quã quidã repellentes circa fidem naufragauerunt.

¶Naufragus qui naui fracta bona amisit. Proper. Tætra venena bibens & naufragus ebibat vndas. Dicit̃ & vnda naufraga quæ naues frãgit.

¶Naufragiũ naui fractio: licet qñq; ꝓ nauigãdi piculo & qñq; ꝓ nauigationis damno & infortunio & iactura sumatur.

¶Naulũ p̃tiũ qđ soluit̃ ꝓ vectura in naui. Iuue. Furor est posse oĩa perdere naulum.

¶Nauta lignũ cauatũ: vt nauis quo ĩ videmiis vti (solẽt.

¶Nautillus piscis dict⁹ q; nauigãtis effigiẽ hẽat ναυτίλλομαι. n. apud græcos significat nauigo: ab aliis Pompillus vocaĩ. Est & Nautillus nauta nautillia nauigatio. i. ars nauigandi.

¶Naustibulũ alueũ ad nauis similitudinẽ factũ.

¶Nauus celer: strenuus. a nautũ celeritate dictus q; & gnauus dĩr: cuius cõtrariũ est ignauus. Nauia nauitas gnauia ve celeritas strenuitas. Vñ ignauia tarditas desidia. Interdũ nauus dĩr quasi scius & optime gnoscens. Col. li. viii. Sit aũt vigilãs impiger industrius nauus oĩm quas pascit.

¶Nauo as. studiose ipleo: do: cõfero cũ effectu demõstro. i. adiumẽto sũ. Ci. li. ii. de ora. Iã mihi videor nauasse operã: q; huc venerim. Idẽ Apio pul. Illud pugna & enitere neq̃d nobis tpis progeĩ: vt cũ tibi hic satisfeceri n⁹: istic quoq; nostrã in te beniuolẽtiã nauare possim⁹. i. cõferre vel ostendere. Tractũ verbũ a nautis cũ sũt auxilio aliis ĩ gubernãdis nauibus. Naues. n. cum ex naualibus in mare deducunt maximo hoĩm auxilio indigent.

¶Nautea hẽrba granis nigris qua vntĩ coriarii: vt aqua. coriarioꝝ: vel vt No. inq̃t aqua ex nauis sentẽna veniẽs. Plau. in asi. Nauteam bibere malim si necesse sit q̃ illã oscularier. Idẽ. Oĩn vnguẽtoꝝ odor prę tuo naute est.

¶Nausea stomachi ad vomitum ex graui odore perturbatio a naui deductũ nomẽ ex cuius sentina mouetur vomitus. Hiero. ad furiam. Vsq; ad nauseam saturata es. Hinc Nauseosus a. um. quod nauseam ĩducit. Ply. Radice crassa madida nauseosa.

¶Nauseo as. nausiãs hẽo & vomitu ifestor. Plau. in

am. Laſſus ſum hercle e nauiꝫ vectus ſum huc: etiã nũc nauſeo. Ci. Fabio Gallo. Vidit me nauſeãtẽ nõ mõ mittẽdi cãm hũiſti: ſed ẽt viſendi. eſt & Nauſeor depon. Hier. Ex hac coturnice ſatiatus iſtꝫ nauſeaꝫ

¶Nauſio is. de grano fabæ dr̃ cum naſcendi gr̃a ſe apit qꝫ ſit non diſſimile nauis figuræ.

¶Nauci: putamen nucis ſiue oliuæ nucleus ſeu mẽbranula q̃ i nucis iuglãdiſ medio ẽ. Ponit̃ ẽt ꝓ eo qđ eſt nihili. Plau. Quꝫ hõ timidus nõ erit in rebus dubiis: nauci nõ erit. Dict̃ nauci quaſi nuci a nuce.

¶Nauſicaa Alcinoi phęacum regis filia. Mar. Si mihi nauſicaa patrios concederet hortos: Alcinoo poſſem dicere malo meos.

¶Nauſithous: neptuni filius & pater Alcinoi.

¶Naupõtus: amnis qui pãportus etiã a Strabone vocat̃. Amnis inqt pãportus ex illirio nauigabilis defert̃ in Sauũ. Et alibi. Iuxta naupontũ amnis eſt Carcora excipiens cõmercioꝝ onera. Hic in ſauum ille in draum delabitur.

¶Nauaria ps hiſpaniæ ſeptẽtrionalis q̃ verſus Arcton Vaſconibus adiacet: ad meridiẽ vero Taraconiam habet regionem.

¶Naxos inſula in ęgęo vna ex cycladibus ceteras ſuperãs antea Strongyle dicta. Hæc Dia poſtea appellata fuit. Verũ cũ cares ex lamia ꝓfecti duce Naxo eã occuparũt a duce naxõ appellarũt. Hãc Dionyſiã a vineaꝝ fertilitate dici ſcribit Ply. Vel qa vt alii volunt: ſolę naxię mulieres octauo menſe pariant quoto & liber pr̃ natꝰ credit̃. Siue qa fons in ea vino fluat. Diſtat a delo ſeptẽ milibus. Hic Naxius a. um. Vnde naxius ardor apud Col. quo ſignificat bacchu coronę ſydꝰ. Nã vt ferũt poetæ i iſula naxo relicta Ariadne a Theſeo nuptias cũ Baccho fecit: donataqꝫ corona inter ſydera relata fuit.

¶Nazareus cõſecratus dr̃ & a nazareth nazarenus chriſtus filius marię de qua Anaſtaſius feruẽti orõe dicebat μαρια Χαιρε οτι υπερΧεισ βασιλεωσ καθεΔρα Χαιρε οτι βασταζειστον βαστα ζουτα παντα.

¶Ne dehortatiuũ ſeu ꝓhibitiuũ aduerbiũ eſt. Virg. Tu ne cede malis: ſed cõtra audẽtior ito. Quãdoqꝫ eſt cõiunctio copulatiua: & ponit̃ ꝓ neqꝫ. Ci. Ne dici qđ ẽ opus eſt q̃ta dimicatiõe ciuiũ. Qñqꝫ adiũctiua. Mar. Lex hæc carminib⁹ data eſt iocoſis ne poſſint niſi ꝓ pruriant iuuare. Qñqꝫ Rõnalis. ꝓ ergo. Vir. Me ne incępto deſiſtere victam? Qñqꝫ cauſalis. Idem. Ne recipi portis: aut duci in mœnia poſſit. i. vt non Qñqꝫ ponit̃ ꝓ vt. Ci. Curioni. Vt nõ vereremur ne nimis cito mitteremus. Idẽ. Ne amicis nihil tribuam⁹ epulamur. i. etiã vt amicis tribuam⁹ epulamur. Qñqꝫ ſignificat non. Ter. in An. Ego id agã mihi q ne det̃. Qñqꝫ nedum. Idẽ in eadẽ. Ne vacuũ eſſe nũc me ad narrandũ credas. Plærunqꝫ dubitatiua. Virg. Iuſtitiæ ne prius mirer belli ne laboꝝ. Apud oratores plærũqꝫ vna ſola eſt & ſemp in prima pte locatur: vt bonus ne eſt: an malus. Aliqñ etiam ſic. Eũdum mihi nec ne ſit ignoro? Et ꝓ interrogationẽ Ci. Verũ vultis ꝓtori flacco nec ne. i. an nõ. Quidã ſupuacuũ addunt altercũ an. Hoc mõ neſcio an bene faciã necne. Qñqꝫ confirmatiua. Vir. Tanta ne me tenuit viuẽdi nate voluptas: vt ꝓ me hoſtili paterer ſuccedere dextrę. Quo tñ i loco q dã (quos quãtitas reprobat: nã ne illic corripit̃ vt notũ ẽ) exponũt næ ꝓ vtiqꝫ cũ diph. ſcribentes. Qñqꝫ interrogatiua eſt Ter. Ego ne? Tu ergo. Qñqꝫ hẽt vim interrogãdi & dubitandi ſimul. Idẽ. Dat̃ ne illa hodie Pãphilo nuptũ? Qñqꝫ diminutiuã vim habat & ꝓ ſaltẽ ponit̃. Sal. Secũdæ res ſapiẽtiũ ais fatigant ne illi corruptis moribus victoriæ tẽperarẽt. At næ cũ diph. græca dictio eſt: quæ ꝓ ai ſcribit̃ & ſignificat valde vehementer nimis. Ter. Faciunt ne intelligẽdo: vt nihil intelligant quaſi q ꝓ q magis q̃ opus ſit aliqđ vel inqrũt vel ſpeculant̃: i eoꝝ numero ſũt habẽdi q nihil intelligũt. Aliqñ ſignificat Certe vel vtiqꝫ ꝓfecto: vel ita: vel etiã. Et hoc ꝓ ironia. Ci. Curio. Incredibile q̃ turpiter mihi facere videar q his reb⁹ interſim næ tu videris multo ante ꝓuidiſſe qđ impẽderet. Idẽ. Treba. Nę ego multo libẽtius emerim duet ſoriũ Terracinę. Idẽ. Næ illi vehemẽter errãt. Affirmat. n. illos vehemẽter errare. Hor. Clar⁹ erit fortis iuſtus ſapiẽs næ etiã rex. Cõpoſita a ne aduerbio negandi ſunt. Nec neqꝫ neq̃ cũ eius deriuatiuis neq cq̃ neutiq̃: nequaq̃: necubi: nedum: & alia. Sciendũ qꝫ recte dicit̃. Vereor ne hic moriat̃: vel vt moriat̃: vt moriat̃: vel vt ne moriat̃: ꝓ vt nõ moriat̃. Hic. ĩ gñ. Timeo ne putet me tibi voluiſſe illudere. Ci. Metuo vt ne pereat. Ter. Apprime in vita vtile vt ne quid nimis: ꝓ vt nõ vt qđ. Prętera inter ne & q dẽ ſemp inter iliqđ interponẽdũ eſt: & tũc ſignificat nec.

¶Ne viuam iurantis eſt. i. moriar. Ci. Sed ne viuã ſi tibi concedo.

¶Nea inſula. Ply. li. ii. de inſulis enatis: inter Lẽnũ & Helleſpontum Nea

¶Neapolis ciuitas quã Chalcidẽſes cõdiderũt q̃ſi noua ciuitas. Parthenope a tumulo ſyrenis appellata. Suidas. νεαπολισ πολισ ιταλικη Διασημοσ εν η παρθενοπηοσ ιΔρυταισειρηνοσ αγαλμα. πολλαιΔεκαι αλλαι νεαπολεισ.

¶Nebula ſic differt a nube: qꝫ nebula vapor ſit e terra atqꝫ aquis ſurgẽs q̃ ſiue ſtatim euaneſcit: ſiue in altũ ſublata cõuertit̃ i nubẽ: nubes quocũqꝫ tpe fieri pũt Nebulę nec eſtate calida: nec nimio frigore exiſtũt.

¶Nebulariũ ędificiũ a ſubũciẽda meſſe ꝓ nubilum

¶Nebulones & tenebriones dicti ſũt nugatores vani nullius p̃tii homines qui mẽdaciis & aſtutiis ſuis nebulã quãdã & tenebras obiiciãt: vel qꝫ ad fugam fugituis nebulę ſũt accõmodatę. Lucil. Nugator quidã ac nebulo ſit maximus multo. (tps.

¶Nebrides p. c. damaꝝ ſeu ceruoꝝ pelles q bus vti veteres in bacchi ſacris ſolebant νεβροσ em̃ dama ſeu ceruus eſt.

¶Nebrodes mõs in ſicilia cui damaꝝ copia nomẽ

¶Nec & neqꝫ cõiũctiões diſtinctę: vt nec vl̃ (dedit neqꝫ lego: nec ſcribo. Nõnũ q̃ ſignificat nõ: vt nec video quorſum res euadat: ſed differũt qꝫ nõ negat ſolũ: nec & neqꝫ negãt & copulãt. Aliqñ Saltem: vt nec quidẽ pũctũ tpis. Reſoluunt̃ interdũ i copulatiuã. &. vt ñ feci hoc nec facerẽ. i. & nõ facerẽ. Sed ſi ſe quat̃. n. vim ſimplicis negatiõis habet: vt nec. n. id facerẽ. i. nõ. n. id facerẽ. Qñqꝫ ſignificãt etiã. Quit. Perſolui gr̃a nõ põt: nec malo pr̃i. i. etiã malo patri Factũ eſt aũt. Nec a neqꝫ ꝓ apocopẽ extremaꝝ vocaliũ. Et qa ĩ fine ſyllabę. q. ſcribi nõ poterat tranſiuit in c. Nã c. & q. affines litteræ ſunt.

¶Neceſſe ſiue neceſſum dr̃ qđ vi aliqua cogẽte fieri op⁹ ẽ a ceſſo verbo deductũ qa nõ ſit ĩ eo ceſſandũ. Et declinãt hic & hęc neceſſis & hoc neceſſe: & neceſſus a. ũ. a quo Neceſſitas: neceſſitudo: neceſſarius.

¶Neceſſitas vis ipa q̃ cogit: vt neceſſitas mihi ſcũbit eũdi mutinã. Aliqñ appellatiõe neceſſitatis ius

quoddã & vinculũ religioſæ cõiũctionis familiaria tiſve ſignificat. Cæſar. Equidẽ mihi videor pro noſtra neceſſitate nõ labore: nõ opera: nõ induſtria defuiſſe. Significat. n. hic cõiunctionẽ vel amoris hoc eſt affinitatẽ vel ſtrictã amicitiã. Idẽ ſignificat Neceſſitudo. Sal. in iug. Coactus rerum neceſſitudine ſtatuit armis certare. Cice. vero ait ſibi cũ equitibus romanis neceſſitudinẽ eſſe. Aliqñ neceſſitudo ponitur ꝓ neceſſario. i. cognato vel affine. Sue. in Auguſt. Remiſit tamen hoſti iudicato neceſſitudines amicoſq; omnes.

¶ Neceſſitudo. Vide in dictione Neceſſitas.

¶ Neceſſarius. a. um. dicit illud ſine quo fieri nõ poteſt: vt neceſſarius eſt mihi aduẽtus tuus. Hic fit neceſſario aduerb.

¶ Neceſſarii dicunt cognati vel affines vel amici & hi quib⁹ vti familiariter ſolemus: q; nulla inter eos ceſſatio. i. ſeparatio ſit: vel q; neceſſaria inter eos officia conferantur.

¶ Neco. as. aui. atũ. ferro interimo. Liui. li. i. Obrutam armis necauere. Neco. as. cui. ctũ. alia vi. Dion Neco cui verũtamẽ & necaui legimus vt nectus & necat⁹. Et hoc differre volũt Necui quaſi ſuffocaui Necaui quaſi ferro occidi. Vñ nẽcẽ cẽdẽ appellam⁹ Sic & Priſ. ſentit. Sed ambo fallunt. qñ quidẽ oſtẽdere licet neeaui & necatus de quacunq; morte dici Augu. li. i. ci. dei. Oẽs. n. quos fames necauit malis vitæ huius ſicut morb⁹ corporis eripuit. Quos aũt nõ necauit: docuit parcius viuere: docuit ꝓductius ieiunare. Quintil. li iij. Hinc adulter loris cẽſus aut fame necatus. Ci. li. iii. ad herẽ. Si accuſator dixerit ab re hominẽ veneno necatũ. Nec de hoſte tñ dicit ſed de aliis quoq; Col. li. ii. Sic oẽs radices herbarũ prẽruptæ necãtur. Nectus tñ ſemper ſine ferro dicitur. Liui. li. xxi. Fame frigore: illuuie: ſquallore enecta. Huius verbi cõpoſita ſũt Eneco ſuffoco. Plau. in am. Puer. ambos angues enecat. Hor. li. i. epiſtarũ Spem mẽtita ſeges: bos eſt enectus arando. Interneco & perneco. Et habent pe. cor.

¶ Necromãtia. pe. acuta: diuiuatio q̃ fit per cadauera vt apud Luc. cũ mortu⁹ ſuſcitat⁹ cuẽtũ belli phariſalici. Sex. Põpeio p̃dixit νεκροσ. n. mortuus dicitur: necrõ cadauer. necroſis mortificatio. μαντεια Diuinatio. Vñ Stra. ſigna fictilia quẽ corintho euerſa romã impleuere necrocorinthios. i. corinthiorũ defunctos vocata ſcribit.

¶ Necromãtici ſunt quorũ incantamẽtis videntur reſuſcitari mortui. horũ ſacrorum duo ſunt genera Necyomantia: & Sciomantia. Necyomãtia adeluandũ cadauer ſanguis eſt neceſſarius. In Sciomãtia vmbræ tantũ eſt euocatio.

¶ Necto. is. nexui. & xi. xum. ligo iũgo. Virg. li. v. Et paribus palmas amborũ innexuit armis. Prop. At tibi qui noſtro nexiſti rætia lecto. Huius cõpoſita ſunt Annecto quod eſt ad aliq̃d necto: ſiue iuxta necto. ſubiũgo. Hier. ad Dama. Quod mihi videt annexui. i. ſubiũxi. Col. li. v. At ſi regiõis cõditio permittit de veteribus haſtilia quibus ãnectant ſingula trãſuerſæ perticæ alligent. Cõnecto. ſimul necto. Idẽ in eodẽ. Eaq; vel ſaligneis perticis vel cõplutibus quaſi faſciculis arũdinũ cõnectunt. Innecto intus necto cateno. Clau. li. ii. Mutuaq; alternis innectite colla lacertis. i. cõplectimi Internecto Virgi. li. vi. Vt fibula veſtẽ auro ĩternectat lyciã vt gerat ipſa pharetrã. Obnecto obligo. ſubnecto ſubiũgo Virg. Aurea ſubnectẽs exertæ cingula mãmæ

¶ Nectar. græcũ eſt. & deorũ potio dici poteſt Quo etiã noſe immortalitas deſignatur ab pẽ quod priuationẽ ſignificat & κτεγω occido. Inde fit nectareus. a. um. pro diuino & immortali.

¶ Necubi. pro ne alicubi. i. vt nõ in aliquo loco. & ſemper duo verba poſtulat: vt iuſſi necubi mihi prẽſto ſis. i. ne in vllo loco ſis.

¶ Necunde. i. ne ex aliquo loco.

¶ Necyia quaſi mortuaria reſq; funebris & ad mortuos ptinẽs Eſt. n. euocatio manũ q̃ & necyomãtia quaſi diuinatio per mortuũ dicit. Apud Homerũ in odyſſ. Abvlyſſe euocatio manũ ſacro magico in ſcrobe procurato νεκυσ græce: latine mortuus.

¶ Nedũ. ſignificat nõ ſolũ: & duobus modis accipi ſolet. Vno cũ vtrãq; ſentẽtiã eodẽ claudim⁹ verbo: vt fũderẽ pro te ſanguinẽ nedũ pecuniã Altero cum ſuũ vtriq; ſententię verbũ accõmodamus: vt funderẽ pro te ſanguinẽ nedum tibi pecuniã credere m. Negatiue ſic. Non funderẽ pro te obolum: nedum pro te ſanguinẽ nõ funderẽ.

¶ Nefarii: ſceleſti ſacrilegi: a farre deductũ nomen quo ſceleratı quaſi vita vti nõ debent. Et inde q̃ indigni ſunt vt viuãt nefarii vocant. Quidã etiã a fariſ verbo deriuãt. Aſco. ſcribit nefariũ qd ſacra poluit farre pio ſolita celebrari ergo nefarii ſacrilegi.

¶ Nefandus a. um. & nefans. tis quod nõ eſt fandũ a nefas q; ne fari quidẽ liceat. Luci. li. vii. Tantalus quipœnas obfacta nefantia luit.

¶ Nefrẽdes dicunt a Varrone porci qui noſe lactẽtis amiſſo nondũ fabã frendere poſſunt. i. frangere

¶ Negligo is. pe. cor. xi. ctũ: cõtẽno nõ curo. quaſi ne legere quidẽ nec videre dignor. Ter. in adel. Pecuniã in loco negligere maximũ interdũ eſt lucrũ. Hinc neglig entia & neglectus. us. pro contemptu. Idẽ in heau. Hæc res neuti q̃ neglectui eſt mihi.

¶ Nego. as. ex nõ & ago pro dico cõpoſitũ eſt licet etiã de factis dicat: vt apud apoſtolũ. Confitent ſe noſſe deũ factis aũt negãt. Huius cõpoſita ſũt. Abnego. Denego. Pernego. qd eſt pfecte nego. Plau. in aſi. Vbi creditũ qd tibi ſit datum eſſe pernegaris Subnego aliquãtũ nego Cic. Treba. Verũtñ quod pũti tibi prope ſubnegarent. & habent pe. cor.

¶ Negatio poſtpoſita negationi nõ ſemper habet vim affirmãdi: ſed magis negãdi cũ altera pro vniuerſali ponit & pticulares ſequunt Hoc mõ. Nullas accepi a te litteras nec breues nec plixas. Vir. Nulla neq; amnẽ Libauit quadrupes nec graminis attigit herbã. Itẽ vna ſola negatio poſtpoſita negationi negat. ita tñ vt ſequẽs iungat cũ quidẽ. Ci. Lẽtulo Neq; errarẽt ne aduerſarii quidẽ. Et ſi dixero. Nõ tibi hoc pſuaderet ne deus quidẽ. ſubaudit. n. alia negatiõis pars ſic. Non tibi hoc pſuaderet aliquis Deinde ad mai⁹ ſignificatũ ſubiũgo ne deus quidẽ cuiuis eſt credendũ. Interdũ etiã ſine quidẽ duę negationes negãt cũ vna pticularis omittit. Ter. Agrũ in his regionibus meliorẽ: neq; p̃tii maioris nemo habet. ſubaudit. n. neq; meliorẽ Var. li. iii. de vi. pa. oſtẽdit duas negatiuas provna accipiẽdas cũ dixit Qua abſtinẽtia viri mulieresq; romanę fuerint q; a rege munera eorum noluerit nemo accipere. Si aũt duobus verbis aut poſitis aut intellectis addantur duæ negatiuę nõ dubium eſt quin negẽt. Vt nec me amas nec mihi credis. Intellectis ſic. Nec virtuti ſtudes nec liis. ſ. ſtudes. Tres negatiões provna ponũ

tur. Ter. Neq haud dicas tibi nõ p dictũ. Aliqñ etiã
p̃positiones negãt etiã græce vñ Aristophanes co
micus ωσ αρπαλεων ω ζευ και θεοι δουλον γε-
νεσθαι παρα φρονουντος δεσποτου.
¶ Negatiuus. a. um. qđ negat: vt dictio negatiua.
¶ Negociũ a nec & ociũ fit. quasi nõ ocium. hoc est
opus. sicut a nec & lego. negligo. & c vertitur in g.
sicut in quingenti q̃uis a centũ cõponat. Et accipit
pro occupatiõe vt Et si negociis familiarib⁹ impe-
diti. Aliqñ pro eo qđ vernacula lingua dicimus la
impresa. Cęsar. li. ii. cõ. Ipse cũ primũ pabuli copia
esse inciperet ad exercitũ venit: dat negociũ senoni
bus reliqsq; gallis qui finitimi belgis erant vti ea q̃
apud eos geranț cognoscãt. Aliqñ pro labore ope
re. Cic. Cornifi. Et si per inquo patiebar aio te a me
digredi. tñ eo tpe me cõsolabar: q; & in summũ etiã
ociũ te ire arbitrabar. & ab impendẽtib⁹ magnis ne
gocijs discedere. Idẽ Fabio. Adhibui diligentiam
quotiẽs senat⁹ fuit, vt adesse plurimũq; in eo nego-
cij habui. Aliqñ p cura molestia solicitudine. Terẽ.
Poeta cũ primũ animad scribendũ appulit id sibi
negoci credidit solũ dari: populo vt placerẽt quas
fecisset tabulas. Do. modo pro molestia & cura nõ
labore. Cic. Cũ est allatũ ad nos de temeritate eorũ
qui tibi negociũ facesserent. Aug. li. xii. ci. dei. Sed
cũ his nullũ nobis est in his libris negociũ qui diui-
nã mentẽ facere vel curare ista nõ creduñt. Ita posuit
ac si dixisset: nolo mihi tẽ esse. Itẽ negociũ dicit fa
ctum de quo q̃stio. Et negoci remediũ est. Plau. in
cap. neq; de hac re negociũ est quin male occidam.
¶ Negocios⁹. a. um. qđ est negocijs plenum. Sal.
Prudẽtissimus quisq; maxime negocios⁹ erat.
¶ Negocialis ad negociũ pertinet. Ci. Hæc cõstitu
tio partes duas videt habere iudicialẽ & negocialẽ
¶ Negocior aris. negocia exerceo & mercaturę ope
rã do. Ci. li. iii. off. Cũ se syracusas ociandi causa nõ
negociandi cõtulisset. Idẽ Ser. sulpitio. M. Curius
qui patras negociat. i. mercaturæ operã dat. Hinc
negociator q i aliorũ negocijs se exercet. Vñ labeo
negociatores serui videnț q p̃positi sũt negocij ex
ercẽdi causa veluti q ad emẽdũ aut locãdũ & condu
cẽdũ p̃positi sunt. Negociationẽ p mercatura posu
it. Col. li. i. Hæc. n. negociatio curã villici auocat.
¶ Neleus. nomẽ propriũ patris Nestoris.
¶ Nemesis pe. cor. nomẽ cuiusdã deæ: q̃ facinoro-
sos & delinquẽtes punire putabat: vt ex Catullo &
Ausonio licet intelligi Insuper eadẽ ferț remunera
trix benefactorũ: Vñ apud Stra. li. xiii. Est dea quã
nemesim dicũt dea magna potẽsq; q̃ bona cælestiũ
cõcessu cũcta deorũ Possidet. Hãc quidã fortunã di
xerunt cui primus adrastus rex templũ ædificauit.
Romani quoq; huic deæ templa dicauere stulti qui
substantiã aliquã fortunã putarũt regnorũ atq; opũ
dispẽsatricẽ q̃ solius dei nutu huc atq; illuc trãsferũ-
tur. Hoc etiã noĩe dicta fuit Tibulli amica. Suidas.
νεμεσις ηδικη μεμψις υβρις φθονος τυχι βα
βριος φησι εν μυθικοις και αιλιανος νεμεσε-
ωις εφορου τροπους υπεροπτας και υπερι-
φανους κολαζουσκς εναγη μαρτυρια.
¶ Nemo tñ ad hoies referț: nullus generaliter ad
oĩa: vt nullus homo: nullus lapis: nemo p̃prie dicit̃
nec hõ. Et cũ fit generis cõis ponitur quãdoq; pro
nullus. Caduceatori nemo homo nocet Ci. Hoiem
quidẽ scire arbitror nemin̄. Sal. quo nemo vir me
lior nec p̃stãtior. Non ergo nemo idẽ est qđ null⁹

homo. Sic. n. frustra iũgeretur homo. Nonnũq; tñ
a poetis nemo diuũ dicitur per acyrologiã. Virgil.
Turne quod optãti diuũ promittere nemo auderet
Nonnũq; etiam de fœminis dicit. Teren. Hoc scio
vnũ ego neminẽ peperisse hic.
¶ Nempe aduerbiũ cõfirmãtis. qđ aliqñ cũ interro
gatiõe ponit. Aliqñ sine interrogatiõe. Cic. Apud
quẽ hęc dico? Nempe apud eũ q cũ hoc sciret me tñ
ante q̃ vidit reip. reddidit. Quintil. Nẽpe. n. in hoc
plurimũ laboris exhausimus vt rhetoricã ostẽdere
mus: bñ dicẽdi scientiã & vtilẽ & artẽ & virtutẽ esse
¶ Nemee. sylua inter Cleonas & Philũtẽ in qua Ar
giui ob herculis memoriã Nemea a sacra celebrare
cõsueuerũt. Hinc ois regio nemea dicit. Nemee etiã
fons: & mõs. Virg. Et vastũ nemeę sub rupe leonẽ.
¶ Nemus p̃prie dicit qđ voluptatis causa cõparа-
tum est & plenũ amœnitatis απο του νεμω pasco
q; in eo greges atq; armẽta depasci solent. Hinc Ne
morale adiectiuũ: vt vmbra nemoralis. Nemorẽsę
idẽ quod nemorale vt nemorẽsis ager: & nemoren
sis rex q Dianæ Aricinæ sacrificijs p̃erat. Sue. Ne
morensi regi q; multos iam annos potiret sacerdo
tio & validiorẽ aduersariũ subornauit.
¶ Nenia. æ. & Nenia. orũ. vt est apud Ouid. lib. vi.
Fas. græcũ nomẽ est ab eo deductũ qđ est υστα-
τον i. vltimũ Erat. n. vltimũ quod defũctis canere-
t. carmẽ qđ in funere laudãdi gratia cantat ad tibiã ante
cadauer sepultũ. Alio noĩe Epicedũ siue Monodia
a græcis dicit Dio. Apud romanos id carmẽ qđ cũ
lamẽtatiõe extremũ atq; vltimũ mortuo adcanitur
nenia dr. Acrõ vero docet esse factitiũ nomẽ a simi
litudine vocis eorũ q querunț & dolẽt. Quint. li. vii.
Terti⁹ est diuersus trahendi orationis modus cũ res cõis
pluribus in vno aliquo habet nomẽ eximiũ vt car-
mẽ funebre p̃prie nenia dicit. Improprie tñ accipit
pro ineptiacunq; libet cãtus aut sermõis. Sic Hiero.
cõtra Ruf. Nisi forte nõ fuit in p̃sentiarũ qui tua
emẽdaret nenias. Hoc carmẽ Simonides poeta ly-
ricus prim⁹ instituisse dicit Sidoni⁹ p epitaphio po
suit cũ ait. Nenia marmori incisa p hẽce calyllabos
¶ Neo. es. eui. etũ. nui dicere m⁹ sed a Nuo is esse vi
deret. significat filũ torq̃o Iusti. li. i. Inuenit eũ inter
scortorũ greges purpurã colo nẽtẽ. Ply. Supq; oĩa
nere ac texuit lanę mõ & sine lana. Hic Perneo cõpo.
¶ Neos græce nou⁹ latine. a quo multa duducunț.
¶ Neogamus: pe. cor. nouus nuptus.
¶ Neotericus: recẽtior νεοτερον recentiorẽ dicunt.
¶ Neotericoteron nouum vocabulũ.
¶ Neostropus nuper tortus.
¶ Neophytus. pe. cor. nouellus quasi nouũ germẽ
noua planta. φυτον. n. planta dicit. Hier. cõtra Lu
ciferinũ Nescis & laicos & clericos vnũ habere chri
stum: nec aliũ neophytis: aliũ cp̃is esse deũ.
¶ Neoptolem⁹ pe. co. nou⁹ miles. neos. n. nou⁹ pto
lem⁹ miles. Quo noĩe dict⁹ est Pyrrh⁹ Achillis fil⁹
¶ Neomenia pe. acuta. latine nouilunũ: vel prima
dies lunæ: aut mẽsis νεωσ nouus μηνια mensrua
hoc est luna. ab μηνη q mensis dicit. q; singulis mẽ
sibus a mulieribus defluant.
¶ Nepa: vel nepes more græco scorpiũ significat.
Plau. Dabo me ad partetẽ imitabor nepã. Ci. lib. v
de fi. Serpere anguiculos: natare anaticulas volare
merulas. cornibus vti videas boues: nepas aculeis
suã cuiq; naturã esse ad viuendũ ducem.
¶ Nepos qui ex filio filiaue natus est: q; natus post

ſit patri: q̃ filius. Cuius relatiuũ eſt Auus. Et ſicut p̃ auus eſt aui paterni vel mſni pater: itē auiæ pr̃ę vel materne pater: Ita eius relatiuũ eſt pronepos. a quo fœmininũ ꝓneptis: vt a nepos neptis. Et a ꝓauo fœmininũ ꝓauia. Et A bauus ꝓaui paterni vel materni pater: itē ꝓproauiæ paternę vel maternæ pater a quo abauia relatiuũ ꝙ eius abnepos: a quo Abneptis. Et A tauus abaui pater dictus quaſi tertius pater: a quo Tritauia. & relatiuũ Atnepos & Trinepos a quo Atneptis & Trineptis. Aliq̃ nepos dicitur fratris vel ſororis filius. Ad cuius differẽtiã dicim⁹ Hic eſt mihi ex fratre ſeu ex ſorore nepos Qui vero poſt trinepotẽ ſunt: minores dicũtur: ſicut poſt tritauos maiores. Quãdoq̃ Nepotes poſteri vocãtur Virgi. Forte recẽſcebat numerũ caroſq̃ nepotes. i. poſteros ac deſcendẽtes Itẽ Nepotes appellant cõſumptores a nepa q vt Ply. inquit deuorat oẽs filios vno ſolũ ſaluo Siue dicũtur luxurioſę vitę hoĩes q̃ nõ aliter his rei ſuæ familiaris cura ſit q̃ iis quib⁹ pater & auus. viuũt. Hor. Vincit em̃ ſtultos ratio in ſanire nepotes. V ñ Nepotari quod eſt luxurioſe & ꝓdige viuere. & Nepotatus vitę luxuries. Tertul. in apolegetico. Ariſtippus in purpura nepotat Nepotulus diminu. eſt. Suidas tñ εγ γεποΔεσ γεωωσ γεπωτοσ εθνικον και οροσ Δε αγυΔρου ονομα παραγο γε στερικον και του ωωμιπωσω και τουσ ωαλαιουσ Δε ου ΔηΔαλη ουκεσι ωιειμ.

¶ Neptis q̃ ex filio filia ve nata ẽ Eſt. n. fœ. a nepos

¶ Nepotor. luxurioſe & prodige viuo. hinc Nepotatus us. de quo modo. Affra. Scurrilitate ac nepotatu nobilis.

¶ Nephritis. renũ paſſio: ſeu morbus qui inter acutos numerat. γεφροσ enĩ dicit. V ñ nephretici qui renũ morbo laborãt: vt eſt apud hippo. & galenũ.

¶ Neptun⁹ Saturni & opis filius maris deus dict⁹ eſt a nando mutatis litteris primis vt inquit Cic. li. de natura deorũ: Vel vt Varroni placet a nubendo q vt cælũ nubes. ita mare terras regat Hinc Neptunus. a. um. poſſeſſiuũ. Neptunalia neptuna ſacra q̃ & Salatia a ſale dicuntur.

¶ Nequando ne vllo tẽpore. ſicut. Si quando ſi aliquo tempore.

¶ Nequa q̃ aduergiũ negãdi. ſignificat em̃ nõ.

¶ Nequã nomẽ indeclinabile. qd̃ apud veteres ſignificabat hoĩem nullius pretii. ꝙ ne tanti quidem ſit. q̃ti qd̃ habeat nũmi. Cypria. Neq̃ homo de neq̃ theſauro emittit neq̃ V ñ & a quibuſdã cõtrariũ ponitur frugi. vt in ea dictione dictũ eſt. Poſtea inualuit vſus vt denotaret hoĩem laſciuũ ac libidinoſũ. Var. neq̃ ex ne & quicq̃ media ſyllaba extrita cõponi oſtendit li. de lin. la. Quidã a neq̃o. q̃ nihil queat nullicq̃ rei ſit aptus Caper docet neq̃ ſignare nõ malum ſed inutile. Feſtus vero peiorẽ q̃ credit eſſe. A neq̃ fit nequior: & neq̃ſſimus. Col. Nulla eſt vel nequiſſimi hoĩs amplior cuſtodia q̃ quotidiana opis exactio. Nam illud verũ. M. Catonis oraculũ nihil agendo hoĩes male agere diſcunt.

¶ Nequitia: vitiũ eſt quod cæterea oĩa cõplectitur. Eſt em̃ frugalitati oppoſita. quæ oẽs in ſe continet virtutes. V t. n. frugi a fruge. i. a fructu pauper quandã aiorũ fœcũditatũ ita nequitia a ſterilitate hoc eſt a nihilo noĩata eſt. Nihil eſt. n. oẽ quod fluit. qd̃ ſoluitur quod liq̃ſcit & quod ſemp perit. Ideo tales homines etiã perditos dicimus Eſt aũt aliq̃d ſi manet ſicõſtat ſi ſemper tale eſt vt eſt virtus cuius magna pars eſt atq̃ pulcherrima q̃ tẽperantia & frugalitas dicit. Sæpe tñ ꝓ laſciuia & libidinoſa illecebra ſi ꝓ luxu vitę prodigo atq̃ effuſo. Aphricanus ſcripſit mala probra flagitia q̃ hoies faciũt in duabus reb⁹ eſſe malicias. & nequitia. Vbi nequitiã intelligi vult luxũ vitæ prodigũ & effuſionẽ imodicã pecuniarũ Ci. in. Ver. Ex mulierũ morſu veſtigia libidinis atq̃ nequitię. hinc Nequiter aduerbiũ cũ nequitia.

¶ Nequicq̃ aduerbiũ ſignificat nõ. Virg. Nequicq̃ pinguis paleæ teret area culmos. Itẽ capitur ꝓ fruſtra idem.

Nequalia ænei. n. Arma diu ſenior deſueta tremẽti bus æno Circũdat nequicq̃ humeris. Nequalia ſũt detrimenta.

¶ Nequa: aduerbiũ. ſignificat ne per aliquẽ locum

¶ Nequis. ex ne & quis ꝑ ne aliq̃s. hoc eſt vt nullus

¶ Nequid nimis. Sententia peruulgata. Cui deeſt agas. Terẽ. in an. Nam id arbitror in vita apprime eſſe vtile: vt nequid nimis. i. nequid agas nimis.

¶ Nequino. as. modo Laſciuio: modo nego.

¶ Nequinũ oppidũ quod nũc Narnia dicitur ob in colarum libidinoſam inertiã A quo Nequinates q̃ nunc Narnienſes.

¶ Nero. vt Gel. li. xx. verbũ ſabinũ eſt quo ſignificatur virtus & fortitudo: Itaq̃ ex claudiis a ſabinis oriũdos accepimus quierat egregia ac p̃ſtanti fortitudine. Nero appellatus eſt. Sabini aũt id nomen à græcis accepiſſe vidẽtur qui vincula & firmamenta mẽbrorũ νειρα dicũt noſtri neruos. hoc noĩe eſt imperator romanorum qui oĩm quos terra ſuſtulit crudeliſſimus fuit hinc propriũ nomen in appellatiuum cõmutatũ eſt. & nerones nunc crudeles: & neronores crudeliores dicimus.

¶ Nerulũ oppidũ in lucanis quid vi captũ fuiſſe repentino aduentu hæmylii protulit Liui. li. ix. Inde nerulonenſes dicti ſunt. Sue. in Aug. Manibus colybo decoloratis nerulonenſis menſarii.

¶ Nerulani populi in latio iuxta romã quorum meminit. Ply. lib. iii.

¶ Nereus maris eſt oceani & tethyos filius. Et pro mari ponitur. Inde nereides.

¶ Nereides. pe. cor. patronymicum. fuerunt maris nimphæ humanã effigiẽ habẽtes quorũ nota ſunt Nyſee & Cymothoe.

¶ Neritũ ſiue neritos. pe. cor. Inſula eſt ſeu oppidũ in ea quod Leucas vocabatur vt Sta. & Ply. ſcribunt. Virg. Et neritos ardua ſaxis.

¶ Neruii fuerũt ppli inter belgas maxime feri magnæ virtutis hoĩes de quib⁹ Cęſar. li. ii. cõ. meminit

¶ Neruus notę ſignificatiõis. quale eſt illud in Iob Oſſibus & neruis cõpegiſti me. hi ſ corde originem habẽtur: vt docet Ariſtoteles Alii a crebro oriri dicunt. Inde Subneruo. as: qd̃ eſt neruos incido. Hiero. in Ioſue. Equoſeorũ ſubneruabis. Ponit q̃ñq̃ neruus pro robore & viribus: In neruis. n. robur peculariter exiſtit V ñ dicimus rem eſſe ſine neruis qd̃ bilis eſt. Hor. Sine neruis altera quicq̃d compoſui pars eſſe putat. Ter. V bi tu neruos intendas. hinc Cic. neruos reip. appellat milites claſſe & vectigalia Neruus etiam vinculi genus eſt quo pedes aut cerui ces impediũtur. Ex quo eſt illud Caronis Fures priuato: ũ furtorũ in neruo atq̃ in cõpedibus ætatem agunt. fures publici in auro atq̃ in purpura. Plau. in aul. Neruos catenas humelas pedicas. boicas.

Dicit & neruũ. neut. gener. Hiero. in hiere. Et miſit

eũ in neruũ qđcrat in porta beniamin ſuperiori. Itẽ nerui dicũtur chordæ citharę. Ci. li. i. tuſ. Sũmã eruditioñ græci ſitam cenſebãt in neruorũ vocũq; cãtibus Proper. hæc carmina neruis aptat. Hę ſimiliter dicũtur neruię qñ ex neruis fiant Et neruus mẽbrũ virile. Iuue. Menſura incognita nerui.

¶Neruoſus. a. um. quod multos habet neruos. Ci. li. iii. offi. per tranſlationẽ dixit. Neruoſius qui iſta differũt ſolũ audẽt malũ dicere id quod turpe ſit.

¶Neruiceus. a. um. quod eſt ex neruo. Hiero. in li. Iudicũ Si ſeptẽ neruiceis funibus necdũ ſiccis ligatus fuero. infirmus ero.

¶Neruiæ ſunt fidiculę tanq̃ ex neruis cõcinnatę. i. chordę citharæ. hinc apud auctores legim⁹ neruias in fidib⁹ brumali die alias digitis pelli alias ſonare.

¶Neruicus dicit qui neruis laborat. Vict. li. iiii. aq̃. Neruicos & podagricos efficiũt: ſulphuroſi fontes neruorũ labores reficiunt.

¶Neurobatæ. pe. cor. qui oĩfariã prorepũt qui ambulãt ſup neruos & funes neruiceos τα νευρα greci neruos dicũt. Iul. Firmicus li. vii. matheſeos. Cũ teſtimonio vero martis & lunæ erũt funãbuli olibatæ neurobatæ occidẽt. hos Iul. maternus olibatas Capitolin⁹ vero Euribatas appellat tanq̃ late aſcẽdentes.

¶Neſa regio montana iuxta ætnã. Neſus thraciæ fluuius.

¶Neſiũ. Inſula in cãpano littore inter panſilypũ & puteolos q̃ alio noĩe dicitur Neſis. Luc. Tali ſpiramine neſis. huius nois obliquos produxit Papi. Siluaq; quę fixam pelago neſida coronat.

¶Neſſotrophiõ locus vbi anates clauſæ paſcunt: Neſſi. n. anates a græcis dicũtur Col. lib. ix. Media deinde parte neſſotrophii lacus defodit in duos pedes altitudinis.

¶Neſcio is. ignoro nõ cognoſco. ex ne & ſcio. Augu. Phariſæus qui inuitauerat dñm ieſũ putauit dominũ neſciſſe mulierem.

¶Neſcius. qui ignorat & qui ignoratur.

¶Neu. apocopatũ eſt a neue. idemq; ſignificat qđ neue. ideſt ne etiã. Virgi. Neu. ſegnes iaceant terræ.

¶Neue. modo ſignificat ne etiã. Modo vel vt non Cic. Neue. vaſtius, ſyllabę deducant. hoc eſt: vel nõ vaſtius deducantur.

¶Ne vnq̃ ſignificat nullo modo.

¶Neutiq;. vna ps oõnis. & ſignificat neq̃q̃. Ter. in an. Ego chatine neutiq; officiũ liberi cẽ hoĩs puto cũ is nihil mereat poſtulare ad gratię poni ſibi.

¶Neutiq̃. nõ nimis vel nõ valde. vel nullo modo habet. n. aliquid aſſertionis. Ter. in hecy. In hac vſq; illud viſum eſt pãphilo neutiq̃ graue.

¶Neuus: carũcula eminẽs paululũ in quo ſæpe ſũt pili & naturalis eſt Nam cũ homine naſcit & plærũq; ſuccreſcit. Hor. li. i. Ser. Egregio inſperſos reprẽdas corpore neuos.

¶Neuolo. is. nevult quaſi nõ volo. Plau. Filiã meam tidi deſponſatã eſſe audio niſi tu neuis.

¶Neuter a. um. neutri. trę. neutri. Sic vter null⁹ ſol⁹ alter & huiuſmodi. Ter. in an. Tã iners. tã nulli conſilii pro nullius. Et eſt neuter vtriq; contrariũ. ſignificatq; nec hic nec ille. In quo aduertendũ eſt. q̃ dicimus neuter alterũ. nõ autẽ neuter neutrũ. Nam ſi ita dicamus Neuter alterũ diligit. hoc ſignificam⁹ neq; ille hũc diligit: neq; hic illũ. Quod ſi neuter neutrũ diceremus ſignificaremus ne ſe quidẽ ipſum vtrũq; diligere Neutro aduerbiũ ſignificat. nec ad vnã ptẽ nec ad aliã vt. Et neutro inclinata ſpe torpebat.

¶Neuri populi ſcythiæ europæ.

¶Neutralis. & hoc neutrale quod eſt neutri⁹ partis Vñ neutralia verba dicta ſũt q̃ neq; agũt aliquid nec patiũtur. vt ſto. iaceo. cubo. ſedeo. hęc i nulla actione in nulla paſſione. ſunt alia neutralia abvſu dicta quę habent actionẽ ſed paſſionẽ nullã vt certo habet actionẽ: ſed nõ dicimus certor. pugno: cœno. Alia ſunt q̃ patiũtur ſed nõ agũt vt vapulo pẽdeo algeo langueo & huiuſmodi.

¶Nex necis ꝓprie mors q̃ ferro fit aut alia vi. Vñ neci datus dicit qui interfectus eſt. Feſtus tamẽ neci datũ intelligit qui ſine vulnere interfect⁹ eſt. Vñ Auſo. Sera venenato potu abſtulit annibalẽ nex. Stſen Quoniã neq; mea nex neq; interceſſio poſſe videtur illorũ de mente reprimere audaciã. Ci. Inſidiatori vero & latroni quę poteſt afferri iniuſta nex Ambr. li. de paradiſo. Nẽpe diabolo auctore neces videntur iuſtis hoĩbus prẽparari.

¶Naxo. as. & is. xui. xũ. ſecundũ priſ. frequentatiuum eſt a necto Virg. li. v. Naxentem nodis ſeq; in ſua mẽbra plicantem.

¶Nexus. a. um participiũ. Vir. li. v. Vincula linea rupit quis innexa pedẽ malo pendebat ab alto. Nexus. us. vel nexus. xi. in obligatione dicit. Cic. Curioni. Cuius qñ propriũ te eſſe ſcribis mãcipio & nexo. Idẽ. pro Muræna Quod ſi in repetũdis q̃ mãcipi ſunt is periculũ iudici præſtare debet qui ſe nexu obligabit. Nã vt teſtis eſt Liuius, mos erat romę vt qui ſoluẽdo nõ fuiſſent addicebãtur fœneratori cui ſeruirent quo ad debitũ perſoluerẽt. Et hi nexi appellabãtur ducebãturq; in ergaſtula ad perſoluẽdũ. Var. Nexi ſunt liberi qui operas ſuas in ſeruitute ꝓ pecunia quã debebant domino prẽſtabant.

¶Nexilis. & hoc nexile. pe. cor. quod nectit: ſicut textile quod texitur. Lucil. Nexilis ante fuit veſtis qua textile tegmen.

¶Ni pro niſi ſubiũctiuo iũgit. Eſt. n. a niſi ꝓ apocopen factũ. Quãdoq; etiã indicatiuo vt ni fallor. Vbi Sciendũ eſt. q̃ ni niſi q̃ & prẽterq̃ ſemper reperiunt eoſdẽ caſus qui p̃cefferunt: vt quid eſt aĩa? niſi corpus cũ aĩa cõcretũ? Quid aliud q̃rit q̃ voluptatem? nulli placet p̃ter q̃ mihi Prætervero ſemp exigit actũ: vt nulli places p̃ter me. Ponit interdum ni ꝓ ne. Virg. Ni teneant curſus. Plau. Ni ſtulta ſis. Niſi in principio ſententię indicatiuũ deſyderat alias etiã ſubiũctiuũ vt vapulabis niſi caues. vel caueas. Eſt aũt compoſitũ niſi. ex nõ & ſi. & ſignificat ſi nõ. vel p̃terq̃. Eſt. n. cõiunctio exceptiua licet quãdoq; pro cõtinuatiua vſurpetur.

¶Nice. græce: latine Victoria. dicitur. vñ Nicephorus victorioſus quaſi ferens victoriã.

¶Nicander. nomẽ proprium. quaſi victor vir.

¶Nicanor. pe. pro. oris genitiuũ facit. pe. cor. nomen propriũ. quaſi victor.

¶Nicator: victorioſus quo cognoĩatus eſt ſeleuc⁹ qui vt Apianus inqt in bello in ſyriacis ſemper inuictus extitit.

¶Nicolaus: nomẽ propriũ quaſi victor populi.

¶Nicarchus. quaſi victor princeps.

¶Nicomachus. pe. cor. victor pugnę. Quo noĩe dictus fuit pater Ariſtotelis philoſophi.

¶Nicomedes. pe. pro. nomẽ propriũ regis bithynię romanorũ amici q̃ olim raſo capite ſũpſit pileũ

& ſe romanorũ libertũ vocauit. a quo Nicomedia.
¶Nicomedia ciuitas bithyniæ a Nicomede rege qui eã cõdidit appellata. Multi. n. codẽ noie ſũt vocati quẽadmodũ ptolomæi propter prioris claritatem In huius ciuitatis villa magnus Conſtantinus obiit. qui cũ vellet in iordane fluuio baptizari atq; idcirco hieroſolymã peteret morte ꝓuentus ab Euſebio nicomedienſi cpo arrhianę perfidię ſectatore baptizat⁹ eſt. Q ue res chriſtiani prĩcipis fidẽ apud plærosq; in dubiũ vertit. Sed nõ eſt veriſimile eum principẽ qui per oẽm vitã ſuam arrhiani dogmatis hoſtis fuerat in extremo ſpiritu ei demẽtiæ conſenſiſſe quã ſũmo ſtudio de ſuo impio pri⁹ elimiauerat.
¶Nicopolis: ciuitas epiri: a victoria Auguſti ſic appellata: qua Cleopatrã & M. Antoniũ apud Actiũ prælio ſuperauit.
¶Nicophães pe. co. nomẽ pictoris. q̃ fuit vir illuſtris
¶Nicoſtrata. quaſi victoriоſa exercitu. Quo noie dicta Euandri mater.
¶Niciteria. ſũt p̃mia relata ex victoria vt Torques Iuue. Et Cærotnatico fert niciteria collo. νικητηρια eſt præmiũ victoriæ dicit a νικω quod eſt vinco
¶Nicia & nicea vtroq; modo dicit ſecũdũ Priſ. Et eſt nomẽ duarũ vrbiũ: quarum vna eſt Galliæ: alia Aſiæ & Bithyniæ metropolis. Niceã primus Antigonus philippi filius condidit & antigoniã noiauit. Poſtea Lyſimachus a noie uxoris Antipatri filiæ niceã appellauit. Vrbis ambit⁹ ſtadiorũ 10. fuit ĩ figura quadrata in cãpo ſita. habuit quattuor portas ad rectos angulos eximio lapide q̃ circa mediũ gymnaſiũ poſitus erat oẽs quattuor portę cernebãtur. Hæc iubente Cõſtãtino famoſa illa ſynodus celebrata eſt trecẽtorũ & decẽ & octo eporũ: & pfidũ. Arrhii dogma recĩſũ. fuit etiã nicias nomẽ viri de quo theocritus: & zenobi⁹ ita ſcribit ητοι τεθνηκεν ηλιδασκει γραμματα των μετα νικιου στρατευσαμενων εις σικελιαν οι μεν απωλοντο.
¶Nicto is. ad canes pertinet cũ ſentiũt odorem leporũ ſeu perdicũ. Feſtus. nictit vt canis ad odorandum ferarũ veſtigiis leniter ingãniens. Enni. nare ſagaci ſenſit voce ſua nictit vltraq;.
¶Nicto as. frequẽtatiuũ eſt verbi niueo. es. Et ẽ nictare oculorũ & aliorũ mẽbrorũ niſu ſæpe aliq̃d cohiari. Ply. li. xi. Plærisq; vero naturale eſt vt nictare nõ ceſſent: quos pauidiores accepim⁹. Idẽ ibi. Graviores alitũ inferiore gena cõniuent eædẽ nictãtur ab ãgulis mẽbrana obeũte. Inde fiũt nictatio & nictus. Cõpoſitũ eſt Adnicto. qđ eſt iuxta nicto. Feſtus. Adnictat: ſæpe leuiter oculo adnuit.
¶Nicortianus delicatius odoramentũ & vnguentum dictũ ad artifice proboNicerote. Mar. Laudas pinguia nicerotiana.
¶Nidor odor & putor vſtrinę & rei vſtulatę vt apũd Virg. li. xii. Illi ingens barba reluxit Nidorẽq; ambuſta dedit. Proprie tamẽ de carnibus aſſis in culina & cæteris epulis coctis dicit a nitore ignis. Mar. paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ.
¶Nideo. es. dui. Cuius compoſitũ eſt Renideo in frequẽtiori vſu. Et modo ſignificat ſplendeo. Stra lib. x. The. Emicat effigies & ſparſa orichalca renident. Ply. li. vii. Necq; in receſſu gẽmę aut in deiectu renidente. Modo redoleo. Hor. Nec mea renidet in domo lacunar.
¶Nidus: auiũ domiciliũ a nidore vt putatur q̃ mali odoris ſint auiũ cubilia Q uãdoq; tñ nidus accipitur pro ipſa aue: quaſi cõtinẽs pro cõtẽto Vir. Ipſæq; volãtes ore ferũt dulcẽ nidis ĩmitibus eſcã. Quã doq; pro quodã vaſis genere a nidorũ ſimilitudine Var. Nymphaq; e lacuna fontium allata nidos implent. Et nidi dicũtur in quibus merces in tabernis ſeparatim tenent Mar. De primo dabit altero veni do raſum pumice purpuraq; cultrũ.
¶Nidul⁹. dimi. puus nid⁹. Gel. De auiculę nidulo.
¶Nidifico. as. nidũ facio. Virg. Sic vos nõ vobis nidificatis aues.
¶Nidulor. pe. co. idẽ quod nidifico. Ply. li. xi. Alii ud rurſus eorũ genus q̃ e fimo ingentis pilas auerſi pedibus volutant: paruoſq; in his cõtra rigorẽ hyemis vermiculos fœtus ſui nidulant. Aliqñ Nidulari eſt ouis incubare. Varr. Prima dies deinde illos quibus halyciones hyemein aqua nidulantur: eos quoq; ſeptem eſſe dixit.
¶Niger proprie fuſcus dicit eſt. n. cõtrarius albo p trãſlationẽ tñ ponitur qñq; pro mortuo. Iuue. Inſtituitq; rudes melior locuſta ppinquas Per famã & populũ nigros efferre maritos. Quãdoq; p noxio Virg. Et nigris exeſa chelidris creta. Quãdo p malo. Iuue. Nigrũ in candida vertũt. Solebãt. n. priſci quod bonũ & laudabile erat: creta vel alba linea notare. Cõtra quod turpe futiſſet: nigro ſignabãt. Vñ pſius. Q ueq; ſequẽda forent & q̃ vitanda viciſſim: illa prius creta mox hæc carbone notaſti.
¶Nigellus. a. um. diminutiuũ quod eſt parũ nigrũ
¶Nigredo: nigricies & nigricia. ipſe color fuſcus. Vñ Ply. capillorũ nigriciã dixit.
¶Nigror. ipſa nigredo Cic. li. i. de diui. Noctiſq; & nymborũ occæcat nigror.
¶Nigreo. es. a quo nigreſco. niger fio. Claud. li. iii nũc ſibi mutatas liceat nigreſcere veſtes Col. Oliuę cũ nigruerint ſereno cęlo diſtringere manu cõuenit
¶Nigro. as. nigrũ facio. Vñ Denigro as. Hier. De nigrata eſt facies. Interdũ nigrare ẽ nigrũ eſſe. Col. lib. vii. Parãdi ſũt boues nouelli quadrati magnis mẽbris. cornibus proceris. & nigrãtibus & robuſtis naribus reſimis patulis ceruice longa. & toroſa: palearibus ãplis & pene ad genua ꝑmiſſis: pectore magno: armis vaſtis: capaci & tanq̃ implẽte vtero. lateribus porrectis: lũbis latis. dorſo recto planoq; clunib⁹ rotũdis. cruribus cõpactis: acrectis ſed breuioribus potius q̃ lõgis: nec genibus improbis: vngulis magnis: caudis lõgiſſimis & ſetoſis piloſiſq;. corpore denſo breuiq; coloris rubeifuſcive. tactu corporis molliſſimo Ply. lib. ix. Rubeus color nigrante deterior.
¶Nigrefacio. is. & nigrefio notę ſignificationis.
¶Nigrico. as. pe. cor. aliquantũ niger ſũ. Ply. li. x. Viribus p̃cipua colore nigricans ſola aquilarũ fœtus ſuos alit ideſt aliqua nigredina tincta.
¶Nigris fluuius eſt a quo Nigretes ppli cognoiati ſunt. Dictus nigris propter ſolitudines nigri puluueris eminẽtibus interdũ velut exuſtis cautibus.
¶Nihilũ. ex nõ & hilum cõponit qđ ſignificat vllũ Cic. li. i. tuſ. Illud ſaxũ quod ſiſyphus ſudãs nitẽdo nec proficit hilũ. Sũt qui putẽt hilum ſignificare illud quod grano fabę adhæret. Alii pennę modulũ intelligi volũt ex quo nihilũ & nihil per apocopen quod ſignificat quãtitatẽ vt nihil vini habeo. Inuenitur etiam pro aduerbio negãdi poſitũ. Ter. Nihil circutione vſus es ideſt nõ Inuenitur etiã nihili indeclinabile & triũ generũ. quaſi qui ne hili quidem eſt

hoc eſt nullius pretii aut vtilitatis.
¶Nihildū idem nondū.Cic.Caſ. Et q̄q̄ nihildū audieramus nec vbi eſſes.
¶Nihilominus.nō minus.Cic.Figulo.Tamen nihilominus eis conficior curis vt ipſum quod viuā peccare me exiſtimē.
¶Nil ſyncopatū eſt a nihil. Et mō nomē eſt vt nil bonitatis hēs.Mō aduerbiū.Ter.in an.nil me fallis
¶Nilus ægypti fluuius.a nilco rege ſic dictus vel a nouo inferendo luto q; ſua inundatione totā feracē reddat ægyptū.Vnde Ser.nilū dici exiſtimat quaſi νεογιλυρ.hoc eſt nouum trahentē limū quo oblimet.hoc eſt limo obturet ægyptū & oppleat Euſtathius interpres homeri pariter & dionyſii libyci in dionyſio ſic ſcribit ηροδοτοσ μεν λεγει του νειλου τας ωηγας μη γινωσκεσθαι διο ου δε αυτοσ εχει φασαι του τουτας ωηγας δωκω δε φησιν ουδε ουδεισ ελληνων ετεροι δε φασι τον νειλον εκ των της σεληνης η τοις εκ των σεληναι= ωροφων ατεσθαι. Vn⁹ eſt ex maioribꝫ totius orbis fluuius.a quibuſdā Geon dicit quaſi terra qui antea Melo vocabatur.Habet ſeptem oſtia.Virgil.Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia nili.Nomina oſtiorū hęc ſunt.Canopicū. bolbiticū. Sebenniticum phœneticū:Mendeſicū. Tanicū.& peluſiacum:Naſcitur in monte inferioris mauritaniæ nō longe ab oceano ſtagnante ibi lacu:quē vocant hilicē: deinde cōdit ſe itinere aliquot dierū turſūq; erūpit alio lacu maiore in mauritania cæſarienſi. Iterumq; arenis receptus per deſerta xx.dierum ſpatio fertur ad pximos æthiopas & denuo proſilit fōte qui niger dicitur.Inde aphricā ab æthiopia ſecans æthiopas ſic plæraſq; inſulas facit quarū clariſſima eſt Meroe cuius Metropolis etiā.Meroe vocat. Poſtq̄ ſeagꝭ oībus auxit nilus appellatur. Deniq; multis oſtiis fertur in marc ægyptiū: ægyptiq; inferiorē partē dextra leuaq; diuiſus amplexu ſuo determinat. Canopico oſtio ab africa. Ab aſia peluſiaco. ꝓpter quod aliqui ægyptū inter inſulas poſuere ita ſe diuidente nilo vt triq̄tram terræ ſignum faciat. Idcirco multi ægyptum. Δ. greece litteræ ſimilitudine Delta vocauerunt. Augē Nilus certis diebus mirū immodū & per totā. ſpatiatus ægyptū fœcūdiſſimus innatat Anilus fiūt adiectiua Niloticus.a.um: vt nilotici piſces. Et niliacus pe.cor.a.um.Mar. Niliacis primū puer hic ſit natus in oris.Nili quoq; apud veteres capiunt̄ pfeſtis in ludis circūdatis pro ſeptis. ſiue pro canalibus aquarū aliūde deductarum quos romani tra do inmos deducebant. Vide in dictione Euripi.
¶Nimbus repentina & p̄ceps pluuia: Ponitur & pro vento. Virg. Nimborū in patria loca fœta furēt⁹ hauſtris æoliam venit. Interdū pro nube qua dii ſolent in terras deſcēdere. Lucil. Cū nimbo cęlitus deſcendit iuppiter. Et nimbus vaſis genus quo vina vnguēta & alii liquores funduntur. Mar. A ioue q; venit miſcēda ad pocula largas fūdet nimbus aquas: hic tibi vina dabit. Hinc nimboſus.a.um. Vir. Fluctu nimboſus orion ideſt pluuioſus ventoſuſve.
¶Nimis & nimiū nomen loco aduerbii augendi.& pro vitio dicūtur: ſignificatq; plus ſatis. Teren. Ne quid nimis. Dicitur & Nimius.a.um. vt nimius labor exhaurit vires.
¶Nimirū aduerbiū confirmādi.hoc eſt ſine dubio certe. Poteſt etiā ſolui vt dicat. Nimirū nō eſt mirū. nam ni ſignificat ne.& ne ſignificat nō. vt Plau. Ne

vult.pro nō vult. Aliquādo ad reſpōſionē adhibet Quinti. Demus id q̄d nullo modo fieri poteſt idem ingenii doctrinę ſtudii peſſimo atq; optimo viro vter melior dicet orator. nimirū q; homo quoq; melior?
¶Niniue.pe.cor.vrbs Aſſyriorum quā ædificauit Aſſur egrediēs de terra Senaar a nino rege ſic dicta vt ſcribit Aug. Eſt & alia ciuitas iudęorū in angulo arabiæ quā nūc corrupte niniuē vocant & ingeniti uo ninues facit. Vñ Aug.lib.xv.ci.dei. Ninues ciuitatis magnæ ninus Beli filius cōditor nomē ex illius noſe deriuatū eſt vt a nino niniue vocaretur. Et populi in ea habitātes. Niniuitæ pe.pro.dicūtur.
¶Ningo.is.vel ninguo.is.xi: Priſ. ninguo quoq; ninxi vñ & nix. ſicut a duxi dux a rexi rex. Vir.li.iii Ge. Interea toto nō ſectus ęquore ninguit. Sūt etiā qui niguo dicāt a ningue cui⁹ noſtatiuus eſt ninguis qd̄ antiqui p niue vſurpabāt. Lucr. Albas effundere ningues: Apul.in primo herma. Aſpera hyems erat: oia ningue canebāt. nūc dicimus nix.
¶Ninguicus.a.um.idem quod niuale q; ninguib⁹ abundat.
¶Niobe: nomē filiæ tantali ſororis pelopis vxoris q; amphioris q̄ in ſaxū verſa eſt ex dolore: vt poeta fingūt cū ex fœcūdiſſima matre ad orbitatem redacta extictos vidiſſet filios filiaſq; ois quos Apollo & diana ſagittis cōfixerant q̄ in ſaxū verſa dicit quoniā ex nimio dolore attonita obmutuit ac velut lapideſcēs malis diriguit. A Sta. in ſyluis Sypileia mater dicta niobe qm̄ facta ſaxea turbine vēti in ſypilū patriā rapta eſt vbi fixa cacumine mōtis liquitur & lachrymis etiā nunc marmora manant.
¶Niphates.pe.pro. Scythia fluui⁹. Quo etiā noſe dictus eſt mons armeniæ ex quo Tigris naſcit vt refert Stra. Vir. Addā vrbes alię domitas pulſūq; niphatē Dict⁹ niphates. a niuib⁹ απτω της γιφαδος
¶Niptra dicūtur lauacra. a νιπτω. quod ſignificat lauo. quo nomie dicta eſt tragœdia pacuuii quā allegat. Cice. lib. ii. tuſ.
¶Niſi. dictio exceptiua. Vide ſupra in dictione ni.
¶Niſſa vrbs q̄ ad mediterraneā iacuit ſupra Trallis adorientē. & maxima ex parte mōti accubuit torrēte quodā diuiſa q; cōuallē efficit. Ex hac fuit ūt Apollonius philoſophus ſtoic⁹ par ęti familiaris. & Menecrates Ariſtarchi diſcipulus. & ariſtodem⁹ et⁹ filius quē valde ſenem iuuenis ad mocū audiuit Stra. Item Soſtratus ariſtodemi frater. & alius ariſtodem⁹ eius cōſobrinus q magnanimū pompeiū erudiuit.
¶Niſæus: locus in media in quo pulcherrimi equi naſcebantur.
¶Niſæe nomē nymphę. Virg. Niſæe ſpioq; thalia q; cymodoceq;.
¶Niſyrus.pe.cor. parua inſula nō longe a Co. in qua optima vina fiunt.
¶Niſus.nomē regis Megarenſiū: qui vt in fabulis ferē in auē ſui noīs cōuerſus fuit. Vir.li.i. Ge. apparet liq; do ſublimis in aere niſus. hic alio nomine halietus dicitur.
¶Niſus a.um. participiū eſt a nitor. eris.
¶Nitor. eris. nixus. & niſus Et eſt niti conari. quod vernacula lingua dicimus pontare. Virg. Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis Increpat. Interdū firmare ſuſtētare. Vir. Ille vides pura iuuenis qui nititur haſta. per trāſlationē. Cic. Tueris vnus in quo nitat ciuitatis ſalus. i. ſuſtineat. Interdū ambulare. Pacu. Arcua p loca agreſtia ac trepidāte gra

dunitiť. Interdũ Volare. Vir.li.iiii. Hic primũ pari
bus nitens cyllenius alis conſtitit. Interdũ. Fulciri.
Cic.li.i.offi. Eſt igiť adoleſcẽtis maiores natũ vere
ri:ex hiſq; deligere optimos ac pbatiſſimos quorũ
cõſilio atq; auctoritate nitanť.i.fulciãtur gubernẽ
tur:inſtituãtur. Huius cõpoſita ſũt Annitor. Conni
tor.qđ eſt totis viribus nitor. Cic.li.iii.offi. Quare
quãtũ cõniti aio potes quãtũ labore cõtendere ſi di
ſcẽdi labor eſt potius q̃ volũtas tm̃ fac vt efficias.
Enitor pario. Plau.in am. Geminos Alcumẽa eni
titur. Var.li.ii.de re ruſ. Faciendũq; ſepta ſecreta ab
aliis quo enitẽtes ſecludere poſſis:itẽ q̃ corpe ęgro.
Aliq̃ eſt cũ conamine abſoluor. Vñ Enixæ dicũť
mulieres q̃ partus dolore leuatę ſunt. Itẽ Eniti ẽ ex
tra vel pfecte operari. pficere Sal.in Iug. Ab adole
ſcẽtia ita ſe enixũ vt ab optimo quoq; probareť.i.
pfecte exercitũ vel operatũ. Col.lib.ii. Sed nec i me
dia pte verſuræ cõſiſtat detq; requiẽ in ſũma vt ſpe
ſſandi totũ ſpatiũ bos agilius enitať.i.exaret pfi
ciat. Hinc Enixæ aduerbiũ qđ & Enixũ dicit. Cice.
Ego illos malos & audaces ſemp enixũ cõtra fortu
nas atq; honores hui⁹ ordinis oĩa feciſſe ſentio. In
nitor.inhęreo firmor. Col.li.vi. Quo plus ſolis me
diæ arbores q̃bus vitis applicata & religata innitiť
accipiãt. Hiero. adiulianũ vidit ſcalã de terra vſq;
ad cęlũ & deſup innitẽtẽ dm̃vt laſſis manus porri
geret. Obnitor. cõtra nitor obluctor indurot obſir
mor. Virg.li.iii. Ge. Verſaq; in obnixos vrgentur
cornua vaſto cũ gemitu cõtra obluctãtes. Augu.li.
ii.ci.dei. Quorũ dicta cõtraria ſi totiẽs velimus re
fellere quotiẽs obnixa fronte ſtatuerũt nõ cogitare
quod dicãt dũ quocũq; modo noſtris diſputationi
bus cõtradicant hinc aduerbiũ Obnixe qđ ſignifi
cat cũ conatu.inſtanter quantũ poſſibile eſt contra
conantẽ. Ter.in an. Pedib⁹ manibuſq; obnixe oĩa
facturũ. Pernitor valde nitor. Ser.pernix pſeuerãs
a pernitẽdo tractũ eſt. Renitor cõtra nitor. Hier.ad
Iulianũ. Si huic cõſilio noſtro vel amicus vel aſſe
cla vel propinquus renitiť. & te ad delicias reuocat
intelligito eũ nõ de tua aĩa ſed de ſuo vẽtre cogitare
Subnitor ſuffulcio: Vir.lib.iii. Parua philotetę ſub
nixa petilia muro. Aliq̃ eſt ſurſũ nitor. Cęcil.li.an
na. Ea latini ſubnixo aĩo ex victoria conſiliũ ineũt
Et habent pe.prod.

¶Nixus.a.um.participiũ. Nix⁹.us.nomẽ. & ſigni
ficat partũ. Virg. Haud fœtus nixibus edũt.

¶Nixurio.is.pen.cor. nixurii. niti volo ſeu cupio
aut conor facere. Nigid. Nixurit qui. niti vult & in
conatu ſæpius aliqua re perpellitur.

¶Nitor:ſplendor in quacũq; re diciť. Cic.in Cato.
Tũ liſandrũ intuentẽ purpurã eius & nitorẽ corpo
ris.ſ. Cyri. Col.lib.ii. Verũ ex his maxime ferendũ
qđ robus diciť cũ & pondere & nitore pręſtat.

¶Niteo.es.nitui.ſplẽdidus cultus politus ſũ. hinc
niteſco nitidus fio. Cõpoſita ſũt Eniteo.qđ eſt ex
tra.ſeu valde niteo p trãſlationẽ vero Enitere ſigni
fica celebrẽ eſſe Cic.li.iiii.ad herẽ. Nũc hoc ſigni eſt
ipſos artis ſcriptores nõ putaſſe vnũ potuiſſe in oĩ
bus elocutiõis partibus enitere. hinc Eniteſco. Sal.
Poſtremo Cæſar bellũ exoptabat vbi virtus enite
ſcere poſſet Interniteo in medio niteo. Ply. Tũc.n.
tellure ínternitẽt: quia his vẽtis maxime arenæ mo
uentur. Et habent pe.cor.

¶Nitidus a.um.ſplẽdidus. Col.li.ii. Far.qđ appel
latur cluſinũ candidioris & nitidi coloris. hinc niti

dĩtas Actius. Formæ nitidĩtate pręcharus regi.

¶Nitido.as.nitidũ facio Col.li.xii. Ferramẽta de
terſa nitidẽtur:atq; rubigine liberẽtur.

¶Nitedula:aĩal muris exigui gen⁹.ſicut docet Ser.
Cicer.pro ſex. Vt illa ex vepribus extracta nitedula
remp.conaretur arrodere. eſt & Nitedula cicindela
quæ noctu lucet.

¶Nitria:ægypti regio:& nomẽ duarũ vrbium ſu
pra Mẽphim.

¶Nitrũ: vt q̃dã putãt a nitria vbi naſci ſolet: dicit
hoc nõ multũ diſtat a ſalis hamoniaci ſpẽ quod nõ
nulli exiſtimãt eſſe ſalis genus. Sicut.n.ſalẽ in litto
re maris feruor cõficit ſolis durando in petrã aquas
marinas:ita in nitria vbi æſtate pluuię plixiores tel
lurẽ infundũt:ardor nimius aquas excoqt in petrã
ſali ſimillimã ſed nihil gelidi rigoris nihil ſalſi ſapo
ris habentẽ. q̃ tñ iuxta naturã ſalis durare in cadili
tate. & nubiloſo aere fluere ac liq̃ſcere ſolet. Sũt qui
dicãt nitrũ apud medos canefcẽtibus ſiccitate con
uallibus fieri. Ply.li.xxx. Sal. & nitrũ ſulphuri con
coctũ in lapidẽ vertiť. Et itẽ liquatũ coquẽtes ex eo
vaſa faciũt. Ex nitro medicinæ fiũt & ſordes veſtiũ
corporũq; lauanť. Vñ apud Eſaiã. Si laueris te ni
tro: & multiplicaueris tibi hærbã borith maculata
es iniquitate tua corã me.

¶Nix quaſi noua. græci.n. νεον. nouũ dicũt. Anti
qui tamẽ Ninguis.is. declinabãt.

¶Niueus.a.um. quod eſt ex niue vt maſſa niuea. li
cet q̃q; pro candido ponatur.

¶Niualis & hoc niuale eiuſdẽ ſignificativt aqua ni
ualis. Gel. Qui aquã niualẽ frugibus ſane & arbori
bus fœcundã diceret ſed hoibus potu nimio in ſa
lubrẽ eſſe Col.li.iiii. Niuale cęlũ dixit quod ſępe ni
ues inducit. Ait.n. Cælũ porro neq; niuale vinea:
neq; rurſus æſtiuoſum deſyderat.

¶Niuatus.a.um. quod eſt niue refrigeratũ. Sue.in
Nero. Refotus ſæpius calidis piſcinis: ac tempore
æſtiuo niuatis.

¶Niuoſus.a.um. Locus in quo ſũt frequẽtes niues

¶Niueo.es.xi.ctũ.a quo Cõniueo. Vide in dictio
ne nicto.

¶Nonas.aui atũ cũ cõpo. Vide ĩ dictiõe. Nato as.

¶Nobilis:quaſi noſcibilis.a noſco. Vñ & p noto
poniť. Virg. Eſt locus italię medio ſub mõtibus al
tis nobilis Sic Illuſtris:egregius.inſignis:p̃cipuus
ſingularis:cognitionis nõ meriti & laudis noĩa ſũt
quia tã de flagitioſis q̃ de claris dici inueniunť. Vñ
& pro digno & excellẽti in quacũq; re poniť ſiue bo
na ſiue mala. De bona: vt cũ ad gñis dignitatẽ re
fertur. Sal. Nobili gñere natus fuit. De mala. Liui.
Nobilis ille clade romana locus. Mar. Nobilis hęc
eſſet pietatis rixa duob⁹.i.excellẽs & digna notitia
Hinc nobilitas q̃ eſt gñis vel alterius rei excellentia
& dignitas. Col.li.iiii. Dep̃hendi poteſt nobilitas ĩ
guſtu. his cõtraria ſunt. Ignobilis & ignobilitas.

¶Nobilito.as. nobilẽ facio: dignitatẽ addo. deco
ro. Apul. Quẽ nõ excellẽtia generis ſed mores vir
tuteſq; nobilitauerũt. Aliq̃ notũ facio. Cic.lib.ii.
offi. Teſtis eſt phalaris cuius eſt pręter cæteras no
bilitata crudelitas. huius cõpoſitũ eſt. Denobilito.
quod eſt vitupero. Ter.in eu. Tu iam pendebis qui
ſtultũ iſtũ adoleſcentulũ denobilitas flagitiis.

¶Noceo.es.cui.citũ. Nocere ſignificat obeſſe Col.
li.ii. Nõ nocebiť ei nocturnis rotibus aliiſve ex cau
ſis dũ a pecore & auibus vindiceť. Significat etiã a

maleficio nõ abſtinere. Vñ nocẽtes dicũtur qui iniu riam aut maleficiũ. cõmiſerũt. Innocẽtes q ab om ni iniuria & maleficio abſtinẽt. Innocentia integri tas. Sal. Vbi q̃ metellus agebat ex nũciis accepit ſi mul & de innocẽtia ſua certior toma factus diffide te. At tũ demũ verâ deditionẽ facere conatus eſt.

¶Nocuus qui nocet. Innocuus qui nõ nocet. Quã doq; tamẽ paſſiue ſumitur.

¶Noctua. auis. a tẽpore noctis dicta quo canit vel volat. Prouerbiũ eſt Noctuas athenas portas ac ſi diceretur. Aquã mari iũigs. Ferũt. n. noctuarũ ma ximã copiam athenis eſſe.

¶Nocticorax ſeu Nycticorax coruus nocturn⁹ in terpretat. nigra auis ac ſola clamãs & nocte volat. Nyctos νυκτος. nox latine dicit. Htero. in deutro. Tanq̃ diuerſa inter ſe ponit. noctuã nycticoracẽ & veſpertilionẽ. ſed corrupte ſic dicitur nam Suidas. νυκτικορακ ειδος ορνεου ερημικου ο τας οικου μενας φευγων τους οικουντας ερημους.

¶Noctiluca. pe. pro. dicit luna q̃ noctu lucet. Quo & noie dictũ eſt aĩal paruũ quod æſtate dũ volitat. lucet. Alio noie Nitedula appellatur.

¶Noctiuagus. pe. cor. qui nocte vagatur.

¶Noctu pro nocte noialiter vtebant antiqui. Qua drigarius. Conuenit ſenatũ noctu multa domũ di mitti. Plau. in Menæ. haud falſũ euenit ſomniũ qd noctu hac ſomniaui. Noctu vero aduerbiũ ſignifi cat per noctẽ. Sal. Diu noctuq; laborare feſtinare. Aliqñ nox p noctu: vt ẽ in. xii. tabulis. Si nox fur tũ factũ ſit ſi ve aliquis occiſit: iure cæſus æſto. Vbi in actiuũ dixerunt ab eis. & occiſit pro occidit.

¶Nocturnus. a. um. qd eſt noctis: vt nocturna lux Sic a die diurnus. Claud. Oĩa q̃ ſenſu voluũtur vo ta diurno: tẽpore nocturno reddit amica quies.

¶Nocteſcere eſt obtenebrari. Furius. Oĩa nocte ſcũt tenebris caliginis atræ.

¶Nodus ꝓprie ligatura q̃ nõ facile ſoluit. Vñ eno do. as. A cuius ſimilitudine nodus in arbore dicit groſſior ille quaſi callus vbi veluti colligati ſimul ra mi eſſe apparebãt. Col. lib. iii. Eius imã partem quã in terrã dimiſſur⁹ es acutiſſima falce iuxta nodũ ro tunda plaga ãputato. hinc eſt vetus illud ꝓuerbiũ Nodũ in ſirpo q̃ris. per trãſlationẽ vero nodus acci pitur pro ænigmate ſeu q̃ſtione aliqua difficili. Et nodus in exercitu dicit denſa peditũ multitudo. q̃ nõ facile poſſit reſolui. Nodus herculis dicit in quo neq; principiũ neq; finis cõſpicitur quaſi indiſſolu bilis ſit. A nodus fiũt. Enodis. Inenodabile. Inter nodiũ. Nodulus diminutiuũ a quo aliud Nodellus nodoſus. a. um. quod multos habet nodos.

¶Nodo. as. nodos facio: ligo in nodos. Lact. deo pi. deus igit ſolidamẽta corporis q̃ oſſa dicũtur no data & adiũcta inuicẽ neruis alligauit atq; cõſtruxit Virgi. li. iiii. Crines nodant in aurũ. huius cõpoſita ſunt Enodo: quod nodatũ erat ſoluo. per trãſlatio nem ſignificat declaro expono. Gel. lib. i. Ad hũc modũ Iulianus enodabat diudicabatq; veterũ ſcri ptorũ ſentẽtias quas apud eum adoleſcẽtes lectita bant. Cic. li. ii. ad heren. Deinde cõtrariæ legis eno dabimus voluntatẽ & eam trahemus ad noſtrę cau ſæ cõmodũ. Interdũ Enodare eſt ſine nodis qui in arboribus ſunt facere. Col. li. vi. Quæ vlmus appo ſitione vñ prouenerint leuiſſimæ virgę falce debẽt enodari. Cõnodo & Innodo ſunt eiuſdẽ ſignifica tionis cũ ſimplici. Et habent pe. pro.

¶Noegæũ: amiculi gen⁹ cãdidi. Vñ etiã ꝓ cãdido qñq; ponit. Liui. Lachrymas de ore noegęo terſit.

¶Noes fluuius thracię iniſtrũfluens.

¶Noeolæ: papillę quę ex faucibus caprarũ depen dent: barba ſiriliũ vocatur.

¶Nomæ vlcera q̃ depaſcũt: vorãtq; ſecũdo corp⁹

¶Nomades pe. cor. populi in ſcythia europę: quo rum vita oĩs in paſcẽdis gregib⁹ habetur. Sũt etiã populi in ęthiopia: vt Ply. li. vi. ſcribit. Hier. noma des & troglodytæ & ſcythæ & hunnorum noua feri tas ſemicrudis veſcũtur carnibus. Dicti nomades a verbo greco νεμω quod eſt paſco.

¶Nomen quaſi nouimẽ a noſco quia notitiã faci at nam per id quicquid nominamus agnoſcit. Vel nomẽ dicit notamẽ. Aut a greco qd eſt ονομα abie cta o. Et habet multas ſignificatiões: quarũ vna ta lis eſt q̃ ineſt appellationi rerum oĩm. Eſt. n. Nomẽ propriũ: vocabulũ ſingulorũ. Virg. cui noĩa mlle mille nocẽdi artes. Idem Nomẽ aut referẽs priam⁹ Verba aũt noſtra rerũ noĩa ſunt vt ſalio curro. Vtiq; his oĩbus noĩbus res ſignificãtur Vñ is ſapientiſſi mus iudicatus eſt q rebus noĩa impoſuit Vñ omne quod loquimur. i. oẽs partes orationis rerum noĩa ſũt. Alia noĩs ſignificãtia eſt qua vnã partẽ oratio nis exacto videmus eſſe ſignatã: vt nomẽ ꝓnomẽ verbũ. Tertia noĩs propriũ vt hoĩs & deorũ. Quar to quadriptita eſt qua vna q̃q; perſona ſine alterius cõmunione ſignat. Quod. Cic. li. Rhe. ſic diffinit. Nomẽ eſt qd vnicuiq; pſonę attribuit quo q̃q; ſuo proprio & certo vocabulo appellet. Ergo vt ꝓpriũ perſonę hoc nomẽ & certũ ſit per quattuor tenditur Prænomẽ nomẽ cognomẽ & Agnomẽ. ꝓnomẽ in terdũ vna interdũ duabus interdũ tribus litteris cõ tinet. C. vt Caius. Gn. Gne⁹. Sex. Sextus. Fuitq; nõnulla ratio prænoĩs Nam & quintũ ideo dixerũt q̃ quito fortaſſis loco natus eſſet Luciũ q̃ in initio lucis exortus. Gneũ a corporis effigie. Cognomẽ maiorũ eſt tractũ ex familia vel ſanguine vt Corne lius ex corneliis. Nomẽ vt propriũ pſonę eſt. quod propriũ gentilitiũ hoc eſt quod originẽ gẽtis vel fa milię declarat. vt Cic. Scipio. Agnomẽ extrinſec⁹ venit. Et hoc tribus modis. Aut ex aĩo: vt ſuperb⁹ pius. Aut ex corpe: vt Craſſus pulcher. Aut ex for tuna: vt Africanus Goticus. Aſianus. numãtinus a deuictis gẽtibus. ſed hoc raro vſurpat. Cognomẽ nãq; ſiue cognomẽtũ potiuſq̃ agnomẽ dicit. Cice. ſcipio ille cui africano fuit cognomẽ. Idẽ. Teq; nõ cognomẽ ſolũ athenis deportaſſe ſed humanitatẽ & prudẽtiã intelligo. His quattuor ptibus perſonę propriũ & certũ nomẽ includit. vt publius ꝓnomẽ nomẽ ſcipio. Corneli⁹ cognomẽ. Africa. agnomẽ Qui aũt ꝓnomẽ nomẽ & cognomẽ tantũ ponũt. di cũt publi⁹ ꝓnomẽ cẽ Corneli⁹ nomẽ. ſcipio cogno mẽ. Et nomẽ quidẽ atq; cognomẽ oĩm eiuſdẽ fami liæ cõmune erat ꝓnomẽ vero tantũ ſingulorũ. Et ideo propriũ nomẽ quo ſe inuicẽ gentiles vocabãt Virg. Pater appellabat ex duobus filiis alterũ pub liũ. alterũ Luciũ. Nec aliter inter ſe fratres ipſi voca bãt. Quidã etiã a veſtimẽto cognomẽ ſortiti ſũt vt Antoninus Caracalla. Quidã a pecore minori vt porcius. ſcropha. Quidã a pecore maiori. vt Equi tius. Taurus: Quidã a piſcibus. vt ſergius: orata. Muræna. Quidã ab arborib⁹: vt Frõditius. Quidã ab ea re quã optime ſereret: vt Fabius Lẽtulus. Ci. A pinſendo pilũnus q primus pilũ iuenit & multa

huiuſmodi. Eſt qñ nomen ꝓ decore cognatione & dignitate ponat. Virg. Auulſumq; humeris caput & ſine noſe corpus. Interdū pro generoſitate. Idē li.ii. Ge. Aut pomis ſua noſa ſeruāt. Interdū ꝓ nobilitate generis. ex qua fit nomē quod famā ſignificat. Idē. Et nos aliquod nomēq; decuſq; geſſimus Et illud Melius eſt nomē bonū q̄ diuitiæ multæ: Interdū pro gente. Virg. Noſtrūq; in nomē ituras. Interdū pro debitore ſeu debito aut credito quod fœnerauimus. qñ noſa eorū qui vſuras ſoluturi erant in calēdario fœneratoris ſcribebātur. Et ſimili modo quicūq; aliquid debebat. Ci. lētulo. Vt bonū nomen exiſtimet adeptus. i. bonus debitor. Sue. Et q̄ in ſingulos ānos ſtipendii noſa impoſuit.

¶Nomino as. appello nomē impono. Lact. li. iiii. Si aūt diuinus nō ſit ne deus quidē ſit vnde ipſa diuinitas noſatur. Hinc Denoſo quod idē eſt qđ nomino ſeu nomē alicuius habeo. Col. li. iiii. Quippe vniuerſæ regiōes regionūq; ſingulę pœne ptes habent propria vitiū gña q̄ cōſuetudine ſua denoſant

¶Noſati ꝑ ſingulorū noſa Ply. Cū villico oēs noſa tun aſſignati eſſent. Dī tñ & de vno: vt tenens cruē tū pugionē Brut⁹ noſatim ciceronē inclamauit. Ci. li. iii. off. Quicqd. n. eſt in ꝑdio vitii id ſtat uerunt ſi vēditor ſciret niſi noſati dictū eſſet ꝑſtari oportere.

¶Nomēclator: a noſe calando. i. vocādo q memoriter vnūquēq; noſati vocare didicit: vt puta in foro reos. in cōuiuio conuiuas. Apul. Et ad nomēclatorē mox citati venerūt. Horū opa vtebant potiſſimū cādidati vt ſibi in prēſando ſuffragatores noſa cuiūſ ſuggererēt. Vñ Laudat Cat. q; legē ſeruauerit q̄ candidato nomēclatores adeſſe vetat vt ꝑ ſeipſū ſine nomēclatore noſatim ſalutaret ciues romanos hi & farctores quoq; dicebantur q̄a ſalutatorū noſa vt ait Feſtus velut infarcirēt petitorū aurибus. hinc nomēclatio & nomēclatura ꝑ nūcupatione & noſatione. Col. li. iiii. Quare prudētis magiſtri eſt eiuſdē nomenclatōis aucupio quo potiri neq̄at ſtudioſos nō demorari. Ply. li. ii. Iouē quidē aut mercuriū alitere alios inter ſe vocari & eē cęleſtis nomēclaturę

¶Nomos: latine lex dicitur.

¶Nomodidactes: qui legem docet.

¶Nomophylaces. legū cuſtodes & ſeruatores. απο του νομου. a lege & φυλαξ. cuſtos. Col. lib. xii Non ſatis vſum eſt bonas leges habere niſi cuſtodes earū diligentiſſimos ciues creaſſent quos greci nomophylacas appellant.

¶Nomothetæ: latine legiferi dicuntur. Vñ Solon nomothetes dictus.

¶Nomentū oppidū in latio nō procul ab vrbe roma. Mar. ſi vicina tibi momēto rura colūtur. hīc nomentana via romæ qua itur nomentū Et nomentani qui nomentum habitant.

¶Nō negatiua dictio. accōmodari pōt indicatiuo: vt nō tulit antigenes. optatiuo. nō mihi ſi centū linguæ ſint oraq; cētū. Subiūctiuo: vt Non illa quiſq̄ me naue ꝑ altū Ire neq; a terra mōeat cōuellere funē Quæ ſi negationi p̄ponat affirmat. vt nō nihil tibi debeo. i. aliq̄d tibi debeo. Cū vero poſtpōit magis affirmat q̄ ſi p̄poneret: vt ſi dixero uihil nō tibi debeo Significat. n. oē tibi debeo Out. li. iii. faſ. Multa tibi mēores nil nō debemus eliſę. i. debem⁹ multa tibi cū fueris de nobis merita ſed eliſæ debemus oia.

¶Non modo. ſignificat nō ſolū: vt nō modo te diligo ſed etiā amo. Quādoq; ponit ꝑ nedū. Trebonius. Ciceroī. nō. n. neſcis quāti te faciā. & q̄ ꝑ veteremo amore oibus tuis etiā minimis cōmodis non modo tanto bono gaudeā.

¶Nonnunq̄ ſignificat Aliquādo.

¶Nonæ. quaſi nouę propter initiū obſeruationis. Vel q; ab eo die ſemp ad idus nouē dies putētur: ſicut apud thuſcos q; hi nono quoq; die regē ſuū ſalutabāt & de propriis negociis cōſulebāt. Vel ideo nonæ dictæ ſunt q; ante diē nonū ſunt ſiue a noua luna cū pontifex eo die nouā lunā obſeruaret. & viſam regi ſacrificulorū indicabat.

¶Nonacris loc⁹ in arcadia. Vict. Eſt in arcadia nonacris noſata q̄ habet in mōtib⁹ ſtillāt. s ex ſaxo frigidiſſimos hūores. hæc aūt aqua Stygoſ hydor appellat: qua neq; argenteū neq; æneū neq; ferreū vas poteſt ſubſiſtere ſed diſſilit ac diſſipatur. Cōfcruare aūt eam & cōtinere niſi vngula mulina nil poteſt.

¶Normādia regio galliæ vltra Sequanā fluuiē. q̄ a Carolo magno deuicta fidē chriſtianā ſuſcepit.

¶Norwegia regio in europa ſeptentrionalis verſus oceanū germanicū ſita.

¶Norma fabrorū inſtrumentū habens duo latera quo oſa dirigūt metiūturq; q̄ & Regula dicit. Vñ q̄ recta dimēſaq; ſūt normā habere dicūtur. Cic. ī Lę. nū q̄ ego dicā. C. Fabriciū. M. Curiū. Tulliū corūcanū quos ſapiētes maiores nr̄i iudicabāt: ad iſtorę normā fuiſſe ſapiētes. ꝑ trāſlationē vero ponit pro recta vitæ via. hiero. diminutiuo vſus eſt Si qd in hac normula apoſtolicæ vitæ & religionis diſpēſatione correctiōe vel mutatiōe indiget: eō vō cōmitto Anorma fiūt a dictia Abnorme & Enorme

¶Normatus a. um. qđ eſt regulatū & directū. Col. li. iiii. Antiquā illā ciconiā infiximus vt tanq̄ ſuppoſito vaſi ad perpēdiculū normata inſiſteret.

¶Noricū pen. cor. regio in europa. vt lib. ii. ſcribit Ptol. limites habet ab occaſu Enū fluuiū. q̄ medi⁹ ē inter Vindelicos & noricos A ſeptētrione danubiū abortu ſolis montē Cetiū q̄ pānoniā ſupiorē diſtermiat a norico A merdie mōtē Curuācā q̄ ē ſup Iſtri Eā nūc regionē plæriq; Bauariā appellāt. Vñ fit noric⁹ a. um. Hor. li. i. car. Quas neq; noric⁹ deterreret

¶Noſos: græce latine morbus. Noſema. (enſis. atis. morbus ægritudo Noſco ægroto. Noſemos ægrotus. noſemtaicus valitudinarius.

¶Noſocomiō: hoſpitale. lāguētiū villa & domicilium ad qđ diuertūt ægrotātes paupes. Hic. ad Oceanū cenſū q̄ habere poterat diſtribuit dilapidauit ac vēdidit & in pecuniā cōgregatū vſib⁹ pauperū prę parauit. Et primo olm noſocomiō. i. lāguētiā villā iſtituit ī quo ægrotātes colligeret de plateis. & cōſūpta lāgoribꝰ atq; inedia miſerorū mēbra refoueret.

¶Noſco is. noui: notū qđ & gnoſco dī. Vñ Agnoſco & Cognoſco & ignoſco. Significat aūt noſcere vltra notā ſignificationē carū habere. Virg. lib. iiii. Ge. Et patriā ſolę & certos nouere penates. habet & alia cōpoſita. vt Dignoſco. internoſco: inter alios noſco. Ci. i Lęl. Secerni aūt blādus amicꝰ a vero & internoſci tā pōt adhibita diligētia. ꝓnoſco perfecte noſco. Col. li. vii. Itaq; ſicut romani p̄ceperūt ipſe quoq; cēſco tā pecorū q̄ agrorū cultū ꝓnoſcere Fit aūt noſco. a græco. Nā greci γνωσκειμ. dicunt cognoſcere. γνωσον cognitū γνωσιν notitiā προγνωστικα ligna Hic latini veteres nō ne ſco ſed gnoſco dicebāt & gnotū cognitū. & gnoro ꝓ ſcio.

¶Noſcito. as. pe. cor. frequētatiuū a noſco. Plau. ī

Cíſ. Nũc veſtigia ſi qua ſũt noſcitabo. Li. li. iii. Circũſpectare oĩbus fori partibus ſenatorẽ raroq; vſq; noſcitare.

¶ Noto. as. ẽ frequẽtatiuũ a noſco. Priſ. In quo ſimiliter eſt notãdũ q; cũ a notu ſit deriuatũ corripuit tñ pe. Nec mirũ Cõpoſita. n. a notus mutant o in i. cor. vt Agnitus: cognitus cũ ignotus ſeruauerit. o Eſt aũt notare aſaduertere Lact. li. il. Curſus ſyderũ & defectus notauerũt. p trãſlationẽ ſcripſit. Ci. Aulo. Ceci. Deinde vt eã in ciuitatẽ boniviri & boni ciues nulla ignominia notati nõ reuertant in quã tot ſcelerũ cõdẽnati reuerterũt. Sumit q̃nq; pro Intitulare inſcribere. Hier. in plogo. ſup Salo. In puerbiis notãtur puerbia ſalomonis. Quãdoq; p Facere. Lact. li. iiij. Qui ſignũ hoc veri & diuini ſãguinis in ſũmo corporis ſui notauerint. Poteſt etiã dici a nota deriuatũ vt ſit notare ſignũ notãve apponere. Iuue. Sed q̃ fabricius cẽſor notet. Lact. li. iiij. proprie Cuius rei figurã etiã iudæi nũc exhibẽt cũ limia ſua de cruore agni notant. Et notare eſt ab alio dictata cõſcribere. Vñ qui dictat ſcriptor. Qui vero ſcribit notarius appellat. Itẽ Notare ignominia afficere. Cic. Sed notandã putaui libidinẽ nimiã. Cõpoſita huius verbi ſũt Annoto. Cõnoto. Denoto. p̃noto antenoto ſeu anteſigno. Subnoto. Mar. Et nõ ſobria verba ſubnotaſti. habẽtq; pe. cor.

¶ Notæ vocãtur vulgo ziphereę: quas teſte Euſebio primus Tiro Cicer. libertus inuenit. Sue. de Cæſa. Extant & ad ciceronẽ. itẽ ad familiares domeſticos de rebus in q̃bus ſi qua occultius p̃ferẽda erãt p notas ſcripſit hoc eſt: ſic ſtructo litterarũ ordine vt nullũ verbũ effici poſſet. q̃ ſi quis inueſtigare & p̃ſequi vellet quartã elemẽtorũ litterã. i. d. p̃a. & perinde reliquas cõmutet. Gel. de notis Cæſaris ſic ſcribit. In epiſtolis Cæſaris inueniunt ſæ ſingulariæ ſine coagmẽtis ſyllabarũ ex quib⁹ verba cõfici nulla poſſũt Curi⁹ Cic. p̃ſcriptura poſuit Quare mi Cic. p̃ſeuera cõſtanter nos cõſeruare. Et Sulpitio ſucceſſori nos de meliori nota cõmẽda Q ñq; nota dicit ſignũ ſeu macula qua res ipſa notat. Eſtq; tam in aio q̃ in corpore. De corpore. Virg. li. iii. Ge. Cõtinuo notas & noĩa gentis inurũt. Vñ Genitiuę notę dicunt ſigna cũ quibus ex vtero materno infãtes egrediũtur. Cũ ad aĩm refertur & in bonũ & in malũ ſumi põt. Ad laudẽ. Ouid. retulit cũ ait. Ille numantina traxit ab vrbe notã. Ad ignominiã ſiue probrũ. Sue. Variis affectus notis. Cic. lib. iii. off. O turpẽ notã tẽporũ. Inde notare: ignominia afficere. Hor. Multa cum libertate notabãt. Hui⁹ diminutiuũ eſt notula. a quo fit aliud diminutiuũ Notella.

¶ Notabilis q̃ noſci põt. Col. li. iiij. Neq; foliũ notabile gerit. i. per qd̃ noſci crebro poſſit. Quĩt. Macie notabilis pallor deformis.

¶ Notarius. a notis dict⁹ eſt. ideſt litteris vel ziphe-ris qui p notas quaſdã multarũ litterarũ vim habẽtes dicta colligunt.

¶ Noteo. es. notui. a quo Noteſco notus fio. Lact. li. i. Q d̃ q̃a fieri nõ potuit vt hõi per ſe ipſũ ratio diuina noteſceret: nõ eſt paſſus hoĩem diutius errare. Prop. Nec minus hęc noſtri noteſcet fama ſepulcri. Hinc ſit Innoteſco Lactã. li. v. Deniq; a doctis hui⁹ ſæculi quib⁹ forte ſcripta ei⁹ innotuerũt. irrideri ſolent. i. nota & manifeſta facta fuerũt. Cyprian⁹ vero in epiſtola ad preſbyteros. innoteſcere pro notũ facere poſuit cũ ait. Vos curate vt ſcripta noſtra & illorũ reſcripta fratribus noſtris innoteſcatis.

¶ Notifico. as. notũ facio. Oui. li. i. de põ. Atq; modum pœnæ notificare velis.

¶ Notio. cognitio. demõſtratio manifeſtatio. Cic. li. iii. off. Explica atq; excute intelligẽtiã tuã: vt videas q̃ ſit in ea ſpecies forma & notio boniviri. Proprie aũt Boe. cõmẽtario. iii. top. Notio intellect⁹ eſt quidã & ſimplex mẽtis cõceptio q̃ ad res plures pertineat a ſe inuicẽ differentes.

¶ Notitia cognitio a notus. q̃ & notio dicitur.

¶ Notus a. um. cognitus amicus & carus dĩ. Vir. li. vii. Et notis cõpellat vocibus vltro. Idẽ. Hic inter flumia nota. i. cara vt inq̃t Ser. Not⁹ noti vent⁹ meridionalis hauſter dict⁹ νοτος. n. latine humor dicit.

¶ Nothus cũ aſpiratione: is apud gręcos dicit qui ex vxore nõ legitima natus eſt. Virg. li. viii. ſuppoſita de matre nothos furata creauit.

¶ Nothrotes pe. cor. latine torpida ſegnities dicit. νωθροσ. languidus.

¶ Nouus a. um. p̃prie dicit recens & q̃d nuper fuit. Oui. In noua fert aĩus mutatas dicere formas Corpora. ab νεον. nouũ. Accipitur q̃nq; pro magno & mirãdo. Vir. Pollio & ipſe facit noua carmina. q̃nq; pro Inopinato Idẽ. quis furor iſte nou⁹? Noui quoq; hoĩes dicũtur quorũ nulli maiores clari fuere. ſed ipſi per ſeipſos clari eſſe incipiũt. & magiſtratus in ciuitate aſſequi. Ci. noui hoĩes plurimi coſdẽ honores cõſecuti ſunt. A nouus fiũt aduerbia noue & nouiter. & ſuplatiuũ nouiſſimus q̃d pro vltimo poni cõſueuit. quia q̃ recẽter fiũt: vltimu locũ habẽt. Ci. li. i. de ora. Quæ duo ſunt ad iudicandũ nouiſſima.

¶ Nouici⁹ a. um. q̃d eſt nouũ. Cui⁹ cõtrariũ eſt Veteranus. Martianus. Si tñ nouicia mãcipia fuerũt nõ etiã veterana. Mãcipia aũt nouicia itelligunt q̃ ãno nódũ ſeruierũt. Ply. Nouiciũ vinũ reſinatũ cõducit.

¶ Nouo as. nouũ facio Sal. Cõſul optimũ factu ratus noctẽ q̃ inſtabat ante cape neq; deo ſpatio noua retur. Huius cõpoſita ſũt. Innouo & Renouo. Liui. li. i. Fœdus inter romã lauiniũq; vrbes renouatũ ẽ Et in ſacris litteris. Innoua ſigna: ſimuta mirabilia.

¶ Nouacula æ. culter raſorius. a nouo as. q̃ nouare i. nouũ facere videat. Aug. in Matth. ſed inſideat contrapotẽs: acuit nouaculã vñ capillos nõ vñ caput inclinet. Col. li. vlt. poſuit p̃ cultro licet nõ raſorio. Raporũ inq̃t q̃ rotũdiſſima ſumito: eaq; ſi ſũt lutoſa detergito & ſummã cutẽ nouacula decerpito

¶ Noualis gñe fœ. & noualе gñe neut. dici põt ſecundũ Ser. & diuerſis modis exponi ſolet. Paul. iureco. dicit eſſe terrã p̃ciſſam q̃ãno ceſſat. Sic Var. Qui intermittit a nouãdo naualis ager. Sic Ply. Nouale eſt inq̃t qd̃ alternis annis. ſeritur. Idẽ ſentire videtur. Feſtus cũ ait. Noualis ager nouę relict⁹ ſemẽti. At Ser. vult noualẽ eſſe aruũ tũc primũ ad ſemẽtum p̃ciſſum. Vñ. Virg. Impius hęc tam culta noualia miles habebit? Deplorabat. n. agrũ in quo inſtruẽdo magnope laboraſſet. Sic Hie. diffinit. Nouale eſt ager nũc primũ p̃ciſſus. Et Quint. in milite mariano Mox ingẽtibus lacertis humũ fodere ſegnẽ. futuris noualib⁹ eruere ſyluã. Sed Virg. in ſenſum priorẽ accipit cũ inquit. Alternis idẽ tõſas ceſſare nouales: & ſegnẽ patiere ſitu dureſcere campũ Ideoq; Ser. alibi ait. Noualia. i. noua terra q̃ per ſingulos annos renouat per ſemina.

¶ Nouellus. a. um. diminutiuũ a nouus. Amb. Nouellam oliuam dixit.

¶Nouello.as.nouũ agrũ colo: ſeu nouas vites pã-
go. Sue. Edixit ne qs in italia nouellaret. Huius cõ-
poſitũ. é Renouello qđ eſt rurſus nouellũ fieri. Col.
li.iii. Eiuſmodi vinea ſi nõ aridos in opa habet trũ-
cos & flecti poteſt factis ſulcis optime ſternitur atq;
ita renouellatur.
¶Nouelletũ. ſumit pvinea ex nouellis vitib⁹ cõſita
Paul. iurecõ. Veluti ſi nouelletũ in fundo factũ ſit.
¶Nouerca dr quã qs liberis ſublatꝭ nouã vxorẽ du
cit arcẽdę familię gr̃a dictaq; noua ſupiducaꝭ a pr̃e
¶Nouocomẽſes dicti ſunt quos Comũ diuus Cæ-
ſar inq; linos ad habitãdũ deduxit. Fuerũt. n. quiq;
milia equib⁹ quigenti illuſtriſſimi græci fuerũt q op
pido nomẽ relinquẽtes. & nouũcomũ appellantes:
nouocomenſes oppid: nos vocauere. hos ciuitate
donatos in habitatorũ numero deſcripſit. Eſt autẽ
Comũ apud & nouũcomũ dicit oppidũ italię trãſ-
padanæ a plynio in nona regione collocatũ. a quo
Comenſes & nouocomẽſes dicti ſunt.
¶Nouẽ gn̄s numeri. a quo fit Nouen⁹. a.um. &No
uenarius. a.um. Var. Quo pacto erũt in mulis & pa
ſtorib⁹ nouenę ptes: vbi nec admiſſurę nec fœturę
obſeruantur. Sed do in hoibus poſſe nouenariũ re
tinere numerum.
¶Nouẽdiũ. ix. dierũ ſpatiũ. a quo nouẽdiale ſacri-
ficiũ qđ mortuo fieri ſolebat nono die poſtq; erat ſe
pultus. Liui. nouẽdiale ſacrũ publice ſuſceptũ eſt.
¶Nouunciũ. dicit quod eſt nouẽ vnciarũ.
¶Nox. a noceo q; oculis noceat: vel a græco qđ eſt
νύξ. Vñ & Nyctileus dictus eſt bacchus q; eius ſacra
noctu celebrarent. Eſt aũt nox terręvmbra. Noctis
partes ſunt veſpa: crepuſculũ cõticiniũ intẽpeſtiuũ
Gallicinių lucifer & matutinũ. Diuidũt etiã milites
noctẽ in vigilias quattuor q̃ ſingulæ triũ horarum
ſpatio ſupputant qm̃ ſeruãt caſtra viciſſim per vigi
lias. Et dicebat prima vigilia. ſecũda tertia & quar-
ta. Et vt ſcribit Hiero. vigiles ſecũdi primis. & ſecũ
dis tertii: tertiiſq; nouiſſimi ĩ ſtatiõe ſuccedebãt. Da
to ſigno a Tubicine. Vñ Luc. Tertia iam vigiles cõ
mouerat hora ſedos. A nox fiũt p nox Noctua No
cticorax: nocturn⁹: nocteſco p nocto. noctiuagus:
noctiluca binoctiũ. Trinoctiũ q̃ drinoctiũ & hmõi.
¶Noxa pœna dicit. Nã noxæ dedere dicimus ali-
quẽ hoc eſt pœnæ tradere ob noxã q̃ ſignificat cul-
pã. Vñ noxales actiones vt Plau. inq t appellant q̃
nõ ex contractu ſed ex noxa atq; maleficio ſeruorũ
aduerſus nos inſtituũtur quarũ actionũ vis & ptãs
hæc eſt vt ſi damnati fuerimus liceat nobis de ditio
ne ipſius corpis qđ deliquerit euitare litis ęſtimatio
nẽ. dãdo. ſ. corp⁹ viuũ. Oui. Verba fides ſequit no-
xæ tibi dedit⁹ hoſtis Spergit effuſo cornua bacche
mero. Aliqñ noxa dicit culpa. Vñ Iurecõſultus de
verbo. ſig. ſcribit noxę appellatione oẽ delictũ cõti
neri. Liui. Ob quã meã noxã. Ter. ĩ eu. Vnã hãc no
xam amitte: ſi aliã admiſero vn̄q occidito. Aliqñ
dr Leſio dãnũ. Oui. li. xv. me. Nocte nocẽt potę ſi-
ne noxa luce bibunt. Col. li. iiii. Ea res a noxa curgu
lionũ videt cõditas fruges defẽdere. Sue. ſpurinãq;
irridẽs & vt falſũ arguẽs q; ſine vlla noxa ſua idus
martiæ adeſſent. Noxitudo etiã apud veteres p no
¶Noxia. culpa. Plau. in mer. Nihil ma- (xa dicit.
gis manifeſto teneo: in noxia es. Quã noxia.
¶Noxius a.um. quod nocet. Cuius cõtrariũ. Inno
xius qui non nocet.
¶Nubes eſt vapor humidus in ſublime egreſſus: ſi
ue aer in liquorẽ coactus cuius denſitas haud dubie
ſolem obũbrat. ſunt qui hoc nomẽ a μεφος deriuẽt
quod apud græcos à ptiuatione lucis nomẽ accepit
quẽadmodum κνεφας qđ nymbũ ſignificat a quo
noſtri gnephoſum dixere obſcurũ quaſi nebuloſũ.
Var. Gnephoſus locus & ſine vlla luce.
¶Nubecula: diminutiuũ pua nubes. Ply. lib. xviii.
Nubecula q̃is parua ventũ procelloſũ dabit.
¶Nubilus. a.um. pe. cor. fuſcũ nubibus tectũ. Nu-
bilus vero ſubſtantiuũ ſignificat ipſam nubẽ.
¶Nubiloſus. a.um. quod eſt nubilis plenũ.
¶Nubilariũ: locus quo pp nubes cõferunt frumen
ta ſemitrita. Col. li. i. huic areę nubilari applicari de-
bet maxime in italia ppter incõſtantiã cæli quo col
lata ſemitrita frumẽta protegãtur ſi ſubitaneus im-
ber acceſſerit. Dicitur & Nubilar. Idem. li. ii. Qui ſi
falcibus ſegetes cũ parte culmi demeſſa ſit protin⁹
in aceruũ vel in nubilar congeritur.
¶Nubilo. as. nubulũ ſeu obſcurũ facio. Cato. de re
ruſ. Vbi nubilat & noctu ſub tecto poſito quotidie
cũ ſolerit in ſole ponito. Hinc cõponit Obnubilo
qđ eſt totũ obſcurũ facio & quaſi nubibus impleo.
Gel. li. i. Ac ne oris quoq; & vultus ſerenitatẽ ſtoi-
ci hoĩs vn̄q vlla poſſe ægretudine obnubilari.
¶Nubo. is. pſi. ptum. & nupt⁹ ſum ptñ facit ſigni
ficatq; operio velo a nube q̃ cælũ operit. Q m̃ vero
ſpõſe apud veteres dũ viro tradebãtur nubere hoc
eſt velare capita ſolebãt: factũ eſt vt nubere vſurpe
tur pro viro tradere ſeu viro tradi. Nam & actiue di
cimus. Nupſit filiã cæſari. Et paſſiue. Cuius filia nu
pſit cæſari. Eſt aũt propriũ mulieris Ter. in an. Ai e
bant hodie filiã meã nubere tuo nato. nõ em̃ vir ſed
mulier proprie nubit. Licet qñq; figurate vel puer-
ſo naturæ ordine p̃poſtere dicaꝭ. Põpo. in pauicea-
tis Sed meus frater maior poſtq; vidit me domo eie
ctũ nupſit poſterius dotatæ vetulæ varicoſæ aphrę
Sue. de Nerone. Cui etiã ſicut ipſi Eporis ita denu-
pſit. Iuue. Quid queris nubit amicus. Conſtruit cũ
dtõ & aliqñ cũ ablõ. mediãte p̃poſitione cũ: vt mu
lier nupſit mihi. & mecũ. Ci. Mar. Catõi. Regis par
thorũ filiũ quo cũ eẽt nupta regis armeniorũ ſoror.
Huius paſſiuũ lectũ eſt. Nõ nubẽt neq; nubent. Vbi
Hie. nubũt viri: nubunt fortaſſe vxores. q̃uis & mu
lieres nubere dicunt: & quidẽ frequẽtius q̃ nubi. Idẽ
cõtra Heluid. Nubebant oẽs & nubebantur. Vñ hic
nuptus. & hæc nupta: marit⁹ & marita. Plau. in Caſ.
Cinarinũ libet ſcire q; agat nouũ nuptũ. i. maritũ vt
exponit. Priſ. Huius verbi cõpoſita ſunt Cõnubo
qđ eſt matrimõio iungor: quaſi ſimul nubo. Apul.
Neſciẽtibuſq; parentibus puellari ætate cõnupſera
mus. Hic Cõnubiũ ius legitimi matrimonii. Denu-
bo. Innubo. qđ ꝓprie ſignificat ad domũ viri trãſ-
ire. Vñ & pro trãſire ſimpliciter ſumit. Lucil. lib. vi
ſaty. Suã. n. inuadere atq; innubere cẽſent. Hic In
nubus qui vxorẽ ducit & Innuba q̃ viro tradit. Ob
nubo aſcõdo tego. Sta. Obnubitq; comas & tẽpe-
rat aſtra galero. Liui. li. i. Caput obnubito infœlici
arbori reſte ſuſpẽdito. Pronubo. nuptiis p̃ſũ, a quo
pnubus & pnuba pe. co. ſed cęt. oĩa habent pe. pro.
¶Nubilis q̃ eſt apta vt viro in matrimoniũ iungat
¶Nupt⁹. a.um. participiũ. Lact. Eãq; zephyro nu-
ptã. Vñ nupta verba dicebãt quæ nõ licebat virgi-
ni dicere. Plau. Virgo ſum nondũ didici verba nu-
pta dicere. Huius cõtrapoſitũ eſt Innupta. q̃ nõdũ
accepit virũ vt innuptæq; puellę. Nupt⁹ nupti ma-

ritus. q̄uis raro ſit in vſu niſi apud veteres. vt apud pla. Charinū libet ſcire q̄d agat nouū nuptū Nuptꝰ tuſ. pro ipſo nubēdi actu. nā dicimus. hęc data ē nuptui & ad nuptum. Cęſar. Et ſorores ſuas nuptui in alias ciuitates collocaſſe. Aug. lib. vi. ci. dei. Sacra ſunt Iunonis & hęc in eius dilecta inſula Samio celebrātur vbi ad nuptū data eſt Ioui.

¶Nuptiæ cōiūctio maris & fœ. & cōſortiū oīs vitę diuini & humani iuris cōmunicatio. ꝓprie tñ dicuntur cerimonię & hilaritates in ducēdis vxoribus.

¶Nuptialis & hoc nuptiale q̄d pertinet ad nuptias vt nuptialis thalamus. Hinc fit nuptialiter aduerbium quod ſignificat more nuptiarū.

¶Nuptiator qui nuptias appetit. Hie. contra Ioui. Dicam & ego nuptiatoribus meis q̄ poſt caſtitatē & diuturnā cōtinentiā ſudant ad coitū & pecudum more laſciuiunt. Sic inſipientes eſtis: vt cū cœperitis ſpiritu nūc carne conſumemini.

¶Nuces. a nocēdo dictę. q̄ ſatis noceāt. Ouid. q̄m fata lædere credor Cultus in extremo margine fundus habet. ſiue q̄ linguę noceāt. Vel q̄ vt nox aerē ita nux ſucco ſuo corpꝰ atrū faciat. Cōſtat nucis nucleum eſſe difficilē cōcoctu dolorē capitis inferentē tuſſientibus inimicū Græci eā καρυον vocāt a grauedine capitis. καρα. n. caput ſignificat. Eſt autem nux gñale oībus q̄ duro operimēto teguntꝰ vt ſūt. Caſtaneæ amygdalę auellanæ & huiuſmodi. Virgi. Caſtaneęq̄ nuces. Pomū gñale nomē oīm fructuū q̄ ex arboribus eſui apta proueniūt ſiue molliū ſiue durorū. Mala vero nō quodcūq̄ pomi genꝰ teneriora atq̄ carnoſi: ſed ea tñ dici q̄ ſui noīs arboribus producunt his. ſ. quas malos vocamus quēadmodum pyra q̄ pyrus ꝓduci. thoc modo mala citrea. ſiue medica dicimus Mala cotonea: mala punica & quæ vulgo gñali vocabulo appellātur mala. De nucibus. Vide in dictione Iugulans.

¶Nuceus a. um. quod eſt ex nuce. Hier. ad Paulinū de daniele. Secūdus virgā nuceā & ollam ſuccenſā a facie aquilonis.

¶Nucula dimin. minuta nux. Vñ & p̄neſtini Nuculæ appellati ſūt. a nucula fit aliud diminut. nucella.

¶Nucleus q̄d tenerū in nuce includit. pla. in Cur. Qui e nuce nucleū eſſe volt frangit nucē. inde Enucleo. as. Non ſolū aūt nucleus dicit de nuce ſed etiā de teſta & ferro vt ex Vict. li. vii. & Ply. patet. vti ea vox ſtatumē fere id ſignificet quod græci nūc chōdron: nūc pyrena vocāt materiā quācūq̄ probiorē intus ac reſiſtentē intelligi volentes. Ply. Fornacū maxima differentia eſt: in his quidē nucleus ferri tātum excoquitur ad indurandā aciē. Aliquæ modo ſunt ad denſandas incudes malleorūq̄ roſtra.

¶Nuceria ciuitas cāpanię. de qua Syr. Illic nuceria & garus naualibus. Lucerina vero oppidū Apuliæ a qua Lucerini dicti ſunt.

¶Nudꝰ a. um. q̄d eſt ſine tegmine. Virg. Nuda ſinu Ponit q̄ñq̄ pro inſepulto. q̄. ſ. cadauer ſaxo tectū nō ſit. Idē Nudꝰ ignota palinure iacebis arena.

¶Nuditas. ſimplicitas. Et q̄ñq̄ ſumit pro inopia.

¶Nudipedalia: ſacra erāt hieroſolymis: vt ſcribit hie. cōtra Ioui. de his memit Egeſſip. lib. ii. belli. iu-

¶Nudo. as. nudū facio detego Apul. Tū (daici. vulnꝰ nudare iuſſus eſt. Inter nudū & nudatū ſic diſtinguit. q̄ nudū fit q̄d nūq̄ tectū fuit. Nudatū q̄d tectū eſſe cōſueuit: ſed nūc tectū nō eſt Aliq̄n Nudo ſignificat Indico. Virgil. Traiectaq̄ pectora ferro nudauit. A nudo fit compoſitū denudo. pen. pro. vt Denuda crura tua.

¶Nudiuſtertius & nudiuſquartꝰ cōpoſita ſūt a nūc & die tertio & die quarto. i. nūc eſt dies tertiꝰ: & nūc eſt dies quartus: Semperq̄ de ptō dicunt. Dicit &. Nudiuſquintꝰ & nudiuſſextus Plau. in Muſ. Nam heri & nudiuſtertius & quartꝰ & quintus ſextus vſq̄ poſtq̄ huic peregre eius pater abiit.

¶Nugę. arū. a nō & ago cōponi videt q̄ nihil agāt Sunt. n. ſermones leuiū rerū ac nullius ponderis: & plærūq̄ ſcurriles ioculatoriq̄. Vñ Catullus & Martialis poemata ſua vocāt nugas vt de inanibus vel rebus vel verbis loquētia. Scribit Hie. hoc vocabulum ex hebræo fonte ad græcos latinoſq̄ deriuatū.

¶Nugax triū gñm: Similiter & nugas triū gñm & indeclinabile. idem ſignificāt. ſ. nugatorē & eū q̄ vana loquit. Hier. in Sophonia. Nugas qui a lege receſſerant cōgregabo. Et in lib. Sapiētiæ. Tanq̄ nugaces æſtimati ſumus ab illo.

¶Nugigerulus. pe. cor. qui vana nūciat.

¶Nugiuændus ab antiq̄s dicebat qui aliq̄d mulieribus vænderet. Nam oīa quibus mulieres vtūtur pro rebus vanis atq̄ inutilibꝰ habent. Plau. in aul: Nugiuændis rebus ſoluta eſt oībus.

¶Nugalis & hoc nugale q̄d eſt nugis plenū ſeu q̄d eſt nugarū. Gel. Sed toreumatibus tñ nugalibꝰ delatrantes obnugatione iuſta inceſſuit.

¶Nugatoriꝰ. a. um. idē q̄d nugale. Cic. li. ii ad herē. Duo ſūt gña vitioſarū argumētationū. Vnū q̄d ab aduerſario reꝑhendi ſolet: idq̄ ꝑtinet ad cauſā: alterū q̄d tametſi nugatoriū eſt: tñ nō idiget reꝑhēſiōe

¶Nugor aris. vana & nugas ago. Plau. in epi. Nū mihi nugari potes qui fidicinā tu huc producis cro poliſtidē? Vernacula lingua dicimꝰ dar zāzi. Hinc Nugator nugis turbator. Idē in Cap. Euge pol talem talento nō emam mileſium. Nam ad ſapientiā huius nimius nugator fuit.

¶Nullꝰ. a. um. cōpoſitū eſt ab vllus quaſi nō aliqs: vel ne vnus quidem. Quod cū ſit nomen: ponit tñ q̄ñq̄ pro nō. & vllus. Ter. in an. Nullus ſū. i. nō ſū. Et plus eſt dicere nullꝰ ſū. q̄ perii. Nam q̄ perūt corpus eſt reliquū Qui vero nullus ē ita eſt ac ſi natꝰ nō ſit. Interdū nullus ponit pro nō vel minime. Terē. in an. Liberatus ſū. hodie daue tua opera ac nullus quidē. Plau. in Tri. Nullus credas: nulla eſt mihi vita expetenda ſine te Tale eſt ac ſi diceret. Ne deorū quidem vita mihi dulcis eſt ſine te.

¶Nullatenꝰ. pe. cor. aduerbiū ꝑcat nulla ex pte: nul

¶Nullibi ſignificat in nullo loco. (lo mō.

¶Nū: ſoli indicatiuo iungit ad q̄d pertinet interrogatio. & pene idē ſignificat q̄d an: ſubintelligitq̄ vti q̄ negationē vt Nū ego te ſpoliaui? quaſi ego te nō ſpoliaui. Sed quotiēs ꝑ negationē interrogamꝰ ſubintelligit affirmatio: vt Non ego te ſpoliaui? quaſi ego te ſpoliaui. Cū aūt nū poſt ponit verbo finito ſubiunctiuū poſtulat. Ci. Interrogaui nū dubitarēt

¶Numa pompilius vir Sabinus & a romulo ſecūdus rex iuſtitia & pietate inſignis qui pacatis finitimorum odiis gemini iani templū edidit quod apertum bella: clauſum pacē indicaret. Mox ad religionem conuerſus in deorum timorē quo ad mitiora truces flecteret animos: ſacra inſtituit. ſacerdotes creauit: virgines veſtales ſacrauit: pontificem maximū primꝰ declarauit: dies faſtos nefaſtoſq̄ cōdidit: ānū in. xii. mēſes diuiſit Poſtremo vbi maxima

eum reuerentia & fuorũ & finitimorũ creuiſſet: quadragintaq; annis regnaſſet: diẽ ſuũ obiit. Sui. τουτοροι ρωμαιοι και μη ετωει δημιογοντα ωροσε βαλλοντο μετα τουσ μεσοβασιλειϲ και φλαμινιουσ ιδρυσατο σαλιουσ τε και ϲιαδασ ωαρθενουσ.

¶ Numellæ. gen⁹ vinculi lignei ad diſcutiẽdos noxios patũ quo collũ & pedes immittunt. Plau. ĩ aſi. Qui aduerſũ ſtimulos laminas cruceſq; cõpedeſq; neruos catenas carceres nũellas pedicas boias Var. li. ti. de re ruſ. canibus dedit. cũ ait. Cõſuefaciũt quoq; vt alligari primũ poſſint leuibus numellis quas ſi abrodere conãtur ne id conſueſcãt facere verberib⁹ eos deterrere ſolent. Col. li. vii. bobus cæteriſq; magnis animalibus. Vbi inq; poſſunt etiã numellæ fabricari vt inſerto capite deſcẽdẽtibus per foramina regulis ceruix teneat. Idẽ dedit ouib⁹ & capris. li. viii. Nõnulli anteq; pecus numellis inducant virides pineas nuces in mulcrã dimittũt.

¶ Numẽ ꝓprie volũtas dei eſt. a nuo. is. quod veteres pro volo vſurpabãt. Virg. Nõ hæc ſine numine diuũ eueniũt. Aliqñ per trãſlationẽ ponit ꝓ poteſtate dei. Vñ diuerſa numina. i. diuerſæ ptãtes in vno deo eſſe poſſũt ſicut de Iunone ſcribit. q; fuerit Curetis qa vteret curru & haſta Quia partub⁹ p̃eſſet lucina dicta eſt. Quia p̃eſſet nuptijs: ꝓnuba dicebat Aliqñ numẽ ſumit ꝓ ipſo deo. Vir. Spero equidẽ mediis ſi q̃d pia numina poſſũt Supplicia hauſurũ ſcopulis. Aliqñ pro habitu atq; ornatu. Virg. Vadimus immiſti danais haud numine noſtro.

¶ Numerus eſt collectio vnitatũ. Vñ vnitatẽ dicũt nõ eſſe numerũ ſed principiũ numeri Et licet numerus dicat de iis q̃ numerãtur: interdũ etiã referat ea q̃ mẽſurãtur. Cic. li. iii. off. Si exẽpli gratia vir bon⁹ alexãdria thodũ magnũ frumenti numerũ adduxerit. Interdũ ad ordinẽ. Idem. li. ii. de natura deorũ. Nihil eſt. n. vt orationẽ numero moueri poſſit ſine cõſilio in quo nihil eſt numerarij. Virgi. Digerit in numerũ. Et qñ ois cõcẽtus. & oia harmonia numeris cõſtat: frequẽter etiã nõ ſolũ pro ratione harmoniaca ponit quã græco vocabulo rythmos appellamus. Virg. Numeros mẽini ſi verba tenerẽ. Hic oratio q̃ nũeris caret: ſoluta dicit. q̃ vero nũeris conſtat nũeroſa: ſed etiã abſolute ꝓ quacũq; rõne. Idẽ. li. xi Etruſciq; duces equitũq; exercitus ois Cõpoſiti numero in turmas. i. rõnabiliter. Et nũerus dicit quaſi ſocietas & grex ſeu ps. Vñ dicim⁹ aliquẽ eſſe ex eorũ numero q̃ eſt corũ ꝓticeps. Sal. Dũ hęc romę geruntur. C. Mallius ex ſuo nũero legato. ad Martiũ regem mittit. i. exiis q ptis ſuę erãt. A nũerus fit adiectiuũ in nũerus. a. um qđ eſt ſine nũero. hoc eſt infinitũ. In nũerato eſſe dicit: cũ pecunia eſt in prõptu: vt habeo pecuniã in nũerato. hoc eſt nõ valorẽ ſed pecuniã ipſã ꝓmptã paratãq;. Vñ de actore dicente ex tpe: dictũ eſt: igenũ eũ in numerato habere. hoc eſt ſemp prõptũ paratũq; ad oia. ſicut de. Pollione aſinio ſeriis iociſq; pariter accõmodato dictũ eſt cẽ eũ horarũ oim. Sciendũ eſt in numeris vt maxim⁹ quiſq; ita primo loco ponit: vt viginti q; quinq; triginta ſex. Sed ſi copula intercedat: is nũerus p̃ponitur q minor. eſt quotiẽs infra cẽtũ & ſupra viginti loq̃mur: vt vn⁹ & viginti: duo & xx. Ci. Plato vno & xviii. ãno ſcribẽs eſt mortu⁹. Iſocrates. iiii. & xx. eum librũ qui panegyricus inſcribit ſcripſiſſe dicit vixitq; quiquẽniũ poſt: cui⁹ magiſter leontin⁹ Gor

gias centũ & ſeptẽ cõpleuit ãnos. Ex quibus verbis colligit ante cẽtũ pręponi numerũ minorẽ poſt cẽtum vero poſtponi. Eodẽ modo loq̃mur ſupra viginti milia vſq; ad centũ milia: vt milites noſtri ſex & viginti milia erãt. vel milites noſtri erãt vicies & ſexies mille: vel militũ nobis erãt viginti ſex milia. Et. n. hæc noſa dũ copula carẽt cõpoſita videtur: vt xi. xii. xvii. xxii. xxiii. quẽadmodũ illa. Vñ uiginti duodeuiginti. Eodem modo. Vñ ugeſimus duodeuigeſimus. Vñ centeſimus duodecẽteſimus. Vñ milleſimus: duodemilleſimus & reliqua ſiliter. Hæc. n. noſa. ſcds: tertiꝰ centeſimꝰ & reliqua hmõi ſignificãt vltimũ ex eo numero vt ſecũdus. i. vltimus ex duobus. Tertius vltimꝰ ex tribus. Cẽteſimꝰ vltimus ex centũ. licet primus nõ ſignificet vltimũ ex vno ſed ipſũ vnũ in ordine tñ ad multos ſubſequẽtes. Aliquãdo tñ nõ pro vltimo ex eo numero vſurpantur vt centeſimã partẽ bonorũ patris aſſecutus ſũ. hoc eſt vnã ex centũ. Aliqñ pro bis tñ ter tantũ. vt hic ager centeſimũ fructũ attulit. hoc eſt cẽties tñ quãtũ ſemẽtis acceperat. Ply. Admiſcet huic far vt mitiget amaritudinẽ eius Et tñ ſic quoq; ingratiſſimũ ventri eſt. Naſcit qualicũq; ſolo cum cẽteſimo grano ipſumq; ꝓ lętamine eſt. i. cũ centũ granis ſiue cũ cẽtuplo grano Hoc modo appellata eſt quadrageſima: q;. xl. dies cõtineat. Hunc ſignificatum habẽt noia illa numeralia. ſimplus dupl⁹ decuplus & ſimilia. hoc eſt ſemel tñ. bis tñ. decies tñ Sũt prętera numeralia vnarius binarius ternarius vicenarius centenarius & filia quę denotãt nõ multiplicationẽ ſed numerũ aliarũ rerũ q̃ nõ noſant: vt lapis cẽtenarius nõ q; cẽtuplus ſit ſed ceutũ librarũ. homo cẽtenarius q; habeat centũ ãnos. Grex cẽtenarius: cẽtũ capitũ grex. Dicimus etiã binarium ternariũ centenarium numerũ. quia numerus oia cõplectit. propter qđ recte dicimus. Centenariũ numerũ annoꝝ ingreſſus eſt: nõ autẽ cẽtenarium annũ. Et millenariũ numerum põdo vehit nõ autẽ millenaria põdo. Itẽ ſingulum binũ trinũ ſiue ternũ q̃ternũ. quinũ: ſenũ ſeptenũ octonũ: nouenũ: denũ vndenũ: duodenũ: ternũ denum: quaternũ denũ: quinũ denũ: ſenũ denũ. vel denũ quaternũ: denũ quinũ denũ ſenũ: denum ſeptenum denũ octonũ. denũ nouenũ: vicenũ. Vicenum ſingulũ: vicenũ binũ. vicenũ terſũ. ſiue ſingulũ & vicenũ: binũ & vicenũ. & ita deinceps. Tũ tricenũ t quadragenũ: ſexagenũ ſeptuagenũ octogenũ. nonagenũ cẽtenũ q̃bus oratores vtroq; numero vtũtur ſed frequẽtius plurimi p̃ſertim vbi ſubiectũ nomen cui addunt tñ pluraliter declinat: vt binæ liꝛe binæ nuptię: bina arma. Poetæ vero frequẽtius ſingulari vtuntur: ſed oratores fere propriã vſurpãt ſignificationẽ horum noim. Binus. n. ſiue bini ſignificat ſingulis duo. Ternus ſiue terni ſingulis tres. vt creabantur olim bini cõſules. ideſt per ſingulos annos duo. Et Accipimus omnes a Cæſare bina talenta. i. ſingulis nobis data ſũt a cæſare duo talẽta. At poetę aliq; ſcriptores ꝓ ſuis fere primitiuis hęc noia accipiunt. Virgi. Gurgite ſepteno rapidus mare ſubmouet amnis. i. ſeptem grugitibus. Idẽ. Pet duodena regit mundi ſol aureus aſtra. Ply. Prodigioſa ſunt quæ circa hoc tradit Theophraſtus: auor alioquin grauis ſeptuageno coitu durare libidinem contactu eius. ideſt ſeptuaginta coitibus. Sed in hts nominibus notandum eſt. q; a triginta tricenum dicimus. g. in. c. mutata. ſicut pro vigeno vi

cenũ. Trecenũ vero a trecentũ. quia hęc noĩa ſupra centũ quidẽ ſyncopant infra vero nõ ſyncopant. Quippe duceni dicimus ꝑ ducẽteni: Treceni ꝑ trecẽteni. quadringeni quĩgeni ſexceni ſeptĩgeni octĩgeni nõgeni vel noningeni. ꝑ quadringẽteni. quingẽteni ſexcenteni ſeptingẽteni octingẽteni nõgenteni. Cẽteni aũt & Milleni ꝓpter dictionũ breuitatẽ nõ ſyncopant. Sũt itẽ noĩa numeralia. ſimplex duplex triplex quadruplex cẽtuplex & ſimilia a quib⁹ ſimplicitas duplicitas & reliq̃ Et aduerbia ſimpliciter duplicit cũ reliqs. Itẽ aduerbia nũeralia. bis ter. quater decies cẽties millies. In qbus notandũ ſicut ſuperiora illa q̃ diximus ſupra centũ ſyncopari infra cẽtũ minime. ita hæc e diuerſo: Infra centũ ſyncopant. vltra vero nõ: vt Vicies ꝑ viginties. Tricies ꝑ triginties: q̃dragies quĩquagies ſexagies: ſeptuagies. octogies: nonagies. cætera vero nõ ſyncopãtur. Quĩquies ſexies ſepties octies nouies: decies cẽties ducẽties trecẽties quadrigẽties quĩgẽties ſexcẽties. ſeptingẽties octingẽties nonigẽties. millies bis millies ter millies. quatermillies quĩquieſmillies. decies millies: vicieſmillies & deinceps.

¶Numeroſus a.um. quod magno cõſtat numero vt numeroſus populus: numeroſa multitudo. numeroſa vero oratio quę numeris cõſtat.

¶Numerale qđ ad numerũ pertinet Vñ numeralis ſcientia q̃ tractat de numeris. grẽce arythmetice dicitur. Et apud grãmaticos noĩa numeralia quibus vtimur in numerãdo. vt vnus duo tres. & aduerbia numeralia vt bis ter & huiuſmodi.

¶Numerabile qđ numerari põt. Cuius contrariũ ẽ Innumerabile quod numerari nõ poteſt.

¶Numerarius ſiue nũerator dicit̃ qui ſũme atq; mirabiliter cõputat. Auctor Aug. lib. ii. de libro arbi.

¶Numerarius a.um. qđ ex numero eſt: a quo ſup numerariũ qđ ſupra numerũ additũ eſt.

¶Numerius a numero ꝓnomen deductũ eſt.

¶Numeratim aduerbiũ ſignificat per numeros.

¶Numero. as. quaſi nũmos cõputo. Vir. biſq; die nũerant ãbo pecus. Huius cõpoſita ſũt Annũero. qđ eſt alicui nũero. Plau. in aſi. etiã nũc dico pipha nes rhodo mercator diues abſẽte hero ſol⁹ mihi talentũ argẽti ſoli ãnumerauit & mihi credidit. qñq; Annũerare ſignificat adiũgere. Mar. Impẽſis vitã principis ãnũeres. Cõnũero ſimul vel cũ aliis nũero. Et cõnũerari eſt de alicui⁹ nũero. i. ſocietate eſſe Dinũero clare & diſtincte nũero. vt Dinumerauerũt oſſa oſſa mea. Plau. in aſi. Verũ iſtuc argẽtũ tu mihi ſi vis denũerare. Poteſt etiã ſignificare diuerſe nũero. Enumero pfecte nũero. Ter. in adel. Iã ne enumeraſti id qđ ad te rediturũ putes. i. calculaſti & rationẽ ſeu cõputũ feciſti. Pernũero pfecte numero. Plau. in Epid. Age age abſolue atq; argẽtũ numera ne comites morer. pernumeratũ eſt. Renumero turſus nũero ſeu reſtituo. Ter. in ecy. Si eſt vt velit reducere vxorẽ: licet. Sin alio eſt aĩo renũeret dotẽ

¶Numus a numiſmate appellatus eſt. Græci. numũ νομισμα vocãt Quo verbo & latini eodẽ mõ vtunt̃. Hor. rettulit acceptos regale nomiſma philippos. Mar. Cur data ſint eq̃ti biſquĩq; nomiſmata quare. nomiſma vero απο του νομοσ. qđ eſt lex. qa cũ pmutatiõe vti hoies ſolerent lege numi vſus introduct⁹ eſt. Quapp noſtri numũ monetã appellauer̃ q; ſigno nomiſmatis monerẽt cui⁹ ꝓtii eſſet. Fuitq; num⁹ decima ꝑs aurei danarii. Num⁹

adulterin⁹: moneta falſa. Ci. li. iij. off. Q uęrit etiã ſi ſapiẽs adulterinos nũos accepit iprudẽs ꝑ bõis cũ id reſcierit ſolutur⁹ ne ſit eos ſi cui debeat ꝑ bonis.

¶Numulus diminutiuũ paruus numus.

¶Numoſus. numis plenus diues.

¶Numatus qui numis abũdat. Apud Plautũ.

¶Numarius a.um. qđ ad numos ꝓtinet: vt res numaria. Numarius. rii. q numis deditus eſt. Hor. ad Mar. Volo in numario inuehi ſacerdotes.

¶Numari⁹: cãpſor pecuniarũ: q numos ad menſã tenet. vel q offõ mẽſę numorũ inſeruit. Hie. ad ruf. Et numulariorũ: æra diſſoluit. Itẽ nũulari⁹ q nũos cudit q & Monetari⁹ dr̃. Numulariũ argẽtario vilio rem eẽ docet Iurecõſult⁹. Sed ꝓprie cãpſor pecuniarũ a noſtris argẽtari⁹: a grẽcis Trapezita. Numularij & mẽſarij ſũt minutiores nõ tenẽtes librosi q⁹ data acceptaq; ſcribũt quos grẽci colliuiſtas appel

¶Numidia: ꝑs africę inter Tingitanã & car- (lãt. thaginenſẽ regionẽ απο των νομων. i. a paſcuis locis verſa. o. littera in u. Ply. li. v. ſcribit nũidas nomades dici a pmutãdis pabulis: mapalia ſua. i. paluſtres domos circũferẽtes. Ea regio vt põpo. ſcribit ſpatio ãguſtior eſt q̃ mauritania ſed magis culta & ditior vbi numidicũ marmor effodit̃. Hinc numidicus. a.um. vt lapis numidicus q inter generoſa marmora annumerãtur. A papinio libyc⁹ ſilex appellat̃. Et pauimẽta poenica a veteribus dicebãtur. q̃ ex marmore indico ſtrata erant.

¶Nũc aduerbiũ tpis & hoc q̃ grẽci eſt. νυν και επι του προθεσιο c ſignificat hoc preſenti tẽpore. q̃uis qñq; pro noĩe ponat̃ Ci. Nũc tpis numero: quaſi tẽporis pñti. & quaſi nũcini ſi latinitas pateret̃. ſicut Craſtini. Interdũ ponit̃ ꝑ ſero. Vir. nũc ſcio qđ ſit amor. Interdũ nullũ tẽps denotat: & ꝑ ſed accipitur Ci. q̃ quidẽ multo plura euenirẽt ſi acquietẽ integri iremus nũc onuſti cibo & vino confuſa & pturbata cernimus. Dicit̃ & nũc nup. Ter. in eu. Idẽ mænandri faſma nũc nup dedit. Eſt. n. ex illis verbis q̃ veteres ꝓpter ambiguitatẽ cum adiectiõe proferebãt.

¶Nuncupo. as. pe. cor. noĩo. Liui. lib. i. Q uẽ Iuliũ eundẽ Iulia gens auctorẽ ſui noĩs nuncupat.

¶Nuncius: q nũciat: & qđ nũciat̃. Virg. Et nũcius ibis pelidæ genitori Pla. in Sti. Præcucurri vt nũciarẽ nunciũ exoptabilẽ. Hier. lib. ii. re. Si ſolus eſt bonus nũcius eſt in ore eius. nũcia q̃ aliq̃d nunciat Nunciũ. res q̃ nunciat̃. A nuncius fit Internũcius qui inter duos medius eſt ad aliquid tractandũ.

¶Nuncio. as. moueo ſignifico. Ter. i ecy. At iſtos inuidos dii perdãt qui hæc libẽter nũciant. Hui⁹ cõpoſita ſunt. Annuncio qđ eſt alicui nunciũ porto. Hiero. li. i. ꝓ. Neq; eñ fieri poteſt vt ſi certe cognouero completã eſſe patris mei malitiã contra te nõ annunciẽ tibi. Denũcio manifeſte nũcio: Columella. Sin autem cæli ſtatus frigidus & pruinoſus hyemis violentiã denũciat in idus februarias hanc curam differemus. Enuncio extra nuncio manifeſto Sal. Propere per fuluiã dolũ Ciceroni qui parabat enũciat. Prænũcio ante nũcio. Terẽ. in phor. Abi prenũcia hãc venturã. Pronũcio profero. Vñ pronũciatio ꝓlatio de qua Ci. li. i. ad herẽ. Pronunciatio eſt vocis vultus geſtus moderatio cũ venuſtate Et pronũciare eſt decernere a quo ꝓnũciatũ ſtatutũ Ob nũcio. contra aliorũ voluntatẽ ſeu malũ nuncio. Ter. in adel. Primus ſentio mala noſtra: prim⁹ reſiſto: ſoĩa prius porro ob nũcio: ægre ſolus ſi quid

fit fero. Do. Qui malâ rem nunciat: obnũciat. Obnũciare etiã dicũtur augures qui aliquid mali oĩs ſæ numq̃ viderint. Cic. pro Sex. Cumq̃ auſpiciis religionicq̃ parenſq̃ obnũciaret quod ſenſerat Vñ & preſiſtere reluctariq̃ ponitur. Sue. in Cæſa. Lege aũt agraria promulgata obnũciantẽ collegã armis foro expulit. Renũcio de quo alibi.

¶ Nundinæ arũ. pe. cor. a nono die dictę ſunt quaſi novendinæ q̃ inſtitutæ plebẽtur vt ruſtici octo diebus in agris eſſent: & nono die repeterẽt vrbem ad mercatũ pro legibus accipiendis & vt ſcita atq̃ cõſulta frequẽtiore populo referrent q̃ trinũdino die prępoſita a ſingulis atq̃ vniuerſis facile noſcebantur. Vñ etiã nos tractus vt leges trinũdino die promulgarẽtur. Vicit & Nundinũ neu. gñe. Liui. Poſt q̃ vero comitia decem viris creandis in trinũdinũ indicta ſunt. Trinũdinus autẽ dies vel Trinundinũ ſiue Trinũ nundinũ dicebatur dies tertiarũ nundinatũ qui prædicti antea ſolebat: vt notior eſſet vniuerſis. Idem eſt enĩ dicere Trinũdino & tertius nundinis & in trinũdinũ. hoc eſt in tertias nũdinas. Sũt qui putent Trinundinũ e. Tertium dierũ ſpatiũ ad habẽda comitia creandorũ magiſtratuũ cauſa. Sed Feſtus ſcribit nefas eſſe nũdinis agi cũ populo qđ eſt populũ ad conſiliũ aut comitia vocare. Alii nõ pro triũ dierum ſpatio. ſed pro loco accipiũt q̃ tribus in locis vno die fierent comitia: aut tribus diebus vno in loco celebrarentur.

¶ Nundina. æ. romanorũ dea a nono die naſcentium dicta qui & luſtricus dicitur.

¶ Nundinator qui nũdinis mercat. Feſtus. Nundinis ruſtici cõuenĩebãt mercandi & vendendi cauſa tumq̃ nefas erat cũ populo agine interpellarentur nũdinatores.

¶ Nundinor. aris. palam vendo ſicut in nundinis fit. qđ & Nũdino as. dĩ. Iul. Firmicus li. vi. mathe. Quęſtus & libidinis cauſa pudorẽ duob⁹ fratribus nũdinabit & ad coitũ fratrẽ inuitabit & filiũ. Apul. Toti nũc iudices ſententias ſuas pretio nundinãtur.

¶ Nũdinarius a. um. qđ ad nũdinas ptinet: vel qđ nundinis deputatũ eſt Ply. li. xii. His cõmerciis carracem oppidũ aperuere. quod eſt illis nũdinarium.

¶ Nunquãdo. pro eo quod eſt nũ aliquãdo? Et habet accentum in pe. ſicut Aliquãdo.

¶ Nunq̃d interrogãtis pticula qua nõ tam interrogamus q̃ actius imitamus plerũq̃. Cõponit autẽ ex nũ & quid. ſed m mutat in n. Et modo aduerbiũ eſt vt nũquid ego ſum rabbi. mõ nomẽ: vt nũquid criminis habes quod mihi obiicias? Sed apertius in non neu. genere: vt nunquis omniũ noſtrum te offendit? hoc eſt an aliquis.

¶ Nunq̃: nullo tpe: a quo: nõnũq̃ qđ ſignificat aliquãdo. Nunq̃ nõ ſignificat ſemp. Sue. in Tib. Tu batiore cęlo nũq̃ nõ coronã laureã ceruice geſtauit q̃ fulmine afflari negetur id genus frondis.

¶ Nuo is. cũ ſuis cõpoſitis. Vide in dictiõe Abnuo.

¶ Nup aduerbiũ. ſignificat nõ lõgo tpe a nũc Boe. hoc aũt qđ nuper diximus. Q̃nq̃ de longiori dicit Ci. de diui. Nam ante diſciplinã patefactã q̃ nuper inuẽta eſt Hinc Nuperũ. i. recẽs nouũ. Plau. Recẽs captũ hoiem nuperũ nouicitũ. Nuprim⁹ recẽtiſſim⁹.

¶ Nurcia: vrbs ãtiqua in Vmbria ex q̃. q. Sertori⁹ vir rei bellicę ſciẽtiſſimus ortus ẽ Sut. ρουρκια και ρορκια πολις τυρρηνιας η και μακρια δια του

¶ Nuſq̃. locũ negat. & ſignificat nullibi: (ἀλφα ſicut vſq̃ alicubi quaſi vno quouis loco. Nuſq̃ nõ. ſignificat vbiq̃. Non nuſq̃ alicubi.

¶ Nutrio is. iui. vel trii. ſecũdũ Priſ. Et pprie paruulorũ eſt vt creſcãt. Inuenit etiã nutrior tã deponẽs q̃ paſſiuũ. Virg. li. ii. Ge. Hoc pinguẽ & placidã paci nutritor oliuã. i. nutrito. huius cõpoſitũ eſt enutrio.

¶ Nutrico as. pe. cor. idẽ ſignificat. Ci. li. ii. de natura de. Oia quę ſunt ſic ſua mẽbra & ſuas partes nutricãt & continẽt. Col. li. viii. paſſiuũ protulit. Nam ſuburbanis lactẽs porcus acere nutricandus eſt.

¶ Nutritius. qui nutrit: ſiue q̃ curã habet infantiũ & adultorũ vt viuãt. Hier. Nõ dixit. Accepit filium ſuũ & vxorẽ ſuã ſed puerũ & matrẽ eius quaſi nutritius: nõ maritus. Hic accipitur quaſi cuſtos & nutritor mariæ in neceſſitatibus: niſi dicamus quaſi nutritius pueri non maritus mariæ. Eſt & nutritius. a. um. Col. lib. iiii. Ne incremẽta duricia ſua reuerberet ſed tenero velut nutritio ſinu recipiat & celeſtes admittat imbres.

¶ Nutrix q̃ nutrit. Cuius diminutiuũ eſt nutricula. Iuue. Gallia vel potius nutricula cauſidicorũ:

¶ Nutus. & Nuto. as. Vide in dictione. Abnuo.

¶ Nyctileus dictus eſt bacchus q̃ eius ſacra noctu celebrarent. Nam νυξ latine nox dicitur.

¶ Nyctilopes q̃ videt interdiu: occidente autẽ ſole cernũt exiliter noctu nihil: hi etiã luſcoſi dicũtur a latinis. Myopes vero qui iam abinitio ortus ſui niſi admota contueri nequeũt quod genus curã nõ recipit: vt Vlp. in ędilicto edicto inquit. Ply. li. viii. Caprinũ iecur ſi veſcat reſtituit priſtinã aciẽ his quos nyctilopas vocãt.

¶ Nycteris. idis. veſpertilio tam minutis pedibus vt eis carere videatur.

¶ Nycticorax. coruus nocturnus q̃ & nocticorax.

¶ Nyctelia: ſacrificia q̃ baccho fiebant a nocturno tẽpore dicta. Vñ & bacchus nyctileus dictus eſt.

¶ Nyctimene filia nyctei quo etiã noĩe dicta ẽ auis quędã in qua cõuerſa nyctimene fert. quoniã cũ patre cõcubuerat facinus recognoſcẽs in ſyluas aufugit & in noctuã cõuerſa lucem odit nocte tantũ volitans. a græcis rλαυξ. appelletur.

¶ Nympha. latine ſponſa. Sed putauerũt antiqui nymphas aquarũ deas eſſe. quaſi lympharũ numina. Nymphæ vero ab aq̃s deæ ſũt quales ſũt dryades hamadryades & oreades. Quippe veteres græci nymphã dicebãt quã nos mutatiõe vni⁹ lĩæ lymphã hoc ẽ aquã. aliq̃n nymphæ dĩr muſę q̃ aq̃ curẽdo muſicos ſonos efficiat. Hic ſępe nũero a poetis iuocant. Vir. Nymphę nr̃ amor libetrides. Nimphus dicit ſpõſus a quo peranymphus. Dicũtur & nymphę apes cũ primũ formã cœperint habere.

¶ Nymphea plurali nũero & gñe neu. dicũtur lac⁹ & balnea. ſul. Capitolinus. Opera Gordiani romę nulla extant pter quędã nymphea & balneas. ioſephus ſcribit hærodem apud Aſcalonã cõſtituiſſe. nymphea. i. lacus & balneas.

¶ Nyſus & Nyſa noĩa propria ſunt. Virg. Nyſus & Eurialus. Idem. Mopſo nyſa datur.

¶ Nyſa etiam vrbs arabiæ apud quã vt Diodo. ait bacchus educatus a nymphis fuit Vñ & Nyſcus dictus eſt: ac cognominatus dionyſius a ioue. ſ. & nyſa nomẽ accipiens. Nyſa etiã nõ tam mons q̃ ciuitas in india eſt a libero patre vt refert Stra. condita carminibus poetarũ celebratiſſima ſita ſub radicibus montis quem Meron incolæ appellant. Pro

pet. Indica nyſeis arma fugata choris. Alia eſt Nyſa in bœotia apud homerum. Apud Ply. in Caria. Apud ſtrabonē vicus in helicone vbi ſimili modo colit bacchus Apud ptol. in Ionia aclycia. Apud Stephanū in thracia. Multi tñ nyſæ. arū declinant
¶ Nyſſa per geminū. ſſ. repagulū vñ curſores mouētur. a nyſſo. qm̃ equi calcaribus vrgent. Significat etiã metã ab νεύω inclino. q cū metam attigerint inclinentur.
¶ Nyſirus pe. cor. inſula in qua ẽ vrbs eiuſdẽ noīs. Home. Qui nyſyrõ habet celſã carpathõq; caſõq;

Variis modis poſitū inuenitur Nam nomẽ eſt vocalis. Aliqñ aduerbiũ vocãdi. Virg. o regina nouã cui condere Iupiter vrbem Aliquãdo Admirandi Iuue. O qualis facies & q̃li digna tabella. aliqñ indignandi. Cic. in catil. O tpa. o mores o patri gñis oblite materni vix memor. Aliquãdo optati aduẽtus: aut repente pcuſſi. Ter. o ſalue. o pãphile. Vir. Adſis o placiduſq; veni. Inuenit qñq; iũctũ cũ ſi. Perſius. O ſi ſub raſtro crepet argenti mihi ſetia dextro. Quãdoq; cũ vtinã. Ouid. O vtinã tunc cũ lacedæmona claſſe petebat. Interdũ eſt Interiectio dolẽtis Ci. O me miſerũ. o ifœlicẽ. Exp̃mit nõ nũq; exultãtĩ affectũ Vir. O mihi ſola mei ſup aſtya nactis imago. Et O fœlix ſi te tua roma videret. Tacetur qñq;. o. cũ actõ iũgitur Nam & ntõ & vocatiuo iunctũ legimus/vt apud Ply. iuniorẽ. Hoiem te patientẽ ac potius durũ ac pene crudelem. Et ſicuti docet Do. maioris ſtuporis eſt hoc modo pronunciatũ. & qñq; melius ſonat. Ter. in Eu. hominẽ perditũ miſerũq; & illũ ſacrilegũ.
¶ Oataricha: dicunt mugilũ oua ſale condita. ωον ενι ouũ interpoſita. u. euphoniæ cã. ταριχον. ſalſũ dicit ταριχευω ſeruio cõdio ſicut ægyptii cadauera aromatibus: q̃ anteq̃ ad menſam apponebãt liq̃facio ſicco Suidas. σημαινει δε και το ξηραινειν και οιονει σαρον εξχορίζεσθαι λεγεται και ταριχηρα ταρ του ταριχος ουδετερως ως αριστο φανης βατραχοις εστι δε κρεας αλσι πεπασμενον. ωσπερ το εις σαρον εξιχωρίζεσθαι.
¶ Oaxus: ciuitas cretæ ab oaxo acallidis nymphę Minoidis filio: vel a ſitu loci. q; crepidines græci axos vocent. Herodotus quoq; o axũ vrbẽ cretę facit in qua. Etearchꝰ pater phroníme matris bacchi regnauit qui Cyneren libyæ vrbem ædificauit.
¶ Ob prępoſitio ſeparari & cõponi poteſt. Separata cauſalis cõiunctionis locũ tenet. Virg. li. xi. Cuiꝰ ob auſpiciũ infauſtũ moreſq; ſiniſtros. Apud veteres etiã pro ad poncbatur Enni. pẽdet ob romã nostu legiones ducere. Cic. Papirio peto. In eo igitur cõuiuio Cicero ille quẽ ſpectabãt: cuius ob os graii ora aduertabãt ſua. Sic dicebant, Obire pro adire obmoueo pro admoueo. obiacẽt pro adiacẽt & cõplura hoc genus. Cõpoſita quãdoq; ſignificat contra: vt oppugno obiicio. qñq; circũ vt obambulo obſideo. Quãdoq; ſuper ſiue coram: ſiue obuiã vt obuenio. qñq;. ad. vt. obeo Dicimus emm̃ iſte obiuit mortẽ. hoc eſt iuit ad mortẽ. Cõponitur aũt cũ a. vt obaudio. C. vt occũbo. d. vt obduco. e. vt obeo. f. vt offero. g. vt oggãnio. h. vt obherbeſco i. vt obiicio. L. vt oblittero. m. vt obmuteſco. n. vt obnitor p. vt oppugno. q. vt obq̃niſco. r vt obruo. ſ vt obſto. t vt obtineo. v: vt obumbro. Sed quotiẽs vocalibus iũgitur vel. d. l. n. r. ſeruat. b. integra. Cũ c. mutatur. b in c pręterq̃ in obcęco obcſur⁹ & obſcœnus in quibus duobus vltimis b ſeruatur. & ſaddit poſt b. Cum aliis litteris mutat b in ſequentẽ litterã niſi in his q̃ modo excipiã. In f mutatur vt offendo. Ofella: vbi cauſa metri abiicit b cũ tñ in offa in f mutetur. In m vt ommitto niſi apud poetas: vbi obreuiatur. & b abiicitur. In obmuteſco: b ſeruandũ puto ſed nõ proferendũ. q̃uis mutari. in m debere videatur: vt decommitto Priſ. ſentire videt. In p oppono. In oportet tñ neq; b neq; p. ſicut in opportunus geminamus. In operio ſimiliter adoperio & cooperio in q̃bus b abiicit. In q vero abiici puto. bvt oquiniſco. In t varie ſentit: ſed per b vſus ea ſcribit vt obtineo. In obſtrudo vero additur ſ p̃poſitioni ſicut in obſcur⁹. Et aliud ẽ Obtrudo aliud obſtrudo
¶ Obacero. as. pe. cor. Vide in dictione Acero.
¶ Obæratus cũ æ dipht. dicit miles ſeu quis alius: qui ære dato iã obligatus eſt. quaſi ære alieno aſtrictus & debitor ad aliquid operandũ. Cæſar. li. i. cõ. Oẽs obæratos quorũ magnũ numerũ habebat eodem conduxit. Var. Res maioris vt vindemias. & fœniſecia adminiſtrãt ĩ quos obæratos noſtri vocitarunt.
¶ Obambulo. aduerſus alios ambulo: vel ambulãti me oppono: ſiue circũeo: aut obulam eo. Plau. in cap. Itẽ alii paraſiti fruſtra obambulant in foro. Virg. li. iij. ge. dtõ iũxit. Non lupus explorat ouilia circũ nec gregibus nocturnus obambulat. Quod Ser. exponit Inſidiat. Sed figurate dictũ puto: vt It clamor cælo. Aliquãdo obambulare accipit pro vna iunctimq; ambulare. Sue. in Tiber. Et ſecretũ petenti nõ niſi adhibito druſo filio dedit: dextrãq; obambulantis veluti incumbens quo ad perageret ſermo continuit. Ouidi. de polyphemo dixit. Nocturnus obambulat pro eo qd eſt vltro citroq; ambulando diſcurſat.
¶ Obareſco. circunquaq; areſco.
¶ Obaudio. auditũ poſtergo. Et in eadẽ cõpoſitione au mutat in e. & dicimus. Obedio. & fit contrarię ſignificationis quaſi dicto obediens ſum. Inuenitur obedire dici de turpi obſequio. Cicer. Dum autem ipſe dedecori ac turpitudini obedierit nõ modo imperator oio habẽdus nõ erit Ponitur interdũ obaudire pro audire ſeu obedire. Aug. lib. xvii. cic. dei. Pro eo q; obaudiuit habraã pater tuus vocẽ meam & cuſtodiuit p̃cepta mea. Alibi dtõ iũxit: Et p̃cepto vtriq; obaudire cupiẽtis. η ελλην ημων ταχεα ωβα πλησθους μερος οτι η τη τυρβη πιειν εν συμποσιοισ εξεδιδοτο.
¶ Obba. poculi gñs dicta quaſi ob bibere ſit facta
¶ Obcæco as. nõplus ſignificat q̃ cæco in quo. b. remanet. cõtra aliorũ regulã. Col. li. iiii. Velut ignorantiæ tenebris obcæcata luce veritatis caruit. Idẽ li. ii. Vbi ſolutior eſt humus aliquę fiũt patẽtes: quædam etiã obcęcãtur ita vt in eas ora hiantium foſſarum cõpetant. i. deſupet teguntur.
¶ Obdo. is. ex ob. & do. ſignificat oppono ſiue appono. Et pro claudo poni cõſueuit. Ter. in eu. Peſſulum oſtio obdo.
¶ Obduro. as. pe. pro. durum facio. Hiero. contra rufi. Vſq; adeo ne abduraſti fronte vt in mendacio ponas ſpem tuam?

¶Obdureo es.rui.a quo Obdureſco durus fio. Cl. cornifi. Equidem ſic iam obdurui vt ludos cæſaris noſtri æquiſſimo aio viderē:qđ eſt quaſi callū feci.
¶Obdulceſco is. circū dulcis fio. Au.li.vii.cō.Nā ſi prio ſctis tuis litteris formatus & in earū familiari tate obdulcuiſſes mihi poſtea in illa volumina inci diſſē:fortaſſe abripuiſſēt me ab ſolidamēto pietatis
¶Obduco is.pe.p.ſuperduco tego.Hiero.in Gñ. Cūq; obduxero nubibus cælū Virg.Et cinis obductæ celabat lumina prunæ. Aliqñ ponit̄ p detego aperto. Lucil. Vos interea lumē auferte:atq; aulam obducite. Aliquando pro Circunduco:ſiue contra duco. Plau.in Pſeu. Si hos expugno facile ego hāc rem meis ciuibus faciam.poſt ad oppidum hoc ve tus continuo meum exercitum protinus obducam. Aliquando pro facio contraho. Ply. Iam callum obduxerat.
¶Obedo is.pe.cor.cōſumo quaſi circūedo : a quo
¶Obeſus a.um.p gracili et exili & circūroſo maci lētoq;. Neuius.corpore pectoreq; vndiq; obeſo tar di ingenio ſenis. Aliquādo ſignificat Comedo. Vn de Obeſus pro vberi & craſſo vt ſit obeſus quaſi ob edendum factus Virgi.li.iii. Ge. Argutumq; caput breuis aluus obeſaq; terga. Hier. Minus ſolertes ſūt q̄bus obeſiſſimus vēter eſt. obeſitas pinguedo Ply In magna obeſitate.
¶Obedio.is.iui.itum Obtempo. Vide in dictione obaudio.
¶Obelus pe.pro. latine dicitur veru.a cuius ſimili tudine virgula quædam inter puncta etiā veru dī ta cēs ſic.i.hac vſi ſūt eccleſiaſtici interp̄tes qua deno tat aliquid additū in trāſlatiōe qđ in prototypis nō habetur. Hiero.ad pauli. Origenis ſtudiū me puoca uit qui editioni antiquæ tranſlationē theoditionis. admiſcuit aſteriſco & obelo opus omne diſtinguēs. Sic dictus q; obelo.i.veru ſit ſimilis:vel quia tanq̄ veru ſuperflua iugulat & confundit. Suidas.οβε λοσ η σουβλα ξενοφων εταταξεν εν λογ βου ταρω τισ οβελισκω διαμετρεσ τον μηρον του ερετυατω και παροιμια το θερμον του οβε λου. επι τον τα χειρονα αντι των ηρειττονων αιρουμενων.
¶Obeliſcus dimi.ab obelus magis noīe q̄ re dum magnę res obeliſci dicātur. Eſt autē lapis aſperrim⁹ in figura metæ cuiuſdā ſenſim a p̄ceritate in excel ſum conſurgens paulū graciliſcens ſpecie quadra ta in verticē p̄ductus anguſtū manu læuigatus artifici. Qui multi romæ fuiſſe referuntur. Et ſunt pyra midibus lōge minores Solis numini ſacrati:p̄pter quod ad radiorū ſimilitudinē fiebant.
¶Obeliſcolychnion inſtrumentū militare. ab vſu gemino.ſ.veruculi & lucernę dictum.
¶Obeo is.iui. vel obii itū. Eſt aūt obire adire. Nā ob.pro ad.qñq; ponit̄. Vñ Obire mortem eſt ire ad mortem. Plau.in aul. Vbi quis obiit mortē qui mi hi aūrum credidit. Similiter obire diem dicimus p eo quod eſt mori:quaſi ire ad diem fati. Ser. Sulp. Ciceroni. Nunciatum eſt mihi marcellum diem ſuū obiiſſe. Et obire vadimoniū eſt ire ad vadimonium Sic dicimus obire rus:p ire ad rus. Ci. Martio. Tu modo iſtam imbecillitatem valitudinis tuæ ſuſten ta & tuere:vt noſtras villas obire:& mecum ſimul le ctiçula concurſare poſſis. Aliquādo ſignificat p̄ſto eſſe. Sue.in Cæſa. Tanuſius adiicit Craſſum diē cę di diſtinatum non obiiſſe. Aliqñ exequi: vt Obeo legationē.i.exequor munus ſiue officium legatiōis Obeo p̄inctam:exequor officiū p̄inciale. Obeo vitam perficio vitam. Li.li.i. Eum iura reddituru obituruq; alia regis munia eſſe. Ponitur quādoq; ſi ne actō & ſignificat morior. Iuue. Magnus ciuis ob it & formidatus othoni. Et obire eſt cuicuire. Virg. Magnas obeuntia terras. Liui.li.i. Tum ſacerdotī bus creādis aīum adiecit:q̄ q̄ ipſe plurima ſacra ob ibat.id eſt circūibat viſitando. Item obire obuiam ſe p̄bere. Teren.in ecy. Adeo tuam antiquam ve nuſtatē obtines vt voluptati: obitus:ſermo:aduen tus tuus quocunq; aduneris ſemper fiet. Do. Obi tus:occurſus.
¶Obequito:circunequito. Liui.li.ii. Veiens hoſtis ethruſciq; eo magna propere agere laceſſere ad pu gnam primo obequitando caſtris p̄uocandoq;.
¶Oberro as.circūerro. Perſius per tranſlationē p̄ circunuolo poſuit cum dixit. Diues arat curibus quantum non miluus oberrat.
¶Obeſco as.ab eſca compoſitionē habere conue nit quaſi eſca farcio. Col.li.ix. Nonnulli tribus aq̄ partibus vnā boni vini miſcent: madefactoq; tri ticeo pane:obeſcant auem quæ prima luna quoniam id quoq; cuſtodiendū eſt ſaginari cœpta vigeſima pergliſcit. Ineſco idē ferme ſignificat : ſed per trāſ lationē ponitur p̄ decipio. Ter.in adel. Neſcis ine ſcare hoſes. Do. Metaphora ab aucupibus q̄ aub⁹ capiendis effundunt cibum.
¶Obex gñis maſ. vel fœ.ab obiicio ſignifcat cui iuſcūq; rei obiectionē ſiue obſtaculum. Vir.li.x. Ec ce maris magna claudit nos obice pontus. Hie. Sa gitta quæ contento neruo dirigitur difficile vitatur ante eī ad eum ad quem iacta eſt peruenit q̄ obice clypei fruſtretur. Vnde & peſſulum ſeramq; oſtio obices appellamus.
¶Obhærbeſco is.ex ob : & hærbeſco. Hærbeſcere vero eſt hærbam fieri. Ci.in Cato. Et elicit herbeſcē tē ex eo viriditatem q̄ ve nixis fibris ſturpiū ſenſim adoleſcit. Feſtus. Obhærbeſcere hærbā increſcere.
¶Obiaceo es.pe.cor.circum:aut contra ſiue obuiā iaceo. Col.li.ii. Sed vaſtos cęſpites cōuellit quibus obiacentibus impeditū aruū minus recte pōt itera ri. Liui.li.ix. Cū ad alias anguſtias p̄tinus pergerēt ſectas deiectu arborū ſaxorūq; ingente obiacente mole inuenere viam.i. cōtraiacente.
¶Obiicio is.pe.cor.ante iacio:āte pono:porrigo:t offero. Col.li.vii. Tenerrimā quāq; frondē aut pā pinos vitis obiici.ſ.boui. Plau.in cur. Flos veteris vini meis narib⁹ obiectus.i.porrect⁹. Terē.in heau. Vt hanc notitiam nec opinanti primus obiicerē ei domi.i.efferrē vel darē. Aliqñ cōtraiacio:oppono Aliqñ infero. Plau.in am. Qui multa thebano po pulo acerba obiecit funera. Aliqñ repente oſtendo Claudi. Ex templo ſeſe mediis obiecit in aruis
¶Obiecto as.frequēter obiicio:oppono:imputo. Lact.li.iii. Et ſtultitiā quā nobis iſti deoq; cultores obiectare non deſinunt. Interdū ponit̄ p Expono Virg.li.iii. Et corpora bello obiectant.
¶Obiectus a.um.participiū obiectus us.nomē qđ ſignificat oppoſitionem.
¶Obiectū philoſophi vſurpant pro oi eo qđ cerni pōt.i.quicqd oculis obiicit̄.
¶Obitus a.um.pe.cor.participiū. Vt morte obi ta qualis fama eſt volitare figuras Eiuſdem ſignifi catiōis cū obeo is. Obitus,tus,nomē qđ mō mortis

executionē ſignificat. Ci. Cū de obitu fratris lras ac cepiſſem. Mō occaſum. Virg. li. i. Ge. Nec fruſtra ſi gnoꝝ obitus ſpeculamur & ortus. Mō aduentum. Turpi. & q s eſt q interrūpit ſermonē meū obitu ſuo

¶ Obiter. pe. cor. ex ob circum & iter cōpoſitum ad uerbiū ſignificat Incidenter. hoc eſt p̄ter ꝓpoſitum quaſi in itinere occurrens: aut quaſi per iter & in trāſitu. Ply. in ꝓlogo. Vt obiter caueam iſtos homero maſtigas. Et li. xviii. Maior pars italię ruido vtiť polo. rotis etiā quas aqua verſet obiter & molat. Idem li. xi. Cuius anguſtiæ nō ſinūt vagari in certā aciem & velut canali dirigūt obiterq; incidētia facile declināt. Iuue.. Atq; obiter leget aut ſcribet vel dormiet intus. i. interim. ſunt q exponāt obiter p̄ciſe tali cā.

¶ Obiurgo as. valde arguo rep̄hēdo: vel cōtra aliq̄ clamo. Ter. in an. Nā ſi obiurges illū vitę q auxiliū attulit q d illi facies q dederit dānū aut malū?

¶ Obiuro as. pe. ꝓ. iurando aſtringo. Ci. ꝓ Cælio. Fuit in hac cā ptriſtis q dam patrius cēſor magiſter obiurauit. M. Cæliū ſicut neminē vnq̄ parens.

¶ Oblecto as. & Oblector aris. Vide in dictione delecto.

¶ Oblido is. pe. ꝓ. ex ob & lido ſeu lædo ſignificat circū circa vſq; ad mortem percutio: ſuffoco: neco. Lac. li. vi. Ne illud quidē cōcedi aliq̄s exiſtimet vt rece ētes natos liceat oblidere q̄ vel maxia eſt impietas. Ad vitā em̄ deus inſpirauit aīas nō ad mortē. Col. li. viii. Nec anguſtię fœtus oblidant.

¶ Obligo as. pe. cor. circūligo. Idē li. xviii. Vt admiſſarii dexter vel ēt ſiniſter vinculo teſticulus obligeť. Curtius. Ne obligato q dē vulnere haud ſegniꝰ deſtinata exequiť. p trāſlationē obligare eſt deuincere ſeu debere. Ci. Au. Trebiano. De lobellā antea tā tūmō diligebā: obligatꝰ nihil erā. Differūt tn̄ ſcdm Aſco. Obligatus & diſtrictus: q m̄ obligatus in bonis & in vinculis dī. Diſtrictus ſine vinculis.

¶ Oblimo as. pe. ꝓ. ex ob & limꝰ cōponi videť: q̄ſi circunlimo: ſiue ſuplimo repleo. Ci. li. iii. de natura deoꝝ. Nilus ęgyptū irrigat: & cū tota æſtate obrutā oppletamq; tenuerit tū recedit mollitoſq; & oblimatos agros ad ſerēdū relinq̄t. Vir. li. iii. Ge. Et ſulcos oblimet inertes. Per tranſlationē. Claud. li. iii. ꝓ obcæcare & quaſi limo meatus claudere vel inquinare poſuit. Sed q; diſſuaſor honeſti Luxus & humanas oblimat corpora mentes. Eſt & oblimo: a limo as. compoſitum. Hora. in Ser. Rem patris oblimare malum eſt vbicūq;.

¶ Oblino. is. pe. cor. circūfœdo. Lac. li. iiii. Lutoſe oblinunt qui deos. i. terrā lutūq; venerantur. Sal. in Iug. Simul gladiū ſanguine oblitū oſtentans.

¶ Oblittero as. obſcure facio caſſo deleo vl' in oblitionē duco: & quaſi lraꝝ monumētis deleo. Ci. ad Senatū Publici in me bn̄ficii memoria priuatā offēſionē oblitterauit. Lact. li. vi. Ergo idē dn̄s ac pens indulgentiſſimus remiſſurū ſe pœnitentibus pecca ta ꝓmittit & q; oblitteraturū oēs iniq̄tates eius q̄ iuſtitiā denuo cœperit operari. Fit aūt oblittero vt q dā putant a littus q; ibi notata a fluctibus æq̄ri & tolli ſoleant. Alii ab obliuione. i. a ſupino & oblitum: vl' dici pōt ab oblino: ſicut a lino littera.

¶ Obliuiſcor cōpoſitū videť ab oblino: qa vero ac cētu differunt: pōt eſſe ſimplex dictio. Et eſt verbū deponens q̄uis aliq̄n paſſiue ſumať. Virg. Nūc oblita mihi tot carmina. ꝓ ame. Et cōſtruiť modo cum actō. Lact. li. vi. Spero inquit te Cęſar qui obliuiſci ſoles nihil niſi iniurias. Mō cū gtō. Hiero. ad Aug. Pœne epiſtolæ tuæ vel eius qui tuo nomine ſcripſerat obliti ſumus.

¶ Oblitus a. um. pe. ꝓ. participiū ab obliuiſcor: vt nūc oblita mihi tot carmina. Oblitus vero pe. cor. ab oblino eſt: quaſi circūlitus: & circūfœdatus. Tibul. Oblitus & muſto feriet pede ruſticus vuas.

¶ Obliuiū idē qđ obliuio. Hor. in Ser. Ducere ſollicitę iucūda obliuia vitæ.

¶ Obliuioſus dī is qui cito obliuiſcitur.

¶ Obloquor pe. cor. cōtra loquētē: vel in contrariū loquor. Liui. Notatos quoq; q ferociſſime oblocuti erant: ſingulos manu corripuit. Ponť etiā ꝓ maledico. Vñ oblocutores maledici detractores.

¶ Obnitor pe. ꝓ. cōtra nitor. Vide in dictiōe Nitor.

¶ Obnoxius ex ob & noxius cōponiť. Noxius aūt a noxia: aut a noxa deriuať q̄ a nox originē habuiſſe debent: q; nox a nocēdo eſt vt ingt Var. Vel vtę & hæc vocabula eandē ſapiūt nocēdi ſignificationē quā nox habet. Apud antiquos noxia ꝓ damno capiebatur ait feſtus: apud poetas ꝓ culpa. Noxa vero ꝓ peccato aut peccati pœna quæ oīa cōplectitur noxius. Nam qui noxius eſt damnū ſibi plærūq; & aliis: culpā vero ſibi infert poſtremoq; peccati pœnā. Vñ obnoxius. i. circūnoxius q̄ſi noxia ſiue noxa circūdatus: vel q̄ſi ob noxiā ſiue noxā notatꝰ & pœnæ addictus. ꝓp q; vtcunq; capiatur: breuiter eſt ſubiectus vel obligatus q; alterū ab altero depēdet. Qui em̄ eſt ſubiectus alicui etiam illi quodā modo ē obligatus. Proprie tn̄ vt inquit Feſtus is eſt qui pœnę obligatꝰ eſt ob delictū: vt puta: ſi quis morbis ob noxius ob nimiā cibi intēperantiā: aut ſi mulier ob ſtupri cū aliquo viro cōſuetudinē illi obnoxia ſit vt apud Sal. Etatq; ei cū fuluia nobili muliere vetus cō ſuetudo cui cū minus gratus eſſet q a pręinopia minus largiri poterat: repēte glorias maria monteſq; polliceri cœpit & minari interdum ferro niſi ſibi obnoxia foret. i. morē gereret. Improprie aūt quis dī obnoxius quaſi vel dāni vel culpæ q c q̄ admiſerit: vt multi ſancti viri fuerunt prauis hoibus obnoxii ac ſi aliquid mali meruiſſent cū tn̄ innocētes eſſent. Vñ ad multa alia ſil' tranſlatū eſt ipm̄ vocabulum quale eſt apud. Col. li. iiii. Sin autē regiones p̄dictis vētis fuerint obnoxię. Et li. v. Maturū fructū ꝓſternit & canib⁹ ferisq; reddit obnoxiū. Ecce hęc nihil deliquerūt: ſed tn̄ quaſi deliquerint obnoxia dn̄r q; illæ vētis obiectę ſint. hic q; maturus fructus ꝓſtratus & obiectus canibus & feris eſt. Quin etiā ad eos q bn̄ficiis deuicti ſunt tranſferť quaſi dānū bn̄ficiis eoꝝ aliq̄d ex hoc intulerint: q̄d tn̄ plærūq; illatum fuit ſiue culpæ: ſiue gr̄æ: ſiue liberalitatis cā. Hiero. in ꝓlogo li. Salamōis. Quaſi aut equū ſit me vobis eſurientibus aliis laborare: aut in ratione dati & accepti cuiq̄ p̄ter vos obnoxius ſim. i. debitor ſeu deuinctus obligatuſve. Plau. in cap. Obnoxii ambo vobis ſumus ꝓpter hanc rem cum q̄ volumus nos copia ea facitis nos cōpotes. Vñ apud Liuiū Obnoxie dicere ſniam: accipiť ꝓ ſeruiliter. Interdū obnoxius ponit ꝓ noxio. Et ſic obnoxius & inoxius ſūt cōtraria. Ennius. Sed virtū vera virtute viuere aīatū adiecit fortiter: eūq; innoxiū vocare aduerſus aduerſarios ea libertas eſt qui peť⁹ purū & firmū geſtitat alię res obnoxię nocte & obſcura latent. Interdum ꝓ Obſcuro. Nox em̄ ꝓ obſcuritate ponitur. Plau. Nunc ego hercle perii plane nō obnoxie.

¶Obnubo is.pe.p. Vide in dictione Nubo.

¶Obolus pe.cor.gñis põderis qđ ſex ſiliquas cõtinet. Ter.in an. Obolo emptos. Suidas. οβολοσ οτοκοσ ειδοσ νομισματοσ οβολοσ δε ωαρα αθηναιοισ εξ εστι χαλκων οδε χαλκοισ λεπτων μ εωτατο δε ταλαντου του αργυριου των γυρτεσ σαρα και νομισματοσ η και εστιν δεμνα εξηκοστου εστι του ταλαντου του χρυσιου εξαωλαστιον εστι.

¶Obortior añnaſcor ſubnaſcor ve. Liui.li.i. Aduẽtu ſuo& lachrymę obortæ. Hie. Hic vero oborta cõtẽtio q frangeret panẽ pœne diẽ duxit in veſperẽ.

¶Obrepo is.pe.p. latẽter & tacite aduenio ſicut & ſurrepo. Tractũ ab aialibus pedibus carentibus q̃ greſſu tacito gradiũtur. Iuue.p tranſlationẽ. Obrepit nõ intellecta ſenectus. Eſt & Obripio: de quo in dictione Rapio.

¶Obrigeo es.pe.cor. Vide in dictione Rigeo.

¶Obrodo is.pe.p. circũrodo. Plau. iam. Prægnãti malũ dari oportet: vt ſiet quod obrodat.

¶Obrogo as.pe.cor. quaſi obloquor. Feſtus. Obrogare obloq atq; alterius ſermonẽ moleſte ipedire Obrogare lege eſt legis prioris infirmãdę cã legẽ aliam ferre. Ci.ad Atticũ. Abregare: derogare: obrogare ſine fraude ſua non liceat.

¶Obruo is. ſubſterno: ſeu circũ ruo: operio. Ouid. li.i. de reme. Obrue verſata cerealia ſemina terra. Trãſferẽ etiã ad aĩum. Quinti. Tot voluptatib⁹ obruere põt vnũ dolorẽ. Hinc Adobruo ſubt⁹ obruo & in terrra defodio. Col.li.ti. Nã ſi plus q̃ttor digitis adobrutũ eſt ſemẽ eius non facile pdit. Idẽ in eodẽ. Atq; ita iaciunt ſemina & ſarculis adobruũt.

¶Obryzũ: aurũ dr̃ quaſi αβρυζον. hoc eſt ſyncerũ delicatũq; qđ ſæpe igne cãdefactũ & exuſtũ ẽ: & qđ in coctiõe non minuitur. Hier.in Daniele. Ecce vir vnus veſtitus lineis: & renes ei⁹ accincti auro obryzo. hebraicæ dicitur ophir.

¶Obſaturo as.pe.cor. ſignificat ſaturitatẽ vſq; ad faſtidiũ vel contra aĩum capio. Ter.in heau. Nę tu pediem: vt iſtãc rem video iſtius obſaturabere.

¶Obſcœnus a.ũ. q dã ab obſ. & canẽdo cõponũt Alii ab obs & κοιγω inq no. Vñ cœnũ q dã dicti eſtimãt. Intelligẽdũ eſt ergo q; obſcenũ ſicut duo ſignificat ita duplicẽ hẽt cõpõem: & duplicem orthographiã. Nã aliqñ ſignificat abominabile auguriũ vt apud Virg.li.i. Ge. Obſcenię; canes ſportunęq; volucres. & tunc a canẽdo in contraria & mala dicit & ſine diph. ſcribit. Aliqñ dicit qđ turpe ĩmundũq; Et tunc ſili ex obs: & cœnũ cõponit qđ ab κοιγω p inq no deducit. Exeo. ſ. q; q̃ multũ cõmunia ſũt turpia & ĩmunda vt plurimũ fiunt Nã id ꝓprie cõmunicare eſt. Et ſic cum œ ſcribit. Var.aũt li. vi. de lin. la. docet obſcænũ cũ æ ſcribendũ idq; ab ſcæna deducit. ex ob & ſcæna: quaſi ad ſcęnã: q; ſcænis id daretur qđ obſcænũ foret. Priſ. ab ob: & κοιγος: quod nos cœnũ dicimus ſ interpoſita. Feſtus. Ab oſcis deriuat quo& frequẽtiſſimus fuit vſus libidinũ ſpurcarũ. Vñ & verba impudẽtia appellant oſcena. Qđ ſi verũ eſſet ſine b & abſq; diph. oſcenum ſcribi oporteret. Obſcœnũ etiã qñq; ponit ꝓ pernicioſo & vitabili. Virg. Obſcœnamq; famem quę prima pericula vito.

¶Obſceno as. ſignificat obſcenũ & malũ omẽ affero. Plau. Sed q d illuc q; exanimat⁹ canit huc leo nuda metuo q; illuc obſcenauit meæ falſæ fallacias.

¶Obſcurus latens abſcõditus & ſine lumine. Vir. Vidimus obſcuris primã ſub mœnibus vrbẽ. Vñ obſcura orõ difficilis & cuius ſnia latet. Cõponitur ex ob & cura: ſiue curò interpoſita ſ q; ea q̃ obſcura ſunt nobis curã obiiciãt. Vñ ab obſcur⁹ obſcuro fit qđ ſignificat nõ curo: fiue ſupprimo: ſicut fit in obſtrudo: qđ eſt occludo. In qua ſignificatiõe capit & Obſcuro. Ci.pro Archia. Neq; erñ eſt diſſimulãdũ qđ obſcurari nõ põt: ſed ꝑ nobis ferendum. Si vero volumus vt obſcuro magis ab obſcurus deriuetur non cõtendo. Verũ tñ cum ſit verbum Curo. Cuius cõpoſita. Accurro & ꝓcuro non mirũ videri debet: ſi & obſcuro a curo ſimiliter cõponat quẽadmodũ obſtrudo: a trudo: a quo etiã obtrudo: tãetſi ſit in alia ſignificatiõe. & detrudo: cõtrudo: intrudo: retrudo & ſiſia. Capit qñq; obſcurum ꝓ ignobili. Ci.li.i. offi. Qui magna ſibi ꝓponunt obſcurus orti. Nam qui obſcurus eſt ferme deſpicit & nõ eſt quaſi qui cũ curet vel eſtimet. Ab obſcurus fit obſcuritas: quod modo opacitatẽ: mõ ignobilitatẽ: modo difficultatẽ ſignificat. Ci.li.ii. offi. Quo& aũt prima ætas ꝓp humilitatẽ & obſcuritatẽ in hoium ignoratione vertat. Sic obſcuro as. Sal. Sed ꝓfecto fortuna ſoi reddñatur. Ea res cunctas ex libidine magis q̃ ex vero celebrat obſcuratq;.

¶Obſecro as.pe.cor. ex ob. & ſacro. ſignificat per ſacra rogo: vel opẽ a ſacris rogo: obteſtor: deꝑcor & quaſi ſacra: vt te exorẽ facio. Terẽ. Obſecro te q̃ primũ hoc me miſerũ libera metu. Ponit etiã aliqñ ꝓ aduerbio obſecrandi.

¶Obſecundo as. ſignificat fœlicito: ꝓſperũ facio ex ob & ſecũdo qđ ſignificat ꝓſperũ facio. Virg. Dii cœpta ſecũdent. Fit aũt ſecũdo a ſecundus. Secũdus vero a ſequor. Eſt aũt obſecũdare oĩa ad alteri⁹ nutũ facere: vel in melius cõuertere. Terẽ. in adel. Sed ſi vultis potius q̃ vos pp adoleſcentiã minus videtis: magis ipenſe cupitis: cõſultis parũ: hęc reꝑhendere & corrigere me & obſecũdare in loco. Vbi Do. Nã qui reꝑhendit nõ cõtinuo corrigit: qui corrigit nõ illico obſecundat. i. lętiſſimũ reddit & fideliſſimũ Ci. ꝓ pompeio: vſus eſt ꝓ obſequi. Nõ mõ oẽs ingt ciues aſſenſerint: ſocii obtempauerint: ſed etiã venti tempeſtateſq; obſecundauerint. Inuenitur & obſecundor depo.

¶Obſequor pe.cor. alterius volũtati morẽ gero in ſeruio. Plau. Ego ſane cupio obſequi gnato.

¶Obſequiũ officiũ. Ter. Obſequium amicos: veritas odium parit.

¶Obſequela: morigeratio. Plau. Oẽs parẽtes libenter liberis ſuis q mihi auſcultabũt faciẽt obſequelã.

¶Obſequioſus q facile obſequitur. Plau. in cap. Nã ſi ſeru⁹ me⁹ eẽs nihilo feci⁹ mihi obſequioſus ſp fuiſſẽ.

¶Obſequbilis qui obſequitur. Gel. Cognatos affines q; illos ferme tã obſequibiles eſſe ait.

¶Obſero is.pe.cor. circũſemino ſeu circũplanto. Col. li.ii. Vtaꝺ ꝓceptis eo& qui vberẽ cãpũ in ſingula iugera tritici: q q; & adorei octo modis obſerere ꝓcipiũt. Idẽ li.iii. Agrũ ãteq; vineis obſeras explorato qualis ſaporis ſit.

¶Obſero as.pe.cor. ſignificat occludo. Ter. in eu. Tu abi. atq; obſera intus.

¶Obſeruo as. circũ oculis mẽtis & corporis ſeruo: ſpeculor cuſtodio noto ne me prętereat: ne me decipiat. Ter. in an. Obſerues filium q d agat. Hiero. in li.x. Obſerua te quęſo mane & manebis clã. & abſ-

eõderis. Et obſeruare eſt venerari & admirari hoſes tantum dignitatis vel virtutis cultu. Vir. li. iiii. Ge. Preterea regẽ nõ ſic ægyptus & ingẽs lydia: nec populi parthoꝝ aut medus hydaſpes obſeruant. Cic. Octa. M. Aurilius auianus ab ineũte adoleſcentia me obſeruauit ſempꝙ dilexit.

¶ Obſeruantia: vt inqt Ci. eſt ꝓ quam hoſes aliqua dignitate añcedẽtes cultu quodã & honore dignãt. Liui. li. i. Obſequio & obſeruãtia in regẽ cũ oĩb⁹ benignitate erga alios cũ rege ipſo certaſſe. Alqñ obſeruãtia dr̃ cuſtoditio: licet Valla neget. Leo papa. Scitis ad æternũ vobis gaudium ꝓfuturã diuinoꝝ obſeruantiã mandatoꝝ.

¶ Obſeruatio idem qđ obſeruantia. Nã qñq; dr̃ annotatio & cuſtoditio p̃ceptoꝝ: qñq; honor & reuerẽtia. Val. max. Haud Marcello adiectio ipẽſæ impedimento fuit quo minus religionibus ſuus tenor: ſuaꝙ obſeruatio redderet.

¶ Obſeruabilis qui idone⁹ eſt vt obſeruet vel vereꝛ: cuius cõtrariũ eſt Inobſeruabilis. Ply. in martis ſydere cuius eſt maxime inobſeruabilis curſus nũq̃ id ſtationẽ facere.

¶ Obſido & obſideo acta ſunt: qbus addunt Circũſido & circũſedeo. Idẽ. n. ſignificant: eodẽꝙ mõ ſumũtur & cõſtruũtur: ſed differunt inter ſe quõ iter Aſſido & aſſideo: de quibus ſupra dictum eſt: q̃ in obſido motus quidã eſt: vt ſi quaſi obſiſto. In obſideo vero quies q̃ſi obſto. Sal. Præmittit illis hoſes militares ſine tumultu p̃ſidiis collocatis ſicuti p̃ceptũ erat occulte põtẽ obſidũt. De obſideo. Idem in Iug. Armis obſeſſus teneor. Significãt Obſido & circũſido quaſi obſepio & circũſepio: aut ad obſidẽ dũ ſiue circũſedendũ eo vel ad obſidendũ me loco. Obſideo vero & circũſedeo obſeſſũ teneo: q̃ q̃ ſimplr̃ ꝓ circũſedeo ponat̃: vt apud Curtium. Per hos pelices introducebant̃ alio aditu q̃ quẽ armati obſidebãt. Et obſidere eſt cõtra ſedere.

¶ Obſidior deponẽs: ſignificat circa inſidias facio Col. li. x. Sed inter caniculæ & arcturi exortũ cauẽdũ erit ne apes intercipiant̃ violentia crabronũ qui ante aluearia plerũꝙ obſidiant̃ ꝓdeuntibus.

¶ Obſeſſi ſunt qui locum aliquẽ egredi nõ p̃nt.

¶ Obſidiũ & obſidio & obſeſſio idẽ ſignificãt & ab obſido ſiue obſideo fiũt. Col. li. x. Atꝙ vtiliſſimũ eſt ꝓ frequẽtia domicilii duos vel tres aditus in eodẽ oculo diſtantis inter ſe fieri cõtra fallaciã lacerti qui velut cuſtos veſtibuli ꝓdeũtibus inhians apib⁹ affert exitiũ: eꝙ pauẽtiores exeũt cũ licet vitare peſtis obſidia ꝓ aliud vadẽtibus effugiũ. Ci. ꝓ Rabirio Cum innumeralis hoſtiũ copias in italia fudiſſet: atꝙ obſidione remp. liberaſſet. Sæpius tñ obſidio ab auctoribus vſurpatur.

¶ Obſidiæ dr̃ ſicut & Inſidiæ. Col. Dũ tñ anus ſedula vel puer adhibeat̃ cuſtos vagantiũ ne obſidiis hoĩm inſidiatoꝝ aſaliũ decipiantur.

¶ Obſidionalis & obſidionale ab obſidio fit. Vñ corona obſidionalis q̃ ei debebat̃ q obſeſſos ab hoſtibus liberaſſet: hæc fiebat ex gramine viridi ex eo loco decerpto *in* quo erant incluſi.

¶ Obſes qui tradit̃ impio alicuius ea cõditiõe: vt ſi dator obſidis a fide recedat: recipiẽti ſit ptãs in corpus & vitã eius ſequendi qui datus eſt obſes. Hic qm̃ obſidionis cã dari conſueuit inde nomẽ aſſumpſit: q̃ uis aliqui ab ob& fides cõpoſitũ velint per mutationẽ lr̃æ q; ſit ob fidem datus.

¶ Obſigno as. ſigni impꝛſſione occludo: & ad lr̃as cæteraꝙ quę ſigno quouis notantur aut imprimũt ptinet. Plau. in Cur. Scribit & obſignat lr̃as. Idem in am. Eloq̃re vbi nũc patera eſt. In ciſtula amphitrionis obſignata ſigno eſt: qñq; ſumit̃ ꝓ ſigno notatio & ſcu ſubſcriptione eoꝝ aut teſtiũ. Ci. ꝓ Cluẽ. Clinea teſtamẽtũ faciẽte cũ tabulas p̃hendiſſet opinacus qui generi⁹ fuiſſet: digito legata deleuit. Et cũ id multis locis feciſſet poſt mortẽ eius ne lituris coargui poſſet: teſtamentũ in alias tabulas tranſcripſit ſignis adulterinis obſignauit.

¶ Obſipo as. pe. p. ſignificat obiicio: vt cũ ruſtici dicunt. Obſipa pullis eſcã.

¶ Obſto as. obſtiti obſtatum. ſignificat cõtra ſto. Sta. li. th. Quæ ſic orſa prior ſpes ne obſtatura pelaſgis. Curtius. Obſtant oppido gemini colles. Alqñ obſtare ſignificat reſiſtere aduerſari impedire. Ter. Quid igit̃ obſtat cur non vere fiant.

¶ Obſtaculũ impedimentũ ab obſto as.

¶ Obſiſto cõtra iſto. Obſtitũ veteres mõ ꝓ violatum modo ꝓ obliquũ dixerunt.

¶ Obſtetrix: ab oſtando vel obſiſtendo. Eſt. n. illa q̃ pturiẽtiũ curã hẽt. Ambr. ad Iuſtũ. Ad pturiẽtes ingrediebant obſtetrices nõ ad virgines: vt partus ſuſcipẽrent nõ vt pudorẽ examinarent. Vñ & obſtetrices dictæ: eo q; obſiſtãt dolori: vel certe pignori ne laxatis vteri genitalibus clauſtris in terrã defluat Ter. in Ad. Obſtetricẽ accerſo.

¶ Obſtetrico as. pe. p. ad pariendũ adiuuo ſiue obſtetricis officiũ ago. Hie. in li. Exo. Q̃ obſtetricabitis hebrẽas et partus aduenerit: ſi maſculus fuerit interficite eum.

¶ Obſitus pe. cor. inuolutus incultus horrid⁹. Ter. in Eu. Video ſentũ ſquallidum ægrũ pãnis anniſq; obſitũ. Aug. Deſertus hic mundus ab oi cultura fidei & pctõꝝ ſpinis obſitus ſquallebat tanq̃ ager in cultus. Obſitus etiam ab obſero: dici põt circumſeminatus vel circum plantatus.

¶ Obſtipare obiicere. Plau. in ciſ. Obſtipat aquilã.

¶ Obſtipi pe. p. dr̃ qbus colla rigent & *in* humeꝝ capita ſunt inclinata. Perſius. ærumnoſiq; ſolones obſtipo capite & figẽtes lumĩe terrã. Col. *li.* viii. Febricitantium ſigna ſunt cũ obſtipæ ſues tranſuerſa capita ferunt & paſcua ſubito cum paulũ ꝓcurrerit cõſiſtunt. Ply. Obliquum caput dicit. Index inquit ſuis inualidæ caput eſt obliquum in inceſſu. Sic. Hipocritæ incedunt.

¶ Obſtino as. pe. cor. offirmo. Liui. li. ii. Q̃ in id certum atq; obſtinatũ eſt inqt neq; ego obtũdã. In obſtinatio firmitas ai. Obſtinate firmiter. Terẽ. *in* an. Itane obſtinate dat opam vt mea Glycerio miſerũ abſtrahat. Vñ etiã in bonũ accipiẽ ulud qđ de thebeis martyrib⁹ legit̃. Cũ hæc & alia maximian⁹ audiſſet: & in fide xp̃i obſtinatos cerneret aĩos virorũ

¶ Obſoleſco is. eui. etũ. ex ob. i. cõtra & oleſco addita ſ p̃põni q̃ aduerſat̃ oleſco. Nã obſoleſco & oleſco in ſignificatione contraria ſunt. Oleſco creſco. Obſoleſco deficio: reiicio: iueteraſco: deſueſco: dimitto ſignificat. Ci. de impio põpeii. Obſoleuit iã iſta orõ re multo magis q̃ verbis refutata. i. deſueuit: ſiue ab vſu receſſit. Idẽ ꝓ Cælio. Carthæ quoq; q̃ illã priſcã ſcueritatẽ obtinebãt obſoluerãt. i. iueterauerũt ſiue defecerũt. Et hæc p̃terita ab obſoleſco nõ ab obſoleo ſũt. Silr̃ Obſolet⁹ pticipiũ ẽ ab obſoleſco. Ci. ꝓ Quintio. Audaciã cupidũ ꝓfidioſum

vulgaria & obſoleta ſunt.i.inueterata. Interdū Obſolescere est quasi fordescere siue in nihilū recidere. Nā qđ veterascit fordescit. Hier. Viri vox obſolentior. Interdū obscurari. Lact. li. de opi. Acies. i. mē brana illa plucēs quā siccari & obarescere ñ oportet nisi humore assiduo tersa niteat obsolescit. i. obscurat & deficit. Pro obscuro seu sordido accipit obsolet⁹ apud Liui. li. iii. Filiā secū obsoleta veste comitātib⁹ aliquot matronis cū ingenti admiratione in forū deduxit. Ci. in Rul. Vestitu obsoletiore: corpore inculto & horrido capillatior q̄ antea: barbaq; maiore: vt oculis & aspectu denūciare oībus vim tribunitiā minitari reip. videret. Col. lib. ii. Sapore certe nihilo differt a cicercula: colore tñ decernit. Nā est obsolettor & nigro colori ppior.

¶ Obstringo is. deuincio & obligo: q̄si circū strigo Ci. Plācio. Cui nō sim obstrictus mēoria bñficii ēpiterna. Plau. in am. pprie. Amphitrionē collo hīc obstricto trahā. Col. li. v. Alii viminib⁹ obstringūt

¶ Obstrigilo as. pe. cor. obsto: detraho: repugno. Var. li. iiii. de vi. pa. Curio cū id feciſſet dicebat amicis: vt illi renūciaret se obstrigilaturū ne triumphus decerneret: aut ne iterum fieret consul.

¶ Obstruo occludo. Hie. in li. ꝫ. Qui si etiā in tetrā se obstruxerit: perscrutabor eum.

¶ Obstrudo is. di. sum. pe. p. ex ob & trudo: īterposita ſ significat occludo seu occulto. Plau. in cur. Obsecro pentes ne meos mihi phibeas: q̄d est sub gēma: an obstrūsos habeo tuū prem & matrē? Inuenit & obtrudo: qđ est cōtra trudo: q̄si p vim do: aut p fortitudie pono. Pla. i cur. Aliqd prius obtrudamus. pnā sumē glādū: hęc sūt vētri stabilimēta. i. p fortitudine ponamus. Ter. in ecy. Nūq̄ ausus sum recusare eā quā mihi obtrudit pater. i. vi dedit.

¶ Obstupesco significat stupore pcutior. Aug. Resurrexit vnus mortuus obstupuere oēs. Aliqñ insēsibilis fio. Hie. i Gñ. Tetigit neruū femoris & obstupuit. Et illud p phiticū. Patres comederunt vuam acerbā & dentes filioꝝ obstupescunt.

¶ Obstupefacio: significat aīo cōsterno. Teren. in phor. Postq̄ ad iudices ventū est: nō potuit cogitata loq: ita eū tum timidū obstupefecit pauor.

¶ Obsurdesco: totus surdus fio. Lact. li. vii. Nō est aīæ vitiū si visus euanuit: si lingua torpuit: si audit⁹ obsurduit. i. surdus factus est.

¶ Obsū es. offui. mutat em̄ b i f significat noceo: quasi cōtra te sum. Cuius cōtrariū est p sum quod est iuuo: quasi p te sum.

¶ Obtēpo as. morē gero. Ci. Sic mihi sēp obtēperauit tanq̄ fili⁹ pri. Itē significat cōsulo p uideo. Ter. Ex qua re minus aut famæ foret aut rei obtēperās.

¶ Obtēdo: contra tendo siue p excusatione allego Hie. ad Dama. Nec possum obtēdere pauptatē cū audiā in euangelio q; anū viduā duo q̄ sola sibi super erāt æra mittentē laudauerit dñs. Hinc Obtendiculum quo aliquid tegit.

¶ Obtero is. pe. cor. contero suffoco. Liui. Ab elephantis obtriti sunt. Aliqñ significat circum seu ab oi parte tero tundo. Col. li. vii. Nōnulli pellē serpētis obtritā cum vino miscent.

¶ Obtestor p̄cor: hoc verbo vtimur i maximis angoribus: ferme semp cū adiuratione. Ter. in an. Per hanc dextrā oro & ingenū tuū: per tuā fidē p̄cius solitudinē te obtestor. Hie. ad Dama. Idcirco obtestor beatitudinē tuā per crucē dñi: & per necessariū fidei nostrę decus: & per dñicam passionem. Aliqñ etiā sine adiuratiōe. Sal. Te atq; senatū obtestamur vt miseris ciuibus legis presidium q̄d iniquitas p̄tonis eripuit restituatis. Ci. p Flac. Cū ego te flacce⁹ cę lum noctemq; cōtestans flens flentem obtestabar: tum tuæ fidei optimæ & spectatissimæ salutē vrbis & ciuium commendabam. Cæsar. vii. com. Matres familiæ passis manibus obtestabantur Romanos: vt sibi parcerent.

¶ Obtexo is. circūtexo. Ply. li. xi. Filis etiā aranus quacūq; incesserit alaꝝ maxīe lanugines obtexit.

¶ Obtingit obuenit. Terē. in an. Nescis quid mihi obtigerit.

¶ Obtineo es. pe. cor. significat vinco: quasi cōtra teneo. Hier. li. ii. ꝫ. Obtinuit aūt sermo regis verbā Ioab. Et obtinere est fortiter tenere. Plau. in asi. Si istā fortitudinē ai obtines salus sum⁹. Interdū significat simpliciter tenere. Col. li. ii. Tertū locum obtinet pedum stetcus.

¶ Obthuro as. pe. p. & th aspirato significat occludo. Hor. Obthurē patulas īpune legentibus aures.

¶ Otorpesco: ab obtorpeo: valde torpidus fio. Liui. Quis crederet sæuam paulo ante cōcionē obtorpuisse subito metu?

¶ Obtracto as. ex ob & tracto a le mutata. Tracto vero frequētatiuū est verbi traho. Est aūt obtractare contra alienā fnīam tractare seu maledicere: & ob id obsistere: & vt veteres dixerūt: obstrigilare; sicut est cū alicuius dicta aut facta deprauantur. Ci. dolobellæ. Nō tā id laboro: vt sic mihi obtrectēt a te resistent q̄ intelligi cupio me a te amari. Hier. in p̄fa. penta. Periculosum opus certe obtractatoꝝ meoꝝ latratib⁹ patēs. Obtractatio diffinit a Ci. li. iiii. tus. q; sit ea quā intelligi zelotopiā volo ægritudo ex eo q; alter quoq; potiat eo quod ipse concupierit.

¶ Obtrudo is. si. sum. Vide in dictione Obstrudo.

¶ Obtrigo as. pe. p. ex ob & trigo: significat iureiurādo astringo. Trigare. n. stringere est.

¶ Obtrūco as. capite cædo & occido quōcunq; id fiat. Liui. li. i. Ita regem obtruncant.

¶ Obtundo is. di. sum. sine. n. sicut fit in aliis a tundo cōpositis: q̄uis Tūdo tunsū n retineat. Est autē pprie obtūdere totū seu circū pcutere rūpere: & grossum hebetēq; facere. Plau. i am. Nā sum obtusus pugnis pessime. i. percussus vel pfract⁹. Col. li. v. Obtusa hebesq; & mollis falx putatorē morat: eoq; minus operis efficit & pl⁹ laboris affert vinitori. Trās fert quoq; ad ingenium & ad oculos: & dicim⁹ Obtusum ingeniū, & obtusa acies. i. hebes & sine acumine. Amb. i diua Agnete. Et q̄to quis curiosior oculis esse voluisset. tantū sui visus aciem obtūdebat. Lact. li. iii. Si ergo phīa vitæ magīa est: cur tibi īpe cæcus hebes & obtusus videbaris? Ci. li. i. tus. Multa em̄ e corpore existūt quæ acuūt mētē: multa quæ obtundāt. Aliqñ significat sæpius repetendo eadē dicere: vel verbis aliquē lędere & quodā modo ferire. Tractū a fabris qui repetunt tundēdo aliq̄d malleo. Ter. in an. Obtundis tāetsi intelligo. Et illud. Ne me de hac re obtundas. Ci. Quid nunc ego de p̄teritis meis meritis p̄dicem. Si meministis obtundā. i fastidio vos afficiam.

¶ Obtutus pe. p. quasi obtuitus. i. aspectus ab obtueor. Virg. Obtutuq; hæret defixus in vno.

¶ Obuallo circūuallo. Ci. p lege agraria. Me longo interuallo ppe memoriæ tēporūq; nostroꝝ primū

notum hoſem cõſulem feciſtis & eum locum quem nobilitas p̃ſidiis firmatũ atq; oi rõne obuallatũ tenebat me duce reſcidiſtis.

¶ Obuagio is. va. p. contra ſeu circũ vagio. Plau. i pſeu. Si minus cura ſint cũ here veniant domũ nutrices pueros infantes miniculos domi: vt pcurent neuq; ſpectatũ afferãt: ne & ipſę ſitiãt & puerꝝ peant fame: neue eſurientes hic quaſi hedi obuagiant.

¶ Obuaro as. pe. p. de prauo puerto. Tractum a varis qui introrſum pedes intortos hñt.

¶ Obuaricatores dicebant illi qui cuipiam occurrebant quo minus is rectũ iter cõficeret.

¶ Obuenio obuiã vel cõtra: ſiue corã venio. Plau. in aſi. Sed ſi occaſionẽ opprimere hanc quæ obuenit ſtudet. Et obuenire eſt contingere. Amb. li. i. of. Vt poetarũ loquũtur fabulæ qui mũdũ ferũt i ptes tres eſſe diuiſum: vt alii cęlum: alii mare: alii inferna coercendi imperio ſorte obuenerint.

¶ Obuerto cõtra verto. Col. li. viii. Plurimũ refert vt paſcẽtiũ capita ſint obuerſa ſoli q plærũq; nocet aĩalibus. Li. Tũ totã aciẽ in ſamnites obuertit.

¶ Obuerſo as. frequẽtatiuũ eſt ab obuerto. Obuerſor aris. deponẽs ſignificat circũuerſor. Ci. p Sex. Sed mihi ante oculos obuerſatur reip. dignitas quę me ad ſe rapit.

¶ Obuio as. ex ob & vio: quaſi ad viã eo. Vñ & deuio: quaſi contra vio. Sal. in Iug. Tum primũ ſuppiæ nobilitatis obuiatum.

¶ Obuius a. um. qđ alicui occurrit. Idem in eodem Deinde oẽs puberes numidas atq; negociatores p miſcue vti quiſq; armatus fuerat obuius interficit. Dicimus aũt Obuius tibi fio: obuiꝰ ſum tibi: obuiũ me tibi fero: & obuio tibi.

¶ Obuiam aduerbiũ loci: quaſi ad viã: Ter. i phor. Ą tego obuiam conabor tibi daue.

¶ Obumbro vmbris vndiq; obſcuro. Vir. Obumbrant æthera tęlis. Per tranſlationem pomꝰ obumbrare pro tueri. Idem li. xi. Et magnum reginæ nomen obumbrat.

¶ Occa inſtrumentum quo tracto reptanteq; ſuper terram ferreis dentibus q̃bus inſtructũ eſt glebæ cõterunt: & agri ſupficies coęquat: & ſemina cooperiuntur: q̃uis & cratibus id ſæpe fiat. Ab occido ſeu occæco. Vñ Virg. li. ii. Ge. Multum raſtris glebas q̃ frangit inertes: vimineaſq; trahit crates. Col. lib. ii. Deinde viciam permiſtã ſeminibus fœni ſeremus: tum glebas ſarculis reſoluemus & inducta occa coęquabimus.

¶ Occare eſt operire. Palla. Arbores quæ ablaquatæ fuerant: occare hoc eſt operire iam conuenit.

¶ Occo as. glebã occido: & cõminuo & ſupra ſemẽ terram apto. Ci. in Cato. Qz̃ q̃ me quidẽ non fructꝰ modo: ſed etiã ipſiꝰ terræ vis & natura delectat quæ cum gremio mollito & ſubacto: ſemen ſparſum excepit. Primũ id occæcatum cohibet ex quo occatio quæ hoc efficit nominata eſt. Col. lib. ii. Proſcinde mus terram proſciſſamq; in liram reuocabimus: occabimus quo altius longiore humo cõtegatur. Cornutus. Occare eſt cum ruſtici ſatiõe facta bobus dimiſſis grandes glebas occidunt: ac ligonibus frangunt. Dicta occatio q; quaſi cooperiat ſemina. Hęc etiam occæcatio: quoniam ſemen ſparſum operit terra. Huius compoſita ſunt Inocco & Deocco: p bene occo. Col. li. ii. Semẽ quod ſicco ſolo ingeſtũ & inoccatum eſt perinde acſi repoſitũ in horreo nõ corrumpitur. Ply. lib. xviii. Nec ipſa agricolis opẽroſa vno ſulco ſata non ſarítur: non ſtercoratur nec aliud q̃ deoccatur.

¶ Occatorius a. ũ. qđ ad occationẽ ptinet. Col. li. ii Bubulcoꝝ operas tres exigũt: occatoriã vnam.

¶ Ocha cum h anſer. Compoſita dictio ex grecoꝝ maſculino articulo q eſt o: & Χην. anſer. Sic. n. nri cõponentes o cũ Χην. Et in recto n abiiciẽtes ocha dixerunt. Quidã tñ o in au cõuertentes dicunt Aucha pro ocha. Eſt & ocha mõs in inſula Eubœa: a quo inſula quoq; ipſa q̃q; dicta eſt oche. Ochus fluuius q in ĩdiæ mõtibꝰ ortus Acarnaniam pfluit.

¶ Occalleo totꝰ calloſus ſũ: a quo Occalleſco: qđ eſt callum obduco. Plau. Coſtæ occalluere plagis. Hiero. ad Marcel. Duricies de genibus camelorꝝ in illo ſancto corpuſculo per orandi frequentiã occalluiſſe: reſpecta eſt. Fauces gulonum a Seneca dicuntur occalloſæ tãq; callum obduxerint ex cibis ardẽtibus aduerſus ſenſum feruoris cibalis qui vix ſuffręnat gulam heluonum magis ardentem q̃ ardeat feruens obſonium.

¶ Occano & occino pe. cor. occinui & occini & occanui ſcđm pbum: cũ cano cecini faciat. Et ſignificat Cõuiciũ facio & quaſi cõtra cano. Sal. li. i. hiſto. Iuſſi metelli ceruices occanuerunt. Supinũ occentum. Val. max. li. i. Occentuſq; ſoricis auditus Fabio maximo dictaturam. C. Flaminio miniſterium equitum deponendi cãm prębuit.

¶ Occento as. frequẽtatiuum ab Occino. Feſtus. Occentare cõuiciũ facere vt apud antiquos cum id clare & cum quodam canore fieret vt pculexaudiri potuiſſet: qđ turpe habet: quia nõ ſine cã fieri putabatur. Plau in perſa. Hac eñ illi noctu occẽtabunt hoſtium: exurent fores.

¶ Occaſio inquit Feſ. Eſt oportunitas tẽporis caſu pueniens. Ci. li. rhe. Occaſio eſt pars tẽporis hñs in ſe alicuius rei idoneã faciendi aut non faciẽdi opportunitatẽ: hæc naſcitur per actus humanos non impedientes. puer. Dormire facit furantibus occaſionem. Cauſa vero eſt ex qua aliquid fit: vt explu uiis fiunt cœnoſæ viæ.

¶ Occaſus us. mõ interitus dĩ & de vno hoſe: & de rebus maioribus dicit ſolet. Ci. li. acad. Ac poſt læli noſtri occaſum. Virg. Teſtor in occaſu troiæ nec tela: nec vllas vitauiſſe vices danaum. Modo dicit ſolis merſio in oceanó: quo vt Stra. ſquit. Europa & aphrica terminatur.

¶ Occedo is. ſſi. ſſum. ex ob & cedo: ſicut Accedo & rededo & hmõi. Plau. in aſi. Nę tu hercle cum magno malo mihi obuiam occeſſiſti.

¶ Occepſo veteres pro Incepero poſuerũt. Plau. i am. Ni ego illi puteo ſi occepſo animam omnem intertraxero.

¶ Occido is. pe. p. ex ob & cædo: qđ ferio ſiue pcutio interficio & ad exitũ labor ſignificat. Vnde Occiſus qſiq; interfectus qñ cæſus dicit. Nã apđ Ter. Occiſus ſyrus in adelphis loquit. Do. Occidit vehementer cecidit. Nam occidere & p occidere ad cædem referebantur. Sed occiſum: hoc eſt interemptũ vt Vlp. iuquit accipere debemus ſiue gladio ſiue fuſte vel alio telo vel manibus ſi forte ſtrangulauit eum: vel calce petiit: vel capite: vel qualitercũq;. Secundum eſt q; occido p interficio nõ ſolũ de hoſe & cæteris aĩalibus dicit: ſed etiã de plantis & hærbis: quæ licet non ſentiant tamẽ viuere dicuntur. Vnde

apoſtolus. Q̄ fœminas nō viuificatur niſi pr̄ mo riatur. Hiero. in p̄s. Occidit vites eo⁹ in grandine. Differūtq; inter ſe occiſus & necatus: q̄ occiſus vul nere: necatus etiā ſine ictu dicatur. Vnde veneno ne catos nō occiſos dicimus. Occiſa etiā res dicit̄ de ſperata & p̄dita. Plau. Occiſa iam eſt hæc res: hæret hoc negocium. Vnde & Occiſiorē & occiſiſſimū ve teres dixere. Idē Occiſiſſimus oīm qui viuūt. Hinc Occiſito frequentatiuum.

¶ Occiſito as. frequentatiuum: ab occido.

¶ Occidio onis. idem q̄d occiſio. Colu. Sola ea fo menta non aſpernatur lactis caprini quod infuſum tantum valet vt & blandiatur igneam ſæuitiam dif ferens magnāq; occidionē gregis p̄hibens.

¶ Occido occidis pe. cor. occidi occaſum ex ob & cado. Lact. li. v. Euanituras breui religiones falſas & occaſuram oēm philoſophiā nemo dubitauerit. Significat obuenio. Vndeoccaſio. Aliquando in terimo: a quo occaſus p̄interitu. Vnde & de hærbis et de arboribus quoq; dicit̄. Vir. Et fallax herba ve neni occidit. Aliquando Cado ſiue deſcendo. Vñ occidere ſol dicit̄: quia cadere videtur dum mergit̄. Vel per metaphoram occidere ſol. i. mori dicitur dū mergi videtur. Q̄uēadmodum econtrario oriri dū videtur ſurgere. Lact. li. iii. Videbant ſyderum cur ſus in occaſum meantium ſolem atq; lunam in ean dem partem ſemp occidere. Hic p̄ deſcendere ſumit̄ Vnde & præoccido anteoccido. Ply. li. xviii. In q̄r to Cal. Maii canis occidit ſydus: & per ſe vehemēs & cui præoccidere caniculā neceſſe ſit. Cice. li. i. tuſ. occidere p̄ mori ſumpſit. Sunt em̄ quidā qui diſceſ ſum animæ a corpore putant eſſe mortem. Sunt q̄ nullum cenſent fieri diſceſſum: ſed vna animum & corpus occidere.

¶ Occidens ſubſtantiuū penultima correpta dicit̄ plaga in qua ſol occidit. Vnde & Occidentalis pla ga vocatur.

¶ Occiduū q̄d occidit: vel vbi fit ſolis: vel alterius rei occaſus. Claud. Solus amazonio cinctus ſtym phalides arcu Appetis: occiduo ducis ab orbe gre ges.

¶ Occipio occipis pe. cor. ex ob & capio ſignificat incipio. Liui. li. i. A gere porro occepit.

¶ Occiput ex ob & caput ſignificat poſteriorem ca pitis partem quæ fronti opponitur. Dicitur & Oc cipitium. Hiero. Comę in occipitium frōtemq; tor nantur.

¶ Occulo occulis pe. cor. lui. tum. ex ob & colo o in u mutata: licet quidam a celo compoſitum velint. Et ſignificat abſcondo: ſiue ſub terra conſtituo. Nā ſenſus in id cōcordat & declinatio. Qui em̄ circum vel contra colit occulit. Lact. li. de ira. Plurimi ſunt quos p̄cta occuluntur. Virg. li. ii. Ge. Et multa me mor occule terra.

¶ Occultum ſic differt a celato q̄ occultum: ſit q̄d per ſe occultum eſt. Cellatum dicitur de re quæ abſ conditur ne videat̄.

¶ Occulto occultas frequentatiuum eſt ab occulo occulis. Virg. Nunc virides etiam occultant ſpine ta lacertos.

¶ Occumbo occūbis ex ob & cubo cubas. & ſigni ficat morior ſeu necor. Hier. ad Euſto. Hæc ſola di gna retributio cum ſanguis ſanguine compēſatur & redempti cruore chriſti libēter occumbimus. Re fertur etiam ad ſolem cum occidit: vt eſt in deuter. Poſt viam quæ vergit ad occubitum ſolis. Interdū ponitur pro ferior ſeu afficior: eo q̄ additur morte. Ci. li. i. tuſ. Vt eſſet qui p̄ prima morte nō dubitaret occumbere. Liui. lib. i. Q̄uē cum vadentē ad ſpelun cā Cacus vi prohibere conatus eſſet ictus clava fidē paſtorū neq; c̄q̄ inuocans morte occubuit.

¶ Occupo occupas penultima correpta ex ob & ca pio: ſignificat quod in cōmune ſiue in medium po ſitum erat: ante alios capio. Ci. li. i. offi. Sunt autē nulla priuata natura: ſed aut veteri occupatione: vt ſi qui quondam in vacua venerunt. Quintil. Multa quæ nihilominus libera fuerunt tranſeunt in ius oc cupātium ſicut venatio & aucupatio. Hinc occupa tus homo dicitur qui ante negocio aliquo detentus non poteſt alteri operam dare. Ci. Nemo me conue nire voluit cui eſſem occupatus: hoc eſt cui excuſa rem me q̄ quibuſdam aliis negociis eſſem præuen tus. Interdum occupare eſt locum tenere: ſeu vi ca pere. Liui. li. xxxiii. Nam & ipſis vocātibus vrbem hanc accepi: non occupaui. i. non vi cepi. Ab occu po fit præoccupo: quod eſt ante capio: vel ante poſ ſideo. Lact. li. vi. Præoccupabit em̄ aduerſarius nō reſiſtentē. Hinc præoccupatio vel occupatio apud rhetores ſchema quoddā cum aliquid nos reticere dicimus: & tamen tacitum intelligitur: quod fit vel cum rem notam eſſe putamus auditoribus: vel cum ſuſpitionem excitare maiorem reticendo volumus A græcis apoſiopeſis vocat̄. Quale eſt illud. Co gis me iniuriæ tuæ cauſam p̄ferre: nihil agis: non di cam: ſed ip̄m tempus eam patefaciet.

¶ Occupatitius ager: dicitur qui deſertus a cultori bus p̄priis: ab aliis occupatur.

¶ Occurro is. occurri. ſum. obuius fio. Vñ Occurſ⁹ obuiatio. Iuue. Occurrit matrona potens quæ mol le calœnum. Ci. p̄ Cluen. per tranſlationē. Sed ego occurrā expectatiōi veſtrę iudices. Q̄ñq; occurrere eſt in mentē venire. Idē. Sed mihi cum de ſenectute aliquid vellem ſcribere: tu occurrebas. Q̄ñq; offer ri: vt apud eūdē. Occurrebat tibi oſo. i. offerebat ſe Q̄ñq; obſtare. Perſius. Venienti occurrite morbo. Huius frequentatiuū eſt Occurſo as. Virg. Et inter agendū occurſare capro cornu fertt ille caueto.

¶ Oceanus penultima correpta & per ſimplex c p̄ prium fuit viri Tethyos cōiugis. Item eius de quo Mar. Et quereris ſi te ſuſcitat oceanus. Et Oceanus mare dicitur quod vniuerſam circuit terram. Aug. Mari magno cingitur terra qui vocatur ocean⁹: de quo influit quoddam exiguum in medio terrarum & facit iſta maria nota nobis quæ nauigiis frequen tantur. Dictus oceanus ab ωκυσ: quod eſt velox te ſtibus Solino & Seruio. Quod & neutro genere oceanum dicitur. Preſertim ſi mare ſequitur: vt Ca per & probus teſtantur. Falſam tamen hanc opinio nem luſitani. i. portugalleſi hac noſtra ætate depr̄ hēderunt. nam Columbus nauarchus vltra gades oceanum ingreſſus vltra torridam zonam penetra uit per oceanum ad indos vſq; & beatorum inſulas non tamen iſtam velocitatem deprehendit & ideo videre propriis oculis credo ſit octaua ſcientia. Sui das ergo noſter multo melius ſcribit his verbis, ωκεανοσ η κυκλω της γης ωασης θαλασσα ωαρα το κεω το σχιζω ωκεανοσ δε μετα τον στερητικου α και τροωη του α εισ ω ωκεανος εξ ου ωερ παντεσ ωοταμοι και ωασα θαλασ σα καιπτηται. Et q̄uis ſit proprium oceanus: ali

quando tamen pro appellatiuo ponitur quando pⁿtes eius significat: quomodo mare cum totū significat proprium est: cum partem apppellatiuum. Nā a littoribus plærumq; accipit nomen. Ad dexterā siquidem vbi primum terram intrat: Atlanticus dicitur: ad sinistram Gaditanus. Illinc Arabicus: persicus indicus. Hinc Britanicus: Germanicus: Scythicus. Postq̄ vero terras intrauit. Primo ab Iberia id est hispania Ibericum mare dicitur. Tum a balearibus insulis Balearicum: posthac Narbonensium prouinciam contingens Gallicum. Deinde a liguria ligusticum. Mox vsq; in sicliā a thuscis thuscū siue Tyrrhenum a Tyrrhenis: siue a differentia superi inferum. Superum enim hadriaticum vocaⁿ quod ad id ab vrbe venientes apenninum conscendaⁿ. Inde ab Ionibus Ionium: a Sicilia siculum: a Creta Creticum: ab Asia Asiaticum: a Pamphilia Pamphilium: & multa alia nomina quæ enumerare longum esset. Poetæ tamen oceanum pro quocūq; mari vsurpāt. Virg. Et ruit oceano nox. Est & Oceanus solium vastum in balneis: & omnino lacus alueusq; maior: vel ab eo numine: vel ab amplitudīe vocatus: & a lauātium quoq; strepitu & marino quasi æstu. Lāpri. Oceani inquit solium primus inter principes Alexander appellauit: cum Traianus id non fecisset: sed diebus solia deputasset. Nam thermarum magnitudo romę q̄ta fuerit. Amianus docet li. xvi. cum ait Lauacra in vrbe in modū ꝓuinciarum extructa. Ab oceanus fit oceanitis idis. ꝓ filia oceani. Vir. li. iiii. Ge. Oceanitides Ambæ. Oceanⁱ oceana oceanum possessiuum Oceanides patronymicum fœ. oceanis.

¶ Ocium proprie vacatio a labore: cuius contrariū est negocium. Col. li. ii. Sed cum tam ocii q̄ negocii rationē reddere maiores nostri cōsueuerint nos quoq; monendos esse agricolas æstimamus quæ festis facere: quæ non facere debeant. Cicero. Et id ipsum quod datur ocii. id est tēporis in quo possimus aliquid operari. Sed quia ii qui studiis litterarū̄ operam dant necesse est: vt cæteris negociis vacui sint: factum est vt ocium pro litterario studio accipiatur Quintili. Inquirendo: scribēdo: talia solemur ociū nostrum. Cicero. Quid dulcius ocio litterato. id est studio: & vt ita dicam negocioso ocio? Est ergo duplex ocium: aliud philosophicum: aliud vulgare. Philosophicum bonum & honestum. Vulgare seruile: cum desidia & inertia ab honesta exercitatione desistimus.

¶ Ociosus vacuus trāquillus securus. Aug. li. viii. con. Mecum erat Alipius ociosus ab opere iurisperitorum. Teren. in an. Ocioso iam nunc esse impero. id est securo. Nam nisi qui securus est: non est ocioſus: vt inquit Do. Hinc ociose aduerbium quod est cum ocio. Teren. in adel. Ocioſe nunc iam illico hic consisto. Aliqñ Ociosus dicitur sine cā: sine fructu siue supfluus. Amb. Nō ociosa huius paralitici nec angusta medicina est.

¶ Ocium verbum dicitur quod sine vtilitate & loquentis & audiētis dicitur: quasi superfluū. Si omissis seriis inquit Hiero. de rebus friuolis loquamur & fabulas narremus antiquas. Cæterum qui scurrilia replicat & cachinis ora dissoluit & aliquid profertur turpitudinis: hic non ocioſi verbi: sed criminoſi tenebitur reus.

CC.

¶ Ocior aris. in ocio & quiete sum. Cuius contrariū est negocior. Ci. li. iii. offi. Cęlius Canⁱ eq̄s Roma. neq; infacetus & satis litteratus cū se syracusas ociā di cā non negociandi contulisset: dictitabat se hortulos aliquos emere velle.

¶ Ocyor & ocyssimus latina noīa ꝓ celerior & celerrimus fiūt a positiuo græco ωκυσ: quo latini carent. Ply. li. ii. Mercurii sydus īferiori circulo fertur nouem diebus ocyore ambitu modo ante solis exortrū: modo post occasum splēdēs. Idē li. xvi. Quidam bteuitate radicum senescere celeriⁿ arbores putant q; coarguunt fici quarū radices longissimæ et senectus ocyssima est. Hinc fiūt aduerbia Ocyus & ocyssime: q̄ q̄ & ocyter dicaⁿ ꝓ cito & pq̄ prompte.

¶ Ocymum pe. cor. herba ad boum pabulum sata qua ciebāt aluum bobus. Id erat huiusmodi. Fabæ modios decē: viciæ duos: tantūdē. & Eruilię in iugero auctūno miscebant ac serebant admista etiā auena græca cui non cadit semen. Deductum nomē a celeritate nascendi: hoc est ab ocys. quod valet cito vt inquit Varro li. i. de re rus. hoc amplius dictū ocymū quod citat aluum bobus. Et ideo his datur: vt purgentur. i. pabuli segetes virides sectæ anteq̄ filiquas generēt: bobusq; datur: vt citam aluum faciat vnde nomē accipit. Ozimum vero per z hærba est quā vulgo basilicon apellāt odoris optimi dictum ab oζω redoleo.

¶ Ocnus mātus filius qui mantuam vrbem condidit. Quo noīe non tam significatur Ignauus q̄ laborioſus & industrius: sed cuiⁿ vxor sit ꝓdiga: sed de ocno isto alii viderint dicere nolo: bonū em̄ est quādoq; declinare ab oium odio.

¶ Ocrea dicta est quę crus tuetur: q; Ciceroē auctore opponatur crus: vel q; sit inæqualiter tuberata: vt inquit Festus Apule. Hic galea caput: ille crura ocreis inuoluit. Hinc Ocreatus qui ocreis calciatus incedit. Ply. lib. xviii. Ad reliquos vsus laborioſe euelliſ Ocreatis cruribus manibusq; tectis: manicis conuolutum osseis ligneisve conamentis.

¶ Octonus a. um. ab octo numero. Var. Nutricate octonos porcos paruulos primo pñt incremēto facto a peritis dimidia pars remoueri solet.

¶ Octophorum penultima correpta vehiculum octo rotas habens. Sueto. de Cali. Interdum adeo segniter & delicate incessit: vt octophoro veheretur Mar. Octophoro sanus portatur amice philippus.

¶ Octopes piscis polypus: a numero pedum.

¶ Oculus dictus est ab occulendo q; ciliorum tegminibⁱ occulaⁿ. Latent em̄ oculi sub ciliis & genis Sunt aūt oculi pars corporis p̄cipuissima in q̄bus: vt Albert. M. inquit. Maxia indicia amoris & odii existunt. Sunt em̄ veri cordis nūcii i quibus aīus inhabitat. Plau. i mili. Nā ego q̄dē moes oculos habeo nec rogo vtendos foris. Per translationē ponīⁿ ꝓ Indicio. Cice. in Læl. Nec vero illi in luce mō atq; in oculis magnus: sed intus domiq; præstātior. Dicuntur etiā oculi in arboꝝ surculis vnde germināt. Ab oculus fiūt Monoculus: Vnoculus: Ianoculⁱ. Et diminutiuum Ocellus. Persius patranti fractus ocello. Rufus aūt domesticus i epigrāmatis παντα σεθεν φιλεω μουνον δεσον ακριτον ομμα εχ θαιρω στυγεροισ ανδρασι τερπομενον.

¶ Ocellatus ocellata ocellatum: q̄d ocellos habet. ab ocello diminutiuo. Vñ Sueto. i Aug. Ocellatas

nuces dixit:pro multis foraminibus distinctas.
¶Oculeus plenus oculis. Plau.in aul. Quos si argus seruet qui totus oculeus fuit:quē quondā Ioui Iuno custodē addidit is nunq̄ seruet. Per translationem ponitur pro perspicaci:quasi qui ex oculis cōstet. Apu. Perspicaciorem ipso lynceo vel argo:& oculeum totum.
¶Oculatus modo dī qui per totum corpus oculos habet. Hiero.ad Pauli. Per totū corpus oculati sunt. Modo dicit qui oculos habet vigilantes:& qui cuncta pspiciat & callidus siue pñs est. Plaut. in Tru. Ipse pluris est oculatus testis vnus q̄ auriti decem.i.qui pñs fuerit viderit q̄. Ply. locū oculatissimū appellat occultissimū secretissimūq̄ q̄is per cōtrariū oculatissimus dici possit manifestissimus. Et tunc ab oculato vocabulo non ab oculo verbo deriuatur:sicut & oculissimus pro carissimo Plau. Oculissimum ostium amicę.
¶Oculitus pe.cor.aduerbiū sicut medullitus animitus fingitur: quo significat tā carū esse q̄ oculū Plau. Qui amant ancillam meā oculitus.
¶Oculo as.ab oculus fieri puto. Tertu.in apologetico. Sed quia iā expolitos & ipa vrbanitate deceptos.in agnitionem veritatis ocularet. Hinc inoculo & exoculo.a quo exoculasso is.quod ē oculū eruo. Plau.in ru. Si hercle illic illas hodie digito tetigerit:peristis ambo:inuitas nisi tunc exoculassitis vsq̄adeo:donec qua domū abeat nesciat. Et hęc oīa ab oculo is.deducunt:q̄uis p duplex cc scribitur. Lactā.li.de opi. Vt igitur oculi munitiores essent ab iniuria cilioru tegminibus occulsit. Vnde oculos dictos Varroni placet.
¶Ode grece cātus latine dicitur. Hodos vero via
¶Odi defectiuū vt Pris.inq̄t neq̄ pñs neq̄ futuri neq̄ participiū habet:sedtam ptentis q̄ pteriti tēporis significationem tenet. Inuenit tamen odio is.odi.osum.futuro odiam & odibo. Hiero.in lib. prouer. Et imprudentes odibunt scientiā. Significat aūt odi odio habeo.a quo osus. Vnde exosus & operosus:& osor:de quibus alibi.
¶Odiū ira inueterata vt inquit. Ci.lib.iiij.tus. Interdum capitur pro instantia assiduitate molestia fastidio. Plaut.in asi. Iā hic me abegerit suo odio ideſt fastidio. Ter.in Eu. Neq̄ agri neq̄ vrbis odium vnq̄ me p̄cipit.i.molestia fastidiū vel satietas pręoccupat. Odium etiā siue quod idem est odion nomen loci a cantu nomen habens. In eo em̄ musica certamina spectabātur. Gręce ωλειαν. Vict. Sic pericles athenienſis inter cętera opera q̄ athenis extruxit fecit & odion:in quo certamina musica spectabantur: quod multis sedibus & colūnis exornatum fuisse historici scripserunt.
¶Odiosus qui odio habet. Ci. Odiosum sane genus hominū officia exprobrantiū. Aliquando capitur pro molesto. Ter.in phor. Si porro eē odiosi pergitis. Odiose aduerbiū cum odio.
¶Odœporicon οδοιπορικον vulgo dī itinerarium. Hiero.ad paula. Neq̄ em̄ odœporicon eius disposui scribere. Est em̄ liber in quo ānotant̄ profectiones fluuij: vrbes:loca:nationes
¶Odor lī cōmutatione dicit̄ p olor. Hinc notū ē quod significet oleo. Dicitur & odos pro odor:sicut honos lepos.
¶Odorus a.um.pen.p.qđ ex se odorē mittit: vt odora pinus. Aliq̄n adorus ponitur pro indagatore & sagaci. Verg.li.iiij.æne. Et odora canū vis.
¶Odoratus a.um.qđ alīūde accipit odorē: vt tēplū odoratū. Interdū sumit̄ p odorifero.i.qđ ex se odorē hēt. Ply.li.xxi.q busdā ānis minus odorata puenit.i.rosa p̄terea magis oīb⁹ locis siccis:q̄ humidis odoratior. Ver.li.ge.iij. Disce & odoratā stabulis accēdere cedrū. Ser. odoratā p odoriferā
¶Odoro as.& odorordepo. Hier.in li. Gñ. Odoratus est dñs odorē suauitatis. Col.li.vij. Deinde nares pfricato:vt hoies discāt odorari.
¶Odorator q odorē sequit̄ vt canis q̄& odorinse
¶Odoramētū odoratio ipa siue qđ odoris gīa tenem⁹. Ply. Omniū odoramentorū :atq̄ adeo herbaq̄ differētia ē in;colore & odore & succo
¶Odoratus qui odores cōficit: venditq̄ a græcis aromatopola dicitur.
¶Oeanthe nom̄ ciuitatis q̄ aq busdā etiā œāthea vocat̄: Est etiā flos vue:nā οινος dī vinū & το ανθος dicit̄ flos:oi in œ diph.latinā.
¶Oenanthe vitis labruscæ florens vua. Colligit̄ cū optime olet:siccat̄ in vmbra subtrato linteo:atq̄ in cados cōdit̄: dicta quasi οινου ανθος. hoc est vini flos. Hier.cōtra Ioui.posuit p quodā odoramenti genere cum dixit Amomū cyphi œnonā the:muscus & peregrini muris pellicula.
¶Oenanthinū pe.pro.vnguentū quod ex œnāthe:hoc est flore labruscę fit.
¶Oenon greci vinū dicunt.
¶Oenopola pe. pro. venditor vini. Oenopolīū taberna vinaria. Plau.in asi. Cū a pistore panē petimus :vinum ex œnopolio.
¶Oenophorū pe.cor.vas vinariū ad ferēda vina aptū. οιφος vinum:quod απο του οιομαι:quod est imaginor.q̄ qui copiosius biberint multa imaginant̄ quę nō sunt. Φερω porto. Mar. Reddidit œnophori pondera parua sui. Apu.in me.li.viij. Oenophoro quod immistum vino gerebat venenū
¶Oenotria regio Italię seu ipa Italia cui⁹ populi œnotrij dicuntur: q̄ ibi optima vina nascantur. ab οινουν Vt Var.putat ab œnotro sabinorū rege
¶Oenotrides dict̄ę sunt duę insulę quę sunt cōtra Veliam. Pontia scilicet & Isacia.
¶Oenomaus hippodamię pater Elidis rex quivi ctus a pelope regnū amisit:totaq̄ postea regio peloponessus a pelope dicta est.
¶Oebades darij stabularius: cuius industria ipse darius persarum regnum adeptus est.
¶Oebalus pe co.rex laconū:aquo regio œbalia. Alius fuit thelonis capreę filius:de quo Ver.li.viij. Qui multos in campania subegit.
¶Oebalia regio in pelopōneso q̄& laconia dicit̄ ab œbalo Arguli filio.qui rex laconum fuit. Stat. Achil. Soluerat œbalio classem de littore pastor Dardanus. Quod autē Verg.li.iiij. Ge.dixit. Nāq̄ sub œbaliæ memini me turrib⁹ altis. &c. Iō posuit vt ostēderet tarentū a laconibus fuisse conditū:quorū pars est œbalia.
¶Oecos græce domus siue familia latine dicitur a quo œconomus.
¶Aeconomus pe.cor.tā pecunię q̄ frugū oīm q̄ dñs possidet dispensator est. Vñ & œconomicus Xenophōtis pulcherrim⁹ liber est q non gubernatione villæ.sed dispēsatione vniuersæ domus tullio interp̄tāte signif. Cōponit̄.n.ex οικος q̄ est domus:& νομος lex. Docet em̄ dispensatorem legē

domus esse. Oeconomica quę ad rẽ domesticã ac familiarẽ pertinẽt. Oeconomia rei domesticæ administratio.

¶ Oechalia vrbs laconiæ ab œchalio fluuio eam ꝑterfluente ita dicta. Sed postea ab hercule euersa Vñ & ea pars laconiæ q̃ thessalię ꝓpinqua ẽ oechalia appellat. Verg. Vt bello egregias idẽ diuiecerit vrbes: Troiãq; œchaliãq;. Alię etiã fuerũt œchaliæ: vt in thessalia & eubœa.

¶ Oecumenicus latine vniuersalis & ad totũ orbẽ ptinens. Vnde œcumenicũ cõciliũ dicimus.

¶ Oedipus odis. œdipi tertię & secũdę declina. vt docet Pris. li. vi. Sta. lib. i. the. Limes mihi carminis esto Oedipodę confusa domus. Plau in penu. Oedipo est cõiectore opus qui sphyngi interpres fuit. Dictus œdipus ἀπο του οἰδεῖν τους πόδας. i. a tumore pedum quos habuit perforatos Fuit autẽ nomen filij laij regis thebarum.

¶ Oenotria regio in brutijs sicut scribit Stra. lib. vi. ab œnotro rege sabinorũ sic appellata. a quo Oenotrij viri dicti sunt.

¶ Oenone nomen ciuitatis & nymphę

¶ Oesypũ ab oue dictũ est: quã greci οἰσυπον vocãt q̃si οἰος ρυπος. idest ouiũ sordes.

¶ Oestrũ gręce furor dicit οἶστρος. Vnde Statius vocat œstrum poeticum furorẽ. Tempus erit cũ laurigero tua fortior œstro Facta canam. Oestrũ etiam latine asillus volatile paruum: vulgo tabanus ex soni similitudine dictus: vel a tabe. Ver. Est lucos silari circa ilicibusq; virentem Plurimus alburnum volitans: cui nomen asillo Romanum ẽ œstrum grai vertere vocãtes Asper acerba sonãs quo tota exterrita syluis Diffugiũt armenta. Col. li. x. scribit nasci in extremis partibus fauorũ amplioris magnitudinis q̃ sunt apes cęterę: eosq; nõ nulli putant esse reges: verum gręcorum auctores οἰστρους appellãt: ab eo q̃ exagitẽt: nec patiant examina conquiescere.

¶ Oeta mons inter thessaliam & macedoniã clarus morte & sepulchro herculis: in quo (vt Ser. inquit) stellæ vident occidere. sicut de Ida nasci. Et vbi Elleborũ optimũ nascebat. A parnasso vsq; pindũ pars in thermopylas vergẽs proprie Oeta vocat: Hinc œtæus a. um. Vñ hercules Oetęus dictus est. Aeeta vero colchorũ rex fuit filius Solis: & pscides nymphæ frater perses qui in taurica regnauit: qui habuit filiã hecaten crudelissimã supra patrem: q̃ hoies sagittis appetere solebat: faciebat venena: Inuenit prima aconitũ: quo patrẽ interemit. regnum occupauit: templũ dianę statuit: vbi nauigãtes hospites sacrificabat. Quo clartor euaderet nupsit Aeetæ patruo: ex quo genuit Cyrcen medeã Egyaleũ. Cyrce in venenis plus matre edocta nupsit Sarmatarum regi: quem veneno interemit: & crudelitate sua ad Italiã pulsa est.

¶ Offa per duplex ff. cõstabat ex carne fere porcina lucanica: quã facere ex mediocri intestino Romanę mulieres a lucanis didicere. Vñ officia porcinã cũ cauda offam penitã dicebãt vnde ẽ. Iuue. Et patruo similes effunderet offas. Offa etiã ciba riũ ex frustis panis in iure pingui caseo vetere pipere & cynamomo cõditis q̃ iussulata & caseata dicit. Ver. Melle soporatã & medicatã frugib⁹ offã. Potest etiã fieri offa ex alijs rebus. Var. libr. iij. de re rus. Cibatui offas positas hę maxime glomerãtur ex ficis & farre misto. Ab offa fit offarius proco coquo. Offatim particulatim

¶ Ofella dimin. frustulũ carnis erit pura librale in qđ caro cõcidit: porcina a porco quã in sartagĩe craticula & prunis coquimus. Vitulina a vitulo quã ad ignẽ verubus versantes ad escam paramus. Et apud poetas p simplex. f. scribit. Mar. Parua tibi curua craticula sudet ofella. Iuuen. Atrudis omni tẽpore & exiguę furtis imbutus ofellę.

¶ Offula similiter diminu. ab offa. Suet. in Clau. Rogo vos qs põt sine offula viuere. Col. scribẽs de salsura carnis suillæ: vt Deinoffulæ carnis spissę cõponunt & alternis sal ingeritur.

¶ Offectores. vide supra in dictione infectores.

¶ Offendo is. di. sum. ex ob & fendo: qđ nõ est in vsu: sicut & defẽdo. i. incurro: incido: & ẽ ꝓprie animi & corporis. Ter. Adueniẽs offendi quẽdã mei loci hinc atq; ordinis hoiem haud impurũ. Et nõ solũ de aiatis: sed de inaiatis quoq; dicit. Sed qñ qui incidunt in aliquid lędere sæpe solent id in qđ incidunt: factũ est vt offendere pro lędere vsurpet Lact. li. iiij. Quo peccato ac scelere offensus deus. Et offendere est inuenire: sed ꝓter opinionẽ. Ci. de rep. Sed imitor architã illũ Tarentinũ: qui cũ ad villã veniisset: & oia aliter offendisset. Itẽ ponitur pro percutere & verbis iniuriã facere.

¶ Offensa offensio offendo inis. & offensus us. in vno significato accipiunt. Luc. Nõ igit multis offensibus in temerãdo. Offensa tñ actiue sumit. Ci. Cũ tot ei⁹ offensas pati nõ possem discessi. Offensio plerũq; passiue. Idẽ. In corpore ęgro odiosa ẽ omnis offensio. i. omnis molestia & passio. Offensiuncula: parua offensio.

¶ Offendiculũ impedimentũ obstaculũ. Offensaculũ. i. id quod ponitur vt aliquis in ipsum incidat vel impingat: ab offensa nomen deductum.

¶ Offensatio obstatio seu obuiatio ab offenso as frequẽtatiuo verbo: q̃is id nõ legerim. Nam eius formatio legitima ẽ: sicut ab occurso occursatio. Defensito tñ frequentatiuũ est verbi defendo: vt apud Cice. Si igitur nõ poterit siue causas defensitare. Sed nõ mirũ si defensito & offenso frequentatiua duplicia varijs vocib⁹ reperiri possint: quoniã & curso & cursito similiter inueniuntur.

¶ Offendix ligaturę nodus: quo apex retinebat.

¶ Offero ꝓprie exhibeo siue ꝓsento. Ter. in hecy. Opportune te mihi offers. Interdũ offerre ẽ spõte dare. Hinc oblationes dñr q̃ dijs offerunt. Interdũ inferre. Ci. li. iij. offi. Reginę stuprũ obtulit. Interdũ imittere. Idẽ ad pontifices. Domus ardebat in palatio nõ fortuito: sed oblato incẽdio. Interdũ obijcere vt apud eundẽ in Lęl. Addendũ eodẽ est vt ne in criminibus aut inferendis delectet amicus: aut credat oblatis. Interdũ polliceri. Iusti. Cũ ei auxiliũ obtulisset.

¶ Officio is. ex ob cõtra & facio: quasi noceo dicitur. Ci. lib. offi. Demoliri ea quorũ altitudo officeret auspicijs. Vñ per antiphrasim officiũ q̃dam dici volunt. Aliquãdo officere idẽ est quod efficere Vnde etiam secundum alios officium quasi efficium. Est enim officium quod quisq; efficere debet ꝓ suę conditione personę. In quo animaduertere oportet quid loco cõueniat: quid tempori: quid rei aut personarũ dignitati. Vnde in familia bene instituta dicimus oés in officio esse oportere. i. oés

CF.

OF. OG. 25.

oportere agere quę debent. Terē. in and. Hoccine eſt officium patris? Ambro. libr. i. offi. Legimus officiū dici a nobis poſſe: nec ratio ipſa abhortet: quandoq; dem officium ab efficiendo dictum putamus quaſi efficium: ſed propter decorem ſermonis vna immutata littera officium nuncupari. vel certe vt ea agas quæ nulli officiāt: proſint oĩbus. Poteſt etiā dici & recte vt ab officio is. officiū deriuetur: ita vt ob non ob: ſed circū ſignificet: vt circa quod faciendū eſt innitamur. Nec quemq̃ moueat: q; officio is. aduerſetur nomini officiū. Tūc enim ob ſignificat contra: vt ſit quaſi cōtra facio. Ideo ſignificat obſum. Sed q; ſignificat etiam circum ſeruit nomini officium. Huiuſmōi eñ varietas ex p̃poſitionum multiplici ſignificatione plærunq; exiſtit: quā cū ignoramus nō verā vocabuli interpretationem conſequi valemus. Officium autē generatim loquendo cū ad omnes homines pertineat (Siquidē Cic. de officijs ſcripſit: item & Ambr.) q̃tum intelligo eſt cōgruus actus vniuſcuiuſq; perſonę. Vel id eſt in quod quiſq; incumbere debet: vt ipſum ſicuti charitas poſtulauerit quoad potuerit affectum reddit. Vnde cum facim⁹ qđ debeamus quia bene facimus inde officium etiam beneficiū dictū eſt. Cic. lib. z. ad hęrē. Si plura aut maiora officia q̃ maleficia videbuntur cōſtare. Et quia bene facere cupiam eſt obſequi illi: cui bene fit: iccirco officium etiam obſequium dicit. Idem Odioſum ſane genus hominū officia exprobrantiū quę meminiſſe debet is in quē collata ſunt non cōmemorare qui cōtulit. Capitur interdū officiū p honore: vt Circū ſtabāt Cęſarē ſenatores ſedentē in aurea ſella officij gr̃a. Mgr̃atus quoq; officiū dr̃: vel quia honoris gr̃a inſtitutus eſt: vel qa opē populo fert: vel quia ius qđ cuiq; debet reddit: qñ q; accipit p alicuius artis rōne vt officiū grāmatici: officiū medici. Et cū ad virtutē pertineat: vt hominis officiū eſt pietatē colere: dicim⁹ tñ interdū Lenonis eſt officiū inſidiari pudicicię. Accuſatoris eſt officiū crimina inferre. Eſt eñ quando officere ſignificat inficere. Vñ offectores colorū infectores dicuntur..

¶ Officiū ab efficiendo vel ab officiēdo: de quo mō dictū. Et eſt duplex. Alterū perfectū qđ græci catorthoma vocāt: quod & oĩs numeros virtutis continet. Alterū mediū pertinens ad inſtitutionē vitę cōis. Cice. li. iii. de fini. Quod ratione actū ſit id officiū appellamus.

¶ Officioſus q libēter vel p̄be officiū ſeu bñficiū alicui exhibet: ſiue q obſeq alteri multū ſtudet. Ci. Octauio hominē prudentē & officioſū cognoſces Quādoq; officioſū dicitur: quod cōtinet pietatē: & nulli nocet: alicui prodeſt. Aug. ad Hiero. Si ad ſcripturas ſacras admiſſa fuerunt vel officioſa mēdacia quid in eis remanebit? Capitur aliquādo in malā partē. Nā cū olim. Q. Atherius defenderet reū libertinū cui obijciebat q; patroni cōcubinus fuiſſet: hac defenſione vſus eſſe fertur. Impudicicia in ingenuo crimē eſt: in ſeruo neceſſitas: in libero officiū. Ex eo impudici & obſcœni aliq̃diu officioſi vocati ſūt. Officioſus dolor a Ci. li. iij. tuſ. dr̃ q ex iuſta cā ſuſcipit & cui⁹ p̄babilis rō reddi pōt.

¶ Officialis & hoc officiale qđ ad officiū ptinet: vel qđ de officio tractat. Lac. li. vi. Quid. M. Tul. in ſuis officialib⁹ nōne hoc idē p̄ſuadet nō eē oĩno largiendū. Et diſ. xxxviij. ſcribit. Q̃n p̄ſbiteri in parochijs ordinant: libellū officialē a ſacerdote ſuo accipiāt. i. in quo obtinet officiū. Officialis et magiſter magiſtrat⁹ vocat. Apul. Sed iuſſit ptās officialē ſuū magna ſeueritudie coerceri. Idē etiā officiū vocat: vt apud hiſtorias quorūdā ſanctorū martyrū legitur.

¶ Officina pe. p. locus vbi aliqd fit: hoc ē in quo artifices opa ſua faciūt. Hie. de Paulo Eremita hūc locū egyptiorū lr̃ę ferūt furtiuæ monetę officinā fuiſſe ea tēpeſtate q̃ cleopatrę iūctus eſt Antonius Ab efficiēdo dicta. Taberna vero vbi aliqd vēdit cū alibi factū ſit: lz̃ qñq; officina taberna p̄ponat

¶ Officię arū. dicuntur fallacię.

¶ Offirmo as. firmū propoſitū in aĩo habeo & q̃ſi obſtinate. Ter. in heau. Age q̃ſo ne tā offirmes te Chremes. Proprie aūt offirmare eſt valde ſeu p fecte cōtra aliquē firmare. Hie. Beatus Paul⁹ oſtiū quod patebat recludens ſera offirmauit.

¶ Offlecto circū vel contra flecto. Plau. in ru. At ego hinc offlectam nauem.

¶ Offoco as. pe. p. circū foco ſiue ſuffoco. Auli. v. cō. Sz̃ me maxīe captū & offocatū quodāmō deprimebāt corporalia cogitātē moles illę ſub q̃bus anhelās ī aurē tuę veritatis reſpirare ñ poterā

¶ Offoco as. pe. pro. aquam in fauces do ad ſorbendum.

¶ Offrīgo ex ob & frāgo ei⁹ qđ fractū eſt cōtrario frango. Feſt. q̃prie terra offrīgi dr̃ qñ iterū trāſuet ſo ſulco arat. Var. li. i. de re ruſ. Cū p̄ſcideris offrīgi oportet. i. iterare vt frangant glebę. Prima eñ a ratione grandes glebę ex terra ſcinduntur.

¶ Offundo is. circū fundo: ſobſcuro: obcæco ſiue opio / maculo ve. Lac. li. vij. Luna iā nō trib⁹ defi-ciet dieb⁹ āt horis ſz̃ ppetuo ſanguie offuſa meat⁹ extraordinarios paget. Ci. pro Roſ. Erāt interea q ſuis vulneribus mederent qui tā q̃ ſi offuſa repu. ſempiterna nox eēt ita ruebāt in tenebris oĩaq; ſcebāt. Aliqñ offendere eſt inijcere. Cic. Hic error & hęc doctorū animis effuſa caligo eſt.

¶ Ogdoas adis. numerus octonarius.

¶ Ogdous ægypti rex Vohæus cognoĩatus: qui mēphim cōdidit a nomine filię, hic prius Venere⁹ cognominatus fuit: vt auctor eſt Diod. Siculus.

¶ Ogdolapis fluui⁹ nauigabilis ex alpib⁹ fluēs ad vrbē irrūpit.

¶ Ogganto multū dico / inculco. Plau. in aſi. Cui nūq̃ vnā rē me licet ſemel p̄cipe fieri qn cēties eā dēiperē atq; ogganiā. i. ſclamitē vl' inſup clamitē

¶ Oggero is. pe. cor. vide in dictione gero.

¶ Ogyges thebanorū rex qui bœotias ędificauit circitet mille & quingētos annos añ vrbē cōditā hinc ogygius a. um. Vñ ogygia mœnia thebana dicta ſunt. Sub hoc rege fuit diluuiū magnū.

¶ Ogygia inſula inter phœniciū & ſyriū mare: ab Ogyge theba norū rege.

¶ Ogyris inſula q; in ea Erythræ regis monumētū magis clara q̃ cętęrę vt inquit Pompo.

¶ Ohe interiectio exclamātis: & ſatietatē vſq; ad faſtidiū deſignat: & iubet modū imponere.

¶ Oinomeli. Vide in dictione mulſum.

¶ Olea & oliua pro arbore. Ver. li. z. Ge. Sed truncis oleę melius: ꝓpagine vites Rñdēt. Am. Quis alius tales fructus ferret olearū non curueſcentiū vbertate baccharū? Ver. Incūbēs tereti damō ſue

cœpit oliuæ. Amb. Ideo ad montẽ venit oliueti vt nouellas oliuas in ſublimi virtutũ plãtaret. Similiter ꝑ fructu olea & oliua dr. Vnde & ꝑliquore oleũ & oliuũ dicim⁹ Oleũ ab olea. Oliuũ ab oliua Hor. in Ser. Quali perfundat piſces ſecurus oliuo Col. li. vi. Oleũ optimũ licinia. dat plurimũ Sergia. Olearũ quędã dicũt licinię quędã pauſię: quędã ſergię: quędã orchis: quędãregię & quędã radij.

¶ Oliuitas oleę fructus. Var. Tũ denicꝫ oís cũ lucerna cõbuſta eſt in lucubrando oliuitaſcꝫ cõſumpta eſt. Dicitur oliuitas etiã ſiue oleitas oletas ve tẽpus legendarum oliuarum.

¶ Oliueta ę. ab oliuo dicebat ſicut a vino videmia

¶ Oliuetũ locus in quo oleę cõſitę ſunt. Col. li. 5. Melius aũt truncis q̃ plantis oliuetũ conſtituitur.

¶ Oletũ idẽ qđ oliuetũ ab oleta: vt eſt apud Catonẽ li. de re ruſt. Eſt aũt ſumptũ ab oleo. Itẽ ſtercus humanũ. Veranius Sacerdotula in ſacrario fecit oletũ. propriẽ tñ capiť ꝑ loco in quo meijmus atꝫ excernimus. Taci. in Ner. Gymnaſiũ eo anno dedicatum a Nerone ꝑbitũꝫ oletũ equiti ac ſenatui.

¶ Oleaceus a. um. quod eſt materiatũ ex olea: vt lignũ oleaceũ: liquor oleaceus

¶ Oleatus a. um qđ eſt factũ cũ oleo. Hier. in li. numeri q̃ ſi panis oleati faciẽs ex eo tortulas ſaporis

¶ Olearis & hoc oleare quod ad oleũ ptinet. Ply. li. xxxiiij. Quippe cũ ĩ exacuẽdo oleares cotes & aquarię ęque differãt oleo delicatior fiet acies. Sic oliuaris & hoc oliuare. Seruius. Trapetis autẽ molis oliuaribus.

¶ Olearius a. um. & oliuarius a. um. quod ad oleũ pertinet vt olearia & oliuaria cella. Col. li. z. In ſole ſiccata & mox refrigerata reconditur ſi maior ẽ modus in horreo: ſi minor in vaſis olearijs ſalſamentarijſꝫ.

¶ Olearias ij. qui oleũ facit vel vẽdit. Col. li. vlt. Peritiſſimi olearii vix patiuntur ad vnam lucernã opus fieri.

¶ Oleoſus a. um. qđ ẽ plenũ oleo. Ply. Semẽ oleoſum qđ & fit ex eo medeť oris vlceribꝰ punctis.

¶ Oleaſter olea ſyluęſtris. Vergi. Indicio ẽ tractu ſurgẽs oleaſter eodẽ plurimus & ſtrati bacchis ſyluęſtribus agri. Huius diminutiuũ eſt oleaſtellus.

¶ Oleaginus a. um. pe. cor. qđ ex olea arbore eſt: ſicut fagin⁹ a fago. Ver. Trudiť e ſicco radix oleagina ligno. Diciť & oleagineus a. um. Var. li. i. de re ruſ. Demũ in oleagineis ſeminibus arbores vidẽdũ vt ſit de tenero ramo ex vtraꝫ parte ęq̃bili ter ꝑciſum quas alij. ſclauolas: alij taleas appellãt

¶ Oliuo as. oliuarũ vindemiã ago. ſiue oliuas colligo. Ply. Quippe oliuãtib⁹ lex antiquiſſima fuit oleam ne ſtringito: neue verberato.

¶ Oleo es. oleui. & olui. olitũ & oletũ: odorẽ ſpiro: & cõſtruiť frequẽter cũ actõ fere cum omnibus ſuis cõpoſitis. In quo ſignificationẽ eorũ neutralẽ trãſitiuã eſſe deprehendere licet. Hora. Vina fere dulces oluerũt mane camœnæ. Hiero. ad Pãma. Simplices epiſtolę tuæ olent prophetas: apoſtolos ſapiũt: Aliqñ etiã abitõ. Out. Percꝫ locos ſacros & olẽtia ſulphure ferť. Pro. Cur nardo flãmę nõ olere meę? Aliqñ ſine caſu. Ply. Roſa recẽs a longin quo olet. Inueniť etiã olo is. Plau. Oluntędes arabicas. Idẽ in muſ. Nõ omnes olere vnguẽta exotica: ſicut tu oles. Eſt enim iamb⁹ Eius naturę ſunt cõpoſita: videlicet redoleo: qđ idẽ eſt quod oleo. Hiero. Nunq̃ vinũ redoleas ne audias illud philoſophi: hoc nõ eſt oſculũ porrigere ſed vinũ ꝓpinare. Ver. Feruet op⁹: redolẽtꝫ thimo fragrãtia mella. aboleo: adoleo: exoleo: inoleo: de quib⁹ ſupra oboleo graueolẽtiã: odorẽcꝫ tetrũ reddo. Sue. in Cali. Ille antidotũ oboluiſſet quaſi ad ꝓcauẽda venena ſua ſũptũ. Plau. in muſ. At te Iuppiter dijcꝫ oẽs pdãt oboluiſti alliũ germana illuuies. peroleo valde oleo. Lucil. li. xxx. Quis totũ lis corpus iã poleſſe biſulcis. Suboleo quaſi oleo & odorẽ ſentio. p trãſlationẽ ſubolere ponit ꝓ demõſtrare & de aliqua re ſentire quaſi q̃ male ſentiat: Ter. Ne paululũ quidẽ ſuboleat eſſe amicã hanc Clinię. Plaut. in Caſ. Subolet iã vxori quod ego machinor. Dicit & bñ oleo: & male oleo. graue oleo: ſuaue oleo. Ply. Succus hederæ tędia narium: graueolentiãꝫ emendat. Auguſt. libro octauo con. Inde ſermo deuolutus eſt ad monaſteriorum greges & mores ſuaueolẽtię tuę. Ab oleo fit oleſco: quę inter ſe differunt: q̃ oleo habet ſignificationẽ neutralem trãſitiuam: oleſco paſſiuam innatam.

¶ Olentica dicuntur mali odoris.

¶ Olidus da. dum. pen. correp. quod tam bonum q̃ malum odorem habet. Mar. Olidæcꝫ veſtes murice. Hora. lib. epiſtolarũ in malum dixit. Sed minus arctę ꝑmũt olidæ cõuiuia caprę.

¶ Olfacio is. olfeci olfactũ q đ & olefacio dr ſignificat odoro. Ply. li. xi. Quonã mõ audiãt delphini mirũ: Idẽ. Nec olfactus veſtigia hñt cũ olfaciãt ſagaciſſime. Inde olfactus a. um. participiũ & olfactus tus. Idem li. xxix. Baſilici quẽ etiã ſerpentes ipſi fugiunt altos olfactu necantẽ.

¶ Olfacto as. frequẽtatiuũ ab olfacio. Ply. li. xx. Xenocrates pulegij ramũ lana inuolutũ in tertianis añ acceſſionẽ olfactandũ dari tradit.

¶ Olfo as. idẽ qđ olfacio. Aug. Quia nõ ſecũ ferebat niſi amantẽ memoriã & quaſi olfata quæ comedere nondũ poſſem.

¶ Olibantũ mẽſura vinaria rotũda nominabať.

¶ Olim aduerbiũ non ſolũ ꝓteritũ tps ſz etiã pñs & futurũ denotat. De pñti Ver. Vĩa meos olim ſiſtula dicat amores. De futuro. Idẽ. Hũc tu olim cęlo ſpolijs orientis honuſtũ accipies. Quinti. Qui olim nominabunť. Ponit etiã pro aliquãdo. Cur. Olim emuero mero ſenſibus victis ex lecto ſæpe cõſurgit. Et pro iãdudũ. Verg. li. z. Geor. Ac iam olim ſeras poſuit cum vinea frondes.

¶ Olimiã in lõgo tpe. Quin. Olim tã Imperator inter fulgẽtes virtutes tuas liuor locũ quęrit.

¶ Olla genus vaſis ꝑ quo antiq dicebãt aula. ab olla fit dimi. ollula. Var. Cato ait vuã amineã in ollis cõmodiſſime condi. Idẽ. Electa in ſecretã corbulã: inde in ollulas addatur.

¶ Ololygones pe. cor. mares ranæ quo tpe vocẽ mittẽtes cient ad coitũ fœminas. Fit a verbo grę co ολολυγω. quod eſt vlulo.

¶ Oliſippo oppidũ in luſitania ad oceanũ apud montẽ Tagrũ vbi quędã e vẽto tẽpore certo cõcipiũt equę: quarũ pulli nõ plus triẽniũ viuunt.

¶ Olus eris. dr omnis herba ſatiua q̃ in vſu cibario eſt: ab alẽdo: q̃ oleribus alerentur hoies anteq̃ fruges vel carnes eſſent. Var. ab olla deducit. Noni⁹ & Feſtus inter aſpirata cõnumerant. Huius dimi. eſt oluſculum. Hora. Vncta ſatis pingui ponẽtur oluſcula lardo.

¶ Oluſatrũ ſiue in cõpoſitione oliſatrũ. alio noſe hypoſelinũ dictũ q̃ folia hẽat ſubnigriora ꝓpter quod Col. pullum olus appellat: atq; oleris pulli radix. quidã petroſelinon vocant: q̃ inter petras & iuxta macerã ſeri a veteribus conſueuerit.

¶ Olitor pe.cor. qui olerũ ortũ exercet: qui & hortulanus dicitur. Similiter olitor qui olera vendit.

¶ Olitorius a.um. quod ad olera ptinet: vt forum olitorũ vbi venditur olera: horti olitorij: & oſtia olitoria q̃ dicunt oſtia hortorũ. Plyni. Eſt lactucę genus adeo lati caulis vt oſtiola olitoria ex his faciant prodierint..

¶ Olympus mons cuius vertex vſq; adeo attollitur: vt ſũma eius accolę cœlũ vocẽt: ꝓpter qđ poetę cœlũ olympũ vocãt. Dictus olymp⁹ q̃ſi ὁλοσ λαμπρωυ. hoc eſt totus fulgẽs: quia ſolẽ clarum hẽt nulliſq; vnq̃ nubibus fuſcat. Luc. Nubes excedit olympus. Sũt aũt quattuor montes hoc noſe Primus mons altiſſim⁹ inter theſſaliã & macedoniã qui tamẽ theſſalię adſcribitur. Alter in Gallo gręcia vel in Cypro. Alius apud Myſos ad cuius radices Pruſa ab Annibale condita eſt. Quartus ad mare rubrum in æthiopia haud longe ab helio poli oppido: qui oriente ſole vſq; ad quintam diei horam flãmas emittit.

¶ Olympius a.uz. i. cœleſtis poſſeſſi. ab olympo

¶ Olympicus a.um. qđ ẽ vlympi vel qđ ad olympũ pertinet: vt Iuppiter olympicus. Dictus eſt autẽ Iuppiter olympicus ab olympo: a quo erudit⁹ & ad virtutẽ inſtitutus ſit. Alij vero a cœlo: quem olympon gręci vocant: in quo regnare fertur.

¶ Olympia æ. vrbs erat inter oſſam & olympum montẽ mercatu famigerata & celebritate illa quinquẽnali ludorum inclyta.

¶ Olympia orũ. ludi q̃ in honorẽ Iouis olympici apud Piſam & helidẽ gręcię oppida celebrabant. hoc eſt gymnicũ certamẽ: quod quinto quoq; anno fieri ſolebat. Vñ Olympiacus a.um. vt olympiacũ certamen: vt victoria olympiaca.

¶ Olympias adis. quinq; annorũ ſpatiũ: quod a romanis luſtrũ dicit. Exinde gręci tẽpora polympiadas ſupputare cœperũt ita numerãtes. Olympiadis primę aut ſecũdę aut cẽteſimę anno primo vel ſcdo vel tertio vel quarto. Atq; vt cõſules: ita & olympię victores iterũ & tertiũ dicimus. Plau. in Men. iterũ inquit pythia & tertiũ olympia. Eſt & olympias nomen mulieris propriũ.

¶ Olympionices ſiue olympionicus qui in olympiaco certamine victor euaſit νικη quippe victoria dr. Helianus de varia hiſtoria li. x. Duxit ad olympicũ certamẽ filiũ ſuũ pherenice fœmina prohibentibus eã ſpectare qui præſidebant. Licere id ſibi pſuaſit quę patrẽ & fratres tris haberet olympionicas. Ci. pro. L. Flacco refert q̃ apud gręcos eſſe olympionicẽ iudicatur prope eſſe maĝ & glorioſius q̃ romę triumphaſſe.

¶ Olympiodorus pe. pro. nomẽ viri ppriũ.

¶ Olyſippũ luſitanię vrbs: quæ noſtris tẽporib⁹ Vlyſbona appellatur.

¶ Olynthus thraciæ vrbs quã a chalcide quæ in euboea fuit coloni condidere.

¶ Omaſum pe. pro. eſt pingui⁹ atq; craſſi⁹ inteſtinũ quod nõnulli, bubulum eſſe credunt. Hora. in Ser. Seu pingui tentus omaſo.

¶ Omen augurũ: qđ fit ore quaſi oremen. Eſt em̃ futurę rei pronunciatio ori hominis incidens diui no tamen fauore. Et tam de malo q̃ de bono dicit Liuius lib. i. Dextra herculis data accipere ſe omẽ impleturũq; fata ara cõdita ac dicata ait. Vergili⁹. Quod dij prius omen in ipſum Cõuertant: Hinc ominoſus qui omen facit.

¶ Ominor penu. correp. auſpicor: omen capio. Plyni. lib xxviij. Cur enim primum anni incipiẽtis diem lætis precationib⁹ inuicem fauſtum ominamur? Curtius In illo periculo macedones ominati eſſe videbant. Hinc ob ominor: de quo ſupra

¶ Omentũ mẽbrana tenuis & pinguis qua integũtur vẽtriculi & vniuſcuiuſq; mẽbri interioris veſtitus. Perſ. Cũ tibi tot iunicũ in flãmas omenta liq̃ſcãt. Vñ & ꝓ mẽbrana quę totũ inuoluit cerebrum ponit. Macr. Et cerebrũ quod tactu ſui hoſtem vel torquet: vel frequẽter interimit nõ ſuo ſenſu: ſed veſtitus ſui. i. omenti hũc importat dolorẽ. Hinc Omentatus ta. tũ. quod eſt pingui omẽto farctũ. Apitius. Inſitia omentata pulpã conciſam teras.

¶ Omiomeria. Ariſto. refert anaxagoram dixiſſe omiomeria eſſe elementa. hoc eſt ex ſingularibus partibus conſtantia oſſa: videlicet e pauxillis atq; minutis oſſibus. Sic de pauxillis atq; minutis viſceribus viſcus gigni: ſanguenq; creari ſanguinis inter ſe multis coeuntibus guttis.

¶ Omitto ex ob. & mitto: ſed b. abiicit cõ'ra regulã. Quidã tamẽ per b ſcribẽdũ putãt ſed nõ ꝓferẽdũ. Et eſt omittere rẽ aliquã penitus dimittere. Remittere vero & intermittere aliquo certo tpe dimittere. Verg. Omiſſos hinc iam obliuiſcere graios. Vñ etiã ꝓ negligere ponit. Ter. in heau. Vbi te video alio eſſe omiſſo. huic cõtrariũ ã. Attẽdo: vt apđ eundẽ. Attentiores ad rem ſumus omnes.

¶ Omnis diſtributiua dictio eãdẽ vim hẽt in ſingulari q̃ in plurari. Omis em̃ homo ſignificat omnes homines. Differt tñ omis a toto: q̃ omis ad numerũ refertur: totus ad q̃ritatem. Totũ dicim⁹ corpus aliqđ integrũ: vt tota dom⁹: omne de vniuerſis numero diſtinctis: vt omis grex. Cõfundunt tñ plerunq;

¶ Omnifariã aduerbiũ. i. omnib⁹ modis: ſiue omis gñis

¶ Omnigenus a.um. pen. cor. ex omni gñe. Verg. li. viij. Omnigenũq; deum monſtra.

¶ Omnimodus a.um. pe. cor. omnium modorũ.

¶ Omnimorbus a.um. qđ omnibus morbis ſubuenit. Vnde omorbã hẽrbã quidã maluã appellãt.

¶ Omniparens pe. cor. qui omnia genuit.

¶ Omnipudens pe. cor. quẽ omnia pudet.

¶ Omniuagus a.um. pen. cor. per omnia vagus.

¶ Omnipotens pe. cor. oia potẽs. cõpoſitũ ẽ: vt docet Priſ. ex trib⁹ corruptis. ſ. omni potis & ens qui omniũ potis eſt. Hier. Omnipotẽs ab eo dicit q̃ oim teneat potẽtatũ. Per ip̃m em̃ creata ſũt oia viſibilia. & inuiſibilia. Au. li. v. ci. dei. Recte deus dr oipotẽs. q tñ mori & falli nõ põt. Dicit em̃ omni potẽs faciẽdo qđ vult & nõ patiẽdo quod nõ vult Quod ſi ei accideret nequa q̃ eſſet oipotens. hinc omnipotentia rerũ omniũ facultas.

¶ Omnitenens pe. cor. qui oia cõplectit.

¶ Omniualens pe. cor. omnia valens.

¶ Omnino aduerbiũ ſignificat prorſus. Vñ apud iuriſcõſultos omino receſſiſſe dr is qui receſſit animo permutandi domicilij.

¶ Omphagi pe. pro. q̃ cruda carne veſcunt quales perhibentur eſſe æthioli: vt ait Thucydides.

OM. OL. OL. OO. Oꝝ.

¶Omphale nomẽ ꝓpriũ reginę lydię: quę herculẽ multis muneribus ornauit ꝙ anguẽ iuxta Sagarim fluuiũ multos hoĩes interficientẽ interemerit.
¶Omphacinũ vinũ ex imatura vua factũ & omphacinũ oleũ quod fit ex immatura oliua: cuiꝰ meminę Ply. li. xxiiij. meminit. Et li. xii. eius confecturã docet. Græci eñ ομφακεσ. dñr vuę & fructus imaturi. Ipsa vero oliua noĩatur dirupta.
¶Omutesco sine .b. & simplici .m. q̃is ex ob & mutesco cõponatur. Et significat mutus fio. Ver. li. iiij. At vero æneas aspects omutuit amẽs. i. mutus factus est: siue terrore ita percussus est: vt loq nõ posset. Est enim præteritum ab omutesco: nõ abomuteo: qđ repiri non puto: quia nemo vere exprimere põt Mutus sũ. Multo minꝰ mutꝰ fui nisi a deo liberatus fuerit. Cũ eñ in auctoribꝰ repimꝰ omutuit: ab omutesco præteritũ est. Narratur eñ actus q tũc accidit: hoc ẽ ꝙ tũc ille mutꝰ effectꝰ ẽ Qui actus tunc non pręterierat sed extabat. Si vero quis mutus a deo liberatus dicat omutui: nunc autem loquor. Tunc omutui ab omuteo fiet: & significabit mutus fui.
¶Onager pe. cor. asinus agrestis. Cõponitur eñ ex ονοσ asinus. αγριοσ syluester. Nam in ros græca desinentia cum ad latinam transeunt declinati onem: mutant ros in er: vt Alexandros. alexander. Onagros Onager. Var. Asinorum duo sunt genera. Vnum ferum: quos vocant onagros. In phrygia & lychaonia sunt greges multi. Alterum mansuetum: vt sunt in Italia omnes. Ad semina tiones onagrus idoneus: ꝙ e fero fit mãsuetus facile: & e mansueto ferus nunq̃. Albertus libro de animalibus scribit medullam onagri curare poda grã si ea inungat: & eius stercus siccatũ & cũ vino bibitũ valere cõtra Scorpionis punctură.
¶Onocentaurus animal mõstrosum quod a parte superiori /hoĩs speciẽ habet. a parte inferiore asini pręfert imaginem. De quo habetur apud Esaiã Et occurrent dęmonia onocentauris.
¶Onesimus pe. cor. proprtũ nomen viri: & latine dicitur vtilis: ονησιμοσ iuuamen: vtilitas.
¶Onesecritus pe. pro. philosophus æginẽsis vel vt quidã volunt Astyphalensis qui cum alexandro militauit. vt Xenophon cũ Cyro. & Alexandri vitia & laudes scripsit. fuit etiam medicus.
¶Onocrotalus pe. cor. auis est cygno similis dicta ꝙ collũ in aqua mergens spirãsq; veluti tuditũ asini edat. ονοσ asinus. κροταλισμοσ crepitus. Hieron. cõtra Vigil. Centauros & syrenas vlulas & onocrotalos in Esaia legimus.
¶Onixes genus marmoris: de quo Ply. Onixes in arabię montibus & in germania: ex quo potoria vasa primũ facta post pedes lectorũ sellarũq;.
¶Onyscus siue Tylus vermiculus est pluribꝰ pedibꝰ colore fusco sub lapidibꝰ aut figulinis vasis viuens: qui tactus arcuat sese atq; in globũ cõtrahit ad similitudinẽ paruę pilę.
¶Onyx onycis generis masculini vnguis seu gẽma candorem habens vnguis humani. Mar. Cal caturscq; tuo sub pede lucet onyx. Acron dicit esse metallum gẽmę simile: de quo parua vasa ad vnguẽta fiebãt quęa Porphyrione ampullæ marmoreæ dicuntur. Nam onychiten lapidem quidam dicunt esse marmoreum: nasciq; in Arabiæ montibus: ex quo vasaria facta fuisse scribit. Corn. nepos hunc quidã alabastritẽ lapidẽ vocãt ad vasa vnguẽtaria: qm̃ ea incorrupta optime seruare dr̃: vt ait Ply. Proper. Cũ dabit syrio munere plenus onyx. Apud Luc. & Papi. sumit pro ipo marmore: Et ꝓ vase tã fœ. q̃ mas. gñis est. Mar. Vnguẽtũ fuerat qđ onyx mõ parua gerebat. Onyx etiã vngula q̃dã aromatica. Prop. Et crocino nares murrheus vngat onyx. A cuius actõ greco nostri hęc onycha declinauerũt. Hier. in Exo. Sume tibi aromata stactẽ & onycham. Ab onyx fit adiectiuum Onychinus a. um. pe. cor.
¶Onoma pe. cor. latine dicit nom̃: a sono aliquo seu voce nomina finguntur.
¶Onomatopœia cũ œ dip. i. noĩs fictio: vt balat9 ouiũ: mugit9 boũ ab ονοματοσ noĩs & ποιεω
¶Onoba ciuitas inter sacrũ ꝓmontoriũ (fingo. & herculeas columnas.
¶Onus eris. põdus. Videt rõ exigere vt aspiretur cũ Var. dicat honos ab honesto onere: & honestꝰ: ꝙ honus sustineat teip. Cũ aũt honor & honoro a spiratione hẽant & ab honere deducant: videt etiã honus aspirandũ: vt qđ in deriuatiuis seruat: ĩ primitiuis seruari debeat: verũ vlꝰ hodiernꝰ refragat
¶Onero as. onus ĩpono. Trãsfert etiã ad aĩm vt oneraſti me curis. i. implesti hinc onerat9 & onustꝰ ꝓpleno frequẽter accipiunt. Ver. Vina bonus quę deinde cadis onerarat acestes. Huiꝰ verbi cõpositũ & cõtrariũ est onero: qđ est onus detraho. Terẽ. Nos quoq; amicos eiꝰ exoneraſtis metu. Idẽ ego nũc mihi cesso quin hunc humerũ exonerẽ pallio
¶Onerarius a. uꝫ. qđ onerat: vel onerari põt. Vñ naues onerarię q̃ a gestandis onerib9 dictę sunt & ob id tardę quẽadmodũ actuaria nauicula celerita te stans dicta est ꝙ facile agi possit.
¶Onę insulę in oceano septẽtrionali in qbus vt Ply. refert li. iiij. ouis auiũ & auenis incolę viuunt.
¶Onerosus plus est q̃ oneratus.
¶Onustus dr̃ cui onus ipm honori est: vt si quis spolia de hostibus ferat.
¶Opacus a. um. pe. pro. qđ est vmbrosum. Ver. Et fontes sacros frigus captabis opacũ.
¶Opaco as. pe. ꝓ. obumbro cooperio: obscuro. Idẽ li. z. Ge. Nũc altę frondes & rami matris opacãt. Col. li. vi. Cũ plerũq; dicti syderis tẽpore q̃dã partes eiꝰ regiõis sic infestent euro vt nisi tegumi nibꝰ vites opacẽt veluti halitu flãmeo fructꝰ vrat
¶Opera ę. actio est & labor & industria operãtis seu operatio ꝓ mercede sumpta. Ci. li. offi. Nõ male p̃cipiũt qui seruis vti iubẽt vt mercenarijs. iusta prębenda operam exigendam ideſt laborẽ & opa tionem corporis. Operas quoq; personas dicimꝰ quę aliquid faciunt: sicut custodia quę custodit. Cice. pro Flac. Opera facessant: seruitia sileãt. Opus vero finis fructusq; operę quod fabricãdo factum relinquitur. Terẽ. in hau. vtrũq; complexus est cũ ait. Quod in opere faciũdo opæ cõsumis tuæ. Vñ opera auctorum dicunt. Et opera tã publica q̃ priuata ędificia dicuntur. Aliquando tamen opus capitur pro opera. Verg. Mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit: quasi ad operas. Vbi notandum est ꝙ quotiens non ad laborem corporis sed ad labore animi: et ad artem industriamq; respicimus magis opus q̃ operam dicimus: vt in opere fabrili: in opere rustico in ope faciũdo. Interdũ opus ponit ꝓ mercede vel necessario: vt opus ẽ ęgrotãti medico

ideſt neceſſarius eſt medicus ægrotâti. Et nihil mi hi opus eſt: ideſt nihil mihi eſt neceſſarium. Dici muſq; opus eſt mihi res. huius rei. hanc rem. Apu. Cui eam rem factam opus fuerat. Similiter opus eſt mihi hac re: quod frequentius vſurpatur. Dici mus quoq; operam do: operam impendo: operã nauo: quod eſt ad aliquã rẽ agendã incũbo: & ſtudiũ laboremq; impẽdo. Cice. Da operã vt valeas Hinc dedita opera dicimus de induſtria quaſi cura adhibita & labore impenſo.

¶ Operula dimi. ab opera. Apule. Operulas etiã in eã contuli: quas adhuc vigẽtis ſaccariã faciẽs merebã. Opuſculũ dimi. ab opus.

¶ Operarius qui laborẽ operãdo fert. Vnde Caſ. ſcribit operarios parandos eſſe: qui laborem ferre poſſint: ne minores annorũ. xxij. & ad agricultura docíles. Græce Ergaſtes dicitur.

¶ Operarius, ria. riũ. quod induſtria atq; opera fit Plynius. Quæ inter vina operaria numerantur. Et fit ab opera.

¶ Operatorius ria. riũ. quod operatur. Ambr. li. de para. Si aſſumptio de ligno ſciẽtię boni & mali ita operatoria erat vt bonũ & malũ cognoſcere tur: ſine dubio vbi guſtauit de ligno pręcauit.

¶ Operoſus qui rebus gerendis operã dat. Cice. Videtis vt ſenectus non modo languida non ſit: Verũetiã operoſa. ideſt quæ agit & rebus agendis operam dat. Quandoq; paſſiue dicitur. Ouidius. Moles operoſa laboret. ideſt ab aliquo operata ẽ. Item operoſum dicitur quod eſt multæ operę: vel vehementis operis. Ply. li. xviij. Et vicia pinguescũt arua: nec ipſa agricolis operoſa ĩmo ſulco facta non ſarritur nec ſtercoratur.

¶ Operępretiũ ab opera deducit: & ſignificat fructuoſum & adrẽ pertinẽs: vel quia decens: vel qa vtile: vel quia glorioſus: vel quia tucũdũ. Ci. Operępretiũ erat ludentes intueri. Ply. Id vero audire ptiũ operę ſit. Iuuen. Eſt operępretiũ penitus cognoſcere toto Quid faciant agitentq; die.

¶ Operor aris ab opera ſignificat in opere aliquo faciundo laboro. Hiero. in Gñ. Et homo non erat qui operaretur terrã. Interdũ operari eſt facere ſeu perpetrare: vt Odiſti omẽs qui operanẽ iniquitatẽ. Itẽ operã dare. Col. li. xiij. Si reb⁹ venereis fuerit operatus vel vir vel fœmina. Itẽ rẽ diuinã facere: ſacrificare. Vnde & operatio pro ſacrificio. Iue. vt matutinis operatus feſta lucernis. Plaut⁹. Vt iſtęc operatio crimẽ expiet. Recentiores philoſophi operationẽ p eo accipiũt qđ græci energiã vocant. Huius verbi cõpoſitũ eſt cooperor.

¶ Operio is. operui optũ & ob & pario: ſed b abijcitur. Vnde & per ſimplex p ſcribitur: ſignificatq; tego: claudo: quaſi in oppoſitũ pario. Prop. Atq; inuli pellis totos operibat amantes. Plau. in cap. Operta quæ fuere aperta ſunt: patent præſtigiæ: omnis res palam eſt.

¶ Operior iris. optus depo: vt expior exptus q̃q̃ experior cõmunc habeatur. Ter. in phor. Si non tũ dedero vnã prẽterea horã ne optus ſies. Dio. tamen docet non habere: ſed vſurpare poteſtatẽ: & per duplex pp ſcribi debere ait Torteli. ad differentiam operior paſſiui ab operio: quorum prima breuis eſt: & per vnum p ſcribitur. Eſt autẽ operiri expectare. Teren. in phor. Hic ego interea virum operibor. Fitq; operior a pario: ſicut ſentire videt

Priſ. quí ſíc ínquit. Sunt alía ex hoc compoſita de ponẽtia experior: operior: quorũ participia expertus & opertus oſtendũt a pario eſſe compoſita: cuius participium partus eſt. Nam pario & tertiæ eſſe & quartæ fuiſſe manifeſtum eſt; ex eĩ⁹ compoſitis: quę in ſupino tertiæ coniugationi tãtum accedũt in aliis omnibus ferme quartæ. Quinetiam ipm perior: vnde peritus a pario ſecũdum quartam cõiugationem & ſignificationem quam imitatur eẽ videtur. Peritus tamen a græco dicitur eſſe ab πειρα experientia.

¶ Operto as. frequẽtati. eſt ab opio: vt inqt Feſt.

¶ Operimentũ dicitur quod aliquid tegit.

¶ Opertoriũ idẽ qđ opimentũ: vt illud p̃s. Et velut optoriũ mutabis eos & mutabuntur.

¶ Operculũ inſtrumentũ quo aliquid tegit. Colu. li. ix. Sunt qui a ſuperiore parte foramina ipis operculis imponant: quod fieri nõ oportet. Nã ſupliciẽs auis, pluuie vẽtris cibos & aquã cõſpurcat.

¶ Opculo as opculo opio. Idẽ li. vltimo. Ab eo tempore quo primũ dolia operculaueris vſq; ad ęquinoctium vernum ſemel in diebus. xxxvi. vinum curare ſatis eſt.

¶ Opharus fluuius apud cantabros.

¶ Ophis græce ſerpẽs latine dr. vñ ophiophagus

¶ Ophiophagi dicti ſunt q ſerpẽtes comedunt.

¶ Ophiucus ſerpẽtarius ſiue anguitenẽs: quo nomine dictus eſt hercules: q; anguem manu tenens a Ioue in cœlũ tranſlatus ſit οφις: & εχω teneo q̃ ſit οφιοεχος: & per ſynæreſin mutatis o. & ε in ου. οφιουχος. Nec ophiulchos dñdũ eſt. Sunt tamẽ qui optuchium æſculapiũ eſſe velint. Alij Canobonta Getarũ regem. Alij phorbantẽ triopę theſſalorum regis filium.

¶ Ophiogenes pe. cor. latine dicitur ſerpentibus generatus. Ophiogenę gen⁹ hominũ in helleſpõto quos crates pergamenus ſcripſit ſerpentũ ictus tractu ſolitos leuare & manu impoſita venena extrahere corporibus.

¶ Ophiomachus pe. cor. genus volucris contra ſerpentes pugnãtis. De hoc habetur in leui. Quidã accipiũt p lacerta quę cum ſerpẽtibus pugnat.

¶ Ophites pe. pro. marmoris gñs ſerpẽtis maculas habẽtis! Luc. li. ix. Q̃ parius tinctus maculis thebanus ophites. Scribit Ply. ex ophite colũnas eſſe paruas: qđ marmor ſit nigricãs variũ: dicaq; capitis dolores ſedare: alligare ſerpentũ ictus.

¶ Ophiuſa inſula q̃ & rhodus ppter ſerpẽtiũ multitudinẽ ibi exiſtentẽ: quaſi ſerpentaria.

¶ Ophthalmos latine oculus dr. Vnde ophthalmia oculorum ægritudo: quam Cælſus lippitudinem appellat. Negat tamen Iuli. Pollux eſſe ppriũ aliquod oculorum vitium: ſed in eo verbo ſignificari tradit cauitatem oculorum ex corporis ægritudine. Hinc triophthalmus lapis qui hominis tres oculos ſimul exprimit. Aegophtalmus q oculũ capræ habet. Monopthalmus: monoculus

¶ Opicus a. um. pe. co. quod eſt ſordidũ: ĩmundũ & obſcœnum. Nam vt inquit Feſtus opicum proſco ponitur. Oſcis enim frequẽtiſſimus fuit vſus libidinum ſpurcarum. Vnde & verba impudentia dicũtur obſcœna. Titi. Oſce & volſce fabulantur nã latine neſciũt. Ply. li. xxix. ſub Catonis pſona ait. Barbaros nos vocãr: & opici appellatione decorãt. Iuue. Opicos mures fœdos putidos dixit,

Idē opicę cāſtigat āmicę:ideſt q̄nō latine loquere tur ſed opice. Fuerunt autem opici Campanię po puli quidam a linguarum colluuione dicti: ſiue a ſerpentibus quaſi ophici in quibus numerabātur Baiani:cumani:puteolani:neapolitani:hę nanq; vrbes opicorum fuiſſe dicuntur.

¶Opifex pe.cor.ab opera deduci videt:& artifi cē atq; operatorē ſignificat nōmodo rerū:ſed etiā verborum. Cic.li.v.tuſ. Aduena quidā ignobilis verborū artifex inſinuaſſe in antiqua phīa videt. Vnde etiam coqui & blandarum artium ſectato res opifices appellantur. Idem. Omnes autē opi fices in turpi ſunt exercitio: hinc deum opificem: ideſt operatorem omnium rerum dicimus. Quid. Ille opifex rerum. Cuius opus dicitur opificium. Vnde Lactā. opus de opificio hominis vel dei in ſcripſit:hoc eſt de formatiōe hominis. poteſt etiā dici opifer quaſi opē ferens.

¶Opilo inquit Feſtus genus auis eſt.

¶Oppilo as.pe.pro.ſignificat occludo. Lucr.li. vi. Fluctibus aduerſis oppilare oſtia cōtra. Cice. in phil. Tabernis oppilatis. hic medici vitiū præ cluſi fractiq; iocinoris aliorumq; intus viſcerum oppilationrm vocant. Fit autem a pila quod co lumnā ſignificat.

¶Opilio quaſi ouilio qui oues cuſtodit. Plaut. in Aſi. Etiā opilio qui paſcit mater alienas oues ali quā habet peculiarē qui ſpē ſoletur ſuā.

¶Opiſthographus pe.cor. volumē qđ in tergo ſcriptū eſt. Fit em̄ ab οπισθεν. opiſthen, i. retro. & γραφω ſcribo. Ply. Iunior. Electorum quoq; cō mētarios cētū ſexaginta reliqt: opiſthographos quidē & minutiſſime ſcriptos.

¶Opiſthotonon rigor quo caput ſcapulis inten ditur. τονος em̄ rigor dicitur. Inde opiſthotonici dicuntur qui rigore ceruicis inflexibili laborant. Empiſthotonon quādo mentū pectori annectit.

¶Opiter eris. vel opitris dicitur. cuius pater auo viuo mortuus eſt: ſic dictus q; obitu patris genit⁹ ſit: aut q; auū poſt patrē habeat. i. pro patre.

¶Oppedo is. pe.pro. vide in dictione pedo.

¶Oppeto is. pen.cor. ex ob & peto. Nō aūt ex os & peto: ſicut putauit Ser. vt ſit q̄ſi ore terrā peto: cum ij qui moriuntur non omnes ore terrā petāt. Significat tamen morior: ſiue necor: licet plerūq; ſine actō ponatur cū plenū ſit. Ply. li. x. Oppetūt non ſenio: nō ęgritudine: ſed fame. Verg. Cotigit oppetere. Cic. cū actō iūxit lib. de diui. equius eſſe cenſuit maturā oppetere mortē. Idē. li. z. tuſ. Vīas manus peto priuſq; oppeto malā peſtē hoſtili ma nu. Et tunc ſignificat incido ſiue incurro. Proprie tamen oppetere ſignificat ſubire: ſeu affectare.

¶Oppeto incido incurro. Plau. Atq; illa viua ni mis vt peſtē oppetat.

¶Oppidū q̄uis ab ope danda dicatur: q; opis cā mœnibus cingatur: vel ab opere q; opus ſit ad vi tam gerendā. ſeu ab opib⁹. Hui⁹ em̄ rei cauſa mœ nia conſtituta ſunt: vt homines opes ſuas eo con ferrent: vbi nullum eſſet hoſtium periculū. Inver ſu tamen per duplex pp ſcribi conſueuit: cū & ab opponendo ſe hoſtibus oppidū quidā dici exiſti ment. Eſt aūt oppidū ois vrbs p̄ter Romā: quæ peculiari noīe vrbs dicta fuit: vt cętera nominen rur oppida. Vnde apud Plaut. oppidum & vrbem indifferenter legimus: cum in perſa inquit Eleuſi polim perſæ cepere: in arabia plenaq; bonarum re rū antiquū oppidū. Ser. Sulpi. cū numeraſſet vr bes multas poſtea dixit. Quę oppida quodā tēpo re florentiſſima fuere. Dicebatur etiā oppidū loc⁹ in circo vnde quadrigę emittebantur.

¶Oppidulū dimi. paruū oppidū. Leo papa. Infā tia mediatoris dei & hoīm iā vnſuerſo declarabat mūdo cū adhuc exiguo detineret oppidulo.

¶Oppidatim aduerbiū. i. per varia oppida.

¶Oppido aduerbiū eſt valde: multū. Tractus ſer mo a colētibus agros: qui cū interrogarent q̄tum meſſiū collecturi eēnt volētes ad ſufficiētiā & mul tū dicere rīdebāt oppido. i. ad ſe: & ad oppidū ſuf fecturas. Hic venit in cōſuetudinē: vt de quacūq; re loquētes oppido p valde multū ſumat: vt oppi do laſſus ſum. Q ñq; ponit p vero vel ſtatiq;. Plau. Reddidi oē aurū oppido. Iūgit aliq̄n cū g̃. ſicut p poſitio per Gel. Oppido g̃ libens feci. Cæſ. Quī bus rebus oppido g̃ pauci ſub pellib⁹ acqeſcebāt.

¶Oppidanus q oppidū incolit: ſed oppian⁹ poe ta fuit tpibus Antonini pij: Vñ ait εθνεα τοι ωον τοιο ωολυσπερεας τε φαλαγγας ωαγτοι ων νεωολων ωλωτον γερος αμφιτριτης εξ ερεω γαιγς υπατον κρατος αγτωγιγε. Cæſar li. iij. con. Sub veſperū cęſar portas claudi milites ex oppido exire iuſſit ne quā noctu oppidani a mi litibus iniuriā acciperēt.

¶Oppidicus atus ſignificatiōis eſſe arbitror: cui⁹ oppidanus. Gel. li. z. Hic ego ad noſtros iuuenes cōuertor. Quid in q̄ vos oppidici dicitis mihi?

¶Opto deſydero: vñ optatiuus modus q̄n vero ea q̄ optamus eligere ſolemus: & adhītis etiā p̄ci bus poſtulare factū ē: vt optare ſit frequēter poſtu lare & p̄cari. Ver. Siqd veri mēs augurat opto. Itē p eligere. Ter. Q đ ſi effeceris qđuis p̄miū a me o ptato. Hic optati electi & aſciti in aliquē honeſtū gradū. a quo optiōes i turmis decuriōuq; appellatę

¶Opitulor pe.cor. adiuuo: ſubuenio ab ope p auxilio & tollēdo. i. ferēdo. Sal. Sępe maiores noſtri miſerti plæbis Romanæ decretis ſuis inopię eius opitulati ſunt. Hinc opitulus & opitulator dictus eſt Iuppiter: quaſi opis lator. Et proprie in rebus dubiis & malis dicitur.

¶Opinio eſt quę idoneis firmat auctorib⁹. Quā doq; opinio dicitur ſpes. Cice. lib. iij. offi. Opinio nem aſſerunt populo eorum ſimiles fore: quos ſi bi delegerint. Quādoq; fama. Idem ad Cęſarē Iu niorē. Erat opinio bona de lepido. quādoq; ſuſpi cio: exiſtimatio: iudiciū. Plau. in am. Prius tua o pinione hic adero. Diſtingunt philoſophi opinio nē a ſciētia: q; opinio incerti ſit: ſciētia vero certi.

¶Opinor pen.prod. puto: ſuſpicor: opinionē ha beo. Lactan. libr. iij. Id em̄ opinatur quiſq; quod neſcit. Illi autē qui de rebus naturalibus diſputāt opinantur ita eſſe vt diſputant. Neſciunt igitur ve ritatem: quoniā ſcientia certi eſt opinatio incerti: hinc inopinatum dicitur quod pręter opinionem accidit.

¶Opinabile quod opinione cōcipi poteſt.

¶Opinioſiſſimos appellat Ci. in hortē. phōs q̄n ſcilicet opinant tāq; nihil cōprehēdi poſſit. Et de ſe quoq; loquens ait. Magnus quidē ſum opinator. Et hoc & ita Socratis. quiqd ſibi videret: & qd ipſe ſentiret tegebat: affirmā nihil ſciri poſſe. cui⁹ eſt illud: hoc vnū ſcio q; neſcio.

Oppignero:ex ob & pignero. Pignero vero a Pignus fit. Et eſt oppignerare aliquid pignori dare. Mar. Oppigneraverit ad claudij modo menſã vix octo mũmis annulos vnde cœnaret. Teren. Num oppignerare filiã meã oportuit? Repignerare eſt ſoluto debito pignus recipere.

¶Opium ſuccus ex papauere habens per ſomnũ vim ſi copioſius ſumatur mortiferam.

¶Oplomachus. pc.cor. quaſi cũ armis militanꝺ⁹ & ſcuto depugnãs dicit. Græci em̃ ὁπλον dicunt ſcutũ. τα ὁπλα: arma μαχομαι pugno. Mar. Oplomachus nũc es fueras opthalmicus ante.

¶Oppleo circũquaq; ſiue maxime impleo. Plau. in Ru. Sed ante prandiũ vxor me vocat: redeo domũ. iam meas opplebit aures ſua vaniloquẽtia.

¶Opploro: contra ploro. Cice. ad Heren. At ille quin mihi illum datis ac vos auribus meis opplorare non deſinitis.

¶Opon ꝓmontoriũ Cretę in occidentẽ vergens.

¶Oppono. is. contra pono ſeu ex aduerſo pono. Vñ oppoſitio cõtrarietas: oppoſitũ contrariũ.

¶Opoponax: ſuccus panacis herbæ quę oẽs morbos ſanare dicitur.

¶Oporophylacion: cuſtodia pomoꝝ vel fructuũ

¶Oporotheca: locus vbi fructus autũnales habẽtur. Nã opora fructus autũnales: & theca repoſitoriũ. Var. In oporotheca mala manere putant ſatis cõmode. Idẽ. Et ideo oporothecas q facĩũt ad aq lonẽ vt feneſtras habeãt: atq; vt pflentur curãt.

¶Opobalſamũ: ſuccus balſami ab οψ οπος ſuccus qui pręfertur omnibus odoribus vni iudææ terrarum cõceſſum vt ait Ply. Arbor ipſa balſamũ dicitur quæ inciſa nitro lapide oſſeiſve cultellis ſuccum mittit quẽ opobalſamũ vocant eximiæ ſuauitatis. Xilobalſamũ lignũ balſami. Carpobalſamũ fructum balſami dicunt.

¶Oportet quidã cõpoſitũ eſſe putãt ab opus ſiue opis & portet. ſignificatq; expedit vel vtile aut neceſſe eſt. Imperſonale verbũ: vt Oportet legere libros. Per paſſiuũ: Oportet legi libros. In pręterito vt Oportuit feciſſe hoc. Et factũ hoc oportuit ſine verbo aliquo. Cic. Tamẽ id factũ nõ oportuit. Idẽ Totam rem illi integrã ſeruatã oportuit. Non diſſimilis huic oratio fit per Volo. Idem. Liberis cõſultum volumus etiã ſi poſthumi futuri ſint.

¶Opportunus per duplex pp. ab ob & portus ſeu portun⁹ cõpoſitũ eſt. Portunus aũt q & palæmon inter deos colebat: quia portub⁹ pater dicebat. Dicituꝝ opportun⁹ q oibus accõmodat veluti portus ab eo q nauigantibus maxime vtiles optatiꝝ ſint portus. Vñ opportune aduerbiũ. Dicimus aũt opportune accidere qđ pro deſyderio noſtro accidit. a quo etiã oportunitas pro cõmoditate quẽad modum ediuerſo importunũ eſſe. & importunũ fieri dicimus q̃ ſunt fiuntve p̃ter rationẽ loci: ſiue temporis aut perſonarũ. Virg. de auibus quæ cũ nocte tm̃ volare ſoleant die apparerẽt. Importuneq; volucres ſigna dabant: ꝓpterea importunũ hominẽ dicimus procacẽ atq; moleſtum: inquietũ & quaſi portu carentẽ. Vide loco ſuo.

¶Ops. opis. ge. fœ. dea eſt filia Cæli ex Veſta & ſoror & cõiunx Saturni quę Rhea græco vocabulo. hanc putant terrã eſſe απο του ῥεω fluo. q; terra affluens ſit omniũ rerũ. Eadem Cybele appellatur vel a mõte atq; oppido phrygiæ Cybelo vbi ſacra eiꝰ primo inſtituta ſunt vel απο του κυβαλου & ea dea in cũctis caſibus eſſe perhibeẽt. cuius ope humanæ vitæ alimẽta quęrũtur. Vel dicit ops ab ope per qđ fructus frugeſq; naſcũtur. Ab hac opes hoc eſt diuitiæ dictæ qa diuitias oẽs in agris eẽ veteres exiſtimabãt: vel quia oẽs opes hũano generi terra tribuit. hęc mater deũ dicit: qa oĩa gignit: vel quia in ea fiat oẽ opus eſt: vel qa opus eſt ea ad vũẽdũ. Ops vero generis oĩs ſignificat opulẽtũ. a quo In ops pro inopulento. Antiquiſſimi tñ teſte Capro, hic & hæc ops & cops: ꝓ eo qui eſt opulentus & copioſus. Ꝓæterea ops opẽ ferẽs dicit. Actius. Quo rũ genitor fertur eſſe ops gentibus. Vñ Inops & inopioſus quaſi ſine ope. Vñ animi inopẽ: inopẽ conſilij dicimus: hoc eſt ſine ope animi: ſine ope conſilij. Vir. Sæuit inops animi. Plau. Sępe ego multas tibi mandaui dubias egenas inopioſas cõſilij. Obliqui ſingulares ſignificãt auxiliũ. Ouid. doreme, Carminis & medicę phœbe repertor opis. Cic. lib. iij. tuſ. Opis egẽs dixit. i. auxilij indiga. Aliquãdo ſignificant poſſibilitatẽ. Virg. Nõ opis eſt noſtræ. In plurali diuitiæ dicuntur. Idẽ. Auxilio tutos dimittã: opibuſq; iuuabo. Sed & opẽ veteres dixerũt ꝓpulentia. Cic. lib. iij. tuſ. Opriami domus ſeptũ altiſono cardine templũ: vidi ego te adſtantẽ ope barbarica. i. opulentia ſiue opulentitate luxurioſa. Quandoq; etiã auxilium. Cic. ad Q. fratrẽ. Nunc ita accidit. vt neq; prætores ſuis opib⁹ neq; ſtudio noſtro quicq̃ proficere poſſemus. Quãdoq; poſſibilitas ſeu potẽtia. Ouid. li. iij. Faſt. Sed timui magnas pygmalionis opes.

¶Opis. huius opis. nympha dianę comes. de qua Virg. li. xi. Velocẽ interea ſuperis in ſedibus opim cõpellabat: vbi prima ꝓducitur cũ in opis ab ops corripiatur.

¶Opis etiã nomẽ ciuitatis iuxta quã Tygris profluit in mare rubrum.

¶Opigena ab ope dicta eſt Iuno quã matronę colebant: q; ea ferre opem in partu laborantibus credebatur.

¶Opalia. dies feſtus opi deæ dicatus. Et erãt poſt Saturnalia: vel eodem die quo ſaturnalia. quoniã opem Saturni cõiugem eſſe crediderunt.

¶Opimus. a. um. pc. p. idem eſt quod dives & pinguis: vt Hoſtia opima: & menſa opima. Virg. Aut ſpoliis ego iã raptis laudabor opimis. Gel. formauit comparatiuũ. Nam quas venabatur feras membra opimiora ad ſpecũ mihi ſuggerebat. quaſi pinguiora. Inde opime abundanter.

¶Opima ꝓprie ſpolia. i. ampla & magnifica quæ dux duci detrahit: Dicta vt Var. inquit ab ope. Vel vt Plut. ait ab opere cũ ſit opus egregiũ acclariſſimũ ducem belli parem ſibi ductorem ſuperare.

¶Opimo. as. pe. pro. pinguefacio. Col. Hyeme tamen offæ panis vino modefactæ ſicut etiã palumbos celerius opimant q̃ cæteri cibi.

¶Opiparus. a. um. dicitur magnarũ opum apparatus. Plau. in Perſ. Satin athenę tibi viſæ fortunatæ atq; opiparę. Vnde opiparum cõuiuiũ dicimus.

¶Opipare. i. abundanter.

¶Opulentus diues & opibus abundãs quia rebus abũdat terrę: quaſi diuitiarũ plenus. Plau. in Am. Opulẽto hoĩ hæc ſeruitus dura eſt. Aug. ab arborẽ trãſtulit. Attendẽtes inqt arborẽ pulchrã amœnã foliis virentẽ fructibus opulentã, hinc opulẽtia: &

opulẽtitas. Idẽ. Quaſiq; ei⁹ opulẽtitatẽ reuerearis.
¶Opulens: idem quod opulentus. Ambr. li. hexa. Fugienda ſunt tentamẽta mundi ne pauper deſpe ret: ne opulens inſoleſcat.
¶Opulento. as. dito ſeu abundantẽ facio fœcundove. Col. lib. ix. Quippe villaticę paſtiones ſicut pecuariæ non minimã colono ſtipem conferũt. cũ & auiũ ſtercore macerrimis vineis & omni ſurculo atq; aruo medeantur & eiſdem familiarẽ focũ men ſamq; pretioſis dapibus opulentent.
¶Opuleſco is. diteſco. Furius. Quo magis in tantis poſſint opuleſcere campis.
¶Opprimo. is. pe. cor. eneco ſiue pturbo. habetq; in ſe maiorẽ vim q̃ extingo. Cic. in Læl. Quãobrẽ primũ danda eſt opa ne qua amicorũ excidia fiant Sin aliquid tale euenerit vt extinctæ potius amicitiæ q̃ oppreſſæ videãtur. quaſi qđ extinguiſ poſſit inflãmari: qđ opprimitur nõ queat. Interdũ opprimere ponit pro cõtinere ſeu claudere. Plau. in Aſi. Os opprimere. Interdũ pro cõuincere ſeu cõprehẽdere. Idem ibi. Iam faxo ipſum hominẽ manifeſto opprimo. Interdũ p violare: vt Oppreſſit virginẽ Interdũ pro grauare. Cic. Qui homini tot miſeriis calamitatibuſq; oppreſſo ſubuenitet. Interdũ pro p̃uenire occupare. Cic. Caſ. Puto te iam ſuppudere cũ hæc tertia iã epiſtola ante te oppreſſit q̃ tu ſchedam aut litterã. Interdũ pro conſtringere. Vnde cõpreſſio conſtrictio: cuius diminutiuũ eſt Oppreſſiũcula. Plau. Molles morſiunculæ papillarum horridularum oppreſſiunculæ.
¶Opprobrium. ex ob & probrum: ſignificat infamiam dedecus. quaſi obiectũ probrũ q; proueniat ad probrum. i. propter ſcelus cõmiſſum: vt cũ quis cuipiam maledicit.
¶Opprobro. as. opprobrio do. obiicio. Gel. li. i. Idem Cato. M. Cęlio tribuniplebis vilitatẽ opprobrãs nõ loquẽdi tm̃ verũetiã tacendi. Fruſto inqt panis cõduci põt vel vt taceat. vel vti loquatur.
¶Opprobramentũ. Plau. in Mer. Litigare ego nolo vos. Quã tuã autẽ accuſari fidem multo ędepol ſi quid faciũdũ eſt facere domui mauolo q̃ opprobramentũ aut flagitium muliebre.
¶Oppugno: contra ſeu circa pugno nocendi cauſa. Cic. pro Sex. Domus eſt oppugnata ferro facibus exercitu clodiano.
¶Opſoniũ: dicitur quicquid vltra panem & vinũ in cibo adiſcitur.
¶Opſono. as. pe. p. Nã greçe οψωνιω per ω ſcribitur. Similiter opſonor depo. qđ idem ſignificat: ſ. emo ſeu prępararo res neceſſarias ad obſonandũ: hoc eſt aliquid cum pane comedendũ/ſiue cõuiuandum. Plaut⁹ in Caſ. Argento parciolo opſonato ampliter. Idem. Cœnæ opſonaui. i. opſoniũ emi. Ter. in An. Vix drachmis opſonatus eſt decẽ.
¶Opſonito. as. frequẽtatiuũ ſępe opſono. Neui⁹. Multi mecũ eo die obſonitauere.
¶Opſonatus. tus. ipſa opſonatio. Plau. in tru. Dedi equidem hodie quinq; argenti deferri minas prętera vnam in opſonatum.
¶Opſonator qui emit opſonia & coquo ad coquẽdũ tradit. Sene. ad Lucil. A diſce opſonatores quibus dominici palati notitia ſubtilis eſt qui ſcitũt cutus illum ſapor excitet.
¶Opſopœus. cõcinator opſoniorũ. οψοποιος id eſt coquus.

¶Opſopolis. pe. prod. opſoniorũ venditrix.
¶Opto. as. deſydero. Vñ optatiuus modus apud grãmaticos. Quãdoq; Eligo. Ci. lib. i. offi. Quæq; maiori pti pulcherrima videãtur ea maxime optãt Virg. li. i. Optauitq; locũ tectis: hinc optio pro optatio electio dicit. Et optati dicũtur qui in honeſtũ aliquẽ gradũ ſunt electi. Interdũ optare eſt p̃cibus poſtulare. Virg. Et reor & ſi quid veri mẽs augurat opto. Interdum adiũgere aſcire. Var. lib. iiij. de vi. pa. Adoptatos quotquot aſcitos exiſtimauit appellatos qui referẽtibus centurionib⁹ in cohortes adoptati ſubeant vt ſemper plenæ eſſent legiones. hui⁹ cõpoſita ſunt Adopto qđ eſt valde deſydero. Plau. in Ciſ. Sociã te mihi adopto ad meã ſalutẽ. Vatinius. Ego autẽ quẽ potius adoptem q̃ illũ quo defendente vincere didici. Et Adoptare eſt filium adoptiuũ facere. Ter. in Adel. Ego hunc maiorem adoptaui mihi. Adoptio ſicut ſcribit Caius duob⁹ modis fit: aut principis auctoritate: aut magiſtrat⁹ imperio. Principis auctoritate adoptamus eos qui ſui iuris ſunt q̃ ſpecies adoptionis dicit Arrogatio qa & is q adoptat rogat. i. interrogat anid fieri patiatur. Imperio magiſtratus adoptamus eos qui in poteſtate parentis ſunt: ſiue primũ gradũ obtineãt qualis eſt filius filia. ſiue inferiorẽ: qualis eſt nepos neptis/pronepos proneptis. Coopto eligo. Cic. in Bruto. A quo in collegiũ augurũ fuerã cooptatus. Exopto valde deſydero vel valde p̃cor. Sal. Nam gloriam & honorẽ: imperiumq; boni & ignaui ſibi æque exoptant. Prępopto ante opto. Ter. in Hecy. Adeon peruicaci es año vt puerũ p̃optares perire!
¶Optato aduerbiũ: quaſi cum deſyderio. Teré. in And. Optato aduenis.
¶Optabilis. Cice. Luceio. Quæ & ſi nobis optabiles ĩ experiẽdo nõ fuerũt in legẽdo tñ erũt iocũdæ.
¶Optimus ſuperlatiuũ eſt a bonus. Vñ optimitas vtilitas cõmodũ. Plau. Maxias optimitates gaudio effertiſſimas ſuis heris ille vna mecũ pariet.
¶Optimates. pe. p. ſunt q primũ in ciuitate locũ tenẽt. vel q; opulẽtio ſunt res & in maiori cẽſu: vel q; in primis opẽ ferre poſſunt opp̃ſſis. Ci. p Sex. dicit optimates eos eſſe q ita in rep. ſe gerũt vt ſua cõſilia optimo cuiq; probẽtur populares vero q ea faciebant & dicebãt q̃ multitudini iocunda eſſe volebãt. Idẽ ibi. Optimates ſunt oẽs qui neq; nocẽtes nec natura improbi: nec furioſi: nec malis domeſticis impediti. Priſ. lib. v. Optimates ſunt qui defendunt ſenatores: populares qui defendũt populum.
¶Opticus. a. um. pe. cor. idẽ qđ viſiuus ſiue perſpectiuus: vt Virtus optica. i. viſiua Vñ pars geometricæ diſciplinę vna dicit optice. i. pſpectiua q̃ ad oculos pertinet q̃ cauſas reddit cur viſiones: ſubinde fallant. vt q̃ in aqua cõſpiciũtur maiora ad oculos fiant: quę procul ab oculis ſunt minora.
¶Opus opuntis. ciuitas in locris. Oui. de pon. Facta cędę puer patroclus opunta reliquit. hinc Opũtius. a. um. vt Sinus opuntius in ægæo.
¶Opulus. pe. cor. genus vineæ vbi traduces poſſunt fieri vitium vt mediolanenſes faciunt in arboribus quas vocant epulos.
¶Oquiniſco. is. ex ob & quiniſco: q̃uis quiniſco non legerim. Vnde & Conquiniſco: ſed b abiſcitur ſignificat inclino. Põpo. in piſtore. Niſi cũ aliquis ſubito obuiã occurrat mihi qui oquiniſcat. Cõquiniſco vero vt Priſ. inquit caput inclino. Sed Plau.

in Cic. pindignor posuit. Faciendũ est puerile offi ciũ conquiniscã ad cistulã. Fest. vero Conquinere deputare vnde Conquiniscо videtur esse formatũ.
¶Ora extremitas cuiuscp rei. Virg. Et mecũ ingen tis oras euoluere belli. Hinc vestimentoꝝ extrema oræ dicuntur. Et regionũ ferarũcp fines. insuper & ipsę regiones: vt Arma virumcp cano troię qui pri mis ab oris Italiã fato ꝓfugus lauinacp venit Lit tora. Sciendũ est q; Ply. cũ oram dicit fere semper regionẽ littoralem appellat: apud quẽ veluti pecu liaris est talis locutio. In ora sunt ciuitates: & oppi da oræ proxima. Quæ vero remota sunt ab ora ele ganter in mediterraneo esse dicuntur. hinc soluere oram vsurpatũ est pro eo qđ est nauigare & ab ora, hoc est littorali regione soluere retinacula nauiũ & discedere. Quintil. Permittamus vela ventis & sol uentibus bene p̃cemur. Sunt qui dicant oram etiã significare nauticũ funem quo nauis ad terrã ligat Allegãtcp Quintil. dicentẽ. Permittamus vela vẽ tis: & orã soluentibus bene p̃cemur. Liu. li. xxviij. In ipsis quocp trepidatũ nauib⁹ dum ne hostes cũ suis irrũperent trahunt scalas: orasqꝫ & anchoras, ne in molientibus mora esset: prę cidunt. vnde etiã vulgariter dicitur in lora delacqua: Cæterum eruditi negant oram inueniri pro fune nautico apud ido neos auctores cum ne in Liuio quidẽ oras sed lora vt ex vetusto codice liquet scriptum reperitur.
¶Orata genus piscis a colore auri quasi aurata: q; orũ pro aurũ dicunt. Dicit etiã aurata. Mar. Nõ ois laudẽ preciũcp autata meretur. Fuit etiã cognomẽ Sergij romani viri: quod ab hoc pisce sortitus est.
¶Oro. as. p̃cor. Et hoc quãdo iungitur cũ deo vel cũ hoie. Ter. in An. Quod ego te per hanc dextrã oro & ingeniũ tuũ: per tuã fidem te obtestor ne abs te hanc segreges. Quando vero cũ re: significat pe to. Idem in Eu. Vnũ vos oro vt me in vestrum gre gẽ recipiatis. Interdũ orare est agere dicere. Et tũc solo actõ contentũ est. Ter. in Phor. Seruũ hoiem causam orare leges nõ sinunt. Vñ oratores causarũ actores dicti: quos græci ῥητορας vocant. q̃uis orator a rhetore separetur: q; orator sit q in iudicijs vel cõcionib⁹ causas agit: rhetor qui rhetoricen p fitetur. Itẽ oratores legati vocant: q; principis aut reip. mandata peragãt. Virg. li. xi. Centũ oratores prima de gẽte latina Ire placet. Itẽ quicũcp aliquid rogat orator dici potest. Cõposita hui⁹ verbi sunt Adoro. Exoro. quod est orando impetro. Vñ ora tor dicitur dum orat. Exorator cum impetrauerit. Ter. in Hecy. Orator ad vos venio sinite exorator siem. Exoratus dicit a quo quid impetratũ est. De ôro & Peroro q̃ significant orationẽ concludo.
¶Oratio duobus modis accipitur. Primo vt cõsy deratur a grãmaticis q̃ est vt Hiero. inquit ois ser mo loquentiũ cuius etymologiã sic explicat. Ora tio est oris ratio. Secũdo vt in sacris scripturis acci pitur: in quibus difficile orationẽ iuxta hũc sensum inuenias: sed eam q̃ ad p̃ces & obsecrationes perti net. Vt Exaudi deus orationẽ meã: intende dep̃ca tioni meæ. huius diminutiuũ est Oratiuncula.
¶Orator est vir bonus dicendi peritus qui in cau sis publicis & priuatis plena & perfecta vtit eloquẽ tia. Oratorius a. um. quod oratoris est vel quod ad oratorẽ pertinet: vt Ars oratoria. Oratorie aduer bium: significat more oratorio.
¶Oratoria. æ. sciẽtia qua quis orator effici potest.

Aug. lib. 2. con. In qua vrbe iã cœperãt litteraturę atcp oratoriæ percipiendę gratia peregrinari.
¶Oraculũ. ab ore dictũ est: vt inquit Prisc. Cic. lib. top. Oracula ex eo ipso appellata sunt q; inest his deorũ oratio. Vñ & pro responso accipitur. Sene. Vnũ illud optimũ oraculũ est: pugnandũ est ꝓ patria. Virg. Scitatũ oracula phœbi mittimus. Quan doqꝫ ponitur p tẽplo in quo respõsa dantur. Item p dicto alicuius. Vñ dicimus oraculũ Catonis est. Quãdocp dicitur vnũ ex quincp q̃ videre videmur dum dormimus. De quibus in dictione Sõnus.
¶Orarium dici põt qđ ori & genis & capiti suppo nũt dormituri. Et sic ab os oris deducitur. Hier. ad Nepo. Quod sudariũ orariũcp non habeas. Orariũ etiã sumitur pro veste qua sacerdotes vtũtur stola vulgo dicta dũ orant. i. p̃dicant. Amb. de obitu fa tyri. Et eñ ligari fecit in orario & orariũ inuoluit in collo. Vñ dis. iij. scribitur. Vt omnis sacerdos cũ or dinatur orario vtrocp humero ambiat.
¶Orea. æ. ab ore fit: & significat frenũ dictũ q; ori inferatur. Nã aurea est q̃ ad equorũ aures religatur.
¶Orificium dicitur quod in quacunqꝫ re patet.
¶Orbis circulus: cuius dimi. est Orbiculus. Aug. lib. xiij. de ci. dei. Necp ei continuo concedendũ est globos istos luminũ siue orbiculos luce corporea super terras seu die seu nocte fulgentes. Hinc mun dus a rotunditate dicitur orbis terrarꝫ. Alias orbis ponitur pro sphæra: vt Nouem orbes sphęrarum. Auctor Macrobius.
¶Orbiculatus. a. um. quod in orbem & circuitũ fa ctum est a figura orbis in rotunditatẽ circũacti. vt Poma orbiculata.
¶Orbita. æ. pe. cor. rota siue currus. Vir. li. iij. Ge. Iuuat ire iugis qua nulla priorum Castaliã molli di uertit orbita cliuo. Et orbita vestigiũ decurrẽtis in vijs rotę ex cursu. Ply. li. viij. Idẽ vbicũcp sint orbi tam si transiere moriũtur. s. mures. Hinc ex orbito. as. de quo alibi. Itẽ Orbita rotũditas. Virg. in ætna Scire modũ & quanto minor orbita lunæ est.
¶Orbio. is. iui. itum. circũ eo. Nonius de priscis di ctionibus. Orbitum per orbem dictum seu circula rẽ. Var. Vt sydera cœli circa terrã atcp axem voluũ tur motu orbito.
¶Orbus ꝓprie dicitur oculoꝝ luce priuatus. Iuue. Dudũ vigilantibus orbis. Per translationẽ orbi di cuntur quicũcp aliqua re cara priuati sunt. hinc pa tres amissis liberis quasi amissa oculorum luce orbi vocãtn. hinc Orbitas illa patrũ qualitas post amis sos liberos: & vxoris viduitas post amissum mari tum. Quintil. Nõ habet orbitas vestra lachrymas super ardẽtes rogos. Similiter orbi dicũtur orpha ni. Terẽ. Orbæ qui proximi sunt vxorem ducant. hinc Orbitas orphanitas. Plau. in Cap. Quid hoc est scelus quasi in orbitatẽ filios produxerim.
¶Orbo. as. idẽ est q̃d priuo. Lact. li. iij. Et orbant hoiem suo ꝓprio ac singulari bono. Hie. ad Aletã. Et marito simul orbaberis & filijs.
¶Orca genus beluæ marinę balænis infestũ. Hor. in Ser. Non alia q̃ qua bizãtia putruit orca. Ad hu ius similitudinẽ genus quoddã vasis dictũ est orca Pers. Redderet: angustæ collo nõ fallier orcæ: vbi ꝓbus interp̃tatur amphoræ speciẽ. Omnino apud veteres & vinariũ & oleariũ vas erat. Itẽ Salgama rium vt in quo fici quocp asseruebãtur. Ply. lib. xx. At vbi copia ficorũ abũdat implentur orcę in alia

OR.

cadi. Itē Salmentariū: hoc eſt ſalſamentariū. Qui dam etiā orcam accipiunt pro vaſculo luſorio quo conjecti tali agitatiq; emittūtur in tabulam aleatoriam. Et a Martiale dicitur Turricula ex imitatione græcę dictionis quā latini vſurpāt pyrgon. Ply. li. xxxv. pro capſa pigmentorū multebriū poſuit cū ait. Vſta caſu reperta incendio pyrę cæruſa in orcis cremata.

¶ Orcula dimi. ab orca. Cato de re ruſ. Cyminum fœniculū rutā menthā in orculā condito. hinc quidam vrceū: & per diminutionē Vrceolū deducunt.

¶ Orchades. pe. cor. inſulæ oceani ſeptētrionalis vltra Britaniā & Hiberniā numero. xxx. ſecundū Pompo. parum inter ſe diſtantes. Eſt & hoc nomine oliuę genus. Vnde Vir. Orchades & radij & amara paulia bacca.

¶ Orchites. pe. cor. genus oliuarū q̄ a teſticulis nomē ſumpſerūt: vt inquit Ser. li. z. ge. Nā ορχεις teſtes dicūtur. Vnde etiā vocātur teſticulares oliuę.

¶ Orchis: herba quæ & Cynoſorchis quaſi caninus teſtis.

¶ Orcus. fluuius infernalis ab vrgēdo dictus q; in mortē vrgeat vt inquit Feſt. quia antiqui c. pro g. ponebant. Quidam ab ορκος quod eſt iuramentum deducunt: q; per illum. i. ſtygem plaudē aqua pfluit iurabāt dij: nec peierare licebat. Proprie autē Orcus obſcuritas inferorū. Et Orcus apud Homerū Theſſaliæ fluuius ſcribitur qui peneū olei inſtar ſupernatat. Et Orcus Pluto.

¶ Orcheſtra. ſpatium in theatro in quo ſenatorū & honorificentiſſimorū erant loca deſignata & ſcæni ci artifices ſuas p orcheſtrā p̄ſtant actiones: vt ſcribit. Vi&t. li. vij. Cui⁹ pulpiti altitudo nō erat quinq; pedibus altior vt ſedentes ſpectare poſſent omniū agentiū geſtus. Dicta orcheſtra q; inea ſaltationes fieri cōſueuiſſent. Nā apud græcos ορχεομαι tripudio ſalto. Sue. Deinde in orcheſtrā ſenatūq; deſcendit: & orationis quidem carminiſq; latini coronam de qua honeſtiſſimus quiſq; contenderat ſumpſit. Iuue. poſuit profeſſione ſenatus & primorum cū ait. Similemq; videbis orcheſtrā & populū.

¶ Orchomen⁹. pe. cor. theſſaliæ mōs. a quo orchomenū oppidū quondā ditiſſimū ac potentiſſimū: cui thebanos olim tributa ſoluiſſe cōſtat. Hinc Orchomeni⁹. a. um. Orchomenior um rex Etheocles fuit qui prim⁹ gratiarū templū extruxit. Et Ariſtoclides eius tyrānus fuit qui Stymphalidē virginē quandā adamauit vt ſcribit Hier. Vide in dictione Stymphalus. Hiſtorici/alterā Orchomenū tradiderunt q̄ Euboicę vrbs eſt. & inſula vna ex cycladib⁹ in euboico mari in qua Titani regnaſſe dicunt. Eſt & Orchomenon fluuius vt Ply. & Stra. teſtātur.

¶ Ordior. iris. orſus & orditus teſte Priſ. præteritū facit. ſed cū facit orſus: ſignificat fari incipio. Vir. Veneris contra ſic filius orſus. Liu. lib. i. Vnus rem ex cōpoſito orditur. i. narrare incipit. Vñ Exordiū principiū orationis. Ponitur etiā ſimpliciter p̄ incipio. Cic. li. v. tuſ. Vnde igitur rectius ordiri poſſumus q̄ a cōmuni parente natura q̄ quicquid genuit nō modo animal ſed etiā q̄d ita ortum eēt ex terra vt ſtirpib⁹ ſuis niteretur: in ſuo genere perfectū eſſe voluit. Orſum aliquādo poetæ p̄ eo qui finit abuſiue poſuerunt. Virg. Sic orſus Apollo Mortalis viſus medio ſermone reliquit. hinc Aborſus cū autē facit orditus ad telæ vel alterius hmōi cōpoſitionē ſpectat. Hie. in Eſaia. Et telā quā orditus eſt. Virg. tamē in culice. Atq; vt araneoli tenuē formauim⁹ orſum. Veteres etiā Ordio protulerūt. Afra. Aſpecta tamē animo me ordire oportet. Cōpoſita ſunt Abordior. Exordior. & Reordior.

¶ Orſus. a. um. in ſignificatione actiua. Virgil. Sic orſus ab alto. Liu. in ſignificatione paſſiua poſuit: p̄ incœpto cum lib. i. ait. Vt orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent.

¶ Ordo: digeſtio & in ſuo cuiuſq; loco collocatio velut in acie fit: vbi pedites: vbi alę: vbi cętera. Vel in ciuitatibus: vt ordo ſenatorius: ordo equeſtris. Accipit quādoq; pro ipſis hoibus. Cic. Qui apud oēs ordines eſſet gratioſus. i. apud omniū ordinū hoies. Sal. Sæpe numero. p. c. multa verba in hoc ordine feci. i. in ſenatu. Aliquādo refertur ad fortunas. Vnde Do. exponēs illud. Ter. in Eu. Quendā mei ordinis p̄ pauperē. ſic honeſti ordinis hoies dici poſſunt opulenti. Inde fiūt Interordo & Interordiniū: de quib⁹ ſupra. Ordinarius. a. um. in quo ſeruatur ordo. Extraordinariū: q̄d fit extra ordinem. Ordinarius dicitur homo ſcurra & improb⁹ quiq; aſſidue in litibus moratur ob eamq; cauſam in ordine ſtat prætorē adeuntiū. Siue per contrarietatē quia minime ordinate viuit: et ordinarius.

¶ Ordolucæ populi fuerūt in Anglia arduis montibus proximi: apud quos vt Tacitus ſcribit Hoſtorius dux romanus Carataccum in Anglia imperantem proſtrauit.

¶ Ordino. as. diſpono qui cuiq; locus eſſe debeat. a quo fit Præordino ante ordino.

¶ Ordeſſus fluuius maxim⁹ Scythiæ qui ab oriente profluit miſceturq; cum iſtro.

¶ Oreades: nymphæ montiū. απο του ορεος q̄d montem ſignificat.

¶ Oreni populi cæltiberis proximi ab hauſtro.

¶ Oretus Siciliæ fluui⁹ apud panormū. Oretę gēs indica vt ſcribit Stra. poſt Arbin amnē Arianorū quos Ply. li. vi. ait. Nō indoꝛ ſed p̄pria vti lingua.

¶ Oreus: dictus eſt liber pater a montibus in q̄bus ei fieri ſacrificia ſolebant.

¶ Oreten⁹ duæ partes ſunt. Gel. Guttū famiū oretenus impudens inane tanq̄ ſi ineſſet oleū affert.

¶ Orexis græce: latine appetitus ſeu eſuritio dicit ab ορεγομαι q̄d eſt appeto. Quidā etiā pro vomitu accipiunt. Iuue. Rabidam facturus orexim. Idē Hinc ſurgit orexis: hinc ſtomacho bilis. Hanc veteres vt excitarent bibere largius ſolebāt: deinde euomere.

¶ Organa per excellentiā dicūtur oia muſicorū inſtrumenta ſicuti docet Aug. non ſolū organū illud q̄d grande eſt & inflatur follibus q̄d multis meatibus quaſi cicutis imparibus vnde vox erumpat & concentū cū bombulo emittat. ſed quicq̄d aptatur ad cantilenā & corporeū eſt organū: dicitur. Iuue. pro cithara poſuit. Prętorib⁹ organa ſemp In manibus denſi radiant teſtitudine tota Sardonyches criſpo numerātur pectine chordæ. Eſt & organū inſtrumentū quoddā ædificij. Vi&t. li. x. Inter machinas & organa id videtur eſſe diſcrimē q; machinæ pluribus operibus in maiores cogūtur effectus: vt balliſtę torcularīūq; pręla. Organa autē vnius operæ propoſitū vti ſcorpionis. Apud Col. lib. iiij. ſumitur pro inſtrumento ad metiendū apto. vbi ait. Sic compoſitū organū cū in ſulcum dimiſſum eſt:

litem domini & cõductoris ſine iniuria deducit.
¶Organarij organorũ fabricatores. Iul. Firmic⁹ lib. iij. ſcribit. Mercurium cum Venere in via ab horoſcopo facere organarios & myropolas.
¶Orgia ſacra fuerunt quę diſs immortalibus fieri ſolebant ἀπὸ τησ ὀργησ: vt inquit Euſe. lib. prę para. hoc eſt a furore. quia ſacrificãtes diuino quodam furore corripi videntur. hinc Abuſiue ſacra liberi patris dicta ſunt orgia.
¶Oricos: ciuitas epiri a colchis condita a qua Terebynthus oricia dicitur.
¶Oria nauis piſcatoria. Plau. Malo hunc alligari ad oriam vt ſemper piſcetur & ſi ſit tempeſtas maxima. aſpiratur tamen hæc dictio ab aliquibus.
¶Orichalcũ. æs aurei coloris quod in magno pretio apud veteres fuit. Græci ὀρίχαλκοσ ab ὀροσ quod eſt mons quia in montibus foditur.
¶Origanũ. pe. cor. herba cui⁹ diuerſæ ſunt ſpecies. Nam quoddã dicitur heracleoticũ agreſte: & othimin. Ply. ſcribit organum eſſe quod in ſapore cuni lam æmulatur plurimaq; eius eſſe genera Othimin vel praſion appellari non diſſimile hyſſopo. tragoriganon ſimilius eſſe ſerpillo ſylueſtri.
¶Orion quaſi vrion dictus eſt fili⁹ Enopionis putatus ex vrina triũ deorum Iouis. Neptũni & Mercurij natus. Hic apud meſſanã portum ſtructo aggere in bœotiã conceſſit. Inde inter aſtra receptus eſt ante tauri veſtigia. Sunt tamẽ q græce ab aquarum inundatione ſic dictum velint. q; eius tempore habet ortum hyems & mare ac terras tempeſtatibus turbat ὀρίνω eñ turbo & concito ſignificat. Plau. Iugulam vocat: q; ſit armatorũ gladius ſtellarũ fulgore terribilis. Hic ſi fulget ſerenitatẽ: ſi obſcurat tempeſtatẽ denotat. Virg. Fluctu nimboſus orion.
¶Orithyia: Boreæ cõiunx filia Erichthei athenarũ regis quã in ventũ cõuerſam ferunt. hoc etiã nomine dicta eſt Amazonũ regina quę Marpeſiæ matri ſucceſſit in regno: Orithos vero vrbs fuit inter Macedoniam & Epyrum.
¶Oriza. ſpecies frumenti folio carnoſo altitudine cubitali: flore purpureo ex qua Italici ptiſanam faciunt. Hora. in Ser. Sume hoc ptyſanarium orizę: Candore grana comeduntur in cibo ad iuſcula teſtuacia. Seritur mẽſe Martio: & aquis clauſis irrigatur vulgo riſum appellant.
¶Orior oreris & oriris. participiũ tamẽ oriturus & ortus habet. Ouid. lib. x. me. Tu quotiens oreris viridiq; in cæſpite flores. Significat naſcor quãdoq; ſurgo prodeo. Vñ oriri ſolẽ dicimus. Huius cõpoſita ſũt Aborior. Adorior. Coorior. Liu. Tũ vero coorto tumultu terga vertere ſimulãtes paululum ceſſere. Obortor & Suborior eiuſdem fere ſignificationis. hoc eſt ſubnaſcor: vt Obortę ſũt lachrymę Subort⁹ eſt rumor. Exorior quoq; & perorior. Ci. lib. iij. offi. Exoritur antipatri ratio ex altera parte .i. apparet vel aſciſcitur.
¶Oriens & participiũ eſſe poteſt. & nomẽ ſubſtantiuũ generis maſc. vt cum per ſe dicitur oriẽs vt ab oriente in occidentẽ pergit ſol.
¶Oriundus qui originẽ ducit: q; ex eo loco parentes eius fuerunt. Ortus vero ex loco perſona ve prę ſenti. Liu. Nati carthagine ſed oriundi a ſyracuſis. Inuenitur tamẽ oriundus pro orto. Col. lib. i. Nam quẽadmodũ ſapientis eſt fortuitos caſus magno animo ſuſtinere: ita dementis eſt ipſum ſibi malam facere fortunã: qđ facit qui nequã vicinũ ſuis numis parat: cum a primis cunabulis ſi modo liberis parentibus eſt oriundus audiſſe potuerit. Ambro. aliter vſurpauit cũ inquit. Sciant oẽs ſolem auctorem nõ eſſe naſcentiũ. dei clẽmentia terras relaxat: dei indulgẽtia prorũpere facit fructus. Quomodo ſol viuendi vſum miniſtrat oriundis? quando illa prius diuinę operationis viuificatione ſunt edita q; ſol in hos viuendi vſus veniret? oriũdis: id eſt qui naſcituri ſunt.
¶Originarij qui ex adſcriptitijs nati ſunt in ipſo ſolo vt dif. lib. iiij.
¶Origo. pe. pro. genus eſt. Vnde originale adiectiuum: vt Culpa originalis.
¶Ortus. a. um. participiũ modo natus. vt Ego ortus ſum bergomi modo qui reſurrexit: vel prodiit vt Ortus eſt ſol. Ortus. tus. nomen ſignificat natiuitatem. Cic. Nõ nobis ſolum nati ſumus. ortuſq; noſtri partẽ patria vendicat: partẽ amici. Interdũ ſurrectionẽ. vt Solis ortus. Interdum locũ in quo ſurgit: vt Ab ortu ſolis vſq; ad occaſum.
¶Ortus orti. loc⁹ in vrbe vel in villa in quo arbores hærbę & olera oriũtur. Vnde & ab oriendo ducitur q; in hac agri ſpecie plures q̃ alibi hærbæ p totũ annũ oriantur & oĩa q̃ in ortis oriũtur ab oriendo olera dicũtur. Apud antiquos oĩs villa ortus dicebatur q; ibi qui arma capere poſſent orirẽtur. Sunt qui ita ſeparẽt: vt ortus tam ſingulari q̃ plurali numero ortũ olitoriũ. i. hærbarũ ſignificet. In plurali dũtaxat arboratiũ: qui a noſtris pomariũ: a græcis παραδεισοσ paradiſus vocatur: vt orti Saluſtiani. Quidã tamẽ aſpirant vt differat a participio & noĩe ortus. Alij in medio aſpirandũ cenſent: ab orthos qđ eſt rectũ deducẽtes: quoniã in rectas quaſdã lineas diſtinguatur. Ab Ortus fiũt diminutiua Ortulus & orticellus Epicurus prim⁹ orti magiſter exiſtimatus eſt.
¶Orti penſiles: q ſupra ædificia facti vel ſupra columnas erecti pendent.
¶Orti heſperidum memorabiles habentur in quibus oleaſtri tantũ viruerunt.
¶Orno. as. pulchrũ facio. Ci. li. i. tuſ. Nocturnãq; cœli formã vndiq; ſyderibus ornatam. Et Ornare pręparare aptare qđ lingua vernacula dicim⁹ mettere en pointo. Plau. in cap. Ego ibi vt cõuentã ſenẽ dicã vt ſibi penũ aliud ornet. Idẽ in eadẽ. Nõ ornatis vos iſtic apud vos nuptias. Itẽ honorare. Cice. Cæſari. Neq; vllius officij certũ nomen peto: beniuolẽtiã tuã liberalitatẽ peto: neq; impedio quo minus ſi tibi ita placuerit etiã hiſce eum ornes gloriæ inſignibus. Huius compoſita Adorno qđ eſt deſuper orno. Liu. lib. i. Flaminẽ Ioui aſſiduũ ſacerdotẽ creauit inſigniq; veſte & curuli regia ſella adornauit. Eſt etiã Adornare bene apparare. Plau. in caſ. Intro abi vxor atq; adorna nuptias Exorno & ſuborno. de quibus alibi.
¶Ornatus. a. um. qui bonis artibus inſtructus eſt ſiue qui honores adeptus eſt.
¶Ornatus. us. accipitur p cultu quo quis ornatur. Vnde dicimus ornatum regium.
¶Ornamentũ ornatus apparatus. & quãdoq; honor dicit. Cic. Licinio. Suſcepiq; mihi perpetuã p pugnationẽ p oĩbus ornamẽtis tuis. i. honoribus.
¶Ornix græce: latine ales gallina.

02. OR: OS.

¶Ornithon:auiariū. Nā ornithas græci aues vocāt. Var. Ornithones auiaria sunt in qbus stabulātur turdi pauones & oēs alites q̄ intra parietes villę solent pasci. Apud græcos ορνιθων scribitur.
¶Ornithothrophium idem est quod ornithon.
¶Ornithobscīō locꝰ ad pascēdū gallinas & aues. Var. De his qui ornithobscion instituere volunt.
¶Orontes nomen viri:& nomen fluuiꝰ qui diuidit syriam ab antiochia. Est & nomē montis inter quē & orontem fluuium vrbs antiochia posita est. hinc Oronteus.a.um. Prop. Aut quod orontæa crines perfundere myrrha.
¶Oropygium. Vide in dictione Vropygium.
¶Orphanus: qui caret patre præsidioq; paterno: quiq; summopere illius opem desyderat Græcū est Pupillus qui caret patre: sed non præsidio paterno cum tutore iuuetur.
¶Orpheus poeta seu vates Calliopes & Apollinis filius thrax. hic lyræ studiosissimus extitit quā donoa Mercurio habuit. Fuit & aliꝰ orpheus Oeagri filius vnꝰ ex argonautis ciconū rex. Orpheus. a.ū. idē qđ thracius. Mar. Quicqd in orpheo rhodope spectasse theatro dī exhibuit cęsar arena tibi.
¶Orthæ dicūtur a græcis Menæniana ædificia.
¶Orthos gręce: latine rectus dicitur. Sed in cōpositione tantum. Orthoo. dirigo.
¶Orthographia recta scriptura vel recta pictura.
¶Orthodoxus. homo rectę opinionis: siue sentētiæ aut fidei. Δοξα em̄ gloriam & existimationem siue opinionem & sententiam significat. Orthodoxia: recta opinio.
¶Orthogonius rectus angulus qui ex vtraq; parte æqualis est.
¶Ortopnoici. asthmatici dicūtur qui eam anhelitus difficultatē habent vt nisi recta ceruice stent spirare nō possint. Orthopnoea ipsa passio. Orthon em̄ rectum πνεω spiro. Est em̄ circa fauces malū qđ apud græcos aliud atq; aliud nomen habet prout se magis minusq; intendit: omne tamē in spirandi difficultate consistit. Sic difficultas hæc dū modica est Δυσπνοια græce dicitur. Cū vehemētior & spirare æger sine anhelatione nō potest ασθμα vocatur. Cum accessit id quoq; vt spirare nō possit nisi recta ceruice spiritus trahatur ορθοπνοια appellat. Ab his Dyspnoici Asthmatici Orthopnoici a latinis vero vocabulo suspirioſi dicūtur.
¶Orthopeia: emendata cum suauitate expositio.
¶Orthominū: genus lini quod fit pānicula palustris arundinis.
¶Orthocorybantiī: populi quidam scythiæ.
¶Ortyx. gis. auis q̄ cōturnix: & vulgo Qualea dī.
¶Ortygometra. pe. cor. rex coturnicum maior aliquanto ac nigrior: auis dicta q; dux sit ac moderatrix coturnicū. Cōponitur em̄ ex ορτυξ & μετρον mēsura nō tamē cothurnix idem qđ querquedula.
¶Orthygia insula in ægeo q̄ etiā Delos dicit: Dicta ortygia Solino teste quia in ea primo visę sunt coturnices quas græci ortygas vocant: nos a sono vocis qualeas dicimus. Fuit & alia hoc nomine insula circa Siciliā quæ ponte iungitur Syracusis & fontē habet Arethusam hęc ex opposito Plēmyrij Siciliæ amnis. de qua Virg. lib. iij. Sicanio p̄tenta sinu iacet insula contra plemyriū vndosum nomē dixere priores ortygiā alphæum fama est huc helidis amnē occultas egisse vias subter mare quę nūc ore arethusa tuo siculis confunditur vndis.
¶Oryx orygis animal qđ pręcipue in Gætulia nascitur: fertur contrastare ac contueri solis radios caniculamq; adorare. Est ex caprarū genere: de quo habetur ī deutronomio. q; sit īmundū: a quibusdā solus vocaf: contrario vestitur pilo & ad caput verso. Col. li. x. Feræ pecudes vt capreoli damæq; nec minus orygum ceruorūq; genera & aprorū modo lautitiis & voluptatibus dominorum seruiunt: modo quęstui ac redditibus.
¶Os oris: proprie concauū illud intra quod sunt lingua & dentes. Plyn. Continui dentes aut vtraq; parte oris sunt vt: equo aut superiore primores nō sunt vt bobus ouibus. Quādoq; os ponitur pro facie. Virgil. Os humeroſq; deo similis. Et de brutis etiā dicitur. Idē. Ora citatorū dextra detorsit equorum. Neq; solū de facie dicitur: sed etiā de tota specie quę cernitur: & quicquid in aliqua re patet os dici potest. Idē. Q; si quis ferro potuit rescindere summum vlceris os. Ouid. Pronaq; cum spectent animalia cætera terram. Os hoī sublime dedit. Os leonis genus hærbę florē faciens purpureū. Col. Narcissiq; comas & hiantis sæualeonis ora feri. Sciendum q; os producit & habet omnes casus plurales pręter genitiuū oriū. Virg. lib. viij. Componēs manibusq; manus atq; orib⁹ ora. Huius nois deriuatiua sunt. Osculor: ostium: oro. Oraculum: orarium osculum. Orior. ordior. ordino. orea. omē. orificiū & secundū aliquos ostendo. Os ossis: qđ & ossum dici potest. Pacu. Ossum inhumatū solidamētum corporis vocatur quod nodatū & adiunctū inuicē neruis alligauit natura: hinc componitur exos qđ est sine osse. Lucil. Exos & exāguis tumidos perfluctuat artus. Inde Exosso. as.
¶Osculum diminutiuū paruū os: quod est contra Prisc. q nō vult osculū tenere significatū primitiui Ouid. lib. i. me. Videt igne micātes syderibus similes oculos videt oscula. Idē de daphne. Videt osculaq; non est vidisse satis. Et osculū qđ datur amicis vt est illud: Osculo filium hominis tradis? Nam in basiando labia constringuntur & os paruū fieri videtur & exporrigitur in osculū. Differūt aūt hæc inter se osculū basium & suauiū q; osculum officij sit: vt cū e longinquo redeuntes salutamus atq; osculamur. Basium pudicoq; vt patris in filium Suauiū voluptatis a suauitate dictum.
¶Oscillum cū c. diminutiuū est a diminutiuo osculum pro paruo ore sicut a tantulo tantillū. Col. lib. ij. Reliquū quod superest seminis in tabulatū quo fumus prouenit optime reponas quoniā si humor inuaserit vermes gignit qui simul atq; oscilla lupillorū addiderint reliqua pars enasci non pōt. Oscilla etiā sigilla sunt & paruę imagūculæ q̄ arte fictilli fingebātur & venales ꝓponebantur quibus homines pro seatq; suis Saturno piacula faciebāt: vt inquit Macro. Virg. lib. x. Geor. Oscilla ex alta suspēdunt mollia pinu. Et sic ab osculum fit cum significat faciem paruā vel totam speciem.
¶Oscillo. las. ab oscillum fit & significat inclino. Fest. Oscilla sancta dicūtur q; oscillent. i. inclinēt pręcipitesq; efferant oscillantes. Ser. putat esse cōpositū ab os & cilleo es q; in hoc cillerē. i. mouerē tur ora. Nā cillere mouere est. Plau. in Am. Ne illi ædepol si merito meo referre studeant gratiam allegent qui mihi aduenienti oscillet. probe em̄ os mo

ueat probe ipſum pugnis percutiendo: vt illud in fra eodē loco. Illic homo me interpollabit: meūq; os fruget denuo.

¶ Oſſiculū diminutinū ab os oſſis. Gel. lib. vi. Ratio ſubtilior & vtilitas ipſa operis poſtulauit vt tenuiſſimis minutiſſimiſq; oſſiculis caput cōpingeret. Ply. lib. xi. Omniū cerebro medio inſunt oſſicula parua. Hinc fit aduerbiū oſſiculatim quod ſignificat minuatim.

¶ Oſſeus. a. um. quod ex oſſibus eſt. Vnde Ply. ſcribit inueniri lapides oſſeos.

¶ Oſſilegus. pe. cor. oſſium collector. Oſſilegium oſſium collectio.

¶ Oſſuaria appellantur loculi in quibus defunctorum oſſa reponuntur.

¶ Oſſifraga pe. cor. gen⁹ aq̃le ab oſſib⁹ frangēdis.

¶ Oſſa. æ. mōs in finibus theſſaliæ centaurorū ſtabulū quē Sene. dicit olympo olim cōiunctū. Luc. Quantus piniferæ boreas cum thracius oſſæ. hinc Oſſæus. a. um. Idem lib. vi. Attollet titan rupes oſſa coercet. Oſſa vero pluralis numerus ab os oſſis Macro. Oſſa dentes cū vnguibus & capillis nimia ſiccitate, ita denſata ſunt vt penetrabilia non ſint effectui animæ quę ſenſum miniſtrat.

¶ Oſci Italiæ populi ab oris fœditate dicti. Vnde oſcœna verba.

¶ Oſcines. pe. cor. ab ore & canēdo aues auſpiciū ore facientes. Oſcinū auguriū auiū. Hor. Oſcinem corui prece ſuſcitabo ſolis ab ortu.

¶ Oſcedo vitium quo quis tenetur vt ſæpius oſcitet. Gel. lib. iiij. Deliberatū de nota eius qui ad censores ab amico aduocatus eſt: & in iure ſtās clare nimis & ſonore oſcitauit atq; inibi probe vt plectere tur fuit: tanq̃ illud indiciū vagi animi foret & hallucinantis & fluxæ atq; apertę ſecuritatis. Sed cū ille deieraſſet inuitiſſimū ſeſe & repugnantē oſcitatione victum: teneriq; eo vitio qđ oſcedo appelletur tū notæ iam deſtinatæ exemptus eſt. Quidā dicūt Oſcedinē ſignificare graueolētiā. Sere. Hinc oſcedo fugit. linguæ quoq; vulnera cedunt.

¶ Oſcito. as. pen. cor. ex os & cito, pprie ſignificat os cōmoueo: & os totū aperio vt fit prę ſomno aut tædio. Quę cū toto corpore fit pandiculatio vocatur. Cic. li. z. de ora. Et iſtam oſcitantē & dormitantem ſapientiā ſcæuolarū & cæterorū beatorū ocio concedamus. Ponitur etiā oſcitatio pro ocio & animi ſecuritate. Ter. in An. Sperans iam amoto metu inter oſcitātes opprimi. Dicitur & oſcitor depo. Cic. lib. iiij. ad Herē. Cum etiā maiores calamitates impendere videantur ſedetis & oſcitamini.

¶ Oſcheon latini ſerotū dicunt. i. teſtiū receptaculum. Nā Celſus vbi de morbis tractat qui in naturalibus circa teſticulos oriri ſolent ſinus & tunicas his appellationibus diuidit. Sinus qui cōſpicitur a nobis oſcheon a grecis dicit: noſtri Serotū vocāt.

¶ Oſanna cōponitur ex oſi qđ ſignificat ſaluifica ſiue ſaluū fac & anna domine q̃ vox inquit Hiero. interiectio eſt deprecātis. Nā ſicut nos in linguā latinam habemus interiectiones quaſdā. vt inſultādo dicamus vah. In admirando pape. In dolēdo hei. Et quādo ſilentiū volumus imperare ſtrictis dentibus ſpiritū coartamus & cogimus tantū ſibilū inſonādo. ſ. ʒi: ita hebræi inter reliquas proprietates linguæ ſuæ habent interiectionē. vt quādo volunt dominū deprecari ponāt verbū petentis affectu & dicant anna domine. Oſi ſaluifica inter pater: annā interiectio deprecātis eſt. Si ergo ex duob⁹ his velis compoſitū verbū facere dices oſianna: ſiue vt nos loquimur oſanna media vocali littera eliſa ſicuti facere ſolemus in verſibus quādo ſcandimus. Aleph nāq; littera prima verbi ſequentis extremā verbi prioris Ioth inueniens excluſit.

¶ Oſi aduerbium optandi: vt Oſi videam apoſtolum dei anteq̃ moriar.

¶ Oſiris. pe. p. oſiris vel oſiridis gtm̃. fuit Iouis filius ex Niobe Phoronei filia: ſucceſſitq; phoroneo in regnū argiuoꝝ. Aegialum fratrē prefecit regno achaiæ & ad ægyptios tranſfretauit gloriæ deſiderio. Quos cū ſubegiſſet Iſidem quę & Io vocabat Inachi primi regis argiuorū filiam duxit vxorem Vbi cū illa litteras: oſiris varias artes ægyptios docuiſſet vterq; diuinos honores meruerunt. Tandē a Sityphone ægyptio: vel vt Ser. ait a Typhone fratre clam occiſus ab Iſide diu queſitus eſt. Tandē apud phialam iuxta Syenen laceratus compertus eſt in inſula Abaton in palude iuxta memphim Sepeliri eum Iſis curauit & paludē Stygem. i. mœorem appellauit. Nec niſi certis diebꝰ & mitratos eo accedere voluit. Sed cū apparuiſſet ęgyptijs deide bos quidā oſirum putarunt: adoraueruntq; vt deū & vocarūt Apim. i. bouē eorum lingua. Deinde dictus eſt Serapis. Tibullus. Te canit atq; ſuū pubes miratur oſirim. Barbara memphitē plāgere docta bouē. Mar. Non illam mille cataſtę Vincebant nec quę turba ſerapin amat. De oſiride ſic habet Euſe. lib. de præpara. diodorū ſiculum inducens. Aegyptios ferūt primos omniū motū ordinēq; cæleſtiū corporū admiratos: ſolem & lunā deos putaſſe: ac ſolem quidā oſirim: lunā Iſim nūcupaſſe a proprietate quadā inditis ipſis noibus. Nā ſi quis ad latinā linguā verba tranſferat multioculus oſiris dici poteſt. neq; id ab re. Radijs em̃ ſuis quaſi multos rebꝰ immittit oculos quibus oia perſpicit vt etiā poeta dicit. Sol qui terrā flammis opera oia luſtras: q̃is nōnulli græcorū poetæ Dionyſiū eſſe oſirim confingāt. Iſim vero priſcā latine dicere poſſumꝰ & lunā: hoc noſe idito quoniā ſempiterna priſcaq; ſit cui cornua depingūt. vel qa eū minoides cornuta videatur: vel q; bos ei apud ægyptios ſit dedicata.

¶ Oſtendo. dis. di. ſum. & oſtentū. ex os & tendo: ſicut fit in oſcito & oſcillo. Os em̃ p facie ſæpe ponitur q̃ pro toto corpe nō ſolū hoīs: ſed etiā cuiuſlibet rei ſpecie ſumitur. vt Do. in Eu. Ter. O faciem pulchrā exponit. Faciē modo non partē corporis dicit: ſed totā ſpeciem quę apparet & cernitur. Merito ergo oſtendo ſignificat demonſtro. quia oſtendo eſt ſpeciē ſiue faciem rei mōſtro: quia tendere os extendere ſolemus in id qđ volumus demōſtrare.

¶ Oſtento as. frequētatiuū ab Oſtentū ſupino formatū qđ ſignificat ſępe oſtēdo. Plau. in Aul. Altera manu fert lapidē: panē oſtētat altera. Aliquādo cū iactātia oſtendo. Vñ Oſtentatio iactantia.

¶ Oſtentū ab oſtēdo. q; ſtatim futurū aliq̃d oſtendat. vt Cometæ tonitrua die ſereno. Monſtrū q; cōtra naturā fit vt cū naſcitur aliquid mēbris alterius generis qđ & pmonſtrū quandoq; dicit, quaſi porro aliquid monſtrās ſiue monēs. Portentū qđ licet naturale ſit: raro tamē ſe oſtendit: & futurū aliquid cū tēporis interuallo denūciat qđ aliq̃d importari ac imminere denūciat. Prodigiū qđ & ſi naturaliter

fit ac ſæpe euenit: ſemper tamẽ aliquid ꝺſagit mali quaſi porro agendũ. Cõfundũtur tamẽ hæc & pro eodẽ ſignificato accipiũtur: oĩaq; ab eo q; futurum aliq d oſtendũt dicta ſunt. Labeo diffinit oſtentũ eſſe cõtra naturã cuiuſq; rei genitũ factumq;. Duo ſunt genera oſtentorũ. Vnũ quotiens quid contra naturã naſcitur. Alterũ cũ quid ꝓdigioſum videt. Sue. in Cæſa. Cunctanti oſtentũ tale factũ eſt. Quidam eximia magnitudine & forma in proximo ſedens repente apparuit arundine carẽs. Accipiũtur etiã oſtenta in bonã partẽ. Sue. in Veſp. Iampridẽ ſibi per hæc oſtenta conceptã in ſpeciẽ imperij venit. Ply. lib. xvi. ſcribit factũ eſſe oſtentũ arboris: a quo deinde tempore mateſtatis populi romani reſurrexit. Alias oſtentũ participialiter poni ſolet. Pacu. In ipſo tẽpore oſtentũ ſenẽ. i. demonſtratũ. Eſt eñ Oſtentus. a. um. Cato. Ager oleto conſerũdo qui in ventũ fauoniũ ſpectabit & ſoli oſtentus erit: alius bonus nullus erit. Val. li. i. de re ruſt. Qui locus optimus vino ſit & oſtentus ſoli amineũ ſeri oportere. Oſtentus. tus. nomen irriſio dicitur. Sal. in Iug. Sed quoniã eo natus ſum: vt Iugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem.

¶ Oſtentoſus. a. um. quod oſtentũ facit: vt a Prodigium Prodigioſus.

¶ Oſtris ſiue oſtria: arbor quę ſolitaria naſcitur circa ſaxa aquoſa ſimilis fraxino cortice & ramis.

¶ Oſtũ dixerũt antiqui id qđ ex lino facto olei purum purgatũq; relinquitur. Factũ vero dicebãt q; vno tempore conficerẽt: quẽ alij centũ ſexaginta modiorũ: alij centum viginti faciebant.

¶ Oſtium ab obſtando quidã deducũt q; ab eo arcemur ingreſſu. q dã ab os oris q; ſit id p qđ ingredimur vel domũ vel quẽcunq; aliũ locũ. Alij a grę co ος τειμ: qđ eſt repellere. Vñ ratio exigit vt ſine aſpiratione ſcribatur. Licet eruditorũ vſus illud cũ ſuis deriuatis aſpiret. Oſtia græci Thyras vocant. Vñ Thyridion oſtiolum. Oſtiorũ latera antas vocamus: a quib⁹ Antipagmẽta valuarũ ornamẽta.

¶ Oſtia. orũ. tantũ pluraliter fluuioꝝ patẽtes aditꝰ ſunt. Virg. Italiã cõtra Tyberinaq; longe oſtia. Dicimuſq; Nili oſtia: & Tyberina oſtia q̃ mare intrant nõ aditus. Et facilis eſt ad regem aditus: non facile oſtiũ. Et hæc ſylua nullos habet aditꝰ nõ oſtia. Ali quãdo oſtia ponit̃ ꝓ portu. Virg. Aut portũ tenet: aut pleno ſubit oſtia velo.

¶ Oſtia. æ. vrbs in oſtijs Tyberini ſita, ab Ancomartio condita vt inquit Liui. in ipſo maris flumiſq; confinio vt totius mũdi opes illo veluti maritimo vrbis hoſpitio reciperẽt. Ab hac Oſtienſes dicti. oſtienſis ager. oſtiẽſis porta romę eo q; oſtiã verſus ducat. Ea nũc ſancti Pauli porta appellat̃.

¶ Oſtiatim: per ſingula oſtia. Quintil. Nec ſectanda ſingula & velut oſtiatim pulſanda.

¶ Oſtiarius oſtij cuſtos. Cuius fœmininũ eſt oſtiaria: vt Ancilla oſtiaria in Euangelio.

¶ Oſtracium: latine teſta. græce oſtpακιον. Vnde teſtaceũ pauimẽtũ vulgo nũc oſtracũ vocãt. Hinc Oſtraciſmus relegationis genus. Nã ciuitates antiquitus q̃ populari ſtatu regebãtur eos qui ſuperexcellere videbãtur vel ꝓpter diuitias: vel ꝓpter amicos alienã ve poteſtatẽ extra ciuitatẽ relegare ſolebant ad tẽpus: ſicut docet Ariſto. li. iij. poly. Athenienſes vero exilio decẽnali multare conſueuerant potentes nimis & excellentes gloria viros. Et hoc exilij genꝰ oſtraciſmon appellauerũt qui repertus eſt nõ ad caſtigandũ improbitatẽ: ſed ad potentiã moderandã. Oſtraciſmus aũt ab oſtraco. i. calculo ſiue teſtula nomẽ ſortitus eſt: q in hũc modũ athenis peragebatur. Oſtraci viritim in cõſilio dabant quiſq; in quibus nomẽ illius perſcribebat quẽ vrbe cedere voluiſſet. Magiſtratus vero q huic negocio præerãt vniuerſos ſimul calculos recenſebãt q niſi ſex miliũ numeꝝ exceſſiſſent nihil confectũ eſſe indicabatur. Vbi vero vltimus numerus repertus fuiſſet eum decẽ annos exilio afficiebãt. hoc oſtraciſmo Themiſtocles Cymon & Ariſtides multati fuere. De ariſtide legimus cũ iuxta eum quidã ruſticus illitteratus ſederet ipſi Ariſtidę teſtã dediſſe vt nomen ſuũ ſcriberet. Admiratus id Ariſtides interrogauit nũquid iſtũ cognoſceret? Minime inq;t. Sed quia cæteri ita ſentiũt: ego quoq; ita cẽſeo eum eſſe damnandũ. Hoc latini teſtularũ exilium vocãt.

¶ Oſtrum: muricis ſiue cõchylij ac purpurę color. Conchyliũ eñ murex & oſtrum in eadẽ ſignificatione ſumũtur. Vir. Tyrioq; ardebat murice læna. Idem. vt Gẽma bibat & ſarrano dormiat oſtro. Iuue. Horũ ego nõ fugiã conchylia. i. murice infecta. Excipitur tamẽ oſtrum a conchyli marino ex quo purpura inficit̃. Cuius vt Victr. inquit nõ minores ſunt q̃ cæterarũ rerũ naturã conſyderãtibus admirationes q; habet nõ in oĩbus locis quib⁹ naſcitur vnius generis colorẽ ſed ſolis curſu naturaliter tẽperetur. Itaq; qđ legitur in ponto & gallia quia hæ regiones ſunt proximæ ad ſeptẽtrionẽ & occidentem inuenitur liuidũ. Quod autẽ legitur ad equinoctialem orientẽ & occidentẽ inuenitur violaceo colore. Quod vero meridianis regionibus excipitur rubra ꝓcreatur poteſtate. ea conchylia cũ ſint lecta ferramenta circa ſcindũtur equibus plagis purpurea ſanies vt lachryma ꝓfluẽs excuſſa in mortarijs terendo cõparatur. Et quia ex concharũ marinarũ teſtis eximitur: ideo oſtrũ eſt vocitatũ. Igitur muricis ſiue conchylij liquor qui & Oſtrũ dicitur temperatura artificis adhibita fere purpureus fit: hoc eſt in violaceũ tendens. Sed hæc apud auctores cõfundũtur. Muricẽ & Oſtrum & Tyriũ pro purpura ponentes. Sciendũ quoq; eſt q; cõchæ & oſtrea dicuntur firmioris teſtæ piſces. Conchę q̃ teſtã læuem habent ac politã vniformiter rugatã ſiue denticulatã

¶ Oſtrea q̃ aſperã ſcabrãq; teſtam habent: q̃uis generaliter oſtrea quoq; conchæ dicãtur. Itẽ quæ ex vno tantũ latere teſtam habẽt, altero ſcopulis: aut lapidibus alterive materiæ adhærẽte. Nã teſtæ ipſę duriores ꝓprie conchę dicũtur quales ſunt cochlearũ. Sene. Quid oſtreũ ſapiat: quid mullus optime noſti. Dicta oſtrea a græco. Nã ſicut nos a teſta teſtudinẽ vocamus ſiue aĩal qđ veluti teſta tectũ eſt: ſiue id genꝰ ædificij qđ ex teſta eſt compoſitũ. vel ad teſtudinis ſimilitudinẽ ẽ factũ: Sic græci οſτρεα τῶ ο ſτρακῳ noĩauerunt. Dicũt̃ etiã oſtreę fœ. gene. Gel. Oſtreæ ſeneſcẽte luna inuberes macræ tenues exuſtæ ſunt: creſcente luna pingueſcũt. Spondylus dicit̃ calloſum illud rotundũ albicans quod intus habet in medio a ſimilitudine ſpõdyli quod nos verticulũ dicimus. Nam reliqua caro circunſperſa lacinia dicitur.

¶ Oſtreatus. a. um. ponit̃ ꝓ duro atq; aſpero. Plau. Itaq; iam quaſi oſtreatũ tergũ vlceribus geſtat.

¶ Oſtrineus. a. um. quod eſt ex oſtro.

¶ Oſus cũ ſuis cõpoſitis Exoſus & Peroſus p̃ticipia ſunt: ſiue pticipiorũ mõ capiunt. De q̃bus in dictione peroſus. Iungit aũt oſus cũ actõ & actiue ſumitur: vt oſus ſũ. oſus es. oſus eſt. p odi odiſti odit Participiũ quoq; futuri tpis oſurus & oſor verbale ab orſum ſupino fiũt: q̃ Feſtus ab odio ſumit. licet nõ ſit in vſu. Plau. in Am. Inimicos ſemp oſa ſum obtueri. i. odi. Oſurus. Ci. in Læl. Negabat vllã vocem inimiciorẽ amicitiæ potuiſſe reperiri q̃ eius qui dixiſſet ita amari oportere vt aliquãdo eſſet oſurus Oſor. Plau. in aſi. Madidũ nihili incõtinẽtẽ atq; oſorẽ vxoris ſuę. i. q̃ odit vxorẽ ſuã. Sciẽdũ q; in oſus terminata q̃dã ſignificãt habitudinẽ ſiue vehementiã copiãve: aut affectionẽ: vt aioſus: ingenioſus: neruoſus: ſaxoſus: aquoſus. q hȝ copiã ſaxorũ neruorũ: ingenij: animi. Vinoſus libidinoſus: muliero rus ſeditioſus factioſus q̃ amat vinũ libidines mulieres ſeditiones factiones. Quædã actionẽ: vt ſtudioſus ſtomachoſus cõtumelioſus: q̃ operã dat ſtudio. q̃ ſtomachatur. qui contumeliã facit. Quædã paſſionẽ: vt odioſus inuidioſus: qui habetur odio & cui inuidetur. Quædã actiue & paſſiue accipi poſſunt: vt formidoloſus laborioſus operoſus voluptuoſus religioſus.

¶ Otides: auiculæ p̃dicibus ſimiles q̃ breui volatu cito laſſantur.

¶ Othrys: mons theſſaliæ. Othryades nomẽ lacedæmonij viri tam primę q̃ tertiæ declinationis eſt.

¶ Ouis: a græco οἰς. interpoſita u propter hiatũ ſignificat pecudem.

¶ Ouinus. a. um. quod ex oue eſt. vt Pellis ouina. a quo Ouillus ouilla ouillum.

¶ Ouillus. a. ũ. Ply. li. xix. Quin & ouillo fimo vti q̃n aliud hẽrbeſceret: diminutiuũ eſt ab Ouinus.

¶ Ouile. locus in quo oues morari ſolent.

¶ Ouiaria. æ. ouiũ multitudo. Var. in plo. lib. z. de reruſt. Q đ eo facilius faciã q; & ipſe pecuarias humi grãdes: in apulia ouiarias: & reatino equarias.

¶ Ouiaric⁹. a. um. poſſeſſiuũ ab oue deriuatũ. Col. lib. vij. Et quoniã de ouiarico ſatis dictũ eſt ad caprinum pecus nunc reuertar.

¶ Ouicula diminutiuũ ſignificat paruã ouem.

¶ Ouum ab ὠον interpoſita u euphoniæ cauſa.

¶ Ouo. as. lætor & lætitiã vociferando ſeu canẽdo demõſtro. Liu. lib. i. Romani ouantes ac gratulantes Horatiũ accipiũt eo maiori cũ gaudio quo prope metum res fuerat.

¶ Ouatio: vt eſt ab ouo. as. ſignificat puũ triũphũ quẽ faciebãt ouãtes qui nõ in curru ſed pedes quali corona redeũtes ex pugna cũ bellũ nõ erat indictũ vel ſine ſanguine cõfectũ. Ab ohe gaudentiũ interiectione: vt ſit ouatio quaſi ohatio. Iuue. Satur eſt cũ dicit Horati⁹ ohe bacche. Vel a voce militũ quę fiebat geminata oo littera: per interpoſitionẽ u. euphoniæ cauſa. Vt aũt ab ouũ fit ſignificat tps quo gallinę oua faciunt. vt vernatio mellatio pullatio. Ply. Certe luna capiendũ cenſent tanq̃ congruere ouationẽ etiã ſerpentiũ humani ſit arbitrij.

¶ Ouatus. a. um. q đ eſt in ſimilitudine oui factum. Plyn. Aliis turbinatio pyri. aliis ouata ſpecies ceu malorũ aliquib⁹. Hinc ouatũ aurũ: ouo auratũ quoniam oui albo antea illinito æra ac marmora auri & argenti laminis decorẽtur. Nec obſtat q; ouum habeat primã longã. Plęraq; em̃ deriuatiua primitiuorũ naturã nõ ſeruant. Perſ. Hinc illud ſubijt auro ſa cras q; ouato Perducis facies. Hoc Ply. lib. xxxv. de marmoribus loquẽs innuere videtur cũ inquit. Vt ouatus eſſet numidicus vt purpura diſtinguere t̃ ſinnadicus. Nõnulli ouatũ aurũ dici aiunt: ouatione victoriaq; quæſitum: vel ingens vel copioſum quantũ ouationibus comparatur.

¶ Oualis & hoc ouale: quod ad ouationẽ pertinet: vt Oualis corona quę ex myrto fiebat.

¶ Oxus: amnis ortus in lacu oxia vt inquit Ptol. ſiue Oxo vt Solinus.

¶ Oxys. maſcu. gene. & Oxy. neutri indeclinabile acutũ citũ & velox ſignificat. Oxos neutri generis ſiue Oxeos acetũ. Oxys. idis. pro vaſe aceti.

¶ Oxya græce: acutus accentus latine dicitur.

¶ Oxybaphum: latine acetabulũ. ab aceto habet penultima correpta.

¶ Oxygaꝝ pe. cor. acutũ garũ. hoc eſt garũ ex aceto confectũ: quod in principio mẽſæ apponi ſolebat. ὀξος acetum. γαρος liquamen ex piſce.

¶ Orygala: quaſi acetoſum lac. Gala latine lac. Oxos acetum.

¶ Oxylapaton. Lapatũ acuta habens folia. Oxyſchenon acutum iuncũ ſignificat.

¶ Oxyhalme: gen⁹ potionis q đ ex ſale & accto recenti fieri ſolebat aduerſus ſerpentes.

¶ Oxymeli: acetũ mulſum dicit̃ gen⁹ potionis q đ ex mellis heminis. x. aceti veteris heminis. ſ. ſalis marini pondo. Tymbre quadrante: aquæ marinæ ſextarijs. ſ. pariter decoctis fieri ſolebat.

¶ Oxypora ſunt q̃ Col. tradit appellari oxygara. Quoniã inquit cũ vſus exigit aceto garoq; diluũtur. Ply. quoq; li. xx. Fœniculũ condimẽtis ppriis oibus inferitur: oxyporis etiã aptiſſime. Sũt & ſua medicis oxypora quaſi a celeritate dicta penetrandi. Eſt em̃ remediũ præſentaneũ. i. celeriter iuuans. Idem. Iuniperus miſcetur antidotis oxyporis.

¶ Oxyporopoli q̃ cibos vendũt aceto confectos Ply. In eo vſus & oxyporopoli: ſeruãt addito dulci at crementũ aceti temperantes.

¶ Ozyſaccaron. potionis genus ex ſaccaro & aceto. Saccarũ mel dicitur in arundinibus collectum gũmi modo candidũ ac fragile.

¶ Ozæna: morb⁹ cũ vlcera circa nares ſunt pluresve cruſtæ: & odorẽ fœdũ hñt. cui malo vix põt ſuccurri: nomẽq; trahit ab ozęna ſicut & polyp⁹. Ply. li. ix. Polypoꝝ gña & ozæna dcã a grauitatis odor

¶ Ozimũ. pe. cor. ab ὀζω redoleo: genus edulij redolentis ex inteſtinis confecti. Perſius. Cum bene diſtincto cantauerit ozima vernæ.

LITTERA muta eſt: nec aſpiratione admittit niſi in dictioni b⁹ græcis q̃ poſtponit̃: vt phaethon. Cõuertitur q̃nq; in traducendis dictionibus græcis p. in b. vt cũ apud græcos ϖυξος. apud nos buxus ſcribitur. ab ἀψυρτος cũ littera ψ. p qua nos pſ cõſueuimus. Abſyrtus cũ b traducit̃. Interdum p exili p ph aſpirato traduci ſolet: vt q đ a græcis φοιβικιος cũ ph aſpirata ſcribitur. a noſtris punniceus tranſfertur. Sic ϖορφυρεος: purpureũ dicimus. Quin & contra vbi illi p exile ponũt: latini ſæpiſſime aſpiratũ traducunt. vt quod illi υψιϖυλη. nos hypſiphyle ſcribere ſolemus.

¶Pabulū ꝓprie pecudū & aliorū brutorū cib⁹.hęc baceus fœniceus paleaceus vel ſtramētitius eſt.
¶Pabularis & hoc pabulare:quod ad pabulū perti net ſeu quod pro pabulo datur. Col. Vicia pabularis & vicia ſeminalis.
¶Pabulor. aris.pabulū ex agris capio. Val.max. Id poſtq̄ cognouit depoſitis inſignib⁹ ĩperij fami liarē vultū induit:ac pabulantiū hoſtiū globo ſeſe obiecit.Interdū pabulare eſt paſcere. Col.lib.viij. Subinde q̄ incedit.ſ.capella cōpeſci debet ne ꝓcur rat:ſed placide ac lēte pabuleť:vt & largi ſit vberis
¶Pabulator qui pabulatū vadit.Cæſ.lib.v.Repē te ex oĩbus partibus ad pabulatores aduolauerūt.
¶Pachynus.pe.indifferēte. ꝓmontoriū ſiciliæ pe lopōneſum ſpectans ab aeris craſſitudine.Nā πα χυσ pingue & craſſum dicit. Virg.li.iij. Præſtat tri nacrij metas luſtrare pachyni. Priſ. in perihegeſi. Qui procul effuſis pachyni diſtenditur oris.
¶Pachiſos:fluuius Siciliæ ciuilis ſanguinis nota tus infamia.
¶Pachiti montes in minore Aſia.
¶Pactolus.pe.ꝑ. fluuius lydiæ aureis arenis ſmyr næos irrigās agros. Iuue. Quod tagus & rutila pa ctolus voluit arena.
¶Pacuuius Brūduſinus poeta tragic⁹ illuſtris En nij poetę ex filia nepos Romæ picturā exercuit:ac fabulas venditauit. deinde Tarentū trāſgreſſus ꝑ pe nonagenarius diē obiit. hic vt Quintil.ait gra uitate ſententiarū:pondere verborum:auctoritate perſonarū clariſſimus fuit:citra tamē nitorē.
¶Pax a pactione dicitur.Q d nomē etiā pluraliter declinatū legitur.Hora.Hoc paces habuere bonæ ventiq̄ ſecūdi. Aug.li.iij.de ci.dei. Semp in ptāte haberēt paces bellicaſq̄ victorias q̄ ſemp fere per humanorū aĩorū motus accidūt. Var. Aĩaduerten dū primū q̄bus de cauſis & quē admodū conſtitue rūt paces. ſcd̄m quā fide & iuſtitia eas coluerūt. Et eſt pax trāquilla libertas. Vir. Pars mihi pacis erit dextrā tetigiſſe tyrāni. Per trāſlationē qñq̄ ſumit ꝑ venia. Idē. Sed vocis p̄cibuſq̄ iubēt expoſcere pacē.qñq̄ ꝑ propiciatiōe:vt apud eundē. Pacēq̄ ꝑ aras exq̄rūt. Pax ēt aduerbiū græcū eſt & ſig̃t tm̃ mō. Ter.in Heau. Dū argētū capio pax:nil ampli⁹
¶Pace tua dixerim:honeſtus repræhendēdi mos. prius captata venia.i.tua venia:& te nō iraſcēte.
¶Paco.as.a pace fit:& ſignificat mitigo lenio pla co ꝓpitio cōcordo & pactū facio. Aug.ſup Io. Ex iſt mane:& quos inuenit cōduxit:& pacauit cū eis mercedē denariū. Dicit & Pacor deponēs. Idem in eodē vtrūq̄ cōplexus eſt. Sodalis nō tibi feci iniu riam:q̄d paçaui reddidi tibi fraudem tibi non feci: quia quod pacatus ſum reddidi.
¶Pacate aduerbiū:ſignificat tranquille ſedate.
¶Pacifico.as.a pacifcor eſſe videtur. Ci. Lepido. Itaq̄ ſapiētius meo quidē iudicio facies ſi te in iſtā pacificatione non interpones .i. pacem faciendā. Quidā hæc tria ſeparant:vt Pacificatus ſum:pacē feci ſignificet.Pacatus ſum: in pace ſum: ab armis deſtiti. Placitus ſum:ab indignatiōe animi ad leni tatem rediij:vel animo leni ſum.
¶Pacificatorius.a.um.q̄d ad pactionē ptinet.Ci. Poſtq̄ nos pacificatoria legatione ĩplicatos putāt
¶Pacifcor.eris.pactus depo. ſignificat pactū fa cio cōuenio.Vñ etiā cōſtruit cū abltō ſicut alia ver ba pretiū ſignificantia.Plau.in Bac.Pacifci cū illo paula pecunia potes. Dicimus etiā pactus ſum hāc rem. Iuſti.lib.z. Cum Xerxe nuptias filiæ eius pa ciſcitur.Huius compoſitū eſt Depeciſcor.
¶Pactio vt inqt Vlp̄.eſt duoꝝ plurīū ve in idē pla citum & conſenſus. Sal. Collegā ſuū Antonīū pa ctioneſq̄ ꝓuinciæ ꝓpulerat:ne contra remp.deſſen tiret. Ci.li.iij.offi. Regulus non debuit cōditiones pactioneſq̄ bellicas & hoſtiles perturbare.
¶Pactum quādoq̄ participiū eſt a paciſcor:vt eſt illud in Gñ. Et recordabor fœderis ſempiterni q̄d pactum eſt inter deum & omnē animam viuentem Quādoq̄ nomē quod a Cicerone ſic diffinitur.pa ctum eſt q̄d inter aliquos conuenit.quod iam ita iu ſtum putatur:vt iure præſtare dicatur. Hier.in Gñ. Statuā pactum meū vobiſcum.In ablatiuo.Quā doq̄ accipitur pro modo. Terē.in And. Eo pacto gnati vitam & conſiliū meū cognoſces. Pactilis: Vide in dictione Pago.is.
¶Padus.fluuius qui vt Ply.li.iij. ſcribit e gremio Veſuli montis celſiſſimū in cacumen elati finibus ligurum Gabiēnorū viſendo fonte profluens:con denſq̄ ſeſe cuniculo:& in forouibienſium agro ite rum exoriens: nulli amniū claritate inferior.a græ cis dictus. Eridanus ac pœna phacthontis illuſtra tus. Augetur ad canis ortus liquatis niuibus:agris q̄ nauigijs torrētior.Metrodorus refert quoniā cir ca fontē arbor ſit multa picea quę pades gallice vo cetur:padum hoc nomen accepiſſe.
¶Padua:vrbs a padi vicinitate dicta. q̄ & patauiū dicit quaſi padauiū:vel απο του πετασθε.i.a vo lando q̄ captato augurio dicit cōditū. Vel a peten do.q̄ telo auē petiſſe dicit:eoq̄ in loco vrbē condi diſſe. Primo Antenorea dicta eſt. Vñ antenoridæ: poſtea patauini & paduani. Apud patauiū nat⁹ eſt Titus Liui⁹ hiſtoric⁹ celeberrimus q̄ res romanas ſūma facūdia ꝓſcripſit. Similiter Stella & Valerius Flaccus poetæ:hic orti fuere. Prēterea Paulus iuriſ conſultus. Alberthus Eremitanę noſtrę religionis theolog⁹. Cuius ingenij acumē opa q̄ edidit decla rant. Franciſcus quoq̄ cognomēto zarabella qui in legib⁹ interp̄tandis:& vitę integritate tantū va luit vt in cardineū cetum fuerit aſcitus.in ea vrbe originē duxit. Fertur & Voluſius poeta patauinus qui poſt Enniū rerum geſtarum populi romani an nales carmine deſcripſit.
¶Paduſa:fluuius quē aiūt padi brachiū rauēnam vſq̄ perductū Maſſanicū alio noīe appellatum.
¶Pæan.hymn⁹ erat in apollinē:ſicut dithyrābus in bacchū:vt Iul.Pol.inquit:q̄ nō ſolū in auerſio ne malorū decantabatur:ſed & in victoria. Interfe cto em̄ pythone laudibus & carminibus laudatus fuit:q̄ pæana dixerūt. Virg. Lætū pæana canētes. Abuſiue tamē ꝓ oī deoꝝ laude ponit.Vñ opus ſuū Pindarus de laudibus deorū oīm pęana inſcripſit Pæan vero ab παιω q̄d eſt medeor:q̄.ſ. morbis remedians finē faceret. Vnde & Apollo ipſe pæan dictus eſt. Iuue.Parce precor pæan.
¶Pæchnium:genus ludicri poematis a ludendo. Vnde Technopæchnion apud Auſoniū.
¶Pædor: ſquallor.illuuies.ſordes. & oīs immūdi tia:ſeu putor in aĩali. Longuſq̄ in carcere pædor. Cic.lib.iij. Tuſ.Barba pædore horrida atq̄ inton ſa infuſcat pectus illuuie ſcabrum. A greco hoc no mē deduci videt quo παιδσ.i. pueri dicūt q̄ in illa puerili ætatula ſordidi fere ſunt: nec a ſordibus

ſciunt abſtinere. Vnde pæditos quoq; ſordibus & obſoletos appellant.

¶Pædagog⁹. pe. p. pueri ductor: ϖαιδ puer. αγω γος ductor. ſ eſt em̃ cui ducendos puerorũ cuſtodia datur. Col. li. i. Nec poſtremo quaſi pædagogi eius meminiſſe dedignemur iulli hygini.

¶Pædagogiũ apd iuriſcõſultos. ti. de fundo inſtr. Seruitium atq; mancipiũ dicitur. Verba Vlpia. hæc ſunt. Si inſtrumentũ fundum legaſſet: ea pædagogia q̃ ibi habebat vt cũ ibi veniſſet pręſto eſſent in triclinio legato cõtinent. Sue. tñ ſi textus falſus nõ eſt accipit pro puerorũ cõcubitu cũ inquit in Nero. Super ingenuorũ pędagogia & nuptiarũ concubinatus veſtali virgini Rubricæ vim intulit.

¶Pædagiũ. locus in domicilio in quo pueri ſeruiq; cõmorãtur. qui ϖαιδεϛ vocãtur. Ply. li. vij. epiſtolarũ. Puer in pędagio miſtus plurib⁹ dormiebat

¶Pædico. as. pe. p. obſcœnũ verbũ qd ſignificat ꝓpoſterã cum maſculis libidinẽ exerceo. Græci dicunt ϖυγιζειν Iul. Firmicus hanc libidinẽ prępoſterã appellat. Hinc Pædicones ſiue Pædicatores puerarij: puerorũ amatores concubitoreſq;.

¶Pæderaſtes: amator puerorũ. Pæderaſtia: amor obſcœnus in pueros.

¶Pædia. Græce ϖαιδεια: eruditio inſtitutioq; in bonas artes vt docet Gel. Vnde Pędia Cyri quã Xenophon ſcripſit.

¶Pædotriues pe. p. ludi litterarij p̃ceptor: & exercitationis magiſter. cuius officiũ: vt inqt Plato in Gorgia: eſt corpora hoĩm formoſa robuſtaq; efficere. Pædotriuica exercitatio pertinẽs ad doctorẽ pædotriuẽ. Ariſt. lib. viij. poly. præcipit adoleſcentes gymnaſticæ & pædotriuicæ eſſe tradendos.

¶Pæon nomen viri medicinæ artis peritiſſimi vt ſcribit Home. A quo pæonia herba dicta eſt. Eſt & pęon genus pedis: qui a Diomede quadruplex eſſe traditur quorũ primus ex longa & tribus breuibus conſtat. Secũdus ex breui & longa & duabus breuibus. Tertius ex duabus breuibus & longa & breui. Quartus ex tribus breuibus & longa.

¶Pæonia: herba vocata eſt a Pæone medico qui eam inuenit. Pæonia etiã regio eſt in europa a Pæone Endymionis filio & Epæi fratre: qui victus curſu ab Epæo ſicut inter eos conuenerat: imperium victori dedit & in Macedoniã ſeu Thraciam ad amnẽ Axium diſceſſit. A quo Pæonia regio dicta: quæ poſtea ex regis nomine Emathia pars Macedoniæ vt a qua Pæones populi. Iuſti. li. vij. ſcribit penul. cor. Sta. lib. Achil. Præterit & didici quo pæones arma rotatu. Quandoq; Pæonia ponitur pro macedonia ſicut Emathia: cui⁹ littoris regio iuxta Sithoniã & Thermopontũ pallene vocatur. In hac regnaſſe fertur Thelegonus.

¶Pæſtum. oppidũ lucaniæ roſarũ abundãtiſſimũ vbi ob cœli clementiã bis in anno ꝓducebãtur fructus. ſ. Maio & Septẽbri. Vir. li. iiij. ge. Biſeriq; roſaria pæſti. huius mœnia ꝓpe mare magni ſpatij ad huc integra vidẽtur latitudine & altitudine mirãda a Thuſcis conditũ poſſidoniã dixerũt: & eius ſinũ poſſidoniatẽ. Poſtea romani miſſis huc colõis ampliauerũt vt ait Stra. Hinc Pæſtanus. a. um. Ouid. de arte. Caltaq; pæſtanas vincat odore roſas.

¶Pætus. q obliquatis oculis in altũ reſpicit. Hor. in Ser. Appellat pætũ pater & pullum male paruus ſi cui filius eſt. Hinc pætorum famula romæ cognomen ſumpſit.

¶Pagus. ſimul poſitæ villæ. hoc eſt ruſticanæ domus in vnũ coagmentatę. Nam ϖηγη latine fons dicitur: q̃ circa fontes hæ ponerẽtur. q̃ oẽs eadem aqua vterentur. Scribit Cęſar ciuitatẽ heluetiam in quattuor pagos fuiſſe diuiſam. hoc eſt in quattuor regiones quę pagatim habitabãtur.

¶Pagatim aduerbiũ: dictũ eſt p ſingulos pagos: ea forma qua oppidatim. Liu. Templa deũ quæ pagatim ſacrata habebãt dirui atq; incendi iuſſit.

¶Paganus. a pago dictus eſt ruſticus: villanus in villa natus qui non nouit vrbẽ quaſi ex vno fonte potans. Hinc Semipaganus: ſemi ruſticus. Interdum pagani accipiũtur pro hoĩbus nõ militãtibus tametſi vrbani ſint. Et eſt verbũ peculiare iuriſconſultorũ a quibus hæc duo perinde ac cõtraria opponũtur miles & paganus. Sue. de Aug. Pinariũ equitem Ro. cũ concionãte ſe admiſſa turba paganos apud milites ſubſcribere quędã animaduertiſſet: curioſum & ſpeculatorẽ ratus corã fodi imperauit. Vlpi. Eſt ſcriptũ a diuo Pio in eo qui cũ eſſet paganus fecit teſtamentũ: mox militare cœpit. Paulus. Fecit teſtamentũ exẽplo eius q paganus fecit: deinde militare cœpit. Quare aũt pagani dicãtur qui vrbani ſunt: dicit Romã diuiſam fuiſſe in tribus quattuor ſicut apud Diony. li. iiij. antiquitatũ legit: quas pagos vocitabãt in quibus habitãtes pagani dicebãtur q in nullã aliã habitationẽ tranſferri poterant.

¶Paganalia. orum. ruſticorum feſta.

¶Pagaſa. theſſaliæ oppidum: quod poſtea Demetrias dictum eſt: Iuxta quã ædificata fuit Argonauis. Proper. Quod nauis longa argonautarũ pagaſea nũcupatur. q̃ Iaſon qui eã ædificauit fuit filius Eſonis fratris Peliæ regis Theſſaliæ. Hinc pagaſicus ſinus in theſſalia eſt dictus.

¶Pago is. pepigi pactũ. ſignificat paciſcor. Ci. li. ij. ad herẽ. Pacta ſunt q̃ legib⁹ obſeruãda ſunt. hoc modo. Rem vbi pagũt: oĩone pagũt. Aliqñ ſignificat ꝓmitto. Plau. Hæc tibi pacta eſt Calicli filia. Ser. tñ dicit. Pago vnde multi volunt venire pepigi nuſq; lectum eſt. vultq; pepigi a papiſcor fieri: ſicut & pactus. Quomodo a placeo placui & placit⁹.

¶Pagina. pe. cor. vtraq; pars foliꝝ a pangendo q̃ in paginis carmina panguntur. i. figuntur. Verſus em̃ pangi vel figi cæris dicuntur vel quod in libris ſuam quæq; obtineant regionẽ. vt pagi. Hinc fiunt compagino pro cõiungo. q̃ paginiæ ſimul cõiunguntur. Paginula diminutiuũ. Cic. ad Atticum. Si vero idem quod neſcio an ſit vt nõ minus longas iam in codicillorum factis futurorũ conſulum pagi nulas habeat q̃ factorum.

¶Pagyris. nomẽ fluuij & nomẽ ciuitatis. a qua Pagyritæ populi. Quidã tamen pacyrim dicunt.

¶Pala inſtrumentũ ruſticanum vulgo notum. Et inſtrumentũ quo panis in furnũ mittitur & extrahitur: nec nõ ventilabrũ. Item quoddã ignis receptaculũ. Itẽ Palæ dicũtur dorſa dextra: leuaq; eminentia membra. Itẽ Palæ vt inquit Stra. minores auri purgatioris maſſulæ & vtiq; non maiores ſelibra. Ply. lib. xxxiiij. Expuitur æris pala quædã. hoc eſt qd græci Pſegma appellant. Idem lib. xxxiij. ſcribit palacas appellari maſſas auri in puteis repertas decẽ & amplius librarũ pondere quas alij palacranas vocant ſicut id qd minutũ eſt balaucem.

¶Palla pallæ per duplex ll. eſt honeſtę mulieris ve-

ſtimentũ.hoc eſt tunicæ palliũ qđ pallam & foris eſt ad veſtigia vſq demiſſũ. Vir. Pro longæ tegmine pallæ Tygridis exuuiæ p dorſum a vertice pendens. Plau.in mene. Pallã ad phrygionẽ fert confecto prandio. In Gallia tamen viri quoq palla vtebantur. Vnde Mar. Dimidiaſq nates gallica palla tegit. Et ab Irrugatione & mobilitate dicitur palla quę eſt circa finem huiuſmodi veſtium. ἀπο του πάλλειν. Eſt etiã hoc nomine vrbs Ptolomæo teſte a latere meridionali corſicæ.

¶Palaca a palacrana p auri maſſa ſumi ſolent.

¶Pallace: græcum eſt & ſignificat concubinã. Vñ dicimus: Hæc eſt pallace mea.

¶Palam aduerbiũ ad oĩa refertur: & ſignificat manifeſte & corã pluribus. Corã ad pſonas tm̃. Terẽ. Si falſum aut fictũ cõtinuo palã eſt. Hinc fit Propalam eiuſdẽ ſignificationis. a quo Propalo. as. pro manifeſto ſeu aperio. De quibus infra.

¶Palam quęſtũ facere dicit non tantũ ea q̃ in lupanario ſe pſtituit: ſed etiã ſi qua vt ſolet in taberna caupona vel qua alia domo pudori ſuo nõ parcit.

¶Pallium dictum eſt q palam ſit & foris. Sub eo em̃ tunica ſumebatur lõge lateq diffuſum: & viris mulieribuſq cõuenit ens: pprie autẽ græcus habitus Vñ palliati græci dicti ſunt: & Comœdiæ palliatæ q̃ ſcriptę ſunt ſecundũ ritus & habitus hominũ palliatorum græcorũ. Auctores Dona. & Diomedes.

¶Palliatus.a.um. pallio indutus: & pallio coopertus. Aug.lib.x.cõfeſſ. In eſt animę vana & curioſa cupiditas nomine cognitionis & ſcientię palliata. Apul. Nec palliari tam aperta res poteſt.

¶Palliolum diminutiũ. breuius pallium: ſiue linteum ad caput tegendũ. Iuue. Cultam palliolo mulier nẽpe ipſa videtur. Hinc Palliolatim. Plau. Palliolatim amictus ſic inceſſi ludibundus.

¶Palliolatus huiuſmodi palliolo indut⁹. Suet. de Clau. Palliolatus nouo more præſedit. Mar. Hanc volo quę facilis quę palliolata vagatur.

¶Palliaſtrum: rude ac vile pallium. Apul. Ecce ſocratem contubernalẽ meũ conſpicio humi ſedebat ſciſſili palliaſtro ſemiamictus.

¶Palus pali. notæ ſignificationis habet pri. pro. Tibul. Hic docuit teneram palis adiungere vitem. Palus vero paludis pro loco aquoſo: habet primã cor. De quo infra.

¶Palo, as. ſepio tẽdo & quaſi palis munio. Col. li. xij. Vt vitis paletur & capite ten⁹ alligetur: & iuga vineis imponãtur & capiſtretur. Et palare vagari errareq. Vnde & Diſpalare quod ẽ diuidere. Siſen. Diſpalati ab ſignis digreſſi oẽs ac deſſipati.

¶Palor. aris. paſſim vagor. ſicuti faciunt q lento gradu diſperſiq labruſcas quęrũt. Liu. li. i. Raptim & ad hos romana legio ducta palantes in agris oppreſſit. Idẽ lib. v. Iam obſidionis tędio victi abſcedũt: vagiq per agros palãtur: cibis vinoq raptim hauſto repleti. Hoc verbum a palam quidã deduci exiſtimant. Alij a palis caſtrorũ. hoc eſt ſudibus: modo huc: modo illuc tranſlatis. Dicitur & Palo. as. in hac ſignificatione.

¶Palatim aduerbiũ: ſignificat paſſim vagando. Liu. lib. v. Thuſculum palatim fugerem.

¶Palata fic⁹ inter palas cõpreſſa. Hie. li. ij. Re. Apparuit ſiba puer miphiboſeth in occurſum eius cũ duobus aſinis q onerati erant ducentis panibus & centũ alligaturis vuę paſſę & ſeptẽ maſſis palata-

¶Palatus: oris cœlũ. q labijs dentibuſq quaſi palis munitus ſit. Aug. ſuper. Io. Quo auidas fauces habere debet? vnde optare? vt ſanus ſit inde palatus ita indicandi. Dicitur & palatũ. Col. li. viij. Sed etiã ſi palatũ atq lingua concolor lanæ eſt.

¶Palas antis. nomẽ filij Euãdri. & nomẽ Gigãtis

¶Pallas. adis. dea dicta q palantẽ gigantẽ interfecerit cum prius Tritonia vocaretur a Tritone palude vbi primũ viſa eſt: vel a παλλω vibro quatio eo q haſtã vibrare conſueuerit docueritq: quoniã belli dea eſt. Hęc dicta eſt bellona quia bella inuenerit. Et minerua q vim minet: vel q neruos minuat ob ſtudiorũ laborẽ. Nam dea artiũ & ſapientiæ eſt: quia de capite Iouis nata eſt. Sed qa dea eſt artiũ & ingenij ideo iſta fingũt. Nihil eſt em̃ excellẽtius in genio: quippe quo regũtur vniuerſa. Virg. Pallas quas condidit arces ipſa colat. Hæc Iouis filia ſine matre fuit. Nam Iuppiter cũ videret Iunonẽ ſterilẽ eſſe percuſſo capite emiſit palladem armatam. Pallas etiã nomen paludis eſt in Africa.

¶Palladium: palladis ſimulachrũ quod Romę in ædę veſtæ fuit.

¶Palladius. a. um. qđ eſt palladis. Vnde palladiũ forum Romę qđ erat propinquũ templo palladis.

¶Palladius nomen viri propriũ qui de Agricultura ſcripſit.

¶Palatiũ mons Romę appellatus eſt. q ibi in palatio pecus paſcens balare cõſueuerit. Sic em̃ vox eius aĩalis exprimitur quaſi balatiũ. Vñ neuius balatiũ appellat. Vel a palo. as. quia ibi palare. i. errare pecudes ſolent: ſeu q palantes arcades cũ Euandro ibi conſederũt. Nam ante Romam conditam poſſeſſum atq habitatum fuit vt ab Arcade Euandro: aut aboriginibus qui ex palatio oppido agri reatini venere & cũ Euandro habitauere. Alij a palantia latini matre q̃ ibi habitauerit palatiũ dictum volunt. Alij a pallante Euãdri auo. Alij a filia Euãdri palãtia ab Hercule vitiata & poſtea illic ſepulta Vel certe a Pallãte eius filio illic ſepulto. Alij ab Pale paſtorali dea nomẽ inditum autumant. Palatiũ etiã dicit dom⁹ imperatoria ſuperba amplaq a palante gigãte qui primus palatiũ ob magnitudinẽ ſui feciſſe dicit. Aut ſecundũ Ply. a palanteo Arcadiæ oppido. Siue vt Cyrillus auctor græcus refert a palatio monte. Huius noĩs prima ſyllaba indifferenter ponitur. Ouid. de arte. Illic quas tulerant nemoroſa palatia frondes. Mar. Inde ſacro veneranda petes palatia cliuo. Et palatium dicta fuit vrbs Diocletiani quã nũc nautę Spalatũ vocant. Euſe. in chronicis. Diocletian⁹ haud procul Salonis in villæ ſuæ palatio moritur.

¶Palantẽ: vrbs in palatino mõte: a Palante Euãdri proauo. Vñ Virg. li. viij. Arcades his oris gen⁹ a palante profectũ Qui regẽ Euandrũ comites qui ſigna ſecuti Delegere locũ & poſuere in montibus vrbem Palantis proaui de nomine palanteum.

¶Palatinus a. um. Vñ Palatinus deus: & palatinus mons dictus eſt ſuper quo primo Roma ædificata fuit: & in eo reges primo. deinde cõſules: poſtea imperatores maiore ex parte ſedẽ habuerunt. Et palatini qui & palantes ſunt. qui cũ Euandro venerunt & abortgenes cõſederũt in quartę regionis palatio Sed hos alij dictos a palãtia latini vxore putauere

¶Palatialis flamẽ dict⁹ eſt q ad ſacrificãdũ ei ideo cõſtitutus erat: in cuius tutela palatiũ eſſe putabat.

¶Palatual. ſacrificiũ qđ fiebat romę in mõte pala-
¶Palãtina regio Romæ cui⁹ Arcades duce (tio
Euãdro palantes auctores extiterunt.
¶Palantia oppidum. Vnde & palantini. Eſt & no-
men fluminis in Valentino littore.
¶Palæmon marin⁹ deus: latine portun⁹ q portu-
bus p̃ſit. De quo in dictiõe Portun⁹. archias aũt in
epigrãmatis τεσσαρεσσι σιμ αγωρεσσαμ ελλα
δα. τεσσαρεσσι ροι οι δυο μερθρητωμ οι δυο
δε αθαματωμ ζημος. λητοι δαο. παλαιμορος.
αρχεμορολο. αθλα δε τωμ κοτιρος μηλα σε
λιμα ϖιτυς. Eſt & nomẽ propriũ Grãmatici Vi-
centini. Cuius tanta fuit arrogãtia: vt ſecũ natas &
perituras litteras diceret. Atq; de ſe diuinaſſe Virg.
cum dixit. Tantũ vicine palæmon.
¶Palæſtina: puincia ſyrię arabię cõtermina. a phi
læſtim vrbe metropoli in ea: vt inqt Ply. lib. v. Nã
& herodotus ſyriã: alterã palæſtinã. In ea q̃q; ciui
tates cõtinebãt. Gaza: Aſchalon: Geth: Acaron
& Azotũ. Eſt & altera palæſtina ppe Phæaciã de q̃
Luc. lib. v. Laxa palæſtinas vndis cõfixit arenas.
¶Palæſtra: luctatio ab παλιμ. iterũ παιω. ferio
pcutio. Vel απο τησ. παλησ. i. a motu vrnæ. Nã
ducti ſorte luctãtur. Virg. li. vi. Pars in gramineis
exercent mẽbra palæſtris. Palæſtra etiã dicitur do
mus lęnonis qua eſt exercitus amator aſſidue. Ter.
in Phor. Eccum a ſua palæſtra exit foras. Vñ Vit.
lib. v. docet qũo palæſtræ ſint ædificandæ.
¶Palæſtrita palæſtritæ penultima correpta qui ſe
in palæſtra exercet.
¶Palæſtricus. a. um. quaſi ex vſu palæſtræ habet
pe. cor. Paleſtricus ſubſtantiuũ idem quod paleſtri
ta. Affra. Depellis mihi manũ per palæſtricos.
¶Pales paſtorum dea vel pabuli. hanc quidam ve
ſtam: quidam deũ matrẽ appellant. Vir. Te quoq;
magna pales.
¶Palilia vel parilia. ei⁹ deæ feſta l in r mutata dicũ
tur. Hęc a paſtoribus in agris fiebant. xi. Cal. Maij
quo die Romulus vrbẽ fundauit ad lupos arcẽdos
morboſq; a pecore pellendos: ſeu p partu pecoris.
Prop. lib. iiij. Vrbi feſtus erat dixere palilia patres:
Hic primus cœpit mœnibus eſſe dies.
¶Palea a palã ſeu a pabulo dicit. Nã ea ſola primũ
in paſcendis aialibus p̃bebat. Quo ſane vocabulo
nõ pprie culmi ſed folicula ipſa granulorũ cõpræ-
hendũtur. Virg. li. i. Ge. Surgentẽ ad zephyrũ pa-
leæ iactãtur inanes. Col. li. vij. Minus cõmode tue-
mur armentũ. Paleis q̃ vbiq; & q̃buſdã regionibus
ſolę p̃ſidio ſunt. & pbant maxime ex milio: tum ex
hordeo: mox ex tritico. Idẽ. Oportet fabã maturã
cõterere & paleas eius diligẽter recõdere. Notandũ
p Seruij ſnia paleã ſingulari nũero dici contra artẽ
Nam q̃ ex plurib⁹ cõſtant ſunt tñ numeri pluralis.
vt cancelli bigæ ſcopæ. licet abutãtur poetę. Virg.
Nequicq̃ pinguis paleæ teret area culmos.
¶Paleatus. a. um. quod eſt factũ ex paleis. Col. li.
iij. Quicquid inſeueris: libro ligato luto ſubacto:
paleato oblinito plagam & alligato: ne aqua ven-
tuſve penetrare poſſit.
¶Palearia: pelles dependẽtes ex gutture boum di
cta quaſi pellearia. Virg. lib. iij. Geor. Et crurum te
nus a mento palearia pendent. Huius noiatiuus ſin
gularis eſt palear. Item palearia vbi conduntur pa
leæ: ſicut fœnilia vbi fœnũ reponitur. Cuius ſingu
laris eſt palearĩ. Col. Defructuaria fœnilia palea-
riaq; & apothecas & horrea.
¶Paliſcorum: ſtagnũ in Sicilia ſulphurei odoris.
¶Palillogia: latine reduplicatio. Palillogus: iterũ
collectus.
¶Palimbacchi⁹: gñs pedis ex prĩa & ſcda lõgis &
vltima breui: vt Auguſt⁹. Idẽ. Antibacchi⁹ dicit.
¶Palingeneſia: latine dicit regeneratio. hoc eſt re-
ditio poſt tempus animæ in corpus: quod fuit py
thagoræ dogma.
¶Palimpiſſa: pix liquida iterum decocta.
¶Palinodia. cõtrarius cantus: & dici poteſt recan-
tatio ſiue retractio. ωδη μειñ græci cantum dicunt
ϖαλιν rurſus. Cum male de aliquo ſcribentes: de
inde reſcribẽtes bene de eodem ſcribimus quaſi di
cendi mutatio.
¶Palimpſeſtus: mẽbrana iterũ abraſa. Ci. Treba.
Nam quod in palimpſeſto. laudo equidẽ parſimo-
niam: ſed miror quid in illa chartula fuerit quod de
lere malueris q̃ hæc ſcribere: nili forte tuas formu-
las. Iureconſulti deletitiã vocant. Nam abraſis pri
oribus litteris reſcribit. Vlpi. Chartę appellatio ad
nouam refertur: & ad deletitiã.
¶Palus. dis. ẽ vbi paululũ aquę in altitudine & pa
lam latius diffuſa: q̃ etiã q̃nq; ſiccat. cui⁹ prima bre
uis eſt. & ſcda indifferẽs: q̃ q̃ in gtõ creſcat. Virg. li.
iiij. ge. Cocyti tardaq; palus inamabilis vnda. Hor.
Regis opus ſterilisq; dui palus aptaq; remis.
¶Paluſter. is. & Paluſter. a. um. qđ eſt ex palude.
¶Palamedes: nomẽ Nauplij Eubœæ regis filij q̃
Vlyſſis fraude a grœcis interfectus fuit. Hic fertur
troiano bello quattuor litteras inueniſſe. ſ. ξ. θ. φ. X
Præterea ordinem aciei: datiõẽ ſigni teſſeras. hoc
eſt ſymbolum bellicum & vigilias inuenit. Hinc a
poetis palamedes aues grues dicũtur. Mar. Turba
bis verſus nec littera tota volabit: vnam perdide-
ris ſi palamedis auem.
¶Palangæ. Greci phalangæ dicunt: ſunt ligna te
retia qualia ſunt quæ nauigijs dum ſubducũtur ad
littora: aut ad mare trahũtur ſupponi ſolent. Vide
in dictione Phalangæ.
¶Palango. as. onus aliqđ hmõi fuſtib⁹ trãſuehio.
Var. Cum pœnus in fretũ obuia veniſſet noſtris: &
quoſdã cœpiſſet crudeliſſime pro palangis carinis
ſubijcere: quo metu debilitaret noſtros. Afra. Et ca
pream vnã ſemilacerã quaterni ſimul palangabãt.
¶Palaneæ idem ſignificat quod phalangæ.
¶Pallene: ciuitas a Pallena Sithonis filia & vxo-
re Cleti dicta: quã alij macedoniæ: alij thraciæ aſcri
bunt ob regionem victnã vbi gigantum bella fu-
iſſe memorantur.
¶Palinurus Siciliæ promontoriũ haud longe ab
helia quæ poſtea velia dicta eſt: in quo palinuri gu
bernatoris nauis æneæ tumulus eſt: & ab eo locus
nomẽ ſortitus eſt. Dicitur aũt palinurus bis meiẽs.
ϖαλιμ eñ iterũ: ουρος vrina. Mar. Minxiſti pau
line ſemel currẽte carina: meiere vis iterũ ſic palinu
rus eris. i. vocaberis bis meiens.
¶Paliurus: hęrba ſpinoſa & aſpera. Virg. Carduus
& ſpinis ſurgat paliurus acutis. Eſt etiã nomẽ arbo
ris in Africa ſuauem fructũ facientis quo vina cõ-
mendantur. Et nomen paludis in Africa.
¶Pallor: quaſi pellis luor. a quo Pallidus: & dimi
nutiuum Pallidulus.
¶Pallas a motu cordis dicitur.
¶Palleo, es. pallui. pallidus ſuꝫ. a quo palleſco pal

lidus fio. Aug. lib. viij. con. Iactat tempestas nauigantes minanturq; naufragiũ: omnes futura morte pallescũt. Huius composita Expalleo. a quo Expallesco valde pallidus fio. Plau. in Cur. Viden vt expalluit. Impalleo: a quo Impallesco quod est intus vel valde pallesco. Persius. At te nocturnis iuuat impallescere chartis.

¶ Palma dicit planũ illud & ex pte cõcauũ manus qđ in digitos desinẽs decore patet. Vñ & p mẽsura ponitur sicut palmus. Ab huius similitudine arbor quoq; illa nobilis palma vocatur quã phœnicẽ vocamus q; comã in cacumine habeat circũ extẽsam & ramos in digitoꝝ modũ ptensos. Vñ & gñs eaꝝ carycas dactylos. hoc est digitos vocamus: qm̃ digiti videãtur. Hęc arbor in italia sterilis est: in maritimis hispaniæ fructũ fert sed immitẽ: dulcẽ in africa: sed statim euanescentẽ. Contra aũt in oriente & ex his vina: alicubi etiã panis & plurib⁹ quadrupedibus cibus. Nõ cedit põderi: sed surgit aduersum pondus. Ideo victoribus tradit p̃mio. q; nõ cesserint sed ptinaces in bello perstiterint Vñ & ponit p victoria. Plutar. In certaminib⁹ palmã signũ: esse placuit victorię. qm̃ ingenij eiusmõi lignũ est vt vt gentibus opprimẽtibusq; nõ cedat. Itẽ palma causa certaminis dicitur. Ter. in Phor. in medio omnibus palmã esse positã. Itẽ palma vt docet Ser. lib. xi. æn. significat togã quã merebãtur ij qui de hostibus palmã deportassent. hoc noĩe est etiam vrbs vna e duabus quę in vna gymnesiarũ sunt conditæ ad occasum sita vt inquit Stra.

¶ Palmæus. a. um. qđ est ex palma arbore. Col. li. vi. M. Columella bæthicæ prouinciæ seu ortu canicule palmis tegetibus vineas adumbrabat.

¶ Palmosus a. um. qđ est palmis abundans. Virg. lib. iij. Palmosa salinis.

¶ Palmata seu palmatis vestis: a palma p victoria dicta ppie triũphantiũ: fuit quã merebãtur. hi qui de hostibus palmã reportassent. Auso. in panegy. Palmata vestis vt in pace consulis est: sic in victoria triũphantis. Sidonius. Post palmã palmata venit. Alij a latitudine clauorũ dictam volunt palmatam quę nũc a genere picturæ picta appellat. Mar. Palmataq; ducem sed cito redde togæ.

¶ Palmare facinus: quod est dignũ palma.

¶ Palmus mensuræ genus. Et est duplex. maior & minor. Maior digitoꝝ. xij. Greçe Spithame vocatus. Minor digitorũ. iiij. Palestes greçe dict⁹. Dicit etiã palmũ neu: gene. Vict. lib. z. Doron autẽ greci appellant palmũ q; munerũ datio. greçe doron appelletur. Id autẽ spargitur per manus palmũ.

¶ Palmariũ: quod est palma dignũ. Teren. in Eu. Id vero est quod ego mihi puto esse palmariũ Do: Palmariũ palma dignũ. Palmariũ etiã dicit quod est palmi. Col. lib. ix. Per spatia palmaria modicis forantur cauis. Idem lib. xij. Spici vlpici inter palmaria spatia disponendi sunt.

¶ Palmaria insula est vltra Tyberina ostia in mari Tyrrheno. Var. li. iij. de re rust. hocita fieri apparet in insulis ppinquis põti & palmariæ pandatariæ.

¶ Palmipedalis: mẽsura vni⁹ pedis & palmi. Col. li. iiij. Nam in cliuosis vbi terra decurrit potest malleolus palmipedalis deponi.

¶ Palmula: extrema pars remi. eo q; in modũ palmæ protensa est. Virg. lib. v. Et leuas stringat sine palmula cautes. Sunt & palmulæ fructus palmæ q

& dactyli & Scandalides & Margaridæ & Careotæ & Careotides Plynio teste dicũtur.

¶ Palmipes: planos & ad palmæ similitudinẽ hñs pedes. Vñ anseres & oẽs fere aquaticę aues palmipedes dñr. Ply. Aut in palmipedũ gñe sũt vt anseres.

¶ Palmes. itis. sarmentũ vitis & aliarum arborum quoniam palmites in modum palmarum humanarum virgulas quasi digitos habent. Et palmites dicuntur vnde erumpit vua.

¶ Palmo. as. manus alligo. Col. li. xij. Cæterũ palmare. i. manus alligare hoc tpe nõ expedit. In alia significatione accepit. Quintil. in decla. cæci. Præterea cũ manus ex qua palmare vestigiũ põt: plicetur in capitulo. Et post. Tuus aũt qui palmatus est paries vestigiũ eius partis ostendit. Huius compositum est Depalmo qđ est palma percutio. Gel. Is pro delectamento habebat hois liberi manus scite palma verberare: eum seruus sequebatur crumenã plenã assium portitans. & quẽcunq; depalmauerat numerari statim secũdũ. xij. tabulas vigintiquinq; asses iubebat.

¶ Palmirena regio syrię ĩ qua metropolis ẽ palmyria in qua regnauit. Zenobia mulier eruditissima.

¶ Palpo. as. & palpor depo. p leuiter blande & quasi tentando tango. Vnde & pro adulari frequenter accipitur. hinc Palpator pro adulatore. Plaut⁹. Vt palpator nullus est quando occœpit blandior. Regitq; interdum accusatiuũ: interdum datiuũ. Hor. in Ser. Cui male si palpere recalcitrat. id est si adulęris vel blandiaris. Iuue. actiue posuit cum ait. Quẽ munere palpat Carus. Huius compositũ est Expalpo: quod est elicio.

¶ Palpo palponis: qui & palpator pro adulatore & blando homine.

¶ Palpito. as. frequẽtatiuũ leuiter ac frequẽter moueo. Hier. li. z. Re. Cũq; adhuc palpitaret hærẽs in quercu. Ply. Palpitat certe cor & quasi alternatim mouet. Iuue. Vt semel atq; iterũ super illã palpitet.

¶ Palpebrę penultima correpta capilli quos in genis homines vtrinq; habẽt a palpitando. i. tremendo. vel a palpando. i. prętentando. Ob id eũ natura palpebras homini dedit vt vallũ quoddã visus esset & prominẽs munimentũ circa occursantia aialia: aut alia fortuito incidentia.

¶ Paludamenta sunt insignia ac ornamẽta militaria. Ideo cũ ad bellum exit imperator mutata veste dicitur proficiscí paludatus. Liui. Cum paludatis lictoribus profectus ab vrbe brunduſiũ venit. Hier. ad Exuperantiũ. Quis nõ diligat eum qui sub paludamento & habitu militari agat opera prophetarũ & exteriorẽ hominẽ aliud promittentẽ vincat interiori homine qui formatus est ad imaginẽ creatoris. Dicta paludamenta q; perspicũtur illi qui illa habẽt: & fiunt palam vt inquit Var. Inuenitur etiã paludamentũ dici de veste muliebri. Ply. Nos vidimus Agrippinã Claudij principis sedẽte eo ad nauale prelij spectaculum assidentẽ indutam paludamento aureo texili sine alia materie.

¶ Palumbes. ẽtã masculini q; fœminini generis inuenitur. sylueſtres columbæ sunt quæ arboribus sepibusq; nidificant. Virg. Raucę tua cura palumbes Luc. Macroſq; palumbes. Dicitur & palumbus & palumba. Horum duo sunt genera. Vnum torquatum a torque quo insignitur. Mar. Inguina torquati tardant hebetantq; palumbi: nõ edat hanc volu

crem qui cupit esse salax. Propert. Sed cape torquatę Venus o regina palumbæ. Alterum genus quod Vinaginē dicunt ab vsu labruscæ. A palumbus fit Palumbius.a.um.

¶Pamphilus penultima correpta latine dicitur totus amor: vel omnibus amicus.

¶Pamphylia regio in minori Asia inter Ciliciā & Syriā. Vnde & mare pamphilicū: dicta quasi tota frondosa. Hæc tota mōtana ex Tauro in mare procumbit. In ea vt Pōpo. refert: est fluuius Melas nauigabilis & Eurymedon. apud quem Cymon athenien sis persas nauali pugna superauit.

¶Pāphagi: æthiopiæ populi oībus reb⁹ vescētes.

¶Pampinus. pe.cor. a Virg. genere masculino ponitur. a Var. frequētius fœminino. Et significat folīū vitis seu ramusculū virentē. Virg. Heu male tūc vites defendit pāpinus vuas. Apud Colu. ponit p quodā arboris genere. ¶Virg. genus nō discreuit.

¶Pampino. as. pe.cor. pāpinos decerpo. vel a sarmēto coles q nati sunt de his q plurimū valent ad secūdū nōnunq etiā ad tertiū relinquo reliquos decerpo ne relictis colib⁹ sarmentū nequeat ministrare succū. Col. li. iij. Cū cōprehēderint identidē pampinent ne plura sarmenta q debent excrescant.

¶Pampinariū palmes q vt Ply. inqt e duro exit: materiāq; in pximū annū pmittit: siue cōgeries virentiū ramusculorū. Col. li. iiij. Vitiosissima est eorū agricolarū opinio q minimū referre credunt quot vuas sarmentū habuerit dū ex vite fertili ligatur & nō ex duro trunco enatū qđ pamphinariū vocāt.

¶Pampinarius. a.um. quod est pampini. Col. lib. v. Ne aut pampinarius palmes internatus aut verrucæ similis furunculus relinquatur. Et lib. iiij. Ne pampinariā virgam deplantet.

¶Pampincus. a.um. idem quod pāpinarius. Virg. Liber pampineas inuidit collibus vmbras.

¶Pampinosus a.um. qđ pampinis abundat. Col. lib. vi. Et si parum pampinosa vitis est.

¶Pan apud græcos significat oē. Quo etiā vocabulo pastorū de⁹ vocat⁹ est in naturæ similitudinē formatus. habet em̄ cornua in radiorū solis & cornuū lunæ similitudinē. Rubet ei⁹ facies ad ætheris imitationē. In pectore nebridē habet stellā ad stellarū imaginē: pars eius inferior hispida est ꝓpter labores: virgulta feras. caprinos pedes habet vt ostē dat terræ soliditatē. Hic Demogorgonis filius creditur fuisse q fistulā cōposuit septē imparibus calamis simul cōiunctis ꝓpter harmoniā cœli. Hūc Arcades colūt: eū vniuersæ materiæ dominū appellātes. Vñ a grecis pan appellat. Itē pan latine incub⁹ dicit. Incubi vero sunt nocturna phātasmata mortalibus terrorē incutiētia. Sed Alcæus poeta mirabiliter describit εμπρει παν λαροισιν ορειβατα χειλεσι μουσαν εμπρει παν ποιμενιω τερπομενος λαρακι ευκελαδω συριττι χεων μελος εκθε συρωλου κλαζε κατιθυρων ρημα τος αρμονιην αμφισοι ρυθμοιο και κροτον εμ θεομιχνος ρησσεσθω μυμφαισ ταισ δε μεθυ δριασιν.

¶Panaces. p.c. & Panax herba cui⁹ succus opoponax vocat απο του παντα ακειν. hoc ē a sanādis oīb⁹ morbis. Ply. Panaces ipō noīe oīm morbor remedia ꝓmittit. Col. Panax vtroq; tpe leni & subacta terra rarissime differit. Hīc deducit παρακαια. Luc. li. ix. Et panacea potēs & thessala centau-

rea. Virg. Ambrosios succos & odoriferā panacēā

¶Panætius nomē ꝓpriū philosophi rhodij stoicę sectæ: quasi totus moralis Scipionis p̄ceptor quē imitatus est Cic. li. de offi. Hic scripsit q; vita hoīm ex improuiso assidua & prope quotidiana pericula fert ad q̄ cauēda oportet aīo sempet esse intento vt sunt athletę. Sicut em̄ illi in certamine athletico caput manib⁹ oppositis quasi vallo p̄munīūt ita animus sapiētis aduersus petulantias iniuriarū ictusq; fortunæ debet eē erect⁹ arduus sept⁹ neq; in re repētina incursio impatis improtectisq; nobis oboriat

¶Panagrō retis gñs q; oīa capiat a παν & αγρα

¶Panagios: latine sanctissim⁹. quasi tot⁹ sanct⁹.

¶Panarethus. pe.cor. dici potest omniū virtutum cōtinens. παν em̄ totum significat αρετη virtus. Mar. Arguto madidus pollice panarethus. Hiero. Fertur & panarethos Iesu filij syrach.

¶Panegyris: cōuentus nūdinæ festiuitas ab παν & αγυρω. hoc est ab oībus rebus mercādis. Vñ Panegyrici sunt sermones laudatiui q in cōuentu populi & sacris celebritatib⁹ habētur: quales sunt quibus diui impatores laudantur. Et Panegyricon tertiū dicēdi genus: qđ latini demonstratiuū dicūt.

¶Panætholiū. quasi totā cōtinens ætholiā: mons est ætholiæ altissimus.

¶Panathenea: cōmunis celebritas. ludi gymnici in honorē Mineruæ athenis celebrati. Primus theseus auctore Plutarcho instituit panathenea. Nam græci αθηναν vocant: quā nostri mineruā nūcupauerunt. Euse. Agon gymnicus quē panatheon vocant athenis actus. Hinc panathenaicus liber.

¶Panathenaicon genus vnguenti: qđ vt Ply. lib. xiij. inquit athenæ obseruanter obtinuere.

¶Panurgus: astitut⁹ q̄si terū oīm experientiā, hīns a quo Panurgia astutia. Plau. Istæc panurgia te tes

¶Pāchaia quasi tota dehiscēs re (pistrinū dabit gio arabiæ tota arenosa in qua arbores sponte natæ thus emittūt. Virg. Totaq; turiferis panchaiat pinguis arenis. Ser. scribit panchaiā arabiam & sabæorū gentē eandem esse apud quā nascitur thus.

¶Pāchaij ppli q vt Pōp. refert deserta sabeæ habitāt: q & ophiophagi vocāt qñ serpētib⁹ vescātur.

¶Pancarpiæ: coronæ ex variis florū generibus factæ & pene omnibus.

¶Pancratiū quasi oīa potēs: ludus gymnic⁹ quin quercio cōstans: a quo Pācraciastæ dicūt q hoc ludo excellunt. Proper. Puluerulentaq; ad extremas dat fœmina metas. Et patit duro vnera pācratio

¶Pancratiastes certator & victor pācratij. Gel. li. iij. Diagoras filios tres habuit: vnū pugilē. alterū pancratiasten. tertiū luctatorē. Idē significat pancratius pācratia & pancratiasta. Sene. li. v. de beneficijs lacedæmonij vetāt suos pancratios cæstu decernere. Gel. Oportet aīo esse intento vt sunt athletarū qui pācratiæ vocātur q ad certandū vocati ꝓiectis alte brachijs cōsistūt & os suū manib⁹ oppositis quasi vallo p̄munīūt. Ply. li. xxxv. Myron fecit delphicos pētathlos pācratiastas. Quidā ita distingūt inter pentathlū pācratiū &, periodo victorē: q; plus sit pancratiasten esse q̄ pentathlū: & plus periodo victorē esse q̄ pancratio. Pentathlos est q gñib⁹ illis q nq; certat: pācratiastes q certauit & vicit. Periodo victor vt Fest. ait q sacra græcia certamina obiuit & vicit nemea pythia isthmia olympia

¶Pandecta nomen compositū a παν qđ est totū

& participio huius verbi Δεχομαι quod est capio quasi oia intra se cõprẽhendens volumen aliquod vniuersaliter continẽs. Vnde Iustinianus libros in quibus vetera iura collegit pãdectas appellauit.

¶Pandion: proprium nomen Erichthei Athenarum regis filij cui successit in regno: Huius filię fuerunt Progne & Philomella. Dictus Pandion quasi totus dios. i. totus iouis. Hinc Pandionia dicta est attica. Sidonius. Qui pandionã mouebat orator caueam tumultuosus.

¶Pandochium. hospitiũ: diuersoriũ: stabulum.

¶Pandora quasi omniũ dona: vel quasi ab omnibus donata: vel omniũ rerũ genere donata. Quo noie etiã dicta est gens in cõuallibus indię sicut libri. scribit Ply. quæ ducentis annis viuit in iuuẽtute capillos candidos habet in senectute nigros.

¶Pandataria insula in puteolano sinu seu in mari tyrrheno: vt lib. iij. scribit Ptol.

¶Pandosia. ciuitas in Epiro: alia in Italia. in qua Alexãder epirotes interfectus est. De qua Trogus Cum in epiro esset pandosia: & flumẽ Acherusium ignarus eandem & in Italia esse ad declinãda fatorum pericula peregrinã militiam cupidus elegerat: Pandosius Arcadiæ lacus.

¶Pangæus. quasi totus terra ob nimiã fertilitatẽ promontoriũ est thraciæ bessis conterminũ & macedoniæ cõiunctũ: ad cuius radices Mestus amnis defluit. Et in singulari est generis masculini: in plurali generis neutri. Sta. Illi pangæa resultant ilia raq. Hinc Pangæus. a. um. vt Arua pangæa.

¶Panthia vxor Abradotæ Susij ductoris sub Cyro matore castissima. Vide in dictione Abradotes.

¶Panthaces: pe. cor. nomẽ amnis ab vsu medicinæ pecorũ dicti. Sed in Samo prope Chalcãtis & podaliri sacella: vt scribit Strabo.

¶Pantheon. templũ Romæ qđ vt Dion historicꝰ refert sic dictũ fuit q in Martis Veneriscq imaginibus sub ipso tẽplo constitutis omniũ deorũ imagines effictę erant. Siue q templũ ipsum rotundũ sit cœloq psimile. Et sic quoq oim deorũ habitatio cẽseatur. Potest etiã dici pantheon summũ deorũ. Nã παν significat oẽ qđ sane in similibus sępe ad summũ ipectare solet & θεος deoꝝ. Vnde Ply. lib. xxxvi. Pãtheon ioui vltori ab Agrippa factũ fuit

¶Panther ab Arist. vocatur aĩal qđ Theodorus Gaza lupũ canariũ appellat: diuersum a Panthera vt ex Galeno cõici potest qui sic ait. Quidã adeo bælutni vt leonũ & pantherarũ: itẽ canũ & pantherũ & vulpiũ carnibus vescantur. Hiero. ad prędidiũ sic scribit. Pãther pardo similis est: & est varij coloris & mitis si saturatus fuerit: & tribus diebꝰ dormit post tertiũ diem lauat se & clamat & sic odorem suauẽ emittit. & cõuocat oẽs feras quæ odore ducũtur & est oĩbus feris a nicus p̃ter draconẽ & aspidẽ.

¶Panthera pe. p. aĩal prorsus ferũ & maculosum q & pardalis dicitur. ex παν qđ significat totaliter & θηρ fera. Abũdat in hyrcania & media. Hor. in epistolis. Diuersum confusa genus panthera camelo.

¶Pantholabus. oia sumens: verna appellatus est propter scurrilitatẽ pluribus notus.

¶Panthomimus. pe. p rerũ omniũ imitator qui in scænis personas per singulorũ actuũ simulationes ostẽdebat. Ex παντων omniũ & μιμος imitator. Est autẽ Mimus sermonis & factorũ cuiusq imitatio cũ lasciuia. Ply. lib. vi. Mythicũ, pantomimũ hoc est fabularẽ quendã vocauit. ceu pantomimorũ duo sint genera scænici & mythici.

¶Panhormus & Panormũ & Panhormiũ: ciuitas Sicilię dicta a nauiũ explicatione q̃ vndiq illuc cõueniũt. Est em̃ hormos portus pars. Inde nautę dicunt hormizare. i. nauẽ anchoris atq retinaculis instruere quo secura sit in portu a repẽtinis procellis. Hinc Panhormita pãhormitanus & panhormius.

¶Panomphęus Iouis epitheton. qa ab oĩ lingua colatur a παν & ομφη vox q oĩm voces audiat. Oui. li. me. Ara panõphæo vet⁹ est sacrata tonãti.

¶Pantheus & panthus nomen proprũ filij Otrei fratris Hecubæ.

¶Panis a pascendo pprietatẽ habet: siue q oĩbus pulmẽtis adhiberi possit: & fere adhibeat cũ nullũ obsoniũ faciat insipidius. Nã pan totũ dicitur. Panis varia sunt gña. Nã alia sũt ab opsontjs appellata. vt ostrearij: alia a delicijs: vt artolagani. Alia a festinatione: vt spheuticij. Alia a coquendi ratione: vt furnacij vel artoptitij vt in clibanis cocti.

¶Panis secũdarius: panis vulgaris q omniũ cibꝰ est. Sue. de Aug. Cibi minimi erat ac fere vulgaris Secundariũ panẽ maxime appetebat. Idem. Cibarius appellatur panis rubidus a scabricie. panis secundo coctus quo vtuntur nautæ.

¶Panifex q panẽ facit: q & panificus dicit. Vnde mulieres q̃ panẽ faciũt pãifices seu panificę vocãt Hinc Hier. in lib. Re. Panificas filias dixit. Panificium ipsa panis confectio & actus faciendi panẽ.

¶Panariũ locus vbi panis seruat: panis repositoriũ. Cuius diminutiuũ est Panariolũ. Panaria & panariolanos: hodie quoq vernacula voce cistas & cistellas vocamus ex viminibus factas. Sue. Sparsit & missilia variarũ rerũ & panaria cũ opsonio vi ritim diuisit. Mar. Cum panariolis tribus redisti.

¶Panisci dij sylvestres q̃si p diminutionẽ dicti minutuli panes: sicut a satyro satyrisc⁹ inclinat. Scribit Ply. lib. xxxv. Panisçum fuisse pictum a Taurisco pictore.

¶Pando. is. passum & pansũ supinũ facit secundũ Bedã super Do. Et a pane dicit. significatq patefacio: q apđ veteres q ope indigeret. & ad aĩlũ cereris cõfugisset panis ei dabat. Pãdere itaq panẽ dare. Et qa nũq̃ fanũ talib⁹ clauderet: pãdere papire vsurparũt. Vñ mulier capillo passo dicit quasi porrecto & sperso. Et passis manib⁹ & velis passis. i. ductis atq distẽtis. Hui⁹ cõposita sunt Expãdo extra pãdo. a quo Expassũ extentũ Vñ Gel. refert Cęciliũ scripsisse flameũ expassum domi ptulerũt. Nõ nũq̃ tñ apud veteres a in e mutat ac p eo qđ est dispassis dispessis dictum est. Plau in mili. Credo ego istuc exẽplo tibi esse eundũ extra portã dispessis manib⁹: patibulũ cum habebis. Oppando circum extendo. Hiero. in Exo. Velũ qđ ante illud oppanditur. Propando vltra pando. Repando a quo Repandũ dicitur quod retrorsum patet.

¶Pãdo. as. incuruo. Vñ pãdari trabs dicit quasi incuruari cedereq põderi: cui⁹ cõtrariũ palmæ faciũt quippe q̃ nõ cõtra inferiora sed in diuersũ renitẽdo fornicãt. Ply. li. xvi. At populus cõtra oĩa inferiora pandat. Facile pandat iuglans. Hinc a Victr. arbores pandatæ dictæ sunt q̃ in ędificijs curuantur.

¶Pandus. a. um. nõ pãditus alternitatis causa eundę qđ in plærisq seruat. sicut a mane matutinꝰ nõ manuinus. a vitis vinetũ non vitetũ. Est autę

pandus idē qđ apertus. Ver.li.ij. Geor. Lanctbus & pandis fumantia reddim⁹ exta.

¶Pandana porta rome a pando dicta: qꝝ ſemper pateret ad res q̄ in vrbē ferebañ. Eadē dicebañ libera a libertate. Pādana etiā ē inſula in ſinu Caietano parua a cōtinēti ducētis quinquaginta ſtadiis diſtans in qua pulchro habitatur; vt Stra. inqt

¶Pandiculor extēdo: vt faciūt qui e ſomno expergefacti ſunt oſcitantes. Plau. in meñ. Ego me ad ſimulē inſanire vt illos a me abſterrerē vt pandiculans oſcitatur.

¶Pantices fluxus ventris pinguitudo & extuberātia: qꝝ vēter pādañ. Hodie quoqꝫ vulgus pātices appellat in hoſe vētrioſo. Plaut. in pſeu. Eo vos veſtros pātices adeo madefacitis cū ego ſiem hic ſiccus.

¶Panus pani & panis is. tramę inuolucrū quo pānī texunt: a quo panula & panicula per diminutionē. Lucil. Foris ſubtegminis panus. Ab huius ſimilitudine etiā īnatus tumor ſub faucibus auribuſ ve & inguinibus panus appellañ. Idē. Elaterū parotidas & panos ſanat. Panos Galen⁹ in ſpecies diuiſit. Huius diminutiuū eſt panellus.

¶Panicula diminuti. a pano: alioquin ſignificat comā in milio panico arundine. Ply. Pendēre e picearū vel roborū quoqꝫ ramis q̄ ipſe vocat panos & paniculas: & aliqñ nucamēta callo ſquāmatuni cōpactili: q̄ cittara greci appellant. Quicqđ igitur ſublōga vel ſubrotūda forma tumet panicula dici fere poteſt. Celſus in curatione ramicis. Faſcia eius rei cā fit cui imo loco pila eſt aſſuta ex panicu lis facta quæ ad repellendū inteſtinū qđ deſcēdit illi ipſi ſubijcitur. Ply li.xxi. Grecula roſa cōuolutas habet foliorū paniculas.

¶Pannus per duplex nn. quo veſtimur: vt pāneę veſtes quę ſunt laneę vel bombycinę. Huius diminutiuū eſt panniculus. Iuue. Et panniculus bombycinus vrit.

¶Pānoſus q ſordida veſte & craſſo panno vīliqꝫ opertus eſt. Nec hoc niſi de paupere dī. Iuſti. li. ij. Permutato regis habitu pannoſus ſarmēta collo gerens caſtra hoſtium ingreditur.

¶Pānicularia Vlp. teſte dñrea quę in cuſtodia receptus ſecū attulit: vt veſtē qua indutus fuerit qui ad ſupplicīū ducīt: aut nūmos quos victus ſui cā habuerit in prōptu. aut leues ānulos. hoc eſt qui rē nō excedunt aureorū quinqꝫ.

¶Panicū gñs frugis a paniculis ſuis dictū. Plyn. li.xiij. Paruis racemato paniculis. Cæſar. Panico vetere atqꝫ hordeo corrupto.

¶Pāneus a.um. a pānus fit. Paneus p ſimplex n fons eſt ſub libano monte: in quo ſi qua natantia proijcianť in lacū cui phiala nomē eſt cūcta reperiuntur. Eſt etiā hoc noſe Colchorū fluuius.

¶Panicos repētinus terror & cōſternatio dī a grecis. Hyginus ſcribit capricornū obieciſſe hoſtib⁹ timorē qui panicos nominatur.

¶Pannueliū a pāno & voluēdo filo: ſudariolū ſignificat: vt eſt apud Var. li. i. de lin. latina. Hoc pānicellū dicere poſſumus.

¶Panſę dicti ſunt quibus lati ac panſi ſunt pedes ſicut planci quibus plani ſunt.

¶Panſelinus pe. cor. pleniluniū quaſi tota luna. Nā σεληνη luna dī. Vñ & proſelinus ante luna m

¶Pānonij appellañ a romanis quos greci pæonas latini vngaros vocitant: quorum fama olim formidine totā cōcuſſit italiā tanq̄ eſſent bello inſuperabiles. Hi tribus fluuijs drauo: ſauo: & iſtro vallañ. Hinc pānonicus a.um. Sue. in Aug. Reliqua per legatos adminiſtrauit: vt tñ qbuſdā pannocinis atqꝫ germanicis aut interueniret aut nō lō geabeſſet. Horū regio pānonia dicta ē: regio Europę: ſicut Ptol. li. ii. ſcribit. Et eſt duplex: ſupior & inferior: ſupior ab occaſu limites habet montē cetiū q̄ medius eſt inter noricū & ipam pānoniā: ab ortu habet pānoniā inferiorē cui iūcta eſt inferior ab ortu & ſeptētrione danubio cingitur.

¶Panthaſilea nomē regine Amazonū quæ oritheę ſucceſſit. Dicta quaſi oſa ſubiens. Hęc prima vt inquit Plyn. ſecurim inuenit. Habet ei diph. in penul. apud græcos ϖαρθαϲιλεια.

¶Pango is. pegi: panxiqꝫ pactū ſignificat figo: planto ſiue iungo. Vnde pactilis a pactū qđ ē a pāgo iungo. Plyn. li. xxi. Sūmaqꝫ auctoritas pactili coronę. Liui. pro figo poſuit li. vij. Lex vetuſta ē priſcis litteris verbiſqꝫ ſcripta: vt qui ptor maximus ſit idibus ſeptēbribus clauū pāgat. fixus fuit lateri ędis Iouis optimi maximi. Pro plāto. Colu. li. iij. Atqꝫ vetere ſarmēto pangunť tardi⁹ cōualeſcūt: ſed tardius deficiūt. Idē li. xij. Malleolus q̄ recētiſſimus curioſiſſime pangēdus ē. Ci. Tyroni p ſcribo poſuit: quaſi qđ ſimile plātationi. An pangis aliqđ ſophocleū? fac opus appareat. Gel. Si aut verſum inqt pāgis: aut oſonē ſolutā ſtruis: atqꝫ ea verba tibi dicēda ſunt nō eas finitiones prancidas: neqꝫ facutinas grāmaticas ſpectaueris: ſed aut rē tuam interroga quo quid loco conueniat dicere. Pro cano etiaꝫ ſiue narro: manifeſto ponitur quēadmodū cano p ſcribo: vt Pāge lingua glorioſi pliū certaminis. Cōpoſita eius quędā ſeruāt a: vt circūpāgo. Vñ circūpactus p circūiūctus. Ply. li. xvij. Ramis terraqꝫ circūpactis. Depāgo p deſigo. Idē li. xxiiij. Quercus & olea tā pertinaci odio diſſident: vt altera in alterius ſcrobe depactę moriantur: oppāgo circūpāgo: repāgo. a quo repages & repagula. Quędā mutāt in i: vt appingo: cōpingo: qđ eſt comungo: vt in Exo. Archā de lignis. ſethim cōpingite. Impīgo. Vnde impages. Inter ipſa tamē tā in p̄terito q̄ in ſupino cōuenit.

¶Papę dicunť ſacerdotes: quēadmodū p̄ſbiteri: hoc eſt ſeniores appellantur.

¶Pappa per duplex pp puerorū cibus eſt: deductū nomē a pane.

¶Pape admirātis aduerbiū. habet em̄ in ſe affectū verbi miror: vt pape qđ video. aliqñ etiā indignationis eſt. Ter. in eu. Pape hęc ſupat ipam thaydē

¶Papas accipiť p p̄re ſiue pro eo q̄ puerū alit. Iuue. Timidus p̄guſtet pocula papas. Eſt aūt nomē venerationis a Syracuſijs tractū: apud quos papa pater dī: inde per geminationē papas.

¶Papare eſt minutis & blādiuſculis verbis patrē appellare.

¶Pappare per duplex pp ſignificat cibū ſumere: qđ a pappa fit: q̄ eſt puerorū cibus. Plaut. in Epi. Nouo liberto op⁹ ē: qđ pappet dabiť: p̄bebo cibū.

¶Papeus apud Scythas appellañ Iuppiter.

¶Pappus auus. nā greci ϖαϖϖοϛ auū dicunt. Auſ. ad nepotē ſuū. Pappos auiaſqꝫ tremētes: aīm ferūt: paribus ſeri noua cura nepotes. Hinc pappous. i. auitus: Pappi etiā dīr carduorū flores. Lucr.

Veſtem nec plumas autũ pappoſq; volãtes. Plyn. pappũ vocari ait lanugine decidua ex fructib⁹ arboris cõgrygię. Et pappus dictus eſt æmylius romanus: cuius meminit Liui. li. xxviij.

¶ Papauer gñs herbę. Et albũ quidẽ ſatiuũ ſemen habet qđ toſtũ in ſecũda mẽſa cũ melle apud antiquos edebaſ. Hoc p̃cipuũ cando rẽ lina & lanę cõtrahũt: a quo toga papauerata dicta eſt a colore cãdido. Eadem toga ſpiſſa dicebatur.

¶ Papula puſtula tuberculũ vulgo bruſola q̃ ieiunę ſaluę defricatiõe curaſ. Papulis cutis exaſpaſ & rubet: leniterq; rodiſ. Ver. li. iij. Ge. Ardẽtes papulę atq; imũdus olẽtia ſudor. Cęlius tñ li. v. duo papularũ gña ponit. Huius dimi. eſt papilla.

¶ Papilla parua papula. i. tuberculũ. Serenus Ex cruciãt turpes anũ ſi forte papillę. Significat etiã mãmę capitulũ vñ lac trahiſ: q̃uis etiã p ipſa mãma ponaſ. Ver. li. xi. Haſta ſub exertã donec plata papillã hæſit. Dictæ papillę q̃ ſi paruæ papulæ: q; papularũ ſint ſimiles. A quarũ ſimilitudine papilę dicunſ q̃ aquas fundũt. Var. li. iij. de re ruſ. Qui fit ſi adduxeris fiſtulã & ineã papillas ipoſueris tenues quę eructent aquã. Papilla etiã tribus Romę fuit quę a genitrice vocabulũ traxit.

¶ Papillatus papilla ornatus: ſeu in papillę ſpẽm factus. Hiero. ad Pãma. Quis pturientẽ roſam & papillatũ corymbũ anteq̃ in calathũ fundaſ orbis Ex papillatus aduſq; papillã nudatus. Plaut. Idẽ cõnexũ in humero leuo ex papillato brachio.

¶ Papilio inter vermiculos numeraſ quo nullum aĩal imbecillius eſt. Col. li. x. de apibus. Vermiculi quoq; q tineę vocanſ. Itẽ papiliones enecãdi ſunt Nãvt idẽ teſtaſ ex papilionũ ſtercore naſcũſ tineę Itẽ papilio dr̃ tẽtoriũ. Hiero. in exo. Stabat vnuſ quiſq; in oſtio papilionis ſui.

¶ Paphlagonia regio minoris aſię: a q̃ paphlagones qui teſte Cor. nepote in Italiã traniuecti: mox Veneti dicti ſunt. Hæc vt Solinus ſcribit Cytoro mõte cõſurgit porrecto in ſpatiũ triũ & ſexaginta milliũ. In ea mitridates Eupatoriã cõdidit q̃ ſubacta a Põpeio põpeiopolis nominata fuit.

¶ Papia ciuitas inſubriũ. Ticinũ alio noĩe appellata olim oſtrogothoꝝ & ligobardorũ regũ ſedes

¶ Papyrus a nñis dr̃ iuncus: a nõnullis ſirpus. Luca. li. iiij. Cõſeriſ bibula mẽphitis cimba papyro. Frutex ẽ hñs radicẽ obliquã triãgulis latib⁹ decẽ nõ amplius cubitorũ lõgitudinẽ in gracilitate faſtigiatũ thyrſi mõ cacumẽ includẽs. Naſciſ in paludib⁹ ęgypti. Inuẽta eſt ab Alexãdro rege papyrus auctore Var. q̃ fiebat ex frutice cũ alexãdriã ędificaſſet a qua papyro frutice dicta ẽ charta papyrus: q;. ſ. ex papyro fieret, Nã primo ſcribebãt in foliis palmarũ: poſtea in arborũ libris: deiñ in cæris. Poſtea vero id gñs chartę inuentũ eſt quo nũc paſſim mortales vtũr. Fitq; ex lintheolis cõtritis & nihilominus priſtinũ nomẽ remãſit. Charta vero ab vrbe Tyri: cui charta nomẽ fuit appellata ẽ: ex qua Dido dicta ẽ. Ideoq; vrbẽ a ſe poſtea ędificatã ab illius noĩe carthaginẽ nũcupauit. greci ab eadẽ vrbẽ Χαρτηϱ noĩant. Hęc etiã mẽbrana vocaſ a tectu mẽbrorũ. A papyro cognom̃ papyrij deductũ eſt: a quo papyriana tribus. Hinc etiã papyraceus a. um. qđ eſt materiatũ ex papyro

¶ Parcũ ſuis cõpoſitis cõpar/diſpar: impar/ſepar ſunt gñis ois. Et licet par pd. apud poetas ponaſ in obliquis tñ prima correpta. Et tã dtõ q̃ gtõ iungi poteſt. Oui. li. iij. meta. Sũt quoq; par alijs ętas in ouilibus agnę. Luc. Quẽ metuis par huius erit. Et in ablatiuo pare vel pari. Significat aũt par numerũ duoꝝ quaſi inter ſe pariũ. Vnũ par & duo paria dicimus. Interdũ pares p duob⁹ accipiunſ: vt parib⁹ equis vtebanſ romani in p̃lio: vt ſudãte altero tranſirent in ſiccũ. Interdũ par accipiſ p decẽti ęquo & cõueniẽti qđ inter oẽs ęquabile ẽ. Quin. Si ppter mr̃imonia violata vrbes euerſę ſunt qđ fieri adultero parẽ ẽ? Parẽ ẽ ſignificat ſufficere alicui rei: ſiue reſiſtẽdo ſiue exequẽdo. Ci. ad Atticũ. Sed adhuc pares nõ ſumus. Quin. Aſpicio paribus⁹ corpus. Paria facere ẽ qđ alibi amiſſum eſt vel qđ aliunde acceptũ: alibi vel aliũde cõpenſare Quinti. Paria faciemus: tu illic eris vicarius meus ego hic tuus. Paria cõponere: gladiatorũ duo paria ordinariũ & poſtulariũ. Ci. in Epi. & Suetoni⁹.

¶ Par impar gñs ludi. Sue. de Aug. ſcripſit ad filiã. Miſi tibi denarios ducẽtoſ quinquagita quos ſingulis cõuiuis dederã ſi vellẽt inter ſe poſt cœnã vel talis: vel par impar ludere.

¶ Pariter aduerbiũ ſignificat ex ęquo. Neuius. Vt pariter diſptianſ bona patris. Aliquado cõueniẽter. Titi. Nę tu iſtam ædepol media extuliſti pariter vt dignũ fuit. Aliquando ſimiliter. Plau. Is ex ſe hunc reliquit: qui hic habet filium pariter moratum vt pater atq; auus eius fuit. Aliquando ſignificat qđ vernacula lingua dicim⁹ apar apar: ſiue aperadamente. Hier. in li. ij. Reliqui diſpſi ſunt ita vt nõ relinquerentur ex eis duo pariter.

¶ Parilis & hoc parile pen. cor. ſignificat ęquale: a quo parilitas.

¶ Para p̃poſitio greca ſignificat ad: apud: penes: abſq;. dis: re: p̃ter: tã p in apoſitione q̃ in cõpoſitione. Eſt & parra gñs auis mauſpicatę. Horati. Impios parrę recinẽtis omẽ. Ply. in. xviij. Auẽ parrã oriente ſyrio ipſo die nõ apparere donec occidat.

¶ Parabaſis latine tranſgreſſio. Parabates tranſgreſſor.

¶ Parabola ſignificat iuxta ſentẽtiã: ex παρα iuxta βουλη ſententia: quaſi rerũ diſſimiliũ cõpatio. Vnde Quintil. Parabole quam Ci. collationẽ vocat longius res quę cõparãtur repetere ſolet: vt tã fortiter apud Hipponẽ fecit Scipio q̃ vticã apd vticam Cato. Hier. Parabolę greçe latine dicũtur ſimilitudines. Quod libro Salomonis vocabulũ ob id impoſitum eſt: vt ſciremus altius & non iuxta litterã tantũ intelligi debere quæ dñr. In quo dñm ſignificat p parabolas fuiſſe locuturũ. Aliud enim in ſuperficie ſonat: aliud in intellectu innuit.

¶ Parabos inſula parua contra phœnicem: vt inquit Pomponius.

¶ Paracletus per e productã ſcribiſ & pferſa παρακαλω: qđ eſt rogo & hortor ſignificat. Apud iuniores vero greços etiã p cõſolor inueniſ. Hinc paracletor & paracletꝰ deſcẽdit. Et q in foro ac iudicijs a nñis dep̃catores vocantur: ij apud græcos paracletores dñr. Itaq; pollicet dñs diſcipulis ſuis miſſurũ ſeſe paracletũ ſp̃m qui eos ſit edoctur⁹: ſiue illũ adhortatorẽ ſiue deprecatorẽ: hoc ẽ aduocatum: ſiue conſolatorem velimus intelligere. Paraclytus aũt per y. tenue infamẽ aut pręter famam ſignificat. Nam para in huiuſmodi cõpoſitione pręter: vel diminutionẽ denotat. κλυτοσ vero fa

mã declarat insignem: id qđ inclytus ꝓbat. Itaq; paraclytus a para & clytos nomine compositum est. Quod significatũ ponere in Christo absurdũ & impium esset.

¶ Paracenthesis significat punctionẽ: vt est apd Plyniũ lib. xxv.

¶ Paradiastole dici potest per dilatationẽ: qđ fit cũ rẽ nostrã dilatamus interpretatione.

¶ Paradromis idis. ambulatio siue xystum. Vict. Latini xysta ambulationes appellant: quas greci paradromidas.

¶ Paradigma παραδειγμα exẽplũ facti vel dicti alicuius. Verg. Antenor potuit mediis elapsus achiuis Illyricos penetrare sinus. Fit aũt t. ꝟb⁹mo dis. A pari: a maiori ad minus. a minori ad maius

¶ Paradisus pomariũ. i. hortus cõsitus gñis tam mas. q̃ fœ. Est nomẽ oppidi: vt apud Ply. & Stra. Est & locus in oriẽte longo tractu maris distans a cõtinẽte. De quo Aug. ad Orosium scribit sic. Paradisus in oriẽte situs est interiecto oceano: & a nostro orbe longe remotus in altissimo loco cõstitutus ptingẽs vsq; ad lunarẽ circulũ. Vñ illuc aqua diluuij minime pueniſſe dr. Hic locus a primi hominis reatu intercluſus est: nec vlli animãtiũ datꝰ in eum aditus.

¶ Paradoxa iuxta sentẽtiam vel inopinabilia seu admirabilia. Nã para ꝓter vel cõtra & iuxta significa. Vnde paradoxa Ciceronis. i. electa sententia vel quia sunt ꝓter opinionẽ.

¶ Paragogon cũ accentu in antepen. dici potest deriuatiuũ vt ab albeo albico.

¶ Paragoge deductio figura qua littera vel syllaba fini iungitur: vt dicier pro dici. Hanc alij paralepsim. alij prolepsim.

¶ Paragraphus & paragraphum vtrũq; dr Paragraphe: latina ꝓscriptio exceptio

¶ Paralus: vt Ply. li. vii. scribit nomẽ fuit eius qui primus longam nauem inuenit. Sunt & parali in Attica qui paraliam incolunt. Plutarchus parolos factionum vnam e tribus quę athenis erãt Solonis tempore intelligit.

¶ Paralipomenon derelictũ ab παρα & λειπω μενον relictũ ꝓtermissum.

¶ Paralyticus latine dissolutus dr. Paralysis dissolutio neruorũ. Et alio noie a grecis hemiplexia hoc est semiapoplexia cũ in alterã tantũ corporis partẽ malũ id incubuit. Nã cũ totũ afficiat apoplexia nominat. Nũc vtrũq; inquit Celsus paralysin appellari video. Inde paralyticis qui tremuli sunt remediũ est in quo sit abstringendi efficacia. Ideo q;. Tertu. in apologia de Christo dixit. Cũ ille verbo dęmonia excuteret: leprosos mũdaret: paralyticos restringeret: mortuos deniq; verbo redderet vitę. Restrictus ergo resoluto cõtrarius est. Nomi natur id & paresis fere defectus virium.

¶ Paralleli pe. p. quoniã p. n. a grecis scribitur dñr circuli sphęræ q ad eundẽ polũ cõstituti finiũt. Parallelus em̃ quasi alternus mutuus inuicẽ cõpatus a quo lineę eque distantes parallelę dñr. Ideoq; segmẽta mundi quę nos circulos dicim⁹ parallelos greci vocant.

¶ Paranymphus a Hiero. dicit pronubus: ab antiquis auspex. Antiqui em̃ pro nuptijs celebrandis auspiciũ capere solebãt. Qui ꝑerat huic rei ꝓparte viri a grecis paranymphus: a nostris auspex dicebatur. Et vt auspex ꝓparte viri sic & pnuba ꝓparte mulieris adhibebat. Itaq; cũ apud Xpianos auspicia minime captent: adhibẽt sacerdotes q & pnubi a nobis dñr. Aug. li. xiiij. ci. dei. Nõne om̃es famulos atq; ipsos etiã paranymphos & quoscũq; ingredi quelibet necessitudo pmiserat ante mittit foras: q̃ vel blandiri coniunx cõiugi incipiat?

¶ Paraphraſtes dr in ſerꝑs qui nõ litterã ex littera sed sensum e sensu trãsfert: quasi iuxta loquẽs. Et ꝓ puerso & deprauatore ponit. Hier. in plo. lib. ꝟ. Et cũ intellexeris qđ antea nesciebas vel interꝑtẽ me ęstimato si gratus es: vel paraphrasten si ingratus. Idẽ ad Alga. Conabimur itaq; παραφραστικως sensus eius euoluere: paraphrasis peuersa dictionum interpretatio.

¶ Parapherna nõ paraphtena dñr ea q̃ ꝓter dotẽ dant fœminis. a para ꝓter & φερνη dos quasi ꝓter dotẽ. Hęc paraphernalia dicuntur.

¶ Parapetasma atis. latine velũ cortina.

¶ Paraſceue es. dici põt ꝓparatio nam a παρασκευαζω: qđ est ꝓparo deducit. Vñ & dies quo dñs noster Iesus Xꝑs ꝓ humani generis salute cruci affixus fuit paraſceue dr: qm̃ eo iudęi sibi necessaria ꝓparabant: vt pascæ dies absq; operatiõe ali qua transigeretur.

¶ Paraſitus pe. cor. qui aliorũ mẽsas & cibaria sequit ex para: ad: σιτον cibus σιτεια sagina: quod non solũ frumentũ: sed cibaria quoq; designat q đ vt cõuiuari possit oĩa ad voluptatem: cuius est tractus nidore culinę primo loquit oĩa: deinde assentatur oĩa illi⁹ facta ac dicta laudat: nihil repugnat: omnia suffert: nihil ventris causa facere recusat: in quo summum bonum constituit. Accipitur nonnunq̃ pro eo qui simplicibus verbis risum ab audiẽtibus captat. Primo tñ parasit⁹ in honore fuit: vtpote qui sacro ministerio addictus esset. Pro eo vero postea dictus ẽ: qui ad mẽsas diuitũ oblectationis causa admittebantur.

¶ Paraſitaſter qui parasitorũ imitator est. Nã quę in aster. finiũt imitationẽ potius q̃ diminutionem significant. Ci. ꝓ Vareno Euricius hic noster antoniaster. Duo tamen potissimũ diminutionẽ denotant surdaster & recaluaster.

¶ Paraſange apud persas viarũ mẽsurę sunt quinquaginta stadia continentes.

¶ Paraſtatę vt apud Victr. & Plyn. lapides sunt pilarum fere mõ appositi colũnis: de qua similitudine alterũ cruris os (Duo em̃ sunt) parastata noiat in iumẽtis Vegetio q: đ & paracmenion. Iul. Pollucl. apud quẽ & meatus illi per quos genitura e testib⁹ pvrinę vias deferẽt: parastatę nũcupant. Sũt & in ꝓlio inquit dicti parastatę nomẽ officij. quoniã adiũcti sunt ꝓstatis: hoc est ijs qui ꝓsunt cornibus sicut epistatæ: qui tertiũ in regendis his locũ tenent. Sed & tabulę quædã certis instrumentis a Victruuio parastatę vocantur.

¶ Paraſiopesis schema ẽ apud rhetores a latinis ꝓoccupatio dr cũ aliq d nos reticere dicimus & tñ tacitũ intelligit. Quod fit vel cũ rẽ notã esse putamus auditoribus: vel cũ suspitionẽ maiorẽ excitare reticendo volumus.

¶ Paropaniſades regio assę quę sicut refert Ptol. ab oriẽte parte Indię ab occasu Arabia terminat a Meridie Arachosia.

¶ Paraſtades lapides q vtrũq; ostij latus muniũt

PA.

Victru.quoq; paraſtadas in mentione templorũ vocat antas.

¶ Paraſtaſis latine aſſiſtẽtia: affirmatio per teſtes approbatio.

¶ Paraſynthetes decompoſitus.

¶ Paratrimma latine intertrigo cũ ſemina adurũt

¶ Parazoniũ gñs gladij q ad zonã accingi ſolit⁹ eſt απο του παρα και της ζωνης: quaſi ad zonam pendens.

¶ Paræneticus a.um. idẽ qđ p̃ceptiuus ſiue admonitiuus a verbo greco παραινεω: qđ ſignificat p̃cipio & admoneo: παραινεσις p̃ceptio: ſiue admonitio. Hinc Acron horatianus interp̃s: hæc ode parænetice ſcripta eſt: pro eo quod eſt p̃ceptiue ſiue monitorie: ſicut ab eodẽ dicitur. Hęc Erotice dicta eſt: pro amatorie.

¶ Parmenides æleata phũs Xenophanis auditor atq; amicus: cenſuit ſempiternũ: atq; ĩmobilẽ eſſe vniuerſum qđ ẽ ens ſecundũ veritatẽ rerũ. ſolũ. n. eſſe ſimplex & intrepidũ atq; ingenitũ: generationẽ vero eorũ eſſe q̃ falſa exiſtimatione vident eſſe cũ nõ ſint: nã ſenſus ſemouẽdos a veritate putat. affirmat. n. ſi quid eſt pręter ens id eſſe nõ ens. Nõ ens aũt nõ eſſe in rebus & ſic ens viuentũ ſibi relinq; t. terra vero dẽſioris aeris defluxu factã arbitrat

¶ Paronomaſia latine agnominatio cũ aliquod nomẽ ex alio in ſignificatiõe diſtãte cõficit. Ter. Iã inceptio eſt nõ amantiũ ſed amentiũ

¶ Parochus pen. cor. aufpex ſiue paronymphus q; añ vehicula eat: quę greece οχηματα dñr. Quidã parochũ interp̃tant p̃bitorẽ παρεχω p̃beo. Huius officiũ erat magiſtratib⁹ p̃benda cõducere Vel parochi magiſtratus erant quibus cura eratvt ligna & ſal legatis publice miſſis p̃berent. Horati⁹ Proxima cãpano ponti quę villula tectũ Prębuit & parochi quę debent ligna falẽq;.

¶ Parochię eccleſię dñr q; ſuis parochianis victũ cœleſtẽ exhibẽt. Hier. cõtra Vigil. Qui parochias ſuas vicinia iſtius ſcribũt eſſe maculatas. Et alibi. Miror ſanctũ epiſcopũ: in cui⁹ parochia eſſe p̃ſbyter dr: acquieſcere furori eius.

¶ Parœcia cũ œ. diph. dici põt incolatus. Nã para iuxta οικως domus: vbi. ſ. ſunt dom⁹ cõtigue. Aug. li. xiiij. ci. dei. Preſbiter fuit quidã noie reſtitutus in parœcia calamenſis eccleſię.

¶ Parergon dicit qđ alicui rei p̃ter ꝓpoſitũ addit vt ſi pictor alicuius ſancti imaginẽ pingẽs ornandę tabellę gr̃a arbuſculas & auiculas & huiuſmodi addiderit. Ply. Prothogenes cũ athenis celeberrimo loco minerue delubro ꝓpyleũ pingeret adiecit paruulas naues longas in his quæ pictores parergа appellant.

¶ Parectatus qui de pueritia venit ad pubertatẽ. Lucil. li. x. Tuũ ephebũ quẽ vocãt parectatum.

¶ Pareſis idẽ qđ paralis a defectu virũ dicta.

¶ Parentheſis interpoſitio ex παρα & εν: q̃ duo ſignificant inter θεσις poſitio. Figura quotiẽs remota de medio ſententia integer ſermo perdurat.

¶ Paronychia abſceſſ⁹ circa radices vnguiũ. Pli. li. xxiij. Gingiuarũ inflatiõib⁹ paronychijs: ſordidiſq; vlceribus & putreſcẽtibus deriuatio eſt manifeſta. Dicta paronychia: a παρα ad ονυξ vnguis quaſi ad vnguẽ.

¶ Paronymon nomen ab alio deriuatum.

¶ Parcæ quia nemini parcãt: ac ideo tres eſſe parcas arbitrãt quoniã tria ſunt tẽpora in quibus oĩa inuoluunt lacheſin dictã eſſe quia λαγχανω græce ſortior deſignat. atropon q a reuerti nõ poſſint Clothon: quoniã cõtorta & coordinata oĩa tẽtat. Hæc enim nomina ipſa lingua græca oſtendunt.

¶ Paropſis idis. per o gñis fœ. ex παρα & οψω i. ad cibũ ꝓprie genus furis: ſecundũ Iul. Pollucẽ. Q; q̃ & prepoſitorio obſoniorũ: qđ catinũ dicũt apud idoneos legat. Mar. Q ui portat gandẽs ancilla paropſide rubra Halecẽ. Sue. in Gal. Ordinario quidem diſpenſatori breuiariũ rationũ offerẽti paropſidem leguminis pro ſedulitate ac diligẽtia porrexiſſe.

¶ Parotides apoſtemata ſecus aures. Nã collectiones fiunt in glãdulis. Dñr & parotides: vt inquit Celſus arterię duę in dextra ſiniſtraq; iuxta guttur quę ſurſum procedẽtes vltra aures ferunt. Quin & ſpſi aurũ cincinni apud Iuliũ Pol. vocant parotides. Itẽq; partes his ſubiectę q̃ a faucib⁹ ad malas pertinent. Para em̃ ad: ωτα aures dicunt. Solent etiã iuxta dẽtes in gingiuis oriri dolẽtia quas grẽci parotidas appellant: quarũ remedia ſcribit Cel.

¶ Paradõtides ſiue parulides tubercula iuxta gingiuas cũ caro in gingiua excreuit.

¶ Paroxyſm⁹ ſtimulatio cõcitatio. παροξυνειν em̃ eſt incitare.

¶ Paratragœdio as. ſ. exaggero: ac verborum magnitudine aliquid augeo. Plaut. Illic homo eſt vt paratragœdiat carnifex.

¶ Parrhaſia regio in peloponneſſo dicta arcadia lichaonis patria. Vnde paraſius a.um. p arcadico Verg. Parrhaſio dictũ panos de more lycæi. In ea eſt mons lycęus: in quo bicornis fauni templũ fuerat: a quo lycæa ludicra illi ſacrata nobis lupcalia dicta. Vnde Ouidi. li. ij. faſt. Q uis vetat arcadico dictos a monte lupercos. Faunus in archadia templa lycæus habet.

¶ Parphaſius nomẽ pictoris Epheſij: qui cũ zeuſide in certamẽ picturę deſcẽdit. Hic primus ſymmetriã picturę dedit: primus argutias vultus: elegantiã capilli: venuſtatẽ oris exp̃ſſit. Et cũ zeuſis detuliſſet vuas pictas tãto ſucceſſu: vt in ſcænam aues aduolarẽt ipſe detulit linteum auibus pictum

¶ Parco is. peperci vel parſi. parſum. Vñ parſur⁹ ꝓprie ſignificat abſtineo: quaſi parũ tango. Hinc parcere p venią dare. i. ab vltione abſtinere. Liui. lib. xxv. Necdũ eos capuę parſuros. Ver. Parcere ſubiectis: & debellare ſuperbos. Aliq̃n pro prohibere: vt Parcite oues nimiũ procedere. Aliquãdo deponere: quia ab his quę deponimus abſtinem⁹ Verg. Parce metu cytharea: manẽt immota tuorũ Fata tibi. Aliquãdo p ſeruare: quia ſimiliter ab eis abſtinemus. Idem li. x. Argẽti atq; auri memoras quę multa talẽta Natis parce tuis. Aliquãdo pro deſinere. nã & deſinere abſtinere eſt: vt Parce pias ſcelerare manus. Sic parcere errori dicim⁹ abſtinere a caſtigatione erroris: ſiue parũ caſtigare errorẽ Parcere pecunię: abſtinere ab expẽdenda pecunia ſiue parũ expẽdere pecuniã. Var. Parſurus pecuniis bñ partis. Parcere famę: abſtinere a fama nõ laudare. Aug. lib. ij. ci. dei. Nimis ſuperbum ſit famę parcere principũ ciuitatis vbi ſuæ famę parci numina noluerũt. Parcere labori: abſtinere a labore: ſiue parũ laborare & eodẽ modo de ſimilib⁹. Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt cõparco eiuſdẽ cum ſimplici

ſignificationis. Ter. Suũ defraudans genĩũ com parſit miſer. Repar co iterũ parco. Plau. in Trucu. Vtinã rei iterũ parciſſem meę: vt nũc reparcis.

¶ Parcus qui frugi eſt & ſumptib⁹ parcit. Gel. lib. iij. Neq; ab arca: neq; ab arcẽdo ſed a beo q⁹ paruũ & parũ denoſatur. Hiuc parcitas ꝑ frugalitate. Huius cõpoſitũ eſt ꝑparcus valde parcus. Ply. li. xi. Aliquãdo & ipſe cõtrahũt mortis ſibi cauſas cũ ſenſere eximi mella auide vorãtes: cętero ꝑparcæ: & q̃ alioquin prodigas atq; edaces nõ ſecus ac pigras: & ignauas pturbẽt. Similiter deparc⁹ nimiũ parcus ac tenax: cui opponitur profuſus: ac magnificus. Apulei⁹. At nõ cõtra accuſaſtis vnũ ſeuum: vt de parci tris libertos vt profuſi.

¶ Parcæ dictę ſunt a parco: per cõtrariũ: q⁹ nemíni parcant. Var. a partu vniuslitterę mutatione deduci putat: quoniã vt ſcribit Heſiodus hę naſcentibus hominibus bonũ malũq; conferre cõſentiãtur. Iuue. Hęc exẽpla para felicibus at mea clotho Et lacheſis gaudẽt ſi paſcitur inguine vẽter. Tres aũt fuiſſe parcas. Clotho. ſ. Lacheſin: & Antropõ finxerũt antiqui: quas Cic Herebi & noctis filias fuiſſe ſcribit: & caſdẽ fata eſſe exiſtimant. Vnde eſt illud Cleantis. Ducunt volentẽ fata: nolentẽ trahunt. Fingũt vitę hoium preeſſe & nendo eã ducere. Quapropter lanificas ſorores appellat. Mar. Si mihi lanificę ducũt non pulla ſorores Stamina nec ſurdos nox habet iſta deos. Apul. Tres parcę tria fata ſunt numero: cum ratione temporis faciẽtia. Si poteſtatem earum ad eiuſdem ſimilitudinẽ temporis referas. Nam qđ in fuſo perfectum ẽ pręteriti temporis habet ſpeciem. Et qđ torquetur in digitis momẽti præſentis indicat ſpatia. Et quod nondum ex colo tractum eſt: ſubactũq; curę digitorum: futuri & conſequentis ſæculi poſteriora videtur oſtendere.

¶ Parſimonia moderatio ſũptuũ & parcitas. Hoc eſt conſeruatio rerum quę ſic diffinitur a philoſophis. Parſimonia eſt qua cauemus: ne quod diſpẽdium vltra modum fiat & res familiaris quoad fieri poteſt ſine cuiuſq; iniuria conſeruetur. Fit aũt a ꝑterito parſi quod cõſeruaui ſiue abſtinui ſignificat. Nam alterũ pręteritũ peperci potius accipitur pro veniã dedi: q̃uis aliq̃ cõfundantur.

¶ Pardus animal eſt. cuius fœmina pardalis dicitur. Vnde & leopardus.

¶ Pario is. peperi partũ & paritũ per. pro. a quarta cõiugatione. A tertia vero penul. cor. Sta. Hoſti veniat paritura marito. Aenn. Oua parire ſolet genus pennis condecoratum. Eſt autem parere fœtum emittere: quod propríe ad fœminas pertinet: licet etiam quandoq; de viris dicatur. Cæcili. Hic vicinus noſtri peperiſſe ſe filium memorat. i. genuiſſe. Per trãſlationem de his dicitur: interdũ qui rẽ cõcipiũt pro acquirere ſeu cõparare. Et ſic conſtruit ſicut emo. Col. lib. x. Sequitur vt exanima deſyderem⁹ ea porro vel ære parta vel gratuita cõtingũt. Ver. Ite ait egregias animas quæ ſanguine nobis Hanc patriã peperere ſuo. Huius cõpoſita ſunt aperio: a quo adaperio: cõperio: operio: a quo cooperio & reperio.

¶ Parturio is. pe. co. a pario vel a partu fieri videt qđ eſt in pariẽdo laboro: ſeu laboro vt pariã. Ply. Vtiq; cõſtat parturiẽtes folijs ſubſtractis celerius parere. Var. In cubilibus cum parturient: acus ſubſternendũ cum pepererint tollere ſubſtramen. Cl. Vtinã aliqñ dolor populi Romani pariat qđ iam diu parturijt. Amb. de Cain. Hos part⁹ anima noſtra parturiat: nec ſolum parturiat: ſed etiã pariat. Ponitur tamen quandoq; pro primitiuo. Hier. cõtra Ruf. Putaſne eiuſdem meriti eos qui parturiunt & qui parturit.

¶ Partus a. um. participiũ. a pario. Apul. Partãq; a patre multo tẽpore & multo labore pecuniã vno die cõſumpſit. Partus us. nomen ꝑ ipſo pariendi actu. Ply. Quod a prægnãtibus cõmãducatũ partum faciliorem facit. Aliquãdo accipit pro prole. Mar. Nec iacuit partus ſed matre cadente cucurrit

¶ Paritura idem quod genitura. Var. li. ij. de. ætu. Quare demes ſi vis duas res de mulis admiſſurã & parituram.

¶ Partio onis. idẽ qđ partus. Plau. in Tru. Horteſco miſera mentio quotiens fit partionis.

¶ Parens a pario fit. quo noſe nõ mõ patet & mater: ſed auus & ꝓauus: auia & ꝓauia: & omnes ſuperiores vſq; ad tritauos ſignificant: vltra hos qui non habent ſpeciale nomen maiores appellantur Caius ſcribit appellatione parentũ oẽs in infinitum maiores vtriuſq; ſexus ſignificari. Auctor ẽ Hier. in ſecũda cõtra Ruff. apologia parentes etiã ſignificare affines & cognatos iuxta vernaculũ ſermonem. Lampr. de Alexandro ſeuero ſic ſcribit. Amicos & parẽtes Alexãder ſi malos reperit aut puniuit: aut ſi vetus: vel amicicia vel neceſſitudo nõ ſiuit puniri dimiſit a ſe dicẽs. His clariorẽ mihi reſp. Iul. Capitoli. de. M. Antonio refert: q⁹ adoptatus in aulicã domũ omnibus parẽtibus ſuis tãtam teuerentiã quãtã priuatus exhibuit. Hinc.

¶ Parentela ab eodẽ vſurpat: cũ dicit. Cauſa eloquẽtiæ dignũ parentela ſua putauit.

¶ Parento as. ſignifi. parentibus iuſta celebro. Licet etiã ad alios trãſferatur. Plyn. li. xviij. Quoniã mortuorũ aię ſunt in ea. ſ. faba: qua de cauſa parẽtando vtiq; aſſumit. Sumit etiã interdũ parentare pro ſimilem eſſe.

¶ Parentalia cõuiuia quę in parentũ aut ꝓpinquorũ mortibus fieri cõſueuerunt. Horũ Aeneas inuẽtor fuit. Hiero in Hiere. ꝓphãm li iij. Mos ẽ in gẽtibus ferre cibos & ꝑparare cõuiuũ: qđ a græcis & a noſtris vulgo appellat parentalia: eo q⁹ parentibus iam defunctis iſta celebrabant. Vel dicta ſunt parẽtalia q⁹ ita parerẽt mortuis q ita viuẽtes iuſſerant facere. vel q⁹ filij parentibus hoc ꝑſtarent.

¶ Pareo es. parui paritũ. Vnde pariturus ſignifi. videor & a pario: vt aliqui putãr deductũ: quoniã partus poſtq̃ extra vterũ eſt videt. Verg. Cui pecudũ fibręq; cœli cui ſydera parẽt. i. a quo fibrę & ſydera cernũt. Vnde & cõpoſita appareo. vt Apparẽt rari nantes in gurgite vaſto. Cõpareo corã aliquo pareo: vt Puer non cõparet & ego quo ibo? Diſpareo a cõſpectu recedo. Tranſpareo per aliquod corpus lucidũ videor. Interdũ parere eſt obedire. Verg. Paret amor dictis carę genitricis. Iuſti. li. i. Vix patiẽter vni viro nedũ fœminæ pariturís. Et habet penul. prod.

¶ Paro as. acquiro. Et ſicut emo capi poteſt licet in eo ꝑtiũ exꝑſſum nõ inueniat ita apertũ vt in e⁹ cõpoſito cõparo: ſed quaſi ꝑtiũ. Ter. in eu. Cupio aliquot parare amicos beneficio meo. Cur. Quid tibi diuitijs opus eſt q̃ te eſurire cogãt. prim⁹ oĩm

Pa.

ſatietate paraſti famē: vt quo plur a haberes acri⁹ q̄ ſi nō haberes cuperes. Hui⁹ cōpoſita ſunt appa-ro: cōparo: reparo: ſeparo: diſparo. quod eſt ſepa-ro: equiparo: propero: & ſupo. Quæ hñt pen. cor.

¶ Parabilis & hoc parabile: qđ in prōptu eſt & ci-to haberi pōt. Sene. Ad manū ē & parabile quod ſat eſt: qui ad naturā viuit: nunq̄ eſt pauper. Ci. li. v. tuſ. Diuitias (inquit) naturę parabiles eſſe.

¶ Paro nauis genus: ad cuius ſimilitudinē Myo-paro dicitur.

¶ Paries etis. pe. cor. de priuatis dī: vt paries do-morū. Murus tā de publicis q̄ de priuatis dicit.

¶ Parietinę pe. p ro. muri veteres ac ſemicōſūpti. Ply. Aſtericū herba eſt naſcēs in tegulis parietinis q̄ folio ſimilis ozymo. Augu. Parietinę dñr quas vulgo dicim⁹ ruinas: vbi parietes ſtant ſine tecto ſine habitantibus.

¶ Parietaria herba a parietibus: in quibus naſcit dicta vulgo victriolū. Dicitur & perdicū quoniā perdices ea veſcantur.

¶ Paros inſula ē: quę a delo. xxxv. millib⁹ diſtat ex qua parius lapis marmoreus. Hanc primo pla-team: poſtea minoida vocitarūt. In ea eſt oppidū etiā paros vocitatum. Pharos vero cū h eſt alia in-ſula. de qua infra.

¶ Parius lapis candidus: e quo multa ſigna fiunt Et eſt in paro inſula vna ex cycladibus. Verg. Ni-ueamq̄ paron.

¶ Parium ciuitas aſiæ in regione myſiæ. Ex qua fuit Neoptolemus cognomento Gloſſographus vir memoratu dignus.

¶ Parma breue ſcutū: quo pedites vtebāt: q̄ e me-dio in omnes partes eſſet par: vt inquit Var. Ver. libr. xi. Enſe leui nudo parmaq̄ ingloribus alba. Hoc ſcutū græci auctore Ply. vocāt peltam. Hui⁹ diminutiuū eſt parmula. Hor. Senſi relicta nō bñ parmula. Parma etiā nomē fluuij: a quo vrbs inter Placentiā & Cremonam ſita parma appellata eſt. Hęc patria fuit Caſſij poetę & Macrobij viri inge-nio & doctrina pręſtantis.

¶ Parmularius gladiator: qui parmula vtebatur. Itēq̄ fautor & locator eius generis. Porro parmu-larij etiā thraces ſiue threces appellabantur. Feſt. Threces inquit gladiatores a ſimilitudine parmu-larum thraciarū vocati.

¶ Parnaſus pen. pro. mons in phocyde vt ſcribit Plynius & Stra. li. ix. Et Herodo. Mellaq̄ confir-mant. Qui mons duos vertices habet: quorū vnū Thitorea: alterū Hyampæū. Herodotus in Vrania tradit Nō aūt Cytheronē & heliconē: vt Ser. pu-tauit. ſeu vt alij volūt cyrrhā aut Cyrphim: ſeu ny-ſam cum cythera: q̄ Cythera aut helicon in Bœo-tia montes diſiuncti ſint: ita vt helicon procul ſit a parnaſo circiter quindecim paſſuū millia. Cythe-ron vero. xxx. Eſt autem ſicut docet Stra. Helicō parnaſo æmulus & altitudine & circuitu. Et muſis natale in nemore Helicone ſcriptores aſſignant Cyrrha vero & Nyſa ſunt nomina ciuitatum. Cyr-rha ſub Cyrphin rupē parnaſi in radicibus mōtis in planicie mare verſus locata eſt. Nyſa vero non in parnaſo: ſed in felici arabia ſita ē: in qua cū bac-chus nutritus eſſet in ei⁹ memoriā ipſe poſtea aliā in India cōdidit. Eſt igitur parnaſus phocydis ſa-cer baccho & apollini. Oui. Separat aonios actęis phocys ab aruis Terra ferax. Mox addit. Mons ibi verticibus petit arduus aſtra duobus Nomine parnaſus: ſuperatq̄ cacumine nubes. Luc. Carmi-ne parnaſus gemino petit ęthera colle. In hoc mō te rupes vel maieſtate numinis vel ſitu ipſo horro-rē viſentib⁹ facit: vndiq̄ fere p̄ceps in formā thea-trī: hic eſt apollinis delphici tēplū: hic fons Caſta-lius muſis ſacer. Hic habitauere pieres natio thra-cia: vnde pierius mons & pierides muſę. Sub par-naſo habitauerunt hiantes populi. Vnde aquę par-naſi fontis hiantida dicuntur. Hic fontes atticam verſus Hippocrene & Aganippe. A parnaſus fit parnaſius a. um. Verg. Nec tātum phœbo gaudet parnaſia rupes.

¶ Parricida penul. produ. a pari vel a patre deduci poteſt. Si a pari. r. euphonię cauſa additur. Si a patre. t. in. r. conuertitur. Ideo per duplex rr ſcribi-tur. Quibuſdam tamen a parente compoſitum vi-detur. & pro parenticida per ſincopam cōmutatio-ne t. in r. Nā parricidę dicunt parētū interfectores & patrię p̄ditores: quia p̄ria parēs vniuſcuiuſq̄ ē. Lege pompeia de parricidia cauet: vt is parricidij teneatur: non ſolum qui patrem & matrem interfe-cerit: ſed qui fratrē/ſororē/patruelem/matruelem: filiū/filiā/nepotē/nurū: alioſq̄ propinquos occi-derit. Ponit & p alio quocūq̄ q̄ qualēcūq̄ homi-nē occiderit. Vnde extat lex Numæ pōpilij. Si q⁹ liberū hoſtē morti ſciēs duit: parricida eſto. Et ſic a pari ſit cōpoſitū. Hinc parici appellabant quæ-ſtores qui cauſa capitaliū rerum quęrendarū creari ſolebāt. Sunt tñ qui inter parricidiū & patricidiū diſtinguāt: q̄ patricidiū ſit patris interfectio. Vñ & matricidiū quo mater interficitur: ſic patricida & matricida. Parricidiū vero cognati: vel ciuis: vel alicuius alij occiſio: vel cōtra patriā machina-tio. Ci. li. iij. offi. Poteſt eñ dij īmortales cuiq̄ eſſe vtile fœdiſſimū: & teterrimū parricidiū p̄ię. q̄is is qui ſe eo obſtrinxerit ab op̄piſſis ciuibus parens nominetur. Plautus tñ parēticidam appellat q pa-trē interfecerit. Greci patroctonū ἀπο τῶν πα-τέρων: quę illic venari cōſueuerant.

¶ Parthenius virgineus dicitur. Quo noīe dictus eſt mons archadiæ: a virginib⁹ quę in ea veneri fre-quenter ſacra facere ſolebant. Eſt & parthenius flu-uius paphlagonum.

¶ Parthenope vna fuit ſyrenū quę pre dolore q̄ p̄tereuntē Vlyſſem cū ſocijs cātu non deceperint in mare ſe p̄cipitauerūt: vna hęc in eū delata eſt lo-cū vbi poſtea cōdita fuit neapolis p̄clara vrbs cā-panię. Parthenos eñ virgo latine dī. Ab hac igit̄ ſirene neapolis eſt appellata a virgo parthenope. Et licet quidam dicant neapolim dictam q̄ augu-ſtus eam inſtauraverit: tñ legitur a Lycophrone. neapolim ante Auguſti tēpora qui tēpore Ptole-mæi philadelphi clarūt: & neapolitanos ſingulis ānis ad tumulū parthenopes faces tuliſſe. Hāc cu-mani a parentibus digreſſi condidiſſe produntur. qui in eo loco parthenopes corp⁹ in veteri monu-mento conditum reperiſſent nomen eius vrbis in-didere. Sed poſtq̄ loci vbertate atq̄ amœnitate maiorem in modū frequentari ciuitas cœpit veriti ne cumę deſerentur diruendi parthenopē conſiliū iniuere. Quo facto mox īmani peſtilentia vexati oraculo moniti ſunt vt vrbē reſtituerēt. Itaq̄ ſubi-to inſtauratam neapolim: hoc eſt nouam vrbem vocauere. Hinc parthenopeius a. um.

¶Parthia regio assyrię: a q̃ parthi. Hi lingua scythica exules dñr: sicut refert Iusti. li. xli. docẽs ab exulibus scytharũ parthorũ impertũ fuisse deductũ quorũ regna duodeuiginti fuisse testis est Ply. li. vi. hęc regio ab ortu habet arios: a meridie carmaniã: ab occasu medos: a septẽtrione hyrcanos.

¶Pars a pari: q̃ partes simul in iunctę pares. i. ęq̃les sint toti. Vel dr a parto q̃ pars a toto deducta: & quasi parta sit. Potest etiã dici a parũ q̃ pars sit quid parũ respectu totius. Dicunt vero partes: in quas diuidit totũ. Q̃nq; tñ partes ꝓ officio poni cõsuetũ est. Et dicimus meæ partes sunt: & mearũ partiũ est: hoc est meũ officiũ est. Hinc fit cõpositum expers quod est sine parte.

¶Particula diminutiuũ parua pars: a quo particulare: qđ ad partẽ spectat.

¶Particulariter & particulatim aduerbia significãtia membratim & per partes. Ci. li. i. ad herẽ. Si summatim nõ particulatim narrabimus.

¶Particulones dicũtur coheredes & qui partẽ patrimonij sumunt.

¶Partim aduerbium significat q̃nq; ex parte: vt partim subticuit crimen: partim cõfessus est. aliq̃n idem ẽ qđ pars: vt partim hominũ venerũt. idest pars hominũ venit.

¶Particeps qui partẽ capit. Dicimusq; particeps sum laborũ tuorũ: & particeps sum tibi in laboribus. Curtius. Q; fuisset illi in periculis particeps.

¶Participo as. partẽ tribuo. Hiero. Tũc erit eius fructus cum ei Christus dominus cœlorum regna participauerit.

¶Participiũ pars oratonis dr q; partẽ capiat nois partẽq; verbi. Participia iũcta cũ verbis infinitis seruant vim participiorũ. hinc participialia noia dicta sunt gerũdiua: q̃ licet nõ sint participia: simi lia tamẽ participijs sunt. Nã & casus & gña & tpa & significatiões habẽt more participiorũ: & post se casus regũt nõ ante: q̃uis legas. In cõuertendo dñs captiuitatẽ syon. i. dũ cõuerteret dñs: vel conuertente dño captiuitatẽ: sed nõ est vsurpãda talis locutio. Differũt aũt gerũdiua a participijs: q; ipa rei administrationẽ significãt sine tpe: vt tenet me occupatio iurisdicẽdi gerũdiuũ est: nec tps significat futurũ: sed rei administrationẽ in iure dicendo Illa vero tẽpus sine rei administratione: vt tenet me cura dotis numerãdę: participiũ ẽ futuri significatũ sine rei administratione: Pręterea gerũdiua duplicẽ significationẽ habẽt: participia vnã tãtũ. Sed sciendũ q; gerũdiua q̃ sociata sunt substãtiuis passiue accipiunt: disiuncta vero mõ actiue modo passiue: sed passiue cũ sine ꝓpositione & sine genere in abltõ & quasi absolute ponunt. Quintil. Sed memoria excolẽdo: sicut oia alia auget. i. dũ excolitur. Verg. Alitur vitiũ crescitq; tegendo. Idẽ Aegrescitq; medẽdo. Et vritq; vidẽdo Fœmina: hoc est cũ tegit vitiũ: cũ curat ęger: cũ videt fœmina. Sal. cũ actõ mediante ad. pauca supra repetã quo ad cognoscendum oia illustria magis magisq; in aperto sint. i. vt cognoscant. iũguntur & gerũdiua cũ plurali numero singulari voce. Plyn. Cũ illorũ vidẽdi gratia me in forũ cõtulissem. aliq̃n participiũ sumit ꝓ participatione. Hier. in expo. can. Cõsydera ne forte possit & illud corpus qđ assumpsit Iesus cõmune ei cũ sponsa cubile noĩari: quoniã quidẽ videt ꝑ ipm ecclesia Christo esse sociata: & participiũ verbi dei capere potuisse: secũdũ q; mediator dei & hominũ dicitur. Sic etiã solet dici cauẽda esse fœminę participia: quo significat fugiẽdum esse fœminę cõsortium.

¶Partior partiris & partio partis: partiui partitũ. futuro partiã & partibo: partiar & partibor. Plau. in asi. Hãc quã nactus sum prędã cũ illis partiam. Hieron. in ps. Lętabor & partibor sicimã. Est aũt partiri partes facere & quasi distribuere. Verg. Socios partitur in omes. Sal. Prouincias inter se partiuerant. Ab his fiunt cõposita: Impertio actiuũ. Impertior tam passiuũ q̃ deponens a. in e. mutata sicut fit in expers. Et significat impendere vel partem dare & participem facere. Cic. Huic rei aliquid tẽporis impertias. Ambros. Postea q̃ apostoli ad euangelizandũ regnũ dei sunt destinati: gratię cœlestis impertitur alimentũ. Idem Vtinam domine Iesu velis mecum istos nõ ieiunos dimittere: sed imptitis abs te epulis reficias eos: vt possint tuis alimonijs fortiores infirmitatẽ ieiunij non timere Ci. Atq; etiam viro forti collegę meo laus impertitur. Dicimus autẽ impertio nemini laudẽ mei laboris. Et impertio neminem laude mei laboris: sicut fit in dono. Terentius. Plurima salute Parmenonem suũ imptit gnato. Dispertio vel dispertior varie partio. Plau. in aul. Hercle iniuria diptiusti. Pinguiorẽ isti agnum habẽt. Noni. Vt pariter dispertiantur bona patris. Bipertior: tripertior: q̃dripertior: quinq; pertior: a quibus bipertita: tripartita: & huiusmodi.

¶Partiarius colonus siue alius quis cũ quo aliqđ cõmune habemus & partimur. Cato. Vineã curandam partiarius bene curet: fundum arbustũ agrũ frumentariũ partiario. fœnum pabulũ quod bobus saris fiet: quę illic sciat cætera omnia ꝓ indiuiso. Idem. Calcem partiario coquendam qui dant calcarius perficit & coquit.

¶Parulis idis. tuberculum iuxta dentes in gingiuis nascens.

¶Parũ aduerbiũ significat modicũ: a quo paulũ paululũ: pauxillũ & pauxillulũ diminutiua.

¶Parũper paruo tempore quasi perparũ: hoc est valde parũ: sed ꝓpostere. Plau. Expecta hic parũper. interdum significat paulatim. Verg. Pulsusq; parump Corde dolor.

¶Paruus a. um. qđ nõ est magnũ. Cuius diminutiuum est paruulus. Hinc etiã paucus: a quo diminutiua pauculus & pauxillus.

¶Pasceolus vt inquit Var. sacculus est ex aluta factus. Plau. in ru. Pręterea centũ denaria philippea in pasceolo seorsum.

¶Pascha æ. & pascha atis. Auso Nos etenim primis sanctũ post pascha diebus. Qđ plane nomen hebręũ esse: ac transitũ signare docet. Hiero. sic inquiens. Pascha & hebraice dicitur phase nõ a passione: vt plęriq; arbitrant: Sed a transitu nominat eo q; exterminator vidẽs sanguinẽ in forib⁹ Israelitarũ pertransierit nec percusserit eos. Aug. A diligentiorib⁹ & a doctioribus inuentũ est quia pascha hebręum verbũ est & nõ interptat passionẽ: sz transitũ. Per passionẽ eñ xp̃us trãsiuit a morte ad vitam: & fecit nobis viam credentibus in resurrectione eius vt transeamus & nos de morte ad vitã Sic enim ipse dominus ait. Qui credit in me trãsit a morte ad vitam.

¶Paſchalis & hoc paſchale qđ ad paſcha ptinet: vt paſchalis dies:& paſchale ſacramentũ. Paſcales vero oues:quaſi paſcuales dicuntur.

¶Paſco is.paui.paſtũ .i.comedo:& qñq; abſolute ponit. Vergil. Paſcẽtes ſeruabit Tityrus hędos Qñq; cõſtruit cũ actõ: vt Florẽ depaſta ſalictũ:In hac ſignificatiõe etiã ſumit paſcor deponẽs. Ver. Paſcunt vero ſyluas:& ſumma lycæi: Horrẽteſq; rubos & amantes ardua dumos. Dicimus etiã paſcor equũ per herbã vt Cætera paſcũtur virides armẽta per herbas:equus paſcitur herba: vt ſilua paſtus arundinea. Equus paſcitur in viridi pabulo. Vt paſcit in magna ſylua formoſa iuuẽca. Equus paſcit diẽ & noctẽ: vt ſępe diẽ noctẽq; & totũ ex ordine mẽſem Paſcitur. Interdũ paſcere eſt cibũ alteri præbere:& quaſi cibo ſaginare. Et ſic dicimus. Herba paſcit equũ.& paſco equũ herba. Verg. Veloces ſpartæ catulos acrẽq; moloſſum Paſce ſero pingui. Vnde per trãſlationẽ paſcere ponitur pro delectare. Idem. Atq; aĩm pictura paſcit inani: Et paſcere oculos eſt viſu alicuius rei gratę eos oblectare. Interdũ pro fouere:alere. Idẽ. Qualẽ infelix amiſit mãtua cãpum: Paſcentem niueos herboſo flumine cygnos. Interdũ pro augeri & creſcere: vt & ſacrum tibi paſcere crinem. Hui⁹ cõpoſita ſunt cõpaſco:depaſco: paſcendo abſumo: Et depaſtus dicitur agrũ bos: qui cibũ ex agro ſumpſit. Hier. in exo. Si dimiſerit iumentũ ſuũ vt depaſcat aliena reſtituet. Itẽ depaſtus ager paſſiue: hoc eſt paſcendo conſumptus. diſpeſco:diuido & ꝓprie pecus a paſtione deduco. Expaſco:depaſco ppaſco in totũ paſco:ſatio. ī paſcor deponẽs int⁹ paſco. Col. li.ij. Neq; ſuẽ velimus impaſci pratũ:quoniã roſtro ſuffodiat & cęſpites excitet.

¶Paſcito as.pe.cor.frequentatiuũ a paſeo. Var. Nũc feras quę in ſylueſtribus locis paſcitant. cicures quę cultis.

¶Paſcuum:a quo plẽ paſcua: in quibus pecudes paſcunt:ſiue ager paſcuus ſit:ſiue pratũ:ſiue mõs aut collis:Col. li. viij. In eo iure q; paſcuo caret cõtineri poteſt exiguo & qualicũq; pabulo contentus. Paſcua cẽſorijs tabulis dicebantur omnia: ex quibus populus redditus haberet:quia diu hocvectigal fuerat.

¶Paſcua æ.idẽ qđ paſcuũ. Hiero. in Eſaia. Et erit in paſcuam bouis :& in conculcationem pecoris. Et in ps. Oues paſcuę eius.

¶Paſcuus a.um. Vnde Paul. ſyluam paſcuã appellat:quę in paſcuis pecudũ deſtinata eſt.

¶Paſcales oues & gallinę dicũt quę paſſim paſcũtur a paſco ſiue a paſcuis quaſi paſcuales. Luci. Paſcali pecore ac montano hirco ac ſoloce. Hier. li.i. Reg. Mulier illa habebat vitulũ paſcalẽ in domo:& occidit eum.

¶Paſtus a.um.participiũ qui cibũ ſumpſit. Paſtus cibũ ſiue cibationẽ ſignificat. Gel. Alia luce orta auis in paſtũ profecta eſt.

¶Paſtio idẽ qđ paſtus:q̃uis hoc magis ad brutorũ alimenta pertinere videat. Colu. li.i. Porculatoris vero & ſubulci diuerſa profeſſio:diuerſæ paſtiones. Vnde etiã Varronis index de villaticis paſtionibus ad bruta pertinentibus.

¶Paſtor qui curã habet paſcẽdi: vt eſt apud Euã. Paſtores erãt in eadẽ regione cuſtodiẽtes vigilias gregis.

¶Paſtoralis & hoc paſtorale qđ eſt paſtoris: vel qđ ad paſtorẽ pertinet: vt paſtoralis cura:paſtorale officium. Var. Tertio gradu a vita paſtorali ad agriculturã deſcenderunt.

¶Paſtorius a.um.quod ad paſtorẽ pertinet. Var. lib.ii.de re ruſ. An ea quę tria here dixiſti mihi de paſtoria re.

¶Paſtoritius a.um.idẽ qđ paſtorius. Idẽ li.i. Cũ homines paſtoritiam vitam agerent : neq; ſcirẽt etiam arare terram.

¶Paſtillus diminutiuũ videt a paſla:q̃uis fiat mutatio generis. Quidã a paſtu deriuant: vbi & gen⁹ ſeruat. Feſtus a pane. Eſt autem forma panis parui. Hor. in ſer. Paſtillos ruphillus olet gorgonius hircũ. Et paſtilli ſunt qui illinuntur: Vide in dictione emplaſtrum.

¶Paſtillũ neutri genetis: ſicut docet Feſtus fuit genus libi rotundi quo vtebantur in ſacris.

¶Paſtinaca genus radicis virtutis calidę. Macer. Et paſtinacę virtus in ſemine tantũ. Itẽ paſtinaca genus piſcis:de quo Ply.

¶Paſtinũ pe.cor.eſt. vt Col. li.iiij. refert ferramẽtum bifurcũ quo ſemina paguntur. Palladius aliter accipit cũ art. Paſtinũ fieri nũc tempus eſt. Mẽſura paſtini hęc eſt in tabula quadrata iugerali: vt cẽtenos octogeni pedes per ſingula latera dirigant.

¶Paſtinare eſt agrũ fodere. Col. li.iij. Tũ in terrã bene paſtinatam & ſtercoratam rectum ſarmentũ defigito. Huius compoſitum eſt. Repaſtino as.repaſtinari dicebãt veteres vineas:quę refodiebant. Hęc eñ ꝓpria appellatio reſtibilis vineti erat nũc antiquitatis imprudens cõſuetudo quicqd emoti ſoli vineis pręparatur repaſtinatum vocat. Vnde qdam repaſtinari agrum dicunt:cuius natura fodiendo mutatur. Plyn. li.xix. Pręcipuus fit caulis ſapore ac magnitudine primũ omnium ſi in repaſtinato ſeras: Hinc repaſtinatio pro reuocatione quãdoq; capitur. Vnde per tranſlationem dicunt libri repaſtinationum.

¶Paſtinatus us.ſpa paſtinatio. Col. lib.iiij. Neq; eñ parũ refert ſuſpenſiſſimũ eẽ paſtinatũ: Et ſi fieri poſſit veſtigio quoq; inuiolatũ.

¶Paſtomis idis.iuſtrumentũ ferreũ ſiue ligneũ: quod ad cohibendam equorũ tenaciã narib⁹: vel morſui imponitur. Lucil. Paſtomides huic de naribus ingentes pendent.

¶Paſſer auis a patiendo:eo q; morbũ caducũ patiantur paſſeres. Quo etiã noie ſignificãtur oñes aues. Vnde Ci. dixit oĩbus paſſeribus inſitã a natura voluptatẽ. de oĩbus auibus intellexit. Hodie q; aues ipſas in cõmune paſſeres vocant hiſpaniarũ vernaculi. Et paſſer nomẽ piſcis:& nomẽ loci Mar. Nõ mollis ſinueſſa ferutidiq; fluctus paſſeris aut ſuperbus anxur. A paſſer fit diminutiuũ paſſerculus.

¶Paſſer ſolitarius auis aliquanto grandior paſſere:ac ſubnigrior ſolus per domorũ culmina incedens cantu ſuauis. Paſſer marinus altera auis.

¶Paſſio perturbatio:affectus & affectio:gręce pathos dr̃. Aneotricis vero auctoribus eccleſiaſticis paſſio vſurpatur pro animi vel corporis morbo. Sũt aũt quattuor p̃cipue paſſiones duæ a bonis. gaudere.ſ.& cupere:ſeu ſperare. Lętitia de p̃ti eſt ſpes de futuro bono:duę a malis dolere & timere: dolor de pręſenti:timor de futuro malo.

¶Passiuus a.um.qđ passionẽ denotat.vñ passiuę qualitates dictę sunt nõ q patiant aliquid: sed q faciãt passionem.Mel nãq; vt dulce sit:non a dulcedine aliquid passum est:sed dulcem gustantib⁹ efficit passionem.Passiuę autem qualitates rectius dicuntur albedo & nigredo:& eorum media.i.rubor & pallor.Hęc enim nõ nisi vel animę:vel corporis passiõe nascunt:vt.n.nigrescat aliquis corporis passione vt rubescat vel pallescat animę effici:quę cũ turpitudinis verecũdiã ferre nequerit: quasi ad obtentũ sui sanguinis copiam in exteriores partes corporis fundit eoq; fit:vt pudore nimio rubescamus.Pallor quoq; simili aię passione cõsistit:cũ pculsa metu nimio ad cordis vlteriora cõfugit eamq; sanguis insequit adeo vt desertum sanguine: qđ est in cõspectu corpus albescat.Hæ igit qualitates si in corpore pseuerẽt: quia secũdũ eas quales dicimur:I psę quoq; qualitates passiuę cẽsentur. Si vero ad breue tẽpus extiterint: ita vt cito discedant: passiones eas potius nominamus Eritq; inter passiuas qualitates& passiones ista discretio:q; passiones ad tps exortę.facile cõmutant passiuę vero qualitates secundũ quas quales dicimur perpetuo perseuerant.

¶Passus a.um.a patior idẽ qđ ppessus.Vergi.O passi grauiora.Vñ vua passa q̃ in siccãdo passa est solẽ.Ply.Quin & a patiẽtia nom̃ acinis dat passis hinc & vino nomẽ datum qđ passum vocatur.

¶Passus a.um.a pateo idẽ est qđ patiẽs extensus. Plau.In portũ vento secundo: velo passo peruenit:idest ocyssimo cursu.Passa vela dicim⁹ expassa distenta explicata vento tumentia ac plena.

¶Passus a.um.a pando idẽ est qđ deductus:porrectus.dispersus.Ter.in phor.Capillus passus:nudus pes.qđ & expassum aliqñ dicimus.& mutatione a in e.dispessum. Plau.in mi.dispessis manib⁹ Veteres em̃ passum dixisse nõ pãsum & expassum nõ expansum Gelli⁹ Seruiusq; testant. Dicit enim Ser. Ideo autem pandor non facit pansum:quia plęrunq; quod in prima verbi positione inuenitur in pręteriti participio non est:vt tundo tusus.Et licet alia euphoniæ causa varientur vel in generibus vel in numeris:nactus tamẽ & passus n penit⁹ nunq̃ patiuntur. Passis manibus dicimus : quod est deductis atq; distẽtis.Tertul.tamen oppãsum velum dixit:pro oppasso & extento.Idẽ.Expansos inquit vngulę fodiant: cruces suspendant.

¶Passus sus.spatiũ qđ patet in spatio pedũ: quia patẽs/apertũq; est:vel quia sic pedes patescũt. A pateo em̃ passũ supinũ est. Cũ vero nõ est passum clausum dicit. Et ob hoc claudere est de illo spatio intercepto diminuere. Et minorem passum facere

¶Passum genus liquoris:qđ ex vua passa cogit. Fit ex vua quã greci sticham:nostri apianam vocant:vuis in vite diutius sole adustis:aut feruente oleo:donec paulo amplius dimidium pondus superfit fusaq; leniter vuas exprimunt: & colligunt Qui aũt volũt secundariũ passum facere adiciunt vinaceis tm̃ aquę puteolanę:quantũ ex prima p̃s sura passi fluxit. Defrutũ veto vinũ ẽ musto vsq; ad dimidiam partem decocto.

¶Passim aduerbiũ a passu signi.passu distãte spargim venõ vbiq;:cũ vbiq; sit sine interuallo: vt herba ẽ in prato vbiq;:grex vero passim pascit:quia aliqđ interualli ẽ:inter pecudẽ. Sed cõfunduntur

q̃nq;.Ponit interdũ p vndiq;.Lact.Cõstituit asylum:eo passim confugerunt ex finitimis locis.Interdũ p quolibet.Ver. Passimq; i littore sicco Corpora curamus.i.vt q̃q; vult siue indifferẽter.Hie. Sola scripturarũ ars est quã sibi passim oẽs vendicant.aliquãdo pro vbiq;.Lact.Creditur ei passim tanq̃ cognitę veritati.

¶Pastophoriũ pastophororũ domus.Pastophori aũt sacerdotes dicti sunt a pasto pallio vt quidã aiũt ferẽdo:quidã accipiũt pro thalamo nuptiali. Vñ & venus appellata est pastophoros: q; thalamũ nuptialem curet & administret.Nã ϖαστας thalamus nuptialis dr̃:q alio noie νυμφιδιον:cũ quibus fere sentit.Hier.q; in Esaiã ait.Pastophorium est thalamus in quo habitat p̃positus templi.

¶Pasiphae dictio tetrasyllaba:hęc fuit filia solis & vxor minois regis cretę:quã in fabulis ferũt ex tauro genuisse minotaurum: qui partim hominis effigiẽ habebat.partim tauri. Proper. Vobiscum europe nec proba pasiphae.

¶Palithea vna ex tribus gratijs:quã alij Euphrosynen vocant.

¶Pattagia fluni⁹ sicilię απο του ϖαττατου.i.a sonitu.Nã per saxa fluens clamare videtur. Clau. Et saxa totantem Pattagiam.

¶Pathagiũ aurea chlamys q̃ p̃tiosis tunicis superindui solet.& qui ita induti sunt:patagiati dr̃.Et patagiarii q; huiusmõi vestes cõficiũt. Apul. Vberes.n.crines leuiter emissos & ceruice depẽdulos: ac deinde p colla dispositos:sensimq; sinuato patagio residẽtes paulisp ad finẽ cõglobatos in summũ verticẽ nod⁹ astrinxerat.Patagius morbi gñs

¶Patara pe.co.vrbs lycię vbi apollo dabat rñsa Dicta a Pataro apollinis filio: vel ab alio pataro lapeonis filio.Hinc patarẽus a.um.Stra.lib.i.th. Phœbe parens seu te lyciæ patarẽa minoßis Exercẽt dumeta iugis. Oui. Patarẽaq; regia seruit.

¶Patauiũ vrbs quã Antenor cõdidit:quę & padua:vide in dictione padua.

¶Pateo es.passus.Patere ẽ apertũ eẽ.Plau.Ingredere tu:fores iãdiu patẽt.Hinc patẽs & patulũ quę inter se differũt : q; patẽs sit qđ ad tempus patet. Verg. Et portas iubet esse patẽtes. Patulũ qđ semper patet vt arbor. Idẽ. Tityre tu patulę recubans sub tegmine fagi.Hinc Plau. Bouẽ patulũ appellat:cuius cornua diuersa sunt:ac late patent.

¶Patulus a.um.pe.cor.de quo modo in pateo.

¶Pateſco is.aperior:patẽs fio.Q ñq; tñ p primitiuo ponitur. Sal.Hinc late pateſcentibus campis exercitum tuto emittit.

¶Patefacio is.patentẽ facio.Hiero. Sic arrídens patefecit igressũ.Hinc patefio. Ter.in phor.Ego nullo remedio possum me euoluere his turbis:q̃ si hoc celletur in metu: sin patefit in ꝓbro siem.

¶Patulico as.pe.cor.aperior:patulus fio. Plyn. Patulicãtibus quinq̃ genisq̃nis barbulis coronat

¶Patibulũ mõ serã ligneã q̃ ostia claudunt signi ficat a pateo:q; hac remota valuę pateãt. Titi. Si quis q̃ hodie p̃ter hanc posticus noſtrũ pepulerit patibulo hoc ei caput defringã.Mõ crucem & sic a patior fieri manifestum est.

¶Pathe a Cice.dr̃ pturbationes:siue animi ęgritudines. A Gellio affectus vel affectiões. A Lact. modo vitia:mõ affectus. Aug.expressius ea passiones vocari tradit:qualia sũt ęgritudo:dolor gau-

diū:met⁹:triſtitia:cupiditas:ira. Quos animi motus platonici:& ariſtotelici.dicūt etiā in ſapiētē cadere:ſed moderatas rōnicꝫ ſubiectas. Stoici vero negant in ſapientem cadere:qui dicunt ſapiētem apathen.i.impaſſibilem:& apathiam impaſſibilitatem probāt. Nā talem dicūt eſſe ſapientis aīum qualis eſt mūdus ſupra lunā.ſ.imperturbatū: quē nulla perturbatio obnubilet: nulla triſtitia obturbet aduerſus quos reclamat ipſa natura.

¶Pathetica oīo dicta eſt:quā ex rhetorica arte p̄cipiē dirigi oportere: aut ad indignationē: aut ad miſericordiam.

¶Pater qui aliquē genuit:quo etiā noīe aui/abaui/pauī/ataui/tritaui cōtinent.Hīc patrū noſtrorꝫ memoria dicimus.i.maiorū nſorꝫ. Q̄ q̄ maiores intelligi poſſint quicūcꝫ erāt añ tritauos:ſicut minores/q etiā poſt trinepotes futuri ſunt.Patris etiam nomē religionis eſt.Vñ dij oēs p̄es vocabantur. Similiter pater nomē ē reuerētię.Propter qđ Romulus centū ſenatores quos ad reipu.curā elegit: ſiue qa is numerus ſatis erat:ſiue qa ſoli cētū erāt qui ad id idonei eſſent patres ab honore vocauit. ſiue ab ętatis vel curę ſimilitudine.

¶Paterfamilias dicit qui primus eſt & imperiū habet in familiā:ſiue qui poteſtatis ſuę eſt:ſiue puber ſiue impuber.

¶Pater patratus:vide in dictione patro as.

¶Patres cōſcripti q in ſenatu p̄ibus erāt ſcriptis annotati.

¶Patricij ſenatorū progenies. Liui.li i.Romul⁹ centū creat ſenatores qui patres ab honore.patricij quoꝫ ꝓgenies eorū appellati.Idē li.x. En vnq̄ fando audiſtis patricios primo eſſe factos non de cœlo demiſſos: ſed qui patrē ciere auūcꝫ poſſent. Cintius ait patricios appellari ingenuos.Vñ plebei patriciis opponunt.Nō em̄ ſenatores oēs erāt patricij. Tacitus.hiſdē dieb⁹ in numerꝫ p̄ciorū aſſciuit Cęſar vetuſtiſſimū q̄qꝫ ex ſenatu: aut quibus clari parētes fuerāt.Hic p̄riciat⁹ us.ꝓpa dignitate. Sue.in Aug. A Tarquinio priſco rege iterro.gētes allecta in ſenatū.mox a.S.Tulli.in p̄icias traducta ꝓcedēte tpe ad plębē ſe cōtulit:ac rurſus magna vi per diuū Iuliū in patriciatum redijt.

¶Patricius vicus romę dict⁹ ē:q̄ ibi p̄icij hītauerūt.Iubēte Ser.Tullio vt ſi qd aduerſus ip̄m molirent ex locis ſupioribus opprimi poſſent.

¶Patritus a.um.pe.ꝓ.qđ ē p̄is:ſicut auitus a.uꝫ. qđ ē aui. Sūt.n.tā q̄ poſſeſſiua. Ci.li.i.tuſ.Patritiā & auitā vt ait Teophraſtus phīam.

¶Patrimus pe.ꝓ.q patrē adhuc viuētē habet. Pī patrim⁹ q cū ipe p̄ ſit adhuc viuentē hēt patrē in pōtificio tñ iure p̄ prim⁹ accipit ꝓ eo q vulgo cō

¶Patrimus a.um.qđ ē p̄is:ſicu matrim⁹ (p̄ dr. a.um.qnod eſt matris.

¶Paternus a.um.qđ eſt patris. Ter.in adelp. Pol haud paternum iſtuc dediſti.

¶Patro as.ꝓprie ſignifi.liberis operā do. Q uītil. tñ dicit patrare apđ antiquos ſancte & honeſte dicebat. Deiñ cōſuetudine in vitiū lapſum ē verbū. Vñ irrideri ſolitū eſſe Saluſtiū q̄uis imerito:q̄ patrare bellū dixerit: tanq̄ patro rē turpē dūtaxat ſignificet. Ex q̄bus verbis colligit priſcos patrare poſuiſſe ꝓficere:nō ſolū cū opera liberis daretur ſed etiā cū aliud qppiā iā inceptū ad finē pducere tur. Vñ & patres patrati dicebant:q̄ ad patrandū hoc ē pagendū iuramentū:vbi de fœderib⁹ cōuenerat mitterent. Plutar. in ꝓble. Fœcialib⁹ ſacerdotib⁹ q fœderib⁹ faciēdis p̄ſunt:p̄ patrat⁹ p̄eſt. Inde dictus q̄ ip̄e pater patrē haberet:ſicꝫ filijs p uideret:& patrē cōſuleret. Hui⁹ verbi cōpoſita ſūt Impetro qđ eſt obtineo:& quaſi id qđ cupio facio Perpetro q đ eſt p̄ficio. Propetro mādo aliquid p̄fici. Accius. Age vero ꝓpetra qđ cœpiſti fieri. Et habent penul.cor.

¶Patrizo as.vel patriſſo as.p̄nos mores imitor Ter.in adel. Laudo o chteſipho p̄izas abi. te virū

¶Patria vrbs ſiue oppidū vñ orti ſumus: (iudico q̄ patria cōis oīm parēs ſit. Aliqñ & ꝓuincia ipſa ex q̄ orti ſumus patria vocat. Sed iproprie. Vnde Sal.hiſpaniā ſibi atiquā patriā dixit. Ariſtophanes τον δε αγαθον εκει πατριν εστι.i.vbi bonū ibi patria eſt. Zenobius autē πασα γη πατριν εστι τουτο μερος εστι χρησμου ου αφει λεν ο θεος μελεω τω πελαστω περι γικησεως μαντευομενω.

¶Patrius a.um.qđ eſt patrię: vt mos patrius. Ci. in Cato. Vigebat in ea domo mos patrius:& vigebat in eo aīus patris & diſciplina. Aliqñ dī qđ eſt patris. Verg.li.xij. Patrio mucrone relicto.

¶Patrianus a.um.quod eſt patrię. Ci.thermo. Vt obtineat id iuris in agris :quod ei patriana ciuitas decreuit & dedit.

¶Patricida pe.ꝓ.q patrē iterfecit. At paricida dī q vel cognatū vel ciuē aliquē :vel alīū interficit: vel aduerſus patriā machinatus eſt:de quo ſupra.

¶Patruus frater patris:q̄ q̄ ſi p̄is loco ſit. Patru⁹ magnus/frater aui. Patruus maxim⁹ frater ꝓaui:& abaui:qui & ꝓpatruus & abpatruus dicitur.

¶Patruelis a patruo. Sūt em̄ patrueles patruorū filij:q̄m q p̄ alteri ē:alteri ē patruus:ſicut ſorores patrueles nūcupant ex duobus & ip̄ę fratribus genitę:auctor Iuriſcōſult⁹. Nā ſororū duarū aut pluriū filij inter ſe ſobrini dicunt. quaſi ſororini.

¶Patriarcha patrū priceps:hoc ē pōtificū prim⁹ Hi q̄ttuor principio fuere. Roman⁹: Antiochen⁹ Alexādrin⁹: Hieroſolimitan⁹. Poſtea trāſlata byzātiū impij ſede addit⁹ ē & Cōſtantinopolitanus.

¶Patrimoniū bona paterna:hoc ē hęreditas a patre relicta. Patrimoniū vero ſcti Petri ē regio thuſcię. V bi ſoana oppidū:ſancta flora: aq̄ pendens griptę/ſctūs laurēti⁹/balſena.martha caſtrū ciuitas Tuſculanella. Mōs flaſcon⁹:balneū regiū vrbs vetus: Ortha ciuitas caſtellana olim veiētana vrbs: Caſtrū nouū. nepę: viterbiū:ſutriū:roncilionū: & alia multa.

¶Patronymicū qđ ſub patris noīe ſignificat filium: vt Priamides.i. Hector priami filius. Cōpoſitū nomē ex patre & onoma:ſed o in n y vertitur.

¶Patron⁹ q aliquē in piculo defendit. Pedianus Si orator ē ăt ăduocat⁹ ſi ius ſuggerit:aut p̄ſentiā ſuā cōmodat amico:aut ꝓcurator ſi negotiū ſuſcipit ăt cognitor:ſi p̄ns cām nouit.& ſic tuet vt ſuā

¶Patrocinor pe.cor.ſignificat tā verbo q̄ facto imbecilliorē protego. Lac.li.v. Q uī licet ſapiens fuerit patrocinari tñ verę iuſtitię nullo mō poterat qui caput ip̄m fontemcꝫ iuſtitiæ nō tenebat. Hinc patrociniū ipſa protectio. Salu. Cuius patrocinio ciuitas plurimū vtebat. Feſtus. Patrocinia appellari cœpta ſunt cū plębs eſt diſtributa inter patres vt eorum opibus tuta eſſet.

¶Patera pe.cor.poculi genus latū ac patēs.Ver. Spumantē paterā ac pleno se proluit auro.
¶Patræ ag. ciuitas in attica regione:quā Pausanias aroen dicit prius solitā affirmat mox a patreo mœnib⁹ amplíatis nomē accepisse qđ nūc habet Huius meminit Ply.li.iiij.Oui.li.vi.Messeneq; fe rax patreq; humilesq; cleonę.
¶Patina pe.co. vasis genus quo dapes elixę & iu rulentę in mensam feruntur.Ter.Iādudū animus est in patinis.Hinc patinarius a.um.qđ est in patina cōditum.Plaut. Vel patinariū vel assum verses quo pacto lubet.Dicta patina ab eo⁊q; pateat.
¶Patella a patulo : vel πλαττω fingo : vel ab πλαττει α: q̄ est latitudo: vas latū est cōdendis obsonijs aptū. Lanx seu paropsis.Hor.in episto. Nec modica cœnare times olus oīe patella. Potest tamen esse diminutiuū a patina: quā nōnulli volunt esse sartaginem. Sed Iuue. diuersa ostēdit cum inquit. Vrceoli pelues sartago patellę.
¶Patior pateris passum verbū cōmune signific. sustineo:tolero:ęquo animo fero. Dicimus enim patior te:tolero te:& patior abs te:toleror abs te. Et patior abs te multa incōmoda. Composita hu ius verbi sunt compatior qđ est misereor:& cōstrui tur cum datiuo. Perpetior vehementer patior.Hie ro.ad Alga. Intra se bella perpetitur.
¶Patiētia ē honestatis aut vtilitatis causa rerū ar duarū ac difficiliū volūtaria:ac diuturna ppessio
¶Pathicus pe.co.a greco πασχω aspiratiōe de tracta significat eū qui se iniri turpi libidine patit Vnde pathici pueri : id est passiui:pathicę puellæ: Iuuen. Ille tenet speculum pathici gestamen otho nis. Draucus vero q nō ppria libidine :sz alteri⁹ al terum init a faciēdo dictus quēadmodum a patiē do pathicus Δραω quippe facio significat. Qui autē a draucis subigi delectantur:seq; eis sponte p stituunt cynędi,dicuntur.
¶Pathmos insula in mari ęgęo q̄ sicut Plyn. scri bit li.iiii. patet circuitu.xxx.millibus passuū:in q̄ Ioannes apostolus exul apocalypsim scripsit.
¶Paucus a.um.cōtrariū est multo:ab eo fit dimi. Pauculus. Aug.li.1.acad. Pauculis diebus transa ctis postea q̄ in agro viuere cœpimus:cū eo volui tērare pętate qd possent.a paucus fit paucitas.
¶Pauper gñis cois:vel scđm aliquos ois:a pau lo fare:vel,vt inqt Var.a parua pecunia:apud ve teres etiā paupera.Plau. Paupera hęc res est.Hinc fiunt diminutiua paupculus & paupercula.
¶Paupertas Var.li.i.de lin.la. Pecunia q̄ erat par ua ab ea pauptas dicta est. Pauptatē quidā ab ege state ita distingūt:vt egestas sit qñ ad victū neces saria desunt.Pauptas qñ licet nō sint opes:tamen necessaria suppetunt.
¶Paupies ipa pauptas.Hor. Impiger extremos currit mercator ad Indos.Per mare,paupiē fugiēs per saxa per ignes.
¶Pauptinus pen.p. idē qđ pauper.Var.Quod si pauptina sint elegātia ac cū castimonia. Sidoni⁹. Quin potius paupertinus flagitatę cantilenæ cul mus immurmuret.
¶Paupero as.pauperē facio. Aug. super psal. Ve ros pauperes ditat:falsos pauperat diuites. Plau. in mil. Quæ improba est mētis p vitio dñm p̄tio paupat. Hic depaupero .Var. Priusq̄ domū depau peraret sumptu⁊suo.

¶Paueo es.pauí.tímeo.Hte.ad Helio. Tūc advo cē tubę pauebit terra cū populis.Hinc pauesco ti midus fio:a q̄bus expaueo & expauesco. Au. Sed ne repentinum ouis expauesceret lupum.
¶Pauito as.pe.cor. frequētatiuū significi. valde ti meo:siue valde frigeo. Ter. in hecy. Vxorē philo melā pauitare nescio quid dixerunt.i.laborare ex frigoribus:vt exponit Ser.Nā est reciproca trās latio:& timor p frigore: & frigus p timore ponit. Verg. Extēplo ęneę soluūtur frigore mēbra.
¶Pauor vt ait Ci.li.iiij.tus.est loco mouēs mētē. Ex quo illud Aennij. Tū pauor sapētiā omnē mi hi expelleret ex animo.
¶Pauidus qui semper timet:pauens qui ad tēpus vel ex causa timet.
¶Pauo onis.& pauus pauí:auis multiplícis colo ris. Gel. Pauus etiamo p̄st.antior est. Tradunt hāc auem non glorioſam solū:sed maliuolā. Laudata expādit colores aduerso maxime sole. Fimū suū reſorbet inuidens hoium vtilitati:cuius caro diu tissime incorrupta seruatur.
¶Pauio is.pauiui.verbū antiquū.i.ferio:cōcutio tundo. Sumptū est a grecis:qui παιζειν dicūt p cutere. Cic.de diui. Sed quia cū pascūt:necesse est aliquid ex ore cadere: & terram pauire terrípuuiū promo postea tripudiū dictū est.Hinc pauor quā do timor cor pulsat & paulia oliuę spēs. Col. Oīe porro breuissimū i rotūdo e medio ad extremū so lida terra pauita maxime si ē argyllosa ne ęstu p̄ri mosa in rimis et⁹ grana oblitescāt. Hinc depuuio is.& oppuuio is. Lucil. Palmisq; misellā Depuuit me.i. verberauit. Vñ oppuuia verbera dñr. Afra. Oppuuijs pueri coercentur.
¶Pauimentū dicitur ip̄m domus solidamentū si ue incrustatio quā gradiēdo calcamus:a pauiēdo: tundēdo siue feriendo dictū:q; dum fiunt pauimē ta pluribus simul diebus feriuntur.i.percutiunt tū dūtur virgis seu marculis vt solidiora sint:nec ri mas faciāt. Iuue. Verre pauimētū & nitidas ostēn de colūnas. Cato.pauimēta ad hunc modū facito De testa arida pauimentum struito. Vbi structū ē pauito fricato⁊q; oleo vt pauimētum bonum siet. Multa aūt pauimentorū genera fuerunt apud ve teres. Erāt lithostrota paruulis coagmētata cru stis. Erāt subdialia a grecis inuēta q̄ sub dio erant: & in aperto quę vbi hyemes gelāt sunt vtilia. Erāt & asarota:de q̄bus Papin. in syluis. Suberātq; no uis asarota figuris. Ply. appellat eusarota:qm̄ pur gamēta cœnę in pauimēto eueniri solēt.ευ græce dī bene:σαιρω verro. Fucrūt & pauimēta barbari ca subtegulanea scalptura:& gręcanica.
¶Pauimēto as. pauimētū facio seu pauimēto ster no. Vñ pauimētata loca dicunt:in q̄bus strata sūt pauimēta. Plyn.li.xxvij. Ergo pauimētandū vbi sata sit censent: vt lachryma nō absorbeatur.
¶Pauimētitius a.um.qđ ex pauimēto cōstat.
¶Pausia genus oliuæ a pauiedo:qđ nō nisi pauiē do.i.tundendo oleum emittit: seu q; anteq̄ molę subijciatur tunditur.
¶Pausa æ.requies alicuius rei. Lucil.li.i.Hęc vbi dicta dedit pausam fecit ore loquendi.
¶Pauso as.quiesco.a quo repauso:quod est rur sus requiem capio.
¶Paulū dimin.a parum:cuius sunt quattuor gra dus diminutionis.s.paulum:paululum.pauxillū;

& pauxillulũ. Ter. in phor. Erat ei de ratiuncula iã pridẽ apud me reliquũ pauxillulum nũmorũ.
¶ Paulus latina lingua modicus interp̃tat. greca quiet⁹; vel dictus est paulus a primo spolio qd cõtulit ecclesię a paulo videlicet Sergio pcõsule: quẽ apud cyprũ cõuertit ad fidẽ.
¶ Paulisper aduerbiũ. i. valde paulum temporis.
¶ Pauxillatim significat a pocheto a pocheto. Plau. in episto. Cœpi ruꝛsum vorsum ad illas pauxillatim accedere.
¶ Paxillus diminutiuũ a palus pali: vt inquit Prisc ia. Sed Ci. ad ad Brutũ vult a paxillo pal⁹ fieri.
¶ Pecco as. ꝓprie significat adulteriũ cõmitto. dictum quasi pellico: id est cum pellice coeo. Vnde peccatũ pro adulterio: quasi pellicatus. Apud em̃ veteres peccatus tus. vsq; ad Ciceronis ętatẽ durauit. Cic. Nemo ita viuebat: vt nulla eius vitę pars summę turpitudinis esset expers. Nemo ita in manifesto peccatu tenebatur: vt cũ impudens fuisset in facto: tũ impudẽtior videretur: si negaret. Post ea inualuit vsus vt peccatum tantum neutro genere proferatur: & generaliter de omnibus delictis atq; erroribus dicatur. Ci. lib. i. offi. passiuo vsus est cum ait Multa peccantur.
¶ Peccatũ & nomẽ & participiũ eẽ põt. Ter. in eu. vtrũq; cõplexus est. Si id est peccatũ: peccatum imprudentia est. Primũ nomẽ: secundũ participium est. Vnde peccatior peccatissimus. Hieron. ad Alga. Per præuaricationem mandati incipiat mihi esse peccatius peccatum.
¶ Peciolus diminutiuũ est a pede. Afra. Atq; ad eo nolo nudo peciolo ambules. Et pectolus dicit quo fructus pendet. Colu. li. x. Cũ iã matura mala fuerint anteq̃ rũpantur: peciolos quibus pendent intorqueto. Idem & pedicinus dicitur.
¶ Pecto is. pexui vel pexi: vel pectui: pexi significo explico & pango capillũ. Verg. li. viij. Pectebatq; ferũ puroq; in fonte lauabat. Ci. in Catil. Quod ꝓ priũ ẽ Catilinę de eius delictu: ĩmo vero de amplexu ac eius sinu quos pexo capillo nitidos aut iberbes aut nõ barbatos videtis. Trãsfert etiã ad alia. Nam & pectere citharã dicimus. hoc est percutere & distẽdere pectine chordas. i. plectro. Pectere lanam: pectere vestes dicimus: a quo & vestes ipsæ pexę dñr. Ply. Histriæ liburnięq; pilo ꝓpior q̃ lanę pexis aliena vestibus. hoc est vestibus quę texũtur. Nã in texẽdo pectinis morsib⁹ vestes feriunt Idẽ li. ix. Et ipa stupa pectit ferreis hamis: donec ois membrana decorticetur. Huius verbi cõposita sunt depecto: propecto: vltra in longum pecto Ouid. de fas. Ille manu mulcens ꝓpexam ad pectora barbam. Repecto rursus pecto. Claud. Sparge diẽ meliore coma crinẽq; repexi Blãdius elato surgãt temone iugales.
¶ Pexat⁹ q veste pexa idut⁹ ẽ. Mar. Pexat⁹ pulchr
¶ Pectitus a. um. pe. cor. politus & subactus. Col. Verũ vbi iã puro discrimine pectita tellus.
¶ Pecten instrum ẽtũ textorũ dictũ q; fila in telis figat: a cuius similitudine & pecten dictus q explicat capillos. Et pecten cratis dẽtatæ gñs stilis ferreis ad colendã terrã. Itẽ pecten dr̃ pubes. hoc ẽ locus vbi pili apud verẽda nascunt. Iu. Inguina tradũtur medicis iã pectine nigro. Dictus pecten q a vt barba indetõsa pectine indigeat. Est & citharæ instrumẽtũ. Verg. li. vi. Iã pectine pulsat eburno.

Itẽ pectines siue pectũculi pisces sunt q se ex aqua iaculant sagittę modo: de quibus Hor. in saty. iiij. Pectinibus patulis iactat se molle tarentũ.
¶ Pectino as. pe. cor. Ply. Sũt genera terrę quoꝝ vbertas pectinari segetẽ in hęrba cogat. Vñ & pectinatũ tectũ dr̃ a similitudine pectinis i duas partes deuexũ vt testudinatũ in quattuor.
¶ Pectinatim aduerbiũ: significat ad pectinis similitudinẽ factum.
¶ Pectus anterior pars aialis a gula vsq; ad vẽtrẽ hoc hõi tm̃ latũ est: reliquis aialibus carinatum: dictũ quasi pactus a cõpactis costis. Est em̃ pect⁹ costis cõpactũ q̃ veluti firmamẽta pectoris sunt vel q; pressum sit inter mãmas. Et nõ mõ supficiẽ corporis sed cor sub pectore significat. Iuuen. Nocte dieq; suũ gestare in pectore testẽ. hinc expectoro.
¶ Pectusculũ diminutiuũ paruum pectus.
¶ Pectorosus a. um. qd ẽ magni & validi pectoris poeta ĩ Priap. Nemo ẽ feroci pectorosior marte.
¶ Pectoralis & hoc pectorale qd ad pectus ptinet vt fascia pectoralis. (bãt.
¶ Pectoriũ gñs qddã vehiculi: quo vti galli solent
¶ Pecus udis. tã mas. & neu. q̃ fœ. gñis ẽ. Aenni⁹ Pecudi dare viuã marito. Ci. li. iiij. de rep. Cũ adhibeant in pecuda pastores. Declinat etiã hoc pecus. Solin⁹ de situ Britãnię. Ita pabulosa vt pecua nisi interdũ a pastu arceantur ad periculũ agat satietas. Similiter pec⁹ pecoris eiusdẽ significati ẽ. nã siue pecus udis. siue pecus oris dixeris signif. oñe aial qd̃ sub hois impio e pabulo terrę pascit vt boues: asini: equi: cameli: oues: caprę: & hmõi. Itẽ elephanti. Ply. Qui cũ elephanto cõgressus gemino ictu pecudem exanimauit. Var. li. ij. de re. rus. Qui gregẽ armentorũ emere vult: obseruare debet primũ vt sint hę pecudes ętate potius ad fructus ferẽdos integrę q̃ iã expertę. Inuenit tñ pecus oris. ꝓ multitudine pecorũ seu pecudũ. Ver. Dic mihi da meta cuiũ pecus an Melibœe? Idẽ. Caprigenũq; pecus nullo custode per hęrbas. Interdũ pro oue. Ply. li. viij. Est in hispania sed maxime corsica nõ dissimile pecori gñs musinomũ caprino villo q̃ pecoris velleri ꝓprius. Quintil. Cur in vsum vestrum sępe pecori lanę detrahunt. Interdũ dr̃ de oñi aiali qd humana lingua & effigie caret. Verg. Ignauos fucos pecus a p̃sepibus arcet. Hor. Oñe cũ ꝓteus pecus egit. Pecus udis. ꝓ oue ponit. Plyni. Ipsius aialis tanta narrat clemẽtia aduersus minus valida: vt in grege pecudũ occurrentia manu dimoueat: ne quid obterat imprudens. Itẽ de quocũq; animali p̃ter hominẽ dr̃. Verg. li. iiij. Ge. de apibus loquens. Et pecudũ custodia solers. Luci. de piscib⁹ Prętera genus humanũ multęq; natantes Squãmigerę pecudes: Dicitur q; pecus (vt docet Var.) a pes: q; pedibus sine ratione bruta ferantur.
¶ Pecorinus a. um. qd̃ est pecoris: vt pecorina caro: Similiter pecoreus a. um. & pecudinus a. uꝫ. vt pẽcorea siue pecudina pellis. Dr̃ & pecuin⁹ a. um.
¶ Pecorarius qui pecua siue pecora publica redimit: vt inquit Asco. Romani em̃ vetustiores nihil in bonis aliud p̃ter pecudes habebãt. Est etiã pecorarius q pecorũ curã habet. Augu. li. xv. ci. dei. Hic erat pater habitantiũ in tabernaculis pecoratiorũ. Idẽ pecuarius dicitur.
¶ Pecuarius qui pecorum curam habet. Cice. pro deio. vt nõ solũ tetrarcha nobilis: sꝫ etiã optimus

paterfamilias & diligentiſſimus agricola atq; pecuarius haberetur.

¶ Pecuarius a.um: qđ ad pecus ptinet. Plau. ĩ tru. Male vertit res pecuaria mihi apud nos. Col. libr. vij. Pecuari⁹ canis neq; tã ſtrigoſus ãt pnix debet eẽ q̃ q damas ceruoſq; & velociſſima ſectãť aĩalia.

¶ Pecuaria dr̃ ab eo q đ eſt pecuare & p apocopẽ pecuar. nã pecua (vt inquit Ci. in põpeiana) ab eo qđ eſt pecu venit: vt genu: genua: & ſignificãt nõ ſolũ pecorũ multitudinẽ. vt apud Perſ. Findorvt archadię pecuaria rudere credas. Ci. li. iiij. ad herẽ. Nã cũ canes fũgũť officijs luporũ cuinã p̃ſidio pecuaria credem⁹ſ. verũetiã oia ex qb⁹po. ro. hẽret redditus: qa diu hoc ſolũ vectigal romanis fuit.

¶ Pecuaria ę. dr̃ ſciẽtia parãdi ac paſcẽdi pecoris vt fructus ex eo capiať. Q uę & res pecuaria dicit. Var. li. iij. de re ru. Tres libros cõſtituí e quis duos ſcripſi: primũ ad Fundaniã vxorẽ de agricultura Secundũ de pecuaria ad Turaniũ nigrũ. Eſt & pecuaria locus in quo pecorũ greges cõſiſtũt. Var. li. iij. Cui⁹ nobiles pecuarię in brutijs habẽť. Idẽ. Nõ quo nõego pecuarias in Italia nõ habeã. Itẽ pro pecuaria p̃ pecorũ multitudine. Var. li. iij. Duo genera cũ ſint paſtionũ. Vnũ agreſteĩ quo pecuariæ ſunt: alterũ villaticũ: in quo ſunt gallinæ ac colũbę & apes & cętera quę in villa ſolent paſci.

¶ Pecuariã rẽ facere ſignificat armenta: gregeſq; alere: quę res ad ſcientiã paſtoris pertinet.

¶ Pecunia a pecore ſiue a pecu dicta eſt qa oĩs pecunię pecus fuit fundamẽtũ. Col. li. vii. In ruſticatiõe vel antiquiſſima ẽ ratio paſcẽdi eadẽq; q̃ſtuoſiſſima: p̃pter qđ noĩa quoq; pecunię & peculij tracta videnť a pecore qđ nõ ſolũ veteres poſſederũt ſed adhuc apud quaſdã gẽtes vnũ hoc vſurpať dituia⁹q; gñs. Ply. li. xxxiii. ſcribit pecuniã ſortitã eẽ nomẽ a nota pecudis: qm̃ antiquitus nũmi effigie pecudis ſignabãť. Hĩc Plutar. in publicola aſſerit in vetuſtiſſimis nũmis ſignũ fuiſſe ouis & ſuis bouiſq; cõſpectũ. Pecunię vero noĩe vt inqt Hermogenianus nõ mõ nũmi: hoc eſt numerata pecunia: ſed oẽs res tã ſolidę q̃ mobiles & tã corpora q̃ iura cõtinenť. Huius diminutiuum eſt pecuniola.

¶ Pecunioſus quaſi pecunię plenus. Hoc eſt pecudum: ſicut locuples loculis plenus.

¶ Pecunialis & hoc pecuniale qđ ad pecuniã pertinet. Aug. li. vii. ci. dei. Raro tñ inuenies q nõ habeat artẽ ſuã pecuniali mercede venalem.

¶ Pecuniarius a.um. qđ ad pecuniã pertinet. Ambro. li. i. offi. Ille pauper q cõfert ſpiritalia pro pecuniarijs. etſi plurimũ habeat grę nõ abundať.

¶ Peculiũ a pecore ſiue a pecu: qđ alicui⁹ẽ. Vñ apđ maiores oñe patrimoniũ dicebať peculium: quia pecoribus vniuerſa eorũ ſubſtãtia cõſtabat. Vnde ſecundũ Ser. pecunia dicta eſt a peculio: p̃prie aũt ſignificat quicquid alicuius eſt labore & induſtria paratũ & lucrifactũ eſt. Ci. in parado. An eorũ ſeruitus dura eſt q cupiditate peculij nullã cõditionẽ recuſant duriſſimę ſeruitutis. Et Cęlſus iurecõſul. ſcribit pecuniã ſine peculio fragilẽ eẽ. i. ſine lucro. Hinc peculiũ caſtrẽſe dr̃ qđ a parẽtibus & agnatis in militia degẽti donatũ eſt vel qđ filius in militia acquiſiuit qđ niſi militaret acqſiturus non fuiſſet. Huius diminutiuum eſt peculiolum.

¶ Peculiaris & hoc peculiare qđ ad peculium ptinet vel qđ peculio deputať: ſeu qđ peculij p̃priũ ẽ Plau. in aſi. Etiã opilio q̃ paſcit mater alienas oues aliquã habet peculiarẽ: q ſpẽ ſoleť ſuã. Sed in vſu iã receptũ eſt: vt peculiaris p̃prius: ſiue ſpecialis: ſiue p̃cipuus dicať nec cuq; alijs cõis. Sue. in Cęſa. Prętera monetę publiciſq; vectigalibus peculiares ſeruos p̃poſuit. Hinc aduerbiũ peculiariter ſpecialiter p̃cipue. Ply. li. xxvij. Epiphoris peculiariter imponiť: quaſi ſingulariter: & ei⁹ propria vtitus. Quitil. li. viij. Q đ cõmune & alijs nomẽ intellectu alicui peculiariter tribuiť: vt vrbẽ Romã venales nouicios: & corinthia ęra cũ ſint aliæ vrbes quoq; & venalia multa: & tã aurũ & argentũ: q̃ æs corinthiũ. Et peculiare p̃re ſeruili ponit. Vlpi. Si peculiare vinũ legatũ ſit: id cõtineri qđ ſerui habuerunt. Peculiaris ſeruus dr̃ a peculio qđ p̃prie ſeruorũ eſt. Vnde labeo. Paterfamilias peculium habere nõ poteſt: quẽadmodum nec ſeruus bona.

¶ Peculioſus q peculiũ multũ habet. Plaut. in ru. Peculioſum eẽ decet ſeruũ & p̃bum quẽ hero p̃ſte p̃tereat oſo: aut q̃ inclęmẽter homini libero.

¶ Peculor aris & depeculor ſignificãt ea q̃ ad rẽp. ſeu principẽ pertinẽt furor. Hinc peculator & depeculator: qui tale furtum facit.

¶ Peculatus us. pecunię publicę aut p̃cipis furtũ ſicut ſacrilegium rerum ſacrarum.

¶ Peculio as. quẽpiã peculio multo. Plau. in p̃ſa. Sceľtu puer atq; ob iſtã rẽ ego alíq d te peculiabo

¶ Pedes dr̃ q̃bus vtimur in gradiẽdo. Cuius ſingularis ẽ pes. Pes aũt totũ dr̃ qđ ẽ a femore ad calcẽ. Diuidiťq; in coxẽdicẽ femur genu femẽ poplitẽ: crus: ſurã & imũ pedẽ: q calx appellať: & diuidi tur in cõuexũ pedis: q̃ pars ſupior ẽ: & calcaneũ: q̃ eſt pars poſterior. Item in volã quę eſt pars mediĩ pedis a caua. Plantam quæ pars tota inferior eſt. Digitoſq; & vngues. a vola pedis indita ſunt cognoĩa plãcis/plotis/ſcauris: panſis: de q̃bus locis ſuis. Aliq̃n pedes ponitur aduerbialiter: qđ & pedibus q̃nq; dicit. Sue. in Cæſa. In agmine nõnũq̃ equo: ſępius pedibus añibat. Curſi⁹. Pedes agmẽ circuibat. Q uoniã vero ſtandi fundamentũ pes ẽ factũ eſt vt in ędificijs area pes magn⁹ dicať. Pes etiã mẽſurę genus eſt: quo menſuranť terrę & cõtinet digitos. xvi. & multiplicat⁹ in paſſus & actus: & climata & iugera & ſtadia cẽturiaſq; mox etiã in maiora ſpatia p̃cedit. Itẽ funis quo in naui tenditur velũ: & vulgo podia dr̃. Verg. li. v. Vna oẽs fecere pedẽ. Plau. ctiã remos nauiũ pedes appellauit. Itẽ pes eſt metrica cõſtructio ſyllabarũ: vt ſpondęus: dactylus. Ver. Fertę ſimul: fauniq; pedẽ. i. metricã cõpoſitionẽ. Vñ pedeſtris oſo dr̃ numeroſa: & ſecundũ rationẽ metricã cõpoſita q̃ pedis officio fũgať. Nã ſicut pedibus moueri corpora videmus: ita verſus ipſi cũ ſcandunť quibuſdã quaſi pedib⁹ videnť incedere. Seu q̃ pedali regula vtimur ad verſum mẽſurandũ. Metra em̃ per pedes incedũt. Vñ metimur heroica: & dicim⁹ ea ſex pedũ eẽ. Metimur ſapphica: & dicim⁹ quinq; pedũ: & ſic de cæteris. Prętera pes vocať fœdũ capitis aĩala multitudine pedũ. Plaut. in Cur. Vt muſcę culices pedeſq; pulíceſq; odio & malo & moleſtię bono vſui eſtis nulli. Huius diminutiuo frequẽtius vtimur. ſ. pediculus. Vñ pediculoſus & pedicularis. Fit autẽ pes a græco ποῦς: a quo fiunt multa cõpoſita.

¶ Pedẽ ſtruere veteres pro eo vſurparũt qđ eſt fugere: & pedẽ retro ferre retrocedere.

¶ Pedes itis. miles qui pedibus militiã exercet: ſi cut eques qui equo militiã exercet.
¶ Peditat⁹ us. peditũ copię: ſicut eqtat⁹ eqtũ co=
¶ Pedeſter qui pedib⁹ iter facit. Apul. Qui (pię. mõ in exercitũ ꝓfectus eſt pedeſter. Dr etiã hic & hęc pedeſtris & hoc pedeſtre: vt pedeſtris exercit⁹ pedeſtres copiæ: pedeſtria agmina. Dicimus etiã pedeſtrẽ acceſſũ q a peditib⁹ fit & nõ eqtib⁹. Aug. li. i. ci. dei. Aliaſq; deſinia maris pedeſtri acceſſu p vias factas ventis ac ꝓcellis euerſas eſſe ciuitates.
¶ Peda & pedatura veſtigiũ humanum.
¶ Pedo as. i. vado: a quo repedo: qđ eſt quaſi pe= de itero: redeo. Hie. in li. mach. Heliodor⁹ recepto exercitu repedabat ad regẽ: Eſt & impedo: de quo a libi. Pedare etiã eſt viti vel alteri arbuſculę ſuſten taculũ adhibere. Vñ vineę pedatę dr. Plyn. Aut pedatę vineę ſimplici iugo. Colu. lib. v. Pedatã vi neam ingatãq; ſequitur alligatoris cura.
¶ Pedatus a. um. qđ eſt ſuſtẽtaculo firmatũ: vt vi nea pedata. Q ñq; etiã pedat⁹ a pede humano: vel de aliquo aĩali: ſicut a manu manulcatus. Suet. de Othone fuiſſe traditur & modicæ ſtaturæ: & male pedatus: caluuſq; i. diſtortis pedibus.
¶ Pedatio dicit qñ pedamentis vinea fulcitur.
¶ Pedato aduerbiũ poſitũ eſt pro repente vel ac= ceſſu quaſi per pedẽ: ſicut vulgo dr. Cato li. i. orig. Igitur tertio pedato bellum nobis facere: ideſt ter tio reuerſi.
¶ Pedamen & pedamentum ſuſtentaculum quod alicui arbuſculæ adhibetur: ſicut palus quo vitis ſuſtentatur. Ply. Caſtanea pedamẽtis oĩbus ꝓfer= tur. Col. Pedaminũ iugerũq; & viminũ proſpicię= dorũ tradenda ratio eſt.
¶ Pedatim aduerbiũ. Ply. li. xi. Leo tm̃ & camel⁹ pedatim gradiuntur: hoc eſt vt ſiniſter pes nõ trãſ eat dextrum: ſed ſubſequatur.
¶ Pedibus aduerbialiter protulit Cic. cum inquit Ingreſſus iter pedibus.
¶ Pedicinus idẽ eſt qđ pes: ſimiliter & peciolus.
¶ Pediolus dimi. paruus pes ſimiliter & pedicul⁹.
¶ Pedẽtim ſſim tarde paulatĩ: q̃ſi lẽta & tarda itione
¶ Pedetentim aduerbiũ cõpoſitũ a pede & tento as. Ci. Sin minus ſenſim erit pedetentimq; facien dum. Ter. in phor. Dij bene vertãt qđ agas: pede= tentim tamẽ: qđ Dona. exponit pro caute.
¶ Pedalis & hoc pedale qđ ẽ pedis: vt mẽſura pe= dalis. Col. li. iij. Pedale quoq; verſus ſpatiũ ſat erit iter ſemia relinq. Idẽ. Scrobiculis pedalib⁹ factis.
¶ Pedaneus a. um. idẽ qđ pedalis. Col. li. v. Et iõ in maritãdis arboribus nemo minorem pedanea ſcrobẽ vitibus cõparat. Hic bipedaneus. tripeda= neus: & huiuſmõi. Col. li. i. Bipedanea hum⁹ arbo ribus quattuor pedũ abundeẽ. Et li. iiij. Tripeda= neis relictis ſpatijs per q̃ ſemina excolũt. Et li. v. Semipedaneã cõſitis reſolutã vitibus terrã ſubia= cere. Pedaneus iudex qui a p̃ſide cõſtituitur vt mi nora iudicia diſcernat: q; is magiſtratus: nõ veha tur curru: ſed pedibus proficiſcatur in forum.
¶ Pediſſequus & pediſſequa famulus & ancilla: q & quę dominũ ſeu dominam ſequitur.
¶ Pediculus dimin. paruus pes. Ply. Mollia ſunt loligo ſepia polypus pediculi octoni oñibus. hic pediculi vocant quibus fungi pyra/mala & huiuſ modi ſuſtinent. Idẽ Tutiores fiũt fungi cũ carne= cocti aut cũ pediculo pyri. Hinc pediculata poma quę pediculos habẽt q bus ſuſpendi poſſint: Item pediculus vermis in capite. Pediculi quoq; terræ ſcarabei terreſtres ricino ſimiles. Sũt & maris pedi culi a ſimilitudine pediculorũ capitis q bus ad va ria medicamẽta vtũt: itẽ pediculi ppli in calabria
¶ Pedicoſus ſiue pediculoſus cũ deducit a pes ſi= ue a pediculus: q eſt capitis vermis ponit ꝓ eo qui eſt plenus ip̃is vermibus. Plau. Pedicoſus ſqualli dus vbime vidit caput ſcabit. Q ñ vero a pædor ſcribit cũ dipht. & ſignificat mali odoris eſt. Var. de re ruſ. Solida terra pauita maxime ſi eſt argylla ne ſitu pædiculoſa eius gratia oblitiſcant.
¶ Pedicularis & hoc pediculare: qđ ad pediculos capitis vermes ptinet. Vñ pedicularis morb⁹ quo corpus pediculis ſcatet. Hũc morbũ græci phthi= riaſin appellant. Nã phthira pediculũ dicunt. De hoc Serenus. Noxia corporibus quędã de corpo re nõ: Progenuit natura volẽs abrũpere ſomnos Senſibus & monitis vigiles inducere curas. Hoc morbo interijt ſylla romanus ciuis.
¶ Pedica pe. cor. a pede ſignificat laqueũ: quo pe des illigant. Verg. li. i. Ge. Tũ gruibus pedicas: & rętia ponere ceruis.
¶ Pedio is. veteres vſi ſunt ꝓ eo qđ eſt pede pulſo & q̃ſi plauſum reddo: a quo fiũt cõpoſita cõpedio impedio: & prępedio: de quibus locis ſuis.
¶ Pedaneũ inquit Palladius lib. iiij. ſuper nudum inducimus & aſſiduo vecte denſamus pedaneum.
¶ Pedarij qui in ſenatu ſentẽtiã nõ dicunt: ſed ab alio dictã cõprobant: mouẽtes ſe de loco & in par tẽ eius qui dixit ambulantes. propter qđ qui ita fa ciũt ire in ſentẽtiã pedibus dicũtur. Et ab actu trãſ eundi pedibus in aliena ſedilia pedarij ſunt appel= lati. Ci. ad atticũ. Inde in ſententiã pedarij cucur= rerunt. Sẽtentia eorũ pedaria appellatur. Gellius tamẽ pedarios exiſtimat dictos fuiſſe ſenatores q q; magiſtratũ curuliũ nondũ ceperãt pedibus in curiã proficiſcebantur. nam qui curulẽ magiſtra= tũ geſſiſſent curru vehi ſolebant.
¶ Pedũ paſtorale baculũ: ſeu virga incurua: qua pecudũ pedes detinent. Ver. At tu ſume pedũ qđ me cum ſępe rogaret. Eſt & pedum oppidum non longe a prænęſtinis: a quo pedani populi. Liui. li. viii. Neq; tamen niſi admodum a paucis populis pedani adiuti ſunt tyburtes pręneſtiniq; : quorũ a ger propior erat Pedum peruenere.
¶ Pedo is. pepidi: crepitũ vẽtris emitto. Hora. in ſer. Nã diſploſa ſonat q̃tum veſſica pepidi. Huius cõpoſitum eſt oppedo pe. pro. qđ eſt cõtra pedo. Idem in eodẽ. Vin tu curtis Iudæis oppedere nul= la mihi vnq̃ Religio eſt.
¶ Pegaſus pe. cor. equus alatus perſei ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ. i. a fonte: q; iuxta pegas. i. fontes oceani natus ſit: vbi gorgones habitabãt. hũc Hygin⁹ & alij cõplures neptuni & meduſę filiũ dixere: qui in cœlum euolauit: ibiq; inter ſydera cõſtitutus eſt Arcticum circulum ſpectans pedibus ęſtiuo orbi adnixus: extremo ore caput delphini tangens: & aquarij manũ dextrã ceruici ſuæ adiungẽs. alii ex Meduſę ſanguĩe quã pſeus intetemit natũ aſtruñt hic violauit in helicona vbi ſaxũ vngula feriens fontem aperuit: & ex eo hippocrene. i. fons equus eſt appellatus, Sed hic apud pyrenen fontẽ corin thium captus eſt. Vnde Strabo. Fama eſt equum pegaſum cum potaret hoc in loco a belorophõte

deprẽhenſum fuiſſe. Alatũ inquã caballũ e meda ſę ceruice & de gorgonis execto gutture proſilien tẽ. Hoc equo vſus eſt belorophontes in expeditione cõtra chimærã. vulgatũ eſt & caballinũ fontẽ in helicone erupiſſe cũ ſubiectã ibi tellurem feriret vngula. Hĩc pegaſeus a.um. Perſ. Pegaſeũ melos Pegaſus etiã dicebatur inſtrumentũ in domibus ſuper quo tanq̃ iumento veſtes & ſimilia tenerent ſuſpenſa a pegaſo poetico traductione nominis excogitata. Fuit & hoc nomine vir iuriſperitus. Vnde & pegaſianum ſenatuſcõſultum. Pompo. de origine iuris. Fuit & pegaſus triarchi filius cui⁹ nauis pegaſę monumentũ accepit.

¶ Pegaſides pec.or.muſę dictę ſunt a fonte: q̃ pege dr̃: quẽ pegaſus ictu vngulę fingitur aperuiſſe. Oui. Ac mihi pegaſides blandiſſima carmina dictãt. Itẽ pegaſides nymphę quę & naiades. Idem Pegaſis œnone phrygijs celebertima ſyluis.

¶ Pegaſa theſſalię oppidũ: qđ poſtea Demetrias dictũ eſt: propter qđ nauis longa argo nautarum pegaſea nuncupat̃ q̃ Iaſon qui eam ędificauit fuit filius æſonis fratris pelię regis theſſalię. Oui. Iã q̃ fretũ minyę pegaſea puppe ſecabat. Hinc pegaſicus ſinus in theſſalia eſt appellatus. ¶ Aſcen. Verius tñ pagaſa dr̃ & pagaſeus: ſz a pegaſo equo pegaſides muſę pe.cor. vt Oui. docet.

¶ Peganon ϖηγανον latine ruta herba.

¶ Pegma atis. quod & pecma dicitur græcum eſt. απο του πηγνυμι: qđ eſt pãgo & extruo. Eſt autẽ machina quędam lignea in qua ſtatuę collocãtur: & quaſi figunt̃ ad illas ſuſtinẽdas. Interdũ pegmata cũ ludicris producebantur in ſcænã cuz pueris etiam conſidentibus ex lignis & tabulis quę cõſtabant varío picturę genere.

¶ Pegmatis formã. Sene. ad Lucil. his verbis deſcribit. His annumeres licet machinatores qui pegmata per ſe ſurgẽtia excogitãt & tabulata tacita in ſublime creſcẽtia: & alias ex inopinato varietates: aut dehiſcẽtibus: quę cohærebãt: aut quę diſtabant ſua ſpõte cohærẽtibus: aut ijs quę eminebãt paulatim in ſe reſidẽtibus. Ioſephus li. vij. de bel. Iudaico. Maxime aũt ſtupor erat machinarũ quę portabãtur ſiue pegmatum fabricatio: pro quoꝝ magnitudine viribus portãtium occurrẽtes timebant. Multa enim in tertium nidum quartũq̃ ſurgebant & magnificentia fabricę cum admiratione delectabat. In his machinis ſimulachrũ belli repſentatũ fuiſſe ſignificat: vt alij fugere: alij capi viderentur & per ſingula pegmata dux captę vrbis agebatur: ita vt captus fuerat ordinatus. Qui aũt in his machinis depugnabãt a Suetonio pegmares vocantur. Tradũt Claudiũ abieciſſe aliquãdo beſtijs qui pegma in ſcęnã parũ feliciter produxiſſent: Ply. li. xxxij. Princeps Caius in circo pegma duxit in quo centũ & vigintiquattuor argenti põdo fuere. Feſt. ſcribit pegmata eſſe aut ęre: aut marmore ornamẽta quę vt plurimũ in atrijs quãdoq̃ in porticib⁹ auliſq̃ affigũt. maiorũ aliorũq̃ fortiũ virorũ geſta certius q̃ pictura oſtendentia.

¶ Peiero as pe.co. falſo & aio fallendi iuro: ſeu iuramentũ infringo. Ex per & iuro: abiecta r. & u. lõga in e breuẽ cõuerſa. Plaut. in aſi. Nã ſi quid fecit ſceleſte pro illo lingua peierat. Lact. li. i. Ergo alia qua poteſtas eſt quę peierantes deos puniat. Dicimus & periuro as: qđ periurus ꝑbat &, periuriũ.

¶ Peior & deterior differũt q̃ peior a malo dicat̃: deterio a meliore: id eſt minus bonus.

¶ Pelagus pe.co. tã maſ. q̃ neu. gñs ꝑ fundũ maris ſignif. Val. Flacc⁹ li. i. O q̃tũ terrę: q̃tũ cognoſcere cœli Permiſſũ eſt pelagũ quãtos apimus in vſus. Hĩc pelagicus a.um. Col. li. ix. Ceteri ſaxatiles ãt pelagici ſatis ex his: iz recẽtib⁹ meli⁹ paſcũt.

¶ Pelagia dr̃ purpura a pelago a quo & ſuccus ei⁹ pelagium vocatur.

¶ Pelamis idis. gñs fœ. gñs piſcis thynni. nã pelamides primo: Sed cũ ănũ exceſſere tp̃s thynni vocant̃. Dict⁹ q̃ in luto moret̃ απο του πηλου, i. a luto. Iu. Sicc⁹ petaſuncul⁹ & vas pelamidũ. Pli. li. xxij. Pelamidũ gñs maxía apoplectos vocat̃.

¶ Pelargus græce latine ciconia dicit̃: ſicut teſtat Ambro. lib. hexa.

¶ Pelaſgia regio grecię circa extremã partẽ macedonię verſus achaiã: olim theſſalia dicta inter duo maria ægeũ & Ionũ platani folio ſimilis excurrit propter anguloſos receſſus: a qua pelaſgi populi quaſi pelargi. i. ciconię: quoniã errabũdi ritu ciconiarum propter multas nationes iuerũt: vel pelaſgia pelaſgo Iouis filio.

¶ Pelethronũ oppidũ theſſalię vbi primũ domãdorũ equorũ vſus inuentus eſt.

¶ Pelethronius nomẽ eius qui primus (vt ſcribit Ply.) frænos & ſtrata equorũ inuenit.

¶ Pelops Tantali filius qui curtli certamine cõtẽdit cũ œnomao. Qui cum didiciſſet ex oraculo ſe tũc moriturũ cũ filia nupſiſſet: multis illã petẽtib⁹ propoſuit certamẽ quo victus interficeret̃: victor filiã duceret vxorem: equorũ inſtituit curſum ad aram neptuni: quę eſt in iſthmo corinthiaco: cum plures equorum quos perniciſſimos habebat velocitate ſupaſſet: ſuperatoſq̃ pemiſſet: is equorum pernicitate vicit œnomaum: abduxitq̃ ex pacto vxorẽ hippodamiã. Hinc pelopidę dicti qui a pelope originẽm duxerunt.

¶ Pelopeius a.um. ñomen poſſeſſiuũ. Vnde fabula de Pelope ſcripta/pelopeia dicta eſt. Iuue. Præfectos pelopeia facit: Philomela tribunos.

¶ Peloponneſus regio achaię a pelope hippodamię viro dicta & tãtali regis phrygũ filio: quaſi pelopis inſula: qñ pene inſula ẽ. Qui ſupato œnomao hippodamię patre in certamine totũ illud regnũ in dotẽ accepit: & ex phrygia ſecũ in eã regionem duxit populũ. Hæc apie ante appellata & pelaſgia peninſula haud vlli terrę nobilitate poſtferenda. Circuitu. cccl xiij. milliũ paſſuũ colligit̃: anguſtię ſex milliũ ſunt niſi erũpentia e diuerſo quæ dicta ſunt maria. Hĩc corinthiacũ: illinc ſaronicũ ſinũ efficiũt. In pelopõneſo ſunt argos. mycenę. corinthus. lacedęmon. patrę. Malea promõtoriũ Epidaurus. regiones: archadia. Sicyonia.

¶ Peleus nomẽ patris achillis. Vñ & pelides achilles dict⁹ ẽ. Hepheſtion interp̃s ſophoclis tragici Aiace tragędia αιακοσ υιοσ Αιοσ εξ αιγινησ ϖη λευσ και τελαμων εξ αιακου ων αχιλλευσ και αιασ και αιαντοσ ϖαισ ηυρισακησ.

¶ Pelias adis. haſta qua achilles ſolus vtebatur.

¶ Pelion mõs theſſalię. Oui. Pelion hemõiæ mõs eſt obuerſus in hauſtros: Summa virẽt pinus: cætera quęrcus habent.

¶ Pella vrbs macedonię fuit in littore ęgęi maris illuſtrata maxĩe natalibus Philippi macedonum

regis & alexandri. Vnde & vterq; pellæus dictus ẽ Iuue. Vnus pellęo iuueni non sufficit orbis.
¶ Pellax qui per blandicias decipit. Ver. Inuidia postq̃ pellacis vlysſi. Inde pellacia: fallacia. Idem lib. iiij. geor. Verũ vbi nulla fugã reperit pellacia.
¶ Pelliceo ces. pellicui raro habet. Pellicio is. xi. pellectũ. blandiẽdo decipio. vñ pellectus: crebro p pellicio. Ter. in phor. Is senẽ per epistolã pellexit. Componiturq; ex per & lacio: mutatis r. in l: & a. in i. Festus. Lacit: decipit inducit. Lax lacis vero fraus est. A lax siue lac lacio eẽ: q̃uis verba a lacio cõposita & fraudis & lactis participẽ significationem habeant. Vnde & lacto as. propter quod & in bonã partem & in malã accipi possunt: vt allicio: elicio: illicio & alia. A pellicio fiunt pellax pellicator: pellicatus & pellex. Est & perliceo: siue perlicio: quo vsus est Liui. li. iiij. si textus nõ est vitiatus. Negociũ inquit datur: vt quos quisq; posset ex collegio tribunorũ ad intercessionem perlicerent. Pellicio tamẽ & pellexi & pellectus magis in vsu sunt: q̃ perliceo. Perlectus in ista significatione nequaq̃ haberi puto: sed pellectus tantum ne a perlego putaretur.
¶ Pellicator qui ad fraudem pellicit.
¶ Pellex vt inquit iureconsultus illa vulgo appellatur: q̃ cũ eo cui vxor sit corpus miscet. Inde apd oratores & poetas pellex nõ tã viri q̃ vxoris nuncupatur. Ci. Vxor generi: nouerca filij: filię pellex. Sue. de Cęsa. Prętereo actiones Dolobellę: in quibus eũ Dolobella pellicẽ reginę dicit: Cõcubina q̃ cum cęlibe viro sine nuptijs locũ tenet vxoris quã greco vocabulo παλλακην pallacen appellamus. Sue. de Vespa. Inde quieti vacabant accubãte aliqua pallacarũ quas in locum defunctę genidis plurimas constituerat. Iustinus quoq; cyri pallacen nominat. licet vitio librariorum pellicẽ scriptũ reperiatur. Pellex latinũ nomẽ ẽ a pellicio qd est blãdiendo decipio: quia blandiendo virum ab vxore seducit. Ci. in Sal. oĩum cubiculorũ pellex: & idẽ postea adulter. i. puer lædebas alienas vxores pręripiẽs eis maritos: vir postea lęsisti maritos prętipiens eis vxores.
¶ Pellicatus us. actus quẽ pellex exercet: sicut cõcubinatus quẽ concubina.
¶ Pellene pe. pro. oppidũ achaię inquit Strab. A quo pellenci populi.
¶ Peligni populi marsis finitimi: quorum metropolis est sulmo. Pelignũ eñ est vrbs ex qua Ouid. duxit originem: sicut ipse testatur. Peligną gentis gloria dicar ego.
¶ Pelluceo p mediũ luceo. Iuue. Cretice polluces.
¶ Peloris idis gñs cõchę. Hort. in ser. Murice baiano melior lucrina peloris
¶ Pelorus pe. pro. promõturiũ sicilię Italiã versus a Peloro gubernatore nauis annibalis ibi sepulto Pomp. Annibal fugiẽs ex aphrica cum ad has angustias deuentret sequentis pelagi: & proditum se putasset pelorum gubernatorẽ nauis occidit & tumulauit. De hoc promontorio Luc. li. ij. Extremi colles siculo cessere peloro.
¶ Pelorius latine excęlsus & vastus. Quo noie dictus est Polyphemus ab Homero.
¶ Pelicanus auis ægyptia nascit in solitudinibus maxime nili fluminis. Duo aũt sunt pelicanorum genera: vt docet Hier. Vnum volatile: aliud aquaticum: & latine dicuntur onocrotali. græci πελεκαρος: nos pelicanus. Hæ aues tanq̃ colaphis rostrorum dicuntur occidere paruulos suos: eosdẽq; in nido occisos a se lugere per triduum: postremo dicunt matrem seipsam grauiter vulnerare: & sanguinem suum super filios fundere: quo illi super fusi reuiuiscũt. Hier. ad prędidium sic habet. Pelicani cum suos a serpẽte filios occisos mortuos inueniunt: lugent & se & sua latera percutiũt: & sanguine excusso ad latera corpora mortuorũ sic reuiuiscũt
¶ Pellis dr cũ ẽ a carne sepata: q̃ cutis antea dicebatur. Iuu. Habes deformẽ p cute pellẽ: dicta pellis: vt quidam putant: a pellendo q̃ externas iniurias tegendo repellat. Hęc postq̃ concinata est ad calceos & cętera opera facienda. A luta dicit. Var. pasceolus saccus est ex aluta factus: Huius diminutiuum est pellicula.
¶ Pellesuina locus vbi pelles venduntur.
¶ Pelliciũ vel pellicia vestis ex pellibus. Hier. cõtra Ioui. Deiecti in vallem lachrymarũ tunicis cõsutis & pellicijs vestirentur.
¶ Pelliceus a. um: qd ẽ ex pelle: vt vestis pellicea.
¶ Pellitus a. um. pe. p. qd pelles habet. Prop. Pellitos habuit rustica corda patres.
¶ Pelliculo as. pe. cor. pellibus obtheuro. Col. Vas operculatum pelliculant.
¶ Pelliones qui vestes pelliceas & alia ex pellibus opera faciunt.
¶ Pello as. q̃uis non sit in vsu: habet tamẽ cõposita: appello: cõpello: & interpello.
¶ Pello is. pepuli pulsum. i. percutio: ferio. Terẽ. Quisnã a me pepulit tã grauiter fores? Aliqñ abigo extrudo. Plautus. Pelle aio timorẽ mox aderit gnatus. Huius cõposita sunt ab pello siue aspello appello per duplex pp. cõpello. depello: dispello. Expello: impello: ppello: qd est a lõge pello: amoueo. Sal. Collegã suũ Antoniũ pactione prouincię propulerat ne contra remp. dissentiret. Aliqñ significat vltraduco. Col. li. ij. Cũ ventũ erit adversum in priorẽ partem iugũ propellat. Perpello perfecte pello: induco. Liui. li. i. Incensam multitudinẽ perpulit: vt imperiũ regi abrogaret. Repello retro pello. A supino pulsum fit frequẽtatiuũ pulso as. Antiqui etiã dixerũt pultũ: a quo pulto as.
¶ Pelta scutũ breuissimũ in modũ lunę iã medię. Verg. Ducit amazonidũ lunatis agmia peltis: A quo noie postea peltastę pedites appellati sunt: q̃ ad motum concursumq; leuiores erant.
¶ Peluis quasi pede vis: vt Varro inquit: a Pedũ lauatione. Alij peluim sinum aquarium putant in quo varię res perluuntur.
¶ Pelluuiũ & pelluuia fœ. gñe vas quo lauant pedes, sicut maluuiũ & maluuia vas quo lauãtur manus. Dictũ pelluuiũ a pelluendo. hoc idẽ polubrũ dicitur. Labrum cõmune est: quod vulgo dicitur bacille similiter & peluis.
¶ Pelusiũ vnũ est ex ostijs nili: & ciuitas prope in quadam ęgypti parte quę augustanica est appellata prope thebaidem. Hanc vrbem cõdidit Peleus Achillis pater monitu deorũ post lustrationẽ. Eo enim tempore Peleus furijs agitabatur: quia fratrẽ Focũ interemerat & purgari quęrebat: Hinc fit pelusius a. um. p pelusiacus a. um. pe. cor. Mar. Accipe niliacã pelusia munera gentẽ. Verg. li. i. georg. Nec pelusiacę curã aspernabere lentis.

¶Peluſiotæ:populi peluſium habitãtes. Hie.contra Ioui. Impelle ſi vales peluſioten vt manducet cepe. Idem in Pãma. Peluſiotas nos appellant & luteos animaleſq; & carneos.

¶Pendeo es.pepẽdi penſum:ſignificat in ſublimi ſiue ſuſpenſum eſſe. Tractũ a pennis auiũ. Virg. Incultiſq; rubens pendebit ſentibus vua. Plau.in aſi. Nudus vinctus centũ pondo es per pedes quando pendes. Hinc per tranſlationẽ pendere pro ſuſtentari ponitur. Ouid. Pendet & a veſtra noſtra ſalute ſalus. Quãdoq; pro cruciari & in pœna eſſe. Et ſic conſtruitur cum genitiuo vel ablatiuo. Cic.lib.pri. Tuſ. Q2 ſi expectando vel deſyderãdo pendemus animis cruciamur & angimur. Idẽ in Hor. Et q ex pectat pendet animi. Et pẽdere dicit̃ q nimio deſyderio alicuius rei intẽtus ceſſat ab omni alio opere & id vnũ ſolicitus expectat. Ouid. Narrantis coniunx pendet ab ore viri. Vir. Dum cõſulta petis noſtroq; in limine pendes. Item dubitare. Sene. Pendet animis & in diuerſa trahitur. Itẽ ceſſare. Virgil. Pendent opera interrupta minæq; murorũ ingentes. Huius compoſita ſunt Appendeo depẽdeo impendeo propendeo & ſuſpendeo: qđ eſt ſupra pendeo. Col.li.v. Ruſticos ſubigere iugo palmã & ita collocare vt ſol minime ſuſpendeat. Interdum eſt mediocriter vel quaſi iminere. Ci. Peto. Quid ipſa res modo honeſta modo turpis ſuſpendet flagitioſum eſt.

¶Pendo is.pepẽdi penſũ verbũ actiuũ. Et aſſumpta e fit neutrũ in alio ſenſu. Significatq; pondero & per tranſlationẽ conſydero æſtimo. Vnde & eos genitiuos regit quos verba pretiũ ſignificantia habere ſolẽt: vt Magni pendo: parui pendo: nihili pẽdo: flocci pẽdo & huiuſmodi: quod eſt in magna & parua æſtimatione habeo. Vnde magis ſeparata q̃ compoſita ſunt dicenda. Pendere eſt etiã ſoluere. Liu.lib.i. Ad equos emẽdos dena milia æris ex publico data & quibus equos alerẽt viduę attributę q̃ bina milia æris in annos ſingulos penderent. Sal. Semper illis reges tetrarchæ vectigales erãt populi: nationes ſtipendia pẽdere. Vnde pœnam pendere, ppriedicitur qui ob delictũ pecuniã ſoluit. Virg. Tum pendere pœnas cecropidæ iuſſi. qđ ex eo tractum eſt q; ære graui cum vterentur romani eo penſo non numerato debita ſoluebant. Libralis em̃ & dupondius appendebatur aſſis. Vnde æris grauis pœna. hinc penſiones dictæ ſunt. Itẽ pendere ſuſtinere. Lact.lib.ij. Eoſq; impietatis ac ſceleris ſui ſupplicia penſuros. Compoſita ſunt Appendo cõpendo. vnde cõpendiũ. Diſpendo varie pendo. a quo diſpendiũ. Dependo qđ eſt do. Col.lib.v. Namq; aliter in caſſum dependitur opera cũ degeneres etiã renouatæ priſtinũ ſeruabũt ingeniũ. Expendo: impendo: perpendo. diligenter conſydero: ſeu perfecte pondero. Lac.lib.vi. Nihil em̃ ſapiunt niſi terrã bonaq; & mala ſolius corporis ſenſu ac voluptate perpendũt. Cic. Quid in amicitia fieri oportet. quę tota virtute perpenditur. i. exacte ponderat̃ examinatur. Aug.lib.iij.de ci.dei Nec nos in ea re d ligẽtius requirenda per multorũ ſcriptorũ perpenſa teſtimonia demoremur. Propẽdo prępendo antepẽdo. Prop. Cum tua præpendent demiſſa in pocula ſerta. Rependo & ſuſpendo ſurſũ pendo: alte ligo. Virg. Ante nouis rubeant q̃ prata coloribus. ante garrula q̃ tignis nidum ſuſpendat hirundo. Quando; ſuſpendere eſt anxiũ eſſe. Plau. Vix compos mẽtis ſum ita mihi ſuſpendit animũ. Virg. Suſpensi eurypilum ſcitatũ oracula phœbi mittimus. Et quoniã dũ anxij ſumus etiã dubij efficimur. Suſpẽſum quandoq; pro dubio ponitur. Sene. Suſpẽſus animo quid agere cogitabat. Itẽ pro placido ac ſilenti. Teren. in Phor. Hæc vbi ego audiui ad fores ſuſpẽſo gradu placide ire perrexi. Et ſuſpẽdere etiã eſt pendendo interficere. Lact.lib.iiij. Tum ſuſpenderunt eum inter duos noxios mediũ qui ob latrocinia damnati erãt. Hinc ſuſpendiũ pro ſuſpenſione. Gel. Suſpendio vitam finiuit.

¶Penſo.as. a pendo vel a pendeo frequentatiuũ. ſignificat ſæpe pondero æſtimo: vel aliquid p alio do. Hiero. ad Iul. Paupercula vidua omnes dicitur in oblatione munerũ dei ſuperare locupletes: quæ nõ pondere ſui: ſed offerentiũ volũtate penſantur. Val.max.lib.i. Deductus ac miſſus ad ſenatũ legatus vt ex ſe & vno & ſene complures pœnorũ iuuenes penſarẽtur in contrariũ dato conſilio carthaginẽ petijt. Hinc cõpenſo diſpenſo repenſo. Hie. De eo autẽ q̃ niteris approbare conuitiũ & homicidiũ rachal & adulteriũ & ocioſum ſermonẽ & impietatẽ non ſupplicio repenſari iam reſponſum eſt.

¶Penſito as. ſæpe vel valde bene pondero examino. Ply.n.lib.vij. Is demũ vitam æqua lance penſitabat q ſemper fragilitatis humanę memor fuerit. Gel.lib.i. Aut virtutes penſitabat: aut vitia rimabatur: vt iudiciũ eſſe factũ ad amuſſim diceres. Et penſitare eſt ſoluere cõſueſcere. Ply.li.xij. Qui tradit ſingula milia talentũ tauris annua pẽſitaſſe arabas regibus perſarum. Cice. in oratione contra mithrydatem. Quę tandẽ eſſe exiſtimatis aut eos qui vectigalia vobis penſitant: aut eos qui exercẽt aut exigunt. i. ſoluere ſolent.

¶Penſitator: ponderator. Gel. Verborum penſitatores ſubtiliſſimi. a Penſito.as.

¶Penſor q põderat: a Pendo.is. Aug.li.v.cõ. Dubitare ſtultũ eſt: quin vtiq; melior ſit q̃ mẽſor cœli: & numerator ſyderum: & penſor elementorũ.

¶Penſiculo.as. idem quod pẽſito. Gel. Penſicula vtrũq; moderare reperies ſuo quodq; in loco ſonare aptiſſime. Hinc Penſiculatores dicti ſunt q aliorum dicta ſiue dictiones exacte ponderant. Et penſiculate aduerbiũ. i. cum pondere.

¶Penſilis & hoc penſile. pe.cor qđ ſuſpenſum & ſublime eſt. vt Penſilis hortus qui ſupra ædificia factus eſt. hoc eſt in ſolario: vel in aere ſublimis. Sic penſilis vua. Hor. Tum pẽſilis vua ſecũdas Ornabat menſas. Penſilis homo qui ſuſpẽſus eſt. Plau. Reſtim volo mihi emere qui me faciã penſilem. Pẽſilis lectus. penſilis lychni: q; ſuſpẽſi ſunt & in aere pendẽtes. Penſilis vrbs: quę ſubtercauata eſt. Ply. Legũtur & penſiles hortos: immo vero totũ oppidum feciſſe nullo oppidanorũ ſentiente. Idem. Magnitudo & frequentia cloacarũ vrbem penſilem fecit. Penſile horreum: qđ nos vocamus granariũ q; ſit in altiore domus loco. Col.lib.i. Sed nos in noſtris regionibus: quę redundant vligine magis illã poſitionem penſilis horrei probamus. Aliquãdo tamen penſilis dicitur mollis. Virgil. Pilentis matres in mollibus Ser.i. penſilib⁹. nam molle & penſile conuertuntur.

¶Penſa a pendendo: qđ pro aliqua re cõducta ſoluitur. Et penſa plurali nũero manipuli lanę vel lini

PE.

qui pendent ex colo & fuſo trahũtur. Nam cũ dici mus trahit penſa idem eſt ac ſi diceretur filat. Oui. lib.z.faſ.Lumen ad exiguũ famulę data penſa trahebant. Iuſti.lib.i. Penſa inter virgines partientẽ. Quandoq; penſa capiũtur pro filis. Virg. de textrice. Excuſſi manibus radij reuolutaq; penſa.

¶ Penſus.a.um.põderatus examinatus. Per trãſlationẽ ponit pro bono & ſapienti. Plau.in Sti. Age tu altera vtra ſit cõditio penſior virginẽ an viduã habere. Quandoq; ponitur pæquato. Sal. Neq; id quibus modis aſſequeretur dum ſibi regnũ pararet quicq; penſi habebat.

¶ Penſio dicit id qđ pro re aliqua cõducta ſoluitur .i. qđ datur pro rei alicuius vſu aut agri: aut domus Cic. Leptæ. Teneor tamen dum a Dolobellę procuratoribus exigam primã penſionem.

¶ Penſionari⁹ qui penſionẽ alicui ſoluere tenetur.

¶ Pendulus.a.um. quod pendet. Oui. Laſſaret viduas pendula tela manus. Hiero. ad Pãma. Maluit in humilioribus tuto pergere q̃ pendulo gradu in ſublimioribus fluctuare. Col. Tum deinde macriora & pendula loca luna creſcente ſimo iuuãda ſunt.

¶ Pentateuchus dici poteſt volumen quinq; librorum. nam πεντε quinq; τευχοσ volumen.

¶ Pentaphyllon. hærba quinq; folia habẽs: habet multas virtutes.

¶ Pentarchus: qui quinq; viris præeſt.

¶ Pentecõtarchus dici poteſt quinquagenarius. i. qui præeſt quinquaginta. Nam πεντηκοντα penticonta quinquaginta dicuntur.

¶ Pentecoſte.es. a penteconta dici poteſt quinquagenaria. quoniã hæc dies a reſurrectione domini diſtat quinquaginta diebus. nam pentecoſtos latine quinquageſimus dicitur.

¶ Pentathli: dicuntur illi qui in ludo quinq; artes gymnaſticas exercẽt. videlicet diſcum: curſum: ſaltum: palæſtrã & iaculationẽ. & ipſa exercitatio pentatlon latini: alio nomine quinquertiũ: a quinq; artibus & ipſi pentatli. i. athletæ q̃ his quinq; artibus ſe exercebant quinquertiones appellãtur απεντε qđ ſignificat quinq; & αθλοσ certamen. Plyn. de Myrone. Hic fecit delphicos pentathlos.

¶ Pentemimeris pe.cor. latine ſemiquinaria cæſura: eſt quotiens poſt octo tempora ſyllaba relinquitur partẽ orationis terminans. Hæc autẽ cõmunis eſt: vt Omnia vincit amor. & nos cedamus amori. Pentecm̃ quinq; μερισ diuiſio vel pars.

¶ Pentaſtice porticus dicuntur a quinq; columnarum ordinibus.

¶ Pentapolis pe.cor. regio inter palæſtinam & arabiã: a quinq; ciuitatibus ſic appellata. vbi ſodomũ & gomorrũ oppida. Hanc regionẽ vt Solinus ſcribit de cœlo tactã teſtatur humus nigra & cinere ſoluta. Naſcũtur ibi poma quæ comedi nõ poſſunt: licet matura videãtur leuiter manib⁹ preſſa fumũ exhalent & in puluerẽ fatiſcant. Eſt & pentapolis regio in Libya a quinq; ciuitatibus dicta: quæ & Cyrenaica vocatur.

¶ Penus hic vel hæc quartæ declinatiõis. Et hic penus peni ſecundum Priſ. Et hoc penus penoris. Et hoc penũ. Et hoc penu indeclinabile: ſignificat oẽ eſculentũ potulentũq; quo veſcuntur hoies. Dictũ penus q; ea quæ longę vſionis gratia contrahũtur & recondũtur nõ in promptu ſunt: ſed intus & peni tus habeantur. Feſ. Penora res neceſſariæ ad victũ quotidianũ. Plau. in Perſa. Nã niſi penus annuus hodie cõuenit: cras populo proſtituã vos. Terẽ. in Eu. Prius ad te penũ omnẽ congerebã clanculum. Lucil. Vt vxori legata penus. Hor. in neutro genere. Annonæ proſit portet frumenta penuſq;. Penũ afra. Vos quib⁹ cordi eſt intra tunicam manus leua dextra in penũ herile. Gel. Ex maſſurij auctoritate demõſtratthus & cęreos ligna quoq; penori adſcribi poſſe. Nos vero aromata: caſeũ: carnes ſalitas & alia eſculenta dabimus ſeruanda.

¶ Penuariũ ſiue penuaria cella dicitur omne qđ in penu reponitur & ipſum penu & quod in penu eſt.

¶ Penuria quaſi vrens penu: vel q; pene vrat: vel q; pene min⁹ ſit q̃ neceſſe eſt: ſignificatq; omnem inopiam rerum & præſertim earum quæ in penu recondi ſolent.

¶ Penes prępoſitio quomodo ſumatur. Vide in dictione apud.

¶ Pene aduerbium ſignificat quaſi.

¶ Peneus fluui⁹ in theſſalia inter oſſam & olympũ deſinẽs collibus dextra leuaq; molliter curuis in eo curſu tempe quinq; millium paſſuũ longitudine & ferme ſex latitudine pulcherrimus ager.

¶ Penelope Icari filia & Vlyſſis vxor quę lanificio & abſentiã mariti ſolabatur & procos fruſtrabatur quibus ſe cõſenſurã abſoluta tela pollicebat. ſed vt eos longius fruſtraret noctu retexebat: qđ interdiu texuiſſet. Dictaq; ab auibus quæ penelopes dicũtur. cuius noſtratius ſingularis eſt penelops. cum prius arnæa vocaretur quaſi abiecta repudiataq;. Etem̃ in mare proiectam ab Icaro peribœaq; parentibus ferunt educauiſſe penelopes.

¶ Penis fœ.gene. cauda dicitur a pendẽdo. Vnde & offam porcinã cum cauda offam penitã dicebãt Hinc peniculos dicim⁹ quibus calceamẽta tergũtur poſt autẽ penis virile membrũ dici cœptũ eſt: ſicut & ſalax cauda qđ nõ tam a pendẽdo q̃ a penetrãdo quidã dici voluerunt: & rectius maſc. ge. profertur. Iuue. Nouerũt mauri atq; indi quẽ pſaltria penem.

¶ Aſcen. Eſt quidem maſc. ſed apud Iuuena. quæ pſaltria legitur.

¶ Penitus.a.um.pe.p. quod ex pene hoc eſt cauda eſt. Vnde penita offa. Offa porcina cum cauda. Penitus. pe.cor. ſignificat quod eſt intra. Plau. in aſi. Age quæſo excrea vſq; ex penitis faucibus etiam amplius. Inde Penitior interior: penitiſſimus intimus. Inde Penetro.as.

¶ Penitus aduerbiũ locale: quaſi pene intus. i. valde interne ſeu intrinſecus vel intima parte & ſecreta vt cũ dico Penitus me noſcis. hoc eſt intus & in cute. Virg. Et cauſas penitus tentare latentes. Fit autẽ a penes. Id enim penes nos videtur eſſe qđ eſt penitus reconditũ. Interdũ ponitur pro aduerbio qualitatis & ſignificat prorſus vel valde. Vir. Penituſq; ſonãtis acceſtis ſcopulos. Quãdoq; ſignificat longe. Idem. Penituſq; alias aduexerat oras. Hinc Penitus. a.um. de quo mox eſt dictum. (culus.

¶ Penicilla inſtrumãta pictoria. Vide infra in Peni-

¶ Penetro.as. quaſi penitus intro. Lactã. li. iij. Ad ægyptios & magos & perſas vſq; penetraſſent.

¶ Penetrabile quod facile penetrat. Virg. Penetrabile telum. Mar. Ne madidos intret penetrabile frigus in artus. Interdum ſumitur paſſiue: quod facile penetratur. Liu. lib. xlv. Et in aſperis locis ſilex ſæpe impenetrabilis ferro occurrebat.

¶Penetrale nomẽ ſubſtantiuũ ſignificat oẽm par tem interiorẽ domus vel templi: licet ſit intecta ſeu omne qđ in intimis partibus eſt. vnde; penetrale ſa crificiũ dicebatur qđ in penetrali: hoc eſt in intima parte domus fieri ſolebat. Lactã. de opi. Quantulũ eĩ videre poſſemus ſi mẽs ab intimis penetralib⁹ capitis per exiguas cauernarũ rimulas attenderet.
¶Penates dicti ſunt dij domeſtici: q⁹ penes nos na ti ſunt, vel q⁹ nõ lõge abſint ab hac vita: ſiue q⁹ pe nitus inſident. Ex quo etiã penetrales a poetis vo cantur. Alij a penu hoc nomen deriuant. Macr. Pe nates eſſe dixerunt per quos penitus ſpiramus. per quos habemus corpus. p quos rationẽ animi poſſi demus. Cuius noiatiuus ſingularis ſecũdũ aliquos eſt hic penas. ſecundũ aliquos hic penatis.
¶Peniculus & penicillus. ſiue peniculũ & penicil lum: q̃uis diminutiua videãtur a penis: Significãt tamẽ ea quib⁹ calceamẽta vaſaq; tergũtur. Itẽ qui bus pictores pingunt: quoniã ex caudarũ extremi tatibus fiant. Ply. lib. xxxv. Arreptoq; peniculo li neã ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulã. Idẽ in eodẽ. Vſus ad penicillũ: aut ſi lignũ colorare libeat. Quintil. lib. z. inſti. Vt cœlator cœlum: & pi ctor penicilla deſyderant. Itẽ quib⁹ Albariũ tecto rio inſerunt qui dicũtur tectorij peniculi. Ply. Seta rum ex his e penicillis tectorijs cinis cum adipe tri tus. Item quibus vulnera ſtipãtur. Vel ideo ne clau dantur: vel vt aperiant magis: vt ſunt penicilli ex linteolis concrepitis ex medulla ſambuci & ex ſpõ gia. Idem. Tum peniculo vulnus apertum Omne præterea quoad aliquid mundandum: illinendum ve vtimur. penicillũ vel peniculum vocamus præ ſertim ſi ex ſpongia ſit factũ. Teren. in eu. Quid ig naue peniculon pugnare qui iſtuc huc portes cogi tas? Ply. Hyſſopũq; cum myrrha calidũ penicillo illitum. Item ſpongiæ genus nobiliſſimum eſt qui penicillus dicitur ex quo fiunt penicilli.
¶Peniculamentũ pars veſtis quæ terram attingit Enni. pendent peniculamenta vnũ ad quẽq; pedũ
¶Penna per duplex eſt autem eſt. Sunt enim pen næ maiores q̃ plumæ. Et eſt generale ad pinnas. ſ. ſummitates. & ad plumas. pinnæ autem ꝓprie ſunt pennæ quæ plumæ hoc eſt molliores & exiguæ pẽ næ non ſunt.
¶Pẽnula ſiue pinnula. pars ſumma auris ab acuita te dicta: vñ in Leui. legitur. Cuncta q̃ nõ habent pẽ nulas & ſquãmas in aquis polluta erũt. Proprie ve ro pẽnula diminutiuũ eſt a pẽna. Aug. lib. v de ci. dei. Qui nec auis pennulã nec hærbæ floſculũ: nec arboris folium ſine ſuarũ partiũ cõuenientia dereli quit. Cic. lib. iij. de na. deorũ. Cũ autẽ pennulis vti poſſunt: tum volatus eorũ matres proſequũtur.
¶Penula per ſimplex n: veſtis q̃ nebuloſo ſeu plu uioſo tẽpore ſupra tunicã aſſumit̃ loco pallij ad ar cendas a corpore pluuias. Põpo. in panicea. Penu lam in caput induce ne te noſcat. Quint. Cũ galba penulã rogãti amico reſpõdit. Si nõ pluet: nõ op⁹ eſt tibi. Si pluet ipſe vtar. Iuue. Et multo ſtillaret pe nula nimbo. Hæc ſi ex pellib⁹ eſſet ſcortea vocaba tur. Mar. Ingrediare viã cœlo licet vſq; ſereno. Ad ſubitas nunq̃ ſcortea deſit aquas. Aug. li. i. con. Vi detur ſignificare penulã fuiſſe habitũ grãmatico⁹ Quiſquis inquit penulato⁹ magiſtrorũ audit aure ſobria ex eodẽ puluere hominẽ clamãtẽ & dicentẽ. Fingebat hęc Homerus. Vlpi. inter cõmunia veſti menta quibus vir & mulier promiſcue vtũtur penu las annumerat. Var. dixit nõ quærendã eſſe penulã homini qui habet virtutẽ. ſcribit Lampri. Alexan drum cõſtituiſſe: vt ſenatores penulis intra vrbem frigoris caula vterẽtur cum id veſtimentũ itinera riũ & pluuię fuiſſet. Erat etiã penula gauſapina can dida ac villoſa qua per æſtũ vtebãtur. Mar. Is mihi candor ineſt: villorũ gratia tanta eſt: Vt me vel me dia ſumere meſſe velis.
¶Pennatus. a. um. qđ pennas habet: vt Volucres pẽnatæ. Sic Impẽnatus qui pennas nõ habet.
¶Pennariũ in quo pennę reponũtur: ſicut calama rium in quo calami.
¶Penulatus: penula indutus. Vide in dictione Pe nula. Penulariũ: locus in quo penulæ reponũtur.
¶Peplus ſiue ꝑplum: veſtis ſolẽnis quæ iniſcitur vel viro vel fœminæ vel deo deæve. Virg. Crinib⁹ iliades paſſis peplumq; ferebãt. Plau. Nunq̃ ad ci uitatẽ venio niſi cũ infertur peplum hodie. Poetæ tamẽ vt inquit Ser. abutũtur hoc nomine.
¶Pepones melones. Hier. in lib. num. In mentem ventunt pepones.
¶Pepſis: latine concoctio. vnde peptice medica menta ad concoctionẽ quæ foris adhibentur απο του πεπτειν. Inde dyſpepſia mala coctio quan do cibi non perficiũtur.
¶Per p̃poſitio eſt: q̃ ſeparata qñq; localẽ. qñq; tẽ poralem habet ſignificationẽ: vt Per vrbẽ vado: per mediũ diem operor. Quandoq; denotat perſo nam: vt Per medios ruit ac moriẽtes noſe clamat. Quãdoq; iurãdi eſt. vt Per pol. i. per pollucẽ. Quã doq; obteſtandi. Virg. Per te per qui te talẽ genue re parentes. Quãdoq; mediũ quendã & quaſi inter ceſſorem ſignificat: vt Per meos amicos obtinui. Ci. Quod per me certior fias. i. me operante. Com poſita vero perfectionẽ denotat. Lact. Si legit per legat. i. vſq; in finẽ legat. Cic. Nuncius qui litteras accepit nõ pertulit. Aliquãdo in bonũ vel in malũ accipitur: vt Perſequor. Aliquãdo abnegatiua eſt: vt Perfidus: periurus. qui fidẽ & iuſiurandũ fregit. Aliquãdo ſignificat ꝑ mediũ ſiue trãs. vt Perfluo: perpluo. Perſpicuũ per cuius medium videmus: vt criſtallus. Aliquãdo habet vim aduerbij: & pro val de ponitur. tamq; ſuperlatiuo q̃ poſitiuo iungitur. Col. lib. iiij. Nam credidiſſe villicis vel etiã vinitori ſocordis eſt cum qđ lõge ſit facilius adhuc perpau ciſſimis agricolis contigerit: vt nigri vini ſtirpe ca reant. Cic. Pergraue mihi viſum eſt. Et ſi addatur q̃ ſignificat maxime: vt Perq̃ bon⁹. i. optimus: perq̃ magnus. i. maximus. Iungit̃ etiã ſuperlatiuo. Cur tius. Perq̃ maximo põt exercitu cõparato. Aliquã do ſignificat nimis vehemẽter & in bonã & in ma lam partẽ: vt Pertinax. qui nimis tenax eſt dur⁹ & inexorabilis. De quo infra. Componitur autẽ cum dictione incipiente ab a. vt Perago: b vt Perbibo: c. vt Percurro: d vt Perduco: e vt Pereo: f vt Perfe ro: g vt Pergratus: h vt Perhibeo: i vt Periur⁹: l vt Perlego: m vt Permitto: n vt Pernocto: o vt Per oro: p vt Perpendo: q vt Perquiro: r vt Pergo ex per & rego cõponitur: vnde & ꝑteritũ perrexi facit ſ vt Perſuadeo: t vt Pertinax: u vt Peruerto.
¶Pera pellis a collo ad lũbos pendẽs. a quo pera ſaccũli gñs. hinc perã viatoriã vocam⁹ qua panẽ & aliqđ obſonij geſtare viatores ſolent: quẽadmo dũ poculũ viatoriũ quo vinũ. Et⁹ dimi. eſt Perula.

¶Perea cũ diph. vlterior iudææ pars. quia vt inqt Strabo: Regio q̃ trans euphraten est peræa noiat.
¶Perago. is. pe. cor. peregi peractũ: pficio. Sene. Omnia inchoat: nihil peragit. Interdum perduco. Plau. Nauẽ peregit in portũ. Apul. Et multas noctes peregi in somnes. Interdũ ptracto. Vic. li. vi. Omnia percepi atq; aio mecũ ante peregi. Interdũ pertraho vel pertrahere facio. vt Hic me ad carceres ad mortẽ vsq; peregit. A perago fit peractio q̃ est perfectio. Cic. Senectus peractio ætatis est. Per agere reum significat cõdẽnare: sed Facere reũ est accusare. vñ ait iurecõsultus. Peregisse reũ nõ alias qs videt nisi & cõdẽnauerit. Ply. Dũ pagitur reus.
¶Peragro. as. pe. cor. ex per & agro cõponitur. iuxta ꝓpositionis & agri significationẽ debet significare per agrũ siue p agros ambulo. Sed qa qđ peragratur exprimitur: & pactiuo ipsius verbi ponit: agri significatio mouetur: & p ambulo siue inquirẽdo circũeo sumitur. Cic. lib. iij. offi. Et ob eam causam vrbe relicta rura peragrantes sæpe soli sumus. Hiero. Eandẽ oram italiæ quę quondã magna græcia dicebatur laboriosissime peragrauit. Hinc Peregrinus peregrinor & peregre deducũtur.
¶Perãno. as. significat per integrũ annũ tempus viuo. Cõponitur emi ex per & anno. as. Macro. lib. i. Satur. Scribit priscos romanos mense Martio & publice & priuatim ad annã perannãq; sacrificatũ ire solitos vt annare perannareq; cõmode liceret. hoc est vitã degere incolumẽ per annũ integrum. Sue. in Vesp. Ideoq; puella nata nõ perãnauit. Per enno vero pe: sigt diu viuo & duro de quo infra.
¶Perbibo. pe. cor. perfecte bibo. Lact. lib. z. Infecti sunt persuasione ac penitus eorũ mentes succũ stultitiæ perbiberunt. sed hoc per metaphorã.
¶Per causam siue per speciẽ: significat per simulatam causam. Liui. lib. iiij. Vt cũ appropinquaret ianuæ rex per causam aliquã in angustijs sustineret a tergo agmen. Idem. Hi postq̃ aliquid monerẽt colloquẽdo cũ Annibale rati nocte per speciẽ venandi vrbe egressi ad eum proficiscuntur.
¶Percello. is. pculi perculsũ: significat euerto percutio. Var. Alius tenerã abietẽ solus percellit. Aliquãdo differo. Lucil. Ad nonũ hoc percellit annũ.
¶Percipio is. pe. cor. perfecte capio. Aliquãdo ponitur pro intelligo sentio. a quo Perceptio.
¶Percitus penultima correpta: nimis incitatus q ira ac furore accensus est.
¶Percoarcto. as. ex p & con & arcto abiecta n. arcto vero frequẽtatiuũ ab arceo fit: & significat pfecte cogo siue cõstringo. Col. li. z. de fœno. loquẽs. Tunc demũ inqt cõuertemur & vtrũq; siccatũ per coarctabim⁹ in strigã: atq; ita manipulos vinciem⁹
¶Percolo. pen. cor. perfecte colo. i. amo siue veneror. Plau. in Tri. Feceris par tuis cæteris factis patrem tuũ si percoles.
¶Percõtor per o. & sine c. ante t. a conto dicit quo nautæ vtũtur ad loca nauib⁹ opportuna. Nã aquæ altitudinẽ conto pertentant. Iuue. Esse aliquos manes: & subterranea regna & cõtũ & stygio ranas in gurgite nigras: Atq; vna transire vadũ tot milia cymba. Percunctor vero per u. & c. ante t. fit a cunctus. a. um. q̃ a cunctis perquiratur. q̃ is qui curiosus est per cuncta interroget. Et vtrunq; significat diligẽter interrogo. Plau. Quid istuc in mente est tibi ex me: mi vir percunctarier. i. morari quærendo. siue per cuncta inquirere. Ply. Percũctantiq; quãt licitaretur opera effecta. paruũ nescio quid dixerat Est etiã percunctari expectare. Ter. in Phor. Percũctatum ibi ad portum quoad se recipiat.
¶Percurro. valde curro: siue currendo perseuero. Plau. in Sti. Percucurri vt nunciarẽ nunciũ exoptabile. Ter. in An. Continuo ad te pperans percurro Do. Vide quantũ pperans & percurro vt continuationẽ cursus ostenderet. Quandoq; percurrere est p aliquẽ locum currere siue discurrere. Aug. per translationẽ. Vt quid opus est multa percurrere & multa vana heresum enumerare. Quandoq; est negligentius & cursim pertransire. Cice. lib. z. de ora. Et multo apertius ad intelligendũ si sic construitur aliquãdo ac non ista breuitate percurritur.
¶Percuro. as. pe. pro. perfecte sano. Curti⁹. Percurato vulnere acrius obsidioni institit.
¶Perculsus participiũ a percello sæpius ad aĩm refertur. Greg. Vna mulieris voce pculsus dũ mori timuit vitã negauit. Percussus ad corp⁹ fit a pcutio.
¶Percudo. is. pe. prod. perfecte cudo & quasi frango. Col. lib. ix. Animaduertat auiarius an pulli rostellis oua percuderint.
¶Percutio. is. pe. cor. percussi percussum. ex per & quatio q. in c. mutata: & abiecta a. significat ferio. Cuius compositum est Repercutio. Ambro. lib. i. offi. Cum malediceretur non remaledixit. cum percuteretur non repercussit.
¶Perdo perdis perdidi perditũ. ex per & do significat amitto: quasi nimis do. Qui autẽ nimis dat: quicquid habebat amittit. Hier. lib. i. Re. Et de asinis quas perdidisti ne solicitus sis: quia inuẽtę sunt Et perdere est perimere: quoniã quæ amittũtur quasi mortua nobis esse videntur. Terẽ. Dij te perdant Huius composita sunt Deperdo qđ est in totũ perdo. Caius scribit deperditũ dici qđ in natura rerum esse desijt. Diminutũ quod vsu raptũ est. Disperdo consumo vel varie perdo. Plau. in Tri. Pręterea alii quantũ animi causa in delitijs perdidit.
¶Perduo veteres dixerũt ꝓ pdo: a quo perduaxo. Plau. Dij te deæq; oẽs perduaxint cũ isto hoie.
¶Perditus. a. um. amissus. Et perditus q ita alicui perturbationi aut vitio subiacet vt inde se eximere nõ possit. & q omni vitio cõtaminatus est ita vt de eo nulla spes habenda sit: perditus dicit. Perditum emi dicunt qđ interijt ac recuperari nõ põt. Cic. lib. ij. offi. Dum hoies perditi hastã illã cruentã & meminerint & sperabũt. Perditũ perdamus plus significat q̃ perdamus solũ. Est emi exaggeratio quædã Ciceronis. Terẽ. Ne puerũ perditũ perdamus. hoc est ne ex infeliciſſimo infeliciorem faciamus.
¶Perdite amare: est vehementer amare.
¶Perdix auis nota a perdẽdo dicta. Nã vt Ambr. Irenæo scribit. Hæc auis dicitur esse plena fraudis & fallaciæ: quæ decipiẽdi viatoris vias calleat atq; artes nouerit vt cũ a pullis auertat suis. Certe si insistere aduertit: tam diu illudit q̃ diu soboli fugiẽdi signũ tribuat & potestatẽ: quã vbi euasisse senserit tunc se & ipsa subtrahit: & lubrica arte deceptũ insidiantem relinquit. De hac Hie. ad prẽsidiũ. Perdix aliena oua calefacit furatis suis. Sed cũ creuerint in nido: pulli euolant & ad parentes suos redeũt: mentitum parentẽ omittentes: perdices sibi insidiãtur: Et si asserant illos ad syluã qui eos habent vocem emittũt absconsi: & sic cæteri veniũt: & rętibus ca-

piuntur. plus pedibus q̄ pennis fugiunt aucupātes Et ſi ad hoc fuerint vt capiantur: ſibi ſimilē colore lapidem quærunt & ibi ſe ſupinos ponunt.

¶ Perdius. ex per & dius qđ eſt dies. & is dicitur qui per diem vigilat. ſicut Pernox: qui per noctē vigilat. Gel. li 2. Stare ſolitus ſocrates dicitur: pertinacı ſtatu perdius atq; pernox a ſummo lucis ortu ad ſolem alterū orientē incōniuēs immobilis hiſdēq; in veſtigijs & ore atq; oculis in eundē locū directis cogitabundus tanq̄ quodā receſſu mentis atq; animi facto a corpore. i. per diem & per noctē. Sene. Id perdius pernoxq; agebat. Sic interdius intra diem vel per diē: quia nulla vigilationis ꝓpria ſignificatio ineſt. Dius autē pro die ponit in cōpoſitione. & nomē eſt & noſtratiui caſus. Sicut noctu pro nocte. Plau. in Mer. Neq; conquieſcā vſq̄ noctu: neq; diu prius ꝓfecto q̄ aut amicā: aut mortē inueſtigauero.

¶ Perdono. as. ſignificat remitto. Augu. in interpretatione ps. Expectās. Recedis a peccatis perdonabit peccata.

¶ Perduellis hoſtis dicit. Plau. in Am. Perduelles penetrāt ſe in fugā ibi noſtris animus additus eſt.

¶ Perduellio crimē læſæ maieſtatis: aut reipublicę. ſeu is qui ita læſit. Cic. li. 2. offi. Nā pirata nō eſt ex perduellionū numero diffinitus: ſed cōmunis hoſtis omniū. Vlpia. pro crimine ſumpſit. Qui perduellionis reus eſt: hoſtili animo aduerſus rempublicā vel principē animatus eſt. Antiqui perduellē dicebāt quem nunc dicunt hoſtem & tunc hoſtis ſignificabat peregrinū qui ſuis legibus vteretur.

¶ Perduco ad finem vſq; duco. Ci. in Cato. M. quidem val. coruinū accepimus ad cēteſimū annū vitam perduxiſſe. Aliquando perducere eſt per vim ducere. Inde perductores a Cice. in Ver. dicti ſunt. qui vt Aſco. inquit: in hoc differūt a lænonibus q; lęnones ſunt ſcortorum: perductores etiam inuitarum perſonarum.

¶ Peredo. pe. cor. ex per & edo es: vehementer edo a quo peredia. æ. ipſa comeſtio.

¶ Peregre. pe. cor. ſignificat peregrinando. Et eſt cōmune tam ſignificātibus quietē q̄ motū: vt Peregre ſum: peregre veni: peregre vado. Aug. lib. ix. con. Frater aūt meus quiddā locutus q; eā non peregre. ſed in patriā defungi felicius optaret. i. in peregrinatione. A loco: vt apud Plau. in Am. Ita peregre veniens hoſpitio publicitus accipiar.

¶ Peregrinus aduena & aliena loca peragrās. a per agro peragras. Et differt ab hoſpite q; peregrinus ſimpliciter eum ſignificat qui in ſua ciuitate nō eſt. Hoſpes q; in aliena ciuitate eſt. Antiqui tamen peregrinos dicebāt hoſtes. Ambr. Aduerſarios molli veteres appellatiōe noiabant. Hoſtes em̄ antiquo ritu peregrini dicebātur. Peregrina ſacra dicta ſunt quę ex alijs vrbibus religionis gratia ſunt aduecta

¶ Peregrinor pe. pd. depo. abſolutū ſignificat per aliena loca peragrans perficiſcor.

¶ Perendie. ſignificat qđ vulgo dicitur poſt cras. Cice. ad Atticū. Scies igitur cras ad ſummū perendie. Hiero. ad Pā. Vt qđ hodie non merui: cras vel perendie merear. Vñ perēdinus dies ab hinc tertius Cęſar. Qui ſi per te liceat perendino die cum proximis hibernis cōiuncti cōmunem cū reliquis caſum belli ſuſtineat. Hinc Comperendino. as.

¶ Perennis & hoc perenne ſine h. ex per & annus mutatis litteris: quaſi per annos durans. i. ꝑpetuus Inde fit Perenno. as.

¶ Perēno. as. per annos duro. Col. li. i. Sed & tēpe ret vires clæmentia cū & terribilior debet eſſe q̄ ſæuior & obſequātur ei⁹ imperijs & diutius perennēt boues non confecti vexatione ſimul verberū operumq;. Idē lib. iij. Roſa hoc modo culta multis annis perennat.

¶ Perēnitas: ipſa duratio. Idem. nā ea cœli poſitio maxime frigida & minime humida eſt quæ vtraq; perennitatē conditis frumentis afferunt.

¶ Pereo. is. iui. vel perij peritū ſecundū analogiā. Cōponitur em̄ ex per & eo qđ facit itum. ſed nuſq̄ legi cum tamē perituros habeatur. Aug. ſuper Io. Tanq̄ eſſent ab illo perituri merito turbantur. Et ſignificat perire amitti. Hier. in lib. Re. Perierāt autē aſinę Cis patris Saul. Quandoq; Abſumere putat via. Terē. in Adel. Nempe tua arte viginti minæ ꝑ pſaltria periere. Vñ & pro mori ſumit: quaſi in totū ire: q; qui perit prorſus abit. Ply. li. vij. Tu q; te deū credis aliquo ſucceſſu tumens tanti tum perire potuiſti? Atqui etiam hodie minoris potes: quātulo ſerpentis ictus dente: aut etiā vt Anacreon poeta acino vuæ paſſæ: vt Fabius ſenator p̄tor in lactis hauſtu vno pilo ſtrāgulatus. Huius cōpoſita ſunt Depereo & Diſpereo.

¶ Perfrico. as. pe. cor. valde frico. Perfricare vero os ſeu frontē: ſignificat pudorē deponere. Nam cū in pudibundo ſanguis diffundatur ex corde in faciem tanq̄ velamentū: q; impudibundi & ſunt inuerecundi & erubeſcere videri nolunt. hi ſolent os & frontē perfricare ad ruborē illum digerendū & ſanguinē ad interiora repellendū. Hinc facta eſt locutio ꝓuerbialis de inuerecōdo: vt dicatur Perfricuit os: perfricuit faciē: perfricuit frontē. pro eo qđ eſt pudorē abiecit. Cice. lib. iij. Tuſ. Quid tergiuerſamus: nec fatemur eam nos dicere voluptatem quā tulidem cum os perfricuiſti ſoles dicere. Ply. Perfricui faciem nec tamen profeci. Mar. Et ſi perfricui frontem poſuiq; pudorem.

¶ Perfero. pe. cor. vſq; ad conſtitutū finē fero. Ci. Sed nūcius ille qui litteras accepit nō pertulit. Alibi pro denūciare poſuit: vt in epiſtola ad Cæliū. In his ſum locis quo & propter longinquitatē & propter latrocinia tardiſſime omnia perferuntur. i. portantur vel denunciantur. Aliquando patior: vt Diram crucē pro nobis Chriſtus pertulit.

¶ Perfidus. pe. cor. qui fidē violat ſiue perdit. Vir. lib. x. Nunc pelagi nymphæ claſſis tua perfidus vt nos Pręcipites ferro rutulus flammiſq; premebat. Hinc Perfidia & ꝑfidioſe. Cic. li. i. ad Herē. In odiū adducemus ſi quid eorū ſpurce & ſuperbe perfidioſe crudeliter confidenter malitioſe flagitioſe profecerimus. Inuenitur etiā Perfidus pe. ꝑ. a fido. is. pro eo cui multum fidendum eſt: ſicut Inuidus cui non eſt fidendum.

¶ Perfructus a perfruor. Cic. ad Hortē. Et amœnitate loci perfructus eſt.

¶ Perfuga. pe. cor. qui ad hoſtes perfugit vel tranſfugiendi morem perfecte nouit. Cic. lib. iij. offi. Per fuga ab eo venit in caſtra Fabricij.

¶ Perfugiū locus vtiliſſimus quo nos in vexatiōe aut calamitate recipere cōtendimus q̄uis id nō minus apud hoſes ſit. Apul. Perfugiū facinoroſorū hominū. Liu. li. 2. Itaq; in medio prope iam victores cæſi & vſti pars perexigua duce amiſſo q; a nul-

lum propius perfugiũ erat Romã inermes & fortu na & ſpecie ſupplicũ delati ſunt. Tranſfertur etiam ad alia: vt ad litteras. Cic. Itaq; vtor eodem perfugio quo tibi vtendũ cenſeo litterulis noſtris.

¶ Perfunctorius.a.um. a perfungor: ſignificat qđ cito & leuiter tranſit. Amb.li.de paradi. Cognoſcere vtiq; non ſola & percunctoria ſcientia eſt: ſed in eorũ operatiõe q̃ oporteat fieri. Hinc perfunctorie qđ eſt tranſitorie & inaniter. Idẽ lib.hexa. De naribus quid loquar? quę biuio & ꝑcero foramine antrum quoddã recipiẽdis odoribus ꝑſtant vt nõ perfunctorie odor tranſeat: ſed diutius inhæreat naribus & earũ ductu cerebrum ſenſuſq; depaſcat.

¶ Perga: oppidum in pamphilia. a qua diana pergæa dicta eſt ꝓpter templũ illi dicatum.

¶ Pergamũ ſiue pergamus: ciuitas Aſiæ inſignis. quæ diu ſub attalicis regibus fortunata fuit & poſt ea romanorũ prouincia facta eſt. Apud quã chartę vſus inuentus eſt quæ nunc quoq; vulgo pergamena dicitur. ab attalo vt Helian⁹: vel ab Eumene vt Ply. ait. Ex pergamo Galenus medicus celebris: & Appolodorus orator fuit q artes cõſcripſit & Appolodoriã ſectã introduxit: & Auguſti Cęſaris magiſter fuit. Et diſcipulum memoratu digniſſimum Dionyſium ciuem ſuum cognomine Atticum qui ſermones & hiſtorias cõſcripſit: edocuit. Eſt & pergamum Idæ promontorium.

¶ Pergama pergamorũ arces Troianæ: quæ quoniã altiſſimæ erant: oĩa alta ædificia pergama ſunt appellata. Vnde nõ immerito vrbs Ciſalpinæ galliæ ex qua ego ortum duxi pergamum dici poſſet: q̃ in edito ſita ſit. Sed Plynij auctoritas non parui pendẽda fuit: qui bergomũ per b. & o. ſcribit & eĩ⁹ incolas bergomates appellat.

¶ Pergo pergis perrexi. ex p & rego: ſignificat vado. Ply. Mox vbi pluribus eodẽ modo ſe corijs loricauit in dimicationẽ pergit. Quãdoq; proſequor perſcuero ſiue procedo. Terẽ. in Adel. Nam ſi moleſtus eſſe pergis. Virg. O dea ſi prima repetens ab origine pergã. Quãdoq; Ago. Idem. Pergite pieri des. Quandoq; Feſtino. Terẽ. in Phor. Domũ ite pergã vbi plurimũ eſt. Quandoq; Conor. Idem in eadẽ. Hoc vbi ego audiui ad fores ſuſpenſo gradu placide ire perrexi. Hinc cõponitur Expergo quod ſignificat expergefacio. Actius. Heus vigiles pro parte expergite pectora tarda ſopore. Sipontinus componi putat ex per & ago: ſed vt opinor falliturtum quia preteritum perrexi facit ſecundũ analogiam ſimplicis rego non peregi. qđ eſt a perago tum quia perago compoſitũ habetur ab ago.

¶ Pergræcor. aris. epulis & potationibus inſeruio quod eſt græcorum propriũ. Titi. Hominẽ impiũ nunc ruri pergræcatur.

¶ Pergula locus apertus a multis lateribus aerẽ excipiens. aliquãdo extra parietẽ porrectus: & modo tectus: modo ſub dio expoſitus a pergẽdo dicta q̃ in ea deambulare ſoleamus forũq; aut hortum aut plateas aut vias perſpectare. & quandoq; cœnare: In pergulis ꝑceptores diſcipulos erudiebãt: aliſq; artifices opera ſua velut in ꝓpatulo habebant. Vñ Suc. de Craſſicio grãmatico. Deinde in pgula docuit. Ply. de Apelle. Idẽ perfecta opera ꝓponebat in pergula tranſeuntibus: atq; poſt ipſam tabulam latens vitia quę notarẽtur auſcultabat. Eſt & pergula ordo ac cœtus miniſtrorũ obedientiũ ſtructori. Iuuẽ. Sed nec ſtructor erit cui cedere debeat oĩs Pergula. i. pergentinus ordo. Itẽ in naui pergula dicitẽ excurſus per totam nauim & alio nomine portiſculus appellatur. In vineis vero topiariũ opus ſignificat. Col. Si quę pergulæ vitiũ generoſarũ a putatoribus relictæ ſunt ante Calẽdas Apriles vtiq; deputari debent. Ply. etiã vitiũ generoſarũ pergulas præcepit quinquatribus eſſe putandas.

¶ Perhibeo.es.pe.cor.ex p & habeo: ſignificat dico & firme teneo. Col. lib. iiij. India perhibetur molibus ferarũ mirabilis. Interdũ perhibere eſt dare. Idem in eodẽ. Eius rei teſtimoniũ tu præcipue Syluine perhibere nobis potes. Quãdoq; ꝑtium deo tat eo modo quo vẽdo. Plau. in Perſa. Eodẽ mihi ꝓpretio ſal perhibetur quo tibi.

¶ Peri ꝓpoſitio greca: mõ ſignificat de: mõ vltra: modo circũ: a qua multa per cõpoſitionẽ fiunt.

¶ Periarchon. ſignificat de principijs ſiue principalibus. περι eñ ſignificat de: αρχων principijs. licet ſit genitiui caſus: qa greci carẽt ablatiuo. Scripſit Origenes librũ periarchon. inquit Hiero. qui ſunt re vera alias obſcuriſſimi & difficillimi. De rebus ibi talibus diſputat in quib⁹ philoſophi omni ſua ætate conſumpta nihil inuenire potuerunt.

¶ Peribolus pe.cor. latine circuitus. Dicitur & peribolum a περιβαλλω circũeo.

¶ Pericope pe.cor. amputatio cõciſio dicitẽ. Hiero. ad pama. Aut ſi tu quoq; narẽ contraxeris illã apoſtoli περικοπην. i. amputationẽ in qua de virginitate & nuptijs diſputat aliter differere compelleris.

¶ Pericles nomẽ viri clariſſimi athenienſis q rẽp. xl. annis gubernauit ex περι & κλεος gloria.

¶ Periclymenes. nomẽ filij Nerei & frãis Neſtoris.

¶ Periculũ a pereo deduci videt & ſalutis diſcrimẽ ſignificat. Vir. Obſcœnãq; famẽ quę prima periculla vito. Aliqñ dicit experimentũ: qa rarũ eſt tentamentũ ſine periculo. Ter. in Eu. Fac periculũ in litteris. Et ſic a perior antiquo verbo ſcdm Ser. deriuatur: ſicut a fero fereulũ. Hinc periculoſus.a.ũ. qđ eſt cũ periculo. Ci. li. i. offi. Grauioribꝰ aũt morbis periculoſas curationes & ancipites habere cogũtur.

¶ Periculor: periculũ ſubeo. Cato. Periculat⁹ ſum.

¶ Periclitor. pe.cor. idẽ qđ periculor: vt Periclitor fama: capite. hoc eſt periculũ ſubeo iſta perdendi. Dicitur etiam Periclitor ſiti: quia in periculo poſitus ſum moriendi ꝓpter ſitim. Periclitar teriã ſignificat operiri. Cic. li. i. de ora. Subeundus vſus oĩm & periclitandę vires ingenij. Plancus. Itaq; potius piclitari volui ſi poſſet mea ꝓſentia & lepidũ tueri & exercitũ facere meliorẽ q̃ nimis cautus videri.

¶ Peri hermenias. latine dicitur de interpretatione

¶ Perihegeſis ambitus. Ply. Poſſidonio q periplũ aut perihegeſin. i. de terræ ambitu.

¶ Perimetros: latine Immẽſus: q̃ſi vltra menſurã.

¶ Perihodus: latine clauſula ſiue circuit⁹ vel ambitus: vel comprehenſio: vel circunſcriptio & continuatio. Nõnunq̃ anfractus & terminus. Nam componitur ex περι circum: & οδος via. Eſt eñ vbi plena ſententia eſt. Vnde medici pertodicas febres vocant quę certis temporibus veniũt. i. abeunt: & quodã quaſi circuito facto rurſus redeũt vt ſũt tertianæ & quartanę. Eſt & perihodus genus certaminis apud græcos. Vide in dictione Pentathli.

¶ Pericœcus: latine contubernalis dicitur.

¶ Peripatetici philoſophi dicti ſũt a περιπατεω

τω. hoc eſt adeambulando. Et περιπατον græci vocãt ambulationẽ. horũ princeps fuit Ariſtoteles Nã in lycæo inambulans docebat. Hinc cõmentationes veſpertinas. Ariſto. Δειλον περι πατον .i. poſt meridianũ ambulationẽ appellat.

¶ Periphraſis: latine circũlocutio vel circuitio. vt apud Virg. Et iam prima nouo ſurgebat. &c. cum diem tantũ ſignificet. Eſt enim oratio rem ſimplicem circunſcribens elocutione.

¶ Peripheria: circunferentia.

¶ Peripetaſma. atis. genus cortinę qua parietes & aulæ tegũtur ſeu tapetia babylonici floris varietate conſpicua: quę a Lucretio babylonica dicuntur ab alijs aulæa & atalica. a Capitolino Stromata & Peripetaſmata. A Varrone bæluata. hoc eſt a bęluis variegata. a Plauto peripetromata.

¶ Peripetroma pe. p. quaſi circũſtratũ: idẽ qđ Peripetaſma. Plau. in Pſeu. Ita ego veſtra latera loris faciã vt valide varia ſint: vt ne peripetromata æque picta ſint campanica. Ci. lib. 2. phil. Conchyliatis Cn. Pomp. Peripetromatis verſicoloribus perſimiles eſſe ſeruorũ in cellis lectos ſtratos videres.

¶ Pripſema. atis. pe. p. qđ græci περιψημα ſcribunt a περιψαω qđ eſt circũeo vel circũlimo abſtergo & repurgo. Vñ limatura ſiue raſura & purgamentũ dici põt. Vñ apud apſin. Tanq̃ purgamẽta huiꝰ mũdi facti ſumus oĩm peripſema vſq; adhuc.

¶ Periplum. i. luſtratũ nauigatione circuitũ.

¶ Peripheroma quaſi ſupplementũ. Figura eſt cũ particula aliqua ſententiæ minime neceſſaria additur metro. Virg. Multũ ille & terris iactatus & alto. vbi ſine particula ille ſtaret ſenſus: ſed nõ verſus.

¶ Periphoretos. quaſi circũlatilis: quales appellari ſolent qui in lectica circunferri conſueuerũt.

¶ Peripneumonia περιπνευμονια morbus cũ pulmo totus afficit: & tuſſis ſubſequitur. Qui hũc morbũ patiũtur peripneumonici dicũtur. Ply. Mellis quidẽ natura talis eſt vt putreſcere corpora non ſinat faucibꝰ tonſillis angine oĩbuſq; oris deſydentijs vtiliſſimũ areſcẽtiq; in febribꝰ linguæ. Iam vero peripneumonicis pleureticiſq; decoctũ. Cũ vehemẽtior ẽ difficultas ſpirãdi & ſpirare ęger ſine ſono & anhelatione non põt aſthma vocat. Orthopnœa cũ ſpirare nõ põt niſi recta ceruice ſpiritꝰ trahatur. Dyſpnœa cũ difficultas ſpirãdi modica eſt.

¶ Periſterotrophũ locus in quo colũbæ habentur latine columbariũ: q̃uis columbariũ ꝓprie ſit locumentũ in periſterotrophio ſingulis columbarũ paribus pręparatũ. Nam periſteris columba. Inde Periſtereos herba columbis admodum familiaris. Var. lib. iij. de re ruſt. Duo genera earũ in periſterotrophio eſſe ſolent. Vnũ agreſte qđ habetur in turribus ac culminibus villæ.

¶ Periſtereon. idem qđ periſterotrophiũ. Var. Incedunt locũ vnũ qđ alij vocant periſtereona. Alij periſterotrophion. in quo vno ſępe vel. quinq; milia ſũt incluſæ. Periſtereon fit vt teſtudo magna camera tectus vno oſtio anguſto.

¶ Periſcelis. idis. ornamẽti genus circa crura quo mulierũ greſſus cõponi ſolebãt: vt docet Porphy. enarrans illud Hora. Sæpe periſcelidem raptã ſibi flentis. Fit autẽ ex περι circũ σκελοσ crus. Hie. in lib. nu. Ob hãc cauſam offerimus in denarijs domini ſinguli qđ in p̃da auri potuimus inuenire periſcelides & armillas anulos & dextralia & murænulas: vt deprecẽris ꝓ nobis dominũ. Idẽ ad Fabiolã ſcribit. Periſcelides a latinis vocari fœminaliat ſeu brachæ quibus pudenda velantur.

¶ Periſſologia: ſuperflua locutio. vt ſi dicam⁹. Felix ſit & minime pereat Cęſar. Nam περισσα ſuperflua: λογος locutio.

¶ Periſtylus: locus clauſus colũnis. Periſtyliũ qua ſi circũcolumniũ. περι circũ: ϛυλοσ colũna. Eſt aũt locus circũquaq; porticũ hñs: vel ſaltẽ a tribus lateribus. Vit. Periſtylia in trãſuerſo tertia pte longiora ſint q̃ introrſus. Itidẽ Tetraſtylos. heſtylos. octoſtylos. dicũt a Vitr. loca a numero colũnarũ.

¶ Perizoniũ. palliolũ p̃cinctũ quo nudæ virgines ſupra papillas p̃cingũt. hoc & p̃victoriũ & caſtula dr.

¶ Perizoma. atis. dicitur omne qđ circũcingit pudendoꝝ velamen: vt in Gen. Fecerunt ſibi perizomata. Idem dicitur & lumbare & bracha.

¶ Perillus. athenienſis faber ingenio pręſtans qui taurum ex ære fabrificauit in quo reus clauderetur vt phalaridi placeret.

¶ Perimo. is. pe. cor. ex p & emo: ſignificat adimo tollo. Vnde peremptus interfectus.

¶ Perinde. ex p & inde cõpoſitũ: eſt aduerbiũ ſimilitudinis. Significat eñ ita. Cic. li. iij. tuſ. In quo facetũ illud bionis pinde ſtultiſſimũ regẽ in victu capillũ ſibi euellere quaſi caluicio mœror leuaretur. Sue. in domi. Nulla tamẽ re pinde motus q̃ reſponſo caſu Aſchetarionis mathematici. Aliqñ ſignificat pariter ęque. Ply. Iunior. Funus rufi clariſſimi & pinde feliciſſimi. Sue. in Cæſ. Quæ ſiquis inueſtigare & perſequi vellet: quartã elementorũ litterã. i. d. pro a. & pinde reliquas cõmutet. Aliquãdo multum ſeu valde admodũ. Idem in Galba. Quate ad uetus nõ perinde gratus fuit. Et de Aug. Coxendice & femore & crure ſiniſtro nõ perinde valebat: vt ſæpe etiã inde claudicaret Ci. Ter. Te & Dolobellã pinde diligo. Aliqñ ponitur p tanq̃. Et ſic plerũq; habet poſt ſe ac vel acſi vel atq; ſit vt Fac pinde ac ſi tua res eſſet. Et faueo rei tuæ perinde ac meæ. Ali quando ſignificat per hunc modũ. Terẽ. in Phor. Sexcẽtas perinde potius ſcribito mihi tam dicas.

¶ Perinthus vrbs thracię q̃ nunc Heraclia dicitur.

¶ Perito as. pe. cor. frequentatiuũ a pereo. ex per & ito. De ſimplici Gel. Ne quo ad cœnam niſi ad certas perſonas iraret. De cõpoſito Plau. in cap. Qui per virtutem peritat non interit.

¶ Perithous: nomen viri propriũ.

¶ Periurus q̃ iuſiurandũ violat: vel q̃ iurãdo ſus peruertit. Virg. Talibꝰ inſtdijs periurq; arte Sinonis Periurtũ eſt iuſiurandũ violatũ. Quid aũt ſit iuſiurandũ. Ci. li. iij. offi. declarat dicẽs q; ſit affirmatio religioſa. Idẽ ibi. Regulus nõ debuit conditiones pactioneſq; bellicas & hoſtiles pturbare periurio.

¶ Perrhæbi: gens epirotica. Prop. Aut cur perrhębi tremuere cacumina pindi.

¶ Perlego. pe. cor. multũ ſiue a principio ad finem vſq; lego aut video. Plau. in Aſina. Lege perlege. Quint. Quod videre nõ eſt ſatis ſed plegendũ erit Virg. Quin protinus omnia perlegerẽt oculis.

¶ Perlucidũ & Pellucidũ a pluceo vel pelluceo: permutationẽ r in l. ſicut pluo & pelluo: plicio & pellicio. Et eſt id p cuius mediũ oculos dimittim⁹ atq; videmus: vt aqua laterna vitrum. Refertur etiã ad mẽtẽ. Plau. in aul. Is pellucet quaſi laterna punica.

¶ Perluo: multũ lauo. Col. Cũ vino perluitur os.

¶Permano.as.pe.p.ad finē mano deſcendo. Cic. li.i. de natura de. Nec eſt qđ ab his ad hominū vitā permanare poſſit. Idē li.iiij.tuſ. Nā cū eſt concupita pecunia nec adhibita cōtinuo ratio quaſi quędā ſocratica medicina quę ſanaret eam cupiditatē permanat in venas & inhęret in viſceribus illud malū .i. deſcēdit & penetrat. Plau. in cap. p tranſlationē poſuit p vulgare. Ne arbitri dicta noſtra arbitrari queant neue pmanet palā hęc noſtra fallacia.

¶Permaneo.es.pe.cor. vſq; ad finē maneo. Plyn. Iunior. Tunc demū lēte cūctanterq; veniūt nec tamen permanēt: ſed ante finem recedūt. Per tranſlationē ponitur p perſeuerare. Teren. in Hecy. Vnde ira inter eas intercęſſit quæ tam permanſit diu.

¶Permitto: ſino. vt Permitte me legere. Interdum dedo. Curtius lib. i. Sexaginta dierū inducias pacti vt niſi intra eos auxiliū Darius ipſe miſiſſet dederent vrbem. poſtq; nihil inde preſidij mittebatur ad preſtitutū diem permiſere ſe regi. Interdum incito. Siſen. lib. iij. Et inde æquū concitatū princeps ad hoſtiū permittit aciem. Interdū præcipito. Idē lib. iiij. Multi præmiſſis armis ex ſummo ſe permitterent. Interdum cōmitto. Sal. Ea poteſtas per ſenatum more romano magiſtratui maxima permittitur. Idē. M. Petreio legato exercitū permittit. Et permittere eſt quaſi ad finem mittere. Col. lib. viij. Hoc genus caſei poteſt etiā trās maria permitti.

¶Permeſſus: fluuius Bœotiæ ex Helicone proueniens phœbo & muſis ſacer. Virg. in Sileno. Tum canit errantē permeſſi ad flumina gallum. Declinatur etiā. hic permeſſis. idis. vel idos. Mar. Quid tibi cū cyrrha? quid cum permeſſidos vnda?

¶Pernæ a pede vel a græco πτερνα dicūtur tam priores q̄ poſteriores coxæ porcinæ ſalitæ cū toto pede quos Mar. petaſones appellat. Ply. Caſtrātur ſues poſt bidui mediū ſuſpenſæ pernis prioribus. Quidā dicunt pernā proprie pedē ſignificare. quo vocabulo hiſpani nūc vulgo vtuntur. a quo perną ſuillæ. Vnde & cōpernes qui ſunt longis pedibus. Ab huius pernę ſimilitudine piſcis quoq; gen⁹ perna dictus eſt ex concharū genere circa pontias inſulas frequentiſſimū q̄ ſtent veluti ſuillo crure longo in arena defixi.

¶Pernio: morbus pedū ex nimio frigore ꝓueniēs & calcaneū infeſtans pręcipue. Ply. Rapum domeſticum perniones feruens impoſitū ſanat: & crudū tuſum cum ſale prodeſt cuicūq; vitio pedū. Huius diminutiuū eſt perniūculus. Idem. Perniūculos curat & cotyledon cum axungia.

¶Pernix. icis. pe. pro. a Pernitor. tis. qui nimium nititur. Vnde aliquando ſumitur p celeri. Virg. lib. iiij. Pedibus celerem & pernicibus alis. Aliquando pro nimiū perſeuerante. Idem lib. iij. Geo. de tauro ferociente. Et inter Dura iacet pernix inſtrato ſaxa cubili. Hiero. ad Deme. pro vtroq; ſignificato poſuit. Equorū curſus clamore pernicior fit. Hic pernicior & perſeuerātior intelligi poteſt. Pernix vero pernicis. pe. cor. a perneco. as. fit p pernicioſo. Et in fœminino genere ſumitur pro morte.

¶Pernicitas velocitas. Pli. Alibi cauda villoſa homines naſci pernicitatis eximiæ.

¶Pernicies: mors. a Perneco. Neco. autem a Nex. Hinc Pernicioſus pro mortifero.

¶Pernicialis: mortalis. Ply. Pernicialia & braſſicę cum vite odia.

¶Perniciabilis: ad necē oīa ducens. Liui. Multos exinaniuit rigor niuis inſolitus: multos exuſſit pedes: plurimorū præcipue perniciabilis fuit.

¶Pernox generis oīs: ſignificat per noctē: non q̄ tota nocte nūq̄ dormiat. Ply. de luna ſic inqt. Creſcens ſemper aut ſeneſcens & modo curuata in cornua in fauces: modo æqua portione diuiſa: modo ſinuata in orbem maculoſa: eadēq; ſubito p̄nitens immēſa orbe pleno ac repēte nulla: alias pernox: alias ſera: ex parte diei lucē ſolis adiuuans: deficiēs & in defectu tamē conſpicua. Cū em̄ dicat alias pernox: alias ſera: & ſera idē ſit qđ tarda: pernox cita ſignificare cōuenit. hoc eſt vt ego ſentio nocte modo ad ſurgēdū cita: modo tarda. Alterū em̄ ex altero declaratur. Liui. li. v. Prælioq; ante lucē ſed luna pernox erat: cōmiſſum ē: & haud incertius diurno pręliū fuit. Hic pnox ſignificat q̄ luna per totā noctem erat: ſiue lucebat. Hinc pernocto.

¶Pernocto.as.p noctē moror: verſor. vigilo. oro quieſco. ambulo. ſto. habito: dormio: vel qcq̄ aliud facio ſiue bonū id ſit: ſiue malū. Nō autē totam noctē inſomnē duco. Hoc em̄ rariſſime euenit: vt quis per totā noctē euigilet. Vñ illud. Terē. in adel. Sed ſi hic pnocto cauſæ quid dicā ſyre? ita interp̄tor. Si hic p noctē moror: nō aūt ſi vigilo p totam noctem qđ ad rem nō pertinet. cū ille de pernoctatione ſua in vrbe q̄ ruri pernoctare ſolebat loquat̄ ne pater ſi rure ſe abſentē noctu deprehēderet ſuſpicioſus exquirat cur nō rus redierit. Et illud ī Hecy. Nam negabas nuptū filiam te tuam poſſe pati cū eo qui meretricem amaret & pernoctaret foris. Ci. pro Cluentio. Cum eſſet adoleſcens apud mulierculam quandam atq; ibi pernoctaret. i. per noctē moraretur. Idem pro Archia. Adoleſcentiam agūt ſe nectutem oblectant: ſecundas res ornāt. Aduerſis perfugium atq; ſolatiū prębent delectāt domi: non impediūt foris pernoctant nobiſcū peregrinantur ruſticant̄. i. hoſpitant̄ per noctē morant̄: verſantur ſtant & hīm vt pnocto ſit quicquid gnātim pernoctem fieri poſſit. Idē pro domo ſua. Propter inopiam tecti. in foro pernoctans. i. dormiens. Pompo. Pernoctare extra vrbē dicit̄ qui nulla parte noctis in vrbe ſit. Eſt & Abnocto qđ ſignificat p noctem ſeu noctu abſum. Ser. in. lib. v. æn. Hoc etiā illa lex iuris indicat q̄ cum tribunople. abnoctare ab vrbe non liceret. licebat tamē exire poſt noctē mediam & ante mediam reuerti.

¶Pero gn̄s calciamenti ruſtici ex corio crudo contra niues himbreſq; ac frigora. q̄ perā veteres pellē dicebāt pendētē a collo ad lūbos. Iuue. Quē nō pudet alto pglaciē perone tegi. Virg. li. vii. priſcos latinos pone in bellis vſos oſtēdit. cū inqt. Veſtigia nuda ſiniſtri inſtituere pedis: crudus tegit altera pero. Victr. vero. Ex vlua inquit paluſtri factis peronibus. Vbi quaſi p culleo & vtre accepit. Pero ēt fuit nomen Nelei filii. & frater Neſtoris.

¶Peronatus. q Perones aſſumpſit Perſius. Natū ſi poſcat ſibi peronatus arator.

¶Peroſus: ex p & oſus. Oſus autē pticipiū eſſe puto verbi odio pro quo defectiuū odi manſit in vſu Vñ oſor verbale. Nā ſicut a prādeo pranſus ſum cū tñ & prādi dicam⁹. ita & oſus ſuꝫ ab odio capim⁹ p quo ē odi pñtis & p̄teriti pfecti tpis. Ter. in adel. Et illud rus nulla alia cauſa tā male odi niſi quia ppe eſt. Plau. in cap. Odi ego aurū: multa ſępe multis p

ſuaſit ꝓperã. Capſunt ſimíliter. Oſus exoſus & per oſus: & actiuę ſignificationis ſunt & participia. qđ oſtendit oſurus futuri tp̃is. Extra oim ꝓferã. Feſt⁹ ſcribit. Oſi ſunt ab odio declinaſſe antiquos: teſtis C. Gracchus in ea q̃ eſt de lege Minucia cũ ait. Mirum ſi quid his iniurię fit ſemp eos oſi ſũt: qđ nunc quoq; cũ prępoſitione elatũ freques eſt cũ dicim⁹ peroſi. Col. lib. x. Neq; ea curatorẽ fraudulentũ tã tum ſed etiã immundã ſegniciẽ peroſa eſt. Quinti. li. i. Qui modo legitimã diſciplinã nõ ſint peroſi. Plau. in Am. ſimplici vſus eſt. Inimicos ſemp oſa ſum. Verbali aũt in aſi. Madidũ. nihili. incõtinentẽ atq; oſorem vxoris ſuę. Exoſus. Virg. li. v. poſuit. Iuppiter omnipotẽs ſi nondũ exoſus ad vnũ Troianos. exoſus paſſiue etiã dr̃ ab Eutropio.

¶ Perogigamus. qui admittit vt ſaliat equam. Eo enim adiutante equa alligata celerius admittitur. Var. li. ij. de re ruſti. perogitam appellat.

¶ Peroro. as. finio pago ſiue vſq; in finẽ dico ſicut dicimus orare ſignificare ſiue dicere. Lact. li v. Q̃z q̃ Tertullianus eandẽ cãm plene porauerit in eo libro cui Apologetico nomẽ eſt. Ci. li. ij de legibus. Video platonẽ idẽ feciſſe oẽm qa oro nẽ eius de legib⁹ poratũ eſſe vno ęſtiuo die. Hoc tamẽ verbũ ſi gnificat perfecte ſiue quantũ perfecte poſſum oro. Vnde peroratio dicit finis oronis. Sed quia in hac parte vtimur plærunq; affectibus: Ideo vſurpam⁹ plærunq; perorare pro ipſa affectuum cõmotione. Quintilia. At iſta legem recitat & in cadauere filii perorat. i. indignationẽ cõmouet.

¶ Perpendo. is. ꝓpe examino. Vide in dict. Pẽdo.

¶ Perpenſe aduerbiũ ſignificat prope examinate ac ponderate. Amb. lib. de Caim. Ex quo cognoſcitur nec illud octoſe ſcriptũ ſed perpenſe & examinate qđ legimus in regnorũ libris.

¶ Perpendiculare geometriæ vocãt qđ recte in ali qđ incidit vt radii ſolis recte exalto in aquã deſcendentes perpendiculares appellanť: illos integros: hos confractos in aqua videmus apparere.

¶ Perpendiculũ inſtrumentũ fabri materiarii ſeu cæmentarii quo plumbo a fil o & gnomone pendẽte rectitudo ſeu obliquitas operis perpendit. i. examinatur. Aſcon. Perpendiculũ linea laterũ æqualitatem a ſummo ad imum latitudine probans. Ci. li. ii. acad. Atq; ſi crederemus nõ egeremus perpendiculis nõ normis nõ regulis. Perpendiculi inuentor fuit Dædalus.

¶ Perpetro. as. pe. cor. ex per & patro. ſignificat p ficio & plærunq; in malã partem.

¶ Perpes. etis. pe. cor. generis oĩs idem qđ perpetuus. a quo fit perpetim. perpetuo.

¶ Perpeto. is. pe. cor. ex per. & peto. ſignificat continuo. i. valde & ſine intermiſſione peto. peragro p ficio. Vnde perpetem & perpetuũ dicimus integrũ ſolidũ & nunq̃ interruptũ.

¶ Perperi. pe. cor. Indocti ſtulti prauí mendaces. Actius Deſcribere eum miror perperos populares.

¶ Perperã: pe. cor. aduerbiũ ſignificat praue puerſe. Plau. Quid ni ſemp agit perperã. Exponũt perperã petulanter ſeu incõſtanter vt eſt illud apoſtoli Charitas nõ agit perperã. i. nõ eſt inconſtãs. perperos em̃ greçe inſtabilis eſt & leuis & mentis inops. Et hęc in eos intendit qui leuitate quadam & incõſtantia plęraq; innouarent. Poteris & hoc pacto intelligere. nõ agit perperã. i. contumelioſe.

¶ Perperitudo. modo prauitatem: modo ſtultitiã ſignificat.

¶ Perpero. as. depraúo. quaſi nimis exacte paro.

¶ Perpetuus. a. um. vt accipitur a theologis id eſt cui & principium datur & finis vt mundus & homo extertor. Sempiternũ qđ ex ſemper & æternũ componitur id intelligitur qđ principiũ habet nunq̃ habiturũ finem: vt ſunt angeli & dęmones & interior homo. Aeternũ qđ nec principiũ habuit nec item finem habiturũ eſt vt deus. Quæ differentia nulla eſt apud oratores vt ex libris Ciceronis de natura deorũ. & in tuſcul. intueri licet. Eſt quando perpetuum ſignificet continuum. Vnde perpetuam orationem dicimus continuam. Ouidius. Ad mea perpetuũ deducite tempora carmen.

¶ Perpetuo. as. perenno continuo. Aug. lib. iiij. ci. dei. Gaudiũ verũ perpetuabat ex deo in quẽ flagrabat charitas ex corde puro. Nenius. Miſerũ mẽ cui datũ eſt vt hunc ſolus perpetuẽ laborem.

¶ Perpeſſus qui nimis cum labore & dolore paſſus eſt: a perpetior fit.

¶ Perpluere. ſignificat per mediũ pluere. Quintil. lib. vi. Cum cœnaculũ perpluerет.

¶ Perrepto. as. frequentatiuũ eſt a perrepo. ſignificat tarde & cũ labore incedo. Ter. in adel. Pereptat ui vſq; omne oppidũ ad portã & ad lacũ.

¶ Perrũpo. pfecte ſeu per mediũ rumpo. Col. li. ij. Sic oẽs radices herbarũ perruptę necantur. Liu. li. viij. Qui aliquotiens impetu capto perrũpere non poterat hoſtiũ agmen detraxit frænos equis.

¶ Perſcribo ad finem vſq; ſcribor. Liuius Factur⁹ ne ſim operæpreciũ ſi a primordio res geſtas populi Romani perſcripſerim.

¶ Perſephone pe. co. dicta eſt Proſerpina & ſignificat virtutẽ ſeminũ: quã olim raptã ab orco dicunt quia vt inquit Aug. deſiit terrę fœcunditas.

¶ Perſequor in bonã & in malã partem accipi poteſt. In bonam vt ſi quid aut quem quoad poſſumus ſequamur. Et ſic ſignificat qđ cœperam perſeuero exequi. Nam vt inquit Donat. Perſeueratio nomen ꝓſequentis oſtendit. perſequitur em̃ qui nõ deſinit ſequi qđ eſt quaſi perfecte ſequor. Teren. in An. Is hinc bellũ fugiens: meq; in aliã perſequens proficiſcitur. Cicero pro Deio. Spem infinitã perſequi nolui. Ply. Qui mihi omnes ſuaderent vt cœptum opus perſequi feſtinarẽ. In malũ ſignificat inſector vlciſcor. Plau. Quid me miſerã atq; innocentem perſequaris? Sal. Et accepta iniuria ignoſcere q̃ perſequi maleblãt.

¶ Perſeuero. as. pe. pro. ex per. & ſeuerus componi puto. Nõ em̃ ſeuero legitur. Et ſignificat cũ cõſtantia animi & quaſi quadam ſeueritate cõtinuo. Hinc perſeuerantia q̃ eſt in ratione bene conſyderata ſtabilis ac perpetua permanſio.

¶ Perſes: nomen fuit regis perſarũ ſeu macedonũ qui ab Aemylio ductus eſt in triumphũ Romã cũ filiis: periitq; in carcere animi mœrore cõfectus vel vt alii tradunt vigiliis maceratus.

¶ Perſe⁹. ei & pſes. is. vł pſi ſicut Achilles is. achillis & Achille⁹. ei. ẽ nomẽ ꝓprũ viri de quo multa pręclara geſta narranť. Hic fertur Cephei gener. q. Andromedã ceto ꝓpoſitã liberatã a periculo vxorem duxerit q nobilitatis & virtutis cã ad ſidera dr̃ peruenifſe. A quo Meduſam vt eſt in fabulis harpe vulcania q̃ ex adamãte facta fuerat interfectã eſſe

Cõſtat.Ci.li.ij.de na.deoꝝ.Cepheuspaſſis palmis ſubſequit ſeptentrione.Hunc antecedit Caſſiopea ad pedes Andromadæ Perſeus deſcribitur.

¶Perſia.æ.ſeu Perſis.idis.& pſida.æ.orientalis regio a pſe ſeu a pſeo rege ſic dicta cuius populi perſę dicti ſũt.Proper.Perſarũ ſtatuit Babylona ſemiramis vrbẽ.Itẽ Perſi.Luc.li.x.Ex phariis perſiſq; fuit macetũq; tyrãnis.Hęc regio ſicut Ptol.ſcribit li.v.a ſeptentrione medis terminat.ab occaſu Suſiana.ab ortu ſolis duabus carmaniis:a meridie parte ſinus perſici.Eius oppida ſũt axima pſepolis dioſpolis.Ibi primũ inuenta eſt ars magica.Ad eã Nẽbroth gygas poſt cõfuſionẽ linguarũ abiit pſaſq; ignẽ colere docuit.Primus ĩea rex ſicut refert Iuſt.li.i.fuit Cyr⁹ in ea lapillorꝝ multa copia.Et primã ſybillã in ea natã ferũt:q; hæc de Chriſto prenũciaſſe tradit.Panibus ſimul quinq; & piſcibus duobus hoĩm millia ĩ eremo quinq; ſatiabit & reliquias tollens.xij.cophinos implebit in ſpem multorũ.

¶Perſicus.a.um.pe.co.qđ ex Perſia eſt:vt regnũ perſicũ.Iuue.Nec crœſi fortuna vnq; nec perſica regna ſufficerẽt aĩo.Dicimus etiã perſicũ ſinũ qui ab oriente eſt maris rubri.qui vero ex aduerſo eſt Arabic⁹ dicit.Ponit qñq; pſicus pro diuite & opulento.a perſarꝝ.ſ.diuitiis luxuq;.Hor.Perſicos odi puer apparatus.Plau.pro peracuto poſuit.

¶Perſica poma dicta ſũt q⁹ ex pſia primo adducta

¶Perſideo.es.pe.cor.ex per & ſedeo. (fuerunt.

¶Perſpicio.ad plenũ video cognoſcove.Cice.in Læl.Quidã ſępe in parua pecunia pſpiciunt q̃ ſint leues:quidã vero quos res parua mouere nõ potuit cognoſcunt in magnis.Hinc perſpiciẽtia.Idẽ.li.i.offic.Sed omne qđ eſt honeſtũ id partiũ quattuor oritur ex aliqua.Aut em̃ in perſpiciẽtia veri ſolertiaq; verſatur.i.perfecta cognitione.

¶Perſpicuũ dr̃ per cuius mediũ videmus.ſed magis ad incorporalia pertinet: pellucidũ ad corporalia.Ply.Tam claras perſpicuaſq; ſentẽtias.Sic dicimus perſpicuã orationẽ.i.clarã atq; apertã.Perſpicuitas ſplendor ac facilitas.

¶Perſpicax.cõſyderatus acutus perſpicacitas cõſyderatio & acumen.

¶Perſoluo.is.perfecte ſoluo.Decius Brutus.Tantũ me tibi debere exiſtimo quantũ perſoluere difficile eſt.Eſt em̃ ꝓprie ꝓpter debitũ vel ꝓpter alicui⁹ virtutes & beneficia erga aliquẽ.Lact.li.xij.Vt vni cuiq; pro merito aut præmiũ perſoluat:aut pœnã Virg.Perſoluãt grates dignas & p̃mia reddant.

¶Perſono.Vide in dictione Sono.as.

¶Perſonã diffiniũt pĥi eſſe nature rationalis indiuiduã ſubam.Tria igit̃ neceſſaria ſũt vt aliq̃d pſona dicat.ſ.q⁹ ſit idiuiduũ.nõ em̃ ĩ vniuerſalib⁹ ſed in ſingularibus tm̃ pſona dici poteſt.q⁹ ſit in gñe ſubæ.Nã accidẽtia cũ per ſe nõ exiſtant:nec per ſe agant:pſonã cõſtituere nõ pñt.Et q⁹ ſit qđ rõnale qm̃ id ẽ pſonãs q̃tũ ad ipam actionẽ qđ in ſe hab; q⁹ poſſit agere:vel nõ agere.Et hoc hñt ſolũ rõnabilia.Ideo de rõne pſonę ẽ q⁹ ſit qđ rõnale.Nõ ergo lapidis vel arboris vel irrõnalis aĩalis:ſed vel dei vel angeli vel hoĩs pſona dr̃.Perſona etiã dr̃ facies conficta a gręcis ϖροσωϖον vocata.Nã caput vt baſſ⁹ inqt & os coopimẽto pſonę tectũ vndiq; vnaq; tm̃ vocis emittẽdę via apertũ qm̃ nõ vaga:neq; diffuſa ẽ in vnũ tm̃modo exitũ coactã vocẽ et magis claros canoroſq; ſonit⁹ facit.ob eã cãm p

Ꝑ.ε.

ſona dicta.o.littera ꝓpter vocabuli formã ꝓducti ore.Vñ pſonati dñr q hmõi pſõis tecti ſũt.Et proprie hiſtriões atellanici ſũt.pſonata quoq; fabula dr̃ q̃ agit̃ a pſonatis hiſtrionib⁹.Hanc iuniores lauã vocãt.Hinc ꝑ tranſlationẽ pſona ſumit̃ ꝑ q̃litate qua alius ab alio differt:tũ in aĩo:tũ in corpe:tũ in extrapoſitis q̃ a rhetoribus numerant̃ in attributis pſonę.Animi vt quo ſtudioſe exerceat litteraꝝ ne an militaris diſcipline.Et iracũdus ne ſit an mitis.luxurioſus:an tẽperãs.Corporis:vt adoleſcẽs ne ſit an ętate adultus.pulcher an deformis.Extra poſitorũ:vt diues an paup.Clar⁹ an obſcurus.Vñ in ſcęnis hiſtriones pſonas accipiũt.hoc eſt facies aut ſerui aut ancillę:aut militis:aut paſiti.Et ĩ vno hoĩe multę pñt eſſe pſonę:vt pſona iracundi.mitis læti.Item pſona p̃ceptoris.mariti pr̃is.Hinc grãmatici pſonas conſtituũt perſonã ſecundã & tertiã Perſona etiã gñs herbę de qua Col.li.vij.Venena viperę depellit̃ ſup ſcarificationẽ ferro capta herba quã vocãt pſonã trita & cũ ſale impoſita.Exigua quoq; fiſtula ex ære ſiue marmore aut alia materia ex qua aqua exilit e fõte:& ꝓpter ſigna q̃ fieri in ea ſolẽt pſona qñq; vocat̃.Sipunculus ꝓprie dicitur

¶Perſonat⁹.qui pſonis.hoc ẽ laruis indutus.Perſonata vero vulnera ſũt quæ latent.

¶Perſonatus.us.ipſa in pſonis actio.Vnde dicimus hiſtrionem perſonatũ agere in ſcænis.

¶Perſonale qđ ad perſonã ptinet.Vñ perſonalis actio q̃ in perſonã fit.Perſonale vero verbũ qđ per perſonas diſtinguit̃:cuius cõtrariũ eſt impſonale.

¶Perſonatia gñs herbę quã greci forte petaſiten vocant.Ply.Folio perſonatię nullũ eſt latius.

¶Perſolata etiã herbę gñs:quam vt ait Ply.greci vocãt Arction:& aliqñ pſopiten quã nemo ignorat.folia habet ſiſia cucurbitis.Dicta pſolata a perſola:qđ nomẽ apud veteres vt Placidus grãmaticus inquit ſignificabat perſonam.

¶Perſto.as.permaneo perſeuero.Gel.Hoc modo perdius pernoxq; perſtabat.Lact.li.i.Vt in perpetuũ vanitatis illoꝝ monumẽta perſtarent.

¶Perſiſto.is.Vide in dictione Siſto.

¶Perſtino.as.pe.cor.Vide in dictiõe Deſtino.

¶Perſtringo.is.valde ſtringo.ſeu breuiter aut ſũmatim ſtringo dico vel ſcribo.Hiero.Hęc a me perſtricta ſũt breuiter:prę̃ſtringere vero eſt obtenebrare.obtũdere:vt cũ oculi nimia luce:& aures nimio ſonitu perſtringunt̃.Lact.li.iij.Horũ pulchritudo ac nitor prę̃ſtringit oculos.Hor.lib.car.Iam nunc minaci murmure cornuũ prę̃ſtringis aures iam litui ſtrepunt.Vide infra.

¶Perſuadeo.nõ ab actu ſed ab effectu pſuaſiõis ſignificationẽ hz:vt ſit pſuadere ſuadẽdo inducere.Sz diſtiguẽdũ ẽ.nã aut id fit vt qs iducat̃ ad id credendũ:aut ad id faciẽdũ.ſi ad id credẽdũ:& dicã pſuaſi hoc tibi tũc ſic expõerẽ.hoc tibi ſuadẽdo credere feci.vl̃ ſic Dũ hoc tibi ſuadeo credidiſti.Aug.li.ci.dei.nã ſcio qb⁹ virib⁹ op⁹ ſit vt pſuadeat̃ ſuperbis quãta ſit virt⁹ hũilitat̃.Ci.li.i.ad he.Si aĩus auditoris pſuaſus fuerit.i.ad credẽdũ induct⁹ fuerit.Q đ iꝑe Ci.ſic exponit licet p alia verba.i.ſi oro ad uerſarioꝝ fidẽ fecerit auditorib⁹.Sin ad faciendũ.Tũc ſic.Perſuaſi tibi vt hoc faceres.i.ſuadẽdo tibi in aĩm induxi vt hoc faceres.Etiã ĩ pñti vt Ceſ.cõ.iiij.Idoneũ quẽdã hoĩez & callidũ delegit gallũ ex illis quos auxilii cã ſecũ hẽbat.Huic magnis præ-

mlis pollicitatiõibuſq; perſuadet vt ad hoſtes trã ſeat: & quid fieri velit edocet. Qui vbi ad eos venit timorem romanorũ proponit. perſuadet. i. ſuadendo inducit i animũ. Q̃d oſtendit ex effectu: quoniam gallus ex ſuaſione pręmiorũ inductus tranſiuit ad hoſtes. Q̃d tamen nõ eſt alienũ a vocabuli ſignificatione quoniã perfecte ſuadere: eſt maxime ſuadendo in animũ inducere alteri vt id credat ſeu faciat. q̃d cũ pfecte fit: is cui hoc ſuadet: quodãmodo id credere aut facere perpellit. Ideo perſuadeo hoc modo nõ pfecte ſuadeo ſignificare dr: ſed quaſi ſuadendo in animũ pfecte induco: vt ab effectu qui ſequitur perfecte ſuaſionis magis q̃ a ſignificatione vocabuli ſenſus capiat. Simili mõ fit in exoro cũ ſignificat orans impetro. & Excogito q̃d eſt p cogitationẽ inuenio: eo q; exorando. i. pfecte orãdo impetrat q̃d orat & excogitãdo. i. pfecte cogitãdo inuenitur q̃d querit. Nec huiuſmodi ſignificatiões proprie ſumunt ex vi ꝓpoſitionũ & verboꝝ q̃ non progrediunt: niſi q̃tũ ſignificatio eoꝝ protendit q̃ in pſuadeo eſt pfecte ſuadeo. Exoro pfecte oro. ſed ex effectu rei q̃ ex eis cõſequit & perficit. Verũ nõ ea tenus ipſa a ꝓpria eoꝝ ſignificatiõe recedere dixerim quin ſignificare poſſint perfectã ſuaſionẽ. Nã perſuadeo perfecte ſiue maxime ſuadeo ſignificare docet Teren. in an. cũ ait Ipſus mihi Dauus qui intimus eſt eoꝝ cõſiliis dixit & is mihi pſuadet nuptias q̃tũ queã vt maturẽ. Idem in Phor. Sed vbinã Getã inuenire poſſim vt rogẽ q̃d tꝑus cõuenienꝺi prĩs me capere pſuadeat. Hic pſuadeat maxime ſuadeat ſignificat. Similiter Lact. li. xi. Quid. M. Tullius in ſuis officialibus libris nõne hoc idẽ pſuadet nõ eſſe oĩno largiendũ ſi. maxĩe. Quod eſt contra eos qui volũt pſuadere tm̃ in effectu eſſe ſuadere in actu. vt eſt Sipõtinus qui ait ſuadere eſt hortari in aliquẽ ad id q̃d tendimus. Perſuadere eſt ſuadẽdo aut diſſuadẽdo aliq̃d: hoĩem in opinionẽ noſtram inducere.

¶ Pertędeo. des. duĩ. a quo pertędeſco q̃d eſt tædio vehementer afficior. Gel. Iamq; oẽs finẽ cuperent verbiſq; eius defatigati pertęduiſſent.

¶ Pertæſus. a. um. participiũ ſine verbi origine: vt inqt Ser. & regit accuſatiuũ. Sed poteſt eſſe a pertędeo. Sue. in Cæſa. Et quaſi pertęſus ignauiã ſuã q; nihil tũ a ſe memorabile actũ eſſet. Amb. lib. hexa. Turtur vbi iugalis proprii fuerit amiſſione viduata pertęſa thalamos & nomẽ habere coniugii eo q; primus amor ſefellerit eã. Vergi. lib. iiij ęn. gtõ iunxit. Si nõ pertæſum thalami tædæq; fuiſſet.

¶ Per temp⁹ ſignificat oportune. Ter. in ecy. Pertempus accedamus.

¶ Pertẽdo ad finẽ tendo. Aug. li. xvi. ci. ꝺei. Quoto quiſq; anno vitę ſuę filiũ genuerit ad iſtũ generationũ ordinẽ ptinentẽ qui ptendit ad Habraã.

¶ Pertimeſco ſignificationẽ ſui primitiui habet. Nõ eñ retinet ſignificationẽ paſſiuã innatã. Lact. li. iii. Quare nõ eſt q; philoſophis tm̃ honoris habeamus vt eoꝝ eloquentiã pertimeſcamus.

¶ Pertineo. es. pe. co. ad finẽ vſq; teneo. Hiero. ad ocea. Tũc me tenebat eramus atq; vtinã ptinuiſſet Aliqñ ptinere eſt ptingere. Cęſar. cõ. i. Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinet. Et ptinere attinere Nã ea ptinere ad nos dicimus q̃ domini noſtri ſũt et ea q̃ aliquo iure poſſidemus q̃uis nõ ſint noſtri dominii. Item ea q̃ in nulla noſtra cauſa ſunt: ſed eſſe poſſunt. Hinc aliqñ ptinere ad me accipim⁹ ꝓ eo q̃d eſt officiũ meũ eſſe: ſiue onus mihi incũbere. Et ptinere ad nos de aliqua re: eſt nos curare & magnipendere cã rem. Hier. li. iij. ꝓ. Siue eñ fugerim⁹ nõ magnopere ad eos de nobis pertinebit: ſiue media pars ceciderit e nobis nõ ſatis curabunt.

¶ Pertento. as. veheměter tento: valde experior. Virg. Latonę tacitũ ptentãt gaudia pectus. Ter. in an. Sed ea gra ſi fauet vt vos ptentarẽ. alibi leuitet tẽto: vt blãda viciſſim gaudia ptentãt. Sũt eñ mlta q̃ ꝓ locis intelligunt. vt impotẽs & ſatis & min⁹ & nihil potẽs. Aliqñ ptẽtare eſt ſępe tentare. Virg. li. iij. ge. Nõne vides vt tota tremor ptentet ęquoꝝ

¶ Pertinax. p. c. q nimis tenax ẽ a ptineo. (corpa. Plau. in cap. Quid tu ais tenax. ne pater eius eſt. Et ille immo ædepol ptinax. Pertinaces igitur ſũt qui id vehemẽtius tenẽt q̃d tenere nõ debẽt: Aliqñ ponitur ꝓ pſeuerãte in bonã partẽ cũ plęrũq; in malã legat. Et ſic a ptendo fit. Nã vt inquit Var. In quo nõ debet ptendi & ptendit ptinacia eſt. In quo vero oporteat manere ſi in eo pſtet pſeuerãtia vocat. In bonã partẽ. Val. max. li. i. Nõ mirũ igit ſi pro eo imperio augendo cuſtodiẽdoq; ptinax eoꝝ indulgentia deoꝝ ſemp excubuit: q; tã ſcrupuloſa cura paruula quoq; religiõis examinari vident. Sen. li. xii. de benefi. Vincit malos ptinax bonitas. Liuius Vincit tñ oĩa ptinax virt⁹. Hinc ptinacia q̃ vt inqt Ci. pſeuerãtię finitima eſt: & tã in bonũ q̃ in malũ ſumit. Sue. in Cęſa. Ne patiẽtia & ptinacia hoſtis aĩ ſuoꝝ frãgerent. Actius. Pertinaciã indocti poſſi

¶ Pettexo. is. ꝓgo pficio. Trãſlatio a texto (dentibus q primo telam oriunt. & orſam deinde texũt Ci. li. ij. de ora. Et ptexe mõ Antoni q̃d exorſus es Proprie tñ ptexere eſt valde vel ad finẽ vſq; texere

¶ Perturbo valde turbo. a quo perturbatio quę eſt auerſa ratione contra naturam animi commotio. Auctor Cic. lib. iiij tuſcu.

¶ Peruagor. & puago. pe. cor. ꝓ aliquẽ locũ vagor Ci. li. iij. ad Herẽ. Sed illud facere oportebit vt iden tidem primos quoſq; locos imaginũ renouandarũ cauſa celeriter aĩo puagemus. Liui. lib. i. Nũc errabundi domos ſuas vltimũ illud viſuri puagarent.

¶ Peruello. as. vellico. & punctiũculis torqueo. Ci. li. iij. tuſcu. Quid mœres? cur ſuccũbis cediſq; fortunę q̃ peruellere te forſitan potuerit & pungere: nõ potuit certe vires frangere.

¶ Peruenire ſignificat ad finem venire.

¶ Peruentores auctore Aug. ſunt qui ad potentũ quorũlibet tanq̃ inacceſſibiles amicos cõuenientiũ pſonarũ interpoſitione ambitione ac arte ptingũt.

¶ Peruerto. mõ cõuerto: modo deprauo ſignificat

¶ Peruerſi inquit Hier. qui de recto declinãt ad peruerſitatẽ. vt diabolus Iudas & hęretici & ſuperbi oẽs

¶ Perueſtigo. pe. pro nõ ſolũ quęro ſed q̃rendo inuenio vel acquiro. Veſtigo aũt q̃ro tractũ a veſtigiis tanq̃ a ſignis indiciiſq; quibus ad rei notitiam peruenimus. Ci. lib. ij de ora. Noſſe regiones intra quas venias & perueſtiges q̃d quæras.

¶ Peruicax. pe. cor. durus contentioſus: nulli cedens: perſeueraus cũ quadam vi. Ter. in ecy. Adeõ peruicaci eſſe animo vt puerum prędptares perire? Hinc peruicacia duricies obſtinatio.

¶ Peruigilo: vſq; ad finem vigilo. vel totam noctem inſomnem duco. Mar. Nam vigilare leue eſt peruigilare graue.

¶Peruigiliũ. multa vigilatio & cuſtodia. Plyn. li. .xi. Peruigilio quidẽ vincunt cibi. Et peruigiliũ ſacrum nocturnũ quo vigilię indicunt: vt per totam noctem vigiletur. Liui. li. xxiij. Caſtra campana vt peruigilio neglecta ſimul omnibus portis inuadit. Sue. de Cali. Nec alia de cauſa videt eo die quo petii peruigiliũ indixiſſe q̃ vt initiũ in ſcænã prodeũ dilumina temporis auſpicaretur.

¶Peruius. a. um. per qđiri poteſt. Sic dicimus virginem eſſe cœli peruiam. Aliquando dicitur penetrabile. Ouid. lib. ij. me. Domus eſt imis in vallib⁹ huius Abdita ſole carens nõ vlli peruia vento.

¶Peruolo. as. pe. cor. vſq; ad finem volo.

¶Peruolo. puis puult pe. co. valde cupio. Li. peruelim. ſcire vtrũ q̃ diſcedũt: an q̃ retinẽt de me q̃rant.

¶Peruſia: etrurię ciuitas: a qua puſin⁹. a. um. Prop Si puſina tibi patrię ſũt nota ſepulchra.

¶Peruinca herba vulgo nota q̃ i longũ creſcit obuia quęq; vinciẽs ac pueuiẽs. folia habet lauro ſilia Ideoq; Chamedaphne hoc eſt parua laurus appellat. floręm facit violę ſimilẽ. & coronamẽtis adhibet.

¶Pes. dis. ima pars corpis. de quo ſupra i dictione pedes. Hinc deducunt p cõpoſitionẽ multa: vt vni pes: bipes: tripes: ſemipes: ſonipes: cornipes: flexi pes: planipes: loripes: ſolidipes: alipes: curuipes.

¶Peſſulus. pe. co. quaſi puus pes. Inſtrumẽtũ quo oſtium claudit. Cadenacius vulgo dr clauecq; mox ſubdita reſeramus. Apul. Tũ myrmex tandẽ claue peſſulis ſubiecta pandit fores. Item. Subdita claui peſſulos reduco. Hiero. in Can. Peſſulum oſtii mei aperui dilecto meo. Vnde oppeſſulata ianua. i. peſſulis firmata. Feſtus. Obices ſunt peſſuli feræ. Dictus peſſulus q; ne peſſum detur oſtium affigi ſolet et annecti. Huius diminutiuũ eſt Peſſellus.

¶Peſſum aduerbiũ. ſignificat mõ retorſũ mõ deorſum quaſi ad pedes vel ſub pedibus. Ply. li. iiij. Peſſũ iere vitę p̃tia: oẽſq; a maxio bono liberales dictę artes in contrariũ cecidere.

¶Peſſundo. as. conculco reprimo arceo & peſſum eo. hoc eſt cedo vel retrocedo.

¶Peſtis. peſtilens peſtilentia & peſtilitas in vna ſignificatione accipiunt. Lucr. li. vi. Hęc igit ſubito clades noua peſtilitaſq;. Ci. li. i. de fato. Inter locorum naturas quantũ interſit videamus alios eſſe ſalubres: alios peſtilentes. A peſtilentia fit peſtilẽtioſus. a. um. qđ peſtilentiã affert. Aug. li. ij. cõ. Iamq; peſtilẽtioſum & impoſterũ piculoſũ ſentiebat cohęrere termino cõiugalis affect⁹ ſi reſecari ad viuã nõ poterat. ¶Peſſi fœminæ medicamẽta q̃ i molli lana naturalibus coram conduntur.

¶Peſſimon is emporiũ phrygię habens templum maximũ vt inqt Stra. magnę veneratiõis matris deũ quã Andigiſtan vocant. Hic locus magnifice ab Atalicis regibus ſtructus eſt & templo & porticibus ex albo lapide. Romani celebre reddiderunt educta inde deæ ſtatua & peſſimuntia appellata.

¶Petala a grecis dñr arborũ frondes πεταλον latine foliũ. Vnde petalion foliatũ. Vide in dictiõe Foliatum. Et Bracteas antiqui petalia a tenuitate noiabant. Cariotarũ quoq; petalia vocantur kl'is ianuariis miſſtari ſolita. De quo Ouid. Mar.

¶Petaſus. pe. cor. capitis tegmen. Galero ſimile ſiue ipſe Galerus. Fitq; a greco πεταννυμι qđ eſt extẽdo cui⁹ aoriſtos eſſe petaſa Vñ petaſus qđ alio noie ſchiadion dicũt. hoc eſt vmbellã. Vnde apud

Plau. legitur q; pſeudulus ipſe a Carino quęrit. Sic etiã opus eſt chlamyde & machęra & petaſo q; hęc tria eſſent militaris hois ornamenta. Hinc petaſati qui galero & capitis ornamento vtuntur. Suet. de Aug. Aeſtate apertis cubiculi foribus ac ſępe in periſtylo ſaliente aqua atq; etiã ventilãte aliquo cubabat. Solis vero ne hiberni quidem patiens: domi quoq; nõ niſi petaſat⁹ ſub dio ſpatiabat. Per tranſlatiõem vero petaſus dicit quiddã in galeri formã ædificiis ſuperpoſitũ extenſum & explicatũ in mętæ formã ſe contrahens. Ply. lib. xv. Supra in quadratum pyramidis ſtant quinq;. quattuor in angulis & in medio vna in vno latere pedũ quinũ ſeptuagenũ. alterę centenũ quinquagenũ ita faſtigiatæ vt in ſummo orbis æneus & petaſus vnus omnibus, ſit impoſitus ex quo pendeãt excepta catenis tinti nabula q̃ vento agitata longe ſonitus referant. ſũt qui petaſum accipiant pro pinna quam gladiatores in galeis habebant. Sed nõ congruere videtur. Alii accipiunt petaſum pro quodam calciamenti genere allegantq;. Plau. in Am. dicẽtem. Ego has habebo vſq; in petaſo pinnulas. Et apud Lactan. accipit petaſus pro alato mercurii calciamẽto. Idẽ quoq; Plau. in am. Itidẽ habet petaſum cũ ſerui pileũ habere nõ poſſent niſi cũ facti fuiſſent liberi.

¶Petaſo: pe. cor. caro porcina: quam alii coxam: alii eam partem ſuis dicũt quæ ab alis incipit & coſtas cõprehendit: quibuſdam veluti virgulis pinguibus diſtincta. Fruſtum de perna pręcidit: & ſale obrutũ deinde in fumo ſuſpenſum aſſeruat. Mar. Muſte⁹ eſt ppera caros ne differ amicos. nã mihi cũ vetulo ſit petaſone nihil. Hui⁹ diminutiuũ eſt petaſuncul⁹. Iu. Sicc⁹ petaſunculus & vas pelamydum

¶Petaurũ. gñs ludi & machina quædam lignea. Quo quidẽ ludi gñe hoies per aera rotarũ pulſu iactabantur. Mar. Quam rota tranſmiſſo totiens in pacta petauro. Dici etiã poteſt petaurum ſupra qđ hoies agilitate corporũ inſignes ludunt: vt haſtæ circa quas ſe voluant. Funes ſupra quos etiã reciproci ambulant. Circuli per quos ſe more piſcium tranſmittunt. Tabulę e quibus in aera pendẽt Vno brachio ſe ſuſtinentes. Greci dicunt petaurũ eſſe laqueũ & aſſeres quibus domos tegũt. Iul. pollux exiſtimat caudam eſſe in quam ſe cortis alites cubitũ ituræ conferunt.

¶Petauriſtæ: qui ita ludunt: & leuioribus ſaltibus mouent. Var. li. ij. de vi. pa. Nec minus aliquo in genere ſũt ludi velitis: galli germani petauriſtæ. Qui et petauri dñr a πεταυρα volare.

¶Peto. is. petiui vel petii petitũ. ſignificat oro ſiue obſecro: vel volo. Petere vt inquit Var. ꝓprie eſt aliq̃d ſuppliciter & p̃cario poſtulare. Et ſic vnũ tm̃ exigit actũm. Te aũt pro vetere noſtra neceſſitudine etiã atq; etiã peto vt eius filios qui in tua poteſtate ſunt mihi potiſſimũ cõdones. In malum. Sal. in Iug. Ipſe acer bellicoſus. at is quẽ petebat: quietus imbellis erat. Sic i bonũ dicim⁹ pater ſalutẽ filii petiit: ſeruus beniuolẽtiã domini. In malũ: vt hic petit caput alterius aut famã. hęc em̃ in hois perniciẽ petuntur. Aliquando petere eſt inſtanter poſcere. Vñ petulcus & petulãs. Liu. li. i. Iam Horatius cęſo hoſte victor ſecundã pugnã petebat. Aliquãdo in ſidias tẽdere. Plancus. In quo caſu hãc capio voluptatẽ q; certe quo magis me petiuerũt tanto maiorem luis fruſtratio dolorẽ attulit. Aliqñ violẽter ag

gredi. Ci. pro liga. Quid eñ tubero tuus ille dístrictus in acie pharsalica gladius agebat. cuius latus ille mucro petebat? Aliquando manere expectare. Verg. li. ix. Troianos hęc monstra petũt. Aliquando Cupere vt apud eundẽ li. viij. Geo. Pulchrãq; petit per vulnera mortẽ. Aliqñ pcutere. Liui. li. xxij. Hispano punctim magis q̃ cęsim assueto petere hostem. Aliqñ inquirere. Verg. Euandrũ petim⁹. Aliquãdo eligere: vt idem. Principio sedes apibus statioq; petenda. Aliqñ pficisci. Sue. in Vespa. Et cutilas ac reatina rura: vbi ęstiuare quotannis solebat petiit. Aliqñ influere: vt Campũ petit amnis. Quãdo vero cõstruit cũ abl'to instrumentũ significãte pro instrumẽti diuersitate diuersa significat. siue in rem: siue in personã referat. Nã petere manu est ducere. Virg. Tartareũ ille manu custodẽ in vincla petiuit. Petere pedibus est ire. Apul. Dũ pedibus iter faciens propinquũ rus peterẽ. Petere gladio aut veneno: aut lapide: aut cornu & huiusmodi est inuadere ferire & saluti insidiari. Idem. iã cornu petat & pedibus qui spargat arenã. Et. malo me Galathea petit lasciua puella. Sue. in Tibe. Missum in arenã aprũ iaculis desuper petiit. Petere cursu: adipisci obtinere. Virg. Quę littora proxima cursu cõtendũt petere. Petere blandiciis: est blandiri. Quintil. Nouercã blandiciis petit. Petere munerib⁹ oculis precibus est cõciliare. Apul. Cum me lachrymis precibusq; petiisset. Petere oculis est contemplari. Petere auríb⁹: audire. Petere naribus olfacere. Petere tactu: palpare. Iungit interdũ huic verbo ablt'us. Ci. Audes quicq̃ ab istis petere? Nunq̃ vero vel raro duos act'os habet. Huius composita sũt. Appeto. Cõpeto. Expeto. impeto. oppeto: perpeto: p̃peto: repeto: et suppetit: quæ habent pen. cor.

¶ Petitio postulatio aliquando etiã gladiatorũ impetus. Ci. Q. ergo tuas petitiones ita coniectas vt vitari nullo modo possent parua quadã declinatione concutiunt.

¶ Peteſſo. is. antiquũ verbũ. idẽ qđ peto. sicut impetrasso reconciliasso commonstrasso qualia apud Plautũ plurima. Ci. lib. ij. tuscu. Qui hãc gloriam peteſſunt: nullũ fugiũt dolorem. Plau. in Tri. Vtrã potius harũ mihi artem expeteſſam.

¶ Petigo. pe. pro. morbi genus qui & impetigo dr̃ q; vicina petat sese late summa cute diffũdens: occupat plærũq; totũ vultũ oculis exceptis.

¶ Petimia vlcera in humeris iumentorũ q; ima. i. profunda petant.

¶ Petulans. pen. correp. improbus: a quo petulantia improbitas cũ alios per contumeliam petimus. Ci. Desine bonos petulantissima insectari lingua. Quandoq; ponitur pro superbo. Idem. Petulãter diues. Quandoq; pro lasciuo. Ouid. Quinetiã vt possem verbis petulãtius vti: nõ semel ebrietas est simulata mihi. Et generaliter petulantia est lasciua mentũ siue effrænatio immodica ad quodlibet vitium a petendo dicta.

¶ Petulcus. lasciu⁹. Virg. Hędiq; petulci. Vnde meretrices quoq; petulcas veteres dixerũt a petendo.

¶ Petilus. pen. corre. tenuis exilis. Lucil. Insignis variis cruribus & petilis.

¶ Petilia: vrbs brutiorũ a Philoctete cõdita ατο του πετασσαι. i. volare quia ex augurato locũ delegit ¶ Petilansura significat vngulã equi albã.

¶ Petoritũ pen. corre. genus vehiculi. Hora. lib. i. Ser. Atq; caballi Pascendi ducenda petorita nunc mihi curto Ire licet mulo.

¶ Petra. lapis tenerior mitiorq; ac minor. Vnde gẽmæ lapides nõ saxa dicunt. Hinc Petrosus. a. um: qđ est petris abundans. Est & petra Arabiæ oppidum qđ nabathęi incolũt. Vnde pars ea arabię vocatur petrea ¶ Petrea: ps Arabiæ. Et petrea mulier quę pompã in coloniis aut municipiis imitabatur anũ q; pedes impetras frequenter impingeret.

¶ Petroleon. oleũ qđ ex petris naturę sponte fluit.

¶ Petronius nomen viri propriũ. Quo noie vocatus fuit auctor nõ ignobilis.

¶ Petronia nomẽ vxoris Vitellii de qua apđ Sue. Et Petronia nomen fluuii in Tyberim defluẽtis dicti q; per petras fluat.

¶ Petrones rustici dicti sunt a veteribus a petrarũ asperitate & duricia. Hinc Plautus petronẽ verecem duriorem eleganter dixit vbi ait in cap. Qui petroni nomen induunt verueci sectario. ego si in via petronem publica conspexero & petronem & dominũ teddam mortales miserrimos.

¶ Petroselinon: quasi petrarũ apiũ: nam inter lapides melior nascit. Est herba nota q̃ inter apii genera numerat̃ cõponiturq; ex petra & σελινον apium

¶ Pexo. as. a. pecto. is. Vnde pexę vestes q̃ pectine contextę. Et pexati qui pexis vestibus sunt induti Mar. Pexatus pulchre rides mea zoile semper. Sũt qui dicunt pexas vestes esse pilosas cõtrarias rasis quę pilis carent. In quem sensum accepisse videtur Hiero. contra Ioui. cum ait: Ante nudo eras pede modo nõ solum calciato sed & ornato. Tunc pexata tunica & nigra subucula vestiebaris sordidat⁹ & pallidus & callosam opere gestitans manũ nunc lineis & sericis vestibus & atrebatũ ac laodicęę indumentis ornatus incedis. Ibi eñ pexam tunicã puto intelligi rasam & quasi laceram. Nã vbi Persius dixit. Pexumq; togaq; recenti. Probus barba inqt tonsurę genus est quo iuuenes sic tonsi pexi barbi appellantur. Nos prępositionem addimus depexa Ter Depexum dabo.

¶ Pezitę. fungi qui sine radice aut pediculo nascũtur quasi pedestres. dicti q; nõ tollant se altius a terra. πεζος pedes. etiã in ludo scacchorũ πεζος.

¶ Phæacũ. ciuitas in planitie est quę ab vtraq; parte habet duos editissimos vertices in q̃bus adhuc sunt arces. Phæaces vero populi fuerũt Corcyræ. Vnde & Corcyra phæacia dicta est q̃ in littore maris ionii est. Scribit̃ in prima cũ ę diph. Hinc phæacius. a. um. & phæacus. a. um. vna syllaba minus. Proper. libro tertio. Nec mea phæacas ęquant pomaria syluas.

¶ Phaeton. dictio trisyllaba. Nam ae diuisas syllabas habet & aspiratur. Dictus απο του Φαινειν sol dicitur vt inquit Ser. in lib. quintũ ænei. Idem libro sexto a luce ardoris sui.

¶ Phæthusa fuit vna ex filiabus solis.

¶ Phæcasius. calceus. Vnde phæcasios seu phæcasiatos sacerdotes & deos vocamus. Seneca ad Luciliũ. Si quẽ palliatũ aut phæcasiatũ cõspexeris

¶ Phædrus nomen viri proprium. quo significatur clarus alacer.

¶ Phæstus. mons seu promontoriũ cretę. Fœminino vero genere ciuitas in eo.

¶ Phagedæna. cum diph. in pen. Nam gręce Φαγεδαινα scribitur απο του Φαγειν. hoc est ab

Ph.

edēdo & eſt exulceratio vſq; ad oſſa celeriter depaſcens cū inflāmatione ſaniem male olentem emittens & ad mortem perducens. Auctor. Iul. pollux Ply. li. xx. Vlcera quę phagedænas vocant folia & radix recens cū melle ſanant. Et apud Col. putatur eſſe morbus quē in iumentis vermē appellant. Idē apibus tribuit li. x. Sæpe etiā inquit vitio qđ greci φαγεδαιναν vocant intereunt.

¶ Phagus. us. & phagi arbor glandifera απο του φαγειν comedere. Virg. in Culi. Vmbroſæq; manent phagus hederæq; ligantis brachia. Hinc phagineus. a. um. & phaginus. a. um. pe. cor. pro materiato ex ea arbore. Ouid. li. viij. me. Illic phagine⁹ dura clauo ſuſpenſus ab anſa. Virg. Poſt validо nitens ſub pondere phaginus axis.

¶ Phaliſci populi hetrurię quorū oppidū phalerii vocubatur. Sunt qui arbitrentur phaliſcos vocari quos nunc corrupte montem flaconem appellant.

¶ Phalacron greci caluū dicūt. Vnde Corui aquatici phalacrocoraces dicunt inqt Ply. Hinc loca ſatis fruticibuſq; nuda phalacras appellant quaſi calueta: vt q̄ nihil ferūt. Apud Col. Glabreta dicunt.

¶ Phalara ciuitas a phalaro amne Ithomæ Mineruæ proximo.

¶ Phalarica. a phalis. i. turribus dicta eſt. quia turres defendat vel a phalari ſiculo tyranno vt Amianus inquit. Hęc vt Vege. ſcribit admodū haſtę valido pręfigit ferro qđ in lōgitudine habet pedes tres vt cū armis corpus tranſfigat. Inter cuius tubā & haſtile ſulphur reſina bitumen ſtuppa conuoluunt infuſa oleo qđ incendiariū vocant baliſtæ impetu deſtinata pręrupto munimine ardēs: figitur ligno turritamq; machinā incendit. Eſt autem magna & parua phalarica. Vnde Lucanus dixit phalaricam neruis mitti tortilibus. Virg. vero ait Turnū manu iaculari potuiſſe. Vnde li. ix. Sed magnū contorta phalarica venit fulminis acta modo.

¶ Phalaris. idis nomen propriū agrigentinorū regis crudeliſſimi. Cuius extant epiſtolæ.

¶ Phaleræ equorū ornamenta απο του φαλου dicuntur. ſeu a verbo greco qđ illuſtrare ſignificat. Virgilius libro quinto. Primus equū phaleris inſignem victor habeto. Inde phaleratus. a. um. i. ornatus. Sue. in Clau. Craſſus fungi equo phalerato & in veſte palmata. Et nō tantū equorū ſunt ornamēta phalerę q̄ equitū & nobilū. Liui. li. xij. tradit Comitia Flauii ędilitia tantū habuiſſe indignitatis: vt plęriq; nobiliū aureos anulos & phaleras deponerent. Plyn. lib. xxxiij refert olim ab ordine equeſtri phaleras fuiſſe poſitas ex indignatiōe. Apud Ter. phalerata dicta leguntur pro ornatis.

¶ Phalera. portus athenienſis celeber.

¶ Palæciū carmen dictū a phalæco iuuentore. Cōſtat ſpondęo dactylo & tribus trocheis. hoc & hendecaſyllabū a ſyllabarū vndena menſura vocat.

¶ Phalænę quidam piſces in mari. Ambro. Quid gladios loquar: aut ferras: aut canes marticos: aut phalænas: aut zigęnas? balænam dicunt eſſe.

¶ Phalangæ ſunt quibus baiuli ferendis oneribus vtuntur quas σκευαφορα Plato appellat. Plyn. li. vij. phalangę fuſtes ſunt nodis carentes quibus aphri prælii contra ægyptios primi fecerunt. Iul. pollux. phalanges inquit phalangia dicunt ligna quibus ſubiectis naues trahi ſolēt. Sic Nonius ſcribit phalāgas ſignificare fuſtes teretes qui nauibus ſubiiciunt. Scribit Hero. ęthiopas vicenos dentes elephantorum grandes & e materia ebeni centenas phalangas tertio quoq; anno tributi vice regibus pendere ſolitos. Latine palangę dicuntur a quo fit palango. as. qđ eſt onus aliquod huiuſmodi fuſtibus tranſueho. Affra. Et capreā vnā ſemilaceram quaterni ſimul palangabant.

¶ Phalangarii qui aliquid oneris phalangis tranſuehunt: qui modo tetraphori: modo hexaphori dicuntur. Item phalangarii appellati ſūt milites qui erant in phalange quales habuit ad imitationem Alexandri magni Alexander ſyrius romanorum imperator vt auctor eſt Lampridius.

¶ Phalangiū genus Aranei q; omnibus internodia terna ſint in cruribus. Sunt qui phalangii noīe omnes araneos intelligant. Dicitur & phalanx.

¶ Phalanx. langis. dictio macedonica qua nō proprie legio ſed quadrata acies & cuneus militaris intelligitur quādo. ſ. pes pedi: clypeus clypeo vir viro in acie conſerebat. Et hoc peculiare fuit mcccdo num inſtitutū vt auctor eſt Liuius & meminit Curtius. cuius hęc ſunt verba. Macedones phalangē vocant peditū ſtabile agmē. vir viro: armis arma conſerta ſunt. Cęſar. Milites noſtri e loco ſuperiore pilis miſſis facile hoſtiū phalangem perfregerunt. Vnde proculdubio accipitur phalanx pro armorū connexione atq; teſtudine. Hinc per tranſlationē a ſatyrico poeta dictū eſt. Iunctęq; vmbone phalanges. Item phalanx eſt regula continens lances. i. libram. Et phalanx ab Ariſtotele genus aranei qđ et phalangiū dicitur tarantola. Item phalanges digitorū internodia dicuntur.

¶ Phaneus mons in promontorio Chii a Phaneo rege dictus.

¶ Phaneſii populi in inſulis oceani ſeptentrionalibus: qui vt Solinus ait habent aures adeo effuſas vt reliqua viſcera contegant illis.

¶ Phantaſiæ imagines rerum inſidentes animo. Phantaſma atis. viſum quę ſpecies vna & nomen eſt eorū quę dormientes videre ſibi videntur. phantaſticus imaginatiuus.

¶ Phanaticus. dicitur qui diuino ſpiritu afflat⁹ eſt: et cui multę vanæ apparitiones ſūt quales inſaniētem aiacem percepiſſe poetæ ferunt. Hunc morbū errorem vocauit Hor. Aut phanaticus error & iracunda diana.

¶ Phanto nihil aliud ſignificat q̄ boni pedis hominem. i. cuius aduentus afferat aliquid fœlicitatis ſicut ſolemus dicere ſecūdo pede introiſſe cuius introitū proſperitas aliqua ſit conſecuta vel melius: quoniā φαινω eſt appareo. i. apparitorē vulgariter dicerēt: q ex voto & deſyderat⁹ tandē appareat

¶ Pharmacū pe. cor. Græci φαρμακον medium verbū qđ pro veneno & pro medicamento accipi poteſt. Vnde Caius iuriſcon. Qui pharmacū dicit debet addere bonum vel malum.

¶ Pharmacopola. pe. pro. dici poteſt vnguentari⁹ qui pharmaca. i. venena vel medicinas venditat: quales ſunt qui vulgo herborarii vocantur. Componitur enim ex pharmacon & πωλεω vęndo. Hor. in Ser. Ambubaiarū collegia pharmacopolę

¶ Pharmacodes. odor medicamenti.

¶ Pharmatuſæ ſunt duę inſulę exiles iuxta Atticā regionem in mari ſalaminiaco. in quarū altera vt inquit Stra. lib. ix. ſepulchrū cyrces viſitur.

¶Pharaones appellãtur ægypti reges qđ cognomen fuit dignitatis vt ſcribit Euſe. Et vt docet Ioſephus li. viij. antiqui. Pharaonis nomen ſecundũ ægyptios ſignificat regem. Et reges cũ primũ peruenirent ad imperiũ. Hoc nomen accipiebant.

¶Pharmaceutice. græce Φαρμακευτικη medicina q̃ medicamentis curat. Nã veteres. Tria medicinæ genera fecerũt. Empericen q̃ ſolum experimentis conſtat εμπειριαμεñ græci experientiã vocant. Latralepticen quæ vnguẽtis & Clinicen quę victu & venenis corporibus medetur. Sunt tamen qui clinicẽ in duas partes diuidant. Vnam Diætitecen quæ victu medetur. Altera pharmaceuticen.

¶Pharæ numero plurali: vrbs in creta a Miſenijs condita. Habentur aliæ in Miſſenia & alibi.

¶Pharia a Ptolemæo Plynioq̃. A ſtrabone vero pharus inſula contra Dalmatiã & Iaderã quæ nũc vulgo Liſna illyrico ſermone dicit. Eſt & vrbs in ea a qua pharienſes populi.

¶Pharos olim inſula ęgypti ob longa paruaq̃ cõtra nili oſtia: nũc continenti cõiuncta: quæ portũ Alexandriæ efficiebat. ſic appellata a nauclero Menelai ibi ſepulto: cum fuiſſet ibi ab aſpide interemptus. ¶Luc. Pharos inſula quõdam: In medio ſtetit illa mari. In ea turris ingens in petra poſita quę mari circũluitur: albo lapide octingẽtis talentis a phiadelpho Ptolemęo rge. Soſtrati Gnidi architecti Alexandrinoq̃ amici opera poſita fuit ob ſalutem nauigantium: quæ nomen ab inſula accepit. Scribit Solinus ab hac Pharo turri pharos vocari michinas in portubus ad prælucendi miniſteriũ fabricatas. qm̃ ex hac pharo Alexandrina dirigebãtur nocturnis facib⁹ accenſis. Papi. Lumina noctiuagæ tollit pharus æmula lunæ. Scribit Egeſipp⁹ li. iiij. a græcis latiniſq̃ pharon appellari ex ipſius rei vſu: eo q̃ longe videatur a nauigãtibus tanq̃ phanos qđ ſignificat lucidũ immutata littera pharos dicatur. In hac Alexãder nouã vrbem condere ſtatuit, ſed cũ magnæ ſedis capax nõ eſſet ex illius aduerſo condidit Alexandriã. Hinc Pharius. a. um.

¶Phariſæus. nomen ſectæ Iudæorum religioſæ. Erant em̃ apud Iudæos tres ſectæ: phariſæorũ: ſaduceorũ & oſſæorum. A phariſæus fit phariſaicus a. um. Hiero. contra Vigil. Quaſi ſepulchra phariſaica foris dealbata.

¶Pharſalici. cãpi theſſaliæ in' quibus ciuiliũ bello tum detonuerũt. pcellæ a pharſalo, oppido appellati: qđ ſitũ eſt in ripa fluminis Oenipei a quo pharſali dicti. Sunt q̃ pharſaliã prouinciã dicãt a pharſalo duce quę primo æmathia ab æmathio. poſtea Theſſalia a Theſſalo. deinde a Macedone Macedonia. Poſtremo a Philippo rege campi philippici.

¶Pharnax. acis. pe. cor. nomẽ propriũ Mithridatis filij. Luc. Nec pharnacis arma relinquas Tigranemq̃ meũ. Hic a Cęſare: vt L. Florus ſcribit vno & nõ toto prelio more fulminis obtritus eſt.

¶Pharetra. pe. cor. vbi ſagittę reponũtur. a φερω και τραυμα. Et qui eam ferũt pharetrati dicũtur.

¶Pharuſij: ppli in africa verſ⁹ oceanũ occidẽtalẽ

¶Phaſe hebraice: latine tranſitus dicit: quia tunc ex ægypto in patriã remigrauere iudæi.

¶Phaſſæ. per duplex ff. a græcis palumbi dicũtur.

¶Phaſeolus phaſilus ſiue phaſelus ſeu etiã phaſeolus vel phaſilus gen⁹ liguminis. Col. li. z. Ab hoc recte phaſelus terræ mandabit' vel in veruacto vel melius pingui & reſtibili agro. Idem. Phaſeoli modij quattuor obruũtur totidem operis.

¶Phaſellus. Vide in dictione Faſellus.

¶Phaſma. atis. latine apparatio mõſtrũ viſio dr.

¶Phaſis. is. vel idis. Colchorũ p̃grandis fluui⁹ de quo Luc. Colchotũ qui rura facit ditiſſima phaſis. Hic vt Amb. li. Hexa. ſcribit de ſeptentrionali parte caucaſeis montibus fluus cum pluribus aliſs in euxinũ ſe pręcipitat mare. Ply. li. vi. Nauigat̃ phaſis q̃libet magnis nauigijs. xxxviij. Ma. p. Inde minoribus longo ſpatio pontibus centum viginti peruius. Græce etiã phaſis: latine fama dicit̃.

¶Phaſiani: aues notæ a phaſi fluuio ad nos traducti ab argonautis. Nãq̃ ex ea regiõe in græciã trãſportatæ ſunt. Mar. Argoa primũ ſum tranſportata carina: ante mihi notum nil niſi phaſis erat. In hanc auẽ Itim Teret mutatũ Mythici fabulãtur.

¶Phaſianarius q̃ phaſianos paſcit. Paul. Iureco. Phaſianarij aũt & paſtores anſerũ nõ continẽtur.

¶Phedon atheniẽſis in cõuiuio a triginta atheniẽſium tyrãnus necatus fuit. Huius filiæ vigines erãt quæ vt virginitatẽ ſeruarent morte inuicẽ ſe complexæ in puteũ p̃cipitauere. Fuit & alius hoc noie philoſophus Elidenſis Socratis auditor ingenio liberali. Qui vt q̃dã ſcripſerũt ſeruſuit lenoni pinde quaſi meritorius puer; quęſtuariũq̃ mancipium eũ Cebes ſocraticus emiſſe dicit̃: habuiſſeq̃ in philoſophũ diſciplinis atq̃ is poſtea philoſoph⁹ illuſtris fuit. Cui⁹ nomini Plato librũ de imortalitate animæ dedit: & alio nomine phedon inſcribitur.

¶Phegor. lingua hebræa Priapus appellatur vt inquit Hiero. contra Iouinianũ.

¶Pheneum: oppidum in Arcadia. Pheneus vero amnis in alpheum defluens.

¶Pheræ vt ait Stra. Pelaſgicorũ camporũ termiſnus ad Magneſiam qui vſq̃ ad Peliũ montẽ porrigũtur. Emporium pherę habent pagaſas: quo ex loco Pelius Iaſonem ac nauem argo emiſit. Vnde Pagaſæus & pheræus appellatus fuit. Fuit tamen alius Iaſon pheræus tyrãnus. Sed de Theſſalo Iaſone intellexit. Cic. lib. i. offi. cum dixit Pheræum Iaſonem cæteris anteponunt.

¶Pherecydes. pe. cor. philoſophus & poeta tragicus ex Syro inſula. Floruit regnãte Seruio Tullo apud romanos vt Cic. lib. i. tuſ. refert. Hic prim⁹ dixit animos hominũ eſſe ſempiternos. Primus ſcripſit ſoluta oratione vt Apul. in floridis auctor eſt. repudiato verſuũ nexu: quẽ Pythagoras magiſtrũ coluit. Periſt phthiriaſi. hoc eſt pediculari morbo. De quo Sere. Sed quis nõ paueat pherecydis fata tragœdi qui nimio ſudore fluẽs animalia tetra eduxit turpi miſerum quæ morte tulerunt.

¶Pheretrum. Vide in dictione Feretrum.

¶Phiala. pe. cor. vas vini vel aquæ plerunq̃ ex auro conflatũ. Omnia em̃ vini vel aquæ vaſa phialæ dici poſſunt. Vñ Iuue. Aurea vocat phialas dicẽs. Virro tenet phialas: tibi nõ cõmittitur aurum. hoc eſt vaſa aurea quæ Vironi cõmendata ſunt. Græci απο του πιπτειν ποιουσι φ. i. a bibendo.

¶Phidias ſtatuarius clariſſimus q̃ Minerue ſtatuã egregie fabricauit amplitudine cubitor̃. xxvi. quę ebore & auro conſtabat. In cuius ſcuto Amazonũ prelium cælauit & deorum gigantiumq̃ dimicationem. In ſoleis lapitharum & centaurorum. A Plynio dictus eſt artifex nunq̃ ſatis laudatus. De quo

Quintil.lib.xij. Phidías díjs q̃ hominibus efficiendís melior. In ebore vero longe citra æmulum vel ſi nihil niſi Mineruã Athenis: aut olympíũ in helide Iouem feciſſet. Hinc Phidíacus.a.um.pen.cor. Prop. Phidíacus ſigno ſe Iupiter ornat eburno.

¶ Phidícia cœnationes lacedæmonij ſeu conuiuia nominabant ſiue ꝙ philías.i. amícitię cauſa inſtituta ſint: ſiue potius a perſimonia φειδωμαι eñ ſignificat parco & abſtineo. φειδω parcitas & parſimonia φειδωλοσ parcus. Vnde & phídicia cõuiuia deparca & frugi. Cic.lib.tuſ. Quid víctũ lacedęmoniorũ in phídicijs nõne videamus? Conuenie bant enim ad phídicia conferentes ſinguli farinæ medinum: vini choros octo caſei quinq̃ minas: ſi cuum quinq̃ ſemis minas.

¶ Philos.latine amor ſiue amic⁹. Philet⁹ amabilis

¶ Philanthropos.pe.ꝑ. latine humanus.i. amans homines. Quo nomine dictũ eſt lapę genus qđ veſtibus hominũ adhærens eos amare videatur. Philanthropía humanitas.i.amor erga homines.

¶ Philandros.amans virum.

¶ Philadelphus.amator fratris. Philadelphía fraternitas amor fratris. Et philadelphía nomẽ ciuitatis in myſia regione aſiæ terręmotíbus concuſſa cuius incolę in agris magna ex pte degebant. In hac fuit vna ex ſeptem eccleſijs. Supra philadelphiam orientẽ verſus exuſta regio patet ſtadijs lõga quin gentis: quadringẽtis lata: vbi nullę arbores præter vitem inueniũtur quæ exuſtum vinũ fert ita elegãs vt nulli cedat. Summa camporum facies cinerulenta eſt: mõtana petroſa & nigra. Quidam ex crebro fulminũ ictu id contigiſſe arbitrãtur: nec dubitant quæ de Typhone dicunt hoc in loco fabulari. Sed credibilius eſt ſubterraneũ ígnẽ qui poſtea defecerit regionem exuſſiſſe.

¶ Philaretus.propriũ nomẽ viri: & latine amator virtutis dícitur. Græce eñ αρετη virtus dícitur.

¶ Philargyria ex argyrion quod apud nos argentum ſignificat componitur & auiditas argenti ſiue auaritia tranſfertur.

¶ Philalethes veri amator latine dícitur.

¶ Philocalus dici poteſt amor boni vel mũdus politus elegans philocalía amor pulchritudinis.

¶ Philomella nomẽ mulieris Pandionis filiæ athenienſis regis & ſororis Prognes q̃ cum Tereo compreſſa fuiſſe tandem vt eſt in fabulis deorum miſeratione in auem ſui nominis conuerſa fuit: quæ & Luſcinia dicitur. Nec ceſſat deflere cãtu dulciſſimo iniuriã quã paſſa eſt: & interpretatur Amabilis.

¶ Philorcium fœminę propriũ per amatoríam adulationẽ dictum.

¶ Philo philoſophus hebræus qui ſapientía librũ ſcripſiſſe dicitur. fuit & alius philobiblius vt Euſebius lib.euan.præparationis teſtatur hos Porphyrius lib.iiij.magnis laudibus decorauit.

¶ Philoſophia amor & affectatio ſapiẽtiæ. ſophía ſapientía dicitur. Hæc ſcientia diuiditur in tres partes in moralẽ: naturalem & rationalẽ. Prima componit animũ. Secunda rerum naturam ſcrutatur. Tertía proprietates verborũ exigit & ſtructuram. Moralis greçe ethice dicitur. De qua Seneca philoſophía animũ format & fabricat: vitam diſponit: actiones regit: agenda & omittẽda demonſtrat. Sine hac nemo ſecurus eſt. Hæc ampliſſima artiũ dicitur. Apul. diſciplinam regalem appellat. tam ad benedicendũ q̃ ad bene viuendũ repertã. A philo phía fit philoſophus amator ſapiẽtiæ: philoſophicus.a.um. Philoſopha ſter: philoſophorũ imitator Philoſophor.aris. Ci.li.i.de natura deorũ. Et cum minime videbamur: tũ maxime philoſophamur.

¶ Phileſius: cognomen Apollinis. Græci φιλησιον amabilẽ dicunt: quia lumen eius exoriẽs amabili veneratione oculorũ conſalutamus.

¶ Philippus: nomen viri proprium & latine equorũ amator bellicoſus dicitur. Quo nomine dictus eſt Alexandri magni pater: & romanorũ imperator qui primus ex romanis imperatoribus chriſtianus fuiſſe perhibetur.

¶ Philippi.ciuitas Thraciæ quam Philippus macedonũ rex ædificauit: & a nomine ſuo philippos nominauit. Virg. Romanas acies iterũ videre philippi. Hinc Philippicus. a.um. vt Campi philippici. In campis philippicis primo Cæſar & Põpeius: Poſtea Auguſtus & Brutus cum Caſio dimicauerunt. Hinc etiam Philippenſis & hoc philippenſe: vt Philippenſes ciues & philippenſe bellum quod apud philippos geſtum.

¶ Philippei ſiue philippi ſũt aurei nũmi p̃tioſi quorũ apud Plau. frequens mentio eſt: vt in Penu. Hic ſũt numerati aurei trecẽti nũmi q vocãt philippei.

¶ Philoſarca: amator carniũ. Hier. Nos ſimplices & philoſarcas.i. amatores carnium.

¶ Philologus.amator verborum vel ſtudii.

¶ Philolaus.nomen viri proprium: & latine amor populi dicitur.

¶ Philoponus.amator laboris. Philoponíа amor laboris.

¶ Philoſomatos: amator corporis σωμα grẽcidicuntur corpus quaſi σημα. i. animę ſepulchrũ. tanq̃ ibi ſepulta ſit.

¶ Philopſychía: cupiditas vitæ: philopſychus cupidus vitæ.

¶ Philotimos: honorum cupidus.

¶ Philetærus: amans amicos.

¶ Philoleutheros: amator libertatis.

¶ Phileremus: amicus ſolitudinis.pen.pro.

¶ Philocharis: carus amicus.

¶ Philogathus: nomen viri proprium quo ſignificatur benignus.

¶ Philocompus.amator iactantiæ.

¶ Philoctetes.tis. vel tę. nomẽ Pęantis filii & Herculis comitis. quaſi amoris poſſeſſor. Proper. Tarę da philoctetę ſanauit crura machaon.

¶ Philomathes: diſcendi cupidus. Philomathia amor diſcendi.

¶ Philopolites: amator patriæ.

¶ Philoſtorgus: amic⁹ beniuolus neceſſarius. philoſtorgia indulgentia amor parentum.

¶ Philonic⁹. iurgioſ⁹ cõtẽtioſus: victoríę amator.

¶ Philtra. latine amatoria gñs veneni amorẽ & vt plurimũ inſaniã ingerẽtis. φιλτρον eñ apud nos amatoriũ dicit. Ouid.lib.z.de arte. Philtra nocent aĩs: vimq̃ furoris habent. Iuue. Hic thaſſala vendit philtra quibus valeat mentẽ vexare mariti.

¶ Philo nomẽ philoſophi academię principis cui ſe totũ tradidit Ci. vt ipſe in Bruto teſtat admirabili quodã ad philoſophiã ſtudio cõcitatus: cũ ille in bello mithridatico domo fugiſſet: romãq̃ veniſſet

¶ Philohiſtoric⁹: amator hiſtoriarum. Hie. ad Pauli. Quãtus inter quattuor ꝓphetas temporũ cõſcius

& totius mũdi philohiſtoricus lapidem p̃ciſum de mõte ſine manibus claro ſermone p̃nunciat.
¶ Philoxous græce φιλοξουσ nimis cupid⁹ vitæ.
¶ Philoẹnus vinoſus amator vini potator.
¶ Philoxen⁹ hoſpitalis: philoxenia hoſpitalitas
¶ Philodulus pe.pro.amator ſeruorũ.
¶ Philopæs puerarius: pędico: amator puerorũ.
¶ Phimoſis dr̃ cũ glans mẽbri virilis ita tegit p̃putio vt nudari non poſſit.
¶ Phiſon nomẽ fluuij: qđ (teſte Ioſepho lib. i.) ſignificat inundationẽ: qui eductus in Indiã in pelago late diffunditur: qđ Geta nuncupat a græcis Hic circuit omnẽ terrã Eiulath: vbi eſt aurũ terræ ibi carbunculus & lapis p̃tioſus.
¶ Phyllon per duplex ll. latine foliũ dicit̃ vna littera detracta. Hinc pentaphyllon: melanphyllon platyphyllon: & huiuſmodi multa.
¶ Phylon per ſimplex l ſigni. gẽtẽ: gñs: nationẽ.
¶ Phylarchus latine princeps gentis.
¶ Phylira pe. cor. proprie arbor: quã latini Tiliã vocant: q̃uis alij dicant eſſe membranam tenuiſſimam inter corticẽ & lignũ tilię. Ex hac arbore fiebant coronę: q̃ in magno honore apud antiquos fuerunt. Hora. li. i. car. Diſplicent nexę phylira coronę. Ouid. li. faſ. Ebrius incinctis phylira cõiua capillis. Plyn. vero li. xxiiij. accipit phyliras pro capillamẽtis filiſq; tenuiſſimis. Phylira inquit croci nimiũ ſalẽ cibis eximunt. Et li. xiij. Præparant̃ ex papyro chartę diuiſę acu in prętenues: ſed q̃ latiſſimas phyliras. Mar. li. de nup. philologię accipit phylirã pro mẽbrana tenuiſſima. Cui⁹ hęc verba ſunt Libri in phylirę corticę ſubnotati.
¶ Phylura idẽ. qđ phylira. ſ. mẽbrana & tenuiſſimũ capillamentũ.
¶ Phylaca pe. cor. locus cuſtodiæ: hoc eſt carcer. Plau. Illic eſt abduct⁹ recta in phylacam vt dign⁹ eſt. Phylaciſta carceris cuſtos.
¶ Phyllis nomẽ lygurgi thracũ regis filię: quę demophoonta theſei filiũ ex troiano bello redeuntẽ amauit: & in coniugiũ ſuum rogauit. Ille ait ante ſe ordinaturũ rem ſuam & ſic ad ei⁹ nuptias reuerſurũ. Profectus itaq; cũ tardaret phyllis & amoris impatiẽtia & doloris impulſu q̃ ſe ſpretã eſſe credebat. laqueo vitã finiuit: & conuerſa eſt in arborem Amygdalum ſine foliis. Poſtea reuerſus demophoon cognita rei⁹ amplexus eſt truncũ qui velut ſponſi ſentiret aduentũ folia emiſit. Vnde etiã phylla ſunt dicta a phyllide q̃ ante petalia dicebãtur. Eſt & phyllis amnis bithyniæ: a quo phylli phyllienſeſq; dicunt̃: vt inquit Strabo.
¶ Phima atis. gñs tuberculi mollis furunculo rotũdioris planioriſq; qđ in pus cito cõuertitur.
¶ Phyſis latine natura dr̃: a quo phyſicus naturalis. Phyſica op̃. naturalia: vt phyſica Ariſtotelis. Vnde & metaphyſica ſupernaturalia.
¶ Phyſiologus de naturis diſſerẽs. Hier. cõtra. Iouí. Legam⁹ phyſiologos & reperiem⁹ turturis hãc eẽ naturã: vt ſi parẽ perdiderit: alteri nõ iungatur.
¶ Phyſionomia nature regula. Nã id verbũ ſignificat mores naturaſq; hominũ cõiectatione quadam de oris & vultus ingenio ſciſcitari.
¶ Phyſeter eris. pen. pro. genus piſcis marini admirabili magnitudine φυσαω ſpiro vl ſufflo. Vñ Ruffus in arato. Delphinos virides & phyſeteras anheos.

¶ Phygethlon vt inquit Cor. Cel. Tumor eſt nõ altus: latus: durus: rubicũdus cũ vehementi inflãmatione punctione q̃ac mẽbrorũ diſtẽtione: nec materia magnopere in pus cõuertitur.
¶ Phyton ſine h in ſecũda p̃tiũ qđ capit̃ pro herba. Vulgus fictũ appellat. Inde emphytioſis Phyton etiã latine plãta. Phython cũ th. in vltima ſignificat ſerpentem.
¶ Phlanates populi ſunt: a quibus nomẽ ſinui eſt inditũ quẽ mõ nautæ Quernariũ appellãt. alij catnariũ propter naufragia procelloſo ferme ſemper trãſitu. In receſſu ei⁹ Senia vrbs: cui⁹ a tergo ſpecus ſunt: vnde vehemẽtes nulla fere non hora vẽti perflãt: eaq; res infamem ſinum eum reddit. Dicti phlanates ab oppido phlano: vnde ſinus oſ hic phlanonicus vocat̃ qui a pola colonia Iadertã vſq; diffunditur.
¶ Phlebotomía: inciſio venę q̃ fit ad ſanguinem minuendũ ſedãdi feruoris gratia. φλεψ em latine vena. Phlebotomũ ferrũ quo vena ſecatur.
¶ Phlegmon latine inflãmatio quotiens ſanguis vtilis & mediocriter craſſus fertur ſubit⁹ in aliquã corporis partẽ: ſed phlegma pituita
¶ Phlegethon fluuius infernalis flãmis ęſtuãtib⁹ rapidus φλεγω ardeo. Verg. Quę rapidus flãmis ambit torrentibus amnis Tartareus phlegethon torquetq; ſonãtia ſaxa. Hinc phlegetõtheus a. um.
¶ Phlegma atis. pituita. Inde phlegmatícus q̃ ex phlegmate laborat. Phlegma vt inquit Aug. lib. xi. ci. dei. In capite domiciliũ habet.
¶ Phlema dicitur cum ex labore vię ſanguis defluit circa talos.
¶ Phlegonitis lapillus q̃ in eo flãma quædam intus ardere videatur.
¶ Phlegyas Martis filius rex lapitharũ in theſſalia pater Ixionis & Coronidis: a quo phlegyę populi theſſalię ſunt cognominati.
¶ Phlegræi cãpi duo fuere alter in græcia a phlegra theſſalię valle: vbi gygãtes cũ cœleſtibus pugnauere. Vel απο του φλεγειν: qđ eſt vrere atq; inflãmare: qm̃ terra p̃liorum concitatrix eſt: dum ibi gygantũ bellum exarſit. Alter in campania p pe Cumas: in quo Hercules cũ his p̃lium cõmiſit. De quo Strabo libro quinto ſcribit. Fortunatus erat & campus nomine phlegræus: in quo nona gygãtibus geſta fabulę deuulgãt. Ita dictus a colle qui olim plurimũ ignis euomebat: quem Veſuuium ſcriptores appellant. Ex hoc Hercules exiſtimatur ſicut Diod. meminit gigantes fugaſſe.
¶ Phlegmones inflãmationes ſiue collectiones: quas & impetus noſtri vocant.
¶ Phleos herba paluſtris ad nexus vtilis: ex qua phloinę veſtes ab Herodoto etiã dicuntur
¶ Phyctena latine puſtula: quarũ tria ſunt genera Exanthemata quę Ply. eruptiones pituitę & papulas appellat. Pſydracion paulo durius eſt ac ſubalbidum & acutum. Epynctis quæ tertium diſcrimen eſt.
¶ Phlius untis. ẽ vrbs in medio ſycionij argiuiq; agri vbi religioſiſſime colebatur hebe. Caſtellum phlium nominat Plynius.
¶ Phoca piſcis bos marinus a ſono mugit⁹. Ver. li. iiij. ge. Et turpes paſcit ſub gurgite phocas. Hic corio & pilis tactus parit in terra pecudũ more: canum modo coit. In ſomno mugit: a quo præcipus

vituli nomen accepit. Fuit & nomen Imperatoris Romanorum.

¶ Phocees: oppidum bœotię.

¶ Phocea vrbs minoris phrygię vt inquit Ptol. athenienſiũ colonia: vñ profecti ſunt qui maſſiliã apud Gallos non procul a rhodano cõdidere. Dicta phocæa q vituli marini magno numero compariſſent vrbem cõdentibus. Eſt & in Caria phocęa mõti mycale appoſita. Ab hac phoceẽſes: vt a græcorum phocide phocenſes. Ab vtraq phocaicus. Vnde muricem phocaicum Ouidi⁹ poſuit a phocęa non procul a ſardibus.

¶ Phocees populi Ionũ: qui primi longis nauib⁹ ſecundũ Herodotum vſi ſunt.

¶ Phocis parua græcorũ regio: vbi oraculũ delphicũ. Luc. li. v. Maſſalięq ſuę donat libera phocis. In ea enim eſt oppidum Delphi ex helicone monte. Fons Caſtalius & Cephiſus amni & mons parnaſus: in quo Apollinis templum. Hinc phocides & phocęi dicti ſunt qui maſſiliam condiderunt. Hos varro ſcribit trilingues eſſe: q græce & latine & Gallice loquantur.

¶ Phocion athenienſis vir clarus cognomẽto bonus pauper. Fuit cũ ſemper pauper cũ ditiſſimus eſſe potuiſſet propter frequentes ei delatos honores. Hic neq ridere neq lachrymare ab vllo vnq ẽ viſus. Et in cõcione cum quis dixiſſet. Cogitabũdus videris o phocion. Recte cõiectas. Cogito. n. ſi qua valeo in his breuitate vti quę apud Athenienſes dicturus ſum. Hinc cũ legati philippi Macedonũ regis ingentia munera offerrent hortarenturq vt ea acciperet. Quis enim ipſe facile his careret liberis tamen eius eſſent neceſſaria: quibus difficile foret in ſumma paupertate ad paternam gloriã peruenire. Si mei inquit ſimiles erunt: idẽ hic agellus alet illos qui me ad hanc dignitatem perduxit Si diſſimiles nolo mets impenſis illorũ ali: augeriq luxuriam.

¶ Phœbus Apollo qui Iouis & Latonę filius fuit eodẽ partu cũ Diana genitus: quæ & ipſa phœbe vocitata eſt: diuinationis & ſapientię deus a poetis exiſtimatus & medicinę repertor Dictus phœbus quaſi φωβτοσ ab φωσ & βτοσ. i. lux vitę.

¶ Phœbas adis. fatiloqua q phœbei numis cõcepto affiatu fureret & agitarẽ in bacchantis imaginẽ. Sidonius. Nec ſic intortũ violatæ phœbados vltrix In danaos fulmen iecit.

¶ Phœnix Agenoris filius Cadmi frater q phœnicib⁹ impauit: a quo phœnicia: et phœnix arbor palma: & color ruber: a quo phœniceus a. um. vt color phœniceus: qd & phœniceũ dr. i. purpureũ. Similiter phœnix auis a purpureo pẽnarũ colore dicta toto orbe celeberrima in arabia naſcẽs aglę magnitudine q̃ annis ſexcẽtis & ſexaginta viuere dr gñis tã maſ. q̃ fœ. Hier. in expoſitiõe ſymboli. Quid mirũ videri virgo cõceperit cũ oriẽtis auẽ quem phœnicẽ vocat in tantum ſine cõiuge naſci vel renaſci cõſtet: vt ſemper vna ſit: & ſemper ſibi ipſa naſcendo vel renaſcendo ſuccedat. Idẽ ad p̃ſidium. Phœnix auis eſt in India & per quingentos annos de libano implet ſe aromatibus & tic nificat & indicat ſacerdoti heliopolitano mẽſe famenoth. aut famurth. Implet arã ſacerdos ſarmẽtis & ibi confert phœnix aromata & electrũ arę imponit. Et primo ſolis ortu phœnix quidẽ mouet pẽnas. Solis vero calore accenditur electrũ: & ſic exurunt aromata & ipa phœnix incẽdit. Craſtino die decinere gignit vermis: ſecũdo pẽnas affert. tertio ad antiquã redit naturã & ſic ad ſua loca reuertitur. Ambr. libro hexa. Phœnix auis in locis Arabię phibet degere: atq ca vſq ad annos quingẽtos lõgęua ętate pcedere: q̃ cũ ſibi finẽ vitę adeſſe aduerterit. facit ſibi thecã de thure & myrrha: & cęteris odorib⁹: in quã impleto vite ſuę tp̃e intrat & morit: de cuius carnis humore vermis exurgit: paulatimq adolefcit: & pceſſu ſtatuti tẽporis induit alarũ remigia atq in ſupioris auis ſpetię formã reparatur. Eſt & phœnix nomẽ fluuij in theſſalia in aſopum fluentis. Et phœnix qui ex phœnicia ẽ populus: quẽ Ioſephus ſcribit inueniſſe græcas litteras. Vnde Luc. Phœnices primi (famę ſi credit) auſi Manſurã rudibus vocẽ ſignare figuris.

¶ Phœnicia regio in ſyria a phœnice rege ſic vocata Iudęæ cõtermina. In ea ſunt Tyros & Sydõ vrbes: Carmelus & Libanus montes in quo thura leguntur.

¶ Phœniciũ color rubẽs. Hie. in expoſitiõe pſal. Si fuerunt peccata vra ſicut phœniciũ velut niuẽ dealbabo. Nã græci φοινικον phœniciũ vocant.

¶ Phœniſſa mulier ex phœnicia.

¶ Phœnicis idis: purpura pãnus rubens. Phœniceus puniceus ruber.

¶ Phœnicopterus pe. co. auis rubẽtes pẽnas hñs græci vocãt phœnix rubrũ & πτερον alã. Iuue. Et ſcythicę volucres et phœnicopterus ingens.

¶ Pholus fuit vn⁹ ex cẽtauris Hiõis ex nube fili⁹.

¶ Pholoe mõs archadię ſyluoſus: de quo Luc. li. vij. Silicet ipſe petet pholoen petet ignib⁹ œthõ.

¶ Phonaſcus vocis pnũciatiõiſq magiſter & moderatot dictio græca. Quintil. li. xi. Sed cura nõ ea dẽ oratoribus q̃ phonaſcis. Suet. de Aug. Pronũciabat dulci & proprio quoq̃ oris ſono: dabat & aſſidue phonaſco operã. Is enim vocẽ intorquere remittere/lenire/exaſperare docebat. Fracto noie a verbo φωνεω: qd ſignificat loquor.

¶ Phorcys hui⁹ phorcys & phorcyn & phornicy nis nomen neptuni filij.

¶ Phoſphorus pe. cor. latine lucifer ſtella.

¶ Phragmon nomẽ ſtatuarij & pictoris egregij ſicut & polycletes am

¶ Phraſis eloquẽtię corpus: & dicẽdi modus. Dicta a φραζειν: qd ẽ fari & differere. Hier. in prolo. li. ij. Secũdus græcus ẽ qd ex ipa phraſi pbari põt Quintil. Macer & Lucretius legẽdi quidẽ: ſed nõ vt factant phraſin. A phraſis ſit theophraſtus.

¶ Phrenitis morbus lędẽs mentẽ & ad inſaniã furoręq d. ducẽs απο του φρενοσ. i. deturbatio mẽtis. Inde phreneticus q ex eo vitio laborat. Apud Iuue. phreneſis pe. pro. legitur. Cũ furor haud dubius cũ ſit manifeſta phreneſis. Aliter Serenus p tulit. Ex vitio cerebri phreneſis furioſa mouetur Amiſſaſq refert frendens amentia vires.

¶ Phronimos latine prudẽs: phroniſis prudẽtia. Cicero libro primo offi. Princepſq omniũ virtutũ eſt illa ſapientia: quã græci ſophiam vocãt. Prudentiã enim quã græci phroniſin dicunt aliã quandam intelligimus: quę eſt rerũ expetendarũ fugiẽdarũq ſcientia.

¶ Phrygia regio minoris aſię a phrygio amne: q eã a Caria diuidit. Vel a phrygia cecropis filia ybi

Dardania a Dardano Iouis filio. Iñ a Troe Erychthonij filij Dardani filio Troia in qua Ilion. Duę tamen feruntur phrygię maior. ſ. & minor q̃ Epictetus dicta fuit. Phryges Chriſtianã fidem tenuerunt diu. Sed emerſit apud eos montanus quidam qui ſe paraclytu n nominauit gẽtemq; illam infecit: cũ quo mulieres Priſca & Maximilla relictis viris ſuis incedebãt: & illius inſpiratione prophetiſſę dicebantur: multiſq; erroribus & phrygiã & vicinas regiones impleuerũt. Phrygia ab aquilonis parte eſt Galatię collimitata. A meridie Lycaonię piſidię mygdoniæq; contermina. In ea eſt Ida mons & tmolus & pactolus fluuius. Ex ea fuit ſibylla nona quæ ſic vaticinata eſt. Tuba de cœlo vocẽ luctuoſam emittet: tartareum chaos oſtẽdet dehiſcens terra. Venient ad tribunal dei reges oẽs Deus ipſe iudicabit pios ſimul & impios: tunc demũ impios in ignem & tenebras mittet. Qui autẽ pietatem tenent iterum viuent.

¶ Phryx gis. gñis maſ. pro eo qui eſt ex phrygia. Hier. Cõpelle phrygẽ & ponticũ: vt locuſtã comedat. Dicit & phrygius a. um. Ver. li. ix. de mulieribus loquens inquit. O vere phrygiæ.

¶ Phrygiones q acu pingũt: vel q veſtes acu auro intexũt. Phryges emẽ primi inuenere talẽ texturã. Ply. li. x. Pictas veſtes iam apud Homerũ fuiſſe video. Vnde natę triũphales acu factæ: id phryges inuenerunt. Ideoq; phrygiones appellati ſunt Idem appellat dardanum aurum.

¶ Phthia ciuitas theſſalię a qua phthius & phthiota. Vnde achilles phthius dictus eſt. Ouidi⁹. Quã ſine me phthijs caneſcant ęquora remis: Et videã puppes ire relicta tuas.

¶ Phthiotis idis. dicta eſt vna ex quattuor theſſalię partibus: vt inquit Strabo.

¶ Phthiriaſis morb⁹ pedicularis απο των φθειρων: q̃d eſt pedes & pediculos vocam⁹. Vñ phthirophagi dicti ſunt populi ſolis piſcibus viuẽtes a tenuitate victus quaſi pediculis veſcãtur. Hi ſunt iuxta pontum euxinum. Hoc morbo extinctus ẽ Silla dictator & Pherecydes poeta.

¶ Phthiſis tabes morbus quo pulmonis exulceratio fit ex pituita a capite diſtillãte απο του φθιειν: q̃d eſt tabeſcere. Vnde phthiſici vocant. Sũt q̃ phthiſin phthionẽ quoq; appellẽt: ſed illud gñs maxime quo ſanguis reijcit: quali morbo laboraſſe theopompũ & ab Aſclepio curatũ tradunt.

¶ Phthongus ſonus. Vñ diphthongus. Quã ob cauſam phthongus & harmonia in cœlo dicant. Vide Ptolemęũ libro. iij. harmonicę inſtitutionis οτι φθεγγομαι εστι τοαυλαω ενθεν οφθογγος παραγεται. Q̃ aũt Pythagoram dicant aliqui primũ inueniſſe cœlũ harmonia volui an alij Suidas noſter explicat.

¶ Phucus animal volatile paruũ: a phago comedo. Vide in dictione fucus.

¶ Phut inde phutei: vt Ioſephus ſcribit mauritanię populi. Fuit aũt phut Chamę filius: cui⁹ pater Noeus. Ita enim a grecis vocari dicit: quẽ hebræi Noe dicunt: vel potius chanoch.

¶ Piaculũ ſacrificiũ cultus & quicquid agit̃ ſeu p̃betur pro ſacrificatiõe peccati. Ver. Ea prima piacula ſunto. Hora. lib. car. Teq; piacula nulla reſoluent. Hoc eſt nullis hoſtijs te expiabis. Aliquãdo dicitur crimẽ: flagitiũ. Hiero. in li. Iudi. Num q̃ tantum nefas & tã grande piaculũ factum eſt in Iſrael Verg. libro ſexto. Diſtulit in ſeram cõmiſſa piacula mortem.

¶ Piare ſignificat colere. Plaut. Vbi piem pietatẽ ſi iſto more morata tibi poſtulẽ placere. Quãdoq; cõtaminare/polluere: q̃d & impiare dicit̃: quẽadmodũ ſacrũ ponit̃ pro execrabili. Quandoq; pie amare. Neuius. Nemo eſt qui magis ſuos piet libe ros. Aliqñ purgare. Verg. Et culpã miſerorũ morte piabunt. Huius verbi cõpoſita ſunt expio: q̃d eſt purgo. Impio: cõtamino. Hier. in plo. Aggei Sed cũ memoratus populus multis tẽporib⁹ idolis ſeruiendo et iã effuſionẽ ſanguinis innocentiũ ſe grauiter impiaſſet. lxx. annorũ captiuitatẽ eum dẽ populũ ſtatuit ſuſtinere.

¶ Piatrix ſacerdos: quę expiare ſolita erat.

¶ Piamen ſeu piamẽtũ erat id quo in expiãdo vtebãtur. Eſt tñ dictio magis poetica q̃ oratoria: nã grandis eſt differentia de vſu dictionũ: quę variis ſcribendi generibus conueniant alijs vtitur ſatyricus: alijs orator: alijs hiſtoricus.

¶ Piaculare q̃d ad ſatiſfactionẽ peccati pertinet. Liui. lib. i. Itaq; vt cędes manifeſta aliquo tũ piaculo lueretur imperatũ patri vt filiũ expiaret pecunia publica. Is quibuſdã piacularib⁹ ſacrificijs factiſq; deinde genti horatię tradita ſunt. Piacularia triſtia per quę malũ fieri opinabãtur. Nã a ſuperis felicitatẽ: ab inferis dijs infelicia dari cenſebant. Piacularia auſpicia dicebant̃: quę ſacrificantibus triſtia portendebant: cũ aut hoſtia ab ara profugiſſet: aut percuſſa mugitũ edidiſſet: aut in aliã partẽ corporis q̃ oporteret cecidiſſet.

¶ Piabile q̃d purgari põt: cuius cõtrariũ eſt inexpiabile. Augu. ſuper Io. viderunt ſe ingenti crimine impietatis aſtrictos: quando illum occiderunt: quem venerari & adorare debuerunt: & hoc putabant eſſe inexpiabile.

¶ Piens a pio as. cũ ſignificat pie amo. A quo pięntior pientiſſimus. Piens tñ in vſu non eſt.

¶ Pietas (inquit Cice. lib. artis veteris) eſt p quam ſanguine cõiunctis patrięq; beniuolis officiũ & diligens tribuit̃ cultus. Aug. vero ſic. Pietas ppric dei cultus intelligi ſolet. quam greci Euſebian vocãt. Hæc tñ & erga parẽtes officioſe haberi dicitur More aũt vulgi hoc nomẽ etiã in operibus miſeri cordię frequentatur. Q̃d ideo arbitror cueniſſe q̃ hęc fieri p̃cipue deus mandat: eaq; ſibi vel pro ſacrificijs: vel pręſacrificijs placere teſtatur: Ex qua loquendi cõſuetudine factũ eſt: vt deus ipſe dicat̃ pius: quẽ tñ greci nullo ſuo ſermonis vſu euſebian vocant. Q̃uis euſebian pro miſericordia illorum etiam vulgus vſurpet. Huius contrariũ eſt impietas: q̃ ab iniuſtitia ſic diſtingui ſolet: q̃ illa in deũ hæc dici in homines poteſt. Per illã contẽplatiõe delinquitur: hac opere & factis peccat̃. Pietas etiã a Romanis dea putata eſt.

¶ Pius a. um quãdoq; religioſum ſignificat. Ver. Dij meliora pijs. Quãdoq; miſericordẽ: benignũ. Cice. Non ſecus in me pius q̃ pater in filios. Quãdoq; caſtum. Quintil. Et pios amores ac pudicos Huius cõtrariũ eſt impius. Exiſtimo autem quod deductum ſit a greco pius immutatiuncula quadã απαος παεισι λεγεται pius.

¶ Picea genus arboris: quã Ply. libr. naturalis hiſtorię: quintã ſpeciẽ cedri ſcribit eſſe.

¶ Píceus a.um.a pix fit.
¶ Pico as.ſignificat pice quicq̃ linio.Plyn.libro xxxvi. Sed vaſa tuentur picãdo parietes:quoniã & tectoria calx roditur. Sciteq; dictum eſt ad tecta eos pice:ad vinum calce vti:quoniã ſic in iuſta cõ diunt.Huius compoſita ſunt compico:& impico Vnde Col.libro ſeptimo. Si dolore neruorũ clau dicat:oleo & ſale genua/poplites & crura cõpican da ſunt:donec ſanentur.
¶ Picatus a.um.quod pice linitũ eſt:ſeu conditũ vt vinum picatum. Antiqui enim vinum pice cõ diebant:quod picatum vocabãt.Ply. Pice & reſi na condite muſta vulgare Italię eſt. Erat & picatũ aliud quod ſponte naturę ſuę picis ſaporem reci piebat:& hoc in agro viẽnẽſi peculiariter naſceba tur.Ply.Iam inuẽta vitis per ſe in vino picem ha bens reſpicienſq; viẽnenſem agrũ.
¶ Pic⁹ auis parua vncos vngiũ:cauat arbores in q̃bus pullos educat:& ſcãdit in ſubrectũ felũ mo do. Dicta a pico Saturni filio:qui ei nomẽ dedit. vt docet Plyn.libro decimo. Et quoniã hæc auis Martí ſacra eſt. Quandoq; Picus martius dicitur Picos Romani veteres vocabãt:Quos græci gry phes vocant.beluę quadrupedes auritiq; viſu:& forma terribiles:corpore leonino:roſtro/alis/pe dibus aquilis ſimiles.habitare in hyperboreis mõ tibus:in aſiatica ſcythia ferunt:vbi aurũ & gẽmæ naſci perhibent:ubiq; tãta rabie in hoies deſeuiũt vt terram ipſam inhabitabilem faciant. Et quaſi geniti eſſe videantur ad plectẽdam auaritię teme ritatem. Plaut. Pici diuites qui aureos montes co lũt eos ſolus ſupero. Sz hoc vt multa alia fabulo ſum eſt. Fuit & Picus rex latinorũ: fauni pater: & latini regis auus auguriorũ peritiſſimus:& prim⁹ hac aue vſus eſt in auſpicijs. Ouí. Picus in auſoni is proles ſaturnia terris.
¶ Pica q̃is fœmi. videat a piscus:lõge tñ diuerſę ſignificatiõis ẽ. Nã auis ẽ magnitudine palũbę:a lis vario colore & p̃ſertim cęruleo depictis:hũana verba pferens. Mar. Pica loquax certa dñm te vo ce ſaluto. Si me nõ videas eẽ negabis auẽ. Eſt & a lia pica ſub vẽtre alba ſupius nigra:q̃ varia appel
¶ Picenũ regio Italię in qua eſt aſculũ:a pico (lat martio aue dicta:cuius ductu & auſpicio ſabini cũ aſculũ proficiſcerentur in vexillo eorum picus cõ ſederit. Nam ſicut Stra.libro quinto ſcribit. Cõdi tores picentium e Sabinorũ terra profecti ſunt:a quibus orti ſunt. Picenum quondã vberrimę mul titudinis. Nãq; trecenta & ſexaginta millia picen tium in fidẽ Romani populi venere. Ea nũc mar chia anconitana dicitur. Incipit a Troento amne vſq; ad Iſaurũ fluuium:qui nunc folia dicitur. Et hinc apenino hinc mari ſupero terminat. Habet ciuitates piſaurũ:fanũ fortunæ.ſenã gallicã vrbi nũ anconã:camerinũ:firmũ:& aſculũ.
¶ Piſcenus a.um.nom̃ poſſeſſiuũ: vt picen⁹ ager
¶ Picens tis.nomẽ gẽtile:vt homo picẽs ex pice no. hinc picentinus a.um.
¶ Picra amara dr̃.Hieron.ad alga. Vidi ego nau ſeã & capitis vertiginem.antidoto qđ appellatur πικρα:id eſt amara ſępe ſanari.
¶ Picturatus varia pictura exornatus & acu pict⁹ Vñ picturatæ veſtes dr̃ nõ a pictore qđ nõ mue niſ/ſed ſimplex participiũ vel participij tm̃ vox ẽ Verg. Fert picturatas auri ſub tegmine veſtes.

¶ Picruspe.cor.nomẽ patris nouẽ picarũ. Ouid. li.v.met. Pierus has genuit pelleis diues in aruis.
¶ Pieria mons & ciuitas bœotiæ:quã primus pie rus lini pater ędificauit muſis facer. Hinc pierides muſę:q; in pieria ex Ioue & mnemoſyne natę ſint vt inqt Stra. Vel a pieria regiõe macedonię. Ema thia ante dictæ.a nemore ita appellata. Cui nomẽ eſt pieris. Et pieres populi ſunt dicti: qbus extin ctis macedones ea loca incoluere. A pieria fit pie rius a.um. Vñ pieriũ carmẽ. Muſę autẽ ſuauiſſimũ viaticũ ad labores vitę:Vnde Theocritus ουδεμ ποττον ερωτα πεφυκει φαρμακον αλλο νι κι α ουτε χριστον εμοι δοκει ουδι ε πωι πωα στον, ητ αι πιερι δες.
¶ Piget piguit & pigitũ eſt. Sta.libr.vij. Nec pigi tũ paruoſq; lares humileſq; ſubire. Dicit & pigeo ges.pigui.& cõſtruitur cũ accuſatiuo: ſignificatq; dolere ſeu moleſtum eſſe:vt inquit Augu.quaſi pi griciam ſignificat.nã cũ dicimus Piget me feciſſe hoc eſt dicere nõ ſurgit meus animus probare qđ feci. Plau.in pſeu. Id quod pudet facilius fertur: q̃ id quod piget. Teren.in phormi. Quære obſecro ne plus ; minuſve faxit: quod nos poſtea pigeat. Quãdo vero imperſonale eſt cõſtruit a parte ante cũ accuſatiuo vel datiuo. Plau. Non dediſſe te pu det me:quia non accepi piget. Ouidi.lib.ij.meta. Pigetq; actorum ſine fine mihi ſine honore labo rum. Inuenitur etiam pigẽdus:quod eſt a pigeor verbo deponenti. Differt etiam inter pigere & pu dere:vide infra in dictione pudeo.
¶ Piger tardus cuius cõtrariũ eſt impiger p diligẽ te:hĩc pigricia pigricies.pigredo.pigritudo:& pi gritas p tarditate & ignauia. Ci.li.iij.de rep. Nun quid viri fortiſſimi fortitudo ĩpigritas patiẽtia? Et li.iiij.tuſ. Quę aũt ſubiecta ſunt metu ea ſic de finiunt pigritiã metũ cõſequẽtis laboris.
¶ Pigreo es.piger ſum a quo pigreſco & pigrefio idem ſignificantia.
¶ Pigro as.detineo ac retardo: Accius. Melius pi graſſe q̃ properaſſe nefas.
¶ Pigmẽta ſunt vnguẽta quibus vtunt puellę ad venuſtãdã faciẽ:vt fucus: p trãſlationẽ vero dñr mẽdacia & fraudes:qa nõ eſt naturalis color:ſed artificialis. Ci.li.ii.de ora. Tã integrę ſnię:tã veræ tã nouę:tã ſine pigmentis fucoq; puerili:vt mihi nõ ſolũ tu incẽdere iudicẽ:ſed ipſe ardere videaris Accipit etiã qñq; p cõfectione ex diuerſis ſpẽbus ſuaui & odorifera. Hier. Deniq; & hi quibus intelle ctus herbarũ eſt pigmẽtorũq; peritia ferũt quędã eſſe pigmenta: quorũ ſi odorem ceperint nõnulla aſalia cõtinuo intereunt.alia vero eodẽ odore re creantur:vitãq; recipiunt.
¶ Pigmentatus a.um.quod eſt pigmentis orna tum. Hiero.ad Paulinũ. Totũ flaccidũ molle niti dum atq; formoſum quæſitis hinc inde odoribus pigmentatũ.
¶ Pigmentarius qui facit vel vẽdit pigmẽta. Hie. in exo. Cõpoſuit & oleũ ad ſanctificatiõis vnguẽ tum & thymiamata de aromatibus mundiſſimis opere pigmentarij.
¶ Pigmentarius a.um.qđ ad pigmenta pertinet.
¶ Pignus oris.& eris.a pugno vt Caius de verbo ſigni.inquit. Quia res quę pignori dantur manu tradũtur. Et eſt proprie quod creditori datur vt ſit ſecurus. Et hoc modo ſępe dicitur cum aut munus

noſtrũ:aut aliquid ſimile pignus eſſe amoris.& be
niuolentiæ volumus. Vergilius. Ipſe pater dextrã
anchiſes haud multa moratus Dat iuueni:atq; ani
mũ pręſenti pignore firmat:ideſt ſecurũ facit vt q
dat pignus. Vlp.inter pignus & hypothecam hoc
differre ſcribit: q; pignus dicitur cũ ad creditorẽ
tranſit.hypotheca cũ nõ tranſit. Quoniã vero fi-
liſ videntur tanq̃ pignora inter virũ & vxorẽ eſſet
tũ vinculi ne alioquin forte diuortiũ fiat:tũ charis-
tatis: factũ eſt vt pignora pro filijs capiantur.Nã
vt inquit Ambr.Cũ p̃miũ nuptiarũ ſit partus fœ
minarũ:merito mẽtes cõiugales per filios velut
per quędã quaſi pignora inter ſe arctius copulant
Ouid. Dulcia ſollicitę geſtabant pignora matres.
Aliquãdo pignus ſumitur pro eo qđ deponit ab
iſs qui ſimul decertant apud ſequeſtrũ. Vergil. Tu
dic mecũ quo pignore certes.

¶ Pignoro ſiue pignero pigneras.ſignificat rẽ pi
gnori do. Sue.de vitel. Vtq; ex aure matris.detra-
ctũ vnionẽ pignerauit ad itineris impẽſas. Huius
cõpoſita ſunt oppignero:& repignero: dequibus
alibi. Inuenitur etiã pigneror deponens in eadem
ſignificatione.

¶ Pigneratitius a.um.ex ſupino verbi pignero
nomẽ deductũ ſignificat quod pignori datũ ẽ: vt
res pignoratitia. Et pignoratitius vir:cui pignus
capere licet. Vlp. Quęritur in pignoratitio credito
re an pignoris perſecutio denegetur.

¶ Pilus prima cor.capillus.Nã ambo cõuertunt.
Gel. Si ouiũ lacte hędi aut caprarũ agni alerentur
cõſtat ferme in his lanam duriorẽ in illis capillum
gigni tenuiorem:a quo pilo as. Eſt & pilus nomẽ
generale.Nam pilum pro capillo. Idẽ Ply.poſuit
In capite inquit cunctorũ animaliũ homini pluri-
mus pilus.pili longiores ac proni in colla atq; ar-
mos veſtientes iubę dicuntur. Pili vero craſſiores
rigidi.quales habent ſues vocantur ſetæ:Pilus ve
ro prima prod.qđ & pilũ dicitur.telum romanũ a
perimendo dictum quaſi perilum: vt inquit Var.
Huius haſtile erat pedum quinq; & ſemis : & ferrũ
trigonali figura nouem vnciarũ:a quo pilati dicũ
tur:pilo armati. Mar. Et pilata redit iamq; ſubitq;
cohors. Generaliter tamen pila. Var.auctore tela
romana ſunt:ſicut geſſa gallorũ:& ſariſſę macedo
nũ. Hinc & primipilus dicitur centurio. Et p̃pilatę
haſtę:quę ferreas habent cuſpides:quaſi p̃ferratę.
Propilatum dicitur vbi non eſt ferrũ:ſi mõ in mu-
cronẽ exacutũ ſit ad formã pili factũ vt cornua lo
cuſtarum:quibus natant. Præferratũ vero pilũ in
molendo propterea vocatur apud Plyni9.vt a pi
lo ruido diſtinguatur ad molas videlicet: quas a-
qua verſat vtili. Nec tam q; ſine ferro eſt:id nomẽ
habet:q̃ q; aſperum impolitumq;. Nam & ruidus
panis appellatur:qui parum coctus rugoſuſq; ſit:
q̃q̃ rubidus fere ſcribitur. Præterea pilus ſiue pilus
a pinſendo:ſeu a pilumno:vt inquit Seruius. In-
ſtrumentum : quo quippiam in mortario teritur.
Plynius libr.xviij. Quippe & ęthruria ſpicam far-
ris toſti pinſente pilo præferrato:fiſtula ferrata:&
ſtella intus denticulata:vt niſi intenti pinſant cõ-
cidantur grana:ferroq; frangantur.

¶ Pila læ.a pinſo vas cõcauum:q; antiqui ſicca-
ta frumẽta in pilas imiſſa pinſebãt. Idem in eodẽ
Tundatur granum eius in pila lignea. Similiter
vaſa illa concaua medicorum vſui apta in quibus
Typſanę fieri ſolent pilę dicũtur. Item pila eſt co-
lumna ſtans:quã greci στηλην vocãt a ſtando p
prieſtelas græci appellant ſtantes in monumẽtis
columnas. Apul.lib.tertio me. Pila media quę ſta
bili trabes ſuſtinebat. Feſtus. Pila quæ parietem
ſuſtentat ab opponendo dicitur. Plynius libr.xi.
Ruentes ceras fulciũt pilarum inſtar interius a ſo
lo fornicatus vt ſit aditus ad farciendũ. Item pila
eſt qua luditur ab πιλεω equo:q; forma ſphęrica
ſit:quę omni ex parte ęqua eſt:vel a pilo quod pi-
lis impleri ſolet. Item pila capitur pro quacunq;
re rotunda inſtar pilę luſorię.

¶ Pilatim aduerbiũ a pila pro columna:ſignificat
per pilas. Victr. Pilatim ſtruuntur ędificia.

¶ Pilula quaſi parua pila. Ply. Naſcuntur in eo pi
lulę nucibus nõ abſimiles:intus habentes floſcu-
los molles lucernarũ luminibus aptos. Idẽ Scara
beus qui pilulas voluit. Et ea venena quę hac for-
ma ſumimus vulgo pilulas nominamus. Idem ve
tus axungia phthiſin in pilulis ſumpta ſanat. Hæ
greco vocabulo catapotia dicuntur.

¶ Pilum nouacula:culter:raſorius: & haſtile quin
q; pedũ & ſemis:de quo in dictiõe pilus.

¶ Pilani dicti ſunt milites q pilis pugnabãt q an-
tea primipilares vocabant:mutata n in re.

¶ Pilo as.pe.cor.a pilus qui in carne ẽ.ſignificat
pilos emitto. Accius. Tunc primũ pilabant genę
Afra. Meũ p̃terea corpus nũc pilare primũ cœpit
Interdũ etiam pilare eſt pilos detrahere. Mar. Q;
pectus & crura pilas. Hinc cõponitur depilo. Pilo
as.pen.prod grecum eſt:& ſignificat complano.
A quo fiunt compoſita compilo:expilo:oppilo:
& ſuppilo.

¶ Pilates genus lapidis cãdidiſſimi. Cato. Lapis
candidior q̃ pilates.

¶ Pilentũ vehiculi gñs:quo matronæ ferebant.
Idẽ videt qđ petoritũ qđ quattuor rotarũ:ab hiſ
panis introductũ. Var.de lin.la.in cõſuetudinem
ſua ętate primũ veniſſe ſcribit. Eſtq; eius formę q̃
noſtri temporis principũ Italiæ mulieres vectant
Ita libratum vt cõſidentes in puluinis in aere ſuſ-
pendi agitatę videantur.

¶ Pileus tegmẽ capitis:qđ & pileũ dicit. Plaut. Vt
ego hodie raſo capite caluus accipiã pileũ. Perſi9.
Hanc nobis pilea donant. Ponit quãdoq; pileus
pro libertate. Vnde legimus apud hiſtoricos ad
pileũ ſeruos fuiſſe vocatos:qđ ſignificat ad liber-
tatẽ:cuius inſigne eſt pileus. Liui.lib.xxiiij.poſte
ro die ſerui ad pileũ vocati:& carcere vincti emiſſi
Suet.in Tibe. Seruiſq; ad pileũ fruſtra vocatis in
ſiciliã profugit. Accipiebant enim ſerui pileũ raſo
capite:qui manumittebantur.

¶ Pileolus & pileolũ cũ accentu in antepen.Hor.
in epi.Vt cũ pileolo ſoleas cõuiua tribulis. Hiero.
ad Fabiolam. Pileolus rotundus eſt:quaſi ſphęra
media ſit diuiſa & pars vna ponatur in capite:hoc
greci & noſtri tiaram nõnulli galerũ vocant. Idẽ
ad paulinum neutro genere dixit.pileolum textu
ra breue.charitate latiſſimũ ſenili capiti cõfouẽdo
libẽter accepi & munere:& muneris auctore lętat9

¶ Pileatus qui pileo indutus eſt:Vñ ſerui pileati q
pileo impoſito vendebantur.

¶ Pilumnus qui ſtercorandorũ agrorũ:& pinſen-
di frumenti vſum inuenit. Iouis vt putãt filius:&
Dauni pater. Ser.li.ix.æñ. Pilũnus & pitũnus fra

tres fuerũt dij. horũ pitũnus ſtercorandorum inue nit vſum a grorũ: vnde & ſterquilinius dictus ẽ: pi lũnus vero pinſendi frumenti: vnde a piſtorib⁹ co litur. Et ab ipſo pilum dictum eſt.

¶ Pina per ſimplex n gñs piſcis ſiue cõchę. Cicer. li. ij. de natura deorum. Pina vero ſic. n. greçe dici tur duabus grãdibus obſita conchis: cum qua pi ſciculus ſquilla dictus ſocietatem coit. in aliquib⁹ cancer cibi aſſectator.

¶ Pinna per duplex nn ꝓprie pẽna ẽ quę pluma. i. molliot & exigua pẽna non eſt. Nã pẽna nomẽ ge nerale eſt ad plumas & pinnas. Var. li. iij. de re ruſ. de columbis. Qui iã pinnas habere incipiũt: in ni do relinquũt illiſis crurib⁹. Idẽ de gallinis. Eligat fœcundas plęrũq; rubicũda pluma nigris pinnis. Colu. li. ix. Siccus etiã puluis & cinis vbicũq; co hortẽ porticus vel tectũ protegit iuxta parietes re ponendus eſt: vt ſit quo aues ſe perfundant. Nam his rebus plumã pinnaſq; emundant. Pinna etiã acutũ ſignificat: vnde & pinnę murorũ. i. ſũmita tes. Pinnas etiã geſtare gladiatores ſolebant. vñ pinirapi rętiarij dicuntur: q; pinas e galeis mirmi lonum iacto ręte exciperent.

¶ Pinnirapus pe. cor. gladiator. Cõpoſitus nom̃ ex duobus corruptis ſcilicet pina & rapio. Iuuen. Hic plaudat nitidi p̃conis fili⁹ inter: Pinirapi cul tos. iuuenes: iuuenesq; laniſtę.

¶ Pinnula diminu. a pina. Et eſt ſũma pars auris ab acuitate dicta. Aliquãdo parua pinna: ideſt pẽ na. Col. li. ix. Inhibeturq; cupiditas incubandi pi nula per nares traiecta.

¶ Pinnaculũ faſtigiũ & ſũmitas ędificij in acumẽ tenẽtis: ſiue q; veteres pinnam acutum dicebant. Vnde bipennis ſecuris quę vtrinq; aciem habet: ſi ue q; pinnaculis addi pinna conſueuit: quæ facili motu ventorum indicet flatum: quod genus nũc pennículum dicitur.

¶ Pinnaces & per diminutionẽ pinacidia dicunt tabellę in quibus capita omniũ rerum continent: & latine indices dicimus.

¶ Pinnacothecę locus erat prope atriũ: in quo pi ctę tabulę reponebantur. In tablino rerum in ma giſtratu geſtarũ monumenta continebantur. Var. ſcribit multos ſpectatum veniſſe luculli villas: vt viderent pinnacothecas.

¶ Pinus arbor tam maſculini q̃ fœminini generis & tam quartę q̃ ſecundę declinationis eſt: quę & pi nea dicitur. Ambr. Quis pineam videns non ſtu peat? Pineus a. um. quod eſt natum ex pinu apud Iſthmum victores coronabantur. Pinetum locus pinis conſitus.

¶ Pinaſter pinus ſylueſtris mirę altitudinis. Ply. li. xvi. Pinaſter nihil aliud eſt: q̃ pinus ſylueſtris.

¶ Pindus lapitharũ ſedes mons theſſalię apollini muſiſq; ſacer. Acarnaniã ab ætholia diuidit. Sũt tamen qui hoc nomen cum ypſilo ſcribant. Eſt & nomen vrbis theſſalicę a pindo monte appellata iuxta quem eſt fluuius eiuſdem nominis.

¶ Pinguis nõ macer. aliquando ponit ꝓ infœcũ do. Ver. Et pingues hortos. Aliquãdo pro impe dito & inepto. Ci. Q d ipſi antiocho pingue vide t & ſibi ipſum contrarium. Hinc cõponitur præpin guis quod eſt valde pinguis. Col. li. iiij. Ideoq; nõ eſt vineis apta vix etiam arbuſtis niſi præpingui. Pingue vero ſubſtantiuũ neutri generis dicitur q d

inter carnẽ & cutem eſt ſucco liquidũ. Ver. Et oẽs Impendunt curas denſo diſtendere pingui.
A pinguis fit impinguo as. Hier. Impinguatus in craſſatus recalcitrauit.

¶ Pingueſco is. a pingueo es. fit. Col. li. ij. Omne emaciatũ armẽtũ medica pingueſcit. i. pinguefit.

¶ Pinguefacio ſignificatiõis actiuæ ẽ. pinguefio paſſiuę.

¶ Pingo gis xi. ctũ. pingere eſt formã alicuius rei ductis lineis repſentare. Hic pictor q̃ pinxit: & pi ctura ars pingẽdi: in qua ſuperioribus tpibus flo ruere zeuſis. Paraſius: apelles viri cãtatiſſimi. Hac vero tẽpeſtate Andreas mãtinea patauinus man tuani principis aulicus vir in oñi virtutũ genere p̃ſtãtiſſimus dignus certe: qui a poetis & a cæteris ſcriptoribus celebref: cũ nulli vel integritate: vel pigendi arte ſit ſecũdus. huic accedũt Ioannes be lius Venetus. Leonardus Florẽtinus: & Vincẽti⁹ Brixianus excellẽtiſſimo ingenio hoies: vt q̃ cũ oñi antiquitate de pictura poſſint cõtendere. Per trãſlationẽ pingere ponit ꝓ imaginari. Hiero. ad Dama. Q d erã voce prõpturus añ mihi cogitatio ne pigebã. Huius verbi cõpoſita ſunt depingo q d eſt pingẽdo deſcribo: denũcio: demonſtro. Lactã. li. iiij. Cũ em̃ quidã miniſtrorũ nr̃orũ ſacrificãtib⁹ dęmonijs aſſiſterẽt. impoſito frõtib⁹ ſigno. deos illorũ fugauerũt ne poſſent in viſcerib⁹ hoſtiarũ futura depingere. i. denũciare. Idẽ li. v. Quid vo bis inanẽ iuſtitiã depĩgitis & optatis cadere de cœ lo tã q̃ in aliquo ſimulachro figuratã. i. fabricatis. Hiero. ad Pau. Tito p̃cipit vt inter alias virtutes eꝑi quẽ breui ſermone depinxit. i. deſcripſit. Ter. in phor. Probe horũ facta imprudẽs depixit. i. elo cutus ẽ. Expingo ſicut pingo. Ply. Iã vero & one rarijs nauib⁹ q̃m & pericula expingim⁹ ne q̃s mire tur & rog os pingi. Cõpingo & ĩpingo vide alibi.

¶ Pinſo is. ſui. piſtũ vel pinſitũ pila tũdo: vel mo lis frãgo. Col. li. z. panicũ pinſitũ & euolutũ furfu re: ſed miliũ quoq; pultẽ q̃is in copia maxime cũ lacte non faſtidiendã præbet. Põp. Cũ neq; molis molui: neq; palmis pinſui: vñ piſtor. nã ante mo larũ vſum frumẽta in pilis pinſebãt. Var. Nec pin ſorẽ vllũ noſſent niſi eũ qui in priſtino pinſeret fa rinã. Perſ. O Iane a tergo quẽ nulla ciconia pinſit

¶ Pinſo as. in eodẽ ſenſu. Var. li. i. rerũ ru. Promẽ do diẽ vt in priſtino pinſetur ac torreat. i. tundat: vel frangatur.

¶ Pinſito as. frequẽtatiuũ a pinſo is. Plaut. in aſi. Qui polentã pinſitant: ideſt cõtundunt.

¶ Pindo is. pindi pinſum. Idẽ q d pinſo. Vñ pin ſor q nũc piſtor dr̃. nã erat vtriuſq; rei artifex: hoc eſt qui frumenta pinſebat: & qui panes coquebat.

¶ Piſtor a pinſo is. q frumẽta in pilis pinſit. Nũc autẽ dicitur qui panẽ coquit ſeu facit. Ply. li. xviij. Piſtores romæ non fuerũt ad perſicũ vſq; bellum annis ab vrbe cõdita ſuper quingentos octogin ta. Sue. in Cęſ. Domeſticã diſciplinã in paruis ac maioribus rebus diligenter adeo ſeuereq; rexit: vt piſtorẽ alium q̃ ſibi panem cõuiuis ſubijcientẽ cõ pedibus vinxerit. Var. in ſaty. de edulijs. Si q̃tum operę ſumpſiſſet: vt tuus piſtor bonum faceret pa nem. Atteius capito. Piſtores tantum eos qui far pinſebant nominatos eſſe tradit: eoſq; coquere ſo litos panem toſtum lautioribus. Piſtorẽ & coquũ apud antiquos eoſdẽ fuiſſe accepim⁹. Piſtorẽ etiã

habebant in numero ſeruorũ. Vnde ait Iurecõ. Si quis ſeruos habuerit proprios: ſed quorũ operas locabat: vel piſtoricas vel hiſtrionicas ſeruorum appellatione hos legaſſe videtur.
¶ Piſtrix mulier quę panẽ coquit. Et piſtrix belua
¶ Piſtris is. nauis. Ver. li. v. Velocẽ Mneſteus agit acri remige piſtrin. Piſtis vero latinè fides.
¶ Piſtura ars pinſendi. Ply. li. xviij. Piſtura non omniũ facilis quippe et ęthruria ſpicã farris toſti pinſente pilo pręferrato.
¶ Piſtorius a. um. qđ ad piſtorem pertinet: vt ars piſtoria. Idem in eodem. Ad operis piſtorij genera tranſeunte cura. Hiero. in gñ. Omnes cibos qui fiunt arte piſtoria.
¶ Piſtoricus a. um. idẽ qđ piſtorius. Vnde Iuriſcõ ſultus operas piſtoricas dixit.
¶ Piſtrinũ & piſtrina ę. pe. pro. locus in quo pinſitur & panis fit. Quãdoqꝫ etiã capit̃ pro laboriſoſo ſeruitio. Tractum a ſeruis: qui ob noxã a dñis in piſtrinũ truduntur. Proprie Sue. in Augu. Et mõ vnguentariam tabernam: modo piſtrinum aricię exercuiſſe obijcit. Ply. li. xviij. piſtrina fœmineo genere vtitur. E ſiligine inquit laudatiſſimus panis: piſtrinarũqꝫ opera laudatiſſima.
¶ Piſtrilla æ. dimi. a piſtrino ſecundũ Priſ. Nã diminutiua quãdoqꝫ diuerſa ſunt a genere nominũ primę poſitionis: ſicut a ſcuto ſcutella. At Dona. a priſtina deducit: & ſumitur pro molendino a manibus. Ter. Apud ipſum lacũ eſt piſtrilla.
¶ Piſtrinenſis & hoc piſtrinenſe qđ ad piſtrinũ pertinet. Apu. in aſinũ reformatus molas piſtrinẽſes per circuitus multiuios circũegiſſe ſe feſtiuiter ſcribit deſcribens quales eſſent miniſtri in piſtrinenſi contubernio.
¶ Piſtillum ſiner inſtrumẽtũ quo in mortario lapideo: & maxime Thebaico plumbeo piſtillo terere moliunt̃.
¶ Pίones populi in myſia aſiæ: quę ſupra caicum amnẽ ſita eſt ab vrbe dicti quã pionis cõditor pionias vocauit.
¶ Pipiones collũborũ pulli: vt apud Lampridiũ in alexandri vita.
¶ Pipare dñr gallinę cũ vocẽ emittunt. ſ. cum faciunt pipi. Var. in aboriginibus. Mugit bos: ouis balat: equi hinniunt: gallina pipat.
¶ Pipio is. ppriũ eſt vocis pullorum. Col. libr. ix. Die vndeuicęſimo aĩaduertat an pulli roſtellis oua pcuderint & auſcultet ſi pipiãt. Sunt etiã q hoc verbũ paſſeribꝰ tribuãt: vt in carmine qđ Ouidio aſcribit̃. Peſſimus at paſſer triſtia flẽdo pipit.
¶ Piper nomẽ arboris qđ eſt barbarũ. Per. Rugo ſumqꝫ piper. Dicitur & piperi inuariabile: ſicut gũmi: nauci: mancipi.
¶ Piperatũ vinũ dicit̃ qđ pipere & melle cõditũ ẽ.
¶ Piperites pe. p. herba q̃ & ſiliquaſtrũ dr̃ caule rubro & lõgo dẽſis geniculis folijs lauri guſtu pipis
¶ Pipulũ cõuicium. Plau. Ita me bene amet lauerna te iam niſi reddi mihi vaſa iubes pipulo hic diſferam ante ædes.
¶ Pirata notñ latronis q primꝰ mare infeſtauit: a quo oẽs ſpoliatores & p̃dones piratę dicti ſũt: alij piratã a πειραω trãſeo deducũt: quia. ſ. ex trãſuerſo ſimul ac piratæ viderẽt inſulã in eã trãſeũdo mare impetũ facientes illã dep̃dabant̃: vel qꝫ piratę ſemper maria pmeant. pirata greçe latine p̃do. & piraticam facere dicuntur prędones.
¶ Pirateriũ hĩtaculũ piratarũ ẽ: vt ſcribit Am de hoſtibus carnalibus nõ metuẽdis: qui etiã ſubdit. Tã diu in pirateria ſumus: q̃ diu in hac carne poſiti p̃donũ ſpũalium tentationibus ſubiacemus.
¶ Piſa ciuitas in ſũmo mõtis vertice cõdita inter oſſam & olympũ: iuxta quã Ioui ſacra dicta olympia celebrabãt̃: Eſt & hoc noĩe oppidũ archadię pe alpheũ amnẽ: a q̃ hij q piſas in italia cõdiderũt venere dictas a ciuitate priſtina. vñ Verg. li. x. Alpheę ab origine piſę Vrbs ęthruſca ſolo. hĩc piſęus piſea piſeũ.
¶ Piſſa grę. lat. pix. vñ piſſeleõ oleũ qđ ex pice fit
¶ Piſę arum. ciuitas thuſcię a qua piſani dicunt̃ q ex ea originem ducunt. de hac Luca. Hinc tyrrhena vado frangentes equora piſę.
¶ Piſum genus leguminis: cuius caules ſpargunt̃ in terrã niſi habeant adminicula. Col. li. ij. Similis quoqꝫ ratio eſt piſi qđ tum facilẽ & ſolutã terrã deſyderat. Hinc piſones.
¶ Piſones appellati ſunt quidã Romani nobiles q optime piſa ſererent: ſicut a lente lentuli.
¶ Piſaurus fluuius piceni: a quo piſaurũ ciuitas eſt ſuppoſita notata eſt. Seruiꝰ vero ſcribit piſaurũ dictũ: q illic aurũ penſatũ ſit. Nã cũ camillus gallos interemiſſet: aurũqꝫ qđ galli a romanis acceperãt pro capitolio non euerſo recepiſſet: & ſigna ciuitati appendiſſet: ciuitati nomen dedit.
¶ Piſidę fuerunt populi in aſia minori quondã ſolimi appellati. vt Ply. li. v. refert.
¶ Piſiſtratus nomẽ ppriũ viri. Quo noĩe dictus fuit Hippocratis filius athenarũ tyrãnis cui ob ſũmã eloquẽtiã athenienſes ſe & libertatẽ ſũmiſeret quo tẽpore Romę. Ser. Tul. regnabat. q̃is ſolon ipe quoqꝫ ſummus orator pro libertate ſtaret. Idẽ primus apud athenas bibliothecã inſtituit.
¶ Piſcis: qui in aquis degit. piſces pro ſigno cœleſti tantũ pluraliter declinat̃. Col. li. xij. Quinto decimo calẽdas martij ſol in piſces tranſitũ facit. A piſcis fit diminutiuũ piſciculus.
¶ Piſcari eſt piſces venari: ex quo fit̃ cõpoſitũ ex piſcor: de quo alibi.
¶ Piſcatus us: ipa piſcatio & actus piſcãdi. Plyn. Quos venatus aucupia piſcatuſqꝫ alebãt. Plau. in ru. Piſcatũ hamatilẽ ſaxatilemqꝫ aggredimur.
¶ Piſcatorius a. um. quod ad piſcatorẽ pertinet: vt nauis piſcatoria. & ludi piſcatorij qui fiebant p queſtu piſcantium.
¶ Piſcarius a. um. idẽ qđ piſcatorius: vt hamꝰ piſcarius. Ply. in ſti. Arũdinẽ fert ſportulamqꝫ & hamum piſcarium.
¶ Piſcarius qui piſces vẽdit. Var. Inter piſcarios nemo vendebat. Idem dicitur cetarius: q̃is cetarij potius ſint qui magnos & ſalſos piſces vendũt
¶ Piſcaria ę. locus vbi piſces vendunt̃. Var. Nullus in piſcaria piſcis erat.
¶ Piſcoſus a. um. locꝰ in quo piſcari facile ẽ. Ouid. li. iiij. met. Eſt ppe piſcoſos lapidoſi orathidis amnes. Aliqñ piſcoſus dicitur piſcibus plenus.
¶ Piſculentus locus: vbi multi piſces morant̃: & in quo ẽ facile piſcari. Ca. Fluuiũ magnũ pulchrũ piſculẽtũ. Pla. ĩ ru. Qui ſalſis locis ĩcolit piſculẽtis
¶ Piſcinalis & hoc le. qđ ẽ piſcis: vel qđ ad piſces ptinet. Vñ apud Palladiũ piſcinales cellæ legitur.
¶ Piſcina locus & ſtagna ab initio dicta ſunt. in q

bus vſui piſces coercent. Var. lib. iij. de re ru. Piſcinas voco eas q̄ in aqua dulci aut ſalſa incluſos habēt piſces ad villā. Mar. Piſcina rhombū paſcit & lupos vernas: Hæ viuaria quoq; vocant. Sed q̄m in piſcinis natare etiā ſolebāt inualuit cōſuetudo: vt oēs in hūc vſum collectę aquę: ſiue frigidę: ſiue calidę piſcinę dicant. Videntq; a piſcib⁹ dici: q̄uis in his nihil piſciū ſit: ſed forte piſcinę dictę ſunt in balneis q̄ hoīes piſcib⁹ ſimiles natādo fiant. Cic. Latiorē inquit piſcinā voluiſſem vbi iactata brachia nō offenderent. Ply. Si natare latius aut tepidius velis in area piſcina ē pximo puteus: ex quo poſſis rurſus aſtringi. Quietiā vaſa lignea ampliora ad tenendū aquā piſcinę vocant. Ply. Decoquitur in aqua & in piſcinas ligneas fundit. Eadē generali vocabulo & natationes appellantur.

¶ Piſcinarius qui piſcinas piſcib⁹ refertas habet vñi Ci. Luculū & hortēſiū piſcinarios appellat.

¶ Piſtoria ciuitas quā Ptol. ponit inter mediterraneas thuſcię ciuitates. Eſt em̄ inter florentiā & lucā a qua piſtorienſes.

¶ Piſtis greçe lati. fides. piſtoo fidē accipio & do

¶ Pitacū particula corij: qua aliquid repetiat. Hiero. in Ioſue. Calciamēta pantiqua: q̄ ad indicū vetuſtatis pitacijs cōſuta erāt. Q̄nq; accipit p breui epiſtola: quādoq; p ſchedula deq; mēbrana exciſa.

¶ Pittacus pe. cor. phūs mityleneus. hic ex leſbo tyrānū melanctū depulit & certātibus athenienſibus atq; mityleneis dux in bello factus phrynonē athenienſiū ducem ſingulari certamine interfecit. vnus ex ſapientibus fuit.

¶ Pitane ſiue pitana vrbs æolica q̄ port⁹ duos habuit. Ab hac pitanei & pitanitæ noiantur: & vbi archeſilaus academicus natus eſt: qui cū Zenone apud polemonem didicit. Fama eſt apud pitanā lateres inuentos eſſe qui ſuper aquas inatarēt: qđ & de alijs locis traditū eſt.

¶ Pitheci ſunt ſimij. πιθηκοσ. pithecos em̄ ſimia dī: a quibus inſulę vbi eorū eſt maxima copia pithacinę ſiue pithaculę dictę ſunt.

¶ Pithacuſę inſulę in mari tuſco contra cāpaniā a pithecis ſimijs vt auctor eſt Stra. dictę ſunt. Ply. vero a figlinis doliariorū q̄ ibi ex creta fiebāt. Dolia em̄ greci πιθοι ſimias pithecon vocant. In harum ſummitate oppidū fuit: qđ plurali numero pithecuſę dicebatur. Ouidi⁹. Sterilicq; locatas colle pithecuſas habitantum noie dictas.

¶ Pituſſo as. parū vini paulatim: & quaſi tentādi gſa guſto. Ter. Pituſſando mō mihi qd vini abſūpſit dicēs hoc aſperū pater. hoc eſt alterum lenius

¶ Pityocāpę: vermes e pinu arbore naſcētes morſu venenato nec diſſimili abupreſtis morſu. Ply. Vſus ſępe contra cantharidas bupreſtim pinorū: quas pityocāpas vocant greçe πιτυοκαμπαι.

¶ Pituita pe. p. morbus ex catarrho proueniens græce phlegma dī. Hor. in ſer. Lenta feret pituita vides vt palladius oīs. Macer. Cū mulſa bibitū pituitę noxia ſoluit. habet pituita domiciliū in capite vt inqt Au. Plato i Timeo pituitā ait eē oīm lāguorū originē: q ex diſtillatiōe ſūt: ex eaq; gigni malas valitudies plurimas: q̄m i plurima loca illabit. Quęcūq; aūt partes corporis tumeſcere dīnt: ab illi⁹ incēdio & cōbuſtiōe vexant. Quę cū expirat extrinſec⁹ varios exitu ſuo tumores pducit. Intrinſec⁹ vero cohibita vrētes edaceſq; morbos p-

creat. Tunc aūt peſſima quādo puro ſanguini mliſta ligaminū fila ſuo ex ordine dimouet & interdū penetrat in medullas: aduſtiſq; radicibus: indeaię vincula quaſi nauis funes reſoluit & amputat. Pituita etiā catarrhus dicitur. pituita etiā in gallinis dicit. Col. li. ix. Sæpe etiā iā validioribꝰ remedijs factis: atq; ipſis matribus etiam vitāda pituitę pernicies erit. Hinc pituitoſus qui vulgo dicitur phlegmaticus. Cic. lib. i. de fato. Inter locorū naturas q̄tum interſit videamus: alios eſſe ſalubres: alios peſtilētes: in alijs eſſe pituitoſos & quaſi redundātes: in alijs exiccatos atq; aridos.

¶ Pix eſt q̄ fit ex arborū reſinis ad ignē decoctis. Reſina vero eſt liquor craſſus ex arboribus fluēs: & ſępe ſua ſpōte ſiccatus ad ſolē. Pix liquida coq̄tur ad nauiū & ad multos alios vſus. Ply. n. li. xiiij. Pix in Italia ad vaſa vino cōdendo maxime pbatur brutia e picea reſina. Hic pico as. de quo ſupra

¶ Placeo es. cui. citū. placere eſt gratū eſſe. Cuius cōtrariū eſt diſplicere. Hier. in prolo. palip. vtrūq; cōplexus eſt. Orationū itaq; veſtrarū adiutꝰ auxilio miſi librū beniuolis placiturū: tamen inuidis diſpliciturū eſſe non ambigo. Aliquādo placere ē efferri: gloriari & confidere. vt ego placeo mihi: tu places tibi: ille placet ſibi. Quintil. Placeas licet tibi opum tuarū fiducia diues ſi mihi idem inuidere non expedit pares ſumus. Hinc etiam cōplaceo: qđ ſignificat etiā placeo. Teren. in and. Poſtq̄ me amare dixi: cōplacita eſt tibi. Diſpliceo. Idem in hau. Heuheu q̄ ego nūc totus diſpliceo mihi? Per placeo valde placeo. Idem ibi. Perplacet. Habetq; imperſonale paſſiue vocis. Cypri. Si hominibus placetur: dominus offenditur.

¶ Placidus a. um. mitis ſedatus: q; illa q̄ ceta ſunt oibus placent. Ter. in adel. Ille ſemper egit ſuā vitā in ocio in cōuiuijs clæmens placidus nulli lędere os: arridere omnibus. Do. Clemens eſt circa recte agētes: placidus etiā circa delinquētes clemēs animo: placidus vultu. Hinc placiditas: quā Var. in ouibꝰ eſſe aſſerit cū ait. In quis primū non ſine cauſa putant oues aſſumptas: & ppter vtilitatē: & propter placiditatē. Maxime enim quietę & aptiſſime ad vitam hominum.

¶ Placido as. placidū ſeu placatū facio. Amb. li. de abel. Graues motus noſtrę adoleſcentię fida ſenectutis ſtatione placidantur.

¶ Placitus a. um. participiū. Teren. in prol. hecy. vbi cognitę ſunt placitę ſunt.

¶ Placitū nomē ſignificat cōſenſum & veluti pactionē firmatā. Plyn. Eadē ętas neronis principatu ad theſſalū trāſiliuit delentē cunctorū maiorū placita & rabie quadā in oēs qui medicos peroranteē. Hiero. in gñ. Non poſſumus extra placitū eius quicq̄ aliud loqui tecum.

¶ Placo as. mitē ac placidū facio propitio. Placabilis propiciabilis. Cuius cōpoſitū eſt cōplaco pe. pro. Gel. Cōciliare ſibi atq; cōplacare iudices debent: ſenſuſq; eorū expectatione cauſę ſuſpenſos: rigēteſq; honorificis verēdiſq; ſnijs cōmulcere nō ſniurijs atq; imperioſis minitationibus confutare

¶ Placēta libū farinaceū qđ fit ex farina ſiliginea caſeo melle: dicta q; nobis placeat vel q; ea ſolerēt deos placare: vel dicitur a greco πλακουσ.

¶ Plæruſq; raq;. rumq;. vnde in ntō tā ſingulari q̄ plurali. Pleraq; penul. cor. in ablatiuo producitur.

Hora. in epis. Si quędã nimis antiquæ: ſi pleraq; durę Idem. Pleraq; differat & pñs in tps omittat. Plęriq; mõ capit pro maxima parte. Sal. Plęroſq; ſenectus diſſoluit niſi q ferro aut beſtijs interiere. Modo pro eo qđ eſt nõnulli. Quintil. Videas plæroſq; ira pcitos. i. nõnullos. Solet etiã eẽ ſyllabica adiectio: & pro vna oſonis parte poni: vt cũ dicimus plęriq; oẽs hoc factitãt. Significat eñ oñes Ter. in an. Quod plęriq; oẽs faciũt adoleſcentuli. Diphthongatur autẽ qñ ἀπὸ τοῦ πλήρεσ fit qđ plenũ frequẽs ſignificat. Cõuerſa eñ e lõga in æ dipht. vt in ſcæna: rhæda: læthe aliiſq; permultis dictionibus ſeruat. Similiter plętũq; qđ a plæruſq; deducit dupliciter ſumi poteſt. Vno modo pro eo qđ eſt fere ſemper. Alio mõ (ſed rariſſime) pro eo qđ eſt nonnunq̃. Quintil. Excuſſa ſunt plęrunq; vitia verbẽbus. i. nõnunq̃. Et ab aliquib⁹ putatur nomen: ab aliquibus aduerbium. Inuenit etiam plęrus ſine adiectione. Pacu. Periere Danaï plęra pars peſſundata eſt.

¶ Plaga percuſſio: vulnus verber. Verg. Plagiſq; pemptũ Tõſa p integrã ſoluũt viſcera pellẽ. Aliquando plagæ rętia dicuntur rariora ad capiẽdas feras: q; plagis. i. foraminibus plena ſint. Ci. li. iij. offi. Sunt ne igitur inſidię tendere plagas etiam ſi excitaturus non ſis. Verg. Rętia rara plagę lato ve nabula ferro. Vbi Ser. ſcribit plagas ꝓprie illos funes dici quibus rętia tenduntur circa imam & ſummam partem. Rurſus cœli vel terrę ſpatiũ ampliſſimũ: qđ etiã tractus & clima a græcis dicitur plaga appellatur. Ver. li. vii. In medio dirimit plaga ſolis iniqui. Itẽ grãde linteũ tegmẽ cãdidũ qđ ſindonẽ vocãt lecticariã quale eſt quo nũc vtunt mulieres Romanę: olim paſſim in vſu erat. Var. de vi. pa. Chlamydes: plagę vela: vaſa aurea. Idẽ. Ebureis lectis & plagis figillatis. & hẽt primã cor. niſi cũ ſignificat vulnus: q đ græce dr πλήγη. Ouidi⁹ de triſ. Non habet in nobis iã noua plaga locum. Huius diminutiuũ eſt plagula. i. parua plaga.

¶ Plagiarius qui plagas. i. vulnera infert. & plagiarius q̃ hoſtem quẽ icit liberũ eſſe emit vendit ve aut ꝓ ſeruo tenet. Itẽ q̃ libertũ emit vel vẽdit. Itẽ q̃ ſeruo aut ſerue pſuadet vt a dño dñave fugiat: vel eũ eãve inuito vel inſciente dño celat: vinctũ hẽt emit vel vẽdit: Dictus plagiarius q; lege fanía plagis dãnatus eſſet. Lex ipa plagiaria: crimẽ plagiariũ vocatur. Mar. Impones plagiario pudorem. Plagiariũ vocat furem librorũ ſuorũ.

¶ Plagiator idẽ qđ plagiarius. Hier. ad Florẽtiũ. Magiſtrũ aũt pueri tui: de quo dignat⁹ es ſcribere quẽ plagiatorẽ eius eſſe nõ dubiũ eſt ſępe Euagri⁹ preſbiter me pñte corripuit: cui ille reſpõdit. Ego nihil timeo. dicit ſe a dño ſuo fuiſſe dimiſſum.

¶ Plagoſ⁹ dr grãmatic⁹ ludimagiſter: q; plagas inferat. Vñ domitij marſi verſus eſt. Si quos orbilius ferula ſcutica q; cecidit. Et plagioſus eſt q̃ ſua uitate verborũ retrahit a ꝓpoſita virtute.

¶ Plago as. plagã infero. Augu. li. xxi. ci. dei. Cũ iuſtiſſime annoſas: pœnas ſeruus in cõpedib⁹ pẽdat: qui verbo aut ictu celerrime tranſeunte vel laceſſiuit dominũ vel plagauit.

¶ Planus a. um. dicit: cui⁹ figurą equalis eſt. Q̃m vero plana nullũ impedimentũ habet quin vnde cũq; videri poſſint. planũ qñq; pro aperto & manifeſto ponit. Et ſic habet pe. pro. Planus vero pe. cor. ſumitur p ſcurra nõ quidẽ ſimpliciter: ſed certi atq; ſui generis impoſtore deceptoreq; a fallendo dictus. Hora. Nec ſemel irritus triuijs attollere curat Fracto crure planum. Inter planos maxime celebres fuere. Cephiſodorus & pãtaleon: q deceſſurus vtrũq; filiũ deceperit ſeorſuꝫ his ꝓdẽdo qua parte domus infodiſſet aurũ qđ nuſq̃ erat.

¶ Plane aduerbium. i. certe: manifeſte. Quãdoq; oĩno. Cic. Trebat. Quare ſi plane a nobis deficis. moleſte fero. Aug. li. ij. con. Quid erat ille affect⁹ animi? Certe enim plane turpis erat.

¶ Planities equalitas. Sal. Nam vti planities erat inter ſiniſtros montes & dexteram rupẽ aſperam octo cohortes in fronte cõſtituit.

¶ Planitudo idẽ qđ planities. Col. li. v. Pertice ca cuminũ modice planitudinis: quę tñ depundiaris orbiculi craſſitudinẽ nõ excedãt optime pangunt.

¶ Planidus idẽ qđ planus. Col. li. iij. Cutãq; adhibeto: vt a ſuperiore & ſicciore & exiliore in planidiorẽ: humidiorẽ: pinguiorẽ agrũ trãſferas.

¶ Plano as. planũ facio. Cui⁹ cõpoſita magis ſũt in vſu: videlicet cõplano: qđ eſt totũ planũ facio. Gel. li. z. M. Cato. in lib. quẽ de agricultura cõſcripſit. Semẽ cupreſſi ſerito crebro ita vt linũ ſerere ſolet: eo cribro terrã inſternito dimidiatũ digitũ iã id bene tabula aut pedibus: aut manibus cõplanato. Deplano & explano: de q bus alibi.

¶ Planula a cõplanãdo dicta eſt: pro inſtrumẽto fabrili quo aſſamenta lęuigant & poliunt. Nã dolabra idem videtur eſſe qđ aſcia vt inquit Do. qui inquit: Dolare ẽ aſcia cędere. Et planulę ſunt quas nos lamas vocam⁹. Fores enim cum planulis ferreis parietibus cardinibus conĩũguntur & ſuperillos deuoluuntur.

¶ Planipes: q pedes planos habet. Vñ comœdiæ ſiue fabulæ genus dicitur planipedia. vbi nullo ꝓ cedebatur cultu: q; actores pedib⁹ planis. i. nudis proſcænia intrarẽt. Diom. ſcribit planipedẽ græce mimũ ſignificare: q; actores planis pedibus. i. nudis intrarent proſcæniũ: nõ vt tragici actores cũ cothurnis: neq; vt conici cũ ſoccis: ſiue q; olim nõ in ſuggeſtu ſcænę: ſed in plano orcheſtę poſitis inſtrumentis mimicis actitarent.

¶ Plancæ tabulæ planæ a planitie ita appellatæ. Ply. li. viii. Nec pontes aſini tranſeãt per raritatẽ plancarum tranſlucentibus fluuijs.

¶ Planci qui ſupra modũ pedib⁹ plani ſunt. i. qui pedes imos graciles habẽt planoſq; equaliter q̃ ſi tabellas quę plancę vocantur. Quo nomine dict⁹ eſt Romanus quidam cuius extant epiſtolę luculẽter ſcriptę. Qui teſte euſebio cum galliam comatã regeret Lugdunũ condidit: quę ciuitas Senecę tẽporibus deflagrauit incendio. Hi etiã ploti dicuntur. Vnde poeta dictus eſt primo plotus. ꝓpter huiuſmodi pedes. Deinde Plautus.

¶ Planta cũ de pedibus; dicit ſignificat totã partẽ inferiorem digitoſq; & vngues. Verg. in moreto. Cruribus exilis ſpatioſa prodiga planta. Si vero de arboribus ea eſt quę tranſferendi gratia: vel de arboribus rapta: vel ex ſeminib⁹ eſt orta: & de herbis quoq; dicit. Verg. Hic plantas tenero abſcindens de corpore matrum: Depoſuit ſulcis.

¶ Plantaria ipę plantę in terra natę: quę cũ radicibus tranſferuntur de vno loco in alium. Ver. Syluarumq; alię preſſos propaginis arcus Expectãt:

& vſua ſua plantaria terra. Plantaria etiã dicuntur plantarum loca. Ply. li. xvij. Quædã in plantario inſita eodem die tranſferuntur.

¶ Plantarius a. um. qđ plantari debet: ſeu quod ẽ aptũ vt plantetur. Colu. lib. vi. Ipſę aũt arbuſculę hoc modo poſſunt tranſferri anteq̃ plantarias arbuſculas effodias ſolo: rubrica notato partem eiꝰ quę meridiem ſpectet.

¶ Plantaris & hoc areqđ eſt plantę pedis. Sta. li. i. the. Sũma pedũ propere plãtaribus alligat alis

¶ Plantiger plantas gerens. Vñ plantigerę arbores: quę ex leſe pullulando plantas emittũt. Ply. Siliqua plantigera eſt in imis partibus.

¶ Planto as. notę ſignificatiõis: vt homo quidã plantauit vineã. Huius cõpoſita ſunt deplãto: qđ eſt contrarium ſuo ſimplici. Nam deplãtare ſignificat quod plãtatũ erat euellere. Ply. Sed vtraq; in firmiſſima: & quę cortice nituntur tantum vel leui aura ocyſſime deplantantur. Col. li. ii. Ne aut cornu bos adiſtipitẽ vehementius offendat: aut extremo iugo truncum delibet: ramumq; deplãtet. Ex planto ſignificat ſicut deplanto. Idem. Vt ſit quæ teneri adhuc pampini capulis ſuis illigent ne ventis explantentur. Et li. vi. Anteq̃ explantes arbuſculam: Supplanto ſubtus plãto: de quo alibi.

¶ Plantago herba: cuius duo ſunt genera. ſ. maior & minor.

¶ Planetæ ab errore dicte ſunt απο του πλανᾶσθαι: πλανητης. i. erraticus & vagus: vel a verbo greco πλανᾶομαι erro. Latini ab iceſſu vocant errãtia & erraticas ſtellas. Nigidiꝰ errones appellat. Nã vt ait Ser. interdũ in hauſtrũ: interdũ in ſeptentrionem: plęrunq; cõtra mundum: nõnũq̃ cum mundo feruntur. Vnde Vergiliꝰ. de Mercurio Quos ignes cœli Cyllenius erret in orbes. Sunt aũt ſeptem planetę. Saturnꝰ: Iuppiter: Mars: Sol: Venus: Mercurius: Luna: Sed quinq; cõtra mũdũ ferunt: & cũ mundo qñq; retrogradi ſunt. Sol vero & luna ſemper cõtra mundum.

¶ Plango is. xi. ctũ. fleo: vñ plãctus & plãgor. alíqñ plãgere eſt pcutere. Lucil. Plangũt litora fluctus out. Plãgebãt corpore terrã. Hinc plãctus & plangor p pcuſſione. Luc. Exigit ad ſęuos famulatũ brachia plãctus. Syl. Liuẽtia plãctu Brachia Catul. Procedũt lcuiterq; ſonãt plãgore cachinni

¶ Plaſis grece latine formatio dicitur. hĩc plaſtes plaſma & plaſmo.

¶ Plaſtes fictor qui figlinã artẽ exercet: qui & figulus dĩ. Hiero. Mollis cæra & ad formandũ facilis: etiã ſi artificis & plaſtæ ceſſent manus tamẽ virtute totum eſt quicquid eſſe poteſt.

¶ Plaſtice fictoria vel figlaria: ars figlina qua finguntur imagines ex argylla. απο του πλαττειν qđ eſt fingere: vñ & pplaſtice dicit ars faciendi typos. i. formas qbus formandis figlinis opib⁹ vtũtur. Dicitur etiam pplaſtice pro ipſa forma: quam ad formanda alia opera adhibent. Ply. Arceſilai proplaſticen pluris venire ſolitã Cõſtat ab artificibus ipſis q̃ aliorũ opera.

¶ Plaſma atis: & plaſmatũ figmẽtũ qđ & figlinũ opus dicitur: qđ formatum eſt. Itẽ plaſma emplaſtrum a πλαττω fingo: cõponoq;. Perſ. Ligdo cũ plaſmate guttur Mobile colluerit. Antiqui em̃ nõnulli emplaſtrum ex pluribus liquoribus rebus cõmixtis vocem adiuuantibus factebant. Cato. de plaſmatis bibendis.

¶ Plaſmo as. figmentũ aliquod efficio.

¶ Platos grece latine dicit latitudo. Vnde Plato: platea: platanus: & multa alia.

¶ Patyophthalmus quaſi dilatãs oculos. πλατυσ em̃ latus: οφθαλμοσ oculꝰ: Quo noie dictꝰ eſt lapis ſpumę cãdidę nitẽtiſq; qđ ſtimi appellãt alij ſtibani: alij alabaſtrũ: alij turbaſin. Nã dilatat oculos & eorũ fluxiones/exulcerationeſq; inhibet

¶ Platea via latior: fereq; militaris ptoria cõſularíſq; dĩ. Quãdoq; etiã capit̃ pro area in quã cõuenire populus ſolet: cuius pe. cor. apud Catul. Lam pridius in heliogabalo. Plateas in palatio ſtrauit lacedęmonijs & porphyreticis ſaxis. Eſt & nomẽ auis quę ad ea volãt quæ in mari merguntur: & capita eorum morſu corripit: donec capturã extorqueat. Dicta platea a latitudine corporis.

¶ Platæa cũ dipht. vrbs bœotię. Ply. Platæę numero plurali. hinc platęenſes populi dicti

¶ Platanus pe. cor. arbor late ſpargẽtibꝰ ſeramis a πλατος latũ. Petroniꝰ arbiter. Nobilis eſtiuas platanus diffuderat vmbras. Eſt aũt tã maſ. q̃ fœgñis: & tã q̃rtę q̃ ſcdæ decli. Ver. in cul. Nã primũ prona ſurgebãt valle patẽtes Aerię platanus. Idẽ in Ge. Et ſteriles platani malos geſſere valentes: Hĩc platanctũ & platanon p loco platanis cõſito.

¶ Plato phũs/ab humerorũ latitudine dictꝰ. Hic antea ex aui paterni noĩe Ariſtocles vocabatur. Fuit egregio corporis habitu: & ĩ palęſtra ſe exercuit apđ ariſtonẽ palęſtritem: a quo primũ cognominatus eſt plato. Natus eſt Athenis eo die: quo apud Delon apollo ſtuduit picturæ & tragœdias: poemataq; edidit. Adeo aũt in omni diſciplinarũ gñe: & p̃ſertim in phĩa excelluit: vt diuinus Plato & phõq; homerus vocatus ſit. Ci. li. tuſ. q. platoni cæ maieſtatis maximꝰ ẽ buccinator. adeo vt ipm deũ appellet: quẽ labeo ĩter ſemideos cõmemorãdũ putauit. Cui defũcto Magi vti deo ĩmolauerũt

¶ Platicerotes beluę lata cornua habentes.

¶ Plauti a planis pedibꝰ q & ploti noĩanť: ſoleas quoq; dimidiatas q̃bus vtebanť in venando quo planius pedẽ ponerẽt ſemiplotia appellabant.

¶ Plaudo is. ſi. ſum. Eſt aũt plaudere quotiẽs alicui pro re bene geſta cõgratulamur: lętitiãq; oſtẽdimus. Amb. li. ij. de virgi. Quę pompa illa ſ quãta angelorum lętitia: plaudentium q̃ habitare meretur in cœlo: quę cœleſtem vitã vixit in ſęculo ſ Seneca. Vnam rem adiſciam & fauere: ac plaudere reiuuabit. Fit etiã quãdoq; in deriſum: vt ẽ apud Ezechielẽ: pro eo q̃ plauſiſti manu & pcuſſiſti pede & gauiſa es ex toto affectu ſuper terrã Iſrael. huius cõpoſita ſunt applaudo: qđ eſt alicui plaudo. Hier. Q̃ q̃ labia tor q̃tis: trahatis capillũ: applaudatis pede: fidẽ eccleſię aptiſſime confitebor. Sup plaudo: de quo alibi. Eſt & plaudeo es. Hier. in eccle. Caput ſuũ mouebit & plaudebit manu.

¶ Plauſus us. Ci. in Cato. Quibus cũ a cũcto conſeſſu plauſus eſſet multiplex datus.

¶ Plauſibile fauorabile iucũdũ popularę: qđ plauſu populi excipi põt. Cic. Quoniã plauſibilia hæc nõ ſunt vt in ſinu gaudeãt: glorioſe loqui deſinãt Sic oratio plauſibilis dicta eſt: quę placet & plauſum populi meretur.

¶ Plauſtrũ currus: qđ ex omni parte ſit galã: qđ in eo vehitur: Vt inquit Var.

¶ Plecto is.xi.ctũ.ſecundũ Priſ. vel xui.ſecundũ aliquos xũ.ſignifi. punio ferio. απο του πλητ-τω ferio. Hie. in li. iudi. Si ſeptẽ crines capitis mei licio plexueris: & clauũ hũc circũligatũ terrę fixeris infirmus ero. Aug. li. de ci. dei. Nã ſi oĩa nunc peccatũ manifeſta plecteret pœna: nihil vltimo iudicio reſeruare putaret. Huius paſſiuũ eſt plector. Ter. in phor. Tu iã lites audies: ego plectar pẽdẽs i. feriar: vt inquit Do. Hinc plectrum & plagę.

¶ Plector deponens non eſt in vſu: ſed habet cõpoſita amplector: complector: circumplector: implector: vnde implexus quod eſt implicatus. Gregor Sed cũ ex lectione alia redemptoris noſtri ſententia ad mentem reducitur: ex huius nobis lectionis verbis quęſtio valde implexa generatur. Perplector perfecte ligo. Hieronymus ad Paulinum. Tenent ſe mutuo: ſibiq; perplexi ſunt: & quaſi rota in rotam voluitur. Teren. in enun. Pergin ſcelesta mecum perplexe loqui. Dona. Ideo perplexe quia ſtatuerat vitium celare virginis. Hinc perplexor: quod eſt valde ligo ſeu in dubio pono. Plau. in aul. At ſcio quo vos ſoleatis pacto pplexarier. Pactũ non pactũ eſt: non pactum: pactũ eſt: quod vobis lubet. Idem in aſi. Neq; vllũ verbũ faciat plexibile: id eſt ambiguũ multum.

¶ Pectilis pe. cor. quę plexa ẽ. Plau. in bacch. Progabea ſcaphiũ: pro inſigni ſit corolla plectilis.

¶ Plectrũ inſtrumẽtũ citharœdi quo fides plectũtur. i. percutiũt: a πληττω pcutio. Mar. Feruida ne trito tibi pollice puſtula ſurgat: Exornẽt docilẽ garrula plectra lyrã. A nñis dr quãdoq; pecten. Vergi. Iam pectine pulſat eburno. Plectrũ etiã qñq; calcar æneũ quod olim gallis gallinaceis addebatur dum inter ſe pugnarent.

¶ Plebs bis. vel plebes bei. idẽ qđ vulgus. Hoc ẽ vilior pars populi. Gel. Plebs in qua gentes ciuiũ patricię nõ inſunt. Ply. Tãta plebei cõſternatione vt primo pulſus ex ea regione: mox & interẽptus ſit. Huus diminutiũ eſt plebecula.

¶ Plebeſcitũ plebis ſtatutũ. Sciſcere eñ ſtatuere ẽ Scita vero plebis appellant ea q̃ plebs ſuo ſuffragio ſine patrib⁹ iuſſit; plebeio magiſtratu rogãte vt pote Tribuno. In pplo eñ oñis pars ciuitatis & omnes ordines cotinent: in plebe neq; equites ſũt neq; patricij.

¶ Plebeius a.um. qđ eſt plebis: vt plebei ędiles.

¶ Plegma atis. ræte crines intorti. hoc eſt tricæ & oĩe textum.

¶ Plẽmyriũ fluuius ſicilię q̃ per agrũ ſyracuſanũ labit. a πλημμυρω quod eſt exundo.

¶ Plenus a.um. qđ eſt vacuo contrariũ. hoc eſt in quo nihil eſt vacui ſed integrũ atq; perfectũ ẽ. hic plenitudo perfectio.

¶ Pleniluniũ vide in dictione luna.

¶ Pleonaſmos latine cumulatio: ſiue adiectio. Figura quotiẽs ſuperflua addũt: vt Sic ẽ ore locuta πλεοσ enim plenus dicitur:

¶ Pleo es. q̃uis nõ ſit ĩ vſu habet tñ cõpoſita. Cõpleo: expleo: impleo: a quo adimpleo: oppleo: repleo & ſuppleo. Lact. li. vij. Et replebunt montes cadaueribus oſſibuſq;.

¶ Pleiades ſtellę q̃ tauũ pficiũt pter caput qđ ortu ſuo primę nauigatiõis tps oñdit. πλειαδες latine vergilię dñr a verni tẽporis ſignificatiõe quo oriunt. Nam vere exoriunt & circa equinoctiũ earũ ortus matutinus eſt. Hyginus inter huius tauri finitionem & caudã arietis ſtellę ſunt: quas noſtri Vergilias: greci pleiadas dixere. Fuerũt athlantis filię ſeptem ex Pleione nympha cũ quibus Iuppiter cõcubuit. Vñ & pleiades dictę: & ex hoc relatę ſũt in numerũ ſyderũ. Vulgo pulcenaria dicũt. Vel a pluralitate πλειονεσ. Pleones eñ græca lingua plures dñr: Plures aũt ſimul apparere certum eſt. Pherecydes tradit ſeptẽ ſorores fuiſſe lycurgi filias ex naxo inſula. Et quia liberũ educauerũt a Ioue inter ſydera fuiſſe relatas. Harũ noia putãt Electra: Alcinoe: Celeno: Merope: Aſterope: Taygete: Maia: quarũ ſeptima vix cerni põt. Oui. li. iiij. faſt. Pleiades incipiũt humeros releuare paternos Quę ſeptẽ dici: ſex tñ eſſe ſolẽt. Seuq; in amplexu ſex hinc venere deorũ. Nã ſterope marti cõcubuiſſe ferũt: Neptuno alcinoen: & te formoſa Celeno. Maian & electrã taygetẽq; Ioui: Septima mortali merope tibi Siſyphe nupſit. Pœnitet & facti ſola pudore latet. Siueq; electrę troię ſpectare ruinas Nõ tulit ante oculos oppoſuitq; manum. Fit aũt quãdoq; hæc dicto tetraſyllaba. Prop. Non hæc pleiades faciunt nec aquoſus Orion. Aliquando abiſcitur e. & dicimus pliades. Stra. lib. i. ſyluarũ. Nec parægeas hyades pliadũq; niuoſum Sydus & olenijs dignum petiſſe ſub aſtris.

¶ Plethron quidã pro iugero accipiũt. Alij duo plethra ſingulis cõtineri iugeribꝰ exiſtimãt: vt hero mathematicꝰ in plethro pedes centũ in iugero, ducentos contineri ſcribens.

¶ Pleuritis idis. dolor lateꝝ græce πλευρα τησ πλευραϛ latus dr. Hin pleureticus qui hũc morbũ patit. Sũt etiã qui hũc morbũ pleureſin vocẽt. Macer. Coſtarũ quã pleureſin attica lingua.

¶ Plico as. aui. tũ. & plicui plicitũ. a quo quattuor cõpoſita. Applico: cõplico. explico: & implico: ſimiliter duplex pteritũ & duplex ſupinũ hñt. Reliq; ſolũ in aui. atũ terminãt vt duplico: triplico: quadruplico: multiplico/replico/ſupplico. Significat aũt plicare nectere & veluti rugis facere. Tractũ a greco. Cõplico ſimul plico/cumulo. Hier. in plo. Iob. Si ſiticellã iunco texerẽ: aut palmarũ folia cõplicarẽ: vt in ſudore vultus mei comederẽ panem meũ. Lac. li. v. Quid leno niſi vt bonis exuat? qđ fur niſi vt plura cõplicet? Implico ĩecto/ĩuoluo. Sal. li. iiij. hiſt. Implicitę rates myſteria phibebãt Lactã. li. ij. Nã cũ bello ciuili brutiano implicitus grauí morbo abſtinet pũlio ſtatuiſſet. Aliqñ ĩplicare ornare. Plau. Implicat ad ſpeculũ caput. Circũplico. Gel. Surculo cõpari quẽ habebat capite ad funẽ proinde vt debere fieri ſciebat circũplicabat Replico diſſoluo. Pla. Replicat ricam atq; extẽde Et replicare rurſus explicare. dicere. Hiero. ad Lucinum bæthicũ. Hęc & ipe intelligis quo animo replicem. Ply. Quã ſæpius ille replicaſſet tandem p ſua ſit. Duplico: a quo conduplico: multiplico: & ſupplico: de quibus alibi.

¶ Plicatile q̃ plicat: vt nauis plicatilis: cũ facta ẽ cõijs. Et plicabilis criſta vpupę.

¶ Plodo is. ſi. ſum. ſignificat quatiẽdo ſiue collidẽdo: & manibus/pedibuſve ſonũ aliquem facio Cuius compoſita ſunt Applodo quod eſt iuxta: ſeu ad aliquid plodo. Quintili. Cõplodere manus ſcænicũ eſt: pedes applodere interim licet. Feſtus Sunt qui appludam ſorbitionis liquidiſſimum

PL.

genus putent q̄ flatu deijciatur & quaſi applodat̄ Applodere per tranſlationem eſt fauere ac teſtari honorem illo motu. Complodo: explodo: diſplodo & ſupplodo: de quibus in explodo.

¶ Ploro ras. Vide in dictione fleo. Eius cōpoſita ſunt comploro ſimul ploro. Liuius lib. i. Tum demum palam facto: & cōploratione in regia orta. Ser. preſidio firmo munitus primus iniuſſu populi voluntate patrum regnauit. Deploro: exploro & imploro: de quibus locis ſuis.

¶ Ploſtrū idem quod plauſtrū. Nam au. in o. ſepe conuertitur. Huius diminutiuū eſt ploſtellum. Augu. li. de ci. dei. Nam hoc turpe mēbrū per Liberi dies feſtos cum honore magno ploſtellis impoſitum prius rure in cōpitis: & vſq; in vrbem poſtea vectabatur.

¶ Ploti qui planis ſunt pedibus exiguā & fere nullam in medio concauitatem habentes.

¶ Pluma mollior & exigua pēna. Hinc plumeus a.um. vt lectus plumeus. Implumis & hoc implume: qd̄ eſt ſine pluma: vt Auis implumis. Sūt qui dicāt plumā quorūdā lingua ſignificare acū. Vñ plumarius a.um: vt opus plumariū.

¶ Plumula diminutiuum parua pluma. Columel. libro. ix. Plumulę ſub cauda clunibus detrahēdæ ne ſtercore coinquinatæ dureſcāt: & naturalia prę cludant.

¶ Plumarius aria. arium. qd̄ ex pluma eſt: Et plumarium dicitur opus acu factū: qd̄ græci a liciorū multiplici varietate polymitariū appellant. Hier. in exo. Decem cortinas de byſſo retorta variatas opere plumario facies.

¶ Plumarius qui acu depingit. Vnde ibidē legit̄ q̄ Achiſamech fuerit optimus lignorū artifex & polimitarius atq; plumarius. Cato de libe. educā. Et enim nulla q̄ non didicit pingere poteſt bene iudicare qd̄ ſit bene pictū plumario: aut textore in pulmonibus plagis.

¶ Plumatile pe. cor. qd̄ ex plumis factū eſt. Plau. Comatile aut plumatile plumis implere. Nonius clauatū interp̄rat̄: aut ex pluma factum.

¶ Plumo as. plumā facio. Vñ plumatū eē pēnatū dicim⁹. Gel. li. i. Auicula eſt parua nomē ē caſſita habitat nidulat̄q; in ſegetib⁹ id ferme tp̄is: vt appetat meſſis pullis iāiā plumātib⁹. Et plumare ē acu pingere. Plautus Opiſcus laneas tunicas purpura micātes & plumāti difficultate pernobiles.

¶ Plumeſco es. a plumeo is. fieri cōuenit pēnatus fio. Aug. li. iiij. cō. Aut quid tū aberat paruulis tuis lōge tardi⁹ ingeniū cū a te longe nō recederent vt in nido eccleſię tuę tuti plumeſcerent.

¶ Plumbū duplex eſt: albū. ſ. & nigrū: album ſtānum dicit̄. Nigri plumbi duplex origo ē. Aut em̄ ſua ſponte naſcit̄ vena: nec q̄q̄ aliud ex ſe parit: aut naſcit̄ cū argēto: mixtiſq; venis cōflat̄. Prim⁹ liquor qui in fornacibus fluit: albū plumbū & ſtānū vocat̄. Secūdus argentū quod remanſit galena dicit̄: & latine plumbago.

¶ Plumbeus a.um. qd̄ ex plūbo eſt: vt imago plūbea. Aliquādo dicit̄ nigrū. Vnde Plau. Plumbeū hoiem appellat liuidū. Per trāſlationē quoq; plūbeū ingeniū obtuſum dicit̄: & quod penetrare cogitando non poteſt.

¶ Plumbago cōis vena plūbi & argēti: greece molibdena. Ply. Frequens & his plumbago: hoc eſt vt in ſole plumbei videantur.

¶ Plumbarius a.um qd̄ ad plumbū p̄tinet: vt plūbaria officina. Ply. Plimmythiū quoq; hoc eſt ceruſam plumbarię dant officinę.

¶ Plumbarius ij. qui ex plūbo facit opera.

¶ Plūbo as. ferrumino. Ply. Neq; argentū ex ſtanno plūbāt̄ q̄m̄ prius liq̄ſcit argētū. Hinc replūbo: quod eſt reſoluo. Iurecōſultus digeſtis de auro & argento legato emblemata vaſis & lapidibus incluſa replumbari poſſe ſignificat.

¶ Plūbatura mō ferruminationē ſignificat: mō quāc̄uq; cōiunctura plumbo factam.

¶ Plumbatę dīt pilę plūbeę: quas veteres peregrino vocabulo Manobarbulos vocabāt. A quo & milites q̄ his vtebant̄ manobarbuli appellati ſūt.

¶ Plus pluris gn̄is neu. In obliquis vero & numero plurali trium generum eſt. Et ſecundū Priſ. cōparatiuū eſt ſignificatiōe tm̄ nō voce: ab eo qd̄ eſt multum. At Gel. li. v. nō comparatiuū ſed abſolutum dicit. Vnde Ambr. formauit cōparatiuū: cum dixit. Cuius parētes dum requiſiſſet cœpit offerre pluríma & pluriora promittere. vbi etiā cōpatiuū ſuppoſuit ſuperlatiuo quod fieri conſueuit. Ouid. huic met: Sed q̄ cū tibi ſit iunctiſſima iunctior eſſe Expetit. Dicim⁹ aūt plus hac re: & plus hanc rem. Ter. in eu. Nō plus triduum. Victr. lib. vii. Aſſeres directi diſponantur inter: nec plus ſpatiū habētes pedes binos. In plurali. Plura & pluria. Do. Anti qui hoc cōplure & hęc cōpluria: quod noſtri cōplura dicūt. Ci. in ꝓtagora. Cōfirmāda genera cōpluria. Credo q̄a veteres hic & hæc plures & hoc plure. nō hoc plus dicebant. Gel. vero refert Capitonem docuiſſe pluria latinū eſſe: plura vero barbarum. Nunc autē de vſu & pluria & plura dicimus. Vnde & cōpluria & complura. Terē. in phor. Multa aduenienti vt fit noua hic compluria. Sed differunt abinuicem plura & complura: q̄ plura p̄nt eē duo: complura duo eſſe non poſſunt. Illud cōparatiuū: hoc minime: ideoq; non regit caſum. Complurim⁹ nō reperit̄: ſed tantū plurimus. Eſt etiam plus aduerbium. Et plus ſatis dicim⁹ pro eo qd̄ eſt maxime: & pluſq̄ ſatis. Ter. in eu. Accede huc ad ignem iam caleſces plus ſatis. Componitur q̄nq; plus & dicimus perplus: Ab eo fiunt derluatiua. Pluralis & hoc plurale: & pluratiuus a.um. vt pluris vel pluralitiuus numerus.

¶ Pluriſariā aduerbiū ſignificat pluribus modis: ſiue pluribus locis. Sue. de Tibe. Cubicula pluriſariā diſpoſita tabellis ac ſigillis laſciuiſſima q̄ picturarū adornauit.

¶ Pluſculus a.um. dimin. a plus: q̄uis plus a maſculino vel fœminino nō veniat. Et ſignificat parū plus: vel aliquāto plus. vn pocho piu. Terē. in phor. Tum pluſcula ſupellectile opus eſt. Idem in hecy. Primū dies compluſculos.

¶ Plurimus ſuperlatiuū a multus: qd̄ etiā quādoq; pro longo ponit̄. Verg. Iāq; aſcendebant collē qui plurimus vbi īminet: Vnde apd̄ eūdē nux plurimā. i. lōga: qua ſignificat̄ amygdalū.

¶ Pluteus machina ad expugnādos muros ad ſimilitudinē caſſidis. Cōtexit̄ e vimine: & coriis ptegit̄: terniſq; rotulis quarū vna in medio: duę in capitibus apponuntur. in quācūq; partem volueris admouentur. Hos obſidentes muris admouēt: applicantq; & eorum munitiōe ſagittis: ſeu aliis miſ-

filibus defenſores de propugnaculis exturbāt vt ſcalis aſcendendi p̄ſtetur occaſio vt inquit Vege. Cęſar ſemperq; hoſtibus ſpes victorię redintegretur: eo magis q; deuſtos pluteos turrium videbāt nec facile adire apertos ad auxiliandum aīaduertebāt. poſtea vero etiā tabulę quib⁹ aliquid p̄ſepiretur eodem nomine dictę ſunt. Liui. Cratibus pluteiſq; & linteis contectus. Sue. in Cal. accipere videtur pluteū pro fulcro tori diſcubitorij cū inquit Quoſdā ſūmis honorib⁹ functos cœnari modo ad pluteum: modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt. Mar. Nam pluteo vindice tutus erat Librorum quoq; & tabularum ſignorumq; repoſitoria plutei appellātur. Iuue. Et iubet archetypos pluteum ſeruare cleanthas. Hinc plutealis & hoc pluteale. Vnde a Cicerone ſigilla plutealia imagūculę plūteis. i. tabulis incluſę. Tabula inſuper qua vtuntur ij qui litteris dant operam & ſcribūt pluteus līalis dī. Perſ. Nec pluteū cędit nec demorſos ſapit vngues. Pluteū etiā dicebāt ſpatiū id quod inferiores colūnas a ſuperioribus per longitudinē in fronte diſpeſcebat.

¶ Pluto Saturni filius ex Opi cōiuge & frater Iouis atq; neptūni. Qui cū ad regni diuiſionē veniſſent plutoni qui natu minor erat & Agęſilaus vocabatur: pars occidentis obtigit ſecus inferū mare. Ioui plaga orientalis neptūno inſulę. Hinc datus eſt locus fabulę: vt Ioui imperū cœli: neptūno maris: plutoni inferorū obtigerit. Pluto autē Sumanus: dis: orcus: vragus ab vrgēdo Vedius Iuppiter dictus fuit. Idē quietalis eſt appellatus: quaſi mors quies ſit ęrūnarum.

¶ Pluo is. plui: plutū. q; ſuppoſitū habet: ſz nō appoſitū. Hiero. in Gñ Non em̄ pluuerat dñs ſuper terram. Et iterū. Ego pluam ſuper terram. Alī qñ id qđ pluuit ponit in ntō. Tibul. Multus & in terris deplueretq; lapis. Val. Max. In piceno lapides pluuiſſe ait. Au. li. iij. ci. dei. Sed cū pluit terra cum pluit creta cū pluunt lapides: nō vt grando appellari ſolet hoc nomine ſed oñino vel terræ: vel cretę: vel lapidum pluuia. Quandoq; ablatiuū appoſitum habet. Liui. lib. vi. de bel. mace. Tarracinę & Amiterni nunciatū eſt aliquotiens lapidib⁹ pluiſſe: q; actū: vt deus pluit aquā: pluit māna Q; id ſuper quod pluit in ntō ponit. Hieron. in Eze. Tu es terra immunda & non compluta in die furoris. Quintil. li. vi. Cum cœnaculū eius perpluueret. Huius compoſita ſunt appluo. Plyn. Niſi appluat exanimatur. Compluo. Var. Quo impluebat dictum impluuium. Surſum qua compluebat compluuium. Depluo deorſum pluo. Impluo intus ſiue ſupra pluo. Col. li. x. Tremellius quidē aſſeuerat priuſq; impluerit ab auibus: aut formicis ſata edi vbi ęſtiuis ſerenitatib⁹ ager aret. Perpluo per medium pluo: quod vernaculo ſermone dicimus ſtrapiouere. Plaut. in. Tri. Benefacta benefactis alijs pertegito ne perpluant. Quintili. Cū cœnaculum eius perplueret.

¶ Pluuia ę. eſt iugis & lenta aqua dum pluit.

¶ Pluuius a. um. vt aqua pluuia. quæ pluta ē. Ply. Teriturq; in mortarijs admixta aqua pluuia. Hor. lib. i. car. ventos pluuios vocat: hoc ē pluuiam inducentes. Colu. ver pluuium nominat: in quo ſæpe fit pluuia.

¶ Pluuialis ſeu pluuiatilis adiectiua eiuſdē ſignificationis. cumpluuius. Feſtus. Compluuiū quo de diuerſis tectis aqua pluuialis confluit in eundem locum. Col. li. x. Infoſſi lacus ſignino conſtruunt qui receptam pluuialem aquam contineant. Et dies pluuiales ab eodē dicti ſunt: in quibus pluit.

¶ Pluuioſus a. um. vt annus pluuioſus in quo fuerunt frequentes pluuię.

¶ Pneuma atis. ſpūs flatus. pneumaticus ſpūalis Vñ pneumatica organa dīr ſpiritalia. Ply. li. xix. E puteo particis pneumaticiſq; organis tollēdo. Dicitur & in muſica ratio pneumatica.

¶ Pneumon latine pulmo: quod a πνεω ſpiro deſcēdit. Vnde pneumonia qđ & peripneumonia inflāmatio pulmonis cū ex alijs cauſis: tū ex diſtillatione vehemēti vel ſynācha vel ſuſpirio vel pleuritide proueniēs vt ſanguis inde copioſus excreari ſoleat. Hinc pneumonici qui laborāt ex pulmone qui latine dici p̄t pulmonarij ſicut a Col. ouis pulmonaria dicta eſt: cuius pulmo afficitur.

¶ Poculū ꝓprie vas quo bibit a potione dictum Aug. li. xix. ci. dei. Non em̄ calix & potio quā continet calix ſimul dī poculū ſed calix ſolus. Sic tñ q; potioni continēdæ ſit accōmodatus. Sumitur tamen quandoq; pro eo qđ bibimus. Verg. Pocula ſi qñ ſeuę inſecere nouercę.

¶ Pocillū diminutiuū parūm poculū. Ply. lib. iiij. L. papyrius Imperator aduerſ⁹ ſamnites dimicaturus votū fecit ſi viciſſet Ioui pocillū vini. Plau. in aſi. Tecū vna poſtea tecū ęque pocilla potitet.

¶ Pocillatores pincernę q; miniſtrāt pocula mēſę ingerētes. Vñ Ganymedes qui a dijs raptus fert: vt Ioui pocula miniſtraret pocillator appellatus ē

¶ Podagra pe. correp. pedum dolor. πους & αγρα. atrocitas. Mar. Litigat & podagra diodorus flacce laborat. Ouid. li. x. de pon. Soluere nodoſā neſcit medicina podagrā. Podagra morb⁹ pegrinus ē. Nā ſi italię fuiſſet antiquitus latinū nomen inuenſſet. Non enim roma cum ſudando & laborando viuebat hoc malum cognouit. Eſt autē podagra rubens: hoc eſt calida. Eſt frigida: eſt multiplex: de qua apud medicos. Podagra etiam dicit pedica: laqueus quo capiuntur animalia.

¶ Podager podagricus & podagroſus: qui podagra laborat. Aen. Nūq; poetor niſi podager. Pla. in mer. Sed tādē ſi podagroſis pedib⁹ eēt euthic⁹.

¶ Podalirius ꝓprīū nomē æſculapij filij & fratris Machaonis medicinę artis p̄clari: q; cū græcis ad Troiam ob medicinam profectus eſt. A pedū magnitudine ſic appellatus. Medicinā autē diuinam profecto videri oportet: ſi illud quod in prologo prognoſticorū ſcribit his verbis græce hippocrates fuerit adiunctū quacūq; via poſſet futuri habere rationem α μαλε και ειτι θειον ερεστι ερτησι μουσησι υαι τουτου την πορον αμεκμαρθαρειν ουτω γαρ θαυμαζοι τοτε δικαιως και ιητρος αγαθος αμειν.

¶ Poderis penul. corre. talaris tunica duplici ſyndone vt inquit Hiero. quam Ioſephus biſſynam vocat. Hęc adhæret corpori: & ita arcta eſt: & ſtrictis manicis: vt nulla omnino in veſte ſit ruga: & vſq; ad crura deſcēdit. Solent milites habere lineas quas camiſias vocant ſic aptas mēbris & aſtrictas corporib⁹ vt expediti ſint vel ad curſū vel ad p̄lia dirigēdo iacula: tenendo clypeum: enſem vibrādo: & quocūq; neceſſitas traxerit. Ergo & ſacer

dotes parati in miniſterium dei vtuntur hac tunica vti habentes pulchritudinem veſtimẽtorũ nudorum celeritate diſcurrant. Dicta poderis a ωοδωρ. id eſt a pedibus.

¶ Podex poſterior pars corporis pudenda: q̃ ex ea pedes fluere videntur. Iuue. Et podice lęui cędũtur tumidę medico ridente mariſcę.

¶ Podia funis in naui: quo tenditur velum.

¶ Podium locus ad ſpectandũ habilis: a pede nomẽ habẽs: ſiue quia pedis mõ proiectura illa q̃ podium facit procedat: ſiue q̃ ad pedes ædificiorum ſtrui conſueuiſſet: ſiue q̃ in eo pedibus hęreamus. Nunc vulgo dr̃ Meniana. Solet em̃ fieri extra domus parietem locus porrectus inſtar pulpiti mutilis e marmore ſuppoſitis. Iuuen. Omnibus ad podium ſpectantibus. Sueton. de Nero. Cęterum ac cubãs primũ paruis foraminibus: deinde toto podio adapto ſpectare cõſueuerat. Sed & afferes tornatos in cõclauibus & alijs locis ſupercilij mõ parietibus ſuffigi ſolitos in quibus candelabra & poma & codicilli ſuſtinentur: podia maternus ſermo appellat. Huius diminutiuũ eſt podiolum.

¶ Pœcile fuit porticus athenis noĩata ex varietate picturę. Greci em̃ ωοικιλον varĩ dicũt. ωοικιλια varietatem. Vnde & lapis ſimites vocat9 ẽ Pyrrho pœcilos a varietate rubentiũ macularum In hac aũt porticu Zenon phũs diſcipulos docebat. Vnde & ſtoica ſecta nomen accepit: & philoſophi ſtoici nuncupati: qui antea zenonij ab ipſo doctore appellabantur. στοα enim grece portic9 vocatur. Ply. li xxxv. Hic & athenis pinxit porticum quę pœcile vocatur gratuito.

¶ Pœnus carthaginẽſis a phœnix: ſed aſpiratio detrahit & œ in u mutatur in deriuatiuo. punic9 a. um. non pœnicus. Vide infra in dictione punicus

¶ Pœnulus diminutiuũ eſt a pœnus. Vnde plautina fabula nomen ſumpſit.

¶ Pœna ſupplicĩũ a pẽdẽdo: vt Var. inq̃t quo q̃s ob delictũ afficit. Alij a greco qđ eſt ωοινη

¶ Pœnarũ vero octo genera Cicero cõmemorat: Damnũ: vincula: verbera: talionem: ignominiã: exilium: ſeruitutẽ: mortem. Hinc punio: quaſi pœnio: pœna afficio.

¶ Pœnam pendere eſt i multã ſoluere: quia hoc pẽſo ærę fiebat.

¶ Pœnalis & hoc pœnale: quod ad pœnam pertinet. Vnde & pœnalis actio.

¶ Pœnitet ebat. tuit. quaſi pœna tenet. Pœnitere dicim9 cũ quę ipſi fecimus: ea nobis poſt incipiũt diſplicere: & moleſta eſſe. Ci. Nam quod obiectum eſt de impudicicia quod q̃ omnium accuſatorum nõ criminibus ſed vocibus maledictiſq̃ celebratũ eſt: id nũ q̃ tam acerbe feret. M. Cęlius vt eum pœniteat non deformem eſſe natum. Quoniam vero his etiam quę nobis: aut tædio: aut pudori ſunt pœna quędam eſſe videtur: fit vt pœnitet aliquãdo pro tædet: pudet: ſeu dolet accipiatur. Liuius lib. i. Nec me eorum ſententię eſſe pœnitet. Cic. in Cato. Num igitur ſi ad centeſimum vixiſſet annũ ſenectutis cum ſuæ pœniteret? Accipitur interdũ pro parũ videtur & a pœnuria deduci ſentit. Gel. Ter. Me q̃tum hic operis fiat pœnitet. i. parum videtur: quod a ſeruis fit. Cic. li. i. offi. Tam diu autẽ velle debebis quoad te q̃tum proficias non pœnitebit. Inuenitur etiam pœniteo pœnites, & pœniteor deponens. Nam ſicut pœnitet me dicimus i. pœna tenet me. Ita pœniteor paſſiue: hoc ẽ pœna teneor. Hieron. in eccleſiaſtico. Fili ſine cõſilio nihil facias: & poſt factum non pœnitebis. Et in actibus apoſtolicis. Pœnitemini igitur & conuertimini: vt deleantur peccata veſtra. Hinc fiunt participia pœnitens: pœniturus: & pœnitendus. Accius. Neq; te neq; quen q̃ arbitror pœniturum tuæ laudis. Col. lib. ij. Itaq; hic ager ſiue exercetur ſiue ceſſat colono eſt pœnitendus ac tan q̃ peſtilens tefrigendus.

¶ Pœnitentia & pœnitẽdo in vno ſignificato accipiunt̃: & a pœnitet quoad primũ ſignificatum fiunt. Hiero. in li. xx. Triumphator in Iſrael nõ parcet & pœnitudine non flectetur. Nec cũ homo eſt vt agat pœnitentiam.

¶ Poeta απο του ωοιεειν: qđ eſt facio effingo q̃ ſi fictor. Eſt enim qui elegantia carmina fingit. Apud greços aũt poetę per excellentiã quinq; ſunt: vt his verbis ſcribit interpres oppiani de piſcib9. ωοιητα μεν κατ εξοχην εισι ωερτε ομηρος ενωολις ησιοδος αρτιμακος μικαλλος και ωανυασις.

¶ Poema atis. & poematũ & poeſis poetarũ op9: eſt figmentũ ſiue fictio. Plaut. in aſin. Nam nec fictum vnq̃ nec pictum in poematis. Sũt tñ qui diſtinguãt inter poema & poeſiz: q̃ illud ſit tnuẽtio parua: quę paucis verbis exprimit̃: Hęc vero text9 ipſe ſcriptorũ & opus totum. Lucil. Itẽ quęuis nõ magna pars poema eſt: poeſis opus totum totaq; illa ſumma eſt vna.

¶ Poeticus a. um. qđ ad poetã pertinet. Hinc poetice aduerbiũ: quod eſt more poetarum.

¶ Poetice ars ipſa: ſicut grammatice & rhetorice.

¶ Poetria æ. & poetris idis, per modũ patronymici fœ. Perſ. Poetridas picas cãtare credas pegaſeũ melos. Cornutus poema vel poetriã cõponentes.

¶ Poetor aris. in poetica exerceo ſiue poetã ago. Ennius. Nunq̃ poetor niſi podager.

¶ Pogonia dici põt barbata: genus cometę. ωωγων em̃ barba. Ply. li. z. Pogonias vocãt cui9 interiore ex parte in ſpẽ barbę longe ponitur ĩuba.

¶ Polis grece latine ciuitas & vrbs dr̃. Vñ neapolis. Hinc politicus a. um. qđ ẽ ciiule. Ci. Sed q̃ põt eſſe homini politico delectatio: cũ aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur.

¶ Polypiron ſepes fertiles multi frumenti.

¶ Polion ωωλιον ſignificat pulli aſinini fimum quẽ equa initio partiõis ante fœtũ effundit vt inquit Ariſto teles. Plynius vero polean vocat.

¶ Polio is. ĩui. vel polij politũ ſignificat orno & quaſi politico more cõpono. Hinc politũ dicim9 cultũ: ornatũ. Et politiones agrorũ cultus diligẽtes: ſicut politiones veſtimentorũ mundicię & cultus. Ci. Pub. Lẽtulo. Nũc vt Apelles. Veneris caput & ſũma pectoris politiſſima arte perfecit. Hui9 cõpoſita ſunt depolio: expolio: & ppolio: q̃ perfectionẽ actus denotãt. Feſt. Depolitũ perfectũ quaõmes perfectiones antiqui politiones appellabãt Cic. li. ij. ad herẽ. Difficillimũ eſt inuentũ expolire expedite pronunciare. Idem. L. Luceio. Tu interea non ceſſabis & ea quę habes inſtituta perpolies Repolio rurſus polio. Col. li. z. Sin protinus vſui deſtinantur ſcilicet frumenta: nihil attinet repoliri: ſatiſq; eſt vmbra refrigerari.

¶Politia a polis q̄ eſt ciuitas latine ciuilitas interp̄taf. Hie. Scotorū natio vxores ꝓprias nō habet & quaſi polionis politiā legerit: & Catonis ſectef exemplū: nulla apud eos cōiunx ꝓpria eſt: ſed vt cuiq; libitū fuerit: pecudū more laſciuiunt.

¶Polities mundicies & ornatus dicitur.

¶Polimenta teſticuli porcorū cū caſtrant: q; ad ſimilitudinem veſtium poliantur.

¶Polleo es. per duplex ll poſſum: valeo. Cicer. in para. Nec eſt vlla res quę plus apud eum polleat q̄ ipſius voluntas atq; iudicium. Liui. li. i. Multū illi terra plurimū mari pollent. Et pollere ſplendere. Ply. li. xxxvi. Ex oleo & aqua cilicię cotes pollēt. Huius cōpoſita ſunt prępolleo. qđ eſt vltra alios polleo. Liui. lib. i. Ardeam rutuli habebant gens vt in ea regione atq; in ea ętate diuitiſs p̄pollens. Repolleo: a quo repolleſco quo vſus eſt Col. li. v. Plurimarū ſtirpiū natura ſic cōmodat: vt circa cicatricē nouellis frōdibus repolleſcat. i. repuleſcat. ęquipolleo: ęquualeo.

¶Pollentia potentia. Plau. in ru. Nec ineptorum potior ſit pollētia. Et pollentia dea potētię: quæ a Romanis colebatur. Item pollētia Plynio auctore oppidum fuit in maiore baleario. Fuit & altera pollentia iuxta alpes inclyta lanarum nobilitate. De qua Syr. li. viij. Fuſciq; ferax pollentia villi. Fuerunt & pollentini in piceno in quinta regione Italię non multum diſtantes a tolentinatibus: vt indicat Ply. lib. iij.

¶Pollex digitus groſſus manus: q; vi & poteſtate inter cęteros digitos polleat: nec ī ſiniſtra ceſſat nec minus q̄ tota manus ſemp in officio eſt. Vñ & apud grecos αντιχειρ antichir vocaf: quaſi pro man⁹ & q̄ſi altera man⁹ videaf. Alio noīe appelleī Hallux. απο του αλλομαι ſilto qđ cōſtricta manu proximum digitū ſolus ſcandat.

¶Pollicaris & hoc pollicare adiectiuum a pollex. Ply. Digitorū hominis longitudo illis & interim falcata pollicari latitudine.

¶Polliceor verbū cōe ſcđm Priſ. Nā in ſignificatione paſſiua vſus eſt. Ouí. de arte. Pollicitis diues quilibet eē pōt. Eſt aūt polliceri vltro ſeu ex pacti one aliq̄d promittere. Cōpoſitū ex pol particula affirmatiua ſiue a porro: ſiue a poly: quæ multum ſignificat per exceptionem: & liceor. Hinc fit pollicitor frequentatiuū: a quo pollicitatio.

¶Polemon penul. cor. philoſophus athenienſis philoſtrati filius. Qui cū in iuuentute petulās eſſet & aliquādo ebrius & coronatus Xenocratis ſchola in greſſus fuiſſet: eius oratione quæ tūc de pudicicia erat: adeo mores imutauit: tantūq; in phia profecit vt Xenocratti in ſchola ſuccederet.

¶Pollis inis. & pollen inis. a polleo deduci videī. flos tritici. Ply. li. xviij. Ex aphrico iuſtū eſt e modijs redire ſemodios & pollinis ſextarios quinq;. Ita enim appellant in tritico: qđ florē in ſiligine.

¶Pollinarius a. um. qđ ad pollinē pertinet: vt Cribrū pollinariū qđ de lino nō de ſetis equorū fit ad pollinē purgādū. Nam cribra quæ ad excutiendā farinam fiunt: excuſſoria dicuntur. Ply. in eodem Cribrorū genera gallię ſetis equorum inuenere: hiſpanię lino excuſſoria ac pollinaria.

¶Pollintor curator piſtrini qui: pollinario cribro pollinē excutit: a polline farina deductū nomen. Cato. Operariū mercenariū pollintorem diutius eundem ne habeat die.

¶Pollincere eſt farinā in piſtrino luctifactā diuidere: & pollincio ipſa diuiſio.

¶Pollinctor cum c accurator funerū & tedēptor dicitur. i. qui funera morientiū curat: quaſi polluctorum vnctor. i. cadauerum curator. Vnde pollinctum funus dictum a pollinctibus vnctum. Pollincere eſt curare: vngereq; cadauera. Apu. Pollinctor eius funeri dū vnctionē parauit. Hūc Feſtus polluctorē pronūciare videtur. Quas inquit pollucere merces liceat. &c. Plaut. in aſi. Ecquis currit pollinctorem accerſcere. Pollincere ad pollinctū emere ſiue corpus mortuū curare. Pollinctus ipſa curatio. Plau. Carthaginēſes fratres duo fuere eorū alter viuit alter ē mortuus. propterea apud vos dico cōfidētius: quia mihi pollinctor dixit: quiſeū pollinxerat. Hinc pollinctura ipſa accuratio. Idē in Sti. Hodie pollinctura eſt. Libitinarius dicebaf qui neceſſaria funeribus vendebat: & qui rationibus p̄erat libitinę deę: in cuius tēplo quę ad ſepulturam pertinebant vendebantur: ſicut docet Plutar. in proble. Seneca lib. vi. de benefi. Vota libitinariorum eſſe: vt mortes plurimorū optēt: quod illis quęſtuoſiſſimum eſt.

¶Polluceo es. xi. verbū ſacrificale & reddentiū libamenta deis. Significat enim pollucere mutum dedicare vel deuouere. ex poly multum & luceo q; is qui talia facit multum luceat: ob lumina ſacrificiorum. Vel pollucere eſt libamenta herculi in arā porricere: & ſacrificium polluctum: q; Herculi decuma data ſit. Plaut⁹ in Sti. Vt decimam partem Herculi polluceam. i. ſplendide dedicem. Hoc vetbo vſi ſunt auctores quotiens opiperas dapes velut in ſacrificium dei: & in primis Herculis facturi erant: cui deo decimas omnium rerū Romani voto reddebant. Vnde Macro. catilones eos proprie dicit qui ad polluctum herculis vltimi cum venirent catillos liguribant ad polluctum: hoc eſt ad magnificū epulū quale Herculi ſolebat fieri. Pollucibilis cœna dicta eſt opulenta. Hinc pollucibiliter ſplendide & laute. Plaut. in bac. Paſcite paraſitos opſonate pollucibiliter.

¶Polenta & pulenta vtroq; mō dicīt: quæ ſic fit. Perfuſum a qua hordeū ſiccant nocte vna: poſtero die frigunt. deinde molis frangunt ſeruantq; in multos dies. Vnde in Ioſue ſcribitur. Et comederunt de frugibus terrę die altero & azymos panes & polentam eiuſdem anni. Inuenitur etiā hoc polenta. Ouid. lib. iiij. met. Dulce; dedit teſta quod coxerat ante polenta.

¶Polluo is. lui. lutū. quaſi porro lauo: ſed per cōtrarium ſępenumero ponitur pro inquino ſiue per antiphraſim: ſiue q; ea quę inquinantur madefieri neceſſe eſt. Lactan. lib. iiij. Omnia ſcelere ac libidine polluebamus. Hinc nocturnā geniturā ſomno ſparſam pollutionem appellant.

¶Pollubrū vas trulleū: quo manus lauamus. vulgo bacile dicitur. Liui. Argēteo pollubro & aureo gutto. Fabius pictor. Aquā manibus dato: pollubrū ſiniſtra manu teneto: dextra vaſum cū aqua.

¶Polus quaſi cœli cardo. Duo aūt ſūt poli. ſ. Arcticus. i. borealis: & Antarcticus hauſtralis. Et ab altero in alterum protenditur axis a quibus ſuſtinetur. Borealis altiſſimus his quæ ſunt in noſtro hemiſphærio. hauſtralis imus & depreſſus: & quia

nobis videri nõ possit. Dictus polus a πολω verbo greco quod verto significat & circũago.
¶ Polyandros latine multos viros habẽs. Polyãdriũ locus vbi sunt multa sepulchra publica.
¶ Polyarna multorũ agnorũ. Var. li. 2. de re rust. Veteres poetę alios vocant polyarnas: alios polymelas: alios polybutas: id est multorum agnoũ: multarũ ouiũ: multorum boum.
¶ Polycarpus nomẽ viri ꝓpriũ quasi multi fructꝰ siue fructuosus. καρποφορεῖν fructũ dicunt.
¶ Polycrates pe. cor. nomẽ ꝓpriũ tyrãni q regnauit in samo insula. Hic & opibus & felicitate apud historicos inclytus est: q quoad vixit nõ tã fortunę alũnus dici potuit: q̃ partꝰ. Sed mors infamis & ærũnosa docuit neminẽ ante obitũ merito dici posse felicem. Fuit enim ab orete satrapa persarũ captus suspensusq;.
¶ Polycletus pe. p. Statuarius eximiꝰ diligẽtia & decore supra cęteros: vt inqt Quintil. Nã ex ere signa fecit nobilitata scriptorũ ꝓconio cũ primis fecit astragalizõtes hoc ẽ talis ludẽtes: quo ope nullũ absoluti ꝰ iudicãt: fuit sytõiꝰ & discipl's ageladæ
¶ Polychronius diuturnꝰ lõgęuus & multi tpis sicut oligochroniꝰ q parũ viuit. Vñ cornices dictæ sunt polychronię qm̃ nouẽ ętates viuere dicantur
¶ Polyceros pe. co. latine cornutꝰ: siue mlta cornua habens.
¶ Polydamas penul. cor. nomẽ ꝓprium viri troiani: & latine dr̃ valde domans. Pers. Nõ mihi polydamas: nec troiades labeonem prętulerint.
¶ Polydorus pen. p. nomẽ filij priami: & latine significat multa donans: polydoria munificentia.
¶ Polydoria insula propontidis.
¶ Polyæglas insula a caprarũ multitudine.
¶ Polygalon herba palmi altitudinẽ in caule fũmo foliis lẽticulę q̃ potata lactis vbertatẽ inducit Vnde & a lactis abundãtia nomẽ accepit.
¶ Polygolatõ herba sine foliis: asparagi caule in cacumine aculeum habens.
¶ Polygenneton quasi multorum generum.
¶ Polygonius multorũ angulosꝫ. Polygonũ pe. pro. herba a geniculorũ multitudine quã nos sanguinariã vocamꝰ foliis rutę & grãinis similis. Succus eiꝰ infusus naribꝰ supprimit sanguinẽ. Col. li. vij. Sãguinalis herba: quã greci polygona appellant. Hoc nomẽ veteres vsurparũt pro fœcundo.
¶ Polylogꝰ pe. c. mltiloquꝰ. polylogia mltiloqũ.
¶ Polyonemon q̃si multarũ tibiarũ herba cunilæ similis femine pullegij surculosa multis geniculis
¶ Polymedia troadis oppidũ hellespõto adiacẽs
¶ Polymnia seu polymneia. nã πολυμνεια aσa grecis scribit: sed latini polymnia dicũt pe. cor. Hor. li. 1. car. diuisit diphthongũ. Euterpe cohibet nec polymneia: vbi etiã y sequẽtibꝰ m. & n more greco corriptꝫ. Fuit vna ex musis sic dicta: qa tm̃ suauitate poetas reddit glia imortales: ab πολυ multũ. μνεια memoria Vñ & p̃esse rhetoribꝰ dr̃ q bus opus ẽ multa memoria. Sũt q a πολυ & hymnos deducũt qđ ẽ laudatio qa laudationibꝰ prę sit: & scribũt polyhymnia: vt apud Oui. li. v. fast. Dissensere deę q̃rũ polyhymnia cœpit.
¶ Polymitus a. um. pe. cor. a poly & μυτοσ filũ: qđ nos liciũ dicimus a liciorũ multiplici varietate Vñ vestis polymita q̃ multis licijs cõtexta ẽ sicut Monomita dr̃ q̃ vno licio cõstant. Dimita q̃ duo

bus. Trimita quę tribus. Ply. Plurimis vero licijs texere quę polymita appellant: Alexandria instituit. Hinc polymitarius a. um. vt opus polymitarium: quod & plumariũ dicitur: quando quidẽ Hiero. Plumarios & polymitarios artifices pro eodẽ fere posuit. Polymitarij enim dicuntur qui artẽ polymitariam exercent.
¶ Polymyxos lucerna quæ multos habet angulos & in his funiculos illustrandis conuiuis accõmodata. Maro. Illustrem cum tota meis conuiuia flãmis: Totq; geram myxos vna lucerna vocor.
¶ Polymorphus multiformis. μορφη eñ forma
¶ Polypharmacus penu. cor. venenis vel medicinis abundans.
¶ Polyphemus pen. prod. Cyclops neptuni filiꝰ ex Thoa phorci filia ingenti corpore: qui vnum tantum oculum in fronte habuit. Quo noie Garrulus illustris significatur.
¶ Polyphagus penultima correpta: qui multum comedit: & latine dici potest manduco. Est ẽ multi cibi capacissimus: sicut pamphagi populi cũcta comedentes.
¶ Polypodiũ hærba dicta siue ꝙ radix eius veluti cirros ad similitudinem polypi piscis habeat: siue ꝙ farina eius indita naribus polypũ consumit Hanc herbam nostri filiculam nominant similis est enim filici pilosa radix.
¶ Polypus pe. co. gtm̃ facit polypi & polypodis piscis est ex molliũ genere: a multis pedibꝰ appellatus ex poly & πουσ pes: quasi multipes. Vnde a nõnullis octopes dr̃. Huius piscis ingeniũ sicut scribit Amb. li. hexa. fraudulẽtum est qui vadoso in littore petrã nactus affigit ei: atq; eius nebuloso ingenio colorẽ subit ꝙ simili specie terga obductus plurimos pisciũ sine vlla suspicione fraudis allapsos dũ nota nõ p̃cauẽt & saxũ opinant: cassibus furtiuę artis includit: & sinu quodã suę carnis intercipit. Et a polypo pisce dictus est polypus narium morbus cum caro interiora nasi occupat intumescens maxime flante euro a similitudine marini polypi: ꝙ eius carni similis sit. Tunc enim caro radices agit plurimas q̃ tanq̃ pedes sunt. Cato de re ru. Etsi polypus in naso introierit brassicam erraticã aridam tritam in malum conijcito: & ad nasum admoueto. Hic polyposus: qui eo morbo laborat. Mar. Nasutũ volo nõ polyposuꝫ. Magnꝰ vero basili ꝰ ωσ πεφασι τον πολυποδα την Χροαν προσθην υποκειμενην την ουτοσ αυτοσ την Διαφοραν προσ τασ των συνοντων γρωμασ μεταβαλλει ται.
¶ Polyptoton pe. p. qđ multiplicẽ habet casuꝫ ex πολυ: qđ est multiplex & πτωσισ casus. Figura qua diuersis casibus sꝛia variat: vt ex nihilo nihil in nihilum nil posse reuerti.
¶ Polypyron per ypsilõ significat multi frumẽti.
¶ Polypoetes perithoi & hyppodames filius.
¶ Polysyndeton pe. cor. ab πολυ multus. συνδεσμοσ cõiunctũ: quasi multipliciter cõiunctũ. Figura cũ sermo multis cõiunctionibus cõcatenatur. Verg. Tectũq; larẽq;: Armaq; amyclæũq; canem cressamq; pharetram.
¶ Polysyntheton pe. cor. figura cũ sꝛiæ multorũ articulorũ conuenienti copia continentur: vt Ille hunc pœna constrictum trahebat. Hic autẽ vociferabatur. cõcursus vero non mediocris erat cum

tamẽ oñs opitulari vellent ſed nemo auderet: neq; ibi magiſtratus aderat: nec circumſpiciẽtes quo potiſſimũ confugeremus repiebamus.

¶Polytrichon: qđ multitudinẽ capillorũ faciat. τριχεσ. eñ capilli dicuntur: vulgo capilli veneris vocañ. q; multa habeant capillamẽta. Appellatur & a quibuſdã polythrix: & Calythrix. Ply. Polythrix. in vino data morbo regio medetur.

¶Polytropus. pe. cor. multimodus prudens.

¶Polytes. pe. pro. alter priami filius ex hecuba

¶Polyxena. p. co. priami filia. Ouid. Placet achil. leos mactata polyxena manes. Græce dī multorũ peregrina: ſeu q; amor peregrinari faciat mẽtes ab ingenio ſuo: ſeu q; apud multos libido: vt peregrinabunda vagetur.

¶Pomœriũ quidam ſcribunt cum. œ. diph. & cõpoſitum volunt a poſt quaſi poſt mœrium. hoc eſt murum. Nam mœrus murus dicitur. Virgil. lib. x. Atq; ipſis pręlia miſcent aggeribus mœrorum: vt pomœrium tam intra q̃ extra murũ dicatur. Quidam nõ a poſt ſed a pene prępoſitione: aut a pro cõponi exiſtimant: vt ſit terrænũ qđ circa mœnia in orbem eorum cum ædificio intrinſecus & omni cultu extrinſecus vacuum ſinebatur. Vnde Liui. lib. i. Aggere & foſſis & muro circundat vrbem: pomœrium profert. Idem. Pomœriũ eſt circa murum locus quem in condendis vrbibus quondam etruſci qua murũ ducturi erant certis circa terminis inaugurato conſecrabant. Et hoc ſpacium quod neq; habitari: neq; arari fas erat nõ magis q; poſt murum eſſet q̃ q; murus poſt id pomœrium romani appellarunt & in vrbis incremento quantum mœnia proceſſura erant: tantum termini hi conſecrati proferebantur. Feſtus Pomœrium quaſi promurum. i. proximum muro.

¶Pomeridianus. a. um. a poſt & meridie. qđ poſt meridiem fit. Aug. lib. viij. con. Cũ imperator pomeridiano circenſium ſpectaculo teneretur: exiſſe deambulatũ in hortos contiguos. Dicitur & poſt meridianus. Quintil. lib. iij. Poſtmeridianis ſcholis Ariſtoteles præcipere artem oratoriam cœpit. Sic dicitur Antemeridianus. Auguſt. lib. ij. acad. Quod cum factũ eſſet & in eo pene totum antemeridianum tempus conſumptũ videremus redire dolum inſtituimus.

¶Pomiliones & pomilii nani. i. hoïes paruæ ſtaturæ paulum ſupra tertã extantes. Habent quandoq; membra enormia qualem Mar. deſcribit in illo diſticho cui nomen eſt pomilius. Si tantum ſpectes hominis caput: hectora credas: ſi ſtantem videas aſtyanacta putes. Scribitur etiam a nonnullis. per. u. pumiliones. Col. ſcribit pumiles aues niſi quem humilitas earum delectat non probo. Huius fœminum eſt pomilia.

¶Pompa. omne ſpectaculũ: & apparatus ſolennis cum oſtentatione & ſpecie quadam triumphi tam in aduerſis q̃ in proſperis. & lętis. a græco πεμπω mitto. Dicitur enim pompa nuptiarum: pompa ſacrorũ: pompa funerũ. Ci. Sed iam e pompa in veram aciem deſcendamus. Significat etiã longũ incedentiũ ordinẽ in ſupplicatione quã nos hodie proceſſionem appellamus.

¶Pomum: generale nomen eſt omniũ fructuũ qui ex arboribus eſui apti proueniunt: ſiue mollũ: ſiue durorum: nuces vero ea duntaxat poma vocañ: quæ duro operimento ſunt. Dictum pomũ vt docet Var. quaſi potomũ q; in eius inſitione potu. i. aquatione indiget. Nam illi per ſiccitatem aquam addi oppus: vt ſtabilia matureſcant. ſiue q; vicem potus in cibis prębeat.

¶Pomariũ: locus arboribꝰ pomiferis cõſitus. qđ latini etiã Viridariũ appellãt: greci padiſũ. Proper. Nec mea phæaces æquant pomaria ſyluas. Ouidi. li. iiij. me. Id metuens ſolidis pomaria clauſerat athlas mœnibus. Aliqñ pomariũ dī locus vbi reponuntur poma. Vnde Ply. docet pomaria contabulari in loco ſicco & frigido in q̃bus ſint feneſtręſeptentrionales q̃ ſerenis diebus pateſcãt. Hinc conſtat falſum eſſe qđ a ludimagiſtris docetur. pometum pomos pomaria poma reſeruant.

¶Pomona: pomorũ dea. ſicut mellona mellis dea

¶Põponius. nomẽ hiſtorici. qui de ſitu orbis ſcripſit. Fuit & alius vir romanꝰ Atticꝰ cognoſatꝰ ad quẽ. Ci. epł̃as ſcrip. Põpoña: nomẽ mīs Scipionis.

¶Põdus. dī qđ graue ẽ. vt in euãgelio. Nos q; pot tauimus põdus dici & ęſtus. Item pondus qđ librã do ad ſtaterã ponderañ. Hier. in li. ɣ. Ponderabat capillos ducẽtis ſiclis pondere publico. Interdũ ponitur p numero. hoc eſt multitudie. Var. E græcia cõportaſſe magnũ pondus aīm artificũ. Interdũ pro auctoritate. Cic. Appio. Sed idẽ ſcribit meas litteras maximũ apud te pondus habituras. Hinc ponderoſus. a. um. qđ eſt graue.

¶Põdero. as. libro. Plau. Dũ nummulariꝰ ponderarẽt argentum. Aliqñ ſignificat qđ vernacula lingua dicimus Vender a pois: vt li. iij. ɣ. Semel in anno tondebañ: quia grauabat eũ cęſaries ponderabat capillos capitis ſui ducentis ſiclis pondere publico. per tranſlationẽ ponderare eſt examinare cõſiderare. Lact. li. iij. Mors ex præteritis vitę actibus ponderãda eſt. Hinc componit. prępõdero. qđ eſt prius pondero: ſeu prius examino. Ci. li. iij. offici. Neq; ea volunt pręponderari honeſtate.

¶Pondo indeclinabile & gñis oĩs & modo pro libra ponit. Nã pondo & librã idẽ fuiſſe Feſtus innuit: cum inquit. Duo aſſes ſinguli librã & pondo efficiebant. Modo ſignificat pondus. xij. librarũ. Liu. Argenti pondo bina & ſex libras in militẽ põſtaret. Modo ponit pro hoc noïe põdus. Hiero. in li. viij. Fueruntq; in ea: acetabulũ argenteũ pondo centũ triginta ſiclorũ. Et apud Liuiũ ſcribitur coronam aureã librępondo ioui dicatã fuiſſe. Nec caret ſingulari: vt quidam exiſtimant. cũ Col. dicat pondo librã & quadratã abiici oportere. Pondo igitur. ita. duodecim libras continet. ſicut Aſſis duodecim vncias. Et dicimus duapondo & Trepondo. vt Quint. li. i. teſtaī. Ab his dipondiũ Tripondiũ. & Aſſipondiũ. pro vnũ põdo q; id erat librę pondus

¶Pono. is. poſui & poſiui. poſitũ. Plaut. in Vitu. Nũc vt apđ ſequeſtrũ vitulũ poſiuimꝰ. Eſt aũtẽ ponere collocare cõſtituere. Virg. li. i. ge. vrbe velit poſita templis ſibi ferre dicatis. Cic. Primũ eñ ſtante rep. facere ſolebamus: vt in agendo plus q̃ in ſcribendo operę poneremus. Aliquãdo deſinere. quoniam cũ ceſſemus ab opere collocare quodãmodo ac reponere videmur id qđ agebamus. Virg. li. vij. Cũ venti poſuere omniſq; repente Reſedit flatus. Aliqñ Erigere ædificare. Idem. Poſuitq; immania templa. Vnde in antiquis marmoribus legimus: Bene merenti poſuit. Aliquando deponere. Idem

ponũtq; ferocia pœni corda volente deo. Aliquã=
do Apponere. Mar. Nolo mihi ponas rhombum
mullũve bilibrẽ. Hinc poetæ fabulas & ſcripta ſua
ponere dicebantur q; in ſcæna hæc ſpectatoribus
quaſi in conuiuio apponebant. Iuue. Pone tigilli=
num .i. affer in ſcænã aliquid de tigillino ſcriptũ.
Aliquando pingere. Hora. Solers nunc hoĩem po
nere nunc deũ. Nã de ſculptore & pictore loquitur.
Huius verbi compoſita ſunt. Appono . qđ eſt ali=
quid antepono. Ply. Nihil ei prẽter ſecundariũ pa=
nem oleraq; appoſuit. Interdũ ſubiũgo. Vndo ap
poſitum dicitur caſus qui verbo ſubiungitur. Item
apponere eſt iuxta: vel ad aliquid ponere . Ci. li. ij.
artis ve. Gladiũ prope appoſitũ euaginа eduxit: &
illum alterũ occidit. Antepono: prẽfero. Cõpono.
Circumpono: vt in euã. Circumponenſq; calamo.
Depono Diſpono ordino. quaſi in diuerſis locis
nono. Hiero. in li. ꝫ. Audiuit famam ſeruus tuus q;
diſponat Saul venire in Ceilã. Hinc diſpoſitio quę
eſt rerũ in ordinẽ collocatio. Diſpoſitũ decretũ cõ=
ſtitutũ . Vnde ex diſpoſito dicimus . i. de induſtria
et quemadmodũ a nobis conſtitutũ eſt . Macrobi.
An altius quiddã cui remotis arbitris opus ſit co=
gitaturi ex diſpoſito cõueniſtis. Expono. Impo=
no. Poſtpono. quaſi retropono. Ci. Tironi: Oĩia
poſtpoſui dũmõ p̃ceptis patris parerẽ . Repono
Sepono. ſeorſum pono remoueo. Suppono ſum
mitto. Apul. Suppoſuitq; humeros oneri . Aliquã
do ſignificat adulterinũ loco veri ſubiicio. a quo
Suppoſitus partus dr̃ qñ fœtus alterius matris nõ
veræ matri ſubiicit. Ply. Nã filius p̃is teſtamentũ
ſuppoſuiſſe dicebatur . Suppono . & Suprapono.
vt in eu. Et lapis ſuprapoſitus erat ei. Tranſpono
vltra pono. Et oĩa habent pe. prod.

¶ Poſitio. eſt quã greci vocant θεσιν.

¶ Poſitus. us . idem qđ poſitio ſiue ſitus . Ouid. in
faſ. Terra trib⁹ ſcopulis vaſtũ p̃currit in ęquor Tri
nacris a poſitu nomẽ adepta loci.

¶ Poſitiuus. a. um. qđ primo poſitũ eſt: nec aliun=
de deriuatũ. a quo Grãmatici poſitiuũ a cõparati=
uo & ſuperlatiuo diſtingũt. quod illud ſit quaſi fun
damentũ iſtorum.

¶ Poſitura: nota qua ſenſus ĩ or̃one diſtinguit. Itẽ
dr̃ ſitus ſiue poſitio Gel . Vt aĩaduerteret quo'hĩtu
quaq; forma quaq; poſitura ſtellarũ aliquis naſcere
tur. Sic ſyllabã dicimus eſſe longã poſitura.

¶ Pone. qñ grauẽ accentũ hz̃ præpõ vel aduerbiũ
eſt & ſignificat p̃pe vel poſt. Virg. Pone ſubit con=
iunx. ferimur p̃ opaca locoꝝ. Val. max. lib. i. Mox
humani ingenii p̃na voluntate vetita ſcrutãdi po
ne reſpiciens aĩaduertit immenſę magnitudinis ſer
pentem concitato impetu omne quicquid obuium
fuerat proterentem.

¶ Pons. a pẽdeo. q; veluti in aere pẽdeat. Et ſiĝt oẽ
p quod ſup aq̃s trãſimus. Vñ & p ſcala nauiũ qñq;
ponit. Virg. Interea ęneas ſocios de pupibus altis
pontibus exponit. Hinc Depõtanus. Vñ ſenes de=
pontanos appellatos eſſe legimus a pontis deiecti
one. hoc eſt ferendi per pontes ſuffragii adẽptione

¶ Ponticulus. dimi. paruus põs. Cic. lib. v. tuſc. Et
cũ foſſam latã cubiculari lecto circũ dediſſet: eiuſq;
foſſę tranſitũ ponticulo ligneo coniunxiſſet.

¶ Pontones: naues quibus in traiiciendis amnib⁹
loco pontiũ vtimur. Papinianus. Quia via confir
mari ſolet vel ciuitate tenus: vel vſq; ad viã publi=
cam vel vſq; ad flumẽ: in quo põtonibus traiiciat.
Apul. Et ſi vado nõ poterũt: põtonibus tranſibũt

¶ Pontifex: facer magiſtratus vt inqt Scæuola a
poſſe & facere dictus. vel vt inqt Var. a ponte. quia
ſublicius pons a pontificibus factus eſt primũ &
reſtitutus ſępe. Erant aũt maiores & minores pon=
tifices inter quos ſummus qui pontifex maximus
dictus eſt q; maximarũ rerũ q̃ ad ſacra & religionẽ
pertinent iudex: ſit vindex contumacię priuatorũ
magiſtratuũ. Numa eñ pontificem fecit: eiq; ſacra
omnia attribuit: eiuſq; ſcitis ſacra omnia priuata &
publica ſubiecit: inſtituitq; vt idem pontifex non
cœleſtes modo cerimonias ſed iuſta quoq; fune=
bria placando ſq; manes edoceret. auctor Liuius.

¶ Põtificatus. us. põtificis dignitas: ſicut cõſulat⁹

¶ Pontificius. a. um. quod eſt pontificis: vt ius põ
tificium quod ius canonicũ dicitur.

¶ Pontificalis & hoc pontificale quod ad pontifi=
cem pertinet. Vnde pontificales libri: in quibus ſa
crę cerimoniæ continentur.

¶ Pontus generis maſcu. nerei filius: & neptunni
vt Euſe. li. i. p̃parati. ſcribit. Vnde põtus mare dici
videt. Alii pontẽ dici exiſtimant mare ab ποντι=
ζω qđ eſt mergo. Vel ab πονωσ qui eſt labor quia
ſit laboribus plenus. ridicule per contrariũ dici ar=
bitrantur q; careat ponte. Proprie aũt id mare pon
tus appellet quod a palude Mæotidis vſq; in Te=
nedũ protendit. Pontus fœ. generis . Inſula eſt de
qua Virg. Viroſaq; pontus caſtorea: Eſt & prouin=
cia aſię minoris a ponte rege ſic cognominata no=
bilis crudelitate Medeę Hæc vt Stra. refert ab occi
dente haly flumine claudit. ab oriente Colchide: a
meridie minori armenia Ptol. vero. aliter li. v. Ait
enim ab occaſu ore ponti & thracio boſphoro. A
meridie regione q̃ proprie Aſia dicitur. A ſeptem=
trione parte Euxini maris terminat. Eius ciuitates
ſunt Calcedon. nicomedia. nicea. hic regnauit Mi=
thridates . eupator & Pythodoris regina. Ex põto
fuit Aquila veteris teſtamenti tranſlator & inter=
pres. Et Martion hęreſtarches qui q̃uis chriſtianus
videri vellet: aliũ tamen creatorẽ oĩm rerũ eſſe dice
bat q̃ chriſti patrẽ: illũq; maiorẽ aiebat. Hinc Pon
ticus. a. um. Hiero. cõtra Ioui. Cõpelle phrygem &
ponticũ vt locuſtas comedat. nefas putabit.

¶ Pontina palus: Volſcorũ palus iuxta forũ Apii
haud longe a Tarracina diſtatq; ab vrbe. xx. paſſu
um milibus de qua. Luc li. iij. Et qua pontinas via
diuidit vda paludes.

¶ Pontia. Inſula nõ longe a palmaria in ſinu Ca=
ietano in qua turtures ac coturnices cũ ad Italiã
veniũt prima volatura requieſcendi cauſa paucos
dies morantur. Auctor . Var. Eſt etiã pontia vrbs
ad quã pontonibus traiiciebatur.

¶ Popa. pinguedo Perſius. Aſt illi tremit omento
popa vẽter. Hic popana pinguia vnguẽta dixerũt
veteres. Iu. Ridẽdaq; multo Pane tumet facies aut
pinguia popana ſpirat. & hinc miſeri viſcanť labra

¶ Popanũ. pe. co. placẽta lata quã diis (mariti.
veteres offerebãt : Sed & p quocũq; libo capiť Iu.
Scilicet & tenui popano corruptus oſiris.

¶ Popina. pe. produ. a popa locus vbi publice op
ſonia caroq; cocta ac delicate confecta venditatur
cõeditur q; vel priuatim vbi guloſa familia extraor
dinarie ligurite & helluari conſueuit : ſiue ipſe qua
lem dixi cibus. Horatius fornix tibi & vncta po=

pina incutiunt vrbis desiderium.
¶Popinones. vel ii quos nunc Tabernarios vel luxuriosi qui se popinis dedunt.
¶Popinatio nuncupat a Gellio quæ alio noie dicitur helluatio quam greci Asotiam vocãt. Fit aũt popinatio a popinari quod significat helluari & indulgere popinis. Iullius Capitolinus. Dum Galienus popinat: & balneis ac lenonibus reputat vitã.
¶Popinalis & hoc popinale qđ ad popinã spectat Col.li.ix. Tunc celebres erant delicię popinales cũ ad mare deferebantur viuaria.
¶Poples.itis. pars opposita genui q̃ curuatur dicta q̃ poplite flectur. Col.li.vij. Si dolore neruorum claudicas. oleo & sale genua popliteſq̃ & crura cõpicanda Accipitur quãdoq̃ pro tota illa parte neruosa. Liu.lib.xxij. Quosdam & iacentes viuos succisis femoribus poplitibusq̃ inuenerunt.
¶Poppysmata ppie dĩr ea vocis blãdimẽta q̃ fiunt equis indomitis cũ tractatione manuũ. Vñ & q̃ fit manibus palpatio interpretari potest: vt apud Iu. Prębebit vati crebrũ poppysma roganti. i. crebram manuũ tractationẽ cũ quadã vocis adulatione. nam fit ab ϖωϖϖυζω. qđ est sibilo vel adulor. Quare & pro sibylo qñq̃ ponit qui in re obscœna fieri cõsueuit. Mar. Quis ridere potest fatui poppysmata cũm? Cũ sonat hic cui nõ mẽtula mẽsq̃ cadit. velut vitium notauit in galla poppysma vt pote insulsum coeuntiũ crepitũ Est & ϖωϖϖυζειρ vt quidã exponunt illisis manib⁹ inter se et palma cũ palma collata plausum edere qđ est applodere. Vnde & poppysm⁹. Plinius lxxviij. Fulgetras poppysmis adorare cõsensus gentiũ est.
¶Populus.pe.cor. singulari numero vnius ciuitatis multitudinẽ significat. Virg. hinc populũ late regem. Populi vero diuersas ciuitates. Idem Littoraq̃ & latos ppłos. Est aũt ppł's multitudo hoĩm iuris consensu & concordi cõmunione sociata.
¶Popellus diminutiuũ paruus populus. Persius. Ante diem blando caudã iactare popello.
¶Popularis & hoc populare qđ est populi. Hor. Et populares vincentẽ strepitus & natus rebus agendis. Interdũ popularis dĩr charus & gratus populo qui sibi populi fauorẽ conciliat. Ci. Nihil tã popularẽ q̃ bonitas. Liui. Et quo nihil popularius est quibus artibus petierat magistrat⁹ iisdem gerebat. Interdũ dicitur plębeius. vilis & ignobilis. Plau. præstat diuitem esse ac popularẽ q̃ nobilem & mendicũ Et popularis dicitur qui est eiusdem cõditionis generis sortis & fortunę. Teren. in phor. amicus me⁹ summus & popularis Geta. Erat cũ & ipse seruus. Et popularis dicitur Ciuis.
¶Popularia sacra vt labeo inqt sũt q̃ oẽs ciues faciunt: nec certis familiis attributa sũt: vt fornacalia palilia. Laralia. sic dicta q̃ populo grata essent cũ in populũ missio fieret ab iis qui gr̃am plębis quærebant. Et hoc duplici modo. Aut de republ. bene sentiẽdo & ea q̃ ad ppł̃ salutẽ spectãt recta cũ rõne agendo. Aut largiẽdo & adulando vel aliis corruptelis benuolentiã captãdo. Itẽ popularia dicebãtur loca vbi plębs sedebat. Vide in dicti. Equestria.
¶Popularitas: affabilitas humanitas: blanditiæ et gratia in populo. Hiero. popularitatẽ tuam. quam mihi inuidiam apud simplices niteris cõcitare perspicua ratione compescui.
¶Populariter affabiliter: humaniter. & cum gratia populi. Iuue. Et verso pollice vulgi Quẽlibet occidunt populariter.
¶Populatia: ńugatoria puerilia. Labe. populatia agimus per ludum.
¶Populosus.a.um: quod est plenũ populo vt oppidum populosum.
¶Populatim modo significat p ppłos. Apul. populatim ab oñi prouincia reuocatus. Modo catervatim & in vniuersum. Cęcil. ego p.didi te qui oẽs seruos pdo ppłatim q̃so ne addas malũ adhoc malũ.
¶Populo.as. amorẽ populi cõcilio Pacu. Atq̃ vt promerui pater mihi patriã populauit meã. Aliqñ populare est p̃dari. Quod & ppłor dr̃. Virg. Quisq̃ suũ populatus iter. Idem populatq̃ in gentẽ fatis aceruũ. Hinc Depopulor pro deprędor. passimq̃ & quasi populatim diripio.
¶Populatus.a.um. participiũ. qđ significat dep̃datus. vt Quisq̃ suũ populat⁹ iter. populatus vero nomen significat populosum: vt vrbs populata. i.
¶Populonia: vrbs ętruriæ: a ppłos (ppło plena. multitudine q̃ in eius agro est: vel a populãdo q̃ frequentibus pyratarũ populationibus pateret.
¶Popul⁹ aũt pe. prod. gen⁹ arboris a frondiũ multitudine sic appellata. Virg. hic candida ppł̃ santro Imminet. Ply. li. xxiiij. Virgã ppł̃i ĩ manu tenẽtib⁹ intertrigo nõ metuat Col. li. vi. Cui rei maxime videtur idonea populus. Ea est arbor Cerro similis.
¶Populeus.a.ũ. qđ ẽ materiatũ ex ea arbore virg. in Ge. Qualis populea mœrẽs philomella sub vm
¶Populnus.a.um. idẽ quod populeus (bra Plaut. in Cas. nũ isthęc aut populna fors aut ebiegna est tua? Dicit & Populneus.a.um. in eadem significatione. Col. vij. Probatur maxime vlmea post fraxinea & ab hac populnea frons.
¶Populetum locum populis consitus.
¶Porculena Plau. ĩ mil. nisi huic veri affertur merces nõ hic suo femineo quãq̃ porculenã ptiturus ẽ.
¶Porca animal. q̃ alio noie dicit Sus. in agro vero porca est terra elata inter duos sulcos a porrigẽdo vt inquit Var. q̃ ea seges porrigat frumentum vel a porcẽdo q̃ vltra se iaci semina prohibeat. vt q̃ aquas porceat hoc est porro arceat. Nã crebriores sulci limi solent vocari. Col. lib. ij. Liras rustici vocant easdem porcas cũ sic aratũ est: vt inter duos latius distantis sulcos medius cumulus siccã cedem frumentis prębeat. Sed &. xxx. pedũ latitudinem. cxxv. longitudinẽ porcã vocabant eodem auctore. Campani hodie porcas vocant puluinos: siue hortulos in quibus veluti sulcatim sua cuiusq̃ generis olera seruntur. Id genus & Areæ dicuntur apud Columellam,
¶Porcus domesticus: aper ferus: suus vtriq̃ cõmune est. Mar. Iste tibi faciat bona saturnalia porcus Inter spumantes ilice pastus apros. Dictus porcus quia porrecto rictu pascat: & terrã dũ hærbarũ radices rimatur latius porrigat. Hinc fiunt diminutiua Porculus & porcellus. Ambro. Sicut gluto amat porcellũ Sue. in nerone. Iterum ac sæpius recoctũ porcello abiecit Scribit. Varro porcum græcum nomen esse antiquum sed obscuratum. q̃ eum nũc vocant Χειροϛ.
¶Porcarius. porcorum custos.
¶Porcinus.a.um. quod ex porco est: vt caro porcina.
¶Porculationem: antiqui porcorum (cina. nutricatum vocauerũt. Varro. In nutricatu quam

porculationem appellabant binis menſibus porcos ſinunt cum matribus.

¶ Porcius cõgnomen fuit Catonis cenſorini. Tractum a porco. Cognoīa eñ vt inquit Varro. habẽtur a maiori & a minori pecore. a maiori vt Equitꝰ Taurus A minori vt porcus caprillus.

¶ Porcia nomen mulieris romanę. fuerunt aũt duę maior & minor. Porcia minor. cũ laudaret apud eã quędã bene morata q̃ ſecũdũ hẽbat virꝝ. Reſpõdit Fœlix & pudica mattrona nũq̃ præter ſemel nupſit

¶ Porcetra porca quæ ſemel tantũ peperit. Scropha quę ſæpius Si miſcet ſe porca domeſtica cũ fero: fœtus hibrida dicetur.

¶ Porceo. es. phibeo. Lucil. li. vi. Nõ te porro pcedere porcent Cõponiturq; ex porro & arceo quaſi procul arceo: ſyncopatũ videt & abſoletũ eſt

¶ Poria græce: latine facultas abundantia dicitur. A quo fit verbum Aporior. aris.

¶ Porricio. ís. p. cor. quaſi porro iacio. i. valde porrigo quod verbũ ſolenne ſacrificãtibus erat. Nã exta porrici dñr quãdo porriguñt diis. Vnde apd Macro. hoſtia porrecta quaſi ſacrificata. Plau. Nã ſi ſacrificem ſummo Ioui atq; in manibus exta teneã: vt porriciã interea loci. ſi thuri qd detur potius rem diuinam deſeram.

¶ Porrigo. is. pe. co. xi. ctũ. ex porro. vel por. parti cula & rego. nõ ago vt quidã volũt. Et eſt porrigere extendere. Plv. Facilius quippe radices porrigũt ſolo ſubacto. Q ñq; offerre. Vñ Auguſtus cũ ei quidam libellũ trepidus offerret. & modo pferret manum modo retraheret putas te inqt ſtipem elephãto porrigere? Et hoc quãdo offerendo aliquid protẽdimus manũ Rurſus quia q̃ interficiuñt in terra extenduñt: factũ eſt vt porrigere ſit proſternere & interficere. Mar. Et volucrẽ longo porrexit vulnere pardũ. Huius cõpoſitũ eſt Exporrigo ſeu expor go p ſyncopã quod eſt extra porrigo. Ter. in adel. Da te hodie mihi Exporge frontẽ: id eſt exhilara.

¶ Porrigo. inis. ri. ſyllaba pro. genus morbi a porrigendo. i. extendẽdo. Creſcendo eñ porrigit. Naſcitur vt Celſus li. vi. ſcribit: in capillo barba & ſupcilio. vbi acute inter pilos quædã quaſi ſquammulæ ſurgunt. Lucil. lib. xxx. Triſtem & corruptũ ſcabie & porrigine plenũ. Hinc Porriginoſus qui porrigine infeſtat. Eſt & porrigo minutus furfur. Hor. li. ij. Ser. Vngere ſi caules oleo meliore caputq; Cœperis impexa fœdũ porrigine quare.

¶ Porrũ in plurimi porri. Græci praſon dicũt. genus oleris. Mar. Mittit precipuos nemoralis ari ta porros In medio virides ſtipite cerne comas. Porrorũ alii ſũt Tarentini: qui & ſectiui dñr. Alii Aricini qui & capitati A porrũ fit porraceus. a. um. Ply. heliotropiũ naſcit in æthiopia aphrica cypro: porracei coloris ſanguineis venis diſtincta.

¶ Pori. pe. pro. per ſimplex. r. appellantur trophi. Ply. Minus ponderoſus eſt qui porus vocat marmori pario ſimilis Pori vero pe. cor. ſignificãt meatus. Ply. li. xx. de malua & Althæa ſuccus decoctæ pori meatus ſuaues facit. Eſt etiã porus iter per qd genitura in vrinę vias defertur.

¶ Porocela. a poro tropho. nomen habet quaſi ramicẽ tophaceũ appelles de quo in dict. Enterocela

¶ Porro aduerbiũ ſignificat certe. Cic. pro plancio Nihil porro tam inhumanũ: tam immane tam ferũ q̃ committere vt beneficio nõ dicam indignus ſed

victus eſſe videare. Quandoq; ſignificat longe ante. Virg. hinc maxima porro Accepit roma & patrium ſeruauit honorem. Sic dicimus Lycurgus non porro ab homeri temporibus fuit. Quãdoq; ſignificat a longe. vt ſit aduerbiũ loci. Liui. lib. viij. Et haud eadem qua te inſinuaueris retro via repetenda: aut ſi ire porro pergas per aliũ ſaltũ arctiorẽ impeditioremq; euadendũ. Quãdoq; ſignificat poſtea deinde in futurũ. Ci. Marcello. Nõ eſt porro tuũ vno ſenſu oculorũ moueri. Teren. De hinc vt quieſcant porro moneo. i. in futurũ. Quãdo vltra. Li. lib. i. Ex loco infeſto agere porro armentũ occœpit. Quandoq; coniunctio eſt. & pro aũt ponit. locaturq; in principio orationis. Quinuł. Porro qui confeſſum defendit nõ abſolutionẽ ſceleris petit ſed lñiam. Quãdoq; ponit p cõiunctiõe expletiua. Teren. in an. Adeon me ignauũ putas: adeon porro ingratũ aut inhumanũ: aut ferũ: vt neq; me conſuetudo neq; amor: neq; pudor. &c. ὄπρω tamẽ græcum eſt.

¶ Porphyrius nomen viri propriũ. Quo nomine dictus eſt philoſophus chriſtianis inimiciſſimus.

¶ Porphyria latine purpura. Vnde porphyriacus. a. um. pe. co. pro purpureo. Ouid. Et porphyriacis figere labra genis. porphyris. idis veſtis purpurea.

¶ Porphyris. pe. cor. Inſula in laconico mari ſita quinq; milibus paſſuũ a Malcæ promontorio diſtãs. Eadem poſtea Cythera dicta eſt. ob memorabile tẽplum Veneri ſacrum.

¶ Porphyretes lapis in ægypto rubens candidis interuentẽtibus punctis pterea leucoſticos appellatus q leucos albũ dicimus. στίζειν pungere hinc porphyretic⁹. a. um. quod eſt factũ ex porphyrete.

¶ Porphyrio. auis q̃ ſola morſu bibit cuius crura prelonga rubent & roſtrũ. hęc a nonnullis pelican⁹ dicitur. Fuit & nomẽ gygantis. Mar. Nomẽ habet magni volucris tam parua gygantis. Et nomẽ prafini porphyrionis habet. hoc etiã nomine vocatus fuit qui in horatium cõmentatus eſt.

¶ Porſena. pe. cor. propriũ nomen regis Mar. hãc ſpectare manum porſena non potuit. Virgilius vero produxit poſitione duplicis. nn. Nec nõ Tarquinium eiectum porſenna iubebat.

¶ Porto. as. nõ tantũ corpore ſed etiã animo & tã bona q̃ mala Teren. in an. Dii boni quid boni porto. Et portare dicimur cũ iumẽtis aliquid nobiſcũ ducimus. Hinc Verrem legimus amicã e prouincia portaſſe. & pompeiũ deportaſſe triumphũ. Huius cõpoſita ſunt. Apporto. Aſporto q̃ contraria ſũt. Comporto ſimul porto. Hiero. lib. ij. &. & comportauerunt ſuper eũ aceruũ lapidũ magnũ nimis. Exporto extra ſeu ex loco porto auferove. ĩporto intro porto. Reporto retro porto. Virg. hæc triſtia dicta reportat. Deporto. Supporto. & tranſporto.

¶ Porta a portando dr̃ oĩs exitus & qua poteſt importari vel exportari aliquid. vel ab aratri portatione vt inqt Don. quia in deſignatione vrbiũ ſubiunctis vacca & tauro qui vrbem deſignabat aratrũ manu ſuſpendebat: ne ſulcũ quem primogenitũ dicunt faceret vbi aditus ciuitatis erant relinquẽdi Hinc fiunt diminutiua portula portella. & porticula. porta decumana & porta prętoria de caſtris dr̃.

¶ Portus. dicitur locus concluſus quo importantur merces & inde exportantur: & vbi naues hyemant. Nam antiqui domos partim portus partim

ínſulas vocabant a portando. Vnde etiam portícus dictæ ſunt.

¶ Porticulus paruꝰ portus. Sumít qñq; p malleo.

¶ Portículus. hortator remigũ qui eam virgulam quę portículus dr in manu tenẽs hortat remiges vrget & cuncta pro libito moderatur. Plau. in Aſi. Tu te habes portículũ. Enne. in ānalibus. Portículus cum ſignum dare cœpiſſet.

¶ Portoriũ naulum & merces quæ datur portitoribus. Item vectigal quod portitori ſoluitur. í. teloneario ſcriptuario & ſcripturæ magiſtro ex portu vel fluminũ vel lacuum vel ſtagnorũ. Lucili. facit idem quod illi qui in ſcriptũ e portu exportãt clanculum ne portoriũ dent. Plau. in aſi. Iam ego hũc portitorem priuabo portorio.

¶ Portitor, pe. cor. qui vectigal portus. ſiue portæ id eſt portoriũ daciũ cõduxit. Plau. in Tri. vtrũq; complexus. Solutũ eſt portitori iam portorium. Quos greci telonearios. Cicero magiſtros ſcripturæ. & portitores appellat. Nam ad atticũ ſic ſcribit Illa cauſa publicanorũ quantam acerbitatem afferat ſocijs intellexímus ex ciuibus qui nuper in portoriis Italiæ tollendis nõ tam de portorio q̃ de nõ nullis iniurijs portitorũ querebantur. Et portitor dicitur qui aliquid portat. Sta. li. i. th. Languet hyperborcę glacialis portitor vrſæ. Amb. ſuper Luc. Audito dei verbo ſteterũt acerbi illius funeris portitores. Poteſt etiam dici qui traducit homines ac vehit vel ad nauim de littore vel ad littus de nauí vel ad vlteriorẽ fluminis ripam quem græca voce porthmea dicimus: a buſiue portitor qui portatur. ſic Vector.

¶ Porthmeus pe. cor. latine dicitur Tranſfretator qui nauigio vehit. & qui exigit portorium. πορθμοσ eſt fretũ dicitur. Iuue. Iam ſedet in ripa tetrũq; nouicius horret porthmea. i. portus freti portitorem. Porthmis. idis nauis ad traijciendũ.

¶ Portunus deus a portu dictus. qui portubus prę eſt græce Palęmon dicitur a quo opportunus & importunus. hic etiã Melicerta eſt inoos filius.

¶ Porticus. q̃ propter repẽtinos imbres & vmbrarum ac deambulationis gratia ædificant. Ouid. de porticu pompeiana. Tu modo pompeia lætus ſpaciare ſub vmbra Cum ſol herculei terga leonis adit.

¶ Portio quaſi partio ſignificat partem. huius diminutiuũ eſt portiũcula. Apul. Qui cum a me portiunculam poſceret. hinc fit proportio quę eſt duarum rerum inuicem facta comparatio.

¶ Portendo. is. porro hoc eſt ante tendo prędico ſignifico. Virg. Hunc illum fatis externa ab ſede profectum Portendi generũ. Plau. in. cur. Aecaſtor nobis periculũ magnũ & familiæ portenditur dementi ſi expectemus mortem.

¶ Portentũ a portẽdendo. i. pręoſtẽdendo q; portendat aliquid futurũ: q̃uis aliquãdo dicantur portenta inania quædã & irridenda. Ci. li. i. tuſcu. Aut quid negocii eſt hæc poetarũ & pictorũ portenta cõuincere. Hiero. de diis ait. Portenta magis q̃ numina. Portentũ tamen ex auguriis & auſpicijs antiqui ſignificationem accipiebant. Vnde apes illę ex ore Ambroſij prodeuntes quaſi portentũ fuerunt: q; delonge viri ſapientiã portenderũt. i. ſignificauerunt. Et Virg. lib. viij. pro bono omine poſuit cũ ait ne quęre profecto quem caſum portenta ferant Vbi Ser. Modo bona omina q̃ victoriã portendũt Et dicta prophetarũ ſũt quaſi portẽta. quia porro hoc eſt de lõge tendebãt. i. futura diuinabãt. Vnde Sal. Ex libris ſibyllinis regnũ Romę tribus cornelijs portẽdi. Portẽta quoq; fieri dicunt cũ inſolita corpora raro ſe oſtendunt: vt cometæ turbines barathra & ſereno cœlo facta tonitrua. Vnde Var. In cœlo inquit memorabile extitit portentũ. Nã ſtellam veneris nobiliſſimã plautus veſperuginẽ. homerus heſperon appellat pulcherrimã dicens: Caſtor ſcribit tantũ portentũ extitiſſe vt mutaret colorem. hæc aũt portenta dicitur eſſe contra naturã ſed nõ ſunt cũ dei voluntate fiant. Quę quidẽ voluntas cuiuſq; rei conditæ natura eſt inquit Augu. lib. xxi. ci. det. Portentũ ergo fit nõ contra naturã ſed contra q̃ eſt nota natura.

¶ Portentoſus. a. um. quod portentũ facit Plyn. Pertentoſum eſt quod de ea traditur.

¶ Portulaca quam græci peplion dicunt herba eſt frigida & humida vt inquit Auicena quæ dentium tollit ſtuporem.

¶ Poſca vinũ in torculari aquatũ quod apud Plynium Varronemq; & alios Lora dicitur. Quidam poſcam dicunt eſſe potionis genus quã græci oxicraton vocant quæ ex aquæ aceticq; miſtura conficitur. Plyn. lib. xxx. Tormina ſanat palumbus ferus ex poſca decoctus.

¶ Poſculentũ non poculentũ dici debere ſcripſit Hermolaus vir nũq̃ ſatis laudatus. q̃q̃ a poſca etiã poſculentum dici poſſit.

¶ Poſco poſcis popoſci ſignificat rem debitam & honeſtam peto. Var. Poſcere eſt quotiens aliquid pro merito noſtro depoſcimus Cui Don. cõcordare videtur cum inquit. Poſcere eſt imperioſe rogare Aliquando prouocare. Virg. haud acrem dubites in prælia poſcere turnũ. Ci. Poſcunt maioribus poculis. Aliquando petere ſeu vendere. Plau. in merca. Tanti quanti poſcit. In qua ſignificatione etiã ſumitur vocare Iuue. Bis quingẽta dedit. tanti vocat ille pudicam. Huius compoſita ſunt Appoſco quod eſt iuſta debitum & ius poſco: ſeu volo. Ter. in heau. Minas quidem iam decem habet a me filia quas pro alimentis eſſe nũc dico datas. haſce ornamentis conſequent alteræ. Porro hæc talenta dotis appoſcent duo. Depoſco. Expoſco multũ ſeu cum inſtantia aut publice. poſco. Liui. lib. i. Pacem precibus expoſcunt. Virg. lib. iij. Sed votis precibuſq; iubent expoſcere pacem. Repoſco quod mihi debeꝛ reddi. peto Amb. Suſceperat in ſenectute filiũ per repromiſſionẽ repoſcenti dño negandum ad ſacrificiũ q̃uis vnicũ nõ putauit Virgil. Parthoſq; repoſcere ſigna. Et Repoſcere eſt vehemẽter poſcere. Plau. in. cur. Quã tu virginem me repoſcis.

¶ Poſtulo. as. ſignificat quodã modo requiro volo. vt res locus perſona tempus cauſa poſtulat in qua ſignificatione quandoq; ablatiuo iungit medi ante cõpoſitione. Ci. in Læl. Neq; quic q̃ vnq̃ niſi honeſtũ & rectũ alter ab altero poſtulabit. Aliquãdo accuſatiuo ſolũ. Idem pro liga. longiorẽ orationem cauſa forſitan poſtulat: tua certe natura breuiorem. Nõnunq̃ duobus accuſatiuis. ſed tunc ſumitur pro oro. Hiero. in Gñ. Orauí & dedit mihi dñs petitionẽ quã poſtulaui dñm. qđ tamẽ raro reperit Nã cũ ꝓprie vti poſtulo voluit ablatiuo iunxit: vt. in lib. ꝛ. Vocauit nomen eius Samuel eo q; a dño poſtulaſſet eũ. Q̃nq; ſignificat rem debitã & iuſtã,

petor Aliqñ ſignificat accuſo ſeu querelam dico de altero apud alterũ. Sue. in Cæſa. Cæterũ Cornelũ dolobellã conſularẽ & triumphalem virũ repetundarũ poſtulauit. Idem de Aug. Affuit & clientibus ſicut ſcutario cuidam euocato quondã qui poſtulabatur iniuriarũ. Interdũ poſtulare eſt cupere velle expectare. Teren. in adel. per oppreſſionẽ vt hanc mihi eripere poſtulet. i. velit aut ſperet. Item poſtulare ſicuti docet Vlpia. eſt deſyderiũ ſuum vel amici in iure apud eum qui iuriſdictioni præeſt exponere: vel alterius deſyderio cõtradicere. Solet diſtingui inter poſtulare: poſcere: petere: obſecrare & flagitare. quia poſcimus imperioſe: petimus precario. poſtulamus iure. Obſecramus. i. per ſacra rogamus. Flagitamus nõ ſine crepitu verborũ addendo conuiciũ. Ci. Q̃ q̃ cauſa poſtulat: nõ tamẽ flagitat. Curtius Poſtulabat autẽ magis q̃ petebat: Expoſtulare eſt cũ querimur iniuriã apud illũ a quo accepim⁹ et habet in ſe repręhẽſionẽ. Sed de expoſtulo alibi.

¶ Poſſum potes: potui ex poſ & ſum componitur quaſi potens ſum. Vnde etiã quandoq; cũ ablatiuo conſtruitur. Liuius lib. x. Pecunia deinde qua multum poterant fręti ſocios ex hoſtibus facere gallos conantur. Sunt etiã qui hoc verbũ componant ex porro valde & ſum q; valde eſſe videanť qui potentes ſunt. Habet quandoq; appoſitũ: vt cũ dicimus. deus omnia poteſt. Vnde fit oĩpotens. Quandoq; eſt ſine appoſitione. Plau. Non hic vt poſſit edit: ſed poſſe cupit vt edat.

¶ Poſſibile dicitur quod fieri poteſt. Cuius contrarium eſt impoſſibile.

¶ Poſſideo ex pos & ſedeo. Pos autẽ quod in vſu nõ eſt idem eſt quod potẽs vt ſit poſſideo quaſi potẽs ſedeo. Hinc poſſeſſio poſſeſſor & Poſſeſſiu⁹. a. ũ

¶ Poſſeſſio proprietas & vſus ſiue actus poſſidẽdi agri aut ędificiſ: nõ ipſe fund⁹ aut ager. Ci. in parad. Etenim ſi iſti callidi æſtimatores prata & areas magni æſtimarẽt q; ei generi poſſeſſionũ nemini nocere põt. Aliqñ tñ ſumit p̃ ipſis bonis immobilibus.

¶ Poſſeſſor qui poſſidet cuius fœm. eſt poſſeſtrix.

¶ Poſſeſſiuus. a. um. quod poſſideť. vt Euandrius enſis. ædes regię: quæ regis poſſeſſio eſt.

¶ Poſſidonius philoſophus Apamienſis ex ſyria vt Stra. li. xiiij. auctor eſt ſed rhodius exiſtimatus quia rhodi vixit. ac phãtus eſt. Sicut & Apollini⁹ modo dictus eſt rhodius cũ eſſet Alabadẽſis. Vtrũ q; audiuit Cicero. Hic cũ aliquãdo morbo articulari laboraſſet grauiſſime fertur ſępe dixiſſe (Erat enim ſtoicus) Nihil agis dolor q̃uis ſis moleſtus nunq̃ te eſſe confitebor malum.

¶ Poſt p̃poſitio cõpoſita & ſeparata inuenitur. Separata ſignificat meta greçã prępoſitionẽ quando ordinem demonſtrat ſiue loci ſiue temporis ſiue alicuius alteri⁹ rei: & ſeruit accuſatiuo. Virg. Poſt mõtem oppoſitũ. Idem Poſt aliquot mea regna vidẽs mirabor ariſtas. Hora. O ciues ciues quærẽda pecunia primũ: virtus poſt nũmos. Cõpoſita vero reperitur cum multis dictionibus: vt poſthac: poſtmodum. Quandoq; tamẽ ponit loco aduerbii poſtea et hoc quando nulli caſui ſeruit. vt quando iungit ablatiuo. Virg. Poſt mihi nõ ſimili pœna cõmiſſa luetis. Sal. vbi periculũ aduenit inuidia atq; ſuperbia poſt fuere. Cũ abl'to. Virg. li. vi. Ille admirans venerabile donũ Fatalis virgę lõgo poſt tempore vi ſum. q̃d ſi per ſe proferať: vel p̃poſtere habet accẽtum acutũ. In verſu vero grauem.

¶ Poſtq̃ aduerbiũ tp̃is. Sal. Poſtq̃ conſulueris mature opus facto. Interdũ ponit̃ p q̃m. Terẽ. in adel. poſtq̃ poeta ſenſit ſcripturã ſuã ab iniquis obſeruari. Virgil. Poſtq̃ nos amaryllis habet galathea reliquit. nec mirũ quia vt Don. ait eius reciprocũ eſt q̃ pro poſtq̃. Plau. in aul. Is q̃m morit̃ ita auido ingenio fuit.

¶ Poſtea componit̃ ex poſt & ea. vnde & producit̃ a ſicut alia cõpoſita. Interea pręterea ppterea. Sal. Poſtea Piſo in citeriorẽ hiſpaniã quęſtor pprætor miſſus eſt. ſimiliter Poſteaq̃ vna dictio eſt ſicut & poſtq̃ q̃ cõnexiuę particulę ſũt. Ci. Planco. & ab fui proficiſcẽs in greciã: & poſteaq̃ de meo curſu reip. ſum vocereuocatus nũq̃ per. M. Anto. quietus fui Sic eñ dictis ſequẽtia copulanť. Aliqñ inter poſtea & q̃ interponit̃ vero & ſignificat Sed poſteraq̃. Idem Appio. Poſtea vero q̃ ita cœpi.

¶ Poſterus. a. um. qđ aliquid ſequit̃ vt poſtea' dies. i. ſequens. Virg. li. iiij Poſtera phœbęa luſtrabat lumine terras. Aliqñ poſterus dr̃ qui poſt nos futur⁹ eſt. Vnde poſteri & poſteritas. Seneca poſterorũ negociũ ſe dicit. Huius comparatiuũ eſt poſterior. & ſuperlatiuum poſtremus. i. vltimus. Poſteri pedes qui poſt primos ſũt. Hinc cõponit̃ p̃poſterus quaſi peruerſus & inuerſus. Ci. caſſio p̃poſteros habes tabellarios: etſi me quidem nõ offendũt ſed tamen cũ a me diſcedunt flagitãt litteras. hoc eſt qui poſt alios venire debent: priores aliis qui pręmiſſi fuerant veniunt. Quintil. p̃poſtera res occidere deinde erubeſcere. Prępoſtera libido dr̃ vitiũ ſodomiti cũ. Et prępoſteros hoĩes libidinoſa cupiditate vocat. Iul. firmicus qui & pędicatores vocanť.

¶ Poſterius tardius vel ſerõ. Quandoq; etiam minus Plau. in aſi. Poſterius iſta dicis q̃ credo tibi.

¶ Poſteriora dicuntur q̃ a vultu auerſa ſunt. Vnde eſt illud Poſteriora mea videbis.

¶ Poſteritas ſignificat poſterũ ſæculũ ſue hoĩes qui poſt naſcenť. Ci. in Lęl. Quo in genere ſperare videor ſcipionis & Lælii amicicią notã poſteritati

¶ Poſtremo aduerbiũ ſignificat finaliter (fore. vltimo loco. tandem. Sal. Poſtremo oĩbus modis pecuniã trahũt. Dicitur & ad poſtremũ. In poſterũ vero ſignificat in futurũ tp̃us. Quintil. li. i. Multa linguæ vitia niſi primis eximanť annis inemendabili in poſterũ prauitate durantur.

¶ Poſtfero. pe. cor. poſtpono. Ply. li. iſ. Gabẽna & vrbibus & agroq; cultu: viroq; morũq; dignatione amplitudine opũ nulli prouinciarũ poſtferenda.

¶ Poſthac dictio cõpoſita ſicut Antehac. & ſignificat deinceps in futurũ: ſiue poſt hoc tempus. Ter. in an. poſthac quas faciet de integro comœdias.

¶ Poſthabeo. poſtpono. Teren. in phor. Nã oñs poſthabui mihi res ita vt par fuit.

¶ Poſthumus pe. cor. ex poſt & humus componit̃ qui poſt mortẽ parentis natus eſt. quaſi poſt humatum & ſepultũ. Plau. in aul. poſt mediã ætatem qui mediã ducit vxorẽ domũ ſi eam ſenex anũ pręgnãtem fortuito fecerit: quid dubitas quin ſit paratum nomẽ puero poſthumus? Dicitur & poſthumus. a. um. pro futuro & ſequenti & poſtero. Vnde Apul. poſthumã ſpem dixit. Virgi. lib. vi. tua poſthuma proles. Fuit & poſthum⁹ nomẽ viri. Hor. li. ij. car. Heuheu fugaces poſthume poſthume labunť anni.

¶ Poſticũ & poſtic⁹. pe. pro. a poſtſtãdo pro oſtio

in posteriore parte ædiũ. Plau. in Tri. Aliũd autem posticũ ædiũ nostratũ. Veteres tñ etiã vicinũ habi tantem ad posteriorẽ partem ædiũ sic appellarunt. Hora. Antia seruantẽ postico falle cliẽtem. Et ostiũ ipsum postica fœ. genere dĩ cuius diminutiuũ est. posticula. Apul. per quandã breuẽ posticulã introuocat me. Ammianus. per posticã ingressus refertam inuenit cõfluente ex finitimis virili & muliebri sexu. Postica etiã Augurũ est. Nã vt inquit Seru. Augures designãt spatia situo & eis dant noia: vt prima pars dicat Antica: posterior: postica. Dexteram quoq; sicut scribit Festus Anticã sinistrã posticã dicimus. Sic etiã ea cœli pars q̃ sole illustratur ad meridiẽ Antica noiatur q̃ ad septentrionẽ postica. Rursus. q̃ diuidunt in duas partes orientem atq; occidentẽ Antica & postica dicunt. Item postica linea in agris diuidendis q̃ ab oriẽte in occidẽtem spectat. Oia denicq; q̃ post nos sũt postica dñr. et q̃ ante nos antica. Inuenit etiam posticus. a. um. Persius posticę occurite sannæ. hoc est irrisioni factę a parte posteriore: Auso. Postico vulnere fossor

¶ Postero. as. palladius oliua cum varia cœpit esse colligit. Nã cũ tota nigrescet qđ speciei merito posterauit fundendi vbertate compensat.

¶ Posticulũ diminutiuũ. Plautus in Tri. posticulũ hoc recepit cũ ædes vendidit. Posticula diminutiuum a postica de quo in dictione posticũ.

¶ Postis gñis maſc. a post deducit: & sigt valuã ostii: siue latus portę dict⁹ q̃ post fores stet. Virg. hę rẽt parietib⁹ scalę: postesq; sub ipos nituntr gradib⁹

¶ Postilena. a. post & stando. q̃ stet a parte posteriori. Est em incuruũ lignum siue crassius lorũ qđ sub iumenti cauda ponitur. Plau. Ita te a gerunda aqua curuũ faciã vt postilena possit ex te fieri. Hic per contrariũ antilena qua pectus cingitur.

¶ Postliminiũ ex post & limina cõponit. Quęcũq; em a nobis alienata ad hostẽ pueniũt cũ a nostro limine exierint: Si post ad idẽ limẽ reuertant: postliminio redẽũt. Festus. postliminio receptus est si q extra limina hoc est terminos puincię captus fuerat: rursus ad ppria reuertit. Paul. Iurecõ. Postliminiũ est ius amissę rei recipiendę ab extraneo & in statũ pristinũ restituẽdæ inter nos & liberos pplos regesq; moribus ac legibus cõstitutũ. Nam qđ bello amittimus: aut etiã circa bellũ: hoc si rursus recipiamus dicimus postliminio recipe id qđ naturali æq̃tate introductum est: vt qui per iniuriam ab extraneis detinebatur: Is vbi in fines suos rediisset pristinum ius suum reciperet.

¶ Postmitto Ci. pro cœlio. Quod in alicuius agre stis periculo nõ post mitteret id homo eruditus in insidiis doctissimi hois dissimulandũ putaret.

¶ Postmodũ pe. cor. ex post & modum. significat postea siue postremo quasi post modũ rei datũ. Li. li. i. Sępe ex iniuria postmodũ exortã grã am. Dĩ & postmodo. Idẽ li. iiij. Si ardeates sua tpa expectare velint arbitriũq; senatui leuãdę iniurię sue permittant fore: vt post modo gaudeãt se ire moderatos.

¶ Postomis. idis. instrumẽtũ ligneũ seu ferreũ qđ ad cohibendã equoꝝ tenacią narib⁹ vel morsui imponit. Lucil. Postomides huic de narib⁹ ingentes

¶ Postridie & pridie cõposita sũt & di- (pendẽt. uersa. De pridie Gel. li. x. Die pristini eodem modo dicebat. qđ significabat die pristĩo. i. priore qđ vulgo pridie dĩ couerso cõpositionis ordine. quasi pristino die. Festꝰ vero cui magis accedendũ puto cõ positionẽ pridie antiquã esse innuit: cum ait. Priuignus dictꝰ est q̃ añq̃ mater sedo nuberet est pgeni nitus. Pri. em̃ antiqui pro prę dixerũt. Pridie igĩ ex prę. & die cõpositũ priori siue p̃cedenti die siue vero ante significat postridie vero postero die. sinco patũ em̃ est Lact. lib. v. de vtroq; exẽplũ posuit. & loquit̃ de Carneade is cũ legatꝰ ab atheniẽsibus romã missus esset: disputauit de iustitia copiose audiẽte Galba & Catone censoribus maximis tũc oratoribus. Sed disputationẽ suã postridie cõtrarie subuertit & iustitiã quã pridie laudauerat, sustulit. Plau. in Sti. Qui põt mulieres vitare vitet. vt quottidie pridie caueat ne faciat qđ pigeat postridie. Pridie igĩ priori die siue p̃cedẽti die significat vt etiã apd Catonẽ lib. de rust. Si quẽ purgare voles pridie ne cœnet. Postridie vero postero die. nec post tres dies vllo mõ significat: vt Catonis exemplũ apertissime demonstrat qui eodẽ li. sic ait. Oleũ viride sic facito. oleã q̃ primũ ex terra tollito si inquinata erit tollito a foliis: & stercore purgato postridie aut post tertiũ diẽ q̃ lecta erit facito. Nõ em̃ adiecisset diem tertiũ si postridie post tres dies significaret nisi q̃ postridie secũdus seu sequẽs dies esset eius diei q̃ pręcessit. qđ oñditur etiã ex hoc q̃ eius diei apposĩtũ tã pridie q̃ postridie inuenit. Ci. lentulo. Ad duo decimũ calẽdas februarii cũ in senatu pulcherrime staremus. q̃ iam illã sententiã bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeramus. i. p̃cedẽti die ei⁹ diei, hoc est duodecimi Cęsar. li. ij. Postridie eius diei cę sar p̃sidio vtriusq; castris qđ satis esse visum est relĩquit. i. sequente siue postero die eius diei qui p̃cessit Aliqñ eis gtũs iungit̃: vt pridie siue postridie calẽ. nonarũ iduũ. & possessiue iungit̃ Nõnũ q̃ actũs apponit̃. Ci. Appio. Pridie nonas Iunias cũ essemus brundusii. Et resoluit̃ die p̃cedenti. nonas: siue die añ nonas. Liu. etiã postridie idus diuinis supsederi iussum. quo itẽ mõ postridie cal. dĩ. i. die post calẽ. Etiã aliter actõ iungunt̃. Ci. ad Atticũ. pridie cõpitalia memẽto. Interdũ pridie & postridie sequit̃. q̃ vt pridie q̃ intres patriã sacrificiũ facito. Liui. li. ij. Nã cũ pridie q̃ legati ad tarquinios pficiscerẽt & cœnatũ forte apd Vitellios esset: conuratiq; ibi remotis arbitris multa inter se de nouo vt fit cõsilio egissent sermonẽ eoꝝ ex seruis vnus excepit qui iã antea id sẽserat agi. qđ sic exponit̃. Die p̃cedẽti añq̃ legati ad Tarquinios pficiscerentur. Sili illud Sue. in Cęsa. Et pridie q̃ occideret in sermone nato sup cœnã apd. M. lepidũ quisnã esset finis vitę cõmodissimus repẽtinũ inopinatũq; p̃tulerit. Quo etiã mõ intelligit̃ illud in Canone missę. Qui pridie q̃ pateret. i. qui p̃cedẽti die añq̃ pateret: nõ aũt quo. sicut valla interpretat̃. eo q̃ sniæ repugnare videretur. Sili postridie q̃ pater mortẽ obiit epulũ feci. i. post q̃ pr̃ mortẽ obiit postridie epulũ feci: vt dies mortis luctui seruiat: postera vero epulis. Nam autẽ postridie quo pr̃ mortẽ obiit epulũ feci qđ neq; oĩoni neq; sensui cõuenit. Nã postridie aliũ diẽ exigit p̃cedẽtẽ In isto vero exẽplo nullus alius dies p̃cessit. Ergo q̃ pro post q̃ exponendũ est. vt postridie sequat̃ ipsum quo pr̃ mortẽ obiit. Sili pridie q̃ vxorẽ duxero nauigandũ est mihi. Si q̃ pro quo sumat̃ nõ recte fiet interp̃tatio. Igit̃ necessario q̃ post q̃ nõ pro quo sumendũ est nisi q̃ pro quo. hoc mõ sumamus nõ tñ vt capiamus eo postridie epulũ factũ quo pr̃

mortẽ obiit:neq; eo postridie quo vxorẽ duxerõ nauigandũ est mihi. Sed sic postridie.i.postero die ab eo quo pr̃ mortẽ obiit epulũ feci.& postridie ab eo quo vxorẽ duxero nauigãdũ est mihi. Et valla ita intellexit.hoc modo sumenda sũt plæraq; Liui exempla vtli.iij. Anno trecẽtesimo altero q̃ cõdita roma:erat iterũ mutat forma ciuitatis a cõsulib⁹ ad decem viros.Et li.iiij. Dictator exercitu victore domũ reducto die octauo q̃ creatus erat.Hic q̃ pro quo exponit.i.ab octauo die ab eo quo creat⁹ erat. Et illud q̃ condita roma erat i ab eo quo condita Roma erat.Quod etiã pro post q̃ sumi potest. Possunt tamẽ Vallę exempla breuius exponi:vt q̃ pro cum sumatur.hoc modo. Q̃ pro cum parter mortem obiit epulũ feci postridie. Et q̃ pro cum vxorẽ duxero.nauigandũ est mihi postridie.Illud aũt Ciceronis ad Tironem.Menandrius postridie ad me venit q̃ expectarẽ.pro cum omnino sumit nõ pro post q̃:neq; pro ante q̃.neq; ab eo quo.hoc modo Menandrius q̃.i.cũ die prędcedenti eum expectarẽ venit ad me postridie.Vnde recte sequitur. Itaq; huic noctem plenã timoris.i.noctem quę ipsum diem prędcedentẽ insecuta est & intercessit inter postridie hoc est sequentẽ diem & ipsum diem prędcedentem. A pridie fit pridianus.a.um. qđ est pridie alicuius diei. Sue.in.Caio.Marcẽte adhuc stomacho pridiani cibi. A postridie postridianus qui postridie alicuius diei.sicut postridianus qui post idus est Sed aburit p postridian⁹ crastinus. p pridian⁹ he-

¶ Potestas multa significat vt Paul. (sternus. inquit.Nam in persona magistratuũ imperiũ.Et a possum fit.In persona liberorũ patriã auctoritatẽ in persona seruo⁹ dominiũ.At cũ agimus de noxæ deditione cũ eo qui seruũ nõ defendit:prędentis corporis copiã & facultatẽ.Potestates igitur principes potentes dicunt: quos græci dynastas vocant:& hi qui magistratus gerunt & habent merum imperiũ hoc est gladii potestatem ad aiaducrtendũ et facinorosos hoies:& in iudiciis præsunt. Vnde nõ inepte prætores vrbis vulgo nunc potestates dicunt. Sue.in Clau.Iurisdictionẽ de fideicõmissis quotannis & tantũ in vrbe deligari magistratibus solitã in perpetuũ:atq; etiã per prouincias potestatibus demandauit. Apul. Sed iussit potestas offici alem suũ magna seueritudine coerceri. Ply. Pingue draconis in pelle dorcadum neruis ceruinis adalligatum in lacerto victoriã iudicio⁹ conferre existimant primũ spondylũ aditus potestatũ mulcere. Et potestas ponit pro consilio & ratione. Vnde exire aliquem de potestate dicimus mentis impotem fieri. vt apud Ci.li.iiij.tuscul. Iratos pprie dicimus exisse de potestate id est de mente. Potesta a veteribus dicebat pro ptãte. Plaut. Neq; desidiæ in ocio operũ dedisse.neq; potestã sibi fuisse adeo arcte cohibitũ esse a patre.

¶ Potentatus.us.potestas.

¶ Potens tam participiũ q̃ nomen inuenitur a possum. Sed quando participiũ est tempus significat et accusatiuo iungitur nominũ vel infinito nec cõparationem accipit. vt potens pugnare: vel potẽs bella facere.Quando vero nomen caret tempore et genitiuo iungitur:vt potens maris.& comparationem accipit:vt potentior huius contrariũ impotens qui nõ potest. A quibus potentia & impotentia. potenter & impotenter. Differunt autem (scdm Priscianũ potentia & potestas.q; potestas magna pro vi accipitur.potẽtia & dominatione.Hinc omnipotens. Armipotens bellipotẽs qui armis & bello potens est. Viripotens mulier quę coire cum viro per ætatem potest.

¶ Potis & pote. Vide in dictione Cõpos. Pote volo possum velle:potis sum.possum.

¶ Potior & potius cõparatiua . pro melior & meli⁹ quasi potentior & potentius . & potissimum superlatiuũ & potissime aduerbiũ q̃ significant magis & maxime. Differunt aũt potius & potissimũ seu potissime.q; potius ad duo tantũ potissimũ ad plura refertur: vt Quem potius instituã hæredem Fabiũ an Luciũ? Aut quam natarũ potissimũ erudiam? si multæ sint. Inuenit tamẽ quãdoq; potissimũ referri ad duo.Ci. Q̃ q̃ prędstat honestas incolumitati.tamen vtri potissimũ consulendũ sit deliberetur.

¶ Potior.iris.& poteris a potis deducit.tam tertiæ q̃ quartæ coniugationis est.In infinitiuo tamen & pticipio quartã sequit. Virg. Vi potit: quid nõ mortalia pectora cogis . Ouidi⁹ Tuq; tuis armis nos te poteremur achille. Est autẽ potiri tenere & quasi in potestate habere. Et sic fere semper cũ genitiuo cõstruitur: Sal.cui fatũ foret vrbis potiri. Aliquando est obtinere & in potestatem vendicare.& tũc ablto iungitur. vt Cæsar tandem potitus est gallia . Aliquando frui. Sic etiam cum ablatiuo & nonnunq̃ cũ accusatiuo construit.sed raro Ci. Q. si his voluptatibus bona ætas fruitur libentius primũ paruulis fruitur rebus vt diximus deinde iis quibus senectus etiã si nõ abunde potitur:nõ oino caret. Terẽ. in adel. Patria potitur commoda.

¶ Poto.as.aui.& potus sum potatũ & potũ significat bibo.Hiero. Nõ ambigo multos fore qui de turbulento magis riuo q̃ de purissimo fonte potare malint. Teren.in ecy. Quid ais? cum virgine vna adolescens cubuerit plus potus? Eius cõposita sũt Appoto.qđ est multũ poto. Plau.i Cur.post q̃ cœnati atq; appoti talos poscit sibi in manũ ,puocat me in aleam vt ego ludã. Cõpoto simul poto. Vnde cõpotatio quã græci symposiũ dicunt. Epoto potando exhaurio.perpoto valde poto. Præpoto ante poto. Et habent pen.prod.

¶ Potus.a.um.in vtraq; significatione sumit. Pro eo qui potauit. Ouidi.lib.iij.fast. Pompa senem potũ pota trahebat anus. Idem in eodem Clauiger & tanto est albula pota deo. Iuu. Epotaq; flumia medo prandente. Ibi accipit actiue. Passiue autem ab Ouid.li.xv.me. Nocte nocẽt potæ sine noxa luce bi

¶ Potus.us.idẽ qđ potio q̃uis sint qui (buntur. distinguãt dicentes potũ esse vini aquę & huiusmodi:potionem a medicis ægrotãtibus dari. Sed Cic. potionẽ pro potu accipit lib.tusc.cũ ait.Quid q; ne mente quidem recte vti possumus multo cibo & potione repleti? Et in Cato. Tantũ cibi & potionis adhibendũ vt reficiant vires nõ opprimant.

¶ Potoriũ. vas qđ ad potũ est deputatũ. Ply.Mille cõuiuas totidem aureis potoriis. Idem li.xxxiij. Fecit idẽ & cocos magiresia appellatos puulis po-

¶ Potorius.a.um.qđ ad potandũ ptinet (toriis. Vnde dicimus vasa potoria:sicut vasa escaria.

¶ Potito.as.pe.cor.cõsuetudinẽ potandi habeo. Est em̃ frequentatiuũ. Plau.in Amb . Nũc tibi hãc paterã quæ dono mihi illic ob virtutẽ data est ptorela rex qui potauit quem ego mea occidi manu.

¶Potiono.as.potionē prębeo cuius paſſiuum eſt potionor. Sue. de Cali. Creditur. potionatus a Ceſonia vxore amatorio quidem medicamento: ſed qđ in furorem verterit. Hiero. ad Dama. Accipe calicem meri huius de manu mea. & potionabis oēs gentes ad quas ego mittam te.

¶Potitius a potando cognomīatus eſt qui herculi ſacra faciebat. A quo potitia familia. Erat & altera familia pinariorū q̄ herculi ſemper ſacrificaret.

¶Præ. præpoſitio. q̄ tam ſeparata q̄ cōpoſita vbiq; diphthongat. Separata quidem ablatiuo deſeruit. & quādoq; ſignificat pro ſiue ꝓpter. Apul. Præ luxuria cuncta profuderat. Quādoq; ſignificat ante ſiue de loco dicat: ſiue de electione. Et modo abſolute ponitur. Teren. I præ ſequar. Modo cū actō Liui. lib. i. Prope Tyberim fluuiū qua prę ſe armentum agens nando traiecerat. Modo cum ablto: vt prę oculis. i. ante oculos. Aug. lib. ij. con. Ambitio quid niſi honores quærit & gloriā cū tu ſis; prę cunctis honorandus vnus & glorioſus in ęternum præ cunctis. id eſt ante cunctos. vel q̄ cuncti. Interdum ponit pro reſpectu. ſiue ad cōparationē. Teren. in eu. Hic ego illū contempſi præ me. i. ad cōparationem mei. Liui. Paruā albam præ ea vrbe q̄ condere tur fore. Nonnū q̄ pro ab. Teren. in an. præ ſtudio dum efficias quod cupis. i. ab ſtudio. Idem in eun. Vt fit miſera præ amore. Item pro Extra. ſiue excepto vel excepta. Gel. lib. i. Pręq; ſe vno cęteros omnes linguæ atticæ principes gentemq; omnē togatam quodcunq; nomen latinū rudes eſſe atq; agreſtes prædicabat. Teren. Extra vnā ancillam dixit. Item pro reſpectu eius. Plaut. in Perſa. Immo res oēs relictas habeo præ quod tu velis. Cōpoſita ſignificat ante vel prius: vt præpono pręfero. Aliquādo ſup: vt perfectus præſidio. Aliqū valde vel mirū in modū. ſiue præter modū: vt præclarus prę celſus. et magis auget q̄ per. Iungiturq; cū aliquibus dictionibus cū quibus nō iungitur per: vt præpotens. præcelſus: prælatus: præclarus: pręfulgēs: prędiues: p̄dulcis: prędurus: p̄cultus: pręlargus: prę longus. Nā prælongus homo & pręlonga oratio ea dicitur q̄ enormi longitudine eſt. Prępotens prę celſus & ſimilia: maiorē immodū potens: celſuſq; et quaſi pręter modū motemq; alioq; potens ac celſus. Significat quandoq; etiā ante t̄pus: ſiue pręter morem aliorū vt præcox vua: præcox ingenium. Itē ſignificat nō: ſiue nondū vt in p̄maturus. Aliquando ſuperuacue ponit: vt p̄morior pręcingo q̄ ſignificant ſicut eorum ſimplicia. A præ. fit præter quo modo a ſub ſubter. in inter. pro propter.

¶Præacuo. prius acuo. Cato de re ruſ. Vitē tenerā p̄acuito obliquo inter ſe medullā cū medullia cōpo

¶Pręaccipio. añ accipio a quo p̄acceptio fi (nitogurā q̄ p̄ſumptio a nr̄is: a græcis vero ꝓlepſis dr̄ cū poeta aliquid p̄accipit ad eāq; ſubſequit qualitatē.

¶Præbeo. ex præ & habeo abiectis. a & h. ſignificat do. exhibeo. Nā qui aliquid præbet id p̄habere ratione dr̄. Aliquādo ſignificat oſtendo. Teren. in adel. Seruū haud illiberalem prębes te. i. in re oſtendis factis probans.

¶Præbia veteres remedia dixerunt. q̄ ægrotantibus præbeantur.

¶Pręcaluus. caluus in anteriore parte capitis. Sue tonius de Galba. Statura fuit iuſta capite: p̄caluo.

¶Præcarus. nimis ſiue multū carus. Ter. in phor. Quantum opus eſt tibi argenti? eloquere. Solę triginta minæ. Triginta? haud præcara eſt phedria. Iſthæc vero vilis eſt.

¶Præceps locus altus vnde quis poteſt præceps dari. Virg. Turrim in pręcipiti ſtantē ſummiſq; ſub aſtra Eductā tectis. Et p̄ceps homo dr̄ qui ſine conſideratione aut modo quid agit: & quaſi rem pręoccupat. Vnde pro nimis feſtino poni ſolet. Virg. Prę cipites atra ſeu tēpeſtate columbę. Pręcipites palmites apud Col. ſunt qui de hornotinis virgis e nati induro alligant. hi vt lib. vi. idem ſcribit plurimū fructus ferunt. ſed plurimū matri nocent. Itaq; niſi extremis ramis: aut ſi vitis arboris cacumen ſuperauit pręcipitari palmitem nō oportet. Sūt qui præceps a caput per compoſitionem deriuent. q̄d q̄uis nō abnuam: tamē etiā a capio dici videt. q; anceps cum am præpoſitione cōpoſitū a capio Feſtus dici velit. Sed tamen proprie præceps a caput. Vnde & biceps triceps. Caput vero a capio fit.

¶Præcipitū locus p̄ruptus: vñ p̄cipitari facile p̄ōt.

¶Pręcipito in p̄ceps deijcio incōſiderate ago a cuius pticipio fit p̄cipitanter quod ſig̃t incōſiderate.

¶Pręcedo añcedo: vt nox p̄ceſſit. dies appropin-

¶Pręcido pe. pro. ex prę & cędo. quod eſt (quauit ferio percutio. incido. ſignificat ante cędo.

¶Præcidaneus. a. um. vt præcidanea agna: q̄ ante alias cędebat. p̄cidanea porca quā immolare erant ſoliti anteq̄ nouā frugem pręciderēt: ſiue guſtarent Aliquando p̄cidere eſt excidere ſeu ſimpliciter cædere. Hiero. in exo. Præcide tibi duas tabulas lapideas inſtar prioꝝ. Poſtea ſequitur. Excidit ergo duas tabulas lapideas quales antea fuerant. Idem li. ꝫ. Et pręcidit veſtes eorū medias vſq; ad nates. Et pæcidere dicitur de re obſcœna. hoc eſt marem intra podicem coeundo labefactare. quemadmodū prædicare eſt puerū inter femora fœdare. Mar. Præcidi gaudes. præciſus neuole ploras.

¶Præciſus dicitur pars carnis viſcerū. hoc eſt circa quod viſcera inuoluta ſūt. q; oras circūciſas habeat. Lucil. Illi pręciſo atq; epulis capiunt opimis. Nā omaſum dicitur inteſtinū pingue.

¶Pręcipuus. a. um. a p̄cipio pro añ capio. quod añ capit quaſi ante oīa: ſiue pręuentus oībus. Hinc aduerbiū p̄cipue. quod eſt ante alia. Nō aūt ſpecialiter vt multi indocte interpretantur ſicut in præfertim.

Ci. Curioni. Nō mihi tam mea ſal' cara fuit in qua præcipue ſum ab illo adiutus q̄ pietas erit in referēda gratia iucunda. i. ante alios.

¶Præcello. is. Vide in dictione Cello.

¶Præcino. is. pe. cor. præcinui præcentū. ante canto prædico prędiuino.

¶Pręcentio modulatio illa vocum q̄ ante initium cantus fieri ſolet quaſi p̄ludiū. Gel. Tibicines inter exercitū poſiti canere inceptabāt: ea p̄centione trā quilli ad quaſi militaris muſicę diſciplinam vis et impetus militū ne ſparſi diſpalatiq; pruerēt: cohibebat: qua ꝓpter & exordiū ſiue initiū ſiue principium ſiue ꝓloquiū: ſiue antiloquiū quidā p̄ludiū aliſ pręcentionē vocauere: ad ſimilitudinē græcoꝝ qui id procœmiū nomināt ꝓpterea q; οἰμὴ cantus eſt.

¶Præcentor qui canendo pręcedit. ſicut pręſultor qui ſaltantiū choream ducit.

¶Pręcipio a prę & capio. ſig̃t añ capio p̄uenio p̄occupo. Virg. Cogite oues pueri ſi lac p̄cepit æſtus: vt nuper fruſtra p̄ſtabimus vbera palmis. Ci. li. ij. offi.

Prę̃cipiãt or̃one benſgna multitudinis animos ad beniuolentiã allicĩãt: milites blando ſermone deliniant. Itẽ prę̃cipere eſt ante videre. Virg. Oĩa prę̃cepi atq; aio mecũ ante peregi. Itẽ p̃cipere iubere. Et pertinet ad eos qui curã aliorũ gerũt & qui aliis prę̃ſũt. hinc prę̃cepta pro iuſſis. Sal. in Iug. Micypſa pater meus mihi prę̃cepit. Item p̃cipere monere inſtruere. Vnde p̃ceptores artiũ magiſtri quorũ placita præcepta & præceptiones dicuntur.

¶ Prę̃cepto.as. frequẽtatiuũ ſignificat ſępe p̃cipio

¶ Præceptũ & nomẽ & participiũ eſſe poteſt. Nomen ponit̃ pro iuſſione. Vnde decẽ legis præcepta et aliquãdo pro diſciplina ſiue documẽto & quaſi regula quadã bene viuendi: vt cũ prę̃cipit̃ quid vir vxori: quid vxor viro debeat: aut pro documento tradito ad aliquã artem percipiendã participiũ modo ſignificat antecaptũ. Liui. li. i. Tp̃e illi prę̃cepto Ci. li. iij. tuſc. hęc cogitantẽ fore beatũ prę̃ſertim ſi et ante p̃ceptis bonis cõtentus eſſet nec mortẽ nec deos expaueſceret. i. p̃guſtatis & ante captis. modo iuſſum vt præceptũ eſt tibi ne diſcedas.

¶ Præcones a præcinendo dicti ſũt quaſi prę̃canes q; ante canant & annunciẽt quod eſt faciendũ. vel vt inquit. Ariſ. a præ. i. valde canendo. Sũt em̃ qui iuſſu magiſtrat⁹ publice aliquid ore denunciãt qui auctionem faciebant & qui audientiã in theatris indicebant. Virg. li. v. Victorem æneas præconis voce cloanthũ Declarat. Et prę̃cones laudũ noſtrarũ qui res a nobis geſtas laudãdo diuulgant. hos quoq; Curiones vocatos legimus.

¶ Præconiũ ipſa præconis vox. Sue. de Nerone. Et præconio vbiq; cõtendit. Sed quoniã a præconere geſtæ etiã pronunciari ſolent: ideo quãdoq; pro laude fama & gloria ſumit̃. a genealogia virtutibus corporis & fortunæ: vnde Iſocrates de laudibus buſiridis περι μεν ουν της βουσιριδος αρετης τις ουκ αν αυχηθειη ραδιως ειπειν

¶ Præconius. a. um. añ pe. pro. quod eſt p̃conis: vt ſub voce præconia.

¶ Præcognitus. ante cognitus. q̃uis rato prę̃gnoſco reperiatur. Plancus. Q. ſi latro prę̃cognito noſtro aduentu rurſus in Italiã ſe recipere cœperit.

¶ Præcordia membranę q̃ exta ſeparãt ab inferiore viſcerũ parte. dicta quia cordi prætenduntur vt ply. li. xi. ſcribit & a græcis phrenes dicunt̃. Item q̃ græci hypocondria dicunt̃ a poetis & medicis latinis præcordia appellantur. Celſus periculoſum eſt etiã poſt arquatũ morbũ febrem oriri vtiq; ſi præcordia in dextra parte dura manſerint. Et præcordia vno nomine exta in homine vocantur.

¶ Præcox. cis. pe. co. generis omnis. quod & præcoquus. a. um. Mar. Vilia mateernis fucramus præcoqua ramis Nũc in adoptiuis perſica cara ſumus. Dicitur aũt præcox fructus qui præter morem cæterorũ coctus & maturus factus eſt. vt p̃coqua vua Præcox ficus prę̃cocia poma q̃ ante ſolitũ tempus matureſcũt. Ply. Perſica æſtate p̃cocia intra. xxx. annos reperta & primo denarijs ſingula venũdata Ita dicim⁹ ſerotinas vuas q̃ poſt cõſuetũ tp̃us tarde matureſcũt. Per trãſlationẽ quoq; præcox ingeniũ dr̃ quod nimis cito maturitatẽ cõſecutũ: nimiſq; cito videtur adoleuiſſe. Quintil. Illud ingeniorũ velut præcox genus nõ temere vnq̃ ad frugem per

¶ Prę̃coquo, is. pe. cor. ante coquo ſeu (uenit. maturo. Col. li. vi. Vuæ cõmodius inſolatę præcoquunt̃: hoc eſt ante tp̃us aliorũ fructuũ maturant̃.

¶ Prę̃cię vuę: quaſi p̃cociæ dictę ſũt q̃ cito matureſcũt.

¶ Prę̃da a prendo vt inqt Var. quaſi prenda (ſcũt. q; manu parta ſit. Et eſt vt Gel. li. xxiij. inquit pro prie corpora ipſa rerum quæ capta ſunt. Manubiæ vero pecunia ex venditione prædæ redacta.

¶ Prædaceus. a. um. quod ex præda eſt. Gel. li. iiij. ægre paſſus q; cui ſalus imperij ac reipubl. accepta ferri deberet ratione pecuniæ prę̃daceę poſceretur.

¶ Prædatiuus. a. um. idem qđ prę̃daceus. Gel. Ex manubijs. i. ex pecunia prædatiua.

¶ Prædor. aris. a præda fieri. Var. docet. Et habet vtramq; ſignificationem Hiero. in Eſaia. Veh qui prædaris nonne ipſe prę̃daberis. Grego. Deprędari deſyderant qui theaſaurũ publice in via portant. Legitur œ prę̃do. as. Hiero. in li. Iudith. Prædauit quoq; oẽs filios tharſis. id eſt depopulatus eſt.

¶ Prædator. populator. Ioui vero prædatori tem plum fuiſſe legimus: nõ q; prę̃dę præeſſet: ſed q; ei aliquid ex præda in partem prædę debebatur. Nã mos romanorũ fuit vt bella geſturi. de parte prę̃dę aliquid numinibus pollicerentur.

¶ Prædo. onis qui prę̃datur cuius diminutiuũ prædonulus a Catone vſurpatur. Prædones ſunt qui populandã alienam inuadunt prouinciã.

¶ Prædiũ a præda. eo q; capti ab hoſtibus agri mi litibus diſtribuebant̃. Vel dr̃a prę̃ſtando vt inquit Varro ſicut prædes. Alij a prius ſeu valde dando. Eſt aũt prædiũ ruſticũ & vrbanũ. Vnde anteurbana prædia vocabantur quę vrbi erant propinqua. Ager locus in rure quem colimus. Aruum ea pars agri q̃ ſementi datur. Fundus etiã pars agri eſt. Singula em̃ prata ſingulę vineæ ſinguli horti. ſingula oliueta pomaria paſcua: ſalicta: nemora venatoria piſcatoria loca ſiue villã atq; ædificiũ: ſiue piſcinam ſiue viuaria habeant ſiue nõ habeant: ſinguli fundi ſunt. Et hoc in agro duntaxat. Nam in vrbe oppido vico caſtello quicquid tale eſt prædiũ vocatur. Eſt itaq; fundus ruſtica poſſeſſio prædium & vrbana & ruſtica. Poſſeſſio generale nomẽ eſt. Nã et tabernæ & hoſpitia & horrea in vrbe & poſſeſſiones dicuntur. Et ſimpliciter oĩa bona immobilia. Dicitur poſſeſſio etiã non ipſa proprietas ſed vſus et actio poſſidendi.

¶ Prædiolũ paruum prædium. Ci. M. Cælio. Sed mea prædiola tibi nota ſunt. in his mihi neceſſe eſt eſſe: ne amicis moleſtus ſim.

¶ Prædiatorius. a. um. qđ ad prædiũ pertinet: vt lex prę̃diatoria. Ci. pro cor. balbo. Etem̃ ſi. Q. ſcęuola ille augur cũ de iure p̃diatorio conſuleret̃ homo iuris peritiſſimus conſultores ſuos nõnunq̃ adturium & caſeliũ prædiatores reiſciebat.

¶ Prædiatores dr̃ periti iuris ad prę̃dia ptinentis

¶ Prædeſtino. as. pen. cor. ex præ & deſtino. Vide in dictione Deſtino.

¶ Prædenſus. valde denſus. Ply. li. viij. Culter vocatur p̃denſam priuſq̃ proſcindat̃ terrã ſecans.

¶ Prędiſco añ itelligo. Virg. li. Ge. p̃diſcere vẽtos.

¶ Prędico. as. pe. cor. aperte ſeu publice dico celebro diuulgo. laudo. Ci. Luceio. Ignoſces mihi de me ipſo aliquid p̃dicanti. Sal. Ipſum Craſſum ego poſtea prędicantem audiui tantam illam contumeliam ſibi a Cicerone impoſitam. Inde prædicatio dictio celebritas. Et apud Logicos decem prædicamenta q̃ de omnibus prædicant̃. Et prædicatũ qđ

grammatici appoſitū vocant qđ prædicatur.i. dī-
citur de ſubiecto. Et prædicator.i.laudator.& cuiuſ
cunq; rei diuulgator.

¶ Prædico.is.pe.pro.ante ſiue prius dico. Ter. in
an. Sed dico tibi ne temere facias: neq; tu hoc dicas
tibi nō prædictū. Inde prędictio.qđ prędicitur ſiue
prænunciatur vel prędiuinatur. Ci.lib.i.de diui. Ex
quo ſæpe genere hariolorū etiam & vatum furibun
das prędictiones vt octauiano bello Cornelii Cu-
leoli audiendas putauerunt.

¶ Prędītus.a.um.pe. cor.nō dī ornatus ſed quaſi
affectus.participiū ſine verbo puto.quaſi a prædo
is.ex prę & do. Et accipīt̄ tam in malam q̄ in bonā
partē: vt prędītus ſum honore & p̄ditus ſum dam-
no. Ci.pro Rabi Senectute affectus morbo prędi-
tus. Et pro Murę. Idem ſquallore ſordidus. confe-
ctus morbo lachrymis ac mœrore prędītus.

¶ Prędūro.as.pe.pro.præter morem duro. Col.li.
iiij.de rubrica. Verum eſt in opere difficilior ꝙ neq;
humentē fodere poſſis.ꝙ ſit glutinoſiſſima: nec ni
mium ſicca quia nimiū prędūratur.

¶ Prędeo.is.ante eo. Amb. huic verbo datiuū iun-
xit li. de offi. Alterū inquit cū in clero reperiſſem iu
bere me ne vnq̄ periret mihi quia velut quodā inſo
lentis inceſſus verbere oculos feriret meos.

¶ Prędacio.is.ex prę & facio ſumitur ſicut prędero:
vt ſi dicā Præ me facio: ſicut prę me fero. Quintili.
lib.vtij. Sit igitur cura elocutionis q̄ maxima dum
ſciamus tamen nihil verborū cauſa eſſe faciendū
cum verba ipſa rerum gratia ſint reperta quorū ea
ſint maxime ꝓbabilia q̄ ſenſum animi noſtri opti-
me promunt: atq; in animis iudicū quod volumus
efficiunt. ea debent prędacere ſine dubio & admira-
bilem nō lic quo modo prodigia miramur & iucun
dam orationē nō deformi voluntate ſed cū laude
ad dignitatē cōiuncta. Quod mirū videtur vt ſub
vna prępoſitione duo verba diſſimili voce diſſimi
liq; ſignificatione eſſent prolata.

¶ Prędatio.onis a prędatus deducīt.& ſignificat id
quod prędoquimur anteq̄ ad rem veniamus. Hier.
in pręda.pſalm. Vnde conſueta p̄fatione cōmoneo
tam vos quibus labor iſte forte deſudat q̄ eos qui
iſta habere voluerunt. vt quę diligenter emendaui:
cum cura & diligentia tranſcribantur. Huius dimi
nutiuum eſt prędatiuncula. Hiero. Ideo græco & he-
bræo prędatiuncula vtraq; præmiſſa eſt.

¶ Prędari: ante fari. Col. Quas ordine ſuo tunc de-
mum perſequar cum præfatus fuero q̄ reor ad vni-
uerſam diſciplinam maxime pertinere poſſe. Hinc
præfatus.ta.tum.

¶ Præfero pe.cor.ante fero prępono. Ply. Quod
hoſtem rudem atq; ignarū ſibi præferret. Item præ-
nuncio ſeu oſtendo. Liui. Vultus tuus neſcio quid
ingens malum præfert.

¶ Prędericulū a prędero. vas æneū ſine anſa patēs
veluti peluis qđ pręderre in ſacrificijs ſolebant.

¶ Prędicio.is.pe.co.ex præ & facio ſignificat p̄po
no. Vnde prędecti dicunt̄ qui alicui rei agendę præ-
poſiti ſunt. Et præfecti vrbiū græci latiniq; lingua
perſica ſatrapas vocant magiſtratuſq; eorū præfe-
ctura dicitur. Plau. in Am. qui prędectus eſt theba-
nis legionibus. Idem in Caſ. Quin ruri es in p̄fectu
ra tua. Eſt em̄ p̄fectura vrbis p̄fectura militaris: & p̄
fectura rei pficiendę. Aegyptus diuidīt in p̄fectu-
ras oppidorū quas nomos vocant. Thracia diuiſa
eſt in ſtratageas quinquaginta: ita em̄ vocant p̄fe-
cturas. Militaris p̄fectura qua quis legioni vel exer
citui præficīt. ſic etiā dicuntur præfecti fabrorum.

¶ Prędectus prætorij talis apd Cęſares erat: qualis
olim apd reges tribunus celerū. & apud dictatores
magiſter equitū. Gerebat em̄ ſecūdas partes poſt
Cęſarē: pręderatq; diſciplinę publicæ emendandæ.

¶ Præfica.pe.cor. mulier in funere conducta ad la-
mentabilem cantū q̄ dat cæteris modū plangendi
quaſi in hoc ipſum præfecta. Neuius. hæc quidem
me hercle præfica ſi mortuū laudat.

¶ Præfeſtino ante t̄pus feſtino. Col.lib.xxi. Satis
erit per dimidios menſes exequi quodq; negocium
quia neq; p̄feſtinatū op⁹ nimiū īmature videri poſ
ſit ante.xv.dies factū: nec rurſus poſt totidē numiū

¶ Præfigo.is.pe.pro.p̄cludo. Virg.li.iij. (tarde.
Ge. Multi iam excretos prohibent a matribus hæ-
dos. Primaq; ferratis prędigunt ora capiſtris.

¶ Præfiguro.as.pe.pro. præmonſtro repręſento.
Lact.li.vi. Inflamauit libidinē q̄ aſpectu maxime
incitat: ac ſe quiſq; in illis imaginibus p̄figurat. Et
prędigurare eſt in figura p̄nunciare ſiue prędignare.
Hiero. Duodecim ꝓphetę in vnius voluminis an-
guſtias coarctati multo aliud q̄ ſonant in līa p̄figu

¶ Prędinio.is.pe.pro.prius ſtatuo. ſiue añ de (rāt.
termio. aut determīate tracto & aſſigno. Ci. Marto.
Sed eo vidiſti multū ꝙ prędiniſti ne pluris emerem
Idē pro Roſci. Quę dies in lege p̄finita eſt. Teren.
Haud licebat loqui niſi p̄finito.i.niſi aſſignato tpe

¶ Prędloro.as.ante flores facio. Gel. Et futuri gau
dii fructū ſpes tibi iam prędlorauerit.

¶ Prędluo.ante fluo: a quo præfluxus & præfluuiū
pro fluore alicuius rei ante acto.

¶ Præfoco.as.pe.pro. ſignificat ſpiritū faucibus
claudo. Ouid. in ibin Prędocent animę gnoſia mel
la viam. hinc præfocatio vuluæ fit cum vulua reſi-
liendo afficit vitalia hoc eſt cor cerebrumq;.

¶ Præfrigidus valde frigidus. Ply.lib.xvij. Septē
trionaliq; & præfrigido ſitu.

¶ Præfringo. prius frango. Col.li.ij. Et prędractas
ſtirpes ſummaſq; radices quibus ager arbuſto con
ſitus implicatur omnis refodiat ac perſequatur.

¶ Præfulgeo præter modū fulgeo. Ci.li.iij.ad He-
ren. Tū nec nimis illuſtres: nec vehementer obſcu-
ros locos habere oportet: ne aut obcæcentur tene-
bris. imagines. aut ſplēdore p̄fulgeant. Interdū an
te fulgeo. Hiero. in prolog. Iob. Rogo vbicūq; p̄
cedētes virgulas videritis: ſciatis ea q̄ ſubiecta ſūt
in hebraicis voluminib⁹ nō haberi. Porro vbi ſtel-
lę imago p̄fulſerit. ex hebręo in nſo ſermōe addita.

¶ Præfurnium.os patens furni.

¶ Prægelidus qui multū aut nimis frigidus eſt. Co
lum.li.ij. Ea locis p̄gelidis ac niuoſis vbi æſtas hu
mida & ſine vaporibus recte cōmittitur.

¶ Prędeſtio valde geſtio. Ci. pro. M. Cælio. Prędę
ſtit animus iam videre primū lautos iuuenes mulie
ris beatę ac nobilis familiares. i. valde cupit.

¶ Prędrādis valde grādis. Ci. Erat vas vinariū ex
vna gēma p̄grādi trulla excauata manubrio aureo

¶ Prędrauo.as.pe.co.ſupra modū grauo. Augu.
lib.viij.cō. Aegritudo animi ē quia nō totus aſſur
git veritate ſubleuatus conſuetudine prędrauatus.

¶ Prędnans quaſi ante gnatū: vel ante genitricē.
Eſt em̄ prę ante. proprie prędnans dicīt̄ q̄ iam occu
pata eſt in generando quod conceperit.

¶ Præhendo & prendo.is.di.ſum. Plau. in Amp. Mi vir & manũ præhendi & oſculũ detuli tibi. Luc. manus quę prenderat hæſit. Huius cõpoſita ſunt Appræhendo qđ eſt valde ſeu perfecte prehendo. Comprehendo. Col. lib. vij. Cum deinde buculos cõpræhenderis perduc extra ſtabulũ. Quod etiam ad mentẽ tranſferẽ. pro pcipio ſiue intelligo. Lact. lib. iij. Nõ immerito ſummũ bonũ nõ cõprehendunt. Depræhendo & repræhendo. Vide locis ſuis.

¶ Præhenſo.as. frequenter prehendo. Liui. lib. iiij. Miſſo ſenatu prehenſanẽ a principibus tribuni ſua dendo monendo pollicendoq;.

¶ Preiacio ante iacio. Col. lib. ix. Mox præiaciunẽ in gyrum moles ita vt complectantur ſinu ſuo & tamen excedant ſtagni modũ.

¶ Præiudico ante iudico. Hiero. contra Ioui. Neq; dei poſſumus ſcire iudicia & ex noſtro arbitrio illi⁹ ſententiæ preiudicare. Aliqñ p̃iudicare eſt nocere. Idem contra Vigil. Paucorũ culpa nõ p̃iudicat religioni. Præiudiciũ vt inquit Aſco. dr̃ res q̃ cũ ſtatuta fuerit affertur iudicaturis exemplũ qđ ſequant̃ Iudiciũ aũt res q̃ cauſam litẽq; determinat. Quintili. p̃iudicia ſũt a rebus iudicatis q̃ pares fuerũt aut ex iudicijs ad ip̃am cauſaꝫ ptinẽtib⁹: aut ab eiuſdẽ cauſæ pnunciatione. Preiudiciũ ergo qđ in eadem cauſa vel ſimili prius eſt latũ. Vlpi. Interdũ euenit vt præiudiciũ iudicio publice fiat. Laur Valla. Pre iudiciũ quaſi ſententia quædã ante iudiciũ: ſicut ſi eſſent duo de officio aliquo contendentes: cũ lis in longũ procedit: magiſtratus iubet interea dũ ſententiã ferat alterũ officio fungi quaſi iudicans iam nunc ſe pro ea parte ſentire penes quẽ eſſe vult rem de qua litigatur. Et hoc præiudicium dicitur quod poſſidentem adiuuat & obeſt excluſo.

¶ Prælicenter nimis licenter. Gel. Q̃ verba finxit prælicenter.

¶ Præloquor.pe.cor. ante ſiue prius loquor. Lact. lib. iiij. Daniel quoq; ſimilia prælocutus eſt.

¶ Prælũ a præ: & luo componit̃. eo q; ex humore fluenti præluat̃. i. madefiat. Sũt em̃ præla ppie trabes in torculari quibus vua calcata premit̃. Torcular tota ſtructura lacus qui muſtũ continet q̃uis ſæpe ponatur pro ipſo torculari. Hiero. in prolog. Salomonis. Neq; ſic noua cudimus vt vetera deſtruamus. Et tamen cũ diligẽtiſſime legerit: ſciat magis noſtra ſcripta intelligi q̃ nõ in tertiũ vas tranſfuſa coacuerint: ſed ſtatim de prelo puriſſime commendata teſtę ſuũ ſaporem ſeruauerint.

¶ Prælũ a prælo quidã deducunt quia ſicut in prę lo humor vuarũ: ita in prelio ſanguis homis fluat. Quidam a premendo q; dimicando ſe inuicem hoſtes premant. Et eſt cõflictus qui fit in bello. Virg. aũt honeſte preliũ pro coitu poſuit cũ de equo ætate confecto loquitur. Si quando ad prælia ventum eſt. Nã & incoitu dimicatio quædã eſſe videtur.

¶ Præliaris & hoc p̃liare quod adpreliũ ptinet. Vñ preliares dies quibus fas eſt hoſtem bello laceſſere: vel ablata repetere: ſed eligere ad pugnandũ diem tunc romanis licebat cum ipſi bellũ inferrẽt. Alio quin cũ exciperẽt nullus obſtabat dies quo minus vel ſalutẽ ſuã: vel publicã defenderẽt dignitatem.

¶ Prælior.aris. dimico. Cæſar. lib. v. Equeſtribus prælijs ſæpe ex equis deſiliunt: ac pedibus prælian tur: equoſq; eodem remanere veſtigio aſſuefecerũt. Dicimus etiam Ego prælior preliũ. Hiero. lib. i. ad

Quia prælia domini tu præliaris.

¶ Preliganeũ vinũ apud Catonem a p̃ligando dr̃.

¶ Præludo ante ludo. Virg. lib. iij. Ge. Et ſparſa ad prædam præludit arena.

¶ Præluo.is. ante purgo ſiue ante fluo.

¶ Prælumbo.as. lumbos præfringo. Nevius. Coepit vnumquemq; prælumbare fuſtibus

¶ Præmando.as. ante ſiue prius mando. Vatinius. Dicitur mihi tuus ſeruus anagnoſtes fugitiuus nat dacis eſſe de quo tu mihi nihil mandaſti. ego tamẽ terra mariq; vt conquirereẽ præmandaui.

¶ Præmaturus.a.um ſimile ac diſſimile eſt huic nomini præcox. Eſt em̃ præmaturus anteq̃ ſit maturus collectus. vt poma præmatura. i. nondũ matura. Et per tranſlationẽ præmatura ætas: prematura legatio. præmatura elocutio. hoc eſt immatura q̃q̃ maturũ: ipſum in frugibus proprie dicatur.

¶ Premeditor prius meditor. Ci. li. ij. ad Heren. Si reus nihil horũ fecerit accuſator dicet eũ vſq; præmeditatũ fuiſſe quid ſibi eſſet vſui venturũ.

¶ Præmercor prius emo. Plaut. in epi. ædepol ne iſtam tempore gnato tuo ſumus præmercati.

¶ Præmetiũ: a præmeto verbo quod ſignificat ante ſeu prius meto ſeco vel preçido qđ prelibationis cauſa premetitur. Erat ex⁹ quod de ſpicis quas primo metendo collegiſſent Cereri ſacrificabant.

¶ Præmitto. ante mitto. Plaut. in am. Mea porta præmiſit domũ. vt hæc anunciem vxori ſuæ.

¶ Præmiũ eſt quod in ludis proponitur dandũ ei qui fortiter fecerit: vel qui in aliquo certamine victor euaſerit. Differt̃q; a precio. q; præmiũ ſolum pro recte factis datur. Preciũ vero etiam pro male factis. Sal. Vicit tamen in ſenatu pars illa qui vero pretiũ aut gratiã anteferebant. Liui. Si malos imitabor tum pretiũ pro noxa dabis. Proprie tamen pretium eſt quod datur pro re empta. Teren. pretium ſperans illico produxit ac vendidit. Sunt qui præmium dicant quaſi præuium quia primo proponitur quod dandum eſt victori deinde certatur. Aliquando præmiũ pro pecunia ponitur. Nevius. Sine premio ſum. Marſupiũ reliqui domum. Hinc premioſus. pro pecunioſo Acrius. Diuitem ac præmioſũ auũ. Premiator predo. Neui⁹. In ſcena vos nocturnos cœpit præmiatores tollere.

¶ Præmodũ. prima ſyllaba acuta. ſignificat ſupra modũ. Gel. parentes inquit præmodũ

¶ Præmoderor ante moderor. Gel. Cretenſes quoq; prælia ingredi ſolitos præcinente ac præmoderante cithara greſſibus.

¶ Premonſtro. ante monſtro. Hiero. Nemo apprehendet illud niſi ego præmonſtrauero.

¶ Præmoneo.es. pen. cor. ante moneo. Col. lib. i. Ideo præmoneo ne villicũ ex eo genere ſeruorum qui corpore placuerunt inſtituamus.

¶ Premordeo.is. Gel. Plau. in Tri. Neq; præmordiſſe dixit ſed præmorſiſſe. Ni fugiſſem inquit medium credo premorſiſſet.

¶ Premorior quaſi ante tempus morior. Hiero. ad Marcellã. Et cũ quotidie ſecundũ corpus loquor præmorior in cæteris nõ nos perpetuos æſtimem⁹ vt poſſimus eſſe perpetui. Idem ad Euſto pro ſimplici poſuit. Infrigido corpore & ante hominẽ ſuũ iam carne p̃mortua ſola libidinũ incẽdia bulliebãt.

¶ Præmunio.is. pe. pro. prius munio. aut prius induo. Ci. pro Cæl. Quamobrẽ illa q̃ ex accuſator⁹

oratione prȩmuniri iam & fingi intelligebam frætus veſtra prudentia nõ pertimeſco.
¶ Prænarro ante narro. Teren. in eun. Recte ſane interrogaſti oportuit rem prænarraſſe me.
¶ Præneſte generis neutri. Et hæc prȩneſtis. nomẽ vrbis in latio q; locus in quo ſita eſt montibus prȩſtet. Et ſic cũ diph. ſcribitur. Seru. ἀπο τοῦ προπνου hoc eſt ab ilice quę ibi abundat. deducit. Solinus a præneſte vlyſſis nepote & latini regis filio. Olim polyſtephanos dicta. i. multarũ coronarum Lege plutarchũ. quidam a Cęculo vulcani filio cõditam ferunt ſuper Aretino monte. Virgil. lib. vij. Nec prȩneſtinę fundator defuit vrbis Vulcano genitum pecora inter agreſtia regem Inuentũq; focis omnis quem credidit ætas Cæculus. Et illud. Cum primam aciem prænęſte ſub ipſa ſtraui. In hac fuit fortunæ templũ illuſtre vnde certa edebant oracula. Syri. Sacriſq; dicatũ Fortunę prȩneſte iugis.
¶ Prænomen. Vide in dictione Nomen.
¶ Prænoto. as. pe. cor. ex præ & noto. ante noto. Inſcribo. Noto vero frequentatiuum eſt a Noſco. Hiero. in prolog. lib. ꝫ. hoc verbũ difficile per facile declarauit cum ait. Quintus eſt canticũ canticorum quem titulo Siraſirim prænotant: Sextus eſt Daniel. ſeptimus debreiamin. i. verba dierũ quod ſignificãtius chronicon totius diuinæ hiſtorię poſſumus appellare. Qui liber apud nos paralipomenon inſcribitur.
¶ Prænuncio: ante nuncio. Terentius in phormi. Abi ac prænuncia hanc venturã.
¶ Præoccupo. as. pen. cor. ex prę & ob & capio. Vide in dictione Occupo.
¶ Prȩopto ante ſiue prius opto. Teren. Adeon pertuicaci es animo vt puerũ prȩoptares petere.
¶ Præparo pe. cor. ante paro quæ mihi vtilia fore credo. Cic. lib. ij. offic. Facile totius vitę curſum videt. ad eamq; degendã prȩparat res neceſſarias.
¶ Prȩpedio. is. pe. cor. ex prę. & pedio. ſigt prius pedibus deuincio. per tranſlationẽ vero quaſi pedib⁹ vehementer obligo. Hier. ad Helio. Neq; vero ſcio qua te nunc dicas cõpede prȩpediri. Plau. in caſ. Timor prȩpedit dicta linguę. i. valde impedit.
¶ Prȩpedimentũ antepedimentũ. Plau. Nõ fallaciæ prȩpedimentũ obiiciatur.
¶ Præpeto. tis. ante vel prius peto. i. vado habet pe. co. Feſtus p̃petere dicebãt pro añire. hinc p̃pes
¶ Præpes. etis generis oĩs idem quod velox. Virg. Et p̃petis omina pennę. Volũt pleriq; hoc nomẽ ſignificare velocitatem in altũ volantis. Dicebant et p̃petes ab auguribus aues q̃ oportune p̃uolabãt aut idoneas ſedes capiebãt. vt inqt hygin. Alii volunt eſſe q̃ ingẽtibus & patulis & porrectis alis voli
¶ Prȩpilatę haſtę ſũt q̃ ferreas habẽt cuſpi (tant. des quaſi prȩferratę. prȩpilatũ etiã dr̃ vbi nõ eſt ferrum ſi modo in mucronẽ acutũ ſit vt cornua locuſtarum quibus nant.
¶ Prȩpinguis valde pinguis. Col. li. iiij. Itaq; nõ ẽ vineis apta; vix etiã arbuſto niſi p̃pingui & viuida
¶ Prȩpono antepono p electionẽ. Lact. li. (terra. vi. Quiſquis aũt p̃ñtia bona p̃poſuerit iuſtitię. hunc prȩpoſiti qui rebus aliquibus prȩfecti ſũt. Interdũ prȩponere eſt prius ponere tp̃e p̃cepto. Sal. in Iug. Vbicunq; res poſtulabat prȩſidiũ eſt prȩpoſitum.
¶ Præpoſterus. a. um. pe. cor. Vide in dict. Poſter⁹
¶ Præproperus. a. um. valde ſcu nimis celer. Cice. Treba. Sed ex tuis litteris cognoui præproperam quandam feſtinationem tuam.
¶ Præpondero magis pondero. per trãſlationem vero p̃ponderare ſignificat pluris eſſe: ſiue pluris æſtimari debere. Gel. Nam cũ in rebus aut paribus aut nõ lõge ſecus vtilitas amici & honeſtas noſtra conſiſtit: honeſtas proculdubio p̃põderat. Amb. ad Simplici. Prȩponderãt futuris p̃ſentia & violentia moderatis: & plura pauciorib⁹ & iucunda ſeriis: et aſperis mollia: & triſtibus læta. & illecebroſa rigidioribus. & prȩpropera tardioribus.
¶ Præputiũ: pellis quæ glandẽ hoc eſt ſummã collis partem tegit. dictũ q; membris putentibus præemineat. Vel a præputando. Nã illam Iudæi prȩputant: quã quia retinebant gentiles prȩputiũ dicebãtur quaſi præputiati. hoc noĩe improperabant eis Iudæi nõ eos ſimpliciter immundos: ſed ipſam immundiciam vocantes.
¶ Prȩripio. is. pe. cor. ante capio prȩoccupo. Plau. in caſ. Huc veniſti ſponſam prȩreptũ meã? Hic prȩ ad temporis & perſonę anteceſſionẽ referri poteſt. Aliquando temporis. Cic. libi offic. Facile celare tacere diſſimulare inſidiari prærĩpere hoſtiũ conſilia. id eſt prȩoccupare ſiue prȩnoſcere aut prȩuenire Ply. Iunior. li. de viris illuſtribus. Immatura morte præreptus nõ potuit præſtare qualem promiſerat regem. Aliquando dignitatis nõ temporis anteceſſionem denotat. Ci. pro Gallo. Demoſthenes tibi prærĩpuit ne eſſes primus orator.
¶ Prærodo. pe. pro. vehementer rodo. Col. lib. iij. Nam ſi ſępius cacumina manu prȩfracta. aut a pecore præroſa fuerint imperpetuum corrumpuntur.
¶ Prærogo. as. pe. cor. ante impendo. Hier. in quodam ſermone. Tu prȩrogata cunctis virginũ cateruis: tu ſequeris agnum quocunq; perrexerit. Hinc prærogatiua.
¶ Prærogatiua. æ. præſtantia & antelatio qua quis aut præfertur: aut præferri alteri debet. Paul. Iureconſul. Veteranorũ priuilegiũ inter cætera etiam in delictis habuit prȩrogatiuã vt ſeparentur a cæteris in pœnis: hoc eſt cæteris præferantur. Nec ad beſtias itaq; veteranus datur: nec fuſtibus cædit. Amb. in paſto. Nec prærogatiuã mihimet ſcientiæ ſi hęc meis cõſacerdotibus charitatis intuitu prȩrogem vendicabo. Dicitur & prȩrogatiuũ. Cic. pro Murę. Etem̃ ſi tanta illis comitiis religio eſt: vt adhuc ſup omne prævaleat prȩrogatiuũ. quid mirũ in hoc fœlicitatis famã ſermonemq; valuiſſe.
¶ Prærumpo. prius rumpo: prius excido. Augu. Hæc qui facit prærupto paſſionis muro violenter ad cœlorum regna conſcendit.
¶ Prȩruptus diſiectus auulſus. Virgilius. libro tertio. Ge. Adde tot egregias vrbes operumq; laborem: tot congeſta manu prȩruptis oppida ſaxis. Col. lib. quarto. Prȩruptior vero collis vel in quatuor pedes vertendus.
¶ Præs. dis. ſponſor qui ſe obligat interrogatuſq; a magiſtratu an præs ſit. Ille reſpondet præs. hoc eſt ſe prędem eſſe. hoc eſt p̃mittit ſe ſi quid incõmodi fiat plene ſatiſfacturũ: a præſtando dictus. quia tam debet præſtare populo quod promiſit q̃ is qui pro eo præs factus eſt. Aſco. Prædes dicuntur ſatiſdatores locupletes pro re de qua lis eſt apud iudicem ne qui tenet diffidens cauſæ poſſeſſionem deteriorem faciat. Differunt autem prædes a vadi-

bus quoniã vas appelletur qui pro alio vadimoniũ promittit. & proprie datur in re capitali. Præs vero in lite nummaria. Auſo. Quis ſubit in pœnã capitalis ſupplicio? Vaſ. Quis cum lis fuerit nummaria? quis dabitur? præs.

¶ Preſagio.is. pe. prod. iui. itum. ex præ & ſagio ſi gnificat ante ſentio. Proper. Venturã melius præſagit nauita noctem. Cic. lib. i. de diui. Neq; enim vero bum cõſuetudo approbaſſet: ſi ea res nulla eſſet omnino. Præſagitabat animus fruſtra me ire cum exibam domo. Sagire eñ eſt acute ſentire. ex quo: Sagearii qui multa ſcire volũt. & Sagaces dicti canes Is igitur qui ante ſagit q̃ oblata res eſt: dicitur præſagire id eſt futura ante ſentire. Ineſt igitur animis præſagitio extrinſecus iniecta atq; incluſa diuinit? Inuenitur etiam præſago. as. a quo præſagatio. & præſagor. eris pro præſagio. ſeu prædiuino. Plaut. in bac. Plus præſagitur mali.

¶ Præſagus. a. qui vel quę preſagire nouit. Claud. Heu mens preſaga futuri. Sagę aũt dictę ſunt anus quæ multa ſciunt. Preſagiũ preſenſio diuinatio.

¶ Præſcio ante ſcio. a quo Præſcientia. ſcientia de futuris. Hinc Præſciſco. Præſcius. a. um. Aug. lib. v. ciui. dei. Confiteri deũ eſſe: & negare præſcium futurorũ: apertiſſima inſania eſt.

¶ Preſcribo ante ſiue prius ſcribo. Cic. Seruio. Sic enim preſcripſimus iis quibus ea negocia mandauimus. Interdũ præſcribere ſignificat prenotare in titulare inſcribere. Hęc eñ quattuor tituli ſignificatione ſumuntur. Hiero. in prolog. Salomonis. In canticis autem canticorũ. nec filius dauid. nec Rex Hieruſalem preſcribitur. Virg. Nec phœbo gratior vlla eſt. Q̃z ſibi quę vari preſcripſit pagina nomen Inde præſcriptio titulus. Idem Hiero. in prologo pſalmorum. De iis autem qui ſine titulis ſunt traditio vero talis eſt. vt cuius auctoris præſcriptio præceſſerit: cæteri qui ſine titulo ſequuntur. ipſius eſſe credantur. Cic. lib. i. offic. Ex quo fit vt ager arpinas arpinatum dicatur: tuſculanus tuſculanorũ: ſimiliſq; priuatarũ poſſeſſionũ præſcriptio: ex quo quia ſuum cuiuſq; fit eorum quæ natura fuerant cõmunia. quod cuiq; contigit id quiſq; teneat. Interdum ſignificat præcipere determinare legem ponere. Idem lib. iij. offic. Sed hoc natura præſcribit: vt homo homini quicunq; ſit ob eam ipſam cauſam q; is homo ſit conſultũ velit neceſſe eſt ſcđm eam naturam omniũ vtilitatem eſſe cõmunem. Lactan. lib. vi. Id autem ipſum bene facere quid ſit idem ipſe præſcribit. præſtare auxiliũ depreſſis & laborantibus. impertiri victum nõ habentibus. Var. Quoniam preſcriptum erat ne quis angiportũ tranſgrederetur. Scđm hanc ſignificationem preſcriptum et preſcriptio pari modo pro præcepto vel ordine lege regula ſeu forma ſumuntur. Tractum vt docet porphyrio a magiſtris ludi qui ſcripta pueris dant preciptũq; imitari. Seneca lib. iiij. epiſtolarũ. Puer iad præſcriptũ diſcunt. De præſcriptione. Cic. li. iiij. tuſcu. Omniũ autem perturbationũ fontem eſſe dicunt intemperantiã quæ eſt a tota mente a recta ratione defectio ſic auerſa a præſcriptione rationis vt nullo modo appetitiões animi nec regi nec contineri queant. Interdum præſcribere eſt ponere Terentius in And. Tu te ipſe his rebus finem præſcripſiſti pater. prope adeſt cum alieno more viuendum eſt mihi. Interdũ præponere. Cic. in Cato. At ſenatui quæ ſunt g[illegible]renda præſcribo. & quo modo carthagini male iam diu cogitanti bellũ inferatur: multo ante denuncio. Interdũ prenunciare ſiue predicere. Idem in Vati. Attibi idem preſcribo ne tuas ſordes cũ clariſſimorũ virorũ ſplẽdore pmiſceas

¶ Præſeco. as. pe. cor. præſecui præſectum prius ſeco. Col. lib. iij. Radicem harundinis acuta falce preſectam impendenti pluuia diſponito. Accommodatur quandoq; immolationi. Liui. li. v. Inferitur huic loco fabula immolante rege veientiũ vocem haruſpicis dicentis qui eius hoſtię exta proſecuiſſet ei victoriã dari exauditã. Sue. in Aug. Nuncia-ta repente hoſtis incurſione ſemicruda exta rapta foco proſecuit: atq; ita prælium ingreſſus victor redijt. i. partẽ reddidit marti: partẽ ad veſcendũ reſert Præſegmina partes corporis inciſæ. vel (uauit. amputationes rerum ſuperfluarũ. Vnde quę ex vnguibus animaliũ ſcinduntur preſegmina vocant. Plau. Cum ipſi pridem tonſor vngues dempſerat collegit: omnia abſtulit præſegmina. Huius ſignificationis eſt Reſegmina. Ply. lib. xxviij. Omnia perſecuti ſumus vſq; ad reſegmina vnguiũ.

¶ Præſideo. des. pe. cor. differt a preſum licet quandoq; indifferẽter ponant q; preeſſe generaliter cuilibet etiã vili officio eſſe poteſt. Preſidere maioris aut quaſi maioris auctoritatis ſemp eſt. Nec mirũ cum a ſedeo cõponatur quod pręſe fert quandam dignitatem: vt preſes ſit quaſi iudex: vel quaſi princeps ideo preſidens & preſtãs oĩbus: vt iuſtitię ſubueniat & oppreſſis opem ferat. Ci. Quãobrem vos dii patrii penates qui huic vrbi atq; imperio præſidetis. Sue. Præſedit & actiacis ludis. i. præfuit.

¶ Præſes. a præſideo. ſicut Reſes a reſideo deſes a deſideo. Et is eſt qui maius in prouincia imperium habet omnibus poſt principem. Aliquando dicit Auxiliator & defenſor. Liuius. dij deæq; qui capitolium incolitis ſiccine veſtrum militem ac præſidem ſinitis vexari ab inimicis?

¶ Præſidiũ proprie dicit preſectus aliquis cũ parte militũ qui ad cuſtodiam & defenſionẽ: arcis vel perſonę vel oppidi preſidet. Dictũ præſidiũ auctore Var. quia extra caſtra præſidebãt in loco aliquo quo tutior legio eſſet. Vnde ſepe legimus preſidiũ annibalis capua tarento rhegio pulſum eſt. Cęſar. Eo opere facto preſidia diſponit: caſtella cõmunit quo facilius ſi ſe inuito tranſire conarent prohibere poſſit. Iureconſulti de re militari. Qui relinquit præſidiũ: peccatũ deſertionis incurrit. Deſertor autem capite puniri ſolet q̃is nõ oẽs deſertores ſimiliter puniendi ſint. Per tranſlationẽ vero omne auxiliũ & ſalutis propugnaculũ preſidiũ dicitur: quã vulgo munitionẽ dicere ſolemus. Auxiliũ vero ab aduentu cũ acceſſerint. ei cui adiumento ſũt alienigenę. Subſidiũ dictũ a triarijs qui in acie tertio ordine extremis ſubſidio ponebant q; ſubſidebãt. ab eo ſubſidiũ appellatũ. Plau. Agite ſubſidete oĩs quaſi ſolẽt triarii. Inde ſubſidiũ ad impetus hoſtiũ ſuſtinendos cũ ſua nõ poſſint vi obſiſtere mitti dr vulgo Succurſum dicimus. Cæſar de geſtis in Italia. Ad eũ mittit niſi ſubſidiũ ſibi ſummittat: ſeſe diutius ſuſtinere nõ poſſe. Multę tamẽ ſub tranſlationes & migrationes in alienũ locũ: vt cũ ingt Cęſar his difficultatibus duę res erãt ſubſidio: ſciẽtia atq; vſus militũ. Sed nunc de pprietate loquimur. Suffragia enim in concionibus & declarandis ma

giſtratibus dicunt. Opem ferre eſt pene deſtitutos adiumẽto aliquo ſubleuare: ſicut ſuppetias ire & occurrere ſuppetias eſt fere ſubſidio ire. Hircius de geſtis Cæſaris in aphrica. Elephantiſq; turritis inter poſitis armatiſq; ſuppetias ire contendit. Et paulo poſt. Labienus cum vniuerſo equitatu fugientibus ſuis ſuppetias occurrit.

¶ Preſidiarius.a.um. quod paratur vt preſidio ſit. Col. lib. v. Et præſidiarii malleoli propagandi ſũt

¶ Preſertim aduerbium ſignificat precipue hoc eſt ante alia.

¶ Preſtes. itis. idem eſt quod preſes antiſtes. Nam antiqui ſic preſtites dixerũt: vt nunc antiſtites.

¶ Præſum. ante alios ſum. vt homo ceteris animãtibus preeſt. i. ea ſuperat vel antecedit. Et præeſſe ſignificat præfectũ eſſe. Sal. Et pro cuiuſq; opibus Romę per totam vrbem vigiliæ haberentur. hiſq; maiores magiſtratus præeſſent.

¶ Præſens a præſum fit ſicut a poſſum potens: ab ſum abſens. & proprie ſignificat qđ nunc fit: vel ſine mora. Aug. lib. xi. ci. dei. Præſentia nuncupanť q; ita ea dicimus eſſe præſenſibus: ſicut præ oculis quæ præſto ſunt oculis. Virg. præſentemq; viris intentant oĩa mortem. Amb. ad Smplicia. Moyſes ille quo nemo deũ vidit præſentior. Quandoq; preſens dicitur nõ quod nunc fit: ſed quod tunc fiebat id eſt tempore illo tunc præſenti. Cic. Ego incolumitati ciuiũ primũ & poſtea dignitati. ille præſenti potius q̃ futuræ dignitati conſulebat. De mortuo loquitur. Ergo nõ nunc præſenti ſed tunc. Sic capitur in præſens. in præſentia & impræſentiarũ. quæ ſignificant præſenti tempore. hoc eſt quod vel preſens eſt. vel fuit: vel erit. Pro tempore illo præſenti Sal. Si cauſa peccandi in præſens minus ſuppetebat. Hor. Plæraq; differat & præſens in tẽpus omittat. id eſt in ſuũ tempus. Teren. in phor. Prouiſum eſt ne in preſentia hæc hinc abeat. Cæſar ſuos a preſlio continebat ac ſatis habebat in præſentia hoſtẽ rapinis prohibere. Cic. lib. iij. ad Heren. Impræſentiarum hoc interſerere nõ alienũ fuit vt huius inſtãtiæ garrulam diſciplinam contemneremus. Hiero. in leui. Septem diebus finitur conſecratio ſicut impræſentiarũ factum eſt. Nam illud quod Valla. lib. iiij. inquit. In rem præſentem nõ tempus ſed locũ ſignificare: vt apud Cic. lib. offi. Vt ſi conſtitueris cuipiam te in rem præſentem eſſe venturũ id eſt ad locum de quo eſt controuerſia. hoc nõ fit ex vocabulo preſentem: ſed ex re quę pro loco capitur. Preſentem vero proprie quæ preſentatur ſiue ſita eſt in loco ipſo: vt cum de finibus agrorũ controuerſia eſt. Vnde dicitur vulgo. Super factũ ipſum iuimus id eſt ſuper rem ipam de qua eſt controuerſia. Verũ tamen in rem præſentem. pro loco ita accipi debere nõ puto: vt etiam de re alia q̃ de loco nõ poſſit intelligi. vt cum de aliqua re in iudicio contenditur. ſi quis in rem ipſam præſentem id eſt cum præſentatur: & agitur coram iudice aduocatus alicui non venerit. Quandoq; præſens ſignificat quodam modo præſtans & potens quaſi præſit. Et ideo preſtãs ſit: quia ſtatim operetur. præſentius præſtantius: præſentiſſimũ præſtantiſſimũ. vt apud Virgilium Quo nõ præſentius vllum. Vnde præſentiſſimum periculum: præſentiſſima medicina. preſentiſſimũ remedium. præſentiſſimũ venenũ. id eſt potens & in primis efficax. Quod etiam præſentaneũ vocať Ply. lib. ij. Idem podagris cum articulorũ morbis decoctũ aceto illinunt præſentaneo remedio ſuſpirioſis prodeſt p̃ſenſq; q; ſtatim aut ſanat: aut occidit. Quandoq; præſens ponitur pro forti. Terent. in phor. Animo virili præſentiq; vt ſis para. Quãdoq; pro propicio. quoniam is qui præſens eſt nobis propiciatur facile ſi inuocetur. & citius q̃ is qui præſens nõ eſt. Virg. li. i. Ge. Et vos agreſtum præſentia numina fauni. id eſt propicia quorũ præſentia fauor eſt. inquit Ser. Teren. in phor. Nõ tu hunc habeas præſentem deũ. Veteres præſente pro præſentibus dixerunt. Pompo. Qui apud forum præſente teſtibus mihi vendidit.

¶ Præſentia. tiæ. Sal. Tum. M. T. conſul ſiue præſentiam eius timens: ſiue ira cõmotus: orationem habuit luculentam atq; perutilem reipub. quã poſt ea ſcriptam edidit.

¶ Præſento. as. quaſi preſens facio. Quintil. li. xi. Fruſtra docemur ſi quicquid audimus præterfluat et exemplorũ legem reſponſorũ dictorũ beneq; factorum quæ velut quaſdam copias quibus abundare: quaſq; in promptu ſemper habere debet orator eadem illa vis nõ præſentat. Huius compoſitũ eſt repræſento. quod eſt rurſus præſento: & interdũ ad mentem reuoco. Cic. Curioni. Dies promiſſorũ adeſt quem etiã repreſentabo ſi aduenerit.

¶ Præſentaneus. a. um. quod in præſens ſubito fit Lac. lib. de ira dei. Dixeram nõ eſſe iram dei temporalem ſicut hominis qui preſentanea commotione ferueſcit. Sic præſentaneũ remediũ quod ſtatim ſanat. de quo ſupra.

¶ Præſepe. is. pe'pto. & præſepiũ & præſepes. fœ. generis a præſepio deducitur. Plau. Preſepes mea eſt. Varro. Contra illic laudabatur villa ſi habebat culinam ruſticã bonã præſepes laxas. Præſepe aũt ſtabulum dicitur in quo equi muli & cætera animalia continentur. Virg. Ignauos phucos pecus a preſepibus arcent. Idem Stabant tercentum nitidi in præſepibus altis. Præſepe etiã quandoq; lupanar dicitur. Ci. in piſo. Verũ audis in preſepibus audis in ſtupris: audis in cibo & vino. aut gulæ. Horatius Scurra vagus nõ qui certũ præſepe teneret. Præſepium vero locus in quo pabulũ animalibus porrigitur. Apul. lib. vi. me. Preſepiũ meum hordeo paſſim repleri iubet: fœnumq; bactriano camelo ſuffi ciens apponi. Col. in ſtabulo ſint ampla præſepia. Lignum vero ad quod equos capiſtris (ita enim ipſa lora dicuntur) religare ſolemus nõ aliter q̃ ad anſulam vel vncinum Vacerra nominať. Hiero. in ſermone de virginis aſſumptione. & præſepe & præſepium vſurpauit pro loco in quo pabulum animalibus preebetur. Ad preſepe inquit nato puero multitudinẽ angelorũ cantantẽ audiſti. Et paulo poſt. Cũ eiſdẽ magis deũ puerũ in p̃ſepio adoraſti. Præſepia numero plurali. parua nubecula in cœlo q; in ea aſelli ſtabulari videanť. Ply. Tũt in ſigno cancri duę ſtellę paruę aſelli appellatę. exiguum inter illas ſpaciũ obtinente nubecula quam præſepia appellant. Hæc cum cœlo ſereno apparere deſierit. atrox hyems ſequitur.

¶ Preſentio ante vel prius ſentio. A quo p̃ſentiſco quo frequẽtius vtunť auctores. Plau. in Am. nunc ne legio p̃ſentiſcat clã illuc redeũdũ ẽ mihi. Ser. in heau. Et ea gratia ſecũ adduxiſſe ne id tu p̃ſẽtiſceres

¶ Preſtino. as. p. co. a preę & ſtino. ſignificat p̃paro

præordino. Plautus. in epi. Vt ei pręstines argentũ prius q̃ veniat filius. ¶Vide rursus paulo post.
¶Pręsentisco. is. Vide in dicti. p̃sentio de quo mõ.
¶Pręstituo prius statuo p̃scribo p̃destino. Ouidi. Dij summũ p̃stituere diẽ. Lact. li. vij. Alter ad p̃stitutũ tp̃s cũ iã sponsor eius diceret p̃sentiã sui fecit
¶Pręsto. as pręstiti. pręstitũ & pręstatũ. Vnde & p̃statur? significat multa. Nã cũ accusatiuo iungit: significat excello supero. Quintil. li. i. Pręstat tamẽ ingenio alius alium. quandoq; nõ exprimit actũs. sed subintelligit q̃is dtũs etiã posset intelligi vt apud Sal. Primũ oĩm qui vbiq; probro atq; petulantia maxime pręstabãt. Col. li. ij. Q̃uis candore pręstet: pondere tamẽ vincit. Si dtũs subintelligat signabit antecellere qđ dtõ construit. Si actũs excellere. Ci. li. i. offi. Quoq; vero patres aut maiores aliqua gloria pręstiterũt: ii studeant plerũq; in eodẽ genere laudis excellere. hic more suo verbũ quasi difficile aperuit. prius pręstiterũt ponẽs: postea excellere. Datiuo. Teren. in eun. homini homo qd p̃stat? qd. i. quantũ pręstat hoc est antecellit. Cic. in Læl. Nãq; hoc præstat amicicia propinquitati. q̃ ex propinquitate beniuolentia tolli potest: ex amicicia nõ potest. Sal. tamẽ vsum abltõ censeo. Oẽs hoĩes qui sese studeant pręstare ceteris animãtibus. Hic eñ pręstare interpretor. pręstantiores reddere. Et ideo abltõ iungit quoniã cõparatiue stat. Illud aũt in primo offi. Difficile est aũt cũ pręstare oĩbus cupiueris seruare æquitatẽ q̃ est iustitiæ maxime propria. pręesse vel pręsidere significat. Ideo datiuo nõ ablatiuo iungit. Quandoq; pręstare est satisfacere seu cautionẽ dare. Et est verbũ iurisconsultorũ qui scribunt præstandũ esse dolũ: præstandã noxam & alia cõsimilia. Ci. lib. iij. offi. Quicquid esset in prædio vitii id statuerũt si venditor sciret nisi noĩatim dictũ esset præstari oportere. Quandoq; cõcedere. Idem in eodem. Sin aũt nõ omne dictũ pręstandũ est: quod dictum nõ est. id pręstandũ putas? Quandoq; Facere. Idem emptorem indemnem pręstare oportet. Quandoq; beneficiũ dare. Plyn. plura hic mihi pręstitit q̃ parentes. Quandoq; cauere fugere timere. Idem Torqua. Simus igitur ea mente quã ratio & veritas pręscribit: vt nihil invita nobis prę standũ præter culpã putemus eaq; cum careamus hũana oĩa placate ac moderate feramus. Quãdoq; re ipsa perficere siue persoluere. Idem. Et quoniam pręstitimus quod debuimus moderate quod euenit feramus. Lact. lib. iiij. Hoĩes malunt exẽpla q̃ verba. quia loqui facile. p̃stare difficile. Quãdoq; Tribuere. Liui. li. vi. Pacẽ quã nos pręstitimus eã a vobis petimus. Lact. lib. i. i. quid tales dii pręstare hominibus possunt. Quãdoq; exhibere reddere reprę sentare & tunc habet actũm reciprocũ. Cic. lentulo Sed præsta te eũ qui mihi à teneris vt græci dicunt vnguiculis es cognitus. Aliquando etiã sine accusatiuo reciproco. Idem Ter. Neq; legis improbissimę pœna deductus est quo minus hospitii & amicitiæ ius officiũq; pręstaret. In tertia vero persona singulari significat melius est. Sal. Quousq; patiemini tandem o fortissimi viri. Nõne emori per virtutem præstat: q̃ hanc vitã miserã atq; inhonestã vbi alienę supbię ludibrio fuerim⁹ p dedecus amit
¶Pręstantia. excellentia a p̃stans sit. Gel. (tereſ li. i. Scite subtiliterq; ratiocinatũ pythagorã philosophũ dicit in reperienda modulandaq; status longitudiniſq; eius præstantia.
¶Præstabilis excellens. Gel. chilo præstabilis homo sapientiæ. Et pręstabilis qui facile pręstat. hoc est donat & remittit: vt est illud propheticũ. Quia benignus & misericors est & præstabilis super malicia. Item præstabile quod præstari potest.
¶Præsto aduerbiũ vt puto loci. quod iungitur verbo sum vel fui & aliquando Adsum. Habetq; eadem significationes quas adsum vt significet præsens sum prędidio sum faueo. iuuo. De primo. Cic. pro lege agraria. Pub. Seruilius tullus tri. ple. decẽuir dicit pompeio salutem. Te volo curare vt mihi summopere pręsto sis auxiliũq; adducas dum eos agros quos tuo labore cepisti ego mea lege vendã De secũdo. Idẽ p Mure. Ius ciuile didicit: multũ vigilauit: laborauit: mult] p̃sto fuit. Itẽ p̃sto esse significat aduenire siue cõparere. Idẽ ad Heren. Hirundines æstiuo tẽpore præsto sũt hyeme pulsæ recedũt.
¶Pręster genus serpentis venenati qui alio nomĩe Dipsas dr. Vnde apud Ply. li. xxij. Hæmorrhoidũ et pręsterũ Luc. Oraq; distendens auidus spumantia pręster. Est & pręster ventus turbo dũ ardentior et accensus fuerit vniuersa amburens ac proterens
¶Pręstolor. pe. co. ex prę & stolor. Stolor aũt a sto deducit. Nã Festus ingt. Præstolari is dr qui ante stando ibi quo venturũ excipere vult morat. p̃stolari igit sigt manere expectare. Plau. dũ eũ domi p̃stolor adolescẽs aduenit. Ci. li. ij. inuecti: dtõ iunxit Qui tibi ad forũ aureliũ p̃stolarent. Alias p̃stolari significat p̃sto esse vt ingt Do. & parere atq; obse-
¶Pręstringo ante stringo seu valde stringo. (qui. Lact. li. vij. Tũ quoq; peccata vel põdere vel numero p̃ualuerint p̃stringent igni atq; cõburent. Interdum p̃stringere est claudere obtenebrare. Verbũ a pręstigiatoribus translatũ qui aciẽ oculorũ suis vaframentis p̃stringere cõsueuerũt. Vñ p̃stigiũ cuius inuentor fuit Mercurius. Ci. existimat se gẽmę nitore & auri splendore aspectus oĩm p̃stringere. Interdũ attingere. Idem de signis. Ignoscite rei magnitudo me breuiter p̃stringere atrocitatẽ criminis nõ sinit. Interdũ Radere. Idem in phil. Cuius quidem portam capuæ pene præstrinxisti.
¶Pręstigiator dicit qui circũastantibus ita oculoq; aciem pręstringit: vt nõ aduertant dolũ. Qui & prę stictor vocat. Dicitur & p̃stigiatrix apud Plau. in Amb. Quidã p̃stigiator dici putant a styge & tenebris q̃ ita aciẽ oculoq; præstringat vt res aliter videri faciat q̃ sint. Varro a scientia dici putat.
¶Pręstrigię seu p̃stigiæ incantationes delusiones: quę quoniã dexteritate alię appareãt q̃ re vera sint illi qui eas faciunt dicunt præstigiatores. Hieron. Nolite potentiã dñi magorũ præstigijs adęquare.
¶Pręstruo. is. prius ordino ædificove. Col. lib. i. Quippe ab imo pręstructa valenter resistent cõtra ea quę postmodũ superposita incumbent.
¶Præsideratio est cũ maturior tempestas hiberna præpropero rigore improuiso opprimitur.
¶Præsul. a p̃silio. is fit quod ẽ añ salio: & is appelleb apd antiquos qui prim⁹ erat inter salios. martis sacerdotes a saliendo dicti in portandis ancilibus. Hinc Præsulatus pro ipsa dignitate.
¶Pręsultor: qui saltantiũ choream ducit.
¶Pręsulto. as. ante salto. Liui. li. vij. Si tu permittis volo ego illi beluæ ostendere quando adeo ferox pręsultat hostiũ signis me ex ea familia ortum

que gallorũ agmẽ ex rupe tarpeia deiecit.
¶ Præſumo is. prius ſumo. Plyn. li. xxxvi. Theophraſtus auctor eſt potores in certamine bibendi p̃ſumere fatinã eius. ſ. lapidis. Per tranſlationẽ p̃ſumere eſt temere audere. Hier. Hanc garrula anus hanc delirus ſenex: hanc ſophiſta verboſus: hãc vniuerſi p̃ſumũt: lacerant: docẽt anteq̃ diſcant.
¶ Præſumptio ante ſumptio. Vnde apd rhetores p̃ſumptio dicitur cum in aduerſarij cauſa vel in iudicis opinione cõtrarium nobis eſſe aut fore arbitramur prꝫoccupam⁹ dicere & cum ratione diſſoluere. Quinti. li. ix. Mire vero in cauſis valet p̃ſumptio q̃ προλημψισ dicit cũ id quod obijci põt occupamus q̃ p̃cipue pœmio cõuenit. Plyn. orator ad Pauli. ſimplr dixit. Ego beatiſſimum exiſtimo eũ qui bonꝫ ac manſurꝫ famꝫ p̃ſumptione perfruitur: certuſq; poſteritatis cum futura gloria viuit.
¶ Præſumptuoſus & p̃ſumptor in malã partẽ accipiunt. Hie. in p̃fa. li. de natiuitate. Virginis. Res quidẽ actu nõ difficilis: ſed piculo veritatis admodum p̃ſumptuoſa. Idẽ in ꝓlo. euang. Siautẽ veritas eſt q̃renda de plumb⁹ cur nõ ad græcã originẽ reuertentes ea quꝫ vel a vitioſis interp̃tibus male edita vel a p̃ſumptoribus imperitis emendata peruerſius: vel a librarijs dormitantibus: aut addita ſunt: aut mutata corrigimus?
¶ Præſcurreſis pen. cor. a dormio dicitur.
¶ Præſidatus. Aug. li. v. cõ. Suppetit amicorum maiorũ copia vt nihil aliud feſtinemus vel p̃ſidatus dari poteſt & ducenda vxor.
¶ Præſtino as. pe. cor. emẽdo teneo. Plau. in epi. Vt eũ p̃ſtines argẽto priuſq̃ veniat filius.
¶ Prætego is. pe. cor. p̃uelo: antetego. Lact. li. v. Tum vitia ſua capillis & pallio & qd maxime ẽ velamentũ: diuitijs p̃tegebat.
¶ Prætendo antetẽdo. Leo. papa. Nõ deſinit hoſtis antiquus deceptionis laqueos vbiq; p̃tẽdere. Quandoq; prꝫfero. Verg. li. iiij. Ge. Fumoſq; manu prꝫtende ſequaces. Q̃nq; prꝫmonſtro exhibeo Lact. lib. iii. Quid contẽptus ille rerũ qui magnificis verbis prætenditur? Cice. Priuatorum munus eſt ꝫquo & pari cum ciuibus iure viuere: neq; ſummiſſum & abiectum neq; ſe efferentem prꝫtendere Quandoq; prꝫtexo. Verg. li. iij. ge. Riuos deducere nulla Religio vetuit: ſegeti prætendere ſepem. Lact. per tranſlationem lib. iiij. dixit. Ne ſi fuiſſet alienigena iuſtam poſſent excuſationem de lege prꝫtendere. i. allegare.
¶ Prætento as. prius tento. Quint. li. iiij. Sed qd in ingreſſu parcius & modeſtius p̃tentãda eſt iudicis miſericordia.
¶ Præter p̃poſitio q̃ cũ a prꝫdeſcendat ſcribit per æ diph. Et modo ſeparat: modo cõponit: ſeparata vim excipiẽdi habet: & ſemp actõ iũgit: vt nullum timeo p̃ter deũ. Aliqñ ſignificat vltra. Quinti. Multa erãt prꝫter hꝫc q̃ obijci merito potuiſſent Plyn. lib. x. Prꝫter hoiem ſomniare equos: canes boues: pecora capris palam eſt. Aliqñ ſignificat ante. Ci. in ver. Prꝫter oculos ſoli ferebant. Aliqñ ſine. Salu. Præter rerum capitalium cõdemnatos Aliquando contra. Ter. in an. Prꝫter ciuium morem atq; legẽ. Compoſita vero plꝛũq; ſignificãt vltra. Et cõponit cũ dictione incipiente ab f. vt p̃terfluo. e. vt prꝫtereo. g. vt p̃tergradior. m. vt prætermitto. u. vt prꝫteruolo.
¶ Prꝫter ſpem ſignificat ex inſperato. Sic præter opinionem ex inopinato: vel cõtra ſpem: ſeu cõtra opinionem.
¶ Præterea aduerbiũ deductũ a p̃ter: ſignificat vltra ea quꝫ dicta ſunt. Et interdũ habet pronomen tã ſingularis q̃ pluralis numeri incluſum. De ſingulari. Vergi. Si duo p̃terea tales Idꝫa tuliſſet terra viros. i. p̃ter eũ. ſ. æneã. De plr. Ci. lẽtulo. Prꝫter ea qdẽ de cõſularib⁹ nemini poſſũ ergate eẽ teſtis i. p̃ter eos. Et nõ ſolũ p̃ter eũ vel eos: ſed etiã te: vt te doctũ exiſtimo p̃terea neminẽ. i. p̃ter te. Prꝫter me: vt mihi credis p̃terea nemini. Eodẽ modo p̃ter nos: p̃ter vos: p̃ter illos. Et prꝫterea quandoq; ponitur pro poſtea. Verg. Prꝫterea haud ſupplex aris imponit honores.
¶ Præterq̃ tota vna dictio ſemp requirit p̃cedẽtẽ caſum: quia idem verbũ ſubintelligit: vt nemo id dixit p̃terq̃ Cicero. Nullius id interẽ p̃terq̃ patris. Nulli id placuit prꝫterq̃ Cęſari. Neminẽ prꝫterq̃ p̃torẽ timeo. O vos oẽs prꝫterq̃ Plato legite. A nemine prꝫterq̃ a Socrate didici. Significat etiã alterq̃. Liui. li. i. Vocata ad cõcilũ multitudine quæ coaleſcere in populi vnius corpus nulla re p̃terq̃ legibus poterat iura dedit.
¶ Prꝫterq̃ q;. i. niſi. Plyn. Oſa nobis ex voto ſucceſſerũt p̃terq̃ q; in itinere defunctã matrẽ audiuimus. Sunt qui putẽt eſſe vnã tantũ dictionẽ.
¶ ¶ Prꝫterq; ſignifi. inſup: p̃terea. Ply. li. xxiij. Prꝫterq; ſerpentiũ ictus.
¶ Præterpropter tota vna dictio ſignifi. p̃terq̃ p̃pter. hoc ẽ propter aliã cauſam q̃ propter eã de q̃ loqmur: vt p̃terpropter vitã viuitur: hoc ẽ ꝓpter aliã cauſam viuitur: q̃ vt viuatur: vt puta propter laudẽ: vel propter gloriã. Aenni⁹. Imus huc hinc illuc cũ illuc vẽtũ eſt: ire illic libet: incerte errat animus prꝫterpropter vitã viuitur.
¶ Prætereo is. iui. & p̃teriꝫ p̃teritũ ſignificat vltra eo. Teren. in eu. Dum hꝫc reputo timprudens villã prætericꝫ. Vnde tempus prꝫteritum quod iam non eſt: ſed vltra fuit. Et prætériti dicuntur extincti. Properti⁹. Fas eſt prꝫteritos ſemper amare viros. Item prꝫteriti dicuntur qui in petitione magiſtratuum repulſam habuerunt: vt ſꝫpe apud Ciceronẽ ingenies.
¶ Præterbito tas. penul. correp. frequentatiuum ſignificat frequenter eo. Interponitur b. quaſi prꝫterito tas. Plaut. in epiſto. Caue prꝫterbites villas ædes quin roges ſenex hic vbi habitat ꝑphanes platenius.
¶ Prætermitto intactum relinquo. Lactan. lib. v. Mirum q; Apuleũ prꝫtermiſit cuius ſolent & multa & mira memorari.
¶ Præterueho vltra veho, Auguſti. Prꝫteruectus omnem villam.
¶ Præteruolo as. pe. cor. celeriter prꝫtereo. Lact. li. z. Q̃ callide periculũ prꝫteruolaut. Proprie tñ prꝫteruolare ſignificat vltra volare.
¶ Prætexo xis. prius texo: prius facio: ſeu prius ordino: vt Ciceronis exemplũ a Priſciano prolatũ indicat. Sic oſa quꝫ fiunt: quęq; aguntur leuioribus principijs natura ipſa prætexuit. Aliquando ponitur pro contego abſoundo: quaſi aliud q̃ ſit oſtento. Vnde
¶ Prætextum dicitur illud velamentũ quo moueri aliquis videtur ad aliquid agendum: cum tamẽ

alia cauſa moueret. Sue. de Cęſ. Et prętextū quidē illi ciuiliū armorū hoc fuit: cauſas aūt alias fuiſſe opinantur. Ver. Non tamē anna nouis prętexere funera ſacris Germanam credit.

¶ Prætexta toga genus veſtimēti oblongū ac talare: quod ſupra tunicas honorati quiq; ſumunt. Dicta q; ei purpura p̄texebatur. Hęc vna cū bulla in vſum puerorū nobiliū vſurpabat. Vnde prętextati dicebantur qui nondū. xvij. annos prętererant: a prætexta quā induebant. Et hac depoſita accipiebāt togam virilem cū ad annū. xvij. peruenirent: tanq̄ non puerili ter ſed viriliter vita eſſet peragenda. Nam pueri exiſtimabantur qui minores eſſent ānis ſeptēdecim. Vnde Vlp. ait puerita dumtaxat annis. xvii. qui eos non in totum compleuit prohibetur poſtulare. Cic. Ego autem a patre ita eram deductus ad ſcæuolam ſumpta virili toga: vt quoad poſſem & liceret a ſenis latere nunq̄ diſcederem. Seneca libro. i. epiſtolarum. Tenes vtiq; memoria q̄tum ſenſeris grandium cum prętexta poſita ſumpſiſti virilem togam. Ideo autez ingenuis pueris attributam exiſtimant togā prætextaz: vt ex purpure rubore ingenuitatis rubore regerentur. Lege Macrobiū libr. i. ſatur. Vñ olim Papirius cognominatus eſt prętextatus ob tacendi loquendiq; in prætexta ætate prudentiam. Id poſtea cognomē in omnem eius familiam trāſlatum fuit. Erat & prętexta geſtamen magiſtratuū. & regum. Hac Tul. Hoſtilius primus vſus eſt: vt inquit Plyn. qui debellatis ęthruſcis ſellā curulem lictores & togam pictam atq; prętextam quę inſignia magiſtratuum ęthruſcorum erāt Romā trāſtulit. Sed poſtea Tarquinius Demarati filius cum de ſabinis egiſſet triumphum: quoniam eo bello filius eius annos. xiiij. natus hoſtem manu pcuſſerat: & pro concione illum laudauit: & prętexta ac bulla aurea donauit inſigniens puerum ſupra annorū ſortē pręmijs virilitatis & honoris. Prętextę igitur & bullę geſtandę mos a Priſci Tarquinij filio deductus eſt. Sunt tamen qui tradunt eundem Priſcum cum ſtatum ciuitatis ordinaret inſtituiſſe vt patriciorum filij bulla aurea vterentur: & togā quę purpura prętexitur ijs tantum quorum patres ciuilem magiſtratum geſſiſſent: cęteris prętextam tantum indulſiſſe: vſq; ad eos: quorum parentes ſtipendia iuſta meruiſſent. Fuit & in vſu prętexta pulla qua nulli alij licebat vti: niſi ei qui funus faciebant. Prętextę etiam fabulę dictę ſunt a prætexta. Hora. Vel qui prætextas: vel qui docuere togatas. In his Imperatorum negocia agebantur & publica. Regeſq; romani: vel duces inducebantur perſonarum dignitate pene tragœdijs ſimiles: dictę prętextatę: q; in his fere regum aut magiſtratuum acta comp̄henduntur qui principio prętexta toga vtebantur.

¶ Prætextatum ſermonē veteres obſcænū appellauerunt: ab eoq; prętextatis nefas ſit obſcæno verbo vti: vel (vt quidam aiunt) q; nubētibus depoſitis prętextis a multitudine puerorū obſcæna clamentur. Sueto in Veſpa. Erat enim dicacitatis plurimę: & ſic ſcurrilis ac ſordidę: vt ne prætextatis quidem verbis abſtineret. Sic Macrobi. lib. z. ſatur. Hęc nobis ſit lęta lętitia: & docta cauillatio vicem planipedis & ſubulonis impudica & prętextata verba facientis. Sic prętextati mores dicuntur a ſatyrico poeta.

¶ Prætor oīs magiſtratus appellabatur cui pareret exercitus. Vnde Imperatores p̄tores quādoq; vocant. Ci. ad herē. Epaminundas thebanorū imperator et qui ſibi ex lege ſucceſſerat p̄tor. exercitum non tradidit. Vbi Victorinus. Notare debemus oīes magiſtrat⁹ p̄tores appellatos. Sed patres quo tempore. L. Sextius primus ex plebe cōſul creatus. Furium Camillum primum p̄torē vrbanum qui ius in vrbe diceret creauerūt. Mox vni cq; prętore non ſufficiente: q; multi peregrini in ciuitatem venirent: Alius creatus eſt peregrinus: eo q; plęrunq; inter peregrinos ius dicebat: Capta deinde ſardinia aliiſq; puincijs: totidē p̄tores quot prouincię in ditionē venerāt creati ſunt: ptim qui vrbanis rebus: ptim qui puincialibus p̄eſſent. Dictus p̄tor vt Liui. innuit a p̄eſſendo: vt Var. a p̄eūdo: quaſi prętor q; p̄ret iure & exercitu. Et Liuius lib. v. ſcribit primum p̄torem ex p̄ibus qui ius in vrbe diceret creatum fuiſſe penes quem magiſtratum omnis publici / priuatiq; iuris poteſtas: vt & nouum ius condere & vetera abrogare facultas eſſet. Idq; ob magiſtratus honorem ius honorariū appellatū eſt cum tamen regia illi eſſent inſignia vt apparatu conſulibus pene par videretur: creat⁹ cum conſules auo carentur bellis finitimis: nec eſſet qui in ciuitate ius diceret. Eius dignitas prętura dicitur.

¶ Prætorius vir qui prętura geſſit. Ci. pro plācio. Cedat conſulari generi prętoriū: nec cōtendat cū p̄torio equeſter locus.

¶ Prætorius a. um. qđ eſt p̄toris: ſeu quod ad prætorem pertinet: vt p̄torium ius: prętoria cohors: quę a prætore non diſcedebat. Scipio enim aphricanus primus fortiſſimuz quēq; delegit qui ab eo in bello non diſcederet: & certo munere militię vacaret: & ſeſquiplex ſtipēdium acciperet. Prętoria vero porta dicitur qua exercitus in prœlium educitur: quia initio prętores erant qui nunc conſules & hi bella adminiſtrabant.

¶ Prætoriū domus in qua p̄tor habitat: ſiue dux quia vt dictū eſt: oīs magiſtratus cui pareret exercitus p̄tor dictus eſt. Liui. li. iij. Quercus ingens arbor p̄torio imminebat: cuius vmbra opaca ſedes erat. Hoc alio noīe a Quintil. dicitur Auguſtale. Ponitur etiam pro magnifica & ampla domo in agro & rure extructa in quę ędificia pecunias ingentes effundebant. Sue. de Cali. In extructionibus prętoriorū atq; villarum omni poſthabita ratione: nihil tam efficere concupiſcebat q̄ quod effici poſſe negaretur. Palla. lib. i. Ipſius prętorij ſitus loco aliquatenus erectiore & ſicciore propter iniuriā fundamentorum: & vt lęto fruatur aſpectu

¶ Prætorian⁹ qui apud p̄torē ſeu in p̄torio verſatur. Cic. pro Cęlio. Nemini vnq̄ pręſenti prętoriani maiores honores habuerūt q̄. M. Cęlio. Et prętoriani milites honoratiores erant qui Romæ habebant caſtra quę prętoria dicebantur. Ex prętoriano exercitu. Otho factus eſt Imperator.

¶ Præualeo les. pen. correp. antecello: & quaſi in maiori pretio ſum: vel melior ſum. Ply. Vtraq; in pretio ſunt: ſed tamē pręualent margaritę. Et li. x. Vulturum pręualent nigri. Aliquando p̄ualere ſignificat potentiorem ſeu robuſtiorem eſſe. Hiero. lib. z. Noluit autem Amon acquieſcere ſed præ

ualens viribus oppreſſit eam.

¶ Præuaricor pe.cor.ex p̄ & varicor: q̄uis & diua rico dicaſ. Varicari aūt a varicibus: quę (teſte Nonio) ſunt venę in ſuris inflexę & obtortę, prę uarica ri vero eſt a recto diſcedere. Ply. li. viij. Arator niſi incuruus p̄uaricaſ. Hinc p̄uaricator a varicādo hoc eſt tranſgrediēdo dictus eſt qui ab officij ſui p̄ſcripto deflectit atq; aberrat. Plyn. Iunior. Alio quin p̄uaricatio eſt tranſire dicenda. Prę uaricatio etiā curſim & breuiter attingere q̄ ſunt inculcanda infigēda repetēda. Martianus Iurecō. Prę uaricatorē fuiſſe ſcribit eū qui colluderet cū reo: & trāſlatitio munere accuſandi defungereť: eo q̄ ꝓprias quidē ꝓbationes diſſimularet: falſas vero excuſationes admitteret. Ci. ꝓ Cluentio. An vt p̄uaricare tur.: tiā id quoq; ad corrumpendū iudiciū pertinet Vlp. ſcribit p̄uaricatorē eſſe qui aduerſam partem adiuuat ꝓdita cauſa ſua: allegatq; labeonē q̄ hoc nomen a varia certatione tractū ſenſit.

¶ Præueho me prius duco. Liui. li. ix. Sed eqtes Romani præuecti per obliqua campi cū ſe fugiē tibus obtuliſſent.

¶ Præuelo las. penul. prod. prius operio. Claud. li. z. de rap. Et ſparſos religant crines & vultibus addūt Flāmea ſollicitū p̄uelatura pudorē.

¶ Præuello is. per duplex ll anteuello.

¶ Præuenio anteuenio: anticipo. Ambro. Iā ab alio amatore p̄uenta ſum.

¶ Præuerto & p̄uertor depo. i. p̄tereo p̄cedo. Ver. Voluctemq; fuga prę uertitur hebrum. Item ante uerto vel antepono. Plau. in amph. Illuc redeundum eſt mihi ne me vxorem prę uertiſſe dicant p̄ repu. Item reuoco. Idem in eadem. Flebilis p̄uertitur metus accurro vt ſciam quid velit.

¶ Præuideo añuideo. Ply. Id nos futurū p̄uidera mus. Hinc p̄uidētia q̄ duplex eſt. Aut em̄ aio: aut oculis p̄uidemus. Prę uideo eſt quaſi caueo.

¶ Prę uius q p̄eundo viā mōſtrat. ¶ Leo. papa. Sequunt tres viri ſupni luminis ducatū & p̄uij fulgoris indiciū intēta contēplatione comitātes.

¶ Pragma atis. latine actio ſeu negotiū d̄r. Inde pragmaticus negociator vel forēſis: iuris interp̄s oratoris miniſter qui in foro ac iudicijs verſans lites ditimit. Iuu. Inde cadūt partes in fœdera: pragmaticorū: hoc eſt a iudicio diſcedunt & litē arbitrio forenſiū aduocatorū ſeu ꝓcuratorū dirimēdā ꝓmittūt. Ci. li. i. de ora. Itaq; non vt apud grę cos infimi homines mercedula adducti miniſtros ſe p̄bent in iudicijs oratoribus ij qui apud illos pragmatici vocantur.

¶ Pragmatica ſanctio dicta eſt q̄ ꝓ eū a ſup̄mo at q̄ ordinario iudice diſcedať & oia pragmaticorū arbitrio terminentur.

¶ Praxis grę ce latine terminatio d̄r vel actio.

¶ Pandiū ab edēdo d̄r q̄ſi parediū: cibus q ante meridiē ſumiť. Vel d̄r quaſi parādiū: quia debem' accipere qđ paratū eſt. Cuius diminutiuū eſt prandiolū: ſiue prandiculū: qđ Ientaculū appellať.

¶ Prādeo es. di. prāſus ſum. Plau. in mene. Prandi & potaui: ſcortūq; accubui. Pranſos veteres vocabāt nō ſolū qui ediſſent: ſz etiā q̄bus nihil deeſſet. Var. Prāſum te ac paratū eſſe oportere.

¶ Prāſito as. pe. co. frequētatiuū: qđ Plau. in am. cum actō conſtruxit. Neq; homines inquit qui polentā pranſitant.

¶ Praſinus pen. cor. color viridis ad ſimilitudinē porri. Nā πράσον latine porrū dr. Hinc veſtes e viridi lana praſina dr. Mar. De nra praſina ſyntheſis empta toga. Plau. Praſina coccina tyria focale ſoccos monilia amiſit.

¶ Praſius gēma quędā e viridantiū genere.

¶ Pratū eſt in quo ad fructū pcipiendū falce dum taxat opus eſt: ex eo dictum q̄ ſine ope paratū ſit ad fructum faciendum. Col. li. z. Prato veteres romani primas in agricolatiōe tribuerūt partes. Nomen quoq; indiderūt: ab eo q̄ protinus eſſet paratum nec magnū laborem deſyderaret. Prata etiā dicuntur quę nunc viridia vt plurimū buxo & lauro frequentata. Hinc pratenſis & hoc pratenſe qđ eſt ex prato. Colu. lib. vij. Eoſq; nemo dubitat q̄n optimi ſint vitia in falcem ligata & cicercula. Itē q̄ pratenſe fœnum.

¶ Prauus a. um. qđ non eſt rectū: vt Erunt prauа in directa: & aſpera in vias planas. Tranſferť etiā ad animū vt cum dicimus prauí mores.

¶ Paraxaſpes nobilis petſa qui Smerdin Cambyſę fratrem iuſſu regis occidit: vt ait Hero.

¶ Praxiteles pe. correp. nomen ſtatuarij qui marmorū nobilis ſculptor fuit. Sculpſit inter cætera Venerem Gnidi quę in toto orbe pręcipua habita eſt. Multiq; vt eam viderent Gnidum ſunt profecti. De hoc Proper. Praxitelem parius vindicāt arte lapis.

¶ Precor aris. cū accuſatiuo ſignificat oro. Hier. lib. iij. ꝛc. Nunc vnam petitionem precor a te. Iunctum vero cum datiuo: idem eſt quod opto alicui bonam vel malam fortunam. Quintil. Et oia ſoluentibus bene precemur. Huius cōpoſita ſunt Deprecor: de quo ſupra. Imprecor pen. cor. quod in bonam & in malam partem accipitur. Quintilia. Non imprecamur debilitates naufragia morbos Hieron. in gñ. Dimiſerunt igitur eam & nutricem illius ſeruūq; Habraam & comites eius imprecantes proſpera ſorori ſuæ. Idem ad Pāma. Cui multos imprecamur annos vt hæreſeos redituа plā taria per illius ſtudium arefacta moriantur. Idem contra Helui. pro oro tantum poſui: cum inquit. Deus pater eſt imprecandus.

¶ Precarium eſt q̄đ precibus petenti vtendū cōceditur tam diu q̄ diu is qui cōceſſit patitur. In hanc ſententiam dictum eſt a Seneca hominem eſſe p̄carij ſpiritus. Et apud Curtiū, ait Alexander. Mori pręſtat q̄ precario imperator eſſe. Idem. Sed precarium ſpernebatur imperium. Vbi precarium imperium dicitur id quod tam diu obtinetur q̄ diu qui conceſſere permittunt. Precario nomine ipſa determinatione datiui pro aduerbio accipitur. Terē. in eunu. Seu vi ſeu clam: ſeu precario. Paul. Precario habere videtur qui poſſeſſiōem corporis vel iuris adeptus exhac ſolūmodo cauſa q̄ adhibuit p̄ces & impetrauit q̄ ſibi poſſidere aut vti liceat: veluti ſi me precario rogaueris per fundum meum ire vt agere tibi liceat: vel vt in tectum meū ſtillicidium vel tignum in parietem immiſſum habeas.

¶ Pretium qđ dať p re empta. Hinc pretioſus ſatſum. qđ ē multi p̄tij. Ci. li. iii. offi. Quęrit ſi in mari iactura facienda ſit: equi ne p̄tioſi potius iacturam faciat an ſeruí vilis.

¶ Pretioſior: maioris p̄tij. Plautus. Et alij pretioſiores: alij viliores habeāt ædes.

¶Premo is.ſſi.ſſus.ꝑprie calco:& ĩnitor alicui rei cũ põdere.Verg.Et ſpirãtia cogere põſſis Mella fauis.Idẽ æne.z.Veluti qui ſentibus anguẽ Preſſit humi nitens.Quãdoq; premere eſt ſtringere.Hiero.in prologo Iob.Vti ſi velis anguillam aut murenulam ſtrictis tenere manibus.Q̃to fortius põſſeris tanto citius elabitur.Quandoq; firmare.Idẽ in paulo.Quo cognito gradũ põſſit Antoni⁹.Q̃ñ q; vexare.Ver.Numĩa nulla p̃mũt:mortali vrgemur ab hoſte.Quandoq; effodere.Idem.Sulcũq; ſibi p̃mat ipſa carina Quandoq; inſequi inſiſtere: vt.hac fugerẽt graij p̃meret troiana iuuentus.Q̃ñ q; vrgere:vt Ingentẽ clamore p̃mes ad rętia ceruũ Quandoq; occultare:vt Spẽ vultu ſimulat p̃mit altũ corde dolorẽ.Q̃ñq; expellere.Var.Inuitãq; põſſit ab ędibus.Quandoq; cohibere.Verg.Imperio p̃mit:ac vinclis & carcere frænat.Quãdoq; claudere.Idem.Preſſiq; oculos ac vulnera lauit.Quãdoq; vitare.Var.Qui totiens vllici tui vxorẽ absente preſſiſti viro.Quandoq; remouere excitare. Verg.Et ruris opaci Falce premes vmbrã.Quandoq; vaſtare:vt Pelago p̃mit arua ſonanti.Quãdoq; occidere.Idẽ.Armigerãq; domi p̃mit.Quãdoq; demergere infodere.Idem.Quod ſupereſt q̃ cũq; premes virgulta per agros Sparge ſimo pingui.Hui⁹ cõpoſita ſunt cõprimo:deprimo:exprimo;opprimo:imprimo:reprimo:& ſupprimo:q̃ habent pen.cor.

¶Preſſo as.frequẽ.Ver.Preſſabim⁹ vbera palmis

¶Preſſus a.um.qđ ẽ ſubtile.Ci.in hortẽ.Quis te aũt eſt aut fuit vnq̃ in ptiũdis rebus:in diffiniẽdis & explicãdis ſentẽtijs preſſior.Aliqñ dr̃ honuſtũ grauatũ.Verg.li.i.Ge.Ceu preſſę cũ iã portũ tetigere carinę.Pręter hęc:ſignificat quę premo

¶Preſſus us.ipſa preſſio.Ci.li.iii.de ora.Valeriũ ſoranum lenitate faucis: atq; in ipſo vocis preſſu & ſono facile vincat.

¶Preſſura idẽ qđ preſſus.Aug.Stipanť parietes ꝑſſuris ſe vrgẽt ꝓpe:ſe ſuffocant multitudine.per tranſlationẽ capiť pro vexatione:vt in euã.Et in terris preſſura gentiũ.

¶Prepon πρεπον:latine perſona vel decorũ dr̃ Amb.Decorũ aũt in noſtris ſcripturis primo cõſtitui loco:qđ greçe prepon dicit.

¶Preſbiter greçe/latine ſenior dicit.

¶Pretides preti filię carminib⁹ poetarũ celebratę Hæ cũ furore agitarenť:ſanatę helleboro a Melãpode phibenť:a cuius noie vnũ hellebori genus appellatur melampodion.

¶Priamus pe.cor.Laomedontis troianoꝝ regis filius.απο του πριαμαι:qđ eſt emere.Nam cũ Hercules Laomedontẽ occidiſſet priamũ redẽptũ a vicinis hoſtibus in paterno regno locauit.

¶Priapus pe.ꝑ.deus hortorũ creditus ẽ:& liberi patris ac nymphę ſeu veneris fili⁹ qa vinũ venerẽ cõmouet.Hic & lampſacenus dictus eſt a Lampſaco helleſponti oppido.

¶Priapiſmus morb⁹ eſt cũ genitales partes in ſolã longitudinẽ ꝓtendunť:& in circulũ tumeſcunt ſine veneris appetitu.Aiunt quidã priapiſmũ eſſe vuluæ:ſicut mẽbri virilis tentiginẽ.

¶Priene vrbs maritima vt inquit Stra.quę inuectu Męandri fluminis inter ipſam miletumq; labẽtis mediterranea facta eſt.

¶Pridẽ aduerbiũ tẽporis quaſi prius die:ſignifi-

cet paruo tẽpore prius.Ply.li.xvij.Ipſi vero pridem vidimus ea omnia pręter pubertatem in filio Cornelij Taciti equitis romani.Aliquãdo longo tempore prius Apule.Quod pridem Plato affirmauerat.Eiuſdem ſignificationis ſunt iampridẽ: dudum:iamdudum:nuper:iamdiu.Quę ſi cũ pridem aut dudum addamus:non vel q̃: vel ita:ſignificãt ſemper multo tempore ante.Ply.li.v.Medica non pridem venit in Italiam.i.non multo tempore ante.Cice.pro Roſcio.Q̃pridem Fannio nomen detuliſti:hoc eſt q̃ multo tempore ante.Ter. in eunuc.Huc euaſit q̃pridem pater mihi & mater mortui eſſent.i.q̃ tũ tẽporis prætuit.Cic.in bruto. Noſtra aũt ciuitate nõ ita pridem dominatu regio liberata.i.nõ multo tẽpore ante.

¶Pridie & pridianus.vide in dictione poſtridie.

¶Prior nomẽ cõparatiuum quod non ſolum ad duos:ſed etiã ad plures referri poteſt.Gel.li.xiiij. Quotienſq; vſu veniſſet:vt omnes iſti magiſtratus eodem tempore romæ eſſent qui eorum prior aliis eſſet:ei potiſſimus ſenatuſconſulendi ius fuiſſe.Apul.li.z.flo.Vt hippias e numero ſophiſtarũ eſt artium multitudine prior omnibus eloquentia nulli ſecundus.

¶Primus quãdoq; ad numerũ ſeu ordinem refertur:vt primus/ſecundus:tertius.Quandoq; dicit princeps:ſicut & princeps ponitur pro primo.Vergil.Prima quod ad troiam:pro charis geſſerat argis.Quandoq; capitur pro optimo:ſicut & prior ꝑ melior.Idem.Primos iuuenum tot miſerit orco.Quandoq; pro p̃cipuo.Idem.Quãtos prim⁹ patiare labores.Quandoq; pro eo:ante quem nullus eſt.Fit autem primus a pridem:abiecta dem: & accepta mus:ſicut prior accepta or.Hinc fiunt aduerbia primo:prime:apprime:primum:primitus:primiter & imprimis:& principio.

¶Primũ aduerbiũ:a quo fiunt cõpoſita q̃primũ: & vtprimum.

¶Primulus pen.cor.diminutiuũ eſt a primus.

¶Primarius a.um:quod aliunde non habet origiñ. Primarius lapis:qui primus etiã aliquo ædificij fundamento ponitur.Primarij ciues qui primi ſunt in ciuitate qui etiã primates dicuntur.

¶Primates dicti ſunt q̃ & ſũmates ſiue optimates qui ſunt primi in ciuitate.

¶Primores ſũmę quęq; res.Lucil.Cum gall⁹ gallinaceus digitos primoreſq; erigit vngues. Hinc primores pro optimatibus. Sue.Scripta famoſa vulgoq; edita quib⁹ primores viri ac fœminę notabanť aboleuit.Et primores dẽtes q primi parẽt

¶Primęuus a.um.qđ eſt primę ętatis:ſicut grandęuus grandioris ętatis.

¶Primitiuus a.um.qđ aliunde nõ habet originẽ: ſiue qđ per ſe inuentũ eſt.Vnde & primitiua verba quę p ſe inuenta ſunt:nec aliunde deriuantur.

¶Primigenius a.um.idẽ q đ primitiuus.Et ꝓprie primigenia dr̃ ſemina q̃ dedit natura:quẽ Ci.prima naturę.Et greci τα πρωταφυσεος appellãt In his numerant incolumitatem:cõſeruationẽq; oĩum partiũ valitudinẽ:ſenſus integros:doloris vacuitatem:vites:pulchritudinem:ceteraq; hmõi Et verba vocanť primigenia:vt lego:ſcribo:quę nõ ſunt ab alio verbo:ſed ſuas habent radices.Itẽ primigenius ſulcus dr̃:qui in condenda noua vrbe tauro & vacca deſignationis cã imprimuntur.

¶Primigeni fœtus ipi primo geniti. V ñapud Lucre. Coortus & dies mundi primigenus.
¶Primogenitus (inquit Hier. cõtra Heluid.) eſt q aperit vuluã: & ante quẽ nullus eſt genitus. non is quẽ frater poſtgenitus ſubſequit. Et oĩs vnigenitus eſt primogenitus. Alioquin ſi nõ primo genitus eẽt niſi is tm̃ quẽ ſequũt fratres: tã diu ſacerdotib⁹ primogenita nõ deberẽt q̃ diu & alia fuerũt p̃creata ne forte partu nõ ſequẽte vnigenit⁹ ſit & nõ primogenitus. Eſt igitur primogenitus non poſt quẽ alĩ: ſed añ quẽ nullus eſt genitus.
¶Primanus tribunus erat q primę legioni tributũ ſcribebat: ſicut ſecũdan⁹ q ſcdę tertian⁹ q tertię
¶Primiparę pe. cor. dr̃ pentes q̃ primo peperũt
¶Primitiũ qđ in aliqua re primũ & principale eſt Ouidi. Ecce rapit medijs flagrantẽ rhetus ab aris Primitium torrem
¶Primitię aꝝ. primi fructus ex agro ſuſcepti qui deo offerunt̃. Ply. Romanorũ abſtinentiã cõmẽdans inquit: nõ deguſtaſſe eos vina aut nouas fruges priuſq̃ ſacerdotes primitias libaſſent.
¶Primordia q̃ primo ordimur: hoc eſt initia.
¶Primipilus cẽturio primę cohortis: vt Liui. li. vij. ſcribit. Nã ordo ptes tris hẽbat: quarũ vnam quãq; primũ pilũ vocabãt. Sue. Primos pilos centurionibus ademit. Primipilus vt ait Vege. libr. 2. cccc. milites ducebat in prima acie: eratq; caput legionis. Hĩc primipilaris dici videt nõ tã milites q fuerũt ſub cẽturione primipili q̃ ipe cẽturio q olim prędítus fuerit hac dignitate. Et ea forma dr̃ primipilaris qua conſularis.
¶Primicærius a cæreo fit: vt auctor ẽ Hier. ĩ chronicis & Caſſiodor⁹ in epiſtis: qm̃ & greçe πρωτοκηρτος dicat. Ammianus vero refert inter tribunos fuiſſe qui dicerent primicærij. Vexati ſunt inquit multi & nocentes inter quos Valentius ex primicęrio ꝓtectorũ tribunus. De ſecundicærijs quo q; mentio eſt apud veteres.
¶Princeps gñis cõis: q vel q̃ principatũ tenet: q̃ ſi primũ caput. Et princeps dr̃ dñs: q; qui dñatur primus ſit. Itẽ dicit primus vel prima. Verg. Princeps ardentem cõiecit lampada turnus.
¶Principiũ initiũ: & modo ad numerum: modo ad tempus: modo ad fundamentum refert: quõ in ędificanda domo initium fundamentum eſt: principium quoq; & cõuerſionis & deprauationis dici poſſe ſcripturarũ cognoſcimus auctoritate. Eſt & principiũ artis ars ipſa ex qua artificũ diuerſorũ deinceps cœpit operatio. Et principiũ eſt bonoꝝ operum finis optimus: vt miſericordię principiũ eſt deo placere quod facias.
¶Principia locus in caſtris a principib⁹ militib⁹. ſic appellat⁹: vt eſt apud Col. li. iij. poſt principia.
¶Principale qđ primũ & p̃cipuũ eſt.
¶Principor artis. inchoo: auſpicor: principio vero dominor: a quo principatus.
¶Prinneſius palus ad quẽ funis nauticus religat quẽ alĩ toſilla dicunt.
¶Priſcus a. um. qđ ſuperiori ętate fuit: vt priſci latini: qui fuere anteq̃ Roma conderetur.
¶Priſtinus a. um. pe. cor. qđ ſuperiorib⁹ ānis mẽſibus: dieb⁹ & noſtra memoria fuit: vt priſtina noſtra beniuolentia. Priſtinũ etiam dicit de rebus q̃ non ſeneſcunt: non aũt priſcũ: vt pharos & tyrus nunq̃ inſtatũ priſtinũ redibũt. Et dicitur priſtinũ: quaſi primiſtinũ: a primus vt inquit Priſ. Aliquã do priſtinus dicitur prior. Curtius. Dies priſtino procelloſior.
¶Priuignus filius mariti vxoriſve: cui⁹ prior cõiunx deceſſit: & vulgo filiaſtrus: dictus priuignus q; priuſq̃ mater ſecundo nuberet eſt genitus. Pri enim antiqui pro præ dixerunt.
¶Priuos & priuas antiqui pro ſingulis dicebant Inde priuas verbenas & priuos ſtlices pro ſingulis accipit. Liuius. Nonius. Priuum eſt proprium vniuſcuiuſq;. Vnde & priuata dr̃ quę vniuſcuiuſq; propria ſunt.
¶Priuilegiũ lex priuatis facta. Ci. pro domo ſua leges priuatis in hoĩbus irrogare. id eſt em̃ priuilegium. Interdũ priuilegia dicũtur leges. V ñ priuilegiũ de pompeij reditu Salu. legẽ appellauit.
¶Priueres mulieres priuatę.
¶Priuo as. ſignifi. adimo. Plaut. in aſi. Ego pol iſtũ portitorẽ priuabo portorio. Hinc priuatus a. um. quod non eſt cõmune cũ alijs. Cice. lib. 1. offi. Priuatum autem oportet ęquo & pari ciuibus iure viuere. Priuatę etiam vocabantur feriæ ſacrorum ꝓpriorũ: velut dies natales: fulgurum procurationes: & huiuſmodi priuatę quæ fiebãt pro familijs ſingulis & hoibus. Hinc priuatim aduerbiũ qđ nõ eſt publice factum. Sal. Exiſtimans publice: priuatimq; alieno ęre oppreſſos.
¶Priuati ꝓprie dicunt quĩ nõ ſunt cõſtituti in aliqua dignitat. e Aliqñ dicunt̃ exempti a iure cõmuni: vt in decret. diſ. iij. Priuilegia ſunt leges priuatorũ. Et priuatũ cui aliquid ademptũ.
¶Priſtis genus piſcis marini longiſſimi atq; anguſti corporis. Plyn. ſcribit priſtes in mari indico ducentũ cubitorũ eſſe balęnas quaternũ iugerum. Hic etiam ſcylla maris monſtrũ dicit: de quo Vergilius. Prima hominis facies: & pulchro pectore virgo Pubeten⁹: poſtrema ĩmani corpore priſtis Ab huius ſimilitudine nauis oblõga dicta eſt priſtis. Ver. Velocẽ m neſtęus agit a cri remige pirſtin Dicta priſtis a ſectione vndarum. Scindũt enim mirum in modũ fluctus propter tenuitatem. Græci autem πριστηρ ſectionem. πριστηρ ſectorem dicunt. ¶Vulgo piſtris ſcribitur.
¶Pro p̃poſitio eſt: quæ tam ſeparata: q̃ cõpoſita localẽ vim habet: & ſignificat ante: vt pro curiat pro mœnibus. Sal. Qui ni maturaſſet ꝓ curia ſocijs ſignũ dare. Procuro antecuro: proſtratus ante ſtrat⁹. Separata etiã ſignificat qñq; ad: vt ꝓ meis viribus. i. ad vires meas. Vergi. Pro ſe quiſq; viri. Interdum ponitur loco in: vt pro roſtris: pro cenſu: pro tribunali. Interdũ pro iuxta: ſiue ſecundũ: vt pro Platonis ſentẽtia: pro hominũ iudicio. Interdum pro cauſa perhibendi teſtimonij. Vt cum dicimus pro mutuo animo: pro reconciliata gratia. i. cauſa mutui animi: & cauſa reconciliatę gratiæ. Interdũ pro loco: vt pecuniã ei dedi pro prædio. Et ſum pro prętore. i. loco prędij: loco p̃toris Item ponitur pro auctoritate: vt tribuniple. pro poteſtate interceſſerunt. hoc eſt auctoritate poteſtatis ſuę. Item pro ꝓpter: vt ꝓ iniuria: quã accepi i. propter iniuriã. Item pro defenſione. Ter. Nam niſi hęc ita eſſent pro illo haud ſtares. Verg. li. ix. Pro turribus aſtant. i ꝓ defenſione turrium. Eſt & aduerbium admirantis. Ter. in adel. Pro dij ĩmortales facinus indignum qđ narras. Item interie-

ctio dolentis: seu indignãtis: vt proh deũ atq; hominũ fidẽ. Plau. Pro sancte Iuppiter quid video? Sed his duobus modis circũflectitur. Composita vero temporalẽ vim habẽt: vt prouideo: ꝓspicio Quandoq; priuatiua est: vt ꝓfanus. i. non sacer: ꝓlubeo: propudiũ. Negat enim cũ his sanctitas potestas ac pudor. Quandoq; accipit loco e. vel sup vt ꝓminet. i. eminet: vel supeminet. Nonnunq; significat porro siue in longum: vt promissa barba Nõnũq; diu: vt ꝓtollo: ꝓpendo. Interdũ procul: vt ꝓuincia. Aliquãdo ꝓcul de futuro tpe: vt prophcta. Quandoq; ꝓcul spatio loci: vt ꝓcella quæ ꝓcul veniens ꝓcellit. Sæpe etiã vltra ad locũ: vel ad aliquẽ tendere: vt ꝓgredior: ꝓueho. Interdum palã & more solenni: vt ꝓnuncio: ꝓmulgo. Q ñq; corã: vt ꝓpono. Q ñq; valde: vt ꝓcuruus. quãdo ꝓcul: vehemẽter: vt profugus.

¶ Proagogia latine ꝓductio. Nã ϖροαγωγειν ꝓducere est: hoc est ꝓstituere. Plau. Audientẽ inquit dicto mater produxisti filiam.

¶ Proauus pen. cor. aui paterni vel materni pater Cuius relatiuũ est pronepos: a quo fœ. ꝓneptis. A ꝓauo fœminino proauia.

¶ Probatica latine ouilis dr. ϖροβατον. n. ouis dicit. Piscina vbi oues lauabantur cũ sacerdotes eas litare vellent. Et probaticus ouinus.

¶ Probi boni dñr: quasi ꝓhibi: q; se a delinquẽdo ꝓhibeant. His contrarij sunt improbi: & reprobi. Improbi vt inqt Asco. contra leges sunt: sicut in officiosus contra merita. Inhumanus contra pietatẽ. A reprobus fit aliud compositũ cõtrariũ. s. irreprobus: qui non est reprobus. Amb. Cũq; manum suam ad me contingendam aptaret: dedit ei angelus domini irreprobam: quã conspicis mortem. A probus sit probitas bonitas. ab improb⁹ improbitas. Dimin. probulus. Vnde & improbulus. Iuue. Finge tamẽ te improbulum.

¶ Probo as. laudo: q̃uis maiorẽ vim habeat ꝓbo q̃ laudo. Nã apud idoneos sepe legimus. & laudo & ꝓbo. Quandoq; ꝓbare est argumentis demonstrare: vt homo sacrilegus ꝓbauit se ꝓinnocente. Quãdoq; experimentũ facere. Plau. in Tri. Quip pe ex eorum ingenio ingenium horum ꝓbant. Et in euã. Iuga boum emi: & eo ꝓbare illa. Quãdoq; permittere. Hor. li. i. car. Vagus & sinistra labit ripa Ioue non ꝓbante. Huius cõposita sunt approbo: comprobo eiusdem fere significationis: & cõtraria horum improbo & reprobo: pro damno: q̃ habent penul. cor.

¶ Probabile dicit qđ licet nõ sit verũ: videt tamẽ rationibus probari posse.

¶ Problema atis. & ꝓblematũ ꝓpositio est interrogationem annexam habens.

¶ Proboscis idis. est porrectio corporis inhærens naribus: q̃ excepto homine in alijs fere animantibus inuenit. Var. Inuentisse se ericium cum probo scide. In elephanto dicit: q; ea tanq̃ manu vtatur Ply. Resoluũt elephanti manu draconum nodos Dicta ꝓboscis: q; ante depascat. ¡Græci cñ ϖροβοσκειν dicunt ante pascere.

¶ Probrũ stuprum adulteriũ: flagitium. Sue. in cęsa. Qui digressam a marito post biduũ statim duxerat: q̃uis sine ꝓbri suspicione ꝓegrinarũ merciũ portoria instituit. Vnde lex fuit apud Romanos: vt ꝓbrum virginis vestalis capite puniret. Alias significat maledictum cõtumeliã siue infamiã de decus quæ ex scelere sequi solent: vt datum est ꝓbro. i. ignominię adscriptũ. Liui. libr. 2. His fręti occurrant portis: ingerunt probra: ægre abstinẽt quin castra oppugnẽt. Similiter Cicero epistolas plenas probrorũ appellat. i. cõtumeliarũ.

¶ Probrosum ignominiosum. Gel. li. i. Manusq; eius inter agendũ forẽt argutę admodũ & gestuose, maledictis cõpellationib⁹ ꝓbrosis iactatus est.

¶ Probro as. ꝓbro afficio. Ex quo fiunt cõposita Ex ꝓbro: opprobro: de quibus supra. Improbro: quo vsus est Plau. in Tru. Rus tu improbras? vt nacta es hominẽ: quẽ pudeat probri.

¶ Proci dñr qui in eãdem libidinem nimia appetentia conspirant: a ꝓcando dicti. Est enim ꝓcare nimium lasciue petere. Vnde ꝓcaces: mollium rerum petitores: & ĩ petendo nimium petulci: & a nimia lasciuia appetentia, & petulantia. Vergili. Procos irrisa priores. Iñ ꝓcacitas. Cic. li. iiij. de repu. A procãdo. i. poscendo procacitas nominata est Et ꝓcax petax: quod & de inanimãtibus dici põt. Verg. Penitusq; ꝓcacibus hausturis: quod est sęuiẽtibus procellis: vel vt Do. exponit impudentib⁹ Nam qui multum petit impudens est. Et q adeo impudentes sunt: vt nimis petant procaces appellant. Vnde ꝓcax meretrix petulãs dicit impudẽs: inuerecunda mordax. Ter. Maligna multo & magis ꝓcax illico facta est. Vnde ꝓcaces legimus qui mordaciter & iniuriose loquunt. Cic. in Sal. Ne in idem incidam vitium ꝓcacitatis: quod huic obijcio. Et iterum. Non enim procacitate linguæ vitę sordes eluunt. Scien. tria hęc ꝓcaces: petulãtes: & ꝓteruos: multum similitudinis habere: & libidinẽ quandã atq; iniuriam declarare: tam in factis q̃ in dictis. Vnde apud Cic. ꝓteruã: petulantẽq; eodem loco de inhonesta fœmina legimus. Si vidua libere ꝓterua petulanter diues: effuse libidinosa meretricio more viueret. Hinc si quis ãbulans ꝓ impotentiã mentis obuiũ cubito feriat: aut cũ contumelia sibi cedere cogat: proteruũ hunc dicimus. Hic a Vergilio hedi petulci a petẽdo dicunt: q; in alia loca penetrando iniuriã faciant.

¶ Proco as. & procor aris. vt quidã putãt a ꝓcio fiunt: qđ peto significat. Et est procare lasciue petere: seu oculos in aliquã fixius intendere: qđ vernacula lingua dicim⁹ vaghezare. Q ñq; etiã inhonestis verbis & absq; respectu aliquẽ aggredi. Hic cõponit reciproco: ꝓ repeto: de quo alibi

¶ Procio is. iui. itũ. pe. co. significat peto. Li. Matrẽ ꝓcitũ plurimi venerũt. i. petitũ: vt Fest⁹ exponit. Procitũ vero pe. pro. significat ruptũ atq; irritũ. Hinc Iuriscõsulti irritũ testamẽtũ ꝓcitũ dicunt a procio qđ ex pro & cio cõponit.

¶ Procito as. sępe dico: prouoco.

¶ Procapis pen. cor. progenies quę ab vno capite procedit.

¶ Procedo is. pe. ꝓ. vltra cedo: ꝓgredior. Salu. in Iug. Sed vbi plerũq; noctis ꝓcessit: qđ est quasi ꝓterijt. Aliqñ ꝓcedere est ꝓspere cedere. Ter. in an. Nisi id putas quia ꝓcessit parũ nõ posse hoc iã ad salutẽ conuerti malum.

¶ Processus us. progressum & successũ significat

¶ Procido is. pe. cor. procidi procasũ significat me ꝓsterno: seu vehemẽter inclino: pronus cado. Gel. Nã cum multis annis postea scęna quę proci

derat refecta eſſet. Et illud in eu. Et procidens adorauit eum.

¶ Proceleumaticus pes ex quattuor ſyllabis breuibus cõſtans: dictus quaſi p̃mitus iuſſus: eo q̃ in ſacris minerue prius eius pedis verſus pronũciari iubebantur: προ enim ante: κελευω iubeo.

¶ Procello is. pcutio: euerto. Vnde procella.

¶ Procella eſt vis vẽti cũ pluuia nec durans: & in mari potius q̃ in terra: dicta ab eo q̃ omnia procellat. i. moueat vel percutiat: aut a procul: quia a longe videt. Ver. Creberq̃ procellis Aphricus. Hinc procelloſus ſa. ſum. procellis plenum.

¶ Proceres pe. cor. capita trabiũ. hoc eſt mutuli q̃ dam extantes. Hinc principes ciuitatis ꝓceres appellati ſunt: q̃ ij ita in ciuitate eminẽt: ſicut illi in ædificijs: Huius nominis ſingularẽ pulit. Iuuena. Agnoſco procerem: qui eſt a proceris.

¶ Procærus a. um. pen. p. plixũ & in longitudinẽ ꝓductum. Quod nomen quidam a cæra deriuãt: quaſi ad ſimilitudinẽ cæræ ptẽſum ꝓpter facilitatem. Alij a creſcendo: hoc eſt ex cretũ. Hor. in ſer. Quo pertinet ergo pceros odiſſe lupos. Huius cõpoſitũ eſt improcerus. Gel. lib. iiij. Aduertimuſq̃ hinc elici tarditatẽ corporaq̃ eorũ improcera fieri minuſq̃ adoleſcere. Dicitur etiã hic & hęc proceris & hoc procere.

¶ Proceſtriõ putaſ locus apertus ac patulus: quo ꝓcedit in cubiculũ cœnaculis & reliquis partibus ſuperioribus. Plyn. ad Gallum. Poſt hanc cubiculum cum proceſtrio altitudine eſtiuũ munimento hibernum. Nam proceſtria vt Feſtus exponit ędificia ſunt ante caſtra: vel quib⁹ proceditur in muro. Sunt tamen qui velint cum procitono legi: loco ante cubiculũ ab excubando nomen græco ſibi vendicante. Fit autem proceſtrium æqualibus colũnarũ interuallis patulũ: ſupra quarũ epiſtylia arcus curuant. Quidã etiã proceſtria aditũ & velut portã caſtrorũ appellauerunt.

¶ Prochyta tæ. pe. cor. & prochyte tes: inſula in puteolano ſinu: dicta quaſi profuſſa. Emerſit eñ ꝓuolutis in mare mõtibus cũ prius non foret. Nã procheo ſignificat effundo. Nam Inarimes mõs terremotũ paſſus hanc inſulã fudit. At Dionyſi⁹ lib. i. ſcribit prochytam dictam eſſe a nutrice Aenee eiuſdem nominis. De hac Vergilius libro nono. Tum ſomitu prochyta alta tremit. Prochyte etiam vaſis genus eſt.

¶ Procinctus us. dr̃ quicquid paratũ eſt: & ipſa ꝓuiſio facta anteq̃ aliquid fiat.

¶ Procincta claſſis dici mos fuit qñ exercitus ad pugnã paratus erat q̃ pugnaturi ritu prius cingerent gabino. Et q̃ claſſem vetuſtius fuerit hoium dici q̃ nauiũ multitudinẽ ſcriptũ eſt.

¶ Proconeſſus inſula in propontide: quã ſolã inter alias habitari plerique dixerunt.

¶ Proclamo as. palã & valde clamo: vociferor: Liui. lib. i. Moti hoies ſunt in eo iudicio maxime. Pub. Horatij pre proclamãte ſe filiã iure cæſã iudicare mirata eẽt prio iure in filiã aduerſurum fuiſſe.

¶ Procliue pe. pro. qđ eſt porro inclinatũ. Et proprie ſecundũ Ci. li. iii. tuſ. dicitur in malis: cũ proclinatas dicat in his q̃ ad aliqđ vitiũ proni inclinatiq; ſunt. Et facilitas in bonis qui proni ſunt ad humanitatem liberalitatẽ & ad ingenuas diſciplinas

¶ Procyon latine anticanis ſtella que & Sirius dr̃ Vide in dictione canis.

¶ Proconſul vide in dictione conſul.

¶ Procul aduerbiũ videt componi ex porro longe: quaſi longe ab oculis: vel p̃ oculis. i. ante oculos. Vnde poteſt & ſatis longe: & nõ longe ſignificare. Ter. in hecy. Quẽ cũ iſtoc ſermonẽ habueris ꝓcul hinc ſtans accepi. Ver. lib. v. Eſt procul in pelago ſaxum. Quod ſatis longe fuiſſe intelligi nõ poteſt: ne voluptas peat ſpectaculi. Deſeruit quã doq; actõ: quandoq; ablatiuo. Curtius. Procul urbem dixit. Hora. in ſer. Quę procul extructis ineerant heſterna caniſtris.

¶ Proculus penul. cor. cognomen eius qui natus ſit patre peregrinante a patria procul. Alij proculos ideo doctos putant q̃ a patribus ſenibus: quaſi procul ꝓgreſſi & attenuati ſint. Plau. in Mæne. Iubeas porculũ afferri tibi. Sũt q̃ proculũ legãt.

¶ Proculeius nomẽ viri: ſimiliter a ꝓcul deductũ.

¶ Procudo is. pe. pro. ſignificat ꝓlato cudẽdo ex tenuo: ſeu probe cudo: exacuo ve. Verg. lib. i. Ge. Durũ ꝓcudit arator Vomeris obtuſi dentem.

¶ Proculco as. progrediendo vel aliud agẽdo cõculco. Col. li. z. Nam dum a pecudibus legumina proculcantur: herbæ etiam arteruntur vngulis atq; glabreſcit.

¶ Procũbo is. ꝓſternor. Liui. lib. i. Ipſum feſſum via ꝓcubuiſſe. Col. li. i. Lata bubilia eſſe oportebit pedes. x. vel vt minimũ nouẽ. Quę mẽſura & ad ꝓcũbendũ pecori: & iugario ad circũeundũ laxa miniſteria prębeat: procumbo iaceo.

¶ Procubitor q̃ noctu cuſtodiæ cauſa excubat cũ caſtra hoſtiũ in proximo ſunt.

¶ Procuruus valde curuus. Verg. li. z. Ge. Cõtra nõnulla eſt oleis cultura nec ille Procuruam expectat falcem.

¶ Procurro is. ꝓcucurri procurſum vltra ſiue a lõge curro. Hier. ad dam. Et ꝓcurrens occubuit ſup collũ ipſius. Col. li. vij. Ex domitis bubus valentiſſimum ſeundemq; placidiſſimum cum indomito iungimus: qui et procurrentem retrahat: & cunctantem producat.

¶ Procuro as. pe. pro. ſignificat adminiſtratiõnẽ rerũ alienarũ gero. Cice. Cornifi. Is ꝓcurat rõnes Dionyſij. Hinc ꝓcurator negotiorũ geſtor: quem vulgo factorem dicunt: cui p̃cipue agri colendi cura omnis incũbit. Vlpi. de ꝓcuratoribus. Procurator eſt qui aliena negotia mandato domini adminiſtrat. Actores vero cauſarum cauſidici dicũtur. Procuratio ipſa adminiſtratio. Ci. li. i. de natura de. Sunt enim philoſophi & fuerunt qui omnino nullam habere cenſerent rerũ humanarũ ꝓcurationẽ deos. Aliquãdo procurare eſt ſtudioſe curare ſeu inueſtigare. Hiero. ad dama. Et ſathanas cum aliquem ſua arte deceperit: & proprium ei iugum impoſuerit vltra ad vitiorum abundantiam non procurat: ſciens eum eſſe iam mortuum. Aliquando ſimpliciter curare. Apul. Hũc enim equum ſuum curioſe nimis procurantem inueni. Aliquando fuſtẽtare: medicare: adiuuare. Cato. de re ruſ. Eodem modo ceteras arbores ꝓcurato. Plau. in cur. Tibi opus eſt hoc quo te procures.

¶ Procuratorius a. um. qđ ad procuratorẽ pertinet: vt ꝓcuratorię litterę: procuratoriũ munus.

¶ Procas nomẽ regis albanorũ: qui Amulium & Numitorẽ filios habuit.

p 2.

¶Prodeo dis. ꝑdiui vel ꝓdiſ proditū. ex pro & eo: d interpoſita ſignificat vltra eo: ſiue foras exeo: q̄ ſi porro eo. Ci. An ego tibi obuiā nō proditē primū Appio pulchro: deinde impatori. Idē li. i. offi. Scænicorum quidem mos tantam habet diſciplinę veteris verecūdiam: vt in ſcæna ſine ſub ligaculo prodeat nemo. i. exeat.

¶Prodico cis. pen. pro. vltra dico. Ci. pro Cęlio. Quāob rem excutiemus oēs iſtoꝝ delicias: oīnes ineptias ſi prodixerint.

¶Prodo is. prodidi. porro. i. longe ꝓſicio: deſero excludo: ꝓpello. Vergi. Nauibus infandū amiſſis vnius ob iram Prodimur: atq; Italis lōge diſiūgimur oris. Et prodere deferre: oſtēdere: patefacere. Idem. Prodere voce ſua quēq; aut opponere morti. Hiero. Sororis maritus cœpit ꝓdere velle: quē celare debuerat. Itē differre protrahere. Teren. in and. Credo impetrabo vt aliquot ſaltē nuptijs ꝓdat dies. Itē propagare. Verg. li. iiij. Italiam regeret genus alto a ſanguine Teucri. Proderet. Itē tradere. Sal. Anteq; arcem proderēt hoſtibus. Hinc proditor: proditio & prodimentum: q̄d vulgo dicit tradimentū. vel a prodēdo cōſilia hoſtib⁹: vel a tradēdis vrbibus arcib⁹ exercitu. Cic. in eū pœnam qui prodere hoſtibus patriam cogitaret. Itē mandare. Idem Apio. Cū tuū ſtudiū cōſumes in virorū fortiū factis memorię prodēdis. Itē ſcribere: vt li. iij. offic. Vtile videbatur vlyſſi vt quidam Tragici prodiderūt. Itē ex interiore in publicū locum procedere. Apul. Tum tremebundus prodit in forū. Alias pro loco & ſecundū diuerſos actus Ply. lib. 2. Diuus Auguſtus leuū ſibi prodidit calceū ꝓpoſtere indutū quo die ſeditione militari prope afflict⁹ ē. i. ꝓiecit ſiue induit: ¶aut ſignificauit ¶Prodigiū quaſi porro dictū: q̄ porro dicat porro ſignificet & aliquid futurū eſſe portēdat.

¶Prodigiator qui ex prodigio futura ꝑnunciat.

¶Prodigioſus a. um. q̄d prodigiū facit.

¶Prodigialis & hoc prodigiale q̄d prodigiū procurat. Plau. in am. Sed mulier poſtq̄ experrecta es prodigiali Ioui: aut moloſa ſalſa hodie aut thure cōprecatā oportuit.

¶Prodigæ hoſtiæ dicūtur: quæ cōſumunt. Inde homines luxurioſi prodigi dicti ſunt.

¶Prodigo is. pe. cor. ꝓdegi. ſupinū nō legi: ex ꝓ: & ago: d euphonię cā interpoſita: ſignificat cūſumo/vltra modum erogo. Plau. in aul. Feſto die ſi quid ꝓdegeris: profeſto egere liceat niſi pepceris. Ambr. Merito ergo prodegit patrimoniū qui ab eccleſia receſſit. Lact. libr. vi. Quotienſcūq; leuiſſi morum patrimonia in res ſupuacuas ꝓdiguntur. Aliquando ſignificat portendo & ꝑmonſtro. Vnde prodigia & prodigiatores.

¶Prodigus qui bona ſua cōſumit. Ci. li. 2. offici. Oino duo ſūt genera largorū: quorū alteri ꝓdigi alteri liberales. Prodigi qui epulis & viſcerationibus & gladiatorum munerib⁹ ludorum venatio numq; apparatu pecunias profundunt in eas res: quaꝝ memoriam aut breuem aut omnino nullam ſunt relicturi. Liberales qui ſuis facultatibus: aut captos a ꝑdonibus redimūt: aut æs alienum ſuſcipiunt cauſa amicorum: aut in filiarum collocatione adiuuant: aut opitulantur: vel in re quærenda: vel augenda. Ponitur tamen interdum prodigus pro liberali. Hor. lib. car. Animæq; magnæ prodigum paulum ſupantem pœno gratus inſigni refera camœna. Antiqui hoſtias prodigas dicebāt quæ cōſumebantur. Hinc fiunt aduerbia prodige & prodigaliter: profuſe abundāter. Colu. libr. iiij. Non illa videntur prodigaliter in nīis Ceretanis accidiſſe: vt aliqua vitis apud te excederet vuarū numerum duorū millium.

¶Prodromus ꝑcurſor. Vñ prodromi dicūt a græcis fici ꝑcoc: s: quaſi ꝑcurſorię. Et prodromi aquilones: qui octo ferme dieb⁹ exortum caniculæ antecedunt.

¶Produco is. in lōgū duco: q̄d & de tp̄e: & de corporeis rebus dicitur. Verg. Abnegat exciſa vitā ꝓducere troia. Ci. in Cato. Cōuiuiū vicinorū quoti die cōpleo q̄d ad multā noctē q̄ maxime poſſum⁹ varſo ſermone producimus. i. protrahimus. Hier. in nūis. Producat ea in lamias. Ter. in an. ꝓtrāſlationē dixit. Nonne tibi eſſe ſatis hoc ſolidum viſum eſt gaudiū: niſi me lactaſſes amātē & falſa ſpe produceres? Hinc ꝓducta ſyllaba dicit lōga. Col. flagellū vocat productiſſimū: q̄d longiſſimū ē in vitib⁹. Et producere ē añ: ſeu vltra/foraſve ducere Ter. Produxi ac vēdidi. Galba Ciceroni. Repēte Antonius in aciē ſuas copias de vico produxit & ſine mora cōcurrit. Col. li. vij. Poſt eiuſmōi experimēta vacuo ploſtro ſubiungendi & paulatim lōgius cū oneric⁹ producendi ſunt. Idē paulopoſt Ex domitis bubus valentiſſimū eundēq; placidiſſimū cū indomito iungim⁹ q procurrētē retrahat & cunctantē producat. Hinc productores dicunt qui virgines abducūt: eaſq; ad quęſtū exponunt. Ter. in eu. Pretiū ſperans illico producit & vēdit: vbi Do. proprie venales produci dicuntur. Plau. pro proſtituere poſuit. Audientē dicto mater produxiſti filiam. Interdū gignere. Idē in cap. Quid hoc eſt ſcelus quaſi inorbitātē filios ꝓduxerim. Interdum interponere. Ter. in an. Dicam aliquid iā me inuenturū: vt huic malo aliquā producā morā Interdū ꝓſequi. Ver. Nec te tua funera mater Produxi. Interdū cōſūmare. Ter. in adel. Et cyathos ſorbillans paulatim hunc producam diem.

¶Productile pe. cor. q̄d tunſionib⁹ malleorū productū eſt. Hiero. in exo. Duos quoq; cherubin aureos & productiles facies.

¶Profanus a. um. pe. pro. dī irreligioſum nō ſanctū q; ſit porro a fano: ſed impiū ſceleſtū & aduerſum omni religioni. Sta. Fraternas acies alternaq; bella ꝓfanis Decertata odijs. Plaut. Sacrū an profanū habeas parui pēdit. Is ēn profan⁹ eſt q ſanī religioni nō teneť. Profanum etiā dī q̄d ex religioſo vel ſacro in hoīm vſum cōuerſum eſt. Vergi. Faune ꝑcor miſerere inquit tuq; optima ferrū Terra tene colui veſtros ſi ſemp honores Quos cōtra æneadę bello fecere ꝓfanos. Et profani dicebant ſacris nō initiati qui fanum intrare non poterant Idē. Procul o procul eſte profani Cōclamat vates Et per allegoriā profanos dicimus imperitos qui merito ſunt doctis exoſi. Hor. li. car. Odi profanū vulgus. Varro profanū interp̄tať: q̄d eſt ante fanū cōiunctū fano. Scribit etiā per ph: prophanus vide ſupra in dictione fanum.

¶Profano nas. i. ex ſacro humanis vſibus promiſcuū facio. Vñ profanatū templū dī cum in eo vel dimicatū eſt: vel aliquid turpe cōmiſſum.

¶Profari ante vel late fari pronūciare. Hinc pro

fatus tus. Gelli. Neq̃ dictu profatu ipſo tetræ aut inſuaues eſſe.

¶Profecto aduerbiũ cõfirmãtis eſt. dictũ quaſi p facto: & ſignificat nimirum. Teren. in and. Profecto ſic eſt. Plerũq; aũt ad reſponſionẽ adhibetur. Ci. Quis hęc renũciat? Is profecto q interfuit: qđ etiã percerte facimus. Idẽ. In quo meminimus? Certe in nullo. Sic fit per nimirũ: & pernempe.

¶Profero pen. corr. palã facio: prodo: pnuncio. Ter. in hecy. Ita me dij bñ ament: haud ꝓpterea te rogo vt hoc proferã. Seneca. Anteq̃ ſententiã pferã. Aliquando ſignificat protẽdo prolato. Ply. Cum lineam protuliſſet longiſſimam atq; rectiſſimam. Iuſti. lib. i. Arbitria principum pro legibus erãt: fines imperij tueri magisq̃ proferre mos erat Teren. in and. Saltem aliquot dies profer dum pficiſcor aliquo ne videam.

¶Profeſtus a. um. vide in dictione feſtus.

¶Proficio is. procedo: & pficio ſignificat: a quo profectus. Idem eſt enim proficere & profectũ facere. Seneca. Sic enim & audiendo: & legendo in dies magis proficimus. Plyn. Nec minorẽ ſub eo pręceptore profectum fecit.

¶Proficiſcor eris. profectus eundi & veniendi ſignificationem habet. Ver. Hunc lętum tyriiſq; diẽ troiaq; profectis.

¶Profiteor late ſeu palã polliceor. Ci. li. aca. Quiphĩam iam profeſſus ſum populo noſtro exhibiturum. Liui. Palam profeſſi nuſq̃ inde niſi in patriam veſtigiũ eſſe moturos: ideſt voluntarie: ſiue libere. vnde profeſſio cõfeſſio facta palam. Et profeſſor q publice fatetur. Inde q liberales artes docent profeſſores dicuntur: quia artes illas ſe ſcire: & poſſe publice tradere fatent. Nam profiteri vſurpamus pro publice legere. profiteri vero apud pretorem: vti de archia eſt apud Ci. eſt noĩa ſiue cenſum profiteri: vnde illud euangelij q profitebant omnes in Iudæa ſub auguſto ex hoc fonte venit.

¶Profligo as. pe. pro. deijcio: prodigo: depello: depdo: & ad perniciẽ deduco. vñ pfligatũ exercitũ dicimus. i. proſtratum/detectũ/afflictum/perditum. Et profligatas res: hoc eſt perditas & ad pernicięm redactas. hinc profligatiſſimos hoĩes vocamus perditiſſimos & in quibus nihil eſt ſalubre. nihil integrum. Sue. in Tibe. Ex iuuẽtute vtriuſq; ordinis profligatiſſimus quiſq;. Quãdoq; profligatũ accipiẽt: quaſi pro abſoluto & effecto. Corne. Tacitus. Profligauerat bellũ cũ iudęis Veſpaſianus. ideſt cõfecerat: & pene ad exitum deduxerat. Hinc profligata dicũtur quę prope abſoluta ſunt ſic dicim⁹ pfligata & in pfligato eẽ ędificia q̃ ppe abſoluta ſunt. Cic. li. v. tuſ. Atq; ſi ita ẽ pfligata iã hęc & pene ad exitũ deducta quõ eſt. Affectũ quo q; dixerũt q latine locuti ſũt: id qđ pfligatũ appellat in hac ſignificatione. Ci. in oõne de quincijs cõſularibus. bellũ affectũ videmus: & vere vt dicã pene cõfectũ. Idẽ in œconomico. Cũ vero iã affecta ętate vuas a ſole miteſcere fas eſt.

¶Profligo is. pe. pro. xi. ctũ. late ſiue multũ certo Col. li. i. Quia flagitioſum quos hoſtis pfligendo deſolaſſet agros nouo more emere romanũ ſupra vires patrimonij poſſidendo.

¶Proflubeo es bui. ſiue pflubeſco: ſi tñ inueniat. ſignificat emano. Col. li. vij. Si armos ſęſerit: aut ſanguinẽ dimiſerit medio feręi vtroq; cruce veneſoluantur: & thuris puluere cũ dimiſerit eũ eo q̃ p flubuit ſanguine armi linantur.

¶Profluo is. deorſũ ſiue a lõge fluo. Lac. li. ii. Fõtes quidẽ ex q̃bus aqua pfluit. Hier. per tranſlationẽ pfluere quaſi fluẽdo puenire dixit. Inde miſericordia oĩbus pfluxit: & gratia vt laudent.

¶Profluens mõ participiũ eſt. Liui. li. i. Pueros in profluentẽ aquã mitti iubet. Mõ ſubſtantiuũ & generis maſ. ponit⁹q; pflumine. Ci. li. i. ad herẽ. Qui parentẽ neceſſe iudicatus erit: is obuolutus & ligatus corio deuehat in pfluenti fluminis pcurſum.

¶Profluus a. um. qđ profluit. Am. li. hexa. De aq̃ rũ proflua qualitate.

¶Profluuiũ fluxio. Vñ profluuiũ ſanguinis dicimus. Ply. li. xxvi. Sanguinis profluuiũ ſiſtit hæc bæ pęonię ſemen rubrum.

¶Profugio procul fugio: aut q̃tũ poſſũ iñ fugio. Plau. in caſ. Quid nũc agã neſcio: niſi vt improbos famulos imiter ac domo pfugiam. Ci. in Lęl. Hac itaq; amẽtia pterritus in aliã pfugit: Hic pfugium

¶Profugiũ dr̃ cũ lõge aliquo fugit vbi ſe q̃s tutũ putat. Ci. li. i. tuſ. Portũ nobis paratũ & profugiũ putem⁹ quo velis paſſis prouehi liceat.

¶Profugus qui lõge aliquo fugit pcul a finibus ſuis vagans quaſi porro fugatus. Sal. Troiani q̃ ænea duce pfugi ſedibus incertis vagabantur.

¶Profundo is: large fũdo: ſupra modũ exponot Tractũ ab aqua q̃ pfundit ex vaſis. Ter. Profundat pereat nihil ad me attinet. Et pfundere extra fundere. Vnde dicimus p̃ces & vota profundunt.

¶Profuſus ſupra modũ ſumptuoſus. Sal. Alieni appetẽs ſui profuſus: quaſi pfuſor. Ponit aliq̃n p abiecto & iacẽte. Plau. Profuſus ſqualens ſordid⁹, ab omnibus derelictus.

¶Profundũ dictũ eſt: q̃ porro. i. lõge habeat ſundũ. Vnde proprie ſignificat imũ: vt pfundũ mare Quãdoq; ſumit⁹ pro alto. Vergi. Ni faciant maria ac terras cœlũq; profundũ. Hinc profunditas.

¶Progenies a pgignẽdo eẽ dr̃ q̃ũ porro genita.

¶Progenerũ dicit auus neptis ſuę virũ. Huic correſpondet proſocer: qui & ſocer magnus dicitur.

¶Progredior. deris. progreſſus. vide in dictione gradior.

¶Progymnaſmata p̃exercitamẽta latine dicunt Idẽ ſignificant proagonaſtica.

¶Prognoſis pe. p. Nã προγνωσις gręce p̃ſcientia prędentia dicitur.

¶Prognoſticon rei futurę ſignũ: & p g ſcribitur.

¶Prohibeo ex p & habeo. ſignificat veto pcul teneo auerto. Ver. Prohibe infandos a naub⁹ ignes Plau. Placide egredere & ſonitũ phibe fontium & crepitũ cardinũ ne qđ hic agitem⁹. Inhibeo vero retineo cõprimo. Hoc eñ differt a phibeo q̃ phibere generale ſit etiã añ rẽ ięptã. Inhibere reiã incepta. Illud vetat ne qđ facere incipias: hoc ne pgas: ſi poti⁹ deſiſtas. Ver. Q đ gñs hoc hoĩm q̃ vehũc tã barbara morẽ Permittit patria? hoſpitio p hibemur arenę? Idẽ. Parcite iã rutili & tela ihibere latini. Hinc nautę inhibere remis dicuntur cum nauem retro vertere volentes currentis impetũ remorũ impreſſione retardant. Iuſti. Ita ceſſum inhibite remis & a bello diſcedite.

¶Procœmiũ latine initiũ vel exordiũ: ſiue p̃fatio dr̃. Dictũ procœmiũ: q̃ οἱμοσcant⁹ dr̃. Nã ſicut ci tharœdi pauca illa quæ anteq̃ legitimum carmen

incohent emerẽdi fauoris gratia canũt: procœmiũ cognominauere: ſicut oratores ea quę prius q̃ cau ſam exordiant ad cõciliandos iudicũ animos præ loquũtur eadẽ appellatione ſignarũt. Sunt tamẽ q̃ prohœmiũ appellatũ velint: qđ græci οἰμον viã nominãt: q̃ prohœmiũ ante rei ingreſſum ponat Ideoq̃ cũ h̃ ſcribendũ putant. A proœ mium fit proœmior aris. quod eſt exordior.

¶ Proiicio is. pe. cor. q̃ſi porro iacio: extẽdo: porrigo. Ver. Proiectaq̃ ſaxa pachyni. Idẽ. Proiecto dũ pede leuo Aptat ſe pugnę. Siſen. Vetus atq̃ ingens erat arbor ilex: quę circũ proiectis ramis maiorẽ partẽ loci ſũmi tegebat. Hinc ꝓiectus us. pro extẽſione. Lucr. Qualibet īmani ꝓiectu corporis extet. Interdũ proiſcere eſt abiſcere. Ci. Quid ſi eũ ex vrbe proſeceris. Interdũ dimittere derelinquere. Verg. Non ego vos poſthac viridi proiectus in antro. Dumoſa pendere procul de rupe videbo.

¶ Proinde cũ accẽtu in pen. cõponit ex ꝓ & inde: ſignificatq̃ ideo. Ideoq̃ ꝛtaq̃ ꝓpterea: ꝓpter hoc q̃ ꝓpter. Semp em̃ depẽdet ex ſuprema ſnia. Hic. in ꝓlo. ſap. Hunc iudęi philonis eẽ affirmãt q̃ ꝓinde ſapientię noſat. qa in eo Xp̃i aduẽtus euidẽter exprimit. Liui. li. i. Saris ſcitis origini romanę & deos affuiſſe & nõ defuturã virtutẽ proinde ne grauarẽtur. Ponit q̃q̃ pro aduerbio ſimilitudinis. Terẽ. in phor mi. Proinde, expiſcare q̃ſi nõ noſces. Sal. At hi cõtra ignauiſſimi homines per ſummũ ſcel⁹ omnia eis ſocijs adimere quę fortiſſimi viri victores reliquerant proinde quaſi victoria iniuriã facere demũ id eſſet imperio vti. quãdoq̃ pro deinde vt apud Plau. proin dicitur pro proinde. Terẽ. in eun. Proin tu dũ tẽpus etiã atq̃ etiã cogita.

¶ Prolectibile titillatio incẽtiuũ ve atq̃ illectamẽtũ. Sido. ad vectionẽ. Nemo ita naturæ ferme eſt plectibilibus careat occultis.

¶ Proles progenies. Col. li. viij. de caprino pecore. Parit aũt ſi eſt generoſa proles frequẽter duos: nõnunq̃ trigeminos.

¶ Proletarij a prole dicti ſunt q̃ in plebe romana pauperrimi erãt: neq̃ amplius q̃ millequingentũ æris. in cenſum deferebãt. Qui vero nullo: aut perq̃ paruo ære cẽſebant capite cenſi vocabant. Aug. li. iij. ci. dei. Tũ vero tã multa bella vbiq̃ crebruerũt vt inopia militũ proletarij illi q eo ꝙ proli gignendę vacabant ob egeſtatem militare nõ valẽtes: hoc nomen acceperant militię conſcriberent.

¶ Prolepſis dici poteſt præceptio: ex προ ante: & λημψις ſumptio: ſiue acceptio.

¶ Prolixo as. vide in dictione lixo.

¶ Prolixum quaſi porro laxũ/ qđ longũ latũq̃ eſt Teren. in eu. Accipit nemo melius neq̃ prolixi⁹: ideſt largius. Aliquando dicitur ſuperfluũ. Vnde prolixam orationem dicimus.

¶ Prolog⁹ ploquiũ ſiue p̃fatio: ꝓponit. n. narrãda

¶ Prologiu principiũ: quaſi proloquiũ: a græco λογος. Plau. Exanimauit me ꝓlogio ſuo.

¶ Proloquor pe. cor. ꝓlogo vtor: vel multũ: ſiue vltra loquor in lõgũ. Plau. in epi. Nã qd ego apd te parem ploquiſ? Ego illã hodie volo facere libertam meã. Quãdoq̃ ploqui eſt ante ſiue ſimplr̃ loqui. Aug. li. i. cõ. Nõne tibi plocutus ſum aduerſũ me delicta mea. Q ñq̃ eſt ſummã rei breuiter eloq Varro autẽ ſic habet: Proloqui eſt cum qđ in animo habemus loquendo efferimus. Ter. Cẽſen me

vllũ potuiſſe verbũ ploqui. i. ꝓferre. Aliquando ꝓloqui eſt ſniam ferre: a quo ploquiũ ſnia in qua nihil deſyderatur: qđ etiã pro exordio ponitur.

¶ Prolugeo ſolito diutius lugeo. Feſt. Prolugere dicuntur qui ſolito diutius lugent.

¶ Proluo is. ex ꝓ & lauo: qđ e prima in tertiã tranſit cõiugationẽ: ſicut abluo ſignificat multum ſiue multo tp̃e lauo. Perſ. Nec fonte labra ꝓlui caballino. Nõ em̃ oino negat ſed negat multũ labra lauare: & hoc humilitatis cauſa. Aug. li. iiij. ci. dei. Abruptas etiã imbribus ꝓlutas eſſe regiones. Aliqñ ꝓluere eſt ſuperfluere. Col. li. ij. Q ñ impetus aquarũ ꝓluit terrã. nudatiſq̃ radicibus germina nõ patitur coaleſcere.

¶ Proluuio onis. vide in dictione ſcaturigo.

¶ Proluuies īmundicia cutcũq̃ rei ſordidę. Verg. Fœdiſſima ventris Proluuies.

¶ Proluuiũ idẽ qđ ꝓluuies ꝓ tranſlationẽ dr̃ ꝓfuſio & ꝓdigalitas cũ quis more aquę opes ꝓfundit Ter. in adel. Quę res tã repente mores mutauit tuos: qđ ꝓluuiũ? quę iſta ſubita eſt largitas?

¶ Promereor bñ ago: bñficiũ p̃ſto. Verg. lib. iiij. Nũq̃ regina negabo Promerita. Ter. Ita me velim ames ꝓmerẽtẽ pr̃. i. bñ agentẽ. Inde ſocij ꝓmerentur: qñ beneficijs alliciunt: & beniuole artificio cõciliantur. Plau. tñ in am. in malã partẽ ſumpſit. qđ mali ſum here tanta ex re promeritus?

¶ Promercalia mercimonia ſunt vẽditioni expoſita. Col. li. xij. Pecuniã dñi neq̃ in alijs reb⁹ ꝓmercalibus occupet. Quidã aiũt ꝓmercalia ꝓprie dici merces quę primo minoris emũtur: vt poſtea pluris diſtrahantur: quarũ rerum negociatores greco vocabulo ꝓpolę nuncupantur.

¶ Prometheus pe. pro. nom̃ virĩ ꝓpriũ απο του προμηθειαν. i. a ꝓuidẽtia. Fuit em̃ prudẽtiſſim⁹ hic prim⁹ aſtrologiã aſſyrijs indicauit quã reſidẽs in monte caucaſo nimia cura deprehẽderat. hic ꝓpter niniam ingenij excellẽtiã hoies finxiſſe exiſtimatur: quia vt inquit Lact. Simulachrũ hoium primus de molli luto formauit: ab eoq̃ nata plaſticę eſt. Hic fuit pater deucalionis & filius Iapeti: q fuit vnus ex titanib⁹. A prometheus fit patronymicũ ꝓmethides pen. prod.

¶ Promineo es. pe. cor. ex pro & maneo: quaſi añ vel extra in longũ maneo. Vnde ꝓmõtoriũ. Ply. Simię dentes vt homini elephanto intus ad mandendũ quattuor prętereq̃ eos qui prominent.

¶ Promico as. pe. cor. vide in dictione mico.

¶ Promitto is. polliceor. Ci. Iã em̃ totũ qđ tibi ꝓmiſeram pręſtiti. Quãdoq̃ ꝓmittere eſt ꝓducere & quaſi in magnitudinem mittere: ſiue porro. i. lõge mittere. Plau. in ru. Capillum promittã optimũ ẽ: incipiamq̃ hariolari. Verg. Promiſſaq̃ barba: q̃q̃ minari. Idem. Promiſi vltorem & verbis: odia aſpera moui. Hui⁹ cõpoſita ſunt appromitto qđ ẽ ꝓ altero promitto. Cõpromitto: qđ ſignificat litẽ ad boni viri arbitriũ mitto. A quo cõpromiſſum ipſa facultas arbitrio data. Tractũ ab eo q̃ vterq̃ litigans ſimul promittit ſe arbitri ſniæ pariturum. Repromitto firmiter ſeu etiam promitto. Hieron. ad dama. Hos verſus eſſe aſſumptos: q̃ ille qui repromittebatur de genere dicendum venerit ſaluaturus Iſrael.

¶ Promo is. pſi. ptũ. ꝓfero/ eloquor/ expono. Plaſin ciſ. Accipias claues ſi quid tibi op⁹ erit in prõ

ptu promito.i.extra capito.Vergi.Lętiq; cauo ſe robore promũt.Teſſandi⁹ ſtelenuſq; duces.i. educũt.Lactan.libr.v.Longũ eſt vniuerſas virtutis ſpecies promere:vt de ſingulis doceam.Huius cõpoſita ſunt depromo:qđ eſt extraho extra do.declaro.Verg.li.xi.Et vltrice pharetra Deprome ſagittã.Plau.in am.Quid faciã nunc ſi tres viri me in carcerẽ cõpegerint:iñ cras e prõptaria cella depromar ad flagrũ? Lac.li.iij.Idem in opere valde ſerio in quo p̃cepta vitę deprõpta ex philoſophia Ciceroni filio dabat.i.excerpta.Hierony.Propter ſimpliciores quaſq; id me depromere cõpellitis.i. deſcribere.Expromo pfecte promo.Ter.in heau. Nemo eſt meorum amicorũ hodie apud quem expromere omnia mea occulta audeam.

¶Promptus dr̃ qui iã paratus eſt ad agendũ:& in quo nulla mora eſt:quaſi iã ꝓductus.Sal.Natura ferox vehemẽs:manu prõptus erat:maximũ bonũ in celeritate putabat.Sic dicim⁹ prõptus ingenio q ingeniũ ad oĩa paratũ habet.Per trãſlationẽ prõptus ponit̃ ꝓ manifeſto & apto cũ res a ſecretiore loco educitur:vt parata nobis & ad man⁹ ſit:vnde dicim⁹:res eſt in prõptu quaſi manifeſta Ci.li.i.offi.Quę q̃q̃ ita ſint in ꝓmptu vt res diſputatione nõ egeat.Salu.Aliud clauſum in pectore: aliud in lingua promptũ habere.

¶Prõptulus diminutiuũ.Hier.in ꝓlo.dani.Quidã e nr̃is ſatis ad loquendũ prõptulus ezechielẽ adduxit in medium.

¶Prõptarius a.um.Ex quo aliud depromit̃.Plau. in am.Inde cras e ꝓmptaria cella depromar ad flagrũ.Nã ibi ꝓmptaria cella p carcere poſuit:quia e carcere ad ſupplicĩũ ꝓmunt̃ noxij.

¶Prõptariũ locus in quo res ad vſum neceſſarię ita repoſitæ ſunt:vt ſtatim ꝓmi ac ꝓferri poſſint. Amb.li.hexa.Quid eſt igit̃ os homini niſi qđdã ſermonis hauſtũ/fons diſputationis:aula verbo⁹ promptariũ vocis?

¶Promus & cõdus apud veteres ꝓ cellario ſumebant̃:q; inde ꝓmant:& ibi cõdãt.Plau.in aſi.Ego ſum ꝓmus:cõdus:ꝓcurator peni.Promus q p̃eſt cibarijs ꝓmẽdis:qui victũ familię ꝓmit.Condus q recõdit in cellã penuariam ipſa penora.Nam in potẽtiorũ domib⁹ alius eſt ꝓmus:alius cõdus:ali⁹ alij miniſterio aſſignatus.A pul.in apolo.ꝓmum librorũ appellat illũ qui libris ꝓmendis prę̃eſt.

¶Promulſisidis.potio ex mulſo cõdita.Ci.papi. Habuiſſes nõ hoſpitẽ ſed cõtubernalẽ.At quẽ vitũ nõ eũ quẽ tu es ſolitus ꝓmulſide cõficere.Hinc ꝓmulſidaria vaſa dicunt̃ quibus mulſum cõtinet̃. Scribit Põpo.Iuriſcon.Legatis vaſis ſcutellas & ꝓmulſidaria contineri.

¶Promõtoriũ quaſi p̃eminẽs mõs.ſignificat.n. montẽ in mari ꝓminẽtẽ.Ply.li.xxxvi.Promõtoria aperiunt̃ mari & rerũ natura ſgitur in planum.

¶Promulco nauis agi dr̃ cũ ſcapha ducit̃ fune.a ꝓmulcẽdo.Nam nõ neceſſitatis tantum cauſa fit: ſed vt nauis quietius agatur:

¶Promulgo as.publico:palã ꝓnuncio:quaſi ꝓ uulgo.Feſtus.Leges ꝓmulgari dr̃ cum primũ in vulgus edũtur.Col.li.i.C.Licinius damnatus eſt qui agri modũ quem in magiſtratu rogatione tribunitia promulgauerat imodica poſſidẽdi libidine tranſcendiſſet.

¶Promurale dicit̃ cũ extra muros qui ambiũt ciuitatẽ alius ducitur murus:& eſt murus ante murũ qui & antemurale vocatur.Dicitur etiã locus pro muralis qui eſt ante murũ.Hier.Cũ aũt venerit ad promuralẽ locũ.i.ad futuri ſæculi ſtatũ:ibi ad eã dicit oſtende mihi faciem tuam.

¶Pronomẽ ideo dr̃ quia vice noĩs fungit̃.Nam,ſi cut dicendo nomen explicamus perſonã:ſic pronomẽ vt tacito noĩe cũ dicim⁹ hic legit:ille ſcribit

¶Pronurus pe.pro.nepotis vxor dicitur.

¶Pronus ꝓprie dr̃ in anteriorẽ partẽ flexus.Ouĩ li.i.met.Pronaq; cũ ſpectẽt aĩalia cętera terrã.Os hõi ſublime dedit.Per trãſlationẽ vero qđ dr̃ pronus.i.inclinatus ad virtutes vel ad vitia.Itẽ ꝓnus dr̃ qui eſt cõtrarius ſupino.Ply.li.xxviij.Supini cubitus oculis cõducũt.At proni tuſſibus.Itẽ ponitur pro vicino:ſicut altus pro lõge poſito.Ver. Ventiſq; vocatis Prona petit maria.i.littori vicina.Dr̃ & pronis in tertia declinatiõe:vt apud Ter. in phor.Alia trabs ꝓnis in humũ accedẽs ꝓxime frangit ramos cadentes.

¶Propago inis.& ꝓpages gis.pe.ꝓ.vitis vetula & ſuppreſſa:vt ex vna plures fiãt.dicta q; porro pãgat.i.lõge figat.Ver.Flexos ꝓpaginis arcus.vbi prima ꝓducit.Aliqñ ſignifi.gñs & ſic prima corripit̃.Idẽ.Si romana potens itala virtute ꝓpago.

¶Propago as.pe.pro.vitẽ vetulã ſupprimo:& p tranſlationẽ ponit̃ ꝓ extendo/dilato.

¶Propalã pe.cor.i.clare/apte & in ꝓpatulo.Ci.li. i.de ora:Nõ explicata veſte neq; ꝓpoſito argẽto: neq; tabulis & ſignis ꝓpalam collatis.

¶Propalo as.pe.cor.manifeſto:in longũ creſcõ Aug.li.ix.con.Cũ em̃ ꝓpalata & effoſſa digno cũ honore trãſferrẽtur ad ambroſianã baſilicã quos vexabant immundi ſpũs ſanabantur.Col.lib.iij. Deinde ex eo ſulco:quaſi ramos foſſarũ facies.p quos vt quęq; virga poſtulauerit ꝓpaletur:atq; ita terra adoperies.

¶Propatulũ late patẽs atq; aptum q̃ſi porro patulum.Sal.Viros multebria pati:mulieres pudicicĩam in ꝓpatulo habere.i.in publico.

¶Prope graui accẽtu ꝓnũciata penultima p̃poſitio ẽ:& ſignificat iuxta.Curtius.Cũ ꝓpe id oppidũ copię cõſtitiſſent.Interdũ ſignifi.ex ꝓpinquo Mar.li.i.Hic vbi ſydercus ꝓpe &c.Prope vero vltima acuta ponit̃ ꝓ adverbio fere ſeu q̃ſi.Ply.Et in foris⁹ tẽpli ꝓpe collapſus expauet.Ter.in andria Prope adeſt cũ alieno more viuendũ ẽ mihi.Cõpatiuũ ꝓpior ꝓpinquior:ſuplatiuum proximus:ꝓpinquiſſimus:ac nobis adhęrens.Veteres tñ non ſolum ꝓpinquum & nobis hærentem proximum dicebant:verũetiã lõge remotũ:ſi tamẽ inter duo diſcreta nihil mediũ extitiſſet.Ver.Proximus huic longo ſed ꝓximus interuallo.Aliquãdo ponit̃ ꝓ maxime ꝓpicio.Tert.Graduũ teſtor qui deus eſt nobis oĩum ꝓximus.Mar.Nec ꝓpior q̃ phœbus amet.Interdum nõ habet vim ſuplatiui & propin quũ ſignificat:q̃ ꝓpter cõpatiuũ facit ꝓximior qđ ꝓpinquiorem ſignificat:& ab eo fit ꝓximitas & ꝓximeaduerbiũ.Vege.Proximior & dextra ſit quę plagam poſſit inferre.Vlp.li.xxx.ad edictum.Si quis ꝓximior naſceretur cognatus.Aliquando ꝓximus in ſacris lĩis intelligit̃ oĩs homo:quia vt inquit Aug.Nemo eſt cũ quo ſit malum.Et ꝓxim⁹ eſt qui tecum natus eſt ex adam & eua:oẽs ꝓximi ſumus conditione terrenę natiuitatis.Sciendũ q;

propius & proximus & proxime p̃ter cõparatiuo rũ ſuperlatiuorũq; naturã cõſtruunt cũ actõ. Cic. Proximus põpeiũ ſedebã. Propius vrbẽ mouent. Sal. Proxime hiſpaniã mauri ſunt. cõpoſitũ a p̃pe eſt de prope: qđ ſignificat ex propinquo.

¶ Propediem aduerbiũ tẽporis quaſi p̃pe eſt dies quãdo hoc fiet. i. cito. Teren. Et illũ tibi ſaluũ affuturum eſſe hic cõfido propediem.

¶ Propemodũ. i. pene quaſi prope menſuram.

¶ Propilo as. pe. pro. vide in dictione pilus.

¶ Propinquus a p̃pe deducit. Et mõ ſignificat eũ qui prope eſt: mõ affinem: vnde p̃pinquitas affinitas. Propinquo es. propinquus fio. Ver. Fuge na te propinquant: a quo fit appropinquo.

¶ Propello is. p̃puli p̃pulſũ: vide in dictiõe pello.

¶ Propẽdo is. ſignificat ſurſum pẽdere cũ quid in ſtatera põderat: ſicut depẽdere deorſum pendere. Plau. in aſi. Vbi manus manicę cõplexæ ſunt atq; adductę ad trabẽ nec depẽdis nec propẽdis. Am. tamen propẽdo pro dependo poſuit: cũ p̃ tranſlationem dixit: Atrociorẽ ſcelerum reatum vitia reliqua ſequũtur: qm̃ quo flagitioſa pepẽderint: eo inclinant cætera. Item propendere eſt diu ſiue multum aut a longe examinare. Quintili. Dabam hiſ ocium vt refrigerato inuẽtionis amore diligenti⁹ repetitos tanq̃ propenderem.

¶ Propenſus vehementer inclinatus. Ci. li. offici. Quinetiã ſi quis eſt paulo ad voluptatẽ p̃penſior Et p̃penſus quaſi vltra tenſus. Perſ. Cũ tibi calue Pinguis a q̃licul⁹ propẽſo ſeſq; pede extet. Cornu. Cũ tu o calue Senator abundãtia ciborũ pinguis ſis & ventrem habeas vltra ſex pedes extenſum.

¶ Propetro as. pe. cor: vide in dictione patro as.

¶ Propero as. pe. cor. a prope fit: & ſignificat feſtino celeriter eo. Nã qui in aliquẽ p̃perat id agit: vt illi propinquior ſit. Salu. Qua illi diſceſſus erat in gallíã p̃perãti. i. celeriter eunti. Et ille dĩ p̃perare q feſtinãter aliquid agit vel dicit. Ver. Multa forent quę mox cœlo properanda ſereno. Lact. li. vi. Et cum viuere ſe putãt ad mortem cõcitatiſſime properãt. Nonius. Feſtinare & properare veteres diuiſerunt. Cato. Qui vnum quid mature trãſigit properat. Qui multa ſimul incipit nec p̃ficit: feſtinat. Verum vtraq; verborum ratio ſub hac ſignificãtia proxima ẽ veritati: vt ſit ſępe animi properare ſtudioſe ad res aliquas cõtendentis. Feſtinare corporis neceſſitati obſequẽtis. Verg. li. iiij. Et medijs p̃peras aquilonibus ire per altum. Et li. ij. Feſtinate viri: nam quę tam ſera moratur Segnities. Hui⁹ cõpoſita ſunt: appropero qđ ẽ iuxta propero. Cic. p milo. Cum hic inſidiator qui iter illud ad cædẽ faciendã appropaſſet. Depropero valde: ſeu celeriter propero: p̃perãter facio. Hor. li. z. car. Quis vdo deproperare apio coronas curatve myrto. Im p̃pero: intro p̃pero. Ply. li. xxxvi. Intus labyrinthũ inextricabilẽ quo ſi q̃s impropet ſine glomeline: exitũ inuenire nequeat. Aliqñ improperare ẽ crimẽ vel aliquid aliud obijcere. Inde improperiũ A p̃pero fit p̃peratio p̃perãtia & p̃peritas.

¶ Properus a. um. pe. cor. idẽ qđ celer. Plau. Properã video ancillã venientẽ. Hinc fit p̃perior properrimus: & cõpoſitũ p̃properus.

¶ Propere aduerbium. Sal. Tũ propere cõſul ducit exercitum.

¶ Properatim. Cęcil. properatim in tenebris iſtuc confectum eſt opus.

¶ Properiter. Catu. Animula miſerrima properiter abit.

¶ Properãter fit a p̃perans. Accius. Remiſq; nixi p̃peranter nauim in fugã tradunt.

¶ Phaſis penul. cor. dici poteſt latine prętext⁹ excuſatio.

¶ Propheta æ. & prophetes is. in maſ. genere prophetis idis: vel idos: & p̃phetiſſa æ. in fœminino a προφημι: qđ eſt prędico. Hiero. in li. iudi. Erat aũt delbora p̃phetis vxor laphideth: q̃ iudicabat populũ. Et in euangelio. Erat anna p̃phetiſſa filia Phanuel. Eſt aũt propheta qui futura p̃nũciat ab eo primũ intellecta. Alias vera nõ poſſet dici prophetia. Veteres vt inqt Feſtus antiſtites phanorũ oraculorũq; interpretes prophetas dicebant.

¶ Propheto as. p̃dico. Licet qñq; p̃phetare ſit laudes deo canere: vt in li. nũo. Cũq; requieuiſſet in eis ſpiritus p̃phetauerunt: nec vltra ceſſauerũt.

¶ Propgnigeon loc⁹ in balneis: ĩ quo ignis incluſus exęſtuat. pnigos latine ęſtus & ſuffocatio. pnigo ſuffoco.

¶ Propitius a. um. qđ eſt placidũ fauenſq; a p̃pe & ito as. vt quidã aiunt. Nã qui nobis fauẽt prope nos ire cõſueuerunt: vel dĩ propitius prorſus pius aut porro. i. valde pius.

¶ Propitio as. ſiue p̃pitior aris. p̃pitiũ reddo placo. Hinc repropitior: qđ eſt rurſus propitiũ reddo Hier. li. ij. Re. Et repropitiatus eſt deus terrę. Propitiatio ſacrificium.

¶ Propitiabile: qđ eſt ad propitiandũ aptũ: vñ p̃pitiabilis hoſtia. Dĩ & p̃pitiale. Itẽ p̃pitiabile qđ facile flectitur vt propitiabile numen.

¶ Propitiatoriũ locus in quo placari ſolet deus: licet & pro tabula quadã poni videat in exodo poſita ſup arcã. vñ ſcribitur. Facies & propitiatorium de auro mundiſſimo.

¶ Propina pe. pro. dici põt ante famẽ ex pro ante πειρα fames. Et vt nõnulli dicũt locus erat iuxta thermas & balnea publica: vbi poſt lauachrũ a fame & ſiti reficiebanẽ: vnde & alij ex latina p̃poſitione pro: & greca dictione cõpoſitũ potius volũt ita vt indicet id qđ datur pro eſurire.

¶ Propino as. pe. pro. ex προ añ & bibo vel a προ πο πειν: qđ ſignificat poſt potũ tradere. proprie ſignificat poculũ vt q̃s bibat p̃guſtare ac porrigere. Plau. in cur. Propino magnũ poculũ: ille bibit. Quę cõſuetudo inde initiũ habuit q̃ græci ſolẽni die quem philotheſiam vocãt miſcere aureis atq; argenteis poculis vina ſolebant quę e manu guſtãtium ſumẽtes ori parumper ad mouebãt: deinde alteri cui vellent offerebant. Hoc vero p̃pinare. quod eſt p̃bibere dicebatur. Hinc factũ ẽ vt propinare ſit cibũ potũq; extraordinariũ voluptatis gratia cũ amicis aſſumere. Interdũ ẽ ſimpliciter porrigere. Ter. in eu. Hunc vobis comedẽdum & bibendum & deridendũ propino. Spartianus. Vuluam inciderit venenatã partem fratri edẽdam propinans & ſibi innoxiam reſeruans. Ply. libro vigeſimo. Quidam ad vulnę dolorem radicẽ cum vino dulci propinant.

¶ Propẽticon latine comitatiuũ a προπεμπω comitor p̃mitto: vnde eſt titulus apud Sidonium propenticon ad libellum.

¶ Propolis penulti. cor. quaſi ſuburbanum. Et id

dicit quod apes ante alueũ faciũt. Vat. Propolim vocant qđ apes faciunt ad foramen introit⁹ porrectum in alueum maxime æstate fauorum stabilimentum: quo omnes frigoris aut iniurię adit⁹ obstruuntur.

¶ Propolæ pe. p. negociatores: q merces p̃emũt minoris: vt postea pluris vendant. ϖpo eñ ante ϖωλεο vendo. Lamprid. in cõmodo. Imitat⁹ ꝓpolas circũforaneos equos curules sibi cõparauit Cic. cõtra piso. Pistor domi nullus: nulla cella panis & vinum a propola atq; decopa.

¶ Propyleũ latine vestibulũ vel porticus: q est ante domũ. Ci. li. iij. offi. Phalereus demetrius qui periclem principem greciæ vituperabat q; tantã pecuniam in p̃clara illa ꝓpylea profuderit. Plynius Protogenes cum athenis celeberrimo loco maneret ꝙ delubro propyleum pingeret: adiecit paruulas naues lõgas in his quę pictores parerga appellãt.

¶ Propontis ontidis. equor patẽs atq; diffusum. Hęc angustijs bosphori thracij cũ euxino ponto cõiungit. Nã geographi primas angustias maris se coarctãtis hellespontum vocãt. Inde expatiat æquor. Quę laxitas propontis appellatur. Vbi iterum in arctu⁹ coit & stringit: ille angustię bosphorus thracius nũcupatur. Vbi iterum effunditur põtus euxinus qui curuatus in figuram scythici arc⁹ committitur ostio mæotidis paludis: idq; ostium Cimerius Bosphorus vocatur. A propontis fit Propontiacus a. um. Ouid. lib. i. fast. Hincq; propontiacis hęrentem cyzicon oris.

¶ Propono is. statuo: delibero. Seneca. Id in primo animo proponendũ vt recte viuamus. Aliquãdo ꝓponere significat promittendo ponere: & oñere: vt propono ludum: propono p̃mium. Cicero. Quis est qui ꝓposito tãto p̃mio nõ excitetur. Aliquando est extra ponere siue palam ostẽdere. Ply. lib. xxxv. Idem perfecta opera proponebat in pgula transeuntibus. Sal. Postulauere plęriq; vt ꝓponeret: quę conditio belli foret: quę p̃mia armis peterent. Aliquando anteponere: docere. Lactã. lib. iiij. Pœnitentiam nobis in illa circunciſione ꝓposuit. Aliquãdo procul ponere.

¶ Propositũ dicitur qđ mente statutũ est: & intentio hominis. Plynius hoc ei propositũ erat vel superare: vel cedere.

¶ Propositio quęstio habẽs aliqd qđ disputatione soluendũ sit: & a grecis ꝓblema dicit. Dialectici definiunt ꝓpositionem: q; sit oratio verum vel falsum significans. Cice. libro secundo ad heren. Propositio dicit⁹ per quã ostendim⁹ sũmatim qđ sit qđ probare volumus.

¶ Proportio: vide in dictione portio.

¶ Propretor dicebatur qui extra ordinariã p̃turã gerebat.

¶ Propriũ a ꝓpe fit: & dicit quod peculiare est vni uscuiusq;. Hoc enim maxime ꝓpe est: quod ꝓpriũ est. Verg. Hunc mihi da propriũ virgo sata nocte laborem. Hinc ꝓprietas & ꝓprie: quod est peculiariter. Aliquando dicitur diuturnũ. Sisen. At qui metu & suspitione ꝓpriam habere quietẽ nõ poterat. Plau. Atq; illum amatorem tibi proprium futurum in vita: id est perpetuum.

¶ Propter significat alicuius causa. Et accipit loco causalis cõiunctionis: vt ꝓpter niuẽ frigescunt hoĩes. Verg. Te ꝓpter libyæ gentes numidũq; tyranni Odere. ideſt tui causa. Aliquando aduerbiũ est & significat prope. Terẽ. in adel. Nimium istoc abisti: ꝓpter hunc astiste.

¶ Propterea significat ob eam causam: sicut quapropter: propter quã causam.

¶ Propudiũ dicebant cũ maledicto nudari turpitudinẽ nolebant: quasi porro pudendũ: vel a quo pudor & pudicicia procul sint. Propudia virorum apud Plyn. intelligitur immodica aut certe obscęna venus & ꝓbrosa mollicies. Plautus meretriculam ꝓpudiũ vocat. hinc dicuntur

¶ Propudiosa dicta q; pudicicia sit ꝓcul a pudore Sido. Igitur hic ꝓxime abrupto cõturbernio ancillæ ꝓpudiosissimę: cui se totũ cõsuetudine obscęna addixerat. i. impudicissimę.

¶ Propugno as. vehemẽter & de lõge pugno. vñ ꝓpugnator. Liui. libro quarto. Quid a vobis sperentur an honores quos aduersarijs vestris potius q̃ reipu. ꝓpugnatoribus datis.

¶ Propugnaculũ est munitio. vel quasi locus munitus: vñ vehemẽter certari possit & defendi ꝓcul. Verg. li. iiij. Et ꝓpugnacula bello tuta parant.

¶ Propulso as. frequentatiuũ a ꝓpello: significat delonge pulso: seu ꝓcul fugo. Liui. li. i. Tamẽ cũ mœnibus bellũ ꝓpulsare posset in aciẽ copias eduxit. Col. li. vij. Euincendi sunt aut quauis pestiferi morbi & exquisitis remedijs ꝓpulsandi.

¶ Proquęstor qui q̃sturã extraordinariã gerit.

¶ Proreta pen. pro. dicitur qui custos ẽ & gubernator in nauis prora.

¶ Prorito as. pen. pro. significat ꝓuoco. Colu. Vt peluisiaci ꝓtret pocula zythi.

¶ Proripio is. pen. cor. quo ad effectũ significat ꝓcurro siue profugio. Sed qñ accusatiuo procurrẽtis aut profugientis cõstruitur significat subito deduco: vel subito traho. Liui. de. ii. bel. pu. E manibus sacrificantiũ cũ sese proripuisset. Sal. Deinde se domũ ex curia proripuit

¶ Prorepo is. vero pe. pro. vide in dictione repo.

¶ Prorogo as. pen. cor. vide in dictione rogo.

¶ Prorumpo is. vltra siue valde rũpo. Cæs. li. iiij. Celeriter ad eas munitiones peruenerunt atq; proruptis his prius in hostium castris constiterunt: q̃ plane ab his videri: aut quid rei geretur cognosci posset. Vergi. libr. primo geor. Rursus in obliquũ verso prorumpit aratro. Quandoq; prorumpere est vltra emittere: euomere: vnde ꝓruptum effusus fluensq;. Idẽ. Vnde per ora nouem vasto cũ murmure mõtis It mare ꝓruptum. Et li. iij. Interdũq; atram ꝓrumpit ad æthera nubem: Qđ Ser. exponit pro euomuit afferens nouam hanc esse locutionem. Non enim dicimus ego prorumpo hanc rẽ. Hoc modo vsus est. Teren. in eu. Iam me erumpere licet hoc mihi gaudium. Quandoq; est irrumpere: qđ est quadam vi ꝓgredi prosiliri ve.

¶ Prorsus & prorsum dicimus: quasi porro vers⁹ significat oĩno. Noni. Prorsus & ab radicib⁹ euulsa est arbor. Interdum ponitur ꝓ nõ recte: & vere. Idem in adel. Eo pacto ꝓrsus illic alligaueris filiũ Quando vero nomen est significat rectum: vnde prorsi limites dicunt in agrorũ mẽsuris: qui ad orientem directi sunt.

¶ Prorsum rursum significat retro añ: vt dicim⁹ surſum: deorsum: intro: foras: hac: illac.

¶ Prorno is. ruere facio ꝓjcio. Liui. Mare fluminí

bus inuexit:mõtes lapsu ingẽti ꝓruit. Idem li.ix. Excitati arma capiũt: dolabrę calonibus diuidũ tur ad vallũ proruendũ:fossasq; implendas.

¶ Prosa vnde & ꝓsella diminutiuũ. Ply.li.xviij. Sed prosellis binis ternisq; sic erant.

¶ Proscænia sunt pulpita ante scænã:in qbus scę nici histrioniã agebant.Verg.lib.iij.geor.Et vete res ineunt proscænia ludi.

¶ Prosapia gñis lõgitudo:siue ꝓgenies antiqua: a ꝓsupando.i.faciendo & dilijciendo quasi porro sparsis:& quasi iactis liberis. Aliqui a prosupo:q; ꝓsuperent:hoc est supsint & supabundẽt liberi.

¶ Prosedę dñr meretrices eo q; añ stabula sedeãt.

¶ Proscindo is.valde vel vltra seu subtus scindo Vñ dicimus terrã ꝓscindi cũ primum aratur:inqt Var.Cũ iterum effringere dicunt:q; prima aratio ne glebę grandes solent excitari.Cum iteratur of fringere vocãt.Tertio cum arant iacto semine bo ues lirare dicunt.i.cũ tabellis ad vomerem simul: & satum frumentũ operiunt in porcis:& sulcant in fossas quo pluuialis aqua dilabat:Per trãslationẽ ꝓscindere ẽ infamare:cõtumelijs lacessere:lacerare Sue.in Augu.Hunc fœdissimo cõuicio corã ꝓsci derunt.Plynius.Hic est mamura catuli veronẽsis carminibus proscissus.

¶ Proscribo aliqd ꝑ scripturam venale ꝓpono & publico:vñ ꝓscriptũ venale expositum:quia quę erant vendẽda publice scribebant.Nã ꝓscribi do mus dicunt quando apposita in scriptione vena les vel locandę significant.Ci.li.iij.off. Claudius ꝓscripsit insulam vendidit.Item ꝓscribere ẽ rele gare:damnare.Hor.in ser.Proscripti regis rupili pus atq; venenum.Plyn.de silla. Age non exitus vitę eius oĩum ꝓscriptorũ ab illo calamitate crude lior fuit.Tractũ ab eo q; hi proprie ꝓscribi dicunt vt Vlpianus testat:quorũ nomina claris lĩis vt de plano recte legi possint ante tabernã: vel ante eũ locum in quo negociatio exerceꝫ:nõ in loco remo to sed euidenti scribuntur.hinc proscriptio:dãna tio:& proscriptus damnatus. Item est in aliquem penetrabile telũ intorquere.Macro.Non est facile in eum scribere qui potest proscribere.

¶ Prosecta dicta sunt ab antiquis viscera:q̃ in sa crificijs prosecassent. Luca.li.vi. Si pectora plena Sępe dedi & laui calido prosecta cerebro.

¶ Proseletus penul.pro.aduena peregrinus aduẽ titius.

¶ Proselenus penul.prod.dicitur ante lunam.nã componitur ex ꝓ ante & σελην luna: q; selas.i. splendorem habeat:& αρω.idest supne.Nam a so le lumen accipit.Et ꝓseleni dicuntur ante lunã ge niti:quo nomine dicti sunt archades. Sta. Archa des astris lunaq; priores.

¶ Prosequor penu.cor.ꝓprie significat vltra:siue post sequor.Cicero li.secũdo offi. Sequitur vt hęc officiorũ genera ꝓsequar.Plau.in cis. Si is hac aut hac socci video vestigiũ in puluere ꝓsequar hac. Aliquando ꝓsequi est cum affectu animi: vt ꝓse quor te amore odio:laude:honore:contumelijs & huiusmodi.Et fere semper cũ ablatiuo.Ci.in ver. acti.iiij.Iste iratus hominem verbis vehementiori bus prosequitur:id est insectatur. Idẽ metello. Do mus tua denicq; tota omnibus summis officijs ꝓse quuta est. Interdum ꝓsequi est ꝓseuerare exeq; qđ cœptum est. Ambrosi.Et bene sabbato cœpit vt

ipsum se ostẽderet creatorem: quia opera operib⁹ intexeret & prosequereꝫ opus qđ ipe iam cœperat Interdum est quasi deducere: & comitari.Hieron. ad Iulianũ.Inter multorum officia ꝓpinquorum: & cõsulares amicos tuorum exequias prosecutus es.Diuersis alijs modis vsurpatur.Lactan.li.secũ do. Siquidẽ sacrilegia sua socularibus etiã dictis ꝓsequebat:id est cõdiebat.Idem lib.quarto.Quã Tullius vniuersis eloquẽtię sueverbis ꝓsecutus est id est descripsit/tractauit:vel laudauit.Cice.libr.i. tus.Quid totũ ꝓpe cœlũ ne plures prosequar nõ ne humano genere cõpletũ est:/ idest vltra homi nem.Idem in Cato.Quam palmã vtinam dij im mortales tibi reseruẽt:vt tui aui reliquias ꝓsequare .i. viriliter assequaris:vel ꝓspere cõsequaris.Ter. in adel.Ego ius meũ ꝓsequar.Plaut.in cap.Nunc barbarica lege certum est ius meus ꝓsequi:idest ꝓ viribus obtinere.Colu.lib.i.Ac rursus p̃mio,ꝓse quamur eos qui strenue se gerunt.

¶ Prosodia cũ accẽtu in pe.latine accẽtus dicit: q lex est,siue regula ad eleuãdam/deprimendãve syl labam vniuscuiusq; particulę orationis accommo data.Et alio nomine apud greços τοποσ dicitur. Fit autem ꝓsodia a προσ greca p̃positione quæ si gnificat ad & ωδη cantus.

¶ Proserpina pen.cor:luna Iouis ex cerere filia:a grecis persephone dicit.Ouidi.lib.iiij.fast.At ne q; ꝓsephone digna est p̃done marito.A ꝓserpẽdo dictam ꝓserpinam.Augu.lib.vij.ciui.dei. signifi careq; fœcunditatẽ scribit. Quæ cum aliquando non esset:dicta fuit rapta ad inferos: & tunc cessa rũt instrumẽta ruralia.Qua redeũte instituta sunt solẽnia apd athenas. Serpere enim videtur veluti serpẽs dũ modo in dextram modo in siniſtrã mo uetur propter qđ & oñiuaga dicitur. Dicta est libe ra : diana:lucina:triuia:hecate:& noctiluca.

¶ Prosumia gñs nauigij leuis speculatorij.Plaut. de nocte ad portũ prouect⁹ sum prosumia: Cæci. Qui pro gubernatore se gerens prope vertit ꝓsu miã.Hę naues etiã geseoretæ vocantur.

¶ Proseuche obsecratio vel oratio quę ad deũ fun ditur.dicta quasi προσευχη.Quia attẽtiõe opus sit προσευχω eñ est attẽdo vel intẽdo vel adhi beo.Iuue.videt ponere ꝓ eo loco vbi p̃cibus & ob secrationibus mendici a transeuntib⁹ stipem men dicabant:vel victitabant.Ait enim.Ede vbi cõsi stas in qua te quęro proseucha.Nam in ingressib⁹ pontium mendici tuguria habebant vnde a p̃ter euntibus mendicarent stipem.

¶ Prosocer pen.cor.vide in dictione socer.

¶ Prosopis penul.cor.insula in delta nili:in qua ẽ ciuitas atarbechis:vt ait Herodotus.

¶ Prosopeia ad verbũ dicitur personę factiua.Cõ ponitur enim ex προσωπον:qđ personã signi ficat:& ποιω facio. Figura est cũ persona aliqua fingit:vt cũ inanimatũ loquitur ad animatũ: vel ecõuerso.Hor.Quid amplius mare o terra ardeo.

¶ Prosonomasia latine ãnominatio dicit q̃ fit si militudine aliqua vocũ & vicinitate quadam ver borũ:vt quis locus aut luc⁹:vt ex oratore arator. vt deligere oportet quẽ velis diligere.

¶ Prosper q dat felicitatẽ:felix q recipit:vt sydus prosperũ:sub quo natus est felix.Sueto.tamen de Cęsare scribit eum fuisse prospera valitudine idest bona & quasi felici. Vnde improspere:quod ponit

tur pro nō bene. Col. libro primo. Nam vbi quid perperā administratū cessit improspere vitatur qđ fefellerat: illuminatq; rectā viā docentis magistratiū. Et Virgilius. Sis felix nostrūq; leues quæcūq; laborē: pro eo qđ est prospera & benigna. Dī & prosperus a.um. Ci. li. vi. de rep. Deinde est hoīm generi prosperus & salutaris.

¶ Prospero as. & prosperor deponēs: ꝑsper. fio. Aug. in ꝓlogo li. ci. dei. Qui res humanas ita prospari volūt vt ad hoc multorū deorū cultū: quos pagani colere cōsueuerūt necessariū eē arbitrent.

¶ Prosilio prosilis. vide in dictione salio.

¶ Prospicio is. i. ante sive longe a video: ꝓuideo curo: caueo. Ci. Ser. Sul. Tanq̄ ex aliqua specula prospexi tēpestatē futurā. Pro cauere ꝓuidere construit cū dativo. Ter. in adel. Ego iā prospiciā mihi: id est consulā sive prouidebo. Ply. Nā & rebus illius nō minus q̄ meis prospiciebā.

¶ Prospecte aduerbiū consulte. Hieronymus cōtra Ioui. Ex quo volunt dei dispensatione esse factum vt qui improspecte nouerat errorem votoꝝ: filiq; morte sentiret.

¶ Prospectus us. ipsa a longe visio. Vergi. libr. 2. Geor. Nō animū modo vti pascat prospectus in anem. Docet Paul. Iurisc̄ons. Prospectum ex inferioribus & ex superioribus locis esse: lumē ex inferiore loco non esse.

¶ Prospicuus intentus ac vigil.

¶ Prospiciētia cura: ꝓuidētia. Amb. Quidem tā morale ad persuasionē: q̄ q; videas q; etiā q̄ sunt irrationabilia sic dei prospiciētia vestiātur: vt nullo horū vel ad gratiā egeant vel ad ornatū.

¶ Prospiro as. pe. pro. vltra lōge spiro. Cato. Nā venę eorū vbi sufflatę sunt ex cibo nō possunt ꝓspirare in toto corpore.

¶ Prostasis sive prostasia prefectura vel presidentia latine dicitur.

¶ Prosthesis appositio sive additio. Figura cū in principio dictiōis addit lra: vt gnatus pro natus.

¶ Prosterno is. ante sterno/vinco/profligo: qđ fit cū hostes in acie sternunt. Sal. Prostratisq; militibus fugę se dedit. Aliquando significat in terram deiscio. Apu. Puellāq; reluctantē tandē prostrauit Ambrosius aliter dixit in diua Agnete inter hæc lecto prosternitur.

¶ Prostituo is. quasi ante statuo: meretricandā p̄beo. vnde prostituere pudiciciā significat vulgo sui corporis potestatē facere. Hinc meretrices ꝓstitutę dīr. Sue de Nerone. Suā pudiciciā vsq; adeo prostituit: vt contaminatis pene oībus mēbris vt virorū ac fœminarū inguina inuaderet.

¶ Prostibulū mō ipsum scortum dicitur qđ quæstus copiosioris gratia cōcurrētibus illuc aduenis mansiōes ante stabula habuere. A prostituēdo q; in eo loco se prostituāt meretrices. Hieron. Prostibula regnum dei non possidebūt. Modo ipsum lupanar. Idem in Ezechi. Aedificasti tibi lupanar: & fecisti tibi prostibulū in cunctis plateis: et iterū destruent lupanar tuum: & demolientur prostibulum tuum. Dicitur & prostibula æ. Plau. in Persa. Hic faceret prostibulam propediem.

¶ Prosto as. prostiti prostatū a longe sto. Plaut⁹ in cur. Hi saltē in occultis locis prostāt vos in foro ipso. Item prostare est pro pretio stare seu viuere. Iuue. Quid referam q̄ta; siccum iecur ardeat ira Cum populum gregib⁹ comitum premit hic spoliator Pupilli prostantis. Idem. Et ad circū iussas prostare puellas. Item prostare ante stare. Quinti. Iubet prostare gladio cinctum.

¶ Prostoton morbus quo rigore mētum pectori intenditur.

¶ Prosubigo is. penul. cor. ex pro & sub & ago significat vehemēter suffodio. Vergi. li. iij. geor. Et pede prosubigit terram: fricat arbore costas.

¶ Prosum es. profui. vtilitati sum: quasi ꝓ aliquo sum. Ter. in hecy. Quicquid est id qđ reliquit pro fuit. i. pro nobis fuit: sicut exponit Donatus.

¶ Protasis dici potest propositio. Do. in prolog. Ter. Protasis primus actus est initiūq; dramatis.

¶ Prothesis dicit p̄positū sive p̄positio: vt a. ab.

¶ Protelo as. penul. pro. longe differo: protraho. Luci. Quem neq; lucanis orundi a montibus tauri protelare validis cornib⁹. Hieronym⁹ Inediam plusq̄ vnius diei victoris exercit⁹ protelauit. Per translationem sumitur pro perturbo: exagito. tractum ab assiduo telorum iactu. Ter. Ne te iratus suis sæuis dictis protelet. Silen. libro. iij. Romanos impetu suo protelant. Item propello & longe excludo. Turpil. Propter peccatum pauxillum indigniſſime patria protelatum esse sæuitia patris.

¶ Protendo vltra tēdo: vt protendo pedē. Hier. Cum dextrę manus protensione cupitum indicās iter. Verg. lib. i. Geor. Hinc a stirpe pedes temo ꝓtentus in octo.

¶ Protero is. penul. corre. vltra sive de longe tero Plau. Ego hic te mulier quasi sus catulos pedibus proteram. Et in amphi. Fœdant & proterunt hostium copias iure iniustas.

¶ Proterreo es. a longe terreo. Sta. li. secūdo the. Protinus idem vltro iaculo parmaq; menetē Protterrebat agens.

¶ Proteruus petulans: procax. Hæc tria multū similia sunt: quandā em̄ lasciuiā/libidinēq; declarāt tū iniuriā in dictis & in factis. Dictus proteruus in quo impudēs & arrogans audacia a proterēdo qui oīa sub pedibus esse velit & nullus sit pudor in petendo & audendo. Ci. Si vidua libere proterua petulanter diues effuse libidinosa meretricio more viueret. Hic proterue & proteruiter aduerbia.

¶ Proteruia petulantia. Quo etiā nomine significatur sacrificiū quoddā: vt testatur Macro. in quo mos fuit: vt si quid exepulis superfuisset igne cōsumeretur. Hinc est locus ille Catonis. Nam cū Albidius quidam bona sua comedisset: & nouissime domum quæ ei reliqua erat incēdio perdidisset ꝓteruiā eum fecisse dicebat. Quod em̄ comesse non potuerat id combussisset

¶ Proteruio is. lasciuio. inobedio: petulāter ago.

¶ Protesilaus nomē viri ꝓpriū q; in initio troiani belli ab hectore interfectus fuit.

¶ Protrepticus instructiuus & exhortatiuus. Symmachus in epi. Indulge stylo aliquid cudas calicū seu protrepticū scribe. Auso. Libellū inquit instar protreptici luserā. Iulius Capitolinus ait librū: cui titulus est Hortensius scriptum esse a Cicerone ad exēplar protreptici.

¶ Proteus nomen Oceani filij.

¶ Prothyra pen. cor. sunt vestibula in domorū ianuis Auctor Vitruuius: quasi sit magnum secretū Nam θυρα ianua: προ ante.

¶ Protinus penul.corre.cõponi videtur ex pro & tenus.i.a longe q̃tum fieri põt. Liuius li.ix. Cũ ad alias anguſtias protinus pergerent ſectas deiectu arborũ ſaxorumq; ingente obiacente mole inuenere viam. Verg. En ipſe capellas Protinus æger ago.i.longe a finibus: vt ſit protinus quaſi porro tenus. Quidam etiam exponunt pro valde. Quã doq; ſignificat ſtatim ac ſine intermiſſione. Verg. Protinus ad regem curſum detorquet hiarbã. Q ñ q; conſequenter/deinceps/deinde. Idẽ li.iiij.geor. Protinus aerij mellis cœleſtia dona Exequar. Q ñ q; iugiter. Idẽ. Traiecto miſſa lacerto Protinus haſta fugit ſeruatq; cruẽta tenorem. Quãdoq; oĩno: vt quũ Protinus vtraq; tellus vna foret. Hic Ser. exponit.i.continue. Cum aũt additur negatio ſignificat nõ ideo: ſicut fit in cõtinuo & ſtatiz. Q uiſtil. Non autẽ vt quicquid p̃cipuũ neceſſario ẽ: ſic ad efficiendũ oratorem maximi protinus erit momẽti. Apud veteres etiam protinam dicitur. Ter. Protinam me conjiciam in pedes.

¶ Protollo is. differo: prolongo. Gel. Neq; vltra decimũ mẽſem fœtura mulieꝝ protolli põt. Plau. in caſ. Protollo mortem mihi.

¶ Protous vnus ex ducib⁹ greꝯ qui ex magneſia venit ad Troiam.

¶ Protos greꝯ. πρωτος. lati. prim⁹. pton primũ

¶ Protocollũ prima cõcinnatio: & raptim confecta ſcriptura quæ meliorẽ cõpoſitionẽ deſyderat Eſt enim proprie qđ breuiter & ſuccincte a tabelli one notaſ: vt extendi deinde atq; abſolui poſſit. κολλα gluten dicit: κολλησις glutinatio: vel glutinatura: κολλητης glutinator: κολλαομαι glutino. Et qa in cęrę glutino quę p tabulas extẽſa erat protocollũ.i. prima cõglutinatio vocata ẽ A liqui a κωλον: qđ eſt mẽbrũ: quia primũ ſit ſcripturę membrum.

¶ Protocomos latine primũ comans dicitur.

¶ Protagoras pen.corr. nomen philoſophi. Hic dixit ſibi non liquere vtrum eſſet aliquid deus: propter qđ athenienſes ipſum vtpote impiũ ſuis finibus expulerunt: libroſq; eius in concione exuſſerunt. Fuit ex philao oppido theſſalię Iſiphili filius vxorẽq; habuit laodomiã acaſti filiam.

¶ Protogenes penulti.correp. ſignificat aliquem primi generis: & a poetis ſumitur pro eo qui ſe talem confingit. Iuue. Non eſt romano cuiq̃ locus hic vbi regnat Protogenes aliquis. Hoc nomine quidã clarus pictor etiam eſt appellatus.

¶ Protogenia nomẽ deucalionis & Pyrrhę filiæ.

¶ Protogenus primo genitus: habet pe.cor.

¶ Protologia cũ accentu in penul. prima locutio antiloquium.

¶ Protomartyr primus teſtis. Protomedicus primus medicus: qui & archiatrus dr̃.

¶ Protomyſtæ myſtarũ princeps. Myſtæ aũt ſacerdotes appellanr̃: qui myſteria eccleſię ſecretare gunt & adminiſtrant.

¶ Protonotarius primus notarius. Notari⁹ vero a nota deducit. Sz iudiciorũ notarij barbare dr̃.

¶ Protopages & protopagus nup vel primo fabricatus.

¶ Protoplaſtes ſiue protoplaſtus primo format⁹ Vñ & Adam protoplaſtus dictus eſt.

¶ Prototomus pen.cor. primę ſectionis. Vñ primus caulis qui ſuccidit vel cima braſſicę a prima ſectione ita appellatus eſt; quę vere fit. Eſtq; ipſorũ cauliũ delicatior/tenuiorq; cauliculus. Col. lib. xi. Sed iam prototomos tempus decidere caules Mar. Et faba fabrorũ prototomiq; rudes.

¶ Prototocos primus genitus: vel primo enixa.

¶ Prototypon pe.cor. exemplar. Prototyp⁹ primitiuus dicitus & archetypus.

¶ Prouehoris. pduco: hoc eſt vltra ad locũ: vt cũ ago me loco vnde diſceſſi vltra plus vel min⁹ vehor. Plaut. in ru. Quid ego deliqui? rogas qui arrhabonẽ a me accepiſti ob mulierem: & eã hinc abduxiſti? Nõ auexi. Cur negas? qa pol ꝓuexi auehere nõ qui miſer. Per tranſlationẽ Leo. pa. Iſti ſunt qui te in hanc gloriã prouexerũt. Sic dicimus aliquẽ ętate prouectũ & prouecta prudẽtia.

¶ Prouenio producor. Vñ ꝓuentus dñr reddit⁹ & nõ tm̃ bonarũ rerũ: ſed etiã malarũ. Plau. Calamitatũ & miſeriarũ tot prouentus.

¶ Proutdeo es. pe.cor. ſignifi. ante vel a lõge & futurũ aliq d video anteq̃ ſit factũ. Ply. Hoc. n. ſapiẽtis ẽ oĩa q̃ vẽtura ſunt ꝓuidere. Ci. li.ij. de diui. Medic⁹ morbũ ingraueſcẽtẽ rõne ꝓuidet: inſidias imperator: tẽpeſtates gubernator: & tm̃ ipi ſępe fallũtur ꝓ nihil ſine certa rõne opinanr̃: qm̃ vero eaq̃ prouidemus ſi mala ſunt aut vitamus aut emendamus factum eſt vt prouidere modo vitare ſignificet: vt apud Ter. in an. Quę ſi non aſtu prouident me aut herũ peſſunda bũt. Mõ remediũ p̃bere. Ci. Satis iam omnibus quę neceſſaria erant prouiſu; putabant. Hinc prouidẽtia & prudentia dicuntur. Idem. Id enim ſapiẽtis eſt prouidere ex quo ſapiẽtia appellata eſt prouidẽtia. Et iterũ. Tãta memoria preteritorũ/futurorũ q; prudentia. Quidã prudentiã a prouidentia diſtinguũt vt prudentiam dicant in rebus humanis: prouidentiam in diuinis. Alij prudẽtiam definiunt rerum bonarũ & malarũ & vtrarũq; ſcientiã: prouidentiã vero ꝓ quã futurũ aliq d videt ãteq̃ factũ ſit. Vñ ꝓuidẽtia aliqñ pro deo ponitur. Quinti. Nullã ego res humanas deſpicere prouidentiã reor. Idẽ de Ciceroẽ. Dono quodã prouidentię genitus: in quo vires ſuas eloquentia experiretur.

¶ Prouidus videns ante: diligens: ſolers.

¶ Prouide aduerbium diligẽter ſignificat.

¶ Prouincia dici videt q; ꝓcul vinci videat. Proprie enim prouincię dictæ ſunt regiones longe ab Italia bello acquiſitę: q; eas romanus pop⁹ pro uicerit. Vñ Aegeſippus ſcribit romanos cũ in ius ſuũ vincendo redigerẽt procul poſitas regiones appellauiſſe ꝓuincias. Prima oĩum ſicilia prouincia eſt appellata: ſicut docet Cicero in quarta Ver. Et ꝓuinciarũ aliq erant cõſulares: aliq; ꝓtorię. Redigere aũt regiones in ꝓuincię formã nihil aliud eſt q regionẽ ſubijcere imperio romano & ad eam gubernandam mittere prefectum. Et quoniã prefecti ad eas gubernandas cum officio mitti ſolebãt Factũ eſt etiam vt ipſi magiſtratus: & omne onus nobis impoſitum prouincia appelletur. Teren. in phor. O geta ꝓuinciã cœpiſti durã. Eſt & prouincia regio Gallię narbonenſis rhodano finitima q ea a Celtis ſeparat.

¶ Prouinciales dicti ſunt q ex ꝓuincijs fũt. ſiue vt Vlp. inquit qui in ꝓuincijs domicilij habẽt. Prouincialium noie omnes ꝓter Italicos appellabanr̃ vnde Col. libro ſexto caput facit de agricultura ꝓ

uincialiũ vinearũ cum alibi de agricultura italica-rum ſcribit. Plynius orator. libro epiſtolarũ octa-uo. Italicus es: an prouincialis?

¶ Prouinciatim aduer. ſigt per ſingulas ꝓuincias.

¶ Prouoco.as.pe.cor. ꝓprie ſignificat a longe vo co. Liui. lib. vij. Gallus magnitudine atq; armis in ſignis prouocat per interpretem vnũ ex romanis qui ſecum ferro decernat. Aliquando ꝓuocare eſt inuitare incitare hortari. & hoc tam in bonum q̃ in malũ. Cicero. Tuis litteris amãtiſſimis ſum prouo catus. In malũ ſignificat laceſſere. Plyn. Q̃uis eñ multis prouocatus iniuriis nunq̃ tamẽ ab amicicia receſſit. Interdũ eſt profugere: & ferme idem eſt qđ appellare niſi q; prouocare magis eſt q̃ appellare. et proprie ad maiores potentioreſq; : quorũ ope at-q; gratia indigemus pertinet ꝓuocatio. Et iungitur accuſatiuo cũ ad. Ci. Cũ alter ad ſenatũ prouocaſ-ſet: alter vero appellaſſet tribunos. Aliquãdo ſine ad. Liui. lib. itj. Non ita ſe inuidiã pertimuiſſe: vt ni hil in æquitate & miſericordia ciuiũ ſuorũ ſpei ha-beat. Q; ſi indicta cauſa in vincula ducatur: iterũ ſe tribunoſ plẽbis appellare & monere ne imitentur quos oderint. Q; ſi tribuni eodem fœdere obliga tos ſe fateant tollendæ appellationis cauſa: in quã conſpiraſſe decem viros criminati ſint: ait ſe pro-uocare ad populũ: implorare leges de prouocatio-ne & conſulares & tribunitias eo ipſo anno latas. Quem eñ prouocaturũ: ſi hoc indemnato indicta cauſa nõ liceat? Cui plebeio & humili præſidiũ in le gibus fore: ſi Appio Claudio nõ ſit? Se documẽto futurũ vtrum nouis legibus dominatio an libertas firmata ſit: & appellatio prouocatioq; aduerſus in-iuriam magiſtratuũ oſtentata tantũ inanibus litte-ris: an vera data ſit. Apul. Nihil prodeſt prætorem aut poteſtatem aliam prouocare. Appellatio autẽ prouocatioq; inuentæ fuerunt pro remedio aduer-ſus iniurias magiſtratuum.

¶ Prouolo.as pe.cor. ante ſeu vltra volo. Ply. lib. x. Tunc vniuerſę prouolãt ſi dies mitis futurus eſt. Liui. lib. ij. per tranſlationem pro procurro poſuit. Sic primũ infenſis haſtis prouolant duo Fabij: to tamq; mouerunt ſecum aciem.

¶ Prouoluo.is. ante voluo: vt prouolut⁹ pedibus. Aliqñ ꝓuoluere eſt voluere ſeu ruere facere. Liuius. Ingentia ſaxa in ſubeũtes ꝓuoluentibus barbaris.

¶ Proximus. Vide in dictione prope.

¶ Proxoneta. Græci προξενητης ου. licitator me diator vel conciliator. a προξενεω. qđ eſt concilio vel induco ad aliquid faciendũ. Iam apud nos qui medius eſt vt res emant & vendant. Proxeneta dĩ.

¶ Prudens quaſi prouidens: & interdũ ſapiens: in-terdũ ſciens dicit. Vnde iuriſprudentes vocant qui ius ſciunt. Et iuriſprudentia: iuriſſciẽtia. Hoc tamẽ inter ſe differunt prudens & ſciens ſcđm Donatũ: q; prudens eſt qui intelligentia ſua aliquid cogno-ſcit. Sciẽs qui alterius iudicio rem percipit. Hoc eſt prudens per ſe: ſciens per alios. Ter. in an. Et pru-dens ſciens viuus videnſq; pereo. Sic imprudẽtia pro inſipientia & inſciẽtia. Aug. de libero arbitrio Prudentia eſt appetendarũ & vitandarũ rerũ ſcien-tia. Prudentiæ eſt ſicut docet. Macrob. ad rationis normam q̃ cogitat · quęq; agit vniuerſa dirigere: ac nihil prẽter rectũ vel laudabile facere. Prudentię in ſunt: ratio intellectus circũſpectio prouidentia do-ctilitas cautio. Socrates oñs virtutes putabat eſſe prudentias. Ariſtoteles. Impoſſibile inquit eſt pru dentem eſſe quempiã niſi ſit bonus. Prudẽtis eſt be ne cõſulere. Plato in legibus ait prudentiã omniũ virtutũ ducem eſſe. Græce dicitur φρονησις. Plau. in tru. Quę hic habet phroneſiũ: omnem ex pecto re emouit meo phroneſin.

¶ Prunus arbor quæ pruna producit. Prunetum lo cus prunis conſitus.

¶ Pruna a carbone ita diſtinguit q; illa q̃ diu ardet pruna dĩ. Carbo cũ extincta fuerit. Dicta pruna a purẽdo. Virg. Et cinis obductę celabat lumĩa pru

¶ Pruina. purẽdo: q; fruges & virgulta purat. (nę.

¶ Prurio.is. quaſi perutor. Eſt eñ prurire ꝓprie li-bidine ſcalpendi ardere. Plau. in Am. Sentes prurĩ unt. A quo pruritus. us. qui eſt excurſus humoris ſpirabilis incluſi cõtra naturã. Quę voluptas quo-niã in libidine ſimilis eſt. quippę nihil aliud eſt ge-nitura q̃ excurſus huiuſmodi humoris ad rem natu ralem fit vt etiã hæc voluptas prurigo dicat & ten

¶ Pruſa vrbs apud Myſios ad radices (tigo. olympi quã Pruſias condidit qui cũ Crœſo bellũ geſſit. Hinc ortus eſt Dion phus. qui de regno ſcri-pſit & Traiani tempore claruit. Ab hac Pruſænſes dicti ſunt. Eſt & altera pruſa ſub hippio monte ſeu fluuio vt eſt apud Ptolomæũ. Hoc autem diſcrimi ne a pruſa quæ ſub olympo eſt dirimitur. Hęc enim a Plynio Pruſias dicitur quæ Cyos quondam fue-rit a qua pruſienſes vocantur.

¶ Prytaneũ: locus erat athenis in arce digniſſimus vbi iudices & magiſtratus habere conſiliũ ſolebãt Cicero libro primo de ora. Et vt ei victus quotidia nus in prytaneo publice prębereť. Dionyſius pry-tanea vocat curias in quibus ſacra fiebãt ab iis qui maximã in vrbibus habent poteſtatem, Prytanis magiſtrat⁹ p̃fectus adminiſtrator vt cõſulatus quẽ publici cõſilij principẽ appellabãt a verbo πρυτα-νευω qđ eſt guberno & magiſtratũ exerceo.

¶ Pſaltes. latine cantor. pſalmus canticũ. a ψαλ-λω canto q; ad pſalteriũ cantaretur.

¶ Pſallo. is. cano & proprie de pſalmis dicitur. Ali quando pſallere ponitur pro prædicare vt eſt illud Sic pſallam nomini tuo.

¶ Pſalteriũ, græca dictio eſt. qđ hebraice Nablon: latine organũ laudatoriũ dicitur. Et eſt vt Hieron. ſcribit in modũ quadrati clypei cũ decem chordis ſicut ſcriptũ eſt. In pſalterio decemchordarũ pſal lite illi. Et in expoſitione pſalmorũ ſic ait. Pſalteri um proprie genus organi muſici melius ſonans q̃ cithara ſimilitudinẽ habet citharæ ſed nõ eſt citha-ra. Inter pſalteriũ & citharã hoc intereſt. q; citharą deorſum percutiť: pſalteriũ ſurſum qđ verbo vul-gari polyphthongũ dicit. Et alio in loco. Cithara deorſum habet cauamẽ & ſex chordas habet: pſal-terium deſurſum habet cauamen. Aug. Pſalterium eſt organũ qđ quidem manibus portatur percutien tis: & chordas diſtinctas habet. Sed illum locũ vn de ſonũ accipiunt chordę illud concauũ lignũ qđ pendet & tactũ reſonat quia recipit aerem pſalteriũ in ſuperiore parte habet. Cithara aũt hoc genus li-gni cauum & reſonans in infertore parte habet. Ita q; in pſalterio chordæ ſonũ deſuper accipiunt. In cithara chordę ſonũ ex inferiori parte accipiunt.

¶ Pſalma q; pſallitur diapſalma interpoſitũ a pſal lendo ſilentiũ vt ſympſalma dicitur vocũ copula-tio in cantãdo ita diapſalma diſiunctio vbi quædã

requies diſtinctæ continuationis oſtenditur.
¶ Pſalmodia cum accentu in pe. ex pſalmo & odia qui eſt cantus mixtus vt cum aliquis ad muſicū inſtrumentū canit.
¶ Pſaltria. cantrix a pſallendo. Fidicina quæ ſequebatur & amabat hiſtriones. Amabat enim qui cantabant quotidie in ſcæna.
¶ Pſecas. adis. gutta ſiue ſtylla dici poteſt. Apule. libro de mundo ab Ariſtotele ſumens & pſecadas interpretatus: ſtillicidia vocat.
¶ Pſegma. atis. idem fere qđ flos æris. Plynius libro. xxxiiij. In ærarijs officinis & pſegma fit. Græce ψημα.
¶ Pſeudo nomen trium generum & inuariabile per mutationem caſuū: & latine falſus dicitur.
¶ Pſeudolus. falſus ſeruus. Vnde & Plautinæ fabulæ pſeudoli nomen inditū eſt.
¶ Pſeudologus. falſidicus. Pſeudolographus falſarius. Pſeudographię fabulę deformationes. Pſeudo angelus falſus nuncius. Pſeudo ꝓphetę: falſi vates. Pſeudo martyr. falſus teſtis. Pſeudo adelphus falſus frater. Pſeudo dictamū falſum dictamū genus herbę q̄ in creta ſimilis pulegio naſcit. Pſeudonymus falſi noīs. Pſeudo porticus falſus porticus Nā in ędificijs partes q̄ fiūt ad imitationē nec integrū nec principalē ſed p̄cariū aut tēporariū vſum præbent quaſi alienū opus mentientia hoc nomīe inſigniri ſolent vt pſeudipteros: & pſeudo aulæ ſimiliaq; his complura in Victruuio.
¶ Pſeudothyrū quaſi falſum oſtium. Vnde pro poſtico ſumitur. Oroſius. Verū tamen ſequenti anno tanta fames Romæ fuit vt medio foro imperator correptus a populo cōuicijs & fragminibus panis turpiſſime infeſtatus ægre per pſeudothyrū in palatium refugiens furorem excitatæ plæbis euaſerit. Ci. in Ver. Ea quemadmodū ad iſtū poſtea pſeudothyrū reuertanť tabulis vobis & teſtib⁹ iudices pla
¶ Pſilon. latine tenue dicitur (nū faciā.
¶ Pſilotrū: vnguentū depilatoriū. de quo fit mentio apud Auicennā & Galenū: vbi ſalamandras legimus habere vim pſilotri depilatoriā.
¶ Pſilli. populi libyæ prope Garamantas a Pſillo rege dicti: vt inquit Plynius. lib. vij. quorū corpori ingenitū fuit virus exitiale ſerpentibus. Scribit Plutar. Catonem iter per deſerta libyes facientem ſecū pſyllos duxiſſe qui morſibus ſerpentū mederentur partim ore trahentes venenū: partim ſerpentes cantibus medicantes.
¶ Pſychomantiū: locus vaticiniſ: vbi fiebat manium euocatio ψυχη eſt aīa & μαντεια diuinatio.
¶ Pſimmythiū dicitur. qđ nos ceruſam nominamus: fit ex plumbo.
¶ Pſitta. piſcis genus quem nos paſſerem vocam⁹ Ariſtotoles Torpedo oculit ſe & paſtinaca & aſellus & rana & pſitta & ſquatina.
¶ Pſittacus. papagallus vulgo dī auis ex india q̄ vocem humanā ſuper oīa reddit & quidem ſermocinans. Mar. Pſittacus a vobis illoq; nomina diſco. Hoc per me didici dicere Cæſar aue.
¶ Pſicholutres. dī qui frigida aqua corpus lauat: et balneo frigido lætatur. ψεχις frigus λουτρις balneū & lauachrū: Vnde fit pſycholutres. qđ ſigt lauacri frigidi cultor. Senec. li. xij. epl'arū. Ille tātus pſycholutres qui kłis ianuarijs euripum ſalutabat.
¶ Pſydraciō gen⁹ puſtularū ſubalbidarū acutarūq;
¶ Pſythium genus paſſi.
¶ Pſyria. inſula iuxta chium.
¶ Pſole. latine pręputium. Auctor in Priap. Pſole on ille vocat qđ nos pſoloenta ceraunon.
¶ Pſophis. idis. nomē ciuitatis a pſophide Ericys ſicani filia. Ouidius. lib. v. me. Vſq; ſub orchomenon pſofidaq; cyllenenq;. Sunt & aliæ pſophides multis locis. Verū arcadicæ pſophidis nomen vetus reddunt phegeam a conditore impoſitam phegeo Alphiſibei filio niſi quis a phagmea glande potius exiſtimet.
¶ Pſora. cutis aſperitas & ſquamoſa & videtur alia a ſcabie cum Ply. libro ſecūdo dicat. Arida cū reſina in petiginem & ſcabiem quā pſoram & lichenas vocant ſanat: Fit aūt a ψω ſcalpo. Nā qui pſora laborant vlcera ſiue puſtulas ſupra modū contingere palpare & ſcalpere cupiunt.
¶ Pte ſyllabica adiectio. Quęre in dictione Met.
¶ Ptera. ſiue vt Victr. appellat pteromata in tēplis muri duo ſunt ait Stra. li. xvij. ad altitudinē eorum vtriq; ſurgētes ita dicti q; alarū ſpecie quaſi ptegāt
¶ Pterygiū in oculis vocať mēbranula quędā neruoſa q̄ oriens ab angulo: vel a natiū: vel temporū parte ad coronā vſq; interim & pupulā operit. Ply. lib. xxxiiij. Cathmię effectus ſiccare ſanare ſiſtere fluitiones pterygia & ſordes oculorū purgare. Pterygium vero in digitis apud Paulum Aeginitā eſt cum caro excreſcit partem illam contegens q̄ eſt in vngue. Pterygiū inquit appellať qđ vitiū ex paronychia fere naſcit. At Celſus pterygion dicit eſſe cum recedit ab vngue caruncula cū magno dolore Videť em̄ diminutiuū eſſe ab πτερον. i. ab ala quā tunc videť efficere caro ab vngulis diſcedens. Ply. lib. xxiij. Illinit eadem cū fico & pterygijs digitorum ex vino. Hęc in oculi ſuperficie. Idem. Cū etiā cum oleo paronychias & pterygia tollit.
¶ Pterna vocať pars inferior naualis veli circa media fere Trachelon. ſumma pars carcheſiū noſatur
¶ Pterophoros: eſt regio apud ripheos mōtes. Ibi credunť eſſe cardines mundi extremiq; ſyderū amb
¶ Ptiſana pe. cor. hordeū decorticatū: (bitus. vel hordei ſuccus ſiue aqua apud Col. videť eſſe pultis genus ex farina hordeacea in qua eſt maxia vis reſtaurādi vires & nutriēdi. apud gręcos πτισσανη apđ latinos ptiſana per ſimplex ſ. Hinc ptiſanarium pro vaſe in quo coquit: vel tundit. Hor. in Ser. Quid ceſſas agedū ſume hoc ptiſanariū oryzæ.
¶ Ptolomęus nomē propriū Lagi gregarij militis filij qui maxime auctoritatis fuit apud Alexandrū macedonem: poſt cuius mortem ęgypto & aphrica & magna arabiæ parte potitus regnauit annis. xl. a quo omnes deinceps ægyptij reges ptolomæi appellati ſunt. Hinc frequentiſſime apud amicos & cœnabat & dormiebat. Quod ſi aliquādo cœnam præberet rebus illorū vtebatur. Accerſebat em̄ ſcyphos ſtrata ac menſas. Ipſe pręter neceſſaria poſſi debat nihil: quin alios locupletes facere regale magis eſſe dicebat q̄ locupletari. Et eſt nomē a græco deductū. Greci quippe πτολεμειν και πολεμειν pugnare dicunt. Sic igitur ab πτολεμω. Ptolemęus dicit ſicut ab τιμαω. qđ eſt honoro: Timæus. Hic duos filios habuit Ptolomæū philadelphū & Ptolomæū ceraunū. Philadelphus in regno ſucceſſit vir doctiſſimus Stratonis diſcipulus qui bibliothecā illā celeberrimā fecit q̄ vſq; ad primū alexan

drinorũ & romanoꝝ bellũ durauit annis.xxxviij. Cui ſucceſſit Ptolemæus cognomẽto Euergetes qđ latine dici beneficus poteſt. Hic. xxvi. annis regno potitus moritur. Cui ſucceſſit Ptolemęus philopater. xvij. regnans. Poſt eũ Ptolemęus epiphanes qui annis.. xxiiij. regnauit. Tũ Ptolemęus philomater. xxxv. Deinde Ptolemæus Euergenes. xxix. Poſtea Ptolemęꝰ phiton qui & Sother. xvij. Poſtremo Ptolemęus Dionyſiꝰ qui caput magno pompeio abſcidit. Fuerunt & aliſ hoc noīe vt Pyrrhi regis filius. & Cypriorũ rex qui ſuis diuitiſs romanũ locupletauit ærariũ. Item aſtrologus natione ægyptius quẽ Traiani & Hadriani temporibus floruiſſe conſtat.

¶ Polemæus. a.um. poſſeſſiuũ. Propert. Et Ptolemęæ littora capta phari.

¶ Ptolomais. idis. vel idos & ptolomaida. dę. nomen quinq; vrbiũ. quarũ vna eſt in ęgypto: de qua Hier. ad Euſto. Per arenas tyræ peruenit ad cohoũ quæ nunc Ptolomais dr. Altera in Aethiopia. alia in Phœnicia. Alia nili fluminis. Alia in Cyrenaica prouincia aphricæ.

¶ Ptyas. dicitur aſpidis ſputũ pernicioſum απο του πτυω qđ eſt ſpuo.

¶ Ptoſis. latine ruina: & caſus nominũ.

¶ Pubes proprie lanugo q̃ maribus. xiiij. anno. fœminis. xij. circa pudenda oriri incipit. Q đ quia maturitatis eſt ſignũ: factum eſt vt mas pubes ſiue puber voceť q̃primũ ad generandũ aptus eſt: & fœmina ſimiliter ad concipiendũ. A quo impubes. bis. vel impuber qui nondũ lanuginem emiſit: ſiue qui nondũ ad pubertatis annos peruenit. Plyni. libro xxxiij. Corticem eius impubeſcentẽ puer impubis ſi defracto ramo detrahat. Pubes etiã honeſte pro parte pudẽda ſumiť. Virg. Prima hoīs facies & pulchro corpore virgo Pubetenꝰ. Item pro iuuenum multitudine. Idẽ haud aliter puppeſq; tuæ: pubeſq; tuorũ. Liuius libro primo. Cum pubem albanã in arcem prędidio armiſq; obtinendã auocaſſet. Interdum etiã pro populo. Vnde pube prędente dicimus hoc eſt populo prędente: ab iſs qui puberes ſũt omnem populũ ſignificantes. Tranſfertur etiã ad alia Virg. lib. xij. Puberibus caulem foliſs: & lib. iiij. Pubentes herbæ. Sciendũ q; pubes pro lanugine pro parte pudenda: & pro multitudine ſubſtantiuũ eſt et facit genitiuũ pubis. Sic etiã Impubis. is. qui ad huc inueſtis eſt: adiectiuũ eſt. Vnde Impubis Iuli. Et Hor. in Epo. dixit impube corpus. Ouidius. libro tertio. me. Impubeſq; genas. Cicero vero libro quarto inuecti. ait. Filiumq; eius impuberẽ legatũ a patre miſſum. Liuius libro ſecundo. Laudataq; virginem parte obſidũ ſe donare dixit: ipſa quos vellet legeret. Productis omnibus elegiſſe impubes dicit. Ergo Impubem dicimus ab eo qđ eſt pubes. Saluſtius. Puberes omnes interfici iubet.

¶ Pubeo. es. pubes ſum. vt Pubentes herbę: & fit a pubes. is. A quo pubeſco lanuginẽ emitto. Virgilius libro tertio. Et nunc æquali tecũ pubeſceret æuo Interdũ pubeſcere ponitur pro creſcere ſiue producere. Cicero. lib. i. de natura deorũ. Nã & fruges & reliqua quæ terra parit & tempeſtates ac temporum varietates: cœliq; mutationes quibus omnia quæ terra gignat maturata pubeſcant. Virgilius libro ſecundo Georgicorum. Hinc omnis largo pubeſcit vinea fœtu. id eſt exuberat.

¶ Pubereſco. puber fio ſiue creſco. a puber.

¶ Pubertas. ętas in marib⁹ q eſt annus. xiiij. in fœminis. xij. Itẽ pubertas eſt emiſſio ipſa pubis: a qua anni pubertatis dicti ſunt. Col. lib. iiij. At citra naturæ quandam pubertatem.

¶ Public⁹. a. um. qđ nõ eſt priuatũ alicui⁹ ſed pp̃li. Hinc reſp. res populi. Abuſiue tñ publica dicta ſũt bona ciuitatis. Sola eñ publica ſũt q̃ ro. pp̃li ſũt.

¶ Publica ſacra q̃ pro populo fiebant: ſicut priuata quæ pro ſingulis hominibus familiſq; ve.

¶ Publica vía q̃ in ſolo populi eſt: cuius ſolũ publicum eſt: ſiue qua iter populo eſt. Publicas vias romani partim prętorias: partim cõſulares appellauerunt. Sũt viæ priuatæ: ſunt & vicinales qui in vicis ſunt: vel q̃ in vicos ducunt. Pręterea alię ruſticę dñt alię vrbicę. Militares viæ q̃ inter publicas ſunt latiores vt capere poſſint milites agminatim iter facientes. Vnde & illis nomen. Sue. de Augu. Iuuenes primo modicis interuallis per militares vias dehĩc vehicula diſpoſuit. Curtius. Cũ hoc agmine Dariꝰ paulũ declinauit via militari. Vię militares vt Paulus inquit exitũ ad mare aut in vrbem: aut in flumina publica aut ad aliã viã militarẽ habent.

¶ Publicũ cõſiliũ dictus eſt ſenatus. Ci. lib. de ora. Pericles athenis plurimos annos princeps conſilij

¶ Publico. as. publicũ facio mani (publici fuit. feſto. Iuſti. Nõ cõtentus voluptatũ ſuarũ tacita cõſcięntia: niſi etiã matrimonij reticẽda publicaret. Et publicare eſt rẽ aliquã publicã ſeu in reip. poteſtate facere. Ci. li. ij. artis veteris. Lex eſt apd rhodios vt ſi qua roſtrata in portu nauis deprehenſa ſit: publicetur. Cũ magna in alto tempeſtas eſſet vis ventorum inuitis nautis rhodiorũ in portũ nauim coegit Quęſtor nauim populi vocat: nauis dominus negat oportere publicari.

¶ Publicanos appellarunt maiores eos qui vectigalia & alios Populi Romani redditus exigendos certo conſtituto pretio redimebãt: qui daciarij vulgo dñr. Horũ ordinẽ & numero ampliſſimũ: & perſonarũ dignitate potentiſſimũ fuiſſe conſtat. Cice. pro Plancio. Flos equitũ romanoꝝ ornamentũ ciuitatis: firmamentũ reipu. publicanorũ ordine cõtinetur. Vlp. Publicani ſunt qui publico fruuntur. Nã inde nomen habent. Et oēs qui aliquid a fiſco conducunt: recte vocantur publicani.

¶ Publicola: cognomen Publij Valerij qui primus cum Bruto poſt exactos reges conſul effectus eſt q; coleretur a populo: ſiue q; populũ coleret.

¶ Publius. p̃nomen eius qui populo gratus fuit.

¶ Publipor: publij puer. i. ſeruꝰ. Sic Marcipor Marci puer. Veteres enim a prænominibus puerorum ſeruos in familia noīabant. Vnde a Lucio lucipores a Quinto quintipores. Et hoc eſt qđ Ply. ait id genus ſeruos dominorũ fuiſſe gentiles. i. eodẽ nomine appellatos quo domini appellabantur.

¶ Pudorem philoſophi diffiniũt eſſe modeſtiam q̃ animũ reprimit ne ꝓcaciter aut inordinate aut turpiter peragat. Cur aũt erubeſcãt quos puduit dr a philoſophis quoniam pudefactis ſanguis de corde in omnes corporis partes diffunditur ita vt ſuperficiem occupet. Pudor a verecundia ſic ſeparať a quibuſdam vt pudor ſit rei turpiter actę verecũdia etiã recte facti atq; honeſti.

¶ Pudeo. des. dui. itũ. cũ actõ. Luc. Semper metuit quẽ ſæua pudebũt. Impſonale. Pudet puduit & pu

ditũ eſt:ſecũ Priſ.Et a parte ante conſtruiť cũ actõ et aliquãdo cũ datiuo. Syri.lib.vij. Reſides ad bel la vocanť Quis pudeat certare ſenes.quis pro quibus. Plau.in Bac.Neq; me neq; te tuis intus puditũ eſt factis quæ facis.Vbi patet q; nõ ſolũ cũ gtõ ſed etiã cũ ablõ a parte poſt cõſtruí poteſt. Differt aũt pudere a pigere q; pudere verecundię ſit:pigere pœnitentię. Sal.in Iug.Nã poſtea q̃ fecerit incertũ habeo pudeat an pigeat magis. Do. Pudere eſt in his quæ turpiter fiunt. Pigere in his q̃ cũ damno ac malo. Pudere ad dedecus pigere ad decorẽ referť. Ter. in adel. Fratris me quidẽ pudet pigetq;. Cõpoſita ſunt Depudet & Diſpudet.pe.cor.qđ eſt bis ſeu valde pudet. Idem in eun. Diſpudet mihi ſic data eſſe verba Suppudet parũ pudet.

¶Pudefio.is.a pudefacio fit qđ ſignificat pudorẽ iniſcio. Gel. Tibiam pudefactus oris deformitate abiecit.i.verecundatus.

¶Pudens.verecundus.Cuius contrariũ eſt Impudens a quibus pudenter & impudenter.

¶Pudibũd⁹ q pudore deducit. Pudibũde cũ pudo

¶Pudenda virilia q̃ & verẽda dñr. q; vt Aug. (re. lib.xiiij.ci.dei.libidinis nos maxime pudet.

¶Pudicus, caſtus a quo fit pudicitia caſtitas.quorum contraria ſunt. Impudicus & impudicitia. A pudicus etiã fit depudico.cas.

¶Pudicitia modo pro caſtitate:modo pro religio ſa mundicia ac puritate. Virg. Caſta pudicitiam ſeruat domus. Quandoq; pro dea q̃ Romę colebatur

¶Puer tribus modis dř. Primo cum ſeruũ ſignificamus. Teren.in an. Et puerũ inde abiens conueni chremis. Scđo cum puerũ contrario noïe puellę dicimus marem denotantes. Tertio cum ætatem puerilem intelligimus. Ponitur interdũ etiam pro filio. Virg. A ſcaniuſq; puer. Interdũ pro Cinœdo. Et eſt generis cõmunis ſcđm Priſc. Liui.in odyſ. Sancta puer Saturni filia. Declinatur & hic puerus. hęc puera.ſicut puellus & puella. Plau.in mer. Tu puere abi hinc intro ocyus. Var. Properate viuere puerę:quas ſinit ętatula ludere eſſe amare & veneris tenere leges

¶Puerpera. mulier q̃ recens peperit ſiue puerũ ſiue puellam vulgo Paiola dř. Ouid.de latona Magna gemelliperæ veneranť numina diuæ.

¶Puerperium.tpus quo puerpera ex dolore partus cubat. Aliquãdo etiã proles ipſa. Gel.diuo Auguſto imperante ancilla eius in agro laurente peperit quinq; pueros qui pauculos dies vixerunt. Mater quoq; nõ multo poſt mortua monumentumq; ei fađum iuſſu Auguſti in via laurentina in quo ſcriptũ fuiſſe conſtat numerũ puerperij. Sue.de Cali. Cum agrippina bis in ea regione filias enixa ſit & qualiſcunq; partus ſine vllo ſexus diſcrimine puerperiũ vocitetur:q; antiqui etiam puellas pueras ſicut pueros & puellos dictitarant.

¶Puerilis & hoc puerile qđ eſt pueri:vt ætas pueriles: facta puerilia.

¶Pueritia.ętas puerilis.Q ñq; etiã ſumiť p puritate Var. Ea erat matronę ſimplicitas & puritia & hone

¶Puerilitas.ſigt actũ aliquẽ puerilẽ. Sene. (ſtas. Qui puritiã ei⁹:ſiue poti⁹ puerilitatẽ ludibrio hũit.

¶Pueraſcere dñr qui exacta infantia puritiã incohant. A quo Repueraſcere qđ eſt in puerilem ætatẽ reuerti. Quod de ſenibus fere dř cum deſipere vicio ætatis incipiunt. Ci.in Catone. Ex hac ætate repueraſcã & in cunis vagiã. Plau. in Mer. Senex cũ ex templo eſt iam nec ſentit nec ſapit:aiunt ſolere cum rurſum repueraſcere.

¶Puellus diminutiuũ a puer.ſignificat paruũ puerũ ſiue paruũ filiũ. Lucil. Cũq; hic tam formoſus tibi ac te dign⁹ puellus Sic puella a puera per diminu

¶Puellaris & hoc puellare idem qđ pue (tionẽ. rilis. Quintil.de filia defuncta. Tum ætate tam puellari præſertim meæ comparata.

¶Puellaſcere eſt effœminari. Pacu. Puellaſcũt laſciuia adoleſcẽtes. Aliquãdo reflorere & quaſi ad pueritiam redire. Var. Quí nõ ſolũ in nube fiunt cõmunes verumetiã veteres puellaſcunt.

¶Pugnus.a punctione.i.percuſſione:vel a pugna Dona.in Adel. An pugnus a pugna ſit dictus an ab illo pugna. Quidã a greco deducunt πυγμη.

¶Pugna:lucta vel præliũ.licet q̃ñq; apud poetas pro ſtupro ponať. Teren. Dabit hic aliquã pugnã. Huius diminutiuũ eſt pugnicula.

¶Pugno.as.dimico referturq; ad animata vt pugno cum hoſte. Lact.li.iij. Mutorũ animaliũ q̃ ob hoc vel acerrime pugnant. Quandoq; pugnare eſt cõmittere. Gel.li.ij. Dum Pyrrhus rex in Italia eſſet et vnã atq; alterã pugnã proſpere pugnaſſet. Hui⁹ cõpoſita ſũt. Depugno qđ idẽ eſt qđ pugno. Plau. in Sti. Ita ingeniũ meũ ẽ qui cũ viris depugno multo facilius q̃ cũ fame. Cõpugno ſimul pugno. Hier. in præfat.lib.paraľ. Totiuſq; orbis inter ſe trifaria varietate cõpugnat. Expugno:pugnando vel oppugnãdo vinco. Et de perſonis oppidis caſtris nauibus.cæteriſq; huiuſmodi dř. Interdũ expugnare nõ eſt pugnando vincere:ſed ſolũ oppugnare. Hieron.lib.ij.machabeorũ. Simon applicuit ad bethſurã & expugnabat eã multis diebus. Et in p̃s. Sepe expugnauerũt me a iuuentute mea eteñ nõ potuerunt mihi. Expugnatur aũt nauis ſcđm Calliſtratũ iureconſ.cũ ſpoliať.aut mergitur:aut diſſoluiť:aut perfundiť:aut fines eius excidunť. Iuſti. Occupata arce tarentinorum expugnatis veteribus incolis. Liui.vna duas naues expugnauit. Oppugno pugnando vincere contendo. Impugno valde aduerſor. confuto. Lact.li.vij. Redeunt protinus vitia quę virtutẽ ſemp impugnant. Propugno aduerſus pugnantes pugno:ſeu pcul me defendo. Vñ & ppugnacula. Repugno pugnãdo reſiſto contradico re

¶Pugnax.bellicoſus.a quo pugnaciot. (fragor. pugnaciſſimus:& pugnacitas. Aug.li.viij. Sed tamen cõſuetudo aduerſus me pugnaciot ex me facta erat. Et lib.v. Nulla pugnacitas calumnioſarũ quæſtionum extorquære mihi potuit.

¶Pugillus diminutiuũ ſignificat paruũ pugnũ.

¶Pugillaris.maſ.generis.& hoc pugillare ſiue pugillar. Auſo. Bipatens pugillar expedi. Et pugillarem in euan.legimus. In plurali pugillares & pugillaria. Apul. Dolebã me hercle q; pugillares & ſtylũ nõ habebã qui tam bellã fabellã pernotarẽ. Catul. ad Egnatiũ. En negat mihi veſtra redditurã pugillaria ſi pati poteſtis. Sunt aũt pugillares tabellę cereæ:vel ligneę ſiue alterius materię in quibus ſtylo ſcribimus dictęq; pugno cõprehendanť: vel a pungendo q; ſtylo in his pungendo ſcribať. Varijs aũt noïbus dicebanť pugillares apđ veteres. Alij duplices:alij triplices:alij quintuplices noïabanť Erant et citrei eborei membrani dicti:qui ex citro ebore membranis erant confecti.

¶Pugil a pugna. Vel a pugno. Eſt aũt qui pugnare

conſueuit: a quo Pugilatus. tus. pugilum vſus.
¶ Pugilice aduerbium ſignificat firmiter valenter. Plau. in Epi. Quid herilis noſter filiꝰ? valet pugilice atq; athletice.
¶ Pugillari inquit Aug. eſt encratiſcũ facere.
¶ Pugio. gñs teli. dictus a pugno quo facile apprehendit. vel q; eo preſentiꝰ pugnet: vt ingt Feſtus. Frontı. li. ij. ſtratagematõ. Q. Sertorius cũ acie decertaret barbarũ qui ei nunciauerit hirtuleum perijſſe pugione traiecit.
¶ Pugiunculus paruus pugio. Ci. Hiſpaniẽſem pugiunculum. Gn. piſonem appellat.
¶ Pulcher. a. um. qđ antiqui pulcrũ dixere. qđ nõ eſt deforme. a pollendo. q; polleat forma. Ex quo intelligi daſ hoc nomẽ aſpirationẽ nõ habere licet vſus vicerit cui vix repugnari poteſt: vt pulcher in primo & quinto caſu cũ aſpiratione ꝓnuncieť. Natura aũt nõ ineſſe aſpirationẽ docere hoc ſatis põt: q; eius diminutiuũ Pulcellus. a. um. aſpireť minime Eſt aũt pulchritudo vt Cic. li. iiij. tuſc. inqt: quædã apta figura membrorũ cũ coloris quadã ſuauitate. Interdũ pulcher ſumitur pro bono: ſicut bonũ pro pulchro. Teren. Forma bona fortaſſe: & ecõtrario malum pro deformi. Interdum pro forti. Virgilius Satus hercle pulchro pulcher auentinus.
¶ Pulchreſco. is. pulcher fio. Aug. Quicquid pulchreſcit viſu: quicquid lenocinatur odoratu: quicquid molleſcit attactu.
¶ Pullus qđ quidã per ſyncopã a puellꝰ dici volũt ſigt nouellũ. i. paruũ puerũ & paruũ filiũ. Vnde paruos fœtus quorũcunq; animaliũ: quinetiã arborũ atq; plantarũ pullos dicimus: vt pullus hirundinis pullus aſini: pulli ranarũ. Hor. in Ser. Abſentis rane pullis vituli pede preſſis. Quinetiã priſci pullos dicebant ſuos cathamithos. Vnde. Q. Fabius cui Eburno cognomẽ fuit propter candorẽ qđ eius naris icta eſſet fulmine: pullus Iouis appellatus eſt.
¶ Pulluli. plantariorũ ſunt. Pullulus enim a pullus deducitur per diminutionem.
¶ Pullulo. as. pe. cor. quaſi fœtifico. Nã pullulare dicimus arbores cũ a radice nouæ plantę ſurgunt. Ply. Natura & Plantaria demonſtrauit multarũ radicibus pullulante ſobole denſa & pariente matre quos enecet. Eius quippe vmbra turba indigeſta premitur: & in lauris: platanis: ceraſis: prunis: paucorũ in hoc genere rami parcunt ſoboli: vt vlmo; palmarumq; Nullis vero tales pulluli proueniunt niſi quarum radices more ſolis atq; imbris in ſumma tellure ſpatianť. Huius eſt cõpoſitũ. Expullulo qđ ſignificat extra pullulo: vel extra fructũ ꝓduco. Col. lib. iiij. Nec dubiũ quin gẽmę q̃ cacumini ꝓximæ ſũt infœcũdę in eo relinquanť ex qbus pãpinꝰ
¶ Pullulaſco. is. pullulans fio. Item (expullulat lib. v. Ex nouello palmite vitis pullulaſcit.
¶ Pulleſco. is idẽ qđ pullulaſco. Col. lib. v. Quicquid eſt ſupra vetuſta brachia amputeť: & ita ex nouello palmite vitis pulleſcit. Hinc fit cõpoſitũ. Repulleſco. Idem ibi. Cũ fere plurimarũ ſtirpiũ natura ſic ſe cõmodet vt iuxta cicatricem nouellis frondibus repulleſcant.
¶ Pullaſter & pullaſtra. ſignificãt gallũ ſiue gallinã adoleſcentes. ſicut etiã a nobis dñr: lingua vernacula. Nõ eñ diminutiua ſũt. Sic a. M. Varrone pullaſtrę dñr iuuencæ gallinæ. Aut eñ. Et ea q̃ ſubijcias potius vetulis q̃ pullaſtris & quæ roſtra aut vngues nõ habeant acutos.
¶ Pullicenus diminutiuũ a pullus: & eſt qui ex gallinarũ ouis naſcit. Helius Spartianus ſiue Lampri. de Alexãdro ſeuero. Et ne earũ paſtus grauaret annonam ſeruos habuit vectigales qui eos ex ouis & pullicenis & pipionibus alerent.
¶ Pullinus. a. um. qđ eſt pulli. Vnde pullini dentes quos primũ equi iaciunt.
¶ Pullarius qui pullorũ curã habet. Liui. lib. x. Nã cum pulli nõ paſcerẽtur pullarius auſpiciũ mentiri auſus tripudiũ ſoliſtimũ nunciauit conſuli.
¶ Pullatio apud Col. accipitur pro fœtura pullo; quæ & pullicium dicitur.
¶ Pullicies ipſa pullatio. Col. li. ix. de turture. Huius auis ætas ad ſaginã nõ tam vetus eſt idonea q̃ nouella. Itaq; circa menſem. cum iam confirmata eſt pullicies eligitur. Idem de apibus. Cũ primo vere in eo vaſe nata eſt pullicies nouus rex eliditur.
¶ Pullus. a. um. qđ eſt natiui coloris. i. non plene obſcurũ atrũ. Leucopo contrariũ: q; pulli ouiũ fere eo colore naſcunť. Virg. Ne maculis infuſcent vellera pullis. Tibul. Cõcidit ad magicos hoſtia pulla deos. Vnde veſtis pulla dr fuſca atra quã quis in luctu induitur. Ci. in Vati. Atq; etiã & a te ſcire cupio quo cõſilio: aut qua mente feceris vti in epulo. Q. Arrhij familiaris mei cũ toga pulla accũberes? Sũt tamen qui dicant hunc colorẽ hiſpanũ ſiue bæthicum dici a quo pullati etiã bæthycati dñr. Mar. Et bętbycatus ſimul atq; leucopatus. Cuius eſſe rationem dicunt. q; natiuus color in Hiſpania ſubnigri or eſt. Ideoq; minus vilis. Hic eñ color ad nigredinem tendit alicubi plenior: alicubi dilutior. Huic ꝓximus color eſt niger qui & fuſcus dr & ater. Similiter pullus color dr impluuiatus. quaſi fumo ex ſtillicidio implutus. Plau. Impluuiatus facit veſtimentis noſa. Item Suaſus: vt apud eundem. Sordida & Suaſa amictus togula. Ponitur tamẽ pullus pro nigro. Col. Atq; oleris pulli radix. hoc eſt oleris atri.
¶ Pullatus: pulla veſte indutus. Hoc eſt lugubrem habitũ ferens ex parentũ morte qui & atratus dicit: qui mos a Lydis cœptus fuit. Ci. in Vati. Quis vnq; cœnauit atratus cũ ipſe epuli dris. Q. Arrhius albatus eſſet. Quandoq; pullatus accipit pro viliori perſona ſiue rudi & imperita. Sue. de Aug. Militem ſecreuit a populo: multis ex plæbe ꝓprios ordines aſſignauit. prętextatis cuneũ ſuũ & proximũ pędagogis: ſanxitq; ne quis pullatorũ media cauea ſederet. Quintil. Ferire pectus: frontem cædere mire ad pullatũ circulũ facit. Hoc eſt ad cumulũ rudiũ atq; imperitorum hominum.
¶ Pulligo. idem qđ pullus color. Ply. Fuluas oues tarentũ habet & alias ſuæ pulliginis.
¶ Pullegiũ. genus herbæ ſeu fruticis medicinalis. Eſt eñ calida & ſicca in tertio gradu. Ambr. ad felicem Nõ mediocrẽ ſumpſi ad cõualeſcendũ gratiã quaſi quodã tui alloquij pulegio refotus. Hier. Pulegiũ apud indos pipere precioſius eſt. Col. lib. ix. Pulegij ſurculis fumigentur.
¶ Puluis generis maſculini & fœminini. Propertii. Sit mihi ꝓpetue puluis etruſca dolor. Dicit aũt puluis vt quidã putãt a pellẽdo q; pellat vi venti. A pđ antiquos etiã puluer dicebat. Sed ab eo qđ eſt puluis: gtũs erit puluis. A puluer vero puluetis. Verum in viu tantũ eſt puluis in recto. pulueris in obliquis
¶ Puluiſculus & puluiſculũ diminutiua ſunt a pul-

uis. Et gñaliter de omni puluere dici potest. Apule. Nisi vt pesti mundicias dentiũ nitellas oris ex arabicis frugibus tenuẽ candificũ: nobilem puluiſculum cõplanatorẽ gingiuæ. Nescio quid puluiſculũ Proprie aũt significat puluerem illũ quo vtunt puellæ qui & cinis dicitur ad cuius differentiã alius cinis immundus appellatur. Virg. Et cinerem immũdum latos iactare per agros. Hinc Puluereus puluerea puluereũ et Puluerulentus.a.um.

¶Puluero.as. in puluerem redigo. Col. lib. xiij. Priusq̃ vineæ puluerentur. Hinc pulueratio quæ est genus culturæ vt inquit Serui. quo imminutæ glebæ vitibus applicantur.

¶Puluerescо: in puluerem redigor. qđ a Puluereo fit. vnde & Dispuluereo pro dissoluor.

¶Pulex animal notũ dictũ q̃ ex puluere generetur Quo nomine etiã dictus est vermicul⁹ herbis & precipue brassicis infestus. A pulex fit Pulicinus. sicut a musca muscinus a formica formicinus.

¶Pulicosus. pulicibus plenus. Colum. lib. octauo Pulicosæ cani remedia sunt sumen cimimũ tritũ pari pondere cum veratro aquaq̃ mistum & illitũ: seu cucumeris anguinei succus. Vel si hæc nõ sunt: vetus amurca per totũ corpus infusa.

¶Pulmo: est vnũ ex viscеribus de natura sui spongiosus. & ideo spiritus capax qui diutditur in similitudinem vngulæ bouis. & duæ illæ partes fibrę vocantur sicuti in omnibus viscеribus. Respiramus aũt pulmone. Vnde Persius. Qui pulmo animę prę largus anhelet. Attollitur enim spirit⁹ attrahendo et emittendo deprimitur. Ex pulmone nascitur tabes quã græci pthisim vocant. Tunc eñ pulmo tabescit. Ouidius. Cernis vt e molli sanguis pulmone remissus Ad stygias certo limite ducat aquas. Apud veteres pluraliter tantũ pulmones dicebant sicut & ceruices. Plau. in Cur. Pulmones distrahuntur: cruciatur cor. Cicero libro secundo tuscul. Quę lateri inhærens morsu lacerat viscera vrgensq̃ grauiter pulmonũ haurit spiritus.

¶Pulmonarius.a.um. qđ laborat pulmonis morbo: vt ouis pulmonaria apud Col. quã lib. viij. ait curari siliter vt suem inserta per auriculam quã Vertinarij consiliginem vocant. Dicitur etiã Pulmonarius de morbo. quem græco vocabulo pneumonicum & peripneumaticũ appellant. Et herba pulmonaria vocatur a medicis quę est foliis mollibus albo maculatis.

¶Puluinar pen. prod. quasi pluminar est qđ capiti dormituri supponimus ad puluinorũ similitudinẽ Iuuen. Fœda lupanaris tulit ad puluinar odorem. Quo etiã noĩe dicit lectulus qui in templis sterni cõsueuit numini dicatus. Vnde lectisterniũ nuncupatur sicut docet Aug. lib. iij. ci. dei. Liui. Curatũ lecti sterniũ: & per triduũ habitũ decemuiris sacrorũ curantibus & puluinaria in conspectu fuere Ioui & Iunoni: alterũ Neptunno & Minerue. Tertiũ Marti & Veneri. Quartũ Apollini & Dianæ. Quintũ Vulcano ac Vestę. Sextũ Mercurio & Cereri. Videtur aũt dici puluinar a pluma qua fulcitur. Abusiue tamen puluinaria pro tẽplis dĩr. Inde apud Liuiũ legitur. Ad oĩa puluinaria sacrificatũ fuisse. Videñ etiã accipi pro illis puluinis in quibus simulacra deorũ recumbentia collocañ. Acron. Puluinaria dicebañ aut lectice diuorum aut tabulata in quibus stabant numina vt eminentiora viderentur.

¶Puluinus seu puluillus. a pluma quasi pluminus q̃ plumis pullorũ fiat. Ceruical seu plumatius. Hieroni. in terra pro puluillo capiti supponebãt. Quãdoq̃ accipiẽ pro lecto. Ci. in Ver. actio. vij. Nam vt mos fuit bithynniæ regibus lectica aperta foro ferebatur in qua puluinus erat perlucidus melitensi rosa factus. Apul. Quattuor eunuchi cõfestim puluinis cõpluribus vento tumentibus pluma delicata terrestrem nobis cubitũ perstruunt. Item puluini vocantur qui scabellis subimponunt quo mollior sit sessio. Hoc est lectuli quidã exigui lana vel ramẽto vel pluma vel alio genere pleni: vulgo Cussini. Ci. Afferri iussit puluinos: & oẽs in suis sedib⁹ sederũt. Iuue. De puluino surgat equester. Et Puluini areolæ terra elata inter duos sulcos in hortis quę porca a porrigendo in agris appellatur. Habet eñ veluti puluinorũ in quibus sedemus similitudinem propter qđ & Torus a quibusdã dr. Ply. Areis distinguit: easq̃ resupinis puluinorũ toris ambiri singulis tramitũ sulcis qua datur accessus homini sacrificanti. Col. lib. xij. Vlpicum habet velut aliũ plures cohęrentes spicas. Hæq̃ cũ sint diuisæ liratim seri debebũt: vt in puluinis positæ minus infestentur hyemis aquis. Idem lib. iij. Oĩm aũt gentium ramos circa kalendas martias in hortis per puluinos arearũ disponere cõuenit. Item Puluinus arena durior q̃ in modũ saxi lapidescit. Victr. li. v. Puluinus firmissime struat. Item Puluinus Machina qua naues in portum subducuntur. Ouidius. Collaq̃ prælorum nostra ferenda dedi.

¶Puluinatus.a.um. qđ est ad similitudinẽ puluini molle ac cõuexũ. Ply. Lanuginoso ac puluinato ca

¶Puls victus antiq̃ssimus ex farina aqua (lice. mell e seu caseo ouo decocto fact⁹ quo p̃ pane vetеres vtebañt. Dicta q̃ ita sonet cũ aq̃ feruẽter aspgit

¶Pultarius a pulte accipiẽt pro vase pultis. Cor. Celsus. Si cætera defecerũt calículus aut pultarius oris compressioris ei rei commode aptatur.

¶Pulmentũ ipsa puls. vel aliud cibariũ ad modũ pultis factũ. Apul. Ius porcorũ pullorũ piscium & ius pulmentorũ largissimas epulas.

¶Pulmentariũ etiã dr qđ inter cibos sumit in similitudinem pultis factũ. Hoc est qđ pulmenti vicem prębet. Iuue. Veniet qui pulmẽtaria cõdit. Ply. Primũ in latio cibũ pultem fuisse: nõ panẽ scribit: argumentoq̃ ad id esse q̃ pulmẽtaria pro cibis sua etiã ætate dicerentur. In euan. quoq̃ legimus. Nunquid pulmentariũ habetis? Posset etiam dici pulmentarium pulmenti repositorium.

¶Pulmẽtariũ testuatiũ dr torta q̃ coquit sub testa.

¶Pultícula. dimi. a pulte. quo vs⁹ est. Ply. li. xxvi.

¶Pulpa. qñq̃ dr neruus ille qui ab aliq̃bus dr iptou Inter pulpas inqt Ply. & venas discrimẽ facile: venæ latiores candidioresq̃ sũt: pulpę fissilibus insũt

¶Pulpamentũ a pulpa dictũ est: & accipit pro cibo lautiore. Ter. Lepus tu teces: & pulmentũ quęris

¶Pulpitũ locus añ scęnã editior in quo oĩs comœdia recitabat. Grece λογειον. Ponit etiã pro suggesto. i. p quocũq̃ loco edito vnde sermo habeat ad

¶Pulso.as. frequentatiuũ a pello figt sæ (ppĩm pe percutio verbero. Ci. de suppli. Lictores cõstitũt valentissimi ad pulsandos verberãdosq̃ hoies exercitatissimi. Ter. in adel. Sed quis hoc ostium pulsauit? Transferẽ & ad animũ. Amb. De hinc terroribus pulsat. Plaut. in epid. Id ego experior cui in

ꝓnū multa confluūt: q̄ meū pectus pulſant. Interdum Pulſare eſt violare lędere. Virg. lib. xij. Pulſatos referens infecto fœdere diuos. Interdū ſonare: vt pulſo lyram. Pertinetq; pulſare ad hoīes: ſonare ad inſtrumenta: vt ſonat campana. Vnde dicimus. Pulſatū eſt ad tertiā: nō aūt ſonatū. Cū aūt dicimus pulſo cythara idem eſt qđ cano vel ludo. Virg. Iam pectine pulſat eburno. Huius cōpoſita ſunt. Cōpulſo. qđ eſt valde pulſo. Aug. Mortuus eſt qui q̄tumlibet expulſes q̄tumlibet lanies: q̄tumlibet vellices nō expergiſciť. Propulſo de quo ſupra.

¶ Pulto. tas. idem qđ pulſo. fitq; a ſupino pultum quo antiqui vtebanť. Plau. Pultando confregi fores. Teren. Ceſſo iam pultare oſtium.

¶ Pulſus eſt ille vbi coniungiť manus lacerto. Ply. Arteriarū pulſus in cacumine membrorū euidens maxime index morborū in modulos: legeſq; metricas perętates ſtabilis aut citatius: aut tardius. Idē alibi pulſum percuſſum appellat. Nam vitę gubernacula tenet & ictu crebro aut languido valitudinē indicat. Nā lib. vij. ſic ait. Venarū inæquali aut formicante percuſſu. Sed hoc ex arteriis eſt.

¶ Pumex. lapis cauernoſus qui ad corpora lęuigāda laudatiſſimus eſt. Virg. li. xij. Vt cū latebroſo pumice paſtor. Catul. fœm. gñe protulit. Pumices prę cipui ſūt in æoliis inſulis. Probatio eoꝝ eſt in candore ac minimo pondere. & vt maxime ſpongioſi atq; aridi ſint ac teri faciles. Nec in fricando arenoſi

¶ Pumicoſus. a. um. qđ pumicis vel naturā vel ſiťi tudinē habet. Et pumicoſus dī loc⁹ pumicib⁹ plen⁹

¶ Pumico. as. pe. cor. pumice polio. lęuigo. Tibul. Pumicet & canas tondeat ante comas. Vnde pumicatū pumice politū.

¶ Pumilis. pe. cor. paru⁹ nanus. Col. li. ix. pumiles aues niſi quē humilitas earū delectat. nec ꝓpter fœcunditatē nec propter aliū redditū nimiū probo.

¶ Punctus q; niſi deprauate barbaraq; dī in neutro Sene. punctū eſt & adhuc puncto minus quod incolimus. Ply. li. ij. nō aliud eſt terra vniuerſa q̄ mundi punctus. Tradunt Geometræ punctū eſſe corpus indiuiduū in quo neq; lōgitudo neq; latitudo: neq; altitudo deprehendiť: & ob incomprehenſibilē breuitatem ſui in partes diuidi nō poſſe. qđ protractū lineā efficit. i. corpus vnius dimenſionis. Longum enim eſt ſine lato & duobus punctis ex vtraq; parte ſolam longitudinē terminantibus continet. Hanc lineam ſi geminamus alterū corpus efficiť qđ duabus dimenſionibus extruitur longo latoq; ſed alto caret: punctis aūt quattuor continet per ſingulas. ſ. lineas binis. Et hoc græci. ἐπίπεδον. noſtri planum ſiue ſuperficiem vocāt Quandoq; tamē punctum ſumitur pro temporis vel horę momento. Ci. Cecinnæ. Itaq; ne punctū quidem temporis in ipſa fortuna fuiſſe. quādoq; pro minima cuiuſq; rei particula. Idem pro Plancio. Nam q; queſtus es plures teſtes te habere de volitiua q̄ quot in ea tribu puncta tuleris. Quandoq; pro ſuffragiis & fauore. quoniā veteres ſuffragia nō ſcribebāt. Sed pūcto notabāt. Vnde expūcti dicebanť viles electi: ſiue fauore priuati. Hora. Omne tulit punctū qui miſcuit vtile dulci. hoc eſt ſol⁹ ſuffragia iudicū tulit qui & vtile & dulce ſcripſit: quoniam prodeſſet & delectaret.

¶ Punctim. aduerbiū ſignificat per punctiones inficiones q; gladij. ſiue pungendo.

¶ Pungo. is. pupugi vel punxi. punctū nō ſolū de ferro ſed de quacunq; alia re dī. Var. Admota aſpis cum pupugerit ſi non occidat ſciat ex pſillorū eſſe ſtirpe. Hiero. ad Marcellā. Nudiuſtertius de beatæ memorię lea aliqua dixeramus. illico pupugit aīm. Huius cōpoſita ſunt. Cōpungo. qđ eſt totū pungo ferro ſeu ſigno. Cic. lib. ij. offi. Ad eam ex epulis in cubiculū veniens barbarum & eum quidem vt ſcriptum eſt compunctum notis thraicijs diſtincto gladio iubebat anteire. i. ſignatū vel percuſſum. Vnde ſequitur. O miſerū qui & barbarū & ſtigmaticū fidę liorem putaret q̄ coniugem. Expungo foras mitto Perſi. Quem proximus hæres Impello expungam Cornutus. Proprie expugnam. i. foras mittā. Tractū a militibus qui expuncti dīr dum emilitia mittunť. Repungo. de quo alibi.

¶ Punio. is. iui. itum. Quod & pœnio. dī quaſi pœna afficio. Hinc Impunitus nō punitus. Sal. Impunitos eos dimiſere. Impunitas.

¶ Punicus. a. um. pe. cor. quaſi pœnicus a pœnus qui a pœnicia detracta aſpiratione. Virg. Punica regna vides. Et punicus color: ſiue puniceus qui eſt coloris rubentis q̄ græce phœnicos dī. Hora. Puniceis inuecta roſis. Nā exuperantiā ruboriſq; ſplendorem teſte Gellio ſignificat. Punica mala granata quę hoc cognomen ſibi circa carthaginē vendicarūt vbi & multa & inſignia naſci perhibenť. Granata dīr a granis quibus ſunt referta.

¶ Pupus: puer pusulus tenerior. pupa puellula. Var. Mammā lactantis ſugentem paſcere pupū. Auſo Barbara q̄ latias vincis alumna pupas. Mar. Pupā ſe dicit. Gellia cum ſit anus. Et a ſimilitudine pupa quoq; paruula puellaris imago dicit. Var. in origo. Itaq; breui tēpore magna pars in deſyderiū puparum & ſigillo ꝝ veniebat. Moris aūt fuit veterū puellarū paruula quædā puellaria ſimulacra ex linteo inſuere: deinde tomento infarcire: tū veſtibus amicire. Has virgines puericiā egreſſę Veneri tanq̄ virginitatis ſuæ inſignia condonabant: vt fauſtū futurum matrimoniū cederet. Vnde Perſ. Dicite pontifices in ſacro quid facit aurum? Nempe hoc qđ Veneri donatæ a virgine pupæ.

¶ Pupulus & pupula diminutiua a pupus & pupa. Catul. Deprehendi modo pupulū puellæ.

¶ Pupillus ſimiliter. a pupus deriuať pro impube qui deſiſt eſſe in patris poteſtate: vel morte vel emācipatione. Hiero. Pupillus dī qui nō habet patrem. Orphanus qui nec patrem habet nec matrem.

¶ Pupilla. a pupa diminutiuū ſicut & pupillus pro mare. Et pupilla pars oculi parua in media cornea ſita in qua vis ſpeculi redditur. Et ſic eſt diminutiuū a pupula. Ouid. Suſpicor & fama eſt oculis quoq; pupula duplex. Et Ply lib. xi. ſcribit abſolutā vim ſpeculi in oculis vt tam parua illa pupula totā imaginem reddat hominis.

¶ Pupula. Vide in dictione pupilla.

¶ Pupulū: vrbs eſt a latere meridionalis ſardinię.

¶ Puppes & puppis: vtroq; modo dicitur pro naui. Ouidius de pon. Dum mea puppis erat valida fundata carina.

¶ Purpuriſſum color factitius quo genas obliniūt mulieres porphyra a græcis a noſtris purpura hinc porphyriacus purpureus. Ouid. & porphyriacis figere labra genis.

¶ Purgo. as. mundo quaſi purem ago. Hoc eſt educo. Col. libro tertio. Itaq; cauatum foramen cum

purgauerimus vndiq; adraſos ſurculos inſerimus Terentius in adelp. Piſces cæteros purga dromo: congrum iſtum maximũ in aqua ſinito ludere pauliſper. Per tranſlationem purgare ſignificat excuſare. Idem in eu. Sed heus tu purgen ego me de iſtac thaidi q; eam me amare ſuſpicata eſt? Purgari rationes dicunt quando decidunt ſuperflua aut obſtantia collatione facta accepti & expenſi. Huius verbi compoſita ſunt. Depurgo. Expurgo perfecte mundo: ſeu palam excuſo. Col. lib. ij. Cum rurſus amplior meſſis prouenerit quicquid exteretur capiſterio expurgandũ erit. Idem lib. quinto. Delaballa cõuenit expurgari quicquid emortuũ eſt: deinde falcerari viuotenus. Teren. in ecy. Quod me accuſat nũc vir ſum extra noxã ſed nõ facile expurgari ita animum induxerunt ſocrus oẽs eſſe iniquas. Perpurgo valde purgo. Cato de re ru. Aluũ mouebit & poſtridie perpurgabit ſine periculo. Repurgo rurſus purgo. Lact. lib. iiij. Pollutos & aſperſos maculis repurgabit.

¶ Purgamen ſeu purgamentũ ſordes q̃ ex re aliqua immunda & lurida tergit & repurgat. Græce peripſima dicit. Col. li. i. Sterquilinia quoq; duo ſint. Vnũ qđ noua purgamenta recipiat & in annũ conſeruet alterũ ex quo vetera vehantur.

¶ Purus. a. um. mundũ ſine ſorde. Hinc pura veſtimenta a veteribus dicebant q̃ ſacerdotes ad ſacrificia ſumebant. i. nõ obſita nõ fucata: nõ maculã habentia. Et pure lautũ qđ aqua pura lotũ erat. Et purum aurũ qđ expurgatũ coctumq; eſſet. Vlpi. Purũ locũ eſſe diffinit qui nec ſanctus nec ſacer nec religioſus eſt. Huius contrariũ eſt Impurus qđ modo ſordidũ contaminatumq; ſignificat. Ci. ¶ Q; multis illum ingenuis: q̃ multis matribus familias in illa tetra atq; impura legatiõe vim attuliſſe exiſtimatis? Modo improbũ. Teren. mei loci atq; ordinis hominem haud impurũ.

¶ Puritas. & mundiciam: & inanem ſimplicitatem ſignificat. Cuius contrarium eſt impuritas: turpitudo ſeu improbitas.

¶ Puro. as. purũ facio quaſi purem extraho. a quo Depuro pe. pro. Vnde depuratũ dicimus mundatũ Suppuro de quo loco ſuo.

¶ Purulentus. a. um. qđ ſanie plenũ.

¶ Purpura piſcis ex concharũ genere. annis ſeptẽnis viuens. Congregatur verno tempore: mutuoq; attritu lentorem quendam veluti cæræ emittit. Sed nobilem illũ ſuccũ ad tingendas veſtes immediis faucibus habet. Reliquo tpe fere ſterilis cũ vita ſuc cũ emittit. Et ideo viuas capere oportet. Hinc purpureus color dicit. qui nigricantis roſæ ſplendore. ſublucet cęterorũ oĩm colorũ gratiſſimus & tingendis veſtibus maxime expetitus. Hinc purpureę veſtes dictę ſunt tyriæ. a loco vbi purpura fit. Purpureus tamen niger color eſt præcipue de mari qđ ex altitudine nigrũ accipimus, Virgili. lib. iiij. Ge. In mare purpureũ violentior influit amnis. Inde purpuraſcit. i. purpureũ fit. Ci. li. ij. aca. Quid mare nõne cæruleũ: aut eius vnda cũ eſt pulſa remis purpuraſcit? Am. Quid igit deſcribã purpuraſcẽtes violas: cãdidalilia: rutilãtes roſas? Sciendũ aũt eſt vt Vitr. inqt: purpura p ſolis ppinqtate colorẽ habet. Et puniceũ qdẽ pcreat aphrica. i. quaſi violaceũ colorẽ Tyros aũt rubeũ. Purpura ĩ violę colorẽ tẽdẽs violacea dr. Cor. nepoſ. Meiuuene violacea purpura vigebat. Accipit quandoq; purpureus pro pulchro. Virg. Et pro purpureo pœnas dat ſcylla capillo. Purpura a pelago pelagia appellatur.

¶ Purpure⁹. a. uz. qđ ẽ totũ ex purpura. Purpurat⁹. a. um. qđ eſt purpura ornatũ. Vnde purpurati legũtur: ii qui apud principes dignitate anteirent. Cice. li. i. tuſcu. Iſtis queſo inquit iſta horribilia minitare purpuratis tuis. Hier. ad Saluinã. Deinde purpuratorũ ppinquus ſocius cõſobrinus iiſdẽ cũ ambobus ſtudijs eruditus nõ eſt inflatus in ſuperbiã: nec cæteros hoĩes adducta fronte contẽpſit. Inuenitur tamen quandoq; purpureus pro purpurato. Hora. lib. i. ca. Et purpurei metuunt tyranni.

¶ Purpurarius. a. um. qđ ad purpurã pertinet: vt officina purpuraria in qua purpura fit. Ply. Alterũ genus eius eſt in purpurarijs officinis.

¶ Purpuriſſum: genus coloris factitij quo vtuntur pictores. & cũ purpuris pariter tingit. Ply. li. xxxv Et reliquis coloribus quos a dñis dari diximus propter magnitudinẽ pretij ante oẽs eſt purpuriſſum e creta argentaria cũ purpuris pariter tingitur.

¶ Purpuriſſa color qui bombyci miſtus mulierũ ge

¶ Purpuriſſo. as. purpuriſſa inficio. (nas tingit. Plau. in tru. Iſtas buccas tã belle purpuriſſatas hẽs

¶ Pus puris. gñis maſ. ſanies eſt & quicũq; humor in putredinẽ verſus. Hinc Purulentus. a. um. qđ eſt ſanie plenũ. Hier. ad Oceanũ. Quotiens lauit purulentã vulnerũ ſaniẽ quã alius aſpicere nõ audebat.

¶ Puſio. paruus puer. Veteres eñ puſum & puſam pro puero & puella vſurpabant. Ci. pro. Cælia. Et propter nocturnos quoſdã manes metu tecũ ſemp puſio cũ maiore ſorore cubitauit. Capit tñ fere ſemper pro maſculo ſcorto.

¶ Puſtula eſt ſpecies occultæ vomicę: ſiue tuberculum in ſummitate cutis naſcẽs. Mar. Feruida ne trito tibi pollice puſtula ſurgat: Exornet docilem gaſtula plectra lyram. Græci puſtulas vocant phlyctenas quarũ tria ſũt genera. Exanthemata q̃ Ply. eruptiones pituitæ: aliqñ papulas vocat. Pſydracion paulo durius eſt: ac ſubalbidũ & acutũ. Epynyctis puſtula ſubliuidũ modice humeſcens & plana ſanguinis in tybijs & pedibus fere noctu maxime inſeſtans a quo nomen.

¶ Puſtulatũ argentũ a puſtulis dr q̃ in argento cælato in aſpredinẽ quandam exciſæ viſuntur ſicut puſtulæ in corpore oriuntur ſimiles illis puſtulis q̃ ex veruca vel ſudore naſcuntur.

¶ Puſula eſt tumefactio illa leuis q̃ in coquẽdo pane ſolet aſſurgere quã Feſt⁹ hetan quoq; vocari ſcribit q; pro re nullius precij ponit. Puſula etiã morbi genus qui alio noĩe dr ſacer ignis. Col. lib. viij. Eſt etiã inſanabilis ſacer ignis quã puſulã vocant paſtores. Hinc Puſuloſus. qui eo morbo laborat. Idẽ ibi. viuã pecudẽ q̃ fuerit puſuloſa reſupinã obruamus.

¶ Puſillus diminutiuũ eſt a puſio. i. paruul⁹. a quo fit aliud diminutiuũ puſilluſus.

¶ Puſillanimis: qui eſt puſilli animi. quẽ græci Microſychon dicũt. a quo puſillanimitas.

¶ Puteal p̃toris tribunal vel ſubſelliũ dr. Hor. Forũ Putealq; libonis mãdabo ſiccis. Perſ. Si puteal multa caut⁹ vibice flagellas. Et puteal. quo coope

¶ Puteus. q ppetuas hab; aq̃s: vt do (rit puteus. cet Aug. & de viuo fonte manãtes. Dict⁹ q; puteat dũ cauat. Ciſterna ẽ q̃ refrigerat aq̃s ſuas externas et adnẽtitias poſſidet. Hui⁹ diminutiuũ ẽ puteolus.

¶Puteolus ciuitas campanię: ab aquæ calidę puto re dicta: vt inquit Festus: licet alii putent a multitudine puteorum earundem aquarū gratia factorum. Hæc etiā vocata est Diceąrchia a iustitia administrationis & gubernationis a famiis condita vt voluit Euse. eo tempore quo Tarq nii a bruto sunt expulsi Hinc fit puteolanus a.um. Ci. Thermo. Cluni⁹ puteolanus valde me obseruat.

¶Putean⁹ a.um. qđ ex puteo est. Vñ aquā puteanā dicim⁹. Ply. li. xiiii. Deinde q̄ tū expressere adiiciūt vinaceis aquę puteanę: vt & secūdariū passio faciat

¶Putealis & hoc puteale eiusdem significationis. Ouid. Vt quo dux pœnus mersit putealibus vndis

¶Putearius q puteos fodit. Ply. Depressis puteis sulphurata vel alaminosa occurrētia putearios nec-

¶Putor fœtor. (cant.

¶Puteo es. putui. fœteo. & mali odoris sum. pducitq; primā syllabā. Hor. Putet aper rhombusq; recēs. Persi⁹. Nec inuideas q̄ multa fideha putet in locuplete penu. Hinc putesco mali odoris fio.

¶Putidus a.um. pe. cor. & putulentus a.um. qđ est mali odoris. Ci. Putidas ac pecuinosas aures. Nonius. Putidū nō solum ab ore fœtido & graui qđ naribus ꝓbet: sed etiā qđ auribus triste īsuaue austerū ācidum putidū dici posse auctoritas vetustatis admisit. Hinc putidiusculus diminutiuum. Ci. Cæsari Sumus enim putidiusculi q̄ per te vix licet: verum vt video licebit.

¶Putris & hoc putre quod est corruptū ac resolutū Virg. li. xi. Quadrupedū putrē cursu quatit vngula cāpum. Idem li. i. Ge. Et zephyro putris se gleba resoluit. Sup quo Ser. Putris gleba solubilis. Col. li. ii. Idem pinguis ac putris q̄ a cū plurimum reddat: minimū poscit. Et qđ postulat exiguo labore atq; īpēsa cōficit. Hinc putridus a.um. & putredo inis.

¶Putreo es. marceo & in pus soluor. Pacu. Q̄ q̄ annis & ætate hoc corpus putret.

¶Putresco is. putridus fio. Col. li. ii. Vt herbarum culmis cæteriscq; rebus īmista putrescant: quod vernacula lingua dicim⁹ marrare. Idē in eodē. Totum sterq; liniū rastris permiscerī oportet: quo facili⁹ putrescat & sit aruis idoneum. Huius composita sunt. Cōputresco. Hiero. in exo. Et cōputrescēt aquę. Im putresco intus resoluor. Col. lib. vii. Nā alal ipsum oleo mersum necat: & cū imputruit conterit.

¶Putrefacio resoluo. Col. li. iiii. Per apertam vitis medullā nimi⁹ humor trahitur: idemq; trūcū cauat vñ formicis aliisq; aīalibus quæ putrefaciunt crura vitium latebrę prębentur.

¶Putisco putidus vel mali odoris fio. Cice. li. v. de fini. Non inscite illud dictū videat insuauē animū illi pecudi datum ꝓ sale ne putisceret.

¶Puticuli sunt appellati a puteis: q; ibi cadauera ī puteis obruerent: vel ab eo q; in his corpora putescerēt. Romę vltra exq̄lias fuit locus public⁹ dict⁹ puticuli: qm̄ illic erat cōe sepulchrū miserę plebi.

¶Puto as. ꝓprie significat falsa superflua & īfructifera ex quacūq; re a veris & fertilib⁹ reseco & purgo & deputo. Hinc putari arbores dīr. Col. li. ii. Neq; arent: neq; vitem aut arborē putent. Vnde arbores purgatores putatores dīr. Et putari ratio dicit in q̄ snia pura sit. Hinc factū est: vt putare ꝓ cogitare & cōsyderare capiatur. Cogitando em̄ resecam⁹ mēte quæ falsa aut inutilia sunt. Et qđ verū ac bonū est: huic cogitando hęremus. Vnde putare rem dicitur

quod est disputare de re: & declarare q̄d res ipsa velit. Ter. Mitro maledicta oia: rem ipsam putemus. Interdū sumitur putare ꝓ colligere conferre. Plau. in aul. Putat ratio cum argentario. Interdū aptare Titi. Da pensā lanā q nō reddet tpri putatam ræte facite vt multetur malo. Interdū æstimare iudicare Ter. in an. Recte putas. Amb. Subtēpūt etiā fabulę frequēter de sæculo ac voluptatibus: claudere aures non potes, phibere putatur supbię. i. attribuitur si casus dti est: vel ęstimat si gti. Cōposita sūt Amputo: a quo peramputo. Computo: deputo: disputo: exputo. Imputo qđ est quasi ītus annumero cōputo. Hiero. in leui. Si plēs fuerint anni qui remanent vsq; ad iubileum scđm hos reddet & ptium si pauci ponent rōnem cum eo iuxta annos numerū & reddet emptori qđ reliquū est annoꝝ quib⁹ vide licet seruiuit mercedib⁹ iputatis. Et īputare ē adscribere attribuere & culpam dare. Idē in prolo. Thob. Arguunt. n. nos hebreoꝝ studia & imputant nobis cōtra suum canonem latinis auribus ista transfere. Aug. Q̄d pręstat ventri imputat pietati. Imputat⁹ vero a.um. ꝓ nō amputato sumitur. Interputo in medium puto. Col. li. ii. Rosam fruticibus ac surculis disponi ppluſculos pedales cōuenit per idē tempus quo & viola: sed oibus annis fodiāte Cal. martias & īterputari oportet. Hoc modo annis multis pēnat. Opputo circūputo. Ply. li. xvii. Opputatur aūt q quid ꝓximo tulit fructū. Perputo ꝓfecte puto declaro: & vti dici debet ꝓfero. Plau. in cas. Nūc operam date vt ego argumentū hoc vobis plane ꝓputem. Reputo rursus seu sæpe puto retracto: quod dicimus rogito seu multū cōsydero ac mecum voluo. Lact. Cogitanti mihi: & animo meo sæpe reputanti priorem illum generis humani statum & miserum pariter & indignū videri solet. Sal. Cum snias nōnullos ipse mecum reputo. Liui. li. i. Qui sis: nō vnde natus sis reputa. i. bene cōsydera. Et reputare est computare. Vlp. Item sumptus litis tutor reputabit: & viatica si ex officio necessarie habuit aliquo exire vel ꝓficisci. Supputo: calculo: numero. Hier. in ꝓlo. li. ꝛ. Quomodo igit vigintiduo elemēta sūt per quæ scribimus hebraice oē qđ loquimur & eoꝝ indiciis vox hūana cōprehēdit: ita vigintiduo volumina supputant quibus lris & exordiis in dei doctrina tenera adhuc & lactens viri iusti erudit infantia. i. numerant. Idem. Salomonis quoq; in fine ꝓuerbia eiusdem alphabetis vel incisionibus supputant. i. conscribūtur: vel exprimuntur. Aliquando Supputare examinare. Idem ad helio: ędificaturus turrim futuri operis sumptus supputa. Et oīa habēt penultima correpta.

¶Putamen rerum purgamentum. Nam quicquid ex aliqua re ꝓcitur putamen appellatur. Plaut. in cap. Nucleum amisi reliqui pignori putamina. Cypria. Imperitus est medicus qui tumentes vulnerum sinus manu parcente contrectat: & in altis recessibus viscerum vitus incluſum dum seruat exaggerat. Aperiendum vulnus est & secandum & putaminibus amputatis medela fortiore curandū. Vociferet & clamet licet & conqueratur æger impatiēs per dolorē: gratias agit postmodum cum senserit sanitatem.

¶Putus a.um. idem quod purus. Vnde putum argentum. i. purgatum. Iuue. Pauca licet portes argēto vascula puti.

¶Putítius ꝑ ſtulto á Plau. ponítur.
¶Pyctas: greci vocãt pugiles. Lãprid. in helioga. Gladiatores ante cõuiuiũ pugnantes ſibi & pyctas frequẽter exhibuit. Hinc pyctale ꝑ certamine. Ser. Pyctale certamen appellat pugnã cæſtuũ. Hic Col. li. ix. Gallinaccũ in certaminibus gallorũ pugnacẽ pycten vocat. Nõ rix oſarũ auiũ laniſtæ cuius plerũ q; totum patrimonium pignus aleę victor gallinaceus pyſtes abſtulit.
¶Pyga dictio greca ſignificat extremã ptem tam anteriorẽ q̃ poſteriorẽ. Hinc eſt q; & mẽbrũ & nates ſignificat. Trũci. n. extremũ vtrumq; eſt. A quo ſit verbũ πυγίζω. Vñ apud Mar. vetus legit epigrammatis inſcriptio philopygiſta: q̃ voces plurib⁹ verbis apiendę nõ ſunt ab eo q ſe religioni dicauerit.
¶Pygargus: caprea q̃dam ſylueſtris nõ diſſimilis damis Ply. li. x. ꝑ quodã aquilarum genere accipit. Secundi generis inquit pygargus in oppidis & in campis albicãte cauda: ex πυγη nates & αργος albũ. Sunt qui putent eſſe herodionẽ genus: quæ ales adeo coitu infeſta eſt: vt cũ vir cũ muliere coire velit acri dolore oculoꝝ vtrinq; ſoluant̃ ac morientiũ pene ſimiles abeant.
¶Pygmachia cæſtuũ pugna πυγμη em̃ cęſtus dr̃.
¶Pygmachus pugil.
¶Pygmęi vt li. vii. ſcribit Ply. Populi in extrema parte montiũ indiæ habitãtes ſalubri cælo ſempq; vernãte qui ternos dodrãtes nõ excedunt πυγμη em̃ cubit⁹ dr̃. Aug. li. xvi. ci. dei. Alios ſtatura cubitales quos pygmæos a cubito greci vocãt: pugnãt cũ gruibus: ſed vincunt̃. Horꝝ mulieres q̃nto anno ptũt & ſeneſcũt octauo. de pygmęis. Iuu. log̃ ſatyra. xiii. Ad ſubitas thracũ volucres nubẽq; ſonorã Pygmeus puis currit bellator i armis. Mox impar hoſti raptuſq; per aera curuis Vnguibus a fæua ferẽt grue ſi videas hoc Gẽtibus in noſtris riſu quatiere: ſed illic q̃ eadẽ aſſidue ſpectent̃ p̃lia ridet Nemo vbi tota cohors pede non eſt altior vno.
¶Pylęmenes dux paphlagonũ q ad auxiliũ troia noꝝ ꝓfectus eſt. Et pylęmeneus a poetis dicit̃.
¶Pylene ętolię oppidũ. Papi. Sẽſit ſcopuloſa pylene Fletaq; cognatis auibus meleagrea pleuron.
¶Pylos oppidũ iuxta theſſaliã a Neleo conditum vnde Neſtor dictus eſt pylius Ouid. Illius attactu pylius iuueneſcere poſſet. Sunt & alię duæ ciuitates hoc nomine.
¶Pyr latine ignis: a quo multa p cõpoſitionẽ fiũt. Et pyr oliuæ nucleus q; facile ignẽ cõcipiat.
¶Pyra ligno⁹ cõgeries. Vir. Innumeras ſtruxere pyras. In his cremari corpora antiqui cõſueuerunt
¶Pyrrha deucalionis vxor: de qua Iuue. Et maribus nudas oñdit pyrrha puellas. Eſt & hoc noĩe caſtæ ciuitas iuſta Myrtoum pelagus.
¶Pyrrhus latine flauus: ſiue rufus. Quo noĩe dicti fuere Achillis fili⁹: & Epirotarũ rex: qui bellũ cũ romanis geſſit: eo q; rufi eſſent.
¶Pyrus arbor pyrum fructus dictum q; ad ſimílitudinẽ pyramidis e lato tendat in acutũ flãmę ſimílitudinẽ reddẽs. Cui⁹ diminutiuũ pyrulum ptulit. Aug. li. i. con. Nã hæc ipſa ſunt quæ a pedagogis & magiſtris a nucibus & pyrulis & paſſeribus ad p̃fectos & reges aurũ prędia mãcipia. Pyros etiã latine frumentum dicitur.
¶Pyratium genus potionis q̃d ex pyris factũ credit & loco vini ſumebatur. Hiero. contra Ioui. Tímotheo dolenti ſtamachũ vinum ſuadet bibere nõ pyratium.

¶Pyrrhica cæ. ſiue pyrrhice es. ſaltatio græcanica quã pyrrhus in creta prim⁹ inſtituit: vt li. vii. ſcribit Stra. lib. x. docet pyrrhicã reptã fuiſſe a pyrrhico ꝑ iuuenib⁹ ad diſciplinã militarẽ exercendis. Plato. li. vii. de legibus. Motus pyrrhicos imitat̃ flex⁹ corporũ q̃bus tela plagæq; vitant̃. Sue. de Cæſa. Pyrrhicẽ ſaltaueruntaſiæ bithyniæq; principiũ ludis.
¶Pyrrichius genus pedis qui cõſtat ex duab⁹ ſyllabis breuibus dictus a pyrrho qui prim⁹ victoria potitus frequẽtibus pyrrhichiis laudatus ſit.
¶Pyrauſta: apud Ariſtotelẽ vermiculus eſt quẽ & cleron vocat aranei ſpecie nocentem fauis.
¶Pyralis pẽnata beſtiola magnitudine muſcę ex igne ꝓuentens. Vñ & nomẽ a quibuſdã pyrauſta appellatur. Q̃ diu eſt in igne viuit: cum euaſit longiore paulũ volatu tunc emoritur.
¶Pyramis idis. moles maxia quadrata ita conſtructa: vt e lato in acutũ tendat in formã flammæ q̃ latior ſurgens in acutũ deſinit: quales romæ adhuc extant duæ iam vetuſtate fatiſcẽtes. dicta pyramis q; flãmæ ſimilitudinẽ habeat: vel a lapide pyropœcilo qui & thebaicus ex quo ædificabatur ab ignea quadã varietate. πυρ. n. ignis dicitur πoικιλος varius. Pyramidem noſtri metã vocant: q; termini eorum qui a metiendo. i. menſurando metæ dicunt̃ forma pyramidũ ædificari ſolent: atq; ea figura pyramidalis vocat̃. Erant pyramides in ægypto ſtructæ ex quadratis lapidibus admirandæ faſtigiatæ vltra oẽm excelſitatẽ quę manu fieri poſſet: vt ſcribit Solinus: & ſub eis ſepulti reges. Excogitatę primũ a regib⁹ ægypti: ne plebs eſſet ocioſa: vel ne pecuniã ſucceſſoribus relinquerent.
¶Pyramus pe. cor. pprium adoleſcentis mẽphitici nomẽ: qui Tiſbes amore ardens ſeip̃m interemit Hoc nomine etiam dictus eſt fluuius inſtar nili limũ deferens: qui magnam ciliciæ partem adiecit. De quo extat illud oraculũ. Tunc erit vndiſonus latecum pyramus olim littora perfundens cyprum labetur in almam.
¶Pyrrho nomen proprium philoſophi: a quo philoſophi pyrrhoni dicti: quos græco cognomento σκεπτικους: id eſt cõſideratores appellant. Nihil enim decernunt: ſed in quærendo ſemper conſiderandoq; ſunt. Ac ne videre quidem plane quic q̃ ne q; audire ſe putant. Aiuntq; veritatem incomprehenſibilẽ videri. Iidem απορρητικοι: id eſt ambigentes dicuntur: quoniam nihil affirmant & de omnibus ambigunt. Hic patria Elidenſis fuit. Primo pictor deinde Anaxarchi diſcupulus. Vixit annis ferme nonaginta.
¶Pyropœcilus genus lapidis: de quo in dictione pyramis dictum eſt.
¶Pyręus athenienſum portus cui vrbs coniungebatur muro protracto ex oppido in modum duorum crurum: ob aduentantium multitudinem ſemper feruens: vel a pyreo promontorio q; radiis ſolis exuritur. Pireus vero cum i latino nomen eſt viri pprium.
¶Pyrous: nomen vnius ex equis Solis: quaſi ardens. Nam quattuor eſſe perhibentur. Pyrous ſcilicet Aethon. Phlegon Eous. Sũt qui declinent. Pyrois. entis. ſicut Simois entis.
¶Pyragmon απο του πυρος και ακμονος.

Nam pyr ignis ακμων incus qui nunq̃ à calenti ſin cude diſcedit.

¶Pyrolabes q; ea quæ ignita ſunt capiat.

¶Pyrodes Cilicis filius: qui primus e ſilice excuſſiſſe ignem dicitur quemadmodum aſſeruaſſe in ferula prometheus.

¶Pyrobolla: malleus q; ignita percutiat.

¶Pyrene nomen: puellę bebricis filiæ impyreneo monte ab hercule compreſſæ atq; a feris laniatæ & ibi ſepultæ. Qui mons quoq; a poetis pyrene nuncupatur. Syli. Pyrene celſa nimboſi verticis arce diuiſos celtis late ſpectat iberos. Tibul. Nõ ſine me eſt tibi part⁹ honos tua bella pyrene: Teſtis & ocea ni littora ſantonici. Hic mons hiſpanię galliam ab hiſpania diuidit. Ab exortu equinoctiali in occaſũ brumalem porrectus a crebris fulminum ignibus. vel απο του πυρος. i. igne Nam vt ſcribit Diod. lib. vi. Syluę in pyreno frequentes iniecto a paſtoribus igne piſci. temporis flagrauerunt. Hinc pyreneus. Sylius a pyrene puella pyreneum ſaltum dici autumat. Dicitur autem mons ipſe pyrene & pyreneus mons. Pyrene etiam fontis nomen fuit: vt in quit Ply. lib. iiii. in Acrocorintho muſis dicatis. Cuius meminit perſi. & Plau. in aul. Inter bibere ſola ſi vino ſcateat corinthienſem fontẽ pyrenea põt Sta. li. i. ſyl. Nec conſcia detur pyrene largos poti⁹ mihi gurges inhauſtus.

¶Pyrenes pe. p. ſunt ceraſorum oſſa ſeu baccæ: vt apud Ari. lib. ii. meteororum in fine. vbi ſic legitur πινεσθαι την εκθλιψιν. οιον οι πυρηνες οι εκ των δακτυλων πηδωντες.

¶Pyria vrbs Inſulæ Leſbi. Pyriaſis latine formẽ tum dicitur.

¶Pyrgus latine turris dicitur q; fulgureis ignibus ferire turres cõſueuerunt. A cuius ſimilitudine pyrgus etiam vaſis genus dicitur cauitate feſſili quo cõiecti tali agitatiq; mittunt ante q̃ in alueolum emittantur. Hor. Mitteret in pyrgum talos: cuius effigies inſtar turriculę eſt: vñ nomen mutuat. Mar. Turricula latino vocabulo vſus eſt. Perſius orcam dixit. Sciręrat in voto damnoſa canicula q̃tũ raderet anguſtę collo nõ fallier orcæ. Hæc eſt illa turricula ſiue pyrgus quæ alio noie fritillus dicitur a poetis. Vñ Prophyrio dicit pyrgum ſignificare quod nos fritillũ dicimus in quo cõiectæ teſſerę agitateq; mittunt. Iuue. Paruoq; eadẽq; mouet arino fritillo Quibus verbis cla. fit de turricula dictum eſſe non de tabula luſoria: quę lata & ſpacioſa eſſe conſueuit & quæ alueus ſiue alueolus: ſiue latruncularia tabula dicitur. Pyrgus etiam militaris ordo dī & turma eq̃ſtris. Sunt qui pyrgum dicant απο του πυρος quia tendat in acutum.

¶Pyrga teſticulo. burſa. Pyrgum Thuſciæ oppidum: qd & pyrgi numero populi dicit. Vir. Et pyrgi veteres intempeſtę q; grauiſcæ.

¶Pyrgobaris: turris vel domus in modum turris ædificata.

¶Pyrgoteles pe. cor. ppriũ nomẽ gẽma. ſculptoris nobiliſſimi adeo vt Alexãder macedo edictum fecerit: ne imagines ſuæ ab alio q̃ a pyrgotele ſculperentur.

¶Pyretra herba medicinalis quam vulgo nũc draconẽ vocant linguam adurens & mordicans. Eius folia in acetariis ꝓbantur radice vtunt pigmẽtarii. Pyretrũ Macer vſurpat. Eſt pyretrum calidũ ſiccũ & quart⁹ in illo Eſt gradus excutiat dentes ſi frigidus humor Maſticet hęc patiẽs: teneatq; diuti⁹ ore.

¶Pyretus febris ab incendio appellata: quẽadmodũ apud nos febris a feruore.

¶Pyrites lapis: q; plurimus illi ignis ſit: hunc nos ignarium dicimus: quidam etiam Viuũ vocant q a clauo vl altero percuſſus lapide ſcitullas edit. Aug. li. xxi. ci. dei. Pyretẽ lapidẽ ꝓ ſicum tenentis manũ ſi vehementius premat adurere: pp qđ ab igne nomẽ accepit. Præterea lapis molaris pyrites vocat: q; in eo quoq; ignis cõſpiciat. Eſt & ali⁹ perites ęris ſimilitudie in Cypro reperiri ſolitus: & circa Acarnaniã: cuius vſus in medicina non paruus eſt.

¶Pyricauta latine Ambuſta dicuntur: hoc eſt aduſtiones & aduſta.

¶Pythagoras nomen philoſophi: de quo dictum eſt. Mente deos adiit & quæ natura negauit: Viſib⁹ humanis: oculis ea corporis hauſit. Hic in italia in ea parte quæ magna græcia dicta eſt maximam iuuenum multitudinem philoſophiam docuit: vbi vi ce numinis cultus eſt. Ex quibus Archita Tarentinus Alcmeon crotoniata. Hyppaſis metapontin⁹ Philolaus crotoniata maxime floruerunt qui dicti ſunt pythagorei & italica philoſophia quæ a pythagora defluit. Dictus pythagoras q; vera pythio non minus loqueretur. Venit autem in italiam Tarquinio ſuperbo regnum obtinente. Ferunt pythagorã ab ægyptiis ſacerdotibus cærimonias potentiaſq; numeroꝝ admirandas vices geometriæ: ſolertiſſimas formulas: a chaldęis ſyderalem ſcientiã planetarum & ſtellaꝝ ſtatus ambitus effectus in genituris hoium didiciſſe. Cui bragmanes Indorum philoſophi plęraq; philoſophię documenta cõtulerũt. Hic leges dedit italis apud crotoniatas & metapontinos cuius nõ minus ſexcentis diſcipuli erãt qui noctu ad eum audiendũ cõfluebant.

¶Pythagoræi dicti ſunt qui ſectam pythagoræ tenent.

¶Pythagoriſtę qui vitam pythagoræ ſequuntur.

¶Python ſerpẽs απο του πυθω qđ putredo quoniam ex putredine terrę poſt diluuium deucalionis natus ſit. Et eſt tã maſ. q̃ fœ. generis. Claudi. Cæruleus tali ꝓſtratus apoline python. Tibul. Vbi delphica python. Hinc Apollo pythius.

¶Pythius cognomen Apollinis a pythone draco ne quem ipſe in prima infãtia ſagittis interfecit: iu nonis nutu immiſſum ſecundum poetarum fabulas. Alii απο του πυνθανομαι: quod eſt interrogare et conſultare. Inde vaticinantes phœbades pythiæ cognominantur: vt ſcribit Stra. libro nono. Alii ab πυθειν putreſcere: q; nunq̃ ſine vi caloris efficitur.

¶Pythia o. ludi Apollinares qui in apollinis honorem ſunt inſtituti.

¶Pytiocãpæ ſunt ærucæ venenatę in pino naſcentes. Vnde & nomen mutuãtur. Græce enim πιτυς vocatur pinus. Vnde & Pytuiſæ inſulæ a græcis dictæ a frutice pineo monumentis ſcriptorum inclytæ. Campe voro ſignificat brucum: ſiue erucã a flexura quæ dicitur Campe. Ply. lib. xxiii. Vſus contra pinorum erucas quas pytiocãpas vocant. Col. lib. xii. Beſtiolæ quæ a nobis appellãtur erucæ cãpæ nominantur.

¶Pytiſma pytiſmatis leuis ſputi irroratio ab πυτιζω: quod eſt ſputo leui & crebro irrorare. Sunt

qui ſcribant pityſma cum y in ſecunda ab πίτυς ἢ πίτυος ſpuere. Iuuena. Qui lacedęmonium pyteſmate lubricat orbem. i. qui lubricat anulum ſputo.

¶ Pyxis pyxidis græcum nomen eſt a buxo quod græce pyxon: latine buxolum vaſculū e buxo. q̄ q̄ & ex alia materia dici poſſit qm̄ ex eo ligno fieri cœpit. Nam vt docet Quinti. li. viii. Pyxides cuiuſcū q̄ materię ſunt quarum vſus variis rebus eſt accommodatus. Ply. li. xviii. Primori ineſt pyxis ferrea. Apul. de aſi. li. iii. Arcula quędam recluſa pyxides pluſculas inde depromit. Hui⁹ diminutiuum eſt pyxidicula in qua aromata continentur. Cor. Celſus li. vi. Liquidum collyrium pyxidicula ſeruat. A pyxide etiam pyxidat⁹ dicitur: ſignificatq; ad effigiē pyxidis in cōmiſſura formatum. Ply. li. xxxi. Cōmiſſuris pyxidatis.

Littera muta eſt: ſuperuacua dicitur: ſicut & k. qm̄ c poteſt implere earum vocabulum: & propter nihil aliud ſcribenda videtur niſi vt oſtendatur ſequens u ante alteram vocalem in eadem ſyllaba poſitum perdere vim litterę in metro. Et vt pinguior per cam ſonus habeatur q̄ per c haberi poſſit. Quod ſane terminatio ipſius q & neceſſaria cōſequentia alterius u poſt illud: & ante alteram vocalem indicare poteſt. Nunq̄ em̄ in eadem ſyllaba vocalem poſt q ponere poſſumus quin inter q & vocalem interponamus u: vt qualis: queror ſequitur: loquor quum: vt Victorino placet q̄uis hoc nonnulli per vnū u ſcribi velint. Tranſfertur aūt q in c. vt loquor locutus: ſequor ſecutus. In ſ: vt torqueo torſi. In x: vt coquo coxi.

¶ Qua aduerbium modo ſignificat per quem locū Virg. Dic mihi qua ſit iter. Modo inquātum. Seneca hominem quippe qua animal eſt moueri ſenſu oportet. Modo partim. Ply. Medium tempus diſtētum impeditumq; qua officiis maximis: amicia prīcipum egiſſe.

¶ Quadantenus penultima correpta vſq; ad quandam partem.

¶ Quadra quadrę: menſarium inſtrumētum ex ſtāno vel argento ſuper quod dapes ſcindūtur ſiue ponuntur ſciſſæ q; quadrata forma fieri ſoleat: veluti rotonda repoſitoria orbes dicimus qui vulgo Inciſoria dicunt. Fitq; aliquādo etiam ex pane. Vir. li. ii. Ge. Patulis nec parcere quadris. Iuue. Vt bona ſumma putes aliena viuere quadra. Sunt qui dicant quadram panis fragmentum ſiue fruſtum eſſe quia olim apud romanos quadrati panes dicerētur Mar. Committis turdūq; mihi quadrāq; placētę.

¶ Quadrus quadra quadrum: quod eſt quadratum Quadratum vero figura eſt rectas atq; ęquales lineas quattuor & quartuor rectos angulos habens.

¶ Quadratura: ipſa quadratio. Vnde archimedes ſcripſit de quadratura circuli.

¶ Quadro quadras: in quadrū redigo. Hora. in epiſtolis. Et quæ pars quadret aceruum. per tranſlationem Quadrare ponit pro conſentire & ex omni parte cōuenire. Tractum a lapidibus quadris qui inter ſe optime cōueniunt. Virg. Arboribus poſitis ſecta via limite quadret. Apul. Vt omnia ad calamitatē quadrarent.

¶ Quadrans genus nummi: q; ſit quarta pars aſſis hoc eſt vncię tres. Iuue. Nam ſi pieria quadrans tibi nullus in archa oſtendatur.

¶ Quadrantal. figura eſt quæ omni ex parte quadrata ſit: quales ſunt cubi & teſſeræ quibus in alueolo luditur. In quācunq; enim partem incubuerint: i motam habent ſtabilitatem. Eſt & genus vaſis pedem quadratum habēs & continet. xlviii. ſextarios Plau. Anus hæc ſitit. Quantillum ſitit? Modica eſt: capit quadrantal.

¶ Quadrageſima abſolute dicitur pro quarta parte. Sue. de Calig. Pro litis atq; iudiciis vbicūq; conceptis quadrageſima ſummę de qua litigaretur exigebatur. Sic dicimus decimam vigeſimā quinquageſimā centeſimam.

¶ Quadrifidus quadrifida quadrifidū penultima correpta: quod in quattuor partes findi poteſt. Virgilius libro ſecundo Ge. Quadrifidaſq; ſudes & acuto robore vallos.

¶ Quadrifariam aduerbium: quadripertito. Var. Et ea quæ ad mortales pertineant quadrifariam diſpertiuerim.

¶ Quadriforme: quod habet quattuor formas.

¶ Quadrangulum qđ habet quattuor angulos

¶ Quadriga penultima producta: quaſi quadriaga a quattuor equis quibus iungebantur appellata eſt Gel. Quadrigas Cæſar etiam ſi currus vnus equorum quattuor iunctorum agmen vnum ſit pluratiuo ſemper numero ducēdas putat. Aliquanto quadrigarum nomine intelligūtur equi qui quadrigas agunt. Colu. libro quarto. Vnde ſacrorum certaminum ſtudio perniciſſimarum quadrigarum ſemina diligenti obſeruatione cuſtodiunt & ſpem futuram victoriarum concipiunt propagata ſobole genero ſi armenti.

¶ Quadrigarius qui quadrigam agit. Eſt & nomē ꝓprium auctoris.

¶ Quadriiugi ſiue quadriiuges penultima correpta quaterni ad vnum iugum alligati: ſic biiugi triiugi: & ſeiugi cum duo vel tres vel ſex equi ad vnū currū adhibentur.

¶ Quadripertior: in quattuor partes diuido. Vnde quadripertitū: in quattuor partes diuiſum. Quadripertito aduerbiū ſignificat in quattuor partes.

¶ Quadrupes: q; quattuor pedes habet. Hinc quadrupedus a. um. Ambr. lib. hexa. Demerſa magis quadrupedo corporis greſſu: & velut affixa terris videas eſſe q̄ libera.

¶ Quadrupedo as. pe. cor. quattuor pedibus gradior. Vnde quadrupedantia animalia quadrupedia dicūtur. Vir. de equis. Per fractaq; quadrupedantū pectora pectoribus rūpūt. Ply. li. viii. Theſſalorum gentis inuentum eſt equo iuxta quadrupedante cornu intorta ceruice tauros necare.

¶ Quadruplus a. um. qđ eſt quattuor: a quo q̄ dupliciter: & quadruplico as.

¶ Quadruplatores: a quadruplo as. vel a quadruplor. Plau. in perſa. Quadruplatores appellat delatores q; dāni quartā partem bonor⁹ indipiſcebant Aſco. Quadruplatores delatores erant criminū publicor⁹ in qua re quartā partē de ꝓſcriptor⁹ bonis quos detulerant conſequebantur.

¶ Quadruplor aris. delator fio: & damnati quartā partem accipio. Plau. in perſa. Neq; quadruplari me volo.

¶Quadrilaterum qđ habet quattuor latera.
¶Quadrimus a.ū.qđ habet quattuor annos:a quo fit diminutiuū Quadrimulus a.um.
¶Quadrinoctium quattuor noctes: ſicut binoctiū duas noctes ſignificat.
¶Quadriremis pc.p.natis quæ quattuor remorū odinem habet.
¶Quadriſyllabum qđ ex quattuor ſyllabis cōſtat
¶Quadriuium dicit vbi quatuor viæ conueniunt.
¶Quadi populi ſunt.Hiero. Sarmatæ quadi vandali & innumerabiles aliæ gentes equorū & vulpiū carnibus delectantur.
¶Quæ nomē relatiuū relatiuū cum æ. diph.ſcribit vt differat a que coniunctione cum oībus cōpoſitis vt quæq;:quædam:quæuis: quæcunq; : quælibet & cætera huiuſmodi.
¶Quæcūq; vim relati in ſe continet: vt feci q̄cūq; iuſſiſti. Aliqñ ſimpliciter & ſignificat oīa. Ci.Quā obrem quæcūq; a me ornamenta vitę pficiſcentur. elaborabo vt oēs intelligant a me hitam eſſe rationem tuæ dignitatis.
¶Quæro is.quæſiui.itum.& quæſtū per ſyncopen ex quæ & res componi videtur.Nam proprie quærere eſt quæ ſit res aliqua inueſtigare. Et dicimus Quæro te hanc rem.Quæro te de hac re.& Quæro hanc rem abs te. Quæro rem:inueſtigo veritatem. Ter.in adel.Quære rem imo extorque. Item quærere eſt lucrari. Vnde Aug.lib.xvii.ciui.dei In latina lingua hoc verbum quærit accipit prepoſitionē & acquirit dicit q̄ q̄ & ſine additamēto præpoſitionis quærere intelligatur acquirere : ex quo lucra vocātur & quæſtus. Huius verbi compoſita mutant æ in i prod.Que ſunt Acquiro: Anquiro: Circunquiro: Conquiro:qđ eſt vndequaq; quæro. Lact.libro ſecundo. Fecit hominem de paradiſo:vt victum ſibi labore conquireret. Diſquiro: quærendo diſcerno. Aug.li.ii.ciui.dei. Vnde poſtea nobis erit in dei veri dñi volūtate diſquirēdi ac differendi locus. Exquiro. Inquiro inueſtigo:quaſi bene intus quęro. Lact.li.iii. Nam ſi quis mores eorum diligenter acquirat:inueniet iracūdos cupidos Perquiro veſtigo Requiro de quo infra.
¶Quærito as.frequentatiuum ſignificat inſtanter quęro. Et proprie de iis dicitur qui quotidie inquirēdo vix victum inueniunt: vt inquit Don. Teren.in adel. Lana ac tela victum quęritans. Plau. Qui inops & ſordidus quæritando alit familiam : id eſt oſtiatim quęrendo: victum quod mendici faciunt: q & rogatores dicuntur. Plau. Vt rogator oſtiatim petam panem.
¶Quęſtio a quęſtum ſupino fit:& quandoq; ſignificat dubitationem ſiue interrogationē : vt quęſtio eſt an mūdus ęternus ſit. Eius dimi.eſt Quęſtiuncula.Hiero.Quęſtiūculam ppoſuiſti quid ſit Villicus iniquitatis. Grece quęſtiōes Zetemata & pblemata appellant. Qñq; ſignificat cōtrouerſiam: vt apd rhetores.Quādoq; Torturam & corporis dolorem qui datur alicui facinoroſo ad eruendam veritatem ſicut in iudiciis.
¶Quęſtionor queſtionaris pquiro examino:a quo Quęſtionarius.
¶Quęſtionarii ſunt inquiſitores examinatoreſq;. Vnde de diuo Anaſtaſio legitur maximum pondus argenti quæſtionariis Clanculum filii Ieſdim obtulerunt.

¶Quæſtor prępoſitus pecunię publicę qui curam gerit habet.Cicero libro ſecundo artis ve. Rhodii quoſdam legarunt athenas : legatis quęſtores ſumptum quem oportebat dari non dederunt. Hic vrbanus dicebatur qui etiam vectigalia exigebat a prouinciis. Vnde lentulus quęſtor ſenatui ſcribit. Et q̄ primum ad meum officium reuertēdum mihi existimaui : & vt reliqua vectigalia exigerem & quam poſſi pecuniā colligerem quicquid ex ea correptū eſſet:aut quorum id culpa accidiſſet cognoſcerem.
¶Quęſtor quoq; qui imperatoris vice fungitur in exercitu.Cicero in Cato. Sed tamen hoc queo dicere non me quidem his eſſe viribus quibus aut miles punico bello:aut quęſtor in eodem bello : aut cōſul in hiſpania fuerim. Et hic erat primus honoris gradus apud romanos. Et prętorem quęſtori ſuo parētis loco eſſe oportebat. Item quęſtor qui pręeſt iudiciis exercendis & maleficiis puniendis quem maleficiorum iudicem appellare ſolem⁹.Qui & quiſitor vocat.Virg.Quęſitor minos vrnam mouet.Clau. Quęſitor in alto cōſpicuus ſolio pertentat crimina minos. Dictus quęſtor a quęrendo q cōquireret:publicas pecunias & maleficia quę triumuiri capitales nunc conquirunt. Ab his poſtea qui quęſtionē & iudicia exerceut:quęſtores dicti.
¶Quęſtura quęſit oris dignitas:ſicut a prętore prętura. Ci. Cuius cū patre magna mihi fuit amicicia inde a quęſtura mea ſiciliensi.
¶Quęſtorius quęſtoria quęſtorium: quod ad quęſtorem pertinet. Cice. Caninio. Quod ego officio quęſtorio.
¶Quęſtorius quęſtorii:qui quęſtor fuit:vt vir quęſtorius.
¶Quęſtus quęſtus & quęſti. Plautus in aulu. Nam hic apud nos nihil eſt quęſti. Datiuum & ablatiuum plurales facit quęſtib⁹ : ſignificatq; lucrū nūmariū Et em̄ lucrū etiā amicoꝝ & glorię & ſcientię. Interdū ponitur pro actione ipſa atq; artificio lucrandę pecunię .Ci . Nam de artificiis & quęſtibus qui liberales habendi ſunt:qui ſordidi. Quinti. Nam vt lingua primum eſſe cœpit inquęſtu.
¶Quęſtuoſus quęſtuoſa quęſtuoſum:idē quod lucroſus:vt quęſtuoſus homo qui lucri cauſa auidior vndiq; lucella quęritat. Col.lib.vii. In ruſticatione vel antiquiſſima eſt ratio paſcēdi pecoris:eademq; quęſtuoſiſſima.
¶Quæſticulus diminutiuū ſignificat paruū lucrū Cicero libro ſecūdo de ora. Aut quid fiſcum rhetoris cum lucello meo:aut mens quęſticulus cum cęlo terra:rerumq; natura.
¶Quęſtuarius qui quęſtus gratia artem aliquam exercet:& quęſtuarię artes que lucri gratia exercent
¶Quęſo primam perſonam indicatiui tantum habet q̄uis quęſere apud Sal.& Ciceronē legatur.Modo quęſo ac queſumus dicimus p rogo. Sunt tamē qui declinent. Quęſo quęſis quęſi quæſum:vel ſecundum probum quęſiui quęſitum. Luc. lib.i.pręſenti vſus eſt. Ni diuum pacem votis adit & precequęſit. Sal.lib.i.hiſto. Curionem quęſiuit vti adoleſcentior & a populo ſuffragiis integer ętati cōcederet mamerti.Huius frequentatiuum eſt Quęſito as. Priſ.Quęro quęrito differentię cauſa facit:quia a q̄ ſo quęſito fit.
¶Quercus dicitur q; id genus arboris graue ſit ac durū tñ etiā q; in ingentem euadat amplitudinem.

Et tam ſecundę q̃ quartę decli. eſt. Ci. Ibi quęrcorũ rami ad terram iacent.

¶ Q uærnus a. ũ. qđ eſt ex quęrcu. Vir. li. i. Ge. Sed tñ & quęrnas glandes.

¶ Q uærceus a. um. idem quod quęrnus a. um. Ser. Q uærceam coronam accipiebant qui in bello ciuẽ ſeruaſſent.

¶ Q uærneus ea. eũ. ſimiliter poſſeſſiuũ. Col. li. vii. Probaẽ maxime vlmea poſt fraxinea & ab hac populnea: vltima ſunt Illignea & quærnea & laurea.

¶ Q uærcicus ca. cum. idem. Sue. ĩ Cali. Primo die phalerato equo inſignięq; quærcica corona & cetra & gladio: dureaq; chlamyde.

¶ Q uærquetum: ſiue quærcetum: locus vbi conſiteſunt quærcus. Var. Si ad limitem quercetũ habet nõ poſſis recte ſecundum eam ſyluam ſerere oleam A quęrqueto aũt dicunt Q uærquetulanæ nymphę quærqueto præſidentes.

¶ Q uærcerus quærcera quærcetum pe. cor. quod ẽ frigidum cum tremore. Lucil. Iactans me vt febris quærcera. Gel. li. vltimo. An tu forte morbum appellari hic putas ægrotationem cum febri rabida & quærcera? Et Feſtus ait antiquos quærcerã dixiſſe grauem & magnam.

¶ Q ualis relatiuum qualitatis eſt: vt qualis pater: talis filius. Ponit & interrogatiue: vt quale ei reſpõ ſum dediſti? Interdum infinite: vt noui qualis ſis. Reſpondet qñq; ſequẽti ſubſtãtio & qñq; antecedẽti. Hor. in Epo. Sed incitat me pectus & mãmæ putes equina quales vbera.

¶ Q ualitas eſt ſecundũ quam quales dicimur: vt albedo: nigredo: aduocatio: ꝓcuratio: legatio: paternitas: filiatio. Q ualitates ſunt q; ſcđm eas albos nigros aduocatos ꝓcuratores patres filios dicimus.

¶ Q uallus genus vaſis viminei per quod vinũ gutatim defluit cum calcatur vua: a colãdo: reliqua vero materia exire ꝓhibetur. Virg. Tu ſpiſſo vimine quallos collaq; prælox fumoſis deripe tectis. Ponitur etiam pro ciſtula in qua mulieres ponebant penſa lanæ. Horatius libro ſecũdo carmi. Tibi quallũ cythereæ puer ales.

¶ Q uaſillus & quaſillũ diminutiuum a quallus. Feſtus. Calathos græci: nos dicimus quaſillos. Ci. in phil. An non inter quaſilla pendet aurum? Et corripit primam ſyllabam: q̃uis quallus illam producat. Tibul. Sit tibi cura togę potior ꝑſſum atq; quaſillum. Romani. Veteres quaſillum tallaſionem appellarunt: vt auctor eſt Varro. Vnde tallaſii nomen in nuptiis frequentabant ad lanificium nouas nuptas inuitantes.

¶ Q; coniunctio diſcretiua vel. Electiua: vt diues opto eſſe q̃ pauper: ſed videtur iſta particula q̃ proprie ſignificare q;: q̃uis videatur vi quadam verborum ad alia trahi: vt qñ: ꝑ ſequentibus ita ſignificabit: vt q̃ venies? q̃ ero illic. Aliqñ ponit ꝑ poſt q̃ ſiue ex quo. Liui. li. vi. Iuppiter atq; dii oẽs hæc dederunt vt. T. Quintius dictator oppida nouẽ caperet die vigeſimo q̃ creatus erat. Aliquãdo pro ante q̃. Suetonius in Cæſaria. Et pridie q̃ occideretur in ſermone nato ſuper cœnam quiſnam eſſet finis vitæ commodiſſimus: repentinum inopinatumq; prætulerit. Aliquando ꝑ cum. Cicero. Tironi. Menandrius poſtridie ad me venit q̃ expectarem. De his etiam in poſtridie dictum eſt latius. Aliquando ſumitur pro q̃tum: & tam poſitiuo q̃ comparatiuo

Qv

& ſuperlatiuo iungitur: vt Q; bene marmorea directa eſt ſemita pontis: id eſt q̃tum bene. Cicero. Q; moroſi ſunt qui amant: ex hoc potes intelligere. Quintil. li. i. Q; in his quoq; liberis erunt omnia cõpoſitoria & q̃ nos poterimus elaborata: id eſt q̃to Varro li. ii. de canibus loquens ait. Q; pauciſſimo: tam optimi in alendo fient. Cato. Q; acerbiſſima olea erit & Oleum facies: tam oleum optimum erit Vbi etiam ipſum q̃tum frequentiſſime ponitur. Ci. Niſi q; tanta eſt inter eos q̃ta maxima poteſt moꝝ ſtudiorũq; diſtantia. Aliquando pro Valde. Sicq; tam poſitiuum q̃ ſuperlatiuum requirit. Ci. Cũ quo ſemper familiariſſime vixerat. Curtius Collẽq; traiecto q̃ celerrime flumine occupat. Cæſar. li. iiii. Vt q̃ celerem atq; inſtabilem motum haberet: id eſt valde celerem. Cice. in Læl. Q; multa enim quę noſtra cauſa nun q̃ faceremus: facimus cauſa amicorum. Iungitur etiam comparatiuo. Idem li. v. tuſ. Abacoſq; q̃ plures ornauit argento auroq; cælato. Seneca epĩa. lxxviii. Conuocauit q̃ plures amicos. Iungitur etiã in hac ſignificatione his dictionibus per Ply. Perq̃ ſcire velim. Ter. Perpol q̃ paucos reperias meretricibus fidelis euenire amatores: quod ſic reſoluit. Pol perq̃ paucos. Saneq̃. Gel. Saneq̃ vtile eſt. Ci. Nam qđ pompeio Caninius ait ſaneq̃ refrixit: Admodum q̃. Gel. Voce admodũq̃ ſuaui. Opppidoq̃. Idem. Oppidoq̃ libens audiui.

¶ Q; dudũ interrogantis. Iamdudum. reſpõdẽtis Plau. Q; dudũ e foro adueniſti domũ? Nõ ita dudũ

¶ Q; diu quanto tempore Cuius relatiuum eſt tandiu Q; libet q̃tũuis q̃tũlibet idem ſignificant. Ply. Impudica mulier q̃libet facinus audet.

¶ Q uãobrẽ cum ponit cauſatiue tam plurali reſpõdet q̃ ſingulari. Singulari ſic. Vnum eſt quãobrẽ te amandum putent. id eſt propter quod vnum. Plurali ſic. quattuor ſunt quãobrẽ imperator maxime laudet. i. ꝓpterquæ quattuor. Cice. Apio. Multaq; mihi veniebãt in mentẽ quãobrẽ iſtũ laborem tibi etiam honori putarem fore.

¶ Q; pridem ſignificat multo tempore ante. Cice. Q; pridem nomẽ fãnii detuliſti.

¶ Q; primum tota vna dictio ſignificat valde cito Cum primũ vero duæ partes ſũt neceſſeq; eſt eis iũgi duo verba. Et ſignificat ſtatim. Vir. Cum primũ paſti repetent ꝑſepia tauri. Si qua tui coridonis habet te cura venito.

¶ Q; uis & q̃q̃ coniũctiões aduerſatiuæ. Vir. Q; q̃ animus meminiſſe horret. Interdũ tñ q̃uis ponit ꝓ q̃tũuis. i. valde. Plau. in Menæ. Q; uis ridiculus eſt vbi vxor non adeſt. Teren. in adel. Ne tam q̃dem q̃uis maneo hic octoſus.

¶ Q; mox ſignificat q̃ cito valde cito.

¶ Q uando aduerbium temporis ſignificat quo tẽpore acuitur q; in prima. Ponitur q; modo interrogatiue: vt quando venies. Modo relatiue: vt quando eram iuuenis litteris operam dabam. Et correlatiuum eſt tunc. Sicut enim tot quot: talis qualis: tãtus quãtus: ita tunc quando dicimus. Infinite vt quando veniã te alloquar. Ponitur interdum ꝓ aliquãdo preſertim cũ precedit: num vt Nunquando me audiuiſti? Q uę interrogatio facit hoc ſignificare: Nũ aliqñ. In quẽ modum aliqui accipiunt illud Lucę. Num quando vos miſi ſine ſacculo & pera & calciamentis quid vobis defuit? Interdum ꝓ ſiquidem vel quoniam. Et ſic eſt cõiũctio cauſalis hęq;

accentū acutū in vltima. Virg: Hīc tibi fabor enim quando hæc te cura remordet. Terē. in adel. Postremo qñ conscia sum a me culpam hanc esse procul.
¶Quandoq; significat aliquo tempore sic aliquā-do & siquando.
¶Quandoquidem coniūctio causalis pro siq dē seu qm̄. Virg. Qñquidem ausonios non fas contingere portus. Col. li. viii.. Nam nisi pcedat stare debet qñ quidem pastoris officiū sublime celsissimam oculoq; veluti speculam desyderat.
¶Quantus refertur ad numerū ad pondus & ad mē suram. Et modo interrogatiuū est: modo relatiuū modo infinitum. Cui⁹ composita sunt Aliquant⁹: Quantisper: quantuscūq;: quantusquant⁹: & quantuslibet. Quantitatū vero alia continua: alia discreta. Continua est vt linea superficies corpus Discreta: vt oratio: numerus.
¶Quantulus & quantillus diminutiua sunt: sicut a tantus tantulus: & tantillus. Et significant q̄ exigu⁹ Hinc fit quantuluscūq;. Aug. li. xiii. ci. dei. Nam ıō dicit immortalis q; modo quodā quantulocūq; nō desinit viuere atq; sentire.
¶Quātuscūq;. i. q̄ magnus: vel etiam quot. Nam quātus interdū pro quot legimus.
¶Quantuslibet idem qđ quātuscūq; vel significat vnū quātū tibi capere licet: non omne: vt quantum libet spatiū non oēm quātitatē spatii sed vnā quam tibi capere libet. Aug. li. xii. ci. dei. Quantuslibet finit⁹ nūerus fuisset ai;q; infinitis retro sæculis sufficere non valeret. i. quantuscūq;.
¶Quantusquātus: quantuscūq;. Terē. in adel. Tu quātusquantus nihil nisi sapientia es.
¶Quapropter aduerbiū significat ꝓpter quod.
¶Quantisper significat quanto tēpore sicut Tantisper tanto tempore.
¶Quaquauersus siue quaqūersū significat in oēm ptē. Aug. li. viii. ci. dei. Q; longe lateq; potuit peregrinat⁹ est quaquauersum eū alicui⁹ nobilitate scientię percipiendę fama rapiebat.
¶Quarto & quartū aduerbia inter se differūt. Nam quarto cōsul significat locū consulū vel ordinē hoc mō. Marc⁹ fuit quarto cōsul. i. q; tres cōsules ab origine & institutiōe & ordine cōsulat⁹ añ fuerūt q̄ marcus fuisset cōsul: qui tenet nūc quarto cōsulatū. q̄rtū añt cōsul significat psonā q; quater fuerit consul.
¶Quartarius mulio mercenarius: q; quartam partē quæstus capiat.
¶Quartanarius qui quartanā febrem patit.
¶Quaten⁹ pe. cor. ꝓprie significat quātū sicut Eaten⁹ tñ. Ci. in Læl. Vidēdū est quaten⁹ amicitiæ tribuēdū sit. Idē li. i. tus. Magna culpa pelopis qui nō erudierit nec docuerit quaten⁹ eēt q; c q̄ curādū. Aug. li. ii. solilo. Profecto cernis quātæ inquisitionis indigeat: quaten⁹ ista ꝓgredi debeāt ne in quasdā inexcusabiles turpitudies ꝺcidat. Aliqñ significat quo fine: vt Verberaui filiū q̄ ten⁹ sit bon⁹. i. ad hoc: vel ad hūc finē vt eēt bonus. Aliqñ significat qm̄. Ply. Et quatenus negatur nobis diu viuere relinquamus aliquid quo nos vixisse testemur. Docet etiam acrō esse aduerbiū loci.
¶Quatin⁹ cū i cor. cōiūctio ē & significat q; a. Iuu. Quatinus hic nō sunt nec venales elephāti.
¶Quattuor nomē numerale binariū numerū in se cōtinēs: a quo quater aduerbiū quartus q̄ tern⁹ q̄ ternari⁹ quaternario. Quadruplus: quadruplū quadriē niū. Quadrimus: quadratū: quadrū: quadrātal. quadrans. & multa hmōi.
¶Quaternus: quatuor. Ply. Quaterni renes cotuis sunt in bitleto.
¶Quaternio quattuor chartarū siue alteri⁹ cuiuscūq; rei cōpositio: vt in actibus apostolicis tradensq; quattuor quaternionib⁹ militū custodiendū.
¶Quatriduū spatiū quattuor dierum a quo Quatriduanus a. um.
¶Quasi aduerbium similitudinis significat ita vt: Imaginem eñ inuit: vt irascēris quasi canis. Quæ oratio resoluit ꝓ verbū repetitum: hoc est Irascēris sicut canis irascit. Et non solū imaginē: sed ipsam plane veritatem significat: vt tu pater nō amas me quasi filiū: habet etiam quiddam proprium quale est Tu obtūcis q; vxorem repudiauerim: quasi tu idem non feceris.
¶Quatio is. quassi. ssū. significat moueo: cōcutio. Lact. li. ii. Mētes furorib⁹ quatiūt. Hiero. ad dama. Qui a deo recedit: sta tim fluctibus sæculi quatit. Liui. Carthaginis mœnia nūc quatit ariete. Aliqñ ponit quatere ꝓ molestare. Virg. li. ix. Aut rastris terrā domat: aut quatit oppida bello. Aliqñ ꝓ eiicere. Ter. in eu. Nimirū homo quatiet certe cū dono foras. Composita eius mutant q in c & abiicitur a: vt Abscutio: quod est amoueo. Concutio totum commoueo. Lact. li. vii. Ac primum concutiet terram q̄ validissime: & à motu eius scindētur montes sytiæ. Decutio Discutio Excutio Incutio Percutio Recutio iteq; quatio. Succutio subt⁹ quatio. Aug. li. viii con. Tria horū verba complexus. Quāto ꝓpi⁹ ad mouebat: tanto ampliorē incutiebat horrorē: sed ñ recutiebat retro: nec auertebat: sed suspēdebat: retinebant nugæ: nugarū & vanitates vanitatū & sucs cutiebant vestem meam.
¶Quasso as. frequētatiuū. Plau. in tri. Quid quassas caput? Aliqñ quassare rūpere. Virg. Quassataq; ventis liceat subducere classem. Hinc conquasso. Ci. lib. iiii. tus. Ita illa duo morbus & ægrotatio ex totius valitudinis corporis conquassatione & pturbatione gignūtur.
¶Quassus a. um. idem est qđ quassat⁹ fract⁹. Ply. li. xviii.. Ante lucanis ferramēta acuere: manubria aptare: quassa sarcire.
¶Quoaxo as. ꝓpriū ranaq; est. Festus. Quoaxare ranæ dīr cū vocem emittunt.
¶Que absq; diph. coniūctio: modo copulatiua vt Arma virūq; cano. Modo causatiua: pro quoniā. Cicero. Non solū nobis nati sumus ortusq; nostri ꝓ tem patria vendicat: partem amici. Modo expletiua. Q ñ scilicet ornatus tantum cā ponit. Proper. Deiphobūq; helenūq; & polydamantas in armis. Qñq; ponit ꝓ. Idem. Plau. Rudis est. nescitq; quid expediat. Qñq; pro etiā. Apul. Id ei serioq; loquenti non crederem, id est etiam serio loquenti. In compositione aūt semper postponitur: ac coniūctionis vim amittit: sed vim syllabicæ obtinet: vt namq; quoq;: atq;: itaq;: vndiq;: vterq;: plæriq;. Componitur etiam cū quis: qui: quæ: quod vel quid: vt quisq; quiq;: quæq;: quodq;: quidq;. Et adiecta cū: vt quicūq;: quæcūq;: quodcunq; & præpositione Abs: vt absq; cū aduerbio: vt ncq; cum coniūctiōe: vt atq; Differūt aūt inter se q; ac & atq; Quia q; postpositiua est & enclitiua. Ac semp prepositiua. Atq; tam ꝑ positiua q̄ postpositiua.

¶Q uēadmodū dictio compoſita ex quem & ad:& modū:ponit ꝓ aduerbio ſimilitudinis: vt Fiat miſericordia tua ſuper nos quemadmodū ſperauim⁹ in te:ponit nōnūq̄ interrogatiue:ꝓ quo mō:ſiue ad quē modū. Amb.li.i.offi. Nam licet interdū honeſta ioca ac ſuauia ſint tñ ab eccleſiaſtica abhorrent regula. Q m̄ quæ in ſcripturis non reperim⁹ ea quē admodū vſurpare poſſum⁹? Et li. de paradiſo. Si igit̄ viro culpæ auctor eſt mulier quēadmodū ꝓbono videtur adiecta?

¶Q ueo is.quiui.vel qui q tum. ſignificat poſſum. Sal. Sed neq; pretio neq; gratia impellit quiuit. Dictū queo:vt q dam putant q̄ ſi qui eo. Vnde antiqui nequeūt qñq; pro non eūt dicebant cum tamen nequeo ſignificet non poſſum. Ter.aūt quitus a.um. a queor dixit in ecy. Nam cū comꝑſſe eſt geata forma in tenebris noſci non quita eſt. Sed antique:vt ait. Do.dixit.

¶Queror ris.q̄ſtus lamētor. Sal. Sæpe de luxuria atq; auaricia noſtrorꝫ ciuiū q̄ſtus ſum.habetq; pen. cor.vt differat a q̄ror paſſiuo verbi quęro. Dicim⁹ aūt queror illud. Et queror de te cū illo vel illi. Cice. quoꝫ plæriq; aut querūtur ſemper aliq d aut etiam exprobrāt. Idem Lentulo. Multa de mea ſentētia queſtus eſt Cęſari. Aliquando abſolute: vt apud eūdem.quid multa? Conqueſtus eſt grauiter. Hui⁹ cōpoſitū eſt Conqueror pe.cor.

¶Queſtus quarti ordinis:ſed tantūmodo pl̄i nūero pro lamentatione. Cui⁹ dtūs & abltūs eſt q̄ſtub⁹ peru ſicut portubus.

¶Querela querimonia & queſtio eiuſdem ſignificationis ſunt. Col. Quoſdā etiam prædictas querimonias velut ratione certa mitigantes. Cicero. Sæpe interfui q̄relis meoꝫ æqualiū.

¶Querulus a.um, quod cōquerit: ſiue qđ querelis plenū eſt licet quādoq; a poetis pro canoro ponat. Virg.li.iii. Ge. Et cantu querulæ rūpent arbuſta cicadæ. Ser. Querulæ cicadæ canoræ. Hor. Sub cātu q̄rulæ deſpice tibiæ.

¶Querimoniarius qui q̄rimoniam exponit.

¶Querībūdus lamentabilis. Ci. Humiliter ac querībunda vocē.

¶Querquedula auis ſemper in aquis natans ſicut Anas.an qualiā dicim⁹ a voce?

¶Quis qui quæ quod vel quid quandoq; interrogatiue ponuntur. Mar. Nam tantos rogo quis ferat labores. Apule. quinam hic nouus eſt hoſpes? Gel. Quænam malū eſt iſta intemperies? Plau. qđ facinus admiſi tantum? Idem. Quid ad illas artes optes ſi optio adueniat tibi? Aliquando Infinite. Ply. Tum mihi neſcio quis in aurem inſuſurrauit. Idem. Morbus neſcio q ante eam ætatem incognitus noſtris. Ci. Cum pręcepta neſcio quę diſcipulis ſuis palam tradidiſſet. Plau. Nec mihi quod facin⁹ conſcirem inueni. Seneca. Paulū neſcio q d viſus ē balbutire. Qui quæ qđ relatiuæ ſæpe ponūtur. Referūt enim antecedens. Quis vero & quid nūq̄. Vnde notandū q; qui quæ quod relatiuæ poſita quandoq; diſſentiunt a ſuo antecedente. Cicero. Omnes tenues atq; humiles quæ maxima in populo multitudo eſt ſibi præſidiū paratū putant. Sal. Eſt locus in carcere quod tullianū appellat. Nonnūq̄ q s ponitur pro aliquis. Plau. Si quem ſeruorum domi habes. Nam qui pro aliquis in nominatiuo caſu raro prætereq̄ apud vetuſtiſſimos inuenitur. Cice. Si quę

ſunt in hac re difficultates. Etenim non q̄: ſed qua pro aliqua dicimus. Mar. Siqua fides veri præfari maxime Cæſar. Plau. Siquod poſthac verbū fecero. Virg. Spero equidem mediis ſiquid pia numina poſſunt Supplicia hauſurum ſcopulis. Ponit item quis admirantis pro qualis: vt Quis glob⁹ ociues Et tam fœminino q̄ maſculino genere proferri poteſt. Plau.in aul. Dic mihi ſi audes quis ea eſt quam vis ducere vxorem? Virg. Qui cum partiri curas De ſocia camillæ loquitur: id eſt cum qua: quia vt Aug.inqt. Antiqui hic & hæc quis ablatiuo ab hoc & ab hac qui ſicut facilis facili. Inuenit̄ etiam quis i datiuo & ablatiuo pluribus:ſed vltima producitur: cum in nominatiuo ſingulari corripiatur. Luc.lib. ii. Pro fata quis ille:quis fuit ille dies. Hora.in Ser. Quis humana ſibi doluit natura negatis. Quod ât adiectiuū eſt ideo ſemper ſubſtantiuo iungit̄. Quid vero ſubſtantiuū. Præterea q quæ quod frequenter accipiuntur pro tantus a.um. Et hoc tribus modis Nam & Cui⁹ hūanitatis es dicere poſſum⁹. Et qua humanitate es. Et quæ tua eſt humanitas? Pro tanta humanitatis es. Tanta humanitate es. Tanta tua eſt humanitas. Quintil. Hoc ſi ſciſſes pater affirmo promitto cui⁹ pietatis es nemo te anteceſſiſſet. Idē Quæ tua pietas eſt. In eūdem ſenſum accipiunt̄ Is ea id:vt Eius pietatis es. Ea pietate es. & Ea tua eſt pietas. Compoſita a quis ſūt Siquis Aliquis Neqs Quiſquis Quiſq;:a quo vnuſquiſq;:quiſnā:quiſputas:quiſpiam quiſquam.

¶Quiſq̄s:quicūq;: quiſq; idem ſignificant. ſ.oēs. Quiſq̄ vero & quiſpiam idē qđ aliquis.

¶Quiſnā interrogatiuū eſt. i. nā quis? Quiſputas? id eſt quis credis?

¶Qui cum ſit relatiuum ſubſtantiæ: ponitur tamē aliquando aduerbialiter ꝓ quomodo. Cicero. Qui fieri poteratvt eius dolore non angerer qui mecum ſemper familiariſſime vixiſſet. Aliquando pro quē admodum q̄is in idem fere recidat. Teren.in an. Nūc ſi quid potes aut tu:aut hic biria Facite:fingite:inuenite:efficite:qui detur tibi. Aliquando ſumitur pro vt. Idem in eadem. Non qui argumētū narret:ſed q veteris poetæ maledictis reſpondeat. Aliquando pro vtinā. Idem in phor. Qui illum dii omnes perdant. Aliquando pro vnde. idē in Ecy. Nec qui hoc mihi eueniat ſcio. Et in an. Nam qui illthæc tibi incidit ſuſpicio? Aliquando pro cur. Cōobem Ci.li.v.tuſ. Qui enim beatior epicurus q; in patria viuebat q̄ Matrodorus q; athenis? Teren.in an. Non poteſt qui? Do. qui:id eſt q̄obrem. Compoſita a qui ſunt Quidā:q cunq;:quiuis:quilibet:a quo vnuſquilibet.

¶Quia coniunctio cauſalis: quæ interdū bis repit̄ ſequēte ſubiūctiuo vel indicatiuo. Quintil. Nō q a prodeſſe nūq̄ ſatis ſit:ſed q a hoc ꝓſpicere debet ne quid peius q̄ fecerit faciat.

¶Quianā aduerbiū interrogandi ſignificat quare Vir.li.v. Heu q anā tanti cinxerūt æthera nimbi?

¶Quiane vna particula ē: & ſignificat reuera. Vir. li.iiii. Quiane auxilio iuuat ante leuatos.

¶Quibus in extremis eleganter dicit̄ pro quoꝫ in extremo. Ci. Litteræ dant̄ mihi a te quibus in extremis ſcriptum eſt.

¶Quid nomē ſubſtātiuū: vt q d negocii tibi ē? Interdū ponit̄ pro aliquid: vt ſi quid habes noui mihi ſcribe. Aliquando eſt aduerbiū interrogandi ꝓ cur

vel quare Ter.in an. Sed quidnã pamphilũ exanimatũ video? vt ſit quidnã hoc? Ouid. Quid facis oenone:quid mãdas ſemina arenæ? Aliquãdo ponitur pro In quo. Cic.in Læl. Quid enim indigens aphricanus mei? Quintil. Quid tibi tantũ malũ feci:quid offendi? Similiter apud Lucã. Et ſi quid alique defraudaui reddo quadruplũ Cõpoſita ſũt quicquid quidq; quidqꝫ quidpiã nequicq; quidnam nunquid. quidne. quidni. quidlibet quidcũqꝫ vnũquidquid: vnũquidqꝫ vnũquidlibet. Aſcen. Vſus habet vt d ſequente q mutet in c vt quicquid q ccꝫ quicq; & ſequẽte p in p. vt quippiã. Quidcũqꝫ autẽ & vnũquidquid aut vnũquidqꝫ aut vnũquidlibet nequaq; dixero:ſed quodcũqꝫ vnũquodqꝫ qdlibet vnũ &c.

¶Quid agimus? conſiliũ quærentis eſt.

¶Quid iſtic? aduerbiũ affirmãdi. ſicut quidni? cur nõ profecto. Et ſic eſt tanq ſi diceres. quid? & abundat iſtic Vel potius. quid iſtic ſignificat hominẽ de loco & de ſententia decedere. Ter.in an. Quid iſtic ſi ita iſtuc animũ induxiſti eſſe vtile:nolo tibi vllum cõmodũ in me claudier.

¶Quidita? ſignificat cur Quidni? ſignificat certe: vel certũ eſt. Videlicet cur nõ? Et duę partes ſunt ſecundũ Priſ. ſicut cur nõ Ter.in eu:habeſne hominẽ amabo. Quid ni habeã? Veteres. n. ni pro ne ponebant & ne pro nõ. Plau. Ni ſtulta ſis. & ne vult pro non vult.

¶Quidnã: & nãquid & quidne. Interrogatiua vel noſa vel aduerbia. Quid tũ denicꝫ? quid ergo? qd itaqꝫ? quid poſtea? quid interea? ſignificãt quo pertinet iſtud de quo loqueris. ſiue quid attinet hæc dicere? aut quid tibi vult hic ſermo.

¶Quid hoîs habes? cũ contẽptu dicit Ter.in ecy. Sed quid mulieris vxorẽ habes?

¶Quid quæris? ſignificat quid plura? vel qd opꝰ eſt verbis? Modus dicendi cũ paucis volumus oſtẽdere aliqd. Hor. Quid quæris? viuo & regno ſimul iſta reliqui.

¶Quidquid vt quidã aiũt mutat d in c ne bis interrogare videamur. Sic quicq; ne i d ſcriberetur. modo cõſimili qd ſit q; interrogare videamur. Sed nõ eſt ratio ſatis ponderoſa vt putẽ non reprehendẽdũ qui ſcripſerit quidqd. & quidq;. Eſt autẽ quidqd ſubſtantiuũ ſicut & quid. Ideo genitiuũ ſubſtantiui vel adiectiuũ exigit: vt quidqd pecuniarũ quidqd molle. quodcũqꝫ adiectiuũ. Inde ſubſtantiuũ in eodem caſu potitur. ſicut & quid: vt quodcũqꝫ cælum. adiectiuũ vero reſpuit.

¶Quidam. Vide in dictione Aliquis.

¶Quidẽ aduerbiũ affirmandi. quo ſignificat certe. Et tribus modis in oratiõe accipi ſolet. Vno ad diſtinguẽdas res: vt ego quidẽ ſcribo tu vero legis ille aũt dormit. In quo modo duobus tantũ comitibus vti poteſt ſcilicet vero & autẽ. Altero quaſi per exceptionẽ eius quod affirmes. Quintil: torquebis quidem filiũ ſed fatebitur mater. Cic. li. iii. offi. Ab optimis illis quidẽ viris ſed non ſatis eruditis. Plureſqꝫ in hoc modo comites habere hoc aduerbium poteſt: verũ: verũtamen: ſed ſedtamen. at. attamẽ. cæterũ Tertio cũ nulla ſequitur ex prædictis coniũctionibus: vt apud eundẽ. Aut eñ nemo quod quidem magis credo. aut ſi quiſq; eſt ille ſapiens fuit. Eius cõpoſita ſunt equidẽ & Siquidẽ de quibꝰ alibi

¶Quilibet vnus quẽ tibi capere libet. Recẽtiores tamẽ philoſophi pro vniuerſali termino accipiunt

Ponitur etiã aliquãdo pro vili & obſcuro Plyn. lib. vii. Bis ab Annibale captus Neqꝫ cũ quolibet hoſte res fuit. Huic ſimile eſt horatianũ illud. Non cuiuſuis eſſe hominis corinthũ ire.

¶Quipote. pe. cor. ſignificat. Quomodopoſſibile eſt. cõponitur aũt exqui & pote.

¶Quippe ſignificat quia certe. Virgil. Sed læta & fortia ſurgũt quippe ſolo natura ſubeſt. Interdũ ſignificat quidẽ. hoc eſt certũ eſt. Idem. Atqꝫ hoîm queriẽ curare triũphos. Quippe vbi fas verſum atqꝫ nefas tot bella per orbẽ Tam multæ ſcelerũ facies.

¶Quies. ſubſtantiuũ fœ. generis. q; etiam adiectiuum triũ generũ inueniatur. Sal. lib. ii. hiſt. Et in quiete nomine hiſtrionis vix ſane burbuleiũ appellabat. A quo ſimiliter In quies generis omnis ſecũdũ. Priſ. Poteſt facere genitiuũ quietis & quiei quinte declinationis. Vñ Requies requiẽ & requietẽ accuſatiuũ facit: Cice. in Cato. Vt meæ ſenectutis requietem delectamentaqꝫ noſcatis. Differunt vt quidã aiũt quies & trãquillitas. q; quies corporis ſit trãquillitas ani. Cice. in prolo. lib. de ora. Nam qui locus quietis & tranquillitatis pleniſſimus fore videbatur in eo maximę moles moleſtiarũ & turbulentiſſimę tẽpeſtates exſtiterunt. Eſt aũt proprie quies ſomnus dicta quaſi qui tibi es & nullo alio negocio diſtineris. Tũc eñ cæteris negociis vacamus cum dormimus. Sal. Nanqꝫ animus impurꝰ diis hoibuſqꝫ infeſtus neqꝫ vigiliis neqꝫ quietibus ſedari potuit ita conſcientia mentem excitam vexabat. Propter quod etiã quies pro tranquillitate accipit. Cuius cõtrariũ eſt inquies. hoc eſt cura & ſollicitudo & moleſtia. Hinc quietus trãquillus inquietus turbatus: ſollicitus. Quietudo & inquietudo.

¶Quieſco. is. quieui quietũ modo dormio ſignificat: modo ſto nõ moueor. vt cũ dicimus Quieſco. Modo curis ſiue labore vaco. Modo qeſcere facio pſertim ſi actõ iungatur. Vñ Ser. in buc. Requierũt flumina curſus: ideſt quietos eſſe fecerunt. Sic Sal. Paulũ requietis militibus. Quieſco eñ ego aliter dicimus & aliter quieſco ſeruũ. i. qeſcere facio Plau. Quieſce tumultũ hũc qui eſt ante hoſtiũ. hinc componũtur Acquieſco. aliquantũ quieſco. Cicer. Ser. ſulp. His vero temporibus habemus aliud nihil in quo acquieſcamus. Quandoqꝫ ſignificat: cõſentio condeſcendo. Hiero. in prolo. iudith Sed quia hũc librũ ſynodus nicena in numero ſanctarũ ſcripturarũ legitur computaſſe acquieui poſtulatiõi veſtrę Conquieſco bene quieſco. Cic. lentulo Tu niſi perfecta re de me nõ conquieſti. Requieſco ſicut quieſco. Virg. hic tamẽ hac mecũ poteris requeſcere nocte Frõde ſuper viridi. i. dormire. Idem. Et mutata ſuos requierũt flumina curſus ideſt quietos eſſe fecerunt. Hiero. in Gñ. Et requieuit die ſeptimo ab vniuerſo opere quod patrarat.

¶Quin variis modis dicit. Nam aliquãdo ponit pro cur nõ? Cũ ſcilicet increpantes vel interrogantes vel exhortãtes dicimus. Quin venis? quĩ fugis Virg. Quin tu aliquid ſaltem potius quorũ indiget vſus: viminibus molliqꝫ paras detexere iunco? Cice. pro Rabi. Quin cõpeſcitis iſtam vocẽ indicem ſtultitiæ? Aliquãdo pro q; ſeu vt. Idem Non dubito quin eo ſis animo quo ego eſſem ſiquid tu me rogares Ter. Non dubiũ eſt quin vxorem nolit filius Aliquãdo pro quinetiã. i. inſuper. præterid ſiue atqꝫ etiã. Tũc eñ per hanc particulã magis cõfirma-

mus. Virg. Quin aſpera iuno Quę mare nũc terraſ q; metu cęlũq; fatigat Cõſilia in melius referet. Q d' & quinimmo quãdoq; dicitur. Aliquãdo ita ponit quaſi videatur eſſe cõtrarium priori ſignificato: q̃ non: vel vt nõ. Cice. Non idcirco cauſas iſocrates nõ defendit quin id vtile eſſe & honeſtũ exiſtimaret Similiter cum dicimus Non poſſum me continere quin geſtiã. id eſt vt nõ. vel quominus geſtiã. Virg. Hic tibi nequa moræ fuerint diſpẽdia tãti Quin vatem inſanã aſpicias. i. vt. non. Aliquando ponitur pro quí nõ. Cicer. Nemo eſt noſtrorũ quin vota victoriæ ſuæ fecerit.

¶ Quinimmo quinpotius. vt quinimmo beati qui audiũt. verbũ dei & cuſtodiũt illud.

¶ Quintilis. Iulius menſis dictus. q̃ ſit quintus a Martio qui apud antiquos primus anni mẽſis erat

¶ Quinque nomen numerale. & inuariabile a quo. Quĩtus. a. um. Quinus. a. um. Quinari⁹. a. um. Quĩ quies quincũs Quinq; meſtris. Quincuptitus. Quĩ cuplex. Quindecim quinquaginta. Quingẽti: quĩquageſimus & huiuſmodi.

¶ Quinquertiũ. & Quinquertiones. Vide in dictione Pentathli.

¶ Quinquatria. orum ab eo quod quĩquatre in ſingulari. ſicut bacchanale & vulcanale. Feſta erant q̃ quinq; diebus palladi fiebant: vt Ouid. li. iii. faſ. innuit ita appellata quoniã quinq; diebus poſt idus celebrabantur. Nam dies poſt idus ater erat. Inde quĩ quatria quaſi quinq; ab atro die. Primo die fiebant ſacrificia: tribus ſequẽtibus gladiatores in theatro certabãt. quinto die erat luſtratio. Vnde ait. Vna dies media eſt poſt fiũt ſacra mineruæ. Nomina quæ a iunctis quinq; diebus habẽt Sanguine prima vacat nec fas cõcurrere ferro. Cauſa q̃ eſt illo nata mi nerua die. Altera treſq; ſup ſtrata celebrãt arena Ensibus exertis bellica læta dea eſt Sunt qui dicã hanc diem Munuſculorũ quoq; eſſe. quo tempore matronæ interſe inuicem munera miſſitabãt & cœnas ſeruis apponebant: vt viri Saturnalibus. Dicit & quĩquatrus ſicut triatrus ſexatrus ſeptimatrus decimatrus. Iungiturq; hæc particula atrus q̃ nihil ſignifi cat ſupplementi cauſa. Var. li. ii. de lin. la. quinquatrum diem vnũ feſtũ eſſe dicit ſic appellatũ: q̃ erat poſt diem quintũ idus Martii. ſicut Sexatr⁹ ab Tuſculanis vocatur dies poſt diem; feſtũ & ſeptimatr⁹ poſt diem ſeptimũ. Declinatur autẽ ſubſtantiue in plurali tam tertiæ q̃ ſecundę decli. ſicut cætera feſtorum noĩa. Iuue. Incipit optare & totis quinquatribus optat. Ci. Ita tumultuoſæ cõtentiones ita moleſtæ quinquatris afferebant. Diomẽdes vero. quinquatræ a prima declinatione protulit.

¶ Quincũces vnciæ quinq;. hinc quincũcialis ordinũ ratio de qua apud. Var. Ply. & Col. fit mentio Quincũcialis vero herba dicitur vt trientalis a mẽſura. ideſt q̃ folio quincũcem aut trientẽ æquet amplitudine. Quincũces etiam vſuræ ſunt quotiẽs centũ nummis vt exempli gratia ſit quinq; nũmos vſuræ nomine percipimus. Sic ſemiſſes vſuræ: trientes: beſſes & huiuſmodi.

¶ Quirites pe. pro. romani dicti ſunt. a quirino. i. a Romulo vrbis romæ cõditore. qui a quiri haſta quirinus appellatus eſt q̃ haſta aſſidue vteretur. q̃ ſabinorũ lingua quiris dicitur. vñ quidã ſecurim dictã. putant. quaſi ſemi quirim. q̃ q̃a ſecando etiam dici poteſt. Siue q̃ cures vicerit. Siue q̃ græci regẽ κυ-

EV.

ριον. dicũt. Conſtat aũt romanos eo tempore græcos fuiſſe. Oui. in faſ. Siue q̃ haſta quiris priſcis eſt dicta latinis Bellicus a telo venit in aſtra deus. Siue ſuo regi nomẽ poſuere quirites. Seu quia romanus vicerat ille cures. Alii quirinũ dici exiſtimant ob generis nobilitatem a patre ſuo quirino hoc eſt marte Romani. enim martẽ dũ ſæuiret gradiuũ: dum trã quillus eſſet quirinũ nominabãt. Et q̃ q̃ hoc nomẽ quirites quidã tãtũ pluraliter declinari velint. apud poetas tñ reperim⁹ quiritẽ a q̃ris. q̃ritis. vel quirites itis vel hic & hæc quiritis. In genitiuo plurali quiritiũ & quiritũ per ſyncopã. Perſius. heu ſteriles veri quibus vna quiritẽ vertigo facit. Oui. An ſi pulſaſſem minimũ de plebe quiritẽ.

¶ Quirinus pe. pro. Vide in dictione Quirites.

¶ Quirinalis collis dictus eſt q̃ in eo quirini tẽplũ erat: ſiue q̃ in cũ cõmigrauere ſabini a curibus venientes. Et quirinalis porta tecmæ dicta q̃ ea in collẽ quirinalẽ itur: vel q̃ pxime eam eſſet quirini ſacellũ

¶ Quirinalia vocabãt diẽ quo ſacra quirino fiebãt

¶ Quirito. as. pe. pro. quod & quiritor dicit ſignificat clamo: romanos cõmoueo & quiritium auxilium inuoco. Var. quiritate quirites ciere. Noni⁹. quiritare eſt clamare. Luc. lib. vii. faty. Concurſans velut ancarius clareq; quiritans. Ab Apul. ponitur pro ſuppetias petere.

¶ Quiſquiliæ: purgamẽta terrarũ. & quicq̃d ex arboribus minutis ſurculorũ foliorũq; & florũ decidit vñ nomen venit quicquid cadit vel ut quis q̃rat illas ob id Cæcil. quiſquilias volãtis dixit. Et Neui⁹ deturbate ſaxo homo nõ quiſquilia eſt.

¶ Quiſquiliũ vocant exiguũ fruticẽ ilicis producẽtem coccũ quod granũ eſt ad tingẽdas veſtes gratiſſimũ Hinc natũ eſſe putatur vt veſtes coccina litteris p imperitiã interceptis ſqualLata vulgo hodie dicatur pro quiſquiliata.

¶ Quo accipitur pro quanto vt cũ dicimus Eo magis: quo magis Aliquãdo eſt aduerbiũ loci. Virgil. Quo ve tenetis iter? ideſt ad quẽ locũ tenditis. Aliliquãdo eſt coniũctio & ſignificat vt Ply. Neq; eñ id feci quo tibi moleſtus eſſem. Aliquãdo ponitur pro quare vt inquit: Do. Terẽ. in an. Quo æquior ſum pamphilo Et quo pro ad quid vel in quẽvium Hor. Quo mihi fortuna ſi nõ cõceditur vti? ideſt ad quid vultis mihi eſſe bona fortunæ. Sic venuſte interdũ deſunt verba in oratione. Et apud. Eſaiam. quo mihi multitudinẽ victimarũ veſtrarũ? Hinc fiunt compoſita V ſq; quo quoad quocirca. quouſq;. quomodo quoquomõ quoquo verſus. quoq̃. quoq;. Aliquo aliquotiens.

¶ Quoad componi videt ex quo. & ad ſed præpoſtere ſicut hactenus quatenus. Et ſignificat donec ſiue q̃diu vel quouſq;: vt quoad viuam ero tibi amicus. Cic. libr. offi. Tam diu aũt velle debebis quoad te quantũ proficias nõ pœnitebit. Nihil aũt differt ita loqui. Quoad viuã & quoad moriar. hæc enim q̃uis contraria eſſe videant. idem tamen ſignificãt quoniã cuo tẽpora cũ interſe oppoſita ſunt atq; ita cohærentia vt alterius finis cum alterius: initio omniſceatur nõ refert vtrum per extremitatẽ prioris. an per initiũ ſequẽtes locus ipſe cõfinis demonſtretur. Poteſt aũt eſſe Interrogatiuũ. Terent. in phor. quid ſenẽ quoad expectatis veſtrũ? Relatiuum. vt Quoad iuſſiſti parui. Infinitũ vt Quoadlibet ſudeo. Cic. Treba. Itaq; ego quoad opinatus ſum me

in prouinciā exciturū q̄ tibi vltro obtuleri meminiſſe te credo. Aliquādo rei & ingenii facultatē ſiue tēporis cōmoditatem ſignificat. vt apud eundem in Lęl. Vt quo ad poſſem & liceret ab eius latere nunq̄ diſcederem: id eſt quātū. aliquando quantitatē rerū tantū denotat. Idem plege agraria. Audite vos qui ampliſſimi populi ſenatuſq; iudicio exercitus habuiſtis & bella geſſiſtis quoad quēq; peruenit aut pueneritex pręda ex manubiis: ex auro coronario. Et ſic ſemper exponiturpro quantum.

¶Quoadeius tota vna dictio ſignificat vſq; vel in quantū vel quantū ad eius vires. vel qnantū ab eo. Cic. lib. i. de oratore Officiū eſt de iis rebus poſſe dicere q̄ ad vſum ciuilem moribus & legibus conſtitutæ ſunt cū aſſenſione auditorū quoadeius fieri potest. Idem Elaboro quoadeius facere poſſum vt cōſilia hoſtium intelligam.

¶Quoaduſq; eiuſdē ſignificationis eſt ſcilicet quātum vel quouſq;. Actius. Nihil te impedio quoaduſq; rem peragas.

¶Quocirca. ſignificat quamobrem.

¶Quouſq;: q̄ diu: vel vſq; ad quod tempus. Et ponitur interrogatiue. Cicero. Quouſq; tandē abutere Catilina patiētia noſtra? Relatiue: vt quouſq; volui comedi ideſt tam diu comedi. q̄ diu volui. Infinite vt quouſq; eſſes didici. Aliquādo ſignificat vſq; ad quē locū. vt Quouſq; agri tui fines protraxiſti.

¶Quomodo tota vna dictio. ſignificat quēadmodum. Cic. Quomodo potuiſſem te cōueniſſem. Tale eſt ac ſi diceretur. Si quattuor pedibus ad te venire neceſſe fuiſſet. Quoquomodo. i. qualicūq; ratione: vtcunq; qualitercūq;.

¶Quoquo verſus. vel quoquoverſū ſignificatverſus oēs partes. quod vernacula lingua dicimus. In qual mane ſe voglia: vt quoquo verſum ſe verterit aīa hominis ad dolores figitur alibi pręterq̄ inte.

¶Quoq̄ ſignificat aliquo id eſt ad aliquā partem locumve.

¶Quoq; ponit pro etiā. Seneca. Tu quoq; ſimili modo exercere te debes. Aliquando pro ſimiliter. Virg. Vocabere tu quoq; votis.

¶Quo minus ſignificat. vt nō Aug. ſup. Io. ſi quo min⁹ dixiſſem vobis. Interdū ſtatim Virg. Et quo minus arua inſequitur. Quandoq; ſunt duæ partes Amb. ſuper Lucā. Fide tutus putet ſibi quo minus ea requirat magis poſſe ſuppetere.

¶Quo iure: quaq; iniuria: prouerbiale eſt. quaſi pfas nefas velis nolis. Ter. in an. Quo iure quaq; iniuria me pręcipitē in piſtrinū dabit.

¶Quoniā coniūctio cauſalis vt quoniā pdeſt lege Poteſt etiā eſſe ſubcōtinuatiua. vt qm̄ ambulat mouetur Interdū auctore Feſto ſignificat poſtq̄.

¶Quod nomē relatiuū eſt: & coniūctio cauſalis cū ponitur pro quia. vt q; ſcribas lætor. Et non caſtigo te odio habeam: ſed quo meliorem efficiam vbi enim poteſt eſſe ibi etiam quia. Et vbi poteſt eſſe vt ibi poteſt eſſe quo. & e contrario. Vt non te caſtigo. quia odio habeam: ſed vt meliorē efficiā. Quādoq; ponitur pro ſed. & in principio clauſulæ locari ſolet Cicer. Q: ſi quis a me huius conſilii mei cauſam quęrat. ita reſpōdeo. A quod fuit quoddā qdā piam quodq;. quodcūq; quodlibet. vnūquodq;.

¶Quondā aduerbiū temporis. & modo ptm̄ tempus denotat. pro olim: vel aliquādo. Cicc. Fuit iſta quōdā in hac rep. virtus. Modo p̄ſens. Virg. Quō-

dam etiā victis redit in p̄cordia virtus. Ponit quādoq; pro ſemper. Idem. Vt quondā in ſtipulis magnus ſine viribus ignis.

¶Quorſum: verſus quē locū quaſi quo verſum vt quorſum vadis? quorſum ſeruus tuus iuerat tu iuiſti. quorſum ſit res euaſura dubito.

¶Quot nomē numerale: vt quot nummi tibi ſunt Scio quot nūmos habes habeo tot quot tu.

¶Quotquot ideſt omnes qui.

¶Quotidie. Vide in dictione Cotidie.

¶Quotēnis. ſignificat quot annorū. habet em̄ antecedentia noia nūeralia vel compoſita ex numeralibus & anno. vt anniculus biennis triennis: vt tu es biennis quotennis ille. quidā etiā vſurpant quotenniū ſicut ſeptenniū.

¶Quoten⁹: relatiuū diuiſiuū ſignificat vſq; ad quē numerū. Cicero. ad Atticum. In ripa neſcio quotenorū iugerum.

¶Quotus relatiuū ordinale. quo ſignificatur Cui⁹ numeri: ſiue in quo numero aut ordine. vt ſum primus in ciuitate: quotus es in tua. quādoq; ponit̄ p quot Mar. Dic quotus es: quāti cupias cœnare: nec vllum Addideris verbū mēſa parata tibi eſt. i. quot eſtis. & quot tecū habes. quādoq; ſignificat cōtinuam quantitatē & ponitur pro quantus. Iuuen. quota portio fæcis achææ.

¶Quotuſquiſq; in ſingulari. idē ſignificat qđ nomē numerale quot: vt quotus quiſq; eſtq; aliter ſentiat? Aug. li. xix. ci. dei. quotuſquiſq; hoim eſt cui profūditas vtilitatis huius appareat. Et eſt vet⁹ elegans locutio per interrogationē & ad paucitatem referēt: vt quotus quiſq; ſtudet? hoc eſt q̄ pauci ſunt qui ſtudeāt. Cice. pro plācio. quotus quiſq; iuris peritus eſt: quotus quiſq; diſertus eſt?

¶Quotuplus: ad mēſurā vel ad pondus referēt: vt meus ager reddit decuplū quotuplū nō reddit tuus

¶Quotuplex quot generū.

R Littera ſemiuocalis eſt: & liquida quæ poſt mutā in eadē ſyllaba poſita precedentē ſyllabam modo longā modo breuē facit vt Ouid. in dictione patrē exemplū poſuit. Iam patrē famuloſq; patris: lucēq; timebā. vbi pa. ſyllaba. & producit & corripitur. Et apud græcos in initio dictionū r littera recipit aſpirationē. vt Rhadamanthus. Rhea. & hui⁹ modi. Cōuertiturq; nonnūq̄ in l vt intelligo, p interlego. Pelluceo pro perluceo. in ſimplicib⁹ vt niger nigellus vmbra vmbella. In ſ vt arbos pro arbor. odos pro odor. Tranſit in duo ff vt vro vſſi gero geſſi: In u conſonantem. vt ſero ſeui. Terotriui. In n vt Aeneus pro æreus.

¶Rabies. ci & rabia. æ. a rapio: morbus canū cū veluti furore quodā acti: huc atq; illuc rapiūtur nec vllum quietis locū inueniūt. Alii rabiē quaſi rauiē dici putant a raucitate vocis quā rabioſi habent ſimilem canis latratui. hinc.

¶Rabioſus quia rabiem habet. Ply. li. xxix. Dat morſis a rabioſo ne rabidi fiant. Ponitur quādoq; Rabioſus pro iracundia pleno qui veluti rabie agitatus videatur.

¶Rabioſulus diminutiuū. Ci. Treba. Primas illas rabioſulas ſat fatuas dediſti.

¶Rabidus. qui rabiem habet.

¶Rabio.is.nimia ira & quasi rabie agitor. Var. q̄d est quod latras? quid rabis? quid vis? Cæcil. Rabia rabere se ait.

¶Rabula a rabie vt quidā volunt & a raui.i. raucitate: vt is sit Rabula qui in negociis agendis acer est & rabiosus. Vñ & pro aduocato & causarū patrono accipi solet. Ved dicitur a radendis auribus. Nam vt a fando fabula: a nādo nabula a stādo stabula a pascendo pabula. ita a radendo rabula. Nec alia ratione rabulas in foro dictos puto q̄ q; radant. i. offendant aures & vt ait. quintil. nimia verbositate fe riant quasi ab instrumento illo nūcupati qđ rabula cōmodius q̄ radula vocari possit. hodie quoq; vulgus ipsos garrulos & linguaces. ab alio instrumento Iudiculas & pistillas cognoīat. Quintil. Super oīa petit illa q̄ Cic. in ora. Non. n. declamatorē aliquē de ludo: aut rabulā de foro sed doctissimū aut perfectissimū q̄rimus. Idē quasi rabulę qui sibi diserti nō vidētur nisi oīa tumultu & vociferatōe cōcusserint.

¶Racemus pe. pro. pars botryonis siue potius ipse botryō qui & botrys more græco & botryus hoc est integer vuæ racemus. Est. n. illa testa vuarū plurima genera continēs.

¶Racemosus a. um quod est racemis plenū. Ply. hederę modo racemosa est. Racemat⁹. a. um. quod racemos habet. Idem. li. xviii. de panico Paruis racemato paniculis.

¶Racemarius malleolus: ex quo pāpini pullulant vel steriles. vel certe min⁹ feraces vt inq̄t. Col. li. iiii

¶Racha. nomē hebræū est inquit Hiero. quod idē est qđ κενος. i. inanis aut vacuus quē nos possum⁹ vulgata iniuria absq; cerebro nuncupare Quidam etymologiā huius nois de gręco trahere voluerunt putantes dici pānosū Gręce. n. ῥαγγος. rachos dicitur. Sed nos huius verbi proprietatē subtilius perspiciētes nihil intelligim⁹ aliud esse racha nisi vocē incognitā irati animi cōmotionē significantis quales sunt interiectiones apud grāmaticos. sicut ā dolente heu. Abi rascēte hem. & huiusmodi. Aug. sup Matthæū. Racha vox indignantis animi motū significans.

¶Rado is. si sum. complano incido extirpo mundo. Col. li. ix. Sic tamen ne quid radat. Hiero. in leui. Die septima radet capillos capitis barbāq; & supercilia ac totius corporis pilos. Iuu. Nā sergiolus iam radere guttur cœperat. per translationē ponit pro lædo laceroq;. Quintil. li. iiii. Ne ieiuna atq; arida traditio auerteret animos: & autes pręsertim delicatas raderet. hoc est offenderet fatigaretq;. Huius cōpositā sūt Abrado. Adrado. iuxta rado. Col. li. iii. reliquā partē quæ continēs matri est adradito ne superuacua sarmenta procreet. Circūrado. Idē. li. iiij. Quā recentissimū eligatur sarmētū & leuiter circūrasum vt cortex tantū detrahat. Corrhado. Derado. de aliquo rado. Plyn. Quod derasum est terit & cribratur. Erado extra rado. Col. li. iii. postea surculos quos inserere voles eradito tam alte q̄ cuneū dimisisti: sed ita ne medullā. neue alterius pris corticem lędas. Interrado in medio rado. Idē in eodem Nam si spisse posueris neq; in terra quid ferre poteris: nec ipsę fructuosę erūt nisi interraseris. Obrado circumrado. Et omnia habent pe. pro.

¶Rasito. as. pe. cor. significat sæpe rado. Gel. li. z. Comperimus autem cæteros quoq; in lus temporibus nobiles viros barbā in eiusmodi ætate rasitasse.

¶Rasores qui radunt. Et per translationem fidicines qui videntur chordas ictu radere.

¶Rasura ipse radendi actus: Col. li. v. Eaq; rasura ita deducitur.

¶Rasamentū. Idem. Terebra gallica nō scobem sed rasamenta facit.

¶Rasilis & hoc rasile. pe. cor. quasi rasum nihil extantis ac redūdantis plenitudinis. Virg. tñ: Et torno rasile buxum. quasi rasibile dixit.

¶Rasorius a. um. quod ad radendū pertinet. Vñ dicimus cultros rasorios.

¶Radix dicta est q; sępe effossa parū per terrā radi tur: vt arbor melius fruticescat. Ply. Cū pali defixi radices cepissent. Huius diminutiuū est Radicula.

¶Rādicula: parua radix. Col. li. iiii. Idē pœnus auctor probat vinacea promista stercori depositis seminibus in scrobem mouere q; illa prouocent & alliciant nouas radiculas. Et radicula vocatur herba succū habēs lanis cōmodissimū: hanc græci Struthion: & lanaria ob id a nostris vocatur.

¶Radico. as. pe. pd. radicē facio. & radicē capio dicitur. Ply. li. xviii. Frumēta multis radicant fibris Hinc cōponitur. Eradico quod est vsq; ad radices euello. Hieron. in præfa. ps. Cogitis ergo vt veluti quoddā nouale scissum iam aruñ exercea & obliqs sulcis renascentes spinas eradicem.

¶Radifico. as. similiter significat radices facio.

¶Radicitus pen. cor. aduerbiū significat a radice. vnde & pro oīno quandoq; ponitur.

¶Radius splendor a sole micans. Var. O sūme sol qui totā hanc mundi compagē tuis radiis illustras Transfertur & ad fulgorē oculorum. Ply. Cuius ex oculis radii nocte micātes cernūtur. Gel. stoici causas esse videndi dicūt radiorū ex oculis in ea quę videri queunt. emissionē. Item Radius dicitur virga qua Geometræ lineas iudicāt. Virg. Descripsit radio totū qui gentibus orbem Inuēta eūt est hęc ars tempore quo nilus plus æquo crescens cōfudit terminos possessionū. ad quos innouandos adhibiti sunt philosophi q; lineis diuisērūt agros. Inde Geometria dicit. cū non tantum terræ sed etiā maris & cæli & aeris spatia metiri consueuerūt. Item Textoris instrumētū quod vulgo druellam nomināt quo telæ annectūtur radius dicitur. Idem. Excussi manibus radii reuolutaq; pensa. Radii quoq; rotarū dicūtur. vt apud eundē. Hinc radios triuere rotis. Instrumentū etiam quo radūtur mensuræ radius vocatur quod alio noīe historiū nomināt Plau. Dii deæq; omnes tantā nobis lætitiam: tot gaudia sine radio cumuletis. Et Radii dicuntur oliuæ oblongæ. Virg. Nec pingues vnā in faciem nascuntur oliuæ. Orchades & radii & amara pausia bacca.

¶Radio radios emitto: fulgeo. Hie. in prolo. psal. Vbicunq; asteriscos id est stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de hebræo additum qđ in latinis codicibus nō habetur. Ouid. lib. ii. me. Argenti bifores radiabāt lumina valuæ. Hinc cōponitur. Irradio qđ est illustro & quasi intus radio. Plau. Faciūt quod cōsueruntirradiant salibus mēsam: omnis ad risum prouocant.

¶Radula pe. cor. Instrumentū ferreum a radendo dictū. Vñ pix radulana est dicta q̄ radula eraditur. Ply. li. xiiii. Radulana pice ac resina cōdire musta.

¶Ragades & ragadia fiſſuræ ſunt & rimæ inter ſedis vicia ānumeratę quorū crebra mētio eſt apud Ply. Auicena non ſolū in ano ſed in mentula naſci ragadas ꝓdidit. De quo & idiatiõe Condilomata.
¶Ralla genus veſtis a raritate. Nam rarū facit diminutiuū Rallū. Plau. Toga ralla: tunica ſpiſſa.
¶Rallum a radendo ferrū illud quo vomeres idēti dem purgāt in arando.
¶Ramex genus Herniæ. Vide in dictione hernia. hinc Ramicoſus qui patit illū morbū. Col. li. x. alter accipit Ramices cū inquit de Vinario cōſtituendo. Deinde per tranſuerſa laterū caua trāſmittūtur ramices qui exitus ferarum obſerent.
¶Ramentū tenuis cuiuſcꝫ rei particula: a radendo quaſi raſura. Vnde ramenta auri. ramenta argenti: lignorū & cęterarū rerū dicimus: cū forat aliqd animalis extritu ſiue ex curſu: aut ex arena fluuiorū Vnde Ply. li. xxxiii. Apud nos tribus modis fluminū ramentis. ſ. aurum inuenit: nec vllū abſolutius aurum eſt curſu ipſo trituqꝫ perpolitum.
¶Ramus arboris pars eſt cuius diminutiuū eſt Ramuſculus. Dicit & Ramalus. Col. Et cū primū germina tumebunt de ramulis anniculis eos legato.
¶Ramale idem quod ramus. Ouidi. li. viii. meta. Multifidaſqꝫ faces ramaliaqꝫ arida tecto. Perſi⁹. Vt ramale vetus.
¶Rameus a. um. quod ex ramo eſt. Virgi. lib. iiii. Geor. & ramea coſtis ſubiiciunt fragmenta thymū caſiaſqꝫ recentes.
¶Ramnus gen⁹ ſentiū aſperrimum aculeis & flore gratiſſimū: att Hiero. ſuper illud p̄s. Priuſq̄ intelligerent ſpinæ veſtrę ramnum. At Rhamnus cum h genitiuum facit rhamnuntis ſicut Amathus untis. Trapezus untis. Et eſt attice regiõis pagus. ex quo formatur Rhamnuſius a. um. quod eſt ex rhamno. Teren. in an. hoc certe ſcio Rhamnuſium ſe aiebat. Inde Rhamnuſia indignationis dea quam græci ve μεσιν vocant. Nam cum Narciſus formę bonitate abutereť ſuperbius: recte fingitur eiuſmodi dea aduerſus eum qui bonis p̄ntibus ſit indignus. Nemeſis ĩq̄ indignatione ſignificet. cuius ſimulachrum pulcherrimū eo in loco colebat. Quod quidē marmoreū tradunt a phidia vlnarū in altitudine decē factū De hac Ouí. lib. v. de triſ. Exiget ad dignas vltrix rhamnuſia pœnas.
¶Rana genus animalis paluſtris. Ranarum aliæ ſunt terreſtres licet in aquis dulcibus degāt: alię marinę. Ex terreſtribus quędam in vepribus tātum viuūt & Rubetę appellant. Aliæ inter harūdines fruticeſqꝫ verſant. Eſt & rana arborē ſcandens: & ex ea vociferās ob id a calamis calamita. Ranę etiā morbus eſt qui bobus accidere ſolet. Col. lib. vii. Solēt etiā faſtidioſa cibo afferre vitioſa incremēta linguę quas ranas vocant veterinarii.
¶Ranūculus diminutiuū eſt a rana Amb. li. hexa. Culices & ranūculi circa genitales ſtrepūt paludes.
¶Ranceo ces. cui. rancorem habeo ſiue puteo.
¶Rancor putor quidā. a rancco nomen verbale: ſicut Acor ab aceo: albor ab albeo. Palladius in reb⁹ ruſticis. Receptacula olei ſemper ſint munda ne nouos ſapores veteri rācore infecta corrumpāt.
¶Rancidus a. um. quod eſt rācore putidū Hor. Rācidū aprū antiqui laudabāt nō quia naſus Illis null⁹ erat ſed credo hac mēte ꝙ hoſpes Tardi⁹ aduenięs vitiatū cōmodius q̄ Integrū edax dns cōſumeret. Huius eſt diminutiuū Rācidulus. Iuue. Non tñ his illa vnq̄ opſonia fiunt Rancidula.
¶Rantū dixerūt veteres quadrātē: ꝙ in eo & triēte ratis fuerit effigies. quēadmodū nauis in aſſe.
¶Rapio pis. pui. ptū. ſignificat per vim aut cum feſtinātia ſiue cum furore rapio: traho/ euello/ aufero. Ter. in an. Sublime hunc intro rape quātum potes Lact. li. v. Alios etiā in conſortio mali ſui rapiunt: quaſi habituri ſolatiū de perditione multorū. i. trahunt. Virgi. Quid faceret quo ſe rapta bis coniuge ferret. i. ablata. Et li. i. Ge. Atqꝫ illū in p̄ceps ꝓno rapit alueus amni. i. ſubito rapit. Aliqñ rapere ē vim afferre vitiare. Et ꝓprie de virginibus atqꝫ impuberib⁹ pueris etiā ſi loco non dimoueātur. Virg. Et rapti ganymedis honores. Seneca. Rapta raptoris aut mortē: aut idotatas nuptias optet. Compoſita Abripio/ arripio/ corripio/ deripio/ diripio/ eripio/ irripio/ p̱ripio/ proripio & ſurripio.
¶Rapto as. frequēter rapio: traho. Virg. Ter circū ilIacos raptauerat hectora muros. Et li. iii. Ge. Sed me parnaſi deſerta p auia dulcis Raptat amor.
¶Raptito as. penul. cor. aliud frequentatiuum a rapto raptas.
¶Rapax auidus & rapinis ſemp intētus. Sue. Inopia rapax: metu ſeuus: hinc rapacitas. Col. li. i. Niſi maxima vel negligētia ſerui vel rapacitas īteruēit.
¶Raptor qui rapit. Ambro. Raptores nō niſi aliena diripiunt.
¶Rapo onis. idem quod raptor. Pompo. Ne vos conturbent auri argentiqꝫ rapones.
¶Rapidus velox ab eorum qui rapiunt celeritate dictus. Vnde Amnis rapidus qui cum celeritate & furore labitur.
¶Raptio. Rapina & Raptus diſtinguunt ab inuicē q̄ raptio ad perſonā: rapina ad rem. Raptus ad ſtuprū referat. Ter. in adel. Diſperii theſiphonē audiui filiū vna in raptione fuiſſe cū æſchino. Ci. Quas res luxuries in flagitiis crudelitas in ſupplicĩis auaricia in rapinis: ſuperbia in cōtumeliis efficere potuiſſet. Idē. Matronarū cędes: virginū raptus. Col. etiā rapinas vocat culturas raporum.
¶Rapinator a rapina raptor dicit. Lucil. hō impudicus impune eſt rapinator.
¶Raptim aduerbium ſignificat cū feſtinatione.
¶Rapa ę. dicit q̄ paſſim rapiat. Palladius. Rapa mutat in napos in alio ſolo per bienniū fata Alio vero napus trāſit in rapā. Dicit & rapū neu. genere Mar. Hæc tibi brumali gaudētia frigore rapa. Var. Ex ſemine braſſicę vetere ſato naſci aiūt rapa. & cōtra ex raporū braſſicā. Col. li. ii. Ab his leguminib⁹ ratio eſt habenda naporū raporūqꝫ magis vtilia rapa ſunt. Hiero. vero ad Euſto. Vix rarıs fabis & rapibus cū rudi hordeaceo pane ſaturātur.
¶Rapulū diminutiuū a Rapū. Hor. in ſer. Captus vt aiebat cœnę acria circū rapula. Et iterū. Cū rapula plenus atqꝫ acidas mauult inulas.
¶Rapunculus a rapo radicis exiguæ qui comedit in acetariis. Rapuncīū vernaculi noſtri dictitant.
¶Rapacia orū. raporū frondes quas homines decoctas in cibum ſumunt. Ply. Et homini nō minor rapaciorū gratia q̄ cimarum.
¶Raphanus penul. cor. genus radicis notæ comeſtibiliſqꝫ. Ply. Fertur in templo Apollinis delphici adeo cęteris hærbis p̄latus raphanus: vt ex auro diceret: beta ex argēto: rapū ex plumbo. Refert Alo-

xãder aphrodiſeus eſſe calidũ humores exſiccare & attenuare. Mouere ex humorib⁹ ſpũs: ac eos exhaurire & exinanire dũ per os eructat. Eſt & aliud raphani genus Armoracia a noſtris dicit. Quidã hoc nomen aſpirãt in prima.

¶ Rarus a.um. ꝓprie dicit quod nõ eſt denſum. Interdũ ponit pro præſtãti: qm̃ oĩa p̃clara rara ſũt. Virg. Hic rarum tñ vidimus holus. Hiero. Rara eſt virtus nec a pluribus appetitur.

¶ Rarenter aduerbiũ idẽ quod raro. Gel. li. i. A rarus non dicit rare: ſed alii raro dicũt: alii rarenter.

¶ Raro as. rarum facio. Cuius compoſita ſunt Diſraro & Interraro, quod eſt in medio rarũ facio. Col. lib. v. vtitur.

¶ Rarefacio. idem li. vi. Hoc autẽ facile contingit ſi prius rarefeceris etiã eas partis ſupra quas ramũ ſecaturus es fœno aut ſtramentis texeris.

¶ Raripilus a.um. penul. cor. quod hẽt raros pilos Col. in pręfa. Et id ipſum aliter curat mutilũ & raripilũ. aliter cornutum & ſetoſum.

¶ Rareſcere ſignificat rarũ fieri ſiue deficere. Col. li. iiii. Negligentia cultorum magna pars deperit & interius feminũ cęteraq; virentia rareſcũt. Lact. li. vii. Ita enĩ iuſticia rareſcet: & ipietas & auaricia & cupiditas & libido crebreſcet.

¶ Raſtrũ & raſter maſ. gñis. Ter. Ati ſtos raſtros ĩterea depone. Virg. Raſtraq; incurues æuũ tribuere ligones. Dicunt autẽ raſtra ſeu raſtri q & rutabri vocãtur ꝓprie quibus per fœniſecia feſtuca ſabradim⁹ a quo abraſũ raſtelli ſunt noiati vt inqt Var. li. i. de re ruſ. Tũ de pratis inquit ſtipulã raſtellis eradi atq; addere fœniſecio cumulũ quo facto ſicilienda prata. i. falcibus conſectãda. Verũ & ſtabulariorũ vtib⁹ deputãtur: hiſdẽ quoq; terrã effodiũt. Sue. in Nero. Tubaq; ſigno dato prim⁹ raſtello humũ effodit & chorbulæ congeſtã humeris extulit.

¶ Raſtelli. Vide in dictione Raſtrum.

¶ Ratus a.um. pticipiũ a Reor reris quod ſignificat puto, Imaginor. Priſ. Reor quoq; ratus facit pticipiũ vt puto differẽtię cã. quia ritus aliud ſignificat: & retus pro reat⁹ dicebãt: quõ ſaucius pro ſauciatus: laſſus pro laſſatus. Plau. in am. Victis hoſtib⁹ quos nemo ſuperari poſſe ratus eſt. Aliqñ ratus dicitur firmus: certus. Ter. in Ecy. Ne quod ego egiſſem eſſet ratum.

¶ Ratifico as. approbo. & quod actũ eſt confirmo Veteres ratare pro ratificare dicebãt, vnde eſt irritare contrarium.

¶ Ratio. a ratum ſupino fit. Et ẽ vis illa animi qua a cęteris aĩalibus homo diſiungit. Quæ ſic diffinit ab Auguſt. li. ii. de ordine. q; ſit mentis motio ad ea quę diſcutiunt diſtinguẽdi & connectẽdi potẽs. Vnde ab Horatio ponit pro rõcinatiõe & diſcurſu animi ad inueſtigãdũ verũ. Ci. li. ii. ad Herẽ. Rõ eſt cã quę demonſtrat verũ eſſe id quod intendim⁹ breui ſubiectione. Seneca. Quid eſt ratio niſi naturę imitatio? Sequit rõ naturã. & bonũ ſine rõne nullũ eſt: & virtus non aliud q̃ recta rõ. Aliqñ tñ rõ ponit ꝓ reſpectu & cura. Ci. Plãco. Peto a te vt me rõnẽ hñe velis: & ſalutis & dignitatis meę. Sic dicimus hñda eſt rõ honoris: rõ rei familiaris. I dẽ lib. ii. offi. Habẽda rõ eſt rei familiaris: quã quidẽ delabi ſinere flagitioſum eſt. Si vero iungat cũ ꝓpoſitione cũ: ſignificat negociũ. Idẽ in Cato. Rõnẽ hẽt cũ terra q̃ nunq̃ recuſat imperiũ. Et ad Atticũ. Cũ oĩbus multis rõnẽ

hñe cogito. Aliqñ ponit pro cã: vt apud eundẽ M. Catoni. Cum autẽ ad Cibiſtra ꝓpter rõnẽ belli quiq; dies eſſem moratus. Aliqñ pro modo via & forma. Salu. At ego vobis inqt ſi modo vultis eſſe viri rõnẽ oſtendã qua tãta iſta fugiatis. Et rõ quãdoq; dr̃ ſupputatio vel calculus ſiue expenſa. Plau. i aul. Supputat rõ cũ argentario. Idẽ in am. Et vt res rõneſq; virorũ oĩm bñ expedire vultis. ¶ Vñ rõnarius codex in quo accepti & expenſi rõnes deſcribuntur Sue. in Cęſa. Seruitia recentiora ĩmẽſo precio & cuius etiã ipſum puderet ſicvt vetaret rõnibus inferri .i. nolebat in rõnario ꝓſcribi eã ſummã quã impenderat in emptione ſeruorũ. Rõ etiã proportio dicit vt ſi quãdo numerus ad numerũ hẽt ꝓportionẽ quã nos rectũ dicim⁹ rõnẽ vl duplã vel triplã vt q̃ttuor ad duo: & ſex ad duo: Rõnẽ purgare. Vide in dictione Purgo. Rõnẽ cõſtare eſt equã legitimãq; rõnem oſtendi aut apparere oſtẽdi poſſe. Ply. iunior. Mirũ eſt q̃ ſingulis diebus in vrbe rõ aut conſtet aut cõſtare videat: pluribus cunctiſq; non conſtet.

¶ Ratiũcula diminutiuũ. Ter. i phor. Erat ei de ratiũcula iãpridẽ apd me reliquũ pauxillulũ nũmoꝝ.

¶ Rõale: philoſophi dixerũt eſſe quod rõne vteret vel vti poſſet. Vnde dicimus hoiem eſſe aĩal rõnale & mortale. Hic gñe poſito qd aĩal eſt dictũ videm⁹ additas duas differentias quib⁹ admonend⁹ erat homo & quo ſibi redeundũ eſſet: & vnde fugiendum. Nã vt ꝓgreſſus aniæ vſq; ad mortalia lapſus eſt ita regreſſus eſſe in rõnem debet. Vno verbo a beſtiis quod rõnale: alio a diuinis ſeparatur quod mortale dicitur. Illud niſi tenuerit: beſtia erit. Hinc niſi ſe auxerit diuina non erit. Rõnale ſubſtãtiuum genus veſtis ſacerdotalis eſt. Hiero. ad Fabiolã. Rõale etiam dr̃ genus veſtis apud hebręos ioſuin. græce logion: nos rõnale poſſumus appellare. pãnus eſt breuis ex auro hñs magnitudinẽ palmi per quadrũ & duplex ne facile rumpatur.

¶ Rõnabile dicit quod cũ rõne factũ dictum ve eſt Cuius cõtrariũ eſt Irrationabile. Itaq; domum aliquã rõnabilem poſſumus dicere: noſtrũq; ſermonẽ Rõnales autẽ vel illũ qui hãc fecit: vel nos q̃ loquimur. Ergo ꝓcedit rõ ab aĩa rõnali in ea quę vel fiunt rõnabilia vel dicunt. Duo ergo ſunt in quibus potẽtia vel vis rõnis poſſit etiã ipſis ſenſibus admoueri opa hoim quæ vident & verba q̃ audiunt. In vtroq; autẽ vtitur mẽs gemino nuncio pro corporis neceſſitate. Vno qui oculorũ eſt: altero qui auriũ. Ita cũ aliquid videmus cõgruentibus ſibi partib⁹ figuratũ non abſurde dicimus rõnabiliter appere. Item cum aliquid bene cõcinnere audimus: non dubitamus dicere q; rõnabiliter ſonat. Irrationabile vero quod his caret. Quintil. li. ii. Sed quia carent ſermone q̃ id faciunt muta atq; irrationabilia vocantur.

¶ Rõnarius: liber in quo rõnes rerum geſtarũ cõtinent. Sue. in Aug. Rurſus tædio diuturnę valitudinis cum etiã a magiſtratib⁹ ac ſenatu domũ accitis rõnariũ imperii tradidit. Et rõnarius liber accepti & expenſi: vt ſupra in dictione ratio. Itẽ Rõnari⁹ qui rõnariũ conficit vel qui rõnibus pręeſt. Marcellin⁹ Quidã ex mercatore opulẽto rõnarius apparitor.

¶ Ratiocinor pe. cor. ſignificat per rationẽ quãdã deꝓhendo/colligo/cõputo. Gel. li. i. Plutarchus in li. quẽ conſcripſit ſcite ſubtiliterq; rõcinatũ Pythagorã dicit in reperienda modulãdaq; ſtatus longitudiniſq; eius pręſtãtia. Ci. li. i. in Tuſ. At nos metien

dirõcinãdiq; vtilitate inſpecta huius artis terminã uimus modũ. Hinc ratiocinatores dicti ſunt q̃ calculatores vulgo nominãt. Mar. Nec calculator nec notarius velox maiore: quiſq̃ circulo coronet. Ratiocinatio inquit Aug. li. de immortalitate aníę: eſt a certis ad incertorũ indagationẽ nitens cogitatio.

¶ Ratis & rates ſecundũ Probũ efferri poteſt. Et p prie rates dicunt cõnexæ & recte cõpactę inuicẽ trabes q̃ per aquã trahunt. A buſiue a poetis vſurpantur p nauibus. Virg. Diſiecitq; rates.

¶ Raudum dicebãt æs. Vide in dictione Rudus.

¶ Rauẽna vrbs in octaua regione italiæ. Sabinoꝝ oppidũ in ora littoris Adriatici olim tota ligneis cõpacta ædificiis aquis diffuſa: pontibuſq; ac lẽbis pagrata a theſſalis cõdita phibet. Et cũ a mari fiũt inundationes non mediocrẽ accipit partẽ cœni paluſtris. De hac Syrius li. viii. Lẽta paludoſo ꝑſcindunt ſtagna rauẽnæ. Hinc ortus eſt Caſſiodor⁹ ſenator qui multa eruditiſſime ſcripſit.

¶ Rauis raucedo vocat q̃ fit aut nimia ſiccitate ꝓpter clamorẽ: aut nimio humore ad vocis loca fluẽte ex q̃bus vox hoi plærũq; negat. Plau. in au. Huc cine deduxiſti me ad ſenẽ parciſſimũ vbi ſi q̃d poſcamus ad rauim poſcamus priusq̃ quicq̃ det? hinc rauio is. & rauus a. um.

¶ Rauũ veteres dixerunt obtuſum. Vñ raua vox obtuſa & parũ liquida. Rauus color obtuſus. i. mixtus niger cũ fuluo: color inter flauũ & cæſiũ. Ci. lib. iiii. acad. Q̃ita nobiſmetipſis tũ cæruleũ tum rauũ videtur quodq; nunc ſole collucet.

¶ Rauiſcellus diminutiuũ a rauo. Plau. Quis ingt. hæc mulier & ille rauiſcellus qui venit.

¶ Raucus qui nimio clamore vel alia cauſa vocem obtuſam habet. Aliquando tñ refert ad optimã vocẽ. Virg. Dant ſonitũ rauci ꝑ ſaxa liquentia cygni. Hinc raucitas & raucedo ꝓ vocis obtuſitate.

¶ Raucæ vermes terrent radices arborum lędẽtes. Ply. Olea vbi quercus effoſſa ſit male ponitur quãdo vermes qui rauce vocant in radice querc⁹ naſcũtur & tranſcunt.

¶ Raucio is. rauſi rauſum. rauc⁹ ſũ. a quo Irraucio Eſt & rauceo es. a quo rauceſco & irrauceo.

¶ Reꝓpoſitio ꝓ apocopẽ a retro facta videt. Vnde reſpicio retro aſpicio. reuertor retrouerto. repoſco rem datã retro poſco. Et nõ niſi cõpoſita reperit: quæ etiã alias ſignificationes habet. Nã quãdoq; ꝓfectionẽ denotat vt recognoſco. Quãdoq; reciprocationẽ: vt redamo: qñq; contra ſiue aduerſus. vt reluctor repugno reſiſto. qñq; iterũ atq; iterũ ſeu ſæpe: vt reputo: qñq; de nouo vt renouo: quod eſt rurſus nouũ facio: quãdoq; inde: vt remoueo: quãdoq; valde vt redundo: qñq; longe. Virg. li. iii. Italiã petere & terras tentare repoſtas. Ser. i. longe poſitas. qñq; denotat cõtrarietatẽ ſuorũ ſimpliciũ: vt retego quod tectũ erat denudo. reſigno. qđ ſignatum erat a pio. recludo clauſum patefacio: qñq; habet diuerſam licet non contrariã a ſuis ſimplicibus ſignificati reonẽ: vt ſciſco. Nam cũ ſcire ſcit cognoſcere: reſcire tñ ſiue reſciſcere non eſt rurſus cognoſcere: ſed factũ aliquod occultius & inopinatũ iſperatũq; cognoſcere: aduertere. De hoc loco ſuo. Sic reſpõdeo qđ nõ ſolũ redico aut repromitto: ſed reatq; affectu ſatiſfacio. Habet aliquãdo re eandẽ ſignificationẽ quã hẽt ſimplex. vt reꝑlẽto. Componit autẽ cũ dictione ab a incipiẽte: vt redamo redarguo. b. vt rebello. c. vt recurro. d. vt reddo. e. vt redeo. f. vt refero. g. vt regredior. h. vt redhibeo. i. vt reiicio. l. vt relego. m. vt remigro. n. vt renitor. p vt repugno. q. vt requiro. s. vt reſarcio. t. vt retineo. u. vt reuertor. Sed cũ a. e. & h. interponit d. cã eupho.

¶ Reapſe ſignificat re ipſa. Pacu. Si non eſt ingratũ reapſe quod feci.

¶ Reate ciuitas in Vmbria: ex qua Veſpaſian⁹ originem duxit.

¶ Reatus us. culpa crimen.

¶ Rebello as. ex re & bello propríe ſignificat repugno. Vñ rebelles dicunt qui in fide non ꝑmanẽt. & iuſſis poteſtatũ repugnant. Et rebellio repugnãtia. Rebellare vulnera ſeu alia vitia dicũt quãdo ſemel curata repullulãt. Ply. Strumea hęrba eſt qua rurſus ſata rebellare credũt hærbarii q̃ curauerũt vitia.

¶ Rebla. regio babyloniorum: vel vrbs quę nũc Antiochia dicitur.

¶ Reboo as. ex re & boo mugio. Græcũ eſt vt ingt Ser. in cõ. Ge. Nã apud latinos nullũ verbũ eſt qđ ante o finalẽ habeat o. excepto inchoo: quod tamẽ maiores aliter ſcribebant adſpirationẽ iterponẽtes duabus vocalibus & dicebãt incoho. ꝓ trãſlationẽ tñ roboare ſignificat reſonare. Virg. lib. iii. Ge. Reboãt ſyluæq; & magnus olympus.

¶ Recalefco rurſus calefco. Ci. li. iii. de natura deorum. Quod noſtris quoq; corporibus cõtingit cũ motu atq; agitatione recalefcunt.

¶ Recaluaſter diminutiuũ eſt. ſignificat eũ qui frõte calua eſt: non toto capite quaſi recaluatulus. Legi quẽdã alioquin eruditum exponẽtẽ recaluaſtrũ eſſe retro caluũ: quod falſũ eſſe conſtat ex auctoritate Hiero. in Ieui. ſcribẽtis. Si a fronte ceciderint pili recaluaſter & mundus. Dicit & recaluus. Plau. in ru. Ec quẽ caluũ ac ſilonẽ ſenẽ. Hiero. contra Ioui. Recalua fronte de ſocrate. Hinc recaluo as.

¶ Recanetum ciuitas in italia quæ a priſcis Recinata dicebatur.

¶ Recedo is. abeo diſcedo. Vñ Receſſus ꝓ diſceſſu aliqñ pro trahor extẽdor: a quo receſſus pro ſpacio Curt. In eo nemore longo receſſu domus erat. Et Recedere eſt retro cedere: a quo fit aduerbium receſſim: quod eſt retro cedẽdo. Plau. Receſſim cedam ad parietem.

¶ Recello is. reduco: reclino: ſicut excello in altum extollo. Apul. li. x. de aſi. Illa enĩ quotiẽs ei ꝓcens nates recellebãt accedẽs: totiẽs niſu rabido & ſpinã ꝓhendens ad eã applicitore nexu inhęrebat.

¶ Recelliclunię dictę ſunt meritorię meretrices quę deſultura quadã & aſſultura mouẽt clunes vti ven⁹ concinnior inſcẽſori ꝓſtet. Plau. An vis inter iſta vererſarier ꝓſedas piſtorum amicas recelliclunias alicarias.

¶ Recens nomẽ ſignificat nouũ: hoc eſt quod nup accidit. Vñ recẽtior recẽtiſſimus. aduerbiũ recẽter. Ci. Horũ recẽtiorum nunq̃ dictũ ab vllo quod ſciã Idẽ Au. Cecinę. Cõmemorarẽ non ſolũ veterũ ſed horũ etiã recẽtium vel ducũ vel comitũ tuorũ grauiſſimoꝝ caſus. Inuenit etiã Recẽs aduerbiũ. Plautus. Qui recẽs ex agro venerat. Virg. Sole recẽs orto. i. recẽti tempore.

¶ Recẽtari: renouari: & denuo recẽs fieri. Acti⁹. Iã iam albicaſcit phœbus & recẽtat cõmune lumẽ hominibus & voluptas.

¶ Recẽſeo es. recognoſco & ſummã totius populi

per numeros colligo. Vñ recẽſus pro recẽſione & recognitione dicit. Et Recẽſiti qui p recenſum numerati ſunt. Sue. in Cæſa. Recẽſum populi vicatim pdños inſularũ egit. Et in li. numeri ſcriptũ eſt q; recẽſiti ſunt a viginti annis omẽs qui poterãt ad bella procedere.

¶ Recido is. penul. cor. recidi recaſum ſignificat retro ſiue iterũ cado: & ſemp pducit re. Prop. Recidit inq; ſuos mẽſa ſupina pedes. Ambr. de obitu Satyri: p ſimplici poſuit. Sẽp optaui vt ſi quę pturbationes vel eccliam vel me mancrẽt: in me poti⁹ ac meã reciderẽt domum.

¶ Recidiuus a. um. pe. pdu. ſignificat quod recidit Virg. li. iiii. Et recidiua manu poſuiſſem pgama victis. i. quę reciderunt: quaſi didoni ſe purgans dicat eneas. Si mihi licuiſſet ruinas troię protinus inſtauraſſe: non tot tantiſq; laboribus ac periculis conderẽ nouã vrbẽ queſiſſẽ. Silr capit illud ex li. vii. Qui idẽ veneri partus ſuus & paris alter Funeſtęq; iterũ recidiua in pgama tędę. licet Ser. interp̃tet recidiua poſt caſum reſtituta. Quod minime verũ eſt: cũ nũq; reſtituta fuerint. Nã & ſi febres a Ply. recidiuæ dicant: non pprie: neq; ex vocabuli ſignificatione fit ſed ex appellatione tm̃: quaſi recidiuotũ febres propter eos qui in eas incidũt: & poſt earũ depulſionẽ reſtituunt rediuiuæ pprie non recidiuę dicunt: quia tunc nõ recidunt ſiue non depellunt ſed reuiuiſcunt & itegrant. Recidiuus igit qui recidit. i. qui retro vl' rurſus cadit. & non poſſit pmanere. Vñ etiã eius ſimplex Cadiu⁹ qui cadit. Ply. li. xv. Colligi mala poſt equinoctiũ auctũnale neq; añ ſextãdecimã lunam: neq; añ primã horã cadiua ſeparari ſtramẽtis: ſtoreis paleiſve ſubſterni: rara cõponi vt limites peruiſpm̃ equalem accipiant. Similẽ ſignificationẽ habent reliqua nomina in uus terminata: vt natiuus: votiuus: rediuiuus.

¶ Recido is. cidi. ſum. pe. pdu. ex re & cędo: quod incido ſignificat quaſi retro ſeco. Vnde reciſos ramos dicimus. i. reſecatos.

¶ Reciſamentũ. a recido paruũ fruſtum & quaſi ramentũ ex aliquo reciſum. Ply. Ocyſſime vero ęruginem contrahit ęs coronarium recitamẽtis in acetum additis.

¶ Recipio is. penul. cor. ex re & capio. Proprie recipere dicim⁹ qñ quis aliquid quod tradidit recipit. quaſi retro vel rurſus capit. Liui. li. ix. Recipiãt arma quæ p pactionẽ tradiderunt. Q̃ñq; pro admittere: accipe. Ci. li. ii. offi. Cyrillũ quẽdam ſuadẽtẽ vt in vrbe manerẽt: xerxẽq; reciperẽt lapidibus obruerunt. Q̃ñq; p reuocare. Virgi. Sic ore effata recepit ad ſeſe. Q̃ñq; in tutũ reducere: liberare. Idẽ. Medioq; ex hoſte recepi. Hinc receptus us. p reductiõe. Et recipe ſeruũ. Vlp. dicit refugiũ eſſe abſcõdẽdi cã ſeruo pręſtare: vel in ſuo agro vel in alieno loco ædificio ve: quod receptũ dare vulgo dr̃: q̃ñq; ſimpliciter reducere. Plau. in cap. Inde me continuo recipiã rurſum domũ. Q̃ñq; recupare. Ci. in Cato. Tarẽtũ vero qua vigilãtia quo conſilio recepit: tũ quidem audiẽte ſaluatori qui amiſſo oppido fugerat in arcẽ glianti atq; dicẽti. Mea opa Quinte Fabi Tarentũ recepiſti. Et certe inquit ridẽs niſi tu amiſiſſes nũq; recepiſſem. Q̃ñq; excipe ad vſum ſuũ & reſeruare quòd fit cum vẽditis cęteris ſibi quippiã reſeruat Plau. Vbi nunc adoleſcẽs habet: poſticulũ hoc recepit cũ ędes vẽderet. Hinc receptitius ſeru⁹ appellatus eſt nuptę mulieris pprius: quẽ. ſ. cum dotẽ marito daret: ſibi reſeruauit. quotiẽs enim mulier i dãda viro dote aliqua ex ſuis bonis retinet: nec ea advirũ trãſmittit: recipe ea dr̃. Q̃ñq; pſternere. Virg. li. viii. Totũ cui cõminus enſem condidit aſſurgẽs & multa morte recepit: quod & p accepit exponi poteſt. Sicut cũ dicimus. Accepit eũ crudeliter vel malis modis. Significat etiã faciẽda ſuſcipe & cũ obligatione pmittere. Cice. Craſſo. Quæ tibi pmitto ac recipio ſanctiſſime eſſe obſeruaturũ. Q̃ñq; ſimpliciter pmittere. Cecina ad Ci. Sed tñ ego filio dixerã librũ legeret: & ea conditione daret ſi recipes te correcturũ. Ci. Bruto. p polliceor poſuit cum inquit In ipſa cauſa exponẽda ſatis etiã de pbitate dixi: ſed tñ ſeparatim ex me recipio fore eũ tibi & voluptati & vſui. Nam & modeſtũ hoiem cognoſco & prudẽtem & a cupiditate oi remotiſſimũ: pterea magni laboris: ſummæq; induſtrię: neq; hæc polliceri debeo quę tibi ipſi ſi bene cognoris iudicãda ſunt. Seruat Ci. morẽ ſuum vt difficile verbũ recipio p facile polliceor poſtea doceat.

¶ Recepti in ciuitarẽ dñr qui cũ ſuffragio ciues ſũt effecti: vt apud Liuiũ ſępe legit. Et receptus mos ẽ quẽ ſponte ciuitas alicui ũ aſſciuit.

¶ Receptus us. reductio. i. quo ſe tutus recipit exercitus. Vñ receptui canere dicimus cũ tuba exercit⁹ e p̃lio reuocat. Virg. li. xi. Planicies inculta iacet: tutiq; receptus.

¶ Receptitius a. um. quod reſeruat. Vñ receptitius ſeruus appellat⁹ eſt nuptæ mulieris pprius quem reſeruauit cum dotẽ marito daret. Qui & ſup dotalis dr̃ dñę futurus iugis comes.

¶ Recepto as. frequẽtatiuũ a recipio. Terẽ. Meum receptas filium.

¶ Receptaculũ locus in quẽ ſe tuto recipiunt. Cic. Oim bonarum artium receptaculum.

¶ Recipatia a veterib⁹ dicebat cum inter ciuitates peregrinas lex conuenit: vt res priuatæ reddant ſingulis recuperenturq;.

¶ Recidipna. veſtes quas vocãt cœnatorias. Iuue. Ruſticus ille tuus ſumit recidipna quirine. Cõpoſitũ nomẽ ex latino & græco. ſ. ex recinio. Δειπνον vero cœnã ſignificat. Eadẽ etiã Tricliniaria dr̃.

¶ Reciniũ veſtis antiquiſſima quadrata vt inquit Varro. Cuius mediã partẽ retrorſum iaciebant. Vñ Reciniati mimi. Ser. in cõ. li. i. æñ. Recin⁹ dr̃ ab eo qđ poſt tergũ reiicit: qđ vulgo mauorte dicit.

¶ Reciprocus a. um. pe. cor. quod eſt repetitũ. Vñ pnomẽ reciprocũ dr̃ quia in ſe ipſũ reflectit. Var. a recipiẽdo deriuat reciprocũ. & id eſſe aſſerit quod aliquũde pfectum redit eo vnde pfectum eſt.

¶ Reciproco as. repeto: reflecto: remitto: retrogradior. Liui. li. ii. de bello punico. Cum iã ſpm̃ ſcluderet vẽtus nec reciprocare aiam ſineret auerſi a vento parũ per confedere. Gel. in eã phyſtulã per quam ſpiritus reciprocatur. Cic. lib. i. de diui. Si quidẽ iſta ſic reciprocanr̃: vt ſi diuinatio ſit: dii ſint. ſi dii ſint: diuinatio ſit.

¶ Recito as. ex re & cito ſignificat ſcripturam clara voce vt alii audiant intelligantq; lego. Vñ poetę & alii ſcriptores recitabãt publice opa ſua & nonnulli aliena. Aliqñ non legendo ſed memoriter referẽdo fit recitatio. Quintil. At iſta legẽ recitat. loquẽs de muliere quę cęca erat.

¶ Reclamo as. penul. pdu. clamore aduerſor: r. on

acgeſco. Ci. p Põpeio. Propterea q̃ iſtis reclamãtibus vos vnũ illũ elegiſtis quẽ bello p̃ donũ p̃ponere tis. Idẽ Lẽtulo. Eius or̃oni vehementer reclamatum eſt. Hiero. ad Dama. Sacerdotalẽ ordinẽ non tã plẽ q̃ audacter inuaſit: & reclamãtibus leuitis: nõ ne tu es ozias rex & non ſacerdos?

¶ Recludo is. pe. p. mõ ſignificat pbe claudo. Hier. Oſtiũ qđ patebat recludens ſera offirmauit. Mõ habet ſignificationẽ cõtrariã ſuo ſimplici. Plau. i cap. Cellas refregit oẽs intus: recluſitq; armarium.

¶ Recluuiũ morbus cũ circa vngues cutis ſe ſoluit Cluere enim ſoluere eſt.

¶ Recognoſco rurſus cognoſco. Ambr. Fraudis ſuę vaſculũ diabol⁹ recognouit. Interdũ p fecte cognoſco. Lact. li. ii. Quæ facta cũ pater recognouiſſet abdicauit atq; expulit filiũ. Interdũ eſt (vt ſe aliqđ hẽt) reuideo. Col. li. i. Panis potiõiſq; bonitatẽ guſtu ſuo exploret: veſtẽ/ manicas/ pedũq; tegmia recognoſcat. Inde etiã cũ opus cõpoſitũ emẽdãdi cã reuidemus recognoſcere dicimus.

¶ Recolo is. pe. cor. ſignificat reputo: repeto: meditor & mẽte tracto. Diom. Superſt vt ſingula recolẽdo memoria ten⁹mãdent: ne fruſtra cum tpe euanceſcãt. Ci. p Archia. Quantũ alii tribuũt tẽpeſtiuis cõuiuiis: quãtũ denicq; aleę: quantũ pilæ: tm̃ ego mihi met ad hęc ſtudia recolẽda ſumpſero. Interdũ recolere ẽ rurſus colere/ celebrare/ reuidere/ ſeu requirere. Hiero. in plo. pal. Si qs in hac interp̃tatione voluerit aliqđ rep̃hendere: interroget hebręos: ſuã cõſciẽtiã recolat: videat ordinẽ textũq; ſermonis. & tunc noſtro labori ſi poterit detrahat. Idẽ p recitare poſuit ſcribẽs ad principiã. Sępe & multũ flagitas virgo xp̃i principia: vt memoriã ſanctę fœminę Marcellę litteris recolã: & bonũ quo diu fruiti ſumus etiã cęteris noſcẽdũ imitãdũq; deſcribã. Interdũ ſignificat ad mentẽ ſeu memoriã trahere. Aug. li. ix. cõ. Ad hęc ei qđ reſpõderim non ſatis recolo.

¶ Recondo is. repono & contego.

¶ Recordor: rurſus in cor reuoco: vel itęq; rẽ cordido. Et dicim⁹ recordor hui⁹ rei & hanc rẽ. Ci. i Cato. Vt pedeſtres nauales ve pugnas: vt bella a ſe geſta triũphoſq; recordent. Inuenit & cõmune. Hiero. in Ezech. Oẽs iuſtitię quas fecerat nõ recordabunt.

¶ Recreſco: rurſus creſco. Plyn. Chartilago rupta non ſolideſcit: nec p̃ciſa oſſa recreſcunt.

¶ Recrudeſco: renouo. tractum a vulneribus: quæ agitatione nimia interdum recrudeſcunt: id eſt cruda & noua fiunt.

¶ Recupero as. penult. cor. & rem amiſſam rurſus acquiro. Liui. lib. v. Ferro non auro recuperare patriam iubet.

¶ Rectus a. um. a rego fit: & id eſt qđ regit. ſicut rector qui regit. Aliq̃n rectus dr̃ qui ſtat & rectus eſt. Vñ dicimus. Ille vadit rectus: hoc eſt nõ flex⁹. Aliq̃n dicit qui nullã in partẽ flectit: cuius contrarium eſt obliquus. Vnde p tranſlationẽ recti homines vocant iuſti: & rectũ iuſtũ. Itẽ rectũ dr̃ p fectũ officium quod grẽci catothorma vocant.

¶ Rect⁹ apud grãmaticos dr̃ prim⁹ caſus: q tm̃ ipſe proprie dr̃ caſus cum ntũs a nullo flectat: & ceteri caſus ab eo flectant & cadant: ideoq; dicunt caſus.

¶ Recta abſolute a veterib⁹ dicebat cœna quã clientib⁹ & cõuictorib⁹ &, recto ordine diſcũbentib⁹ laute principes dãbant. Sue. de Aug. Conuiuabat & aſſidue: nec vnq̃ niſi recta non ſine magno ordinum hoĩmq; delectu. Mar. Promiſſa ẽ nobis ſportula recta data eſt. Sportula vero ſpecimẽ erat puſilli parciq; hois. Idẽ in Nero. Adhibit⁹ ſumptibus mod⁹ publicę cœnę ad ſportulas redactę. Recta tunica dicebat quę ita cõtexta erat: vt veluti rigẽs ſtaret. Vel q̃ a ſtantibus ab imo in altũ texebat. Hac Tirones & nouę nuptę induebant. Inuenit etiã recta aduerbiũ. Ply. Cum domũ recta pfiſciſcereť. Virg. Non aſſis faciunt eunteq; tecta.

¶ Rectum dicit inteſtinũ: quia in imo vnde excernitur dirigitur.

¶ Recte aduerbiũ ſignificat bene: iuſte. Et differt recte dicere & vere dicere: q; recte dicere ad verba: vere ad ſentẽtiã referat. Nã poſſum⁹ recte & falſũ dicere: interdũ modo nullo vicio verborum dicat. Ter. Etrecte & vere dicis.

¶ Rectangulus eſt cũ lineę ita coniunguntur. vt nulla pars magis declinet.

¶ Recubo as. pe. cor. & Recũbo is. quieſco: iaceo. Virg. Tityre tu patulę recubans ſub tegmine fagi. Et itęq;. In te oĩs domus inclinata recũbit.

¶ Recula æ. pe. cor. diminutiuũ eſt a rea.

¶ Recuſo as. pe. p. ex re & cuſo qđ a cudo is. fit. Et ſignificat refuto. Ambr. Quę a beata Agne veluti quędam ſtercora recuſata.

¶ Recutit⁹ pe. p. curtat⁹: & cui a glãde reiecta eſt cutis. Quo noĩe dicti ſunt iudęi. Sidon. Fert recutitorum primordia iudęor̃. Cauſa cur hoc fiat refertur a Lactantio. De⁹ cupiens (vt Socrati pariter placebat) corpa hũana eſſe feneſtrata: nil tecti & obuoluti in ſinib⁹ cordis iuſſit nudãdã glandẽ: hoc eſt cor diſcopiendũ: qđ figurata ſilitudine glãdi conuenit: vt ſignificaret cor ipſũ tetegẽdũ & pura nuditate nudãdũ. Recutiti ergo a reciſa verendorum cute vocati ſũt iudęi. Mar. Nec recutitor̃ fugis inguina Iudęorũ. Etiam quia ſanior eſt glans a ſanie.

¶ Redamo as. pe. cor. ſignificat cõtra vel ſilr: ſitue me amantẽ amo. Aug. lib. iiii. con. His atq; hmõi ſignis a corde amãtiũ & redamãtiũ pcedẽtib⁹ p os: p linguam: per oculos: & mille mot⁹ gratiſſimos qua ſi fomitib⁹ cõflare aios & ex plurib⁹ vnũ facere: hoc eſt qđ diligit in amicitiis. & ſic diligit: vt rea ſibi ſit humana cõſcientia ſi non amauerit redamantẽ: aut ſi iam amãtem non redamauerit. nihil quęrens ex eius corpe p̃ter indicia beniuolentiæ.

¶ Redandruo as. de priſcis dictionib⁹ eſt ex re & andruo: ſignificat redeo.

¶ Redeo is. rediui & redii itum. retro eo ſiue reuertor. Teren. Redeo inde iratus atq; ægreferens. Interdũ reuocor. Vir. Redit agricolis labor act⁹ i orbẽ

¶ Redito as. penl. cor. frequẽtatiuũ ſignificat ſtati ſiue continue redeo. Plaut. in cap. Nunc ita cõuenit inter me atq; hunc Tindare vt te eſtimatũ in aulidẽ mittã ad patrẽ ſi non reditas.

¶ Redit⁹ us. penl. cor. duo ſignificat. ſ. reuerſionẽ. Ouid. Vela q̃ror redituverba carere fide. Et puẽtũ: eo q̃ ſingulis annis reditus redeat. Idẽ li. ii. de ponto. At reditus iam quiſq; ſuos amat: & ſibi quid ſit Vtile ſollicitis ſupputat articulis.

¶ Reddo is. reddidi itũ p duplex dd. differẽtię cauſa vel euphonię: quaſi retro do. Nam proprie redderе eſt acceptum vel ablatum reſtituere. Terentius in phor. Si quis quid redditu magna eſt habenda gratia. Ponitur etiam pro dare. Celſus iureconſul. Redd dẽdi verbũ q̃q ſignificationẽ hẽt retro dãdi. Acci-

pit tñ & p ſe dandi ſignificationē vt reddo tibi lras quas mihi Cicero ad te dedit. Itē p facere: vt reddo te certiorē & tu me reddidiſti probū vir. Virg. Tu das epulis accūbere diuum. Itē & Reponere. Plau. Tēpeſtas venit eōſtrīgit tegulas imbriceſq; : ibi dñs indiligēs reddere alias ne vult. Itē p producere. Idē in Tri. Id frumenti qñ alibi meſſis maxima eſt tribus tātis illis minus reddit q̄ obſeueris. Itē p Exponere Idē in aul. Tibi ego rōnē reddā ſtimuloꝝ ſeges.

¶ Redibeo es. pe. cor. ex re & hēo. d. interpoſita cā melioris ſoni & ebiecta aſpiratōe. Et ē redibere Vlp. inq̄t facere vt rurſus hēat vēditor qđ habuerat. Feſtus. Rediberi id dī qđ redditū eſt iprobatūq;. Et q̄ dedit rurſus coact⁹ eſt habere id qđ añ habuit. Hinc redibitio actus ipſe reſtitutionis. ¶ Veri⁹ h. ſeruat.

¶ Redigo is. pe. cor. ex re & ago. a. in i cōuerſa & d. interpoſita ſignificat quadā vi aut induſtria reduco & ſemp actīn cum p̄pōne poſtulat: multiſq; accommodat actib⁹. Plau. in Am. Deniq; Alcmenā redigeret antiquā in cōcordiā cōiugis. Idē in aſi. Redigā q; te vñ orta es ad egeſtatis termios. Ci. li. iiii. phil. Potētiſſimos reges bellicoſiſſimas gētes in deditionē hui⁹ impii redegerūt. Et li. v. Quib⁹ reb⁹ tāta pecunia vna in domo coaceruata eſt: vt ſi hoc gen⁹ in vnū redigat nō ſit pecunia reip. defutura. Lact. lib. iii. Quid ille qui patrimoniū in nūmos redactū effudit in mare. Et itez. Sed ſi id feciſſet ipſe ſe in populū redegiſſet. Ter. i adel. Tu homo rediges me ad inſaniā. Et in phor. Ego me nego q̄ ais redige i me moriam. Et itez. In id redactus ſum loci vt q̄d agā ex illo neſciam prorſus.

¶ Redimo is. pe. cor. ex re & emo. d interpoſita eu phonię cā: ſignificat emo. Ci. Qui merces redimūt vt ſtati vendāt. Et i iure ciuili Redēptores vectigaliū emptores appellant. Ci. i ver. act. ii. Vt primum ex puicia rediit redēptio huius iudicii eſt facta grandi pecunia. Et rediere eſt recupare qđ vernacula lingua dicim⁹ Reſcodere. Ci. Re vtiliſſima & pua maximā redemit. Vñ q̄ ab hoſtib⁹ capti ſunt vel q̄ alicui pœnę ſunt obnoxii ſoluto p̄cio redimūt. Itē q̄ iniuſte vexant ſi p ſolutionē pecunię liberati fuerit redemiſſe vexationē dīr. Plau. i aſi. Redime iſthoc bñficio te ab hoc & tibi eme hūc iſto argēto. Curti⁹ Sed medici quoq; grauiores morbos aſperis remediis curāt: & gubernator vbi naufragiū timet iactura q̄q̄d ſeruari pōt redimit. Terē. in eu. Quid agas niſi vt te redias captū q̄ queas mīmo ſi neq̄as paululo at quāti queas. Hiero. in exo. Oēm primogenitū hois de filiis tuis p̄cio redimes. Rurſus redimere emēdare: quod tamē fere in idē recidit. Ci. nō enī p̄teritā culpā videri nolo redemiſſe. Ille enī p̄teritam culpā redimere dī qui aliquo egregio facto eā cōpē

¶ Redēpto as. frequētatiuū eſt a quo redēpti ſat. to as. Plau. Redēptit: uere ad vnum captos.

¶ Redimio is. redimiui itū. pe. p. ex re & emio. d. interpoſita: & e i i mutata: ſignifcat orno/corono: acupigo. Claud. li. ii. de raptu. Nec ſic īnumeros arcu mutāte colores Incipiēs redimīt hyēs cum tramite flexo Semita diſcretis interuiret humida nibis. Et li. iii. Mediis inuenim⁹ aruis exanimē: cyane ceruis. redimita iacebat. Nam ei⁹ ſimplex Emio orno ſeu decoro ſignificat. Ouid. li. i. Hero. Quod tibi dona ui pfide littus emi.

¶ Redimicula ornamēta capitis mulieꝝ & vittarū tenę pēdētes a poſteriori pte mitræ. Iuue. Accipiēte paulatim quilonga domi redimicula ſumūt frōtibus & toto poſuere monilia collo.

¶ Rediuiua q̄ poſt interitū redeūt: vel qđ mortuū ē ad vitā redire pōt. Cypri. Ad hāc denuo lucē rediui uū corp⁹ aīat. Vel rediuiua ſūt q̄ ex vetuſto renouāt Q đ & Seneca ſentire videt li. iii. decla. Rediuiuum me ſenē meretrix vocat. Iuue. Prodiga nō ſētit peuntē fœmia cenſū Ac velut exhauſta rediuiu⁹ pullulet arca. Nummus: & e pleno ſemp tollat acetuo.

¶ Rediuius vermicul⁹ ſeu beſtiola q̄dā q̄ infixo ſēper ſanguini capite viuit cui vni ex oibus aīalibus cibi exit⁹ nō eſt ſed vſq; adeo intumeſcit ſatietate vt ipſo alimēto moriat. hoc greci κροτωνα vocāt: latini rediuiū a rediuiendo. i. ſoluēdo q⁹ carnē aīaliū ſuctu reſoluat. Vernaculi nīi tecas appellāt. Col. li. vii. Vētri quoq; & ſub femia manū ſubiicere cōuenit ne ad huiuſmōi tactū poſt modū paueſcāt: & vt rediuii q̄ plęrūq; feminib⁹ inherēt eximant.

¶ Rediuia morb⁹ eſt cū cutis extra vngues ſe ſoluit quia rediuire eſt ſoluere. Greçe παρωνυχια dicit. Ply. lib. xxix. Lana ſuccida rediuias ſanat ex aqua frigida. Placidus grāmaticus accipit rediuias p̄ de ſerpentium genere exuuiis.

¶ Redoleo es. pe. cor. Vide in dictione Oleo.

¶ Reduco is. pe. p. retroduco retraho. Iuſt. li. ii. Reliquas copias rex ipe reducere in regnū parat. Sue. de Cali. Equitē romanū obiectū feris cū ſe innocēti p̄clamaſſet reduxit. Abſciſſuq; lingua rurſus induxit. Itē reducere eſt liberare & ſine periculo recipere Apul. Meq; oppido in arcē reduco Hic reduces. Itē replicare: a quo reductū replicabilē dicimus. Virgi. Inq; ſinus ſcindit ſeſe vnda reductos. Item reconciliare: vt illud eiuſdem. Numēq; reducant. Hui⁹ verbi qñq; prima p̄ducit: qñq; corripit. Hora. lib. ſer. Dii tibi dent capta claſſem reducere troia. Virgi. li. iiii. Electā claſſem ſocios a morte reduxi.

¶ Reducem & reduces pe. cor. illos dicim⁹ q̄ a pictu lis in tutū ab exilio ſiue captiuitate reducunt in patriā. Ci. p Milo. Quid me reducem eſſe voluiſtis: an vt ſpectāte me expellerēt ii p̄ quos eſſē reſtitut⁹? Virgi. Nāq; tibi reduces ſocios claſſēq; relatā Nuncio.

¶ Redūdo as. ex re & vndo. d. interpoſita ſignificat ſupabūdo. Hiero. in plo. puer. Vt pleni⁹ cognoſcatis q̄d in libris noſtris min⁹ ſit: quid ve redundet. Et redundare refluere ſeu recipe. Plau. Hoc facinus in tuum redundabit caput.

¶ Refello is. ex re & fallo ſignificat qđ dictū eſt arguēdo falſū oñdo. Ci. li. ii. tuſ. Et refellere ſine pertinacia: & refelli ſine iracūdia patī ſumus. Et differt a purgo: q̄ refellere dicat de eo q̄ factū negat. Purgare de eo qui fatet quidē factum: ſed defendit.

¶ Refero pe. cor. reporto q̄ ſi retro fero. Quiti. Ad patrē arma nō retulit. Aliqñ in cōſultationē pono. Et ſic cōſtruit cum actō mediāte ad. Salu. Refer inq̄t ad ſenatū. i. fer i cōſultationē. vbi ſolet iūgi de. vt De oīb⁹ retulit ad ſenatū. Hic relationes fieri dīr in ſenatu. Seneca. Ex relationib⁹ manāt ſenatuſcōſulta. Quod etiā i facto ſolet: vt Cic. Si ad vnū oīa referēda ſunt: digniſſimū cē Pōpeiū. Hoc eſt ſi vni oīa adſcribēda ſunt. Aliqñ reuoco redeo. Virg. Ille pedē referens: Ci. Referebā me ad illud incredibile. Aliqñ recēſeo. Virg. Cogere donec oues ſtabul⁹ numerūq; referre iuſſit. Aliqñ aſcribo Sue. Et i deorū numeꝝ retulit. Aliqñ cōuerto. Virg. li. xi. Multa dies variuſq; labor mutabilis æui Rettulit in meli⁹

Aliqñ renouo & quaſi rurſus fero. Idē lib. v. Hunc morē hos curſus atq; hęc certamina prim⁹ Aſcani³ longā muris cū cingeret albā Rettulit. Aliqñ pduco. Ply. li. xxi. Dixim⁹ & terrā referre multū. Aliqñ narro: indico. Virg. referes ergo hęc & nuncius ibis Pelidę genitori. Aliqñ ofido. Lucil. li. i. Quis poſſet odiri: quis nequeat referat. vnde. Aliqñ dico. vt Retulit mihi. Aliqñ exprimo: imitor. Iuue. Et mul tū referens de mecœnate ſupino. Aliqñ reddo. Virgi. li. viii. O mihi p̄teritos referat ſi iuppiter ānos q̄ lis erā. etiam cum de bñficio reddēdo loquimur gra in ſingulari p bñficio ſumi debet vt referā gratiam Quin & ad maleficiū reddendū eo auctores vtūtur. Plau. in Cur. Ni argentū refer as. Sed quō differat ab ago & habeo: vide in dictiōe ago. Aliqñ porto Cor. Tacit⁹. Cū ex agris ſegetes domū referrēt. In tertia vero pſona ponit p æſtimandū eſt: ſiue valet aut intereſt ſiue vtile aut cōmodū eſt: & contra natu rā reſyllaba pducit. Ci. Pu. Seruilio. Spare tñ vide or Cęſari collegę nos fore curę & eſſe vt habeamus aliquā remp. cui⁹ cōſilii magni referebat te intereſſe .i. ęſtimandū erat. Ply. Infinitū refert lunaris ratio .i. valet in infinito. Idē. Quippe victimas cędi ſine p̄catione non videt referre: nec deos rite conſuli .i. intereſſe. Q̄nq; ponit p obeſt. Ter. in phor. Quid tua malū id refert? Magni demipho. Col. li. viii. de canibus loquēs. Non multū refert an villatici corporib⁹ graues & pas⁹ veloces ſint. i. p̄iudicat: ſiue ī cōmodū eſt: ſiue ęſtimādū eſt. Plau. in rud. Quomō habeas id refert iure an iniuria. Ply. li. xvi. Nec terræ tñ natura circa has refert. i. vtile eſt. Liui. vero li. ii. Aliter adeo ne eſt fundata leuiter fides vt vbi ſim q̄ qui ſim magis referat. i. æſtimet ſiue exiſtimet curetur ve. Aliqñ ſumit p neceſſe eſt. Salu. Quare vanū quidē hoc conſiliū eſt ſi periculū ex illis timuit: ſi in tanto oīm metu ſolus nō timet eo magis refert me mihi atq; nobis timere. Virg. lib. ii. ge. Neq; enī numero cōp̄hendere refert. Habet hoc verbū p̄teritū. retuli & ſupinū relatū: quo⁹ vnū per duplex tt. alterum p duplex ll. q̄nq; apd poetas ſcribit. Hor. Rettulit acceptos regale numiſma philippos. Lucr. Id rurſū cœli rellatū tępla receptant. Catul. alt. Si redi tū retuliſſet is aut in tpe longo. Oui. li. xv. met. Eſſe fidē digitis ad frontē ſæpe relatis.

¶ Refero acceptum fateor me accepiſſe ab aliquo. Ci. Vitā acceptā refert clæmētię tuę. In malū. Idem Oīa deniq; quę poſtea vidimus: quid autē mali non vidimus ſi recte ratiocinabimur vni accepta referemus Antonio.

¶ Refero impenſum: eſt rationem de expenſis vel facio vel reddo.

¶ Refercio is. ſi. tū. ex re & farcio. ſignificat repleo: qđ q dē alii cū ablt̄o: alii cū gt̄o cōſtruūt. Ci. p Cor. Quæ eis rebus vrbem italiamq; referſerunt. Gel. Is librū multę varięq; hiſtorię refertū compoſuit.

¶ Reficio is. pe. cor. recreo reſtauro. Ply. Cū reficiē di animi gīa id feciſſet. Vñ Refectū iſtauratū renouatū: & qđ corruptū erat in ſtatū priſtinū reductū dī quaſi rurſus factū. Vlp. Verbo reficiēdi tegere ſubſtruere: ſarcire: ædificare: itē aduehere apportareq; ea q̄ ad eandē rem opus erit continent. Aug. lib. i. con. Ruinoſa eſt dom⁹ refice eam. Et in euangelio. Erant reficientes rętia.

¶ Refigo is. pe. pdu. quod fixum erat educo.

¶ Refluo is. retro ſeu rurſus fluo. Vnde fluxus & refluxus maris dicitur.

¶ Refragor pe. pd. verbū deponēs: licet & refrago legat: ſignificat modo reſiſto: modo ſuffragor. Stẽ. li. xxii. Multi populi plurimę concionis dictaturā oīnibus animis & ſtudiis refragauere .i. dictatu rę non ſuffragati ſunt.

¶ Refrango is. rumpendo aperio. Plau. in cap. Cellas refregit oīnes intus: reclūſitq; armarium. Et refringere eſt fortiter vel iterū frangere. Augu. lib. iii. cō. Et hoc ſolum me in tāta refragātia refrangebat q; nomen chriſti non erat ibi.

¶ Refractari⁹ dī q cōtumax eſt & nimis ſuę ſentētię tenax. Seneca. Exiſtimāt philoſophiæ fideliter deditos cōtumaces eſſe ac refractarios. Dict⁹ refractari⁹ a refringēdo tā q̄ libertin⁹ ſit & cūcta obſtātia refringēs: vt nullo ſeruitutis claurtro coerceat.

¶ Refrico as. pe. cor. renouo. Tractū a vulneribus q̄ plerūq; fricādo renouant. Cic. Sextio. Sin autē oīa q̄ ſentio ſcripſerim ne refricem meis litteris deſyderium ac dolorem tuum.

¶ Refrigero as. pe. cor. frig⁹ iduco vel rē calidā frigidā facio. Ci. in Cato. Vbi enī pōt illa ętas aut calefcere: aut aoricatiōe meli⁹ vel igni: aut vtiſſim vmbris aquiſve refrigerari ſalubri⁹? Col. li. ii. Atq; ita rurſus in ſole ſiccata & mox refrigerata recōdit. Aliqñ refrigerare eſt ſubleuare recreare. vñ refrigerium ſubleuatio & quaſi recreatio mētis tractū ab ęſtuāti bus q flabellis & frigida aura recreant. Aliqñ Dimi nuere ſiue dimittere. ſicut econtrario Feruere p creſcere & frequentari.

¶ Refrigeratorius a. um. quod refrigerat. Ply. lib. xxii. Refrigeratoriā tñ vim eſſe conuenit.

¶ Refugio: vide in dictione fugio.

¶ Refuga æ. pe. cor. gñis cō. q alio⁹ domíniū refugit. Eſt & refug⁹ a. um. qđ ē recliue ac reiectū. Sido. Capitis apex rotūd⁹ in patulū a planicie frōtis verti cē: ceſaries refuga criſpat .i. in frontem reiecta.

¶ Refuto as. pe. p. a futo frequētatiuū verbi fuo is. qđ ptulit Plau. Iam. Ne qs tā audax fuat q obuiam obiſtat. Pręſertī cū dicat Feſt⁹. Futare arguere eſt. Vñ & cōfutare. Sed Cato hoc p ſępi⁹ fuiſſe poſuit. Ergo iuxta Feſtū refutare redarguere ē: ſiue non ita eſſe oſtendere. Ci. Dolobellę. Nō tā id laboro vt ſi qui mihi obtrectēt a te refutent q̄ intelligi cupio: q đ certe intelligit: me a te amari. Alio mō dixit Lact. li. iiii Quæ oīa cū nec ingenio nec doctrina defendere ac refutare poſſēt. ſ. refellere: q̄uis etiā p redarguere ſumiqueat. Inde refutatio vna pars orōnis dicit quæ alio noie confutatio nominat.

¶ Regelo as. pe. cor. cōtrariū ē ſuo ſiplici. Col. li. i. Quāto fuerit ędificii ſolū p ni⁹ orienti & ęſtatē liberi⁹ cape p flat⁹ & hyemis p cellas min⁹ ifeſtari & matutino regelari ortu poterit vt cōcreti rores liquęſcāt.

¶ Regero is. vide in dictione Gero.

¶ Rego is. xi. ctū. guberno: q̄ſi rē pp̄li ago. Virgi. Pacatūq; reget patriis virtutib⁹ orbē. Et regere ērectū tenere. Cor. Qui nimio dolore regere caput nō poſſet. Hui⁹ cōpoſita ſūt arrigo qđ eſt erigo: eleuo. Teren. in an. Arrige aures Pāphile. Saluſtius. Sed vbi p̄mum dubiis rebus nouādis ſpes oblata ē: vetus certamē animos eorum arrexit. Corrigo/dirigo erigo/pergo/porrigo ſurgo ſiue ſurrigo ſurſum rego. Virg. li. iiii. Tot liguæ totq; ora ſonant tot furri git aures. Ambroſius li. hexa. ſubrigo vſurpat. Aſt vbi ad ęſtiuas cōtētiōes in ſeptētrionem ſe ſubrigit

ſpacia diurna producit.
¶Reges dñr qui regna poſſidēt.regna vero vocāt integræ regiones q̄ ab vno rege poſſidentur: vt gallia regnū ē:& q̄ galliā poſſidet rex gallię dr. Sic enī diſtinct⁹ olim erat orbis terrar⁹ vt ſingulę fere regiones regna dicerent & reges ꝓprios haberēt a quib⁹ ipſę regiones appellatę quos ad faſtigium maieſtatis non ābitio popularis ſed virt⁹ & ſpectata iter bonos moderatio ꝓuehebat. Dici tñ reges poſſūt etiā ſi vni⁹ tm̄ vrbis imperiū habeāt. Sic pricipio reges romanor⁹ dicti ſunt q̄b⁹ impiū vrbis pmittebatur. Hic regnū dictū tā ipſa regio ſubiecta q̄ ipſe dñat⁹. Vñ interregnū ꝓprie appellat id tp̄s quo regnū vacat rege. hoc eſt añ q̄ in demortui locū nouus rex p̄ficiat: & interrex qui interea regis locū tenet. p trāſlationē tñ interregnū eſt dictū: cū loco magiſtratus interrex creat. Liui. Cū ſine curuli magiſtratu reſp. eſſet: patricii coiere & interregē creauere. Contentio conſules ne an tribuni militū crearent ī interregno. Rem cū plures dies tenuit. Aliqñ rex ponit ꝓ dño: q̄uis etiā ꝓ tyrānidē occupauerit ꝑierū. Aliqñ ꝓpotētiore & eo quē nobis veluti in patronū elegimus quē ſequamur. Mar. Qui rex ē: regē maxie non habeat. Col. An honeſtu⁹ mercenarii ſalutatoris mendaciſſimū aucupiū circūuolitātis limina potētiorū ſomniūq̄ regis ſui rumorib⁹ aucupātis. Neq̄ enim roganti q̄d agat int⁹ reſpōdere dignant ſerui. Aliqñ ꝓ diuite. Hor. Siue reges ſiue inopes erim⁹ colonni. Ter. in phor. Regē me eſſe oportuit.
¶Regina regis vxor: vel q̄ regnū poſſidet etiam ſi virū nunq̄ habuerit: vtpote ad quā regnū ex ſucceſſione ꝑuenit. Q ñq̄ ponit ꝓ diuite. Terē. Quia ſolę his vtunt reginæ.
¶Regulus diminutiuū quaſi paru⁹ rex: nō q̄ ꝑuæ ſtaturę: ſed q̄ alicui⁹ vrbis aut oppidi dñs ſit q̄ gñali vocabulo dñs aut princeps dr. Q̄uis ꝓprie regulı ſint filii aut nepotes regū. Eſt & regulus auis minima a q̄buſdā regaliolus dictus: alio noie Trochil⁹: & ab Ariſtotele τροχιλος quaſi rex & p̄ſes auium dr. Et regulus genus ſerpentis eſt.
¶Regaliolus auis quā Ply. li. x. ſcribit appellari regem auiū in italia ꝓpter diſſidia & bella q̄ ſunt inter eā & aquilā. Alii putant Galgulū q̄ auis græce dicit Icteros a colore. Sue. Pridie autē eaſdē idus auē regaliolū cū laureo ramo Pompeiane curię ſe inferentem volucres varii gñis e ꝓximo nemore ꝓſecutæ ibidem decerpſerunt.
¶Regillus & diminutiuū a rex: & nomē ꝓpriū viri.
¶Regilla: veſtis q̄ & baſilica & trabea dr: qm̄ ea reges vterent auro & purpura intexta. Plau. Baſilicā an regillam induā tunicam?
¶Regius a.um. qđ eſt regis. Ci. li. iii. offi. Erat autē regius paſtor. Aliqñ dr qđ eſt rege dignū. Regius morbus dict⁹ eſt q̄ mulſo quod gen⁹ potionis in regū deliciis erat: curare t̄ inquit Var. vel quia vt Celſ⁹ ſcribit eo morbo affectos appatu regio: hoc ē lecto & cōclaui cultiore & ludis laſciuiaq̄ vti putile eſt: p quæ mens ęgrotātis exhilaret. Hor. Aut mala quē ſcabies aut morbus regius vrget. Idē morbus auri go ante dicebat a colore auri quē bilis p totum corpus diffuſa repſentat. Arquatus quoq̄ morbus appellat: q̄ cœleſtis concolor ſit de vitrore. Vel q̄ ita ſtringat humana corpa: vt in arcum ducat. Græci Ictericum nominant.
¶Regia æ. domiciliū & aula egis. Liui. li. i. Eo tempore in regia ꝓdigium viſu euentuq̄ mirabile fuit omen. Iuſtinus. In regiam ſe recipit.
¶Regia via militaris: hoc ē cōmunis quę latior eē cōſueuit. Hiero. in li. nūeror⁹. Via regia gradiemur. Supra etiam dixi. Per tritam viam gradiemur. Et gradiemur via publica.
¶Regalis & hoc regale ad claritudinē ptinet: & ſignificat dignū rege. Ci. in Cato. Nihil ei tam regale videri q̄ ſtudiū agri colendi. Hinc regaliter pro iplē dide & munifice.
¶Regale vnguētū quo parthor⁹ reges vngebant.
¶Regificus a.um. quod regem facit.
¶Regifugium: ſacrum quo die Tarquini⁹ fugit ex vrbe roma.
¶Regnū dr regio q̄ a rege poſſidet. Cic. Caſio. Nō regno ſed rege liberati videmur. Interfecto enī rege regios oēs nutus tuemur. Regnū etiā dici pōt quicq̄d poſſidet. I dē li. de ora. Quare negaſti te fuiſſe latur⁹ niſi in regno meo eſſes. i. in tuſculano.
¶Regno as. regnū poſſideo. Priſc. Rex ſolū q̄d a regendo naſcit petit ex ſe aliud verbū regno. Cic. li. iii. offi. Nā ſi violandū eſt ius regnandi gra violādum eſt. Hinc fit conregno. Ambro. Si tolerabim⁹ & conregnabimus.
¶Regio dicta a rego: q̄ priuſq̄ ꝓincię fierēt regiones ſub regib⁹ erāt atq̄ ab his regebāt. Poſtea maiores in vrbe ptes regiones appellari cœptę a ſimilitudine ear⁹ regionū in quas orbis diuidit. Quattuor autē fuerunt autiquit⁹ vrbis romę regiones: e quib⁹ prima regio Suburrana. Secūda Exquilina. Tertia Collina. Quarta Pallatina. Regiones cęli quattuor ſunt. Ortus: Occaſus: Meridies & Septētrio. Ortus & Occaſus mobilia ac varia ſunt. Meridies ſeptentrioq̄ ꝑpetuo ſtatu ꝑmanent. Orit quippe ſol non itidē ſemp: ſed aut equinoctialis oriēs dr: aut ſolſtitialis aut brumalis. I tē nō in eundē ſemp occidit locū: ſed occaſus eius ſil⁹ fit aut equinoctialis aut ſolſtitialis: aut brumalis. Ab his quattuor regionibus quattuor venti flare dicūt: q̄ ſūt Eurus. Hauſter: Fauonius. Aq̄lo. Sunt tñ & alii venti de quibus alibi. A regio fit eregione: quod eſt ex aduerſo.
¶Regionatim aduerbiū ſignificat ꝓ ſingulas regiones. Sue. in Cęſa. Ludos etiā regionatim vrbe tota & quidē p oīm linguar⁹ hiſtriones.
¶Regiū oppidū Ciſalpinę Gallię a Lepido edificatū. vñ & Regium Lepideum vocat. Regiū ꝓpter pulchritudinē & amœnitatē. Et eſt aliud Rhegyum qđ cū h. & y ſcribit. de quo infra. Ab illo Rhegyenſes: ab iſto Rhegini ſunt appellati.
¶Regieſco is. veteres p creſco vſurparunt.
¶Regula norma qua lineę dirigunt: quaſi mēſura regens: p trāſlationē dr breuis rer⁹ p̄ceptio. Hic regulo as. quod eſt dirigo.
¶Regularis & hoc regulare: qđ ſecđm regulā eſt: vl qđ in regulā trahi poteſt. Vñ æs regulare dictum eſt qđ a caldario Coronario q̄ diſtinguit. Coronarium eſt qđ tenuat in lamınas: taurorūq̄ felle tinctū ſpecie auri p̄bet in hiſtrionum coronis. Caldarium qđ fundit: tm̄ malleis fragile eſt. Regulare qđ obſeq̄tur malleis: & ab aliis ductile appellat. Sed & in cæteris metallis regulare dr quod excoctū igni diligētius ē vitiiſq̄ purgatum.
¶Regrador pe. cor. quaſi retro grador & p gradus tetro cędo. Hiero. cōtra Rufi. Sacerdotes q̄ peccauerant regradabant in ędituos & oſtiarios.

¶ Reiicio.is. pe.cor.retro iacio. Virg. Reiiciũt parmas & equos ad mœnia ducũt. In quo producit̃ re ſyllaba. Corripit̃ vero apud Statiũ lib.iiij.tb. Tela manu reiicitq; canes. Quandoq; Reiicere eſt repellere. Virg. Tityre paſcentes a flumĩe reiice capellas Quãdoq; refutare abiicere & pro vili habere. Apul Me vero tanq̃ inutilem reiecerũt. Quandoq; Euomere. Sue. de Aug. Senos ſextãtes nõ exceſſit: aut ſi exceſſiſſet reiiciebat̃. Hinc Reiecto.as. Spartian⁹ de Antonino pio. Cũ caſeũ alphinũ in cœna ediſſet auidius nocte reiectauit. Reiectio & Reiectus p vomitu. Ply. Et vernatio vtilis erit ſi poſtq̃ ſorpta fuerit ſtatim reiectio ſequat̃. Celſus. Et reiectus cibi nõ erit inutilis ſi raro fiat.

¶ Reiectanea ſiue reiecta a philoſophis dicunt̃ mala: qualia ſũt morbus egeſtas dolor: ex eo dicta q; reiiciant̃ repellant̃q; tanq̃ noxia. Quę etiã alio nomine dicuntur relationes.

¶ Reiectio ſanguinis: græce dr̃ αιματος αγατω rн triũ generũ. Diabroſis quotiẽs exeſa parte aliqua ſanguis expuit̃. Rhegmocaſmos quotiẽs rupta id cõtigit. Tertiũ anaſtomaſis quotiens venarum alicuius ore patefacto effunditur.

¶ Reieculę: ones q̃ ętate vel morbo reiiciunt̃. Var. Scire oportet in grege quot reieculę ſint alienãdę.

¶ Relatiuũ a grãmaticis dr̃ quod aliqd ſupius dictũ refert: vt qui q̃ quod. Dialectici dicunt. relatiuũ eſſe: quod aliqd refert ſine quo necĩm poteſt conſiſtere vt pater & filius: dñs & ſeruus: relatiua ſunt quia nec pater eſſe põt ſi filiũ nõ habeat: nec dñs niſi ſeruum. & talis reſpectus relatio vocat̃. Notandũ q; relatiuũ trahit ad ſe ſępe añcedens pĩertim cũ ancedens poſtponit̃. Quintil. Timeo ne quos porrexerim cibos venena fiant. Prętera relatiuũ ſubſtãtiæ ſæpe pro relatiuo accidẽtis ponitur: vt nõ ſum is quem putas. i. talis qualem putas.

¶ Relego. relegas pe. prod. ſeparo remoueo Virg. lib. iij. Georg. Atq; ideo tauros procul atq; in ſola relegant paſcua. Ci. lib. iij. offi. Criminabat̃ etiã q; Titũ filiũ qui poſtea Torquat⁹ eſt appellat⁹ ab hominibus relegaſſet: & ruri habitare iuſſiſſet. Aliqñ Remitto. Ply. lib. vij. Nec tamẽ ego in plærisq; eorum obſtringã fidem meã potiuſq; ad auctores relegabo qui de dubiis rogent oĩbus. Aliqñ exulem facto: in exiliũ mitto. Vnde relegati dicunt̃ in exiliũ miſſi Hiero. Herodes ille qui cũ Pylato poſtea amiciciam fecit huius Herodis filius eſt frater Archelai quem & ipſum Tiberius Cæſar lugdunũ relegauit quæ eſt Galliarũ ciuitas.

¶ Relego. is. pe. cor. rurſus lego. Ouidius. Cũ relego ſcripſiſſe pudet. nam plurima cerno Me quoq; qui ſcripſi iudice digna lini.

¶ Religo. gas. pe. cor. Vide in dictione Ligo.

¶ Reluctor. aris. Vide in dictione Luctor.

¶ Reluo. is. rurſus lauo: & ſic cõponit̃ ex re & lauo, ſicut diluo. Q ñq; ſigt. ſoluo ſiue repigno. Plau. Repignerat: reluit: vẽdit. Et ſic ex re & luo cõponit̃

¶ Relicinus pe. pro. ſignificat in occiput refugiente capillamento recriſpũ: nomẽ vt quidã putant a recello deductũ qđ ſignificat retraho reuibro. reclino. & cæſim reduco. Et quoniã ad craneũ capilliti⁹ um retorquetur. Inde relicinus veluti recellinus crinis appellatus euph. cauſa. Apul. libr. primo flori. Laudauit ſeſe q; erat & coma relicin⁹ & barba ſqualidus & pectore hirſut⁹. Et relicina frons dicitur. vt idem paulo poſt. Et tabulis & toreumatis idem vigor acerrimi bellatoris. idem ingeniũ maximi bellatoris: eadem forma viridis iuuentæ: eadem gratia relicinæ frontis cernetur.

¶ Religio vt Ci. lib. iij. artis. ve inquit eſt quæ ſuperioris cuiuſdam naturæ quam diuinã vocant curã cerimoniamq; affert. Plutarchus in pauli æmilii vita dicit religionem eſſe diuinarũ rerum ſcientiam a philoſophis appellatam. Maſſutius Sabinus ſcribit: religioſum eſſe id q̃d propter ſanctitatẽ aliquã remotum ac ſepoſitũ ſit a nobis: a relinquẽdo dictũ Vnde Virg. Eſt ingens gelidũ lucus prope ceritis amnem Religione patrũ late ſacer: vndiq; colles Incluſere caui & nigra nemus abiete cingũt. Oſtendit enim religioſum locum eſſe a populi communione ſeparatum difficultate adeundi. Lactãtius a religando religionem dictã li. iiij. aſſerit. Hac cõditione inquit gignimur: vt generati nos deo iuſta & debita obſequia prębeamus. Hunc ſolũ nouerimus. hunc ſequamur: hoc vinculo pietatis obſtricti deo et religati ſumus. Vnde ipſa religio nomen accepit nõ vt Cicero interpretatus eſt a relegendo. Augu. vero lib. x. ci. dei. a reeligendo religionem dici exiſtimat cum inquit. Hunc eligentes vel potius reeligentes. amiſeramus em̃ negligentes. Hunc ergo reeligentes. Vnde & religio dicta perhibetur. Quandoq; tamen religio accipitur pro metu. cõnexa em̃ ſunt timor & religio. Stat. Primus in orbe deos fecit timor. Virg. Iam tum religio pauidos terrebat agreſtes Dira loci. Vbi Ser. religio id eſt metus vel ſolicitudo ab eo q; mentem religet. Inde dies religioſi infames vel infauſti dicti ſunt. Sue. de Augu. huc introire niſi neceſſario & caſte religio eſt. i. nefas nõ licet: metus eſt. Aliquando ſumitur pro ſuperſtitione. Vnde religioſus dr̃ qui nimia & ſuperſtitioſa religione ſe alligauit. Ter. in heau. Vt ſtultę & miſere oẽs ſumus religioſę. Religioſus tm̃ homo etiã dr̃ qui amat religionẽ. Sepulchra & monumẽta religioſa ſunt. i. hñt in ſe religionẽ. ille adorat hęc adorãtur. religioſi dies vt li. iiij. docet Gel. dñr triſti omine infames impeditiq; in q̃bus res diuinas facere & rẽ quãpiã exordiri nouã tẽperandũ eſt: quos vulg⁹ nefaſtos vocat. hĩc Ci. ad atticũ: diẽ alliẽſis pugnę religioſum eſſe dicit. Macro. li. iij. ſatur. Religioſi ſunt dies qui factenda & vitanda diſcernunt.

¶ Relinquo. is. retro dimitto. Lact. li. i. Furac nebulo mercuri⁹ qui ad famã ſui nil reliqt niſi memoriam fraudũ ſuarũ. Et relinquere eſt aliquid pro ſuo alicui dimittere ſeu legare. Plau. in aul. agri reliquit ei nõ magnũ modũ quo cũ labore magno & miſero iuueret. Huius compoſitũ eſt derelinquo.

¶ Reliquus. a. um. pe. cor. ſignificat id q̃d ſupereſt Cęſar li. i. cõ. Demonſtrãt ſibi pter agri ſolũ nihil eſſe reliqui. Ci. Curio. Reliquũ ẽ vt certem⁹ officiis inter nos Teren. in an. Vt pernoſcatis quid ſpei ſit reliquũ. Reliquũ feci eleganter dicitur pro reliqui: ſicut miſſum feci pro dimiſi.

¶ Reliquię. arũ dr̃ pauca q̃ relicta ſũt. Virg. His ac cẽſa ſup iactatos ęquore toto: troas relligas danaũ

¶ Remediũ a medeor. eris. deſcendit.

¶ Remedior. aris. depo. remediũ adhibeo. Hiero. cõtra Ioui. Multi impatientiã gulę vomitu remedi (anť.

¶ Remendo. as. vide in dict. menda.

¶ Remeo. as. tetromeo. redeo. Virg. Si patrios vnq̃ remeaſſem victor ad argos.

RE.

¶Reminiſcor.recordor.quod ſit cũ meris ea quæ tenuit repetunt:quaſi itez rẽ in mentẽ reuoco.Cõpõitur ex re & miniſcor.vnde & comminiſcor.Eſt autẽ miniſci fingere & formare.reminiſci reformare:& itez componere quę lapſa erant.Qui vero reminiſcit itez in mentem reuocat.Ex qua re homo ſapiẽtior reddit.Et ideo recordat.i.itez cordat⁹ fit. Differt mẽoria a reminiſcẽtia:quia illa cõis eſt oĩm aiantiũ:hęc ad hoies tm̃.cũ ſit diſcurſus rerũ cũ rõe ab vniuerſali ad pticularia & a remotis a ſenſu.

¶Remitto is.ppriè retro mitto.Plau.Munera accipit frequẽs:remittit nũq̃.Cõſtruit qñq; cũ ablõ p cii.vt apud Curtiũ li.ii.Captiuos ſi placet reddi honeſti⁹dono dabim⁹q̃ pcio remittem⁹.Aliqñ rurſus mitto.Col.li.i.Et eadẽ euẽtilata mũdtora ſunt lapilliſq; carent & glebulis quas per triturã fere terrena remittit area.Aliqñ ſimplr̃ p mitto ponit.Lucill. Cohibet domi mœſtus ſe albinus q; repudiũ filiæ remiſit.Aliqñ p relaxo & ad negligẽtiã deſcendo. Vñ aĩm remittere dicim⁹ cum deponimus curas & negligimus.Cuius cõtrariũ eſt intẽdo ex trãſlatione ab arcu.Ci.Quęro non quibus intendam aĩm rebus:ſed quibus remittã.Hic remiſſio relaxatio animi dicitur.Aliquando pro concedo condono & dimitto.Et tunc conſtruitur cum datiuo.Vatini⁹ Ci. Meam animaduerſionẽ & ſupplicium quo vſurus eram in eũ quem cepiſſem remitto tibi condono. Iuſti.Igitur magi ad fauorẽ populi cõciliandum tributa & militiæ vacationem in triennium remittunt .i.concedunt:Lactan.li.v.Et ideo cum nefanda petimur:ne verbo quidẽ reluctamur:ſed deo remittimus vltionem.i.dimittimus ſiue committimus. Aliquãdo pro demitto.Ci.li.i.offi.Ex oculorũ obtuitu:ex elcuatione & remiſſione ſuperciliorum aut ex contractione.Aliquãdo pro relinquo.Col.li.i. Nunquid abſentia ſua de diſciplina & cuſtodia remiſerit:vnde aliqua vitis:nũ arbor.nũ fruges abſint.Aliquãdo pro interimo.Teren.in heau.Nullũ remittis tẽpus:neq; te reſpicis.Aliquãdo p ceſſo Idẽ in ecy.Nã ſi remitteret quippiã philomena doloris omnem rem narrabit ſcio.

¶Remiſſe aduerbiũ.mõ hũiliter Sal.Pauca timide remiſſeq; locut⁹ abſceſſit:mõ lęte & veluti remiſſo.i. relaxato aĩo.Ci.li.de ora.Quis nũq̃ res p̃ter hunc tragicas pene comice triſtes remiſſe.ſeueras hilare. forenſes ſcęnica prope venuſtate tractauerit.

¶Remora pen.cor.aĩal aquatile admodũ breuis.a grẽcis echeneis dr̃ ſpinis & cruſtis tectũ a remorando dictum:q; nauem cui adnixum fuerit remoretur Ply.li.ix.Eſt paruus admodũ piſcis aſſuetus petris echeneis appellatus.hoc carinis adhærente naues tardius ire creduntur.Inde noĩe impoſito remora a morando dicitur.remora etiam retardatio dicitur. Lucil.Quæ nam vox ex te reſonans meo gradu remoram fecit.Plautus in tri.Ita vincunt illud cõducibile gratię quæ in rebus multis obſtant odioſæq; ſunt:remorãq; faciũt rei priuatę & publicæ.

¶Remores:aues in auſpicio dicunt quæ acturum aliquid remorari compellunt.

¶Remeligines:remorę a morãdo.Plau.Quid nũc illę tam diu remorantur remeligines?

¶Remoror pe.cor.retardo.retineo:a remora piſce vt inquit Do.Ter.in an.Ne quid veſtrũ remorer cõ modũ.Apul.Sic me abire oppido volentem ſuaui remorat illecebra.

¶Remus nomẽ ppriũ frĩs Romuli & inſtrm quo naues agũt.απο του ρεω.Itẽ rem⁹ dr̃ lorũ qđ continẽt tubã vt inqt Ser.in cõ.li.vi.ænei.

¶Remiges nautici q remos agũt & remigãdi miniſterio mancipati ſũt:hui⁹ntũs ſingularis eſt remex remigis.Curt.remex militis officia turbabat.

¶Remigo as.penl̃.cor.remis nauigo.quaſi remis ago.Ci.li.iiii.tuſ.Vtrũ igit mauis nos ſtatim vela facere:an quaſi e portu egredientes paululũ remigare?Huius compoſita ſunt eremigo p enauigo emetior Ply.Circa caſpium quoq; multa oceani littora explorata paruoq; breuius q̃ totus hinc aut illinc ſeptẽtrio eremigatus.Subremigo ſubt⁹ remigo. Idẽ li.ix.Cęteris ſubremigans brachiis media cauda vt gubernaculo dirigit.

¶Remigiũ ipſa remoz agitatio & remigatio.Vir. lib.i.ge.Non aliter q̃ qui aduerſo vix flumine lẽbũ Remigiis ſubiget.Idẽ tranſtulit ad aues.volat ille p aera magno Remigio alaz.Aliqñ ponit p remigum multitudie.Idẽ li.iii.Remigium ſupplet:ſocios ſimul inſtruit armis.

¶Remulculo ppriè eſt remigãdo e ſcapha grãdiorem nauĩ traho.Quod aliqñ nõ neceſſitatis gr̃a fit: ſed vt nauis quietius agat̃:hinc remulculare aliquã do dicim⁹ molli ac leui tractu ad pgreſſum mulcere Siſen.li.ii.Si q̃ celeriter ſolui poterat in altũ remulculãdo trahit̃.Et a remulcẽdo fit.In eadẽ ſignificatione ſunt remulco as.& pmulco as.

¶Remullũ repandũ dr̃ a remi ſimilitudine.

¶Remordeo es.crucio:ſollicito.Virg.Qñ hæc te cura remordent.

¶Remo is.repeto.Enn.Riuos campoſq; remant Alii remere putant dictũ quaſi remeare.

¶Remorbeſco is.ſignificat in morbum recido.

¶Renes:ſunt q lũbis adhęrẽt:απο του ρεω.fluo q riui ab his obſcœni humoris oriant̃.Hia veteribus nephrundines vocabant̃:quia grẽcis dicunt̃ νεφρονεφροσ.ren.νεφριτισ morbus renũ.νεφριτικοσ qui renum morbo laborat.Diminutiuũ a ren eſt renunculus.

¶Renarro ſignificat ſicut ſimplex vel re pro diligẽter ſiue p affatim accipiẽdũ puto.Virg.li.iii. Sic pater æneas intentis oĩbus vnus Fata renarrabat diuum curſuſq; docebat.

¶Renuncio cias.refero ſiue reporto:vt miſſi nunciꝰ referre ſolẽt de iis ad quę miſſi ſunt.Cæſar i cõ.i. Qualis eſſet natura montis:& qualis eſſet in circuitu cenſus qui cognoſcerent miſit renunciatum eſt facilẽ eſſe.Aliquando renunciare eſt apte nunciare ſignificare.Ter.in an.quaſi tibi non renũciata ſint hęc ſic fore.Et itez.Id ego iam nunc tibi here renũcio futurũ vt ſis ſciens:ne tu hoc mihi poſteri⁹ dicas dari factũ cõſilio aut dolis.Do.renũciare eſt quaſi ſecretũ conſilium vel malum nunciare.Re.n.ſyllaba apud veteres interdum abundat.Aliqñ ſignificat renuere/cedere/reſignare ſeu reſtituere.Ci.i ver. acti.iiii.Atq; iſte ſtenio vehemẽter incẽſus hoſpitiũ ei renunciat:domo eius emigrat.hinc renunciatio. ceſſio.hinc componitur abrenuncio.

¶Renideo:vide in dictione nideo es.

¶Renunciata inſula in æthyopico mari quæ ſicut Ply.li.vi.ſcribit ita diues eſt vt equos talentis auri incolæ permutent.

¶Reor reris ratus:exiſtimo:opinor.Plaut.in am. Quid me non rere expectatum.

¶Repagulū & repages is.pen.p̄d.ex re & pago is. dici poſſunt obices. Ouid.lib. v.meta. Raptaq; de dextro robuſta repagula poſti Oſſibus illiſit. ppria repagula dicū ꝙ patefaciēdi cā ita figunt vt ecōtra rio pāgant. Ply. Firmiſſima in rectū abies eadē ual uas repagulis & ad q̄libet iteſtina opa aptiſſima.

¶Repandus a.um. quod eſt recuruū & ſimū & qđ retrorſum patet. Hiero. de Socrate ſcribit q; eſſet re pandis cruribus.

¶Reparo as.pe.cor. reſtauro & i ſtatū priſtinū. redi go. q̄ſi paro rurſus. Curt. Ille nō ignar⁹ & principes amicoꝝ & exercitū offendi: grām liberalitate doniꝝ q; repare tētabat. Lact. lib. vi. Nā pcere. i. mediocri- ter vti pecunia q̄ſi q̄dā puſillitas aī eſt aut p̄timētis ne ſibi deſit: aut deſpantis poſſe ſe illa reparare.

¶Reparamen idem quod reparatio.

¶Repaſtino as.pe.p. ex re & paſtino quod eſt fo- dio. vide in dictione paſtino.

¶Repedo as.pe.cor. pedē retraho: recedo. vide in dictione pedo as.

¶Repēdo is. retribuo: recōpēſo. tractum a pecunia Virg. Fatis cōtraria fata repēdēs. Ambr. Alī⁹ ergo fructum accepti bñficii vt aurum auro: argentū ar- gento rependi.

¶Repēſo as. pondero & repondero: ſeu reuideo & ſubtiliter iudico. Lact. Nā q; violauerit ipie hūilem ſentiet in ptāte vltorē: eaq; oīa quę legunt & non in telligunt repēſante deo patientur.

¶Repello is. repuli. ſum. ſignificat retro pello. reii cio. Ouid. Quæq; ferox repuli doctis medicatibus ignes. Plau. in caſ. Repulit mihi manū. Apud poe- tas reppuli p duplex pp. qñq; ſcribit. Luc. Reppu- lit a libycis immenſum ſyrtibus æquor.

¶Repulſa reiectio ab honore ſeu magiſtratu.

¶Repio is. pe. cor. repi vel reppi apud poetas per duplex pp. ex re & pio. vñ reptū quaſi repartū & in lucē p̄ditū. Et pprie repire fortunæ ē: inuenire conſi lii. Ouid. tu nō inuēta repta es. Auſo. vno diſticho primā hui⁹ p̄teriti & p̄ductā & correptā p̄tulit. At q; condiderat poſt q̄ non reppit aurum Aptauit collo quem repit laqueum.

¶Repeto is. pe. cor. pprie reſtituendū peto. Cic. li. ii. ad Herē. Id qđ argētario obtuleris expēſum a ſo cio eius recte repetere poſſis. Ter. in eu. Hāc tibi do no do: neq; repeto p illa abs te q; cq̄ p̄cii. Interdum repetere eſt ſępi⁹ petere. Idē. Cæſari repetēti negare non potui. Interdū reiterare: reſumere: inchoare. Ci. de ora. Repetā & non ab incunabulis noſtrę ve teris puerilisq; doctrinę quendā ordinem p̄ceptorū Cæſar com. i. Bello heluetiorum cōfecto totius fe re galliæ legati principes ciuitatum ad cęſarem con gratulatum venerūt intelligere ſeſe tametſi pueteri- bus heluetioꝝ iniuriis populus roman⁹ ab his pœ- nas repetiſſet tamē eam rē non minus ex vſu terræ gallię q̄ populi ro. accidiſſe. i. reſumpſiſſet. Interdū reuoluere ſiue volutare cū ablō hui⁹ noīs memoria Cic. in ora. Cogitāti mihi ſępenumero & memoria vetera repetēti. Interdū redire. Virg. Cū primū pa- ſti repetent p̄ſepia tauri. Liui. lib. i. Quippe vera fu ga q; ſiſtantes pauloañ ſecuti erāt oppidū repetebāt ¶Repetūdaꝝ a puinciali⁹ accuſat is q p̄ſes puin- cię alienas pecunias aut vi aut dolo expilauit. Vn- de iure cōſult⁹ li. xlviii. digeſtoꝝ. Lex iulia repetun- daꝝ ptinet ad eas pecunias quas quis i magiſtratu legatione: vel alio officio: miniſterio ve acceperit. Sed poſtea latius patuit vt hoc noīe oīa quibus di- uitię conſtant cōtineant. vt vaſa p̄cioſa: veſtes: fu mentū: nauigia: vt etiā ſiquis popul⁹ altero populo iniuriam fecerit: aut captiuoꝝ: aut incendii: aut p̄dę qui iniuriā repeteret: diceret agere repetundarum re rum. Ergo cū repetunt q̄ ſunt ablata. tunc repetun- darū rerū agit vel de repetūdis. Nec habet plures cā ſus. a repeto is. e in u mutata: quia id tertia coniuga tio p̄ter cęteras patit. Et vt differret ab illo quod dī Miſſi ſunt legati ad res repetendas. Quo ſignificat principi vel populo erepta eſſe vel pecorum vel ho minum vel locorum corpora.

¶Repēte aduerbiū ſignificat ſubito: quod quidā a repo is. deriuant p antiphraſim. Sed nō videt verū q; repēte primā cor. hēat. ſed magis a repens cuius prima ſilt corripit. Ouidi. in faſ. Bina repēs oculis occulit ora meis.

¶Repentinus a.um. pe. p. quod eſt ſubitatium: vt mors repentina: bellum repentinum.

¶Repignero as. pignus recipio ſoluto p̄cio. Iure- cō. ti. Cōmodati. Nō repignoras vt mihi reddas.

¶Repotia dicta ſunt cū poſtridie nuptias apud no uum maritum cœnatur: q; quaſi reficiatur potatio. Hora. Ille repotia natales alioſve dierum feſtos al- batus celebret.

¶Repo is. pſi. ptū. pprie dī de animalibus quę pedib⁹ & ventre gradiunt: vt ſunt vermes qui reptilia dīt a repēdo: q̄uis & ea q̄ paruos pedes habēt repere dī- cant: vt ſunt lacertę & filia. Tranſfert etiā ad radi- ces. Col. li. viii. Spatiū autē radicibus qua repāt la- pideſq; p̄bent. Huius cōpoſita ſunt adrepo quod ē ad aliquid repo. correpo ſimul repo: ſimul teneo. Var. in plo. li. ii. de re ruſ. Igitur qđ nunc intra mu- rum fere patres familiæ correpſerūt relictis falce & aratro. Colu. in præfa. Patres familiæ falce & ara- teo relictis intra murum correpſimus & in circis po- tius ac theatris q̄ in ſegetibus ac vinetis man⁹ mo- uemus. Erepo difficulter loca aſpera & edita ſcādo. tanq̄ opus ſit erepere magis q̄ ambulare. Suetoni⁹ in Tybe. Territus q; is a tergo inſulæ per aſpera & deuia erepſiſſet a ſe. irrepo intro ſeu latenter repo. Hieronymus ad Dama. Nunc illud quod non quę ſieras dum aliud agimus irrepſit. Obrepo: prę repo ſeu q̄ primum aut ante repo. Colu. libro quinto. Vi detur etiā ſocaneus palmes qui ſolet in bifurco me dius prærepere. Et idcirco eum prædicto vocabulo ruſtici appellant: quod inter brachia qua ſe diuidit vitis enatus: velut fauces obſidet. Prorepo vltra re po. Idem libro quarto. Vt mota æqualiter humus nouellis radicibus quācunq; in partem prorepſerit Perrepo valde ſeu ad finem & cum labore repo. Co lu. li. x. Tota maceries ope tectorio leuigaī extra i- traq; ne felis aut vipera prepat. Surrepo ſubtus vel latenter repo. Et habent penul. p̄ductam.

¶Repto as. frequētatiuum ſignificat ſępe ſeu con- tinuo repo. Hieronym⁹ ad Furiam. An veteris ne proles furiana deficiat. & ex te parens tuus non ha- beat puſionē qui repter in pectore. Et reptare dici- mus eū qui ſegniter & quaſi teſtudineo paſſu īcedit quales ſunt qui in hortis aut vinetis ſpatiant. Hor. Antacitū ſyluas inter reptare ſalubres.

¶Reptile pe. cor. quicq̄d repit. Amb. li. hexa. Sci- mus reptilia dici genera ſerpentium: eō q; ſup ter- rā repant: ſed multo magis oē quod natat reptan- di habet vel ſpeciē vel naturam. Hiero. in geñ. pro

ducant aq; reptile animę viuentis.
¶ Repręſento as. ad pręſens affero.
¶ Repono is. pe. p. rurſus pono. Virg. Ariſq; repo nim⁹ ignē. i. rurſus adhibemus ignē & ſacrificamus Mar. Vllus ſi pudor eſt repone cœnam. Vnde repo nere fabulas & ſcripta poetę dicunt: cū ſecundo hęc in ſcæna apponunt. i. cum rurſus recitāt. Solebant enī vt inquit Porphyrio qui ludis apud veteres prę erant ſcriptores cum primū in ſcænā p̄dirent beni= gne excipe: vt ſi forte non recte egiſſent iterum ad ſcribendū audientiū benignitate allicerētur. Vnde Hora. Fabula q̄ poſci vult & ſpectata reponi. i. prio & ſecūdo recitari. Q ñq; reponere eſt recōdere. Leo papa. qđ luxuria vel gula diſſipauit in mundo: pie tas reponat in cœlo. Virg. manet alta mēte repoſtū Iudiciū paridis. q ñq; reddere vel reſtituere. quaſi re tro aſpicere. Plau. in pſa. Des mihi nūmos ſex cen= tos quos p̄ capite illi⁹ pēdam quos cōtinuo tibi re= ponā in hoc triduo aut q̄ triduo. & auctore Seneca ad Lucil. Priſci ſignate dixerunt id reponi qđ credi tori debem⁹. Iuue. ſemp ego auditor tm̄ nū q̄ ne re= ponā. q̄ verba indignātis fūt: vt pote ſēp audiētis & nū q̄ ſcripturi. q ñq; reuocare. reprimere: cohibe= re. Sta. quotiēs iā tota reponā. fulmina q̄ rarus ter= ris hic īperet ignis. q ñq; reducere reficere. Virg. lib. ii. geor. Et quātū lōgis carpēt armēta dieb⁹ Exigua tm̄ gelid⁹ ros nocte reponet. q ñq; ſupaggerare. idē in eodē. li. iii. Atq nō maſſica bacchi Munera: non illis epulę nocuere repoſtæ. q ñq; ſcribere. Hor. Scri ptor honoratū ſi forte reponis achillē. Q ñq; retro ſeu ſeorſum ponere. Hiero. li. i. Re. Da partē quā de di vt reponeres ſeorſum apud te.
¶ Repoſitoriū vas in quo reliquię ciborū & mēſæ inſtrumēta recōdūt ſiue ex corio ſint: ſiue ex alia ma= teria. Ply. Bibēte conuiua mēſā vel repoſitoriū tol= li inauſpicatiſſimum habetur.
¶ Reporto as. retro porto. reueho. Hiero. lib. Reg. Reporta archam in vrbem.
¶ Reprimo is. pen. cor. cōtineo: cohibeo. Ci. repri= me impetū. Virg. dextrāq; repreſſit.
¶ Reꝑhēdo retraho quaſi retro ꝑhēdo. Liui. Adeo turbati erāt dexterę alę equites pediteſq; vt quoſdā cōſul Cato manu ipſe reꝑhēderit verteritq; i hoſtē. Prop. Quantū poſſit noſtros quiſq̄ reꝑhēdere cur ſus. Alias ſignificat arguo increpo.
¶ Reproces p̄ aſpis & difficilib⁹ vſurpat. Ply. lib. xviii. In reprocib⁹ ac ſupinis laterib⁹ p̄cūbere quaſ dam occęcari & in alias dirigi.
¶ Repromitto ite; ſiue maxime p̄mitto. Ambro. Diuitias domos poſſeſſiones repromiſit ſi cōſenſū ſuū eius cōiugio non negaret.
¶ Repudiū recuſatio q; fiat ob rē pudēdā. Differt= q; a diuortio q; repudiari futur; matrimoniū poteſt Nō recte autē diuertiſſe ſpōſa dī: q; diuortiū ex eo dictū eſt q; in diuerſas ptes eunt qui diſcedunt.
¶ Repudio as. matrimoniū dirimo: & quaſi ob rē pudēdā aliquā repello. Sue. i Cęſa. Neq; vt repudia ret illā cōpelli a dictatore Sylla vllo mō potuit. In= terdū ponit ſimplr pro nō accipio recuſo. Terē. in an. Repudio conſiliū quod primū intenderam.
¶ Repūgo q̄ de rōne vel calēdario log mut facit ptīn repūxi. q̄ vero vicē reddita oñdim⁹ repupugi Ci. Lētulo. Darēt mihi ipſi aliū publiū in quo poſſē illorū aios mediocriter laceſſitus repungere
¶ Reputo as. pe. cor. vide in dictione puto.

¶ Requiro is. pe. p. repetitionē vel augmētū actus denotat. Hier. Et nūc q d ſupeſt vt ab aliquo docto te requiratis? Interdū requirere ē ſępi⁹ vl rurſus q̄rere.
¶ Res gñalē habet ſignificationē Nā vt Paul. iure cōſ. inqt ſiue corpalia ſiue incorpalia cōꝑhendit Cōrpales res ſunt q̄ vere tāgi poſſunt: vt homo veſtis. Incorpales q̄ tangi nō poſſunt: qualia ſunt ea q̄ in iure cōſiſtunt: ſicut hereditas: vſusfructus obli= gationes ſunt. Et a dialecticis dī terminus tranſcē= dens. quo ſubſtātia qualitas actio cōꝑhēdūt. Sumi tur q ñq; res, p ſtatu ac conditione vt reſpublica: res priuata. res familiaris: res noxia: res mea: res tua. Ci. Id. n. reb⁹ nr̄is mīme cōducebat. i. ſtatui nr̄o. Sa lu. At nobis ē domi copia. foris æs alienū mala res ſpes multo aſperior: q ñq; res dī p̄ut diſtinguit̄ a p= ſona. Vñ loci argumēto; ſunt a rebus & a ꝑſonis. Q ñq; p̄ut diſtinguit̄ a verbis Hor. Verbaq; p̄uiſā rē non inuita ſequent̄. Sumit̄ & p̄ contentione: lite: negocio ſiue cōmercio. vt eſt mihi res cum latrone. Ter. Quid huic rei eſt. i. negocii. Ci. p̄ Murę. Nōdū potuiſſe ſtatuere iuriſcōſultos vtrū rem an lītē dici oporteret. Itē p̄ cauſa. vt quāobrē. i. ꝑpter quā cau= ſā. qua de re de qua cā. abre ſine cā. Itē p̄ cēſu ſiue di uitiis. Ter. in heau. Eius frater aliquātulū eſt ad rem auidior. Itē p̄ impio. Virg. Poſtq̄ res aſiæ priamiq; euertere gentē Immeritā viſum ſupis. Itē pro vtili= tate. Ter. in Ecy. Si in rem eſt bacchidis. Et iterum Neq; in rem nr̄am ē vt q ſq̄ amator nuptiis lętetur. Do. in vtilitatē. i. p̄ commodo. Itē p̄ pactu venereo idem. Miles cum quo tum rē habebat. Do. rē habe= re honeſte res impura dicit̄. De triplici ſignificatiōe Auſonii verſus eſt in monoſyllabis. Imperiū litē venerem cur vna notet res. Itē p̄ expientia ſiue effe ctu. Ter. it adel. reiꝑa reperi facilitate nihil eſſe meli⁹ neq; clęmentia. Ci. in Cato. Habui hęc de ſenectute quę dicerē vobis: ad quā vt pueniatis vt ea q̄ ex me audiſtis re ex pte ꝑbare poſſitis. Item p̄ valore p̄tio vel æſtimatione. Terē. in phor. At ſi talentū rē reli quiſſet decem. ſ. primus eſſe cognatus. Item p̄ picu lo: vt apud eundem. Verū pone eſſe victū eū tandē tamen non capitis eius res agitur ſed pecuniæ. Et res dicit̄ veritas. Ter. in adel. Verū cogito qđ res ē. Huius diminutiuū eſt recula.
¶ Res cōperendinata dicit̄ cum cauſa id eſt iudiciū in diem tertium conſtituta eſt.
¶ Res iudicata dī que finē cōtrouerſiæ; p̄nuncia= tione accipit quod vel condēnatione: vel abſoluti one contigit: vt auctor eſt Vlp.
¶ Res forenſis dicitur cauſa quæ agitur in foro. & ad cauſidicos p̄tinet.
¶ Reſpublica. ciuitas libera que iure regitur.
¶ Reſcio ſiue reſciſco is. eſt factum aliquod occulti us aut inopinatum inſperatumq; recognoſco. Te= ren. en tibi reſciuit omnem rem. id eſt quod occultū putabamus præter noſtram opinionem cognouit. Aliquando ſignificat rem poſt q̄ geſta eſt ſcio quā neſciebam cum gereretur. Hieronymus in lib. nu= meror; quod ſi audiens vir tacuerit: & in alteram diem diſtulerit ſententiam: quicquid nouerat atq; p̄ miſerat reddet: quia ſtati vt audiuit tacuit: ſinautem cōtradixerit poſtq̄ reſciuit portabit ipſe iniq tatem ei⁹. Et prīo Re. Quod cū dicendū reſciſſet: quia prę pararet ei Saul clā malū dixit ad Abiathar.
¶ Reſcindo reſcindis. cędo: tollo. aufero: deſtruo. Cęſar ī cō. Pontē qui erat ad genuam iubet reſcin=

di. Quod verbum ad omnia quæ reſcinduntur ferè ꝓprie ptinet. Col.li.ii. Et quod falx reliquerit priuſ q̄ inareſcat vomis reſcindat atq; obruat.id enim ce dit ꝓ ſtercore. Virg.li.iii. Ge. Non tamē vlla magis pręſens fortuna laborum eſt. Q; ſi quis ferro po= tuit reſcindere ſummū : vlceris os alit̄ vitiū viuitq; tegendo.i.aperire.idem li.i. Ge. Cœlum reſcindere fratres Ter ſunt conati.i.oppugnare. Et reſcindere eſt rurſus ſcindere. Hiero. cōtra Rufi. Quid meruit homo latens vt nudares cicatricem eius & obductā cutem inſperato dolore reſcinderes? Aliquādo nō ratum habere: irritum facere. Sal. in iug. Iugurtha inter alias res ait oportere quinquēnii cōſulta & de creta oīa reſcindi.i.tolli & deſtrui.

¶ Reſcribo rurſus vel retro ſcribo. Ouid. Nil mi= hi reſcribas attamen ipſe veni. Et reſcribere ſignifi= cat reddere ſeu renunciare. Ter. in phor. Atq; illud mihi argētum rurſum iube reſcribi. Do. reſcribi red di: ſeu per menſæ ſcripturam dari: qm̄ ad pecunię re numerationem antecedit ſcriptura: reſcribere dice= bāt ꝓ renumerare. Vnde hodie dat̄ chiropgraphus Ser. ſcribi eſt dari. Hor. Scribe decē nerio: nō eſt ſa= tis adde cicutę. reſcribi vero reddi. Hor. Dictantis qđ tu nunq̄ reſcribere poſſis.

¶ Reſeco as. pe. cor. aui. atū. & reſecui reſectum. ſi= gnificat reſcindo: vide in dictione ſeco.

¶ Reſero as. pe. cor. aperio a ſera deductū. Ci. Nec ita claudenda eſt res familiaris: vt eam benignitati aperire non poſſit: nec ita reſerāda vt pateat oībus

¶ Reſero is. pe. cor. reſeui. reſitū. rurſus ſemino: ſeu rurſus plāto. Ply. li. xviii. Nā cum hyeme p̄gelida captę ſegetes eſſent reſeuerunt reſarriētes campos menſe martio.

¶ Reſegmen: quod ex vnguibus amputat̄. Ply. li. ii. Nec pauci apud græcos ſingulo= viſcerum mē= brorūq; etiā ſapores dixere omīa pſecuti vſq; ad re ſegmina vnguiū. ¶ Eſt ergo gn̄ale amputamentū.

¶ Reſeruo as. quaſi retro ſeruo: ab aliis ſcruo ſalio. Lact. li. ii. Fabricauit arcā in qua ipſe cū coniuge ac tribus filiis reſeruatus eſt: cū aqua vniuerſos mōtes altiſſimos operuiſſet. Hie. ad iul. Nihil tibi ob metū inopię reſeruaueris ne cū anania dāneris & ſaphira.

¶ Reſes idis. a reſideo qui remanet ſiue reſtat ocio= ſus a labore ſeu opere qđ exercere ſolebat. Liui. li. ii Timuere patres reſidem in vrbe plebem incerti ma nere eam an abire mallent.

¶ Reſideo es. p. cor. qeſco: ſedeo · firmiter ſto. Nā hic re nihil ſignificat. Vir. Oiſq; repente reſedit fla= tus. Hiero. Atq; in regni ſolio ſublimata poſt xp̄m gl̄oſa reſedit. Lact. li. ii. Poſteri hebręi dicti penes quos religio dei reſedit. i. reſtitit.

¶ Reſipiſco is. Vide in dictione deſipio.

¶ Reſex icis. Col. li. iiii. Nā cōfiteor pampinarios quoq; cū e duro ꝓceſſerint tpe anni ſequētis acqui= rere fœcūditatem. & ideo reſecē ſūmitti: vt ꝓgn̄are poſſit. Verū eius modi ptum comperimus nō tā ip= ſius reſecis q̄ materni eſſe muneris.

¶ Reſigno as. qđ ſignatū erat apio relaxo pate fa= cio. Eſt em̄ cōtrariū ſuo ſimplici ſigno qđ eſt annu= lo ſignū i primo. Plau. in tri. Iā ſi obſignatas nō fe= ret dici hoc pōt apud portitorem eas res reſignatas tibi inſpectaſq; eſſe. hic reſignatio teſtamento= ap pellata. Item reſignare eſt pfecte ſignare. Col. li. iii. Priuſq̄ arbuſculas tranſferas rubrica reſignato : vt hiſdem quibus ante ſteterunt cōſtituas eas. Item re= ſignare claudere. Virg lib. iiii. Et lumina morte reſi gnat. Antiqui etiam reſignare ꝓ ſubſcribere. & reſi gnatū ęs dicebatur militi cum ob delictū iuſſu tribu ni militū ne ſtipendiū ei daret̄ in tabulas referebat̄ Item reſignare reddere quod fit cum in libris dato tum: & acceptor= pecuniā quā acceptā ſignauimus redditam demonſtramus. Hora. li. ii. car. rennas re= ſigno quas dedit.

¶ Reſimus pe. ꝓ. ex re & ſimus. idem eſt qđ ſimus: hoc eſt qui ſurſum verſus deꝑſſas habet nares. Vir. Simus poſuit. Dū tenera attondent ſimæ virgulta capellę. Ser. Simę græcū eſt nomen. i. preſſis nari= bus. vnde & ſimias dicimus. De reſimus. Col. li. vii loquens de boum indole. Pando= inquit naribus reſimis patulis. Huius contrarium eſt deſimus ꝓ eo qui non eſt preſſis naribus.

¶ Reſina humor ex arboribus defluēs in hiſdemq; reſidens: a quo reſinatus a. um. quod eſt reſina illi= tum ſicut a pice picatum. Iuue. Quid enim reſina ta iuuentus.

¶ Reſoluo quaſi diſſoluo. Col. li. ii. Ex his nihil nō melius reſoluta humo q̄ denſa ꝓuenit. Itē reſoluere deſtruere: amouere. Virg. li. i. Ge. Inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit. i. amouet Item diſſoluere & qđ ligatum erat non ligatū facere. Ouid. li. i. me. Et velate caput: cinctaſq; reſoluite veſtes.

¶ Reſpicio retro aſpicio. Plau. in aul. Tu ex hoc lo co digitum tranſuerſum aut vnguē latū exceſſeris: aut ſi reſpexeris donec ego te miſero. Interdū reſpi cere eſt reſpectū habere ꝓ uidere remediare. Plau. ci= ceroni. Q; ſi aut cæſar reſpexerit ſe : aut africanæ legiones celeriter venerint ſecuros vos ex hac par= te reddemus. Ter. in an. Carine me & te imprudens niſi quid dii reſpiciūt ꝓdidi. i. ꝓuident: vel remediū afferunt. Interdum cuſtodire reſeruare amare. Idē in heau. Deniq; nullū amittis tēpus: neq; te reſpicis .i. cuſtodis. Et in phor. Dii nos reſpiciunt: gnatam inueni nuptā cum tuo filio. i. diligunt.

¶ Reſpecto as. ſæpe video: amo: adiuuo. Virg. Si qua pios reſpectant numina.

¶ Reſpectus mō ipam reſpectionē. Plau. Et me re= ſpectu terruit : mō tōnem qua ad aliquid agēdū mo uemur. Ply. Nāq; eo reſpectu cōmotus abſceſſerat.

¶ Reſpiro ſpūm capio reſuſcito ſeu in ſtatum pri= ſtinum redeo. Plau. in epi. Mane: ſine reſpirē queſo īmo acquieſce aīo male eſt recipiā anhelitū. Ci. Au lo torquato. Si armis aut conditione poſitis: aut fa tigatione abiectis: aut victoria detractis ciuitas re= ſpirauerit: & dignitate tua tibi & fortuna vti licebit .i. in ſtatum priſtinū redierit.

¶ Reſpondeo es. & reſpondo is. Mā̄l. li. v. Sic etiā magno quędā reſpondere mōdo. Eſt aūt reſponde re poſteriore loco dicere: a quo reſponſum reſpōſio Et dicimus ego reſpondeo tibi & ad te. Ply. Cū ad eos breuiſſime reſpondiſſem. greci tamen multorē modū habent. Vnde xenophon in lib. q̄m facit de miſeria tyranno= και οι ερωντω λαβων οτι γηλια εφηωσι μωνιδη και εξων απεχθανον ται ει ανθρωποι ημας πολυπλειω τωμιδιω τωμ αναγκης στι παραγματευεσθαι. Aliquan= do ſignificat conuenire: conſentire: & parem eſſe. Virg. Dictis reſpondēt cætera matris. i. cōſentiunt & cōformia ſunt. Ply. li. xxxvi. Structuram ad nor mam & libellā & ad perpendiculū reſponderē oportet. Ci. li. tuſ. Mec tamē ſi quis magnis ingeniis deo

RE.

genere extiterunt nõ satis græcoꝝ gllæ respõderũt .i. accesserunt vel pes fuerunt. Hiero. ad furiã. Et q̃ bus nati sunt liberi suo generi respõderũt. i. similes fuerunt. Ci. trebo. cui q̃dẽ amori: vtinã cæteris rebus possem: amore certe rñdebo. i. satisfaciã: vel p ero. Virg. Illa seges demum votis respõdet auari agricolę. Aliqñ respicere seu contra positũ esse. idẽ li. vi. Contra elata mari respondet gnosia tellus.

¶ Respuo is. vide in dictione spuo.

¶ Restagnare extra redundare seu aquã continere Col. li. ii. ita quasi palus in aliqua parte subsidẽs restagnat sulcis deriuanda est: quippe aquaꝝ abũdantia atq; penuria graminibus ęque est exitio. Cõponitur ũt ex re & stagnare.

¶ Restauro as. ex re & stauro. vñ & instauro significat reintegro. Iusti. li. ii. Interea & dariꝰ cũ bellum restauraret. in ipso apparatu decidit.

¶ Restare supesse. Ci. in Cato. Nec cũ æqualibꝰ solũ qui pauci admodũ restant. ¶ Itẽ remotũ esse. Enn. Restat vsus fuit. i. distat & remotũ est. Itẽ retrostare Ter. in eu. Vtinã illum dii deęq; oẽs senem pdant q̃ me hodie remoratus est: meq; adeo q̃ restiterim. Itẽ resistere. Ci. de finibus. Nullã quęrẽtes voluptatem stoici restant. Itẽ restare cum dtõ significat manere cũ actõ: vt hoc mihi restat. i. hoc me manet. Virg. li. vii. Hoc latio restare canunt qui sanguine nostrum Nomen in astra ferant.

¶ Restito as. sępe moras facio. Ter. i eu. Exi foras sceleste; at etiã restitas? fugitiue pdi.

¶ Resisto is. retro sisto. Hie. li. ii. R. Cũq; transisset vniuersus populus & rex iordanẽ: restitit; & oscula tus est rex berzelai. & resistere est aduersari repugnare. Ci. Cũ resistere eius improbitati nõ possem.

¶ Restire est ad referendũ: laborandũ colendũve aptũ esse. Col. li. iiii. Nã vt q̃q; restire incipiũt tempestiue legunt: & q̃ nondum maturitatem ceperunt vuæ sine dispendio differuntur.

¶ Restibilis qui restituit & referit. Ply. li. xxviii. Cõceptũ leporis vtero exẽptum his quæ pere desierint restibilẽ fœcũditatem afferre: Vnde ager restibilis. Col. li. ii. Fasellus terræ mandabit: vel in veterato vel melius pingui & restibili agro. Festus. Restibilis ager fitq; cõtinuo biennio ferit: restibilis seges est: quæ regerminat: quasi cuius fœcũditas in sequentẽ quoq; annũ restitat. Græci palimblaston vocant. Ply. Vbertatis tñ tantæ sunt: vt sequente anno spõte restibilis fiat seges.

¶ Restituo is. mõ significat reddo. Ter. Gnatũ ei restituit. mõ in statũ pristinũ reduco. Iusti. Hunc regno a patre priuatũ filius restituerat. & proprie restituũtur volentes: cupientesq; vt ciuis patriæ: & filiꝰ patri. Hinc restitutio repositio: Caius restituere ịq̃t plus est q̃ exhibere. Nã exhibere est pñtiã corporis Restituere vero est etiã possessorẽ facere: fructusq; addere. Hinc restibilis ager.

¶ Restis funis a resto vt quidã aiũt: q̃ quęcũq; ligata stare faciat. Apul. Restim qua grabatulus erat intextus aggredior expedire.

¶ Restio onis. funiculus. Quo etiã noſe dictus fuit pauus augusti.

¶ Restingo is. xi. ctum. a stingo compositum est. Vnde & distinguo & exstinguo. Stinguo vero: vt opinor significat obscuro: de quo pri. Extinguo extinxi. cuius simplex in raro vsu est. Cicero tamen in arato participio vsus est. Quem neq; tempestas perimet. neq; lõga vetustas Interimet stinguẽs præclara insignia cœlnm. Idem ĩ progno. Vt cum luna means hipionis officit orbi: stinguunt radii cę ca caligine tecti. Restringuere aũt est q̃d vernacula lingua dicimus remorzare. Plau. in cas. Ignem restinguũt aqua. Vir. Quale pæstum Dulcis aquæ saliente sitim restinguere riuo.

¶ Restringo is. retro strĩgo. Ply. li. xxxv. Itẽ belli imaginem pinxit restrictis a tergo manibus alexandro in curru triumphante. Aliqñ valde seu perfecte stringo. Amb. li. i. offi. Vt lingua tua menti subdita sit restringatur habenę vinculis. Aliquando soluo. Apul. Iumentũ restringit abireq; stabulo liberũ sinit: quod stabularius inuentũ mox domum reducit Aliqñ rursus stringo. Idem. Et duplici ne solui facile queat restringit.

¶ Resilio silis. pe. cor. Vide in dictione Resulto.

¶ Resulto a resilio fit: quod significat in contrariũ salio reuertor agor rebello. Ply. Quandoq; resilit vulnus & curare scalpello oportet. Hiero. ad nepo. Sagitta in lapidẽ nunq̃ figit. Interdũ resiliens pcutit dirigentẽ. Et resilire est cito recedere. Quadrigarius. li. vi. Artorius caute dextrũ humerũ sautiat atq; resiluit. Resultare igit resilire reluctari: in cõtrariũ ferri seu reaudiri: ac reclamari. Virgi. lib. v. Pulsati colles clamore resultant. Sic & dissulto: vt apud eũdem lib. viii. Impulsu quo maximus intonat ęther Dissultant ripę.

¶ Resumo pe. p. rursus sumo. Ply. Resũptis post lõgam ægritudinem viribus.

¶ Resupino as. sursum reuoluo. Nam supinare est sursum voluere a supinus. Iuue. Et multum referẽs de mecœnate supino. Nam pnus supinusq; ac resupinus contraria sunt. Col. li. iiii. Quia siue pnum: siue resupinũ. Ply. Eosq; sciopidas vocari qui in maiori æstu humi iacentes resupini vmbra se pedum p tegunt. Itẽ resupinus piectus molliter. Ouid. Et mõcantabã veteres resupinꝰ amores. Resupinare igit est inuertere subuertere: interdũ etiã a ppositio: seu i cœpto reuocare: differre: puertere. Iuue. Aulã resupinat amici. Idem & resupinati cessantia tympana galli. Sed hæc p trãslationem.

¶ Rete tis. neu. gñis & retis masculini ac fœminini. & hæc retia æ. a rapio vel a raritate: vt ĩq̃t Var. Plau. in ru. Non vides pferre me vuidũ retem sine squãmoso pecu. Et iterũ ibi. Nã tunc & operã & ludos facit & retiã: vt tẽpestas est. Rete vero in abltõ rete ꝓreti. Ouid. li. v. fas. posuit. Cur tibi p libycis claudunt rete leones: hinc fit irretio is.

¶ Reticulũ diminutiuum a rete. Quo noſe vtit sæpe Hie. in instrumento veteri. Est & genus retis: qd in orbem spargit: qd aliquando capitur p tegmine muliebris capitis qd capillos continet. Iuue. Reticulumq; comis auratum ingentibus implet. Est & reticulum sacculus in modũ retis: quo viatores denarios & panem gestant. Hora. Vt si reticulum panis venales iter onusto Forte vehas humero. Alio nomine dicit funda.

¶ Retiaculum diminutiuum a retia. Hie. ĩ psalmis Cadent in retiaculum peccatores. Plau. in asi. Iubeas vna opera me piscari in aerem: venari autem retiaculo in medio mari.

¶ Retiolum idem quod reticulum scilicet tegmen capitis.

¶ Reticula dimi. a retis fœ. gñe.

¶Reticulatus ata.atum. qđ eſt factum in modum retis. Ply.li.xxxvi. Reticulatam ſtructurā: qua frequentiſſime tomæ ſtruunt remis oportunā.

¶Retiarius dicebaſ qui rete immittebat. Nam cōpoſiti gladiatores per paria diuerſa noia ſortiebantur. Nam alter dicebatur retiarius quod rete iaceret. Alter ſecutor perinde ac retiarium fugiēs vel fugā ſimulans ſequeretur. hoc genus pugnę iſtituit pittacus vnus ex ſeptem ſapientibus.

¶Retæ ſunt arbores quæ ex ripis fluminū eminēt: aut in alueis ipſoꝝ extant. a retibus dictæ q; p̄tereū tes naues retinerent inſtar retium. Vnde in edicto p̄ torum legiť: retanda flumina: quod ſignificat purganda: ne quid morę: ſiue piculi nauibus in ea virgulta incidentibus fiat.

¶Retego is. pe. cor. quod tectum erat denudo.

¶Retexo is. contrariū eſt ſuo ſimplici. Significat eſt quod textū erat reddo nō textum. Tractū a telis quæ deſtruunť cū retexunť. Et retexere rurſus texere renouare. Martius Ciceroni. An qđ adoleſcēs p̄ſtiti cumetiā errare cū excuſatione poſſem. id nunc ætate præcipitata cōmutem: ac ne ipſe retexam. Itē ſignificat aperire diſſoluere.

¶Retineo es. pe. cor. remoror :. vnde retinacula. p tranſlationē ponitur p recordor: vt cū dicimus. Si retines q̄ dicta ſunt. Aliqñ p cohibere. Amb. Satis abundeq; dixiſſe me credo ſuperiori tractu quemad modū cōpti vel nitidi natalē dñi ſuſcipe debeamus et ſupuenientē feſtiuitatē eius ab omni ambitione retinere: vt quicq̄ perdať vel cōſumať. Lact. lib. vi. Nomen itaq; ſolum retinuerūt: vim vero & rationē et effectum perdiderunt.

¶Retento as. frequentatiuū ſæpe retineo. Plau. in aſi. Cur me retentas. Et retentare iterū tētare. Ouid. li. i. me. Erigiť metuitq; loqui ne more iuuencæ: mugiat & timide verba intermiſſa retētat. id eſt iterum tentat p̄ferre.

¶Retinacula: quib⁹ aliquid retinetur: ſiue remorať Vir. li. i. Ge. Atq; amerina parāt lētę retinacula viti

¶Retorqueo es. retro iacio vl̄ mitto. Amb. li. i. of. Et q̄uis ſeptus armatis nō retorquebat conuicium.

¶Retracto as. a retraho: quod ſignificat rurſus traho: reuoco ve. Vnde liber retractationū: quē pater meus Aug. edidit recte appellatus: in quo quæ minus docte alibi tractauerat retractauit. id eſt reuocauit. Aliqñ retractare eſt retro trahere recuſare reiicere. Vir. li. x. æñ. Semianimeſq; micāt digiti ferrūq; retractant. Col. li. v. Hæc eorumq; ſimilia poſt putationē tractanda ſunt retrotractanda & remouenda.

¶Retribuo recompendo: quaſi retro tribuo.

¶Retrimētum a retero is. videtur eē ſicut detrimētum a detero. Var. Amurca cū ex olea eſt exp̄ſſa q eſt humor aquatilis ac retrimētū cōditū i vas fictile

¶Retorridus da. dum. quod intempeſtiue amiſſis viribus a ſole torretur. Col. li. iii. Si in olea vnus ramus aliquanto cæteris lętior eſt: niſi eū recideris arbor tota fiet retorrida.

¶Retorreſcere. Idem eſt qđ retorridum fieri. Idē li. iiii. Deinde ſata non ita enutriunt: vt ante conualeſcant ac p̄ſiliant q̄ retorreſcant.

¶Retrudo dis. pe. p. retro trudo Plau. in epi. cœpi rurſum vorſum ad illa pauxillatim accedere quaſi retruderet hoīem me vis inuitum.

¶Retundo is. Vide in dictione tundo.

¶Reualeſco ſcis ad ſanitatem redigor. Gel. qđ in eorū finibus ſub ipſo oppido ex capitali morbo reualuiſſet.

¶Reuenio is. pe correpta retro venio reuertor.

¶Reuertor deponens: & reuerto redeo: quaſi retro verto. Ci. appio. Cōſcendens iam nauē epheſo lāo diceam iam reuertit. Et li. iii. offi. Factus eſt alter eī⁹ ſiſtendi vas: vt ſi ille nō reuertiſſet: moriendū eſſet ipſi. Aliquādo reuerti ponit ſimpliciter pro venire diuertere. Idem ad Chryſippi laqueos reuertamur. cū nihil de Chryſippo antea dixiſſet.

¶Reuelo as pe. p. contrarium eſt ſuo ſimplici: velo quod tego ſignificat: vt reuela oculos meos. idē aperi & detege.

¶Reuello is. Vide in dictione vello.

¶Reuiſo is. redeo vt videam. Terē. in an. Reuiſo quid agant: aut quid captent conſilii. Plau. in truc. Nunq̄dnam me vis aliud. Vt quādo ocium tibi ſit me reuiſas. i. ad viuendū me reuenias.

¶Reuiuiſco is. reuixi rurſum viuus fio.

¶Reuoco as. pe. cor. retro voco: reduco: retraho: retrouertor: reſuſcito. Hie. Nō illum vxoris lachrymæ: nec cōmunio ſanguinis non deſpectans cūcta ex alto deus a ſcelere reuocat. i. retrahit vnde & reuocare pedem dicimus non modo de aſalibus: ſed etiam de fluminibus. Virg. Cunctatur & armis Rauca ſonans reuocatq; pedem. Sal. Sæpius vindicatum eſt in eos qui contra imperium in hoſtē pugnauerant quiq; tardius reuocati prælio exceſſerant q̄ qui ſigna reliquerunt: aut pulſi loco cedere auſi erāt .i. retro vocati. Plau. in cur. Poſtq̄ hæc mihi narrauit: ab illo reuocat me illico. i. vt redeā vocat. Lact. li. iiii. Iacentia mortuoꝝ corpora erexit: eoſq; nominibus ſuis inclamatos a morte reuocauit. i. ſuſcitauit. Aliqñ reuocare ſignificat p vices mutuo vocare. Var. Q đ nobis miniſtrare pueri diebus feſtis cicer viride: qui nos p̄uocare cū audeant: nos illos reuocare timemus. huius cōpoſitum eſt adreuoco. Ci. li. i. offi. Danda igitur opera eſt: vt ſi etiam aberrare ad alia cœperit adreuocetur oratio.

¶Reuolo reuolas pe. cor. retro volo. Ci. lib. iii. de natura gruis æque in tergo p̄uolantiū colla & capita in tergo reponūt: qđ quia ipſe dux facere nō p̄ot quia non habet vnde nitatur: reuolat: vt ipſe quoq; quieſcat in eius locum ſuccedit ex iis quæ aſſequiť: eaq; viciſſitudo in omni curſu conſeruatur.

¶Reus dicitur quicunq; in litem adducitur: etiam ſi nihil admiſerit. i. contra quem quiſpiam agit. Ci. li. ii. de ora. Reos appello non mō eos qui arguunť Sed oēs de quoꝝ re diſceptatur. Vñ a re diciť reus q; rei alicui obnoxius ſit: vel a re quā p̄miſit. Reū fieri: vt Aſco. inquit nihil aliud eſt niſi apud prætorem legibus interrogari.

¶Reus agitur qui accuſatur: reus peragitur qui dāmnať. Plynius iunior. Dum ille peragiť reus ſedimus Iureconſult. Peregiſſe reum non alias quis videtur niſi & condemnauerit.

¶Reus ſtipulando qui ſtipulatur: reus p̄mittendo qui ſuo noīe q d p altero p̄mittit.

¶Reus voti inquit Macro. qui ſuſcepto voto ſe numinibus obligat.

¶Rha fluuius a quo nomen medicamento notabili: vt ammianus inquit: qđ rheon ſeu rha barbarum atq; ponticum vocať.

¶Rhadamanthus. Iouis ex europa filius & rex lyciæ: q q; ſeuerus fuerit & iuſtitiæ executor: fingiť a

poetis apud inferos nocẽtũ explorare culpás. De quo Verg. li. vi. Gnoſius hic rhadamãthus habet duriſſima regna: Caſtigatq; auditq; dolos: ſubigit q; fateri: Quę qs apud ſuperos furto lętatus inani Diſtulit in ſerã cõmiſſa piacula mortem.

¶ Rhagades & rhagadia vocant ſciſſurę q̃ in ſede puenĩũt. Dictę rhagades a verbo gręco ῥάγω: qđ ſignificat abrũpo. De hoc in dictione cõdylomata: Comedo vulgariter mãzadure de muro.

¶ Rhãnuſia vide in dictione ramus.

¶ Rhamnetes nomen propriũ viri.

¶ Rhampſinitus nomẽ propriũ regis ęgypti: vt Herodo. lib. 2. hiſt. refert.

¶ Rhagę arx. nomẽ ciuitatis medorũ ab auulſiõe terrę motus.

¶ Rhea cœli & terrę filia: q̃ alio noĩe cybelle dicit.

¶ Rheda vocabulũ gallicũ vt inqt Quintil. Et ſignificat carrucã: Vnde a Cicerone rhedarius dict⁹ eſt auriga rectorq; ipſius rhedę: inde epirhedium.

¶ Rhegyũ oppidũ ſitũ in margine Italię cui gręci nomẽ dedere a fractura p y. Rhegyon em̃ gręce abruptũ dr. Hĩc em̃ ſicilia auulſa abruptaq; eſt ab Italia. Trogus: qm̃ inqt gręce abrupta hoc noĩe ꝓnũciat: gręci a dehiſcẽdi argumẽto nomẽ dedere Olim rhegynæ ciuitatis ingens fuit potentia: ob eã q; cãm nomẽ ciuitati factũ eẽ autumãt: quaſi regia vrbs foret: vñ & Stra. ſcribit quoſdã exiſtimaſſe a quodã rege dici potuiſſe. Sicq; abſq; aſpiratione ſcribendũ eſſet. Ab rhegyo dicti ſunt rhegyni. Eſt aliud regiũ ciſalpinę gallię oppidũ nõ longe a parma & mutina a lepido inſtauratũ qđ & regium lepidi pro differẽtia alteri⁹ dicit: a quo regiẽſes: ſz melius dicit regiũ lingobardię.

¶ Rhebanus fluuius in faucib⁹ boſphori thracij. vt Ply. li. v. teſtatur.

¶ Rhemi ppli gallię. vñ p̃cioſiſſimũ telę gñs rhemẽſe: cõicata aliis quoq; gallia⁊ pplis textrinis.

¶ Rhenus & rhenũ vtroq; mõ dr ꝓ fluuio (gl'ia. gallię q de iugo rheticarũ alpiũ vſq; in oceani profunda curſũ ſuũ dirigit. Romani memorãdus aduerſus feras gẽtes mur⁹ iperij. Ver. Rhenuſq; bicornis. Hor. Aut flumẽ rhenũ: ãt pluui⁹ deſcribit arc⁹

¶ Rhenones veſtes pelliceę p̃cipue ferinę ad vſũ humanũ redactę: dictæ q; calidos teneãt renes: ſiue quia ῥινος pellis dr: ſiue q; rhenoni populi hiſce peculiariter vtebant. Cæſar. cõ. vi. ſcribit germanos vti paruis rhenonũ tegmentis.

¶ Rheſus rex thracię quẽ Home. ſcribit cũ eqs albis in auxiliũ troianorũ veniſſe & a diomede interfectũ. Quo noĩe etiã dict⁹ ẽ quidã troian⁹ fluuius.

¶ Rhetus gygas: quẽ Dionyſius in leonẽ cõuerſus occidit. Rhœtus vero mons troię in quo aiax thelamonius ſepultus traditur.

¶ Rheti populi a thuſcis cõditi q duce rheto a gallis pulſi alpes occupauerũt & a nomine ducis rheto condiderũt Rhetiã. Hinc rheticę vites: & rheticum vinũ: quod inter generoſa Italię vina numerat: Q đ vt Stra. li. iiij. ſcribit in mõtanis rhetorũ radicibus naſcit: q populi veronã comũq; vſq; pueneruũt. Rhetia regio europę ẽ: q̃ vt li. ij. Ptolo. refert ab occaſu limites habet mõte adulã & fontes danubij & rheni; ab ortu lyciũ fluuium qui in danubiũ exit: & rhetiam a vindelicia diuidit. A ſeptẽtrione danubium. A meridie alpibus terminatur ſupra galliã ciſalpinã. Poſt rhetiã verſus orientem ſequitur vindelicia cui noricũ adhęret. Eno tm̃ fluuio diſiuncta quidã eã Bauariã appellant.

¶ Rhetor latine orator: q̃ q̃ differãt q; orator ſit q in iudicijs & cõcionibus cauſas agit. Rhetor q rhetoricen ꝓfitetur. Declamator qui aut docẽdi alios aut exercẽdi ſe gratia fictam cauſam agit: vt in veris poſtea cauſis poſſit orare. Aliquãdo tamẽ rhetor ponitur p oratore: rhetorica: oratoria. Rhetoricus modo p rhetore mõ p oratore ſumitur. rhetoricor aris. rhetoꝛ more loquor. Hie. cõtra helui. rhetoricati ſumus: & in morẽ declamatorũ paululũ luſimus. Rhetoriſſo as. rhetorice loquor.

¶ Rheuma matis. latine eruptio: ſiue fluxus dicit: a ῥέω fluo. Amb. lib. hexa. Dicas ſi aſcendẽtes videas rheuma quoddã eſſe ita proruũt: fluctuſq; interſecant p propontidẽ in euxinum portũ violẽto impetu ꝓfluentes: vnde & pituita dr: quũ fluat.

¶ Rhinoceron ontis. & rhinoceros otis. aĩal quadrupes habens in nare vnũ cornu: vt ait Ply. Genitus hoſtis elephanto cornu ad ſaxa limato præparat ſe pugnę in dimicatiõe aluũ maxime petẽs: quã ſcit ſuis ictibus peruiã eſſe: Solinus dicit repãdum eſſe: id eſt recuruũ eius cornu: & attritũ cautibus in mucronẽ excitare: pugnare cũ elephãtib⁹ longitudine parem: breuiorem cruribus. Pauſanias affirmat rhinoceronta duo habere cornua: alterum inſigni magnitudine ex naribus extans: alterum quod ſuperne erumpit exiguum quidem: ſed validiſſimum. Hinc ſagacẽ & prudentem virũ naſum rhinocerõtis habere dicimus. Mar. Iuuenesq; ſenesq; Et pueri naſum rhinocerõtis habẽt. Compoſitum nomen a ῥὶν ῥινος: qđ naſum ſignificat & κέρας cornu. Ponitur & pro quodã vaſe oleũ guttatim fundente lauantibus ſe in balneis. Mar. Geſtauit fronte modo me iuuencus rhinoceronta Me putabis pleno gutto. A rhinoceron fit adiectiuum rhinocerõtius a. um. vt cornua rhinocerõtia.

¶ Rhodos latine roſa. Iñ cynorhodos & rhododaphne. Et rhodos nomẽ vrbis vt inquit Stra. ſuper orientali promõtorio ſita. dicta q; capulo roſę illic inuẽto ſit ędificata. Ea portubus olim & vijs: & mœnibus & reliquis ornamentis tãtopere cæteras ſuperauit: vt nulla putaret ęqualis legũ pręſtãtia & nauali reiperitia adeo valuit vt annos multos maris impio potiretur: & pyratarũ latrocinia ſuſtulerit. Quo etiã nomine dicta eſt inſula in qua ea vrbs eſt: quam Plynius Lycię & primam cycladum ſcribit eſſe venientibus ab oriente. Hæc inſula nongentorum ac viginti ſtadiorum ambitu patet inter aſiaticas inſulas tertia. Nam Leſbus & cyprus maiores habẽt. Pri⁹ ophiuſa dicta ẽ: deiñ ſtalia. poſtea telchin: eo q; telchines iſulã incolerẽt: quos nõnulli maleficos: alij eximios artifices fuiſſe tradũt q eris & ferri fabricã inueniſſe dr. Sũt q hãc iſulã carpathio mari aſſignãt vt ex lucilliano verſu intelligi licet. Rhodos carpathiũ in pelag⁹ ſe iclinat apertũ Soli ſacra ẽ: q puellę noĩe rhodię amore captus rhodũ ab ea nominauit: vt Diodo. libro ſexto refert. Namvt Solinus auctor eſt nũq̃ ita cœlum nubilum eſt: vt in ſole rhodos non ſit. Aurum rhodi pluiſſe ob fœlicitatẽ inſulæ cecinit Pindarus: vbi ſtudia liberaliũ artiũ & in primis oratorię facultatis floruerunt. In ea fuit admirandę magnitudinis coloſſ⁹: a quo poſtea rhodij appellati ſũt coloſſenſes ad quos apl'us epl'a⁊ ſcripſit. in

ea etiã vrbs opulentiſſima lyndus ex qua cares ſtatuari⁹ q̃ coloſſum extruxit. A rhodus fiũt adiectia: rhodius: & rhodienſis: & rhodiacus.

¶ Rhodinũ: oleũ e roſis: qđ roſaceũ noſtri nũcupauerunt. rhodinũ vnguẽtum: quod fit oleo roſaceo.

¶ Rhododendris frutex: quẽ & rhododaphnẽ nominant filio ſimilis amygdalę: ſed maiori pinguioriq; ſemine: patẽt licet ῥοδον και δαφνοσ. id eſt roſa & arbor.

¶ Rhodanus pe. cor. fluui⁹ galliæ a rhoda rhodiorum oppido: vt ait Ply. li. iii. Hie. in cõmento epiæ ad galathas. rhodani rhodios; coloni locauerunt. Vnde amnis rhodanus nomẽ accepit. adeo magni curſus eſt: vt vix aduerſa poſſit nauigari aqua. Ferunt hunc amnẽ ex alpibus oriri quæ italiã a gallia diuidunt nõ longe a fontibus rheni & danubii. Fertur p lemanũ lacum & verſus occidẽtem per galliã fluens ararim ſuſcipit. Inde ad meridiem cõuerſus & iſarã druentiãq; ſuſcipiens apud heracleã vno oſtio: & paulo vlterius duobus aliis in mare thyrrenũ irrumpit. De hoc Amb. li. hexa. Rhodan⁹ rapido concitus curſu thyrreni equoris freta ſcindit in quo nõ mediocre fertur nauigantium periculũ: dũ interſe maris fluctus & amnis fluenta decernunt.

¶ Rhodope mons thraciæ a rhodope thracũ regina vbi ſepulta eſt cuius prima cor. Oui. Qua patet vmbroſum rhodope glacialis ad hemũ. At rhodope p noie pprio meretricis thraciæ q̃ Ply. li. xxxvi ſcribit feciſſe quæſtui ſuo pyramidem laudatiſſimã & cõſeruã fuiſſe æſopi fabularũ philoſophi: pria p. Hanc etiã rhodopin declinationis tertię vocant vt ntũs ſit rhodopis idis. A rhodope ſit adiectiuũ rhodopeius a. um.

¶ Rhodogune: fuit filia Darii quæ poſt mortẽ viri nutricẽ quæ illi ſecũdas nuptias ſuadebat occidit.

¶ Rhœtus cum œ diph. Vide in dictione rhetus.

¶ Rhoicæ mulieres quas; vuluę rheumatiſmo. id ẽ fluctionibus laborant.

¶ Rhoiton a græcis dicitur vinum qđ e granis malos; punicorum exprimit.

¶ Rhomb⁹ gręca vox eſt ſignificatq; figuram quadratam ſolidã: cuius latera oia ſunt æqualia: anguli vero obliqui tetrapleuros. id eſt quattuor laterum. Hic ſi in terram iactet voluit ad ſimilitudinem fere cylindri. Vtebant eo maleficæ mulieres ad deducẽdam lunã tortis filis cõfecto. Ouid. Quid torto cõcita rhombo licia. Mar. Quæ nũc theſſalico lunam deducere rhombo. Prop. Deficiunt magico forti ſub carmine rhõbi. Eſt & rhõbus piſcis gñs. Iuue. Incidit adriaci ſpatiũ admirabile rhombi Ante domũ veneris. Itẽ rhombus eſt torq̃s ſiue machinula illa qua vertendo mulieres tramã ad laniciũ nent.

¶ Rhomphea gñs gladii. Val. Flac. li. xi. Aequaq; nec ferro: breuior nec rhomphea ligno.

¶ Rhoxia regio ſeptẽtrionalis quã polloni & ſarmatę ſuam eſſe dicunt.

¶ Roxolani populi ſcythici vltra danubiũ quos q̃dam rhutenos eſſe putant.

¶ Rhuteni populi galliæ aquitanicę: vt inquit Ply. Cõtermini narbonenſis ꝓuincię. de quib⁹ Luc. li. i. Soluunt flaui longa ſtatione, rhuteni.

¶ Rhynthon. Tarẽtinus nugator viliſſim⁹ in agẽdis pręcipue fabulis.

¶ Rhytion vaſis gen⁹ lunari ſpecie. Mar. in rhytio poteris phœbe lauare pedes.

¶ Rhypatographus ſordidarũ rer; pictor. Sic erat cognominatus fuit Pyreicus pictor excellẽs q̃dem ſed qui tonſtrinas ac ſutrinas aſellos ꝏpoſonia alia q; hmõi humilia ſecutus eſt. Nam ῥυπαρων græci ſordidum dicunt.

¶ Rhythmus latine numer⁹. Quint. li. ix. de inſti. Sunt numeri rhythmi qui neq; finẽ habent certum nec vllã in contextu varietatem: ſed qua cœperunt ſublatione ad poſitionẽ vſq; decurrunt.

¶ Rica quadratũ veſtimẽtũ fimbriatũ & purpureũ quo ꝓ palliolo vtebant flaminicæ. Eſt & veli genus quo mulieres capita tegunt. Dictum a ritu: vt Var. auctor eſt q; romano ritu ſacrificia fœminę cum faciunt capita tegunt. Huius diminutiuum Eſt ricula: quod ꝓ ſudario ponitur.

¶ Ricinus genus veſtis qđ & ricinĩ dĩ a reiiciẽdo Feſtus. Ricinii eſt oẽ veſtimentũ quadratũ. Et & ricinus genus cucumeris & vermis: canes acrius atq; boues infeſtãs. Var. Quidã nucibus græcis inſaqua tritis pungunt catulos; aures: q; ricini ſoleãt ſi hoc vnguine non ſis vſus eas exulcerare. Ab huius aſalis ſimilitudine Ricinus dĩ herba inſtar arboris quã Diaſcorides arboroſum fruticẽ vocat ſiłem ficui: ſed minorẽ folia hñtẽ ſimilia platano: ſed maiora lenia & nigriora ex qua exprimit oleum cizynium.

¶ Rictus us. & rictũ nõ ſolũ hiatũ ſignificat: vnde verba exeunt: ſed pars illa circa ipm hiatum: quę in homine ridente vel alio modo os torquente lineis quibuſdam eminatur: vt maxime ſunt labia. Lact. ſic. Oris quoq; ſpecies & rictus ex tranuerſo patefactus q̃ vtilis & q̃ decens ſit enarrari non poteſt. Putatur & rictus eſſe figura in ore ad temp⁹ aliquo modo contracta vel ꝓducta vel inuerſa vel extẽſa quæ paulopoſt reditura ſit in naturalem formam. Et eſt communis tam bęluis q̃ hominibus. Hora. Ergo non ſatis eſt riſu diducere rictum. Lucr. lib. quinto. Moloſſum Mollia dicta premunt duros nudantia dentes. Aliquando accipitur ꝓ roſtro. Vnde nõnulli a græcis deductum volunt apud quos ῥυγχοσ roſtrum dicitur.

¶ Rideo es. riſi riſt riſum. ſine caſu conſtruit ſecundum conſuetudinem Gel. li. i Rex quaſi anus ętate deſiperet riſit. Aliqñ ſignificat lætũ eſſe. Virg. Miſtaq; ridenti colocaſia fundet acantho. cum autem accuſatiuũ habet ſignificat derideo. Lact. li. i. Si q̃s autem accepta ſapientia depoſuerit errorẽ ꝓfecto ridebit ineptias hoium pene dementiũ. Huius compoſita ſunt. Arrideo: qđ eſt in alicuius gratiam placide: rideo applaudo & lætitiam animi ridẽdo oſtẽdo. Ouid. Arriſit paries aduentente dea. Ter. Arrides oĩbus Corrideo ſimul rideo. Hiero. in Gñ. Qui cũq; audierit corridebit mihi. Derideo deludo: cõtẽno & cum irriſione ac contẽptu rideo. Plau. in aul. Neq; ędepol ego te deriſum venio: neq; derideo: neq; dignũ arbitror. Irrideo idem quod derideo. Ter. in ecy. prolo. Ne eum circũuentũ inique iniqui irrideant. Obrideo ſubrideo parum ſeu latenter rideo. Oĩaq; habent pe. p.

¶ Ridiculum: ſignificat ſermonẽ riſum excitantẽ Ci. li. de ora. ſępe etiam ſententioſe ridicula dicũtur Plau. in ſti. Me meũ obtenturũ ridiculis meis. Hic Gel. Formauit cõpoſitum Deridiculum. Vt vel ipa reę; ita dicebat opprobrare aduerſarius & p facetias oſtentaret faceret eos deridiculum: q; ꝓinde cœlio formam crimini darent.

R1.

¶Ridiculus dicitur qui aliis riſui eſt & de quo alii ri dẽt. Iuue. Nil habet infœlix paupertas durius in ſe Cẽq; ridiculos hoſtes facit. interdũ ſignificat eum q alios ridere facit. Plau. in ſti. Vides ridiculos nihi li fieri. Ci. C. Sicinius homo impurus: ſed admodũ ridiculus. Sic dicimus iocos ridiculos. Plau. in Sti. Iocos ridiculos vendo age licemini.

¶Ridiculare idem qđ ridiculũ. Plau. in aſi. Mitte ri dicularia. i. deceptiones quæ deriſionẽ prębent: ſeu quæ riſu digne ſunt.

¶Ridicę pedamenta vinearum quæ e quercu & iu nipero ſolent fieri optima: ſicut Var. lib. i. de re ruſ. docet. Col. li. v. Hic annus nõdum vehementẽ pa lum aut ridicam deſyderat.

¶Rigo as. madefacio: adaquo. Hie. in Paulo. Ta lia eo loquente longæuus viator vbertim faciẽ la chrymis rigabat: quas magnitudo lætitiæ indices cordis effuderat. Huius compoſitum eſt Irrigo as. De quo alibi.

¶Riguus a. um. quod rigaſ: ſeu qđ rigari facile põt Col. li. ii. de prato loquens. Eius inquit aĩaduertim⁹ duo genera quoꝝ alterũ eſt ſiccaneũ: alterũ riguum Siccaneũ qđ rigari nũq; aut nõ facile põt intelligo. Riguum quod facile.

¶Rigor modo ſumitur p frigore: modo p duricie. Virg. Et ferri rigor.

¶Rigidus a. um. idem quod frigidus. Vir. Tellurẽ borea rigidam ſpirante moueri. Aliquando poniť p duro: vnde rigidus homo dicit aſper: & rigiditas aſpitas. Aliqñ p erecto quod nõ niſi ex duricie acci dit. Idem Tũ rigidas motare cacumina quærcus.

¶Rigeo es. gui. frigeo: a quo Rigeſco frigeſco. p tranſlationẽ Rigeſcere capitur p indurari vel erectũ ſeu contractũ eſſe qm̃ quæ frigẽt horrẽt & dureſcũt. Cice. li. i. tuſ. Cæteras partes incultas q aut frigore rigeant aut vranť calore. Virg. li. ii. Ge. Aeraq; diſſi luunt vulgo veſteſq; rigeſcũt. Ser. Durantur vt frãgi potius q̃ ſcindi poſſe videanť. Huius compoſita ſũt Dirigeo: a quo Dirigeſco. Obrigeo: obrigeſco qđ eſt totus frigore contrahor: & quaſi indureſco & rigidus fio. Col. li. v. cõpeſcit harundo cũ obriguit hiberno frigore. Seneca. Ita membra frigore obri guerunt vt ſeminecẽ putaremus. Hie. lib. ii. ℟. Ipſe ſtetit & percuſſit philiſteos donec deficeret manus eius & obrigeſceret cum gladio.

¶Rima fiſſura & ꝓprie rimæ dñr exiguæ diſtantię tabulaꝝ in iuncturis. Vnde tractũ eſt: vt oẽs fiſſuræ rimę dicanť: & rimas agere findi. Huiꝰ diminutiuũ eſt Rimula. Hiero. Per tranſlationẽ dixit. Si tenui cuiuſvis dilectionis rimula cõtinuus inſidiator dia bolus intuitum valet infigere.

¶Rimoſus a. um. quod eſt rimis plenum. Col. li. i. Quicquid inferiore mox appoſueris fiſſum erit ri moſumq;.

¶Rimor aris. & rimo as. ſcđm priſ. diligenter quæ ro ſcrutor & quaſi rimulas quaſq; ꝓquiro. Tractum a ſuibus qui glãdes rimanť de rimis terrarũ. i. fiſſu ris. Virg. li. i. Ge. Dulcibus in ſtagnis rimanť prata cayſtri. i. paſcunť in pratis & cibũ p oẽs rimas terrę ꝓquirũt. Interdũ rimari eſt ſcidere: & quaſi in rimas agere. Idem Ergo ægre raſtris terã rimanť. Inter dum expleri: vt apud eundem Rimaťq; oculis habi tatq; ſub alto pectore.

¶Ringo is. xi. rictũ. qđ & ringor dicitur ſignificat os torqueo quod canes faciunt dũ latraturi ſunt vel cũ ex ira in rugas deducunt os. Hinc Ringi ꝓiraſci indignari adlatrare: pulſare: cõuiciari: murmurare ponit. Terẽ. in phor. Cũ ille & cura & ſũptu abſumi tur dũ tibi ſit qđ placeat: ille ringit: tu rides. Sido nius. Multũ ringit ocioſa virtus. Dicit autẽ ringi a nariũ tortura. Nam ρὶν naris dicit: vt ſit ringi quaſi narem agi. i. torqueri. Hinc rictus us. & rictum. De quo ſupra.

¶Ripa extremitas terrę dicta q aquarum agitatio ne rumpať. Et ꝓpric eſt aquarũ currentum: littus ea ps quã alluit mare. Poteſt etiã lacuũ & ſtagnorũ eſſe quæ maris imaginem habent.

¶Riparia auis quæ in ripis hĩtat. Ply. li. xxx. Mul to tñ efficaciſſime ripariarũ pulli: ita vocant in ripa rũ cauis nidificantes.

¶Ripæ ſiue ripei ſine h montes archadiæ quã ad dimus: quotiẽs ripheos mõtes ſcythiæ ſignificam⁹ Vir. Quiq; ripas letulũq; tenent atq; arua celenę.

¶Rhipæi mõtes ſcythici a ῥιπτω: vt quidã putãt .i. a ventoꝝ ꝓpetuo iactu. Vir. li. iii. Ge. Gens effre na virũ rhipæo tũdit euro. Nã ῥιπτίζω græce flo. ſi gnificat. Vñ & rhipæi cũ h in pria ſcribũt. Riphęos populos Riphaath filiꝰ Gomer. inſtituit quos a ſe Riphæos noiauit vt ſcribit Ioſephus li. i.

¶Riſcus: vt inq̃t Do. ciſta eſt ex pelle cõtecta. Ser. vero ait eſſe feneſtrã paruã in pariete. Ter. in heau. Abi ſiſtellã domo affer cum monumentis. vbi ſita eſt. ℟ in riſco.

¶Ritus us. mos & approbata conſuetudo quã oẽs ratã hñt dicit etiam Rites is. Sta. li. xi. th. Hei mihi primitiis aratũ & rite nefaſto.

¶Rite aduerbium a rito verbo ſcđm Priſ. & ſigni ficat recte: quia nihil tradit ritibus qđ nõ rectũ eſſe credatur: vel vt inquit Var. quia quod fit rite id ra tum & rectum eſt.

¶Rito as. a ruo is. deducit. Cuius compoſita ſunt Irrito ꝓuoco & ꝓrito.

¶Riuus a ῥεω fluo locus depreſſus p longitudinẽ aquę currentis. Hinc deriuo as. & corriuo as. qđ pro prie de brutis dĩ cũ potãdi gratia ad eundẽ riuũ cõ uentant. Huius dimi. eſt riuulus puus riuus.

¶Riuales & corriuales dñr æmuli de mulieribus: q̃ ſi in vnũ amorẽ deriuantes. Ter. in heau. Militẽ ego riualem recipiendũ cenſeo. Tranſlatio vel a beſtiis quæ ſitientes cum ex eodẽ riuulo hauſtum petunt: prælium contra ſe inuicem concitant: vel a reruſti ca. Nam riuales dicuntur il quorum agros riuus ali quis diſterminat: qui in certitudine & mutatiõe cre bra curſus: lites ſępe inter eos ſuſcitat. Et Vlp. Ri uales qui per eundem riuum aquã ducũt inter quos ſæpe contentio eſt de aquę vſu. Item riuales dicun tur qui in riuis habitant. Col. li. ix. Datur camar⁹ & riualis alecula: vel ſi qua ſunt incrementi patui flu uiorum animalia.

¶Riualitas dicta eſt æmulatio illa inter amaſios.

¶Riuinus idem qđ riualis. Plau. in aſi. Cedit noctẽ filius riuinus amens ob raptam mulierem.

¶Rixa nomẽ fictitium a ringẽdo: qđ eſt canũ.: qñ irritantur: hinc rixoſus a. um. contentioſus. Feſtus Rictus rixę rixoſæ a ringit dici vidẽtur: quia in di uerſum rumpanť: contrariaq; ſint recto.

¶Rixor aris iurgo: contendo.

¶Robur ſiue robor peto ſiue ſpecies quercus eſt duriſſimę. etiã per tranſlationẽ ſumitur pro aĩ forti tudine qua quis durat aduerſus pericula. capitur &

ꝑ corporis firmitate aduerſus oēs difficultates firmiter obnititur. Demū oīm rerum firmitatem duriciāꝙ robur dicimus. Col. lib. ii. Quod ꝓtinus exile natū ſit nūq̄ robur accipitur manifeſtum eſt. Vnde Ser. Dicit omne qđ forte eſt: robur vocamus. Virgi. vii. Aeternaꝙ ferri robora.

¶ Roborcus a.um. qđ eſt ex materia roboris. Col. lib. xii. Materies ſi roborea eſt vno fabro dolari ad vnguem debet.

¶ Robuſteus a.um. apud catonē deriuatū a robore

¶ Robus apud veteres dicebaṫ rubeus & bouē robum: idcirco ruſtici vocabant. Vnde & materia quę plurimas huius coloris venas habet dicta eſt robur & hoīes valētes ac boni coloris robuſti. Robus etiā genus tritici maxime laudabile vt inquit. Col. Cum pondere & nitore præſtet.

¶ Robuſtus a.um. quod eſt multi roboris. Col. lib. ii. Neqꝙ dubium eſt ex robuſto ſemine poſſe fieri nō robuſtum.

¶ Roboro as. pe. cor. fortifico. Hie. li. ii. ꝛc. Roboramini & eſtote viri fortes. Hinc cōponiṫ Corroboro: qđ eſt totū ſimul fortifico. Ci. Caſſio. Manebat eīm illud malū vrbanū & ita corroborabaṫ quotidie vt ego quidē & vrbi & ocio diffiderem vrbano.

¶ Robigo pe. ꝓ. dea quā romani putabant robiginem auertere. Ouid. Flamē in antiquū lucū robiginis ibat. Erat & robigus deꝰ cui robigalia facra. vii. kal'. maii fiebant qm̄ tunc fere ſegetes robigo occupat: vt ait Ply. Eſt & robigo morbus ſegetū qui culmis frumentorum innaſcitur ex nimio humore: vt ait Var. Virg. lib. i. Ge. Et mala culmos eſſet robigo. Ser. vero dicit rubigo genus vitii quo culmi peunt: ſed abuſiue Robigo dicit. Nam ꝓprie rubigo dicit. Varro dicit vitiū eē obſcœnę libidinis quod vlcus vocatur.

¶ Rodo is. roſi ſum. ꝓprie muriū eſt & ſimiliū qui dentibus fere ſemp aliquid demoliuntur: ꝓ tranſlationē qñq̄ ꝓ detraho ſumiṫ. Hiero. in prę. fa. li. pal'. Hæc pace veterum loquor: & obtrectatoribus meis tantū reſpondeo: qui canino dente me rodūt in publico detrahentes: legentes in angulis. Huius cōpoſita Arrodo. Ci. ꝓ ſex. Vt illa ex vēculis extracta nitedula rēp. conareṫ arrodere. Corrodo erodo & p̄rodo: qđ eſt anterodo. Col. li. iiii. Nam ſi ſæpius cacumina manu p̄fracta aut a pecore prærоſa fuerint ꝓpetuum corrūpuntur

¶ Rogo as. poſco. Gel. Crepidariū cultellum rogauit a crepidario ſutore. Quādoq̄ rogare eſt quęrere Ci. Roga ipm̄ quēadmodū arimini ego eum acceperim. Quando orare deprecari. Virg. li. vii. Littuſq̄ rogamuus Innocuum. Qñq̄ ſtatuere. Gel. lib. i. Lex deinde licinia rogata eſt. Ci. li. ii. phil'. Ego ad eam belli ciuilis cām attuli. Ego leges perniciоſas rogaui. hinc legis rogatio dicit: qm̄ rogare populū, magiſtratus ſolebant an id placeret quod ſtatuerāt Hinc etiam derogare legi & abrogare legem dicim⁹ Et rogationis nomine continetur lex plębeſcitū & priuilegium. Eſt enī quaſi caput & fons totius iuris popularis. Nam rogare populum eſt agere cum populo. In qua re hęc erant verba ſolennia. Velitis ne Iubeatis ne quirites vt hoc vel illud fiat. Vnde rogatio quaſi quędam interrogatio. Sue. in Cęſa. Reditū in ciuitatem rogatione Plotia cōfecit. i. lege a plotio lata. Componitur hoc verbum cum ad vt arrogo: cum ab vt abrogo. cum con. vt corrogo. Ci. li. iiii. ad herē. ſi ꝓmetheus cum mortalibus ignē diuidere vellet ipe a vicinis cum teſta ambulās carbū culos corrogare: nū ridiculus videretur? Cum. De vt derogo. Cum e. vt erogo: a quo ſupererogo. Cū in: vt irrogo cū ꝓ: vt ꝓrogo qđ eſt ꝓtraho ꝓlongo Col. li. i. Quis enī dubitet eam maxime ꝓbatā haberi ſine qua nemo noſtrum vel ꝓſpere vel aduerſę valitudinis vitā ꝓgat? Ci. Appio. Illud pugna atqꝙ enitere nequiq̄ nobis temporis ꝓgetur. Prorogare imperium ſignificat noua rogatione in longiora tpa ꝓferre. Cū ſub: vt ſubrogo: quod eſt ſubſtituo Quintil. Cum defuncto patrio in eius locum ſubrogatus fuiſſet. Et oīa habent pe. cor.

¶ Rogito as. frequentatiuum ſæpe precor & ſæpe ſciſcitor. Plynius patrem agit rogitat vt ſui miſereatur. Virg. Multa ſuper priamo rogitās ſuper hectore multa. Hinc componitur. Erogito quod eſt valde ſtricte ve rogito. Plau. in cap. Ex hac ſtatua vetuecea volo erogitare meo minore quod factum ſit filio.

¶ Rogatores poſtulatores & mēdici: qui elemoſynā poſtulant. Plau. Vt rogator oſtiatim petā panē.

¶ Rogatarius tabellio qui rogat quod quiſq̄ ſtipuleṫ. hoc eſt ꝓmittat.

¶ Rogamen rogationē ſeu precem ſignificat.

¶ Rogus ſtrues lignoꝙ ad cremanda cadauera dicta q̄ in eo dii manes rogent.

¶ Roma vrbs italiæ regina vrbium & totius orbis caput. Hæc paruum ab initio oppidū fuit a iuuentute latina valentia appellatum. Quod cum Euander ad ea loca veniens extendiſſet ſeruata prius impoſiti noīs ſignificatione romam nuncupauit. Siquidē græci ῥωμην robur appellant. Hiero. cōtra Ioui. Roma aūt fortitudinis nomē eſt apud græcos: aut ſublimitatis iuxta hebręos. Alii volūt Troia capta quoſdam ex achiuis in ea loca vbi nūc roma eſt deueniſſe per tiberim. Deinde ſuadēte nobiliſſima captiuarū cui romæ nomē erat incenſis nauibus poſ fuiſſe ſedes: & ſtructo oppido Romen ab ea vocaſſe. Alii romam a romulo dictam volunt. Romulus vero a romula arbore. id eſt ficu ſub qua romulus & remus pueri inuenti ſunt cum lupa præbente infantibus rumen. i. māmam: vel à rominando q̄ æſtate ſub ea pecudes rominabant. Sunt etiam qui romulū & remū a robore ἀπο του ῥωμου appellatos volūt. A roma fit Romanus a.um. quod e roma eſt vel qui romā inhabitat Romanenſis: qui alibi ortus eſt: ſed in roma verſatur. Vñ Cato. ſeu Varro in li. de re. ruſ. Salē romanēſem appellat non romæ factum: ſed qui romæ vendebatur.

¶ Romulus nomē ꝓpriū eius qui romā condidit: a quo romulida & remulia tribus.

¶ Ronchus ſtertentis ſonus nomen factitiū. Mar. Maiores nuſq̄ ronchi iuueneſq̄ feneſq̄. Et pueri naſum rhinocerotis habent. Ponitur quādoq̄ pro deriſione.

¶ Ronchiſſo as. ſterto. Plau. cyathiſſat dum cœnat dum dormit ronchiſſat.

¶ Roro ras. humorem inſtar roris paulatim demitto. Vir. li. viii. Raptabatq̄ viri mēdacis viſcera tullus p ſyluā & ſparſi rorabant ſanguine vepres. Hīc componitur Irroro pe. ꝓ. qđ eſt intus vel ſupra rorem ſpargo & madefacio. Vir. li. i. Ge. At cum ſole nouo terras irrorat eous.

¶ Roreſco is. a roreo es. cōuenit eſſe. Ply. li. xviii.

Aquilonem pronũciat terra ſicceſcẽs: ſed roreſcẽs repente hauſtrum immiſcet humeſcens in rore occulto.

¶Rorulentus a.um. quod eſt plenum rore. Col. li. vi. Cauendum ne aut ſeptentrionalibus ventis: aut rorulentæ: ſed ſiccę ferãtur vites. Idem Rorulentæ baccę non legantur.

¶Rorarii milites: qui armatura leui præliũ primi cõmittebant: q; vt ante pluuias cœlum rorare ſolet ſic illi ante grauem armaturam qui pdibant: rorarii appellabãtur qui et ferentarii.

¶Rorarium vinum qđ rorarius dabatur.

¶Ros humor qui ſereno tempore e cœlo fluit.

¶Roſidus a.um. qđ eſt rore perfuſũ. vnde nox roſida dicitur quæ rore humecta eſt. Ply. li. xviii. Quidam pridie rigant prata vbi ſunt rigua noctibus roſidis ficari melius. Similiter mala roſida quæ matutino rore humecta ſunt. Virg. Sepibus in noſtris p uam te roſida mala. Dux ego veſtet eram: vidi cum matre legentem.

¶Roſa flos e ſpina naſcens.

¶Roſeus ſea. ſeum: vt roſeus color: a roſarũ ſimilitudine: a quo & roſeus pãn⁹: roſea veſtis. Ply. A ſini a coitu ſpuma collecta roſeo pãno & incluſa argẽto venerẽ ſtimulat. Roſeæ purpureæ genæ.

¶Roſaceus a.um. quod ex roſa factum eſt. Vnde roſaceum oleũ ex roſis. Ply. li. xx. Succus ex ſtrigmentis illitus cum roſaceo & aceto febrium ardores refrigerat.

¶Roſariũ copiam fruticum ſignificat vno loco roſas gignentium. Plynius. Roſaria a fauonio foſſa oportet eſſe.

¶Roſetum idem qđ roſarium.

¶Roſea campus in agro reatino: quod in eo arua rore humida ſemper feruntur.

¶Roſcius ꝓprium hiſtrionis nobiliſſimi nomen a quo oẽs in aliqua re pfecti roſcii dĩr.

¶Roſtrum quo aues aliquid apꝑhendunt. Nec ſolum de auibus: ſed de reliquis quoq; animalibus & de ipſo homine dicitur. Ply. Et mugilis roſtrum Plau. Ad vſq; roſtrũ hominis. A ſimilitudine aũt roſtri auium dicta eſt pars illa exporrecta atq; acuta e prora: a quo naues ipſę roſtratæ dicuntur. Et ſicut ſcribit Liuius. Roſtra dictum eſt templum ſeu forũ ante curiã hoſtiliam in quo erat pulpitum ornatum ex roſtris nauium antiatum. Ex quo loco cõcionari ſolebant. Vñ ſæpe legimus ꝓ roſtris. i. in roſtris. In eo eñ loco roſtra ab hoſtibus capta fixa erant.

Roſtellum paruum roſtrum. Ply. Muris roſtellum. Col. lib. nono. Animaduertat an pulli roſtellis oua percuderint.

¶Rotundum dicitur collectum & per omnem circuitum lenem ſine offenſione aſperi anguli dictũ quaſi retundum a retundendo: quod oĩs vndiq; retuſa & veluti detornata ſit aſperitas. Habet eñ quod rotundũ eſt vnicam ſuperficiem in qua nec principiũ notari põt: nec finis. Rotundũ etiã a radendo dici põt: q; circum raſum atq; expolitum ſit. Tranſfertur quãdoq; ad animũ: & ꝓ collecto cõcinno ac perfecto accipit: vnde ore rotundo loqui dicuntur qui multa pauĉis exprimunt. Capacioris. n. formę vident horum verba q̃ eoꝝ qui multis pauca dicunt. Hor. Grauis ingenium graues dedit ore rotõdo muſa loqui Gel. Criſpum ſane agmen orationis rotũdumq; ac modulo ipſo numerorum venuſtum. Ci.

Theodectes autem præfatõr neceſſitatis: vt ita dicam rotũdus primus inſtituit dilatare verbis. Idem accedunt verba apte & rotonde diſpoſita. i. collecta eleganter concinneq;.

¶Rota a rotonditate: ſeu a ruendo: ruit enim facile in ſuos orbes. Rotæ etiam a latinis dicuntur capræ vt inquit Var. lib. ii. de re ruſ. Huius diminutiuum eſt rotula.

¶Rotella diminutiuum a rotula. Aug. Breuis etiã rotella orbiculus appellatur.

¶Roto as. verto. Hic. li. i. x. Porro iimicoꝝ tuoꝝ anima rotabitur quaſi in impetu & circulo fundæ. Col. libro. ix. de pauonibus loquẽs. Signa ſunt extimulatæ libidinis cum ſemetipſum veluti mirantem caudæ gẽmantibus pinnis ꝓtegit. Idq; cum facit rotari dicitur.

¶Rubus ſentis genus mora agreſtis. Sic enim a ruſticis in italia appellatur. Hora. lib. primo car. Seu virides rubi. ſerenus. Mãditur apta rubus gingiuis & bona labris. Rubetum locus ruborum in quo rubi ſunt.

¶Rubeta ranæ genus venenoſum in ſicco ſemper rubens & a rubis nomen trahit: in quibus plærunq; victitat. Iuuenalis. Porrectura viro miſcet ſitiente rubetam.

¶Rubi orum. tantum pluraliter oppidum campaniæ a ruborꝝ frequẽtia ſeu a colore ruboris. Hor. in ſer. Inde rubos feſſi peruẽimus: vt pote longũ Carpentes. Inde afferebãtur Rubea vimina ꝓ piſcellis. Vir. Nunc facilis rubea texaſ piſcina virga.

¶Rubia: herba tingẽdis lanis ac coriis idonea vulgo nota.

¶Rubeus & rufus generalia nomina ſunt ad omia quę quomodolibet rubent. Etenim ſanguineus croceus aureus oſtrinus fuluus flauus rubidus phœniceus rutilus luteus ſpadyeus rubet ſeu rufi coloris ſunt: vt acuentes eum quaſi incẽdentes aut cum colore viridi miſcentes: aut nigro infuſcantes. Gel. li. i. Sed cum aliter rubeat ignis: aliter ſanguis: aliter oſtrum: aliter crocum: has ſingulas rufi varietates latina oratio ſingulis ꝓpriiſq; vocabulis nõ demõſtrat oĩaq; iſta ſignificat vna ruboris appellatione cum tamen ex ipſis rebus vocabula mutuentur: & igneum aliud dicit & flãmeum & ſanguineũ & croceum & oſtrinum & aureum. Aliquando rubeus ponitur pro ſpineus a rubo: qui & vitilium vſu cõmẽdatur a Plynio: vel a rubis oppido cãpaniæ: vt putat Ser. illo verſu. Nũc facilis rubea texatur piſcina virga. Sunt tamen qui negent rubeum dici debere: ſed rubentem.

¶Ruber a.um. idem qđ rubeus. Hora. li. i. ſer. Obſcœnoq; ruber porrectus ab inguine palus.

¶Rubor ipſe color rubeus qui & rubedo dĩ.

¶Rubeo bes. bui. rubeus ſum. Virg. Sanguineiſq; inculta rubent auiaria baccis. Hiero. Inter candẽtia lilia & rubentes roſas.

¶Rubeſco rubeus fio. Virgili⁹. Iamq; rubeſcebat ſtellis aurora fugatis. Hinc cõponit Erubeſco eiuſdem ſignificationis. Ouidius. Tum pater vt terras mũdumq; rubeſcere vidit. Tranſfertur ſæpe numero ad verecundiam. Vir. Noſtra neq; erubuit ſyluas habitare thalia.

¶Rubefacio notę ſignificationis: a quo rubefio.

¶Rubicundus rubore plenus: ſiue abunde rubens In quo alternitatis cauſa: vt inqt Priſ. c loco b po-

nitur ne ſit abſonum ſi rubicundus dicatur.
¶Rubidus da.dum. qđ eſt colore rufo atriore multo miſtum. Aliquando tamen rubidus ſcaber atq; aſper dicitur. Vnde a ſcabricie panis ſecundo coct⁹ rubid⁹ vocat: qui a nautarum vſu nauticus appellatur. Plau. Exiguam bucellam rubidi panis. Item ſcorteæ ampulæ rugoſæ rubidæ dicuntur. Quidam etiam ruuidus ſcribunt.
¶Rubellæ vites appellatæ ſunt: & rubellę vineę: q; vitiũ ipſarũ materia rubra ſit. Ply. li. xiiii. Proxima dignitas nomentanis rubẽte materia. Quapropter quidam rubellas appellauere vineas.
¶Rubellum vinum ſubrubeum. Mar. Et veienta-ni bibit fex craſſa rubelli.
¶Rubrum mare dicitur: qa aquas rubere credebãt Quidam a ſolis repercuſſu exiſtimarunt talem reddi colorẽ. Alii. ab arena terraq;. Quod latini rubrũ mare nuncupant: greci erythreũ vocant. Erythros enim rubrum latine dicitur. Curtius ab erythra rege indutum eſſe nomen exiſtimat.
¶Rubrica pe. pro. terra rubei coloris & minio ꝓxima. Col. lib. iii. Omnes arbuſculas priuſq; tranſferas rubrica notare conuenit: vt cum ferentur eaſdẽ cœli partes aſpiciant: quas etiam in ſeminariis conſpexerant. Hac legum tituli & capita notabant. Perſius. Præſertim ſi quid maſuri rubrica notauit. Hic Rubricatus cata. catum. quod eſt rubrica intinctũ. Hiero. in exo. Pelles arietum rubricatas.
¶Rubriceta vulgo roſetum dicit. Plau. in tru. Mala buccas rubriceta omne corpus intinxit tibi.
¶Rubigo quæ in metallis ſitu quodã contrahitur arida & rubra metallum paulatim abſumens qualẽ in ferro videmus. Dicta a colore. Nam veteres robum rubeũ dicebant: ærugo vero proprie fit in ære ſicut ferrugo in ferro: & contrahitur ex humore nõ ruſa & ſicca qualem diximus rubiginẽ eſſe: ſed viridis atq; humida. Inde fit rubiginoſus a. um. Vide ſupra in dictione robigo.
¶Rubicon pe. cor. fluuius qui diſterminat italiam a gallia citeriore: quẽ Ply. in octaua regione italiæ collocat. Sue. in Cæſar. Conſecutuſq; cohortes ad rubiconem flumen qui ꝓuinciæ eius finis erat paulum conſtitit.
¶Ructus eſt. ꝓprie digeſtio cibi & concoctarũ eſcarum inventum efflatio. Plau. in pſcu. Partim ructare mos ſuauis mihi ructus eſt.
¶Ructuo as. Vide in dictione eructo.
¶Ructo as. a quo ructito frequentatiuum. Vide in dictione eructo.
¶Rudiæ diarꝝ. Vrbs ſalentinorũ. Syrius. Miſerũt calebri rudię genuere vetuſtę.
¶Rudis fœ. gñis virga qua gladiatores ſexagenarios ab eo munere prætor eximebat: quos cum ꝓbi fuiſſent qui multa reportaſſent lemuſcata: Tiberius ad maiorem ludorꝝ ſuorꝝ magnificentiam reuocatos centenis nũmum milib⁹ donauit. Ci. in. ii. philꝭ. Tam bon⁹ gladiator rudem tam cito accepiſti. Rudibus aũt ſolitos pugnare gladiatores teſtis eſt Lãpridius qui ait. Commodũ in arena rudib⁹ inter cubiculares gladiatores depugnaſſe. Qm̃ vero hi gladiatores dum libertate donabant: ne gladiaturam amplius exercerent virga donari ſolebãt: Factum eſt vt ꝓ libertate & ꝓ fine rudis aliquando ponatur Iuue. Ergo ſibi dabit ipſe rudem. Aliquando ponitur ꝓ rutabulo ſiue impolita virga. Ply. lib. xxxiiii.

Vritur in platinis per laminas minutas cũ ſulphure verſatũ rudibus ferreis aut ferrulaceis. Rudis vero adiectiuũ idem eſt quod recens impolitus imperfectus durus. Tranſfert inde ad animũ: rudeſq; illi dicuntur q adhuc animũ non expoliuere diſciplinis & doctrina: rerũq; vſu. Ter. in phor. Adeon te eſſe ingenio rudi & in exorabili. Ply. li. i. Sedere cœpit ſẽtentia hæc: pariterq; & eruditum vulgus & rude ea curſu vadit.
¶Rudicula diminutiuũ parua virga ſpolita ad miſta vtilis. Cato. Igni bene coquito: rudicula agitato crebro vſq; adeo dum fiat tam craſſum q̃ mel. Ply. libro. xx. Nõ eſt opus in hoc vſu lanas rudiculis eẽ curatas. Item rudicula: vt Col. inquit eſt organum erectæ tribulæ ſimile.
¶Rudiarii dicti ſunt qui impetrarunt miſſionẽ artis gladiatorię donati rude. Sue. in Tiberio. Rudiariis quoq; quibuſdam reuocatis auctoramento centum milium dedit. Item rudiarii dicunt̃ qui ſaga rudia & noua poliunt. Item qui ruderarium cribrum facit & ructora linteamina ructarius dicit̃.
¶Ruditas: imperitia & obtuſitas ingenii.
¶Rudio is. rudiui & rudii. ruditũ rudem doceo. Vide erudio quod eſt perfecte quæ rudes ſcire oportet doceo.
¶Rudimentũ principium ſiue prima diſciplina q̃ rudibus committitur.
¶Rudo dis. di. ꝓprie ad aſinos pertinet. Nã rudere aſini dr̃ cũ vocem emittunt. Perſius. Findor vt arcadię pecuaria rudere credas. Abuſiue & de leonib⁹ & de hoſibus dicit̃. Virg. Sera ſub nocte rudentum. Et alibi. Incluſumq; cauo ſaxo atq; inſueta rudẽtẽ Tbi ſciendũ apud Virgi. ru. ſyllaba breuis eſt: cum apud Perſium producatur. Findor vt arcadiæ pecuaria rudere dicas.
¶Rudens a rudo dis. particípium eſt. Quandoq; nomen ſubſtantiuũ tam maſculi q̃ fœ. generis eſt. & ſignificat funẽ nauticũ: quoniam cũ funes vento agitantur rudere videntur. Tametſi primæ ſyllabę quantitas non ſeruetur. Virg. Inſequitur clamorq; virum ſtridorq; rudentum. Catul. Candidaq; in toti ſuſtollant vela rudentes.
¶Rudus eris. duplex eſt: nouũ ſcilicet & vetus. Nouum rudus eſt materia pauimẽti. hoc eſt ſaxa de nouo contuſa: ſeu teſtę confractę cum calce ad pauimẽtum faciendũ. Victor. li. vii. Deinde ruderi nouo tertia pars teſtæ tuſæ admiſceatur calciſq; duæ partes ad quinq; mortarii miſti omnibus præſtent reſponſum. Vetus rudus eſt materia veterum pauimentorꝝ & diruptorum ædificiorum quæ lapidibus & teſtis confractis calceq; arena cõmiſta conſtat. Ply. Cõplanatæ veteri rudere erant vię. Item rudus dicitur ſtercus quod raditur. Et rudus ſiue randus & rãduſculus a veteribus dicebatur æs res rudis aſpera & ĩpolita. Vnde Feſtus. Randuſculana porta Romæ dicta q; rudis & impolita ſit.
¶Ruderari eſt rudus inducere. Victr. Ne minori ſaxo q̃ quod poſſit manus implere ſtuminationibus inductis ruderetur. Vnde ruderatus ager dicitur qui veterũ ędificiorꝝ materia ſcatet. Ply. li. xxi. Roſam ſiccis locis q̃ humidis odoratiorem conſtat naſci ſerendam nec pinguibus nec argylloſis locis: contentamq; raris ꝓprieq; ruderatum agrũ amare. Eruderari vero eſt rudus eiicere.
¶Rudetũ plenum rudere: ſiue terra quę prius rudis

fuerat & inculta tum autem arata. Cato. Lento in rudeto & rubricoſo qui hęrboſus non ſiet ferito.

¶Ruderarium cribrum vilius & furfurariũ Apul. dixit. econtrario liberale pani ganeatiori conficiundo per q̃ accommodum polinariũ dicunt. Plaut⁹ Cereris hoc polinẽ: hoc eſt florẽ farinæ tranſmittit eo ſigilinarii vtunt & polintores. Qui ruderariũ cribrũ facit & rudiora linteamina rudiarius vocatur.

¶Rufus color nõ plene ruber. Mar. Roma magis fuſcis: veſtit gallia rufis. Eſt & rufus nomen viri ꝓprium a quo ꝑ diminutionem fit rufinus.

¶Rufo rufas. rufum facio. Plynius. Eadem rufat capillum.

¶Rufeo es. a quo Rufeſco rufus fio. Ply. Grues ſenectute nigreſcunt. Merula ex nigra rufeſcit.

¶Rufuli appellati ſunt tribuni militum non a populo: ſed a cõſule facti: q; de eorũ iure Rutilius Rufus legem tulerit. Hi poſtea mutatione vnius lĩæ rutuli ſunt appellati.

¶Ruga nõ ſolum in corporibus dici ſolet quæ fit præ ſenectute: ſed etiã in veſtibus vulgo falda. Plynius li. xxxv. Præterq; in veſte rugas & ſinus inuenit. Ruga exterior eſt: ſinus interior. Cicero in Cato. Non caui non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt.

¶Rugo as. rugas contraho. Plau. in caſ. Vide palliolũ: vt rugat. Huic contrarium eſt. Erugo pe. cor. Plynius lib. xxi. Furfures in facie emendant & erugant corpora.

¶Rugo is. xi. ctum. ructum emitto. Cuius compoſitum eſt Erugo: a quibus ructo: eructo frequentatiua. Et ructito. De quibus in eructo.

¶Rugio is. rugiui & rugii. Vnde rugitus qui ꝓprie leonis ẽ cũ vocẽ emittit. Hie. Amos. iii. Leo rugiet quis nõ timebit. Hinc componit Irrugio is.

¶Rulla inſtrumẽtũ ferreum ſtimulo ruſticorum addito ad vomerem detergẽdũ. Ply. Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidarius rulla. Eſt autẽ diminutiuum a runa qđ eſt teli genus. Enn. Runata recedit. i. runis præliata. Habet aũt hoc telum latiorem cuſpidem.

¶Ruma a veteribus dicebatur mamma. Et ruma gutturis pars eminens. Ser. Ruminatio dicta eſt a ruma eminente gutturis parte ꝑ quam demiſſus cibus a certis reuocatur a ĩalibus.

¶Rumo as. lacto: quaſi mammam immito: a quo irrumo & ſubrumari agni dicuntur qui ad mãmam admouentur.

¶Rumia dicta eſt Dea: quę rumis. i. mãmis: hoc eſt pueris lactẽtibus preſidebat. Huius meminit Aug. libro quarto ci. dei. Var. Non negarim inquã ideo apud diuæ rumiæ ſacellum a paſtoribus ſatam ficũ Ibi enim ſolent ſacrificare lacte pro vino: & prolactentibus.

¶Rumen eminẽs ſub mento gutturis pars qua cibus in aluum dimittitur. Inde fit rumino as. Eſt & rumen mamma. Plynius libro. xv. Quoniam ſub ea inuenta eſt lupa infantibus prębens rumen. Ita enim vocabant mammã. Nonius docet rumen eſſe locum in vẽtre quo ſumitur cibus & vnda redditur. Pompo. Ego rumorem paruifacio dum ſit rumen qui impleam.

¶Rumino as. pe. cor. & Ruminor deponens ſignificat reuomo ac rurſus conſumo: quaſi cibum ad rumen reuoco: iterumq; cõficio. Col. lib. vii. Propter quę bos neq; ruminat: neq; lingua ſe deterget. Per tranſlationem ponitur ꝑ in memoriã reuoco. Var. Non modo ąbſens de te ſæpius cogitabit: ſed ruminabitur humanitatem tuam.

¶Ruminalis ficus ſub qua lupa romulo & remo dicitur mãmam prębuiſſe: quæ & romula vocitata eſt Ouid. Romula nunc ficus romula ficus erat: ſiue q; ſub ea pecudes æſtatis tẽpore frigora captantes hęrbas ruminare conſueuerunt.

¶Rumis mãma. Varro. Antiquo vocabulo mammam rumis.

¶Rumentum abruptio.

¶Rumex lapatii ſylueſtris genus cuius ſuccus impoſitus ſcabiei ſtatim illam purgat. Vir. in moreto. Fœcunduſq; rumex maluæ violęq; virebant. & rumex genus teli ſimile ſpari gallici. Lucil. Tum ſpara. tum rumices portantur tragula porro.

¶Rumor ſermo in populo ſine certo auctore ĩ bonũ vel in malum de recenti diſperſus re. Ci. in phil. Improbiſſimis rumoribus diſſipatis. Teren. in an. Meũ gnatum rumor eſt amare. Aliquando ponitur ꝑ fauore. Virg. Ergo iter inceptum peragunt rumore ſecundo.

¶Rumuſculus diminutiuũ paruus rumor.

¶Rumifero as. rumorem fero: qđ & rumigero as, dĩ. Plau. in am. Thebani vero rumiferant ꝓbant.

¶Rumigerulus pe. cor. qui rumorem gerit.

¶Rumpo pis. rupi ruptum frango. Virg. libro. x. Rumpimus inuite tua vincula. Rupiſſe eum vtiq; accipiem⁹ qui vulnerauerit: vel virgis aut loris pugniſve ceciderit: vel telo vel quo alio vt ſcĩderet alicui corpus vel tumorem fecerit. Interdum rumpere ponitur pro defatigare. Ter. in ecy. Vt me ambulãdo rumperet. Interdum ꝑ diſſice. Virg. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Rumpere ſilentium: & rumpere vocem eſt loqui: ſeu diu tacite ꝓferre. Virg. Quid me alta ſilentia cogis rumpere. Hieronymus ad Iulianũ. Longum ad te ſilentium rumpo: offerẽs tibi nudam officii voluntatem. Rũpere moras eſt auferre. Vir. li. iii. Ge. En age ſegnis rũpe moras. Huius verbi compoſita ſunt Abrumpo: Corrumpo: Dirumpo: Erumpo: Irrũpo: Interrũpo: Perrumpo: & Prorũpo.

¶Runcinæ pe. p. apud Plynium ſunt maiores ferræ: quibus fabri materiarii ſecant arborum moles ſubiectis canteriis. Hieronymus in Eſaia. Artifex lignarius extendit normam & formauit illud in rũcinã. Canterii ſunt qui a ruſticis fere dicuntur caballi: qa ipſos equos canterios vocamus. Sed & rũcinos agreſte vulg⁹ dicit minores equos ex hac fortaſſe runcinarum origine. Runcina etiam rũpia ferrea & ligo ad dumenta excidenda. Plau. derenũciare vſurpat ꝑ diſſecare diſſipareq; & runcando excidere & munditer excolere. Prętera rũcina putabat dea: quæ runcationi pręeſſet. Augu. lib. iiii. ci. dei. Cum runcantur. id eſt a terra auferuntur deam runcinam præfecerunt.

¶Runco as. eruo: euello. Cornutus. Rũcari ꝓprie ſegetes vel hęrbę dĩr. Col. li. ii. Frequẽtẽ tñ exigũt ſarritionem & runcationẽ: vt hærbis liberent. Hinc componitur Erunco: quaſi extra runco: a quo Abrunco. De quo ſupra.

¶Ruo is. rui rutum & ruitum. Ruere ꝓprie eſt concidere. Virgilius. Ruit alto a culmine troia. Per trãſlationem quãdoq; ponitur pro effundi. Idem libro

vi. Vnde ruunt totidē voces reſponſa ſibyllæ. Q ñ q̄ p decipi Ci. li. iii. offi. Sed hoc nō eſt emptorem pati ruere: & per errorem in maximam fraudem incurrere. Q ñ q̄ p euertere: diruere: cōplanare. Et ſic habet accuſatiuum cum alibi abſolutū ſit. Virgilius libro primo Ge. Quid dicam iacto q̄ ſemine comi⁹ nus aruа: inſequit̄ cumuloſq̄ ruit male pinguis arenę? Quādoq̄ p feſtinanter ire: ſeu in præceps ferri: & ſine cautela in aliquem impetum facere. Idem li. decio. Quo moriture ruis: maioraq̄ viriḃ audes? Quandoq̄ pro impellere. Teren. in adel. Cæteros ruerem: agerem: raperem: tunderem: proſternerem. Quando pro eruere eleuare. Plynius. Herbas ruentibus: limūq̄ redunca: vt ſuum generi. Virg. li. xi. Confuſa ruebant oſſa focis. Quandoq̄ percrepare Virg. Ruet arduus æther. id eſt tonitru percrepat. Sic ruina p tonitru: vt cœliq̄ ruina. Huius cōpoſita ſunt Adruo corruo: ſimul ruo: ſiue deorſum me totum deicio. Liui. li. i. Duo romani ſuper alīū alīḃ vulneratis tribus albanis expirantes corruerunt. Hieronymus in paulo. Tum vero Antonius p foribus corruens vſq̄ ad ſextam vel eo amplius horā aditum precabatur. Diruo varie ruo. Teren. in adel Hanc in horto maceriam iube dirui. Li. li. i. Iam fragor tectoꝝ quæ diruebantur vltimis vrbis ptibus audiebatur. Eruo irruo: obruo: & ſubruo. Sciēdum eſt q̄ ruo cum ſit neutrum, inuenitur habere ſignificationē actiuam. Vir. Et ruit atram Ad cœlum picea craſſus caligine nubem. Ex quo etiam eruo: diruo: & obruo actiua ſunt. Et omnia habent penultimā ſupini cor.

¶ Ruina caſus excidiumq̄ dicitur. Nam vt inquit Hieronymus. Ruina eſt cum parietes domorum diruūt. Hinc Ruinoſus a. um. quod eſt ruinis plenum hoc eſt caſurum. Aug. li. i. con. Auguſta eſt domus aiæ meę quo venias ad eam dilateḃ abſte. Ruinoſa eſt reficē eam Accipitur & ruina p tonitru.

¶ Rupes ſunt prę̄ruptę partes terræ ꝓpter altitudinem ac ꝓcliuitatem inacceſſę q̄ veluti abruptę ſint a rumpendo dictæ: quales ſunt quæ in torrentibus fiunt. Vnde fluminum quoq̄ altiores atq̄ inacceſſæ ripæ rupes dicuntur. Nam ripę planę ſunt: quas Vlp. diffinit eſſe quæ flumen continent naturalem curſus ſui rigorem continens. Rupes ꝓprie de mōtibus dicuntur.

¶ Rurſus & rurſum aduerbium ſignificat retrouerſum. Ter. in ecy. Tace: trepidari ſentio & curſari rurſum ꝓrſus. Do. Rurſum ꝓprie retro ante ſignificat ſicut dicimus ſurſum deorſum: intro foras: hac illac Q ñ q̄ ponit̄ rurſus ꝓ e contrario. Virg. Haud rurſū enodes trunci reſecantur.

¶ Rus locus extra vrbē vbi agri ſunt & villæ dictū q̄ in agris quotannis rurſus eadem fiant. id eſt colantur: vt rurſus capiatur fructus.

¶ Ruralis & hoc rurale qđ ad rus pertinet. Amb. li. de paradiſo. Et q̄uis paradiſus operibus ruralibus non egeret: tñ in paradiſo ſpeciem laboris ſuſcepit. Ruralibus autem diis mercurio paniq̄ ſacrificabāt placentas & vinū. Vnde leonides in epigrammatis
αυλια και γυμφαιων ιεροσ ϖατροσ αιθ. υϖοϖτε
τρη ϖι Δακεσ ηθ υΔασιμ γει τοη εουσα ϖιτυσ :
και συτετραγλωχιμ μηλοσσοε μαια Δοσερε·
μαοσ τετου αιγιβοτην ϖαμ κατεχεισ σκοϖελο
μιλαι οι ταψαιστα τοτε σκυφοσ εμπλεον οι·
νησ Δεξασται ακι Δεω Δωρα γεοϖτολεμου.

¶ Rureſtris & hoc rureſtre quod eſt ruris. Apul. Rureſtri vocabulo vulgus indoctum roſas laureas appellat.

¶ Ruro as. ſecundum rus facio. Plau. in cap. Dum ruri turāt hoīes. dicit̄ & ruror deponens. Var. Dum in agro ſtudioſius ruror triptolemum ſculponeatū bigas ſequi cornutas.

¶ Ruſticor ruri dego. Ply. Cum ſimul ęſtate ruſtica remur. Ci. Tironi. Liceat modo ruſticari.

¶ Ruſticus a. um. pe. cor. idem quod rureſtris vt domus ruſtica. Quandoq̄ ruſticus dicit̄ moribus & vita incultus: quaſi ſemibarbarus. Vnde veteres ruſticę ꝓ barbaſ vſurpabant. Eſt etiā ruſticus nomē viri ꝓprium.

¶ Ruſtica auis pdici ſimilis niſi q̄ roſtrū lōgius habet. Mar. Ruſtica ſum pdix: quid refert ſi ſapor idē. Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.

¶ Ruſticanus a. um. idem qđ ruſticus. Amb. Cultū ruſticanū laboris. acquirit̄.

¶ Ruſticarius a. um. quod ad rus ptinet. Vñ falces ruſticarias dicimus. Vide in dictione ſyluaticus.

¶ Ruſticatim aduerbiū ꝓ ruſtice. Pompo. Ego ruſticatim tangam vrbanatim neſcio.

¶ Ruſticitas vrbanitati contraria eſt. Eſt aūt vrbanitas qua ſignificamus ꝓprium quēdā geſtū vrbis & ſumptā ex cōuerſatiōe doctoꝝ tacitā eruditionē Ponit̄ q̄q̄ ꝓ inepta & timida verecundia. Ouid. Et ſi ruſticitas non vetat ipſa rogat. Cice. Ceterruit pudor quidam ſubruſticus.

¶ Ruſcum. Ser. Ruſcum virgultum eſt vnde vites ligātur: quidam accipiunt ꝓ frutice ex quo nunc ſcopę fiunt: qui folia habet myrto ſimilia: ſed acutiora & rigidiora. Virg. li. ii. Ge. Necnon etiā aſpera ruſci Vimina ꝓ ſyluam. Alit ꝓ theca in qua includitur ſemen aſparagi. Col. Et ſcylat hyrſuto ſæpe nūc horrida ruſco.

¶ Ruſpor aris. ſæpe ſeu diligenter ſcrutor. Actius Vacantes ruſpātur ſyluas. ꝓprie vero ruſpari dicūt̄ gallinæ hoc eſt ſcalpere. Hinc componitur. Corruſpor pro conquiro Plautus. Corruſpare tua conſilia in pectore.

¶ Ruta hærba a ruendo. i. etuendo dicta q̄ vna ex oībus hærbis ꝓpter multiplices eius vſus maxime eruaṫ. Peculiaris eſt illi auctoritas ꝓpter venena quibus remediū exhibet pñtaneū. Vnde & muſtellæ cōtra ſerpentes dimicaturæ ruta ſe muniunt. Hinc Rutaceus a. um. & rutatus a. um. quod ex ruta materiatū eſt. Ply. Inuenio muſtū rutatum populo datum.

¶ Ruto as. frequentatiuum eſt verbi ruo is.

¶ Rutabulum ꝓprie inſtrumentū quo ruſtici vtuntur in pruēdo igne panis coquēdi gratia. Feſtus auctor. Hodieq̄ id nomen cuſtoditur apud nos.

¶ Rutrum quo quid eruitur: a ruendo. Nā ſicut ara tū aratrū: ſic rutū rutrum facit. Idem Feſtus. Rutrū inquit tenentis iuuenis effigies in capitolio ephebi fuit more græcoꝝ arenā eruentis exercitatiōis gratia quod ſignum deportauit ex bithynnia romam pompeius bithynnicus.

¶ Rutilo as. pe. cor. ſplendeo. Vnde dicimus aurū rutilare. Rutilum aūt rufum quod habet aliquid nigrioris: cuius coloris ſtudioſæ mulieres rutilę dictę ſunt. Et veſtes rutilæ: quæ & hyacinthinę & hiſginę ab hiſgeh herba vocātur. Hinc componitur Irrutilo qđ eſt valde rutilo. Amb. li. hexa. Irrutiles igiṫ licet o homo: aut ſplendore nobilitatis: aut faſtigio po-

teſtatis: aut fulgore virtutis ſemp tibi ſpina ꝓxîa ẽ.
¶ Rutuli pe. cor. populi italici nõ longe ab vrbe roma vbi ardea oppidum eſt.
¶ Rutupinũ pe. p. ꝓmontoriſt brytannię. Luc. lib. vi. Aut vaga cum tethys rutupina ve littora ferũẽt vnda caledonios neſcit turbata brytannos.
¶ Rutheni populi galliæ nõ longe ab aluernia & fãtonibus.

Littera ſemiuocalis quę ſi ante cedat m. vel p. vel t. in ſimplicibus dictionib⁹: eiuſdem eſt ſyllabæ: vt Coſmus. Proſper. teſtis. in cõpoſitis vero aliud eſt. Nã Aruſpex teſte Quintiliano: quia pars eius poſterior a ſpectãdo eſt s. tertię dabim⁹. Abſtemius vero quia ex abſtinentia temeti compoſita vox: primæ relinquęſ. Tanſit qñq; s in m. vt rurſũ pro rurſus dimminuo ꝓ diſminuo. In n vt ſanguis ſanguinis in r vt flos floris.
¶ Saba ciuitas regia æthiopiæ ſcribit Ioſephus quã poſtea Cambyſes a ſororis ſuæ noīe Meroen denominauit. Hanc Nilus circundãs inexpugnabilẽ reddebat. Dicta ſaba ἀπὸ του σεβειν: quod eſt ſacrificare: quia thus mittit quo in ſacrificiis vtuntur. Sũt qui dicant ſaba arabum lingua myſterium ſignificari. Hiero. vero conuerſionẽ ſonare autumat. Hinc ſabæus a. um.
¶ Sabæi populi fœlicis Arabiæ ditiſſimi ſyluarũ fertilitate odorifera. Hos Ioſephus li. i. a ſaba Cuſi filio qui a Cham ortus fuit dictos affirmat.
¶ Sabath nomẽ ꝓprium a quo ſabatheni nominãtur qui a græcis ytabari dñr: vt Ioſephus inquit.
¶ Sabate lacus eſt. vnde fit ſabatinus ſabatina ſabatinũ. Columella libro nono. Inde velinus: inde etiam ſabatin⁹. Item Volſiniẽſis & Ciminus lupos auratoſq; procreauerunt.
¶ Sabbatum hebraica lingua dies quietis dicitur. & ſabath græce: latine quies. Eſt et ſeptimus dies quo requieuit deus ab operibus ſuis. Prima ſabbati dicitur primus dies quem dominicum etiã nominam⁹ Secunda ſabbati ſecundus dies. Tertia ſabbati tertius dies. Quarta ſabbati quartus dies. Quinta ſabbati quintus dies. Sexta ſabbati ſext⁹ dies a die dominico. Et ipm ſabbatum ſeptim⁹ dies. Quod etiã nomen ab hebreis ſicut Ioſephus refert ſeptimana dicitur. Hanc ethnici idolorum & elementorum nominibus appellant: vt ſecunda ſabbati a Luna ſit. Tertia a Marte. Quarta a Mercurio. Quinta a Ioue Sexta a Venere.
¶ Sabbatizare eſt ſabbatum obſeruare. Hie. in Leuitico. Qñ fueris in terra hoſtili: ſabbatizabit: & requieſcet in ſabbatis ſolitudinis ſuæ.
¶ Sabbatarius qui diem ſabbati ſeruat. Vñ illud ꝓ ieiunia ſabbatariorum.
¶ Sabbatiſmus vacatio facta poſt labores.
¶ Sabæ Syrorum lingua menſis februarius dr̃.
¶ Sabaoth numeri pluralis & gñis fœminini interpretat̃ militiarum vel exercituñ ſiue virtutũ. Vnde dñs ſabaoth inquit Hiero.
¶ Sabulum arena groſſior. Hic ſabuloſus ſa. ſum. Col. lib. v. de Caſtanea. Pullam terram & reſolutã deſyderat: ſabulum humidum vel refractum tophũ non reſpuit.
¶ Sablo ſablonis: idem quod ſabulum. Ambr. li. hexa. Infirmiſſimo ita oĩum vilis ſablonis puluere vis maris intempeſtas cohibetur: & velut habenis quibuſdam cœleſtis imperii præſcripto ſibi fine reuocatur: violentiq; æquoris motus in ſe ſe frangit: atq; in reductos ſinus ſuos ſcinditur.
¶ Saburra licet ſecundum Priſcianum gemino bb ſcribat̃ apud Vergilium tñ eius prima corripit̃: vt Cumbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburram tollũt: Eſt aũt ſaburra ꝓprie nauium: ex quacunq; materia ſed ſabulum fere ſignificat quo naues onerari ſolẽt vſq; ad certam menſuram quo ſtabiliores ſint.
¶ Saburrare ſiue Suburrare eſt ſatagere i ſabulo ac merſare: vt puluerare in puluere. Ply. li. xviii. Echini affligentes ſeſe aut arena ſaburrãtes tẽpeſtatis ſigna ſunt ſolinus. Grues volaturæ arenas deuorant ſublatiſq; lapillis ad moderatã grauitatem ſaburrãtur. Nã Saburra vrbis regio & Saburrana trib⁹ quã veteres per c. noſtri per b ſcribebãt. Hoc ẽ ſucurrã: nõ ſuburrã: quia vt verius Flaccus ait a pago ſucuſano dicerent̃: vel a ſtatiuo p̃ſidio qđ ſolitũ ſit eſquilis ſuccurrere Gabiniis infeſtantibus.
Sabini populi ſunt in quarta Italiæ regione non procul a Roma: a religione & cultu deoꝝ cognominati: quaſi Sebini ἀπὸ του σεβειν Syrius vero a Sabo auctore gentis ſabinos dici putat qui libro. viii. ait. Ductorem gentis pars laudes ore ferebãt Sabetuas qui de patrio cognomine prim⁹. Dixiſti populos magna ditione ſabinos. Hos Plynius apeninis iugis vallatos vtrinq; ſcribit. Stra. Sabinos ait antiquitus incolere agrũ in longitudinem protenſum a Tyberi vſq; nomentum oppidum ſtad. mille vſq; ad veſtinos.
¶ Sabellus la. lum. deriuatum nomen a Sabinus. Sunt autẽ ſabelli populi a ſabinis orti qui incolunt mõtes qui ſunt inter ſabinos & Marſos. De his Virgilius libro ſecũdo Geor. Hæc genus acre virũ marſos pubemq; ſabellã.
¶ Sacarum regio vt Ptol. inquit eſt i aſia vltra mare caſpium Sogdianis cõtermina: in qua nec vrbes nec vicos eſſe teſtatur: ſed incolæ eius regionis nemora & ſpecus habitãt ſagittandi arte peritiſſimi. Qui olim bactrianã prouinciã occupauere & optimam armeniæ regionem adepti ſunt: vt li. xi. Stra. Refert atq; vſq; ad cappadocas proceſſerunt. Sed cum ex ſpoliis feſta celebrarent perſarũ imperatores eos noctu adorti funditus deleuere. Hos quidã ſacaſſanos vocant.
¶ Sacaſſani. Vide in dictione Sacaꝝ.
¶ Saccarum pe. cor. dicit̃ mel in harundinibus collectum gũmi mõ cãdicũ ac fragile. Naſcit̃ i Arabia India: Creta: Italia & Sicilia. Vñ Oxyſaccarõ potionis genus ex ſaccaro & aceto.
¶ Sacondion genus gęmmæ coloris hyacinthini.
¶ Sacrum nomen ſubſtantiuum dicit̃ omne quod deoꝝ habetur. Vñ Vir. Quoties ſacrum noīat ad ditionẽ fere deoꝝ facit. Sacra idoneæ matri diuiſq; ferebam. Idem. Sacra Iouiſtygio quæ rite incœpta parabam. Ponitur enim pro ſacrificio. Macro. in ſatur. Sacra celebritas eſt cum ſacrificia offeruntur: vel cum dies diuinis celebrãtur epulationibus: vel cum ludi in honorem agũtur deorum: vel cum feriæ obſeruantur. Item ſacrum dicitur templum. Paul. Sunt autem ſacrilegi qui publica ſacra cõpilarint. At qui priuata ſacra vel a ciculas incuſe cie.

tas tentauerint:amplius q̃ fures: minus q̃ ſacrilegi merent. Et ſacrum dicit magicum quoddã ad com peſcendas detrahẽtium linguas. Oui.li.ii.faſ. Ecce anus in mediis reſidẽs annoſa puellis:ſacra facit ta cite:nec tñ ipſa tacet.

¶ Sacer a.um. idem quod venerabile. Virg. Extu lit os ſacrũ cœlo. Capitur nonnũq̃ p execrãdo ſce leſto: vt idẽ. Quid non mortalia pectora cogis auri ſacra fames? Et antiquitus homo ſacer dicebat quẽ populus ob maleficium iudicaſſet: neq; fas erat eũ moliri. Et ſi quis eum occidiſſet parricidii non dam nabatur: ex quo oĩs homo malus atq; improb⁹ ſa cer appellari ſolet. Hor. Inteſtabilis & ſacer eſto. Sa cer locus: locus conſecratus.

¶ Sacer mons trans Anienem fluuiũ vltra tertium milliarium appellatur: qui Ioui fuerat conſecratus. vel mons in finibus Galatiæ aurum ferens.

¶ Sacer ignis morbus: cui⁹ multa ſunt genera: quę apud Plynũ habẽt. Col.li.viii. Eſt etiã inſanabilis ſacer ignis quã puſulã vocãt paſtores. Ea niſi com peſcitur intra primã pecudem quæ tali malo corre pta eſt vniuerſum gregem contagiõe pſternit. Sic quidem nec medicamento⁹ nec ferri remedia patit Nam pene od oẽm tactum excandeſcit.

¶ Sacer morbus appellat Comitialis: q; Hercules eũ paſſus fuerit ex græcis: nũc gallicũ dici dubito.

¶ Sacra via in vrbe roma vocitata eſt. q; in ea fœ dus ictum fit inter romulum & Tatium. Hac trium phantes in capitolium ibant. Tendebat autẽ regia vſq; in arcem. Hanc Hor. libro car. ſacrum oliuum nuncupauit.

¶ Sacra certamĩa græciæ quattuor a Tacito ludicra vocant. In his morem fuiſſe: vt patres & patriæ vi centum pconis voce noiarentur.

¶ Sacrũ pnõtoriũ: quod nunc appellant caput ſã cti Vincentii.

¶ Sacro as. deo dedico: & ſacrum facio. Aug. li.ii. ciui. dei. Quæ romani numina partim peregrina re ceperunt: partim ſua ppria ſacrauerunt. Ply. libro xxxvi. Eiuſdẽ remanet & alius centũ cubito⁹ quẽ poſt ęcitatem viſu reddito ex oraculo ſoli ſacrauit Huius compoſita ſunt cõſecro eiuſdem ſignificati. Deſecro ex ſacro pphanũ facio: & qđ vulgo dicit Degrado. Plau. Deſecrare eũ prius oportet ne ma nus cõtaminẽ. Obſecro Reſecro: Religione abſol uo. Plau. Reſecro mater quod dudum obſecrauerã: Profecro diu ſacrificiũ facio. Lact. li.iiii. Quod cũ intelligerent haruſpices inſtigãtibus hiſdem dæmo nĩs quibus conſecrant conquerentes pphanos ho mines ſacris intereſſe adegerunt principes ſuos in furorẽ. Et hæc oĩa habẽt pe.cor.

¶ Sacellum dimi. a ſacrũ & ſignificat locum patuũ deo ſacratũ cũ ara. Trebatius iurecõſul ſcribit ſacel lũ cõpoſitum verbum: quaſi ſacra cella.

¶ Sacrarium locus ſacer in templo & ĩ quo ſacra re ponunt. Vnde a Cicerone Sacrarium bonę deę no minat. Seneca. li. v. quæſtionũ. Arcana illa rerũ na turę ſacra nõ pmiſcue & oĩbus patent reducta & in interiori ſunt clauſa ſacrario. Aegeſippus li. v. ſcri bit ſacratiũ templi hieroſolymo⁹ fuiſſe pphanatũ a gentibus quo ſolus ſemel in anno princeps ſacer dotũ ſolebat intrare non ſine ſanguine. Q đ interſit inter ſacrũ locũ & ſacrarium. oſtendit Vlp. inquiẽs. Sacer locus eſt cõſecratus: ſacratiũ in quo ſacra re ponuntur. Sue. tñ de Aug. Non tã p ſacro⁹ repoſi torio q̃ p ſacello locoq; ſacrato ſumpſit. Natus eſt inquit Auguſtus ad capita bubula vbi nũc ſacratiũ habet aliquãto poſtq̃ exceſſit conſtitutum.

¶ Sacratæ leges quib⁹ ſancitum erat: vt ſi quis ad uerſus eas feciſſet: ſacer alicui deo⁹ cum familia pe cunia q; eſſet.

¶ Sacres porci appellabant: qm̃ puri cẽnt ad ſacri ficiũ: vt immolarent cum depulſi ſunt a mamma q a ptu decimo die habent puri: & ab eo appellant ab antiquis ſacres: q; tũ ad ſacrificia idonei primũ dñr Plau. in Mæne. Q̃ti hic porci ſunt ſacres?

¶ Sacramentum dicitur qđ iuriſiurãdi ſacratione ĩ terpoſita geritur. Et ſacramentum quo milites ſcri bendi a ſacerdotibus adigebãtur: nec prius milita re: aut poſtq̃ eo abſoluti eſſent in hoſtem pugnare poterant. Varro de lingua latina. Sacramentũ a ſa cro qui petebat & qui inficiebatur vterq; quingen ta æris ad pontificem deponebat. De aliis item re bus alio certo numero qui iudicio vicerat ſuum ſa cramẽtum a ſacro auferebat: victi ad ærarium redi bant. Ex quibus verbis conſtat q; ſacramentũ alia q̃ dei inuocationis quæ per iuſiurandum fit obliga tio rerum erat. Serui⁹ de ſacramẽto militari ſic ſcri bit. Legitima militia erat eo⁹ qui ſinguli iurabãt p repub. ſe eſſe facturos nec diſcedebant niſi cõpletis ſtipendiis & ſacramentum vocabat. Vege. de re mi litari li.ii. Milites iurare ſolent. Et ideo militiæ ſacra menta dicuntur. Iurant autem ſe omnia ſternue fa cturos quæ præceperit imperator: nunq̃ deſerturos militiã pro romana repub. Hinc milites a Iuue. Sa cramenta dicuntur illo verſu. Prędia nũc alia atq; e molumenta notemus ſacramento⁹. Sue. in Cæſa. Sanxit ne quis ciuis maior viginti annis: minorve decem qui ſacramento non teneretur plus triennio continuo italia abeſſet.

¶ Sacroſanctum dicebatur quod iureiurãdo inter poſito erat inſtitutũ vt qui violaſſet: morte pœnas penderet.

¶ Sacrifico ſacrificas ſacrum facio. Interdum ve niã peto. Lito vero veniam impetro. Plautus ĩ Pe. Si hercle illuc vnq̃ factum eſt. Tum me Iupiter fa ciat: vt ſemp ſacrificem: neq; vnq̃ litem. Cõfũdunt tñ quãdoq;.

¶ Sacrificiculus rex ſacrorum.

¶ Sacrilegus pe.cor. qui ſacra aut de loco ſacro le gит. i. furatur. Nã legere quãq; furari ſignificat. Et ſa crilegium ipſum ſacro⁹ furtum.

¶ Sacriſcrinius: dictio cõpoſita ex recto & obliquo Sacræ. n. dñr epł̃æ imperiales & is dicit qui p̃eſt re galibus epł̃is: vel cuſtos librorum. Qui etiam a com mentariis dicitur.

¶ Sacerdos qui deo dicatus eſt ad ſacrificia facien da a ſacris dictus. Apud Romanos varia erant ſa cerdotũ gña: Flamines: Diales: Martiales: Quirĩ nales: Salii: põtifices minores: pontifices maximi reges ſacrorum ſacrificuli: & galli qui Cybelles ſa cra faciebant.

¶ Sacerdotiũ mõ ſacerdotis dignitatẽ ſignificat: vt eſt illud. Fungi ſacerdotio. Mõ ſacerdotis puen tum. Nã apud gentiles ea ſacerdotia fuerunt: qualia nos chriſtiani ppriori vocabulo beneficia appella mus. Vnde Liui. li. ix. Gens potitia cuius ad aram Herculis familiare ſacerdotiũ erat. Sacerdotiũ autẽ ſicut & beneficio⁹ duo fuerunt gña. Vnũ qđ ſacris eſſet addictũ locis: q̃ reip. aut principũ: aut pontifi

cum collegii collationis eſſent. Alterũ qđ ædis aut ſacelli iuris eſſet a patrefamilias ea ratione erecti dicatiq; vt & ſacror cura & fructuũ ipſius ſacerdotii pceptio ad ſolã gentẽ familiãq; ſuã ppetuis ſucceſſoribus deuoluer. Quæ ſacerdotia priſcis gentilicia beneficia: a noſtris iuris patronatus appellata ſunt. Cor. Tacitus de Othone. Atrecens ab exilio reuerſos adoleſcentes auitis & paternis ſacerdotiis in ſolatium repoſuit.

¶ Sacerani dicti fuerunt reate orti qui ex ſeptimontio ligures ſiculoſq; eiecerunt. Sic appellati q; iure ſacro nati fuiſſent.

¶ Sacconia æ. quidã p territoria accipiunt ſeu pro paniculo terſorio. Victr. li. ix. Aur ad ſacconiã appendit redemptoris opus manu factũ ſubtiliter regi approbauit. Nã facconia: hoc eſt tela tegebãtur: vt poſſet inhęrere pictura.

¶ Saccus culeus eſt: vt illud in Iona. Omẽs induti ſunt ſaccis. Dictus vt quidã volũt a ſago qđ eſt genus veſtis ęqualiter latæ ex pte ſuperiore & inferiore. Hinc Sacculus & ſaccellus diminutiua quibus ſignificãtur marſupia. Aſco. Sacci ſacculi & ſaccelli Saccus frumentarius: quo frumentũ geriẽ. Saccus vinarius: quo vini fæces colantur.

¶ Saccaria æ. ſaccor mercatura. Apul. li. i. de aſi. Saccariam faciens increbam.

¶ Saccellare eſt vinũ ſaccis pfuſum corrigere.

¶ Sæculũ a ſequẽdo ſe: eo q; ſequar atq; in ſe reuoluatur. Var. a ſene deriuat quia rem pductiſſimã deſignabat. Placuit antiquis ſignificationis cã primã ſyllabã pducere: & p diph. ſcribere. Eſt aũt ppria ſęculum ſpatiũ centum annor. Vnde carmen ſęculare Horatii dr in quo tractatur de ſacrificiis quæ fiebãt de centeſimo in centeſimum annũ. Hoc oſtẽdit Iuu. li. ab vrbe condita: quia dicit Pompilium ante Pythagoram ducẽtis ferme annis fuiſſe. Vnde Ci. Ex quo etiã quidã Numã pompiliũ regem noſtrũ fuiſſe pythagoreũ ferũt qui annis pmultis ante fuit q; ipſe Pythagoras. Quo etiã maior vir habendus eſt illam ſapientiam conſtituendę ciuitatis duobus ppe ſęculis ante cognouit q; eã græci natã eſſe ſenſerunt. Sũt etiã q ſęculũ. xxx. annor tempus exiſtimẽt: vt curſus eſt Saturni. Alii mille annos ſæculũ habere putant. Poetę frequẽter p tempore vſurpãt ſicut in hymnis ſacris canitur.

¶ Sæpe aduerbium ſignificat frequenter: recipitq; diph. vt differat a ſepe abltõ noĩs ſpes. Aliqñ ornatus cã iungit numero: & fit vna dictio ſæpenumero Inuenit ſæpiſſimus ſuperlatiuum nomẽ a ſæpe formatum. Hie. ad Euſto. Sæpiſſimo rogatu o virgo Chriſti Euſtochiũ a me tua depoſcit charitas: vt tibi notum faciã vnde Petri apoſtoli in kĩis Auguſti quæ celebrat feſtiuitas initium habuerit. Hic etiã fit compoſitum Perſæpe.

¶ Sæuus durus: horridus. Virg. Cũ ſęuo e ſcopulo multa vix arte reuulſus. Per tranſlationẽ: mõ p inimico crudeliq; ponit. Idem. Sæuæ memorẽ Iunonis ob iram. Qñq; p fortt: vt ſæuus vbi æacidę telo iacet hector. Qñq; p irato: vt Et ſæuum ambobus achillem. Qñq; p magno. Idem de Aenea pio. Maternis ſæuus in armis,

¶ Sæuitia: & ſęuitudo crudelitas. Plau. Vincula virgę molles: ſęuitudo mala ſit peior.

¶ Sæuio is. ſæuiui & ſæui ſæuitum. Iraſcor. Pacu. Quid cõmerui? Quid in me ſæuis pater? Aliqñ ſæuire eſt fortiter facere. Marti. Belliger inuictis q; Mars tibi ſæuit in armis. Aliqñ immanitatẽ exercere. Liui. Cum poſt victoriã quoq; in hoſtes ſæuiret. Huius cõpoſita ſunt Deſæuio qđ eſt valde crudelitatem exerceo. Hie. in plo. li. ix. Latrãtes canes qui aduerſus me rabido ore deſæuiunt. Cõſæuio ſimul ſæuio. Aug. li. i. ci. dei. Tantus itaq; huius vitæ contemptor regulus conſęuientibus hoſtibus per quaſlibet pœnas eã finire q; ſe ipſe perimere maluit. Ob ſæuio contra ſęuio. Plau. in Epi. Tu is es q p voluptatẽ in mea ęrũna obſęuiſti grauiter?

¶ Saga mulier prudens verſuta. Itẽ perita ſacrorũ & diuina. Vnde præſagia prædiuinationes mentis. Ci. li. i. de diui. Neq; cũ temere illud verbũ conſuetudo approbaſſet: ſi ea res nulla eſſet oĩno præſagitabat animus me ire fruſtra cũ exirem domo. Et ſaga dicitur mulier ad libidinem viror indagatrix. Et habet primam productam. Mar. Exorat noctes dum mihi ſaga tuas. Acron. Saga dicta eſt veneficа:, q; ſatis agat & ea eſt quæ carminibus & hærbis mala hominib⁹ dicebatur vel arcere vel impellere. Horatius. Quæ ſaga quis eſt ſoluere theſſalis mag⁹ venenis.

¶ Sagax generis omnis acutus ſolers: & habet primã correptam. Vnde & canes indagatores ſagaces appellati ſunt. Hinc ſagacitas p aſſutia.

¶ Sagio is. iui. itum. acute ſentio. Col. li. i. de diui. Sagire eſt acute ſentire. Hinc præſagio qđ præſentio & diuino ſignificat.

¶ Sagum chlamys militaris quadra. Iuu. An ſaga vendẽti nubat caupone relicto. Scribit Ci. in phil. Saga ſumi ſolere in bello atq; tumultu. Et quando in ſagis tota ciuitas erat, conſulares viri togati eſſe ſolebant. Suetonius. Ferebatur & vagari noctibus ſolitus atq; inualidum quẽq; obuiorũ vel potulentum corripere ac diſtento ſago impoſitũ in ſublime iactare. Huius diminutiuum eſt Sagulum. Virgil⁹. li. viii. Virgatis lucent ſagulis.

¶ Sagatus qui ſago indutus eſt. Sue. in Cęſa. Duobus triclinĩis: vno quo ſagati palliative: altero quo togati cũ illuſtrioribus, puinciar diſcũberẽt. Mar. Vis te purpureum Marce ſagatus amem.

¶ Sagarius qui vendit ſaga. Sagaria vero eſt exercitium vendendi ſaga: ſicut ab argento argentaria Vlp. de tributaria actione. Duas negotiatiões exercebat puer ſagariã & linteariam.

¶ Sagana pe. cor. vas ĩ quo aliquid terit. Quo etiã noĩe dicta fuit meretrix quædam.

¶ Sagena pe. p. genus retis piſcatorii σαγηνη lati ni verriculũ appellãt. Manil. li. v. Excipiunt valla circunuallata ſagena.

¶ Sagino as. pe. p. pingue facio. Col. li. vii. Ea herba viridis nec tarde tamen arida fœni vice ſaginat iumenta verũ modice dãda ne nimio ſanguine ſtrãgulẽtur pecora. Interdũ abltõ iungit cũ res qua q̃d ſaginat exprimit: vt apud eundẽ li. ix. Formantur offę quibus auis ſaginatur.

¶ Sagina æ. pe. p. cibus quo quis pinguis efficitur Qñq; etiã dr pinguedo ſupuacua arte non natura adaucta p totũ diſpſa corpus. Iuſti. li. xx. Sublatis deinde æmulis in ſegnitiã lapſus ſaginã corpis exnimia luxuria: oculoq; valitudinẽ contraxit. Et a ſagino deſcẽdit. Niſi cm quis pri⁹ ſaginatus fuiſſet non eſſet in eo ſagina. Iuu. Genialis agat Ite dies ppera ſtomachum laxare ſaginis.

¶ Saginarium locus vbi ſigñatur altilia. Vat. li. ill. de re ruſ. Pullos anſerũ includũt in ſaginario: ibiq; polentã & polinem aqua madefactã dant cibum ita vt per dies ſaturent.

¶ Saginarius a.um. qđ ſaginatũ eſt. Vnde ꝙ Seruio dicit Mulus ſaginarius & mula ſaginaria.

¶ Sagitta iaculi genus qđ arcu emittit: q; ſatis longe agatur. Vel a ſatis & ictus. Ad longum. n. ſpatiũ ꝓfert ictũ ſuum: vel q; ſagax ſit ictus eius. Sagitta etiã a rei ruſticæ ſcriptoribus ſumit ꝓ nouiſſima ſurculi parte ſiue quia longius receſſit a matre & quaſi emicuit atq; ꝓiliuit: ſeu quia cacumine attenuata ꝑ dicti teli ſpẽm gerit.

¶ Sagitto as. ſagittas iaculo. Hiero. in ꝑs. Vt ſagittent in occultis immaculatum.

¶ Sagittarius a.um. qđ ad ſagittas ptinet: ſiue ido neũ eſt vt eo fiant ſagittæ. Ply. li. xvi. Suum genus ſagittario calamo.

¶ Sagittarius: qui ſagittas emittit: vt in ſacris lr̃is Percuſſus eſt a ſagittariis. Eſt & ſagittaris ſignũ cœleſte: quẽ alii centaurũ chironem arbitrant: alii Erotũ filiũ Euphemis nutricis muſarum & habitaſſe in parnaſo cũ muſis & venationi incubuiſſe. Vnde & vſum ſagittis & equo inſediſſe. Poſt mortem precibus muſarũ a Ioue inter aſtra relatũ & varia forma conſcriptum. Idibus febr. veſpere occidit: vehemẽter hyemat inquit Columella.

¶ Sagũtus hiſpanię ciuitas quam romanis fideliſſimã Annibal ad internecionẽ deleuit. Hinc ſagũtinus a.um. vt vaſa ſaguntina quæ maxime cõmendãtur. Mar. Sume ſagũtino pocula facta luto.

¶ Sagma æ. & ſagma atis. ſella quã vulgus baſtũ appellat ſuper quo componunt ſarcinæ. Sed & pro ſarcina qñq; ponit. Interdũ ſagmata dicuntur vnguenta quæ ſucco conſtant quaſi diſtillationes. Quę autem corpore conſtant dicuntur hedeſmata ελεσμα greci condimentum dicunt. Et ſagma cumulus dicitur.

¶ Sagmina: quaſi ſanctimina: quoniã e loco ſãcto capiebãtur legatis ad indicendum bellũ: aut fœdus iniiciendum proficiſcentibus. Vel a ſanciendo. i. cõfirmãdo: vel ab agẽdo q; e ſacris agatur. Herba eſt quæ vocat Verbena. Ply. li. xxii. Quoniã non aliũ de ſagmina in remediis publicis fuere & in ſacris legationibus q̃ verbenę. Certe vtroq; nõie idẽ ſignificatur. Hoc eſt gramen exarce cum ſua terra euulſũ Hac ſemper & legati cum ad hoſtes clarigatũq; mitterentur vſi ſunt.

¶ Sal λεξις ελληνικη αλς, δε λεγεται: αλλα μεταθεσις εξ λατινοις quo vtimur in condiendis cibis vtroq; numero & tam maſ. q̃ neu. gñe dicitur. Cato. Ex ſale qui apud carthaginẽſes fit. Sal. in Iug. Neq; ſalem: neq; alia gulæ irritamenta. A fra. in compitis. Quicquid loquit ſal merũ eſt. Col. Carnem ſalibus aſperſam. Paul. iureconſul. Cotem ferro ſubigendam neceſſaria quoq; hoſtibus venundari: vt ferrum & frumentum & ſales nõ ſine periculo capitis licet. Dicitur etiam hoc ſale ſecundum Priſcianum. Enni. libro quarto annalium. Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pulſum per mare. Aliquãdo ſal ponitur pro ſapientia & maſ. tãtum genere ꝓferri conſueuit. Aliquando ꝓ vrbanitate ioco & ridiculo: & dictis ad riſum vel ad delectationem compoſitis: tam ſingulari q̃ plurali numero. Catul. Nulla eſt in toto corpe mica ſalis. Hoc eſt nihil venuſtũ & ſapienter dictum. Cicero Publio Scipioni. Omnes ſale & facetiis ſuperabat. Luc. Non ſoliti luſere ſales. Quintil. libro ſexto. Salſum inquit in conſuetudine pro ridiculo tantum accipimus natura non vtiq;. Hoc eſt q̃ q̃ & ridicula oporteat eſſe falſa. Nã ſicut ſal ſuauitatem quandam cum mordacitate habet ita etiam vrbano ꝙ ioca. Sales enim pro Ciceronis ſententia ſunt ipſa ridicula quę neceſſario ſalſa oportet eſſe. Nam falſum erit quod non erit inſulſum velut quoddam orationis condimentũ quod ſentitur latente iudicio & veluti palatum excitat. Quandoq; Sal mare dicitur. Virgilius. Et ſpumas ſalis ære ruebant.

¶ Salnitrum vt modo in conſuetudinem vulgi dicitur factitium & ad tormenta ignium miſſilia reptum veteribus fuiſſe videtur incognitum. Videi dictione Nitrum.

¶ Salhammoniacus: ſic dictus eſt: quia ſub arenis inuenit. Similis eſt colore alumini medicinæ vtilis

¶ Sal puſius a ſale & puſius compoſitum nomen Puſius enim ſiue puſus & puſio apud latinos dicit puer. Quo nomine dictus eſt Caluus Catulli familiaris tanq̃ puer ob ſtaturam puerilem plenus ſalis & oratoriæ mordacitatis.

¶ Salſugo appellatur i ſalinis tota liquida marnia aqua ſalſior. Salſugo etiam dicitur humor cum ſapore ſalis.

¶ Salſilago: idem eſt qđ ſalſugo. Ply. Natura ciceris eſt gigni cum ſalſilagine.

¶ Salarius qui ſal: vel ſalſamẽta vendit. Mar. Qđ viles pueri ſalariorum.

¶ Salarius a.um. qđ ad ſal ptinet. Liui. li. xxix. Vectigal etiã nouum ex ſalaria annona ſtatuerunt.

¶ Salaria via romæ dicta eſt: q; per eam ſabini ſal a mari deferebant.

¶ Salarium dicitur ſtipẽdium: ſeu merces quã quis pro ſeruitio meritus eſt. Aug. li. i. ci. dei. Doctores ipſos inſuper & ſalario publico & honorib⁹ dignioſimos habuerũt. Dictum ſalarium q; ita neceſſariũ ſit: vt homini ſal.

¶ Salſus a.um. qđ ſalis ſaporem habet ſiue qđ ſale denſatũ eſt: a quo fit ſalſior: ſalſiſſimus & dimi. Salſiuſculus. Aug. li. viii. con. Ebrioſi quędã ſalſiuſcula comedunt quo fiat moleſtus ardor quẽ dũ extinguit potatio fiat delectatio.

¶ Salſamentum: qđ eſt ſale cõpoſitum ad vſum cibo⁹: vt piſces ſalſi: & lardum quæ per ſyncopẽ ſalſamenta dici poſſunt.

¶ Salſamentarius qui ſalſamenta vendit: qui & ſalarius.

¶ Salſamentarius a.um. quod ad ſalſamenta pertinet. Ply. Quin & teſtis cadi ſalſamentarii tuſis cum exũgia vetere mirum ĩmodum ꝓdeſt. Col. li. ii. Ita rurſus in ſole ſiccata & mox refrigerata condatur in vaſis olearijs ſalſariiſq;.

¶ Salſuta idem quod ſalſamentum. Col. li. ix. Nulla tñ equo q̃ ꝑdictę ſalſurę pabulacõmode dantur.

¶ Salitura idem qđ ſalſura. Col. libro. xii. Poſt ſalituram muſti.

¶ Salſedo inis. ipſe ſalis ſapor.

¶ Salina locus vbi fit ſal. Ply. li. xxxi. Fit ſal vulgaris plurimuſq; in ſalinis affuſo mari: non ſine aq̃ dulcis riguis: ſed imbre maxime iuuãte: ſed quoniã ſal ꝓ facetiis ponitur. nõnun q̃ pro apophthegmatibus & facetijs & ſcommatibus tranſlatiue apud

Ciceronem positum reperitur.
¶ Salinæ ar. vrbs sicilię iuxta lilybeũ palmis abũ dans: q̃ iuxta eam salinæ fuerint. i. fossæ in quibus fit sal.
¶ Salinũ vasculum in quo sal reponit: tũ ad mẽsæ vsum tũ ad sacrificia patũ. In eo em̃ cũ sale diis primitiæ offerebãtur. Persius. Purũ & sine labe salinũ Ponit tũ ꝑ quocunq; vase fictili mensæ pauperis. Hora. libro secundo car. Cui paternum splendet in mensa tenui salinum.
¶ Salinator dictus est Liuius romanus ꝓpter vectigal quod nouum ex salaria annona commentus est in censura.
¶ Salnacidus a.um. qđ salis saporem habet. Ply. Nam nitrosas aquas atq; salnacidas & fœculentas addita polenta vtiles esse aiunt.
¶ Salũ mare a sapore salis: vel a verbo græco σαλεύω quod significat mouere fluctuare. Vir. Percq; vncas superante salo.
¶ Salio is. quartę coniugationis & prima correpta significat sale condio. Tibu. Farre pio placet & salsa lete sale. Huius præteritum salui supinum salitum Vnde salitus & saliturus. Liuius. Saliturus ista esse mittam salem. Cor. Seuerus. Ad quẽ saliti pomiliones afferebantur.
¶ Sallo is. per duplex ll tertiæ coniugationis: salli saltum & salturus in eadem significatiõe. Vnde saltus & salturus: salsus & salsurus. Lucil. li. iiii. Sallere murænas & frigidaria ferre. Participium passiuæ significatiõis in dus posuit. Col. lib. viii. cum inquit. Q; si ea res ægritudinem non depellit vendenda sunt pecora. Vel si neq; id contingere potest: ferro necanda sallendaq;.
¶ Salio is. per simplex l. saliui vel salii: seu salui diuisas syllabas supinũ saltum. Et habet primã correptam. Virg. Mollibus in pratis vrctos saliere per vtres. significat salto. Composita tamẽ magis præteritum per ui faciunt: vt Assilio assilui tũ. Consilio lui. tũ. Desilio desilui. tum. Virgi. Desiluit Turnus biugis. Dessilio Exilio: extra salio. Insilio. Prosilio: vltra seu foras: vel ante salio: prorũpo. Lact. li. iiii. Nãq; cum sitim paterentur ictu virgæ rupe percussa ꝓsiluit fons aquæ. Virg. libro. v. Haud mora ꝓsiluere omnes: ferit aurea sydera clamor. Liui. li. ii Prope attonitus miraculo rex cum a sede ꝓsiluisset Presilio: ante salio. Resilio: subsilio sursum deorsũ salio. Hie. li. ii. ꝛ. Micol vidit Dauid subsilientem. Transilio vltra salio. Liui. lib. i. Vulgatior fama est ludibrio fratris remũ nouos transiluisse muros. Salire tamen dicuntur animalia ratione carentia quando mares ineunt fœminas. Nam siliendo ascendũt Vnde Læta salitur ouis. A salio fit salto frequentatiuum. Cuius composita mutant a in u: vt Assulto consulto: dissulto: desulto: exulto: prosulto: presulto: resulto: & subsulto. Plau. i Cas. Vt festinabat miser: vt subsultabat postq̃ vicit villicus. Transsulto. Idem ī Cap. Tu trãssultas ego miser vix adsto pre formidine.
¶ Salto as significat tripudio. Sal. Sed in his Sẽpronia quæ multa virilis audacię commiserat. Hęc mulier genere atq; forma ꝑterea viro liberisq; satis fortunata fuit: lĩis græcis atq; latinis docta. psallere & saltare & cãtare elegãtius q̃ necesse est ꝓbę: multa alia quæ luxurię instrumenta sunt. Hinc Saltatio & saltus ꝓ ipso saltandi actu.
¶ Saltito as. pe. cor. frequẽtatiuũ est a salto as.
¶ Saltatio est illa hominũ iactatio quã vulgus tripudium vocat.
¶ Saltatus us. idem qđ saltatio. Liui. Per vrbẽ ire canentes carmina cũ tripudiis solẽniq; saltu iussit.
¶ Saltus us. & salti densior sylua & inuia est: q̃ ibi arbores saliant: in quo pasci & ęstiuare pecudes solent. Sunt qui dicant saltus esse loca arborib⁹ expedita: quia facile in his saltetur. Virgilius libro tertio Geor. Saltibus in vacuis pascuntur plena secũdũ flumina. Ponitur & ꝓ loco nemoroso vbi latrones insidiari consueuerunt. Et Saltus ceruorum est. Idẽ libro nono. Tum demũ saltu p̃ceps sese oĩbus armis In fluuium dedit.
¶ Saltarius syluarum seu saltus custos. Põponi⁹: Dominus ꝓprietatis etiam inuito vsufructuario. Fundum vero ædes per saltuarium vel insularium custodire potest.
¶ Saltuosus locus saltibus plenus.
¶ Saltim siue saltuatim significat per saltus. Gel. Nos vna æstate ī Asia & Græcia gesta litteris idcir co cõtinẽtia mãdauim⁹ ne velicatim aut saltuatim: scribendo lectoꝝ animos impediremus.
¶ Saltem coniunctio per defectionẽ dicitur: quasi si aliter nõ potest: vel vt inquit Gel. u. litera obiecta Nam a principio salutem dicebant: qđ nos saltem dicimus. Nam cum alia quædam petita & nõ impetrata sunt: Hinc solemus quasi extremũ aliquid petituri qđ negari minime debeat dicere. hoc saltẽ fieri aut dari oportere: tãq̃ salutem postremo petẽtes quã impetrari sit ęquissimũ. Ser. Saltẽ: vel hoc tradium a captiuis qui cum tenerentur ab hostibus dicebant sublatis oĩbus salutem cõcede. Hinc per syncresim natus est sermo: vt in conceptu rerum multarum petituri aliquid saltem dicamus.
¶ Salax dicitur libidine pruriens fortis in coitu & creber: cuius mẽbrũ facile salit. i. arrigit. Et salire dicũtur quadrupedes dum coeunt: vel quia ex humore salso citat libido. Vnde Venus dicta est e mari orta. Var. Gallos salaces. Et salaces aquæ scaturiẽtes quasi e terra prosiliẽtes. Vnde etiã nymphę salaces dicunt. Ouid. Nymphæq; salaces.
¶ Salacia dea aquæ a salo cẽdo appellata. Vnde & a poetis sumitur pro aqua. Pacu. Hinc sæuitiam salacis fugimus.
¶ Salebræ a saltu dictę sunt loca inæqualia & aspa quæ quasi sine saltu præteriri non possunt. Per trãslationẽ. Ci. de fi. bonoꝝ dixit. Hic si diffinire: si diuidere potuisset: si loquendi: si deniq; consuetudinẽ verboꝝ teneret: nunq̃ in tãtas salebras incidisset. i. in tãtas asperitates: siue incultas oratiões. Hinc Salebrosus a.um: quod multas habet salebras.
¶ Salii sacerdotes Martis sic dicti q̃ in portandis ancilibus saltare eos mos esset. Liui. Numa salios xii. marti gradiuo legit: tunicęq; insigne dedit: & super tunicã æneũ pectori tegmen cœlestiaq; arma q̃ ancilia appellant ferre: ac per vrbẽ ire canẽtes carmina cum tripudiis solẽniq; saltatu iussit.
¶ Sali per simplex i auiculæ sunt: quas Aristoteles Aegithos appellat fœcunditatis magnæ: vt perdices gallinæq;.
¶ Saliaris & hoc saliare: quod ad salios ptinet. Vñ saliares cœnæ appellatæ sunt quas salii faciebant ampliſſimo appatu: ex quo opiparę ac copiosę cœnæ saliares dicuntur.

¶ Saliūca herba e terra ſtatim exiliēs folioſa quidē ſed breuis: vt ſquit Ply. li. xxi. & quę necti nō poſſit radici coherēt.

¶ Salix arbor a ſaliendo: vel q ſata: vel caſu terræ cōpacta ſalit ac ſurgit. Hæc arbor talem habet naturam. Eſt quidē lignū infructuoſum. Et dicitur ſi q s ex illa accipiat potionē: aut māducet: filios nō facit

¶ Salignus a. um. qđ ex ſalice materiatum eſt. Virgi. Eſt tuguri cuſtos armatus falce ſaligna.

¶ Salicetū & per ſincopen ſalictū: locus ſalictib⁹ cōſitus. Varro. Idoneus locus eligendus vbi facias ſalictum & harundinetum.

¶ Salicaſtrū genus labruſcę in ſalictis naſcens.

¶ Sala: nomen ſex vrbiū: & nomē fluui in Germania: vt Strabo lib. vii. ſcribit. Inter quem & rhenū cum Druſus germanicus bellaret: domitis hoſtibuſ victor oppetiit.

¶ Salaconia ſupbia: & ſalacones ſupbi dicunt. Salacon enim vt inquit Suidas: vir fuit qui cū pauper eſſet: ſe diuitem ſimulabat.

¶ Salentinorū regio q̄ nunc vt quidā volunt terra Idrunti ſiue terra de bari vocatur in Italia ſita eſt: & Apuliæ finitima. De quib⁹ Virgi. li. iii. Et ſalētinos obſedit milite cāpos. In ea eſt Iapigium, pmōtoriū quod & ſalentinū dr. Salu. Ois Italia coacta in anguſtias ſcindit in duo pmontoria: Pachynū & Salētinū. Salentini populi dicti q in ſalo amicitiā fecerint Idomæneus & Locrēſes. Hos ſtrabo ſcribit eſſe Cretenſes. Salentinus lacus eſt Salentinorū iuxta Anduriam oppidum. Hic ad margines vſq pleno: neq exhaustis minuitur: neq ſuperfluis augetur aquis.

¶ Sallaſſi ppli alpini boiis Eluetiiſq finimi: quos Cato Tauriſcę gentis eſſe arbitrat. Salaſſorū tellus aurifodinas habet: diuq olim potentes fuerunt: ſed Auguſtus eos deuictos oēs ſub corona vendidit. Auctor Strab. li. iiii.

¶ Salamin ſiue Salamis & Salamina: Inſula i Euboico mari contra Athenas ſita in qua vrbs ē eiuſdem nois: vbi Thelamon aiacis & Teucri pater regnauit. Sed cū Teucer a bello Troiano reuerſus: de Aiacis inimicis vltus nō fuiſſet: expulſus a patre in Cyprū nauigauit: ibiq vrbē aliā condidit noīe Salaminā: q̄ nūc cōſtātia dr: vbi amnis nomie Cōſtāſtātia peritur & æſtuoſus. Dicta prima a Salamine Aſopi filia. ſed Suidas noſter multa: & ſaxū in quo ſedit Theſeus & Ceres.

¶ Salmandra: aſal lacerti figura ſtellatū nunq̄ niſi magnis imbribus, pueniens & ęſtate deficiēs cui tantus rigor eſt: vt ignē tactū extingat non aliter q̄ glacies. Et licet venenatiſſimū ſit. Nā ſi arbori irrepſerit: oīa poma inficit veneno: & eos qui ederint interimit. Idē facit ſi in puerū cadat. a ſuibus tñ ſine nocumento mandit. Noſter Suidas ζωον ωσ σαυρα το μεγεθοσ των ρ εισ Δυομενον την φλογα σβεν υειν και αυτο μη πιμπρασθαι.

¶ Salanga: mons altiſſimus mari īminēs inter britanniā & hyberniā: a ſalāga barculani primi habitatoris Hybernię filio dictus. Hodie mons dñi appellat: a templo beati Domini ibi condito.

¶ Saliuū & ſaliua ſputū qđ fere ſalis ſaporē habet: vel a ſaliendo q in ore ſaliat & creſcat. Saliuā virgi nē dixit Aug. q ſtomacho ieiuno manauit.

¶ Saliuo as. ſanū facio. Ply. li. ix. Cōgregātur verno tēpore purpuræ mutuoq attritu lentorē cuiuſdā ęrę ſaliuant. Col. lib. vii. Tunc pannicis & crebrigii radices fœniculi ſeminibus miſcendæ: & cū defruti ac molliti tritici farina cādētiq; aqua cōſpergēda eo q medicamine ſaliuandū ęgrotum pecus.

¶ Saliuarius qui ſaliuat. Ply. ibi. li. ix. Quæ durioris teſtæ ſūt murices purpurę ſaliuario lētore partūt

¶ Salmonēus ęoli filius: qui apud Helidē regnauit ſed in infernum a Ioue detruſus eſt.

¶ Salmaces fons in Caria iuxta Halicarnaſſū dict⁹ venereus ab amœnitate incolarū: vbi paulatim homines allecti: oēm feritatē depoſuerunt.

¶ Salmo: genus piſcis quod in rheno & rhodano inuenit: & p̄fert alus piſcibus marinis.

¶ Salo: fluuius q & bilbilis dr: quo temperat ferrū atq acrius redditur.

¶ Salon regio bithynię paſcendis bobus idonea. Vñ & ſalonenſis caſeus.

¶ Salone vrbs inſignis liburniæ inter dalmatas & illyricos: quā Pollio deuicit.

¶ Salus: incolumitas. Aliqñ etiā remedīū. Virgil. Vna ſalus victis nullā ſperare ſalutē. Et ſal⁹ dea ſalutis credita. Vñ ſalutaris porta Romæ appellata: ab huius dęæde q̄ ei proxima fuit.

¶ Saluber pe. p. maſ. gñis. ſalubris fœminini: ſalubre neutri. Et hic & hęc ſalubris & hoc ſalubre qđ p̄bet ſanitatē. Vñ aer: cibus/locus/ſalubres dīr. Col. li. i. Salubri cœlo. Idem. Fundū ſicuti ne fœcūdiſſimi quidē ſolī cū ſit inſalubris: ita nec effœti ſit parādum. Aliqñ ſalubris accipit pro ſano. Salu. Genus hoīm ſalubri corpore. Liui. Grauiore tēpore ānī circūacto defūcta morbis corpa ſalubriora eſſe cœpere. Hinc ſalubritas ſanitas.

¶ Salutaris: idē qđ ſaluber: hoc eſt ſanitatē p̄bens: vel ad ſanitatē p̄bendā idonecū. Ca. ad Octa. Nulla remedia tā faciunt dolorē q̄ quæ ſunt ſalutaria. Salutaris digitus qui pollici eſt pximꝰ. qui & index dr. Suc. de Aug. Dextręq manus digitū ſalutarē tam imbecillū interdū ſentiebat vt torpentē contractūq frigore vix cornei circuli ſupplemento ſcripturæ admoueret. Martianus de nupt. Verū quidā redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari ſilentium cōmonebat. Dicit autē ſalutaris: vel quia non ſalutamus niſi viſa & indicata. Virg. Italiam læto ſocii clamore ſalutant. vel quia eo cōprimimus os ad ſilentiū: quod ſalutare eſt præceptum.

¶ Salutariter aduerbiū ſignificat quod vulgo dicit ad ſaluamentū. Plancus Ci. Quadraginta milium paſſuū ſpatio relicto conſedi eo cōſilio: vt vel celeriter accedere: vel ſalutariter recipe me poſſem.

¶ Saluto as. ſalutē dico: viſito: colloquor: qđ non accedentib⁹. tñ ſed abeuntibus quoq attribuit: vt Sta. li. iii. theb. Stant tñ & nota puppim de rupe ſalutant. Ter. in adel. Opperiar hoiem hic: vt ſalutē & colloquar. i. viſitem. Et ſalutare eſt venerari. Terē. Hinc deos domū ſalutatū pergam. Vñ mortuos & res inaīatas venerātes ſalutare ſolemus: non ſalutē imp̄cantes. quæ nulla in his eſſe poteſt: ſed veneratione indicentes. Huius cōpoſita ſunt conſaluto ſi mul ſaluto. Liui. li. i. Vtrūq regē ſua multitudo conſalutauerat. Obſaluto ſalutandi gratiā offero. Reſaluto me ſalutātē ſaluto. Inſalutat⁹ nō ſalutatus.

¶ Saluus a. um. qđ eſt ſanum. a quo ſaluo as. quod eſt ſaluū facio. Vñ & ſaluator qui ſaluat græce dicit ſoter. Saluifico idem quod ſaluo.

¶ Salue verbū ſalutantis: hoc eſt ſaluus ſis. Et ha-

bet tm̃ ſalueto ſaluete & ſaluere. vt iube ſcipionẽ ſal uere. i. ſaluta ſcipionẽ. Vide in dictione Valeo.

¶ Salutiger: quo noie vtit Apul. videt eſſe nõ qui dat ſalutẽ: ſed qui nũciat tanq̃ interpres & adminiſtes ſuperior. Plau. in au. Salutigerulos pueros.

¶ Saluia herba dicta q; diuerſos ſanet morbos grece Eleliſpha con dr̃: pdeſt paralyticis: & contra ſerpẽtium morſus remediũ exhibet.

¶ Salpyga pe. p. genus formicarũ venenatarum. Luc. libro. x. Quis calcare tuas metuat ſalpyga latebras? Cicero appellat eas ſolifugas.

¶ Salgama penul. cor. appellabãt a priſcis quecũq; conditanea ad victũ noſtrũ in vaſis ſeruabãtur: vt puta pyra: fici: vuę: rapę. Colu. Tẽpore non alio vili quoq; ſalgama merce. Inde ſalgamarii qui ſalgama vendunt.

¶ Samaria ciuitas regalis in iſrl̃ q̃ nũc ſebaſten dr̃. ab Auguſti noie. Sed & ois regio q̃ fuit circa eam a ciuitate nomen accepit. Ea eſt paleſtinę inter Iudeã & Galileã ſita. Hinc ſamaritani & ſamaritę dicti ſũt qui ſamariã habitãt. Hiero. ad Alga. Hoſtili inter ſe ſamaritani atq; iudæi diſcordant odio. Idẽ ibi. Nõ receperunt eã ſamaritę.

¶ Samara p montoriũ in oceano orientali vbi deficit Caucaſus.

¶ Samarobrinę fuerunt populi in Gallia inter belgas vbi Cæſar Gallorũ conciliũ induxit: hanc Cameracenſem eſſe vrbem nonnulli autumant. quam ſabis fluuius interfluit.

¶ Sambuca dictio barbara quo ſignificat quoddã inſtrumentũ muſici gñis vt eſt apud Danielẽ. Cum audieritis ſonũ ſambucæ. Hierony. ad Dardanum oſtendit quomodo ſambuca conficeretur. Eſt & genus machinæ militaris qua vrbes expugnari cõſueuerunt: in qua ſic funes intẽdebant: ſicut in organo muſico chordæ.

¶ Sambuciſtria: quę ſambuca canit.

¶ Samos altitudo & ſũmitas interp̃tat. Et eſt nomen duarũ inſularũ. Vna eſt in mari Icario modica: & Iunoni dicatiſſima: q; in ea nata fuerit & educata & Iouí nupta. Scribit Varro Samon prius Partheniã nominatã: vbi antiquiſſimũ fuit templũ & ſimulachrũ in habitu nubentis figuratũ & ſacra eius anniuerſaria nuptiarũ ritu celebrabant: a qua & Iuno Samia dicta eſt. In ea Pythagoras quoq; philoſophus ortũ habuit: necnõ & vna de ſybillis quę exide Samia dicta eſt: quã ferunt de Chriſto p̃dixiſſe. Tu enĩ ſtulta Iudęa deũ tuũ non cognouiſti iudẽtẽ mortaliũ mẽtib⁹: ſed & ſpinis coronaſti. Horridũq; fel miſcuiſti. Fiebãt etiã in ea vaſa fictilia egregie excreta fabricata quę ſamia vocabant. Ferũt hãc inſulam Thracię adiacere: quę poſtea ex cõmiſtis Thracię pplis Samothracia appellabat. Virgi. Threiciã q; ſamũ quæ nunc ſamothracia ferũt. Altera vero eſt Samos inſula a Ply. collocata ppe Ithacã apud Duluchiũ. De qua videt Suetonius intelligere cũ non multũ diſtet ab Epiro. vbi in Augu. ait. Ab Actio cũ in ſamũ inſulã in hyberna ſe recepiſſet: Samevero vt inquit Seruius: ciuitas thraciæ eſt in cephalea Apd Strabonẽ tñ legimus ſamũ & ſamen: ſamum vrbẽ eſſe: ſamen vero inſulam. Sunt qui ſcribãt ſamothraciã inſulã eſſe q̃ prius Dardania vocabat a Dardano qui palladiũ Mineruę ſecũ eo ferens confugiſſe traditur: poſt ſamiis inſula bello electis cum eo ſe in thraciã ex aſia recipierẽt inditũ nomen: vt p

¶ Samius a. um. quod e ſamo eſt: vt hõ ſamius. Veteres tm̃ qñq; ſamiũ p acuto ponebant. & Samiare p acuere: & quaſi ſamiæ teſtæ acumen reducere.

¶ Samia ſubſtãtiuũ vaſa a ſama inſula dicta: ſicut Maiorica ab hiſpania. Ci. li. iiii. ad herẽ. Nos ſamiis delectabimur.

¶ Samnites pe. p. populi in ſamnio qđ nũc Apruciũ vocamus regio Italię inter Picenũ Cãpaniã & Apuliã. Vrbes in ea ſunt Adria Aquila: Amiternũ Sulmo: Ortona: Arpinũ: Aquinũ: Athina: Beneuẽtũ: Corfiniũ. Vel ſamnites dicti ſũt a ſamnio colle in quo e ſabinis venientes cõſederunt: & eiuſdem nois oppidũ ędificauerũt. Quidã etiã ſamnites per duplex nn. ſcribunt. Hi quondã apud caudinas furculas romanũ exercitũ pfligauerunt: quos Poſtea L. Papyrius ſub iugum miſit.

¶ Samniones a ſamniis dñr/qui ſunt ĩ dictis fatui: & ĩ motib⁹ obſcœni. Ci. li. de ora. Quid porro tã ridiculũ q̃ ſamnio eſt: q ore: vultu: imitãdis moribꝰ voce: denicq; corpe rideť ipſo. Quidã tñ ſanniones a ſanna deductũ nomẽ arbitrãtur: quę ſit os diſtortum cum vultu.

¶ Sãpſucus herba quã nunc Maioranã appellant: alioq; noie Amaracus dicitur.

¶ Sancio is. iui. itũ. vel ſanxi ſãctũ ſignificat aliq̃d ſanctũ vel conſecratũ facio ſub ſãguine hoſtię. Vñ ſãctũ auctore Seruio dr̃ q̃ſi ſãguine conſecratum. Et ſanctio vocať lex cum terrore pœnę. Aliquãdo ſancire eſt firmare: munire: roborare. Teren. in ecy. Aliud ſi ſcirẽ qui firmare meã apud vos poſſem fidẽ ſãctius q̃ iuſtirãdum id pollicerer tibi. Inde ſãctio & ſãcta res dr̃. i. res decreta & inuiolabilis. Martian⁹ ait ſãctũ pprie dici quod ab iniuria hoĩm defenſum atq; munitũ eſt Tractũ a ſagminibus hẽrbis q̃ legati populi romani ferre ſolebãt ne quis eos violaret. Iuue. Vt ſãctã filius oñi aſpiciat ſine labe domũ vitioq; carẽtem. Vlp. de ver. ſig. ſcribit ſãctũ eẽ: quod nec ſacrũ nec pphanum eſt: ſed ſãctione aliqua firmatũ: vt ſãctę leges hoc eſt ſãctione quadã ſubnixę. Alii dicunt ſãctũ eſſe religioſum & ſacrũ incorruptũ. Virg. Sãcta ad vos aĩa atq; iſtius inſcia culpę deſcendã. i. incorrupta. Idem. Tu q; o ſãctiſſima cõiunx fœlix morte tua. i. caſtiſſima. Vñ ſãctus vir dr̃ integer moribus. Do. Sãctũ dr̃ quod oi obſeruatione inuiolatũ eſt. Et ſcd̃m ſcripturarũ ſacras idioma ſãctum dicit mundũ/purificatũ/atq; expiatum Vñ ſãcti dicunť fideliũ filii: q; quaſi candidati ſint: & nullis idolatriæ ſordibus polluanť. Vaſa quoq; ſãcta in tabernaculo legimus & cætera quæ ad ritũ cerimoniarũ ptinent cum vtiq; ſãcta eſſe, nõ poſſint niſi ea q̃ ſentiũt & veneranť deũ. Sic & Berſabee ſãctificata ſcribit ab immundicia ſua: & ipſũ templũ ſanctuarium nominatur.

¶ Sãctus a. um. ptic ipiũ a ſancio. de quo mox. Cuius diminutiuũ formauit Hiero. cõtra Ruffi. cũ inquit. Tibi q̃ti religioſus & ſanctulus pſonã humilitatis idonis. Ab aduerbio ſãcte ſit perſãcte qđ éval de firmiter. Plau. Idq; pſãcte iurauit ſe facturum.

¶ Sanctitas. ſãctitudo & ſanctimonia eiuſdẽ ſignificati ſunt.

¶ Sanctuariũ ſacer locus/tẽplũ/ſacrariũ Sãctuariũ quoq; ſiue ſãctuaria Plynius Mithridatis appellauit quę alio loco arcana: & Plutarchus ἀπόῤῥητα vocauit.

¶ Sanctimoniales dñt monachæ. Aug. ſup ps. Tu bilate. I nuenies ſctimoniales indiſciplinatas: nun quid ide o ſctimoniũ reꝑhendendum eſt?

¶ Sãctimoniũ vocaꝫ ſctimonialium pfeſſio.

¶ Sandaliũ calceorũ genꝰ: ſiue caligaꝝ. Greci σανδαλιον ſoleam dicunt. Ter. in heau. Vtinã tibi cõmitigari videã ſãdalio caput. Hinc Sãdalariꝰ Apollo dictus eſt a vico cuius meminit. Gel. li. xvii. In ſãdalario forte apud librarios fuimus.

¶ Sãdaliotis: ſardinia inſula denominata eſt abeffigie ſãdalii: hoc eſt ſoleę: quã nonnulli Ichnuſã vocãt a ſiſitudine veſtigii: quod greece ἰχνος dr̃.

¶ Sãdaraca: genus coloris qui inueniꝫ in aurariis & argentariis metallis: adulteraꝫ ex ceruſa in fornace cocta hęc ſi torreaꝫ ęqua parte rubrica admixta ſandicen facit: q̃ q̃ hãc herbã eſſe Virgilius ſcribat. hoc hoſe aiunt quidã ſignificari vernicẽ cuius fumꝰ præ ceteris dolorẽ dentiũ leuare dr̃: vt eſt apud Auicẽnã Græci σανδαραχην dicunt.

¶ Sãdyx ycis. pe. p. ſi Vergilio & eius interp̃ti Seruio: necnõ & quibuſdã credit: maſ. ge. hærba eſt delicatæ olfacturæ: breui caule: & in aliis fœniculo ſimilis. Virg. Spõte ſua ſãdix paſcẽtes veſtiet agnos Prop. Illaq; plebeio vel ſi ſandycis amictu. Huius herbę peculiaris laus inquit Ply. li. xxii. q; fatigato venere corpori ſuccurrit. Naſciꝫ in inſula maris rubri: eſt & ſandix genus coloris ex ſãdaracha & ceruſa factus. A ſãdyx fit ſãdycinus a. um. vt color ſandycinus. qui eſt flammeus: ex rubrica & ſãdaracha factus.

¶ Sanates populi: qui ſupra infraq; Romã habitauerunt. Quod nomen ideo eſt inditum: quia cũ deſeciſſent a romanis: breui poſt in amicitiã quaſi ſanata mente redierunt.

¶ Sanus ꝓprie dr̃ integer & incorruptus. A quo ſanitas incolumitas. Trãſferr̃ quoq; ad aĩm. Vnde dicim' hoiem ſana mente: ſanoq; conſilio. Ex quo inſanus/demens/qui mentẽ non habet integrã. Et inſania ſtultitia: quę & inſanitas dr̃. Cice. Inſipientia quaſi inſanitas eadẽq; dementia. Et inſanio, p deſipio. Interdum tñ ſanũ dr̃ quod ſanitatẽ p̃bet. Siquidem dicimus ſanũ aerẽ: & ſanũ cibum quaſi ſalubrẽ & ſanitatem prębentem.

¶ Sano as. ſanũ facio/redintegro/& icolumitati reſtituo. Hinc fiunt cõpoſita. Cõſano quod eſt ſimul vel oẽs ſano. Col. li. v. Et ſic vitis laniata ſcabrataq; putreſcat humoribus nec plagę conſanent Reſano rurſus ſano. Lactã. lib. v. Quibus poſtea electis oẽs qui reſanati fuerint adhærẽt religioni. Et habẽt penultimã ꝓductã.

¶ Saneſco ſanus fio. Col. li. vii. Sed vulnera facta interdũ ſaneſcunt. Huius cõpoſita ſunt Cõſaneſco & Reſaneſco. Idẽ li. v. Tum etiã vitem minus cicatricoſã reddit qm̃ id ex quo viride & tenerum decerptũ eſt celeriter cõſaneſcit. Lact. li. v. Nõ modo ſuſceptis deorum cultibꝰ reſaneſcãt: ſed etiã vt ꝓtinacı obſtinatiõe depoſita corpis cruciamẽta deuitent

¶ Sane aduerbium: qñq; affirmatiue ponitur ꝓ eo qd̃ eſt certe: vt Ita ſane. Sane vero qñq; permiſſiue qñ aliquid aduerſario tribuimus: vt ſit ſane vt vis ꝓ eſto vt vis. Cic. Quid enĩ habet cõmodi? quid non potius laboris? Sed habeat ſane: hoc ẽ in bona hora: aut in dei noſe. Quin. Tulerit ſane filiꝰ noſter merito pœnas: dederit ſpm̃ ſupplicio. nihil de p̃teritis loq̃mur. q. d. Eſto ita: ſit vt tu vis. Qñq; ponit pro valide: qm̃ qui ſanus eſt validus eſt. Sue. Bellũ ſane difficile geſſit. Iungit nõnunq̃ cũ &: affirmatiuaq; eſt. Quinti. Et ſane quis concipiat vel declamantis habitũ vel orantis vocẽ inceſſũ, pnunciationẽ: illũ deniq; animi & corporis motũ? Item cum q̃. Gell. Sane q̃ vtile eſt.

¶ Sanies: ſãguis corruptus: qđ quidã a tabo ſic diſtinguunt: vt illud de mortuo: hoc de viuo dicaꝫ. Vir Et ſanie taboq; fluentis.

¶ Sanguis: quod & ſãguen neutro gñe ab antiquis dicebaꝫ. Lucr. Vitiſcentibus viſcus gigni: ſanguenq; creari. Dicitꝫ autẽ ſanguis qui eſt intra venas: cruor fuſus ſiue ſanies. Ponit interdũ ꝓ gñe. Virg. Troiano a ſanguine duci audierat. Quo ad primũ ſignificatũ fit cõpoſitũ Exãguis. Quo ad ſecm fit cõſanguineus: licet ſãguineus aliud ſignificet.

¶ Sanguen modo ſãguis dr̃: modo arbor cuiꝰ cortex ad ſãguinis ſimilitudinẽ rubet: a quo ſãguineus a. um. vt virga ſãguinea.

¶ Sãguineus a. um. modo ad corpꝰ referr̃: & ſignificat plenũ ſãguine modo ad animũ: & ſignificat crudelẽ cruentũq;. Apul. Immani ac ſanguinea voce pterruit. Modo ad arborẽ: & ſignificat qđ eſt ex arbore quę ſanguen appellaꝫ. Plyn. Si quis duas virgas ſanguineas manu retulerit.

¶ Sãguinolentus idẽ qđ ſanguineus. Var. Itaq; ꝓpter amorẽ ſperti magiſtratus gradatim ſeditionibꝰ ſanguinolentis vrbem perturbauere.

¶ Sãguinarius: ſęuus & crudelis. Ci. Itaq; grauẽ illã ac ſanguinariã vocẽ auditum. ſic ſanguinariꝰ homo dicitur a ſeneca qui gaudet humano ſanguine & crudeli.

¶ Sãguinaria herba dicta eſt: quia ſuccus eius infuſus naribus ſupprimit ſãguinẽ. Col. lib. vi. Eſt etiã grauis pernicies herbę ſanguinarię: quam ſi paſta ẽ ouis: toto ventre diſtendit contrahiturq; & ſpumã quandam tenuem tetri odoris expuit. Græci eã polygonon appellãt.

¶ Sãguinare eſt ſanguine manare. Quiti. in decla. Tũ repetitis ſãguinauere plãctibus iã conualeſcentes lacerti. Et iterum. Mulier quę ſanguinãtes adiudicem porrigit lacertos.

¶ Sanguiſuga pe. pd. vermis qui & hirudo dicitur & ſanguiſugia.

¶ Sãguiculus ſanguis hędi ſiue ſuis in cibũ formatus. Ply. Vtunt ad vtrũq; vitiũ & coagulo hędi ī vino myrteo magnitudine fabę poto & ſãguine eiuſdẽ in cibũ formato quẽ ſanguiculum vocant.

¶ Sanga Cãtabrorum fluuius.

¶ Sãgaris fluuius Gallogręcię q ꝑ Phrygiã defluens: tãdem in propontidem influit.

¶ Sanna per duplex nn. irriſio q̃ vt Hiero. ſquit ab occipitio diſtorto ore & labris cõtractis fit anteriorũ dentiũ oſtẽtatione. Quo vocabulo vſus eſt Iuu. I nunc & dubita qua ſorbeat aera ſanna Tullia. Hic ſannones & ſannii vt inquit Probus: q̃uis & ſãniones dicanr̃ qui ſic irridẽt. Deſanno as. qđ eſt ꝓ faſtidium derideo. Sanno as. de quo alibi ſimiliter ſãnatores qui eo modo irrident.

¶ Sãtones & ſantoni pe. cor. & ſãtonici populi quidã Gallię non lõge a Toloſatiũ finibus quæ ciuitas eſt in ꝓuincia vt Ceſar com. i. ſcribit. Luca. lib. ꝓmo Gaudetq; amoto ſantonus hoſte. Iuue. Tẽpora ſãtonico velas adoperta cucullo.

¶ Sannaus: lacus de quo Plynius li. ii. Lacus inq;

Sannaus in asia circũnascẽte absynthio inficitur a Ptolemæo sannis appellat. Apud grecos per simplex n. scribitur.

¶ Sansæ officula oliuarũ. Colu. li. xii. Et cũ est oliua in sansã redacta: tunc sal coct⁹ trituscꝫ manu permiscet cũ cẽteris aridis condimentis.

¶ Sapa a sapiditate dicit: & est multũ vsqꝫ ad tertiam partẽ: vel vt quidã volunt ad dimidiã decoctũ. Vide in dictione Defrutũ. Grece hepsema ab εφθειν quod est decoquere dicitur. De hoc Mar. & laletanę nigra lagena sapę.

¶ Sapio is sapiui vel sapii sapitũ pe. p. Vel sapui sapitũ pe. cor. ꝓprie ptinet ad sensum corpis: vt sit sapere quod vulgo dicit saporitũ esse. Iuue. Qui meminit calidę sapiat qd vulua popinę. Hinc sapor & sapidus. Aliqñ sapere saporẽ habere: quod vernaculo sermone dicimus sape de la cosa: vt hoc sapit heresim. Hierony. ad pãma. Simplices epistolę tuę olent ꝓphetas: ap̃os sapiunt. Trãsfert & ad aim ꝓ sapientẽ esse: seu rectã sententiã vel opinionẽ habere. Ter. Si sapis: neqꝫ p̃ter quas ipe amor molestias habet: addas & illas quas habet recte feras. Augu. lib. i. de ci. dei. Tribulationis tpe ꝓbauerunt q̃ recte sapuerint. Mar. Nubere vis prisco? non miror paula sapisti. Q ñqꝫ dtõ iungitur. Plau. in tri. Haben tu amicũ aut familiarẽ cui pectus sapiat? Hut⁹ composita sũt Desipio & resipio. Vide in dictiõe Desipio.

¶ Sapientia est rerũ diuinarũ atqꝫ humanarũ scientia. Grece sophia dicit. Et qui eã ꝓfitetur: soph⁹ hoc est sapiens appellat. Quod nomen inditũ fuit illis septẽ clarissimis viris. s. Thaleti milesio: Solonisalaminio seu athenien'. Chiloni lacedęmonio. Pittaco mithylenęo. Bianti pryeneo. Cleobolo lydio Periãdro corinthio. Sed postea Pythagoras prim⁹ non sophũ se: sed philosophũ appellauit: hocẽ nõ sapientẽ: sed sapientiæ amatorẽ. Et scientiã ipsã nõ sophiã: sed philosophiã nuncupãdã existimauit: qꝫ nullus hoim sed solus deus sapiens esset.

¶ Sapor qui sapit. Saporꝫ vero decẽ sunt gña: vt docet Plynius. s. dulcis/suauis/pinguis/amarus/austerus/acer, acutus/acerb⁹/acidus/& salsus. Idẽ Pliuius existimat oibus aialibus sensũ gustus eẽ. Tria vero naturæ rerum elemẽta: ignẽ/aerẽ/aquã sine sapore/sine odore: sine succo.

¶ Sapidus a. um. quod gratũ saporẽ habet. Cuius contrariũ est insipidus sine sapore. vt caseus sapid⁹ vinum insipidum.

¶ Saperda: dici potest sapiens: elegãs. Var. Oĩes videmur nobis esse belli festiui saperdę: cũ simus canopi. Et sapda gen⁹ est conchę mali saporis. Et nõ nunq̃ ꝓ sterquilinio ponit. Pers⁹. Et qd agã? rogitas? en saperdã aduehe ponto.

¶ Sappho p p. ante ph. nomen mulieris vatis. Ferunt nõnulli fuisse duas hoc noĩe: quarum vna Erexia: quę & antiquior lyrica: qua tẽpestate Alcæ⁹ claruit Terpisor⁹ & Pittacus tpe Tarquinii prisci. Ea plectrum prima inuenit. Scripsit lyricos modulos: epigrãmata. elegidia. iãbos & monades. Altera Mithylenea lõge iunior cuius pulcherrimũ op⁹ ad amicũ phaonẽ extat. Scripsit & alia multa apd grecos: vt merito nona inter lyricos poetas ãnumeret. Antipater autẽ Sidoni⁹ ī epigrãmatis μνημοσυναν ελεθαμβοσοτε εκλυε τασμελιφωνου σαπφους, μη δεκαταν μουσαν εχουσι βροτοι. id est Mnemosynẽ matrẽ musarũ cepit: qñ audiuit dulci-

sonã vocẽ sapphus: nunquid decimam musam habent mortales?

¶ Sapphirus per p. ante ph. & penul. pdu. lapis p̃cios⁹ coloris aerei. Vnde fit Sapphirin⁹ a. um. Hieronymus in exod. Sub pedibus eius quasi opus lapidis saphirini.

¶ Sapphiratus sapphiris maculatus & variagãter intextus. Sidoni⁹. Ac si sub versicoloribus figuris vernãs herbida crusta sapphiratos.

¶ Sarra nomẽ vxoris habraę: & nomen ciuitatis q̃ postea Tirus dicta est. a qua Sarranus. sed id quoqꝫ nomen a pisce quodã accepit qui illic abundat. Et Sar illa lingua vocat: ex cuius sãguine sericũ ī purpurã tingebatur. Est & Sarra insula Epyros: a qua Sarrana etiã dicuntur.

¶ Sarranus a. um. quod ex sarra tyro est. Vnde sarranę vestes tyriæ dictę sunt: quę & Ostrinę & purpureę. Virg. Et sarrano dormiat ostro. Iuu. Aut pictæ sarrana ferentẽ Ex humeris aulęa togę.

¶ Sarnus fluuius cãpanię oriẽs a Sarano mõte iter pompeianũ agrũ & Salernũ: iuxta oppidum Sarni in radicibus montis positum: a quo Sarastes populi sun cognominati. Virg. Sarastes populos & q̃ rigat ęquora sarnus.

¶ Sarraca nomen est duaꝝ vrbiũ: quarũ vna est in Media: alia in fœlici Arabia.

¶ Sarraceni populi post Nabatheos: a Sarraca: vt Stephanus inquit: q̃ est pars arabię.

¶ Sarracũ vehiculi gen⁹: quo ligna & lapides vehi cõsueuerũt. Iuue. Lõga coruscat Sarraco veniente abies. Idẽ. Frigida circũagũt pigri sarraca bootæ.

¶ Sarraballa chaldaicũ nomen neutri generis & numeri pluralis: sunt brachæ: vt aqud Danielẽ ꝓphetã. Quidã dicunt esse fluxas vestes & sinuosas quæ a germanis rhenones dñt vestes pelliceæ quibus in castris vtuntur.

¶ Sarcasmos latine dicitur Iocus cum amaritudine. Vt apud Virg. Referes ergo hęc & nuncius ibis pelidę genitori: illi mea tristia facta Degenerẽqꝫ ne ptolemũ narrare memento.

¶ Sarcarius fluuius est quem in phrygia esse aiunt quidam.

¶ Sarcina pe. cor. ꝓprie vtensiliũ est: & eorũ quę ad cultũ & ad cæterũ vsum ptinẽt: veluti fascis quem quisin itinere faciendo cõportare possit. Hinc milites cũ castra mouere volunt sarcinas colligere dicũtur. Et qui in aliã domũ remigrãt: sarcinas suas cõponere solent. Res etiã nostras domi cistis capsisqꝫ cõpositas etiã sarcinas vocamus. Quintil. Iacẽt relictę sine hærede sarcinę. Per trãslationẽ qñqꝫ sarcina ponit ꝓ inutili onere. Aug. Et hãc corpis sacinã aliqñ deponerẽ. Hui⁹ diminutiuũ est sarcinula.

¶ Sarcino as. sarcinas sumo. Interdũ sarcinare capitur ꝓ suere. Lucil. Sarcinatorẽ esse summũ: suere centonẽ optime. Huius compositum est Consarcino: quod sarcinas colligo: quod vernacula lingua dicimus enfardelare: o famare. Gel. lib. i. Versus hi sunt Cęcilii trunca quędam ex Menãdro dicentis & cõsarcinãtis verba tragici tumoris.

¶ Sarctnatrix mulier quę vestes suit.

¶ Sarcio is. iui. itũ. & sarsi sartũ significat integrũ facio. Vñ sartores dicti sunt qui vestes sarciunt. & Sarta tecta opera publica q̃ locantur: vt integra p̃stent. Et Sarte integre. Itẽ Sarcire cõponere. Tractum a vestibus q̃ dissutę sarciunt. i. componuntur.

Per trãſlationẽ ponit pro dãnũ ſoluere. Pacuu. Tu damni noſtri cauſa fuiſti: tu nobis farcito vt debes. Hinc conpõnitur reſarcio pro inſtauro: & quaſi noua formã induco.

¶ Sarta tecta. Vide in dictione Sarcio. de quo mõ

¶ Sargacę populi Pomponio auctore: iuxta Mæotidẽ. quorũ oppida: Murmetion: Pãticapheũ: Theodoſia: Hermiſium.

¶ Sarrio ris. iui. itum. ſignificat ſarculis fodio: purgo. quod fit cum ſegetes leuiter ſcalpendo: & raſtris a noxiis herbis purgamus. Plau. Semper occãt priuſq; ſarriunt ruſtici. Ply. li. xviii. Qui ſarriet caueat ne frumenti radices ſuffodiat. Hic componitur Reſarrio quod eſt rurſus ſarrio. Idem. Cum hyeme prę gelida captæ ſegetes eſſent: reſeuerunt reſarrientes campos.

¶ Sarculum genus raſtri: hoc eſt crates illa dentata quę ſubtrahit ſatis: a ſarriendo vel ſerendo: vt inqt Varro. Alii putant eſſe ligonem: ſeu quã vulgus vãnam vocat. Horatius lib. car. Gaudẽtem patrio findere ſarculo.

¶ Sarculo as. ſarculo fodio. Col. lib. vi. Primo plãtæ ſarculari debent ita vt ſimplex ſtylus altitudinẽ maximę ſcrobis excedat.

¶ Sartor purgator. Plau. Sator ſartorq; ſcelerũ & meſſor optime.

¶ Sartura: ipſa purgãdi actio. Ply. lib. xviii. Sartura nocere & vineę & ſegeti exiſtimatur.

¶ Sarritor penul. prod. qui ſarrit. Colu. lib. ii. Tritici modii quattuor vel quinq; bubulcorũ operas occupãt quattuor: occatoris vnã: ſarritoris duas. Sarritura purgatura.

¶ Sarcophagus penul. cor. latine carnẽ comedens dicit, Ply. Sarcophagus lapis eſt fiſſili vena corpora defunctorum condita in eo abſumi intra quadrageſimũ diem conſtat exceptis dentibus. Ideo nomen habet a carne edenda. σαρξ. σαρκοσ enim caro eſt: φαγω comedo. Vnde cõuenienter ꝓ ſepulchro poni conſueuit. Augu. lib. xviii. ci. dei. Quia enim arca in qua mortuus ponit quod oẽs iam ſarcophagum vocant σωροσ græce dicitur: a noſtris ꝓ ſepulchro vſurpatur.

¶ Sardanapalus penul. ꝓdu. vltimus aſſyriorum rex: de quo Iuſti. li. i. Fuit hic oĩs generis luxurię ditus: nec erubuit inter ſcortorũ greges nere & muli ebri habitu fœminas oĩs laſciuia anteire. Quãobrẽ indignati aſſyrii tali fœminæ parere duce Arbace deſciſcentes bellũ Sardanapalo intulerunt. Qui victus inter Regiã ſe recepit: & extructa Pyra ſe atq; diuitias in incendiũ miſit. hic fuit a Nino trigeſimus rex: vt inquit Dio. li. iii. bibli. Et moriens condidit hoc epithaphiũ. Ede: bibe: lude. Et cum te mortalẽ noueris pñtibus exple deliciis animum: poſt mortẽ nulla voluptas. Iuue. Et venere & cœnis: & plumis ſardanapali.

¶ Sardanis vir Lydius: qui Crœſo ſuadere conatus eſt vt Perſis bellum inferret.

¶ Sardis tm̃ pluraliter vrbs Lydię magna poſteriori troianis rebus. & Crœſi regia. Hor. Quid cõcinna Samos? q̃d Crœſi regia? ſardis? Terminat autẽ ptm̃ & actũ in is ꝓductã: quomõ Trallis: & ſyrtis. Ex ſardis fuere duo diodori oratores quorũ iunior Strabonis amicus fuit: & hiſtorias ſcripſit & poemata. In ſardis eccleſia fuit vna ex ſeptem aſiæ quatũ Ioãnes meminit.

¶ Sardinia inſula in Tyrrheno ſeu liguſtico mari a Sardo Herculis filio: ſicut Strabo & Solinus ſcribũt qui e libya veniens cũ multitudine colonorũ inſulã occupauit: cũ antea Sãdaliotis appellaret ab effigie ſoleę quã græci ſandalion vocãt: & Ichnuſa a ſimilitudine veſtigii: quod græce dr Ichnos. Huius latitudo ẽ milliũ paſſuũ. lxxxx viii. Longitudo. 220. q̃q̃ alii ſtadia multa adiiciãt. Mirũ in ea inſula neq; lupũ gigni: neq; ſerpentem reperiri: habet ciuitates multas: ſed oĩm ꝑclariſſima Calaris eſt: vbi coraliorum piſcatio eſt. In qua diui Auguſtini patris mei oſſa tãdiu cõquieuere quo ad ab heliprãdo rege papiã trãſlata ſunt: hęc ciuitas Iolea priſcis appellabat a Iole illa quã hercules ꝑditiſſime amauit: inſulã pœni occupauere: ſed a romanis expulſi tandem primo bello punico amiſere. A Sardinia Sardus ſardous & ſardinenſis adiectiua fiunt.

¶ Sardinenſes qui ſardiniã icolũt vt ſibi negocietur

¶ Sardi: indigenę qui in ſardinia nati ſunt.

¶ Sardous a. um. poſſeſſiuũ. Ouid. li. iiii. faſtorũ Sardoaq; regna ſiniſtris Reſpicit a remis.

¶ Sardoa herba apiaſtro ſimilis quę naſcit in ſardinia & infontiũ defluuiis largius ꝓuenit ea ſi quis veſcat neruos contrahit & rictu diducit ora. vt q̃ moriunt veluti ridentiũ facie intereant.

¶ Sardonyx ſardonychis pe. cor. ſicut onyx onychis. a quo componit tã maſ. q̃ fœ. generis. Cõponit eni ex ſarpo: qui laſſis fuit in ſardinia primũ cõpert coloris rubei: & onyx gẽma cui eſt cãdor ſub cãdidus vnguis humani ſilitudĩe quaſi vtriuſq; colorẽ obtineat. Iuue. In manib denſi radiãt teſtudine tota Sardonyches. Perſi fœ. gñe dixit. Et nata litia tãdem cũ ſardonyche alb. Dicit & ſardonich & Sarda. Iuue. Arguit ipſorũ quos littera linguaq; princeps Sardonychus. Plyn. E diuerſo ad hęc ſarda vtiliſſima q̃ nomen cũ ſardonyche cõmunicauit ipſa gẽma vulgaris & primũ a ſardibus repta. Ptolemæus ſardonychem a ſardonyche Indię monte deriuari ſcribit.

¶ Sardonychatus ſardonyche ornat. Mar. Cuius & hinc lucet ſardonychata manus.

¶ Sardo as. antiqui ꝓintelligo vſurpabãt. Neuius Quod bruti nec ſatis ſardare queunt.

¶ Sarepta vrbs ſydoniorũ vbi diuinus vates helyas eſurientẽ viduã miraculo pauiſſe credit. Hinc Sareptanus a. um. Sydonius. Vina mihi non ſunt gazetica chia phalerna. Quæq; Sareptano palmite miſſa bibas.

¶ Sarmenta: virgulę vitiũ ſuperuacuæ abſciſſę. Inde ſarmentitius a. um. quod eſt ex materia ſarmentorum. Colu. lib. vii. Verum vulnera eius ſarmentitio cinere linenda ſunt.

¶ Sarmentus nomen viri proprium qui ſcurrilitate claruit.

¶ Sarmatę: populi ſcythię iuxta Danubiũ in męotica paludẽ vergentes: qui a græcis ſauromatę dicũtur: & regio eorũ ſarmatia dr. Ply. li. iiii. Sauromatas gentes ſcytharũ græci vocãt: quas ſarmatas romani dicunt. Dicti Sauromatæ ab oculis lacertarũ σαυροσ enim lacerta eſt: ομμα oculus. Vtuntur plauſtris ꝓ domibus: paſcunt q̃ lacte equino. Vnde quidã eos ιπποπημολγουσ: hoc eſt equorũ mulſores: alii γαλακτοφαγουσ: id eſt lactifagos vocant A ſarmatia fit Sarmatis idis. Ouid. Terreat haud manes ſarmatis vmbra meos. Sunt autẽ duæ Sar-

matię ſecundū Ptolemęū. quaſū vna eſt in Europa quę vt li. iii. ſcribit ſeptētrione oceano terminat ab occaſu pte germanię a meridie lazigib⁹ metanaſtis. In ea eſt Oliba quā nunc Ruſſiā & Tartariā eſſe crediderunt. Altera ſarmatia eſt in Aſia: vt idē lib. iiii. refert: quę a ſeptentrione terra incognita terminat ab occaſu ſarmatia europę & Tanai fluuio In ea ſūt Cauſii montes.

¶ Sariſſa: haſta p̄lōga. Liui. li. xxvii. Prelōgasha ſtas macedones ſariſſas vocāt. Suidas σαρισσα εἶδος ακοντιου ελληνικου δορυ μακρον παρα μακεδοσι.

¶ Saronicus: ſin⁹ eſt cōtra corinthiacū: ſuū habens nomē a ſaron: quod quercū ſignificat apud greços. quia olim redimitū erat quercubus.

¶ Sarpa: vinea putata. Nā ſapere antiqui pro purgare vſurpabant.

¶ Sarpedon penl'. pd. rex lycię: qui troianis aduerſus greços tulit auxilium.

¶ Sartę populi ſunt europę: ſcythię conterminī: q vt Pōponius ait: ob ſęua hyemis admodū aſſiduæ demerſis in humū ſedib⁹: ſpec⁹ aut ſuffoſſa hītāt totū brachati corpus niſi qua vidēt etiā ora veſtiti.

¶ Sartago patella in qua caro frigit: a σαρξ quę caro eſt nomen aſſūpſit latine frixoriū dicit: ab ipo frixatiōis ſono. quia crepitū confuſū in fructu emittit. Hiero. in lib. Mac. Iuſſit ignem admoueri & adhuc ſpirātem torreri in ſartagine. Apud antiquos etiā ad alios vſus adhibebatur.

¶ Sarſina vetus ciuitas in æmilia: ex qua Plautus poeta comicus ortus eſt.

¶ Saſon onis. pe. pdu. fluui⁹: de quo Syri⁹. Adriaci fugite in fauſtas ſaſonis arenas. Et alibi. Expauit ſonitus tremefacto littore ſaſon.

¶ Sathanas inerp̄tatur aduerſarius. Quo noīe appellatus eſt diabolus: q̄ chriſti aduerſarius ſit. Quicquid enī aię ad deū tendēti reſiſtit & aduerſat: & q̄cquid paci contrariū eſt: hoc ſathanas eſſe noīat. Sicut legit in regnorū libris: quia ſuſcitauit de⁹ Salomon ſathanā aduerſus eū qui erat pacificus.

¶ Satarchę populi in Scythia: qui vt Solin⁹ refert damnato auri & argenti vſu ſea publica auaricia abdicauerunt.

¶ Satis aduerbiū: & per apocopen Sat. ſignificat abunde quātum opus eſt. Cic. li. artis veteris. Lōgū eſt quod pluribus ſententiis vltra q̄ ſatis eſt, pducit. Aliqñ ponit loco noīs: vt ſatis eloquentię habeo. Sic etiā nomia p aduerbiis ponunt. vt Spōte ſua. mane nouū. Et cū ſatis ſignificet quātitatem: Sati⁹ tñ compatiuū qualitatē denotat: quia deriuatiuum non ſemp ſeruat ſenſum primitiui. Virg. Nōne fuit ſatius triſtis amarillydis iras Atq; ſuperba pati faſtidia? id eſt melius.

¶ Satin p ſatiſne? Ter. Satin ſana es?

¶ Satisaccipio dictū eſt eodē modo quo & ſatisfacio. Vñ & ſatisacceptio q̄ eſt vt Pōpo. in q̄t ſtipulatio q̄ ita obligat p̄miſſorē: vt expromiſſores quoq; ab eo accipiātur. i. qui idem p̄mittāt.

¶ Satago is. pe. cor. ex ſat & ago compoſitū videt vñ ſategi p̄teritū: & ſatactum ſupinū facit. Et eſt ſat agere anxiū eſſe: & quod vulgo dicit ſatis habeo qd agā. Ter. in heau. Nā huc clinia & ſi is quoq; rerū ſuarum ſatagit: attñ habet bene & pudice eductā ignarā artis meretricię. Aliqñ ſignificat diligentem eſſe ſeu feſtinare. Plau. in aſi. Nunc ſatagit adducit domū ei vltro. & ſcribit nummos. Aliqñ inniti: vt in hymno Magne pater Auguſtine p̄ces noſtras ſuſcipe: & p eas conditori nos placare ſatage.

¶ Satagytæ populi in aſia ſcythica: vt lib. iiii. teſtatur Herodotus.

¶ Satiſdo is. ſignificat fide iubeo: p̄mitto: p vadē ſiue fidē meā pignori do & reipſa certifico. Ci. Sulpitio primū vt ſiquid ſatiſdādum erit ampli⁹ eo nomine peticutes: vt ſatiſdet fidei mę. Caius. Satiſdatio eodē modo appellata eſt quo ſatiſfactio. Nā vt ſatiſfacere dicimur ei cuius deſyderiū implemus ita ſatiſdare dicimur aduerſario noſtro aliquē dare qui pro eo qđ a nobis petitur: ita caueat: vt eū hoc noīe ſecurum faciamus.

¶ Satiſfacio tñ facio quātum ſatis ſit irato ad vindictā iquit Aſco. Et cōſtruit cū dtō: ſed cū p̄punio ponit actiñ poſtulat. Ci. ad herē. Non cōuenit cenſores iſtū ſatiſfacere: ex eo q̄ ait ſe non potuiſſe ita adeſſe vt iuratus fuerat.

¶ Satis p̄ſto as. idem eſt quod ſatiſdo.

¶ Satio as. a ſat deduci videt: & ſaturo ſeu expleo ſignificat: ptinetq; ad oēs ſenſus: & frequēter ad animū. Ci. in Cato. Satiari delectatione nō poſſum vt mę ſenectutis requiē oblectamentūq; noſcat. Ad corp⁹ vſus eſt Col. li. ix. Satiatq; ſemodi⁹ cibi ī diebus ſingulis centenos turtures. Hinc cōponit Exatio. Satiabilis q̄ ſatiari poteſt facile. cuius contrariū eſt Inſatiabilis. Salu. Auaritia inſatiabilis eſt: neq; copia neq; inopia minuitur.

¶ Satietas plerūq; p faſtidio ſumitur. Cic. in Cato: Olo vt mihi quidē videt ſtudiorum oīm ſatietas facit vitę ſatietatē. Dicit & ſatias p ſatietas. Ter. in eunu. Ex meo p̄pinquo ture hoc capio cōmodi: neq; agri: neq; vrbis odiū me vnq̄ p̄cipit: vbi ſatias cœpit fieri: cōmuto locū. Saluſt. Hi ſaltibus occupatis externorum agros inuaſere: frumentiq; inopia graui ſatias facta.

¶ Satur a. um. quod eſt cibo plenū. Ter. in ecy. ſed tu cū ſatura atq; ebria eris puer vt ſit ſatur. Sumitur interdū p fœcundo & abundāte. Perſius. Nec rus ſaturū laudare. Virg. li. ii. geor. Salt⁹ & ſaturi petito lōginqua tarenti. Vbi Ser. ſaturi aut fœcundi aut qđ iuxta oppidū ſaturū. Tarētum enī & ſaturum vicinæ ſunt calabrię ciuitates.

¶ Saturo as. penul. cor. ſicut ſatio capit: & ſimiliter ad oēs ſenſus p̄tinet. Cic. Iracundiā meā ſatura tuo ſāguine. Nonius. Expleri & ſaturari hāc hñt differētiā. Expleri eſt tātummodo plenū eſſe: ſaturari ſuqra modū. Ci. li. vi. de rep. Graues enim dñæ cogitationū libidines infinita quędā cogunt atq; imperāt quęq; expleri atq; ſaturari nullo modo poſſunt. Exaturo qđ eſt p̄fecte ſaturo. Apul. ſed ille libidine exaturatus ſacebat in grabatulo. Obſaturo. de quo alibi. Hinc ſaturiras p ſatietate. Plau. in cap. Proin tu deū hūc ſaturitate trāquillum facias tibi. Quādoq; p fœcunditate. Cic. in Cato. Neq; ſolū officio p̄ hoim generi vniuerſorū cultura agrorū eſt ſalutaris ſed etiā delectatione quā dixi & ſaturitate: copiaq; rerū oīm quę ad victū hominum & ad cultū etiā deorum p̄tinent.

¶ Satulo as. idem quod ſaturo. Varro. Neq; in puluere mitico coquā carnes quibus ſatulem corpora & famem ventris.

¶ Saturn⁹: a poetis fingit deus. q̄ annis ſaturetur: vel quia ſe in deuorādis filiis ſaturauit. Ex ſe enim

natos comediſſe fingit: quia conſumit ętas tẽporũ ſpacia: ãniſq; p̃teritis inſaturabiliter explet. Ouid. T̃ps edax rerum tuq; iuidioſa vetuſtas Oia deſtruit vitiataq; dentibus ęui Paulatim nigra conſumitis oia morte. Vñ a grę̃cis cronos dr: quod t̃ps deſignat. Alii philoſophi intcrp̃tãtur ſaturnũ cronon velut a ſatietate intellectus: eo q; græce ſatietas cros intellectus vero ſiue mens νους dicit: vt ſit nomen compoſitũ ſaturnus ex prima pte latina & poſterio re greca: ipſa ſatietas mentis. Sunt qui ſaturnum a ſatu deducãt: qm̃ peritiã ruris & ſatorũ oĩm primus edocuiſſe ferũt. Quidã a verbo quod greci dicũt σατην. quo virilia ſignificãt: q; patris pudenda abſcidiſſe atq; in mare pieciſſe dicit. vñ Venerem pcreatã ferunt: quę a ſpuma vnde coaluit aphrodites nomẽ accepit. Hinc ſaturnius a. um. vt Iuno ſaturnia quę fuit filia ſaturni. Verſus quoq; quos oli fauni vates q; canebãt ſaturnios antiqui noſabãt vt ait Varro.

¶ Saturnia ſubſtãtiuũ nomen regionis & nomẽ oppidi. Virg. Ianiculũ hinc illi fuerat ſaturnia nomen Editiora etiã loca: vt Diod. ſcribit: ſaturnia dici cõſueuerunt: Poſſedippus autẽ poeta in epigrãmatis ſcribit lyſippũ ita feciſſe inter alia quæ ſcribit habitũ ſaturni. τι ωστε δε απο ακρα βεβηκασ αειτρο χαω τι δε ταρσουσ ωοσσιμ εχεισ διφυεισ ιωτα μυπηνεμιοσ χειρι δε δεξιτερη τι φερεισ ξυρον & ſubdit. η δε κομητικατα οψιν υπαρτιασαρτι λαβεσθαι μη δια ταξο ωιθεμ προσ τι φαλακρα ωελει.

¶ Saturnalia orũ. feſta ſeptẽ ſeu quinq; dierũ menſe decẽbri ſaturno dicata: erantq; pleni lętitię in quibus romani ſyntheſin veſtem ſumebãt. Dies quoq; quibus munera vltro citroq; mitti remittiq; ſolebãt Saturnalia ſeu ſaturnalicia dicebãtur. Sue. in Aug. ſaturnalibus & ſi quãdo alias libuiſſet modo munera diuidebat modo nũmos oĩs notę.

¶ Saturnalicius a. um. quod ad ſaturnalia pertinet Mar. Saturnalicię ligulã miſiſſe ſelibrę.

¶ Saturea herba fragrãtis odoris q̃ & Cunila dicit & Origanũ heracleoticũ a ſaturo dicta q; nullũ fere condimentũ ſine ea fiebat: ppter quod ſaturitatem inducere videbat. Col. Et ſatura thymi referẽs thymbręq; ſaporẽ. Alii tymbrã vocãt. Venerẽ emortuã ſuſcitat in cibis fũpta. Vñ ex græco vt quidã volũt nomen ſibi vendicauit: quaſi ſatyrea vt ſatyri in venerem pni & ſalaces.

¶ Saturum vrbs calabrię fuit nõ longe a Tarento. Vñ Satureian⁹ a. ũ. poſſeſſiuũ. Hor. Me ſatureiano vectari rure caballo. Quidãetiã Satyrũ ſcribũt. Vñ & nonnulli agrum in quo Tarentum conditum eſt Satyrã vocari affirmant.

¶ Satelles miles mercede conductus: vt ab imperatoris latere non diſcedat. Et Satelles qui ſontib⁹ capiendis p̃eſt: qui & apparitor dicitur.

¶ Satellitium ipſa ſatellitum actio. Augu. lib. quinto con. Procurauit aliã non vtiq; coniugem quo tãq̃ ſuſtentaretur & pduceretur vel integer vel auctior morbus animæ meæ ſatellitio perdurantis conſuetudinis in regnum vxorium.

¶ Satrapa penul. cor. dictio perſica: & apud nos ſignificat pręfectũ. Suidas. σατραωειᾳ επαρχια σατραωης δε σατραωου ειδοσ αξιωματοσ

¶ Satyri dicti ſunt qui in libidinẽ ſemp proni ſint: a virili membro quod veteres greci σατην appellabãt. Hi ſunt vt Ply. lib. v. ait aialia quadrupedia in ſubſolanis indotum montibus pniciſſima humana effigie recte currentia. Veteres huiuſmodi monſtra pro ſilueſtribus diis coluerunt. Vñ Hiero. Vidit homunculũ inquit aduncis naribus & fronte cornibus aſpera: cui extrema corporis in caprarũ pedes deſinebãt. Et p̃miſſo ſigno crucis cum quiſnã eſſet iuterrogaſſet Antonius: reſpõdiſſe fertur. Mortalis ego ſum vn⁹ ex accolis eremi: quos vano errore delusa gẽtilitas faunos ſatyroſq; & icubos appellat.

¶ Satyriaſis: pulſus teſtiũ & velut ſingultus quidã inguinis ſequens inflãmatã quãdã paſſionem ſeminalis receptaculi: cum intẽtione & tentigine. Quod ſi non ceſſauerit pulſus ille: ſolent feminis receptacula intendi: vel ſpaſmus naſci. Qui morbus etiam Priapiſmos dicitur.

¶ Satyrion herba foliis lilii rubri aliquãto minoribus: tribus non ãplius a terra exeuntibus: caule ęui cubitali modo radice gemina: hãc arabice chaſtalce vocãt: orchis græce: q̃ vox teſticulũ denotat: latine vulpis teſticulus vel leporina.

¶ Satyriacum ſignum ſimulachrũ priapi quod in hortis apud antiquos ponebatur. Ply. lib. xix. Eſt & religio quædam hortoſq; & fera tãtum contra inuidentium effaſcinationẽ dicari videmus. In remedio Satyriaca ſigna.

¶ Satyria: auis coruus. L. Florus. Cũ ſingulari certamine Mãlius aureũ torquẽ barbari inter ſpolia detraxit. Inde Torquati. Iterũ Pontino agro cũ in ſimili pugna lati⁹ iſidẽte galeę ſatyria alite aditu⁹. In de Coruini. Satyria etiã apud latinos cibarũ cõfuſaneũ dr. veluti cinus ex variis rebus cõpoſitus.

¶ Satyra pe. cor. quaſi ſatura dici videt ob carmĩs varietatẽ: ſeu ppter copiã rerum quę ibi tractãt. Eſt enim ſatyra carmen maledicũ & ad carpenda vitia compoſitũ: quale ſcripſerunt Lucil. Horatius. Iuuenalis. Perſius. Accepit eni id carminis hunc titulũ q; perſonis factiſq; ſatiatũ abundare videt. Quidã a ſatyra lãce quę referta multis variiſq; primitiis in ſacrificiis diis offerebat. Alii a lege ſatyra dictã exiſtimãt: quę vno rogatu multa ſimul cõprobat. De qua lege Saluſti. in Iug. Deinde quaſi per ſatyram ſententiis exquiſitis in editionẽ accipit. Var. a quo dã farciminis gñe quod multis rebus reficiebat: dictã ſatyrã eſſe ſcribit. Vnde in ſcdo li. Plautinarum q̃ſtionũ habet: Satyra eſt vua paſſa & polẽta & nuclei pinei ex muſto conſpſi. Sunt qui a ſatyris deriuent: q; in hoc gñe carminis res ridiculę pudendęq; ſcribunt: quẽadmodũ pferri a ſatyris ſolent. Do. in Ter. Deinde aliud genus fabulę: id eſt ſatyra ſũpſit exordiũ: quę a ſatyris quos illotos ſemp ac petulãtos eſſe legimus vocitata eſt. Poteſt etiã dici ſatyrã ideo vocatã: q; in antiqua ſatyra introducebãtur ſatyrarũ pſonę: aut ſi quę erãt ridiculę ſimiles ſatyris. Duo quippe ſatyrarũ genera fuiſſe conſtat. Alterũ antiquius quod ſola carminum varietate cõſtabat. Alterũ recentius apertã hoĩm rep̃henſionẽ cõtinẽs Hic ſatyrus & ſatyric⁹ peo q ſatyrã ſcripſit. Satyrice aduerbiũ ſignificat acriter cũ conuicio.

¶ Satus a. um. a ſero is. fit pro ſemino. Vnde etiã a Virgilio ponit pro genitus.

¶ Satus us. & Satio onis. ipſum ſerendi actum denotãt. Plyn. li. xvii. Quapropter de talearum ſatu: nunc dicendum: id eſt plantatione. Quandoq; etiã ſatus ſemen dicitur.

¶ Satyrorũ inſulę ſunt tres contra Indiã extra gã-

gẽ ſite: ſicuti Ptol. li. vii. ſcribit. Quas q̃ hitant cauᵹdas habere dicunt: quales ſatyris pinguntur.

¶ Satũ: ager in quo ſemẽ eſt: vt Hiero. in li. Iudith Et ſatũ eodẽ auctore genus menſurę iuxta morem puincię Paleſtinę vnum & dimidium modiũ capiẽs In Geneſi tamen nonꝫ tantã capit ſummam vbi ſcriptum eſt. Accelera tria ſata ſimilę commiſce: & fac ſubcinerĭtios panes.

¶ Satiuus a. um. quod ſeminaſ: vel qđ idoneũ ẽ vt ſeminetur. Gel. Sed hi pleraſq; naues loris ſuebãt greci magis canabo & ſtuppa cęteriſq; ſatiuis reb⁹.

¶ Saucius a. um. nomẽ quod naſcit a ptĭcipio fauciatus: quomodo laſſus a laſſatus. & lacerus vel lacera a lacerat⁹. Et eſt ſaucius vulneratus. Virg. Qualis mugitus fugit cum ſaucius aram Taurus.

¶ Saucio as. vulnero. a quo fit compoſitũ Conſaucio. Ambr. li. i. off. Verberamur vocis noſtrę verbere cũ loquimur ea quorum ſono cędit anim⁹ noſter & mens conſauciatur.

¶ Sauromatę populi. Vide in dictione Sarmatæ.

¶ Sauior aris. Vide in dictione Diſſauior.

¶ Saxũ: maius aſperius duriuſq; q̃ lapis: licet quãdoq; ſaxũ pro lapide ponaſ. Hic Saxeus a. um. qđ e ſaxo eſt. Saxoſus a. um. ſaxorũ copiã ſignificat: vt ſaxoſa via. Saxulũ diminutiuũ. Ci. li. de ora. Illã in aſprimis ſaxulis tanq̃ nidulũ affixam.

¶ Saxum ferratũ: oppidũ in Piceni atq; Vmbrię finibus ſitũ: ita appellatũ a ferro ꝓpter fodinas ferrarias quas eo in loco multas fuiſſe earũ reliquiæ oſtẽdunt. Sentinũ a veteribus dicebaſ: a Sentino amne iuxta mœnia labente: quẽ nunc quoq; incolę Sẽtinum vocãt: hoc oppidũ nobile factũ eſt duorũ virorũ ortu Baldi. ſ. & Alexandri: quorum prim⁹ Cæſarearũ legũ interꝓtatione clariſſimus. Alter in ſacris litteris eminentiſſimus: qui cum in oĩ doctrinę genere: vitę ſanctimonia ſumm⁹ haberet noſtrę auguſtinianę religioni magno oĩm conſenſu ꝑfectus eſt: nec multo poſt ob res ꝑclare geſtas cardinetis in ſignibus a Pio pontifice maximo decoratus fuit.

¶ Saxatilis & hoc ſaxatile pen. ſ. cor. quod ſaxa in colit: vt piſcis ſaxatilis. Et ſaxatile dicitur vernacula lingua da ſaſſi. Plau. in ru. Piſcatũ hamatilem ſaxatilemq; aggredimur.

¶ Saxones: illuſtres Alemaniæ populi qui Angelę reginę auſpicio Angliã deuicerunt: a qua etiã nomen ſortita eſt Anglia q̃ſi Angela: cũ pri⁹ Albion diceretur. Hos Ptol. Non longe a Cimbris in oceani ſeptentrionalis littoribus & paludibus inuiis cõ-

¶ Scaber a. um. quod rubiginoſum eſt. (ſtituit. Virgi. li. i. Geor. Exeſa inuenit ſcabra rubigĭe pila. Hinc vngues & dẽtes dicunt ſcabri qui ſordidi ſũt: etiã ſi non ſint aſperi tactu.

¶ Scabredo aſperitas ſicut quãdo caro cõtrahitur & fit rugoſa: Quo vocabulo vſus eſt hierony. in dui hylarii vita.

¶ Scabricia & ſcabricies rubiginoſitas. Vnde Ply. vnguium ſcabriam dixit.

¶ Scabo is. ſcabi ſcabitũ ſignificat ſcalpo: cõforo & quaſi vnguib⁹ fodio. Ply. li. viii. Si vero ſquãmę obtorpuere ſpinis iuniperi ſcabit.

¶ Scabies: a ſcabo ſiue a corpis aſperitate dicta⁹ eſt quę vt Celſus ſcribit: eſt durior cutis rubicunda: ex qua puſtulę oriunt q̃dã humidiores. q̃dã ſicciores. Exit ex quibuſdã ſcabies: fitq; ex his cõtinuatę exulceratio ꝓcutiens. Hęc etiã ꝓfora a greçis dr. A ſca

bies fit ſcabioſus a. um.

¶ Scabro vermis qui naſcitur de carnibus equorũ putridis.

¶ Scabellũ diminutiuũ ſignificat paruũ ſcamnũ. Nonnũq; ponit pro ſuppedaneo. Augu. ſuper ps. Suppedaneũ dr ſcabellũ: qđ dicũt greçi υποποδιον. dixerunt latini ſcabellũ: & alii dixerunt ſuppedaneũ. Vide in dictione ſcamnum.

¶ Scæi ſunt thraces ppli ſcæę troianę portę. Scæus amnis: Scæus murus.

¶ Scænos: latine habitatio vmbra tabernaculum vel funis.

¶ Scænofactorius a. um. vt ars ſcænofactoria qua fiunt vmbracula: vel tabernacula vel funes.

¶ Scęnophegia orum. neu. generis feſta tabernaculorum in quibus iudęi faciebãt tabernacula ad ſimilitudinẽ tabernaculorũ in quibus habitauerũt cum ex ægypto peregrinarenſ in Eremo: ab σκηνος & πηκνυμι. latini vero aſpirationẽ addiderunt.

¶ Scæna cum æ diphthõgo magis ex ãtiquorũ conſuetudine q̃ ex vera orthographia vt inqt Priſ. qa cũ greca ſit dictio q̃ apud illos ſine diphthõgo σκη ꝓnſcribitur: apud nos etiã abſq; diphthongo debuit trãſferri: alii in ſignum ꝓductionis per æ diphthõgon notandũ putant. vt Apul. eſt autem ſcæna inumbratio: απο τησ σκιασ. quæ quidem vt docet Serui⁹ a ruſticis primũ inumbrationis cauſa cõperta fuit: vbi prius carmina incondita decantabant. Quare & a nonnullis tabernaculũ a Papilio traductus fuit. Poſtea tabulata cœperunt cõponere i modum parietis. Vñ hodie conſuetudo permãſit vt cõponantur pegmata a ludorum theatralium editoribus. Vnde Scænophegia: tabernaculorum feſta. Sed cũ in vrbes deducta fuit ſcæna: redactũ eſt nomen ad eã partẽ theatri quæ ab vno eius cornu ad aliud ducebaſ. Conſtat autẽ ſcænã theatri frontem binis plurimiſve cõtignationib⁹ conſtratã: in quibus hiſtriones recitabãt: mimiq; mirmillones & cęteri ludii varios ludos ac geſticulationes edebant. In ſcęna autẽ cũ hemicycli formã haberet gradus ſediliaq; fuere: de quibus primarii magiſtratus honoratioreſq; ſpectarẽt: eorumq; ſedilia pars intima orcheſtra eſt dicta. Placidus grãmaticus ſcribit ſcænã eſſe camerã hincinde compoſitã: quę in vmbræ locũ in theatro erat: in quo ludi actitabãtur. Itẽ ſcænã dici arborẽ in ſe cubãtium quaſi concameratam dẽſationẽ: vt ſubter poſitos tegere poſſit. Item ſcænã vocari compoſitionẽ alicuius criminis q̃ digna ſit agi in theatro exclamationibus tragicis. Scæna ſic diffinit a Labeone q̃ ſit ludorũ faciẽdorũ cauſa quolibet loco vbi quis conſiſtat moueaturq; ſpectaculum ſui ꝓbiturus: poſita ſit in publico priuatoq; vel in vico quo tãdem loco paſſim hoĩes ſpectaculi cauſa admittãtur: hęc autẽ verſatilis erat aut ductilis. Verſatilis quæ ſubito tota machinis quibuſdã vertebaſ: & aliã picturæ faciẽ oſtendebat. Ductilis q̃ contractis tabulatis: hac atq; illac interiorẽ picturę ſpeciem denudabat.

¶ Scænicus a. um. quod ad ſcænã pertinet: vt ſcænici ludi. Aug. li. iii. con. Sed qualis tãdem miſericordia in rebus fictis & ſcænicis. Scænicus vero abſoluto vocabulo hiſtrio dicit. Sue. de Nero. Ac ſpectaculis theatri clam illatus cuidã ſcænico placenti nuncium miſit.

¶ Scenoma tis. ſignificat tabernaculũ ſeu ſacculũ.

¶ Scenitæ cognominati ſunt quidam Arabiæ populi a tabernaculis qui in tentoriis habitãt: vt inqt Solinus: quę caprarum pilis texta ſunt: ad quos ſi ſus vectus fuerit: illico moritur.

¶ Scæua dicit̃ qui ſiniſtra manu vtitur pro dextera Quo nomine dictus fuit quidam romanus. de quo Sueto. in Cęſa. Scęua excuſſo oculo tranſfixus femore & humero centũ & viginti ictibus ſcuto perforato cuſtodiã commiſſi caſtelli obtinuit.

¶ Scęuola: a ſcęua. i. ſiniſtra vt inquit Varro. eo q̃ quę ſiniſtra ſunt bona auſpicia putãtur. Et greci ſiniſtrã σκαιαν vocant: hinc ſcæuę dicti ſũt: hoc nomine dictus eſt Mutius nobilis vir romanus qui debilitata dextra ſiniſtra vſus eſt. Liui. li. ii. Mutiũ demiſſum cui poſtea ſcęuolę a clade dextræ manus indit̃ nomen. Scæa enim ſiniſtra eſt. & Mutius ſiniſtra eſt vſus exuſta dextra.

¶ Scalæ. & ſcalę arũ. vtroq̃ modo dicit̃ a ſcandẽdo: q̃ his altiora ſcandam⁹. Nam proprie ſcalæ ſũt quę ex pluribus gradib⁹ conſtant. Diſtingunt quidã ſic. Scala eſt quę ex teretibus lignis aut funibus alia ve materia ſimili huc atq̃ illuc tranſferri poteſt. Scalę quę latiores habent gradus & imobiles p̃manent. De hac Ply. Etiamnum ſcalis tectum epheſię dianę ſcandit̃. De illa Caius iureconſul. Vel ſcalam ſciens cõmodauerit ad aſcendendũ. Sed ſæpe cõfũdũtur. Et ſcalas magis in vſu eſſe q̃ ſcalã dicimus. Saluſtius in Iug. Vinæ atq̃ alterę ſcalæ comminutæ ſunt: qui ſuperſteterant afflicti ſunt. Non dixit vna atq̃ altera. Scalę quibus per gyrum aſcẽdim⁹ a cocleæ forma Cochides & cochlę dicuntur: quæ vero ex lignis teretibus ſiue canabinis funibus a Capaneo inuentę primum ferunt: vt eſt apud Vege. libro de re militari.

¶ Scalmus: lignũ teres cui nautę remos loro quodã alligant: ad nauigandũ vt firmius nauigent.

¶ Scalpo is. pſi. ptum. fodio & vnguibus pruritũ aufero. Scalpũt enim homines vnguibus: & gallinę pedibus. Ply. li. ix. Attritu q̃ petræ ſcalpẽtes piſces pruritũ inuadit. Dionỹ. grãmaticus ſcalpturam dicti p̃bat nõ ſculpturã. Scalpta inquit gẽma dicẽdum eſt nõ ſculpta: qm̃ adtecta p̃poſitione facit iſculpta

¶ Scalptor q ſcalpit. Ply. lib. xxxvii. Expetunt̃ a ſcalptoribus ferroq̃ includunt̃ nullam non duritiã ex facili cauantes. Scalptura ſcalpendi actio. Idẽ. oia autẽ hęc genera ſcalpturę cõtumaciter reſiſtunt.

¶ Scalprurio is. iui. itum. Idem quod ſcalpo. quod proprium eſt galli gallinacei cum terram ſcalpit. Plautus in aul. Vbi hæc defoſſa occepit ſcalprurire vnguibus.

¶ Scalprum & Scalprus: & diminutiue ſcalpellum & ſcapellus ferrum quo aptatur coriũ: & quo raditur: vel celtis. Vtuntur tamen eo inſtrumẽto diuerſi artifices. Cato. de re ruſt. Ficos & oleas altero modo. quod genus aut ficũ aut oleã eſſe voles. Inde libram ſcalpro eximito. Col. libr. vii. Scabies ferro cæſa perluat̃ vrina: etiã ſæpe ſcalpello vſq̃ ad imũ reſecare & amputare ſcabiem ſæpe profuit. Et libr. v. Scalprum quod deinde aduncũ eſt: roſtrũ appellatur. Suet. de Vitellio. Scalpro librario venas ſibi incidit. Scalpra ſutoria. Horatius intelligi voluit illo verſu. Si ſcalpra & formas non ſutor: nautica vela Auerſus mercaturis delytus & amens Vndiq̃ dicatur. Liuius fabrile ſcalprum appellat quo magiſtri elephantos interimebant inter aures beluæ ada cto in ipſa cõpage qua cõiungit̃ capiti ceruix. Cor. Celſus ſcalprũ inter ferramenta chirurgica numerat vbi aſt li. viii. Tum demũ ad manũ ſcalprum q̃ veniendũ eſt. Colu. li. x. ferramentũ ſcalpratum dixit ad ſimilitudinem ſcalpri formatum: quo ait op⁹ eſſe ad caſtrandas apium aluos.

¶ Scalpellus & ſcalpellũ diminutiua ſunt. Vide in dictione ſcalprus.

¶ Scalpturatum genus pauimenti quod & vermiculatum dicitur: quod factum poſt tertium punicũ bellum fuit ex teſſellis minutis diuerſicoloribus vt in templis antiquis. Et nos Moſaicã dicere ſolem⁹ In his pauimentis picturę radendo fiebãt: quomodo nunc ſcalpturata albaria in exteriore parte parietum ac murorum fiunt.

¶ Scamander: fluuius qui Europam ab aſia diuidit & alio nomine dicitur xantus.

¶ Scamandria: vrbs patua a portu illenſi patum remota.

¶ Scamonea: frutex cui⁹ ſuccus valet ad medicinas

¶ Scandalum eſt quod nos offendiculũ vel in ruina: vel in pactione poſſumus dicere. Quando ergo legimus quicunq̃ de minimis ſcandalizauerit quẽpiam: intelligimus qui dicto factove occaſionẽ ruinę cui q̃ dederit: hinc Scandalizo as. quod eſt alicui ſcandalum p̃beo.

¶ Scandinauia inſula eſt oceani ſeptẽtrionalis quã Ply. li. iiii. incõpertę magnitudinis eſſe ſcribit. Eã alterũ orbem terrarum eſſe credidetunt.

¶ Scando ſcandis ſcandi ſcanſum. in altum vado Cice. in Cato. Vt ſi qui gubernatorem in nauigando nihil agere dicant: cum alii ſcandant malos: alii per foros curſent. Hic ſcalæ dictæ ſunt per quas in altum aſcendimus. Huius compoſita ſunt. Aſcendo: quod eſt ſurſum ſcando. cuius contarium eſt deſcendo deorſum ſcando. Conſcendo ſimul ſurſum ſcando. Virgi. Bis denis phrygium conſcendi nauibus equor Matre dea monſtrãte viam. Inſcendo ſicut eius ſimplex. Plau. in aſi. Neq̃ in lectũ inſcendat proximum. Superſcando. Liui. Iam euaſerant media caſtra cum ſuperſcandẽs vigilum ſtrata ſomno corpora miles oſtenſo ſcuto ſonitum præbuit. Tranſcendo. Plau. in aul. Hoc magnum eſt periculum me ab aſinis ad boues tranſcendere. Lactan. libro. ii. per tranſlationem dixit. Tum dedit ei certa mandata: quę ſi obſeruaſſet immortalis maneret: ſi tranſcendiſſet morte afficeretur.

¶ Scandulaca herba a ſcandendo frugibus inimica: q̃ eas velut hedera implicans nectat.

¶ Scamnum eſt quod lecto veluti gradus apponit̃ vt per id in lectũ facilius aſcendat̃. Var. ſcribit ſcãnũ eſſe quo duplici gradu in lectũ altiorẽ conſcẽdebant. Scabellũ quo ſimplici ſcãſtone in lectũ non altũ ſcãdebant. Ouid. in arte. Et caua ſub tenerũ ſcãna dediſſe pedẽ. Et ſcamnũ dr̃ terra illa altior q̃ iter duos ſulcos i colẽdo reliq̃t. Ply. Scãna inter duos ſulcos cruda reliquant̃. Et Col. li. ii. vocat ſcamnũ crudũ ſolũ & inmotũ minimeq̃ aratro p̃ciſſum. Idem lib. iiii. Duabus gẽmis ſupra terram eminere paſſim repoſita humo cętera coęquant quę faciunt in eadem linea intermiſſis totidẽ pedũ ſcãnis: dum peragant ordinẽ. Quoniã vero in his ſedere cõſueuim⁹: factũ eſt vt ſcãnũ & ſcabellũ ſępe p̃ ſubſellis vſurpent̃. Ouid. li. vi. faſ. Ante focos olim ſcamnis conſidere longis Mos erat. Scãna etiã in arborib⁹

SC

dicunt rami & brachiaꝙ quę vites aſcendunt.
¶ Scanſile penultima.cor.dicitur id per quod aſcẽ di poteſt.
¶ Scandis hærba quæ in holere ſylueſtria græcis ponitur
¶ Scandulę paruę tabellę:hoc eſt in paruas lamias ſciſſę e ligno quib⁹ tecta teguntꝫ. Fiũt autẽ ex robore abiete & picea fiſſis vel aſſulatim defectis.
¶ Scapha nauicula ī ligno cauata:ab σκαπτω fodio:cauo. Vnde & σκαφη a multis foſſura alue⁹ linther traducit:quę maiorem nauem ſequitur. Et paruę ad piſcandum naues ſcaphę dicunt. Hic ſcaphiarius ſicut a claſſe claſſiarius.
¶ Scaphiũ vas concauũ:in quo cacare & meiere cõ ſueuerunt:dictum a ſimilitudine ſcaphæ nauis latini Matulam vocant. Iuue. Et ride poſitis ſcaphiũ cum ſumitur armis. Proprie tamen vt aliqui putant vas fœminarũ in quod mingunt:quemadmodum viris laſanum neceſſarium erat in quod ventris excrementa deiicerent. Erat & ſcaphiũ vas æneum in quo ſtili in medio ſiti ꝓceritas horarũ ductus diſcriminabat. Plutar. in numa. ſcaphium appellat quo ignis ſacer extinctus ſolis tm̃ radiis accẽdebat. Suidas. σκαφιον ειδος κουρας αριστοφανης συλε κοψιχω εοικης σκαφιον ατωτετιλμενω.
¶ Scaptenſula locus in macedonia vbi argentum fodi ſolebat:ab σκαπτω fodio. Lucr. Quales expirat ſcaptenſula ſubter odores.
¶ Scapulæ:humerus ſiue dorſa a ſcandendo vt q̃ dam volunt:quę mobiles veluti mollibus iugulis a ceruice demittunt. Plau. in aſi. Mirabar quid dudũ ſcapulę geſtibãt mihi hariolari cœperant mihi imũ do malũ. Hiero. in Geñ. Apparuit rebecca veniẽs cũ hydria quã portabat in ſcapula:q̃ feſtinãs deposuit hydriam de humero.
¶ Scapulares ſerui dicti ſunt quia ſcapulis cedunt
¶ Scapularis:veſtis quæ tm̃ ſcapulas tegit.
¶ Scapiliũ veteres pro tergo vſurparunt: & aliquã do ꝓ ipſa ſcapula. Vñ & ſpatiũ quod inter ſcapulas quaſi vallecula eſt:interſcapulium dicitur.
¶ Scapus dicitur id in quo ſemina quarundam herbarum dependẽt: vt in papauere. Plynius. In papauere & ſimilibus ſcapus: In harundinibus: in glandibus: in auellanis pannicula appellatur: & ſcapi in quibus vuarum grana ſunt. Var. Quę calcatę vuæ erunt eorum ſcapi cum folliculis ſubiiciẽdi ſub prælum: vt ſiquid reliqui habeant muſti exprimatur in eundem lacum.
¶ Scarus piſcis:qui ſolus piſcium dicitur ruminare:herbiſq; paſci:quo carpathiũ pelagus abundat. Opianus hic ſcarus ſaxa frequentat. Qui mites inter piſces clamore tremẽdo Intonat:& ſolus pallẽtes ruminat herbas.
¶ Scarabæus:animal paruum volatile:vulgo ſcarauacius dicitur. Scarabeorum diuerſa ſunt genera. Nam quidam ſunt coloris viridis e vermibus ſimo bouis aut iumenti creati. Alii grãdiores cornua p̃ longa biſulcis dentata forficibus in cacumine habentes. Alii e ſimo ingentis pilas auerſis pedibus volutant: hos ægyptii ſummopere venerabantur animatũ ſolis effigiem eſſe putantes: vt inquit Euſebius libro præparati. Scarabęus autẽ oñis virilẽ ſexum habet:& ſpermate in ſtercus infuſo pila deide confecta pedibus inuoluit.
¶ Scarifico as. ſcalpello : aperio:quo aliquid facili us exeat. Vnde ſcarificatio dicitur:quãdo tenui vulnere ſanguis emittitur. Plynius. Dentium dolores ſedant oſſibus draconis ſcarificatis gingiuis. Scarificare dolorem: ſignificat ſcarificando dolorem expellere. Idem. Prętera in corde equorum inueniꝫ tur os dentibus caninis maxime ſimile:hoc ſcarificare dolorem putant.
¶ Scardona inſula in mari adriatico adiacẽs illyrico vt Ptol. libro. ii. refert. In ea ſunt duę vrbes Colentum & Arba.
¶ Scatinia lex erat in eos q̃ nefãdo ſcelere laborãt.
¶ Scateo es. ſcatui ſignificat emano: erũpo: ebullio. vt Antiochus ſcatere cœpit vermibus.
¶ Scaturio is. penul. cor. pro ſuo primitiuo ſcateo ponitur. Quod eſt non ſolum a quarum ſed hærbarum & cæterorum ſua ſponte vbertim naſcentium Hierony. In ſepulchro eius non niſi manna inueniꝫ tur: quod & ſcaturire cernitur.
¶ Scatebrę penul. cor. ebullitiones aquę ſurgentis Firg. li. i. geor. Scatebriſq; arentia tẽperat arua. Sic ſcaturies & ſcaturigo.
¶ Scaturigo penul. pd. idem quod ſcatebra. Aug. ſup p̃s. Scaturigines dicimus ab imo aquas ebulliẽtes. Col. libro. iiii. Nam præſtat non conſerere q̃ in ſumma terra ſuſpendere niſi tamẽ ſcaturigo paluſtris obuia ſit: ſicut in agro rauẽnate pluſq̃ ſeſquipedem prohibeat infodere.
¶ Scauri dicti ſunt qui talos pedũ tumẽtes ac porrectos habẽt. Horatius libro primo Ser. Illum balbutit ſcaurum prauis fultum male talis. Fuit & ſcaurus cognomen familiæ romanæ: ex qua Aemilius ſcaurus nobilis & pauper: ſed eloquentia ſua gloriã peperit. Conſul ligures & Gãtiſcos domuit: atq; triumphauit. Cenſor viam Aemyliam ſtrauit: põtem æmylium fecit.
¶ Scelus: flagitium: facinus. a quo Sceleſtus & Sceleroſus.
¶ Scelero as. polluo. Virgili⁹. Parce pias ſcelerare manus. Hinc ſceleratus a. um.
¶ Sceleratus ita diſtingui ſolet a ſceleroſo: vt ſceleroſus ſit auctor ſceleris. ſceleratus in quo ſit ſcelus conſtitutum aut cõmiſſum. Terentius in heau. Vbi ego illũ ſceleroſũ atq; impiũ inueniam? Aliqñ tm̃ ſceleratus ponit pro nocente. Virg. At ſceleratum exquirere frigus Difficile eſt. Scelerata porta romę dicta eſt: & ſceleratus cãpus: hoc eſt pollutus.
¶ Scepſis: ciuitas phrygiæ: quam quidam æneę regiam fuiſſe tradunt. Hinc Scepſius ſcepſia ſcepſiũ. Ex hac fuerũt Metrodorus: qui artem memorię cõſummauit: & Demetrius grammaticus qui troianã extructionem expoſuit.
¶ Sceptrum: virga qua reges vtebant.
¶ Scheda: tabella ſiue pagella philyracea: hoc ẽ tiliacea: qua pro chartis priſcos vti ſolitos Euſtathi⁹ & Aelianus afferunt. hodieq; gręcum vulgus ſchedas vocat tabulas eas quibus ſupputatores numeris ſcribendis vtuntur: vt mox litu ſpongiæ leuiter aboleri poſſint. Accipitur quãdoq; pro folio chartę ſiue papyri nondum compacti & ligati: quod & phylluram græco vocabulo nuncupamus. Plyni⁹. Sed ratio deprehendit vitium vnius ſchedæ reuulſione. Quidam detracta aſpiratione Scedam ſcribunt. Quintil. Nam qui omnes etiam indignas lectione ſcedas excutit: a vilibus quoq; famulis accõmodare operã poteſt. Vnde & pro libris monumẽ-

tiſq; litteraꝝ ſchedę: qñq; accipiunt. Mar. Ohe iam ſatis ē ohe libelle: tu ꝓcedere adhuc & ire quæris nec ſumma potes in ſcheda teneri.

¶ Schedula diminutiuū a ſcheda: & id eſt quod vulgo dicunt boletinum: non vt multi dicunt Cedula Hierony. ad Alga. Detulit mihi in parua ſchedula maximas quęſtiones quas a te datas: mihiq; tradēdas diceret. Ponitur & pro libro.

¶ Scedia *nauigii genus* inconditū & trabibus tantum inter ſe connexis factum: quales ſunt rates. Et apud græcos ſchedia ſunt quæ nos extēporalia vocamus. Vnde & pro inconditis & extēporariis carminibus dicunt: quę noſtri ſyluas appellant. Græci enim σχεδιον vocant: qđ ex tēpore cōpoſitū eſt quaſi dūtaxat in ſchedis ſcriptū: & primo ruderatu deformatū: non adhuc expolitū σχεδιαζω ſignificat rem ruditer incipio. Schedicus a. um. Apul. in deo Socratis. In iſto ſchedico & incondito experimini an idem ſim repentinus: qui ꝑparatus.

¶ Schema atis. & Schematum: & Schema ę. forma vel figura: ſiue cultus ornatuſ ve latine dicitur. quia per hoc quodāmodo veſtitur & ornatur oño. Plau. in Perſa. Lepida cū decora ſchema. Amb. Adhuc athletæ in ſchemate ſunt: & tu iam ocyū petis? Huius multę ſunt ſpecies: videlicet prolepſis: zeugma hypoceuſis. Syllepſis: anadiplosis. Analionomaton: Paromeon: Homœoptoton. Polyptoton: Irmos. Polyſyntheton. Dialyton. Priſci latini abſq; aſpiratione pronunciabant & decli. ſecūda. Vnde vetuſti codices plautini habent ſcriptū quod ego huc ꝓceſſi ſic Cum ſeruili ſcema. i. habitu.

¶ Schetis dici poteſt habitudo: cū mſtitudo noīm incōiūctorū quodā ambitu copulat: vt nubila: nix grando: procellę: fulmina venti.

¶ Schiſma tis. latine ſciſſura: ab σχιζω quod ē ſcīdo. Hinc diuiſionē eccleſię ſchiſma dicimus nō ſciſma: vt multi ꝓferunt male.

¶ Schœnos: latine finis Quo noīe etiam dicta fuit. vrbs Boeotię a Schœno Athlātis patre ſic appellata. Schœnos quoq; menſura terrę quinquaginta ſtadia cōtinens: vt inquit Herodotus lib. ii.

¶ Schœnus untis. flumen athenis ꝓximum: vt inquit Strabo a iuncis dictū. Proindeq; iuncarios in hiſpania campos ſchœnūtas vocat. Sed & in arcadia ſchœnuntis fit mentio: ab amne quē ſchœniciā appellāt. Item Schœnus arbor lentiſci.

¶ Schœnum locus in boeotia collocatur.

¶ Schœniſmos menſura terrę eſt.

¶ Schœnoplocos funarius & reſtio latine appellatur: qui funes facit.

¶ Shœnobates penult. cor. qui per funes ludendo gradit. σχοινος funis dicitur: & βαινω aſcēdo quaſi funis ambulus. Iuue. Augur ſchœnobates medicus magus oīnia nouit. Hīa Firmico dicunt Neurobatę Funerepei. & Funepei ab Apuleio. Funambuli ab oīnibus.

¶ Schœnitę pe. pd. populi ſic dicti a *tabernaculis* in quib⁹ degunt quę ciliciis metantur.

¶ Schola litterarū ludum ſignificat: a verbo græco σχολαζω: qđ eſt vaco: quia cæteris rebus omiſſis vacare liberalibus ſtudiis pueri debent. Auſon⁹ tamen ab σχολη. i. ab vacatione & laxamento quod pueris interdū dandū eſſe ꝓſcribit: dici ſentit. Sic enī ait. Graio ſchola noīe dicta eſt. Iuſta laboriferis tribuant vt ocya muſis. Aug. li. i. cō. Inde dat⁹ ſū in ſcholā vt diſcerē līas. Plurali numero ſcholæ apud Feſtum. Erat & in balneis ſchola. apud Victr. pars labri ſiue aluei a ꝓſtolando vt quidā arbitrant dicta vt occupato ab his q priores veniſſent labro ī ſchola cęteri circūſpectantes recte ſtare poſſent. Erat & ī porticib⁹ auctore Ply. Alexandrū inqt & philippū cum minerua q ſunt in ſchola in octauiæ porticib⁹ & philippi. Cu. li. tuſ. poſuit ſcholas ꝓ diſputationibus & controuerſiis quę in ſcholis inter doctorē & diſcipulos octoſe agitari ſolent cū inquit. Hanc perfectam philoſophiā ſemper iudicaui quæ de maximis quęſtionibus copioſe poſſet ornateq; dicere: in quam exercitationem ita nos ſtudioſe operam dedimus: vt iam etiam ſcholas græcorum more habere auderemus.

¶ Scholaris & hoc ſcholare quod ad ſcholā ptinet Hiero. ad Dama. Nec aures Quintiliani floſculis & ſcholari declamatione mulcendę.

¶ Scholaſticus ſcholaſtica ſcholaſticū idem quod ſcholaris. Vnde ſcholaſtica diſciplina. & ſcholaſticos vocamus diſcipulos qui dicendi gratia ſcholas frequentant.

¶ Scilicet aduerbium ſignificat certe: quaſi ſcire licet. Et modo affirmatiue. Liuius. Terrā oſculo contigit: ſcilicet q; cōmunis mater omnium mortaliū eſſet. Ouid. Scilicet eſt aliquid cum ſęuis viuere vētis. Hoc eſt profecto multum eſt. Modo Ironice. vt cum pronūciatur cum quadam acerbitate. Nā tum negat quod dicitur. Virgil. Scilicet is ſuperis labor eſt? Cice. Furnio. Scilicet id agitur? quaſi dicat nō agitur. Interdum ſignificat ad hoc. Hieron. ī paulo. Et inter equuleū laminaſq; victorum iuſſit melle perungi: ſcilicet vt muſcarū aculeis cederet qui ignitas ſartagines ante ſuperaſſet.

¶ Scylurus penultima producta nomē viri de quo in dictione Silurus.

¶ Scindo ſcindis ſcidi: ſciſſum per duplex ſſ. ſignificat findo: frango. Virg. Scinditur incertū ſtudia in cōtraria vulgus. Huius verbi cōpoſita ſūt Abſcido: Conſcindo. Hiero. ad Ctheſi. In mentē tibi veniat tunicā ſaluatoris: nec a militibus fuiſſe conſciſſam. Diſſcindo varie ſcindo. Terē. in eu. Veſtē oēm miſerę diſſcidit. Interſcindo per mediū ſcindo. Lactā. li. de opi. Labra ipſa q̄ quaſi antea cohęrebāt q̄ decenter interſcidit. Proſcindo valde vel vltra ſeu ſubtus ſcindo. Reſcindo. de quibus alibi.

¶ Sciſſile pe. cor. quod ſcindi poteſt.

¶ Sciſſio: Sciſſura: & Sciſſus us. idē ſignificāt. Varro. Sciſſu materię fatigatus quieſcebat lectulo.

¶ Scintilla: quaſi ſcindilla: q; ſcindatur a re ignita. Vide in Fauilla.

¶ Scintillo as. ſplendeo mico.

¶ Scylla: ſaxum in mari periculoſum mare facīēs nautis. Vnde eſt illud. Decidit in ſcylam cupiens vitare charydim. Eſt & Scylla nomen filię Nyſi Megarenſium regis: quę Minois amore capta ſed ab ipſo ſpreta: cum ex dolore defeciſſet: in auem ſui nominis mutata eſt. Ouid⁹. Filia purpureos Nyſi furata capillos Puppe cadens nauis: facta refertur auis. Altera fuit ſcylla Phorci filia: quæ verſa fertur in ſaxum cui nomen eſt Scylla in mari periculoſū. lege Seruium: qui latius eas pertractat. Item Scylla genus piſcis: quo maxime abundat Lyris amnis Campaniæ Minturnenſiū vrbem interfluens. Horati⁹. Affertur ſcyllas inter murena natantes. Mar.

Cęruleus nos lyris amat quem ſylua maricę Protegit. hinc ſcyllę maxima turba ſum⁹. Item ſcylla ſtirpis ſpecies eſt. Ariſtoteles lib. i. de vegetantibus. Quædam inquit habēt vnā tantū radicem vt Scylla: quia illa naſcitur ex ſolo raro: proceditq; inferne dilatando ſe. Rurſus Scylla eſt genus cępe. Colu. li. vii. Sed etiam remedio cum dulcivino tritum ſerpillū & conciſa & in aqua macerata ſcylla. Suidas. σκιλλα εἶδος βοτανης ὠμὸν καὶ θαμα τηφορουσ τοῖσ ἐσθίουσι.

¶ Scylleta: loca in quibus ſcyllæ piſces capiuntur Cice. Hac lege tribunitia decem viri vendēt agrum campanum: accedet ei mons caurus: accedent ſcylleta ad minturnas.

¶ Scyllenū ꝓmontoriū in peloponneſo: vt Plyn. Straboq; teſtant. ſed ſinu Argolico iuxta Hermionē quo Scylla nyſi filia fluctib⁹ eiecta creditur.

¶ Scyllaceum athenienſiū colonia in vltimo italię ab athenienſibus cū conderent ſcylletium dictum a quo ſin⁹ ſyllaceus: qui hippomatem ſinū iſthmū facit. Virgi. libro tertio. Cauloniſq; arces & naufragium ſcyllaceum.

¶ Scyllus untis. oppidū achaiæ vt Strabo ſcribit: quo xenophon donatus eſt a Lacedęmonijs. Scyllus ſcylli ꝓprium nomen fratris dipeli.

¶ Scyphus vaſis potorii genus: quod ꝓprie Herculi attribuitur: ſicut Cātharus libero patri. Hoc veteres in ſacris vſi ſunt & in conuiuiis. Virg. Et ſacer impleuit dextrā ſcyphus.

¶ Scyron latro fuit: cuius oſſa cum in mare cecidiſſent: in ſcopulos conuerſa feruntur: quę adhuc Scyronia ſaxa vocantur. Sunt autem in attica regione ſimul cum oppido eiuſdem nominis non longe a Megaris iuxta mare: ita ſita vt tranſitum non relinquant. Hinc Athenienſes ventum ab his locis flantem procelloſum ſcyronem appellant: quoniā ſpirat a ſaxis quę Scyron latro incoluit. Hic paulo ab Argeſte deflex⁹ eſſe dicitur: qui ꝺ Olympius vocatur: & a nonnullis Hercſpontius. Seneca libro quarto naturalium quęſtionum. Atabulus Apuliam infeſtat: Calabriam Iapyx: Athenas Scyron. Galliam Circius. Scirron vero per duplex rr. Nam græce σκιῤῥος ſcribitur: eſt illud quod gignitur in ventre viri. Hoc ſplenis hepatiſq; vitio extuberat: ꝑſertim in hydropicis.

¶ Scirron. Vide in dictiōe Scyron: de quo modo.

¶ Scyros inſula eſt contra Magneſiā in mari ęgęo vna ex cycladibus: Lycomedis regis patria: vbi achilles puerili habitu educatus eſt: & in qua eſt vrbs eiuſdem nominis. Patet hæc inſula Plynio teſte lōgitudinc. xxv. Mil. paſſuum. ex qua lapidem integrum fluctuare tradunt: eundem comminutū mergi. Hinc Scyrius ſcyria ſcyrium. & Scyrias: quorū prima producitur. Ouidius. Sæpe malis ſtupeo: rerumq; oblita lociq;. Ignara tetigi ſcyria mēbra manu. Idem libro primo de arte. Scyrias hęmonio nūpta puella viro. Sunt autem tres nominibus confines inſulæ. Scyros Scyrnus & Scyrus. ex qua Pherecides: ne errent qui aut ſcyrium aut ſyrum quaſi e terra ſyria ſcripſere. Dicta eſt autem Scyros: quia σκιρος dicatur ſalebra & aſperitas: vt inquit Euſtathius.

¶ Scythia: regio ſeptentronalis: a Scytha Herculis filio: vt inquit Herodotus: ita dicta. Hæc diuiditur a Tanai fluuio: & pars vna remanet in Europa:

altera in Aſiā protenditur. Scythia Europæ terminatur ad Thraciam. in ea ſolum eſt aurum producens vt Pompo. refert: inhabitabile tamen propter Gryphos aurum cuſtodientes. In ea regione ſunt Arimaſpi homines quibus ſinguli oculi eſſe dicuntur: Ibi Boriſthenes qui gentem ſui nominis alluit inter ſcythiæ amnes amœniſſimus. Scythia vero aſiętta a iuſtino li. ii. deſcribit. Scythia i oriētē porrecta includit ab vno latere ponto: & ab altero mōtibus ripheis a tergo Aſia & Taſi flumine. Multum in longitudinem & latitudinem patet. Hominib⁹ inter ſe fines nulli: neq; enim agrum exercent: nec domus illis vlla aut tectum aut ſedes eſt: armenta & pecora ſemper paſcentibus: & per incultas ſolitudines errare ſolitis. Vxores liberoſq; ſecū in paluſtris vehunt. Quibus coriis hymbriū hyemiſq; cauſa tectis pro domibus vtuntur. Iuſtitia gētis ingenijs culta nō legibus. Nullum ſcelus apud eos furto grauius. Quippe ſine tecto & munimēto pecora armēta habētibus quid ſaluum eſſet: ſi furari liceret? Aurum & argentum ꝓinde aſpernantur: ac reliqui mortales appetūt. Lacte & melle veſcunt. Laneus vſus ac veſtiū ignotus. Et q̄ q̄ continuis frigoribus vrātur: pellibus tamen ferinis aut murinis veſtiuntur. Hæc continētia illis morum quoq; iuſtitiam decit: nec alienū concupiſcentibus: quippe diuitiarum cupido ibi eſt vbi & vſus. Atq; vtinam reliquis mortalibus ſimul moderatio & abſtinentia alieni foret: ꝓfecto nō bellorum tantum per oīnia ſæcula terris oīnibus cōtinuaretur: neq; plus hominū ferrum & arma q̄ naturalis fatorum cōditio raperet. Scythæ ab alieno imperio aut intacti aut inuicti manſerunt Darium regem perſarum turpi a ſcythia ſummouere fuga. Cyrum cum omni exercitu trucidarūt. Alexandri magni ducem cum copijs vniuerſis deleuerunt. Romanorum audiuere nō ſenſere arma. Gēs & laboribus & bellis aſpera. Vires corporum immēſæ. Inde dicti ſunt ſcythę populi qui bipertiti ſunt. Alteri Auropęi: alteri Aſiatici. A ſcythia fit Scythicus a. um. Apul. Plæriq; eorum ſcythicis moribus viuebant.

¶ Scythotauri populi ſcythię qui vt Solin⁹ ſcribit pro hoſtiis aduenas cędere conſueuerunt.

¶ Scytos: latine corium. Vnde Scytotom⁹. cerdo inciſor corii.

¶ Scytala: mus araneus latine dī. Col. li. vii. Mus araneus: gręci σκυταλην appellant.

¶ Scytrops & ſcytropus penul. ꝓdu. triſtem mœſtumq; ſignificat.

¶ Sciopodes pe. cor. vmbripedes dīr. hoīes ſūt in dici ſingulis cruribus mirę ꝓnicitatis ad ſaltū: ſic dicti q; in maiore ęſtu humi iacētes σκιὸν ποδος hoc eſt vmbra pedis ſe protegant. Augu. li. xvi. ci. dei. Ferunt eſſe gentē vbi ſingula crura in pedibus habent: nec poplitē flectunt: & ſunt mirabilis celeritatis: quos ſciopodas vocāt: q; per ęſtū in terra iacentes reſupini vmbra ſe pedum protegant.

¶ Scio is. ſciui ſcitū: futuro ſciā & ſcibo. Ter. i adel. Hinc ſcibo iam vbi ſiet. Et ꝓprie ſcire eſt rem per cauſam cognoſcere. Huius compoſita ſunt Aſſcio abſcio. conſcio. deſcio. neſcio. pręſcio. & reſcio. de quibus alibi.

¶ Scire vti foro eſt ſe accōmodare ad mores alioꝝ nec eorum opinioni ſtudioſq; aduerſari. Do. vero. Sciſti vti foro. i. ſcis quid facere oportet.

¶ Scientia: a participio sciens fit. Ambro. Cur ẽsti mabas ꝙ ad scientiam meam quę gereres non peruenirent. Est autem scientia qua aliquid scitur. Cui⁹ contrariũ est Inscientia. Colu. lib. iiii. Quęruntur ꝙ non respondere sibi vineta quę per auariciã vel inscientiã vel negligentiam perdiderunt. Hęc etiã inscientia dr: vt apd eundẽ. Nam plurimos per hanc inscientiam vastare vineta comperi.

¶ Scitus dicitur: qui sciens & argutus est: & vulgo dicitur saputus. Vnde Scitæ plonis interrogatiões dicunt astutę & vafræ: & magna arte cõpositę. Ter. in eu. Scitum hercle hoiem: hic prsus ex stultis insanos facit. Cic. Lel. Scitum est illud Catonis. Multo melius de quibusdã acerbos inimicos mereri: q̃ eos amicos qui dulces videãtur. Interdum Scitus dicitur elegans: formosus. Ter. in An. Scitus puer natus e Pamphilo est. Plau. in am. Hęc nox fcita ẽ exercendo scorto conducto male. Huic contrarũ est Inscitus pe. pdu. quod modo p ignorante & imprudente ponit: vt apud Ter. in ecy. Nã si id nũc facis facturave es: bonas quod par est facere insciturn offerre tibi iniuriã me imerenti iniquũ est. Modo p ineleganti: vt apud apl'm Iacobum. Suscipite iscite verbũ quod potest saluare aias vestras.

¶ Scite aduerbiũ significat docte/ artificioseq̃ seu bona scientia vel cum bona ratione. Gel. Scite subtiliterq̃ ratiocinatum Pythagoram philosophum dicit. Colu. li. v. contrarium posuit. Nã id plurimũ refert inscite non facere.

¶ Scitum substantiuũ significat decretum. Li. li. i. Cętera quoq̃ oĩa publica priuitaq̃ sacra pontificis scitis subiecit. Hiero. Quare discipulos meos arguendos creditis: q̃ seniorum iussa patuipendant: vt dei scita custodiant. Hinc. Plebescitum plebis statutũ. Ci. lib. i. ad heren. In rem conferr̃ vt si quis extet3 quod facere iussus est: ex plebescito vetetur.

¶ Sciens feci. Insciens feci. Illud est quod cum facerem aliquid sciui me facere hoc autem ignorauí. Sciẽter feci. i. cum scientia & doctrina fect. semperq̃ in laudẽ. Inscienter semper vituperabile.

¶ Scius: qui scit. a quo Conscius: Inscius: Nescius & Præscius.

¶ Sciolus diminutiuum est: & sumitur pro aliquantulum docto. Hierony. in prologo Danielis. Qui mihi videbar sciolus inter hebræos cœpi rursus discipulus esse chaldaicus.

¶ Scisco is. & Scisor deponens vt inquit Prisci. Vnde & sciscito as. & scisitor deponẽs idem significans quod scitor. & magis in vsu elt. Plaut. in capti. Secede huc. Nam sunt quæ ex te solo scisciturí volo. quarum rerum te falsiloquum esse nolo. Scisscito tamen apud antiquos significat sentẽtiam dico. Scisere vero est scire. Idem in Amp. Ocyus ac curro vt scisam quid velit. Aliquando etiam ponitur pro statuere: decernere. Idem ĩ Cur. Rogationes plurimas propter vos populus sciuit quas vos rogatas rumpitis.

¶ Scitor aris. depo. interrogo seu inuestigo: q̃ occulta magis ac secretiora sũt. Virg. Suspensi eurypylũ scitatũ oracula phœbi Mittimus. Sed in raro vsu est: nisi apud poetas.

¶ Scipio africanus qui Carthaginem tributariam romanis fecit. Scipio minor qui carthaginem deleuit: & Numantiam deuicit. Constat familiæ Cornelioruin cognomentum Scipionum inditum esse ex eo ꝙ Cornelius qui patrem luminibus carentem p̃ luminibus regebat Scipio cognominatus nomen ex cognomine posteris dedit. Scipio enim virga siue baculus dicitur.

¶ Scyritæ gentes sunt inter nomadas indos sicuti Plynius libr. vii. refert. quę narium loco foramina tantum habent.

¶ Scobs fœ. gñis scdm Prisc. vel hic scobis secũdũ Phocã. Et est id quod ab aliqua materia minutissimũ decidit: dũ vel per serram secaf: vel terebrã foratur: necnon ex attritione laterum scob s habef: quã frequenter ad metalla & pauimenta tergenda seduli ministri vtunf. Hora. in Ser. Vilibus in scopis i napis in scobe quãtus Cõsistit sumpt⁹ neglectis flagitiũ ingens Ten lapides varios lutulenta radere palma. Ply. li. xxxiiii. Alii elimatã scobẽ in fictili cado coquũt in caminis donec pcoquaf figilinum.

¶ Scobina pe. p. limatura quæ ettã scobs dr. Inde Descobinatus p saucio abraso & defecto. Sunt etiã qui scobinam dicant instrumentum fabrile: quo arcus prçcipue leuigantur.

¶ Scolopendra: animale vermibus terræ plosum multis pedibus arcuatim repens: tractuq̃ contrahens se: quod ab aliis multipeda: ab aliis centipeda ab aliis millepeda dicitur.

¶ Scolecia genus ęruginis a specie vermiculorum Grçce enim σκωληκιον dr vermiculus.

¶ Scomma: latine cauillum. Nã vt Macro. inquit ẽ morsus figuratus qui sępe fraude vel vrbanitate tegitur: vt aliud sonet: aliud intelligat: nec tamẽ semper ad amaritudinẽ pgit. Lœdria vero exprobratio est ac directa cõtumelia. vt Nicarthus ει μεφιλεισ μισειισ μεειμισειισ συφιλεισ με κειλε με μησισ φιλτα τε μη μεφιλει.

¶ Scombrus: genus piscis marini: cui in aquis sulphureus color est extra aquam qui cæteris. Scõbrorum tanta multitudo in freto hispano est: vt insula ad Carthaginem nouam spectans. a Scombris scõbria sit nominata.

¶ Scopa instrumentum quo pauimenta verruntur Plau. in Sti. Mundicias volo fieri hic ferte huc scopas: simulq̃ harundinem: vt operam omnẽ aranearum perdam & texturam improbã: dehinc iamq̃ earum oĩis telas. Dictę scopę quasi scobę: q̃ luis purgamenta veluti scobem educimus. Hoc instrumento plectunf fontes ob noxam dũ cædunf scoparũ fasciculo manuali circunducti p fora: vt vibices rubentes existant in tergo: hoc vulgo dr scopare. Huius diminutiuũ est scopula. Col. li. xiii. Deinde penniculo detergit: & feruẽtissima pice ifusa nouo aliorutabulo & scopula picaf. Et est Scopa nomen vilę in libya. Scopas nomen viri pprium.

¶ Scopula dimi. pua scopa: q̃re ĩ dictione Scopa.

¶ Scopo as. aui. & scopo is. psi. significat sicut sonat. Hiero. in Esaia. Et scopabo eã in scopa terens. Idem in p̃s. Et scopebam spm̃ meum.

¶ Scoparii dicuntur ministri quorũ ministerium ẽ vt scopis deuerrant pauimenta sordẽtia. Vlp. ti. de fundo instructo. Si villa cultior sit accedere istrumẽto fundi atrienses & scoparios.

¶ Scopei homuli parui: qui etiã ab aliquibus Stilpones vocantur.

¶ Scopus: & diminutiue Scopulus: saxum eminẽs a speculãdo dictus. σκοπεω enim speculari est Vnde græci Scopon dicunt locum in quem sagit-

SC

tando tela diriguntur. Sueto. de Domi. Nonnunq̃ in pueri procul ſtantis præbentiſq; pro ſcopulo diſpanſam dextrę manus palmam ſagittas tanta arte direxit: vt omnes per interualla innocue euaderẽt. Vege. libro. ii. refert q; ſagitarii funditoreſ ve ponere ſolebant pro ſcopo. Hoc eſt ſigno ſcopas: id eſt fruticũ vel ſtraminum faſces. Macro. Propoſitum vocat quod greci σκοπον nominant. Similiter apud oratores ſcopos quo tendit omnis ductus oratorius. Et greci σκοπελον locum eminẽtem id eſt ſpeculam nominant. Poteſt etiam dici ſcopulus vt inquit Ser. a tegmento nauium. απο του σκεπα ſειν. Scopi etiam dicũtur vuæ cum fuerint calcatæ & folliculi cortices.

¶ Scoria. metallorũ purgatio: quaſi fex: ſicut ſpuma q̃ ex ferueſcente materia tollit. Plyn. li. xxxiii. Spurcitia in oi metallo Scoria vocat. Hiero. i Eſa. Argentũ tuũ verſum eſt in ſcoriam. Ponitur interdum p cura & paſſione. Virg. ad Meſal. Et ſcoria patiar tabeſcere tali.

¶ Scorodon σκορδον: latine allium dr.

¶ Scorpius & ſcorpio vtroq; modo dicitur: & pro animali venenoſo cauda feriente. q̃is Valla diſſẽtiat. Aug. ſuper Matth. Nã qualiſcũq; latro homo eſt q; febris/q; ſcorpius: q; fungus malus. manducant homies fungũ malũ & moriũtur. Idem ſuper Lucã. Omnes qui ꝓpter iſtas diuerſitates blaſphemant chriſtum noſtrum: cauda ſcorpionis ſunt. Et in euange. Ecce dedi vobis poteſtatem calcandi ſuper ſerpẽtes & ſcorpiones. Scorpius etiã ſiue Scorpio ſeleſte ſignũ. Colu. Si ingredit ſcorpium. xiiii. Cal'. nouembris. Item militare inſtrumentũ: q; paruis ac ſubtilibus ſpiculis inferat mortẽ: ſiue q; ſcorpionis ſimilitudinẽ habeat: cũ arcus hinc atq; hinc chelarũ ſimilitudine prę ſe ferãt ſpiculũ caudę. Sũt qui hunc Arcubaliſtã appellent. Quidã etiã accipiunt ſcorpiũ p gñe inſtrumenti torquẽdi vt ſunt rubi aculeati: vel flagellũ virgarũ: vt ſcutica habẽs in ſũmitate glãdes plumbeas. Quoquidẽ tormẽti genere ſæpe legimus martyres affictos fuiſſe. Præterea ſcorpius hærba eſt ſemen habens ad ſimilitudinem ſcorpionis: quę valet aduerſus aial ſui nominis.

¶ Scorpionarii qui ſcorpionib. i. qui arcubus vtũtur: vt ſagittis feriant.

¶ Scorpæna genus piſcis. de quo Ambroſi⁹. Scorpena quoq; caſtitatem immaculati cõnubii generi ſuo ſeruat: non percutit ſed reficit.

¶ Scorets: teſtiũ aretinorũ pelles. Hic Scorteus a. um. quicq d ex pelle eſt. Et oia ex pellib⁹ facta ſcortea dicunt: vel ab eo quod eſt σκωρ.

¶ Scortũ idem qđ corium. Vñ & ſcortum meretrix dicit: q; ſicut pellicula ſubigatur: cum ſolum calcia mentorũ oibus ſubiectũ ſit: vel q; in grabatulis pelles ſtratas tenere conſueuerunt. Scortum enim dicitur corium quod eſt aialium quæ craſſiorem ac rudiorem pellem habent. Hiero. contra Iouí. Srcota at q; proſtibula ſi fuerint baptizatæ virginib⁹ coęquabuntur. origo eſt σκωρ.

¶ Scortor aris. ſæpe meretriculam duco. Hieron. in deutero. Non erit meretrix de filiabus iſrael nec ſcortator.

¶ Scoti populi brytannici apd quos nulla cõiunx propria eſt. Hierony. Quid loquar de cæteris nationibus: cum ipſe adoleſcentulus in gallia viderim Scotos gentem brytãnicam humanis veſci carnibus? Et cum per ſyluas porcorum greges & armentorũ pecudũq; reperiant: paſtorum nates & fœminarum papillas ſolere abſcidere: & has ſolas ciboꝝ delitias arbitrari.

¶ Scotoma infirmitas quædã tenebroſitatẽ inducens. Vñ & obtenebratio dici poteſt. Nã ab σκοτοω deducitur: quod eſt vertiginor.

¶ Screo as. ſignificat cum conatu quodã de pectore ſputũ eicio. Ply. li. xxiii. Eadẽ in lumẽto hoiem q; pſtlęgma: aut ſanguinẽ qui ſcreat talo circunligata ſanat. Hoc verbũ quidã a creo componi volunt. Huius compoſitũ eſt Excreo. Ply. li. xx. Medi⁹ ad hęc & ſanguinẽ excreantibus coctos dari iubet. Tibul. ante ipſas excreat ipſe fores.

¶ Screatus us. ipſa ſcreatio. Ter. in heau. Gemitus ſcreatus tuſſis.

¶ Screabile: quod ſcreari poteſt. Ply. lib. ii. Pulmonum vitia excreabilia facit.

¶ Scribo is. pſi. ptum. Scribere eorum proprie eſt qui aliquid condunt. vnde ſcriptores. Nam librarii & qui ab exemplariis aliquid excribẽdum ſumunt: non proprie ſcriptores ſunt: nec ꝓprie ſcribunt ſed deſcribunt: aut excribunt: tranſcribunt ve. Ci. Cornifi. Sed proxime de optimo genere dicendi. Vide in dictione Deſcribo. Interdum etiam Scribere accipitur pro manu propria litteras fingere. quod & librarii faciunt. Quandoq; ſcribere ſignificat pingere. Plynius de Nicomacho pictore. Scripſit & apollinem & Dianam: deumq; Martem in leone ſedentem. Vnde & picturas legere dicimus. Virgil. Quin protinus oñia perlegerent oculis. Huius compoſita ſũt Aſcribo: Conſcribo: Circũſcribo: Deſcribo: Excribo: Inſcribo: Perſcribo: Præſcribo: Proſcribo: Reſcribo: Subſcribo: Supſcribo. Vnde & ſupſcriptio. Tranſcribo. q̃ habent pe. ꝓdu.

¶ Scripto as. frequentatiuum: a quo fit aliud frequentatiuum Scriptito as.

¶ Scriba: qui litteras vel geſta: vel tabellas: & alia quęcunq; ſcribit nomine regis vel alterius. Liui. li. ii. de Cor. Mutio loquens. Ibi cum militibus ſtipendium forte daretur: & ſcriba cum rege ſedens pari fere ornatu milta ageret. & paulopoſt. Scribam pro rege obtruncat. Cice. Rufo. Ad ea quę ſcripſiſti cõmodius equidẽ poſſem de ſingulis ad te reb⁹ ſcribere. Si. M. Tullius ſcriba meus adeſſet. Scribę etiam dñr librarii q ab aliis editos ſcribũt. Itẽ ſcribę tabellarii q dñr Tabelliones & notarii: q rõnes publicas ſcribũt i tabulis. Greci ρ αμματεας dicunt.

¶ Scriptor qui ſcribit ſiue texit epiſtolã/ orationẽ/ librũ/ opuſve quodcunq;. Liui. li. i. Et ſi in tãta ſcriptorũ turba mea fama in obſcuro eſt. Do. in pl. Teren. Indifferẽter inquit oñis qui aliquid ſcripſiſſet ſcriptor a veteribus dicebatur.

¶ Scripturarius qui ſcripturis oñia: vel vrbiũ vel prouinciarum geſta publice computat. Lucili⁹. Publicanus vero vt aſię fiam ſcripturarius. Idẽ & Tabellio dicitur.

¶ Scriptum: q̃is adiectiuum etiam habeatur: ſubſtantiuum tamen ſæpiſſime reperitur: ſicut dictum factumq;. Reſpicit autem proprie ad temp⁹ præteritum Et ſignificat generatim quodcunq; ſcriptum Cice. lib. primo ad Heren. Ex ſcripto ſententię cõtrouerſia naſcitur hoc modo. Cum videbitur ſcriptoris voluntas cũ ſcripto ipſo diſſentire. Aliquã do etiam futurum & quaſi præſens tempus aſpicit.

Idem Lucelo. Ardeo cupiditate incredibili: neq; vt arbitror reꝑhendenda vt noſtrorū noīa ſcriptis illuſtretur & celebretur.

¶ Scriptura eſt id quod ſcribimus: vel ſcribendum cenſuimus cenſemuſve. Cice. lib. iii. ad heren. Non ſum neſcius quantū ſuſceperim negocii qui motus corporis exprimere verbis & imitari ſcriptura conatus ſim voces. ſcriptura: id eſt ſcribendo. Et li. iiii. Reliquum ſcripturę conſumetur in exemplis id eſt eius quod ſcribendum eſt. Aliqñ capitur pro ſtylo quo quis vtitur in ſcribendo. Idem Trebo. Cum vero ea quę ſcriptura perſecutus es ſine ſummo amore cogitare non potueris. Cecina Ciceroni. Genus autē hoc ſcripturę non modo liberū ſed incitatum atq; latum eſſe quis ignorat?

¶ Scriptio: epigramma ſiue id quod ſcribitur: vt ſit memorabile. Cicero pro Archia. Q; multas nobis imagines verum et iā ad imitandum fortiſſimorum virorum expreſſas ſcriptiones & græci & latini reliquerunt: quas ego mihi ſemp in adminiſtranda rep. proponens animum & mentem meā ipſam in cogitatione hominū excellentium confirmabā. Idem Dolobellæ. Oratiunculam pro Deiotharo quā requirebas habebā mecū: quod non putaram. Itaq; eā tibi miſi: quā velim ſic legas: vt rem tenuē & inopē nec ſcriptione magnopere dignam. Ponit etiā pro quacunq; ſcriptura. Var. Auar⁹ fœnerator ſpe lucri rem ſcriptione duplicarat.

¶ Scriptor⁹ a. um. quod aptum eſt vt ex eo ſcribatur: ſeu quod ad ſcriptorem pertinet: vt Atramentum ſcriptorium.

¶ Scribligo a veteſtioribus latinis dicebat ſolœciſmus: a tortuoſę orationis prauitate ac verſura:

¶ Scriblita appellata eſt q; in circuitu ad reſtis modū torqueret. Hoc ſolum differens a placenta: q; ſine melle coq̄bat: & feruentiſſima edi ſolebat. Mar. Circūlata diu menſis ſcriblita ſecundis Vrebat nimio ſęua calore manus. Plau. Dū ludi fiunt in popinā pediſequi irruptionē facite. nunc dū occaſio eſt: nunc dū ſcriblitę eſtuant occurrite.

¶ Scrinium a ſecernendo: archa dicitur: qua ſeruāt p̄cioſa ac ſecreta. Ply. Alexāder cœpit ſcriniū vnguentorum. Huius diminutiuū eſt Scriniolum.

¶ Scriniarius ſcriniorū cuſtos. i. rerum ſecretarum

¶ Scrobs gñis tā maſ. q̄ fœ. ſcdm Priſc. Ser. tñ ait magis maſculinū eſſe q̄ fœ. & allegat Plautum qui dixit Sexagenas ſcrobes. Lu. vero ait. Exigua poſuit ſcrobe. ſed contra artem. Sunt autē ſcrobes foſſiones vt putei vel foueæ intra terrā manu factæ ad vineas vel arbores cōſerēdas vel ad metalla & q̄cūq; alia fodienda. Col. Ante annū q̄ poma diſponere voles: ſcrobes fodito. Hui⁹ diminutiuū eſt. Scrobicul⁹. Ply. li. xxi. Atq; in ſcrobiculis ſerunt̄ heminis ſęcis circūfuſis. Col. li. v. Et id qđ a matre abciſ ſum receſſit: cōfeſtim a latere circunfodit: & ſcrobiculo facto admum ſolum pręciditur.

¶ Scropha q̄ multos peperit porcos. Var. Propter ea matrem ſcrophā ſua quæq; hara ſuos alat oportet: quę alios aſpernat. Fuit & Scropha cognomē familię romanæ.

¶ Scrotū pellis q̄ teſticulos cōtinet. Quidā tñ ſerotū non ſcrotū legunt: qđ greçe oſcheon. q; ille ſin⁹ ſuoluat ſeret & obnubat teſtes. vel a ſero is. q; ſemialis pricipii & initialis ſit retinaculū. Scrota etiā q̄dā interp̄tant̄ imagūculas puellares deliciarū opisque pp̄ter circū ferebant̄ bellario; taliū ligurītori cupidiſſimo. Hęc vēdebant̄ priapi ſiliginei ſetoto & teſtibus inſignita q̄ erāt exq̄ſitioris ganeę. Dñr & Scruta. Hora. Vilia vēdentē tunicato ſcruta popello.

¶ Scrupus, ppie lapill⁹ breuis qui p̄ſſus ſollicitudinē creat. Hinc ſcrupeus a. um. quod eſt lapillo ſus. Virg. li. vi. Spelūca alta fuit vaſtoq; immanis hiatu Scrupea tuta lacu nigro.

¶ Scrupulus diminutiuū a Scrupus ppie lapillus breuis & aſper qui in calceo latēs plerūq; nos lędit. nā preſſus pede ſolicitudinē creat. Vnde p̄ ſollicitudine & difficultate ponit. Ter. in adel. Iniect ſcrupulū Auguſt. libro. ix. ciui. dei. Non multum de nomine diſputandū eſt: cum res ipſa ita clara ſit vt a ſcrupulo dubitationis aliena ſit. Et ſcrupuloſum ſolicitū & anxiū dicimus. Val. max. li. i. Qui tā ſcrupuloſa cura paruula q̄q; momenta religionis examinari videbant. Itē ſcrupuloſa res dī q̄ habet in ſe aliquid aſpi. Scrupul⁹ etiā & ſcrupulū: ſiue ſcrypul⁹ & ſcrypulum nomē eſt pōderis: latine obol⁹: & ſex ſiliqs conficiebat: & ex trib⁹ ſcrupulis drachma fic ait Priſ. In ſcrupulis trinis drachmā. Val. max. li. iiii. de pauptate. Eadē gēs nullū añ ſcrupulū auri habuit. Oui. de medi. Quinq; parāt maratri ſcrypula myrrha nouem. Scrupulus etiā mēſura eſt in metiēdis terris. Col. li. vi. Igit̄ Iugerū habet q̄dratorū pedū milia. xxviii. dccc. q pedes efficiunt ſcrupula. cclxxxviii.

¶ Scrupulatim p ſcrupula. Ply. li. xxii. Scrupulatī quidē colligere ac miſcere vires nō cōtecturę humanę opus: ſed impudentię eſt.

¶ Scrutum vide in dictione ſcrotum.

¶ Scrutor inquiro: vt dñs ſcrutat̄ corda hoīm. Dicitur & Scruto as. Vñ & perſcruto: ſicut & pſcrutor. Hiero. ſuper p̄s Q; bonus. perſcrutaui & ſi laborioſe exiſtimaui.

¶ Sculptile pe. cor. qđ ſculptū eſt: ſiue qđ ſculpit̄ vt ſculptile ſimulachrū qđ ſculptū eſt. Hiero. in exo. Nō facies tibi ſculptile. Et in Eſaia. Nunquid ſculptile conflabit faber?

¶ Sculpo is. pſi. ptū. ſignificat cædendo imaginē aliquā efficio. Et ppie in marmore & alīs lapidib⁹ ſculptura dicit̄. Conflatura in metallis q̄ ſolui p̄nt: atq; cōflari: vt auro, argēto, & cęteris. Verū Scalpo non ſculpo dici debere auctor eſt Diomedes.

¶ Sculponeę calcei ex lana cōfecti. Plau. i caſ. Qui q̄ſo poti⁹ q̄ ſculponeas qb⁹ batuat̄ tibi os. Neuius. Sculponeis batuēda ſūt latera. Hic ſculponeat⁹ dī q eſt ſculponeis indut⁹. Var. Aſpicio ſculponeatā bigas ſequi cornutas. Scribit Cato ſculponeas bonas alternis ānis dari oportere familię ruſticanę.

¶ Scurra: q riſū ab audiētib⁹ captat nō hīta rōneve recūdię aut dignitatis. Dict⁹ ſcurra vt qdā volūt: a ſequēdo: q; id gen⁹ homīes ſeq̄ ſoleant opulētiores aliq̄d p̄mercēdi cauſa: quos græci βωμολοχους dicunt. Inde ſcurrilitas vitium vrbanitati oppoſitū. Et ſcurrile pe. p. ridiculū cū turpitudine.

¶ Scurro idē q̄d ſcurra. Hiero. ad Occa. Vinolentia ſcurronum eſt & comeſſatorum.

¶ Scutū & ſcuta ę. ĩcdm Priſ. cuius diminutiuum ē ſcutella: necnō & ſcutula ab σκυτος: pellis q; nō ſine pellib⁹ fiat. vel a fectura vt inquit Varro. q; e minutis confectum ſit tabulis.

¶ Scutatus: ſcuto armatus.

¶ Scutarius q ſcutorū curā habet. Hier. li. iiii. Reg. Et ſcutar⁹ qui ſcuta facit. Plautus in Epi. Id modo

SC. SE.

vidēdū vt materia ſuppetat ſcrutatiis. Scutigerul⁹ a Plauto ſumit̄ p armigero qui gerit ſcutum dñi.

¶ Scutarius a.um. qđ ad ſcuta ptinet. Vñ Vege. li. ii. In romana militia habebant fabricas ſcutarias & loricarias quib⁹ armorū genera formabātur.

¶ Scutula æ. forma rotūda quales aranea cōtexit. Ply. li. xi. Quāta arte cꝯlauit pedicas ſcutulato ræte ad capiendas muſcas circa graſſantes. Eſt & ſcutula vas octo vnciarū capax. Mar. Beſſalē ad ſcutulā ſexto puenimus anno. Idē. Sic ſiplet gabatas paropſides & leues ſcutulas cauaſq; lances. Eſt & ſcutula ſerpentis genus in affrica. Itē Scutula haſta teres qua lina tunduntur.

¶ Scutulata veſtis dicit̄ quę habet quoſdam orbes vel circulos quaſi ſcutulis diſtincta. Nā ſicut diuerſos colores picturę babylonii: plurimis vero liciis alexādrini texere quę polymita appellant: ita galli ſcutulis veſtes diuidere quę ſcutulata dixerunt inſtituere. Plynius. Scutulatorem araneū appellat qui ſolubili modo implicat pedicas. Poteſt etiam dici veſtis ſcutulata a colore. Eſt enim ſcutulatus: color vt Palladius inquit. Colores hi præcipui: Albine⁹: ruſſeus: murreus: ceruinus. gilbus: ſcutulat⁹: albus: guttatus: niger: preſſus.

¶ Scutella: vaſis genus rotundi cōcauī quo minutal ex carne vel ex oleribus in menſam exhibetur: a ſcutra: ſicut a mitra mitella. ſeu a ſcutula. Ci. li. tuſ. demus ſcutulam dulciculę potionis aliquid prouideamus & cibi.

¶ Scutulū: tenue ac macrū in quo trī exilis pellicula cernit̄: diminutiuum a ſcuto. Cic. lib. ii. de natura deorum. Cum pelle caprina: cum haſta: cum ſcutulo: cum calceolis repandis.

¶ Scutica pe. cor. gen⁹ verberis e loris facti. a græco σκυτος. corīū vel pellis: quia ex corio fit. Huius diminutiuum eſt Scutícula.

¶ Scutriſcum vaſis genus apd Catonem. Et videtur ex figura greca deriuari a ſcutra. Eſt enim ſcutra vaſis genus. quod & ſcutula dicitur.

¶ Se duobus modis dicit̄. Nam & ꝑnomen & p̄poſitio eſt. Pronomen autem quando⁹ per ſe profertur: cum aliquē quippiam in alium feciſſe oſtēdim⁹: vt hic fatetur ſe nocuiſſe mihi. Cum autem in ſeipſū tunc geminatur & dicimus ſeſe. Se prępoſitio ſemper compoſita inuenitur. & modo vim ſeparatiuā habet: vt ſeparo/ſeduco/modo abnegatiuā: vt Securus. Fit⁹q; vt quibuſdā placet a ſemis qđ ſeparationem facit: ſiue a ſecus. Sed magis puto ſemis & ſecus ſicut & ſeorſum a ſe p̄poſitione fieri. Componitur vero cū dictione incipiente a C. vt Secedo. D. vt ſeduco. E. vt Sedeo: vñ Seditio. vbi d. iterponitur euphoniæ cauſa G. vt ſegrego. I. vt Seiūgo. L. vt Seligo. P. vt ſeparo. V. vt ſeuoco.

¶ Sebennytum vrbs in ęgypto: vbi & palus & amnis ſunt cognomines. Vnde præfectura quoq; Sebennytica: & ſebennyticum nili oſtium vocari conſtat: quod in duo alia diuiditur. ſcilicet in ſaiticum & mendeſium.

¶ Sebunus pe. p. Lacus quem facit fluuius Lolius apud Sarnicum vallis calepinæ oppidū. Hodie vulgus ipſum lacū Iſet appellat.

¶ Sebetos pe. pdu. fons apud neapolim cui⁹ aqua vicatim decurrens: omnes fere vſus neapolitanis præſtat. Pap. lib. primo ſyluarum. Et pulchra tume at ſebetos alumna.

¶ Secedo is. penul. produ. ſeorſum vado: ſeu ſeorſum venio. Plau. in am. Secede huc tu Soſia. Idem i Cur. Fugite oēs abite & de via ſecedite. Item ſecedere ſignificat ſpatiari & a negociis vacare. Inde ſeceſſio.

¶ Seceſſus us. modo pro diſceſſu ponit̄ modo pro vacatione: modo pro ſinu ſecretiore. Virgil. Eſt in ſeceſſu longo locus.

¶ Secerno is. ſecreui ſecretū ſignificat diuido. Ci. Secernant ſe malia bonis. Hinc ſecretum locū dicimus ſolum: & quaſi a cæteris ſeparatum. Et ſecreta mādata. ſecretas litteraſ: quæ vel nulli vel paucis cōmunicātur. Et a ſecretis cui ſecreta cōmittūtur. Aliqñ Secernere eſt ſeponere. Ci. Luceio. Quod mihi acciderit optatius ſi in hac ſententia fueris: vt a cōtinentibus tuis ſcriptis in quibus perpetuā rerū geſtarū hiſtoriā cōplecteris ſecernas hanc quaſi fabulam rerū ęuentorūq; noſtrorum.

¶ Secretarium: rerum ſecretarum repoſitorium. Ioſeph. lib. xviii. antiquitatum. Philonem ex ſecretario Caius iubet excludi abſentemq; fieri. Apul. in coſmographia appellat ſecretaria terrę: occultiora ſub terra loca.

¶ Seceſpita: culter ferreus oblong⁹ manubrio eburneo rotūdo ſolido iuncto ad capulū: argento auroq; fixo clauis æneis: ære cyprio quo flamines ad ſacrificia vtebantur: a ſecando dicta. Sue. in Tybe. Nam & inter pontifices ſacrificanti ſimul pro ſeceſpita plumbeū cultrū ſubiiciendum curauit.

¶ Secludo is. pe. p. ſeorſū cludo. i. claudo. Ci. lib. i. tuſ. His demū quoddā iter eſſe ſecluſū a cōcilio deorū. Quandoq; Excludo. Vergi. Soluite corde metum teucri: ſecludite curas.

¶ Seco as. ſecui ſectum ꝓprie excido. Colu. lib. ii. Cum ſecueris autem herbā medicā ſępius cam riga to. Et qñ dum iter facimus quodammodo viā diuidere videmur. ſecare p ducere ponitur. Virg. li. vi. Ille viam ſecat ad naues. Et ſecare eſt ſequi. Idē lib. x. Quę cuiq; eſt fortuna hodie quā quiſq; ſecat ſpē. Huius verbi compoſita ſunt Conſeco quod eſt etiam ſeu totum ſeco. Ci. li. i. offi. Id agendū etiam eſt vt ea facere ne videamur irati. ſicut ad vrēdum & ad conſecandum: ſic & ad hoc genus caſtigandi raro inuitiq; veniemus. Circūſeco. Cato de re ruſt. Quātum putabis ei rei ſatis eſſe vini. tot vites ablaqueato & ſignato: earum radices circūſecato & purgato Deſeco deorſum ſeu de aliqua re ſeco. Colu. li. ii. Ea bubus cæteriſq; pecudibus optime deſecta. Et lib. tertio. Si fieri poteſt: iuxta aliquem modum ſerrula deſecato. Diſſeco variis modis ſeco: dilanio. Vide in dictione Diſſecatus. Execo extra ſeco excido Lactantius libro primo. Et eum cum pellice deprehenſum exectis virilibus ſemiuirum reddidit. Col. libro tertio. Arborem quā inſerere voles diligenter execato ea parte quæ maxime nitida eſt. Inſeco: intus ſeco. Idem libro quinto. Sequenti deinde anno inſecatur ſuperior pars curuaturæ: vſq; ad medullas. Interſeco per mediū ſeco. Perſeco pfecte ſeco. Proſeco ſeco. Vnde proſecta exta quę ſacrificiis adhibentur. Præſeco: pręcido ante ſeu prius ſeco. Colu. lib. iii. Radicem harūdinis acuta falce pręſectam impendēti pluuia diſponito. Reſeco. reſcindo: de aliquo excido. Idem ieodem. Veterem vineā ſi in ſummo radices habebit reſecare nolito: alioquin etiam nouellam vineam quæ ex reſectiōe enata fue

rit vini inutile habebis. Ci. in Læl. pro reſtingo pō ſuit. Neq; id ad viuum reſeco: vt illi qui hęc ſubtili⁹ diſſerunt: fortaſſe vere: ſed ad cōmunem vtilitatem parum. Subſeco ſubtus: ſeu paulatim ſeco. Col. li. ii. Quædam etiam ſubterraneæ peſtes adultas ſege tes radicibus ſubſectis enecant. Et omnia habēt pe nultimam correptam.

¶ Sectio modo conciſio dicitur: modo pars dimi- dia vel aliqua pars bonoꝝ qua quis multat. Cæſar com. iii. Poſtridie eius diei refractis portis cum iam defenderet nemo: atq; intromiſſis militibus noſtris ſectionem eius oppidi vniuerſam Cæſar vendidit

¶ Sectura ipſa ſectio. Ply. li. xxxvii. Et quidē Ca- laides tali ſectura formātur. Item Secturæ cauernæ ſubterraneę: q; a terra ſectæ. id ē diuiſæ ſunt. Cæſar. com. iiii. Quib⁹ fortiter reſiſtentibus vineas turreſq; egit: illi alias eruptiōe tentata: alias cuniculis ad ag- gerem vineaſq; actis: cuius rei ſunt longe peritiſſi- mi aquitani: propterea q; multis locis ærariæ ſe- cturæ ſunt.

¶ Sectile pe. cor. qđ ſectū eſt aut excidi pōt. Sectile porrū dī ſectum & ſua ſponte conciſum. Nam con ciſum & ſectum introrſus videtur. Iuu. Quis tecum ſectile porrum Sutor?

¶ Sectiuus a. um. pe. cor. vt porrum ſectiuum: q; fo lia eius ſępius ſecentur vt profundius creſcat. Duo enim ſunt porci genera: vnum capitatum: alterum ſectiuum. Col. porrum ſi ſectiuum facere velis den- ſius ſatum pręceperunt priores relinqui: & ita cum increuerit ſecari.

¶ Sectores qui ſpem ſui lucri ſecuti bona dānato- rum emebant in auctionibus ac poſtea pro compendio venditabant: q; empta ſua proſequātur. Inde a Ci cerone. M. Antonius ſector pompeii appellatur: quoniam in ſubhaſtatione bona Cn. pompeii rede merat. Ci. pro Roſcio. Neſcis per iſta tempora eoſ dem fere ſectores fuiſſe bonorum & colorum. Item ſectores ſunt qui ex damnatiōe accuſati dimidium bonorum expectant aut certe aliquam partem & id perſequuntur.

¶ Sector aris. frequenter ſequor: quod fit cum quis aliquem ſequi frequentat: vt eum poſſit vel videre vel alloqui. Plau. in Ciſ. Anum ſectat⁹ ſum clamo- re per vias. Eſt & Sectari continue ſequi: vt fit cum quempiam in ſermonibus. in ſententiis in diſcipli- nis & cæteris factis ſedulo perpetuoq; ſequimur ac imitamur. Vnde & ſectę philoſophoꝝ. id eſt ductus Ter. in eu. Ibi homo cœpit me obſecrare vt ſibi lice ret diſcere id a me: ſectari iuſſi ſi potis eſt. Hui⁹ com poſita ſunt Aſſector: Conſector. Lact. li. iii. Qui ſi aſino aut ſui aut cani facultas loquendi tribuat quę raſq; ab his quid ſibi velint cum fœminas tam ra- bide conſectantur: vt vix diuelli queant? Inſector perſequor.

¶ Secta a ſector ſeu a ſectus ductus fieri cōſtat. Ea inter philoſophos eſt aut philoſophis ſimiles: vt platonici ariſtotelici. A græcis hæreſis dicit. Colu. lib. ii. Quare antiquiſſimū eſt formam huius operis conſcribere quam velut ſectam legemq; in pſcindē dis agris ſequantur agricolę. Hinc Conſectaneus q eiuſdem ſectæ eſt. Aug. li. x. ci. dei. Quanto huma- nius & tolerabilius conſectane⁹ tuus platonic⁹ apu leius errauit.

¶ Sectarius veruex qui gregem agnorū prędcedens ducit.

¶ Secula pe. cor. falx a ſectando dicta hac vtuntur qui in pratis hærbas ſecant.

¶ Securis inſtrumentum ad ſecanda ligna: quaſi ſe mi quiris: vt inquit Ser. Sabini enim quirim haſtā appellant. virg. li. xi. Aeratam quatiens tarpeia ſe- curim. Huius inſtrumēti inuentrix fuit penthefilea amazon. Vnde & amazones ſecurigeræ a poetis di ctæ ſunt. Aliquando Securis ponitur pro dignita- te & magiſtratu qm̄ conſules habebant. xii. lictores qui geſtabant faſces virgarum ſecuribus alligatos: Huius diminutiuū eſt Securicula.

¶ Securus tranquillus qui ſine cura eſt quaſi ſeorſū a cura. Et differt a tutus q; ſecurus dicatur is qui nō timet etiam ſi immineat periculum. Tutus eſt extra periculum: q̄uis etiam timeat. Aliquādo ſecurus ca pitur p contemptore. Virg. Securus amoꝝ germa næ. Hinc ſecuritas tranquillitas.

¶ Securo as. ſecurū facio. Aug. li. Soli. Quæ cum conſidero contremiſcunt omnia oſſa mea: qm̄ non ſecuratur homo viuens ſuper terram. Et li. ii. acad. At ſi in quo q̄ fortaſſe aberrauero: ſecurabis id: vt deinceps hmōi delegationem non pertimeſcam.

¶ Secale pe. p. frugis genus tantum ad arcendā fa- mē vtile fœcunda: ſed gracili ſtipula. Huic miltum miſcetur paniſq; fit melior.

¶ Secors & ſocors dicitur qui in corde nihil ſe ad p bitatem exercet: & qui tardus vel negligēs eſt in cō ſulendo meditando proſpiciendove quid opus ſit facto. Cōpoſitū nomen ex ſe & cor. quaſi ſeorſum a corde. Vnde ſecordia & ſocordia p ipſo vitio quo quis in hmōi tardus aut negligens eſt.

¶ Secubo ſecubas penultima correpta. Quære ī di ctione Cubo.

¶ Secundus a. um. quod imediate ſequitur primū. id eſt quod ſecundo loco eſt: & tam numerum q̄ or- dinem denotat. Per tranſlationē ponitur p proſpero q; ita vti volumus ſecet. i. ſequat: vel q; quę ad ſunt proſpera eſſe dicuntur. Hinc ſecunda fortuna quæ vel nobis adeſt: vel nobis obſequitur. Et res ſecundę q̄ pro noſtro deſiderio ſequuntur. Vir. Et ſeruare mo dum rebus ſublata ſecūdis. Et ſecundo flumine na uigat q; aqua ſequente nauigat. i. in eam partē fluen te ad quam tendimus. Sicut aduerſo flumine nauī- gat: qui contra aquam nauigat.

¶ Secundum aduerbialiter ponitur p iuxta: ſiue p pe. Nam quod ſecundo loco eſt ppe eſt. Ser. Sul. Duo vulnera accepiſſet vnū in ſtomacho: alterum in capite ſecundum aurem. Aliquando ſumitur p poſt quaſi ſecundo loco. Quintil. Nam qđ vnū mi hi ſecundū patrem fortuna videbat paraſſe p̄ſidiū id ego ſperare in illa ſorte non poteram. Ci. Proxi- me autem & ſecundum deos homines hominibus maxime vtiles eſſe poſſunt. Aliquando ſignificat pro: vt Secundū te litem do. Secundum me iudica .i. pro te p me. Sue. in Clau. Abſentibus ſecūdum pręſentes dabat. Aliquando in: vt ſecūdū quietem .i. inquiete. Idem in Aug. Affirmauit ip̄m eſſe cui⁹ imago ſecundū q̄tem ſibi obuerſata ſit. Aliquādo ſuper. Sal. in Iug. Secundum ea vti deliberetis vte re. Aliquādo ad ęmulationē: vt Secundū pythago ram viuo. i. ſimiliter illi. Aliquādo eam vim habet quam iuxta ſententiā: vt ſecundū Platonem: ſecū- dum Ariſtotelem.

¶ Secundo aduerbium: modo ſecūdo loco ſignifi- cat: vt primo ſecundo: tertio. Modo bis vt ſecundo

conſul.i.bis conſul. Et ſecundo eum monueram.i. bis.Modo rurſus.Ci. Semel hoſem allocutus fuerã an ſecundo mihi redeundum eſſet ignorabam.
¶ Secundo loco ornate dicit ꝓ eo qđ eſt ſecundo.
¶ Secũdæ arũ tantũ pluraliter: ꝓ mẽbrana illa qua partus obuolutus vtero ꝓdit dictę q; naſcentem infantem ſequant. Ply.Braſſicæ ſementi cõtra ardorẽ febrium facit:& ſtomachi vitia & ad ſcdas. Hæ etiã voluerum appellantur.
¶ Secundarius a.um.quaſi ſecundi ordinis: vt panis ſecundarius vulgaris dicitur:& cibarius. Sue.in Aug.Cibi minimi errat:atq; vulgaris fere:ſecundarium panem & piſciculos minutos maxime appetebat.Ply.li.xviii.. Prętereа floris ſemodium & cibarii:qđ ſacundarium vocant ſextarios quattuor furfuris ſextarios totidem.Hic etiam ſecundus dicitur Hora.Paſti ſiliquis & pane ſecundo.
¶ Secũdo as.ꝓſpero.Proper. Iam liquidũ nautis aura ſecundat iter.Hinc Obſecũdo as.de quo alibi.
¶ Secus prępoſitio ſignificat ꝓpe. Hoc eſt quod imente ſecat.i.ſequitur:vt Secus decurſus aquarum ſeruntur ſalices. Aliqñ eſt aduerbium : & ſignificat aliter:prętertim:quando non vel haud ſecum comites habet.Virg.Haud ſecus androgeus viſu tremefactus abibat.
¶ Secius quidam a ſecus deriuant : quidam a ſero. Vnde qñq; ſumitur ꝓ poſitiuo:qñq; ꝓ min⁹ vel tardius.Virg.Nec ſecius oſis in vnguẽ arboribus poſitis ſecto via limite quadret.Apul. Nec eo ſecius approbabit tibi nũc etiã firmitas aĩ mei. Acti⁹.Si forte paulo q̃ veniã ſecius.Seciũ a veteribus dicebatur libum qđ in ſacrificio ſeceſpita ſecatur.
¶ Sed cõiunctio qñq; Inceptiua eſt. Ter.in an. Sed pãphilũ video ꝓ atq;.Quandoq; diſcretiua:vt ſi dicam.Non ſapiens ſed miſeres.
¶ Sedeo es ſedi:ſeſſum q̃ us neutrũ ſit.Inuenit tñ in tertia perſona paſſiuę vocis ꝓ latum. Hiero.li.iii. ꝓ.Et domũcula in qua ſedebatur ad iudicandũ erat in media porticu ſimili opere. Componit autem ſedeo a ſe & eo:quaſi ſeorſum eo.Nam ſeorſum ire videmur & quaſi a cæteris ſeparari dum ſedem⁹.Quidam a do fieri exiſtimant:q; qui ſedet ſeorſum dare ſe videtur.Eſtq; ſedere oppoſitũ ſtare ſeu pergere Plau.Si non vbi ſedeas locus eſt : at eſt vbi ambules.Dicimuſq; ſedeo ſup equũ & ſedeo equo.Hiero. in libro numeri. Stetit angelus dñi in via cõtra balaam qui ſedebat aſinę.De auibus vero ſedere dicit in loco altiore eſſe:vt paſſer ſedet in tecto. Cornix ſedet in arbore.Virg. Nocte ſedens ſerum canit importuna per vmbras.Quintil.Vt ſi quæratur an ſit credibile ſuper caput Valerii pugnantis ſediſſe coruum q os oculoſq; hoſtis galli roſtro atq; alis euerberaret.Ita eñ de auibus ſedere dicitur : vt de hoſe dum ſedet ſuper equũ quocunq; modo: aut quocunq; corporis habitu ibi maneat. Aliqñ ignauiam ceſſationemq; denotat.Virg.Sedẽt ſpectẽtq; latini. Ter.An ſedere oportuit domi virginem tam grandem. Aliqñ ſedere ponit ꝓ placere:& tunc cum dtõ cõſtruit.Virg.Idq; pio ſedet æneæ ꝓbat auctor aceſtes.Hiero.in deutero. Si autẽ poſtea nõ ſederit aio tuo:dimittes eam liberam. Aliqñ ꝓ manere immorari.Liui.li.ii.de ſecundo bel.pu. Id horrcum fuit p̃ ſidium pœnis ſedentibus ad Trebiam. Aliquando ſedere eſt conſiliũ capere:conſyderare : vt Celſa ſedet æolus arce.Et Turn⁹ ſecreta valle ſedebat. Pla
Sine luxta aram ſedeam & dabo meliora cõſilia.Et ſecundum Augures ſedere eſt auguriũ captare. Nã poſt deſignatas cæli partes a ſedentibus captantur auguria.Huius verbi compoſita ſunt Aſſideo:Cõſideo ſimul ſedeo. Ci.li.acad. Conſedimus omnes tum varro ita exorſus eſt.Circunſedeo: Diſſideo deſideo:Intideo:Obſideo:Pręſideo:poſſideo:Reſideo:Subſideo:& Superſedeo.In quibus ſyllaba ſi corripitur.
¶ Sedes:locus in quo ſedemus quæ & ſella & ſedile dicit. Interdum ponit ꝓ habitaculo: ac domicilio. Cæſar.Creſcente eñ populi multitudine mutare ſedes ſtatuerũt. Interdum ꝓ ſepulchro.Virg. Sedib⁹ vt ſaltem placidis in morte quieſcam. Interdum ꝓ podice & ani circulo. Galenus. Fiunt denigra cholera quando in venas circa ſedem denſius inciderit Ply.li.xxiii. Cinis ſarmentoꝝ vitiũq; & vinaceoꝝ condylomatis & ſedis vitiis medetur.
¶ Sedicula.pua ſedes:ſicut ædicula abædes.
¶ Sedile pe.p.locus ad ſedendum a ſede dictum.
¶ Sedentarius a.um.qđ ſedendo fit. Vñ ſedẽtariũ laborem dicimus qui ſedendo contrahitur. Apul. Vt etiam fatigationẽ ſedentariam inceſſus vegetatiõ excuſcterem. Et ſedẽtaria opera quę ſedendo fit Col.Neq; enim ſedentaria eius opera eſt:ſed modo ad telam debebit accedere:modo eos qui cibum familiæ conficiunt inuiſere. Sedentarii qui ſedendo opus faciũt ſicut ſutores:vt eſt apud plautũ in auł.
¶ Sedum herba quæ & ſempuiua dicitur a ſemp ſedendo:vł vt Merula inquit quam Anagorum alio noie vocant:hanc alii Sadum:alii ſeſunium vocãt naſcitur i tegulis & apud noſtros Bergomates Oregina dicitur.
¶ Seduculum:quaſi ſucucula dictum genus flagelli eſt quod vapulantes ſudare faciat.
¶ Sedulus pe.cor.teſte Donato & Nonio : dicit q ex aio & ſine dolo & inſtanter intẽtus eſt:vt ſit quaſi aſſiduus:quia negligentes doloſi dñr.Hinc Sedulitas ꝓ inſtanti & fideli officio ac diligentia. Sedulo aduerbium ſecus a dolo:ſiue vt dicere ſolemus realiter:inſtanter:diligenter:quaſi aſſidẽdo:hoc eſt ſine intermiſſione.Aug.li.v.con. Sedulo agere cœperã ꝓpter quod veneram.
¶ Seditio a ſe:hoc eſt ſeorſum & itio componit qđ nomen fit ab eo is. niſi velimus ab ipſo verbo eo: compoſitionem initam fuiſſe : vt ſit Sedeo is. q̃ us in vſu non ſit.Ci.lib.vi.de rep. Declarat ſeditionis ꝓprietatem a diſſenſiõe ciuium dictam eſſe q; ſeorſum eunt alii ad alium. Eſt enim proprie cum populo diſcordante itur ad man⁹,qualem deſcribit. Vir. Ac veluti magna in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio:ſæuitq; animis ignobile vulgus. Iamq; faces & ſaxa volant furor arma miniſtrat. Similiter ſedi tio in exercitu dicitur in claſſe:in cãpo: & vbicunq; eſt multitudo hominum. Hinc ſeditioſus qui ſeditionem amat.
¶ Seditionarius qui ſeditionem facit.Vnde ſcribit diſt.xlvii.ſeditionarios ſtatuimus nũq̃ ordinãdos clericos.
¶ Sedo as.a ſe.& do componitur & multa ſignificat:vt ſunt res de quibus agitur:q̃ tñ ad vnũ redeũt ſcilicet mitigo:placo:lento:remoueo:fræno:extinguo & alia. Sał. Namq; aĩus impurus diis hoſibuſq; infeſtus neq; vigiliis: neq; quietibus ſedari potuit: ita conſcientia mentem excitam vexabat.i.pacari.

Ci.li.iiii.ad heren. Et hic ſitiens q̃ maxime loquat: neq; hẽat qui ſitim ſuam ſedet.i.extiguat. Aliæ etiã ſignificationes legentibus obuenient. Quidã cum diph.ſcribunt: vt ſit ſædeo quaſi ſanum do.hoc eſt ab ira & furore ad lenitatem animi reuoco. Hinc Segdatio.de qua Ci.li.i.offi. Tẽperãtia & modus: oiſq; ſedatio perturbationum animi.

¶ Seduco is.pe.p.pprie ſeorſum duco ab aliis quaſi de rebus aliquibus locutur⁹. Ci. Trebo. Q̃ a te viro optimo ſeductus eſt tuoq; beneficio adhuc vtuit hæc peſtis. Plau.in aul. Eo nunc ſecreto ego te huc foras ſeduxi. Ci.li.i.tuſ. ad animũ tranſtulit. Cum a negocio oĩ auocam⁹ animũ quid iquã tũ agimus niſi animũ ad ſeipſum aduocam⁹: ſecũ eſſe cogim⁹ maximeq; a corpore ſeducim⁹? In malã ptem per tranſlationẽ ſignificat decipio. Ter.in an. Etiam nũc me ſeducere iſtis dictis poſtulas Ci.p Flac. Vt⁹ eſt p depono: cũ inquit. Remittant ſpũs; cõprimãt aĩos ſuos: ſeducant arrogantiam.

¶ Seductile pe.cor.qd ſeduci.i.decipi põt. Aug.li. ii.cõ. Calcabat me inimicus inuiſibilis & ſeducebat me: quia ego ſeductilis eram.

¶ Seges ppie fruges eoꝝ ſeminũ ex quibus cõficitur panis nondũ demeſſa.qñq; accipit̃ p ipa humo ad accipienda ſemina ſubacta nõdũ ſata. Nam qñ ager ſatus noualis dicitur. Vñ Var.ait. Seges dicit̃ qd aratum: ſed necdum ſatum eſt: a ſatu.i.ſemine. Virg. Illa ſeges demũ votis reſpõdet auari Agricolæ bis quẽ ſolẽ bis frigora ſentit. Ply.li.xviii. Segetes quæ interquieuere fundũt roſam odoratiorẽ: ſatiua adeo terra non ceſſat parere.

¶ Segetia dea quam priſci colebant: vt lætas faceret ſegetes.

¶ Segmenta pprie ſegmina.i.ſectiones a ſecando quaſi ſecamenta & ramenta.c.in g.mutata: vt a fingo figmentũ: a ſtringo ſtrigmentũ. Quod ex Plynio intelligi põt: cũ ſecando⁹ marmoꝝ rationem afferens ait li.xxxvi. Craſſior arena laxioribus ſegmentis terit.& plus erodit marmoris. Gel. Vnguũ dialis & capilli ſegmina ſubter arborem fœlicẽ terram opiunt. Hiero. Segmẽta eboris in medelas variis aſſumuntur. Segmenta etiã inciſuræ & virgulæ ſectæ ex gẽmis & vnionibus. Vñ partes & vt ita dicã mẽbra mũdi in quæ vniuerſa terra digeritur: quę noſtri circulos græci paralellos appellant & clima ta ſegmenta dĩr. Ply.li.vi. Plura aũt ſunt ſegmenta mũdi: principiũ habet indiæ ps verſa ad hauſtrũ patetq; vſq; ad arabiã: & rubri maris accolas. Idem Quod ſupeſt terraꝝ tribus aſſignat̃ ſegmentis. Et qm̃ ornamentũ colli qd monile vocatur ex ſegmẽtis fieri conſuerit.i.ex bracteolis argẽteis: aureiſve ſegmẽtũ etiã appellatur. Val.ma. Datũ eſt mulieribus vt ſagmenta aurea geſtarent. Iuue. Sagmẽta & longos habitus & flãmea ſumit. Sunt tamen q ibi ſegmenta interpretent̃ faſciolas q̃ in ordine veſtis extrema pte aſſutæ iunctæq; ornamento ſint indumẽtis muliebribus: vel quibus noua nupta amicit̃: vt ait pb⁹. Alii accipiũt p margaritis & murænulis. hoc eſt torquibus.

¶ Segmentatæ veſtes dĩr purpureæ ſegmentis.i. bracteolis: lanceolis: mæandris: limis: & orbiculis variegãter intextæ. Ouid.li.iii.de arte. Quid de veſte loquar non iam ſegmenta regro: Nec quæ de tyrio muryce lana rubet. Quicqd etiã ex tenuiſſimis ſegmentis vermiculatim cõpoſitũ eſt etiã ſi ſegmẽta ligñea ſunt: ſegmentatũ dicit̃. Iuue. Et ſegmentatis dormiſſet puula cunis.i.vermiculato emblemate pictis: vel p ſegminibus.i.tenuiſſimis ligneis tamentis ac verſicoloribus depictis: q̃ is etiã intelligi poſſit ſegmento tectis.hoc in pauimentis Teſſelatum dĩ.de quo alibi. Ornamentũ quoq; equoꝝ a collo in pectus præpendens Segmentum dici põt.

¶ Segmen idem qd ſegmentum.i.ſectiones: a quo fiunt præſegmen & reſegmen.

¶ Segmẽtarii qui veſtes ex auro labotant.

¶ Segnis quaſi ſeorſum arecto nitẽs g interpoſita cã euphonię. Et forte magis ad differẽtiã ſenis. Cõponit̃ gĩt̃ ſegnis a ſe & nitor. Vel dicit̃ ſegnis quaſi ſine igne, Vnde ſegnis hõ.i.tardus & ignarus. ſicut ecõtrario ardens p feſtinante & acuto ingenio. Vir. li.iii. Haud ſegnis ſtrato ſurgit palinurus & oẽs explorat ventos. Interdum ponitur p infœcũdo & inutili. Idẽ li.i. Ge. Segniſq; horreret i aruis Carduus Hinc Segnicies ſiue ſegnitia: tarditas negligentia ad agẽdum: q̃ vt feſtus inquit: ſit ſine nitendo qd vtile & honeſtũ. Socordia vero eſt negligẽtia in cõſulendo meditãdo p ſpiciendo quid opus ſit facto. Ter.in an. Enimuero daue nihil loci eſt ſegnitiæ neq; ſecordiæ. Q̃ñq; ſegnicies dicitur infœcunditas. Ply. Hinc negligẽtia cultoꝝ: hinc agroꝝ ſegnities Legitur & Segnitas p ſegnitia. Ci.li.de ora. Et quã do de prudentia diximus: caſtigem⁹ etiã ſegnitatẽ.

¶ Segobriga oppidum celtiberiæ vbi Sertorius & Metellus prælium commiſere.

¶ Segrego as.pe.cor.ex ſe & grego. Vñ & cõgrego quæ ſunt contraria. Eſt etiñ ſegregare ab alioꝝ numero: vel ſocietate vel grege ſepare. Teren. in ecy. Nã ſi ita eſt vt hęc nũc pãphilũ vere a ſe ſegregarit

¶ Seir mons in terra Edom in quo habitauit Eſau in regione gabalena: quæ ex eo q; Eſau piloſus eẽt & hiſpidus: ſerit.i.piloſi nomen accepit.

¶ Seiugi & ſeiuges pe.cor. dñr equi ſeni ad vnum currũ adhibiti. Apul. in floridis. Vir cui omẽs ꝓuinciæ quadriiuges & ſeiuges currus vbiq; gentũ ponere gratulantur.

¶ Seiungo ſeorſum iũgo: & p ſe pono: ſiue ſeparo Ci.lẽtulo. Tibi aũt multo notior atq; illuſtrior me⁹ in te animus eſſet ſi hoc tempore oĩ quo ſciũcti fuim⁹ & vna & romæ fuiſſemus.

¶ Selemetes lapis in perſide: cuius interior candor vt ſcribit Aug.lib.xxi.ci.dei. cum luna creſcit & de ficit.

¶ Selibra dimidia libra.

¶ Seligo is.pe.cor.ſeorſum colligo ſecerno. Ci.de opti.gñe dicẽdi. Quæ exempla ſelegiſſem niſi vel nota eſſe arbitrarer: vel poſſe eligere qui quærent.

¶ Seliquaſtra genus ſedilium eſt antiqui gñis d lĩa in l cõuerſa: ſicut & in ſella & ſolio factu eſt: quę oĩa a ſedendo dicta ſunt. At Siliquaſtrũ hęrba hortenſis quæ alio nomine Piperitis nominatur: vt memi nit Plynius.

¶ Sella quaſi ſeda a ſedendo. Et erat apud romanos magiſtratuum ædilis & prætoris ſedes qua per vrbem ius dicentes comportabãtur. Græci aũt θρονον: ſellam dicunt.

¶ Sellaria dicta ſunt loca in quib⁹ ſedes diſponi ſolebant. Ply.li.xxxiiii. Atq; ex oĩbus quæ retuli clariſſima quæq; in vrbe iam ſunt dicata a Veſpaſiano principe in templo pacis: aliiſq; eius operibus violentia neronis in vrbem cõuecta & in ſellariis dom⁹ aureæ diſpoſita. Sue.in Tibe. Secceſſu vero caprẽſi

etiam ſellariam excogitauit ſedem arcanarum libi-dinū. Huius diminutiuum eſt Sellariola Mar. In ſellariolis vagus popinis.

¶ Sellularii opifices qui ſedendo opus faciūt quos Liu. li. viii. ſcribit militiæ minime aptos. Sic ſedentarium opus: de quo ſupra.

¶ Seleucus: fuit vnus ex principibus Alexandri q̄ primus poſt alexādri mortem regnauit in ſyria. annos. xl. Fuerunt & alii Seleuci.

¶ Seleucia: prima Syriæ ciuitas vt inquit Stra. iuxta q̄ Orontes affluit amnis: hanc alii a Nicanore: alii a Nicatore cōditam ferunt. Stra. Seleuciā inqt ad Tygrim amnē iuxta babylonē tercentis fere ſtadiis Seleucus nicator exædificauit. Ptol. tres ſeleucias facit. Pieriam ad euphratē: ad bellum. Scribit Ply. libro. vi. Seleuciam plerūq; Moſopotamiam dictam fuiſſe.

¶ Selinus pe. p. nomē fluuii: a quo etiā oppido nomen datum eſt. Sylius. Necnō qui potant hipſāq; a labyncq; ſonoros Selinus.

¶ Selinō latine Apiū: a quo Petroſelinon. Selinis vrbs a Selino q̄ ibi pluri. nū naſcatur.

¶ Semel aduerbium quaſi vna nō diuiſim: vel vno vt ita dicam tpe. Nam q̄d ſemel fit nullā recipit diuiſionē. Aliqñ accipiť p vno loco: p oibus: ſiue ſūmatim aut in ſumma. Quintil. Demiq; ſemel finiam ſic fere componēdum cū pnūciabis erit. Idē. Et vt ſemel oīa cōplectar. Vñ & p imutabiliter & irreuocabiliter poni cōſueuit: quia q̄d ſemel tm̄ fit: nō habet regreſſum vt turſus fiat. Hiero. in p̄s. Semel locutus eſt deus duo hæc audiui. Aliqñ ſignificat cito Virg. Qui nequid tale videret pcubuit moriens: & humū ſemel ore momordit. Ouid. Nulla repabilis arte Læſa pudicicia eſt: deperit illa ſemel.

¶ Semele pe. cor. Cadmi filia: de qua Prop. Narrabis ſemele quæ ſit formoſa.

¶ Semē quaſi ſerimē a ſero is. q̄d etiā de virgultis & ſurculis dī. Vir. Seminib⁹ poſitis ſupeſt deducere terrā Sæpius. Col. li. iii. Si cōpluribus vindemiis eundem tenorem ſeruarint ex ciuſmodi vitib⁹ lecta ſemina multū bonūq; vinū p̄bebunt. Eſt & ſemen frumenti genus q̄d zeam appellant ſimile farri. Ex ea alica fit præclara res.

¶ Seminiū idē q̄d ſemen vel herba: vel quid pduci bile. Col. li. ii. Nōnunq̄ ſuperfuſa terra latentibus ſeminiis. Q̄ñq; accipiť p ſeminis lucro. Plau. in ru. Venūdatur merces non hoc ſuo ſeminio.

¶ Seminarium etiā ſemē diciť q̄d & p plantario. i. p loco in quo plantę ſeu ſemina cōponunť. capi ſolet. Col. li. iii. Qui vincam vel arbuſtum conſtituere volet: ſeminaria prius facere debet. Sic enī ſciet cuius gñis vitē poſiturus ſit. Idem li. vi. Opam dabit ne emortuis arboribus rareſcat: ac primā quāq; ſenio ac tempeſtate afflictam ſummoueat: & inuicem nouellā ſobolē ſubſtituat. Id aūt facile conſequi poterit ſi vlmoq; ſeminariū paratum habuerit. Aliqñ Seminariū diciť arbor de qua aliquid ſumiť vt plātetur. Idem. Satoris officiū eſt de ſeminario tranſferre plantam.

¶ Seminarius a. um. q̄d ad ſeminandum pertinet. Ambro. In eſt naſcentibus ſingulis: aut ſemen: aut virtus aliqua ſeminaria.

¶ Sementis fœ. gñis ſignificat ipam ſationem ſeu ſeminationem. Ply. li. xviii. Sunt qui pperent atq; ta pnuncient feſtinatā ſementē ſæpe decipere ſero tinam ſemp. Col. lib. xii. Quibus magis ſementis p̄paratur. Liui. Vt cāpani ſementem facere poſſent Accipitur nōnunq̄ pro ſemine. Hiero. in Gñ. Et habens vnūq̄dq; ſementē iuxta genus ſuū. Ouid. li. i. faſ. Villice da requiē terrę ſemente peracta. Nōnūq̄ p ſeminandi tpe. Co. li. ii. Prima ſementis rari⁹ ſerere pmittit: nouiſſima ſpiſſi⁹ poſtulat. i. primū tempus ſationis. Idem ſeminari debet poſt equinoctiū media fere ſementi læto ſolo.

¶ Sementinus a. um. vt diſ. v. Et ſunt verba. Gre. Ab oībus quoq; quæ ſementinā trahunt originem carnis ieiunemus a lacte videlicet caſeo & ouis.

¶ Sementicus a. um. pe. cor. quod ſeminari poteſt Ply. li. xviii. Semētica aūt triticū hordeum frumenta multis radicantur fibris.

¶ Semento as. ſemen pduco. Idem in eodē. Eſt in primis inutile enaſci hęrbas ſementaturas.

¶ Sementaturæ feriæ a ſemente: quæ ideo inſtituę ſunt: vt ſementē maiorem facere poſſent.

¶ Semino as. notæ ſignificationis. Col. Seminari debet hordeum poſt equinoctium. Per tranſlationē ſignificat ſpargo diuulgo. Lact. lib. iiii. Et cultū dei per totam terram ſeminaret. Huius compoſita ſunt Diſſemino: quod eſt varie: vł diuerſis locis ſemino Hiero. in Gñ. Tres iſti ſunt filii noe. & ab his diſſeminatum eſt oē hoīm genus ſuper vniuerſam terrā Inſemino itus ſemino. Gel. Talēq; & morbos ſenſim atq; in diem longā viſceribus inſeminare. Sup ſemino. Aug. Venit Diabolus & ſupſeminauit eos quos malos filios dñs interp̄tatur.

¶ Semis ſignificat dimidiū: vt ſemideus: ſemiuiu⁹ Aliqñ accipiť p media libra. Verū q̄ñq; indeclinabile eſt: vt duos & ſemis cubitos habet. Q̄ñq; ſemiſſis genitiuū facit. Hiero. in exo. Duos cubitos & dimidium tenebit longitudo eius & cubitum ac ſemiſſem latitudo.

¶ Semiſſis gñs menſuræ & monetæ. Semiſſis homo: diciť hō vilis: & quaſi ſemihomo: ſicut ſemiſſē ſemiaſſem dicimus. Vati. Ciceroni. Simul vero ſe miſſis homo contra me arma tulit.

¶ Semianimis: quaſi exanimat⁹. Semicirculus medius circulus. Semiplenus non p̄fecte plenus.

¶ Semiplagium pe. cor. media menſura.

¶ Semeſum pe. pro. ſemicomeſtum. Eadem enim forma diciť qua Ambeſum & comeſum. Sue. in Tibe. Solennibus ipſe cœnis pridiana ſępe ac ſemeſa opſonia appoſuit.

¶ Semiplotia ſoleę quibus vtebantur in venando quo planius pedem ponerent.

¶ Semeſtris luna dicitur cum menſis medium permenſa eſt ſpatium. Semeſtris res quæ eſt ſex mēſiū. Semeſtre aurū: ſex menſiū annnona: pecuniaria.

¶ Semimares pe. cor. ſemiuiri non p̄fecte viri. Idē ſignificat Semiuir p eunucho.

¶ Semicinctium ſuccinctorium q⁹ mediū hominē cingat. i. veſtiat. Eſt enī gen⁹ veſtis breuiſſimæ quo venter & velanda tegūtur. Hiero. cōtra rufi. Hoc ſolum requito ab eximia ſanctitate & cenſura tua cui⁹ tāta eſt puritas: vt ad ſudaria ſemicinctia tua dęmones rugiant: cuius exemplum in ſcribēdo ſequaris.

¶ Semiferus pe. cor. non p̄rſus ferus vt ceruus.

¶ Semūcia dimidia vncia. Perſ. Sed nullo thure libatis Hæreat in ſtultis breuis vt ſemūcia recti.

¶ Semiuſtus dimidia parte vſtus. Semnudus dimidia pte nudus. Semirut⁹ pe. cor. ex pte diruius.

Semipes dimidius pes. Semiuiuus: idem quod ſemimortuꝰ: & qñq; debilis dr & vigoris exigui.
¶ Semiſpathium breuior enſis.
¶ Semitogium breuis & quaſi dimidia toga: a quo Semitogatus.
¶ Semiuocales: quaſi dimidiatum vocaliũ ſonum habentes.
¶ Semita pe. cor. quaſi ſemiter: via arcta dimidia via. Eſt enim minor q̃ via. Vnde Semito as. de quo in dictione Limito.
¶ Semiquinaria diuiſio eſt: cum in ſcandendo qnq; pedes per dimidiũ diuidunt: ita vt poſt duos pedes vltima dictionis ſuplet: vt Arma virumq; cano. Semiſeptenaria diuiſio cum id fit in ſeptẽ pedibus: vt Arma virũq; cano troię.
¶ Semodius quaſi ſemiſmodius. Iuue. Et tñ vno Semodio ſcobis hæc emendat ſeruulus vnus.
¶ Semiramis is. vel idis. Vñ actm̃ ſemiramin vl' ſemiramidẽ facit: fuit nomen Aſſyriorum reginæ Nini regis vxoris: quæ mortuo viro res p̃claras geſſit Verum eadem impudica & mollis fuiſſe traditur: vtpote quæ filii concubitum expetierit: & equũ vſq; ad coitũ adamaſſe dicatur. De hac Plutar. in apophthegmatis ſcribit. Semiramis qđ ſibi ſepulchrũ cõſtruxerat inſcripſit litteris. Quicũq; rex pecuniis indiguerit: Patefacto monumẽto quot voluerit accipito. Itaq; Darius ſublato lapide pecuniarum nihil inuenit: ſed alias reperit litteras quæ hæc dicerẽt Ni malus vir eſſes ac nũmis inſatiabilis cadauerum loculos non moueres. Semiramis lingua ſyria auẽ ſignificat. Nãq; ab auibus adhuc infans nutrita dr Scribit Val. max. Dum die quadam circa cultũ corporis occupata eſſet & nũciaretur illi babilonem defeciſſe: ſoluta adhuc altera pte crinium, ptinus ad eã expugnandã cucurrit. nec prius decorem capillorũ redegit in ordinẽ q̃ tantã vrbẽ in ſuã poteſtatem reſtituerit. Huius pe. cor. eſt. Iuue. Quod neq; in aſſyrio pharetrata ſemiramis orbe. Exercitũ ſcribit Suidas ipſius ωεζου μεν μυριαδας τ ι ω ω ικου δεεκατον δρεωαγηφορων δε αρματων μυριαδας δεκα ανθρων εωικαμηλων μαχομενων τοισον ωληθος αλλων δεκαμηλων μυριαδας εικοσι. βυρσας δε βοων ωμοδεψητων εις λ μυριαδας ναυς ναυωηγεισθαι τρισχιλιας & multa alia quæ proſequitur admiranda.
¶ Semoueo es. pe. cor. ſeorſum moueo. Aug. li. v. con. Statimq; cognitũ manu app̃henſa ſemouit a turbis: & tanti mali cãm quærens: quod geſtum eſſet audiuit.
¶ Sempiternum, quaſi ſemper æternum. Vide in dictione perpetuum.
¶ Semperuiuum: herba quę græce Aizon dicitur. ἀει ſemper ζαω. viuo. hærba hæc folio carnoſo leni atq; oblongo. Duo eius gña ſunt. Maius i fictilibus vaſculis ſeritur qđ aliqui buphthalmon a ſimilitudine: hoc eſt bouis oculum vocant βους enim bos οφθαλμος oculus. Alii ζωοφθαλμον. hoc eſt aſalis oculum ζωον enim eſt aſal και οστω εστι το ὁραω ενθεν οφθαλμος. Alii hypogeſeon qm̃ ferem ſub grũdius naſcitur. Alterum genꝰ eſt minuſculum qđ Erithelles vocaſ: quaſi amor floreſcens' θαλλω enim floreſco ſignificat. Aliud Tithelles q; ter floreat. Aliud chriſotelles q; ter florem ꝓducat. Latini primũ genꝰ a ſemper ſedẽdo ſedũ: cũ cubiti altitudinem excedat craſſitudine pluſq̃ pollica ri. Secundum vero oculum vocãt: aut dignitatem plærisq; ſemperuiuum. Quod minus eſt i muris parietinisq; naſcitur & tegiolis.
¶ Sena inſula britanico mari aduerſa littoribus Galliæ auctor Pompo. li. iii. Eſt & nomen ciuitatis inclytæ in Thuſcia quam Brenus Gallorum dux ꝓ ſenibus valitudinariisq; & armentis extruxit anno ante chriſti aduentum. cclxii.
¶ Sennaar cãpus babylonis i quo turris extructa eſt Inde egreſſus Aſſur ædificauit niniuen.
¶ Senex dictus videtur quaſi ſeminex: q; acta maiore ſuæ ętatis parte iam morti ꝓpinquior ſit. Et eſt generis cõ. ſcđm Priſ. Var. de lin. la. Et tua amica ſenex. Huius genitiuus eſt ſenis: vel ſenicis ſecũdum analogiã. Plau. in ciſ. Vos negocioli ſenicis ſoletis eſſe. Comparatiuum eſt ſenior: quod valde ſenem ſignificat. Ouid. li. xii. me. Tum ſenior. q̃uis obſtet mihi longa vetuſtas. Quintil. de Iſocrate. Eo nãq; ſeniore: octauum eñ & nonageſimum complcuit annũ: præcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cœpit. Capitur qñq; etiam ſenior ꝓ magis ſene. Seneca epi'a. lxxv. Quẽadmodũ ex duobus ſapientibus qui ſenior deceſſit non eſt beatior eo cui' inter pauciores annos terminata eſt virtus. Et eſt ſenior gñis cõ. Amb. Et ideo cum angelus abſcondita nũciaret: vt fides adſtrueretur exemplo ſenioris fœminę ſteriliſq; cõceptum virginis mariæ nũciauit. Senes vocãtur q̃tum ad priuatam ipſoꝝ vitã q; vſq; ad ſenilem ætatem vixerunt. Veteres q̃tum ad publicum tempus q; alia ætate vixerunt etiam ſi ad ſeniũ nõ peruenerunt. Vtriq; antiqui dicũtur: ſed magis veteres q̃ ſenes.
¶ Senectus ſenecta ſenium ſenitudo & ſenitas i eodem ſenſu: accipiuntur ꝓ ſenum ætate. Sed non dicitur ſenecta ætas niſi dicamus ætas ſenecta. Eſt autem Senectus ſexta hominum ætas dicta a ſenario numero: vel a ſentiẽdo: q; in ea ſenſus deficiat: ſiue a ſeneſco is. ſenui ſenectum. Vnde ſenectus a. um. nomen verbale. Sal. li. iiii. Hiſto. Omnes quibus ſenecto corpore animus militaris erat ætas quidẽ incipit ab infantia vſq; ad ſeptimũ annum quæ dicit a non fando: quia homo in ea nõ fatur: vel ſi fakim perfectus eſt ſermo: ſecunda pueritia cuius pars eſt pubertas vſq; ad. xiiii. Tertia adoleſcẽtia. Quarta iuuenta. Quinta virilis ætas. Sexta ſenectus cuius pars eſt decrepitas. Senectus etiam dicitur corium vetus quo ſerpentes exuuntur. Vide in dictione Vernatio.
¶ Senium idem qđ ſenectus. Dicimus enim hic homo confectus eſt ſenio. Quandoq; etiam dicitur tædium triſtitia & moleſtia: q; ſenes oĩbus odio ſunt. Turpil. Quia odio ac ſenio mihi nuptię ſunt. Neuiꝰ ſeniũ ſonticũ appellat quaſi nocens: quia ſenectus naturalis morbus eſt: vt inquit Ariſtoteles.
¶ Seneo es. ſenui ſenectũ: a quo ſeneſco ſenex fio. Vñ & Conſeneſco: qđ Var. poſuit ꝓ putrefio: cũ ait Obquam rem oua: aut inęqualiter matureſcunt aut conſeneſcunt.
¶ Senecio diminutiuum eſt a ſenex quo nomine ẽt dicta eſt hærba q; vere caneſcat: quæ alio noĩe Erigeron vocatur: in tegulis & in muris naſcens ſpecie et mollicia trixaginis cauliculis ſubrubicundis.
¶ Senio in talis ſex puncta continet. Nam a ſenario numero dici videtur. Vnde & eius iactus putilis erat. Interdum etiam damnoſus ſicut & canis. Nã

qui iecerat canem: aut ſenionē: ille denarios ſingulos cōferebat in medium: vt eſt apud Suc. in Aug. De ſenione & cane. Mar. Senio nec noſtrū cum cane quaſſat ebur. Perſ. Iure: etcm̄ id ſummū qd dexter ſenio ferret Scite erat in voto. Exiſtimant erudi ti ſenionē ſignificare quaternarium: q. ſ. q iecerat duos ſeniones ille quattuor nūmos lucrabatur.

¶ Senatus tus. & ſenati a ſenectute: vel a ſinendo: q̄a magiſtratibus non plus licebat: q̄ ſenatus p̄mitteret. Et ſignificat tam locū in quē ſenatores conueniunt: q̄ ipſos ſenatores.

¶ Senatuſconſultum. i. ſenatus ſnīa: qđ fiebat aut p̄rogationē cū rogabatur vnuſq; ſnīam quā verbis efferebat: aut per diſceſſionē: qñ plærīq; idem ſētientes in vnam partem pedibus ibāt: ſicut teſtatur Gel. li. i. Flauius Vopiſcus de Aureliano. Deinde aliis manum p̄rotrigentibus: aliis pedibus in ſententiam euntibus plæriſq; verbo conſentientibus conditum eſt ſenatuſconſultum.

¶ Senaculum: vbi ſenatores conſultandi gratia cōſiſtebant. Val. ſcribit ſenatū apud ſenaculū habitare cōſueuiſſe: vt cum a curia vocarē p̄ſto adeſſet.

¶ Senatores ſquit Plutar. in p̄ble. alios patres vocant: alios patres cōſcriptos quia primis a romulo alii additi & conſcripti: vel quia qui ſnīam dicūt cōſcripti ſūt: qui nō ſolū patres vocati. Vlp. dicit ſenatores qui a patriciis & conſularibus vſq; ad oēs illuſtres viros deſcendunt qa hi ſoli in ſenatu dicere ſētentiam poſſunt: appellatiq; ſunt ab ętate p̄uecta q̄ tales in principio in ſenatum electi fuere. Sed & a ſinendo dici poſſunt ſenatores qñ ipſi agendi facultatem dabant.

¶ Senatorius a. um. quod ē ſenatoris: vt ſenatoria dignitas. Aug. li. ii. ci. ci. dei. Romani hominibus ſcenicis nec plebeiam tribum: quanto minus ſenatoriam dehoneſtari ſinunt.

¶ Senarius a. um. quod cōſtat ex ſex rebus: vt ſenarius numerus. Hinc Senarioli dicti ſūt verſus: a ſex pedibus. Ci. li. v. tuſ. Tenebam eñ quoſdā ſenarioloſ quos in eius monumēto eſſe inſcriptos acceperām qui declarabant in ſummo ſepulchro ſphęram eſſe poſitam cum cylindro.

¶ Sentio is. ſi. ſum. ſenſu p̄cipio: qđ ad corpus tantum pertinet. Vnde quinq; corporis ſenſus appellati ſunt: viſus auditus guſtus odoratus & tactus. Interdum ſentire ponit̄ p̄intelligere. Ci. Nam & ipſe animus ſentit neſcio quid in ſe eſſe diuinum. Hiero. ad Pauli. Nolo vt offendaris in ſcripturis ſanctis ī ſimplicitate & quaſi vilitare verboꝝ: quæ vel vitio interpretum vel de induſtria ſic p̄lata ſunt: vt ruſticam cōcionem facilius inſtruerent: & in vna eadēq; hora: aliter doctus: aliter ſentiret indoctus. Interdum Iudicare. Ply. Iunior. Cupio abſte intelligere quid ſentias. Interdum aduertere. Plau. in am. Nec noſtrum quiſq̄ ſenſimus cum peperit. Huius cōpoſita ſunt Aſſentio. Conſentio: quod eſt conuenio. Lact. li. i. Si congruentes annos diuidas numerus conſentiēt. Inde conſentaneus a. um. p̄ conuenienti. Ci. li. i. offi. Hæ igitur diſciplinæ ſibi ſi conſentaneæ velint eſſe de offō nihil quæant dicere. Aliquādo conſentire eſt acquieſcere. Vnde conſenſus. Absentio: Diſſentio: Prę̄ſentio: ante vel prius ſentio. hoc eſt aduerto & prę̄cognoſco. Ci. de diui. Quia cōmodius arbitrat⁹ es ſeparatim id quæri de eoq; diſſeri. i. de diuinatione quæ eſt earum rerū quæ fortuitæ putantur prædictio atq; præſentio. Hinc preſentiſco. Perſentio perfecte ſentio: a quo perſentiſco. Terē. in heau. Merito nunc ego ſuccenſeo: quot res dedere vbi poſſem perſentiſcere. Subſentio: aliquā tū ſentio aduerto. Idē in eu. Et ſi ſubſenſi id quoq; illos ibi eſſe id agere inter ſe clanculum.

¶ Senſus uſ. a ſentio: q; per eos tanq̄ per quaſdam feneſtras aius ſentit. Nā ſenſus ſunt q ſentiūt: ſenſa quæ ſentiuntur. Et licet p̄prie ſenſus ſint corporis: cōſuetudo tñ iam tenuit vt mēte cōcepta ſenſus vocarem⁹ quæ etiam ſenſa dicunt. Ci. li. de ora. Et q; dicendo exprimere ſenſa poſſumus. Aug. li. ii. ciui. dei. Non multo ſermone opus eſſet ad conuincendum quēlibet vanæ opinionis errorē iis q recte ſentiunt: & ſenſa verbis ſufficientibus explicant. Et li. xi. Sicut de viſibilibus quæ non vidimus eis credimus qui viderūt: atq; ita de cęteris quę ad ſuū quēq; ſenſum corporis p̄tinent: ita de iis quę aio ac mente ſentiunt: quia & ipſe rectiſſime dicit ſenſus. Vnde & ſnīa vocabulum accepit: hoc eſt de inuiſibilib⁹ quæ a noſtro ſenſu interiore remota ſunt. Accipit etiā qñq; ſenſus p̄ intelligentia.

¶ Senſus a. um. participium eſt. Vnde dicimus dolor ſenſus eſt ame.

¶ Senſim aduerbiū ſignificat paulatim quia ea maxime ſenſum faciunt quæ morant: quaſi cū meditatione et ſenſu. Plau. in Caſ. Senſim ſup attolle limē pedes noua nupta. Ci. li. i. offi. Magis dicere cētent ſapientes ſenſim diluere q̄ repente p̄cidere.

¶ Sn̄a mō iudiciū dī. i. id qđ aius ſētit: qđ & credulitas & opinio vocari ſolet: vt nemo ē in ciuitate cui non liceat libere ſnīam ſuā dicere. i. p̄nūciare qđ habet in aio. Sal. At. M. Porcius cato rogatus ſnīam hmōi orōnē habuit. Mō dicitur Iudicatū: hoc eſt cū ex lege: vel ex ęquo & bono ſnīa dicit̄: vt Iudex in cā mea ſnīam dixit. i. ſanciuit qđ ius vellet. Et vt digeſtis de arbitris ſcribit Paul. Dicere ſnīam ęſtimat is q ea mēte id p̄nūciat: vt ſcām hoc diſcedere eos q litigant a tota cōtrouerſia velit. Mō capitur p̄ eo qđ verba ſonāt. Vnde dicere ſolem⁹. Hic etiam obſcure loquit̄: vt nulla ex verbis eius ſnīa colligi poſſit. Quæ ſic diffiniri ſolet. Snīa eſt orō gñalem p̄nūciationē hñs q̄ vel hortat̄ vel dehortat̄: vel demonſtrat: vt nil metuāt q nō deliquerūt: p̄cenas. Snīas etiā vocamus lumina oīonis p̄ſertim q̄ in clauſulis ſunt breuiter collecta: vt Obſequiū amicos: veritas odiū parit. Hinc ſententioſus a. um.

¶ Senſiculus diminutiuū a ſenſu. Quintil. Inde minuti corruptiq; ſenſiculi & extra rem petiti.

¶ Senſibile cī de eo qđ ſentit̄ & de eo qđ ſentit. Dī aūt ſenſibile qđ p̄ oculos vel aures vī olfactum vel guſtatū vel tactū: quaſi quādā notitiā p̄beat ſui.

¶ Senſile pe. cor. idē qđ ſenſibile: hoc eſt qđ ſenſui ſubiectū eſt. Inſenſile qđ ſentiri nō pōt. Lucr. lib. ii. Ex ſenſibilibus nec credas ſenſile gigni.

¶ Senſificus a. um. quod ſenſus cauſam p̄ſtat. Macro. Spiramentum ſenſificum ad ſua quaq; loca naturali lege ducentes.

¶ Sentina pe. p̄. pars nauis inferior in quā q cquid inſtillat aquarū defluit. corruptæq; male olent: a ſētio is. q; eius fœtor ſētiatur. Nā odorē fœtidū emittit. Iuue. Si iubeat coniunx durum eſt conſcendere nauem: Tūc ſentina grauis: tunc ſummus vertitur aer. Per trāſlationem ſentina dicitur oīs locus qui ſcelatoꝝ hoīum receptaculum ſit.

S.

C.

3.

¶ Sentino as: ſatago: ac ſubtiliter periculum cuſto a ſentina nauis quam quiſq; vt aqua liberet euacuare contendit. Cæcil. Capit conſilium poſtq̃ ſentinat ſatis.

¶ Sentinũ vmbrię oppidum qđ nunc ſaxum ferratum appellaſ: a quo Sentinates populi dicti ſunt. Vocatum ſentinum ab Amne qui ſentinus dicitur

¶ Sentis ſpina: q; a tangentibus q̃ primum ſentiatur. Hic Senticoſus a.um. ſpinoſus & aſper. Lucil. Q̃z ſenticoſa verba pertorquet.

¶ Senticetũ locus in quo ſentes ſunt.

¶ Sentus piloſus horridus: quaſi ſpinoſus. Teren. in eu. Video ſentũ ſquallidũ ęgrum annis panniſq; obſitum.

¶ Senones populi Galliæ finitimi belgis qui olim vrbem romam incenderunt & capitolium obſederunt hos Furius Camillus aggreſſus adeo cecidit: vt incẽdio; veſtigia gallici ſanguinis vndatiõe deleret. Scribit Verrius iõ ſenonas appellari: quia nõ venerunt ex tranſalpina gallia quaſi cęnonas lr̃a immutata. Καινος. n. græce latine nouus dicit.

¶ Seorſum aduerbium vernacula ligua ſignificat da parte. Hier. li. i. ;. Da partẽ quã dedi tibi: & p̃cepi vt reponeres ſeorſum apud te. dr̃ & Seorſus a.ũ. remotus. Virg. li. de eſt & non. Pariter nõnunq̃ ſæpe ſeorſis obliſtunt dubiis.

¶ Separo as. pe. cor. diuido diſtraho a ſe & paro. Hic diſſeparo & aduerbiũ Separati n diuiſim. Sal. Oĩa virtutis præmia ambitio poſſidet: neq; mirum vbi vos ſeparatim quiſq; cõſilitũ capitis.

¶ Sepes is. & ſeps pis. fœ. gñis quæ obiectũ introitũ prohibet.

¶ Seps maſ. gñis puus ſerpens: ex cuius ictu membra p̃cuſſa putreſcunt ab σηπω quod eſt putrefacio. Nam quicq̃d momorderit: reſoluit in putredinẽ. Luc. Oſſaq; diſſoluens cũ corpore tabific⁹ ſepſ. Ply. li. xxix. Lacerta quã ſepa: alii chalcidicẽ vocãt Auſo.. An libyæ ferale malũ ſit romula vox seps. Suidas τῆ σηψ σηπτος οσκωλης λεγει.

¶ Sepio is. iui. itũ. vel ſepſi. ſeptũ. ſignificat teneo ſpedio: dictũ a ſepibus quæ obiectæ intercludũt itor Hiero. in Eſaia. Sepiuit eam & lapides elegit ex ea. Huius cõpoſita ſunt Conſepio: Circunſepio: Interſepio: Pręſepio: quod eſt ſepem ante facio.

¶ Septa gñali vocabulo dñr omnia loca munita & quodam ſepimento vallata. Inde ſtabula ouilia bubilia caprilia & id genus reliqua: ſepta nuncupantur Vnde & ſepta aliqñ p ouilibus ponũtur. Vir. Q̃uis multa meis exiret victima ſeptis. Ecõuerſo Luc. Et miſeræ maculaut ouilia romæ. Inde in Martio cãpo loca incluſa tabulatis in quib⁹ ſtans populus romanus ſuffragia ferre conſueuerat: ſepta dici meruerunt ad ſimilitudinẽ ouiliũ. De quibus Mar. In ſeptis maiura multũq; diuq; vagatus. Var. de re ruſ. appellat ſepta oĩa quæ hñt incluſa aĩalia quæ paſcũtur. Idẽ inquit intra ſepta villę habeas aquã. Apud eundẽ inſcriptio ẽ de fundi aſeptis ſepio munio. In de ſeptus locus: ſepta villa: ſeptũ tectũ. Iuriſcõſulti accipiunt ſepta pro ouilibus & clauſtris quibus vtimur ad impetus fluuio; coercẽdos.

¶ Sepimentum id dr̃ quo aliqd ſepit. Var. Primũ naturale ſepimentũ quod obſeri ſolet virgultis aut ſpiniis: qđ habet rádices viuæ ſepis.

¶ Sepia genus piſcis q̃ emiſſo cruore atro occultatur. Perſi. Nigra q; infuſa vaneſcat ſepia lympha.

Eſt & ſepia ſcopulus iuxta Athenięſiũ littus: vt inquit Herodotus. Suidas σηπιαδοι Χθυσ αριστοφανης καθησθαι τοινυν σηπιαδας μασσωμενος ιονει τρυφων Διατην εξουσιαν.

¶ Sepius ciuitas quæ nũc ſipontũ dicit a ſepiarum multitudine fluctibus eiectarum.

¶ Sepum: qđ & Seuũ dicit: fit ex aĩalib⁹ vna parte dẽtatis & cornigeris. Hinc Sepatius a.um. qđ ex ſepo eſt vt cãdelæ ſepatiæ. Apul. Tota dom⁹ cõpleẽ tędis: lucernis cæreis ſepatiis & cæteris nocturni luminis inſtrumẽtis. Sũt q legãt Sebũ & Sebo as.

¶ Sepelio is. pe. cor. iui. itum. & ſepultum. Ouid. in hero. Et ſepeli lachrymis pfuſa fidelibus oſſa. Q đ verbũ a ſepio qdam deducunt: quia cadauer terra: vel alio materiæ genere circũſepitur.

¶ Sepultus dicit quocũq; conditus ſit: humat⁹ vero nõ niſi humo cõtectus. Aliqñ ſepultus ſumitur ꝓ eo q mortuo ſimilis: quaſi ſine ſenſu iacet. Virg. Inuadunt vrbẽ ſomno vinoq; ſepultam.

¶ Sepulchrũ locus in quo corpus oſſaq; hoſis ſepulta ſunt: quaſi ſeorſum a pulchro: vt inquit Ser. Propter recordationẽ doloris. Vel dicit a ſemis: q̃ a pulchrũ ſupficie intus oſſibus plenũ eſt. Vel ſcđm Do. q; ſine re pulchra ſit. Aut q; ibi ſine pulſu ſint. id eſt mortui. Aut a ſeparando q; illic aĩa a viuis ſeparẽtur. Sed melius eſt vt ſepulchrũ dicat a ſepeliendo ſicut ſimulachrũ a ſimulãdo & lauachrũ a lauãdo tñ cum h ſcribendũ cenſeo. Sepulchri aũt appellatiõe ois ſepulturæ locus cõtinetur.

¶ Sepulchrale: qđ ad ſepulchrũ pertinet vt cerimoniæ ſepulchrales quæ pertinent ad funerationẽ impenſam ſtructurãq; ſepulchro;. Titul⁹ eſt apud iuriſcõſultos de religioſis & ſumptibus funerũ. Ci. refert leges quibus pręcipitur ſepulchro; magnificẽtiã eſſe minuendam.

¶ Sepultura qñq; ſepulchrũ dicit: qñq; ſepeliendi actus. Ply. Poſt ſepulturã aliæ manũ ambages ſũt

¶ Seplaſia: fuit forũ Capuæ in quo Vnguẽtarii negociabant: cuius deliciis fractã fuiſſe punicam ferociã teſtat Val. max. li. ix. Ci. contra Rul. Iam vero qui metus erat tunicato; illo; in albana & ſeplaſia Hinc Seplaſiarius ꝓ vnguentario & effœminato. Lãpri. in heliogabalo. Pinxit ſe vt Cupedinarium vt ſeplaſiariũ: aut popinarium ꝓpter vnguẽta quæ ſeplaſiæ conficiebantur.

¶ Sepono is. pe. p. diuido & miſſum facio qđ dicimus mettere da cãto. Quinti. li. xii. In cõſiliis vero quæ rõ ſuadendi eſt ab honeſti qõne ſepoſita. i. diuiſa. Liui. li. i. Pecuniã in ędificationẽ eius templi ſepoſuit. Lact. li. ii. Se ponat interi nobis hic loc⁹ de ira dei differendi. Hiero. Sepoſitis occupationibus quibus arctabar huic vnã lucubrationẽ dedi.

¶ Septentriones ſunt ſeptẽ ſtellæ ex quibus quaſi iuncti triões figurant. Scribit Var. Triones ruſticorum vocabulo boues vocari quaſi teriones: hoc eſt arandæ terræ ac colendæ idonei: vel ideo magis hę ſeptem ſtellę triones appellatæ ſunt: qñ ita ſitę ſũt vt ternę quęq; ſtellę ꝓximę inter ſe trigona. i. triquetram figuram conſtituãt: quã recẽtiores vocant triangulũ. Ex ſeptem ſiqdem ſtellis duæ partes vno in loco videtur quæ ꝓbob⁹ accipiunt: reliquę q̃nq; plauſtri figuram deſignãt. Itaq; & ꝓximũ huius ſidus bubulcus. i. bootes appellatur: qui more bubulci currũ ſequit. Hoc ſidus a figura: quia ſimile plauſtri videtur antiqui græco; αμαξαν. i. plauſtrum

dixerunt:noſtri a bobus iunctis ſeptentrionales appellarunt. Ab his etiam ventus ſpirat: qui hauſtro obiectus eſt: & latine ſeptentrio: & ſeptentrionalis ventus & ſeptentrionarius. Greçe vero q; ab arcto flet aparctias appellatur.

¶ Septicollis dicta eſt vrbs roma: q; ſeptem colles habeat palatinũ. Quirinalẽ Auentinũ Gęlium Viminalẽ Exquilinũ & Ianicularem.

¶ Septuns nomen dictum a ſeptem & vncia.

¶ Sequana pe.cor. fluuius Belgarũ in Gallia iuxta quẽ habitãtes Sequanici dicti ſunt: & Sequani. Hodie Burgundię ducatum incolẽtes heluetiis heduis ac lingombus finitimi. Luc.lib.i. Optima gens flexis in gyrum ſequana fręnis. Mar. Hanc tibi ſequanicæ pinguẽ textricis alumnam.

¶ Sequeſter ſtris.ſtre. Et hic & hæc ſequeſtris & hoc ſtre. Et ſequeſter a.um. Et pace ſequeſtra inq; Virg. Plau. Haud fugio ſequeſtrũ. Eſt aũt ſequeſter apud quẽ plures eãdẽrẽ de qua controuerſia eſt depoſuerũt. Dictus vt docet Gel. q; eius qui electus ſit vtra q; pars fidẽ ſequatur. Eſt enim medius iter duos alter cantes apud quẽ aliquid ſeponit. Quapropter vir. pacem ſequeſtrã inducias appellauit: q; media ſit inter bellũ pręteritũ & futurum. Vñ Aſco. Sequeſtres ſunt apud quos pecunia deponit. Ci. in ver. Aut ſequeſtros aut interpretes corrumpendi iudicii.

¶ Sequeſtro as. apud Sequeſtrũ depono. Vnde ſequeſtrata res dicit. Interdũ ſequeſtrare eſt ſeparare. Hiero. Quia petitis vt vobis diuerſos pſalmos per ordinem ſequeſtrem.

¶ Sequeſtro aduerbium. Cato. Per deum immortalem nolite vos ſequeſtro ponere.

¶ Sequor eris. ſecutus: a ſeco fit: & eſt verbum cõe. ſecũdum Priſci. Vnde & in eu. legim⁹ in ſignificatione paſſiua. Et pſequemini de ciuitate in ciuitatem Huius compoſita ſunt Aſſequor: Conſequor: Exequor: Inſequor: Obſequor: Perſequor: Proſequor: Subſequor: Pediſequ⁹ a. odorinſequus: quæ omia habent pe.cor.

¶ Sequela pe.p. ipſe ſequendi actus.

¶ Sequax quod aliquid ſeq; tur. Sene. Cæteriq; artifippi ſequaces. Leo papa. Sed tu iudaicæ cæcitatis ſequacior non imitaris fidẽ gentium. Aliqñ ſignificat id qđ ſe ſpargendo dilatat. Perſi. Quoq; imagines lambunt hederę ſequaces. Sequacẽ vero materiam appellat Ply. inhęrentẽ.

¶ Sera per ſimplex r inſtrumentũ eſt quo claudũt oſtia: ab Aſſerere quod ſignificat admouere q; poſtibus admotę ſerę opponũtur defixę poſtibus: habetq; primã cor. Iuue. Pone ſeram cohibe: ſed quis cuſtodiet ipſos? Hanc etiã patibulũ vocãt: q; cã remota valuæ pateſcunt. Var. a ſarrire deriuat qđ eſt aperire. Eſt & Sera nomen vrbis in Aſia ſcythica.

¶ Sero as. claud. Col. li. vii. de mulæ feminibus loquens. Femina inquit ſerari & interdũ inuri ſolent. Huius cõpoſita ſunt Obſero p occludo. Ter. in eu. Tu abi atq; obſera oſtiũ intus. Reſero apio.

¶ Serra p duplex rr inſtrumẽtũ dentatũ quo ligna & lapides ſecãtur. Col. li. vi. Vno ictu arborẽ pcidi ſi minus ſerra deſecari. Mar. Et pingues tunicas ſerra ſecare potes. Item Serra inſtrumentũ ligneũ dentatũ quo trahentibus bobus hoſtes torquebãtur. Itẽ eſt genus piſcis maritimi: vt apud Ambro. li. hexa. Serra p̃hiari dr̃ cũ aſſidue accedit̃ recedit̃q; nec vllo tpe conſiſtit̃: vt ſerra facit dum aliquid ſecatur.

¶ Serrula diminutiuũ pua ſerra. Col. li. iii. Et ſi fieri põt iuxta aliquẽ nodũ ſerrula deſecato.

¶ Serro as. ſerra p mediũ ſeco. Hie. li. ii. ℣. Populũ eius adducens ſerrauit. Syrius li. vi. Auro ſerrauit ramos iunonius anguis.

¶ Serratus a.um. qđ eſt ſerra factũ. Et qđ ad modũ ſerre factũ eſt. Vnde ſerrati dentes: qui inter ſe diſtincti ſunt ad ſimilitudinẽ dentiũ ſerre pectinatim ſeſe ſtipantes. Ply. Dentiũ tria gña. Serrati aut cõtinui: aut exerti. Serrati pectinatim coeũtes ne contrario occurſu atterant̃: ſerpentibus: piſcib⁹: canibus. Cõtinui: vt boui: equo. Exerti vt apro: elepbanto.

¶ Sero is. ſeui ſatũ. ſignificat ſemino. Hiero. in leui Si triginta modiis hordei ſerit̃ terra. Quinquaginta ſiclis vendet̃ argẽti. Aliqñ ſignificat planto. Lact. li. ii. Terrã ſtudioſe coluit. ac vineã ſua manu ſeuit. Vnde arguunt̃ qui auctorem vini liberum putant. Per trãſlationẽ Serere qñq; capitur p gñare. Vnde Satus. i. gñatus. Huius compoſita ſũt Aſſero: Circunſero. Ply. lib. xxi. Et geniſtas circũſeri alueariis gratiſſimũ. Cõſero: Deſero: Diſſero: Exero: Inſero Interſero: Obſero reſero: & Subſero: q̃ hñt pe.cor. de quibus locis ſuis.

¶ Sero is. ſerui diuiſas ſyllabas ſertũ ſignificat admoueo. Vnde Aſſerere manũ veteres dicebant cõprehendere: cum eam prælhendebant in libertatem Item texere & ordinare: qñ ea quæ ordinantur annectuntur inuicem atq; cohærẽt. Iñ Serta coronæ dicuntur & Series.

¶ Seranus cognomẽ ſumptũ a Sero p ſemino ſeu planto. Cornutus. Q. Cincinat⁹ cũ ſuũ agrũ & araret & ſereret: Dictatura ei a populo romano delata eſt. Qui cõtra Samnites pfectus victor extitit: qui a ſerendo Seranus appellatus eſt.

¶ Series ordo & quaſi quædã rerũ cõtinuata pgreſſio: a ſerendo. i. ordinãdo dicta: vt in ſerie orõis. i. in cõtextu. Val. max. Quis cõpos mẽtis domeſticę pegrinęq; hiſtorię ſerẽ fœlici ſupiorum ſtilo cõditã vel attentiore cura vel pręſtantiore facundia tradiſturum ſe ſperauerit?

¶ Seres populi aſiæ ſcythicæ a Sera vrbe: ſic dicti apud quos arbores ſunt quæ nõ ſolum folia: ſed lanã quoq; pferunt tenuiſſimã. Nam ex earũ frondibus canicie depectunt aqua perfuſam: ex quo velleri veſtimẽta cõficiunt quæ Serica nũcupant̃. Virg. Velleraq; vt foliis depectant tenuia ſeres. Hui⁹ nominis nominatiuus ſingularis eſt. Ser. Sidoni⁹ Aſſyrius gemmas ſer vellera: tura ſabęus. Auſo. Iam pelago volitat mercator veſtifluus ſer. Nã & vermiculus ipſe: vt auctor eſt pauſanias: Ser appellatur.

¶ Sericus a.um. pe.cor. quod eſt confectum ex ea lana. Vnde veſtem ſericam dicim⁹. Hinc fit holoſericus: vt veſtis holoſerica: ex ſerico contexta ſine alia materia. Subſericus a.um. quod non eſt plene ex ſerico.

¶ Sericum ſubſtantiuũ: veſtis ſerica. Hiero. ad Paulã. Habeant ſibi cæteri ſi velint ſuas opes: vaſe gẽmato bibãt: ſerico niteãt: plauſu populi delectent̃ & p varias voluptates ſuas diuitias vincere nequeãt.

¶ Sericatus qui eſt indutus ſerico. Suet. de Calig. Armillatus in publicum pceſſit: aliquãdo ſericat⁹ & Cycladatus.

¶ Sericarius textor ſericorũ. Iul. Firmicus lib. viii. Matheſeos refert ſericariũ textorẽ naſci qui habuerit horoſcopum in. xxviii. parte arietis.

¶ Serius fluuius ciſalpinę Galliæ per bergomatem agrũ in Aduã fluens: a quo Vallis ſeriana in eodem agro populoſa artificioſaq; noĩata eſt.
¶ Serius. a. um. ſignificat graue. Te. in eu. Ait rem diuinã feciſſe & rem ſeriam velle agere mecum.
¶ Serio aduerbium ſignificat vere & cũ grauitate. Plau. in am. Nũc q dẽ pręter nos nemo eſſe dic mihi verũ ſerio. i. ſine riſu. Ter. in eu. Miſit porro orare vt venirem ſerio. i. cum effectu.
¶ Seria ſunt q̃ iocis opponunt. Nã ſunt vera & grauia. Actius. Vos nugas affertis: nos seria loquimur Mar. Parce p̃cor ſocero ſeria forſan amat.
¶ Serus a. um. mõ tardũ ſignificat. Plau. Quid tã ſera aduenis? Hinc Col. lib. i. cõparatiuũ formauit. Sationes eius duas ſeruamus: alterã maturã p mediã ſementẽ: ſeriorẽ alterã mẽſe februario. Actius. Ne ſi forte paulo q̃ tu veniã ſeri⁹. mõ ſignificat graue magnũ. Sal. Serũ bellũ in anguſtiis futur. Vir. Seraq; terrifici cecinerunt omina vates.
¶ Sero aduerbiũ ſignificat tarde. Sene. in trag. Sero nos illo referat ſenectus nemo ad id ſero venit. Aliq̃ ſignificat veſpe qđ ẽ poſt occaſũ. aliq̃ poſt tp̃s. Q đ. n. poſt ſolis lucem eſt: id vere poſt tp̃s dici pót. Ci. Cũ accuſator Milonis idẽtidẽ interrogatus pſtaret: quo tpe clodius eſſet occiſus: vrbane rñdit. Sero: quaſi poſt id tp̃s quo debuiſſet occidi.
¶ Serũ ſubſtantiuũ ſignificat extremã ptẽ diei. Liui. Erat iã diei ſerũ. Sue. in Aug. Nec multo poſt nauali prælio apud actiũ vicit in ſerũ dimicatione protracta: vt in naui victor pnoctauerit. i. in horã veſpertinã. Et Serũ dr̃ aqua lactis ad multos morbos vtilis. Virg. Acremq; moloſſum paſce ſero pingui.
¶ Serotinus a. um. pe. cor. a ſero, p veſpere fit hora ſerotina: & tp̃s ſerotinũ. Et ſerotinus a ſero, p tarde vt poma ſerotina quæ poſt legitimũ tẽpus: vel tardius cæteris matureſcunt. Col. li. iii. Locis frigidis & auctumni tpibus aquoſis præcoces ſerito: locis hybernis ſerotinas ſerito.
¶ Seria æ vas fictile oblongũ. Liui. li. iiii. de ſecũ. bel. pu. Et ĩ vico hiſtrio fontẽ ſub terra tãta vi aquã fluxiſſe: vt ſerias doliaq; q̃ in eo loco erant, puoluta velut impetus torrentis tulerit. Eſt & Seria nomen vrbis Tuditanoꝝ in hiſpania.
¶ Seriola dimi. a ſeria. Perſ. Seriolæ veterẽ metuens deradere limũ. Et ſerita eſt orcaꝝ ordo directus
¶ Serapis is. & idis. Et Seraphis cũ ph ad aliquib⁹ ſcribitur cuius pe. indifferens eſt. Mar. Vincebant nec quę turba ſerapin amãt. Idem. Iſeum ſeraphin nilus veneratur oſirin. Fuit cognomẽ oſiridis. De quo in dictiõe Apis dictũ eſt. Serapiũ vero dr̃ ędes ſerapidis: ſicut templum Iſidis iſium. Lampridius in Alexandro Iſium & ſerapium decenter ornauit additis ſignis.
¶ Seraphim cũ m tam neu. q̃ maſ. gñis eſt. Hiero. ad Furiã. Hæc ſũt duo ſeraphim ter glorificãtia trinitatẽ. Seraphin cũ n p̃is nũeri neu. gñis eſt, p choro angelorꝝ. Vñ quotidie in miſſa dicimus. Beata ſeraphin ſocia exultatatione cõcelebrant.
¶ Serta coronæ dñra ſertis: hoc eſt a digeſtis inuicẽ floribus frondibuſq; ex quibus ab initio fieri coronæ ſolebant. Et ſubſtantiuũ eſt. Virg. Sertiſq; recẽtibus halant. Et Serta, pcul tm̃ capiti delapſa iacebant. Cum tamen dicamus Sertus a. um. vt ſertos flores certas coronas. Luc. Accipiunt ſertas nardo florente coronas.

¶ Sermo loquela a cõpoſitis & ſimul cõtextis verbis. Eſt aũt Sermo vt Ci. li. iii. ad heren. ſcribit Oforemiſſa & finitima quotidianæ locutioni. Ser. Sermo eſt conſertio orõnis & confabulatio duorꝝ vel plurium. Huius dimi. eſt Sermũculus. Hie. ad Mar. Duas epiſtolas quas ad ſororem tuã paulã huic ſermunculo annexui.
¶ Sermocinor pe. cor. ſermonẽ facio. Ply. li. x. Super oĩa hũanas voces reddũt pſyttaci & q̃dẽ ſermocinãtes. Hiero. Inter has ſermocinantes ſuſpiciunt alitem coruum in ramo arboris conſediſſe.
¶ Serenus a. um. pe. p. ſignificat trãq̃llũ ſine nubibus: ſine ĩbre: q; id maxie tp̃s ſatiõi aptũ ſit. Q ſiq; ponit p ſicco. Virg. Vñ ſerenas Vẽtus agat nubes.
¶ Sereno as. clarifico: tranquillo. Virg. Vultu quo cælum tempeſtateſq; ſerenat.
¶ Sereſco is. ſiccus fio: quaſi ſereneſco: & ſerenus fio: quoniam ſerenitas ſicca eſt. Lucil. Deniq; fluctuago ſuſpenſæ littore veſtes Vueſcunt tandem candenti ſole ſereſcunt. Aliquando Sereſcere eſt in ſerum abire. Ply. li. xi. Omne autem lac igne ſpiſſat: frigore ſereſcit.
¶ Seriphus inſula in ęgeo mari vna ex cycladibus vt Stra. li. x. ſcribit. a qua fit adiectiuum Seriphius a. um. vt ẽ illud Themiſtoclis. Neq; n. vel tu ſi athenienſis eſſes clarus extitiſſes: aut ego ſi ſeriphius eſſem ignobilis.
¶ Serpo is. pſi. ptũ. ſignificat repo. & qñq; quaſi in modũ ſerpentis circuo & paulatim decurro. Hiero. Cũ leui iuxta murmure ſerpet riuus. Hinc cõponũt Inſerpo intro ſerpo. Claud. li. i. Et raucũ bibulis inſerpere murmur arenis. Proſerpo porro ſerpo. Ply. Hæc hærba niſi fata ſit mire pſerpit. Hic pſerpina.
¶ Serpens modo participium modo nomen tam maſ. q̃ fœ. gñis. & generale eſt ad oĩa quæ ſerpũt citra vſum pedum a ſerpẽdo dictum. Hinc Serpentinus a. um. vt vox ſerpentina.
¶ Serpula a veteribus dicebatur quã nos ſerpentẽ dicimus.
¶ Serpillus hęrba paruoꝝ foliorꝝ capillis per terrã ſerpentibus a quib⁹ nomẽ accepit. Et in græco aſpiratione habet ερπυλλον λεγουσιν οτι ερπωσα ſπωιζω. In multis. n. nominibus quæ in græco aſpirationem hñt p aſpiratione ſ ponit εξ ſex hepta ſeptem herpillum ſerpillum.
¶ Serpenta vocãt inſtrumẽta quæ geniculis puerorꝝ alligant: vt cũ his deprauata corrigãt crura: a ſerpendo dicta ſerpunt. n. magis pueri q̃ gradiant.
¶ Seruo as. libero. Virg. Seruatum ex vndis ſtrophadũ me littora primũ Accipiũt. Itẽ cuſtodio tueor vt dii patrii ſeruate domũ: ſeruate nepotẽ. Itẽ ſolicite ac diligẽter obſeruo. Plau. in aſi. Tuus ſeruus ſeruet Veneri ne eas det an viro. Itẽ inhabito poſſideo. Virg. li. iiii. Ge. Centũ quæ ſyluas: centũ quæ flumina ſeruãt. Itẽ Teneo. Idẽ li. vii. Curuã ſeruãs ſub imagine falcẽ. Hui⁹ cõpoſita ſũt Aſſeruo. Plau. i cap. Aſſeruate iſtũ ſultis ſeruĩ: ego ibo vt cõuentã ſenẽ. Conſeruo. Ci. li. ii. offi. Res familiaris q̃ri debet his rebus a qbus abeſt turpitudo: cõſeruari aũt diligẽtia & pſimonia. Obſeruo: p̃ſeruo: & reſeruo.
¶ Seruus dictus eſt a ſeruo as. Aug. lib. xix. ci. dei. Origo vocabuli ſeruorꝝ inde creditur ducta q; ii qui iure belli poſſent occidi a victoribus cõſeruabãtur ſerui fiebant a ſeruando appellati. Et eſt ſeruus qui dño alieno contra naturã iuris inſtitutionis ſubiicit

Huius diminutiuum eſt Seruulus Compoſitum cõ ſeruus: qui in ſeruitute pariter eſt qui eiuſdem, domi ni ſeruus eſt.

¶ Seruio is.iui.itum. ꝓprie ad ſeruos pertinet. Eſt em̃ ſeruire i ſeuitute eẽ. Interdũ ꝓcere: ſeruare. Ter. Rus habitatum abii cõcedens vobis: & rei ſeruiẽs Huius cõpoſita ſũt Aſſeruio. Ci.li.ii.tuſ. Toto cor= pore contentioni vocis aſſeruiunt. Deſeruio: Inſer uio quod ẽ obſequor & quaſi officiũ ſeruiẽtis alicui ꝓſto: ſiue in rebus & negocijs alicui⁹ ſtudioſus ſũ Ci.li.i.offi. A quo plurimũ ſpant etiã ſi ille his non eget: tñ ei potiſſimũ inſeruiũt. Subſeruio parũ v'le uiter ſeruio. Interdũ quadro conuenio reſpondeo. Terẽ. Venire me aſſimulabo: tu vt ſubſeruias orõni vbicũq; opus ſit verbis.

¶ Seruitus pe.cor. ipſa ſeruiendi conditio. Aliqñ dñatus dr. Ter. in an. Vt ſemp tibi apud me, iuſta & clæmens fuerit ſeruitus.

¶ Seruitiũ idem qđ ſeruitus. Ter. Ego pãphile hoc tibi ꝓ ſeruitio debeo conari manib⁹ pedib⁹ nocteſq; & dies capitis periculum adire dum ꝓſim. In p'ri vero ſeruitia qñq; ipſi ſerui dñr. Sal. Interea ſeruiti= tia repudiabat quos; in initio magnę copiæ ad eum concurrebant.

¶ Seruile quod ſeruos eſt: vel qđ ad ſeruos ptinet: vt ſeruilis cõditio & ſeruile officium.

¶ Serapta ciuitas phœnicię apud quã naſcebaſ vi nũ laudatiſſimũ. Vñ Seraptanũ vinum Sidonius. Quęq; ſeraptano palmite miſſa bibas.

¶ Serotum. Vide in dictione Scrotum.

¶ Serbonis palus iuxta mõtem caſium auctor he= rodotus.

¶ Seſſio mõ ip̃m ſedẽdi actũ ſignificat mõ ip̃m ſe dile. Ci. Tot locis ſeſſiões gymnaſios; .i. tot ſedilia

¶ Seſſiles pe.cor. lactucæ dñr quaſi ſedentes.

¶ Seſquialtera ꝓportio eſt quæ tantundem & dimi dium habet.

¶ Seſquiplũ idẽ qđ ſeſqualterũ qđ græci hemolion appellat. Verbum aũt Seſq vt Aug. interp̃taſ ꝓ eo qđ eſt ſe abſq; dictũ videri põt. Erat & vſurę gñs ſeſ cuplũ in iure põtificio dãnatũ. Q đ fit cũ daſ ſũma aliqua & recipiſ ſũma illa: cũ ſua plica .i. medietate: vt diſ.xlvii. Non licet fœnerari miniſtris altaris vel lucra quę ſeſcupla dñr accipe. At Sexcuplũ p x dici tur quælibet res ſexies multiplicata.

¶ Seſquipes: vnũ pedem & ſemis cõtinet. Sic ſeſq; menſis vnus mẽſis cũ dimidia pte alterius. Var.li.i. de re ruſ. Annus eſt diuiſus in quattuor partes tot⁹. Et idẽ ſubtilius ſeſq; mẽſes in octo. Seſq; libra libra vna cũ dimidio alteri⁹. Seſquihora vna hora cũ di midia. Seſq; culeare vas qđ cõtinet culeũ & dimidiũ alterius. Seſq; modi⁹ q cõtinet vnũ modiũ cũ dimi dia ꝓte alterius. Var.li.i. de re ruſ. Vt nuces integras quos vno modio cõpræhẽdere poſſit q; putamina ſuo q̃q; hñt loco natura cõpoſita cum eaſdem ſi fre geris vix ſex q modio cõcipere poſſis. Seſquiopa. Col.li.ii. Fabæ occantur ſeſqui opera.

¶ Seſtertius & ſetertiũ per ſ. añ t quaſi ſemis tertius eo q; cõtineat in ſe aſſes duos & dimidiatũ tertium. Veteris cõſuetudinis fuit: vt ſemis antepoꝰnerẽt: vt ſemiſquartus: ſemiſquintus: ſemiſtertius: a quo Se= ſterti⁹. Et eſt cõpoſito atticio more facta. Illi enim εϖτα ημισυ τα λαντα. hoc eſt ſeptẽ ſemi talenta dixerũt ſeruantes illud: vt exp̃ſſius nũerus ꝓ dimi= dio caperet. Apud romanos ex ęre ſignato cõtinet libras duas ac ſemis depõdiũ ac ſemiſſẽ: & ꝓ duo ll & ſ notabaſ: vt apud Ci. in ver. Valebatq; mille nũ mos: vt ex Plinio intelligi licet: qui ſcribit Aſiniũ ęlerẽ ſeſtertiis octo mulũ emiſſe. Quod p̃ciũ fuiſſe Octo miliũ nũmũ Macrobius tradit. Et nemo i or= dine equeſtri ſedebat ſpectatur⁹ niſi ſeſtertia .xl. mi lia poſſideret. apd eruditos qñq; ſeruaſ vt ſeſtertius maſculino gñe vſurpeſ ſignifcãtes minutulã ſum mã: ſeſtertia vero ꝓ maioribus ſũmis: vt. cccc. ſeſter tia ꝓ quadringẽtis milibus: q̃ ſũma eſt ſenſus eq̃ſtris Eſt etiã ſeſtertiũ genus veli triplici licio texti: vt ter tiũ filũ duobus ipar ſit. Sue. in Aug. Ita vt in extre mis ſpatiis ſubſultim dicurreret ſeſtertio vel lodicu la iuolutus. Huius dimi. eſt Seſtertiolus vel Seſter= tiolum cum accentu in antepe.

¶ Setæ dicuntur pili craſſiores rigidiq; : atq; erecti quales ſues habent. Vñ ſetoſum ſiue ſetigerum aſal vocatur. Et a ſue dictæ ſunt ſetæ: quaſi ſuetæ: a quo & Suo is. deducitur.

¶ Setuoſum a veteribus dicebaſ obſcurũ. Liui. Se tuoſe abſte daſ qđ cõſecuta ſapiens ægre cõtulit.

¶ Setia vrbs cãpaniæ: a qua Setinũ vinũ. Mar. Pẽ dula pontinos quę ſpectat ſetia cãpos Exigua ve= tulos miſit ab vrbe cados.

¶ Seuerus a.um. pe. ꝓ. quaſi ſecus. i. iuxta verũ vel dicitur a ſęuus detracta a & prima ſyllaba correpta. Et mõ ponit ꝓ graui & cenſorio. Vir. Romulidis ta tioq; ſeni curibuſq; ſeueris. Mõ ꝓ crudeli & aſpero. Idẽ. Qui tetricæ horrentis rupes montemq; ſeuę= Modo ꝓ triſti vitabili. Idem. Inuidia infœlix furias amnẽq; ſeuerum. Hinc Aſſeuero & Perſeuero.

¶ Seueritas grauitas quæ ẽ pars iuſtitiæ qua iudex nihil oĩno de ſupplicio remittit: neq; a vero diſcedit adeo vt videatur miſericordiæ contraria. Vñ & pro crudelitate & quadã naturæ toruitatæ ponitur q̃ & Seueritudo dicitur. Plau. Quid illud eſt q; illi cape= raſ frons ſeueritudine?

¶ Seuum pinguedo ex qua fiunt candelæ. Ply. li. iii. Seuũ ex omento pecudis. Serenus. Parua ſabu= cus in eſt hircino collita ſeuo. Et eſt cornigerorum dũtaxat quæ in vna ꝓte dentata ſunt: & quæ in pe= dibus talos habent. Biſſulca vero & q̃ pedes ſciſſos i digitos habent: & carent cornibus nõ ſeuũ: ſed ad ipem hñt qui cõcret⁹ eſt: & cũ refrixit facile frangiſ ſempq; eſt i fine carnis ſine ſenſu: quia nec arterias habet: nec venas. Contra pingue inter carnẽ cutẽq; eſt ſucco liquidũ quod etiã in aliquib⁹ ſine ſenſu eẽ manifeſtũ eſt. Vnde ſues viuẽtes a muribus tradũt roſas. Id pingue in ſue Laridũ dicitur. Hinc Seuo= ſus a.um. qđ inſtar ſeui vngit. Legiſ tñ & Sepum: a quo Seuo as. ſeu Sepo as. quod eſt ſeuũ impono: ſeu cãdelas ex ſeuo facio. Col. lib.ii. Feriis autem ritus maiorũ etiam illa permittit far pincere: faces incidere candelas ſeuare: ſeu vt quidam legunt ſe= bare: aut ſepare.

¶ Seuoco as. pe.cor. ſeorſum ſeu in alteram ꝓtem voco: ducove. Ci.li.ii.phil. Et ob eius cõſilii ſocie= tatem cum interficeretur Cæſar. tum te a Trebonio vidimus ſeuocari.

¶ Sextans ſexta pars aſſis: hoc eſt duæ vnciæ.

¶ Sextarius dr̃ q; ſit ſexta ꝓs Congii quæ mẽſura apud ãtiquos tam liquidis q̃ aridis ſeruiebat. Ci.li. ii.offi. Si temere ſextarium aquæ mina cogereſ.

¶ Sextula ſexta pars vnciæ.

¶ Sexus maſ. generis. & hoc ſexus ſexi. Secũdum

Prif. Plau. in ru. Virile ſexus nunq̃ habui vllũ. Var. lib. i. de anal. Sexus vtrumq; virile an muliebre an neutrum ſit dici poteſt habitus vel natura ab εξω futuro indicatiui: quod eſt habebo: aſpiratione in ſ mutata.

¶ Shilon inſulam indiæ eſſe docet. Aug. li. xxi. ci. dei. Quæ ex eo cæteris terris præfertur q; ois arbor quæ in ea gignitur nunq̃ foliis nudat.

¶ Si coniunctio quandoq; adiunctiua: vt ſi venias faciam. Quandoq; cauſalis: vt eris doctus ſi legas. Quãdoq; approbatiua: vt ſi cõceſſa peto. Et ſi qua eſt cælo pietas. Ser. ibi Si exponit pro ſiquidẽ: Et tunc iungitur indicatiuo. Nam ſubiunctiuo coniũcta abnegatiua eſt: vt facerem ſi poſſem. Ponitur interdum pro vtinam. Virg. li. vi. Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus Oſtendat. Interdũ p poſtq̃ Ter. in phor. Herus ſi redierit molendũ vſq; in priſtino. Quandoq; p non. Hiero. in li. numeri. Quib⁹ iratus dñs iurauit dicens. Si videbunt homines iſti qui aſcenderunt ex ægypto terram &c. Nõnunq̃ p quia ſeu ſiquidem. Eſt em̃ confirmãtis. Plau. iam. Si ſimilẽ rem ipſe in legem iuſſit eſſe iuppiter. Vir. lib. i. Ge. Veſtro ſi munere tellus Chaoniã pingui glãdem mutauit ariſta. Eius compoſita Sin: Siqd Siue: Oſi: etſi ſiquis.

¶ Si eſt vt admiſerit. i. ſi admiſit apud Teren.

¶ Sibaris oppidum antiquiſſimũ ab vrbe. xii. milibus paſ. diſtans. Aliud eſt oppidum calabrię quod tercenta militum milia contra crotoniatas armauit Cuius populi ſibaritæ dicti ſunt de vitiis & luxuria intemperantes qui a crotoniatis turpiter victi fuere Vnde apud idoneos auctores ſibaris p mollicie capitur q; ſcilicet oĩum molliſſimi & delicatiſſimi fuerint ſibaritæ. Ex quo vice puerbii ſibaretice & ſibaricę deliciæ dñr & ſibaritici ludi cũ modũ excedunt ſibaritici libelli laſciui improbi petulantes. A ſibaris etiã fit ſibaritanus a. um. Scribit a nõnullis per y pſilon. Fuit & hoc noĩe fluuius in calabria & Iuuenis apud Hor. Lydia dic p oẽs te deos oro ſibarim cur pperes amando perdere.

¶ Sibilus pe. cor. in ſingulari gñis. maſ. In plĩ ma. & neu. Hiero. in li. Iudi. Quare habitas inter duos terminos: vt audias ſibilos gregũ? Idẽ cõtra Ioui. Hæc ſunt ſibila ſerpentis antiq. Luc. li. ix. Cerber⁹ orpheo lenuit ſibila cãtu. Eſt aũt ſibilus qui fit ore: vt equi bouis & hmõi ſi ad bibandum ducant. Col. li. ii. Sibiloq; allectari quo libentius bibant. Quod tñ & de vento & hmõi dicit. Virg. in buc. Nam neq; me tãtum venientis ſibilus hauſtri Nec percuſſa iuuãt fluctu tam littora: nec quæ Saxoſas inter decurrunt flumina valles.

¶ Sibilo ſibilũ facio Hiero. Per tranſlationem ad chreſi. Qđ p os eoq; intolerabilem diabolus ſibilet blaſphemiã. Hui⁹ cõpoſita ſũt Aſſibilo qđ ẽ iuxta ſeu retro ſibilo. Clau. li. ii. Gorgoneiſq; premẽs aſſibilat hydris. Exibilo extra vel valde ſibilo aut tumultuari ſibilatiõe eiicio. Ci. in pado. Hiſtrio ſi paululũ ſe moueat extra nũerũ: aut ſi verſus pnunciat⁹ vna ſyllaba breuior aut lõgior exibilat & explodit.

¶ Sibylla cũ y añ geminũ ll puella dr: cui⁹ pectus numm̃ decipit: & quæ vaticinatur: vt Lact. & Var. teſtant. Et a cõſiliis deorũ nũciãdis veteres hoc nom̃ ipoſuerunt. Aeoles. n. σιους deos dñt. βουλη ſnia ſeu cõſilium dr. Ergo ſibyllas quaſi ſibullas. i. q̃ dei ſnias dixerũt. Hic. cõtra Ioui. Q; ſi æolici ſermõis gñe ſibylla βεοβουλη appellat recte cõſiliũ dei ſola ſcribit noſſe virginitas Sibyllas decẽ fuiſſe ſcripſit Var. pria fuit pſica. Scda libyca. Tertia delphica. Quarta cumęa in italia. Quita Etyrhrea. Sexta ſamia. Septia cumana: amalthea noie. Octaua helleſpontia. Nona phrygia. Decima tyburtina noie Albunea. Suidas aũt plura ſcribit de ipis & alio mõ ſed qm̃ Suidę noſtri mẽtio facta eſt codices impſſi ſunt emendandi: vbi eſt maximus error: nam dicit σιβυλλα ρομαικη λεξισ εστιν ερμηνευομενη προφητισ ηγουν μαντισ imo debet dicer σιβυλλα ρομαικη λεξισ ουκ εſι σιοσ. n. æolice dicitur deus βουλη cõſiliũ qm̃ ſcit deoq; ſecreta.

¶ Sibur veteres vocabant callidum & cautum.

¶ Sic aduerbium affirmãtis: vt feciſti ne hoc? Sic, quandoq; ſimilitudinis. Virg. Non ſic aggeribus ruptis cũ ſpumeus amnis exit. Q ficq; optãdi. Idem Sic pater ille deum faciat: ſic magnus apollo. Eſt & cõiunctio illatiua. Ci. Sic tot ſimul virtutes cõtinentiæ grauitatis iuſtitiæ fidei defecerũt. i. igitur. Nonnunq̃ capit p valde Apul. Nec ego rebar ſic multorum id opus dierũ eſſe. Frequentius tñ in hoc ſenſu compoſitum ficq; repitur. Diplcat etiã maioris expreſſionis cauſa. Virgi. Sic ſic iuuat ire per vmbras Fit autem ſic a ſi.

¶ Siccine aduerbiũ interrogãtis eſt. Plau. Siccine tu illam? ſiccine nos habes ludibrio oĩs?

¶ Sicut & ſicuti aduerbia ſimilitudinis ſunt. Interdũ tñ nõ res ſimiles: ſed diuerſas & plane cõtrarias denotant. Quintil. Sed hęc eloquendi p̃cepta ſicut cognitioni ſunt neceſſaria: ita non ſatis ad vim dicendi valent niſi illis q̃dam facilitas quæ apud græcos lexis noĩatur acceſſerit. Habet etiam venuſtatẽ atq; vtilitatẽ magnã, quotiens antecedentem ſententiã annectit cũ ſequẽti. Ply. Fetunt craſſum auũ craſſi in parthis intetempti nunq̃ riſiſſe: ob id Agelaſtum vocatum: ſicut nec fleſſe multos.

¶ Sicubi pe. cor. ſi alicubi Hiero. in plogo. Ioſue. Et ſicubi in antiquoq; voluminibus lectiõe dubitauerint hoc illis conferentes inuenient qđ requirant

¶ Sicũde aduerbiũ ſignificat ſi ex aliquo loco.

¶ Sica gñs gladii breuioris quaſi ſeca a ſecando.

¶ Sicarius qui ſica. i. gladio hominem interficit: p abuſionem dicitur qui cædem telo quocunq; commiſerit.

¶ Siccus a. um. per duplex cc quod eſt aridum & ſine humore. Vir. Sũma petit ſcopuli ſiccaq; in rupe reſedit. Per tranſlationẽ ponit p exercito quaſi mimio labore ex hauſto. Plau. Siccum: frugi: continentem amãtem vxoris maxime.

¶ Siccitas & ſiccitudo. Col. li. ii. Si vero torpor cæli ſiccitaſq; regionis ſuadebit februario ſtatim proſcindendi ſunt.

¶ Sicco as. tam in paſſiua q̃ in actiua ſignificatõe reperitur. Lact. li. vii. Flumina & ſtagna ſiccauerint .i. ſicca facta fuerint. Col. li. ii. Si humidis erit abundantia vliginis ante ſiccetur foſſis. Huius compoſita ſũt Aſſicco quod eſt valde ſicco. Idem in eodẽ Ea cum ſpicas ediderint priuſq̃ ſemina hyent æſtibus manu carpuntur & ſuſpenſa in ſole cum aſſiccauerint reconduntur atq; ita repoſita perennãt æuo diutius q̃ cætera. Abſicco. Idem li. i. Plurimum refert nõ abſiccato ſucco fimũ vires continere: & aſſiduo macerari liquore. Deſicco valde ſicco. Exicco extra ſicco euacuo.

¶ Sicceſco is.a ſicceo es.Ply.li.xviii. Aquilonem prenũciat terra ſicceſcens:ſed roreſcens repẽte hau ſtrum imiſcet in rore occulto. Col.li.vlti. Fœnum græcum vetere vino macerato deinde in ſole expo nito:aut in furno vt ſicceſcat.Hinc Aſſicceſco.Idẽ ibi. In muria luere oportet & expõſſos in cratibus pã dere dum aſſicceſcant.

¶ Siccaneus a.um.quod eſt naturaliter ſiccũ. Col. li.ii.Eius prati aſaduertimus duo gña quoꝝ alterũ eſt ſiccaneum alterum riguum.

¶ Sicera pe.cor.nuncupaſ ois potio apud hebrẽos quę inebriare põt:vt ſcribit Hiero.ad nepo.ſiue illa quę fermento conficitur:ſiue pomoꝝ ſucco: aut fa ui decoquũtur:idulcem & barbaram potionem aut palmarũ fructus exprimuntur in liquorem coctiſq; frugibus aqua pinguior coloratur.

¶ Sicãbri:populi germaniæ Menapiis finitimi ad vtrãq; rheni ripam habitantes. Hi crines natura fla uos habent:quos creſcere ſinunt & artificio quodã intorquent.Mar.li.i. Crinibus in nodum tortis ve nere ſicambri.Quidam cum y græco ſcribunt.

¶ Sicani ppli hiſpani a fluuio ſicare dicti. De quo Luc.Heſperios inter ſicaris nõ vltimus amnis. hi duce ſiculo excluſis aboriginibus italiam tenuerũt ipſiq; poſtea ab illis pulſi quos ante pepulerant in ſulam vicinam italiæ occupauerunt: & eam ſicaniã a ſuo noie nuucupauerunt.Huius dictionis ſyllaba ca.indifferenter ponitur.Virg.li.iii. Sicano prętẽta ſinu iacet iſula cõtra. Syrius li.xiiii. Siderea eliſeis aderat gens ſicana votis.

¶ Sicania dicta eſt ſicilia a ſicanis populis qui pri mi eam inſulam incoluiſſe feruntur:qui tamen non ſunt indigenæ ſed hiſpani Sicilia vero aducis noie vt inquit Seruius.

¶ Sicaris pe.cor.nomẽ eſt fluuii in hiſpania: a quo ſicani populi dicti ſunt.

¶ Sicionia iſula eſt i mari ęgęo ex oppoſito ad epi daurum. Alta quidem & eminens vt refert Ply. Eſt & Sycionia ſeu ſycion vrbs i achaia non pcul a co rintho in qua primus regnaſſe fertur Aegialeus: q̃ nunc Clarentia dicitur Sicyonem fuiſſe officinarũ oĩm metalloꝝ patriã:Ply.ſcribit. In ea etiã Cicero ne teſte moles & muliebres calcei confici ſolebant. Vnde Sicyonia calceamenta dicta ſunt.Lucil. Et pedibus lcua ſicyonia demit honeſta.

¶ Sichem filius chanaam qui ciuitatem ſui nomi nis ædificauit in phœnice quæ Sidon a græcis ap pellata eſt.

¶ Sicilia Italiæ inſula a Siculo neptumni filio dicta:Vel ſicilia quaſi ſicelita:hoc eſt execta. Nã olim agro Brutio ãnexa:mox interfuſo mari ſiculo auul ſa.Ob hoc græci rhegyo nomen dedere quaſi auul ſo.Vnde Virg.li.iii.Hæc loca vi quondam & vaſta conuulſa ruina (Tãtum æui longinqua valet muta re vetuſtas) diſſiluiſſe fuerunt cum ptinus vtraq; tel lus Vna foret. Eam græci ſiceliam dixerunt. Olim Trinacria appellata ẽ q; tria acra.hoc ẽ tria cacumi na habeat.Nam tribus pmontoriis in diuerſa pcur rit. Vel Triquetra:q; trianguli figurã habeat huiuſ modi Δ.Triquetram enim figuram triangularem dixerunt.Quorũ vnus angulus qui in meridiẽ ver git pachynus dicitur. Alter Pelorus qui ad ſeptem trionem ſpectat & ab italia mille quingẽtis paſſib⁹ diſtat. Tertius lilybeus qui carthaginem maxime ſpectare videtur & ab aphricæ littoribus.cxx.milie

bus paſ.diſtare pdiderunt. Hæc ab oriente & occi dẽte ſeptentrioneq; tyrrheno mari a meridie aphri co alluit.Patet in longitudine a peloro vſq; pachi uũ milia paſ.clxxxvii. In latitudine.clxxxix. Si cania præterea dicta eſt a ſicanis hiſpaniæ populis qui duce ſicano primũ in Italiam veniſſe feruntur. Hæc a principio:vt Iuſti.ſcribit Cyclopum patria fuit:quib⁹ extinctis æolus regnũ inſulæ occupauit Vñ Vir.li.iii. Ignariq; viæ cyclopũ allabimur oris Et illud.Exulat ętnęos vidit cyclopas vlyſſes. De hac Diod.ſic ſcribit. Sicilia optia inſularũ oĩm an tiquitate rerũ cæteras antecellit. In ea ſunt panhor mus:Cathana: Syracuſæ.xi. olympiade conditæ. Pręterea Meſſana:Eryx:& Leontinũ:Gorgiæ phi loſophi patria.Ibi Arethuſa fons.Eryx & ętna mõ tes.Eſt & Sicilia hęrba a ſiciliendo dicta quam alio noie Fœnograecum vocant q; nullius fere cult⁹ ſit ſed tm̃ ſicilitur.Hoc eſt ſecatur. In ea primum ſemi natum eſt:& Comœdia primũ inuẽta eſt. Hic archi medes natus qui ſiderum diſciplinã machinat⁹ eſt. In ea ſpecus læſtrigonum vbi habitabant & Acha tes lapis inuenitur.

¶ Sicilienſes dicuntur qui alibi orti in ſicilia ver ſantur.

¶ Siculi qui e ſicilia ſunt: vel incolæ:vel indigenę. Siculũ mare anguſtũ atq; anceps alterno curſu mõ in thuſcum:modo in Ioniũ pelagus influit vertico ſum & ſcyllę ac charybdis ſęuitia inclytum.

¶ Sicilis idis forma greca a Sicilia fit.Virg.Sicili des muſę paulo maiora canamus.

¶ Siciliſſo as.ſicula lingua loquor.Plau. Non atti ciſſat:ſed ſiciliſſat.

¶ Sicileo es.ſicilui:vel ſicilio is.iui.itum. Sicilire ẽ quę male facta ſunt ſecare:vt fit cum fœniſeces prę tereunt in pratis.Ply.li.xviii.Prata quotiens ſecta ſunt ſicilire oportet.Hoc eſt qđ fœniſeces pterierũt ſecare.Var.li.i.de re ruſ.Quo facto ſicilienda prata .i.falcibus conſectanda quę fœniſecę prętierunt: ac quaſi hęrba tuberoſum reliquerũt campũ:a qua ſectione arbitror dictum ſicilire pratum.

¶ Sicilicus ſcrupulos ſex cõtinet:dictus q; ſemiun ciam ſecet.

¶ Siclices haſtarum ſpicula lata.

¶ Siclus apud hebrẽos dicit vncia. Apud græcos latinoſq; quarta pars vncię:& ſtateris medietas dra chmas duas appendens.

¶ Sicimina quidam ita ediſſerunt inquit Hiero. vt ea genus arborum appellare velint quę paleſtinę na ſcũtur in cãpeſtribus quę ſi nõ vellicentur amariſſi mas caryculas faciunt & a culicibus corrumpuntur nobis autem quia ſolitudo in qua morabaſ Amos nullã huiuſmodi gignit arborem magis videſ ru bos dicere qui afferunt moras & paſtorum famẽ ac pœnuriam conſolãtur.

¶ Sicimnĩ genus veteris ſaltatiõis quaſi ſiticiniũ hoc eſt cantũ apud ſitos. Vnde Siticen qui apud ſi tos canere ſolit⁹ eſt.hoc eſt vita functos & ſepultos

¶ Sidon vrbs phœnicis inſignis cananęoꝝ ad aq; lonẽ reſpiciens:& poſtea regionis iudęę:hãc phœ nices:vt quidam aiunt condidere qui terrę motu re licto patrio ſolo aſſyrium ſtagnum primo mox ma ri pximum littus incoluere:condita ibi vrbe quam a piſcium vbertate ſidona vocauere: eo q; talinoie piſcẽ vocent. Sed deinde poſt multos annos expu gnati ciues ſunt qui nauibus appulſi Tyron vrbẽ

anno troianę cladis condiderunt. Hanc Eusta. a Sida Beli filia dictam putat Iosephus a Sichem filio chanaan q̃ apud hebręos etiam sichē vocat. Hinc Sidonius a.um. vt vestis sidonia. i. purpurea: qm̃ Sidon in tyro est. Et licet do. syllabā correptā hēat Vir. Sidoniaq; ostentat opes. Et Sidonio est inuectus equo. Inuenit tm̃ qm̃q; producta: vt apud eũdem Obstupuit primo aspectu sidonia dido. Sicut ī primitiuo. Teucrũ memini sidona venire.

¶ Sidonii populi sidonis vbris. Sidones vero populi thracũ ppe hebrũ quos ply. Sidonos appellat Sunt & alii sidones in scythia.

¶ Sido is. sedi sessum. Mutuatur em̃ præteritũ a sedeo. Est autem sidere deorsum descendere seu ad sedendum firmandũ manendũve ponere. Virg. Sedibus optatis gemina super arbore sidunt. Huius composita sunt. Assido: Consido: Circunsido: Desido: Insido: Obsido: Persido: quod est valde seu perfecte sido persisto. Virg. li. iii. Ge. Turpis oues tentat scabies vbi frigidus imber Altius in viuũ persedit & horrida cano Bruma genu. Subsido subt⁹ cado descendo decurro. Virg. lib. v. Subsidunt vndę tumidũq; sub axe tonãti Sternitur æquor aquis. i. sublabunt. Ouid. li. i. me. Iam mare litus habet plenos capit alue⁹ amnes Flumina subsidũt colles exire videntur. Iussit & extẽdi campos subsidere valles. i. descendere.

¶ Sideritis lapis quem alio nomine heracleon alio Magnetem vocamus ἀπο του σιδηρου: hoc est a ferro. Nã a magnete trahit ferrum.

¶ Sidus licet quidam græcũ esse velint & ἀπο του συν: quod est simul & εἰδειν videre q; plures stellæ simul conspiciãtur. Alii ab συνοδευω: quod est cõmeo & cõuenio: vt sit plurium stellarum conuentus latinum tamen esse putatur: & a sido deduci quod ẽ fixus maneo: q; sidera insidant. id est fixa stent. Est enim Sidus qđ ad aliquod signum cõplurium stellarum compositum est: vt Aries: Taurus: Andromeda perseus corona & quęcũq; variarũ genera formarum composita feruntur in cœlũ recepta. Stella vero singularis est quæ non admista aliis sola fertur. Sic apud græcos Aster: & Astron diuersa sunt. Et aster stella vna: Astron signum stellis coactum: quod nos sidus vocamus. Quandoq; tamẽ Sidus pro stella ponitur. Cice. Itaq; nesciunt hos siderum errores. Quintilianus. Quid hęc fulgentiũ siderum veneranda facies: quæ quadam velut infixa ac cohærentia perpetua semel capta sede collucent. Alia toto sparsa cęlo vagos cursus certis emetiuntur erroribus.

¶ Sidereus siderea sidereum: quod ex sidere est: vt splendor sidereus. Aliquando ponitur pro alto. Mar. Hic vbi sidereus propius videt astra colossus. Aliquando pro fulgenti. Virgilius. Et splendidus æthra siderea polus.

¶ Siderari est siderea fflari. Hic sideratio morbi genus ptẽ aliquã corporis sæpe pene totũ corpus pcutientis subito atq; exiccãtis & plærũq; hoiem enecãtis q; cũ repentino quodã eueniat ipetu & e cælo vi quadã sideris puenire putat. Vñ Ply. Sideratio tota e cælo est. Idcirco a sidere nomẽ assumpsit. Sideratio etiã dr̃ q; corpus stupore quodã attonitũ subito conficiat. Nec in humanis tantũ corporibus: sed in arboribus ac plãtis sideratio est quando vapore siccitate arbores moriũtur: vt inquit Ply. li. x. Hũc morbũ græci ἀπο τροπὴ σελήνης noiant a sideris pcussione maximo saturni & martis coitu in sede virgis aut geminor⁹ lunæ solisq; defectũ. Sic siderati dr̃ qui sidere vexant & lædunt. i. qui vim & malignitatem alicuius sideris statutis tẽporibus sentiũt. Ply. Fluuiatilũ silurus canicule exortu sideral: & alias fulgore sopit. Plau. Sideratus est moueri non pot hinc p̃siderari dicitur cũ maturius hybernã tempestas mouetur quasi sideris tempus.

¶ Siderites. pe. pro. herba quę & Asteriscũ folio similis ocymo nigrior tm̃ nascens in tegulis parietis

¶ Sifilatores a veterib⁹ dicebãt simulatores (nisq; & Sifilat quod nos sibilare dicimus.

¶ Signũ ꝓprie ẽ parua quædã significatio idicans totius rei qualitatem inquit. Do. Ter. Nũ eius color pudoris signũ vsq̃ indicat. Hinc litterarum notę signa dr̃. Item notæ genitiuæ & q̃ pecudibus inurũtur. Hinc. xii. signa cælestia signa dr̃ quæ in zodiaco sũt quia notæ quorũdam aialiũ sũt quæ ad naturam solis iure referuntur. scilicet. Aries Taurus. gemini cãcer. leo. virgo libra scorpius sagittari⁹ capricornus aquarius pisces. Itẽ signum vexillum dicit ab effigie aialium q̃ i vexillis fieri cõsueuerũt. Luc. Signa pares aquilas ac pila minãtia pilis. Hic ante signanus signor⁹ ꝓpugnator qui ante signũ cõstituitur in acie. Signa quoq; dicũtur sculptilia siue fusilia ad effigiem aialiũ fabricata quẽadmodũ tabulæ opa pictor⁹. Vñ signa & tabulas dicimus ꝓ cælatis operibus atq; depictis. Siq̃dem in tabulis antiq̃ pingebãt non in parietibus. Tabulæ igitur picturę sunt signa vero statuę. Vñ apud Sal. Signa & tabulas pictas vasa cælata mirari ea priuatim & publice rapere delubra spoliare. Hinc fit insignis. In figuris aũt: vt Aug. li. de q̃titate aiæ scribit signũ dicit si principiũ lineæ est: aut etiã finis: vel cũ oio aliq̃d notat qđ sine ptibus intelligẽdũ sit nec tm̃ obtineat figurę mediũ Punctũ mediũ tenet figurę. Est igitur signum nota sine ptibus: punctũ nota mediũ figurę tenens. Ita fit vt omne punctum etiam signum sit non autem omne signum punctum videatur.

¶ Sigillum diminutiuum. i. paruum signũ ꝓ vt signum statua significat.

¶ Sigillatim aduerbium significat per singulos.

¶ Sigillo as. signũ imprimo. hinc sigillatę dicunt lrę. i. clausę & a nullo impressę ppter qđ veteres sigillare ꝓ claudere vsurpabant. Var. Contra lex nimis impia est ne filii patribus luci sigillent oculos.

¶ Sigillaria opa sũt paruę imagines fictilib⁹ descriptę dicta a sigillis. i. paruis signis.

¶ Sigillaria vicus erat vbi sigilla vendebant. Gel. li. v. Sigillaria forte in libraria ego &. L. Paul⁹ apd̃ poetã cõsederamus.

¶ Signifer q̃ signa fert: hoc est vexillifer. Et signifer dicitur circulus in quo. xii. signa sunt qui grece zodiacus appellatur ab effigie animalium quę in eo sunt.

¶ Signo as. signum imprimo. Virgili⁹. Et summo vestigia puluere signent. Vnde signare epistolam dicimus anulo signum imprimere. Cuius contrarium est: Resigno quod est deleto signo aperio. Sic signatam pecuniam dicimus. Hiero. Habitacula in quibus scabrę etiam incudes & mallei q̃nibus pecunia signatur vtebantur. Sic signata pecora quę signis notata sunt: & quę notam inustam habent. Interdum signare significat ostendere: indicare a si

gno. Plau. in Cif. Cui hęc excidit ciſtella? recte eccũ locus ſignat vbi ea excidit. Idem hic meretricẽ deperit: ſignat tamen ſe an non amare. Interdum ſcribere. Col. lib. i. huc pertinet præclara noſtri poetæ ſententia. Laudato ingentia rura: exiguum colito. Quod vir eruditiſſimus: vt mea fert opinio traditũ vetus præceptum numeris ſignauit. Vnde & ſubſignare ſubſcribere dicimus. Et ſignare deſignare. Virg. lib. ii. Ge. Quinetiam cæli regionem in certe ſignant. Huius compoſita ſunt Aſſigno quod ẽ attribuo. Do. Ci. lib. i. ad heren. Sed ſi quo tardius hæc q̃ ſtudes abſoluetur: tum rerum magnitudini: tum occupationibus aſſignare debebis. Lact. li. iii. Exiſtimauit oportere etiam mulieres militare: & cõſiliis publicis intereſſe: & magiſtratus gerere: & imperia ſuſcipere: ita his arma & equos aſſignauit. id ẽ dedit ſigillo. Plau. in cur. Eamus intro nunc vt tabellas conſignemus. Lact. libro de ira dei pro mando vſurpauit. Cum hæc etiam ſcriptis ad æternam memoriam conſignaret Circũſigno. Col. lib. iii. in his deinde obſeruato gẽmam, quæ bene apparebit: certamq; ſpeciem germinis habebit eam vndecim digitis quadratis circunſignato. Deſigno: Exigno perfecte ſigno noto ve. Liui. lib. i. Eiq; ſacra omnia exſcripta exignataq; attribuit quibus hoſtiis: quibus diebus: ad quæ templa ſacra fierent. Obſigno: Reſigno: & Subſigno.

¶ Significo as. ſignũ facio ſiue p ſigna notũ facio demonſtro. Ci Heu quæ ſignificatio doloris. Hinc conſignifico. Apul. Ea furoris conſignificatione perterriti oẽs.

¶ Signatores dicebantur: qui aut teſtamentis aut cauſis ſe ſubſignabant. Sal. Multis modis mala facinora docebat ex illis teſtes ſignatoreſq; falſos cõmodare, fidem fortunas pericula vilia habere.

¶ Signatorius a. um. qđ ſignat: ſeu quo ad ſignandum vtimur: vt ſignatorius annulus. Val. max. Vt annulo quo ſignatorio vtebatur. Paul. Iuriſconſultus. Annulus ſignatorius ornamenti appellatione non continetur.

¶ Signaculum ꝓprie eſt ſignum alicui rei impreſſũ vt lateat quouſq; reſeretur.

¶ Signio is. ui. tum. ſigno aliquo noto: a quo fit cõpoſitum Inſignio. Vnde inſignitus.

¶ Signinum opus: quod fractis teſtis addita calce conficiebat. Col. li. i. Cuius ſolum terrænũ Priuſq; conſternatur perfoſſum & amurca recenti madefactum velut ſigninũ opus pilis condenſatur.

¶ Signia vrbs campaniæ in Lepino mõte poſita. Col. Quæ marrucini: quæ ſignia monte lepino.

¶ Sigæũ Troiæ promontoriũ appellatũ eſt ꝓpter herculis taciturnitatem. Hic. n. q̃a phibitus hoſpitio fuerat: ſimulauit abſceſſum: moxq; per ſilentiũ aduerſus troiã veniens eã cepit. σιγη em̃ ſilentiũ facere græci dicũt tñ cõtra. Suidas aliter dicit inquit em̃ σιγειον πολις της τροαδος ο απο ταυτης σιγιανος και σιγειον ακροτηριον.

¶ Sigma atis. mẽſula exculta q̃ ſex capet cõuiuas ſimilitudinẽ elementi græcanici. Vnde forte & nomen accepit quẽadmodũ zeta ſiue zetecula a z lr̃æ figura Lãpridius de helioga. Primus iuenit ſigma in terras ſternere. Idẽ. Vt de croco ſtigma ſtrauerit cũ ſummos viros vocaret ad prandiũ.

¶ Sileo es. lui. ſignificat taceo q̃uis inter ſe differãt q̃ ſilere dicaſ qui nõdũ cœpit loqui. Tacere q̃ iam cœpit. Si hæc differentia vera eſt quã ponit. Ser. Falſi ſũt q̃ dñt Silere factitiũ verbũ eẽ. ab. ſ. lr̃a quę ſilẽtii nota eſt: qm̃ in ludis lr̃oriis publiciſq; cõuentibus dũ volunt ſilentiũ indicere ſ lr̃am quaſi ſibilando ꝓnunciant. Hinc fit compoſitũ Cõſileo.

¶ Sileſco tacitus fio. Ter. in adel. Quid ego nunc agam niſi dum hæ fileſcunt turbæ. Interea in angulum aliquo abeam.

¶ Silẽtiũ taciturnitas. Vñ ſilẽtiũ noctis ꝓ ĩtẽpeſta nocte ponit quã alii cõcubiũ: alii cõticiniũ vocãt.

¶ Silenta dñr loca in quibus ſiletur.

¶ Silenus bacchi nutricius fuit.

¶ Silanius mons hiberniæ inſulę altiſſimus: a Silanio rege in vertice eius ſepulto dictus.

¶ Siler generis neu. arbor quã vulgo ſalicẽ vocãt. Virg. li. ii. Ge. Nãq; aliæ nullis hoĩum cogentibus ipſę Spõte ſua veniunt cãpoſq; & flumina late Curua tenent vt molle ſiler lentæq; geneſtæ. Siler gñis maſ. fluuius picẽtinoꝝ iuxta Salernũ decurrens: q & Silerus dr̃ Luc. lib. ii. Radenſq; ſalerni tecta ſiler. Hic Lucaniam diuidit a picentinis cãpanoꝝ cuius aqua virgulta indureſcunt: vt inquit Syrius.

¶ Silerus pe. cor. fluui⁹ de quo modo ſyrius li. viii. Nunc ſilerus quo nutrit aquis.

¶ Sile herba quã alio noĩe Siſelin vocãt cui⁹ vel radice vel ſemine vinũ cõdiebant qđ añ meridẽ ſumere mos erat: ꝓpterea Silatum antiqui dixere.

¶ Sil ſilis: idẽ qđ cæruleũ: vt eſt apud Ply. li. xxxv Auſo. Sit ne pegrini vox noſis an latii ſil.

¶ Silus naſus ſurſum verſum adũcus. Vñ Galeæ quoq; a ſimilitudine ſilæ appellatæ ſunt: quẽadmodum Simus vocatur qui preſſis eſt naribus.

¶ Sílis amnis Venetie primus in ſtagnũ cadẽs vbi nunc habentur ſuburbanæ Venetiarum inſulæ. Murianum Torcellumq;.

¶ Silli per duplex ll Nã apud grẽcos σιλλοι ſcribiť ꝓ dicacitatib⁹ & ſalib⁹. Vñ Gel. refert. Timonẽ quẽdã ſcripſiſſe librũ maledicẽtiſſimũ q̃ ſillos iſcribit. Sillo q̃ ꝓminẽtia hẽt ſupcilia a Sileno quẽ (bibit hirſutis ſupcilus fuiſſe tradunt.

¶ Silicia ſiue Silicula hærba q̃ alio noĩe dr̃ fœnum græcum & Telis a Dioſcordie vocatur.

¶ Silex maſ. gñis lapis durus ex quo ignis excuti ſolet: dictus q; de eo ignis ſaliat: vel q; ſilentẽ intra ſe ignẽ hẽat: q̃ attritu aut ꝑcuſſu exciteť. Vir. li. vii. tñ fœ. gñe vſus eſt Stabat acuta ſilex ꝑciſis vndiq; ſaxis. Ouid. lib. vii. me. Aut vbi terrena ſilices fornace ſoluti. Hũc lapidẽ iuraturi p iouẽ tenebãt dicẽtes. Si ſciens fallo q̃ me deſpicit ſalua vrbe arceq; tis me eiiciat vti hũc ego lapidẽ.

¶ Sileceus a. um. quod eſt ex ſilice.

¶ Silicatus. a. um. quod eſt ex ſilice factũ vnde ſtratæ viæ dicuntur ſilicatæ.

¶ Silicernium variæ exponi ſolet: ſcribit Nonius eſſe funebre conuiuium quod ſenib⁹ exhibetur. Feſtus docet eſſe farciminis genus quo familia in luctu a fletu purgatur: quia cuius nomine inſtituebaſ ea res is iam ſilentium cerneret. Cæcil. Credidi me ſilicernium cius eſſe eſurum. Do. inquit eſſe cœnam quæ infertur diis manibus: vel q; eã ſilentes cernãt vmbræ: vel q; qui hæc inferunt cernant neq; deguſtent. Nã de iis q̃ libãtur inferis quiſq; ederit aut biberit funeſtaſ. Hinc Terẽ. in adel. appellat ſenẽ ſilicernium qui iãiam ſilentibus cernendus ſit. Alii Silicernium nomen fictum a Terentio exiſtimarũt ꝑ

ſene. q; incuruitate ſilices ſpectet. Qui recte ſentiũt affirmant ſilicerniũ funebre conuiuiũ eſſe qđ apud veteres ſenibus exhiberi ſolebat: dictũ q; cũ ſilẽtio edentes cernerent̃: vel q; cogitarent ſe mox illum ſecuturos. Quapropter abeuntes a cõuiuio veluti ſe amplius non viſuri mutuo ſe ſalutabãt. Var. Funus executi laude ad ſepulchrum antiquo more ſilicernium confecimus. i. conuiuiũ in quo prãſi diſcedentes dicimus aliis alii Vale. ſilicerniũ ergo. Ter. Senem vocat atq; decrepitũ. i. dignũ vel cui ſilicernium fiat: vel qui ad ſilicerniũ vocetur.

¶ Siligo pe. cor. a Priſciano ſumit̃ p maguderi: q̃ li. vii. inducit. Plautum in ru. Seu tibi confidis fore multam maguderim. i. frugis genus, hoc eſt caulis qui naſcitur ex ea parte cuius radix ſirpis auellitur vel potius vt alii dicũt ſiliginẽ. Ply. vero ſiligo nũ q̃ matureſcit pariter: nec vlla ſegetũ minus dilationem patitur ꝓpter teneritatẽ iis q̃ maturuere granũ demittentibus: ſed minus q̃ cætera frumenta in ſtipula piclitat̃: qm̃ ſemp habet rectã ſpicam: nec rorẽ continet qui rubiginem faciat. Idem li. xvi. Siligine lautiſſimus panis piſtrinarumq; opera laudatiſſima pręcellit in italia. Col. li. ii. Omne triticum ſolo vliginoſo poſt tertiam rationem conuertitur in ſiliginem. Ex quo hic patet ſiliginem eſſe tritici gen⁹. Hinc Siligineus a. um. quod eſt materiatũ ex ſiligine: vt panis ſiligineus quem Seneca cõmendat his verbis. Malũ panem inquis: expecta bon⁹ fiet: etiã illum tenerũ tibi & ſiligineũ fames reddet.

¶ Siliqua penultima correpta foliculum ſeu integumentum vbi grana leguminũ includuntur: & ſi qđ leguminibus eſt ſimile. Virg. li. i. Ge. Grandior vt fœtus ſiliquis fallacibus eſſet. Ply. li. xviii. de fabis loquens ait. Nam ſiliquæ caulesq; gratiſſimi ſunt pabulo pecori. Neſcio an. Ambr. de hac intelligat cum ſuper Lucam inquit. Qui autem aptior hmõi cibus q̃ is qui ſiliquæ mõ intus inanis foris mollis eſt quo corpus non reficitur: ſed impletur: vt ſit magis oneri q̃ vſui. Siliqua item grani genus eſt: vt ẽ apud Col. Siliquæ modii ſex vel ſeptẽ totidẽ opis obruunt̃ metunt̃ vna. Item ſiliqua fructus arboris. Hor. Viuit ſiliquis & pane ſecũdo. Arbor ipſa ſimiliter Siliqua appellat̃: prędulcis eſt & cortex ipe: vt Ply. ſcribit mandũtur: digitoq; hois longitudinem habet: latitudinẽ vero policarẽ: & nonnũ q̃ falcata ẽ Quidã ex recentioribus nõ indoctus ſcribit ſiliquã eſſe granũ thecæ incluſũ quo abundat apulia vario q; vocabulo apud italicos thecaq; oblonga & plana ſaporis dulcedinẽ habet. Genuẽſes carubam vocant: & alii fabã græcã. Vnde & primũ olim & minimũ pondus erat apud romanos. Poſt ſiliquã erat ſcrupus græce latine obolus qui ſex ſiliquis cõficiebat̃ quem nos penſum denarium iam dicimus. Eſt vero vigeſimaquarta pars vnciæ. Supra ſcrupulũ drachma erat: quæ ex ſcrupulis tribus conſtabat. xviii. ſiliquas cõprehendens. Sextula aũt ex quattuor ſcrupulis. hoc eſt drachmã & tertiã cõtinebat. dicta q; ſexta ſit pars vncię. Hanc quodã tẽpore vetuſtiores denariũ appellarũt denarius tũc argente⁹ minimus erat põderis ſiliquarũ. xxiiii. q̃ q̃ denari⁹ proprie de decẽ aſſiũ pondo conſtet atq; erat apud antiquos minima eris ſignati ps. Supra ſextulam ſemunciã legimus dimidiũ vncię cõtinẽtem. Vncia ab vno denoſatur: q; ex. xii. ea vnica eſt pars aſſis. & ea ex octo drachmis cõficiebat̃: ſiue ſex denariis.

Vnciæ duæ ſextãs quaſi ſexta pars aſſis nuncupat̃. Quadrans quarta pars. Triens tertia pars. Videſ dictione As. Inde as ex. xii. vnciis conſtans: quę & libra dicit̃ ex. xcvi. drachmis: ſiue denariis. lxxii. cõfecta. Supra aſſem erat dupondius duę libræ a duobus ponderibus. Pondus enim & pondo aſſis ponderе dicebatur. Vnde & vnũ pondus eſt aſſipondiũ appellatum. Vltra dupõdiũ eſt Seſtertius libræ duæ & ſemis: quaſi ſemiſtertius. hoc eſt poſt ſequens tertio loco ſemis. Qđ em̃ fiebat ex duobus aſſibus & tertio ſemiſſe ſeſtertium veteres vocauerunt. Supra ſeſtertium Treſſis a tribus aſſibus. Octuſſis quoq; ac nonuſſis decuſſiſq; reperit̃ octo nouem ac decem aſſes. Decuſſem vero denariũ: & a decẽ aſſibus noiarunt. A duobus deinde decuſſibus viceſſis. id eſt viginti aſſes. A tribus triceſſis: triginta aſſes a cẽtũ centuſſis centum aſſes qui erant breues ex ære nummi. ſupra centuſſem maius ęris vocabulum non habemus.

¶ Siliquor aris. ſiliquas facio. hoc eſt integumenta Ply. li. xvii. Inter omnes autem cõſtat nihil eſſe vtilius lupini ſegete priuſ q̃ ſiliquetur aratro vel bidentibus verſa.

¶ Siliquaſtrũ. Vide in dictione Seliquaſtra.

¶ Silurus pe. p. peculiaris nili piſcis tradit̃. q̃ q̃ & in danubio reperiat̃ quẽ non abſimilem ei putant qui dã doctiſſimi quẽ ſturionẽ appellamus. Ambr. lib. hexa. Captus eſt ſilurus & inutilis præda detecta eſt Et rurſus. Et ſilurũ qui minoꝝ piſciũ viſceribus aluum replet. A Scylurus per c & y nomẽ viri ꝓpriũ qui vt Plutar. auctor eſt cum relictis maribus filiis octoginta diem eſſe obitur⁹ haſtilium faſcem cuiq; obtendens vt illũ confringerent iubebat. Id autem ſingulis ſe poſſe negãtibus ipſe ſingillatim educta haſtilia oia facile cõfregit. Ita docens illos vbi vna eſſe perſeuerarent firmos ac potentis fore: imbecillos aũt ſi ſeparent̃ ac diſſiderent. Sillura inſula in oceano brytannico: vt Solinus inquit: cui⁹ hoies numos refutãt. Dant res & accipiũt mutationibus.

¶ Sylua generale nomẽ eſt nõ ſolũ arboꝝ: ſed etiã hærbaꝝ. Virg. lib. i. Ge. Subit aſpera ſylua lapę tribuliq;. ꝓprie tamen arborum & quæ cædua eſt. hoc eſt quæ habetur in vſum: vt ex ea materia cędatur. Q; ſi ſucciſa ſit nihilominus dicitur ſylua qm̃ rurſus ex ſtirpibus aut radicibus renaſcit̃. Dicta ſylua quaſi ſoliua: vel ab eo quod grece υλη. i. materia dicitur. Et vt illi hylen. pro materia: ſic noſtri ſyluã poſuerunt. Et eſt aut glandifera: cuius arbores non cędunt̃: ſed ad eſcam quadrupedibus prębendã ſeruant̃: aut cædua q; in ea arbores cum ad iuſtam procritatem creuerunt cædunt̃: vt vel ędificationibus vel aliis vſibus materiam prębeant. Lucus non eſt cędu⁹: ſed manu conſitus religioſuſq; deo: vel hois alicuius cineri dedicatus circa delubrum dei vel ſepulcri. Saltus eſt ſylua inuia vbi paſci atq; æſtiuare vel hyemare pecudes ſolent. Nemora voluptatis cauſa comparata & plena amœnitatis. Quandoq; ſylua dicitur quod ex tempore ſcribit̃ velociſſime: eſtq; velut prima materia quales ſunt papirii ſyluę de quibus ipſe ſic ſcribit. Ad hos libellos qui mihi ſubito calore & quadam feſtinandi voluptate fluxerũt cũ ſinguli de ſinu meo ꝓdiſſent cõgregatos ipe dimitterem. Quintil. Diuerſũ eſt huic coꝝ vitiũ qui prio decurrere p materiã ſtilo q̃ velociſſimo volũt. & ſequentes calorẽ atq; impetum ex tẽpore ſcribũt.

Hanc ſyluã vocant. Syluam & pœtæ nominãt elementoꝝ cõgeriẽ: vnde cũcta ꝓcreant. Hĩc Syluula & ſyluecula diminutiua: & cõpoſitũ ſyluicola.

¶ Syluaticus a.um. qđ eſt ſyluæ ſeu qđ ad ſyluã ptinet. Aug. in ps. interp̃tatiõe Pone paganos ligna eſſe ſyluatica extra eccleſiã adhuc põt inde fieri aliquid quomodo de lignis fabrilibus eſt lignũ fabro aptũ. Var. li. i. de ruſ. Vt falces dĩrꝫ ab eodẽ ſcriptore vineaticæ ŏpus eẽ ſex ſirpiculæ qnq; ſyluaticæ. qn q; arboratiæ tres: ruſticariæ decem. Per trãſlationẽ Syluaticũ dici põt incultũ moribus.

¶ Sylueſter ſtris. ſtre. vel hic & hæc ſylueſtris & hoc ſylueſtre: quod eſt ſyluæ. Virg. Sylueſtrẽ tenui mũſam meditaris auena. Aliqñ dicitur quod eſt in ſylua. Cice. in Læl. Cum locis ipſis delectemur mõtuoſis ſylueſtribus in quibus diutius cõmorati ſumus. hoc eſt locis qui in mõtibus ſunt & ſyluis.

¶ Sylueſcere eſt in ſyluam redigi: ſeu ſylueſtrẽ aut in fructuoſas arbores ſarmenta ve fieri. Ci. in Cato. Quam ſerpentem multiplici lapſu & erratico ferro amputans coercet ars agricolarum ne ſylueſcat ſarmentis & in omnes partes nimia fundatur. Col. li. quinto. Nec pati vitem ſuperuacuis frõdibus luxuriantem ſylueſcere.

¶ Syluanus ſyluarũ deus: quẽ græci pana vocant.

¶ Syluius nomẽ eſt eius qui in ſylua natus ſit.

¶ Simois fluuius qui ex ida monte troiano defluẽs iuxta troiam labit: & mari appropinquãs cõmiſcet xantho: ac in paludem cogitur deinde exit in mare iuxta ſigæum promontorium.

¶ Simbella libellæ dimidiũ. hoc eſt ſemis aſſis. Itẽ inſtrumẽtũ paruũ quo ſinguli nũmi ponderantur.

¶ Similis quaſi ſimulis: cum ad morũ vel doctrinæ vel hmõi imitationẽ refertur iungit gtõ: vt verſus lucani nõ ſunt ſimiles verſuũ virgilii. Hora. in Ser. Simileſq; meoꝝ Mille die verſus deſcribi poſſe tre bati. Ci. Vt aliquoꝝ ſimiles ſin dicẽdo valeamus eẽ. Quando vero vel in forma vel in ætate vel in fortunis aut aliis hmõi rebus ſimilitudo eſt datiuo iũgit. Virg. Os hũcroſq; deo ſimilis. Ply. Effigie ac lineamentis corporis patri ſimilis. Sed cõfunditur qñq; apud auctores hæc differẽtia. Compoſita ſunt Absimilis: Diſſimilis: Aſſimilis qui eſt alicui ſimilis. Plau. in merca. Quaſi tu nunq̃ qcq̃ aſſimile eius facti feceris. Cõſimilis & veriſimilis.

¶ Similo as. ſimilis ſum: conſtruit q; cũ actõ. Mar. Cum ſint crura tibi ſimilent q̃ cornua lunæ. Hinc cõponit aſſimilo quod eſt comparo.

¶ Similitudo quæ & ſimilitas dicit apud veteres. Cæcil. Vide quid ferat morũ ſimilitas Eius cõtrariũ eſt diſſimilitudo. Ci. in Læl. Diſpares mores diſparia ſtudia ſequũtur: quorum diſſimilitudo diſſociat amicicias.

¶ Simulo as. a ſimilis & ſignificat imitor & refero: q̃dam a ſimul deriuant. Nihil eñ aliud eſt ſimulare q̃ ea quæ abſunt ſimul eſſe oſtendere. Hora. in epiſtolis. Duceret æra fortis alexandri vultum ſimulãtia. Hinc qñ ꝓxima eſt ſignificatio ſimulare ponit pro fingere. Ci. Simulabat ſe romã rediturum cum in africam nauigaturus eſſet. Huius compoſita ſunt Aſſimulo: valde ſimulo: ſeu oſtẽdo vnã rem ꝓ alia Plau. in am. Sed ita aſſimulauit ſe, quaſi amphitrio ſiet. Diſſimulo & Inſimulo. De quib⁹ alibi. Hinc Simulario quæ græce ironia dicit

¶ Simulter aduerbiũ dixerũt antiqui pro ſimiliter. Plau. Exoſſabo ego eũ ſimuter vt murenã coquus.

¶ Simitu ꝓ ſimul. Plau. in mer. Ita tres ſimitu res agendæ ſunt. Idem in am. Non ego cum vino ſimitu ebibi imperium tuũ.

¶ Simultas dicta eſt a contrario ſenſu quia nõ ſunt ſimul. Poteſt etiam dici a ſimulatione ꝙ q̃ ſimultates exercent: inter ſe ſimulata loquuntur. Eſt autem ſimultas odiũ quæ plærũq; intelligi contenta eſt cũ inimicicia opere ſe oſtẽdat. Ci. ꝓ Mam. Vt multas ſimultates partim occultas: partim apertas intelligam mihi eſſe ſubcundas: neq; polirici eſt neq; tyrannus tam fœlici qui hanc euadere potuerit: vnde merito demoſthenes i philippicis μη παρωσθεωνομιζετε εκειγω τα ωαρογτα ωεωηγεναι πραγματα αθανατα αλλα και μισει τισ εκειγον και δεδοιεγω αγδρεσ αθηναιοι.

¶ Simulto as. ſimultates exerceo.

¶ Simulachrũ pe. ꝓ. a Simulo as. Et ꝓprie dicitur alicuius ficta imago. Simulachra enim pricipio ex deſyderio mortuorũ orta ſũt: vt quæ iam defecerãt viuere viderentur.

¶ Simones q̃ ſine narib⁹ nati ſũt: vt inqt Ply. li. xi

¶ Simonides nomen viri ꝓprium e Cea inſula qui Melicus dictus eſt. Hic lõgas & duplices litteras. inuenit longas. i. ꝓ. ω. Euſta inquit duplices cuiuſmodi ſunt. ζ. ξ. ψ. palamedes vero. θ. ξ. φ. χ. & υ. Præter ea memoriæ artem & lyræ tertium ſonũ cõperit. At Ply. octauã iqt chordã addidit Symonides. Fuit et ali⁹ Simonides poeta Iãbicus ex Amorgo inſula.

¶ Similaæ. pe. cor. farina alba & flos ſeu deliciæ farinæ triticeæ. Mar. Nec poteris ſimilæ dotes nũerare nec vlus. Hiero. in Gñ. Accelera tria ſata ſimilæ cõmiſce & fac ſubcinericios panes.

¶ Similago. pe. ꝓ. Idem quod ſimila. Ply. Similago ex tritico fit laudatiſſima.

¶ Similax. Vide infra in dictione Smilax.

¶ Simul aduerbiũ cõgregandi vt oẽs ſimul currũt Aliqñ ponit ꝓ deinde vel etiam Vatinius Ciceroni Ciues romanos occidit abripuit: diſperdidit: regiones vaſtauit ſimul vero ſemiſſis hõ cõtra me arma tulit. Sal. His amicis ſociiſq; cõfiſus catilina ſiꝫ q̃ æs alienũ ꝓ oẽs terras ingens erat. i. etiam. Inuenit qñq; geminata & habet quaſi eandẽ vim quã cum & tum ſiue ptim. Quinti. Simul vt pleniori obſequio demererer amãtiſſimos mei: ſiꝫ ne vulgarem viã ingreſſus alienis veſtigiis inſiſterẽ. Hinc fiũt inſimul qđ eſt vna. Simulac: & ſimulatq; ſignificat q̃ primũ vel ſtatim cũ: ſiue poſt q̃. Sal. Iam primũ iuuentus ſimul ac belli patiens erat. Col. li. vi. Semper conueniet ſimul atq; folia agere cœperint ficus rubricã amurca diluere. Ci. Appio. Gratiſſimũ mihi feceris ſi ad me ſimul atq; adeptus eris miſeris.

¶ Simus. a. um. qđ eſt preſſum. Hiero. de Socrate. Quæ cum crebro inter ſe iurgarentur & ille eas irridere eſſet ſolitus q; ꝓpter ſe fœdiſſimũ hoiem ſimis naribus recalua fronte piloſis humeris: & repandis cruribus diſceptarent. Virg. Dum tenera attõdent ſimæ virgultaꝫ capellæ. Hui⁹ dimi. eſt Simulus. Cõpoſita Deſimus qui eſt contrarius fimo: vt Depes Denares: Depiles: Deplumes: vt mille alia. Subſimus parũ ſimus. Var. li. ii. de re ruſ. Vt ſint bene cõpoſitę: vt integris mẽbris piloſis oblongæ amplæ ſubſimi nec gibberi Reſimus: de quo alibi.

¶ Simiæ & Simii hoĩum figuris ꝓxima aialia quæ

cauda carent:& i libya naſcunt:dictæ q; ſimæ ſint: id eſt naribus depreſſis vel quaſi mimę:hoc eſt imitatrices.Mar. Callid⁹emiſſas eludere ſimius haſtas.
¶ Simplex nomen numerale:vt ſimplex: duplex: triplex. Aliquãdo ponitur pro vero & ſincero ſicut e contrario duplex pro fallaci. Ci. Tuũ érga me animũ ſimplicẽ atq; amicũ aperuit. Hora. Aut curſus duplicis per mare vlyſſei.
¶ Simplus nomen numerale:& ſignificat ſemel tãtũ:ſic duplus bis tñ.triplus ter tñ:& huiuſmodi.
¶ Simpulum calix fictilis quo vinũ in ſacrificiis libabatur:a ſumendo q; eo vinũ ſumebant minutatim.Ply.li.xxxv. Sed fictilibus ꝓlibabatur ſimpulis innocentius. Apul. Catinũ & ſimpulũ ſacrificiis adhiberi ſolita oſtendit his verbis. Paupertas populo romano imperium a primordio fundauit.pro q; eo in hodiernum diis immortalib⁹ ſimpulo & catino fictili ſacrificat.
¶ Sin:ex ſi & ne componit abiecta e.ſignificatq; ſi vero:quod nunq̃ in prima parte collocat:& niſi p̃ceſſerit ſi:ſed in ſecunda vbi fere duorũ eſt oppoſitio. Teren. Si illũ relinquo:eius vitę timeo:ſin opitulor hui⁹ minas. Habet enĩ quandã vi negationis perinde ac ſi diceretur. Si autẽ non relinquo ſed opitulor. Aliquando ſin ſolũ reperit: ſed quod ſecũdi loci vim obtinet. Salu. Imperat vt p̃tio ſicuti multa confecerat inſidiatores maxime paret: ac maxime occulte. Sin id parum procedat: quouis modo Numidã interficiat. id eſt ſi poteſt occulte:ſi nõ poteſt vtcunq;.
¶ Sina vrbs Meſopotamię:quo noie etiam dictus eſt mons petreę & arabię. Aplus. Sina mons eſt in arabia q cõiunctus eſt ei q̃ nunc eſt hieruſalem.
¶ Sinapodes populi fuerunt in deſertis africę q vt Põpo.refert inflexi lentis cruribus ſerpere magis q̃ ingredi traduntur.
¶ Sinarum regio auctore Ptol.li.vii.terminat a ſeptẽtrione parte ſerũ:ab ortu ſolis terra icognita:ab occaſu india extra gangen.
¶ Sinapis is.pe.pdu.fœ.generis:& hoc ſinapi ideclinabile:herba ſeu ſemen quod ꝓſilit cum tãta acrimonia:vt lachrymas ciat comedenti. Id autẽ tritũ admiſto muſto ac melle ac vua paſſa:necnon defruti paululũ confectionẽ guſtu ſuauẽ efficit:nec decreſcit ſi adicias cynnama & chariophales. Colu. Hoc ſinape declinat. Ait enĩ. Sinape atq; coriandrũ vti ſata ſunt ſua ſede imota pmanent. Plau.in pſeu. genere fœ. vſus eſt. Teritur ſcelerata ſinapis cum illis Macer. Inter eas quas Pythagoras laudauerat herbas:aſſerit primã laudẽ tribuiſſe ſinapi.
¶ Sinapiũ a ſinapi:ſicut ab allio alliatũ. Quidã tñ per y ſcribunt:ſed male.
¶ Sindon:velũ ſubtiliſſimũ:vt in euangelio. Et in uoluit eum in ſindone munda.
¶ Sine prepoſitio ſemper ſeparatiua:& ſignificat abſq; vt Sine cerere & baccho friget venus. Eſt & impatiuũ verbi ſino is. vt Sine:videamus an veniat helias ad deponendum eum.
¶ Sino is.ſiui.ſitum pmitto. Var. Sine is ad pubertatis annos puenit. Huius compoſitum eſt deſino quod eſt ceſſo: termino.
¶ Sinope es.penul.pdu. vrbs ponti. Val. Flac. li. v. Aſſyrios cõplexa ſinus ſtat optima ſinope. Hanc Mileſii condiderunt:cuius potentia magna fuit: q̃ claſſe cõparata mari quod intra Cyaneas eſt impe-

rauit.ædificia in vrbe magnifice extructa gymnaſium & forum:& porticus:& templa ſplendida. Hic Diogenes cynic⁹:& Timotheus patrion.& Diphilus Comicus orti ſunt. Eſt & ſinope nomen regis numidarum.
¶ Sinopis idis.color quidã natiuus ſeu rubrica dr̃. quę primo apud Sinopẽ inuenta eſt. Victr.li.vii.eã rubricã ſinopicã appellauit:de qua Strabo lib. xii. ſic ſcribit. In capadocia naſcitur ea quę ſinopica rubrica dicit olim optima quæ cum Iberica decertat. Idcirco ſinopica appellat q; eã mercatores eo deferebãt priuſq̃ epheſiorũ emporiũ tam celebre eſſet.
¶ Sinus us.penl'.cor.dicit illa pars quę eſt intra pectoris brachiorũq; complexũ.hinc ſinus veſtiũ appellati ſunt:quales erant tunicę romanorũ & laxitas illa ſupracincturam. Virg.ſinus collecta fluentes. Pe tranſlationẽ Sinus vocant littora curua ad ſimilitudinẽ ſinus:& quaſi brachiis mare amplectẽtia. Greci κολπον vocãt:a quo curuitas ipſa ſinuatio dr̃.& Sinuatim per ſinus. Aliquãdo ſinus dicit cũcauitas oculorũ.ſ.palpebrę vbi lachrymarũ conceptacula ſunt ꝓpter quandã ſimilitudinẽ. Virgil. lib.iiii. Sic effata ſinũ lachrymis impleuit obortis. Aliqñ ponitur ꝓ quacunq; re fluente ob laxitatẽ at q; capacitatẽ. Iuue. Fata regunt hoies fatũ eſt i paruis illis Quas ſinus abſcõdit. Vñ & retia ſinus vocant. Idem. Impleuitq; ſinus. Aliquãdo ponit pro velo quod ventis flantib⁹ curuat & ſinũ facit. Idẽ. Totos pande ſinus. Et ſinus in ſacra ſcriptura loc⁹ eſt in quo habraã cũ ſanctis patribus vſq; ad chriſti aduentum ꝑſtitit.
¶ Sinuoſus a.um.quod habet multos ſinus vt mare ſinuoſum:vela ſinuoſa quæ ſinus.i. curuationes faciunt. Claud.lib.i.de raptu. Sinuoſa draconũ mẽbra regens.i.nodoſa.
¶ Sinuo as.curuo:in ſinus flecto. Virgil.lib.ii. Sinuatq; immenſa volumine terga.i.in ſinus flectit. Ouid.li.ii.meta. Tremulę ſinuant flumine veſtes.i. formant:rugant:vel in ſinus colligunt. Claudi.li. .i. Cœperat & uitreis fũmo iam margine texi Oceanũ ſinuare vadis.i.nodoſum facere. Hinc cõponit Inſinuo q̃d ꝓprie ſignificat cõiungo:& quaſi in ſinum pono.immitto:influo. Iuſt. Cui ſe celeriter officii comitate & obſequẽdi gratia inſinuauit. Lact. li.iiii. Deſcẽdens itaq; de cęlo ſanct⁹ ille ſpiritus dei ſanctã virginẽ cuius vtero ſe inſinuaret elegit.i. immitteret. Idem in eodẽ. Itẽ ſurdorũ patefactis auribus ĩſinuabat auditũ. Plaut. in ciſ. Obſecro quo is homo inſinuauit pacto ſe ad te ſ.i.introduxit. Et inſinuare eſt oſtendere. Hierony.ad Ruſticũ. Totum quod inſinuare tibi cupio. Et in ꝓlogo Heſter. Volentes.lxx.interpretũ ordinẽ per hoc inſinuare ſtudioſo lectori. Similiter inſinuare dicim⁹ non aperte & ſimpliciter rem exponere ſed latenter vel caute i animũ audientis veluti in ſinum quod volum⁹ mittere & ingredi facere. Cice. Pu. Figulo. Nã & cõplectior eius familiariſſimos qui me admodũ diligunt multũq; mecũ ſunt:& in ipſius conſuetudinẽ quam adhuc meus pudor mihi clauſit inſinuabo. Hic Inſinuatio occulta ingreſſio:quę eſt exordii pars qua artificioſe diſſimulanter q; irrepimus animis iudicum in cauſa non ſatis fauorabili. Idem ad heren. Ergo ſi fidẽ factã putabimus:inſinuabim⁹ ad cauſam.i.per ſinum locũ dicendi quẽ ſumpſim⁹ occulte ingrediemur. Sic inſinuatus ſumit pro conciliaS.v

to in amicitiã non recta ſed per quoſdã ſin⁹ & quaſi diuerticula intrat: in amicitiã latenter.

¶ Sinus us. & ſinum pe. pdu. genus vaſis: ſicut galeola. Plau. in cur. Hic cum vino ſinus fertur. Var. Tbi erat vinum poſitũ in menſa: aut galeola aut ſinu. Virgi. Sinũ lactis &c. Quidã accipiũt pflaſco.

¶ Sinueſſa: ciuitas mediterranea Cãpanię vino ſatis abundans quod ſinueſſanũ dicit. De hac Liu⁹ libro. x. In ſaltu veſtino Falernũ contingẽte agrũ Synope dĩ greca vrbs fuiſſe. Sinueſſa deinde a romanis colonis appellata. Strabo lib. v. Sinueſſa in ſetino ſita eſt ſinu: a quo nomen vẽdicat: ei proximę calidę ſunt balneę ad ęgritudines quaſdam accommodatiſſimę.

¶ Singulus a. um. quaſi ſine angulo: q̃ ea quę vnica ſunt nequeant conſtituere angulum. Dicunt autem ſinguli vnuſquiſq; per ſe: hoc eſt ſeparatim ab aliis. Plau. & ad ſingulũ video veſtigiũ. Aug. libro xiii. ci. dei dixit. Singul⁹ quiſq; homo: vt in ſermone vna littera: ita quaſi elemẽtũ eſt ciuitatis & regni quãtalibet terrarũ occupatione latiſſimi.

¶ Singulare: quod eſt vnicũ excellens: & tã in malum q̃ in bonũ ſumit. Ci. p Silla. Me ſingulari ĩmanitate & crudelitate prędituꝫ.

¶ Singulatim: multi ſeparatim & vnũquodq; per ſe. Cęcil. primũ malo publicos ſigulati gras egere.

¶ Singillatim a ſingulo: idẽ quod ſingulatim. Lucil. Singillatim vnuſquiſq; noſtrũ mouet. Sueto. ĩ Aug. Atq; etiã ſingillatim e certo genere hominũ libentes ac p facultate quiſq; pecunias contulerũt. Hora. li. Ser. per ſincopen dixit. Vt veni coram ſin glatim pauca locutus. ¶ Veri⁹ legit ſingultim.

¶ Singulariter vnice excellenter.

¶ Siniſtra manus leua: a ſino is. q̃ gerere nos dextra manu quę aptior eſt: ſinat. Siniſtrũ autẽ quantũ ad auguria ptinet ſignificat pſperum: q̃ nos agere aliquid ſinat. Aliqñ dr aduerſũ: noxiũ. Virgi. lib. i. geor. Arboribuſq; ſatiſq; notus pecoriq; ſiniſter.

¶ Siniſtrorſum aduerbium ſignificat verſus ſiniſtram partem.

¶ Siphones penul. pdu. canales tubi fiſtulę p quas vrgẽte ſpũ aqua vel alius liquor emittit a ſono vocis dicti ſi ſi ſi. Vnde illud Iuu. Effigiẽq; deę longis ſiphonibus implent. Ply. lib. ii. De aqua in ſũma iuga erũpente quo ſpũ acta & põdere terrę p̃ſſa ſiphonũ mõ emicat. Tales ſunt in fontibus manu fabre factis. in quibus ſunt huiuſmodi linguly plures prominentes & aquas plurifariam euomentes. Ply. ad Apollinarẽ. In hoc fonte crater circa ſiphõculi plures miſcẽt iucundiſſimum murmur. Eſt autẽ ſiphũculus diminutiuum a ſiphone: & accipitur pro exigua fiſtula ex ære: vel marmore alia ve materia ex qua aqua exilit e fonte.

¶ Siphnos: in mari ęgæo in qua auri & argenti ſo dinę erant: vt Herod. ait.

¶ Sipo as. ſpargo. hinc fiunt cõpoſitã Diſſipo qd eſt deſtruo. Ci. Marcel. Habemus etiã rationẽ rei familiaris tuę quã diſſipari volumus. Aliqñ diſſipare eſt diſpgere: diuulgare. Colu. li. ii. Grumoſq; quos adverſurã plerũq; tractę faciunt crates diſſipabim⁹ Inſipo: inicio intus iacio. Cato de re ruſt. Pultẽ panicã ſic coquito. librã aligę in aquã indito: vti bene madeat id infundito in alueũ parũ eo caſei recentis p. iiii. mellis. p. v. ouũ vnũ oia vna permiſceto: bñ ita inſipito in aulã nouã. Obſipo: de quo alibi.

¶ Sipontũ vrbs Apulię iuxta Garganũ montẽ a Diomede ædificata: q̃ & Sipus: & a grecis ob multitudinem ſepiarum quę ibi capiuntur Sepius ſepiuntis dicitur. Hinc Sipontinus a ſiponto: & ſepiuntinus a ſepiunte.

¶ Siquidẽ habet accentũ in antepeñ. Cõponiturq; ex ſi & quidẽ: q̃uis ſi p ſe pducatur ibiq; pducta ſit: nec ſignificationẽ ptium habeat ex quibus cõponitur. Significat enim. nam. ſeu. qñ. Cic. Dolobellę. Gratulor baiis noſtris: ſiq dẽvt ſcribis ſalubres repente factę ſũt. Ponitur & pro ſi certe dubitatiua cõiunctione. Aſinius Ci. Nam & robur & ſoboles militum interiit: ſi quidẽ quę nunciant vera ſunt. Col. in p̃fatione. Accedit huc q̃ ille quẽ nos p fectũ eſſe volumus: agricolã ſi quidẽ artis conſũmatæ ſit. i. ſi vero. Quidã duplã eſſe putant ſed vnã dictionem oſtendit Oui. Qui in hoc eodẽ ſignificato vtit prima breui: quod non accideret niſi eſſet compoſita. Quę mihi ventura eſt ſiquidẽ ventura ſenectus Cũ deſit numeris ipſa iuuenta ſuis. ¶ Valla quoq; ſic legit: ſed duas particulas cenſet: vera autẽ lectio eſt ſi qua eſt.

¶ Siquis alius elocutio ornata: vt cum dicim⁹ Varro doctus eſt ſiquis ali⁹: hoc eſt prout quiſpiam alius doctus reperiri poteſt. Sue. in Claudio. Siquem aliũ & ſe liberum eſſe.

¶ Siren: & ſirena mõſtrũ maris ab ειρειν quod cõnectere vel retincre ſignificat: vel a σειρα catena: eo q̃ libidinis vinculũ ſirenes fuerint. Sũt & q hoc nomen ab συρω traho deducant. Vnde fit vt q̃dã p i. latinũ. quidã per ypſilon ſcribant. Hiero. in prologo Ioſue: Et nos ad patriã feſtinãtes mortiferos ſirenarũ cantus ſurda debemus aure trãſire. Fuerunt autẽ Sirenes Acheloi & Calliopes filię ore & pube tenus virgines: reliqua pte corpis piſces ſiculum littus incolentes: quarum nomia fuerunt parthenope lygia & leucoſia.

¶ Sirius: ſtella in ore leonis pniciosa. Continet enĩ canis. xviii. ſtellas. Luc. li. x. Rapid⁹ qua ſiri⁹ ignes exerit. Sta. lib. i. ſyl. Nec calido latrauit ſirius aſtro. ductũ nomẽ απο του σειρειμ hio p eſtũ qđ p̃cipue canes faciunt: quo tẽpore plęrũq; in rabiẽ cõuertuntur. Vel απο του σεριαειν quod eſt arefacio: quia tunc maxima ſiccitas eſt amnib⁹ ac fontibus deficientibus. Vel dr ſirius a longo tractu qñ magnitudine ſua trium ſignorũ ſpatiũ occupare videt. Hæc annis oĩbus vt inquit Ser. oritur circa. viii. Cal. Iulii. Noſter Suidas σειριον εκαλουμλετω του ιματιον αεπαθτον. Et ſubdit ſolem ſiriũ dici: & oĩa aſtra noſari ſiria σειριον του κυρα οτε δε και τον ηλιον ιβυκοσ δε τω αρτατα αδρα σειρια λεγει etiam ex auctoritate eliani dicit q̃ ſol dici poteſt ſirios & ſirius rii. και σειρ σειροσ ο ηλιοσ οι δε και σειροσ.

¶ Siri defoſſiones terrę in modũ puteorũ vbi trãſmarinę puincię loco horreorũ frumenta defoſſa ſeruant: vt Col. li. i. & Varro de re ruſt. ſcribunt.

¶ Sirpi iunci fragiles paluſtreſq; ſunt: nec in fruticũ vepriũ ve aut cauliũ ſiue herbarũ genere numerant. Ex his tegunt dom⁹ & tegetes fiunt his velificant in pado nautici: & dicunt ſtoreę. Di. Sirpus ſine nodo & lenis iunci ſpecies paluſtris res. Hinc factum eſt puerbiũ. Nodũ in ſirpo: quæris. de his q in rebus claris atq; apertis difficultatẽ faciunt. Hiero. ad Pãma. Qui inimicus eſt etiã in ſirpo nodũ quæ

rit. Serpi etiam dicunt nodosa poemata & implicata instar viminū capreolatim sirpata vt enodari nō possint. Gel. lib. xi. Quæ græci ænigmata: latini sirpos appellauerunt. Tales etiam a græcis itidē Gryphi vocitantur.

¶ Sirpo as. vincio: ligo: necto: plico a sirpis dictū

¶ Sirpea quæ virgis sirpat: hoc est colligando implicat: in qua stercus aliud ve simile vehit iumentis Oui. In plaustro sirpea lata fuit. Cato. Crates sesternarias vimine contextas appellat sirpeas. Sirpea simulachra uocat Oui. lib. v. fast. p vimineis argæis sirpea dolia quassa.

¶ Sirpiculæ falces quibus in sirpandis hoc est ligādis vineis vtimur ad amputanda superflua ligamēta rum. Var. Falces dicunt vineaticę opus esse sex: sirpiculę quinq. hę etiā dñt sirparię falces.

¶ Sirpiculū canistrū: vel quod de spinis confectū est: vel quod verius videt a sirpando.

¶ Sisamus teste Homero: fuit vrbs Paphlagonię.

¶ Siser herba cui⁹ radicē olim nobilitauit Tiberius flagitans eā oibus annis a germania.

¶ Sisapo pe. cor. locus in hispania vbi miniū celeberimū nascebat. Vnde & sisaponensis regio. Ply. li. xxxiii. Celeberrimū miniū ex sisaponensi regione bethuca miniario metallo.

¶ Sisyphus penul. cor. fuit æoli filius qui ob latrocinia a Theseo fertur occisus: & hac pœna apud inferos affici: vt grande saxū supra montem portare coactus: cum ad apicē deduxerit: continuo ad ima relaxetur. Vnde Oui. li. xiii. meta. Aut petis aut vrges rediturum sisyphe saxum.

¶ Sisto is. sisti. supinū non habet. & significat stare facio seu retineo: vt siste gradum: siste lachrymas. Ply. Sanguis pfluuium sistit herbę pęonię semē rubrum. Q ñq; sistere significat p̄sentare: & quasi præstētiā corporis exhibere cōparere. Dictū ab eo q; eo nō tñ cōpere quis debet sed etiā manere. Ci. ad atti cū. Des operā id quod mihi affirmasti: vt te añ Cal' Ianuarias vbicunq; erimus sistas. Idem. Vas fact⁹ est alter sistendi: vt si ille non reuertisset moriēdum esset sibi. Quādoq; est confirmare: corroborare: vt hic rē romanā magno turbāte tumultu sistet eques. Sto tñ steti statum facit. Vnde stator non autē a sisto vt quidā putarunt: cū teste Prisc. nullū habeat supinū: nec vllū vocabulū a sisto pfectum legamus. Nam si supinū haberet non statū sed stitū esset: q̄m eius p̄teritū non steti est vt Prisc. quosdā velle dicit: neq; statui vt ipse sentit: q̄m tunc statutū supinū faceret: sed stiti est: si Gellio credimus ita dicenti. In libro vetere M. Catonis q inscribit contra Tiberiū exulē scriptū quidē sic erat. Quid si vadimoniū capite obuoluto stitisses? Recte ille stitisset scripsit si falsi & audaces emendatores excriptos p libros stetisses fecerunt tanq̄ stitisses vanū & nihili verbū eēt quin potius ipsi neq̄ & nihili sunt qui ignorant stitisses dictū a Catone: q̄m sisteret vadimonium: nō staretur. Igit cum supinū huius verbi si habet cōueniat esse stitū non statū iam constat stator a statum nō a stitum esse formatū. præterea cum nullum vocabulum a sisti descendat: multa vero a sto nemini dubium esse debet: quin Sisto supino careat. Hinc enim stabilis: stabilio: stellæ: staturus: & multa alia. Nec quia Romulus orauerit Iouē vt suorum fugam sisteret: & stratori ioui templū vouerit iccirco a sisto stator est. Non enī dicit Liuius ꝓpterea q; Romul⁹ precatus est Iouē vt suos sisteret unde Iouē sistorem appellatū: nec Romulus Iouē statorē appellaturum si suos sisteret: sed ait. hic ego tibi templū statori Iouī. i. qui es stator ꝓpria virtute stans: & rerum stabilitor tanq̄ stabilitori nostro futuro templū quod monumentū sit posteris tua p̄sentia p̄seruatā esse vrbē voueo. Nam q; Romulus dixit fugā fœdā siste: nō sic accipiendū est q; precatus sit Iouē vt suos solum sisteret (hoc enī ridiculū foret) sed vt sic sisteret vt ī sabinos impugnātes ac insectātes starent: illisq; resisterent. Quod Liuius eodē loco tāgit cū ait. Hæc precatus velut si sensisset auditas p̄ces hic inquit romanis Iuppiter optimus maximus resistere atq; ire rare pugnā iubet. Resistere Romani tanq̄ celestiv o ce iussi. Hoc etiā Ci. li. i. inuec. ꝓprie posuit. Tu iuppiter qui iisdē rebus quibus hęc vrbs condita auspiciis a Romulo es constitutus: quē statorē hui⁹ vrbis atq; imperii vere noīamus: hunc & hui⁹ socios a tuis aris ceteriscq; tēplis ac tectis vrbis a mœnib⁹ avita fortunisq; ciuiū oīm arcebis. Et li. iii. de fini. Ad seruandū genus humanū natura incitant atq; etiaꝫ iouem cum optimū maximū dicimus: cunq; eū salutarē hospitalem statorē hoc intelligi volumus salutem hoīm in eius esse tutela. Ex his constat Iouē cognominatū statorē fuisse non a sistēdo vt Valla dixit: sed a stando: quia cum stare solus putaret aduersus tēplo sibi dicato tanq̄ vrbis Romæ romani q; populi stabilitor vt ibi ꝓtutela romanorū veneratus staret hospitalis: eo q; romanos aduersus sabinos stare fecisse crederet. Quod & pater me⁹ Augu. li. iii. ci. deī paucis verbis cōplexus est dicēs. Hic tñ Romulus de suorū virtute desperans: iouem orauit vt starent: atq; ille hac occasione nomen statoris inuenit. Nec mirum si a sto stator sit: q̄m stare est virorum fortiter pugnantiū vt apud Plaut. in am. Si in fugam se tñ nemo conuertit: nec recedit loco qui statum rem gerat animam omittūt prius q̄ loco demigrent: quisq; vt steterat iacet obtinetq; ordinem A sisto fiunt composita Absisto: Assisto quod est p̄sentem me exhibeo siue corā me firmo. Teren. in adel. Accede huc parmeno nimiū isthoc abisti. hic propter hunc assiste. Virg. ac libyę citus astitit oris. .i. p̄sentauit. Consisto: Circunsisto: Desisto: Existo Insisto: Obsisto: Persisto duro pseuero. Apul. Cū me rogassem an in proposito persisterem. Præsisto, ante sisto Resisto.

¶ Sistrum musicū instrumentū hoc est cornu recuruum peculiare ęgyptiorum quo vtuntur in isidis sacris argutū & sonorum dum pcuteretur. Ouid. Per tua sistra precor per anubidis ora Verendi. Apul. æreis & argenteis & aureis sistris argutū tinnitū cōstrepentes. Mar. Si quis plorator collo tibi vernula pendet: hæc quatiat tenera garrula sistra manu. Hoc tñ instrumentū apud ęgyptios vicē tubę exhibebat. Virg. Patrio vocat agmia sistro. Inde a martiale dicitur Sistrata tuba.

¶ Sitaces: auis quę alio nomīe psittacus & papagallus dicit. Plyn. India auē hanc mittit sitacen vocāt viridem toto corpore: torque tantū miniato in ceruice distinctam.

¶ Sitarchia vas repositoriū siue saccus vel pera in qua poni cōsueuit cibus. σιτοφενί cibus. Hieron. li. i. Regū. Panis defecit in sitarchiis nostris & sportulam non habemus.

¶ Sitometra: mensura frumenti ad largiendum.

¶ Sithonia: regio littoralis macedonię versꝰ Ther mopõtũ: in qua mons est sithon niuosus. Virgi. Si thoniasq; niues hyemis subeamꝰ aquosę. Hoc etiaꝫ noīe dicta fuit Thracia vt inquit Gel. lib. x. Vñ spi rat aquilo: qm̃ ad septentrionem exposita. Oui. Et sithinio aquiloni.

¶ Sitis: ppriebibendi appetitus. Per translationē ponit p auiditate cuiusq; rei. Plancus. Cupio te amplecti: neq; aliter sitim iādiu conceptā sedare possũ. Hinc sitio is. Iustin. Satiare inquit sanguine quē sitisti. Huius di minutiuũ est Siticula.

¶ Siticulosus qui semp sitit. Inde Horatiꝰ siticulo sam vocat Apuliam.

¶ Sitibundus abunde sitiens.

¶ Situla cista qua populi suffragia in creandis ma gistratibus legibusq; ferendis colligebant. Plau. in cas. Sortitia illa in situla. Situla etiā vas ad hauriē dāaquā accōmodũ q aquā sitiat. Idē. Si hāc situlā accepero. oēm illi puteo aīam intertraxero. Huiꝰ di minutiuũ est Sitella. Ci. p Corne. Neq; matus est le gere codicem cũ intercedat q̃ sitellā ipsam cũ ipso intercessore deferre.

¶ Situs a. um. positus. Et sitũ est quicq dd loco suo positum non euertit. Terẽ. in adel. In quo nostræ spes opesq; oēs sitę erant.

¶ Situs us. lanugo ex humore creata qui fit i locis sole carentibus. Do. exponens illud Virgi. lib. vii. Sed te victa situ: sic scribit. Sitꝰ est corruptio ex hu more & diuturnitate contracta qua deteriores fiunt species vno loco & plixo tẽpore cõstitutę. Victa si tu quasi quę senio esset & nihil agēdo corrupta. So let autē in locis situlētis odor quidā tęter & asperna bilis olfactantiũ nares offendere qui & ipse situs dī Ply. li. xxi. Pessimũ eē crocũ quod situ redolet. Se det etiā situs in vultu capite totoq; corpore & habi tu pręsertim inopũ qualē Luc. describit. Fœda situs macies. Hunc etiā pędorē dicimus. Colu. li. v. Viti bus situm dedit. Iam vero muscus qui more cōpe dis crura vitiũ & vineta comprimit situq; & veter no macerat: ferro distrigendus & eradendus ē. Præ terea situs dicit loci qualitas vt de situ syracusarum Virgilius libro primo geor. Et segnem patiere situ durescere campum. i. sicut stat.

¶ Smaragdus: gemma qua oculoꝝ acies recreatur quo nihil viridius. Hinc Smaragdinus a. um. penī cor. Suidas. σμαραγδος θηλυκως λεγεται ἐστι δε εἰδος λιθου τω τολυτι μου ελεγχος δε βεβα ιοτητος της θεοσεβειας και λοιπα.

¶ Smigma tis. dicit oē illud quod purgat: ab σμη χω. purgo abstergo. Et est generale nomē quo .ne dicamentũ oē significat quod valet ad emaculādā faciē & abstergendā corporũ dehonestamenta. Hie ro. in Dañ. Afferte mihi oleũ & smigmata.

¶ Smigticꝰ a. um. Vt ius. Smigtica: efficacia smig matis.

¶ Smilax: arbor quā latini Taxũ vocāt. Est & ge nus herbę hederę filis densis geniculate caulibꝰ spi nosæ fruticosę ramis folio hærbaceo flore candido olente lilio. Oui. li. iiii. me. Et crocon in paruos ver sum cũ smilace flores. Sunt qui smilacē autophoꝝ vocant quasi seipsũ ferentē. Hinc Smilaceus a. um quod est factũex smilace.

¶ Smyrna: vrbs in minori asia: quā fluuius Meles circunfluit. Hanc Theseus Thessalus in memoriā vxoris suæ quæ smyrna vocabat extruxit. Ex hac Homerũ ortũ habuisse quidā existimant.

¶ Soanes populi Asiæ caucasi extrema obtinen tes. sicut Strabo refert lib. xi. qui ducenta hoīm mi lia cogunt exercitum.

¶ Soboles successio: ab olescēdo. i. crescēdo dicta.

¶ Sobrius dī homo sanę mentis quasi separatꝰ ab ebrio. Ter. in an. Tu pol homo non es sobrius.

¶ Sobrini: duarũ plurium ve sororꝫ filii quasi soro rini. Patrueles patruorum filii: id est duorũ aut plu rium fratrum filii.

¶ Socer: vxoris meæ pater. Socrꝰ vxoris meę ma ter. Socer magnus: vxoris meæ auus: qui & p socer dicit: & ego sũ illius pgener. Et auus meus socer ma gnus est vxoris meę. illa illi pnurus. Socer autem & socrus dicunt quia sibi generum associent. A socer fiunt cosocer: prosocer: & adsocer. Consoceros vo cant quorum filii inter se matrimonio copulati sũt. Verbi gratia. Ego illi consocer sum & ille mihi con socer est: cuius filio filia mea nupsit. Prosocer & ab socer eodē modo dicunt quo pauus & abauus.

¶ Socus per simplex c. fuit vir Troianus aio & cor poris dignitate generosus.

¶ Soccus per duplex cc. genus calciamēti a sacco deductũ nomen: ad cuius similitudinē erat factum ita q ligatũ supra pedē plicas multas per totũ effũ debat. quod nõ tantũ comœdorũ erat: vt apud Ho ratiũ. Hunc socci cępe pedē. Sed etiā mulierũ. Hier. ad Saluinā. Quę pullā tunicā nigrosq; calceolos cā didę vestis & aurati socci depositione sũpsisti. Sue. de Cal. Sępe gēmatas depictasq; penulas manulea tus & armillatꝰ in publicũ pcessit: aliquādo sericatꝰ & cycladatus ac modo in crepidis & cothurnis: mo do in spiculatoria caliga: nonnũq; socco muliebri.

¶ Socculus paruus soccus. Suet. in Vitel. Pro ma ximo munere a Messalina petiit vt sibi pedes prębe ret excalciãdos detractũq; socculũ dextrũ inter to gã tunicasq; gestauit.

¶ Socius dicit q sit eiusdē sortis: vel q sequit. i. di uidat laborē alterius: vel q eũ in re laboriosa sequa tur. Vel a socco qui calceus est vtriq; pedi aptꝰ: qm̃ socius se amico commodũ in vtraq; fortuna præ beat. Sunt autē socii qui pari consilio & auctoritate rē simul aggrediuntur. Et qui in re seria & laborio sa aliquorum pares sunt. Vnde socii populi roma ni dicebant: ita cum his fœdere coniuncti: vt pacis ac belli participes essent: q̃uis plus sit socius q̃ par ticeps. Comites qui consulendo operam ve præ stando subsequunt: & ppie in itinere qui non sua causa iter capiunt: sed vt aliũ psequant. Cæsar cũ se victoriæ pompei comitē esse mallet q̃ sociũ cęsaris Et generaliter quicunq; aliquē sequit: comes appel latur. Ci. Est gloria comes virtutis. Gloria enim se quit honestatē: sicut vmbra corpus. Sodales in re bus leuioribꝰ & fere in conuiuiis dicunt: quasi simul edales: vel q vna sederent: & essent simul in mensa vel q ex suo datis vesci solerent: vel q inter se sua derent quod vtile esset. Quintil. Et tempestiua cōui uia & peruigiles locos aduocata sodaliũ turba solu tus atq; affluēs agerem. Caius. Sodales sunt q eius dē collegii sũt. Cũ eo sentire videt apud Ci. Anto nius: qui Norbanũ quęstorē suũ appellat sodalem.

¶ Socialis & hoc sociale: quod est sociorũ. Vñ So ciale bellũ quod cum sociis gestum est: hoc dictũ est Marsicũ: quoniā a Marsis rebellandi suscitatũ fue rat initiũ. Sociale autē: quia oē latiũ picenũ & etru-

ria omnis atq; Campania: poſtremo italia cõtra ro-
mam conſurrexerunt.

¶ Societas quaſi participatio. Liui⁹. Infida regni ſocietas.

¶ Socien⁹ dicebaſ ſocius. Plau. Ibo intro atq; illi
ſocieno tuo iam interſtringã gulam.

¶ Socio as. iungo quaſi ſociũ ſocio appono. Col.
li. iiii. At ſi quis cũ ſcientia ſociauerit diligentiã. Ei⁹
cõpoſita ſunt aſſocio. conſocio eiuſdẽ ſignificatio-
nis cũ primitiuo. Lact. li. vii. Licet aĩa & corpus cõ-
ſociata ſint. Diſſocio deiungo: ſicut deſuadeor de-
hortor. Nam dis interdũ non diuerſitatẽ ſed diuiſi-
onẽ facit: ſicut diſſimilitudo: diſpar: & huiuſmõi. Cic.
Quorũ diſſimilitudo diſſociat amicitiã.

¶ Socordia. Vide in dictione ſocors.

¶ Socrates penul. cor. philoſophus atheniẽſis vn⁹
oĩm ſapientiſſimus iudicatus: qui philoſophiã na-
turalẽ in moralẽ tranſtulit. Suidas. σοκρατησ σω
φρονισκου λιθοξοου και μητροσ φαιναρετησ
μαιασ πρωτερον γενομενοσ λιθοξοοσ ωσ τε
και φασιν αυτον ερρον εἰναι τασ αθηνησιν ἐμΔε
Δυμενασ Χαριτασ ειτα φιλοσοφησασ Δια
το ακουσαι αναξαγορου του κλαζομενιου. Hic
ęquabilitatẽ in oĩ vita ſeruauit: vt idẽ ſemp vult⁹ ea
dem q; frons: ſiue pſperis: ſiue aduerſis rebus extite
rit vſq; ad extremũ. Ply. li. vii. Ferunt Socratẽ cla-
rum ſapientia eodẽ ſemp viſũ vultu nec aut hilari
magis aut turbato. Habuit duas vxores Xãtippẽ &
Mironẽ vno tẽpore. Quæ cũ crebro inter ſe iurga-
rent: & ille eas eſſet ſolitus deridere: q; ppter fœdiſſi
mum hoĩem ſimis naribus: recalua frõte: piloſis hu
meris: repandis cruribus diſceptarẽt nouiſſime ver
terunt in eũ impetũ: & male multatũ fugientẽq; diu
pſecutę ſunt. Quondã cũ infinita cõuicia ex ſuperi
ori loco ingerẽti xantippe reſtitiſſet aqua perfuſus
immũda nihil ampli⁹ reſpondit q̃ capite terſo. Sci
ebã iquit futurũ vt poſt iſta tonitrua ymber ſubſeq̃
retur: interrogauit Alcibiades cur tã acerbã domo
non exigeret? Quoniã inquit Socrates cum illam
domi talẽ ppetior: iſueſco & exerceor quo foris pe-
tulantiũ iniuriã facilius feram. Itaq; dicenti Alcibia
di intolerãdã eſſe Xantippes maledicẽtiã. Tu inq;
nonne toleras anſeres clamore perſtrepentes? Illo
annuẽte q̃m mihi oua & pullos pariunt. Et mihi ait
xantippe filios gignit. Pater Socratis fuit Sophro
niſcus lapidarius: mater phęnareta obſtetrix. Qui
in paupertate beatiſſimus amicis olim audientibus
Emiſſem palliũ ſi nummos haberẽ neminẽ popo-
ſcit: oẽs admonuit: a quo acciperet ambiguus fuit.
Hic auditor fuit Anaxagoræ & Damonis. poſtea
ad Archelaũ phyſicũ ſe cõtulit. Qui animaduertẽs
naturalis ſpeculatiõis fructũ nullũ eſſe: inuenit pri-
mus ęthicen. i. moralem philoſophiã: ad quã trãſi-
ens ferẽ dixiſſe. quę ſupra nos nihil ad nos. Auctor
eſt Xenophon Socratẽ nunq̃ de natura rerum neq;
de ſublimioribus rebus diſputaſſe: cũ ea ſint ſupra
captũ hoĩm. Ex ſocratis variis in oẽm partẽ diffu-
ſis diſputationibus plures fluxere diſcipuli. Et cũ
alius aliud appręhenderet: pſeminatę ſunt quaſi fa
miliæ diſſentientes inter ſe: cum tamen omnes ſe
philoſophi ſocraticos & dici vellent: & eſſe arbitra-
renẽ. Primũ ab ipſo Socrate Plato: a Platone Ari-
ſtoteles & xenocrates. Deinde ab antiſthene qui pa
tientiã & duritiã in ſocratico ſermone maximẽ: ada
marat Cynica. Cũ ab ariſtippo quẽ maxime volu-
ptarię diſputatiões delectarunt Cyrenaica philoſo
phia manauerunt: fuerunt etiã alia genera philoſo-
phorũ: vt Eretricoꝝ. Megaricoꝝ: Pyrrhoniorũ: q
ſe ſocratiços eſſe dicerent. Vñ merito philoſopho-
rum fons ſocrates appellatus eſt.

¶ Sodalis. Vide in dictiõe Socius. Hinc ſodalitas
& ſodalitũ. quę ſignificant collegiũ multoꝝ ſeu cõ
uiuiũ. Ci. Sodalitates me q̃ſtore ſunt inſtitutæ. Idẽ
in arte veteri. Venit in ędes quaſdã in quibus ſoda-
litiũ erat futurũ eodem die.

¶ Sodes quidã aduerbiũ p̃cationẽ vel exhortatio-
nẽ denotãs arbitranẽ. Priſc. putat verbũ. Ait enĩ q̃-
dã verba q̃ in vſu deficiunt pſonis: vt cedo. ſodes:
ſalue: aue: furis: infit: inquã: foret. fio. Dictũ ſodes.
pro ſi audes. vt ſis pro ſi vis: ilico p̃ in loco

¶ Sodoma æ. Sodomũ & Sodoma orũ. pĩ tantũ
oppidũ fuit iudææ: de quo legiẽ in Geñ. Anteq̃ ſub
uerteret dñs Sodomã & Gomorrã. Et iterũ. habita
uit in ſodomis. Solinus de ſitu Iudææ. Ibi duo op-
pida: vnũ ſodomũ: alterũ gomorrũ. Hinc ſodomi
tę dicti ſunt ſodomorũ incolę.

¶ Sodomito as. pe. p. verbũ obſcœnũ. Ci. li. i. off.
Latrocinari/fraudare/adulterare/ſodomitare turpe
eſt: ſed dicitur non obſcœne. ¶ Adiectitiũ eſt.

¶ Sogdiana ꝓuincia aſię quæ vt lib. vi. ſcribit Pto
lemęus. a ſeptẽtriõe parte Scythię terminaſ ab oriẽ
te ſacis: a meridie & occaſu bactriana. In ea ſunt vr-
bes Oxiana: Maruca: & Alexandria: quam vt So-
linus ait: alexander tertiã condidit, ad conteſtãdos
itineris ſui terminos.

¶ Solus a ſolon quod oſcorũ lingua totum ſignifi
cat. Nã qui vn⁹ eſt: totus eſt. Hic ſolitudo: quæ & ſo
litas a veteribꝰ dicebaſ. Sciendũ q; ſolus & vnus ꝓ
ſolus more ſuplatiuorũ gtĩm regunt: vt ſol⁹ vel vn⁹
oĩm accipẽſer ſquãmis ad os verſis cõtra aquas na
tãdo meat: inquit Ply. Itẽ dicimus ſolus vel vn⁹ ex
oĩbus vel inter oẽs. Et cum ſingularitatẽ ſignificet:
inueniẽ tñ pluraliter Terẽ. in adel. Solę ſumus. Q ñ
q; ſolus dĩ deſertus. Virg. li. iii. geor. Heu male tum
libyę ſolis erraſ in aruis. Ter. Venit meditat⁹ alicun
de ex ſolo loco. Idẽ. Nõne hũc abiici oportet in ſo-
las terras? Facit q; gtĩm ſolius: & ſoli ſolæ ſoli. Ter.
in eu. Mihi ſolę ridiculo fuit.

¶ Solitarius a. um. vt ſolitarius qui ſolus viuit. Hic
ſolitarius piſcis: & ſolitaria vita.

¶ Soliloquus pe. cor. qui ſol⁹ loquiẽ. Et ſoliloquiũ
quod per nos contẽplando loqui ſolemus.

¶ Soliuagus pe. cor. qui ſol⁹ vagaſ. Aug. li. xii. ci.
dei. Nã cũ animãtes alias ſolitarias & quodãmodo
ſoliuagas. i. quę ſolitudinẽ magis appetant: ſicut
ſunt aquilę: milui: leones: lupi.

¶ Solennis & hoc ſolenne per duplex nn. quod oĩ
bus annis p̃ſtari debet: compoſitũ nomen ex ſolo
& anno. Val. max. Maiores ſtatas ſolenneſq; cæri-
monias pontificũ ſcientia bene gerendarũ rerũ au-
ctoritate. &c. Hinc ſolennitas.

¶ Solennium ii. & ſolennia orũ. feſta q̃ ſingulis an
nis certo tempore fiunt.

¶ Soliferreum: genus teli appellatũ: quaſi totũ ferr
reum. Nam ſolũ ſignificat totũ & ſolidum.

¶ Solitaurilia: ĩmolatio triũ hoſtiarum erat diuerſi
gñis. tauri/arietis/& verris: quia oẽs ſolidi integriq;
corporis ſint. Ply. li. viii. Si potiaſ marti ſolitaurili
bus piaculũ fieri. Hoc ſacrificium cẽſores vt ſcribit
Aſco. vrbẽ cõpleto quinquennio luſtrantes: de ſue

oue/tauro faciebant.

¶ Solum dr̃ oẽ quod ſuſtinet:& vnicuiq; rei ſubiacet:vbi aliq̃d fundari poteſt. Vñ aquæ ſupficies dr̃ ſolũ:quia nauiũ fundamentũ eſt. Virg.li.v. Subtrahiturq; ſolũ. Cælũ ſtellarũ ſolũ eſt. Oui. Aſtra tenẽt celeſte ſolũ. Ennius vero ſola terrarũ pr̃ali numero dixit: Aer etiã ſolũ dr̃:quia auiũ ſuſtentaculũ. Hinc ſolũ p loco ſeu ſedili ponit. Item p terra:q; hoim & aialiũ fundamentũ ſit. Col.li.i. Nã qđ ſicco ſolo igeſtũ & iam inoccatũ pinde ac ſi repoſitũ in horreo non corrũpit. Vñ natale ſolũ dicim⁹ patriã:hoc eſt terrã in qua nati ſumus. Vñ exul qui extra ſolũ hoc eſt patriã electus eſt. Virg.li.vii. etiã menſã appellauit ſolũ. Et cereale ſolũ pomis agreſtib⁹ augẽt. Rurſus ſolũ inferior pedis pars.quã vulgo ſoleã vocãt quę calloſa fit & dura etiã diſcalciatis. Ci.lib.v.tuſ. Mihi amictui eſt ſcythicũ tegmen,calciamentũ ſolorũ callũ:cubile terra. Amb. Nota facta ſolo attrita eſt plurimorũ. Et ſolũ dictum eſt pro ſolea calciamenti & corio. Mar. Sordidus antiquas ſolit⁹ pducere pelles. Et mordere luto putre vetuſq; ſolũ. Proprie tamen ſolum terra dicitur.

¶ Sol.a ſolus fit:q; ſolus cum eſt exortus,obſcuratis oĩb⁹ aliis apparet. Vel vt ſcribit Diod.ab hypionis filio q liber a romanis appellat⁹ eſt:q; liber & vagus ſit. Soles pr̃i numero p die legim⁹. Virgi.li.iii. Tris adeo incertos cęca caligine ſoles Erram⁹ pelago. Et ſoles ſolis ſplendores: vel radii dicunt. Mar. Hibernis obiecta locis ſpecularia puros Admittũt ſoles:& ſine fęce dies. Itẽ ſoles æſtus vel ardores ſolis. Hora. Corporis exigui pręcanũ ſolibus aptum Hinc Inſolo as.de quo ſupra. Sol autem græce dicitur ηλιος.

¶ Solis:inſula eſt in mari indico ſemp rubens,& vt Solin⁹ refert:oi aiantiũ generi inacceſſa:qm̃ eo ingreſſos vis circunfuſi aeris confeſtim exanimat.

¶ Solaris & hoc ſolare:qđ eſt ſolis:vt radii ſolares ann⁹ ſolaris:cũ ſol expleto per oĩa ſigna circuitu ad id vnde digreſſus fuerat rediit:qđ fit fere.cccl x v diebus. Et ſolaris herba quę græce heliotropiũ dr̃: q; ſe cũ ſole circũagat etiã nubilo die. Tantus eſt ei⁹ ſyderis amor.

¶ Solanus a.um.pe.p. Idẽ qđ ſolaris. Hic ſubſolanus:vent⁹ qui ſub ſole oriente naſci videt.

¶ Solariũ:loc⁹ in quo horę ad ſolẽ cõſpiciunt. Primus romanis hoc ſtatuiſſe dr̃. L. Papyri⁹ curſor ad ędẽ Quirini ante.xii. annis q̃ cũ Pyrrho bellatum eſt. Nã pri⁹ ort⁹ tm̃ & occaſus ſolis noiabant: poſt aliquot annos adiecto meridie. Dr̃ & Solariũ locus in domo ſupior ſtrat⁹. Hier.li.ii. Reg. Vidit mulierẽ ſe lauantẽ ex aduerſo ſup ſolariũ ſuũ. Nam latini ſolaria vocãt plana tecta q̃ græci domata:vt idẽ Hiero.eſt auctor. Præterea ſolariũ appellãt iuriſcõſulti vectigal quod pro ſolo penditur.titulo.ne q;id in publico fiat.

¶ Solario as.pe.pdu.in altũ ędifico.

¶ Solſtitiũ:ſolis ſtatio:cũ ſol vltra nõ pgredit:ſed retrocedere incipit. Singulis quippe ãnis duo ſolſtitia fũt. Vnũ ęſtiuũ:alter⁹ hyemale. Sũt enĩ duo tropici:hybern⁹ & ęſtiu⁹. Hibern⁹ quidẽ eſt p quem ſol tranſmittẽs octauã capricorni partẽ ſolſtitiũ hibernũ facit. viii. Cal.ianuar̃ die.quo tpe ſol altiores incipit circulos petere. Aeſtiu⁹ vero p quẽ ſol octauã ptẽ cancri trãſmittẽs ſolſtitiũ ęſtiuũ facit. viii. Cal'. Iulii:quo tpe remeare ſol ad inferiores incipit circu

los. Sane veteres ſolſtitiũ fere vocãt ęſtiuũ:licet nihil adiiciat. Virg.li.i. Ge. Humida ſolſtitia atq; hyemes optate ſerenas Agricolę. Nã iuenias vbi adiicit brumale vbi de hiberno fit mentio. Col.li.xvi. Cal. Ianuari. ſol in capricornũ tranſitũ facit bruma le ſolſtitium.

¶ Solati dr̃ qui ſole correpti ſunt:quẽadmodũ ſyderati q ſydere. Ply. Sic & ſolatis pſunt.

¶ Solipugna ſeu ſolifuga:gen⁹ beſtiolę maleficæ q̃ acri⁹ cõcitatiuſq; ferit calore ſolis:vñ nomẽ traxit.

¶ Solea:q̃ ſolo pedis ſubiicit:qñq; etiã id gen⁹ calceorũ eſt:quo plãtarũ calces tm̃ obteguntur cęteris pene relictis nudis pedis ptib⁹ teretib⁹ ſupne pedẽ vinciẽs anſis quas ligulas vocãt:alio noie ſuberes dr̃. Et a gręcis crepidę:licet hęc differre putent aliq. Di & ę Soleę q; ſola pedib⁹ ſubiiciant. Plau.in tru. Date iã ſoleas atq; intro me acturũ ducite. Fiũt autem qñq; ſoleę dũ ſolea capit pro ea q̃ ſolo pedis ſubiicit ex ferro vel argẽto corio vel alia materia. Nam equis & bob⁹ ſoleę ferreæ applicãt. Catul. Et ſupinã amniũ grauí delinquere cœno ferreã vt ſoleã tenaci in voragine mula. Ponit interdũ p calceo. Prop. Proſilit in laxa nixa pedẽ ſolea. Itẽ Solea gen⁹ piſcis plani a ſimilitudinẽ Soleę.de quo Col. Ply.li. ix. Rũbi ſoleæ paſſeres hñt formã planã. Et ſolea dr̃ materia roborea ſup qua paries cratitius extruit. Iuue. Et ſolea pulſare nates.

¶ Solearii:ſoleatum ſutores. Plau.in aul. Solearii aſtant:aſtant molochinarii.

¶ Soleatus dr̃ qui ſoleis indut⁹ eſt. Gel. Cur ſoleatos dixiſſet q gallicas non haberent ſoleas.

¶ Soliũ armariũ ex vno ligno factũ:in quo reges ob corpis ſui tutelã ſedebãt:dictũ quaſi ſolidũ:qm̃ ex p dura materia roboris fiebat:vel dr̃ q̃ ſi ſolũ:q; i his ſolt federẽt. Syr. Cõſedit ſolio rerũq; inuaſit habenas. Vel ſcđm aſprũ p antiſtichon q̃ ſi ſediũ a ſedẽdo. Nã & ſella q̃ ſi ſeda dicta eſt. Abuſiue tm̃ qñq; ponit p ſella regali. Virg. Prętat⁹ diuos ſolio reſiſit ab alto. Q ñq; p vaſe ſaligno vel abiete ad vnũ plurimoſq; liquores trãſferẽdos & ad pãnos lineos cũ lixiuio calido & cinere emaculãdos accõmodato & quo ĩ balneis ſedentes lauamur. Celſ⁹. Interpoſitis duab⁹ horis ĩ ſolũ:is aq̃ calidę reſupin⁹ dimittẽd⁹ ẽ ſicut a genib⁹ ad vmbilicũ aqua teneat. Mar. nõ vis in ſolio pri⁹ lauari. Sue. de Aug. At quotiẽs neruorũ cauſa marinis albuliſq; calidis vtẽdũ eẽt cõtent⁹ hoc erat vt inſidens ligneo ſolio quod ipſe hiſpani co verbo duretam vocabat man⁹ ac pedes alternis iactaret. Nõnũ q̃ huic ſimile vas dr̃ ſeu loculamẽtũ ſepulchrale in quo condunt defuncti. Ply.li.xxxv Q m̃ & defunctos ſeſe multi fictilibus ſoliis condi maluere. Curtius. Septimus dies erat ex quo corp⁹ regis iacebat in ſolio.

¶ Solidus a.um.pe.cor.mõ iuge ac cõtinuũ ſignificat. Plaut. Decẽ annos ſolidos errauit puer. Modo plenũ integrũ nihil cõcaui aut vacui habẽs. Vnde Solidũ corp⁹ dicim⁹:quod conſtat longitudine latitudine & altitudine. Virg. Solidoq; adamãte colũnę. Hinc fit in ſolidũ aduerbialiter:qđ ſignificat ĩ integrũ:vt oẽs pmiſerunt in ſolidũ ſe ſatiſfacturos id eſt integre vnuſq; ſq; p ſe & nõ oẽs ſimul. Solidũ quidã a ſolo terra deducunt:alii a ſolon oſcorũ vocabulo:qđ totũ ſignificat. Eſt & ſolid⁹ ſubſtantiuũ gen⁹ nummi:quo in p ſentia vtimur:cũ dicim⁹ vigiti ſolidos librã conſtituere.

¶ Solido as.pe.cor. roboro: firmo: qđ vernacula lingua dicim⁹ saldare. Virg. li. i. Geor. Area tum primũ ingenti est ęquanda cylindro Et vertenda manu: & creta solidanda tenaci.

¶ Solidesco: solid⁹ fio. Plyn. Vesica mẽbrana constat vulnerata cicatrice non solidescit.

¶ Soliſtimũ pe.cor. qđ est soli: ita enĩa solo soliſtimũ fit: sicut a medio mediaſtimũ. De Soliſtimo tripudio: vide in dictione tripudium.

¶ Solidurius lingua gallica dĩ deuotus. Cæsar cũ sexcentis deuotis quos galli solidurios appellant: quorũ est conditio: vt oĩnibus vitę commodis vna cũ his fruant quorũ se amicitię dediderunt si quic q̃ per vim accidat: aut eundẽ casũ vna ferant: aut sibi mortem cõscisscant.

¶ Soli: ciuitas insignis Cilicię ab Achiuis & rhodiis ędificata: postea Põpeiopolis appellata a põpeio q̃ piratas in eã trãstulit: quos dignos existimauit vt seruarent. Hic fuit Chrysipp⁹ philosoph⁹ stoicus: & philemõ comic⁹ poeta: & Arat⁹ q̃ de astris versu cõscripsit: cui⁹ prima carmĩa Cicero i latinũ vertit.

¶ Solœcismus: est ipar & incõueniens cõpositura partiũ oratonis: a nr̃s imparilitas: a vetustiorib⁹ latinis Scribligo dicebat iuersura & prauitate tortuosa oratonis tã q̃ strebligo q̃dã: siquidẽ Ϛροβεω torqueo ac deprauo significat: per trãslationẽ dr̃a poetis et ror. Iuue. Solœcismũ liceat feciſſe marito. Mar. Sępe solœcismũ mentula nr̃a facit. Dr̃ etiã solœcon: sicut barbarismus & barbaron. Solœci autẽ nomen a Solone deductũ Laerti⁹ testat: q̃ cũ in Cilicia vrbẽ a suo noie Soloe cõdidiſſet: pauci ex athenienſibus quos in ea reliq̃t: nõ multo iteriecto tpe corrupto patrio sermõe incõueniẽti ptiũ structura loqui cœperũt. Quaproter q̃ eo vitio aliq̃n vterent: dicti sũt σολοι κιζειν. hoc ẽ solœciſſare. Suidas. σολοι σικελιας ὡς λιος και κυπρου ἀφωρ ο η σολικισμος βαρβαρίζον των και τηι διαν γλωσσαν σολωρας ταυτην κτιζει.

¶ Soleo es solit⁹: quasi sol⁹. i. tot⁹ eo. Sal. li. ii. hiſt. solui p̃teritũ vsurpauit. Neq̃ inq̃t subsidiis vti soluerat cõpositis. Et⁹ significatio nota ẽ. Accipitur enĩ per solere esse vsato. Virgi. Vñ oĩnis troia videri. Et danaũ solitę naues & achaica castra. Hui⁹ cõ posita sunt Assoleo. Absoleo. Obsoleo. Insolens. Insolitus pro insueto.

¶ Solet: impsonale passiuę significatiõis. Ci. i Lęl. Cũ in hortos D. Bruti cõmentãdi causa (vt assolet) venimus: tu non affuiſti.

¶ Solito as. frequẽter soleo. Gel. Scipionẽ affricanũ solitauiſſe noctis extremo prius q̃ dilucularet in capitoliũ ventitare. Hier. in Esaia. Et habitabũt ibi ſtrutiones: & pilosi solitabunt ibi.

¶ Solers: cõtrari⁹ maxime est inerti: hoc est tot⁹ igeniosus & artificiosus: quasi totus ex arte: vel quasi sol⁹ in arte sit: q̃q̃ in oĩb⁹ rebus prudẽs est. Hiero. in ꝓlo. Danielis. Quę magis prudẽtia solertis viri: q̃ ꝓphetali spũ esset ꝓpheta. Hinc solertia q̃ est ingeniũ totũ acutũ & artificiosũ: qua q̃dã bene vtunt: q̃dã male. Bene. Cic. in Cato. Tũ eũ dixiſſe mirari se nõmõ diligentiã: sed etiã solertiã ei⁹ a quo essent illa dimensa atq̃ descripta. Male. I dẽ lib. i. offi. Itaq̃ eorũ fines sicut ipsi dixerãt terminauit: & in medio relictũ quod erat populo romano adiudicauit. Vñ hoc improbãs Ci. sequit & ait. Decipere hoc quidẽ est: nõ iudicare. Quocirca in oĩre: fugienda est talis solertia. Ex quo apparet etiã q̃ solers quis bon⁹ vt⁹ malus erit ꝓ qualitate solertię qua vtit. De cuius ꝓprietate Clau. lib. iii. de raptu sic inq̃t. Rerũq̃ remotas Ingeniosa vias paulatim exploret egestas Vtq̃ artes pariat solertia nutriat vsus.

¶ Solicitudo: cura & mẽtis inquietudo q̃ mentibus inhęret. Terẽ. in an. Quãtas hic conficit solicitudines! Solicit⁹ inquiet⁹ & curis affectus: non autẽ diligens. Ci. Cęlio. Desunt autẽ ꝓpter hanc causã q̃ mirifice sũ solicit⁹ quidnã de quinctis decernatur.

¶ Solicito as. pe.cor. spem metũq̃ ostẽdo: vt solicito plebẽ. Aliquãdo inquieto & curã inicio seu cõtristor. Ter. in an. Cur meã senectutẽ solicito huius amentia! Hinc solicitatio quę fit ab alio. Aliquando insto: vt solicito te ꝓmissis. Curt. lib. ii. Verũ enĩ uero: cũ modo milites meos litteris ad ꝓditionem: modo amicos ad pernicię pecunia solicitet ad internecionẽ mihi ꝓsequendus ẽ: non vt iniustus hostis sed vt ꝓcursor veneficus. Dictũ solicitare quasi solo citare. i. suo loco mouere.

¶ Solox: lana crassa quasi solida. Itẽ pecus lana tectũ. Titi. Lana soloci ad purpurã data. Lucil. Montano hirco atq̃ soloce.

¶ Solor aris. a solum pro terra solida fieri q̃dã existimant: quasi solidũ redintegro. Virgi. Interea longum cantu solata laborẽ Arguto cõiunx percurrit pectine telas. Hinc fiunt cõpositа. Cõsolor. Ci. Ser. sul. Quid me ista res cõsolar̃ in tãtis tenebris & quasi perpetuis reip. Est enĩ vix consolabilis dolor: tãta est oĩm rerũ amissio & desperatio recuperãdi. De solor contrariũ est. Hiero. ad Tira. Sola desperatione dormientis ęstuans desolatus solatio pii pignoris iactor. Et habent pe.cor.

¶ Solo as. in eadẽ significatione. Vñ & desolo. de quo loco suo.

¶ Solatiũ ipsa cõsolatio: & ꝓprie rebus fit. Hieron. Mittitis solatia sumptuũ. Quintil. Cæcitatis miserę solatiũ: est habere rem videntium.

¶ Solamẽ: idẽ qđ solatiũ. Cic. i Lęl. Et si illis plane orbat⁹ essem magnũ tũ ferret mihi ætas ipa solamẽ Virg. Solamẽq̃ mali de collo fistula pendet.

¶ Soluo is. ui. utum. quod ligatũ erat non ligatũ facio: enodo. Virg. li. vii. Soluite crinales vittas capite orgya mecũ. Plau. in am. Nã noctu hac soluta est nauis nostra e portu psico. Sed qm̃ qui debent quodãmodo obligati sunt creditori: soluere etiã ꝓ debitũ reddere ponit. Ci. i Ver. Pro quo frumento pecunia soluta nõ est. Hic ꝓ trãslationẽ solutionis vocabulũ ad oẽm liberationẽ quoquomõ factã trãsferr̃: magisq̃ ad subiectũ obligationis q̃ ad nummorum solutionẽ. Vñ soluere ꝓ satisfacere. Ter. in adel. Neq̃ tu verbis vnq̃ solues: quod mihi re malefeceris. Qñq̃ ꝓ dimittere. Virg. li. ii. geor. Solue mares mitte i venerẽ pecuaria primus. Qñq̃ ꝓ liberare. Idem Soluite corda metu teucri. Vñ solutus risus dr̃ magnus a curis liber. Idem. Risuq̃ soluto. Quãdoq̃ ꝓ mollẽ facere. Hora. li. car. Soluit acris hyems grata vice veris. Soluere fidẽ est rumpere vel non seruare fidẽ. Ter. in an. Soluisti fidẽ. Et soluere ẽ apire. Col lib. vii. Ea porro vena q̃ in aure videt esse amplissima sarmento prius verberat: deinde cũ adictũ intumuit: cultello soluit. Cõpositа huius verbi sunt. Absoluo. Dissoluo. Exoluo. Persoluo. & Resoluo.

¶ Soluendo non sũ significat non satisfacio: ꝓ eo quod obligatus sum siue pecunia: siue remunerati:

one. Cl. in philip. Tu nec ſoluendo eras. Id eſt ſoluere debita non poteras.

¶ Solutus a. um. pręter ſignificationes quas cõmunes habet cum ſoluo: ponit p raro quod eſt contrarium ſpiſſo. Col. li. i. Soli pinguis vel macri: ſoluti vel ſpiſſi: humidi vel ſicci.

¶ Solutilis pe. cor. quaſi ſolubilis: q facile ſolui poteſt: vel q ſolut⁹ & nõ fideliter cõſut⁹ eſt: vt nauis q̃ Nero p̃fidias matri Agrippinæ fecit naufragium.

¶ Solymi fuerũt populi iuxta Lyciã. quos Homerus pugnaciſſimos fuiſſe ſcribit: & a Belerophonte deuictos. Cor. tacit⁹ de iudęoꝝ origĩe. Alii clara Iudęorũ initia ſolymos carminib⁹ celebratã Homeri gẽtẽ conditã vrbẽ hieroſolymã noĩe ſuo feciſſe. Vñ Iuue. Interpres legũ ſolymarum. Et declinat vrbs ſolymæ arũ. & Hieroſolymę arũ. & hieroſolymæ. Vnde hieroſolymitanus.

¶ Solon: fuit vnus ex ſeptem ſapientib⁹ græcie patria Salaminius: qui teſte Gellio lib. xvii. Athenis claruit: regnãte Tarquinio priſco Romæ: hic athenięnſibus leges dedit cum tanto temperamento cõpoſitas: q̃ parem gratiam a ſenatu & plebe contraheret: q̃ q̃ plebs & ſenat⁹ in ſumma prius eſſent diſſenſione.

¶ Somatophylaces cuſtodes corporis regis: quoſ latini priſco vocabulo latrones dixerunt: quaſi laterones.

¶ Sonchos: herba quã ſcatiolam punici vocant: & quã pimpinellam vulgus nominat.

¶ Somatopeia: latine corpis factura. Et eſt figura: cũ incorporeũ modo corporeo loqui introducitur.

¶ Sonus dr̃ oĩs vox: & quicq̃d auri b⁹ percipi põt. Hiero. tñ in interp̃tatione p̃s. docet ſonũ p̃prie dici cũ audit tm̃mõ ſon⁹: & vox nõ intelligit. Soni tria ſunt gña: aut eni voce cõſtat per fauces: aut flatu p tubã: aut pulſu per lyrã: & oĩa crepitãtia. A ſon⁹ fiũt Abſon⁹ ſine ſono: incõueniẽs. Altiſonus. Armiſonus. Bõbiſonus bõbum ſonãs. Cõſonus cõueniẽs: & ſimul ſonãs. Diſſonus diuerſe ſonãs: inconueniens. Dulciſonus. Et oĩa habent pe. cor.

¶ Sonor: vehemẽtior ſon⁹. Virg. magno veluti cũ flãma ſonore Virgea ſuggerit coĩtis vndãtis aheni

¶ Sonitus us. pe. cor. idẽ qd ſonor. Virg. li. iii. Dũ flãmas iouis & ſonitus imitatus olympi.

¶ Sono as. aui. atũ. Vñ ſonat⁹ & ſonaturus. Hora. li. i. Ser. Magna ſonaturũ des nomis hui⁹ honorẽ. Dr̃ & ſono is. ſonui. itũ. Acti⁹. Clamore & gemitu tẽplũ reſonuit. Eſt autẽ ſonare muſico aliquo inſtrumẽto canere Et cõſtruit cũ ablto. Vñ. Nõ argutа ſonãt tenui pſalteria chorda. Et reſonant arbuſta cicadis. Aliqñ ſignificat effigere. Et ſic cõſtruit cũ acto Aen. i. Nec vox hoĩem ſonat. Manil. li. v. Aura p extremas reſonauit flebile rupes. Aliqñ p ferre p nũciare. Hiero. in plo. Dañ. Et vt verũ fatear: vſq; ad p̃ntẽ diẽ magis poſſũ ſermonẽ chaldaicũ legere & intelligere q̃ ſonare. Aliqñ laudare. Idẽ in plo. Paral'. Vñ & nobis curę fuit vt circuirem⁹ puinciã quã vniuerſę xp̃i eccleſię ſonãt. Aliqñ ſignificare. Idẽ. ibi. Sed & ipę appellationes nõ hoĩes vt plęriq; exiſtimãt: ſed vrbes & regiões: & ſalt⁹: & puicias ſonãt Q̃ñq; indicare: exprimere. Idẽ. Quid aliud ſonant euãgelia niſi naſcentẽ dñm ex maria virgine? Illud autem eiuſdẽ habet neſcio quid latẽtis energię viua vox & ĩ aures diſcipuli auctoris voce trãſfuſa forti⁹ ſonat: hoc eſt ĩprimit y ingredit. Hui⁹ cõpoſita ſũt

Aliſſono: reſpõdeo ſeu iuxta ſono. Perſi⁹. reparabilis aſſonat echo. Interdũ male ſono. Cõſono ſimul ſono: concordo. a quo Cõſonantia cõcordia vocũ q̃ & vocalitas latine: græce euphonia dicit. Circũſono. Ci. li. iiii. offi. Tñ cõducere arbitror talibus aures tuas vocib⁹ vndiq; circũſonare. Diſſono: diuerſe ſono: diſcordo. Hinc Diſſonãtia vocũ diſcordãtia. Inſono valde ſono: vt inſonuit nemus. Interſono: in medio ſono. Perſono valde ſono ſiue pfecte ſono: vel ſonãdo ſono. Lact. li. i. Qui cũ frequẽter cytharę cantu pſonaret: citheren appellat⁹ eſt. Hiero. de Pauli. Cuiuſq; doctrinę academiæ gymnaſia pſonabãt. i. diuulgabãt. Reſono, pprie cõtra ſonari rẽ ſono. Virg. Formoſã reſonare doces amaryllida ſyluas. Et reſonare ſonũ reddere. Apul. Et cicadarũ cãtu agri reſonarẽt. I tẽ ſonãdo repũtare: explicare Hiero. Iob. Hęc autẽ trãſlatio nullũ de veterib⁹ ſequit interpretẽ: ſed ex ipſo hebraico arabicoq; ſermone: & interdũ nunc verba: nunc ſenſũ: nũc ſimul vtrũq; reſonabit. & illud. Quid ſi ipſã audiſſetis beſtiam ſua verba reſonantẽ. i. pferentem. Et oĩa habent penul. cor.

¶ Sonito as. pe. cor. frequentatiuũ eſt a ſono.

¶ Sonipes pen. cor. ſignificat celerẽ equũ: a ſonitu pedis: q̃ pedibus ſonet.

¶ Sonorus a. um. pe. p. qđ graue ſonat: & pprie epithetõ tẽpeſtatis ẽ. Virg. Luctãtes ventos tẽpeſtateſq; ſonoras: hinc ſonoritas & ſonoroſitas.

¶ Sons, pprie dicit cuius culpa iã ſonat: hoc eſt qui erroris cõuictus ẽ. Vñ in ſontẽ dicimus eũ qui innocens reptus eſt. Itẽ ſons eſt qui cui q̃ nocet.

¶ Sonticus a. um. per. cor. quod nocet. Vñ ſontic⁹ morbus qui totũ inuadit corpus. Venuleius. Quotiens morbus ſonticus nomiatur eũ ſignificari Caſſius ait: qui noceat. Nocere autem intelligitur q per petuus: non qui tempore finitur. Plyn. Gagates lapis nomen habet loci: & amnis Gagatis Lyciæ niger eſt planus pumicoſus: non multũ a ligno differẽs: leuis: fragilis: odore ſi teratur grauis: fictilia ex eo inſcripta non delentur: cum vritur odorẽ ſulphureum reddit. fugat ſerpentes: deprehendit ſonticũ morbũ: & virginitatem ſuffitus. Deprehendit inq̃t hoc eſt vtrũ perpetuũ ſit: an interualla habeat. Quoniam autem ſonticus morbus eſt iuſta cauſa abſentię: interdum ſonticum ponitur pro iuſto. Neuius. Sonticam eſſe oportet cauſam quãobrem perdas mulierem.

¶ Sophocles: nomẽ poetę tragici: q̃ inter græcos principatum obtinet. Hunc Cicero diuinũ poetam li. i. de diuinatiõe vocauit. Hinc Sophocleus a. um. Vñ Carmina Sophoclea.

¶ Sophaci: appellati ſũt afri: a Sophano: qui ĩ afrĩca regnauit.

¶ Sophia: latine ſapiẽtia dicit. & qui eã p̃fitent⁹: ſophi appellant. σοφοσ enĩ ſapiẽs doctus. Mar. Cũ tibi ſit ſophię par cura & cura deorum.

¶ Sophiſta & ſophiſtes dicit qui ſophiæ cauillator eſt. Vñ ea pars dialectices nomen ſũpſit ſophiſticę. q̃d ſit ſuidas ait ſic. σοφιστησ ωασ τεχνιτισ και ο τολεκτικοσ ησ κηκασ και ο επωηρεαζων εκων εν τοισ λογοισ εστι και απατα τεωνικαι ωολλαζη τει δε εν τω λυκα μισ σου ιδου.

Capitur nõnunq̃ p apparẽte & nõ exiſtente ſopho. Itẽ p ſapiẽte: nęcnõ & p eo q̃ in arte rhetorica ponit: q̃ imitari debeamus. Plato docet ſophiſtas eſſe

rhetores qui veluti venatores parati sunt ad capiē-dos iuuenū animos sophistica disciplina quam væ nalem per vrbes circunferunt: verbo demonstrantes se oratorię & ciuilis disciplinę eē professores: cū re vera sint corruptores. Aristoteles li. x. Aethico-tū inquit scientiā gubernandaꝫ rerumpu. sophistę profitentur. quorū nullus remp. gerit. Hinc antisophistę a Suetonio dicuntur inter se compugnantes sophistę.

¶ Sophisma atis. dicit commentū & oratio ita cōposita: vt vera esse videat. Quo nomine etiaꝫ dicit fraus: deceptio: cautela.

¶ Sophronū nomē est fœminę per diminutionēꝫ adulationis amatorię, platū: & ab σωφροσυνη quę est prudētia deductū velut totula prudens.

¶ Sophoron: latine temperantia qua carnales fræ nantur libidines: ne in quæqꝫ vitia mentem consentientem trahant.

¶ Sophrosyne: similiter temperātia: modestia: castitas. Hiero. cōtra Ioui. Nonenī vt male habeāt in latinis codicibus sobrietas est legenda: sed castitas id est σωφροσυνη.

¶ Sopor: idē quod somnus: a quo soporifer.

¶ Soporo as. pe. p. soporē inducere. Vñ soporat⁹. cui veluti irrigatus est somnus.

¶ Sopio is. iui. itū. significat soporo. Quintil. Illa statim nocte iam totā domū ac familiam quies prima sopiuerat. Vnde sopitum dicimus qui iam cœpit dormire. Virgilius tamen sopitum somno dixit quasi irrrigatum. Et sopitus dicitur qui sensus amisit: vulgo stramortit⁹ dicitur. Liui. li. i. Iubet bono anīo esse: sopitū fuisse regē subito ictu: ferrū haud alte in corpus descendisse: iam ad se rediisse: inspectū vulnus absterso cruore oia salubria esse: cōfidere, prediem ipsum eos visuros. Huius compositum est consopio: qđ est totus sopore obruor. Cic. li. i. tus. Num igitur eū curare censes cū luna laborat aqua cōsopitus putat: vt cū dormientem osculetur?

¶ Somnus. Græce υπνος. latine apud antiquissimos sypnus: postea sopnus. mutata aspiratione in s. & υ. in o. sicut fit in herpillon serpillum. Sunt tamen qui magis somnus vsurpent sine p. Et dicitur somn⁹ cū dormimus. Virg. li. i. Geor. Nec somnos abrumpit aura quietos. Somniū vero illusio quam patimur cū dormimus. Hiero. ad Eust. Nec vero sopor ille fuerat: nec vana somnia quib⁹ sæpe deludimur. Ponit qñqꝫ somnus, p deo. Mar. Et quia nulla venit: tu mihi somne veni. Ser. tñ com. li. v. æn. ait. Somn⁹ ipse deus. somniū quod dormimus. Insomniū quod in somnis videm⁹. vt falsa ad cęlū mittūt insomnia manes. Sciendū tñ vt macrob. docet: qꝫ eorū q̄ dormiētes videre nobis videmur: quiqꝫ sūt gña. somniū. s. visio: insomniū: oraculū: visus qui a grecis phantasma dr. Ex his insomniū & phātasma cū falsa sint interp̄tatione nō indigēt: tria reliq̄ vates interp̄tant. Et oraculū quidē est cū quis insōnis aliquid nobis denūciat. Visio cū id quis videt qđ eodē mō quo apparuerat euēit. Somniū autē, proprie vocat qđ tegit figuris & velat ambagib⁹ nō nisi interp̄tatione intelligendis. A somnus fit insomnis: quod est peruigil. Vnde insomnes noctes dicuntur peruigiles.

¶ Somnio as. p quietē aliq̄d quasi vigilans video Vñ somniator apud Genesim. Pla. in cur. Quos tu mihi luscos libertos: quos sumanos somnias. i. sōniando loq̄ris. Aug. li. de ci. dei absolute posuit. Et dormiuit in loco illo & somniauit.

¶ Somnifer a. um. quod affert somnū. Ply. li. xviii Viscq̄ somnifera etiā sativo papaueri.

¶ Somnific⁹ a. ū. qđ sōnū iducit: vt vis sōnifica.

¶ Somniculosus: a somniculo magis fit q̄ a sōno. & is dr q ad sōnos vacat. i. somno plen⁹ & ignauiæ Interdū dr nō q somno indulget: sed qui somnū inducit: habetqꝫ vim somnificā. Vñ Cinna taspidem vocat somniculosā: non q̄ ipsa dormiat: sed q̄ vi somnifica homines percussos enecet.

¶ Somnorinū apd ātiquos dicebat id qđ in sōnis videt. Var. Hic somnorinas imagines affatur.

¶ Sora fuit oppidū volscoꝝ. de quo Liui. li. ix. Et Iuue. ei⁹ meminit cū ait. Optia sorę aut phabraterię

¶ Soracte: mons in Phalisci s apollini sa (dom⁹. cer. quo spelūca, coopta latebrā sibi elegit diuus siluester. Et gñis neu. Quod & hec sorax: & hoc soracte is. dr. Syr. li. viii. Et sacrum phœbo soracte frequentant. Virgil. libr. xi. Summe deū sancti custos soractis apollo. Item dicitur Soractis is. sicut præneste & prenestis.

¶ Sorbeo es. bui. itū. Vñ Sorbitio. Dr & sorbo is. psi. ptū. Est autē sorbere deglutire q̄d q̄ molle: factitiū verbū: a sono vocis quē faciūt q̄ sorbent. Trāsferr & ad alia. Hiero. in paulo. Fōtē lucidissimū ostē dēs tm̄mō foris eundē quē genuerat terra sorbebat Huius cōposita sunt. Absorbeo vel absorbo. Luc. li. iiii. Absorpsit penit⁹ rupes & tecta ferarū. Aug. vi. cō. Gurges tñ morū carthaginensiū quib⁹ nugatoria feruent spectacula absorbuerat eū insania circensiū. Exorbeo vel exorbo extra sorbere. Ci. li. ii. phil. In sanguinē ciuilem exhausit vel potius exorbuit. Plau. in epi. Iam ego me conuertā in trudineꝫ atqꝫ eorū exorbebo sanguinē. Obsorbeo vel obsorbo: totū sorbeo. Idem in Cur. Vin aquā? Si fruscu-lenta est: da obsecro: hercle obsorbeam.

¶ Sorbitio: ipse sorbendi actus. Pers. Barbatū hęc crede magistrū Dicere sorbitio tollit quē dira cicutę Huius diminutiuum est sorbitiuncula pro cibo qui de facili sorbetur.

¶ Sorbities: idē quod sorbitio. a quo fit diminutiuum sorbitiuncula.

¶ Sorbillo as. diminutiuū a sorbeo. Et ꝓprie est parū sed frequēter sorbeo. Ter. in adel. Et cyathos sorbillans paulatim hunc, producam diem.

¶ Sorbū gen⁹ fruct⁹ similis pyri. qđ siccū aluū sistit Mar. Sorba sum⁹ molles nimium durantia ventres Aptius hęc puero q̄ tibi poma dabis. Colu. Sorba manu lecta in vrceolos picatos adiicito.

¶ Sordes: immundicia: a quo sordidus.

¶ Sordid⁹ a. um. qđ est sordib⁹ infectū. Liui. Terē. Var. loco nō humili solū: sed etiā sordido ortus.

¶ Sordeo es. dui. sordid⁹ fū. Ply. li. xxv. Vitā iuuare nō fortassis credet aliq̄s cū hęc quoqꝫ nra friuola existimēt adeo delitiis sordēt: & q̄ ad salutē ptinent

¶ Sordesco: sordid⁹ fio: vt qui sordet sordescat ad huc. Hinc exordesco: quod est valde sordesco. Gel. Cur ergo nō patimur nomen philosophię illustrissimum in hoib⁹ exordescere?

¶ Sordido as. sordidū facio: fœdo. Aug. lib. i. cō. Dilata est itaqꝫ mundatio mea: quasi necesse esset vt adhuc sordidaret si viuerem.

¶ Sorex: ais al parū a sono vocis quē rodendo facit. Vide in dictione Mus. Hinc Sorīceus a. um. &

¶ Soricinus a.um. Vñ Soricinos dẽtes dixit Plau.
¶ Soror dicta ẽ q̃ quasi seorsũ a sua stirpe nascĩ: separaq̃ ab ea domo ĩ qua orĩ & ĩ aliã familiã transgredĩ. vel soror quasi diuersa sorte orta.
¶ Sororius dict⁹ est cui soror mea nupsit. Similiter frater & sororis filius sororius dicitur.
¶ Sororię: puellarũ mãmæ vocant cũ intumescũt.
¶ Soros græce: apud nos aceruus siue cumul⁹ dicit. Vñ Sarapis quasi soros apis.
¶ Sors a serie scdm Var. Ponitur p fortuito alicui⁹ rei euentu. Vñ Sortior verbũ. Aliquãdo pro fatali necessitate. Virg. Hic exitus illum sorte tulit. Quid sit sors Augu in. psal. interp̃tatione ostẽdit his verbis. Sors est res in dubitatione humana diuinã indicans voluntatem. Nam & sortes miserunt apostoli: electi sunt duo iudicio humano: & electus de duob⁹ iudicio diuino. Vn de scribitur. Cecidit sors sup mathiam. Ponitur ergo sors pro gratia qua saluamur: quia in sortem non est electio: sed voluntas dei. Nã vbi dicitur. Iste facit: iste non facit: merita consyderãtur: & vbi merita consyderant electio est: nõ sors Quoniam autem nulla merita nostra inuenit: sorte volũtatis suæ nos saluos fecit: quia voluit: nõ quia digni fuimus. Hæc est sors. Vnde in actib⁹ apostolicis. Quia existimasti donum dei pecunia comparari: non est tibi pars neq̃ sors in fide hac: id est gratia non pertines ad istam gratiam quam gratis oẽs accepimus. Et sortes ex promissione dei partes hæreditatis vocantur: quę populo sunt distributæ. Vn de tribus leui pręcepta est non habere sortem inter fratres suos: q̃ ex eorum decimis sustentaretur Hic sors dicitur patrimoniũ. Vnde consortes & consortia: qui aliquod patrimoniũ simul habẽt. Et sors sũma est siue caput & prima pecunia quę confertur in societatem: vt inde lucrum fiat. Teren. in adel. Hei mihi etiam de sorte nunc venio in dubium: hoc est de precio quo empta erat fidicina. Inde Consortes qui tantũdem sortis attulerant ad societatem: quãtum ille cũ quo est societas. Item sors est fatalis necessitas siue parcę: q̃ ita vnicuiq̃ sortitum sit vt ipsę voluerunt. Virgi. Hic exitus illum sorte tulit. Itẽ dicitur iudicium. Idem. Nec vero hæ sine sorte datæ sine iudice sedes. Tractum ex romano more. Nõ enim audiebantur causę nisi per sortem ordinatæ. quo tempore causæ agebantur conueniebant omnes: & ex sorte dierum ordinem accipiebant: puta q̃ post triginta dies causas suas exequerẽtur. Item Successio: vt in hymno. Vt cum dies abcesserit: nocte mq̃ sors reduxerit: mundi per abstinentiam ipsi conamus gloriam.
¶ Sortilegus pe. cor. qui p sortes futura prænũciat & qui per sortẽ aliquid eligit. Hinc sortilegium.
¶ Sortior iris. sortes facio: siue p sortes aliquid recipio: & sorte aliquid cõsequor. Lac. li. vii. Vnde apparet hoiem quieo vtitur immortalẽ sortitum esse conditionem. Sueto. in Augu. Ex prętura macedoniam sortitus. Aliquando Sortiri significat dispone re. Virgil. sic fata deum rex Sortitur volutq̃ vices hic vertitur ordo.
¶ Sortito penul. prod. aduerbium qualitatis significat ex sorte. Hora. li. car. lupis & agnis quanto sorto obtigit.
¶ Sospes: generis cõmunis: q̃uis Sospita fœmininum habeat. Et non solum qui seruatur, i. saluus est sospes dicitur: sed etiam qui seruat. Vnde Enni⁹ sospitem pro seruatore posuit.
¶ Sospitalis: qui sospitatẽ dat. Plau. in pseu. Quis est qui moram occupato molestam obtulit qui tibi sospitalis fuit.
¶ Sospito as. penul. cor. incolumẽ seruo. Liui. li. i. Propicius suam semper sospitat pgeniem.
¶ Sosia: nomen viri pprium apud comicos.
¶ Sostratus fuit vir Aeginita Laodomantis fili⁹.
¶ Soter: vt Ci. in ver. acti. iiii. inquit vno verbo exprimi nõ potest. cum eũ significet qui salutẽ dedit. Soteria salus. soterion salutare dicitur.
¶ Sotularis: calceus. Hiero. contra Ioui. Legimus quendã apud romanos nobilẽ cũ eum amici arguerent quare vxorẽ formosã & castã & diuitẽ repudiasset pretendisse pedẽ & dixisse eis. Et hic sotularis quez cernitis videt vobis nou⁹ & elegans: sed nemo scit p̃ter me vbi premat.
¶ Spado: & eunuchus græce dicti oẽs sunt in nullo differentes: nisi q̃ elegantius & magis atticũ est eunuchum q̃ spadonem dicere. Fit autem Spado ab σπάω quod est aufero: euello: q̃ ab eo pars maxima v irritatis auferatur.
¶ Spadix teste Gel. lib. ii. est auulsa palma termes cũ fructu. hoc ẽ palmes. Est & color. Virgi. li. iii. ge. Luxuriatq̃ toris animosũ pectus honesti Spadicesglau
¶ Spadicus pe. pro. color qui & phœniceus (cicq̃ .i. coccinus: q̃ non sit dissimilis fructui palmę arboris nondum sole incocto.
¶ Spæra: latine globus: & id ẽ qđ ex oñi exteriore parte rotundum apparet. Nõ nunq̃ etiã Sphæra cũ ph. aspirato scribit. Nã græce σφαῖρα dicta: vt Euse. li. p̃pa. quasi sphęra: hoc est corp⁹ ętherẽum. Manil. Ingenti sphæra totũ prætingit olympũ. Hugi. Sphęra est species q̃dã in rotũdo conformata oib⁹ ex partib⁹ æqualis apparens. Hui⁹ diminutiuũ ẽ spęrula & sphęrula: parua rotunditas.
¶ Sparta: lacus in atropatia: in quo sales nascũtur & congelascunt.
¶ Spargapises: fuit teste Herodoto: fili⁹ Tomyris massagetarum reginę.
¶ Sparta æ. & sparte es. eadẽ ẽ q̃ & Lacedęmõ vrbs Laconię in peloponeso: a Sparto Phoronei filio: q̃ eã cõdidit appellata Sparta. Fuit aũt ciuitas græciæ insignis: q̃ diu cũ athenien sib⁹ grauia bella gessit: q̃ Lycurgi legib⁹ optime ĩstituta fuit. Ab ea dicti sũt Spartiatę: spratę: & Spartani. spartiatas legimus in libr. Machab. romanis fuisse confœderatos. Virgi. Veloces spartę catulos acrẽq̃ molossum: Pasce fero pingui. Idẽ. Virginis os hitumq̃ gerẽs & virginis arma Sptanæ. σπάρτη latine solũ: linea carpentarii siue rubrica trãsferri põt. Suidas. σπάρτη σχοινία σπάρτηη πολις τῶν λακεδαιμονίων ὁ αὐτὸ ταυτησ σπαρτιάτησ και σπαρτιήτεων.
¶ Spartac⁹ famos⁹ gladiator fuit ex thracia oriũd⁹. robore aĩ & corpis p̃stãs: q̃ vna cũ Chryso & œnomao effracto Lẽtuli ludo gladiatorio cũ. lxx. gladiatorib⁹ erupit capua manuq̃ seruoq̃ cõgregata: quasi iusto exercitu cõparato bellũ ingẽs excitauit. sed victus a Crasso fuit. De quo Luc. Vt simili causa caderes qua spartacus hostis.
¶ Spartea sũt vtẽsilia ad maioris sũmæ pecũias capiẽdas. Nũmorũ enĩ receptacula variis noib⁹ appellata fuere. nã vt facci: sacculi: saccelli: crumenę: scortee & mãticę: & marsupia: ita fiscī fiscinæ & fiscellæ.
¶ Spartũ: genus herbæ apud hispanos frequentis

Quidam latini hanc Genistã interpretant. A spartum fit sparteus a.um.

¶ Sparus.seu sparum:telũ rusticum in modum pedis recuruũ. Virg.li.x. Agrestisq; manu armat sparus. Sal. Sed ex olim copia circiter quarta pars militaribus armis instructa:ceteri vt quosq; casus armauerat sparis aut lanceis. Alii pacutas iudes portabant. Festus. Spara paruissimi generis sunt iacula: aspgẽdo dicta:q; passim pugnando spgerent. Lucil. Tũ spara:tũ murices portant tragula porro.

¶ Spargo is.si.sũ.passim aliqd iacto. Virg. Iã cornu petat:& pedib⁹q spgat arenã. Et spgere sternere Idẽ. Spgite humũ foliis.qnq; guttatim infundere Idẽ.spgit rara vngula rores Sanguinis. Qnq; madefacere. Vñ adspgere dicimus. Solebant enĩ veteres vt nos quoq; facimus aqua corpus purgationis causa madefacere: diis inferis sacrificaturi. Hui⁹ cõposita sũt Aspgo. Conspgo. Colu. lib. iii. Stercore vel palea cõspgito humũ ante brumã.i.pfecte spgito. Dispgo diuerse spgo. Lact. li. iiii. Vbi aius ĩ multa dispsus:huc atq; illuc diuagat. Circũspgo. Ply. li.xviii. Ibiq; se purificãtes solẽniter aqua circunspgi. Inspgo:intus vel valde spargo. Respgo satis bñ spargo. Liui. li.i. Ne sanguine se nefando foceri generiq; respgerent. Col. li.i. Deinde cũ p̃dictum tectoriũ inaruit:rursus amurca respergitur.

¶ Spastici dñr quib⁹ aliqd int⁹ conuulsũ est. Ply. li xxviii. Tremulis spasticis exilientibus.

¶ Spaticus dr quasi maligno spũ correptus:qui in aliquo loco neq; consistere sed subito mouet. Ply. li.xxiii. Neq; expauescentib⁹ repente:nec spaticis: rursus torpentibus:nec super somnos genitura effundatur.

¶ Spata.a σπαζω scido vl dilacero vl ab σπαω quod euello:siue euagino significat. Apuleius. Militaris & sacramenti genũ ob amissam spatam verebatur.

¶ Spatula:siue spataliũ diminutiuũ a spates dr ramus vel foliũ palmę. Spates enĩ ram⁹ palmę vocat a quo pendẽt balani:hoc est palmulę siue palma.

¶ Spatium non solũ de loco dicit:sed etiã de tẽpore. Cice. li.ii. ad Heren. Spatiũ ita consyderat: satis ne longũ fuerit ad eam rem transigẽdã. scierit ne satis ad pficiendum spatii futurum.

¶ Spatior:spatiatũ eo. Virgi. li.i. Geor. Tũ cornix plena pluuiã vocat improba voce Et sola ĩ sicca secum spatiat arena. Et spatiari est itra certũ spatium deãbulare. Idẽ. Aut ãte ora deũ pingues spatiat ad aras. Fest⁹. Spatiatorẽ p erratore posuit Cato.

¶ Specio is.xi.ctũ. apud antiquos ĩ vsu fuit. quod videre significat. Vñ Augures specere hoc est inspicere aues dicebant. Enni⁹. Vos epulo postq; spexit Ei⁹ cõpositis tm̃ vtimur. Aspicio. Cõspicio. Circũspicio. Despicio. dispicio. ĩspicio. pspicio. pspicio p̃spicio:respicio:ĩtrospicio:suspicio & trãspicio.

¶ Specto as. frequẽtatiuũ significat sępe seu fixe intueor. Lac. li.ii. Spectare nos cęlũ deus voluit vtiq; nõ frustra. Et refert ad oĩa:sed ppie ad voluntatẽ. Vñ spectacula dicta sunt. Interdũ Approbo. Cic. li.v.tus. Nõ igit ex singulis voc⁹ philosophi spectãdi sũt. Vñ & spectatores pecunię dñr q eã ꝓbant Interdũ caueo. ĩspicio. Plau. Spectãdũ ne tibi ãnulũ det:neq; roget. Interdũ Tẽdo:& quasi respiciendo tendo:vt apud Cic. ad extremũ si ad pniciẽ patrię spectabit:patrię salutẽ antepones saluti patris. Quitil. Et qđ ad pessimũ spectat cunctũ miserabilis sis oportet vt amator esse videaris. Interdũ Cõparare. Virgil. Si ad vitulã spectes nihil est q; pocula laudes.

¶ Spectatores qui ad ludos spectandi causa conuenĩũt. Plaut. Nũc spectatores iouis sũmi causa clare plaudite. Et spectatores ꝓbatores dñ. Terẽ. ĩ eu. Cũ meipsũ noris q̃ elegans formarũ spectator siem.

¶ Spectabilis:spectatione dignus:& quasi admiratione dignus. Apul. Iubet cõstrui pulchrum & spectabilem currum.

¶ Spectatus ꝓbatus:cuius scilicet spectata iam virtus est. Virg. sũt nobis fortia bello Pectora sũt animi & rebus spectata iuuentus.

¶ Spectaculũ dicitur id quod spectatur. hoc est ludi qui spectantur. Virgil. Nocte pluit tota: redeunt spectacula mane. Liui. lib.i. Indici deinde finitimis spectaculum iubet. Aliquando dicitur ipsa spectatio. Cic. O graue acerbũq; spectaculum. Aliq̃ loc⁹ vnde spectat. Sue. De spectaculo excitat⁹ desẽdit. Liui. Tũ primũ Circo qui maximus dr designatus est loc⁹:diuisa loca patrib⁹ equitibusq; vt spectacula sibi quisq; faceret fori appellati.

¶ Species:effigies:facies:vel imago. Ci. lib.i. offi. Quę autem specie quadã vtilitatis:hanc greci ideã vocant. Et in top. In diuisione formarũ quas greci ideas vocant:nostri si qui hęc forte tractat: species appellant. Itẽ Cęsar com. iiii. Auxiliareq; quib⁹ ad pugnã non multum Crassus confidebat telisq; sub ministrandũ. & ad aggerem cæspitibus comportãdum speciem atq; oppugnationem pugnantiũ pręberent. i. demonstrationẽ siue simulationẽ p̃textuq; & quasi velamentũ. Q̃nq; species sumit ꝑ aspectu & re visa. Virg. Non tulit hanc speciẽ furiata mente chorebus. Quãdoq; ꝑ pulchritudine seu deformitate a speciendo. Vnde dicimus Speciosus forma præ filiis hoĩm. Et species vt diffinittur a dialecticis est quę dicit de plurib⁹ differẽtibus numero: vt homo est species:q̃m de socrate & platone: & aliis nõ specie:sed numero differẽtibus prędicatur. Ob eam rationem ita appellata:q; multorum collectio vna: quasi visione compræhendatur. Nam genus est qđ prędicatur de pluribus differentibus specie. vt animal quod de homine:equo:asino:& huiusmodi dicitur:quę specie differunt. Quandoq; species sumitur pro aromatibus. Macrobi⁹. libro vltimo. satur. Species & acres & calidę superficiem cum apponũtur exulcerant. Hierony. in cã. Homelia dixit. Aromata quidem species esse:sed non simpliciter. Addidit enim species pigmentorum. Martianus Iureconsul. Species pertinentes ad vectigal. Cynnamomum:piper longum:piper album. Sic dicitur Vic⁹ speciarius a speciebus arabis peregrinisq;.

¶ Specialis & hoc speciale significat non tã particulare q̃ ppriũ:& veluti peculiare sicut ait Iul. Capi Macrianorũ familiam id speciale semp habuisse vt Alexandrum magnum in auro & argẽto exculptũ semper haberent.

¶ Speciatim aduerbiũ:significat particulariter.

¶ Specificus a.um. quod est particulare.

¶ Speciosus. pulcher. Sẽper enim in bonũ accipit q̃uis species mediũ vocabulũ sit. Virgil. Neq; enim specie fama ve mouet:hoc est nec p̃senti deformitate:nec rumore mox futuro. sic & Formos⁹ licet forma indifferenter ponatur.

¶ Specimen penul.cor.experimentū: ꝓbatio: siue exemplar. Nam est illud parū quod in mercib⁹ emptori ostendi solet vt in pannis: vel degustatio in esculentis. Cice. in tus. Quid illud nū dubitas quin specimen naturę capi deceat ex optima quaq; natura. Aug. li. xvi. ci. dei. Verū & hoc eorū supplicium futuri iudicii diuini specimen fuit.

¶ Specula ę. accipiť ꝓ loco edito & eminenti vnde aliquid longe videri & speculari potest: siue sit mōs siue turris: siue lapis: siue arbor: siue quid aliud eminens. Virgi. Specula de montis in altum Deferar. Ouidius. In speculis omnis abydos erat. Est & specula diminutiuum a spe: & significat paruam spem quod fit blandimenti causa. Cice. Cælio. Hac tamē oblectabar specula, s. tullia. Vt enim a res recula: ita a spes specula fit.

¶ Speculum in quod aspicimus: ac speciem. i. imaginē nostram contemplamur quod datum nobis a natura fuit: vt nosmetipsos nosceremus: & formosi deuitaremus infamiam: deformes redimendum sciremus esse virtutib⁹ quicq d corpi deesset: sicut socrates monebat adolescentes.

¶ Speculare: & per apocopen Specular. & specularium: idem quod speculū. Interdum ponitur ꝓ vitreata: siue pro ocularijs: vtpote olim facta e speculari lapide trani lucido: nunc autem e vitreis orbib⁹ vel tessellis plumbo iunctis. Vlp. Specularia & vela quę frigoris causa vel imbriū in domo sūt instrumento domus non contineri Cassius existimauit. Iuue. Quę vehitur clauso latis specularibus antro. Specularis autē lapis dictus est: q⁹ ad speculi similitudinem luceat atq; imaginē reddat. Finditur in tenuissimas crustas. Ply. Multi aluearia & e speculari lapide fecere: vt operantes intus spectarent. Idem libr. xxxvi. In arabia quoq; esse lapidē vitri modo tranlucidū: quo vtūtur pro specularibus. Iuba auctor est Specularioꝝ vsum clarū transmittentiū lumen memoria sua prodiisse scribit. Seneca in epistolis. Qui item de Scipione ait. Q⁹ non in caldarium suum latis specularibus diem admiserit. Mar. Hibernis obiecta notis specularia puros Admittit soles: & sine fęce dies.

¶ Speculor a specula fit: quasi e specula ꝓspecto vl' vt videam intendo. Vnde speculatores qui e specula aspiciunt: vel in bello ante exercitum explorādi gratia mitti solent. Per translationē speculari ponitur ꝓ scrutari: & exacte considerare. A quo fit cōpositū. Pręspeculor: quod est ante speculor. Sueto. de Cæsa. Exercitū neq; per insidiosa itinera duxit vnq̄ nisi p̄ speculatus locorum situs.

¶ Specus a specio. Est enī vt in ꝓble. Plutar. inquit locus vnde despicitur & inde spectacula dicunť. Vnde & specula dicta est. Et dicimus specus us. & specus ci. tam mas. q̄ fœ. gñis. Similiter Specus oris. neu. gñis ꝓ spelunca: quæ a grecis spleląum. Vnde Virg. ad imitationē græcorum. Spelęa ferarum dixit. Gel. lib. vi. Sole medio & arido ac flagranti specum quandā nactus remotā latebrosamq; penetro Hora. lib. iii. car. Quę nemora aut quos agor in specus. Inuenit etiam hęc speca: hoc specū & hoc specu. & in plurali hę specus. Seruⁱ⁹ docet specus apud maiores trium generū fuisse quod hodie in numero singulari tribus tm̄ vtimur casib⁹. In pl'ali a genere mas. habet omnes casus.

¶ Specium: Instrumentū teres & paruū quo medici ad tētandā vulnerū ac fistularū viam vel ꝓfunditatem vtunt. Pacu. vt medici faciunt qui prius specio vulnus tentant. Fit autē a specio.

¶ Specillum diminutiuū: paruum speciū. Cor. cel. li. v. Ante oia specillum dimitti in fistulā conuenit: vt quo tendat: & q̄ alte pueniat scire possimus. Hic auricularium specillum dicitur: quod curandis auribus adhibetur. Et est specillum instrumētū quo oculos inungimus. Ply. li. vii. C. Iulius medicus dū inungit specillum per oculum trahens. Cęl. li. vi. Specillo super oculum inducatur.

¶ Spelęum: a nostris dī spelunca. Virgi. Certū est i syluis inter spelęa ferarū Malle pati.

¶ Spectra: simulachra. Ci. Cas. His autem spectris etiā si oculi possent ferirī. i. imaginib⁹ mentis.

¶ Spera. vide supra: quia scribiť cū diph. sphęra.

¶ Sperma atis. grecū est: & latine Semen dī. generale ad omnia semina.

¶ Sperno is. spreui spretū. fastidio despicio. Antq etiā spernere ꝓ seperare posuerūt. Ennius. Ius atq; equū se a malis spernit ꝓcul. Hinc fit compositum. Desperno: qđ est valde sperno. Var. Homo ridiculus & ab oi pube spretus.

¶ Spes spei. & speres is. antiq ꝓtulerunt. Var. Quibus suā delectet ipse amicā & sese sperib⁹ iactet suis. Vnde aspere quasi sine spere. & ꝓspe ꝓ spere. In pl'a li habet oēs casus: & maxime spes spes & speb⁹. Hiero. in li. Macha. Noli extolli vanis speb⁹ Est autem spes opinio futurorū. Referturq; tam ad mala q̄ ad bona. Huius diminutiuū est specula. de quo supra. Et compositū Expes sine spe.

¶ Spero speras. ad dolorem & ad voluptatē refertur. Virgil. Hunc ego si potui tantum sperare laborem: Et perferre sorot potero. Sperare inquit id est futurum opinari: siue timere. Plyⁿ⁹. libro. xi. Speratur largior ꝓuentus. Hinc bene spero & male spero. Aliquando Sperare est existimare: seu credere. Et tam de prędenti q̄ de præterito dicitur. De præsenti. Quintil. Facilis vt animaduertere vos spero defensionis meę cursus est. De præterito. Idem. Et innocentiam quidem puellę satis vt spero defendimus. Hinc speratum veteres dicebāt eum qui vxorem petit: & Speratam virginem quę petitur. Afranius. Curre & nuncia venire & mecum speratam ad ducere: vt videat puellam. Postq̄ vero sponsio facta erat: nō sperata: sed vel dicta: vel pacta: vel spō sa vocabatur. A Spero fit compositum. Despero: & insperatus.

¶ Sperchius: fluuius Thessaliæ quem Pelion mōs effūdit: & velocissimo cursu defluit i sinū Maleacū.

¶ Speusippus: philosophus athenienſis Platonis ex sorore nepos: qui octo annos Platonicæ scholę præfuit. Ferunt hūc senio confectum sibi mortem consciuisse mœrore impulsum. Plutarchⁱ⁹ vero scribit illum pedunculis efferuescētibus interriisse. Primus inuenit quo pacto ex gracilioribus lignis fierent vasa capacia.

¶ Speusici panes dicti sunt a festinatione σπευδω enim grece significat festino.

¶ Sphęra: Vide in dictione spæra. Suidas. σφαιρα αειβολοστατος δε σφαιρας ευρεσιμ αραται λισ η κερκυραια γραμματικη γαυσικαα τη αλκυονευτικα τριαρατιθησι. pro pila lusoria etiā ponit sphęristerion locus vbi ponitur.

¶ Sphęristerium: locus balnei spē rotūda i quo ya

ria exercitationū genera veteres habuere. Plyn. in epistolis. Apoditerio suppositum est sphęristerii: quod plura gña exercitationis: pluresq; circulos capit. Sed in primis ad exercitiū pilę deputat⁹ est. quā greci σφαιρα appellant. Nam σφαιρίζω significat pila ludo. Lamprid. Post lectionē operam palestrę: aut sphæristerio: aut cursui: aut luctamīb⁹ mollioribus dabat.

¶ Sphęromachia: pilę lusorię certamen: a sphęrica circulariq; figura dicta est.

¶ Sphinx gis. vel gos. & Sphíngiū: animal ęthyopię pdigiosum ad hominis speciē accedens solo pilo quem fuscū habet & silitudie ferā assimilat. habz geminas māmas in pectore vt inquit Plyn. li. viii. astringendo dictū. hoc est απο του σφιγγω. Hic cum hoīb⁹ offert si illū prędentiat: saluatur. Si vero bestia prius hoīem senserit: perdit homo. Albertus magnus li. xxii. De aīalibus inter simiarū genera enumerat sphinga insignē duab⁹ in maxilla maculis nigricantibus cauda coloris subnigri oblōga Solinus. Inter simias habet & sphinges villosę comis: māmis pminentibus: dociles ad feritatis oblitionem.

¶ Sphondylū: internodiū seu vertebrū spinæ dicitur. & Sphondylus pe. pdu. Sunt autē decē & septem spondyli: quorū. xxii. spinā faciunt. reliq; vero lumbos. Sunt & qui sphondylos dicant cubos. Seneca & Macro. videntur accipere pro quodā piscis genere: quē iuniores Schinalū dictitant. Sphondylus etiam verticulum dicitur appositum fulis: vt nēdo melius vertatur.

¶ Spica cæ. & spicus. & spicū dicitur cum per culmi foliculū. i. extremum tumorē aristę adhuc tenues in modum spiculi eminent. Abusiue tamen & de maturis frugibus dicit: & de quocunq; acumine ad spicę similitudinē facto. Dicta spica a spe: vt inqt Varro. Nā cum fruges in spicam exit: spē præbet hominibus. Spica in hordeo & tritico tria habet continētia. granū/glumā: aristā. Sciendū est a spicus vtrūq; numerū esse. a spicū tantū singularē. Cic. in aratro. Spicā illustre ferens insigni corpore virgo.

¶ Spica mutica: quę non habet aristam. Aristę enī quasi cornua sunt spicarum.

¶ Spiceus a. um. qđ ex spicis est. Tibul. Flaua ceres tibi sit nostro de rure corona Spicea.

¶ Spicilegium: collectio spicarum. Varro. Ad cor bem messe facta spicilegium venire oportet: aut domi legere stipulam.

¶ Spico as. spicas emitto. Ply. li. xviii. Granaī stipula crinito textu spicant. Vñ Inspico as. pe. pdu. quod est ad spicarū similitudinē incido vel fodio. Hinc spicat⁹ a. um. qđ habet spicas. Idē li. xxi. Aliud rursus spicatarum genus herbarum.

¶ Spiculū lancea breuis: seu vt Vege. ait telū missile: cuius ferrum est triangulū vnctarū nouē: hastile pedum quīq; & semis. Antiqui pilū neutro gñe vocauerunt. Accipit & p sagitta. Virg. Spicula cōuerso fugientia dirigit arcu. Aliqñ dr sagittæ ferrū: seu cuspis ipsa & aculeus. vt sunt spicula sagittarū & aculei apium. Curtius. Alexander sagitta ictus est: quę in medio crure reliquerat spiculū. Virg. de Apibus Et spicula cęca relinquunt Affixę venis. Dictū spiculū a spicarum specie.

¶ Spiculo as. cuspidē acuo. Ply. li. xi. Telū vero p fodiēdo tergori quo spiculauit ingenio⁊

¶ Spiculatores dicti sunt satelites principū a spiculis q̄ gestāt. Cor. Tacit⁹ dilapsis spiculatorib⁹ cætera choros non aspernata cōcionantē. Quidā etiam accipiunnt spiculatorē pro carnifice.

¶ Spinus: pyrorū seu prunorū arbor: q; spinis referta sit. Virgi. li. iiii. Geor. Edurāq; pyrū & spinos iam pruna ferentis.

¶ Spina: sentis qua pūgimur. Hinc spineus a. um. vt corona spinea: quę e spinis facta ē. Spinosus a. um. spinis abundans. Spina etiā dr a collo vsq; ad natiū flexū depssa: quasi vallis est inter colles quos vocant dorsa. Ply. li. xi. Spina lumbus ossea sed tereti structura p media foramina a cerebro medulla descēdēte. eē ei naturā quā cerebro colligūt qm̄ pte nui ei⁹ membrana modo incisa statī expiret. In spinę igit parte supiore scapulę: a lateribus dorsa: quæ oīa dicuntur terga.

¶ Spinter: fibula in humeris: aut armilla vt inquit Prisci. Plau. in Menæ. Iubeas spinternouum reconcinnarier. Hoc armillæ genere mulieres vtebantur brachio summo sinistro: solisq; fœminis decoram fuisse vestem: longe lateq; diffusam ad vlnas cruraq; ab oculis defendenda.

¶ Spintrię dicti sunt reptores monstrosę libidinis nouiq; concubit⁹. Sue. in Tibe. Monstrosiq; concubitus reptores quos spintrias appellabat.

¶ Spirillum: barba caprę.

¶ Spiræ sūt reuolutiōes siue circuli q̄ in seipsos nō recurrūt. Hic in ornamētis capitis matronarū: & in serpētib⁹ est spira cū se in girū voluūt. Vñ & p serpē te q̄q; ponit. Ply. lib. ix. Lolliā paulinā q̄ fuit Caii pricipis matrona vidi smaragdis margaritisq; optā alterno textu fulgentib⁹ toto capite crinibus spiris aurib⁹ collo monilib⁹ digitisq;. Virg. li. ii. Geor. Nec rapit immensos orbes p humū neq; tāto Squā meus in spirā tractu se colligit anguis. in in circulū. Et li. ii. æn. spirisq; ligāt ingētibus & iam Amplexi Ser. Spiris nodis. Vñ & bases colūnarū spirulas dicunt. Nam ppria spira est volubilitas funiū puta cū funis nautic⁹ in orbē cōuolut⁹ est. Itē spira dr funis q̄ a pileo ad fauces distendit & sub mēto alligat. Iuue. de faucibus aurea cū se Porrigat: & longo iactet spira galero. Itē dicit basis colūnę vni⁹ torī aut duorum. Plyn. In ephesię Dianę æde primū columnis spirę subditę & capitella addita. Item spira genus operis pistorii. Ennius etiam spiram hominū multitudiuem vocauit.

¶ Spiro as. exhalo. Plyn. Hęc duo gña fistulis spirāt: q̄ ad pulmonē ptinet. Aliqñ spirare est emittere: & sic cōstruit cū actō. Virg. Ambrosięq; comę diuinū a vertice odorē Spirauere. Col. li. i. Reliquisq; imundiciis tetrum odorē spirantibus. Si autem de morte fit sermo: absolutum est. Hui⁹ verbi composita sunt. Aspiro. Conspiro. expiro. Inspiro. Intespiro. Prospiro. Respiro & suspiro.

¶ Spiritus halitus. Idem enim sunt spiritus: halit⁹ & animę. Ply. Animę leonis virus graue: vrsi pestilens: hois tīn aīa inimici voluit pluribus modis. Aliqñ etiam spiritus dr ventus.

¶ Spirituale: & p syncopen spiritale: quod est spūs

¶ Spirabile: vitale quo spiramus. Virgi. lib. iii. æñ per sydera testor Per superos atq; hoc cęli spirabile lumen. Cicero tamē spiritabile dixit in libro de natura deorum.

¶ Spiramentū est per quod exit spiritus. Virgi. lib.

SP.

liii. Georg. In tectis certatim tenuia cæra ſpiramenta linunt.

¶ Spiraculum idē qđ ſpiramentū. Virg. Sęui ſpiracula ditis. Hiero. in Gen̄. poſuit p ipſo ſpū. Et inſpirauit in faciē ei⁹ ſpiraculū vitę.

¶ Spiracus: quaſi primipilaris: aut cohortis p̄fect⁹

¶ Spiſſus a. um. ꝓprie denſum ſignificat: a ſepium denſitate. Virgi. ſcrobibus ſuperabit Terra ſpiſſus ager. Quandoq; ſignificat tardum. Plaut⁹. Spiſſū: hoc eſt amanti dicere veniet. Idem. Quia quod bene promittunt haruſpices: perſpiſſe euenit. id quod male promittunt preſentaneum eſt. Hic Spiſſitas: & ſpiſſitudo.

¶ Spiſſo as. ſpiſſum facio. Cuius compoſita ſunt: Inſpiſſo & Conſpiſſo: quod eſt totum ſimul denſo Col. li. viii. Atq; vbi duratus eſt: vehementius p̄mitur: vt conſpiſſetur caſeus.

¶ Splen: dicitur qui & lyen. Celſus li. iiii. Splen ſiniſtra parte eſt inteſtino innexus: natura mollis & rarus longitudinis & craſſitudinis modicę.

¶ Spleneticus: qui ex ſplene laborat.

¶ Spleniū: vt Iul. pol. inquit: eſt caput ſplenis pinguis. Hic ſplenia velut p ſtitutionē dīr facta ex pāno laneo vel lineo q̄ ad curā corporis ſup imponi ſolent. Plyn. Supimponi oportet ſplenium e melle decoctum.

¶ Splēdeo es. dui. luceo. Vñ ſplēdeſco is. ſplēdid⁹ ſio. Apul. Cū iam aurora ſplendeſceret. Huius cōpoſitū eſt Reſplendeo.

¶ Splendor: lux per trāſlationē ponit pro decore dignitate: gloria. Vñ ſplendor noīs: ſplendor familiæ: ſplendor virtutum. hoc eſt claritas.

¶ Splēdid⁹ a. ū. clar⁹ fulgēs. Et ſplēdidi dīr q opas ſuas ad libertatē cōuertūt. Ecōuerſo Sordidi auari. Horat. Quatinus id facis vt quidā memorat athenis Sordid⁹ ac diues. Et alibi. Obiiciet nemo ſordes. id eſt auariciam.

¶ Spolio as. priuo. Tractū a militib⁹. Spolia enim dīr q̄cūq; hoſti detrahunt. Terē. in ecy. Quin ſpolies mutiles laceres. Hui⁹ cōpoſita ſūt. Deſpolio Diſpolio varie ſpolio. Amb. Hi aūt diſpoliāt q̄ accepim⁹ idumēta gręe ſpūalis. Expolio pfecte ſpolio: vt apd aplm Expoliātes veterē hoīem iduite nouū

¶ Spoletiū cū i ante um. ciuitas in vmbria q̄ nunc ducat⁹ ſpoletin⁹ dīr nō ſpoletan⁹: ſicut ab Aretio aretinus. Mar. De ſpoletinis quę ſunt cariоſa lagœnis Malueris q̄ ſi vina falerna bibas. Sic Cic. li. de claris oratoribus. P. Conutiū ſpoletinum dixit.

¶ Sponda: latus lecti. Nā ſpondę ſūt tabulę q̄ vtrīq; lectū ſuſtinent. Mar. Nec nudi ſponda grabati.

¶ Spōgia: apd ātiquos ī vſu erat tergēdarū mēſarū: adhibebaturq; ad obſcœna emūdāda. Mar. Hęc tibi ſorte dat tergēdis ſpōgia mēſis. Sen. li. x. epīa rū. Vnus e germanis lignū id qđ ad emundāda obſcœna adhęrente ſpōgia totū in gulā farſit: & in p̄cluſis ſpm̄ emiſit. Accipit & ſpōgia p aſpatagi ſtatui radice. vt apud Ply. & col.

¶ Spondeo es. ſpopondi. ſpōſum. Vide in dictione Deſpondeo. Eius cōpoſita ſunt. Conſpondeo. Vnde veteres conſponſos dicebāt fide mutua obligatos. & Cōſponſores: ſibi inuicem p̄mittētes. Cic. Leptæ. De negocio tuo q̄ ſponſores p Pompeio: ſi Galba conſponſor tuus redierit. Deſpondeo & Reſpondeo: de quibus alibi.

¶ Sponſo as. frequentatiuum: a quo Deſponſo as & Deſponſor aris.

¶ Sponſio: non ſolum p̄miſſio dicitur: ſed etiam actionis genus eſt. Caper. Religione ſancitur fœd⁹ at ſponſio pœna. Paulus iureconſul. ſponſionē dici affirmat: non ſolum quę per ſponſi interrogationem fit: ſed etiā oēm ſtipulationē p̄miſſionemq; & ſponſor p fideiuſſore quandoq; ponitur.

¶ Sponſus us. Sponſio. Ser. ſul. Si poſt eas ſtipulationes vxor non dabat: qui ſtipulabat ex ſpōſu agebat: iudices cognoſcebāt.

¶ Sponſus a. um. ptcipium. Teren. in eu. Scis ſpō ſam mihi? Et deeſt eſſe.

¶ Sponſalis & hoc ſponſale: quod ad ſpōſionem pertinet. Vnde ſponſalis dies dicitur quo puella p̄mittitur.

¶ Sponſalia orum. ꝓmiſſio ſiue contractus ſtipulationum futurarū nuptiarum. Sponſalia hoc modo fiebāt. Qui vxorē ductur⁹ erat: ab eo vnde ducenda erat ſtipulabat eā in matrimoniū ductū iri. Qui dat⁹ erat itidē ſpondebat daturū. Is contract⁹ ſtipulationū ſponſionūq; dicebat ſponſalia.

¶ Spondęus: pes duabus ſyllabis longis conſtās. Legitimus pes qui in heroico verſu oēm ſibi vendicat locū: licet raro quinto loco reperiat. Dictus q; in ſacrificiis & libamētis eo maxīe vterēt. Nā σπονδὴ libamentū fœduſq; ac ſpōſionē ſignificat.

¶ Spōdylus eſt qui in ima parte fuſi apponitur: vt fœminę melius nere poſſint. a cuius ſimilitudīe callus ſiue caro interior oīm oſtreorum ſpondylus dī. Mar. pro aſalium oſſiculis in Santra lib. vii. Roſos tepenti ſpondylos ſinu condit. Eſt & ſalſamenti genus ſpondyle apud atheneū: & nomen piſcis apud Plyniū. Inſectum apud Ariſtotelē. Plyn. li. xxvii. Nullū animal radices a nobis dictas attingit exceptа ſpondyle quæ oīnes perſequit. Genus id ſerpētis eſt. Atheneus id quod in capite mugilū echinnata ſpecie conſpicimus ſpondylum tradit appellari. Sed & calcul⁹ æneus quo ſuffragia ſua iudices athenis dabant: ſpondylos vocabatur: vt eſt apud Iulium pollucem.

¶ Sponte aduerbiū ſignificat naturaliter: vt multę arbores ſpōte naſcunt. i. naturaliter & nō ab hoībus ſatę. Aliqñ ſignificat ſine requiſitione: vt ſpōte ad te venio. Capit nōnunq; noīaliter & in ablō tantū: vt ſponte mea: ſponte tua. Virgil. Sponte ſua ſandyx paſcentes veſtiet agnos. Hinc Spontaneus a. um. quod eſt voluntarium: aut naturale. Amb. Terra autem ſpōtaneos fructus germinat: aut creditos vberiore cumulo refundit.

¶ Sporos gręce: latine ſemen dicitur.

¶ Sporades: inſulæ q̄ dā circa cretā in mari Carpathio ſicut Stra. li. x. ſcribit. dictęq; ī mari ſpſę ſunt: ſūt aūt harū noīa Hellene. Phocuſa. Hecaria. Schimuſa. Polegrados. Thera. Anaphe: Aſtypalea Laguſa. Ion: vbi ſepult⁹ fertur Homerus.

¶ Sporta q̄ & ſportula: aut a ſparto herba quæ frequens apud hiſpanos naſcit: aut ab aſportādo: vaſis gen⁹ q̄ ſi fiſcella. Sal. li. ii. hi. E muris canes ſportis dimittebant. Et qñ ī ſportis pecunia: qñq; etiā cib⁹ in quotidianū vſū deferri ſolebat: mō p diſtributione ad pp̄m: mō p ipſis cibis ſumit. Sue. ī clau Exhibuit ānuerſariū ī caſtris p̄torianis ſine veneratione appatuq; iuſtū atq; legitimū ī ſeptis ibidē extraordinariū & breue dierūq; paucorū. Quodq; appellare cœpit ſportulā: quia primū datus ſe dixerat

velut ad ſubitã dictãq; cœnulã inuitare ſe ꝓpopulũ Idẽ dicit Neronẽ cœnas ad ſportulas reuocaſſe. i. ad parua cõuiuia. Iuue. Nõne vides quãto celebret ſportula fumo? Erat & ſportula loc⁹ in atrio dom⁹: vbi ponebant eo die q̃ dono dãda erant. Diminutiuũ a ſporta eſt ſportula: a quo fit ſportella.

¶ Spuma: ſordes earũ rerũ a q̃b⁹ eiicit. Virgi. Spuma s, ſalis ære ruebant. Hinc ſpumeus & ſpumoſus

¶ Spumo as. ſpumam facio. a quo Deſpumo: de quo alibi.

¶ Spuo is. ſpui. ſputũ. ſaliuã emitto. Virgi. lib. iiii. Geor. Namq; alte turpes horrẽt ceu puluere ab alto Cũ venit & terrã ſicco ſpuit ore viator Arid⁹. Hui⁹ cõpoſita ſunt. Cõ ſpuo ſimul ſpuo vel aliquẽ fœdo Lac. li. iiii. Poſt hęc cõſpuerũt in facie ei⁹. Plau. Ab oibus deriſus atq; cõſput⁹ Deſpuo. Expuo: inſpuo in aliquẽ ſpuo. Ply. li. xxii. Tradũtq; cõmanducata ea ſi inſpuat mori ſerpentẽ. Reſpuo repudio: & quaſi cum ſputo per cõtemptũ reiicio. Lact. li. i. Hãc totã opinionẽ q̃ſi a poetis cõfictã Saluſti⁹ reſpuit.

¶ Sputo as. frequentatiuũ. Plau. Nã illic iſti q ſputatur interdum morb⁹ venit.

¶ Sputũ: ſaliua: qđ a pus deſcẽdit. Dĩ & ſputus us. Lact. li. iiii. Dabũt autẽ deo alapas manib⁹ inceſtis: & impurato ore expuent venenatos ſputus.

¶ Sputamen: idẽ qđ ſputũ. Hiero. in lib. Iud. Quõ ſi rũpat quis filũ de ſtupa tortum ſputamine.

¶ Spudacten: q dã interp̃ tant amatorẽ. Hiero. lib. de viris illuſ. Vbi de diuo Luca agit. Sed & Tertullianus vicin⁹ eorũ tẽpoꝛe refert p̃ſbyterũ quẽdã i aſia σπουδακτηυ. i. amatorẽ pauli cõuictũ apud Ioannẽ q̃ auctor eſſet libri: & cõfeſſum ſe hoc pauli amore feciſſe loco excidiſſe.

¶ Spurcus a. um. qđ eſt impurũ/obſcœnũ: lutulentũ: a ſpuendo dictũ: q̃ tale ſit vt de eo ſpuat. Plaut. Tot noctes reddat ſpurcas quot puras habuit. Alĩ q̃n ponit ꝓ fœtido. Apul. Tam multę res ſpurcæ & graues nares infeſtãt. Aliq̃n ꝓ vehemẽti: aſpo. Cic. Iactati tẽpeſtate ſpurciſſima. Col. Atq; in his ipſis haberet cognitũ qd recuſaret, collis. quid, cãpeſtris poſitio: quid humid⁹ & graminoſus: quid ſiccus & ſpurcus ager. Aliq̃n ꝓ & ſanguinario. Varr. Spurc⁹ gladiator & carnifex

¶ Spurcicia & ſpurcicies immũdicia. Lucre. lib. vi. At contra nobis cœnã teterrima cũ ſit Spurcicies eadem porcis hęc munda videtur.

¶ Spurco as. fœdo: vitio. Celſus iurecõ. Cũ eo agi poſſe aquilia qui vinũ ſpurcauit: vel effudit: vel acetum fecit: vel alio modo vitiauit. Plau. Spurcat̃ naſum odore illutilibi. Antiqui ſpurcum vinum dicebant cum aqua mixtum: tanq̃ non amplius puru⁊ foret: aut igne calefactũ: aut muſtũ anteq̃ deferueſcat. Hinc fit compoſitum Conſpurco. Col. lib. ix. Nã ſuperſiliens auis proluuie ventris cibos & aquã conſpurcat.

¶ Spurius: incerto patre nat⁹: ab σπειρειν. ſemĩare. quia nihil habet a patre niſi ſemen. Vñ ſpurios verſus dicim⁹ alterius aut incerti auctoris. Auſoni⁹ Quiq; notas ſpuriis verſib⁹ appoſuit. Ser. Spurius dĩ qui ex muliere nõ nota ort⁹ eſt. Sabini nanq; pudenda mulieris ſporios dicunt.

¶ Squallor: inquinatio: ſordes. Gel. In corporib⁹ incultis ſquamoſis alta congerie ſordium ſquallor appellabatur.

¶ Squallidus: ſordidus; incultus. Vnde ager non arãtus ſquallid⁹ dĩ. Aliq̃n ponit ꝓ fulgenti. Vir. Aliter erit maculis auro ſquallentib⁹ ardens.

¶ Squalleo es. lui. a ſquãmarũ crebritate & aſperitate dictum. Vnde & ſquallens pro fulgenti pleno diuite onerato abundantiq; ponit̃. Quicquid enĩ nimis inculcatum obſitũq; aliqua re erat: ita vt incuteret viſentibus horrorẽ ſquallere veteres dicebant. Virg. li. xii. Per tunicam ſquallẽtem auro latus haurit apertum. Hic poſtea tractum eſt vt corpora inculta & veluti ſquammoſa alta congerie ſordiũ ſquallere dicantur. Idẽ li. ii. Squallentẽ barbam & cõcretos ſanguine crines. Et lib. i. Geor. Squallent abductis arua colonis.

¶ Squãmę: quibus corium piſcis aut ſerpẽtis tegitur. Hinc Deſquãmo as. & exquãmo as. qđ eſt ſquãmas detraho. Plau. in au. Dromo deſquãma piſces Ab harũ ſimilitudine loricarũ quoq; catenulę ſquãmę dicuntur. Virgil. Quem pellis ahenis in plumã ſquãmis auro conſerta tegebat.

¶ Squaroſus: a ſquãmarũ ſilitudine dĩ: cuius cutis exurgit ob aſſiduã illuuiem. Lucil. Varonũ ac rapicũ ſquaroſa incondita roſtra.

¶ Squatina: ex planoꝛ piſcium genere: q; ꝓpter ſquallorẽ: hoc eſt aſperitatem cutis ligna & eburea poliantur.

¶ Squilla genus arboris. Var. li. i. de re ruſ. Alia in mari: vt palmas & ſquillas.

¶ Stalagnium genus inauriũ fuiſſe oſtendit Noni⁹ allegans Cæciliũ qui ait. Ex auro eius ſtalagnium domi habeo.

¶ Stadiũ latine curriculũ: ſiue loc⁹ ĩ quo equi hoiesve currũt & certant athletę. Nam & Domitianus inter cætera ſtadium extruxit. Dictum ſtadium απο τησ ſαστεοσ. hoc a ſtatione: q; hercules eo ſpatio vno ſpũ confecto conſtitiſſet. Nã clariſſimum fuit curriculum ſtadii olympii quod hercules ſuis pedibus metatus fertur. continetq; octauam mille paſſuum partem: quod centũ. xxv. noſtros efficit paſſus hoc eſt pedes. ccccccxxv. vt ſcribit Plyn. Quæ mẽſura octies efficit mille paſſus.

¶ Stadiodromi dicti ſunt qui in ſtadio curſu certãt Firmicus. Si mars reſpexerit leporem celeſtẽ in horoſcopo: faciet ſtadiodromos. Stadiodromos etiam loc⁹ in quo ludi & curſ⁹ exercent̃. Ply. li. xxxiiii. Eundem vicit: & leontius qui fecit ſtadiodromon aſtylon olympię qui oſtenditur.

¶ Sto as. ſteti. ſtatum: proprie ſignificat in ſe & ſua mole conſiſtere. Et non tantum de animatis: ſed de inanimatis quoq; dicitur. vt nauis ſtat: flumen ſtat currus ſtat: ſol ſtat. Vnde ſolititium. Item auis in aere ſtat. Arbor ſtat. Virgil. Stabat acuta ſilex. Item Stare ſignificat rectum eſſe. Seneca. Alios ſtantes alios genibus flexos vidiſſes: ſedentem aut cubantem neminem. Item permanere: durare. Cice. Facere promiſſa: ſtare conuentis: reddere depoſitũ. Virgil. Et bene apud memores veteris ſtat gratia facti. Item horrere. Cæcil. Stat ager ſentibus. Item ſplenum eſſe. Virgil. iam puluere cælum Stare vident. Item prominere. Lucill. Hic corpus ſolidum inuenies hic ſtare papillas Pictor marmoreo. Item præſtitutum eſſe & immobilem. Virgil⁹. Stat ſua cuiq; dies. Oui. Sic ſtat ſententia. id eſt immobilis & fixa ẽ Item in animo eſſe. vt Virgi. Oſs in aſcanio charaſtat cura parentis. Item quieſcere. Apul. Dum forte ſtarent in taberna ludentes. Item in priſtino ſta-

tu manere. Virg. Troiaq; nunc ſtares priamiq; arx alta maneres. Itē cōſtare in p̄cio eſſe. Liui. li. xxiii. Multoq; ſanguine ac vulneribus ea pœnis victoria ſtetit. Gellius. Magno ei ſtet ea nocte abſentem fuiſſe. Quintilian⁹. Neq; ipſe hoc periculum ignoro ex pertus non leui ducumento quanti ſteterit mihi q̄ ſemel impata non feci. Stare firmū eſt non moueri ſed conſtāter. Item eſſe. Liuius. Reſiſtis autē aduerſus famam: rumoreſq; hominū: ſi ſatis firmus ſteteris. Stare per me: per te: per illum dicitur: cū nos ad aliquid aliud cauſa ſumus ne quid fiat. Ply. lib. xviii. Non ſtat per me: quo minus cęlū intelligas & cæleſtia ſcias. Quīt. Non p̄ me ſtetit ſed per illa. Cōpoſita huiꝰ verbi ſunt. Abſto adſto vel aſto. Cōſto. Circunſto. Anteſto. Contraſto p̄ aduerſor. Neuius. cōtraſtat ſemp: nec me ſinit loquier. Exto a quo ſuper exto. Inſto. Interſto. Diſto. Obſto. Perſto. Reſto. Subſto: Superſto. Et ſcd̄m aliquos Manifeſto. qd̄ eſt quaſi ad manus foris ſto. Præterea Solſtitium & iuſtitiū a ſto deducuntur.

¶ Stabilis: qui eſt aptus ad ſtandum.

¶ Stabilio is. ſtabilē facio: firmo. Plau. in am. Regiq; thebano Creōti regnū ſtabiliuit ſuū. Hinc Conſtabilio: qd̄ eſt totū ſtabilio. Idē i ac. Ego rem meā cōſtabiliui cū illū emi de p̄da a queſtoribus.

¶ Stabulū: a ſtando locus dī in quem longo itinere feſſi ſuccedere ſolent: q; & diuerſoriū & hoſpitiuꝫ dici ſolet. Vnde & p̄ſtibulę meretrices dictæ q; q̄ſtus copioſioris gratia concurrentibꝰ illuc aduenis mā ſiones āte ſtabula habuere. Petro. in ſatyr. Sed nec viam diligenter tenebā: quia nec quo ſtabuluꝫ eſſet ſciebā. Hinc ſtabula dicuntur loca generaliter in q̄bus armenta gregeſq; conſiſtunt in agris & ſub dio veluti quędā ſtationes aialiū. Nam vbi equi tenentur ſpecialiter Equile. vbi oues Ouile. Vbi ſues haram dixere. Bobile quoq; a bobus. Caprile a capris nomen traxerūt. Virgi. Quattuor a ſtabulis p̄ſtāti corpore tauros Auertit. Idē. Interea cū iam ſtabulis ſaturata moueret Amphitrioniades armēta abi tūq; paret. Poteſt etiā p̄ſepe in hoſpitis ſtabulū dici. Apul. Duriſſimo caſui meo ſeruiēs ad equū illuꝫ victorē meū, pbiſſimū in ſtabulū cōcedo. Vbi aliuꝫ etiā Milonis quōdā hoſpitis mei aſinū ſtabulantē inueni. i. quaſi hoſpitātē. Stabulū etiā ſumit̄ p̄ quacūq; ſtatiōe ſeu habitatiōe & loco vbi q̄s ſtare conſueuit. Virgi. Ardua tecta petit ſtabuli & de culmine ſūmo Paſtorale canit ſignū. A ſtabulū fit p̄ſtibulū

¶ Stabulo as. neu. & ſtabulor deponens ſignificat ſto diuerto: & quaſi ſtationē hēo: ſiue etiā in ſtabulo guberno. Var. li. i. de re ruſ. Si pratā ſint & in fundo neq; pecꝰ dñs hēt: dāda opa vt pabulo vēdito alienū pecꝰ in ſuo fundo paſcat & ſtabulet. Col. lib. vii. Si idoneis tp̄ibꝰ ad p̄ſepia: ad aquā: ad exercitationē pecꝰ duxerimus: curæq; fuerit vt ſtabulent̄: ſic in eo loco ne humore madeſcāt vngulę: qd̄ facile vitabimꝰ: ſi ſtabula roboreis aſſeribꝰ cōſtrata: aut diligēter ſubinde emūdata fuerint humꝰ & palea ſupiecta Sta. li. i. th. Geticeq; pecꝰ ſtabulare ſub hęmo. Oui. li. xiii. met. Hoc pecꝰ oē meū: multę ſtabulant̄ in antris. Gel. Tubero in hiſtoriis ſcriptū reliq̄t Attiliū conſulē in Africa apud Bragadā flumē grāde feciſſe aduerſus ſerpentē in illis locis ſtabulantē prælio. Hinc ſtabulatio māſio in ſtabulo. Col. li. vii. Calore boues ſub dio: frigoribus intra tectū manere opoꝫtet. Itaq; hiberna ſtabulatio eoꝝ p̄paranda eſt. i. locus ſtabuli: vel vbi ſtabulentur.

¶ Stabulariꝰ. hoſpes viatores p̄tio recipiēs. Apul. Sumo ſarcinulā & p̄cio manſionis ſtabulario p̄ſoluto capeſſimus viā. Vlp. Caupones & ſtabularios eos q̄que accipiemꝰ q̄ cauponā & ſtabulū exercēt. & ſtabularius dī q̄ ſtabuli: hoc eſt loci vbi aialia ſtant curā gerit. Col. li. vii. Hic enī recognoſci grex poterit: numeruſq; cōſtare ſi velut ex militari diſciplina intra ſtabularii caſtra manſerint.

¶ Statio: locus in quo naues aut milites tuto ad tēpus ſtant: vel in quo frequēter cōſiſtit̄. Curt. Cognitū id p̄ exploratores q̄ ſtatiōes hoſtiū fuerāt ingreſſi. Itē ſtatio dī locꝰ ad cuſtodiā aſſignatꝰ: qñ milites ſtantes vigilant. Virg. Sternūtq; vices ſtatione relicta. Ipſe comes nyſo gradit̄. Hinc ſtationarii milites. Itē officina in quā multi cōueniunt vt de aliqua re decernat̄: & ius dicat̄: ſtatio appellat̄. Gel. Queſitum eſſe memini in plęriſq; vrbis ſtationibꝰ ius publice docentium. Iuue. Stationes oīne theatrū. Similiter errantium ſtellarū matutinę quas primas vocant: & veſpertinę quas ſecundas cū ſtare ſpectantibus videant̄ in oriente & occidente ſtationes vocātur. Et ſtatio ipſe ſtandi actus: vñ & nomen accepit ſtatio. Hier. Ieſus filius naue ſtationē impetrauit ſoli & lunę. i. vt ſtarent.

¶ Statiuncula: diminutiuum. i. parua ſtatio: ſicut a ratio ratiuncula.

¶ Stationarii milites dñr quibꝰ cuſtodiæ aut p̄ſidii gratia ſtatio aſſignata eſt. Itē qui in vrbibꝰ ant̄ quiciis tenentur ad populorum quietem tuendam ſtationarii vocantur.

¶ Stationalis: firmiter ſtans. Ply. de ſyderibus. Eadē ſtationalis ſenis menſibꝰ cōmorat̄ in ſignis: alioquin bimeſtris cum cęterę vtraq; ſtatiōe quaternos menſes non impleant.

¶ Statiua. & ſtatiuę: quaſi ſtationes dicunt̄ ſiue munitiones in quibus vt ꝓpius pugnent milites conſident. Liui. li. i. Tentata res ſi primo impetu capi arduea poſſet. Vbi id parū ꝓceſſit obſidione & munitionibꝰ ſepti primi hoſtes. In his ſtatio vt fit longo magis q̄ acri bello ſatis liberi cōmeatus erāt. Et lib. ix. Statiua noſtra munimento ſatis tuta ſunt.

¶ Stata: ſacrificia q̄ certis ac ſtatutis diebꝰ fiebant: q̄ nō mutabant̄: ſed firma & ſtabilita erāt. Cato. Sacra ſtata ſolēnia ſancta ſeruaſti. Enniꝰ. Modicam & modeſtā formā mulieris ſtatā vocauit.

¶ Statarius a. um. a participio ſtatus quaſi ſtabilis ſiue idoneus ad ſtādum. Ter. in heau. Adeſte æquo oīo: date mihi poteſtatem ſtatariam agere: vt mihi liceat per ſilentium. Liui. li. ix. Statarius vterq; miles ordines ſeruans.

¶ Stator: qui apud magiſtratū aſſīdue eſt: a crebra ſtatione: quales ſunt nuncii. vel tabellarii: vel apparitores qui reos in ius vel in carcerem ducūt: qm̄ apud magiſtratum dicati ſunt vt ſtēt paratu ire quo ab illo miſſi fuerint. Vñ Planc⁹ de ſtatore Lētuli cōſulis ad Ciceronē ſcribit. Præſto mihi fuit ſtator eiꝰ cū litteris quibꝰ ne venirē denunciabat. Et ſtator dictus eſt Iuppiter: qm̄ ſtare fecerit Romanos in fugā a ſamnitibꝰ verſos. De quo in ſiſto dictū eſt. Nō enī a ſiſto: ſed a ſto deſcendit. quod patet ex eius cōpoſito Antiſtitor: quod compoſitionē & ſignificationem habet a ſto. ſicut & ātiſtes. Et dicit̄ Stator iuppiter: qui ſtare animo facit.

¶ Status us. conditio habitꝰ q̄d lingua vernacula

dicimus lo eſſere. Hiero. Nã corporis noſtri certus eſt ſtatus: vt oĩm animantiũ. Sed qm̃ apud deũ nõ de ſtatu corporis nr̃i: ſed de vitæ meritis iudicamur apparet omnẽ hoſem mente ſua ſibiipſi ſtatum nõ mẽꝫ formare. Col. li. viii.. Quare ſtat⁹ eius lõgior ꝓductiorꝫ ad hos caſus magis habilis eſt. Ci. Quí ſtatus rerum? quæ conditio tẽporũ. Do. Status ad habitum refertur. Statura corpori adſcribitur. Status eſt ſenici ſtatura longitudo corpis. Q ſiꝫ apud rhetores Status dr̃ in quo cauſa maxime vertitur. Ci. Status eſt ĩ quo primo inſiſtis quaſi ad repugnãdum congreſſa defenſio. Quiutil. Status eſt quod ex prima conflictione naſcitur. Exempli cã. Intentio eſt. Feciſti homicidium. Depulſio eſt. Non feci. Quæſtio an fecerit. Hinc cõſtitutio coniecturalis q̃ & ſtatus dicitur. Tres aũt eſſe ſtatus quidã dixerunt Coniecturalen: Iuridicialem: & finitiuum: ſiue legalem. De quibus in rhetoricis.

¶ Status a.um. idem qđ firmus. Ply. li. xviii. Iam primũ hanc iniuriam oĩbus annis accidere nõ poſſe ꝓpter ſtatos ſyderum curſus. Stati dies dicebantur qui iudicii cã cũ peregrino inſtituunt. Plau. in cur. Status cõditus cũ hoſte interceſſit dies.

¶ Staturus a.um. participium eſt a Sto as.

¶ Statim aduerbium ſignificat cõſtanter: ꝓſeuerãter: continue quaſi inſiſtendo & vno ſtatu a ſtando. Plau. in am. Nec recedit loco quin ſtatim rem gerat Neꝫ veſpugo neꝫ vergiliæ occidũt iſta ſtatim ſtãt Ter. in phor. Bina talenta capiebam ſtatim. Aliqñ mox illico: ꝙ ea q̃ mox fiunt cõtinenter fieri videãtur. Ci. in ver. Statim meſſanam lr̃as dedit.

¶ Stagnum a ſtando dr̃ aqua ſtans. Virg. Stagnũ ꝓ parte maris ꝓfundiſſima poſuit ꝙ ea minime moueatur: ſemꝑ ſtet. i. quieſcat. Emiſſamꝫ hyemem ſenſit neptun⁹ & imis Stagna refuſa vadis. Stagnũ etiam metallũ eſt: a quo Stagneus a.um. Ply. libro xxx. Pyxide ſtagnea dixit. hoc et ſtannũ dicitur.

¶ Stagno as. ſtagnum facio: aquã cõtineo. Virg. li. iiii. ge. Nã qua pelle gens fortunata canopi Accolit effuſo ſtagnantem flumine nilũ. Et dicimus ſtagnare aquam cum non effluit: neꝫ forbetur. Plyn. Vbi marini fluctus effuſi ſtagnare ſolent. Et ſtagnare terram quæ non abſorbet: ſed cõtinet aquã. I dẽ. Agris humidis atꝫ ſtagnantibus. Huius cõpoſitũ eſt Reſtagno: qđ eſt exundo: vt apud eundẽ lib. ix. Idem tradit i phalagonia effodi piſcis gratiſſimos cibis terrenos altis ſcrobibus in his locis vbi nullꝫ reſtagnent aquæ.

¶ Stannũ plumbum a ſtãdo dici videt ꝙ in formacibus primũ fluat ac ꝓ ſe ſtet: quod & Stagnũ & græce caſſiterũ: ſiue Catiteron: ſiue Caſſiriton imutatis ab homero lr̃is. Nã plũbi ſunt duo gña nigrũ. ſ. & album. Hinc Stãneus a.um. Vñ vaſa ſtannea.

¶ Stamen a ſtando: ꝙ eo ſtat in tela oẽ velamẽtũ eo ꝙ firme ſtat dum texit: nõ id qđ hinc in inde trahitur. Subtegmen quod ſubit ſtamini. Dicit etiam ſtamen quicquid in colo ad nendum ponit. Hiero. ad Fabio. Ex quibus facta fila retorquentur cũ ſubtegmine triũ colorũ hyacinthi cocci purpurę & cum ſtamine byſſino.

¶ Statilinus & Statanus: dii præſides quaſi nobis adſtantes.

¶ Stater eris. pe. cor. gñis maſ. teſte Hie. in Matth. dicitur qui duo habet digragmata. Idem li. ꝛ. Ecce inuenta eſt in manu mea quarta pars ſtateris argẽti Et Hiere. Et appẽdi ei argentũ ſeptẽ ſtateres & decẽ argẽteos. Fit aũt a græco ιστημι: qđ eſt põdero ꝛ in a cõuerſo: ſicut & ab ιστημι: qđ ẽ ſto fit στασις ſtatio. Pari mõ ꝛ in α mutato. A cuius actõ græco στατηρα formauerũt. Quidã hoc nomen aſpirãt: atꝫ ab σταθμιζω: qđ eſt trutino vel põdero deducunt. Suidas tñ στατηρ το εκ χρυσου νομισμα τῶν βαλαντιων ꝛ συνωρις το μεν ελκειν εβολουσ εκ χαλκου του δε στατηρασ χρυσιου τῶν ευμηλου ιππων ολυ μαλλον αλληλοισ εοικοτασ.

¶ Statera æ. pe. ꝓ. a ſtando dicta eſt: quia ſtante libra penſatur aurũ vel argentũ. Eſt. n. inſtrumẽtum quo res ponderantur ſine bilancibus.

¶ Statuo is. tui. ſtatutũ. delibero: ordino: dedico: firmiter pono. Lact. li. ii. Abſtinere põlio ſtatuiſſet. Et li. vi. Sed his oĩbus deus certos limites ſtatuit. i. ordinauit. Vir. Crateraſꝫ duos ſtatuã tibi pinguis oliui. i. dedicabo. Ter. ꝓ Concutere poſuit cum ait. Sublimẽ illum arriperem & caput primũ in terram ſtatuerem: vt cerebro diſpergat viam. Huius cõpoſita ſunt Conſtituo: Deſtituo: Inſtituo: Præſtituo: Proſtituo: Reſtituo: & Subſtituo.

¶ Statua a ſtatuo deduci videt: & eſt imago alicuiꝰ q̃is inter ſe differant: ꝙ ſtatuæ ſint æneæ eborcæ. lapideæ. Imagines cæreæ & pictæ. Suæ. in Tibe. Ettam ſtatuas atꝫ imagines niſi permittente ſe poni prohibuit.

¶ Statuncula diminutiuũ parua ſtatua.

¶ Staticulũ dimi. a ſtatua. Hiero. in trãſlatione homiliæ origenis. Sed vxor eius immemor cepti retrorſum reſpicit: impoſitam legẽ rupit: fit ſtaticulũ ſalis. Staticulũ etiã dr̃ in vehiculis, ſicut Eſſedũ in equo: & petoritũ in mula. Ply. li. vlti. Reddũt ſpẽs fluminum nemorũ & iumentorũ & eſſeda & ſtaticula & equorũ ornamenta. Apud Plau. in perſa. Staticulum gñs ſaltationis eſt.

¶ Statuarius qui ſtatuas fingit: ſeu q̃ imagines fũdit. In qua nimirũ arte excelluere Liſippus. Apelles Praxiteles Myron Polycletus.

¶ Statuarius a.um. qđ ad ſtatuam pertinet vt opus ſtatuarium.

¶ Satuaria æ. ars. ipſa faciendi ſtatuas.

¶ Staturoſus q ſtatura. i. magno corpore ẽ. Aug. Forte habens ſeruum formoſum ſtaturoſum bene compoſitum: habens alium forte ſtatura puum.

¶ Satumen pe. ꝓ. dicit id quo fulcit vitis: vt pali & pedamenta & quicqd ꝓ monumento accedit. Statumẽ dici põt: q̃ſi armamentũ quo res ſtare poſſit. Ipſa quoꝫ pedamẽta vitiũ ob hoc armamenta qñ ꝙ noiantur. Apud Victr. Statumẽ dicit quicqd ꝓ ſtrato adiicitur. Et ſtatumina a ſtatu arborũ dicunt ꝓ vt creſcendo ſtatum accipiunt rami. Quo ad primum ſignificatum. Col. li. v. Poſita vinea. i. tertio auctumno vehementioribus ſtatuminibus ſtatim ĩ pedienda eſt.

¶ Statumino as. ſtatuminibus firmo. Ply. li. xviii. In ſolutiore terra ſepibus formari ora vtrinꝫ lapidibus ſtatuminari: & alio ſemper integi.

¶ Stapedes pe. cor. machinulę ferreæ in, quibus pedes habere ſolemus dum equitamus.

¶ Stachys latine ſpica. Vñ nardi ſtachys. i. nardi ſpica ex qua vnguentũ generoſum concinatur. Nã vt ſcribit Ply. Vnguẽtarii, non ſolũ folia: ſed etiam ſpicas nardi in vnguento celebrant. A folio vero

T.

nardi foliata nuncupantur vnguenta nardina.
¶ Stactis myrrhæ flos appellatur. Hie. Narrent & hi qui aromatū nouere virtutes ſtactē floreē eſſe myrrhæ. Hæc & Gutta alio noīe dicīt ſiue ſtilla & aloe. Vñ in euā. legimus q̄ nicodemus cētū libras myrrhę & aloes ad ſepeliendum dñm pręparauerit.
¶ Staphylinus paſtinaca agreſtis. Col. li. x. Tum agreſtis paſtinaca & eiuſdē noīs edomita quā græci σταφυλῖνην vocant. hęcetiā ſtaphys dī. Palladius Staphys agria perimit pediculos gallinarum.
¶ Staphys. Videī dictōe Staphilinus. de quo mō.
¶ Statius nomen poetæ comici fuit qui Cæcilī⁹ dictus eſt. Statius autem appellatus fuit qm̄ ſeruus fuit. Statius. n. nomē ſeruile eſt. Fuit & alius poeta hoc noīe qui heroico carmine multa conſcripſit.
¶ Stechades pe. cor. ſunt tres inſulæ in rhodani oſtio vicinę maſſiliēſibus ſic dictę ꝓpter ordinē quo ſitæ ſunt. Græci em̄ ſticon dicunt ordinē & verſum Luc. ſingulariter ꝓtulit. Venerat in fluctus rhodani cum gurgite claſſis ſtechados ora tenens.
¶ Stella a ſtando: q̄ ſtare ſtellę videātur. Sunt aūt ſingulares ſtellæ nō admixtæ aliis: ſydera vero ſiue aſtra ſunt quæ ad aliquod ſignū cōplurium ſtellarū compoſita ſunt: vt aries taurus. Eſt & ſtella nomen poetę patauini lepidiſſimi.
¶ Stello as. luceo: & quaſi ſtellas facio. Mar. Et numeroſa linūt ſtellantē ſplenia frōtē. Ply. li. xxxvii Q̄m ſtellarū hyadū & numero & diſpoſitiōe ſtellant Hinc ſtellatum ſtellis plenū: qđ eſt cæli epithetum cū, ſerenum eſt. Interdū, ſtellare eſt ad modū ſtellarū factum eſſe: qđ dicimus facto de ſtellę. Claud. lib. ii. Ducīt in thalamū virgo ſtat ꝓnuba iuxta Stellātes nox picta ſinus. Idem li. iii. Vt patuit ſtellata dom⁹ confidere iuſſi. Interdū inuidere a ſtellione aīali cui ius natura eſt inuidiā habere. de quo Ply. li. xxx.
¶ Stele p ſimplex l colūnę quas latini pilas vocāt.
¶ Stellio aīal ſimile lacertę tergo depictum lucentibus guttis ad modū ſtellarū: vulgo Tarantula dicīt a græcis Aſcalabotes q̄ apud eos ασκαλοσ circulus eſt Stellio aūt circulis quibuſdam depictus eſt Et veluti lucētibus guttis in modum ſtellarū. Morſus eius perraro interimit hoīem tñ ſemiſtupidum facit & varie afficit. Eſt & alius ſtellio ex araneorū genere lentiginoſus in cauerniculis dehiſcētis pauimentum terræ habitans. In apulia frequens viſitur: & ſimiliter Tarantula dicīt ſcorpionibus ita cōtrar⁹ vt viſus ab eis pauorem ipſis afferat: & torporem. Aug. li. x. cō. Quid cū me domi ſedentē ſtellio muſcas captans: vel aranea retibus ſuis irruētes implicans ſæpe intētū facit. Hinc ſtellare ꝓ inuidere. Sed & maledicta hinc: & ſtellionatus crimen: & Stellatura accipere apud Spartianū qui ait. Tribunos q̄ ſtellaturas militibus tuliſſent capitali pœna afficit.
¶ Stellionatus crimē apud iuriſcō. aſtelliōe nomē ſumpſit. Quod fit cū aliquid dolo factū eſt: vt ſi q̄s rem alii obligatā diſſimulata obligatione ꝓ callidi-tatē alii diſtraxerit: aut ſi quis merces corruperit aut impoſturā fecerit: cui⁹ nulla ordinaria pœna eſt: ſed extraordinarie plectitur. Et ad pręſidem ſpectat.
¶ Stemma atis. coronamētum quod ex multis floribus compoſitum eſt: dictum a græco quaſi: στεφανομαι: στεφω corono: και στεφανοσ corona Firmi. lib. iii. Magnos viros faciet Mercurius qui ſacris & glorioſis ſtemmatibus coronentur. Q̄ñq̄ ſignificat claram familiam in qua inſignes viri vt i ſertis flores eluceſcunt: & quæ plærūq̄ ex victoriis & coronis maiorē contrahīt. Iuue. Stemmata quid faciunt? quid ꝓdeſt pontice lōgo Sanguine cēſeri. Sue. Q̄ in vetere gentiliū ſtemmate. C. Caſſii percuſſoris cæſaris imagines retinuiſſet. Quoniā vero mos erat apud antiquos vt viri ob res bene geſtas coronis donarentur: & eædem ſtatuarū capitibus imponerentur: inualuit conſuetudo: vt ſtemma aliqñ ꝓ facinore accipiatur. Aliqñ pro ipſis imaginibus maiorum quæ poni ſolebant in atriis. Mar. Atria piſonum ſtabant cum ſtemmatæ toto. Seu pro gradibus generis & ordinibus deſcendentium qui ramis quibuſdam & velut intercurrentibus lineis diſtinguebantur. Ply. lib. xxxv. Stemmata vero lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Auguſt. Lucas euangeliſta ſanctus cōmemorat generationes eius quo ordine: qua ſerie: quo ſtemmate ad illam generationē ventum fuerit qua natus eſt xp̄s. Quin & ꝓ inſcriptionibus ſaxorum. Mar. Triſtitia ſaxo ſtēmata delet herus.
¶ Stēntor ab homero inducitur vocaliſſimus cuius tantus erat vocis ſonus q̄tus aliorū quinquaginta.
¶ Stercus ab extergēdo deduci videtur: q̄ vndiq̄ abſtergi ſoleat.
¶ Stercoro as. fimum agris fœcunditatis gratia adhibeo. Ply. lib. xviii. Ager ſi non ſtercoratur: algeſi nimium ſtercoratus eſt aduritur. Colu. Lupinum vbi in florem verterit: nihil agrū ſtercoraueris. Et Stercorare, eſt pingue facere. Idem libro. xii. Vicia et faba ſtercorare agrum dicūtur. Stercoratum ſtercore infectum etiam dicitur. Idem libro primo. Pomaria quoq̄ & hortos oportet ſepto circundari: & eē in ꝓpinquo atq̄ in ea parte qua poſſit omnis ſtercorata colluuies cohortis balneariorūq̄ & oleis exꝑſſa amurcæ ſanies influere.
¶ Stercutius dictus eſt Saturnus: q̄ primus ſtercorandi agri rationem inuenerit.
¶ Stercorarius a. um. qđ ad ſtercora pertinet. Var. li. i. de re ruſ. Sic eligno & ferro vt plauſtra maiora tria: aratra cum vomeribus ſex: crates ſtercorarias quattuor.
¶ Sterquilinium: locus ſtercoribus plenus: ſeu ſtercoris receptaculum. Col. li. i. Serquilinia duo ſint. Vnū qđ noua purgamenta recipiat & in annū conſeruet. Alterum ex quo vetera vehantur.
¶ Sterno is. ſtraui. atū. de ſtatu deiicio: & quaſi in terram extēdo. Virg. li. x. Sternitur infœlix alieno vulnere. Hinc Cæſum exercitum: ſtratum dicimus. Inde Strages. Per tranſlationē ſternere ꝓ extendere q̄ñq̄ ponitur. Vnde ſternere humi tapetas frōdes & huiuſmodi dicimus. Et quoniam ſternendo fit vt id ſupra quod ſternimus: hoc eſt extendimus aliq̄d tegamus ſternere etiam ꝓ tegere: atq̄ implere ſumitur. Vnde Sternere equos dicimus: hoc eſt inſtratis tegere. Hiero. in Gñ. Habraā de nocte conſurgens ſtrauit aſinū. Sic ſternere equos coopire. Sternere humū floribus implere. Virgi. Sternitur omne ſolū faculis. Item q̄ñ ſternendo. i. extendendo. & id qđ extendimus cōplanamus atq̄ cōponim⁹ fit vt ſternere quoq̄ ꝓ componere: ac cōplanare vſurpemus Et Stratum dicamus complanatum atq̄ compoſitum. Vnde Stratum mare dicimus q̄ñ nullo vrgente in fluctus vento æquatū manet. Virg. Et omne tibi ſtratum ſilet æquor. Et ſtratas vias: ſiue ꝓ cōplanatæ ſint; ſiue ꝓ lapidibus tectæ. Idem. Miraſ por

tas ſtuepitumq; & ſtrata viarum. Item quia iacendo quodāmodo extendimur: fit vt eos etiam ſe ſterne re dicamus qui ſe ad iacendum collocāt vt quieſcāt Idē.li.iiii. Ge. Sternunt ſe ſomno diuerſo in littore phocæ. Huius verbi cōpoſita ſunt Conſterno: Externo: a quo Superexterno: Deſterno: Inſterno: Proſterno: & Subſterno: a quo ſubſtratus.

¶ Sternax equus dicitur qui ſeſſorē excutit acī terram deiicit: hoc eſt ferox. Virg. Et ſternacis equi.

¶ Sternuo is. ſternui ſternutū. a quo fit freq̄ntatiuū Sternuto as. pe. pro. Inde Sternutatio inflatio quę a pectore exurgens totū caput cōcutit. Prop. Nū tibi naſcenti primis mea vita diebus Aridus argentū ſternuit omē amor? Col. li. viii. At ſi moleſta pituita ē ciuile bubulæ vel ſurculi nepetæ ſylueſtris lana inuoluti naribus inſeruntur verſanturq; donec ſternuat ouis.

¶ Sterto is. tui. dormio. Ter. in eu. Fatuus iſulſus tardus ſtertit noctes dieſq;. Hinc fit cōpoſitum Diſterto. Perſi. Cor iubet hoc ennii poſtq̄ diſtertuit eē Mæonides: quintus pauone a pythagoreo.

¶ Sterilis infœcundus & fructū nō ferens ſine ple. στερεω. n. priuo dī ſeu careo. Et στερηστικος Iterile græci στερησιν orbitatē dicunt. Hinc Sterileſco is. Iterileſcere ſignificat ſterilē fieri. Palladius de gallinis loquēs. Vinacię cibo ſterileſcūt. Hordeo ſemicocto & parere ſępe coguntur & reddūt oua maiora Ply. li. viii. Capręq; pinguedine ſterileſcunt.

¶ Steſichorus pe. cor. nomen poetę ex himera ſiciliæ vrbe ex qua himereus ē dictus. Alii ex Methauria vrbe natū dicūt. Alii ex palātio arcadiæ oppido ferunt inde ꝓfugū Catanā veniſſe: eoq; in loco: defunctū & extra portā vrbis ſepultū fuiſſe: portāq; ab eo Steſichoriā nūcupatā. Floruit. xxxvii. olympiade ſextaq; & quinquageſima obiit. Ferī luſciniā aliqñ in ore ſteſichori infantis cecinisse mirabili auſpicio ſummū eū poetā futurū & cātus ſuauitate oēs q̄ añ eū fuerunt ſupaturū. Hor. Steſichoriq; graues camœnæ. Fuit. n. excellētiſſimus lyricus: a quo Steſichoriū carmē dictū. Iō aūt dictus ē ſteſichorus: q; primus ſaltare ad citharam inſtituit: hoc ē choream ducere: antea Tiſias vocabatur.

¶ Stibadiū accipiť ꝓ ſella & abaco quo fulti diſcūbūt cōuiuæ: qđ prio herbidū fuit. Poſtea inualeſcente luxuria marmoreū. Hic Torus rectius appellatur qñ a tortis herbis inflectať. Nā apud græcos ſtibades herbę ſūt aptę ad diſcūbendū. Hinc Stibadion cubile ex ſtibade herba cōſtructū. Ply. li. v. epiſ. Ex ſtibadio aqua velut expreſſa cubantiū pōdere ſiphūculis effluit. Sunt qui dicāt ſtibadia eſſe puas cœnationes in q̄bus ſcriptū eſſe ſolebat quot cōuinas cœnatio capet. Ser. in pri. cō. en. Stibadia antiq; nō hēbant: ſed ſtratis tribus lectis epulabanť vñ & Triclinīū ſterni dicitur. Mar. Stibadiū accipe, luna ta ſcriptum teſtudine ſigna: Octo capit veniat quiſquis amicus erit.

¶ Stibiū dicit quo advenuſtandos oculos peculiariter vtebanť. In argēti. n. metallis iueniť lapis ſpumæ candidæ atq; nitentis: quē alii ſtibiū: alii alabaſtrū: alii turbaſin appellant cuius vis principalis eſt circa oculos quos dilatat: quorūq; fluitiones exulcerationeſq; inhibet. Iō id græci platyophthalmō dixere ab oculoꝝ dilatiōe. Vñ in Hiere. pphe. Cum pinxeris ſtibio oculos tuos fruſtra cōponeris. Hie. ad Furiā. Nō hūit criſpātes mitras nec ſtridētes calciolos: nec orbes ſtibio fuliginatos. & de paul. Turbanda eſt facies quā cōtra dei p̄ceptum purpuriſſo ceruſa & ſtibio ſępe depinxit. Hinc Stibinus a. um. pe. p. qđ ſtibii colorem hēt: vt apud lib. i. Paralip. Hiero. Onychinos ſtibinos dixit.

¶ Stichos latine verſus ſiue ordo dī. Vñ diſtichus

¶ Stigma is. nota ſiue ſignū q̄ inuruntur ab στιζω pungo. Mar. Frons hæc ſtigmate nō meo notāda ē p tranſlationē qñq; ponit ꝓ ſuggillatione & infamia Sue. Val. Catullū a quo ſibi verſiculis deman murra ppetua ſtigmata ipoſita non diſſimulauerat ſatiſfaciētē eadē die adhibuit cœnæ hoſpitioq; patris eius Stigmata: vt inqt Ply. Delenť colūbino fimo.

¶ Stigmatici dīnt famoſi & nocētes q nota aliqua aduſti ſūt vt ſemp appareāt. Stigmatias dici volue runt notis & ſtigmate punctos.

¶ Stigo as. ſtimulo irrito: a quo inſtigo: caſtigo: fuſtigo: q̄uis q̄dā ab ago cōpoſita eſſe velint.

¶ Stilbo phūs fuit q capta patria: amiſſis liberis & vxore cū ex incēdio ſolus & tñ beatus exiret. Interrogāti Demertio cui cognomē ab exitio vrbiū polyorcetes fuit: nūq̄d pdidiſſet? Oīa inqt mea bona mecū ſunt. Quo dicto dubitare demeritū coegit an vicīſſet. Nihil inqt pdidi: oīa mea mecū ſunt: videlicet virtutes quas nulla vis hoſtilis eripe quit: quib⁹ ſapiens ſeptus nullū pōt ſubire diſpendium.

¶ Stilpōes dīnr ab aliq̄ b⁹ hoīes pui q̄ nani vocitāť

¶ Stimul⁹ απο του στιζω ꝓprie dicit fuſtis acute cuſpidis quo ruſtici boues ſuppūgunt. Plau. in aſi. Vtinā nūc ſtimul⁹ in manu mihi ſit. Per trāſlationē dicit oē illud a quo vexamur. Hinc ſtimulū carnis & vitioꝝ dicimus.

¶ Stimulo as. pūgo. Ter. in heau. Magis nūc mea micæ dicta ſtimulant. Hinc extimulo: qđ eſt valde ſtimulo. Col. li. vii. Libidinis extimulatur furiis.

¶ Stingo & ſtinguo is. xi. ctū. eiuſdē ſignificatōis ē cū extinguo. Ci. in pgno. Vt cū luna means hipponis officit orbi Stingūtur radii cæca caligine tecti. Huius compoſita ſunt Diſtingo: Extingo: Interſtingo: Inſtingo: & reſtingo.

¶ Stiria ꝓprie eſt aq̄ frigore cōcreta pendens guttatimq; ſtillās. Vir. Striaq; impexis induruit horrida barbis. Ply. Diſtillantes hiberno gelu ſtirias. Iñ Stiricidiū qđ eſt quaſi ſtiriæ cadium.

¶ Stilla dimi. a ſtiria vt inqt Feſtus: & accipiť ꝓ gutta: vt ſtilla olei: ſtilla aquę. Apul. Et ſanguinis eruptionem vtriculo admoto excipit diligenter vt nulla ſtilla cōpeat vſq̄. Victr. li. ii. Faſtigia faciētes luto inducto ꝓclinatis tectis ſtillicidia deducebant, ꝓ id ſtillę decidūt in ꝑluuiū. Mar. Atq; olei ſtillam donaret opellicus vnctor.

¶ Stillicidiū quaſi ſtillarū cadiū: q; ſtillatim cadat vbi e tectis guttæ fluūt. Hier. in p̄s. Sicut ſtillicidia ſtillātia ſuper terram.

¶ Stillo as. guttatim fluo: ſiue emitto. Ply. Frutex eſt reſina ſtillās. Huius cōpoſita ſunt Diſtillo deorſum ſtillo. Vir. li. iii. Ge. Lentū diſtillat ab inguine virus. Et diſtillare eſt paulatim fluere. Vnde fluxus humoris a capite dī diſtillatio. Item ſignificat guttatim humorem extrahere. Vnde diſtillare hærbas eſt humorē ex his paulatim extrahere. Hinc diſtillatio liquamen quo vtimur cū pulmentariis. Et diſtillarius dictus eſt cōcinnator diſtillationū & vēditor Seneca. Iam libarii varias exclamationes & botularium & diſtillarium et oēs popinarum inſtitores

mercē ſuā quadam inſignita modulatione venden tes. Extillo pfecte ſeu totū ſtillo. Ter. i phor. Hiſce ego illam dictis ita tibi incenſam dabo vt ne reſtin guas lachrymas ſi extullaueris. Inſtillo intro ſtillo. Ply. li. xx. & auriū grauitati ſuccū raphani inſtillant

¶ Stylus ſiue ſtylum cū y dici pōt colūna. Vñ Epi ſtylū capitellū qđ ſup colūnā locaſ. Stylus etiā dī modus dicendi. Ter. in plogo An. Diſſimili orōe ſunt facta q̄ ſtylo. Do. Orō. in ſenſu ſtylus in ver bis: oratio ad res: ſtylus ad verbum.

¶ Stylobatæ στυλοσ τοκαμαξ λεγεται και βαι νω βαλιζω συντιθε ται ωσ σχοινοβατησ. i. funā bulus σχοινοσ funis & βαινω conſcendo ſic στυ λοσ palus lignū trabs p quā vadat aqua quaſi ca nalis ligneus: & inſtrumētū ligneū quo aqua trahi atur: vt ſub tegulis fieri ſolet. Var. li. i. de re ruſ. Co hortes in fundo magno duæ aptiores: vna vt inter diu cōpluuiū habeat lacū vbi aqua ſaltat q̄ intra ſty lobatas cū venit ſit piſcina. Boues. n. ex aratro eſta te reducti hic bibūt: hic perfunduntur. Et li. iii. Sub tus colūnas ſtylobaten.

¶ Stipes fuſtis terræ defix⁹: qui qñ pullulare aliqñ conſueuit putant aliqui ſtirpē ab eo dictā. Ite ſtipes dicitur torris lignū & qđlibet aliud qđ facile incēdit

¶ Stips is. & ſtipis is. merces q̄ ſtipatoribus & mili tibus dabaſ. Et cū ſpondeſ pecunia ſtipulari: dī. i. ſtipē obligare. Pecunia quoq; quā vel in ærariū re ponebant: vel diis offerebāt: vel mendicis porrige bāt ad ſuſtētationē vitę ſtips dicebaſ a ſtipando p pterea q̄ in cella ſtipabant. i. componebant.

¶ Stipendiū æs militare ſeu p̄miū qđ militibus da tur. Cōpoſitū nomē ex ſtipe & pēdo: quaſi ſtips pō derata ſit: Stips aūt dicebaſ ab antiqs ęs eo q̄ ante q̄ ſignatū eſſet nō numerabaſ: ſed penſabaſ. Q đ q ſupra as: vt Var. inquit acceperāt ſua neceſſitate ma iorē numerū nō in arca ponebant: aut in loculis ſed in theſauris ſtipabant. i. in anguſtum ponebāt: quo minus loci occuparēt. Vlp. Stipendiū a ſtipe appel latū eſt: q̄ per ſtipes. i. modica ęra colligaſ. Sed qñ ſtipendiū qđ militi dabaſ perpetuū erat quouſq; ex autoraret diminueret ve ſolidaq; dabaſ tractū vide mus vt dici cœperit eū militē ad ſoldū conduci cui p̄mitteret ſtipendiū licet annuū Caſſiodorus. Vege tius & frontinus ſolidatū in militia fuiſſe ſcribūt eū cui ſtipendia ab imperatore p̄miſſa erant. Stipēdiū etiā dī qđ q̄s teneā ſoluere principi: aut reipu. Liui. li. ii. Vt diuites conferrent qui oneri ferendo eſſent paupes: ſatis ſtipendii pēdere ſi liberos educent.

¶ Stipendiale qđ pertinet ad ſtipendiū. Sidonius. Poſſit fœdere ſub ſtipendiali.

¶ Stipendiarius tributarius qui ſoluendo ſtipēdio obnoxius eſt: qui alio noīe vectigalis dicit. Vñ mi ti populi ſtipendiarii erant reip. romanæ. Hoc eſt q̄ ſoluebāt ſtipēdiū. Cæſar. cō. i. Reliquaſq; ciuitates ſtipendiarias haberent. i. tributarias. Vulgus pperā appellat ſtipendiarios milites qui ſtipendia faciunt cum tales mercenarii ſiue ęrarii milites ſint: nūcupā di: quos Vege. ſtipendioſos vocat: q̄uis & ſtipēdio ſi dicantur ſtipendiis pleni: hoc eſt qui ſtipēdia plu rima fecerunt.

¶ Stipēdioſus: de quo mox in dictiōe Stipēdiarī⁹.

¶ Stipendiariū: certum vectigal. Ci. in ver. acti. v. Inter ſiciliam cæteraſq; puincias in agros vectiga liū ratione hoc intereſt: q̄ cæteris aut impoſitū ve ctigal certum qđ ſtipendiariū dicitur.

¶ Stipendiatus a ſtipendior aris. qui ſtipendiū reci pit: & alio noīe mercenarius dicit: vt ſūt ii qui ad mi litiā adſcribuntur. Ply. li. vi. Regi eoq; peditū ſexē ta milia equitū. xxx. millia elephantoq; nouē p oēs dies ſtipendiantur.

¶ Stipo as. rimas obthuro: condenſo quia in hoc ſtupa vti ſolem⁹. Eſt enī deterius linū qđ rimis ma xime nauium claudendis adhibetur. Vnde ſtipato res dicti ſunt qui in nauibus ſtipam hoc eſt ſtupā cō ponūt. Hinc ſtipare p claudendo coarctare denſa req; accipitur ſicut in nauibus fieri videmus. Virg. Stipatq; carinis ingens argentū. Et ſtipare ſignifi cat circundare aliquē defendēdi cauſa. Liui. libro. i. Stipatus agmine armatorum in forum irrumpit. Hinc Conſtipo.

¶ Stipatores qui in nauibus onera componunt & qui regum vel aliorum corpora cuſtodiunt: a ſtipe quam accipiebant: vel q̄ reges ſtipent & vndiq; cir cundent ac claudant pene conſtringētes inſtar apū circa ipſarū regē: aut q̄ ipſi ferro ſtipati ſint. Ci. li. ii offi. Præmittebatq; de ſtipatoribus ſuis qui ſcruta rentur arculas muliebres: & ne quod in veſtimentis telum occultaretur exquirerent. Hos antiqui a late re latrones vocabant.

¶ Stiparius a. um. qđ ad ſtipendiū ptinet. Ply. lib. xix. Mox ſiccate in ſaxo tundūtur ſtipario malleo.

¶ Stipulor. pe. cor. a ſtipādo ſignificat p̄mitto ſeu pecuniā ſpōdeo: ſtipem obligo: obligationem: vel p obligationem habeo. Nam p̄prie de pecunia dici tur: q̄uis ad omnes rogationes quæ ſolenniter fiūt tranſlatum ſit. Hinc ſtipulatores dicuntur qui p in terrogationem obligant promiſſorem. Hæc enim duo ſtipulato opponuntur. Quod docet Iuriſcon ſulti. de verborum obligationibus. Eſt autem ſtipu pulatio: vt inquit Pomponius verbo⁹ conceptio quibus is qui interrogatur daturum facturū ve ſe id quod interrogatus reſpondet. Eſt autem ſtipulor ſe cundum Priſci. verbum cōmune: q̄ tam in actiua q̄ paſſiua ſignificatiōe: ablatiuo iungiſ. Dicimus enī Stipulor abs te rogo te: peto abs te. & ſtipulor abs te: pro rogor abs te. Iuue. Quātū vis ſtipulare & p tinus accipe quod do: vt totiens illum pater audiat ſubauditur a me ſtipulare. Eſt enī actiuę ſignifican tiæ. Sue. vero paſſiue ptulit: prętorum lectoria quæ vetat minorem annis. xxv. ſtipulari. id eſt interro gari. Plau. quoq; paſſiue dixit. Niſi dolo malo inſti pulatus ſis. Stipulator qui rogat & qui rogatur. Hu ius verbi compoſita ſunt Adſtipulor quod eſt con ſentio. Ci. li. accad. Falſum eſſe ſtoici dicunt & eorū adſtipulator ātiochus. Inſtipulor. Plau. in pſeu. Mē ſurę viginti ſaluæ & ſanæ ſūt tibi hodie quas abs te eſt inſtipulatus etiā pſeudolus. Reſtipulor qđ eſt cō tra ſponſionem pecuniam obligo.

¶ Stipulatus us. idem quod ſtipulatio. Ply. Iouis deoq; ſummi ſtipulatu.

¶ Stipula a ſtipa. hoc eſt ſtupa deducitur ſiue q̄ ſti pæ inſtar vratur: ſiue q̄ ea quoq; ſtipari tectorum ri mę conſueuerunt. Eſt autem ſtipula calamus frumē ti puta tritici hordei: & ſimilium: quod. ſ. cōtinet ſpi cā cuius internodia genicula dicuntur: & aliquando genua: a ſimilitudine genuum aālis. Ply. Frumen ta quædam in genu tertio ſpicam incipiunt cōcipe. Idem. Genicula ſūt tritico quaterna: farri ſena: hor deo octona. Stipula etiā dicitur quæ remanet in cā po demeſſo frumento. Item ea pars quæ e frumēto

demeſſo cõtuſa ſpica ſuperſtat: ſimiliter ſtipula generali vocabulo appellatur.

¶ Stirps cum de hoibus dicitur generis fœ. eſt & ſignificat originem. Virgi. Heu ſtirpem inuiſam. Cũ vero de arboribus ꝑ trunco gñis maſ. Idem li. xii. Cum ſemel in ſyluis imo de ſtirpe reciſum. Inuenit etiam fœmininũ. Hor. Cum ſtirpeſq; raptas & pecus: & domos.

¶ Stirpo as. radices aufero: a qua extirpo. Per trãſlationẽ Extirpari vitia dicim⁹ quaſi funditus tolli.

¶ Stirpitus pe. cor. aduerbium ſignificat radicitus Ci. li. iiii. tuſ. Hũc errorẽ quaſi radicem oĩm malorũ ſtirpitus philoſophia ſe extracturam pollicetur.

¶ Stirpices qui ſtirpes euellunt. Quę tamen omnia a ſtipes incipiendo a quibuſdũ cũ y pſilon ſcribunt

¶ Stiua aratri manica quæ tenet manibus cum aratur. Virg. Stiuaq; quę currus a tergo torqueat imos Dicta ſtiua a ſtando: quia ſup eam regula ſtat: & eſt quaſi temo inter boues.

¶ Stlata genus nauigii latum magis q̃ altũ a latitudine ſic appellatũ: ſed ea conſuetudine qua ſtlotũ ꝑ lotum ſtlitẽ ꝑ litem dicebant antiqui qui dictionib⁹ ab l incipientibus ſt lras ꝓponere ſolebãt. A ſtlata Stlatarius dicitur: ſicut a ſcapha ſcapharius. Stlatarium qñq; dicit quod mari portatum eſt quaſi ſtlata aduectum.

¶ Stlembus grauis & tardus. Lucil. Atq; equũ pedibus ſtlembum.

¶ Stlopus ſonus qui ex inflatiõe buccarũ erumpit. Perſius. Nec ſtlopo tumidas intendis rumpere bucas. Poſtea ſclopus & ſclopetus.

¶ Stoici philoſophi appellati ſunt ab στοα: quod ſignificat porticũ quo cõuenire ac diſſerere ſolebãt Erat em̃ porticus athenis dicta pœcile ex varietate picturę græci em̃ ποικιλον varium dicunt. Suidas noſter στοα ην εν αθηναις διατριβη του ομικρου στωικοι δε οι απο αυτης διὰ του ωμεγα λου ητισ ωνομαζετο ποικιλη δε ζωγραφηθεισα ποικιλη εκληθη στοαν την εκτοσ εφεσου απο τειχομενην εισ το ιερον. In hac porticu zeno philoſophus diſcipulos docebat Vnde & ſecta ſtoica: & philoſophi ſtoici nuncupati ſunt qui antea Zenonii dicebantur a zenone docto re. Hæc eſt illa porticus ſtoicorum memoratiſſima quam Chryſippus dictus eſt fulcire: quã pinxit polygnotus gratuito.

¶ Stola apud veteres dicebat quicquid tegebat & apud græcos στολη indumentum ſignificat vnde ſtola deducitur. Poſtea ad honeſtæ tantũ matronę veſtem hoc nomen tranſlatũ eſt quæ vſq; ad imos pedes demiſſa erat. Tibul. Impediat crines nec ſtola lõga pedes. Hinc ſtola ꝓ matrona & honeſta muliere ponitur Papi. Ois plebeio terit ꝑtexta tumultu: hinc eques: hic iuuenũ cœtu ſtola miſta laborat. Et ſtolatũ matronale atq; honeſtum dicimus. Mar. Quis floralia veſtit & ſtolatũ pmittit mercricibus pudorẽ. Val. max. li. ii. Sed quo matronale dec⁹ verecundiæ munimento tutius in ius vocando matronam corpus eius attingere nõ permiſerũt: vt in violata manus alienæ tactus ſtolæ relinqueretur.

¶ Stolidus ponitur ꝓ excordi tetro moleſto atq; illepido.

¶ Stolones inutilis & quaſi ſtolida fruticatio ex arboꝝ radicibus. Ply. Fuerunt ab arboribus cognomina antiquis: vt Frontino militi illi qui præclara facinora vulturnũ tranſnatans fronde capiti impoſita aduerſus Annibalẽ edidit: ſtolonũ laciniæ genti. Ita. n. appellat in his arboribus fruticatio iutilis. Var. lib. i. de re ruſ. Nam ſtolonis illa lex quæ vetat plus quingenta iugera habere ciuem romanũ. Et q ꝓpter diligentiã culturæ ſtolonũ cõfirmauit cognomen q̃ nullus in eius fundo reperiri poterat q̃ effodiebat circũ arbores radices quæ naſcerentur e ſolo quos ſtolones appellabant.

¶ Stomachus fiſtula ꝑ quã cibus deſcendit: ſed ponit ꝓ ventriculo. i. receptaculo ciboꝝ. Eſt em̃ principiũ inteſtinoꝝ a ſeptimæ ſpinæ vertebra incipiẽs circa p̃cordia cũ ventriculo cõnexus ab στομα του στοματοσ ore & εχο hẽo η χεω: quia os ſic habẽs vt effũdat alio. Iuue. Si ſtomachus domini feruet vinoq; ciboq;. Interdum ſtomachus ponit ꝓ indignatione & ira odio & faſtidio. Ci. li. iiii. tuſ. Tracta ta diffinitiõe fortitudinis intelliges eam ſtomacho non egere. Sic dicim⁹. Non poſſum ſine ſtomacho dicere: hoc eſt cum faſtidio & indignatiõe. Interdũ in bonã ptem capit ꝓ facilitate. Ply. in ꝓlogo. Argumentum huius ſtomachi mei habebis. i. hui⁹ meę facilitatis & manſuetudinis & benignitatis.

¶ Stomachor indignor ac turbor. Ci. Caſ. Si enim ſtomachabere & moleſte feres plura dicemus. Hinc ſubſtomachor paulum faſtidio. Aug. li. iii. cõ. Ille iam ſub ſtomachans tędio. Vade inquit a me ita vt uas fieri non põt vt filius iſtarũ lachrymaꝝ pareat.

¶ Stomachicus qui ex ſtomacho laborat. Plyn. li. xxv. ſcribit helleborum mederi ſtomachicis.

¶ Stomachoſus qui facile indignat ac cuncta faſtidit. Ci. Appio pul. accipit ꝓ eo qui iniuriam cõtumeliamq; facit ſtomachoſiores inquit meas lras quas dicas non intelligo.

¶ Storax gen⁹ aromatis: & arbor vnde fluit. Dicit & Styrax. Ply. li. xii. Arabes ex ſyria reuehunt ſtyracem. Ex hac fiebat omne vnguentum.

¶ Storea quã extendimus ſuper terram. Ply. li. xv. Colligi mala poſt æquinoctium auctũnale neq; ãte ſextam decimam lunam: neq; ante primã horã cadua ſeparari ſtramẽtis ſtoreis paleiſve ſubſterni. Dicta ſtorea απο του στορεννυμι: qđ ſignificat ſternere. Hæc alio noie & Teges & matta vocatur.

¶ Stratum ptĩcipium ſiue ſupinũ verbi Sterno: & ſignificat id qđ ſterni ſolet. Virg. Strata iacent paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Stratum vero nomen ponitur ꝓ lecto: vt in p̃s. Stratum lachrymis meis rigabo. Strata etiam dñr oĩa veſtimenta quæ ſternuntur vt veſtes ſtragulæ & periſtromata. Ouid. Strataq; quę membris intepuere tuis. Rurſus ſtrata ſeu inſtrata generaliter dñr omnia quæ equis mulisve inſternũtur. & dicim⁹ equos ſtratos inſtratoſq; eis ornatos. Liui. li. vii. Strata detrahi iubet. Et lib. de ſecundo bel. pu. Armatos deinde inſtratiſq; equis ſignũ expectare. Seneca ad Lucil. Stult⁹ eſt q̃ equũ empturus non ipſum inſpicit ſed ſtratũ eius et frenos. Strataq; ſine appoſitione viæ: dicitur via lapidibus tecta: vt ſunt viæ romanæ in omẽs italiæ vrbes ſilicibus ſtratę. Ideoq; plus ſceleris latro prędo percuſſorq; committit ſi in via ſtrata in viatorem graſſatur.

¶ Stratus us. lectus. Hiero. lib. ii. ꝓ. Accidit vt ſurgeret dauid de ſtratu ſuo.

¶ Stratorium quod ſterni ſolet. Idem in eodẽ. Obtulerunt ei ſtratoria & tapetia.

¶ Stramen quod ſolo quieſcendi gratia ſternitur. Dicitur & ſtramẽtũ: & ꝓprie eſt ſtipula. Var. Tertio modo metitur: vt ſtramentũ medium ſubſecent qđ manu ſiniſtra ſummũ ꝓhendunt: a quo medio meſſem dictã puto. Infra manũ ſtramentũ quod hæret poſtea ſubſequatur. Dictum ſtramentum a ſtando vel a ſtratu quod id ſubſternatur pecori.

¶ Stramineꝰ a.um. qđ eſt ex ſtramine. Prop. Stramínea pollet dux habitare caſa. Doxius ædificii lu teſtimentor fuit exemplo hirundinum.

¶ Stramentitius a.um. qđ ex ſtramento fit.

¶ Strages ſignificat cladem depulſionẽ ꝓſligationem iacturam. Nam antiqui ſterno & ſligo in eadẽ ſignificatione accipiebant.

¶ Stragulum genus veſtis inquit Aſco. Vlp. Stragulam veſtem accipit pro veſtimento quod initicꝭ quale eſt græcorum pallium. Sed Hiero. pro veſte muliebri poſuit cum inquit. Stagulatam veſtem fecit ſibi: byſſus & purpura indumentum eius. Alii accipiunt ꝓlectorum opertorio: vbi & dormiebant antiqui & diſcũbebant vario delinimento figuraꝝ aut acu picto. Var. Quicquid inſternebant: a ſternẽdo ſtragulũ appellabant quicquid culcitæ ſternitur Tibul. Nam neq; tunc plumæ nec ſtragula picta ſoporẽ. Et ſtrangulas veſtes aulæa & tapetes intelligimus.

¶ Stranguria difficultas vrinæ qñ guttatim mictu riunt ab στραγγαλεω cõſtringo. & το ουροσ vrina: vel ab στραξ ροσ: quod apud nos guttã ſignificat ουρεω mingo latine. Subſtillium dicitur.

¶ Strangulo as. ſtringendo gulã neco. Ply. li. vii. Fabius ſenator pictor in lactis hauſtu vno pilo ſtrãgulatus eſt.

¶ Stratagemata aſtutiæ rei militaris: geſta militaria: exempla: ſiue cõſilia militaria: quibus hoſtes ad ſimilia facienda ducuntur στρατοσ enim exercitꝰ αγω duco Stratia militia exercitus.

¶ Strato nomẽ ꝓprium ſidonis reguli: qui vt Hie. Scribit manu ꝓpria ſe volens confodere ne iminẽtibus Perſis ludibrio foret: quoꝝ fœdus ægyptii regis ſocietate neglexerat retrahebatur formidine: & gladium quẽ arripuerat circũſpectãs hoſtium pauidus expectabat aduentũ. Quem iãiamq; capiendum vxor intelligẽs extorſit acinacem de manu & latus eius tranſuerberauit. Compoſitoq; ex morte cadaueri ſe moriens ſupiecit ne poſt virginalia fœdera alterius coitum ſuſtineret.

¶ Strena munꝰ qđ datur die feſto ominis boni gꝛa qualia ſunt quæ paſſim dantur die dñicæ natiuitatis & principio anni noui. a numero quo ſignificat alterum tertiumq; vẽturum ſimilis cõmodi veluti trena. quæ prepoſita ſ littera dicit ſtrena vt ſilite ſolebant antiqui dicentes ſlitem. Quidam a ſtrenuitate ſtrenam dici putãt. Pompo. Aſſide ſi qua ventura eſt alia ſtrena ſtrenæ. Sue. De Cali. Et ne ſordidꝰ fœtiduſq; imperator eam cõſuetudinis priſcorum liberalitatis gloriam conſeruaret ineunte anno dixit ſi per kalẽdas ianuarii ſtrenas recepturum ſtetitq; in veſtibulo ædium Calendarum die ad captandas ſtipes quas plenis ante eũ manibus ac ſinu omnis turba ferebat: tñ græce vulgo ita dr etiã verſus ſubaudiam.

¶ Strenuus fortis celer vigilans & ad res gerendas promptus. Sal. Nam vt quiſq; ſtrenuus ceciderat in bello. Col. li. viii. Magiſter pecoris acer durꝰ ſtrenuus: laboris patiẽtiſſimꝰ alacer atq; audax eſſe debet. Hic Strenuitas. Oui. Priſcaq; ſtrenuitas mãſit.

¶ Strepo ſtrepis ſtrepui ſtrepitũ. Vñ Strepitus us. qui ꝓprie pedum ambulantium manuumq; aliquid pertractantium ſonus eſt. Appellatur & faſtus & põpa diuitiarum quaſi a ſtrepitu comitantium: vt apd Quintili. Hic cum me euocaſſet ſubito trepidum: totoq; fortunę ſuæ ſtrepitu circũſtetiſſet. Hinc componuntur Conſtrepo. Gel. li. ii. At omnium bonorum & teſtimoniis & exemplis conſtrepebat. Circũ ſtrepo. Aug. li. iii. cõ. Veni carthaginem & circũſtrepebat me vndiq; ſartago flagitiorum amorum. Inſtrepo contra vel valde ſtrepo: aut cum ſtrepitu nomino. Virg. li. iii. Ge. Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis Inſtrepat. Aug. li. viii. cõ. Omẽs ſibimet inuicẽ quiſq; vt eum nouerat inſtrepuerũt nomen in ſtrepitu congratulationis. Interſtrepo. Vir. Digna ſed argutos interſtrepere anſer olores. Obſtrepo contra aliquem ſtrepitum facio. Sal. Ad hæc maledicta alia cum adderet obſtrepere omnes hoſtẽ atq; parricidam vocare. Perſtrepo: valde ſtrepo. Teren. in eu. Foras ſimul ꝓruunt ſe: abeuntque lauatum: perſtrepunt: ita vt ſit domini vbi abſunt. Et omnia habent pe.cor.

¶ Strepito as. pe.cor. ſępe ſtrepitũ facio. Virg. li. i. Ge. Neſcio qua põter ſolitum dulcedine lęti Inter ſe foliis ſtrepitant.

¶ Strepitus us. Vide paulo aſi in dictione Strepo.

¶ Strideo es. dui. & Strido is. di. Virg. Striduntq; caminis ſtricturæ chalybum. Et ꝓprio Stridere dicitur cum funes ſonum faciunt. Idem Stridorq; dentium. q̃uis etiam ad alia tranſferatur. Horat. in Ser. Stridere ſecreta diuerſos aure ſuſurros. Et ieu. legitur ſtridor dentium.

¶ Stridon oppidũ in agro Iuſtinopolitano: a quo diuus hieronymus ortum habuit. Quod a Gothis euerſum dalmatiæ quondam pannoniæq; confinium fuit.

¶ Stringo is. xi. ctũ. Arcto. Ply. Appnſamq; manu ſtringit. Per tranſlationem ſtringere quãdoq; ꝓ ꝓcutere ponitur. Virg. lib. x. Atq; animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. Quandoq; ꝓ rarefacere excidere. Idem in buc. Hic vbi denſas Agricolę ſtringunt frondes. Quandoq; pro decerpere: colligere. Idem libro ſcdo Ge. Sed tamen & quernas glãdes tunc ſtringere tempus & lauri baccas. Hinc Strictiuæ oliuæ quæ manu leguntur ad differentiam caduarum. Quandoq; ꝓ radere. Idem li. viii. Ego ſum pleno quem flumine cernis ſtringentẽ ripas. Quandoq; ꝓ vulnerare. Idem in eodem. Hũc primum leuis haſta themillæ ſtrinxerat. Quandoq; ꝓ attenuare: componere quod ſtringẽdo fieri ſolet: vt & ſtringite remos. Stringere enſem eſt nudare. Idem li. xi. Strictum rotat acer lucagus enſem. Huius compoſita ſunt Aſtringo: quod eſt iuxta ſtringo. Conſtrĩgo ſimul totũ ſtringo. Col. li. vi. Si eodem ſcrobe duas aut tres arbuſculas voles cõſtituere: curato ne pariter ſe conſtringant. Diſtringo valde ſiue diuerſis modis ſtringo. Deſtringo deorſum: aut valde ſtringo excido. Col. li. v. Iam vero muſcus qui more compedis crura vitium & vineta comprimit ſituq; veterno macerat ferro diſtringendus & eradendus eſt: atq; hoc in ima parte vitis. Extringo extra ſtringo. Hiero. ad Chteſi. Tamen in preſenti epiſtola hoc breuiter extrinxiſſe ſufficiat ꝙ iuſti appellẽt

non quo omni vitio careāt: ſed ex maiore parte vi
tutū. Obſtringo: Perſtringo: Præſtringo: Rreſtrin
go: & Subſtrigo. Col. li. ii. Boues cum ab opere diſ
iunxerit ſubſtrictos confricet: manibuſq; compri
mat dorſum.

¶ Strictim aduerbium ſignificat ſingula ſtringen
do. Vñ ſtrictim referri dicimus ea q̄ cū ſpſa ac diffu
ſa eſſent: breuiter & quaſi ſummatim colliguntur.

¶ Stricte ſignificat arcte: a quo formantur ſtrictius
& ſtrictiſſime.

¶ Strictiuæ oliuæ: quæ manu colliguntur ad diffe
rentiam caducarum.

¶ Stricture ꝓprie dñr ſcintillæ quæ de ferro cāden
ti micant euntq; cum maſſa malleis tunditur: aut q̄
ſtricte emittuntur. i. celeriter: aut q̄ oculos ſuo ful
gore perſtringūt. Virg. li. viii. Strictureæ chalybum
& fornacibus ignis anhelat. Ser. vero ait. Strictura
eſt terra ferri in maſſam coacta. ibiq; ponitur ſtrictu
ra pro ferri maſſis.

¶ Strigones denſæ virium hoies q̄ in ſe cōſtricti
atq; arctati ſint.

¶ Strigæ ordines rerum inter ſe continuatæ collo
catæq; q̄ vna ſint ſtrictæ. Col. li. ii. Vtrumq; ſicca
tum coarctabimur in ſtrigā: atq; ita manipulos vin
ciemus. Itē longitudo maior, latitudine dicitur Stri
ga: a quo Strigatus ager vocat qui ꝑ ſtrigas creſcit
a ſeptētrione in meridiem.

¶ Strigoſus a. um. q̄d eſt exhauſtum & macilentū:
quaſi ſtringoſum. Vnde Iumēta, ſtrigoſa dicta ſunt
q̄ corpora eoq; reſtricta ſint fame aut alia vitii cau
ſa. Col. li. vii. Q̄z q̄ poſſit huic aliquatenus cōparari
q̄ ꝑ generat onager: niſi & indomitū & feruire con
tumax ſyluestri more ſtrigoſum patris p̄ ferret habi
tum. Et li. viii. Placide ac lente pabuletur vt & largi
ſit vberis & non ſtrigoſiſſimi corporis.

¶ Strigmenta: ſordes quę ex corporibus raduntur
Vnde ſtrigmenta olei dicimus cæromata. i. ſordes
olei quæ ex vnctoq; athletarum corporibus raduñ
Ply. Notū eſt magiſtratus honoris eius octogenis
ſeſtertiis ſtrigmenta olei vendidiſſe.

¶ Strigil. Inſtrumentum ꝓprie e ferro dentatum: a
ſtringendo. i. radendo quo equos & id genus tumē
ta expolire ſolent equiſones e corpore ſordes abra
dendo. Eo vtebant veteres ad radēdas ſordes cor
poris ſudorēq; tergendum præcipue in balneis ante
q̄ comederent ex auro argento ferro: interdū etiā
lapidibus quibuſdā vt nunc linteis. Perſius. I puer
& ſtrigiles criſpini ab balnea defer. Quidam ſtrigi
les accipiunt ꝑ pectinibus fricatoriis quos indi ex
hebeno faciebant. Legim⁹ apud Stra. li. xv. de mo
ribus indoq; : Illos exercitium p̄cipue frictionem
ꝓbare & maxime ſtrigilibus hebeni læuibus corpo
ra expolire: reges quoq; corpora ſtrigilū perfrictio
ne curare. Strigiles etiam ſunt velaria vnde athle
tæ poſt laborē ſtringuntur. Ply. de ſpongia. Cinis
eius plurimū ꝓficit contra ſcabricies genaq; & quic
quid opus diſtringere p̄ſtat & ſtrigilum vicem: lin
teorumq; affectis corporib⁹. Alii ſtrigilem accipiūt
pro quodam vaſis genere. Stra. Inde ſtrigilum &
ampullarum artifices mature euaſerūt. Plau. in pſa.
Ampullam ſtrigilem ſcaphium ſoccos palliū mar
ſupium habeat. Ct. li. iiii. de fi. Si ad illam vitā quæ
cum virtute degat ampulla aut ſtrigilis accedat. Et
in hiſpania ſtrigiles etiam vocabant auri paruulas
maſſas. Item ſtrigil aluminis genus pumicoſum &
foraminum fiſtulis ſpongiæ ſimile rotundumq; na
tura. Col. Celſus. Medicamentum in aurem ꝑ ſtrigi
lem inſtillari iubet. Strigiles etiamnum ſermōe ver
naculo piſculi quidam dicuntur: quoq; frequens fit
captura per hyemes. Hanc dictionem Priſ. a ſtrigo
vel a græco στλεγγις deduci exiſtimat.

¶ Strigilecula dimi. a ſtrigil, ꝑ vaſe. Apul. Strigi
lis & gutti ſpeciē graphice deſcribēs ſic inquit. Qui
magno incœptu p̄dicauit fabricatum ſemet ſibi
ampullam quoq; oleariam quam geſtabat lēticula
ri forma tereti ambitu preſſula rotunditate fixtaq;
honeſtam ſtrigileculam recta faſtigiatione clauſulę
flexa tribulatio ligulæ: vt & ipſa i manu capulo mo
raretur: & ſudor ex ea riuulo laberetur.

¶ Strigiū veſtis hiſpanica. Plau. Nudus eſt iurat ſe
tribolo ſtrigium oppigneraſſe.

¶ Strix ſtrigis auis quædam nocturna & importu
na a ſtridendo dicta. Luc. libro. vi. Q̄z trepidus bu
bo q̄ ſtrix nocturna querunt. Aggredit pueros nu
tricis egentes: & ex illorum corpuſculis vitalem ſā
guinem abſorbet. A cuius auis nocumento ſtriges
appellamus mulieres puellulos faſcinātes ſuo cōta
ctu & lactis munerūq; oblatione. Serc. Præterea ſi
forte premit ſtrix atra puellos Viroſa īmulgens ex
ertis vbera labris. Striges etiam ſunt olera vilia: vt
apud Plau. in pſeu. Hei hoies cœnas ſibi coquūt cū
condiunt: non cōdimentis condiunt: ſed ſtrigibus
Iuue. Et ſonat vnctis ſtrigib⁹. ¶ Legit ſtrigilibus.

¶ Striæ & ſtriaturæ: ſunt quaſi canaliculæ & ſulci q̄
bus quoddam colūnarum genus excauatur. Victr.
lib. iii. Colūnaq; ſtriæ faciendæ ſunt. xxiiii. Ita exca
uatæ vt norma in cauo ſtriæ cum fuerit conſecta cir
cumacta anconibus ſtriarum dextra ac ſiniſtra tan
gat acumen. Hinc ſtriatas columnas dicimus quæ
ſtriis diſtinctæ ſunt. Ply. li. xxi. Candor eius eximi⁹
foliis foris ſtriatis. Apul. Frontem ſtriatam vocat
contractam caperatamq; & quaſi fulcos facientem
p̄ triſtitudine. Striare etiam videntur boues cū pa
cto aut non peracto priore verſu alius init. Hoc aūt
fieri dum boues adhuc in priore verſu anhelant nō
conuenit.

¶ Strimon fluuius thraciæ. Vnde fit Strimoni⁹ a.
um. Virg. li. i. Ge. Strimoniæq; grues: & amaris in
tyba fibris. Deprimitiuo idem. Rupe ſub aduerſa
deſerti ad ſtrimonis vndam.

¶ Strobilus nucleus pineus ſimiliter & arbores nu
cleos pineos ferentes ſtrobili dicunt apud Dioſco.
& Galenum.

¶ Strophas adis. latine conuerſio vertigo.

¶ Stropha acumē ſubtilitas ab στροφη cōuerſio
Hiero. cōtra Ruf. Vis ſcire totas argutiaq; tuarum
ſtrophas vel ſpecularū inſidias?

¶ Strophos dolor inteſtinorum quos tormines la
tini vocant.

¶ Strophius ꝓprium nomen phocenſis regis.

¶ Strophiū faſcia pectoralis quæ virginalē tumo
rem cohibet papillarum. Turp. Me miſeram q̄ in
ter vias epiſtola excidit mihi infœlix inter tuniculā
ac ſtrophium collocaram. Strophia etiam corona
ab inſigni quod imponebatur capitibus ſacerdotū
quod απο του στροφαειν: hoc eſt vertendo. Ply.
libro. xxi. Tenuioribus vtebantur antiqui coronis
ſtrophia appellantes. Huius diminutiuum eſt ſtro
phiolum.

¶ Strophades ſunt duæ inſulæ in mari Ionio quæ

antea plotæ vocabantur. Virg. Accipiunt ſtrophades graio ſunt nomine dictæ inſulę ionio ī magno. Dictæ ſtrophades ab στροφη conuerſio. Suidas autem στροφιον τοσ τροττυλον ζωναριον & ſubdit ωσ στροφιον Διαδηματι ωσ και οι ιερεισ φορουσι.

¶ Strongylos & Strõgyle es. pe. cor. Inſula in mari ægęo: vna ex æoliis ſic dicta qa ſit rotunda & globoſa quod ſtrongylon gręce deſignat. Hec vt Ply. lib. iiii. ſcribit vinearum fertilis eſt cuius ambitus patet ſtadia. xv. milibus paſſuũ Ea nũc Naxos: ſed antea dia vocata. Syr. li. xiiii. Mille agathina dedi perflataq; ſtrongylos hauſtris.

¶ Stroma atis. omne quod ſternitur: a quo fit peri-ſtroma.

¶ Struo is. xi. ctũ. ordino ſeu ordinate apto. Liui. lib. i. Poſtq̃ ſtructi vtrinq; ſtabant cum paucis pcerum in mediũ duces pdeunt. Compoſita huius verbi ſunt Adſtruo: Conſtruo: Deſtruo: Extruo: Inſtruo: Obſtruo: Pręſtruo: Subſtruo: & Supſtruo: q̃ ſcdm vim p̃poſitionum ſignificant. Hiero. ad Terentiam. Hinc valles ſubſtructionibus opplendo. Cypri. Ad certamen animus ante pręſtruitur qñ ſe aduerſarius confitetur.

¶ Structilis & hoc ſtructile. pe. cor. vt Structiles colũnæ quæ non ſunt ex vno lapide: ſed ex multis.

¶ Structor qui aliquid ordinat. Ponit & p cellario qui inſtruendæ menſæ & cibo curam habet a ſtruendo. i. ordinãdo & componendo qui cultello ſcindit in fruſtula. Mar. Et quæ non egeant ferro ſtructoris ofellę. Qui vero conuiuii princeps eſt Architriclinus vocatur.

¶ Structura ædificium ſiue cõpoſitio & ordinatio. Col. li. i. Igitur ad ſtructuræ cum primũ ſtatim fũdamenta iaciuntur: euitandum eſt.

¶ Strues a ſtruo pprie lignorum congeries eſt. Et ſtrues dicitur genus libi quod addebatur in ſacris. Ouid. libro primo faſ. Hæc adolet flammis cũ ſtrue farra ſuis.

¶ Struma tumor vel morbus qui a ſcrophis quæ id morbi patiunt Scropula dicitur. Inquo ſub tus cõcretæ quædam & puræ & ſanguineæ quaſi glandulę oriuntur. Inde ſtrumoſi dicuntur qui id vitium patiuntur. At Cor. Cæl. ſcribit. Strumam extantia q̃dam in tergo. Gibbus vero in pectore. Alii ſtrumã vitium gutturis eſſe putant. Catul. in opprobrium dixit. Stella in curuli ſtruma nonius ſedet. Inde ſtrumoſus. Iuue. Nec prætextatum rapuit nero loripedem vel Strumoſum atq; vtero pariter gibboq; tumentem. Ply. lib. xi. Guttur homini tantum & ſuibus in tumeſcit aquarum quæ potantur plærumq; vitio propter quod quædam tubera ſpongioſa per corpus aliquãdo inſperſa ſcrophulæ dicũtur quæ etiam ſub ſtrumę appellatione continentur: vt rectius ſtrumulæ quaſi paruæ ſtrumæ q̃ ſcrophulæ nominentur.

¶ Struthius & p fœ. Struthio auis eſt corpore grãdis grauiſq;. Hiero. in Iob. Pẽna ſtruthionis ſimilis eſt pẽnæ herodii & accipitris.

¶ Struthiocamelus: maxima auiũ eſt ſi tñ auis eſt dicenda cum pennas duntaxat habeat vt adiuuent ad currẽdum cætero volucris non ſit nec a terra tollatur. Vngulas habet ceruis ſimiles biſulcas comp̃hendendis lapidibus vtiles quos in fuga contra inſequẽtes pedibus ingerit. Concoquit quęcũq; deuorat ſine aliquo delectu. Mira in eo ſtoliditas. Etenim in tanta corporis altitudine ſi colla frutice occultauerit latere ſe putat. Oua eius in pretio ſunt propter amplitudinem & pẽnæ quia galeas variis coloribꝰ infectæ adornant.

¶ Studium eſt vehemens applicatio animi ad aliquid peragendum. Accipitur quandoq; pro exercitatiõe: vt cum dicimus ſtudia litterarum. Col. & ne ſingula perſequar ei ſtudio: quod quiſq; agere velit conſultiſſimum rectorem adhibeat. i. exercitio vel operi vel arti. Quandoq; p diligentia. Quandoq; pro fauore ſeu amore. Sal. D. Syllanum certe ſcio quæ, dixerit ſtudio teipu. dixiſſe. Quandoq; pro voluntate: vt Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus.

¶ Studioſus modo aſſiduum ac perſeuerantem ſignificat. Ci. ad herẽ. Ideoq; bonis viris & ſtudioſis amicus erat. Modo cupidum & alicui rei deditũ atq; additum: vt ſtudioſus laudis. i. cupidus & ſtudioſus cæſaris. id eſt amator vel beniuolus. Ci. Cecinæ. Vi ri ſunt optimi & tui ſtudioſi & mei neceſſarii. Hinc fit Perſtudioſus. Idem in Cato. Attribuito litteris græcis quarum conſtat eum perſtudioſum fuiſſe in ſenectute.

¶ Studeo ſtudes ſtudui itũ. ſtudium adhibeo. Do. opã alicui rei. Cęſar cõ. i. Cupiditate regni adductꝰ nouis rebus ſtudebat. i. vacabat: conſtruitur etiam cum ablatiuo mediante in vel etiam accuſatiuo prę ſertim ſi aliquid ſtudioſius legimꝰ. Titi. in pſal. Ferentinatis populus greca ſtudet. Et ſtudere eſt amare: ſiue fauere. Sal. Neq; ſtudere neq; odiſſe: ſed minime iraſci decet. Oui. libro nono me. Cui ſtudeat deus omnis habet. Item Eniti. Ci. lib. i. offi. Quorum vero patres aut maiores aliqua gloria pręſtiterunt: ii ſtudent plerunq; in eodem genere laudis excellere. Lact. lib. iii. duo ſignificata eius comprehendit. Qui ſapientię ſtudet vtiq; modum ſapit: ſed vt ſapere poſſit ſtudet.

¶ Stupa linum vile quod lini cortici proximum ẽ: vt inquit Ply. ab greco στυππειον quod ſtupam ſignificat vel a ſtipando q; ea ſtipentur naues. Hinc Stupeus a. um. Virg. Subiiciunt lapſus & ſtupea vincula collo.

¶ Stuprum eſt coitus lege vetitus qui duplex eſt. Vnus cum nupta quod adulterium dicitur: aut cum puero aut cum ſanguine coniunctis: ſiue ſacris caminibus aut cum vis affertur: cuilibet perſonę etiã ſi ancilla ſit. Aliquando ſtuprum ponitur pro turpitudine. Neuius perire malunt ibidem q̃ cum ſtupro redire ad ſuos populares. Enn. Fœde ſtupreq; caſtigor quotidie turpiter.

¶ Stupro as. vitio ſtupro. Plau. in aul. Is adoleſcẽtis illius eſt auunculus qui illam ſtuprauit noctu cereris vigiliis. Cice. li. iiii. ad heren. Qui violaſſet ingenuam: matrem conſtrupaſſet.

¶ Supeo es. pui. ſignificat quodam modo ſenſum rerum non habere. Perſius. Sed ſtupet hic vitio. i. inſanus eſt factus vitiis. Iungitur & cum accuſatiuo. Ci. de fi. bo. Hęc cum loqueris varrones ſtupemus. Huius cõpoſita ſunt Obſtupeo & Subſtupeo a quibꝰ Stupeſco: Obſtupeſco: Stupefacio: Obſtupefacio: Stupefio: & Obſtupefio.

¶ Stupor eſt alienatio quędam ſenſuum q; ſcilicet ſenſus conſtipentur.

¶ Stupidus quandoq; pro ſtupefacto: q̃q; p inſẽ

ſato accipitur. Vnde ſtupentia ſiue ſtupida dr quã do vel paruũ vel nullũ habent ſenſum.

¶ Stultus imprudens improuidus. Nam et multi nõ inſipientes aliquando ſtulte aliquid vel agũt vel loquũtur. Fatuus plene inſipiens. A fra. Ego ſtultũ me exiſtimo fatuum eſſe non opinor. Inſanus qui abiecta ratione cũ furore & impetu oĩa facit. Rudis qui nunq̃ didicit. Stultitia quattuor modis dignoſcitur. Aut cum non venerit in mentem qđ oportet Aut ſi venerit: non tenere: aut bonum conſilũ nõ admittere: aut malum admittere. Hinc Heſiod⁹ ecõuerſo. Optimus ille quidem qui per ſeſe omnia noſcens Pręceptor ſuus ipſe ſibi meliora peregit. Ruſus & ille bonus monitus qui recta ſequet. Qui non ipſe ſapit neq; credit recta monẽti: Hic nullam in ptem vtilis eſt.

¶ Stypticus idem quod ſtrictius ab στυφω obturo ſtringo.

¶ Stymna eſt ſpiſſamentum & domitura vnguenti: vt inquit Dioſcorides.

¶ Stymphalus lacus in arcadia in cuius ripis erat Stymphalum oppidum. Ouid. lib. ii. faſ. Teſtis erit pholoe teſtes ſtymphalides vndę. A ſtymphalo lacu ſtymphalides aues appellatæ ſunt tantæ magnitudinis: vt ſolis radios obumbrare dicerentur oẽm arcadiam deuaſtantes. Hiero. Cerberũ & ſtimphalidas narrant fabulæ poetarũ. A ſtymphalo oppido fit Stymphalius a.um. & Stymphalis idis. Hiero. cõtra Ioui. Ariſtoteles Orcomeni tyrãnus adamauit virginem Stymphalidem quę cum patre occiſo ad templũ dianæ conceſſiſſet: & ſimulachrum eiꝰ teneret nec vi poſſet auelli: in eodem loco cõfoſſa eſt Ob cuius necem tanto omnis arcadia dolore commota eſt: vt bellum publice ſumeret: & necem virginis vlciſceretur.

¶ Styx gis. generis fœ. ppie mœſtitiam deſignat στυγνος enim triſtis dicitur στυγναζω mœreo: vel dicitur ab στυγω timeo odi q̃ terrori omnibus ſit. Virg. Stygiamq; paludem dii cuius iurare timẽt & fallere numen. Fingitur a poetis q̃ ſit infernalis palus cum ſit fons in arcadia exitioſus animalibus cuius aqua ilico necat ex nimio frigore: vtpote cũ perfluens ipſa ſtatim lapideſcat. Tradunt hac aqua æs ferrum erodi & omnia vaſa in ea miſſa frangi pter cornea. Eſt & alia palus in ægypto iuxta memphim quam veteres ſtyga vocauere. Hinc Stygius a.um. Seneca. Hic ſæuus vmbras territat ſtygius canis. Ariſtophanes autẽ in ea comœdia: quæ βατραχοσ επιγραφεται ενταυθεν αυλων τισ οιτωσι περι εισιτωνη οψει τεφωσ καλλιστον ωσ τωτερ ενθαδε και μυρρινωνασ και θιασουσ αυδαιμονασ αγδρων γυναικων και κροτον χειρων τοσλυν. Nam ſtyx p̃xima eſt elyſio.

¶ Suauis dulcis: a quo ſuauitas & ſuauitudo p̃ dulcedine. Plau. Suauitudo mea. Quoꝝ contraria ſũt Inſuauis auſterus aſp. Inſuauitas inſuauitudo. Ad uerbia ſuauiter inſuauiter: ſuaue & inſuaue. Virg. Et ſuaue rubẽs hyacinthus.

¶ Suadeo es. ſi. ſum. ſcđm naturam biſyllabum eſt licet multi triſyllabum putent. Quod & ſi inueniaſ ſolutio dicẽda ẽ a ſuaue & do p̃ dico cõpoſitũ eſſe q̃dam arbitranſ. hoc eſt ſuaue dico. Eſt enim ſuadere accõmodatis & ſuauibꝰ verbis aliquem i opinionẽ noſtram inducere conari: hoc eſt hortari aliquẽ ad id qđ intendimus. Cuius cõtrariũ eſt diſſuadere: Deperſuadeo ſupra habitum eſt.

¶ Suadela pe. p̃. ſuaſio dicit.

¶ Suaſorius a.um. qđ ad ſuadendũ ptinet: vt Suaſorii munꝰ. i. officiũ ſuadẽdi. Et pars deliberatiua a rhetoricis ſuaſoria dr.

¶ Suaſũ color ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo. Sunt & q oẽm colorẽ ſuaſum velint appellari: q̃ quaſi pſuadeaſ in alium colorem tranſire.

¶ Suauiũ qđ & fauiũ dr p diminutionẽ. i. voluptas dr. Ter. O thais meum ſuauium.

¶ Suauior aris. & Sauior ſignificat cum voluptate aut p̃ gaudio oſculor. Catul. ad Veraniũ. Lucidũ os oculoſq; ſuauiabor. De hoc etiã in Diſſauior.

¶ Suapte ſua ipſius natura: & Suopte ſuo ipſius: ſicut Meopte meo ipſius. Ci. li. i. tuſ. Terrena & humida ſuopte nutu & ſuo pondere ad pares angulos in terram & in mare ferantur.

¶ Sub præpoſitio & ſeparatur: & componitur. Separata aliquando denotat tempus & accuſatiuo iũgitur: ſignificatq; circa vel per. Virg. Sub lucem exportant calathis. id eſt per lucem: ſeu aduenente luce. Aliquãdo ponitur pro in: vt Sub idem tempus ſub eandem horam. id eſt in eodẽ tempoae in eadẽ hora. Oſ q̃ & per idem tempus & per eãdem horam vel circa idem tempus: & circa eandem horam exponi poſſit. Liui. Vtrin̄ legati fere ſub idem tempus ad res repetendas miſſi. Sue. de Augu. Sub horam pugnæ tam arcto repente ſomno deuictus vt ad dandum ſignum ab amicis excitaretur. Aliquãdo pro ſtatim poſt: vt Sub hæc verba. Ci. planco. Sub eas autem redditę ſunt. Aliquando ſignificat adlocum & pro ante ſumitur. Virg. Poſteſq; ſub ipſos nituntur gradibus. Aliquando in loco & p̃ ſub ter capitur cõſtruiturq; cum ablatiuo. Idem li. viii. Arma ſub aduerſa poſuit radiantia quercu. Item cũ ablatiuo accipitur pro in: vt apud eundem. Namq; ſub ingenti luſtrat dum ſingula templo. Item p̃pe: vt Quo deinde ſub ipſo ecce volat. Item ſignificat cum: vt Sub ſarcinis. id eſt cum ſarcinis. Compoſita & plærũq; localẽ ſignificationem retinet quæ illi ppria eſt: vt ſubeo ſuppono. id eſt ſubter. Interdũ ſignificat infra: vt caudãq; remulcens ſubiecit pauitatẽ vtero ſyluaſq; petiuit. Interdũ diminutionẽ: vt ſubdubito ſubiraſcor. id eſt aliquãtulum. Eſt enim vt Do. inquit Temperamentum plene p̃nunciationis. Interdũ ſignificat ſupra: vt Corpora ſaltu ſubiiciunt in equos. id eſt ſupra iaciunt. Interdum proſpere: vt Succedit. Interdum poſt: vel q̃ primũ: vt ſubſequor. Interdũ contra vel p̃pe: vt Subſiſto Cęſar. Audacius ſubſiſtere: nõ nũq̃ & nouiſſimo agmine prælio noſtros laceſſere. Interdum prudẽter ſeu diligenter: vt Subſeruio. Interdum in promptu: vt Quomodo ratio non ſubeſt. Interdum latenter: vt Suppilo. Interdum ſenſim: vt Surrepo. Interdum adhuc. Liui. Tanq̃ ſpes ſubeſſet. Componitur autem fere cum omnibus litteris: A: vt ſubaro B: vt ſubbibo C: vt ſuccido D: vt ſubdo E: vt ſubeo F: vt ſuffero G: vt ſuggero H: vt ſubhaſto I: vt ſubiungo L: vt ſubleuo M: vt ſubmoueo N: vt ſubnecto O: vt ſuborior P: vt ſuppono R: vt ſurripio S: vt ſubſanno T: vt ſubtraho V: vt ſubuenio. Sed quotiens ſubiungitur vocalibus vel b.d.h.l.n.ſ.t. remanet b integra in aliis mutatur b in litteram

frequentem:niſi in ſubrideo:ſubrogo:ſubruo. Suſtineo vero ſuſpiro:ſuſpicor:ſuſpicio:ſuſtuli:ſuſtollo & hmõi ſine b ſcribenda ſunt: quia non a ſub: ſed a ſuſũ ſiue ſurſum compoſita ſunt.

¶ Sub corona venundari captiui dicebant quia coronati vendebant.

¶ Sub iugum dicebantur hoſtes miſſi eẽ; quia duabus haſtis in terra defixis: tertiaq; ſupligata iermes ſub ea tranſire cogebantur.

¶ Sub manu vulgaris locutio: & ſignificat ſtatim: ꝓpoſitq; momentũ quaſi de manu in manũ. Seneca. libro decimo epiſtolarũ ad Lucil. Conſiliũ naſci ſub die debet & hoc quoq; tardũ eſt nimis ſub manu quoq; quod aiunt cõſilium naſcatur. Sue. de Aug. Et quo celerius ac ſub manu annũciari cognoſciq; poſſet quod in ꝓuincia quaq; gereretur: iuuenes primo mbdicis interuallis per militaris vias dehinc vehicula diſpoſuit.

¶ Sub vitem haſtas iacere dicebatur veles cum ſub manũ ſurſum haſtam mittebat. Sub vitem prẽliari milites dicebantur cũ ſub vinea militari pugnabãt Sub vineam iacere cum adſtantibus centurionibus ſudes iacere cogebantur.

¶ Subactus a.um. Vide in dictione ſubigo.

¶ Subagito as. ſignificat Ineo. Plau. Dũ ille meretricem ſubagitat: ego quieſco.

¶ Subaquaneus a.um. qđ ſub aqua manet vt ſcopulus ſubaquaneus.

¶ Subalaris & hoc ſubalare: qđ ſub alis eſt. Vñ ſcribit. Lãpri. Heliogabalũ ſolitũ fuiſſe in accubitis habere plumas ſubalares.

¶ Subcerniculũ farinariũ cribrũ: qđ; fit ſetis equorum quẽadmodũ excuſſorium & pollinarium fit ſupra dicto. Excuſſoria cribra ſunt quibus furfur ſecernitur. Pollinaria quibus pollen. hoc eſt groſſior puluiſculus farinę diuiditur.

¶ Subcinericius a.um. quod ſub cinere coq̃tur. Vnde ſubcinericium panem legimus.

¶ Subdo ſubdis ſuppono ſubicio. Cato de re ruſ. Ignem ſubdito: vbi bullabit vinum ignem ſubducito: & ſubdere ſubiũgere. Quintil. His dictis & alia ſubdidit.

¶ Subditus qui alicuius imperio ſubiect⁹ eſt ſubditum etiã ptũ dicimus ſuppoſitũ. hoc eſt ſublatũ ab ea muliere q̃ peperit: & alteri appoſitũ. Item apud iuriſcõſultos ſubditũ teſtamentũ dicitur: cum vero teſtamento occultato aliud clam fuit appoſitũ. Subditus iudex qui loco mortui datur.

¶ Subditiuus qui ſubditus eſt. Plau in am. Subditiuus eccum exit foras.

¶ Subditicius ſuppoſititius. Vnde a plauto Iupiter dictus eſt ſubdititi⁹ Amphitrio. Sue. Nõ modo veſtus cẽſoria quadam virgula notare & libros qui falſo viderentur inſcripti tanq̃ ſubditicios ſummouere familia permiſerint ſibi.

¶ Subdolus pe.cor. occulte decipiens.

¶ Sub dio aliquid eſſe dicim⁹ quod nõ eſt ſub tecto ſed in nudo & ſub cælo. Aliter dicitur ſub Ioue ab eo q̃ græci iouẽ τον Δια dicunt. Hor. li. car. Vitãq; ſub dio & trepidus agat: hinc ſubdialia pauimẽta & ſubdiales de ambulationes quas Victr. græco vocabulo vocat hypetras.

¶ Subdiale quod ſub dio ꝓmanet. i. ſub aere. Ply. Illa ſup terram ex ſubdialibus petris cæditur. Hæc ex obtutis Subdualia a græcis primo habita quibus contegerent domus ex tũſa teſta & pedali craſſitudine fiſtucata. Terratium nunc appellatur.

¶ Subduco ís. pe. ꝓ. ſubter duco. Interdũ ſubtraho Cato. Ignẽ ſubdito: vbi bullabit vinũ ignẽ ſubducito. Sunt em̃ contraria ſubdo & ſubduco. Iuue. Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. Interdũ ſurripio. Virgi. Et ſuccus pecori & lac ſubducit agnis. Interdum ſurſum duco leuo extollo. Idẽ. Qua ſe ſubducere colles Incipiũt. Hic ſubducere naues dicimus in terram trahere q̃ terra mari altior ſit ſicut e contrario deducere in mare e terra ducere. Idem. Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. ꝑ lau. ĩ cal. Ibo intro vt ſubducam nauim rurſum in puluinarium. Interdum ſubducere cũ hoc noſe rõ ſignificat cõputare calculare. Ci. lentulo. Rõnibuſq; ſubductis ſũmam feci cogitationũ meaꝝ. Plau. in cap. Subducã ratiũculam quantillũ argentũ mihi apud trapezitã ſiet. Et ſubducere eſt furtim ſubtrahere. Idẽ ĩ cur. Propino magnũ poculũ: ille bibit: caput ponit: cũ dormiſcit ego ei ſubduco in anulum. Sal. Præterea ex gregariis militibus quẽq; armatum in prima acie ſubducit. i. extrahit & alibi locat.

¶ Subeo is. iui. vel ſubii itũ. ingredior. Cæſar. cõ. l. Qui intra annos quattuordecim tectũ nõ ſubiiſſent Lac. Siue virtutes inſeras vitia ſua ſpõte decedent ſiue vitia eximas virtutes vltro ſubibunt Paſſiuũ ꝑ tulit. Iuue. Q; ſi ſubeuntur proſpera caſtra. Et ſubire eſt ſuſcipere aut pati: vt ſubeo periculũ ſubeo crucem: mortẽ. Ci. li. iii. offi. Qui retinendi officii cauſa cruciat⁹ ſubierit vltro. Itẽ ſuccreſcere. Virg. Ne ſubeant hærbę: neu puluere victa fatiſcat. Itẽ ĩ memoriã venire. Et mõ cũ datiuo: mõ cũ actõ conſtruitur: vt ſubiit mihi. Curtius Sera pœnitentia ſubiit regẽ. i. in mentem vel in memoriã venit. Itẽ ſubdere ſupponere. Virg. li. x. Aeneas ſubiit mucronem ipſum q̃ morando Suſtinuit. Item extolli. Ply. Sed hi rationẽ afferũt q̃ leuiſſima ſit imbriũ ciſternarũ aqua vt quæ ſubire potuerit & pendere in aere. Idem. Nec leuitatis in pluuia aqua argumentũ eſt ſubiiſſe eã in cælũ cũ etiã lapides ſubiiſſe appareat. Item ſuccedere. Var. In quarũ locũ ſubierũt in q̃linæ impietas ꝑ fidia impudicicia. Itẽ rñdere ſeu reſiſtere. Ci. in ver. Diuinatione poteris ne orõneẽ eius ſubire? Itẽ aggredi. Hiero. Nũc deprecor deſideri chariſſime: q̃ me tantũ opus ſubire feciſti.

¶ Sub fibulũ. Vide in dictione Fibula.

¶ Subhaſtare eſt ſub haſta mittere: hoc eſt ꝑ auctionẽ vendere. Haſta em̃ erat virga quæ dabat cũ ptãs alicui daret de aliqua merce.

¶ Subigo is. pe. cor. ſignificat cogo. Sal. Ambitio multos mortales falſos fieri ſubegit. Q ñq; Subigere eſt ſubiicere domare. Idem. Poſtea vero q̃ in aſia Cyrus in græcia lacedæmonii & athenienſes cœpere vrbes atq; nationes ſubigere. Q ñq; ſummittere: vt ſubige ſub arbore pecus. Q ñq; acuere. Virg. li. vii. Pars lęues clypeos & ſpicula lucida tergũt Aruina pingui: ſubigũtq; in cote ſecures. Q ñq; attrectare: agitare. Cato. Farinam in mortariũ indito: aquam paulatim addito ſubigitoq; pulchre. Q ñq; bene arare bene colere. Virg. Ante iouem nulli ſubigebãt arua coloni. Col. li. ii. Sequitur vt tempora quoq; ſubigendi arui præcipiamus. Cice. per tranſlationem libro ſecũdo de ora. ꝑ exercere poſuit. Subacto mihi ingenio opus eſt: vt agro nõ ſemel arato: ſed nouato & iterato. Quandoq; ſuffodere. Virg. lib. ii. Ge.

Tamen hęc quoq; ſi quis Inſerat aut ſcrobibus mã
det mutata ſubactis. Quãdoq; ſubagitare. Ci. Gal
lam ſubigo. Q ficq; ſurſum agere. Et tũc a ſus: quod
ſignificat ſurſum componitur. Vir. li. i. Ge. Non ali
ter q̃ qui aduerſo vix flumine lembũ Remigiis ſubi
git. A ſubigo fit aliud compoſitum Proſubigo: de
quo ſupra.

¶ Subiicio is. pe. cor. ſuppono. Virg. Et ramea co-
ſtis ſubiciunt fragmenta. Et illud ſubliciẽtibus pru
nas inſultat leuitat chriſti. Aliquando ſubiugo. Ci-
cero. Tot ſibi populis repente ſubiectis. Aliquan-
do ſurſum iacio. Virg. Et corpora ſaltu ſubiiciũt in
equos.

¶ Subices p. cor. dſir ſubiecti. Ennius. Ergo deum
ſublimis ſubices humidus vnde oritur imber ſoni-
tu ſæuo & ſtrepitu.

¶ Subiecto as. ſępe ſubiicio. Vir. Nigrãq; alte ſub
iectat arenam.

¶ Subiacto as. ſępe in altũ iacto: quod fit cum in a
reis frumẽta a paleis ſecernũt. Var. His tritis opor-
tet e terra ſubiactari vallis aut ventilabris cum vẽ-
tus ſpirat lenis. Ita fit vt quod leuiſſimũ eſt i ea atq;
appellat acus euãnetur foras: ac frumentum qđ eſt
ponderoſum purum veniat.

¶ Subitus a. um. Subeo is. idem quod repentinus.
Virgi. Cum ſubito aſſurgens fluctu nimboſus ori-
on. Hinc Subito aduerbium. Mar. Nam ſubito col-
lapſa ruit.

¶ Subitarius a. um. repentinus licet quandoq; pro
extemporali ſumatur. Gel. Quid ſibi vellet ſubi-
taria dictio.

¶ Subitaneus a. um. eo modo dicit quo ſubitarius
vt Subitanea mors.

¶ Subitatus a. um. quod eſt ſubito mutatũ. Cypria
nus ad cornelium. Steterunt fortes & ipſo dolore
pœnitentiæ facti ad prælium fortiores vt appareat
nuper ſubitatos eſſe & nouæ atq; inſuetæ rei pauore
trepidaſſe.

¶ Subinde cũ accẽtu in antepe ſignificat deinde vl
ſtatim poſt. Hor. Si recte dicet primũ gaudere ſubi-
de Pręceptum auriculis hoc iſtillare memẽto. Liui.
Vno alteroq; ſubinde ictu ventrẽ atq; inguina hau-
ſit. Interdum ſignificat frequenter ſiue vt ꝓprie di-
cam identidem: hoc eſt crebro cum quodam inter-
uallo. Suc. Tibe Leua natura ne in puero quidem la
tuit quã Theodorus Gadareus & proſpexiſſe prim⁹
ſagacitter & aſſimilaſſe viſus eſt ſubinde in obiurgã
do appellans eũ lutũ a ſanguine maceratum.

¶ Subiugo as. pe. cor. debello & ĩpio meo ſubiicio
quaſi ſub iugo pono. Lact. li. iii. Totũ hoiem alienę
ditioni ſubiugauerunt.

¶ Subiugalis ſub iugo aſſuetus: & domitus. Vnde
pullus ſubiugalis in euãgelio legitur.

¶ Subiungo is. addo. Vnde ſubiunctiuus modus
dictus eſt: quia ſubiungitur alteri verbo. Nam eget
aliqua re vt impleat ſententiam: vt ſi dico. Cum cla
mẽ quare me tacere dicis? Ideo ergo ſubiunctiuus
modus dictus eſt: quia ei coniungitur aliquid: vt ſẽ-
tentia locutionis plena ſit.

¶ Sublabor pe. ꝑ. ſignificat prætereo ſiue latenter
decurro aut fugio.

¶ Sublabro as. pe. cor. intra labra mitto. Neuius iã
ego illis ſubiens ſublabrabo eſui illud ſynciput.

¶ Sublego is. pe. cor. furto aliquid ſurripio. Virgi.
Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper.

¶ Sublego as. pe. ꝑ. ſubſtituo. Iuſti. lib. iii. Senatu
cuſtodiã legũ populo ſublegandi ſenatum vel creã
di quos vellet magiſtratus ptãtem pmiſit.

¶ Subleſta infirma leuia friuola debilia. Plau. in p
ſa. Grauior paup fides ſubleſtior. Idem dixit vnũ
ſubleſtiſſimũ: qa ĩfirmos facit vel corpore vel aĩo.

¶ Subleuo as. pe. cor. alleuio auxiliũ pręſto defen-
do. Ci. Zophyrus q ſe naturã cuiuſq; ex forma pro
ſpicere ꝓfitebatur deriſus a cæteris eſt qui illa in ſo-
crate victa non agnoſcebãt: q̃ ipſe ex illius aſpectu
multa collegerat. Ab ĩſo aũt ſocrate ſublęuatus cũ
illa ſibi ingenita: ſed rõne a ſe deuicta diceret. Et ſub
leuare ſurſum leuare: ſuſtentare. Sue. de Veſpa. Al-
uo repente vſq; ad defectionẽ ſoluta impatorem ait
ſtãtẽ mori oportere: dũq; ſurgit ac nitit inter man⁹
ſubleuantiũ extinctus eſt.

¶ Subligo as. pen. cor. ſubtus ligo. Vnde & Subli-
gaculum.

¶ Subligar pe. cor. ſiue ſubligaculum dicit quo pu
dendę partes obtegũtur. Mar. Tecta tĩ nõ hac qua
debes ꝓte lauaris. Si pudor eſt tranſfer ſubligar ĩ fa
ciem. Ci. li. de offi. Scænicoꝝ mos tantã habet ve-
tere diſciplina verecundiã vt in ſcenã ſine ſubliga-
culo ꝓdeat nemo. Dicit & ſuccinctoriũ Femorale.
Feminale: Cãpeſtre: Bracha: perizoma & Lũbare.

¶ Sublimis pe. ꝑ. in altũ eleuatus a limine ſupiore
dictus qđ ſupra nos eſt. Vir. Ipſa paphos ſublimis
abit. Col. li. ii. Igit in ope boues arcte iũctos habere
cõuenit quo ſpecioſius ingrediant ſublimes & ela-
tis capitibus. Hinc ſublimitas exaltatio.

¶ Sublimo as. exalto ĩ altũ mittto vado ve. Enni⁹.
Sol qui cãdẽtẽ in cælo ſublimat facem. Aug. li. vii.
cõ. Augebat diuitiis: ſublimabat honoribus.

¶ Sublino is. ꝑ. cor. aliquantulum tingo ſeu noto.
Cor. Celſus. Idem quoq; vmbilico ſublitũ facit. In
de ſublicio quę eſt quaſi primũ tectoriũ & fundamẽ
tum coloris eius quem reddi volumus inductione
manus vltima. Aliquando illudo & p ridiculo ha-
beo. Tractum a genere ludi quo dormientibus ora
pinguntur: vt apud Plautum in Aul. Ah ſubleuit
mihi os peſſime.

¶ Subluco as. pe. ꝑ. a luco ſignificat ramos arbo-
ſupputo & veluti ſubtus lucẽ mitto. Conlucare aũt
eſt ſucciſis arboribus lucum luce implere.

¶ Subluo is. expurgo.

¶ Sublicius pons rome: hoc eſt ligne⁹: qm̃ ſine fer-
reo clauo cõſtruct⁹ fuerat: vt meminit Ply. li. xxxvi

¶ Subnecto is. ſubligo appẽdo ſubſcribo ve ſigni.

¶ Subnetuo as. Vide in dictione Neruus.

¶ Subnitor pe. ꝑ. ſuffulcio. Vide in dictione Nitor

¶ Subo as. ſubare dſir ſues cũ libidinẽ exercẽt: aut
appetunt: q̃is & ad alia aĩalia etiam ad hoies tranſ
ferat. Hor. Iamq; ſubando te cubila tectaq; rumpit
Ariſtoteles libro de aĩalibus. vi. Ita ſubare dicitur ĩ
ſuibus quẽadmodũ æqua libidine ſtimulatę dicunt
equire. Tertul. in Apologetico ſcribit. Iouem fœde
ſubantem in ſororẽ fuiſſe. i. libidinantẽ & rei vene
reę inhiantem.

¶ Suburno as. aliquantulũ orno. hoc eſt honoro ſi
ue laudo. Plancus Ciceroni. Tu cicero quod adhuc
feciſti idem p̃ſta vt vigilanter neruoſeq; nos q ſta-
mus in acie ſubornes. Et ſubornare eſt latẽter ſedu-
cere. Gel. In caput meũ ſubornauit.

¶ Subrideo latenter vel aliquãtũ rideo: vel riſus ſi
gna oñdo. Vir. Olli ſubridẽs hoĩm ſator atq; deo-

¶ Subrogo pe.cor. ſubſtituo. Aug. lib. iii. ciui. dei. Lucretius quoq; qui in locũ bruti fuerat ſubrogat⁹ morbo abſumptus eſt.

¶ Subruo is. cum impetu ſubingredior. Aliquãdo parum vel aliquantulũ vel latẽter ruo. Et hoc ex vi prępõnis ſub. Aliquãdo Effodio Seneca Subruũt terram theſauros quæritant.

¶ Subrumi dicti ſũt agni qui adhuc ſunt in māma: quæ rumis a veterib⁹ dicebaꝫ. Inde Subrumari qđ eſt ſub ruma. i. māma ſũmittere. Col. li. viii. Diligenti cura ſeruandũ eſt vt in ſuis quotidie matribus: & alienis nõ amātibus agni ſubrumentur.

¶ Subſãno as. non a ſano: ſed a ſãna fit q̃ eſt irriſio Eſt aũt ſubſannare irridere: & cõſtruiꝫ cũ actõ. Hier. contra Vigil. Rideas forſitan & mulierculārũ deliramenta ſubſannes. Et ad Marcel. Quadrante indignam eloquentiã nare ſubſanno: quid ad te qui deſertus es? Hinc ſubſānatio quę ꝓprie rugata fronte & contracto naſo exprimitur.

¶ Subſcudes pe. p. tabellæ: quibus tabulæ inter ſe cõfiguntꝫ: qa quo īmittunt ſuccidiꝫ. Pacu. Nec vlla ſubſcus cohibet compagem.

¶ Subſcribo ſubnoto: ſubſigno: ſicut ſolent principes q ſubſcribunt ea q̃ rata hñt. Alexãder romanus impator ſubſcriptioni & lectioni eꝑlārũ operã dabat: poſt horas meridianas. Alias ſubſcribere ſignificat fauere. Col. Quod ſi fortuna ſubſcripſerit. Verbũ eſt iudiciis & foro accommodatũ. Vnde ſubſcriptores fautores approbatoreſq; dicti ſũt. Ci. Venit parat⁹ cũ ſubſcriptoribus exercitatis & diſertis. Vbi Aſco. Scriptores dñr q adiuuare accuſatorẽ di
¶ Subſequor pe. cor. ſtatim ſequor. (ci ſolẽt.

¶ Subſellia ſedes & pulpita: vel vt ita dicã ſcamna in quibus audientes poetas recitantes ſedere cõſueuerant: vel in q bus ab eq tibus ſpectabaꝫ ludi a ſubſedẽdo quaſi ſubſedia ꝓ mutationẽ d in l: vt ſella ꝓ ſeda. Nam ſenatores in ſellis altioribus conſidebãt Perſius. Troſilus exultat tibi per ſubſellia læuis. Scribit Aſco. Subſellia eſſe tribunoꝝ triũuirorum quæſtorũ & hmõi minora iudicia exercentiũ q non in ſellis curulib⁹ nec tribunalib⁹: ſed in ſubſelliis cõſidebãt. Vnde a Varrone ſubſelliũ dictum eſt q nõ ſit plane ſella.

¶ Subſideo es. pe. cor. ſubtus ſedeo. Col. Villica debet curã adhibere: vt ſi quæ fęces aut amurcæ in fũdis vaſorum ſubſederint ſemel ſtatim emũdentur. Inde ſubſellia. Eſt & ſubſidere inſidiari. Iñ ſubſeſſores & ſubſeſſæ.

¶ Subſeſſæ dñr a vegetio inſidiæ quibus in itinere exercitus impatus ac nihil tale ſuſpicans opprimi ſolet. Subſidere. n. ſignificat deliteſcere. Vnde ſubſeſſores dicti qui deliteſcẽtes inſidiantꝫ & inſidiis circũuentos interimũt. Cõtra Subſeſſos vocamus hoſtiũ circũuentos. A Valerio ſubſeſſor alieni mīmonii dict⁹ eſt q pudicicię alienę coniugis inſidiaꝫ.

¶ Subſeſſores & ſubſeſſi. Vide in dictione Subſeſſę de quo modo.

¶ Subſidiũ q̃re in dictione Præſidium.

¶ Subſiſto is. contra ſiſto. Cæſar audacius ſubſiſtere nõ nũq & nouiſſimo agmine p̃lio nros laceſſere. Q̃nq; ſignificat gradũ ſiſto. Hiero. in li. x. Tu autẽ ſubſiſte pauliſp vt indicẽ tibi verbũ dñi. Proprie tñ ſubſiſtere eſt p ſe exiſtere: vt eſt ſubſtantia q̃ p ſe exiſtit: qđ de accidentibus intelligi non põt: & vt inqt Aug. li. vii. de tri. hoc eſt deo eſſe quod ſubſiſtere.

¶ Subſto as. ſuſtineo & cõſtans ſum. Ter. Perii me tuo vt ſubſtet hoſpes. Et ſubſtare eſt rẽ aliquã cõſtanter ſuſtinere. Nã ſubſtare dr̃ aliq d vt aliis ſubeſt.

¶ Subſtãtia eſt q̃ ꝓ ſe ſubſtat & fundamẽtũ eſt: ſubſtat em̃ accidẽtibus. Differt aũt ſubſtãtia ab accidẽte in tribus. Primo qa ei ſubiiciꝫ & ipm ſubſtentat nõ aũt ecõtrario. Scdo quia p ſe nõ indiget ſubſtantia accidẽte: ſed accidẽs ſubſtãtia. Tertio qa ſubſtãtia ꝓprie eſt Accidẽs vero iõ eſt qa ꝓprie eſt. Greci modo υπoστασιμ: modo ουσιαν vocant latini vtrũq; interp̃tantur ſubſtantiam q̃uis ſint qui υποστασιν ſubſtantiam ουσιαν eſſentiam dicant. Scindũ eſt q; vna & eadẽ natura põt dici ſubſtantia eſſentia & ſubſiſtentia: vt natura ſortis in q̃tum dat ſorti q; ſit diciꝫ ſubſiſtentia. Prout aũt ſortes habet q; per illam naturam accidentibus ſubſit diciꝫ ſubſtantia. Q̃nq; etiã ſubſtãtia ponit ꝓ materia & quaſi eſſentia & ſoliditate ac neruis cuiuſq; rei. Ply. Subſtantia oĩs orõnis fuit cohortatio eius ad pacẽ. Quĩtil. Prima apud rhetorẽ elemẽta & q̃ de ipſa rhetoricę ſubſtantia quærunt tractabimus. Q̃nq; ſubſtantia ponit ꝓ facultatibus. Idẽ. Vt plus ſubſtantiæ filio relinquerem. Et in euangelio. Qui conſumpſit oẽm ſubſtantiam viuendo luxurioſe.

¶ Subſtãtiuus a. um. quod per ſe ſtare põt cuius cõtrariũ eſt inſubſtãtiuus. Rufinus in expoſitiõe ſymboli. Sed fortaſſe dicas iſta quam memoras inſubſtãtiua eſt generatio. Neq; em̃ lux ſubſtantiuum facit ſplendorẽ: aut cor ſubſtantiuũ generat verbum. Ambro. li. hexa. Qui ſic minuta & inſubſtãtiua prĩcipia cælo ac terris darent.

¶ Subſtituo is. ſubordino: vt cũ quis defuncto vel abrogato ſubſtituiꝫ in eius locũ. Amb. ꝓ ſuppono poſuit cũ inqt. Et bñ ſctũs lucas virũ a ſpũ neqtiæ liberatũ añ p̃miſit & ſubſtituit fœminę ſanitatem.

¶ Subſum infra ſum. Ply. Suberant tecto abiegnę trabes. Aliqñ ſubeſſe ſignificat latẽter ineſſe. Virg. li. ii. Ge. Quippe ſolo natura ſubeſt. qa naturaliꝫ rerũ oĩm mater eſt terra & vniuerſa intra ſe cõtinet ſemina licet nõ appereãt. Vnde Epicurei dñt nihil eẽ qđ non habeat originẽ ſui.

¶ Subſtillũ tp̃s diciꝫ qđ añ pluuiã vel poſt pluuiã ẽ nõ ſiccũ: ſed humnidũ: q; aũt iã ſtillet aut nõdũ ſtillare deſiſtat. Apud Catonẽ li. de re. ruſ. Ponit pro ægritudine qñ ſtillatim vrina emittit.

¶ Subſtruo: ſubtus ſtruo. Col. li. i. Cũ ex depreſſiore loco fuerint orſa fundamẽta nõ ſolũ ſuperficiẽ ſuã ſuſtinebũt facile: ſed & ꝓfultura & ſubſtructione fũgent aduerſus ea q̃ mox ſi forte villã ꝓlatare libuerit ad ſuperiorem ptem applicabuntur.

¶ Subſolanus vẽtus dicitur q ſole oriẽte ſubnaſci videtur.

¶ Subſortit⁹ dr̃ q alicui⁹ occupati fungiꝫ offõ. Vñ ſubſortitos iudices dicim⁹ q ẽt ſubſtituti appellantꝫ

¶ Subſero is. pe. cor. ſubt⁹ ſemĩo vel plãto. Col. li. v. Nã plurimũ itereſt adhuc noua cõſitiõe pedamẽ oẽ veſtiri nec mox vineatũ ſubſeri cũ fructus capiẽdus eſt.

¶ Subſtalex ſub & talo cõponiꝫ: ſignificatq; cauũ pedis q̃uis & ꝓ vola qñq; accipiaꝫ.

¶ Subtegmen dicitur filum quod ſub ſtamine texitur. Hiero. in exo. Inciditq; bracteas aureas & extenuauit in fila vt poſſent torqueri cum priorum colorum ſubtegmine.

¶ Subter præpõ cui⁹ relatiuũ eſt ſup vt hic mirifice

natat duratq; ſubter aqua. Et tam ablto q̄ actō iunigit licet q dā nō niſi figurate hoc fieri putēt ſicut p⁹ circū & añ. Vir. Ferre iuuat dēſa ſubter teſtudie cal⁹.

¶ Subterraneus a.um. qđ eſt ſub terra Col. Vinctis q̄ ſaluberrimū ſubterraneū ergaſtulū plurimis ſitq; id anguſtis illuſtratū feneſtris. Idē. Nā fere cum his ptibus ædificia rimas egerunt caua præbent & late bras ſubterrancis aialibus.

¶ Subturpe: latenter turpe: qñ id qđ natura turpe ē verbis tñ honeſtis dicitur.

¶ Subuenio ꝓprie ſubtus venio. Hiero. in expōne ſymbo. Diſcute ſi potes q̄ hñtur ī manib⁹: & tūc ad hoc ſublimiora ſubuenies. p trāſlationē ſubuēire ē auxiliū p̄bere. Plau. Qui toriēs tibi miſero ſubueni

¶ Subueteribus: eſt loci nomē in vrbe roma: ſicut & ſubnouis. Plau in cur. Subueteribus vbi ſunt qui dant quiq; accipiūt fœnore. Sue. in Aug. Bifariā laudatus eſt p ędē diui iulii a Tiberio & ꝓſtris ſub ueteribus. Var. Subnouis dicta pars in foro ædificioꝝ qđ vocabulum eius peruetuſtum.

¶ Subula pe. cor. inſtrm Cerdonū quo perforādis calceis ac ſuendis vtūtur ſutores. Mar. Quodq; tibi tribuit ſubula ſica rapit. Hiero. in exo. Perforabitq; aurem eius ſubula.

¶ Subulo pe. cor. lingua etruſca dr̄ tibicen. Apud Enniū: ſubulo vicinas ꝓpter aſtabat aquas: in alio ſignificatu ſubulones dñr cerui q b⁹ ſūt cornua ſim plicia minimeq; ramoſa ad ſubularū ſimilitudinem vt docet Ariſtoteles lib. ix. de aſalibus. Ply. li. xi. Aliis ſimplicia tribuit vt in eodē gñe ſubulonibus ex argumento dictis.

¶ Subucula gen⁹ veſtis q̄ fere ex lino fit dicta q; ea ſubter induamur. Var. de vita pa. Poſtq̄ binas tunicas hīe cœperūt inſtituerunt vocare ſubuculā. Hie. in Leui. Cūq; lauiſſet eos veſtiuit pōtificē ſubucula linea. Eſt & ſubucula libum qđ dis dabatur ex alica oleo & melle compoſitum.

¶ Subulcus qui ſuū dux eſt: vel cui porcoꝝ nutrien doꝝ cura cōmiſſa eſt. Var. Altitudinis harę modus ſit: vt ſubulc⁹ facile circūſpicere poſſit ne q̄s porcellus a matre opprimat.

¶ Suburbia plurali tm̄ numero quaſi via ſub vrbe. hoc eſt vrbi cōtigua: ſunt frequentes extra vrbē domus inſtar vici vrbani. Vicus em̄ ꝓprie ps vrbis ē.

¶ Suburbanū p̄diū ſeu villa ſub vrbe. Col. li. vii. Nā ſuburbanis lactens porcus acere nutricādus ē. Sue. de Aug. Nutrimētoꝝ ei⁹ oſtendit adhuc loc⁹ in auito ſuburbano iuxta velitras p̄modic⁹. Ply. ele gāter ſuburbanam appellat italiam eam partē quæ erat ꝓxima vrbi romæ.

¶ Suburra vicus romæ: a quo regio ſuburrana eſt dicta: vt ſcribit Iunius ab eo q; fuerit ſub vrbe anti qua. Var. vero a pago ſucculano putat dictā ſuccuſā. Inde mutatis lr̄is ſuburrā. Cuius rei indiciū eſtq; antiq⁹ tus p c. lr̄am nō p b ſcribebat. Hinc Suburranus a.um. vt regio ſuburrana ī qua meretricū diuerſoria erant: q̄ ob id ſuburrana dñr a poetis.

¶ Succedo is. pe. p. ſignificat eo ſub. Vir. li. iii. Ge. Aut tecto aſſuetus coluber ſuccedere & vmbrę Peſtis acerba boū pecoriq; aſpgere virus. Et ſuccedere eſt ingredi. Idē li. vii. Et nr̄is ſuccede penatibus hoſpes. Itē in alter⁹ locū venire. Ci. li. iii. of. Quid ergo hic nōne nocet q; quōdā quaſi veneno p̄ficiat: vt veros hęredes moueat in eoꝝ locū ipſe ſuccedat Aug. li. iiii. cō. Ipſe eſt deus noſter & nō diſcedit: qa non ſuccedit ei. Iñ ſucceſſor & ſucceſſio. Ytē ꝓſpere cedere euenire. Ter. in an. Hac non ſucceſſit: alia aggrediamur via.

¶ Succeſſus us. p euētu tam malo q̄ bono. De malo: vt Succeſſus īdignos noli tu ferre moleſte. Vir. li. ii. Atq; hoc ſucceſſu exultās aiſq; chorebus.

¶ Succedaneus q ſuccedit. Cyprian⁹ ad Euagriū: non pōt videri ceſſaſſe q vicarios ſubſtituit & q; ꝓſe vno plures ſuucedaneos ſuggerit.

¶ Succido is. pe. p. ex ſub & cędo ſignificat ſubincido. Hie. in p̄fa. pſal. Cogitis vt velut⁹ q̄dā nouale ſciſſū iā aruū exerceā: & obliqs ſulcis reſāl centes ſpinas eradicē: equū eſſe dicētes: vt qđ crebro male pullulat: crebri⁹ ſuccidat. Aliqñ ſuccidēre ſignificat metere. Vir. At rubicūda ceres medio ſuccidit ęſtu. Aliqñ poſt cædere ſicut p̄cidere ante cædere.

¶ Succidaneæ hoſtiæ dicebāt q̄ ſcđo loco cędebāt Apud veteres. n. ſi primis hoſtiis litatū non fuerat aliæ poſt eaſdē ductæ hoſtiæ cædebant: duæ q̄ prio rib⁹ tā cæſis luendi piaculi gr̄a ſubdebant.

¶ Succidia tergus: ſiue maſſa carnis porcinæ ſalita & in neceſſariū vſū ſeruata q; quotiēs opus eſt ſuccidit. Noni⁹ ſuccidiā p̄lardo exponit. Succidia continet pnā petaſonē & lardū. Ci. in cato. Iam hortū ipſi agricolæ ſuccidiā alterā appellāt. Var. nō a ſuccidēdo: ſed a ſuibus cædendis: ſiue edendis. Nā id pecus primū occidere cœperūt: & vt id ſeruarēt ſalire. Idē. Et qui nō audierit p̄ſes nr̄os dicere ignauū & ſumptuoſū eſſe qui ſuccidiā ſuſpenderit in carnario potius e lanario q̄ e domeſtico fūdo.

¶ Succida pe. cor. lana a ſuccidēdo q; talis ſit lana lis ſuccīſa eſt. hoc eſt plena ſordib⁹. Var. a ſudore deriuat. Dicit em̄ tōſurę tēpus inter ęquinoctiū vernū & ſolſtitū cū ſudare īcœperūt oues, a quo ſudore recens lana tonſa ſuccida eſt appellata. Iuue. Qualis cœna tñ ſ vinū qđ ſuccida nollet Lana pati.

¶ Succiſiuū tps dr̄ qđ ſubtrahit a reb⁹ neceſſariis: vt ad aliquē vſū accōmodem⁹: vulgo dr̄ tps furto ſubtractū. Gel. Quātū aūt vitæ mihi deinceps deū voluntate erit: quātūq; a cura & a re familiari ꝓcurā doq; cultu liberoꝝ meoꝝ dabit ocii: oīa ſucciſiua & ſubſecūdaria tpa adcolligendas hmōi memorarū delectitiūculas cōferā. Meſores aūt terræ nōnū q̄ dicūt ſucciſiuum eſſe vnciā agri aūt ſextantē. Dictū eſt aūt ſucciſiuū a ſucciden do.

¶ Succido is. pe. cor. ex ſub & cado: quaſi ſubtus cado. Gel. Iam cōtinuo labore grauia genua ſuccidebant. Plau. in Cur. Genua mea ſuccidūt laſſitudine.

¶ Succiduus qui eſt ꝓnus ad cadendū ſiue ferme cadens. Clau. li. iii. Succidui titubant greſſus.

¶ Succenſeo es. ſignificat in re graui & iuſta ex cā iraſci & quaſi cēſurā exercere. Ter. in phor. Sed parū q; oībus nūc ſuccenſet ſenex.

¶ Succerda ſterc⁹ ſuillū. Titi. Quid habes niſi vnā arcam ſine claui: eo condis ſuccerdas.

¶ Succenturio as. Vide in dictione Centurio.

¶ Succino is. pen. cor. ex ſub & cano quaſi ſūmiſſa voce cano. Hinc Succēto as. frequētatiuū & ſuccētor. Inter Cātores: Occētores: & Succentores q dā ita diſtingūt vt cātores ſint q maxīe leuāt & acuūt vocem. Succentores qui minimum. Occentores q inter vtrūq; mediū tenent quæ varietates mirabilē ſeruata muſica ratione cōcentū reddunt.

¶ Succollo as. collum ſuppono ſuſtollo ſubleuoq; ceruicibus ſubiectis: quod ꝓprie eoꝝ eſt qui aliquē

in lectica geſtant. Suet. de Nerone. Matris ſæpe lectica per publicum ſimul vectus eſt ei ſuccolabant bini duo deniq; ſerui quibus longo in itinere vicarium in laborem alii ſuccollant. De hoc etiam apud Var. li. iii. de re ruſ.

¶ Succumbo is. bui. itum. ſignificat ſubiicior & aliq̃ ſubiungor.

¶ Succubo as. p. cor. Et ẽ ſuccubaſ̃ inirí. Vñ & Succubi dęmones dĩr q ſub hũana ſpẽ corporibus aſſũptis ſeęgíris ſubiiciũt ſicut incubi q mlieres ieũt.

¶ Succurro is. auxiliũ p̃ſto. Virg. Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco. Itẽ ſuccurrere eſt in mentẽ venire. Ci. Neq; n. mihí ſuccurrebant verba q̃ ante diſceſſum a dolobella audieramus.

¶ Succutio is. pe. cor. ex ſub & quatio. De quo ĩ dictione Quatio.

¶ Succuſſo as. p. p. ſignificat frequẽter excutio qđ ꝓprie de equo dicit̃ q gradario cõtrarius eſt. Nã is ẽ qui cõcutiẽdo ſeſſorẽ gradit̃: & equus ipſe ſuccuſſor ſiue ſuccuſſari⁹ & ſuccuſſator vocat̃. Actius. Agite ac vulnus ne ſuccuſſet greſſus caute igredimini. Lucil. Succuſſatoris tardi rariq; caballi. Talis greſſus ſuccuſſatura appellatur.

¶ Succus a ſugo quaſi ſugus humor quem ex alimẽtis mẽbra ſugũt: vt ſe repleãt. Ter. in heau. Corpus ſolidũ & ſucci plenũ. Itẽ ſuccus dĩ qđ ab aliqua re ꝓducit̃ puta ab arbore liquor. Ply. Arboꝝ ex q̃bus manat ſucc⁹ aliæ picẽ: alię reſinã mittũt. hĩc ſuculentus ſucco plenus: & Inſucco. de quo ſupra.

¶ Succuſſo as. frequenter ſuccum excutio.

¶ Suctus us. a Sugo is. ipa humoris ſorbitio. Ply. li. x. Caprarũq; vberibus aduolant ſuctum ꝓpter lactis qua iniuria vber emoritur.

¶ Succinũ pe. cor. Electrũ deſudãs ab arboribus. Mar. Cũ phaethõtea phormica vagat̃ ĩ vmbra Implicuit tenuẽ ſuccina gutta feram. Eſt & gẽma nigri coloris vulgo Ambrũ dicit̃. Suidas tñ ait σουκινοι και ελεφαντινοι δακτυλοι δακτυλοι ταις γυναιξιν εισι συμφοροι.

¶ Sucula pe. cor. diminutiuũ a ſue. Et ſucculę dicte ſũt ſtellę quæ alio noĩe hyades vocant̃ a pluuia. Nã & orientes & occidẽtes tempeſtates & pluuias cient Exoriunt̃. xii. Cal. Iunii. Eſt & ſucula genus intimę veſtis. Plau. Eſt ſucula argẽteola & duę cõnexę nauiculæ.

¶ Sudes ptica ſeu genus teli militaris: hoc eſt paxillus igni torridus. Virg. Subdibuſve pręuſtis. Idem li. i. Ge. Quadrifidaſve ſudes & acuto robor̃ vallos Ser. Vallus & ſudes idem eſt.

¶ Sudum quaſi ſemiudum. Et. n. ꝓprie pars ſerena inter nubes. Ponit̃ tñ qñq; ꝓ ſereno poſt pluuiam. Virg. Ergo vbi vernactę iudũ. Sunt qui dicant Sudũ ſine vdo: hoc eſt ſiccum non humidum.

¶ Sudo as. απο του υδωρ qđ aquã vndãq; ſignificat deriuatum exiſtimãt. Et mõ abſolute ponitur. Hor. Sudauit: & alſit. Mõ cũ ablatiuo iũgit̃. Liui. Et ſcuta duo ſanguine ſudaſſe. Mõ cum actõ & ſignificat ꝓduco. Virg. Et durę quercus ſudabunt roſcida mella. Huius compoſita ſunt Conſudo quod eſt ſimul vel totus ſudo. Cato de re ruſ. Poſtea cũ detonderis vnguito totas: ſinito biduũ aut triduũ conſudent deinde lauato in mari. Exudo: emitto quaſi p ſudorẽ. Ply. Frutex eſt liquorẽ exudãs. Deſudo valde ſudo: a quo Deſudaſco & ip ſonale Deſudaſcitur Plau. Hõ adoleſcẽs penetrare hmõi paleſtrã vbi dã nis deſudaſcitur. Inſudo ꝓ defatigor. Preſudo priꝰ ſudo. Claud. li. ii. Dũ matutinis præſudat ſolibꝰ aer Et hæc hñt pe. p. Inuenit̃ & ſudeſco is. quod eſt a ſudeo es. niſi textus falſus ſit. Col. li. vlt. Superpoſito copioſo ſale: ita vt oliuã cõtegat. xxx. dies pati cõſudeſcere atq; oẽm amurcam extillare.

¶ Sudariũ linteũ quo ſudor facie detergit̃ & nares purgant̃. Sue. de Nero. A doperto capite & ante faciẽ obtenſo ſudario equũ aſcendit quattuor ſolis comitantibus: & mox ligato circa collũ ſudario ꝓdierit in publicũ. huius dimi. eſt Sudariolum.

¶ Sueui populi germanię Bauaris finitimi q pluſq̃ centũ pagos habuerunt. Gens valida & bellicoſiſſima: de qua Luc. Fundit ab extremo flauos aquilõe ſueuos.

¶ Sueſco is. ſueui etũ. ſuetudinẽ capio. Ci. Metello A te id quod ſueſti peto me abſẽte diligas atq; defẽdas. Clau. li. iii. Poſt hæc cunabula dulci Ferre ſinu ſũmoq; ioui deducere puam Sueuerat. & genibus ludentem aptare paternis. Huius compoſita ſunt Aſſueſco quod eſt alicui rei cõſuetudinẽ habeo. Lact. li. vi. Aſſueti dulcibus & politis: ſiue orõnibus: ſiue carminibus. Conſueſco: Deſueſco quæ ſunt cõtraria. Inſueſco: valde vel intus ſueſco. Teren. in adel. Qui mentiri aut fallere inſueuerit pr̃em: tanto magis audebit cæteros. Inſuetus tñ nõ aſſuet⁹ dicitur Ci. li. iiii. ad heren. Sin aũr iſtud artificioſũ egregiũ ducitis videte ne inſueti rerũ maiorũ videamini.

¶ Suefacio a quo Aſſuefacio & conſuefacio. vnde ſuefio: aſſuefio: cõſuefio. Liui. li. i. Sed mitiũ turbã diuoia a fœminis ortũ eſt ea ſecretis viri alieni aſſuefacta. Ter. in adel. Ea ne me celet cõſuefeci filium.

¶ Suffarraneus a farre quẽadmodũ confarratio deduci videt̃: & ſignificat eum qui far in caſtra conuehit: ſed modicũ alienũ ve non iuſto cõmeatu aliquo ſed crebris & vilibus inſtitoꝝ vecturis.

¶ Suffes etis. lingua punica cõſul dĩ. Liui. Senatũ itaq; ſuffetes qđ velut cõſulare imperiũ apud carthaginenſes erat vocauerunt.

¶ Suffero pe. cor. ſuſtineo patior. Vir. Nec clauſtra nec ipſi Cuſtodes ſufferre valent. Aliqñ ſuppono. Plau. Intro ad vxorem meã ſufferamq; & meũ tergum ob iniuriam.

¶ Sufficio ex ſub & facio ſignificat ſufficere ſatis eẽ conſtruit̃q; cũ dtõ. Sta. li. v. fyl. Vade puer. tantiſq; enixus ſuffice donis. i. ſatis ſis. Virg. li. v. Nec nos obniti cõtra nec tendere tantũ Sufficim⁹. Interdũ iungit̃ infinitiuo & fit impſonale ſicut conuenit vacat. Hiero. ad Euſto. Nec ſufficit ſcire quod bonum eſt niſi cuſtodiat̃ attẽtius qđ electũ eſt. Aliqñ ſignificat durare. Virg. li. xi. Nec ſufficit vmbo Ictibus. Aliqñ ſubminiſtrare. Idẽ li. ii. Ge. Ipſa ſatis tellus cũ dẽte recludit̃ vnco Sufficit hũorẽ. Aliqñ ſubſtituere. Idẽ in eodẽ li. iii. Atq; aliã ex alia generando ſuffice ꝓlẽ. Vñ ſuffectos conſules dicimus qui in demortuoꝝ locũ ſubſtituti ſunt. Aliqñ inficere macula. Ci. in hortẽ. Vt ii qui cõuiuiis purpurã tñ ſufficiũt poſt ſanant medicamentis quibuſdam.

¶ Suffio is. ſuffiui vel ſuffii ſuffitũ: ex ſub & fio ſignificat ſuffumigo. Ply. Hippocrates ruta vuluaꝝ cã naturã ſuffire iubet. Virg. lib. iiii. Ge. At ſuffire thymo cæraſq; recidere inanes q̃s dubitet? Et licet a fio cõponat̃ eſt tñ ſuffio actiuum.

¶ Suffitus a. um. pe. p. ſuffumigatus. Ply. Aniſum dolores capitis lęuigat ſuffitũ naribus. Suffitus us.

ſuffimigatio. Idem. Et vuluarum conuerſionē ſuffi tu excitant.

¶ Suffitio onis. idem quod ſuffitus. Ply. Orpheus & Heſiodus ſuffitiones cōmendare.

¶ Suffimētum idem quod ſuffitus: & ſuffitio. Ply. Quod & ſuffimentis quibuſdam facere cōſueuerūt Suffimēta quoq; a veteribus dicta ſunt quæ fieri ſolebant ex faba milioq; molito mulſo ſparſo: vt inquit Feſtus. Ea diis eo tpe dabant quo vuæ calcatæ prælo p̄mebantur.

¶ Suffitores qui ignem inſufflant inflatis buccis.

¶ Suffibulum. Vide in dictione Fibula.

¶ Sufflo as. ſubtus flo. quod fieri ſolet cum ignem accendi volumus. Ply. Lycius Myronis diſcipulus fuit qui fecit dignum p̄ceptore puerum ſufflantem languidos ignes.

¶ Sufflamē retinaculū quo decurrēs rota inhibet. Eſt em̄ machinæ genus quo in deſcenſu vel p̄curſu nimio rota ſolet retineri.

¶ Suffoſſi equi dicuntur quos vulgo ceſpitatores vocāt. Virg. li. xi. Suffoſſo reuolutus equo.

¶ Suffoco as. pe. p. ex ſub & faux. au. in o. p̄ducta conuerſa ſignificat ſp̄m p̄cludo & veluti obſtrictis faucibus. Ouid. Suffocent animā dira venena tuā.

¶ Suffragor pe. p. ſignificat adiuuo fauorem fero. Cuius contrariū eſt refragor p̄ repugno aduerſor. Virg. Copia me perdit tu ſuffragare rogatus.

¶ Suffragiū mō auxiliū ſignificat, mō illas voces quæ dabātur in comitiis & in tabellis deſcribebant quibus vnuſquiſq; ſuā declarabat voluntatē de aliquo in magiſtratū eligendo. Iuue. Libera ſi dēt populo ſuffragia qui iam. Inuenit etiā ſuffragiū a frango is. fra ſyllaba correpta. Ouid. de nuce. Quid niſi ſuffragiū nymbis ruitantibus eſſem?

¶ Suffrago pe. p. dicit in poſteriorib⁹ pedibus aialiū in quibus priora genua: vel eſt nod⁹ ſub crure quo pedis verſura conſtat tibiæq; ita annectitur pes vt verti poſſit: id quod ſpectamus i bobus eqs & cæteris armentis. Dictę ſuffragines: q̄ ſuffringātur: hoc eſt in altū frangant. Cōſtat ſane genua aialiū q̄ aial generant añ ſe flectere: ſuffragiū vero art⁹ in aduerſum quēadmodū igit̄ poplites dicti ſunt q̄ poſt plicentur: ita ſuffragines: q̄ ſupra frangantur Ply. Victimarum p̄batio in vitulo: vt cauda articulum ſuffraginis cōtingat. Idem. Aues & quadrupedes aues in priora curuāt: ſuffragines in poſteriora. Hinc ſuffraginoſi equi quoꝝ ſuffragines morbo vitiatæ ſunt. Col. li. vii. Suffraginoſæ hordeacea farina imponitur. Suffragines etiā dīt vitis ſoboles. Col. li. v. Et ſi ſoboles quā ruſtici ſuffraginē vocāt radicibus adhæret diligenter explantāda ferroq; alleuāda eſt: vt hibernas aquas reſpuat.

¶ Suffulcio ſuſtento. Var. Vt maiorib⁹ particis ſuffultæ vites auras non pertimeſcant.

¶ Suffundo is. Vide in dictione Fundo.

¶ Suggero is. pe. cor. ſuggeſſi ſtum. Vide in dictiōe Gero.

¶ Suggeſtus vel ſuggeſtum a ſuggero q̄ ibi ligna ſuggerantur in quibus ſtari poſſit. Significat enim locū editiorē puta pulpitū: vt apud Var. lib. iii. de re ruſ.. Ex ſuggeſto faleris vbi ſolent eſſe pipetaſmata p̄deunt aues in ſtagnum.

¶ Sugo is. xi. ctū. & ſugitū. hīc ſuctus us. & ſugitus & ſugiturus. Aug. Multi p̄cones p̄ceſſerūt adhuc naſcitur⁹ de virgine maria futur⁹ infantē & ſugiturum lac. Dicitur & ſugeo es. Vnde Exugeo: ſicut a ſugo exugo: q̄d eſt ſuccū traho. Plau. in Epi. Ego meretā in rudinē atq; eo⁹ exugebo ſanguinem. Suet. in Aug. Pſyllos admouit q̄ venenū ac vir⁹ exugerent

¶ Sugillo as. ex p̄cuſſu carnem maculo. a ſugendo q̄ ſuccus hoc eſt liuor deducat. Hinc Sugillati dīr q̄ ex p̄cuſſiōe tumorē maculāq; contraxerūt. Ply. li. xxvii. Caſeus recens cum melle ſugillata emēdat & li. xx. Cinis allii ex oleo & garo illit⁹ ſugillata aut liuētia ad colorē reducit. Interdum Sugillare eſt deridere: detrahere accuſare: damnare: reprehendere. Liui. Legati grauiter fereutes ſe ſugillat⁹ ēſ enē. Hiero. in p̄fa. pentatheuci. Qui me aſſerunt in. lxx. iterpretū ſugillatione noua p̄ veteribus cudere: non dāno: non reprehendo ſeptuaginta: ſed cōfidenter cū dictis illis apoſtolos p̄fero.

¶ Suggrundia ptes tecti p̄minētes. Var. li. iii. de re ruſ. Suggrundas appellat. Aues inquit ſubtus ſub grūdas ab initio villatico vſæ tecto.

¶ Suggrūdaria veteres dicebant ſepulchra infantiū: q̄ nec dū. xl. dies impleſſent: vt inq̄t Fulgētius placiades cū nec buſta dici potuerūt: q̄a oſſa quę cōburer⁹ nō erant nec tanta magnitudo cadaueris q̄ loco tumeſceret.

¶ Suinus a. um. quod ex ſue ē: a quo fit diminutiuū Suillus a. um. vt caro ſuilla.

¶ Sui & eius deriuatiuū Suus a. um. ſunt p̄nomina reciproca dicta: q̄ ſicut reciprocat⁹ ſpūs cū recipit: ita hæc p̄noīa ad id vnde p̄dierāt reuertunt. Vnde non recte dicimus. Ego dixi ſibi. Non eſt ſibi curæ reſp. Tu fuiſti ſecum quia nulla in his eſt reciprocatio. Sed dicendū. Ego dixi ei. Nō eſt ei curæ reſpu. Tu fuiſti cū eo. Sil⁹ nō dicimus. Vidi Ciceronem & fratrē ſuū: ſed fratrē eius. Econtrario non recte dī. Oīa ad te expectāt vt des illis cibū in tpe: cū ſibi dicendū ſit. Sicut. n. recte dicimus. Oēs expectamus: vt det nobis eſcam. Oēs expectatis: vt det vobis eſcā. Ita dicendū eſt. Oēs expectant vt det ſibi eſcā Eſt tñ q̄ñ indifferenter ponit̄ p̄ vt ad illi⁹ de quo loquimur: vel ad noſtrā perſonā ſermonē referimus in quoꝝ primo reciprocatio eſt: aliter nullā habet reciprocationem: vt oēs optant q̄d ſibi vtile eſt: & oēs optant quod ipſis vtile eſt. Illud ad perſonam eius de quo loquimur refert̄: & manifeſtā habet reciprocationem: hoc ad perſonam noſtrā. Ideoq; nulla ē in eo reciprocatio. Cice. Multi dubitabāt quod optimum eſſet: multi quod ſibi expediret. Idē. Legat⁹ in pacem p̄fectus in p̄uincia pacatiſſima: ita ſe geſſit vt ei pacem eſſe expediret. Notandum q̄ aliquādo pro ſui ſiue ſuus ponitur is: aut ipſe: aut ille dūtaxat ad euitādam amphiboliam. Cice. in Bruto. Is ſocerī inſtituto quem quia cooptatus in augurum collegium non erat: non admodum diligebat. p̄ſertim cum ille. Q. Scæuolam ſibi minorem natu generū p̄tuliſſet. Item ſciendum q̄ ſuus quandoq; p̄ p̄prius accipitur: vt velle ſuum cuiq; eſt. Interdū etiā additur ſibi nulla neceſſitate: ſed tantum veluti cuiuſdam feſtiuitatis gratia. Cice. Suo ſibi victitant ſucco. Col. Suo ſibi iure abluuntur. Dicimus etiam ſuus eſt illius mos.. Sua eſt iſtius natura. Suus Ariſtotelis modus. Suum platonis gen⁹. Habetq; hoc p̄nomē ſuus vocatiuum vt ſi dicam. Defendite Cæſarem o amici ſui.

¶ Sulcus p̄ciſſio terræ. Vnde tertio: quarto: quīto ſulco ſerere dicimus. i. ter: quater: quinquies arando

Plyn. Quarto ſeri ſulco. Virgi. exiſtimatur voluiſſe cũ ait Ipſa ſeges demũ votis reſpondet auari agricolæ bis quæ ſolem: bis frigora ſentit: hoc eſt quæ bis per æſtatem: bis per hyemem aratur. Item ſpiſſi⁹ ſolum ſicut plærunq; in italia quinto ſulco ſeri melius eſt. Aliquando Sulcus ponitur p foſſa. Q ñq; & ipſa quædam terræ proſciſſio eſt. Virg. Auſim vel tenui vitem committere ſulco. Proprie vero ſignificat quicquid aculeatum in longitudine eſt. Idem. Et linguis micat ore triſulcis. Hinc Biſulcus a.um. Vnde Biſulcum animal quod nõ ſolidas: ſed fiſſas vngulas habet. Triſulcus a.um. vt Triſulcum telũ: quod eſt trifidum. id eſt tres acies habens: a tribus p tibus findens.

¶ Sulcatim aduerbium ſignificat per ſulcos.

¶ Sulco as. ſulcos facio. pſcido. Col. li. xii. In ſub acta iam terra latiores porcæ ſulcantur.

¶ Sulfur naſcitur in iſulis æoliis inter ſiciliam & italiã: ſed nobiliſſimũ in melo: vt ſcribit Ply. li. xxxv. Hinc Sulphureus a.um. quod eſt ex ſulphure.

¶ Sulfuratus a.um. quod ſulfur habet. Vnde ſulfurata dicunt ligna exilia ſulfure ab vtraq; parte intincta ad accendendas lucernas. Mar. Qui pallẽtia ſulfurata fractis permutat vitreis.

¶ Sulfuraria æ. locus vbi ſulfur coquitur.

¶ Sulmo oppidũ in brutiis pelignæ regionis Ouidii patria. Vnde ipſe ait. Sulmo mihi patria eſt gelidis vberrimus vndis Milia qui nouies diſtat ab vrbe decem. Dictus. Sulmo a ſolymo æneæ comite cõditore eius orbis Ouid. Huius erat ſolymus phrygia comes vnus ab ida A quo ſulmonis mœnia nomen habent.

¶ Sultanus vocatur rex ægypti.

¶ Sum es. multis capitur modis: variæq; conſtruit nã ſubſtantiuũ dictum eſt q; per ſe ſubſtet nec indigeat alio: ſed in ipſum cætera verba reſoluantur: vt ego lego. id eſt ego ſum qui lego: tu legis: tu es qui legis. Propterea etiam frequenter præpoſitis pro nominibus demonſtratiuis non poſitum intelligit Virg. Tu ne illa æneas quem dardanio anchiſæ. Et nam polydorus ego. Exiſtimat autẽ Plato illa non eſſe quæ oriantur vt intereant: augeſcant: ſeneſcãt. Id vero ꝓprie eſſe dicit quod æternum eſt: neq; mutabile: neq; corruptibile quod dei proprium eſt. Vnde eſt illud. Ego ſum qui ſum: tanq̃ ſolus deus eſſe dicatur. Deus enim auctore Aug. Summa eſſentia eſt rebus autem eſſe dedit: ſed non ſumme eſſe ſicut ipſe eſt. Et aliis dedit eſſe amplius: aliis minus. Vnde in Abacuc ſcribitur. Ipſe quoq; erunt quaſi non ſint. Et in Heſter. Ne tradas domine regnum tuum iis qui non ſunt. Copulat hoc verbum quandoq; ſimiles caſus: vt Cicero fuit eloquentiſſimus. Quandoq; vltra nominatiuũ cõſtruitur cum datiuo. Hie. Sicut enim abſcindendos & erudiẽdos infideles ac perfidos homines qui ſcãdalum ſunt corpori eccleſiæ dominus p̃cipit. Qui tñ ntũs a pte poſt in datiuo poni poteſt: vt qui ſunt ſcandalo corpori eccleſiæ. Quandoq; cum genitiuo: & hoc multis modis vt cũ poſſeſſionem denotat: vt prędicamenta ſunt Ariſtotelis. Componitur p æſtimo ſiue valeo: ſed hoc dũtaxat in tertia perſona tam pluralis q̃ ſingularis numeri. Sal. in Iug. Nunc vos æſtimate facta an dicta pluris ſint. Teren. in adel. Argenti q̃ti eſt ſumito. id eſt q̃to pretio valet. Ci. libro ſecũdo offi. Vt commodius putarent numerari ſibi q; tãti eſſet q̃ ſuum recuperare. Eſſet. id ẽ eſtimãretur. Similiter cum ſignificat pertinet ſeu officium eſt. Et hoc in tertia perſona ſingularis numeri: tantum: vt religioſi viri eſt pudicitiam ſeruare. id eſt officium eſt: vel ad religioſum virum pertinet. Item cum ſignificat laus vel vituperatio: vt tu es egregię laudis. & hæc res eſt magni laboris vel periculi. Item cum ſignificamus manſionem: vt Ego ſum domi meæ. Quandoq; iungit datiuo. Et tunc ſignificat habeo. Virg. Sunt mihi bis ſeptem præſtanti corpore nymphę. Iungimus plerũq; duos datiuos. & ſignificat Do: vel afficio. Cic. Q. Marco. Si enim mihi ſtudii fidelitas eſt tantę voluptati q̃tę eſſe in iſto. Hęc eadem bona debent additis litteris ſermonibus humanitate quę ſũt in ipſis his commodis potiora. id eſt dat vel afficit voluptate. Qui modus dicendi frequens apud auctores inuenitur. Ponitur & pro conuenit: ſiue contingit: ſed in tertia tantum perſona ſingularis numeri. Val. max. libro primo. Hon eſt inter patrem & filium vllius rei cõparationem fieri. Præſertim diuinitatis faſtigio iunctos. Virgi. Nec nõ & tityon terrę omnipotẽtis alũnum Cernere erat. id ẽ licebat. Quale eſt illud apoſtoli. Conuenientib⁹ vobis in vnum iam non eſt cœnam dominicam manducare. Apponitur quandoq; huic verbo ablatiuus ſine præſitione vt tuo beneficio liber ſum. Et tu es magna vi animi & corporis. Aliquando etiam cũ præpoſitione: vt hęc res eſt in poteſtate mea. Vis eſt in armis. Omnes ſub cęlo ſumus. Sum pro tribunali. Sum in ludo litterario. Hoc eſt ab re. id eſt nõ decet: vel eſt indecorum alienum abſurdum. A vobis eſt: veſter eſt ſicut Verbum eſt a Cicerone. id eſt verbum eſt Ciceronis. Quandoq; conſtruitur cum accuſatiuo mediante apud vel penes: vt hęc ſententia eſt apud Ariſtotelem. Interdum mediante ad. Et tunc eſt ſignificat expoſitum eſt vel vergit. Cęſar. Aquitania a Garunna flumine ad pyreneos montes: et eam partem quę eſt ad heſperiam. Ponit nõnunq̃ ſine caſu a parte poſt: vt in Exodo. Qui eſt miſit me. Et illud. Quę ſunt quę fuerant & quę poſt facta ſequentur. Aliquando eſt ſumitur pro habes vt non eſt q; moleſte feras mortem patris. Præterea iungitur aduerbio: vt hic illius arma: hic currus fuit Item iũgitur infinitiuo alterius verbi: vt magnę laudis eſt vacare ſapiẽtię. Et animi fortitudo eſt aduerſa contẽnere. Huius verbi compoſita ſunt Abſũ: Adſum: Deſum: Exum apud veteres p extra ſum. Sic enim lictor in quibuſdam ſacris clamitare ſolebat: hoſtis victus mulier virgo exeſto: hoc eſt non introito. Inſum: Interſum: Obſum: Poſſũ: Præſũ: Proſum: Perſũ valde ſum. Gel. Platoni & Socrati perfuit familiaris. Subſum & Supſum.

¶ Sumen fit ex papillis ſullis vno die poſt partũ ſectis ac ſalitis. Mar. Eſſe putas ſumẽ nõdũ ſic vbere largo effluit & viuo lacte papilla tumet. Plan. in cap. Q̃ta labes larido: q̃ta ſumini abſumẽdo. Alii putant eſſe lac ſuis extractum ac denſatum ſue occiſa: vel quaſi rumen. i. multeris mãma nomẽ aſſugendo deductum.

¶ Sũma eſt ſententię alicui⁹ aut rerũ de q̃b⁹ verba fiũt: collectio. Virg. li. iiii. Nauiget hęc ſumma eſt. Hui⁹ dimi. eſt ſũmula. i. pua ſumma.

¶ Sũmus a.um qđ eſt oĩum altiſſimũ: vt hic ſũmũ locum in vrbe tenuit. Virg. Sũmoq; vlularũt vertice nymphę. Aliq̃n dicit Extremũ. Cice. in horten.

Vixit ad ſummã ſenectutẽ valitudine optima. Virgi. Venit ſumma dies: & ineluctabile tẽpus. Dardanię. Aliqñ maximũ: quo nihil ſit maius. Sic Iuppiter ſumm⁹ dicitur. Cic. lib. ii. tuſ. Summũ quo nihil ſit ſuperius. Et a Virgilio dictũ eſt: Sũme deũ: p maxime deorũ Aliquãdo laudabile: glorioſum. Virg. Me ne igitur ſociũ ſummis adiũgere rebus Nyſe fugis? Hinc ſũmitas: altitudo: ex quo altior pars mõtis ſummitas dr.

¶ Sũmates. principes in ciuitate: q̃ & optimates: & primates appellantur.

¶ Sũmũ preciũ eſt libertas. Ter. in an. Quod habui ſummũ preciũ perſolui tibi.

¶ Summo as. ſummã facio. Hinc Conſummo as. de quo alibi.

¶ Summatim: per ſingulas ſummas. Apul. Oĩa ſũmatim tetigerat. Itẽ breuiter & oĩb⁹ quaſi ſimul cõpræhenſis. Plyn. Sed vt de hac re ſummati dicã Huius ſignificãtiæ ſunt. In ſumma: & ad ſummam quę ita ſignificant acſi diceremus. Quod vt ſũmatim comprehendam. Quintilianus In ſumma non recedo: fas eſt mihi inuitis etiam parentibus pie facere. Ci. li. offi. Ad ſummã ne agã de ſingulis cõem totius humani ſocietatẽ congregationẽ & concilia tonẽ colere: tueri: conſeruare debem⁹. Sed ſi ad ſũmũ dicimus: ſiue ſummũ: ſine ad: ſignificat ad plus Cice. pro Milone. Vnus aut ad ſum nũ duo inuenti ſunt: qui milonis cauſam non pbarent: id eſt nõ plures q̃ vnus aut duo ex oĩbus. Hoc modo dicẽdi frequenter vti ſolet. Quĩtil. per aduerbiũ ſemel. Et vt ſemel oĩa complectar: id eſt in ſumma. In eundẽ ſẽ ſum etiã quandoq; ſumitur Breuiter. Quĩtil. Breuiter tamẽ longe crudelitatis explicãda ſæuitia eſt ex oĩbus quæ protuli: leuiſſimũ fuit q̃ occiſus eſt. Plyn. A reliqua vero gallia cultu viroꝝ morũ dignatione: amplitudine opũ p̃ferẽda: breuiterq; italia verius q̃ prouincia. Aliquando etiã ſummatim a ſũmiſſit: & ſignificat per ſũma: hoc eſt alta. Col. li. iii. Sin autem eouſq; exaruit: ſcilicet vineę truncus vt curuari non poſſit primo ãno ſũmatim: ita ne radices eruas aut lędas ablaqueato.

¶ Summe aduerbiũ: a ſumm⁹: ſignificat maxime: excellenterq;.

¶ Sumo is. pſi. ptũ. per ſimplex m ſignificat multũ & pene nimiũ mihi tribuo. Ci. p plan. Q̃z q̃ non mihi tantũ ſumo iudices neq; arrogo. Item ſignificat Accipio. Saluſti⁹. Epiſtolã ſuper caput temere poſitã ſumit. Itẽ Eligo. Plau. Sumat aliquẽ ex populo monitorẽ officii ſui. Itẽ Conduco. Ci. Quoad enim peruentũ quo ſũpta nauis eſt: non dñi eſt nauis ſed nauigãtũ. Itẽ Cõſumo. Ter. in adel. Ergo ĩ tro: & cui rei op⁹ẽ hilarẽ hunc ſumam⁹ diẽ. Itẽ Impẽdo. Idẽ in phor. Nunc argentũ attuli fructuꝫ quem lemni vxoris reddunt prædia id ſumã: id eſt impẽdã: vt Donatus exponit. Vnde ſumptus. Hui⁹ compoſita ſũt. Abſumo. Aſſumo. conſumo. Deſumo. Inſumo. Præſumo. Reſumo. Trãſumo. quę habẽt penul. productam.

¶ Sumanus: dicit q̃ libenter man⁹ ex alieno ſumit

¶ Sumanalia dñr liba farinacea ĩ modũ rotę facta.

¶ Sũpt⁹ a. ũ. capt⁹ vel elect⁹: vt ſumpt⁹ eſt cibus.

¶ Sũptus us. ĩpenſa q; pecunia ĩpendat vel ponat Plyn. Qui eã domũ magno ſũptu ędificauerat.

¶ Sũptuoſus: q̃ immoderatũ ſumptũ facit. Sumptuoſa cœna: in qua multũ ĩpenſę datũ eſt. Cic. Præto. Expecta igit hoſpitẽ tum minime edacem tum inimicũ cœnis ſumptuoſis.

¶ Sumptuari⁹ a. um. quod ad ſumptũ pertinet: vt lex ſũptuaria: quę de moderandis ſũptibus lata eſt quã Cato Cibariã appellat. Cicero Pæto. Ad fungos me tuos conferã domũ ſi habebo ĩ denos dies ſingulos ſumptuarię legis dies conferaꝫ. Tertul. in apole. ſic ſcribit. Leges ſumptũ cõprimentes centũ æra non ãplius in cœnã ſcribi iubebant: non ãpli⁹ q̃ vnã inferre gallinam: & cã non ſagin⁹tam. Centenarias appellauere antiqui cœnas: aũ impũſa centũ ſeſtertiorum.

¶ Sũptifacio. is. ficut ſonat Plau. Si nũc me ſuſpẽdam meam operã luſerim: vt præter operam reſtim ſumptifecerim.

¶ Summitto: clanculũ & furtim ĩmitto. Suetoni⁹ ĩ Cęſare. Sũmiſſis nonnũ q̃ lictoribus atq; militibus Et ſũmittere eſt permittere: creſcere. Idem in codẽ. Audita clade Tituriana barbba capillũq; ſũmiſerit Nanq; ſũmittere barbã & capillũ dicimur: quando neq; tondemus: neq; radim⁹: permittentes ad enormitatẽ adoleſcere: quod ſpecimen eſt maximi doloris. Id etiã promittere & Immittere dicitur. Aliquando ſubdere: inclinare. ſupponere. Lucilli⁹. Summittas alios ſi quos poſſe cenſeas. Aliquando Demittere. Virgilius. Paſcite vt ante boues pueri ſubmittite tauros. Hinc ſummiſſum humile dicimus. Cicero. Neq; ſũmiſſũ nimis: neq; ſe nimiũ efferentẽ

¶ Sũmiſſus: humilis. De quo modo. Virgili⁹. Sũmiſſi petim⁹ terrã. Et ſũmiſſus murmurator: qui nõ aperte loquitur. Hinc ſummiſſim aduerbiũ. Suetoni⁹ in Aug. Nã & ad cõmunionẽ ſermonis tacentes etiam ſũmiſſim fabulantes, puocabat.

¶ Suo is. ſui. ſutũ. ſarcino. Vnde ſutores qui calceos ſuunt. Et a ſue quidam hoc verbũ deducũt: quia hui⁹ animalis pilis in ſuendo ſutores vtũt. Per trãſlationẽ ſuere ponitur pro coniungere: nectere: ligare: ſtringere. Gelli⁹. Sed hi pleraſq; naues locris ſuebant. Hui⁹ compoſita ſũt. Aſſuo: quod eſt ad aliq̃d ſuo: ſiue ſuendo annecto. Conſuo. Circũſuo. Plyn. libro ſeptimo. Etiam nũc in britannico oceano vtiles corio circũſutę fiũt rates. Deſuo: quod ſutũ erat diſſoluo. Similiter Diſſuo. Cice. in Lęlio. Tales igitur amicitię ſunt remiſſiore vſu eluendę. Et vt Catonem dicere audiui: diſſuendę magis q̃ diſcindendę Exuo. Inſuo intus ſuo ſiue ligo. Val. max. lib. prio Tarquinius. M. Tullĩ. duũuirũ. q; librũ ſecreta ciuiliũ ſacrorũ continẽtem cuſtodię ſuę commiſſum pecunia corrupt⁹ Petronio ſabino ſcribendũ dediſſet culeo inſutũ in mare abiici iuſſit. Interſuo interpono: intermitto. Perſuo: in totũ ſuo. Præſuo. ante ſuo. Reſuo: rurſus ſuo: aliquando etiã eſt contrarium ſuo ſimplici. Reſuimus enim quę ſuta ſunt: ſi cut recludim⁹ quę clauſa. Suetoni⁹ de Aug. Sumentiviriłe togam tunica laticlaui reſuta ex vtraq; parte ad pedes decidit. Subſuo: ſubter ſuo. trãſuo admodũ acus tranſeo. Colu. lib. vii. Media pars deſcripti orbiculi eadẽ fibula tranſuit.

¶ Suppar. ex ſub & par: quaſi ęqualis. Ambro. lib. hexa. Prętantiſſimũ quoq; candidũ mun⁹ eſt & viſui ſuppar gratia. Idem libro de Abel. Tertium genus eſt peccati quidem minoris: ſed ſupparis arrogantię: eorum ſcilicet qui datorem bonorum deum non negant: ſed quę acciderint ea ſibi propter prudentiam ſuam cæterarumq; merita virtutũ iure de

lata arbitrantur.

¶ Supparus vel ſupparũ.pe.cor.vtroq; modo dicit pro genere leuis atq; anguſtę togę:q; eo ſuperinduamur. Luc. Suppara nudatos cingũt anguſta lacertos. Feſtus. Supparũ veſtimẽtũ puellare lineũ quod etiã ſubucula:hoc eſt camiſia dicit. Eſt & ſupparũ nauiũ inſigne. Seneca lib.xi.epiſtola q; ſcribit Supparũ alexandrinarũ nauiũ inſigne indiciũ eſſe Sũt enim ſuppara vela velo q̃ ſuper antennas explicant:de q̃b⁹ Luc.imaq; pandẽs Suppara velo perituras accipit auras.

¶ Supparũ:velũ tenuiſſimũ ad ſcænas velandas. Cice.de prouinciis conſularibus:quibus cũ iam ex orcheſtra heluatur:antea poſt ſupparium ſolebat. Apul.in me.Oro te inq̃ aulęũ tragicũ dimoueto:& ſupparũ ſcęnicũ complicato.

¶ Supellex:& hęc ſupellectilis:& hoc ſupellectile. Nam in plurali ſupellectilia facit.In ablto ſingulari ſupellectile & ſupellectili.Var.li.ii.de anal. Sępeita q; ex eadẽ ſupellectili licet videre. Supellex dicitur domeſticũ patriffamilias inſtrumentũ ſicut docent iuriſconſulti:apud quos titul⁹ eſt de ſupellectili legata.Cui⁹ nomine vt inquit Pompo. continẽt menſę trappæ/amphora/delphica/ſulſellia/ſcamna/lecti/margaritæ/culcitrę/& oralia imperialia/pelles.laq; minaria/cãdelabra/lucernę:& trulla:vaſa ænea:vulgaria.id eſt quę non proprio ſunt loco attributa:capſę:armaria/vitrea eſcaria & potoria.

¶ Super & ſupra:υπερ υεισ ουλατιποισ και λατεισ τερεωτατι prępoſitione a ſupera deductę idem ſignificant:Super quidem per apocopen:ſupra per ſyncopẽ. Super vtriq; caſui ſeruit:ſupra accuſatiuo tantũ.Et ſuper in ſignificato contrariatur ſubter.ſupra vero infra.Quod autẽ quidam dicant ſuper continuũ eſſe: vt ſedeo ſuper lapidẽ:ſupra interiecto ſpatio:vt nubes impẽdent ſupra nos:non vſq; quaq; ſeruatũ eſt ab auctoribus. Auguſt.lib.v. con.vtrũq; indifferenter poſuit de luce dei loquens Nec ita erat ſupra mentẽ meã ſicut oleũ ſuper aquã: nec ſicut cælũ ſuper terram:quia ipſa fecit me:& ego inferior:quia fact⁹ ſũ ab ea. Liui.lib.xliii.Vbi circa muros ſupra ſubterq; terram per dies.xxv. pugnatũ eſt. Sciẽdũ eſt q; ſuper ſeparata & ablatiuo iũcta: modo ſignificat de.Virgili.Multa ſuper priamo rogitans:ſuper hectore multa. Modo In. vt Fronde ſuper viridi ſunt nobis mitia poma. Idẽ Virg. Nec ſuper ipſe ſua molĩ laude laborẽ. Iũcta vero accuſatiuo ſignificat vltra.vt Super Garamantes & indos Proferet imperiũ. Apul. Iam enim ſuper oppidũ profectus.nos citra reliq̃rat.Virg.lib.ix.ablatiuo iũxit.Nocte ſuper media.i.vltra mediã noctem Et eſt bona elocutio.vt li dicas Legi noctem ſuper mediã. Aliquando deſuper.Virgil.Et ſuper evallo proſpectant troes. Aliquando Valde.vt His accenſa ſuper iactatos ęquore toto Troas relliquias danaum atq; immitis achillei. Quãdoq; abſolute ponit in ſignificatione naturali. Plaut. Hinc atq; hinc ſup ſubterq; premor angultiis. Quandoq; ponitur pro ſupereſt. Virgil. Nec fuga iam ſuper. Quãdoq; pro inſuper:& ampli⁹ Idem. Cui neq; apud danaos vſq̃ locus.& ſuper ipſi Dardanidę infenſi pœnas cuꝫ ſanguie poſcunt. Compoſita habet ſignificationẽ naturalem:& componitur cũ dictione incipiẽte ab A.vt ſuperaddo.C.vt ſupercido.D.vt ſuperduco. E.vt ſupequo.F.vt ſuperflo.I.vt ſuperincido.M vt ſupermeo.P.Vt ſuperpono.S.vt ſuperſedeo.V vt ſuperuacuus. A ſuper fit comparatiuũ ſuperior. ſuperlatiuum ſuprem⁹. Compoſita ſunt Inſuper & Deſuper.

¶ Superiorem & inferiorem dicim⁹ fere:quando de malis loquimur.vt Dionyſius ſuperior: & Dionyſius inferior. Cum de bonis loquimur: ſi temp⁹ denotamus:ſuperior & poſterior dicimus.vt Cyr⁹ ſuperior:& Cyr⁹ poſterior. Si vero dignitatem: Maior & Minor:vt Maior & Minor Scipio. Et hoc de duobus.Nam ſi de pluribus:vtimur ſuperlatiuo vl positiuo.vt Magnus Pompeius. Alexander magnus. Superiores comparatiue ſumptuꝫ ſignificat qui magis ſupra ſunt:quibus contrarii ſunt Inferiores. Interdum habet vim poſitiui:cum intelliguntur ii qui ſunt ſupra gradum quartum cognationis vel affinitatis:ſicut inferiores qui ſunt infra ipſum gradum. Varro libr.ſecũdo de re.ru. Itaq; proauos ac ſuperiores de tremeliis nemo appellat⁹ ſcropha.

¶ Superbia:eſt ſuperegrediens elatio mentis.

¶ Superbio is.& ſuper & eo is.b.melioris ſoni gratia interpoſita,& e.in i mutata:niſi velim⁹ ſuperbio a ſuperbia deriuatum eſſe:quod tamen non abnuo. Superbio tamen naturalem ab eo is compoſitionẽ & ſignificationem innatam habere oſtenditur. Vnde quicquid in aliqua re excellit:ſuperbũ dicere poſſumus.quaſi ſuper alia iens. Virgili⁹.ceciditq; ſuperbum Ilion.Hoc eſt nobile: magnificum. Plyni⁹ libro.xxxvii. Superbio pro ſuperbus eo. vel ſuperbus ſum poſuit cum inquit.Hinc geminę certe apd Menandrum & Philomenem fabulæ ſuperbiunt. Claudianus libro.iiii.de raptu.Phlegræis ſylua ſuperbit Exuuiis totũq; nem⁹ victoria veſtit. Hoc eſt nobilitat:celebrat:illuſtrat.

¶ Superbus:elatus:arrogans. Virgil.libro.iii.æñ. Stirpis achilleæ faſtus iuuenemq; ſuperbũ. Aliquando nobilis:magnificus:excellens. vt Hinc populo late regem belloq; ſuperbuꝫ. Aliquando altus: elatus. Idem. Arua petens tiburq; ſuperbũ. Aliquando Ornatus. Idem.Barbarico poſtes auro ſpoliiſq; ſuperbi. Aliquando Opulentus:vt apud eũdem. ſimul enſe ſuperbum Rhamnetem aggreditur. Aliquando iniquus:vñ Quos illi bello profugos egere ſuperbo. Antiqui etiã ſuperbos ppter pompã funeris mortuos dixere. Plau.in am. Faciam ego hodie te ſuperbũ:niſi tu hinc abis.

¶ Supercido is.pe.cor.ex ſuper & cado. Col.li.v. Ne ſi tranſuerſa fuerit cicatrix cęleſtem ſuperciden tem aquam contineat.

¶ Supercilium:ex ſuper & cilium. Supercilia data ſũt homini pilis breuibus adornata:vt quaſi geminis aggeribus munimentũ oculis pręſtarent:ne q̃d ſuperne incideret:& ſimul ſpeciem præberent: hæc & pariter & alternę mouẽt. Supercilia dicũt vltima pars frontis pilis veſtita:quæ ciliis prominet. Sed quoniã his annuimus:his negamus:Ideo ſupercilium quandoq; pro faſtu & ſuperbia ponitur. Iuue. Si cum magnis virtutibus affers Grãde ſuperciliũ & numeras in dote triũphos Quamobrẽ etiam pro eminentiore loco ponitur. Virgi.in Geor. Ecce ſupercilio cliuoſi tramitis vndã Elicit. Hiero in libro Numeri. Illo mortuo in montis ſuperciliũ deſcendit moyſes cum Eleazaro. Interdum ponitur p grauitate auſteritate:& ſeueritate. Vnde in Priap. Legimus. conueniens latio pone ſupercilium.id eſt gra

uitatem. Et apud Valeriũ maximũ legit ſupercilĩ cenſoriũ. Is vero cui ſupercilia porrigunt & promi nent Sillo appellat.

¶ Supercubo as. pe. cor. ſuperiaceo. ſuperdormio. Col. lib. viii. Perforatis tabulis quib⁹ ouilia conſter nunt: vt grex ſupercubet.

¶ Superduco quaſi ſuperpono. Hierony. ad Furiã Superducit mater filiis non nutritiũ ſed hoſtẽ non parentẽ ſen tyrannũ: inflãmata libidine vteri ſui & inter paruulos ſuas miſerias neſcientes lugens du- dũ noua nupta componit.

¶ Superedo pe. cor. ſupermando: quaſi poſt come do. Plyn. libro. xix. Menander e græcis auctor eſt altũ a dentibus betæ in pruna toſtam ſupererint odorem extingui.

¶ Supererogo. ex ſuper: & e. & rogo ſignificat ſup tribuo. Aug. li. i. conf. Supererogat tibi vt debeas. Et quis habet aliquid non tuũ.

¶ Supexto as. componit ex ſup: & ex: & ſto.

¶ Supficies dr quæ ex lineis ducit: quia duæ lineæ iũctę faciũt ſupficiẽ vni⁹ anguli: vel acuti: vel obtu ſi. Dicta ſupficies: quaſi ſuperior facies.

¶ Superficiarię edes inquit Caius: quæ in cõducto ſolo poſitę ſunt: quarũ proprietas & ciuili & natura li iure eius eſt cuius & ſolũ Superficiari⁹ qui i alieno ſolo ſuperficiem habet: ita vt certam penſionẽ præ ſtet. auctor Vulp.

¶ Sperforamen: quaſi pro ſupuacaneo Sydonius apollinaris vſurpat.

¶ Superiacio is. pe. cor. ſuperpono vel ſuperextẽ- do. Col. libro ſecũdo. Seminibuſq; de tabulato ſu- periectis. Lactan. de opi. Et ea viſcera formata i eũ modũ qui contexit vnicuiq; generi ac loco apt⁹ fu- it ſuperiecta pelle.

¶ Superincido is. ex ſup: & in: & cado componit. ſignificatq; ſupra in aliquem: vel aliquid cado. Li- ui. lib. ſecũdo. Multiſq; ſupincidẽtibus telis incolu- mis ad ſuos tranauit.

¶ Supermeo as. ſupfluo: ſiue ſuplabor. Plyni. li. i. Quędam vero etiam dulces inter ſe ſupermeant ali as: vt in fucino lacu.

¶ Supnati dicũt quib⁹ femina ſucciſa ſũt in modũ ſuillarũ pernarum.

¶ Supernia femina ipſa ſucciſa.

¶ Supero as. pen. cor. proprie ſignificat ſupergre- dior: & quaſi ſupra aſcendo. Virgi. lib. iii. Ge. Supe rant montes: & flumina tranant. Plyn. libr. vii. Ar- bores quęquidẽ tantę pceritatis tradunt vt ſagittis ſuperari nequeant. Per tranſlationẽ ſuperare ponit pro vincere. Virgi. Quid ſi idem certet phœbũ ſu- perare canẽdo. Item ſupabũdare. vt Si ſuperẽt fœ tus pariter frumenta ſequent. Itẽ ſupuiuere: & quaſi ſupſtitem eſſe: vt Quid puer Aſcani⁹ ſupatne & ve ſcit aura Aetherea? Itẽ reſtare. Cic. Decq; eo qđ ipſis ſuperat aliis gratificari volunt. Et in euã. Colligite q̃ ſupauerunt fragmenta ne pereant. Itẽ Occidere. Virgil. Clam ferro incautũ ſupat. Hui⁹ cõpoſita ſũt Exupero abũdo. Proſupero ſuperabundo.

¶ Superus a. um. pen. cor. a ſuper .it. Et q̃uis ſupe- rus & inferus videant eſſe poſitiua ſuperioris & inferi oris: tamẽ in vſu ſupi p cęleſtib⁹ ſiue viuis. Inferi au tem p manib⁹ ſiue mortuis accipi ſolẽt. Superq; ma- re adriaticũ nũcupat per reſpectũ ad Tyrrhenũ: qđ greci inferũ vocauere.

¶ Supn⁹ a. um. quod eſt ſupra: vt ſupna regio. hic ſupne aduerbiũ: qđ ſignificat de parte ſupiore. Ply Argentũ ſupne innatat: vt oleũ aquis.

¶ Supſtruo is. ſupædifico. Lact. li. vi. Manentib⁹ eni pceptis co q̃ ſolent ad pbitatẽ recte dari igno- ta illis ſupſtruem⁹ ad pficiendã conſũmãdãq; iuſtiti am quam non tenent.

¶ Supſedeo es. nõ mutat e. in i. ſicut cætera a ſedeo compoſita. vt obſideo: reſideo pſideo: ſignificatq; omitto. Et abltõ ſępi⁹ conſtruit. Cęſar com. i. Et p pter multitudinẽ hoſtiũ: & ppter eximiã opinione virtutis pllio ſupſedere ſtatuit. Et licet pllio [illegible] videat. p abltm tamẽ ſic reſolui oportet: pllio ſupſe dere. i. ſedere ſup pllio. Quo itẽ modo Ci. lib. iii. ad heren. locut⁹ eſt. Cõmode poterim⁹ principio ſupſe dere. cũ tñ Sulpitio ſcribẽs abltõ conſtruxerit Tu ſi videbit ita cenſeo facias: vt ſi habes iam ſtatutum quid tibi agendum putes in quo non ſit conſiliũ tu um cũ meo ſuperſedeas hoc labore itineris. i. omit- tas ad me venire. Gelli⁹ autẽ libro ſcdo actõ cõſtru- xit cũ ait. Alia luce auis in paſtum profecta eſt: co- gnati & affines operam quam dare rogati ſunt ſup- ſedent: qui tamen accuſatiu⁹ reſoluit in ablatiuum. Nam ſuper vtriq; caſui deſeruit. Hieronym⁹ contra Ioui. cũ infinitiuo iunxit. Ci. rogatus ab Hircio vt poſt repudium Terentiæ ſororem eius duceret oĩ no facere ſuperſedit: dicẽs non poſſe ſe vxori & phi loſophię pariter operam dare. Idem cõtra pelagia- nos datiuo iunxit. Vnde ſuperſedendum huic labo ri cenſeo.

¶ Superſto as. ſupra aliq d ſto. Gel. Cũ ſedenti aq- la ſuperſtaret. Q ñq; ſuperſtare eſt ſupeſſe: vnde ſu- perſtites dicti ſunt.

¶ Supſtito as. frequentatiuũ quo veteres vſi ſũt ſi- gnificat ſaluo & incolumem reddo. Enni⁹. Regnũ veſtrũ vt ſoſpitent ſuperſtitentq;.

¶ Superſtes qui ex mortuis quaſi ſol⁹ viuus ſuper- ſtat. Ambro. libro. i. offi. de noe loquẽs ait. Qui ad ſemen omnĩ reſeruatus ſolus ex omnib⁹ & poteſta te generationis ſuperſtes eſt factus auctor futuræ. Quintil. Defuncta vxore liberis tamen ſuperſtiti- bus. Superſtes quoq; dicitur qui ſalu⁹ eſt & viuit in- ter viuos etiam ſine morte ſuorũ omnĩ. Terent. in an. Deos quęſo vt ſit ſuperſtes. Antiqui etiaz teſtes ſuperſtites appellarũt. Aliquãdo ſuperſtes pro pre ſenti ſumitur. Plau. Supeſtitem vtrunq; monui ne in iuſſi abeant.

¶ Superſtitioſi pprietatem habent vt Cice. li. ii. de natura deor tradit: ex hoc q̃ pręcultura deorũ ſup ſedeant: qui ſine cauſa timidi ſunt: qui deũ timẽt in rebus etiam non timendis: hi ſunt qui apud veteres totos dies precabant & imolabant vt ſibi ſui liberi ſuperſtites eſſent. Ideo non ſolũ philoſophi verũ- etiam maiores oẽs ſuperſtitionem a religione ſepa rauerunt. Oĩs tamen importuna ineptaq; religio ſecundũ Gelliũ ſuperſtitio dici poteſt. Lactantius docet ſuperſtitionẽ & ſuperſtitioſos dici: qui ſuper- ſtitem memoriã eorum colunt: aut qui parentibus ſuis ſuperſtites colebant imagines eorũ domi tan- q̃ deos. Superſtitio autem nihil aliud eſt: q̃ falſi dei cultus. & ſicut religio colit deos: ita ſupſtitio violat vt inquit Seneca: a quo ſuperſtitio dicit: error inſa nus. Seruius a ſuperſtite ſuperſtitio dicta: quæ ani- culaz ppria eſt: q̃ multis per ætatẽ ſupſtites ſunt: & q̃ reb⁹ inanib⁹ addictę dũ volũt videri nimis religio ſę: ſupſtitioſę fiunt: & ita delyrãt. Lucr. refert q; ſup

ſtitio ſit ſuperſtãtiuꝫ rerũ.i.cęleſtiũ & diuinarũ q̃ ſu per nos ſtant inanis & ſuperfluus timor.

¶ Supſum affluo:abundo. Virgil. Auxilio vrbes italę populiq; ſupſunt. Interdũ p̃eſſe ſignificat reli quũ eſſe. Enn⁹li.iii.anna. Inde ſibi memorat vnuꝫ ſupeſſe laborẽ. Interdũ ſupſtitẽ eſſe. Plau.in aſi. Si cut tuũ vis vnicũ natũ tuę ſupeſſe vitę ſoſpitẽ & ſup ſtitẽ. Interdũ vincere:ſupiorẽ cẽ. Virgi. Farrea quę blando nequeãt ſupeſſe labori.i. vincere laborẽ. In terdũ ſuꝑfluum eſſe. Gel. Memini ego p̃toris docti hoi⁹ tribunali me forte aſſiſtere:atq; ibi aduocatuꝫ eũ non habere. Et cum is q̃ verba faciebat reclamaſ ſet. Ego illi ſupſũ reſponditſſe pretorẽ feſtiuiter. Tu plane ſuperes non ades. hoc eſt ſupfluus ſupuacane us es. Interdũ durare. Virg. Prim⁹ ego in patriã me cũ modo vita ſupſit. Interdũ defendere & aduoca tũ eſſe. Suc. de Aug. Cunctari ſe ne ſi ſupeſſet eripe ret legibus reum.

¶ Supuacuus.a.um.quod non eſt neceſſariũ. Col. li.iii. Itaq; ſupuacuũ eſt hoc repetere iam tradita ra tione terebrationis.

¶ Supuacane⁹ a.um.idẽ q̃d ſupuacu⁹. Ci. Appio. Confirmata amicitia & p̃ſpecta fide cõmemoratio officioꝝ ſupuacanea eſt.

¶ Supuagancus a.um.a vagor fit. Vñ auis ſupua ganea dicebaſ ab augurib⁹ cũ ex ſummo cacumine vocẽ emiſiſſet. Vaganeus ſimplex non legit. vnde & deriuatiuum eſt.

¶ Supparaſitor pe.cor. paraſito miſtro. Plau. i am Accedã atq; hãc appellabo & ſupparaſitabor patri

¶ Supplãto as. pedẽ ſuppono: & ſic a plãta fit. Ci. li.iii.offi. Cõtendere debet q̃ maxime poſſit vt vin cat ſupplãtare eũ qui cũ eo certat ac manu depellere nullo modo debet. Per trãſlationẽ ſupplãtare ſigni ficat decipere. Hiero. ad Iulianũ. Ego te nequaq̃ de cipiã adulatione ne lubrica laude ſupplantem te. Et ſupplãtare ſubt⁹ plantare. Siccq; a planto cõpoſitiu eſt. Col. li.iii. Si autẽ ipſã vitẽ ſternere voles iuxta radicẽ ita ne ipſã lędas curioſe fodito:& vitẽ ita ſup plantato:ne radicẽ adrumpas.

¶ Supplaudo is.ex ſub & plaudo:ſignificat laten ter plaudo. Hier. ad heliodo. Nec q ſq̃ ſibi de corpo ris mundi caſtitate ſupplaudat: cũ oĩ verbo ocioſo q̃d locuti fuerint hoies reddituri ſint rõnẽ in die iu dicii. Hoc a me poſitũ eſt ne q̃s plaudo ꝑplodo aut ecõtrario forte ſumat:cũ maxime differãt. Plodere enĩ ẽ quatiẽdo ſiue colligẽdo ſonũ quẽdã facere ab q̃tio aliquãtulũ aduerſũ. Plaudere vero eſt vocẽ læ titię & exultatiõis in laudẽ cuiuſpiã rei aut hoĩs effer re. Virg. Et ingenti ſonuerunt oĩa plauſu.

¶ Supplodo⁹ is.pe.p.eſt q̃ſi ſuccutio ſiue pede ſiue alio ſigno. Ci. ad herẽ. Pedis dextri rara ſupploſio ne. Aliqñ ſignificat reiicio. Dama. Hieron. Roga mus vt abſciſſis opinionib⁹ ambiguitatibuſq; ſupp ploſis qui ſe habeat ſcribas.

¶ Suppedaneũ dr̃id q̃d ſub pedib⁹ eſt dũ ſedemus Aug. Et non tñ ſuppedaneũ xp̃i quantũ ſub pedi bus ſeruorũ eius vos iudęos adduxit.

¶ Suppedito as.pen.cor. ſubiugo: ſubminiſtro: a ſub & pes pedis. vel a pedito as. q̃uis pedito nõ ſit ĩ vſu:quaſi a pedio primitiuo. Var. Largiore cibatu ſuſtẽtare debet:quo facili⁹ lac ſuppeditare poſſit Eſt & ſuppeditare opprimere. Ci. Nunc video ĩ iudicio mecũ cõtendere nõ vis:vbi ſuppeditari turpiſſimũ: ſuperare pulcherrimũ eſt.

¶ Suppeto is.pe.cor. ſignificat latẽter ſeu ꝑ fraudẽ peto. Vlpi. Apud Labeonẽ relatũ ẽ ſi ſiligniario q̃s dixerit vt ſi q̃s noĩe ei⁹ ſiliginẽ petiſſet ei daret & qui dã ex trãſeuntib⁹ cũ audiſſet petit ei⁹ noĩe & accepit furti actionẽ aduerſus eũ q̃ ſuppetiit ſiliginarius geſ ſit. Suppetit vero ĩ tertia p̃ſona & ſuppetũt ſignifi cat in promptu eſt: vel ſuccurrit:& hmõi. Ply. Cui ab undeſuppetunt facultates.

¶ Suppetię & ſuppetias tantũ habemus a ſuppeto quo nomine Valla auxiliũ ſignificari exiſtimat: ſed magis ſubſidiũ eſt. Pla. ĩ epi. Auxilia mihi & ſuppe tię ſunt domi. Si enim auxilia & ſuppetię idẽ eſſent fruſtra alterũ eoꝝ ponereẽ: ꝓpter q̃d ſciẽdũ eſt q̃ ſi cut inter p̃ſidiũ & ſubſidiũ intereſt: q̃ p̃ſidiũ ſit au xiliũ quod p̃ſtaſ alicui:& p̃ſertim q̃d ſatis videẽ ad defenſionẽ fore: Subſidiũ quod ad ſuccurendũ ve nit: ita ſuppetię ſũt q̃ ad rẽ ne labaſ aut pereat ſuſtẽ tandã mittunt: vt eſt ad ſuccurendũ oppidis & ob ſeſſis: multũq; laborantib⁹ quod ſuccurſum milites appellant:& eſt fere idẽ quod ſubſidiũ. Dictę ſuppe tię quia ſuppetũt opp̃ſſis.i. p̃ſto ſunt: ſiue ſuccurrũt eis & a fidis ſuppeditant. Auxiliũ vero ꝓprie ad au gẽdas copias atq; vires & peti & mitti ſolent. Cęſar cõ.ii. Et nũciabant auxilia magna eq̃tat⁹ oppida nis ſuppetias venire.i. in ſubſidium.

¶ Suppetior aris. auxilior: ſuccurro. Apul. lib. viii At vobis facile eſt ſuppetiari miſerrimo ſeni.

¶ Suppleo es. quid ſignificet ex voce ſua demon ſtratur. Virgi. lib. iiii. Remigium ſupplet: ſocios ſi mul inſtruit armis. Et ſupplere eſt ęquare. Idẽ ſi fœ tura gregẽ ſuppleuerit aure⁹ eſto. Ser. Si tot agnos habuero quot oues: hoc enĩ eſt gregem per fœturã ſuppleri. Sunt qui hoc verbũ per ſimplex p. ſcribi velint. Vnde ſupellex.

¶ Supplementũ quod ſuppleſ. Ci. Appio pul. Cẽ ſebant oẽs fere vt in italia ſupplementũ meis & bi buli legionib⁹ ſcriberetur.

¶ Supinũ: a q̃buſdã dr̃ verbũ participiale: ſicut ge rundia ſũt noĩa ꝓticipialia. Et habet duas termina tiones. ſ.um.& u. vt lectũ lectu. Quod ĩ um finiſ ha bet ſignificationẽ actiuã. Salu. Legatos ad Iugur thã de iuriis q̃ſtũ miſit.i. q̃rerenſ. Idẽ. Non mea culpa ſępe ad vos oratũ mitto. P. C. hoc eſt q̃ orẽt. Do filiam nuptũ dicim⁹: hoc eſt quę nubat. Do vę nũ: vęndo. Spectatũ admiſſi ſum⁹. i. vt ſpectemus. In u. vero ſignificatiõis paſſiuę eſt: iungiſq; noĩb⁹ ad iectiuis. Virg. Nec viſu facilis: nec dictu affabilis vl li: hoc ẽ q̃d nec videri nec dici facile poſſit. Ply. Ac penſer piſcis rarus inuentu: hoc eſt qui raro inueniẽ Dicim⁹ ꝓterea dignũ ſiue indignũ relatu: quod re ferat. Impiũ factu ſi fiat. Horrendũ aſpectu ſi aſpi ciat. Iucundũ cogitatu: ſi cogitet. Obſcœnũ viſu ſi videat:& ſic de reliquis.

¶ Supinus a.um. quod iacet ventre cęlũ verſus. Iu ue. Cubat in faciẽ: mox deinde ſupin⁹. Ponit non nũq̃ ꝓ ocioſo: molli: negligentiq;. Tractũ a re ipſa. Qui enĩ ſupini iacent ocioſe molliter negligenter q; degũt. Seneca ad lucil. Eſt quidẽ mi Lucilli ſupi nus & negligens qui in amici memoria ab aliqua re gione admonitus reducitur. Iuuenalis. Et multũ re ferẽs de mecœnate ſupĩo. Inde Supinior. Mar. Nuſ q̃ delicię ſupiniores. Et ſupinus montuoſus. Hor. lib. car. Seu mihi frigidũ p̃neſte ſeu tibur ſupinum. Eſt enĩ ciuitas in aſcenſu montis poſita. A ſupinus fit Reſupinus: de quo ſupra.

¶ Suppilo as.pen.pd.rapio:ſuoluo cū fraude:a pilo⁊ raptu: ſiue ab ϖιλεω cōplano. Plau.i tru.hæc cū video fieri:ſuffuror ſuppilo:& de p̄da p̄dā facio

¶ Supplico as.penſ.cor.ex ſub & plico:eo q⁹ genu poplitē⁊ plicam⁹cū a potētiore magnū aliq̄d p̄camur. Sunt q̄ hoc verbū a placo deducāt:quaſi ſupplaco:ſed grę̄cū eſt ϖκεκω. Eſt autē ſupplicare humiliter & cū reuerentia precari. Ci.in Læl. Q̄ multa enī q̄ noſtra cauſa nū q̄ facerem⁹: facim⁹ cauſa amico⁊ p̄cari ab idigno ſupplicare:tū acerbi⁹ i aliquē inuehi inſectari⁊ vehementius.

¶ Supplex:qui flexis genib⁹ p̄catur:a quo ſupplici ter aduerbiū.

¶ Supplicīū:ſupplicatio. Salu. Nō votis nec⁊ ſupplīciis muliebrib⁹ deo⁊ auxilia parāt: ſed vigilādo agēdo bñ cōſulēdo p̄ſpa oia cedūt. Var. Boues ad victimas faciūt:atq⁊ ad deo⁊ ſupplicia. Et ſupplicium pœna ſiue tormentū. Virg. Spero etiā mediis ſi q̄d pia numina poſſūt Suppplicia hauſu⁊ ſcopul'.

¶ Supprimo is.pe.cor.ſubtus teneo. Oui.lib.i.meta. Supprímit extēplo vocē. Vñ ſupīnus ſūmerſus. Iuſti. Victi pſę̄ naues cōfugerūt:ex q̄b⁹ multę ſup pīſſe:multę captę. Aliqñ ſuppreſſus ponit̄ p occulto. Sene. E cui⁹ opib⁹ q̄dā edita: alia ſuppreſſa ſunt.

¶ Supra:modo p̄poſitio eſt. Virg. Olli cęruleus ſupra caput aſtitit imber. Modo aduerbiū. Salu.i Iugur. Pauca ſupra repetā. Prępoſitio vero nunq̄ cōponit̄:& vltra,ppriam ſignificationē qñq⁊ ponitur pro valde:vt ſupra morē:ſupra modū: ſupra iuſtū. Virgi.lib.ii. Geor. Rara ſit an ſupra morē ſit denſa requiras. Antiqui etiā ſupera,ptulerūt:ſicut infra & infera. Cic.in ara. Huic ſupera duplices humeros affixa videt̄ Stella micans.

¶ Supra q̄ ſignificat ſupra id quātū quod:vl' ſupra id quod. Sal. Corp⁹ patiēs inedię algoris & vigiliæ ſupra q̄ cuiq̄ credibile eſt.i.ſupra id quantum.

¶ Supremus:extremus. Virgi. Qui ſupremū comitent̄ honorē. Aliqñ dī ſūm⁹:alt⁹ maxim⁹. Sue. Verū ſup̄mū cælū intuentē ſtupidū cubuiſſe. Terē.ph ſupreme iuppiter. Sic dī ſup̄ma multa p̄ maxima.

¶ Supputo as.pe.cor. Vide in dictione puto.

¶ Supputet:pe.cor. aliquātulū pudet. Cice. Caſio. Puto te iā ſupputere cū hęc tertia iā epi'a ante te oppreſſit q̄ tu ſchedā aut litterā. ſed nō vrgeo.

¶ Suppuro as.pe.p. Suppurare eſt apoſtema fieri. Colu.li.vii. Hic idē ſanguis niſi emiſſus fuerit ſaniē creabit:q ſi ſuppurauerit tarde,pcurat̄. Hic Suppurātia:ſiue ſuppuratio dī cū vlc⁹ ad ſaniē tēdit. Vocatur & apoſtema:hoc ē cōcurſus mali hūoris i aliquā ptē corporis a pure dicta. Pus enī ſanies eſt:& q̄cū⁊ humor in putredinē verſus. Col.li.vii. Et cū maturauerit ſuppuratio reſcindit̄ ferro.

¶ Suppuratorius a.ū. q̄d ad ſuppurationē p̄tinet. Idē. Ideo miſcent̄ ſuppuratoriis medicamentis.

¶ Sura:poſterior pars cruris carnoſa:quę tātū hoī ineſſe dicit̄:reliqua aīalia habent crura ſine ſuris:licet qñq⁊ ſumat̄ p toto crure. Virgi. Suras vincire cothurno ελληνιστι το σφυρον μεσον εχεται εμβαλλα τιποτ αρουσι λεξιν.

¶ Surculus:palus. cui⁹ diminutiuū eſt ſurculus.

¶ Surcul⁹,pprie eſt qui inſerit̄. Germen vero qui in ſurculis naſcit̄. Hic ſurculoſus a.um. q̄d ſurculis abundat. Ply. Ramis hyſſopi ſurculoſam.

¶ Surcularis & hoc ſurculare:vt terra ſurcularis: q̄ ſurculos generat. Col.li.iii. Conſyderādū eſt anteq̄ paſtinemus ſurcularis necne ſit terra.

¶ Surculaceus a.um. Idem. Surculacea in folículo ſunt raphano ſinapi rapo.

¶ Surdus qui habet aures obtuſas ab auriū ſordib⁹ q̄ in duricię̄ verſæ marmora auriū dicunt̄: nec ſinūt audire. Et tam paſſiue q̄ actiue dicit̄. Nam ſurdus q̄ non audit & qui non audit̄. Iuue. Surda nihil gemeret graue buccina. Et herbę ſurdæ a Plynio dñr quarum noīa non ſunt. Non enim audiunt cū ſint ſine noīe. Et ab ſurdū dictū eſt:quia tale nū q̄ eſt auditū. vel quia tale eſt vt efficiat ne audiat̄. Surdū item dicit̄ cuius odor nō ſentit̄. Perſius. Nec ſpīrēt cyathi cū rama ſurdū. Et ea q̄ guſtū amiſerunt exurdata dicunt̄ Horatius in Ser. Feruida q⁹ ſubtile exurdant vina palatū. Refert̄ etiā ad viſū. Ply.li.xxxvi. Ad hoc quibuſdā incurrit vmbra:ſurduſq⁊ color fit. Locus etiā ſurd⁹ dī in quo non facile audit̄. Victr.li.v. Etiam diligenter eſt aia duertendū ne ſit loc⁹ ſurd⁹ & vt in eo vox q̄ clariſſime vagari poſſit.

¶ Surdaſter diminutionē ſurditatis ſignificat: hoc eſt nō plane ſurd⁹. ſed vt ſic dicā Surdul⁹ q⁊ par⁊ ſurdus eſt. Sunt enī duo noīa in aſter termiata q̄ diminutionem ſignificāt:ſurdaſter & recaluaſter:cætera imitationem denotant:vt paraſitaſter:antoniaſter oleaſter.

¶ Surdo as.actiuū eſt:ſurdum facio:a quo exurdo de quo in dictione ſurd⁹ apud Hor.in ſer.

¶ Surdeo es.dui.ſurdus ſuz. a quo Surdeſco ſurd⁹ fio.a quib⁹ obſurdeo & obſurdeſco.

¶ Surgo gis.xi.ctū.ex ſurſū & rego:ſignificat erigo. Ter. Vt triduo hoc perpetuo e lecto nequeat ſurgere. Hinc ſurgere venti dīr: cū veluti ſe erigentes flare incipiūt. Virgil. Et fando ſurgentes demoror hauſtros. Sicut econtrario:qñ flare deſinūt ponere ac reſidere dicūt̄. Idem. Cum venti poſuere oīsq⁊ repente Reſedit flatus. Aliquādo ſurgere ponit̄ p crescere:ſeu naſci. Idem. Aſcaniū ſurgentē & ſpes hæredis iuli. Hui⁹ cōpoſita ſunt. Aſſurgo qđ eſt erigor in alicui⁹ honorē officii vel beniuolētię cauſa. Et ſic dtō iungit̄. Virg. Vt⁊ viro phœbi chor⁹ aſſurrexerit oīs.i.honorē fecerit. Aliquādo aſſurgere ponit̄ p cedere Auſo. Aſſurgit muſę noſtra camœna tuæ. Aliqñ ſumit̄ ſimpliciter p erigere ſiue creſcere. Colli.ii. Collē molliter aſſurgētē mōtē ſublimē & aſperū:ſed nemoroſū & herbidū maxie,pbauerūt. Virg li.iii. Ge. Sed iacet aggerib⁹ niueis informis & alto Terra gelu late ſeptē⁊ aſſurgit in vinas. Conſurgo ſimul ſurgo. Sal. Cōſurrexere oēs ſimul⁊ in eū īpetū fecerunt. Exurgo:e loco ſurgo. Ci. Exurgite oēs atq⁊ excitatū. Diſſurgo:diuerſe ſurgo. Ply.li.xviii. Ecce tibi herbas tuas ſpargo peculiares ſtellas eaſq⁊ veſpe & ab ope diſſurgenti,oſtēdo. Inſurgo i aliquem inſilio. Lact.li.v. Nec eſt magno pe mirandū ſi aduerſus hoīem iſta:fiunt:cū aduerſus ipſum deū propter eandem cauſam inſurrexerit etiam popul⁹ in ſpe cōſtitut⁹. Prę̄ſurgo ante ſurgo. Reſurgo rurſus ſurgo. Vñ q reuixerūt reſurrexiſſe dicunt̄.

¶ Surrigo as.pe.cor. Vide in dictione Rego.

¶ Surrepo is.pe,pd.ſenſim ſeu ſubtus aut latenter ingredior. Hiero.ad Dama. Nulli periculoſum:nullī videat̄ eſſe blaſphemū:q⁹ in apoſtolis inuidię malū diximus potuiſſe ſurrepere.

¶ Surripio is.penulti.cor.latenter rapio ſeu furor. Aliquando in altum tollo:& aliquādo per mendacē narratiōnē aliq̄d extorqueo: & quaſi furor. Hic

surreptū p furto: & ꝓpetratione q̄ fit a prīcipe vel magistratu per falsā narrationem.

¶ Surrhentū: oppidū fuit Cāpaniæ a grecis conditū cū promontorio Mineruæ: Sirenum quondam sedes. Hinc Surrhentina vina dicta sūt: & surrhentini calices.

¶ Sus ꝑpositio: pro sursū accipit: vt Suspicio.

¶ Sus suis gñis cōis: scdm Prisc. Et dī tā de feris q̄ de domesticis. Cuius diminutiuū est Sucula. Plau. in ru. Directa cum sucula & porculis. A sus fit possessiuū Suinus. a. um. Varro. Hic enim conciliator suinę carnis datus populo. A suinus fit diminutiuū Suillus. Grece autem υσ dicit: olim θυτηρ ab illo verbo dictus: quod dicit ρεζειν: quod est immolare. A suillo enī pecore immolandi initiū primum sumptum videtur. Cuius vestigia q̄ initiis cereris porci immolantur. & q̄ initiis pacis fœdus feriretur: porcus occiditur. Suillum pecus donatus a natura dicunt ad epulandum.

¶ Suscq; deq; fero: quod & suscq; deq; habeo dicimus significat ęquo aio sū: & qd accidit nō magni facio. & interdū negligo atq; contemno. hoc est sursū an deorsū ferat res parui facio.

¶ Susa æ. & Susa orū. oppidū & metropolis Persidis. in Susia: q̄ persiæ pars est: a Suso fluuio sic vocata. Propert. Non tot achæmeniis armant Susa sagittis Spicula quot nro pectore fixit amor. Hanc vrbē vt scribit Ply. a Dario Histaspis filio condita fuit. Ibi fuit regia Cyri lapide cādido & vario: colū nis aureis: & lacunarib⁹ gēmisq; distincta: cęli continens simulachrū stellis micantib⁹ insignitū & incredibilia multa. Ibi Assuerus conuiuiū maximis diuitiis & deliciis copiosū celebrauit.

¶ Suspendo is. Vide in dictione pendo.

¶ Suspicio is. penul. cor. sursum aspicio. Virgi. Et mœnia suspicit vrbis. Interdū Veneror. Lactan. libro. ii. Et tamē factorem ipsū nemo suspicit aut veretur. Cicero libro. ii. offi. Itaq; eos viros suspiciūt: maximisq; efferunt laudibus. Sic Despicio ꝓ contemno. Suspicere etiam est respondere. Virgi. libro vi. æn. Suspicit Anchises: atq; ordine singula pandit. Item suspectū habere: vt apud Salu. in Iugur. Per idem temp⁹ Bomilcar cuius impulsu Iugurtha deditionem quaq; metu deseruit: inceperat suspect⁹ regi & eū suspiciens nouas res cupere ac perniciem eius dolo quęrere.

¶ Suspicio onis. Si cum venio iungat: passiue accipitur: vt veni in suspicionem. i. fact⁹ sū suspectus.

¶ Suspicios⁹ qui suspicionē habet. Teren. in adel Oñes quibus res minus secūdę magis sunt: nescio quomodo: suspicios⁹: ad contumeliā oīa accipiūt magis propter suam impotētiam se semper credūt negligi. Accipitur etiam quandoq; pro eo qui suspectus est.

¶ Suspecto as. modo sursū specto. Martian⁹. Oculisq; suspectās sydera. Modo deorsum specto: & sic a sub componitur. Mar. Sed suspectat oculis deuorantibus draucos.

¶ Suscipio pis. penultima cor. a susum vel sursum quasi sursum capio: tam ad animū q̄ ad corpus refertur: vt susc. epi onus: susc. epi voluptatem. i. accepi. Aliquādo suscipere est gignere. Plau. Qui geminos ex ancilla suscepit liberos.

¶ Suscito as. penultima correpta: excito: plerunq; viuifico. Nec tam sanare q̄ languētem visus est inq̄t Seneca: q̄ mortuū suscitare.

¶ Suscitabulū: incitamētum dicitur. Varro. Symphonia vocis suscitabulū.

¶ Suspiro as. penultima produ. significat spiritus ab imo pectore traho: quod solicitudinis aut doloris argumentū est. Nam ex sus: & spiro componit. Per translationem suspirare est desyderare: & modo datiuo: modo accusatiuo iungitur. Aug. libr. v. ciui. dei. Inde fidei pignus accepim⁹: q̄ diu peregrinantes ei⁹ pulchritudini suspiramus. Hierony. Carnes ęgyptiacas suspirabant. Iuue. Suspirat longo nō vitam tempore matrem.

¶ Suspiriuz: ipa suspiratio: hoc est ab imo pectore spiratio. Et aliqñ ipa spirandi difficultas. Est enim morb⁹ qui ex pulmone fit: qui & suspirat⁹ dī. Ouid. Et suspiratibus hausti.

¶ Suspirios⁹: qui spirandi difficultatē patiunt: vel quib⁹ vitiosa est respiratio: quos gręci asthmaticos vocant. Ply. li. xx. Podagris cū articulorū morbis decoctum cucumerem in aceto illinūt præsentaneo remedio suspiriosis prodest.

¶ Sustineo es. penul. cor. a sursum & teneo significat patior. Hieron. ad Rust. Si negociatores sęculi tāta sustinēt vt ad incertas pueniant periturasq; diuitias: quid xp̄i negociatori faciendū est: q vēditis oīb⁹ q̄rit precios⁹issimā margaritam? Aliqñ alo: refercio. Liui. Milites fluuiatili pisce & herbis sustinebātur. i. cibabant. Virgi. li. ii. Georg. Hinc patriā parq; uosq; nepotes Sustinet.

¶ Sustento as. frequentatiuū: sępe aut cōtinue sustineo: manuteneo: nutrico. Lanctan. lib. iiii. Incredibili beneficentia genus humanū sustētat: & quasi paterna indulgentia fouet. Et lib. v. Nō ampli⁹ quęrit q̄ vnde vitam sustentet.

¶ Sustentaculū dī qd aliquid sustinet.

¶ Sustollo is. ex sursū & tollo sustuli sublatū apud veteres i vsu fuit. Diomedes. Tollo tuli. quod in cōpositione sustuli facit. Eius tamen perfecti instans apud veteres sustollo. Nunc vero a tollo sustuli: qd est susc. epi siue habui. Nam queamadmodū de matre dicit peperit filiū: ita de patre Sustulit filiū. Aliquando Sustuli capit pro educaui. Virg. li. ix. Męonio regi quē serua licinia furtim Sustulerat. Aliquādo sursum tuli. Idem. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas. Aliquādo Erexi: suscitaui. Aliqñ abstuli. vt Iubet & sublata reponi.

¶ Susiana: prouincia Asię vt libro sexto refert Ptolemęus quę a septentrione terminatur Assyria: Ab occasu babylonię adiacet. Ab oriente habet Persidem. A meridie partem persici sinus. Cuius ciuitates insignes Traiana & Susa: in qua templum Dianę susię.

¶ Susurrus & susurriū: parū & sūmissū murmur. Hora. li. i. car. Leuesq; sub noctē susurri. Hiero. Susurr⁹ auiū inquit lib. contra Ioui. Idē in Iob. Et quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrii eius. Declinat etiam hoc susurrum. Ouid. lib. vii. meta. Procerin adit: linguaq; refert audita susurra.

¶ Susurro as. furtim & sūmissa voce loquor. Terē. Iam susurrari audio ciuem atticā esse hanc. Idē. Syrus cum illo nostro consusurant conferūt. Hinc Insusurro & consusurro.

¶ Susurro onis. qui susurrat: qui occulte maledicēdo odiū in aliquem aut dissensionē molit. Verbum factitiū est: vt apud apostolū. Susurrones detracto

res deo odibiles.

¶ Sutores: qui calceos ſuunt. Proprie enim artifex calceoꝝ ſutor appellaꝫ. cū ille qui ſuit pānos elegātius farcinator q̄ ſutor dicatur.

¶ Sutates dicunt̄ qui quaſi continue ſuentes vel ſtātes in ſutrina. Plautus. in aul. Sedentarii ſutates diabathrarii.

Sutura: quā ſutor in ſuendo facit: q̄uis & de aliis rebus per ſimilitudinē dicaꝫ ſutura. Corneli⁹ Cel. lib. viii. Raro caluaria ſolida ſine ſuturis eſt: & id caput firmiſſimū atq; dolore tutiſſimū eſt ex ceteris i quo ſuturę pauciores ſunt: eo capitis valitudo commodior eſt.

¶ Sutorius a. um. quod ad ſutorem pertinet: vt ars ſutoria: inſtrumentū ſutoriū. Sutoriū atramentum appellatur tinctura qua ſutores pelles & calceos tingūt. Cicer. Iam pater ei⁹ accuſat⁹ a. M. Antonio ſutorio atramento abſolut⁹ eſt.

¶ Suterna: ipſa ſutura: ſiue op⁹ ſutorium. Var. Q; ſuternas facere inſci⁹ nihil homo agis.

¶ Sutrina penultia producta: loc⁹ vbi calcei ſuunt̄ & vendūt̄: a qua ſutor dicit̄.

¶ Sutella: doloſa aſtutia: a ſimilitudine ſuentiū dicta

¶ Sutilis & hoc ſutile pen. cor. quod ſutū eſt. Vnde coronę ſutiles dīr ſicut pactiles coronę: & veſtis ſutilis: conſutilis: & inconſutilis.

¶ Syagros: latine aper. dicit̄: nam qđ apud grecos συσ. apud nos ſus. & αγριοσ fer⁹ dicit̄.

¶ Sychęus. cū diph. nomen ppriū.

¶ Sycos latine ficus. Neuius. Hodie ſycos mihi recens fuit.

¶ Sycomorus: penultima producta: fic⁹ fatua grādior. συκοσ. ficus μωροσ fatuus: quæ & Mariſca dicit̄. Dioſco. ſcribit ſycomorū eſſe arborē magnā ſimilem arbori ficuū. habentem lactis multitudinē: cui⁹ fructus non egredit̄ ex ſū mitatib⁹ ramorū ſicut fic⁹ ſed ex ramis ipſis. Et eſt dulcis ſilis fructui ficus agreſtis. Grana eius ſunt minora q̄ grana ficus: & non maturantur niſi radantur inſtrumento ferreo. Et naſcitur multum apud Rhodum: & in locis vbi abundat frumentum.

¶ Sycophanta: ad verbum dicit̄ ficorū comeſtor: απο του φαγειν τασ συκουσ. hoc eſt a ficis edendis. Ponit̄ & pro calūniatore. Nā aiunt atticos iuuenes ſolitos i hortos irrūpere: ficoſq; deligere. Quāob cauſa m lege eſt conſtitutum: vt qui id feciſſent capite truncarentur. quam pœnam qui perſequerētur: ob paruula detrimēta ſycophantas appellatos. Alia ratio ſumitur apud Syneſium grammaticum græcū: qui īq̄t q; ex duob⁹ ſeruis cuiuſdā viri græci alter ficus quę domi paratę erāt abſumpſit: alter q̄s prorſus exediſſet ignorabat. Quærēti eas domino a fonte inſons accuſatus eſt. Herus vtriq; calidam aquā prębuit: ſolus qui deliquerat euomuit: ex quo natum eſt id nomen ſycophāta: id eſt calumniator: quia inſontem falſo crimine calumniabatur. Sycophantia mendacium: calumnia atq; fallacia. Plaut. Per fallaciam quā amabam abduxit a lenone mulierem: neq; oduit id ætatis ſycophātias ſtruere. Sycophantiſſo as. ſycophantias ſtruo.

¶ Sycoſis: morbus quem nos ficum ſiue Mariſcas appellamus.

¶ Syene: vrbs in confinib⁹ æthyopię atq; ægypti ſupra Alexandriam verſus meridiem quin q; milibus ſtadiis ſub tropico cancri directe locata. Vnde

ſole exiſtente in cācro medio ſolſtitii die ſupra verticem ciuitatis cadens: nullā prſus in ea vmbrā facit vt inquit Ply. libro. ii. Luc. libro ſcdo. Vmbras nuſq̄ flectente ſyene.

¶ Sygęum promontoriū Troiæ: ſic dictū: propter herculis taciturnitatē: qui prohibit⁹ hoſpitio ſimulauit abſceſſum: & inde contra Troiam per ſilentiū venit: quod συγε dicit̄.

¶ Syla per ſimplex l. mons Lucaniæ: & ſylua in illo: ſic dicta: quaſi συρσ. i. tracta: hoc eſt latronibus frequentata: vt Saluſt. de fugitiuis. In ſylla inquit ſyla fuerunt.

¶ Sylla: cum duplicato. ll. fuit romanus nobilis ex antiqua ſcipionuꝫ familia. Hic cathenas Iugurthæ manibus iniecit: Mithidratem compeſcuit. Socialis belli luct⁹ repreſſit. Cinnę dominationē fregit: & Mariū proſcripſit. Fuit litteris græcis & latinis doctiſſimus. Facundus: acer animo: grandis: ita vt dicat Sal. dubitari potuit fortior an felicior eſſet. Nā felix eo dici voluit. q; de inimicis Martanis feliciter vlt⁹ fuit. Inde dictator fact⁹ remp. ſuppreſſit: vt nemo illo inuito nec bona: nec patriā: nec vitā retinere poſſet. Tādē pediculari morbo interiit. Scylla vero per c. aliud ſignificat: de quo loco ſuo. ſed nota q; ratio militat contra vſū iſti⁹ calcographię: quia p ſiota ſcribi oportet ſilla: quaſi ſibylla: ſed corrupto nomine ponitur ſilla.

¶ Syllaba eſt comprehenſio litterarū: vel vni⁹ vocalis enunciatio temporum capax: quia omnis ſyllaba aut breuis ē & vnū temp⁹ recipit quod athomū metrici vocant: vt pater: aut longa: & duo recipit tēpora: vt mater. Nam ma. longitudine ſui: circunflexus tantum temporis bis occupat: quantum occupat pa. ſemel cū acute dicitur pater. Dicta eſt autem ſyllaba ab συμβαλλω: quod eſt comprælendo: vel a συμ. ſimul. λαμβανω capio. proprie enim illa eſt ſyllaba quę ex pluribus cōſtat: vt ſtirps. Quę autem de vna vocali perficitur: abuſiue ſyllaba vocatur: & vnigramma appellatur. Aliæ dicuntur bigrammæ: vt ne. vſq; ad hexagrammam: vt ſtirps. Accidunt ſyllabę quattuor. tenor/ſpiritus: tempus & numer⁹ litterarū. Tenores tres ſunt. Acut⁹ grauis & circunflexus. Spirit⁹ duo: aſper: & leuis. Tēpora tria: breue: longū & commune. Numerus: quia conſtare poteſt ex ſex litteris.

¶ Syllabatim aduerbium: ſignificat per ſyllabas. Auguſt. libro decimo ciuita. dei. Et ſyllabatim per tranſitorias temporum morulas humanę lingę vocibus loqueretur.

¶ Syllepſis: dici poneſt conceptio. ab συμ. con. λεψισ acceptio: q̄. fit cū pluralis dictio ſingulari verbo complectitur. Virgilius. Sociis & rege recepto. Aut ſingularis plurali verbo connectitur: vt Sunt nobis mitia poma: Caſtaneæ molles: & preſſi copia lactis. Aut cum pro multis vn⁹ ponitur: vt Armato milite complēt. Item pro vno multi: vt Vos o calliope precor aſpirate canenti. Rect⁹ enī dixiſſet. O vos muſę.

¶ Syllogiſmus: computatio: penſatio: ab συμ. και λεγομαι: quod eſt computo: concludo: vel ab λογιζομαι: ratiocinor.

¶ Syloſon: fuit teſte Hero. Samiorū tyrannus.

¶ Symmach⁹ penultima correpta propriū nomē quod ſignificat concertatorem: auxiliarium: & ſocium in bello proprie. Symmachia auxiliū: concer

tatio:ſocietas.συμ.ſimul.μαχομαι bellator ſum: pugno.

¶Symballota:ſunt coacti per ſe velleris implexu: potius q̃ textu condita.ατω ο του συμβαλλειν.

¶Symbebicota dicuntur accidentia. Symbebicoſ accidens.οτι συβαιρω ρημα ερθεν μετοχη γι με- ται αλογωσ λατιροι τοσου τουδεχου ται.

¶Symbole:latine commiſſura.

¶Symboſis penultima correpta: anulus dict⁹ eſt cum ſic nota & ſignum. Iuſtinus libro ſecundo po- ſuit ſymbolos pro litteris. Sollicitare inquit eos in partes ſuas ſtatuit:& cum colloquendi copiam non haberet quo applicitum erãt ſymbolos proponi & ſaxis proſcribi curat.

¶Symbolum penultima correpta:& indicium di- ci poteſt:& collatio:ab συμβαλλω confero. hoc eſt q̃ plures conferunt in vnum.ita vt cœna illa di- catur collatio in quam comperandã plures aliquid contulerunt. Terentius in and. Symbolum. dedit. Et in parabolis. Noli eſſe in conuiuiis potatorum: nec in comeſſationibus eorũ qui carnes ad veſcen- dum conferũt:quia vacantes potib⁹ & dantes ſym- bola conſumẽtur. Id enim fecerunt apoſtoli in vnũ conferendo quod vnuſquiſq; de deo ſenſit. Indici- um autem vel ſignũ iccirco dicitur:quia in illo tem pore ex circũeuntibus iudęis ſimulabant ſe eſſe apo ſtolos Chriſti:& lucri alicuius vel ventris gratia ad prędicandum proficiſcebantur:nominantes quidẽ Chriſtum:ſed non integris traditionum lineis nun ciantes. Idcirco iſtud indicium poſuerũt per quod agnoſceretur is qui Chriſtum vere ſecundũ apoſto- licas regulas prædicaret. Denicq; & in bellis ciuilib⁹ hoc obſeruari ferunt:quoniam & armorum habit⁹ par:& ſonus vocis idem.& mos vnus eſt:at q; eadẽ inſtituta bellandi:ne qua doli ſurreptio fiat:ſymbo la diſtricta vnuſquiſq; dux ſuis militib⁹ tradit:quæ latine ſigna vel indicia nuncupantur:vt ſi forte oc- currerit quis de quo dubitetur:ſymbolum prodat: ſi ſit hoſtis vel ſocius. Auguſtinus libro. v. contra hereſes ſymbolon interpretatur conſilium:vel con ſiliarius. Iul. Pollux dicit ſymbolum paruũ numiſ ma eſſe. Ariſtoteles originem:id eſt Etymologiaꝫ vocabulorũ ſymbolum appellat:per quã vis verbi vel nominis per interpretationẽ cognoſcitur. Alii ſimilitudinem interpretantur.

¶Syma:vrbs fuit in aſia:quin & pro monte iuxta pontũ poſuit Orpheus in argonautica.

¶Syme:inſula q̃ prius Aegle vocabaꝫ atq; meta- põtus.a Syma Iabyſi filia hic appellata.

¶Symeon:nomen viri proprium fuit.

¶Symmetria dici poteſt cõmenſuratio. Symme- tros cõmenſuratiuus:moderatus.

¶Sympho:ſonitus quidã cũ conſonantia.

¶Symphonia apud latinos penultima correpta συρκαι φωρεω και φωρη φθ ερτομαι και φθορ- τοσ παρατεται.latine cõſonantia & muſic⁹ cõcẽ- tus.Muſici ſymphonias multas habent:quæ & har monię dicuntur:ſed illam clariſſimam quæ appella tur Diateſſeron:& alteram quę dicitur Diapẽte.Har moniam vero diapaſon vocant:hoc eſt vniuerſita tem concentus:quę ex ſeptem tonis cõficitur. Hie- ronym⁹ vero ad Dama. ſic habet. Symphonia nõ eſt genus organi:vt male quidam de latinis putãt. cum ſit chorus in laude dei concinens.& hoc voca- bulo ſignificetur Symphonia quippe in latinũ cõ-

ſonantia exprimitur. Symphonon conſonans pa ctum. Symphoneo conuenio:pactum facio:cõſen tio.cõcino. Inde ſymphoniaci pueri a Cicerone di- cti ſunt qui ad modulationes muſicas concentuſq; conficiendos cõparantur.

¶Symphoneſis:paſſio quæ metris accidit:cũ duę ſcilicet ſyllabę ſcandendo in vnam coeunt: hoc au tem fit cum in diuerſis dictionibus vna parte oratio nis vocali vel m.littera terminata ſequens itẽ a vo- cali incipit. vt Atq; iterum ad troiam magnus mit- tetur achilles. Fit etiam ſymphoneſis in eadem di- ctione q̃ttuor modis. Vel cũ duę ſyllabę lõgę pvna longa ponuntur:vt Vnius ob noxam & furias aia- cis oilei. Vel cum duę breues pro vna breui. vt Cor- nua velatarum obuertimus antennarum. Vel cum longa & breuis pro vna longa:vt Fixerat aeripedẽ ceruam. Vel cum breuis & longa pro vna longa:vt Depẽdent lychni laquearibus aureis. Hæc etiã Sy- naloephe dicitur.

¶Sympathia:latine cõpaſſio dici poteſt. Hippo- crates ſcribit oculos cum vulua ſympathian quan- dam habere.

¶Symplator:amicus ſponſi:qui cum eo per con- uiuia ambulat.

¶Symplega:videtur eſſe opus in quo luctantes & oĩno concertatores ſpectantur.

¶Symplegades:penultia producta:inſulæ duę ſic ue duo ſcopuli in boſporo:dictę q; inter ſe aliquan- do concurriſſe fabulis traduntur. Id autem fictum idcirco eſt:quoniam paruo diſcretæ interuallo:ex aduerſo intrantibus geminæ cernebantur: paulo q; deflexa acie coeuntium ſpeciem præbebant. Mille quingentis paſſibus ab Europa diſtantes. Cyaneæ ab aliis dictæ. Ouidi. Compreſſos vtinam ſymple- gades eliſiſſent.

¶Symplegma:ſymplegmatis.latine complexus concurſus dicitur.

¶Sympſalma dicitur vocum in cantando copu- latio. Diapſalma diſiunctio earum:vbi quędam re- quies diſtinctæ continuationis oſtenditur. Pſalma quod pſallitur.

¶Symplones:dicebantur conuiuę.

¶Sympoſium compotatio:conuiuiũ. Vnde Sym poſiarchen & Archipoſian cõuiuii præpoſitum ſeu pfectum dicimus. Sympoſiaſtes conuiuator. Sym potin compotorem.

¶Symmathites latine condiſcipulus dicitur.

¶Symphirium:hærba quæ latine Coagulum ſiue Conſerua vocatur.

¶Sympinium:vas vinarium nõ diſſimile cyatho quo in ſacrificiis vtebantur:ex συν quod eſt con:& πινο bibo. Iuuenalis. Et quis tunc hominum con temptor numinis:aut quis Sympinium ridere nu- mę:nigrumq; catinum. Varro latinũ facit. Ait enĩ. Vt vinum minutatim funderetur a guttis:guttũ ap pellarũt.qđ ſumebant minutatim a ſumendo ſum- pinium appellarunt. Aliquando etiam Sympuniũ mutata i in u dicitur. ¶Alii ſympiuiũ legunt.

¶Syn:prępoſitio greca:q̃ in cõpoſitione ſignifi- cat ſimul:queadmodũ apud nos con.

¶Synagoga:coadunatio: congregatio: vel con- tractio. Ex συν ſimul. αγωγη.ductio. Et pro re:& pro loco capitur:& habet penultimam longã:quo- niam eſt ω.

¶Synnada:ciuitas aſiatica ad Carię fines. De hac

Stra.lib.xij.ſic ſcribit. Synnada vrbs nõ magna ante quã planicies iacet oleis conſita.lx.ferc ſtadiorum. Vlterius eſt Dorci vicus & ſynnadici lapidis fodina.(Sic eñ eum romani appellant) Indigenæ vero docimitem & docimeã. Vena in initio paruas glebas emittebat. nunc propter maximos romanorũ ſumptus columnę integræ & ingentes extrahuntur & varietate. Alabaſtritæ lapidi proximæ. Dicitur & Synnas ſynnadis vt apud Sidoniũ.

¶ Synæreſis:contractio figura qua plura per vnũ coniungunt.ex συν.& αιρεσιϛ diuiſio.quaſi diuiſorum coniunctio:vt bigæ pró biiugæ.

¶ Synaloephe.dici poteſt compreſſio. Cæſura eſt cum de fine dictionis vocalis abiicitur ſequente dictione incipiente a vocali:vt Semper ego auditor tantũ. Ex συν.& αλοιφη.preſſio.

¶ Synanche:angina morbus qui ſpiritũ ſuffocat. Ex συν.& αγχω affligo ango.

¶ Synathroeſmus. figura quę & ſingulis verbis.& plurib̃ verborũ coniunctione fieri poteſt. Singulis hoc modo. Sed cum ad ſupplicũ ſumendũ ſe confirmaret multa ſimul eũ reuocabant officia conſuetudo tempus exiſtimatio periculũ religio. Plurium verborũ coniunctione ſic. Nemo enim nocens ſine ſummo mœrore eſt iudices.ſed multa ſimul eũ perturbant quod adeſt ſolicitudinis plenum.quod formidoloſum: lex paratũ ſuppliciũ oſtentans: vitia ex vitijs coacta occaſionem arguendi maleficij captans inimicus quæ quotidie eius animum vehementer excruciant.

¶ Syncaceoſis:figura quæ docet diuerſas res coniungere & communi opinioni cum ratione aduerſari:vt Nec hoĩs auari atq; aſoti vnũ atq; idem vitiũ eſt. Vterq; eñ neſcit vti.atq; vtriq; pecunia dedecori eſt. quare merito vtriq; pari pœna afficiunt quos pariter nõ decet habere.

¶ Syncatatheſis latine aſſenſio.approbatio. Vide in dictione Aſſenſio.

¶ Syncathegorema:conſignificãs. Syncathegorematica:conſignificatiua.

¶ Syncerus.ra.rum.proprie dicitur quod eſt integrum. Tractũ ab eo.q̃ qui diuidere fructum communem alueorũ cum ſocio volunt: ſimul cum cæra mel partiuntur. Q̃z ſi mel tantum ſine cæra conſignent:fraudant ſocium nec agunt integre. Syncærum itaq; quaſi ſimul cum cæra. Alij putant ſyncerum a carie deduci. quaſi ſine carie id eſt corruptiõe. Vnde & pro puro incorrupto & immaculato ponitur. Hora. Syncerũ eſt niſi vas quodcunq; infundis aceſcit. Huic contrariũ eſt inſyncerus pro viciato & corrupto. Virg. Inſyncerus apes tulit cruor

¶ Synceraſtus: antiquum vocabulum græcum. quo ſignificatur medulla.

¶ Synchyſis:Confuſio. Eſt eñ vt ſcribit Don.hyperbaton vndiq; cõfuſum vt illud Virgilianũ Tris notus abreptas in ſaxa latentia torquet: Saxa vocant itali mediis q̃ in fluctibus aras. Χυσιϛ. eñ fuſio dicitur. συγχυω confundo.

¶ Synciput.quaſi ſemicaput.inquit phocas grammaticus:ſignificatq; partem porcini capitis conditam:& ad edendũ paratã. Nam inter edulia annumeratur. Plyn.lib.viij. Interdicta quoq; cœnis ob domina glandia teſticuli vuluæ ſyncipita vertina. Hierony.contra Ioui. Comę in occipitiũ frontemq; tornantur. Eſt & ſynciput anterior pars capitis antes temporaq; complectens. Cornutus in Perſium. Synciput anterior. occipitium dicitur poſterior pars capitis. Apollinaris ad Valeriũ maiora num. Partęq; cerebri Hic galeę cũ parte rapit fortiq; lacerto Diſiicit ancipiti miſerabile ſynciputenſe Plau.in Menæ.partem pro toto poſuit.ac de homine.quod eſt contra Georgiũ merulã.qui negat inueniri ſynciput.pro anteriore capitis parte. Aut enim Nõ eſt tibi ſanũ ſynciput adoleſcens.

¶ Syncopa.conciſio.κοπτω incido. Figura cum littera vel ſyllaba de medio dictionis abſcinditur: vt Compoſtus.pro compoſitus.

¶ Synchronos:contẽporaneus. Vnde ſcribit Hie. Oſeen prophetã fuiſſe ſynchronon Eſaiæ. Et Var. ait.nõ eſſe dubium quin aliquo tempore eodem vixerint. Homerus & Heſiodus: eoſq; ſynchronos fuiſſe teſtatur.

¶ Syndicus:latinis Communis vel defenſor.

¶ Syndimnũ.dicitur latine Conccenatio.

¶ Synechon.dici poteſt Continens.Nã componitur ex συν.quod eſt ſimul & εχω habeo.

¶ Synecdoche:conceptio dicitur.cum a parte totum:vel a toto pars intelligitur:vt puppis pro naui. & annus pro hyeme:vt apud Virgiliũ Q̃z multę glomerantur aues vbi frigidus annus Tranſpontũ fugat.id eſt frigida hyems.

¶ Synephebi penultima producta.dicuntur adoleſcentes ſimul pubeſcentes. Quod nomen inditum eſt Comœdię Statij Cæcilij vt eſt apud Ciceronem libro tuſcul. quæſtionum.

¶ Syneſius.nomen viri prõ ſapiẽtiã deductũ a συνεσιϛ.quæ eſt conſcientia ſiue ſcientia.

¶ Syngrapha. ſyngraphus & ſyngraphum. ſcriptura:ſiue ſchedula quæ fit propria manu eorũ qui paciſcuntur in alicuius rei fidem. Plautus in Aſi. Age iſtum oſtende quem conſcripſi ſyngraphum inter me & amicum & lenam. Cic. Treba. Tanq̃ eñ ſyngraphan.ad imperatorem attuliſſes nõ epiſtolam.ſic pecunia ablata domum redire properabas Suetonius. Cuius parti nõ dubitauit a quibuſdam iuſiurandũ atq; etiam ſyngraphan exigere. Dicta ſyngrapha.απο τουσυν. ſimul και γραφω ſcribo.q̃ ſimul ſcriptũ ſit a pluribus.q̃ propria manu eoq; qui conuenirent ſcripta ſit.

¶ Synodus pen.cor.ex συν& οδοϛ via.quaſi cõuentus ſit vel cœtus generis fœminini eſt. At ſynodus ſynoduntis piſcis genus putatur.

¶ Synodicus ſynodica ſynodicum quod ad ſynodum pertinet.Hieronymus. Ante annos plurimos cum iuuarem damaſum romanę vrbis epiſcopum: et orientis atq; occidentis ſynodicis conſultationibus reſponderem.

¶ Synœceſis dici poteſt cohabitatio.& ſcribit cũ œ.diph. Synœcus cohabitator.contubernalis.

¶ Synonyma dicuntur quæ ſub diuerſis vocibus idem ſignificãt:vt enſis mucro gladius. Eadem dicuntur Polyonyma. Verũ aliter traditũ eſt in dictione. Homonyma. Eſt & ſynonyma figura quæ communio noĩs interpretaĩ. Vtimur aũt eo genere elocutionis quotiens vno verbo nõ ſatis videmur dignitatem aut magnitudinẽ rei demonſtrate. Ideoq; in eandem ſignificationem plura conferunt: vt ſi dicamus Proſtrauit afflixit perculit.

¶ Syntagma ſyntagmatis:tractatus. ordinatio rerum.conſtitutio.documentũ.ab συν.& ταγμα.ος

do.vel ordinatio.Hieronymus in præfati. pentat. Et multa alia quæ propriũ ſyntagma deſyderant. id eſt tractatũ.vt ipſemet contra ruf.exponit.Et li. de viris Illuſt. Scripſit de ogdoade egregiũ.συνταγμα.i.documentũ ſeu tractatũ.

¶ Syntaxis.dici poteſt Cõſtructio & ſeries.ταξις enim ſeries & ordo dicitur.

¶ Syntecxis.latine defectio dicitur.Ply. Tali forbitionis genere emendant ſyntecxes.i.defectiones ex longis morbis ſumptæ.Hęc aũt emendatio proprie recreatio & reſtauratio dicit.Idem.Aqua mulſa præclara utilitatem habet viribus recreandis. Inde Syntectici dicti ſunt.Idem.Pręcordiorũ vitij ſyntecticis : comitialibus laſer cum vino in aqua mulſa datur.

¶ Syntheſis penultima correpta latine Cõpoſitio dicitur. Figura cum ſingulare nomen multitudinẽ ſignificans verbo plurali iungitur: vt pars in fruſta ſecant.Eſt etiã ſyntheſis genus veſtis breuis & negocijs aptæ.Hac romani peculiariter in ſaturnalibus vtebantur.Illis enim diebus omnes exuebant togam & ſyntheſin induebant. Dicta ſyntheſis ab eo q̃ conſeta contextaq̃ eſſet compoſitione quadam verſicolori.Hinc ſyntheſiatus qui ſyntheſi indutus eſt. De hac veſte Mar. De noſtra praſina ſyntheſis empta toga.Item ſyntheſis eſt genus vaſis fictilis ex diuerſis vaſis compoſiti.Papi.lib.iiij.ſyluarum.Vnam mittere ſyntheſin quid horres albos calicum atq̃ cacaborũ? Præterea ſyntheſis genera li vocabulo græco cõpoſitio dicitur.Serenus. Vilem deprẽdit in illis ſyntheſin & vulgata ſatis medicamina riſit.Syntheſis hęc prodeſt vnda molita calent. Inde Aſyntheta cristalla Plyni vocat quæ ſunt pura & ſine vitio.

¶ Synthema ſynthematis compoſitũ conſtitutũ. et ſignũ quod dat militibus.Hiero.ad Iulianũ.Iam dimiſſo ſynthemate equus publicus ſternebatur.

¶ Syntereſis penu.longa dici poteſt Attentio ſeu conſeruatio.Nã ab συντηρεω.quod eſt conſeruo deriuatur. Et ea pars animę eſt q̃ vicijs aduerſatur et ſeſe ſemper immaculatã cupit a peccato ſeruare& perpetrata mala continuo arguit. quam corrupte theologi noſtri temporis ſyndereſin dicunt.

¶ Syphax fuit Numidarum rex. Cuius Liuius ſæpe meminit.

¶ Syphariũ:velum fuit:vt inquit probus ſub quo latebant paradoxi cum in ſcænam prodibant: aut hoſtiũ mimi. Alij dicunt eſſe omne quod ante cantantem mimum præmium ſuſpenditur. Iuuenalis. Conſumptis vocem damaſippe locaſti ſyphario.

¶ Syracuſæ.ciuitas Siciliæ ſub pachyno monte ſita:vbi fons Arethuſæ.Ci.lib.vi.ver.ſcribit ſyracuſas vrbem eſſe maximã græcarũ vrbium pulcherrimamq̃.quę ex quattuor quaſi vrbibus maximis cõſtare videbatur.quarũ vna Inſula noiatur. Altera Achradina.Tertia Tyche.quarta Neapolis.Syracuſani multos claros principes habuerunt:ſed præcipue clariſſimũ Dionyſiũ ſeniorem qui cum apud filium Dionyſium vidiſſet ingentem vaſorum aureorum argenteorumq̃ copiam exclamans inquit. In te affectus regius nõ eſt qui ex tanta poculorum vi amicum Neminem tibi conciliaſti.Ambo tamẽ Dionyſij philoſophi fuere: amboq̃ platonem audiuerunt.Ex ſyracuſis fuit Archimedes mathematicus & Theocritus poeta bucolici carminis ſcriptor.quem Virgilius imitatus eſt. Solinus in polyhiſtore ſcribit in Sicilia primam comœdiam inuentam fuiſſe.

¶ Syria:regio Aſiæ quæ ab oriente fluuio Euphrate.Ab occidente noſtro mari.& ægypto terminatur.A ſeptentrione habet Ciliciã & partem Cappadociæ.A meridie Arabiam.Cuius inſignes ciuitates vt lib.v.refert Ptol.ſunt. Laodicia hierapolis. Antiochia.Apamia.Palmira.Heliopolis.ptolomaida.Sidon.Tyrus.Beritus.Botris.Tripolis. Biblus.Seleucia.Cæſarea.& Damaſcus.Montes clari.Carmelus.Caſius.Libanus.Fluuij.Euphrates.Criſoras.Singas.Regiones.Phœnicia.Palæſtina.Iudæa.Idumea.Comagena & Samaria.Hęc regio in medio orbis conſtituta eſt quo fit vt nec frigore nimio rigeat:nec calore torreatur. Sunt qui quadripertitam faciunt diuiſionem in Syrios Aſſyrios.Leucoſyrios.& Cœloſyrios.Ply.duplicem facit vnam paleſtinã. Alteram Antiochiã. Huius nominis Syria.prima corripitur.

¶ Syrus ſyra ſyrum.& Syrius ſyria ſyrium quod ex ſyria eſt.Vnde Syri & ſyrij qui ex ſyria ſunt, Suidas συροι προσ φοινικασ εκατερα τα εθνη διαβεβληταισ πανουργα.

¶ Syriſſus.a.um.idem qđ Syrius. Virg. Coppa ſyriſſa caput graia redimita mitella.

¶ Syrus.Inſula Ionica & Aſię appoſita cuius prima producitur. Aqua Phærecides ſyrius ortum habuit.non a Syria regione. Scyros vero thraciæ adſcripta eſt:vt Strabo & Ply.teſtant longe a rhodo

¶ Syriſca.a ſyrus fit:ſicut Ciliſca a cilix.

¶ Syrophœnix:ora maritima ſyrię circa euphratem:cuius pars Idumæa& Iudæa.

¶ Syricũ.color fictitius ex ſinopide & ſandyce miſtis: quo Miniũ adulteratur. Ply.lib.xxxiij. Sublimi aũt ſyrico miniũ compendii ratio demonſtrat. Scyricũ vero ſilaceus ſiue cæruleus color eſt.

¶ Syrinx.gis.& ſyringa.gę.a noſtris fiſtula tranſfertur. Inſtrumentũ muſicũ.quo ore modulamur. Fuit em̃ nympha quædã in cannam conuerſa. De qua Ouidius libro primo me.Naias vna fuit:nympha quæ ſyringa vocabant.

¶ Syrictæ dictæ ſunt ſiue a foraminibus & fiſtulis quas naſi loco pręferũt:ſiue a fiſtulis & calamis aue

¶ Symęa : gñs raphani:vt Ply.interptaf. (narũ.

¶ Syrma ſyrmatis.& ſyrma mę.genus veſtis tragicorum. vel cauda ſiue tractus veſtis fœminarum. Mar. Aptaſti longũ tu quoq̃ ſyrma tibi. Seneca de baccho qui habitu muliebri nonnunq̃ ſe ornabat. Auro decorũ ſyrma barbaricũ. Sumitur interdum pro louga tragicæ orationis ſerie tenorem ſuũ vſq̃ in vltimũ protrahente ab συρω traho.

¶ Syrupus : ſuccus qui trahit ab συρω. traho & Syrtes.ſunt loca circa fines aphricæ ægyptũ verſus periculoſiſſima ab συρειν.trahere. Eſt enim inæqualitas maris & terræ magna & in vno loco profundiſſima in alio vero fatis vadoſa Spirãteq̃ vẽto cumulus arenę qui ſupra mare fuerat in profundiſſimas reſidet valles. Et qui deprimebatur : mox ſuper aquas egeritur. Et ſunt duæ pares natura:impares magnitudine quæ dicuntur maiores & minores & ſpatio paſſuum ducentorum quinquaginta milium ſeparentur. Minor a carthagine trecentis milibus paſſuũ diſtat & totidem ambitus. Maior quadringentis vigintiquinq̃ milibus paſſuum

Ser. vero vbicunq; ſunt arenoſa loca in mari ſyrtes aſſerit vocari. hoc nomẽ etiam declinat hę ſyrtis & has ſyrtis vt inquit Priſc. Virgil. lib. x. In ſyrtis. in ſaxa volans vos turnus adoro.

¶ Siſtole dici poteſt correptio. Figura eſt cum longa ſyllaba contra eius naturam corripitur. vt apud Virgiliũ. Connubio iungam ſtabili propriamq; dicabo. vbi. nu. breuem poſuit quæ naturaliter longa eſt. Nam alio loco longam poſuit. Hectoris andromache pyrrhin connubia ſeruas?

¶ Sytropes. pidis. & Citropes genus vaſis fictilis cum tribus pedibus

¶ Sygyę. nerui ſunt a cerebro ad oculos. ſed is qui a dextra incipit tendit ad ſiniſtrũ. is vero qui a ſiniſtra tendit ad dextrũ oculũ. adeo vt ſe iungũt ad ſimilitudinẽ crucis Vnde ſygyas dictos putant. σ υ ζυγια. enim coniugium dicitur.

Littera muta eſt. & apũd vetuſtiſſimos in aliquibus dictionibus ſcribebatur in quibus nũc ſ ſcribimus. Nam Mertare & pultare. antiqui dicebant: nos merſare & pulſare dicimus. Mutatur. nonnunq; t in ſ & in x. vt Verto. verſus mitto. miſſus. Flecto flexui. Pecto pexui.

¶ Tabor: mons in medio Galileę totũdus ac ſublimis.

¶ Tabanus. animal paruũ volatile. Alio (mis. noie Aſilus. & Oeſtrus græce dicitur.

¶ Tabula. a quo per diminutionẽ fit Tabella. Sũt aũt Tabulę ſiue Tabellæ teſtamẽta vel publicę ſcripturæ ex quacunq; materia. q; initio cæratis tabulis ſcribi conſueuerant. Vnde Ci. Terrentiæ tabulã pro lege poſuiſſe videtur cum ait. Quemadmodũ a veſta ad tabulã valeriã ducta eſſes. Et tabula dicebatur in quã mittebant teſſeras. q̃ Luſoria & quandoq; latruncularia. & Pyrgus ſiue Alueus alueoluſ ue dicebatur. Tabulę nouæ appellantur quando debitores creditas pecunias cũ vſuris perſoluere non coguntur ipſis creditorib⁹ & abolitis prioribus debitis nouæ tabulæ conficiunt. Ci. lib. ij. offic. Tabulæ nouæ quid habent argumenti niſi vt emas mea pecunia fundũ & eum tu habeas ego nõ habeã pecuniam. Sal. Tũc Catilina polliceri cœpit tabulas nouas: proſcriptionem locupletium.

¶ Tabularius ratiocinator ſupputator. phillaciſta qui in tabula noĩa & rationes obſeruat. Sidonius ad petreiũ. Sed & ille ſuſcipiebat hunc granditer habens in eo conſiliariũ in iudicijs: vicarium in ecclejijs: procuratorẽ in negociis: vicillũ in prędijs tabulariũ in tributis: in lectionib⁹ comitẽ: in expoſitionibus interpretẽ: in itineribus cõtubernalem.

¶ Tabelliones: qui & libelliones appellati ſunt qui tabulas. hoc eſt teſtamẽta & publicas ſcripturas cõficiunt. Nã nũc notarii dĩt barbare qui tamẽ aliud ſunt vt qui notarent in ſenatu.

¶ Tabellarius: qui tabellas. i. litteras defert. Hiero. ad Niciã. Rudes illi Italiæ hoſtes quos Caſcos Ennius appellat: qui ſibi vt in rhetoricis Cicero ait. victu ferino: victum requirebant ante carthæ & membranarũ vſum aut in dedolatis ex tigno codicillis: aut in corticibus arborũ mutua epiſtolarũ alloquia miſſitabant. Vnde & portitores earũ tabellarios. & ſcriptores a libris arborũ librarios vocauere.

¶ Tabularia Seruio auctore loca ſunt in quibus tabulæ. hoc eſt inſtrumenta & litteræ & actus publici reponuntur. Virgilius libro tertio. Georgi. Inſanũq; forum & populi tabularia vidit.

¶ Tabulo tabulas tabulis aliquid conſtruo. Hinc Tabulatio: tabularum coaſſatio & textura ſicut aſſerum coaſſatio. Hinc & contabulo. Suetonius in Cali. Qui nõ ſine admiratione helleſpontum contabulauerit.

¶ Tabulata: quę ſunt ex tabulis facta. Hieron. Diſpoſitoq; per tabulata milite. Accipiuntur etiã pro parietibus ſiue ædificijs lapidibus in tabularũ modum quadratis conſtructis. Idem. Vbi in eius honore fabricata eſt eccleſia muro lapideo tabulato. Rurſus Tabulata dicuntur rami extenti in arboribus in plana tendentes nõ in altiora creſcentes. virgilius libro ſecundo Georg. Summaſq; ſequi tabulata per vlmos. Columella libro ſexto. Cũ deinde adoleſcere incipient vlmi: falce formandæ ſunt & tabulata inſtituenda. Hoc enim nomine vſurpant agricolæ ramos truncoſq; promittentes: eoſq; vel propius ferro compeſcunt: vel longius promittũt vt vites laxius diffundantur.

¶ Taberna. quaſi trabea dicitur a validioribus trabibus inquit Dona. quibus ſuperiora ſunt ſuſpenſa. Et accipitur pro omni ędificio quod eſt vtile ad habitandum. ex eo q; taberna tabulis claudebatur ſiue cooperiebatur. Hinc Contubernium & Contubernalis. Et Taberna dicitur vbi opera ipſa Cæteræq; merces venditantur. Officina vbi fiunt opera Et tabernarum quædam lanaria: quædam vinaria quædam olearia & huiuſmodi. Nonius ſcribit: tabernas non tantum vinarias eſſe: ſed & omnes quę ſunt popularis vſus.

¶ Tabernarius: qui in taberna vẽditat. Ci. L. Flacco. Opifices & tabernarios atq; illam omnẽ fæcem ciuitatum quid eſt negocij concitare? Eſt & tabernarius qui vinum venditat: ſicut aquarius qui vendit aquam. Idem. Sed dici non poteſt quomodo hic omnia iaceant niſi ego cum tabernarijs & aquarijs pugnarem.

¶ Tabernarię fabulę. Vide in dictione Togatæ.

¶ Tabernaculũ nõ eſt diminutiuũ ſicut nec Cœnaculum. Eſt aũt Tabernaculũ tectũ caſtrenſe. q; veluti taberna quædam ſit: & vt Hiero. inquit ſemper mutatur tabernaculũ: & huc illucq; tranſfertur. Auguſt. Tabernaculum belli res eſt. Vnde & contubernales milites dicti ſunt tanq̃ ſimul habentes tabernacula. Eſt eñ proprie pugnatiũ & quodammodo militantiũ & aduerſus hoſtem pugnantiũ. Domus eſt vbi ſemper manemus.

¶ Tablinum: locus hibernæ ſtationis atrio proximus. q; fere ex tabulis conſtaret. Ple. lib. xxxv. Tablina codicibus implebantur & monumentis rerũ in magiſtratu geſtarũ. Apul. lib. vlt. floridorũ. Medici cum intrauerint ad ægrũ vti viſant: nemo coq; per pulchra tablina in ædibus viſant & lacunaria auro oblita. Dicitur aũt Tablinũ nõ tabulinum quemadmodũ & figlinũ. nõ figulinũ. Et videt eſſe quod græci pinacothecã dicunt. q̃uis in pinacothecis tabulę pictæ: in tablino rerũ in magiſtratu geſtarum monumenta continebant.

¶ Tabes. is. corruptio p morbo. a quo Tabidus & tabidũ corpus dicitur. Huius tres ſunt ſpecies. Vna cum corpus nõ alitur & ita ſumma oritur macies.

et niſi occurratur occidit.q̃ & Atrophia dicit̃ a græcis. Inde Atrophi qui atrophia laborāt. Altera vbi malus corporis habitus eſt.ideoq; oīa alimēta corrumpunt̃.Hanc græci Caceſiam.nominānt. Tertia quā græci pthiſin vocant cum in pulmonē deſcendit.a capite pituita & frequens tuſſis orit̃. Interdū aliquid cruentū ſignificat.quod proprie Tabū nominant.Eſtq; ſanies & ſanguis corruptus. quod & aliquando dicitur Tabes.Dicit tamen Seru. Tabo nomen eſſe caſus ſeptimi tātū vt ſponte. Quod ſi velis declinare.Hęc Tabes huius tabis dices. Virgilius.Et terrain tabo maculant.

¶Tabidus.corruptus.qui tabem patitur.& Tabidus languidus fragilis. Augu.in expoſitione pſalmorum.Quid tabidius aranea?

¶Tabifícus.qui tabem inducit. Aug.lib.v. conf. Eaſq; curas anhelaret cor meū & cogitationū tabifi carū febribus æſtuaret.Vnde & a Cicerone ægritudo & metus tabificę perturbationes dicunt̃ quoniā mentem lacerant: tabem cruciatū & afflictionē inferunt.Tabificabile dicit̃ a veteribus.

¶Tabefacio.corrumpo.& quaſi in tabem verto.

¶Tabeſco.is.tabui.ſignificat langueo.deficio tabidus fio.a Tabeo.es.Et proprie in amore & mœrore tabeſcere dicimur. q̃uis & de alijs dici poſſit. Gel. Delphinus amans deſyderio tabuit exanima tuſq; eſt. Plau.in cap. Tuo mœrore maceror maceſco conſeneſco & tabeſco miſer. Cato.de re ruſ. Id aliquotiens in die quotidie facito.vſq; adeo donec ſal deſierit tabeſcere.Cōpoſita huius verbi ſtū.Cōtabeſco. Auguſ.libr.tj.con.Triſtitia rebus amiſſis contabeſcit quibus ſe oblectabat cupiditas. Diſtabeſco varie ſiue vehementer tabeſco ab ſumor corrumpor. Idem lib.iij. In quantas iniquitates diſtabui.& ſacrilega curioſitate ſecutus ſum. Intabeſco valde tabeſco. Col.lib.v. Ad vltimā reducitur maciem:& ſic intabeſcit vt nullis deinceps impenſis recreari poſſit. Extabeſco valde tabeſco. Ci. lib.ij. tuſc. Sic corpus clade horribili abſumptū extabuit id eſt tabo & corrupto ſanguine computruit.

¶Taburnus:mons campanię oliuetis abundans. Virgi. Iuuat iſmara baccho Conſerere atq; olea magnum veſtire taburnum.

¶Taceo.es.tacui tacitū.nihil loquor.licet quādoq; etiā dicatur de ijs q̃ ſine voce ſunt. Virgil.lib.iiij. Totūq; per errat luminibus tacitis. Et alibi. Quin tacet omnis ager. Tacere em̃ pro quieſcere capitur. Vnde tacitū mare dicimus cum placidū eſt & nullis fluctibus agitatur. Quoniā vero cum aliquid laude dignū eſt:laudamus & e cōtrario malefacta nō laudamus:factū eſt vt tacenda nō laudanda:& nō tacenda laudānda dicant̃. Quandoq; Tacere ſignificat ſecurū eſſe.quoniā qui ſecuri ſūt nullā querendi cauſam habent. Terē.in adel. Tace egomet conueniam pamphilū.Huius cōpoſita.Cōticeo.obticeo qđ proprie ē de iis q̃ nos pudet loqui. Ter.in phor. Hem nunquid obtices:Reticeo perfecte taceo. ſiue a locutione me contineo.Hiero.contra Heluidium Vt diſcat aliquando reticere qui nunq̃ didicit loqui Hinc Reticentia.Ci.li.i.offi. Ex mœſtitia:ex hilaritate:ex riſu.ex locutione: ex reticentia. Subticeo. taceo.Habentq; ta ſyllabam correptā.

¶Tacitus.qui tacet:& qui ſcit tenere ſecreta. Actionem em̃ ſignificat.quandoq; etiā paſſionē. Virg. Quis te magne cato tacitū:aut te coſſe relinquat?

¶Taciturnus. qui natura facile tacet. Hinc Taciturnitas.q̃ eſt obſeruantiæ genus in ſilentio conſtituta. Terentius in an. Sed his quas ſemper intellexi in te ſitas fide & taciturnitate.Huius diminutiuū eſt Taciturnulus. Apuleius Blanda mulier & taciturnula.

¶Tactici.a græcis dicunt̃ magiſtri & doctores armorum:vt eſt apud Vegetium.

¶Tactus.participiū a Tango.Et aliquando ponitur pro afflato & leuiter fulminato.Ci. Tactus etiā ille qui hanc vrbem cōdidit. In tactus. pro intemerato & nō tacto ſumit̃. Tactus.us.nomen vnus eſt ex quinq; corporis ſenſibus. Qui & tactio dicitur. Ci.li.iiij.tuſ.Qualis eſt hæc auriū:tales ſunt oculorum & tactionū & odorationū & ſaporū q̃ ſunt oēs vnius generis ad perfundēdū animū tanq̃ ille, quæ factæ voluptates.

¶Tatius nomen regis romanorum.

¶Tachonoſo.reſte herodoto.lib.hiſt.ii. quædam nili inſula eſt.

¶Taddæus.nomen viri propriū.

¶Tædium:augor mentis & animi nō corporis valitudo.inquit Seruius.

¶Tædeo.es.tedui & teſus ſum.ſed nō eſt in vſu ſicut cōpoſitū perteſus q̃uis Seru.dicat eſſe participium ſine verbo, Suet. Perteſus ignauiā ſuam. Gel. lib.i. Has ille inanis cum flaret glorias: iamq; oīs finem cuperent: verbiſq; eius fatigati perteduiſſent Fitq; tedeo ab τηλε. L. littera in d. conuerſa. Ideo cum æ diph. ſcribit̃. Nā longitudo atq; prolixitas actionis ſiue paſſionis alicui⁹ tędiū gnare ſolet. Tædet impersonale facit præteritū teduit & teſum vel magis perteſum eſt. Hiero.in eccleſiaſtico. Idcirco teduit me vitæ meę. Virg.lib.quarto. Aenei. Si nō perteſum thalami tędæq; fuiſſet.

¶Tędulus pe.co.dī faſtidioſus ſenex qui oībus tę

¶Tęnarus.pe.cor.locus vmbroſus in (dio eſt. radice malcæ promontorij laconiæ iuxta ſpartā ciuitatē:In quo ga hiatus magnus ē & ſtrepit⁹ progredi pcipiūt:dixerūt veteres per hūc eē deſcēſum ad inferos. Ver. Tęnarias etiam fauces alta oſtia ditis. Ibi erāt latomię:hoc eſt lapidicinę lapidū pciosoq; qui & laconica marmora:& tænarei lapides vocantur. Prop.li.iij. Q đ nō tænareis domus eſt mihi fulta colūnis. Et in ſingulari generis maſ.ē.in pl̄i neutri. Gręce ταιναρος. A quo tęnarū oppidū dictū eſt. Suidas ταιναρον ακρωτηριον λακωνικης εν ωστο μιον ηρ κατα τον εισ αιδου εμβα και πο σει δωνοσ ιερον ασφαλιου εκειστε δε τους τελωτας ικετας καθεσθεντας επι τω ιερω τον ποσει δωνοσ ουδεν δεισαντες αγειλον οι λακεδαιμονιοι.

¶Tænię vittarū extremitates:vt q̃ ab infulis pendēt. Ver. Fit lōgę tęnia vittę. Q ñq; accipit̃ pro tota vitta. Idē li.v. Puniceis tēpora tænis:a tæna nō tænia. Nā & tæna & tænia dī. Proprie tñ tænia eſt faſcia:vnde & lapides ſub aquis candicātes in longū porrectos tænias vocamus:a faſciarū ſimilitudine Ply. Nec pfunda altitudo miraculū minuit. Frequētes quippe tęnię candicātis vadi carinas territant Eſt & tęnia piſciculi genus apud Ariſtotelem a gracilitate & longitudine dictum.

¶Tago is.apud veteres in vſu fuit p tango a quo etiam componitur attigo pro attingo. Plautus in Bac. Nec attigas puerū iſta cauſa quando fecit ſtre

nue. Feſtus. Tagit ſimpliciter dicitur quod attigit contigit facit compoſitum.
Tagax: furunculus. a tago. qđ eſt tango. Lucil. Proſcribere poſſe tagacem mutonis manum.
¶ Tages. gis. fuit qui primus etruſcis aruſpicij diſciplinam dedit.
¶ Tagus: fluuius luſitanię habens arenas aureas. Iuue. Quod Tagus & rutila pactolus voluit arena.
¶ Tagrus: mons in luſitania apud quem quædam equæ dicuntur e vento concipere.
¶ Tagaſta. ciuitas aphricę. ex qua patet meus. Auguſt. tagaſtenſis appellatus eſt.
¶ Talpa, gñis maſ. & fœ. aĩal captũ oculis muri ſiſe Virg. Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.
¶ Talge: inſula in mari hyrcano vt Pompo. refert. ſine cultu fertilis omni fruge ac fructibus abundãs.
¶ Talus: duo ſignificat. ſ. partem pedis. i. oſ. prope calcaneũ quod extuberat. Hor. in Ser. Ad talos ſtola demiſſa & circundata palla. Eſt & talus oſſis genꝰ in articulo pedis: ventre eminens: concaua inuerte bra. de quo in dictione Teſſera. Ariſtoteles & Ply. negant in hoſe eſſe talos.
¶ Talaris & hoc lare. vt veſtis talaris q̃ ad talos vſ
¶ Talaria: calciamẽta: alata Mercu (qꝫ deſcẽdit. rij. Virg. Pedibus talaria nectit Aurea.
¶ Talipedo. as. pe. cor. pedibus vacillo & quaſi ſupra talos inſiſto.
¶ Talea: fruſtũ ligni pręciſum ex vtraqꝫ parte vt in terra inſeratur. Pręciſis em̃ lignis vel pedali vel cubitali magnitudine nõnulle arbores ferunt: idqꝫ lignum ita p̃ciſum greco noſe gñali. ξυλοꝝ latine talea dr̃. Ply. li. xvij. Seruandũ in eo ante oſa vt taleæ ex feracibus fiant arboribꝰ ne curuę neue ſcabrę aut bifurcæ. Cato. Taleas oleaginas quas in ſcrobe ſaturus eris tripedaneas facito. Et ſicut talea dr̃ lignũ quod in terra ſeritur: ita qđ inſerit ramo calamus & teſſera & teſſella qꝫ inſtar teſſeræ ſit: vocatur. Plyn. Q. ſi longius afferantur pomoꝝ calami rapo inſixos optime cuſtodire ſuccũ arbitrant. A quibuſdã etiã ponit pro teſſera. hoc eſt ligno cõplanato quo numeros notant ruſtici idiotę. Quidã hoc nomen cum h ſcribunt qꝫ græcã originẽ habere autument et vſqꝫ adeo latinũ factum vt Taleare pro incidere vſurpet: ruſtica ſimplicitas. Hinc & talea nummaria ſermone militari dicitur. Quod genus cũ edicto principis vel reipu. concedit Clarigatio dici poteſt Liui. lib. viij. Veliterninis deiecti muri: ipſi vrbe abducti: iuſſi tranſtyberim habitare vti eius qui eis tyberim captus fuiſſet ad mille põdo clarigatio eſſet.
¶ Taleari lignũ dicitur dum ſcinditur. Intaliari dũ pręcidendo formatur. ait Varro.
¶ Talia taliæ. folliculum cepatum.
¶ Talio. vindicta hoſtimentũ: vt ſi quis manũ alicui amputauerit: illi manus romanoꝝ lege amputari debet. Hinc Retaliare. Gel. formauit. quod ſignificat Talione hominem repercutere. Mar. Corrumpit ſine talione cælebs.
¶ Talentũ apud priſcos diuerſi ponderis fuit. Nã Atticum talentũ vt docet Plyn. ſexdecim ſeſtertia valebat. hoc eſt pondo. xl. ægyptiũ pondo octoginta. Cleopatra pondo centumuigintiquinqꝫ talentũ facit. hoc eſt ſeſtertioꝝ quinquaginta. Africanus talentum omne pondo ſexaginta tradit. Quia vero libræ. hoc eſt pondo. apud alios maiores apd alios minores ſunt. Hinc efficitur vt talenta quoqꝫ non idem vbiqꝫ valeant. Pollux inquit pro aureis nummis tribus imputabatur. nummus aureus pro drachmis duabus atticis. Erãt ergo talentorũ multa noſa. Ptolomaicũ. Syrium. Tyrium. Antiochenum. Atticũ. pondere quidem pari omnia. ſed ad numinũ collata differunt. Atticũ tyrio æquale ſed plus quadruplo valens q̃ ptolomaicum: ſeſquitertio q̃ ſyrium. Antiochenũqꝫ. Babyloniçũ talentũ duo milia & ſeptuaginta minas atticas ſtiſſe tradũt Euboicũ. quattuor milia denariorũ valebat. Rhodium quingentorũ denariũ Neapolitanũ ſex denarium. Syracuſanũ trium denarium. Alij minimũ libris. L. Matus. lxxij. Maximũ. cxx. faciunt. Atheneus talentũ ſex milibus nummũ italicoꝝ permutari tradit. nummũ eſſe drachmã. hoc eſt denariũ. Cẽtum drachmis. hoc eſt denarijs centũ argẽteis equari librã. Plutar. in pompeio refert minã vocans eã.
¶ Tam & q̃ pro Priſciani ſententia aduerbia ſunt et comparatiuo vel ſuperlatiuo adiiciuntur cũ duo vel plures comparatiui vel ſuperlatiui diuerſę ſignificationis poſiti inter ſe æquantur vel iidem geminantur: vt tam iuſtior q̃ fœlicior æneas hectore. Ci. pro Deio. Iſtam inq̃ dexterã nõ tam in bellis neqꝫ in prelijs q̃ in ꝓmiſſis & fide infirmiorẽ. Bis em̃ infirmiorẽ intelligendũ eſt. Iungitur & poſitiuo: vt tam bonus. Virg. q̃ bonus Homerus. Ci. Tam ſum amicus reipu. q̃ qui maxime. ſ. eſt amicus. Hoc eſt tam amo rempu. q̃ ille qui plurimũ amat. Et apud veteres: tam pro tamen & pro modo ponebat. Cõponitur tam cum etſi: & ſignificat q̃uis. Ply. Dedit quantũ maximũ potuit daturus amplius ſi potuiſſet: tametſi quid homini dari poteſt maiꝰ q̃ gloria: laus: æternitas?
¶ Tama. dicitur cum labore viæ ſanguis in crura deſcendit & tumorem facit.
¶ Tamariçæ. pen. pro. gñs frutcis bis in anno floretis. a græcis Erice dr̃ Vnde & Ericeũ mel celebratur. Videt etiã recte dici Tamarix. & tamaricũ etiã legitur. Hãc quidã eandẽ eſſe quã myricã exiſtimãt licet Ply. lib. xxviij. diuerſa eſſe dixerit.
¶ Tamaritæ penultima produ. populi aſiatici non longe a Caſpio mari.
¶ Tamen ſignificat nihilominus. Quę vbi p̃cedit q̃q̃ q̃uis & alia huiuſmodi dat principiũ conſtructi onis: ipſa dictione tamen excuſſa. Quod ideo in ligatura & quaſi iunctura orationis inſertũ eſt: quia oratio vnde nõ debuerat incœperat. Idcirco tamẽ abijcitur tanq̃ functa officio ſuo. aliquãdo inceptiua eſt. Ci. Peto. Tamẽ nõ diſcedis a malitia. Aliquãdo ponitur pro ſtatim. Virg. Hic hędos depone tñ venieimus in vrbem. Aliqñ pro tandẽ. Salu. lib. iij. hiſt. Nã q enare conati ſũt icti fragmẽtis nauiũ aut afflicti a ſuis vndarũ vi multato fœde corpore. &c. Plau. Ita faciã ita placet qđ tũ tñ? Aliqñ pro dũtaxat. Ter. in Ecy. Quod potero faciã tñ vt pietatem colã. Do. duntaxat vel ita tñ vt pietatẽ colã. Hinc cõponunt Attñ & verũtamẽ eiuſdẽ fere ſignificati
¶ Tãnus herba ẽ minutis foliis & aculeata. (onis
¶ Tamino. as. pe. cor. corrumpo licet nõ ſit in vſu Cuius cõpoſita ſunt Attamino. Cõtamino. & Intamino. Vnde & Intaminatus.
¶ Tanas. oppidũ nõ lõge a Tana. & venetis paret. Vnde & nobiliſſime pelles feruntur: & mancipia q̃ a ſcythis emunt quos appellant Catcaſos.
¶ Tanais: fluuius ſcythię qui diuidit Aſiã ab Euro

pa. Ferturq; a ſeptentrione Nilo cõtrarius paulo tñ orientalior nõ ſolũ per ſcythas in Męotim defluẽs ſed & per ſauromatas. Originem eius incertã aliqui putant. Ptol. ex mõtibus ripheis prodire putat qui magis hauſtrales ſũt q̃ hyperborei. Alij aiunt eſſe paludem nõ admodũ magnã ex qua Tanais naſcitur qui duobus oſtijs Mæotim ingreditur quæ ſtadijs intra ſe circiter. lxx. diſtare ferunt. Alij ex Caucaſijs montibus oriri exiſtimant.

¶ Tanager fluuius lucanię q̃ eſt inter campaniã & Calabriam. Vnde Virg. li. iij. Ge. Et ſicci ripa tanagri. At tanagra perſidis oppidũ eſt.

¶ Tanais. Metropolis ægypti vbi Moyſes mirabi

¶ Tandẽ ſigt ad poſtremũ. Virg. Iam (lia fecit. tandẽ Italię fugiẽtis prændimus oras. Per interrogationẽ habet vrgẽs quiddã & accelerãs. Ci. Quouſq; tandẽ abutere Catilina patientia noſtra. Aliqñ eſt cõiunctio expletiua. Terẽ. in phor. Ita ne tandẽ vxorem duxit antipho iniuſſu meo? Interdũ ponitur pro Aliqñ. vt apud eundẽ. Ita ne tandem ſororem duxit? Nõnũ q̃ pro Vix. Ci. Tandẽ aliqñ quirites. Item pro ſaltem. Ter. in heau. Perfice hoc precibus precio vt hęreã in parte aliqua apud Thaidem tandem. Item pro tamen. Ci. In qua ciuitate tandẽ arbitrare te viuere.

¶ Tango. is. tetigi. tactũ. ſcđm cõſuetudinẽ. Lucr. Tangere eñ & tangi niſi corpus nulla poteſt res: Sed quoniã quodãmodo moueri videñ ea q̃ tangunt: Tangere qñq; pro cõmouere ac ferire capit. Idem li. i. Nec bene pro meritis capit nec tangit ira Virg. De cœlo tactas memini p̃dicere quercus. Q ñ q; pro circũuenire. Turpil. At etiã ineptus meus eſt mihi pater iratus quia talento argenti tetigi veteri exemplo amantis. Aliquando pro Cernere intelligere. Ci. Poſtq̃ aũt conſilia eius oĩa tetigi. Aliquando pro Peruenire. Idem Verres ſimulac tetigit prouinciã. Sunt qui velint Tango tanxi pręteritũ facere. Tago tetigi. ſicut pango xi. & pago pepigi. Cõpoſita a Tango ſunt Attingo. Cõtingo. Obtingo Pertingo. qđ eſt perfecte tango. Quod & pro Conſequor plærunq; poni ſolet.

¶ Tantalus. Iouis ex Plote nympha filius fuit quẽ Euſebius regem phrygię cum Troo dardanię rege bellum geſſiſſe ſcribit q; Ganymedẽ rapuerit Agamemnonis & Menelai auus. Vnde & Tantalides dicti ſunt. Hic ob filiũ interfectũ detruſus ad inferos ſiti torqueñ & fame. Plato in Cratylo ſcribit Tantalum dictũ eſſe quaſi Talantaton hoc eſt infœliciſſimũ. Alius fuit Tantalus corinthiorũ rex ob pietatem deorũ menſis dignatus. Alius Thieſtę ex Merope filius interfectus & appoſitus eſca patri. Hinc fit Tantaleus. a. um. Proper. Tantalea poterit trade re poma manu. Suidas εϖι ϖτεν ο λιθοσ εϖ αυωρ Δι ψη Δεθηκε το ταυταλου κυ ϖουσ τρυ ταρισαιου του ρη τοροσ γεωτερου ασωτευομενου υϛερου Δε σωφρονησαντοσ.

¶ Tantus. a. um. a tam deduci videñ. q̃titatẽ ſignificat. Et modo demonſtratiuũ eſt. Virg. Tantę molis erat romanã condere gentem. Modo relatiuum. Plau. Et tantũ q̃tũ potui p̃ſtiti tibi. Huius diminu. eſt Tantalus a quo tantillus.

¶ Tantũ aduerbiũ ſignificat ſolũ. Quod & tantũmodo dñ. Aliqñ ſignificat vſq; adeo.

¶ Tantumnũ nõ tam negare videñ q̃ affirmare: accipiturq; pro etiã. Sue. in Tibe. Tantumnũ aduerſis tempeſtatibus rhodũ enauigauit. i. etiã aduerſis tempeſtatibus. Alij exponũt quatenus a tẽpeſtatibus nõ impediretur. Similiter Syrius. Tantumnũ ſtrictis mucronibus. Videturq; ea figura dici: qua etiãnũ. Sic Liu. li. xxxvij. Vidit nõ poſſe ęquare ordinem romanos & tantumnũ iam circuiri a dextro cornu concidat naues.

¶ Tanti & q̃ti cũ eoꝝ cõpoſitis tantidẽ q̃tilibet q̃ticunq; ſimiliter totidẽ pluris minoris iungunt verbis preciũ ſignificãtibus qualia ſunt Emo vendo veneo mercor cõparo æſtimo. cõſtat cõduco loco fœneror: paciſcor pago pepigi: condẽno: poſtulo et ſi qua ſũt alia. Et tñ in alijs a p̃dictis abltm poſtulant. Ter. Quid agas niſi vt te redimas captum q̃ queas minimo. Et ſi nequeas paululo. at q̃ti queas. i. tanti te redimas quãti queas. Liu. li. xlviij. Mancipia minora annis viginti q̃ poſt proximũ luſtrũ decem millibus æris: aut pluris veniſſent: ea quoq; decẽ tanto pluris q̃ q̃ti eſſent æſtimarent.

¶ Tantũ abeſt ſignificat nõ ſolũ nõ eſt. Ci. li. offi. Tantũ abeſt ab officio: vt nihil officio magis poſſit eſſe contrariũ. hoc eſt nõ modo officiũ nõ eſt: verumetiã nihil magis officio poteſt eſſe contrariũ. Vel tantũ abeſt vt officiũ ſit: vt nihil officio &c.

¶ Tantiſper aduerbiũ ſignificat tãdiu poſtulatq; poſt ſe dũ donec ſiue q̃diu: vel quoad. Ci. In carcerem ductus: vt ibi eſſet tantiſper dũ culeus in quem detectus deferreñ cõpararent. Ter. in heau. Ego te meum eſſe dici tantiſper volo. dũ quod te dignũ eſt facias. Sic cętera a per cõpoſita tẽporis breuitatem ſignificãt: vt quantiſper parũper pauliſper aliquantiſper. Ponit etiã Tantiſper. ſine dũ. & ſignificat tãtũmodo. ſiue interea. Hier. Vnde de iis ex q̃bus certi ſumus tantiſper loquamur. Liu. li. i. Tamẽ id imperiũ ei ad puberẽ ętatẽ incolume manſit: tantiſper tutela muliebri. Ci. li. v. tuſ. Sed videro quid efficiat tantiſper hoc ipm magni ęſtimo qđ pollicetur.

¶ Tantopere & tanto opere ſignificat tantũ: tam vehementer. Ter. in adel. Ego hac in re nihil reperio: quamobrem laudarer tantopere.

¶ Tantũdem. quaſi tantũ idem. ſignificat ęque tm̃. vulgo alterũtãtũ. Aug. Acquati ſũt oẽs & facti ſũt nouiſſimi primi & primi nouiſſimi quia tantundem acceperũt. primi & nouiſſimi. Col. li. vij. Tũ paribꝰ caſiæ myrrhęq; & thuris põderibꝰ. ac tantũdẽ ſanguinis marinę teſtudinis miſceñ. Ter. in phor. in ea ſignificatione: ſed aliter dixit. Nũ tu? Nihil phœd. Tantundẽ ego. Hoc nomẽ habet niſi gtm̃ tantidẽ qđ ſigt pro tãto p̃cio ſolũ. Ter. in adelp. Domo me eripuit verberauit: me inuito abduxit meã ob male facta hęc tantidẽ poſtulat emptã ſibi tradier.

¶ Tapetũ. Tapes. tis. & Tapete. pe. pro. Tegmen mire pictũ variis coloribus quo equi: menſę: leu pauimenta ſternunt. Virg. li. x. Qui ſorte tapetibꝰ altis Extructus toto perflabat pectore ſomnũ. Idẽ li. viij. Lnſtraros oſtro alipedes pictiſq; tapetis. Declinañ. n. greçe τα ϖηϛ τα ϖητοσ. Sta. li. i. th. Altoſq; inferre tapetas. actũs greçus eſt a Tapes tapetis. Hier. li. ij. ꝛ. Obtulerũt ei ſtratoria & tapetia. A tapete eſt. Similiter Plau. Vt ne periſtromata quidẽ æque, ſint Campanica neq; Alexandrina bęluata conſuta tapetia.

¶ Tapedogogia. oĩm tapetoꝝ ſupellex intelligit.

¶ Taphos: latine ſepulchrũ. dñ. Vnde Epitaphiũ.

¶ Tapinoſis pe. pro. latine hũiliatio dñ. Eſt eñ rei

magnę humilis expoſitio ταπεινος hũilis: vt ap parent rari nantes in gurgite vaſto.

¶ Tapſus. inſula decem ſtadijs a ſicilia diſtans ver ſus ſytacuſas. Virg. li. iij. Tapſumq; iacentem.

¶ Taprobane. inſula in mari indico ſatis ampla in ter ortũ occaſũq; ſolis. vt Solin⁹ refert. Patet in lõ gitudine ſtadios⁹ ſeptẽ millib⁹. in latitudine quinq; millibus. Nulla in nauigãdo ſyderũ obſeruatio. Ibi ſeptẽtriones nequaq̃ aſpiciunt. Lucet ibi Canopos ſydus: clarũ & ãpliſſimũ. Hoſtes corporũ magnitu dine alios antecellũt cęruleis oculis: atroci viſu: terri fico ſono vocis. Viuũt vltra annos centũ. Naſcunt in ea bærylli: & hyacinthi vt Ptol. li. vij. refert. Ply. lib. vi. ſcribit quingenta oppida cõperta fuiſſe. In ea ſicut Geometrię ſcribũt ſunt duæ æſtates.

¶ Tapyri ppe in parthia vt lib. xi. refert Strabo. q bus mos eſt vt ꝓprias vxores. alijs viris nuptui co cedant cũ duos aut tres filios ex eis ſuſceperint.

¶ Taracon. pe. cor. Inſignis hiſpaniæ ciuitas Sci pionũ opus: a qua ꝓuincia ipſa Taraconia & tara conenſis vocatur. q̃ vt Pompo. ſcribit lib. ij. altero capite Gallias: altero bęthycã luſitaniãq; cõtingẽs mari latera obijcit: noſtro qua meridiẽ: qua ſeptẽ trionẽ ſpectat oceano. Vrbiũ e mediterraneis clariſ ſimæ fuerũt Pallantia & Numãtia. Nũc eſt Cęſarea auguſta. Hinc Taraconenſia vina nobilitanter ele gantia. Mart. Taraco campano tantũ ceſſura lyęo.

¶ Tarchon. nomẽ ꝓpriũ ætruriæ ducis & haruſpi

¶ Taracina. oppidũ Volſcorũ in Cãpania. (cis. ante Trachyna. i. aſpera a loci aſpredine. & lingua volſcorũ Anxur dicebatur prius diuerſa fortuna a rhegynis experta a ταραττω conturbo. Liui. lib. iiij. Anxur fuit q̃ nũc Taracinę ſũt ciuitas prona in paludes.

¶ Tarchetius nomẽ fuit impij albanoꝝ regis

¶ Tatas fuit Nuptunni filius quẽ tarentũ ædificaſ. ſe nonnulli autumant.

¶ Tardus piger. Virg. Sępe oleis tardi coſtas agi tator aſelli Vilibus aut onerat pomis. Per tranſlati onem quãdoq; pro rudi & ſtulto ponit. Idem. Tar di venere ſubulci. Teren. in heau. Fatuus eſt inſul ſus tardus. Q̃nq; pro pſeueranti & diuturno Virgi. Media fert triſtis ſuccos tardũq; ſaporẽ. Q̃nq; pro dẽſo & craſſo. Idẽ. Vdo ſub robore viuit Stupa vo mens tardũ fumũ. Hui⁹ diminutiuũ ẽ Tardiuſcul⁹.

¶ Tarditas tarditudo & tardicies ꝓpigritia. Plau. in Penu. Prodigioſi eſtis & viciſtis cocleas tarditu dine. Actius. Multa mittunt tarditię & ſocordiæ.

¶ Tardo. as. moror tard⁹ ſum. a quo Retardo mo rari facio: retineo. Ci. in Catone. Ad quem fruendũ nõ modo ſe nõ terardat verumetiã inuitat.

¶ Tardigradus. pe. cor. qui tarde graditur.

¶ Tarentũ fuit inclyta Calabrię vrbs i vltimo Ita lię circa ſalentinoꝝ cõſinta a tara Neptũni filio ędi ficata. Deinde a Laconibus aucta: qui duce Pallan to illuc aduentantes expulſis incolis vti Iuſti. li. iij. ſcribit eam tenuerunt.

¶ Taurẽtina nux fragili putamine eſt: & ita mollis vt vix attrectata rumpat. Vnde quidã tarentũ ap pellatum putãt q; iuglãdes nuces & pineas molles habeat ac ſiſr oues. Tarentũ aũt ſabini vocãt mol le. Ad qđ alludens. Hor. ſcripſit. Et molle tarentũ.

¶ Tarines genus vermiculi carnem exedens.

¶ Tarpeius mõs Romę a Tarpeia virgine veſtali ſic dictus q̃ ſabinis arcem ꝓdidit & ibi necata ſepul taq; fuit. E cuius noſe monumentũ relictũ quòd rũ pes tarpeia & tarpeũ ſaxũ vocitabaſ. Hic prius ſa turnius mons. Poſtea capitolũ dictũ fuit.

¶ Tarſus vrbs pręclariſſima & Cilicię metropolis quã Perſeus danaes nobiliſſima proles ædificauit. Luc. lib. iiij. Deſcrif tauriq; nemus perſeaq; tarſus. Hęc fuit apoſtoli pauli patria. Dicta Tarſus vt quí dam exiſtimãt a ſiccitate. vel a parte pedis q̃ tarſos dr vt in manu. Vel vt Ioſephus ait li. i. a Tarſo ne pote Iaphet. Tarſis vero lapidis genus eſt vt inqt Hiero. ad Marcel. vt eſt illud in Daniele. Et corpus eiuſdẽ vt Tarſis: qđ aquila Chryſolithũ: Symma chus Hyacinthũ interpretant. Et apd Ezechie. Et ſpecies rotarũ ſicut ſpecies tarſis. Eſt & tarſis regio iudeę ad quã Ionas ꝓpheta ſevelleire dixit. Et Sa lomon & Ioſaphat naues hũerũt q̃ de Tarſis ſolitę ſunt exercere cõmercia. Ipſum quoq; mare: quia cæ ruleũ ſit & ſæpe ſolis radijs percuſſum colorẽ ſupra dictorũ colorũ trahat a colore nomen accepit. Por ro hebræi. Tarſis mare dici gñaliter autumant. Sed illud. In ſpiritu violento confringes naues tarſis. i. maris. Et in Eſaia. Vlulate naues tarſis. Tarſenſes adeo pbiæ ſtudioſi fuerũt: vt Athenienſes & Alexan drinos ſuperarẽt. Ex tarſo fuerũt antipater. Arche laus & Neſtor & duo Athenodori. quorũ qui Cor dillion dictus eſt cũ. M. Catone vixit & apud eũ mor tuus eſt. Alter Canauita a vico quodã cæſaris præ ceptor. & hi philoſophi ſtoici fuere.

¶ Tartarus. pe. cor. in ſingulari gñis maſ. In pſali mo. locus infernalis a ταραττω cõturbo. quia il lic oĩa perturbata dñr. Vel απο του ταρταριζειν .i. a tremore frigoris. Sole eñ caret. Suid. ταρτα ρος ο κατωτερος του αδου τοπος και ταρτα ρουτορ περι ταυεφη τοπον και περι ψηχης. Hinc tartare⁹. a. ũ. Tartarũ neutro gñe fex vini dr.

¶ Tarteſſus: vrbs fuit in littore ꝓpe gades. vnde fa milia Columellę emanauit. a Tartaro dicta vt me minit Stra. ꝓpter ſubterraneas illic cauernas.

¶ Taſiũ. gñs ẽ vini a ταστος q̃ eſt detẽtio deductũ nomẽ vel vt Ser. ait a taſo inſula. Vñ & taſiæ vites.

¶ Tatianus. nomẽ eſt viri proprium.

¶ Taurus bos ad ꝓcreandũ reſeruatus ſicut hircus. Accipit & pro quocũq; forti boue. Virg. li. i. Ge. Er go age terrę Pingue ſolũ primis ex tẽplo a mẽſibus anni Fortes inuertãt tauri. Eſt & taur⁹ cęleſte ſignũ Ideo eñ in cœlũ trãſlatus fuiſſe taurus exiſtimatur q; Europã in Cretã inſulã trãſuexerit incolumẽ. Le ge fabulã. Et taur⁹ mons q ab indico mari exurgẽs vaſt: ſatis attollit, dein dextro latere ad ſeptentrio nem ſiuiſtro ad meridiẽ verſus it in occidentẽ rect⁹, et ꝓpetuo iugo. magnarũq; gẽtiũ qua dorſum agit termin⁹ ſed pro gentiũ ac linguarũ varietate diuer ſa habet noĩa Mons ei oppoſitus Antitaurus dicit Vbi in excelſiſſimã cõſurgit ſublimitatẽ Caucaſus appellat q̃q̃ ſint qui taurũ a caucaſo diuidant.

¶ Taurinus. a. um. qđ ẽ ex tauro boue vt pellis tau rina. Sic dñr oĩa a mutis aĩalibus deriuata. & i. pen. pro. ſeruant. vt Leporinus caprinus. Formicinus. Hirũdinínus. Plau. in ru. Ad hirundininũ nidũ vi ſa eſt mihi ſimia vt inaſcenſionẽ faceret. Veruecin⁹ Porcinus. Ouinus. Suinus & huinſmodi.

¶ Tauri numero plurali & taurilia: ludi inhonorẽ deorum inferorum facti quos & boalia & bupetias aliquando vocatos inuenimus. Sed proprie hi lu di ſunt boum gratia inſtituti. Item tauri ſcarabei

terreſtes ſunt ricino ſimiles.
¶ Taurā. vaccā dici exiſtimāt ſterilē. q̄ hęc nō magis pariat q̄ tauri.
¶ Tauroſcythę. ppli ſcytarū q taurū montē hītāt.
¶ Taureus Neptūni Epitethō: qm̄ ei tauros immolabant: vł quia ſit deus maris q̄ ſonū emittat ſimilem voci taurinæ.
¶ Taurea ſcutica ex corio bubulo facta. Iuue. Taurea punit cōtinuo flexi crimē facinuſq; capilli. Hie. in li. macch. beoz. ij. Cōtigit aūt & ſeptem fratres vna cū matre apprehenſos cōpelli a rege edere carnes porcinas flagris & taureis cruciatos.
¶ Taurica cherſoneſus peninſula ꝓuincia eſt europę ſicuti doc̄ Ptol. li. iij. cuiꝰ fines ſūt Iſthmus. Palus męotis. pōtus & cimmerius boſporus. Ibi ciuitates ſitę ſūt Eupatoria & theodoſia. nūc Capha. Eiꝰ ambitus. dcc. millia paſſ. cōplectit. & a męotidis populis q margines ipius habitāt nomē aſſūpſit. De hac Iuue. Aegyptus qppe illa nefandi taurica ſacri Et ipi etiā tauici īmanes moribus immanēq; famā hītes q̄ ſolerēt pro victimis aduenas cædere.
¶ Taurarij populi in taurica regione conſtituti.
¶ Tauromiū. mōs ſicilię multis bobus abundās et ſupra eū vrbs eiuſdē noīs quā ędificauerūt zanclei a quo tauromitan⁹ ager. & tauromitani ciues. vnde ē illud. tauromitanā vincūt feruore charybdim. Scribit Ply. Hāc vrbē qñq; Naxō appella
¶ Tautologia latine dici pōt eiuſdem elo (tam. quiū. Idē Virg. li. i. Si fata virū ſeruant: ſi veſcit aura ętherea neq; adhuc crudelibus accubat vmbris. Nā totū qd repetit vnū eſt: ſed ad exprimendū cōceptū crebro ſermone denunciatur.
¶ Taxillus diminutiuū eſt a talus.
¶ Taxus arbor abiecti ſil'is baccaſq; ferēs q bus læ tale venenū ineſt p̄cipue in hiſpania. Ab ea toxicū dī quaſi taxicū. Virg. Sic tua cyrneas fugiāt exami na taxos. Fumus em̄ taxi mures necat. Taxus, generis maſ. aīal eſt qd & taxo dī. & Melis ab auiditate mellis. Eſt em̄ alueatibus infeſtus.
¶ Taxo. as. ſīgt p̄ſſius crebriuſq; q̄ tāgo vñ id procul dubio inclinatū eſt: vt iacto: multo fuſius largiuſq; eſt q̄ iacio. Taxare etiā pro p̄cio ęſtimare ponit Ply. li. xviij. Illos qui frugiferas tanti taxauerant. Itē pro maledictis tāgere. Sue. li. ij. Sed etiā vt numularij nepotē ſic taxat auguſtū. Feſtus. Taxatores a ſcęnicis dīrqui alterutrū maledictis tangunt.
¶ Taxim aduerbiū ſignificat ſenſim. Pōponius. Adoptate clandeſtino tacitus taxim perſpectaui.
¶ Taygete. vna eſt ex plęiadib⁹. Taygetū eſt mōs ſub quo Sparta vt inq̄t Stra. Luc. li. iiij Gelidiq; in culta iuuētus taygeti. Hic mons cōſecratus eſt Baccho. & Homerus in hymnis ſic ait. ſ. κασορα και πολυδευκε αεισεο μουσα λιγεια τυνδαριδασοζηνοσ ολυμπιου εξεγεναο τοτουσ υποταυγετου κορυφησ τεκε ϖοτνια λητω λαθρη υπο δαμηθεισα κελευεφει κρονιωνι χαι ρε τεκυνδαριδαι ταχεωρ ε ϖιβητορεσ ιϖϖωρ.
¶ Thearus. fluuius Thracię ad cuius caput cū Darius ad ſcythas pficiſcens applicuit caſtra: ibiq; tribus diebus ſe cōtinuit cuius dulciſſima aqua delectatus eo in loco, columnā gręcis lītis inſcriptā ap
¶ Techna. gręce τεχνη latine ars. Inde (poſuit. technites artifex. Plau. Qui techinas hoīs deprehē di ſolus. Vñ Galenus opus ſuū techinen. i. artem inſcripſit. Hinc Calotechnius bonus artifex. Victru. lib. iiij. Callimach⁹ ob elegantiā & ſubtilitatē artis marmoreæ calotechnius eſt noīatus. Cacotechni⁹ malus artifex. Technicus artificioſus.
¶ Technophyon. gręca dictio qua ſignificat artis productio. τεχνη artē gręci dicūt & φυω ꝓduco. Sue. in Aug. Erat illi locus in edito ſingularis quē ſyracuſas & Technophyon vocabat.
¶ Teda arbore Laricū genere q̄ liquorē ſeu picem ſtillat abundans ſucco liquidiore: & ob hoc flāmis ac lumini ſacrorū grata vt inqt Plyn. Inde Tedas vocamus faces q̄ optime ex ea arbore fiebant. Et Cererē deā tediferā poetę vocāt q̄ tedas dī inflammaſſe cū inueſtigare vellet filiā Proſerpinā a pluto
¶ Tego. is. xi. tectū. operio. Lact. (ne abreptā. li. iij. Nō texit patris nuditatē. Per tranſlationē tegere ſignificat celare. Martialis. Quod tegit mai⁹ credit eſſe malū. Item defendere cōſeruare. Saluſti. At romani domi militię intenti feſtinare parare. alius aliū hortari. hoſtibus obuiā ire: libertatē patriam parentesq; armis tegere. A tego fiunt cōpoſita. Contego. totū tego. Hier. de Paulo Eremita. Aīad uertit intus grande veſtibulū qd aperto deſup cœlo patulis diffuſa ramis vetus palma cōtexerat. Detego cōtrariū eſt ſuo ſimplici. Lact. li. ij. Nunc intirim falſa vt cepimus detegamus. Intego intus tego. Plyni. Ventriculi atq; inteſtina pingui ac tenui omento integunt. Obtego circum ſeu ſupra tego. Col. li. iiij. Monendo necubi ſcāna omittant. & qd eſt durū ſummis glebis obtegat. Prętego antetego Lact. lib. iiij. Tamē vicia ſua capillis & pallio & qd maximū eſt velamentū diuitijs prætegebat. Protego tueor. Pertego perfecte tego. Plau. in Tri. Benefacta benefactis alijs pergito ne perpluant. Retego nudo aperio Virg. Cæcūq; domus ſcelus omne retexit. Iuue. Si tibi zelotypę reteganť ſcrinia mœchę. Supertego. Col. li. x. Nihilomin⁹ cōgeſtu culmorū & frondiū ſupertegemus. q̄ tumq; res patiet a frigore & tēpeſtate muniemus. Et oīa hīt pe. cor.
¶ Tegmen quod & Tegimen & Tegmentū dicitur ſignificat quicquid aliquid tegit.
¶ Tegillū paruū tegmē. Var. Ob aquā e nubib⁹ tortam indicat fore vt tegillū paſtor ſibi ſumat. Eſt & tegillū cuculli vinculū e ſirpo: Plau. Tegillū mihi aret: id ſi vis dabo. At Tigillū diminutiuū a tignū
¶ Tegulū. pe. cor. idem quod tegmē. Ply. (eſt. Tegulo em̄ aquaticarū harundinū domos ſuas ſeptentrionales populi operiunt.
¶ Tegula tegulæ q̄ domos tegat. Tegulę aūt quę ad balneas adhibent a laxitate dicunt mammatæ aliæ coctiles vocantur.
¶ Tectū & participiū & nomē eſſe pōt. Participium cū dicimus. Scelus tuū tectū eſt. Nomē cū ſignificat partē domus q̄ domū tegit. a tegendo dictū. q̄uis etiā frequēter pro domo poni ſoleat: & generaliter pro omni loco & pro tabulatis oībus q bus & triclinia & cubicula & huiuſmodi tegunt: & in q bus tecti hoīes habitare ſolent. Vnde architecti & Architectores dicti ſūt qui ædificandi ſcientiā habēt. Tectū etiā genus ouiū eſt ſic dictū q̄ maiore lana opertum ſit. vel q̄ operimentis tegeretur. Plynius. Ouium ſumma genera duo. Tectum & colonicū. Illud molliusthoc in paſcuis delicatius.
¶ Tectoriū. illinimentū quoddā ē a tegēdo & q̄ſi pauimentū parietis atq; incruſtatio quod fit cū calce aut gypſo ad maiorē ſpectantiū gratiā & deco-

rẽ. Iu. Tectoria prima reponit. Ply. li. xxxvi. Iõ q; nulla tectoria eorũ rimę fœdauere. Vñ intunica ta dicuntur tectoria. Tector qui opus tectoriũ facit Varro. Quam nec pictor nec tector vidit vnq; q̃ in tosea quę est polita, opere tectorio eleganter. Albarium quod superponitur tectorio nisi pingi tectorium oporteat. Nam cum pingendum est non illinitur albario.

¶ Tectorius a.um. qđ ad tegendũ pertinet. Colu. Sed ea tota maceries opere tectorio læuigatur ex vtraq; parte ne feles aut vipera prorepat.

¶ Teges straguli gen⁹ ex vlua siue stirpo: aut spar to in lodicis similitudinẽ: quo viliores vtuntur. Hanc vulgo storeã vocant. Varro de re ruſ. Sicq; fiunt de canabi lino: iunco: palmo: stirpo: vt funes restes: tegetes. Iuuenalis. Ausa pala tino tegetem prę ferre cubili.

¶ Tegetícula diminutiuũ parua teges. Varr. Sed pro collumbarijs in pariete mutulos aut palos in ordine supra quos tegeticulę canabinę sint impositę. Oui. vocat tegetẽ mattam stirpeam. Sustulit in plaustro stirpea matta fuit.

¶ Tegæum cũ diph. in penul. oppidũ archadiæ a qua tegeæus siue tegęaticus deus Pan dictus est Proper. Fictilis & calami Pan tegeæe tui. Vergil. vero nec primas syllabas ꝓduxit. Lateri atq; humeris tegeæũ subligat ensẽ. A Papinio vero Mercurius tegæaticus dictus est illo versu. Etcũ męnalia volucer tegæaticus vmbra. Olim lacedęmonij bellũ intulere tegęatibus ferentes secũ compedes tanq̃ essent reducturi illos in captiuitatem. Sed cõgressi p̃lio ac fugati quicunq; viui sunt capti eisdẽ quas ipsi attulerant compedibus compediti cam pum tegæatẽ metiti fune coluerunt.

¶ Teium vrbs in paphlagonia: vt Sal. scribit: in qua ortus fuit Anacreon. Vnde teius a.um. trium syllabarũ. Ouid. Quid nisi cũ musto venerem cõfundere vino: Præcepit lyrici teia musa senis? In hac fuit templũ apollinis. Vnde Apollo teius. Ex hac etiam Pluleterus nat⁹ est auctor generis regũ Athalichorum.

¶ Telamones vt inquit Seruius a nostris appellãtur signa quę sustinent: quę greci atlantes vocitãt Vide in dictione athlas.

¶ Teloboę ærholię populi fuerunt.

¶ Telephus pen. cor. mysiorum rex/herculis fili⁹ qui a cerua nutritus fertur. Claud. Sanus achilleis remeauit telephus herbis.

¶ Telos latine finis: honor: legio: tributũ: vectigal: pensio. Est & nomen insulę: a qua

¶ Telina vnguenta dicta sunt quę a medicis commendantur. In ea est herba seu trutex teli quę fœnũ greçũ significat: quasi frutex insulę: vel insula frutici nomen dedit.

¶ Teloneũ pe. cor. greçe τελωνιον mensa publicanorum vbi vectigal exigitur.

¶ Telonarij siue telones publicani & tributorum collectores.

¶ Telonẽ agricolę vocant lignum longũ: quo vtuntur ad aquam e puteis hauriendam.

¶ Telegonus nomẽ propriũ viri: qđ latine significat nouissimo loco natũ. Vnde pro humili & inglorio ponit. Fuit etiã filius Vlyssis ex Circe: qui patrem interfecit rostro pisces illius qui xiphia dicit qđ est instar laminę magni ensis vt scribit Oppianus de piscib⁹: quod genus ensis a matre accepit.

¶ Telũ dicitur oñe qđ manu iaci põt: quo nomie lapis/lignum/plumbum/ferrum cõtinet. Dictum ab eo q; in longinquũ mittatur. Nam apud græcos τηλε siue τηλου longe significat. Vergil. pro gladio posuit. At nõ hoc telum mea qđ vi dextera versat Effigies?

¶ Tellus luris, terræ dea est. Terra vero elementũ ipm: quis & ꝑ ipsa terra accipiatur: a tolerando siue tollendo dicta q; eius fructus tollamus.

¶ Tellus telli nomẽ viri ꝓprijũ: quẽ Solon Croeso beatiorem putauit.

¶ Telemachus Vlyssis ex Penelope filius.

¶ Telecrus nomẽ proprijũ regis laconię.

¶ Telephus fuit herculis filius ex Auge nympha Qui postea in lycia impauit. Etiã multi alij fuerũt vt ostẽdit Suidas dicens. τηλεφος εκ περιλιου ου τωσ περησ και τηλεφος περγαμηνος γραμματικοσ ος πολλα τετραφε.

¶ Temerarius dicit nõ qui plus audet q̃ oportet: sed qui facile nullo adhibito cõsilio credit. Ouidi⁹ Vtinã temeraria dicar Criminibus falsis insimulasse virũ. Itẽ. temerarius metuendus. Plaut. Sed qđ q; picus vlmũ tundit. Haud temerarium est. Item audax. vnde & temeritas & temeritudo. Pacuuius Egon tyranni non noui temeritudinem?

¶ Temere aduerbiũ significat male: stulte: inconsulte. Vide (inquit Ter.) ne quid temere agas. Hie. Melius tamẽ deo cõmittimus q̃ aliquid temere definire velimus auctoritate nostra qđ nõ probam⁹ Quidam etiam vsurpant pro fere. Quintil. Illud ingeniorũ velut pręcox genus nõ temere vnq̃ peruenit ad frugẽ. Et temere significat sine causa. Terẽn. Haud temere.

¶ Temero as. penul. cor. scelero: corrumpo: contamino. Ambr. Ne temeratę virginitatis adureretur infamia. Idem. Quia nullius adhuc resurgentis fuerat temerata vestigio. Vnde intemeratus integer/incorruptus/inuiolatus. Idem. Nam si intemerata quę sumpsimus indumenta seruemus plagas latronum sentire nõ possumus. Vergilius. Intemerata fides.

¶ Temetũ apud Hora. penul. produ. Apud Iuue. corripitur: accipiturq; pro vino: dictum q; tentet hoc est labefactet mentem. Vergi. Tenuisq; lagæos Tentatura pedes olim vincturaq; linguã. Hinc temulentus vinolentus/ebriosus. temulẽtia ebriositas. Ply. li. xiiij. Cato ideo propinquos fœminis osculum dare vt scirent an temetum olerent. Hoc tum vino nomen erat. Vnde & temulentia appellata. Per contrarium Abstemius sobrius.

¶ Temno is. psi. ptũ. sperno. a τεμνω: qđ incido resecoq; significat: qm̃ quę spernim⁹ amputare & resecare cõsueuimus. Verg. Discite iustitiã moniti & nõ temnere diuos. Hinc cõtemno.

¶ Temo temonis a tenendo dicitur. Est enim qui continet iugum.

¶ Tempe neutro genere & numero plurali ꝓprie thessalię loca quinq; milliũ pass. lõgitudine & fere mes ex latitudine pulcherrimus ager amœnus gramine: refertus arborib⁹: canorus auiũ cõcentu: iugis dextra leuaq; leniter sese tollentibus: media interfecat pęneus amnis: cuius ripas arbores vestiũt Ouidi. lib. i. meta. Est nemus hæmonię prærupta quod vndiq; claudit Sylua: vocant; tempe: p quæ

peneus ab imo Effusus pindo spumosis voluitur vndis. Sũt & tẽpe in bœotia quę teumessia dicunt a teumesso monte bœotię & ab Ouid. Cygnea dicta. Sũt in sicilia a nomine amnis heloria. Aubusi ue quęcunq; loca amœna: nemora præsertim atq; aquas habẽtia tempe vocamus. Ver. li. 2. ge. Speluncę viuiq; lacus ac frigida tempe.

¶ Tempero as. significat rẽ suo ordine ac mẽsura administro. Cic. in tus. iiij. Rẽ vero publicã nostri maiores certe melioribus tẽperauerũt: & institutis & legibus. Vnde dicimus tẽperare vinũ adhibita aqua: tẽperare iram sedato animo. tẽperare ferrũ flãmis & ictibus. Temperamus stylum/calamum appetitũ: & huiusmodi. Hiero. Sic narrationis stylum temperabo: vt non alia dicam q̃ quæ aut scripta sunt: aut cõsequenter scribi potuerũt. Et in Ecclesiastico inqt calamũ tẽperaui. Aug. Duo sunt abstinẽtiæ & crucis genera. Vnũ corporale: aliud spirituale. Vnum a potu atq; epulis temperare appetitum gulæ. Huic cõposita sunt attẽpero: quod est iuxta tẽpero seu cõcordo. Hiero. Prudẽs lector caue semper superstitiosam intelligentiam: vt nõ tuo sensu attẽperes scripturas: sed scripturis iungas sensum tuũ. Obtempero obedio.

¶ Tẽperamentũ modificatio. Ply. Tali adhibito tẽpamẽto: vt nec laxet nimis: nec arctũ eẽ patiat.

¶ Tẽperatura idẽ qđ tẽperamẽtũ. Idẽ. Ferrũ a rubigine vindicatur ceruſa & gypso & liquida pice. Hęc est tẽperatura a grecis antipathia dicta.

¶ Tẽperãtia vt Ci. li. iij. artis veteris ait. Est ratiõis in libidinẽ: atq; in alios nõ rectos impetus animi firma & moderata dominatio. Aug. lib. i. de libe. arbi. Tẽperãtia est affectio cohercẽs & cohibẽs appetitũ ab his rebus q̃ turpiter appetunt. Huius partes Continentia/clæmentia/modestia. Temperãtia inquit Sene. voluptatibus imperat: alias odit atq; abigit: alias dispẽsat & ad sanũ modũ redigit Grece σωφροσυνη: & tẽperãs σωφρων.

¶ Tẽperies tẽperamentũ. Ply. Iunior. In quo salubrima est aeris tẽperies. Pro hac qñq; temperaturã ponimus. Varro. Quęro vtrũ hoc adduxerit cœli temperatura: an terrę bonitas? Quãdoq; temperies dicit temperantia. Sta. lib. ii. syl. Tranquillaq; morũ Tẽperies. Quãdoq; tẽporis accommoditas ad aliqd agendũ. Plyn. Sic iudicat anni tẽperies alibi tardius: alibi maturius.

¶ Tẽpus vt Var. scribit est interuallũ mũdi & motus diuisum in partis aliquot ab solis & lunę cursu a quorũ tenore tẽperato tẽpus dictũ est. Tria vero sunt tpa. Præsens/pteritũ/& futurũ. Aliqñ tẽpus ponit pro tẽporis cõditione. Ci. O mores o tẽpora. Et tempus pars capitis est. Habet enim caput duo tẽpora: vnũ a dextra: alterũ a siniſtra. sic dicta quia anni in eis cognoscant. Verg. lib. v. æne. Tẽporibus geminis canebat sparsa senectus. Nã primo tẽpora canescũt: cauantq; magis diuturnitate temporis. Col. li. vij. Decimo tamen anno tempora cauari incipiũt: supercilia nõnunq̃ canescere & dentes prominere. Sciendũ est q̃ cũ dicimus pro tẽpore aduerbialiter significat pro ratione tẽporis. Cũ tẽpore cũ mora & spatio tẽporis. In tẽpore opportune. Ex tempore subito: quasi extra temporis commoditatem.

¶ Tẽporius aduerbiũ deductũ a tẽpori aduerbio qđ significat opportune/tẽpestiue. Col. li. ix. Esca bis diuidẽda vt & mane nõ ptinus a cubili latius euagent: & ante crepusculũ ppter cibi spem tẽporius ad officina redeant. Oui. li. iiij. me. Modo surgis eoo: Tẽporius cœlo. mõ serius incidis vndis.

¶ Tẽporarius a. um. qđ nõ est ppetuũ: sed ad tps durans. Vñ legimus Scaurũ olim fecisse in ædilitate theatrũ tẽporariũ. i. tam diu duraturum: donec spectacula peragerent. Ply. lib. xvi. Nec terræ tñ natura circa has refert: aut perpetua cœli: verũ & quędã tẽporaria vis imbriũ. Tẽporariũ etiã dicit qđ ad tẽpus pertinet. Vnde extẽporariũ pro subitario capit: vt oro extẽporaria. i. subitaria & imp̃meditata. Tẽporarie significat ad tempus.

¶ Tẽporaneus a. um. qđ ad tẽpus ptinet: siue qđ subito & in t pe fit. Hiero. in deutro. Dabit pluuiã terrę vestrę tẽporaneã & serotinã: vt colligatis frumentum. i. secundũ tẽporis exigentiã. Vnde extẽporaneum pro subitario ac imp̃meditato. Contẽporaneum quod est eiusdem tẽporis & græce synchronium dicitur.

¶ Temporale qđ ad tẽpus durat. Opponitur eñ æterno. Leo. pa. Intelligite dilectissimi quẽadmodũ sit nouũ ac vetus: tẽporale & ęternũ. Corruptibile & incorruptibile/mortale & imortale: paschale mysterium. Interdum dr̃ quod ad tẽpus fit. Vñ dicimus extẽporalem orationẽ imprę meditatam Temporaliter ad tempus. Extemporaliter imprę meditate. Sue. de Tito. Latinę græcæq; linguę vel in orando: vel in fingẽdis poematibus: facilis ad extemporalitatem vsq;.

¶ Tẽpestas mõ significat ipm tẽpus. Sal. in Iug. Ea tẽpestate in exercitu nostro fuere cõplures noui & ignobiles. Modo tranquillũ & serenũ tẽpus. Ver. Vnde hæc tam clara repẽte Tẽpestas? Modo procellã. Ply. Hũc diẽ festũ tẽpestatibus leniẽdis ferũt institutũ. Idẽ. Tẽpestates vocamus in quibus grãdines/procellę/cæteraq; similia intelligunt: quæ cũ acciderint vis maior appellatur.

¶ Tempestuosum ppcelloſum. Gelli. Mare sęuũ ac tempestuosum erat.

¶ Tẽpestiuus a. um. opportunũ & qđ suo tẽpore fit. Verg. lib. i. Geor. Aut tẽpestiuam syluis euertere pinũ. Hinc tẽpestiuitas pro opportunitate. tempestiue opportune: & suo tempore: quorũ contraria sunt Intempestiuus & intempestiue. vnde Cicero nos admoner irascamur a duersus eos: qui nos intempestiue adeunt.

¶ Tempestus a. um. tempestiuus & intẽpestus pro intẽpestiuus. Vnde nox intẽpesta: q̃ minime tempestiua sit rebus agendis.

¶ Tẽplũ ppriẽ locus vel in cœlo notat⁹ ab augure vel in terra a tuendo. i. cõspiciendo: dictũ q̃ ex oñi parte: vel ex quo oñis pars aspici posset. Primo aũt cœlũ ipm dictũ ẽ tẽplũ qa ipm primo tuemur. Aen. Cõtremuit tẽplũ magnũ Iouis altitonãtis. Eius partes quattuor esse dicũtur. Siniſtra ab oriente. Dextra ab occasu. Antiqua ad meridiem Postica ad septẽtrionẽ. In terris aũt dictũ templũ q̃ quibusdã cõceptis verbis ab augure finiebatur Vñ tueri quãcunq; cœli partẽ cõmode posset. Hic cõtẽplo siue cõtẽplor pro diligẽter ritueor. In hoc tẽplo per augures cõstituto senatus cõsultũ fiebat Et nisi in eo fieret nõ erat iustũ. Ab hoc tẽplo non solũ ędes sacrę: sed & alia loca septa & vnũ tñ introitũ habẽtia/dici templa cœpere. Quippe curia

hoſtilia templum erat: licet ſacra nõ eſſet. Item tẽplum vocatur tignum q̃d in ędificio tranſuerſum ſupra canterios ponit: vt inquit Feſtus. Vict. li. v. Et canterij ꝓminẽtes ad extremã ſuggrũdationẽ ſupra canterios templa. Item ſepulchrũ dicit templũ. Verg. li. ij. Prẽterea fuit in tectis de marmore templum Cõiugis antiqui. A templum fit aduerbium extemplo.

¶ Templa fuit ciuitas brutiorum.

¶ Tenaſmus & teneſmus. Grẽce τεινεσμος cum frequẽs ẽ: ſed irrita deſidẽdi deijciẽdiq; cupiditas: cũ inflãmatiõe ac tumore ſedis mucoſa & ſanguinolenta quędam egerentis.

¶ Tendo is. tetẽdi tẽſum & tentũ: quaſi tenue do. Eſt em̃ tendere extendere: q̃d vero extendit attenuat. Verg. Tendũt vela noti. Sal. Manus ſupplices ad cœlũ tendere. Hiero. ad Iuli. Et arbitraris ſenem diu poſſe viuere: cuius vt ętas longa tendat. Per tranſlationẽ ſumit interdũ pro inſidiari: q̃ in hoc laqueos extendere ſoleamus. Ter. in phorm. Quia nec rẽte accipitri tendit: nec miluo. Interdũ pro conari. Verg. Ille ſimul manibus tendit diuellere nodos. Interdũ pro tentoria ponere & habitare. Val. max. li. ij. Ne quis eorũ intra caſtra tẽderet Verg. Hic dolopũ manus: hic ſęuus tẽdebat achilles. Extẽdunt em̃ tentoria dũ ponunt. Interdũ ꝓ offerre q̃d ꝓtendo manus fieri ſolet. Idẽ. Paruũq; patri tendebat Iulũ. Interdũ ꝓ pergere: & nos ambulãdo iter videmur extendere: vt Per tot diſcrimina rerũ Tendimus in latiũ. Interdũ pro ponere Sal. Interea romę multa ſimul moliri: cõſuli inſidias tendere. Huiꝰ cõpoſita ſunt attendo: cõtendo: circũtendo. Ply. Circũtendit rętia & omnis occupat ſaltus. Diſtendo: extendo: extra ſeu vltra tendo. Lact. li. iiij. Extendit ergo in paſſione manus ſuas. Col. li. v. Quare cũ ad ſũmũ palũ recta vitis extenta eſt capiſtro cõſtringit. Intendo/obtendo oſtendo: pertendo: portẽdo & ſuſtendo: q̃d eſt decipiendi gratia ſubdo aliquid aut machinor. Sal. Dũ ſuſtendit inſidias militi.

¶ Tendicula læ. laqueus eſt: quem auibus ſiue feris tendimus.

¶ Tẽtigo pe. ꝓ. prurítus libidínis: quo virilia extẽdunt: vt illud Priap. Turpe quidẽ dictu ſed ſi tẽtigine rumpar: Falce mihi poſita fiet amica manꝰ

¶ Tentipelliũ genus calciamenti ferreũ quo pelles extenduntur.

¶ Tẽtorium tabernaculũ: q̃ ibi vela aut aliquid velorum tenduntur: vel ipſa potius velamenta cõtra iniuriam cœli.

¶ Tentũ accipit pro membro virili. Catul. Grandia te medij tenta vorare viri.

¶ Teneo, es. tenui tentũ. apꝑhendo: detineo. Ver. Nec te teneo: nec dicta refello. Per tranſlationẽ tenere capit ꝓ habitare/poſſidere. Idẽ li. iiij. ge. Quę gurgitis huius Ima tenẽs. Aliquãdo ꝓ cõſtringere. Idem. Texendæ ſepes etiam & pecus omne tenendum. Aliquando pro tegere. Idem. Et obducto late tenet omnia limo. Aliquãdo pro dirigere Idem. Sed vos qui tãdem quibus aut veniſtis ab oris. Quo ve tenetis iter? Aliquãdo pro intellígere. Ter. Rem tenes. Aliquãdo pro morari. Vergi. Hũc phœniſſa tenet. Diod. Aliquãdo pro implere/perficere. Idẽ. Ni teneãt curſus. Et tenere ſeruare/tueri. Cęſar com. iiij. Sabinus ideo omnibus rebus loco caſtris ſeſe tenebat. Idem. Eo abſente q̃ ſummam imperij teneret. i. haberet/adminiſtraret Ver. Capitoliaq; alta tenebat. i. defendebat. Vnde econtrario victos loco motos dicimus. Ci. Loco ille motus eſt. Item teneri eſt obligari: vt ſi quis furetur rem ſacram de prophano teneꝛne furti: an ſacrilegij. Item tenere eſt poſſidere: occupare. Salu. in Iug. Forte apud illũ quẽ inhoneſta & pernicioſa libido tenet potẽtię paucorũ decus atq; libertatem ſuã gratificari. Huius cõpoſita ſunt abſtineo attineo: contineo: detineo: deſtineo: obtineo: pertineo: retineo: & ſuſtineo: quę habent ti. ſyllabam correptam.

¶ Tẽto as. quidã a tendo: quidã a teneo deducũt Tendo autem tentum. Vnde tentigo & tentorium Et ſic qui tentat quaſi manum tendit aut aliã corporis partem: in quod experiri vult & exquirere. Qui autem a teneo deriuant. Hac ratione ducũt: q̃ tentare experiri ſit: vel inquirere: & verbo vel re quaſi manu tenere. Col. li. ix. Sępius digitis loca fœminarũ tentãda ſunt. Nam in promptu gerũt oua: quibus iam partus appropinquat. Cic. in parad. Tentare volui an ita dici poſſent vt probarẽt Vergilius. Vix primi ꝑlia tentant. Tentare igit eſt rem non intellectam: atq; incertam aggredi. hoc eſt experiri vel diligenter inquirere. Tentare vero de pudicicia eſt cum id agitur vt aliquis fiat impudicus. Cum ergo vel a tendo vel a teneo deriuatũ ſit tento: conſtat ſimplici n ſcribendum eſſe. Et ſic tentatus: tẽtatio. Cice. li. i. offi. Tentata res eſt ab omni genere hominũ. Verg. li. iiij. Tentaturũ aditus & quę molliſſima fandi Tempora.

¶ Tẽtamentũ idẽ q̃d tentatio. Ver. li. vij. Nec prima per artem Tentamenta.

¶ Tenax qui retinet vt glutinũ tenax. A liquãdo dicitur parcus/auarusq;. Apul. Homo diues: ſed nimiũ tenax. Aliqñ durus/conſtans/perſeuerans Horati. Iuſtum & tenacem propoſiti virum. Hinc tenacior & tenaciſſimus. Colu. libr. i. Poteſt etiam illitteratus dũmodo tenaciſſimę memorię: rem ſatis cõmode adminiſtrare. Huiꝰ cõpoſitũ eſt pertinax valde tenax.

¶ Tenacia & tenacitas retentionẽ & pſimoniã: & duritiã pſeuerantiãq; ſignificat.

¶ Tenor accentus: qui teneat. i. dirigat ſermonẽ. Interdũ dr ordo vel forma cõtinuatio. Val. max. lib. i. Quo minus religionibus ſuis tenor ſuus ob ſeruatio redderetur.

¶ Tenitę credebant eſſe ſortiũ deę: q̃ tenendi poteſtatem haberent.

¶ Tenebrę pe. cor. priuatio lucis: q̃ tegant. id eſt impediant oculos & viſum prohibeant.

¶ Tenebricoſus a. um. q̃d tenebras inducit. tenebroſum tenebris plenum.

¶ Tenebricor pe. cor. tenebras facio. Aug. Accedamus ad eũ vt illuminemur: nõ quo mõ ad eũ accęſſerunt Iudęi vt tenebrarentur. Hinc cõtenebro & obtenebro cõpoſita. Hiero. in li. numeri. At cõ tenebrati aſcenderũt in verticem montis.

¶ Tenebreſco obſcurus fio. Vnde Aug. Aer cõtenebreſcat inquit. i. tenebroſus fiat.

¶ Tenuis & hoc tenue: a teneo fieri videt: q̃ quæ tenuia ſunt facile teneant. Eſt em̃ tenue paruũ/exiguũ. Ci. in Hort. Fũdũ nõ mõ mediocri pecunia: ſed etiã tenui ꝓcipe poſſum⁹. Col. li. z. Quo tenue

linũ ꝙueniat. Poteſt etiãm & a tendo deduci: qm̃ q̃ extendunt tenuia fiunt. Per tranſlationẽ nõnunq̃ ponitur ꝓ paupere: tenuitas pro paupertate. Cic. Tyroni. Vt poſſum ex meis anguſtijs illius ſuſtẽto tenuitatem.

¶ Tenuiculus dimin. a tenui. Ci. Pęto. Tenuiculo apparatu ſignificas Balbũ fuiſſe contentum.

¶ Tenuo as. tenuẽ/ſubtilẽ/macrũ/debilẽ facio: ſiue minuõ. Verg. li. iij. Ge. Ipſa aũt macie tenuant armenta & olentes. Et in hymno. Ecce iam noctis tenuatur umbra. Cõpoſita ſunt attenuo & extenuo

¶ Tenedos pe. cor. inſula in mari ægęo inter Mitylenen & helleſpontũ cõtra troiã ꝓpe ſigeum abeſt ijs. xx. paſ. millibus diſtat. Abeſt a Leſbo. cvi. millia paſſ. Hęc prius Leucophrys appellabatur: quam alij Calydnam dixerunt. In hanc ex troade nauigauit cum nouis colonis tenes Cyeni filius: cõditaq; ex ſe vrbe tenedon vocauit: a qua & inſula denominata eſt. Cic. Tenem ip̃m ex cuius noie tenedos noiat. Hinc tenedi dñi eius incolę.

¶ Tenos inſula vna ex cycladibus in qua eſt oppidũ ciuſdẽ nois: quã ꝓpter aquarũ abũdãtiã Ariſto. Hydruſam appellatã dicit. Aliqui ophiuſam.

¶ Tenus teni laqueus. Seruius dici putat extremas partes arcus: vnde tractũ ſit: vt hactenus: hucuſq; ſignificet: quaſi vſq; ad finẽ. Apud Plau. in Bac. Tenus magis ꝓ laqueo accipi videt: q̃ pro arcu: cũ ait. Pendebit hodie ita pulchre intẽdit tenus.

¶ Tenus p̃poſitio ſignificat ꝓpinquitatẽ & qđ dicimus vſq; ad. Nã qđ ꝓpinquũ eſt quaſi tenere videt id cui eſt ꝓpinquũ. Quidã a tendendo: q; hæc p̃poſitio extẽſionẽ quandã ſignificare videat: & ablatiuo deſeruit: ſemperq; in ſingulari poſtponitur ablatiuo: vt hactenus: eatenus: quatenus/verbo tenus: oretenus: capulotenus. Aliqñ etiã actõ iungitur. Flaccus in argo. Et tanaim tenus imenſo deſcendit ab euro. In plu ponit etiã cũ grõ. Ver. Crurũ tenus a mento palearia pendẽt. Et cumarũ tenus. i. vſq; ad cumas. Cur. Pauci hoſtiũ tenus exacti penetrauere ad portũ. Hor. ſine caſu poſuit tanq̃ aduerbiũ. Eſt quodã ꝓdire tenus ſi nõ dat vltra Aliquãdo ſignificat nõ vltra: vt Geſſit conſulatũ titulotenus nõ vltra titulum.

¶ Tenontes ſunt recti & valentes nerui: a rigore dicti collũ cõtinentes ſine quibus ſuſtinere caput nõ poſſent ceruicis vertebræ. Siquidẽ horũ inter omnes flexus alter ſemper intentus ꝓlabi ſupiora nõ patit. In ipſis quoq; pedibus neruum quendam latum qui a poplite demiſſus ꝓcumbit in calcẽ appellãt tenonta: vt inquit Iul. Pol. Sed & neruos q ex vtraq; ſtomachi pte ſũt τορους vocant.

¶ Tener a. um. qđ eſt molle. Hinc tenera ętas puerilis. Tranſfertur ad aium. Iuue. Cũ tener vxorem ducat ſpado. Item tener dicitur qui facile cõmiſeretur. Hinc teneritas & teneritudo. tenere & teneriter aduerbia.

¶ Tenellus a. um. dimi. vñ tenellã ętatẽ dicimus.

¶ Teneraſco tener fio: miteſco: miſericordia ducor. Lucil. li. iij. Scilicet in tenero teneraſcere corpore mentes.

¶ Tentyri ſiue tentyritę gñis aialis venenoſi. Plynius li. xxviij. In inſula nili tentyri naſcentes tanto ſunt crocodillis terrori vt vocẽ quoq; eorũ fugiant. Tentyra vero ciuitas inferioris ægypti: vñ & p̃fectura tentyritica: vel vt Ply. ait: inſula a nilo circundata: in qua habitãt homines qui crocodillos non timent.

¶ Tepor & tepiditas idẽ ſignificãt. Colu. libro. ij. Si vero tepor cœli ſiccitaſq; regionis ſuadebit februario ſtatim proſcindendi ſunt.

¶ Tepidus a. um. qđ eſt mediũ inter calidũ & frigidum. Vnde interdũ pro calido ponit. Lucre. Tepidiſq; caminis. Interdũ ꝓ frigido p̃ſertim quando tranſfert ad alia. Plau. Hic homo factus eſt tepidior. i. frigidior/ſegnior. Interdũ pro inutili ſiue nocuo. Verg. Vnde cauę tepido ſudant humore lacunę. Hinc ſubtepidus aliq̃tum tepidus. tepidulus diminutiuum.

¶ Tepeo es. pui. tepidus ſum. Cato de re ruſ. Leni bus lignis facito caleſcat vbi temperate tepebit tũ cuminũ indito. Hinc tepeſco tepidus fio. Leo pa. Feruor fidei non tepeſcat. Huius cõpoſitũ eſt intepeſco: qđ eſt valde tepeſco. Colu. Nunc mitigato iam & intepeſcente frigore largiſſimis oliuitatibus liberiq; vindemijs exuberent.

¶ Tepefio idẽ qđ tepeſco. Amb. li. offi. Quis neget verna tẽperie interiora terrarũ tepefieri: quos glacies hyberna cõſtrinxerit. Fitq; a tepefacio.

¶ Tepidariũ vas in quo aqua temperat: ſiue cella in quã ex balneis exeũtes ingrediunt.

¶ Terapne Helenę patria in lacedęmone etiã inſula in mari lihuſtico: quã noſtri corſicã vocãt quæ & cyrnos dicta fuit. Hinc terapnęus a. um. Ouidi. Rure terapnęo nata puella phryge. Hanc dictionem alij cũ aſpiratione ſcribũt: alij ſine p. teramne ſed male.

¶ Tergeſte oppidũ ab aquilea ſtad. cẽtũ octoginta diſtãs: vt inquit Stra. Hodie trieſtũ vocat. Sed omnes mentiunt: nã τεργεστα ab Dionyſio libyco. & Euſtathio: ſed inſcij tergeſtã vocant: quaſi ibi res tergeſta fuerit: ſed aliqui de talibus ſcribunt: qui forſan quandoq; laudabuntur Etiam Suidas. τεργεσταιοι ομομα εθνοις και θηλυκως τεργεστη ομομα πολεως προς ακυλιαν.

¶ Tero ris. triui tritũ. frico: tũdo. Plau. in aſi. Nũ me illuc ducis vbi lapis lapidẽ terit. Ply. Dein refrigeratũ teritur in farinã: terere iter eſt iter agere. Verg. Sępius e tectis penetralib⁹ extulit oua Anguſtũ formica terens iter. Terere tempus eſt conſumere. ſimiliter terere ociũ. Liui. li. i. Quas in conuiuijs luxuq; cum ęqualibus viderant tempus terentes. Idem in eodem. Regij quidã iuuenes interdũ ocium cõuiuijs comeſſatioibuſq; inter ſe terebãt. Huius cõpoſita ſunt attero: qđ eſt ad aliquid tero frico. Ply. li. ix. Anguillę atterunt ſe ſcopulis: Tibul. Aut operi inſuetas atteruiſſe manus. Aliquãdo ſignificat vehementer tero: frãgo: ad terrã traho: aut valde rodo. Col. li. z. Demergũt vngulas & atterunt ſcinduntq; radices herbarum. Et libro vi. Nam demiſſum ex eo palmitẽ germinãtem infertor atteret & fructum. Verg. Et grauis attrita pẽdebat cantharus anſa. i. conſumpta attenuata. Et lib. i. geo. Depreſſo incipiat iam tum mihi taurus aratro Ingemere: & ſulco attritus ſplẽdeſcere vomer. i roſus. Salu. per trãſlationẽ dixit. Poſt vbi eorum famam attriuerat maiora alia impẽdebãt: ideſt oppreſſerat. Cõtero totum ſimul tero: tũdo: cõſumo: frango. Plau. in aſia. Vtinam mihi ſtimulus in manu ſit qui latera cõteram tua. Lact. li. iij.

Qui cum ætates ſuas niſi ſtudio phiæ conterant. Col. lib. viij. Remedio ſunt hyſſopum & ſal ęquis ponderibus cõtrita. Terẽ. in hecy. Curſitãdo atq; ambulando totum hunc contriui diem. Detero: diſtero: extero: intero: interteto: obtero: protero: pertero valde tero. Colu. Perlineũ fiſcum qđ ptri uerant exprimunt. Retero rurſus tero: purgo: excerno. Col. li. vij. Pura deinde frumẽta ſi in ãnos recondanť reteri debent. Nam q̃to ſunt expolitiora minus a curgulionibus exedunť. Subtero ſubtus tero. Plau. in aſia. Eos aſinos p̃dicas vetulos claudos quib⁹ ſubtritę ad fœmina iã erãt vngulæ Hier. in deutero. Et pes tuus non eſt ſubtritus. Semitero quaſi medium tero. Col. li. i. Huic autẽ nubilarium applicari debet maxime in Italia ꝓpter incõſtantiã cœli: quo collata ſemitrita frumenta ꝓtegantur ſi ſub itaneus imber inceſſerit. Et oñia habent pen. cor.

¶ Terra elementũ per duplex rr. licet a tero ís. deducať: q. ſ. teratur. Ab hac locus cõmunis q circa oppidum colonis relinquitur territorium appellatur: q. maxime teratur. Et in ſingulari quidem terra totum elementũ eſt: ideſt ipſe orbis terrę. In plurali terras aliquas ſignificamus. Ver. Multũ ille & terris iactatus & alto. Ponit tamen quandoq; terra pro territorio & pro prouincia ſeu regione. Ci. Eorũ qui in hac terra fuerunt magnamq; græciã quę tum florebat inſtitutis & pręceptis ſuis erudierunt. Vnde conterraneus qui ex eadem terra ẽ. i. ꝓuincia. Q̃uis hęc dictio apud neminem idoneum auctorem: niſi apud Plyn. legatur: & vno dũtaxat loco: vbi Catullum vocat conterraneũ. Var. li. i. de re ruſt. ſcribit terram tribus modis dici. Cõmuni: proprio & mixto. Cõmuni vt cũ dicimus orbẽ terrę: & terram Italiam cum & lapis & arena & cætera eius generis ſint in nominãdo cõphenſa. Altero modo dicitur terra proprio nomine: quę nullo alio vocabulo: neq; cognomine adiecto appellatur. Tertio modo dicitur terra quæ eſt mixta: in qua ſeri quid poteſt & naſci: vt argylloſa: aut lapidoſa. terra etiam vocatur veſta: eo q. rebus omnibus veſtiatur: ſeu quia vi ſua ſtat. Ouid. li. vi. faſt. Stat vi terra ſua vi ſtando veſta vocatur: Dicitur mater. Col. Tu penitus clatris eradere viſcera matris Ne dubita. Ply. li. z. Sequitur terra cui vni rex naturę partium eximiæ propter merita cognomẽ indidimus maternæ venerationis. Nos naſcẽtes excipit: natos alit: ſemel editos ſuſtinet: & ſemper nouiſſime complexa gremio iam a reliqua natura abdicatos tum maxima vt mater operiens. & paulopoſt: terra ſerpentem homine percuſſo amplꝰ non recipit.

¶ Territoriũ vt inquit Põpo. eſt vniuerſitas agrorũ intra fines cuiuſq; ciuitatis: qđ ab eo dictũ ẽ: q. maxime teratur: vel q. magiſtratus eius loci intra eos fines terendi. i. ſũmouendi ius habeat.

¶ Terraceus a. um. qđ ex terra ẽ: vt domꝰ terracea

¶ Terręus a. um. qđ ex terra eſt: vt vas terreũ. Colu. li. i. Horreũ camera cõtectũ: cuius ſolũ terreum priuſq̃ conſternatur perfoſſum.

¶ Terręnus a. um. quod vel in terra natum ẽ: vel in terra viuit: vel aliquid cum terra cõmune habet vt terrenum animal. Et terrenus pro terreo. Col. Area quoq; ſi terrena erit: vt ſit ad tecturam ſatis habilis.

¶ Terrenum campus dicitur. Col. li. ij. Callidiſſimi ruſticarum rerum genera terreni tria eſſe dixerunt. Campeſtre: collinum: montanum. Idem li. primo. Agrum habebimꝰ ſalubri cœlo vberi gleba: parte campeſtri: parte alia collibus vel ad oriẽtem vel ad meridiem molliter deuexis: terreniſq; aliis atq; aliis ſylueſtribus & aſperis.

¶ Terreſtris & hoc ſtre. idẽ quod terrenus: vt terre ſtre animal.

¶ Terrigena pẽ. cor. qui ex terra natus eſt: terricola qui terram habitat.

¶ Terræmotus dicitur cum terræ incluſo ſpiritu cõtremiſcũt magno ſæpe habitantium dãno.

¶ Terraneola cũ accentu in antepe. Auis alaudæ ſimilis: prętereą q. in capite apicẽ non habet ſicut alauda. dicta terraneola q. non in arboribus: ſed in terra verſetur atq; nidificet.

¶ Terebra ſiue terebrũ penul. corre. inſtrumentũ quo ligna perforantur: a tero. Eius diminutiuum eſt terebellum

¶ Terebro as. terendo perforo. Verg. Et terebra re cauas vteri & tentare latebras. Huius cõpoſitũ eſt exterebro: qđ eſt extorqueo: & ſcrutor. Plautꝰ Exterebra prorſus atq; excute.

¶ Teredo pe. pro. vermis in ligno naſcens a terẽdo dictus: vel a ſono: qui eſt τερι Δωρ. Eadem & tinea dicitur. Licet ſint qui diſtinguant: vt teredines dicanť in mari: hoc eſt in nauibus: tineæ terreſtres ſint. Cõlu. li. v. Nam & teredinem formicam q; prohibet.

¶ Teres etis. pen. cor. dicit quicquid rotundũ ob longũq; eſt: vt columna & arbor: qđ quaſi terendo ſit rotundum. Verg. Incumbens teretei damon ſic cœpit oliuę.

¶ Terminus ꝓprie dicitur ſignũ qđ agrũ ab agro diuiuidit a terendo. q. hę partes maxime terantur Nam vtrinq; ab iis qui agrum ſuũ colerent fodiendo teritur. Hinc terminꝰ ꝓ fine accipitur. Ci. Cũ nullum tot calamitatibus atq; ærumnis terminũ inuenitemꝰ. Et apud antiquos terminorum deus putabatur. Dialectici terminum definiunt eſſe ſignũ orationis conſtitutiuũ. Huius cõpoſita ſunt Anterminus qđ eſt quaſi circunterminus: q. circa terminos prouincię manet. Conterminus q. eſt vicinus & finitimus. Col. li. i. Priuatos quoq; memoria tradidit & in regionibus græciæ: & in hac ipſa heſperia deteſtabiles fuiſſe vicinos niſi autolicus ille cuiq̃ potuit tolerabilis eſſe cõtterminꝰ: aut auẽtini monte incola palatinis vllũ gaudiũ finitimis ſuis cacus attulit.

¶ Termino as. finio. Lact. li. z. Iã vero illa cõcluſio q̃ ſententiã terminauit Tullius multo abſurdior. Huius cõpoſita ſunt. determino qđ eſt definio delibero: & quaſi cogitationi terminum impono. Idem li. iiij. Determinãda eſt nobis veritas breuiter & in ſuo proprio domicilio collocãda. Diſtermino diuido: diſſipo. Extermino expello & velut extra terminos mitto.

¶ Terma atis. extremũ/terminus/finis/meta/plãta pedis.

¶ Termes ramus ex arbore decerptus cũ fructu qui quoniã in diuiſione agrorum anteq̃ metę ponerentur figi ſolebat: termino nomen dedit. Et ꝓprie termes (vt ait Porphyrio) eſt oliuæ: ſicut palmes vitis. Hor. Nunq̃ fallentis termes oliuę. Gel.

Termitem palmę ramum cum fructu auulſum dixit. Eſt & termes vermiculi genus carnē exedens.
¶ Tergo gis. & tergeo es. ſi. ſum. & ſecundū antiquos tertū: ſignificat mūdo: nitidū facio. Iuuen. Vaſa aſpera tergeat alter. Plau. Ornantur/lauantur tergentur/poliuntur. Huius cōpoſita ſunt. Abſtergo ſordes remoueo. Liui. lib. i. Inſpectum vulnus abſterſo cruore oſa ſalubria eſſe. Per tranſlationē ſignificat aufero. Cice. Volo abſtergere animi tui metū. Attergo. Ci. in Ver. Q. d fanū deniq; quod nō auerſum: neq; atterſum reliqueris. Detergo deorſum tergo: & ſordes aufero. Hiero. ad dama. In cōmune deum deprecemur vt mihi quoq; de altari carbo mittatur vt omni peccatorū labe deterſa primo poſſim dei ſacramenta conſpicere: dehinc enarrare: quę video. Col. li. vij. Tū etiā ſpōgia labra detergeri. Et li. z. Omnis humor ſole vētove deterſus eſt. i. ſiccatus. Extergo pfecte tergo. Cato de re ruſ. Poſt diē oīno duodecimū parnas eximito & ſalē oēm detergito: & ſuſpendito in ventū biduum tertio extergito.
¶ Tergus oris. coriū. Vergi. Tergora diripiūt coſtis & viſcera nudant.
¶ Tergum dorſum. Verg. Manibus poſt terga reuinctis. Oui. li. i. me. Oſſaq; poſt tergū magnę iacta parentis. Et non tantū animaliū eſt: ſed etiā aquarū & aliarū rerū. Vnde a tergo dicimus a parte poſteriore mēbranę ſiue papyri aut alterius cuiuſq; rei. Iuuena. Scriptus & a tergo necdum finitus oreſtes. Hinc poſtergo gas. & tergiuerſor. Aliquando tamen tergum p tergore ponitur. Vergi. Mercatiq; ſolū facti de nomine byrſam Taurino q̄tum poſſit circūdare tergo. Item pro ſcuto: quoniam ſcuta pellibus tegi ſolent. Idem. Et tergo decutit haſtas. Et tā tergus q̄ tergū a terēdo dici videntur: qm̄ vehendis oneribus terūtur.
¶ Tergiuerſor fallo & dicta muto. aliqn̄ etiā contradico quaſi terga verto. Nā vertere terga fugere eſt: qd & terga dare dicimus. Plau. Quid expectas? quid tergiuerſaris? Proprie tn̄ tergiuerſari eſt eorū q terga vertētes: adhuc tn̄ pugnāt: nec ſe ſe victos rōnibus volūt agnoſci. Cice. lib iij. tuſ. Quid tergiuerſamur epicure? nec fatemur eā nos dicere voluptatē quā tu idē cū os perfricuiſti ſoles dicere. i. diſſimulamus & ſubterfugimus. Antiqui tergiuerſatorē dicebant bouinatorem. Iuriſconſulti accipiūt tergiuerſari pro in vniuerſum ab accuſatione deſiſtere.
¶ Terror timoris incuſſio. Ci. li. iiij. tuſ. Quę autē ſubiecta ſunt ſub metu: ea ſic diffiniūt. Pigritia metum conſequentis laboris terrorem metum cōcutiētem. Ex quo fit vt pudorem rubor: terrorē pallor: & tremor & dentiū crepitus conſequatur. Ser. inter terrorem & metum ſic diſtinguit: q̄ terror p̄prie ſit qui aliis infertur: vnde & terribilis dicitur Metus: quem habent timentes: licet aliquādo terror pro metu ponotur. Vergil. Q. d ſi tantus habet mentes & pectora terror.
¶ Terreo es. rui. itū. timorē alicui incutio. Hiero. ad helio. Nolo te antiquę pegrinatiōis terreat difficultas. Huius cōpoſita abſterreo: cōterreo. Col. in p̄fa. Qui tā varię tāq; vaſtę ſciētię deſpatiōe cō territi nolent experiri: q. d ſe aſſequi poſſe diffidēt. Deterreo: exterreo: perterreo eiuſdē ſignificatiōis
¶ Territo as. pe. cor. frequētatiuū. Ter. in an. Di te eradicent ita me miſeram territas.
¶ Terrefacio terrore afficio: a quo terrific⁹ a. um. q. d terrorē facit. cōpoſitū eſt p terrefacio.
¶ Terricrepus. a. um. pe. cor. terribiliter ſeu cū terrore increpās. Aug. li. viij. cō. Quæ iſte ſenex ore terricrepo tot annos defenſitauerat.
¶ Terribile formidabile atq; horrendum.
¶ Terriculamēta terrores ſunt & formidamina.
¶ Terrebinthus arbor nigrū lignū cū ſplēdore p̄ferens: habēſq; ſoliditatē in buxi ſpeciē. Ver. li. x. Incluſum buxo aut erithia terebintho. Ex hac terebinthina reſina: quā nos tremētinā appellamus Ply. Terebinthinā in ſartagine referuenti hanc cę teris p̄ferētes. Terebinthus maſcula & fœmina eſt. Maſcula ſterilis. Fœmina duplex eſt. Alteri rubet fructus magnitudine lentis. Alteri fructus pallet & cum vite matureſcit reſinoſus.
¶ Tereus rex thracū Martis ex Biſtonide nympha filius. Ouid. li. vi. me. Et genus a magno ducentē forte gradiuo. Lege fabulam.
¶ Terpſichore pe. cor. fuit vna ex nouē muſis. vide in dictione muſa.
¶ Terpſicerotes pe. pro. ductū nomen a modulatis: & quaſi ad lyrā cōpoſitis cornibus.
¶ Terentū locus in cāpo martio q̄ in eo ara ditis p̄tis in terra occultaretur. Erat hic locus diti ac p̄ſerpinę ſacer: in quo oīum qui naſcerent aut morerent nomina ſcribi ſolebāt quotiēs ciuitas luſtrabatur. Mar. Bis mea romano ſpectata eſt vita terēto: Et nihil extremos perdidit ante rogos.
¶ Ter aduerbiū numerale ſeu ordinale: vt bis: ter: quater. Hinc tertius a. um. a quo fiunt aduerbia tertio: & tertium.
¶ Tertio as. quaſi tertiā facio: ſiue diuido. Col. li. .iij. Sed iugerū talis ager quattuor operis expedit. Nā cōmode proſcinditur duabus: vna iterat tertiatur dodrante in lyrā redigitur quadrāte opere.
¶ Teſſera latine quattuor dr̄: vn̄ & id dr̄: q. d oīni ex parte quadratū eſt. Teſſerę etiam dicunt q̄bus in tabula luſoria ludit. Sūt em̄ quadratę & puncta habent: & cum iaciuntur in quācūq; partem incubuerint: imotam habent ſtabilitatem. τεσσαρα id eſt quattuor. Ci. in Cato. Nobis ſenib⁹ ex luſionibus multis talos relinquant & teſſeras. Hæ alio nomine quadrantalia dr̄ gręce cubi: vt Gelli⁹ & Macro. ſcribunt. inde cubicum corpus. Talus eſt quattuor laterū & cōcauus ad ſimilitudinē tali qui eſt os in articulo pedis vētre eminēs: cōcaua vertebra ligatus quadrat⁹ forma: altera parte cōcauus: altera fere plan⁹. Eſtq; in poſteriori ſuffragine dū taxat. nunq̄ in prioribus pedibus: nec eſt homini aut aliis animalibus habentibus digitos: nec ſolidas habentibus vngulas: ſed tantum biſulcis. Ex iactu talorū varia puncta fiebant. Nam latus quo vnitas ſignificabat: canis ſiue canicula appellat in quē cōuerſo talo deponebatur: ab eo qui iactauerat nūmus vnus ſine aliquo lucro. Iccirco canis damnoſa vocatur. Oui. Quid valeāt tali quo poſſis plurima iactu Figere: damnoſas effugiaſq; canes. Eius oppoſitū venus dicit: ſeu cous ſignificās ſeptenariū numerū. Et is q talo⁹ iactu hūc numerū reddidiſſet ex lucrifaciebat. Prętera q̄d eſſet caniculę iactu eraſum. Alia duo latera. Chius & ſenſo dicuntur. Ternariū ille: hic quaternarium ſignificās. Nam binarius & quinarius numer⁹ in

talis nō erat. Chius tris nūmus lucrabatur: ſenio quattuor. Ideo dexter hoc eſt felix & ꝓpitius dicebaꝫ. Perſi⁹. Quid dexter ſenio ferret: Scire erat in voto. Sue. de Aug. Talis iactatis vt quiſq; canē: aut ſenionē iecerat in ſingulos talos cōferebat in mediū quos tollebat vniuerſos qui venerē iecerat Aliæ quoq; in hoc ludi genere differentię fuere. nā & voltorios hēbant & herculē baſilicū. Plau. Talos poſcit ſibi in manū ꝓuocat me in aleam: iacit voltorios quattuor. Talos arripio herculē iacto baſilicū. Talus græce: Aſtragalus: a quo aſtragalizo talis ludo. Calculus eſt is quē latronē & latrū culū antiqui appellarūt: iuniores vero ſcacū vocitant. Mar. Hic mihi biſſeno numeraꝫ teſſera puncto: Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit. Et itē. Inſidioſorū ſi ludis bella latronū. Iſte tibi geminus miles & hoſtis erit. Eſt itē teſſera ſignū belicū: qđ ad pugnā exeuntibus datur. ſ. ꝓpter cōfuſionē: qđ & ſymbolū dicīt: vt in bello Marij Burdeus. In ſillę Apollo delphicus: In Cęſaris venus genitrix. Verg. lib. vij. It bello teſſera ſignū. Liui. li. vij. Cęteris oībus teſſeram dari iubet. Item teſſera eſt belli & pacis futurę ſignū. Pōpo. Q. Mutius miſſus ad Carthaginenſes legatus cū eſſent duę teſſeræ poſitæ: vna pacis: altera belli: arbitrio ſibi dato vtrā vellet deferre: vtrāq; ſuſtulit & ait. Carthaginenſes petere debere vtrū mallent accipere. Ponitur nōnunq; pro ſigno frumētario: quo exhibito vnuſquiſq; frumentū ꝓ portione accipiebat a principe: ſicut ex more vetuſto in patria noſtra fieri ſolitū eſt ab his qui pauperū curā habent. Nā eroganꝫ ſigna quædam plumbea quibus exhibitis ſigillatim accipiunt certā menſurā farinæ vel panis vnive. Sue. in Aug. Ac ne plebs frumentationū cauſa frequentius a negociis auocareꝫ ter in annū quaternos mēſiū teſſeras dare deſtinauit Iuue. Sūmula ne pereat: qua vilis teſſera venit Frumenti. Hęc teſſera etiā frumētatio dī. p̄ſertim cum frumētū erogatur: ſic etiā dicunꝫ teſſerę nūmariæ quib⁹ exhibitis ſūma nūmū p̄ſcripta repenſari ſolet Prętęrea teſſera ſeu teſſella calamus eſt qui inſeriꝫ ramo: qđ vero in terra ſeritur talea vocatur. Ply. Quidam huic generi miſcuere fiſſuram in vitibus exempta cortice teſſella ſurculo a latere plano adigēdo. Itē teſſera eſt lignum vtrinq; cōplanatū in quo numeri deſcribuntur: qđ & talea dicīt. Plaut. ſuam vterq; teſſerā habet ratio cōſtat: hoc & teſſerula dicitur. Ply. Frumēti rationē teſſerulis oſtendebat. Et teſſerę ſeu teſſerulę lapilli ſunt ad cōficiēda ſternēdaq; pauimenta. Ci. li. iij. de ora. Quæ lepide lexes ſyntheſis cōpoſitę: vt teſſerulę omnes arte pauimento atq; emblemate vermiculato. Itē teſſera figura geometrica quę cubus vocatur. cuj⁹ meminit Macrob. in primo ſom. ſcip. Eſt & in arithmetica numer⁹ octonarius. Vnde Martianus in arith. Si teſſera teſſeram metitur.

¶ Teſſella & teſſerula dimi. ſunt a teſſera.

¶ Teſſerarius qui teſſerā. i. p̄ceptū ducis pet cōtubernia militū nunciat.

¶ Teſſerarius a. um. quod ad teſſeras pertinet: vt ludus teſſerarius.

¶ Teſſellatus a. um: qđ teſſellis. i. paruis quadratis lapillis intextū eſt: vt pauimentū teſſellatum a teſſeris: quarū forma quadrata eſt. Sue. de Cęſa. Mundiciarū lautitiarūq; ſtudioſiſſimū multi ꝓderūt: q̄ ſis tenuē adhuc & obęratū in expeditiōibus teſſellata & ſectilia pauimēta circūtuliſſe. Vict. li. vij. Meminit pauimētorū teſſellatorū atq; ſectilium: ſcribitq; pauimenta ſectilia & teſſeris ſtructa oēs angulos ęquales habere debere: & ſectilia q̄m in particulas ſecta ſunt: vt quocūq; velis poſſint circūferri. Erāt & teſſellatæ quędā tunicę. Plynni⁹ li. trigeſimoquīto. Zeuſis aureis litteris i pallioꝝ teſſeris: intextum nomen ſuum oſtentabat.

¶ Teſſeredecas cadis. q̄terdena dī. a teſſera quattuor & decas decem. Quidam interponūt ſyllabā teſſereſedecas dicentes.

¶ Teſta fruſtū vaſis fictilis: & cuiuſq; lateris. Ply. li. xxxvi. Si & teſtæ tuſę tertia pars addaꝫ: melior materia erit: vnde & ꝓ calculis ponitur: quos græci oſtracos dicūt: teſta quoq; dicitur vas figlinum in igne decoctū: quaſi toſta: q; e molli creta fabre facta tor reatur: deinde coquatur. Tibul. Pax aluit vites & ſuccos cōdidit vuę. Fūderet vt nato teſta paterna merū. Var. de lin. la. Teſtu indeclinabile ꝓ teſta poſuit. A teſta fit teſtaceus a. um. qđ ex teſta eſt. Ply. Inſectorū oim & quibus teſtacea operimēta oculi mouenꝫ. Itē teſtę intelliguntur oēs piſces qui duriori cortice teguntur. Hor. in Ser. Sed non omne mare eſt generoſę fertile teſtę. Teſteus. a. um. idē qđ teſtaceus: vt apud Hiere. prophetā. Vade & accipe lagunculā teſteā a ſenioribus populi.

¶ Teſtatim aduerbiū ſignificat cōminutim.

¶ Teſtus us. teg: nē teſtaceū: ſub quo placētę & alia coquūtur. Cato. In foco calido ſub teſtu coquito leuiter. Dicitur & teſtū: ſiue teſtus teſti. Ply. lib. xxxij. Sub ęreo teſto hoc gręci vocant clybanū. Vnde panis teſtuaceus dicitur apud nos quem illi clybanitin.

¶ Teſtuaciū qđ in teſtu calido coquebatur. Cōdimentū ex varijs eſculentis a teſtu: ſub quo calido coquitur vt inquit Var.

¶ Teſtudo aīal qđ tarde gradīt: & phthyſicis lienoſis / caduciſq; opitulaꝫ. dicta teſtudo (Varrone teſte) q; teſta tegaꝫ. Earum genera ſunt marinæ: paluſtres: terreſtres: & lutarię: quę in dulci aqua diuerſantur. Hier. ad p̄ſidium. Teſtudo marina quę eſt grandis vt inſula dum emergit de alto oſtēdit ſe in ipſo mari tanq̄ petra: nec ſe mouet inde quo aduſq; homines naues ligent. Et cū hæc ſenſerit trahit ſe in altum: ſed cū eſurierit aperit os & bonū odorem reddit ad quem piſces cęteri colliguntur. Terreſtres limacas a limo dicimus. Teſtudo etiā dicitur materia: tabulatis contexta & coriis cilicinis aut centonibus & alijs quæ difficulter cōburi pñt cōtecta. Hęc intrinſecus habet trabem quę nuco præfigebatur ferro: & falx vocabatur ab eo q; incuruata eſſet & de muro extraheret lapides. Retro. n. ducebaꝫ trabs funiculis ſuſpēſa vt reducta impetuoſi⁹ feriret. Ideoq; & teſtudo dicta a ſimilitudine reptilis: q; caput nūc exerat: nunc reducat Syrius. Tandem condenſis actę teſtudinis armis Subducto pœni vallo cęcaq; latebra Pandūt pto lapſam ſuffoſſis mœnibus vrbē. Hoc etiā inſtrumētum arietem appellant: ab eo q; aries fronte. i. capite pugnat. Rurſus teſtudines dicūtur loca in ędificijs camerata ad ſimilitudinem aquatilium teſtudinum quę duris tergoribus ſunt & incuruis. q̄ ideo i tēplis ſic fiūt vt ſimulachri imago cœli reddat imaginem quod conſtat eſſe cōuexum. Verg.

Tum foribus diuę media teſtudine templi. Hinc & ſcuta dicuntur teſtudines quæ ſint in teſtudinũ modum curuata. Nam in armorum generibus milites plęrunq; ſumunt ab animalibus noſa. Itẽ teſtudo lyra dicitur: qm̃ mercuri⁹ citharam de teſtudine ſicca meditatus eſt vt Hygi. refert. Hor. O decus phœbi & dapibus ſup̃mi grata teſtudo Iouis o laborum dulce lenimen.

¶ Teſtudinatũ tectũ: qđ eſt deuexũ in. iiij. partes: ſicut pectinatum in duas. Vitr. li. ij. Tecta recidẽtes ad extremos tranſtra traijciũt gradatim cõtrahentes & ita ex quattuor partibus ad altitudinem eduũt. In medio metas quas luto & fronde tegẽtes efficiunt teſtudinata tecta.

¶ Teſtis gñis cõis qui teſtimoniũ p̃fert: ab eo dictus q; tueat ſtatũ cauſę: vel q; añ ſtet: quaſi anteſtis. i. añ ſtans. Hiero. ad euſto. neutro gñi iunxit: cũ inquit. Nec vero inanis ſopor: aut vana somnia q̃bus ſæpe deludimur. Teſte eſt tribunal illud añ qđ iacui: iudiciũ teſte eſt qđ timui. Teſtis vero p̃ teſticulo maſ. gñis eſt: dictus q; virilitatis teſtis ſit. Ver. Magnis teſtibus iſta res agetur. Cõteſtes qui idem teſtificantur.

¶ Teſticulor quod & teſtillor dicitur: ſignificat iumentis maribus fœminas vel fœminis mares admoueo.

¶ Teſtor aris. teſtimoniũ dico. Verg. Teſtor in oc ſuv ſo. Aliqñ teſtẽ facio: vel in teſtimonium addu co: & alterius implorato teſtimonio aſſero. Verg. Vos ęterni ignes & nõ violabile veſtrum Teſtor numen ait. Hiero. in paulo: qđ necui impoſſibile videatur dominũ Ieſum x̃p̃m teſtor: & ſanctos angelos eius in ea parte eremi quę iuxta ſyriã ſarracenis iungitur & vidiſſe me monachos & videre e q̃ bus vnus. xxx. iã per annos clauſus ordeaceo pane & lutulenta aqua viuit. Interdum teſtari eſt precari quia precando ſolemus numina adhibere. Plau. Ipſus tete per ſuperos oĩs teſtatur. Et teſtari teſtamentum facere. hoc eſt voluntatẽ ſupremam teſtificari: quia in eo teſtatus eſt qđ velit. Vñ apoſtolus. Teſtamẽtũ in morte cõfirmatũ ẽ. Aliogn nondũ valet dũ viuit q; teſtatus eſt. Sciẽdũ q; a teſtor qñ ſignificat teſtimoniũ fit teſtificor. qñ vero ſignificat teſtamentũ cõdo fit teſtator & teſtatrix qñ ſignificat precor fit ab eo obteſtor & deteſtor. Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt Atteſtor qđ eſt teſtimoniũ adduco: cõfirmo. Vñ atteſtata fulgura dicta ſunt: quę iterato fiebãt: vȝ ſignificationem prioȝ atteſtantia. Plau. in pſa. Nõne atteſtaris tuane ego cã carnifex cuiq̃ mortali libero aures atteram? Cõteſtor teſtẽ facio: teſtẽ inuoco: vel teſtificando certifico. Ci. L. Flacco. O nox illa quæ pene æternas huic vrbi tenebras attuliſti: cũ galli ad bellum catilina ad vrbem: coniurati ad ferrum & flãmam vocabantur: cũ ego te Flacce cœlum terramq; cõteſtans. Idem Apio pul. De me tibi ſic cõteſtans omnes deos promitto ac confirmo. Aliquãdo cõteſtari eſt ẽ contra teſtari. Hierony. in exod. Q đ ſi bos cornupeta fuerit ab heri & nudiuſtertius & cõteſtati ſunt dñm eius. Lact. lib. vij. Sacris litteris conteſtãtibus non reſurrecturos eſſe impios in iudicium. Et rõne prępoſitionis con põt ſignificare ſimul teſtari ſicut & conteſtes. Conteſtari litẽ quid ſit vide in ordine litterarũ. Deteſtor: obteſtor vehemẽter p̃cor. Proteſtor quod ẽ cauenda & quę fieri non debent manifeſte denuncio.

¶ Teſtatus qui teſtamentũ cõdidit. Cuius contrariũ ẽ inteſtatus: qui teſtamentũ nõ cõdidit. Vnde & ab inteſtato dicim⁹ aliquẽ diem obijſſe. Et in ſignificatiõe paſſiua. Teſtatus dr̃ apertus vulgatus ab omnibus cognitus q; id quaſi oẽs teſtent. Cic. Curi. Aut certe teſtatũ apud animũ tuũ reliquerã qđ ſenſerim. Hinc teſtatior & teſtatiſſimus. Aug. lib. viij. con. Stupebamus audientes tam recenti memorię & ꝑpe noſtris tẽporibus teſtatiſſima mirabilia tua in fide recta. Hircius. Qua notior teſtatiorq; virtus eſſet.

¶ Teſtator qui teſtamentũ fecit: vt eſt apud apo. Vbi teſtamẽtũ mors neceſſe ẽ intercedat teſtatoris

¶ Teſtatio & teſtimoniũ ꝑprie ſunt teſtiũ dicta.

¶ Teſtamentũ dictũ ẽ qđ lit volũtatis nr̃æ veluti teſtimoniũ: vñ & vltima volũtas appellat. Vlpia. Teſtamentũ eſt voluntatis nr̃ę iuſta ſnĩa de eo qđ poſt mortẽ fieri voluerimus. Et ꝑprie qđ perfectũ eſt teſtamentũ dr̃: ſed abuſiue quoq; teſtamẽta appellamus ea quæ falſa vel iniuſta vel irrita vel rupta: itẽq; imꝑfecta ſunt. In ſacris quoq; lr̃is oñe pactũ & placitũ teſtamentũ dicit: vt in p̃s. Aduersum te teſtamẽtũ diſpoſuerũt: ſic Laban & Iacob teſtamentum fecerũt qđ vtiq; inter viuos valeret.

¶ Teſtamẽtarius q; teſtamẽta falſa cõficit. Ci. lib. iij. offi. Nõ de ſiccarijs veneficijs: teſtamẽtarijs furibus peculatoribus hoc loco diſſerendũ eſt

¶ Teſtamẽtarius a. um. qđ ad teſtamentũ ꝑtinet: Vñ teſtamẽtarię tabellę.

¶ Teſſo is. ſi. ſum. i. ſpolio/nudo. Plau. in am. Illic non vult me de vno pallio deteſſere. Verg. Dũ teſſet imaona Aleſus. ¶ Alij texit legũt ęnei. x.

¶ Teſtiuſlicium. vide in dictione licia.

¶ Tetanothra eiuſdẽ formæ ſunt: cuius & pſillothra: ſed pſillotris ad pilos vellẽdos: tetanothris ad erugandã/extendendãq; in facie cutẽ vtimur.

¶ Tetanici a tetano morbo dicti ſunt: cũ muſculi q; ſecundũ ſpinã ſunt: rigẽt ita vt ſe inflectere non poſſint. Id cũ anterior pars afficit: vtſi mentũ pectori annectit. Emproſthotonus cũ poſterior. Opiſthotonus: vtſi caput ſcapulis. Cũ vero ambæ rigent ex ęquo tetanos vocatur: vtſi ceruix recta & imobilis intẽdit: etiã ſi vt ait Celſus quidã minus ſubtiliter & diſcrete his noĩbus vtuntur.

¶ Teter a. um. dr̃ qđ ẽ malũ/fœdũ/pollutũ/crudele & inſuaue: tũ ad mentẽ ꝑtinẽs: tũ ad cęteros ſenſus. Vt tetra bælua: teterrimus hoſtis: teterrimum facinus: teterrima mens. Item tetro aſpectu: tetra voce: tetro tactu.

¶ Tetro as. fœdo: ſeu horridũ/obſcurũ ve facio. Pacu. Beluarũ ac ferarũ aduentus loca tetret.

¶ Tetra gręce latine quattuor: e qua dictione multa cõponuntur.

¶ Tetradoron quattuor palmarũ. Δωρον enim palmus. Plyn. lib. xxxv. Gręci antiqui dorũ palmam vocabant.

¶ Tetragrãmaton quattuor litterarũ. Grãma em̃ littera dicitur.

¶ Tetragonus pe. cor. quadrus quadrangularis: tetragoniſmus quadratio.

¶ Tetrametrũ pe. cor. metrũ quattuor pedũ.

¶ Tetrarcha qui quartã regni partẽ detinet. gręce τετραρχης dicitur.

¶ Tetraplaſius quadruplus.

¶Tetraſtichia ordo ex quattuor:
¶Tetraones inter gña anſeꝛ Ply.li.x.enumerat
¶Tetrici pe.cor.hoſtes triſtes ac ſeueri a ſabinorũ mõte tetrico dicti:qui aſperrim⁹ eſt.Verg.lib.vij. Qui tetricę horrentis rupes montẽq; ſeuerũ.
¶Tetrinnare propriũ eſt anatũ natantiũ:vt illud In fluuijſq; natans forte tetrinnat anas
¶Tetrigometra cicadæ mſ.τεττιξ.n.cicada.μητρα mater.
¶Tethioppobatę teſte Herod.ſũt ppłi in libya
¶Tethys tethys& tethyos.cœli & veſtę filia coiunx neptũni & nympharũ mſ:vt inqt Sal.at Ouid.li.iiij.faſt.videt ſentire illã fuiſſe tytani filiã:q fuit ſaturni frater natu maior. Ait.n. Duxerat oceanus quondã titanida tethyn.vñ & oceanivxorẽ illã fuiſſe conſtat.Quę qñq; p mari ponit. Thetis cũ h in prima & i latino facit gtm thetidis p Pelei theſſaliæ regis vxore:nerei marini dei filia:& achillis matre.Tethys aũt maior filia fuit terræ & cœli Heſiodus in theogonia.τηθυν τεραα τειμητουσ Δεμεθωλοτατοσ γειτοκορουσ ατκυ λομητησ Δειροτατοσωαλορ.
¶Teucer qui & teucrus nomẽ ppriũ troianorũ regis:quo etiã noĩe dict⁹ eſt telamonis filiꝰ. Teucer a.um.idẽ qđ troianus:vt eſt apud Verg.
¶Teuchos latine vas:inſtrumentũ:volumẽ liber hinc pentateuchus.
¶Teuta regina illyricoꝝ q̃ ob caſtitatis meritum meruit vt lõgo tẽpore viris fortiſſimis imparet:& romanos ſępe frangeret.
¶Teutates pe.p.lingua gallica dict⁹ ẽ Mercuriꝰ: q̃ ab illis humano ſanguine placabat.Hũc Plato inuẽtorẽ fuiſſe geometrię & aſtronomię atq; talorũ ſcribit.Luc.li.i.Et q̃bus īmitis placat ſanguine diro:Teutates horrẽſq; feris altaribꝰ heſus.Lact. li.vij. Galli heſũ atq; teutatẽ humano cruore placabãt deos: q ſane feralis rit⁹ diu ſtit apd Italos ſtetit q latialẽ Iouẽ & ſaturnũ hũana placabãt ho
¶Teutrania vtingt Ply.lib.v.troadis pars (ſtia eſt in mediterraneo.
¶Texo is.texui.textũ.ppie telã ſtruo.Teren.in heau.Texẽtem telã ſtudioſe iꝑam offendim⁹.Per trãſlationẽ texere ponit p cõponere/facere/fabricare/ſcribere/colligare:vt hiſtoriã/tabellas & huiuſmõi.Hier.in plo.li.ꝛ. Q̃ q̃ diuerſo ſcribant metro:tñ eiuſdẽ numeri texunt alphabeto.i.cõponũt vel colligant. Aliqñ p ornare:pferre:vt negle ctũ crinẽ more texere. & alia hmõi.Hui⁹ cõpoſita ſunt attexo qđ ẽ appono. Aug.li.xv.ci.dei.Nam oĩa q̃ geſta narrãt aliqd ẽt ſignificare putãda ſunt ſed ppter illa q̃ aliqd ſignificãt ẽt ea q̃ nihil ſignificãt attexunt. Cõtexo cõpono:cõiũgo.Verg.li.iij. Cũ iã hic trabib⁹ cõtext⁹ acernis ſtaret equus. Detexo qđ textũ erat deſtruo.interdũ etiã valde texo:finio: pficio.Var.Viminib⁹ molliq; paras detexere lũco.nã de nõ minuẽtis ẽ: ſ; augẽtis inquit Ser. Intexo intus texo/inecto/iuoluo.Ver.li.iij. Ge.Vtq; purpurea itexti tollãt aulea Britãni.i.intus texti.Et li.ij. Illa tibi lętis ītexit vitib⁹ vlmos i.innectit. Prętexo ante texo.Retexo & ſubtexo: qđ eſt iuxta:ſeu ſubtus texo.Ply.li.x.Quapꝑter vt ingeniorũ p̃dictorũ ita & reliq̃ ſubtexere diſſerta-
¶Teudamedus nom̃ patris pelaſgi:vt inqt (tio
¶Textim aduerbiũ.i.texẽdo. (Home.li.ii.Ili.
¶Textilis & hoc le.pe.cor.qđ texẽdo factũ ẽ: vt textilis corona:& textilis veſtis.añ cuiꝰ vſum fuit nexilis veſtitꝰ vt docet Luc.Nexilis añ fuit veſtis q̃ textile tegmẽ.ęgyptii primi inuenerũt textilia.
¶Textor & textrix q vł q̃ texit.Textricula dimi.
¶Textura opꝰ ſiue actꝰ ipẽ texentis. (a textrix
¶Textrina penul.correpta.locus in quo texitur. qđ & textrinũ dr.Vñ Ci.accuſat Verrẽ q; nulla domus in ſicilia locuples fuerit vbi ille non textrinũ inſtituerit.Interdũ etiã teatrina dr ars:ſeu ſcientia texendi.Ply.li.xi.Quã nõ ad hoc videt pertinere crebra tapexitas telæ & quędã politura artis ipſa per ſe tenax.ro.textrinę.
¶Thalamus pe.cor.coniugis vtiũq; cubiculũ. hinc epithalamium.
¶Thales fuit vnus ex ſeptẽ grecię ſapiẽtibus:q eodẽ tpe in gręcia fuerũt.hic obiit cũ certamẽ ſpectaret ęſtu actiti fatigatꝰ.hic fuit geometrię penes graios primꝰ repertor:& naturę rerũ certiſſimꝰ explorator & aſtrorũ peritiſſimus cõtẽplator qui reperiſſe ferẽ tẽporũ ambitus:vẽtorũ flatus:ſtellarũ motꝰ:tonitruũ ſonora miracula:ſyderũ obliqua curricula:ſolis ānua reuerticula.Eius illud ẽ cũ forte ĩterrogaret qd eſſet difficile. ſeipm noſſe.Illud quoq; cũ ſciſcitaret quó optime & iuſtiſſime viueremus;ſi quę in alijs reꝑhendim⁹:ipſi nõ faciam⁹.
¶Thallaſſicus color:q ſimilis ẽ fluctibꝰ marinis gręci.n.thallaſſan mare dicũt.Plau.Neſcio q̃s te cũ incedit ornatu quidem thallaſſico.
¶Thalaſſometra dr maris mẽſor.Amb.li.hexa. Geometrã audiuim⁹ thalaſſometrã nũq; audiuim⁹
¶Thalaſſio carmẽ nuptiale ita dictũ a voce:quã in nuptijs afferebãt:q̃ erat thalaſſius:lege Liuium Var. ſcribit thalaſſionẽ in nuptijs ſignũ eẽ lanificij.thalaſſionẽ eñ vocabãt quaſillũ vas lanificijs aptũ.Pluta. vero hãc in nuptijs vocẽ primo habitã fuiſſe affirmat:q; græci thalaſſion lanificium vocant:ea ratione vt prouocarentur virgines ad opera/& potiſſimum ad lanificia.
¶Thalia cũ accẽtu in añpe.a θαλλω germino:vel vireo.qm̃ in lõgũ tꝑs poetaꝝ laus parta vireſcat.nã gręce θαλια cũ accẽ.in pe.vna gratiarũ.
¶Thali dr in porris& cepis & allio medij ſtipites θαλλειμ.i.vireſcere.vñ & p germĩe arboꝝ ponit
¶Thaleſtris regina amazonũ:quã alij minitheã vocãt.Hæc cũ trecẽtis mulieribꝰ occurrit.xxxv. dierũ inter cõfertiſſimas gentes/itinere facto Alexãdro in hyrcania res gerẽti vt liberos ex rege ſuſciperet:& vt viſa eſt vterũ impleſſe diſceſſit.
¶Thanatos latine mors:a quo athanatos imortalis.Eſt & thanatos inſula in oceano gallico Britanniæ proxima (vt Solinus refert)frumentarijs campis felix. In ea nullus anguis viuere poteſt: quin aſportata alicũde terra angues illico perimit dicta thanatos a morte ſerpentium.
¶Thaſiũ genus vini a thaſſo inſula maris ægæi vna ex cycladibus quę a thaſo phœnicis filio qui eam incoluit dicta eſt:vel a thaſone neptũni filio. Sic thaſię vites.Verg.li.iij.geo. Sunt thaſię vites ſũt & mareotidis albę.Et thaſia nux quę amygdala a thaſo thracię inſula.
¶Thaſij populi in thaſo habitãtes:fuit hæc inſula aurea vocitata propter aurum:quod illic effodiebatur.
¶Thauma apd græ.miracĩm & admiratiõeꝫ ſigt.
¶Theatrũ latine viſoriũ a Caſſiod.ſpeculatoriũ

a Cypriano dr: a θεάομαι: qđ est video q turba cõueniẽs eminus videat & videat. Est aũt ędificiũ in hemicycli spẽm factũ ad vidẽda spectacula idoneũ. Aliqñ tñ ponit pro spectaculo. Mar. Quicqđ i orpheo rodope spectasse theatro dicit: exhibuit Cæsar arena tibi. Aliquãdo pro multitudine spectante: vt magno theatro hęc acta sunt. i. multis spectantibus.

¶ Theatricus a.um. nomẽ possessiuũ. Aug. li. iij. con. Rapiebãt me spectacula theatrica plena imaginibus miseriarum.

¶ Theatralis & hoc le. idẽ qđ theatricꝰ: seu qđ ad theatrũ pertinet. Vñ dicimꝰ theatralia spectacula.

¶ Theatridion dimi. forma greca a theatro. Var. li. iij. de re rust. Inter has exteriores gradatim substructũ vt theatridion auiũ mutuli crebri in oĩbus columnis impositis sedilia auium.

¶ Thebe es. & theba ę. & thebæ arũ. Ouid. de fine Quid referã asopõ quem cepit martia thebe. Stati. viij. the. Viue superstes ait direqꝫ ad mœnia the bę Solus abi. & li. xi. Aut danais adiice rogos aut pĺia thebis. Noĩa quarũdã vrbiũ: quarũ vna fuit in ęgypto: a busyride ęgypti rege cõdita: quę grece heliopolis. i. solis ciuitas/ambitu. cxl. stadio. vt refert Herod. Vrbs insignis publicis priuatisq; ædificijs: quã Ply. totã pensilẽ fuisse scribit: q cẽtũ portas habuit: in quarũ singulis memorat. cc. custodes excelluisse equis & curribus: subter quã reges soliti erant maximos exercitus armatorũ educere nullo ex oppidanis id sentiẽte. Iune. Atq; vetus thebe centũ iacet obruta portis. Ab hac (teste Ply. li. xxxvi.) regio thebaica æthiopię cõtermia cognoĩata est. A qua thebęi cũ diph. & fructꝰ palmarũ eiꝰ thebaides & thebaicę dicunt a Ply. Alia thebe fuit in bœotia a cadmo agenoris filio cõdita: quã amphion muris ornauit. Bacchi & herculis clarissima patria: ab Alexãdro magno post ea euersa: quę & draconigera dr: qa a cadmo cum quinquaginta ex dracone ab ipo interfecto natis cõstructa fuit. Var. tñ li. iij. de re rus. scribit hanc vrbẽ ab Ogyge ædificatã. Ab hac thebani dicti sunt. Hanc heptapylos vocat Apul. ab eo q septẽ portas habebat inclyta duobus ducibus Epaminunda & Pelopida. Hæc etiã dicta fuit Dircea a Dirce fonte. Vñ & a statio dirceus ager thebanus vocat. Hinc pindarus poeta lyricorũ princeps habuit ortũ. Bacchus in aphrica vrbẽ condidit thebas. Vñ Hiero. in com. epi ę ad gala. Prętereo thebas libeti quas in aphrica cõdidit: q ciuitas nũc thebestis dr. Alia in thessalia: a qua etiã thebani & thebæi. Fuit & thebe in italia ciuitas: Fuit & alia thebe Homero teste in cilicia Andromaches vxoris hectoris patria. Vñ Ouid. Nec cruciere minus q cũ thebana cruentũ Hectora thessalico vidit ab axe trahi. Alia fuit in lucania ab Aonijs colonis cõdita: quã interijsse auctor est Cato. Fuerũt & thebę corsicę. Est & thebe nomñ virginis e cuiꝰ gremio gemmæ colũbæ: vt ẽ in fabulis cũ euolassent: altera ad hãmonis fontẽ tetendit & ibidẽ rñsa dedit: altera ad syluã dodoneã vbi futura mortalibꝰ pcinuit.

¶ Thebais aidis. vel idos. Et hęc thebaida dę. ab accusatiuo greco formatũ nomñ sicut ptis & ptida ęgypti regio a thebe denoĩata. Q đ nomẽ põt esse patronymicũ a thebe. Quo noĩe etiã appellatũ ẽ Statij opus: in quo de thebis tractatur.

¶ Thecla nomẽ ppriũ mulieris sanctissimę.

¶ Theca vagina: sepulchrũ: loculus.

¶ Thelphusa vrbs prope orchomenũ archadię a thelphusa. ladõis filia nomẽ habẽs. Telphussa x̃o sine h. & p duplex ss. alia vrbs in archadia telphusiũ: sine tilphossiũ ẽ in bœotia vbi laudatꝰ bacchꝰ est a pindaro. ¶ Telphissa fõs cuiꝰ aq̃ frigꝰ tiresias vates cũ senex potasset & ferre nõ potuisset extin-

¶ Thema atis. latine positũ seu positio dr. (ctus ẽ

¶ Themistocles nomẽ viri atheniẽsis clarissimi. hic cũ ab ingrata pria exul factꝰ esset & a xerse princeps exercitus aduersus atheniẽses magno cũ honore creatus: cũ videret patriæ suę ingẽtis cladis periculũ im inere hausto tauri sanguine seipm interemit: ne aut regi de se merito infidelis eẽt nõ pugnando viriliter: aut patriæ suæ hostis atq; oppugnator videretur. Vide Plutarchum

¶ Thensę vt docet Asco. sunt sacra vehicula põpa ordinũ & officiorũ: sic dictę q añ eas lintea tẽdunt q gaudẽt manu tãgere q deducat: vel ἀπὸ τοῦ θείκω. i. are diuina. Et sic p th. scribr. Cic. de haruspicũ respõsis. Te appello lẽtule cuiꝰ sacerdotij sunt thensę curricula pcentio ludi libatiões. Liui. li. v. Quę augustissima vestis ẽ thẽsas ducẽtibꝰ triũphãtibus ve ea vestiti medio ędiũ eburneis sel

¶ Theoria cũ accẽtu in pen. latine spe (lis sedere. culatio & intellectꝰ dei. Hic theoreticꝰ speculatiuꝰ Greece eñ θεάομαι cõsydero: cõtẽplo. Amb. lib. hexa. Nãq; istarũ artiũ aliæ sunt actuosę: q sunt in corporis motu aut sono vocis. Alię theoreticę: q vigorẽ mẽtis exercẽt. Idẽ ad simplicia. Vbi legis diuinę pcepta numerauit: atq; annunciauit ppĺo theoriã: postea intelligibilis illiꝰ arcæ testimonijs vel cãdelabri vel thymiamatis locutusꝰ imolauit (hostias.

¶ Theorema atis speculatio.

¶ Theoresis. cõtemplatio.

¶ Theos deus. A quo multa per cõpositionẽ fiũt

¶ Theologia ratio siue sermo de diuinitate.

¶ Theoleptus numine afflatus.

¶ Theodectes nomẽ philosophi discipuli Aristotelis: cui oratoriæ artis libros donauit. Vt eos tãq; suos ederet. Hic fertur multę memorię fuisse.

¶ Theomachus penultima corre. deo repugnãs latine dicitur.

¶ Theomenia ira diuina.

¶ Theogonius genitus ex deo.

¶ Theophrastus philosophus fuit ex cresso lesbi oppido tyrtamus initio vocatꝰ. Hic peripatetico rũ eloquentissimus doctissimusq; fuit: qui ex diuinitate loquendi nomẽ inuenit. Hic dicere solebat doctũ hominẽ ex omnibus solũ neq; alienis locis peregrinum esse: neq; inopem amicorum. Dictus Theophrastus. quasi diuina eloquentia. a theos deus: phrasis eloquentia.

¶ Theophilus nomen ppriũ: quo significat dei amor: theophiles pius amãs deorũ.

¶ Theosebia pietas cultꝰ dei: theosebes pius reli-

¶ Theotocos deum pariẽs: genitrix dei. (giosus

¶ Theodorus cũ accentu in pen. propriũ nomen virí: quasi donum dei.

¶ Theodosius nomẽ ppriũ duorũ Ro. principũ.

¶ Theopompus nomẽ ppriũ tragici: & oratoris Quo nomine etiam dictus fuit vnus Spartanorũ Cuius meminit Quintil. et etiã Valeriꝰ Maximus.

¶ Theognis fuit poeta grecus: de quo plato in li.

de legibus: cuiꝰ opus incipit. ὡ ᾱ ρ᾽ ἀλητουσ υἱὲ Διοσ τεκοσ ουποτε σειο λησομαι ἀρχομενοσ: ουδε ἀποτωμομενοσ.

¶ Theon nomñ pictoris famij. de quo Quīt. li. xij. de insti. ora. alter mathematicꝰ g scribit de spiritibus ad Ptolemeū astrologuz: alter etiā interpres Apollonij rhodij.

¶ Thera insula sub eubora iuxta atticam. De qua Ply. li. iiij. Protinus ab Io. abest thera. xxv. millibus passuum. In ea est Eleusis ciuitas: vt libro. iij. Ptol. refert. Ab Herod. thera ponit insula lib. iiij. quā Iusti. putat therānen: alij corsicam.

¶ Theriace siue theriaca: a q̄ & theriaci pastilli nominant qđ e viperarū carnibus cōstent: aut certe contra bestiarum venena proficiant. Dicta ἀπο του θηριακη: hoc est a feris siue beluis vocitata q; hæc cōpositio aduersus omnes beluas venenatas instituta sit: admiscent ei viperinę carnes. Hācvulgus tyriacam a tyro serpente appellat.

¶ Theriotrophion locus vbi feræ alunt. Varro libro tertio de re ruſ. Sylua erat supra quinquaginta iugerū maceria septa quod nō leporariū sed theritrophium appellabant falso.

¶ Theristrū velamē vel vestis tenuis: qua vtebātur mulieres palestinę. Hier. in Gñ. Quę depositis viduitatis vestibꝰ assumpsit theristrū. Et apud Esaiā. In die illa auferet dñs ornamentū calceamētorū & palliola & linteamina & theristra.

¶ Thermę inuentę sunt ad excutiēdū de toto corpore sudorē. Sunt enim balnea ea certe loca: quæ aut calētibus aquis: aut ipso sine fornice igni calefacto lauādi sudandive vsibus deputata thermas vocauere. Nam θερμον greci calidū dixerūt a θεροσ æstus. Quę autē proprie ad sudandū loca habentur: ea Seneca in epistolis sudatoria nūcupat Quid inquit cū sudatorijs: omnis sudor per laborē exeat. In quibus vero descendimus vt lauemur balneas vocamus & balnearia. Est & therme ciuitas in thracia: vnde thermaicus sinus.

¶ Thermopylæ pe. cor. mons lōgissimus: q̄ incipiens a leucade in occidēte & in ægæū mare haud longe a Demetriade protēdēs fauces habet angustissimas iuxta quas calidæ aquæ scaturiunt. Ideo a caliditate portarum nomen inditū est. Pylas. n. portas greci noiant: & thermon calidū. Ibi enim sunt: vt inquit Stra. thermę idest calidę aquę herculi cōsecratę. Liui. li. xxxvi. scribit iugū thermopylarū ita mediā greciā dirimere vt apennini dorso Italia diuiditur. Et qa calidę aquę in ipsis faucibꝰ sunt: Ideo inquit. thermopylę locus appellatur nobilis lacedæmoniorū aduersus psas morte magis memorabili q̄ pugna.

¶ Thermopoliū locus vbi calida excitamenta & potoria vēdunt. Plau. in Cur. Tum isti greci palliati capite operto: qui ambulabāt semper videas bibentes in thermopolio.

¶ Thermifacio significat esculētis atq; poculentis ingurgitatis & exhaustis in thermopolio calefacio. Plau. in sti. Me hercule vero eo q̄tum potest iā ne exta cocta sunt: qđ thermifecerat.

¶ Thermodoon siue thermodon cappadocię fluuius. q̄ est regio asiatica: vt Ply. Stra. & Iustinꝰ tradunt. Iuxta quem olim Amazones confederunt. Quarū regina: vt Diodo. refert in ostijs thermodoontis vrbē cōdidit. Thermiscirā nūcupatā priꝰ Onyzacha: postea Cæsareā. Est etiā thermodon oppidū cappadocię. A thermodon fit adiectiua thermodōtius: thermodoōteus: & thermodōtiacꝰ Vñ pugnæ amazonū appellant thermodōtiacæ. Prop. Qualis amazonidū nudatis bellica mammis. Thermodonteis turba lauatur aquis.

¶ Therō nomñ regis hispanię citerioris q̄si ardēs.

¶ Therioma vlcus virilū interim & sedis & partiū altarū multo ac nigro sanguine mali odoris astra fit caro & corrodit. Ex quo nasci qñq; solet hetpes esthiomenos (ita vocat vlcꝰ) qñ serpēdo corpus ossa vsq; deuorat inequale ac cornūsimile.

¶ Therpsicore vna fuit ex nouē musis: a τερπω μαι: quod est delector.

¶ Thersilochus nomē viri ꝓprium.

¶ Thersites pe. pro. fuit grecus quidā vir: quo nō deformior alter venerat ad troiā: lingua ve protervior alter. Iuue. Malo pater tibi sit thersites dū mō tu sis Aeacidę similis.

¶ Thesaurus & thesaurū dicit. Et est vt Paul. Iurisconsultus inquit vetus quędā depositio pecuniæ cuius nō extat memoria vt iam dominum non habeat. Sic enim fit eius qui inuenerit: qđ nō alterius sit: Alioquin si quis aliq̄d lucri causa: vel metꝰ vel custodię cōditum sub terra nō est thesaurus: cuiꝰ etiam furtum sit. Aliquādo tamē thesaurus dicit: cuius extat memoria & dominū habet: vt in euāge. Vbi est thesaurus tuus ibi & cor tuū erit. Ponit & interdū pro loco in quo aurū vel alia ꝓtiosa recōduntur: vt est illud. Et apertis thesauris suis obtulerūt ei munera: aurū: thus & myrrhā. i. capsis vel vasis. Nōnunq̄ in malū accipitur: vt Plau. in am. Qui domi vxorē meam impudicicia impediuit teneo thesaurū stupri. Idē in ru. neutro genere ꝑ auro seu argento posuit. quicquid ineſt graue quidē thesaurum: hic ego ineſſe reor.

¶ Thesaurariū locꝰ in quo seruāt thesauri. Aug. sup psal. Inueniūt nūmos & ponūt in thesaurario

¶ Thesaurizo as. thesaurꝫ colloco repono i depo

¶ Theseus ꝓpriū nomē athenarū regis ęgei (sito & ethrę filius. Hic virtutis herculeę æmulus post p̄ clara edita facinora extorris patria factus in insulā syrū nauigauit: vbi periit interēptus a Nicomede: vel vt quidā volūt ex loco edito post cœnā deambulādo delapsus. Primꝰ instituit athenis panathenea: hoc est cōmunez celebritatē in honorem Minerue quę greçe athena noiatur. Idē in Isthmo funebres ludos instituit. Hiꝰ gesta natales & obitū scripsit Plutarc. De quo scripta fabula est noie theseis. Hinc illud Iuue. rauci theseide codri.

¶ Thesis latine positio figura q̄ distinguit sensus oronis p cōmata. i. subdistinctiones quas nos virgula signamus per colla. i. mēbra: nos duobꝰ punctis per periodos. i. terminos finita sentētia puncto. Dicta positio vel positura: quia punctis positis cōuenientes denotat sensuū partes: vel qa ibi vox pro interuallo dictionis deponitur.

¶ Thessalia regio grecię quę sub attica olim cōprehendebatur ex vna parte Bœotiā ex altera macedoniā habens. Prius æmonia ab æmone rege: & Pelasgis: & conargo atq; hellas. Vnde reges Hellenes: vt Plyn. lib. iiij. refert. Dicta thessalia a thessalo ęmonis vel Iasonis & medeę filio. Hanc Homerus argopelasgicon nominat. Et Stra. libr. decimo scribit dictam fuisse priscis sæculis Pyrrheā

a Pyrrha deucalionis vxore. In hac natus est græcus rex: a quo grecia. Ibi Deucalion cū vxore pirrha: quorum tēpore (vt inquit Aristoteles) ingēs imbrium illuuies maiorem partem populorū thessaliæ absumpsit pancis qui ad montiū culmina se se receperant conseruatis: inter quos deucalion p nasum petierat ratibusq; ad se cōfugiētes per suma pnasi iuga benigne fouebat. In thessalia sunt mōtes. xxiiij. quorū nobilissimi Peria parens domusq; musarū: Pelion & Ossa gygātū bello memorati. Itē Pind⁹ & Othrys lapitarū sedes: itē olympus. Flumina eg: vt scribit Herod. sunt apidan⁹: Enipeus: onochon⁹: pamisus: peneus: & phœnix A thessalia fit thessalus a. um. penul. cor. & thessalicus lica. licum.

¶ Thessalonica pe. prod. vrbs metropolis macedonię: a qua thessalonicēses dicti sūt populi. Hęc fuit patria theodori gazę: q ętate nostra in vtraq; lingua doctissimus habitus est: qui e greco in latinū librū de animalibus Aristotelis traduxit: & alia multa opera edidit.

¶ Thesmophoria cerealia latine ē sacra cereris q̄ greece dicit thesmophora: quasi legifera. Prima. n. ceres leges inuenisse proditur: quia ante frumētū inuentū homines sine lege vagabātur: & ex agrorū diuisione primo nata sunt iura. Oui. Prima dedit leges cereris sunt oīa munus. Greci θεσμοφορον legis latorē appellant: & legiferum.

¶ Thespię oppidū liberū in bœotia ad radicē parnasi: vt inquit Ply. vel Stra. inquit heliconi pximū: thespias nobilitauit Praxitelis cupido a glycerio meretrice ibi consecrata. Hinc thespiades dictę sunt musę seu nymphę thespias incolentes.

¶ Thespici populi sunt grecię.

¶ Thestylis nom̄ propriū mulieris: de qua Verg. in buccolicis.

¶ Thestor fuit vir troianus Calchantis pater.

¶ Thesiphone vide retro thisiphone.

¶ Theta nomen est litterę greceę: quę vim detinet th. aspirati.

¶ Thetis nom̄ mris achillis: de q̄ supra in dictiōe tethys: de nuptiis hui⁹ Luci. facit pulcherrimū dialogū: cui⁹ verba greca ponā m'to⁹ loco latino⁹ ειδεσ ω γαλην η χθεσοια εωοι ησεμη εριστα ρα το δειωρον. & subdit μηλομτι ωαγκαλον φρυσουν ολον ω γαλην η εωεγερατο δε η καλην λαβετω. κυλιν δουμενον δε τουτο ωσ ωερ εξεωιτη δεσ ηκε ενθα η ρατε και αφρο διτη και αθηρα κατεκλιρωτο αη ωειδη ο ερμησ αρελομενοσ εωελεξετο τα γεγραμμενα

¶ Theuthras fuit cilicū ac mysoꝝ rex. a quo theuthramia regio: & theuthrana vrbs iuxta pgamū.

¶ Theumesus pe. p. mons bœotię a quo leo theumesius dictus inauditæ magnitudinis: qui oībus terrori erat: quem Hercules adhuc pene puer occidit: eiq; pellē detraxit: qua postea pro pallio semp vsus est. Est etiam hoc nomine fluuius & regio & paruuū oppidū in thebanis finibus. Hic leo a Ioue in cœū translatus dī: vt glorię herculis consuleret: qui eum inermis occiderat.

¶ Theutoni pe. cor. populi germanię q & theutones & theutonici dīr. Luc. li. vi. Cantaber exiguis & lōgis theuton⁹ armis. Hi vt Pōp. scribit loca in colūt ppe mare aciacū. Hi duce theutholoco Romanorū fines inuaserunt: quos Marius deuicit.

¶ Thlasias dicitur qui habet testiculos attritos.

¶ Tholus greca dictio: qua significat veluti scutū breue qd medio intecto ponit in quo trabes coeunt: & ad quod doua suspendi cōsueuerūt. Verg. li. ix. Si qua ipe meis venatib⁹ auli suspēdit ve tholo aut alta ad vestigia vexi. Quidam accipiūt tholum pro testudine alicuius edificij: siue pro domo rotunda. Ouid. li. vi. fast. Mox didici curuo nulla subesse tholo.

¶ Thorax latine pectus: vnde & munimentū siue laneū: siue ferreum: quo pect⁹ protegitur: thorax appellatur. Sta. li. th. Propugnat pectora thorax Iulius Pol. scribit thoracem esse quicqd anteroris dumtaxat partis colloq; vsq; in coxēdicem p tenditur quem conficiunt crates costarum Qui & ολμοσ hoc est mortariū dicitur. Medici tñ in resectionibus humani corporis thoracem accipiunt inane quiddā in pectore extremas costarum partes vtrinq; contingens. Vnde legimus Plyniū dicentem. Thoracis vitia purgat: quę vs intra septa pectoris continent. Et Cor. Celsus docet thoracē tussi obnoxiū. Amb. li. hexa. accipit pro ea parte in quam alimēta recipiūtur. Ait em̄ thorax vt suscipit alimenta ita superflua ciborum & succos salubres sanguinemq; discernit. Iuuen. pro tunica q̄ tantū pectus tegit cuiusmodi infantes gestare moris est. Viridē thoraca iubebit. Sue. de Augu. Hyeme quaternis cū pingui toga tunicis: & subuculæ thorace laneo & femoralib⁹ & tibialibus munieba tur. Est etiā qñ thorax turrim significet: & est gñis mas. a cuius actō greco θωρακα: quidā hęc thoraca cę. declinant. vnde thoracatus.

¶ Thoracatus qui thorace indutus est. Ply. libro xxxv. Parrhasius pinxit nauarchum thoracatū.

¶ Thoa fuit vna ex nymphis filia Oceani: & tethyos.

¶ Thoas antis. fuit rex in taurica regione: de quo Oui. li. iij. de pon. Regna thoas habuit mæotide clarus in ora: Nec fuit euxinis notior alter aquis. Alter rex lemni fuit liberi patris filius: & pater Ili phyles. Fuerunt alij hoc nomine.

¶ Thomas nomen hebraicū viri proprium.

¶ Thon thonos fuit primus: qui apud ęgyptios medicinam in artē redegit. Alter fuit rex canopi. Thoon vero per geminū oo. fuit vir troianus.

¶ Thoota phorci filia ex qua polyphemū neptū nus genuit.

¶ Thous fuit vnus ex principibus troianis

¶ Thracę es. & thraca æ. & thracia. Europę regio inter partes scythiæ posita: Macedoniā sequēs: q̄ a septentrione Istrum habet: ab oriente pontū: A meridie ægeum mare. Olim scython: postea thracia a thrace Martis filio seu ab aspitate dicta. Grece enim θραχυσ asperum dicit. Est em̄ regio vt Pōpo. scribit: nec cœlo nec solo tractabilis: & nisi mari ppior ē infœcūda frigidaq;. Habet feros homines aspero cultu. In ea sūt vrbes celebriores Apollonia. Enos Nicopolis: Byzātiū: Perinthos Lysimachia: Calipolis: amnes sunt hebrus & nestos. Mōtes hemus: Rhodope & orbelos. A thracia fiūt adiectiua thrax: thracus: thracius: & thraē sis. a thrax fit fœminīnū thressa vel thraissa diuisa diphthōgo. & adiectiuum thraicus & thraicius. Item a threix quod thracēsem iudicat fit fœminīnum thressa & threissa. Et adiectiua threicus: threi

cius:de quibus habentur exẽpla apud poetas.
¶Thraſceas ventus qui & thacias & thraſcias dicit. Ariſto. Poſt argeſten ventũ flat thraſceas ſpirat inter ſeptẽtrionẽ & occaſum ſoliſtitialẽ.
¶Thraſyllus nomen viri ꝓpriũ: & latine dicit temeratius audax.
¶Thraſybulus vir athenienſis. de quo æmilius ꝓbus ait: q; ſi p ſe virtus ponẽda ſit dubito an hunc primũ oſium ponã. Illud ſine dubio neminẽ huic prefero fide: cõſtãtia: magnitudine animi: & amore in patriam. Hic athenas a triginta tyrãnis oppreſſas in libertatem redegit. Fuit & alius Mileſiorum tyrannus.
¶Thraſymedes fuit filius Neſtoris.
¶Thraſus nomẽ viri quod apud nos fiduciam ſignificat: quę græce θρασος dicitur.
¶Thraſumenus pe. pro. lacus in agro peruſino: quem ſemel totũ arſiſſe ſcribit Plyn. libr. ſecundo De hoc Ouid. li. vi. faſt. Sunt tibi flaminius thraſumenaq; littora teſtes.
¶Thraſo nomẽ viri propriũ apud terentiũ
¶Threnos generis neutri latine dicit lamentum qđ in funeribus fit: quo primũ Symonides vſus eſt apud græcos. θρηνος eũ planctus dicitur.
¶Threnodia cantus lugubris.
¶Thrips tinea: ἀπο του θρηπτειν: qđ ſignificat terere. i. frangere.
¶Thryus untis. vrbs in helide. A thryunte athenienſi conditore dicta. Eſt & fluuius helidis qui in alpheũ decurrit: de quo Home. li. ij. Ili. meminit.
¶Thronus a nris ſedes ſiue ſoliũ dr: q̃uis in ſcripturis ſacris throni quãdoq; nõ pro cathedris ſed ꝓ virtutibus aliquib⁹ in cœleſtib⁹: in quibus deus ſemper ſedeat: quaſi in quadriga ſua ponatur.
¶Thyas bacchi ſacrificula.
¶Thucydides is. & dę. ꝓpriũ nom̃ hiſtorici græci
¶Thyaſus ſaltatio & choreа dicitur: quæ baccho exhibebat a θυω ſacrifico. Ver. Inſtituit daphnis thyaſos inducere baccho.
¶Thyeſtes fuit filius Pelopis ex hippodamia: & Atrei frater ac tãtali nepos: de quo poetę ſcripſerunt. Inde thyeſtęus a. um. Ouid. libro. xv. meta. Neue thyeſtęis cumulemus viſcera menſis.
¶Thyella a noſtris procella dicitur. ponitur q; ab Homero pro vna harpyiarũ
¶Thurinus genus eſt piſcis marini: Thurinũ oppidũ inter duos amnes cratim: & ſybarim: vbi herod. condidit hiſtoriã. Taurini populi ſunt: quos Plyn. in tertia Italię regione collocat.
¶Thurion ciuitas fuit in ſinu tarentino: quę vt q dã putant etiã thurana vocatur.
¶Thunnus per duplex nn nomen piſcis.
¶¶Thus & thuſcia vide in dictione thus.
¶Thymbra genus herbę aromaticę abũdãtis in phrygia: quã thymalẽ vocam⁹. Verg. li. iiij. geor. Et grauiter ſpirãtis copia thymbrę. Herba hęc eſt calida & ſicca: & latine dicit ſatureia: a ſatyris: ꝙ ſint in venerem nimis hęc animalia prona.
¶Thymbręus apollo dictus ẽ ab agro troię vicino thymbræ pleno: in quo eius eſt nemus & tẽplũ Sane p ę ſcribit qa a θυμβρη. In deriuatiõe eñ h̃ diphthõgũ ſępi⁹ mutat vt αἰτνη ætnæus. Ἀιρκη dircæus. κρητη cretæus. vel thymbreus: quaſi το ομβραθειον: hoc eſt imbres excitans.
¶Thymele pe. cor. nomẽ mulieris: q̃ prima ſaltationẽ i ſcęna docuit. Græci thymelen ſcęnã vocãt hoc eſt eã theatri ptẽ: vbi geſtiũt hiſtriones. Mar. Qua thymelen ſpectas derideorẽq; latinũ. Suidas ſcribit fuiſſe aram in theatris thymelen.
¶Thymelici ludii hiſtriones. Vñ a Victr. dictũ eſt Scænici & thymelici græce ſeparatim noiantur in decretis diſ. vlt. de cõſe. ſacerdotes admonent. de cõſuetio ſurgere debere anteq̃ thymelici ingrediãt
¶Thymiama atis. odor ſuauiſſimus thymi natura referens. Hoc incẽdebat in ſacrificiis: appellabantq; græci thymiateria vaſa οσμηνα quæ maiores noſtri acerras dixerunt.
¶Thymus & thymum herba apibus gratiſſima. Verg. Dũq; thymo paſcent apes: dũ rore cicadę. Macer. Si deſit thym⁹ ꝓ thymo ponere thymbrã Precipiũt medici. Sũt aũt thymi duo gña. albũ. ſ. & nigrũ. vñ bithymũ mel qđ ex vtroq; thymo collectũ eſt. Et thymus vt inqt Iul. Pollux verrucula ẽ egyptię fabę magnitudine ſcabra & ſubrubẽs ſanguine cuius ſũma pars: vt Celſus inquit florẽ thymi repſentat in genitalib⁹ ſede fœminib⁹ palmis & inferioribus pedũ partibus.
¶Thymallus gñs piſcis ꝓtioſi: de quo Ambr. li. hexa. Neq; te inhonoratũ noſtra perſecutiõe thymalle dimittã: cui a flore nomẽ inoleuit: ſeu ticini vnda te fluminis ſeu amœni atheſis vmbra nutrierit flos es. Quid ſpecie tua gratius? quid ſuauitate iucundius? quid odore fragrantius? Quod mella fragrant hoc tu corpore tuo ſpiras.
¶Thyoneus cognomẽ bacchi qđ a θυω ꝓ ſacrifico deductũ putant: qđ illi adhuc inter humanos verſanti ſacrificia reddebantur.
¶Thyre ciuitas meſſeniorũ: Sed diu⁹ Auguſt⁹ lacedęmonijs aſcripſit: q; Meſſenij cũ Antonio ſentiſſe viderẽtur Papi. Et lacedęmoniũ thyre lectura cruorẽ. Hinc thyreaticę ſpartanorũ corollę quędã appellatę. Sciendũ eſt thyrę numero plurali/genere neutro per ſynęreſin efferri. θυρεα και θυρη etiã ſi numero ſingulari. Thyrea quoq; dici põt Strab. thuriam appellat. Eſt & thyreum oppidum in Archadia. thyrę etiam græce latine oſtia dicuntur. A quo thyridion oſtiolũ.
¶Thyrſis nomẽ paſtoris ꝓprium
¶Thyrſus virga & caulis cuiuſlibet herbę: p̃ſertim lactucę. Plynius. Inuẽtum omnes thyrſos vel folia lactucarum prorogare vteis cõditos ac recentes in patinis. Idem. Folia lactucę toſta thyrſuſq; exaceto bibuntur. Alij accipiunt thyrſum pro haſta aculeata hederis obtecta: quas in orgijs bacchi eis quatiebãt. Tacit⁹. Meſſallina etiam fluxo thyrſum quatiens. Scribit Diod. Dionyſiũ in exercitu habuiſſe mulieres thyrſis armatas. Et Macr. ait Liberum patrem tenere thyrſum: quod eſt latẽs telum: cuius mucro hedera lãbente protegitur. Vnde thyrſigerus dictus eſt bacchus. Seneca in Medea. Candida thyrſigeri proles. Lucretius accipit thyrſum pro furore ſeu ardore & inſtinctu: cũ ait, Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meũ cor.
¶Thyſbe thyſbes vel tyſbe es. nomen puellæ babyloniçe. De qua Ouidius.
¶Thyſſagetę populi fuerunt in ſcythia vltra ſauromatas. In horũ agro ſunt quattuor flumina: videlicet Lycus: oarus: tanais: & ſyrgis.
¶Tiara generis fœminini penultima prod. ornamẽtum capitis perſicatum prius mulierum. Quo

poſtea vſi ſunt reges & ſacerdotes. Iuue. Et phry gia veſtitur bucca tiara. Verg. per vſurpationē di xit. Sceptrūq; ſacerq; tiaras. Hieron. ad Fabiolā. Quartum eſt genus veſtimenti rotundū pileolū: quaſi ſphęra media ſit diuiſa: & pars altera ponat in capite. Hoc græci & noſtri tiarā nōnulli galerū vocant. Nō habet acumen in ſummo: nec totum vſq; ad comas tegit: ſed tertiā partē a fronte in o pertā relinquit: atq; ita in occipitio vitta cōſtrict⁹ eſt: vt nō facile labat ex capite.

¶ Tiatira vrbs in myſia ad ſiniſtrā caici fluminis partē: quę fuit vna ex ſeptē eccleſijs. ad quas Ioā nes apoſtolus ſcripſit apocalypſim.

¶ Tibia ꝓprie os cruris oppoſitū ſurę. Itē inſtru mentū muſicū quo tibicines canūt: ſic dicta q; pri mo ex gruū tibijs facta ſit: a quibus nomen habet cum ex harundinibus facta ſit. Hor. Tibia non vt nunc orichalco iuncta tubęq;.

¶ Tibialis & hoc tibiale: qđ eſt ſdoneū ad tibias faciendas. Ply. Tertia harundo eſt tibialis calami quē auleticon vocant.

¶ Tibialia ſubſtātiuū dīr velamenta tibiarū: qn etiā arma qbus crura muniunt tibialia vocantur. Sue. de Aug. Hyeme quaternis cū pingui toga tu nicis & ſubuculæ thoracelaneo & fœminalibus & tibialib⁹ muniebat. Plau. in Iurecō. Si tibiale vel humerale miles alienauit caſtigari verberib⁹ debet

¶ Tibicen pen. p. qui tibia canit. Dicit & tibicina fœ. genere. Gel. Fœminas etiā tibicinas in exerci tu habuit. Mar. Ebria nos madidis rūpit tibicina buccis. Et tibicines in ędificijs appellāt columel lę quibus ruſtici tecta ſua fulcire ſolēt a ſimilitudi ne tibia canentiū: qui vt cantātes ſuſtinent: ita illi ędificiorū tecta: nec habet in hoc ſignificato niſi ablatiuū in ſingulari. Iuue. Nos vrbē colimus te nui tibicine fultā. Quicquid etiā in ſuſtētaculo al terius ponitur: tibicen dicitur. Oui. li. quarto faſt. Hęc modo verſabat ſtantē tibicine telā. Vñ Verg. per tranſlationē ſua hemiſtichia tibicines vocauit Ipſę quoq; particulę quibus verſus replentur tibi cines a grāmaticis appellantur. Verg. Sic forte p catur. Nam forte vacat.

¶ Tibareni vt Herod. lib. iij. teſtat: fuerūt populi ſcythici in aſia. De quibus Hiero. Tibareni quos dilexerint ſenes ſuſpendūt iu patibulis.

¶ Tyberius nom̄ Impatoris Ro. Auguſti ſucceſ ſoris. Tyberij aūt ex eo dicti ſūt q; iuxta tyberim fluuiū naſcerent. Vnde & per y. ſcribi ſolet.

¶ Tibiſis fluui⁹ in ſcythia: vt auctor ē Hero. li. iiij.

¶ Ticinus fluuius inſubrię in eridanū fluēs: a quo ticinū vrbs: quę nunc papia dicitur. Inſignis diui patris Auguſtini corpore. Serenus penultimam huius nominis corripuit: cum ait. Allia præcepit ticini ſententia necti.

¶ Tignus maſculini generis & tignū neutri trabs qua varie diſpoſita domus extruitur. Et ꝓprie cui ſuperponitur tectum a tegendo nomen deductū. Et tigni nomine omne genus materiei: ex qua ędi ficia cōſtant continetur. Sed & in vineis tigni ap pellatione omnia vineis neceſſaria continētur: vt puta perticæ pedamēta. Hinc contigno as. quod eſt tignis tectum iungo. Plyn. libro nono. Alexā dri magni claſſium prefecto prodidere in domib⁹ fores maxillis beluarum ſcilicet balenarum facere oſſibus tecta cōtignare: ex quibus multa quadra-

genū cubitorum lōgitudinis reperta. Et cōtigna tio textura ipſa trabium ac tignorum. Coaſſatio vero aſſium dicitur.

¶ Tignarius faber nō ſolū is qui tigna dolat: ſed etiā qui ſolaria lignea hoc eſt q trabes: cęteraq; ad tabulata domus vtilia: & omnis qui ędificat intel ligitur inquit Caius.

¶ Tigillus diminutiuū ē a tignus: tigillū a tignū: ſicut ſigillū a ſignum.

¶ Tigranes is. & tigranæ pe. pro. ꝓpriū nomē re gis medorū: ſeu maioris armenię. Lucan⁹. li. 2. Ti granēq; meū: nec pharnacis arma relinquas.

¶ Tigrana vrbs in Media regione.

¶ Tigris aīal velociſſimū & truculentū a veloci tate nomē trahit. Nam medi tigrim ſagittā appel lant. Abundat hyrcania tigribus. Verg. Hyrcanę q; admorunt vbera tigres. Arrhianus qui res ge ſtas Alexandri condidit tigrim feram indicā nō eam eſſe voluit: quā vulgus tigrim nominet: ſed hanc eē thoa. Tigrim vero equi magnitudine: flu menq; magnuz: tigris etiā appellatur propter ve locitatē: qui inſtar beſtię nimia parnicitate decur rit. Hic de paradiſo exiens iuxta ſcripturę fidē: p genſq; cōtra aſſyrios & poſt multos circuitus Io ſepho teſte in mare rubrū defluit. Solinus tigrim fluuium in armenia caput attollere dicit in loco e dito ex lucido cōſpicuoq; fonte. Nec ab exordio ſtatim totum eſſe: primo pigre fluere nō cum ſuo nomine. At cum fines medoꝝ inuectus ſit tigrim ſtatim vocari. Arecuſam lacū influere grauia pon dera ſuſtinentem: cuius piſces nunq; ſe alueo tigri dis immiſceant: ſicut nec amnici ſtagnum attin gant arecuſę. Mox arabas prętерfluens meſopota miam amplectitur: & hidaſpem accipiens euphra tēq; defertur in ſinum perſicum. A tigri fluuio di cti ſunt tranſtigritani: qui trās tigrim habitant ſi cut tranſpadani. Et tā pro fluuio q; pro animali ti gris vel tigridis genitiuū facit.

¶ Tigurini fuerunt populi germanię: qui quartā partē heluetię continebant.

¶ Tile nomē duarū inſularū: quarū vna ē in occa no inter ſeptentrionalem & occidentalem plagā vltra Britanniā: quę vltima fuit ex cognitis a ro manis. Verg. lib. i. Ge. Tibi ſeruiat vltima tile. In ea ſolſtitio æſtiuo nullas eſſe noctes Plyn. tradit. Ecōtrario vt Tolinus refert brumali ſolſtitio nul lus pene dies. Vltra eam pigrum & cōcretum mare eſſe ferunt. Altera in aphrica cōtra ſinū carthagi nis: ſunt tamen qui ſcribant thyle per ypſilō.

¶ Tilos inſula (vt ſcribit ply. lib. ſexto) cum op pido eiuſdē nominis in mari Indico celeberrima plurimū margaritis. Ipſa refert palmas: oleas cre at: vineis abūdat. In ea omnis arbor nunq; foliꝭ ſpoliatur. Mons caucaſus non lōge ab ea incipit: qui maximam orbis partem perpetuis iugis pene trat. Eadē inſula habet lanigeras arbores: vt ſcri bit Plynius libro. xij. Quę cotonei mali amplitu dine cucurbitas & maturitate ruptę oſtendūt lanu ginis pilas: ex quibus veſtes pretioſæ fiunt.

¶ Tilia arbor: quā greci phylyra appellant: q; quia & ex alijs arboribus tiliæ dicantur. Nam de inte rioribus corticis vlmi tunicis e quib⁹ vincula tilię vocantur. Vnde Plynius de vlmo differens. Corti cis īquit interior tilia lepras ſedat. De arbore tilia Vergilius libro ſecūdo Ge. Nec tilię lęues: nec tor

no rasile buxum. Hinc tiliaceus a.um. vnde fascię tiliaceę. Iul. Capitolinus de Antonino pio. Cū se nex inquit & longus esset: incuruareťq; tiliaceis tabulis in pectore fasciabatur.

¶ Tiliū vrbs littoralis a latere occidētali sardinię

¶ Timauus pen. prod. nomen fluminis iuxta aquileiam. Qui e montibus delatus decidit in profundum: deinde infra terram absorptus stad. circiter. xxx. & centum erumpit in mare.

¶ Timæus nomē ppriū philosophi locrensis: cui diuinū illud opus Plato inscripsit: in quo de rerū creatione differit: qđ Cice. postea latinū fecit.

¶ Timarchides nomē viri ppriū cōpositū ex τιμη. q est honor: & ἀρχοντος principis: Facitq; in genitiuo timarchidis & timarchidę.

¶ Timantes nomē pictoris celeberrimi. parrhasij æmuli. Inter eius vero ingenij monumēta Iphigenia oratorum laudibus celebratur.

¶ Timor (vt Cice. li. iiij. tus. inquit) est metus mali appropinquantis.

¶ Timeo es. mui. variis modis cōstruit. Dicimus enim timeo te tanq̄ inimicum. timeo tibi tāq̄ amico/ne quid mali tibi accidat. Terentius. Pamphili vitę timeo. Timeo mihi abs te. Idem. Hei mihi timeo a Chrysíde. Inuenitur etiam cū ablatiuo mediante de. Ouidius libro quarto fast. Nec timui de morte tamen metus abstitit. Item dicimus timeo furem tauro. Iuue. Cum furem nemo timeret Caulibus: aut pomis. Et timeo mihi abs te mortem. Sciendum est hoc verbū timeo idem efficere: vel cum negatione vel sine ea: vt timeo vt moriat: & timeo ne moriatur. Hoc idem facit metuo vereor & huiusmodi. Cōposita sunt extimeo: qđ est valde timeo. Plau. in cis. Extimuit tū illa. Hinc extimesco. Ci. in Cato. Quod igitur adolescētes & hi quidem non solum indocti: sed etiam rustici cōtēnunt: id docti senes extimescunt. Pertimeo simili ter valde timeo. Idem libro secundo ad Herē. Defensor si pertimuerit: magnitudine periculi nō cōscientia peccati cōmotum se esse dicet. Si nō pertimuerit: fretum innocentia negabit se esse cōmotū Hinc pertimesco. Lac. libro tertio. Quare non est q; philosophis tantum honoris habeamus: vt eorum eloquentiam pertimescamus. Hieron. huic verbo addidit valde. Ex quo timeo & valde pertimesco: Prętimeo ante tempus timeo. Lactā. libro sexto. Nam parcere: idest mediocriter vti pecunia quasi quędam animi pusillitas est: aut prætimētis ne sibi desit. Plau. in am. Humana matre nat⁹. humano patre mirari non est æquū sibi si prętimet. Et hab ent ti. syllabam cor.

¶ Timens & timidus sic differunt: quia timēs ex causa ad tēpus timet: timidus semper timet.

¶ Timotheus penul. corre. nomen propriū cognomis athenięnsis filij qui acceptā a patre gloriā multis auxit virtutibus. Fuit enim disertus impiger laboriosus: rei militaris peritus: & quod super oia ē εὐτυχης. i. fortunat⁹ imperator habebat: cui statua publicitus in foro athenis posita est: ob victoriam qua victis lacedæmoniis imperiū athęniensium auxit. Post huius obitū non fuit quisq̄ fere athenis dignus memoria. Fuit alter timotheus in arte tibiarum clarus: quem feunt duplices ab his quos alius ĩstituisset solitū exigere mercedes: q̄ si tudes traderentur: geminatū sibi opus dicebat: de docendi prius mox docendi. Dictum timotheus ex τιμη honor: & θεος deus.

¶ Timon apolloniates philosophus: q apud calē cedoniā philosophiā & oratoriam exercuit: charus Ptolemęo philadelpho. Scripsit tragœdias & comœdias & satyras. Dictus amarulētus & mordax syllorū: idest dicacitatū scriptor: de quō Gel. Timon amarulentus librum maledicētissimū cōscripsit: qui syllos inscribit. Fuit & alius timon athenięnsis: qui ob naturę asperitatem inhumanus ac inhospitalis appellatus est: & misanthropos. i. osor hominum. Fugiebat enim hominum cōgressus atq; colloquia pręter vnius Alcibiadis in eius sepulchro: hoc erat epitaphium: qđ ipse sibi fecit. Hic sum post vitā miserāq; inopēq; sepultus. Nomen nō quęras dij lector te male perdant.

¶ Timoniacus fuit pictor byzātius Cęsaris dictatoris ętate qui aiacē Cęsarį pinxit.

¶ Timoleon vir corinthius clarissimus otium iudicio: qui oppressam a tyrāno patriā liberauit: de quo Plutarchus multa scripsit.

¶ Tinea vermiculus est: q de carne editus vestes aut libros abrodit. Hora. ad librū. Aut tineas pasces taciturnus inertes: Aut fugies vticā: aut vinctus mitteris ilerdā. Et in ecclesiasti. De vestimentis ꝓcedit tinea & a multere iniqtas viri. Itē tineæ vētris aialia sunt. Elminthes greci dicūt intestini recti extremo reptę. Has Cęl. lūbricos appellat Item tineæ sunt vermes in aluearibus apibus noxij. Col. lib. x. Prętera vt tineę si apparuerint euertantur: papiliones q; enecentur: qui plærūq; inter alueos morātes apibus exitio sunt. Nam & cęras erodunt: & stercore suo vermes progenerāt quos alueos & tineas appellam⁹. Hinc tineosus a.um. vt aluei tineosi. apud Col. lib. x.

¶ Tinnia vasa vinaria apd antiquos fuere: vt inquit Festus Nonius tinas appellauit: apud quos grādiora nō erāt: veluti apud nos hoc vocabulo habent: nec ad eos vsus parata. His nāq; ligno fabricatis musta cū vinaceis nra ebulliunt: apud veteres aūt inter epitrapezia numerantur.

¶ Tinnio is. iui. itū. ꝓprie de metallis dī: cū ex eorū pulsatiōe sonus efficit. Tinnit em aurū/argētū æs/ferrū/stānū/auricha/cū: & huiusmodi.

¶ Tinnulus a.um. pe. cor. qđ est acutum: vt vox tinnula: & sonus tinnulus: qui reddit ex æneis vasis cū pulsant. Ouidi. Tinnulaq; æra sonant: & olent myrrheq; crociq;.

¶ Tintino as. pen. cor. vt tintinat apud Catul. in carmine sapphico: Dicit & tintinno is. iui. Afra. Tintinnire ianitoris impedimēta audio.

¶ Tintinnabulū & tintinnale instrumentū æneū: vulgo cāpanellus: nom̄ factitiū a voce quā facit titin. Iu. Et tintinabula dicas pulsari nemo tubas

¶ Tingo is. xi. ctū. vel tinguo. signif. inficio/macefacio/mergo. Mar. Mētiris iuuenē tinctis lētine capillis. Lact. li. iiij. Cū primū cœpit adolescere tinctus ē a Ioānne ꝓpheta in iordane flumine. Verg. Quid tantū oceano ꝓperent se tingere soles. i. īmergere. Huius cōpositū est intingo. Plyn. Omnibus quę cōdiuntur: quæq; intinguntur desyderatum fœtorē tollit manducatū.

¶ Tinctura infectio. Ply. li. xxxvij. Adulteratur maxime tinctura: idq; in gloria regis ægyptij adscribitur qui primus eā tinxit.

¶ Tinctile pe.cor.qđ intinctũ eſt. Ouid.de triſ.Et tinctile virus.ſ.qđ intinctũ ẽ ſpiculo ſagittę.

¶ Tiphernũ ciuitas vmbrię:quę nunc ciuitas caſtelli dicit nobilis alumno Gregorio grecis latinis q̃ litteris apprime docto:ſicuti eius opera eloquẽter elucubrata manifeſtant.

¶ Tiphis vir arte carpentaria celebris:qui prim⁹ gubernãdi naues adminicula iſtituit. Sene.in medea. Tiphis ĩ primis dormitor p̃fundi. Apolloni⁹ in prĩcipio.τιφυσ δε αρπαληθησ σιφεα υαλλιπε δημου. Ibi aũt θεωρ & alij interp̃tes αταθοσ δαιμων και ημερασ τω ηλιω νυκτοσ δε προστιμα τω μεσ τερπνοτ καιρου του ωλουτεκμηρα

¶ Tipula pe.co.vermis ſex pedes hñs:ſed (σθαι tãtę leuitatis vt ſup aquã currẽs nõ deſidat. Plau. Neq; tipulę leuius pondus eſt q̃ fides lenonia.

¶ Tiryns tis.gñis maſc.fluuius ẽ in argo. Tiryns generis fœminini nomẽ ẽ patrię herculis in peloponeſo:quę p̃xima argo:a Plyn.tirynthia vocatur. Vnde & hercules tirynthius appellatus ẽ:q̃uis thebanus quoq; dicatur.

¶ Tiſiphone pe.cor.vltricẽ cędis ſignifi. Eſt em̃ vna ex furijs a cędib⁹ plectẽdis dicta.τισισ vltio vel pœna.φονοσ vl̃ φονη cędes:aut mors cui cura ſit mortis vltio. Hor.in ſer. Seruilib⁹ vtq; iã pitura modis hecaten vocat altera ſęuã: Altera tiſi=

¶ Titan & titanus pe.pro.ſaturni frater:(phonẽ. cœli & veſtę fili⁹:q etiã p̃ſole ponit:quoniã a titanibus duxit originẽ. Tradunt titanas ſex fratres fuiſſe & quiq; ſorores a titea mr̃e dictos:vt auctor eſt Diod. Ex qhus vnus fuit Iapetus pater p̃metheiq; hiperionq; ex titanũ numero ẽ q ſolis ac lunę ſtellarũq; motus obſeruaſſe atq; demõſtraſſe primus fertur. Ideo ſolis parẽs & aſtrorũ fertur. Hinc ſol titan:luna titanis a poetis dicunt. Ser. ſic habet. Ferunt fabulę titanas ab ira ta cõtra deos terra in ei⁹ vltionẽ creatos. Vnde & titanes dicti ſunt απο τησ τισεωσ.i.ab vltione.

¶ Titanus ſaturni frater. Quo etiam noĩe dictus eſt mons theſſalię a cãdore dictus. Titanis idis. dicta eſt Luna.

¶ Titio lignum aduſtũ:qđ ab igne extrahit:vt ẽ apud Eſaiã. Noli timere & cor tuũ ne formides a duabus caudis titionũ fumigantiũ iſtor̃.

¶ Titillo as.per blãdimẽta ingero:p̃uoco/cõmoueo:vt fit cũ quis carnis pruritũ ſentit. Nã titillati dñr ſenſus quãdo mouent geſtiũtq; voluptatis dulcedine. Verbũ trãſlatũ a titillatu alarũ vbi dulcedo ſcalpendi ẽ:ſicut ſcribit Ply.li.xi. Lact.lib.. ſexto. Ergo illecebrę iſtę voluptatũ arma ſunt illius cuius vnũ opus ẽ expugnare virtutẽ: iuſtitiãq; ab hoĩbus excludere. His blãdimentis & ſuauitatibus titillat aĩas. Scit em̃ quia mortis fabricatrix ẽ voluptas. Ci.in Cato. At non voluptatum tanta quaſi titillatio in ſenibus.

¶ Titus p̃nomẽ romanor̃ ẽ:a τιω honoro.

¶ Titulus index cuiuſcũq; operis. Vñ in ſtatuis ſiue picturis titulum dicimus litteras:quę vel artificis vel eius cuius ſtatura vel imago eſt nomen demonſtrat:vel tẽpus quo factum eſt declarat. Sue. Plurima & ampliſſima opera incẽdio cõſumpta reſtituit:ſed omnia ſub titulo tãtum ſuo ac ſine vlla priſtini auctoris memoria. Item titulus libri dicitur:qui vel qualitatem operis:vel nomen auctoris:vel numerum oſtẽdit. Mar. Primus vbi eſt in-

quis cũ ſit liber iſte ſecundus: Quid faciã ſi plus ille pudoris habt⁹. Tu tamen hũc fieri ſi mauis regula primũ Vnũ de titulo tollere ſota potes. Ouí. li. de re. Legerat huius amor titulum/momenq; libelli. Dictus titulus a tuẽdo:quaſi tutulus:q; tueatur factum auctoris:& ſi quis alterius opus eſſe cõtendat:veri opifícis indicet nomẽ. Per tranſlationem quãdoq; ponitur p̃ laude & dignitate. Ouid. lib.ſecundo de faſ. At tua proſequimur ſtudioſo pectore Cæſar Nomina:per titulos ingredimurq; tuos. Aliquando pro monumento. Apul. Auor̃ & proauorum titulus clarus. Tituli etiã dicti ſunt milites:quaſi tutuli:q; patriam tuerentur. Vnde & Titi prænomen eſt ortum. Perſi⁹. Hic neq; more p̃bo videas nec voce ſerena. Ingẽtes trepidare ti=

¶ Titubo as.titulũ impono. Hiero.in plog. (tos. ſup p̃s. Sciendũ eſt.cl.pſalmos Dauid cecinisſe: q̃uis aliorũ nominibus titulentur.

¶ Titulo as pe.cor.p̃prie pedibus inſiſtere neq̃o: quales ſunt ebrij:aut infirmi. Quinti. Sed iugula ſti vulneratũ:titubantem ſtrauiſti. Tranſfertur ad animũ:vt apud eundem. Neq; vlla vnq̃ tanta fuerit dicendi facultas:quę nõ titubet aut hęreat quotiens ab animo verba diſſentiũt. Titubare quoq; lingua & dẽtes dicunt. Lact.de ira dei. Areſcant oculi:os tremat:lingua titubet:dẽtes concrepent

¶ Tithymalus pe.cor.gñs fruticis:quę a noſtris lactuca marina dicitur. Col.li.x. Tithymalus maiorũ quoq; animaliũ vẽtrẽ ſoluit. Idẽ paulo ſupra Maximuſq; vel minimus annuus earum labor eſt initio veris:quo tithymali floret frutex.

¶ Tityrus pe.corr.noĩ̃ paſtoris. Verg.in buc. Tityre tu patulę.&c.& apd nos aries maior dicitur.

¶ Tityus Iouis filius. De quo Verg.li.vi. Necnõ & tityon terrę oĩpotẽtis alũnũ Cernere erat. Hic vt ferũt in fabulis cũ latonę vim inferre vellet ab Apolline ſagittis cõfoſſus apud inferos magno cũ cruciatu demerſus fuit. Oui.li.i.de pon. Sic incõſumptũ tityi ſemperq; renaſcẽs: Nõ perit vt poſſit ſępe perire iecur. Huius magnitudinẽ corporis poetę dixerunt fuiſſe nouem iugerũ. Vnde Tibul. Porrectuſq; nouem tityus per iugera terræ: Aſſiduas atro viſcere paſcit aues.

¶ Tithonus pe.pro.fuit Laomedõtis filius. Qui (vt fabulę ferũt) cũ iuuenis eſſet & decorus ab aurora dilectus & raptus fuit. Ex qua Mẽmonẽ genuit:ſed tandẽ poſt longiſſimã vitã audita mẽonis filij morte in cicadam verſus dicitur:Dicente Horatio. Longa tithonum minuit ſenectus

¶ Tmolus pe.pro.mõs lydię:vt ſcribit ply.li.v. Croco florentiſſimus & vitibus cõſitus. Ser. ſcribit eum eſſe cicilię:de quo Ouid. Riget arduus alto Tmolus in aſcẽſu cliuoq; extenſus vtroq; Sardibus hinc:illinc paruis finit̃ hipeppis. Eſt ergo iuxta ſardis:quę vrbs ex herodoti Plynijq; teſtimonio in lydia eſt. A quo nomẽ flumini datũ ẽ. Ply. li.xxxiij. Non ſolitũ inuenirí niſi in flumine tmolo. Apud Colu.li.iiij. Tmolus videt eſſe genus arbuſculę:cuius flores ſint crocei. A poetis tñ quandoq; ſuperaddi.i.poſt.t. inuenim⁹. Oui.li.vi.me. Deſeruere ſui nymphę vineta tmoli.

¶ Tocos a tico pario eſt id qđ corrupte dicimus ſtocus p̃poſito ſicut fœnus a fœtu.

¶ Toga veſtis cõis omniũ romanorũ:tã fœminarũ:q̃ mariũ: ſed p̃texta honeſtiorũ. toga viliorũ.

Dicta toga a tegendo q̄ corpus tegat. Hæc laxa erat & in ſinū multis criſpulis ſubtracta ſuccingebatur. Tibul. Et fluit effuſo cui toga laxa ſinu. Hinc romani togati dicunt. Virg. Romanos rerum dominos gentemq̄ togatā. Quoniā vero in pace tantum togæ vſus erat (nam in bello depoſita noga chlamydem ſumebāt aut lænam) factū eſt vt toga pro pace: ſicut arma pro bello ponatur. Ply. Vt dubium ſit toga ne an bello præſtantior fuerit. Togarum vero varia erant genera. Vt toga prætexta: toga virilis: toga picta: toga regia q̄rat auro & purpura intexta qua reges vtebantur quę a Liuio inter inſignia triūphantis numeratur purpurea ante vocitata. & erat ſine pictura. Tunica palmata a latitudine clauorū dicebatur q̄ nunc a genere picturæ picta appellatur. Interdū toga accipitur pro peculatu habitu clientū & ſalutatorū qui togati ibant ſalutatum vt ſportulam conſequerent. Mar. Mane vel a media nocte togatus ero.

¶ Togati. togis induti. Vnde romani togati dicti ſunt quoniā toga romanoꝝ propria erat. Sic ij qui principes ciuitatis officij gratia in forum deducebant: ac deinde domum reducebant. quoniā togis amicti erant togati vocabant. Iuue. Turbę rapienda togatę. Hi etiā per diminutionē togatuli dicebā

¶ Togatæ comœdiæ: q̄ ſcriptæ ſunt ſcdm (tur. ritus romanoꝝ ſicut græcas fabulas ab illorū habitu palliatas appellamus. Nā græci ſupra tunicā pallium ferebant. Togatæ tabernarię dicuntur comœdiæ in quibus nō magiſtratus ſed humiles perſonæ inducuntur. Dictæ tabernatiæ q̄ olim tabulis domus communiter tegerentur.

¶ Tolero. as. verbū eſt mala patientis a cuius participio fit toleranter tolerantia. & toleratus. tus. vt hoc eſt difficile toleratu. per ſimplex l ſemp ſcribit.

¶ Tollo. is. ſuſtuli & ſcdm antiquos tetuli ſublatū ſignificat eleuo ſublimo. Plau. Tolle caput. Vlpia. Ius vicino nō eſſe altius ædes tollere. Aliquādo tollere eſt capere. Virg. lib. iiij. Ge. Et ſæpe lapillos vt cimbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburrā. Aliquando ſuſcipere. Sueto. de neronis parente. Deceſſitq̄ pyrgis morbo aquæ intercutis: ſublato filio Nerone ex agrippina germanici genito. Aliquando nutrire. Teren. Quicquid peperiſſet decreuerunt tollere. Aliquando auferre. Cic. in Lęl. Solem enim de mundo tollere vident: qui amicitiā e vita tollunt. Aliquando differre. Plau. Omnes tollo ex hoc die in alium diem. Aliquando inferre. Virgil. Tollentemq̄ minas & ſibila colla tumentē. Cōpoſita huiꝰ verbi ſunt. Attollo qđ eſt in altum eleuo. Contollo contratollo. Plau. in aul. Contollā gradū. Extollo in altum eleuo exalto magnifico. Plau. in am. Deuolant angues iubati deorſum in pluuiū duo maximi continuo extollunt ambo capita. Sul. Ita eorū qui ea fecere tanta habētur. quantū ea verbis potuere extollere præclara ingenia. Interdū differo. Cæcil. Abi intro. atq̄ iſtec aufer tamen hodie extollat nuptias. Protollo & ſuſtollo de quibus locis ſuis.

¶ Tolles dicuntur q̄ tollant & tumeant. Cuius diminutiuū tonſillæ q̄ ſunt in homine ſicut glandulæ in ſue. cum tumor fauces occupat.

¶ Tolutim pe. pro. quaſi volutim. Hoc eſt volubiliter. Var. Vt equus qui ad vehendū eſt natus. tamē traditur magiſtro vt equiſo doceat tolutim incedere. Adequitatio hæc εὐρρομος a Iulio polluce dicitur quia carpat in curſu terram & tollat volubiliter ac modice veſtigia.

¶ Tolutarius: ſiue tolutaris equus. quaſi volutarius a pedum volubilitate qui alio noīe aſturco ab aſturia hiſpaniæ oppido appellatur: Hos gradarios vocamus qui molli gradu & ſine ſuccuſatura geſtant. Vnde Mar. Hic breuis ad numerū rapidos qui colligit vngues: Venit ab armigeris gētibus aſtur equus Seneca in epiſtolis. Aſturconibus inquit & tolutaribus inanis.

¶ Tolutiloquētia. volubilis locutio. Neuius. O peſtifera trux acerba tolutiloquentia.

¶ Tomacula. vel per ſyncopē tomacla. edulia ſunt quæ fere ex iecore porcino minutatim cōciſo & iam femicocto. infuſis ouis crudis & caſeo optimo. & liquamine pipere aniſo gingibere fieri conſueuerunt teguntur q̄ omento ſutillo. Plinius Tomacinę appellantur q̄ tomacula inſubres galli noſtris tēporibus tomacellas. Iuue. Candiduli diuina tomacula porci Var. Quotannis e gallia apportantur Romā pernę tomacinæ & tomacæ & petaſones.

¶ Tomices pen. cor. græco noīe appellantur ex canabi rimpolito & ſparto leuiter tortæ reſtes. ex quibus funes fiunt. Plynius libr. xvij. Tomice moris ſpinarum circunlita. Victru. lib. vij. docet afferes tomice religandos. Pulullí quoq̄ quos in collo habent animalia ne reſte lędant: tomices vocant.

¶ Tomentū: lana breuis ac conciſa q̄ ex veſtibus a fullone poliendo detrahitur. & quicquid farciminis ex quacunq̄ re ſiue ex fœno & palea: ſiue ex pluma fuerit quo culcitræ farciuntur. Var. poſtq̄ tranſierūt ad culcitras q̄ in eas ſagos aut tomētū aliud vel calcabant. ab inculcādo culcitra dicta. Videtur aūt tomentū deduci a τεμνω qđ ſignificat incido. ſicut et tomos & tomicus. Seneca. Nihil miſerius ero ſi ſuper tomentum circenſe incubabo. Sue. in Tiber. Adeo alimenta druſo ſubducta vt tomentū ex culcitra tentauerit mandere. Tomentorū aūt aliud leuconicum dicebatur qđ fiebat ex lana alba conciſa. Aliud circenſe ex harundinibus cōciſis factū. Idq̄ ſtramentū habebatur plebeiorū dictum circenſe q̄ in circo romano. ſternebat illicq̄ egeſtoſi quieſcebant. Seneca libro de beata vita. Nihilo miſerius ero ſi laſſa ceruix mea in manipulo ferri acquieſcat ſi ſuper circenſe tomentū per farcinas veteris lintei effluens incubabo. Mart. Tomentū conciſa palus circenſe vocat. Hęc pro leuconico ſtramina pauper

¶ Tomos ciuitas in pōto ab eo dicta. q̄ (emit. illic Medęa Abſyrti fratris membra fruſtulatim cōcidit. Ouid. Inde tomos dictus locus hic quia fertur in illo Membra ſoror fratris cōſecuiſſe ſui. Item tomos fragmentum libri abſciſſum. Quod tamen & pro ipſo libro ſeu volumine imperfecto accipit. Vnde Origenes tertium librorū ſuorum genus tomos inſcripſit quos vt ait Hieron. Nos poſſumus appellare volumina. Idem ait. Edidit innumerabiles cōmentarios quos ipſe appellat tomos.

¶ Tomyris pen. cor. fuit regina nobilis Maſſagetarum in ſcythia quæ cyrū debellauit & interemit. De qua Herod. & Iuſtinus ſcripſerunt.

¶ Tondeo. es. totondi tonſum licet eius cōpoſita nō geminent ſyllabā præteriti & ſignificat lanā ſiue capillos & huiuſmodi incido. Hier. in li. xx. Accidit vt tōderet grex eius in carmelo. Ci. li. v. tuſ. Regiæ virgines vt tonſtriculæ tondebant barbā & ca

pillum patris. Et tondere pascere & aliquando seca re. Virgilius lib. primo Geor. Ter centũ niuei tondent dumeta iuuenci. Idem. Nocte arida prata tondentur id est secantur. Huius verbi composita sunt Attondeo quod est perfecte tondeo. Hiero. ad Marcellam. Et curua attondens vitem falce vinitor aliquid dauiticũ cantat. Plaut. in cap. Sed vtrum strictim me attonsum esse dicam: an per pectinem nescio. Detondeo de quo supra.

¶ Tonso. as frequentatiuũ. vnde & detonso. Gel. Capillos dialis nisi qui liber homo est nõ detonsct.

¶ Tonsus. a. um. participiũ qđ est coma abscissa: vt tonsus homo. sicut intonsus capillatus. Hinc tõ si montes qui syluis carent Intonsi syluosi. Var. Intonsi montes & feris pleni. Aliquando tonsus ponitur pro minuto. Virgil. Tonsisq; ferunt mantilia villis. Tonsa oliua dicitur quæ minutis frondibus compta est. quasi a tonsore composita. Virg. lib. v. Ipse caput tonsæ foliis euinctus oliuę. Idem. Tonsisq; ferunt mantilia villis. Tonsus. us. nomẽ. idem qđ tonsio & tonsura. Tonsor & tõstrix noia verba

¶ Tonsę dicuntur oues. Hierony. in cantica. (lia. cis. Dentes tui sicut greges tonsarum quæ ascenderunt de lauacro. Et tonsæ dicuntur remi a circuncidendis fluctibus. Virgi. libr. vij. Et in lento luctantur marmore tonsæ.

¶ Tonsorius. a. um. qđ ad tõdendum pertinet vt culter tonsorius. Vide in dictione candeo.

¶ Tonsilis & hoc tonsile qđ tonsum est. ac in orbẽ et comam putatũ. vt Tonsiles oleæ. & tonsilis buxus. habetq; pen. correptam.

¶ Tonsilla. lę. palus dolatus in acumine & cuspide præferratus qui nauis religandæ causa in littore figitur Actius. Tacete & tonsillas in littore edite. Tõ sillę etiã diminutiuũ a tole. Toles aũt vt inquit Festus. est tumor fauciũ. Et proprie fiunt circa vuam ex vtraq; parte infra fauces vocanturq; glandulæ ob quandã glandis similitudinẽ. Possunt etiã dici Tonsillę tanq̃ loca in quibus fistulæ & cibalis & spiritalis religatæ sunt. vel quia huiusmodi morbus tam vehemens acutusq; est vt nõ minus q̃ acutiores paxilli pungat.

¶ Tonstrina penul. producta. locus in quo tonderi solet. Plautus in asi. Libanũ in tonstrinã iusseram venire: is nullus venit.

¶ Tono. as. aui. atum. & Tono. is. tonui. itum. Varro in eu. Sonitus matris deũ tonimus tibi semiuiri. Et a tonatũ fit tonatio. a tonitũ fit tonitus. Est aũt tonare tonitũ reddere sonare. alte loqui. Huius cõposita sunt Attono. Vnde attonitus stupefactus. Virgi. Talibus attonitus iussis. Contono simul tono. Hiero. ad Helio. Diuinis vocibus euangeliũ cõ tonat nõ potestis duobus dominis seruire. Circuntono. circum strepitũ facio. Hora. in Ser. Hunc circuntonuit gaudens bellona cruentis. Detono. Intono valde tono. vt intonuit de cœlo. Dominus. Hora. in epo. Intonata protulit. Pertono perfecte tono resono. Hieron. contra Heluí. Quando vero vox illa pertonuit. tempus breuiatũ est. reliquũ est vt qui habent vxores sic sint quasi nõ habentes. Et omnia habent penultimã cor.

¶ Tonitrus. us. & tonitru declinari potest. Ouidius lib. ij. me. Vnde solet tonitrus & flumina mittere terris. Iuue. Et facient optatá tonitrua cœnas.

Est aũt Tonitrus vt in quęstionibus docet Seneca nubis ictæ sonus qui & tonus dicitur.

¶ Tonesci. tonus fit. Var. Tonitribus templũ te

¶ Tonitruo. as. tonitrũ facio. Hierony. (nescit. mus in ps. expositione. Quãdo tonitruat Deus similem vocem facit rotæ.

¶ Tonus: græca vox est. Nam greci τονον dicunt sonum. Vnde accentũ quoq; tonon appellãt quos veteres nostri imitati tenorem quasi tonorem accẽtum vocauere. Et tonus qui & tonitrus. Itẽ Tonus neruus qui ex vtraq; parte stomachi est. Item Tonus spaciũ id quanto abest a terra circulus cœli citimus hoc est lunaris. centũ. f. vigintisex mi'ia stadiorum vt inquit Martianus. quoniã vt in sonis interuallum cum legitima quantitate minimũ ex duobus sonis inter se diuersis. ita in cœlo minimũ a terra spaciũ ad lunã tonum appellare placuit. Huius mensuræ dimidiũ hemitonion. Tonus vero cũ hemitonio proportionem facit sesquiplam. hoc est sesquialteram.

¶ Tophus genus lapidis asperi qui de facili in arenam resoluitur. Ouidius. Et leuibus tophis. Hinc Tophinus & tophaceus adiectiua. Sue. Quę tophina ac lignea antea erant. Plynius. Est alba rufa columbina argyllacea tophacea arenacea.

¶ Topos: latine locus. Topicus localis. Vnde Aristoteles. & Cicero Topica libros appellarunt id est locorum sedes in quibus huiusmodi loci demonstrantur. Hieronymus. Nõ topica id est locales sedes argumentorum.

¶ Topiariũ dicitur opus ex arbore aut frutice aut herba factũ ad decorem: vt sunt testudines cameræ naues auiculæ & huiusmodi. quæ ex buxo vel hedera & huiusmodi. quarũ natura sequax est & flexibilis: fieri consueuerunt. Dictum Topiarũ απο του τοπου: hoc est a locis quæ in his varia constituuntur. Quæ & topia ab idoneis scriptoribus nuncupantur. Victr. lib. vij. Habentes deorum simulacra. seu fabularum dispositas explicationes. nõ minus troianas pugnas. seu vlyssis erratiões per topia cęteraq; quæ sunt eorũ similibus rationibus ab rerum natura procreata. Quidam a funiculis quos in oleo terendo circunligatos instrumentis illis: topia græci vocãt. Ci. ad. Q. fratrẽ. Topiariũ laudaui ita oia cõuestiuit hedera. Plyni. Accedit in topiario opere lauri genus q̃ taxa dicitur. ramos spargit a radice topiarij ac coronarij operis. Hinc Topiarij dicuntur qui topiaria faciunt sicut coronarij qui faciunt coronas. Idem statiuę myrti genera topiarij faciunt. Et ars ipsa topiaria dicitur vt argentaria. Ci. Vt denicq; illi palliati topiariã facere videãtur.

¶ Topothesia dici potest loci positio vel descriptio. nam topos locus thesis positio.

¶ Tornus: instrumentum fabrile quo ligna polita redduntur.

¶ Torno. as. ad tornũ polio. Plynius libr. xxxvi. lapis est qui cauatur tornaturq; in vasa coquendis cibis vtilia. Item tornare est circumagere. Idem in eodem. Quarũ in officina turbines ita vibrati perpenderũt vt puero circumagente tornarent. Hinc Detorno quod est de aliquo torno. Plynius li. xiij. Lignum grandis intus firmæq; duriciæ ex quo vectores detornant annulos.

¶ Tornatile. pe. cor. qđ torno factũ est.

¶ Toreuma. atis. & Toreumatũ. opus politũ cælatum. τορευω enim sculpo & cælo significat. Sunt

autem toreumata opera delicate & elegãter ſculpta ſiue cælata. Saluſt. Tabulas ſigna toreumata emũt TOPEVTHP cælatorem græci dicunt. Toreutices ars ipſa quæ & anaglyptices ſculptor & cælator. ſcribit Ply. libr. xxxiiij. Primum phidiam artem toreuticen aperuiſſe & demonſtraſſe quam polycletus Sicyonius mox etudiuit ac conſumauit. Mar. Artis phidiacæ toreuma clarum.

¶ Torus lectus ab intortis herbis dictus Virgilius. Inde toro pater æneas ſic orſus ab alto. Toros etiã appellamus pulpam carnis muſculoſam in qua eſt robur & valentia. vt ſunt partes membrorũ neruoſæ calloſæq; & in ſe propemodũ collectæ. Vnde toroſus. a. um. Scribit Col. parandos eſſe boues nouellos cruice longa & toroſa. Val. Flaccus. Protulit horrendoſq; toris informibus artus. qđ & de venis quoq; dĩ cũ varicũ in morem quibuſdã in locis turgeſcunt. Cor. Celſus. li. vij. Ac per ipſos venarũ toros inæquale eſt. Hin herbis Ply. vtitur hoc verbo de Inula ſcribens. Breuioris eſt. ſed toroſior amariq; inula. Col. lib. iij. Arbuſtiuam vitem q̃ putare tam alligare diligenter oportet. Nam in ea fructus maxime vis cõſiſtit: diutiuſq; perennat quæ firmis toris & idoneis locis religata eſt.

¶ Torulus diminutiuum a torus id eſt paruus lectus. Plautus in Am. Tũ meo patri torulus inerit aureus ſub petaſo.

¶ Torale & per apocopẽ toral. a toro. Mappa longa quã ſuper linteola ponimus. & omnia lecti ſtragula toralia dicuntur. Hora. Nec turpe toral ne ſordida mappa. Namq; ſuper toros ſternuntur veſtes ſtragulę purpureę ſeu virides aut verſicolores. Idẽ in Ser. Et tyrias dare circum illota toralia veſtes.

¶ Torniamen: ludus erat qui troia dicebatur. quaſi pro troiano agmine dicatur torniamen.

¶ Torqueo. as. ſi. ſum. & tortum. ſignificat inflecto Plynius. Nec tantũ binas per diuerſas coaſſatiões ſubſterni capita eatũ præfigi clauis: ne torqueant. Virgilius libro ſecundo. Ge. Ithureos taxi torquẽtur in arcus id eſt torquendo fiunt. Terenti. Vide vt ille ſibi os contorſit carnifex. Hinc aliquando torquere ponitur pro gyro celeri rotare. Virgilius. Aſt illum ter fluctus ibidem torquet agens circum. Ali quando pro torquendo iacere. Idem. In medios telum torſiſti primus achiuos. Aliquando pro gubernare. vt cœlũ & terras qui numine torquet. Aliquãdo pro ſuſtinere. vt vbi maxim⁹ atlas Axem humero torquet. Aliquando pro tormentũ inferre. Lact. libro tertio. Beatus eſt igitur ſapiens in tormentis. Sed cum torquetur pro fide: pro iuſtitia: pro deo: illa patientia doloris beatiſſimũ faciet. Don. Torquemus hoĩem: extorquemus veritatem. Hinc tormentũ & tortura. Aliqñ p filare: vt eſt illud Iuuen. Penelope melius: leuius torquetis arachne. Aliqñ pro trahere. vt Virg. Torquetq; ſonãtia ſaxa. Hui⁹ cõpoſita ſũt. Abſtorqueo: qđ eſt torquẽdo aufero. Contorqueo. Virg. lib. i. Geor. Proluit inſano contorquens vertice ſyluas Fluuiorũ rex Eridanus. i. Euertẽs. Detorqueo. diſtorqueo. extorqueo. intorqueo. intertorqueo. obtorqueo. contratorqueo. retorqueo. retrotorqueo. iacio. remitto. Cic. in Cato. Quo quidem me proficiſcentẽ haud ſane quis facile retraxerit nec tanq̃ pilam retorſerit. Et retorquere eſt rurſus flectere. Col. lib. v. Id vt ſcite fiat meminerit alligator ne torqueat ſarmentũ: ſed tantũ inflexum deuinciat. Prętorqueo ante flexo. Idem lib. iiii. Sed Iulius Atticus prętorto capite & recuruato ne paſtinatũ effugiat prędictũ ſemen demerſit.

¶ Tortus. a. um. qđ nõ eſt rectũ ſed flexũ. Auguſt. Habes vnde corrigas qđ in te tortum eſt.

¶ Tortum machina ad torquendũ ſaxa. Pacu. Nã in te tenebras ſæpe lacerabo fame clauſum & fatigans artus torto diſtraham.

¶ Tortuoſus. a. um. qđ eſt tortũ. Cice. in Lęl. Neq; eñ fidũ poteſt eſſe multiplex ingeniũ & tortuoſum.

¶ Tortile. pe. cor. qđ retortũ & replicãtũ eſt. Ouid. Tortilis a digitis excidit anſa meis.

¶ Torto. as. frequentatiuum. ſignificat vehementer torqueo. Pomponius. Ibi inſilui in cocleatum eculeum vbi tolutim tortor.

¶ Tortor qui torquet. i. cruciat: vel ad quęſtionem ponit: vel qui lapidem tormẽto iacit. Vnde ab Ammiano tortores balliſtarũ appellati ſunt: qui ex balliſtis tela contorquent & iaculantur.

¶ Tortura: ſupplicium: vt in ſacris litteris. Setuo maliuolo tortura & compedes.

¶ Tortiuũ vinũ eſt nouiſſime expreſſum: vt apud Catonem.

¶ Torculum. quod vſu torculare. & per apocopen torcular. pen. pro. ædificium vinariũ & machina a torquendo quo vua torquetur. Prælum a præluendo pro trabe accipi ſolet qua vuæ calcantur. Lacus qui continet muſtum prelo ex vinaceis expreſſum Improprie autem lacus: prælum & torcular: pro eodem accipiuntur.

¶ Torcularius. a. um. qđ ad torcular pertinet. Var. Si ſit centum iugerum habere oportet vaſa torcularia inſtructa trina.

¶ Tormina genus morbi a torquendo: cum dolore torquentur inteſtina exulceratione. Græce Dyſenteria vt libr. iiij. ſcribit Celſus. Ex his cruor manat: frequens deiiciendi cupiditas. dolor in ano eſt. Ply. Mentaſtrũ torminib⁹ cholericis efficaciſſimũ Hinc Torminoſi qui eum morbũ patiunt: quos & dyſentericos græco vocabulo appellant. Ci. ita di citmus grauedinoſos: quoſdam torminoſos. Nonius. Tormines maſcu. genere protulit. Hippocrates mortiferũ eſſe ſignũ in dyſenteria ſi carnes egerant Galenus ſcribit dyſenteriam fieri quando materia exuberans calore æſtatis inficitur & fit ſalſa.

¶ Tormentũ: ſuppliciũ qđ datur alicui ad perquirendam veritatem: vel ad cruciatũ inferendũ. vt eſt illud. Oẽs ſancti quanta paſſi ſunt tormenta. Varro meſſis triturã tormentũ appellat: q̃ ibi frumentũ teratur. Et tormentũ generale vocabulũ eſt omniũ machinarũ ſaxa tela & id genus varia torquentiũ. Cęſar. iij. com. Ad extremas foſſas caſtella conſtituit: ibiq; tormenta collocauit. dicitur aũt tormentũ a torquendo ελληνιστι Δε βασαγος και βασανιστηϛ και το ρημα βασανιζω.

¶ Torques & Torquis tam maſculini q̃ fœminini generis ſecundũ probũ: ſignificatq; circulũ aureum flexilem obtortũ: colli ornamentũ & ſummi pectoris. Propertius. Torquis ab inciſa decidit vnca gula. Gellius. Caput Galli præcidit: torquem detraxit: eamq; ſanguinolentã in collum poſuit. Refert Plynius torquibus aureis auxiliares externos donatos fuiſſe a romanis. At ciues nõ niſi argenteis. Scribit Vegetius libro ſecundo. Quibus aureus torquis ob virtutis præmium dabatur & hi duplas con

ſequebantur annonas.

¶ Torquatus cognomen Titi Manlíj qui ad Anienem occiſo gallo torquē detraxit. Hic eſt ille Torquatus Manlius cuius iniuſſu cū filius aduerſus hoſtem a quo prouocatus fuerat pugnaſſet: eoq; occiſo equeſtria ſpolia victor ad patrem tuliſſet: ſubito eum q; aduerſus edictum ſuū & rei militaris diſciplinam feciſſet: iuſſit occidi.

¶ Torris ligni teres cum ardet: Titio torris extinctus. Lactan. Titionem vulgus appellat extractuz foco torrem semiuſtum extinctū.

¶ Torreo. torres. torrui. toſtum. ſicco atq; arefacio Quod etiā de frigore poteſt intelligi. Varro. Frigore torret. Sed vſurpatur quandoq; pro Vrere. Virg. Iam rapidus torrens ſitientes ſyrius indos. Quandoq; pro aſſare. Plynius lib. xix. Si radicem betæ in pruna toſtam ſuperederint odorem extingui. vnde carnes toſtas appellat vulgus ſi mutas tinr. qd dicam intelliges. Quandoq; pro Vertere miſcere. Luc. Ingentes fato torrente ruinas. Quidā hoc verbum ἀπὸ τοῦ τορεύειν deriuāt qd eſt ſculpere cæ (lare.

¶ Torreſco. torridus fio. A quo Retorreſco rurſus coquo: vel rurſus vro. Columella libro quarto. Deinde ſata nō ita nutriunt vt ante conualeſcant q̄ retorreſcant.

¶ Torridus. da. dum quod eſt aridum: Vnde æſtas torrida dicitur. Hinc Retorridus. Colu. lib. iij. Niſi eum recideris: arbor tota fiet retorrida. Et inde torrida zona quę an ſit habitabilis vel nō: nunc campū diſputandi nō amplū habeo. ſed alias dicemus.

¶ Torrefacio: comburo: coquere facio. aut multū calefacio. Columella libro ſecundo. Et ſubinde opportunis ſolibus torrefacta proteritur.

¶ Torrido. as. pe. cor. ſignificat comburo.

¶ Torrens. nomē generis maſculini. ſignificat fluuium qui non de fonte neq; de viua aqua ſed a pluuijs: vel de montibus in valles deſcendit & in mare vadit: & æſtate ſiccatur: aquis vero hyemalibus inundatur & currit. Interdū ſumitur pro fluuio. Hieronymus. in pſalmis. Inebriabunt ab vbertate domꝰ tuæ: & torrente deliciarū tuarū potabis eos. nō ſiccabitur. Torrens vero participiū poſuit. Virg. Hic tantū boreæ curamus frigora quantū Aut numerū lupus aut torrentia flumina ripas. i. quæ torrentis more fluunt. Hinc Torrentior & torrentiſſimus. Iuuenalis. Et Hypſeo torrentior. i. volubilior.

¶ Torpeo. es. pui. piger ſum. Virgil. lib. iij. Georg. Cōſertoq; agmine cerui Torpent mole noua & ſummis vix cornibus extāt. Hinc Torpeſco. piger fio. Sal. in Iug. Cæterū ingeniū quo neq; melius neq; amplius in natura mortaliū eſt incultu atq; ſocordia torpeſcere ſinunt.

¶ Torpor. animi & corporis debilitatio. a Torpedine piſce cuius contactu corpus hebeſcit.

¶ Torporo. as. pe. pro. torporē induco. Turp. Stupidus aſtat: ita eius aſpectꝰ torporauit hoīs amore

¶ Torpedo piſcis genus qui limo merſus occultat ſe & piſces ſupra natantes torpentes facit: poſtq̄ vero obtorpuere deuorat. Ponitur & pro pigritia.

¶ Toruus. a. um. a Terrendo ein o mutata: vt ait Ser. vel a tauris qui irati cum quadā truculentia reſpectant. Nam toruitas proprie taurorum eſt. vel a torto aſpectu. Hinc aduerbia Torue. toruum: & torua. Plautus. Quid me torue aſpectas? Apul. Cum toruum in eos intueretur. Virg. Talibus æneas ardentem & toruā tuentem Lenibat dictis.

¶ Totum & omne ſic differunt. q; totum dicimus vnius corporis plenitudinem. omne de vniuerſis: vt totū auditoriū habet ſcholaſticos. i. plenū eſt auditoriū ſcholaſticis. Oē auditoriū hz ſcholaſticos. i. oīa auditoria. Poetę tñ iſta cōfundūt. Fit aūt totus a tot q̄uis tot breue ſit: totus vero productū. Quotus vero remanet breue. Sciendū q; ſi totū eſt pluralis numeri partes quoq; pſalis numeri eſſe debent vt binas litteras a te ſuſcepi quatū alteris mihi gratularis: alteris ſignificas te eſſe incolumē. Si vero totum licet pluralis ſit numeri ſingulare habeat: tū partes ſingulares eſſe debent: vt Delector duobus poetis altero græco: altero latino.

¶ Totidē ſignificat tot ſimiliter. ſeu plane tot nec plures nec pauciores.

¶ Toxicum dictū eſt quaſi raxicū vt inquit Plyn. quoniā taxos arbor eſt veneni præſentiſſimi adeo vt ſi iumenta taxi folia comederint emoriantur. Hanc quidam Smilacem dixere & eſſe in arcadia tā præſentis veneni vt ſi quis ſub ea dormiat: cibum ve capiat moriatur.

¶ Trabea nomen poetæ cuius inter Comicos octauus locus aſſignatur. Huius meminit Cicero li. iij. tuſc. Et de finibus. Eſt & Trabea genus veſtis. Cuius tria ſunt genera: vt Sue. lib. de genere veſtiū inquit. Vnū qd diis ſacratur. tantū de purpura. Aliud purpureū qd habet aliquid albi. Tertium augurale ex purpura & croco miſtum. Erat aūt veſtis togatæ purpura circumducta ſub tegmine puniceo quā aureæ fibulæ annectebant. Virgi. de trabea regali ait. Ipſe quirinali lituo paruaq; ſedebat Succinctus trabea leuaq; ancile gerebat. Picus equum domitor. Hinc Trabeati. qui trabea ſūtinduti. Ouid. lib. de faſtis. Hoc igitur vidit trabeati cura quirini Cū rudibus populis annua iura daret.

¶ Trabs. & trabes. bis. vtroq; modo dicitur genere fœminino. Dicta a trahendo q; in altum trahatur. Proprie trabs vt Feſtus ait ſunt duo tigna ædificij gratia ſimul cōpacta. Nā cū ſimplicia ſunt nō trabes ſed tigna dicūtur: q̄uis abuſiue pro vno ligno quandoq; dicatur.

¶ Ttrabica nauis dicta eſt. q; ſit trabibus confixa. Pacu. Labitur trabica in alueos.

¶ Trabales. ſpecies tormentorū a trabibus. Horat. lib. car. Te ſemper anteit ſæua neceſſitas clauos trabales.

¶ Trachea vel trachia arteria pulmonis: quæ & ſpiritalis phyſtula dicitur. Vide in fiſtula.

¶ Trachelus pe. pro. collū ſpina a vertice ad finē.

¶ Trachys. latine aſperum. Hinc Trachino trachinas. aſperum facio.

¶ Trachyna: oppidum Campaniæ: quæ nunc interpoſita a tarachyna vel a tarachynæ. arum tantū pluraliter: qd etiā anxur antea dicebatur. Nunc aūt Taracina vocatur. Vide ſupra. Eſt & Trachyna ciuitas theſſaliæ quæ Heraclea ab Hercule cognomi nata eſt. Hinc ab Ouidio Trachynius dictus Ceix cōiunx Halcyones. Græci Trachyna vocāt aſpera Vnde taracinā quaſi trachynā ab aſpretis dici autumat Strabo. Et a trachyna theſſaliæ Sophoclis tragœdia trachyna dicta eſt. Vncae Cicero li. ij. tuſ. Quas hic voces apud Sophoclē in trachynis edit.

¶ Tracoma. penultima. produ. Græce enim τραχωμα vocatur ſcabricia palpebrarum interior ſicut in eadem parte glabritas: hoc eſt defluuium pi-

Iorum madroſis & milphoſis.
¶ Traconitidis regio. pars Iudeæ quã ferunt inter montem Libani & lacum Tiberiadis ſitam eſſe. Cuius tetrarches fuit Philippus iuxta euangeliũ Lucæ. Et eſt vt Hiero. inquit trans boſdrã Arabię ciuitatem in deſerto contra hauſtralem plagã quaſi ad damaſcũ reſpiciens. Hanc gentem inſtituit Cis filius Arã: vt ſcribit Ioſephus libro primo antiqtatis
¶ Trado. is. tradidi traditũ. ex trans & do. n & s abiectis. ſignificat in poteſtatem do. Terent. in Phor. Verum ſcientem tacitũ cauſam tradere aduerſarijs etiã ne id lex coegit. Tradere etiã eſt docere. Auguſtinus. Quicquid de arte loquendi & differendi quicquid de dimenſionibus figurarũ & de muſicis & de numeris ſine magna difficultate nullo hoĩm tradente intellexi. Item ſignificat dicere. Gel. Demoſthenem tradunt & veſtitu cæteroq; cultu corporis nitido venuſtoq; : nimiſq; accurato fuiſſe. Item Mãdare: vt cum dicimus Memoriæ traditũ eſt. Item fidei alicuius cõmittere: vt nuper mihi tradidit ęgon Item quaſi Vendere. Hier. in Genc. Pecunia digna tradat eam mihi coram vobis in poſſeſſionem ſepulchri. Item permittere: Nam in ſacris litteris: dei a quouis receſſio ſiue deſtitutio noĩatur. Vnde apoſtolus ad romanos. Tradidit illos deus in reprobum ſenſum. id eſt a deo permiſſi ſunt deferri in reprobum ſenſum.
¶ Traduco. is. pe. pro. ex trans & duco. in quo n & s ſimiliter abijciuntur. ſignificat de loco ad locum duco. Cæſar. i. com. Heluetij per anguſtias & fines Sequanorũ ſuas copias traduxerant & in Heduorũ fines peruenerant. Amb. Tranſduco vſus eſt. Deprofundo ad lumen extrahunt. fluctuantes de infimis ad ſuperna tranſducunt. Aliquando Traduce re eſt ad vlteriora ducere. Plau. Traduce adhuc line am pluſculum. Aliquando Tranſferre. Mar. Traducta eſt gętulis. Vnde & traducere librum ex vna lingua in aliam quidam dicunt. Hoc eſt interpretari. Aliquãdo Agere ſiue prętcrire. Ci. Ser. Sulpitio. Qua ratione nobis traducendũ ſit hoc tempus. Aliquando Deridere & infamia afficere & velut in exemplum proponere: vt eſt apud euangeliũ. Joſeph cum eſſet vir bonus & nollet eam traducere. Mart. Nultoq; traduceris apher. Et Traducere nutrire fouere ſuſtinere. Iuuenalis. Altera quos nudo traduxit gallia talo.
¶ Traduces. in vitibus dicuntur qui aliunde tracti ac propagati ſunt. Var. libro primo de re ruſ. Arbuſta vbi traduces poſſint fieri vitiũ vt mediolanenſes faciunt arboribus quas vocant opulos. Varro appellat traduces rumpos vbi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit. Huius ſingularis noĩatiuus eſt. Tradux. Col. lib. xi. Si tradux ducem nõ contingit media virga inter eas deligetur.
¶ Tragos latine hyrcus. Vnde Tragœdia Rurſus tragos herba quã aliqui ſcorpion vocant ſemipede alta foliis puſillis: racemis rubentibus: grano tritici. Hinc Paratragœdo verbum. Tragus: conchæ genus mali ſaporis. Suidas τραγοσ ϖαρα του τραχυ Δρεμαεχειν ταχοσ τισωρ η ϖαρα τοτραχειαν Φοινηρ εχειρ η τρεχειρ και τραγαρ αμϖελουσ.
¶ Tragum neu. generis. genus piſcatoriæ retis. qđ et Verriculum dicitur.
¶ Tragœdia. pe. cor. q̃uis apud græcos producat

Aϖο τουτραγου και της ωδης. Hoc eſt ab hyrco & cantu: quaſi hyrci cantus. Nã hyrcus dabatur in præmiũ tragicis auctoribus qui ruſtici & paſtores erant. Vel ab hirco vinearũ hoſte: & a cantilena eius ipſius rei apud Virgiliũ plena. Vel q; vter eius multi plenus ſolenne præmiũ cantoribus erat. Horatius. Carmine qui tragico vilem certauit ob hyrcum. Alij a fæce putant quã græcorũ quidam Trygan & Tryga vocant: appellatã q; ora ſua fæcibus perlinebant ſcenici ante vſum perſonatũ ab eſchylo repertum. Idem. Ignotũ tragicę genus inueniſſe camœnę Dicit & plauſtris vexiſſe poemata theſpis Quę canerent agerentq; infecti fæcibus ora.
¶ Tragicus quaſi hircinus: qui tragœdiam ſcribit. Tragice aduerbium ſignificat crudeliter: quaſi more tragico.
¶ Tragœdus qui tragœdiã canit & recitat.
¶ Tragelaphus. penultima correpta ſpecies cerui: qui hirco & ceruo ſimilis eſt barba & villo diſtãs ab alijs dicitur hircoceruus τραγοσ hircus ελαφοσ ceruus de quo in deutero. habetur.
¶ Tragopagus. pe. cor. herba in acetarijs laudata quæ a quibuſdam. Barbula hyrcina. ab alijs comæ quia folia habet inſtar croci in rotundũ ſparſa. Vulgo barba petræ dicit in Gallia tranſpadana.
¶ Tragonia herba quæ adalligata triduo dicit cõſumere lyenes.
¶ Tragion. ſiue Trogonis herba quæ naſcitur in Creta Iunipero ſimilis.
¶ Tragopa: auis in æthiopia quæ cornibus arietinis præfert caput armatũ.
¶ Tragemata. bellaria ſcđm Macrobium. i. omne menſæ ſecundæ genus.
¶ Tragea: ſiue Tragia inſula vna ex cycladibus. Ex qua Theogiton peripateticus Ariſtoteli fami
¶ Tragula genus teli haſta dicitur q; ſcu ſpiaris to infixa trahatur. Salu. lib. iiij. hiſt. Auidiſſimis atq; præparatis ducibus & metellus ictu tragulæ ſauciarctur. Plau. in Epi. Tragulam in te inijcere adornat neſcio quã fabricã facit. Et tragula rete qđ vulgo nunc tractam vocant. Ply. Vſus ſuberis anchoralibus maxime nauiũ piſcantiumq; tragulis & cadorum obturamẽtis. Dicta tragula q; ex vndis vt plurimum trahatur.
¶ Traguriũ. inſula in mari Adriatico adiacens dalmatiæ in qua eſt ciuitas eiuſem nominis. Auctor Ptolemęus libro ſecundo.
¶ Traho. is. xi. ctum. per vim duco. Trahimur eñ inuitꝰ: ducimur volentes. Virg. Altaria ad ipſa trementem traxit. Aliquando ſimpliciter ducere. Lactantius lib. ij. Nec quicq̃ poſſit eſſe omnino qđ nõ originem adeo traxerit. Aliquando Leuare. Cice. Atq; etiã ex puteis iugibus aquam calidam trahit. Aliquãdo Pro trahere. Saluſt. in Iugu. Atherbal: vbi intelligit oñes fortunas ſuas in extremo ſitas. hoſtẽ infeſtũ auxilij ſpem eſſe nullã pœnuria retũ neceſſariarũ bellum trahi nõ poſſe. Aliquando remouere. Saluſtius. Niſi ea res longius nos ab incœpto traheret. Aliquando Extendere. Virgilius. Ille horridus alter deſidia latamq; trahens inglorius aluum. Aliter idem vſus eſt. Nec nõ & vario noctem ſermone trahebant. i. terebant vel conſumebant. Huius verbi compoſita ſunt. Abſtraho. Attraho. ad me traho, Cicero. Treba. Me quite nõ Romam attrahã te qui nõ huc ſaduoles. Contraho. Detraho

Diſtraho. Extraho. Intertraho. Pertraho perfecte ſeu ad finem traho. Protraho differro prolongo. Teren. in an. Impetrabo vt aliquod ſaltem nuptijs protrahat dies. Retraho. retro ſeu rurſus traho. Idē Poſtq̄ poeta vetus poetam nō poteſt retrahere a ſtudio. Saluſtius. Fuere tamen extra coniurationē cōplures qui ad Catilinā in initio profecti ſunt. In his erat Fulvius ſenatoris filius quem retractū ex itinere parens necari iuſſit. Hiero. in Exo. Retrahe manum tuā in ſinū tuum Subtraho proprie ſignificat ſub ſiue de medio, aufero. Lactantius libro ſecundo Q̄ui vel morte ſubtracti vel abſentia fuerant ſeparati. Hiero. ad Iulia. Audio fauſtinā ſubita tibi dormitione ſubtractā. Quandoq; ſurripio furor. Plau. in caſ. Nam peculij probam nihil habere addecet clam viro & q̄ habet partū eius haud commodi eſt: quin viro aut ſubtrahat: aut ſtupro inuenerit.

¶ Tracto frequentatiuū eſt quaſi frequenter traho: vel ſurſum traho. Terē. in heau. Hęc arte tractabat virū vt illius animū cupidū inopia incenderet. Et Tractare eſt mereri: vt bene tractaſti me. i. bene meritus fuiſti de me. Item Differere. q̄ ea de quibus diſſerimus frequenter tangere videmur. Hinc Tractatus. Item frequenter tangere. Col. lib. vij. Talis nō tulæ vitulos oportet cum adhuc teneri ſunt conſuęſcere. manu tractari. Iuuenal. Per puppim & duros gaudet tractare rudentes. Item exercere: vt Quod medicorū eſt promittūt medici: tractant fabrilia fabri. Item Gubernare. Cic. Bruto. Fuit in Cilicia mecum tribunus militū quo in munere ita ſe tractauit: vt accepiſſe ab eo beneficiū videret nō dediſſe. Huius compoſita ſunt. Attrecto. Hiero. in Gen. Si attrectauerit me pater meus & ſenſerit timeo ne putet ſibi voluiſſe me illudere. Cōtrecto Detracto Retracto Obtrecto: quaſi aduerſus aliquem tracto: Pertracto perfecte tracto.

¶ Tractus. us. ſpacū regio plaga. Virgil. Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem.

¶ Tractim aduerbiū ſignificat trahendo in longū ſine intermiſſione: longo tractu diutine. Plautus in Am. Quid ſi ego tractim tangā vt dormiat. Virgi. Tum ſonus auditur grauior tractimq; ſuſurrat.

¶ Traha. genus vehiculi ſine rotis quo coloni vtūtur a trahendo dictū. Hieron. in libro paral. Et fecit ſuper eos tribula & trahas & ferrea carpenta tranſire. Virg. lib. i. Ge. per epentheſim traheæ dixit ſicut nauita pro nauta. Tribulaq; traheęq; & iniquo ponderе raſtri.

¶ Trahax: auidus. rapax: oſa ad ſe trahens. Plaut⁹. Eho lutum lenoninū: eho ſterquilinū publicū: impure inhoneſte: iniure: illex: labes populi: pecuniæ acceptiter auide atq; inuide procax rapax trahax trecentis verſibus tuas impuritates loqui nemo pōt.

¶ Traiſcio. is. ex trans & iacio: remotis n & s ſignificat traduco trāſporto tranſueho. Nō proprie nautæ q̄ traiſciunt tranſportare ſeu tranſuehere aut traducere dici poſſunt. Alij vero traducunt tantū: cū traiſcere dicuntur ſicut li. i. docet Liui. Præ ſe armentum agens nando traiecerat. Plancus. Cic. exercitū ad kalendas maias rhodanū traieci. In his exēplis nō capiť traiicio pro trāſporto vt quidā volūt dicētes. Traiicio exercitū. i. tranſporto exercitum tranſmare: aut trans flumē. Traiicio mare vel flumen. i. tranſeo. Liuius de ſecundo bello punico. Amnem vado traiecit. Aliquando coniunctim. Idem. Traiecit copias iberū. Aliquando Traiicere eſt tranſfigere tranſuerberare. Idem lib. ij. Cōtra quem & ille concitat equū: tantaq; vis infeſtis venientiū haſtis fuit: vt brachiū Ebutio traiectū: manilio percuſſum pectus. Hinc Traiectio tranſitio. Cic. libr. primo de diui. Cum cœlū ex omni parte patens atq; apertū intuerent traiectiones motuſq; ſtellarū obſeruauerūt

¶ Trallis vrbs lydiæ nō longe a Magneſia ſita in vertice quodā qui promontoriū natura munitū habet ab argiuis: & a thracibus quibuſdam condita. Sunt & aliæ trallis in phrygia vbi ſunt Cariæ fines hæc alijs noibus dicta eſt Euantia & Seleucia & Antiochia. Hinc Trallianus. a. um. Cic. in phil. Trallianam aut Epheſinam dicere putes. Ex trallibus fut: Menodorus vir doctus. Hoc nomen trallis ſcdm Priſcia. tantū pluraliter declinať & tam accuſatiuū q̄ nominatiuū in is. tantū mittit. ſicut alpis ſardis

¶ Tralucidum qđ per medium lucet. (Syrtis. Plynius. Suauiores albæ viæ quoniam e tralucido facilius accipitur aer.

¶ Trama: ſubtegmen. Perſius. Mihi trama figura ſit reliqua.

¶ Trames. generis maſc. ſemita tranſuerſa. Liuius lib. v. Obliquis tramitibus egreſſi.

¶ Trans præpoſitio eſt q̄ ſignificat vltra: vt cū de loco ad locū & de vno ad alterū & de vna re ad alteram tranſitionē facimus. Separatur quandoq;: vt trans mare: trans montes. Sed plærunq; cōponitur preſertim cum his litteris. A. vt tranſalpinus. C. vt tranſcurro. D. vt traduco. E. vt tranſeo. F. vt tranſfero. G. vt tranſgredior. I. vt traijcio. L. vt tranſlego. M. vt tranſmigro. N. vt trano. P. vt tranſpono. S. vt tranſcribo. T. vt tranſtigritanus qui habitat trans tygrim. V. vt tranſueho. Sed eſt ſciendū q̄ compoſita cū n vel i conſonante. vel d amittit n et s vt trano traiicio traduco. In reliquis manet integra niſi cū s in quos s tantū abijcimus: vt tranſcribo. Apul. tamen docet. q̄ ſi trans ponať cum eo dico. pono: poteſt retinere & perdere. nſ. vt tranſduco traduco. tranſpono trapono. tranſeo & traeo. In alijs retinet nſ. niſi in trano trado traiicio.

¶ Tranare ſignificat vltra nare. i. natare. Liui. li. ij. Multiſq; ſuper incidentibus telis incolumis ad ſuos tranauit. Virg. Superant montes & flumina tranant viij. com. Tranquillo. as. quietū facio. Aug. lib. Tranquillatur cœlū & mare & exultāt nimis quoniā timuerunt nimis.

¶ Tranſactus participium. idem eſt qđ præteritus. Cic. lib. ij. ad heren. In conſequenti tempore ſpectabitur nunquid re tranſacta relictū ſit qđ indicet aut factum eſſe maleficiū: aut a quo ſit factum.

¶ Tranſcendo ex trans & ſcando. ſignificat aſcendendo tranſgredior.

¶ Tranſcurro. vltra curro. Teren. in eu. Tu abi atq; obſera oſtium intus dum ego tranſcurro ad forum

¶ Tranſcribo. idem qđ excribo. hoc eſt ab exemplarijs quicq̄ deſcribo. Quandoq; tamen ponitur pro trado. Virgili. libro ſeptimo. Et tua dardaneis tranſcribi ſceptra colonis.

¶ Tranſeo. is. iui. & tranſij. itū vltra eo. a quo tranſitio & tranſitus. & cōpoſitū Pertranſeo.

¶ Tranſitorius. ria. um. qđ cito tranſit. Leo papa. Hæc ergo nō tranſitorie ſed cum ingenti tremore debemus attendere.

¶ Tranſeunter. aduerbiū a tranſiens untis. formas

tum. Auguſtinus lib. tertio ciuitatis dei. Quod vitium. Salluſtius magis tranſeunter attigit. Hoceſt in tranſitu: ſiue tranſeundo.

¶ Tranſenna. per quam aſpectus tranſire poteſt. Cicero lib. primo de oratore pro feneſtra ſeu cancello poſuit cum ait. Nunc petas a Craſſo vt illã copiã quã conſtructã vno in loco quaſi per tranſennã pretereuntes ſtrictim aſpeximus in lucẽ proferat. Trã ſenna etiã funis extentus dicit. Salu. lib. ij. hiſt. Trã ſenna demiſſum victoriæ ſimulacrũ cum machinato ſtrepitu tonitruũ coronã capiti imponebat metello. Quandoq; ponit pro decipulo laqueo & funiculo ad decipiendũ concinnato. Plau. in bac. Nũc e tranſenna hic turdus lumbricũ petit. Et in Ru. In ætate agunda hoĩm plurimæ fiunt tranſennæ: vbi decipiunt dolis atq; ędepol in eas plærunq; eſca imponitur quã ſi quis auidius poſcit eſcã auariter decipitur vt tranſenna ſua auaricia.

¶ Tranſfero: p. c. tranſferri. dicit res cum'nõ remanet apud eos a quibus tranſfertur. Cice. lib. i. offic. Quod ab Ennio poſitũ in vna re tranſferri in multas poteſt. Hinc Tranſlatio q̃ fit quotiens vel deeſt verborũ proprietas vel vitatur iteratio. Cicero aũt tranſlationẽ verborũ maxime probat lib. de optimo genere dicendi cum inquit. Sed phalerius demetrius meo iudicio præſtat cæteris: cuius oratio cum ſedate placideq; loquit tum illuſtrãt eam quaſi ſtellæ quædã tranſlata verba atq; immutata. Tranſlata dico vt ſæpe iam quæ per ſimilitudinẽ ad aliam rem aut ſuauitatis aut inopiæ cauſa tranſferuntur. Quintil. aũt quæ ſint verba propria quæq; tranſlata: quo modo tranſferant: quæ ſit vitioſa tranſlatio: & cur reperta ſit trãſlatio diffuſe tradit. lib. i. Inſti. dicens. Propria ſunt verba cum id ſignificãt in quod denominata ſunt. Tranſlata cum alium natura intellectũ alium loco prębent. Vſitatis tutius vti mur: noua nõ ſine periculo quodã fingimus. Et li. viij. Tranſfert igitur nomẽ aut verbũ ex eo loco in quo propriũ erat in eum: in quo aut propriũ deeſt: aut tranſlatũ proprio melius eſt. Id facim⁹ aut quia neceſſe eſt: aut quia ſignificantius eſt: aut vt dixi decenti⁹. Vbi nihil hoꝛ præſtabit qđ tranſfert improprium. Aſco. ſcribit. Tranſlatiua dicta eſſe nõ noua nec nuper inuenta ſed aliunde tranſlata. Tranſlatiuum græce μεταφορα. i. promiſcuũ vulgare publicum: indifferens Tranſlatitia ſunt: & verba per metaphorã in alienũ migrantia. Seneca. Tranſlatiuas ſiue tranſlatitias ſententias q̃ ſua oratorũ ſupellex eſt pro locis communibus intelligit. Sunt & ſacra tranſlatitia apud Macrobiũ.

¶ Tranſfugio. de loco ad locũ fugio. Liui. libro. ii. Magna clientiũ comitatus manu tranſfugit.

¶ Tranſfuga. pe. cor. qui tranſfugit. Idem in eodẽ. Deinde metuens ne ſi conſulum iniuſſu & ignarus ĩbus iret deprehenſus forte a cuſtodibus romanis retraheret vt tranſfuga fortuna tum vrbis crimen affirmante ſenatũ adit. Nec ſolum vt iucõſultus inquit tranſfuga is accipiendus eſt qui aut ad hoſtes aut a bello tranſfugit: ſed & qui per induciarũ tempus ad eos cum quibus nulla amicitia eſt: fide ſuſpecta tranſfugit.

¶ Tranſfigo. pe. pro. tranſfodio ſeu tranſuerbero. Liuius lib. i. Stricto itaq; gladio ſimul verbis increpans tranſfigit puellam.

¶ Tranſfundo. is. de vaſe in vas fundo. Cato. Vbi dies. xxx. præterierint tranſfundito. ita relinquitur vſq; ad vindemiã. Ci. per tranſlationẽ Dolobellæ ſcripſit. Libẽtius omnes meas laudes ſi modo ſint aliquæ meę laudes ad te tranſfuderim.

¶ Tranſgredior. tranſeo. a pedum greſſu proprie dicitur: ſed auctoritas vetuſta liberiorem loquendi vſum dedit. Saluſtius lib. i. hiſt. Et de his qui nauigaſſent & de ipſis nauib⁹ eo verbo vti voluit in quibus gradus nõ ſit deceptio. Nactus obſcurã noctẽ æſtu ſecũdo: ac inde tranſgreſſus oẽs cepit montes præceptus a luſitanis. Sic & tranſgreſſus. us. pro tranſfretatione.

¶ Tranſigo. is. pe. cor. ex trans & ago. significat tranſeo ſeu vltra traduco. Saluſt. Sed multi mortales dediti ventri atq; ſomno indocti incultiq; ſicuti peregrinantes tranſigere. Hier. Et immolãtes deo ſacrificiũ laudis. noctem totam tranſegere. Aliquã do ſignificat Tracto. Teren. in An. Intus tranſigetur ſiqd eſt qđ reſtat. Aliquãdo Cõuenio: cõcordo paciſcor. Ci. Treba. Puto cum Auiano tranſigere poſſemus.

¶ Tranſilio. is penultima correpta. ex trans & ſalio. ſed s abijcitur. ſignificat vltra ſalio. Col. li. vij. ſi foſſam ſine conctatione tranſilit.

¶ Tranſlego. pe. cor. legendo tranſcurro ſiue vltra lego. Plau. in aſi. Age quæſo mi hercle tranſlege.

¶ Tranſmigro. tranſmigras. penultima cõmuni ſignificat habitatũ eo ſiue tranſeo: vel in longiorem locum domiciliũ habitationemq; commuto. Hier. Et perſecuti eos ſunt de ciuitate in ciuitatẽ expellentes de iudęa: vt ad gentiũ populũ tranſmigrarent.

¶ Tranſmitto. tis. vltra vel de loco ad locũ mitto. Plynius lib. decimooctauo. Item cribaria q̃ ſimili modo in tertio remanſit cribro anguſtiſſimo: & tantum arenas tranſmittente. Aliquando celeriter trãſeo. Virgilius. Alia de parte patentis Tranſmittunt curſu campos.

¶ Tranſpicio vltra aſpicio. Lactan. de opi. Per eas igitur membrana ſenſus ille qui dicitur mens ea q̃ ſunt foris tranſpicit.

¶ Tranſtra ſunt loca vel tabulæ ſuper quas ſedent remiges. Virgilius. Tranſtra per & remos. Et apud Ezechielem. Quercus de baſan dolauerũt in remos tuos & trãſtra tua fecerũt tibi ex ebore indico. Hæc etiã Iuga dici ſolent. Virg. Inde alias aſas q̃ per iuga longa ſedebãt Deturbat: laxatq; foros. Et tranſtra Tigna quæ tranſuerſa a pariete in parietem poriguntur. Victruuius lib. quinto. Trabes etiã ſupra columnas & paraſtata & antas ponunt in cõtignationib⁹ tigna & axes ſub tectis ſi maiora ſpacia fũt et trãſtra & capreoli ſi commoda columẽ & canteriꝰ ſed & ſedilia in nauibus.

¶ Tranſuador. & Tranſuado. as. pe. cor. per vadũ traiſcio. Hiero. ad Helio. Per tranſlationẽ: Sed quoniam ſcopuloſis locis enauigauit oratio & inter canas ſpumeis fluctibus cautes fragilis in altũ cimba proceſſit. expandenda vela ſunt ventis & quæſtionum ſcrupulis tranſuadatis lętantiũ more nautarũ epilogi celeuma cantandũ eſt.

¶ Tranſueho. vltra veho. Saluſt. in Iug. Ex eo numero Medi & Perſæ & armeni cum nauibus in Africam tranſuecti proximos noſtro mari locos occupauere. Aug. Caro Ieſu eſt mariæ quam ſuper aſtra tranſuexit honorans omnem humanã naturam: & multo magis maternam.

¶Transuerbero.as.transfigo.Cic. Martio. Sed q̃ potest esse homini politico delectatio cum aut homo imbecillus a valentissima bælua laniat aut præclara bestia venabulo transuerberatur.
¶Transuersus.a.transuerto esse debet qđ est in obliquũ verto.licet nondũ legerim.Col.lib.ij. Sed in arando maxime obseruandũ est vt trãsuersus mõs sulcetur.Cic.lib.iiij.ad heren. Ecce ibi iste de transuerso.Heus inquit adolescens pueri tui modo me pulsarunt:satisfacias oportet.
¶Transuolo.as.pen.cor.ad aues pertinet. sed per translationem ponitur pro transcurro vel pro repẽte accedo.Hiero.ad dama. Meq; dubiũ & quid facerem nescientem.ita festinus exterruit: vt omnibus prætermissis ad scribendũ transuolarem. Plaut. in Epi. pro trãsfugio posuit. Trãsuolauerũt ad hostes
¶Transumo.is.ex alio sumo.Vnde q̃ ex primis tabulis transcripta sunt:solennitate iuris adhibita dicuntur transumpta & actus ipse transumptio. Item transumptio figura est quã greci μεταλημψιν vocant. cũ rem ex alio ad aliud transmouemus.
¶Transuo.is.ex trans & suo,sed s abiicitur. Columella libro octauo.Nedia pars descripti orbiculi eadem fibula transuitur.
¶Trapetes vel trapetũ.pe.pro.mola olearia.a τρεπω voluo seu verto.Var.a terendo deducit.Virg. lib.ij. Ge. Terit̃ sycionia bacca trapetis glande sues
¶Trapeza mensa seu tabula qua argentarij vtunt̃.
¶Trapezitæ pe.pro.mensarij pecuniarũ campsores. Plau.in cap. Subducam ratiunculã quantillum argenti mihi apud trapezitã fiet.Hier. cõtra Rufi. Quasi bonus trapezita adulterinæ monetæ pecuniam reprobet.
¶Trauli qui maiori difficultate loquuntur.Vnde & Traulis.Lucre.lib.iiij.Magna atq; manifestata cataplexis plena q; honoris balba loqui nõ quit traulis muta pudens est.
¶Trebia fluuius extra Placentiã apud quem Annibal romanos vicit.Est & trebia Celtiberorũ ciuitas quæ pars est hispaniæ.
¶Trebula oppidũ fuit haud longe ab vrbe vt scribit Plyn.Et olim trebulanis ciuitas data fuit.Hinc Casei Trebulani dicti sunt de quibus.Mar. Trebula nos genuit cõmendat gratia duplex. Siue leui flãma siue domamur aqua. Prope trebulanos sunt & alij populi noie Trebiani.auctore Plynio.libro.iij. Sue.in Tibe. Iterũ eo censente vt trebianis legatã in opus noui theatri pecuniã ad munitionẽ vię trãsferre concederetur:obtinere nõ potuit.
¶Tremo.is.a similitudine vocis q̃ tunc cũ valde tremit.apparet.Quo etiã in corpore pili vt aristã in spica hordei horrent. Et tremere quidem cõmoueri seu agitari significat. Plaut. in Asi. Nõ placet promontro est:quando qui sudat tremit. Interdũ ponitur pro timere. Virgil.lib.ij. Hic aliud maius miseris multoq; tremendũ. Huius composita sunt. Contremo. Intremo. Intus seu valde tremo. Virg. li. iij. Et fessum quotiens motat latus intremere omnem Murmure trinacriam. Pertremo valde tremo. Et habent penultimam correptam.
¶Tremisco.is.tremore concutior. Virgil. lib. iij. Sonitũq; pedũ vocemq; tremisco. Hinc Contremisco & Pertremisco. Lactã. lib. vij. Itaq; trepidabũt omnes & ad luctuosum illum sonitũ contremiscẽt. Hierony. contra Vigilantiũ. Ita totus & corpore et animo pertremisco.
¶Tremefacio sicut sonat. Virg. Tũ vero tremefacta nouus per pectora cunctis Insinuat pauor.
¶Tremor modo ipsam commotionẽ seu agitationem.modo timorẽ significat. Virg.lib.ij. Ge. Vnde tremor terris? Et alibi. Cur ante tubã tremor occupat artus? venit tamen ex græco τρεμω & illa q̃ deducuntur.
¶Tremebundus.abunde tremens. Ci.lib.iij.ad heren. Sin erit sermo in locutione leuiter & tremebunda voce cum parua significatione risus.
¶Trepidus.a.um.idem qđ pauid⁹. Cuius diminutiuum est Trepidulus. Gel. Pulli trepiduli circunstrepere. Et trepidus Festinus. Virgil.lib.iij. Hic me dũ trepidi crudelia limina linquunt Inmemores socij vasto cyclopis in antro Deseruere. Ser. Trepidi Festini vt per timorẽ nõ per odiũ relict⁹ fuisse videat̃.
¶Trepido.as.pe.cor.timeo. Amb. Trepidare virginũ est ad oñs ingressus viri pauere.omnesq; viri affatus vereri. Et trepidare festinare. Virgil. lib. iiij. Dum trepidant alæ saltusq; indagine cingunt.
¶Treueri.populi Galliæ inter Belgas in confinibus germaniæ.Neruijs finitimi.
¶Tressis.tres asses. Persius. Nõ tressis agaso.
¶Tris a græco. Nã greci τρεισ dicunt. Vnde trias adis trinitas. Aliquãdo significat valde. Hinc Trifur. Trismegistus.
¶Triangulus.figura tres angulos habens: quam græci τριγωνον vocant. Hinc triangularis & hoc triangulare.
¶Triarchus nauis triremis præpositus.ab archon princeps.
¶Triarij erant milites fortissimi:qui in legione romana vltimi erãt. Hi siquãdo res fuisset in periculo in fronte acierũ poplitibus flexis stabant ita vt potius animã amitterent q̃ de loco decederent. Vnde ortum est illud prouerbiũ cum res sunt dubiæ. Ventũ est ad triarios. Var. Triarij dicti q; in acie tertio ordine extremis subsidio ponerentur. Plaut. Agite nunc subsidete omnes quasi solent triarij.
¶Tribus. us.a tributo dando. vel q; ager roman⁹ primo diuisus in tres ptes fuerit: & tres ptes ppli fact̨ vna Tratiensiũ a tatio Sabinorũ rege iã amico post fœdera.alia Ramnũ siue rãnensiũ a Romulo Tertia Lucerũ a Lucumone. Varro eñ scribit Romulum dimicantẽ cõtra Titũ tatiũ a lucumonibus Hoc est thuscis auxilia postulasse. Vnde quidã venit cũ exercitu cui recepto iam Tatio pars vrbis est data. Vnde in vrbe thuscus dict⁹ est vicus. Siue vt aliqui volunt a Luco.quem Asyllum vocauerat romulus. Ergo in tres partes diuisus erat populus ad eo vt qui etiã vni prẽerat parti Tribunus diceret̃ & sumptus dati populo tributa vocant̃. Sed postea aliæ quoq; partes vrbis factæ quæ similiter tribus appellatæ sunt. Nam in sex partes fuit distributa ciuitas in primos secũdosq; Tatienses Ramnes. Luceres. Quelibet ex tribubus decem curias continebat quę de noibus Sabinarũ appellatę sunt. Varro Festus. Plutarchus & Asconius. Dissentit paulum Liuius scribens a Romulo Cẽturias equitũ tres fuisse cõscriptas ramnenses & tatienses & luceres:nec videtur existimare totũ populũ in hos fuisse distributum:sed solos equites. Aug. in psal. interpretatione sic scribit. Tribus alio noie dici possunt curiæ: sed nõ ꝓprie. Nã proprie si diximus curias: nõ in-

telliguntur nisi curiæ q̄ sunt in ciuitatibus singulis singulæ: vnde Curiales & decuriones. i. q̄ sint in curia vel decuria. Et nostis quia tales curias singulas habent singulæ ciuitates. Sunt aūt vel erant ali quando in istis quoq̄ ciuitatibus curiæ etiā populorū & vna ciuitas multas curias habet: sicut roma. xxxv. curias habet populi. Hæ dicunt tribus. Has populus Israel. xij. habebat scdm filios Iaco. Ply. refert quattuor solas vrbanas tribus fuisse appellatas a partibus vrbis in q̄bus habitabāt. Nā Suburrana. Palatina. Collina. & Exquilia dicebant

¶ Tribulis. pe. pro. qui ex tribu est. Hor. in epistol. Vt cū pileolo soleas cōsua tribulis. Ci. Ser. Lucio Cossino amico & tribuli tuo valde familiariter vtor hinc Contribulis qui ex eadem tribu est. Hiero. li. ij. machabeoꝝ. Quod cū rex annuisset statim ad gentilem ritū contribules suos transferre cœpit.

¶ Tributim aduerbiū. significat per singulas trib⁹

¶ Tributū. a tribubus. Var. dictū ostēdit. q̄ ea pecunia q̄ populo imperata erat tributim soluebatur. Festus. Tributū dictum quia ex priuato in publicū tributur. Sumi postea hoc vocabulū cœpit largius pro omni munere qđ a subditis soluitur.

¶ Tributarius: qui soluendo tributo obnoxius est. Iusti. lib. i. Sed ciuitates q̄ medorū tributarię fuerāt

¶ Tribuni dicti. q̄ tūc in tres partes pp̄us diuisus erat: & ex singulis creabantur: vel quia tribuum suffragio creārētur. Vel quia vt Vege. inquit. q̄ tribuebant iura militibus. Tribuni etiā vocati sūt qui magistratū gerebant: vt regū tp̄e tribuni celerū: qui cēturijs prę̄erant: postea facti sūt tribuni militares in castris qui parem cū consulibus haberēt potestatē qui imperatori opponebant pro militibus. Tribunorū militariū sicut docet Asco. duo sunt genera. Alij rufuli dr̄ qui in exercitu creari solent. Alij sūt Comitiati qui Romę comitijs designant. Tribuni militaris officiū est: vt miles veste nitidus: armis bene munitus: exercitationis vsu & disciplina eruditus incedat. Olim tribuni militum consulari potestate promiscue ex patribus ac plebe creati sūt. Alij fuerunt Tribuni plebis qui in defensione plebis a patribus facti sunt anno fere. xvij. post exactos reges. Alij tribuni ærarij. dicti ab eo q̄ his attributa erat pecunia quā militi reddebant.

¶ Tribunitius qui tribunus fuit.

¶ Tribuniti⁹. a. um. quod ad tribunos ptinet. Sal. Nam postq̄. C. Pompeio. & M. Crasso. consulibus tribunitia potestas restituta est.

¶ Tribunat⁹. us. ip̄a tribunoꝝ dignitas. Ci. in Lęl. De Caij. aut Gracchi tribunatu qđ expectē nō libet

¶ Tribunal. p. pro. loc⁹ excelsus in quo ⟨augurari residebat qui ius tribubus redderet.

¶ Tribuo. is. bui. butū. quasi tributū do. concedo. Sed hoc beniuolētiæ eius tribuendū est. Aliquādo capit sicut vendo. Hiero. in deutro. Aquā pecunia tribue & sic bibemus. Aliquando capit pro assumo vt tu tibi multū tribuis. Aliq̄n p fauere. Cic. Crassi pedi. Cū vniuerso ordini: publicanorū semper libētissime tribuerim. Hui⁹ cōposita sūt. Attribuo. Cōtribuo simul tribuo. hoc est aliis partē facio. Distribuo. diuersis modis tribuo. Ter. in adel. Argentū annumerauit: illico dedit: præterea in sumptū dimidiū minæ id distributū est sane ex sententia. Retribuo: quasi retro tribuo. hoc est remunero.

¶ Tribulus. pe. cor. spinę genus a semine triangula ri dictus vel q̄ cuspidatus trifariā feriat. Ouid. lib. x. me. Loliū tribuliq̄ fatigant triticeæ messes.

¶ Tribula. æ. & Tribulū. gn̄s vehiculi quo frumenta in area terunt a trib⁹ laterib⁹ sic appellat. Augu. lib. de ciui. dei. Nā sicut sub vno igne aurū rutilat & palea fumat: & sub eadē tribula stipulę cōminuunt: frumēta purgāt. Virg. li. i. Ge. Tribulaq̄ traheęq̄ & iniquo pōdere rastri. Var. Espicis in area excuti grana qđ fit apud alios iumētis iunctis & tribula.

¶ Tribularīū a tribula fieri videt & significat locū vbi tribulæ secondunt: vt est apud Col.

¶ Tribulor. verbū factum ab angustia & dolore illorū qui tribulū ferri vel tribulū herbā caucauerint q̄ oritur in lacubus & paludib⁹ trigoli vl̄ ferrarię vulgariter etiā murex: angulata est: tacitur vt vis semp cuspis est erecta: bellicū ferramentū est.

¶ Tribrachus. pe. cor. pes ex tribus breuibus sylla bis constans a τρεις & βραχυς qđ significat breue. vt Te corydon o alexi. Vbi dono a tribrach⁹ est cum vocalis ante vocalem breuis fiat.

¶ Trica. apuliæ oppidū. Vide in dictione Apina.

¶ Tricæ. capilli pedibus pullorū gallinaceorū inuoluti. Quoniā vero gressum illoꝝ impediant r factum est vt oīa impedimenta tricæ dicant. Plau. in Cur. Quod argentū tu mihi? quas mihi tricas narras. Inde extricare & intricare p expedire & ipedire

¶ Tricephalus. pe. cor. qui habet tria capita.

¶ Triceps. trium capitū. Seneca. Tricipitē secū belluam manibus trahens.

¶ Triclinīū. latine discubitorīū dici potest. Est em̄ locus in quo discumbebāt & cœnabāt p̄cipue in cōuiuiū accepti a tribus lectis quos sternebāt cōtignis Nam tris menses in cōuiuio apponere veteres solebant & facendo cœnare sicut turci faciūt. τρισ em̄ tres κλινη lectus dī. Hinc Hor. Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos Equibus vnus auet quauis aspergere cunctos Præter eū qui præbet aquā. Iuue. Ergo duos post Si libuit menses neglectū ad lubere clientem Tertia ne vacuo cessaret culcitra lecto Vna simus ait. Virgili. Inde toro p̄ Aeneas sic orsus ab alto. Quintil. locū intellexit dū ait. Vix eo limen egresso triclinīū illud supra cōuuas corruit. Apul. lib. x. Iam denicq̄ cœnati e triclinio domini decesseramus. Hunc locū Cicero appellat Conclaue. Cuius hæc sūt verba. Nęc interconclaue illud cecidit. Proprie tamen conclaue dicitur quicunq̄ locus secretior vbi colloquia fieri solēt. Habetq̄ vnā clauem communē domesticis: nec est omnibus ad eum eundi potestas. Victruuius. In triclinarijs cæterisq̄ conclauibus maximus est vsus luminū. Cōstat igitur Triclinīū & lectos discubitorios & ip̄am cœnationem. i. locum vbi semper lectis cœnaturi discumbebant significare. Sed postea triclinīū per abusionē apparatus ad mensam factus dici consueuit: & coacta in locū vnū parandæ paucorū cœnæ supellex necessaria. Hinc Architriclinus qui huic ministerio prę̄est Vnde Ci. sterni triclinia & in foro sterni iubebat. Sic Biclinīū locus attributus conuiuio a duplici ordine discumbentium. Plau. in Bac. Aduortite mnesiloche & tu pistoclere iam facite in biclinio cum amica: sua vterq̄ cubitū eatis.

¶ Triclinarius minister qui in triclinio ministrat.

¶ Triclinarius. a. um. & Triclinaris & hoc triclinare qđ ad triclinīū pertinet: vt mappæ triclinares: & lecti triclinarij. Triclinarīū. Ply. li. ix. Qua purpura

quis nõ inquit triclinaria facit?
¶ Tricolon.pe.pro.latine trimembre dicitur.
¶ Tricones.morosi & ad ridendũ duri.
¶ Triduũ.spaciũ triũ dierũ.a quo Triduan⁹.a.um. vnde triduanas inducias legimus.
¶ Tridens Neptumni sceptrum:& quicquid habet tres dentes tridens dicit.
¶ Triemeros.latine triduanus.pe.cor.
¶ Triennis triũ annorũ.Nã triennis:trimus:& triũ annorũ idem significant.Vnde Hiero.in testamento veteri. Sume mihi vaccã triennẽ:& caprã trimã. et arietem annorũ triũ.Hinc trienniũ spacium triũ annorũ.triennale adiectiuum.
¶ Triens nũmi gñs:tertia pars assis.Iuue. Nec habet infelix quẽ porrigat ore trientẽ.Item sumit pro calice.Proper.Cũ fuerit multis exacta triẽtibus hora.Apud Victr.Triẽtes.siue qđ idem est Triẽtalis materia nomẽ hñt a mensura q̃ afferes instrumenti eius triẽtales hoc est crassitudĩe quattuor vnciarum
¶ Trientalis herba a mensura dicta est.i. (essent quæ folio trientẽ æquet amplitudine.
¶ Triental.vasis gñs tertiã partẽ sextarij capiens. Persius.Calidumq̃ triental Excutit e manibus.
¶ Trieris.pe.pro.nauis magna q̃ græce Durachon a tribus sessionibus.Latine triremis:aut pene idem Hiero.in lib.numeri.Venient in trieremibus de Italia superabunt assyrios.
¶ Trierarchus.prefectus trieris.Ci.in ver.actio.iij. Qua de re charidemũ chiũ testimoniũ priore actione dicere audistis sese cũ esset trierarchus.
¶ Trieteris.pe.pro.spaciũ triũ annoꝝ.Sta.lib.iiij. th.Ludus & atra sacrum recolet trieteris ophetem Mar.Aspicis vt paruus nec adhuc trieteride plena Regulus auditũ laudet & ipse patrem.
¶ Trietericus.triennalis.a τρεις & ετος annus. Hinc Trieterica appellata sũt sacra bacchi:quia triennalia:q̃ tertio quoq; anno sumptuosiora annuis eius orgijs agitabant. Instituta sũt em̃ cũ ex india victor rediisset a triẽnio quo pegrinatus est. Ouid. lib.ix.me.Vtq; tuo moto proles semeleia thyrso:Iliadesq; celebrant repetita triennia bacchæ.
¶ Trifaux.tres fauces habens. Vnde Cerberum trifaucem vocant.
¶ Trifax.vel triforũ.telũ lõgitudine triũ cubitoꝝ.
¶ Trifariã aduerbiũ significat tripertito.
¶ Trifer.a.um.qđ ter fructus producit.
¶ Trifidus.a.um.p.cor.qđ in tres ptes diuidi põt.
¶ Trifiniũ.dicit vbi triũ agrorũ terminus est.
¶ Trifoliũ simoniamũ herba est quæ inuenitur fragosis locis efficacissima traditur contra viperę venenũ:odoris grauis: neq; absimilis bitumini. Et id circo græci eam ασφαλτιον appellant: nostri autem propter figurã acutã trifoliũ vocant. Nã longis & hirsutis foliis viret:caulemq; robustiorẽ facit
¶ Trifur.trifurcifer:tricerberus:plusq̃ (q̃ pratẽse fur plusq̃ furcifer magnus cerberus.Nã tris pro valde qñq; accipit a grecis.Plau.Nõ fur sed trifur.
¶ Triga quasi triaga a tribus equis iunctis. currus qui a tribus equis trahitur.Inde trigariũ dictum trigarũ curule certamẽ.Plyn.lib.xxviij.Ferunt neronem principem hac potione recreari solitũ cum sic quoq; se trigario approbare vellet. Et libro.xxi.dicens.Et si triga vænierit retinenda erit tota:etsi quadriga redhibeat. Trigari⁹ locus iuxta campũ martiũ.Ply.lib.vltimo. Ne equos quidem in trigarijs

TR.

prefetri vllis vernaculis aĩaduerto. Apud Martianum quoq; Capellã.lib. nono. qui de musica inscribitur: Trigariũ inquit supplicantis semper germanitatis adueniet.hoc est trigemina inquit illa mulier.siue tres in vnius noĩs vocabulo conspirantes. Trigam etiã humũ veteres vocabant.
¶ Trigam⁹.p.cor.qui tres duxit vxores.Hier.contra Ioui.Currit ad Habraã Isaach & Iacob. ex quibus prior trigamus.secũdus monogamus. tertius quattuor vxorũ est.Liæ Rachel balę & zelphæ.
¶ Trigo.as.stringo.Vnde obtrigo.qđ est iureiurãdo adstringo.
¶ Trigon pilæ genus:& turtur.
¶ Trigonia ætas tertia.
¶ Trigonus pe.pro.triangulus triangularis.Hinc Trigonalis forma q̃ tribus lineis constat Δ.
¶ Trigemmis quid significet declarat Columella lib.iiij.cum ait.Vallis & vliginosi campi situ serim⁹ etiã trigemmẽ qui est paulo minor dodrante.longior vtiq; semipede.isq; non ab eo trigemmis dictus est.q̃ omnino triũ oculoꝝ est:cum fere circa plagã qua matri abscissus est plenus sit gemmarũ: sed q̃ his exceptis quibus est frequens in ipso capite tres deinceps articulos:totidemq; gemmas habet.
¶ Trigeminus.idem qđ tres.Col.li.viij.de Capella. Parit aũt si est generosa proles frequenter duos nonnunq̃ trigeminos.
¶ Trigla.genus piscis qui a nostris Mulus dicit & barbo.Hinc Trigles lapillus q̃ muli colorẽ habeat
¶ Trilices:vestes q̃ ex tribus licijs constant. Interdum tamen trilicem triplicem dicimus.
¶ Trimus.a.um.quod est trium annorũ.a quo Trimulus dimi.& Trimatus.tus.& Trima dies.
¶ Trimetrũ.p.cor.carmẽ ex tribus pedibus cõstãs
¶ Trimma.dicit vinũ ex aromatis. in qđ iuncus & myrrha & calamus inijci solebat.
¶ Trimorion:a tribus signis dictũ est.Tria vero signa partibus nonaginta cõstant.Erit ergo Trimorion pars ab horoscopo genituræ nonagesima.Itẽ q̃ a situ lunæ altera nonagesima vnde vaticinium vitæ substantiarumq; sumatur.
¶ Trimestris.trium mensium.
¶ Trinundinũ.Vide in dictione Nundinæ.
¶ Trinacria.Insula quæ & Sicilia:sicania & triquetra appellat:a tribus promontoriis dicta est Trinacria pachyno.s.lilybeo:& peloro & ακρα summitas.Hinc trinacris.Ouid.in fas.Terra tribus scopulis vastũ procurrit in æquor Trinacris a positu nomen adepta loci.
¶ Trinepos.penul.cor.abnepotis filius:q̃ sit post tres a nepote.
¶ Triobulus.pe.cor.quasi homo parui pretij.a tribus obolis.Plau.Nõ ego homo trioboli sum.Hinc fit Triobolaris vilis & p̃cij triũ obolorũ.
¶ Triodos.latine Triutũ dici potest.
¶ Triones quasi teriones.boues aratorij.Vnde septem stellæ septẽtriones nostri veteres a bobus iunctis appellarunt:ex quibus figurant.
¶ Triparcus.valde parcus.Vnde Triparcos homines vetulos.
¶ Tripertior in tres partes diuido. A quo tripertito aduerbium.
¶ Triplex.qđ est triũ plicarũ. Vnde Triplico.cas. Interdũ triplex sumit pro quodam tabellæ genere quo scribi epistolæ solebant.Marti. Tunc triplices

nostros non vilia dona putabis cum se venturam scribet amica tibi. Vide supra in dictione duplex in alio significato.

¶ Triplus.tripla.triplum.eius significationis est quo & triplex.

¶ Triplatis numerus dicit cū ex duobus minor ter in maiore numeratur: vt sunt tria ad vnū.

¶ Tripolis.oppidū trigeminū quoniā tyrij sidonij et arabij. illud obtinent. Hinc Tripolitana regio dicta est. Sunt aūt duæ hoc noīe Africana. s.& Syriaca in phœnice. Oppida tripolis africanę sūt. Abrotonum: tophia & leptis magna. Pompo. Locus ex numero tripolis dicitur.

¶ Triptota nomina sunt quæ tribus tantū casibus declinantur. penul. prod.

¶ Tripus.tripodis.& tripoda.dæ. pe.cor. dicit omne qđ habet tres pedes. Vsi sunt veteres tripode tū ad delicias: tum ad edendi necessitatem. Tripodes erant mensæ in templo Apollinis delphici: quibus superponebant Phœbades q̄ & Cortinæ dicebant et vaticinabant. Ply. lib. xxxiiij. Ex ære factitauerunt & cortinas tripodū nomīe delphicas. greci viros fortes tripodibus donabant: quia nō facile fucumbant. Virgil. lib. ix. Et tripodas geminos auri duo magna talenta. Hora. lib. i. car. Donare tripodas præmia fortium Graiorū.

¶ Tripudium. quasi terripauiū. Sic enim primo dictum est post terripudiū deinde tripudium est dictū a pauio ferio. Vnde tripudia solistima dicebant auguria quæ fiebant quotiens offa quæ pullis dabat aliquo modo cadebat in solum. Ita eñ a solo solistimū vt a medio mediastimū dicitur. Cū igitur offa ex ore pulli ceciderat: tū auspicanti tripudiū solistimū nūciabat. Tripudiū etiam saltatio dr̄ sīliter a pauienda terra q̄. s. saltādo terra pauit. Liui. Ferre ac per vrbē ire cū tripudijs solennioꝫ saltatu iussi.

¶ Triquetra. pe. pro. figura triangularis. Quo nomine dicta est Sicilia. Hor. Quid militibus promissa triquetra? Inde triquetrus. tra. um. Syrius lib. v. Hunc ætnea cohors triquetris quā miserat oris.

¶ Triremes. pe. pro. dictę sunt quas vulgus galeas vocat licet duos tantū remorū ordines habeat in lateribus. Nā biremes naues duorū ordinū sunt triremes triū quadriremes quattuor. Græci trieres vocant. Triremes inquit Amodes corinthius.

¶ Trismegistus. Mercurius. quasi ter maximus dictus. vel valde maximus.

¶ Tristega. pen. indifferente significat tricameratum nomen. compositum a stega qui est locus nauis. Stega vero a sto stas fit. Plau. in bac. Forte vt assedi in stega.

¶ Tristis proprie mœstus dicit. Virg. Tristis at ille tamen cantabitis inquit. Sed quia tristitia in fronte hominis crudelitatis: grauitatis: irę: minarū: studij difficultatis in diciū est: fit vt tristis aliquando pro sæuo accipiatur. Virg. Illi mea tristia facta Degenerēq̄ neoptolemū narrare memento. Aliquādo pro graui. Ci. Qui numero optimatū & principum reliquit grauitatis suæ illum tristem & plenum dignitatis. Aliquādo pro Irato. Lucil. Timeo certe ne mihi sit tristior. Aliquādo pro Minaci. Isq̄ adytis hec tristia dicta reportat: inquit Virg. Aliquādo pro docto. Lucil. Addo eosdem tristis ac seueros philosophos. Cic. Iudex tristis ac integer. Aliquando pro Amaro. Virg. Tristisq̄ lupini Sustuleris fragiles ca-

lamos. Aliquando pro Difficili. Cic. In Cato. Facilius in morbos incidunt adolescētes: grauius ægrotant: tristius curant. Aliquando pro Horrido Mat. Amator ille tristū lacænarum.

¶ Tristo.as. tristem facio. Vnde & Contristo. Virg. Et pluuio contristat frigore cœlum. Est & tristor deponens. Vnde & contristor: vt contristatus est rex propter iusiurandum.

¶ Triptolemus nomē propriū viri qui fertur in attica regione vsum frugū primus inuenisse.

¶ Tribades mulieres dictæ sunt fricatrices: q̄ portentuoso coitus genere in sexum suū libidinē exercent. ἀπο τοῦ τριβειν qđ significat fricare.

¶ Triticū. dicicur qđ tritū est ex spicis. Hinc Triticeus. a. um. vt panis triticeus.

¶ Trito. as. frequentatiuū est a Tero. is. & significat minutim tero.

¶ Triturо. as. pen. pro. significat tero. & ad segetes pertinet. Et habet primā syllabā longam quasi ab tero triui tritum. Hinc tritura. Virg. Magnaq̄ cum magno veniet tritura calore.

¶ Tritonia dicta est Minerua q̄ temporibus Ogygij regis ad lacū tritonis virginali primū habitu apparuerit. Triton aūt fingit esse maris deus Neptūni et Salaciæ marinę deę filius q̄ primū in tritone africæ palude visus fuerit: vbi ait Herodotus virgines annis singulis se purgare lāpadibus & lignis in veneratione palladis. Diodo. scribit dictā tritoniam a Cretæ filio Tritone.

¶ Triumuir. nomē magistratus quē tres collegę administrāt. Triūuiri triplices fuere. Capitales Mensarij Nocturni. De capitalib⁹ sic habȝ Pōpo. de orig. iuris. Triūuiri capitales cōstituti sūt qui carceris custodiā haberēt & cū aīaduerti oporteret interuentu eoꝝ fieret. de Mensariis Liuius cōmemorat. Triūuiri mensarij creati sunt. Hiq̄ numularijs & monetæ omnis generis & formę cusoribus prętant. De nocturnis meminit Cor. Tacitus. Triumuiri nocturni q̄ ad incendiū in sacra via ortū tarde venerant: a tribunoplebis die dicta damnati sunt.

¶ Triuium & quadriuiū: q̄uis pro loco in quo tres vel quattuor sunt viæ poni consueuerint: sumit tamen quādoq̄ pro loco frequenti quo antiqui cōuenire solebant. Catul. Oībus in triuijs vulgē fabula passim. Iuue. Nōne libet medio cæras implere capaces quadriuio? Erant etiā rusticorū sacris attributa Nā illic oues cædebantur & serta appendebant. Tibul. Nā veneror seu stipes habet desertus in agris. seu vetus in triuio florida serta lapis.

¶ Triuialis. & hoc i Triuiale a Triuio fit. Vnde Triuialis scientiæ magistri a Quintil. dicunt qui in triuiis docēt. Hinc triuialiter aduerbiū qđ sīgt passim vulgo: vbiq̄ Grāmatica dr̄ triuialis scientia quia in triuiis docebatur. Triuialis vero lingua vulgaris qua in triuiis pueri grāmaticā discentes vtebantur.

¶ Triuia dicta est Diana: q̄ triuijs p̄esset ꝓpter qđ tris facies habere fingebat. Virg. Tria virginis ora dianæ. Ouidi. Ora vides hecates in tris vergentia partes: Seruet & internas cōpita secta vias.

¶ Triūphus quidā grecū putāt. Nā θριαμβον. appellant græci: nos aspiratione ex prima in nouissimam syllabā transflata. & b mutata in p dicimus triumphū. Varro a Baccho huius rei inuentore. Transquillus dici existimat triumphū quia qui triūpharet triplici iudicio honoraretur. Primo eñ exercitus de

TR.

triumpho diſcernēdo duci iudicabat. Secūdo ſenatus. Tertio populus. Erat aūt triūphus oīm honorum quia populo romano dari ſolebāt maximus. Nā illa pompa ſolennis erat q̄ fiebat redeūtibus in vrbem cū victoria. Michalus aūt in etymologicis ait. τριαμβοσ η πομπη εγτισ πολεσι ο ταμηγτησαρχαισγ και παιδεσ περιαιροντεσ σγν αγ τοισ τοιτθριοισ εππεζομ προφερομενοι σι αμβειατετραμμεγα και ετι γγμφασιμεγδημαγτογ τογγεσθαι και τα πολλα γραφει.

¶ Triumpho.as. triumphū ago. Ci. in Cato. Mar. Curius cū dē ſamnitibus triumphaſſet. Qui aūt triumphabant apud romanos equis albis vehebanť curru inaurato. capite coronato lauro. & ante ip̄m triumphantē victus hoſtis oneratus colla catenis: et pręeunte ſenatu capitoliū aſcendebāt ad templū Iouis optimi maximi vbi mactato tauro albo domū redibant. Lege Plutarchū & Liuiū. Aliquando tamen triūphare ponit pro exaltare. Cæſar. Quod eueniſſe nobis gaudeo & triumpho. Huius paſſiuū eſt Triumphor.

¶ Triumphatus.a.um. de quo triūphatū eſt. Virg. lib. iij. Ge. Biſq; triūphatas vtroq; ab littore gētes

¶ Triūphatus.us. ipſa triūphatio. Ply. Ne triūphatu ſuo nimis ſuperbiat Antonius.

¶ Triūphator q triūphat: vel qui aliqñ triūphauit

¶ Triumphale qđ ad triumphū pertinet. Vnde triumphales coronæ: quibus imperatores in triūphis coronabanť. Triūphalis vir qui triūphauit. Sicut conſularis qui conſul fuit. Sue. de Aug. Solos triumphales q̄ q̄ & ſocios expeditionū & pticipes victoriarū ſuarū nunq̄ donis impertiendos putauit: q; ipſi quoq; ius habuiſſent tribuēndi ea quibus vellent. Triūphalis porta Romę dicta ē: q; per eā triūphi agerenť. Triūphale territoriū etiā romę qđ nūc Vaticanū dī. Vñ Damaſus papa ſcribit beatū Petrū ſepultū fuiſſe in vaticano iuxta triumphale teri

¶ Tros nomē viri propriū & nomē adie (toriū. ctiuū a troia formatū: & facit gtm trois & troos: qa vt inquit Ser. oīa noīa monoſyllaba græca q̄ in latinū ſermonē tranſeunt: tertiæ tantū ſunt declinationis. & tam latine q̄ græce declinari p̄ñt: vt Tros. ís. oos. Pan. panis panos.

¶ Troas. vt inquit Hiero. lib. de. xij. quęſtionibus ciuitas eſt q̄ prius troia appellabať. Eſt & regio quā Ptole. minorem phrygiā appellat. Adiacet helleſponto: vt Ply. lib. v. ſcribit. Alij Myſiæ tribuunt: quæ ad occidentē ſubiacet tota mari expoſita. Homerus ab Eſapo vſq; ad Caici fluminis oſtia eius fines produxit in ea Ilion: quæ & troia mille quingentis paſſibus a portu diſtans: omniū quę ſub ſole ſunt inſigniſſima. Ciuitates troadis nobiliores: Dardanū: Simoentis fluminis oſtia. Antandrus: Smirna: Clazomene: Epheſus: Miletus pergamus Tyatira: Philadelphia: Laodicia: Antiochia. Mōtes clari: Ida & Tmolus. A Troas fit Troadenſis.

¶ Troia. vt Ser. ſcribit regio minoris Aſiæ in qua Ilion vrbs & regia Priami: q̄ etiā Troia dicebatur a Troe rege. antea Teucria a Teucro. & Dardania a Dardano. Scribiturq; greca diph. nec diuidiť i conſona. adiectiuū vero o & i vocalib⁹ & diuiſis. Et cū prouinciā ſignificat principale nomen eſt: & breuis eſt tro. Quādo aūt nō eſt principale & deriuatio eſt tro lōga eſt. Virg. Et troia gaza per vndas. a troia fit tros. Idem tyriuſq; mihi nullo diſcrimine agetur

Eſt & tros nomen viri propriū. Troianus.a.um. vt Troianas vt opes. Troicus.a.um. vt Troica caſtra apud Virgiliū. Troius.a.um. vt troia gaza. Troiugenas. Ennius. Troiugenas bello claros Sane Troiugena & Graiugena cū gemino i ſcribi debuerint mutarūt i ſequēs in u alternitatis cauſa vt pro troiigena & graiigena: troiugena & graiugena factū ſit. Troia etiā ludus puerilis equeſtris ab ænea conſtitutus. Sue. de Cæſa. Troiā luſit turma duplex maiorū minorūq; puerorū. Virg. Troiaq; nūc pueri troianū dūcunt agmē. Et troia locus eſt in agro Laurentein quo primū ęneas cōſtitit. Aſc. Semp aūt prima lōga eſt

¶ Trochus rota: reuolutio. q̄ rota vtinquit Acron a ludentibus pueris ſcutica agitabať & rotabať.

¶ Trochiſchus diminutiuū parua rota. Vnde compoſitiones quædam medicorū in formam rotulæ trochiſchi dicuntur.

¶ Trochæus. pes celer volubilis q; rotatim & celeriter diceretur. Nam τροχοσ latine rota dicitur a Mercurio repertus tenet locum vltimum conſtatq; ex duabus ſyllabis. prima longa: vltima breui. Vel dicitur απο τογ τρεχειν. i. a currēdo: quia curſum ſuū habeat de longa ſyllaba in breuem & a græcis τροχαιοσ appellatur.

¶ Trochum: neutro genere eſt genus ſellæ.

¶ Trocleæ ſiue trochalia inſtrumenta cum orbiculis ad ſubleuanda & deprimenda onera: Vel rotulæ ſtriatę ſunt e ligno vel ære quibus aquas haurimus funę ductario & hydria. Lucr. Multaq; per trocleas et tympana pōdere magno Cōmouet. atq; leui ſuſtollit machina nixu. Ex interpretatione Diogenis Laertij ſic ſcriptum eſt. Ego ita hiſce iampridem aſſuetus ſum ac ſi ſonum iugiter troclearum hauriam Nam dum ſaxa aquæ ligna marmora & id genus cętera per trocleam ſurſum ductario fune trahuntur: crepitus concitatur.

¶ Trochilos. pe. pro. parua auis: rexq; auiū dicitur qui alio noīe Regulus: ſiue vt Sue. inquit Regaliolus. Ab Ariſtotele πρεσβυσ quaſi rex & prędes auium. Vide ſupra in dictione Regaliolus.

¶ Troglodytæ populi Aethiopiæ: cauernas incolentes. De quibus Ply. & Hiero. cōtra Ioui. Nomades: & troglodítæ & ſcythæ & humanorū noua feritas ſemicrudis veſcuntur carnibus.

¶ Trophęū cum æ diph. a τροπη. hoc eſt ab hoſtium conuerſione: vbi in fugā verſi ſunt hoſtes. Nā qui hoſtem fugaſſet merebatur trophæū. Eſt enim trophæum qđ in teſtimoniū victoriæ publico in loco ſtatuiť: vt apud Cice. lib. iij. ad heren. Qui thebani equū æneū in monumentū victoriæ contra Lacedæmonios ſtatuerant trophæa.

¶ Troezen fuit oppidū atticæ regionis. a quo troezenij populi ſunt appellati.

¶ Troizenus. fuit thrax vnus ex his qui venerunt in auxilium troianum apud græcos fuerunt arbores amputatæ in eo loco vbi hoſtes viciſſent atq; in fugam vertiſſent. Amputabant enim ramos arborū: ac deinde ſpoliis hoſti detractis ornabant: vt eſſent poſteris monumētū victorię in eo loco partę Deinde etiā cœpta ſunt poni in montibus & locis eminentioribus. Hinc Salu. de Pompeio ait. q; de victis hiſpanis trophæa in iugis pyrenei montis poſuit. Et Romæ in arcubus figebantur ex ædificatis. Quæ vero ſpolia in trophæo figerentur docet Virgil. lib. vndecimo. Mezenti ducis exuuias ti

bi magne trophęũ Bellipotẽs aptat torãtes ſanguine criſtas: Telaq; trũca viri & bis ſex thoraca petitũ Perfoſſumq; locis clypeumq; ex ære ſiniſtrę Subligat: atq; enſem collo ſuſpendit eburnũ. Accipiť & trophæũ pro victoria ſeu pro virtute qua parta eſt victoria: vt in hymno. Trophęa ſacra pangimus.

¶ Tropei dicunť quaſi verſarij qui alios vellicant infeſtantq; & ne deprehendanť conuertũt ſe. Suet. in Claud. Et quotiens cibũ obdormiſceret: olearũ ac palmularũ oſſibus inceſſebať. Interdũ ferula flagrove velut per ludũ excitabať a tropeis τρεπω enim greçe ſignificat verto & τροπη verſionem. Inde & tropei venti vocanť cũ e mari redeunt.

¶ Tropus dici poteſt mod⁹ figura cõuerſio. Et diffinit a Quintiliano. q; ſit verbi vel ſermonis a propria ſignificatione ad aliã cũ virtute mutatio. Inde fit Tropicus. a. um. pro figuratiuo. Aug. Quod ea locutione dictũ quã græci dicunt hyperbolen quæ vtiq; tropica eſt nõ propria.

¶ Trophimus greçe: latine alumnus dicitur.

¶ Tropologia: figurata locutio latine dicitur.

¶ Troſſulũ oppidũ thuſciæ dictũ q; ſine peditũ ad iumento equites cepiſſent a quo Troſſuli dicti ſunt eius incolæ. Troſſuli eñ dicebanť equites cũ antea celeres a Celere Remi interfectore: poſtea Flexumines a flectendis animis. quoniã iudices erant: ſiue a flectendis equis. Iu. Quod ad equeſtrẽ ordinẽ pertinet antea troſſulos vocabant: nũc equites vocant.

¶ Trua: vaſis gñs a terẽdo dř quaſi terua. quã nos diminutiue trullã dicimus. Siue vt Var. docet a trauolando: traiſciendove q; per eã aqua traiſciatur.

¶ Trulla diminutiuũ a trua. Var. Trulla ad ſimilitudinem truæ. quæ q; magna & hæc puſilla vt trulla truæ q; e colina in lauatrinã aquã fundunt. Hinc detrullare de quo alibi. Fuit etiã trulla vas quo vẽtris onus deponitur. Mar. Clinicus herodes trullã ſubduxerit ægro. Item capiť pro vaſe lato profundoq; quod in mẽſam inferri plęrũq; ſolet. Quod licet potui ineptũ videať: tñ vſurpatũ fuiſſe legimus. Hor. Qui veientanum feſtis potare diebus: campana ſolitus trulla vappãq; pro feſtis. Iu. Si trulla inuerſo crepitũ dedit aurea fundo. Vbi bibacem arguit q; in trulla bibat: ineptum q; crepitus inter bibendum edat. Plynius. Sunt ergo vaſa tantũ corinthia quæ iſti elegantiores nũc æs ſculpãdo tranſferũt modo in lucernas: modo in trullas nullo mundiciarũ diſpectu. Eſt & thrulla cũ aſpiratione: Cęmentarij inſtrumentũ quo fabri murarij tectorijs linendis cõplanandiſq; delutare ſolent: vt nõ ſolũ parietes pulchritudinẽ accipiant: ſed & fortitudinẽ contra iniuriam imbriũ & creberrimas tẽpeſtates. Inde Thrulliſſare apud Victruuiũ legiť. Scribunt quidã Thrullam eſſe fœlicis Arabiæ portũ.

¶ Trulleũ. vaſis gen⁹ quo manus perluunť ſimile trullæ niſi q; latius erat. Var. de vi. pat. Itaq; ea ſibi nõ ponere ac ſuſpendere q̃ vtilitas poſtularet trullcum matellionẽ peluim naſiternam.

¶ Truo. auis quæ alio nomine onocrotalus dicitur Cæcil. Irrides magnitudinem naſi pro dij immortales vnde proceſſit truo.

¶ Trudo. is. ſi. ſum. ppriе ſignificat violentiã quadam expello. Plaut. in aſi. Ille ecaſtor hinc trudeť. Aliquãdo Trudere eſt obijcere. ſeu pducere. Idem in epi. Quæ te intemperiæ tenent? quas tu mihi te nebras trudis? Ter. in an. Fallacia alia aliã trudit. i. inſequitur. Huius cõpoſita ſunt Abſtrudo. Contrudo. Detrudo. Extrudo. Intrudo. Obſtrudo. Obtrudo. & Retrudo. q̃ habent primã produ.

¶ Truſatilis pe. cor. vt mola truſatilis. i. mola manuaria q; manibus trudatur. i. pellatur.

¶ Trux ferox crudelis a quo Trucitas crudelitas.

¶ Truculentus: qui vultu crudelitatẽ pręfert alioſq; terret. Terẽ. in adel. Ego ille agreſtis ſæuus parcus triſtis truculentus tenax.

¶ Trucido. as. pe. pro. crudeliter necõ. Lact. li. i. Liberos populos aut trucidare aut ſubijcere ſeruituti. Virg. Fit via vi rapiunt aditus primoſq; trucidant. Huius cõpoſita ſunt. Obtrucido q̃ eſt auide trucido. Retrucido iterũ trucido. Liui. Offerre ſe corpora ira retrucidaret.

¶ Truncus pars arboris q̃ ramis trũcatis ſuperſtat Col. lib. iiij. Vt ex his partibus trunci ſumanť: quæ et genitales ſunt: & maxime fertiles.

¶ Truncus. a. um. q̃ eſt truncatũ. Ouidi. Trunca manu. Col. lib. iij. Cũ deinde truncã reddideris: acuto ferramento plagam lenito.

¶ Trunco. as. amputo cuius cõpoſita ſunt detrunco diſtrũco obtrunco. pertrũco: q̃ eſt perfecte trunco. Plau. in cap. Arripuit gladiũ pertruncauit trib⁹ tergoribus. glandia. i. colla. Et a truncus fit trunco quia veteres plærunq; truncũ pro vno quoq; genere interemptũ dixerunt. vt inquit Ser.

¶ Trutina. pe. cor. ſtatera. Hor. Trutina poneris eadem: Victr. lib. xi. Id aũt ex trutinis q̃ ſtateræ dñr: licet conſyderare. Per tranſlationẽ ponit pro Iudicio. Ci. lib. ij. de ora. Ea probando q̃ nõ artificis ſed populari quadam trutina examinanť. Cornutus tamen ſcribit trutinã foramẽ eſſe: intra q̃ eſt lingua bilancis ad q̃ eſt examinatio: q̃ alij æquamentũ: alij libramentũ: alij æquilibriũ vocant.

¶ Trutino. as. pe. cor. examino penſiculo. Hiero. ad Dama. Sint alij diſerti: laudenť vt volunt: & inflatis buccis verba ſpumantia trutinent. Eſt & Trutinor depo. Perſius. Atq; exporrecto trutinanť verba labello. Apul. Trutinatã ſcientiã vocat grauem et recte examinatam.

¶ Tuatim aduerbiũ. ſignificat tuo more.

¶ Tuba inſtrumentũ muſicũ vulgo notum. a tubo canali ſic dicta. Nã ex lignis tubæ fiunt & ex cornibus. Et quæ ex ære ſunt: tubæ ductiles appellantur. Quæ ex ligno vel cornu. ligneæ vel corneæ. Tuba vtuntur milites ad excitandos animos in prœlium Hinc tubicen qui tuba canit.

¶ Tubiluſtrũ. dictũ q; eo die in atrio ſutorio ſacrorum tubæ luſtrabantur.

¶ Tubus & diminutiuũ Tubulus. cãna ſeu phyſtula maior fictilis: qua aqua deducitur a tumore. Hinc etiã tubos viſcerũ dicim⁹: tubulũ vocamus auenã quæ & Cicuta appellať. Greçe ſiphon. Hinc Iuuenis tubũ per quẽ vrina deſcendit ſiphonẽ vocat. Effigiemq; deæ longis ſiphonibus implent. Tubulos: Paul. iureconſul. diffinit eſſe per quos paries calorẽ terreť. Nõ erat tũc ignis vſus in cubiculis: nec ædes ſpiracula habebant vnde fumus exiret.

¶ Tuber. gñis neu. gñs cibi collectũ ex tumẽtibus et quaſi pręgnantibus arenis. a tumore dictũ. Puto id eſſe q̃ vulgo tartufus dř. Tubera emñ vndiq; terra circundata: nulliſq; fibris nixa aut ſaltem capilla mentis: nec vtiq; extuberãte in quo gignunť loco aut radicem ingerente: neq; ipſa terræ cohærent: nec

etiã includunt: vt plane nec terrã esse possimus dicere: nec aliud q̃ terrę callũ. Cum fuerint imbres auctumnales ac tonitrua crebra nascunt & maximee tonitribus nec vltra annũ durant. Nascunt aũt ex pituita arborũ. Mar. Rumpimus altricem tenero de vertice terrã Tubera boletis poma secũda sumus. Sue. substantiuũ fecit & genere mas. Pridie q̃ periri ret cum oblatos tubercs seruari iussisset. Sunt etiã tuberes poma pegrina ex Africa in Italiã deportata. Mar. Nõ tibi de libycis tuberes & aporina ramis Proprie tamen tumor quidã rotundus in quocunq; corpore. Vnde in facie & quacunq; corporis parte tubera dicunt: siue per diminutionẽ Tubercula. In arboribus duricies illa extans ad nodi similitudinẽ tuber dicit. Ply. Reperitur & in alno tuber. tanto deterius quanto ab acere alnus ipsa distat.

¶ Tubero.as.pe.cor. tubera facio. seu profero.

¶ Tuburcinor.aris.raptim comedo. Titi Tuburcinari sine me vultis reliquias. Plau. in persa. Tuburcinari de suo si quid est domi.

¶ Tucceta. cibaria cum carne: seu vt quidam interpretantur cibi regij.

¶ Tudertũ. et Tuders. tis. oppidũ ĩ ducatu spoletano: Syri⁹ li. iiij. Et gradiuicolã celso de colle tuder-

¶ Tudites. pe. cor. Malleia tundendo dicti. tem. Vnde et cuidam cognomẽ Tuditano fuit q; caput malleo simile haberet.

¶ Tudicula instrumentũ siue styl⁹ quo vasis signa imprimunt. Quidam etiã accipiunt tudiculam pro cochleari maiori quo ad carnes & iuscula: e cacabis extrahenda vtuntur.

¶ Tudiculo.as.pe.cor. imprimo ac sculpo. Et per translationẽ Tudiculare ponit pro cõmouere. Var. Hęccine nobis carnis hanc mala tudiculasse vetulã

¶ Tudito.as.pe.cor. significat lucri gratia negocium ago. Enne. Nec tuditantes rem cessant extrinsecus vllam Tractum a fabris qui malleis sępe percutiendo opera faciunt.

¶ Tueor.eris. pro defendo secundæ coniuga. est. a quo Tutus q̃is tuit⁹ eius participiũ sit: quo vsum Quintilianũ in decla. cæci legi. Tuitus sum adolescentis miserrimi causam: quẽ nemo imitatus est nisi Laurẽtius Valla. Qui in raudensem scribit. Quis narrat verrem superasse dacos? Tantũ siciliã cõtra piratas fortiter tuitũ esse accepimus. Hiero. ad pamma. Quod leges publicæ: quod hostes tuent: quod inter bella & gladios sanctum est: hoc nobis inter monachos & sacerdotes Christi intutũ fuit? Et quidem pro participio verbi tueor tuitus accipiendum censeo: nõ tutus: & tuitio nomen verbale. nõ tutio Aug. lib. iij. ciui. dei. Nimis multos deos grandi fumo suo tanq̃ signo dato ad tuitionẽ cõgregauerat. Et similiter in compositis. Intuitũ nõ intutum. Nõ enim dicimus. Tutus sum illum: quippe cũ magis nominis q̃ participij vim habeat. licet actiuã & passiuam in se gerat significationẽ. vt Valla docet: vt Tutus portus: tuta vrbs: q; tueatur alios: nõ q; ab aliis defendat. tamen sæpe passiue in hoibus: vt tutus sum ab hostibus: q; munit⁹ & sine periculo sum. Nec vllum compositũ habere legi in hac significatione nisi contueor: quo vsus est Ci. in Clodiũ. Videant hi qui illũ Pompeij inimicũ: ob eãq; causam tot tantisq; sceleribus cõtuebant: & nonnunq̃ eius indomitos furores plausu etiã suo prosequebantur q̃ se cito inuerterit. Tuor vero tueris pro video tertiæ coniuga. est: & tria cõposita habet. Contuor intuor & obtuor: a quibus contutũ intutũ & obtutũ fiunt infinita. Plau. in Asi. At hercle ipsum adeo cõtuor quassanti capite incedit. Et iterũ. Nã ego illud argentũ tam paratũ filio scio esse q̃ me hunc scipionem contui. Et in Mus. Profecto nullam equidem illic cornicẽ intuor. At tu istac ad nos obtuere quoniam cornicem nequis conspicati: si vulturios forte duos possis contui. Ci. pro se ad quirites: Qui excellenti tumulo ciuitatis: sedem capitolij in saxo in colitis constitutã: vt nõ solum cunctam intui: sed etiam tueri possitis ciuitatẽ. Leo papa. Hanc deferendorũ muncrũ seruauere rationem nisi q; præter illam stellæ speciem q̃ corporeũ incitauit obtutum Ex his patet aliud Tuor: aliud Tueor significare: qd est contra Pris. quia Tuor semper pro video capitur sicut Contuor & Intuor indicant. Tueor vero pro defendo. licet quãdoq; pro video capiat. Lact. lib. vi. Si hac de causa sunt hoies cõgregati vt mutuis auxilijs imbecillitatẽ suam tuerentur. id est defenderent. Virgil. pro video posuit. cum lib. iiij. ait Talia dicentem iamdudũ auersa tuetur. i. huc illuc voluens oculos. Et in hoc significato tantũ habet. Intueor. Sal. in Iug. Pręterea nostrę p̃claros viros ciuitatis solitos ita dicere cũ maiorũ imagines intuerentur sibi animũ ad virtutem accendi. Item Cõtueor cum tamẽ Contuor sit in eodem significato. qd contui infinitũ facit: vt supra in Plauto ostensum est. Cic. vero contueri dixit. lib. i. tus. Quod tandẽ spectaculũ fore putamus cum totam terrã contueri licebit. Quin & plautus ipso verbo vsus est in cap. Videntur hunc q̃ inimico vultu contuer? Illud vero Tuitus quo Valla vsus est a Tueor pro defendo sumendum puto sicut & obtuitus pro aspectus ab obtueor. Ci. lib. i. offic. Ex oculorũ obtuitu ex eleuatione aut remissione superciliorũ. Tuor igitur Contuor intuor et si qua alia forte reperiant a tuor composita iam pene obsoleta sunt: fortasse q; prisca sũt nimis: vel nõ adeo plena: sicut tueor cũ cõpositis. Idcirco pro eis tueor contueor & intueor in significatione videndi supplere videmus.

¶ Tugurium dictum est quasi tegurium a tegendo e in u mutata rustica habitatio tecta ex viua palustri. Et Tugurij appellatione omne ędificium qd rei rusticæ magis custodiendę conuenit: q̃ vrbanis ędibus signatur. Quæ autem ædificantur: vt nec parietes habeant. nec luto crustata sint: sed stramentis vel harundinibus aliove simili genere teguntur: Tuguria appellant.

¶ Tuguriolũ cum accentu in antepen. paruũ tugurium. Quod si angusti⁹ sit Gurgustũ nominatur a Gurgulione verme.

¶ Tulit modo attulit significat. Ter. in an. Nã si illum obiurges qui vitę auxilium tulit quid facias illi qui dederit damnũ aut malũ? Modo pertulit. Virg. Nõ tulit hanc speciem furiata mente chorebus. Modo sustulit. Vide in dictione Fero.

¶ Tum. Vide in dictione Cũ. Tum demũ. i. nouissime. Virg. lib. xij. Tum demũ mouet arma deo.

¶ Tumba locus concauus infra terrã. Vnde & pro sepulchro poni consueuit.

¶ Tumeo.es. tumui inflor. a quo tumesco tumidus fio. Virg. li. i. Ge. Cõtinuo ventis surgẽtibus aut freta ponti Incipiũt agitata tumescere. Hinc Cõtumesco. Extumesco: & Intumesco. Aug. Videt in ea cõ-

tumeſcentes venas in gutture. Plau. in tru. Equidē vteri illi qđ ſciam nunq̃ extumuere: quaſi extra vel valde tumuere. Lactan. lib. iiij. Sine vllo attactu viri repente vterus intumuit. A. Tumeo fit Contumax a quo Contumacia.

¶ Tumor inflatio. per tranſlationē ponitur pro ſuperbia. Tumidus inflatus.

¶ Tumulus terra tumens. i. collis. Virg. lib. ij. Eſt vrbe egreſſis tumulus. Aliquando dicit ſepulchrū quia ibi coaceruati terra cōſueuit: Idem li. iij. O fœlix vna ante alias priameia virgo Hoſtilē ad tumulum troiæ ſub mœnibus altis Iuſſa mori.

¶ Tumulo. as. ſepelio: tumulū facio. Vnde & Attumulo qđ eſt quaſi iuxta tumulū facio. Ply. lib. xix. Dein ſi terram fugientes cauliculos ſeccs: a terraq̃ procceritate luxuriоſa attollentes ſe exaggerando aliam attumules.

¶ Tumultus vt auctor eſt Hier. vox plurimorum eſt: & nimiæ multitudinis clamor & pariter emiſſus Cic. Quid aliud eſt tumultus niſi perturbatio tanta vt maior timor oriat vnde eſt nomē ductū tumultus quaſi timor mult⁹. Itaq̃ maiores noſtri tumultum nominabant. Tumultū gallicū q̃ erat Italiæ finitimus, pręterea nullū tumultū noīabant.

¶ Tumultuoſus: qui turbas excitare ſolitus eſt.

¶ Tumultuo. as. in perturbatione ſum.

¶ Tumultuarius. a. um. qđ ſine præmeditatione factum eſt. Vnde tumultuaria oratio dicitur.

¶ Tunc aduerbiū temporis ſignificat eo tempore. Et de oībus tēporibus dī. De pręterito. Virgil. Tūc decuit cum ſceptra dabas. De præſenti. Plau. Tunc ad eam accede cū potes. De futuro. Idem. Ego tūc adero cum tui videndi mihi copia erit. Addit quandoq̃ temporis. vt apud Iuſti. Tunc temporis perſarum Cambyſi mediocri viro.

¶ Tundo. is. tutudi tunſum ſcđm Priſcianum licet eius cōpoſita ipſum n nō habeant: vt obtundo obtudi obtuſum. Virgili. li. iiij. Ge. Profuit & tunſum gallæ admiſcere ſaporem. Ply. tamē lib. xxi. tuſum ſine n poſuit. Hæc tuſa cribrataq̃ vino q̃tum poſſit excellenti. Diome. docet habere duplex præteritū et duplex ſupinū. ſ. tutudi. tuſum. & tunſi tunſum. Significatq̃ tundere percutere pulſare: & in vaſe aliquo quippiā cōminuere. Plau. in aſi. Sed quid hoc q̃ picus vlmū tundit? Colu. lib. ij. Ipſæ aūt ſpicæ melius fuſtibus tundunt. Et li. vij. Quibus in vnū tunſis. Refertur interdū ad verba. Ter. in Ecy. Tundendo atq̃ odio effecit ſenex. i. ſępe dicēdo ſiue iterando. Et eſt tranſlatio ſumpta a malleo fabrorū ſępe percutiente. Huius cōpoſita ſunt. Cōtundo. Extundo. Obtundo. pertundo valde percutio: aut percutiendo frango. Col. lib. vij. Si forte ſarculū calcauerit: acuta teſta vel lapide vngulā pertuderit. Idē lib. ix. Sæpe euenit vt aluus exitū nō habeat. Itaq̃ pinna pertundit: & iter digeſtis cibis præbet. Hinc pertuſa vaſa dicimus q̃ nō ſunt integra. Protundo vltra tundo. Gel. lib. i. Hauſtri vero & africi ad meridianū orbis circulū: & ad partē axis infimā depreſſi inferiores & humiles per ſuprema æquoris euntis protundunt magis fluctus q̃ eruūt. Retundo repercutio: rurſus frango hebetem facio redarguo. Lact. lib. iiij. Cū fortiter inimicorū impetus retudiſſet. Et lib. iiij. Neceſſe eſt verā eſſe hanc religionē q̃ & rationem dæmonū nouit & aſtutiā intelligit quę vim retundit. i. confringit. Col. lib. v. Quod euenit in retuſo & craſſo ferramento.

¶ Tunetū. ſiue vt quidā dicunt Tunitiū Scipionis tempore tumulus erat editior vnde Scipio ſpectauit carchedonios ad romanā claſſem exurendā proficiſcentes: noſtra tēpeſtate regis libyci ciuitas metropolis ē in qua veluti ampliore & magnificētiore conſueuit habitare: & Tuniſæus rex appellat. Tunetū nō ſane ob hanc cauſam habitatūt q̃ carthaginē carerent a Scipione diruta: cū denuo amplificata ſurrexerit ex qua velut ex equo troiano manarunt litterarū proceres. Ad cuius celeberrimū gymnaſiū. Aug. profitet contendiſſe. Hanō Eutro. lib. iiij. Continuis. xvi. diebus arſiſſe perhibet. Hęc ſeptingenteſimo anno poſtq̃ condita erat deleta eſt. Hæc vt idem auctor ait. L. Cæcilio metello & Tito flaminio conſulibus in africa iuſſu ſenatus reparata eſt: q̃ nunc manet annis. xxij. euolutis poſtq̃ a ſcipione fuerat euerſa. Abeſt Tunetū a Carthagine. xij. millia ferme paſſuū. A tuneto tunetei dicti ſūt quos Sidonius Tuniſeos appellat.

¶ Tunica veſtis erat apud romanos breuior & ſine manicis q̃ ppríe viris cōueniebat. Longas vero tunicas fœminis cōuenire exiſtimabāt. Virg. Et tunicę manicas & hīnt redimicula mitrę. Plau. Manulea tā tunicā hēre hoīes decz. Dicta eſt aūt tunica a tuendo corpore Var. Hęc lanigeras detunderi docuit tunicareq̃ homulū. Vnde Tunicati dīr tunicas veſtiti. Et aliqñ etiā expediti & nullā aliā ſupra tunicā veſtē habētes quales nobiles incedere ſolent cū turi ſūt. Iuue. Tunicati fucina gracchi. Ad opulentiā latinæ linguæ augendam nihil impedit vt ait Priſci. formare vetba. Tunico tunicor tunicatus.

¶ Turba & Rixa idē ſignt. Eſt em̄ turba pturbatio. Vlp. Turbā appellatā eſſe labeo ait ex gñe tumult⁹. Si duo rixā cōmiſerint vtiq̃ nō accipimus in turba id factū: quia duo turba nō proprie dīr. Si vero fuerint decem aut quindecim hoīes: turba dicet. Turba ergo multitudinis: rixa duorū. Sed quia multitudo fere nō vacat perturbatione factū eſt vt eā quoq̃ appellem⁹ turbā. Ci. Cecinę. Exponerē etiā quēadmodū hic & quanta in turba viueremus. Teren. Dij veſtrā fidem quid turbæ eſt apud forū.

¶ Turbella diminutiuū parua turba. Plautus. Hāc mihi ancilla turbellam fecit.

¶ Turbidus. cōturbatus cōfuſus nō clarus tumēs. Hora. lib. car. Qui vidit mare turbidū.

¶ Turbulētus cōmotus. iratus turbid⁹. cōtentione

¶ Turbo. as. cōfundo cōmoueo. Plau. in (plenus cap. Aduenięs turbauit totū cū carne carnariū. i. cōmouit. Ter. in Eu. Neſcio qđ pfecto abſente nobis turbatū eſt domi. i. innouatū. hui⁹ cōpoſita ſūt. cōturbo. Ter. in Eu. Neq̃ ædepol qđ nūc cōſiliį capiā ſcio: ita cōturbaſti mihi rōnes oēs vt eā nō poſſim ſuis ita vt ęquū fuerat atq̃ vt ſtudui tradere. De turbo deorſū violēter deijcio. Exturbo e loco deijcio: extra turbo expello. Plau. in Cur. Si recte factas phedrome auſcultes mihi: atq̃ iſtā exturbes ex aio ęgritudinē. Col. li. ix. Et in tranqllo cōſiſtēs piſcis ſedibus ſuis nō exturbat. diſturbo varie turbo: ſeu diſſipando deijcio. Ter. in an. Ne eſſet nobis ſpatiū ad diſturbandas nuptias. Quintil. Nō em̄ diſcuſſo alicui⁹ opis angulos aut diſturbatos parietes obijcim⁹. Interturbo. obturbo. ab oñi pte turbo. Terē. in an. Ita ne vero obturbat? Perturbo valde turbo

¶Turbo turbinis ventus cũ frigore maximo obiecta quæq; deturbans prosternensq; ex depresse nubis specu. Virgi. Et terras turbine versat. Est & turbo genus instrumenti lusorij pueros maxime delectans: a cuius fastigiata & præacuta cuspide. fit turbino.as. Tibul. Nãq; agor vt per plana citus sola verbere turbo: quẽ celer assueta versat ab arte puer. Item Vasculi gen⁹ quo pruna & coctana inter saturnalia xeniola missitabant. cui⁹ effigies turbinis in imo angustissima erat: in summo latissima qualis est figura pyrorũ. Item turbo dicitur quicquid formo acuta est. Plynius de Aloe. In turbinibus cadorum. Ouid. Caua buccina sumitur illi Tortilis in latum quæ turbine crescit ab imo.

¶Turbo.onis. propriũ nomen Gladiatoris. Hor. lib.ij. Ser. Corpore maiorẽ rides turbonis in armis

¶Turbino.as. pe.cor. acutũ facio. Ply.li. xxxvij. Siquidẽ & colore translucido nõ differt & laterum sexanguli læuore turbinatus in mucronem aut duabus contrarijs partibus q̃ magis miremur vt si duo turbines latissimis suis partibus iungant magnitudine etiã auellani nuclei. Idem. Turbinatior pyris figura q̃ malis.

¶Turci. populi. Vide in dictione Thussagetæ.

¶Turdus. auis nota. & inter primas ꝓ saporis boni tate collocata. Hor. Nil melius turdo: vulua nil dulcius ampla. Turdariũ locus quo turdi alunt ad fagi

¶Turduli populi hispanię eius quã bęticã (nam nunc Granatã vocant. Et ab incolis Turdetania dicitur. Hi etiã Turdetani appellantur. q̃uis sint qui eos diuersos asserant.

¶Turgeo.es. tursi in flor. Virg. Tortida iam læto turgent in palmite gemmæ. Huius cõposita sunt de turgeo qđ est contrariũ suo simplici. Significat em̃ decrescо. Plyn. Deturgente nilo musculi reperiunt Obturgeo. circũ turgeo. Lucil. Obtursi ebri⁹. a turgeo fit turgesco. Persius. Nõ equidẽ hoc studeo bullatis vt mihi nugis Pagina turgescat dare pondus

¶Turgidus: inflatus tumens. Aug. lib. (idonea ij. con. per translationẽ dixit. Ego dedignabar esse cũ paruulis. & turgidus fastu mihi grandis videbar. Hinc fit diminutiuũ. Turgidulus. Catul. Flendo turgiduli rubent ocelli.

¶Turiones: dñr teneritates arborũ vel arbustorũ.

¶Turia: nomẽ fluuij: scđm aliquos generis mascu. scđm Priscianũ & Augustinũ generis neutri Vide in dictione Duria.

¶Turris. a torrendis hostibus dicta est sicut ars ab arcendis. Vel ꝙ aspectu torua sit. hoc est terribilis. Fiunt etiã turres ambulatorię de quibus Vege. lib. iiij. Hęc scribit. Turres dicunt machinamẽta ad ędificiorũ speciem tabulis tabulatisq; cõpacta. Et ne tantũ opus hostili concremet incendio diligentissime ex crudis corijs vel centonibus cõmunitur quibus pro modo latitudinis addit altitudo. Nã interdum tricenos pedes per quadrũ: interdũ quadragenos vel quinquagenos latę sunt: procerítas aũt ipsarũ tanta sit vt nõ solũ muros sed etiã turres lapideas altitudine superẽt. His plures rotæ mechanica arte subduntur quarũ lapsu volubili magnitudo tã alta moueatur. Præsens aũt periculũ ciuitatis est si ad murũ fuerit turris admota. Plures enim accipit scalas & diuerso genere conat irrumpere. Nã in inferioribus habet arietẽ cuius impetu destruit muros. Circa mediã vero accipit pontem factũ de duabus trabibus septumq; de vimine quem subito prolatũ inter turrem murumq; constituũt & per eum egredientes de machina bellatores in ciuitatẽ transeunt: et occupant muros. In superioribus aũt turris illi⁹ partibus contati & sagittarij collocant quí defenso res vrbis ex alto contis saxis missilibusq; pternãt.

¶Turritus. a.um. altus & excelsus vt domus turrita. i. alta & sublimis & ad turris similitudinẽ facta. aliquando Turritus dicitur turribus plenus. Vnde et turritæ vrbes. Et mater deũ cognominat turrita quia terra est quæ vrbes sustinet. Virgil. Qualis berecynthia mater Lęta deũ partu phrygias turrita p

¶Turriger gerens turres. Ply. Sed turri (vrbes. geros elephantorũ miramur humeros.

¶Turricula diminutiuũ parua turris. Est & vasculi genus a turris similitudine quo iactari tali ludendo solent. Eadem pyrgus & orca dicitur.

¶Turarius. vicus Romæ. Asco. Signũ vertunni in vltimo vico turario est sub basilica se flectẽtibus

¶Turma ordo militaris & equitũ est dicta quasi terdena q; terdeni equites ex tribus tribubus tatiensiũ rhamnensiũ & lucerũ fiebant. Constabat em̃ ex triginta duobus equitib⁹: & qui illi ꝑerat: decurio dicebat: vt Var. & Vege. tradiderũt. Vel dicit quasi terma. e in v mutata. Vel per onomatopeiã a strepitu vngularũ equarũ terrã pulsantiũ: vel a terẽda terra

¶Turmales dicti qui in turma sunt. Turmatim ad uerbium per turmas.

¶Turnus. nomen viri propriũ apud Virgil. Est & nomen piscis palustris: & nomen fluuij.

¶Turtur. pro aue generis tam mascu. q̃ fœ. Plaut. Obustos turtures tibi. Virg. Nec gemere aeria cessabit turtur ab vlmo. Pro pisce est generis mascu. qui alio noie pastinaca & Trygon a gręcis dicit. In huius cauda stat radius prętentissimu veneni. Auson. Letalisq; trygon & bina trygonia corui.

¶Turunda: liniamentũ & tenta. alioquin significat id qđ græce ψωλον appellant. quasi buccea siue bolus dicatur quem nutrices ingerunt infantibus Turunda hodie vocatur accolis padi etiamnũ placenta focacea.

¶Turpis deformis. est em̃ cõtrariũ pulchro. Transfertur etiã ad animũ vt turpe est doctori cũ culpa re darguit ipsum. Interdũ ponitur pro magno. Virg. Forma bouis cui turpe caput cui plurima ceruix. Et turpes pascit sub gurgite phocas. Item pro crudeli vt semper apud Salustiũ.

¶Tus incensum libamẽ quo deũ veneramur: a tundendis glebis. quia glebę tundunt cũ quibus fluẽs ex arboribus coalescit. auctoribus Prisciano & Varrone & Seruio super primũ Ge. Alij cũ h scribunt ἀπο του θυω deriuantes qđ est sacrifico. Nascit in fœlici arabia & duplici vindemia colligit: quarũ prior est circa canis ortũ. Secunda est verno tpe. Incidítur em̃ cortex arboris turiferę qua maxime videtur esse pręgnãs: & vbi tenuissim⁹ tendit cortex. Laxat hinc plaga: inde pstilit spuma pinguis q̃ concreta densat. Probat tus cãdore: amplitudie: fragilitate carbone: vt statim ardeat & frięt potiusq̃ dentem recipiat. Quidam tus nabathęũ vocant ꝙ nabathęa regio est ab Arabia incipiens. Huius arbor Libanotus dicitur

¶Tureus. a.um. Col. li. iiij. Iam tureã plantã matura ampliatã florentisq; hortos myrra & croco.

¶Turibulũ vas quo tus adoletur.

¶ Turifico as ture ſuffio.
¶ Tuſculū dimi. a tus. Plau. in aul. Hoc tuſculum emi & haſce coronas floreas. Et tuſculū opidū latij ſic appellatū: q; aditū difficilē habeat: quaſi το σκυλον. hoc eſt fatigans: vexans: qm̄ in p̄lato at q; arduo monte erat ſitū. Hinc tuſculani hoies: & tuſculanus ager. Hęc ciuitas a telegono vlyſſis & Circes filio fundata eſt qui per ignorantiam patrē occidit. Ex tuſculo Cato Cēſorinus ortū habuit.
¶ Tuſcia Italię regio celebris a ſacrificijs vt q dā arbitrant dicta. Greci em̄ θυειν ſacrificare dicunt: vel a thure quo maxime in ſacrificijs vtimur. Vel a tuſculo Herculis filio: qđ veteres grāmatici probāt. vñ & ſine h abeis ſcribit. Hęc tyrrhenia dicta fuit a tyrrheno athyis filio: q e mœonia diſcedēs in Italiam venit & eam partem occupauit: que ad mare inferū ſita eſt: quod & tyrrhenū dicitur. Hæc a ligurib⁹ romaniſq; finib⁹ cōtingit iugis inacceſſis & difficilib⁹ referta. Eius fines macra & tyberis amnes centū & ſeptuagintaquattuor. M. inter ſe diſtantes. In ea ſcientia faciendorū ſacrorū ita floruit: vt romani qui non ſeruandę tm̄: ſed etiā amplificādæ religionis cupiditate incēdebant: decē principū filios ſenatuſcōſulto ſingulis tuſcię populis p̄cipiēdę ſacrorū diſciplinę gratia traderent Longior eſt illa prouincia q̄ lata. Ab oriētali plaga in occidentalē porrigit. Nā ſi ab aquilonari in hauſtralē perambulemus arctis finib⁹ cōtenta eſt. ab occidentę qua ligurię proxima eſt habet piſas Senas & lucam & florentiā inclytas ciuitates. Ad ſeptētrionē habet vrbē veterē. In meridionali vero littore peſaurū: aretiū: & aſiſiū. Et tyber romanus inde labit ex apēnino effluēs. Septentrionalis regio cum flaminia iungitur.
¶ Tuſcus nomen poſſeſſiuū a tuſcia. Vnde tuſci: qui tuſciam habitant.
¶ Tuſcus vicus romę: in quo habitauerūt tuſci a Porſena ex obſidione relicta: de quo Hora. in ſer. At tucci turba impia vici.
¶ Tuſcania oppidū tuſcię prope tarquinios: a quo tuſcanenſes.
¶ Tuſſis que gignit vel ex frigore: vel ex pituita in pulmonē deſcēdēte. Que ſi cōtinue vexet a Seneca pertuſſis nuncupatur.
¶ Tuſſio is. iui. itū. Plau. in aſia. Forte ſi tuſſire occœperit ſic tuſſiat: vt cuiq̄ linguā in tuſſiendo nō p̄ferat. Ply. li. xx. Semen eorū cū cumino tritum potūq; in vino tuſſientibus auxiliat.
¶ Tuſſilago herba que tuſſim ſedat.
¶ Tute tu ipſe: a tu formāt per epentheſim. te cœpta. Nā te magis additio eſt q̄ cōpoſitio: additā q; dūtaxat ntō: nō etiā alijs caſib⁹. Et hoc fit cū p̄ nomē ad eā reuocat p̄ſonā a qua ſumit vt cū dico Tu lege: ille reſpōdeat. Cur tute nō legis?
¶ Tutus a. um. & actiuā & paſſiuā ſignificationē habet: vt tuta vrbs quæ nos defendit. tutus ſum ab hoſtibus. i. munitus & ſine piculo ſum. De hoc vide in dictione ſecurus. Huius cōpoſitū eſt intut⁹ de quo alibi.
¶ Tuto aduerbiū ſignificat ſine periculo
¶ Tuto as. p̄tego/defendo. Plau. in merca. Inuoco vos lares diales vt me tutetis. Hiero. in li. ſap. Et a ſeductoribus tutauit illū. Tutor aris. depon. qđ Priſci. docet eſſe cōmune. Hora. in epiſto. Res Italas armis tuteris: moribus ornes.
¶ Tutor nom̄ verbale: quo is ſignificat q vim' ac poteſtatē habet in capite libero ad tutandū eū qui per ętatē nondū tueri poteſt. Hæc aūt ętas ſecūdū iuriſconſultos eſt vſq; ad pubertatē. i. ad. xiiij. annum. Nam inde vſq; ad. xxv. dant curatores qui etiā furioſis & mente captis dari ſolent.
¶ Tutela ipſa poteſtas iure ciuili data ac permiſſa ex qua ipſi tutores nomen acceperūt: quaſi tuitores atq; defenſores: ſicut ęditui qui ędes tuent.
¶ Tutelaris diuus quē aduocatū dicimus.
¶ Tutorius a. um. qđ ad tutorē pertinet.
¶ Tutanus pen. prod. deus qui homines tueri putabatur. Varro. Tutanum deum rome omnes qui laborant inuocant.
¶ Tutilina dea. Idem. Tuam fidem tutilina inuoco que adeſſe mortalibus ſoles. Hanc Aug. li. iiij. ci. dei. Præeſſe frumentis collectis atq; reconditis ſcribit vt tuto ſeruarentur.
¶ Tutulus ornamētū capitis flaminicarū: & vitta purpurea innexa crinib⁹ & in altitudinē erecta: q; p eā flaminica a cęteris mulieribus diſcernebatur.
¶ Tyana greca ciuitas: a qua tyaneus dictus ē Apollonius philoſophus.
¶ Tyber eris. & tybris. is. fluuius italiæ: te media ſe telōgitudine Apēnini Arctinorū finibus defluēs duobus & quadraginta fluuiis augetur. Primo ab aquarū colore albula dictus. Deinde tybris appellatus vel a rege tuſcorū huius nominis qui piraticam exercēs iuxta eum in bello periit. Quod etiā ſenſiſſe videt Verg. cū inquit. Aſperq; imani corpore tybris: A quo poſt itali fluuiū cognomine tybrim Diximus amiſit verum vetus albula nomen Ouid. li. 2. faſt. Albula quē tyberim merſus tyberinus in vndis Reddidit hibernis forte tumebat aq̄s. Sūt q hoc nomē trahāt a grecov βρισ que ē iniuria. Aiunt em̄ hunc eundem tuſcorum regem citra huius ripas latrocinari conſueuiſſe qui tranſeuntes crebris afficiebat iniurijs: ex quo tybrim cognominatū fuiſſe aſſerūt: quaſi eſſet fluuius υβριοσ. i. iniurię. Ex qua ratiōe cū υβρισ aſpiretur: tybrim quoq; cū aſpiratione annotari volūt. Alij volunt eos q de ſicilia venerūt tybrim dixiſſe ad ſimilitudinē foſſę ſyracuſanæ: quā fecerūt afri & athenienſes iuxta ciuitatis murū. Nā qđ Liui. dicit ab albano rege tyberim dictū nō procedit: qa etiā ante albā tybris dictus inuenitur. Sciendū eſt ſecundū Ser. q; hic fluuius in ſacris tyberinus dicitur. In cæno lexia. i. in cōmuni ſermone, Tyberis. & in poemate tyberis. A tyberis fit tyberinus a. um. vt piſcis tyberin⁹ & tyberina oſtia. trāſtyberię trāſtyberin⁹
¶ Tybur ſiue tyburtū vrbs ad ſextūdecimū lapidē diſtans ab vrbe roma. Hūc Cato Solin⁹ & alij quidā a Catyllo arcade claſſis Euādri p̄fecto cōditam ſcribunt. Ply. vero tyburis originē ipſi⁹ antiquiorē eſſe docet q̄ vrbis rome: et extare adhuc tempore ſuo memoriā ſilices tres etiam tyburto ei⁹ vrbis cōditore vetuſtiores: apud quas inauguratus traditur fuiſſe tyburtus dum vrbem eſſet cōditurus. Sextius grecus hiſtoric⁹ ſic habet. Catyllus Amphiarai filius fuit. Hic poſt prodigialē patris apud thebas ante Iliacum bellū interitū iuſſu dei cum omni ſuorum cœtu & ſacris miſſis tris liberos in italia procreauit tyburtum coracem & catyllum qui expulſis ex oppido haud longe ab vrbe roma poſito veteribus ficanis a nomine tybur

timaxímí filíj oppídum vocauerunt. Ptíſcianus tamen cum latino ſcribit.

¶ Tyburs tis. generis oís: vel hic & hęc tyburtis: & hoc tyburte: qđ eſt ex tybure. Sue. Inchoauit autẽ aquęductũ regione tyburti. Hora. Picœnis cedunt pomis tyburtia ſucco.

¶ Tyburtinus a.um. pe. pro. qđ ẽ ex tyburto

¶ Tycha fuit (Heſiodo teſte) nympha filia oceani & tethyos.

¶ Tydeus cũ accentu in prima fuit filíus Oenei regis Calydonię & eurybœę vir fortiſſimus qui thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus vicit. Inde fit patronymicũ tytides. Nã Diomedes tytides dictus eſt qui fuit filíus tydei.

¶ Tymœtes fuit regis priami filíus.

¶ Tympanũ inſtrumentũ ex vna parte planũ membrana clauſum: intus vacuũ: qđ baculo pulſat. Fovti ſolebãt in ſacrificio mris deũ. Eſt & tympanũ vehiculũ tectũ: vt inquit Ser. ſiue vt aliqui putãt teſtudo ſuper radios. Radij dñr in media parte rotarũ. Verg. Hinc radios triuere rotis. hinc tympana plauſtris. Itẽ tympanũ accipitur pro machina tractoria: q̃ rota vocatur: vt Victr. ait ad hauriendã aquã celeritate qđ hominibus calcantibus verſatur ad hortos irrigandos & ſalinas vtile. Plyn. li. xxxiii. accipit pro vaſe eſcario.

¶ Tympaniſta: q tympanã pulſat. tympaniſtria vero mulier tympanũ pulſans. Sido. li. i. epiſtolarũ. Tympaniſtria pſaltria canit.

¶ Tympanizo as. tympana pulſo. Sue. de Aug. Et aſſenſu maximo cõprobauit verſum in ſcæna nunciatũ de Gallo mris deũ tympanizãte: videſne vt cinædus orbem digito temperet.

¶ Tympanites pe. pro. genus hydropiſis eſt.

¶ Tymber nomem viri: & nomen flumis.

¶ Tymbra troadis cãp⁹: p quẽ fluit tymber fluui⁹ iuſcamãdrũ. Ibi & tẽplũ tymbręi Apollinis ẽ. At thymbra cũ h herba aromatica. Verg. li. iiij. geor. Grauiter ſpirantis copia thymbrę.

¶ Tyndarus fuit œbalię rex pater caſtoris & pollucis Clytẽneſtrę & helenę. Hinc tindarides & tyndaris patronymica.

¶ Typhon onis. & typhos typho & typhoeus ei. dictio triſyllaba: eu. diph. in vltima habens. Inde typhois idis. vnus e gygantibus terrę & titani filius: cuius prima corripit. Sen. Nõ tã ferũ typhone ne glecto Ioue irata tellus edidit quondã parens. Luca. Conditus inarimes æterna mole typhoeus Quãdo vero deriuatiuũ eſt diuiſa diph. pnunciat Vergil. Nate patris ſũmi q tela typhoea tẽnis. Eſt & typhon ventus turbulentus a typhone dictus: & capit p fulgure. typhonas etiã vocant fumigãtes globos & figuras quaſdã nubiũ metuendas: & ibi prima producitur.

¶ Typus latine dici põt forma: figura: adumbratio: exemplar. Hinc protypa dicta ſunt opera quę ante typos facta ſunt. Ectypa: q̃ ex ipſis ſunt formata. Archetypus prima & principalis forma. Plyn. dibutades primus perſonas tegularũ extremis imbricib⁹ impoſuit: quæ inter initia protypa vocauit. poſtea idem ectypa fecit.

¶ Tyrannus per duplex nn apud veteres in bonã partẽ dicebat dominus qui plenã habebat in ſubditos poteſtatẽ. Vñ Trogo teſte. Quæq̃ ciuitas & gens rerũpu. imperiũ ab initio penes reges hẽbat quos ad huiuſmodi faſtigium mãieſtatis nõ ambitio popularis: ſed ſpectata inter bonos moderatio puelebat qui & tyrãni ob fortitudinẽ vocabãtur. Vnde Verg. Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyrani. Sed creſcente malitia cum ſuperbe reges regnare cœpiſſent tyrãni nomen ad illos ſolũ reſtrictũ eſt qui per inſolẽtiam imperij viribus abutebantur. Quidam etiam tyrannos dici putãt a tyrrhenię gentis p̃cipua crudelitate.

¶ Tyrãnis idis. ſæuũ ac violentũ imperiũ. Iuue. Quid vero tã ſęua crudaq̃ tyrãnide fecit.

¶ Tyrãnicus a.um. qđ eſt tyrãni. tyrãnice crudeliter: violenter.

¶ Tyrannoctonus latine dr̃ tyrãnicida: q tyrannum occidit a tyranno & κτειρω interficio: quem an liceat interfici legatur Cicero li. iij. officio⁹. nã nomẽ ipſum declarat quid mereatur cum a tyrijs ſuperbiſſime & iniquiſſime dominãtibus ſit deductum: vel a verbo per metatheſin litterarũ: quod ſignificat lacero: tero: interimo. De bonis non loquimur ſi reperiantur.

¶ Tyros quondã vrbs phœnicię q̃ eſt in ſyria Iulius pollux lib. i. τυριοι λεγουσιν ωσ ηρακλησ ηρασθηρ μυμφησ επωιτωριου τυροσ δε ην τη μυμφη τουρομα επωετο δε αρατω ηρακλει και κυωρκατα δη τον παλαιομρομον. Ideo tyrus dicta eſt. Quo etiã nomine dicta eſt inſula Alexandri magni operibus continenti annexa clara vrbibus Leptiutica. Gadibus & Carthagine nunc omnis eius nobilitas conchylio & purpura conſtat olim ſarra nuncupata: vt ait Gel. Vnde ſarranum oſtrũ dicitur: & oſtrũ tyrium: & purpuram tyriam dicimus. Phœnices accolę fuerunt maris rubri dicti a palma: cui⁹ regio plena erat. Palma em̃ phœnix dicitur. Hinc terrę motu pulſi in maritimã ſyrię ſe cõtulere condita vrbe: Sidonem a piſce appellarũt. Eam ſyrij vocabãt ſarram lingua ſyra piſcis ſear dicitur. Poſtea cõdidere tyrũ in ipſo mari propter merces. Tyros etiã græce latine caſeus

¶ Tyrius a.um. qđ ẽ a tyro inſula. Et ponitur pro purpureo. Tibul. Quid tyrio recubare toro

¶ Tyrianthina veſtis violacea purpurea. ab Ianthino. i. violaceo colore & tyrio: hoc eſt purpureo

¶ Tyrrus nomẽ ppriũ paſtoris: cui vt ait Vergil. Regia parẽt armenta & late cuſtodia credita cãpi.

¶ Tyro nouus miles & fortis ad militiã exercendã. Cuius diminutiuũ ẽ tyrunculus. Referr̃ quoq̃ ad oẽm artẽ. Vñ & pro gladiatore rudi adhuc in diſciplina gladiatoria accipit̃. Sue. de Cęſa. Tyrões neq̃ in ludo neq̃ per laniſtas. Sic adoleſcẽtes qñ togã ſumebãt & barbã ponebãt eloquẽtiãq̃ in foro auſpicabant̃ tyrones dicebantur. Et illa prima actio tyrocinũ Sen. li. iij. decla. Ille in foro primũ dicturus. tyro dictus eſt a Hier. tyrocinũ rudimẽtũ: & tyrocinatio qui recẽtes diſciplinas tyrunculas appellat. Ab eadẽ ſimilitudine canis adoleſcẽtior tyruncula dicit̃. Col. li. viij. Quoniã tyruncula nec recte nutrit & educatio totius habitus aufert incrementũ. Plyni⁹ in epiſtolis ſe tyrunculũ dicit quaſi rudem in cognitione ſignorũ. Tyrocinij die induebant̃ toga: quę pura eſt cognominata. Fuit etiam tyro vt inquit Iuſti. li. xviij. nomẽ ppriũ patris Didonis: qui ab alijs Belus vocatus eſt.

¶ Tyrrhenos ro. ætruſcos appellãt arq̃ thuſcos. Greci vero hoc eos noie noiarũt. a tyrrheno Atis

filio: q ex lydia colonos hac in regiõe dimiſſit. Atys em̄ ex ꝓgnatis herculis & omphales vnus cũ ſterilitate ac fame populũ emittere cogeret. e duobus filijs ſorte iacta. lydũ quidẽ regni ſucceſſorem tenuit. tyrrheno aũt maiorẽ applicans populũ foras abire iuſſit. hanc ille ingreſſus orã de ſuo noĩe vocauit tyrrheniam. A cuius gentis p̃cipua crudelitate tyranni ſunt dicti.

¶ Tyreſias eſt quorũdã latinorũ hoĩum cacographia. i. mala ratio ſcribendi: quin per ει. ſcribit in principio. Τειρεσιασ τει ρεσιου μαρτισ εστι ωσ εφη σουιδασ. Hic igitur rex thebanus & augur: de quo Ci. lib. v. tuſ. meminit cęcatus fuit ira Iunonis. cui Iuppiter ſcire futura dedit: crimẽq; leuauit honore. Scribit Stra. tyreſię monumentum fuiſſe in tylphoſio monte bœotię iuxta fontẽ tylphoſam vbi ꝓfugus diẽ ſuũ obijt. Ibi thebani ciues ſepulto diuinos honores tribuere. Iuue. Cũ cę cũ dicere vellet dixit tyreſiã illo verſu. Nec Iurdũ nec tyreſiã quẽq; eſſe deorũ. Hĩc habuit filiã noĩe manto: q̃ oppidũ in Italia condidit: qđ poſtea abocno eius ex tybertno thuſcorũ rege filio mãtua a matris noĩe nuncupatũ eſt: id tñ greci negãt.

¶ Tyrſis ambitus murorũ & viarũ: per quẽ curri põt: hic dictus quia tyrrheni primi inuenerũt.

V LITTERA vocalis eſt: quæ ſępe in cõſonantẽ trãſit: & mõvim ſimplicis habet: vt Verg. At venus haud aĩo neqcq̃ ex territa mater. Modo pro duplici cõſonante ponit: vt. cupiui: cupiuerã: in quibus i ante u cõſonantẽ poſita ꝓducit: et eadẽ ſubtracta corripit. Aliqñ u cõſonãs ꝓ vocali correpta ponit. Hor. in epo. Niueſq; deducunt Nunc mare nunc ſyluę. Interdũ a vocali tranſit in cõſonantẽ: vt nauta nauita: gaudeo gauiſus. Quãdoq; amittit vim lr̃ę: cũ poſt q ipſm u. ponit. Nã non conſonãs eſt: vt aliqs. hoc idẽ patit: inter g. & aliquã vocalẽ vt ſanguis lingua. Idẽ fit añcedẽte. ſ. vt ſuauis ſuetus. Trãſit qñq; per deriuatiões in a. vt veredus veredarius. In e. vt pondus ponderis deierat ꝓ deiurat. Antiqui etiã auger ꝓ augur dicebãt. Similiter in ijs quę a tertia cõiugatione naſcũtur. Quotienſcũq; em̄ & d ipſm e. ſequebant loco e u. ſcripſitarũt: vt faciundũ ꝓ faciendũ. In i correptã noĩm hñtiũ vltimã ſyllabã deſinentẽ in u. cũ verbis ſiue participijs. vt cornu corniger & cornicen. Arcus arcitenẽs: fatũ: fatidicus: aurũ aurifex. Luctus luctificus: fluctus fluctiuagus: magn⁹ magnificus: opus opifex. Scribebãt etiã antiqui carnufex pro carnifex: & lubens pro libens: peſſum⁹ pro peſſimus.

¶ Vacca per duplex cc bouis fœmina: cuius diminutiuũ eſt vaccula. Verg. Vaccula nõ nunq̃ ſecreta cubilia captans. Vaccinus a. um. pe. pro. quod eſt ex vacca. Ply. li. xxiiij. Cortex illinit decoctus lacte vaccino.

¶ Vacerra vecors & veſanus dr̃: quo etiã noĩe accipit ſtipes ad quẽ ligãt equi in ſtabulo. Col. Clathrorũ gñs vaceras appellat quibus e robore factis caueæ muniunt. Nã li. ix. de vinariſs faciẽdis ſic inquit. Vbi neutrũ patrifamilię conducit ratio poſtulat vacerris includi. Sic em̄ appellat gñs clathrorũ. Idq; fabricat ex robore querceo.

¶ Vacinũ a q buſdã flos dr̃: a q buſdam viola ſeu hyacinthus. Verg. Alba liguſtra cadũt vacinia nigra leguntur. Ply. ip̃m inter arbores numerat. Et li. xvi. Vacinia Italię in aucupijs fata. Gallię vero etiã purpurea tingendi cã ad ſeruorũ veſtes.

¶ Vacillare eſt ꝓprie incõſtanter eſſe: & quaſi alteratim mouere. Quintili. Eſt & alia indecora in dextrũ ac leuũ latus vacillatio alternis pedibus inſiſtentiũ. Vtiq; & naues vacuę dicuntur vacillare. Cic. tyroni. Accepi tuã epiſtolã vacillãtibus lr̃is i. nõ tecte p̃ valitudine ſcriptis. Et in phil. In gallia mutilatum ducit exercitũ cũ vna legione & ea vacillante. Tranſfertur etiã ad animũ: vt apud Iuriſ cõſultos de fide teſtis vacillante: qui inconſtãtia & diuerſa teſtimonia dixerit. Ci. li. iij. offi. Iuſtitia vacillat vel iacet potius.

¶ Vaco as. do operã: & cõſtruit cũ dtõ: vt vaco ſapientię: vaco rei diuinę. Interdũ vacare ſignificat vacuũ eſſe. & mõ abſolute ponit. Plau. in caſi. Fac vacẽt ędes Cęſar. Id ea maxime rõne fecit q; noluit eũ locũ vñ heluetij diſceſſerãt vacare. Mõ cũ ablatiuo: vt boni viri dant operã: vt ꝓturbationib⁹ vacent. Vergi. Hoſte vacare domos. ſedeſq; aſtare relictas. Ci. Nulliũ eſt tẽpus qđ iuſtitia vacare debeat. Modo p̃poſitionẽ accipit: vt vacas a labore vacas a cõponẽdo: vacas ab occupatione. Interdũ ſignificat ad nihil vtile eſſe: ſupabundare/ſuperfluũ eſſe: q; ociosum eſſe videat: qđ ſupabundat ſed nõ niſi in tertia ꝑſona. Augu. li. iiij. con. Non vacant tẽpora/nec ocioſe voluũtur perſenſus noſtros. Idẽ. Vacent opera miſericordię vni inſtent ſciẽtię. Imperſonaliter qñq; ſignificat eſt ociũ vel vacuũ tẽpus eſt. Ver. Sedſi tantus amor caſus cognoſcere noſtros & vacat annales noſtrorũ audire laborũ. Iuue. Si vacat & placidi rõnem admittitis edam. i. ſi ociũ eſt. qñq; ponit pro curę eſſe. Quintilia. Et cui eſſe diſerto vacet. Vacare ꝓpr̃io eſt operã populo dare & inſeruire. Aliter vacare populo ſignificat liberũ eſſe a populo: populariq; iudicio. In quẽ ſenſum Ci. videt li. iij. tuſ. accipere cum ait. Amplitudinẽ animi pulchriorẽ futuram ſi non ſit ſubiecta populi iudicio: ſed vacuã ab eo ſeipſa cõtentã nõ captantem plauſus: & auras populares. Huius verbi cõpoſitũ eſt interuaco.

¶ Vacuus a. um. & inane & magnũ ſignificat. Verg. Saltibus in vacuis errãt. Idẽ. Vacua atria ditis Vnde vacuũ aerem dicimus: q; vacua oĩa impleat Nihil enim pati natura vacuum poteſt. Vnde & in ane vocamus aerem. Lucre. Longum per inane reſoluit. Inde ſuperuacuus.

¶ Vacuo as. & vacuefacio idẽ ſignifi. ſic & euacuo

¶ Vaccię & vaccieni. vide in dictione varri.

¶ Vacuna pe. pro. a vacãdo dicta eſt dea quę p̃eſſe vacãtibus & ocioſis putabat. Cui cũ agricolę a laborib⁹ ruris vacarent: vt poſt pceptos fruct⁹ regerent ꝓ hyemẽ vota ſoluebãt & ſacrificabãt: vñ Ouid. li. vi. faſt. Nã quoq; cũ fiũt antiquę ſacra vacuę: Ante vacunales ſtantq; ſedẽtq; focos.

¶ Vado is. ſi. ſum. iter facio: quaſi vię do. Vergili⁹ Vadimus imixti danais. Aliqñ vadẽ p̃ſto. Huius cõpoſita ſunt circũuado qđ eſt inuadẽdo circũdo Ply. li. ix. Hi redeuntẽ circunuaſerẽ noctu. Euado inuado: & puado: pe. pro. Liui. Cũ ex eo pauor ac trepidatio totam vrbẽ peruaſiſſet.

¶Vadũ fundũ fluminis/lacus maris: & cuiuſcũq; aquę per qđ via daſ. Plyn. Lignũ vado hęrebat. Hinc vadũ quoq; appellaſ locus qui propter breuitatẽ aquæ pedibus tranſiri põt: vñ ꝓuerbiũ eſt. In vado eſt pro eo qđ eſt in tuto eſt. Nam vt in fundo periculũ cõſiſtit. ita in vado eſt ſecuritas. Ter. in an. Omnis res in vado eſt.

¶Vado as. per vadũ eo. Papin. Flumine publico interueniẽte via cõſtitui põt. ſi aut vado trãſiri põt aut pontẽ hẽat. Secꝰ aũt ſi vadari neq̃at ſꝫ põtoni ꝯus traiſciatur. Solinus flumẽ qđ ꝓpter breuitatẽ facile vadari poterat. Huius prima cor. Oui. de reme. Iamq; vadaturus lectica prodeat inquit.

¶Vadoſus a. um. vt vadoſus amnis: q frequẽtia habet vada: quę tranſiri pedibus poſſunt.

¶Vadis primo: deinde per ſyncopen vas dictus eſt ſponſor alterius in re capitali: vt inqt Feſt. Ci. li. iij. off. Factus eſt alter vas eius ſiſtendi: vt ſi ille nõ reuertiſſet: moriendũ eſſet ſibi. Inueniſ etiã pro quolibet fideiuſſore: qui pro alio vadimoniũ promittit certo die affuturus. Dictus vas q; q vades dederit vadere ei. i. diſcedere interim liceat. Hora. Ille datis vadib⁹ q rure extractus in vrbẽ eſt

¶Vadimoniũ eſt ipõſito quędã ſiſtẽdi cõparẽdiq; in iudicio ad diẽ ꝑſtitutã ꝑ ſe vel ꝑ aduocatos: qđ deſerere nõ licet. Sene. Vadimoniũ ꝓmittim⁹ & tñ diſeritur. Ci. pro Quintio. Ad vadimoniũ nõ venit qui tibi ꝑſto ſemper fuit. Non dubitaui inquit cũ vadimoniũ deſertũ eſt.

¶Vadiũ ij. idẽ qđ vadimoniũ

¶Vador aris. verbũ cõe ſecundũ Priſ. ſignificat fideiubeo: vadio: obligo: vadari reus dr: & vadimoniũ ſiſti. quotiens aliq s ꝓ alio reſpondet vt in iudiciũ veniat & ſiſtaſ. Differre vadimonia eſt ꝓrogare tẽpus ſiſtendi alterius in iudicio quotiens ſponſio facta eſt.

¶Vadimonis lacus eſt in quo fluctuant inſulæ: de quo ply. Cęcilius quadã epla ſic ſcribit. Exegerat ſocer meus vt amerina ſua ꝑdia inſpicerẽ. hęc perambulanti mihi oñditur ſubiacẽs lacus noie vadimõis. Vadimonis lacũ intelligũt q agro viterbiẽ ſi feruet ſcateręq; ſulphureis aquis.

¶Væh interiectio in his rebus quas exęcram⁹: vt væh miſero mihi. Et diphthõgaſ vt differat a veque mõ eſt cõiunctio diſiũctiua: vt dies nocteſve. Mõ habet vim augẽdi: vt vetus vehemẽs: quorũ alterũ ab ętatis magnitudine cõpoſitũ eſt. Alterũ a mẽtis vi: atq; impetu dictũ eſt. Mõ habet vim diminuẽdi: vt vegrãdis: veiouis. i. male grãdis: hoc eſt puus minutuſq;: & paruus Iuppiter. Ve eñ ſyllabã rei paruę veteres ꝑponebãt: vñ apud Auſo. vegrandes meſſes legim⁹: ꝓ puis. Et apud Var. in re ruſt. Oues fiũt vegrandes atq; imbecillę. Similr Ply. li. vij. Corpore veſcos eſſe ſed eximijs viribꝰ Mõ etiã habet vim priuatiuam: vt vecors: quaſi ſine corde: ſine prudentia. Econtrario cordatus dicitur prudens.

¶Vęnũ ꝓ ſupino verbi vęneo: vt vęnũ ire: vel vęnũ irẽt & hmõi nobis licet vti quẽad modũ & peſſum vt peſſum ire & peſſum ibit & ſimilia. vñ & poſſundo. Sal. in Iug. Quippe cui oĩa vęnũ ire in animo hęſerat. Liui. li. iij. Tũ etiã legẽ fecerũt ſanciẽdo: vt q tribuniſ plębis ędilibꝰ iudicibꝰ decẽuiris nocuiſſet eiꝰ caput Ioui ſacrũ eſſet. Familia ad ędẽ Cereris liberi liberęq; vęnũ irẽt. Sciẽdũ eſt q; dicemus vęnũ ire: non vęnũ iri: ſicut vapulatũ iremnõ iri: q a ſemp ſunt paſſiuę ſignificatiõis ne duo paſſiua copulẽtur. In cæteris vero q̃ ambigua ſunt q; actiue & paſſiue accipi poſſint: ad diſtinguẽdũ ſenſum accõmodam⁹ infinitũ. hoc vel actiuũ vel paſſiuũ: vt video te amatũ ire vel iri. quia talia ſupina ſunt ancipitis ſignificationis.

¶Vęnũdo as. ex vęnũ & do: ſequiſ tã in ꝑterito q̃ in ſupino do: niſi q; in ꝑterito pluſq̃ ꝑfecto vęnũdaſſem & vęnũdaſſe dicimus. Ply. li. xxxv. Octoginta talẽtis vęnũdatas. Hinc vęnũdatio ꝓmutatio rerũ & cõtractus ex cõuentione ꝓueniens.

¶Vęndo is. ex vęnũ & do ſecundũ A pu. abiectis u & m. Et cõſtruiſ cũ ablto ſi exprimaſ pretiũ rei q̃ vẽdiſ: vel cũ gto tãti quanti: & huiuſmõi: cũ ſunt ſine ſubſtãtiuo. Plau. ĩ mer. Viginti minis opinor poſſe me illã vẽdere. Ci. li. iij. offi. Vęndo meũ non pluris q̃ cęteri. fortaſſe etiã minoris cũ maiore ẽ copia: qđ ſi addanſ ſubſtãtiua ſtatim in ablto reſoluũtur: & ſicut nõ dicimus quãto vẽdidiſti: ſed quãto ꝑtio. Var. tñ ablto vſus eſt ſine ſubſtantiuo: cũ ait. Vęneũt ꝓpter pœnuriã magno. Huius cõpoſitum eſt diuęndo.

¶Vęndax qui facile ſeu libenter vęndit. Cato de re ruſt. Patrẽfamilias vęndacem & emacẽ eẽ opꝫ.

¶Vęnditarius qui vẽdere ſolet. Plau. in ſti. Linguam vẽditariam.

¶Vęndito as. ſępe ſeu cõtinue vẽdo. Ply. li. xxxij. Hęc eſt quã Ariſtophanes eurypidi poetę obijcit ſoculariter matrẽ eius ne holus quidẽ legitimũ vẽditaſſe: ſed ſcãdicẽ. Eſt & vẽditare: quaſi oſtẽtare. Hinc & forma & oratio vẽdibilis quaſi plauſibilis & allectrix.

¶Vęndibile qđ facile vẽdi poteſt. Ci. in rul. Acceđt ſalicta ad minturnas idiũgenſ: & illa via vẽdibilis herculãtea multarũ delitiarũ & magnę pecunię: Per tranſlationẽ ponit ꝓ vulgari & vulgo grato. Idẽ in Lęl. Tñ illius vẽdibilẽ orationẽ religio deorũ ĩmortaliũ nobis defendẽtib⁹ facile vicebat i. fauorẽ populi captantẽ. Et in Bruto. horũ ætati ꝓpe cõiunctus. L. Gelliꝰ nõ tã vẽdibilis orator: q̃ vt neſciret quid ei deeſſet.

¶Vęneo es. vęniui vel venij. ſupino venitũ exigit analogia ſiue cõpoſitio. Nã cõponiſ ex vęnũ & eo abiectis duabus lĩis: ſicut in vẽdo ſed ipo ſupino nõ vtimur. Eſt aũt verbũ neutrũ paſſiuũ: eo in declinatione ſequens: licet apud veteres inueniatur vęneor: pro vẽditus ſum. Plau. Ego ne illi vęnear Verũ in hoc verbo vęneo pro vęndor: ĩpm qđ vẽdiſ in ntõ poniſ: & is a quo vẽditur in abltõ cum ꝑ poſitione. Cui aũt vẽditur in dtõ: vt centũ aureis nũmis a mãgone vęniere mãcipia mihi. Sed non nunq̃ vẽditor & ꝑtiũ rei nõ explicanſ. Plau. in mene. Quib⁹ hic ꝑtijs porci veneũt. Var. vęneũt propter pœnuriã magno. Cic. pro ſex. Quęro primũ quare ciuis optimi bona vęnierint? Lactan. li. vi. Vxor ac liberi vęniẽt: ipſe interficiere.

¶Vænalis & hoc le. qđ vẽdendũ eſt vel vẽditioni expoſitũ. Ci. li. iij. offi. Vęnales hortos ſe nõ habere dicit. Aliqñ ponitur pro ſordido auaro: qui pecunię gratia ſeipm vẽderet. Sal. O vrbẽ vęnalem & cito periturã. Vęnales etiã ſi nihil addas ſerui nouicij intelliguntur: qui ad vẽdendũ ſunt expoſiti. Seruorũ eñ alij nouicij ſunt. alij veteratores. Vlp. Aediles ꝑcipiũt ne veterator pro nouicio vęneat.

¶Vænalitius vẽditor: vt in oꝛone Corneliana. Neq; me diuitię mouẽt: quib⁹ omnes aphricanos & Lęlios multi vænalitij mercatores ſuperarunt. Aliqñ vẽnalitius capiẽ pvẽdito corpore. Plyn. li.xxxv. Alioſq; deinceps: quos enumerare iã nõ eſt e ſanguine q̃ritũ & p̃ſcriptiõis licẽtia ditatos hoc inſigne vẽnalitijs gregibus opprobriũq; inſolentis fortunę. i. vẽditis ſeruis. Et ſic adiectiuũ ẽ Sic Põpo. Iurecõſul. li. dig. xxitij. Qꝛ ſi familiam domeſticã vxoris: aut vẽnalitiã parauit.

¶Vænalitũ corpus ip̃m: vel vẽnditio: vel locus vbi nouicij vẽdunt. Paul. de ędilitio edicto. Nã q cũq; ex vẽnalitio nouicio emptus alicui miniſterio p̃poſit⁹ ſit ſtatim eũ e veteratoꝛ numero eẽ.

¶Vænalitiarius apud Var. & Plyn. dicit mango & nouiciorũ ſeruoꝛ negociator.

¶Vafer a.um. pro callido & aſtuto accipit: quaſi valde afer. Mira em̃ ſemper fuit eius gentis callidi tas. Ci. Non ſunt in diſputatione vafri: nõ v tera tores: non malitioſi. Et li. i. de natura deoꝛ. Chry ſippus: qui ſtoicorum ſommioꝛ vaferrimus habe tur interpres. Hinc vafre aduerbiũ.

¶Vagio is. ſui: itũ. vnde vagitus pe. p. qđ ꝓpriũ eſt vocis infantiũ dũ plorãt. Et vagor, p eodẽ plo ratu. Lucr. li. z. Et ſupanẽ itẽ miſceẽ funere vagor

¶Vagus q ſine negocio mõ huc mõ illuc inutili ter diſcurrit: dict⁹ q vacuus. i. ſine negocio agat.

¶Vago aris. inutiliter peragro: ſiue ſparſus eo. & differt ab erro: quia vagari eſt per diuerſa: errare p aliena. Cic. li. i. de ora. Ne vagari & errare cogatur oꝛo. Inuenit etiã vago as. Plaut. in mili. Te alloquor vitij ꝓbriq; plenus q circũ vicinos vagas. A vagor fit cõpoſitũ Euagor pro extrauagor.

¶Vagabundus abunde vagans.

¶Vagina pe. pro. alicuius rei theca. Cuius dimin. eſt vaginula. Ply. li. xxvitj. Et far in vaginulis ſeruãt ad ſatus. Hinc euaginare: qđ ẽ enſem nudare. Hiero. in Ezechi. Gladiũ euaginabo poſt cos.

¶Vah interiectio ẽ inſultãtis. Hiero. ad Dama. Si cuti nos in lingua latina habemus interiectiones quaſdã: vt inſultãdo dicamus vah, & in admirãdo pape: & in dolẽdo hei. Et qñ ſilentiũ volumus impare ſtrictis dẽtibus ſp̃m coarctamus & cogimus t̃m ſibillũ in ſonãdo. ſ. z. ita & hebręi inter reliquas ꝓprietates linguę ſuę hñt interiectionem: vt qñ volũt dñm dep̃cari ponãt verbũ petentis affectu & dicãt anna dñe qđ ſeptuagĩta dixerũt: o dñe Plautus. Vah homo imprudens. Et in Euangelio Vah qui deſtruis templũ dei.

¶Valeo es. valui itũ. i. ſanus: ſiue potẽs ſum. Sẽp eñ in bonã partẽ ſumit niſi aliud addatur: vt male valeo. i. ęger ſum. Hiero. in gñ. Sanuſne eſt inqt Valet inquiũt. Et ablatiuũ exigit ſi ip̃m dari expoſcitur. Ci. li. i. offi. Alios videm⁹ velocitate ad curſum. alios viribus ad luctandũ valere. Iuue. Quæ mœchũ ſequit ſtomacho valet Similiter cũ ad p̃tium pertinet ſi pretiũ exprimat in ablto ponitur. Ply. li. xxx. Aure⁹ nũmus poſt annũ ſexageſimũ ſecũdũ pcuſſus ẽ q̃ argẽteus: ita vt ſcrupulis valeret ſeſtertijs vicenis. Hier. in gñ. Terra quã poſtulas q̃ drigẽtis ſiclis valet. Var. t̃ñ actũ dedit dicẽs Denarij q denos eris valebant: q narij q quinos.

¶Vale etiã vox ſalutãtis eſt. Quo verbo et q recedit vtit dicẽs vale. Et q remanet rñdens: tu quoq; vale. Sic ſalue & aue ſalutationes ſunt venientis: quibus vocibus ſit vtunt & q ſalutãt & q ſalutati reſalutãt. Reperit t̃ñ aliqñ ſalue in diſceſſu in calce epiaꝛ. Ci. Vale mi Tyro: vale & ſalue: qñ vero abeũtes p hęc verba ſalutare ſolemus vale & ſalue Inualuit cõſuetudo vt hęc ſumant p diſcedo: etiã ſi cũ ſtomacho & indignatione loquamur. Teren. Valeant q inter nos diſſidiũ q̃rant: qđ pinde ẽ: ac ſi diceremus. Diſcedãt a nobis: ſiue eos cũ ſuo odio & maledicẽtia relinquam⁹. Ci. Si deus talis eſt vt nulla gra: nulla hoium charitate teneat valeat Var. Vale & ſalue cũ ad mortuos referunt: nõ id dicũ eſt: q aut valere: aut ſalui eſſe poſſint: ſed q ab his recedim⁹ eos nunq̃ viſuri. Verg. Salue æternũ mihi maxime palla: æternũq; vale. Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt cõualeo: qđ eſt ſalutẽ recupera quo cõualeſco: vt eſt illud: Cõualuerũt de infirmitate fortes facti ſunt in bello. Hiero. Legim⁹ quoſdã morbo articulari & podagrę humoribus laborãtes proſcriptiõe bonorũ ad ſimplicẽ mẽſam: & pauperes cibos redactos cõualuiſſe. Eualeo: inualeo: æqualeo in eodẽ pretio ſum: vel ęque potens ſum. Præualeo: reualeo: a q bus fiũt eualeſco: inualeſco: ꝓualeſco: reualeſco: Eſt & valefacio p diſcedo.

¶Valitudo: ſeu magis valetudo: & bona & mala dr. Ci. Ser. ſulp. Scripſit ad me te moleſte ferre: q me ꝓpter valitudinẽ tuã cũ ad vrbẽ acceſſiſſem ñ vidiſſes. Bona vt apud eũdẽ. Sed nũc valitudini tribuam⁹ aliq̃d: diſtinguit aũt epitheto: vt bona valitudo vel mala: vel locis. Hor. li. i. epiſt. Quid voueat dulci nutricula maius alũno. Qꝛ ſape & fari poſſit q̃ ſentiat & cui Gratia fama valitudo contingat abunde. Dicta eſt aũt valitudo p ſyncopã a validis: q̃ ſi validitudo: ſicut ab habit⁹ habitudo

¶Valitudinarius q male ſan⁹ ẽ: & q frequẽter ęgrotat. Sen. in q̃ſtionib⁹ naturalib⁹. Nõ video quare ſibi placeat q robuſtior ſit valitudinario.

¶Valitudinariũ: loc⁹ quo valitudinarij & infirmi curant: vt valitudinẽ malã bona ꝓmutẽt: q̃lia ſũt in cœnobijs ſacratoꝛ. Sene. ad Luci. Tanq̃ in eo dẽ valitudinario iaceã de cõi malo tecũ colloquor remedia cnico: Et Colum. Pręcipit valitudinaria languẽtibus ſalubria eſſe cõſtituenda.

¶Valentia potẽtina: firmitas: cuius cõtrariũ ẽ invalentia. Gellius. Non morbus in lege febriculoſus neq; nimiũ grauis: ſed vitiũ aliquod imbecilitatis arcq; invalentię.

¶Validus a.um. pe. cor. qđ eſt firmũ potenſq;: A quo prevalidus valde potens: vt apud Catũculũ. Cũ tibi prevalidę fuerint in corpore vires.

¶Valde aduerbiũ ſignificat multũ. Eſt etiã ſyncopatũ a valide. Ideo tũc producit e. Et valdius pro validius: ſicut caldus pro calidus

¶Valor pretium a valeo es. Ply. Victoriati valore redimi poteſt.

¶Valerius nomẽ romani ciuis: q primũ deveientibus iterũ de ſabinis: tertio de vtriſq; triũphauit. Hic cũ domũ in velia tutiſſimo loco haberet in ſuſpitionẽ regni venit. Quo cognito apud populũ cõqueſtus eſt: q tale aliquid de ſe timuiſſent. & miſit qui domũ ſuam diruerent: ſecures faſcibus dẽpſit: eoſq; in populi cautione ſubmiſit: legẽ de ꝓuocatione ad populum tulit: hic publicola cũ diẽ obiſſet publice ſepultus: & annuo matronarũ luctu honoratus eſt.

¶Valeria nomẽ ꝓpriũ Meſſalorum ſororis: quæ

amiſſo Seruio viro cũ rogaretur cur alteri non nu
beret ait ſibi ſemper maritum ſeruũ viuere.
¶ Valgiſ vide in dictione vari.
¶ Valles is.& vallis is.planities duobus laterib⁹
incluſa: dictaq; hĩc atq; hĩc vallata ſit. Ver.li.xi.
Eſt curuo anfractu valles accõmoda fraudi. Ser.
ait valles plenũ eſſe ꝫ metri neceſſitate cõpellimur
vt vallis dicamus. Statius. Vallis in amplexu ne-
morũ ſedet: Q; vero valles dicendũ ſit/diminutõ
indicat. Nã vallecula facit: vt vulpes vulpecula.
Sed & vallicula legitur. Hinc cõuallis: q̃ eſt plani-
cies ex oĩni parte cõphenſa montib⁹ vel collibus.
¶ Vallicula diminuti. a vallis. Nã vallecula a val
les fit. Hiero. in Leui. Et cũ viderit in parietibus il
lius quaſi vallículas pallore ſeu rubore deformes.
¶ Valleſtria a vallib⁹ ſicut cãpeſtria cãpis. Amb.
li. hexa. Per omnẽ fere orbẽ terrarũ: & ſuper terrã
fuerũt diffuſę aquę per valleſtria agrorũ: concaua
montium: planitiẽq; cãporum.
¶ Vallonia putabatur dea quę vallib⁹ p̃erat.
¶ Vallus firmior palus: quo vitis alligat. & caſtra
muniunt. Verg. Exacuũt alij vallos furcaſq; bicor
nes. Vallũ ipſa munitio. Ex vallis em̃. i. palis fit
vallũ. Inuenitur etiã vallus pro caſtrorũ munimẽ
to. Tibul. Non arces nõ vallus erat. Et vallus di-
n,inutiuũ eſt a vãnus.
¶ Vallũ vulgo palificata: munitio caſtrorũ: q; ex
vallis fiat: a quo interuallũ ſpatiũ: qđ inter palos
eſt vallũ caſtrẽſe cõſtituẽtes: q̃uis etiã ad oĩne ſpa
tiũ interuallũ dici poſſit.
¶ Vallaris & hoc are. pe. pro. qđ ad vallũ pertinet
vt vallaris corona qua donari ſolebat: qui primus
vallũ hoſtium fuiſſet ingreſſus.
¶ Vallo as. munio firmo: & quaſi vallũ facio. La-
ctã. li. vij. Qui libratã magnitudine ſua terrã valla
uit mõtibus. Hinc cõponit circũuallo. Idem li. ij.
Ipſumq; paradiſum igne circunuallauit ne homo
poſſet accedere.
¶ Valuli folliculi fabę & aliorũ legumiñ. Colu.
li. viij. de outb⁹ tectis. Singula capita per hyemẽ
recte paſcuntur ad prę ſepia tribus hordei vel freſi
cũ ſuis valuulis fabę.
¶ Valuę oſtia quę in ſe replicantur.
¶ Vannus per duplex nn gñis fœ. vas vimineũ
latum. hoc eſt cribrũ cereale in quo propter capa-
citatem ruſtici cogere primitias frugũ ſolẽt: & fru-
mẽta purgare. hęc & vallus dicitur in quo cõtextę
ſunt virgę: & eſt formæ oblongæ. dicta quia in eo
inſtrumẽto virgę ſunt vt pali in vallo. vel vt Var
ro inquit a volatu: q; inde dũ iactantur leuia volẽt
Verg. Et myſtica vãnus Iacchi. Col. li. ij. Ip̃e autẽ
ſpicę melius fuſtibus tũdunt: vannis expurgant.
¶ Vanno as. i. ventillo: vt fit vãnis cũ frumenta
purgant. Var. de re ruſ. vt qđ leuiſſimũ eſt in ea: at
q; appellatur acus ac palea vannatur foras extra
aream. Hinc euanno extra vanno. Nonius. Euã-
netur dictum eſt ventiletur vel moueat a vãno in
qua legumina ventilantur.
¶ Vanus per ſimplex n adiectiuũ: & accipit modo
pro vacuo. Verg. Sed illos Expectata ſeges vanis
eluſit auenis. Modo pro ſtulto quaſi mẽte vacuo:
& qui in rebus inanib⁹ ſtudiũ collocat. Iuu. Sic li-
bitũ vano qui nos diſtinxit othoni. Modo p mẽ
tiente & infido & leuia inaniaq; pro grauibus & ve
ris aſtutiſſime componente. Verg. Ni fruſtra augu

rium vani docuere parẽtes. Nam mẽdax proprie
dicitur qui ad decipiendum mentitur. Vnde idem
vtrũq; complexus eſt. Nec ſi miſerum fortuna Si
nonẽ Finxit: vanũ etiã mẽdacẽq; iproba finget.
¶ Vanitas mẽdaciũ/fallacitas & leuitas. Cic. li. iij.
offi Q; ſi vituperandi qui reticuerunt: quid de ijs
exiſtimandũ eſt: q oĩonis vanitatẽ adhibuerunt.
Sal. Huic homini non minor vanitas inerat q̃ au
dacia. Idem ſignificat vanitudo. Plau. Vt rem vi
deo tu inuentus a vanitudine.
¶ Vano as. fallo. Accius. Sic illũ vanans in angi
portum deduxit. (cõmotus.
¶ Vaniloquẽtia. Apul. Nihil hoĩs vaniloquentia
¶ Vaneſco is. a vaneo es. eſſe cõuenit; & ſignificat
vanus fio: in nihilũ redigor: fruſtra glorior. Aug.
li. iiij. ci. dei. Non vaneſcamus inani ventoſitate
iactantię. Hinc euaneſco. Verg. Et procul in tenuẽ
ex oculis euanuit aurã. Vbi euanuit eſt p̃teritũ ab
euaneſco: qđ Sipõtinus negat haberi. Lact. li. v.
Euanituras breui religiones falſas.
¶ Vandalia regio europę ſeptẽtrionalis: a vanda
lo fluuio: qui in regionem interfluit: a qua populi
vandali imanes & ferociſſimi.
¶ Vappa per duplex pp. gñs vini: qđ ſpõte defer
buit & odorẽ ſaporẽq; amiſit: vt iliud qđ in exhau
ſto vaſe reliquum fuit & exaporauit vernacula lin
gua dicimus Suanito. Hor. Qui vetantañ feſtis
potare diebus: cãpana ſolitus trulla vappãq; pfe-
ſtis. Inde ponit p hoĩe ignauo vili ac nugatore &
in quo nil ſit prudẽtię. Idẽ in ſer. Nõ ego auaꝝ cũ
veto te fieri vappã iubeo aut nebulonẽ. Ply. Vitiũ
q; muſto q buſdã in locis ſponte feruere. Qua cala
mitate cũ deferbuit: depit ſapor vappæq; accipit
¶ Vaporo as. pen p. vaporẽ emitto. (nomẽ
Amb. li. hexa. Etiã aqua exũdauit in terris ne eas
ſurgẽtis ſolis & ſtellarũ micãtiũ ardor exureret: &
tenera rerũ exordia inſolit⁹ vapor læderet. Quãti
fontes fluuij lac⁹ irrigãt terras: q a eas interi⁹ quidã
ignis vaporat. Lãpr. Indicos odores heliogabal⁹
ad vaporãdas zetas ſine carbonib⁹ iubebat icẽdi
¶ Vari dñr q introrſuꝝ pedes vel crura obtorta ge
rũt. Hor. li. i. ſer. Hũc varũ diſtortis crurib⁹. Vñ va
rũ frequẽter p obtorto accipit. Perſius. Et non fal
lit pede regula varo. Hinc obuaro as: qđ eſt depra
uo peruertoq;. Vacia quibus in exteriorẽ partẽ flec
tũtur. Var. li. ii. de re ru. de canib⁹ ſcribit. Crurib⁹
tectis ac potius varis q̃ vacijs. Hinc vaciæ & va-
ciennoꝝ cognoĩa fluxerũt: q; pedib⁹ eſſent vicio
ſis. Sene. in quadã epĩa. Seruili⁹ vacia latere ſcie-
bat nõ viuere. Hier. in Euſebij chronicis. Vacien-
n⁹ nobilis narbonẽſis orator habet. de quo. Mar.
Docti patri narbo vaciẽni. Valgi aũt ſunt q diuer
ſas ſuras habẽt. hoc ẽ in diuerſum actas cuiuſmõi
lacertarũ pedes ſunt. quorum videlicet pars intra
cõdit: pars extra p̃cedit. Plau. in mili. Maiorẽ par
tẽ videas valgis ſuauiſ. De qua ſimilitudine in-
ſtrumentũ qđdã ruſticũ ad areas cõplanãdas val
giũ Plyn. appellat fortaſſe li. xvij. Serit inq̃t mẽ-
ſe aprili area equata cylindris aut valgio alias dẽ-
ſum. Alioquin & ſermo agreſtis valgiare vſurpat
hodie p eo qđ eſt pauire coæquareq;: oĩno id fere
videt eẽ qđ Cato ait. Cõminuito terrã & cylindro
ac pauicula coęquato. In cãpania certe haberi ge
nus id teſtantur tali ſpecie: quaſi furę duę in diuer
ſum collocatę: quo vt cylindro ſupplanant areæ.

Varus etiam nomen fluuij qui narbonenſem pro uinciã ab Italia diſterminat a fluctibus tortuoſis ſic appellatus. Eſt & nomen poetę: ſed & vari ſeu varioli ſunt puſtulæ cum febre naſcentes pueros maxime infeſtantes. Ply. li. xxiij. Cõtra ſerpentũ ictus trita drachmis duab⁹ bibit: vitia cutis in facie varoſq; & tẽtigines & ſimulata emendat & cicà

¶ Valguſtus fuſtis vncus. (trices.

¶ Varices pe. cor. gñis maſ. vel fœ. Et varicę p diminutiõem variculæ ſunt venę plus ęquo intumeſcentes: in temporibus: in ventre: in teſtibus & in inguine: & potiſſimũ in crurib⁹ quas Cel. ſcribit ac Ply. li. xi. in cruribus viro tãtum mulieri raro præ nimio dolore naſci. Hor. varice ſucciſo. Inde varicoſus qui huiuſmodi venas habet. Græci varices ixias vocant. Auicẽna auctor eſt varices accidere curſoribus & onera baiulantibus & diu ſtantibus. Inde eſt illud Iuue. Varicoſus fiet aruſpex. Ex grã di. ſ. conſiſtione: & quaſi quadã ſtabulatione ac lõgo ſtatu. Varicũ legimus pro eo qui ampliore paſſu graditur. Ouid. li. iij. de arte. Illa velut coniunx vmbri rubicunda mariti Ambulat in gentes varica fertq; gradus.

¶ Varico as. pen. cor. & varicor depo. a varo & ſignificat deflecto: trãſgredior: q̃ſi varices tranſcẽdo. vide in dictione diuaricor.

¶ Varius ria. rium. multiforme: q; vari inęquales ac diuerſi ſint.

¶ Varię dictę ſunt pãtherę a macularũ varietate q bus ſunt ſpectabiles. Plyn. li. viij. Nunc varias & pardos q mares ſunt appellant in eo oñi genere creberrimo in aphrica ſyriaq;. Quidã ab his pantheras ſolo candore diſcernũt.

¶ Vario as. diuerſum facio. Lact. li. vi. Aliud eſt igitur ciuile ius qđ pro moribus vbiq; variat.

¶ Varietas variantia & variatio idẽ ſignificãt. Lucil. li. iij. Principijs vñ hęc oritur variantia rerum.

¶ Vas vadis. generis maſ. p vadimonio: de quo ſupra. Vas vaſis neu. In pli ſecũdę decli. p inſtrumẽto ad aliquid capiendũ idoneo: cuius diminutiuũ eſt vaſculũ & vaſillũ.

¶ Vaſcularius qui vaſa cõficit.

¶ Vaſcones populi vlterioris hiſpanię quę in gallicũ & Britãnicũ vergit oceanũ in cãtabrica poſiti. Hi a Metello romanorũ duce obſeſſi in tantam famẽ cõpulſi ſun: vt humana carne veſcerent.

¶ Vaſterna vehiculũ ſeu portatura duorũ equor.

¶ Vaſtus a. um. magnus. Vergi. Vaſtũq; cauat tra be currimus equor. Aliqñ ponit p feroci deſerto. Hiero. Quotiens in illa vaſta ſolitudine. Accius. Hanc vrbẽ ferro vaſtã faciet. Hinc vaſtitas/vaſtitudo & vaſtities. Col. li. iiij. Parit tñ in hac terra vaſtitate beluas ꝓgenerari quis neget .ſ. magnitudine. Et lib. vi. Sed cũ ſim ꝓfeſſus ruſticę rei ꝑcepta ni fallor. nõ aſſeuerauerã q̃ vaſtitas ei⁹ ſciẽtię cõtineret. Apu. Cui in primis tãti corpis vaſtities honori fuit. Aliqñ etiã vaſtationẽ ſignifi. Acci. Propterea tot tantaſq; habemus vaſtitates funerum.

¶ Vaſto as. deſtruo. Lact. li. i. Exercit⁹ ducere: aliena vaſtare: delere vrbes: oppida excidere. Hui⁹cõ poſita ſunt deuaſto & peruaſto: quę ſignificãt dep cor/ſpolio/profligo: & quaſi vacuum reddo. Liuius. Cortonam vrbem Traſymenumq; lacũ omni clade peruaſtat.

¶ Vaſtſco deſtruor/relinquor ſeu horrid⁹ fio. Noniꝰ. vaſteſcant inhorreſcãt vel deſerant. Accius Iuſſit proficiſci in exiliũ quouis gentiũ: ne ſcelere tuo thebani vaſteſcant agri.

¶ Vates a fãdo dicti ſunt quaſi fates: diuinatores ſacerdotes & prophetæ. Et vates poetæ a viendis verſibus: viuere enim vincire eſt.

¶ Vaticinor pe. cor. ſignificat diuino: quaſi fatici nor. Vaticinium ipſa diuinatio.

¶ Vaticanus a. um. pen. pro. a vates fit: vt vaticanus ager. vaticanus collis nõ procul a Tyberi ſupra molẽ Adriani: cõterminus ianiculo in quo petri baſilica eſt: ſic dictus q; populus romꝰ eo potitus ſit vatũ reſpõſo expulſis ętruſcis: vt inqt Feſt⁹ vel ſecundũ Gel. a vaticinijs: quæ ibi dari ſolebãt vt atq; iſtinctu dei vaticani. Var. ſcribit vaticanũ deum in eo monte fuiſſe qui infantibus primã vocem daret: quę eſt va: quę prima in vaticano ſylla bã. Aug. tñ vagitanũ dixit deũ tãq; infantiũ. vagitib⁹ ꝓfidentẽ: vñ vagire dñr. Prima hui⁹ nominis corripit: q; in verſu heroico aliter ſtare nõ poſſit cũ ſequens ſit breuis & pen. longa.

¶ Vatrax & vatricoſus dr̃ qui crura vitioſa habet

¶ Vbi aduerbiũ loci ſignificat in quo loco: & mõ interrogatiuũ eſt. Plau. vbi id audiſti: mõ relatiuũ Verg. Vbi æacia dę telo iacet hector. Modo infinitum: vt ſcio vbi tu perpetraſti ſcelus. Ponitur q̃n q; pro aduerbio temporis poſtq̃. Ver. Hęc vbi dicta dedit. Quandoq; pro quando. Ter. in an. Vbi voles accerſe. Verg. li. vi. Eſt iter in ſyluis vbi cœlũ cõdidit vmbra Iuppiter. Ab vbi fiũt cõpoſita alicubi: necubi: ſicubi: ſi ĩ aliquo loco. vbiuis: vbilibet in quolibet loco: vbicũq; in quocunq; loco. vbinã in quonã loco: & interrogatiuũ eſt.

¶ Vbiubi. i. vbicũq. quẽadmodũ: vtut p vt cũq;. Ter. in heau. Vbiubi eſt diu celari non poteſt.

¶ Vdũ quaſi ſudũ a ſudando dicit humidũ. Verg. li. iij. geo. Nigra ſubeſt vdo tñ cui lingua palato. Hinc vuidus a. um. qđ quidam ita ab humido diſtingunt: vt vuidũ ſit qd intrinſecus habet humorem: vnde vuam appellatã volũt. Verg. Vuid⁹ hyberna venit de glãde menalcas. Humidũ vero extrinſecus humorẽ habet. Sũt qui huudũ cũ h ſcribi velint ac per ſyncopen ab humidũ fieri.

¶ Ve cõiunctio diſiunctiua vide in dictione væ.

¶ Vecors quaſi ſine corde: qui ẽ turbati & mali cordis. Hinc vecordia. Sal. Igitur color exanguis: fœdi oculi: citus modo: modo tardus inceſſus: prorſus in facie vultuq; vecordia.

¶ Vectis generis maſculini inſtrumẽtũ quo clauditur oſtium: q; manibus percutiendo vehat. Ver. Centum ęrei claudunt vectes ęternaq; ferri Robora nec cuſtos abſiſtit limine Ianus. Vectem Cyniras agriopę filius inuenit. Et vectis paluse ferro: vel ligno grandior ruſticis: & fabris cœmẽtarijs admodum neceſſarius. Ply. Cato vectes aquifolios laureos vlmeos fieri iubet. Itẽ vectis dicit lignum quo aliquid vehit & portat. Sic vectes erãt ſudes in circulis poſitæ ad portandã arcam: vt eſt apud Exodum. Facies quoq; vectes de lignis ſethim. Rurſus vectes ſunt inſtrumẽta ad aliquid ſubuertendum euertendumq;. Hor. li. iij. car. Hic hic ponite lucida funalia: & vectes arcus oppoſitis foribꝰ minaces. Eſt & vectis inſula in oceano ſeptentrionali verſus tylen.

¶ Vectigal pe. cor. y ſu nõ rõne dicit: ſicut cerui-cal

capital:tribunal:animal. Nominatiuus enim plu-
ralis a ſingulari plus vna ſyllaba creſcere non de-
bet. Ergo vectigale ſ. cundum artem. In genitiuo
plurali vectigaliorum Cicero dixit: Meſſalla ve-
ctigalium. Et eſt vectigal qđ ex vectura penditur.
vnde & a vehēdo dicitur cum ex fundis fruges in
vrbem vehūtur. Sed eius ſignificatio latius patet
Capitur namq; ex publico & ex priuato. Vnde pu
blica vectigalia intelligere debemus ex quibus ve
ctigal accepit fiſcus. Priuata quę quiſq; ſumit ex re
ditibus & fructib⁹. Cic. in padox. Ex meo tenuive
ctigali capio ego ducēta. Paul. Cæſæ harundinis
vel pali compendium ſi in eodem fundo vectigal
eſſe cōſuevit ad fructuarium pertinet. Ci. li. z. offi.
Vt bona valitudo voluptati anteponatur: vires ce
leritati externorum autem vt gloria diuitiis: vt ve
ctigalia vrbana ruſticis ędibus & mercibus. i. puē
tus/reditus/introitus. Dicitur etiā hic & hęc vecti-
galis & hoc vectigale pro tributario. Sic prouin-
cię agri homines qui tributa perſoluūt vectigales
dīr. Ci. li. iij. off. Quas ciuitates. L. Sylla pecunia
accepta ex ſenatuſconſulto liberaſſet: vt hę rurſus
vectigales eſſent Sue. in Cęſa. Agrū cāpanum ad
ſubſidia reipu. vectigalē relictū diuiſit extra fortē
Ci. in Catil. Et ſyluas lucoſq; publicos romani ve
ctigales habuere. Liui. Vtrū annibal hic ſit ęmulus
itinerum herculis: vt ipſe fert. an vectigalis ſtipē-
diariuſq; & ſeruus populi ro. a patre relictus.

¶ Vecto as. freq. eſt a veho is. a quo vectatio: qđ
nomē ſemp paſſionē ſignificat contra aliorū ver
balū naturā: Hinc vectito as. frequē. a vecto.

¶ Vectabulum vehiculum.

¶ Vector q in aliena naui: vel equo: vel plauſtro
vehit pretio. Quintil. In nauim filij mei male per
mutatus vector imponor. Aliqn dīs q vehit. Ci.
Etiā ſūmi gubernatores in magnis tēpeſtatib⁹ a
minoribus vectoribus admoneri ſolent.

¶ Vectorius a. um. qđ vehit vel aptū eſt ad vehē-
dū. Var. Neq; idē q vectorios facere vult. ſ. equos
ad ephippiū: aut ad p̄dā q̄ vt ad rē militarē q̄ ibi
habere ad caſtra volunt acres.

¶ Vectura nō modo actū ipm: hoc eſt vectionem
denotat: ſed etiā mercedē q̄ p vectura ſoluitur: vt
puta pro naui ſiue equo meritorio.

¶ Vecticularia vita dicit eorū q vectib⁹ parietes p
fodiūt alienos furādi gratia. Cato. Vecticulariā vi
tā viuere: eſt repēte largiter habere: repente nihil.

¶ Vegeo es. gui. in ſanitate ſum. Non⁹. Veget p
vegetat: vel erigit: vel vegetū eſt. Pōpo. Animos
venus veget voluptatibus.

¶ Vegetus a. um. pe. cor. qđ ſanū & incolume ē: &
ad corpus ꝓprie pertinet. vigens ad aīum. Gel. li.
ij. Quid igit inqt dicim⁹ q; multos vidim⁹ eſſe pe
cunię cupidos & eoſdē cū corpore eſſe vegeto ac
valenti. Sue. de Cęſa. Nigris vegetiſq; oculis: vali
tudine proſpa. Scribit Apul. Lunę numine cūcta
aīantia vegetari. i. ali & vigorata fieri. Sene. quoq;
li. iiij. q̄ſtionū refert terrę ineſſe ſpiritū illū vitaliter
vegetū & alentē oia. Hūc. n. inqt niſi haberet quo
modo tot arbuſtis ſpiritū infunderet nō aliūde vi
uētibus: quomō tot radices aleret. Hinc vegetati
uā animā philoſophi recētiores appellāt animam
ſeminalem: q̄ a Plynio dicit alens cui⁹ motu inte-
riore plantę vigeſcūt/creſcūt/frōdeſcūt/germināt
breuiterq; viuūt. Cic. tū lib. i. tuſ. ad animū retulit.
Horū inqt animus eſt aliquid ne tā vegeta mens
aut in corde cerebro ve aut in empedocleo ſangui
ne demerſa iaceat. Et auſo. vegetū cor appellauit:
& quia mobile eſt: & quia vigoris domicilīū.

¶ Vegeto as. pe. cor. recreo/fortifico: & vegetū fa
cio: cōſeruo: ſeu lōgo tpe in ſanitate eē facio Hie-
ro. in Gn̄. Recordabor fœderis mei vobiſcū & cū
oī aīa viuēte q̄ carnē vegetet. Gel. Memorię vege
tādę gr̄a: qđ dicim⁹ bonę memorię faciendæ gr̄a.

¶ Vegrādis paruus & male grādis. Auſ. li. z. epi.
Hic ſępe falſus meſſib⁹ vegrādib⁹. var. libro. z. de
re ruſtica. Q̄q; poſtea cōcipiunt fiunt vegrandes
atq; imbecillę.

¶ Veho is. xi. ctū conduco: ꝓprieq; de nauī equo
cęteriſq; quadrupedibus & de plauſtris dicitur Cu
ius cōpoſita ſunt. Auecho alio veho. Ver. Creditis
auectos hoſtes. Aduecho aliquo veho. Cōueho: cir
cūueho: deueho: deorſum veho: eueho extollo: in
ueho: introueho: prꝫueho anteveho: proueho pro
duco: reueho reduco retroueho. Liui. li. i. Prędaq;
inde maiore q̄ quanta belli fuerat reuecta ludos o-
pulentius inſtructiuſq; q̄ priores reges fecit. Sub-
ueho ſubtus veho. Cęſar com. i. Eo aūt frumento
qđ flumine araro nauibus ſubuexerat ꝓpterea vti
minus poterant q; iter ab arare heluetij auerterāt:
a quib⁹ diſcedere nolebat. Seueho ſeorſum veho.
Proper. Cur tua p̄ſcripto ſeuecta eſt pagina gyro.
Prętereuehо vide in dictione velabrum.

¶ Vehia æ. plauſtrum. vnde vehiatura pro vectu
ra apud veteres vſurpatur.

¶ Vehes plauſtrū. Ply. li. xxxvi. Amplitudinem
canis eā feciſſe proditur vt vehē fœni large onu-
ſtam tranſmitteret. Colu. li. z. Iugerū autem deſy
derat qđ ſpiſſius ſtercoratur vehes quattuor & vi-
ginti: qđ rarius duodeuiginti. Eſt & menſuræ no-
men in fœno ſtercore alia ve materia. Idem. li. xiij.
Materies ſi roborea eſt ab vno fabro dolari ad vn
guem debet per quadratos pedes. xx. hoc eſt inqt
vehis vna.

¶ Vehiculū in quo aliquid vehit: qđ cū quattuor
rotis phryges tradunt inueniſſe.

¶ Vehicularius qui vehiculū ducit. Vehiculare ve
ro quod ad vehiculū pertinet: vt equus vehicula-
ris: & rotę vehiculares.

¶ Vehemens ex ve & mēs: cōponi arbitror: tāetſi
quidā dici velint q; vehatur eminentius: vel q; ve
hatur mēte. A mentis eñ vi atq; impetu: ſicut do-
cet Gel. dī. Nā ve in hoc loco intentiua eſt. Dicit
aūt vehemens graue/magnū/vrgens/acer: a quo
vehementia grauitas: acritudo.

¶ Veios dicimus vrbē in ethruria: quā Camillus
cepit. Hæc inſignis fuit bellorū frequentia cū Ro
manis. Vnde cum Nero domū ędificaret ampliſſi
mā: editi fuerunt illi verſus. Roma domus fiet:
veios migrate qrites. Si nō & veios occupat iſta
domus. A veij fiunt veiens iētis. populus: veien-
tanus a. um. vt vinū veientanū. Hor. Qui veien-
tanū feſtis potare diebus.

¶ Vel cōiunctio plerūq; diſiūctiua: vt vel ſcribam
vel ad te veniā. Interdum copulatiua eſt: vt maxi
me me tibi amicū facit: vel virt⁹: vel doctrina tua
Interdum ponitur pro etiā. Ter. in an. Vel hoc qs
nō credit. Verg. Vel priamo miſerāda manus. In-
terdum pro valde. Cic. pro Murena. Vel maximū
bellum populum rom. cū rege Antiocho geſſiſſe.

NB. Deſertū reperies vbi clangant ſtrumi ſ-
ctum ſepalis ſiſſorib⁹ ⁊ dirio luce
Nota hic deſertū correctū ⁊ſ.

Interdum pro māxime. Idem trebatio. Q; moro= ſi ſint qui amant: vel ex hoc intelligi poteſt. Inter= dum pro veluti. Teren. in ecy. vel hic pamphilus in rabat quotiens bacchidi. Interdum pro ſaltem. vt Si mihi non creditis vel operibus credite. Inueni= tur etiam vel. duarum ſyllabarum. quod eſt nomen oppidi in affrica apud Ply. libro quinto. Sicut Sue. in hiſpania.

¶Velo. las. per ſimplex. l. ſignificat tego. Lact. li= bro ſexto. Danda eſt opera vt indumento iuſtitiæ pietatiſq; velemur. Et velare ligare. Pompo. Reſte velet gulam. Per tranſlationem ponitur pro veſti= re. Plau. Muliebri velatus toga. vnde velati ſicut do cet Feſtus appellabantur veſtiti & inermes qui ex= ercitum ſequebantur: quiq; in mortuorum militum loco ſubſtituebantur. Hi poſtea mutatis litteris ve= lites dicti ſunt q & ferentarii ab auxilio ferendo. Hu ius verbi compoſita ſunt. Euelo. & reuelo. quę ſunt cōtraria ſuo ſimplici. Nam euelare. & reuelare ſigni ficant velamentum tollere ſeu rem velatam detege re & manifeſtare. Præuelo de quo alibi. Et habēt pe nultimam productam.

¶Velamen modo pro veſte accipitur: modo pro re qua aliquid velat.

¶Velabrum pe. cor. a. velo. las. vel vt quidam vo= lunt a veho. locus in vrbe roma iuxta auentinum montem. q; ratibus ac velis eo veherētur triumphā tes romani cum pompa. Sue. de Cæſa. Quod gal= lici triumphi die velabrum præterueliens pene cur= ru excuſſus eſt axe defracto. Hinc velabrenſis caſe⁹. qui ibi conficiebatur cunctis præferendus.

¶Velatura pretium quod naturæ datur. ab his qui nauigio veluntur. velaturam facere inquit Var. li. i. de re ruſ. dicuntur qui vecturis viuunt. Nam antiqui vellamnon villam dicebant.

¶Velum. tegmen a velo. as. q; vela ventis agitata volitare videātur. Var. a. velleribus. q; ex ouiū vel= leribus fierent vela quibus homines tegebant. quā uis nauium vela ex lino aut ſparto fierent. velū etiā accipitur pro cortina quæ lectis circunducitur vn= de apud euangelium legimus. velum templi ſciſſu; eſt a ſummo vſq; deorſum. Diuidebat enim ſancta a ſanctiſſanctorum.

¶Velaria dicebantur vela quibus theatra tegeban= tur. Papinianus. Iam velaria lintea pluebant. vnde etiā velaria dicuntur loca abdita quæ velis claudun tur. Iuue. Et pueros inde ad velaria raptos.

¶Veliuolum penultima correpta. mare dicitur. q̄ velis velatur. Virg. Deſpiciens mare veliuolum. Ve liuolæ naues quæ velis volēt. vt Ennius. Naues ve liuolas. quod & proprie dixit.

¶Velifico. as. navigo a faciendis id eſt ponēdis ve lis. Ducitur & velificor verbū cōmune: vnde & paſ= ſiuum protulit. Iuue. cum dixit. velificat⁹ athos: & quicq̄d græcia mendax audet in hiſtoria.

¶Velo. is. velli. & vulſi. ſum. Extirpo. Sue. de Cęſa Circa corporis curam moroſior vt non ſolum ton= deretur diligenter: ac raderetur. ſed velleretur etia; vnde vulſa corpora a Quintiliano dicuntur fœdiſ ſima. Huius compoſita ſunt Auello. Conuello. Di uello. Euello. Col. Cum ab opere boues diſiunxerit ſubſtrictos confricet. manibuſq; comprimat dorſū & pellem reuellat. nec patilatur corpori adhęrere. Et omnia per duplex. ll. ſcribuntur.

¶Vellit id eſt mouit Virg. Poſteſq; a cardine vellit.

¶Vellico as. penultima correpta: frequenter vello⁹ quod proprie fit cu; extremas coroporis partes di gitis vellimus. preſſādo infeſtam⁹. Propert. Nec mi hi tā duris inſultes moribꝰ & te Vellicet heu ſero fle= bis amata diu. Augu. li. xiiii. ci. dei. Ita ſe auferebat a ſentibꝰ & iacebat ſimillim⁹ mortuo: vt nō ſolū vel licantes atq; pungentes minime: ſed aliquādo etiā ſi igne vreret admoto ſine vllo dolore niſi poſtmo dū ex vulnere ꝓbabatur. Per tranſlationē Vellicare ponit ꝓ criminari: mordere: ac lacerare. Gell. li. iiii. Plura in Saluſtio inſcite aut maligne vellicant. Ho ra. Vellicet abſentem demetrius.

¶Vellus: lana ex ouibus detōſa: q; ante tōſurę vſū lanā veteres vellerent: quā demptā & cōglobatā alii vellera: alii velumia appellant.

¶Vellina: regio in vrbe palatino monti cōiūcta in qua Valerii publicolę & victorię: deorūq; penatium ędes erāt. Dicta vellina: q; ibi paſtores palatini vel lere lanam ſint ſoliti.

¶Veles tis. penul cor. qui leuiſſime oīm armat⁹: qui & velatus & ferentarius. Refert Aelianus ordinem pedeſtrē in militia diuidi trifariam. In armatos: quę grauis armatura dī: & velites q leuiſſime oīm armā tur. Vñ & expediti nuncupant. Non enī ocreas aut loricē induūt: ſed tantum iaculis & fundis vtunt. In tertio ordine ſūt peltati a pelta dicti: q; ſcutū eſt par uum & leue. Hi medii erant inter grauē armaturā & leuem. Speciatim Rorarii: Accenſi ferentarii mili= tes leuis armaturę vocant. Per tranſlationē velites etiā dīr qui verbis altercant. Oui. in Ibim. Vtq; pe tit primo plenum flauentis arenæ Nondum calfa= cti velitis haſta ſolum.

¶Velitor pe. cor. contēdo: digladior: pugno. Plau. in Menę. Neſcio q̄d velitati eſtis inter vos. Poſtea de re tranſlatū eſt ad verba. Vñ & ꝓ lurgari ponitur Ci. Cū inquinatiſſimis hoibus nō eſt cōuicio decer tandū: neq; maledictis aduerſū impudentes & ſpro bos velitandū: quia tantiſper ſiſis & compar eoru; fias: dū paria & conſilia dicas atq; audias. Vñ & Ve= litatio q̄ teſte Feſto dicta eſt vltro citroq; ꝓbotū ob iectatio: ab exēplo velitaris pugnæ.

¶Velito as. fit a velo as. & ponit pro velifico.

¶Velitaris & hoc velitare: quod ad velites pertinet Vñ velitaris pugna. Sal. in Iug. Pręterea fere ſagit= tarii & cohors peligna cū velitarib⁹ armis: itineris p perandi cauſa: neq; his ſec⁹ atq; aliis armis aduerſū tela hoſtiū: q; ea leuia ſunt: muniti erant.

¶Velitatim aduerbiū: ſignificat per ſalt⁹ & interual la q; velites pugnando ſaltibus vtunt. Siſen. Nos vna ętate in aſia & gręcia geſta idcirco continentia litteris mādauim⁹ ne velitati au ſaltuatim ſcribēdo lectorū animos impediremus.

¶Velitręciuitas volſcoꝝ inſignis fuit: qb⁹ victis ro mani agrū veliternū ademerūt. Eo coloni ab vrbe miſſi ſūt: vt inqt Liui. li ii. Refert Diony. li. vii. Pe ſtilentiā adeo velitras eſſe depopulatā: vt ex decē p tibus veliternorum vix vna ſuperfuerit.

¶Velia pal⁹ italię apud Calabros nō lōge a palinu= ro Helia oli dicta eſt: & velia Lucanię oppidū ſic di cta: q; a paludib⁹ cingit: pal⁹ ἕλος latine dr helia: po ſtea aſpiratio vertit in u. & fit velia. Alia velia i latio ē: dicta q; loco paluſtri finit poſita a pelagis. Mos fuit vt ait Dio. noīb⁹ q̄ iciperēt a vocalib⁹ b p̄ponere

¶Velut: aduerbium ſimilitudinis.

¶Velox: celer: a volando: q̄ ſi voliox: a quo veloci

Et

tas & velociter.

¶ Vena dicta est q̄ per eam veniat sanguis. Nā est conceptaculum sanguinis misti confusiq̄ cū spiritu naturali: in qua plus sanguinis minus spūs. Inde fit Venosus a.um. quod est venis turgentib⁹ plenū. Per translationem tñ venę in terra dñr sub terra meat⁹ per quos vnda manat: aut ali⁹ liquor. Vñ venas argenti: venas auri dicimus.

¶ Venenum: dictū est q̄ cito per venas eat: siue salubre: siue noxium. quod grēci φαρμακον dicunt Nam & medicamenta venena sunt. Et est generale ad omnia quæ naturam eius cui adhibita fūt mutant. Plynius. Galbanum aduersatur venenis maxime toxicis cum myrrha & vino. Vnde per quandam similitudinem color qui a vestibus imbibitur venenū appellatur. Vir. li. ii. Ge. pro colore purpureo posuit qui eius cōchæ spuma est. Alba nec assyrio fucatur lana veneno. Deniq̄ oē quod vel sumptum vel tactu nocet: venenū dicitur. Vnde & p Veneficio capitur.

¶ Venenosus. a. um. quod venenū habet: vt venenosus serpens.

¶ Venenatus. a. um. in quod est venenum conjectū Fit enim a Veneno. as.

¶ Venenarius qui parat vel conficit aut vændit venenum. Apul. Qui venenarium accusat scrupulosius cibatur Qui furem arguit sua custodit.

¶ Veneficus. & venefica. qui & quæ venena conficit. & q incantationibus & cæteris malis artibus vtitur. Hinc Trieneficus. i. excellens veneficus. Pla. Mussas adhuc trienefica?

¶ Veneficiū ipse actus venenandi. Ply. Hæc arbor ante atrium fata omnibus veneficiis remedio est.

¶ Venio. is. veni. ventū. Venire p̄prie est quasi versus nos ire. vnde apud auctores frequenter p ire ponitur. Virg. Venisti tandem. Ter. Nisi ego ad mercatū venio. i. eo. Sic ecōtrario ire pro venire: vt eo ad te. Et ambo iungi p̄nt dtō. vt It clamor cælo. & hostis venit excidio. i. ad excidium. Aliqñ cōstruit cū ablto mediante. in. quasi significet p̄manentiā. Hiero. Ne forte si venerit vīis in manibus illud apocryphū: dubia pro certis recipiatis. Et licet Venio neutrū sit: tñ eius cōposita qñq̄ mutāt terminationem vt cōuenio conuenior. Inuenio. Inuenior. Reliqua cōposita sūt. Aduenio. circūuenio. cōtrauenio. Deuenio. p̄uenio. Reuenio. Subuenio & Superuenio. Hor. Grata supueniet q̄ nō sperabit hora Poetæ tñ aliqñ venire p Imminet vsurpāt. Virg. Se satis ambob⁹ teucrisq̄ venire latinisq̄. Aliqñ p crescere. Idē li. i. Ge. Hic segetes: illic veniunt fœlicius vuæ Aliquando pro portari. Ply. Spēs sinopidis tres rubra & minus rubens. & media inter has. Eius q̄ ex africa venit octoni asses.

¶ Venire in mētē. nō ad recordationē tñ est sed ad cōsiderationē & reputationē & intelligentiam. Ter. Vbi in mentem eius aduenti venit. Veni in suspicionem. in obliuionem. ī vituperationem. i. suspectus factus sū aliis: alii me obliti sūt. vituperor ab aliis. Veni in opinionem. i. opinionem habeo Aliquando tñ passiue dicitur cum opinio pro fama accipit.

¶ Vento. as. frequentatiuum quo vetetes vsi sunt. sed pro eo vtimur alio frequētatiuo. Ventito. Ply. Gratior Alexandro magno erat frequenter in officinam ventitanti.

¶ Ventus. a Venio fit. Nam propie est cum impetu

ventans aer. cum nihil aliud sit vētus q̄ aer commotus atq̄ agitatus. Vnde Aug. lib. de quantitate animæ. Nihil aliud q̄ istum aerem commotum ac agitatum esse sentimus. Quod in loco tranquillissimo & ab omnibus ventis quietissimo vel breui flabello. approbari potest. quo etiam muscas abigentes aerem commouemus flatuq̄ sentimus. Quod cum euenerit occultiore quodam motu cælestium vī ter rænorum corporum per magnum spatium mundi ventus vocatur ex diuersis partibus cæli nomina etiam diuersa sortitus. Vitru. Ventus inquit est aeris fluens vnda cum incerta motus redūdantia. Nascitur cū feruor offendit humorem: & impetus factionis exprimit in spiritus flatum.

¶ Ventulus diminutiuum paruus ventus. Terē. Cape hoc flabellum & ventulum huic ita facito.

¶ Ventosus. a.um. quod est vento plenum vt ventosa regio. Aliquando dicitur Inane vt vētosa verba. i. sine pondere & sine effectu.

¶ Ventilo. as. pe. cor. ad captandum vētum pono aut iacio. Proper. Hanc venus vt viuat ventilat ipsa facem. Hinc ventilari frumētum dicitur: dum in aera purgatur. Plyn. Multiventilare quoq̄ granum vetant Leo papa: p translationem dixit. Ominum discutit consuetudinem: ventilat curas: scrutatur affectus. Interdum Ventilare est per manus versare e digitis eximendo. Apul. Ad hæc ego insperato lucro diffusus in gaudiū: & in aureos refulgētes quos identidem manu mea ventilabam. Iuue. Cum verna canopi Crispinus tyrias humero reuocāte lacernas ventilet æstiuum digitis sudātibus aurum. Huius compositū est Euentilo. extra ventilo. Col. lib. i. Et celeriter frumenta deteruntur non cedente solo pulsibus vngularum tribularumq̄. & eadem euenti lata mundiora sunt: lapilliq̄ carent.

¶ Ventilabrum penultima producta. Iustrumentū quo aliquid ventilatur. Colu. lib. 2. Nam cum aceruis paleis granisq̄ mistus in vnum fuerit cōgestus paulatim ex eo vētilabris per lōgū spatiū iactetur.

¶ Ventilator que frumenta ventilat.

¶ Venia dicta est q̄ optanti aduenit. Est enim remissio culpæ & condonatio erroris. Quintil. Peccaui, veniam peto. Quandoq̄ ponitur pro beneficio indulgentia & permissione. Ci. li. i. de ora. Date nobis hanc veniam vt ea quæ sentitis de omni genere dicendi subtiliter prosequamini. i. concedite. Terē. Da pater veniam sine te exorem. Et cum venia dicimus hoc est cum pace tua & te permittente.

¶ Ven⁹. dea putata est q̄ ad omnia veniat. Ci. Quę autem dea ad res omnes veniret venerem nomina uerūt. Græce αφροδιτη dr̄ ab αφρος. spuma. quoniā ex saturni testib⁹ & maris spuma nata sit. Est & Venus infima quinq̄ errantium stella & terræ proxima quæ phosphoros græce: lucifer latine dicitur cum ante graditur solem. Cum autem subsequitur hesperos. vesper. & vesperugo. Ponitur etiam venus pro libidine & coeūdi appetitu. Seneca. Q̄ in venerem pronior esset. Interdum pro pulchritudine. Quintil. Quod cum gratia quadam & venere dicitur. Hinc Venustas pulchritudo. Mnasalchus autem in epigrammatis ασυριῃ τιτοι ωδε ωαραφροτερειαν ορουσασ τιωτ. απο ωοιμενιου χειλεος ωδε ωαρει ουτοι ωρωνεσ εθ. ωδε αγκεαωαντα δε ερωτεσ και ωοθοσ. αδεαγρια μουσ εμ ορ γεωεται.

¶Venustas:a venere cum pulchritudinē significat Venustatē fœminis:dignitatem viris conuenire docet Cice. Si luna a ioue defluat ad venerem facit venustos.& quib⁹vt Firmicus i quarto matheseos ex venustate potestas maxima comparetur.Hinc venustas capitur pro gratia dicendi & venere: amabilitq; suauitate.Vñ venustus a.um.vt venust⁹homo: & lepida oratio:q̄ ita inter se differūt:q; Venustū vocamus qđ cum gratia quadā & venere dicit. Lepidum quod rotunditate quadā & breuitate atq; acumine verbōrū venustum est.

¶Venusto as.orno. Ambro.lib.hexa.Ideo primū fecit deus:postea venustauit:vt eundem credamus ornasse qui fecit:& fecisse qui ornauerit.Huius contrarium est Deuenusto.Gell. Tanq̄ pulchritudinis sibi insignia deuenustet.

¶Veneror.ex venia & orando compositum esse videtur:quasi veniam oro. Est autem venerari colere & veneratio honor & cultus.Poetę tamen qñq; veneratū pro venerabili ponunt. Virgilius. Cursuscq; dabit venerata sacerdos.

¶Venerabilis:qui cultu & veneratione dignus est. Plyn. Vir grauis & ipsa senectute venerabilis. Nomina enī q̄ tribilis desinunt a verbis venientia:qñq; infinitū passuum eius verbi significant cū dign⁹ vt Spectabilis dignus spectari. Admirabilis dign⁹ qui sit admirationi.Quandoq; infinitū vel actiuuz vel passiuum cū potest:vel natura aptum est. vt Risibilis qui potest vel natura aptus est ridere. Penetrabilis qui potest vel natura apt⁹ est penetrari. Stabilis:qui potest vel natura aptus est diu stare. Possibilis qui fieri potest.

¶Venerādus:idē quod venerabilis. Seneca. Vocē ęstimatione dignā & oi sęculo venerandā.Vnde nō desino admirari insciciā vel potius insolentiā quorundā sacratorum qui indignantur:non sibi scribi cum litteræ dantur.Venerandum aut reuerendū dicentes Venerabilem omnibus conuenire:venerandum autem vel reuerendum solis prelatis. & reuerē. dissimus:o barbaries.

¶Venerāter:significat cum veneratione. Apul. Et ab eo veneranter:exceptus paululum quieui.

¶Venor aris.feras indago:& quasi circunuenio. a venio vt quidam arbitrati sunt.deductū pterea q; veteres venari passiue pro circunueniri posuerunt. Ennius. Teneor correpta & vndiq; venor. A quo p translationē venari capim⁹ pro captare.hoc est artificio quodā & solertia quętere.:vt venor laudē:gloriā.Quod etiā ancupari dicimus.

¶Venatus us.ipsa venatio:vt est in Gen̄. Cūq; venatu aliquid ceperis.

¶Venaticus a.um.quod ad venationē ptinet. vnde venaticos canes dicimus quibus feras persequimur. Var.Canū duo genera:vnū venaticū:alteruz quod custodię causa paratur.

¶Venatorius a.um.idē qđ venaticus:vt venanatoria instrumenta quib⁹ in venando vtimur.

¶Venabulum:telū quo venantes vtuntur aciei lōgissimę apud nos cornib⁹ hinc & inde extantibus. Mar. Si directa geres longo venabula rostro. Hic breuis in grandē cōminus ibit aprum.

¶Venaphrū a venere & aphros cōponit: & est nomen oppidi in Campania:in cui⁹ agro fiebat optimum oleum.Mar.Hoc tibi Campani sudauit bacca venaphri.

¶Venetia:regio italię:quę a Minthio amne vsq; ad Iaman̄tum ptenditur. Ab Enetis populis dicta: qui post bellū troianū cum Antenore salutem cōsecuti cursū huc e paphlagonia tenuere. Auctor Ply. Alii a Gallis eiusdem appellationis originē traxisse dixerunt. Fuerunt enim veneti populi inter celtas littora oceani gallici incolentes:quos Cęsar nauali p̄lio superauit. In hac regiōe sunt vrbes illustres. Verona. vincentia. Patauiū.& venetiæ ciuitas:& Virtunus placida & amœna.

¶Venetię ciuitas insignis:quæ anno a natali christiano quinquagesimo quarto supra quadringentesimū condita fuit.quo anno Attila ex Hunnorum aquileiam euertit:de cuius laude quoniā apud iacobi philippi chronicā a nobis late congestū est: duximus omittendum.

¶Venetus a.um.pe.cor.quod e venetiis est:vt Veneti ciues:venetus color:vt ait Vege.cęruleus dicit qui color est marinis fluctib⁹ silis. Scribit Lampri. Heliogabalū comedisse pisces coctos conditura veneta:quasi in marina aqua cū colore suo. A quo colore aurigarum factio veneta nominatur. Et quieo colore induebantur:venetiani dicebant. Vege. lib. iiii. de re militari scribit nautas veste veneta esse induendos:& vela nauiū exploratoriarum colore veneto esse tingenda. Hic color etiam thalassicus.i.marinus dr̄ Greci enim thalassan mare appellant. Idem a colore ferri ferrugineus dr̄.

¶Vendico as.pen.cor.approprio & meū esse dico. Amb. Aues cęli spāle sibi nihil vēdicant. Vindico vero vlciscor:qua si vim dico.

¶Venter capitur pro qui videtur:hoc ē qui a pecto re ad pubem terminatur. Hicq; extenditur: quoniā ex pelliculis constet quas vocant pantices. Iuuen. Mōtani quoq; vēter adest abdominę tard⁹. Sed p̄prie est vbi conficiuntur. Cuius diminutiuū est ventriculus. Cor. Cel. Ventriculus autem qui receptaculum cibi est.constat e duobus tergoribus:vsq; inter lyenē & iecur positus est. Huius duo sunt orificia vt inquit Macro.superius & inferius. Superiore deuorata recipiuntur:inferiore quę excreturi sumus emittunt. Aliquando ponit pro stomacho. Iuue. Vētre nihil nouī frugali⁹. Aliqñ pro aluo. Cel. lib. iii. Vbi ab inferiore parte purgand⁹ aliquis est: ventrem ei⁹ ante soluendum esse. Verus ideo dicitur quia continet:& tanq̄ vter est.

¶Ventriosus: qui & vētricosus dicit:qui magnum habet ventrē. Plau. in merca. Ego dicā varū ventriosum. Nā c littera sępe additur. Nam arcadius archadicus. Sardonius sardonicus. Num & nunc: Tū & tunc. Iuue. Viuendum est recte tum propter plurima tunc his Precipue causis.

¶Ventrale:vestimentum ventrem contegens. Ply. Patris mei memoria cœpere amphimala nostra sicut villosa etiam ventralia.

¶Vepres tam in singulari q̄ plurali: generis masc. secdm Probū: & fœminini secdm Prisc. rubus siue spina dr̄:q; vehemēter prehēdat. Ouid. li. v. me. Aut leporis qui vepre latēs horrida cernit Ora canū. Huius diminutiuum est veprecula. Ci. p Sex. Vt illa ex vepreculis extracta nitedula remp. conaret arrodere.

¶Vepretū locus vepribus plenus.

¶Ver:anni pars temperatior:a veniendo:q; tū venire.i.oriri & crescere incipiunt virgulta:& frondes ac flores arborum atq; hærbarum. Vel dicitur a vi-

uendo quasi viuer: vel a vertendo q̄ tum se vertē re incipiat temp⁹ anni. Quippe ver nouū anni initiū est. Diuidit enim ver vt cęteręptes anni in ptes nouū: adultum: & p̄ceps. Ver sacrū dicebāt veteres in quo sacra & ludos faciebant. Quod quidam quasi religiosum putant dictum. Sisena. Q. m̄ fabini ferunt vouisse si res communis melioribus locis cō stitisset se ver sacrum facturos: vel potius ἀπο του ἐαρ. ρος.

¶ Vernus a. um. quod est veris. Vnde Ambro. Vernam temperiem dixit.

¶ Verna: seruus ex ancilla dn̄atus: a vere: q̄ hoc tē pus anni ad generandū maxime sit idoneū. Et q̄a dn̄i cū ancillis consuetudinē habebant verno tēpore: ideo seruos domi natos vernas appellauerunt. Hui⁹ diminutiuū est vernula.

¶ Vernaculus a. um. dr̄ oē quod domi nostrę nascitur: vel qđ in n̄ra patria est. Vnde vernacula lingua dr̄ vel seruilis: vel plebeia: qua tanq̄ cōmuni ac naturali omnes vulgo loquunt. Vernacul⁹ mos: id est domestic⁹ vel patrię. Interdū ponit p̄ proprio ac peculiarib⁹ ac vernaculis italiæ. Interdū pro eo quod a nobis domestica cōsuetudie vsurpant. Ci. in bru. Nescio quo sapore vernaculo. Cice. in Ver. acti. vi. Non vt solem⁹ interdum in defensiōibus dicere crimen domest⁹ cū ac vernaculū. Vernaculi etiam dicūtur malis moribus homines: & lingua pterua q̄ vernas: similes sint quib⁹ ars est adulari & maledicere. Item vernaculum dr̄ quod est veris. Ply. lib. xvii. Vernacula putatio delectis per ramos vitium crinibus circunuestit arborem.

¶ Verno as. pullulo. Mar. Dum tibi vernarēt tenera lanugine malę. i. pilos emittere inciperent. Hier. per trāslationem in explanatione canticorum. vbi inquit ex aīa desyderiorū tempestas defuerit: tūc incipient in ea flores vernare virtutū. Aliquādo vernare splendere est. Amb. Circundedit me vernantibus atq̄ coruscantibus gemmis p̄ciosis. Aliquādo p̄ Canere. Plaut. Dū auiculę vernant. Quippe verno tempore oīa lætari videnr̄.

¶ Vernilitus. p̄ adulatore a veteribus vsurpat̄. Cæci. Credo nimis tandē hic sit vernilitus.

¶ Vernilis & hoc vernile penul. p̄duct. idem quod Seruilis: siue scurrilis. Verniliter: scurriliter seu adulatorie.

¶ Vernalis & hoc vernale: quod est veris. Augu. li. vii. ci. dei. Propter vernalē quippe faciē terrę q̄ cętetis temporib⁹ est pulchrior Porphyri⁹ philosophus nobilis atyn florē significare perhibuit.

¶ Vernatio: corium vetus quo serpentes exuuntur quoniā id vere fit. Notum est serpentes quotannis verno tempore exuere membranā corporis hyberno situ obductā. Ply. Lendes tollunt adipe canino vel anguibus in cibum sumptis anguillarū modo: aut vernatione quam exuunt pota. Idem. Anguinę vernationis membrana cum oleo tædę q̄ resina calefacta auribus p̄dest. Eadem senectus dicit̄. Vide in dictione Senectus.

¶ Vernactum. terra vere prosciss̄a: quia vere actum aruum. id est versum est. Plynius. Quidam vtiq̄ ab æquinoctio verno proscindi volūt: quodq̄ vere semel aratum est: a temporis argumento vernactum vocatur.

¶ Veratrum penul. cor. herba: quę & helleborus: q̄ mentē auertat. Persius. Ebria veratro. Hui⁹ duo sūt

genera: album & nigrum: vtrunq̄ radice fibrata ceparum modo.

¶ Verbanus: lac⁹ cisalpinę gallię: ex quo Ticin⁹ fluuius emergit: seu per quē ex alpibus effluit in padū. Nunc lacū maiorem appellant.

¶ Verber: instrumentum longum & exile qualis est virga: baculus: arundo: & siquid est simile. Proprie autem significat summitatē sarmentorum. Quint. Ignesq̄ ex p̄ximo raptos: verberaq̄ quæ casus obtulerat in vado.

¶ Verbero as. cædo verbere. Sic enim a verbere fit verbero: quomō a fustis fustigo: a flagellū flagello Licet etiā de verbis dicatur: quoniā vt testatur Nonius: non solum verberare a verberib⁹ dictū: sed & a verbis. Plau. in aul. Nam cur me miseram verberas? Huius composita sunt. Diuerbero. deuerbero. Ter. in phor. Quot me censes homines iam deuerberasse vsq̄ ad necē hospites tum etiā ciues? Euerbero. Reuerbero repcutio: impedio. Col. lib. iiii. Vt mota equaliter hum⁹ nouellis seminis radicib⁹ quā cunq̄ in ptem p̄pserit molliter cedat: ne incremēta duritia reuerberet: sed tenera velut intimo sinu recipiat. Transuerbero feriēdo traiicio: trāsfodio. Lactan. Nam dolore iniurię concitatus ydas alterum gladio transuerberauit.

¶ Verbero onis. qui est verbere dignus. Et est contumelia seruorum.

¶ Verbereus a. um. quod est dignum vt verberetur Plau. Sed eccum video verberam statuam vt magnifice infert sese.

¶ Verberalis: verbere dign⁹: q̄ si verberabilis. a quo verberalior verberalissimus. Plau. Verberalissumus etiam rogitas non fur: sed trifur.

¶ Verberatus as. ipsa verberatio.

¶ Verberito as. sępe verbero. Fes. Verberitate ideę cato frequentatiue ab eo quod est verbero dixit.

¶ Verbū: a verberatu: q̄ verberato lingua intra palatum aere omnis oratio promatur. Vnde & p̄ quaslibet dictione ponitur: siue illa sit nomē: siue pronomen: siue vna aliarum partiū. Varro. A veritate deducit q̄ verum nos loqui oporteat. Est autem verbum varie a variis diffinitū: p̄pterea q̄ varie significet. Primo eni sacrę scripturę diffiniunt verbū esse quod intra animi silentiū mente concipim⁹. videlicet ipsam cogitationē qua adhuc conscięt̄ię secreto retinet̄. Vocem vero per quam verbū profertur in medium. Vox sonus index est cogitationis: verbū vero ipsa cogitatio. Sicut eni quando verbū corde concipim⁹ necessaria est vox quasi quoddā vehiculū verbi. & quodliber verbū ipsum per oris sonū ad alium transferimus: tamen sic eū integrum etiam intra nos clausū tenem⁹: & sic a loquente transfert̄: vt tamē in sua sede teneat̄. Aliquando verbū dicit̄: q̄ a re siue facto distinguit̄: vt nō est opus verbis: sed factis. Hinc dare verba dicimus pro decipere. Aliquando sumit̄ prout est vna ex octo partib⁹ orationis in quo omnis vis oratiōis est. Hinc verbale nomen dicitur quod a verbo descendit. Aliquādo capitur pro vniuscuiusq̄ signo. quod ab audiente poteſt intelligi. Vnde verbosus: multiloquus. Aliquā do pro contexta oratione: q̄uis in ea multa sint: vt apud prophetas sæpe legimus. Verbum quod factum est. Et apostolus. Presbyteri duplici honore honorentur: maxime qui laborant in verbo & doctrina. Quantocunq̄ tpe quisq̄ in predicando euā

geliũ laborauerit: non verborũ ſed verbi dei prædicatorerit. Et quantocunq; tẽpore quis in vniuerſa vita ſua quaſtã gerit carnem: quantalibet longitudine ptendatur: quęcunq; verba: vel ore/vl'ſola cogitatione locutus fuerit corde impœnitẽti cõtra remiſſionem peccatorum quę fit in eccleſia: verbũ dicit contra ſpiritum ſanctum. Eſt & verbũ ſententia ſeu enunciatio quæ vno ligat & ſtringit verbo. Teren. in adel. Poſtremo illud non meũ verbuz facio: quod Mitio bene & ſapienter dixti.

¶Verba dare: eſt decipe. Teren in an. Cui verba dare eſt difficile.

¶Verba ad rem conferre: eſt hoc agere quod dicit teren. in heau. Verum ſi verba ad rem conferet: vapulabit.

¶Verbale: quod a verbo deſcẽdit: vt lector a lego. doctor a doceo.

¶Verbulum diminutiuum. Hiero. Secreta verbula non carent ſuſpitione.

¶Verboſus: multiloquus. Ci. Habes epiſtolã verboſiorem fortaſſe q̃ velles.

¶Verboſito as. verba pfero. Hiero. Nulli⁹ eſt meriti ore diuina officia verboſitare: & miſera mẽte quæ intrinſec⁹ imminent vagando circuire.

¶Veriuerbiũ verus ſermo. Plau. Tu reptus philocratem qui ſupes veriuerbio.

¶Verbena, pprie vt ait Ser. Herba ſacra ſumpta de loco ſacro capitolii: qua coronabant fœciales & pater patratus: fœdera facturi: vel bella idicturi. Abuſiue tamen etiã verbenas vocamus omnes frõdes ſacratas: vt eſt Laurus: oliua: vel myrthus. Terent. in an. Ex ara hinc verbenas ſume. Nam myrthũ fuiſſe Menander teſtat. Do. vero verbenas ait eſſe oẽs herbas: & frondes feſtas ad aras coronandas ex alí quo loco puro decerptas: quaſi herbenas. Plyn. lib xxii. ſcribit nomine ſagminũ & verbenarum ſignificari gramen ex arce cum ſua terra euulſum. Idem lib. xxv. Verbenacam peculiariter vocat hærbam quam greci hierobotanen: quaſi ſacrã herbã dicũt: aliqui periſtereon: quaſi columbariã: ſed in ſimplicibus quis melior: ac ſine compatione p̃ſtantior q̃ Dioſcori. Hic igit̃ de verbena ita ſcribit. περι Σειρου φυεται ερ τοισ εφιδροισ τοπωισ οι δε τριωρομοι δε βουριομοι δε ιερα βοτανη οι δε φιλτροδοτησ αιγυπτιοι πεψετε, προφηται! ηρασ δακρυον οι δε αιματαλησ οι δε αιμα ερμουρωμαιοι κρι Σαταλλιγακια οι δε περισερεωμα ορθομομα Σαι.

¶Vergilię ſtellę ſunt quæ & pliades: et Inſtitor veris dicunt: ita appellatæ q̃ earũ ortu ver finem facit ſeu q̃ circa equinoctiũ vernum ſit earũ ortus matutinus. Sunt atẽ ſeptem in tauro locatę: quarũ ſigno exoriente eſtas ſignificat: occidente hyeme oſtẽdit Earũ exortus fit circa quinto idus maias diſtans ab equinoctio verno vnde quinquageſimo die.

¶Vercellę inquit Hiero. ligurum ciuitas haud pcul a radicibus alpiũ ſita: olim potẽs: nunc raro eſt habitatore femiruta.

¶Vereor eris. itus. timeo. Sed pprie vereri liberos qui honeſtatis gratia mouent. Timere ſeruos q̃ formidine pœnę faciũt. Dictũ Vereor a ve: & reor: quaſi valde reor: quia ea quę timem⁹ multifacere ac diu cogitare ſolemus. Hui⁹ compoſitũ eſt reuereor: qđ eſt veneratione habeo: qđ eſt timor agendi quod re p̃hendit poſſit. Hinc Reuerentia. Iuue. His nullus verbis pudor aut reuerentia menſę.

¶Verenda dicunt̃ loca quę non niſi cum verecundia nominantur.

¶Verecundor verecũdia teneor. Cic. li. iiii. de ora. Alterũ contantem & quaſi verecundantẽ incitabat verecundus qui verecundia tenet̃. Licet quandoq; pro audaci ſumat̃. Plau. Sic eſt: vera p̃dico niſi etiã hoc falſo dici: inſimilatur⁹ es: nimis verecunda es. Verecunde aduerbium: cum pudore.

¶Veredarius nuncius: curſor: ſiue tabellarius equeſtris: celeri celeritate litteras p̃ferens: vt a caball⁹ caballari⁹. Veredus enim dr equ⁹ velociſſimi curſus: quibus vſi ſunt maiores in venatione. Mar. Parci⁹ vtaris moneo rapiente veredo. Idem. Stragula ſuccincti venator ſume veredi. Talib⁹ noſtra tempeſtate vtunt̃ lanceari equeſtres ſtratioticos quos dicũt lãceas manib⁹ reciprocantes. Hiero. in li. Heſter. Epiſtolę miſſę ſunt p veredarios: & egreſſi ſunt veredarii celeres nũcios pferentes

¶Vergo gis ſi. ſecundũ Diomedẽ xi. ſum. ſignificat declino. Virgil. lib. xii. Quo vergat pondere lætam. Huius compoſita ſunt: deuergo: deorſum vergo. a quo deuergentia, p curuatura. Gel. Nam quãta partium circulorum q̃ cęli ex deuergentia & connexionibus qd varietatis ſit quis non videt. Inuergo. Plau. in Cur. Ipſum expecto tangere inuergere in me liquores tuos.

¶Verro ris. verri. ſũ. ſignignificat traho: a rete qđ verriculum dicitur. Virgil. Hinc verſa puluis inſcribitur haſta. Idem. Quippe ferant rapidi ſecum verrantq; per auras. Aliquando verto. Idem. Adnixi torquent ſpumas & cærula verrunt Aequora. Aliquando Mundo. q; trahendo ſordes mundentur. Iuue. Verre pauimentum: nitidas oſtẽde columnas Huius compoſita ſunt. Conuero. Colu. lib. octauo Diligens paſtor quotidie ſtabulũ conuerrit: nec patitur ſtercus aut humorem conſiſtere. Cato. Villaz conuerſe mũdeq; habeat. Deuerro: deorſum verro. Euerro extra verro.

¶Verriculum recte piſcatorium: qb̃ trahendo e vado educit̃. Verricula veteres p articulo vſurpabãt.

¶Verretrum: membrum virile a verrendo dictum Hierony. Cur portas verretrũ paule: cur a ſexu fœminarum barba pilis aliaq; membrorum qualitate diſtingueris?

¶Verto tis. verti. verſum: a vere dici putatur: quoniam vere annus incipit verti. Virgili. Gorgona deſecto vertentem lumina collo. Interdum traho. Virgi. Et verſa puluis inſcribitur haſta. Interdum trãſfero: cum quippiam de vna in aliam linguam trãſferimus. Plaut. Vertit barbare. Interdum conſydero: voluo: agito. Salu. Exercitum vertere. Huius cõpoſita ſunt. Aduerto. Animaduerto: Auerto: Cõuerto: Circunuerto. Diuerto: Euerto. Inuerto Interuerto: Obuerto. Peruerto: Pręuerto. Reuertor. ſubuerto: & tranſuerto.

¶Vertor: deponẽs eiuſdẽ ſignificationis cũ verto Virg. Vertit interea cęlũ & ruit oceano nox. Hic cõponunt̃ Reuertor: & pręuertor.

¶Vertere ſolũ dicebant̃ vrbe cedẽtes ſiue ob decta creditoribus pecuniã: ſiue ob exiliũ. Liui. lib. iii. Collegæ eoz exilii gratia ſolũ verterunt. Cic. p Cecin. Qui volunt pœnã aliquã ſubterfugere aut calamitatẽ: eo ſolũ vertunt. i. locum mutant.

¶Verſo as. frequentatiuum a verto. Hora. Vos ex

emplaria greca nocturna verſate manu verſate diur na. Et eſt actiuum: a quo fit verſor deponēs. V nde controuerſor Eſt autē verſarii aliqua re aſſiduū eſſe Cic. In quibus propter illas inſanias ſubſtructiōes facile mille hominū verſabaſ. Cōuerſor & diuerſor eiuſdem cū ſimplici ſignificantiæ. Aug. Sentiūtſe eſſe peregrinos: ſic diuerſanſ in opulentia diuitiarū ſuarum: quomodo viator in ſtabulo tranſitur⁹ non poſſeſſurus.

¶ Verſatilis & le. penul. correpta: qđ huc & illuc verſatur: ſiue quod idoneum eſt vt verſetur: vt gladius verſatilis: axis verſatilis. Ply. libr. xxxvi. I dē molas verſatiles: volumine inuentas.

¶ Verſipellis: qui facile vertit pellē: hoc eſt vultum & apparentiam & quomodolibet faciē mutat. i. verſut⁹ ac diſſimulator: q modo vnū: modo aliud oſtēdit. Plau. in am. ꝓprie dixit. Verſipellē ſe facit qñ lubet. Sūt qui dicāt vulgo infixā opinionē eſſe hoīes in lupos verti: rurſuſq restitui ſibi.

¶ Verſutus: qui vertit. Plau. i epi. Verſutiores q̄ rota figularis. Ci. lib. iii. de na. deor. Verſut⁹ a verſando dr̄: cui⁹ tanq̄ celer rota mēs verſat. Aliquādo tamen verſut⁹ ꝓ perito ponitur. Plau. Nec magis verſutum: neo quc careas ægrius. Proprie tamen verſuti dicunt qui mentē crebro ad malicīā vertāt. Hinc Verſutia calliditas: malicia. Verſutiloquus: & verſutiloquax.

¶ Verſicolor penul. cor. apud iuriſconſultos dicitur id quod vertit & mutat colorē. Vñ veſtes quę ex lana non tincta. i. natiuo colore ſunt factę: coloriæ dicunt: quia naturalē colorē habēt. ſiue albū: ſiue pullū: ſiue rufum. Quę vero in aliū colorem verſę ſunt verſicoloriq. Proprie tñ a Plyn. verſicolorię ſeu verſicolores dicunt: quę variis coloribꝰ conſtant: quaſi eos mutare inuicē videant: vt eſt cauda pauonis & collū colūbę: & aqua maris. Liui. Punico bello interdictum fuiſſe mulieribꝰ ne verſicoloribꝰ veſtirent. i. coloris varietate diſtinctis. Illud vero Virg. verſi coloribus armis. Exponit Seruiꝰ: depictis: propter quod bellicoſus oſtenditur.

¶ Verſura: a verto is dr̄: cū aliquid vertit. Var. lib. i. de re ruſ. Notāt aliq ex quibuſdā foliis ꝓpter eorū verſurā: qđ ſit anni tēpꝰ vt dici poſſit vt olea & populus alba: & ſalix. horū eni folia cū conuerterūt ſe ſolſtitiū dr̄ fuiſſe. Item verſura dicit locꝰ ad quē cum quis puenerit reuertit. Col. li. ii. Sulcū aūt ducere lōgiorē q̄ pedū centūuiginti contrariū pecori eſt: cuz ventū erit ad verſurā in priorē partē iugū ꝓpellat: & boues inhibeat: vt colla eorū refrigeſcant. Itē verſura eſt quā greci campen vocāt: flexus ipſe angulorꝫ in ędificiis & parietibus exterior: vt eſt apud Victr. Propter quod & crura ipſa Vege. in iumentis gambas vocat: quaſi cāpas. Verſurā facere antiqui dicebant mutuo pecuniā ſumere: q̄ initio qui mutuabātur ab aliis non vt domū ferrent: ſed vt aliis ſolueront id faciebant: & velut vertere creditorē videbātur. Do. Verſurā facere eſt æs alienum ex ęre alieno ſoluere. Hoc fit qñ æs alienū nobis conflatū fuerit: nec nobis tantū pecuniarū ſit vt id diſſoluere liceat vbi diſſoluendi tempꝰ aduenerit: mutamus creditorē ab altero. ſ. vſurariū ęs accipiētes quod alteri reddamus. Hiero. de morte Paulę. Liberalitas ſola excedebat modū & vſuras tribuens: verſurā quoqꝫ ſæpe faciebat: vt nulli ſtipes rogantiū denegaret. Terē. Verſurā ſolues. i. creditorē mutabis. Seneca. Ab epicuro verſura facienda eſt: qđ ſignificat mutuationē ſentētię faciendā eſſe ab epicuro. Cic. ꝓ Cœlio. Nulli ſumptꝰ: nulla tactura: nulla verſura.

¶ Verſoria: apud Plautū videt eſſe inſtrumētū nauticū: ex quo ſoluturi cognoſcebāt vnde flarēt vēti: & an mare admitteret: cuiuſmodi fere apud nos magnetis vſus in eo vaſe quod pixidecula vocaſ.

¶ Verſus a. um. pticipiū: vtriſus verſus eſt in luctū

¶ Verſus us. carmē a verto. Aug. li. ii. de ordine. Et ne longiꝰ pedū curſus puoluereſ q̄ ei⁹ iudiciū poſſet ſuſtinere; modū ſtatuit vnde reuerteret. Et ab eo ipſo verſū vocauit. Interdū verſus ſignificat ordinē ſeu tractū. Virgil. Ille etiā ſeras in verſum diſtulit vlmos. Interdū cantū. Plyn. Cantū imitabanſ luſcinię iuniores verſumq̄ quē imitenſ accipiunt.

¶ Verſus ꝓpoſitio actīn requirit: & fere ſemp poſtponiſ. Plaut. Ego portū verſus pgā & pquirā: quē ſi non inuenero: domū verſus reuertar. Dicim⁹ etiam Quoqꝫ verſus: quaqꝫ verſus: vtroqꝫ verſus. i. in vnāquāq̄ ptē. Quocunqꝫ. i. in vtrāq̄ ptē: habet qñ q̄ adiunctā aliquā ꝓpoſitionē: vt ad occidentē verſus. Ad caſtra verſus. In forū verſus. Ci. in Læl. Is primū in forū verſus inſtituit agere cū populo. Q̄ñq̄ aduerbiū: vt ſurſū verſus. Dicim⁹ etiā Verſū. Vndi aduerſum & aduerſus.

¶ Vertex: q & vortex: averto is. ꝓprie vertices dñt cōtorti vēti ac rotati: a quib⁹ fit q typhon vocatur. .i. vibratꝰ. Vortice: vt inq̄t Apul. in coſmo. torquetur humꝰ arida: & ab imo erigiſ ad ſummū. Ventꝰ auctore Seneca li. v. naturalīū q̄ſtionū: aliquo ꝓmōtorio repcuſſus atq̄ reuolutatꝰ facit vorticē: qui circūactꝰ ad eundē ambiēs locū: ac ſe ipſa vertigine cōcitans: vertigo vocaſ. Docet Quint. li. viii. verticem eſſe contortā in ſe aquā: vel quicq̄ d aliud ſiſ vertiſ. Virg. Ingēs a vertice pontꝰ. Ci. lib. ii. tuſ. Per trāſlationē vertice dolorū dixit ꝓ vertigine: rotationeq̄ q̄ in doloribꝰ circūagit: lucinatq̄ p̄ cordia. Inde ꝓpter flexū capillorū pars ſūma capitis dr̄ vertex ſiue quia ad occipitiū indecliue vertit. Vñ dicere ſolem⁹ a vertice vſq̄ ad calcē. i. a principio vſq̄ ad finē. Apul. tñ ad verticē appellat qđ tenui cute capilliſq̄ cōtegit: q in dogmate platonis ſic ſcribit. Deniq̄ ipſi⁹ capitis verticē ſpecta tenui cute cōtectum: capilliſq̄ hirſutū aduerſꝰ vi frigoris & caloris. Ply. li. xi. Binos hoīm tñ aliquibꝰ vertices dat cum ait. Vertices bini hoīm tñ aliquibꝰ capitis oſſa plana. Ab huiꝰ ſilitudine qđ i mōtibꝰ eminētiſſimū eſt: vertex appellaſ: qñ q̄ ibi naſcunſ: ptim in ſiniſtrā vertant. Itē altiſſimę ptes cęli quas greci polos vocāt: dñt vertices: q̄ circa hos mundꝰ rotet Virgil. Hic vertex nobis ſemp ſublimis: at illū Sub pedibꝰ nox atrā videt: maneſq̄ profundi. Propter qđ etiā cardines dñt a ſilitudie eoꝝ cardinū circa quos valuę voluunt. Apd Virgi. li. Ge. ꝓ aqlone ponit. Tēpeſtas a vertice ſyluis Incubuit. Proprie tñ vñ initiū eſt. vortices antiq per o litterā ꝓnunciabant. Primus aphricanus per e vertices dixit.

¶ Vertebra pe. cor. ſiue vertibulū dr̄ vbi ſūmę oſſiū ptes nō ęqualiter finiūt: ſed quibuſdā craſſioribꝰ nodis cōglobatę & ſubſtringunſ facilꝰ neruis: & tutiꝰ vertuntur.

¶ Verticulū inſtrumentū quod fuſo adhibeſ: vt facilꝰ vertaſ. Cuiꝰ diminutiuū eſt verticillum.

¶ Vertigo penul. produ. idē quod vertex: morbus capitis ex frigidis & lētis humoribus deuocatis ori

tur:ita vt ſic affecti occaſione partu ſuccidant. Dictus quoniã oculos eorũ vorticoſa quędam & rotatilia circũagi videantur. Græci Scotoma ſiue Scotomiam vocant.

¶ Vertunus per ſimplex n ſicut portunus: dict⁹ fuit deus inuertendarũ rerũ. i. emendandarũ ac vendendarũ vel vt inquit Do. qui rebus ad opinata reuertẽtib⁹ preeſt. Sępe autem male cedit quod bonũ putatur. & hoc eſt male vertiſſe: vt ille gladi⁹ qui muneri datus aſt adminiculum fuit regine pereuntis. Terẽ. in adel. Quæres tibi male vertat. Vel vertunus dictus eſt annus: a vertendo. Semper enĩ conuertitur finito curſu. Hora. Viuere vertunis quotquot ſum nat⁹ iniquis. Vnde annus vertens cum ſol ad ſignũ vnde cœperat redit: vt inquit Victr. Vel dicit vertun⁹ a verſo mutatoq; curſu fluminis tyberini. Oui. lib. ſexto faſt. Nomen ab aduerſo cœperat amne deus. Vel dr̃ vertun⁹ q; vertat in quãcunq; figuram.

¶ Vertunalia: vertuni feſta: q̃ fiebãt menſe octobri

¶ Vertius: magnarũ viriũ dr̃. Põpo. Homo in curendo vertius qui cũ atlante contendat.

¶ Verrunco as. ſignificat verto.

¶ Verpus: decorticatus: pellẽ non habẽs. Quo nomine etiam dictus eſt digitus medius a verrẽdo podice. Et Iudęi dicti ſunt verpi. q; auerſã ab aliis naturã habere videant. Iuue. Eadem niſi ſacra colenti Quęſitũ ad frontem ſolos deducere verpos. Vel q; patientes ſanguinis fluxum hoc digito verrendo podici vtũtur. Et verpa membrum virile. Mar. Non niſi per ſomnum nunc arrigis & tibi meui Incipit in medios meiere verpa pedes. Dicta verpa ab inuerſa pellicula.

¶ Vertagi: dicuntur canes ſponte in venationẽ exeuntes: prędãq; domũ referentes. Mar. Nõ ſibi ſed domino venatur vertagus acer Ille ego ſum leporem qui tibi dente feret.

¶ Verres is. & verri nomen ꝓpriũ viri romani contra quẽ Cicero orationes habuit: q̃ Verrinę appellãtur. Et verres porcus nõ caſtratat⁹ dicitur.

¶ Verum: ſolidum: ſyncerum: non falſum: q; verno tempore ſole arietẽ ingreſſo omnia vere naſcuntur: parntuſq; ad maturitatem perueniant: cuz aliis temporibus nata deficiant. Auguſtin⁹ libro ſecundo ſoliloquiorũ. Verum ẽ qđ ita ſe habet vt cognitori videtur ſi velit poſſitq; cognoſcere. Quidam hoc nomen a ve particula quę vehementiã ſignificat: & res deducunt: quaſi non verborũ inanis ſonitus: ſed ſolida res. Hinc veritas dicta eſt: & Verifico as. Aliquando verum dicit bonũ: ęquum: iuſtũ: par: & vtile. Hora. libr. i. epiſtarum. Metiri ſe quenq; ſuo modulo ac pede verum. Ci. lib. iii. tuſ. Si maxime verum ſit ad corpus omnia referre ſapiẽtẽ. Aliquando ſumitur pro verid ico: ſicut e contrario falſũ pro fallace. Terẽt. in and. Sum verus. Quãdo vero cõiunctio eſt: ponit pro ſed: & ſępe iungit cuz tamẽ vt verũtamen: & cũ enĩuero: vt Verumenĩuero. Et cum enim. Ter. in adel. Verumenim quãdo promerui fiat. id eſt certe.

¶ Vero aduerbium ſignificat certe: vere: & ponitur in ſcdo loco orationis. Virgil. Egregiam vero laudem & ſpolia ãpla refertis Tuq; puerq; tu⁹. Eſt autẽ coniunctio affirmatiua. Cic. Ego vero ſerui vellem vt ſcribis in meo grauiſſimo caſu affuiſſes. Interdũ eſt aduerſatiua: & ſignificat autẽ. Et in eodem loco vtraq; hęc coniunctio poni poteſt: antecedẽte ſem per aliqua dictione. Seneca. Honeſtam tibi prouinciam delegaueram: tu vero tanq̃ turpem recuſaſti. Interdum expletiua eſt: quãdo ſcilicet ornatus tantum cauſa ponitur: vt Tu quidem ſcribis: ego vero lego. Nuſq̃ enim refertur: ſed tantum a ſentẽtia ſententiam diſtinguit. Ponitur etiam pro quinimmo. Seneca. Socratem cum Platone: & Zenonẽ & Cleantem in animũ meum ſine dignatione recipiam? Ego vero illos veneror: & tantis nominibus ſemp aſſurgo. Ply. in pręfa. Proinde occupãtibus locum faueo: ego vero & poſteris. Dicim⁹ autem Ageuero Saneuero. Iamuero. Enimuero. atuero.

¶ Vero as. verum dico. Gelli⁹. Satin vates verant ætatem in agenda. Eſt & verare vera repręſentare. Sidoni⁹. Quotiens verba graia carmine verat.

¶ Verax: qui vera dicit: & non mentitur: & plus eſt q̃ verus: quia in ax terminata verbalia: copiam ſignificant: vt bibax. Hinc veracitas: quę eſt ſermonis integritas.

¶ Veridicus qui vera dicit. Similiter veriloquus. & veriloquax: qui licet multa loquatur: non tamen mentitur.

¶ Veriſimile dicitur id quod licet non ſit verũ: veri tamen ſimilitudinem habet.

¶ Vero: fluui⁹ celtiberię: a quo populi Verones dicti ſunt circa eum habitantes.

¶ Verona ciuitas venetię a Gallis cõdita: duce Brẽno: a quo Brenona primo: deinde mutatis litteris: verona dicta eſt: vt Iuſtinus libro. xx. refert: quam Atheſis fluuius interfluit. Ex hac vrbe pręſtãtes viri orti fuerunt. Catullus & Aemilius macer poetæ: & Zeno pontifex ſanctitate clarus. Hinc fiunt adiectiua. veroneus: & veronenſis.

¶ Verruca penultima producta: locus in mõte editior. Cato. Cenſeo inquit ſi rem ſeruare vis faciundum: vt quadringentos aliquos milites ad verrucã illam ire iubeas: eam vti occupẽt imperes. Hinc caruncula eminens in corpe ſine pruritu. & vulgo porrus dicitur: verruca vocatur. Plyn. Ocymum miſto atramẽto ſutorio verrucas tollit. Serenus. Interdũ exiſtit turpi verruca pàpilla. Hinc quondã fabio verrũ cognomẽ adhęſit: Qui ſolus patrię cunctãdo reſtituit rem. Huius diminutiuũ eſt verrucula. Col. lib octauo Caper cui ſub maxillis binę verruculę collo pendent: optimus habetur.

¶ Verrucoſus: homo verrucis plen⁹: & varias eminentes partes habẽs. Verrucoſa loca inęqualia & diuerſas partes eminentes habentia.

¶ Verrucaria: hęrba quę verrucas tollit. Plyn. Verrucas cum ſale tollit ſuccus e folio. Vnde noſtri verrucariam hębam appellauere. Alio nomine Heliotropium vocatur.

¶ Veruex: ab inuerſis teſticulis dicitur. Eſt enĩ mas inter oues: cui inuerſi ſiue adempti ſunt teſticuli. Nã qui ad generandam ſobolem integer tenetur Aries dicitur. Sectarius veruex qui gregem agnorũ præcedens ducit. Inde fit veruecinus a. um. pe. p. Ply. Et hyrcinus & veruecinus adeps ei vtilis eſt.

¶ Veru: in ſingulari eſt indeclinabile: in plurali habet omnes caſus: ſignificatq; inſtrumentum ferreũ cum cuſpide: quo carnes ad ignem torrere ſolemus Virgilius. Pinguiaq; in verubus torrebim⁹ exta colurnis. a verſando deductum nomen vt inquit Varro. Nam ad ignem iugiter verſatur. Hinc telum ad eius ſimilitudinem factum: veru dicitur. Virgilius.

Et tereti pugnant mucrone veruq; ſabello. Vnde Veruta pila dicuntur: quæ verua habent præfixa. Hinc Luc. lib. viii. Cæſaries compreſſa manu phario q; veruto. Et Veruti populi volſci dicti ſunt: q; dolonibus in prelio vterent. Virgi. lib. ii. Geor. Aſ ſuetumq; malo ligurem volſcoſq; verutos. Verua grecis dicitur obelus.

¶ Veruculum diminutiuū paruum veru. inſtrumentum quo fabri vtuntur e ferro. Ply. Spuma ex argēto ſublata veruculis ferreis atq; in ipſa flamma conuoluitur veruculo vt ſit modici ponderis.

¶ Vermis a vertendo dicit: q; ſeſe torquēdo repat. Huius diminutiuū eſt Vermiculus.

¶ Vermina: dolores corporis: qui quodā minuto motu quaſi vermes ſcinderevident. Plyn. Magi eo vermina & diſintheriam curari putant.

¶ Vermino as. penultima correpta: vermes habeo Cor. Celſus. Nihil eſt pniciosi⁹ pueris dū verminat Hinc verminatio pro morbo pſertim in iumentis. Seneca. Morborū prima vermiatio vexat. Hic verminat pro torquet. Var. Septimo menſe verminari cœpit: partum putauit propinquum.

¶ Verminoſus qui vermes habet. Vnde verminoſq; aures: quę intus vermes habent.

¶ Vermiculor aris. vermiculos facio. Plyn. Vermiculant magis minutæ quædam arbores oēs tamen fere. idq; aues cauī corticis ſono experiunt. Hic vermiculari minuta opera facere. Et vermiculata opera dicunt quę paruis teſtulis elaborata ſūt: qualia q̄ muſaica vocant. Muſea enī appellant quæ in ædificiis ex pumicibus dependentia fiunt ad imaginem ſpecus reddendam. Ply. Vermiculatis ad effigiē rerū & aſaliū cruſtis. Et vermiculatim minutim.

¶ Veſanus penul. ꝑdu. vecors. crudelis: furioſus: a quo veſania vecordia.

¶ Veſcus a. um. a ve: & eſca compoſitū eſt: & ſignificat cū edendi faſtidio. Sic Lucillus appellat veſcū vt id dicatur quod i eſca & cibatu appetit: & id faſtidioſum eſt. Feſtus etiā ſcribit veſcū ſignicare faſtipioſum & edacē. Veſcū quoq; dicit quicq̄d ad eſcā pertinet: & quicq̄d edibile eſt: ab edendi intenſione Vñ Lucr. veſcū ſalem: vt ve habeat vim augēdi intendendi ve. veſcūq; papauer. q; videlicet i cibis adhibeatur. Et veſcas ſalicū frondes: qm̄ eſcis iuuēcorū ſunt accōmodatę. Rurſus veſcū ponit ꝑ paruo & minuto. Vſi & apud Marſos lingua vernacula cū dicunt maluā veſcam: intelligūt de ea quā paruā dicunt. Oui. li. ii. faſ. Nunc vocor ad nomen ve grandia farra coloni Quæ male creuerunt: veſcaq; parua vocant. Ply. lib. vii. Corpore veſcos eſſe ſed exi mijs virib⁹. Hinc veſculi male curati & graciles homines nūcupant. Et arnearū telę veſcę dñr. Serui⁹ Qui frondes ſalicis veſcas ꝑ teneris & arentib⁹ expoſuit iure inceſſit: niſi ꝑ gracilibus & male habitis acceperit. Fere enī q̄cunq; macilenta & male curata ſunt hęc tum ſicca eſſe: tū tenera. i. iniuriis obnoxia frangiq; ac pati mollia.

¶ Veſcor eris. ꝑprie cibo vtor. Virgi. Veſcit æneas ſimul: & troiana iuuēt⁹ Perpetui tergo bouis. Et ſic conſtrui poteſt cū actō. Hiero. in Leui. Vt offerat ꝑ ſe duos paſſeres viuos quos veſci licitū eſt. Improprie pro vtor alibi poſuit. Q; ſi fata virum ſeruant: ſi veſcitur aura ętherea. Ponit quādoq; pro video. Actius. Prius q̄ infans facinus admittat: oculi veſcuntur titi.

¶ Veſſica pe. ꝑdu. folliculus in quo vrina colligit i fraaluū a priore parte. Caper tñ Veniſica per n. ꝑferi cēſet: q; non ſit ſine vēto. Hora. Et diploſa ſonat quantū venſica pepedi. Hiero. tñ & veſſicā: & diminutiuū veſſiculam appellat id quo aues cibū continēt. vt i leuitico. Veſſiculas gutturis & plumas proiiciet prope altare.

¶ Veſta: Saturni filia ex Ope quę pro terra quādoq; ſumitur: eo q; rebus oñibus veſtia t: ſeu quia vi ſua ſtet. Ouidi. lib. vi. faſ. Stat viterra ſua: vi ſtādo veſta vocatur. Ser. Veſta dicta απο του εϛιασ: vt digomos ſit adiecta ſicut er. ver. Enetus: euent⁹. Interdum ponitur pro igne. Idem. Nil aliud veſtam q̄ purā intellige flammā: quia ignis ſiue flammæ dea eſt. Et quidam dicunt nihil aliud a veſtalibus in ędeveſtę q̄ inextinguibilē ignem aſſeruari. Qui ſi forte fuerit extinct⁹ nequa q̄ reparari fas erat ex hoc igne humanis manib⁹ elaborato: ſed accēſa per fomites ex ſole flāma purus & cęleſtis ignis eliciebatur. Fuit etiam hoc nomine virgo ꝑpetua: cui veſtales virgines ſacrificabant.

¶ Veſtibulum: a ve particula quæ diu ſignificat deducitur: Eſt enim locus ante ianuam domus vacu⁹: per quem a via ad ædes itur. Plautus in muſ. Vide veſtibulum ante ædis hoc & ambulacrum cuiuſmodi. Nam qui domos amplas antiquitus faciebant: locū ante ianuam relinquebant: qui inter fores domus & viam medius eſſet. In eo loco qui dominus eius domus ſalutatum venerant: priuſq̄ admitterētur conſiſtebant: a qua conſtitione & quaſi conſtabulatione veſtibula appellata ſunt ſpatia in quib⁹ multum ſtaretur: ab aduenientibus priuſq̄ intromitterentur in domum. Alii veſtibulum a ve priuatiua deduci volunt: referentes non ad eos qui adueniunt: ſed ad eos qui in domo commanent: quoniam illic nunq̄ conſiſtant: ſed ſolum tranſitus cauſa ad hunc locum veniunt exeundo ſeu redeundo: vt ſit veſtibulum: non ſtabulum. ſicut veſanus non ſanus. Poteſt etiam dici veſtibulū prima pars ianuæ: q; ianuā veſtiat: vel vt Ouidius ait: a veſta: q; ea potiſſimū pars in ædificio ſit veſtę cōſecrata. Ideo puellæ cum nubunt: non tangunt pede veſtibulum: ne numini dicatum locum calcantes ſacrilegiū cōmittant. Luc. Tranſlataq; vetat contingere limina planta. Nam in primis ingreſſibus & in ſpatiis domorum veſtæ: hoc eſt aræ: & foci ſolebant haberi. Ouidius libro ſexto faſtorū. Hinc quoq; veſtibulū dici reor vnde precamur: Quam famur veſtam quę loca prima tenet.

¶ Veſtis: a velando: q; corpus velet: ſeu a vellere: quod eſt vniuerſę ouis lana. Et eſt generale indumātum: tā virile q̄ muliebre: quo continent oñia: lanea/linea/ſerica: bombycina: q̄ induendi: p̄cingendi: amiciendi: inſternendi: accubādiq; cauſa apparata ſunt. Inſtitę picturę clauiq; qui veſtibus inſuunt Ponit interdū veſtis pro barba. Vñ Iuueſtes iuuenes appellantur.

¶ Veſtio is. iui. itum. a veſte fit. ſed tranfert etiā ad alia. Et plerūq; conſtruitur cum ablatiuo. Ci. de natura deorū ad oculos tranſtulit cū ait. Primum oculos mēbranis tenuiſſimis veſtiuit: & ſepſit quas primū plucidas fecit. Col. li. v. ad arbores. Vbi ſe frondibus veſtierint teneris caulib⁹ necdū adultis mod⁹ adhibendus eſt. Hierony. ad parietes. Qui domos in arboribus veſtiunt. Huius compoſita ſunt. Con

uestio circũuestio. Supuestio. Ply. li. xvi. Imagines rerum tenui folio breuiq; & viridi superuestiens.

¶ Vestiariũ locus in quo vestes vel seruant vel vendunt. Altqñ vestiarii noie vestitus intelligitur. Vide in dictione Calcearium.

¶ Vestiarius: qui vestiario prꝛest: ac vestes vendit.

¶ Vestispicus: & vestispica pe. cor. seruns siue ancilla custodiens vestis: q; frequenti diligentia vestes inspiciant. Plau. Tum familia tota vestispici vinctor auri custos. Afra. Noui non insciam ancillulam vespere & vestispicam.

¶ Vestiplica mulier quæ complicat vestes.

¶ Vesticeps puer qui iam vestitus est pubertate qui barbam emisit.

¶ Vestissimus a. um. quod est optime vestitũ. Col. li. viii. Id pecus q̃uis ex oĩbus aialibus vestissimum frigoris tñ impatientissimũ est.

¶ Vesper p stella quæ Venus dicitur: seu p vltima parte diei generis mas. Sta. lib. x. The. Sed vesper opacus lunares iam ducit equos. Sed & apud antiquos fœ. generis inuenitur. Hęc stella etiam vespugo & vespera a latinis & vesperus seu hesper⁹ a græcis dr̃. Virg. Ite domũ saturæ venit hesperus ite capellæ. Est aũt vesper æmulus solis & lunæ. Sed cũ solem p̃cedit dicit̃ lucifer vt alter sol. Et ante ortum solis apparet in oriente: & in occasu solis refulgens vesper appellatur quasi vicem lunæ reddens. Videturq; i occasu statim post q̃ sol occidit. Idem iubar a pacuuio appellat̃. Sed & hoc vesper hoc vesperꝛ & hæc vespera ab auctoribus vsurpatur: p sero diei quo ea stella apparet: seu apparere solet. Hie. in Leui. Qui tetigerit morticina eoꝛ imũdus erit vsq; ad vesperũ. Aug. Iam si placet audiamus illum mane rapientem: ad vesperam escas diuidẽtem. Hinc fit aduerbium vesperi: quod significat principio aduẽtus noctis. Id tempus græci εσπερα vocant. Inuentur etiam Vesper a. um. Vnde cum vesperũ dicimus neu. gñe intelligimus tẽpus. Ply. li. xviii. His horæ rigandi matutina atq; vespera. Idem Matutinum tempus atq; vesperum.

¶ Vespertinus a. um. quod fit vesperi: vñ orõnem vespertinam dicimus.

¶ Vesperare est vesperam fieri. Gel. Taurus phũs accipiebat nos athenis cœna plærũq; ad id diei vbi iã vesperauerat. Id em̃ est tempus isthic cœnandi.

¶ Vesperascit serũ diei fit: a quo Aduesperascit & Inuesperascit. Ter. Cur vxor non accersit̃ iam ad uesperascit. Liu. li. xxxix. Iam inuesperascebat.

¶ Vespna cœna apud veteres dicebatur. Nã vt Festus inquit Cœna vocabat̃ qđ nũc est prandiũ. Vesperna quam nũc cœnam appellamus. Quod conuiuium non nisi aduentante nocte inibant prisci.

¶ Vespa aial paruum volatile api simile: q; vesperi muscas venetur in cibo.

¶ Vespasianus nomẽ imperatoris romani: de quo Dion ita scribit de ip̃o ιωσηπποσ δε ανηρ ιουδαιοσ αχθεισται απο αυτου προτερον και δεθεισ ετελασε και εφηγυρ μεν μεδησεισ μετα ενιαυτον δε λυσεισαυτοκρατωρ γενομενοσ ουτω μεν ουν και ο ουεσπασιανοσ εισ την αρχην ωσ και αλλοι ετετευηπτο.

¶ Vespillo vilis cadauerũ funerator: q; vespertino tempore mortuos efferre soleret qui funebri põpa ꝓpter inopiam nõ poterant efferri. Vnde & funera a funalibus dici autumat Do. quia noctu efferebantur obsacroꝛ celebrationẽ diurnã. Mar. Qui fuerat medicus nunc est vespillo diaulus

¶ Vespertilio incertæ naturę est. Volat em̃ pẽnatis alis: sed inter volantia nõ est habendus: q; quattuor pedib⁹ gradit̃: formatq; pullos parit & nutrit lacte quos generat. Dictus vesptilio q; vespere se advolatũ pferat noctis. Ambro. Vespertilio aĩal ignobile a vespere nomen accepit: est aũt volatilis eadẽq; quadrupes & dentibus vtitur quos in alijs reperire non soleas. Parit vt quadrupedia non ouа sed pullos viuẽtes. Volitat in aere auiũ more: sed crepusculo vespertino consueuit effundi non aliquo volatu pinarum: sed membranæ suæ fulta remigio quo suspensa velut pinaꝛ volatu circũferr̃ atq; vegetatur. Var. Factus sum vespertilio neq; in muribus plane neq; in volucribus sum.

¶ Vesulus pe. cor. mons ligurię iuxta alpes inter cęteros clarissimus ex cuius radicibus padus erumpit

¶ Veseuus pe. p. mons iuxta Sarnum fluuium nõ longe a neapoli bonitate vini celebratus qui semp emittit fumum & ignes sicut ætna i sicilia. Hic mõs amœnissimis olim habitatus agris excepto vertice qui vt ait Stra. li. v. Cineroſus est & cauernoſus pestris exustis quas color indicat igni abrosas fuisse. Virg. li. ii. Ge. Et vicina veseuo ora iugo. Hic vt q̃dam volunt dictus est vesuuius & per syncopã vesuuius appellatur a conflagratione. Nam vesuię fauillæ dicuntur qui Tito imperante ruptus in vertice tantum emisit incendii vt regiones vicinas incẽderet. Alii sicut Ser. dicũt Vesuuium esse montẽ cãpaniæ. Veseuum vero liguriæ sub mõtib⁹. De hoc Vesuuio. Mar. lib. iiii. Hic est pampineis viridis vesuuius vmbris. Et subdit. Cũcta iacent flãmis & tristi mersa fauilla: nec superi vellent hoc licuisse sibi.

¶ Vestigium pedis impressio. i. signũ quod a pede relinquitur. Virg. li. iii. Ge. Et gradiens ima verrit vestigia cauda. Ponit̃ quandoq; p extrema pte pedis. Idem li. v. Vestigia primi Alba pedis frontẽq; ostentans arduus albam. Per translationem ponit̃ pro quocũq; rei gestæ indicio seu signo. Leo papa. Vt sicut omnibus profuit q; post resurrectionẽ dñi vestigia vulnerum in carne eius Thomæ apostoli explorauit manus: ita ad nostrã vtilitatem: pficeret q; infantiã ipsius magoꝛ ꝓbauit aspectus.

¶ Vestigo as. pe. p. quæro quasi vestigia indago a vestigijs tanq̃ indicijs dictum. Ci. li. iii. de ora. Ipsa tractatio & quæstio quotidie ex se gignit aliquid qđ cum desidiosa delectatione vestiges. Huius compoſita sunt Inuestigo: & Peruestigo: quę significant q̃rendo inuenio.

¶ Vestini populi italiæ iter Mauricinos Sabinosq; apud quos olim fiebant caseꝰ laudati Mar. Si sine carne voles ientacula sumere frugi. Hęc tibi vestino de grege massa venit.

¶ Veter senex adiectiuum trium generũ. Enn. Cũ veter occubuit priamus sub marte pelasgo. Hic veterior & veterrimus. Plau. in bac. Senẽ tibi dedo illum veteriorem lapide vt lenitum reddas. Treba. Ciceroni. Pro nostro veterrimo veriſſimoq; amore

¶ Vetus quidã dici putant: quasi vietus: hoc est sine vi. ętas em̃ debilitat vires. Alii a ve valde & ętas Et plærũq; ad laudem. Vnde dicim⁹ apud veteres eos videlicet auctoritatis plenos signifi. Interdum ad vituperationẽ refertur. Ter. in an. Sed qui malit oli veteris poetæ maledictis respondeat. Et est ge

ueris omnis cuius diminutiuum est Vetulus.
¶ Vetustus a.um.idem quod vetus. Liui.li.i. Posse quidē se vetusto iure agere. Hinc vetustas antiq̄tas
¶ Vetustesco vetus fio. Col.lib.i. Apothecæ recte supponent̄ his locis vnde plærūq; fumus exoritur cū vina celerius vetustescunt: q̄ fumi quodam gñe præcocem maturitatem trahunt.
¶ Vetereſco idem qđ vetustesco. Col.li.ii. Aptior tamē est surculis hoīs vrina quā sex mensibus passus vetereſcere si vitibus aut pomoꝝ arboribus adhibeas. Hinc componit̄ inuetereſco: quod est valde vetus fio: seu vālde in consuetudinem venio.
Nigidius differentiā ponit inter vetustescere & vetereſcere: q̄ quæ vetustate deteriora fiunt vetustescere dicunt̄. Vetereſcere quæ meliora. Sed Col.li.vii. docet vetereſcere siue inuetereſcere nō semper in melius dici. Sed si iam inquit Inueterauit morbus vehementioribus est opus remediis. Sed de inuetero supra habitum est.
¶ Vetero as. vetus reddo: a quo vetereſco vbi a mutat̄ in e. Et cōpositum Inuetero: a quo inuetereſco.
¶ Veterator auctore Donato est homo astutia vet⁹ & in omni re callidus a multarū rerum gerendarum vetustate. Est aūt nomē verbale quod a vetero & a vetereſco venire posse videt̄: vt cū in passiua significatione positum est a vetereſco pro veteratus accipiatur: quasi senex factus: vt Vlp. Præcipiūt ædiles ne veterator p nouitio veneat. Veterator vero a vetero idē est quod deceptor: quasi vulpes: q̄uis p veteratore in astutia etiā sumi possit: vt est illud. Ter. in an. Quid hic vult veterator sibi?
¶ Veteranus qñq; veterem significat. vñ veterana mācipia quæ a nouiciis destingūtur. Veterana quæ anno continuo seruiuerunt in vrbe. Nouicia intelligunt̄ quæ anno nondum seruiuerunt. Aliqñ legionarium veleum qui honeste aliqñ militauit & iā est a militia absolutus.
¶ Veteraneus a.um. qđ est vetus. Col. Si sint veteraneæ vineæ vt seperatos sulcorum cuiusq; gñis p singulos hortos inseremus.
¶ Veterina animalia dicuntur ad vecturā idonea q̄ aliquid vehere possunt quasi vēterina q; ad ventrē onus religatū gerant. Ply. Vngulæ veterino tantū generi renascuntur.
¶ Veterinarius qui veterinorū curam gerit: & veterina ducit qui apud nos consueuit etiam illa locanda domi nutricare ad quæstum. Vnde equos mulos asinos meritorios vocitamus.. Col. Nam & arator reperitur aliquis bonus & optimus fossor: aut fœni sector: nec minus arborator & vinitor: tum etiā veterinarius & probus pastor. Et Veterinarii medici sunt veterinorum: hos nunc vulgus Mereſcalcos appellat. Col.li.vii. Solent etiam fastidia cibo afferre vitiosa incrementa linguæ quas ranas veterinarii vocant.
¶ Veterinarius a.um. quod ad veterinarium ptinet Col.lib.viii. Quare veterinariæ medicinę prudens esse debet pecoris magister.
¶ Veteramentarius sutor calcearius qui veteres calceos reficit. Eaq; forma dicitur veteramentarius: q̄ ab armento armentarius a ferramento ferramentarius. Sue. de Vitellio. Cassius scuerus nec minus alii eundem & sutorem veteramentarium pdiderunt.
¶ Vetuloniū seu Vetulonia locus in etruria.
¶ Veternus morbus ex nimio ocio perpetuū somnū inducens. Hunc Auicenna & medici recentiores subetum siue subetiam: Græci lethargum nominānt Et quia hic morbus pigros homines facit & ad negocia inutiles quēadmodum senectus: Ideo veternus qñq; p pigricia ponit̄. Virg. li.i. Ge. Nec torpere graui passus sua regna veterno. Q ñq; pro nimia dormitione. Ply. Primis diebus bis septenis tā graui somno vrsi p̄muntur: vt ne vulneribus quidē excitari queant: tunc mirum immodum veterno pinguescunt. Hinc veternosus qui graui premitur somno. Cato vero veternosum appellat hydropicum cum inquit. Veternosus q̄ plurimum bibit tam plurimum sitit. Terē. Eunuchū veternosum: qa segnis est quasi veternū patiatur.
¶ Veto as. aui. atum. & Veto tis. tui. vetitum. pen. cor. significat phibeo: & nequid fiat impero. Vnde in actibus apostolicis. Vetati sunt a spiritu sancto loqui verbum dei in asia. Sed in raro vsu est talis locutio. Li.li.ii. Illi victi ira vetuere reddi. Ouid. Nitimur in vetitum semper cupimusq; negata.
¶ Vexo as. agito: molesto: pturbo: & huc illud distraho. Tractum ab eo quod est veho in quo ieſt iā vis quædam alieni arbitrii. Nō em̄ sui potens est: q̄ vehitur. Vexare aūt vi: atq; motu p culdubio vastiore est. Nam qui huc illucq; trahitur: & ic vexari proprie dicitur: sicut taxare pressius crebriusq; tangere. Iactare multo fusius largiusq; iacere. Quassare etiā q̄ quatere grauius violentiusq;. Virg. Candida succinctam latrantibus inguina mōstris Dulichias; ve xasse rates. Lact. de ira. Et iusti ab iniustis impune vexantur. Huius composita sunt Deuexo valde vexo. Diuexo varie vexo. Lact. lib. vii. Vt si forte tm̄ fuerint boni prædæ sint sceleratis: ac diuexētur vn dicq; ab iniustis.
¶ Vexillum quasi paruum velum: & accipitur pro signo quo in exercitu aut classe imperatores vtunt̄ Vnde vexillifer.
¶ Vexillarius qui vexillum defert. Liui.li.viii. Ordo sexagenos milites: duos cēturiones: vexillariū vnum habet.
¶ Vfens fluuius qui labit̄ p pōtinas paludes q etiā Aufentum a quibusdam dicitur.
¶ Via dimidius actus qua pōt ire vehiculum. Via inquit Paul. Constitui vel latior octo pedibus: vel angustior pōt: vt tm̄ eam latitudinem habeat qua vehiculum ire pōt alioquin iter sit nō via. Abusiue transumitur p omni loco per quem habere iter oib⁹ licet. Ply. Cum te de via vocassem. Aliqñ sumitur p ipso actu eundi. Ci. Cūq; de via lāguerem & mihi met displicerem. Aliqñ p ratione. Virg. Inueni germana viam gratare sorori. Aliqñ p consuetudine. Ter. Sed via peruulgata patrū quotidie accusabā. Dicta via ab eundo quasi ia: q; per eam eatur: vel a vehendo quasi veha: q; per eam fructus ad villā vehunt̄: vel p quā vehiculum ire pōt. A via fiunt adiectiua Auius: Inuius: Obuius: Dubius: Peruiꝰ. Preuius: Deuius: Biuius: Triuius: Quadriuius. Semita quasi semis via. i. angustior via. ¶ Viā facere est locum vbi non erat via aperire. Viam munire est reficere expurgare. Interdū lapidibus sternere: quod p prie sternere viam dicimus. Ci. Ideo ne appiꝰ ille faecus viam muniuit: nō qua populus vteret̄: sed qua posteri sui latrocinarentur. Hoc etiam verbo p trāslationem vtimur de corporeis ad incorporea. Q uī til. Propterea q; plurimi auctores q̄uis eodem tēdę

rent diuerſas tamẽ vias munierunt: & in ſuam q̃ſq; induxit ſequentes.

¶Viator qui viat. hoc eſt iter facit. Amb. Eſt bonꝰ viator qui diſpendium regreſſionis reliqui ittneris compendioſa celeritate compenſat. Et viatores dicebantur qui magiſtratibus parebãt: eo q; plærũq; euocabãtur ex agris homines ad magiſtratus: & freq̃s eoꝝ ab agris ad vrbem via erat. Col. in pręfa. Illis temporibꝰ proceres in agris morabãtur: & cũ cõſilium publicum deſyderabatur a villis arceſſebant in ſenatum: ex quo qui eos arceſſebant viatores noiati ſunt

¶Vio as. aui. atum. ſignificat it eq facio. Vnde Viator qui viat.

¶Viatorius a.um. quod ad viam pertinet. Vñ viatoriũ vas quo iter agentes ferendi potus gratia vtũtur. Ply. vaſa viatoria ex taxo vinis in gallia mortifera fuiſſe compertum eſt.

¶Viaticũ dicitur quicqd iter agendi cauſa neceſſariũ eſt ſiue cibus ſit: ſiue pecunia ad victũ expendenda græce εφοδιον dr̃. Plau. in cap. Sequere me viaticũ vt dem a trepezita tibi. Aliqñ capit̃ p facultate ſeu apparatu. Q. Claud. in annalibus. Simul forma factis eloquentia dignitate acrimonia cõfidẽtia pariter præcellebãt: vt facille intelligeretur magnũ viaticũ. i. magna facultas: magnus apparatus. Huius diminutiuũ eſt Viaticulum. Apul lib. vii. de aſi. Viaticulũ mihi corraſi.

¶Viaticor aris. viaticũ paro. Plau. in Menæ. Viaticati hercle æſtiue ſumus.

¶Vibex icis. pe. p. ſignũ verberis in humano corpore remanens q; vi fiat. Ply. li. xxx. Verberũ vulnera atq; vibices pellibus outũ recẽtibus impoſitis oblitterãtur. Perſius. Si putcal multa cautus vbice flagellas.

¶Vibii populi trãs rhenũ quos voluntarios agrippa in citeriorẽ ripam trãſtulit.

¶Vibro as. moueo: & quaſi vi agito. Virgi. Sibila lãbebãt linguis vibrantibus ora. Per tranſlationẽ vibrare ſignificat vocem in cantando criſpare.

¶Vibraſſę ſeu vibriſſi ſunt pili in naribus hoim q; his euulſis caput vibretur.

¶Vicem & in ablatiuo vice ſolũ in ſingulari. In plurali habet oẽs caſus. Dictæ ſunt vices vt qdam aũt aut q; veteres p pugnis vſurpabant: qñ per viciſſitudinem pugnetur. Plau. Vices eius memorat & ictu catrices denudat. Item pro pœnis & incommodis: q; vi fiant. Hor. li. i. car. Viceſq; ſuperbæ te maneãt ipſum. Quoniam vero per viciſſitudinem pugnari ſolet: factum eſt: vt vices pro alternatiõe capiam⁹. Interdum p periculo. Virg. Nec tela nec vllas vitauiſſe vices danaum. Quãdoq; pro loco. Hor. Vtar vice cotis acutum reddere quæ ferrum valet exors ipſa ſecandi.

¶Viciſſim aduerbiũ ſignificat per vices ſiue alternatim: vt viciſſim incumbunt oneri. i. modo vnus modo alius incumbit oneri. Vir. Nos tñ hęc quocũ q; modo tibi noſtra viciſſim Dicem⁹. Quod vernacula lingua dicimus. La volta noſtra. Quandoq; ſignificat ſecundo loco ſiue econtrario. Cice. in Læl. Sed ego admiratione quadam virtutis eius ille viciſſim opintone fortaſſe nõ nulla quam de moribꝰ meis habebat: me dilexit. Plau. in Cur. Pro etiam ſiue vt ita dicam reſpondenter poſuit. Sed cum ad huc naſo odos eſt obſecutus meo: da viciſſim meo gutturi gaudium. Similiter Ci. Apſo pul. Hocego meo facto delector. Nihil enĩ potuit fieri amantius conſidera nunc viciſſim tuum.

¶Viciſſatim per vices. Plau. in pe. Ad argumentũ nunc viciſſatim volo remigrare.

¶Viciſſitudo alternatio. Ci. Luceio. Nihil eſt aptiꝰ ad delectationem lectoris q̃ temporũ varietas: fortunæ viciſſitudines. Item ſignificat reſponſionem qđ vulgo dicit̃ Contracãbium. Amb. Et pro hoc opere quaſi viciſſitudinem a deo poſtulans adiecit. Tu aũt dñe ne elonges &c. Dicitur etiam Viciſſitas Actius. Viciſſitatemq; imputandi tradit.

¶Vicarius vicaria vicarium: quod vicem alicuiꝰ gerit. Quintil. Viceriam ei operam impendi. Ci. Vicaria ſolutio rerum creditarũ. i. vicem reddens.

¶Vicia genus grani a vinciendo dicta q; caprolos habeat: vt vitis quibꝰ ſurſum vorſum ſerpit. Etenĩ ſcapum lupini aliumve calamum ad quem hæreat id ſolet vincire: vel dicitur a græco: quod illi βικιον neu. gñe. Ply. li. xviii. Naſcũtur in vicia cochleę minutæ erodentes eam.

¶Viciarius a.um. qđ ad Viciam pertinet: vt cribrũ viciarium apud Col. li. ix. Idem li. xii. ſubſtãtiuum poſuit cũ ait: hoc eodẽ tẽpore ſtercoris pars in prata egerẽda pars oleis iſpergenda: tũ etiã viciaria diligenter facienda.

¶Vicus pars vrbis eſt qui ex multiplicatis domibus fit: & ex pluribus vicis vrbs conſtat. Diuiditur enĩ vrbs in vicos: quaſi in mẽbra minora. In oppido vicus: a via vt inq̃t Var. q; dextera parte vię ędificia. In vrbe fiunt vici cõnexis & cohærẽtibus ędificiis. Vnde romæ Vicus cyprius: Vicus africus: Vicus ſcelerat⁹ noiati. Vicus qui exitũ nõ hẽt angiportus dr̃. Et hic vicus vrbanus appellat̃. Eſt etiã vicꝰ paganus ſi plures ſimul villę q̃ pagi dñr: hoc eſt plures ruſticanę domus cõiunctę ſint & aliquo ſpacio remotę ab vrbe dũ modo non ſint clauſæ mœnibus: q̃ tunc caſtella vocarentur. Huius dimi. eſt Viculꝰ & accipit̃ p pagis & ruſticanis domibus. Hie. in pẽtate. Cœperunt viculos & poſſederunt habitatores

¶Vicani pe. p. dñr qui vicos habitant.

¶Vicinus qui eundẽ colit locum: & qui ppe domũ noſtram habitat.

¶Vicinitas vicinoꝝ ppinquitas: & aliqñ vicinoꝝ multitudo vt laudanda eſt vel potius amanda vicinitas.

¶Vicinia locus vicinꝰ ſeu ipa vicinitas. Aug. li. x. ci. dei. Id aiaduerſũ eſt ab eis q̃ aderant q̃uis in mortis vicinia curioſiſſime attentis vtrũ ne phũs turbaretur. Amb. Splen cũ iecore hẽt viciniã fructuoſã.

¶Vicinũ idẽ qđ vicinia. Hiero. Veni ad vicinia terræ ſanctæ. Aug. li. xviii. ci. dei. Hoc aũt diluuiũ neq̃ quaq̃ ad ægyptũ: neq; ad eius vicinia peruenit.

¶Vicatim aduerbium ſignificat per varios vicos. Ply. Meſopotamia tota aſſyrioꝝ fuit vicatim diſpſa p̃ter babilona et ninum.

¶Victima pe. cor. q̃ poſt victoriã dextra victrici molabat̃. Ouidi. Victima q̃ dextra cecidit victrice vocat̃: vel dicta eſt q; vincta ad aras ducebat̃.

¶Victimarius qui victimas emebat vt venderet. Ply. Vñ victimarii negociatores vili mãcipio.

¶Victito as. pe. cor. nõ eſt frequentatiuũ. Non enĩ ſignificat frequẽter viuo: ſed veſcor: & quaſi victu vtor: vt ſarmatæ lacte victitant. Fit a victo as. frequentatiuo.

¶Victus us.a viuo ſignificat genus vitę etiã q̃tum ad mores. Vlp.de ver.ſig. Victus verbo continẽt q̃ eſui potui cultuiq; corporis quæq; ad viuendũ hoĩ ſunt neceſſaria. A quo cõuictus ſimul victus: cũ plures ſimul viuũt. Victus a.um. participiũ a vinco is. vt Põpeius victus eſt a Cæſare. Cuius contrariũ eſt Inuictus p̃ forti qui vinci non põt. Aliqñ dr̃ inops voti. Nã q̃o victores dicimus voti compotes qui quicq̃d volunt faciunt: ſic victos voti ĩpotes q̃ nõ poſſunt facere q̃d volunt. Virg. Veteres migrate coloni Nunc victi triſtes.

¶Victualia dr̃ ea q̃ ad victũ ptinẽt. Amb. d̃ apib⁹ Cernas oẽs certare de munere alias intelligere q̃rendo victualia: alias ſolicitã caſtris adhibere cuſtodiã

¶Victurus & a viuo & a vinco pticipiũ ẽ. Sal. Pyrthuſne rex an. M. Curius prælio victurus eſſet. Cic. Nemo eſt tã ſenex q̃ ſe annũ non putet victurum.

¶Victor qui vincit. Eſt & p̃priũ nomẽ.

¶Victorioſus vincere aſſuetus.

¶Victoriatus genus nũmi argenti: q; victoriæ nota ſignatus eſſet. Qui lege Cloclia percuſſus eſt.

¶Victricus pe.cor. eſt vir matris ex alio viro natis q̃ priuigni vocanr̃. Nã victricus & priuign⁹ inter ſe opponuntur: vt inq̃t Modeſti. Sue. Victrico vero martio philippo cõſulari multũ diſſuadente.

¶Video es. vidi viſũ. quod & Vido is. dr̃ ptinet ad oculos. Virg. Quæq; ipſe miſerrima vidi: & quorũ pars magna fui. Q̃ñq; adiicir̃ video oculis meis. Virg. Aut quibus hæc oculis aſpicis iſta lege: ſic ẽt græci: vnde illud habrahæ και ανα βλεψας αβρααμ τοις οφθαλμοις αυτου ειδεν και ιδου κριος εις κατεσχομενος τῳ κερατων εν φυτῳ σαβεκ και επορευθη αβρααμ και ελαβε τον κριον. Trãſferr̃ etiã ad aĩum. Ouid. Video meliora p̃boq; deteriora ſequor: vñ p̃phetę appellabanr̃ videntes q̃a videbant eũ quẽ cæteri non videbãt. Recula inquit dauid oculos meos & conſiderabo mirabilia de lege tua. Vtimur quoq; hoc verbo etiã in cęteris ſenſibus cũ eos ad cognoſcendũ intendimus. neq; eñ dicim⁹. Audi q̃ rutilet: aut olfac q̃ niteat: aut guſta q̃ ſplẽdeat: aut palpa q̃ fulgeat. Videri. n. dr̃ hæc oĩa. Dicimus aũt non ſolũ vide q̃ luceat: q̃d ſoli oculi ſentire poſſũt: ſed etiã vide quid ſonet vide q̃d oleat: vide q̃d ſapiat: vide q̃ durũ ſit. Ideo q; generalis experientia ſenſuũ concupiſcentia oculoꝝ vocar̃: quia videndi officiũ in quo primatum oculi tenẽt etiã cæteris ſenſibus ſibi de ſimilitudine vſurpant cũ aliquid cognitionis explorant inquit. Aug. li. x. cõ. Vñ dicimus hoc verbũ trãſferri ad animũ: ac q̃q; poni p̃ cauere curare p̃uidere conſidera re. Ter. Vide quo me inducas. i. aĩaduerte & conſidera. Plau. Tu domi videbis. i. parabis. Dicimus etiã vide tibi. i. p̃uide. Ter. in phor. Recte mihi vidiſſem & ſenis eſſem vltus iracundiam. Huius verbi compoſita ſunt Circũuideo: vnde & circunuiſo. Plau. in am. Sed angues oculis oẽs circuuiſere. Euideo: claxe & expreſſe video a quo Euidens. Euidenter quæ infrequentiori vſu ſunt. Præuideo anteuideo. Pronideo peruideo perfecte video. Hier. Peruides igit̃ q; nõ ſolum in eſu: ſed & in ſepulturis & in cõnubiis et in omni conuerſatione vnaquæq; gens ſuo ritu victitet. Tranſuideo aliquid per corpus perſpicuũ video. Inuideo. A video fit viſo: a quo fit viſito frequentatiuũ. Eſt & videor depo. Vt tu mihi videris vir probus.

¶Vide quid agas p̃uerbiale quod ſolet dici his qui magna aggrediuntur.

¶Vidiſti multũ: hoc eſt fuiſti multũ cautus.

¶Viderit Epicurus. i. videat: hoc eſt huius rei illi cura ſit: vel huius opinionis rationem reddat: nõ ego Sic accipienda ſunt. Tu videris: vos videritis. Illi viderint modus loquendi minatorius.

¶Videlicet aduerbiũ confirmãdi quaſi videre licet Ter. in adel. Videlicet hoc audiuit: hoc eſt certe hoc audiuit. Sal. Vos de parricidis quid ſtatuatis cũctamini. Videlicet cætera vita illoꝝ huic ſceleri ſtat r̃ verum parcite dignitati lentuli.

¶Vidua dicta ẽ quaſi valde idua ab iduũ die q; mẽſem diuidit: hoc eſt a viro diuiſa. Hinc Viduare diuidere.

¶Viduo as. diuido ſeu priuo. Hier. cõtra Ioui. Põt em̃ accidere vt anus primo marito in extrema ſenectute viduer̃. Viduus priuatus diuiſus. Hor. lib. car. Voce dũ terret vidu⁹ pharetra Riſit apollo. Ci. li. ii. tuſ. Sic meiſpe vidu⁹ peſtes excipio ãxias. i. priuat⁹

¶Viduertas apud Catonem calamitas dicitur.

¶Vieo vies vieui vietum pe. indifferẽte. Hora. in epo. Quis ſudor vietis & q̃ malus vndiq; membris creſcit odor. Eſt autem viere ligare inflectere q̃a vietis virgis ligare poſſum⁹ q̃libet. Vnde vietus mollis languidus flexibilis ſine vi. Var. de oporothecis Ne cum humorem amiſerint pertinacivento mala vieta fiant. i. flexa & obliqua facta. Plau. in menæ. Viden tu illi oculos viere vt viridis exoritur color. id eſt in obliquum flectere. Vnde Vietos rotarũ cantus & ligna contorta dicim⁹.

¶Vietores qui vaſa vinaria religanti ſtipantq;.

¶Vigeo es. gui. viuo ſiue potẽs aut in vigore ſum. Lact. li. vii. Qui de deo non facile eſt compræhẽdere: qũo vigeat ſine corpore. Ci. lib. i. tuſ. Multaq; ſæcula poſtea ſic viguit pythagoræoꝝ nomen vt nulli alii docti viderentur.

¶Vigor firmitas robur.

¶Vigeſimus a.um. fit a viginti: vt vigeſim⁹ ann⁹ eſt ex quo lr̃is operã dedi.

¶Vigeſima æ. tributum ſeu exactio: ſicut decima. Vigeſimariũ aurum a Liuio dicitur quod ex vigeſimis exigebatur.

¶Vigiliæ nocturnæ ſunt: excubiæ diurnę pariter & nocturnæ. Hiero. in Ser. ad fratres. Hæc & hmõi tãta ac talia ideo ſancti illi cecinerũt & ſcripta reliquerũt vt nos eoꝝ poſteri paribus excitaremur exẽplis ad celebrãdas etiã noctibus ſalutis noſtrę excubias Sciendũ vigilias militares in quaterna horarũ ſpatia diuidi ita vt prima ſecunda tertia & quarta vigilia dicar̃. Cęſar. Vbi per exploratores cæſar certior factus eſt tres iam partes copiaꝝ heluetios id flumẽ traduxiſſe quartãq; fere ptem citra flumẽ ararim relictã eſſe de tertia vigilia cũ legionibus tribus ex caſtris p̃fect⁹ ad eã ptem pueuit q̃ nondũ flumen trãſierat. Interdũ vigiliæ dñr ipſi cuſtodes q̃ vigilant Sal. Et ab incendio intelligebat vrbem vigiliis munitam. Interdũ vocantur p̃feſti dies q; vigilare ante diem feſtũ mos eſt in ſacrificiis faciẽdis: & ſacris hymnis cantandis.

¶Vigil dicir̃ qui nõ eſt torpens quales ſunt dormiẽtes: ſed qui ĩ vigore ſuo eſt: a quo peruigil q̃ aſſidue vigilat: & qui diligens & induſtrius eſt. Et vigil nocturnus cuſtos qui & excubitor dr̃ a quo p̃fectus vigilum vocatus eſt.

¶Vigilo as. non dormio. ꝓ tranſlationē diligenter audio. Iuue. Sed vigilat cōſul. Itē vigilare ē ſtudiū & diligentiā adhibere. vnde inuigilare eſt alicui rei incumbere. Euigilare expergiſci & ad aliquid agendum intentum eſſe. Peruigilare ad finē vigilare aduigilare iuxta vigilare ſolicitare cogitareve. Ter. in an. Nā ſatis credo ſi aduigilaueris ex vnis mihi geminas conficies nuptias. Hinc Vigilantia quæ plærūq; ꝓ diligentia ponitur. Idēm adel.. Vigilantiam tuam mihi narras.

¶Villa domus extra vrbem caſa villatica & ſuburbia quę habitandi cauſa conſtituta eſt. Domus proprie in vrbe eſt. Ply. Modus hic ꝓbatur: vt neq; fūdus villa: neq; villa fundum querat. Cic. li. i. de ora. Quin tu igitur facis idem quod faceres ſi in aliquē domū plenam ornamēto⁹ vel in villam veniſſes. hæc pœnoꝝ lingua Magar appellatur. Vnde villæ Magalia appellantur. Dicta villa a vehendo quaſi vehilla q; in eam fructus conuehebant ex agris. Cuius diminutiuū eſt villula.

¶Villicus pe. cor. ꝑprie villæ gubernator: vel qui preeſt pagi & totius rei ruſticę curæ: vnde a villa villicus nomen accepit. Var. li. i. de re ruſ. Villicus agri colendi cā conſtitutus atq; appellatus a villa q; ab eo in eam cōuehūtur fructus & vehuntur cū veneūt a quo ruſtici etiam nunc quoq; viam veham appellant ꝑpter vecturas: & vellam non villa quo vehūt & vnde vehunt. Occonomus autem tam pecuniæ q̄ frugū & omniū quę dominꝰ poſſidet diſpenſator eſt. Ponitur tamen quandoq; villicus ꝓ ruſtico agricultore. Hor. Villice ſyluarum & mihi me reddentis agelli. Col. li. xii. Villicus ſemp caueat ne improuidus ab opere vincatur. Res eſt agreſtis inſidioſiſſima cunctanti.

¶Villico as. & villicor depo. ſignificat rulticor. Pōpo. Ego rus eo: vt aliquot diebꝰ villicer. Ter. i ecy. Hic villicor ante vrbem. Aliquādo villicari eſt villæ p̄eſſe. Pompo. Longe ab vrbe villicare quo herus rarenter venit: non villicari: ſed dominari mea eſt ſentētia. Hinc villicatio ipſa ruſtica negociatio vel villæ diſpenſatio: vt in euangelio Redde rationem villicationis tuæ.

¶Villaticus a. um. qđ ad villam pertinet. Vnde villatica paſtio dr alimētū quod pertinet ad animalia muta quę ruri nutriuntur: vt puta pecudes aues piſces. Sic dicitur villaticus canis qui in villa teneꝫ.

¶Villanus qui in villa habitat. Vnde & ſemiuillanꝰ ſemiruſticus.

¶Villaris & hoc villare: ſicut villaticus. Ply. lib. x. Villaribus gallinis & religio ineſt: inhorreſcūt edito ouo excutiuntq; feſe.

¶Vile adiectiuū: quod quidam a villa deducūt vna littera abiecta: q; oīa in villa viliora ſint q̄ i vrbe. i. minori pretio vendantur. Vile em̄ proprie dr quod parum valet. Cuius cōtrarium eſt carum. Ponit interdum pro abundanti: quia omne qđ plurimū abq; dat vile eſt. i. paruo p̄tio vendit. Virg. lib. i. Ge. Si vero viciamq; ſeres vilēq; facellum.

¶Vileo es. vilis ſum: a quo vileſco vilis fio. Aug. Ipſe eſt deus qui per vniuerſam creaturā quotidiana miracula facit: quæ hominibus nō facilitate: ſed aſſiduitate viluerunt. i. vilia facta fuerunt.

¶Vilito as. pe. cor. vile facio. Turpil. Et querar tua vitia quæ te vilitant.

¶Villus pilus. Mar. Calfaciunt villi pallia nīa mei.

¶Villum diminutiuū a vinū: ſicut vllus ab vnus.

¶Vimen omne virgultum molle & ad ligādū aptū quaſi vincimen. Col. Necrefert cuius gn̄is vimen ſeras dum ſit lētiſſimū. Ply. Et aliæ arbores virgas ſequaces ad iuncturas lentitię: aliæ prætenues viminib⁹ texendis ſpectabili ſubtilitate. Fiunt aūt vimina ex populorū virgis vlmi: & ſanguineoꝝ fruticū & betulæ & vitis & coryli intortę: & ſalicis quæ principatum obtinet. Hinc vimineus a. um. quod eſt ex vimine: vt vaſa viminea.

¶Viminale quod eſt ad ligandū aptū: ſeu qđ ptinet ad vimina. Ply. Hæc eſt viminalis cultura. Viminalis collis dict⁹ eſt romæ q; ibi viminū ſylua fuit: vel a Ioue vimineo q; ibi aræ ſint: a qua & Viminalis via quæ ad viminalem collem ducebat Eadem Numētana a numentano agro.

¶Vinco is. vici victū ſupo. ꝓ tranſlationē ponit ꝑ exprimo & quaſi difficultatē rei dicendo ſupo. Vir. Nec ſum animi dubius verbis ea vincere manum q̄ ſit. Item ꝑ animi cōpos fio. Idem li. iii. Ge. Illi victor Ego & tyrio conſpectus in oſtro. Compoſita hui⁹ verbi ſunt. Cōuinco: Deuinco: Euinco: & Prouinco. Deriuata ſunt. Victor: Victrix: Victoria: Victorioſus & Victima. Vincibilis q vinci poteſt. Col. li. iiii. Grauē terrā vix vlla cultura vincibilem.

¶Vincio is. xi. ctū. cū. n. añ c. ſignificat ligo quaſi vim initicio. Vir. Pupureoq; alte ſuras vincire cothurno. Huius cōpoſita ſūt Deuincio valde vincio. Ci. Maxima mecū familiaritate deuinctus. Reuincio. Gel. Videbamus androclum & Leonē loro tenui reuinctū vrbe tota circū tabernas ire.

¶Vincula & ꝓ ſyncopen Vncla dicunt ligamina. Col. li iii. Salix humida loca deſyderat. geniſta etiā ſicca vtræq; tū circa vineā ſeruntur: cum palmitib⁹ idonea ꝑbent vincula. Et per trāſlationē dr Carcer in quo noxii vincti ſeruantur.

¶Vinctus ligatus & aliqñ captiuus dr. Vñ etiā qñq; ꝓ ſeruo ſumitur. Seneca. Qui vnus erat e vinctis cæſaris mos libertate donatus eſt.

¶Vindex ꝑprie vltor iniurię. Et q alterius cām ſuſcipit vindicandā: vt quos nūc ꝑcuratores vocam⁹ Et vindex qui ſe ex ſeruili cōditione in libertatē vindicat: a vindicio ſeruo ex vrbe Setia: q qm̄ coniuratione de reducendo. Tarquinio detexit liberatus ē vt inqt Liui. li. i. Hinc & vindiciæ dr̄ ſententiæ q̄ in libertatem aſſerunt.

¶Vindico as. pe. cor. ꝑprie vlciſcor. Vñ vindicta. Amb. Non vltionem querebat eo vſq; vt dicēti ſibi Saruiæ filio q; vindicare in eū vellet nō p̄miſit. Et vindicare eſt ab iniuria cōtumelia ve aut dāno defendere liberare. Ci. Et eſt ſenectus natura loquacior ne ab oībus eā vitiis videar vindicare. Liui. li. iii. A cuius crudelitate vos metipſis armis vindicaſtis. Itē ꝑtrahere & in libertatē aſſerere. Vnde vindicta virga qua ſerui libertate a p̄tore donabant.

¶Vindicta vltio aliqñ libertas: ſiue virga q̄ ſerui libertate donabantur. Nā faciendi liberi tres partes ſunt. Vna vt cēſu liber fiat. Cēſebant. n. antiqt⁹ ſolicitores. Si qs em̄ cōſentiente vel iubēte dño nomē detuliſſet in cenſum: ciuis romanus fiebat & ſeruitutis vinculo ſoluebat: altera pars adipiſcēdæ libertatis q̄ vindicia vocabat. ſ. virgula quā p̄tor manumittendi ſerui capiti imponens eundē ſeruum i libertatē vindicabat dicens quædā verba ſolennia. Atq; iō illa virgula Vindicta vocabatur. Tertia ꝑs

faciendi liberi eſt:ſi quis ſupræma voluntate in teſtamenti ſerie ſeruum liberum ſcripſerit.

¶Vindelicia puincia Europæ. ſicuti a Ptol.lib.iii. ſcribit. Eſt aũt inter rhetiã quã hẽt ob occaſu & Noricũ ab oriẽte. Eã lycius amnis diſterminat a rhetia. Enos fluuius diuidit a Norico. A ſeptentrione Danubio terminat. A meridie alpibus ſupra italiã extẽſis. Eiꝰ ciuitas inſignis fuit Auguſta vindelica. vindelicos vicit Druſus ĩ cuiꝰ laudẽ cecinit Hor. Videre rhethi bella ſub alpibus druſum gerẽtẽ vindelici.

¶Vinea locus vitibus conſitus a vite mita. Vinea rũ tria ſunt gña. Iugata humi ꝓiecta & Arbuſtina. Eſt ẽt vinea inſtrumẽtũ bellicũ ex lignis cõpactũ latũ pedibus octo: altũ ſeptẽ: longũ ſexdecim: tectũ duplici ligno: cratibuſq; cõtexit: latera quoq; vimine ſepiunt ne ſaxorũ ac teloꝝ impetu ꝓfringant. Extrinſecus aũt ne crement crudis ac recẽtibꝰ cortis integunt. Cũ plures fuerint iungũt ordine ſub qbꝰ oppugnãtes tutius ad muros ſubruẽdos pugnant.

¶Vinearius a.um. quod eſt vineæ: vel qđ id vineã ꝓtinet. Col.li.vi. Validã vitẽ in ramos deducere cẽſeo & traducibꝰ diſpgere atq; durare: certoſq; vinearios colles ꝓcipitare.

¶Vineaticus a.um. qđ ad vineã pertinet: vt falces vineaticæ. Var. Sic alia quoq; nõnulla genera ſpẽ hũt plures: vt falces. Nã dñr vineaticæ. opus eẽ ſex Col.lib.v. ait Vnũ atq; alterũ reꝓhendiſſe quippe feminibꝰ vineaticis nimiũ me ꝓfundos cenſuiſſe fieri

¶Vinealis & hoc le. qđ eſt aptũ ad vineã. Col.lib. iiii. Sed ne nũc ꝓfinitas terræni ſpẽs euagemur nõ intẽpeſtiue cõmemorabimus Iulii Græcini cõſcripta velut formulã ad quam poſita eſt imitatio terræ vinealis.

¶Vinum a vi deducitur q; vim inferamenti. Et in ꝓh hẽt vina & vinis., Oui. Et venꝰ in vinis: ignis ſi igne fuit. Mar. Reſinata bibis vina falerna fugis. Quattuor ꝑcipui ſunt vini ſapores: dulce acutũ: leue & auſtrũ. Primꝰ noe vinũ inuenit ſicut ſacrę teſtãtur litterę. At gẽtiles docẽt bacchũ vini reptorẽ fuiſſe. Primus vero italis ſaturnus dedit e creta in latium aduectꝰ. Virũ tortiuũ dicit qđ nouiſſime exꝑſũ eſt. ꝓpũ anteq̃ calcent vuę ſponte defluẽs. Diminutiuũ a vinũ eſt Villum quod etiã Vinellũ dicit. vl vinũ ἀπο του οἰνου. ¶In ouidio legãi venis.

¶Vinoſus: qui ad vinũ affectꝰ eſt. Ply. ait Idcirco vinoſos dici hoies q; ſoli aĩaliũ nõ ſitientes bibũt. Vinoſus ſuccus: vt idẽ auctor eſt ꝓprie eſt moro pyro myrto. Idem inter mala punica genera vinoſa q̃dã appellat quæ aliũ ſiſtunt & ſtomachum.

¶Vinetũ locus vbi multitudo vitis cõſita eſt hoc ẽ vbi multæ vites: vel multe vineæ ſunt. Col.lib.iiii. Cui vineta facere cordi ẽ faciat vitiariũ ex quo poſſit agrum vineis veſtire.

¶Vinitor pe.cor. ruſticꝰ vineaꝝ cultor. Col.li.i. Separandi ſunt aratores a vinitoribus. Virg.li.ii. Ge. Iam canit extremos effœtus vinitor antes.

¶Vinarius vini venditor. Vñ Lãprid. ſcribit. Alexandrum romanũ impatorem cõſtituiſſe corpora vinariorꝝ & caligariorum & oĩno oĩum artium. Et apud Plau. in aſi. ſarmõtio vinarii excrãbi. Suet. de Claudio. Cũ de laniis aut vinariis ageret exclamauit in curia.

¶Vinarius a.um. quod ad vinũ ꝓtinet vt taberna vinaria vas vinarium in quibus aut venditur aut tenet vinũ. Hiero. in Ioſue. Tulerunt ſibi cibaria ſaccos veteres & vtres vinarios.

¶Vinacea ſunt grana vuæ iam ꝓſſę. Col.li.ix. Vinacea q̃is tolerabiliter paſcãt dari non debent niſi quibꝰ tẽporibus ãni anis fœtũ nõ edit. Aug. Vina recõdet in apotheca: vinacea vero pecoribus ꝓiecit Eſt & vinaceus a.um. Ply. Legimꝰ quẽdã grano vinaceo ſuffocatum: hoc eſt acino vuæ.

¶Vinalia tam ſcđæ q̃ quartæ decli. ꝓ die feſto quo veteres nouũ vinũ ioui libabant mẽſe aprili.

¶Vindemia quaſi vinidemia a vino demẽdo. Virli.ii. Ge. Nõ cadẽ arboribus pendet vindemia nĩſi Sunt qui diſtingãt inter vindemiã & vindemias q. vindemia ſit totiꝰ orbis generaliter: Vindemiæ ſingulariũ partium: vt plus ſignificet ſingulare q̃ plurale. Sicut plus eſt cum dicimus ꝓ terrã pluit q̃ per terras. Tuncem̃ omne elemẽtũ ſignificamus. Trãſfertur qñq; Videmia ad alia. Ply. Prima mellis vindemia melior. Col.li.x. Mox vere tranſacto ſequit mellis vindemia.

¶Vindemio as. a quo vindemiator cuiꝰ de ſyllaba corripit metri cã. Hor. in Scr. Vindemiator & iuicꝰ cui ſępe viator. Ouid. vero detraxit a: vt de ſyllaba ꝓduceret. Ait em̃ ĩ faſ. At nõ effugiet vindemiaor hoc quoq; cãm. Sic Col.li.v. Vindemitoribꝰ quoq; hæ ſemitę & iugũ pedamentaq; ſarrientibus oppotunã laxitatẽ ꝑbent ꝓ quã vel fructus vel ſtatumia portent. Eſt aũt vindemiator q vindemiat. Et vindemiator ſidus: qđ tertio nonas Martii apparet.

¶Vindemialis & hoc vindemiale: qđ ad vindemiã ꝓtinet. Aug. li.ix. cõ. Et opportune iam pauciſſimi dies ſuperant ad vindemiales ferias & ſtatui tolerare illos: vt ſolẽ niter abſcederẽ. Idem ſubſtantiuũ ꝓtulit Renũciaui pactis vindemialibus: vt ſcholaſtici ſuis mediolanẽſes venditorem verborum aliũ ꝓuiderent.

¶Vindemiatorius a.um. qđ ad vindemiam ꝓtinet Var. Nihilomagis torcula vaſa vindemiatoria aut ſerias olearias ac trapetas.

¶Vinulus pe.cor. molliter ſe gerens & minime viriliter qđ facit illecebroſus. Plau. Cõpellando blãditer oſculando oratione vinula venuſta.

¶Viniolus qui molliter ſe gerit & effœminate.

¶Violo as pe.cor: corrũpo poluo & quaſi vim infero: qđ ꝓprie de virgĩe dicit. Aug. li.iii. cõ. Violat ĩpa ſocietas q̃ cũ deo eẽ nobis debet cũ eadẽ natura cuius ille auctor eſt libidinis peruerſitate polluit. hĩc Inuiolatus intemeratus.

¶Violentus qui vim facit.

¶Violabilis q aptus eſt vt violet: & inuiolabilis q non facile violari põt.

¶Viola quaſi minime violata ꝓ ãtiphraſin: vel q nõ violanda vel ab olendi vi vel per diminutionẽ a græco ιον. Violarũ tria ſunt gña. Nã ẽ viola purpurea quę nomẽ græcũ tenet & appellit ιον ανθοσ. quod eſt viola flos. Vnde & veſtis iãthia hãc eandẽ qdã a calore baccæ Vacinũ dixerũt: vt inqt Apul. Scđa eſt lactea tertia eſt coloris pallidul.

¶Violaria loca vbi naſcunt violæ. Virg.li.iii. Ge. Irriguũ libant violaria fontem.

¶Violaceus a.um. idem qđ purpureus qui in violę colorẽ tendit. Cor. Nepos. Me iuuene violacea purpura vigebat.

¶Violarius rii. dicit violacei coloris infector.

¶Violaris & hoc violare: qđ eſt coloris violæ. Pla. Flãmari violari veſte.

¶Vipera pe.cor. ſerpẽtis gñs ꝙ vi perſat.nihil eñ attinet ad huius dictiõis etimologiã pario nã debe=ret tũc dici vipara nõ aũt vipera. De vipera vero ni cãdrus ita ſcribit appellans iſpam echidnã q̃ tñ dicit etiã echis vulgo dicunt maraſſũ vñ ait nicander θο λερω κυνοδοντι θουρασ οδαξ εμφυσα καρηι ατωσκοψεν ομευνου οιδε ωατροσ λωβην μετε κιαθον αυτικα τυτθοι γινομενοι εχικεσ εωσιδι=αμεροσ αραιην γαστεραγαβρωσαυτοσ αμη τορεσ εξερεγοντο. Nã corroſis laterib⁹ exeunt pulli cũ matris interitu. Ambr.li.hexa. Vipera nequiſſi=mũ gñs beſtiæ & ſup oĩa q̃ ſerpẽtini ſunt gñis aſtu=tior. vbi coeundi cupiditatẽ aſſũpſerit murenæ ma riti næ notã ſibi requirit copulã: vel nouã p̃parat ꝓ greſſaq; ad litus ſibilo teſtificata p̃ntiã ſui ad cõiu=galẽ a nplexũ illã vocat. Murẽna aũt inuitata non deeſt venenatę ſerpenti. Expetitos vſus ſuę ĩpertit cõiũctiõis. Atq; vbi aduẽtare vipa cõparẽ ſenſerit venenũ euomit reuerentiã marito deferẽs. Hier. ve=ro ad p̃fidiũ ſic ſcribit. Vipę p os coitũ faciunt: ma=ſculi mottẽ cõtẽnũt: ſed fœmĩa in iſo coitu ſiue ma gna dulcedĩe exagitata: ſiue futuri priſciẽs piculi dũ abſorbet ſeñ caput maſculi excidit & ſic eũ occidit Sed cũ cõcepit viſcera illi⁹ ab ipſis quos cõcepit cõ edunt: & ſic matrẽ occidũt. A vipa fit vipinus a.ũ: Ply. E vipernia carne fiũt Theriachi paſtilli.

¶Vipiones ſũt mĩores grues: ſicut pipiones mino tes colũbi. Ply. li.ix. In balearibus ĩſulis ait ĩ hono re mẽſarũ eſſe vipiões. Sic.n. vocant minorẽ gruẽ.

¶Vir a vi dr̃ ꝙ vi hoc eſt potẽtia p̃ſtet. Et mõ reſpe ctu ætatis dr̃ vir. Ply. Q d̃ nõ mõ in puero: ſiue ado leſcẽte: ſed etiã in viro admiratione dignũ videret. Mõ reſpectu ſex⁹: vt Eſt ne vir an mulier? Vñ ſemi=uiri dñr Eunuchi: & molles atq; effœminati. Mõ re=ſpectu cõiugu: vt vnius vxoris vir. Nec ſolũ de hoĩ bus: ſed etiã de brutis. Virgi. Vir gregis ipſe caper. Mõ reſpectu fortitudĩs. Virũ eñ hoĩem p̃ti excellẽ tiq; aio nũcupam⁹. Curti⁹. Exurgite inq t aliq̃n ſi vi rieſtis: atq; arma capeſſite. A vir fiunt ſemiuir: duũ uir: triũuir: q nq;uir: ſeptẽuir: decẽuir: cẽtũuir: leuir: Virpotens: virilluſtris: virdeuotus: virmagnificus vir ſpectabilis: q̃ oĩa ſcd̃m priſcianũ iõ cõpoſita ac cipiũtur q a ſub vno accentu ꝓnũcianr̃.

¶Virago pe.ꝓ. mulier fortis q̃ viro ſimilis ſit: & vi rilia opera faciat.

¶Virilis & hoc virile pe.ꝓ. q d̃ eſt viri: vt opus viri le. Aliq̃n dicit fortis magnanimus: a quo virilitas & aduerbiũ viriliter.

¶Virbi⁹ vir bis dictus. Quo noĩe dictus eſt hippo lytus theſei & huppolytæ amazonis filius. Vide in dictione hippolytus.

¶Vir potẽs cũ accentu in antepe. dr̃ Virgo q̃ ãnos pubertatis exceſſit & q̃ tã virũ ſuſtinere poteſt.

¶Viro as. fortifico a quo Euiro de quo ſupra.

¶Viritim aduerbiũ ſignificat per ſingulos viros. Cato. Præda quæ capta eſt viritim diuiſa. Dicitur etiã de vno viritim. Hor. in epiſtis: q d̃ legeret tereret q; viriti n publicus vſus. Curtius. Si quis viritim d micare vellet ꝓuocauit.

¶Viritanus ager qui viritim populo diuidebatur.

¶Viroſa mulier dr̃ q̃ viri appetens eſt ſicut muliero ſus vir mulieris appetens. Et viroſi loci a Catone dñr q coitũ viri affectãt. Et ſic habet pri.cor. Lucil. Vetulã atq; viroſã vxorẽ cædã potius q̃ caſtrẽ ego met me. At Viroſus a.um. a vir⁹ fit & habet pri. ꝓ. ſi gnificatq; q d̃ ẽ mali odoris & q̃ñq; q d̃ ẽ mali ſapo=ris. Virg. Viroſaq; pontus caſtorea. Cõſtat enim ca ſtoreũ fœdi & execrãdi odoris eſſe: adeo vt p̃gnan=tes odore eius eiciãt fœtũ. Var. Rãcidã carnẽ appo ſuit nobis & viroſam. i. mali ſaporis. põt etiam di=ci Viroſus ꝓ forti a viribus.

¶Virgo a viridiori. i. yalidiori ætate appellata eſt. Vñ & matres ſæpe virgines dñr. Virg. de paſiphae quæ triũ liberor̃ mater erat. Ah virgo infœlix q̃ te demẽtia cœpit? Nunc vero virgo gñis cõ. & tã ma=trẽ q̃ fœminã ſignificat rei venereæ exptẽ: ſicut mu=lier a mollicie dr̃ q̃ amplius virgo non eſt. Ci. Ob=iurgãtibus q; ſexagenari⁹ popliã virginẽ duxiſſet. Cras mulier erit iqt. Vlp. Q; ſi ego mẽ virginẽ eme re putarẽ cũ eſſet mulier. emptio nõ valebit vereres etiã oẽ icorruptũ & itactũ virginẽ dixerũt. Ci. phĩa caſta verecũda icorrupta. virgo. Et Aug. ſaluã vir ginẽ dixit q̃ nondũ cibo potuq; corrupta fuit. dicit eñ q̃ta ſit orandi differẽtia inter vacuũ ventrẽ & re fertũ: inter rubẽtẽ faciẽ & ora pallentia: inter ſaliuã virginẽ & labra crapulis diſſoluta.

¶Virguncula diminutiuum accipit ꝓ parua puella & ꝓ parua virga.

¶Virgineus a.um. q d̃ eſt aut fuit virginis.

¶Virginalis & hoc virginale: quod eſt dignũ virgi ne q̃uis & ꝓ virgineo q̃ñq; accipiat. Quale eſt illud Deus qui virginalẽ aulã beatę mariæ in qua habita res eligere dignatus es.

¶Virtus a viro dicta eſt & ꝓprie fortitudinẽ ſignifi cat q; viri maxime fortitudo ſit: ſiue q; vir fortis dr̃ Virg. Tunc pudor incendit vires & conſcia virtus. Lact. li. de opi. Vir noĩatus: q; in eo maior vis eſt q̃ in fœmina. Et hinc virtus nomẽ accepit. Vñ cũ vi=rũ dicimus no tam ſexũ ſignificamus q̃ robuſtũ & fortẽ. Viri eñ ꝓpria virilitas ẽ & robur. Et tũc diffi=nitur virtus q; ſit pferẽdor̃ malor̃ fortis atq; inui cta patiẽtia. Q̃ñ aũt fortitudo cæteris virtutib⁹ ex cellit: factũ eſt vt rectæ animi affectiões virtutes ap pellẽtur. Sic quicquid vitio contrariũ eſt: virtus dr̃ q̃ ſic diffiniri ſolet. Virtus eſt affectio animi cõſtans coueniensq; laudabiles efficiẽs eos in quib⁹ eſt & ip ſa ꝓ ſe ſpõte: ſepata etiã vtilitate: laudabilis. Hor. Virtus eſt vitiũ fugere & ſapietia prima. Ariſtoteles Virtus eſt hĩtus electiuus in mediocritate cõſiſtens. Sene. Virtus nõ aliud q̃ recta rõ eſt. Aug. li. iiii. cini. dei. Virtus a veterib⁹ diffinita eſt. Ars bene rectęq; viuendi. Vñ ab eo q; græce αρετη dicitur virtus no mẽ artis latinos traduxiſſe putauerunt. Virtutẽ anti qui dcã fecerũt. quã Aug. Nõ eſſe deã: ſed donũ dei aſſerit. Lucil. de virtute. Virtus albini eſt p̃tiũ perſol uere verũ Virtus eſt hoĩ ſcire id q d̃ quęq; habeat res Virt⁹ ſcire hoĩ q dnãv tile q d ſit honeſtũ Quæ bona q̃ mala: itẽ q d̃ inutile turpe inhoneſtũ. Virt⁹ q̃rẽdę finẽ rei ſcire modũq; Virtus diuitiis pretium ꝓ ſolue re poſſe Hoſtẽ eſſe atq; inimicũ hſtium morũq; ma lorũ. Cõtra defenſorẽ hoĩum morũq; bonor̃ Hos magnificare his bene velle his viuere amicũ. Com=moda prętera patriæ ſibi prima putare Deinde pa rentum tertia iam poſtremaq; noſtra. Aliq̃n vir=tus dicitur vis illa qua res cui⁹ eſt virtus ꝓfecta red=ditur. Ci. lib. v. de fi. At q; in ſenſibus eſt & ſua cuiq; virtus. Aliq̃n ꝓ ope & auxilio. Plau. Deũ virtute eũ dẽ hoſpitio accipiam. Aliq̃n ꝓ merito. Idẽ. Q uę in ꝓba eſt merx p̃tiũ ei ꝓ virtute vt veniat.

¶Viriatus magnan̄ viriũ. Lucil, Contra flagitium

neſcire bello vinci a barbaro viriato ānibale. Et viriat⁹ Luſitanoꝝ ducis nomē: q̄ vir calliditatis acerrimæ fuit q̄ppe q̄ ex venatore latro: ex latione ſubito dux atq; impator factus romanos exercit⁹ contriuit: ſed tandem ſuoꝝ fraude interfectus eſt. Hinc Viriatiuū bellū dictum eſt.

¶ Viridis & hoc viride a Vigore dī. Vnde dicimus virides plātas q̄ nōdū atuerūt & in vigore ſuo ſunt. Et q̄ñ in his herbaceus color eſt: eū etiā colorē viridem dicimus. Vnde Virg. Iā ſenior: ſed tarda deo viridiſq; ſenectus.

¶ Vireo es, viridis ſum. Virg. li. vi. Quale ſolet ſylvis brumali frīgore viſcū Fronde virere noua. Hinc vireſco viridis fio. & ſic primam corripit. Sta. lib. i. ſyl. Exuit atq; alios melior reuireſcit in annos. Hic etiā Euireſco: q̄d eſt ſine viriditate fio. Var. Atq; ex ſanguinibus dolore euireſcat colos. Interdū vireſcere. i. maioꝝ viriū fieri. Et ſic prī. pducit verius in poematis. hic creſcūt ai vireſcit vulnere virus.

¶ Virido as. viridē facio: a quo viridās quod eſt viride. Ply. Viridātiū & alia plura ſunt gña.

¶ Vīror & viriditas ſunt eiuſdē ſignificationis.

¶ Viridariū locus in quo ſunt herbe & plātæ virentes & amœnitate refert⁹. Sue. in Tibe. Militē p̄torianum ob furreptū e viridario pauonē capite punuit

¶ Viretū locus viriditate plenus: vel ipſe herbę virētes. Col. li. xii. Ficus neq; nimiū vireta neq; nimiū matura legi debet & in eo loco expādi qui toto die ſolē accipit. hic vireta. i. viridia & male matura accipit. Hiero. in Geñ. Quæ in paſtu paludis vireta carpebant.

¶ Viridia etiam dñr prata ſeu horti arboribus conſiti voluptatis cauſa compati.

¶ Viridicatus a. um. Ci. ad. Q. fratrē. Equidē hoc q̄d melius intelligo affirmo mirifica ſuauitate tevillā habiturū piſcina & ſalientibus additis palæſtra & ſylua viridicata.

¶ Virga dicta eſt q̄ vim gerat ligando verberando vel a quo noīe fiunt tria diminutiua. ſ. Virgella: Virgula & Virgūcula. Sed virgula etiā linea dī. Et virguncula puella.

¶ Virgeus a. um. q̄d eſt factū ex virgis. Virg. lib. i. Ge. Virgea p̄terea Celi vilisq; ſupellex. i. vata de vimine facta.

¶ Virgulata ſeu virgata veſtis vt Iul. pol. inquit: dicebāt tunica in qua intexebāt virgę purpureæ: hoc eſt lineæ: quas gręci φαραφους. Sed eas veſtes grāmatici interpretantur purpureas: q̄ vergæ gallicꝝ lingua dicāt purpura. Virg. li. viii. Virgatis lucēt ſagulis

¶ Virgultū multitudo virgarū pullulantiū. (gulis.

¶ Virgidemia collectio virgarū ob verbera: aut ad aliquid vincēdū. Var. in Aga. Quid triſtiorē video te eſſe ſan ideo quia ſcapulæ metuunt Virgindemiā

¶ Virgilius mātuanus poeta celeberrimus Marōe maiaq; natus q̄ primum apud latinos inter poetas obtinet locum. Sed ſunt ex recētioribus: qui vergiliū nō virgilium ſcribi debere autument.

¶ Virus indeclinabile & generis neu. q̄d & virus viri apud antiquos ſicut vulgus vulgi dicit. Lucr. Liquit enim ſupra tætri primordia viri. Et ꝓprie ſignificat aſpitatē odoris homine iam adulto. Quippe talis odor in puero non eſt: nec ante coitum mulieris. Ply. Prodeſt & ad virus alarū. Idē. Signū eſt vernis tēporibus odoris virus. Aliqñ ſignificat aſperitatem ſaporis. Idem. A qua marina vetuſtate virus deponit. i. amaritudinē illā & ſalſedinē. Idem. Virus mali medici. i. acor & amaritudo. Aliqñ aſperitatē coloris. Idem de ſanguine purpuræ. Tum ſupaddit tum decoquitur virus. Aliqñ genitutā. i. humorem qui e genitalibus fluit. Idem. Virus vetrinum a ſcropha a coitu exceptū prius q̄ terrā attingat grauitatē aurīū ꝓdeſt. Aliqñ virtutē naturalem. Lucre. lib. ii. Concocto ſuoq; ſuo contractus perdere viro. Ply. de magnete. Sola hac materia virus ab eo lapide accipit retinetq; longo tempore aliud appendens ferrū. Aliqñ virorem ſeu hærbas virentes. Sta. lib. i. ſyl. Atq; omne benigne Virus odoriferis arabū q̄d crescit in aruis. ¦ Plærunq; virus ꝓ veneno ponit. Vir. Ille malū virus ſerpentibus addidit atris. Hinc viroſus a. um. de quo ſupra.

¶ Virulentus qui eſt plenus veneno. Gel. Vt ſerpentium virulentoꝝ domitores ſint.

¶ Vis huius vis actō vim. Plt vis actō vis vctō vis Sal. li. iii. hiſt. Male iam aſſuetū ad oēs vis cōtrouerſiarū. Ponit aūt vis ꝓ virtute. Sal. Sed omis noſtra vis in aio & corpore ſita eſt. Aliqñ ꝓ poſſibilitate: ſeu fortitudine. Virg. Non ea vis aio nec tanta ſuperbia victis. Aliqñ ꝓ violentia. Idē. Fit via vi rapiūt Hinc Violo as. Aliqñ ꝓ multitudine ac copia. Liui. Magna vis ex ſicilia aduecta. Sal. Secunda tempeſtate ex ponto vis piſcium erupit. Aliquando pro celeri impetu.

¶ Viſcus viſci & Viſcū glutinū quod ad aucupiū pertinet. Nā viſco ꝓpter eius tenacitatē aues captant. Hora. in ſer. Sūmus ego & ꝓpe me viſcus turtinus. Aug. li. de verbis dñi. Amor rerū terrænatū viſcū eſt ipūaliū pœnaꝝ. Et viſcū antiq dicebāt eſſe ræte. Hinc fit Inuiſco as. q̄d eſt viſco inficio. Viſcoſus a. um. q̄d eſt tenax. Dicitur etiā viſcidum.

¶ Viſcus viſceris caro nō tm̄ ītestina: ſed q̄q̄d ſub corio eſt. i. caro q̄ eſt inter oſſa & cutē: vñ & viſceratio dī cōuiuū de carnibus factū. Virg. Tergora dirī piunt coſtis & viſcera nudant. Amb. Oſſa oia tenui operta ſunt viſcere. Hinc Euiſcero as. quod eſt viſcera extraho. Virg. li. xi. Compreſſaing tenet pedi buſq; euiſcerat vncis.

¶ Viſcerari veteres dixerūt carnē populo diſtribuere & Viſceratio crudę carnis diſtributio: quæ fieri ſolebat vel in ſolēni feſtiuitate: vel in funere alicuī⁹ excellentis perſonę. Gel. Tum in albano viſceratio latinis data. Liui. li. viii. Et populo viſceratio data a M. Flauio in funere matris. Ser. Viſceratio eſt caro a viſcere noīe dicta.

¶ Viſceratim aduerbium ſignificat ꝓ viſcera. Enn. Diſſipat viſceratim membra.

¶ Viſo is. ad videndū eo. Ci. ad atticū. Cupio equidem & iampridem cupio Alexandriā reliquāq; ępyptum viſere. i. ad videndum ire. Ter. in ecy: Non viſam vxorē pamphili cum in ꝓximo ſit ægra? Illud vero in an. Id viſo tune an illi inſaniant: exponit Do. ad videndum venio. Aliqñ ponitur ꝓ video tantū. Præſertim qñ iungitur cum eo is. aut venio. Plau. iru. Nūc huc ad Veneris fanū venio viſere tē diuinā facturū ſe dixerat. Ter. in ecy. Poſtq̄ accerſiuit ſæpius: ægram ſimulant mulierē: noſtra illico it viſere. ad eā admiſit nemo. Et in phor. Vultis ne eamus viſere. In compoſitis etiā. Ter. in an. Reuiſo quid agant. Redeo inquit Do. vt videā quid agant Et in adel. Hera ego hīc ad hos ꝓuiſam q̄ mox virginem accerſāt. prouiſo inquit duas res ſignificat

ꝓcedo & video. Plau. in Mene. Prouiſam quã vox vir meus redeat domũ. Similiter qñ gra cã ſtudio & hmõi ũgunt gerũ diuo. Sal. Multi aũt qui e caſtris viſend aut ſpoliãdi gra ꝓcefferãt voluentes hoſtilia cadauera amicũ alij: ps hoſpitẽ: ps aũt cognatos reperiebãt. Ter. in hecy. Ne mittas quidẽ viſendi cã quẽq. Verg. Vndiq; viſendi ſtudio troiana iuuẽtus Circũfuſa ruit. Ex quibus dat intelligi hoc vebrũ nõ eẽ deſyderatiuũ: ſicut multi putãt ſed magis excitatiuũ. Nã ſi viſendi ꝑ deſyderio vidẽdi in iſtis ſumeret: ſenſus eſſet ineptꝰ: ex gra cã ſtudio: q̃ cũ ꝑ deſyderio capiãt ſupflua forẽt. A viſo fiunt cõpoſita circũuiſo: Inuiſo: puiſo. reuiſo.

¶ Viſito as. frequẽtatiuũ eſt a viſo: a quo fit viſitatio: q̃ ꝓprie ad officiũ ptinet. Plaut. in cur. Ibi me iterrogat in epidauro lyconẽ trapezitã ſi noueris dico me nouiſſe: quid lenonẽ capadocẽ: ãnuo viſitaſſe. hic viſitaſſe ꝑ ſepe vidiſſe capiẽ: ſicut in epi. Noſcito hãc: nã videor: neſcio vbi me vidiſſe priꝰ Eſtne ea? an nõ eſt: quã aius ret meus. Dij boni vi ſitaui antehac: certe ea eſt.

¶ Viſus us. & viſio ipſe vidẽdi actus: ſicut guſtus ꝓ actu guſtãdi. Verg. Horrendũ viſu. Ponit interdũ ꝓ eo qd videt. Idẽ li. iij. Rite ſecũdarẽt viſus. Viſiones etiã phantaſię dñr. Quintil. Quas phantaſias greci vocãt: noſ ipſi viſiões appellemus per quas imagines rerũ ꝑſentiũ ita repſentant aĩo: vt eas cernere òculis ac pñtes habere videamur. Præterea viſa ſomnia dicunt & nocturna ſiue etiã diurna phantaſmata: q̃ etiã vigilãtibꝰ apparẽt. Vergi. Hoc viſum nulli nõ ipſi effata ſorori eſt.

¶ Viſum eſt faciendum facere: modus dicendi: vt viſum eſt facere: vt te admonerẽ: quod eſt putaui te admonendum.

¶ Vita a viuo is. & mõ aĩam ſignificat ſine qua nemo viuit. Et hęc triplex eſt. Seminalis q̃ & vegetatiua dr: & nobis cũ arboribus cõis eſt. Senſualis: q̃ cũ pecoribꝰ. Intellectualis q̃ cũ ſolis angelis. mõ denotat mores. Ci. li. ij. ad herẽ. Deinde vita hois ex añactis ſpectabit: mõ alimentũ ſeu victũ. Teren. Eadẽ qppe hõ tã grãdior cui opera vita erat. mõ ſpatiũ viuẽdi. Aug. li. v. con. Vita hæc miſera eſt: mors incerta: ſi ſubito ſurrepat: quõ hinc exibimus. modo fortunã. Terẽ Nã tua quidẽ hercle hęc vita certe expetẽda atq; optãda eſt: Variat in plũ. Ci. Serpit per oĩum vitas amicicia. A vita fit euitari: quo vſus eſt Cic. in tuſ. Q.

¶ Vita viuere ſecundũ ſcripturas inquit Amb. ad mirabilẽ quãdã illã vitã beatã ſignificat: & hũc viuẽdi vſum: ſpirãdiq; munus cũ beatę vitę gra veluti cõiunctũ: & quadã ptícipatiõe pmixtũ demõſtrare videt. hoc eſt eĩ vita viuere: beatę vitę actꝰ hẽc in iſtius corporis vita. Cõtra aũt morte mori: quid aliud niſi cum morte corporis deformitatẽ ſignificat moriẽtis? Cuius & caro cõmuni viuẽdi munere defraudet: & aĩa vitę ęterne vſum hẽc non poſſit. Eſt & qui vita moritꝰ: vt q viuit corpore ſed actu moritꝰ ſuo: quales ſunt de quibus ꝓpheta ait. Deſcẽdãt in infernũ viuẽtes: & illa de qua apoſto. dicit: Quoniã viuens mortua eſt. Morte viuere dicũtur martyres: qui vtiq; moriunt vt viuant: Moritur caro. ſed viuit gratia mortuorũ.

¶ Vitta per duplex tt. ſignifi. ligamentũ capitis.

¶ Vitalis & hoc vitale: q̃d vitã pſtat. Vitalis vero ſubſtantiuũ propriũ nomẽ eſt.

¶ Vitellus a vita dictus eſt oui pars rubra: q̃ ex eo viuat pullus. Ipm eĩ animal ex albo liquore oui corporat cibus eiꝰ in luteo. hoc eſt in vitello. Hor. in ſer. Quatenus ima petit voluẽs aliena vitellus. Mart. Cãdida ſi croceos circũfluit vnda vitellos. Vitulus vero bos nouus dicitur.

¶ Vitis a vino dicta ẽ: q̃ ferat vinũ. Var. Et vitis eo q̃ inuitet ad vuas ꝑcipiendas dicta primo videtur. Erat & vitis geſtamẽ cẽturionis nõ carnificis: aut lictoris. Honorificẽtior eĩ pœna q̃ a cẽturiõe q̃ q̃ a lictore eſſet illata. Iuue. Nodoſam poſthæc frãgebant vertice vitẽ. Si lentus pigra munire caſtra dolabra.

¶ Vitiarũ vitiũ ſeminariũ. Col. lj. iiij. Vitiariũ nec; ieiuna terra nec; vliginoſa faciendũ eſt. ſuccoſa tñ ac mediocri potius q̃ pingui: & paulo ſupra. Cui vineta facere cordi eſt ꝑcipue caueat ne alienę potius curę q̃ ſuę credere velit: neue mercet viui radicẽ: ſi gñs ſurculi ꝓbariſſimũ domi cõſerat faciat; vitiariũ: ex quo poſſit agrũ vineis veſtire. Et vitiariũ locus in quo ſunt vites ſicut pomariũ vbi ſunt poma. Var. li. i. de re ruſ. Ideo in vitiario primit cum exit vitis tota reſecari ſolet: vt firmiore ſarmẽto e terra exeat: atq; ĩ piẽdis colibꝰ vites hẽat maiores

¶ Viticula dim. a vite. Verg. in diris. Dulci nãq; tu met nondũ viticula baccho.

¶ Vitiſcere eſt vitẽ facere. Col. li. iij. Reliquas gẽmas q̃ in terrã abſcõdunt: exceptis quattuor imis fac adradas ne in ſumma radice vitiſcat.

¶ Vitigineus a. um. qd ex vite fit: vt vitigineum ſimulachrũ.

¶ Vitiſator pe. c. q vites ſerit: Quo noie dictꝰ eſt ſaturnꝰ. Ver. Vitiſator curuã ſeruãs ſub imagine falcẽ.

¶ Viticulus capreolus vitis. Ply. Frutex folio (cẽ. hederę minus: tñ longis viticulis.

¶ Vitex ſalicis gñs: ex quo vaſa viminea fiunt.

¶ Vitilia dñr q̃cũq; ſic lẽta ſunt: vt cõmode flecti poſſint. a vinciendo dicta: vt vitex: vitis. vimina viticulę. Plyn. li. vix. Cucurbita oĩmõ faſtigiat vaginis maxime vitilibus. Idẽ. Non multũ a ſalice vitiliũ vſu diſtat.

¶ Vitula dea q̃ lętitię ꝑ eſſe putabat a Ro. Et vitula vacca viridioris ętatis. Verg. Ego hãc vitulam ne forte recuſes Bis venit ad mulctrã, &c. depono.

¶ Vitulus a vitulãdo. i. laſciuiẽdo: q nõ mõ de bobus genitas ſed etiã ex aliis q̃ drupedib ꝰ maioribꝰ Ply. de elephãtis. Atq; ita ſalutato ſydere ĩ ſyluas reuertunt vitulorũ fatigatos ꝑ ſe ferẽtes. Verg. ad equos tranſtulit Ilã vitulos hortare viamq; inſiſte domãdi. Quinetiã ex piſcibꝰ. Ply. de balenis. Irrũpũt orcę in ſecreta & vitulos earũ ac fœtus lacerãt morſu. Vitulus etiã nomẽ piſcis ẽ: ſiue potius maris belua corio & pilis tecta. Quę & phocas dr Parit in terra pecudũ more: vituli aũt nomẽ accepit: q; illi in ſomno mugitꝰ ſit: nullũq; aĩal (teſte Ply.) grauiore ꝑmitur ſomno.

¶ Vitiligo totius corporis vitiũ eſt. nã vitiligine faciunt diuerſi coloris maculæ p oĩa mẽbra diſperſæ. Dicta vitiligo vel a vitro vel a vitulo ꝓpter eius mẽbranę cãdorẽ: qua naſcit muolutꝰ. Et hãc maculã greci alphon: vñ nos albũ dicimus appellãt: vt inquit Feſtus allegans Lucili. Hæc odioſa mihi vitiligo ẽ: vñ dolet mqt. Sed Cęl. vitiligine dicit eẽ hętbã q̃ alphos dr: q̃ alba cũ & alia quoq; ſint guttis diſpſa: q̃ melas a colore nigro dr. vtraq;

Cõ.

tñ ſerpſit. Ob hanc igit ſimilitudinũ vitiligínẽ magis dictã puto. Nõ eñ hęc herba ſiue virgultũ; vt ait Feſtus a vitulo vel a vitio: ſed a vite nũcupaſ: cuius nature eſt vt ſine adminículo ſtare nõ poſſit de morbo ſic meminit Apu. in magia. Cũ caro in humorẽ craſſum & ſpumidũ inimico igni colliq; facit & ſpũ in idẽ parto ex cãdore cõpſſi aeris albi da & hũida tabes fluit. Tetra nãq; tabes ſi foras e poris ꝓſpirauit maiore de decore q̃ noxa diffũdit pectoris primorẽ cutẽ vitiligine inſignit & oĩbus maculationibus cõuariat Ply. li. xx. Ferũt eos q quotidie edũt cappari paralyſi nõ piclitari: nec lie nisdolo- ꝺ. radix ei vitilagĩes albas tollit. Martianus li. iij. linguę vitiligínẽ dedit per quandã ſimilitudínẽ cũ inqt. Scabros dẽtes vitiligínẽq; linguarũ: quas in ſola equidẽ ciuitate cõtraxerat.

¶ Vitiligo as. pen. cor. oſtrigilo/carpo/crimínor mordeo. vñ vitilígatores dicti ſũt obtrectatores ex vitijs: & litigatoribus cõpoſita dictio. Plyn. in ꝓlogo. Scio ego quę ſcripta ſunt: hęc ſi palã, ꝓferãtur/multos fore qui vitiligent.

¶ Vitulari veteres vſurparũt ꝓ voce lętari. Et vitulãtes dñr lętãtes: & vitulatio lætitia: qm̃ eã verã vitã putabãt q̃ĩ ſũma lętitia ac trãq̃llitate degeret Hinc viuere ſępenumero ponit ꝓ lętã vitã agere.

¶ Vito as. caueo: cui⁹ cõpoſita ſunt deuito: euito: perfecte vito. Lact. Si hoĩem pœnitentẽ cautũ ac díligẽtẽ facit ad euitãd a peccata in quę ſemel fraude deciderit. & habent pen. cor.

¶ Vitabũdus idẽ qđ vitans. Salu. Mari⁹ vitabundus claſſem hoſtium ad oppidũ peruenit.

¶ Vitiũ ꝓprie dr̃ qđ virtuti ogponit: a vito: q; vitandũ ſit ac fugiendũ. Sene. Si qđ vitij cõmiſit. Aliq̃ dr̃ error. Ply. Líbrũ vitijs plenũ. Aliquando morbus: q̃uis ab inuicẽ ſeparent: q; morb⁹ ſit habitus quidã cõtra naturã q vſum rei facit deteriorẽ: vt febris: inſania. Vitiũ vero ꝓpetuũ corporis impedimẽtũ: vt cæcitas/claudicatio/vecordia Et nõ ſolũ in hoĩe/ſed in alijs quoq; rebus dr̃. Cic. pęto. Si nihil ẽ in parietibus aut tecto vitij cætera mihi ꝓbabunt. Põt tñ q morboſus ẽ etiã vitioſus dici: ſed nõ ecõtrario. Equ⁹ mordax & calcitroſ⁹ vitioſus nõ morboſus eſt. Claud⁹ vero aliquo actu factus & morboſus & vitioſus dici poteſt.

¶ Vitio dare eſt culpare: vituperare. Teren. in an. Nunc quam rem vitio dent quęſo aĩaduertite. Et paulo poſt. id iſti vituperant factũ.

¶ Vitioſitas (vt Ci. li. iiij. tuſ. inquit) eſt habit⁹ aut affectio in tota vita inconſtans.

¶ Vitioſi magiſtratus dñr vitio creati. Vñ apd Liuiũ legimus expugnatũ eſſe: vt vitioſus dictator ꝓ augures fieret. Ci. in phil. vitioſum cõſulẽ appellat. hoc eſt vitio creatũ ex augurũ diſciplina. Q ñ eñ comitia Romę hẽbant cã magr̃atuũ creãdoꝝ ſolebant augures de cœlo ſeruare ſi aut fulmen vidiſſent aut tonitrua audiuiſſent. Qua re per augures nunciata illi magiſtratus vitio creati eſſe dicebantur: & ita ſe abdicare cogebantur.

¶ Vitio as. corrũpo/deſtruo. Lac. li. vij. Aer vitiabit ac corrupt⁹ & peſtilẽs fiet. Plau. in ꝓlog. Aul. Ei⁹ filiã lyconides vitiarat. Nã vitiatã virginẽ dicim⁹ cũ pudicitiã amiſit. et vitiare ẽ fœdare. Apul. Vtroq; oculo vitiat⁹. Hic corpe vitiatos dicim⁹ q cęci vel manci/vel claudi nati/factive ſũt. Hinc vitiatio violatio/corruptio/vitioſitas vero vitiũ dr̃.

¶ Vitupero as. vitio aliquid do: quaſi vitiũ paro. Ter. Id iſti vituperãt factũ. Hinc vituperatio: quę ſi cũ verbo venio vel ſimilibus iungaſ: paſſiue accipitur. Ci. Vt ꝓpter eũ in ſermonẽ hoĩum: atq; in tantam vituperationẽ veniret.

¶ Vituperiũ idẽ qđ vituperatio. Ci. Vel etiã a vitio dictũ vituperiũ.

¶ Vituperones qui & vituperatores.

¶ Vitrum materia trãſlucida: quę ex arena & cinere fieri dicitur.

¶ Viuo is. xi. ctũ. quaſi viz & vigorẽ hẽo: qđ licet abſolutũ ſit: dicimus tñ qñq; viuo fœlicẽ vitã. Interdũ viuere ẽ lętã vitã agere. Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt cõuiuo: vñ & cõuiuiũ. peruiuo: qđ eſt vſq; ad finẽ viuo. Plau. in cap. Etiã ſi ſi peruiuo vſq; ad ſũ mã ętatẽ: tñ breue ſpatiũ eſt: pferũ di q̃ minitas. reuiuo: a quo reuiuiſco rurſus viuus fio. Superuiuo. Hiero. in exo. Si vno die vel duob⁹ ſupuixerit nõ ſubiacebit pœnę. Huius verbi frequẽtatiuũ eſt victo as. a quo fit victito as.

¶ Viuere in diẽ dñr q quotidie parãt noua cibaria nihil reſeruãtes: nec recõdito vtunt. hodie appetẽtes hoc: cras illud. quorũ varia ẽ vita & victus. Ci. li. v. tuſ. Nos indiẽ viuimus. Col. li. iiij. Nec prouidẽt futuro tpi: ſed quaſi plane in diẽ viuant ſic imperãt vitibus & eas ita multis palmitibus onerãt. vt poſteritati non conſulant.

¶ Viuus a. um. qđ vitã habet: quãdoq; ponit pro naturali. Verg. li. ij. geor. Et viua ſua plantaria terra. Q ñq; pro eo qđ vim aliquã habet: vnde viuũ lapidẽ dicimus ignitum: q; vim habeat emittendi ignẽ. Q ñq; ꝓ valido ac vehemẽti. Verg. Paulatim abolere ſichẽũ Incipit & tẽtat viuo ꝓuertere amore Hinc ſemiuiuũ: qđ mõ ſignificat ſemimortuũ: mõ debile ac vigoris exigui.

¶ Viuax validũ: vigoroſũ. diu viuens: & qđ abſumi nõ põt. Hinc viuacior viuaciſſimus: viuacitas quę eſt vigor ac robur: & viuacia ę.

¶ Viuidus a. um. quaſi viuũ. Prop. Quattuor artificis viuida ſigna boues. quaſi ſpirãtia atq; viuantia. Alias integrũ. Plau. in ru. Nõ vides me referre viuidũ ręte ſine ſquãmoſo pecu. legit & vuidũ.

¶ Viuarium locus in quo vel aues: vel piſces: vel feræ continentur: quę ad victum dumtaxat pertinent. Plynius. Oſtrearum viuaria primus. Sergi⁹ orata in Baiano inuenit: Idem leporarium dicitur & roborarium. Proprie tamen piſcinæ vbi piſces continentur: ſicut apiaria loca in quibus aluei apũ tenentur: quę meliſſonas & mellaria nominantur

¶ Viuiradix vitis quę cum radice ſeritur: quaſi viuam radicem habens: a d differentiam maleoli: & talearum. Plyn. In arido ſolo viuiradix quoq; fruſtra ſeritur. Colu. Sationis autem duo ſunt genera maleoli vel viuiradicis.

¶ Viuerra animal paruum quidem ſed magni vigoris. Muſtella ruſtica dicit: vt ait Strabo aphrica importata. His vtuntur adoleſcentes ad extrahendas de parietum nidis auiculas. Græce dicuntur γαλη. Ariſtoteles libro nono de animalibus. In prodoſelena via interiacet: cui⁹ vltra alterum latus gignitur gale, circa alteꝝ gigni nõ põt. Ply. In prodoſelena inſula viã muſtellę nõ trãſeũt. Et aliud muſtellarum ſylueſtriũ gen⁹: quę lõge domeſticis maiores ſunt. a grecis Ictides vocant. Ariſto. Ictis ſylueſtris muſtellę genus ẽ magnitudine

melitẽſis catelli:ſed pilo facie albedine partis ſnfe
ctioris & mo⁊ aſtutia muſtellę ſimile eſt.mãſueſcit
maiorẽ imodũ officit aluearibus. Genitale et⁹ oſ=
ſeũ eſt. Sed ſilueſtriũ quoq⁊ muſtellar⁊ duo genera
ſunt.alterum ſub ventre ruffeſcit. martem appel=
lant.Mar. Venator marte ſuperbus adeſt. Alterũ
candidius & viuerra vocatur. Plyn⁹.Magna pro
pter venatũ eorũ viuerris gr̃a ẽ:ſ̃mittũt eas in ſpe
cus qui ſunt multiformes in terra:vñ & nomẽ aĩa
li.ſ.cunicul⁹.Vtrũq⁊ gñs greci ραλαϲ αρμαϲ
noſtri ſylueſtres muſtellas nuncupant.
¶Vix aduerbiũ ſignificat cũ vi ac difficultate: &
labore.Verg.li.2.geor.Vix humiles apibus caſias
roreq⁊ miniſtrat. Terẽ.Vix retraxi filiũ ab amore
ancillę. Aliquãdo ad tempus.Verg.Vixe conſpe
ctu ſiculæ telluris in altũ Vela dabant leti.i.ſtatim
Idem. Et quos ſidonia vix vrbe reuelli.i.nuper.
Aliquando ponitur pro non.Luc.Carcer vix car
cere dignus.Ouidius. Vix Priamus tanti totaq⁊
Troia fuit.
¶Vixtandem ſignificat poſt multum temporis.
Ci.Appio pul.Vixtandẽ legi lr̃as dignas Appio
Verg.Vixtandẽ Ithaci magnis clamoribus actus
Cõpoſito rupit vocẽ.
¶Vlcus eſt tecta & clauſa malignitas.Eſt em̃ ſani
es cõcreta intra cutẽ latitãs:q̃ vt ꝓpere abrupta cu
te erũpat emplaſtris ſupne alligatis ſolet cõfoueri
Verg.lib.iii.geor.Cꝫ ſi quis ferro potuit reſcinde
re ſummũ Vlceris os:alitur vitiũ viuitq⁊ tegendo.
Vulnus vero eſt hyãs patẽſq⁊ aptura corporis ictu
facta:vlcera capitis manãtia ſunt:quę greci αχω
ραϲ vocãt imperitũ vulgus termã. Quidã hoc
nomẽ aſpirandũ putant:q̃m a græco originẽ tra=
hat. Illi em̃ ελκοϲ helcos dicunt.
¶Vlcero as.pe.cor.dilanio:& quaſi vlcus facio.
Hinc exulcero vlcus dilanio.Col.li.viij. Fere aũt
per ęſtatẽ ſic muſcis aures canũ exulcerant ſępe vt
amittãt.per tranſlationẽ ſignificat.exaſpero:exa
cerbo. Ci.Ita mihi aĩum exulcerauit.
¶Vlciſcor eris.vltus.vindico & iniuriam nõ im=
punitam relinquo.
¶Vlex frutex roris marini ſimilis aſp au⁊ retinẽs
¶Vligo pe.pro.terrę humor ex ea nũq̃ recedens:
vñ vliginoſus ager qui tẽp eſt humidus.Humi=
dus quĩ aliq̃n ſiccaſ.Var. Solũ oportet eſſe erude=
ratũ & ꝓcliuũ:vt euerri facile poſſit ac fieri purum.
Nõ em̃ ſolũ ea vligo lanã corrũpit ouiũ: ſed etiã
vngulas ſcabras fieri cogit.
¶Vllus aliqs quaſi vnus aliquis:qđ nom̃ nũq̃ af
firmatiue ponit.Neq⁊ em̃ dicimus vllus hõ currit:
ſicut aliqs hõ currit:ſed ponit vel negatiue vt nõ
eſt vllus q currat:vel interrogatiue:vt eſt ne vll⁹
q currat:vel ſubiũctiue:vt ſi vllus me vocabit:ſta
tim veniã. Ab vllus fit cõpoſitũ nullus.
¶Vlna cubitus ſeu brachiũ q̃tum vtriuſq⁊ manus
extẽſio.Vlna inquit Ser.in buc.ꝓprie eſt ſpatium
inq̃tũ vtraq⁊ extenditur manus. Dicta vlna απο
τωμωλενων.i.brachijs.licet Sue.vnũ cubitũ ve
lit eſſe tantũmodo.
¶Vlpicũ pe.cor.greci appellauere gñs allii gran=
dius inter pulmẽtaria .ruris auctores. Ply.& Col.
Quidã vlpicũ vocant alliũ punicũ. Greci autẽ α=
φροσκοροα appellãt lõge maioris vis q̃ alliũ. Pla.
in pe. Tu aũt plenior allij vlpici q̃ romani remiges
Col.Luna ĩfra terrã ſit qñ alliũ vl vlpicũ ſerim⁹ vl
ĩ tabulatũ reponim⁹. Sic.n.neq⁊ acerrimi ſaporis
exiſtere neq⁊ mãdentiũ halit⁹ inodorare exiſtimãt
¶Vltra ꝑpoſitio eſt cũ actõ deſeruit & nõ niſi ſe pa
ta inuenit.Cuius elegãtiã oñdit Sal.in Iug.Mau=
riq⁊ vanũ gñs:vt alij aphricę cõtendebant antipo
das vltra ęthiopiã cultu perſatũ & iuſtos & egre=
gios agere. Aduerbiũ eſt cũ ſine caſu ponit:vt af
fidue lego nihil vltra faciẽs. Et tũc ex ſe facit vlte
rior & vltimus. Fit autẽ vltra ab vls quo veteres
vtebantur:ſicut citra a cis.
¶Vltra famã.i.opinionẽ ſignifi. pq̃ multũ: ſicut
intra famã qđ eſt huic cõtrariũ. Quintil. Hortẽſij
ſcripta tantũ intra famã ſunt.
¶Vltimus pe.cor.ab vltra idẽ eſt qđ poſtremus.
Aliqñ eriã dr̃ primus. Verg.li.viij. Tu ſanguinis
vltimus auctor. Dictus vltimus q⁊ vltra oĩa ſit ſi=
ue ante reſpicias:ſiue retro.
¶Vltro ab vltra fit & ſignificat vltra ſine inſuper
Verg. Et miſereſcimus vltro.i.vltra id qđ rogauit
ꝓſtitim⁹. Interdũ ſignificat ſine req̃ſitione:vt vl
tro ad te veni.i.nõ req̃ſitus:ſed ſpõte veni. Inter=
dũ praue ac peruerſe:ſeu verſa vice:aut prior. Te
ren.in adel. Nili me in illo credidiſti eſſe hoĩum nu
mero:quia ita ſibi putãt fieri iniuriã vltra ſi quã fa
cere ipſi expoſtulant & vltra accuſant.
¶Vltrocitroq⁊ ſignificat id qđ vulgo dicitur/huc
& illuc:& tam in factis q̃ in dictis dicit.Quintili.
Iuuenis ſicut ſolet vltro citroq⁊ cõmeare.Ci.Mul=
tiſq⁊ verbis vltrocitroq⁊ habitis ille nobis cõſum
ptus eſt dies.Quidã in hac ſignificatione vtunt
ſurſum & deorſum. Ter. Sex ego te totos Parme=
no hos mẽſes quietũ reddã ne ſurſum deorſum ve
curſites. Tractũ ab athenis:cuius portus in imo
vrbs vero in editione loco ſita eſt.
¶Vltroneus a.um.idem quod ſpontaneus.Hie=
ronymus in exod. Ab homine qui offert vltrone
us accipietis eas.
¶Vlubrę ciuitas in Italia.Hor. Eſt vlubris aĩus ſi
te non deficit equus.
¶Vlula pen.cor.auis a fletu denominata.hoc eſt
απο του ολολιζειν:qđ eſt vlulare & flere.Verg.
Certent & cygnis vlulę.
¶Vlyſſes fuit filius laertę regis ithaces. vñ & laer=
tius cognoĩatus eſt & Ithacus ab ithaca inſula:in
qua regnauit. Et Dulichius ab inſula dulichia:quę
in illius regno hẽbat. Similiter & nariti⁹ a naritio
Et eſt q̃q⁊ ſecũdæ declinationis ſicut & achilles.
Verg. Et terrã altricẽ ſęui execramur vlyſſi.
¶Vlyſbona ciuitas in hiſpania ab Vlyſſe cõdita.
Sunt tũ q ꝓcipiãt & vlyxẽ & vlyxbonã ſcribi per
x.ſed taleſgręcas litteras ignorant.
¶Vmbo media ps clypei eminẽtior.lz q̃q⁊ ꝓ to=
to clypeo ponat. Li. Gallũ vmbõe ictũ deturbat.
Sta. Iã clype⁹ clypeis vmbõe repellit vmbo Ciui
¶Vmbilicus pe.ꝓ.d/ qcq̃d in aliq̃ reẽ (lib⁹ belli⁹
mediũ.vñ de li quoq⁊ vmbilicũ dici oñdit Catul.
Relata carthę regię.ix.libri noni vmbilici lora ru
bra mẽbranę. Et Ply.vmbilicũ italię circa lacũ rea
tinũ dixit Suidas nr̃.ομφαλητομια οτε του ομ
φαλου του βρεφους αιμαται απο τεμνουσι
και αυται δε ομφαλητομοι λεγονται και ομ
φαλιον ο ομφαλοϲ της αϲπιδοϲ. Et i hac ſi
g̃nõe accipit: qa illuc tãq̃ ad cẽtrũ librorũ mẽbra
cõueniũt. Itẽ vmbilic⁹ dr̃ ligamẽtũ ĩteſtinorũ q⁊ me=
diã fere vẽtris planicie obtinet. a cui⁹ ſitũ die puus

Vlmus arbor ruſticarum: gr: fac:

circulus ſu terra deſcriptus ad cognoſcendos vẽ-
tos vmbilicus dr. Ply. Per huiꝰ mediã lõgitudinẽ
duci ſarculo ſulcũ vel cinere lineã mediãq; circun
ſcribi circulo paruo q vocať vmbilicus. Itẽ parui
acrotũ di politiq; lapilli eadẽ rõne vmbilici dr.
Ci. Tũc duo excellẽtiſſimi viri repueraſcere maxie
videbanť cũ ex vrbe tanq; e vinculis ambulaſſent
& ad caietã laurentũq; cõchas & vmbilicos legere
cõſueuiſſent. Itẽ vmbilici ornamẽta & veluti cla-
uiculi quidã quibus libri ornanť & gẽmę ligantur
Mar. Quid ꝑdeſt mihi tã macer libell⁹: nullo craſ
ſior vt ſit vmbilico. Ply. Et alios cõuenit nõ opor
tere ꝑforari quorũ ſit abſoluta bonitas vmbilicis
ſtatim ex aſpro capita cõprehendẽtib⁹. Et poetę fre-
quenter vſi ſunt cũ exactũ opus ſignificarent: vt
ad vmbilicos ſe veniſſe diceret. Hor. in epo. Pro-
miſſum carmẽ iãbos ad vmbilicũ adducerẽ: qđ ex
ponit Porphyrio ad vmbilicũ adducere: ꝑfinire.
& cõſũmare op⁹ poſuit. Hor. Quia in fine libri ex
ligno aut oſſe vmbilici ſolent poni. In quẽ ſenſu
& Mar. finẽ tertij clauſit. ohe iã ſatis ohe libelle. iã
puenimus vſq; ad vmbilicũ. Tu ꝑcedere adhuc &
ire q̃ris. Hinc vmbilicatũ dicimus qđ vmbilicos
hẽt: vel qđ ad vmbilici ſimilitudinẽ factũ ẽ. Huiꝰ
dimi. eſt vmbiliculus. Quo noſce etiã dictũ ẽ genꝰ
oſtrei marini: q; i vmbiliculi modũ ſuauiter coeat
¶ Vmbilicatim ſignificat per vmbilicos.
¶ Vmbra aer carens ſole. qđ fit alicuius corporis
obiectu ꝑſertim nubiũ. Hiero. Vmbra fit ex lumĩe
& corpore. Quidã ἀπο του ομβρου: qđ ẽ imber
vmbrã appellatã exiſtimãt: q; oẽs vmbrę humidę
ſint. Vmbrę etiã dr quas faciũt pictores: vt ima
gines q̃ planę ſunt ſolidę videanť qđ dicũt adum
brare. Vmbrę etiã dr inferorũ imagines. Ver. Vm
brarũ hic locus ſomni/ noctiſq; ſopore Corpora
viua nefas ſtygia vectare carina.
¶ Vmbella diminutiuũ ab vmbra: & vmbella q̃
ponebatur in theatris ad arcendũ ſolem.
¶ Vmbraculũ locus in quo eſt vmbra. Var. li. i. de
dere ruſ. Prope areã faciũda vmbracula quo ſece
dãt hoies in ęſtu tẽpe meridiano. Et apud Eſaiam.
Delinquetur filia ſyon. vt vmbraculũ in vinea: &
ſicut tuguriũ in cucumerario.
¶ Vmbro as. tegẽdo vmbrã facio. Cuius compo
ſita magis ſuut in vſu: ſcilicet adumbro: ĩumbro:
obumbro. Columella. lib. v. Dum incremẽto ſuo
vites inumbrent. Et in eu. Et virtus altiſſimi ob-
umbrabit tibi. Auguſt. Adumbratio myſterio he
lyas loquitur. Aliquãdo ponitur pro defendo tra
ctum arboribus.
¶ Vmbro nomẽ fluuij iuſubrię nauigabilis qui &
lãbera Plyn. dicitur.
¶ Vmbraticus a.um. qđ eſt ex vmbra ſeu ad ſimi
litudinẽ vmbrę. Aug. li. z. cõ. Nõ ſaltẽ vt ẽ quędã
defectura ſpẽs & vmbratica vitijs fallẽtibus. Vm-
braticus hõ dictus ẽ a Plau. Trapezita q; in vmbra
ſub tecto vitã agit ocioſam. Artes quoq; & nego
tia vmbratica noſcanť in quibus per deſidiã in vm
bra elangueſcimus.
¶ Vmbratilepe. cor. qđ vmbratũ eſt: vt vita vm-
bratilis: q̃ vmbra atq; opaco marceſcit: ſeu in vm
bra & ocio domeſtico degitur. Studioſi vitã vm-
bratilẽ colũt: quos libri docẽt in vmbra & ocio vt
inqt Ci. ꝑ Cor. Bal. Itẽ ꝑ Murẽna. Cedat inqt ſti-
lus gladio: vmbra ſoli. Res etiã vmbratiles dr q̃
fiunt ꝑ inuolucra & inanitatẽ qualis vmbra eſt.
¶ Vmbria regio Italię: quã Plyn. in ſexta regione
collocat: απο του ομβρου. hoc eſt ab imbre: q;
vmbria gręcis quaſi vmbrij dicanť: & oĩum Italię
populorũ antiquiſſimi inundatione terrę imbri
bus ſupfuiſſe credanť. Vel dicta eſt vmbria ab vm
bra q; ea regio ꝓpter altitudinẽ montiũ & vicini-
tatẽ apẽnini vmbroſa ſit. Luc. li. z. Iuſq; ſui pulſo
ĩã pdidit vmbria thermo. Incipit vmbria ab apẽ
nino & vltra ac vſq; ad ſinũ adriaticũ extenditur
multis ꝑclara vetuſtiſſimis oppidis. Sed i primis
Sentino & fano fortunę. In ea etiã ſunt ſpoletũ: a
quo nũc ea regio ducatus ſpoletanus dr. Narſia:
Reate: Ameria: Tiphernũ. Fulgineum: Nuceria:
Aſſiſia: Tudertũ: Narnia: Trecenta vmbrorũ op
pida. Thuſci debellaſſe reperiuntur.
¶ Vna aduerbiũ acuť in fine ad dr̃am ablatiui no
minis vnꝰ & ſignificat ſimul. Aliqñ ẽt ĩ oſtione po
nitur geminata: & hẽt q̃ſi eandẽ vim quã hẽt tũ &
cũ Ci. vna & id qđ facio ꝑbauit: vna & in hac cãꝑ
fecto neminẽ ꝑponendũ mihi eſſe exiſtimabit.
¶ Vncus fuſtis ab imo latere incuruꝰ ac ſeſe retor
quens: quo inſtrumẽto puniebanť dãnati. Iuuen.
Impactus ſeianus ducitur vnco. Huius diminuti-
uũ eſt vncinus.
¶ Vncus a.um. incuruus: cuius cõpoſita ſunt ad-
uncus & reduncus: q̃ duo Ply. lib. x. cõplexus ẽ di
cens. Et acuta volucribus roſtra eadẽ rapto viuen
tibus adunca collecto: recta: herbas ruẽtib⁹: limũ
q; reduncа Vt ſuũ gñi. Hinc fiũt aduncо as. & in-
unco. Aug. in expo. ꝑs. Pars noſtri eius ſuperior:
quę ſupra partẽ inferiorẽ aduncatur.
¶ Vnciatus vncinis armatꝰ. Ci. Nec vt alę aſpis:
& lenib⁹ armatis vncinatiſq; cõpluſculis cõcreta
hęc eſſe dicat.
¶ Vncia dicta eſt q; vna ſit ex duodecim partibus
aſſis: A quo ſemiuncia: duę ſextulę: tertia pars vn
ciæ. i. ſcrypuli octo: ſiclicus ſcrypuli ſex: ſextula
ſcrypuli quattuor. Eſt etiam vncia menſuræ genꝰ
exiguę: vnde & diminutiuũ vnciola. Iuue. Vncio
lam proculeius habet: ſed gillo deuncẽ: partes qſ
q; ſuas ad menſurã inguinis hęres. Vnde quincũ-
cẽ vocamus vaſculũ quinq; vnciarũ capax. Mar.
Quincũces puto poſt decẽ peractas. De alijs aſſis
partibus vide in dictione as.
¶ Vnciariũ ab vncia deriuať: a quo ſemunciariũ
Liui. li. vij. Semunciariũ tm̃ vnciario factũ fœnꝰ
& in penſiones ęquas triennij.
¶ Vnda ꝓprie pars aquę in ſe collecta & in vnã p-
tẽ tendens: dicta q; ſit vna & in ſe coacta. Aliquã-
do ponit ꝑ aqua: vt pars ꝑ toto. Ouidꝰ. Et terris
miſcuit vndas. Huiꝰ diminutiuũ ẽ vndula.
¶ Vndoſum mare dicitur fluctuoſum.
¶ Vndiſonus a.um. pe. cor. qđ vndis ſtrepit: vñ
mare vndiſonũ dr q; fluctuando ſonitum reddat.
¶ Vndiuomus a.um. pen. cor. qđ vndas .i. aquas
vomit. Vnda eñ quandoq; ꝑ aqua ponitur.
¶ Vndatim aduerbiũ ſignificat fluctuatim vel ad
vndarũ ſimilitudinẽ.
¶ Vndo as. fluctuo: vndas facio. a quo fiũt cõpo
ſita abundo: exundo: inundo & redundo: de quí-
bus ſupra in dictione abundo dictũ eſt.
¶ Vndabundum mare apud Gellium dicitur abũ
de vndas faciens.
¶ Vndulata veſtis quę fit ex hyrcorũ & captarum

pilis potius q̃ lanis q; ad vndarũ ſimilitudinẽ pi-
cta ſit. Nã & cymatilis veſtis a fluctu vt apd Plau.
& Ouid. Diccbant vero & vndones quidã Cilicij
forteq; ab vndis quales mõ in his textis videmus
q̃ tãq̃ απο του συμβαλλειν συμβαλλωτα
Oẽs appellamus ceu origine ab illo veſtiũ genere
accepta: de quib⁹ Ply. ita ſcribit. Lauę & perſę coa
ctę veſtẽ faciũt. Erit ergo ſymballotõ: quaſi συμ
βλητοα. hoc eſt coacti implexu potius q̃ textu
cõditũ. Devndone Hier. quoq; memit. Var. de vi.
pa. A q̃busdã df eẽ fortunę ꝓginis ab eo q; duab⁹
vndulatis p̃textatas togas ſoliti ſint habere. No-
nius. Var. inqt vndulatũ noue pro puro poſuit: ita
fit: vt vndalata veſtis aliud gen⁹ ſit fortaſſe q̃ cy-
matilis a fluctu dicta.

¶ Vnde aduerbiũ: quaſi de quo vno loco: vt vnde
venis: Interdũ ſignifi. a quo. Ver. Genus vñ lati
nũ. Interdũ ponit̃ p ad quid. Ter. in heau. Vñ pe-
titur aurũ. vñ mihi lapidẽ: quorſum eſt opus vñ ſa
gittas? Inquit Hor. Hic venuſte deeſt putas vel di
cas mihi eſſe. Quinti. Vnde hunc illi animũ? & ali
bi. vnde tantũ virtũ cæco?

¶ Vndeuis & vndelibet: ſignificãt ex vno quouis
loco: ſic vndecunq;.

¶ Vndeuigintivno dẽpto de viginti qd̃ eſt decẽ:
& nouẽ: a quo vndeuigeſimus. Sic vndetriginta
vndetrigeſimus: vndecẽteſimus: vndemilleſim⁹.

¶ Vngo is. xi. ctũ: & vnguo is gui. ctũ. ſecundum
Priſ. q̃ſi vnũ ago: Vngendo em̃ copulat̃ atq; vni
tur caro: a quo fiũt cõpoſita inungo & perungo.

¶ Vngentũ qd̃ & vnguẽtũ dr̃ nõ eſt illa tenax cõ-
poſitio qua chirurgi vtunt̃ ad vulnera curãda ſed
cõmixtio diuerſorũ odorum abdito oleo aut bal-
ſamo ad vngenda corpora deliciarũ & luxurię cã
inuenta: Vnde in cãticis. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ
ſuper oĩa aromata. Plau. Nõ poſſunt oẽs olere vn
guẽta exotica. Põpo. tñ Iuuiſcon. ſcribit vnguen
ta eſſe quę voluptatis & valitudinis cã cõparant̃.
Sed hęc magis medicamenta dicunt̃. Ser. ait hoc
nomẽ vngentũ nõ recipere u. ſicut nec vngo: vn
guen vero u habere.

¶ Vnguen idẽ qd̃ vnguentũ: & accipit̃ p omñ eo
qd̃ ſuccũ habet: ex quo aliquid vngi pót. Ply. Epi
phoras bubulo ſeuo cũ oleo cocto allinũt. Cerũ
cornus cinis ſcabricies eodẽ vnguine ſanat. Sunt
qui dicant vnguen ab vncto deduci: & eſſe vnctũ
pingue in ſuis dorſo ſiue axungiã vel ſeuum. Pal
la. Sumes tantũdem vnguinis: qd̃ vocamus axũ
giam vel ſeuũ. Perſius. Fœniſecæ craſſo vitiarũt
vnguine pultes.

¶ Vnguentarius qui vnguẽta cõficit ac vẽdit: q
a grecis myropola dr̃. Hiero. exo. Facies vnguen
tũ cõpoſitũ opere vnguentarij.

¶ Vnctũ ſignificat illud pingue qd̃ in porci dorſo
molliuſcſt. Col. li. vij. Frigoris fomenta adhiben
tur capite & ſpina tepenti adipe vel vncto linunt̃.
Perſ. adiectiue poſuit: vncta vixiſſe patella ſemp.

¶ Vnguis maſ. gñis ab vngo is. q; politus & trãſ
lucidus ſit: & quaſi vnctus: & eſt ꝓprie eorũ aialiũ:
quę digitos habẽt ſeparatos vt ſunt hoies ſimiæ
aues. Ply. Vngues ſimię imbricati ſunt hoĩbus la-
ti: rapacibus vnci: ceteris recti: vt cambus p̃ter eũ
qui a cture pleriſq; dependet. Idem de aquila. Vn-
gues quoq; huic generi inuertuntur.

¶ Vnguis morbus eſt oculorum: quem greci pte-
rygium vocant. de quo ſupra.

¶ Vngula ab vnguis denominatiuũ eſt/nõ dimi-
nutiuũ: q̃uis formã diminutiuã habeat: & dicit̃ de
his quę digitis carẽt. Ply. In quadrupedibus ſoli-
das hñt vngulas: q̃ nõ ſunt cornigera. Idẽ. Oñia
digitos hñt q̃ pedes excepto elephanto. Huic em̃
informes numero quidẽ quinq; ſed indiuiſi ac le-
niter diſcreti: vnguliſq; nõ vnguib⁹ ſimiles Oui.
quoq; idẽ fecit: dũ Io deſcripſit e bouis effigie in
primã formã redeuntẽ: vngulaq; in quinos dela-
pſa abſumit̃ vnguis. Oibus vngulis puerbiale ẽt
qd̃ ſignificat oibus viribus: manuũq; pedũq; & co
natu toti⁹ corporis vt etiã vngues qui ſunt in ex-
tremitate collocati intendantur: quos Plin. exiſti
mat eſſe ſummas neruorũ clauſulas. Ci. lib. z. tuſ.
Toto corpore atq; oñibus vngulis: vt dicit̃ con-
tentioni vocis aſſeruiunt.

¶ Vnguicula dimi. eſt: & de ijs tm̃ dr̃ q̃ vngues ha
bẽt. Vñ a teneris vnguiculis dicimus: peo qd̃ ẽ ab
infantia: ab meunte ętate: a pueris: ab incunabulis
Cic. Lẽtulo. Sed prędita teipſum qui mihi a teneris
vnguiculis es cognitus.

¶ Vngulanos Cato vocault: q magnos vugues
hñt: ac ſcabros q̃ſi vngulis ſimiliores q̃ vnguib⁹.

¶ Vngulum annulum ſignificat: quod ideo qui-
dam appellatum putant: q; ſicut in digito vnguis
carne: ita in illo gemma vel ſignum aliquod auro
clauditur.

¶ Vngulata veſtis ab vngulis: hoc eſt ãnulis. Vn
gulũ em̃ oſcorũ lingua (vt ait Feſtus) priſcoꝝ vo
cabatur: vel etiã dici põt ab vnguibus.

¶ Vnus numeri principiũ eſt. Ouidi. Vnus erat to
to naturę vultus in orbe: Quem dixere chaos: Ali
quando dicitur ſolus. Plautus. Vnus tum domi e
ram & fores erãt clauſę. In qua ſignificatione quã
doq; genitiuo iungitur. Plynius. Acipenſer vn⁹
omnium ſquammis ad os verſis cõtra aquam na
tando meat. Aliquãdo accipitur pro primo. Ver.
Cadit & ripheus iuſtiſſimus vnus Qui fuit in teu-
cris. Sciendum auctore Hierony. ad Damaſce. q;
vnus eſt numeri: cum dicimus vnus homo: vnus
equus. Vbi autem alius vel tertius non poteſt iun
gi: vnus ſi dicatur: non numeri: ſed vniuerſitatis
eſt nomen: vt ſi dicamus vnum ſolem: hic vnus
ita dicitur: vt alius vel tertius addi nõ poſſit. Vn⁹
eſt enim ſol multo magis deus cũ vnus dicitur nõ
numeri ſed vniuerſitatis vocabulo nuncupatur. i.
qui ꝓpterea vnus dicitur: q; alius non ſit.

¶ Vnus & alter ſignificat duos: ſicut alter & terti⁹
Tacitus. Sed & alter & tertius dies cõtatione coę-
ternum abſumitur.

¶ Vnicus ſingularis vt phœnix ẽ vnica auis. hĩc
fit aduerbiũ vnice ſingulariter: vt dilexi te vnice.

¶ Vnuſquiſpiam: aliquiſnus: vnuſquiſq; dictio
q̃niuerſalis: Vnuſquilibet & vnuſquiuis idẽ ſigni-
ficãt quod quilibet omni loco/ex omni parte/ex
omni regione.

¶ Vnanimis & vnanimus vtroq; modo dicit̃ pro
eo qui vnius animi eſt: & vnius ſnię cũ altero: vñ
& vnanimem cõſenſum dicimus cũ amicorũ con
cordia eſt. hinc vnanimitas.

¶ Vnicaulis herba quæ vnum caulem habet: nec
in ramos ſpargitur.

¶ Vnicolo pe. cor. vnius coloris.

¶ Vnicornis generis maſculini ſiue Vnicornius &

vnicorniũ declinari põt pro animali quod vnicũ in frõte cornu longũ gerit:qđ ad saxa limat:& cũ ipso perforat elephantem. Græce monocẽtos dicitur.Hoc animal vt Albertus inquit est moderatæ quãtitatis:buxei coloris & fissę in duo vngulę pedis:in desertis habitans.

¶Vnicuba pe.cor.mulier q̃ cũ vno tm̃ viro cõcũbit. Hiero. Negãt añq̃ religio nr̃a fulgeret in mundo vnicubas semp habuisse inter matronas decus

¶Vnigenitus filius q vnic⁹ est:quasi solus genit⁹ nec frarrẽ vllũ habuit aut sororem.

¶Vnicolus qui & monoculus:qui vnũ tantũ hẽt ɔculũ. Plautus. Vnicole salue. Græci monophthalmon dicũt.

¶Vniuira pe.c.q̃ vnũ dũtaxat virũ cõiugẽ hũit. Hiero. Vniuira anna inducit sempq̃ ieiunans.

¶Vniuersus quasi ois ad vnũ versus.i. sine aliqua exceptione:& in singulari quidẽ idẽ est qđ totus: vt vniuersus ager:vniuersus exercitus. In plurali significat oẽs cõiunctim. Nã si dicimus. Oẽs sibi domiciliũ constituerũt:intelligit domiciliũ sibi vnũquemq̃ cõstituisse. Si vero dicimus vniuersi sibi domiciliũ cõstituerunt: significat :oẽs simul vnũ sibi p̃ oĩbus domiciliũ fecisse. Hinc fit inuniuersum:qđ significat vniuersaliter.

¶Vniuersale qđ ad vniuersos pertinet. vniuersalitas generalitas.

¶Vniuocũ pe.cor.cuius & nomẽ cõe est: & eadẽ substãtię ratio:qđ græce synonymũ dicit:sicut æquiuocũ cuius nomẽ tm̃ cõe est:sed substãtię diuersa ratio:& a græcis hõnymon appellat:hõ & equ⁹ vniuoca sunt:q̃a sub vno aĩali noĩe cõprehendũt: & eadẽ est vtriusq̃ substantia:hõ verus & hõ pict⁹ equoca sunt:q̃a de vtroq̃ aĩal p̃dicat:sed substãtia eorũ diuersa ẽ. Grãmatici dicũt hõnyma eẽ:q̃ voce sed nõ significatiõe cõueniũt:vt nepos & filius filij vel luxuriosus. Synonyma q̃ nõ voce sed significatione cõueniũt: vt ensis & gladius. Hinc vniuoco as.pe.cor.& vniuoce.

¶Vnedo fructus arboris similis terrestribus fragis:& arbor ipsa etiã vnedo dicitur folio cintro similis fruticosa:pomũ inhonorũ est. Ideoq̃ vnedo dicitur:q̃ vnũ tantũ mãdi possit. Græci comarum vocant:latini arbutũ

¶Vnio is.iui.itũ.cõiungo:quasi vnũ facio. vnde vniti animi qui sunt vnius volũtatis.

¶Vnio onis .mõ cõcordiã significat. Aug. Nam hoc fieri posse in tãta animorũ vnione quis dubitet. mõ margaritã q̃ in cõchis nulli duo reperiantur indiscreti inquit Ply. Dos ois vnionũ est in cãdore magnitudine orbe lęuore & pondere.

¶Vnni ppli q mari cronio vicini Caspiũ accolũt quos q̃dã turcos vocari existimant sunt hungari

¶Vnq̃ aduerbiũ significat aliquo tempore:quasi vno quouis tẽpore:a quo nunq̃.

¶Voces dicuntur ea omnia quę sonant.nõ enim fit ἀπὸ τοῦ βοάω:qđ est voco. Verg. Fractaq̃ ad littora voces.

¶Vocula pen.cor.diminu.parua vox. Ci.ad.Q. Fratrẽ. Q̃to molliores sunt & delicatiores in cantu flexiones ac falsę voculę q̃ certę & seuerę. Interdũ ponit p̃ detractione. Idẽ.M.Cęlio. Si incurrit hęc nostra laurus non solũ in oculos:sed iam etiã in voculas maliuolorum.

¶Vocabulũ dr̃ quo res singulę noiantur.

¶Vocalis & hoc vocale quod est sonorũ & sũmę vocis. Ply.li.xviij. Ranę quoq; vltra solitũ vocales:sunt signa tẽpestatis. vnde vocales litterę dictę:q̃a per se voces faciũt:& sine his litteralis vox pferri nõ põt. Hinc semiuocales q̃ quasi dimidiatũ vocaliũ sonũ habẽt. Sciendũ est q̃ qñ dictio finit in vocalẽ q̃ is longã si sequens incipiat a vocali illa finalis breuis est:vt illo alto.

¶Vocalitas cõsonantia:quam græci euphoniam vocant.

¶Vocifero significat cũ dolore sine indignatiõe maiorẽ vocẽ emitto. Interdũ sine effectu vehemẽter exclamo.

¶Voco as.clamo:vt voca operarios.itẽ vocare appellare. Lact.li.iij. Q̃ si deũ naturã vocãt:quæ puersitas naturã potius q̃ deũ noĩare.itẽ inuitare: vñ vocatores dicti sunt:quibus inuitandi datũ ẽ negotiũ siue qui per se vocant ad cœnas. Ply. Inuitatus ad regis cœnã venit. Indignãtiq̃ Ptolemæo ac vocatores suos ostendẽti:vt diceret a quo eorũ inuitatus esset. Ille arrepto e foculo carbone extincto imaginẽ in pariete delineauit:itẽ poscere seu vẽdere. Iuue. Bis quingẽta dedit tãti vocat ille pudicã. Itẽ denũciare. Ver.li.i. Ge. Tũ cornix plenã pluuiã vocat improba voce: Huius cõposita sunt aduoco:auoco:cõuoco:in vnũ voco:congrego. Ci.lib.i.tus. Qui dissipatos hoies cõgregauit:& ad societatẽ vitę cõuocauit.circũuoco: vñcũq̃ voco:deuoco:euoco:inuoco:p̃uoco:peruoco:quod est omnes voco:reuoco:retrouoco:& seuoco:quę habent pe.cor.

¶Vocito as.pe.cor.frequẽter voco. Plau.in cap. Pecimũ vocitatus est post vos vidistis tindaro.

¶Vocatiuus casus dictus est:q̃ per eũ vocamus.

¶Vogison⁹ siue vigisiol⁹ lac⁹ in patauino agro.

¶Volo as.p̃riũ est alas hãtiũ:vt volat ille p aera magnũ Remigio alarũ. Trãsfert etiã ad alia q̃ celeriter currũt:vt nauis volat.fama volat: & huiusmõi p̃ celeriter vadit. Terẽ. Ne frustra illic expectet vola. Hinc veliuolũ mare dicitur. Eius cõposita sunt aduolo:quod est iuxta : vel aliquo volo. Plyn.li.x. In agrũ volare ranũ palũbiũ vis e mari quotãnis aduolat. Auolo alio volo.circũuolo. Idem in eodẽ. Nec vnq̃ tam longo naues:tãq̃ cõtinuo cursu recedũt a terra vt nõ circũuolitent eas apodes.deuolo deorsum volo:auolo extra vel in altũ volo:Vnde per translationẽ Ci. Lẽtulo. Quia altius me euolare voluerũt. Inuolo intetuolo:obuolo contrauolo:peruolo celeriter volo:præuolo antevolo:prouo procul volo.reuolo rursus volo reuertor. Gellius. Vbi satis sęuierat coruus reuolabat in galeam tribuni:subuolo latenter volo. Columella libro.ix. Pulli facilius sub matribus pinguescunt:si iam firmis priusq̃ subuolent paucas subtrahas pinnas & obteras crura & vno loco qescant .superuolo & transuolo quæ habent penultimam correptã.

¶Volito tas.frequenter volo. Plynius. Super aquas assidue volitans. Ponitur & pro discurro. Cicero. Qui per forum volitant.

¶Volatus us.ipsa volatio & volandi actus.

¶Volatile penultima enrrepta : quasi volans:vt anima volatilis:& volucres volatilia dicuntur: quia volant.

¶Volatic⁹ a.um.qđ volat & cito trãsit. Au.li.v.

conf. Turpes ſunt tales & fornicantur abs te amã=
do volatica ludibria.
¶Volatura idem quod volatus. Varro in prima
volatura cũ veniunt morantur dies paucos reqe
ſcendi cauſa.
¶Volucris pe. cor. oẽ id qđ volat. nõ ſolũ aues ſz
apes quoqꝫ veſpę tabani & reliqua hmõi. Hieron.
cõtra Ioui. Quis noſtrũ leonẽ: quis viperã: qs vo
lucrẽ: quis ciconiã. qs miluũ: quis reptantes in lit
tore vermiculos vnq̃ comederit.
¶Volucer adiectiuũ ponit ꝓ celeri. Mar. Et volu=
crẽ longo porrexit vulnere pardum.
¶Volucra gñs animalis: qđ ꝓdit teneros pam
pinos. Colu. lib. iij.
¶Volo lis. a. volo las. q̃ animus in quo velle eſt
talis ſit: vt puncto temporis pervolet quo vult:
hinc voluntas: & volentia. Compoſita ſunt nolo
malo: & peruolo.
¶Voluntas vt Aug. li. de li. ar. ait. Eſt qua appeti
mus recte honeſteqꝫ viuere: & ad ſummã ſapientiã
peruenire. Hinc voluntarius a. um. quod ſit ſpon=
te. Aug. volũtariũ bellũ indicit paſſionibus. Hic
aduerbium voluntarie.
¶Volẽtia idẽ qđ volũtas: q̃ qđ de rõne deſyderat
Salu. Tñ volentia plẽbi ꝓ placẽtia plebi ſcripſit.
hoc eſt q̃ plebs vellet. A volẽtia fiũt beniuolẽtia:
maliuolentia ꝓ amore & odio: quaſi bona & mala
voluntas. Beniuolus & maliuolus.
¶Volones dicti ſunt ſeruí qui in bello punico cũ
deeſſent q ſcriberent ꝓ dñis pugnaturos ſe polli=
citi in ciuitatẽ recepti ſunt: & volones appellati:
quia hoc ſponte voluerunt.
¶Voluptas eſt elata præter modũ lætitia opiniõe
preſentis alicuius boni. vnde quicquid cũ delecta
tiõe animũ demulcet/voluptas dicit: qđ id maxie
velimus. Refertuqꝫ ad aĩm & ad corpus: q̃uis nõ=
nulli inſimulent ſolius corporis eſſe ac turpẽ. Sed
de honeſta ſcribit in ps. Torrente voluptatis tuæ
potabis eos. De turpi. Ci. Diuinus Plato eſcã ma=
lorũ appellat voluptatẽ.
¶Voluptuoſus habitionem: & vehementiam ſi=
gnificat & affectionẽ: vt voluptuoſus homo: q ꝓ
q̃ amat voluptatẽ: voluptuoſa res quę in ſe habet
voluptatẽ: & plena eſt voluptatis: & quę volupta
te afficiat: ille recipit: hęc reperitur.
¶Volupe delectabile. Plaut. in am. Nam quia vos
tranquillos video gaudeo & volupe ẽ mihi. Alio=
quin ꝓ voluptate ponitur.
¶Voluptarius a. um. qđ voluptatẽ affert. Augu.
li. x. cõ. Et ſępe incertũ fit vtrũ adhuc neceſſaria cor
poris cura ſubſidiũ petat: an voluptaria cupidita
tis fallacia miſteriũ ſuppetat: voluptarius hõ q ſe
voluptati dat. Plau. in me. Voluptarij atqꝫ potato
res maximi tũ ſycophãtæ: & palpatores plurimi.
¶Voluptabile gratũ/voluptuoſum. Plaut. Volu=
ptabile mihi cũ aduentu tuo tuliſti.
¶Voluptia voluptatis dea habita eſt.
¶Vola media pars manus ſiue pedis: a quo volo
as. quod ſignificat volas. i. pedes moueo. Vergi.
lib. vi. Illę tantũ prodire volando. nã ad pedũ vo
las rettulit. Ad man⁹ rettulit Ter. Vix me cõtineo
quin inuolem in capillũ. A volo fit cõpoſitũ inuo
lo: qđ eſt rapio & ſuffuror & inuola abſcondo.
¶Volua. vide in dictione vulua.
¶Volema pe. ꝓ. galli appellant pyra bona & grã
dia eò q ꝓ palmam impleant.
¶Voluo is ui. duarũ ſyllabarũ volutũ notę ſigníſi
catiõis cuí⁹ cõpoſita ſũt aduoluo ꝓ agglomero: cõ
uoluo: circũuoluo: deuoluo: euoluo: inuoluo: pro=
uoluo: anteuoluo: vt ꝓuolutus pedibus: reuoluor
explico ſeu iterũ voluo.
¶Voluto as. pe. ꝓ. ſępe voluo: & aliqñ mente vol
uo: & cogitatione ꝓquiro. Ver. Id quidẽ ago & ta=
cit⁹ lycida mecũ ipſe voluto.
¶Volutabrũ pe. pro. locus vbi ſues volutantur.
Verg. Sępe volutabris pulſos ſylueſtribus apros
Latratu terrebis agens.
¶Volubilis quí facile voluitur.
¶Voluox vermis q & cõuoluol⁹ & inuolutus dr.
¶Volumen pe. ꝓ. a voluẽdo q maiores nr̃i in li=
bris arbo. i. codicibus ſcribebãt: & libellos illos
quo cõmodius cõplicabãt. Ideoqꝫ volumina ap=
lata ſunt libellis ſimiliora q̃ libris. Eſt em̃ volumẽ
pars codicis: vt puta Metamorphoſeos liber in
quindecim volumia formę. Ply. Iunior. Libri. iij.
in. vi. volumia ꝓpter amplitudinẽ diuiſi: quaſi. vi.
minores libros: vt ſint volumina ali q̃to minora
q̃ libri. igit volumẽ pars libri ẽ. liber vero ꝓ toto
codice & ꝓ volumine accipit: inde dicim⁹ euolue=
re libros. i. apire lectitãdi gra: quaſi rẽ cõplicatam
explicare. ſicut euelare rem velatã detegere.
¶Vollella fũt inſtrumta ad ꝓlos euellẽdos à cot
¶Vomo is. ui. itũ. eiſcio & ꝓprie de cibo dr: ſpore
q̃ is ad alia trãſferat. inde vomitus. Huius cõpoſi
ta ſunt euomo extra vomo: reuomo: retro vel rur=
ſus vomo. Ply. li. x. Simili mõ auib⁹ deuoratis ſo
lidis cõtentiõe plurima & cętera oſſa reuomunt.
¶Vomer & vomis: dictus q terrã vomat.
¶Vomica pe. cor. a vomẽdo q pus iſi manet: vel
q q hũt id ſaniẽ reiſciat. nã ẽ tumor excreſcẽs ſiue
groſſities illa q̃ naſcit in aliqua pte corporis ſaniẽ
frequẽter emittẽs. Seren⁹. Sũt odio quos dira vo=
mit nã tumores vomica qualis erit vel idẽ ꝓxima
q̃dã. Hinc Plau. Nõ infeſtiuiter vomicã appellat
crumenã nũmis refertã atqꝫ tumentẽ cũ ait in pſa.
Quid in hoc collo tibi tumet: reſpondet vomica
eſt. Sumitur & pro receptaculo ex eadẽ ſimilitudi
ne: Vñ apud Ply. lapis legit venis cui⁹ vomica lis
quoris æterni argẽtũ viuũ appellat. Noni⁹. Caua
& veruſtate obeſa vomicę noſantur.
¶Vopiſc⁹ dr q ex duob⁹ cõceptis vno abortu ex
cluſo ad ꝓtũ legitimũ ducit. Quo noie dictus ẽ hi
ſtoricus quidã qui de Imperatoribus ſcripſit.
¶Voro as. cibũ nõ cõfectũ deglutio. hic ꝓ trãſla=
tionẽ vorare capit ꝓ auide ſumere: vñ voraces gu
loſi: & voracitas guloſitas. cõpo. ẽ deuoro de quo
¶Vorago pe. ꝓ. barathrũ dr q in eã cadẽtia (ſuꝑ
nõ emergãt: ſed deuorari videantur.
¶Vortex vide in dictione vertex.
¶Vouco es. ui. tũ. deo aliq̃d ſctẽ ꝓmitto. Li. In te
trepida. xij. vouit ſaluos fanaqꝫ pallori & paliori.
Hui⁹ cõpoſitũ ẽ deuoueo qđ ẽ deſtino: vñ & deuo
tũ deſtinatũ. Var. Tu deuoto tibi aĩo vtere.
¶Votũ ꝓmiſſio facta deo: ſz q̃ a ea valde deſyderã
m⁹ q̃ voto a deo poſcim⁹ fit vt aliqñ votũ ꝓ volũta
te & deſyderio ſumat. vñ voti cõpotẽ dicim⁹ eũ q
deſyderiũ ſuũ aſſecut⁹ ẽ. & ꝓ voto ſuccedẽ. i. ꝓ deſi
¶Votiu⁹ a. uz. p. ꝓ. qđ ex voto dari ꝓmittit (ꝺrio
Hor. Paſcit ivſm reditũ votiua iuuẽca. votiua ver
ba dicim⁹ q̃bus i faciẽdis votis vtimur & votiua

ces quib⁹ aliquid cũ voto poſcimus. Ply. li. vij. Ludis pro ſalute diui Auguſti votiuis. Cicero in ver. acti. 2. ludos votiuos appellat quos vouerat. Hiero. Votiuũ tũc chriſtianis erat pro nomine dei gladio percuti.

¶ Voto as. a quo fit aliud frequẽt. votito as. voti tũ veteres dixerũt q̃ſi voto prohibitũ. Plau. Noillũ habere cauſam & votitã dicere.

¶ Vpupa auis criſtis a capite exeuntibus galeata in ſimo ſemper cõmorans.

¶ Vrania pe. cor. vna ex muſis & apud nos cœleſtis dr̃. Ouid. li. v. faſt. Excipit vranię fecere ſilentia cũctæ. οὐρανος eñ cœlũ dr̃: q̃ viros eruditos in cœlũ tollit. Vranos vero dr̃ quaſi oranos: vt inquit Amb. lib. hexa. ab οραω q̃ ſit viſui puũ & minime dẽſum: vt eſt aqua & terra.

¶ Vrbs oppidũ muro cinctũ ab vruo aratri curuatura: q̃ antiq̃ iũctis bob⁹ tauro & vacca ethruſco ritu in cõdẽdis vrbib⁹ iteriore aratro circũagebãt ſulcũ ĩtra quẽ vrbẽ ędificarẽt: hoc faciebãt religionis cã die auſpicato: vt vrbs foſſa muroq̃ munita eſſet: & locũ vñ terrã fodiſſent vocabãt. Vergi. li. iij. geo. Apta dies legit qua mœnia ſignet aratro. Quidã ab orbe vrbẽ appellatã putãt: q̃ ſulcus in orbẽ ducereť. nã ciuitates antiq̃ in orbẽ fiebãt: & p prie roma vrbs dicta ẽ p ãtonomaſiã cũ cętera dicanť oppida. Eſt aũt vrbs mœnia ipa Verg. Vrbs antiq̃ fuit tyrij tenuere coloni Carthago. Ciuitas coloni q ciues dñr. Apul. qđ oĩs ciuitas ap̃bauit Sed cõfundũť qñq̃ q̃ vrbs p ciuitate ponať. Ver. Inuadũt vrbẽ ſomno vinoq̃ ſepultã: Et ciuitas p vrbe. Sene. Cũ plęraſq̃ ciuitates viderimus terræmotu fundítus collapſas: Ab vrbe fit ſuburbiũ & ſuburbanũ. Vrbanus & vrbic⁹: ſicut ab oppido oppidanus & oppidicus.

¶ Vrbicula dimi. pua vrbs: quę citadella appellať

¶ Vrbicus a. um. quod ad vrbẽ pertinet: ſicut ruſticus a. um. quod ad rus. Gel. Si qđ aut poſſet remedium eſſe: vt ne tam aſſiduè domus Romę arderẽt vęnũ hercle dediſſem res ruſticas & vrbicas emiſſem. Sue. in Aug. Vt feraciorẽ habiliorẽq̃ ãnonæ vrbicę redderet.

¶ Vrbanus a. um. idẽ qđ vrbicus: vt vrbani mores: vrbana curia. Aliqñ vrbanus dr̃ cult⁹/diſert⁹ facetus: hoc ẽ q in verbis & ſono & vſu ꝓpriũ quẽ dã p̃ſe fert vrbis geſtũ & ſumptã ex cõuerſatione doctorũ tacitã eruditionẽ. Et differt a dicaci: q̃ dicax eſt cui⁹ ſermo cũ riſu aliquẽ inceſſit. Iõ Demoſthenẽ vrbanũ fuiſſe dicũt: dicacẽ negãt. Quẽadmodũ aũt vrbanũ & dicacẽ hoĩem dicimus: ita vrbanũ & dicacẽ ſermonem. Vñ vrbanitas & dicacitas tã de oratione q̃ de hoĩe dr̃. Ab vrbanus ſuburbanũ & anteurbanum.

¶ Vrbanatim idẽ quod vrbane: hoc eſt modeſte eleganter. Pompo. Ego ruſticatim tangam: vrbanatim neſcio.

¶ Vrceus vt Paul⁹ Iureconſul. ait eſt vas: quo aqua in vrnam infundiť cui⁹ dimi. eſt vrceolus.

¶ Vrgeo ges. ſi. cogo: premo: impello. Verg. Ima ſoluuntur latera atq̃ oculus ſtupor vrget inertes. Et vrgere inſiſtere. Lucil. Cęde hoſtiũ gnato vrgere inſtant perimus. Item tegere. Vergi. Qui ſaxo ſemper atq̃ ingenti pondere teſtæ Vrgerent. Item accelerare. vt apud eundem. Veſte tegens tibi quã noctes feſtina dieſq̃ Vrgebam & tela curas ſolabar aniles.

¶ Vri boues agreſtes: quos vulgus bubalos vocat: feri ſunt & velocitate excellẽtes: cornua taurinis ſimilia: vt auctor ẽ Soli. capaciſſima ſunt adeo vt ĩmenſis vicẽ p̃beant poculoꝝ. Quinctiã Albert⁹ magnus li. xxiij. de aĩalibus ſcribit tantã eſſe vris in cornib⁹ vaſtitatẽ ac robur vt hoĩem cũ equo ventilent. In germania peculiariter gignuntur: vt Cæſ. & Ply. teſtantur. Dicti vri ἀπο τῶν ορεων. i. a mõtibus: qa in mõtib⁹ eſſe cõſueuerunt

¶ Vrina a greco ουρεω meio: a quo ουροσ vrina dicũt latini lotiũ a ſupino lotũ. Lo tñ ſyllaba pręter naturã primitiui corripitur. Neq̃ ſolũ pro excremento potus: ſed etiam pro generali ſpermate accipi ſolet. Ply. lib. viij. Incõtinens aſinę vterus genitalem vrinã reddit: ni cogatur in curſum veneribus a coitu.

¶ Vrino as. ſiue vrinor pe. pro. qđ ẽ in aquã emergi & natãdo emergere. Nã & vruũ ita flexũ deorſum eſt: vt redeat ſurſum. Vrinare ergo quaſi ad ſimilitudiẽ vrui nare. i. natare. Ply. li. xi. Eadẽ ẽ cã: quia ſub aqua diu ranę & phocę vrinenť. Hinc vrinatores apud Var. qui in aquã mergunť. Calliſtratus Iurecõſ. appellat eos qui merces e mari extrahũt: nauigij gr̃a iactatas. Hinc fit cõpoſitũ inurino. Col. li. ix. Lacus piſcinaq̃ fiãt vt ſint quibus inurinare pollint aues.

¶ Vrna proprie vas aquariũ: quo dĩn aqua hauriẽda vrinat. i. mergitur: atq̃ emregiť. Cuius diminutiuum eſt vrnula.

¶ Vrnariũ menſa quadrata: q̃ vrnas cũ aqua poſitas ibi potiſſimuꝫ haberent in culina. Hoc apud nos plurimi marmoreũ faciunt: foramine per qđ aqua effluat relicto: ac ſuper id eſcaria vaſa epulis vncta per ancillas lauantur. Eſt & vrnariũ balnei ab vrna vaſe aquario.

¶ Vro is. vſſi. vſtũ. ardeo: quod & de frigore dicit Nam et frigus vrit. Luca. Vrebant mõtana niues. Vergili⁹. Aut borę penetrabile frigus adurat. Per tranſlationem ponitur pro cruciari. Vergi. Vritq̃ atrox Iuno. Huius compoſita ſunt aduro quod eſt circũuro. Verg. Rapidi ve potentia ſolis Acrior: aut boreæ penetrabile frigus adurat. Deuro: exuro: cõburo: peruro: valde vro: a quo pruina. Inuro qđ eſt adhibito igni fingo.

¶ Vredo morbus herbarũ fruticum arborũq̃: qui in vitibus etiã carbũculus dicit: & in cęteris rubigo ſata plantas: arboreſq̃ adurens: Interdũ vredo ſignificat incendiũ ac pruritũ. Plyn. De vrtica piſce hoc tractu vredinẽ excitat.

¶ Vropigiũ & oropygium eſt anguſta & vltima ſpinę pars ſiue vt Iulli. Pollux inquit ſphondilis finis podicí eminentis: quaſi terminus pygæ ſiue finis vertebræ. Græce ουροπυγιον. Ariſtoteles libro vltimo de partib⁹ animaliũ: vt caudam quadrupedũ vult eſſe ita volucrũ vropygiũ & earum dũtavat quę ſciſſas alas habẽt: oropygiũ ita datũ volucribus ad dirigendos volat⁹ quẽadmodũ nauigijs temones.

¶ Vrſus aĩal ferũ: a quo fiunt diminutiua vrſulus vrſellus & vrſiculus & adiectiuũ vrſinus a. um. qđ eſt ex vrſo: vt Caro vrſina.

¶ Vrſa fœmi. ab vrſus: eſt & ſydus cœleſte figurã hñs ſimilẽ plauſtri. Vñ antiq̃ greco⁊ amaxã. hoc ẽ plauſtrũ dixerũt: nr̃i quoq̃ a bobus iũctis ſeptẽ

triones appellarunt.i.a.vij.ſtellis ex quib⁹ q̄ſi iūcti triones figurant. Sūt aūt duæ vrſę.maior & minor quas græci αρκτουσ vocant de quibus alibi.

¶Vrtica gñs herbæ ab vrendo ꝙ eius folia tacta acerrime vrant.Quo etiā noīe dictus eſt piſcis:quidam ꝙ vredin ē tactu excitet.Conſtat ſi equæ marē nō admittāt: & vrtica infricet natura libenter coitū pati. Scribunt phyſici vrticā in cibis coctā vtiliſſimam eſſe lyem:ventris duricię: articularibus & podagricis morbis arterię tuſſi vētris diſtillationi ſtomacho.Pectus p̄terea purgare vrinā eiicere:ſanguinem nariū ſiſtere:calculos rumpere:vuā reprimere. græce aūt ακαληφη vrtica dicitur.

¶Vruum aratri curuatura.a quo vruo.as.qđ eſt aratro definio.

¶Vſia cū accentu in pe.latine eſſentia ſiue ſubſtantia dicit.Aug.in dial.Vſia eſt ꝓprie & principaliter dicta quæ neq; in ſubiecto neq; de ſubiecto ſignificatur:vt eſt hic homo vel hic equus. Secundę dñr vſiæ gñs & ſpecies.i.aial:& homo:q; ſolę indicent primā:Vt ſiquis nolit vel neſciat dicere:Socratē dicat animal vel hoiem.i.gñs vel ſpeciem quibus dictis quid ſit Socrates agnoſcitur.

¶Vſitor.pe.cor. frequēter ab vtor.A quo vſitatus vſitatior:vſitatiſſimus.

¶Vſpiam:pro vſq̄.& in loco & ad locū ſignificat. Teren.in adel. Aut vſpiā ceciderit.

¶Vſq̄ alicubi.q̄ſi vno quouis loco.a quo nuſq̄ nul

¶Vſq; modo præpoſitio eſt ſignificās cō (libi. tinuationē & finem actus puta loci t̄pis & huiuſmodi,vt vſq; ad diē dominicū tecū futurus ſum.Virg. Vſq; ſub extremū brumę intractabilis imber. Tib. Vera cano ſic vſq; ſacras innoxia laurus Veſcar & æternū ſit mihi virginitas.Sed cū noibus proprijs locoꝝ vel domus rus militia iungit ſimplicē actū requirit:vt vſq; rus propero. Quandoq; addit ad Cic.pro deiotaro.Vſq; ad numantiā milit.Cū alijs vero iungimus ad vel in:vt vado vſq; in hiſpaniā vado vſq; ad padū. Interdū etiā de loco eſt. Ter.in eu.Ex æthiopia eſt vſq; hęc.Quādoq; aduerbiū eſt ſignificans diu aut multū aut prope.Idem in adel. Ctheſipho me pugnis miſerū & iſtā pſalteriā vſq; occidit.i.prope vel vehementer occidit.Nam occidere ad cædem veteres referebāt.Aliquādo ſignificat aſſidue perſeueranter.Ci Cornifi.Mihi curæ vſq; erit quid agas.Ver.lib.vi.Necvidiſſe ſemel ſatis ē iuuat vſq; morari.

¶Vſquequo quaſi ad vnū aliqđ tempus vel locum vt vſquequo ebria eris.

¶Vſq; quaq;:paſſim aſſidue ſēp:quaſi ī vno quoq; loco.ſiue in vno quoq; t̄pe.Cic.Treba.Vſq; quaq; ſapere oportet.

¶Vſqueo & vſqueadeo.i.intantū.Ci.Vſqueo vt ego miſerer eius.Aug.Vſqueadeo inter fremētes permāſit intrepidus & inter lapidū fuit cruciamenta ſecurus:vt incredulitatē iudęorū fidenter argueret.

¶Vſq; antehac.i.anteq̄ ſicut exponit Do.Ibi iunguntur duæ p̄poſitiones ſed vna eſt velut aduerbiū, nulla em̄ p̄poſitio p̄poſitioni iungi ſeparatim p̄t. Sed vſque uſmodi eſt.vt ſine aliqua p̄poſitione raro inueniat. Ter.in an.Vt animus in ſpe atq; in timore vſq; antehac attentus fuit.

¶Vſus.ipſe vtendi actus.Virg.Nā neq; erat coniſ vſus. Interdū Conſuetudo.Quintil. Mulierem cū qua longus illi fuerat vſus.Interdū opus & exercitium.Virg.lib.viij. Arma acri faciunda viro nūc viribus vſus Nūc manibus rapidis.Interdū fructus et vtilitas. Apul.Cum id ex vſu meo nō eſſet.Hinc vtilis & vtilitas.

¶Vſura.vſus dr̄.Seneca.Si mihi vni⁹ dieculę vſuram permiliſſet. Vnde & pecunia q̄ in fœnore ſorti accedit vſura dr̄:quoniā ex vſu acquirat.Hāc Var. impendiū vocat ꝙ inter ſe iungat vnumq; fiat quaſi cōpendium. Sido.apollinaris poſteriora vocat: quoniā qui fœnus agitant & in Vſuras extendūt videntur aggregare poſteriora prioribus & ortis oritura cōnectere.Obid græci τοκοσ vocant eas quaſi partus poſteritatem.

¶Vſurarius.a.um.ex quo capit vſus.Plau.in Am. Alcumenā vxorem cœpit vſurariā.

¶Vſuarius dr̄ ille cuius eſt vſus qui rei vſum capit.

¶Vſuenit.i.accidit.Cic.in Cato.Nā ſi id culpa ſenectutis accideret eadem mihi vſuenirēt oīa & reliquis maioribus natu.Ply.Id em̄ frequenter vſuenit vt mali bonis præferant.

¶Vſucapio.is duo verba videnr.vnde vſucaptio ſiue vſucapio.onis.q̄ eſt ab vſu acquiſitio vel adiectio dominij per cōtinuationē poſſeſſionis t̄pis longe diffiniti:vt puta.xxx.aut.xl.annorum ſit res immobilis ſit quā poſſidemus.Triū annoꝝ ſi mobilis Recentiores primā illā p̄ſcriptionē.hanc vero vſu captionem vocant. Ita em̄ dicit vſucapio ſicut pignoricapio. Cato.Hæc pignoricapio ad æs militare facta eſt.qđ æs tribuno ærario miles accipere debeat. Paul.Qui alienā rem mortis cauſa traditā vſu cœpit:nō ab eo videt accepiſſe cuius res fuiſſet ſed ab eo qui vſucapionis p̄eſtitiſſet.

¶Vſusfructus dr̄ cum res aliqua nō noſtra eſt.ſed perinde ex ea fructū atq; vtilitatē capimus ac ſi noſtra eſſet. Diffiniturq; ab Vlp.q; ſit ius alienis rebus vtendi fruendiq; ſalua rerū ſubſtantia.

¶Vſurpare eſt in frequenti vſu habere.& hoc ſiue factis ſiue verbis fiat.Col.lib.ij..Nā illud qđ in quibuſdam prouincijs vſurpat:vt cornibus illigēt iugum fere repudiatū eſt ab oībus.Ci.qđ ſemp vſurpamus in oīonib⁹ dictis ac factis minimis ac maximis cum hoc dicere dicimus:illud nō decere. Igitur vſurpare & frequenter decere:ſeu frequenter facere. Amb.lib.hexa.pro ſolere poſuit. Ipſum mundum ſemper fuiſſe ē fore. Ariſt. vſurpat dicere. Iuriſconſulti vſurpare pro prętor ius vtt vtunt. Gel libr.ij. Mutiū iuriſconſultū dicere ſolitū legi nō eſſe vſurpatam mulierem q̄ cū kalendis ianua.apud virū cauſa matrimonij eſſe cœpiſſet ante diem.tiij. kalēdas Ianuarijs ſequentes vſurpatū eſſet nō poſſe impletri trinoctiū qđ abeſſe a viro.vſurpandi cā ex.xij.tabulis deberet.quoniā tertię noctis poſterioris ſex horę alterius anni eſſent qui inciberent ex Kłis.

¶Vſtulo.as.pe.cor.ab vro fit.Pacu. Candenti ferro crines vſtulare.Liui. Pauci ſemiuſtulati venere in poteſtatem.

¶Vſtrina.pe.pro.locus in quo metalla candeſcunt vt laborent.Ply.In vſtrina ter ſiccant ita vt torreant carbone puro ac totiēs vino reſtinguant albo.

¶Vſtrigo.pen.prod.vredo dicit.Amb.lib.hexa. Nō deſinit eſſe triticū:ſi aut vſtrigine aduratur:aut imbre madidetur.

¶Vt coniunctio.cauſatiua:vt:dedi tibi librū vt legeres.i.propter hanc cauſam.Ci.Lentu. nō illi quidem vt mihi ſtomachū facerent. Interdū Adiun-

Actiua eſt. Plau. Is mihi ſuaſit vt ad te irem. Interdū elegantię cauſa ponit. Ci. Inuitus feci vt. C. flamini um de ſenatu eiſcerem. Nihil eñ ſignificat niſi inuitus feci. Interdū ponit pro q̄. Ter. Nihil do vt etiā impuratus ille me irrideat. Interdū eſt aduerbiū tēporis. & ſignificat ſtatim. poſtq̄: ex quo: primum. Virg. Vt regem ęqueū crudeli vulnere vidit. Idem Turnus vt infractos aduerſo marte latinos. Interdum aduerbiū qualitatis. & ſignificat quo modo. Virg. Vt vidi: vt perij: vt me malus abſtulit error. i. ſtatim poſtq̄ vidi: ſiue cūprimū vidi: quo modo pe rij. Vnde amicus interrogam⁹. vt vales? i. quomō vales? Sīgt etiā qualitatē certā & incertā. Teren. in adel. Nō me hanc rem vt erat geſta patri indicaſſe. quaſi dicat quoquomodo. vnde male. Aliquando admirātis. Plau. in ru. Vt ī ocellis hilaritudo eſt? Et illud. Vt nunc fluctuat mare? i. q̄tū ſiue quomodo. Aliquando Similitudinis. Idem. Vt imbrices fluunt oculi. i. ſicut qñq; ei poſtponit ita. Ci. li. de ora. Vt quiſq; optime greçe ſciret: ita eſſe nequiſſimum. Vbi notandū q̄ licet quidā p̄ceperint in hac iunctura ita & vt ſemp reſpondere gradus. Ouid. tamē li. hero. dixit. Vt ferus eſt multoq; ſuis truculentior eu ris Spectaſſet ſiccis vulnera noſtra genis. Nō enim ſiccioribꝰ dixit. Ponit nōnunq̄ pro vtpote. i. tanq̄ Liui. Gens vt in ea regione diuitiſs prępollēs. qñq; pro quippe. Quintil. Nec ignoroquos tranſeo. nec vtiq; damno: vt qui dixerim eſſe in oībus vtilitatis aliquid. Interdū ſignificat ita: vt ſiue ꝓpter qđ: vel quapropter. vt ſi dicā. quotidie hoſpites ad me veniunt vt incipiā iam ſtomachari tantā frequentiā Item aduerbiū optandi & ponit pro vtinā. Ter. in heau. Vt illū dij deæq; oēs perdant. Item ſignificat ſecundū. Quintil. At vero orator vt eſt ſemp ad dicendū parat⁹. Ci. Qui ſermo: q̄ p̄cepta: q̄ta notitia antiquitatis: ſcientia iuris augurū. Multæ etiā vt in hoīe romano litterę. Interdū ſignificat q̄tū. Plaut. in aſi. Vt noſtræ fortunę ꝓcedūt libane. Ter. in an. Ego Poſtq̄ te emi a paruulo vt ſemp tibi apud me iuſta ac clemens fuerit ſeruitus ſcis. Ponit pro q̄uis Plau. Vt iſtuc periculū ingens ſit: me tamē nō terne facit. Ouid. ad rufi. Vt deſint vires tamē eſt laudenda voluntas. Pro q̄. Virg. Vt te poſt multa tuorū funera. Pro ne nō. Ter. in an. Dies hic mihi vt ſatis ſit vereor ad agendū. Iungit modo indicatiuo. vt ſuſtinui. Modo optatiuo. vt faciā. Modo ſubiūctiuo. Virg. Inſandū regina iubes renouare dolorē troianas vt opes & lamētabile regnū eruerint danai. Ab vt fit vti & addendo nam: fit vtinā. Sicut ſicuti velut veluti. Prout. i. ſicut.

¶ Vtut. come ſe voglia. Terē. in adel. Immo hercle hęc quęſo ſire vtut hæc facta ſunt.

¶ Vtcunq; ſimiliter. ſignificat quomodocūq;. Liu. Vtcunq; erit iuuabit tñ rerū geſtarū memoriæ principis rerrarū populi me ipſum conſuluiſſe.

¶ Vtinā aduerbiū optantis. Quandoq; etiā dicim⁹ O vtinā. Ouid. O vtinā cū lacedęmona claſſe pete

¶ Vtputa ſignificat quemadmodū. (bat.

¶ Vtiq; aduerbiū ſimilitudinis: & qñq; ponitur pro certe et prorſus. Quintl. Solent huiuſmodi negociatores aliquid propriū ac priuatū ſtipulari vtiq; cū rem alienā vendant. Hier. in prolog. paralip. Quæ vtiq; in codicibus noſtris nō habent. Sue. in Tito. Cæterū Titū qui prope adſtabat vtiq; imperaturū.

¶ Vtquid. ſignificat quāobrē: ꝓpter quid: vt quid repuliſti nos in finem.

¶ Vtpote. aduerbiū confirmantis: & cauſatiuū. ſignificat eñ quoniā: quandoquidē. Sal. Antonius aberat a bello vtpote ęger ac iacens. Ponit etiā tanq̄. Sue. in Augu. Aedes ſacras vetuſtate collapſas aut incendio abſumptas refecit: eaſq; opulētiſſimis donis adornauit: vtpote qui in cellā capitolini Iouis ſexdecim millia pondo auri vna donatione cōtulerit. Amb. lib. i. offi. Erat Iſaach dominū timēs vtpote Habraæ indoles deferens patri honorem. i. quoniam vel tanq̄.

¶ Vter. a. um. ſignificat quis vnus ex duobus? ponituq; interrogatiue: vt vter veſtrū fecit hoc? Infinite: vt ſcio vter veſtrū hoc fecerit. i. quis vnus veſtrū hoc fecerit. Dicimus vter alterū. Ply. Vter alteri dixerit neſcio. Similiter dicimus Vter vtrū. Cice. Vter vtri inſidias fecerit. Hinc fiunt Cōpoſita q̄ ſe-

¶ Vter ſignificat ambos. licet inter ſe dif (quunt. ferant. q; cū vtrūq; aliquid feciſſe dicimus & ab hoc et ab illo ſeparatim id factū intelligimus vt vterq; ſibi domū ædificauit hoc eſt & hic ædificauit ſibi domū & ille. Cū vero ambos dicimus feciſſe. ab vtraq; coniunctim id factū oſtēdimus: vt Ambo ſibi monumentū conſtituere. hoc eſt. hic & ille ſimul vno ſibi cōmune monumentū fecere. Propter qđ vtrunq; alterū verberaſſe dicimus. hoc eſt hunc illū: & illum hunc verberaſſe. Ci. Quorū vterq; ſuo ſtudio delectatus contempſit alterū. Quintil. Cū eñ vterq; alteri obijciat palam eſt vtrūq; feciſſe. Eodemmodo vtrunq; vtriq; aliquid feciſſe dicimus. Teren. Quia vterq; vtriq; eſt cordi. Ambos aūt alterū verberaſſe: vel ambos verberaſſe ambos. nō recte dicimus: quia ſignificaret ambos ſeipſos verberaſſe: ſed ambo ſe mutuo verberarūt. Aug. Vterq; ſignificat ambos: & tamen ſingulari ſono eſt ſed ſignificatione duali. Nā cū dixit Virgilius. Conſtitit in digitos ex templo arrectus vterq;: duo ſignificati ſunt cum dixit vterq;. cū aūt arrectus noluit exprimere pluralitatem: vt ſit in plurali vtriq;. Sed hoc intereſt. quia licet vterq; duo ſignificet: tamē ſolū duo. Vtriq; aūt duo ſignificat: ſed ſic vt in ſingulis multi ſint. Si dicas vtriq; exercitus duo ſignifico: ſed ſic vt in ſingulis turbā intelligi volo: hęc quidē diſtincta ſunt: ſed item auctoritate confuſa. Nā cū ait Virg. Super vtraq; quaſſat tēpora confudit. dicere eñ debuit ſuper vtrūq; tempus cū de duobus tꝑibus loqueret.

¶ Vterlibet. penu. cor. alter ex duobus: hoc eſt vter quem tibi capere libet.

¶ Vteruis. vter quem tu vis. Sic quiuis & quilibet. Nihil eñ eſt aliud quiuis q̄ vnus quem tu vis: & quilibet. q̄ vnus qui tibi magis libet. Hoc eñ differūt. vteruis & vterlibet a quiuis a quilibet. q; illa vnum ex duobus ſignificant. hæc vnū ex pluribus. Terē. Abs quiuis hoīe cū eſt opus beneficiū accipere gaudeas. Quintil. Periculoſum & cū cura intuendū genus. q; ſi in p̄ponendo vnū quemlibet amiſerimus cum riſu quoq; tota res ſoluitur. tutius ſic interroga re ſi hæc actio nō ſit q̄ ſit. Simul. eñ remouent oīa vel cū duo ponent inter ſe contraria: quorū tenuiſſe vtrunlibet ſufficiet. Ecce in eodem loco. vtrunliet qđlibet vſus eſt: altero pro eo qđ eſt vnū de duobus. Altero pro eo qđ eſt vnū de pluribus. Hieron. Adducet ad Aarō vel ad vnū quēlibet filioꝝ ipſius

¶ Vtroq; aduerbiū loci. hoc eſt ad vnū aliquē locū & ad alterū. Li. Vtroq; loco. ¶ Vtraq; ꝓ vtrūq; locū

¶Vtrũ aduerbiũ.modo interrogãtis eſt. Plau Vtrũ id verum putas:an nõ?Modo dubitantis. Seneca. Vtrũ nobis id cõueniat aĩaduertendũ. Cõponiť qñq; cũ nã. Hier. lib. xx. Et conſuluerũt poſt hæc domi nũ vtrumnã venturus eſſet illuc.

¶Vter vtri. & vterus vteri dĩ quẽ alio noĩe locos appellant. & vulgo falſo matricẽ:cũ matrix ſit fœmina q̃ fœtus gratia teneť. Exiſtimat Ply. vuluã dici in cæteris aĩalibus:in muliere vterũ. Ideo vterus dicitť quia cõtinet & tanq̃ vter eſt:ad prægnantesq; pertinet. Q ñq; tamẽ ſumitť pro vẽtre. Virg. Vterũq; armato milite complent. Cæcil. Nunc vter creſcit nõ poteſt celari. Huius diminutiuũ eſt vterculus.

¶Vter vtris generis maſculini. pellis qua vinũ aut oleum deferri ſolet.

¶Vterculus. Ply. Et in vterculos congeſtus apũ liquor. Oreẽ eũ euomũt. Diminutiuũ eſt ab vter p

¶Vtriculos in farina videť. Ply. accipere (vẽtre lib. xviii. quos galli Ciſalpini redundaginẽ. in venetia prouincia plæriq; ſubuentres vocant.

¶Vtricularius qui inflat ex vtre phyſtulã. Et a græcis Aſcaules dr. Sue. in nero. Vouerat ſe prodituru hydraulam & choraulã & vtricularių.

¶Vtor. vſum habeo. Et ſemp de rebus bonis ac neceſſariis nec nõ & diuinis inaĩatisq; dr: vt vtor domo diligẽtia cõſuetudie ſtudio:& huiuſmodi. Ter. Scio te nõ eſſe vſum antehac amicitia mea. Sed cũ de perſonis loquimur accipiť pro cõuerſari. Ci. Lentulo Trebonio multos annos vtor. valde familiariter. Inde vſus p cõuerſatiõe. Quintil. Mulierẽ cũ qua long⁹ illi fuerat vſus. Et quia aliqua re vtimur vt ea fructum percipiamus:factũ eſt vt dicamus vſum pro vtilitate. Conſtruiť qñq; cũ actõ. Cic lib. acad. Et q̃ a ſuperioribus acceperant vtebantť. Var. Vtile vtamur potius q̃ ab re abutamur. Huius compoſita ſunt. Abutor. & Coutor.

¶Vtenſile.pe.cor.qđ eſt ad vſum neceſſariũ. Col. lib. xij. Vtenſilia quibus aut alitur hominum genus aut etiam excolitur.

¶Vua eſt q̃ in vite fit. dicta ab vuido. Aliqñ ponit ꝑ vite. Virg. Et turpes auibus p̃dã fert vua racemos Et Vua morbus quẽ græci Staphylen vocant. Inflãmatio eſt eius partis q̃ in ore Columellę dr & Staphylo phoros Ariſtoteli. Diſtendit hæc & luteo colore ſubrubeſcit acino perſimilis. Eſt aũt vua id qđ in fine palati dependet:circa fauces: vt inhiante homine conſpiciť:ſic dicta quia vt vua depẽdet. & humiditate variať:& eſt vocis moderatrix. Serenus. Aegreſcũt tenerę fauces cũ frigoris ora vis ſubijt: vl cũ vẽtis agitabilis aer vertit:atq; ipſas flat⁹ gratis inficit vuas. Sub vua eſt minor lingua quæ Epiglotiis dr. Dicit etiã vua de Apibus Cum collectæ ſunt & in modũ botryonis dependẽt. Col. Cũ examen glomeratũ in proximo frondentis arbuſculæ ramo conſederit aĩaduertito an totũ examẽ in ſpectem vnius vuę dependeat. Ply. lib. xi. Tunc oſtenta faciunt priuata ac publica vua dependente in domibus templiſq;. Virgil. Et denſis vuam dimittere ramis. Seruius. Vuã dimittere. i. in morem vuæ botrionem defluere.

¶Vuidũ humidũ pingue:qđ p̃cipue habet aliquid humoris intrinſecus. Vnde & vua dicta. Humidum qđ habet humorem extrinſecus.

¶Vulcanus deus antiquis putatus eſt: quo ſignificatur ignis q; canus per aera volet. Volat emi flãma et cãdida eſt. Hic & mulciber appellať: q; ferrũ mulceat. Fingunt emi poetæ hunc fuiſſe deũ & Iouis ex Iunone filiũ. Qui faber Ioui fulmina contra gygãtes fabricauit. Hinc vulcanię inſulę appellatæ ſunt.

¶Vulcanum in cornu concluſum gerit. ſignificat ignem in laterna portas.

¶ Vulcens. tis. ſines poſt l & p u.

¶Vulga facculus ſcorteus ſiue ex alia materia in quo pecuniã vel alia vitę neſſaria ferre ſolent hoſtes dicta q; nummos aliaſq; res inuoluat. Lucil. In vulgam penetrare piloſam. Var. vt viaticum ex arcula adderem in vulgã. Hæc etiã a veteribus Bulga dicitur. Eſt & vulga ſiue bulga folliculus ad bracteũ pẽdens gerendæ pecunię gratia. Lucil. Cui neq; iumẽtum eſt nec ſeruus nec comes vllus burgã & quicqđ habet nũmoq; ſecũ habet. cũ bulga cœnat dormit lauat. Quandoq; ponit pro vulua:& e cõtrario vulua pro ſacculo. Idem. Ita vt quiſq; noſtrũ e bulga eſt matris in lucem editus.

¶Vulgus neu. gene. & indeclinabile. Et vulgus vulgi maſ. generis ſignificat multitudinẽ ignobiliorẽ. Virg. Sæuitq; animis ignobile vulgus. Ci. Saturnũ maxime colunt vulgi. Virg. In vulgũ ambiguas & quærere conſcius arma. & a voluendo quidam dici putant:q; ſtulte huc atq; illuc voluatur.

¶Vulgo aduerbialiter poſitũ ſignificat paſſim per omnes cateruatim. Virgil. Hinc lætis vituli vulgo moriuntť in herbis. Vulgo concepti; dicunť qui patrem demonſtrare nõ poſſunt: vel qui poſſunt quidem ſed eum habent quem habere nõ licet. Qui & Spurij vocantur.

¶Vulgaris & hoc. gare. qđ eſt vulgi. hoc eſt vile ac cõmune. Vnde & reſpõdet ſingulari. Ci. in arte veteri. Magna an parua: facilia an difficilia: ſingularia ſint an vulgaria:vera an falſa. Aliqñ vulgare dicitur qđ eſt tritũ & conſuetũ. Quintil. Simul ne vulgarẽ viã ingreſſus alienis demũ xeſtigijs inſiſterẽ.

¶Vulgo.as.in vulgus do:& quaſi multis audentibus ac nõ taciturnis dico:& cõmune oĩbus facio manifeſto vile habeo. Virg. lib. x. Quid me alta ſilẽtia cogis rumpere & obductũ verbis vulgare dolorem Lactan. lib. vij Quæ vaticinia eoq; cũ paulatim fama vulgaſſet. Liui. lib. i. Sunt qui laurentiã vulgato corpore lupã inter paſtores vocatã putẽt. Plau. in Am. Cui me abſente corpus vulgauit ſuũ. Hui⁹ compoſita ſunt. Diuulgo. Euulgo. qđ eſt extra inuulgus exeo. Liui. lib. ix. Ciuile ius repoſitũ in penetralibus pontificũ euulgauit. Inuulgo. Gel. Labris foras editis inuulgaret. Peruulgo valde vulgo Terẽ. Vbi rem ſciui cœpi inhumanius neq; vt animum decuit ægrotũ adoleſcentuli tractare:ſed vi & via peruulgata patrũ quotidie accuſabam.

¶Vulnus vide in dictione Vlcus. Hinc vulnero. as faucio vulnus infero. Tranſferť quãdoq; ad animũ et ſignificat ango. Vnde & vulnus animi pro angore accipiť ſeu damno. Ply. Maximũ illi fortuna vulnus intulerat duob⁹ filijs immatura morte ſublatis.

¶Vulnerarius medicus chirurgus qui vulnera curat. Vulnerariũ emplaſtrũ qđ vulneribus⁹ imponitur.

¶Vulpes & volpes. aĩal teſte Varrone q; pedib⁹ volet. Huius diminutiuũ eſt vulpecula. Hor. Forte per anguſtã renuis vulpecula rimã. Adiectiuũ vulpin⁹ a. um. qđ eſt a vulpe. Sue. Vbi leonis pellis defecit vulpina inſuẽda eſt. Aliqñ ponit pro aſtuto. Plaut. Vulpinus animus ne quid moliaţ mali.

¶Vulpinor.aris.ſigt mẽdaciſs ac fraudíbꝰ vera pertuerto ſiue effugio. Tractũ ab intorto vulpiũ curſu.
¶Vulſinus pe. pro. lacus a vulſíni oppido cui adſacet noíatꝰ in etruria piſciũ fertilis. Vulſíni eñ oppidũ fuit opulentiſſimũ:a quo vulſinẽſes dicti ſunt
¶Vultur & vulturis & vulturiꝰ in noíatiuo dici põt poteſt.Enn.Vulturís in ſyluis miſerũ mãdebat homonẽ.Auis eſt rapax carniuora a volatu tardo dicta qꝝ propter magnitudinẽ corporis tarde volet. Plau.in tru.Iam quaſi vulturíj : triduo prius prędiuinabãt quo die eſuriturí ſient.de hac aue ſic ſcríbit Ambr.Negant vultures indulgere concubitui & iugali quodã vſu.iuptialiſq; copulæ ſorte miſceri:at q; ſine vllo maſculoꝝ cõcipere ſemine:& ſine cõiunctione generare:natoſq; ex his in multã ætatẽ longæ vitæ ꝓcedere:vt vſq; ad centũ annos vitæ eoꝝ ſeries producat.Eſt & vultur mons in Apulia.
¶Vulturnus ventus qui ab oriente hiberno ſpirat. Dictus a vulturis volatu vt quidã aiunt quoniã alte reſonat. Græci Euronotũ vocant:qꝝ inter notũ et eurũ ſit.Hoc noíe etiã dictus eſt fluuius qui per cãpaniã labens haud longe a cumis mergit:qđ & vulturnũ dr. Syrius li. viij. Fluctuq; ſonorũ Vulturnũ.
¶Vulturnum oppidũ campanoꝝ eſt:& fluuius de quo modo eſt dictum.
¶Vultus a volo vis.ſicut a colo cultus.propríe ſignificat voluntatẽ hoís q̃ pro motu animi in facie oſtendit.Cum facies ſit ipſa oris ſpecies quę permanet.vultũ ſibi fingere multi poſſunt formã nemo. Lucre.lib.iij.protulit vulta neu. genere. Sed quos vtriuſq; figuræ eſſe vides miſtim referentes vulta parentũ.Vultus aũt in nullo animante eſt prẽter hominem. Huíus diminutiuũ eſt vulticulus quo vſus eſt Cicero.
¶Vultuoſus.triſtis.Ci.de optimo genere dicendi. In quo cum effeceris ne quid ineptũ ſit:aut vultuoſum.Hinc aduerbiũ vultuoſe. qđ Do. vſurpat pro eo qđ eſt indignanter facie mœſta & fronte ſubducta:& cum geſtu rebus accõmodato. Vultuoſa frõs apud Apul.pro mœſta accipit. Ait eñ lib.iij.met. Longe diſſimilis aduenit nõ ex læta facie ſed vultu oſa fronte rugis inſurgentibus adſeuerabat.
¶Vulua ſeu volua: idem qđ vterus :& matrix vulgo dicit licet falſo.dictaq; fœtus inuoluat.In ea eñ conceptus fit & fœtus continet.Hanc multi ex romanis ex porca in delicijs habuere:q̃ duplici noíe appellabat. Eiectitia.ſ.& porcaria.Eiectitia a partu eiecto ſiue enecto. Porcaria ab edito.Eiectitiã Ply. optimã eſſe ait q̃ fuerit porcæ occiſæ:cũ eiectus ſiue enectus eſt partus.Porcariã cũ editus eſt:meliorq; erat eius q̃ peperiſſet q̃ virginis. Nã a partu ſtatim ſuem priuiperã interficiebãt:tum habendę vuluæ gratia:tum vt ſumen optimũ efficerẽt.Mar. Te fortaſſe magis capiet de virgíe porca.Me materna grauí de ſue volua capit. Quandoq; accipit vulua pro ore vuluæ. Iu. Adhuc ardens rigidę tentigine vuluæ.Ply.quoq; boletoꝝ prorumpentiũ in oui ſpeciem albũ illud inuolucrũ voluã nuncupat.
¶Vxor quaſi vnxor ab vngendo. Nã cum puellæ nuberent apud veteres ac mariti domũ intrarent: axungía poſtes vngebant putantes ex hoc oĩa mala ab ea domo arceri. vel q; loto maritos vngebant Enn. Exin tarquiniũ bona fœmina lauit & vnxit. Ser.in com.lib.iiij.æñ.ſic habet.Mos fuerat vt nubẽtes puellę ſimul cũ veniſſẽt ad limẽ mariti poſtes anteq̃ ingrederent ornarent laneis vittis & oleo vngerent.Et inde vxores dictæ ſunt quaſi vnxores. Plyn.quoq; ſcríbit nouas nuptas lupino adipe poſtes inungere ſolitas nequid mali medicamenti inferretur.Huius diminutiuũ eſt vxorcula.Hieron.ad oceanũ.Tu mihi olim emortuã de ſepulchro vxorculam protrahís.
¶Vxorius.a.um.qđ eſt vxoris:vel qđ ad vxorem pertinet.vt res vxoria. Aug.lib.ij.con. Nõ curauit hæc quia metus erat ne impediretur ſpes mea compede vxoria. Aliqñ Vxorius dr qui vxori nimis inſeruit. Virg. Pulchrãq; vxorius vrbẽ extruit.

Littera ſemiuocalis eſt:quę vim duplicis conſonãtis habet pro qua modo cs.gs.primitus vtebantur vt apecs grecs:pro quibus nunc apex grex dicimus: Sciendũ q; x tranſit in u conſonantẽ vt nix niuis:in ct:vt nox noctis & in aſpirationẽ ſubiit: vt veho.vexi. Quotienſcunq; aũt hęc ꝓpoſitio exponit cũ dictione incipiente a vocali vel c p t et s remanet integra:ſed quando cũ s.s abijcitur vt Exaro exeo.exígo.exoleo.exuro. excutio. explodo:extraho.exequor.expes.
¶Xanthus:latine flauus dicit.Quo noíe dictus fluuius troianus:qui & Scamender dicitur. Nã qđ in campis troianis proxime flumẽ armenta rufa & pecora leucophea naſcunt. Ideo flumẽ id ilienſes xanthum appellauiſſe dicunt. Eſt & nomẽ viri & nomẽ vrbis Lyciæ a fluuio ſic nuncupatæ. Et nomẽ equi Hectoris.
¶Xanthij populi Aſiæ qui cum eorũ vrbs ab harpago præfecto Cyri obſideret vxores ſuas ac ſeruos & omnes opes in arce poſuerunt deinde adhibi cõigni cremauerunt : ipſiq; in bello inruentes cuncti cecidere.
¶Xanthicus aprílis menſis hebræorum lingua appellatus eſt.
¶Xantho fuit vna ex nymphis Oceani & Tethyos filía.Virg.lib.iij. Geor. Drymoq; xanthoq;.
¶Xanthippe:nomẽ vxoris querulæ Socratis pbi.
¶Xenos:latine hoſpes ſiue pegrinus.Xenia hoſpitalitas:amícitia externorũ.
¶Xenium dící poteſt munus hoſpitalitatis. Vnde Martíalis librũ.xiij.in quo Eiuſmodi munera diſtichis deſcríbit:xenia noíauit:q; verſus ipſos pro xenis mitteret. Omnis in hoc gracili xeniorũ turba libello:Conſtabit nũmis quattuor empta tibi. Quattuor eſt nimiũ ſ poterit conſtare duobus. Et faciet lucrũ bibliopola triphon. Hęc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas: Si tibi tã rarus q̃ mihi nũmus erit. Huius diminutiuũ eſt xeniolũ paruũ xenium. Apul. Commodũ meridies acceſſerat & mittit mihi xeniola porcũ optimum & quinq; gallínulas et vini cadum in ætate precioſi.
¶Xenodochiũ:& xenodociũ.hoſpitale locus publicus quo peregrini & hoſpites hoſpitaliter recipiuntur ξενοσ hoſpes Δοχειον receptaculum quaſi hoſpitũ receptaculũ. Hiero. Xenodochiũ in portu romano ſitũ totus pariter mundus audiuit.
¶Xenocrates.pe.cor.nomẽ philoſophi chalcedonij auditoris Platonis qui in academia Speuſippo ſucceſſit:& vigintiquinq; annis docuit. Fuit tardus

ingenio adeo vt cum illum Plato Aristoteli cõpara ret: alterũ frœno: alterũ calcarib⁹ indigere dicebat. Hic philosophorũ feuerissimus extitit. Ferunt cum phyrne nobile scortũ dedita opera a quibusdam in ira eius cellã missa esse: atq; ab eo orans lectuli par tem accepisse: demũq; imperfecto opere discessis set. dixit se nõ a viro sed a statua venisse. Eius ver bis tanta fides adhibebaf: vt cũ iniuriati nullius te stimoniũ admitteref: huic soli iniurato crederetur. Hunc athenienses aliquando vendiderunt vt ita in exilio degens frangeref. Obijt secundo & octogesi mo ætatis suæ anno cũ noctu forte in sartaginẽ of fendisset. fuere & alij hoc noie.

¶ Xenodotus. fuit historicus patria Troezenus.

¶ Xenodorus quasi ξειγοσ. i. peregrinũ qđ & egre giũ denotans & Δωρον donũ fuit nomẽ statuarij nulli veterũ cælandi arte postponendi.

¶ Xenophanes. pen. cor. poeta Colophonius: qui contra Homerũ & Hesiodũ Elegias scripsit. Fuit & alter xenophanes ex Lesbo poeta Iambicus.

¶ Xenophon nomen philosophi & ducis insignis athenienſis Socratis discipulus & Platonis æmul⁹ fuit: speciosus moratus & omnibus gratus. Hic pri mus omniũ philosophorũ scripsit historiã. Exerci tum quoq; ex vltimis babyloniæ finibus per aspe ra & difficillima itinera incolumem in patriã redu xit. Fuere & alij xenophontes.

¶ Xenophilus. pe. cor. nomen musici chalcidensis pythagorici. de quo Val. maxim. biennio minor q̃ gorgias qui centũ & quinq; vixit annis xenophil⁹ chalcidensis pythagoricus sed fœlicitate nõ inferi or. Siquidẽ vt ait Aristoxenus musicus omnis in commodi humani expers summo perfectissimę do ctrinæ splendore extinctus est.

¶ Xerampelinę vestes vt inquit Probus fuerũt ad vsum matronarũ ampellini coloris qui inter cocci num & muriceũ medius est ξηρον. siccũ significat. Itaq; xerampellinus coloris esse credit: quem vul go rosam siccam noiamus. Alij xerampellinas di cunt latine dici Atrabaticas. Hoc est quæ colorem atrum. i. nigrum habent.

¶ Xerolophus. pe. cor. dici potest siccus tumulus ξηροσ siccus λοφοσ tumulus. Nãq; ex lapidibus constrŭi consueuerant principũ tumuli.

¶ Xerolibya. latine sicca libya dicitur.

¶ Xerophagiũ, comestio siccorũ ciborũ.

¶ Xerophthalmia arida lippitudo: cũ nec tument nec fluunt oculi: sed graueſcunt.

¶ Xeria. emplastra sicca. sicut hygremphlastra vo cantur liquida emplastra.

¶ Xerxes. latine dicit bellator. Vnde Artoxerxes magnus bellator. fuit persarũ rex qui contra athe nienses magnũ collegit exercitũ. Tradunt scripto res numerũ copiarũ terrestrĭũ quas in græciã duxit xerxes fuisse clxx. myriades. i. decies septies cente na millia. Myrias enĩ numerus est cõtinens decem millia. Transiuit eius exercitus per septem dies to tidemq; noctes nullo tempore intermisso. Sed na uali prælio a Themistocle græcorũ duce victus rex ipse cũ paucis aufugit. Fuit fili⁹ Darij regis ex Ato sa Cyri filia. Hanc historiã Herodotus late scripsit.

¶ Xylon græce. latine lignum dicitur vnde xylo balsamum lignum balsami.

¶ Xylinũ. qđ & xylon dr̃ id est qđ vulgares bam batiũ dicunt. vnde xylinæ vestes.

¶ Xylocasia. lignum Casiæ.

¶ Xylophagus. pe. cor. vermis qui arbus obesus ni gelloq; capite est. ac nascit in lignorũ carie lignum corrodens. In ponto & phrygia comeditur: vt au ctor est Hiero. cõtra Ioui. Et quo modo inquit apd nos ficedula & attagen mullus & Scarus in delicijs computantur: ita apud illos ξυλοφαγιον comes disse luxuria est.

¶ Xiphis. græce ξιφοσ significat ensem. vnde xi phiæ stellę ex cometarũ gñe in mucrones fastigiatę

¶ Xystus a græcis dr̃ porticus ampla latitudine ex ercitationi accõmodata in qua Athletæ per hiber na tempora exercenẽ. Hinc xystici dicunt athletæ in xystis pugnantes. Sue. in Aug. Nec tamẽ eo mi nus aut xysticorum certationes aut ꝑ ladiatorũ pu gnas feuerissime semper exegit. xystici etiã dicunt qui xysto ludunt. Significat enĩ xystos spiculũ vel hastile telum. vnde xystophorus latine spiculator. Interdũ xystus sumit pro ambulatione in qua ar busculæ sunt in plurimas species effigiatę. Ply. An tecrypto porticũ xystus est violis odoratus. Aliter Ply. lib. v. cpi. Ante porticũ xystus concisus in pla rimas species distinctusq; buxo. Idem nõ tam statu arum & tabularũ pictarũ ornatu ędes suas q̃ xystis et nemoribus excoluit. Victr. Latini xysta ambula tiones appellant quas græci peradromidas dicũt. Cic. in Bruto. Cũ ambularem in xysto & essem ocio sus domi. Quando vero xystus adiectiuũ est signi ficat ornatũ tersum politum.

¶ Xystis. vrbs Cariæ. a qua xystiani dicti sunt po puli vt scribit Plynius.

L Littera muta est pro qua primi tus nõnunq̃ simplex ſ vt sacyn thus pro ζακυνθοσ sethus pro zeth⁹. Quãdoq; duplicatũ scri bebamus: vt patrisso pro πατριζο pytisso pro πυτυζω. ali quando pro illa d ponebamus vt Medentius pro Mezentius. Zeta etiã siue zetecu la diminutiuũ apud Plyn. in epi. erat locus capax vnius lecti cum sellis duabus qui velis obductis & reductis modo adiscitur cubiculo: modo aufertur. Nomen quoniã tribus e partibus fenestras & pro spectus habeat atq; solẽ multipliciter accipiat quasi απο του ζειρ qđ est feruere. Quãdo & heliocami nus in ipsa zeta ponitur. hoc est vaporariũ quoddã solare non ad ignis vsum: sed ad solis velut id qđ vulgo luminare dicit. & in paduana gallia Lucerio vel απο του ζηρ q̃ in ea cõmodissime viuatur. vt quã delicias & amores suos vocet Cęcili⁹ sicut a cõ uersatione victuq; dicta. De heliocamino. Vlpia. in seruitutibus vrbanis. Si arbor inquit heliocamino vel solario solem adimat: dicendũ erit quia vmbrã facit in loco cui sol fuit necessarius contra seruitutẽ impositã fieri. De zeta Lampridius. Indicos odo res heliogabalus ad vaporandas zetas sine carbo nibus iubebat incendi. De zetecula. Ply. Mox zete cula refugit quasi in cubiculũ.

¶ Zazynthos insula ionij maris parua. cum vrbe eiusdem nois a zazyntho Dardani filio in qua imperauit. dicta. cuius incolæ zazynthij vocantur. De hac Virg. li. iij. Iam medio apparet fluctu nemo rosa zazynthos.

¶ Zagrus: vt inquit Stra. mons est quo media a ba

bylonia diuiditur.

¶ Zacanthæi fuerunt zazynthiorũ coloni in medio pyrenei mõtis siti & iuxta fluuiũ hiberũ habitã

¶ Zacharias nomẽ prophetę propriũ. (tes.

¶ Zamolsis teste Herodoto.lib.iiij.histo.fuit Pythagoræ seruus cui Getæ putantes illum Saturnũ esse sacrificia impendebant.

¶ Zancule peloponnensi oppidũ fuit in regione Messenia. in qua ipsa Messene. Fuit & zancle oppidũ siciliæ a Messenijs condita in pelori sinu vbi ad orientẽ maxĩe flectit quã a suo noĩe dixerũt Messanã Hinc zanclęi Messenior apd Ply. Et zãclea charybdis. Vel a fonte dictã vrbem putant. vel ab occultata ibi a saturno falce quã lingua sicula zãclon vocant. vel a gygante zanclo. vel a loci curuitate. Curua enim zanclia vocant.

¶ Zancleũ saxũ in freto siculo dictũ a zancle propinquo siciliæ oppido.

¶ Zea genus frumenti simile farri quę vulgo Spelta dicit. Ex hac fit Alica. Ex zeatico hordeaceo ve cibario qui sunt principum Equisones: equos alere consueuerunt.

¶ Zedoron. dicit terra zean donans.

¶ Zelo.as.& zelor deponens: significat æmulor. Aug.lib.i.con. Vidi ego & expertus sum zelantem paruulũ necdũ loquebat & intuebat pallid⁹ amaro conspectu collactaneũ suũ. Ponitur interdũ zelari pro irasci. scdm illud qd per pphetã dicit. indignatione magna zelatus sum syon. Et zelare est imitari: vt illud. neq; zelaueris facientes iniquitatẽ.

¶ Zelus. modo inuidiã: modo amorẽ: modo æmulationem significat.

¶ Zelotes pen. pro. idem est qd æmulor. vnde Simon apostolus dictus est zelotes. quando dr amator. Et sic dns noster appellat: quoniã ita nos amat vt nolit fornicari post deos alienos.

¶ Zelotypus. pe.cor. zelator. seu æmulator formæ Nam ζηλος æmulatio est τυπος forma. qui igitur ita amat vt sollicitus sit nequis amore suo perfruatur: zelotypus est. Iuue. Ponere zelotypo iuuenis prętatus hiarbæ. Zelotypia ægritudo animi ex eo proueniens q timeat ne adsit alteri: qd cũ nemine velis habere commune.

¶ Zeno fuit philosophus cithicus ex cypro græca ciuitate Stoicorũ sectæ conditor. tanto in honore apud athenienses habitus: vt apud eum claues vrbis deponerent ornarentq; ipsum aurea corona & imagine ærea. Hic adolescenti cuidam inepta multa loquẽti ait. Ideo duas habemus aures: os aũt vt vnum. s. multa audiamus: pauca vero loquamur. Decessit nonagesimo ætatis suę anno: sine morbo Nam vt ferũt: cum abiret ex schola lapidem offendens digitũ perfregit: manu vero terram feriens illud ait. Ex niobe venio: quid me vocas: cõtinuoq; se strangulans interijt. Fuit & alius Zeno Eleates: quem dialecticę inuentorẽ fuisse scribit Aris. Huius celebratissima fuit in perferendis cruciatibus patiẽtia. Qui cum adolescentes nobilissimos cupiditate liberandę patriæ inflammasset contra nearchũ tyrannũ facto indicio cõprehensus traditusq; est tortoribus torquendus. Qui cum lacerare: vt cõscios cõiurationis nominaret neminẽ illorũ noiauit: sed amicos intimosq; tyranni participes cõiurationis esse dixit. Deinde cũ quippiã se in aurẽ tyranni: loqui velle significasset: eam mordicus correptã non ante dimisit q̃ rapta aure populatũ caput reliquisset. Sed cũ cõplices cõiurationis proferre cogeret. concisam dentibus linguã in os tyranni conspuit. Quo facto ciues tyrannũ lapidauerunt. Fuit & ali⁹ Zeno philosophus epicureus Ciceronis synchronos. i. contẽporaneus. de quo idem. Ci. lib .i. de fi. meminit & eum cũ attico frequenter audiuisse epicuri sententias explicantem. Fuere & alij Zenones: quos nunc prætereo.

¶ Zenobia fuit mulier q̃ a ptolemęis originem ducens græcis ac latinis litteris ornatissima nec nõ & rebus bellicis celeberrima in palmira syriæ vrbe regnauit. Hęc cũ Saporem persarũ regem superasset tandem ab Aureliano Augusto victa Romã in triumphũ ducta fuit. Quæ in vrbe summo in honore consenuit a qua Zenobia familia nuncupata est.

¶ Zephyrus. pe.cor. Fauonius ventus occidentalis. Flat em̃ ab occasu æquinoctiali aduersus eurũ: quasi ζωφοροσ vitã ferens: vel quia fert quæ sunt ad vitam. Eo sane plantæ omnes germinant & pullulant. ¶ Zephyriũ vero promontoriũ est.

¶ Zethis fuit filius Boreę ex Orithyia & frater Ca

¶ Zethus: cũ h & v fuit Iouis ex Antio (laispa filius & frater Amphionis.

¶ Zeugma. atis. latine cõnexio. siue adiunctio dr. Figura cũ plures sensus vno connectuntur verbo. qd tribus modis fit. Aut præposito verbo ad qd reliqua respiciant: vt vicit pudorem libido: timorẽ audacia. rationem amentia. aut verbo postposito: vt nequis es Catilina: vt te aut pudor a turpitudine aut metus a periculo: aut ratio a furore reuocarit. aut in medio sensuum posito verbo: vt Troiugena interpres diuum. &c. ænei. iij.

¶ Zeusis. latine Iugatio dicit. Quo noĩe appellatus est clarissimus pictor Heracleotes: qui in certamen picturę cũ parrhasio descendit. Fertur hic pinxisse: puerũ vuas ferentem. ad quas cũ aduolassent aues iratus est mira ingenuitate operi suo & dixit. Vuas melius pinxi q̃ pueros. Nã si hunc cõsummassem aues timere debuerant. Hic etiam pinxit Helenæ simulacrum.

¶ Zeuxo fuit teste Hesiodo vna ex nymphis filia oceani & Tethyos.

¶ Zigęna nomẽ piscis maritimi: vt est apd Amb. Quid gladios loquar aut zigænas.

¶ Zigarũ ea terra fertur ex qua populi exierint qui nostra ætate cum liberis & vxoribus europam peruagant: Zigari appellati insignes fures & sine tecto viuentes.

¶ Zinziber radix. Et apud nos immutatis litteris dicimus gengiber.

¶ Ziph. nomẽ vici a quo Zipheι dicti sunt de quibus in lib. ii. ꝛ. fit mentio.

¶ Zizania. niæ. & Zizaniũ. zizanij. qd significet. Amb. lib. hexa. declarat dicens. Lolium & reliqua adulterina semina quæ frugibus sæpe miscent zizania nuncupari euangelij lectione cognouimus: sed ea propriũ quoddam genus habent: nã ex tritici semine in aliud genus seminis decolora mutatione translata degenerem traxere naturã. Hoc docet dominus dicens. Venit inimicus & superseminauit zizania inter triticum.

¶ Ziziphus. pe.cor. genus arboris: quam nostrates: zibebos vocant: zizipha fructus dicunt. Plyn. lib. xv. Aeque peregrina sunt zizipha & tuberes q̃

ipſa non pridem venere in Italiam. Hæc ex Africa illa ex ſyria.

¶ Zodiacus. pe. cor. dici poteſt animalis ab effigie animalium. Nam circulus eſt in quo. xii. ſigna ſunt in formã animalis figuratus: vt aries: taurus. Græce eñ ζωα. animalia dñr. Zographia: animalis pictura. Alexan. aũt aphrodiſeus dicit galaxiã circulũ realem eſſe in cœlo: & ſubdit in cõmentariis meteorologicorũ Ariſtotelis ισορειδε των μερ καλουμενων πυθαγορειων την ασταλαξιαν ολον λεγειν ειναι των κυκλον του τον και ηλιον προτερον του τον φερεσθαι.

¶ Zographos pictor aĩalĩũ. Zographia pictura.

¶ Zona cingulũ quos cingimus. Mar. Longa ſatis nũc ſum: dulci ſed pondere venter Si tumeat ſi am tũ tibi zona breuis. Hęc & lora dicit & baltheus q̃uis baltheus ſit etiam a quo arma dependent. & Cinctus & Cingulũ a cingendo.

¶ Zopyrus. pen. cor. phyſionomiſta dictus eſt q̃ profiteret hoim mores naturaſq; ex corpore oculis vultu fronte ſe poſſe pernoſcere. Qui cũ turpia quædã & a virtute aliena de Socrate dixiſſet: ac a multis idcirco derideret. Nõ errat (Socrates reſpõdit) zopyrus. Huiuſmõi eñ natura eſſem niſi natũrã philoſophia ſupaſſẽ. Fuit & ali⁹ zopyr⁹. De quo dicere ſolebat Dari⁹ ſe zopyrũ malle integrũ q̃ viginti capere babylonas. Zopyri enim aſtu babylone potitus erat Darius.

¶ Zopiſſa: apud Plyniũ. viuã picem ſigt. Vel zopiſſa pix q̃ & nauibus tradit admiſta cæra & marino ſale macerata. multo ad oſa efficaciorq̃ alię pices: Sed ꝓprie reſina ex pinu q̃uis dioſcorides addit alia etiam ſignificata cũ ait ζωτικωτερα δε οι μερ ειτωρ την εκτως πλοιων ξυομενην ρητινην μετα τουκηρου καλου μελιτος. εγιωρ ατοχυμα ουσαν διαχυτικην δ. ετερ τηθαλασσην βρεχεσθαι οι δε την πιτυϊνην ρητινην ου τωσωγομασαν.

¶ Zoroanda lacus quem efficit tygris fluuius ab vno latere Tauri montis.

¶ Zyme. fermenta. Zymes panis fermentatus. Azymus. a. um. ſine fermento.

¶ Zythus qd ſit nemo põt dubitare ex verbis ſuis dæ noſtri: qui ita ſcribit (etiã diſcorides tractat) ζυθος οινος ατο κριθης γινομενος.

Τελος

Impreſſum eſt hoc egregium & ſaneq̃ vtile opus et ſubinde auctum ac mille locis emendatum opera et accuratione Aſcenſiana: in academia pariſienſi. Anno ſalutis noſtrę MDIX. Pridie Natalis diui Ioannis Baptiſtę.

Regiſtrum

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.x.y.z.&.ꝓ.ꝯ. A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N O.P.Q.R.S.T.V.X.Y.Z. Et. Cõ. Omnes ſunt quaterniones

JPL SPACE

ãdos olet· Dixitq; illi· Atque
cautionẽ tuã·' & sede cito scri
be quinquagĩta· Deinde alij dix·
Tu uero quantũ debes? Qui ait·
Centũ choros tritici· Ait illi·
Accipe litteras tuas·' & scribe oc
toginta· Et laudauit dñs ui
cũ iniquitatis qa prudenter fe
cit·' qa filij hui' seculi prudẽtio
res filijs lucis in gnacõe sua
sunt· Et ego uobis dico· Fa
cite uobis amicos de mãmonã
iniquitatis·' ut cũ defecerit rece
ãt uos in eterna tabernacla· Qui
cunq; fidelis est in minimo·
hec ps dñe frequẽtare mysti
a·' qua quocies huj' hostie cõ
memoria celebratur· opus no
stre redẽptõis exercetur· ℣·

Primum querite regnũ de· &
omnia adiicientur uobis dic·
ut nobis dñe
dominus· Omnium sacramẽ
to· & purificatõm offerat· & mi
nistrat mutatẽ· ℣·

Ers· Si cantus quo cũ ex
buistis uel seruos ad
obediendũ·' serui estis cui obe
distis? Seruu pcã in mortẽ·' sei
u obedientiõis ad iustitiã· Gras

aũt dõ qđ fuisti seruu pcã
tus aũt ex corde meã form
erunt in qua traditis estis· &
ti aũt a pcõ seruu factus
ac in xpõ ihu dño nro·

Allo ẽ· d· t· d· s· Qui fi
li minimo· & in maiori fi
& qui in modico iniquus e
maiori iniquus· Si ergo
mãmona fidel' nõ fuisti
ucin ẽ quis credet uobis?
alieno fidel' nõ fuistis· q
uerit in ẽ qs dabit uob? Nem
seruus· potest duobz dñis
uire· aut unũ enim odie
terũ· diliget· aut unu ad
bit· & alterũ cõtẽpnet· Non
ts do seruire· & mãmone
dicãt aũt omia hec phar
cãt auare· & deridebat il
erant illi· Vos estis qui iu
ts nos coram hominibz· ds a
nouit corda ura· qa qđ al
bz altũ ẽ abhominatiõ ẽ

In illo ipe·
Vespere fũ· accesserũt dis
ihm dicẽtes· Deserta ẽ lo
hora iã pãsa· dimitte ill
ut euntes in castella emãt
escas· Ihs aũt dixit eis· Nõ
necesse habent· date illis uos
dere· Dicunt ei· Nõ